

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. prosince 1904.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poleidne.

Ročník XI.

Čtete!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

OBNOVA!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně	2 k 50 h
pololetně	5
celoročně	16
do Německa celoročně	10 k
do zemí balkánských	11
do Ruska	11
do Ameriky	11

Předplatiti možno počínajíc kterýmkoliv číslem.

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Král.
Adalbertinum.

Na sklonku roku.

(14) Dospěvše k poslední stránce knihy, jež dokončavající rok diktoval, obraťme ještě jednou její listy a aspoň letem uvažme o nejhlavnějších událostech, jež se staly a o stavu věcí, jaký se na prahu nového roku vytvořil. Především zajímá nás naše říše, na vnitřní události nejbohatší snad na světě. Mir, po němž touží národové rakouští a jaký velebí andělové při světové události betlémské, nechtěl se snést na nebohé Rakousko, naopak mrak, jaký před sedmi lety vyvolali Němci, brozí každé chvíli propuknutí v bouři. A proč? Protože vláda bojí se kroku, jež jí a říši jedině může spasiti, protože bojí se opravdového parlamentárního života, který by jí pomohl k přirozené většině, o níž by se opřít mohla a tak ze všech rozpaků si pomohla. Obstrukce, již Němci hrozí, dostane-li se něčeho ostatním národům bez jich přivolení, objevila by se malomocnou, jakmile stála by tu pevná většina a vláda chtěla poctivě k úpravě jedného řádu přistoupiti. Takto pohybujeme se bez konce v jednom kruhu, plném chyb a klamu, trpíce hospodářsky vnitř i na venek a ztrácejíce kus po kuse ze svého velmocenského postavení. Maďaři využívali slabin našeho parlamentárního života finančně i politicky, pracující víc a více k rozluce, jež asi s personální unií neskončí a Němci v říši zvykli si pohlížeti na Cislaitanii jako na vasalský stát. A to všecko proto, že nemáme parlamentu, který by promluvil v čas a podepřel vládu, i když by ona slabou se cítila. O vnitřní politické situaci uveřejnili jsme řadu článků a naši čtenáři nám doznají, že jsme si nelibovali v kombinacích a nesloužíce žádné t. zv. politické straně, šli vždy svou cestou. Dnes ovšem nikdo v Čechách neví, na čem jsme a teprv březen neb duben přinese více světla.

Vedle naší říše zajímala nás nejvíce Francie, země revoluc a násilných obrátů, již jsme též několikrát věnovali. Zednářská vláda dobývá tam posici a není již žádné pochybnosti, že k odtržení církve od státu, vlastně v tomto případě naopak, co nevidět dojde. Jakých prostředků v boji proti katolické církvi zednářská vláda užívá, ukázaly události posledních dní, zvláště bídácký systém udavačství proti katolickým smýšlejícím důstojníkům ve vojskě, násilná smrt posl. Syvetona, jež podnes není objasněna a konečně oběšení sekretáře zednářské lože, který prodal za 1 milion franků jistě papíry: národním a za to byl v Kuře utracen. Jistě tam neutekl s milionem, aby si tam zoufal! Všecky tyto věci čtou se jako v krvavém románu a ne jako denní události ze země, v níž velký Orient provádí svou osvětu a své bratrství.

V Itálii děje se třibení duchů; boj mezi Vatikánem a Quirinálem, který škodil oběma, především ale zemi a národu, považuje se za skončený a s obou stran pracuje se na jakémsi modu vivendi (snesitelný způsob spoluzití), jež se má osvědčovati i v životě politickém účastenstvím katolíků na práci zákonodárné, jež jim byla až posud vládou znemožňována. Jinak žije se tam zjevné nepřátelství k Rakousku a to jednak k vůli irridentě, jednak k vůli Balkánu vůbec a italské Albánii zvláště a není pochyby, že při očividném zbrojení dojde mezi oběma říšemi k rozluštění národnostních sporů se zbraní v ruce.

Ve Španělsku připravují podvratné živly revoluci, od níž si slibují nový systém republikánský a jsou to trapné zprávy, jež denně z této druhdy slavné země, v níž slunce nezapadalo, docházejí. Přímě k politování je královna matka a mladistvý král, kteří oba, ač cizinci, chovají k národu ty nejlepší úmysly. Německo zbrojí na souši i na vodě a jeho loďstvo je dnes jediné, jež vzbuzuje obavy Anglie jako nejnebezpečnějšího soupeře v politice koloniální. Jinak finanční stav této říše není, jak přirozeno, skvělý, což jí však nebrání, aby neposlala miliony do kolonií a státisíce k poprotestantštění německých bratří v Rakousku. Při tom holedbá se jako první nosič kultury, již však prapodivným způsobem osvědčuje vůči Polákům.

Anglie špatně osvědčuje Rusku za jeho loyální chování ve válce burské: mohlo tenkrát nabýti posic v Tibetu a Afganistanu, ono toho však neučinilo, za to dožilo se války s Japonskem, jež je dílem Anglie. Až posud měla totiž ona všechen obchod v Tichém oceáně v ruce, vystavením však dráhy sibiřské a opánováním Vladivostoku, Port Arturu a j. zlacněla doprava zboží evropského do Číny a Japonska, Anglii hrozila ztráta finanční a proto vehnáno Japonsko do války s říší, s níž v žádném ohledu se měřiti nemůže. Treba až posud zůstávalo na moři vítězem, kráčí přece ku konečné porážce a tudíž i k nutné finanční pohromě. Snad již první měsíc nového roku ukáže, že se karta i na moři obrátila, přes aféru hulskou, kterou zase nastrojila Anglie, aby se ruská eskadra v čas nedostavila Port Arturu na pomoc. A i kdyby toto loďstvo bylo poraženo, bude vypraveno třetí, tak že by ani to neznamenal konec války, ale pouze její prodloužení a obou říší ochuzení. Pro Japonsko znamenati bude tato válka konec panství jeho v Číně a pro Rusko snad jítrenku nové budoucnosti ve smyslu moderné reformní.

Snad jen této válce má Turecko co děkovati, že může si posměch činiti z evropských emissarů, poslaných na Balkán k provádění reformu v tom směru, aby vyražena byla zbraň povstaleckým komitétům na Balkáně. K nespokojenosti občanské přistoupily v poslední době i rozmlísky náboženské mezi Řeky a Bulhary, kteří nechtějí záviseti již od řeckého patriarchy v Cařihradě, ale od svého exarchy. Turecko nadržuje Řekům a tím živí samo povstání a připravuje evropskou válku.

Kdy povznesou se národové k té kulturní výši, aby nechali svárů národnostních, odložili zbraně a vyřídili své spory mezinárodním smírným soudem, jaký si sice již svolali, který však neměl posud většího významu, než kterákoli učená akademie, resp. kterýkoli filantropický sjezd, k němuž se páni sjíždějí, aby se pobavili a v bázni boží rozešli!

Existuje již 1900 let veliká korporace, nesoucí název Toho, jenž pravil: „pokoj svůj dávám vám“; svět však nestojí o pokoj, protože nemiluje ctnosti, jež On kázal a konal, nýbrž raději pyše hoví a lakotě. Proto neví-mavě chová se k té veliké korporaci Kristově, ano on pronásleduje učitelku míru, křesťanské lásky a anášelivosti. To však jí neubližuje; ač kol-ní hynou národové, druhdy kvetoucí kraje pustnou a naopak kraje pusté se zalidňují, ač panovnické dynastie hynou, formy a ústavy se mění, ona trvá a jestli na jedné straně mraky ji zastrou, na straně jiné vy-

svítne slunce zář tím mohutněji. Její dynastie sedí již 1900 let na trůně Petrově, ona nezhyne, protože její král je panovníkem volbou a ne rodem. Královský kněz, aneb, chcete-li, kněžský král, nastupuje po svém předchůdci a nikdy se řada jejich nepřeráší. „Marně bouří se národové — Kristus kraluje.“

Dopis z Prahy

V Praze, dne 28. prosince.

(Několik slov k poukázání na dekadenci české společnosti. — Jeden krok ku předu a dva zpátky.)

Dávno nebyl český národ tak jeduomyslný, jako jest za nynější doby, kdy se obecně docela svorně přiznává, že se naše česká společnost nachází na nakloněné ploše a že přestala jíti ku předu. Znamená-li to jenom okamžitý stav, brzy pomijitelnou stagnaci anebo jsou-li to příznaky povahy horší, o tom ovšem že rozhodne teprve čas, který ukáže nám buďto další cestu v budoucnost, anebo zvolna uloží nás v dobrovolný rozklad —

Dlouho se vzpíráme tomu, abychom bez námitek vyslechli tvrzení klidných a věcných sledovatelů našeho života, kteří neúprosně a zarpntile uvádějí a dokazují, že naše česká společnost rožije a nejedná poměrům svým přiměřeně a že následkem toho nachází se již v patrné dekadenci, tak že prý brzy, jest-li že se záhy nevzpamatuje, ztratí cit a smysl pro právo a tím samým že pozbude síly k dalšímu vlastnímu svéráznému rozvoji, což by znamenalo úpadek.

Nesouhlasíme se škarohlídy, kteří takto na českou společnost pohlížejí, nepatříme tak černě na stávající poměry, avšak při své nejlepší vůli nemůžeme se s nimi dáti do vády nebo hádky, poněvadž praemisys jejich vývodů skutečně zakládají se většinou na smutné pravdě. Proto máme za včasné a správné upozorniti na to, že v našem společenském ústrojí shledává se povážlivá choroba, jejíž důsledky, kdyby pokračovala, byly by hrůzné, strašné tak, jako jsou strašné v koncích svých důsledky každé pokračující choroby. Jedním slovem konec pokračující choroby nemáme dost odvahy v tomto případě pronésti —

Sociologové poukazují k tomu, že v posledních letech nastala u nás politická bezradnost, nezpůsobilost a rozdrobenost jest obrazem duševního i hmotného rozvratu naší společnosti. Na jedné straně stojí zástupy slabých, pohodlných, požívačů a zbabělých brichopásků, na druhé straně pak nachází se politicky nevychovaná, bezohledná a snadno vznětlivá skupina davů různě rozmrzelého lidu. Mezi oběma skupinama den ode dne šíří se propast, tak že druhdy obě skupiny ty v jeden celek vížící pásky jedna za druhou mizí a při tom není nikoho, kdo by se o to staral, nejenom aby dosavadní pásky obecné solidarity nebyly přetřehovány, ale aby nové byly zjednávány a navazovány.

To znamená obecnou otupělost oněch duševních kvalit, které znamenají vědomí potřeby vzájemných úzkých styků všech činitelů naší společnosti. Proto poukazující na to škarohlídové mluví o dekadenci rozumu u nás, který zvolna přestává chápati právo a povinnost a pozbývá studu.

Následkem toho začíná se naše společnost rozpadávati ve drobné skupiny, jež sledují především osobní zájmy svých vůdců, jimž obyčejně běží v nejpřednější řadě pouze o vlastní soukromé prospěchy. To nutně vede k tomu, že z takových sobeckých poměrů klíčí lest, podvod, úplatnost, zlodějství atd., pokud k čemu je příležitost. Skromná poctivost, čest, obětavost stávají se směšnými, pracovitost javí se býti hloupostí, právo a spravedlivost paškvilem.

Nechceme zde opakovati případy a příklady z českého veřejného života, jimiž o de-

kadenci české společnosti mluvící škarohlídové právo a včasnost k tomu dokládají. Odporovati jim, nebo z nepravdy je usvědčiti nelze. Všechno totiž, co české společnosti jako příznaky těžké její nejen mravní, ale i hmotné choroby vytýkají, jsou smutná, nikým nekaraná, ale mnohými na místě toho následovaná a kopírovaná fakta.

Mravně otřesený, politicky rozvrácený, studu zbavený, cti se posmívající, po právu šlapající, prací pohrdající, podvody a krádeže nestihající, darebákům lichotící, ignoranty poslouchající český život dosvědčuje, že o dekadenci české společnosti mluvící lidé mají do vysoké a vážné míry pravdu, když chovají obavy, že se český národ za takovýchto poměrů velice těžce a nesnadno opět někdy skupí v jednotlitě své síle kolem některé vznesené myšlenky a že následkem toho zůstane politicky a duchovně rozdroben a tím podroben poručnictví cizímu.

Dnes jeví se tato vnitřní slabost české společnosti jest skutečně již nyní největší posilou odpůrců českých zájmů, neboť předce každý vidí, že rozhárané české poměry přivodily v našem národě organický rozvrat, způsobily jeho rozdrobení, tak že následek a ovoce toho jest ztráta jednotlitě duševní a politické samostatnosti. Různé české strany skutečně jako frakce vidíme pracovati pro zájmy cizí —

To ovšem nemožno nazvat pokrokem a nutno připustiti řeči o dekadenci.

Avšak tu stavíme se rozhodně proti tvrzení, že se jádro českého národa nachází v dekadenci. Co dnes škarohlídové vytýkají české společnosti, to možno vytýkati jenom některým jednotlivcům z ní, kteří na úkor celku pracují jenom sami pro sebe, halíce se v různé togy, jež v naší společnosti požívaly a požívají zvláštní úcty. Ovšem že dlouhé trpění takového „vlasteneckého sobectví“ jest nanejvýš nebezpečné, neboť za okolností, v nichž se náš národ nachází, mohli bychom býti ním ve svém pokroku příliš zdrženi, tak že bychom ve chvíli poznání toho, co se stalo, třebaš viděli, jak jsme okolím svým předstizeni, že bychom je potom sotva i s největším napjetím svých sil dohnali —

Nechceme se zde více šířiti o nářečích, jež naši škarohlídové přednášejí, avšak uši si zacpávati nelze, zejména když se pravda povídá. Že se dekadence u jednotlivců v naší společnosti jeví, to jest jisté, to popřiti nelze. Avšak celek národa našeho, jádro jeho totiž, z něhož naše budoucnost klíčí, jest doposud zdravé tak, že se nevzdáváme viry, že plevalem na národu roli dědičné bujícímu udušeno nebude.

Doufáme, že na nynější nesrovnalosti i u nás také co nejdříve přijde, tak že stanou se směšnými a tím rázem budou odstraněny. Boj proti nim i jinde jest již dlouhý, neboť před více než-li padesáti lety Jindřich Heine ve své básni „Atta Troll“ je pevně bičuje, dle českého, již před 25 lety tiskem vydaného překladu právě:

FEUILLETON.

Královéhradecké vzpomínky.*)

Píše Dr. Václav Řezníček.

XXVII.

Když od posledních desíti let mluvím s čerstvými absolventy našich středních škol a když mezi řeči jim upřímně vyznávám, že za nejutěšenější a nejblazeňší doby svého života pokládám studie na středních školách, mladí pánové se ve tváři zasmírají a když dodám, že bych byl nejšťastnější, kdybych je mohl opakovati, s trpkostí pronesou: „než to, raději bych se zastřelil“, nebo „všecko bych podstoupil, jenom to ne!“

Takovýto odpor ze středních škol nyní vycházející mládeže proti tomuto učelství, který jest skoro všeobecný, mne nanejvýš překvapuje a zajisté nutí k vážnému přemýšlení, když také skoro každý otec, jehož syn maturitu odbyl, nahlas si libuje, že to má za sebou a že by to ještě jednou prodělávati nechtěl, co během středoškolských studií svého dítěte poměl strachů a co prodělal nesnází a nepříjemností.

Loni vypuknuvší sebevražedná epidemie středoškolských studentů byla symptomem toho, co jsem výše pověděl.

Ovšem že se za nynější doby bývalé učitelské postavení profesora středních škol proměnilo do jisté míry v úřad, avšak když jsem podrobně prošel pro střední školy platné normalie, nad něž nemůže býti nic chvalitebnějšího, moudřejšího laskavějšího a liberálnějšího, stala se mně nynější nespokojenost středoškolského studentstva tím západnější.

Proto mám za to, že ty stíny, jejichž chlad nynější středoškolské studentstvo mrazí a uvádí v zoufalství, nepocházejí ze systému, ale má své příčiny v osobách.

Za naší studentské doby nebyly nahodilé

*) Viz stať „Královéhradecké vzpomínky“ v lokální části dnešního čísla.

Prvním zákonem buď rovnost
úplná všech tvorů božích
bez rozdílu náboženství,
srsti, barvy nebo vůně.
Přísna rovnost! Každý osel
měj si nárok na nejvyšší
úřad v státě; — lev at zase
do mlýna se žene s pytle.

* * *

Při novém roce hledí každý dobrý hospodář uvéstí své účty do pořádku, aby zvěděl, zdaž mu minulý rok přinesl aktiva nebo pasiva a aby se tím v nastávajícím novém roce spravoval.

Když popatříme na závěr bilance našeho českého života za právě minulý rok, shledáme, že jsme učinili jeden krok ku předu a dva zpátky —

Že by nebylo u nás chuti jíti ku předu, to tvrditi nelze. Šli jsme ku předu, ale vždycky nezapomněli jsme jíti jednou tak daleko zpátky a to snad proto, poněvadž jedno české přísloví praví: kdo uteče, ten vyhraje.

Kdyby to bylo ve všech případech veřejného života pravda, tedy jsme v minulém roce vyhráli —

Ovšem že to, bohužel, pravda není.

V životě politickém jeví se naše české úspěchy jako obrovská nulla. Neželeli bychom toho, kdybychom byli v tomto ohledu vyšli s prázdnotou v nějaké nutné pasivitě, avšak když tato nulla jest výsledkem nejhouževnatějšího našeho boje, jemuž bylo dáno jméno „obstrukce“, pak jest vidno, že jsme nevyhráli. Jak málo bylo tímto bojem získáno, vidno jest z toho, že si dnes politiky nynějších českých politiků vůbec nikdo nevšímá, neboť vrcholem její výsledků jest, že letos před novým rokem nebyl ani jako jiná leta svolán na dva dny pro forma sněm království Českého, aby povolil čtvrtletní rozpočet na rok 1905.

A z našich českých poslanců si toho nikdo ani nevšiml a české voličstvo patrně vůbec neví, co v zemském zřízení království Českého stojí. Ve příčině té musíme velice a upřímně litovati, že nebylo možno naléztí modus vivendi za příčinou společného státoprávního postupu mezi námi a stranou státoprávní, jejíž vůdčí hvězdou stala se „bílá světla“, v nichž časem ke svému úžasu shledá studené bludičky.

O úspěších na poli národohospodářském, jež nám rok 1904 donesl, vůbec mluvíti nelze. V tomto směru jest letos u nás deficit tak značný, že pohltí aktiva kolika budoucích let tučných, na něž však národní smlouvu nemáme.

V kulturním ohledu vykazuje se zřízení českých paralelek při učitelském ústavu v Opavě. To však politik i v našich poměrech musí pokládati za zisk tak nepatrný, že se v programu české politiky úplně tratí.

školní neúspěchy žáků přičítány na vrub jim, nebyly za ně trestáni jejich rodiče a oni, nýbrž příčiny jejich hledány byly docela správně tam, kde se především hledati mají. Za naší studentské doby pokládal učitel za vlastní svou pohromu, kdž prokázán schopní žáci v jeho předmětu přiměřeně neprosplvali, neboť ihned býval zosterfen dozor na jeho paedagogickou zdatnost a odbornou způsoblost, sděliti ji se svěřeným mu k vychování dorostem.

Pokud se na vykonané u nás říditecké a zemské inspekce pamatuju, směřovaly vždycky k tomu, aby se při takové inspekci prokázalo, co žáci vědí. Za to, co nevěděli, a v čem chybovali, nebyli činěni zodpovědní oni, nýbrž učitelé. A ti pak si podle toho také vedli. Když totiž zkoušeli, pátrali, co žáci umějí, čemu rozumějí a sledavše v tom mezery, ihned se blahovole postarali o to, aby oni je ve vědomostech žáků doplnili. Ale za nevědomost toho, čemu žáci ve škole nebyli učeni a naučeni, co se s každým neprobralo, co se všem nevyložilo, co se patřičně nezopakovalo a nepochopilo, co nad rozum, věk a síly žákovy bylo, z toho se nedostatečná známka nedávala. Za naší doby bývali profesoři za prospěchy žáků zodpovědnými učiteli a nebyli žádnou vlastní své učitelské neúspěchy odsuzující zkušební komisí.

Proto musím na střední školu vzpomínati co nejvděčněji a nejradostněji, neboť až na některou nahodilou výminku, bez níž se pravidlo neobejde, nestalo se v naší třídě, ani ve třídách přede mnou a za mnou nikomu nic, co by ho muselo boleti jako křivda. Vím z vlastní zkušenosti, že se žákovi všelijak může ublížiti a těžce ublížiti. Avšak příčiny k tomu spočívají někdy v okolnostech, nebo v náhodě —

Kterysi laskavý čtenář těchto mých vzpomínek vytýkal mně v jistém časopise, že prý v nich všechno napotád chválím. O tom ovšem není žádné pochybnosti, že bych také mohl a dovedl-ladacos povědět, co by srovna kulaté nebylo. Avšak dotýkati se nejméně po pětadvaceti letech věcí, o jejichž nesprávnosti vlastně jako jinech jsem se nepřestával a přemýšleti nedovedl a k jejichž posuzování povolan jsem nebyl, pe-

Národ, který vydržoval a vydrží z dobrovolných sbírek kolik středních škol, který tímto způsobem v Opavě prokázal potřebu celého gymnasia, politisuje jinak, než-li jak v kulturním ohledu politisoval národ český, který žádaje v Brně zřízení české university, mne si radostně roce nad zřízením paralelek učitelského ústavu v Opavě.

Zde učinili jsme nejmápadněji jeden krok ku předu a dva zpátky.

Jak byly upraveny u nás sociální poměry, to jest nejlépe viděti z toho, že pracujícímu lidu byly zdraženy životní potřeby a požívání do té míry, že v celé zemi panuje následek toho všeobecný nářek.

Proto právě minulý rok nelze zařaditi ze stanoviska českého mezi leta šťastná. Do jisté míry ovšem že nese toho vinu pohroma živelní, dlouhé sucho totiž, avšak ještě větší měrou ublížili jsme si sami. Jak, to jest každému známo, tak že mluvíti o tom bylo by zbytečným opakováním stokrát již pověděné věci.

Také nesmíme opomenouti poznamenati, že nejpřednější tlumočníci českého veřejného mínění šťastně postavili se konečně na stanovisko pštroso, který jsa v nesnazi, strká hlavu do písku, aby neviděl, co se kolem něho děje.

Není totiž povážlivějšího zjevu, jako když noviny před publikem nejenom že zamlčují, ale dokonce překrucují, co se děje a o čem ono má věděti.

Nesmíme o tom pomlčet.

Poslanec Vojtěch hrabě Sternberg promluvil v posledním zasedání říšské rady dvě nanejvýš pozoruhodné a věcné řeči. Avšak většina českých listů nejenom že je umlčela, ale některé je docela překroutily tak, že když je potom soudný čtenář četl v plném jejich znění, musil se zhroutiti, na jakém ubohém stanovisku stojí vídenští korrespondenti většiny českých novin.

Něco podobného není zajisté že na celé zeměkouli možné, aby směl novinář své čtenářstvo tak odhývati, jako činí čeští žurnalisté, kteří referují z říšské rady do pražských listů.

Čeho chtějí tím docíliti? Tím jenom českou publicistiku a českou politiku před odpůrci českého národa kompromitují —

Když o tom mluvíme, musíme poznamenati, že příště podobnému jednání věnujeme pozornost větší a bez ohledu na osoby ukážeme, co se tropí, když se o žurnalistické informace českého čtenářstva jedná.

Ve směru tom za minulý rok nejenom že se šlo dva kroky zpět, ale nešlo se ani jeden ku předu, tak že důsledek toho jest ten, že rozhled a názor českého publika na místě rozšiřování byly omezovány a omeňovány.

kládám za naprostou zbytečnost, kdž by v tom nebyl dokonce nyní ovšem těžko dokázaný omyl.

Ostatné účelem těchto vzpomínek není zastínovati si nadcházející stáří dávno rozptýlenými stíny let mladých. Kdybych byl tázán, co ze svých studentských let dodnes pokládám za otázku důležitou, pak zajisté bych se nejdříve přesvědčil, jak se věci mají nyní a potom bych nejspíše moudře mlčel.

V oktávě hned od počátku školního roku začali jsme se připravovati k maturitě ale při tom byli jsme tak šťastni, že učitelé naši nás při tom hleděli více připravovati na život. Pan katecheta Ehmer, pan profesor Dr. Hejzlar pan profesor Červenka a pan profesor Miltner mluvili k nám již jako k rozumným, soudným lidem a pan profesor Vondráček, když někdo nech tel uznáviati, že to s ním dobře myslí, potřásl svou šedivou hlavou a varovně prohodil: „Co se vleče neutěče!“

Já jako oktáván měl jsem již osobní styky se skutečnými pražskými literáty, neboť v prázdninách po septimě byly v časopise „Ruchus“ uveřejněny mé spisovatelské prvotiny a potom v oktávě jsem více povídek v Praze otiskl.

Učitelé moji o tom věděli, neboť jsem tak činil pod plným svým jménem, avšak nikdo mně v tom nebránil, ale všichni mně potěšení z toho plynoucí přáli.

V době té seznámil jsem se s redaktorem „Národních Listů“ Josefem Barákem a s MUDrem Otokarem Jedličkou, ve Smiřicích usazeným, a vešel jsem ve přátelský poměr se všemi staršími hradeckými gymnasisty, kteří byli literárně činnými.

Zejména když tehdy domů do Hradce na svátky přijížděli akademikové nynější královéhradecký (pan starosta Dr. Frant. Ulrich a pan redaktor básník Aug. Eug. Mužík, který jako septimán s námi u Horádků nějaký čas bydlel, nastaly mně blahé dny. Procházival jsem se s nimi a poslouchal jejich laskavá sdělení o pražských literárních poměrech, tak že jsem v duchu žil více v Praze než-li v Hradci.

Školní povinnosti nečinily mně žádných obtíží a překonával jsem je hravě. „Dobrou“ ve všech předmětech jsem si ubíjal a ostatně सबěhl

Obrana.

Magdeburk — Nymburk. Mnoho se píše o ukrutném řádění katolického vojévůdce Tillyho při rozvalení Magdeburku, ale o rozvalení našeho Nymburku málo se píše. V zájmu spravedlnosti uvádíme obdivovatelům „obhájci čistého evangelia“ na paměť, co píše neklerikální Zapova „Českomoravská kronika“ sv. V. str. 880. „Švédové s hlavním vojem postoupili ku Praze, kdež čekáno na spojení se saským vojévůdcem Arnimem. Ten táhl přes Mnichovo Hradiště k Mladé Boleslavi, zmocnil se tohoto města a odtud postupoval přes Nymburk ku Praze. Jednotlivé části voje Saského plenily zatiž krajinu daleko široko a dostaly se z jedné strany přes Jičín až do Hradce Král., z druhé ke Kolínu a Kutné Hoře a celý tento kraj hubily pleny i palením. Nejhubě vedlo se Nymburku, kterýž zavřel před Sasy (lutherány) brány městské, nechť se vzdáti. Nepřátelé hnali útokem a město po dosti tuhém odporu dobyto. Prý i ženy bojovaly na hradbách. Nyní byli všickni obyvatelé bez rozdílu vražděni, domy obloupeny a město, nedávno teprv hrozné spustošené, nově vypáleno a ve hromadu kamení proměněno. Tolik prý krve v Nymburce prolito, že pqtůčky tekly městskými branami ven. Kronikář Beckovský ve spise jednom r. 1707 vydaném praví, že Nymburk ještě za jeho času z těchto ran zpatatován nebyl a k své předešlé podstatě přijíti nemohl. Trpěl jako Magdeburg, nebo i hůře než Magdeburg, říkalo se o něm mnoho let. A rovněž tak naložil také o něco později Banér (švédský luterán) se Žatcem.“

A ještě slovíčko o té evangelické toleranci! Při uzavření míru se Sasy roku 1635 obdaroval císař Ferdinand II. hojně všechny, kdož jakýmkoliv způsobem měli o dokonání úmluv nějaké zásluhy. „Při tom nezapomenuto ani na plnomocníky Saské, ba ani ne na dvorského kazatele v Drážďanech. Dr. Hoč, který horlivě se staral o tento mír, a všemožně se také přičiňoval, aby nebyl vtažen na přivržence kalvinismu, (aby se tedy kalvinistům nedostalo svobody náboženské!), obdržel prý za to 10 tisíc tolarů.“ Tak píše Zapova neklerikální „Českomoravská kronika“ V. 889. Pěkný obrázek: dvorní kazatel luterský s pytlím 10.000 tolarů darovaných od katolického panovníka za to, „že zabraňoval náboženskou svobodu kalvinistům!“

(3) Špiclovství a udavačství francouzských zednářů vstupuje stále do ostřejšího světla. Odpůrcové zednářské vlády Combovy uveřejňují četné ukázky ze zpráv, které dodávala vládě zednářská lože „Grand Orient“ o důstojnících po informaci svých špe-

jsem se do psaní a čtení, jež se školou nemelo co činiti.

Sedával jsem denně dlouho přes půlnoc. Kollegové Ladik Seidl i přítel Vyčítal, s nimiž jsem v oktávě bydlil, již dávno a dávno spali, když já od stolu vstával. Pak li mne školní povinnosti tak zaneprázdnňovaly, že jsem nemohl postihnouti, abych si literární novinky přečetl a v hlavě rodičů se mně nápady napsal, nezbylo jiného východiště, než-li že jsem si udělal „šulfibra“ a tři půldny zůstal doma čili nešel do školy, abych to dohonil. Při tom již od kvarty psával jsem si denník, kterémužto zvyku až dodnes ještě stále hovím. Někdy pilněji, někdy stručněji. Jako gymnasista jsem se tím tajíval a proto psával jsem do něho, když kolegové byli již v limbu —

Z tohoto denníku pramení možnost, že jsem dovedl celé řadě známých, přátel a vážených hradecké společnosti vypravovati rozmanité drobnosti a události, na nichž již mech zapomenutí rostl. Ovšem že jsem toho pověděl daleko méně, než-li mám zapsáno —

Před velikonocí zemřel nám v oktávě milý spolužák František Hlaváček. Skonal po delší nemoci doma u rodičů ve vsi Příkazech u Potštýna a přes půl třídy jelo nás na jeho pohřeb, který se konal dne 13. dubna 1881. Pochovali jsme ho v Kostelci nad Orlicí. Do Příkaz jeli jsme den před tím a odpoledne vykonali jsme výlet na zříceniny hradu Potštýna a byli bychom bývali při příležitosti té tiché tehdy městečko to málem celé poplášili.

Hlaváček byl druhým z kolegů, který během gymnasijských studií z řady naší umřel. První byl Jan Rezek. Ten umřel o prázdninách r. 1876 doma v Dolsku a pochován jest u památného kostelíčka v Krčíně u Nového Města nad Metují. Pohřbu jeho účastnil jsem se také. Ze čtyř studentů, kteří jsme Rezka přátelsky ke hrobu doprovodili a do hrobu spustili, jsem dnes živ ja jediný. Jiří Janko z Dolska zemřel jako bohoslovec, Jan Chaloupka z České Skalice zemřel jako doktor veškerého lékařství a Josef Rezek z Dolska umřel jako soudní adjunkt.

Písemní maturitní zkoušky konali jsme od 11. do 18. května a ústní odbyli jsme si od 1.

hroun. Stájeť zde některé ukázky špehounů „Grand-Orientu“. „Cogninet, velitel, jde v uniformě do kostela a klekne před oltářem a líbá stupně. — Roussiet, plukovník, reakcionář, klerikál, velmi zlý. — Le Monies, de Lagazin, klerikál, má názory svých rodičů, kteří v Bretanii byli účastníci při agitaci.“ O jednom důstojníku špiclové donesli, že učí své děti katechismu, o jiném, že jde do kostela, nebo že byl u sv. přijímání atd. Zkrátka stačilo zednářskému ministru vojenství udati, že důstojník plní své křesťanské povinnosti a již po tajném udání stal se zbožák psancem ve vlastní zemi, již čekal na povýšení marně; za to však trpěl pronásledování, až někdy musel z vojska vystoupiti. Ovšem že ničemná zednářská inkvisice často ze vzteku si mnoho o důstojníky přilhala. Časopis „Matin“ vyšetřil, jak často zaprodání zednářští špehouni lhali.

Naši odpůrcové mluví mnoho o španělské inkvisici; ačkoli nyní sám protestantský profesor A. Schäfer dokázal, že byla španělská inkvisice maličkostí v porovnání s inkvisicí kalvínskou a lutherskou, hanobí se církev dále vymyšlenými hrůzami inkvisice španělské. Ale tolik snad i každý socialista ví, že španělští inkvisitoři napřed obviněného vyslechli a pak teprve trestali. Co však vidíme ve Francii? Zednářská inkvisice francouzská nestyděla se ničiti existenci francouzských občanů beze všeho vyslýchání. Ta zednářská vláda, která má v ústech plno volnosti a svobody, pronásledovala jako zločince ty důstojníky, kteří přes pošklebky židovských listů měli odvahu katolicky se pomodliti. A ještě něco: šel-li židovský důstojník do synagogy, účastnil-li se obřadů „dne smíření“, zachoval-li židovský půst, mlčeli špehouni jako ryby. Přivandrovali židé těšili se plně náboženské svobodě, za to však praví plnokrevní synové Francie stíhání „vlasteneckou“ zednářskou vládou hůř než cikánští tuláci; a to proto, že chtěli míti aspoň takovou náboženskou svobodu jako židé. O Francie, dcero Karla Velikého, vlasti Panny Orleánské, země sv. Ludvíka, v jakých rukou jsi se to ocitla!

A co hovoří naše liberální a požídivostělá listy o ničemném udavačství francouzských zednářů? Sem tam dva, tři ostýchavé řádky a — dost. Za to tupí statně dále francouzské pronásledované katolictvo dlouhými články. Takový list, který hned nafíká na „denunciaci“, jestliže se otevřeně poukáže na nepoctivé řádění našich nepřátel, mlčí o francouzských donášečích jako hrob. Čerpejme z toho příslušné poučení!

V PRAZE »OBNOVU«

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

do 5. července za předsednictví tehdy řiditele gymnasia chrudimského, v prosinci r. 1904 zesnulého emeritního řiditele reálného gymnasia v Praze ve Křemencově ulici p. Mateje Trapla. Maturitě podrobilo se nas 42 a z těch odbylo ji 16 s významáním. Nezapadl nikdo.

Dne 6. července jsme se z Hradce rozprchli a nikdy více se tam všichni nesejdeme. Osudy naše byly rozmanité, a dnes, pokud vím, vyhlíží náš seznam takto:

Josef Černý, zemřel r. 1882 po maturitě; Černý Václav, učitel ve Žďárkách u Nachoda; JUDr. Josef Čížek, advokát a okresní starosta v Náchodě; MUDr. Durdík Václav, lékař v Hradci Králové; JUDr. Geduldiger Karel, advokát v Mostě; Grégr Antonín, zemřel jako člen redakce „Národních Listů“; Jansa Alois; Jelinek František, farář v Týsově; JUC Josef Jan, kandidát advokacie v Praze; Kavan Josef, kněz deficient v Hrabčově; JUDr. Klumpar Ladislav, advokát a říšský poslanec v Praze; Kollmann Antonín, profesor gymnasia v Uher. Hradišti; Koudelka Josef, redemptorista; Kuza Jan, profesor gymnasia v Klatovech; Krauser Augustin, soudní auskultant ve výslužbě; Kubasek Josef, poštovní oficial v Hradci Králové; Liebich Antonín, katecheta v Chrudimi; ThDr. Maleček Franc., universitní lektor a kaplan u sv. Mikuláše v Praze; Marek Václav, farář v Hlinsku; Mervart Antonín, zemřel r. 1881 po maturitě; Mimra Josef; Nečesany Josef, zemřel jako ansolvovaný právník; Němeček Alois, obchodník v Josefově; Novotný Jan, děkan v Novém Městě nad Met.; Novotný Josef, zemřel jako právník; Pelikan František, farář ve Volčívě na Moravě; Pokorný Alfréd; Polívka František, řiditel české realky a školní inspektor v Olomouci; MUDr. Prágr Jaroslav, zemřel v Praze; Puchmajer František, farář; PhDr. Rezníček Václav, skriptor knihovny musea království Českého v Praze; Satrapa Jan, okresní tajemník v Českém Dubě; Seidl Ladislav, farář v Ličně; Souček Jindřich, zemřel jako redaktor „Jizerana“ v Mladé Boleslavi; Stránský Jan, profesor gymnasia a školní inspektor v Německém Brodě; Svoboda Josef, oficial při magistrátě kr. hl. města Prahy; Synáček Josef, kazatel v Jičíně; MUDr. Škrdlík Antonín, lékař na Pankráci u Prahy;

Z pastýřského listu nejdp. biskupů rakouských.

Pravý, trvalý mír je dítkem křesťanské spravedlnosti a lásky. Pročť mají tyto dvě ctnosti národy rakouské vésti, jejich právní činy spravovati a jejich vzájemný poměr říditi. Každého upřímného vlastence musí to býti nejvznešenějším úkolem, aby národnostní protivy mírnil a k tomu ze všech sil směřoval, aby národové žili vedle sebe a pospolu pokojně, přátelsky, spokojeně a blaženě. Když již jednou národové zde jsou a právo ku trvání mají, nemá býti usilováno o jejich rozluku, nýbrž o jejich sloučení v milé domovinně rakouské.

Odkud vlastně ten úporný boj a ta nízká zášť se prameň? Dobře smýšlející občan a bodrý rolník sváru nechť; on jim bývá vnučován bez milosrdenství, tak jako by neviditelné moci svou podvratnou činnost šířily. Blaho církve, zdar státu, zájem dynastie, blahobyť poddaných, ba velikost, štěstí a lesk Rakouska závisí jen na tom, když se budou vzájemně snášeti různé národnosti, čili lépe řečeno, jestliže se lépe shodnou, dorozumí a usmíří strany, které národnosti ve veřejnosti zastupují. Proto nemělo by to nikdy ve veřejnosti docházeti k vášnivým výstupům; nikdy neměli by se zástupcové národů jedné říše nepřátelsky vzájemně napadati, sebe snižovati, vždyť jsou přece výkvětem národních kmenů a dle toho mají si počínati.

A tento nevyhnutelně potřebný přátelský vzájemný poměr by se dostavil, kdyby všechny oživoval křesťanský duch a kdyby všichni smýšleli, cítili, mluvili a jednali katolicky a pak rakousky a národně. Při takovém smýšlení byl by boj mezi rakouskými národy a kmeny pouze uslechtilým zápasem o vysoké a nejvyšší cíle, o svaté a nejsvětější statky, o palmu křesťanské osvěty a civilisace. Což v pravdě neblahý neklid mezi výtečně nadanými národy vznešeného soustátí má trvati bez přestání? Což nadarmo po celé dvoutisíciletí mělo by býti křesťanství po celé Evropě a zejména po střední Evropě rozšířeno? Neměl by více již duch pravé lásky křesťanské a spravedlnosti Evropu oživovati, vzájemné vztahy její pořádati a ku společnému pěstění vznešených cílů a snah povzbuzovati?

Je potřeba jen křesťanské trpělivosti, aby mír mezi obyvatelstvem rakouským opět zavládl. Nechť se rakouští národové jen svobodně vyvinují a v dosažení křesťanské osvěty a křesťanského pokroku se vzájemně podporují. To prospívá a podporuje společné blaho. V národnostní pestrosti spočívá vlastně svéráznost Rakouska, tohoto nádherného mosaikového obrazu, ve kterém všechny části harmonicky se proplétají a shodují, pročť také žádná část bez ujmy celku nemůže býti zničena. Jestliže vše řídící Prozřetelnost boží již to chtěla, aby

Šolc Václav, profesor realky na Král. Vinohradech; Váňa Josef, farář v Bohárně; PhDr. Votruba Josef, profesor gymnasia v Truhlářské ulici v Praze; MUDr. Vyčítal Václav, lékař v Kopidlně.

Mezi zemřelými po nějaký krátký čas náležel také bodrý náš kolega Jan Satrapa, o němž k našemu žalu přinesly r. 1883 pražské listy zprávu, že v Horiněvsi umřel. Brzy po uveřejnění této zprávy jel jsem domů a kdž jsem přijel do Josefova, tu na nádraží spatřil jsem procházeti se umřelého Satrapu s pláidem na rameně. Dvořil se roztomilé slečince — Poděsil jsem se toho zjevu, až v pražských novinách zesnulý kamarád s nejveselejším smichem mně vysvětlil, že umřel jenom v novinách následkem podivného spásu —

Nedávno zesnulý kolega náš MUDr. Prágr byl nanejvýš obratný a podnikavý člověk, který povahou svou rád tihl k veselému životu, takže v Praze jako absolvovaný medik pohostinsky vystupoval s lidovými zpěváky a z jeho dovednosti a vtipu vytryskla všeobecně známá a doposud oblíbená píseň „Vždyť jsme jen jednou na světě“, jejíž byl skladatelem a nedostizným přednášečem.

Jak jsme měli k maturitě cestu obtížnou, toho dokladem jest, že si přítel JUDr. Klumpar na ni v oktávě v měsíci lednu jednou odpoledne před školou zlomil nohu. Kdybych to nepoznal, třeba by mně to bylo vytýkáno jako neúplnost, jichž se ve vzpomínkách těchto nalezne beztoho tak dost.

Abych nebyl v nich přes příliš obsírným, uzavírám je a mladší milí přátelé a současníci z hradeckých mých studií laskavě odpustí, že jich jmenovitě neuvádím. Na všechny se již nepamatuju a abych některého vynechal, toho učiniti nechci, proto přestávám se svými hradeckými vzpomínkami i pokud se osobností týče odchodem naší třídy z Hradce, na kterýž všichni jistě že rádi a vděčně vzpomínáme —

Vzpomínky tyto psal jsem sobě pro potěšení a mnohým svým přátelům k libosti. Jest-li jsem něčeho opomenul, prosím o prominutí, stalot se to nerado —

země habsburské monarchie byly obývány četnými národy, vyplývá z toho pro ně přenesená povinnost, aby se jako dobří sousedé snášeli a vzájemně podporovali, ne však aby se třífili a seslabovali. Z toho vzniká také pro každého Rakušana neodkladná povinnost, aby vyrovnával kdy kde stávající neshody, aby vznikající protivy mírnil a odstraňoval. Katolické Rakousko je podobno katolické církvi. Jako ona pro všechny národy země je určena a všechny pod mateřskou ochranu bere, tak podobně i různí národové v Rakousku nalézají svůj útulek a mocnou záštitu.

Kéž příslušníci Rakouska pěstují ctnost křesťanské smířlivosti dle napomenutí sv. Pavla: *Pokud na vás záleží, mějte mír se všemi lidmi.* (Řím 12, 18). Katolická církev uznává jednotlivé národy v jejich samostatném trvání jakožto zařízení božské Prozřetelnosti a v tom spatřuje též jejich oprávněnost. Ona žádný národ nepronásleduje a žádnému nenadržuje, nýbrž zavrhne pohanství osamocování a rozluky národů. Církev váží si u cti lásku a přichylnost ku vlastní národnosti; váží si a ctí řeč, právo a svéráznost každého; avšak musí rozhodně odsuzovat, když tato láska a přichylnost zvrhne se v nespravedlnost vůči právům druhých, když zvrhne se ve vášnivě pronásledování každé jiné národní svéráznosti. Zde platí slovo Páně: *Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim.* Jestliže vzdělání a historický vývoj některý národ k vynikajícímu místu opravňuje, nevyplývá z toho, že druhé lze potlačovat a jim v dosažení těchto statků bránit.

Národní snahy, které Boha a práva nedbají, jsou nekřesťanské a vytvářejí jeden z nejnebezpečnějších zárodků revoluce. Jistý assyrský král sdělil se svými předáky pojetý úmysl, aby celou zemi svému panství podrobil. (Judit. 2, 3). Nesnášenlivý nacionalismus hlásá nezřízenou sebelásku, obsahuje v sobě rozluky od příslušníků druhého národa a nenávisť vůči nim, rozsevá a živí rozkol mezi občany a vede ku šlapání práv druhých národů, ba dospívá docela ku odpadu od Bohem založené církve.

Abý zachována byla spasitelná svornost a jednota, nesmí se náboženské a světské záležitosti mísiti aneb na roveň klásti. Katolíci musí k tomu přiblížeti, aby ve věcech týkajících se víry, mravy a církevní kázně vládla jednota, jevíci se poslušností k diecéznímu biskupu, s římským papežem ve společenství stojícímu; v záležitostech čistě světských aby vládla svoboda a ve všech pak věcech aby láska vévodila. Hlavně ať neschází vůdcům jednotlivých stran moudrá umírněnost. Náboženské zájmy nechtějí mají přednost před světskými a ne naopak.

Politický přehled.

Dr. Körber s celým svým kabinetem podal už žádost za propuštění. Císař však dosud o jeho žádosti nerozhodl. Ministr-president dr. Körber chce odstoupiti proto, že zdraví jeho následkem přepracování jest otřeseno, ač příčinou odstoupení jeví se vlastně obava, že by takto parlamentem nebyly schváleny půjčky k účelům vojenským. Nové ministerstvo má býti zase jen úřednické, jemuž prý v čelo bude postaven ministr dr. Wittek. — Sněm dolnorakouský v dvoudenním zasedání předvánočním změnil školské zákony v podzimním zasedání usnesené, tak jak si vláda přála. S opravou touto nejsou spokojeni odpůrcové křesť. socialů, že v podstatě své nové školské zákony mnoho se nezměnily. — 27. pros. konala se v Olomouci ustavující schůze agrární strany na Moravě, již se účastnili i agrární poslanci z Čech. Lidová strana moravská klidla na schůzi jen odpor a smích. — V Berlíně vyjednával rak. vyslanec a rakouští delegáti o obchodní smlouvě. Výsledkem cesty rak. zástupců do Berlína jest, že obchodní smlouvy s Německem budou asi obnoveny.

V Uhrách se situace dosud nevyjasnila. Předseda ministerstva hr. Tisza zamítl návrh oposice, kterým měl býti opraven jednací řád obstrukci však nezamezující a žádající, aby Tisza odstoupil. Oposice z nových voleb prý dostává strach. Sněmovna odročena do 3. ledna.

Ve Francii záhadné úmrtí posl. Syvetona zaměstnává myslí všech. Strana podezřívá stranu. Ve sněmovně byla opět prudká debata o udavačství v armádě; udavačství vztahuje prý se i na samého presidenta republiky.

Proti vzájemnému se volání po opravách v Rusku vydal car úkaz, kterým prohlašuje, že změna dosavadní soustavy vládní pro tentokrát nemožná, že však v nejbližší době provedena bude řada velikých vnitřních oprav.

Že ruští bohatíři v Port Arthuru nejsou dosud zmalátnělí, svědčí, že se jim podařilo nazpět dobýt pahorku 203metrového i s množstvím japonských děl. Rusové překvapili Japonce, že se toho ani nedáli. Přes to Japonci stále hlásají do světa, že hned toho brzy jiného opevnění portarthurského na ve-

liký svůj prospěch dobyli, což za nedlouho ukáže se klamným ohlubením. Ze v přístavu portarthurském loďstvo ruské není zničeno, ukazuje i to, že před vánoci uniklo odtud za sněhové vánice 8 ruských torpédoborců. Na Japonce padá nyní strach, jak zakročí proti blízkému se loďstvu baltickému. Kde jaká lepší loď vše chystá se k boji. Japonci opevňují na kvapi přístav Dálný proti útokům se strany mořské. Na mandžurském bojišti bylo několik menších srážek, při nichž Rusové útočili Japonce zahnali. Japonská armáda trpí strašně následkem mrazů; nohy i ruce bojovníkům umrzají. Nedávno přešla celá jezdecká četa japonská k Rusům. Z mnohých stran žaluje se též na ruskou správu vojenskou, že opatření vojska jest někdy chatrné a že ve správě Červeného kříže ruského přišlo se na velká zpro-
něvěření, do něhož zapleteny jsou osobnosti vojenské vysokého postavení.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Král. Vzděl. a podp. křesť. soc. spolek žen a dívek pro Hradec Králové a okolí v roce 1904 udělil chudým členkám svým podpory 96 K, na vánoce pak rozdělil mezi ně 74 K 20 h.

Valná hromada jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové odbývá se v neděli dne 1. ledna 1905 o 2. hod. odpolední s obvyklým programem. — Spolkovým účelům věnoval opětně osvědčený přiznivec jednoty vsdp. kanovník Dr. Soukup 10 K. Zaplat Pán Bůh!

Z Holohlav. Členská schůze konaná 26. prosince 1904 lidovým křesťansko-socialním spolkem pro Holohlavu a okolí v hostinci p. J. Tučka v Holohlavech a spojená s přednáškou velezasloužilého p. řídícího učitele V. Špačka z Košátek mile se vydařila. V nynějších Bohu oddizných dobách, kdy nespokojenost a rozervanost úžasné se šíří a zachvacuje celé masy lidí všech vrstev, jako osvěžující májový dést na vyprahlou půdu, tak blahodárně působila na všechny přítomné milá a klidná slova p. řečníka, který mluvil o spokojenosti. Nespokojeným nečiní člověka snad chudoba neb nemoc, vždyť častokrát lidé, těšící se úplnému zdraví a oplývající vším možným pohodlím a přepychem, z nespokojenosti berou do ruky smrtonosnou zbraň, by životu svému náhlý učinili konec. Nespokojeným činí člověka zlé svědomí. Chceme-li býti spokojenými, plňme povinnosti své k sobě, bližnímu a Bohu. Nehleďme na chyby jiných a stále jen zbytečně nekritisujeme, nýbrž raději snažme se poznati své vlastní chyby a zvíťaziti nad hříchem, zvláště nad sedmi hříchy hlavními, z nichž tak mnoho zla mezi lidstvem pochází. Jako dítě touží po matce, tak duše lidská touží po Bohu, od něhož vyšla, člověk je tvor náboženský. Dívoch Boha hledá, křesťan Boha již zná! A tohoto Boha ctíti jest povinností člověka nejen prostého, nýbrž i vzdělance. Kdo neplní povinnosti své k Bohu, není pravým vzdělcem. Ku konci poučavě své řeči p. řečník vzpomíná slov velkého biskupa Bryncha: „Proti knize knihu, proti spolků spolek“ a vysvětluje přítomným, jak právě za dnů našich, kdy téměř šílené útočí se proti církvi, potřebí jest, by katolíci vzhopili se k obraně. Pokud nepřátelé šířiti budou mezi lidem knihy nevěrecké a ne mravné, potud musíme my šířiti knihy, proniknuté pevnou vírou a mravně nezávadné, pokud stávají budou spolky, jejich jediným účelem jest tupiti církev a bráti lidem ze srdce víru v Boha, pokud svatou povinností naší jest zakládati jednoty katolické. — Po přednášce, jež vylechnuta byla téměř s utajeným dechem, přihlásilo se nových 15 členů. Panu řídícímu učitelu srdečně děkujeme a přejeme, by mu dopřál Bůh dosti síly a trpělivosti k blahodárné činnosti, a již nyní se těšíme, že opět brzy nás navštíví, by nás poučil a povzbudil.

Z Kunčic. „Odbočka“ všeoborového sdružení konala 18. pros. 1904 veřejnou schůzi, na níž dp. Adolf Hubálek, kaplan kyšperský, přednášel o památkách Krakova. Zmínil se o vynikajících králich velkého Polska a spisovatelích. Porovnával krakovský „Vavě“ ku královským Hradcům a jaký má i pro ostatní Slovany význam. Řeč provázána byla s velkým napjetím. Po přednášce poděkoval předseda dp. za jeho snahu a ochotu, jakou spolků věnuje a šádal, by i na dále zůstal naším příznivcem. Další činnosti „Zdať Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. U vyřízení kanonické generální visitace ve vikariatu Lanškrounském jmenování byli: p. Frant. Krihl, bisk. vikář, os. děkan, farář v Dol. Dobrouči, čestným bisk. konsistor. radou; p. Ant. Nýlt, děkan v Ústí n. O., p. Frant. Michalitschke, děkan v Lanškrouně, bisk. notáři a bisk. vikar. sekretáři; p. Frant. Nožka, bisk. notář, farář v Damníkově, osob. děkanem; p. Jan Matějka, farář v České Těbově, prvoděkanem; p. Frant. Kovářik, os. farář v Bystřci, p. Jan Liščař, farář v Dol. Libohavách, p. Val. Appl, farář v Čermné, bisk. notáři. Expositorium canonicale obdrželi: p. Jos. Neškudla, farář ve Výprachticích, p. Frant. Černý, farář v Rudolticích, p. Adolf Brix, katecheta a professor v Lanškrouně. Farní synodalie obdržel: p. Frant. Kuhn, katecheta v Ústí n. O. Pochvalným listem bisk. Ordinariatu vyznamenáni byli: p. Zeph. Benesch, bisk. vikar. sekretář, em. farář v Hlívátech, p. Frant. Sychra, farář v Čenkovicích, p. Ot. Fiala,

farář v Heřmanicích, p. Al. Dudek, farář v Zichlísku, p. František Krémát, farář v Jamném, p. J. Hansl, katecheta v Lanškrouně, p. Alex. Štacl, kaplan v Č. Těbově, p. Václ. Sokol, kaplan v Ústí n. Orl., p. Jan Středa, kooperátor v Dol. Dobrouči. Pochvalný list bisk. Konsistoře obdrželi: p. Frant. Puchmajer, farář v Knapovci, p. Karel Kučera, farář v Horní Dobrouči, p. Jan Zirm, farář v Těbovicích, p. Frant. Král, farář v Lukově, p. Jan Suchomel, farář v Ostrově. — Ve vikariatu Poličském jmenování byli: p. Jan Hejtmánek, č. konsist. rada, bisk. vikář, farář v Něm. Bělé, osob. děkanem; p. Jan Letošník, bisk. notář, děkan v Poličce, bisk. vikar. sekretářem; p. Leop. Vrzák, farář v Bystré, p. Jan Janisch, farář v Limberku, bisk. notáři. Expositorium canonicale obdrželi: p. Vinc. Blažek, katecheta a professor v Poličce, p. Ed. Neumann, farář v Rohozně. Pochvalným listem bisk. Ordinariatu vyznamenáni byli: p. Klem. Markrab, em. děkan v Trpíně, p. Frant. Horáček, farář v Baníně, p. Václ. Dvořák, farář v Sádce, p. Václ. Jelínek, farář v Korouhvi, p. Václ. Říha, farář v Teleoim. Pochvalný list bisk. Konsistoře obdrželi: p. Frant. Uhlíř, farář ve Svojanově, p. Václ. Fremuth, farář v Jedlově, p. Jan Lazák, katecheta v Poličce.

Vánoční stromek v Hradci Král. Jako léta minulá pořádala mateřská škola vánoční hru s nadílkou pro chudé děti. Slavnost tato byla velmi zdařilou a zejména po stránce deklamatorské zajištěnou. Malí herci seřadili na své léta neobyčejnou odvahou hru „Od jesliček září láska“, kterou sepsal spisovatel český, p. farář Košťál y Skuhrově. Bylo zapotřebí hodně cviku a trpělivosti dříve, než ovládali malí ochotníci své úlohy. — V Rudolfinu slavena byla též dojemná vánoční slavnost pro hluchoněmé chovance dobročinným komitétem dam. Vánoční hru seřadili chovanci mimikou, kterou tlumočila sloven jedna ct. sestra učitelka. Potom provedeny byly 3 zdařilé živé obrazy, kteréž se velmi svou komposicí zamlouvaly. — Obě slavnosti poctili návštěvou vzácní hosté, J. M. ndp. biskup Dr. Doubrava, vedp. kap. děkan Dr. Frýdek, p. kan. Dr. Soukup, p. místodrž. rada Steinfeld, p. insp. Dunovský mimo čestného obecenstva, které zejména do Rudolfinu dostavilo se hojnějším počtem. Avšak mateřská škola domácích dětí zaslouhovala by také trochu větší pozornosti se strany zámožnějších vrstev občanských, protože v nynější době probuzeného uvědomění, které mají lidové vrstvy o jakýchkoli socialních povinnostech těch zámožnějších vůči chudším, pocituje se společenská lhostejnost mnohem trpčeji nežli jindy.

České pěvecké kvartetto, jež po prázdninovém tourné v Egyptě a Palestině v těchto dnech sklízelo vavříny opět na Orientálním tourné v Bělehradě, Sofii, Plovdivě, Catihradě atd., zaslalo již spolků na podporu chudých studujících zdejších středních škol program koncertu, určeného na den 8. ledna 1905 do městského Klieperova divadla. V bohatém programu, jež podrobně přistě otiskneme, střídají se vybrané solové zpěvy a zpěvy celého kvartetta s výtečnými skladbami předních mistrů, jež na drahocenných svých houslích přednese profesor konservatoře v Chicagu Walter Schulze, mladistvý Angličan, umělec prvního řádu a žák profesora Ševčíka. Poněvadž koncert pro proslulost účinkujících a dobročinný svůj účel zajisté přivábí velký počet domácích i přespolních, umění milovného obecenstva, upozorňujeme v čas na předprodej lístků, jež s nevšední ochotou převzal knihupec p. Jiří Tolman.

Z Klieperova divadla. Pobyt společnosti p. Sedláčkovy chýl se sice v Hradci Král. ke konci, přes to však p. Sedláček i ostatní členové společnosti výběrem kusů a s nevšední snahou hledí obecenstvu představití pravé umění. Schakespeareova veselohra „Zkrocení zlé ženy“ působila nemalým dojmem, který se srazil v obdivu nad výkony p. Procházkové, jež co nejživěji projevovale známky ustrašenosti a poslušnosti nad rozkazy Petruchia, p. Patříského, majícího právě tehdy čestný večer, v němž sám na umělecké dráze věru značněji pokročil. Hráli pěkně i p. Morávek, sl. Štroblová, p. Bohuslav, p. Kříž, p. Erva, p. Hubert atd. Byl to milý večer. Ve střeďecní veselohře „Pan ředitel“ své umělecké nadání projevil nejlépe p. Zvíkovský (De la Mare), jemuž se musel každý obdivovati, neméně i p. Procházkové (Hendersonova), k nimž se řadily výkony p. Sedláčkové, sl. Štroblové, sl. Kučerové, p. Morávka, p. Fišera atd. Souhra byla souladná.

Ve schůzi městské rady Královéhradecké dne 20. pros. 1904 učiněna byla tato usnesení: Uděleny byly nadace J. Mikešové pro čákné obecné školy dětí. — K dotazu praesidia o. k. kraj. soudu stran sdělení druhého místa notářského v Hradci Král. dáno vyjádření negativní. — Offera p. Jos. Komárka, klempíře zde, na koupi stavební parcely č. 10 v bloku V/1 postoupena tech. komisi. — Vyžádá se svolení politického úřadu, aby náklad na pořízení nových varhan v kostele sv. Klimenta zde a v Kostele v Lochevicích byl kryt ze jmění kostela sv. Pavla v Pouchově. — Usneseno, aby pořízen byl generální projekt městských lázní. — Z nadace Vondrový pořízen bude nov. ornát pro vězeňskou kapli. — Schválen byl návrh na rozdělení českou aka-

demis zaslaných exemplářů soupisů památek okresu královéhradeckého. — Zpráva c. k. okres. hejtmantství, že místodržitelství svolilo k vyplácení zvýšeného platu za hrani varhan feditelů káru v Lochenicích na další 3 roky, vzata na vědomí. — Majitelé domů se vysvou, aby předkládali úřední výkazy o odpisu nájmu z prázdných bytů stran činovního groše. — Za prozatímního sluhu městských úřadů přijat byl pan Rudolf Vacek. — Okresní výbor požádá se o zaprodání některých součástek kaloriferu z Grandhotelu. — Schválen návrh vodárenského odboru, aby uzavírání vody od 1. ledna 1905 prováděli pomocní a policie aby prováděla ve věci té kontrolu. — Panu H. Malzovi, hostinskému na Novém Hradci Králové, povoleno do odvolání sekání ledu na rybníce Plachta za poplatek K 5 — ve prospěch okrašlovacího spolku v Novém Hradci Králové. — Uděleny byly poplatky na prospěch českých škol ve Vídni a nadaci Skuherského v Praze. — Uděleny byly dvě podpory na dobu jednoho roku, tři podpory a jeden příspěvek na sirotky byly zvýšeny a 4 podpory byly prodlouženy na dobu 1 roku. — Dne 27. pros. 1904 usneseno: Panu MUDru L. Tvrzkému sdělí se rozhodnutí okresního výboru, kterým zamítnuta byla stížnost jeho do předepsané mustav. úřadem 5 m šířky chodníku před novostavbou jeho v Palackého tř. — Panu továrníku E. A. Malburgovi vzdají se díky za vánoční dar K 50 — pro zdejší chudé. — Offerita pana Dra Alfréda Rudolfa na koupi parcely č. 8. v bloku IV. postoupena tech. komisi. — Měst. zastupitelstvu předloží se ku schválení smlouva o pronájmu místnosti c. k. cejchovního úřadu v obecním domě čp. 127. — Rozpočet na opravy c. k. okresním hejtmantstvím nařízené v domě čp. 126. bude spolumajitelům domu toho dán k vyjádření. — Schválena byla osnova nadační listiny nadace Josefa Strejčka pro chudé. — Zamítnuta byla žádost p. Jos. Manycha za slevu nájemného z pronajaté mu náplavky. — Tech. kancelář byla poukázána, aby staviteli panu Josefu Novotnému vykazala potřebné místo pro skládání materiálu ku novostavbě jeho vedle synagogy. — Právovarnímu měšťanstvu odpoví se, že nelze městskému zastupitelstvu odporučiti koupi právovarních pozemků blíže Zdeně boudy pro rozšíření lesního majetku, poněvadž žádaná cena K 560 — za jeden korec jest příliš vysoká. — Panu měst. zvěrolékaři uloženo, aby opatřil návrh pravidel o vybírání poplatků z dobytka na novém tržišti. — Spolitelně v Chlumci vydána bude kauce stavitele p. Konst. Mráčka za stavbu paedagogia a jatek. — Panu J. E. Sedláčkovi, řid. div. společnosti, propůjčuje se městské divadlo k žádosti jeho do 5. ledna 1905. — Vybírání písku z Orlice pod Vonešovými sady a vysekávání ledu pod Morušovkou na téže řece pronajato bylo na rok 1905 Josefu Šrámovi, povozníku z Malšovic. — Udělena byla jedna podpora chudinská a jedna žádost za podporu byla zamítnuta.

Úmrtí. Dne 26. prosince t. r. zemřela v Čes. Budějovicích návštěvou tam dleci paní Rudolfa Červená, choť c. k. dvorního továrníka, dáma c. k. řádu Alžbětiny II. třídě a předsedkyně dámského spolku Červeného kříže v Hradci Králové. Zesnula po kratičké nemoci, zaopatřena sv. svátostmi umírajících, ve stáří 52 let. Tělesná sohránka zesnulé byla v úterý dne 27. t. m. v Českých Budějovicích církevně vykropena, pak do Hradce Králové převezena, kde konal se pohřeb za velkého účastenství ve čtvrtek dne 29. t. m. o 3. hod. odpol. na hřbitov Pouchovský.

Nouzová akce. Vzhledem k letošní neúrodě upozorňuje královéhradecký c. k. okres. hejtmantství, že byly zavedeny na rakouských dráhách nouzové tarify pro snížený dovoz píce, steliva, kukuřice, pro zeleniny pšeně, řepu řezanku, piliny, vlnu dřevěnou, výpalky, mláto, viker, boby a stelivo slatinné. — Snížené dovozní platby toliko pro zásilky o váze nejméně 5 000 kg, případně i 10.000 kg a mohou se diti toliko na adresy obcí, hospodářských společenstev aneb podobných spolků. — Příjemce (obec nebo spolek hospodářský) ručí, že zásilky tyto vydány byly toliko zemědělcům okruhu nouzí stíženého a sice pouze pro jejich vlastní hospodářství. Skládati a nakládati má příjemce, případně zasílatel. Jinak obstarává je dráha za poplatek dle tarifu. Na listě nákladním se poznamená, zda příjemce sám skládání obstaral a zároveň se potvrdí, že zásilka povozy nebo vléčnou dráhou byla odvezena. Při zásilkách na obec adresovaných má starosta na listu nákladním potvrditi, že dotčená obec v době dovozu nouzí byla stížena. Je-li zásilka na zemědělské společenstvo adresována, mají hlavní korporace zemědělské stvrditi, že zásilky vydány byly zemědělcům obcí, nouzí v době dovozu stížených.

Zábava v Adalbertinu. V den sv. Sylvestra uspořádán bude v Adalbertinu přátelský večerek, při němž bude hráti sbor tamburašů.

Schůzi voličů venkovských obcí okresu královéhradeckého svolává na den 3. ledna 1905 p. Vojtěch hr. Sternberg, říšský poslanec, na Pražské Předměstí do hostince „Chicaga“. Začátek přesně v 5 hodin.

Královéhradecké vzpomínky, jež po celý minulý rok ve feuilletonu našeho listu uveřejňoval bývalý řákr královéhradeckého gymnasia p. dr. Václav Řezníček, skriptor knihovny Musea království Českého a spisovatel v Praze, ve dnešním čísle končí. Vzpomínky ty, týkající se života a poměrů v Hradci Králové za let sedmdesátých minulého století, nalezly tolik čtenářů a

takové obliby, že se redakce následkem toho odhodlala vydati je ve zvláštní samostatné knížce, která vyjde asi v polovici ledna 1905. Čtenáře jejich na toto opatření upozorňujeme a kdo by si výtisk jejich koupiti chtěl, dostane jej, pokud zásoba stačí, v lednu. Poněvadž jest již značná část nákladu jejich zamluvena a poptávka stále roste, třeba činiti objednávky co nejdříve. Přihlášky přijímá a vyřizuje: „Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.“

Z Březhradu a Hradce Král. V neděli dne 26. prosince t. r. o 4. hodině odpolední konala se slavnost školního vánočního stromku ve školní budově, při které přednášeny byly školními dětmi básně a zpívány písně k době vánoční se vztahující. Před počtem slavnosti promluvil případně ku školní mládeži, jakož i k obecenstvu v hojném počtu se dostavivšímu místní školní dozorce p. Eduard Feik, a po ukončení slavnosti dp. katecheta František Řib z Opatovic. Po ukončení slavnosti vzdal jménem školních dětí správce školy p. Karla Vojáček díky šlechtným dobrodincům a všem, kteří ku této slavnosti jakýmkoliv způsobem přispěli. Jmenovitě přispěli: Jeho Biskupská Milost Dr. Josef Doubrava 5 K, p. Prokop Grégr, majitel „Národních Listů“ 10 K, p. Jan Grégr, majitel inzerční kanceláře 10 K, nejmenovaný 20 K, dp. katecheta Frt. Řib 3 K, p. Vojtěch Višňák, trafikant 3 K, ochotníci v Březhradě 14 K, vojenští vysloužilci z Březhradu 10 K, hasičský sbor 6 K. Zvláštní díky vzdán budíž správci školy p. Karlu Vojáčkovi, jakož i všem jeho paní choti a neteři, kteří k uskutečnění a upravení slavnosti této se přičinili. Konečně nutno podotknouti, že každoročně slavnost vánočního stromku školního se zde odbývá; školní děti bývají poděleny školními potřebami na celý rok a i cukrovinky obdrží. Cukrovinky dostanou také děti malé, rodiči přivedené.

Z Kostelce n. O. Katolická Jednota pořádá v pátek 6. ledna a v neděli 8. ledna vánoční zpěvohru „Od jesliček září láska“ ve 4 jed. v sále na Rabštejně ve 4 hod. odpoledne.

Z Vamberka. Zdejší křesť. social. spolek „Svornost“ pořádá na den sv. Štěpána pro děti členů vánoční stromek. Dp. Václav Hvězda, farář, velice pěkně v proslovu k rodičům i dětem vyložil rozdíl, jak odbývá se krásná památka vánočního stromku v rodině bohaté, však bez víry, a jak v rodině chudé sic, však s pevným náboženským přesvědčením v duši. Na to přednesly děti případné básničky štedrovecerní. Uměly to tak pěkně, že přítomní až k slzám pohnuti byli. Na konec rozdávány byly malým deklamatorům dárky. Děti i dospělí dlouho zajisté budou vzpomínat, a zase se těšit na příští vánoce.

Konáškové v Čechách. V čísle 51. t. l. byl výtečný článek pod uvedeným názvem, ale věřte, že bych si přál dnešní doby, by více Konášků po vlasti naší chodilo. Budete se zajisté ptáti, proč? A tu hned odpovídám, by drobet těch krváků nám poplátili. Co lid náš na vesnici odbírá? Myslíte spisy Třebízského, Šmilovského, Jirásků, Světlé atd. I toto! To jsou plácačky povídky a nestojí tu za nic, to jej nebaví! Ale dáti za krvák 24 K i více, to není mnoho, to odbírají i lidé, kteří skutečně od úst si musí utrhnouti. Pořádnu knihu nekoupí, za tu nedají haléře. Slyšte! Máme i u nás „čtenářskou besedu“ a v ní následující krváky: „Čisat Josef II. a krásná zpěvačka“, „Tajnosti kláštera Neapolských“, „Rinaldo-Rinaldini“ aneb „Mořský loupežník“, „Monte Christo“ atd., zajisté skvostný výběr! A víte, kdo to kupoval a kdo byl knihovníkem? Ani byste netušili, že to byl Hádci učitel. Více nepiši neb péro se mi přičí. Také učitel.

Krejsarový spolek v Přelouči, založený na opatření teplého pokrmu školním dětem, konal 18. prosince 1904 valnou hromadu, z níž seznáno, že se vařilo ode dne 4. ledna do 23. března 1904 celkem 67krát a bylo rozdáno úhrnem 10.832 porcí teplých pokrmů 162 dětem denně. Mimo to dostávaly děti denně housku a příležitostně i buchty na účet dobrodinců. Vášení z ochoty převzaly zdejší velectené dámy. Vášeň vydání bylo celkem 525 K 11 h. Jedna porce přišla tudíž na 5 h. Dozor na udržování pořádku u dětí při rozdávání pokrmů měli členové obou sborů učitelských. Mimo mnohé dobrodince i letos městská rada darovala potřebné palivo a svítivo. Všem dobrodincům: Zaplať Bůh!

Služnost. O služnosti mnoho a mnoho se píše, jak ale ta služnost dnešní doby dopadá, ukazuje nám náledevní obrázek. V měsíci dubnu t. r. byl v tomto listě uveřejněn článek, jak jistí studující láživě udali jednoho vojína, že páchil na divadlo šaty, z čehož vzniklo velké vyšetřování i četnictvem, až na věci nebylo ničeho pravdy a také dokázala se ničemnost udání tohoto. Podotknouti se musel, že naše nadějná mládež učinila udání to „němou“. Jeden z těch studujících, kandidát učitelství, psal otcí udaného vojína, že on je nevinný a při tom to šikovně strkal na druhé. Když však p. kandidát přišel domů, tu si otec (až ten učitel jest) udaného vojína ani nevšímal, třeba se i „u dívky“ procházel okolo školy a děti byly před školou, ostentativně chodil a dával na jevo, že nemusí pozdravovati, neb přý pání profesori říkají, že si nemusí nikoho vášmat. 24. t. m. nejednou pan kandidát přišel k otcí udaného vojína a žádal způsobem ne příliš slušným dopis, který v dubnu zaslal naspět. Když mu vydání bylo odepřeno, tu pan kandidát pronesl významná slova: „Nedáte-li jej po dobrém, já Vás naučím a donutím Vás soudně, že jej vydáte!“ Tak se chová kandidát učitelství. Co očekávati lze od něho, až bude učitelem? Uveřejňujeme bez posádky.

telství. Co očekávati lze od něho, až bude učitelem? Uveřejňujeme bez posádky.

Náklad na školství v Náchodě, počítajíc v to vydržování městské realky, pak obce. a měšťanské školy a průmyslovky, činí celkem 115.900 K ročně, což věru svědčí o velké péči města o školství.

Velitelství O. armádního sboru dle „Zeitu“ přeloženo bude již v nejbližší době z Josefova do Liloméřic a to z důvodů jak vojenských, tak i ekonomických. Svého času zřízeno bylo toto velitelství v Josefově, poněvadž tam bylo dostatek vhodných místností, tedy z důvodů hlavně hospodářských. Avšak místnosti ty nevyhovují již dávno svému účelu, a daly by se jen s velkým nákladem přizpůsobiti nynějším požadavkům. Také bytové poměry jsou v Josefově velice nepříznivé a též není dosti škol. Zato Liloméřice hodí se za sídlo sborového velitelství, jemuž tam bude přikázána budova úplně účelu svému vyhovující. — Tim ovšem Josefov vzejde citelná škoda.

Od Golčova Jeníkova. Velkostatkář golčenišovský p. R. Fiedler jako každoročně uspořádal i letos na Hod Boží slavnost vánočního stromku. Při níž na 120 dětí pracujícího lidu ze všech dvorů panství jeníkovského poděleno bylo úplným oblekem, pečivem, cukrovím i hračkami. Mimo to chudým jeníkovským darován každému k svátkům metr dříví, jenž panským dovozem každému byl dopraven. Všecka čest takovému velkostatkáři! — Město Golčov Jeníkov jest sice v kraji čistě českém, přes to však na svém českém štítě byžďen jest skvrnou, německou židovskou školou, kterou si tamější židé, jichž tu je na 400, vydráží. Tamní židé žijí jen z mozolů českých, ale ani jim nenapadne, aby proto k českému lidu projevíli větší vážnost zrušením nepotřebné školy německé a v českém občanstvu místním nejví se rovněž úsilnější snaha na prokazání ryzosti v čeství rodného města. Mnozí židé sami už vycítili toho potřebu a posílají děti své do školy české. Jak dlouho ještě český Jeníkov bude se honositi německou školou?

Voda Metuje zakalena. V předvánočním čísle „Hlasů od Metuje“ každý byl velice překvapen článkem, nadepsaným: „Na noviny peněz dost“. Vypočítává se tu, jak se ve zdejších okolí hojně odbírají časopisy: „Obnova“, „Meč“, „Kříž a Maria“ a podobné listy katolické, přičemž se používá slov, značících pohrdání, posměch i opovržení těm občanům, kteří jmenované časopisy odbírají aneb čtou. Mám za to, že ten článek byl dán do „Hlasů od M.“ bez vědomí vydavatele, nejspíš nějakým tiskařským učenníkem z rodiny protestantské, neboť, ačkoliv čítám ony pohaněné listy, přece nikdy nadočetl jsem se v nich o nějakých špatnostech, kterými by byly vzdělanost neb pokrok v národě ohrožovány, naopak obsah jejich jest vždy vlastenecký a mravně bezvadný, a sice v tom směru, jakým nás vodil po čas mojí školní návštěvy sám pořadatel listu „Hl. od M.“, tajemník hospodářského spolku zdejšího, všeobecně vážený, a od svých žáků ctěný a milovaný učitel p. Fr. Nepilý v Krčíně. V místě i okolí jest též známa jeho zbožnost i srdečné přátelství se zdejšími duchovními pastýři, jakož i zbožnost a láskavost spanilomyslné jeho choti. Muž, který vždy nás pravému učil náboženství, který nás učil se modliti a pracovati, který nás učil církev a vlast milovati, který ve zbožnosti byl veřejným příkladem, ten nemohl vědomě takový článek, katolíky urážející a jeho vlastním přesvědčením se přičící, sám do listu dáti, ani schváliti. Vždyť co se týče směrů listů katolických, není možno vytýkati, že by psaly neb hajily nějakou nepravdu, neb nějakou neodůvodněnou smyšlenku vědeckou, kterou by lid ve svém přesvědčení mohl býti zmaten neb pohoršen. „Kříže“ a „Marie“ vedou k následování ctnosti a k vystříhání se nepravosti, tak jako to dělal pan učitel, když jsme k němu před 30 lety chodili do školy a snad posud dělá, když chce názorem ukázati, kam vede ctnost neb hřích. Proto si věru tyto listy posměch nezaslouží. A co se týče listů katol. zanášejících se událostmi všeobecnými a politickými, ty ovšem pěstují rubriku obrany víry proti výpadům protestantského a nevěreckého tisku. Jaké by to pak byly orgány strany, aby mlčely na útoky proti přesvědčení svatému, jež kotví v důvěře ve Spasitele, dějepisně zjištěnými doklady pro nás věčnou blaženost chystajícího. Což jsme tak bídní, že nemáme míti pro nás svatá víra cenu ani jako pro národ israelý, abychom útoky na ni nechávali bez povšimnutí? Či jsme tak nevědomí a nezdělaní, že bychom dějin její neznačili a nevěděli, jak nám má býti drahou a svatou? Právě za útoků, jež se na nás se všech stran sypou, nalézáme opory v našich listech útoky ty odražejících, ne snad tapením odpůrců, nýbrž historickými doklady, abychom věděli, že pevně stojíme; a proto budíž vzdána čest těm listům od každého věrného katolika, těm, které víru svatou hájí, i těm, které k oblíbení ctnosti navádějí. Pán jim dejž své pomoci k práci tak záslužné! List pak od stran neodvislý, jako jsou „Hlasý od Metuje“, orgán spolku hospodářského, neměl by se nikdy znechat zahoditi tak, aby se posmíval a pohrdal záslužnou na národa roli dědičné. Dříve byl ctěn

Kříž svatý i Panna nejsvětější, než povstal první protestant, aby předměty úcty a lásky nejdávnějších a nejslavnějších našich předků pohaněl a potupil. Dříve mečem Slova Božího byla zničena pohanství tma starého Říma, než první filosof věku nového začal zakládat pohanství nové, klanění se svému rozumu. Dříve obnovená byla Duchem svatým tvářnost země, než povstali reformátoři jednotu vyznání roztrhávající. Ale sv. Kříž i Maria budou v úctě i tehdy, když zhyne poslední protestant, neboť Slovo Páně opět jako mečem přemůže i tuto novověkou tmu, a Duch Svatý opět shromáždí v jednotu k betlémským jeslím ovce věrné i rozptýlené.

Osobní. Pan Vilém Waldek, dirigent průmyslových závodů panství Kosteckého n. O., stal se administrátorem téchž panství.

K jubileu mariánskému vydal v Čas Úvahách vdp. Dr. Fr. Reyl vhodný spis, v němž je populárně vyložen článek víry o Neposkvrněném početí Panny Marie a potvrzení tohoto článku lurdským zjevením. Spisek se hodí ku hromadnému šíření na každé katolické osadě. Cena 8 h, při větší objednávce sleva. — **První náklad v počtu 4000 exemplářů již rozebrán.** Uspořádáno tedy právě druhé vydání. Objednávky vyřídí administrace Časových Úvah v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Několik slov na uvážení. Stále ozývají se hlasové ze stěsnaných poměrů našich menšin a zoufalí náteky o nějaký ten halíček, ale jsou to po nejvíce hlasy volající na poušti, zatím co doma rozličným způsobem k vůli různým reklamám halíče téměř plnými rukama vyhazujeme a ani neuvažujeme, co vlastně tím podporujeme. Mínil zde na př. časopis pro mládež „Malého čtenáře“. Týž časopis v čísle 6. t. roč. chlubí se, že na hádanku (hlavolam) „Hledejte kufce“ došlo 3258 rozluštění. Kolik rozluštění došlo na druhé hádanky, vidíme z uveřejnění jejich luštětelů, že jest jich též na sta. Nuže, počítejme! Každý rozluštětel musí dáti nejméně 3 haléřovou známku na dopis; obálku a papír čítáme za 2 haléře, tedy dohromady 5 haléřů stojí nejmenší odeslání jednoho rozluštění. Při 3258 rozluštěních činí částka ta 16.290 haléřů, nebo-li 162 korun 90 haléřů, které spíše mohly býti obětovány našim menšinám, než různě reklamě. Nahlédneme jen, kolik set, ba tisíc korun vyžadují všechna ona rozluštění i jinými časopisy podporovaná, co se takto marně vyhází peněz a že by bylo záslušnějším skutkem, aby dítky naváděny byly k spofivosti, šetrnosti a k obětování něčeho za vlast. Neupíráme, že hádanky jsou milou zábavou mládeže, ale mnohá hádanka, zejména i hledání kufce, dalo více práce učitelstvu, než-li luštěteli samotnému. Aby reklamní vlna tato byla zjednodušena a spolu aby mládež dospěla k hlubšímu pochopení vlasteneckých snah, jako k podporování našich menšin, k čemuž nabádána býti má, nechť luštění a zaslání děje se následovným způsobem: Každé dítko napíše rozluštění na lístek, na ten přilepí národní kolek za 3 haléře a doručí sběrateli, od kterého Mal. Čtenáře neb podobný list odebrá. Ten pak úhrnečně buď měsíčně neb čtvrtletně zašle rozluštění redakci. Tím ovšem nakladatel musí také přinést nějakou obět, což snad obětovati učiní při takovém množství odběratelstva a žactvo konati bude povinností národní. Nechť uchopí se myšlenky této činitelé povolání a zajisté slušný příjem každoročně bude plynouti z národního koleku.

Zemské hospodářství království Českého započíná nový rok schodkem 13,271.039 K, o půlpáta milionu větší proti roku předešlému. Stav tedy žalostný a přece Němcům ani nenapadne, aby klidnou prací přispěli na urovnání financí zemských a vláda k tomu ruky také nepřiloží.

Pryč s Čechy! Dr. Lueger ve spolku s pověstným Wolfem a jeho druhem Voglerem vydal k německým stranám provolání, aby ve Vídni utvořena byla německá národní rada, která by zamezila příliv českého lidu do Vídně a Čechům ve Vídni usadil aby upravila neklidnou cestu z Vídně. O té křesť. sociální lásce luegerovské! Pro Vídeň obětováni a obětují Čechové miliony, jsou tam i nesdíli ve střední mocnátství, jehož si vážiti učíme se už na školách obecných a přece nenávidíme Čechům nemá se poskytnouti ani pohostinství, kterého tam však požívají vzdělání cizinci. Všeho do času!

Převaha židovstva ve Vídni jeví se také makavě mezi 47 policejními lékáři, z nichž jest pouze 15 křesťanů, ostatní židé. Nedivno pak, že proti nepoměru takovému i v jiných úřadech a zaměstnáních zdvihá se křesťan. obyvatelstvo vídeňské.

Zadlužení hypotekární činí nyní v království Českém 1.198.902.510 K, na Moravě 403.549.760 K, ve Slezsku 96.671.794 K. Od r. 1867 stoupla zadlužení v Čechách o 1006 %, ve Slezsku o 127 %.

Defraudant Jenner, jenž ústřed. bance německ. spř. firem ve Vídni zpronevěřil 285.000 K, byl minulý čtvrtek odsouzen na tři léta do těžkého žaláře, z 5 spoluvinníků pak jeho nejvíce (2 roků) došlo se G. Ustojinovi.

Nedej Bože, aby se potvrdilo proroctví státní zdravotní rady, která prorokuje strašnou zkázu našemu dobytku, jež prý se dostaví jistě následkem letošního sucha, hlavně u skotu hovězího, ovce a koz. V píci jest nedostatek kyseliny fosforečné a vápna a z toho nastane u zvířete měknutí a lámavost kostí, kterémuž zlu celé chlévy bez milosti propadají. Stěšiti ještě, že lze neduhu tomu předejiti, ano týž v začátcích s výborným prospěchem i léčiti. Tímto prostředkem jest právě, nefalšované pícní vápno. Vyrábí je naše domácí česká firma: Družstvo Hospodář v Miloticích nad Bečvou, již co nejlépe k nákupu doporučujeme. Do ciziny za druhé prášky peněz nevyhazujte!

Jen dobré přírodní víno prospívá zdraví. Odmítněte rozhodně škodlivé chemické sloučeniny, jež bývají nezkušeným jako právě víno prodávány. Obracujte se při objednávkách svých toliko na osvědčené firmy. Pravým přírodním vínem všech druhů poslouží p. Adolf Battipán, hotelier v Hradci Králové, Adalbertinum.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1904. :
hl. pšenice K 16 40—16 80, žito K 12 00—12 60, ječmene K 11 10—11 20, oves K 7 50—8 00, prasa K 00 00—00 00, vike K 00 00—00 00, hrachu (modrý) K 22 00—24 00, čočky K 00 00—00 00, jahel K 25 00—00 00, krup K 22 00—26 00, bramborů K 5 80—6 00, jetelového semene červeného K 128 00—142 00, jetelového semene bílého K 000 00—000 00, rážáku K 00 00—00 00, máku K 80 00—38 00, lněného semene K 00 00—00 00, 100 kg žitných otrub K 14 00—14 50, 100 kg pšen. otrub K 13 00—13 50, 1 kg másla K 2 40—2 80, 1 kg sádla vepřového K 1 68—0 00, 1 kg tvarohu K 0 28—0 30, 1 vejce K 0 08—0 10, 1 kopa zelí 0 00—0 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 3 00—5 00, 1 hl cibule K 9 00—12 00, 1 kopa drob. zeleniny K 1 00—3 00, 1 pytel mrkve K 5 00—7 00, 1 kopa cerele 0 00—0 00, 1 hl jablěk 0 00—00 00, 1 hl hrášek 0 00—00 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 24. prosince 1904 odbývaný přivezeno bylo :
1) obilí: pšenice hl 44, žito 24, ječmene 47, oves 54, prasa —, vike —, hrachu 2, čočky —, máku —, jahel —, krup —, jetelového semínka 21, lněného semene —. 2) Zeleniny: zelí — kop, petržele — kop, kapusty 13 kop, cibule 17 hl, drobné zeleniny 56 kop, mrkve 9 pytlů, cerele — kop, brambor 7 hl. 3) Ovoce: jablěk 9 hl, hrášek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 6 kusů, podavinčat 177 kusů, kůzlat 0 kusy.

Listárna redakce.

Za příčinou svátku „Sv. 3 králů“ vydána bude „Obnova“ již ve čtvrtek, pročez přisíme o včasné zaslání zpráv.

(Zasláno.)

Cténé firmě

J. Pilnáček,

c. a k. dvorní továrna na mýdla, svíčky, voňavky a sodu

v Hradci Králové.

Vaše „salmiak-terpentinové mýdlo v prášku“ mám již dříve vyzkoušené a jsem s výsledkem velice spokojena. Prádlo je velmi jasné a pěkné, a zvláště teď v zimě, kdy se nemůže ani bílit ani sušit venku, je toto mýdlo znamenité.

S úctou

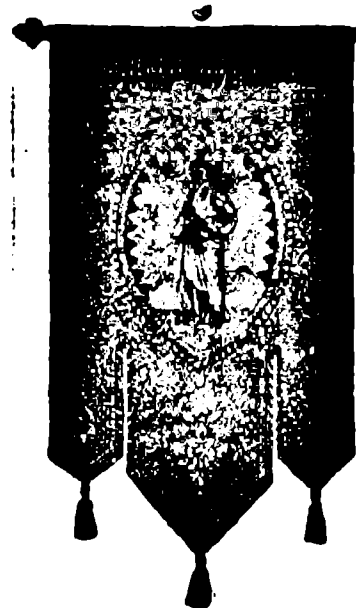
Viléma Kurzweilová,
choť inženýra.

PRAHA, Tábořská ulice, 10. listopadu 1904.

Oborný velkokvót pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějším postávkám vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dílka ku vyšívaní a zhotovení koštelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seidengasse č. 35.

Na ukásku sasilá se vše franco.

Výhodná koupě.

Úplný sklad zboží pro švadleny a krejčí, zejména různé vložky, krajky, krajkoviny, zvláště pozamentyřské ozdoby a aplikace, hedvábné pentle různé šířky ve všech barvách, dále velký výběr šněrovaček elegantního střihu, vše úplně nové a patřící do konkursní podstaty **Petra Kopala** v Hradci Králové v odhadní ceně dle inventáře

a) v Hradci Králové úhrnem za . . . K 10.951.17
b) v Náchodě úhrnem za . . . K 873.73

jest v celku na prodej.

Po případě lze větší partie zboží koupiti zvlášť. Bližší zprávy podá a podmínky sdělí správce konkursní podstaty

JUDr. Alfred Rudolf,
advokát v Hradci Králové.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce koštelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrasy a rozpočty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 280
(proti hotelu „Merkur“)

svojí bojně zásobený
sklad náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše elné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava a novozlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zařlou se již avěcené se svetením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykazati četnými pochvalnými příspěvy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k akonpení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křesť. svícň, pacifikálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Šule - víno - Praha.

Nábytek na splátky

bez jakéhokoliv zvýšení cen na každou
stanici dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský, Hradec Král.,
proti hotelu „Merkur“ čis. 308.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Chrámové

svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupé-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ráčkem velikonočním,
třínůžky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,
svíce obětí

ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje velel. d. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a
voskárna

v městě Boleslavi.

Filiální sklad:
Praha, Kr. Vinohrady

Škrétova ulice č. 2.

Výrobky všeob. uznání.
Vzorů a cenů zdarma
a franko.

Zásilky v lehkých železných
dobírkách do všech míst obírkou
vyplacené.

Zaruč. jemné chutí. K

Viktoria dobré 11.—

Santos vel. dob 11:50

Santos Perl 12:50

Bourbon zaruč. 11:50

*Bourbon jemn. 12.—

Laquaria zel. 12:50

Kuba zel. dobré 12.—

Kuba Perl 13.—

Jamaika z. chut. 12:50

Quatemala zel.

jemná 13:50

*Quatemala

spec. druh vlj. 14:30

Portoriko v. sil. 12:60

Portoriko vljm. 14.—

*Portoriko zvl.

Piraldi 15.—

Soemanik sr. j. 13.—

*Soemanik spec. 15.—

Jáva zlat. velej. 15.—

*Menado spec. 17.—

Liberia ob. zar. 13.—

Ceylon velejem. 17.—

*Ceylon special. 19.—

Krásné pražené kávy:

Rodinná směs 13.—

jemná 14.—

Perl vel. chutný 15.—

Liberia zar. chut 16.—

Kavár. směs jm. 16.—

*Kavár. vljm. 16:75

Speciality:

Paříž. směs jem. 17:75

Videň. ff. 18:75

*Praha. ff. 19:70

*Pražská výteč. 20:60

Londýn. kr. zar. 23.—

* Zvláště jemná a silná.

Solidní obsluha.

Fr. Jelínek,

Slatiňany.

První východoč. křesťan.

odborný závod kávou.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

maškarní a divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslich v Hradci Král.

doporučuje obrazy Madonny a Krista,
obrazy a zrcadla všech možných
druhů, kříže, sochy, požehnaní,
stojánky na fotografie a nej-
různější

umělecké předměty.

Výroba moderních
rámců
ve vlastní
dílně. —

Nádherné dárky!

Veškeré

druhy papíru

a psací potřeby,

skvostné kasety,

alba, památníky,

modlitební a obrázkové

knížky, obchodní knihy,

hry, kalendáře, poštov. krabice

atd. atd.

Obrovský výběr dopisnic.

Vždy solid. obsluha, levné ceny, velký výběr.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásilkou na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velel. d. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

a radost při pohledu na takto vykrmeného a omi ne rok
starého vepře jest zcela oprávněna, neboť jediné příkr-
mováním pravým pícním vápnem se značkou
„Hospodář“ lze takového ohromného úspěchu dosáhnouti.
Výnos i jiného domácího zvířectva lze ohromně zvýšiti
jedine pravidelným přikrmováním pícním vápnem se značkou
„Hospodář“ z továrny firmy:

Družstvo „Hospodář“

v Miloticích nad Bečvou (Morava).

5 kg. balíček za 2 K, 50 kg. pytel za 12 K. Zásilky vy-
řizujeme dle vzdálenosti buď z továrny neb ze skladů.

BRIKETY

Nejúspornější topivo!

Dodává v nejlev. ceně, každé
množství franko do domu —

Josef Janoušek,
Hradec Králové II.,
(Pražské Předměstí).

BRIKETY

Vína

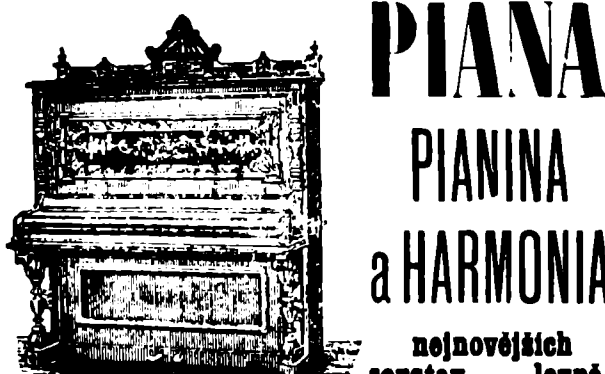
ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučuji —

Adolf Bartipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí továrna

AL. HUGOLHOTA,

HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Křiželova nábreží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Harbova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Novotiny

Továrna sklád. šifony, grádla a celepřeměň. pláten.

všeho druhu ku každému období a ku každé příležitosti vždy v hojném
výběru a levných cenách obstaráte jen u firmy

Josef Doubravský obchod. medník a
hedvábným zbožím v Rychnově n. K.

Staré náměstí, vedle o. k. hejtmárství.

K nastávajícímu novému roku přeju velectěným svým pánům hostům a příznivcům
Grand-Hôtelu

šťastný a veselý nový rok.

V plné účtě

Josef Morávek,
hotelier.

Všem svým velectěným přátelům

— přeje —

šťastné a spokojené novoročí

v hluboké účtě oddaný

Adolf Bařtipán,
hotelier v Adalbertinu.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

**knihy
hudebniny
a časopisy**

— české i jinojazyčné —

má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké knihku-
pectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

— Denní prodej novin. —

Tři domky ➡

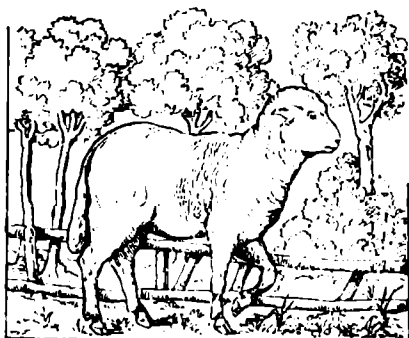
jsou levně na prodej
na Pražském Předměstí.

Dotazy zodpovědí se tamtéž v čísle 19.

Pilnáčkov

mýdlo s ovečkou

Vyrábí stará česká
továrna na mýdla a svíčky

J. Pilnáček v Hradci
Králové.

jest pravé, nepadělané jádrové mýdlo nejlepší
jakosti, velice vydatné a při tom

= ryze český výrobek! =

Podporujte proto náš český průmysl a kupujte vždy
a výhradně jen

„Pilnáčkov mýdlo s ovečkou“!

P. T. obecnostvu —

Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si tímto ct. obecnostvu doporučiti
svůj 25 let v Hradci Králové trvající závod
pro výrobu

kočárů a sání

vůbec všech druhů povozů do oboru kočár-
nického spadajících.

Rozšířil jsem postavením nové

moderní dílny

závod svůj na takový stupeň, že mohu ct.
obecnostvu obsloužiti výrobky v provedení
nejdokonalejším, všem moderním požadavkům
vyhovujícím, při cenách nejumnějších.

Veškeré opravy vyřídí se v čase nejkratším
co nejsvědomitěji.

Buďte prohlédnutí můj sklad
v Pospíšilově třídě, číslo 225.

V účtě dokonale

Čeněk Buben,
kočárník.

K sezóně

plesových toalet

— doporučuje —

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf v Hradci Králové,

svůj jedině zařízený atelier pro fotografování při

světle umělém.

Při úplně stejných cenách lze za každé hodiny večerní pořádek
strojem mým snímků od denního světla k nerozeznání.

Převlékání v případě tom odpadá, jelikož snímky lze
provésti hned v úboru plesovém.

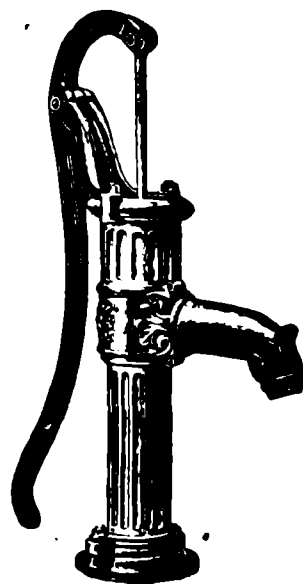
Svatební skupiny.

**Biskupská
knihtiskárna**

prejce všem svým vzác-
ným příznivcům a od-
běratelům

**šťastný ✠
nový rok**

prosí při této příleži-
tosti snažně o zachování
vzácné přízně pro bu-
doucnost.

Studniční

pumpy

universální, které neza-
mrzájí a nerezaví, v nej-
lepším provedení,

ssací čerpadla,
křídlovky, řetězovky,

střikačky
sahradní a močůvkové,

vodovody,

samočinná napajedla
pro dobytek,

větrné motory

vyrábí a má na skladě

V. Strnad, strojírna v Libici n. C.

➡ Žádejte cenník! ➡

SUKNA a modní látky tu- i cizozemské
➡ pro podzimní a zimní období v největším výběru doporučuje a vzory na požádání ochotně zašle ➡

V. J. ŠPALEK, v Hradci Králové.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

➡ a knihkupectví. ➡

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.181.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

Ústřední správa Spolku sv. Bonifáce důstoj. duchoven- stvu v Čechách.

Před rokem vyslal nejd. episkopát naší vlasti katolický lid k obraně své víry. Vyzvání tomuto bylo ochotně vyhověno. Spolek sv. Bonifáce byl ve všech skoro farnostech zřízen jakožto katolická liga proti kacířství, vnikajícímu k nám z Německa. Ústřední správa spolku sv. Bonifáce v Praze vyslovuje všem důstojným spolubratřím uznání za vydatné spolupůsobení při velikém tomto díle. Zajiště stalo se mnoho. — Bohu budiž za to děkováno. — Však není to posud všechno. K důstojnému kněžstvu vznášíme opětně důtklivou prosbu, aby podporovalo účely a snahy Spolku sv. Bonifáce. Především jest potřeba chrániti náš lid proti útokům na naši víru, proti lžím a rouháním odpadlických kazatelů. I do území ryze českého již pronikli a neslychanou drzostí. Jakož vypravuje evangelický církevní časopis (Die Reformation), vycházející v Berlíně, (č. 51, ročník 1904, str. 816.) ustaven byl „Mezinárodní výbor pro evangeliaci Čechův.“ Tento výbor prý se oddává naději, odůvodněné „fakty“, že evangelizační činnost může způsobiti veliké hnutí „prý od Říma“ mezi Čechy. Zfetelnými slovy pronášel se zde úmysl, aby bez ohledu na německý, v první řadě stojící ruch „prý od Říma“ uvedlo se ve skutek podobné hnutí české. Věru, máme dosti příčin, abychom byli na stráži a nečekali, až i mezi námi bude se šířiti odpadlická na tlače. Musíme postaviti hráz proti záplavě lží, hrnoucích se na nás z říšsko-německého protestantismu. A to právě jest úkolem listův, vydaných Spolkem sv. Bonifáce, „Sv. Vojtěcha“ a „Sv. Bonifáce“, kteréž každého měsíce zdarma rozesíláme nákladem 600.000 výtisků. Tyto časopisy dostávají všechny duchovní správy v celé zemi. Prošleme snažně, raději pečovat, aby tyto listy řádným způsobem byly rozdávány. A právě pro toto rozdávání jest potřeba, aby Spolek sv. Bonifáce získáno bylo co možná nejvíce členův. Kdokoli jest ochoten vykonávati modlitbu spolkovou a věnovati několik haléřů spolkové pokladně, jest beze všech dalších formalit členem spolku sv. Bonifáce a má právo, aby mu byl spolkový list zdarma dodáván. Všechny útráty, které vznikají rozšiřením a rozdáváním listův jednotlivým členům, směřují se zapravovati z docházejících příspěvků členstva. K této první prosbě připojujeme druhou. Požadavky na nás vznášené, aby odstraněna byla nouze o kostely, která na četných místech jest přímou úžasnou, jsou obrovské. Vyzýváme všechny, jimž blaho církve v této zemi leží na srdci, aby nám pomáhali. Ústřední správa spolku sv. Bonifáce nejdůležitěji doporučuje péči a ochranu velebného duchovenstva s bříky, kteréž při rozdávaní našich časopisův dle rozkazu nejdůstojnějších Ordinariátů konati se mají. První číslo II. ročníku našich časopisů obdržel jednotlivé úřady farní nákladem poněkud větším. Prošleme snažně, raději těchto přebytkův výtiskův užití k dalšímu podporování účelů spolkových. Nebezpečí pro naši sv. víru věru nebylo, naopak chystají se ještě horší útoky na církev v Čechách. Shromáždíme se v jednomyslném úsilí, abychom hájili, co jest nám na zemi nejdražší, totiž svatou víru katolickou. Ústřední správa spolku sv. Bonifáce: P. Alban Schachleiter, O. S. B., prezident spolku sv. Bonifáce v arcidiecési Pražské.

První výroba věžních hodin
v **Čáslavi**
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Velodůstojnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., **vyučovaný pastýř speciálně na kostelní náčiní,** dovoluje si doporučiti svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni štítí a střídá. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb cenníky franko. Za velké výroby a slavnostní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. **Základní provozní výrobky bezcené.** Vše posílám již posvěcené.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský závod!

Kněžské kolárky, látky pro dámy, veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrovníky,
kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,
kanafasy,
garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšíváné i předtiskuté **ručníky,**
deky, stolní běhouny, garnitury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové
čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)
doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvateryův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k bohatému
figuralnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stí-
těmi vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jele, Boží hroby, křídla, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.
Původní nákrety, cenník a rozpočty besplatně a
franko.
Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

JAN KALIS,
hodiuař a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejjednodušším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez svýběn cen. — Založeno r. 1843.

Velkozávod koberců, záclon a všech druhů pokrývek. Zboží lůžkového.

Železný nábytek. Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bartipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové (ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupěmi krve a ranami, též krásné s beránkem velikonočním, třínožky hladké,

nebo krásné, svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stubami a případnými nápisy, svíčky a obět. předměty pro místa poustnická, první předpady obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní stearinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje velešed. kruhům duchovním největší specialní závod:

"MONOPOL"

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady

Škrétova ulice č. 2.

Výrobky všestrann. uznáné. Vzorů a cenů zdarma a franko.

Zásilky v lehkých železných do všech stanic dobrou vyplacené.

Zaruč. jemné chuti. K

Viktoria dobré 11—

Santos vel. dob. 11:50

Santos Perl 12:50

Bourbon zaruč. 11:50

*Bourbon jemn. 12—

Laquaria zel. 12:50

Kuba zel. dobré 12—

Kuba Perl 13:50

Jamaika z. chut. 12:50

Quatemala zel. jemná 13—

*Quatemala spec. druh vlij. 14:30

Portoriko v. sil. 12:60

Portoriko vlijm. 14—

*Portoriko zvl. Piraldi 15—

Soemanik sr. j. 13—

*Soemanik spec. 15—

Jáva zlat. velej. 15—

*Menado spec. 17—

Liberia ob. zar. 13—

Ceylon velejem. 17—

*Ceylon special. 19—

Krásné pražené káva:

Rodinná směs 13—

jemná 14—

Perl vel. chutný 15—

Liberia zar. chut. 16—

Kavár. směs jm. 16—

*Kaváren. vlijm. 16:75

Speciality:

Paříž. směs jem. 17:75

Viedeň. fl. 18:75

*Praha. fl. 19:70

*Pražská výteč. 20:60

Londýn. kr. zar. 23—

* Zvlášť jemné a silné.

Solidní obaluba.

Fr. Jelínek,

Slatiňany.

První východočes. křesťan. odborný závod kávou.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 280

(proti hotelu „Merkur“)

svůj hojně zásobený

sklad náčiní

bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, za se ručí

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platit možno též ve lhůtách. Oprava znovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykázat četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikví, nádobek na sv. oleje,

lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svíců, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nevíce.

Továrna na spracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dřevě závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punče, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), víno sladká a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorů zdarma a franko.

Ochranná známka.

Hospodyňky učíte zkoušku s přikrmováním pravého pšeničného vápna se značkou „Hospodář“. Rázem budete zbaveny zlosti, kterou jste denně musely snášeti, když vaše prasátka dobře nevytírala. Prasátka krmivo s přísadou „pšeničného“ jen hlídají a podle toho též rychle rostou a tučnou. Také dojmím při dávce pšeničného vápna, neboť mnohem více dojdou pak dojití 6 kg balíček za 2 K, 60 kg pytel za 12 K.

K dostání v továrním závodě firmy: Družstvo „Hospodář“ v Milotčicích n. Bečvou, Morava.

Zásilky vyřizují se dle vzdálenosti buď z továrny neb ze skladu.

Nábytek na splátky

bez jakéhokoliv zvýšení cen na každou stanici dodává velkovýrobní truhlářský

K. V. Skuherský, Hradec Král.,

proti hotelu „Merkur“ čís. 303.

P. T. obecnostvu
Hradec Králové a okolí.

Dovolují si tímto ct. obecnostvu doporučit svůj 25 let v Hradci Králové trvající závod pro výrobu

kočárů a sání

vůbec všech druhů povozů do oboru kočárnického spadajících.

Rozšířil jsem postavením nové

moderní dílny

závod svůj na takový stupeň, že mohu ct. obecnostvu obstarati výrobky v provedení nejdokonalejším, všem moderním požadavkům vyhovujícím, při cenách nejnižších.

Veškeré opravy vyřídí se v čase nejkratším co nejvčasněji.

Raďte prohlédnutí máj sklad v Pospíšilově třídě, číslo 225.

V účtě dokonale

Čeněk Buben,
kočárník.

C. a k. dvorní dodavatel.

Svíce kostelní

Pravé voskové přesné dle liturgických předpisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bezvadnou jakost všude oblíbené, svíce obětí a smuteční, hladké i krásné, dále

k nastávající době velikonoční

paschaly příslušně vypravené a ozdobené (s beránkem, rány s krupějemi krve, pozlacená grana), triangle, vše v libovolné velikosti; konečně kostelní svíce stearinové, lustrůvé, renaissanční, barokové, hladké nebo dekorační, svíčky tabulové, duté a všecky jiné druhy svíček nabízí nejlevněji stará česká c. a k. dvor. továrna na svíčky

J. Pilnáček

v Hradci Král. Založeno r. 1816.

Závod doporučá nejdůstojnější biskupskou konsekrací Ordinariátním listem z roku 1888.

Odborný velkovýrobní podnik pro malbu a tisk obrazů a knih.

Umělecký útvar pro malbu a tisk.

B. Škarda, Brno.

Označte chráněnou každou slohu a provedení v zaručeném provedení modernějším poštovním vyhovujícím.

7krát prvními cenami vyznamenán.

Cenůky zdarma.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velešed. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Katolictví a protestantství

čili:

„Jak se učenci baví.“

(14) Vše je na světě možné; možné je, že anglikáni vrátí se do lůna pravé církve, že se vrátí pravoslavní i ortodoxní Řekové, že by však sloučení katolicismu a protestantství bylo kdy možné, tomu nevěřím. Jsou-li spory mezi katolíky a jinými křesťanskými vyznáními, jsou rázu více osobního a místního, neboť v základních článcích víry mají k sobě všecka tato vyznání jen krok; jinak však má se věc v poměru k protestantství, jež od původní křesťanské pravdy nejdále se uchýlilo a po této nakloněné ploše bezpochyby až tam dospěje, kde přestává křesťanství a počíná racionalismus. V zájmu křesťanství a pozitivní víry mohlo by snad dojít k jakémusi kompromissu, jenž by protestantství zachránil mohl před jeho pádem a jež by i katolictví mohl prospěti v době materialismem a sociální demokracií naříchlé, o nějakém však sloučení pod jednou hlavou není ani řeči. Pařížská „Revue“ zabývala se tímto sloučením a zaslala katolickým i protestantským učencům dotazy s žádostí za odpověď, jež by se mohla nveřejnit. A učenci odpověděli, ač na obou stranách byli přesvědčeni, že se nejedná o věc vážnou, nýbrž o pouhou výměnu názorů, tedy o učený žert. Nuž, jak vyzněly odpovědi? — Tak, jak jsme očekávali, tak asi, jako když se svého času zemská jednota duchovenstva tázala učitelstva, byli-li by aspoň jakýsi modus vivendi mezi oběma možný. Na straně katolické dosti ochoty, na straně protestantské hlasy sice vážné, ale také posupně odmítavé.

Tak abbé Brunetiere doufá, že protestantismus sám dospěje k uznání autority ve víře, ba při šíření se socialismu a nevěry k neomylnosti ve věcech víry, jako u katolické autority vůbec. Sloučení dle něho je možné na poli demokracie a křesť. socialismu.

Red. abbé Bricout radí oběma, aby se pohlíželi na se jako nepřátelé, ale jako odložené bratři a aby se v duchu Kristově milovali a nevěru svorně potírali.

Red. Fousegrive myslí, že protestantismus dojde k přesvědčení, že jednotlivec může státi se křesťanem, jen zřekne-li se individualismu.

Posl. abbé Gayrand nezná žádného kompromissu; reformace zadržela svými důsledky vývin evropských států a zadržuje posud, zvláště misijnářství; proto není pro ni jiné cesty, než poctivého návratu k centru křesťanské jednoty.

Posl. abbé Lemire neví o nějakém kompromissu v dějinách a proto je tento pochybný i zde, leč by se mu rozumělo ve směru socialismu na poli křesť. lásky. Katolictví i protestantismus mají společně šířiti dobrodiní hmotná, hájiti mravní ideu a náboženskou svobodu oproti naturalismu.

Kardinál Perraud poukazuje pouze na encykliku papeže Lva XIII., za to generální vikář pařížský odpovídá obšírně, že jednoty, kterou Spasitel měl ve své velekněžské modlitbě na mysli, je dnes třeba více, než jindy; víra v nadpřirozené pravdy, jež jediná tvoří pravé náboženství, musí b. ti zachována a kol ní věřící bez rozdílu, ať katolíci, ať protestanté, se seskupiti, jinak bude hynouti a svobodní myslitelé budou posilováni. Duch individuality obrožuje křesťanské náboženství a tím i pokrok v civilisaci. Nepochopuje, proč by protestanti nemohli uznati autority od Boha ustanovené k hájení a výkladu pravdy Boží, když autoritu písmu a zjevení uznávají. Toť je jen krok dále na téže cestě; hlavní překážka však nespočívá v neuznání autority, nýbrž v předsudcích, po 300 let živých proti katolické církvi na straně protestantské, v nepřátelství, osočování, překrucování politických a historických událostí a konečně v rozličném stanovisku, s něhož se na obou stranách na totéž učení pohlíželi. Hro-

madnou konverzi nepovažuje za možnou a ani za žádoucí, ježto by nebyla trvalou, ale věří v konverzi (obrácení se) rodin a skupin.

A co protestantští učenci odpovídají? Ti jsou svorní v přesvědčení, že sloučení je nemožné, ježto katolictví soustřeďuje autoritu v papeži, reformace vede k autonomii svědomí jednotlivců. Protestanti jsou prý čím dále tím méně dogmatictí (věříme) a proto i kdyby někdo sepsal články, jež byly v 17. století společné, dnes by je ani věřící protestanti nepodepsali (to je pěkné!) Ovšem mohli bychom se seřaditi k společné sociální práci a k ochraně pozitivního (jakého, toho bez dogmat?) náboženství.

Pařížský prof. Boret Maury, protestant, má za to, že by smír byl možný i na poli biblickém, proto s radostí pozdravil biblickou komisi, založenou od Lva XIII. a vydaný od ní nový zákon považuje za dílo mistrovské. Konečně — snad jen žertem — navrhuje, aby misijnáři si porozuměli a sami mezi sebou si ohraničili okresy svého působení.

Zajímavou je námitka pastora Fallota. „S kým by chtěl vyjednávatí Řím? Vždyť by mezi námi nenašel nikoho, kdo by k tomu měl mandát; Řím je církev jednotná, protestantství představuje množství v jedné pásce. Každá skupina protestantská je autonomní a žárlivě hájí svá práva. Pastor Lafon myslí, že protestantství co nevidět z Francie zmizí, aniž by ovšem katolictví získalo.

Filosof Naville doporučuje péči o skutky křesťanské lásky, důkladnou znalost událostí, jež katolicism a protestantství od sebe dělí a pěstění toho, co spojuje a ne co rozlučuje. Ovšem došly i jiné protestantské odpovědi, z nichž číší stará zášť k Římu. U nás v Čechách vypadly by tak bezpochyby všechny odpovědi losvonromistů.

A nyní ku konci, co my tomu říkáme? Jedné a to nejdůležitější věci na žádné straně senevzpomnělo — co by totiž řekli opravdovému vyjednávání o sloučení mocnosti světské, zvláště ty protestantské. Ty by, myslím, nikdy na nějaký kompromiss nepřistoupily, protože jako hlavy protestantských církví připravily by se o veliký kus své autority. Existuje-li a zkvětá-li protestantismus dnes, existuje a zkvětá jedině z milosti císařů a králů, jsa tím, čím je jen dotud, pokud oni chtějí. Toť osud všech státních církví; která si netroufá uhájiti sebe svou vlastní vnitřní silou, udělá ovšem nejlépe, dá-li se pod ochranu světských vlád, ale pak žije jen tak dlouho, dokud ony žijí. S nimi vítězí a bynou, o nich neplatí: „brány pekla je nepřemohou“. V Rusku vyjednávaly ještě v 15. století duchovní kruhy o smír s Římem a co řekli carové? — Cítíce, že na straně Říma je autorita, jež by si od nich žádné zasahování do vnitřních záležitostí líbiti nedala, v Cařihradě pak že je rozkol a slabost, řekli: „ne“ a dali si potvrditi patriarchu z Cařihradu. A když od Petra V. žádali biskupové jmenování nového patriarchy, odpověděl jim týž, on že je patriarchou. To by dnes řekl Vilém, Eduard a po nich bezpochyby i ti menší. My katolíci můžeme vyjednávatí s protestanty o sloučení, ale tito musí k tomu míti dříve guberniální povolení, jehož se jim ani od vlád nedostane, ani od parlamentů. Proto náhledy, uveřejněné v „Revue“, mají ráz pouze akademický, jímž se učenci s obou stran měli jen trochu pobaviti.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 4. ledna.

(Novoroční překvapení v politických poměrech. — Vyhledávání v záležitostech sanace Svatováclavské záložny. — Prasklé obecní plymové roury v Thunovské ulici.)

Nastávající nový rok začíná býti pro český politický život povahy nanejvýš významné. V době tak zvaného obrození národa českého

není totiž druhého příkladu, aby v ní někdy zrovna novoroční den v ohledu politickém otvíral a zahajoval „novou éru“, jako se stalo právě letos. Čeho největší většina české společnosti vůbec neočekávala a co z českých politiků jediný poslanec hrabě Vojtěch Sternberg již před dvěma měsíci s určitostí předpovídal, stalo se najednou skutkem. S rokem 1904 skončena byla u nás vláda Jeho Excellence ministerského předsedy pana Koerbra a nový rok 1905 začíná ve znamení poměrů úplně nových.

Proč pravíme nových? Poněvadž ve starých nebylo více možno učiniti ani kroku ku předu. Politický vzduch zhoustl v nich tak, že dusil již na všech stranách a z toho následuje, že musí býti na všech stranách důkladně vyvětráno, aby se mohlo volněji dýchatí čili nově žíti.

Byli jsme opět svědky toho, že okolnosti staly se silnějšími než-li osoby, jež konečně nalahavostí povolily a ustoupily a sice jenom proto, poněvadž musily. Co nám Čechům Koerbrova éra všechno přinesla, neslouží napořád svalovati jenom na hlavu jeho, ale jistou příslušnou míru z toho nutno připsati na účet rozháraných a pomatených poměrů příliš od věci k osobnostem příklonivší se politiky české.

Že se často za éry Koerbrovy vládlo proti myslí Čechů, to ponejvíce vyplynulo z daných samotnými Čechy příčin. Když česká politika na své vlastní domácí půdě s horlivostí lepší věci hodnou a s nennavností zarputilce vyhledávala pořád a stále znovu obyčejně jenom to, co nás třeští, místo aby moudře shledávala, co nás jednotí, pak ve Vídni vlastně nezbylo než-li vládnouti bez ohledu na nás. O tak rozvášněnou a roztřískanou politickou společnost nemůže se opírat nikdo, neboť jest nezpůsobitou býti panující stranou. Každá strana, která chce míti při vládě vážný vliv a rozhodující hlas, musí především prokázati, že má k tomu potřebné vlastnosti.

A naše česká společnost a její politika v době éry Koerbrovy tyto ku vládě potřebné vlastnosti zrovna nějak nápadně neukazovala. Ohánějíce se silnými slovy a zvuknými hesly omezovala se při tom na výhrůžky, jichž splniti nejenom že nemínila, ale ani nemohla. Když někdo z jejího středu dostal se ku vlivu a moci, tu mu ze strany české věnována byla pozornost tím, že se mu přes tu chvíli nastavovala noha nebo přede dveře stavěla židle.

Čas, po který pan Koerber vládl, byl z české strany zbytečně promarněn. Stále byly vyhazovány trumfy bez ohledu, že se nimi nic vážného nepřebíjí, ani nic platného domů nebere. Pořád jsme se hněvali, ale při tom jsme sami nevěděli, co vlastně dříve a rozhodně chceme.

Česká společnost rozstoupila se na řadu stran a frakcí, z nichž každá honila komary svých zájmů, co zatím naši odpůrcové hleděli na všech stranách sesílit a upevniti své posice, kdežto my jsme se přeli a kočkovali o věci mnohdy docela malicherné.

Zatím čas nad námi letěl a my z éry Koerbrovy nemáme nic, leda ten draze zaplacený užitek, že průběhem jejím politika naše vyzkoušela celý arsenál svých zbraní a že zvažila veškeré své síly a poznala při tom, že to byly všechno jenom experimenty velice drahé. Se vším přišla pravidelně v nečas. Jeho Excellence pan předseda ministerstva Koerber obracel se k naší politice zády, přecházel přes ni k dennímu pořádku a přes tu chvíli skutky svými dával našim politikům lekce, z nichž si mohou nyní vzíti nanejvýš platné naučení, jak si česká politika může a má přistě věsti, aby se opět neocetla docela zbytečně v bezradných situacích, do nichž se sama uváděla v letech minulých.

Rovněž třeba také vždycky opatrně počítati se smýšlením našich nejširších vrstev, při čemž nezbytně nutno věděti, že vrstvy ty jsou ve svém smýšlení v největší míře nespolehlivé. Jedno krupobití učiní z neoposičného kraje nejlojálnější kanton a jeden muž

změní mínění celého města a proto pro politiku musí být kompasem jenom skutečné potřeby a zájmy voličstva a nikoliv pomíjející náhledy nahodilé nálady.

Nová éra, již nám Nový rok ve svém tajemném klíně přináší, ukládá naší politice získati české společnosti co nejvíce skutečně platných, blahobyť a spokojenost její podporujících opatření a proto jest nade všechnu pochybnost jasné, že programem jejím musí být dovednost, vystříhati se všech takových ideálů, které musí skončiti fiaskem, postrádající faktických předpokladů, že jich možno dosíci.

Proto máme za to, že třeba varovati se především všeho, co by bylo způsobilo českým snahám zjednatí nové nepřátele. Těch máme tak dost, že přidělování nových je zbytečností. A nepřítel obyčejně zjednává se příkrým, nepolitickým vystupováním, jež probouzí vášně a vzněcuje hněv. České politice netřeba si nějak zadávati, avšak rozhorleně polemizovati s politickými jepicemi bude snad příště také přežitkem —

To víme, že počítati se s námi musí, neboť jsme zde v síle, o níž ani sami dost dobře nevíme a proto dnes můžeme jíti docela klidně ku předu. Povážíme-li, že ještě za našeho věku padla slova, že v Praze za čtyři leta nebude nikdo česky mluvit, rozvážíme-li, že honosně hlásáno, jak brdeme přitlačeni ke zdi a víme-li, jak tato hesla dnes komicky znějí, musíme dojiti ku přesvědčení a sebevědomí, že jenom na nás záleží, aby podobné tlachy staly se naprostou směšností samy sebou.

Nám běží o budoucnost, proto musíme hleděti, aby naše politika vlastní vinou nebránila tomu, co nám s aritmetickou v postupu času spočívající jistotou do klína padnouti musí. Z toho důvodu nesmí se český člověk nikdy a nikde rozpakovati zvednouti prospěch, který před ním leží a nesmí hlásati, že mu náleží větší kus. Ten větší kus často leží kousek dále a podmíněn jest tím, že přijat byl menší.

O tom není žádné pochybnosti, že příští éra, jež nám letošní Nový rok přináší, nebude nás býčkat. Avšak ona nemusí nám býti nepřátelskou, když shledá naši společnost rozumně, sebevědomě a důsledně kráčet v před. Náčelníkem nové vlády stal se obratný a soudný muž, který z vlastní zkušenosti dobře ví, že žádná vláda český národ nepřekala, ale že český národ nejen přechkal, ale ještě přechká vlády velmi mnoho.

A proto největší vtip české politiky musí spočívatí ve způsobu, jakým vlády přechkáváti bude a jak se vůči poměrům, které mu Nový rok přinesl, postaví. Doufáme, že česká politika nabyla již tolik rozhledu, aby dovedla vybrati pro další svůj postup cestu tu nejšťastnější! A proto s Novým rokem, nové štěstí, nechť nám začne znovu kvést! Jak dnes poměry stojí, můžeme si snad i gratulovat, jenom abychom si je sami nějak zbytečně nepokazili.

* * *

FEUILLETON.

Z filosofických reflexí blázna.

Prozrazuje Josef Váňa.

IV.

„V ústech bláznů je srdce jejich.“
Sirach 21, 29.

Osudy jednotlivých lidí jsou prazvláštní. Veliké a hluboké tajemství, až se točí hlava při pomýšlení tom. A čím více o tom člověk přemýšlí, tím do většího bludiště zachází, tím méně světla a poznání mu vzejde. Naopak chaos nejnemožnějších důvodů a pochybností zavíří mu duši, stísni mu mysl a člověk by málem přišel o rozum —

Vešel jsem jednou v pozdním už létě do venkovské světničky.

Nezapomenu toho do smrti.

Všude hadrů a cetrů zrovna nastláno a ze všeho čísel puch, páchnula plesnivina a špína a čpěl pronikavý, močkov prosycený tabákový kouř. Vzduch mohl by byl krájet. U stolu seděl muž tak padesátník a kouřil ze smradlavé dýmky.

Oči měl od pití červené, opuchlé a ústa naduřelá. Hlavu podpíral pravíci a hleděl tupě před sebe. Jen čas po čase odplivnul zlostně do prostřed světničky a kouřil zase dál. Žena kutila cosi u plotny a asi čtyři malé zamaзанé, umouněné děti válely se po zemi a hrály si u postele.

Uprostřed světničky stál nakřivený dětský kočárek. Kňouralo v něm cosi, jako kdyby někdo kotě škrtil.

„Dobré jitro! Co pak děláte?“, pozdravil jsem.

„I nic! Práce člověka neživí!“, zabručel nevládně muž a odplivnul zase silně do prostřed světničky.

Dotýkáme se dnes záležitosti, již se jindy všemožně vyhýbáme. Jsou to důsledky nepřislusnou důvěrou celé řady činitelů umožněných malversací, jež byly prováděny ve Svatováclavské záložně. Když se ústav ten v říjnu r. 1902 sesul, byl to zesnulý důvodník tohoto listu biskup Brynch, světlé paměti, a byli jsme to my na tomto místě, kdo jsme především naléhali, aby byla nejdříve zjednána žádoucí spolehlivá čísllice, která by stav vykradené záložny objasnila. To bylo jediné správné východisko jak pro její členy a dlužníky, tak pro její vkladatele, aby se poměr mezi nimi na základě zjištění rozdílů mezi aktivy a passivy mohl urovnati.

Avšak když jsme na těchto místech v říjnu a v listopadu r. 1902 příslušnou bilanci žádali, osopili se na nás i lidé, kteří dnes rádi uznávají, že jsme měli rozhodnou pravdu, že to byla jediná cesta k urovnání celé té záležitosti. Na místě, aby se nejdříve konstatovalo, co peněz v záložně vlastně schází, vyskytla se ihned celá řada ochotných pánů ze záložně té vzdáleného publika, kteří dlouhými řečmi pustili se do rovnání poměrů nešťastného ústavu. Jak to provedli, nechceme zde posuzovati, neboť právě zahájeno bylo u zemského trestního soudu v Praze vyhledávání o podrobnostech různých způsobů sanace Svatováclavské záložny, jehož výsledek bude zajisté že velice zajímavý.

Událost tu mlčením tentokrát pominouti nemůžeme, zejména proto, poněvadž na naše slova dochází, neboť jsme v čas varovali, aby v záložně nijak nezúčastněným osobám nebylo připouštěno míchati se do její poměrů, které by se byly beztoho přirozenou cestou rozuzlily a skoncovaly. Hůře dopadnouti, nežli jak dnes dopadají, nemohly!

O tom není žádné pochybnosti, že v záložně té ztráty utrpkvši vkladatelé nebudou mlčeti a proto nedá se očekávat, že celá věc jen tak brzy ztichne a usne. Kdyby se bylo vyřízení její bývalo ponechalo jejímu poslednímu výboru, který měl tu odvahu a byl tak poctivým, že ihned, jakmile na malversace přišel, bez pardonu a ohledu všechny pachatele jejich hnal ke zodpovědnosti, mže se dnes za to míti, že by věci stály značně jinak, nežli stojí nyní, když sanační akce Svatováclavské záložny ujaly se také osoby docela jí vzdálené.

Nechťce předbíhati zahájení vyhledávání u zemského trestního soudu, poukazuje dneš proste k tomu, kam to vede, když se míchá někdo do něčeho, do čeho mu vlastně nic není, jako se stalo při pádu Svatováclavské záložny, když ji ctěli „sanovati“ pánové, kteří do ní nebyli nic dlužní, ani kteří v ní neměli sami nic uloženo.

* * *

Minulý týden byla Praha překvapena příšernou zprávou, že ve Thunovské ulici na Menším Městě postiženo bylo na třicet osob otravou plynem, který z prasklých rour vnikl do celé řady domů.

Proč ty roury popraskaly, to se dosud nevysvětlilo. Když nepopraskaly po čtyřicet

„A co máte tuhle v kočárku?“

„E, to je naše nejmladší odnož“, pochluvil se muž.

Nahlédl jsem do kočárku.

Tam se svíjelo asi dvouleté děcko. Ručičky, tvářičky bledé, nos špičatý, oči v modravých důlkách zapadlé a celé tělo jako housličky. Leželo na promočených, ostře páchnoucích peřinkách a dumalo celým úsilím gumový sosáček — na prázdno. A celý roj much dral se chuderce do očí, do nosu, do úst. Dítě se svíjelo, obracelo, krčilo nosiček, přimhuřovalo očička, svíralo rty, šermovalo slabýma ručičkami, ale nic naplat. Mouchy tím hůře řádily, tím dotěrněji dorážely.

„Proč pak tomu dítěti ty mouchy neodeženete?“, zvolal jsem podrážděně.

Muž se ušklíbnul, odplivnul a žena mlčela.

„Vy nemáte kousek svědce a citu. Tak necháte to ubohé robě trápit a celkem sami nic neděláte...“

„Náno, odežeň mu ty mouchy!“, zvolala konečně žena na dívku asi osmiletou, která za kamny cosi vyškabovala v hrnku.

„To dítě je nemocno. Já se vám divím, že ho můžete nechati takhle těm mouchám na pospas. Což kdyby vám umřelo...“

„Krávo, nemůžeš se hnouti!“, vyjela žena divoce znova na dívku.

Ale nehnula se kráva, nehnula se máma, nehnul se táta. Rozehnal jsem se tedy rukou nad kočárkem sám, chytil much celou hrst a mrštil jsem jimi zlostně o zemi.

„Bestie!“

„Bestie... barbaři...“, vřelo to ve mně a nemohl jsem se už ani na ty plodící netvory podívat —

Za týden dítě umřelo.

Anděl smrti vysvobodil je od strašných muk, od poznání svých bezcitných rodičů, od

let, mže se souditi, že byly dobré a když praskly letos při prvním mraze, hádám se na to, že konečně doslouhaly.

Kdo je za to zodpovědným, že se to mohlo státi a že v čas nebyly novými nahrazeny, nebo příslušně chráněny, to vyšetřiti náleží povoláním k tomu instancím.

Avšak na Menším Městě vzbudil případ ten pochopitelné vzrušení. Poplatníci a majitelé tamních domů ve své většině nesouhlasí s projektovanou stavbou reprezentačního obecního domu u Prašné brány a poukazují na jiné starosti, jež obci přísluší. A nyní najednou vyskytne se tento případ, z něhož se vyvozuje, že obecní plynové roury nejsou dosti bezpečné, aby celé ulice otravou neohrožovaly —

To se Praha před Evropou „representovala“, když noviny mohly psáti, co se v Thunovské ulici přihodilo a když nyní se následkem toho celá Praha strachuje, aby se něco podobného také jinde neopakovalo.

Případ ten zajisté že zavdává podnět k nejvážnějším úvahám na svých místech, neboť není první, že člověk trne, co jest v Praze možno! Vždyť tomu není ani půl roku, co bylo pouhou náhodou shledáno, že jeden z pilířů Karlova Kameuného mostu jest povážlivě podemlet, tak že se mohl při větší vodě nebo dřenici ledu se vším, co by se na něm zrovna pohybovalo, do rozbouraných vln poroučeti.

Obrana.

Z činnosti „obhajitelů čistého evangelia.“ Zapova neklerikální Česko-moravská Kronika píše mimo jiné: „V době, kdy Švédové byli proti císařskému vojsku slabší, děly se v království Českém nejmstrašnější věci dlouhý čas téměř bez odvety. Neboť po ústupu od Prahy nastala loupežná válka v nejdoslovnějším slova smyslu a krásné provolání o „vysvobození“ Čech bylo zapomenuto. Praví se, že 6000 míst bylo úplně vypáleno; švédský plukovník Adam Pfulchlbil se, že sám 800 vesnic podpálil i d. l. Číslo tato zajisté jsou přehnaná, ale ukazují, že ještě po mnohých letech s hrůzou bylo vzpomínáno na doby, kdy třetina Čech zdrancována úplně, zbytek částečně. — Při vpádu saském do Čech vybíral kurfirst saský daně; „nařídil, aby veškeré táce od mistrů pivovarských i šenkýřů vín do kasy kurfirstské odváděny byly. Rovněž tak uložena daň na mlynáře z kol mlýnských. V Praze a po krajích vybírána cla i jiné poplatky králi příslušné a ukládány berně. Krajští komisaři saští — na větším díle emigranti (evangeličtí vystěhovalci) — musili se k těmto službám kurfirstovi propůjčovat.“ Vojsko saské „osvoboditelské“ v Čechách špatně hospodařilo a při té bezuzdnosti na ceně stále mu ubývalo. „Vojsko saské stávalo se k boji neschopným a při tom bylo pro veliké surovost

poznání bídy a útrap života, od poznání požitků a nádhery světa...“

Potkal jsem otce, když šlanel pohřeb. Oči měl od pití zase červené, ústa naduřelá a obličej napuchlý.

„Tak už umřelo dítě?“

„Ano, dnes v noci. Zívlo a bylo po něm.“

„Máte zármutek, že...?“

„Já...?! — I toto? — Nevídáno, ta ková škvárně!“

„A co říká vaše žena?“

„Ta...?! Je ráda, že umřelo, vždyť bude chovat za nedlouho jiné...“

Chytil jsem se za hlavu a utíkal jsem, jako když do mne střílí. Jinak bych se byl snad neudržel. Měl jsem tisíc chutí chytiti opilce za chrťán, sevřít mu hrdlo, až by nemohl vydechnouti a mrštiti jím o zemi.

„Bestie, barbar!“

Ubohé robě! Kdyby vědělo, jaký život je čeká, jaké bude jeho zrození!

Odpočívá klidně pod srdcem matky a neví, že by mu lépe bylo, aby se nenarodilo. Údělem mu budou jen útrapy a bída, poznání hříchů a nepravost, chlebem nadávky a surovost...“

Narodí se ten ubohý tvor a první jeho slovo, až nabude rozumu, bude snad prokletí svých vlastních rodičů...“

Chodil jsem jako opilý. Myšlenky se mi honily jako divoká chumelice hlavou, oči mi svítily, ruce se zatínaly. Lidé se zastavovali a krontili hlavami.

„Blázen, zas už třeští, zas už to naň přišlo...“

Usednul jsem konečně v houští a dal hlavu do dlaní.

„Kdybych já směl míti takové dítě —! Ach, ani pomyslet nesmím — —! Samou radostí bych sešlel... — —. Ani vyslo-

nenáviděno. A úkol, jaký v těchto poměrech provozovala značná část emigrace do vlasti se navrátilší, byl velice smutný a potupný. Musíme úplně souhlasit s J. Čelakovským (Osvěta 1878, str. 179), praví-li, že „pro některé výhody a okamžité prospěchy přijali na sebe mnozí emigranti šerednou povinnost, vydíratí takřka poslední sousto z útrob zuboženého lidu pro nenasytné žaludky saské a třebaš nevolky převrhli se tak z osvoboditelův na nástroje utlačování vojenského. Nemohli věru snahám svým po návratu starých řádů zasaditi citelnější ránu, než když učinili se spoluzodpovědnými s řádním saské soldatesky v Praze i po krajích, ano když sami tomuto řádní nerovně postavovali se za plášt.“ — „... nad Prahou (1631) vládla libovůle saské soldatesky jako před tím. Neboť, praví úřední spis, vojáci saští tyransky a nekřesťansky se všemi sousedy zacházeli, je tím svým nenasytným šířením z domů vytiskovali, a kde který hospodář z domu pro veliké soužení ušel, je bořili, a sumou nevypravené bezbožnosti nešlechtně páchali. Na všecky námitky a prosby odpovídáno, že vojevůdce císařsko-ligistický Tilly si v Sasích také lépe nepočínal.“ — „Banér (švédský luteránský vojevůdce) ustoupil do Brandejsa n. Lab., zmocnil se 2. června 1639 zátku, zabil zde císařskou posádku, a hned na zejří opatnoval také Starou Boleslav. V těchto dvou městech bylo nyní na delší čas hlavní ležení švédské. K tomu účeli stavěny šance, vykopány hluboké příkopy a vše jako v táboře zřizeno. Obyvateľstvo na větším díle vyháněno, domy pohořeny, kostely vytlučeny a v konírny proměněny, ba ani mrtvým tělům nedopřáno pokoje, a když u nich skvoštů nenalezeno, házena psům za pokrm!“ (Zapova Česko-moravská Kronika V. 761, 763—4, 1057).

(3) **Zvrhlý tisk.** Našinec přímo trne nad sprostou drzostí a zákeřnými výpady protikatolického tisku. Časopisy, které mají plná ústa lidumilnosti, snášlivosti a bratrství, dosud nemohou naváděti k veřejnému rdousení katolíků; proto aspoň ve své zlobě vymýšlejí si a rozšiřují nejhorší zločiny, kterých by snad ani krvelačný šílenec nepáchal. Balamutí a fanatismu své čtenáře takovými historkami o „klerikálech“, jež by se sotva u surových lidojedů mohly odehrávat. Tak na př. realistický Čas, „časopis české intelligence“, odvízel se v č. 316 z roku minulého „vzdělávací“ své zfanatisované čtenářstvo prohaným, krváckým lčením, jak prý jeptišky ve francouzském městě Aixu trýznily chovanky. Celým tím prohaným povídáním nebudeme trísňiti papír Obnovy. Vybíráme z té hrůzostrašné slátaniny jen některá místa. Prý „děcka v ústavě tom padla ne do tovary, ale do plan-táží; od 5 hodin pozdě do noci musila šít a

viti nedovedu, čím vším by se mi ten tvor stal. Viděl bych v něm sám sebe, svou druhou bytost, svůj život, svůj cíl, své snažení, své touhy, své naděje, svou radost jedinou... Věděl bych, proč se tolik plahočím, proč tolik pracuji, proč strádám, proč trpím, proč žiju... Jasnými staly by se mi trudné okamžiky mého života a duše má by viděla v tom tvoru sama sebe. A vše, co táhne končinami duše mé, dal bych v úděl i té dušince něžné, jemné, učinil bych z toho dítěte básníka, umělce, učinil bych z něho tvora radujícího se ze života, žehnajícího památce mé, žehnajícího památce svého ploditele, svého živitele, svého vychovatele... — — —“

Ani sám nepozoruje pronášel jsem úryvkovitě tyto věty v samomluvě, nahlas.

„Blázne, snad bys se nechtěl také ženiti?“ Jakýsi surový hlas vytrhl mne náhle z toho zadumání a ze samomluvy.

„A snad bys nechtěl být dokonce i otcem...?“

Surový hlas přešel náhle v hlasitý, jízlivý smích...

Neodpověděl jsem. Na takové brutální poznámky neodpovídá ani — blázen.

„Bestie, barbaři! Surovému kořalovi nezahřmí takhle do duše, ale mně, ubohému, tichému bláznu odpirají právo přirozenosti, právo mně Tvůrcem samým zrovna tak propůjčené, jako každému jinému... — — —!“

„Eh, darmo o tom přemýšleti. Osudy jednotlivých lidí jsou prazvláštní. Veliké a hluboké tajemství, až se točí hlava při pomýšlení tom a člověk by málem přišel o rozum... — — —“

Lepší jest člověk, jemuž se nedostává moudrosti, a jenž hyne v báni boží, než-li který má hojnost rozumu a přestupuje zákon Nejvyššího.

vyšívat věci, s kterými ústav vedl pak obchod.“ Prý „často nejelegantnější polovět byl nejlepší zákazník posvátného tohoto ústavu. Decka bez oddechu musila pracovat a při vstání byla surově bita a vlasy jim trhány (!), vyškubané vlasy dávány do pytle (!), kam přišly též vlasy vyčesané, a když pytel byl plný, prodal se. Treasty byly úžasné. V zimě studené sprchy, klečení celé hodiny v kapli na dlaždičkách; děti musily za trest zhotovit jazykem celá děta kříží na podlaze (!) a když hanebná strava donutila je zvracet, musily vy-dávané znovu jísti. (!) Sestra Klára držela ústa a sestra Monika cpala násilně zhytky potravy dětem do úst. (!) Kopání, bití pěstí a holí hojně rozdávané vůbec nepadá vůči této bestialitě na váhu. — Hlavní nemocí byly souchotiny, čímž ještě hroznějším stává se li-zání kříží na podlaze...“ Už dost; dále ci-tovati toto hanobení katolických jeptišek ne-budeme. Vždyť už to, co zde pověděno, dosta-tečně svědčí o vášnivém fanatismu a úmyslné prohanosti helvetského Času. Kdyby některý žid dopustil se vraždy, vyrukuje Čas i s Ma-sarykem s dlouhými obranami. Ale krváckou historku, nejapně vymyšlenou proti katolickým jeptiškám francouzskými zednáři, uveřejňuje Čas hned jako pravdivou.

K doplnění té historky měl ještě Čas poznamenat, že v některé zednářské redakci leží na důkaz všeho několik pytlů vyškuba-ných vlasů, a že některé chomáče byly i s kůží s hlavy vyrvány. Bylo by to účinnější než ně- která indiánská povídky. Co jsou těch vlasů ona děcka musila mít, když s vyškubanými chomáči provozovaly jeptišky hotový kšeft! A „lidumilný“, „neustranný“ Čas k tomu všemu ještě štvě poznámkou, že zůstává ještě skrytou záhadou, kolik takových týrání se děje v klá-šteřích českých. Není-li důkazu, aspoň stačí krvelačné podezření, že!

Každý trochu rozumnější člověk musí u-znat, že za nynějších poměrů, kdy zcela ne-vinné řeholnice ve Francii trpí veliká proná-sledování, byly by takové zločiny u jeptišek nejen velikou nešikovností, ale hotovým šílen-stvím. Ani kdyby byly řeholnice vychovány u kannibalských lidojedů, nepáchaly by takové surovosti nyní už z opatrnosti. A ani by to ne-bylo možné; kdyby si dovolily aspoň jediný takový zločin, čenichající policajti zednářští by naň přišli již druhý den. Ale „realistický“ Čas jest vášní přímo slepý. — Ze table hi-story vandrovala v doslovném znění z „Času“ do „evangelických“ Hlasů ze Siona, to už ni-koho nepřekvapí, kdo zná fanatikon zášť tohoto „evangelického“ listu proti všemu ka-tolickému.

Řádným vyšetřováním v Aixu se zjistilo, že všechny ty hyenské pomluvy si prohané vybájlil ze msty majitel hospůdky nechvalné pověsti požívající se svou dcerkou, která byla z kláštera jako nenapravitelná chovanka pro-puštěna. Soudnému člověku ostatně ani není potřebí dokazovati, že takové ničemuosti jsou ničemným výmyslem. Židovští a helvetští čte-náři Času však měli jistě radost; po čem „ušlechtilé“ srdce touží, tomu lehce uvěřit. Rozumí se, že i „vzdělavci“ Právo lidu, Zář, Arbeiter-Zeitung a jiné socialistické listy s nej-větší chutí zakusily se do této surové historky. Čekati, že by tyto čisté listy nyní své lži od-volaly, bylo by naivností; to si raději zase nové škandály na potupu církve vymyslí.

A ku konci vybíráme ještě jednu ukázk-u ze spousty lží protikatolického tisku. Sociali-stická Zář otiskla v č. 52. z Práva lidu pro-bnané lži, že prý většina (!) čínských bordelů je majetkem kněží. „V Šanghaji náleží missi-onářům veliký hamejz „matky Bezanrinové“ a jezoviti mají bordel „neposkrvněné Magdy“ v Tientsinu. Návštěvníci jejich dostávají na pa-mátku dotýkané obrázky (!) — Račiz, milý čtenáři, laskavě odpustiti, že ti stavíme tento zvrhlý útok před oči v celé nahotě! Musí to někdy být, abys poznal, jak sprostě a sjakou troufalostí odvažují se „utiskovaní“ soudruzi kopati do tvé církve. Na kněze v Číně může prohaný tisk socialistický pohodlně házet nejspodnější kalem, poněvadž se ví, že oni kněží Právo lidu a Zář nečtou a tedy že žalo-vati nebudou. Musí to být v Číně katolických kněží celé legie, když spousta čínských bor-delů jest většinou majetkem kněží (!) Nu — soudruzi uvěřit proti církvi všemu a redakto-rům svého tisku za takové lži platí nejraději. Katolíku, považ, co by s tebou tito lidé dělali, až by nad tebou měli plnou moc, když již nyní činí útoky tak úskočné a neurvalé!

Politický přehled.

Přísloví „Pekné slovo železná vrata otvírá“ přece se na dr. Körbrovi nesplnilo. Přes sladké své slibování neprovedl ani jedinou ze svých úloh. Odstoupil tedy a mocnář jmenoval předsedou ministerstva dr. Pavla bar. Gautsche,

dosavadního předsedu nejvyššího účetního dvoru, bývalého ministra vyučování v mini-sterstvu Taaffově a Badeniově a pak minister-ského předsedu; místopředseda hornorakouský hrabě Bylandt-Rhaidt jmenován ministrem vnitra a sekční přednostou v ministerstvu spravedlnosti dr. Klein jmenován správcem min. spravedlnosti. Ostatní ministři zůstávají v ka-binetě Gautschově. Bar. Gautsch započíná svůj úřad tím, že volá k sobě vůdce stran sněmov-ních, aby vyzvěděl jejich požadavky a dle toho předstoupil před sněmovnu, která bude prý svolána koncem ledna, s hotovým programem. Dr. Körber jsa ve vleku Němců, pouze slibo-val, bar. Gautsch jest více přítelem skutků, v tom právě jeví se změna situace. — Správou vrchního účetního dvoru po bar. Gautschovi pověřen dosavadní náměstek bar. Hauenschild-Bauer. — Rakouští zástupcové odebrali se opět do Berlína, aby tu dále projednávali ra-kousko-německé obchodní smlouvy.

V Uhrách zatím chystají se k novému boji, jenž s úsilím na obou stranách povede se při nastávajících volbách do říš. sněmu.

Ruské ministerstvo zahájilo již práce směřující k zavedení oprav; materiál má být, do polovice února vyřízen.

Z dálného východu přicházejí zprávy ne-veselé, že Port Arthur, jež hrdinové ruští přes deset měsíců proti zbělým útokům Japonců hájili, jest již snad v rukou japonských. Gen. Stessel prý se vzdal, ježto uznal nemožnost dalšího hájení následkem nedostatku mužstva a stříliva. Rusové v noci na den 2. prosince vyklidili prý více tvrzí před Port Arthurem, z nichž některé, jakož i skoro všechny lodí v přístavu vyhodili do povětří. Torpédové lodí v čas opustily přístav. Význam kapitulace Port Arthuru není už takový, jaký by měla na počátku války. Úlohu svou již vykonal, zdržel Japonce a Kuropatkin nabyl zatím převahy. Bylo by tedy nesmyslné, obětovati ještě nadarmo ty tisíce zbylých zmořených hrdinů port-arthur-ských. Japonci budou ovšem jásati, ale zisk jejich nikterak nevyvážá ohromné ty ztráty na bocích Port Arthuru. Baltické loďstvo, jehož vlastním účelem nebylo, aby vyprostilo Port Arthur, nýbrž aby zamezilo spojení mezi ostro-vní říší japonskou a pevninou asijskou, zatím neporušené blíží se ku svému cíli.

Duch prostoty je veliký kouzelník. Urovnává drsnosti, staví mosty přes rokle a propasti, sblí-žuje ruce a srdce. Způsobívá, jež na se běže ve světě, jest bez počtu. Nikdy však nejví se nám podivuhodnějším, než když si klesá dráhu osud-nými záseky okolností, prospěchů, předsudků, přemáhá vítězně nejhorší překážky, naváděje těch, jež na pohled všechno rozvádí, aby se srozuměli, aby druh druhu si vážili, aby se milovali. Tot právě pravdivé vápno společenské a tím vápnem staví se národ.

Žijme prostě! C. Wagner.

Akce kongruová.

V poslední době bylo pozorovati v našem kurátním duchovenstvu neobyčejné jakési rozechvění, jež zavínily různé zprávy nezaručené a na pravdě se nezakládající, jako by kongru-ová akce naší Jednoty byla pochybná a minula se s kýženým výsledkem, což, jak se zdálo, bylo ne-právem imputováno nejdůstojnějšímu episkopátu. Zaslal jsem na nekompetentnější místo a čerpal jsem z pra-mene nejčistšího a lze mi toto uveřejnit: Nejdůst. e-piskopát propočítal naše přání v petici obsažená co nejdůkladněji, smlouval se s rozhodujícími vládními kruhy s veškerou energií až — jak se říká — na krev a docílil, co vůbec bylo možno, předložit vládě po skončených podzimních konferencích elaborát, aby minimální základní služné bylo pro beneficiata 2000 K a pro kaplana 1200 K, při čemž hlavní polo-žil důraz na slovo „minimální“ se žádostí, aby, po-kud možno, základní služné bylo dle naší petice. Při tomto bodu bylo rozhodně žádáno, aby faasovní příjem z pozemků počítán byl dle čistého katastrálního výnosu, což na mnohých rural-ních beneficiích jest aktem rozhodujícím a výhodným. Kdyby výnos z pozemků jiným způsobem vypočítáván a do faase zařazen býti měl, nastaly by zlověstné tabačky a libovolné výklady těch kterých fiakálních úřadů proti kněžstvu, jakých v tak veliké míře nám jest zakoušeti při přiznání k osobní dani z příjmů. Mimo toto základní služné jsou na jisto postaveny kvinkvenálky a což nejpotešitelnější, zvýšena pense (snad dle normálu státních úředníků), které dostane se i našim trpícím bratřím, kteří již na odpočinku trvají. Dále nebudou do faasovních příjmů počítány fundaci a erekcí má se. a snad i šola, která v nynějším způsobu zůstati má. Tato data jsou zaručena, o to se přičinil a vládě předložil nejdůst. episkopát a o to zásluhu dlužno přičítati Jeho Excel. nejdůst. panu knížeti arcibisku-povi Olomuckému a zejména také náš nejdůst. pan biskup Královéhradecký největší o to má zásluhu, jemuž po skončených konferencích za vydatnou a úmornou práci i jeho osobní intervenci vládě děkovali oba P. T. páni kardinálové Pražský i Vídeňský. Ne-bylo tedy a není příčiny bráti v pochybnost účast nejdůst. episkopátu na zlepšení našich neblahých po-měrů, ale spíše jest díky vzdáti za otcovskou péči, kterou se v této kongruové otázce o nás staral. Zaplať Pán Bůh! S veškerou důvěrou a vděčností poblížejíce

k svému nejdůležitějšímu, episkopátu, prosíme o další příchod i do budoucna. Podává-li se nám, že vysoký sněm království Českého za příkladem moravského a dolnorakonského sněmu, jejichž usnesení v těchto dnech pracovníkem stvržena jsou, příznivě vyřídí naši petici připravenou o remunerování vyučování náboženství přes 6 hodin týdních, kterýžto akt vyšel též z porad biskupských konferencí, pak bude nám lépe, a upokojení i nejautentičtější opatření budeme s pomocí Boží dále pracovat a to usilovně na roli vinice Páně. Fiat, fiat! P. Tom. Štěpánek, předseda jednoty.

Z činnosti katol. spolků.

Valná hromada jednoty katol. tovaryšů v Hradci Králové. Počátkem roku započala tovaryšská jednota nový 17. správní rok valnou schůzí, kterou zahájil a řídil předseda vdp. Dr. Reyl. V zahajovací řeči nastínil předseda úkoly spolku, které záleží v přední řadě ve mravní výchově členstva, z něhož mají vyjít silné pozitivní povahy, v nynějším společenském úpadku tak žádané a vzácné. Jednatel spolku p. Karásek podal pečlivě sestavenou zprávu, z níž vysvitá, že sice jednota nevládne velikým počtem členů, ale za to má členy uvědomělé a pro cíle spolku nadšené. Tím lze vysvětliti, že i malým počtem členů dá se vykonati tolik, co v uplynulém roce vykonáno bylo. Výbor konal 10 schůzí, pobožností spolkových účastníci se členové korporativně. Spolek účastnil se vynikajícím způsobem oslav jubilea marianského. Pořádal ples, 2 divadelní představení, 2 přátelské dýchánky. Tamburašský odbor koncertoval se svým dirigentem p. místopředsedou Gyurkoviczem v Týnšti, Opočně, Kostelci a Třebechovicích vždy s velikým úspěchem. V ruchu sociálním ubíhal si spolek místo, které mu v ústředí diecésní organizace náleží. Odebrány četné časopisy, vyslány byly deputace do Chrudimě a do Kostelce. Členové spolku pracují obětavě ve všeobecném sdružení, zúčastňují se všech podniků, které spřízněné spolky k upevnění katolických zásad podnikají. Běžný příjem byl 782 K, z nichž 689 K bylo použito na vydání, takže zbylo 93 K. Přicestovalým členům bylo vyplaceno 10 K 20 h, nemocných letos nebylo a ponevadž spolek nemá simulantů, nebylo také z nemocenského fondu ani balíče podpory vyplaceno. Zjev tento stojí v nynějších poměrech za povšimnutí. Zpráva knihovny vykazuje 500 svazků dosti pilně čtených. Provedenými volbami byli téměř všichni bývalí výbori zvoleni. Předsedou po 15leté dosavadní činnosti, nad kterou sotva který kněz v Čechách delší dobou může se vykatati, setrval i na dále vdp. Dr. Reyl z důvodu, aby dal mladším pánům příklad, že spolková práce není tak zbytečným lopotením, jak to mnozí i ve veřejnosti prohlašují. Místopředsedou a pokladníkem setrval p. vice-rektor Gyurkovicz. Starším zvolen p. Jenčovský, jednatelem p. Karásek, knihovnicí pp. Soudil a Šýkora, hospodářem p. Martinec, správcem divadla p. Beránek, fond přicestovalých povede p. Polák mladší. Při volných návrzích bylo přijato, aby hojněji bylo přístupováno ku všeobecnému svazu, aby v dozoru spolkové místnosti střídali se členové výboru. Cvičení zpěvu budou se konati jednou ve 14 dnech, tamburašské zkoušky 2krát týdně, přednášky jednou týdně. Jednota prožila před lety trpké doby všeobecné společenské persekuce, prožívá nyní nebezpečnou dobu všude se jevící spolkové netečnosti, ba přímo nechuti ku spolkovému životu, dá Bůh, že i tuto bahnitou mlčivinu přepluje šťastně jako dřívější bouřlivá úskalí. Naději tuto chováme, protože katolické spolky mají zdravý základ a jsou časovou nutností, takže bychom je musili zakládati, kdyby jich nebylo. Jenom více porozumění pro ně a také trochu obětavosti v těch řadách, kde se obě všim právem vyžadovati může.

Zprávy místní a z kraje.

Diecése královéhradecká čítá právě 1,460,093 katolíků, nekatolíků (evangelíků, starokatolíků atd.) 55,394, židů 11,675, bez vyznání 622. Jest rozdělena na 31 vikariátů, probostství jsou 2, arciděkanství 3, děkanství 36, far 423, expositur 6, 11 míst zám. kaplanů a 18 míst kaplanů fund. Kněží světských jest 983, řeholních 89, z nichž 22 praemonstrátů, 42 benediktinů, 2 jesuité, 2 piaristé, 9 redemptoristů, 2 augustiniáni, 3 minoriti, 5 kapucínů a 2 milosrdní bratři. Řeholnic bylo 413, z nichž 93 uršulinek, 124 školských sester de N. D., 48 milosrdných sester sv. Karla Bor., 126 sester III. ř. sv. Frant., 15 milosrdných sester de Cr., 3 sestry Nejv. Svátosti.

Konec roku oslaven v Hradci Králové odpoledními službami Božími v kath. sv. Ducha, při nichž nřdp. biskup Dr. Jos. Doubrava měl případné kázání. Požehnáním Nejsvětější Svátosti ukončena pobožnost, již se zúčastnilo množství hradeckého i okolního občanstva přes to, že právě zúřil mrazivý víchř.

Klerikalismus v sokolovně. Již i ta sokolovna, obecním majetkem zřízená, slouží

zájmům klerikalismu, ovšem helvetského. Právě proto, že se zde jedná o helvetské pobožnosti, mlčí všichni hradečtí „vlastenci“ jako ryby. Kdyby se tak v sokolovně měla pořádati nějaká katolická pobožnost, to by ti „pokročilí“ kroutili farizejsky očima a natřkali by, že již Sokol propadl demoralisaci, že má sblbělý mozek a ztročilý charakter atd., jak již to mají naučené z „Osvěty lidu“. Že však v sokolovně odbyvají se bohoslužby helvetské, neškodí to mosku a charakteru sokolskému pranic. Na zdar!

Učednická besídka byla zajisté dobrou myšlenkou a mohla prospěti zanedbávanému dorostu řemeslnickému. Než naděje v zřízení toto kladené nebyly splněny. Dnes navštěvuje schůze besídky sotva čtvrtina na počátku přihlášených učňů. Vina tohoto nezdaru spočívá v nezapjatém vedení. Může to někdo považovati za moudré, když jeden „professor“ zrasoval učňům, aby si netřhali boty na procesích? Proč pak jim nevyložil, jaká je to bezcharakternost a mravní zchátralost, když někdo balamutí dvě holky najednou, jednu v Hradci a druhou v Praze? Takové pojmy o charakternosti mají se učňům většepovati, ale neváznou ku vlastnímu náboženství ve vzdělávacích přednáškách se buditi nemá. I ten učedník pozau, že není žádného rozdílu mezi hospodským tlachem a „přednáškou“, proto se besídce vyhne.

Z Klieperova divadla. Když už referát o dílech právě sehraných uveřejňujeme, není přičiny, proč bychom se přehoupili úplným mlčením přes novoroční představení. Pan Sedláček jest bodrý muž, ani mu nenapadlo někoho zbytečnou provokací dráždit. Ale co platno, chtějí-li se Hradecké děti něčím pikantnějším pobavit! Někteří z pokrokového obecnstva, aby vykonali kus nové zdárné práce ku blahu vlasti, došli si k p. řediteli společnosti a upozornili ho na epochální, nádherné dílo „Tajnosti koleje královéhradecké aneb: Ztracený život.“ Pan ředitel, jehož blava jest obtěžkána Othellem, Macbethem, Baronem Goerzem a jinými vynikajícími dramaty, byl jistě nemile překvapen, že má ve svých divadelních vědomostech tak smutnou mezeru. Jeho odborníka musili teprve zdejší vzdělanci poučovati. Drama „Tajnosti koleje jesuitské“ jest tolik světoznámé, že se nachází pouze v rukopisu. Ale odborník má i takovou nesprávně odstrkovanou popelku dobře znáti. Název je tak trochu hromasovský, jméno autora Pázdrala snad ani Šubert nikdy neslyšel, ale to nic neznamená. Což nemůže býti Hradec aspoň v něčem vzorem královské Prahy?

— Upřímně řečeno: jest to tuctové povídání propletené ošuntělým romantismem, které snad starší babičku rozpláče dost, ale na seriosu! jeví se nehodí. V Hradci se však chtěly děti pobavit; a snad si myslily, že po takovém rozbrečeném fiktání do jesuitské koleje zdejší jistě se udělá aspoň nějaká trhlinka. Ovšem že Pázdralova genialita na to nestačila. A my „útoční“ klerikalové jsme tolik hloupí, že jsme posud nenavrhli některému řediteli divadelní společnosti, aby sebral na př. dramata: o šlechtinosti a lidumilnosti protestantského apoštola Cahery, o nezištnosti Viléma z Roupova, o upálení katolických žen zbožnými sestrami tábořskými a pod. A přece jsme se mohli u našich dobrodinecků tolik přiučiti! — Štolbova „Mořská panna“, kterou si p. Křížová zvolila k čestnému svému večeru, sehrána věru s nadšením. Paní Křížová jako klamaná choť statkářova byla ve svém živilu, k níž družila se i p. Sedláčková. Hlavní úloha, statkář Hrdý, nemohla se ocitnouti v lepších rukou než u p. Kříže. K zokrouhlenosti děje velmi zdárně přispěli p. Procházková, p. Morávek, p. Bohuslav, také p. Malý, p. Kostecký i p. Erva atd. — Slovenská pohádka „Radúz a Mahulena“ již s ohledem na slavného autora našeho básníka Jul. Zeyera zasluhovala se strany obecnstva větší pozornosti, která se mohla jevití aspoň ve větším účastenství. Hrlo se velmi pěkně, umělecky, zvláště p. Zvíkovský (Radúz) a p. Hodrová (Mahulena) způsobili dojem nemalý. — Pan Morávek o čestném svém veteru, kdy sehraja Dairova veselohra „Katakomy“, v úloze oficiála Bohrmanna s nadšením ukázal pravý typ kancelářského úředníka. Ministr z Oesterghordu v rukou p. Hodra byl velmi zdařilý. Pan Zvíkovský, p. Procházková, p. Bohuslav atd. neméně zdárně se na svých místech uplatnili. — V úterý dávana novinka „Cop“, veselohra Vikové-Kunětické. Česká tato práce vyniká svou vzdělávací tendencí nad bezcenné frašky francouzské, jsouc zvláště v prvních dvou jednáních cennější. Paní Křížová jako p. Olivová ve své starosti o dobré vedení a vychování svých strážnic velmi umělecky si vedla a p. Kříž (oficiál ve výslužbě) komikou svou (ovšem někde až přehnanou) uchvacoval. Strážnice p. Procházková, sl. Kučerová a sl. Štroblová vystoupily s pravým porozuměním svých úloh, zvláště sl. Kučerová ve své naivnosti byla rozmlou. Pan Kostecký velmi dobře zpodobil o dobrý mrav své doerky starostlivého velkostatkáře a služka p. Sedláčková věru jímala svou nelibost. Souhra mohla být někde přehnaná. „Cop“ jest sice novinkou českou, ale v Hradci jakoby českými pracemi opovrhovali, milejší jim leccaké cizí škvary.

Přednáška v Klieperově divadle pořádána jest v pátek o 7. hod. večer dámským odborem Ústř. Matice školské v Hradci Králové. Pí. Humpalová-Zemanová přednáší bude o krocích všech věků a výklad svůj provázeti bude světelnými obrazy.

Vzteklina pes vzniká velikými mrasy, jak o tom svědčí hojně případy s třešutě simy s r. 1902. V sámu lidského života je nutno, aby boudy hlida-cích pes byly v nynějších mrazích obloženy slamon a rovněž do boudy budí silná vřetva slámy nastlána. Nad otvorem boudy má se zavěsiti pytel aneb kus staré houně, aby nebránil volnému vycházení pes z boudy, ale aby též ochránil hlavu pes před mrazivým větrem. Kde není pes na dvoře nutným, budí mu vykázano místo v sánu. Neběží zde pouze o projev soucitu se zvířetem, nýbrž o bezpečnost lidského života. Obecní úřady měly by přiměřeně majitele pes požádati o možném nebezpečnosti vtekliny při lehkomyslném zanedbání ochranných prostředků proti mrazím.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc prosinec r. 1904. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,546,471.89, vloženo K 151,176.96, vybráno K 118,776.47, stav koncem měsíce K 1,508,872.38. Stav půjček počátkem měsíce K 1,308,971.20, půjčeno K 66,009.18, splaceno K 49,836.86, stav koncem měsíce K 1,223,343.52. Počet dětí 2480, rezervní fondy K 119,229.13, závodní podíly K 65,139.73, pokladní obrát K 953,302.70.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Pololetní úroky na vkladní knížky připisují se v knížkách ústavu a úroky ty zárukuji se dále, byť by i ve vkladní knížce strany nebyly připsány. Není tudíž třeba vkladní knížky zvláště k vůli připisování úroků předkládati. Od 1. ledna do 15. ledna se úroky na vkladní knížky vůbec nepřipisují. — Stav vkladů za měsíc prosinec 1904. Poukázek pokladničních bylo K 609,900 knížek vkladních K 1,370,941.36, celkem K 1,980,841.36. Suma, do které lze vydati poukázky a knížky vkladní, stanovami neomezena.

Ve schůzi okres. zastupitel. královéhradeckého 28. pros. 1904 usneseno toto: Za revisory účtů okres. fondu zvoleni pp. Grošek z Libnikovic, Pinkava a Collino z Hradce Král. — Návrh rozpočtu na rok 1905 schválen až na 2 změny. Příspěvek Husovu fondu zvýšen ze 20 K na 100 K a položka odměny jedné komise z 240 K zvýšena na 350 K. Přirážka bude se vybírat jako v roce 1904 35procentní. — Do komise pro odvod braně zvoleni pp. Milan Morávek ze Svobodných Dvůrů, dr. Durdík z Hradce Králové a náhradníkem p. Machek ze Střebě. Do komise pro odvod koní pp.: Smetana, Dotřel a náhradníkem p. Vinař. Do komise pro vyměrování vojenské taxy pp. prof. Ctibor a Jarkovský. — Obci Svinarům a Lhotě Malšové prominut roční příspěvek na úhradu nákladu, kterýž okres věnoval na dostavění tamní silnice, a sice zatím na jeden rok. — Cestář J. Brzkovi v Praskačce udělena podpora 200 K. — Žádosti obcí Krhovic, Předměřic n. L. a Cernilova za povolení k odprodeji obecních pozemků vyřizeny příznivě. — Do komise pro válcování silnic zvoleni pp. okr. starosta a 2 referenti, pánové Vinař, Raichl, Collino a Frýdek. Do komise pro zřízení okresní pojišťovny čeledě zvoleni pp. dr. Ulrich, Jarkovský, Chmelař, Pilnáček, Weiner.

Změna v počasí. Starý rok loučil se s životem nerad, v zoufalých kředích. Ve čtvrtek byl déšť, v následující dny skucl mrazivý silný víchř, pohánějící sněhové vločky. Teplota klesla pod 13° R., tak že voda v obou řekách rychle zamrzala a již také na Nový rok v některých domech voda v potrubí zcela zamrzala. Pěkný, silný led vozí se do podzimních skrýší již od pondělka. Víchř pobral na střeších hezkou hrst tašek, rozbil několik oken. Větší nehody, pokud víme, se nestaly. V nastalých tuhých mrazech každý občan pelášil po ulici jako od Ljaojanu; každý si mnul ruce — a nejvíce prodavač uhlí, jenže tito páni jen z veliké radosti. Ve středu poněkud mráz povolil a na zem se snesl znovu drobný sníh. Chudíně v tomto čase není do zpěvu; uhlí stejně drahé a kamna bez topení nikde nehejší.

Z dějin poddaných vesnic bývalého panství Hradce Králové. (Dle záznamů archiválních podává V. P.—s. (Pokračování.) IX. Roudnička. Ve vsi Roudnička byli (na počátku 18. století) 2 sedláci, 3 chalupníci a 2 poddruzi. Sedlák Jiřík Nohejl měl 34 strychy dědičných rolí, 6 str. lada, pod 3 vozy (sena) luk a 1 věr. 2 čtvrtce zahrady; platil úroků půlletně 48 kr. 4½, den., panu děkanovi odváděl desátku ročně míry vrchovaté 1 kor. žita, 1 kor. 3 věr. oves, za obilné (lenu) 3 kr. a 3 vejce. Sedlák Matěj Souček měl 30 str. dědičné role, 3 str. 2 věr. lada, pod 3 vozy (sena) louky a 2 věr. zahrady; platil úroků o sv. Jiří 21 kr. 4½, den., o sv. Havle též tolik, na statku byla jedna „železná kráva“, ze které platil 35 kr. ročně, panu děkanovi odváděl desátku právě tolik jako Nohejl. Nohejlův statek robotoval týdně 2 dny, Součekův 1 den. Chalupník Jan Petříček měl 24 str. dědič. rolí a pod 1 věr. zahrady; úroků platil půlletně 38 kr., panu děkanovi odváděl 3 věr. žita a 3 věr. 1 čtvrtce oves, za obilné 3 kr. a 3 vejce. Chalupník Mart. Novotný měl 15 str. dědič. rolí, 6 str. lada a porostlin, pod 2 vozy (sena) luk a 1½, věr. zahrady; úroků platil 32 kr. půlletně, desátek odváděl týž jako Petříček. Chalupník Martin Valášek měl 17 str. dědič. rolí, 3 věr. porostlin, pod 1 vůz (sena) louky; platil úroků půlletně 6 kr., desátku panu děkanovi odváděl 1 věr. žita, 1 věr. oves, za obilné 3 kr., 1 slepici a 2 vejce. Všichni tři chalupníci byli povinni robotovati 3 dny týdně. Podruh Jiřík Kemelik měl pod 1 str. dědičné role; oba podruzi byli povinni robotovati po 1 dni týdně. Celá ves platila ročně pánům komisařům 1 sl. 30 kr., společným sloukářům 1 sl., masitého „auflagu“ 1 sl. Obilí se odměňovalo vrchovatě. Všecka role byla ve III. třídě.

Služebníci a čeládka na panství královéhradeckém v letech 1788 a 1789 a jich služné. (Dle účtů z těch let podává V. P—.) Dva radní služebníci měli služného ročně po 54 zl. 40 kr., radní hospodyně 24 zl. 16 kr., tatáž za vyzvánění v adventě 1 zl. 10 kr., dva hospodářští služebníci 18 zl. 12 kr., vodák 24 zl. 42 kr., týž přibytčůn 8 zl., jeho pomocník 6 zl., hláský 25 zl., týž od natabování hodín 20 zl., dva pomocníci po 24 zl. 16 kr., komínčí 72 zl., porýbní (šlamiťi) 10 zl. 16 kr., hajný: první 14 zl., druhý 10 zl., třetí a čtvrtý po 7 zl., hajný obecních pastvin 12 zl., hlídač mostů 16 zl., dva strážci bran po 4 zl., dva výběrčí cla po 6 zl., kantor 13 zl. 20 kr., varhaník 48 zl. 20 kr., první houslista 20 zl., diakantista a altista 26 zl. 40 kr., dva školní služebníci na byt 4 zl., kostelníci 3 zl., hlídači obilí o týdenních trzích 36 zl., zvoníci za vyzvánění „jarmarku“ poštovního a podzimního po 42 kr., za vyzvánění proti bouři a jarním mrazům 26 zl., dva čeledínové v radnici po 12 zl. 30 kr. Dvůr Sosteny: Šafář 18 zl., šafářka 8 zl., 3 děvečky po 7 zl., 1 děvečka pro krávn 6 zl. Dvůr Bohdaneč: Šafář a šafářka 26 zl., 1 volák 12 zl., 3 děvečky po 7 zl., 1 pasačka 6 zl. (Pokračování.)

† **Jan Blažek.** 27. pros. roku minulého zemřel v Chrástě u Chrudimě odpočinek tu trávící vdp. Jan Blažek, bývalý farář v Kostelci u Chrásti, osob. děkan, biskupský notář, kněz jubilar, po vsdp. kanovníku královéhradeckém msgr. Fr. Fialovi nejstarší kněz v diecési, jenž se narodil v Rychnově nad Kn. 3. května 1817, na kněze vysvěcen 25. července 1842. Zvěčnělý, který požíval zaslouženého odpočinku teprve něco na dvě léta, byl věrně také zasloužilým pracovníkem na vinici Páně i na národa roli dědičné. R. i. p.

Ústřední výbor Z. J. K. D. svolává na středu dne 11. ledna t. r. o 2. hodině odpo. do hotelu „Liverpool“ v Chlumci n. Cidlinou volnou konferenci duchovenstva vikariátů novobydžovského, jičínského a kopidlnského. Hosty jsou dp. P. Alban O. S. B. a dp. farář Konečný.

Schůze skupiny Z. U. J. D. vikariátu rychnovského bude se konati ve středu dne 18. t. m. o 1/2 11. hod. dopolední ve farním domě v Nebešské Rybné. Prozatímní pořad tento: 1. Jednatelská zpráva. 2. Dodatky k akci kongruové. 3. „O přístě generální vizitaci“ dle ordinacíních instrukcí v rozhovor uvede dp. Fr. Kubánek, farář v Javornici. 4. „Urovnání běžných záležitostí skupiny“ dle instrukcí a tiskopisů od ústř. výboru zaslanych. 5. Volné návrhy.

Nový rolnický cukrovar. Rolníci, sdružení v hospodářském spolku pro okresy Chrást, Navesky a Hlinsko, usnešeli se zříditi družstevní cukrovar z té příčiny, že stávající cukrovary na stesky rolnictva přicházejí mu málokdy vstříc. Vyšlo se také od té myšlénky, že cukrovar, který není v rukou kapitalistů, když nebude vypláceti dividendu, zpeněží řepu za nejvyšší možnou cenu. Na jeden podíl (200 K) dodá se 200 q řepy. Svěpomoc jest tu jako všude jinde nejlepší družkou rolnictva, ve svěpomoci síla a moc jeho. Záleží ovšem na správě cukrovaru, na jeho vedení vůbec a dohledu, jež má býti vloženo do rukou zkušených, nejpoctivějších, nezištných a obětavých; pak netřeba se obávat nových příhod, že by rolnické cukrovary jako před lety nevědomostí a nezkoušeností vedoucích propadly zkáze.

Ze Žluníc. Zdejší duchovenstvo připravilo letos o vánočních svátcích dětkám sobě svěťeným velikou radost. Majíc na mysli nejen pobaviti ale i poučiti, zúšlechťiti srdce dětek a získati hojně příspěvků na osácení chudé školní mládeže, uspořádalo s dětkami krásnou vánoční brú se zpěvy „Malí pastýřové betlémské“. Provedení bylo velmi pěkné. Pastýři a pastýřky výborně svým úloham se naučili a rovněž tak je provedli. Andělé svým nádherným úbořem a krásným přednesem úlohy vzbudili všeobecný obdiv mezi posluchačstvem. Všechna chvála jest odměnou a vyznamenáním všem dětkám za jejich pilnost a krásné provedení. Kéž jest jim i povzbuzením, aby v pilnosti a milé nevinnosti vždy setrvaly. Dárků sešlo se na 85 korun 50 hal., k čemuž kromě nepatrného vstupného zvláště přispěli: duchovní žluničtí (10 K), sl. knížecí cukrovar ve Vys. Veselí (6 K), p. Frant. X. Machotka (6 K), p. F. Syřístě, říd. učitel (4 K), p. J. Suchánek ze Seketice (3 K), p. Khol, br. lesní (2 K), sl. A. Saska (1 K), p. G. Machotka (1 K), pí. F. Horáková (1 K), A. Čapková (1 K), p. Sehnal (1 K), pí. Tomášková (1 K), p. Tomášek (1 K), sl. Sehnalova (1 K), p. Pižl (1 K). Třináct chudých dětek bylo poděleno zimním oděvem. Jméno osáčených chudých dětek voláme všem pp. dobrodincům a velect. p. říd. učitel F. Syřístěvi za ochotné navícení zpěvů Zaplať Pán Bůh! a pronášíme přání, kéž tyto hry v každém koutku naší milé vlasti bavi a ušlechťují naši milou mládež a stanou se všude naší školní chudíně pramenem štědrých darů!

Z Proseče. Sv.-Josefská Jednota zdejší pořádá v neděli dne 16. ledna t. r. v místnostech spolkových věneček. O pestrou zábavu bude pečlivě postaráno. Začátek v 7 hodin večer. Pouze pro zvané.

Z Ném. Brodu. Jako léta minulé, tak i letos ve zdejší všeobecné nemocnici vystrojen byl štědrovečerní stromek, při němž obdarováno bylo oděvem celým 26 dětek, 11 hochů, 15 děvčát, 17 pak poděleno bylo jednotlivými částmi oděvu. I dospělým nemocným byla každému nějakým štědrovečerním dárkem smírněna bolest, na kterouž zapomněli pro radost nad svým dárkem a při pohledu na ty malé trpitele, jež nestačili pohlídat a ukazovat, co jim Ježíšek nadělil. K radosti a k úlevě těch ubohých nemocných přispěli v obnose as 250 K ti to šlechtní p. t. páni dobrodinci: Sl. městská rada, sl. obecní výbor, sl. správa spořitelny, sl. správa záložny, sl. správa pivovaru, obchodnický spolek, pí. K. Brandová, choť obchodníka, p. Beker, p. Růž. Bucharová, choť lékaře ve Vys. Mýtě, pí. A. Čejková, choť rolníka v Bračicích,

dp. Aug. Dufek, gymn. prof., pí. Fr. Fischerová, choť o. k. rady v Třebíči, p. Fischer, kupec z Dačic na Moravě, p. K. Gasser, maj. realit v N. Bydžově, p. H. Gottwald, továrník, p. Ot. Gabrielová, choť rolníka v Nízkově, p. Fr. Havlíčková, choť rolníka v Nízkově, pí. A. Holešková, choť lékaře v Hradci Král., p. Fr. Hladký, tov., vp. Václav Jetmar, kaplan, pí. A. Jung-virtová, choť tov., p. V. Kabeláč, lékárník, vp. Josef Kopecký, kaplan v Hradci Král., dp. Kratochvíl, prof., sl. M. Křišťáková, firmy Liznar a Krauser z Dobrušky, p. c. k. okr. hejtmán T. Matějka, dp. Müller, prof. v Kutné Hoře, pí. R. Menšíková, maj. domu, sl. M. Menšíková, pí. H. Mischkóngová, choť továrníka, dp. B. Neuman, c. k. prof., pí. J. Nebesařová, pí. Kl. Neunerová, choť advokáta, pí. M. Pavlíčková, choť rolníka v Dobrušce, p. Panek, řezník, dp. R. Pejšoch, provisor v Želivě, p. Pilný, řezník, pí. M. Pochnerová, choť předn. stanice, dp. Rauch, kaplan, p. F. Raupach, speditér, vldp. Roubíček, opat v Želivě, p. J. Rychlík, tov., pí. Pav. Sokolovská, choť hostinského, p. Ant. Štolc, hotelier, p. Strádal, kupec, p. Ant. Stránský, pekař, sl. Fr. Strejtova, MUDr. E. Šubrt, purkmistr, pí. M. Šupichová, choť inženýra, pí. R. Štefičková, choť gymn. ředitel, p. Šula, maj. velko-statku, vldp. Ant. Vaněra, děkan, p. K. Veber, maj. real., p. MUDr. Frant. Zahradnický, primář nemocnice, p. Záruba, uzenář, p. R. Znojenský, řezník a dva nejménovaní. Všem těmto šlechtním dobrodincům vzdávají jak ti ubozí nemocní, tak i ctih. šedé sestry srdečný dík a volají tisíce „Zaplať Bůh!“

K jubileu mariánskému vydal v Čas Úvahách vdp. Dr. Fr. Reyl vhodný spisek, v němž je populárně vyložen článek víry o Neposkvrněném početí Panny Marie a potvrzení tohoto článku lurským zjevením. Spisek se hodi ku hromadnému šíření na každé katolické osadě. Cena 8 h, při větší objednávce sleva. — **Prvý náklad v počtu 4000 exemplářů již rozebrán. Uspořádáno tedy právě druhé vydání.** Objednávky vyřídí administrace Časových Úvah v Hradci Králové.

Různé zprávy.

† **Naši umělcové.** Sotva zapadl hrob nad slavným našim dramatickým umělcem a spisovatelem F. Šamberkem, jenž v noci na Boží Hod po delší chorobě zemřel v Praze ve stáří 65 let, již zase roznesla se smutná zvěst, že dne 2. ledna náhle skonal slavný náš malíř Felix Jenewein, prof. české techniky v Brně. Zesnulý narodil se 4. srpna 1857 v Hoře Kutné. Gymnasium studoval v Hradci Králové a v Praze, kde vstoupil do malířské akademie. Jenewein vyniká ve svých pracích zvláště ryzostí a svérázností; pěstoval zvláště náboženské malby, které, ač vzácné, často pro svou jakousi pochmurnost nenalézají pravého ocenění. Vynikající práce jeho jsou: „Cesta na Golgotu“, „sv. Vojtěch odcházející z Čech do Říma“, „Sv. Fr. Serafinský“, jež zamluvilo ministerstvo vyučování pro kostel v Chrudimi, „Jeremiáš pláče nad zkázou Jerusalema“ atd. — Čest budiž památce jeho!

Na koho platíme? Na zúrokování státního dluhu na rok 1916 musí poplatníci rakouští zaplatit 375,014,038 K, poplatníci uherští 262,169,154 K. Toto břemeno před 50 lety bylo poměrně nepatrné. A kde že tyto ohromné úroky zmizí? Platí je snad kapitalisté? Úrokují se snad kapitál sám za sebe? Tyto úroky plynou a musí se platit z daňových poplatků a uvážnou v rukou těch, kteří mají ve své pokladně státní dluhopisy. Zuňmo je, že tento pohyblivý papírový majetek jest v rukou finančních velmožů. Jediný Rothschild ve Vídni měl dle přiznání r. 1901 květnové renty za 124,243,000 kor. ve svých rukou, pak měl 132,000,000 kor. renty zlaté, 128,000,000 kor. renty korunové a 122,000,000 kor. zlaté renty uherské a jiných menších položek, dohromady přes 1,100,000,000 korun. Z toho bere tento jediný žid Rothschild přes 40,000,000 kor. ročně úroků. Má tedy vídeňský žid Rothschild dvakrát tak velkou roční apanáž, jako má sám císař a král rakousko-uherský! To jsou ty konce kapitalismu. A jaká nám z toho kyne budoucnost? O tom nikdo neptemýšlí.

„Zemljanky“, podzemní skrýše, v nichž se ruští vojáci na mandžurském bojišti chránili před krutými mrazy, upraveny jsou takto: Vyryje se v zemi jáma čtyřstranná na šest loktů dlouhá a na dva až dva a půl lokte hluboká. Do jámy sestupuje se po schodech v tvrdé umrzlé jedné postranní stěně vysekávaných. Stěny jámy nemusí se nijak podpírat a upevňovat, protože zmrzlá půda drží jako ze železa. Když je jáma vyryta, osekají vojáci baluze ze stromů (jediné sady a stromy u mandžurských vesí jsou čínské hřbitovy) a spletem nad jámou krov, na něj pak položí svázaná a do rohoží spletená gaoljanová stěbla, asi jako kukuřice silná, ale vyšší. V jámě zřídí se ještě ohniisko, plechová trouba od něho vede střechou ven, a přibyté teplo a před mrazem chráněný jest hotov. Vstup do zemljanky uzavírá se snopem gaoljanovým. V zemljance důstojníci jsou lůžka, stůl a i koberce a tapety, zrcadla, obrazy, ikonostas, šidlo, okna, bílé stěny, zařizeno vše jako v evropském pokoji. Přelstěno mužstvo spokojí se s jednoduchou úpravou. Ale dle povahy své upraví si každý oddíl v jedné zemljance přebývajících svou skrýšku podle svého lépe

a dovedněji, či nechá ji jen zhruba upravenou. V zemljankách spává 6 až 10 mužů. — Možno je takto upravovat, protože mandžurská zima je úplně suchá. V noci bývá mraz až na 30 stupňů, ve dne teplo na slunci, ale přece ne takové, aby tálo. Suchu hojně padává, ale je suchý a umrzá brzy v tvrdou vrstvu.

Hnutí „Pryč od Říma“. Prof. dr. Bohuš Rieger v 1. čís. nového roč. Vltkovy „Osvěty“ rozebírá spisek frankfurtského neznámého autora r. 1816 vydaný, v němž neznámý spisovatel vychází ze stanoviska, že Rakousko, jeouc spolkem států, jest povinno býti spravedlivě ku svým národům a že je proti převaze Pruska ve spolku německých států i z důvodů náboženských. Prof. dr. B. Rieger úvahu o zajímavém spisku končí slovy: „Touto pointou (proti-pruskou) končí se spis frankfurtského autora, skoro jakoby byl předvídal přístí vítězství Pruska a jeho následky... Zdalí zvláště členové habsburské dynastie, zdalí katolický svět vsutku dostatečně cítí a oceňuje, co značí nynější pruský pangermanismus a „los von Rom“? Nemí-liž zachování a seslání českého národního živlu (a také snad katol. náboženství, což prof. dr. Rieger opomenul dodat) právě dnes nejlepší hradbou proti assimilaci (přispůsobení) rakouských zemí pro krále pruského? — Ale ve Vídni jakoby spali, nevidí rozpínavnosti prusácké.

Čeští starostové okresu olomouckého v práci národní. V roce 1904 utvořen na Olomoucku sbor starostů, který, aniž by se jako o jiných spolcích řídil nějakým programem, udával směr, jakby občané, zvláště obecní představenstva, měli postupovati v práci i rozvoji národním. Čeští starostové jednali tu o vyřízení důležitých časových otázek a to mnohdy se zdárem. Kde mohli, podávali petice a žádosti na ochranu zájmů národních a hospodářských n. př. vyvolávali agitace, aby se kupoval a všude prodával cukr jen z rolnických cukrovarů, nabádáno k udržování hesla „Svůj k svému“, vyzvání čeští obchodníci ve všech obcích, aby kupovali a prodávali kvasnice jen z české továrny, zakročeno na příslušných místech proti bernímu úřadu exekucemi daň vymahajícím, nápisy, razítka poštovních úřadů v českých obcích aby byla česká, jinde česko něm., případně něm.-česká, podali vyzvání, aby arcibiskupem olomouckým byl Čech, vyzvány obce, aby zahájily akci pro regulování Moravy, atd. Nebylo věci, abv si jí sbor nebyl všiml a na ni občanstvo neupozornil. Věru, záslužná to práce, hodna každého poctivého vlastence. V tomto směru jsme pozadu za Moravany, kteří si více hledí skutků a méně slov. Kdy začneme v Čechách?

Jubileum Ústřední Matice Školské. Ú. M. Š. ze skrovných počátků rozvíjející se v mohutnou a svého druhu jedinou organizaci právě na 25. rok zápasí, aby české dítě zachovala české škole, svému národu, pomáhajíc, úspěchy svými českému národu vítězíti v zápase za všelidské práce, budíc úžas a obdiv i u samých odpůrců. V jubilejním tomto roce svém nejdůležitější oslavou jubilea tohoto bude jistě důstojný dar jubilejní, aby Ú. M. Š. vyhověti mohla aspoň nejnalehavějším prosbám tisíců rodičů v místech ohrožených, kteří volají: Dejte našim dětem české školy!

Dětské diplomy památní vydala právě „Ústřední Matica Školská“ a budou jimi podělovány děti, jež odvedou aspoň 5 korun „Ústřední Matici Školské“ ze svých sbírek. Diplomy velmi vkusně provedené jsou ozdobeny podobiznou Komenského a allegorickou postavou Matice, obě od mistra Špilara.

Z právní praxe. Soused A zřídil na své louce podle hranice louky sousedovy strážku, v čemž mu soused B brání a vyhrožuje, že bude žalovat. B namítá, že soused A porušil tím přirozený odtok vody, která z louky souseda A odtékala na nížepoloženou louku souseda B, jenž právě v tomto cítil se poškozen. Soused A myslí, že na svém pozemku může dělati, co chce, že tedy může vésti vodu ze svého pozemku kamkoliv, ať je to sousedovi líbí nebo ne. — Námitka souseda B jest oprávněna. Soused může na svém pozemku zříditi stoky odváděcí, pokud nikdo proti tomu ničeho nenamítá. Soused B může podati pouhou stížnost na okresní hejtmanství, jako na vodoprávní úřad; tu pak přišla by komise na útraty A a třeba by se mu pokuta neurčila, musel by stoku zaházeti. Potřebuje-li soused A stoku, ať žádá hejtmanství; věc nejlépe vyřídí se tam ústně.

Chov holubů bývá častokrát odsuzován i samými rolníky jako nevyhovný, ba i hospodářství škodlivý. Že prý sezobávají zaseté obilí, kazí střechy atd. Námitky takové jsou bezdůvodné a již neosvědčily kráte byly vyvráceny. Jiisto, že když chov holubů není tak výnosný, že se tu aspoň přinejmenším náklad kryje a užitek, jenž vzchází chovateli z mláďat a trusu. A pak ta radost, kterou mu čistotní holoubkové zjevem svým podávají, není ničím? Radost, zábava vůbec zvláště při úmorném povolání rolníkově je kapitálem, jenž v trudných dobách zkromocněného pracovníka stří, povznáší, že neklesne po nezdrav, nebudě, neštěstí, ale s novou chutí chápá se práce. Známkou otnpělosti, bezcitnosti, nepokrokovosti jest, když majitel hospodářství neb aspoň domku mimo své vlastní povolání netouží po vedlejších zaměstnání přijemnějších, které by domácnost jeho oživovaly, k domu ho připoutávalo. V tom ohledu poslouží mnohemu i holubi. Ovšem tu musí každý jich chovatel začítí především u holubníků, které nikdy nemohou sloužiti k dobrému zdrav holubů, jsou-li ledajak zrobeny, do nichž se všech stran fouká, v nichž se holub nemůže obrátiti a kde zápachem z nahromaděného trusu, hmyzem atd. připravuje se holoubkům jenom trýzeň. Praktický holubník rozděljuje se přičním prkénkem as třetinu holubník vysokým na dvě komůrky, jež mají býti tak prostorné, aby se v nich holub mohl volně obrátiti, aby hlavou nenarazil na strop a o boky nebrou-

sil ocas. Do každé komůrky vloží se mistic, na níž si holub připraví hnízdo. Vohod (okénko), který z dola počíná asi ve třetině výšky, upraví se nahoru zao-krouhlený v takové velikosti, aby holub mohl volně projít. Přímou a spodní strany vchodu upevní se delší úzké prkénko, na kterém se holubi procházejí a use-dají přilétající. Strop holubníku zřídí se pohyblivý na způsob poklopu a trubky. Čistotě velmi se poslouží, nasype-li se na dno asi na 1 cm písku smíšeného s popelem. Dobré jest, natře-li se každý holubník jinou barvou. Takto zřízené holubníky na zdích pod střechou jsou jistě okrasou domu.

Med proti záškrtu. Vražedné této nemoci, které zvláště na venkově podléhá ročně mnoho dětí, lze především na počátku jejího vývinu úspěšně čelit tím, že se nemocnému dítěti každou čtvrt hodiny dává užívati lžička pravého českého medu rozpuštěného, do něhož jsme přidali něco šťávy citronové. Lék ten dává se dítěti tak dlouho, pokud pocituje v krku horkost; posléze jeví se u dítěte zvracení, což pro něho značí často záchranu. Z té příčiny neměla by v žádné domácnosti scházeti láhev čistého medu včelího.

Poslanecké pense zavedeny jsou ve Francii od Nového roku. S jich vyplácením se počne však až po 9 letech. Z měsíčního platu poslaneckého, který obnáší 750 franků, sráženo bude každému poslanci 15 franků měsíčně. Za to bude míti právo, byl-li aspoň čtyři leta poslancem, aby od 55. roku svého věku požíval pense 2400 franků ročně. Vdova po poslanci nebo bývalém poslanci a není-li té, osiřelá děti jeho obdrží výslužby 1200 franků ročně. Nebude-li stav pokladny pensijní příznivým, budou pense přiměřeně menšími. Kdo požívá již pense jako státní úředník, ztrácí právo na pensi poslaneckou. Také je ztrácí vdova znova se provdávši. Pense sirotčí budou vypláceny až do plnoletí nejmladšího dítěte. Pense nesmějí býti ani zastaveny ani zabaveny.

Pro domácnost. Kapr naložený (marinovaný). 2 kg těžký kapr se drhne, očistí, vypere, nasolí, na pekáč dá se máslem pomazaný papír, na dílky nasekaný kapr se doň vloží, poklade se kousky másla a peče se asi půl hodiny. Zatím se dá do kamenného hrnku asi 1/4 litru octa, sklenička vína a vody tolik, aby to nebylo příliš kyselé, též se k tomu mohou dát ploutve z ryb, kdo totiž si přeje, aby to zrosolo-vatělo. Přidá se k tomu jedna cibule, asi 10 pepřů, nové kofání, půl bobkového listu, z malého citronu šťáva, kousek zázvoru, a nechá se to chvíli povařit. Studená pečená ryba se vloží do hrnku, prosype se citronovou kůrou a kapraly a poleje se to procezenou horkou tou šťávou, aby ryba byla zcela zakryta. Ona masnota v pekáči z té ryby může se též přidati. Hrnec se pak pováže a dá do studena. Ryba tato se á několik dní udržeti; když se dá více octa než ody, vydrží několik týdnů, ovšem v zimě, nebo jinak ledu. Na stůl se k ní podá citron neb ocet. (Pozn. yby bez trýzně usmrtime, když nožem za hlavou učiníme hluboký řez, čímž míchu od mozku oddělíme. Ryba jest hned mrtva, má pak tuhé, chutné maso). Maso pustí koblihy. Na misku, na které chceme zadělávat, dají se 2 lžice přehřátého másla, 2 vrcho-vaté lžice cukru a nechá se to rozpustit. Pak se tam přidá 2/3 citr. kůra a šťáva, 1/4 lžice dobrého rumu, lžička soli, 4 žlutky, 1 vejce celé a 2 dkg zmlaze-ných kvasnic a tře se to, až to zhoustne. Pak se tam přidá 1/4 kg mouky a mléka tolik, aby bylo těsto o něco tužší než na buchtičky. Těsto se vytlučká tak dlouho, až se dělají puchýře. Nyní se nechá těsto kynouti, po té se dělají nadívané koblihy, které opět kynouti musí. Vykyнутé koblihy se smaží v rozpá-leném másle, do kterého se může též sádlo přidati. Když se koblihy dají smažit, přikryje se nádoba po-klicí, asi za 4 minuty se koblihy obrátí, ač jsou-li již červené, pak se již nádoba nepřikrývá, aby se u-dělali kolem koblih bílé, pěkné proužky.

16 set agentů vydržuje si u nás jistě česká továrna na dobytčí prášky. A kdo je platí? Náš rolník, který neumí počítat. Krabička tohoto prášku, vyrobeného z otrub a pěního vápna, stojí 60 hal. Vy-sypeme-li ten prášek, shledáme, že 1 kg etál by K 1 80, tedy 1 cent K 180—! Není to zlodějství, považíme-li, že 5 kg nejlepšího pěního vápna, jaké vyrábí naše domácí firma „Družstvo Hospodář“ v Miloticích nad Bečvou, stojí K 2—, jeden metr že přijde na K 24—? Vezměte hůl na tu čásku! Či nezasluhuje náš levný a co do užitku výtečný prostředek podpory, když je zboží to zaručeně čisté a levné, cizácké prášky pak nestoudně drabé a bezcenné? Svůj k svému! bratři rolníci! Tím sebe ochuzujete a nepříteli sílíte.

Proti otravě krve, není-li lékař hned na místě, působí dobře, vložíme-li poraněný úd snad už i nabíhající do kyselého mléka nebo do podmáslí na tak dlouho, až tekutina zteplí. Trvá-li bolest dále, opakuje se to poznovu. V některých krajinách uží-vají prostředku tohoto při ušknutí hadem a při otravě fosforem.

Spolek čisníků z Hradce Král. a okolí pořádá v úterý 10 ledna 1905 v sále Adalbertina svůj ples. Začátek o půl 8. hodině večer. Vstupné 2 K. Hudba pana Divíše.

Koncert. V neděli 8. ledna t. r. pořádá spolek na podporu chudých studujících c. k. gym-nasia, c. k. škol reálných a c. k. paedagogia v Hradci Králové v městském Klicperově divadle koncert českého pěveckého kvartetta a slovut-ného houslisty Angličana p. Waltera Schulze, profesora konservatoře v Chicagu. Program: I. Oddíl. 1. a) Dvořák: Přípověď lásky, b) Cherubini: Lásky sídlo. Přednese České pě-vecké kvartetto. 2. Leoncavallo: Prolog z opery „Komedianti“. 3. Sarasate: Fantasie na motivy z opery „Carmen“. Přednese p. Walter Schulz. 4. Nicolai: Duett z opery „Veselé ženy Wind-sorské“. Přednesou členové kvartetta pánové Mi-koláš a Svojsík. 5. „Slovanské národní písně“ (slovanská, ruská, srbská a česká). Přednese „České pěvecké kvartetto“. II. Oddíl. 1. Weiss:

Zmařená láska. {Přednese Č. p. kv. 2. a) Wilhelmi: Romance. b) Wieniawski: Scherzo-Ta-rantella. P. Walter Schulz. 3. Donefoë: Bolero. České pěvecké kvartetto. 4. Novotný: Bechyňské písně. Člen kv. p. Mikoláš. 5. Nessler: Vyzvání k tanci. České p. kvartetto. Na klavíru dopro-vází člen kvartetta p. Černý. Začátek v 7 hodin večer.

Přátelé! Neotálejte s předplatným na »Obnovu« a »Časové Úvahy«! — Odporučujte náš list svým známým a zasílejte nám adressy těch, kteří by náš časopis mohli odbírat! — Všimněte si též před nákupem naší rubriky insertní!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1904. 1 hl pšenice K 16-20—17-20, žita K 12-10—12-80, ječma-ne K 11-70—11-90, oves K 7-00—8-20, prasa K 00-00—00-00, vřkve K 00-00—00-00, hrachu (modrý) K 00-00—00-00, čočky K 00-00—00-00, jahel K 00-00—00-00, krup K 22-00—36-00, bramborů K 5-60—6-10, jetelového semene červeného K 122-00—142-00, jetelového semene bílého K 000-00—000-00, ržáku K 00-00—00-00, máku K 00-00—00-00, lněného semene K 16-00—18-00, 100 kg žitných otrub K 14-00—14-50, 100 kg pšen. otrub K 13-00—13-50, 1 kg másla K 2-60—3-20, 1 kg sádla vepřového K 2-20—2-40, 1 kg tvarohu K 0-28—0-32, 1 vejce K 0-08—0-09, 1 kopa zelí 0-00—0-00, 1 kopa petržele K 0-00—0-00, 1 kopa kapusty K 1-60—2-00 1 hl cibule K 12-00—16-00, 1 kopa drob. zeleniny K 1-00—3-00, 1 pytel mrkve K 2-00—2-40, 1 kopa cerele 2-00—2-40, 1 kopa petržele 2-00—3-00, 1 hl hrášek 0-00—00-00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 31. prosince 1904 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 18, žita 99, ječmene 10, oves 30, prasa —, vřkve —, hrachu 1, čočky —, máku —, jahel —, krup —, jetelového semínka 117, lněného semene 2. 2.) Zeleniny: zelí — kop, petržele 15 kop, kapusty 18 kop, cibule 16 hl, drobné zeleniny 10 kop, mrkve 4 pytle, cerele 10 kop, brambor 19 hl. 3) Ovoce: jablák — hl, hrášek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů — kusů, podsvinčat 267 kusů, kůzlat 0 kusy.

(Zasláno.)

Otčené firmě

J. Pilnáček,

c. a k. dvorní továrna na mýdla, svíčky, voňavky a sodu

v Hradci Králové.

K Vaší žádosti jsem ochotna sdělit, jakého výsledku jsem užíváním Vašeho „salmiak-terpentinového mýdla v prášku“ učinila.

Používala jsem Vašeho mýdla již přes půl roku, a musím doznati, že jsem velice spokojena. Praní ulevňuje ani tolik času a práce co dříve, a prádlo je přece mnohem bělejší, tak že není třeba bíliti je na bělidle. Rovněž i spotřeba mýdla a sody je menší.

Odporučuji je proto každému co velmi dobrý práci prostředek, který by v žádné domácnosti scházeti neměl. V úctě

Jos. Hradilová,
choť lékaře.

TRŠICE u Olomouce, dne 18. listopadu 1904.

Máte již kalendář „ŠTÍT“?

Obsah „Štítu“ vzbudí jistě velikou pozornost v nejširších kruzích. Upozorňujeme zvláště na po-dařenou humoresku „Z Kuřákovy do Prahy“, povídku dra. Vac. Řezníčka „Kříž na návsi“, Košťálova „Radovanského velebhouška“, na Hornovovu povídku „Na bludných ce-stách“. V poučném článku „Kde pověra?“ ličí se pravdivě na základě nejspolehlivějších pra-menů, jak hlavním zřídlem nejroznějších pověr bylo v XVI. století právě protestantské Německo. Předložme ta fakta před oči těch, kteří velebí protestantism jako pokrok rozumu a při tom zároveň katolickou církev jako pověrečnou odsuzují. — O ostatních článcích netřeba šířiti slov. Samy tituly jsou výmluvným doporučením.

Katolíci, kupujte svůj kalendář, pokud stačí zásoba!

1 exemplář za 1 K, 13 kalendářů zasíláme za 8 K s připočtením 12 hal. na průvodní adresu. — Objednejte u

Bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Ohloubou každé hospo-dyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě den-ního kávového nápoje v žádné — domácnosti více chybět! —

Žádejte výhradně jen původní ba-ličky se jménem-Kathreiner-a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Bohm. 1c 05.

Právě vyšlo.

Otroctví zrušeno křesťanstvím.

Píše Dr. Josef Samsour.

Vydáno jako 1. a 2. číslo IX. ročníku „Časových Úvah“ redakcí Dra. Fr. Rayla.

Přítomná knížka bude výbornou pomůckou k socialním přednáškám. Autor vykládá o veliké socialní reformě znalecky, s bystrým rozhledem. Spis ten zajistě po přečtení každý uzná za vý-znamné obohacení katolické literatury.

Stran 84, cena pouze 16 haléřů.

Při hromadných objednávkách poskytujeme větší slevu.

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

KNIHY

sepsané od Dra. Václava Řezníčka:

Krví a železem. Kladské povídky. Cena 60 h.
Jaroslav Zámucký. Román. Dva díly. Cena 1 K 60 h.
František Pokorný, divadelní ředitel. Vzpomínky a upomínky. Cena 1 K.
Rok mezi Přeloučí a Prahou. Obraz z naší doby. Cena 80 h.
Selské zrcadlo, představující život a působení Frant Vaváka Cena 80 h.
Národní zlatodol Obraz z naší doby. Cena 60 h.
V Chytrákově. Obraz z naší doby. Cena 60 h.
Karel Havlíček. Životopis. Cena 1 K 60 h.
Na stará kolena Idyla z učitelského života. Cena 60 h.
Mladí starci. Obraz z naší doby. Cena 80 h.
Starší historie Povídky. Cena 1 K 60 h.
Přemyslovci. České dějiny do r. 1306.
Praha Román. Cena 1 K.
Fr. L. Čelakovský. Životopis. Cena 1 K.
Šmatolán. Obraz z naší doby. Cena 80 h.
Židé v zemích českých. Cena 1 K 60 h.
Český duch v XIX. století. Cena 1 K 20 h.
Novými směry. Obraz z naší doby. Cena 80 h.

Objednati lze ve všech knihkupectvích a u spi-sovatele Dr. V. Řezníčka, Kr. Vinohrady, č. 347.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

maškarní a divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

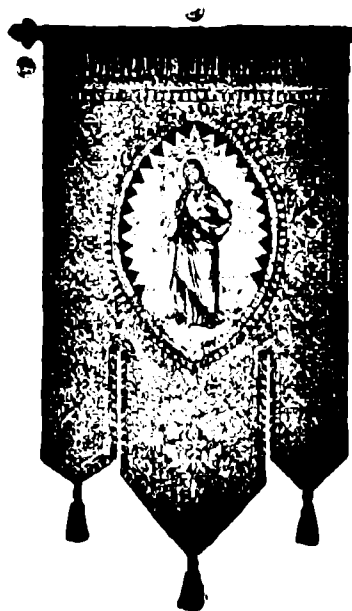
Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

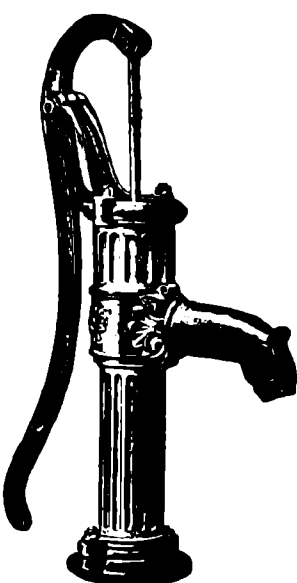

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Studniční

pumpy

universální, které neza-
mrzájí a nerezaví, v nej-
lepším provedení,

ssací čerpadla,
křídlovky, řetězovky,

střikačky
s. hradní a močůvkové,

vodovody,

samočinná napajedla
pro dobytek,

větrné motory

vyrábí a má na skladě

V. Strnad, strojírna v Libici n. C.

Žádejte ceník!

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice
vkusném, dvoubarevném, s ob-
rubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

*Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.*

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebrání nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v polopletné	58 h
vázaný v celopletné	68 h
vázaný v celopletné se zlaceným křížkem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v kůži se zlaceným křížkem a ořezkou	K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha v Hradci Král.

doporučuje obrazy Madonny a Krista,
obrazy a zrcadla všech možných
druhů, kříže, sochy, požehnání,
stojánky na fotografie a nej-
různější

umělecké předměty.

Výroba moderních
rámců
ve vlastní
dílně. —

Nádherné dárky!

Veškeré
druhy papíru
a psací potřeby,
skvostné kasety,
alba, památníky,
modlitební a obrázkové
knížky, obchodní knihy,
hry, kalendáře, poštov. krabice
atd. atd.

Obrovský výběr dopisnic.

Vždy solid. obsluha, levné ceny, velký výběr.

Katolické veřejnosti doporučujeme

tyto poučné i zábožné knihy:

Štít víry. Vysvětlení katolických pravd s vyvrácením
námitek proti nim činěných. Napsal Eduard
Brynych. — Cena 50 hal.

Prátele lidu. (Přítel žid. Přítel liberál). Dva obrázky
z venkovského života naší doby. Napsal
Boh. Zahradník (Brodský). — Cena 60 h.

Duch katolické obnovy. Sbírka úvodních článků
týdenníku Obnovy z pera
† Eduarda Brynychy. — Cena 4 K.

Obrázky ze smíšené osady. Katolickému lidu
na osadách smí-
šených napsal Fr. Mimra. Díl I. 86 h, díl II. 2 koruny.

Kříže a kalichy. Obrázky ze smíšené osady. Napsal
Eduard Brynych. — Cena 2 K.

Jana Leopolda Haye, biskupa královéhradeckého
„Zpráva o visitaci far
kraje čáslavského“, již roku 1783 k rozkazu císaře Jo-
sefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řezníček. — Cena 80 h.

Jana Leopolda Haye, biskupa královéhradeckého
„Zpráva o visitaci far
kraje chrudimského“, již jako královský komisař r. 1782
k rozkazu císaře Josefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řez-
níček. — Cena 80 h.

Křestan Nejsvětější Svátostí posvěcený. (Poučení o mši sv.,
sv. přijímání, rozjímání o Nejsv. Svátosti, pobož-
nosti před Nejsv. Svátostí, k svatému přijímání, ke mši svaté).
Sestavil A. Henry. Díl III. vydání přeložil Vojtěch Kameš. —
Cena brož. výtisku K 1-40, váz. v plátně K 1-80, v kůži K 2-60.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
missálovém provedení:

Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.

Obě za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis
(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

**Připomenutí o slušném se-
chování v chrámu Páně**
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení sličném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1-20.

Blsk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akolový kapitál K 2.000.000.—

Fondy oa. K 479.000.—

Založen r. 1868.

Oddělení bankovní.

Úvěry všeho druhu, zejména eskont smének,

zálohy na cenné papíry, varranty, postoupené pohledávky. Půjčování cenných papírů k skládání vadií a kaucí dodávkových, obstarání vojenských kaucí, úvěry remboursní, daňové (pro pivovary a libovary) etc., akkreditivy na cizinu, inkassa smének a poukázek. Informace všeho druhu. Úhrady všeho druhu na cizinu. Zakázky pro tu- i cizozemské burzy.

Vklady od 1. ledna 1905.

Na vkladní knížky 4%.

Na pokladniční poukázky s 30denní výpovědí 4% — Vklady na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou neseme ze svého.

Směnárna

kupuje a prodává cenné papíry všeho druhu přesně dle denního kursu. Inkasso hodnot slosovanych a kuponů, obstarávání nových kuponových archů, vinkulace a devinkulace cenných papírů, pojištění proti ztrátě kursovní, promesy vlastního vydání, revize čísel losů, přijímání papírů do depot k uschování.

Pronajímatelné schránky pancéřové s vlastním uzávěrem strany.

Devisy, valuty a mince vyměňují se co nejlépe.

Skladiště

spojené vlastní koleji s nádražím. Svobodné skladiště cukru a libu. Výhody reexpedice.

Zálohy na zboží uložené a fakturované atd., atd.

Václav Čálek,

majitel

vzorné dílny krejčovské pro pány
v Německém Brodě,

filialní zastupitelství v Čáslavi,
Váchova ulice číslo 146 (u tržiště) ve
vlastním domě.

Doporučuje svůj sklad hotových oděvů
pro pány a chlapce, haveloků, županů,
střížného, modního, soukenného,
lněného a bavlněného zboží, jakož i
krejčovských příprav.

Koberce

chrámové

Koberce

salonní

Koberce

běžné

Předložky

k lůžkům

Záclony a soupravy

kupujte přímo z továrny

Václ. Marvana,

Hlinsko v Čechách.

Cenník zdarma, franko.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

knihy hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné

má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké knihku-
pectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování kniho-
ven. — Velký výběr dopisnic umě-
leckých, místních a z bojiště. —
Koupě antikvarních knih jednot-
livých i celých knihoven. — Výměna
knih. — Literatura cestovní, prů-
vodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných
vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycháze-
jících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše.
Vzorky a cenník zdarma a franco.

Oltářní svícny,
korunní lustry,
presbyterní i náhrobní umělé
mříže,
ozdobné kovové kříže,
železné výkladní skříně,
portály

a jiné veškeré práce do oboru
umělého zámečnictví spadající
provádí vkusně, rychle a levně

firma

ILIJA RADULOVIC,

umělecký závod

v Předměstíích u Hradce Král.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spořit. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. ledna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Za přátelské gratulace k novému roku vzdáváme všem ctěným příznivcům srdečný dík. — Prosíme je však snažně, aby nám též své sympatie projevíli la-skavým doporučováním našeho listu a zasíláním adress, na něž bychom mohli »Obnovu« ukázkou zaslati. Nežádáme tak od jednotlivců zajisté práci velikou; a přece jak značně taková podpora by našemu listu prospěla! Krácejme v před spojenými silami!

Redakce a administrace »Obnovy«.

K lepšímu poznání.

(8) V politickém životě našem zabostila se tišina a nikde není pozorovati značnějšího zaujetí, jež by aspoň poněkud podobalo se nadšené pozornosti, se kterou sledovány byly politické události v několika posledních letech. Příčina toho jest jednak sklamání, jež jest zdrojem postaravující lhostejnosti, jednak zralější úsudky o dosavadní politické práci a její výsledcích. A není ani možno, aby v myslích lidích tříbivým vlivem nepůsobily zkušenosti, nabyté z činnosti strany mladočeské, která od r. 1889 jest zodpovědná za politické osudy českého národa. Nedobyla ani státního práva, v jehož jménu porážela stranu staročeskou, ani neudržela jazykových nařízení, ani nepřiblížila se jakýmkoli zřetelným způsobem k sesílení myšlenky federativní. Tím neviníme strany mladočeské, ježto nebyla by cílů těch rázem dosáhla ani kterákoli strana jiná, ale upozorňujeme jen a předkládáme ku bedlivé úvaze. Hlavní kusy programu českého jsou zajisté všem českým vlasteneckým stranám společny. Tady sporu není. Důležitější však jest otázka, které části jsou aktuálnější a jaké taktiky a kterých prostředků třeba jest užiti, abychom konečným cílům když ne najednou, tedy aspoň postupně se přibližovali. V tomto ohledě však s dobrým svědomím lze již tvrditi, že mladočeská strana chybovala. Zřetelně pobloudila i přes to, že před ní ležela otevřená kniha poučných a výstražných pochybení strany staročeské, kterou po sedmáct let ovládal omyl radikální pasivní oposice. Hned však jest nám doložiti, že strana staročeská po zahájení činné politiky hojně těžila z hořké zkušenosti, dodělávajíc se ve většině sněmovní důležitých prospěchů pro národ. Stalať se stranou oportunní, pro co zakusila později mnoho neoprávněných výtek a fanatických útoků.

V Čechách tehdy nebylo porozumění, že i v politice platí více hrst jistoty, než-li pytel naděje. že více se dokáže použitím vhodné příležitosti a vykořisťením jejím pro účely politické, než-li bouřlivým řečením, jež chce najednou všechno. »Hra slov a dílo s prachem lítá.« Staročeši v době Taafově nemo-houce jedním rozmachem dosáhnouti nejvyššího cíle svých tužeb, uměli se spojit dle daných poměrů tím, čeho pro okamžik vůbec bylo lze docíliti, a čekali s ostatním, až dostaví se zase doba příznivější. Postup metody staročeské byl protřzen bouřlivým vstupem mladočeským, jenž v prvých letech svého trvání může býti charakterisován jako politika citu a nikoli jako politika klidné úvahy a logického myšlení. Ovšem převratu toho byl také účastněn český lid svými volbami a vůbec všemi projevy, kterými smýšlení lidových vrstev obyčejně dochází svého výrazu. Nicméně však na lid při sestavování politické bilance nářikati se nesmí, neboť myslí a jedná tak, jak jest politicky vychovávan. A hledíme-li k tomu, že výchovu tu má obstarávati všechna inteligence, veřejný tisk a předem političtí vůdcové, pak také víme, odkud pramení dosavadní chyby a nedostatky. Pak také překvapuje, když čelní poslanci, vlastně

vůdcové, na špatnou politickou výchovu vedou hlasité nářky, a příznačně jest, že předáci steskům těm dávají průchod právě v době, kdy zakotvuje se v nich tak mnohý názor staročeský. Na příklad: volbu taktiky musí voličstvo nechat úvaze poslanců, hlavní politická rozhodnutí dle nejlepšího uvážení poměrův a sil příslušných poslancům. politika katastrofy musí býti naprosto vyloučena, na říšské radě potřebujeme spojenců, najednou nelze dosáhnouti všeho, nýbrž jest nám uspokojovati se etapami, otázku oposice posuzovati jest pouze s hlediska úspěšnosti její a mnoho jiného. Obstrukce a oposice byly dlouho do našeho lidu vtlučány a nyní nelze jich tak snadno z hlavy jeho vyhnati.

Není se proč diviti. Vždyť celé naše probuzení vyvíjelo se v neustálých bojích s byrokracií a jinými činiteli v tomto státě. Každý krok a každý volnější oddech národního života byl pracně a s obětmi vymahán. Odtud přirozený vzdor proti vládám a odtud sklon k oposici staly se součástí naší národní povahy, odtud skutečnost, že při volbách vítězili snadně ti, kdož rozpalovali cit, kdežto jako slabochové byli váženi ti, kdož nabádali lid, aby chladně uvažoval a odhadoval možnosti.

Dnes s potěšením konstatovati lze obrát. Ohlašuje se slovy i fakty ve voličstvu a v řadách poslaneckých. Voličstvo připravuje sklamání radikálním státoprávníkům, kteří heslo státního práva snaží se učiniti hlavním před-mětem aktuální politiky. A přece lid ten Mladočechy kdysi volil s takovými státoprávními zápalem! Umírněnost voličstva právě v tomto ohledu povídá mnoho. Pronikáť tu správný názor staročeský, že státní právo jest také otázkou moci, nikoli jen práva. »Že jsme státní samostatnost v minulosti měli, to jest dobrý průkaz způsobilosti národa českého pro budoucnost. Abychom této samostatnosti — ovšem v moderních formách upravené — opět docílili, to jest věc naší síly.« Tak praví v jedné brošůře nejmenovaný politik. Vůdce mladočechů přijali toto poznání za své a hlásají je šmahem.

Nastává přerod v politickém nazírání, způsobu práce a jejich podmínek. Dostavuje se mínění, že i jazykových nařízení a university dosti možno účastením se parlamentní práce, nežli neustálou oposicí. Právě tak se to má i s požadavky jinými. Mladočeští vůdcové to ještě plně neřekli, ale věc samu rozpoznali již jasně. »Dziennik Polski« vystihuje poměry takto: »V klubu českém naopak nabývá převahy mínění hluché podporované a na populárnost spekulující; zkušený vůdce proti lepšímu přesvědčení svému a k vůli jednomyslnosti podřizují se mu a podrží na dále řízení, aby prováděli politiku ořídící se vlastním jejich přesvědčením.«

Stálé ohlížení se na radikální proudy jest spojeno s mnohými škodami. Lépe jest vydati se nepřijemným následkům doma, nežli odbočiti z cesty, kterou poslanci ve Vídni na podkladě lepší znalosti poměrů za dobrou uznávají. Postavení naše jest takové, že obstrukci sami sebe seslabujeme a nepříteli posilujeme, o čemž doba Koerbrova jest přesvědčujícím důkazem. Jest-li pravdou to, co dnes myslící lidé hlásají, že dočkáme se lepších časů klidným vývojem politického uvědomování, vnikáním do byrokracie, do vojenství a vůbec do státní správy, jest-li nutnou podmínkou menší neb větší samostatnosti naší síla hospodářská a kulturní, pak toho nedosáhneme negací a osamocněním, nýbrž pozitivní prací a získáváním spojenců. »Co není životními silami samými zabezpečeno«, praví Braf, »nedá se právními formulami zajistit.« Jest si přáti tedy, aby naši poslanci lepší poznání své dovedli uplatnit za ministerství Gautschova.

V PRAZE »OBNOVU«

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přákopec.

Dopis z Prahy

V Praze, dne 11. ledna.

(Hned vařili čaj, čaj, čaj, čokoládu, černou kávu, atd. — K otázce české evangelické bohoslovecké fakulty. — Nový pořádek na pražských elektrických drahách. — Rolnictvo okresu novobenedického a brandýsského proti vedení pitné vody z Pojizeří do Prahy.)

Jak čtenáři naši zajisté že doposud v živé paměti chovají, náležela »Obnova« mezi listy, v nichž měl bývalý premier vídeňské vlády pan z Koerbrů nejmenší oporu. Přes tu chvíli jsme na těchto místech uváděli a zaznamenávali, co všechno jest za páně Koerbrova regimentu možno ze sousedství nejen proti národu českému, ale i proti zájmům panující dynastie v soustátí habsburském prováděti a zesnulý pan biskup Brvných se r. 1902 na úvodním místě proti politice vlády páně Koerbrovy tak řízně ozýval, že články byly a zůstanou mistrovskými kousky protivládni polemiky.

Ve vládě pana ministerského předsedy Koerbra musil každý prozíravější český politik i bez brejlí viděti systematicky »záhadné« působení nejenom proti českému národu, ale i proti těm, z jejichž dovození vláda. Dynastické smýšlení zejména v českoněmeckých krajích a městech nebylo doposud nikdy tak ovikláváno, jako za vlády páně Koerbrovy. Na těchto místech jsme opětovně vyslovili podiv, jak je to možno, že se trpí ko portáz a dovoz celé řady spisů, jejichž tendence a ostří byly úplně zřejmé. A strážce dynastických a státních zájmů a spolu ministr vnitra jakoby o tom nevěděl — —

Co se za vlády jeho dělo proti českému národu, toho se vůbec dotýkati nechceme. Je to tak známo, že bychom opakováním toho rozsvěcovali svíčku, když slunce nejparnější září.

Když nyní pan ministr Koerber odstoupil, najednou jest viděti, jak hlasy, které upozorňovaly na úspěchy a agitace prusofilské politiky u nás, byly správnými. Nikdo totiž odstoupení páně Koerbrova tak nelituje, jako tlumočníci pruské politiky a do veřejnosti dere se marně a zbytečně vyvracená zpráva, že sám imperator a rex Vilém II., Všeněmec, pokládal za svou povinnost vysloviti panu Koerbrovi hluboké politování a zármutek nad jeho odstoupením.

Pak-li že tato fakta, nářek prusofilského tisku a projev německého vladaře uvážíme, nutně musíme dojiti k otázce, čím vlastně pan z Koerbrů jako vídeňský ministerský předseda byl, když odstoupení jeho v sousední říši a ve kruzích prusofilských politiků takový zármutek způsobilo? Nářek nad jeho odstoupením jasně znamená a prozrazuje, že nařikající pro něho ztrácejí mocného přítele a vzácnou záštitu svých zájmů, neboť se žal a lítost jejich, které přesahují dokonce veškeré meze státní i společenské obvyklosti, ani jinak vysvětliti nedají.

Prusofilské panstvo ihned po jeho odstoupení dalo se do činění, jež se dá dobře charakterisovati časovým popěvkem. Sotva že pan předseda ministerstva Koerber odešel, k utěšení jeho v Prusku »hned vařili čaj, čaj, čaj, čokoládu, černou kávu« — —

Jest-li že byla někdy obžaloba na působení některého ministra včasou a na místě, jest to tenkrát a srovnávalo by se to úplně se zásadami konstitučního života, kdyby některá politická strana vážně a věcně sebrala jeho »zásluhy« o soustátí habsburské a zájmy dynastické a obžalobu na působnost páně Koerbrovu jako ministra podala. Když jk vůli něčemu jinému, tedy aby se o ní v parlamentě alespoň podrobně pojednalo a aby následkem toho zůstal o ní historický dokument a na nejvyšší potřebná výstraha pro všechny jeho nástupce v budoucnosti.

Hlasové žalostné lítosti, jež se v sousedstvu pro pana ministerského předsedu Koebra tak důtklivě a hluchně ozývají, přímo nutí, aby

byla důkladná revize událostí, příhod a opatření za jeho vlády ve skutek vešlých předsevzata. Další pak různé drobnosti osobní, jež nyní najednou noviny vypravují, poukazují k tomu, že se jeví býti nutností nejbližší doby, aby úřednická ministerstva z nejvášněnějších důvodů byla opětne jednou vystředána ministerstvem občanským.

* * *

Když jsme pročetli právě vyšlý první svazek letošního (1905) ročníku „Časopisu Musea království Českého“, mimoděk napadlo nám toto historické faktum.

Když roku 1848 přinesly noviny do Hamburku zprávy o bouřích a hnutí, jež Paříž, Vídeň, Berlín, atd. ovládly, sebralo se několik tisíc bodrých hanseatských občanů hamburských, kteří ve blučném průvodu táhli před radnici, kde bouřlivě volali, že chtějí mluvit s purkmistrem.

Purkmistr přání jejich ochotně vyhověl, vyšel na balkon a tázal se blučících a všelijak dokonce i vyzbrojených davů, čeho si vlastně přejí.

„Republiku chceme! Republiku chceme!“ zabouřily hlasy ze zástupů.

Purkmistr klidně nechal volání to vyhlucheti a když se stišilo, přistoupil k zábradlí balkonu a do rozbourěných davů vesele zvolal:

„Ale lidičky, vždyť Hamburk jest dávno republikou! My ji již máme!“

Když novinami rozbourění zástupcové bodrých Hamburských toto sdělení svého purkmistra uslyšeli, podíval se jeden na druhého a dali se do radostného smíchu.

„Bodejť že! Na to jsme ani nevzpomněli!“ řekli si. „Tak půjdeme zase domů!“ A klidně a spokojeně se od radnice rozešli.

Příhoda tato napadla nám po přečtení prvního sešitu letošního musejníka proto, poněvadž se v Čechách za přítomné doby odehrává něco podobného.

Čestí evangelici totiž volají po zřízení české bohoslovecké fakulty, aby jejich kandidáti duchovního stavu nemusili odcházeti na bohoslovecká učení za hranice do Německa a Anglie.

A tu najednou ve zmíněném sešitě musejního časopisu začíná uveřejňovati vynikající evangelický bohoslovec a profesor, nyní též proděkan c. k. evangelické bohoslovecké fakulty ve Vídni p. dr. Gustav A. Skalský nejvyšší zajímavý a důkladný článek pod názvem „Česko-slovanský živel na evangelickém bohosloveckém učení ve Vídni.“ Soudíce dle jeho počátku máme za to, že dokončení jeho bude českým evangelikům překvapujícím poučením, že nynější snaby a volání jejich o zřízení českého bohosloveckého učení jsou kapitálně o-

pozděné proto, že jim bylo již dávno a dávno vyhověno, neboť jest o dávací bohoslovecké vzdělání evangelických kandidátů stavu duchovního národnosti česko-slovanské všemožně vídeňskou evangelickou bohosloveckou fakultou postaráno.

Poněvadž poučení se o tomto ústavě jest i pro katolické čtenářstvo zajímavým a důležitým, pokládáme za vhodné zde na instruktivní článek pana profesora dra. G. Skalského upozorniti. Bude zajisté všeobecně uvítán a příslušně oceněn. Českým evangelikům dostává se ním opětne překvapující příležitosti, že se mohou o své historii a o svých církevních záležitostech a ústavech platně a užitečně poučiti.

* * *

Letošní Nový rok uvedl do pražských veřejných poměrů důležitou novinu.

Bývalo totiž pražskou specialitou, již Prahu navštěvující cizinci obyčejně s uctajícím úžasem obdivovali, že bývaly o místa na pražské tramvaji a napotom na elektrických dráhách obcenstvem sváděny hotové bitky. Vozy pouličních pražských dopravních prostředků bývávaly tak přepřelňovány, že se již od dávných let v Praze samé o nestřídém člověku říkávalo, že „je nappán jako omnibus“.

Toto od let prováděné přecpávání pražských vozidel mělo dvě stinné stránky, z nichž jedna poškozovala pasažery a druhá podnikatele. Pasažeri ve tlačenicích těch, zejména dámy, trpěly nesmírné škody na šatě, který jim býval pomačkan a poškozen, když se nepřiblíží k tomu, že ženské mlčky musily si dát ve tlačence zhusta líbiti němé urážky od rozmanitých nemravů. Děti často za takových poměrů nebylo možno do vozů ani bráti, aby jim nebylo ublíženo. Podnikatelé pak trpěli tím, že konduktér nebyl za takové tlačence při nejlepší své vůli sto, aby ode všech jedoucích dal si jízdné zaplatit a jízdní listky prohlédnouti. Proto jezdily celé rodiny darmo a někteří „pánové“ vůbec nejeli, když nebyla ve voze tlačence, aby nemusili za jízdu platit.

Tomu od Nového roku učiněn byl konec a sice nařízením ministerstva železnic, které zapovědělo uvnitř vozů místa k stání. Opatření toto, až si elektrické podniky pražské obce zjednájí více vozidel, zajisté že bude všeobecně uznáno za správné. Obvyklým jest a osvědčuje se jinde všude. Jestli se dnes proti němu v Praze brojí, jest to zase jenom pražská specialita, neboť v Praze nadává se všemu, co směřuje k pořádku, v jehož systematickém porušování někteří lidé nacházejí pro sebe výhody.

Nyní se volá, že prý pražská obec utrpí opatřením tím škodu. Že prý bude teď jezdit méně lidí. V tom je omyl. Nyní bude jezdit

neuvědoměle prožita, ozývá se tu chtít býti oceněna, když již žádné ceny nemá, rozněcuje zář, která již nesvítí, vzbuzuje teplo, které již nehořeje. Jest to ovšem paradoxon, nad nějž není bolestnějšího a dosvědčuje jen, že v člověku obdívá se neustálý a ukrytý boj mezi tím, co by mělo býti a co není. Mladost se vrací, rozvíjí se city a hárá, ale při tom všem ozývá se kdesi v koutku duše tichý pláč...

Dojmy venkovského samotáře...

Nevím, zda nynější protináboženská kultura si uvědomuje, že jest to dech křesťanství, jenž o vánocích všechny rodiny naplňuje klidným veselím, rozpláňuje chmury a stírá vrásky starostí a útrap. Nositelé ideí protináboženských měli by jednou bez předsudků zkoumat zdroje oné neviditelné a přece tak znatelné síly. Musili by uznať, že právě tu jsou čisté, přirozenosti lidské úměrné radosti, a že uměnou lži jest, hledati úkoje v přecitlivělém kultu pohanského i přítomného umění a nasycovati se rozplývavými myšlenkami filosofie, jež závravnými spekulacemi sesiluje sice stránku rozumovou, ale oslabuje vůli a ničí vzněty pro vše krásné a dobré. Tady jsou kořeny moderní nemoci.

O svátcích vánočních dospělí přerostují se v děti. Všednost se stírá, neupřímnost společenským životem nanosená mizí, celé nitro přijímá dětskou opravdovost a prostotu. Lidé se srdcem stisknutým a ztuhlým, lidé, jejichž mysl naplněna jest po celý rok hustou síť drobných výpočtův a vetché samolibosti, lidé plní plavivosti, podlízavé nesmělosti, závisť a ohledů při záři vánočních světel aspoň na chvíli pociťují nový život. „Křivé cesty číhají přímé!“

Důkazů jest tolik, kolik jest dobrých a úplně nezkažených lidí. Z pražských majetných vrstev někteří mládenci, sirotci a bezdětní manželé umluvili si cestu na Sněžku a trávili posvátné dny ve Špindelmühlle. Nemajíce vlastního kruhu rodinného, vytvořili si jej uměle, a tak různé povahy a rozličných zájmův oddali se jednomyslné radostem prostých dětí a zbavili se zavěšších pout a otročských zvyků, jež na ně vložila civilisace. A byť některý materialista, chtě býti důsledným, radostem vá-

lidí více, nežli dřívě. Neboť každý spíše pojedě, když bude vědět, že si může sednout a že se nebude muset ve voze tlačit. Jestliže se dřívě do vozu nacpal bouf všelijakých osob, které zase z něho vyskakaly, když se k nim konduktér pro peníze blížil, z toho elektrické podniky škodu mítí nebudou. Nynější pořádek se velice rychle vžije a důsledky jeho budou pro obec jenom užitečné.

Avšak když ministerstvo železnic postaralo se o tento pořádek na pražských elektrických drahách, mělo by se také o postarati na železnicích, především na státních, na nichž se velice často prodává více jízdních lístků, nežli jest ve připravených k odjezdu vlcích sedadel, takže cestující musí potom státi. Nářky na to objevují se stále a žaloby na nedostatek míst v železničních vlcích slyšeti jest ustavičné. Proto se dá očekávati, že když ministerstvo jednou v ohledu tom začalo dělati vítaný pořádek, že nezůstane státi na jeho počátku, ale že zavede jej především na železnicích. Když se nyní v Praze volá, že se ministerstvo o pořádek stará na pražských elektrických drahách, ale že přecpávání železničních vlaků nevidí a slyšeti o něm nechce, to jest pravda, již musí podepsati každý.

Žádoucno by bylo též, aby pražské elektrické dráhy omezily počet volných jízdních lístků na nejmenší minimum. Dle práva a spravedlnosti volný lístek nenáleží vlastně ani panu purkmistrovi, neboť kdyby mu náleželo zadarmo jezdit na poplatnictvem vydržovaných drahách, potom by mu stejně náleželo zadarmo svítiti obecním plynem, darmo koupiti se v obecních lázních a dokonce neplatiti obecní přirážky. Volné lístky mají mítí jen ty osoby, které mají na drahách službu a pouze pro tuto službu. Jiné případy neodpovídají zájmům celé obce, ale jsou výhodami jednotlivců, čili zkracováním celku. Že jsme do této statě zapletli pana purkmistra, to netýká se pana starosty osobně, který jezdí v ekvypaži, na niž má od obce paušál a již mítí musí. My jen uvedli tento úřad theoreticky všeobecně, že totiž volný lístek nepatří nikomu, aby to na soukromých svých jízdách Prahou užíval.

* * *

V měsíci srpnu minulého roku poznamenali jsme na těchto místech, že v Pojizeří, odkudž hodlá si Praha zříditi vodovod s pitnou vodou, roste proti tomu odpor tamějšího obyvatelstva. To se dalo dávno očekávati, avšak v Praze si okolnosti té mimo odborníky skoro nikdo nevšímal ani tehdy, když se již na první projevy jeho upozorňovalo.

A nyní následkem toho stojí Praha, že nejmnější zástupcové její s poměry a okolnostmi počítati opomenuli, před novou nesnází,

nočním se shovívavě usmíval, jeho ironie přece nemůže zakryti, že jeho duše nezůstala nedotčena. „Každá hora a pahrbek bude ponížen.“

Vánoční vzpomínky na mládí! Bílý sníh pokrývající krajinu, toť celkový dojem, v němž jako v rámci vybavují se jednotlivé drobnosti chlapeckého života na vesnici, zejména ve dnech nedělních. Odtud také živý vzpomínkový styk zimních svátků vánočních s obdobnými ději minulosti. O dnech nedělních mohou se také druhové v plném počtu shluknouti ke svým zábavám. Byly tehdy také třeskuté mrazy, rampouchy visely s okapů, praskaly šindele na střechách a sníh hvízdal a pištěl pod nohama, ale my zdraví, venkovští kluci ostře dotěrné zimy jsme necítili, aspoň žádné podobné vzpomínky nemám. Ostatně rušná zábava, neustálý pohyb a upjaté účastenství zatlačily každý pocit mrazu. Ó, vy nedělní odpoledne zimní! Stále obměňujete srdce dětská čarovným kouzlem zábav venkovských. Vtlačily jste nikdy nemizící stopy v paměť a srdce dorostlých, kteří z rušného života vašeho odstoupivše, mají bolestné přesvědčení, že vás již nic nenahradí. Zapadly jste nám právě tak, jako rozkošné pohádky, vypravované v útulném ovzduší teplé jizby za zimních večerů, zmizely jste písní, kterou jsme již vyzpívali a zanechaly jste jen vzpomínky, které chvějí se jako večerní červánky po zapadlém slunci.

Vídím kapličku na vrcholu kopce na návesi. Sotva že jsme po obědě lžici položili, již ze všech konců vesnice sbíhali jsme se ke kapličce, kdež byla stanice sáňkové dráhy. Na sánky naše, obyčejného typu vesnického, mohli sednouti z nás pravidelně jenom čtyři. Jeden na přední přičce, jenž řídil směr, dva na zadní přičce a, drže se jejich ramenou, čtvrtý postavil se na patka rozkročmo. Řidič, usednuv na „šnejdr“, natáhl nohy ku předu v pravo a v levo přes nosy saněk tak, aby se mohl, když bylo potřebí, dotknouti země. Sánky uvedeny v pohyb sjížděly s vrchu rostoucí rychlostí a aby nevybočily z dráhy, řidič brzo levou, brzo pravou nohou zaryl do utvrdlého sněhu, takže uypké vyryté částky v souvislém proudu odletovaly. Sánky jsme měli jen jedny. Tím stá-

FEUILLETON.

Vzpomínka na štědrý večer.

Napsal Ferd. Vlček.

„Štědrý večere, ty tajemný svátku!“ Nevím, cituji-li Erbenů správně. Na tom však nezáleží, neboť každý rozumí, že tímto oslovením chce každý mnoho vypověditi. Tolik mnoho, že ve své obsažnosti zůstává nevypověditelným ideálem, z něhož každý jen část dle svých poměrů životních individuálně prožíváme ve dnech vánočních. Ba právě, ty poměry vtiskují ve sféru povznesené nálady mnoho reálnosti, a reálnost znamená často nezamlouvající se střízlivost, která rušivě zasahuje ve vysněný svět a pomyslně vykrášený život. A člověk musí se všemi silami vzepřít, aby ona skutečnost příliš ho nepřitiskla a neochromila...

„Zvuk zvonů táhne nad závějí,
kdes v dáli tiše zaniká,
dnes všechny struny v srdci znějí,
neb mladost se jich dotýká.“...

Tak označuje Vrchlický dojmy vánoční a ukazuje na tu citlivou strunu mladosti, která ve vzpomínkách ohlašuje se tak živě a proniká srdce tak výmluvně, že na druhé straně v samotě vyvolává náladu až pesimistickou. Vzpomínky na mládí o vánocích jsou hlavní osou, hlavním jádrem myšlení a citění, člověk přirozeně se poddává této veliké a nádherné poesii, jež svými verši a rýmy zvoní z minulosti. Vánoční stromek, rodinný kruh, venku sníh a mráz, na nebi hvězdy. Vyslovuje se to tak jednoduše a prostě a přece co tu velikosti a monumentálnosti!

Doby minulosti! Nepotěšují vždy a úplně vzpomínky, byť jinak objektivně byly drahé a tvořily bohaté prameny duševních požitků. Jsou někdy vzpomínky jako růže, jež při nádherné barvě a vůni připomínají svých trnů. Jsou někdy vzpomínky, které intenzitou rozechvěvajícího blaha naznačují velikost zapadlé skutečnosti...

„Neb mladost se jich dotýká.“ Mladost,

již asi velice těžko překoná. Dnes má proti válečnému svému zájmu celý kraj a rolnictvo novoboráckého a brandýského okresu státi se po lonském suchém roce nejrozhodněji proti tomu, aby jeho půda byla projektovaným odváděním vody do Prahy odvodňována a studně jejich vysušovány. Rolnictvu, které se obává, aby zřízení vodovodu z jeho krajiny do Prahy nevzešla pro budoucnost dnes nedozírná pro jejich majetky pohroma, zaslívat se nemůže, když tomu starostlivě hledí předjít.

Ve čtvrtek dne 5. ledna odpoledne ko-nalo ve příčině té v Předměstích nad Jizerou schůzi, již se účastnilo na 300 rolníků, kteří nejrozhodněji žádali, aby bylo povoleno na zřízení projektovaného pražského vodovodu zastaveno a aby bylo zavedeno nové šetření, které po zkušenostech při lonském suchém letě pro Prahu sotva zrovna hladce by dopadlo.

Jak poměry dnes stojí, nedá se mysliti, že se přes záležitost tuto půjde k dennímu pořádku. Ať konečně věc ta dopadne jakkoliv, pražská obec stojí v každém případě před novou nesnází, která ji překvapila. — O tom se nedá pochybovati, že musí býti obavy rolnictva, strachujícího se devastace svých pozemků, vyslechnuty a urovnány, neboť kdyby se tak nestalo, třeba vzniklo by pražské obci tisíce vodních sporů, jež by se táhly do nekonečna. Proto nacházíme se před novou záležitostí, která nemusila ocnouti se v tomto stadiu, kdyby si byla pražská obec se zřízením vodovodu pospíšila a sice v době, kdy poji-zerské kraje podnik její vítaly. Dnes po lon-ských zkušenostech ozývá se jí odtamtud vážná výhrůžka: „Budeme svůj majetek a svá práva hájiti do nejkrajnějších mezí.“ A o tom není pochybnosti, že s rolnictvem krajů těch půjde rolnictvo celé země, jemuž jest také i velko-statek bližší, než-li jak jest blízký pánům na staroměstské radnici.

Praze tedy přibyla nová obtíž a nová o-táka nesmírné důležitosti, na jejíž vyřízení jest každý zvědav.

Obrana.

(8) **Budiž věčná tma!** Křest je křest; jest to tak mohutná velmoc, že musí jíti křestu s cesty všechen pokrok, všechna osvěta, měl-li by křestář utrpěti škodu. Pan dr. Bačkovský jako intelligent měl by aspoň trochu lépe zkontrolovati to, co našemu lidu jako duševní stravu předkládá. Teď právě začíná p. dr. Bačkovský krmiti publikum historickým románem Josefa Svátka, který můžeme spíše zváti hi-storickým balamucením. Jen některé ukázky z tohoto pásma bujně fantasie spisovatelovy.

Že líčí spisovatel v románu katolíky vy-valo se, že nedočkavci porušujíce pořad pravidelného střídání, nachytali se a nasedali v počtu, z něhož bylo lze bezpečně předpovídati přa-rušení jízdy.

Za takové okolnosti tíha sesilovala ry-chlost, sánky jen jen letěly, způsobující hladce syčivý zvuk, prudce rozrážený vzduch narážel a ovíval tváře, a my, oddávající se celou by-tostí rozkoši závratné jízdy, vyjadřovali jsme svoji radost táhlým a spokojeným holotem. Však najednou jízda, jakoby neviditelnou pře-kážkou, náhle byla zaražena, utvořila se rázem bromada, jež se pohybovala a z ní ve vzduchu zaklátily se nohy, ruce se vzpíraly, odhozené čepice černaly se kolem na sněhu a sánky nehnutě ležely nedaleko převržené. Z hromady pak vyskákali jsme celí posněžení. Bujný řehot a smích — a již vesele cupali jsme se sánkami vzhůru . . .

Zábava tato trvala celé hodiny, až tu obyčejně z řad našich vyletělo heslo: „hoši, pojďme na rybník!“ A již hrnuli jsme se k rybníku, po němž jsme se rozběhli, klouza-jíce se a dupající podpatky do ledu. Pod každým úderem led ozýval se prohýbavým, temně třaskavým zvukem, jenž v nesčetných záchvácích rozbíhal se a zvučel po celém rybníku.

Když nastala obleva, byla hrudovačka, váleli jsme veliké sněhové koule a stavěli jsme sněhové panáky. — Pomalu počal se snášeti k zemi soumrak, pak rozklínalo se do tmy klekání, okna ve staveních zazářila. Vytráceli jsme se a hlasy odcházejících druhů konejšivě stály se po zemi . . .

Vždy mám takové dojmy a vzpomínky o vánocích. Vyšel jsem z řady a chodě po vesnici, obrozoval jsem srdce radostmi, jež jsem četl ve světlech, linoucích od vánočních stromků v noční tišinu. Nastal nezvyklý sváteční ruch ve všech staveních a rozchvívá se po celé ve-snici. To přípravy na půlnoční. Posvátná noc, jež rodí veliká tajemství. Hvězdy třepetaly se na čisté obloze a měsíc s vysoká klidně svítil . . .

hradně jako „zbožné“ potměšilce a surové ná-silníky, tomu se příliš nedivíme. Jde zkrátka vyhlápanou cestičkou za potleskem liberálův. Katolíkm dáva do út proti protestantům slova: „neznabosi, bohaprázdníci, lůza kacířská, kacířské pelechy a j. v.“

Za to v protestantech vidí ubohé, trpě-livé beránky. A při tom bije pravé historii v tvář až báda! Poslechněme aspoň kus roz-hovoru katolického pána z Klinšteina s pá-terem Dominikem, od něhož prý čekal protekci.

Pan z Klinšteina: „U pánů místodržících dovíte se nepochybně již blíže, jak spor s Brou-movskými dopadl, kteří opatovi Selanderovi rovněž se protivovali, jako Hrobští arcibi-skupovi.“

Dominik: „Proč tak soudíte? Či máte též o Broumově známost nějakou?“

Pan z Klinšteina: „Na cestě ku hradu pražskému dohonil jsem dva vozy, jež ku pražskému mostu mířily a oddělením kyrysníků provázeny byly. Táž se, co průvod tento zna-mená a důstojník mi odpoví, že vezou osm zatknutých měšťanů broumovských do bílé věže na Hradčanech, poněvadž se chtěli proti opa-tovi Selanderovi násilí dopustit, když jim protestantský chrám zavřel a zapečetil. I v Brou-mově je tedy slávě protestantismu konec u-činěn!“

Takhle se ohřívá stará vybájená poví-dačka o zavření a zapečetění protestantského kostela. A přece může býti vydavatelům bělo-horských románů známo, že kostel Broumovský nebyl zavřen ani roku 1614, ani r. 1617, jak se do nedávna tvrdilo.

Opat Selander byl v Broumově jako v za-jetí a musil se spokojiti tím, že ho evange-ličtí beránkové ve své evangelické lásce ne-utloukli. Sám opat a jeho úředníci kostelu se ani ze strachu nepřiblížili. Rada městská, která po dvakrát se snažila kostel uzavřít, musila ustoupiti protestanským holím a klackům. Pro-testantští beránkové cvičili se tam v mravní reformaci tak dokonale, že tam byly vraždy, paličství, lupičství a krvesmilství na denním pořádku. Na př. jediného roku 1605 popraveno pět vrahů.

Na vrata klášterní malovali protestanté paškvy a zpustle je znečišťovali. Opatu pro-následovali tito čistí evangelici pokryteckým a prolhaným udavačstvím. Vzali si za kazatele ničemného pastora Kiršmana, jenž uprchl z vě-zení v Německu, kde seděl pro mnohé zločiny.

Když se pak část Broumovských občanů s Kiršmanem znesvářila, povolala za kazatele jiného výtečníka Ondřeje Knorra. Tak nastalo mezi samými protestanty veliké rozštěpení; mezi „evangeliky“ vznikaly krvavé bitky; jednou se servali tito lidé i ve vlastním ko-stele. — O těch věcech Svátek nepíše ani slova; a nač by p. Bačkovský před vydáním Svátkova povídaní četl novější historické vý-zkumy P. Vavřince Wintery? To je lepší udr-žovati lid ve tmě; pastoři to mají rádi a bodří čtenáři za takový rozbrečený historický román zaplatí rádi. K vůli křestu budiž tma, věčná tma!

Jest v skutku pro naše poměry charakte-ristické, že mimo listy katolické neozve se nikdo proti takovému uplakanému „vlastenec-kému“ povídání. A přece různý protest proti románovému balamucení by byl zvlášť na místě. Naše veřejnost totiž vážně a důkladněji hi-storické spisy čte jen velmi zřídka; raději se každý poučuje o naší historické minulosti po-hodlněji — z románů.

Měla by tedy právě nad historickými ru-mány bdíti přísná kritická kontrola. Ale toho u nás není. A tak i intelligent dívá se na mi-nulost naší zrakem takového povídalka, jako je pan Svátek.

Politický přehled.

Ministerský předseda baron Gautsch pokračuje s jednotlivými vůdci všech stran v poradách o situaci, hlavní váhu klade na dorozumění mezi Čechy a Němci. Ovšem v požadavcích žádná strana neustupuje, spíše nároky stoupají, tak že věru bar. Gautsch musí ukázat ruku silnou a obratnou, aby se ve sněmovně přece jednou zase pracovalo. Na sjezdu mladočeských důvěrníků v Jičíně prohlásil dr. Fořt, že proti Gautschovi musíme býti pohotoví a přál si, aby se všechny síly v národě našem soustředili.

V Uhrách rozvítuje se zatím boj volební, který jeví se na četných schůzích volebních. Ten-tokrát připravují se k volbám i Slováci, Srbové, Rumani a Němci, čímž ovšem požídatelým Ma-darům mohou vzejíti veliké nesnáze.

Neptálelé Ruska, totiž židé, social. demo-kraté, také Angličané a Němci roztrušují nyní světem pověsti, že v Rusku vypukne co nevidět revoluce; to by se ovšem těmto přátelům hodilo do krámu, jenže nezměrná většina pravých Rusů vystoupila by proti ovšem revolučním snahám. Ozývá-li se tu a tam nespokojenost s dosavadními řády, jeví se v nich touha po opravách, které

jsou nedaleko, třeba že odstoupil ministr vnitra Svatoopluk Mířský opravám přející, jehož pak ná-stupcem jmenován Witte, jenž není tolik nakloněn reformám a který máni rozhodně postupovati proti podvratným živlům.

Port Arthur ovšem jest už v rukou japon-ských a hrdinové ruští, kteří se mohli udržet na nohou, jsou již v zajetí na půdě japonské. Ruským důstojníkům, kteří se zavázali, že v této válce nebudou konati služeb proti Japoncům, dána svo-boda a povolen jim odchod se zbraní poboční, kamkoliv libo; totéž platí i pro vojenské úředníky ruské. Ze zbylých 878 důstojníků po kapitulaci, mezi nimiž 8 jenerálů a 4 admirálův, dalo 441 čestné slovo, že se neúčastní již války. Ostatní, mezi nimiž jenerálův Fok, Smirnov a Gorbato-vsky; také admirál Wiren, volí zajetí. Počet vo-jáků, kteří odvedeni do zajetí, činí prý 23.491 mužů prostých a poddůstojníků vojska i námoř-nictva. Jenerál Stessel odcestoval již do Ruska. Překvapilo, že v Port Arthuru bylo boje schop-ných na 30.000 mužů, ať se prohlašovalo, že jich tam pouze asi na 5000. Kromě nich nachází se v pevnosti na 16.000 nemocných a raněných. Tate překvapující číselice nikterak neuměňuje zásluhu jenerála Stessla a slávu jeho vojska; vždyť třeba uvážiti, že posádce port-arthurské bylo hájiti frontu přes 20 kilometrů měřící, že musila býti stále na nohou, aby na každém místě, na něž Japonci ú-točili, bylo dosti obhájed. A ještě by se Rusové nevzdali, kdyby jim bylo nedošlo střelivo pro děla a pušky. Stateční hrdinové padali dnovou a nevyspáním, ba i hladem, poněvadž poslední dobou často nebylo na jídlo ani pomyšlení, k tomu ne-moci mezi nimi krátě řádily. Nedostatek potravin, vody pitné, nemoci, stále napjetí a konečně pe-kelný hukot několika set děl a stále vybuchujících granátů, to vše jsou věci, již dovedou podržti zdraví i lidem ocelových nervů; pochopitelno, že v den pádu pevnosti, nebylo v ní vlastně ani jediného zdravého člověka. Největší bylo ve městě raněným a nemocným, pro něž nebylo již léků, obvázáni ani silné stravy. Stěsnaní nemocní leželi tu se zanícenými ranami, jež otravovaly vzduch a k tomu nedostávalo se lé-kařů a ošetřovatelů. Proto mnozí z lazaretů ra-ději přechali do mrazu, na valy, volíce raději smrt. Nedično, že za takových okolností byl jen. Stessel nucen se vzdáti. Nemuselo se tak státi, kdyby vedoucí kruhy v Rusku pochopily svou úlohu. Bojujícím brdínům všechna čest. Pádem pevnosti pozvedlo se velmi vědomí japonské, ano všechno žluté plémě odvalilo se beder svých strach před „bílymi ďábly“ Rusy. Japonci v tom směru účinně agitují mezi Číňany. Že by Japonci rozpadlou pevnost v krátkém čase znovu zřídili, na to není ani pomyšlení. Pádem pevnosti zhoršila se situace nejprve pro baltické loďstvo, na něž chystá se nyní všechno loďstvo japonské. Na moři brozí takto Rusům nová pohroma, na zemi však budou Ja-ponci v koncích se svými úspěchy. Kuropatkin prý co nevidět vyrazí proti Japoncům. Zprávy o odvolání a chatrnosti loďstva baltického jsou řpedčasné.

Co máme nejlepšího, tím sdíleti se nelze; to stává utopeno v našich nejhlubších hlubinách. Čím mohutnější jsou city naše, čím jsou srostlejší se samým kořenem naší bytosti, tím vyhledávají méně okázalosti; připrady by jim, jakoby se sne-světily, derouce se vši mocí na světle Boží. Je to tajná a nevýslovná radost, míti na dne své osoby vnítrní svět, snámy pouze Bohu. odkudž právě nám přichází popud, vsmach, denní osvětlení srádnosti naší a nejmocnější pohnutky působiti na venek. Jakmile skrytému a vnítrnému životu tomu ubývá síly, jakmile člověk ho sanedbává, hledě si vnějšku, posbývá hodnoty tolik, co nabývá lesku.

Žijme prostě! C. Wagner.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Králové. Na den Sv. 3 králů pořádal vzdělávací a podpůrný spolek paní a dívek členskou schůzi s přednáškou ve dvoraně Adal-bertina. Schůzi zahájil duchovní rádce spolku dp. katecheta Jukl. Po té ujal se slova vdp. Alois Jemelka, kněz T. J. Zájem o přednášku byl velký a také nikoho nesklamal. Vdp. řečník v duchaplné a formálně vybroušené řeči povzbudil v přehojném počtu přítomné k zachovávaní náboženských po-vinností, poučil, jak působiti má žena v rodině a jaké opatrnosti je také třeba při výchově dítek. Dále upozornil a povzbudil členky, by působily pro dobro spolku a stanovy řádně zachovávaly. S nadšením přijata přednáška tato, která poutala nejen hloubkou obsahu, ale i neobyčejně živým podáním. Hlučný dlouhý potlesk byl jenom nepa-trnou odměnou vdp. řečníku, na jehož novou před-nášku těší se už nyní všechny členky. Výbor vzdává vdp. řečníku srdečný dík volaje Zaplať Bůh! — Na měsíčních příspěvcích vybráno 95 K, přistoupilo 8 nových členek.

Čtěte! Předplácejte! Rozšiřujte!
„OBNOVU“!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Václ. Kolář, farář v Licibovicích, za faráře do Velké Řetové; p. Vojt. Kratochvíl, farář v Mikulčicích, za faráře do Vidochova; p. Frant. Wolf, kaplan ve Dvoře Králové, za faráře do Velké Zdobnice; p. Václ. Břesky, farář ve Štěpanicích, za faráře do Probluze; p. Ladislav Tůma, kaplan v Dubenci, za faráře do Malé Úpy; p. Karel Brandejs za kaplana do Šlapánova; p. Balth. Lath, administr. v Čermné, za kapl. do Mladých Buků; p. Frant. Řib, kapl., za administr. v Opatovicích n. L.; p. P. Milo Zaraba, O. Praem., za kapl. do Humpolce; p. Frant. Kadlec, kapl. v Limberku, za kapl. do Dubence; p. Frant. Franc, kooper. v Pohledu, za kooper. do Dešného; p. K. Valenta, kapl. v Hostinném, za kapl. do Limberka; p. Jan Vašíček, kapl. v Dešném, za kapl. do Hostinného; p. Leop. Opletal, admin. v Probluzi, za administr. do Štěpanic; p. Bohusl. David, kapl. v Hostinném, vstoupil na odpočinek. — V Pánu zesnuli: p. P. Dr. Evermod Blatenský, O. Praem., jubilar děkan v Humpolci, † 20. pros. 1904 (naroz. 1824, vysv. 1851); p. Jan Blažek, (V. Vuln.) jubilar, děkan Kostecký na odpoc. v Chrastí, † 27. pros. 1904 (naroz. 1817, vysv. 1842). — Uprázdňená místa: Licibovice, fara, patron. nábož. matice, od 5. ledna; Mikuleč, fara, patron. nábož. matice, od 5. ledna; Štěpanice, fara, patron. hrab. Jana Harracha, od 5. ledna 1905.

Volná kněžská konference konána dne 10. t. m. v Alalbertinu za účasti účastníků klerní vikariátu hradeckého i jiných okolních vikariátů. Z účastníků jmenujeme nejdp. biskupa Dra. Doubravu, členy místní kapitoly s vys. důst. p. generálním vikářem v čele, doktory bohosloví, Filipa J. Konečného, faráře a spisovatele, P. Albána Schachleitera a P. Fr. Zimu z Prahy atd. Jednáno horlivě o pracích a povinnostech duchovní správy v době nynější; rozvinula se debata o úpravě kongregy, která jest již v zdatném postupu. Jeho Bisk. Milost končil konferenci vroucím přáním, aby důstojné duchovenstvo mělo plnou důvěru k svému velepastýři a horlivě v nynějších pohotných dobách na vinici Páně pracovalo. Přátelská konference mnoho vyjasnila a značné povzbudila.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 2. ledna t. r. učiněna byla následující usnesení: Opatřil se předměty pro doplnění inventáře epidemické nemocnice dle seznamu měst. fyseikem p. drem. Klumparem navrženého nákladem 250 K, pokud lze od zdejších živnostníků, pokud nelze od firmy I. Gottwald v Praze. — Rovněž opatřil se k navržené p. měst. fyseikem organizací léčby chudých potřebné tiskopisy a seznamy chudých. — Mléko, jež brátí se bude od prodávatelů ku zkouškám, bude téměř nabráženo. — Někteří prodávatelé se vyzvou, aby řídili se zdravotní policejními nařízením a přičině prodejce mléka vydáními, jinak že proti nim se vši přieností bude zakročeno. — Panu Jaroslavu Červenému, c. a k. továrníku, vzdány díky za dar K 50, jež za přičinou úmrtí choti své p. Rudolfy Červené městským chudým věnoval. — Pro nadaci Josefa Strejčka koupil se za K 15.000 — komunální dlužní úpis zeměské banky a za K 4.000 — korunové renty 4%, a budou vinkulovány. — Zpráva lesního úřadu o vývratech větrem v lesích způsobených vzata na vědomí a oznámi se okresnímu výboru. — Výpověď fmy Al. Hugo Lhota s pevnostní lunetty, v níž byla továrna její na harmonia umístěna, postoupena pevnostnímu odboru. — Dopis c. k. okres. hejtmantví stran umístění štítků s nápisy zdravotních plivátek v patronátních kostelích, městských ústavech a budovách postoupen technické kanceláři k vyřízení. — Schválena techn. kanceláři navržená oprava kamen v chemikálním kabinetě v reálné nákladem K 25.—. — Schváleno opatření dvou sání nákladních k odvážení materiálu hradebního, dřevěného pluhu na rozhrnování sněhu a rozhrnovačů sněhu. — Pan prof. E. V. Milbauer bude požádán o chemické prozkoumání vody ze studně před seminářem. — Rolzanovu srotačnici v Praze udělen příspěvek za rok 1904. Jedna podpora byla na dobu jednoho roku zvýšena a jedna žádost za zvýšení podpory byla zamítnuta. — Ve schůzi dne 9. ledna povolena oprava prázdného bytu v obecním domě čp. 34. — Odboru Ženského pomocného spolku „Červeného kříže“ vzdány díky za dar K 20.—, jež za přičinou úmrtí své předsedkyně p. R. Červené místním chudým věnoval. — Panu pol. komisaři bylo uloženo, aby každý měsíc předkládal seznam chudých jinam příslušných, kterým z dobrovolných příspěvků podpora se udílí a výši podpor jim vyplácených. — K návrhu p. J. E. Sedláčka, div. fed. z Hradce Králové, aby dobré divadelní společnosti v Hradci Králové, Pardubicích, Chrudimi, Vys. Mýté a Poděbradech zabezpečena byla podzimní a zimní sezona, by mohla počítati aspoň na 7 měsíců finančně dobrého pobytu, bude k uvedeným městům učiněn dotaz, souhlas-li v principu s tímto návrhem. — Žádost pana Ant. Koutníka, krejčího zde, za udělení koncesse hostinské v domě jeho čp. 67. postoupena živnostenskému odboru k vyjádření. — Návrh důst. děkanického úřadu na obsazení místa třetího kostelníka při kostele sv. Ducha v Hradci Králové předložil se městskému zastupitelstvu. — Oznámení c. k. okres. hejtmantví, že c. k. místodržitelství schválilo nově sestavenou divadelní komisi, vzato na vědomí. — Za udržování více dělí silnice Litomyšl-Jičín-Rumburk poukáána c. k. silničnímu oráru částka K 294.91. — Finančnímu odboru Národní rady Čechů Dolnorakouských ve Vídni udělen byl příspěvek. — Zemským výborem schválena pravidla pro vybírání poplatků z masa a masných výrobků do Hradce Králové dopravených vzata byla na vědomí. — Jednotě div. ochotníků propůjčeno městské divadlo Klicperovo

na dny 5. a 19. února, 5. a 25. března a 9. a 24. dubna 1905. — Návrhy starosty p. Dra. Ulricha na rozdělení jmění býv. školního městského okresu mezi město Hradec Králové a nynější sloučený okres školní a osnovy příslušných právních listin se schvalují. — Přijata byla oferta p. Gustava Steina na dubové koly a výřezy, olše a dříví dle návrhu lesního odboru. — Lesnímu úřadu uloženo, by skutečným přeměněním sjezdit výměru pozemků od Práv. měšťanstva k rozšíření lesního majetku r. 1904 koupných. — K žádosti Technologického musea v Praze vysloven souhlas se střížením jednoho stipendia k návštěvě odborných kurzů pro zdejší živnostníky neb jich pomocníky. — Udělena byla jedna chudinská podpora, jedna žádost za udělení podpory byla zamítnuta a různé dody byly k výplatě poukázány.

Výkaz o roční návštěvě a používání veřejné čítárny a knihovny průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárna navštívila v roce 1904 v 74 večerech 4552 osob, nejvíce v říjnu — 778 osob. Průměr jedné návštěvy v roce 1904 obnášel 67 osob. Poukud nižší číslo návštěvy vysvětluje se menším počtem večerů (74 proti 107 roku 1903), ve kterých jest čítárna otevřena jakož i omezením návštěvy studujících a nižších tříd a žáků měšťanské školy. Za to potěšitelné stouplo procento návštěvníků z kruhů živnostenských a úřednických. Poměr jest se následovně: studujících bylo 2436 (51%), žáků odborné školy 906 (24%), živnostníků vůbec 479 (10%), celkem tedy řemeslníků 1885 (34%), učitelů a úředníků 464 (9%) a dam 267 (6%). Značný úbytek večerů v roce 1904 přivodil nedostatek výstavních a učebních místností musea. Museum má pouze jedinou místnost, ve které musí odbývatí veškeré své vzdělávací úkoly a tou jest právě čítárna. V té nutno konati odborné kurzy, přednášky, výstavy atd. Tím ovšem ochromována jest činnost musea v mnohých směrech. — Během roku 1904 zapůjčeno domů 1670 osobám 8576 předloh a odborných knih. Do okolí zapůjčeno 64 osobám 98 svazků odborných knih a 2796 předloh. V čítárně samé vydáno na 3426 žádánek 3753 předlohových děl a odborných knih s více než 93.450 jednotlivými předlohami. — Jak šíří se působnost musea i do širšího okolí, nejlépe lze poznati z okruhu působnosti musejní knihovny. Tak mimo nejbližší okolí města zapůjčovány knihy a předlohy školám, živnostníkům a učitelům v Hronově, Král. Dvoře, Záchlumí u Žamberka, Předměstích, Třebouchovicích, Týništi, Kolíně, Čáslavi n. C., Náchodě, Libátoře u Smiřic, Valašském Meziříčí, Hořicích, Jaroměři, Kutné Hoře, Kyšperku, Meziříčí u Opočny, Litomyšli, Skutči, Žamberku, Č. Budějovicích, Kostelci n. O., Záhornici u Král. Městce, Opatovicích, Holicích, Smíchově, Černilově, Pardubicích, Smiřicích, Kuklenách, Brně a j. — Upozorňujeme správy škol a živnostníky českých obcí obvodu obchodní komory liberecké na bohatý obsah knihovny městského průmyslového musea, které věnuje každoročně značnou sumu na její doplnění a rozšíření. Knihovna čítá koncem roku 1904 přes 3000 svazků odborných knih a předl. děl s více než 47.000 jednotlivými předlohami ze všech oborů umění, uměl. průmyslu a techniky. Zapůjčuje se úplně bezplatně. Zejména upozorňují se správy stát. a zemských vymočovacích ústavů, že při vrácení zapůjčených předloh mohou použiti ustanovení zákona ze dne 2. října 1865 f. z. č. 108., dle kterého korespondence státních ústavů a úřadů, zemského výboru a jeho úřadů ve věcech veřejné služby se týkajících, jest prosta poštovního i ve styku s ústavu, nepokládajícími toho práva, jako jsou ku p. musea, sloužící veřejným zájmům obyvatelstva. — Veřejná čítárna otevřena jest dnem 10. t. m. počinajíc opětně třikrát týdně a sice v úterý a v pátek od 8^h do 8^h, hod. a ve středu od 6 do 7 hod. večer. Čítárna nalézá se v budově c. k. odborné školy v přilehlém na levo. — Písemné žádosti za zapůjčení předloh neb knih řízeny buďtež na ředitele musea neb správu knihovny městského průmyslového musea v Hradci Králové.

† Jan Spáčil-Zeranovský. V pondělí zemřel v ústavu pro choromyslné ve Šternberku na Moravě po čtyřměsíční těžké chorobě nervové ve stáří 49 let p. Jan Spáčil-Zeranovský, český novinář a spisovatel, rodem Moravan. Působil v redakcích Politik, Čecha, Hlasu, naposled byl do začátku léta r. 1904 redaktorem Ratibora v Hradci Králové, kde nervová jeho choroba už se projevovala. Strávil pak nějaký čas v nezaměstnanosti v Hradci Král., odebral se na Moravu, kdež zhubnou chorobou zachváceného přijal zem. blázinec ve Šternberku. Zesnulý byl zaslužilým pracovníkem ve straně katolické i konservativní. R. i. p

Poplach už týden působí v Hradci Králové neznámý dosud muž, který po páté hodině odpol. láká k sobě z vynučování právě jdoucí děvčata měst. školy nabízejí jim peníze. Obrazotvornost dětské neznámého viděla pokaždě v jiném ústrojí. Vyšetřování ve škole i policií v městě nemělo dosud žádného výsledku a také v domě na Příkopech, kam děvčata byla lákána, nevědí docela nic o úkladníku.

Chovanci bisk. Borromaea v Hradci Králové pořádají v neděli dne 15. ledna 1905 vánoční hru: „Jesličky“. Zpěvohra ve třech jednáních od K. Amerlinga a Štěpána Bačkory. Hudba od S. Horáka a Hejtmánka. Začátek v 5 hodin odpoledne. Konec o 7. hodině.

Firmě Al. Hugona Lhota podaly některé listy předčasně vyzvánění hrany. Divíme se, proč se přilíží šiperní referenti neinformovali aspoň trochu u firmy samé, co jest na pověstech pravdy. My za to s veřejností sdělujeme, že firma Al. Hugo Lhota pracuje dosud, že posud dostává řádně všem svým finančním závazkům; není jí též naprosto potřeby, aby se dožadovala nějakého úvěru. Že obmezila firma na čas výrobu, není divu; vždyť tak učinily nyní i závody jiné, mnohem větší. Proto ovšem stroje firmy Lhotovy mají téměř vyhlášenou kvalitu jako dříve. Na správách o zastavení práce není sbla pravdy.

„Ratibor“, týdeník, posud v rukou p. A. Peřiny, majitele knihtiskárny v Hradci Králové, přebel prvním číslem tohoto ročníka v majetek tříletného družstva.

Na valné hromadě Živnostensko-čtenářské Besedy v Hradci Králové dne 9. ledna za účasti 30 členů zvolen opět starostou p. A. Pinkava. Do výboru zvoleni dosavadní členové pp. Hlávka, Sejnoba, Tolman, Skrovný, Huňáček, Mužík, Hájek a Schamann; revisorem účtů p. Kieselich. — Pan Čtvrtečka má připěst k větší návštěvě Besedy. Touženo po větším přilnutí členů k sobě.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové o slavnosti „Vánočního stromku“ ve zdejší dioc. ústavu pro hluchoněmé „Rudolfina“ dne 23. prosince m. r. konané opatřil 121 m plátna na prostěradla, 109 m kanafasu na polštáře, 16 m teplé a 16 m letní podšívky, 40 m bílé látky na spodní sukně a jupičky, 6 m štrusku a zbytky různých látek na správu oděvu, 5 m látky na žinky, 5 m látky na pásky pro hochy, 6 štruskových obleků pro hochy, 1 zimní a 1 letní oblek pro chlapce ke stejnozkroji, 2 zimní a 2 letní obleky dívkám ke stejnozkroji, 1 tucet trikových košil pro hochy, 2 tucty rezačůvých ručníků, 4 m látky na šerpy a 12 kytic pro hochy, pak 5 vánoček pro dívky k prvnímu sv. přijímání, 90 přáden různé bavlny, 12 přáden vlny, 8 přáden a 24 cívek nití, 30 tuctů šněrovadel do botek, 12 balíčků bílých a 6 balíčků černých úzkých tkanic, 40 balíčků širokých tkanic, 50 m černé šňůry, 10 m černé perle, háčky, jehly, náprátky, nůžky, velké špendlíky a vlásenky; dále zakoupil velký mechanický mandul, veliký rám k vyřívání, 2 stojací věšáky a 2 koše na klobouky. — Mimo to věnovaly následující dámy tyto dary: p. Anna Czurbová 6 vlněných šátků, čtveré šle, 2 páry teplých rukavic a 12 držátek kostěnných; p. Marie Dudková jablka, ořechy a fíky; p. Adéla Eiglová 8 loket jemné látky na sváteční šaty; p. Pavlína Fialová cukroví; p. Božena Frankeová 21 loket polovičníku; p. Julie Ganzová 4 páry ponožek a 8 párů rukavic; p. Aloisie Janečková 8 loket jemné látky na sváteční šaty; p. Bohumila Kofinková 6 kalmukových šátků; p. Albinu Řepišová 3 páry rukavic a 6 šálů; p. Aloisie Šantrůčková 3 teplé sukně; p. Marie Steinfelldová 13 loket pěkného barchetu a p. Pavlína Tolmannová 3 pěkné zástěrky; pp. Ducháněk, Malý a Sejnoba darovali cukroví; p. Vojtěch Ráží ořechy, fíky, pomerance a čokoládu; p. Josef Hoder 4 taštičky kužené; vdp. Václav Kaláš, biskup. vikář a farář v Hněvčevsi zaslal 2 pytle jablek a p. tovarník Albrecht Malburg ve Smiřicích bednu vína. — Peněžitě dary věnovali p. Václav Javůrek 20 K; p. Jos. Kindl 10 K; p. JUDr. Štěpán Fischer 10 K; p. Anna Nováková 6 K a p. Anna Škabrádová 4 K. — Ku domácí slavnosti Svatomikulášské darovali pp. Ducháněk a Ráží ořechy. — Ředitelství ústavu jménem svěatých chovanců vzdává všem šlechtným dobrodincům a přátelům dítek hluchoněmých nejuctivější díky a zvláště spanilomyslným dámám dobročinného komitétu za oběti a služby lásky hluchoněmým prokazované volá: „Zaplať Bůh nastokrát“, doporučuje chovance dalki jich přiznati!

Ples spolku vojenských vysloužilců královéhradeckých, pořádáný minulou nedělí v Adalbertinu, vydařil se stkvěle; náležitě ples tento k nejčtenější návštěvovaným, jemuž se i tentokráte dostalo lesku návštěvou váženého obecnstva i se strany důstojnictva zdejší posádky.

Na týdenní trhy v Hradci Králové v r. 1904 přivezeno bylo hektolitry: pšenice 24662, žito 16937, ječmene 12350, oves 12882, prosa 71, vikve 946, hrachu 247, čočky 59, jetel. semene 4218, lněn. semene 375, olejky 128, máku 318, brambor 6673, jablek 399, krap 504.

Na dobytčí trhy v Hradci Králové v r. 1904 přivezeno: vepřů 775, podsvinčat 29240, kůzlat 1180, koní 1650, krav 1181, volů 356, býků 254, telat 172, koz 38.

Z dějin poddaných vesnic bývalého panství Hradce Králové. (Dle známých archiválních podává V. P.—a. (Pokračování.) X. Střebeš. Tato obec měla na počátku 18. století 6 sedláků, 4 zahradníky a 7 chalupníků. Sedlák Václav Král měl 130 str. (8 v II., 112 v III. třídě) dědičných rolí, pod 6 vozů (sena) louky 2 čtvrtce zahrady; úroků (ourok náležel záduší sv. Ducha) platil ročně 2 sl. 20 kr., k vánocům odváděl vrchnosti 4 slepice, panu děkanu suchých dnů a plecného 3 kr., ovas na koně, když kněz k nemocnému jede, 2^h, čtvrtce a 3 vejce; robotoval 3 dni týdně. Sedlák Matěj Balcar měl 80 str. (6 v II., 74 v III. tř.) dědič. rolí, pod 6 vozů (sena) luk a 2 čtvrtce zahrady; úroků (ourok náležel záduší sv. Ducha) platil ročně 42 kr., vrchnosti odváděl k vánocům 8 slepic, panu děkanovi jménem suchých dnů a plecného 2 kr. 3 den, za obláče 3 kr., ovas 2^h, čtvrtce a 3 vejce. Selka Dorota Moravcová měla 60 str. (10 v II., 40 v III. tř.) dědič. rolí, pod 4 vozy (sena) louky a pod 1 čtvrtci zahrady; platila úroků k záduší sv. Ducha ročně 36 kr., vrchnosti odváděl k vánocům 11 slepic, dávky panu děkanovi od Král., robotovala 2 dny týdně. Sedlák Jiřík Černý měl 87 str. (2 v II., 36 v III. tř.) dědičných rolí, pod 2 vozy (sena) louky, pod 2 čtvrtce zahrady; úroků k záduší sv. Ducha platil ročně 80 kr., vrchnosti odváděl k vánocům 6 slepic, panu děkanovi jménem suchých dnů a plecného 3 kr., za obláče 3 kr., ovas 2^h, čtvrtce a 2 vejce; robotoval týdně 1^h, dne. Sedlák Matěj Černý měl 80 str. (3 v II., 27 v III. tř.) dědičných rolí, pod 1 vůz (sena) louky a pod 1 vrt. zahrady; úroků k záduší sv. Ducha odváděl 10 kr., vrchnosti k vánocům 8 slepic, panu děkanovi jménem suchých dnů 2 kr., ostatní dávky a robota jako Jiří Černý. (Pokračování.)

Služebníci a čeládka na panství královéhradeckém v letech 1768 a 1769 a jich služné. (Dle účtů z těchto let podává V. P.—a.) Pokrač. Dvůr Václav starý: Šafář a šafářka měli služného 26 sl., volák 12 sl., 3 děvečky po 7 sl., 1 děvečka pro krávn 6 sl. Dvůr Benedov: Šafář a šafářka 26 sl., volák 12 sl., 3 děvečky po 7 sl., 1 děvečka pro krávn

6 zl. Dvůr Věkoš: Šafář a šafářka 26 zl., 2 děvečky po 7 zl., 1 děvečka pro krávn 6 zl. Dvůr Klacov: Šafář a šafářka 26 zl., 1 děvečka 7 zl. Dvůr Roudnice: Šafář a šafářka 26 zl., 1 děvečka 7 zl. Vedle zde uvedeného slušného dostávala každá osoba z čeledi přispěvek na maso 1 1/2 kr. týdně, za 52 týdnů tedy 1 zl. 18 kr. Přispěvku na maslo dostávala každá slušná osoba, šafáře a šafářku vyjmajíc, 2 zl. ročně, tedy 26 osob 52 zl. — Přidávku na „pečení“ o hodu Božím velikonočním, svatodušním, o posvěcení, na třetý den (na ryby) a na hod Boží vánoční po 1 1/2 kr. na osobu počítajíc; pro 40 osob tedy 1 zl. na každý z jmenovaných svátků. Na hrnce k vaření o pevném výročním trhu dostávala každá slušná osoba 1 1/2 kr., o podzimním trhu taktéž; 40 osob 2 zl. Dle počtu dojezů krav ve dvořích dostávali šafáři na hrnce pro mléko po 4 kr. na kus; roku 1769 úhrnem pro 181 dojnic 12 zl. 4 kr. Na travné lochtuše a na mlíčený dostávali šafáři přispěvek na plátno: ve dvoře Šatenec, Bohdánčů a Benedovů po 1 zl. 24 kr., ve Věstarech, Věkošicích a Klacově po 84 kr., v Roudnici 27 kr. Počet hlídačů luk v senozemích a otavách, pak hlídačů obilí ve šních, jakož i délka hlídání řídila se počtem; r. 1769 stálo hlídání 49 zl. 26 kr., r. 1769 však pouze 17 zl. 48 kr. Takovému hlídači placeno 2 kr. za den a 2 kr. za noc.

Z Pouchova. Minulé pondělí slavili ve farním chrámu Páně Pouchovském svůj sňatek p. Frant. Řehák, úředník pti c. k. berním úřadě v Jaroměři, rodák Slezsko-Předměstský a ml. Maryša Pochybova, dcera p. Jos. Pochyby, řídícího učitele v Pouchově. Mnohá lást!

Z Věkoš. V úterý budou slaviti zde sňatek svůj p. Václav Vlček, rolník z Pohřebčanky a ml. Marie Marešková z Věkoš.

Ze Střebří. Ve středu dne 4. ledna t. r. zemřela zde pl. M. Vacková, matka profesora p. Frant. Vacka z Kostelce n. O. Pohřeb konal se v sobotu na hřbitov sv.-janský. Kondukt vedl vsdp. Frant. Kerner, kanovník z Hradce Král., za asistence 3 kněží. R. i. p.

Z Bohdaneč u Pardubic. Mládež městanská a obecné školy v Bohdaneč sehraje v neděli dne 15. ledna 1905 v sále v radnici divadelní zpěvohru: Budečské ješičky. Slova od Amerlinga a St. Bačkory, hudba od Horáka. Začátek o 4. hod. odpol. Lístky v předprodeji v obchodě p. V. Poláka. Čistý výnos věnován školním účelům.

Ze Střesetie. Dne 3. ledna t. r. pořádala čtenářsko-hospodářská beseda zdejší večírek na rozloučenou se svým milým předsedou dp. Leop. Opletalem. Velké účastenství svědčilo, jaké lásky a úcty jmenovaný n. obecenstva požívá. Dojemným způsobem rozloučili se přítomní se svým duchovním správcem, který rovněž se elzon v oku děkoval za ten projev lásky, jež byl jemu připraven.

Rolnická schůze. Katolický lidový spolek pro Častolovice a okolí pořádá v neděli dne 15. ledna 1905 o 2. hod. odpol. v hostinci „u Včeláků“ v Řibinách rolnickou schůzi, při níž promluví o otázkách rolnických p. Frant. Šafránek, rolník a redaktor „Selského Listu“ z Dolního Města a p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy. Týž spolek pořádá téhož dne 15. ledna 1905 o půl osmé hodině večer v hostinci p. J. Vilimka v Olešnici spolkovou schůzi, při níž bude mluvit p. Václav Myslivec o předmětu: Jsou-li katolické spolky za naší doby zbytečné. Po přednášce zábavný program.

Průmyslové muzeum podkrkonošské v Hořicích z podnětu místního spolku muzejního, farnícko-životnostenské besedy, za účinné pomoci odborné školy sochařské a kamenické, obce, okresu, ústavů peněžních: spojitelný, záložný, akc. pivovaru, vešlo v tyto dny v život. Jako funkcionáři zvoleni: ředitelem, správce odb. školy prof. V. Weinzel, náměstkem téhož záměstkář Ant. Korál, jednatelem odb. učitel A. Rudl, pokladníkem hodinář Fr. Jiříšek, knihovníkem odb. učitel Fr. Vondráček, kustodý sbírek učitel Jan Kyselo a natěrač Jos. Šípal. Muzeum vyrostl jako důsledek snažení města na jeho daného zřídilou, rázovitou a uměleckým vkusem vypravenou „výstavou českého severovýchodu“ v Hořicích r. 1903 pořádanou, vytknulo si za úkol nejen pracovat, ku podpoře životnostanského, farnícko-životnostanského stavu vůbec, šití a třbití vkus ve směru umělecko-průmyslovém, kráčíce stále v před a pokrokem doby, nýbrž také zvláště pracovat ke zvelebení průmyslu, uměleckého průmyslu těch odvětví a toho rázu, jež domovem jsou v našem Podkrkonoší. Vešlý krok ku předu v plnění těchto úkolů učiněn získáním intenzivní soudinnosti po vlastní naší nejlepší pověsti se těšící odb. školy sochařské a kamenické v Hořicích, v jejíž budově sbírky muzea zatím umístěny býti mají a kde zřízena bude moderně vypravená „čítárna a knihovna“, v níž též bohatý majetek školní v tomto směru všeobecně přístupný se stane. Víťame s povděkem a radostí novou instituci doufajíc, že smotutnic časem bude služeb platných prokazovat nejen Hořicům, nýbrž i celému „Podkrkonoší“.

Z Dašic u Pardubic. V Dašicích u silnice, vedoucí přes Roveň k Vys. Mýtu, stojí přes 400 roků stará, prostorná dřevěná kaplička, u níž bydlel prý až do konce 18. století poustevník. V této kapličce visel až do let šedesátých předešlého století též starobylý slíčný obraz Matky Bolesné, malovaný neznámým umělcem s tímto textem: „Matko, nejen smrt štíastnou tiem vypros, jenž v Tebe doufají každý den ale i nám všem hříšníkům, toho swieta milovníkům.“ K obrazu tomu poji se vypravování o záracích, jež Bůh na přimlůvu Matky Boží učinil a tak oběany dašické — ctitelé Marianské — od mnohých pohrom zachránil. Dosud v ústech lidu koluje pověst o záracu, který se stal ve 30leté válce; tu prý švédové táhli na Dašice po třikráte, chtěje je vyplnit

a spálit, ale pokaždé prý povstala pojednou tak velká mlha, že zbloudili a do Dašic nepšli. Tento tedy záračný obraz dal v letech šedesátých minulého století zesený nyní dašický starosta Holý z kaple odnésti a na místo jeho do kaple dal bescenný obraz malovaný nějakým samoukem. Původní obraz dal starosta — nejspíš obáváje se prozrazení — pověsiti na sypku a tam našel se až do svátků vánočních, kdy měl býti odvezen v bedně drabou do muzea jakéhosi doktora, jenž má své vlastní muzeum starožitností v Praze. Náhodon se o tom dověděla sl. m. rada dašická, která obraz onen zabavila a po dohodě s pl. Annou Kňavovou z Karlína, dědičkou to zmíněného starosty, jej pro město naše spět získala. Tak zachován pro město naše památný a záračný obraz, který bude zase do starobylé kapličky na své dřívější místo pověšen, aby i na dále byl palladiem Dašic.

Z Her. Jelení. Ples zdejší katol.-sociální Jednoty koná se 22. ledna v hostinci p. A. Michalický. Hudba domácí. Jen zvaní.

Z Poděbrad. (Svěcení nové školní budovy.) Dne 8. ledna 1905 ráno zavítal nejdůstojnější p. biskup Dt. Josef Doubrava a ceremonášem dp. H. Doskočillem do komorního města Poděbrad, aby posvětil novou školní budovu chlapeckých obecných a městanských škol, velkým nákladem obecním zbudovanou. Přivítán na nádraží zástupci zeměpanekých a samosprávných úřadů odebral se velepastýř na proboštství; odtud kolem hodiny desáté v průvodu vdp. vikáře Pažouta, místního duchovenstva a boboslovců za hlaholu zvonů kráčel do proboštského chrámu Páně. Za mohutného zpěvu „Ecce sacerdos magnus“ přistoupil nejdp. biskup k oltáři, aby po vzývání Ducha svatého vedl průvod k nové postavené školní budově. Průvod byl imponantní. Celé město odšlo se slavnostním rouchem. Po cestě, k tomu cíli městskou radou upravené, za znění zvonů a velebných zpěvů postupoval celý průvod takto: V předu kráčela školní mládež chlapeckých i dívčích škol poděbradských, za nimi spolky se svými prapory, pak celý zpěvácký spolek mužský i ženský obce poděbradské. Za řadou duchovních kráčel J. Milost v pontifikálních uděluje hustým zástup obyvatelstva, které tvořilo špalír po obou stranách chodníků, vrchnopastýřské požehnání. Za J. B. M. kráčel kníže pán Filip Hohenlohe ze Sillinksfürstu, p. c. k. okresní hejtman Josef Smitka s veškerým úřednictvem, starosta obce poděbradské p. Josef Peták s městskou radou, záměcké úřednictvo v čele s ředitelem p. Alfredem Salichem, mnoho hodnostářů z Nymburka, Pečok, Libice a nesčíslné zástupy obyvatelstva všech tříd. Ve vzorném pořádku udržovaném obotně členy místního spolku hasičského postupoval průvod náměstím k nové školní budově. Před branami velkolepé budovy uvítaly Jeho Milost žachy a podaly mu nádhernou kytici. Pan biskup mile poděkoval a vykropiv budovu zvonů, ubíral se do prvního poschodí do velikého sálu „kreslirny“, aby svěcení dokončil. Kreslirna k tomu účelu vyzdobena zelenými květinami a poprsím Jeho Veličenstva činila nádherný dojem. Za velebného ticha vykonal nejdp. biskup svěcení uvnitř budovy; závěsi v křídla na stěnu promluvil v pravdě slova pastýřská, obdivu hodná; opět a opět ukazoval k Ukřižovanému, k tomu nejlepšimu vychovateli jak mládeže, tak dospělých, vroucně vybižel k následování toho vzoru nejdokonalejšího; citáty učenců, vědatorů a diplomatů dokázal, že mravnost bez náboženství tak by prospívala, jako květinka zasažená v půdu bez kořínků. S přáním mnoha zdaru škole končil J. M., při čemž neopomenul upozornit na přiznávce školství J. Vel. císaře a krále. Po té vystoupil pan c. k. školní inspektor Karel Košíšek, který přál ze srdce, aby z nové budovy školní vyrostli mužové řádní, horliví vlastenci, zbožní Čechové. Za provolání „slávy“ zapěna hymna rakouská. Pan starosta obce poděkoval nejdp. biskupovi a všem, kdo si o novou školní budovu zásluh získali a přání „Kde domov můj“ tklivě slavnost ukončena. Po té odebral se nejdp. biskup v průvodu, cestou vše pozdravován, do proboštského chrámu Páně, kde praesente episcopo vdp. probošt Josef Závodní sloužil tichou mši svatou. Po mši sv. udělil J. Milost v pontifikálních požehnání. Nejdp. biskup doprovázen ceremonášem dp. Hugonem Doskočillem odejel o 6. hodině na večer z Poděbrad jsa vyprovázen zástupci města i úřednictvem, kteří vřelými slovy tlumočili díky obyvatelstva J. Milosti za ochotu, obětavost a vyznamenání, kterého se Poděbradům návštěvou tak vzácnou dostalo. Ad multos annos.

Ze Žitavie. K neutránnému posouzení duchovního života katolické v Žitavě a těch „matričních“ podáváme zjevy tyto: V minulém roce zemřelo ve farnosti Žitavské 69 osob dospělých. Z těch bylo zaopatřeno av. svátostmi 51. Nezaopatřených tedy 18, z nichž zemřeli 3 náhle, ke 4 volán kněz již pozdě, jeden v nepřítomnosti se utopil, 10 zemřelo bez sv. svátostí nedbalostí buď domácích neb svou vlastní. — Nemanzelských dětí narodilo se v celé farnosti 14, legitimovaných bylo 12. — Jednota klanění se Nejv. Svátosti Oltářní měla členů a dobrodinců 59. — Spolek sv. Bonifáce 87. — Časopis „Marie“ a „Křesť“ odebíráno 81, pro letošní rok přihlášeno však přes 100; rovněž členstva spolku sv. Bonifáce a čtenářů „Sv. Vojtěcha“ přibývá po náležitém poučení v kostele ve směru obojím. Ze taky u nás socialisté rádi by vedli „hlavní“ slovo, to už „moda“ nese sebou. Za bengálu „Žitě“ a „Červánků“ troufá se rozumem s „pohanaké vzdělaností“, apírá se jeoucnost Boží dle téhož jejich „evangelia.“ A víte, co o takových „pánech“ „od stavu“ říká vášní lid? — — — Když dle vašeho rozumu Boha není, proč pak taky na sebe potahujete tu pravdu, že jste k obrazu Božímu stvořeni? Jak pak se máte podobati něčemu, co — dle Vás — vůbec není? Či myslí ten společník Váš — israelita, že k vůli němu Pán Bůh nějaký — extra zásrak udělá, aby uvěřil, že Pán Bůh je? Váš mu žádný z Vás neuteče, ať v Něho věří, nebo Ho popírá. Posměch si tedy díniti z bytosti Nejvyšší, rouhati se všemu způsobem nejspostším, dotýkati se učení o Neposkvrněném Početí Rodičky Boží — to

prý jest dle „Červánků“ — těm jistým „pánům“ od stavu — věci dovolenou, čestnou, avšak když se lid veřejně upozorní, jací to „chlapci“ v Žitavě „ovětu“ Červánkovou šfí, — pak jsou páni redaktori, i ten v Žitavě „od stavu“, i ten v Brně ihned „vzhůru“, že prý to není hezké tropiti si z nich smích. Oni že jsou taky předce k obrazu Božímu stvořeni, — ač po zvřecku umýšlejí, mluví i píšu a tak — pod obraz Boží — se zabazují, k nerozumné tváři (vždyt člověk „dle nich“ je potomstvo opičí!!) se přichylují. Za svitů „Žitě“ a blýskavých „Červánků“ zkoušejí totiž ti „učení“ páni, zdaž to taky půjde v Žitavě nyní bez Pána Boha, když jsou všude v okolí v zemi již trubky. Trešně však odpovídá se sousedství známý dobrý a poctivý muž „Salomonn“. „Já řku, lidičky, když nám nepomohou ty meliorační trubky, co nám položili v půdu páni inženýři, — pak nám jisto jistě pomůže — to jistě potrubí, které zakládá „feldmaršál“ Tonda ze Žitavie! Sláva věhlasnému Tondovi! Sláva mu!... Neutechajíc potlesk obecenstva moudrému, Salomonnovi budiž — odměnou!

Různé zprávy.

(14) **Spolek emeritů ve Vídni.** Asi před sedmi lety založen byl spolek kněží emeritů se sídlem ve Vídni. Spolek ten má své členy ve všech diecésích říše a poněvadž čítá daleko přes 1000 členů, je zastoupen dle zákona o spolcích pomocných z 6. července 1892 nikoli valnou hromadou, nýbrž delegáty. I naše české diecése čítají na 2 sté členů a tu nelze se diviti, že se ozvaly hlasy, proč nositi peníze do Vídně, když máme svůj český spolek sv. Josefa, v němž lze rovněž nabýti jisté renty k svému výslužnému; je na tom něco pravdy, ale hlasy ty měly se ozvati před sedmi lety a ne teprv dnes, kdy tolik kněží k vídeňskému spolku se přihlásilo. Dnes nezbyvá nic jiného, než zájmy slovanského kněžstva, ukázala-li by se toho potřeba, hájiti. Ostatně je-li něco čistě mezinárodního, pak je to humanita a kněz není dokonce povolán, aby v době takové přistoupil k národnosti, jaká je dnešní, přiléval oleje do ohně a vnášel do stavovské své organizace otázky, jež tam nepatří. Ovšem jsme my slovanští delegáti v menšině, ale je zcela přirozeno, že výbor správní a dozorčí musí sídliti v místě spolku a že členové těchto výborů musí zastoupeni býti též v delegaci, kde se o osudech spolku rozhoduje. — Též se ozvaly hlasy proti zvýšení premii a myslím, že se ozvaly všim právem. Hned v první schůzi vystoupili jsme někteří proti tomu, avšak musili jsme uznati důvody pro toto opatření; poněvadž se totiž ví, že spolek pevně stojí, odpadly na mnoze mimořádné podpory, jež se z počátku téměř hrnuly a jevila se nutnost, buď premie o něco zvýšiti, aneb přistoupiti k snížení výslužného, čímž by byli poškozeni nejpotřebnější z potřebných, totiž pensisté. Aby něco podobného v budoucnosti se neopakovalo, bylo třeba, jednu pro vždy postaviti spolek na pevný podklad technicko-finanční, aby výslužné nezáviselo od počtu do pense vstupujících, nýbrž aby každý za všech okolností a jistotou věděl, mnoho-li se mu dostati musí a vstoupil-li skutečně do pense, nežil ve strachu, že se mu renta po případě sníží. Spolek emeritů rakouských se sídlem ve Vídni nemá krom placeného jednatele žádného úřednictva, ježto správu vede vrchní ředitel banky „Janus“ zcela bezplatně. V brzkou přistoupí spolek k založení spořitelního a záloženského ústavu pro okamžitá potřeby kněžstva vůbec, jakož i nemocenské pokladny pro své členy a je naděje, že při značném základním jmění rozvine vydatnou činnost, zvláště zůstane-li věren svému úmyslu, aby posloužil kněžstvu kapitálem při úrokové míře co nejnižší a aby výtežku použito bylo k snížení premii. Témito řádky nechceme dokonce umlčovati spolek sv.-Josefský v Praze, chceme jen mladší kolegy upozorniti, že kněz nepotřebuje dnes sedati na lep agentům společnosti vydělkářských, nýbrž že se může s důvěrou obrátiti na ústav kněžské. Spolek sv. Josefa má ovšem premie nižší, ježto nevyplácí celou kongruu po desíti letech, jako spolek emeritů, nýbrž po 20 letech, jakož i stoupající renta je příznivější. To je zcela přirozeno, neboť každý dělá, co dle svých poměrů může. Někdy v únoru bude schůze delegátů a do té doby mohou členové eventuelní přání svá vysloviti.

Akademické vzdělání učitelstva? V organizaci učitelské volalo se i volá o akademické vzdělání. Nevím, jak si to ti páni představují. Snad chtějí, aby nastávající učitel odbyl školu střední a pak universitu (filosofickou fakultu), techniku nebo akademii malířskou. Doposud na učitelství se hrne mnoho mladíků z rodin chudých nebo nemajetných — aspoň nevím, že by některý učitel byl synem továrníka, velkoobchodníka, velkostatkáře atd. — a to z té příčiny, že při učitelství najdou nejdříve zaopatření. Když se však tužby organizace splnily, prodloužila by se doba studijní o 4 léta nebo i více, a nemohli by se majetkem málo obdařeni učitelství věnovati. Nemluví ani o tom, že by si ani bohaté naše království nemohlo zaplatiti učitelstvo s akademickým vzděláním. Pochybují také, že by učitel se vzděláním akademickým — absolvovaný tedy filosof, jako učitel střední školy — od-

hodlal se jít a působiti na malé vesnici, anebo že by tam byl spokojen. Učitelé stále by se měnili, každý by chtěl být aspoň v místě okresního hejtmanství, když už ne na škole střední, kde je práce lehčí, snadnější, učební materiál vybranější, kde žáky neschopné možno vyloučiti, kde inspekční orgány nehledí na to, aby byl celkový prospěch dobrý. Nejlepší by bylo, kdyby místo nynějších pedagogů zařizeny byly jednorodinné kursy, do nichž by vstupovali abiturienti středních škol. Doba studijní prodloužila by se o rok, v němž by kandidátům poskytla se příležitost osvojit si metodu správnou, a v němž by se hubdš náležitý zřetel věnoval. (Uvěřejňujeme názor p. učitele měšť. školy k volnému posouzení.)

(14) **Prýč od Říma.** Konečně zprotivily se štvance, prýč od Říma — samé německé vlády, což již něco znamená. Právě vydán od ministerstva kultury zákaz, podporovati hnutí protestantské v Rakousku penězi ze státních protestantských kostelních pokladů, jenž měl být vydán ostatně již dávno, poněvadž se tu nejedná o milodary, nýbrž o peníze, nucenou berní sebrány. Jak dlouho vláda pruská tyto podpory trpěla, tak dlouho stávala se vlastně účastnou náboženských štvanců v cíři říši a my nemáme ani nyní bohužel konstatovati, že výše zmíněný zákaz stal se na skutečném rakouském vlády, která za p. Körbra v pravém smyslu slova — spala.

Dr. Körber — přítelom social. demokratů. Social. demokraté na schůzi v Innsbrucku dne 8. t. m. ústy učitele Seitzeho chválili dr. Körbera, že stál vysoko nad Thunem a Badenem vykládaje mnohem volněji zákon o tisku a zákon shromažďovací. Pak se nám katolíkům mohlo dobře vést!

Protestní schůze katolických vídeňských proti tupení všeho katolického a proti neřehlanému zneuctění Nejvyššího svátosti všenněmeckým listem, jenž konfiskován nebyl, konala se dne 10. t. m. ve vídeňské radnici za obrovského účastenství tisíců mužů všech vrstev obyvatelstva. Státní návladař, který propustil rouhačský článek, byl ještě — povýšen. V přijaté resoluci žádá se, aby zamezeno bylo zneužívání svobody tisku k hanobnému tupení dynastie, církve, náboženství. Dobře pravil dr. Lueger: „My katolíci zjednáme si právo jen agitací a budeme hledět, abychom dosáhli míst, jichž nositelé mají se starati o provádění zákonů, a nestřípíme úředníků, kteří by nechtěli s lidem.“ Zde nejlépe viděti, kam bychom došli, kdybychom poslechli rady těch, kteří, chtějíce mít pokoj, volají, abychom ke všemu mlčeli.

Jak hospodaříme! Natřkáme na špatné časy, stěžujeme si, že pod tíží daní veřejných téměř klesáme, ale zapomíná se, že mnohem vyšeavajícími jsou daně, které nám ukládají naše žádosti a různé libůstky, jako na př. kouření. V prvním období roku lonického činil příjem státu za tabák a výrobky z něho 109,394.095 K o 4,000.806 K více než za tutéž dobu r. 1903. Království České ve spotřebě tabáku jest na místě prvním; tu prokouřeno 27,641.515 K, o 784.287 K více než předloni. Doutníků vykouřeno vůbec 595,683.791 kusů a 1,738,005.811 cigaret. Celková spotřeba doutníků vzrostla o 15 mil., cigaret o 112 mil. kusů. Kouření štítí se zvláště v nižších vrstvách a mezi mládeží, kde by se především mělo pamatovati, že hlavní ctností jest tu také šetření nejen jmění, ale i zdraví.

Rolnictvu poskytují se různé snahy, ale to se o dobrodiniť do dosud velmi málo hlásí. Poskytují se jednotlivcům podpory na zřízení plemenných stanic brava vepřového, na zřízení přípustných stanic kančích, na očkování vepřového brava serem proti července, na stavbu vzorných chlévů pro brav vepřový, na chov drůbeže, králíků, koz, ovců a včel, ale rolníci naši jsou snad příliš zámožnými, v hrdoosti své selské odmítajíce nabízenou 50% ní subvenci. Žádosti podávají se českému odboru rady zemědělské v Praze prostřednictvím hospodářského spolku (družstva, besedy atd.) nejdéle do konce měsíce února.

Co stála úprava Port Arthuru. Když Rusové r. 1894 převzali Port Arthur z rukou Japonců, zaplatili za všechno tehdejší příslušenství 212 milionů korun. V prvních letech ruského „nájmů“ vydáno na znovuvystavění rozbořených tvrzí, loděnic, kasáren, arsenálů, opevnění, stavbu železnice atd. 2 miliardy korun. Od r. 1897 bylo každého roku na seřízení a zdokonalení pevnosti vydáváno 150 milionů rublů. Veškerá moderní úprava Port Arthuru, jak byla před válkou, stála 2000 milionů rublů či 6 miliard korun. Opevnění Port Arthuru stálo tedy Rusy o něco více, než svého času po válce r. 1870—1871 zaplatila Francie válečného odškodnění Německu. A ze všeho toho dnes zůstaly pouhé trosky, jež drží Japonci.

Nový pramen příjmů vsajiti může obcím, našemu rolnictvu vůbec, zakládáním rybníků, do nichž nasadí se ryby dosud tak málo chované. Obcí nebo kolem teče potok, který jiného užiti ku nenece, leda že se v něm busy a kachny brouzdají a rozlehlými, smrdutými kalužemi, at už v obci nebo za ní, sloužití má také za nádržku vody v případě ohně. Vybaviti se z takovýchto zastaralých poměrů mnohdy občanům ani nenapadne. A přece vhodným upravením potoka, menšího pramene i smrdutých kaluží, obec často byzdících, možno bez velkých vydání zříditi malé rybníčky, které, obtočené užitečnými stromy a keři a v lůně svém obhajíce nšlechtilé ryby, státi se mohou vydatným pramenem do obecní pokladnice. Také z ohledu zdravotnictví veřejného třeba vyříditi otázku vodní v každé obci, aby nejen bylo dostatek zdravé vody na pití, ale též

na koupání. Zřizeny-li budou nádržky vodní, snadno tím rozluštěna bude otázka lázní letních, v té nejmenší obci, kde se mnohdy občanům letního času těžkou prací smoleným nedostává ani jednou za rok příležitosti, aby si volným pohybem ve vodě tělo své posílili. Jsou i jednotlivci, kteří ve svém hospodářství stírají si rybníčky, nelitující nákladu. Ovšem rybníčky mají být tak upraveny, aby sloužily nejen rybám, ale labodily také oku, jsouce okrášleny živou selení. Že by i lodička poskytla mnohým příjemnou zábavu, netřeba dokládati. Jen třeba hlávu do hrsti, a pak bez mnohého vydání krása i užitek roditi se bude v každé obci.

Na prospěch ptáčků, pomocníků svých v hospodářství, zvláště nyní, kdy led a snh kryje zemi, má se pamatovati v zahrádce sřizením vhodného útulku na sypání potravy. K tomu se hodí bednička, jež se připevní nejlépe na strom, aby pouze jedna strana její, byla volnou; a tu sypou se drobtý bílého pečiva, obrysky z jablek a hrůšek, z kuchyně rozličné odpady jako kousky masa, kosti atd., každý s ptáčků vybere si to, co se mu hodí. Milou zábavu můžeme si tu připraviti, zatkeme-li na strom nebo i na okno tyčku na metr dlouhou, na horním konci s tenkým provázekem, na nějž se zavěsí kúška s masem, nebo ořech vlašský, jemně asi třetina od špičky odlonsknuta, s poněkud odhaleným jádrem. Sýkorka brzy najde maslo, a kýváním na provázku každého pobaví. — V zimě jest též vhodná chvíle na děláni ptáčích budek. Ptáčků rok od roku ubývá, nutno je tedy chrániti poskytováním jim útulku. V každé domácnosti jest nějaké prkénko, z něhož chlapi velmi rádi upraví ptákům přiměřené budky. Na každém stromě má býti jedna budka. Nepatrou námahu útulní opeření nám několikrátě splatí.

Ze zemského fondu sirotčích v království Českém, spravovaného zem. výborem, do 16. list. min. roku sřizeno při různých ústavech pro výchovu a ošetřování chudé, osiřelé a opuštěné mládeže 817 stipendií s celkovou podporou 237,392 K, z nichž obsazeno pouze 618 míst s roční podporou 178,815.70 K. Na výchovu téže mládeže v rodinách (u pěstounů) bylo povoleno v 94 okresích 790 dětem úhrnem 88,209 K a mimo to povoleno ještě podporování 972 dítek za náhradu 108,478 K. Celkem činí povolené roční podpory zem. sirotčích fondu 434,077 K. Dosud však mnoho okresů — mezi nimi nejvíce okresů českých — neprovedlo jednání o povolení podpory na výchovu sirotek a opuštěných dítek v rodinách nebo u pěstounů, čímž blahodárné působení fondu na mnohých místech ve vlasti naší na škodu ubohé mládeže zaraženo. Ta naše trestuhodná pohodlnost! Natřkáme, že my Čechové jsme vláde odtrkovaní, ale když se nám k němu dobru něco nabízí, ani si toho nepovšimneme. Zem. fond sirotek může v ústavech, v rodinách a u pěstounů podporovati řádné vychovávání asi 3,000 chudých sirotek a opuštěných dítek ročním nákladem asi 600,000 K. Nákladem fondu tohoto bude také postaráno o opatření dětí nevyléčitelně chorých, buď v ústavech již stávajících nebo v chorobnici, kteráž bude nákladem zemského fondu postaven.

Pro domácnost. Seka ný zajíc. Usekají neb umelou se ze zajíce kýtky, váží-li 1/2 kg, přidá se k nim též 1/2 kg vepřového masa, 3 rozstřávané, vínem neb smetanou navlažené žemličky, 1 celé vejce a 2 slonky, malý kousek nstrouhané cibule, kousek sekané citronové kůry, dle chuti soli a lžička mfebaného koření. (Utluč se totiž dohromady pepř, nové koření, zázvor, dimian, bobkový list, malinko květu; toto míchané koření nazývá se také kořením paštikovým a má býti v každé kuchyni po ruce, neb se hodí i k jiné sekané pečení). Přidá se též asi 6 dkg na drobnou sekané slaniny. Všechno se dohromady prohněte a utvoří se z toho šiška podobná zaječímú bžetu, pomůže se rozklepaným bílkem, obloží se na nudličky krájenou slaninou. Na pekáč dá se kousek mrkve, petršele a cerele a jedna cibule, vše na kousky nakrájené, na to se vloží mázdy a kosti z těch zaječích kýtek, přidá se několik lžic dobrého vinného octa, asi 5 zrněk pepře, nové koření, zázvor, kousek bobkového listu a snítka dimiánu, na to pak se vloží zajíc a nechá se v troubě zapéci. Pak se přileje na něj kapka hovězí polévky, aby byla šťáva a tou se i men pečením polévá. Když má být dopečen, rozkvedlá se v dobré kyselé smetaně lžička mouky, zajíc se tím poleje a když jest upečen, vyndá se na mísu, omáčka s tou zeleninou se procedí, okusí se, jest-li je příjemná nakyslá a najeje se na rozkrájeného zajíce. (Podobné se může dělat z masa hovězího, když není zajíc). — Šunka „Maršál“. Zbude-li kousek vařené šunky, neb uzeného masa, může se z toho udělat rychlý příkrm. Pro jednu osobu nakrájí se tolik uzeného vařeného masa na tenké ploché plátky, aby tím bylo pokryto dno omeletkového plechu, dá se na plech kousek šádla a nechá se to asi pět minut rychle smažit. Pak se rozkvedlá v lžici smetany jedno vejce, neplná kávová lžička mouky, malinko soli a zapečená šunka se tím saleje; ve třech minutách jest to zapečené a hned se to dá na stůl. Pro více osob musí se to ovšem dělat v troubě na velkém plechu. (Pozn. Čtenářky našeho listu díky vzdávají veleváš. al. pisatelce receptů „Pro domácnost“ a těší se na pokračování. Recepty se velmi zdárně osvědčují. Jedna z veleváš. čtenářek ráda by znala recept na „biskupský chlebiček“ z jistého i z našeho ovoce sušeného a doufá, že neznámá pisatelka něco podobného na tomto místě sdělí.)

Realistická informace. Helvetský „Čas“ píše, že Jan Spáčil-Zeranovský věnoval se žurnalistice v Obnově a na konec v Hlase. — Nezmiňovali bychom se o této perle helvetského zpravodajství, kdyby se byl „Čas“ nedávno až příliš nezajímal o zesnulého. S veřejností my ne-realisté sdělujeme, že Spáčil v redakci Obnovy nikdy nebyl a že na konec byl redaktorem Rati-bora, nikoli Hlase.

Nešťastí málo kdy přichází samo. Tak si právem mohou postesknout rolníci, když čtou úřední

uprávy našich hejtmanství, kde státní svěrolákaři na vyšší rozkazy připravují chovatele dobytka na blížící se nemoc, měknutí a lámavku kostí, která prý se již dostává následkem letního sucha. V některých okresích, jako k. p. Valašsko Meziříčském, dle úřední vyhlášky nemoc ta již vypukla. Je to následek nedostatku kyseliny fosforečné a vápna v letošší píce. Proti tomuto škůdci stává zde jediný záchranný a léčivý prostředek a to je právě, jednoduše pícní vápno, jehož se do šlru přidává špetička. Průstředek ten nemáme daleko, nemusíme proh jako dříve za hranice. Všechné, zaručené čistě zboží vyrábí naše domácí firma Družstvo Hospodář v Miloticích n. Bečvou. M.

V poutech šidlovských ocitla se v Citově pod Řípem rodina chalupníka Frt. Podrábského. Exekuce stihala exekuci. 7. t. m. přišel zase nedočkavý věřitel žid Gross s komisí. Žena jsouc sama doma, zavřela se v chalupě; přes to se komise dostala dovnitř. V rosbouření oboustranném dostalo se ubohé ženě pěstí do tváře, pařba strážmistra poznamenala ji na šivotě a žid Gross sukovitým klackem udeřil několikrátě bezbrannou ženu, že tato krví zbrocena klesla na zemi, majíc lebeční kost proráženou; pak slavná komise zmizela. Zda přece už jednou prohlédne lid náš, a přestane se plaziti k dobrodincům šidlovským!

Zdravé děti. Znamenitý lékař a učenec teprve v nejnovějším čase opět se vyjádřil, že se dětem do 14. roku rozhodně žádná zrnková káva nemá dávat. K výroku tomu připojají mnozí vynikající hygienikové mnohé důtklivé výstrahy s tím doložením, že již přes 10 roků jako náhrada za nervy rozrušující kávu zrnkovou vyrábí se a vlní a chutí zrnkové kavy sladová káva, jejížto účinky na zdraví nelze ani dosti oceniti. Kde nemohou se odhodlati, aby též dospělým v rodině podávala se firmou Kathreiner vyrobená sladová káva bez přídavku kavy zrnkové, tam nechtějí neobtěžují sladovou kávu aspoň dítkám čistou a silnou připravovati. Při tom budiž podotčeno, že dle dlouholeté zkušenosti Kathreinerova sladová káva Kneippova dítkám od nejtělejšího věku, kterým čistě mléko často se zprotiví, velmi prospěšnou jest a že ji pro její lahodnou chuť rády pijí. V době dětského vývinu přemáhá Kathreinerova sladová káva Kneippova též chudokrevnost, bledničku, noční rozčilení, slabost a bládný vzhled velmi účinně ve spojení s velenutným mlékem, jelikož je lehce stravitelná, vyživná a tvoří krev. Účinek tento má pouze pravá Kathreinerova sladová káva Kneippova, která se proslává v původních balíčkách s obrazem faráře Kneippa.

Adresář českého průmyslu a českého obchodu sestavuje právě Obchodnická jednota pro Moravu a Slezsko v Brně. Činí tak proto, poněvadž denně přesvědčuje se, že živnostnictvo české z velké části nemá vědomí o českých podnikcích. Jelikož bohužel ví, že adresář tento zakoupil by si živnostník málokterý, doručovati bude jej každému českému živnostníku úplně zdarma. Adresář obsahovati bude tolik stran, kolik firem českých se přihlásí. Každá firma za pouhých 10 K bude máti právo na plnou stranu velké osmerky. Exemplařů tisknouti se budou 4000. Při počtu přesahujícím 1200 českých podniků vydáno bude výtisků množství vyšší. Aby byl dílem dokonalým a spolehlivým, prosíme o součinnost i veřejnost naši. Kdo nejste majiteli dobře prosperujících a důvěry hodných podniků, sdělte s námi alespoň, jaké české podniky založeny jsou v obcích Vašich, aneb v blízkém jejich okolí. Jedná se o posílení českého průmyslu a českého obchodu, obětujte proto ten drobet času a práce! — V měsíci srpnu 1905 uspořádá Obchodnická jednota velkou výstavu osadnického zboží a výstavu předmětů, jež slouží ku měření, vážení, uchovávání, skoušení, čištění, přípravování atd. tohoto zboží, a to ve všech místnostech „České obchodní akademie“ v Brně, Giskrova třída č. 38. Vystavovati smí jediné firmy české. O přijetí jich rozhoduje zvláštní výstavní výbor. Je to první výstava toho druhu v zemích českých. S interestenty budou podrobné podmínky sděleny na požádání. Za výstavy uspořádané bude manifestační jezd českého obchodnictva z Moravy, ze Slezska a Slovenska uherského.

Sponsta granátů 4000 vychlena na Port Arthur v den dobytí 205metrového pahorku. Jaké zpuštění a rozehvění způsobeno tím v pevnosti, netřeba dokládati.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. ledna 1905. 1 hl pšenice K 17.30—00.00, žito K 00.00—00.00, ječmene K 11.30—12.10, oves K 7.60—7.70, prosa K 00.00—00.00, vike K 00.00—00.00, hrachu (modrý) K 00.00—00.00, čočka K 00.00—00.00, jablek K 25.00—00.00, krup K 30.00—40.00, bramborů K 6.40—7.00, jetelového semene červeného K 128.00—130.00, jetelového semene bílého K 000.00—000.00, ráž K 00.00—00.00, máku K 00.00—00.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 12.80—00.00, 100 kg pšen. otrub K 12.40—00.00, 1 kg másla K 2.40—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.68—0.00, 1 kg vavrohu K 0.28—0.30, 1 vejce K 0.06—0.07, 1 kopa selí 0.00—0.00, 1 kopa petršele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.40—2.00, 1 hl cibule K 12.00—16.00, 1 kopa drob. zeleniny K 0.50—1.00, 1 pytel mrkve K 2.00—2.40, 1 kopa cerele 0.00—0.00, 1 kopa petršele 2.00—2.00, 1 hl jablek 6.00—8.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 7. měs. ledna 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 33, žito 39, ječmene 105,žovsa 29, prosa —, vike 1, hrachu —, čočka —, máku —, jablek —, krup —, jetelového semínka 203, lněného semene 1. 2) Zeleniny: selí — kop, petršele 53 kop, kapusty 14 kop, cibule 15 hl, drobné zeleniny 46 kop, mrkve 7 pytlů, cerele — kop, brambor

24 hl. 3) Ovoce: jablko 6 hl, hrášek — hl,
4) Druháho dobytka: vepř 23 kusů, podsvinčat 100
kusů, šunka 6 kusů.

(Zasláno.)

Cténé firmě

J. Pilnáček,

c. a k. dvorní továrna na mýdla, svíčky,
voňavky a sodu

v Hradci Králové.

Pe několikátém použití Vašeho mně zaslánoho
pracního prostředku pod názvem „Salimik-terpentini-
nové mýdlo v prášku“ jsem se přesvědčila, že jest
tento Váš výrobek jeden z těch nejlepších, které
jsem kdy při čistění prádla byla upotřebila, neb při
použití Vašeho „salimik-terpentinového mýdla
v prášku“ jest praní a čistění prádla velice
usnadněno a urychleno, beze všeho namáhání
a vedle toho jsem akorem každé mýdlo i sodu ne-
potřebovala, jen tuze špinavé prádlo je třeba dodá-
tečně ještě namydliť.

Podotýkám ještě, že jsem s výsledky Vašeho „Salimik-
terpentinového mýdla v prášku“ velice
spokojena, neb používáním tohoto pracního prostředku
se sněhobílého prádla s příjemnou svěží vůní beze
všeho bílení na bělidle docílí, tedy nejen čas, ale
i prádlo a peníze se ušetří; prášek pak ani prádlo
ani rukám neškodí.

Tento nepřekonatelný prací Váš výrobek od-
poručuji všem známým rodinám a vřele se velice za-
mlouvám. Jakmile mně zásoba vyjde, objednáám hned zas
novou zásilku.

Znamenám s veškerou úctou

Anežka Flšerová,

choť vrchního celního kontrolora.

Praha-Smíchov, Jeronýmova ulice číslo 11,
5. prosince 1904.

Osvědčení.

Podepsaní mají za svou povinnost veřejně díky
vzdát panu

Bedřichu Čápkovi,

varhanáři v Políčko,

za solidní a pečlivé postavení nových varhan ve chrámu
Páně v Subřově, jež slavný mistr p. Jos. Nešvera, ka-
pelník metropolitního chrámu Páně v Olomouci a kníže-
cí arcib. revisor varhan prohlédl, řádně přezkoušel a tento
úsudok o nich podal:

Nástroj ten jest solidně a pečlivě sestaven a po-
staven. Měch dodává celému nástroji dostatek stejnoměr-
ného větru. Intonace jednotlivých rejstříků je při čistém
ladění přídatná. Pleno sni mohutné. Mechanická část
pracuje přesně a tiše. Materiál jest veskrz pravý a ze-
vnějšek vkusně proveden.

Souhrnem řečeno, lze varhany výše jmenovaného
chrámu Páně účeli vytknutému úplně odevzdati.

Cena vzhledem k jakosti varhan není vysoká a
proto doporučuji podepsaní p. Bed. Čápkovi stavitele varhan
v Políčko vřele a s dobrým svědomím všem, kdož nových
varhan potřebují.

Na Subřově, dne 22. listopadu 1904.

Frant. Popelka,

starosta a předseda konkurs. výboru.

Ed. Boška,

feditel kůru.

Jan Matonoha,

farář.

Fr. Müller,

kostelní hospodář.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

**umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —**

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrasy a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

maškarní

a divadelní

obleky

všech druhů.

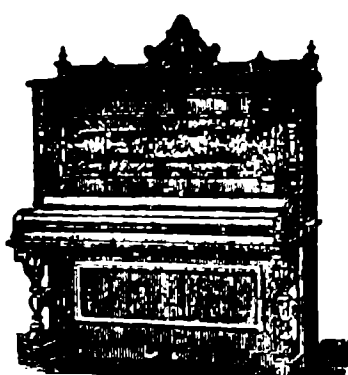
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

**PIANA
PIANINA
a HARMONIA**

nejnovějších
soustav — levné.

těž na splátky a výměnu nabízí továrna

**AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**

**Sklad Hláščino nářezí proti lab-
skému moatu.**

Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Poctivá uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Závod umělecký a papírnický

Jos. Kieslicha v Hradci Král.

doporučuje obrazy Madonny a Krista,
obrazy a zrcadla všech možných
druhů, kříže, sochy, požehnání,
stojánky na fotografie a nej-
různější

umělecké předměty.

Výroba moderních
rámů
ve vlastní
dílně. —

Nádherné dárky!

Veškeré

druhy papíru

a psací potřeby,

skvostné kassety,

alba, památníky,

modlitební a obrázkové

knížky, obchodní knihy,

hry, kalendáře, poštov. krabice

atd. atd.

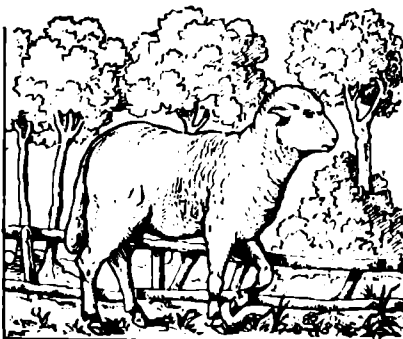
Obrovský výběr dopisnic.

Vždy solid. obsluha, levné ceny, velký výběr.

Pilnáčkovo

mýdlo s ovečkou

Vyrábí stará česká
továrna na mýdla a svíčky

J. Pilnáček
v Hradci
Králové.

jest pravé, nepadělané jádrové mýdlo nejlepší
jakosti, velice vydatné a při tom

= ryze český výrobek! =

Podporujte proto náš český průmysl a kupujte vždy
a vřele výhradně jen

„Pilnáčkovo mýdlo s ovečkou“!

Učedníka

na brašnářství a sedlářství

— přijme —

František Růžička

v Hradci Králové. (proti Grand-Hotelu).

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Koberce

chrámové

Koberce

salonní

Koberce

běžné

Předložky

k lůžkům

Záclony

a soupravy

kupujte přímo z továrny

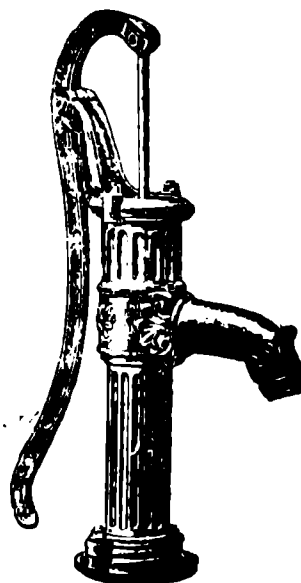
Václ. Marvana,

Hlinsko v Čechách.

Cenník zdarma, franko.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci hledají: Mladší knihař ze Sedlic,
sazeč, kamenotiskař, obuvník z Kard. Řečice, učeň
na řezbářství z Dobřenic, truhlářský pomocník
z Nových Dvůrů u Sedlic, mladý ženatý muž by
přijal místo sluhy neb podobné. Učeň z Rychnova
žádá za místo holičské. — Přiblížky přijímá
„Všechdohodové sdružení křesťan. děl-
nictva“ v Hradci Králové.

Studniční

pumpy

universální, které neza-
mrzájí a nerezaví, v nej-
lepší provedení,

ssací čerpadla,

křídlovky, řetězovky,

stříkačky

sahradní a močůvkové,

vodovody,

samočinná napajedla

pro dobytek,

větrné motory

vyrábí a má na skladě

V. Strnad, strojírna v Libici n. C.

Žádejte cenník!

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů.

Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.

Nákresy, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

K sezóně

plesových toalet

— odporoučuje —

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf v Hradci Králové,

svůj jedině zařízený atelier pro fotografování při

světle umělém.

Při úplně stejných cenách lze za každé hodiny večerní poříditi strojem svým snímek od denního světla k nerozeznání.

Převlékání v případech tom odpadá, jelikož snímky lze provést hned v úboru plesovém.

Svatební skupiny.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Blíží sdělí Josef Andrejs, domovník v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

**knihy
hudebniny
a časopisy**

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. —

Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukázkou zdarma.

Denní prodej novin.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, ohlavy a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným! Zásilkou na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Továrna
na spracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dřívě závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Byt o jednom pokoji
a kuchyni =

levné k pronajmutí v domě čp. 392.

P. T. obecnostvu

Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si tímto ct. obecnostvu doporučiti svůj 25 let v Hradci Králové trvající závod pro výrobu

kočárů a sání

vůbec všech druhů povozů do oboru kočárnického spadajících.

Rozšířil jsem postavením nové

moderní dílny

závod svůj na takový stupeň, že mohu ct. obecnostvu obsloužiti výrobky v provedení nejdokonalejším, všem moderním požadavkům vyhovujícím, při cenách nejmírnějších.

Veškeré opravy vyřídí se v čase nejkratším co nejsvědomitěji.

Bačte prohlédnouti můj sklad v Pospíšilově třídě, číslo 225.

V úctě dokonalé

Čeněk Buben,
kočárník.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Psačí stroj.

Literární list.

II.

(Václava Vladivoje Tomka: Paměti s mého života.)

Díl I.

Kniha, jejíž titul v záhlaví tohoto článku stojí, znamená v našich poměrech literární událost prvního řádu a při tom má pro východní Čechy vůbec a pro král. věnné město Hradec Králové zvláštní zajímavost.

Nestor naší vědecké a literární společnosti jako kmet sedmaosmdesátiletý vydává v ní vzpomínky svého života. Memoirová literatura jest u nás vlastně novinkou, neboť v ohledu tom se dosud nepoměrně málo dostalo do rukou českého čtoucího obecnstva, aby se o bývalých starých časech a nejasných událostech z vypravování jejich současných poučiti mohlo. Jest to v našich poměrech smutný zjev, že vzpomínková literatura u nás teprve až dnes do módy přichází, když v obyčejí našich buditelů bývalo psáti si denníky —

Palacký psával každodenníček, který teprve nyní se tiskne; Jungmann činil si různé zápisky a osobní poznámky, které v letech sedmdesátých byly vydány; paměti Kollárovy z jeho dětských a mladých let ovšem že již v letech šedesátých vyšly, ale ani dnes ještě ku podivu jejich znatelů nedocházejí žádoucí zasloužené pozornosti; Klicpera své podrobné paměti, když se s akademickým gymnasiem r. 1853 octl ve vyšetřování, spálil; Havlíček zanechal fragmentární své paměti, jež v letech sedmdesátých „Osvěta“ otiskla atd.; tak že se může souditi, že ve kruzích našich předbřeznových vlastenců bylo všeobecně rozšířeným zvykem, veškeré osobní a veřejné důležitosti zaznamenávat. Když pak tak maličko z toho doposud na veřejnost přišlo, skoro se obáváme, že většina rozmanitých pamětí a vzácných denníků z nerozumu a nedbalosti byla ztracena a zničena.

Jest to docela možné, neboť sami známe případy že písemní pozůstalosti mnohých závažných osobností u nás svěřeny byly ku prohlédnutí a urovnání všelijakým literárním ochotníkům, kteří o práci velice mnoho rádi mluví, ale skutečně nedělají nic, tak že svěřené jim cizí věci nikdy v pořádek neuvedli, ale obyčejně zavinili, že byly na konec pohozeny a zmařeny.

Zejmena pak sluší poznamenati, že s písemnými pozůstalostmi a korespondencemi kněží jedná se přímo barbarsky, tak že po více než-li tisíce nanejvýš závažných českých kněžích zachovalo se chudíčko něco sotva v deseti procentech. Následkem toho celá řada vynikajících mužů ze stavu duchovního osobní svou důležitost z veřejné paměti zbytečně vymizela!

Snad by se ve směru tom dalo ještě nyní leccos napravit, proto důtklivě na záležitost tuto upozorňujeme, aby písemní pozůstalosti a korespondence, alespoň v zachovaných jejich troskách, byly před další zkázu chráněny a sice odevzdáním jich do vhodných k tomu ústavů, především do knihovny Musea království Českého v Praze. Svěřování věcí takových soukromníkům ani k nahlédnutí odporučovati nelze! Veřejný ústav, jako jest české Museum, především odevzdanou mu k uchování pozůstalost přenáš z inventury a veškeré, živé osob týkající se choullostivé dokumenty na příslušnou a potřebnou dobu dvojím razítkem zapečetí a nepřístupnými učiní. Proto může každý klidně číkolivěk písemní pozůstalost s případnými osobními výhradami ústavu tomu svěřiti bezpečněji, než-li když je odevzdá soukromníku. Kam to poslední u nás dovedlo, toho smutná zkušenost začíná býti patrnou!

Vzácný náš historik Tomek ovšem že si své osobní vzpomínky a písemní památky urovnal sám. Zabavoval se s tím již přes třicet let a nyní bohatě své paměti veřejnosti podává. Kniha ta vzbudila takový všeobecný zájem, že vydavatel její, „Maticе Česká“ v Praze, snad doposud nadožila se podobné hojné poptávky na žádný jiný od ní vydaný spis. Proto není nemožností, že Tomkovy Paměti budou co nejdříve rozebrány.

Tomek začíná své Paměti rokem 1818, ale uvádí, že vlastní jeho paměti začínají rokem 1821. Jevištěm jejich jest Hradec Králové, kde se v domě č. 184, na jehož místě bylo napotom postaveno staré Borromaeum, dne 31. května 1818 narodil. Neprvnější svou pozornost věnuje ovšem že svým rodičům a potom v pestré drobnomalbě líčí osoby a poměry hradecké v letech dvacátých a třicátých minulého století. Zvláště obšírně vypravuje při tom o rodině za tehdejší doby „nejbohatšího kupce

a nejváženějšího měšťana“ v Hradci Králové pana Josefa Jana Kučery, jenž tehdy patřival dům „u černého orla“ na Velkém náměstí, kde býval Tomek za svých dětských a studentských let jako doma.

Ve vylíčení tehdejších hradeckých škol, elementárky a gymnasia, podává vzácný autor kus kulturní historie svého rodiště.

Něco z toho zde přetiskovati pokládáme za zbytečnost, neboť pokládáme za věc samu sebou se rozumějící, že v Hradci a ve východních Čechách jak v rukou soukromníků, tak ve všech veřejných knihovnách bude se v nejkratší době nacházeti tolik výtisků Tomkových Pamětí, že budou moci v originále kolovati mezi čtenářstvem, jež se bude chtít s nimi seznámiti.

Po vypsaní svých vzpomínek dětských a gymnasijských líčí Tomek své studia filosofická a právnická v Praze a napotom podrobně rozvinuje v Pamětech svých obraz dalšího svého života, osudů a působení až do r. 1860.

Vlastenecká idyla prvních let čtyřicátých, ruchu a hluku plná léta 1848 a 1849 a napotom „mrtvé“ desetiletí absolutismu Bachova vylíčený jsou Tomkem v podrobném a přesném přehledu tak, že Paměti jeho ve mnohém stávají se korektivem dnešních našich dosavadních názorů na ony časy, jež fantasmie také rozmanitě přebarvila, že na mnohých stranách Tomkova sdělení a jeho výklady, jež činěny jsou na základě osobních zkušeností, překvapují.

Poněvadž Tomek vypravuje své paměti, své zkušenosti, své názory, dalo se předce očekávat, že každý jeho čtenář bude od něho poučení a vysvětlení očekávati o věcech, jichž spolu nezažil, jako měl příležitost Tomek.

Ale na místě toho ku překvapení všech soudných mužů vyskytly se v naší veřejnosti hlasy čtenářů Pamětí Tomkových, kteří jej, pamětníka, chtějí pončovati, jak a co prý kdy bylo. A dokonce nepřejí mu ani té míry volnosti, aby vypravoval tak, jak mu vlastní mínění a názor vyprávěti káže, vnucující mu o tom a onom případu smýšlení své vlastní, což ovšem že působí jenom komicky.

To předce jest jasné jako „dvakrát dvě jsou čtyři“, že Paměti Tomkovy musí se krýti s jednáním a působením jeho a nikdo nemůže předce očekávati, že bude vyprávěti něco docela jiného, než-li co před padesáti lety prožil, a že bude na místě svých pamětí se vzduchu psáti to, co si ten nebo onen mladý pán v posledních letech o době té smýšlil.

Zejmena Tomkův názor na kutnohorské působení Havlíčkovo překvapil některé jeho nynější čtitele. V ohledu tom musí se předce pochopitelně Tomkovi ponechati úplná volnost slova. Havlíček byl s Tomkem nejdůvěrnějším přítelem, intimním kamarádem a proto za své mínění o něm jest především zodpovědným sám sobě a svému svědomí. Když o něm napsal a vzpomněl všeho, co je spolu ve přátelský svazek poutalo, nebylo by bývalo právě vůči čtenářstvu správným, kdyby byl býval zamlčel a nepověděl to, co je později rozdělilo. V tom právě spočívá jedna z nejsilnějších stránek Tomkových Pamětí, že jest v nich upřímným a pravdomluvným, že v nich nelže a že v nich nelíží něco, co ve skutečnosti jinak posuzoval.

Ve příčině Havlíčka má Tomek na své straně druhého jeho nejdůvěrnějšího přítele a sice Dra Viléma Gablera, který také vícekrát veřejně opravoval názory o Havlíčkovi v letech osmdesátých pronášené. Proto třebas že jsme byli také tím a oním ve sděleních Tomkových překvapeni, máme za věc urbanity a taktu jeho mínění ponechati bez poznámky a to proto, poněvadž Paměti Tomkovy jsme vlastně jenom a hlavně proto čtli a prostudovali, abychom se z nich dověděli, jak právě Tomek na to a ono, co se stalo, vzpomíná. V tom předce spočívá jejich jádro, účel a zajímavost jejich publikace.

Nejpodstatnější a nejdůležitější partii z Tomkových Pamětí jsou jeho vzpomínky a doposud šíře neznámé události z let padesátých. Když se sezná to, jak on klidně a věcně na prospěch a zdar českých poměrů působil, jak on je hájil, jak nepřátelství vůči nim tepal, jak zejména tehdejší pražskou policii cejchoval, s tím, jak se chovala radikální klika, jejíž vůdce Karel Sabina napotom konečně byl v pravé své podstatě objeven, potom nezbyvá, než-li před působením Tomkovým uctivě klobouk dolů.

Jeho příkladná pracovitost, vzorná vytrvalost a s největším osobním sebezapíráním rukou v ruce jdoucí nezištnost staví Tomka v řadu českých klasických postav v ohledu každém. Tomek jeví se nám ve všech směrech jako celý muž, který ze sebe nikdy nedělal více, než-li skutečně byl; který nikdy se neohlubil vědomostmi, než-li kterých potřeboval

a jež prokázati mohl; který nikdy nedral se do popředí, když tam nebyl zavolán a který vždycky hospodařil jenom ve své vlastní kapse, dle jejíž náplně skromně žil.

Paměti jeho jsou vzácnou knihou, v níž se každý její čtenář dočte pouze nšlechtilých, vážných vznětů, jež byly stálým šťastným kompasem Tomkova poženého věku. Proto spis ten upřímně a rádi vítáme, nejenom jako přehled důležitých událostí českého života, vylíčení rozmanitých veřejných poměrů, ale také jako vzácnou autobiografii silného, důsledného a nanejvýš pracovitého a pravdomluvného muže, který neochvějně jednal a mluvil vždycky tak, jak skutečně také smýšlel. A to bylo a je u nás, bohužel, vzácností —

Na druhý díl Pamětí Tomkových se srdečně těšíme!

„Blaniční rytíři.“

Pokrokářům Česko-Třebovským věnuje —X.

II.

Stahují se černé mraky nad Třebovou, nade městem. Duní z dálky, jak by šeptem vyprávěly staré zvěsti o tom, kterak Svozil zahrál na polnici na válečnou pokrokářům v káfe stkvělé Chvilku šepce, pak zas hučí, jak by proud se rozpěněním prodíral těsnými břehy; burácí již moře jekem, až se v nitru země chvěje.

Bouře to snad s krupobitím, s lijákem a blesků letem nad Třebovou roztáhla se? Zrovna ne, však bouře jiná, stejně prudká, hrozná, strašná stavila své bujné lety nad károu a nad Blaníkem: V kruhu svých zas „otec“ stojí s tváří broznou, jak by voda ve vantrokách vyschla náhle. „Rytířové, kamarádi!“ promlouvá tu hromu hlasem, „víte dobře, co se stalo léta toho památného, kdy jsme v káfe svojí slavné osvětovou hnání snahou vozili po městě našem apostatu pokrokáře.“

Zneuznány naše snahy! Pokroku pod helmy naše nahlédl — X smělý náhle, aby viděl naše tváře bez masky a bez závoje! Drzost hrozná! Sotva se tu ohlédl trochu, už si troufá! U sta pytlů, povídám vám, bez pomsty to nenecháme!

„Nenecháme, nenecháme!“ ozvěnou to znělo sborem. „Třeba ale prve také uvážít, jak asi a — xem po rytířsku v boj se dáti obranný a ušlechtilý!“

„Pravdu máte, pane otče“, ozvalo se opět sborem.

Čela svoje pokroková stopili hned ve své dlaně. Hledali, kde asi pata Achillova skryta v —xu, aby do ní pustíce se za smělost mu dali vízu. Napínali svoje mozky, dlouho, dlouho přemýšleli, nemohli však vzpomenout si. Až jeden je vyburcoval návrhem, že jako v Římě gladiátor zašel dříve vykoupat a namastit se do lázní než v boj se pustil, aby oni také takhle zkusili to dřív než spustí.

Návrh přijat jednohlasně. Do „Lidových Proudů“ spěšně vrhli se jak v lázeň zdravou.

* * *

Ale dive předivoucí, co pak se to jenom stalo? V čarovných to jistě „Proudech“ vykoupali svoje tělo: Z koupele vám vyšli zcela

rytířové proměnění:
Místo helmy každý z nich má
čepec staré kletnice,
na rukou pak místo štítu
košíček jim kolíbá se
a v něm klubek celá řada
„přímosti“ a „poctivosti“,
z nichž vám punčoch celé spousty
„svědomí jak alabastr“
při kašičku naštrikují.

Místo meče po boku jim
kopáč visí libovonný,
a u něho jako třapec
oficiální se jim houpá —
světe žasně — kafemlejnek!

Před časem ten kafemlejnek
objednali totiž naši
demokraté z měsíce až
do Třebové na výpomoc,
když šťavnatých pomluv a lží
počalo se nedostávat.
Brzy jej však zahodili
jak brak bídný, vpašovaný.
„Přestal bráta“ a bylo konec,
až ho zase naši páni
pokrokaři libovonným
kopáčem svým vylovili
v kompostu kdes za potokem,
aby světu ukázali,
že jim pravda s poctivostí
nade všechno v celém světě.
Munici pak tuhle všecku
obalili květomluvou,
kterou jistě nasbírali
v Zábě, Červánkách a Rašplí.
Nastala pak kanonáda
hroznější než z Port-Arturu,
ale „černá cháska“ žije,
přece ještě neskonala!

Přešla bouře. Mraky už jen
z dálky duní, jak by šeptem
vyprávěly nové zvěsti
osvětové ze Třebové:
kterak pánům od pokroku
pomáhali musel z bryndy
Svozilovy — kafemlejnek.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bartipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

Chrámové

svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,

neb kráslené,
svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
elní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a

voskárna

v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad:

Praha, Kr. Vinohrady

Škrétova ulice č. 2.

Výrobky všestranně uznány.

Vsázky a ceníky zdarma

a franko.

5 kg. kávy.

Zásilky v lehkých železných
do všech stanic obřikou
vypačené.

Zaruč. Jemné chutí. K

Viktoria dobré 11—

Santos vel. dob. 11:50

Santos Perl 12:50

Bourbon zaruč. 11:50

*Bourbon jemn. 12—

Laquaria zel. 12:50

Kuba zel. dobré 12—

Kuba Perl 13:50

Jamaika z. chut. 12:50

Quatemala zel.

Jemná 13—

*Quatemala

spec. druh vlj. 14:30

Portoriko v. sil. 12:60

Portoriko vljm. 14—

*Portoriko zvl.

Piraldi 15—

Soemanik sr. j. 13—

*Soemanik spec. 15—

Jáva zlat. velej. 15—

*Menado spec. 17—

Liberia ob. zar. 13—

Ceylon velejem. 17—

*Ceylon special. 19—

Krásné pražené káva:

Rodinná směs 13—

" " jemná 14—

Perl vel. chutný 15—

Liberia zar. chut. 16—

Kavár. směs jm. 16—

*Kavár. vljm. 16:75

Speciality:

Pariž. směs jem. 17:75

Viedeň. " ff. 18:75

*Praha. " ff. 19:70

*Pražská výteč. 20:60

Londýn. kr. zar. 23—

* Zvláště jemná a silná.

Solidní obsluha.

Fr. Jelínek,

Slatiňany.

První východočes. křesťan.

odborný závod kávou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezes vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Svůj k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

**Kněžské
kolárky,**

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,

damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné **ručníky,**

**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 280

(proti hotelu „Merkur“)

svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše silně v ohni zlácené
a stříbřené, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platit
můžeme též ve lhůtách. Oprava
unovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěřené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj má se
se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svícňů, pa-
cíků, schránek na Největší, patenek atd. co nevíce.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému
duchovenstvu!

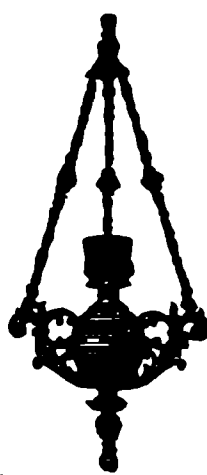
Jan Staněk,

Praha-I., ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pasíř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, křepen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejkostnatějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přepracované vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. ledna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Nový nápěv na starý text.

(14) Psáti o vnitřních poměrech této říše není vč přijemná; avšak občas nezbyvá přec jen jinak, než věnovati jim novinářskou úvahu. Tak činíme i dnes, kdy máme již dvě neděle nového náčelníka vlády a částečnou změnu i v ostatních odborech veřejné správy. Tedy nový nápěv na starý text, nová píseň do starého kolovrátku.

Pět let držel otěže vlády v rukou muž nevšední schopnosti a pracovní energie a jeho osobnost nelze dokonce považovati za politicky mrtvou. Byl zimničně činným dr. Körber a jestli se mu nepodařilo rozhárané poměry rakouské urovnati, pak nesly toho vinu tyto poměry více, než on sám. Pět let smířoval, co se smířiti nechce a nedá, vyjednával, čekal s vášně prostou vytrvalostí, pomáhal si š čtrnáctým, pět let ale chyboval, an nejednal otevřeně oproti všem stranám bez rozdílu, nýbrž ve strachu o přízeň koruny a o svůj portefeuil vyhýbal se kroku, jenž by snad byl dříve pád jeho přivodil, ale jemu čestnější s politického kolbiště ústup zjednal.

Jako německý stranník umínal si totiž Němcům za každou cenu vyhovovati a ničeho pro ostatní národy neučiniti, k čemu by oni dříve svolení nedali, až si je tak zhyčkal, že jej samého počala odvážná neomalenost urážeti a život mu ztrpčovati. Místo co se měl opřít o většinu, jaká se mu při jistých parlamentárních otázkách naskytovala a která by se ihned pevně dohromady byla srazila, kdyby věděla, že si jí přeje, pomáhal rozbíjeti tuto většinu a místo co měl koruně raditi k změně jednacího řádu sněmovního, kterou by tato základní podmínka parlamentního života mohla býti vyplněna, vyhýbal se této změně, ježto věděl, že by jí trpěli nejvíce Němci, kteří svou úlohu jako vůdčí strana ve vládní většině dávno již ztratili. Počátek jejich úpadku stal se r. 1879, když Češi znovu do říšské rady vstoupili; tenkrát Němci oclili se v menšinu, z které nepomáhali si jako strana státní, ale jako strana národní, ztrácejíce otěže vůdčí z rukou svých víc a více. Ještě jednou jim chtěl Taaffe pomoci a podal jim pomocné ruky v osobě hr. Khuenberga, avšak oni již byli ztřeštěnci národními a neporozuměli hodině své, obětovavše za Cilli koalici, v níž hráli prim. Taaffe nenavrhoval se jim svým návrhem na rozšíření řádů volebních, jimž byli ještě více zatlačeni do menšiny a tudíž i do oposice a obstrukce. Marné od té doby hledají základ, na němž by se jako vedoucí strana v říši znovu spořádali; panství jejich je jednou konec a čím ztřeštěněji jako nacionálové si povedou, tím více budou zapadat i v osamocení. Vždyť i ti Italové se od nich odvracejí a raději se Slovinci v kompromis vcházejí, než by jim nadále sloužili v centralistických jejich snahách. Jediná cesta k cíli, aby byli první mezi rovnými, vede německo-českým vyrovnáním a na tu oni se dáti nechtějí. Nechtějí dělati, co umí, to ale ať si pamatují, že proces volebních řádů v Rakousku není u konce a že s každým rozšířením těchto ubývá jim půdy pod nohama.

V tom ve všem je dr. Körber podpořoval, lásky jejich si však nezískal a důvěru ostatních národů ztratil, protože přes krásná slova k plnění svých, v slabé chvíli učiněných slibů nepřistupval. Když mluvil vloni ve spolku rakouských průmyslníků a stěžoval si, že neupřímnost je tím jedem, jenž rozežírá Rakousko, pěkně mu tenkrát odpovédělo „Slovo Polskie“ takto: „Nikdo o nás nebude mysliti, že pochlebujeme mocným tohoto světa, když tentokrát předsedovi úředního ministerstva aplaudujeme.“ Ano, neupřímnost přispívá ve vysoké míře k státnímu rozkladu říše.

Neupřímnou je ústava, která se snaží nespravedlivými volebními řády při vládě udržeti menšinu; neupřímnou je firma úředního kabinetu, jež pod maskou neutrality jde po cestách všech německo-centralistických kabi-

netů, co jich bylo; neupřímným je systém „vášně prostého vytrvání“, který zneužívá jasného znění § 14., aby lidu oktrojoval (vnucoval) zákony největší důležitosti a naopak parlamentem prošlé zákony rušil; neupřímným je oficiální tisk německý i polský, do nebe vynášející za to vše úřední kabinet; neupřímným jsou i stesky nedělního řádníka, že vůči tomu všemu jen absolutismus je s to, aby se staral o hospodářské potřeby lidu. Vzpomínáme si na slova francouzského vyslance ve Vídni, Grammonta, který již r. 1864 o rakouském ministru se vyslovil: „rakouští ministři mluví mnoho při nejmenších věcech o velikých obtížích, s nimiž státní je zápasiti, až celý svět konečně myslí, že je Rakousko takovým mrzákem“ (Fröblovy memoiry.)

Nový předseda chce přikročiti především k změně jednacího sněmovního řádu a hodlá na to jíti cestou opačnou, nikoli zdola nahoru, nýbrž naopak, chce naléhati na projednání známého návrhu kníže. Štönburga v panské sněmovně a předložiti sněmovně poslanců, jež by jej buď musila přijmouti, neb odmítnouti. V druhém případě nastalo by rozpuštění říšské rady, zrovna jako by tato byla poslána domů, kdyby se v ní vyskytla obstrukce ať česká, ať německá. Tím vším hrozil také dr. Körber a proto jsme nadepsali svůj článek: „nový nápěv na starý text.“

Myslíme, že ani jiného nic nezbyvá; dokud nebude změněn jednací řád a k platnosti nepřijde vůle většiny bez ohledu, ať je to kdokoli, jenž se octnul v menšině, dokud vláda kapitulovati bude před politikou ulic, dotud vídeňský parlament bude houpačkou dvou obstrukcí; octne-li se jedna na vrchu, musí druhá dolů a naopak, zrovna jako v Mandžurii, kde stojí proti sobě dvě vojska, z nichž žádné nechce začít, žádné ustoupiti, každé však číhá na to, jak by využilo slabin svého soupeře.

Toho všeho měly rozhodující kruhy již dost a protože dr. Körber byl v politickém boji opotřebovaný, musil přijíti někdo, kdo by zasáhl v zmatek silnou rukou, jako Tizsa v Uhrách.

A jestli se to podařilo Tizsovi, proč by se rakouští politikové báli předstoupiti před sněmovnu s novým řádem? Snad že jej Němci nemohou potřebovati, protože vede k spořádaným poměrům parlamentárním? Kdyby ten důvod měl platiti, pak nenastane v této říši nikdy mír, který se dá docíliti pouze za cenu rovnoprávnosti; s tou se však Němci nikdy nespokojí, jsouce štváni z říše a proto předpovídáme bar. Gautschovi jen okamžitý úspěch. Snad se mu podaří dostati náhradu za státní subvenci, čili t. zv. refundaci, snad se mu povolí rekruti a rozpočet, ale až dojde na celní tarif, nový branný zákon, vyrovnání s Uhry a obchodní smlouvy, ozvou se se svými požadavky opět čeští poslanci, ježto by jinak před národ předstoupiti nemohli, a důvod k novému boji bude zase. Vyhoví-li Čechům, nastoupí německá obstrukce, nevyhoví-li, budou donuceni k obstrukci národem Češi. Zde pomůže jediné změna jednacího řádu a naprostá spravedlnost na všechny strany — justitia, která je základ říši — fundamentum regnorum. Baron Gautsch má na vybranou; podaří-li se mu snížení obou kmenů v Čechách, vykoná nejzásadnější skutek pro habsburskou říši; pak dojde k většině, v níž budou Němci i Češi a Rakousko nebude státem absolutistickým, parlamentárně garnirovaným, jak pravil v Něm. Brodě dr. Pacák, ale státem opravdu konstitučním; nepodaří-li se mu to, nezbyvá než cesta, jakou se vydal v Uhrách hr. Tizsa. Že by při vlivech cizích, pod jakými říše trpí, k takovému kompromissu došlo, o tom prozatím pochybujeme a baron Gautsch byl by opravdu umělcem, kdyby Čechy vnitřní češtinou, t. j. českými úřady v okresech českých, upokojil a při tom Němce na sebe nepošťoval. Bude-li apelovati při první nové bouři v parlamentě na národy, jako Tizsa, je naděje, že agrární třídy sněm opanují, které by se ještě nejsnáze dorozuměly; má však i to svou temnou stránku, ježto tím položen by

byl základ k boji třídnímu, jenž bude jednou ještě větším neštěstím pro národy, než je boj národnostní a to proto, že pošíne v popředí živly, jež dnes v zákonodárných sborech musí ještě mlčeti.

Čeští předáci nemohli již z diplomatických ohledů zaujmouti proti novému náčelníku vlády stanovisko nepřátelské a nemají také k tomu příčiny; je pravda, že nepodepsal jako ministr vyučování nařízení Badeniova, ale on je ve správě vyučovací prováděl a jeho jazyková opatření jsou pořád přec jen lepší, než stav nynější. Je-li to změna systému a ne pouze osoby, ukáže nová kampaň, jež začne, až vyjednávání s předáky jednotlivých stran bude skončeno. Jedno je již dnes jisté, že chce dr. Gautsch vládnouti s parlamentem a ne s § 14. Kéž vzejde s ním českému národu jitřenka lepší budoucnosti!

Dopis z Prahy

V Praze, dne 18. ledna.

(Několik slov ku pronášeným přáním, aby záležitosti Svatováclavské záložny a její snance podrobeny byly revidi. — Jest účtův prospěšné vyučování dvoudobé nebo vyučování na jednu záprěh?)

Máme za to, že po dlouhém rozčilování v naší společnosti nastala již taková míra klidu a rozvahy, že konečně lze zcela věcně mluvit a střizlivě uvažovati o důsledcích sensačního pádu Svatováclavské záložny. Minulost záležitosti té, ale daleko ještě více budoucnost toho vyžaduje, aby neblahá aféra ona, která v naší veřejnosti tolik hluku způsobila, byla příslušně skoncována. Dnes je rána v české společnosti ní způsobená doposud otevřená a kdyby správně zahojena nebyla, zajižvila by se tak škaredě a ošklivě, že by dále strašila celé příští půlstoletí, než-li by zarostla vrstvou mechu povrchuho zapomnutí.

Když nynější výbor Svatováclavské záložny přišel po smrti Ortové na malversace v pokladně její a v knihách provedené a když předseda její a úředníci byli zatčeni, náleželi jsme mezi ty, kdo naléhali, aby především zjednáno bylo v poměrech záložny naprosté jasno. V říjnu r. 1902 žádali jsme zjednáni podrobné její bilance, která jediná mohla býti příslušným a zákonitým základem dalšího správného urovnání daremného hospodařství v neblahém tom ústavu. Toho mínění byl také záloženský výbor, který se potom oclil v situaci nanejvýš trapné a nesnadné.

Na místě vážné a klidné rozvahy, jaká v podobných případech především jest nutná, ozvaly se najednou ze kruhů duchovenských hlasy, že prý český katolický klerus pokládá za svou povinnost, ztráty ve Svatováclavské záložně objevené nahraditi. Soudní lidé nad tímto voláním žasli, poněvadž pocházelo od osob, které ani ještě nevěděly, o co vlastně běží a ihned náhradu za to a veškeré důsledky toho uvalovaly na celý stav, který pány ty za sebe mluvit i něco slibovati nesplnomocnil. Podobná všetečnost a nnáhleno-t jest všude jinde bezpříkladnou! Dnes to oni na cizí účet obětaví pánové cítí a proto všichni již dávno od své myšlenky kalupem utekli a zásluhu svou o ni popírají.

Tato jejich myšlenka měla totiž v zápětí průtahy a zmatky, jež napotom v záležitosti urovnání aktiv a pasiv Svatováclavské záložny nastaly a doposud jak pro vkladatele, tak pro členy její k jejich žádoucím uklidnění vyřízeny a rozmotány nejsou. Když se z kruhů duchovenských ozvaly hlasy, že prý kněžstvo diferenci mezi aktivy a pasivy Svatováclavské záložny zaplatí, ač výši její číslice ani přibližně neznalo, vyskytli se ihned také mezi laiky ochotníci, dobrodinci a soustrastné duše, kteří nabídli se jako právníci „nezištně a darmo“ nešťastnou záložnu krásnými slovy sanovati.

Podrobnou historii této sanace a záslužného a znečištěného účastnatví jednotlivých osobností při tom zajisté že svým časem vyliší povolání k tomu péro. Jak při napotom nastalém ruchu věřitelé záložny smutně pochodili, to zajisté že závojem zapomenutí také nebude zakryto. Obětavost a sebezapření vkladatelů a štědrost duchovenstva, jimiž všemožně hleděno rozkradané a stracené v záložně peníze nahraditi, zasluhují obdivu. K nevíře však jsou řeči sem tam šeptané, že prý jistě knížky na sanaci záložny věnované (komu?) napotom výbor její musel (od koho?) koupit a že prý i jistě knížky na sanaci (komu?) obětované byly (kým?) dokonce zařalovány. Případy takové nebyly jmenovitě doposud s veřejností sděleny, ač všelijaké zprávy podobné povahy proskočily také i tiskem. Nenapadá nám naslouchati nebo věřiti všelijakým pověstem, jichž se o Svatováclavské záložně rojilo a namluvilo tolik, že třeba je poslouchati s tou největší rezervou. Proto považujeme za záležitost nanejvýš důležitou, a musíme úplně souhlasiti s těmi, kdo si přejí, aby k vůli zjištění a osvědčení skutečnosti a pravdy byla předsevzata přísná a podrobná úřední revise všech darů, odepsání a věnování, jež byly Svatováclavské záložně k její sanaci skutečně vyplaceny. Revisi tu pokládáme se přejíci si jí za nezbytně nutnou, třebaže o ní nižší nejpřesnější správnosti nijak nepochybujeme.

Když výbor padlé záložny konečně předložil podrobnou její bilanci soudu a když bilance ta podrobena byla revisi soudních znalců, jest nevyhnutelně a přirozeně potřebným a důsledným, aby také nyní za příčinou skoncování celé věci kuratorium pro sanování Svatováclavské záložny veřejnosti předložilo své účty a podrobně vysvětlilo a vypočetlo všechny položky, jež rukou jeho prošly. Ciferní přehled účtů kuratoria beztoho bude veřejnost, již se poměry ve Svatováclavské záložně nastalé dotkly, dříve nebo později naléhavě žádati a již dnes třeba na to pomýšleti, že revise činnosti kuratoria, jeho příjmů a vydání, musí býti do podrobnosti provedena.

Když ne k vůli ničemu jinému, tedy alespoň ke zjištění toho, jak kdo dle svého slibu a závazku „nezištně a darmo“ k sanaci nešťastné záložny pracoval, aby se veřejně vyvrátila všelijaká domněnka o všelijakých zajisté že neexistujících remuneračních a palmárech. Do poměrů záloženských a sanačních musí býti revisi jejich vrženo žádoucí světlo, aby v budoucnosti nikdo nemohl a nesměl o záležitostech těch mluviti jinak, než-li jak pravda a skutečnost o nich mluviti dovoluje.

Pražská žurnalistika o Svatováclavské záložně a její sanaci v poslední době ku podivu onéměla. Avšak to neznamena, že záležitost ta jest již vyřízena. Do toho jest ještě daleko a proto třeba hleděti, aby vyřízení to bylo nejpršnější a nejpodrobnější úřední revisi uspišeno. Jako musil předložiti své číslce výbor záložny, tak nyní nezbyvá, než-li aby své cifry předložilo ještě také kuratorium sanační. Toho jest také vysoce zapotřebí k tomu, aby se rozmanitá fakta a položky mohly vzájemně porovnat, různé nejasné věci objasniti a aby se prokázalo, že zejména nikdo ze sanace zisku

neměl a obětavosti a sebezapření jiných nijak v tom nejmenším nevykořistil.

Jsme rozhodnými stoupenci zásady „quieta non movere“, avšak s revisi touto musíme souhlasiti proto, aby ze zjištěných a revidovaných číslce pravda o Svatováclavské záložně a výsledek její sanace byly pro budoucnost na jisto postaveny. Věc se v nynějším stavu zůstaviti nemůže, neboť tento stav byl by v budoucnosti nekonečným a bezedným pramenem nových útoků na duchovenstvo a na víru katolickou a byl by příčinou nekonečných nepokojů.

Když pádem Svatováclavské záložny k nevinnému duchovenstvu nepřiblížíme a nesázíme z pádu toho mu plynoucích nedbáme, musíme rozhodně souhlasiti s těmi interesenty, kteří si revise té přejí, aby provedením jejím byla pro příště odňata každá možnost a volnost útočiti pod rouškou předhazování malversací ve Svatováclavské záložně proti víře katolické, která v celé věci jest úplně čistá a nevinná. A tuto čistotu a nevinnu víry nutno především chrániti a chráněni její žádati.

Proto docela pochopitelně a úplně snášíme se s těmi, kdo žádají, aby bylo odbornými přísežnými znalci konstatováno, mnoho-li ve Svatováclavské záložně bylo zpronevěřeno, mnoho-li mezi dlužníky ztraceno, mnoho-li fignováno, mnoho-li vkladatelé dostali zpět a o mnoho-li přicházejí. To výbor již částečně zjištil. Dále nutno souhlasiti, aby bylo podrobně zjištno, mnoho-li na sanaci se sešlo a bylo přijato a aby bylo na balíř vynučováno, jak a pro koho a pro čí účty těch peněz bylo kdy použito. Všichni záčastní při tom činitelé musí toto přání veřejnosti zajisté jenom rádi vítati a také revise této si přáti, aby se stalo konečně podrobně známým, jak kdo platně při nešťastné té afeře k jejímu zmenšení pracoval a jak nezištně a darmo obětavě o sanaci její se staral, jak byl slíbil a se zavázal.

Poněvadž z celé té záležitosti jako dosud byly, tak také i dále v budoucnosti budou kovány a vyráběny zbraně proti všemu katolickému v našich zemích, proto pro sjednání žádoucího klidu a pokoje z této strany nezbyvá, než-li důtklivě starati se o to, aby všechen možný k tomu materiál byl přehlédnut a dle možnosti v čas odstraněn. Lekati se toho snad nemusí nikdo —

Budeme-li opět zakřiknutí, jako jsme byli zakřiknutí před dvěma lety, když jsme tlumočili přání především o provedení podrobné záloženské bilance, nebudeme se s nikým přiti o správnost svého přesvědčení, nýbrž klidně budeme čekati času, který nám dá jistě opětně za pravdu, že dnes jest k vůli zabezpečení pokoje na místě provésti pomocí povoláných k tomu úřadů přísnou a podrobnou revisi poměrů, o nichž jsme právě mluvili a již si interese přejí.

* * *

Jednou z časových otázek přítomné doby u nás jest, má-li býti dosavadní dvoudobé denní vyučování omezeno na vyučování jednodobé, čili jak se obecně říká, má-li býti na našich školách zavedena jednoduchá frekvence. Úvahy o tom začínají se množiti a většina

„Právě proto, že je pěkný, tak ti ho může někdo ukrást“, škádli ho Luňák. „To předce dnes nemůžeš předpovídat, že se v něm dáš také ještě dokonce pochovat!“

„A proč ne, budu-li mít funus v zimě?“, smál se Ponc.

„Když jsi tak výborně pochodil, mohl bys dát něco k lepšímu“, začal Petříček. „Nějakou pintu vína“ —

„Paní Khátli nebude hubovat, když si dnes připijeme na její zdraví“, přimlouval se Vinter.

„No tak o desíti „u černého orla“, souhlasil pan Ponc. „Na zdraví mé milé Kateřiny!“

Rezníci se zase rozběhli po svých krámech a pan Ponc dále plšnil svou chasu, liboval si nový kožich a těšil se, jak se s přáteli dnes pěkně povesejí —

„Ale musím si dát pozor, aby mně nějaké čertovství neprovedli a já domů k obědu bez kožichu nemusil“, povídal si. „U černého orla“ svléknout se nesmím, nebo by byl kožich svatosvatě pryč a doma potom rámus — Luňák bude jistě něco puntovat, aby se mně mohli celý rok vysmívat. To si však počkáte!“

* * *

V šenkovní světnici hostince „u černého orla“ začalo býti kolem desáté hodiny dopolední hlučno. Venku panoval ošklivý čas. Padal studený hustý déšť a vál krkonošský vítr, tak že každý utíkal pod střechnu k teplu. Aby si dnes soused se sousedem na náměstí za procházky popovídal, nebylo možno. Přšelo tam. Anebo aby se známý se známým na podsíni pobavil, nešlo to. Foukalo tam. Proto komu klípek na špičce jazyku seděl, nebo zvědavost uší lechtala, každý měl nějakou „vážnou“ zá-

interesantů kloni se k tomu mínění, že má býti zavedeno vyučování „na jednu záprež“, tak že odpřicové toho, vyskytující se hlavně ve kruzích učitelských, budou muset přání nejširší veřejnosti ustoupiti.

V nejnovější době věnuje této záležitosti zvláštní pozornost v Praze nejpřednějšími lékařskými a odbornými kapacitami redigovaný a vydávaný „Časopis pro veřejné zdravotnictví“, orgán klubu přátel veřejného zdravotnictví pro země české, jehož poslední číslo (z prosince 1904) přináší z pera MUDr. Em. Semeráda z Mladé Boleslavi nanejvýš zajímavý článek „Jest žactvu prospěšné vyučování dvoudobé, nebo vyučování na jednu záprež?“ Vážený pan autor článku toho mluví pro frekvenci jednoduchou a vývody jeho obsahují tolik závažných pravd, že bychom byli rádi zajímavá místa z něho pro informace svého čtenářstva reprodukovati. Poněvadž však „otisknutí není dovoleno“ a my obsah článku toho pokládáme za vysoce důležitý a sdělení jeho za pokřokové a správné moderní, pokusíme se některé myšlenky z něho po jeho přečtení z vlastní paměti reprodukovati, v čemž nám zajisté bráněno býti nemůže.

Dr. Semerád zcela rozumně tvrdí, že na našich školách, jež se mají držeti vyučovací zásady „se života pro život“, musí býti vyučovací látka značně omezena a vše zbytečné z ní vyloučeno, čímž nastane žádoucí snížení počtu vyučovacích hodin. Úplně správně praví, že se při dobré vůli nalezne snadno dosti učiva, jehož obecná i střední škola bude moci postrádati, neboť jest obecné a nad potřeby známo, že i střední školy vlekon sebou velikou zbytečnou vyučovací přítěž. Jest to jistě, že absolventi středních škol věnovali na nich zbytečně mnoho času předmětům, z nichž jim v praktickém životě směšné málo zbude. Proto nynější škola nedosahuje modernosti přítomné doby a velice málo stará se o praktický život. (Tomu ovšem nebude, protože nemůže odpírati nikdo.) Autor zcela věcně uvádí, že nynější škola odevzdává své svěřence bez pomoci a rady a naivními názory vybroušené na pospas hroznému boji životnímu a proto volá, že cílem budoucí naší školy musí býti, aby vše nepotřebné vymýtila, k životu se přiblížila a pro život pracovala. Za tou příčinou jest pro snížení učiva a ohromného nynějšího počtu hodin vyučovacích, které žáci ve škole stráviti musí a přimlouvá se za pravé vzdělávání mládeže pro život.

Jednu cestu k tomu spatřuje p. dr. Semerád ve vhodnějším rozdělení doby vyučovací a sice v zavedení vyučování jenom v hodinách dopoledních čili na jednu záprež. V cizině a ve velkých městech jest to již dávno zavedeno a mluví pro to celá řada zdravotních i jiných praktických důvodů, neboť i dvojí docházení do školy jest maření času a spěch do školy k odpolednímu vyučování nelze odporučovati vzhledem k trávení po jídle. Zavedením jednoduché frekvence odpadlo by také zůstávání žáků přes oběd ve škole, což nelze odporučovati vzhledem k jejich tělesnému vývoji. Že za tmavých odpolední zimních a za parných odpolední letních vyučování trpí, to jest vše-

minku, že zapadl dnes k „černému orlu“ na krapet vínečka. První dostavili se sem denní hosté, kteří žejdlíčkem mělnického hleděli si mladistvý rozmar nastavit. A potom tronsili se sem ten pro to, onen pro ono, ale všichni hledali jedno a to byla sklenička buď červené hořící anebo zlatové se perlicí.

Když docházela desátá, dostavovali se rezníci, jak si ráno v masných kramech řekli. První přišel Petříček, veda Ponc v novém kožiče. Ponc se usadil tak, jak přišel, zmoklý a jenom smekl vydrovku. Když pak zavítal Luňák, ihned se mu divil, proč se tak peče a nesvlékne si kožich.

„Vždyť ho ještě do smrti užiješ jen dost!“, končil svou řeč k Poncovi.

„Aby mně ho hned první den někdo echoval“, odbýval ho Ponc, počítaje, že přítel Luňák přišel s nějakou taškařicí.

„To bys pak musil doma jistě klečet!“, smál se mu Luňák. „Ale jen si dej dobrý pozor, abys oň předce jenom nepřišel!“

„Rád bych věděl jak!“, rozhorlil se Ponc.

V tom z venčí z ulice zalehl do šenkovní světnice „u černého orla“ pronikavý, uděšený křik a nářek. Hosté zde besedující stichli a když křik ten se vzmáhal, někteří povstali a vyběhli ven podívat se, co se to děje. V tom bylo slyšeti výstřel —

„Pro pána Boha!“, zděsil se až doposud laškující Luňák. „Hlavní stráž alarmuje!“

V tom se kdosi vrátil do šenkovní světnice a lomě rukama povykoval: „My tady besedujeme a zatím nám nad hlavami střecha hoří!“ —

„Co že?“, vyjekl Ponc a bez vydrovky letěl ven.

V Hradci Králové stal se toho dne vážný

FEUILLETON.

Páně Poncův kožich.

Obrázek od Václava Řezníčka.

Řeznický mistr a majitel pravovárečného domu v Hradci Králové pan František Ponc měl to se svou paní manželkou Kateřinou zavedeno naopak! Na sv. Kateřinu dostával on vázané od ní a na sv. Františka ona od něho. A proto se stalo, že na sv. Kateřinu dne 25. listopadu 1788 dostavil se pan František Ponc po ránu do masných krámů v novém bílém beraním kožiče, jímž ho dnes paní manželka na svůj svátek překvapila. Přátelé rezníci Luňák, Včelák, Petříček, Vinter, Sál nemohli ho v panujícím ještě šeru ani poznati, jak si v novém zimním výstroji páuovitě vykračoval. Až teprve když se na tovaryše rozkřikl a začal hlučně láti, poznali ho po hlase.

„Zdráv, Franci, užil!“

„Ten na tebe zimu nepustil!“, volali naň.

„Hodně se v něm ohřeji!“

„To na tebe letos paní Khátli štědře pamatovala!“, smál se mu soused Včelák a všichni, o zástěry utírajíce si umaštěné ruce, scházeli se k jeho krámu, aby mu nový kožich od paní manželky pochválili.

„Ten já již neroztrhám!“, vesele jim odpovídal manželčiným darem nanejvýš uspokojený pan Ponc.

„Že tak zpozdlie mluviš a délku svého věku na osud kožichu věšíš!“, prohodil Luňák.

„Co pak může člověk něco takovéhohle důkladného za padesáte let roztrhat?“ hájil své mínění Ponc.

obecně známo a zákům by se jednoduchou frekvencí uspořila cesta domů večer za tmy.

Pan autor docela dobře řekl, že nynější škola jest školou učení, nikoliv ale naučení! V tom s ním musí souhlasit každý. Proto odporuje tomu, aby se zákům dávaly úlohy domácí a aby se jejich duševní činnost přepínala. Když stát ukládá rodičům povinnost, aby svých dětí do školy posílali, mají rodiče právo žádati, aby se děti jejich ve škole něčemu naučili a aby vyučování zdraví žáků nepoškozovalo.

Dále se přimlouvá, aby děti, zejména slabší až teprve po uplynutí 8. roce do školy vstupovaly a pravi, jak osmiletá návštěva školní na mládež účinkuje, o tom že může se každý přesvědčiti, kdo do našich škol nahlédne.

Dříve 14leté dívky byly vyvinuté, silné, hotové nevěsty a co vidíme nyní? Slabounké, tenké, bledé děvčinky s hulkovitými rukama a nohama a podobný obraz sledáme i ve školách chlapeckých! Z toho dr. Semerád docela správně vyvozuje, že nynější osnova učební nutno hned a důkladně změnit, všeliké přetěžování a zbytečný materiál školský odstraniti a také k tělesnému výcviku dětí a ke zdravotnímu zvelebení našich škol přihlížeti.

Zkrátka a dobře orgán našeho lékařského výkvětu pokládá za svou povinnost, že srozumitelně a věcně promluvil a ozval se, aby byl zbytečný pro život učební materiál ze škol odstraněn a aby byla výchova mládeže přizpůsobena moderním společenským poměrům.

Rádi vážný hlas ten zaznamenáváme. Nebude zajisté nikoho vážného, kdo by mu pokrokovosti a správnosti upíral, kde by o jeho vážnosti pochyboval, kdo by jej za moderní a nanejvýš správný nepokládal.

Avšak musíme se obávat, že se u nás naleznou předce lidé, kteří výše uvedené náhledy budou z různých sobeckých důvodů prohlašovati za zpátečnické proto, poněvadž z jisté strany stále se naléhá, aby pro život docela zbytečné učivo bylo ze škol odstraněno a aby mládež byla vychovávána prakticky pro život a sice způsobem, aby ve zdravém těle sídliti mohl zdravý duch.

Je to skutečně nanejvýš zajímavý zjev, že se enon jistou stranou hájené zásady ve příčině školy a jejího vyučování najednou větším dílem kryjí se zásadami, jež nejprřednější naše lékařské autority ve svém časopise pokládají za potřebné propagovati. Z oné jisté strany se tvrdí, že nynější škola přetěžuje a poškozuje mládež v duchovním rozvoji, to nyní orgán nejprřednějších našich lékařů potvrzuje a ještě k tomu dodává, že nynější škola poškozuje žactvo také v tělesném jeho vývinu a nejrozhodněji volá po potřebné nápravě.

Hlas tento nelze přejíti nepovšimnutím a čtenářstvo naše zpráva o něm bude zajisté že zajímavá. Proto pokládáme jej za důležitý tak, že jsme naň jako na vážnou událost upozornili.

Časopis pro veřejné zdravotnictví odporučujeme veškeré české inteligenci ke čtení a sledování.

Čtěte! Předplácejte! Rozšiřujte! „OBNOVU“!

příběh. Pod komínem v hostinci „u černého orla“ cosi na třínožce smažili. Máslo v rendlíčku chytlo, vylétlo vzhůru do komína, kde se od něho vzněly saze, které ihned jako ohnivý strom z komína vyšlehly. Když déšť do plamenů přel a je hasil, utvořila se okamžitě oblaka kouře, tak že to vypadalo, jakoby celá střecha hostince „u černého orla“ hořela.

Tento zjev ovšem že okamžitě poplašil a vyděsil celé okolí, jež projela hrůza, co nyní nastane, když jsou všechny spolu souvisící střechy domů kryty šindelem. Vznikl proto křik a nářek, voják na hlavní stráž na náměstí vystřelil a hlásný na Bílé věži začal dávat znamení na poplach —

Kde kdo každý se lekal a hrozil, co nyní nastane, zejména když od půlnoci táhla vítr kouřem i plameny z komína vyšlehujícími začal nebezpečně zmítati.

V tomto okamžení dověděl se v šenkovní světnici „u černého orla“ k milé besedě zasedající řezníci o tom, co se nad nimi děje.

Pan Ponec v novém kožiše a bez čepice hnal se rovně na půdu a vikýřem vylezl na střechu. Když zde spatřil z komína valící se kouř a prošlehující ním plameny, které již hřeben střechy začaly olizovati a zapalovati, co by nepochybně tči, svlékl svůj nový kožich, jež mu dnes ráno jeho milá paní Kateřina naopak věnovala vázaného a jako s pekelného jícnu oheň chrčící komín ním přikryl. Slyšel a cítil při tom, jak se sněžná beraní vlna v ohni škváří. Tu teprve si uvědomil, co vlastně v návalu leknutí a horlivosti provedl a vzpomněl, co řekne paní Kateřina, až se doví, co s kožichem udělá.

V tom však slyšel z ulice radostně a po-

Obrana.

(3) **Helvetská pravdomluvnost a smířlivost.** Ze pastorské orgány předstihují v prohlášení samé socialistické „Červánky“, to dosvědčí i poctivý evangelík, jestliže si dá aspoň půl roku práci s kontrolou prohnanych výpadů „evangelického“ tisku proti katolictvu. Člověku se přímo hnusí pohlížeti na př. do toho spodního kalu, jakým se hemží helvetský orgán „Čas“, z něhož dychtivě opisují příznivé „Hlasy ze Sionu“. Kdybychom měli odmitati každou nestoudnou lež, jimiž „Čas“ třísá prapor katolictva, musili bychom pomalu celý list věnovati perlám dvojčtihodné umravnělosti.

Poukazujieme jen na několik posledních. V „Čase“ stal se prolhaný výpad na dp. faráře Pustokamenického. Zaslána oprava, ale chytrý Čas neodvolal. Vytiskl tam přímo démonické lži proti řeholnicím v Aixu. Když se soudním vyšetřováním zjistilo, že ty kánibalské kousky řeholnicím přičítané jsou záštipnou smyšlenkou, Čas neodvolal ani slova. Ve zvláštním článku vytiskl „Čas“ sprostý výpad proti katechetovi ve Vídni, kde s „evangelickou“ ušlechtilostí mimo jiné potupy nazývá jeho ruce „prackami“; po úředním šetření prohlášena správně ona sprostácká zpráva za lež, ale Čas zase zamkl výmluvná ústa — třeba že na svůj štít dává si každodenně vytisknouti heslo: „S pravdou ven!“

8. ledna k obveselení pastorův a rabínů vytiskl zase „Čas“ s velikým gusem tuto helvetskou pomluvu:

„Hoj ty štědrý večere, ty tajemný svátku, cože komu nového neseš na památku? Hospodáři štědrovku atd. A poděli ten štědrý večer kde koho. Letos zvláště byl velmi štědrý na faře v Mladočově. Naložil tam takového malinkého andílka, ovšem že k malé radosti p. faráře i slečny hospodyně.“ — Dosti, není potřeba ukazovati dále, s jakým jizlivým chechtotem líčí dále prohnany helvetský pisatel zármutek p. faráře a jiné vyhané podrobnosti. Stačí pouze k té celé zprávě poznamenati, že jest od prvního slova až do posledního naprosto vylhaná; stačí říci, že Mladočovští osadníci ani tušení neměli, co si všechno dovede vymysleti pastorský odchovanec a s jakou labužnickou radostí, s jakým vítězným popěvkem umí hovořiti o chybě bližního (ovšem vymyšlené) orgán „českokobratrských pohrobků“.

Že jsou odchovanci dvojčtihodných pánů znamenitými špicly, o tom dobře vědí katolíci ve smíšených osadách. Ale i v Mladočově nyní katolíci poznali, jak takový špicl, vrátivší se z lovu s prázdnou, dovede náhradou nestoudně lhát.

Dovídáme se, že dp. farář Mladočovský poslal „Času“ opravu a že nastoupí právní cestu žaloby pro utržení na cti. Ale nevíme, jak s touto „pravdomluvnou“ redakcí pochodí. Opravu jsme dosud nečetli. „Čas“ ji uveřejňuje s průvodem hrozných lamentací na „nespravedlivost lidskou“ teprve tehdy, kdy se rozkývají k pomoci nejvyšší úřady. A k tomu jest potřebí nějaké námahy potupeného kněze! Raději dobývají půl roku pevnost-než-křížovou

chvalné hlasy: „Vivat Ponec! Zachránil jstě město před požárem“ —

A skutečně! Ponec z komína šlehající plameny více ven z něho nepustil, a když potom kdosi přinesl za ním na střechu konev vody, pan Ponec kožich sbalil a vepal ho do komína a vodu naň nalil. Kožich ji vsál do sebe a když pak pan Ponec ještě druhou a třetí konev vody naň obrátil, ponořoval se promočený kožich tlakem tíhy té komínem zvolna dolů a při tom hořel v něm saze udušil a uhasil.

Za čtvrt hodiny bylo po celému městu hrozným nebezpečím požáru, jemuž pan Ponec hrdinsky předešel, ale při tom svůj nový kožich obětoval.

Z ulice slyšel pochvalu za to. Ale přes to začalo mu být úzko.

„Co pak ona tomu řekne Kateřina, až přijdu k obědu bez kožicha“, napadalo mu.

Zvolna se střechy slezl a skoro ho dopálilo, když se mu na půdě stojící Luňák začal vysmívat.

„Vidíš, že jsi ty kožich přechkal a ne on tebe“, pokoušel ho, když ho leknutí přešlo. „Jak by bylo bývalo dobře, kdybych ti ho byl v šenkovně schoval“ —

„Ale Hradec by byl shořel!“, odbýval ho Ponec.

Jenom že by paní Khátl proto tak nehubovala, jako bude hřmotit teď, až tě uhlídá bez kožichu“, škádli ho Luňák.

Pan Ponec mu dával skoro za pravdu.

„Ať k nám by oheň snad nepřišel“, napadalo mu a již se chtěl na sebe hněvat, když v tom na schodech přišli mu v ústrety sám pan purkmistr Jan Kříž a radní pan František

cestou vyhledávati zaostinčinění u pastorského orgánu. A na ten soud bude potřebí panu faráři nějakých příprav, než aspoň trochu zkrátí dvojčtihodné utrhačství „realistického“ Času! Taková tiskovina dovede uklouznouti jako úhoř. Než helvetský orgán půjde do opravy „s pravdou ven“, to se ještě, milý pane faráři, načekáte!

Politický přehled.

Říšská rada svolána jest na den 24. ledna. Na denním pořádku jest zpráva o předlohách z nouze, návrh zákona o rekrutech na r. 1905 a státní rozpočet. — Obě národnosti na Moravě smiřují se za předsednictví bar. Chlumického stále, ale nic z toho dosud nevychází. — Styřský sněm 14. ledna ukončil své zasedání. V Pešti jednali rakouští a uherští ministři o obchodní smlouvě s Německem, a prý co nejdříve bude také provedena. — V pondělí zemřel říšský poslanec za obchodní komoru pražskou p. V. Sehnal.

Uherské volby do říšského sněmu budou se zase prováděti maďarským způsobem. Veřejní úředníci podrobeni jsou nejnovějším ministerským nařízením jistým obmezením, peníze jsou pobídkou mnohým voličům, vojsko a četníci už nyní zasahují do boje předvolebního, strana stranu stíhá v očerňování a v dělání si naděje na vítězství. Rumuni usnešli se zatím na kandidátech pro 26 okresů, Slováci postavili dosud 10 svých kandidátů.

Day ministerstva Combesova, které ve Francii tolik zla způsobilo, chýlí se ku konci. Rána zasazena mu zvolením nového předsedy sněmovny Doumera, který se od vládní většiny odloučil. Vláda nasadila vše, aby Doumer zvolen nebyl, ale marně. Ovšem nejvíce uškodilo Combesovi udavačské zasahování zednářů proti armádě. Nebýt smrti matky presidenta republiky, byl by Combes už dříve odstoupil. Při hlasování v minulých dnech dostávalo se vládě nepatrně většiny, nejvíce 10 hlasů, počítajíc v to i hlasy ministrův.

Kníže Svatopluk Minský jest předce ještě dosud ministrem vnitra a podařilo prý se mu i vymoci carův souhlas, aby zemstva měla právo voliti určitý počet zástupců do státní rady.

Na mandžurském bojišti začíná trochu čilejší ruch. Jenerál Kuropatkin pod velením jen. Miščenka vyslal větší oddíl kozáků s několika polními batteriemi a oddílem pěchoty, aby za zády japonské armády poškodili trať mandžurské dráhy. Rusové dorazili až k Nučvanu a dráhu na několika místech poškodili, čímž dopravu vojsk i válečného materiálu od Port Arthuru k Mukdenu přece aspoň o několik dní zdrželi; zničili též japonské zásoby a sebrali celý japonský vlak se zásobami. Armáda ruská bude asi stejně silná jako japonská. O Kuropatkinovi už několikráte se rozhlašovalo, že bude odvolán pro nepřiznání v Petrohradě, jinak prý pro nemoc, čemuž by se spíše uvěřiti mohlo, neboť několikaměsíční tělesná i duševní námaha, kterou my si zde ani představití nedovedeme, byla věru už s to, aby podryla i zdraví železné. Kdo v okolí Kuropatki-

Šnaidr, kteří mu vroucně děkovali za to, že město před požárem zachránil.

„Ale o nový kožich jsem při tom přišel“, vyhrkl z pana Ponce, jenž se nemohl zbaviti hrůzy, co řekne paní Kateřina, až se domů bez kožichu navrátí.

„Ten vám, pane sousede, město rádo zaplatí“, prohlásil pan purkmistr Kříž.

Toto ubezpečení pana Ponce upokojilo. Zašel ihned do šenkovní světnice a jsa hrdinou dne, jako ochránce celého města, v tom nejlepšího rozmaru vracel se potom v poledne domů, ke své milé Kateřině ke svátečnímu obědu.

Paní manželka uvítala ho vlídně a srdečně. Již byla slyšela, jak celé město před pádem ohně zachránil a když jí ihned pověděl, že mu bude kožich od města zaplacen, dokonce si libovala, že tak slavného svátku v celém svém životě doposud nezažila.

„To byl celý nápad, že sem ti ten kožich koupila“, opakovala si stále. „Nebýt ho, byl teď Hradec spáleništěm!“

Stejně smýšleli také i pan purkmistr Kříž a pan radní Šnaidr.

„Ten kožich se musí Poncovi dobře zaplatit“, povidal pan purkmistr, když se rozcházeli. „Ten se městu vyplatil!“

„A uložíme ho na památku jako ochránce města k pozůstatkům po královně Elišce“, řekl k tomu pan radní a ihned nařídil, aby spasný pán Poncův kožich byl přinesen na komunál.

* * *

Asi za týden po svatokateřinské příhodě roku 1788 ptal se servus Machatý pana radního Šnajdra, co má s páně Poncovým kožichem

nově, jistě nebude tvrditi, že je on nečinným i při tom zdánlivém klidu válečném. Válečná kofist Japonců v Port Arthuru jest prý ohromná. Odevzdáno 59 opevnění, 546 děl, 83 570 granátů, 35 252 ručnic. přes 2 000 000 patron, 1900 koní, 21 válečných lodí, 10 parníků a 35 menších plavidel. Ovšem Rusové zase tvrdí, že lodi jsou tak poškozené, že jich Japonci v nynější válce nebudou moci užiti, pušky mají rozbité zámky, patrony že jsou pouhé slupky a granáty jsou staré čínské, pro nová děla se nehodící. — Jenerálu Stesselovi, jakož i japon. jen. Nogimu propůjčil císař německý zvláštní záslužní řád. — Zajetí Rusové přijati v Japonsku prý velmi laskavě, dle jiných zpráv zacházejí s nimi Japonci nešetřně. — Baltické loďstvo nachází se u pustého ostrůvku na severovýchodním pobřeží Madagaskaru, jsouc ve stavu neporušeném. Admirál Rožestvenský vyčkává tu ještě příchodu divise Felkerzamovy, načež celá eskadra vypluje ku Vladivostoku. Že by velké loďstvo japonské udeřilo již u Madagaskaru na Rusy, toť smyšlenka; ve vodách Indického oceánu jsou vlastně jen výzvědné lodi japonské.

Z činnosti katol. spolků.

Třetí řádná valná hromada „Všeobecného sdružení křesť. dělnictva pro království České“ konati se bude dne 2. února t. r. o 1. hod. odpo. v Hradci Král. (Adalbertinum). Pořad jednání: 1. Zahájení schůze. 2. Čtení a schválení protokolu II. řádné valné hromady. 3. Schválení zprávy výroční a pokladní. 4. Pojednání návrhů odboček. 5. Volba starosty. 6. Doplňovací volba 7 členů výboru a 4 náhradníků. 7. Volba členů dozorců rady. 8. Volné návrhy (dojdou-li 10 dní před valnou hromadou). 9. Ukončení schůze. — Plenární schůze ústřed. výboru koná se téhož dne před valnou hromadou v 9 hod. dopol.

Z Černilova. (Valná hromada.) Katolická národní Jednota koná v neděli dne 22. ledna přesně o 2. hod. odpo. svoji 8. řádnou valnou schůzi s tímto pořadem: 1. Reč dp. J. Mynářka „o životě spolkovém.“ 2. Zprávy funkcionářů. 3. Volby výboru (i v odboru ženském). 4. Volné návrhy.

Katolický spolek pro Častolovice a okolí pořádá v neděli dne 15. ledna t. r. veřejnou rolnickou schůzi v Řibnicích v hostinci u Věeláků o 2. hod. odpo. Schůze zúčastnili se v hojném počtu rolníci místní i okolních vesnic. Předsedou zvolen p. Fr. Kofán, tamější rolník a místopředsedy pánové rolníci F. Vogel a J. Dusil; zapisovatelem dp. kaplan J. Bedrna. Pan předseda udělil slovo p. redaktoru V. Myslivcovi, který v řeči 2 hod. trvajících poukázal na příčiny úpadku stavu rolnického a dovedil, že nápravy třeba hledati v svépomoci, pomoci státní, ale nezapomínati pomoci Boží! Dnes třeba jest, by rolnictvo české pečovalo o zachování statků časných i věčných potomkům. O půl 8. hod. konal týž spolek spolkovou schůzi v Olešnici, kde za četného účastenství promluvil opět p. redaktor Myslivec o potřebě katolických spolků. Po přednášce pobavili členové zábavního odboru obecnostv podávanými výstupy a žerty. — V neděli dne 22. ledna pořádá spolek divadelní představení: „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu“ dle Kosmáka.

dělat. Pan radní na to jen broukl. Pak šel k panu purkmistrovi.

„Ponec by si mohl ten kožich odnést ko-nečně již domů!“, prohodil.

„Beztoho!“, souhlasil pan purkmistr. „Byla to zbytečnost, co vyváděl! Saze byly by zase v komíně zhasly samy“, dodal.

„Nač mu za jeho bravuru platit!“, mínil pan radní.

„A s kožichem se snad schovávat!“, svědčil pan purkmistr.

„Machaty, ať si Poncovi pro ten kožich přijdou“, nařídil pak pan radní Šnaidr servusovi.

Machaty uložený mu vzkaz vyřídil. Ale na komunál místo posla pro kožich dostavila se k panu purkmistrovi paní Poncová.

„Tak jsem tady!“, řekla suše.

„Tu věc s tím kožichem má v referátě pan radní Šnaidr“, vymlouval se pan purkmistr, vida, že statečná řeznice má na sobě salup a že se chladně tváří.

Paní Poncová šla tedy k panu radnímu Šnaidrovi.

„O tom musíme pojednati v radě“, začal tento.

„Právě proto jsem přišla povědět, že kožich stál osmnácte zlatých, aby páni věděli, čím se spravovat“, vskočila mu do řeči paní Poncová.

„Ale pan mužel nepotřeboval ho do komína strkat“, rozvazoval pan radní.

„Toho mínění jsem také, ale to měl slavný magistrát dát dříve vybubnovat, že se v Hradci nesmí oheň hasit, aby mohlo město shořet“, spustila řeznice.

„Ono se to již nějak zařídí“, sliboval ji pan radní uznávaje, že jen tak odbýt ji nemůže.

Zprávy místní a z kraje.

Královéhradecké vzpomínky s pára dra Václava Řezníčka již vyšly tiskem biskupské knihtiskárny v Hradci Králové. Vydání knížky této zajisté bude přijato Hradeckým občanstvem a kollegy dra Řezníčka s nejlepšími sympathiemi. V řádcích „Královéhradeckých vzpomínek“ uložen značný kus historie Hradecké, vyloveno zde z prachu zapomenutí mnoho Hradeckých událostí, které slouží jen cti města našeho. Cena spisu, čítajícího 200 stran, stanovena na 1 K 40 hal.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období květnové opatřené náležitými doklady do dne 10. dubna t. r. Žádosti za dispens podány buďte nejdele do dne 1. března.

Žádosti externistů ke zkončení do-společnosti učitelské přijímá ředitelství c. k. ústavu ku vzdělávání učitelů v Hradci Králové do dne 1. března t. r. — Žádosti ke zkončení ze ženských ručních prací jest zaslati témuž ředitelství do dne 1. května.

Vánoční hra v Borromeu. Horákova oblíbená vánoční zpěvohra byla v neděli provedena na domácím jevišti b. Borromea s pěkným zdarem. Vánoční hru poctili svou přítomností ndp. biskup Dr. Doubrava, mnoho vzácných hostů ze zdejších kruhů a neobyčejné množství obecnstva i venkovského. Nejen výborný orchestr chovanců Měním oktávána Šolce, ale i soloví zpěváci získali si za-sloužený vděk nadšeného obecnstva.

Maškarní ples pořádá se v sále Adalbertina v Hradci Kr. v neděli dne 12. února 1905. Hudba c. a k. pěšího pluku č. 42 vévody z Kumberlandu. Za-čátek o půl 8. hod. Tance řídí pan V. Čtvrtečka. Vstupné osoba 1 K 60 h. O 11. hodině velký průvod. Kostymy nově zhotovené půjčuje pan Měkota „Pěti-domy“ č. 288, kde pro pohodlí je ku převlékání zvláštní pokoj k dispozici. Reklamáce a veškeré in-formace vyřídí taneční mistr pan Čtvrtečka, Sv. Janské náměstí č. 74. I. poschodí, kde možno na požádání naučiti se tanci soukromě. Čapky a jiné součástky ke kostymům lze dostati též u pokladny. Vstupenky lze obdržeti předem u pánů V. Čtvrtečky, Měkoty a v ho-telu Bařtipán.

Schůze učitelstva měšťanských škol. Královéhradecký krajský spolek Z. Ú. J. učitelstva měšť. škol českých konati bude valnou schůzi svou v sobotu dne 28. ledna o 2. hod. odpo. v kreslirné měšť. školy dívčí v Hradci Král. Pořad: 1. Zprávy a volby funkcionářů. 2. Volba delegátů do zastupitelstva Z. Ú. J. 3. Návrh o úpravě členského příspěvku. 4. Přednáška sl. nč. L. Hasemannové „O slovanském jihu“. 5. Volné návrhy.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové čítá 925 členů. Záruka hotové splacených podílů obnáší přes 70 000 K. — Od 1. května 1904 do 15. ledna 1905 poskytnuto bylo půjček v obnosu 79 894 79 K. Od 1. května 1904 do 15. ledna 1905 vloženo 83 440 39 K a vybráno 46 018 74. Obrát po-kladniční od května 1904 do 15. ledna 1905 činí 420 988 97 K.

Zima. Na všech stranách ve vlasti naší zvlášť v horách slyšeti o hrozných vánicích sněhových, o sponstách sněhu, ale v okolí Hradce jest sněhu málo, že se sotva sáně cestou prosmýknou. Na kratou zimu nařikají též v jižní Evropě, především v Itálii, na př. v Římě a v Benátkách, kde jest málo pamětníků, kteří viděli už tolik sněhu a zamrzlé moře jako letos.

„To si také myslím!“, souhlasila paní Poncová. „Kdyby ne, tak bude mítí slavný magi-strát kříže dva. Jeden v panu purkmistrovi a druhý se mnou. Já muže bez kožichu chodit nenechám, když ho městu obětoval“ —

Ale na komunále se k zaplacení spáleného páně Poncova kožichu pořád neměli doufajice, že celá věc usne.

Než neusnula.

Řezník dělali si všelijak ze svého oběta-vého kamaráda Ponce, který nový svůj kožich v zájmu zachránění města před ohněm oběto-val, dlouho smích. Ale když viděli, že páni na komunále nechtějí jeho škodu při tom uznati, doprovodili přes tu chvíli marně na komunál docházející paní Poncovou jednou v celém zástupu na magistrát a tu konečně po dvou letech vítězoslavně odnesla si odtamtud osmnácte zlatých náhrady a koupila manželovi kožich nový, který skutečně více neroztrhal.

Když přítel Luňák potom pana Ponce škládlival otázkou, jest-li půjde zase v kožiše hasit, pan Ponc se trpce usmíval a říkával: „Leda žízeň! Oheň ne! Bývá za to jenom ne-vděk!“

„To jsi pěkný křesťan!“, pokoušel ho Luňák.

„Lepší, než-li celý magistrát dohromady!“, hájil se pan Ponc.

„To jsi přece viděl. Z kožichu mne chtěl svléknout! To musí Švenda do hradecké kroniky zapsat!“

„Ba musí!“, svědčil mu Luňák.

A Švenda to skutečně do hradecké kro-niky zapsal, jak pan Ponc Hradci zkázou hro-zící oheň kožichem uhasil a že nebyt různé jeho manželky, zůstala by mu za to jen zá-sluha, ale o kožich by býval přišel.

Župní sdružení obchodních gremií obvodu krajského soudu v Hradci Králové ustaveno 6. t. m. na schůzi v Hradci Král. Předsedou zvolen p. E. Richter, starosta obchodn. gremia královéhradeckého, jednatelem p. Helwich, pokladníkem p. K. Richter, se sdružených gremií zvoleno do výboru po dvou dele-gátech.

Ve všeob. voř. nemocnici v Hradci Král. v r. 1904 obětováno bylo 920 nemocných (523 mužů a 397 žen). Vyléčeno 596, 167 zlepleno, 35 bylo nehojitelných, 74 zemřelo; propuštěno 872, v dalším obětování ponecháno 48. Nejvíce nemocných bylo 14. dubna (77), nejméně 14. září (43). Za 377 osob zapláceno stranami 9944 50 K.

Dar. Jeho Biskupská Milost ndp. Dr. Josef Doubrava daroval spolku sv. Vincence v Nov. Hradci Králové 20 korun. Spolek vzdává nejuctivější dík.

Osobní daň z příjmů a daň dýchodová. Lhůta k podání přiznání k osobní dani z příjmů na rok 1905 stanoví se do 31. ledna 1905. Podati přiznání povinen jest každý poplatník, jehož poplatný roční příjem 2000 K převyšuje, aueb kdo vyzván byl zvláště, aby je podal. Přiznání buďtež podána buď písemně ueb ústně u vyměřovacích berních úřadů (berních správ, okresních hejtmánství). Přiznání písemné buď podáno na úředních formulářích (vzorec A), které poplatníkům zároveň se zvláštním vyzváním od úřadů berních doány budou; poplatníci, jimž formulář dodán nebuďe, obdrží jej na požádání u vrchu zmíněných vyměřovacích berních úřadů aueb u obecních starostů bezplatně. Nebude-li přiznání v předepsané lhůtě podáno, může daň na základě pomůcek úřadu po ruce jsoucích z moci úřední odhadní komisí uložena býti a případně může býti strana vata do vy-šetřování pro zatajení daně. — Přiznání o všech dýchodech dani dýchodové podrobených podávají se na rok 1905 rovněž do 31. ledna 1905 u téchže úřadů. Přiznání k dani dýchodové buďtež podána buď písemně na úředních formulářích (vzorec H) uebo ústně od poplatníka samého ueb jeho zákonného zástupce. Hofsější ustanovení o osobní dani z příjmů platí i zde. Přiznání musí se i tu podati, třebas po-platník zvlášť nebyl vyzván.

Volby na Pražském Předměstí. Zají-mavý obrázek naší samosprávy a uvědomělosti! Volilo se u nás, ale to nebyly volby, to byl poslušný marš dle komanda pevně v sedle usazených rytmistů. „U-vědoměli“ občané, sousedící s tak pokrokovým městem, jako jest Hradec Králové, pokorně si hleděli již předem zabezpečiti přízeň vládnoucí kliky. Co pak jim na je-jich občanských právech záleželo? Jen když nevzbudí u nesesaditelných pohlavárů žádného pohoršení. „Dejte mi pokoj s tou celou oposicí! Někteří štourové by nejraději začínali sváry, ale na mne si nepřijdou. Váš mi ani krejcaru neptidají. Já se nechci zbytečně rozčilovati.“ Takové a podobné myšlenky trouaily se z úst „svéprávných“ občanů. Dobře pánové: ale ne-chte-li svého svobodného práva užívat, řekneme Vám otevřeně, že ho nejste hodni. Skláníte-li tak po-slušně hlavu před „Nesmrtelnými“, nechcete-li a ne-umíte-li kontrolovati činnost zastupitelstva Vámi svo-leného, pak by bylo zcela jedno, kdyby vám dosadila představenstvo sama c. k. vláda. A musíme k malé své radosti prohlásiti, že byste při takovém c. k. představenstvu byli snad na tom líp než nyní. Opa-trní a bdělí otcové dovedli si zabezpečiti svá křesla před volbami agitací víc než horlivou. A jak byla ú-činná! Starosta p. Vodička s obecním písařem p. Butkou měli v sobotu sebráno na 160 plných mocí za I. a II. sbor. Vždyť se pracovalo zrovna po továrníku. Velkovýrobu volebních lístků prováděl hekto-graf. Tážeme se, zda to odpovídá stávajícímu zákonu? Ci dovoluje některý paragraf, aby byli volební lístky tisknuty? — A teď nám napadá, proč se agitovalo se strany otců tak houževnatě, proč otcové hájili své křesla tak junnácky jako Rusové pevnůstky Port-Ar-tura. Stará-li se obecni zastupitelstvo o zájmy obce pečlivě, nehledíc k vlastnímu prospěchu, není obecní úřad žádný med; právě zde se vyžaduje sebezápor, trpělivost a obětavost. Něco jiného však jest, chce-li si kandidát pojistiti povýšené křeslo výhradně k vůli sobě; tu se ovšem tak veliké agitaci nedivíme. Vlád-noucí klika dobře si zabezpečila předem plinomocen-ství ubohých lidí od ní hmotně závislých, aby uká-zala, jak miluje volné rozhodnutí svéprávných občanů. A s tou armádou již se táhlo lehce proti oposici a ještě lépe proti nerozhodným, kteří skládali bez dlouhé debaty zbraně. — A teď, milí občané, několik věcných poznámek! Pražské Předměstí jest v bezprostřední blízkosti velikého města s tolika středními školami, s tak početnou inteligencí! Čemu jste se naučili od pokročilé samosprávy Královéhradecké? Máte veliké, výhodné položené pozemky u samého nádraží; po-zemky ty čekají na řádné průmyslové zužitkování dlouhou dobu marně, ač by se tak docílilo značného zvýšení majetku uesdlých občanů. Vždyť se ani ne-výžuje dostatečná počta úpravě cest a chodníků, ač se sejdě k tomu účelu ročně na 6 tisíc korun; a to jest přece slušná částka z obecních příjmů a z 40%, přirážek. Inu, velikou část této práce obstarává sám p. starosta Vodička; a kdo zná jeho znamenitý rozhled a inteli-genci, ten se nediví, že svůj úřad tak zalecky plní. Starosta tak veliké obce otvá umí kale psáti; ty roz-ličné písemnosti mu obstarává advokátní písař. To by konečně ještě trochu ušlo, kdyby se nedřadovale vý-hradně po šesté hodině večer, kdy má pan písař teprve čas. Nemí to haubou pro obec tak velikou? Nu, p. Vodička má ve dne sám jiné práce; musí obsta-rávati dovážení různého stavebního materiálu pro obec, aby se užívil. Slyšeli jsme, že se to děje beze vší kontroly. Nemí divu, že tento pán tolik zaměstnaný lehce přehlýchá stížnosti na to, že stavebnímu ruchu od obecní správy se kladou zbytečné překážky. Mnoho uesdlých občanů jest vážně poškozováno tím liknavým vyřizováním nebo zamítáním žádostí, které mají na zřeteli pokrokový vývoj obce. Někteří říkají, že se raději vyprodají a vystěhují, nezmění-li se poměry a správe obecní. Zatím aspoň tolik. Vyzýváme všechny

Přednášky na vzdělání lidu. V Jičíně zřízen jest odbor na pořádání lidových přednášek, jehož snahou bude, aby se dostalo vhodným způsobem všem vrstvám obecnstva jičínského poučení v různých směrech vědění lidského, aby se tím budila touha po dalším samostatném vzdělání, aby se budil zájem v četbě krásných a odborných děl, čas.pisů a novin, aby se lid český vzdělával po stránce citové i rozumové. Tak vzroste vzdělanost a uvědomělost ve všech vrstvách našeho národa. Ten vzdělaný řemeslník, dělník, obchodník, rolník atd. může šťastně vítěziti nad překážkami svého stavu a dojíti cíle svého. A co platí o jednotlivci, tím spíše platí o celku. Národ náš jen tehdy dojde pravé mohutnosti v každém směru a tedy i hospodářské a politické zdatnosti, bude-li se skládati co možná jen ze samých vzdělaných jednotlivců. — Odbor zahájil již svou činnost přednáškou p. prof. Karla Štátiny: „O vývoji obchodu a řemesel v Čechách.“ Četné posluchačstvo ze všech vrstev obyvatelstva města soustředilo se do prostorné zasedací síně ku přednášce té a s velikým zájmem vyslechlo slova pana přednášejícího. — Během ledna a února přednášky budou ještě páni: Prof. Ant. Vyskočil: „O výrobě plynu a jeho upotřebení.“ Spokany. — Dr. Jan Horna: „O plynu se stanoviska zdravotnického.“ — Starosta města Frant. Knotek: „O přitícních dnešního úpadku řemesel a o prostředcích, kterými se tomuto úpadku“

deliti máše." Prof. Fr. Pösl: „O vývoji realismu od nejstarších dob." — Prof. Ferd. Tomek: „O Janu Nerudovi." — Prof. V. Trojan: „O skapalnění plynu a o kapalném kyselině uhlíkové." — Dr. Václ. Fišera: „O základních pojmech národního hospodářství." — Dr. J. Lachmann: „O právním postavení ženy a jejím volebním právu." — Zajisté obecněstvo jižněk rádo a hojně dostaví se do poučných přednášek těchto.

Od Cidliny. (Co všechno je proti katolictvu dovoleno.) V době nynější, kdy zvláště časopis „Čech" uveřejňován úryvků ze sociálnětisk. „Záře" upozorňuje katolíky na surový spůsob a bezmeznou sprostotu, s jakou píše se — a dovolením dozorců orgánů a ochranců zákona o tisku v Praze i o Ježíši Kristu a Neposkvrněné Panně — bude též snad zajímaví následující faktum z roku minulého. V květnu v naší osadě rozšiřován pamflet „Jak povstali svatí" s rouhavým vyobrazením na listě titulním. Rozšiřování to dle se bez povolení, nabízením ke koupi v jednotlivých příbytcích a dostaly to do ruky i děti školní. Na stránce, tuším 13. tohoto pamfletu, bylo mezi jiným uvedeno, že Otcové církevní na sněmu v Efeu po velikých hádkách a rvačkách prohlásili Krista — za Boha, a od té doby prý musí se věřit v Krista jako v Boha. — A tohle censura propustila!! — V neděli po Božím Těle měl místní kaplan kázání o předmětu: „Jak užitečně uzavírat se do Božského Srdce Páně", při čemž, maje k tomu vhodnou příležitost, na rouhavý shora pamflet náležitě upozornil a před kupováním varoval. Na to v „Záři" uveřejněno, jak p. kaplan vypíjčil si onu brožurku a ji v neděli místo kázání s kazatelny věřícím oveskám „s gusem" — to by bylo guse vyvrhele nějakého náboženského nihilisty — předčítal. A aby prý se u svých představených ospravedlnil, hrozil prý, že dá zavřít každého, kdo si tu brožurku koupil etc. „Záři" zaslána byla na tu sprostou leš oprava na adresu zodpovědného redaktora v Praze. Táž skro za měsíc přišla jako nepřijatá zpět s poznámkou na obálce (uvádím s chybami): „Adresat není v redakci č. 1969 k natrižení a kde bydlí nemůžeme v redakci udát pročež aviso v naznačené redakci." A pod tím: „Ani po druhém avisování nebylo vyzváno." — S kolportárem bylo zavedeno předběžné trestní řízení pro nedovolenou kolportáž, . . . ale nic mu neudělali, . . . prý se — poučen byv od „štábu" v Praze vymluvil, že dočasným prý — na požádání — pouze brožury (rouhavý pamflet) — objedná! Snad tohle pomohlo. Neboť k soudu vlastního nedošlo. — Mesi tím byl zaslán c. k. policejnímu ředitelství v Praze tento pítis: „V účtě podepsaný zaslal zodpovědnému redaktoru „Záře" v Praze II.—1969, opravu. — zaručenou § 19. zák., avšak, jak vidno z přiložené obálky, není redakce „Záře", kde její zodpovědný redaktor bydlí. Z toho patrno, že nevěnuje se vydávání listu „Záře" a povinné redaktorské jeho zodpovědnosti — píše, která se má, dle: tiskového zákona dle toho že napadeným osobám kladou se překážky, by zákonem žatřčenou možnost opravy ve skutek uváděly. Vzhledem k tomu žádám alavně c. k. policejní ředitelství, by mi laekavě zjistilo adresu zodp. redaktora „Záře" a zavedlo řízení, by v redakci „Záře" známa byla adresa zodpověd. redaktora, a případy podobné by se neopakovaly." Na to došel farního úřadu našeho tento pítis: „U vyřízení otčeného pítisu ze dne . . . sděluje, že Alois Filip, zodpovědný redaktor „Záře" bydlí v Nuslích č. p. 264. Tento byv zde o předmětu stížnosti, protokolárně vyslechnut omluvil se, že do redakce jmenovaného časopisu dochází pouze v pondělí a v úterý. Ostatní dny jej v redakci zastupuje Antonín Svěcený, jenž jeho adresu zná, ostatní personál jeho adresy nezná, a dopis prý přišel asi v dobu, kdy Antonín Svěcený nebyl přítomen. Přiložená obálka se vrací." — Zajisté velmi zajímavé, jak může kněz — byv pošípnán a napaden, zákonně se hájiti. — Sprostota, s jakou se píše o věcech doehu nejvyššího v „Záři" a „Červánkách", teď snad a nás rozšiřovaných už s povolením, jež si mezi vyšetřováním na radu „štábu" kolportér vyžádal (a ani nemusel; nabízel mu prý „doktorů", co bude chtít k obhájení), má letos v dotyčné farnosti to ovoce, že se po upozornění katolíků na uveřejněnou sprostotu v „Záři" o Rodičce Boží přihlásilo odhěratelů „Marie" a „Kříže" tolik, že počet z 80 stoupl na 137 a ještě se jednotlivci hlásí. To je zajisté nejlepší odpověď, jež se státi mohla. — Necht si tedy katolíci dobře povšimnou, co si všechno může dovoliti socialistický tisk proti katolictvu a s jakou hadí chytrostí dovede vyklouznouti, jedná-li se o zadostračování. Zatím tolik.

Z Chlumu u Hlinska. Malý je ten kostelík v srdci Zeleného Chlumu, provozují se v něm však věci velké, které by věru nalezly své obdivovatele i ve větších městě. Myslíme tím vzorné vedení kostelního zpěvu nejen o nedělích a svátcích, ale i dovedně přednesy měl o minulých právě vánočních. Tak o svátku Božího. Narození dávána byla o půlnoční nedávno vydaná novinka Vojtěcha Říhovského: Č. . . mše pro lid na noty církevních písní s průvodem orchestru, o velkých pak službách Božích téhož dne loňská novinka: Misa pastoralis s průvodem orchestru od téhož Vojtěcha Říhovského. Mimo to předneseny jako vločky pastorely od Fr. Gregory, J. Č. Drabovského, J. Piherta a V. Hausmanna a Graduále „Viderunt" od Fr. Hrašky. Tyto mše o novém roce a o Zjevení Páně byly k radosti věřících opakovány. Průvod orchestrální obstarali ochotně členové dobrého hudebního sboru p. J. Vaška z Benátek.

Ze Suchboly u Kutné Hory. Opět pokračují se rozjížděti úředníci cukrovarů po obcích, aby uzavírali řepu pro podzimní kampaň. Ale jak proskládají veřejnosti blasy, smluvily se prý cukrovary polabské na novém tichém a tajném kartelu. Účel jeho jest opět přitisknouti rolníka ku zdi. Po dobrém jídle přichází patrně chutí na ještě lepší lahůdky. Doufáme ale, že rolnictvo Podvysocké zůstane věrno nesenému jednotě a že dobře si vyjedná cenu řepy. Prodávati pod jeden slatý bylo by zrovna vlastním odíráním.

Různé zprávy.

Noví blahoslavenci. Na Jména Ježíš byli v basilice sv.-petrské v Římě za blahoslovené prohlášeni tři mučníci Marek Crispius, kanovník ostrihomský, P. Štěpán Pongráč a P. Melichar Grodecki, oba kněží z Tov. Ježíšova, z nichž zvláště Grodecki působil dle v zemích koruny České. Smrt mučnickou podstoupili v Košicích v Uhrách r. 1619.

Ve příštím nevedobého názoru na mravnost píše přítel našeho lidu: Jako zlo tak i dobro člověk projevuje na venek skutkem, slovem i písmem. Zdálo by se, že společnost, která má právo se hájiti, měla by trestati zlo dle škody, kterou působí, což však nebývá. Každý uzná, že „spisovatel", jenž vydá v novinách ve statisících exemplářů články obsahu necudného, uráží více mravy než řečník, který ve shromáždění promluví řeč nestoudnou a ještě více než chlapík, který v širém poli spáše čin s vilností. Za čin ojedinělý chlapík je trestán vězením; řečník, je-li vůbec pronásledován pro řeč nenáležitou, pronesenou před několika sty posluchačů, odbude si to pokutou, ale spisovatel za své články, které v přítomnosti i v budoucnosti mohou převrátiti ohromný počet čtenářů, není ani znepokojován, ba může se mu dostati i vyznamenání, jestliže svým výplodem nezdravým dovede dáti formu více méně uměleckou. Příklady takových mohlo by se uvéstí velmi mnoho. Z toho lze usouditi, že zákony, které jsou sdělány pro lidi, dostačí zřídka samy o sobě, aby chránily společnost proti zlu, a že veškeren lid řídil by se ke zlému a korrupci, kdyby nebyl zadržen na cestě dobra ideami mravnosti a spravedlnosti řádu absolutně vyššího.

Báseňik — zvěrolékařem. Vedle svých početných dramatických prací, historických povídek a deklamací napsal náš Klicpera také hospodářský článek „Pomoc proti přežrání se dobytka". Práce tato vytištěna jest v časopise „Jindy a nyní" r. 1883. Věru, řídké to spojení básníka a zvěrolékaře.

Účinek války. Dovozy anglického uhlí do Vladivostoku a zásobování baltického loďstva uhlím spojeno jest nyní srovnáním vydaním. Za doby míru platí se za dopravu tuny (10 metr. centů) uhlí z Anglie do Vladivostoku 30 šilinků čili 30 marků (mark = 1.17 K), z kteréhožto obnosu zbývá rejdaři asi 5 marků čistého zisku. Nyní však stoupl požadavek za dopravu jedné tuny na 100 marků. Jednomu německému rejdaři podařilo se nedávno doplnouti do Vladivostoku s 3 parníky s nákladem 20.000 tun uhlí. Za plavbu tu dostal rejdař celkem 1.500.000 marků, z čehož dal 3 kapitánům po 20.000 marků odměny, a pak prodal své lodě ve Vladivostoku ruské vládě, ovšem s náležitým ziskem.

Židé prehaň. Do Nov. Yorku přibýlo v minulém právě roce na 70.000 ruských židů, po většině vojen. sběhů, se ženami a dětmi; asi polovina jich nebyla na americkou půdu puštěna, ježto se nemohla vykazati předepsanou hotovostí. Vedle toho hemží se to stále na Moravě na Ostravsku a v Haliči ruskými židy, kteří nikterak nemohou pochopiti, že i žid má býti dobrým vlastencem, jenž se nerozpakuje obětovati za vlast i svůj život. Oběti takové vyhýbá se žid na sto honů.

Také tmař. Římský mnich P. Emilio z Carbozano vynalezl přístroj pro telefonování bez drátu, který se také velmi dobře osvědčuje. Nový důkaz, že církev nestaví se proti pokroku.

Ruská 4 1/2%tní půjčka. Rusko činí třetí výpůjčku a tentokrát má býti egandován i český kapitál. Živnostenská banka, česká průmyslová a pražská úvěrní banka obstarávaly subkripci do 12 t. m., je však možnost, že papíry ty posud lze dostati. V Praze upsané celkem 50 milionů korun, v Rakousku 150 milionů korun; v Německu místo žádaných 324 milionů nabídl 19 miliard. Za 100 zlatých vyplátí upisovatel 95 zlatých a dostává od 1. ledna 1905 úrok 4 1/2%tní, což vše dohromady činí 5.7%, jakážto zúrokování kapitálu je na ten čas — apropos při státním papíru — neobyčejně příznivé. Při tom může věřitel r. 1911 svůj kapitál žádati zpět a bude mu vyplacen al pari, tedy 100 zl. V Berlíně, kde začali s upisováním dříve, stojí tento papír dnes již 96.5, z čehož je viděti, že jej tam považují za bezpečný a že Rusko nestojí před žádným státním bankrotem.

Státopomoc dělnické. Právě utvořilo se v Brně První dělnické výrobní družstvo stolářské, zapávané společenstvo s ručením omezeným. — Ve své pomoci vády nejlepší sila — ozdravení trudných poměrů jednotlivých stavů. Státopomoc má býti vodítkem nejen dělnictvu a řemeslnictvu, ale také rolníkům. V každé obci má se jeviti účinek její, jinak nepokračujeme, ale klesáme, přes všechna ta hesla pokroková.

O trestní pravomoc obecní. Trestní právo obce týká se výhradně přestupků zákonů a nařízení, které se týkají oboru místní policie, a vykonává je obecní starosta se dvěma radními; za trest lze uložit pouze pokutu a při její nedobytnosti vězení. Byl-li vynesena trestní nálež na duchovní kteréhokoli vyznání ve státě uznávaného, na učitele veřejné, úředníky, státní a zemské, pokud jsou v činné službě, na členy Místní rady nebo poslance zemské jakož i virilisty, předkoží jej starosta okres. hejtmanství k předběžnému zkoušení a potvrzení, jinak nálež takový nemá platnosti. Osoby, podléhající vojenské pravomoci, ovšem nepodléhají ani pravomoci soudů obecních.

Dle § 67. a 68. řádu trestního nemůže soudce žádný výkon trestní předsevstí, jestliže bylo trestným skutkem ublíženo jemu samému, nebo je-li obviněný nebo ten, komu ublíženo bylo, se soudcem svazkem manželským spojen, nebo je-li obviněný, nebo jemuž ublíženo bylo, soukromý žalobce nebo obhájce se soudcem příbuzen nebo sešvákem v pokolení vzhůru nebo dolů sestupujícím, je-li jeho bratrancem nebo sestřenicí, nebo ještě blíže se soudcem příbuzen anebo v téměř stupni sešvákem, nebo je-li s ním ve svazku rodičů voličích a dětí zvolených, nebo schovatelů a schovanců, poručníka nebo poručenice. Mimo to nemůže býti soudcem ten, kdo byl svědkem trestného činu, o který běží, anebo byl v téže věci jako svědek nebo znalec vyslýčán, dále ten, kdo byl v téže věci obhájcem, zástupcem soukromého žalobníka nebo soukromým účastníkem. Z důvodů těchto budou vyloučeni i členové obecního představenstva z trestních soudů obecních. Členem trestního soudu obecního nemůže tedy býti starosta, jehož syn dopustil se na př. polního pychu, ani radní, jehož čeledín dopustil se na př. přestupku policie silniční. Za předpojaté členy obec. představenstva a za starostu nemohou nastoupiti jiní členové výboru obecního, a je-li tudíž předpojat starosta sám nebo tolik radních, že ani dva nepředpojatí nezbyvají, vykonává trestní pravomoc okresní hejtmanství, v jehož obvodu obec leží, a kterémuž starosta obce té oznámení učiní. (Pokrač.)

Obrovská stávka. V kamenouhelné pávni rahské, v porýnské provincii pruské, vypukla hrozivá stávka horníků, již se účastní na 200.000 osob. Evropa takové stávky dosud neviděla. Majitelé dolů odmítli většinu požadavků dělnictva, ba uhlobaroni sami prý stávku vyvolali proto, aby měli záminku k zvýšení cen uhlí. Doly rahské pávne proslulé jsou bohatstvím a velkou výrobou uhlí. Denně vyvážá se 28.000 vagonů uhlí. V dolech těchto pracuje mnoho slezanských dělníků, Poláků a Slováků, kteří celou kraji dají téměř slovanský ráz.

Ku dni 14. února. K oslavě výročí památky úmrtí velikého apoštola Slovanský sv. Cyrila napsal nám věhlasný pěvec velehradský Jan M. Soukup převzatou píseň: „Přítup, Moravěno, přítup blížě . . ." — Velebný, zuřodný nápěv této písně jest upraven od Křížkovského. Přijeme si ze srdce, aby píseň tato zavzněla na velepamátný den 14. února ve všech chrámech nejen na Moravě a ve Slezsku, ale též v král. Českém! — Výtky pro lid a průvod varhan má na skladě M. Melichárek na Velehradě.

Literární správa. Dověděli jsme se, že jeden doktor theologie vydá na základě pilného, hlubokého studia v dědictví Svatopetrského životopis našeho Arnošta z Pardubic. — V Hradci Král. vyjde brzy v „Knihovně Obnovy" větší spis: „Karel IV. jako křesťan a vlastenec." Tyto předběžné zprávy jistě upřímně katolíky potěší. Jest nám potřebl důkladnějších spisů o Karlu IV. a Arnoštovi jako soli. Bude tak splacen povinný dluh památce oněch katolických velikánů, kteří vlast naši povznesli k slávě největší. — O bohatelích českých nemluví se dosud až příliš mnoho; stavitelé velikosti našeho národa obdivování stručnými črtami nebo pomíjením mlčením. Byl tedy již nejvyšší čas, aby aspoň samo katolictvo ozivilo důkladně vzpomínky na Otce vlasti a prvního českého arcibiskupa našeho.

Pro domácnost. Jablkový koláč. Na válu připraví se 16 dkg mouky, do níž se dá 12 dkg přehátého neb nového másla, jeden žloutek, 2 lžice cukru a půl kávové lžičky amonia, kapka citronové kůry; vše se dohromady propracuje a nechá ve studnu asi 2 hodiny odpočinout. Zatím se okrájí 6 jablek, které se na kružátku rozstrouhají na listky a nechají se malinko na kastrolu pod pokličkou dusit; může se k nim přidat lžice rumu neb vína. Odpočinuté těsto se rozválí na stěblo silné, rozdělí se na dva díly, jeden díl položí se na plech, posype se strouhanými lískovými offsky neb mandlemi, poklade těmi dušenými jablky, která se posypou cukrem a skořicí, pak se položí na to druhá polovice těsta, pomáče se rozklepaným vejcem a posype mandlemi s cukrem amonijem. Peče se to v teplejší troubě 1/2 hodiny. Může to býti místo závinu na Štědrý večer. — Jablkový salám. 14 dkg cukru, 2 lžice vody se vaří několik minut. Pak se tam dá 85 dkg strouhaných jablek a vaří se to na husto. Po té se připojí 10 dkg oloupaných, na dlouhé tenké kousky krájených mandlí, 10 dkg sekané citronové, lžička citronové kůry, lžice sekané cukrovane pomerančové kůry a nechá se to vařiti, až jest to hodně husté. Pak se to nechá vystydnout, vál se posype cukrem a čokoládou, udělá se z toho salám, dá se do pomáštěného papíru a suší se ve vlahe troubě, neb na kamnech. Po několika dnech se rozkrájí na kružky a podá se k čaji neb k vínu. — Zdravý nápoj z jablek. Rozkrájí se 8 jablek, dá se do hrnce 1/2 kg hrozinek bez pecek, 7 dkg cukru, najeje se na to jeden litr vařící vody a nechá se to půl hodiny vařit. Když to přoběhne předešlé se to hustým čísným sítkem. Jest to zdravý chutný nápoj pro zdravé i nemocné. (Pozn. red. V předešl. receptu Masepnutí koblíhy má býti místo 2 1/2, citr. šťáva a kůra toto s půl citronu šťáva . . .) A. Sei.

Jak zbohatnouti z chovu dobytka? Pošádejte listkem „Družstvo Hospodář" v Milotičích n. Bečvou o vzácnou knížku „Jak zbohatnouti z chovu dobytka?" Obdržíte toto velmi poučné a bohatě ilustrované dílo úplně zdarma.

Která chudá obec nemá svoutu „poledničku"? Necht si představenstvo dopíše panu Karlu Adamcovi, staviteli vězařích hodi v Čáslavi; má malý poledníček jasně „svoutu" a dá jej některé obci darem.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů. Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem. Nákresy, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

Díkůvzdání.

Vzdáváme vřelé díky nejprve veledůstojnému duchovenstvu zdejšímu za laskavou péči a námahu, jakou věnovali našemu nezapomenutelnému synu po celou jeho trapnou nemoc a zvláště v posledních jeho okamžicích.

Přijmětež zároveň srdečný, hluboce cítěný dík všichni ti, kteří drahého zesnulého na poslední cestě doprovodili; zvláště děkujeme za hojnou účast velectěnému spolku krejčovskému.

Zaplat Pán Bůh za všecko!

Truhlčí rodina Filipova
v Kutné Hoře.

Stavební místa

na Pražském Předměstí

(Nový Josefov) levně na prodej. Případně prodá se celý pozemek pozůstávající ze dvou skupin (15 a 21) stavebních míst, aneb každá skupina zvláště. Úhraná výměra obnáší 2½ hektaru.

Bližší sdělí pan Jan Friš, stavitel v Hradci Králové.

Právozáreční

dům

v Hradci Králové

na Malém náměstí v části podšíňové

jest na prodej.

Bližší v redakci „Obnovy“.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

přijímá vklady proti 4½% zúrokování

ode dne vložení do dne vybrání a vyplácí i vyšší obnosy bez výpovědi. — Vkladatelům vzdáleným zašlou se složení listky poštovní spořitelny.

Daň důchodkovou platí ústav ze svého.

Půjčky poskytuje

úředníkům, obchodníkům, řemeslníkům, rolníkům i průmyslníkům za podmínek nejvýhodnějších a na mírné splátky.

Eskontuje směnky obchodní,

prodává i kupuje veškeré cenné papíry, vyměňuje kupony atd.

vše velmi výhodně.

Záruka hotově splacených členských podílů obnáší přes 70.000 K.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové jest členem Jednoty záložen a mají vkladatelé právo, třeba nebyli členy ústavu, kdykoliv vyslati revidenta na revizi ústavu a tak se přesvědčiti, že ústav spravován jest v plném pořádku. (§ 26. stanov.)

Výhodné a jisté uložení kapitálu.

Z rodinných příčin prodá se

v Kolíně dům

za sníženou cenu 10.000 zl.

Jest jednopatrový, zásovní a v dobrém stavu. Obsahuje 4 byty (9 pokojů, 4 kuchyně a příslušenství). — Na dvoře jest studna s velmi dobrou pitnou vodou.

Postačilo by hotově složit asi 1/2 kupní ceny. Také by mohli 2 kupci „dobré vůle“ k účelu tomu se spojit.

Bližší zprávu podá majitel Václav Veselý, školní ředitel v. v. v Kolíně.

Byt o jednom pokoji a kuchyni

levně k pronajmutí v domě čp. 392.

Veškeré kdekoli vydané neb oznamené

knihy
hudebniny
a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s bojiště. — Koupé antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Měšičkové knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Psací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. České knihovny č. 18. Dary přírody. Sbírká kulturních obrázků. Napsal F. V. Vykoukal. Seš. 1.—3. po 24 h. — Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příručí kniha obecných vědomostí. Řídí F. A. Šubert. Seš. 40. a 41. obsahuje vysvětlení slov Koroseky—Kyzlice. Sešit za 60 h. — Lidov. rozprav lékařských řada V., čís. 10.: Úmrtnost kojenců a její příčiny. Napsal Dr. F. Smidrkal. Za 40 h. — Slavische Roman Bibliothek v čís. 28.—32. obsahuje Jiráskovo dílo o Chodech, přeložil B. Lepař. Sešit za 32 h. — Jos. Kofenského cestopis: K protinočům, seš. 36.—39. po 60 h.

Nákladem „Unie“ v Praze. Spisy Jul. Zeyera XIX. Karolínská epopeja. Seš. 11.—13. po 40 h. — Válka rusko-japonská slovem i obrazem, vychází redakcí J. Klecandý v týdenních seš. po 30 h. Seš. 20. a 21. — Obrazový zpravodaj z bojiště. Řídí J. Klecanda. Vychází dvakrát týdně čís. za 10 h. Čís. 86.—89.

Nákladem „Vlasti“ v Praze. „Vlast“, časopis pro poučení a zábavu. Red. T. Škrdl. Roč. 21., čís. 4. Roč. předplatné 10 K. — Vychovatel, časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Red. Dr. R. Horský. Roč. 20., čís. 1. a 2. Předpl. na rok 6 K. S Přílohou katechetickou, roč. 5., čís. 1. Řídí Fr. Žundálek. — Hlas Svatováclavské. Sbírká časových brožur. Roč. V., čís. 1.: Nepřítel zemědělství. Napsal Pavlík-Sychra. Číslo za 10 h. Na celý rok předplácí se 60 h.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. V Hři stříbrného lva. Cestopisný román dr. K. Maye. Seš. 12.—14. po 30 h. — Malý čtenář. Časopis obrázkový pro mládež. Pořádají G. Smetana, J. Zelený, F. Procházka. Čís. 8. a 9. Roč. předpl. 2 K.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Knihovna kazatele čís. 11. J. Lobry: Populární katechetická kázání. I. Výklad Creda. Seš. 4. a 5. Upravil M. Zavoral. Cena 80 h. — Knihovny Kazatele čís. 13. Kam nechceš? Kniha výstrah, obsahující líčení soudů Božích atd. II. část. Napsal Dr. L. Řehák. Za 1 K 60 h.

Život generála de Sonis. Zpracoval J. Weiss. Hlas katol. spolku tiskového roč. 36., čís. 1. Za 80 h u G. Francie v Praze. Týmž nákladem vyšlo Pravidlo křesť. života. Přeložil z vlastiny P. F. Blažek. Za 80 h.

Krása našeho domova. Věstník „Svazu čes. okrašlovacích spolků v království Českém.“ Řídí J. Klíma. Roč. I., čís. 2. Vychází 10krát ročně za 4 K. Tímto časopisem mnoho se přispěje na okrašlení naší vlasti. Administrace na Král. Vinohradech, č. 969.

Divadelní list Máje. Řídí J. Borecký a L. Novák. Roč. I., čís. 1. Vychází jednou měsíčně za roč. předpl. 4-40 K. Redakce a administrace v Praze II., Štěpánská ul.

Naturalismus a „Svoboda vále“. Napsal Dr. Fr. Mareš. Otiak z Rozhledů č. 8.—11. roč. 1904. Za 60 h. Nákladem Jos. Pelcla v Praze.

Selská Stráž. Organ Sdružení čes. katol. zemědělců. Řídí P. Milo Záruba. Členové dostávají časopis zdarma, nečlen za 1-50 K. Administrace v Praze II., 20C.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Půjčuji za nejmírnější poplatky

**maškarní
a divadelní
obleky**
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na avýj bohaté zásobený
sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Bližší sdělí Josef Andrejs, domovník
v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Koberce

chrámové

Koberce

salonní

Koberce

běžné

Předložky

k lůžkům

Záclony

a soupravy

kupujte přímo z továrny

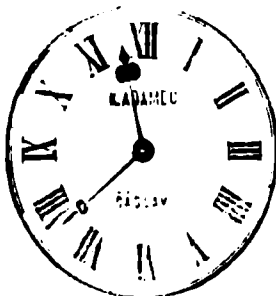
Václ. Marvana,

Hlinsko v Čechách.

Cenník zdarma, franko.

Důvěry hodným, důvěry na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malé Karlova ul. čís. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stěmi
vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Svůj k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

**Kněžské
kolárky,**

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné ručníky,

deky, stolní běhouny, garnitury,
dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo
s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení,
nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

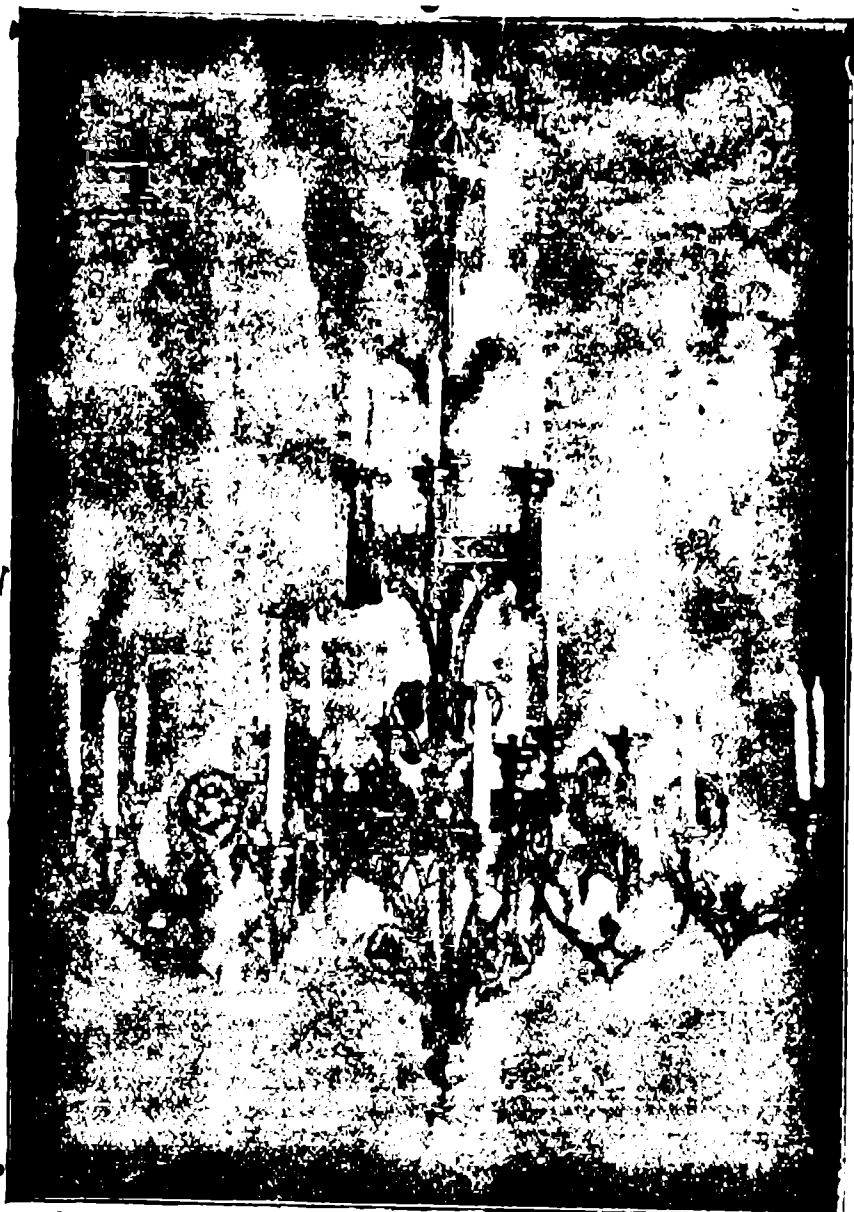
speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Velectěnému
duchovenstvu
doporučuje
nejlevněji
a nejlepší
LUSTRY

každého slohu,
první odborná dílna pa-
sířská pro výrobu kostel-
ního náčiní
Karla Zavadila
v Hradci Král.
č. 280. — č. 280.
proti hotelu „Merkur“.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákreby a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

První nákupní pramen
látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-**
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti parčí zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

C. a k. dvorní dodavatel.
Svice kostelní
pravé voskové přesně dle liturgických před-
pisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou
bezvadnou jakost všude oblíbené, svíce
obětí a smuteční, hladké i kráslené, dále
**k nastávající —
době velikonoční**
paschaly příslušně vypravené a ozdobené
(s beránkem, rány s krupějemi krve, po-
zlacená grana), triangle, vše v libovolné
velikosti; konečně kostelní svíce stea-
rinové, lustróvé, renaissance, barokové,
hladké nebo dekorace, svíčky tabulové,
duté a víceky jiné druhy svíček nabízí
nejlevněji stará česká c. a k. dvor. továrna
na svíčky
J. Pilnáček
v Hradci Král. Založeno r. 1816.
Závod doporučea nejdstojnějš biskupskou konsi-
stostí Ordinariátním listem s roku 1888.

ZÁCLONY
krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story), záclony
látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové
atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.
JAN STOUPA
v Praze, Václavské nám. č. 32.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**Studniční
pumpy**
universální, které dona-
mrazí a nerezaví, v nej-
lepším provedení,
ssací čerpadla,
křídlovky, řetězovky,
střikačky,
sahradní a močůvkové,
vodovody,
samočinná napajedla
proždobytak,
větrné motory
vyrábí a má na skladě
V. Strnad, strojírna v Libici n. C.
Žádejte ceník!

B. Škarda, Brno.
Odborný velkovývod pro malbu
chrámových oken.
Umělecký dílna pro malbu na skle.
Okna chrámová každé-
ho slohu a provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dávám vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Ceníky zdarma.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Videň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.
Na ukádku zasílá
se vše franco.

hudebního požitku nejdokonalejšího. Prof. Mikeš, zdejší rodák, jest vynikající klavírní virtuos, jehož skvělá technika je odůvodněna velkou hudební inteligencí, a jeho interpretace našich největších moderních skladatelů jsou výkony tak vzácné ceny, že se má dostalo v poslední době lichotivé pozornosti pozváním, aby účinkoval na velkém veřejném koncertě v Berlíně, kam v těchto dnech odjíždí. Mladé umělecké sdružení, jaké tvoří dámy intonačního oddělení jeho ústavu, vystoupilo na veřejnost nedávno teprve v historickém koncertě v Rudolfinu v Praze, dobylo si však u veškeré pražské kritiky na první ráz takového úspěchu, a jakým se zřídka setkáváme. Z nadšených posudků jejich výkonů uvádíme slova slovnatého a váženého pražského kritika prof. V. Müllera, který v „Čechu“ ze dne 15. prosince 1904 píše o zmíněném historickém koncertě takto: „Mimo smíšený sbor „Škroup“ účinkovala početná síla, ale za to tím zajímavější škola ústavu prof. Mikeš, která svou křesťalovou čistotu intonací, vřelým přednesem a přesnou dokonalostí skutečně poskytl pozoruhodné výkony.“ — Večer zahájen bude (přesně o 7. hod.) úvodní přednáškou spisovatele Jana Brabbergera. Pak následují ženské sbory z historického koncertu provedeného v Praze, sbory to z 15.—17. století: Dunstable (1380—1453) „O rosa bella“, Dufey († 1474) „Chanson sestřelého truvéra“, Palestrina (asi 1526—1594) „Jesu, rex admirabilis“, Morley (1557—1604) „Ač slavík ztratil“, Schein (1586—1630) „Slavíčka zas“ a Rossi (ok. 1647) dva úryvky z opery „Orfeo“. Zpívají dámy intonač. odd. ústavu Mikešova, řídí Frant. Spilka. Třetí oddělení večera zahrnuje skladby moderních českých skladatelů. Dámy intonačního oddělení zpívají Dvořákovy „Moravské dvojzpěvy“ (čís. 1. A já ti uplynu, čís. 7. Voda a pláň, čís. 3. Kdyby byla kosa nabroušená, čís. 8. Skromná, čís. 9. Prsten, čís. 11. Zajatá a čís. 10. Zelenaj se, zelenaj), z dvojzpěvů Vítězslava Nováka: Primula veris, Velebná noc a z dvojzpěvů Jos. Suka: Společný hrob a Divná voda. Prof. A. Mikeš hraje na klavír ze „Skizz“ Jos. Procházky (op. 5) čís. 2. a 3., z Vítězslava Nováka „Slovácké svity“ (op. 32), „V noci“, z „Písní zimních nocí“ (op. 30) čís. 3 „Píseň noci vánoční“ a z „Mého máje“ (op. 20) čís. 4 „Slovácký“, pak ze skladby Jos. Suka hraje „Dumku“ ze „Sauty“ (op. 21), „Vánek“ a „V roztonžení“ z cyklu „Jaro“ (op. 22). — Ježto se jeví o koncert zájem nadměrný veliký, upozorňujeme účastníky, aby si lístky buď přímo nebo přesně ihned zabezpečili v knihkupectví p. B. E. Tolmana na Velkém nám., neboť některá místa (na př. lože) jsou již vyprodána.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 23. ledna 1905 usneseno: Svolení c. k. okres. hejtmanství, aby zaplacené dávky t. zv. železné krávy byly odepsány, vzato bylo na vědomí. — Žádost majitelů domů v bloku I. u Pr. Předměstí za postavení uličního stojanu vody pitné postoupena vodárenskému odboru. — P. Jos. Hofinkovi, pohodnému z Farářství, ponkáže se k výplatě částka K 40.— za zabránění ozhřívku stížených koní. — Schváleno pojištění budov obecních a patronátních na rok 1905. — Žádosti c. k. pošt. úředníků zde za obmezení pošt. služby v neděli a ve svátek projeven souhlas s dobrozdáním obchodního gremia zde. — Zamítnuta byla žádost pana Josefa Šráma, povozníka z Malšovic, za snížení nájezu něho z náplavky pronajaté mu pro vysekávání lesu na řece Orlici. — P. Kašparovi povolena byla lhůta ku zřízení chodníku u domu jeho č. p. 382. do prvního května 1905. — Schváleny nutné opravy v realce nákladem K 45.— P. Fr. Chrudimskému se sdělí, aby odstranil dal komínek v krámku u přístavby při domě jeho č. p. 171. — Sdělení c. k. okres. hejtmanství, že obmezení a přeložení trhů výročních v Hradci Králové jest c. k. místodržitelstvím povoleno, předložil se živnostenskému odboru a též c. k. okres. hejtmanství zašle se opravený tržní řád (se změnou čl. 1.) — Přijata byla oferta fmy Felix Blažiček na dodání ohnivzdorné pokladny pro záduš. — Schváleno pojištění proti úrazu p. pol. komisaře, rozšíření pojištění strážů pro případ úrazu při jízdě na velocipedu. — P. Ant. Hájkovi, kováři zde, pronajat byl byt v obecním domě č. p. 230. — P. K. V. Skuherskému, majiteli domu zde, uděleno povolení ku postavení nového domu na parcele č. 347. v bloku A. — P. Karlu Kracíkovi z Josefova zadáno bylo městské divadlo Klicperovo k uspořádání koncertu na den 9. února místo 11. února 1905. — C. k. okres. hejtmanstvím zaslaná žádost p. V. Nezbedy za upravení divadelní instrukce pro sbor dobrovolných hasičů postoupena tomuto k vyjádření. — Kostelníku p. F. Tichému pronajat byl byt v 1. poschodí obec. domu č. p. 63. — Hlásnému Pelikánovi dá se z téhož bytu výpověď a poukáže se mu přibytelně. — Jedna podpora byla na dobu jednoho roku zvýšena, dvě žádosti na zvýšení podpory byly zamítnuty a poukázány byly k výplatě různé účty.

II. živnostenská společnost v Hradci Králové koná dne 29. t. m. svou výroční valnou hromadu v zasedací síni obecního zastupitelstva. Zúčastně 2 hod. odpo. Na programu nalézá se mimo jiné doplňovací volba 1 člena výboru a 1 náhradníka. Účast většiny členstva žádoucí!

Správní rada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové udělila v poslední schůzi své prokura dlouholetým úředníkům ústavu pánům Václavu Pišovi, účetnímu a Josefu Šolcovi, pokladníku.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. (Akciová společnost s kapitálem K 2.000.000.—, rezervní fondy ca. K 500.000.—, založen r. 1868.) — Před krátkým časem ustavilo se v Hradci Králové společenstvo s ručením obmezeným pod firmou „Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové“, od kteréž doby stalo se již vícekrát, že firma tato byla zaměňována se „Záložním úvěrním ústavem“. — Aby se tudíž předešlo event. nedopatřením (zaměňování dopisů a j.), jest třeba dbáti nyní přesného znění firmy: „Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové“.

Předčasní poslové Jara. Zálivé paprsky nynějšího slunce probudily ze sna naše jivy a lísky. Tento týden byla nám do redakce přinesena větévka a pěkně vyvinutými jehnědami. Co si počneme o květné neděli, která připadá letos na 16. duben, když již v lednu „kočičky“ nám odkvetou?

Pač ve veřejných místnostech. Voditi pryč do hostinců a do veřejných místností vůbec jest přinejmenším zakázáno, dosud asi jen — na papíře. Vždyť i v předních hradeckých restauracích spatřiti lze zvlášť v poledne různá psíka, která svým čuméním hosty při jídle jenom obtěžují. Ovšem leckterý psík vykonává v hostinci i tu službu, že na dobrou chuť hostů vyčistí jazykem kdejaké moderní plivátka, spokojuje se přitom i s chladivou vodičkou v něm, když mu čumák nepodá lepšího na občerstvení. Aby p. hotelier psa vyhnal, tu by si odpudil i nad zákony povznešeného majitele — hosta a povolání dozorců organové chtějí mít také pokoj, proto bude tu i na dale platiti zákon jenom — na papíře.

Dobrou chuť! Mnozí z našich obchodníků vykládají v pytlích a pod. různé pošvatiny před své krámy, aby tím spíše upozornili obecenstvo na své zboží. Ovšem tof nejlepším reklamním prostředek, jenže ho často zneužívají — pejskové, kteří ve své starosti, aby zboží nezachlo, často je skrápějí. Proto dobrou chuť spotřebitelům takových pošvatin!

Po Josefově cestě na Hradec. Přeložením velitelské vl. 9. armádního sboru z Josefova do Litoměřic nastane celému Josefově i okolí škoda velika, která časem poroste, tak že Josefovo město a výstavná vesnice nebudou v budoucnosti daleko odlišnými vzory. Co překvapilo Josefov, může i v jiném směru stihnouti nepřipravený Hradec Králové. — Vedení kanálu mosko-oderského na Hradec dle výroků znalců ze zasvěcených kruhů sotva asi se uskuteční, větší naději mají Pardubice; v tomto případě pak možno, že i splavnění Labe z Pardubic do Hradce zcela bude odloženo. Že by z toho obchodu a průmyslu v Hradci a širém okolí vzešla škoda velika, samozřejmo. A v Hradci Králové, v kraji po Labi a Orlici ticho, nikde žádná schůze a porada o tom, jak se připravit na hájení zájmů národohospodářských. — Hradec Králové každoročně vzrůstá novými domy, ale obyvatelstva nepřibývá, za to zkvěťují sousední obce, zvláště Pražské Předměstí, které za takových poměrů časem jistě vyrovná se Hradci. Malý lid pomalu se z Hradce stěhuje, ač rád by tu jinak bydlel, z příčin drahotných se mu vyhne. Velenuto už, aby v Hradci samém rozřešena byla otázka laciných rodinných domků. Co prospějí vzrůsta města úpravná náměstí a ulice, krásné sady a procházky, když budou sloužiti jenom panstvu, zatím co menší lid vyhne se městu na sto honů? Smutná budoucnost.

Velký symfonický koncert pořádán jest v Klicperově divadle i 9. února. Účinkuje v něm úplná kapela pěšího pluku č. 36. z Josefova, řízením kapelníka p. Max. Heydy a spoluúčinkuje klavírní virtuoska sl. Marie Částková z Prahy. Program: 1.) Čajkovský, „Symfonie patetické“ č. 6 H — moll“ dp. 74. 2.) Grieg. Klav. koncert A — moll z průvodem orchestru. 3.) Wagner — Liszt, Píseň přádeli z opery „Bludný Holanďan“ pro klavír. 4.) Dvořák. „Husitská“. Dram. předehra. — Také tento koncert bude jistě pochoutkou hudby milovnému obecenstvu.

Ameriku (Kanadu) v 50 velmi zdařilých obrazech vystaví příští týden od soboty dne 28. ledna do 4. února 1905 panorama Národní Jednoty Severočeské v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha v Hradci Králové.

Z místního odboru Národní Jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí. Výbor s díky kvituje příspěvky, jižž se mu dostalo a sice: sbírka v Novém Hradci Králové, pořádaná p. učitelem Šrámkem 21 K, Sokol v Hradci Králové 5 K, pp. učitelé v Černilově 4 K, z Třebouchovic sbírka zaslaná p. učitelem měst. školy Erbenem 25 K. Paní Al. Janečková věnovala na paměť svého zesnulého p. manžela, dlouholetého předsedy a místopředsedy odboru, 100 K na panorama. Divadelní představení, pořádané společností p. Sedláčka dne 23. prosince 1904 ve prospěch menšinových škol v horách Orlických, vyneslo 70 K. Výbor co nejrychleji děkuje všem P. T. dámám, které se šlechetnou obětavostí se uvolily lístky po domech prodávati; jsou to tyto dámy: sl. Boženka Franková, sl. Fritzová, sl. Bedřiška Hoffmanová, sl. Božka Milbaurová, sl. Marie Macáková, sl. Anežka Šedová, sl. Cilka Škabrádová, sl. Maďa Peřinová. Akce výboru, šířiti zájem v okrese pro menšinové školy v horách Orlických, po případě zakládati nové odbory, byla již se zdarem zahájena. — Výbor žádá u výboru ústředního o finanční samostatnost a pevné doufá, že se plně zdatí práce v městě i v okrese, jejíž cílem jest uhlášení našich menšin na českém východě. — Založena nová knihovna v obrozenej obci, dvě knihovny odborem již dříve ve dvou jiných obcích založené budou rozšířeny. Ve dvou obcích vypravil odbor vánoční nadílku nákladem 367 K 92 h. Konstatován potěšitelný finanční stav panoramy. Pohlednice Těchonínské školy lze obdržeti v knihkupectví pana Tolmana za 10 haléřů.

Z činnosti a peněžního obrátu c. k. poštov. úřadu Králové Hradec I. za rok 1904. Psaní rekomandovaných podáno 71.807, doručeno 60.423; psaní s penězi a balíků

podáno 58.613, doručeno 64.574; poštovních poukazek podáno 86.813 (1.714.137 K), doručeno 54.982 (948.287 K); pošt. dobírky 6.480 kusů; pošt. příkazů došlo 966 (86.394 28 K), z nichž vyplaceno 838 (23.090 15 K), vráceno 628 (63.304 08 K). V poštov. spořitelně bylo vkladů 38.508 (6.623 910 K), vybráno 5 318 (4.008 608 K). Zál. h. y: 26 poštovním úřadům přiděleným dano ve 400 případech 5.123 976 K, 63 prodejem známek přidělených 827 krát (106.509 K). Peněžní obrát: Příjem 10.388.680 85 K, vydání 9.702 190 76 K. Telegramů podáno 9.925, dodáno 11.874, došlo a dále dopraveno 10.690. Telefon: 61 stanic rozhovorů meziměstských 5.144, telegramů podáno 3.624, v podacím protokolu vyřízeno spisů 5.486.

Dobytčí trh v Hradci Král. 23. t. m. obeslán byl malým počtem dobytka, za to počet kupců byl nad obyčej veliký.

Okrašlovací spolek v Malšovicích, který právě byl založen, zve tímto k hojněmu přistupování za členy P. T. obecenstvo, uznávající výhody působením spolku získané, aby podporovalo tím spolek hmotně, by pak blahodárněji působiti mohl. Ve valné hromadě odbyvané dne 14. ledna t. r. zvoleni byli do výboru pp.: předsedou Frt. Krčina, poštov. official, místopředsedou Václav Neuman, řídící učitel, jednatelem Josef Škop, pošt. asistent, pokladníkem Jan Mazura, kancelářský pomocník. Přihlášky přijímá jakož i veškeré dotazy zodpoví ochotně Josef Škop, pošt. asistent v Hradci Králové.

Z Pražského Předměstí. Předešlá zpráva Obnovy o naší samosprávě způsobila pochopitelný rozruch. Ospalí si protírají zrak a vládce se velice hněvají. Proč, pro pravdu? Dokážte nám, že jsme se v něčem mylili a my rádi opravíme, poněvadž nám jde jen a jen o konstatování pravdy. Nejvíce se zlobil pan Butka. Tohle nám je přece nejpodivnější. Vždyť mu zpráva naše mohla sloužiti jen ku cti. Nebýt jeho, to by to teprve v naší obci dopadalo! Každý, kdo měl příležitost viděti, jak p. Butka za pana starostu úřaduje, musí vzdáti jen čest jeho obratnosti. Štěstí ještě, že se mu do úřadování pan Vodička příliš neplete a obyčejně jen svůj podpis k jeho elaborátu připojí! Proto jest jen zvláštní, že tohoto náměstka starostova odměňuje vládnoucí klika tak hubeným pakatytkem; příliš malá to vděčnost za tolik práce a přemýšlení. — Ale k tomu každý osadník rozhodně právo má, aby se mu při příchodu do obecní úřadovny neřikalo: „Přijďte až večer“. Ať se věnuje úřadování aspoň tolik denního času jako na Slezském Předměstí a Rusku. A pak voláme znovu: „nezdržujte zbytečně rozvoj obce!“ Nemohlo už dávno státi u dráhy — na místě tolik příležitostem — několik továren? Ano, ale když má prý obec už tolik dluhů! No, s těmi dluhy to není právě nejhorší; ale tolik jest pravdou přece, že by šipernější zastupitelstvo s tolikými přírážkami výhodnější umělo naložiti než u nás a že by jinde za ty peníze rozhodně rozvoj obce šel ku předu lépe. Nemyslete si, že nějakou frází zdravou oposici umlčíte. Někteří — moudřejší než Vy — mají už všeho po krk. Sdělili jsme s veřejností jen některé věci ze zásobárny neblahých zkušeností. Mohli jsme pověděti daleko více. A jestliže se náprava nestane, probereme ještě jiné oprávněné stížnosti. Jest nás daleko nějaké osobní pranýřování, ale o smutném stavu věci k vůli dobru celku psáti musíme. Nedopustíme, aby obec tak velká byla spravována jako některá Zlámaná Lhota na horách.

Zastřelen vlastním synem. V sobotu 21. t. m. o 2. hod. odpo. nalezen hajný V. Zábranský z hájovny „Marokánky“ u Vel. Bělče, na panství markrab. Pallaviccina, na pokraji lesa mrtev s prostřelenou hlavou. Z vraždy této obviňování z počátku pytláci, ale vyšetřující komisi z kraj. soudu v Hradci Králové seznáno, že pachatelem jest někdo z domácích zastřeleného. A hned také vzat do vazby 16letý synek hajného, jenž se už přiznal, že otce vlastní neopatrností zastřelil, když se spolu brali do lesa. Nešťastí-li se tu přihodilo či vražda, ji té objasní další vyšetřování. Hlas lidu označuje ztřeštěného jako ámyslného vraha, ježto otec pro jeho nectnosti byl naň velmi přísný.

Oheň. V pondělí 23. t. m. o 10. hod. dopol. vsízl ve statku p. V. Desenského ve Věkoších u Hradce Král. oheň, jenž zničil stodolu a výměnnickou chaloupku. Příčina ohně neznámá.

Z dějin poddaných vesnic bývalého panství Hradce Králové. (Dle známých archiválních podává V. P.—s. (Pokračování.) Střebož. Chalupník Jan Vacek měl 24 str. (1 v II., 23 v III. tř.) dědičných rolí, pod 1 vůz (sena) louky a 1 čtvrtce zahrady; úroků platil 18 kr. ročně, panu děkanovi odváděl 2 kr. jménem suchých dnů, za obilí 3 kr., oves na koně 2½, čtvrtce, 2 vejce a 1½ slepice, robotoval týdně 3 dny. Chalupník Lukáš Srđínko měl 14 str. (2 v II., 12 v III. tř.) dědičných rolí, pod 1 vůz (sena) louky, 2 čtvrtce zahrady; platil úroků 10 kr., vrchnosti k vánočům 4 slepice, panu děkanovi suchých dnů 2 kr., za obilí 3 kr., oves (pro koně) 2½, čtvrtce a 2 vejce, robotoval 3 dny týdně. Chalupník Václav Málek měl 18 str. (2 v II., 16 v III. tř.) dědičných rolí, pod 1 vůz (sena) louky, 2

čtvrte zabradý; úroků k záduší platil 14 kr., vrchnosti odváděl k vánocům 8 slepic, panu děkanovi jménem suchých dnů 1 kr. 3 den., se obléče 3 kr., ovsa 2 1/2, čtvrtce a 2 vejce, robotoval 3 dny v týdnu. Chalupník Matěj Hampl měl 3 str. 2 věr. (2 věr. v II., 3 str. v III. tř.) dědičných rolí a 2 čtvrtce zabradý; úroků k záduší platil 4 kr., vrchnosti odváděl k vánocům 1 slepici, panu děk. za obléč 1 1/2 kr., ovsa 2 čtvrtce a 1 vejce. Chalupník Matěj Voženík měl 1 strich (III. tř.) dědičné role a pod 1 vůs (sena) lonky, robotoval 1 den. Kateřina a Balcarka měla pod 3 věr. děd. role; roboty neměla. Celá obec odváděla vrchnosti k velkonoci 150 vajec, platila pánům komisařům 5 sl. 50 kr., společným sloužícím 3 zl. 30 kr., masitého „anfágu“ 5 sl. 50 kr., sloubovali se jpy ročně čita 14 str. 2 věr.

Veliké neštěstí v Černilově mohlo se státi v noci ze dne 21. t. m. na neděli 22. ledna 1905. Krátce před půlnocí rudá zář jako hrozná záplava počala se šířiti po celé obci, brozic zkázou obyvatelům, pohřbeným v klidný spánek. — Ale čtenáři, nelekaj se; nic tak hrozného se nestalo, ani se „nešturmovalo“, protože to nebyla zář od nějakého požáru, ale „Zář socialistická“, co ji v Praze na světlo denní vydávají. A to stalo se tak. U nás v Černilově socialističtí soudruzi a někteří páni už si nevědí rady, jak by ten uvědomělý katolický lid probudili z toho tmářství a zpátečnictví; a protože to nijak nejde, tedy si myslí: Nejde-li to ve dne, půjde to v noci. Proto ze dne 21. t. m. na 22. před půlnocí horlivě běhali po obci a za vrata a kde mohli strkali čísla „Záře“, aby si ji každý mohl přečísti a se poučiti, že právě socialisté a s nimi spojení páni to jsou, kteří přivedou český národ do ráje. Jaké překvapení čekalo v neděli ráno občany černilovské, když otevřeli dveře a „Zář“ v celé své kráse zrovna je šlebla do očí! Jeden ji měl na klíce u dveří, druhý pohozenou na dvoře, jeden docela na hnoji — inn všechno má své místo — tamhle zase ležela v příkopě; zkrátka to bylo „Záře“ v neděli v Černilově, div že člověk neoslepl. Jen že nevděk světem vládně; oni chudáci se naběhali v noci v zimě, aby lid poučili, a on ten lid si přece nechce dát říci. Mnozí s rána totiž, když milou „Zář“ našli, řekli si: „Aha, to je ten uhlašený list, který tak hanebně o samém Kristu píše a který se způsobil sprostěckým otírání o našeho patrona sv. Václava! To je ten list, který dovede způsobem nejdrzejším přeručovat dějepis, jen aby potupil katolické světky, ale o šidovských bankrotářích mlčí jako zateřaný.“ A tak naloženo s tou jizlivou tiakovinou po zásluze. — U nás bohduť jsou už katolci tolik uvědomělí, aby rozeznali zář pravé osvěty od blikavé lucerny, v níž je víc čmoudu a sazí než světla. To si, pánové, balamňte tímhle „osvětovým“ listem některé blupáky; u nás však nepofidíme. — Opravdu krásná to vzdělanost, když se musí šít v noci jako zloděj, aby ji žádný nechytil. Či pardon! Oni ti páni, co tu Zář roznášeli, dělali to proto v noci, protože jsou skromní a pokorní; oni nechtě, aby dějiny pozdější oslavovali jejich jména, kterými se proslavili jako záchrancové vlasti a proto jen volám hříšné: „Na zdar!“ A pouze dovoluji si připomenouti, aby si podruhé neofízlí takovou ostudu a nedali se zaslepovati od všelijakých dobrodruhů.

Přeloučení velitelství 9. armádního sboru z Josefova do Litoměřic výnosem říš. ministerstva války jest již zpečetěno. Přes to ještě povolání činitele snaží se z toho po Josefova a okolí hrozící škodu odvrátit. V té příčině 23. t. m. přijati byli císařem ve slyšení starosta okresu jaroměřského J. Kottland, býv. starosta města Josefova J. Traxler a starosta města Jaroměře V. Pacal. Panovník deputaci uložil, že pokud možno dá ještě celou záležitost prozkoumati, aby škoda mohla býti odvrácena. Po slyšení radila se ještě deputace s dr. Pacákem, Kramářem a Slámonem o dalších krocích. — Že by Josefovu vzešla škoda veliká, poznati z toho, že má býti přeloženo velitelství 9. armádního sboru, velitelství 9. dělostřelecké brigády s dělostřeleckým plukem, velitelství 26. zeměbrancecké divise s plukovním štábem a 3 prapory atd.

Katolická Jednota v Třebochovicích sehraje v neděli dne 29. ledna t. r. v sále p. K. Jarokvské divadelní představení: „Furiant aneb mizící štěstí mládí.“ Obraz ze života od L. Peškové. Začátek o půl 8. hod. večer. Hudba p. Jaroměřského. Dětky školní přístupu nemají. Po divadle volná zábava.

Jak osvěcuje „Osvěta Lidu“ katolické Pardubice. „Osvěta Lidu“ v uplynulém roce a i dříve častěji potupila slavnost Božího Těla, zatíženou k uctění Večeře Páně, a já sleduji davy protestantů k Večeři Páně, o které také věří, že přijímají cosi nadzemského, nebeského, co převyšuje rozum lidský a pochopení uniká, že přijímají buďto skutečné Tělo Páně anebo alespoň sílu a milost z Něho, což je stejně nademyslné. — Cítím poctu jinověrců vzdávanou zemským. Častokrátě více, až i víc, že 5 řečí pohřebních promluveno bylo o pohřbu vynikajícího protestanta (pana faráře evang. Mareše v Přelouči) nebo židů, častokrátě i německy, avšak slavnější pohřeb katolický pohorňuje „O. L.“ O štěle nemluvíme, anebo promluvíme ihned ku přání „O. L.“ — „O. L.“ častokrátě posmívala se listům katolickým „Maria“ a „Křís“, avšak v protestantských „Hlas z Siona“, „Hus“, „Český Bratr“, „Evangelik“ atd. čteme (ve „Věřejné čtení“ visí jich tuším 7) celá kázání, výklady evangelii a pod. duchovní články jako v uvedených listech katolických. A já schvaluji četbu duchovního obsahu vedle četby světské. Tato chová ušlechtilé myšlenky pro život pozemský, pro ten prach dočasnosti, ona brání, aby člověk nepropadl čirému materialismu. Nežrejte z duší lidských posvátné nadšení víry! Nedáte nic lepšího. Z nadšení náboženského vyplývá čistá obětavá láska k trpícím lidstvu. — Milosrdná sestra sloužící nemocnému z čistě, ideálně lásky k člověku, sklouzává, nečím nároky na vědnost a uznání světa, avšak přece není uchráněna kamenů urádek, hosených se slepé vášnivosti. Kolikrátě také „O. L.“ vášnivě psala proti řeholním sestrám katolickým! Avšak že protestanté mají svoje „diakoniky“, řád na způsob našich řeholnic a „diakonů“ (asi jako naši klášterníci)

oděné zvláštním šatem, zabývající se jak ošetřováním nemocných, tak vyučováním jakož i missemi, o tom „O. L.“ opatrně nepíše. (O diakonech a diakonických protestantských vis článků v VII. díle Ottova Národního Slovníku.) Pohoršení nepravé projevilí někteří v Pardubicích nad zavedením jeptišek do chudobince, uvádějíce za důvod, že by se schudlý jinověrec necítil doma v takovémto chudobinci. V Teplicích zavedeny byly diakoniky a katolické jeptišky odstraněny. Což jest nemocnice v Teplicích výhradně pro evangeliky? A katolíci by se tam cítili více doma než evangelíci u katolických jeptišek? Podávají prý katol. jeptišky nemocným a chovancům četbu náboženského obsahu. Zkazil se někdo četbou takovou? A konečně při svojí návštěvě Berlína shledal jsem v tomto městě veliké množství „Křesťanských pensionátů“, t. j. pensionátů i pro jednotlivé ucelky, pensionátů protestantských. Vešel jsem do jednoho. Duch vane zde náboženský a knihovna obsahuje ponejvíce knihy náboženského obsahu Sestry diakoniky mají zvláštní šat, žijí v celibátu a vyžaduje se od nich čistota mravů, zbožnost a obětavost a velikým sebezapřením. Proti těmto „O. L.“ ještě nikdy nevystoupila. — V katolických městech beze vši překážky vystavěly sobě menší jinověrců chrámy. Rozšířili sobě kostely bez nejmenší zábrany, sbírají mezi sebou příspěvky a prosí o ně ve svých časopisech. Z katolíků nikdo se nepohoršil. Sotva však upraven byl značným nákladem katolický chrám vysokomýtský, hned „O. L.“ prolévala slzy nad zkrátnou peněz, tlumočíc výrok Jidášův: „Zda li nemohlo býti dáno chudým?“ A jakou potupnou báseň otiskala! V Novém Městě, kam „O. L.“ také zapadá, zřízen byl r. 1904, jak uvedeno dříve, „krásný nový chrám“. avšak tenkrát „O. L.“ nebylo nikterak líto peněz na tento kostel, tu péče o chudý lid ji úplně opustila, — Sotvaže v katolickém kostele stane se projev v kázání mimo rámec ryze náboženský, již pohoršuje své čtenáře „O. L.“ poukazováním na to. Když však v evangelickém chrámu konají se debatty a volby rázu mimonáboženského, tu „O. L.“ nevidí a neslyší, tu není na stráži její „pokrokové“ svědomí. — A kdo řečnivá a kdo se modlivá s lidem v kostele evangelickém v nepřítomnosti pana pastora? Právě stoupenci „O. L.“, tedy lidé t. zv. pokrokové, ale poněvadž vykonávají funkce „klerikální“, jsou tedy vlastně klerikální. Avšak to jim „O. L.“ ještě nikdy nezazlívala. U katolíků vřaduje podobné lidi, kteří jsou vědci v modlitbách, mezi svěčkové báby.

Z Jičína. (Upomínky na bitvu v r. 1866. — Zřízení kaple.) Dne 21. ledna t. r. zesnula zde v pošeňnaném věku 83 let, zaopatřena svátostmi umírajících, paní Františka Michálková, měšťanka jičínská a majitelka závodu kominického. Byla to paní srdce soucitného a zřetane na ni po mnohá léta milá vzpomínka. Když v bitvě u Jičína mnozí vojínové v boji byli poranění, uložena jich velká část v kostele sv. Ignáce; mnozí šlechtetní přicházeli, aby raněným útěchu a pomoc poskytovali. Mezi nimi byla též v Pánu zesnulá p. Frant. Michálková. Když pak ranění buď zesnuli neb uzdraveni jeouce odešli, pečovala o to s příbuznými, aby krev vojínů byla s dlažby chrámové vyřetena a kostel náležitě byl vyčištěn a vymyt. Mimo to dala uplésti věnce, koupila vínce na oltáře, vyzvala mnohé paní a v kostele sv. Ignáce modlili se za padlé vojíny. Tak činila každoročně, ano se sestrou svojí paní Rosalí Tachoreckou složila obnos 1000 K na zubožnou nadaci na ten účel, aby z úroků každoročně v srpnu byl kostel sv. Ignáce vymyt, okrášlen, aby na evátek Nanebevzetí P. Marie sloužena byla mše sv. za bojovníky padlé v boji r. 1866 a aby i po celou oktavu svátku večer konána byla za ně pobožnost. V Pánu zesnulá byla dne 23. t. m. za velikého účastenství lidu na zdejších hřbitově u Matky Boží bolestně pochována. Čest budiž památce její! — Na blízkém hřbitůvku u Kbelnice, kde pochovány jsou kosti padlých vojínů z bitvy u Jičína, vystavěna bude kaple, kteráž v den 40leté památky boje bude slavnostně vysvěcena. Základy jsou již položeny a c. k. odborné školy postarají se o vnitřní zařízení kaple té.

Hankovo divadlo ve Dvoře Král. m. L. Za dozoru ředitelství měšťanských a obecných škol chlapců a dívek prvního obvodu ve Dvoře Králové n. L. pořádá místní školní rada Královédvorská ve prospěch chudých dítek školních v neděli, dne 29. ledna 1905 dětskou vánoční zpěvohru „Mladí pastýři betlemští“ s průvodem hudby, deklamací a koledami o třech jednáních. Zpěvy solové a sborové i deklamace provedou dětky škol obecných a měšťanských v dílích Pýchy a Pokory, pak při průvodu hudebním laskavě spolupůsobí některé místní síly. Začátek o 4. hod. odpoledne. Dobročinnosti se meze nekladou. Vstupenky, jakož i slova k zpěvohře koupiti lze v knihkupectví p. J. Matěny a p. S. Veselého.

Z rychnovského vikariátu. (Schůze skupiny v Nebeské Rybné.) 18. den t. m. byl pro schůzi na horách vůbec nepřiznivý! A to tím více, že měl několik předchůdců ještě horších. Na horách od 14.—18. jen víchor řádil, nasyňpáje vysoké závěje. Ale láska a upřímnost bratrská i přes hory přenáší a tak ovšem také i přes závěje. V Hlásce na Liberkem uvázly sáně vzácných hostů z Prahy, kteří se jeli podívat, jak prý ty hory v zimě vypadají. Nu, vypadaly. Na zemi kopce sněhu a nad tím velmocný od Rokytnice pán Větrovský vlastně Vichřický a jen si pohvizdoval a jen si těmi spoustami sněhu pohrával. Předpovídali i nám, že nedojedeme. Ale dojeli jsme. V „Petrgraben“ před Rybnou závěj jako hora — my i tu přešplhali a byli jsme, ač s opožděním, v Rybné přece. A přece se nás ejelo na schůzi doiti. A později zavítali i veled. pp. hosté ze sousedního vikariátu. O schůzi samé přechtl předseda skupiny telegram navržený ústředním výborem zemské jednoty duchovenstva v příčině žádosti za úpravu kongruy. Uneseno zaslati též, až se Hláská rada sejde, za kněze okresu rychnovského poslanci Hovorkovi a za kněze okresu rokytnického poslanci Pechkovovi. Referát o ordinariálních instrukcích vzhledem k nastávající bisk. jenerální visitaci převzal za dp. faráře F. Kubánka sám místní duchovní správce farář a vik. sekretář vdp. Jan Šrámek. Věcně i poučné podal obrázek všeob. toho, jak to v každé farní osadě má být a také bude při

této příští slavnosti církevní. Tím také ovšem povzbudil v srdcích všech touhu po těch okamžicích, v nichž Jeho Milost nejdůstojnější náš vrchní pastýř poprvé ve farní osady našeho vikariátu zavítá. Proto také usneseno zaslati Jeho Milosti tento telegram: Jeho Milost biskup Doubrava v Hradci Králové! Duchovenstvo vikariátu rychnovského probírajíc ve své skupině instruktivní, ordinariální poučení vzhledem k příští jenerální visitaci, zasílá již napřed projev své upřímné a cudané radosti nad budoucí blahou přítomností svého vrchního pastýře ve vikariátě. Skupina Rychnov. — Po té probírány a urovnány některé otázky, týkající se vnitřní správy skupiny dle zaslanych od ústředního výboru tiaskopisů. Přednáška o „knihovnách vikariátních“ odložena pro nedostatek času, povstaly opožděním účastníků, na schůzi příští Zástupci skupiny vzdávají vřelý dík veled. p. Janu Šrámkovi, domácímu pánu a hostiteli, za bratrské přijetí a pohostinství. Zároveň i účastníkům schůze, kteří nelekali se nepohody a závějí a milým a vzácným veled. pánům účastníkům ze sousedního vikariátu. Ano, láska bratrská i přes závěje přenáší!

Nešťastná vycházka na hom. V pondělí dne 23. t. m. vyšel si p. Fr. Krulich, účetní v „Růženině hutí“ ve Skuhrově, na přestřelku vranu a havranů, kteří za letošní tuhé zimy se v tamních horách i v houfích derou až k stavením. Vyšel si na příkrou strán nad hutí a stěpil po vráně. Ta však ač trefená mu zmizela. I hledal ji, sestupuje s příkré té stráně po skálkách a houfčinou dolů k hutí. Puška mu však asi vadila při sestupu. Chtěje se této překážky zbaviti, pustil pušku se srážu napřed — před sebou, pažbou dolů — hlavní směrem k sobě. A kohontek zavadil buď o křovisko nebo o vývleček skalky — rána vyšla a zranila jej těžce. Přes 40 broků vjelo nešťastnému lovcovi vran do nohou i rukou. Bylo štěstí, že stělné rány jeho povšimli si dole v hutí. Hledali p. účetního a našli jej na skále nad hutí v mdlobách. Byl ihned po poskytnutí první pomoci zavezen do okresní nemocnice v Rychnově. Jak končí někdy i taková pro hříčku honu a lovu vycházka za vranou! Naši venkovští sportmané honů a lovů nejsou — nejsou bohužel vždy dost opatrní.

Z Kolína nad Labem. Zrovna k masopustu připravil nám znamenitou švandou náš parkmistr — svou tak bláznou do světa vytrubovanou rozmluvou s prezidentem republiky americké. Nesmírně nadaná hlava k barnumským reklamám, kterými může na nejvyšší chytlosti nějakého hejla v Zlámané Lhotě ale ne u nás. Kdo už nyní všechno se bude vydávati za zástupce českého národa v cizině, kdo bude se prohlašovati za potomka Husa, Žižky a hrdinů bělohorských? A naše žurnály odvažily se tuto opovržlivost přinášeti jako vymoženost ve zvláštních telegrafických zprávách. Věřejnost měla by takovými samozvaným delegátům konečně říci rázné „Handa off!“ Výtečnou vranu na tuto komedii přinesly „Labeké Proudý“, kde postavily v pravé světlo celou tu velkohubou frázovitost té realisticko-pokrokaté kliky zdejší, která si nezadá s celou stranou touto. — Obecní záležitosti topí se stejně v bahně z minulých let. Debata rozpočtová vynesla opět na světlo věci, které mohou projíti jenom v obcích, kde vládnou tací lidé jako u nás. Rozpočtu vyčteno bylo hrůza chyb, takže sestavovatelé sami nemohouce rozpaky kudy kam, potichu ze schůzí mizeli. Pak má Kolín jíti do předu. Kde mohli býti při tom rozmachu, kterým počal v letech osmdesátých! — Za zmínku stojí také naše nádraží — svou čistotou! Jaký musí učiniti dojem na cizince kupy starého smetí ve všech koutech, to nejlépe ví ten, kdo měl příležitost projíti nádraží v jiných zemích. Svěho času mluvílo se o upravení nádraží, ale otázka ta nadobro usnula. Nemohli by naši zástupcové trochu tím pohnouti? První dojem při vstupu do města jest nejtrvalejší. Jindy opět o něčem jiném.

Z Hlečova u Kutné Hory. Příčiněním učitelského sboru zvláště p. učitele Hájka uspořádány byly letos opět vánoční hry dítek ve prospěch chudých žáků. Po oba večery vyprodáno bylo do posledního místačka a čistý výnos jest velmi slušný. — Stavba dráhy z Kutné Hory pokračuje v příznivé zimě rychle, takže dráha bude ještě před časem hotova. Pro chudý lid zdejší, který nad to letos utrpěl nesmírně neúrodou, jest tato stavba z nouze pravým dobrodiním. Bylo by si přáti, aby přišel s touto tepnou národohospodářského života i k nám nový život. Jest cosi shnilého nejen ve státi dánské . . .

Od Cidliny. (Duch učitelů — pokrokářů.) „Školský Obzor“ uveřejnil v listopadovém čísle 1904, které náhodou dostalo se do rukou našich, kritický dopis: „Naše dětská literatura“, v němž odsuzuje tendenci, s jakou vydáván jest p. učitelem Fr. Hrnčířem pro mládež časopis: „Dětský máj“. Pisatel, — učitel pokrokový, posuzuje tento časopis těmito význačnými a pro celou veřejnost jistě zajímavými a pro učitele pokrokaté charakteristickými slovy: „Jest-li nemá (Dětský máj) zrovna tendenci dynastickou a klerikální vtisknutou na čelo, tím méně má její opak — jak by se od takového člověka (Fr. Hrnčíře) očekávati mohlo! O umění při tomto listě nelze vůbec mluvit.“ Učitele Pavla Skřivana veršované příspěvky posuzuje tam nemilostivě těmito slovy: „Bylo by si přáti, aby aspoň takoví nekompromisní lidé (a la Skřivan) psali pro děti něco více než ostatní, aby pojímali tento úkol apoštolsky, a aspoň zde zaslali v mládě duše několik zrůnek, aby jim pověděli i to, co nemohou a nesmějí jim říci ve škole. Zde nemají ruce a jazyk spoutány paragrafy . . a měli by této volné tribuny hojně používat!“ Co to asi má býti, každý uhodne. Jak dovedou títo pánové „uvědomovati“, to známo dobře ze smělých listů v jejich listech a kalendářích otiskovaných. Nemí to vlezajímavé, není to jasný důkaz, jak otravně působí a působiti chtějí učitelé — pokrokaři na útlou naši mládež? Přechtěte si dobře, katoličtí rodičové, slova tato a střezte se bedlivě, abyste dítěti svému nedávali peníze na

neznámá a obsahuje na 216 stranách dílu prvního 10 traktátů pojednávajících: I. O dělení polí v 15 kapitolách, II. o chovu dobytka v 5 kap., III. o ovcích v 6 kap., IV. o pernaté drůbeži v 5 kap., V. o rybách v 11 kap., VI. o štěpařství v 14 kap., IX. o lesích a dříví ve 2 kap., X. o pivovaru v 9 kap. V druhém dílu pojednává se na 230 stranách v 5 traktátech v přílohu: I. O vedení počtů hospodářských a rozdělení času v 5 kap., II. o tom, jak pán a čeládka chovati se mají v 6 kap., III. o statku dobře spořádaném v 10 kap., IV. o pořádku spisování počtů v 3 kap., V. o hospodářském průmyslu v 8 kap. a v přílohu o statcích pronajatých v 5 kap. Litovati jsem musil, že titulní list, jakož i os. prvních stran dílu prvního chybělo, tak že nejen obsah dílu toho byl kusý, ale zjistiti jsem nemohl, kdy díl tento sepsán a vydán byl. Díl druhý byl úplný a vydán v Praze v knihtiskárně university Karle-Ferdinandské r. 1653 a opět zvláštním obdarováním Jeho císa. a král. Milosti r. 1705 tamtéž. Poněvadž kniha tato mimo zastaralé představy mnohé pravdy hospodářské obsahuje, jimiž naši rolníci až pednes říditi by se měli, odhodlal jsem se z vybraných výňatků ukázky tyto podávati v původním znění, ponechávaje zkušenějšímu a uvědomilejšímu rolníku, by sám užitečné a prospěšné věci si vybral a dle nich se řídil, ze zastaralých zvyků a předpokladů by učinil si pojem, jaké panovaly před 200 léty náhledy ve příčině hospodářství polního a na jakém stupni dokonalosti se toto nalézalo, začtež máme co děkovati knězi Fišerovi, který nám vše povídá. (Pokračování.)

Alkohol ve svých účincích. Dle pařížského lékaře dr. Legrainu upravuje alkohol člověka k tuberkulose, k alkoholové dědičnosti tuberkulose, ježto vyvolává stav vrozené slabosti dětské. Jedinou příčinou chorob, jak se mnohdy vykládá, nejsou snad pouze bacilly (nakažlivé zárodky), ale oni činitelé, kteří sílu bacillů stupňují, a jejich jedovatost k plné platnosti přivádějí, jako na př. zneužívání alkoholu, zbyřalosti, únava atd. Kdo chce potírati alkoholismus, musí v první řadě vypověditi boj i piva. Piják, který vypije denně 2 litry piva, požije právě tolik alkoholu, jako piják, který vypije 1/4 l kořalky. Pivo jako kořalka. Sládci mnichovští, kteří jsou velkými cititeli bavorského, umírají v 30%, na tuberkulosu. U 5700 dospělých mrtvol, jež během 10 let byly v mnichovské nemocnici pitvány, shledána ve 244 případech zvláštní choroba srdce — zbytnění srdce — jejíž původ byl v nesmírném požívání piva. Zmíněná nemoc zachvacuje ponejvíce muže v tak zv. nejlepších letech, kteří jsou na pohled járého zdraví. Pijáckou nemocí bývají i choroby ledvinové, ztvrdnutí jater, také chorobná tloušťka, ač ne vždy. Pivo způsobuje též pohlouznutí z otravy alkoholové (delirium tremens). Dr. Velemínský ve své zprávě o alkoholismu v echách vypočítává, že z 1626 alkoholiků pilo 520 kořalku, 845 jen pivo a více přes 2 l denně. Z pijáků kořalky pilo 243 více než 1/4 l denně, z pijáků piva 483 více než 5 l denně. Z těchto „těžkých pijáků“ piva onemocnělo 29 deliriem, „z kořalky“ 21, t. j. 6%, pijáků piva a 4% pijáků kořalky. Z piva povstává tedy více delirií než z kořalky. Delirium tremens jeví se z počátku nejčastěji třesením rukou a nespavostí. Spotřeba kořalky v posledních letech se nezmenšila, pouze ustálila, ale za to spotřeba piva a vína stoupla. Nutno proto vystupovati nejen proti moru kořalkovému ale i proti nemírnému pití piva i vína.

Důležité rozhodnutí ohledně voleb obecních. Správní soud v těchto dnech rozhodl: Povolání osoby do volební komise, kteréž zákonitě podmínky pro členství této komise chybí, má za následek neplatnost celé volební akce.

Listárna redakce.

Kněžice. S díky přijato 53 K za 10 ex.

Za příčinou svátku Očišťování Panny Marie jest uzavěrka listu ve středu odpoledne; proto prosíme příznivců svých o včasné zaslání zpráv.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. ledna 1905. 1 hl pšenice K 16-80—17-40, žito K 12-50—13-80, ječmene K 12-00—12-30, oves K 7-30—8-50, prasa K 00-00—00-00, vřes K 00-00—00-00, hrachu (modrý) K 22-00—00-00, čočky K 00-00—00-00, jabl K 26-00—00-00, krup K 22-00—44-00, bramborů K 6-80—7-20, jetelového semene červeného K 116-00—124-00, jetelového semene bílého K 110-00—000-00, ržáku K 00-00—00-00, máku K 00-00—00-00, lněného semene K 00-00—00-00, 100 kg žitných otrub K 11-00—00-00, 100 kg pšen. otrub K 18-00—00-00, 1 kg másla K 2-20—2-40, 1 kg sádla vepřového K 1-68—0-00, 1 kg tvarohu K 0-28—0-32, 1 vejce K 0-08—0-10, 1 kopa zelí 0-00—0-00, 1 kopa petržele K 0-00—0-00, 1 kopa kapusty K 4-00—6-00 1 hl cibule K 12-00—12-10, 1 kopa drob. zeleniny K 1-00—2-00, 1 pytl mrkve K 5-00—6-00, 1 kopa cerele 0-00—0-00, 1 kopa petržele 8-40—0-00, 1 hl jabl K 0-60—00-00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 21. zář. ledna 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 260, žito 141, ječmene 41, oves 164, prasa —, vřes —, hrachu —, čočky —, máku 8 1/2, jabl 5, krup —, jetelového semínka 453, lněného semene 2. 3.) Zeleniny: zelí — kop, petržele — kop, kapusty 16 kop, cibule 14 hl, drobné zeleniny 49 kop, mrkve 9 pytlů, cerele — kop, brambor 26 hl. 3) Ovoce: jabl K — hl, hrášek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 214 kusů, podvinčat 14 kusů, kůzlát 0 kusy.

Ohloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné — domácnosti více chybět! —

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem „Kathreiner“ a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. Ic 06.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihovního skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků případného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veldůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasílám poštou vyplaceně po 5 kg., 1 kg. za 2 koruny 50 hal.

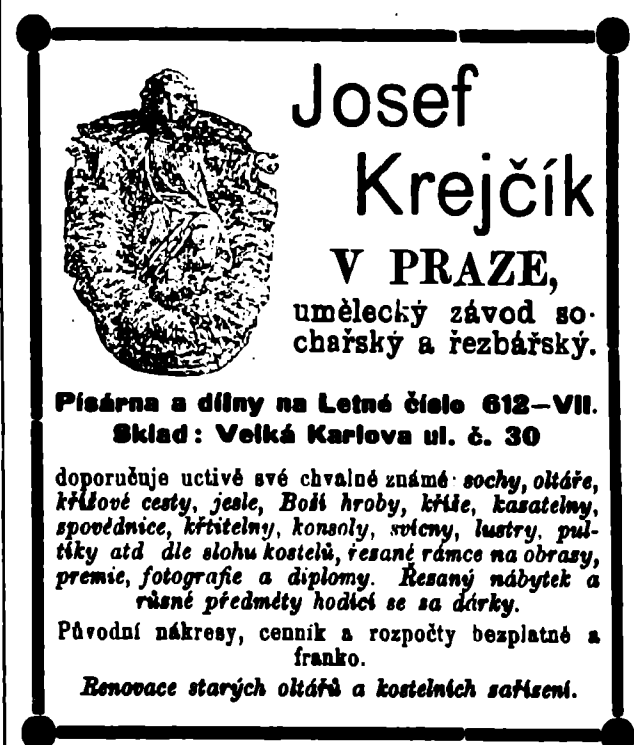
Chrudimskou zdravotní žitnou kávu

5 kg. za 4 koruny.

Roďte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vsazkou obsluhou úplně spokojeni.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a rezbářský.

Pisárna a dílny na Letné čísla 612—VII.

Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pultiny atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se do církví.

Původní nákreby, ceník a rozpočty bezplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních satílení.

Právě vyšlo.

Otroctví zrušeno křesťanstvím.

Píše Dr. Josef Samsour.

Vydáno jako 1. a 2. číslo IX. ročníku „Časových Úvah“ redakcí Dra. Fr. Reyla.

Přítomná knížka bude výbornou pomůckou k sociálním přednáškám. Autor vykládá o veliké sociální reformě znalecky, s bystrým rozhledem. Spis ten zajistí po přečtení každý uzná za významné obohacení katolické literatury.

Stran 84, cena pouze 16 haléřů.

Při hromadných objednávkách poskytujeme větší slevu.

**Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.**

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odbírce nejmeně 50 kusů franko za 30 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupce:

brožovaný 42 h
vázaný v polopletně 58 h
vázaný v celopletně 68 h
vázaný v celopletně se zlaceným křídlem 74 h
vydání v velinovém papíře vázaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ořádkem K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejdušoj. panem biskupem Dr. J. Doubravou

**schváleno
a nařízeno.**

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

list, který potají má mezi řádky dítě vaše pod-
vratnými zásadami již v útlém nerozumném věku
otravovati místo zušlechťovati! Budme na stráž! a
bezohledně katolickým povězte o těch jistých
„učitelích“ Komenského plnou pravdu, citující je-
jich vlastní slova na důkaz smutné o nich pravdy.
Ubohý pokrok, jenž takové barcovníky a průkop-
níky má! — Pánové přiznávají barvu!

Do Rovně. Náhodou dostalo se mi do rukou
č. 3. Neodvislých Listů, vycházejících v Pardu-
bicích. Neznal jsem tento orgán strany svobodo-
myslné ve východních Čechách, dověděl jsem se
však, že je to list jistého pana který s kafe-
mlejnem chodí osvěžovat rolnický lid, poněvadž
se chudák nezmohl na více než tři neb čtyři řeči.
Poslední dopis z Rovně o vdp. děkanovi, který tam
již skoro čtyřicet let působí, nepoukazuje ani na
duševní vyspělost ani na mravní ušlechtilost onoho
pána a jeho druhů. Vytýkají vdp. děkanovi, že na
svátek Nejsv. Jména Ježíš útočil na učitelský
stav, protože prý se nestalo podle vůle jeho při
obsazování místa řídícího učitele v Rovni. Pravda
je, že vdp. děkan v kázání upozornil na nepří-
stojnosti, jakých se dopouštějí mnozí páni, ať
v kostele, ať mimo kostel, aniž by někoho jme-
noval; pravil mezi jiným, jak jistý pán — byl
prý to učitel — vstoupiv do hospody a pozdraviv
přítomné podával jim ruku se slovy „ve jménu
Otce i Syna i Ducha sv.“ Též na jiný případ
upozornil, jak rovněž prý pan učitel pravil, že
Nejsv. Svátosti mají se klanět, kdo věří a podle
toho přiznal se veřejně k nevěře. Abychom ko-
nečně charakterisovali duševní úroveň některých
oněch pánů, připomínáme ještě ten případ, kterak
jistý p. učitel prý se na choru při kázání dp. ka-
plana tak slušně choval, že musel býti upozorněn
prostým kováčem, a když přece neustal, pravil
prý mu onen kováč: „Ale p. učiteli, co provádíte,
jest oslovství“. Což ovšem p. učitele urazilo a
hodlá prý žalovat. Jen aby nepochodil hůř, než
v kostele! Pan pisatel vytýká vdp. děkanovi, že
užívá triviálních výrazů na kazatelně. Podívejme
se, jaká to útloučinnost! Sami nejen mluví, ale
jednájí tak, že musí napomínání býti prostým
člověkem ke slušnosti, a když někdo pojmenuje
jejich jednání přiměřeným slovem, pak se zlobí.
Proč si triviálně počínají, když nechtějí, aby jejich
jednání podle zásluhy bylo jmenováno? Ostatně,
proč se takovými názvy neurážejí jiní? Poně-
vadž se jich to netýká. Nuže ať žijí vždy tak,
aby se jich to netýkalo a budou mít pokoj. —
My však víme, odkud vítr vane. Okresní školní
rada v Pardubicích jmenovala v Rovni novým ři-
dicím učitelem řídícího ze Chvojence, který
před tím, než se stal řídícím, dal se přepsati
z evangelické matriky do katolické. Tyž pán
nezná hudby a kdyby byl za řídícího potvr-
zen, musela by si farnost, obtížena beztoho mno-
hými břemeny, vydržovat zvláštního varhaníka a
ředitele kůru. Proto se oni pánové bojí, že by se
to mohlo zhatit a veřejně ostouzejí velezasloužil-
ého kněze, aby tím pomatli veřejnost. Tážeme se,
jest takové jednání ušlechtilé? To není triviálnost,
hanobiti kněze veřejně v novinách? Těch zajisté,
kteří smýšlí stejně s pisatelem Neodvislých Listů,
jest tolik, že by jich na prstech spočítal a ti mají
agitaci prosadit svou vůli a usaditi v katolické
obci učitele, jehož přesvědčení je ve sporu s celou
osadou? Což nemají práva katoličtí rodiče, aby
se jejich náboženský cit respektoval? To by ještě
scházelo, aby katolíci měli, když se tak hanobně
jedná. Ti, kteří na školu platí, mají snad také
kousek práva; ti mohou přece svobodně zdvihnouti
protest proti vychovateli, který by náboženský cit
jejich dětí zcela strannicky otupoval. Vyzýváme
katolické rodiče, aby dokázali pánům, že si
také svoji vlastní svobody a svého práva váží! Necht
sdělit zemské školní radě, že nechtějí, aby
výchova jejich mládeže byla svěřena pánovi,
kterému nedůvěřují. Což se máte nechat odstra-
kovati jen proto, že se to líbí asi čtyřem lidem,
kteří o kostel nezavádí? Dejte, občané Rovenští,
řádnou odpověď těm, kteří Vašeho dlouholetého,
zasloužilého děkana přirovnávají k syslovi, že se
s nimi nechce v hospodě bratříčkovat a kteří
z nedostatku látky napadají ho nepěknými klepy.

Různé zprávy.

V přibližně vyššího vzdělání učitelstva
píše nám jeden pan řídící učitel: „Vědomosti moderní
učitelské omladiny vykazují veliké mezery znáti;
v těch vědách, které by učitelstvo mělo nejlépe znáti;
za to takový pokrokový pán chce v politice předčítati
každého. Nepřemýšlí, jak by se měl důkladně připravovat,
jak to neb ono dětem vyloučit; pokrokový pán
jest nad takové věci povznesen. I když má dlouhou
chvilu, nevzdělává se v odboru nejvlastnější, třeba
že při důležitém úkolu paedagogickém ani nejbystřejší
a nejoborlivější učitel nemůže říci: „Nyní již znám
dovedu všecko, čeho jest mi jako učiteli třeba“. Taci
mladí páni chtějí býti zkušenější a rozumnější než
staří nejvzdělanější pracovníci; z toho stálo spory
dnešní doby na školách, jejich podkladem jsou malé
vědomosti mladých pánů, zakrývané ve škole i před
občanstvem radikálními výstřednostmi a frázemi. Tito
paedagogové však na učitelských schůzkách mezi prvními
borli pro vzdělání akademické, nahraňujíce tak sku-
tečnou kulturní práci — a poň horlivým mládežníkem.
Sami málokdy některý poučný časopis odebírají,

málokdy je vůbec čtou, marně se u nich shání
aspoň po dvacetisvazkové knihovně. Prý na to není
čas ani peněz. Tyto malé vody činí v učitelstvu
nejvíce bluku, všude se staví do popředí, chtějí men-
torovati a do starého železa házeti i nejzasloužilejší
starší učitele; snad proto, že tito místo radikálních
řečí pracují svědomitě na vzdělání vlastním i dítek
svěřených. Pisatel těchto řádků pravil minulého roku
jeden takový horlil, který ve schůzkách volá z plna
hrdla p. akademickým vzdělání učitelstva, že si ne-
dovede představit učitele, který by mohl působiti ve
škole s láskou. Prý nepracuje se s láskou v žádném
úřadě, který jest placen. Podivně vyjádření, že? Po-
vedený exemplář pokrokovce. Odpověď jsem mu, že
za karty placen není — leda když vyhraje — a že
snad proto a tak velikou láskou tento sport pěstuje.
— Vzpomínám slov zvěčnělého řídícího učitelského ú-
stavu v Kutné Hoře p. Grünera, který se jednou vy-
jádřil: „Do ústavu měli by se přijímati chovanci
a většími a prohloubenějšími vědomostmi a beze
zkoušky. Tosenám vždycky nabrnožáků z měšťanských
škol, takže pomalu venkov bude uvědomělejší než u-
čitelstvo“. Jest totiž v tamním okolí mnoho rolníků
i jiných „neinteligentních“ občanů, kteří vystudovali
více tříd realky, reálného gymnasia, ano kteří mají
dokonce i maturitu a vyšší akademické vzdělání.
Nechť se jedenkrát na základě statistiky dokáže, vo-
lají-li po vyšším vzdělání učitelé, kteří před vstupem
na paedagogium odbyli více tříd středních škol či
výhradně ti, jimž sloužila jako předběžný ústav pouze
měšťanská škola. Byla by taková statistika činem ve-
lice záslužným a mnohde by znamenitě překvapila.
V jednom z předních okresů českých volalo učitelstvo
stále po vyšším vzdělání. Školní inspektor tedy v té
blahé naději, že všecko učitelstvo po vyšším vzdělání
touží, jel do Prahy a vyjednával, aby byl zařízen
v okrese kurs pro měšťanské školy. Jaké však bylo
pro inspektora překvapení, když na vydaný oběžník
přihlásilo se pouze pět učitelů, kteří bažili po vy-
ším vzdělání doopravdy (!) a tak pro nedostatek
účastníků kurs vůbec nebyl povolen. Do vonsů prý si
inspektor zahuboval, že je to všecko „humbag“. Pře-
dešlo bylo v Obnově navrhováno, aby abiturienti
středních škol byli přijati do jednoročních učitelských
kursů. Návrh ten byl dobrý, souhlasím s ním. Na-
skytají-li se však přece ještě obtíže, radím aspoň, aby
do učitelských ústavů byli přijímáni kandidáti, kteří
absolvovali nejméně pět tříd realky nebo gymnasia.
Tak nabudeme rozhodně učitelstva intelligentnějšího
než dosud.“ — Uvěřejňující tyto názory zkušeného
paedagoga, podotýkáme, že otázka vyššího vzdělání
učitelstva není věcí tak jednoduchou. Pečlivě redigo-
vané „Vychovatelské listy“ rozhodně se vyslovují pro
akademické vzdělání učitelstva. Ostatně myslíme, že
zatím horliví vychovatelé i bez pomoci univerzitní
stejně se vzdělávají čile dále a — že na druhé straně
i v případě reformy (ve smyslu pokrokového učitelstva)
třeba i „pokrokový“ kandidát by se spokojil jen tak
proklouzavým a povrchním studiem z nouze. Záleží
i zde nejvíce na individuální vůli.

Vlastenectví v — kopání. Kopání míče
(football) uchvátilo téměř všecku naši mládež vysoko-
školskou a středškolskou. Za nedlouho při prvních
hřejivých papracích jarních zase na všech stranách
bude lítati veliký míč. Kopání míče jest ovšem účin-
ným prostředkem na zmohutnění sil tělesných, třeba
jinak mnozí namítají, že kopáním zahnuje se v mysli
mládeže místo ušlechtilosti jen zhrublost. Jiného ná-
hledu jest však i ten, kdož si v časopise Sport a
Hry čis. 50. vážně přečte zprávu o valné hromadě S.
K. Slavia, klubu to studentstva českých vysokých
škol v Praze, jehož hlavní tepnou jest kopání. Za-
mrazí vás, přehlédnete-li finanční výsledek lonáského
kopání v klubu S. K. Slavia. Úhrnné vydání za rok
1904 činilo 65.889.81 K, příjem 64.484.99 K, ocití
se tedy finance kopání v úpadku, majíce 2.404.82 K
pasiv. Tisíce vyhozeny tu marně na sport, zatím co
na mnohých stranách volá se o pomoc na vlastenecké
účely. Mladí páni pěstují styky s Německem, Anglií,
Francií, Holandskem, Dánskem atd., házejí tisíci na
cesty, pořádají na uctění hostí večírky, bankety atd.,
a naši bratři Slováci hyonou, zapadají v bahno ma-
darské, těch netřeba povzbuzovat, slít v zápasech za
lepší existenci, za šetření jejich práv národních se
strany maďarské. A naše vlastenecké, účelovité obe-
censtvo mladým pánům ještě tleská shromážděné se
čteně při jejich zápasech na Letné, kde loni přítomno
bylo na 85.000 platících diváků. Sporty všelijaké mají
cituť už dosti, ale když se má někde projevit zájem
o pravé umění, tu jest jako po vyhoření. Kde jsou ty
naše vlastenecké tušby a vzněty?

**Francozská „galantnost a zbož-
nost“ z dob obléhání Prahy roku 1742.**
Zap o tom píše: „Když v polovici září (1742) ven-
kovské obyvatelstvo zase do Prahy docházeti mohlo,
činili si Francozové posměchy ze selekého kroje žen-
ského a na náměstí Malostranském házeli důstojníci
seilkám čtyřhrané čepice na hlavu, šášky s nimi tro-
pice. Když dne 7. října vedli dominikáni a Hradčan
procesí po ulicích, při čemž družičky sochu Panny
Marie nesly, objímali francozští důstojníci veřejně
dívký tyto hubičkuje je, a průvodu se nestoudně po-
smívali.“ Nedivíme se pak ovšem, že s tak „intelli-
gentních“ otců a dědů pošli potomci, kteří se r. 1793
klaněli bohyni rozumu — pařížské nevěstce Maillardové.
— V chrámě Svatovítském jednoho dne šel bavorský
důstojník (Francozové se svými spojenci Bavyři byli
obléháni v Praze vojskem rakouským) k sv. přijímání;
bera se z lavice k oltáři, vzal z nedopatření klobouk
vedle sedícího Francoze a ten pak k němu přikročiv,
právě když ústa ku přijetí sv. hostie otvíral, dal mu
tak silný polsáček, že mu ihned krev z nosu téci po-
čala.“ (Zapova Česko-moravská kronika VII. 410.)
Otcové synů r. 1793 klanělo se — nevěstce posta-
vené na oltář Notredamský!

Světově známé pašijové hry v Oberam-
mergau v Hor. Bavorsku konají se letos 4., 12., 18.
a 24. června, 2., 9., 16., 23. a 30. července, 6., 13.,
20., 27. srpna, 3., 10. a 17. září. Při hrách
těchto působí přes 500 osob; do divadla vejde se přes
4000 osob.

Sjezd české samosprávy, pořádaný
Národní Radou, konal se v Praze 22. ledna t. r.
za předsednictví dr. J. Herolda a za přítomnosti
četných poslanců a delegátů sborů samosprávných.
Dr. K. Baxa pojednal o osvětových úkolech Ná-
rodní Rady; případnou resoluci vyzvány samo-
správné korporace, aby s Národní Radou vešly
v úzký styk a založily odbory okresní a krajské,
a aby rozšiřováním národního kolku a určitými
roční příspěvky podporovaly účely Národní Rady.
Poslanec Frt. Schwarz referoval o nejbližších ú-
kolech zákonodárství v oboru samosprávy. O re-
formě chudinské a sociálních úkolech obcí pojed-
nal řed. V. Rezníček. Touženo, aby právní i
hmotné poměry úřednictva samosprávného byly
upraveny, aby v úřednictvu tomto povstal uvědo-
mělý a vydatý sbor národních pracovníků.

O trestní pravomoci obecní. Do oboru
pravomoci obecního soudu trestního patří na př. pře-
stupky řádu čeledního, poštovních, přestupky řádu
policejního, silničního řádu policejního, řádu sta-
vebního, přestupky zákona o licencování býžů ple-
menných. Dojde-li oznámení o přestupku takovém a
domnívá-li se starosta, že se jedná o přestupek do
oboru obecní pravomoci trestní spadající, ustanoví
schůzi soudu trestního a předvolá k ní dva radní,
obžalovaného i svědky nebo znalce; doporučuje se do-
raditi oběma předvolanému samému. Rozkazu před-
volacího jest povinen každý uposlechnouti, leda že by
tu byla vážná překážka, pro kterou nemůže přijíti.
Nepřijde-li předvolaný, pozve se opět a pohrozí se
mu pokutou ode 2 do 40 K a předvedením, za které
bude hejtmanství dožádáno. Kvapí-li věc, není třeba
dvojit obědky, nýbrž poukáže se hned v první obědce
k tomu, že věc kvapí, a že okresní hejtmanství bude
dožádáno, aby předvolaného přivěsti dalo, jestliže se
již na tuto první obědku nedostaví a náležitě neospra-
vedlní. Doručení obědky dá si starosta v dodacím
listu potvrditi. Řízení koná se ústně tím způsobem,
že se jenom podstatné body řízení zapisou do trest-
ního rejstříku, který se vede podle předepsaného for-
muláře. Dle nařízení ministerského veškeré zbytečné
vyšetřování a vyslýchání musí odpadnouti, a třeba
hleděti k tomu, aby se řízení pokud možná při jednom
líčení skončilo, a hned, jakmile skončeno, náležel by
prohlášen. Zapisovatele při řízení před obecním soudem
trestním není třeba; může zapisovati buď sám staro-
sta nebo některý radní. Žádají-li si toho účastníci,
vydá se jim po skončení řízení trestním výpis rej-
stříku trestního a to z rubrik 2., 4., 6., 7., 8. a 9.
Postup při líčení samém, pokud právě v minister. na-
řízení udán není, diti se může dle předpisů trestního
řádu soudního, který každý dbalý starosta má mít.

Časové Úvahy. Ročník 9. V čísle 1. a 2.
přináší časovou stať „Otroctví zrušeno kře-
stianstvím“. Z pera dra. Samsoura. Srozumitelným
způsobem na základě přesné vědecké probírá p. autor
zajímavé thema, které v sociálních kruzích bývá často
lůženo na úkor církve katolické. Spisek p. Samsourův
vyčerpává na 84 stranách v stručných rysech celou
literaturu o tomto předmětu jednající, proto neměl by
chyběti v žádné sociální knihovně. Cena spisku 16 h
je nepatrná, jakož vůbec „Časové Úvahy“ jsou nej-
levnějším českým časopisem. Publikace „Čas. Úvahy“
těší se oblibě též v kruzích inteligentních, jak svědčí
o tom četné přihlášky za odběratele. Předplácí se
ročně i K.

„Obecní sirotek“, nová výpravná hra pro
českou mládež ve čtvrtu oddělení se zpěvy a hudbou,
kterou napsal František Jiří Košťál, farář skuhrovský,
vyšla právě v době vánoční ve vkusné úpravě na-
kladem V. Kotrby v Praze. Spisovatel má jak v oboru
povídky, tak i v oboru dramatickém dosti šťastné
péro. Mnohé povídky jeho („Pantáta Trounil“, „Z našich
hor“ díl I. a II. „Tři obrázky z našich hor“, „Hlu-
choněmý“, atd.) jsou naprosto rozebrány. V oboru
dramatickém („Studentský kousek“, „Na zdar Matice“,
„Od jesliček září láska“ atd.) „Na zdar Matice“ ko-
luje již ve II. vydání a k druhému vydání „Od je-
sliček září láska“ dojde asi co nejdříve. Loni byla po
exemplářích značná poptávka, takže v některých našich
knihkupectvích nebylo lze ani vyhověti. Tím doufáme,
že i „Obecní sirotek“ dojdou přiznat podobně. Luště se
tu způsobem dojímavým i rozmarnou hrou dětí důle-
žitá sociální otázka jak obcí, tak i sirotků. A pro
oboje přiznivě. Obec nemá nechati tím odsouzení hod-
ným způsobem posylati totiž sirotky po číselech, aby
se najedli, sirotky upustnouti, neboť tím si plete bič
sama na sebe — a sirotkům zas má býti každá obec
blahým domovem, náhradou za otce a matku. Dnes,
kdy se jedná o zřízení „sirotčích dozorů a rad“ po
okresech a obcích, je to také i časová hra. Některé
písně (a jsou tu vesměs nové, původní) jsou spiso-
vatelem složeny v slohu i tempu národní písně, takže
snadno zdomácní, jako ty „Koničky“, „Píseň sirotků“,
„Modlitba sirotků“, „Píseň o maceše“, „Čestička k do-
movu“, „My jsme zdárné české děti“ atd.; to vše je
jisto, že se bude zamlouvat všem. A hra je usta-
vená tak, že obratnému režiséru poskytuje i volné
pole ke všemožné úpravě podle místních okolností.
I na menším jevišti ve Skuhrově sehrána šestkrát,
vždy při nabitém sále a při počtu šedesáti účinku-
jících dětí od nejmenších k největším. Může se hrati
i od větších účinkujících žáků a žákyň měšťanských
škol i na jevišti našich katolických jednot. Vážným
snaživcem o to, aby nikde nebylo odstrkovaných a
opomínaných, bnde i četba knizečky této, o níž taktéž
vážný paedagog řekl „je to idylla a přec je to něco
víc než idylla“ — puchoutkou. Úprava je vkusná a
cena i K vzhledem k tomu, co obsahuje, dosti ne-
patrná.

Z knihy hospodářské, od kněze Kri-
štofa Fišera roku 1683 na světlo vydané. Podává — gl.
Při lidových sebráních byly různé spisy objeveny,
které v truhlách odpočívaly spánek spravedlivých a
tak dostala se mi do rukou objemná kniha ve dvou
dílech, pojednávající obšírně o polním hospodářství.
Kniha tato sepsána knězem Křištofem Fišerem ke
konci 17. století, ve vědeckém světě hospodářské

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálho na uložené zboží.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

knihy hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati
první královéhradecké knihku-
pectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

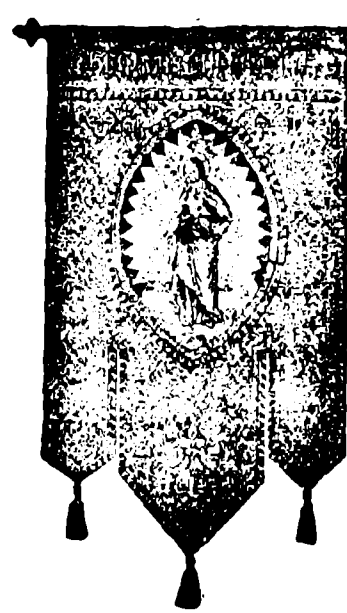
Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seidengasse č. 35.

Na ukásku sasilá se vše franco.

Oltářní svícny,
korunní lustry,
presbyterní i náhrobní umělé
mříže,
ozdobné kovové kříže,
železné výkladní skříně,
portály

a jiné veškeré práce do oboru
umělého zámečnictví spadající
provádí vkusně, rychle a levně

firma

ILIJA RADULOVIC,

umělecký závod

v Předměstích u Hradce Král.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákreby a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučovaný parčí speciálně na kostelní náčiní, dovoluje si doporučení svůj bojně zásobný sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přehledném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen s ohledem na stříbřití. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákreby neb cenníky franco. Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům díla v placení. Více usnání po ruce. Žádné přesované výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Přijmou se páni na domácí stravu

počínajíc od 1. února.

Doptati se lze u p. Jos. Vencla,
majitele domu v Jiřkové třídě v Hradci Král.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů.

Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkáze dřevokazem.

Nákreby, návrhy a rozpočty zdarma a franco na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

Odporučení.

Pan Josef Stoklasa a syn, majitelé závodu pozlacovačského a řezbářského pro práce kostelní v Jičíně, provedli do farního chrámu Páně v Ostružně postavení nového Božího Hrobu a opravili, znovu pozlatili a polychromovali oltář sv. Václava. Dále kazatelnu, zpodobnice a varhany, kteréžto opravy provedeny jsou s uměleckým pochopením velmi čistě a případně k vnitřní výzdobě chrámu. Práce tyto, stojíce vedle díla jednoho velkého závodu velkoměstského, vynikají nad něj svou čistotou a trvanlivostí, která se osvědčuje na všech pracích v závodech pana Stoklasy provedených ve filiálních kostelích fary Ostruženské.

Z té příčiny může tento závod k provádění všech prací kostelních co nejlépe doporučen býti.

V OSTRUŽNĚ, 27. listopadu 1904.

Jan Tichý,

bisk. vikář, děkan v Ostružně.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. ledna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Reformy v Rusku.

(8) Statečnost ruského vojska jest celým pravdy milovným světem uznána a poklonil se jí již Napoleon, jenž hračkou odklidiv armády evropské, narazil na ruská vojska jako na vzdornou skálu, jež strhala vítězné jeho vavříny. Hlavní vinu dosavadních porážek ruských jest přičítati neschopnosti diplomacie, zejména zastoupení jejímu v Tokiu a pak místodržiteli Alexejovi, jenž před vypuknutím války rozdrobiv válečné loďstvo ruské v několika přístavech, předurčil jeho zničení. Nespůsobilat katastrofu loďstva ruského ani tak japonská taktika a strategie, jako spíše nedostatečnost tohoto admirála, jehož bačkorám a kozichu mělo býti vykázáno působistě někde v zastrčeném újezdě a nikoli na místě tak nebezpečně vysazeném. A vůbec ve správě válečného loďstva ruského odkryty jsou takové hrůzné nedostatky, že nemohou se jen omluviti pověstnou bezstarostností široké ruské „náture.“ To jest již hniloba a hluboko zažraná korupce.

Současné žurnalistika protiruská nerozlišuje stínu a světla, pokládá černou barvou nejen události válečné, ale odsuzuje též všechno ve vnitřním životě ruském. Maluje brozný úpadek ve financích, v poměrech hospodářských, sociálních a vidí již zvedati se krvavou hlavu revoluce a rozvratu. Jak daleko jest však hospodářský bankrot Ruska, ukazuje výpůjčka ruská, která byla upsána číslicemi, daleko převyšujícími žádanou sumu. Že v nepříznivých posudech o Rusku má účastenství hlavně zbožné přání a ne touha po pravdě, pozná se snadno již dle názvů časopisů, z nichž plnou lžící nabírají i některé noviny, psané českým jazykem.

Taková silná kritika ovšem hodně přestřeluje dokazující, že předsudky, jež v evropském tisku o Rusku tak dlouho byly živny, vyhánějí nové odnože a obrozují se v nových podobách. K tomu otázka samodržaví a konstituce obnovena novou silou v ruském i mimo-ruském tisku a dokazuje se, že přítomná forma ústavy ruské jest příčinou všech nedostatků, prorážejících tak určitě na světlo v nynější válce. Společnost ruská sama dělí se na dva tábory. Jedni jsou hotovi s oficiálními kruhy považovati samodržaví za nutnou podmínku dalšího státního vývoje, druhí volají po konstituci. První opírají své přesvědčení o zvláštní svéráznost ruského života, odlišného od národů jiných, druhí jsou západníci, dokazující, že Rusko v základním postupu shoduje se s vývojem jiných států evropských a že se stávající formou státní opozdilo.

Již mocné důvody pro sporná mínění na obou stranách přemlouvají nás, abychom nedali úplné víry ani tomu ani onomu z obou názorů v jejich čisté formě. V tom i onom jest zajisté pravda smíšená s klamem a správné rozpoznání jest asi uprostřed.

Ti, kteří žádají konstituci, nepředstavili si dobře, že by to byl násilný skok, protože není tu ještě předchozí nutné přípravy. Samodržaví nemůže býti jen tak na pouhé přání nebo na rozkaz odstraněno, jelikož státní život není ještě doplněn takovými organizacemi, jež by přechod ke konstituci usnadňovaly. Tuhost samodržaví jest odůvodněna ruským historickým vývojem.

Na Západě postupoval vývoj od zdola; od hospodářského života postupovalo se ke společenské organizaci, odtud k organizaci státní. Tedy od nižších stupňů k vyšším, od selstva ke středověké feudální šlechtě, jejíž moc založena byla právě v poddaném selstvu; po vítězných zápasech s výsadami a právy této šlechty povstala silná říše, rozšířivši hranice své správy.

Jak Miljnikov v „Obrazech z dějin ruské vzdělanosti“ píše, v Rusku byl postup opačný. V Rusku předem povznášela se moc knížete. Byloť potřebí silné státní moci, aby celistvost říše mohla býti bráněna proti chanátům a nepříteli litevskému. Moskevsk. panovník z těchto příčin vzdaluje se od záležitostí hospodářských

a chápe se záležitostí vojenských a jeho zájem směřuje k tomu, aby zmohutněly prostředky finanční, nutné na vydržování vojska. Ruský panovník nemusil tedy zápasiti s výsadami a právy šlechty a společenských skupin, ba on sám musil je vyvolávat k životu za tím účelem, aby činnost jejich byla zužitkována pro zájmy říše, nanejvýš pro její obranu.

Tedy ve vývoji státu ruského nejprve jest tu panovník, kolem něho pak shromažďují se svobodní sluhové, potomní šlechta, a konečně společným úsilím vlády a vrchností podaří se svobodné selstvo přivést v „robotný“ stav. Protože život hospodářský při veliké rozloze říše v nepočetném obyvatelstvu a nedostatečné samočinnosti nevystačoval, bylo potřebí samočinnosti společenských vrstev co nejvíce podněcovati. Potřeby státní rostly a musily tu býti prostředky je ukojovací. Podněcující a donucující činnost státu vedla se zároveň k jeho všemohoucnosti. Primitivnost poměrů hospodářských a sociálních měla za následek, že vývoj správy dovršoval se velmi zdoluhavě, čímž objasňuje se také, že soudnictví ruské po dlouhé doby spojeno bylo s politickou správou a též mnoho pokusů bylo provedeno, nežli konsolidovány byly ústřední řády.

Setrvačnost zvláštního historického vývoje, jež jsme ve stručných rysech načrtli, pochopitelně zakládá ještě posud ve veliké většině národa carský absolutism.

Ale i přívrženci konstituce mají pravdu. Má Rusko též mnoho společného s vývojem států západních a nemůže se tudíž uzavíratí dokonalejším opatřením, vedoucím k dosažení řádné správy. Rusko musí mnoho dohánět co do hospodářského blahobytu, kulturního pokroku a právní jistoty, v kterýchžto ohledech dobro lidské pustoší ruská byrokracie. Jestli ve státech autokratických úkazem obyčejným, že jistý díl neobmezenosti a nedotknutelnosti panovníkovy přechází na jeho úřednictvo a tím se stává, že přes nejlepší snahy panovníkovy v říši zabývá se libovůle a nezákonnost. Oprávněná obrana proti přehmatům a každá kritika nesoucí se za lepším považována jsou za odboj proti státní moci, která vlastně jest často jen libovůlí zpupného úřednictva. Následky toho pak jsou, že takový stát ve chvílích kritických ukáže slabost svoji v poměru k cizím mocnostem. Nevlastenecké volání ruských studentů, pracujících ve službách cizích, po sociální revoluci musíme ovšem i my odsouditi právě tak, jako schvalujeme rozumné snažení po nutných opravách a po větším účastenství a kontrole státní správy ze strany lidu. Pohroma Sevastopolská sburcovala celou Rus a ukázalo se tehdy, že ruská byrokracie jest nejhorším nepřítelem národa. Ve válce rusk-japonské historie se opakuje. Přejeme národu bratrskému, aby vyšel jako vítěz a aby s vítězstvím obrodila se uvnitř celá velká Rus.

Dopis z Prahy

V Praze, dne 25. ledna.

(Několik zajímavých projevů o přítomných českých veřejných poměrech. — Přehled počtu členů Pražské plodivé bursy.)

S upřímným zadostiučiněním musíme poznamenati několik projevů, jež za posledních dnů v české veřejnosti byly proneseny. Jednací rok se zde přičiňujeme o očistu našeho veřejného života, aby se naše společnost ve rmutu jeho, ať jest to neschopnost, nepoctivost, nedbalost, lehkovážnost, nevědomost, jako v louži neutopila. Proto pochopitelně msní nám na tom záležeti, když i na jiných stranách slyšíme hlasy, projevující stejné snahy. Byť pocházely ze kruhů nám do jisté míry vzdálených, musíme je loyálně uznati a rádi poznamenáváme, že orgán p. dra. Aloise Rašína „Slovo“ ve 3. čísle letošního ročníku ozval se

docela včasné a správně proti u nás dneš- přímo běsnící protekci, bez níž česká společnost nic neobsadí a nic nezadá. Co „Slovo“ ve příčině té uvádí, tepali jsme zde již mnohokrát a když se o tom stejným způsobem i na straně nám vzdálené soudí, upřímně nás těší, že jsme se konečně v něčem na společné půdě sešli a že půda ta nazývá se pravda. „Slovo“ proti bující u nás protekci mezi jiným praví:

„Jděte od metaře výše po sociálním řebříku a o cokoli zavádíte vnaší samosprávu, všude shledáte, jak protekce bují a celé tělo naše prožírá. Jediné místo obecního či okresního tajemníka se neobsadí, aby z toho nebyl místní skandál. A stýkáte-li se s lékaři, vite, jaké martyrium musí podstoupiti každý, kdo uchází se o místo obvodního či pokladničního lékaře. O Plzni a Plzeňáckých vypráví se po Čechách, že žádný jejich „městský synek“ nemůže býti dost hloupým, aby přece nedostal nějakého místa doma, při obci.“

Dnes slepý vidí, že strany na pražské radnici jsou skupiny podnikatelů staveb a jich advokátů přísluhovačů a že celá jejich politika obecní spočívá v tom, aby semhle tamhle při komisi oko zamhouřili a tu onde si na revanche při přestoupení stavebního řádu, či pod, dobrou službičku prokázali. A my to všechno nevymrskáme, nevybijeme. My nadáváme jen na protekci, což nám postačí.

O zemském výboru panovaldosavad náhled, že jeho hospodářství poměrně nejméně podléhá této všude se roztahující hlíze. Stojíť mu v čele kavaler, jehož dobrá vůle jest uade vši pochybu povznešena a který nemusí míti ani na pravo, ani na levo ohledů. Nicméně, ani otecké péči J. Jasnosti nepodaří se udržeti vždy na uzdě mocné propukající instinkty podřízených, jak bylo viděti v affaře bohuického blázince.

Kam se podíváme, všude se setkáváme s tou šelmou záluďnou. Snad každý jsme ož její pomocí leccos získali, snad každý při příležitosti svodům jejich podlehli a ne tak po zásluze, jako spíše z přátelství toho odporučili, onoho odstrčili. Vidouce protekci všude kolem, zvykáme si na ni, přestává nás dráždit a odpuzovat, a smířujeme se s ní. S povýšeností rozumce, který ví, že běh světa nezastaví, říkáme si: Jakáž pomoc!

Mějme se však na pozoru! Nebudeme-li o to dbáti, aby práce po zásluze byla hodnocena, přerostou nám brzy protekční děti přes hlavu a budeme neschopnostmi zatopeni. Už dnes vidíme, jak na nejvýznamnějších místech českého života roztahuje se nevědomost a drzé čelo. Nepostavíme-li proti nim brzy hráze, — utoneme všichni.“

Každý nepředpojatý sledovatel našeho veřejného života musí s tímto projevem „Slova“ úplně souhlasiti a jest si přáti, aby se začalo protekci u nás co nejrozhodněji šlapati na paty. Je toho nanejvýš zapotřebí a je k tomu svrchovaný čas!

Rovněž v témž čísle „Slovo“ docela správně vykládá pojem společenské „rovnosti“ a odpovídajíc komusi, vytisklo tento zajímavý a moudrý projev:

„Pochopte přece, že neexistuje absolutní rovnost lidí. Větší neb menší nadání, schopnosti, charakternost budou vždy mezi lidmi vyvolávat rozdíly, jež dlužno uznávati. Rovnost před zákonem, ano. Každému budiž stejné měřeno na soudě, každému dávej stáť přiměřenou základnu hospodářského a kulturního vývoje. Ale jakmile tuto mez překročíme, budiž zásluze dána přednost. Učenec a bezgramotný, člověk do úmuru pracující a lenoch, muž plný obětavosti a hamizný skrbík nemohou míti stejnou váhu v obci. Jeden jest více a druhý méně. A ten, který více platí, má právo na určité přednosti. Odstraňte všechna nadprávi určitých vrstev neb kast (s tím rádi souhlasíme), to ale neodstraňte, aby ve společnosti, která má vkus, nebyla určitým přednostem vzdávána úcta. Naše společnost ovšem vkusu nemá a proto ovládají forum otevřubové. Kam ale dojdeme, budou-li nadále

všechny lepší hlavy a ušlechtilější duše demagogy do ústraní zatlačovány, toho není těžko se dohadnouti: „Egalité“ se natropila mnoho zla a naválila mnoho překážek v pokrok lidstva. Jest největší nepřítelkou svobody, jak dosud každá demokracie dokázala a jak sociální demokracie denně dokazuje.“

Upřímně nás těší, že zásady, jež zde po leta důsledně hájíme bez ohledu, že jsme se proto „politicky“ rozešli s celou řadou osobních přátel, že jsme proti sobě poštvali kde kterého stoupence absolutních nemožností, nacházejí uznání a ochrany i na jiných stranách.

Konečně také i „Národní Listy“ cití a uznávají, že poměry, v nichž mají solo především, jak praví „Slovo“, otevřehubové, musí přestat. Uvažujce totiž o tom, kdo by měl převzítí uprázdněný poslanecký mandát na říšskou radu po zemřelém Václavu Sehnalovi, končí svou úvahu zajímavým a pro náš směr, jež zde po leta v politickém životě našem propagujeme, milým a vitaným projevem:

„Konečně jednou musí nastati doba, kdy u nás dráha k mandatu zastupitelskému bude uvolněna těm nejlepším, kteří sami v sobě nejpopovolanějším jsou zastupovatí zájmy lidu a poctivě sloužiti onomu směru politickému, k němuž se z přesvědčení a ze svobodné vůle připojili.“

Projevy tyto, jež jsme v posledním týdnu v naší veřejnosti shledali, zdají se svědčiti, že stávající české veřejné poměry jsou dále neudržitelnými, tak že reakce proti nim jeví se již způsobem rozhodnějším. Proto rádi je uvádíme a zejména nás těší uznání, že nastala konečně u nás doba, kdy musí býti veřejné působiti chtějícím nejpovolanějším a nejlepším mužům uvolněna dráha k zastupování zájmů lidových bez ohledu na to, ku kterému politickému směru se ze svého přesvědčení a ze svobodné vůle připojili, jenom když budou jednat poctivě.

Směry tyto by vedly konečně šťastně k tomu, že by se celá naše společnost moudře a věcně shledala jednolitá, silná a mocná kolem otázek, které jsou jí společnými, životními zájmy a že bylo přístě pomíjeno všechno, co nás trísťá a doposud do zbytečného kočkování se honilo. Jest-li by následkem toho ztratilo několik štváčů svůj smutný veřejný význam, to ovšem nepadá na váhu i kdyby jejich dosavadní orgány musily zaniknouti jako, řekneme mluvě, — národní a veřejná zbytečnost.

* * *

V poslední době věnuje se u nás chvalitelná a dávno žádaná pozornost statistice, která jest zrcadlem, jak naše hmotné poměry vlastně vypadají a jak jsou silné. V ohledu tom sluší zachovati každému tu největší míru klidu, aby s veškerým vyloučením fantasie soudil o všem dle dat, jež mu pravda předkládá. Něco omlouvat, podceňovat, umlčovat nebylo by správným, jako by nebylo správným něco zveličovat nebo zmenšovat.

Ve všeobecné té snaze statisticky zjistiti přítomný stav, v němž se právě nacházíme, máme za vhodné ukázati k tomu, jak vyhlíží

FEUILLETON.

Jak Vít Strašpytel domácnost svou vzorně řídil.

(Dle Reimmichla vypravuje Frant. Klíma.)

Strašpytlův Vít z Voděrad sídlil samotinký se ženouškou, vzornou a rozšafnou Lízinkou, vysoko na chlumu v malé a nebohaté chalupě. Vít hned první dobou šťastného manželství odevzdal kalhoty šátečkové, pánovité a bračící žince, začez mu z vděčnosti odevzdala dvě krásných pantoflíček s podotknutím, že se mu v nich bude velmi pohodlně choditi. — Že pak pantoflíčky přiléhaly k nohám Vítovým tak pěkně, jakoby je ulil, což divu, že celý Boží rok Vít z domu nevyšel, ale jako věrný psík chalupu bedlivě denní i noční dobou hlídal. Lízinka jako dobrá hospodyně měla chvalitebný zvyk, že každodenně o sedmé hodině večerní celý dům pečlivě uzamykala, tak že ani myš nemohla tou dobou z domu ven, ani z venku do domu vběhnouti. Jestliže takové domácí zvířátko přes čas někde venku na besedě se zdrželo, pak musilo bez milosti nocovati mimo dům buď ve chlívě anebo ve stodole.

Za to Vítovi ani z daleka nenapadlo, aby vyhledával mimořádných potulek; jenom jistě listky, pomalované žaludy, listím a špásovitými figurkami tancovaly mu kolem hlavy; ale byla to památka z času, kdy ještě byl svobodným pánem, a ušlechtilé umění hry v karty pronásledovalo Víta i ve snu dobou noční.

Bylo v srpnu v týdnu, v němž připadá svátek Nanebevzetí Panny Marie. Tu napadlo Lízince, aby vykonala pouť k Rodičce Boží. V neděli ráno se vypravila z domu a slíbila

naše pražská *plodinová burs*a, jejíž rukou prochází požehnání půdy naší země a výsledky práce její vzdělavatelů. Omezíme se při tom na prosté číslice a předem uvádíme, že jsme dalecí toho, někoho osobně nějak v tom nejmenším se dotýkati. Konstatujeme pouze fakta, z nichž samo pochopitelně vynikne, co celá česká veřejnost věděti má.

Plodinová bursa sestává ze dvou skupin A a B. Skupina A obírá se plodinami, skupina B hlídá si více produktů zemědělství, jako jsou mouka atd.

A tu v prosinci r. 1904 čítala skupina A naší pražské plodinové bursy 290 členů oprávněných k volbě bursovní rady. Z těchto 290 panů bylo pouze 13 osob křesťanů, Čechů a Němců dohromady.

Skupina B čítala 188 členů, z nichž bylo 16 hromadných společností a korporací jako jsou Zemědělská rada, pivovary, banky atd., z nichž bylo 10 českých. Když pak se k úhrnu počtu hlasů přihlíží, bylo jich ze 188 celkem křesťanských t. j. českých a německých pouze 77.

Ročník návštěvovatelů pražské plodinové bursy k volbě do bursovní rady neoprávněných bylo r. 1904 celkem 64 a z těch jenom 10 křesťanů.

Dle toho pak musí bursovní rada docela přirozeně vypadati. Ze skupiny A nezasedá v ní mezi 10 osobami ani jediný křesťan, ze skupiny B zasedá v ní křesťanů a Čechů 7. Mezi desíti vládou jmenovanými jejími členy jest 8 křesťanů, z nichž jest 5 Čechů.

Z těchto číslic jest patrné, v čí rukou se obchod s plodinami a výtěžky z toho plynoucí v Čechách za přítomné doby nacházejí a jak jest nesprávně oddávati se rozmanitým velikášským fantasiím, jimž se naše společnost oddává, aniž by počítala se skutečností, jak totiž poměry její vlastně v pravdě vypadají a v čí ruce váha a jádro jejich spočívají.

Obrana.

(3) **Správný postup proti ohlupujícímu, protikatolickému tisku.** Katolický denník Čech vtělil ve skutek dobro a prospěšnou myšlenku. Sáhá do pokladnice socialistické vědy a vylovil odtud hrst citátů, dle nichž mohou katolíci jasně poznati, jak záleží socialismu na pravé vědě a snášenlivosti. Tyto ukázky ze zbrojnice židovských přísluhovačů šly do živého. I podřimující katolíci na ráz protřeli si oči a uznali, že při takových sprostáckých výpadech nelze klidně za peci seděti. Socialisté, kteří žádají pro sebe svobodu největší, třísni roucho katolíkovo nejhrubším kalem, sipají se na lidi katolicky smýšlející s krajní vášnivostí. Zrovna hous musí pojímati i soudného nekatolíka, když vidí, jakým rafinovaným lhaním, jakými nadávkami dovedou české socialistické listy pronásledovati své spolukrajaney jen z té příčiny, že tito spolukrajané, krev s českými socialisty zpřízněná, nechťejí šlapati po víře svatováclavské. Tužka státních cenzorů byla až příliš milostivá i tehdy, když pánové věděli, že mají před sebou rudý

Vítovi, že se ve středu na večer jistě vrátí. Poručila Vítovi a vložila mu důrazně na srdce svatosvatou povinnost, aby po ten celý čas ani na chvíli z domu nevykročil, protože prý ve vůkolí potloukají se tlupy zlodějské a cikánské; až se vrátí, doptá se sousedek a vyzví od nich všecko, co během těch dnů konal. Vít se dušoval, že všecko na vlas vyplní, k čemu ženůška jej zavázala, ale sotva se Lízinka obrátila k němu zády, strouhal jí mrkvičku, žehnal jí velikým křížem, a kdyby se byl nebál, skoro by byl tancoval a výskal. V poledne již seděl v hotelu „U děravé střechy“ a trumfoval tak svědomitě a věrně, jakoby chtěl celou ves obehřati; a podivno, že mu karta padala, jak si přál. Měsíček už špoulil ústa jako k úsměvu a na věži bila dvanáctá, když Vít celý šťastný a blažený bral se k domovu. V pondělí dal se do hry sice teprv o sedmé hodině večerní, ale za to neustál až o sedmé hodině ranní. Úterka jako posledního dne prázdnin chtěl teprv plným donškem využítkovati. Již o čtvrté hodině odpolední měl vše popraveno; uzamknuv pečlivě dvře, dal klíč do dřevníka a spokojeně vykračoval do hotelu „U děravé střechy“.

Ale na neštěstí upozoroval sousedův čeledín, jemuž přezdívali škulka a fluta, kam Vít jde, a kde klíč zastrčil. Zapamatoval si předobře místo, kde Vít klíč ukryl. Filutův sousedova znali daleko široko a věděli, že rád nějakou čertovinu vyvede. Hlavou jeho probleskovaly vtipy a šprýmy; nad to dovedl napodobiti mluvu osob mužského, ženského i středního pohlaví, ba i zvuky ptáků a zvířat napodoboval tak věrně, že valach začal řehťati, řehťal-li on, a koza mečela, husa kejhal a kvočna kvokala, jakmile uslyšela hlas čeledínův.

tiskopis s nejokatejším překrucováním historie na potupu církve, papeže ano i na snižování osoby Kristovy. A pak ještě sociální demokracie roní krokodýlí slzy nad tím, že jí „byrokratická a klerikální“ vláda velice ubližuje. Člověk zrovna trne při pomýšlení, jaké nové lži by socialistický tisk proti nám naskupil, kdyby jeho vázanosti byl dán zcela volný průchod a — co by soudruzi s námi dělali, kdyby měli plnou volnost jednání. Není ani jednoho zločinu, ani jedné zvrhlosti, kterou by socialistický tisk nepřipisoval kněžstvu katolickému vůbec. Kdo by se poučoval o kněžích žijících i zemřelých z „vědecké“ tiskoviny socialistické, musil by míti o katolickém duchovenstvu horší představu než o trestancích v Kartouzích.

A k tomu vášnivému řádění pokrokový tisk mlčí jako žába v bahně. Kdyby katolický tisk jen deset procent výpadů tak surových proti svým odpůrcům vytiskl, byl by celý pokrokový tisk vzhůru, na lžici vody by nás pánové utopili. Ale soustavné ohlupování celých mass statisíci rudých tiskopisů klidně se snáší, jen když potupné lži sekají do katolíků. A pak se každý brozný svobodomyšlnosti soudruhů bojí. Ti si umějí nějak dupnout; jejich armáda by dovedla svým pokřikem nyní ztrestati důkladně toho smělce z pokrokového tábora, který by odvážně na soustavné balamucení soudruhů posvítit světlem pravdy! A ještě jednu otázku: tažme se, kolik samých konservativních listů, kolik konservativních vědeckých revuí odváží se stavěti odhodlaně bráz tak nestoudným nepravdám? Politika pštroší jest jim milejší. Podřimují-li sami katolíci, nedivme se příliš. Tak se věci mají v katolickém Rakousku. V protestantském Německu si dávají však soudruzi větší pozor na ústa. Proč? Tam katolíci zavčas se postarali o uvědomění a zorganizování svých řad. Kdyby tam se odvážili socialisté tak nectně lhát, špatně by pochodili. Takové výpady lehce se tam odrazí od vroncí zbožnosti a uvědomělosti katolictva a padají zpět na hlavu tupitelů. Vezmeme si z toho příklad?

„Čech“ tedy vybral z arsenálu sociální demokracie několik otravných pum na doklad, jaké střelivo jest v čestném žurnalistickém boji nepřipustno. A mělo to účinek i na davy ospalé. Zda to nepovzbuzuje k systematické práci v tomto směru? Pozornosti socialistického tisku nenjde ani nejmenší chyba naše; a z nedostatku látky dovede lháti věci nejnemožnější. Neodporučovalo by se tedy, aby soustavně přibíjeny byly na pranýř socialistické lži o nás? Je-li výbojnost tak veliká a lstivá, nemají obranci katolických tvrzí co nejpilněji odrážeti každý zákeřnický útok klidným poukazem na jeho prohnanost? A bylo by velice dobře, kdyby nepoctivosti sociálního tisku byly sebrány hromadné do zvláštních brožur s patřičnými posudky. Až by si takovou sbírku nestranný člověk přečetl, přestal by věřiti všem prohaným výpadům dalším. Takové sbírky úmyslného tupení by nám pak byly znamenitým svědectvím, že bojem proti socialistickému tisku nechceme obmezovati volnost tištěného slova, ale že se stavíme pouze proti prohnanému zneužívání této svobody. Až zatřepeme těmito doklady před zrakem těch, kteří mají povinnost hájit,

Nebyl ještě Vít ani sto kroků od chalupy vzdálen, když v hlavě šprýmařově uzrál šelmovský plán. Zasněvil do úmyslu svého i druhého čeledína, jemuž říkali hloupý Honza. Oba se dlouho radili a srdečně smáli, jak se jim plán vydaří. Když večer s hospodářem, hospodyní a ostatní čeledí pomodlili se růženec, vykradli se nepozorovaně z domu. Šelma, ferina lišák vzal klíč z dřevníka, otevřel chalupu, a uleh do komory, kde Vít s Lízinkou nocovali, ale dvře uvnitř zatarasil. Janek mezitím běžel skopce dolů, až se mu hlava třásla do hotelu „U děravé střechy“, kde celý udiven a udýchan na celé kolo vykládal Vítovi strašnou událost, že Lízinka už je doma.

Vít však již seděl na lavici jako přismořen a trumfoval až okna řinčela a stůl poskakoval; luskal prsty a smál se, až se stěny třáslly.

Honzík Votrubův však dobíral si Víta:

„Ty Víte, he, když je kočka z domu pryč, to mají myši hody?“

„Co to říkáš?“ otázal se Vít celý rozdurděný.

„Mně tak napadlo, že by dnes tvá stará nesměla stát u stolu a kibicovat“, odsekl Honzík.

Vít skočil z lavice, jakoby byl hadem uštknut.

„Má stará,“ . . . křičel, „milý brachu, to mne neznáš. Má stará smí v domě právě tolik jako pudl našeho p. faráře. — K tomu jsem mužem, aby stromy nerostly až do nebe. A nad to vím si se svou starou v nejhorším případě poraditi . . . Pánem a králem v domě jsem já, a řeknu-li hi, musí má stará hi, a řeknu-li halt, musí okamžitě státi na první hlesnutí. A ude-

čest katolictva, pak nebudou mít socialisté záminku ku krokodýlímu pláči, že jsme proti svobodě a proti skutečné vědě. Až se dostanou světlé doklady o „snášlivosti“ socialistické demokracie do říšské rady, nezatožují skutečný stav věcí ani silná hrdla socialistických poslanců. Bojovali jsme posud roztroušeně, bez jednotného systému, každý na svoji pěst. Spojme se v jednotný šik a šlapejme na paty jako organizovaný celek každé socialistické nepravdě.

Zatím tolik dáváme na uváženou sbratřeným orgánům, prosíme, aby o formě naší navrhovaného čestného boje důkladně přemýšleli. Své vlastní náhledy o provedení plánu toho ponecháme si na příště.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna zahájena 24. t. m. Hned na počátku ujal se slova ministerský předseda bar. Gautsch a vyložil svůj program. Doufá, že ve sněmovně nastane konečně doba práce, že parlament uplatní svůj vliv a své právo v záležitostech veřejných i naproti Uhrům. Velikou důležitost klade ve sblížení a dohodnutí se mezi Čechy a Němci. Vláda bude proti všem národům říše úplně neustrannou a vítá každý krok, který vede ke sblížení českého, německému, vyhrazuje si však i vlastní rozhodnutí na docílení pokojných poměrů. Přeje si dělnosti českého sněmu i všech ostatních. Chce podporovat hospodářský vývoj v orbě, průmyslu a obchodě. Vláda slibuje též novelu k řádu živnostenskému, starobní pojišťování a ochranu dělnictva. Všecky strany jsou prohlášením vládním jaksi uspokojeny, a zachovávají stanovisko vyčkávací; jenom Němci jsou zaraženi prohlášením, že si vláda ponechává právo samostatného zakročení. Pilné návrhy (188) odstaveny, zbylo jich pouze 14, z nichž 11 patří čes. nár. social. — Dalmatský místodržitel bar. Handel přeložen v stejné hodnosti do Lince a správa místodržitelství v Zadru svěřena dvornímu radovi Nardellinu.

Volby maďarské, které započaly ve znamení krve, provedeny s výsledkem dosud neznámým. — Pastýřským listem kardinála Vazáryho vyzváni věřící, aby volili kandidáty maďarské; list namířen proti nemaďarským národnostem, hlavně Slovákům, což ovšem zabolí každého snášlivého občana; něco podobného je jenom v Uhrách možné. — V Opatii zemřel 20. t. m. bývalý uherský ministerský předseda hr. Jol. Szapary.

Proti Rakousku sbromáždila Itálie na hranicích větší počet vojska, odpovědí na to jest i sesilování rakouského vojska na hranicích italských.

Ministerstvo Combesovo ve Francii konečně odstoupilo, nové pak za předsednictví Rouviera, dosavadního ministra financí, sestaveno, doplněno jsouc z předešlého ministerstva ještě dvěma členy.

Bouřemi petrohradskými zatlačeny do pozadí zprávy o válce rusko-japonské, kdež v Mandžursku neděje se nic pozoruhodného. Před Mukdenem nedojde prý k většímu událo-

stem až prý v dubnu. Na severní Koreji objevují se stále větší oddíly Rusů. O loďstvu baltickém je také pramálo zpráv jistých.

Krvavé bouře v Petrohradě.

Jako blesk zasahla všechny upřímné přítele Ruska zpráva, že o slavnosti svěcení vody na ruský svátek Tří králů 18. ledna, která se v Petrohradě každoročně koná na řece Něvě a největší okazalostí za přítomnosti cara, carevny, velkoknížat, nejvyšších hodnostářů a ohromného počtu obyvatelstva, při slavnosti salvě celé batterie vypálena byla také jedna ostrá kartáčová rána namířená proti shromážděnému dvoru. Sprcha 160 kul zaletěla na zimní carský palác, způsobila spoustu ve velkém sále, poranila dvě osoby ano i v samém sousedství carové zanechala stopy. U batterie bylo jistě vybrané mužstvo, tak že se hned soudilo, že se tu jednalo o útok na cara, jak zvlášť židovsko-německý a anglický tisk rozhlásoval. Nyní se však úředně potvrzuje, že tu jde pouze o trestuhodnou lehkomyšlnost, nikoliv o zločin.

S rozechvěním tímto dolehla na cara a veškeré Slovanstvo ještě mocněji všeobecná stávka dělnictva v Petrohradě, který jsa městem velmi průmyslovým, chová v sobě mnoho nepokojných živlů, nakloněných podvrtným zásadám. Dosavadní nezdary ruské v Mandžursku, zaviněné povětšinou neschopností a hanebnou porušeností ruského činovníctva, způsobily v širokých vrstvách lidových znepokojení, které se projevovalo vždy víc a více voláním po reformách na ozdravení vnitřních poměrů. Tím také povzbuzeno utlačované a zahraničními agitátory štvané dělnictvo, aby šlo přímo k carovi s projevem oddanosti a důvěry, a aby na něm žádalo, by nařídil reformy a vyhnal porušené úřednictvo. V čelo lidu postavil se ruský kněz Gapon, pochybné pověsti, a v neděli 22. t. m. v průvodu asi 15 000 dělníků táhl k zimnímu paláci, aby promluvil se samým carem. Ovšem přání tomu nevyhověno a neústupné zástupy rozhaněny zbrojí kozáckou. Nepřátelský tisk židovsko-německý a anglický hlásal do světa o revoluci, o statisících vzburčených dělnících, o tisících mrtvých a raněných, o neposlušnosti zakročujícího vojska proti stávkujícím, o drancování atd. a zatím většina dělnictva petrohradského i z inteligence nechtěla mít nic společného se stávkujícími rebelanty, z nichž počet zabitých a zraněných nedosahuje ani 1000; pozoruhodno, že i kněz Gapon zmizel. Chytrák! Jisto, že jako do války s Japonskem bylo Rusko vehnáno zahraničními nepřáteli, že také nedělní bouře měly Rusko strhnouti do revoluce, za kterýchžto zmatků chystali se právě lovit židovsko-němečtí a angličtí nedčkávci. Následek bouře nedělní jest ten, že reformy budou asi zase odloženy a že nad Petrohradem a celou gubernii ustanoven generálním guvernerem Trepo, jeden z nejpřísnějších úředníků ruských, s velikou plnou mocí ve věcech civilních i vojenských.

dnes v noci býti doma sám!“, přetvařoval se šelma Vít. „Ani ti nemohu vypovědět, jak se z návratu tvého těším... Zajisté jsi došla zdráva a nic zlého tě cestou nepotkalo? Mně bylo po tobě hrozně smutno; počítal jsem hodiny, až zase se vrátíš, já jsem se tě nemohl ani dočkat.“

Místo odpovědi zaslechl Vít z komory mumlání a nadávky.

„Ale jdi, Lízinko, neřertuj se mnou“, prosil Vít zkroutěně, „vždyť jsem byl jenom chvílnu u kováře a dal jsem tam spraviti motyku.“

Nyní teprve ozval se někdo uvnitř vysokou fístlí:

„Ó já znám dobře toho tvého kováře! — Už třetí noc v hospodě pobíjíš vinné sudy, ty lumpe, ty taškaři, ty Jidáši!“

„Ale jdi, stará, měj přece rozum! — Máš pravdu, že jsem si trochu zahrál, ale to byla jen malicherná, nepatrná hra, aby mi ušel čas, já do smrti karet do ruky nevezmu.“

„Tu tvoji litani znám už z paměti, ty karbaníku, ty korbelaři! Abych si oči vyplakala. Vždyť je ti milejší hospoda nežli já, tvá řádná žena. Před celou osadou mi děláš haubu a ostudu.“

„Ale vždyť to není pravda, Lízinko! Vždyť lidem vypravuji jen o tvých ctnostech, o tvé rozšafnosti a k tomu ještě přidávám i skutky milosrdenství tělesného i duchovního, které lidem prokazuješ... Jdi, Lízinko, otevři mi, sic půjdu někam, a nevím co se stane.“

„Hahaha, toho není ani třeba! Já mám za to, že jsi už něco vyvedl, když jsi tak bedlivě hospodu navštěvoval.“

Nyní Vít horlivě a úpěnlivě prosil, ale vše bylo marno. Do komory se nedostal. Konečně vylezl po žebříku na půdu a uvelebil se

Z činnosti katol. spolků.

Ústřední jednotě diecéšní členské přispěvky zaslaly následující spolky: v Roztokách (4 K), Korouhvi (4 K), Litomyšli (4 K), Hlinsku (2 K), Ústí n/O. (4 K), Skutči (4 K), Rokytěm (1 K), Černilově (4 K), Častolovicích (4 K) a ve Skořenicích (4 K). Žádání seznam provozovaných divadel, her zaslaly dosud jen 4 spolky. Ostatní žádáme, aby tak učinily co nejdříve, bychom mohli vydati seznam divadel, kusů vhodných pro jeviště katol. spolků.

Vzdělávací a podpůrný spolek křesťan.-soc. paní a dívek v Hradci Králové. Konal 22. t. m. výroční valnou hromadu. Ze zpráv funkcionářských vyvstává, že se spolek ze všech sil přičiňoval plnění úkolů, který si vytkl. Rozdáno bylo podpor chudým a nemocným členkám skoro 200 K. Nebylo zapomenuto ani účelů národních a církevních, které rovněž byly podporovány. Spolek zúčastnil se všech slavností církevních, vykonal spolkovou pouť do Smržova, konal 10 vzdělávacích přednášek o různých themech, valně rozmnožil svoji spolkovou knihovnu, založil i odbor pohřební pro poskytování podpor na pohřeb zemřelým členkám. Členek čítá na 300; jest tudíž nejmohutnějším spolkem v Hradci Králové. Volby výboru vykonány byly jednomyslně dle navržené kandidátní listiny; patrně, že panuje ve spolku svornost a jednota.

Z Černilova. Zpráva o velezdání valné hromadě katol. národní jednoty obsažena bude v příštím čísle „Obnovy.“

Z Chrudimě. Valná hromada jednoty katolických tovaryšů zahájena dne 15. ledna t. r. dp. Horákem za přítomnosti 88 členů. Dle zprávy jednatele spolek přes mnohé překážky utěšeně vzrůstá, čítá nyní již 187 členů, 13 čestných, 2 přispívající a 1 zakládajícího člena. Jako vždy tak i letos účastnil se spolek nejen slavností církevních, ale pečoval též o ušlechtilé zábavy svých členů, kteréž těšily se vždy hojněmu účastenství hlavně z hostů spolku příznivců. Památnou a významnou slavností bylo oslavení 40letého trvání spolku. Slavnosti této dodal většího ještě lesku sjezd jednot katolických diecése královéhradecké. Slavnost tato se v každém ohledu skvěle vydařila. Dle zprávy pokladní poskytl spolek z pokladny podpůrné nemocným členům během roku 943 K 80 h, podpor na pohřby zemřelých členů udělil 240 K, vdovám po zemřelých členech dáno na výnose 20 K. Mimo to bylo i na pocestné členy a na Matici školskou pamatováno. — I letos podporován byl spolek několika šlechetnými dárci, tak zejména s povděkem připomenouti slov. p. J. Popra, tovarníka, vldp. Dr. J. Mrštika, arciděkana, vldt. pi. Jos. Podhajskou, vdovu po mlynáři a dp. Frant. Horáka, předsedu. Všem těmto šlechetným přiznivcům projeven dík povstáním. Na to provedeny volby výboru. Za staršího zvolen p. F. Palata, za jednatele p. Jos. Zeman, a za pokladníka p. F. Radvanovský. Do výboru zvoleni: pp. J. Hájek, Ed. Kruška, J. Tábořský, F. Motýčka, J. Spicák, J. Netušil a J. Novák. Za náhradníky: pp. Štátný a Zeman F., za revisory účtů: pp. J. Kmošek a K. Pavlíček.

Zprávy místní a z kraje.

Velký koncert pořádá ve středu dne 1. února dámský spolek „Eliska“ v městském Kliperově divadle. Účinkují vesměs pražští umělci a to dámy intonačního oddělení ústavu Mikešova, prof. Ad. Mikeš, virtuosa na klavír, skladatel Frant. Spilka a hudební spisovatel Jan Branberger. Na klavír doprovází Roman Veselý. Jak možno bezpečně souditi, jedná se zde o umělecký podnik prvního řádu a jak jména účinkujících, tak pořad koncertu zaručuje, že se nám dostane

na několika rozedraných pytlech. Teprv pozdě po půlnoci usnul. Ráno dožil se Vít zvláštního, neočekávaného překvapení. Sešel s půdy, nalezl dvéře u komory otevřeny, a o Lízince nebylo slechu vidu. Nyní nevěděl Vít, bdl-li, či sp-li.

Prohledal kde který kout, ale po Lízince nebylo stopy. Smutně prožil Vít celý den. Když se stmívalo, byl celý vyměněn, ba nebyl ani k sobě podoben. Netrvalo dlouho, a Vít zpozoroval, že Lízinka je už na cestičce, kudy chodívala pro vodu. Vyrázil dvěma ven a rovnou cestou zaměřil Lízince naproti. Ještě byl daleko a již volal:

„Že pak přece jdeš! Já jsem myslel, že tě do smrti nespátřím... jako bludná duše chodil jsem celý den; ale vid, že dnes se na mne nehněváš? Já se ti ze všeho vyzpov... V neděli mne vylákal Dunda do hospody, byl jsem tam až do dvanácti s půlnoci; nebylo možno se dříve vypravit. Především nechtěl mne hostinský pro živý svět pustiti; já jsem nemyslel, že tak pozdě přijdu... do smrti toho neučiním! Do karet, do té čertovy modlitební knížky do smrti nenahlednu... jak včera bylo, to už sama dobře víš.“

Lízincin obličej se prodloužil. Chtěla ještě delší zpověď slyšeti a když Vít i podrobnosti vyznal, tu teprve věděla Lízinka, kolik uhořdilo a rozum její byl tak ozářen, jako když kometa s velkým ohonem objeví se na obloze. Avšak nyní spustila Lízinka kázání tak dojemné, jaké nebývá ani o dušičkách, na něž Vít do smrti nejdelší vzpomínal. — Celých šest neděl nebylo Víta ve vsi viděti, a doby této použil čeledín, který Lízinku představoval, a vykládal o regimentu, jaký vede Vít nad Lízinkou, věci tak podivné a nebyvalé, že ani největší morous nemohl se smíchu zdržeti.

řím li na stůl, pak ani moucha nesmí v mém domě zakašlati, rozumíš? ... Držím tři!“

„Čtyři!“

„Pět!“ křičel Vít.

Tu se náhle rozevřely dvéře a v nich se objevil hloupý Honza.

„Ach to jsem rád“, volal Vít se smíchem, „nyní budu mít společníka cestou k domovu... Ale, milý Honzíčku, musíš trochu poshověti, já ještě nepůjdu.“

Honzík přistoupil blíž ke stolu a pravil:

„Víte, žena vaše už se vrátila z ponti.“

Vít zbledl jako stěna, a pak pravil ustrašen:

„To není možné; vždyť řekla, že přijde až ve středu ráno.“

„I je doma už dnes! Jen se podívej, jak v komoře svítí.“

Nyní utichl Vít a zmírnil se ve hře, tak že karty kladl na stůl potichu k nemalému obveselení druhých hráčů.

Vít nebyl k poznání. Vždyť prohrál i s t. m. Škádlení a rypání nemělo konce. Konečně se Vít zvedl. Pravil, že je mu na nic, že musí na čerstvý vzduch. Hráči nechtěli ho propustiti, až se zařekl, že za krátko se vrátí. Leč společnost hráčů čekala a čekala, a zase čekala, ale milého Víta se nedočkala. Vít se neobjevil. Vždyť pádl jak posedlý, aby jen záhy byl doma a Lízinku uvítal.

Skutečně v komoře spatřil světlo. Srdce mu bušilo, div se nerozpuklo. Blížil se po prstech ku dvéřím. Chytil za kliku a dvéře se otevřely. Vítovi se značně ulevilo, spadl mu těžký kámen, který ho na prsou tížil. Nyní tápal po schodech po tmě, aby otevřel dvéře do komory, ale div nevyškřel a neomdlel; dvéře byly zamčený.

„Ale Lízinko, má drahá Lízinko, jsi už opravdu doma? Jak jsem rád, že nemusím

Vína

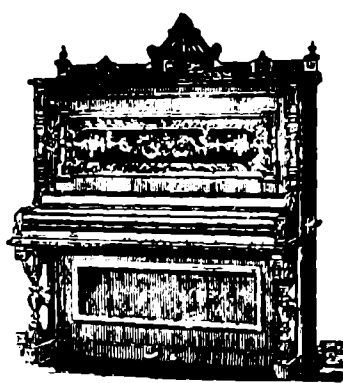
ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

PIANA
PIANINA
a HARMONIA

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Eliščino nábrží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, s
těmi vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Svůj k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,
kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,
garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtištěné **ručníky,**

**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 186. Velké náměstí č. 186.

Závod umělecký a papírnický
Jos. Kieslicha v Hradci Král.

doporučuje **obrazy Madonny a Krista,**
obrazy a zrcadla všech možných
druhů, kříže, sochy, požehnání,
stojánky na fotografie a nej-
různější

umělecké předměty.

Výroba moderních
rámů
ve vlastní
dílně. —

Nádherné dárky!

Veškeré
druhy papíru
a psací potřeby,
skvostné kassety,
alba, památníky,
modlitební a obrázkové
knížky, obchodní knihy,
hry, kalendáře, poštov. krabice
atd. atd.

Obrovský výběr dopisnic.

Vždy solid. obsluha, levné ceny, velký výběr.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Blíží se dělí Josef Andrejs, domovník
v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Půjčuji za nejmírnější poplatky

maškarní

a divadelní

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobný

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Koberce

chrámové

Koberce

salonní

Koberce

běžné

Předložky

k lůžkům

Záclony

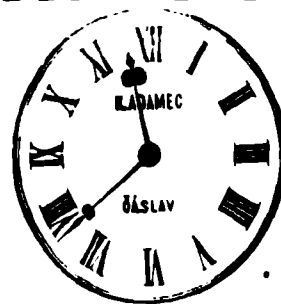
a soupravy

kupujte přímo z továrny

Václ. Marvana,

Hlinsko v Čechách.

Cenník zdarma, franko.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomé-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, ohlady
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným, úsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

5 kg. kávy.

Zásilky v lehkých krabíčkách do všech stanic železniční vyplacené.

Zaruč. jemné chuti. K
Viktoria dobré 11:—
Santos vel. dob. 11:50
Santos Perl 12:50
Bourbon zaruč. 11:50
*Bourbon jemn. 12:—
Laquaria zel. 12:50
Kuba zel. dobré 12:—
Kuba *Perl 13:50
Jamajka z. chut. 12:50
Guatemala sel.
jemná 13:—
*Guatemala
spec. druh vlij. 14:30
Portoriko v. sil. 12:50
Portoriko vlijm. 14:—
*Portoriko zvl.
Piraldi 15:—
Soemanik sr. j. 13:—
*Soemanik spec. 15:—
Java zlat. velej. 15:—
*Menado spec. 17:—
Liberia ob. zar. 13:—
Ceylon velejem. 17:—
*Ceylon special. 19:—
Králové pražská káva:
Rodinná směs 13:—
jemná 14:—
Perl vel. chutný 15:—
Liberia zar. chut. 16:—
Kavár. směs jm. 16:—
*Kavár. vlijm. 16:75
Speciality:
Paříž. směs jem. 17:75
Viedeň. „f.“ 18:75
*Praha. „f.“ 19:70
*Praha. výteč. 20:60
Londýn. kr. zar. 23:—
* Zvlášť jemná a silná.
Solidní obalůha.

Fr. Jelínek,
Slatiňany.
První východočes. křesťan.
odborný závod kávou.

K sezóně plesových toalet

— odporučuje —

J. F. Langhans,

s. a k. dvorní fotograf v Hradci Králové,

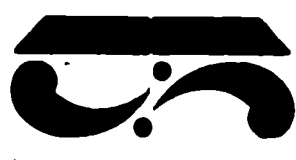
svůj jediný zařízený atelier pro fotografování při

světle umělém.

Při úplné stejné ceně lze za každé hodiny večerní pořádku strojem svým snímkem od denního světla k nerozpoznání.

Převlékání v případě tom odpadá, jelikož snímky lze provést hned v úboru plesovém.

Svatební skupiny.

**Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!**

**Továrna
na zpracování ovoce,**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

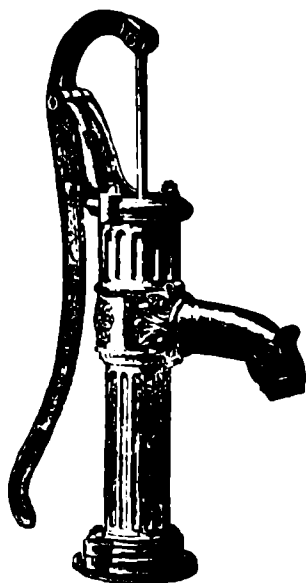
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medic-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Studniční

pumpy

univerzální, které nesa-
mrazí a nerozaví, v nej-
lepší provedení,

ssací čerpadla,
křídlovky, pětčlanky,

střikačky
zahradní a močůvkové,

vodovody,
samočinná napajedla

pro dobytek,
větrné motory

vyrábí a má na skladě

V. Strnad, střešníka v Libici n. C.

Žádejte ceník!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. velečestný duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franke zašlou.

Spisy Rudolfa Vrby:

1. **Otázka zemědělská.** Cena K 2.40.
2. **Národní sebeochrana.** Cena K 4.40.
3. **Der Nationalitäten- und Verfassungs-
conflict in Österreich.** K 3.40.
4. **Vídeňský centralismus a český národ.**
Cena 60 h.
5. **Österreichs Bedränger. Die Los von
Rom-Bewegung.** 10 K.

O spisech těch napsal v Praze vycházející list
„Slovanský svět“ dne 12. června r. 1904 následující:

„Upozorňujeme český lid na spisy Rudolfa Vrby,
které jsou pro naše národohospodářské boje výtečnou
pomůckou. Spousta dokonalých statistických dat“ čí-
spisy ty velice cennými a pro každého národního pra-
covníka nepostradatelnými.“

Spis „Národní sebeochrana“ obsahuje dů-
kladné rozbor naší hospodářské slabosti a stránek.

Spis „Der Nationalitäten- und Verfassungs-
conflict in Österreich“ obsahuje českou otázku na
základě Palackého.

Spis „Österreichs Bedränger“ vylíčí vše-
německé hnutí na snížení českého národa.

Oba spisy jsou proto psány německy, aby je právě
naši protivníci mohli čísti.

Olomoucký „Pezor“ napsal dne 18. prosince r.
1904 o tomto díle následující:

„Jako na zavolanou proti našim nevěřícím Tomášům,
že národ český je v skutku se strany německé ohrožen,
objevila se kniha, německy psaná, a sásluší, aby si ji
naši politikové netoliko povzhlédli, nýbrž také mezi sebou
o tom se uradili, jakými prostředky možno loupežné zá-
měry výbojného souseda přehrazení, aby naše kraje neza-
stihl osud popraveného Slezska, semí polabských, bal-
tických, podunajských atd. atd.“

Dáležitou knihu tu, k nížto anašné sřetel obecnstva
obracíme, napsal spisovatel Rud. Vrba, jenž nejedním po-
jednáním prokázal nevšední vědomosti státovědecké.“

V říšsko-německém tisku vyvolalo dílo to namnoze
pravou sensaci.

Spisy ty nejlépe lze objednat přímo u spi-
sovatel. Adresa: **R. Vrba, Praha-Smíchov
č. 968.**

Spisy ty má na skladě Cyrillo-methed.
knihkupectví **G. Frel, Praha-I., Me-
lantrichova ulice, palác městské spořitelny.**

Pilnáckovo

mýdlo s ovečkou

Vyrábí stará česká
továrna na mýdla a svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

jest právě, nepadělané jádrové mýdlo nejlepší
jakosti, velice vydatné a při tom

= ryze český výrobek! =

Podporujte proto náš český průmysl a kupujte vždy
a všude výhradně jen

„Pilnáckovo mýdlo s ovečkou“!

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 280

(proti hotelu „Merkur“)

svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše aliné v ohni zlatené
a stříbrné, nač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzalacení a stříbrnění star-
ších věcí vykoná se rychle a
záslon se již svěcené se str-
sením Jeho biskupské Mí-
losti. Starý závod můj má se
se vykazati četnými pochval-
nými připis P. T. sakrament
a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svícňů, pa-
cíků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. února 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Sociální demokracie jindy a nyní.

(14) Říká se: „kdo nepokračuje, jde zpátky.“ Sociální demokracie, ono hnutí, jež všechny vrstvy občanské společnosti před 15—10 lety obavami naplňovalo, proti němuž se řecnilo na shromážděních, spolky se zakládaly a vojenské posádky v hotovosti se držely, ono hnutí nijak nepokročilo, ono jde tudíž zpátky. Proto jsme mu v našem listu celkem málo pozornosti věnovali. Ještě před 10 lety, kdy asi pisatel těchto řádků své nynější místo nastoupil, nebylo téměř neděle, kdy by cizí řečník nebyl na osadu volán a theorie Marxovy a Lassalovy ve všech variacích neprobíral a dnes? — „Ciempo vszendzie, glucho vszendzie.“ Lid se přesvědčil, že to byli jen od židovstva najatí námezdníci, kteří jej v boj proti kapitálu, — rozuměj: majetku všech tříd, krom majetku židovského — hnali, on se přesvědčil, že ti námezdníci proň ničeho nevykonali a vykonali s to nejsou a zmoudřel. Ovšem třídní boj, jednou pozdvižený, chce lid již dobojovat, ale chce jej vybojovat jinou cestou, cestou zákonodárnou, přirozeným vývinem společenských poměrů (evolucí) a nenásilným převratem (revolucí), a to tím více, an vidí, že se pro lid opravdu mnoho děje a že zvláště Rakousko přes svůj chorý parlament pro průmyslný lid tolik vykonalo, jako žádný jiný stát. Hnutí tedy sociálně-demokratické nezůstalo bez účinku, jen je třeba, aby to tato strana uznala a dle toho své chování zařídila.

Považovalo se to za vážný zjev, kdž z předposlední volební kampaně vyšlo 14 kandidátů sociálně-demokratických a se všech stran ozývaly se — a bychom již u velkého básníka Polsky zůstali — ustrašené hlasy: „Co to bedzie, co to bedzie?“ A dnes? — Dnes můžeme pokračovati v citování Mickiewiczových Dziad: „nie niebyło, nie niebedzie.“

Přišli, odešli a je zase dobře. A kdyby jich tam bylo pětikrát tolik, co jich je dnes, stále zůstanou hrstkou, ježto i při všeobecném rovném hlasovacím právu rolnictvo s nimi nikdy nepůjde, protože koženky a blůza k sobě se nehodí a v koalici s nimi vstoupí strana zas jen na nejkrainějším, ať náboženském, ať národním stanovisku stojící. Lid bude z toho mlti jen ten prospěch, že uslyší pravdu; až se vrátí totiž z Vídně domů, budou musiti se jeho zástupcové přiznati: „byli jsme tam a přesvědčili jsme se, že to tak, jak jsme mysli, nejde a nepůjde — my musíme se svých požadavků sleviti, my musíme svůj program zrevidovati.“ K takovému přesvědčení dospěla sociální demokracie všude, kde se dostala k politické práci; kde ji k zákonodárství připustili, tam jí urazili její revoluční krok. Svěřte jim vládu a máte z nich tytéž byrokratické šosáky, za jaké oni vůdci a úřední třídy považují. Millerand byl jejich mužem, jemuž provolávali slávu, když ho do ministerstva dostali a dnes je týž Millerand mužem budoucnosti proti socialistické vládě francouzské. Když se přesvědčil, že to tak nejde, jak muži občani by si přáli, vystoupil z jejich tábora. V třetí — sociální — revoluci podařilo se jim na několik neděl ukázati, jak mluví svůj sestátňovací systém prakticky prováděti a když nasekali na zem přes 70 milionů dluhů a dospěli k horším poměrům ve svých státních továrnách, než byly před tím i potom, musili toho nechat a byli rádi, že se toho ujal někdo, kdo tomu rozuměl. Socialistický program obsahuje ovšem i dobré věci, ale zároveň mnoho nemožností — utopii — a nejsmutnější při něm je, že tu není nikoho, kdo by jej prováděl, ba kdo by vůbec udal, jak si jej v praxi vlastně myslí. Něco jiného zajisté hudební program sestaviti a něco jiného vzíti do ruky nástroje a hráti.

V Čechách utrpěla soc. demokracie ránu vedle toho i od t. zv. národního socialismu, jež v sociálním ohledu je snad rozumnější, ale v ohledu náboženském zrovna tak výstřední, nežli výstřednější, protože náboženský program převzal od radikálů. Vůbec je česká sociální

demokracie pouhým přilepkem soc. demokracie německé, jež je mezinárodní jen potud, pokud se jedná o příslušníky neněmecké, jinak je národně výstřední, jako každá jiná strana německá již proto, že chce v mezinárodní straně, hlásající rovnost a bratrství, bráti prim.

V Německu stojí si soc. demokracie lépe, protože je tam více potírána a to s míst nejvyšších. Desetihodinová práce, jež je jejím dílem, bude co nevidět uzákoněna. Jinak není tam však žádná jiná strana tak rozštěpená, jak ona a to bezpochyby proto, že její vůdcové se hledbají, jich organizace že je tak silná, že i nejostřejších protiv snese. Jak vystupuje Mering v „Leipz. Volkszeitung“ proti „Vorwärts“, je něco v jiných kruzích neobvyčejného a snad i nemožného. Proto utvořil umírněný Vollmar s „Münchener Post“ třetí prostřední stranu, s níž chce pracovati na půdě dnešního společenského řádu k žádoucím reformám. Tedy o revoluci ani řeč. Ještě mírněji vedou si sociální demokraté švýcarští, svorně pracující v některých otázkách s křesťanskými sociály, jež mezi sebe zvou a naopak mezi ně přicházejí. Švýcarsko je země neustálých oprav sociálních, na nichž se účastní i sociální demokracie a tu se ovědčuje, co jsme nahoře pravili o ostrém hrotu. Národní charakter Švýcarů je též jiný, — praktičtější a střízlivější. Sociální demokracii v Německu dostává se podpory od protestantismu, jež si tam odbývá vnitřní krizi, kterou jeho hierarchie chce zalepiti známým hnutím v sousední říši. Kdyby raději zůstali doma a missonářili v Berlíně a jinde a nestarali se o Rakousko! Největší chuť dostala německá internacionála na školu, již chtějí „očistiti“ od všeho vlivu kněžského, ale páni natikají si, že se jim nedaří mezi lidem venkovským, který se nechce prý vzdáti toho, co do něj po šest let bylo „cpáno.“ „Otázka náboženská,“ pravil jejich referent v Berlíně, „je dnes ta nejpalčivější a my nesmíme kol ní choditi jako okolo horké kaše; co provedla buržoasie (měšťanstvo) ve Francii, musíme u nás převzít i my.“ Jen aby při tom tom německá internacionála nedopadla tak, jako francouzská! Co tato chtěla, toho docílila, ale bylo to vítězství Pyrrhovo. Není již žádné pochyby, že zbraně, jež brousila, svým časem proti ní samé se obrátí.

Dopis z Prahy

V Praze, dne 31. ledna.

(Jakým způsobem předpovídal Krylov nynější poměry v Rusku. — „Národní poplatnost a zemské hospodářství v království Českém“, jako odpověď německému statistiku prof. Wieserovi. — Spor profesora Pekaře se „Samostatností“ a tvrzení nebo otip poslednější, že již za Sama Čechy byly lénem německé říše.)

Zřetel a pozornost celé české veřejnosti ve přítomné době obráceny jsou k Rusku a k událostem, jež mu dějiny prožívati ukládají. Vedle války na dálném východě, jež k uspokojení ani Ruska, ani Slovanstva vůbec vedena nebyla a není, přibýly v bratrské veleříši a opoře slovanské krvavé nepokoje domácí, k nimž záminky z chyb, z opomenutí a případně i zločinů, kterých během její na jevo vyšly, vypramenily. Nepokoje ty jsou povahy nanejvýš povážlivé a vzněcovány jsou z ciziny, od odporců Ruska, neboť přes to, že každý neupřímnější Slovan musí si přáti brzkého uzpůsobení ruských poměrů potřebě časové, není dnes příhodná chvíle podlamovati jednotnost říše ruské, když se jí v týlo zakousl zlý a obratný nepřítel. Dnešek není v Rusku povolán k tomu, aby luštil otázky budoucna v jeho nitru, poněvadž nemá potřebného k tomu klidu. Ze zkušeností, jež za smutných časů nynějších Rusko bičovaly a bičují, může plodonosný květ náprav a oprav vypuštěti v době vítězného míru, za všeobecné radosti a nikoliv ve dnech vzájemné vášně a hořkosti.

Co se při svěcení vody dne 19. ledna a napotom na krvavou neděli dne 22. ledna v Petrohradě stalo, o tom máme my v ostatní Evropě jenom zprávy velice povrchní. Co si o tom různí Rusku nepřátelští novináři z Berlína do Vídně a z Vídně do Londýna telefontují, to jsou všechno pouze potutelné smyšlenky, jejichž tenorem však jest: „ruské papíry časem stoupnou, nikdo jich neprodávej a můžeš-li, lacino je kupuj!“ Dle tohoto zřetelného hlasu na evropském západě mezi zprávami o ruských nepokojích především sluší posuzovati přítomný stav ruských poměrů. Důvěřivý lid byl hnán proti salvám vojenských šiků, aby v ústraní zubící se tomu špekulantů lehce vydělali miliony!

Poněvadž dodnes není zde z Ruska spolehlivých zpráv o tamních událostech a jejich podrobnostech, není možno o nich věcně a správně souditi. Avšak Rusové své bolesti již dávno znají a byl to mezi jinými slavný ruský spisovatel Krylov, který již dávno ruskou veřejnost v dovedné bajce zaobaleně napomínal, aby se nedala uchvátiti a otrávití naukami, předstíráními a rozhořčením žlutého tisku —

Proto máme za nejvhodnější, dokud totiž česká veřejnost spolehlivě o nynějších poměrech ruských zpravena nebude, uvést zde bajku Krylova, již patrně ruský dělný lid neporozuměl a dal se věštvi do neštěstí, jež nerozvážně a bezohledně nejen na sebe, ale i na vlast svou avalil.

Klassická bajka Krylova má titul „Auktor a lupič“ a zní:

„V mráкотné říši stínů před soudce, rozsudek vynášejícího, předstoupili dva hříšníci zároveň. Jeden byl lupič, jež byl vynucoval na silnici poplatky a konečně se dostal na šibenici; druhý byl spisovatel zahrnutý slávou, jež subtilný jed vpustiv ve své spisy, šířil atheism a hlásal nemravnost, jsa, jako Sirena, sladkého hlasu a jako tato i nebezpečný též. V Hadesu soudní okolky jsou krátké jen; tam není zbytečných odkladů. Rozsudek byl vynešen ihned. Dva veliké kotle železné zavěšeny do vzduchu na dvou řetězech ohromných a do každého jeden hříšník dán. Pod lupičem nahromaděna veliká hranice dříví, a pak jedna Furie tuto zapálila roznitě tak brozný plamen, že i tabule na střeše síní říšských pukati začaly. Rozsudek nad spisovatelem vynešený nezdál se býti přísným tak. Pod ním z počátku jen ohýnek doutnal, ale čím dále, tím více rostl.

Staletí tak minula, však oheň nezhasnul. Pod lupičem plamen vyhasl již dávno, pod auktořem však to hoří hůř a hůř. Vida, že mu v mukách není úlevy, spisovatel v útrapách svých křičí konečně, že není spravedlnosti u bohů; on že naplnil svět slávou a že, jest-li že psal velmi volně, že také za to potrestán byl velmi mnoho; a že nemyslí, že by víc byl hřešil nežli lupič. Tu zjevila se před ním ve vši své ozdobe, se syčícími hady ve vlasech a s krvavými biči v rukou svých jedna z pekelných těch sester.

„Bídničku!“ volala, „ty výčitky činíš Pro-zřetelnosti? Ty se přirovnáváš k lupiči? Zločin jeho mizí u porovnání se zločinem tvým. Jej jeho ukrutnost a bezuzdnost činila škodným, jen dokud žil. Ty však! Dávno již kosti tvé zpráchnivěly, však slunce ni jednou nevzejde, aby nevyvedlo na světlo nové bídy, jichž ty jsi příčinou. Tvých spisův jed nejen že neslábne, nýbrž vždy sílí v zhoubném účinku tím víc, čím více se rozlévá, a čím více miji let. Tam viz“, — tu otevřela na okamžik hříšníkovi výhled do světa — „viz zločiny a bídy, jimž dal jsi vznik. Viz tyto děti, co rodiny své uvedly v hanbu a své rodiče v zoufání. Kdo že to zkalil jich hlavy a srdce? Tys to učinil! Kdo se to snažil zpřetrhati společenské svazky, vysmívaje se všem ideám o posvátnosti manželství, o právech vrchnosti a zákona, jak dětským počestilostem, čině tyto idey i zodpovědným; za všechny lidské nehody? Tys to byl! Nepř; dával-liš vážnosti nevěře, ji osvíceností zova Nestavěl-liš nepravost a náruživost v světl

svědné a okouzující? A nyní pohleď! Země celá pomatená tím tvým učením, jest plná vraždy lupičství, pútek a vzbušení a vedena jest sebou ve zkázu. Té vlasti elz a krve krápěj za každou ty ne-seš zodpovídání. A ty se opovažuješ svá rouhání vrhati bohům v tvář? Jak mnoho zlého ještě ty tvé knihy na svět přinesou? Trp tedy dále, neboť zde trestu tvého dle zásluhy ti bude odměněna."

Tak promluvila rozlíčená Furie a přirazila víko na kotli."

Potud Krylov. Krátký smysl dlouhé jeho bajky je jasný, že totiž za menšího hříšníka pokládá lupiče, než-li literárního štváče a proto ruský lid na to upozorňuje. Ovšem, ruský lid neporozuměl —

Aby se snad někdo nedomníval, že zde nějaké „zpátečnictví“ vykládáme, bajku Krylovu tady opakujeme, uvádíme, že bajku tuto pojal do XV. kapitoly svého znamenitého díla „Povinnost“ anglický spisovatel dr. Samuel Smiles a že ji s dílem tím do českého jazyka přeložil p. Ferdinand Císar, evangelický superintendent na Moravě.

Bajka ta svědčí, že rozvážliví a soudní Rusové již před dvaceti lety prorocky viděli, co u nich z literární slávy „osvícených“ jednotlivců vykvete a proto Krylov dával přednost lupičům před nimi.

Zaznamenáním tohoto povolného ruského hlasu ovšem není řečeno, že ve století XX. mají na Rusi dále panovati poměry tatarské poroby, které se však deklamacemi štváčů odkliditi nedají. Naopak! Spíše se upevní.

* * *

Německý profesor pan baron Wieser pojal loni úkol, že sestavil a v Lipsku vydal spis „Německá berní poplatnost a veřejné hospodářství v Čechách.“ Ve spisu tom hleděl stlačit význam českého národa, jeho majetku, práce a faktické poplatnosti v Čechách do té míry, že vývody svými stavěl živel německý v ohledu tom když ne do popředí, tedy alespoň na roveň živlu českému. Účel spisu toho byl a jest jasný. Dáť paně Wiesrovými mělo být prokázáno, jak důležité hospodářské postavení Němci v Čechách zaujímají a jako důsledek z toho plynoucí mělo být tvrzení, že jest to křivdou na nich páchanou, když Čechové neponechávají jim hráti v Českém království prim dle pruských not.

Avšak pan profesor Wieser se velice přepočítal. Snad byl sám svými důvěrníky, kteří mu různá čísla a data sdělovali, napálen, anebo se domníval, že z české strany bude se k jeho statistické úvaze o hospodářských poměrech Němců v Čechách mlčeti. Nebylo by to sice také docela žádným neštěstím, kdyby se statistické vývody paně Wiesrovy nechaly bez vyvrácení, neboť škoda z toho vzniklá padla by k tíži strany německé. Falešnou statistikou se totiž faktické poměry nikdy nezmění, ale poškozují se ní ti, kdo jí věří. Když by tedy německé kruhy s výpočty paně Wiesrovými chtěly počítati, nestalo by se sice nic jiného, než-li že by se dožily celé řady těžkých a mnohdy drazé zapla-

cených zklamání. Není totiž v žádném boji nebezpečnější a osudnější okolností, jako je falešná taktika, spočívající na podceňování síly odpůrcovy. Proto kdybychom Němcům správných čísel, s nimiž spolehlivě počítati můžeme, nepověděli a nechali je v jejich falešných informacích, nebylo by to žádnou pohromou pro nás, ale častým překvapením pro ně, když by se potom s faktickými čísly proti smyšlenkám paně Wiesrovým obratně manevrovalo. Na ukázání vlastních trumfů jest totiž vždycky dost času, když jsou v ruce. Někdy politická moudrost a opatrnost dokonce káže, aby odpůrce nebo konkurent neměl ani tušení o pravém stavu poměrů, s nimiž závodí.

Avšak tentokrát byla německá společnost z české strany poučena, jak byla panem Wieserem uvedena v omyl. K podnětu ústředního výboru „Národní rady“ několik našich mladých statistiků odpovědělo na statistické vývody paně Wiesrovy spisem „Národní poplatnost a zemské hospodářství v království Českém.“

Na skutečné pravdě zakládající se data českých statistiků úvahu paně Wiesrova rozcupovala jako bezcenný literární hadr a vyhášené v něm německé hospodářské poměry v Čechách postavila do elektrického osvětlení, z něhož pro paně Wiesrova lojovou svíčku odvolání není žádného.

Jak se dnešní poměry v Čechách jeví, nebude tato vzácná česká práce pro německé fanatiky ani pro vídeňské byrokraty žádným platným poučením, leda že je tu a tam proti českým živlům ještě více závisť a nepřátelstvím naplní. Proto přes největší uznání k dílu tomu nemáme za to, že teutonský furor u nás ochladí, ale jednu velikou důležitost a cenu v jeho publikování shledáváme bez každého odporu. Třebas že Němci ze spisu toho pro sebe nevzali žádného slušného naučení, bude dvojnásobně užitečným kruhům českým, zejména těm, které doposud v obvyklé u nás ignoranci a duchovní lenosti na místě, aby se o všem sami přesvědčili, ochotně dávali se o o váze vlastních svých kapes poučovati tiskem německým.

Proto dílo to vysoce ceníme a radostně vítáme, neboť obsah jeho jest způsobivým vštípit české společnosti mnohdy a ledakdes scházející ji hospodářské sebevědomí, z jehož citelného nedostatku častokrát u nás prýštila zbytečná slabost a zbabělost politická.

Jsmo nejrozhodnějšími odpůrci stejné každého přeceňování se, pokládáme chlubnost za vlastnost, která každého vydává v ruce jeho konkurentů, ale když se jednou o našich hospodářských poměrech střízlivě pověděla faktická data, byl to moudrý politický čin, který může dalšímu rozvoji našich poměrů donést štědrého ovoce, když si bude česká veřejnost hleděti na zářných paprscích uvedených v něm pravd k další práci zkřehlé ruce ohřátí, ale bylo by pohromou, kdyby se ihned vyskytli lidé, kteří by si na paprscích těch hned chtěli vařiti bohaté obědy —

* * *

V poslední době sběhla se v Praze zvláštní zajímavá „historická“ příhoda. Běží o tuto věc.

proto, že jsou uznány za potřebné, že totiž stávající středoškolská literatura při svém užívání ustavičně nevyhovuje.

Dnes jeví se v ní také i pestrost, již skutečně musíme obdivovati, neboť začínají se u nás vyskytovat nakladatelské firmy, které si učinily ze změn a oprav středoškolských učebnic jakoby ovšem že výnosný sport.

Něco podobného jevílo se také ve Vídni a proto zemská školní rada v Dolních Rakousích věnuje nyní školním učebnicím zasloužilou pozornost a rovněž i v ministeriu vyučování začíná zaváděti mínění, že se přístě od rozličných podnikatelů v celých hejnech vydávané učebnice pro školy šmahem schvalovati nesmějí.

Chvalitebná a uvítání hodná tato opatření však mají u nás velice mnoho nepřátel, kteří v tom spatřují „krok zpět“. Ovšem že pánové ti, kteří se opatření těch bojí, nečiní tak v zájmu pokroku a usnadnění školního vyučování, nýbrž oni se nejspíše strachují, že se vydáváním školních učebnic ujme c. kr. knihosklad a v tom spatřují „státní monopol“ a omezování nakladatelské svobody.

Avšak kdo z volné „nakladatelské konkurence“ nyní vycházející školské literatuře věnuje jenom trochu objektivní pozornosti, každý potvrdí, že jest nanejvýš na čase, aby jejimu přílišnému vzletu byla učiněna náležitá přítrž, zejména v našich českých poměrech.

U nás se totiž stala výroba školních učebnic ze strany některých pánů jako řemeslem a ze strany některých nakladatelů skoro kšeftem, jež pravým jeho jménem nazvati nechceme.

Velká část českých školních učebnic. nedáme všechny, neodpovídá ani duchu pro školy určené osnovy, jest to povrchní sponsta slov, již se většina učitelů ve škole nedrží, protože nemůže, před žáky ji opravuje, polovičku z ní

Universitní profesor p. Dr. Jos. Pekař mluvil na universitní extensi v Praze o historii českého státního práva. Časopis „Samostatnost“ o výkladu paně Pekařově referoval, ale takovým způsobem, že p. profesor Pekař v napotom následující své další přednášce byl nucen si stěžovati, že onen referát „Samostatnosti“ nebyl správným.

Proto „Samostatnost“ ve svém čísle ze dne 25. ledna se hájí a na stížnost paně Pekařovu odpovídá a tvrdí, že p. prof. Pekař mluví, že Čechy byly lénem říše německé, prý pravil: „Za Sama Čechy byly lénem a byly i na dále atd.“

Sdělení „Samostatnosti“, že p. prof. Pekař řekl, že „za Sama Čechy byly lénem“ říše německé, ovšem že všeobecně překvapilo a nikdo nemůže věřiti, že p. prof. Pekař mohl něco podobného z úst vypustiti. Vždyť dnes jest spor o to, co vlastně „Samo“ v české historii znamená, vždyť jest poměr Českého království k německé říši dávno na jisto postaven a proto klásti do úst universitního profesora historika tvrzení, že „za Sama Čechy byly lénem německé říše“, nezdá se býti nikomu referátem vážného listu, jest-li totiž „Samostatnost“ bere výklady p. profesora Pekaře vážně a netropí-li si z jeho přednášky nějaké masopustní šoufky.

Jest-li citované tvrzení napsala „Samostatnost“ vážně, potom bylo by s ní nějaké jednání ve věci této velice nesnadné, pak-li však referátem svým přednášku pana profesora Pekaře z některých důvodů persiflovala, potom by se zase učenec ten nacházel v situaci velice choullostivé. Nemůže totiž přednášejícího potkati nic horšího, jako když si posluchači jeho začnou dělati z jeho výkladů i ve veřejných referátech blázný.

V intresovaných kruzích panuje zvědavost, jak se záležitost tato vysvětlí. Vysvětliti se totiž musí, neboť mlčeti o ní dobře nelze, poněvadž by se v budoucnosti snadno mohlo vždycky citovati, co „Samostatnost“ ze přednášky paně Pekařovy referovala. A to snad předce veřejné postavení universitního profesora připustiti nemůže, aby se mu celou budoucnost jako historikovi kladlo do úst, že „za Sama Čechy byly lénem“, byť by to byl třeba jenom laciný a hloupý vtip, který jest za ochotnou přednášku velice špatným vděkem i od známé noblesy referátů „Samostatnosti“.

Obrana.

(3) **Nesmyslná pověra v pokrekové Paříži.** V městě, kde uchvátili vladařská křesla protikatoličtí zednáři a socialisté, bojí se plno lidí pátku a třináctky. Tak na pt. 13. ledna v pátek sedlo na tramvay o 60.000 lidí méně než jiné dny — aby se unad pověřeným občanům pro třináctku a „nešťastný“ pátek nějaká nehoda nepříhoda. Socialistická „Rovnost“ k této úzkoprsé bázni jizlivě poznamenává: „Lodička Petrova tedy má ještě jedno solidní veslo.“ Tak! — Vyzýváme „Rovnost“ aby nám dokázala, že lodička Petrova (to jest církev katolická) tak nesmyslné pověře učí. Každý

vynechává, neboť mnohá a mnohá česká školní učebnice jest vlastně obří školy.

Proto bylo by si nejrozhodněji přáti, aby každá pro školy ministerstvem schválená školní kniha nesla vždycky také jména těch dobrodinců, kteří ji ministerstvu ku schválení doporučili. Osoby ty vlastně za její jakost ručí!

Dále mnohé naše české učebnice tištěny bývají na nejmizernějším papíře, jsou co do ceny přemrštěně drahé, špatně vázané a mnohé dokonce zdraví žáků v úpravě své nebezpečné. Při vazbě jsou totiž sešívány „dráty“ a ve příčině té smutné zkušenosti učí, že se žáci o dráty ty poranili a že byly i případy, kdy z rány zrezivělým drátem takovým vzniklé nastala otrava krve. Máme za to, že dráty sešívání školní učebnice byly z důvodů těch na školách zakázány, ne-li u nás, tedy jinde jistě.

Různost školních učebnic ruší jednolitosť školního vyučování, tak že pro přestupující žáky z ústavu na ústav bývá okolnost ta často zbytečnou nesnází. Vždyť jest to nepochopitelné, proč ku př. v Praze na jednom gymnasiu začínají se latíně učiti první konjugací a na vedlejším začínají třetí. Který způsob jest správný? Kdo o tom a na jakém základě rozhoduje?

Jakou cenu většina nynějších školních učebnic má, to nejlépe vysvětluje faktum, že celá řada učitelů se jimi nespravuje a vyhýbá se jim, jak jsme již výše řekli. Ve vyšších třídách větším dílem jsou zbytečnosti, neboť žáci nuceni jsou výklady učitelů si psáti a dle nich se učiti, ač se psaní přednášek v normálních nedovoluje.

Učební osnovu má a musí oživovati učitel. Kdyby dostačily knihy, mohli by se žáci obsahu jejich naučit a pak dát se vyzkoušet a školy by se mohly zavřít. Proto školní učebnice mají býti pouze rámcem, jenž se má potom

FEUILLETON.

Literární list.

III.

(Několik slov o školních knihách pro české střední školy.)

O důležitosti školních knih pro střední školy netřeba se šířiti. Literatura toho druhu má vliv na celé generace inteligence a jakost její bývá obyčejně tajemstvím úspěchu nebo neúspěchu školního vyučování po celá leta. Proto také skladbě a výpravě středoškolských učebnic všude věnuje se ta největší péče, jenom v našich českých poměrech panuje v ohledu tom veliká volnost, ne-li dokonce hotová anarchie.

Ačkolivěk po roce 1848 při zavádění češtiny na střední školy v zemích českých ujali se skládání potřebných při tom učebnic nej přednější mužové a vědáci v národě, ačkoliv po roce 1860 pokračovali v tom nejdovednější paedagogové, předce musíme dnes s lítostí přiznati, že jsme v tomto nejdůležitějším oboru literatury zůstali notně pozadu a že v ní nejsme šťastnými. Dnes pořád ještě nelze říci, že máme dostatek vhodných a úloze své úplně vyhovujících učebnic pro školy střední.

Kdo by chtěl tomuto smutnému faktu odpirati, toho prostě obdiváme tím, že jej potvzují stále se opakující nové a nové pokusy, nahraditi ve středoškolské literatuře starrší novým, při čemž obyčejně za nevhodné uznane nahraňuje se případně ještě nevhodnějším. Nic u nás nepodléhá tak častým změnám a opravám, jako středoškolské školní učebnice. Změny a opravy ty zajisté dějí se jenom a jediné

katolí, který nechce být slepý, dobře ví, že právě naše církev proti nesmyslným pověrám toho rázu důrazně se staví! Naposledy snad ještě „Rovnost“ bude viniti katolickou církev, že sama šíří úžasně pověry spiritistické. O těchto pověrách ovšem posud socialistický tisk příliš málo pověděl, ač by zde měl vědecký látku k potírání pověrečnosti. Není divu se — každý sebe pověřenější člověk má od socialistického tisku pokoj, jen když pomáhá socialistům v boji proti katolictvu. A jak by bylo na př. pro pokrok záslužně nahlédnouti tak trochu upřímně do lodičky Lutherovy, kde měly původ pověry nejnesmyslnější! Luther sám vyznává, jak se mu zjevil ďábel jednou v podobě hořícího víchu, jindy v podobě psa, káral lékaře, že chtějí léčiti přirozeným způsobem nemoc, ačkoli tytéž uvádí na lidi jen ďábel, hovořil o dvou strašidelných nestvůrách, jež prý z vůle Boží řeka Tibera vyvrhla na důkaz, že papežství a mníšství bude zničeno, atd. V protestantských obcích na důkaz pravdy Lutherovy víry sestupoval na zem měsíce a kázal proti jesuitům, rodily se děti se čtyřmi hlavami, s ústy na rameni, přelý groše a krev, všichni pastoři čekali již v XVI. století dle předpovědi Lutherova soudný den a měli na vlas vypočítáno, kdy se země shroutí. Zkrátka ani v pohanství nebyly pověry tak nesmyslné jako u pokrokových protestantů. Ale o tom „Rovnost“ mlčí a mlčetí bude dále jako ryba; vrána vráně oči nevyklove. To raději přičte na vrub církve, jestliže zednáť proti katolictvu zaujatý boj se pátku a tříničky. My se pověrečnosti zednářské pranic nedivíme. Kde není pravá víra, tam zavládne pověra.

(3) **Pozoruhodné projevy helvetského tisku.** Ve Vídni zahájena akce proti nestoudným a — což hlavního — nepoctivým výpádům *socialistického a všenněmeckého* tisku proti katolictvu. „Čech“ vyzval české katolíky, aby se připojili k protestu. Tohle zavdalo hned příležitost helvetskému Času a jiným helvetským listům k lamentaci nad katolickou výzavostí. Kdepak by dopustili „evangelici“ na sociální demokracii! O hrubých násilnostech sociálních demokratů mlčí „Čas“ i „Hlas z Siona“ jako zařezané.

Skandál ve Variété proti vídeňským Čechům hostům spáchaný přikryly rouškou nejhlubšího mlčení, neodsuzují ho ani řádkem; zamlčují všechny vědecké švindly, které páše sociální demokracie jen k vůli tomu, aby hodně katolictvo potupila.

Když se však katolíci důstojně zvedli k nutné sebeobraně, už je zle. „Čas“ napsal: „Musejí se spojit všichni pokrokoví lidé, aby útok (!) byl odražen. Neboť bude-li v Rakousku zničena svoboda tisku, budou zničeny svobody všechny.“ „Hlas z Siona“ celým úvodníkem zažehňávají „klerikální výpravu proti svobodě tisku“ a horlivě Času sekundují.

Když už se tedy tyto helvetské listy tolik bojí o svobodu nevěrecké literatury, jest potřeba aspoň trochu poukázat, jakou „vědu“ na př. socialistický tisk pěstuje. Sociální demokracie posud doporučuje a prodává *podvodné* brožury: „Řeč generála jesuitů“, „Zpověď pa-

peře Alexandra VI.“ a jiné. I poslední socialistický žurnalista ví, že jsou tyto brožury vědeckým švindlem, ale prodává se to dále. Každý den uveřejňuje socialistický tisk skandální historky ze života kněžského, jimž sám nevěří a když jiné listy dokážou, že se zde jedná o naprostou pomluvu, radý tisk neodvolá ani řádky.

„Evangelici“ rozšířili v Čechách *podvodnou* brožuru „Pogiovu“ o upálení Husa, ač mohli dobře věděti, že se tu jedná o švindl. Ta brožura se prodává dále, „evangelický“ tisk sice po kritice dra Kalouska přestal brožuru odporučovati, ale svého dřívějšího balamcení dosud neodvolal. Tážeme se slušné veřejnosti: nebylo by v zájmu lidové osvěty slušno, aby takové podvodné pamflety byly jednoduše skonfiškovány a spáleny? Ci v nynější době jest dovoleno bezrestně nejen prolhané ale i zcela podvodné brožury šířiti na potupu katolictva a na ohlupování lidu? Kdyby se šláplo Israelitovi na kuří oko třeba sebe spravedlivěji, hned má obránců plno. Víme, proč se Čas i jeho filiálka Hlas z Siona drbou; bojí se, že by se učinila přítrž též jejich vlastnímu řemeslu. Leč slušný člověk kteréhokoli vyznání musí státi o to, aby pod rouškou vědy nebyly šířeny lži tolik do očí bijící.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně jedná se nyní už vážněji o nouzové předloze, ač mezi poslanci jeví se v tom bodu velmi malá účast. K pondělnímu jednání o předloze té sehnal předseda stěží 100 poslanců; tak pochopuji zástupcové lidu povinnost, když se má pomoci ubohým. Bar. Gautsch v odpovědi na dotaz stran rouhavého článku všenněmeckého o Nejsv. Svátosti odsoudil co nejrozhodněji podobné hanobení náboženství. Ministr spravedlnosti dr. Klein rázně odmítl všenněmecké útoky na biskupa lineckého. — Na krajském sjezdu v Českých Budějovicích 29. m. m. mluvil dr. Kramář o dr. Körbru, jež vlastně povahil § 14. Gautsch jest rozhodně lepší, ale nutno zaujati stanovisko vyčkávací. Posl. dr. Fiedler pojednal o vlivu posledních voleb uherských na utváření poměrů říše. — Ve Vídni zemřel bar. Dipauli, bývalý ministr, zakladatel katol. lidové strany (něm. konservativní). Čechům dosti přál.

Při volbách v Uhrách strana liberální nadobro poražena. Dosavadní vládnoucí strana liberální má 154 mandátů, Košutovci 160, zástupcům nemadžarských národností připadlo pouze 7. Pro Slováky skončily volby špatně; ztratili všechny 4 dosavadní mandáty své a získali 2 jiné. Volby konaly se za nezřízeného nátlaku zvláště v místech slovenských; tot ta vyhlašovaná svoboda maďarská. Volbami těmi ukázali Maďaři, že si už nepřejí dualismu a že touží po samostatném státu uherském. Vláda Tiszova je na odchodu.

Vládní program nového francouzského ministerstva Rouvierova schválen ve sněmovně 410 proti 107 hlasům. Udavačství v armádě odsouzeno, proto také potrestán generál Poigné. Od-

se z ní pro čítanky skutečně velmi mnoho vybrati. Vždyť již Čelakovský ve příčině té před více než-li padesáti lety shledal a podal překvapující celky. Ovšem to byl Fr. L. Čelakovský a co vystihl, znal a dovedl Čelakovský, toho ovšem že ani z daleka nemáme práva žádati od pana profesora Vykoukala.

Od něho sestavené české čítanky pro nižší třídy středních škol jsou knížky v každém ohledu obsažné, věcné, jímavé, poučné, prakticky i paedagogicky slabounké, naprosto nemoderní a naivní, poněvadž nejsou sestavovány s podrobnou znalostí literatury s ohledem na život a jeho současný moderní ruch, nýbrž statě jejich byly sehnány nahodile, že pouhý sledovatel literatury v kavárně vyložené musí se diviti, že skladatel jejich nevěděl anebo že se alespoň nezeptal, kde má co hledati, aby nové čítanky hochy potom popadly.

Přirodní vědy a vůbec praktický moderní rozvoj přítomné doby jakoby ve svém slovesném výrazu pro skladatele čítanek těch neexistovaly, neboť si vedl, jakoby hoši, kterým se čítanky ty do rukou dostanou, určeni byli pro tichou, blahou životní idylu z doby parukátého rokoka! Bránu života nové naší generaci otvírá doba zcela jinaká, žádající mládež docela jinak zbystřelou, soudnou, rozečtenou, než-li jaksi ji pané Vykoukalovy čítanky představují. Pro realné školy jsou obsažné naivně slabé a pro gymnasia přímo dětinské. Ony dokonce stojí pod úrovní ostatních učebnic, ač mají nad ně obsažně vynikati.

Nechceme se pouštět do podrobností a do jednotlivostí, jež by se jim právem vytknouti mohly v ohledu věcném i formálním, jenom to uvádíme, že ani neodpovídají předepsané školské osnově, poněvadž postrádají dostatek básní, jimž se chlapci snadno a s užitekem pro budoucnost v nižších třídách středních škol

dělení církve od státu jest sice na programu, avšak teprv až po vyřízení četných jiných oprav.

Na jaře očekává se v Makedonii nové povstalecké hnutí. Srbsko a Bulharsko zbrojí. Proto Rusko a Rakousko zaslalo Rečku, Černé Hoře, Srbsku a Bulharsku důtklivou notu varující je před následky ukvapených kroků.

Nepřátelé Ruska a Slovanstva vůbec pochofeli v nadějích svých. V Petrohradě panuje už úplný klid, práce všude zahájena, také v Moskvě i jinde stávka ukončena. Za to rádi socialisté ve Varšavě dále, kde se drancuje i krev teče; národní strany polské odmítají však při nepokojích varšavských všeliké účastenství, žádajíce pouze mírné opravy.

V Mandžursku zuří už zase boj. Rusové překročivše řeku Hun 26. ledna vyrazili z pravého břídla proti Japoncům, obsadili dvě místa, a nichž Japonce sehnali a zmocnili se opevněného místa Sandepu, které však zase museli opustiti. Přes to podařilo se Rusům přerušiti spojení tohoto místa s Liaojanem. Boj tento vede se za nově nastalých mrazů a vánic. Rusové ztratili tu prý na 10.000 mužů, a zajali asi 300 Japonců.

Z činnosti katol. spolků.

Z Hradce Král. Na svátek Očišťování Panny Marie konala se valná hromada „Všedobového sdružení křesť. dělnictva pro království České“, na níž plně zastoupeni byli delegati odboček a skupin. Prvním činem bylo zaslání telegramu oddanosti Jeho Eminenci ndp. knížeti-arcibisk. svob. pánu Skrbenskému v Praze a J. B. M. nejd. Dr. Doubravovi. Hrzo na to došly odpovědi nejd. arcipastýřů: Srdečné díky zašlál a Boží požehnání přeje kardinál Skrbenský. — Srdečné dojat upřímným projevem Vaší oddanosti a lásky, z té duše děkuji a udílím Vám své vrchnopastýřské požehnání. † Josef, biskup. — Přítě obšírnější zpráva.

Z Čermilova. (Valná schůze s přednáškou.) Dne 22. ledna 1905 pořádala katolická jednota naše svou osmou velice zdařitou schůzi za velkého účastenství členů i hostů, kteří prostorný sál hostince „u Jindrů“ do posledního místa byli naplnili. O 2. hod. odpol. zahájil vldp. předseda Jan Frt. Seidl, děkan Čermilovský, schůzi projevem radost nad tak velkým účastenstvím zvláště mužů, kteří z blízka i z dále se byli dostavili. Po té udělil slovo jednateři spolku vlp. Jos. Mynářkovi, který v delší řeči vztelně a přesvědčivě ukázal na poměr našich nepřátel, zvláště sociálních demokratů k náboženství a církvi, dovodiv, že vlastně oni nechťi býti vázání náboženstvím žádným, ačkoliv velmi chytře hlásají, že u nich jest náboženství věci soukromou. Přednáška výborného řečníka napjatě byla vyslechnuta a hluboký zanechala dojem. Z obšírné zprávy jednateřské vyjímáme krátce, že o vzdělání členů pečováno bylo odebráním dobrých časopisů, jichž v místnosti spolkové i v osadách byla hojnout, jednak knihovnou spolkovou, která letos nejméně o 200 svazků byla rozšířena. Mimo to každý měsíc byly konány přednášky o různých tematech, které se živým zájmem vždy za velkého účastenství byly sledovány. Ze zábav spolkových uvádíme, že byl pořádan jako každého roku „katolický ples“ a bylo hráno třikrát divadlo. Vedle poučení a zábavy bylo pamatováno i na hmotnou výhodu členů objednávaním uhlí a umělého hnojiva. Co se týče vystupování jednoty na venek a osvědčování sv. katolické víry, zúčastnila se jednota všech větších slavností církevních, zvláště velkého průvodu jubilejního, pak slavností bratrských jednot v Chrudimi a v Kostelci n. O. Při volbách až na některé menší změny zůstal výbor dří-

na pamět učiti mají, aby se jim za krátko z hlavy zase nevykouřily.

Když „Jednota českých filologů“ vydání čítanek pro nižší třídy středních škol podnikla, měla je svěřiti předně skutečně dokonalému znalci české literatury, za druhé mistrnému paedagogu, za třetí muži otevřeného moderního rozhledu ve všech oborech a za čtvrté bystrému pozorovateli požadavků soudobého života, pro který jsou hoši ve školách připravováni.

A z těchto vlastností pan prof. Vykoukal, jinak snad kabinetní soukromý učenec, ve svých čítankách ničeho ani poněkud neprokázal. Poněvadž jsme do nejposlednějších krajností spravedlivými, rádi v jeho prospěch uznáváme a ochotně přiznáváme, že byl sám osobní při sestavování jejich velice pilným, neboť je ze čtvrtého dílu sepsal, respektive skompiloval sám, neboť celé spousty článků jsou zpracovány „dle“ toho a toho autora. Ovšem že tato vzácná jeho píle cenu knih těch nija obsažné povznést nedovedla.

Celkem knihy ty nemohou uspokojovati nikoho, nejméně pak platny jsou žákům k modernímu jejich vychování pro další život.

Proto litujeme, že chvalitebná snaha „Jednoty českých filologů“, podati nižším třídám středoškolským nové, lepší čítanky, nenalezla k sestavení jejich nějakého Frant. L. Čelakovského, to jest ve všech směrech povolného k takovému úkolu muže a že byla nucena spokojiti se pouze s dobrou vůlí nadšeného literárního ochotníka.

Dnes končíme a doufáme, že jsme zatím pověděli dost z toho, co se konečně říci musí. Doufáme, že otázku jakosti středoškolských učebnic přivedeme na denní pořádek, aby se jí i u nás věnovala pečlivá pozornost, jaké důležitost její nejplnějším právem zasluluje.

i rabíni nejednou ukázali, jak jsou křehcí tvorové i bez tlaku celibátu. Avšak jestliže jest dle dobrozdání Osv. Lidu pravdou, že manželství jest vznešenější a posvátnější než celibát, pak provinení proti manželské věrnosti jest rozhodně těžší chybou než porušení celibátu. Vizme však jednostranné svědomí „snáselivé“ Osvěty Lidu! Ona ukazuje hned přetem na kněze chybivšího, rozklapává labužnický takové pohoršení, opakuje vše k vůli potěše rabínů v různých variacích několikrát, ostouzí pro jednotlivé případy stav kněžský vůbec. Za to však táž mravokárná Osv. L. mlčí jako zafixovaná k největším skandálům z života rodinného, ač by měla z života manželského k mravokárným poznámkám látky daleko více. Nelze tu pozorovati jizlivou tendenci, není tu zřejmý úmysl, hanobiti výhradně katolictvo? Osv. Lidu brojí proti sv. zpovědi, posmívá se růženci; za to však nechává úplně s pokojem židovskou obřizku, košerování a židovské modlitci řemínky. A jest snad obřizka a košerování něčím moderním, pokrokovým? „Vlastenecká, národní“ Osv. Lidu spojuje se beze všech rozpaků proti vlastní krvi s lidmi krve cizí, semitské. Když už má za pravdivo, že náboženství je věcí soukromou a národní prospěch věci hlavní, nechť si spočítá, kolik dali na národní účely velkokapitalisté židovští z potu lidu českého těžící a nechť to srovná s tím, co v zájmu národním vykonali i nuzní katoličtí kněží. Nechť katolíci Pardubští dobře rozváží, jak veliké sumy vydalo židovstvo v Čechách na Schulverein a jaké drobtý — a to ještě jen v krajní nutnosti — dává na účely národní! A pak přemýšlejte, proč tedy asi „národní“ Osv. Lidu spojuje se s živlem semitským proti vlastním krajanům! Prohlédněte, proč „pokrokový“ ten list, který vybízí k náboženské snáselivosti a jemuž jest prý náboženské přesvědčení věcí vedlejší, tak horlivě se stará o církev naši! Zkoumejte, proč tolik na potupu našeho náboženství tiskne ten list, který jiným vyznáním dává pokoj! Přejeme svobodu každému, ale chceme též svobodu pro sebe! Ať si násilnický tisk sebe více křičí, my si pouta na ruce vložit nedáme!

Z Velké Řetové. Rozloučil se s námi nám tak milý administrator dp. Th. C. Ant. Mikan. Dojemné bylo loučení jeho s dětmi ve škole. Když jim dal s Pánem Bohem a odcházel ze třídy, tu všechny děti sklonily hlavy a daly se do pláče, důkaz to, jak si ho za jeho nedlouhého 15měsíčního pobytu školní mládež zamilovala. Ztrácíme v něm velice horlivého a obětavého kněze a výtečného kazatele a školní mládež dobrého učitele a také štědrého příznivce, zvláště těch maličkých. V pondělí 23. ledna po mši sv. našel jej povoz do nového působení do Brandýsa n. Orli. Přejeme mu v tomto novém působení, aby ho Pán Bůh siliti ráčil, aby ku blahu svých svěřených na dále působiti mohl tou měrou, jak ve Velké Řetové.

Z Kolína nad Labem. V lonském ročníku zmínili jsme se o akci, k níž se spojily Hospodářská jednota, Vzdělávací sbor a Remeslnická beseda. Dotyčné korporace unesly se pořádati okresní výstavu v našem městě a sice na kutnohorském předměstí v budovách školy měšťanské, nové obecné a řemeslnické. Ustavující schůze zvolila výbor výstavní takto: předsedou ředitel průmyslové školy M. Dirlam, místopředsedou ředitel J. Richter, prvním jednatelem Zd. Koudelka, druhým J. Vlč, pokladníkem J. Červinka. Přihlášek prý došla již celá řada, takže zájem pro výstavu se očividně rozmáhá. Poplatky, potkali se výstava se zdarem, budou vráceny. Výstavní výbor hotov je sprostředkovati i prodej předmětů vystavených po odměně 3% náhrady. O protektorát požádána byla městská rada a okr. výbor, kterážto korporace neodpověděla. Výstava bude rozdělena na tři odděly: I. umělecký a umělecko-průmyslový, II. řemeslnický, III. hospodářský. V našich rozháraných poměrech bude na výstavní výbor čekati notný kus práce a také veliké břímě zodpovědnosti berou na sebe tyto činitelé, aby živnostnictvu našemu nebyla výstava darem danajským. Jenom přísná objektivita bude moci přinesti trvalé výsledky, jinak stane se celý podnik hned v počátcích kamenem úrazu a příčinou nových štvanic. Bylo by ovšem dobře, kdyby v tomto případě umlкло všecko stranictví. Výstava jest pouze okresní. Bude tedy obrazem národohospodářské pokročilosti a síly okresu kolínského. Pořadatelé činí tak moudře. Výstavy krajské obyčejně končí finančně uboze a kolínská by už z počátku byla nalezla dosti odpůrců, poněvadž i při kutnohorské i pardubické zachoval se Kolín dosti chladně, ba při poslední přímo odmítavě. Nemohl by tedy počítati než na podobnou odvetu. Takhle aspoň zlomí se ihned osten. Jenom aby také zůstala pouze okresní a nebylo do ní připuštěno ničeho, co v okrese není vyrobeno. Jest totiž u nás tolik rostodivných živlů, které by se zmocniti jí mohly a učinily z ní zcela obyčejný Bartolomějský jarmark.

Z Krouné. (K desetiletému působení vldp. faráře Mimry v naší osadě.) Plše vděčný F. K. Jest tomu 10 let, kdy osada naše rozloučila se s horlivým dp. Václavem Olivou, nynějším kaplanem svrateckým, který spravoval osiřelou kolaturu naši. Na jeho místo ustanoven byl nynější náš milovaný vldp. pan farář František Mimra, aby řídil loďku duší svěřených v bouřích

pokusech, které tak často burácejí v životě katolíků na osadách smíšených, jako jest naše Krouné. Naši katolíci byli v ohledu náboženském ještě jako nedospělé děti Mravenčí plse předcházela, aby je probudila, a bespříkladná práce věclí ještě tu čekala na nástupce, na našeho vldp. faráře. On se stal těmto začátečníkům života nábožen. pravým duchovním otcem, on jim od počátku své pastýřské činnosti až dodnes, plných deset let, nennavně zjevoval pravdu života, již nutně potřebovali, aby se z nich vyvinul lid v ohledu nábož. úplně vyspělý, silný. A když se mu dílo vznešené ihned nedařilo, neztrácel naděje, nýbrž s novou horlivostí postupoval dále, káral, domlouval, prosil a výsledek toho byl, že je přivedl na takový stupeň vyspělosti, na jakém by měli býti všichni katolíci, zvláště na osadách nábož. smíšených, on učinil z katolíků „matrikových“ katolíky svědomělé. A jaká to byla ohromná práce, spojená s největší trpělivostí! Nebo kdo znal katolíky krounské před 15 lety a porovná je s nynějšími, sblédá, že se tu mnoho změnilo. mnoho zlepšilo, vyplovalo, co bylo rezi nakaženo. A jeho vznešeným snahám Bůh tak žehnal, že každého roku jeho blahodárného působení přistupovaly a přistupují dále nové ovečky k světenému stádu, které v protestantismu nemohly najíti vnitřního klidu. Procento přistoupilých k víře katolické přes všechnu možnou agitaci se strany nekatolické jest každoročně daleko větší nežli těch, kteří pro nějakou hmotnou výhodu, pro lepší zaopatření nevděčně se odvrátili od své matky, církve římsko-katolické! Chudý kostel náš, zasvěcený sv. Michaeli Archandělu, nalezl v našem milovaném panu farářem obětavého příznivce, jenž rozntiv lásku v nemajetném lidu horském k výzdobě stánku Nejvyššího, s jeho přispěním ozdobil chrám Páně krásnou sochou ukřižovaného Spasitele v životní velikosti; přispěl též značnou sumou peněžitou k zakoupení sochy Panny Marie Lurdské, která jest postavena na obnoveném vedlejší oltáři P. Marie. Také korunhve mládeže a korunhve dospělých jsou pořízeny péčí našeho pastýře duchovního, jakož mnohá pěkná roucha mešní a menší ozdoby chrámové. Laskavá jeho péče nepřestává jen na výzdobě chrámu Páně. Vedle misijního kříže postavil jiný kříž na horní Krouné. Živě se pamatují na onu dojemnou slavnost jeho posvěcení, kdy katolíků našim důrazně kladl na srdce náš dobrý pastýř, aby vždy u toho kříže hledali pomoc a sílu v těžkém boji náboženském. A často, když je umdlen mnohými starostmi na vinici Páně a obtížnými cestami horskými do venkovských škol, kdy velmi zhusta v čase zimním sotva pravou stezku jest nalézt, nedoptává si ani delšího oddechu, nýbrž sedne za psací stůl a věnuje se nejen svěřeným ovečkám, nýbrž všem katolíků na osadách smíšených — plše své „Obrázky ze smíšené osady“, jichž dosud vyšla řada I. a II. Poutavé a poučné tyto obrázky ze života katolíků na osadách nábožensky zbarvených zná již mnohý katolík, ale vedle Brynychových „Křížů a kalichů“ neměly by scházeti ani v jediné rodině, jimž jsou psány. Kéž ještě následují další řady těchto poučných obrázků bystrého pozorovatele života na osadách smíšených! Než, ani pole sociální činnosti není neznámo našemu panu farářovi. Shledav důležitou potřebu, aby se naši katolíci sdružili v pevný šik proti dorážejícím útokům z tábora protestantského, založil „Křesťansko-sociální spolek pro Krounou a okolí“, jehož úřad předsednictví dosud neunavně zastává. Když pak spolek tento neměl vhodné místnosti ke svým schůzím, obětavý pan farář sám mu propůjčil bezplatně větší místnost na faře, kde má spolek také svoji knihovnu. Naši katolíci čtou pilně a hojně odbírají „Kříž“ a „Marii“, „Meč“, „Vojtěcha“ a podle možnosti „Obnovu“. Škoda, že spolku se nedostává řečníků k přednáškám. Druhým velkým činem jeho na poli sociálním jest založení Raifeisenky, v jejíž správě také neunavně pracuje. V jeho životě jeví se ochotná vůle vždy přispěti trpícím, jeho štědrá ruka neodvrací se od žádného ubožáka, který se k němu s prosbou obrací. Znám případy, kdy lidé, když jim Bůh dopřával zdraví a nepotřebovali jeho almužny, vysmívali se mu, ale potom, když na ně Pán Bůh dopustil, že již byli odkázáni jen na cizí milost, přišli k němu a prosili o podporu, které se jim také dostalo. U jeho dveří nasýtí se každý ubožák, nejen katolík, nýbrž i nekatolík. O jeho obětavosti vědí mnoho i chudí studující, kteří hlavně jeho přičiněním mají děkovati, že vůbec na studie šli. Za svoji obětavost a křesťanskou horlivost má ovšem odměny pramalé. Jediná odměna a útěcha kněze věrného spočívá v blahém vědomí řádně vykonaných povinností. A proto na prahu nového desetiletí blahodárného působení našeho milovaného pastýře, dáme mu nejlépe na jevo svou dětinou lásku a oddanost za jeho neocenitelné dobrodiní, když všichni kollekturníci jeho spojíme hlasy své v mohutný chorál prosby:

Hospodine, žehnej služebníku svému, neodvracuj kroků jeho od nás, prosících, ale dopřej, by nás v bojích dále k Tvému vedl trůnu v sídlech rajských, nadhvězdňích!

Z Klieperova divadla. Jednota divadelních ochotníků Kliepera v Hradci Králové uschraje v neděli 8. února novinku „Ideální manželství“. Fraška o 4 jednáních. Napsal Eng. Bartoš. Začátek v 7 hod.

Různé zprávy.

Jesuita — národohospodář. V předěle číse „Obnovy“ zmínili jsme se o hospodářské knize, kterou napsal jesuita Křístof Fischer, jenž se dle Rezkových „Dějín Čech a Moravy nové doby“ narodil v Č. Lípě r. 1611; do řádu jesuitského vstoupil r. 1628. Zprvu byl profesorem, potom od r. 1647 po 33 let až do své smrti (1680 v Pruhonicích) hospodářským správcem a dozorcem statků jesuitských. Teprv na sklonku života svého na mnohostrannou žádost a k poučení sepsal a vydal své i cizí hospodářské zkušenosti tiskem ve dvou svazcích a sice latinsky; český překlad pořízen od jesuity Jana Bernera r. 1706. Spis Fischerův požíval veliké váhy. Ze spisu Fischerova poznáváme, že také na statcích řádu Ježíšova praxe proti poddaným byla mírnější; mluví spisovatel ostře proti vrchnostem neohospodářským, dříčským, kteréž ani ve svátek ani v neděli nepřejí robotnému lidu odpočinku. Křístof Fischer jako správce zboží jesuitského horlil proti okrádání sirotků, žádal, aby vrchnosti dávali je na řemesla nebo do škol na učení; ukazoval na utrpení, které přichází z tak zvaných „výměnků“, žádaje za jejich zmírnění, aby obě strany obstáli mobly. Velmi rozhodně se stanoviska hospodáře i poddaných psal proti „pachtům“ čili pronajímání dvorů a co nejrozhodněji se vyslovoval proti přikrostem při braní odumrté. Jistě tedy tam, kde tyto a podobné zásady byly hlášány a ostře psalo se proti těm, kteří dle nich se nechovali, postavení lidu selského musilo býti poměrně aspoň snesitelné.

Jděte na Slovensko! volá dobrý znatel poměrů slovenských a upřímný přítel utiskovaných Slováků, učitel K. Káral. Všeobecně známo, jak trnitou cestou, Maďary připravovanou, kráčet musíme naši bratři Slováci. Častěji zahluči českým světem hlas, abychom ubohým bratřím podali pomocné ruky, abychom utužovali vzájemnost česko-slovenskou, ale hlas ten bez účinku zaniká . . . a pozvou-li se někdy Slováci na práci do Čech, s kletbou mnohdy doma vzpomínají na pobyt svůj v Čechách . . . A přece, trochu-li jen naznačíme Slováckým cestu k lepším časům, jistě i nám Čechům vzejde z toho prospěch nemalý. Každý dle možnosti může tu přispěti svou břívnou i malí rolníci čeští, kteří, nemohouce tu udržeti svých statečků, přecháží do Ameriky. Místo do Ameriky, jděte na Slovensko, do krajiny, ze kteréž utíkají — Slováci! Jsou tam vesnice téměř opuštěné, statky prázdny, jichž majitelé po většině nevdělanosti svou a kofalečím morem otupění propadli židovskomaďarským nástrahám. Vzdělanější český rolník snadněji se tam udrží a založí si tam aspoň jistě živobytí. Ve stolici Spišské, Sárišské a Zemplinské jsou kraje rovinaté a pahorkovité, kraje to úrodné. V dědinách za Prešovem stálo před lety jitro 80 K — teď jistě nebude dražší. Tak možno tam koupiti půl grantu (16 jiter čili 32 korců) za 1280 K; k tomu stavení za 800—1000 K, tedy celé hospodářství za 2080—2280 K. Na něm můžeme chovati pár koní, šest krav, 50 ovcí. Hubený dobytek koupí se tu velmi lacině, vykrmený dobře se prodá. Pracovníci sil jest ovšem nedostatek, ale kdo má syny a dcery, nebo kdo by si vzal s sebou služku a čeledína (případně z hornatějších krajín slováckých lze najati dobrou čeleď), má zpomoceno. Zde na Slovensku jistě lépe než v daleké Americe, tu jako mezi svými, v sousedství Moravy, v blízkosti svého rodiště. Český rolník na slovenské dědině se neodrodí, Čech a Slovák jedno jsou. Bylo by proto velmi výhodné, aby v této věci provedena byla řádná organizace, aby českým maloroelníkům usnadněno zakupování statků na Slovensku a hospodaření na nich.

Proč spadne v noci více ovoce se stromu než ve dne? Přesnými počty dokázáno, že v noci v čase dozrávání spadne se stromu čtyřikrát až šestkrát tolik ovoce než ve dne. Při tom arci nepočítají se zvláštní vlivy jako déšť, vítr a pod. Dále i zjištěno, že padání ovoce není stejnoměrné po celou noc, nýbrž že jest nejsilnější v pozdních hodinách nočních, krátce před východem slunce. Ukaz ten vysvětluje se tím, že odpadávání ovoce jest tak jako podzimní padání listů následkem klesající životní činnosti. Jako při vadnutí listů, tak i při dozrávání plodů tvoří se v místě, kde stopka s větví souvisí, korková vrstva. Noční vlhkost tato vrstva jednak nabobtnává a ztrácí na pevnosti, jednak usazenou v noci na ovoci rosou přibývá mu na váze. Tato okolnost vysvětluje též pozorování, že za silné rosy padá více ovoce než za noci suchých. Tato pozorování souhlasí též s oněmi, jež učiněna při podzimním padání listů. (Věda a práce).

Tekutý vzduch. Nedávno konaly se v Praze pokusy s tekutým vzduchem. Vzduch, jako každý plyn, možno zkapařniti a to značným tlakem a sražením teploty až na 142° pod nulou. Toto zkapařnění vzduchu provádí se ve zvláštním přístroji, z něhož se tekutý vzduch přivádí do kovového kotlíku se vzduchoprázdnotou prostorem. Tekutý vzduch je barvy slabě namodralé, asi jako petrolej. Poněvadž se na vzduchu rychle vypařuje, musí býti uschován v prostoru vzduchoprázdnotě; hustá pára při tom se vyvinující okamžitě zanítí doutník. Tekutina pomocí tekutého vzduchu téměř okamžitě upraví se ve zmrzlina Vinné hrozny, ponořené do tekutého vzduchu, zmrzly na kost. Ale vložte-li do této podivuhodné tekutiny prst, pranic se vám nestane. Rtuť promění se v něm v pevný kov, kus ledu zaplápolá a shoří jako bavlínka, a gumový míč vytáhneme ze zázračné tekutiny jako tvrdou ledovou kouli. Maso v něm stvrdne a sazvoní o talíř jako kov, měkký klobouk, politý tekutým vzduchem, změní se v tvrdý

klobouk; ale přeměna tato dlouho netrvá — te-
kutý vzduch se totiž brzo vypaří a klobouk v ně-
kolika okamžicích zase změkne. (Z Novin mládeže.)

Réva vinná u zdi. Mnohý téměř záviatně
zahleděl se na kupky vinných hroznů, jež na pod-
zim vyloženy bývají u nás na trzích. Co tu chutí
a přání? A přece, kdyby měl jen chaloupku
malou, užiti může i ty dostatek hroznů vinných.
Vůde, kde se ovocné stromy daří, tam urodí se
i víno a to zvlášť při stěnách přibytků, při zdech
vábce, kam jen světlo a slunce mají dostatečný
přístup. Strana jižní jest nejvhodnější. Ovšem na
pěstování révy u zdi nejlépe se hodí ranný druh,
jehož sazeničku už zakořeněnou výhodno jest kou-
piti si u zahradníka. Réva vyžaduje půdu teplou,
kyprou, zahradní je nejlepší. Proto sází-li se u
stavení, kde bývá půda horší, nutno ji zlepšiti
navážkou kompostu nebo rumu ze stavby, případně
i spodní vodu odvésti trativody trubkovými. Tu
se obvykle na 1 metr ode zdi a též tak hluboko
půda překope, aby nejlepší horní vrstva půdy
přišla do spodu a spodní nahoru. Nejúčelněji se
hnojí, dají-li při této překopávce do spodních
vrstev dvě přehrsle dřevěného popela a stejné
množství Thomasovy strusky, kterýmižto hnojivy
se půda promíchá. Aby hnojení bylo účinnější,
může se do nejhořejší překopané vrstvy přidati
na 50 gramů hnojivé moučky dusičnaté. Réva ne-
sází se až k samé zdi, ale nejméně na půl metru
od ní, aby se dobře zakořenila a pak teprve ohne
se ke zdi, po níž vedou se výhony, řezem nále-
žitě upravené, o čemž zmíníme se jindy. U zdi
může se pěstovati druh modrý, žlutý, červený;
třeba k tomu přihlídnouti, aby druh révy byl
nejen rannější, ale také úrodnější. V rodišti pi-
satelově v českomoravské vysočině úrodilo se loni
u zdi přibytku na dvou křích 2 velké náše čer-
veného a bílého vína. Záhodno proto, abychom
hojněji než dosud pěstovali révu, ať není cha-
loupky, již by nezdobila réva vinná.

Důležitost včelařství není dosud u nás
dostatečně oceněna. Nehledíc ani k oplodňování
ovocných stromů včelami, bez nichž by se nám
rodilo pramálo ovoce, zasluhuje aspoň med větší
vážností. Loni, kdy se zemská půda pod paprsky
slunečnickými téměř rozžhavovala, kdy rolníci nad zpra-
blou úrodou naříkali, v některých krajinách vlasti
naši med v pravém smyslu tek; jednotlivé včelstvo
naneslo až 60 kg medu. Jsou příklady, že rolník
z výnosu medného zapravil všechny daně. A kdyby
se od jednoho včelstva dostalo ročně průměrně
toliko 3 kg medu, už to jest mocnou pobídkou,
aby se chovu včel věnovala na našem venkově
plná pozornost. Nejen odprodáním medu získáme,
ale zvlášť jeho upotřebením v domácnosti, vždyť
med jakožto nejčistší výtažek květinový jest vlastně
nejúčinnějším lékem, který se žaludku beze všeho
mocnějšího propracování přichází přímo do krve.
Jak by se našim dětem tvářičky červeností rozja-
nily, kdyby denně požíly chleba s medem, jak by
si čeleď vaše pochvalovala, kdyby leckdy okusiti
mohla medné stravy! A což v různých nemocích
med není ničím? S chutí tedy do toho, a kdo má
jen kousek místa volného na postavení úlu, hled,
abys si do jara zaopatřil pořádný úl, který jest
jednou z hlavních podmínek zdárného včelaření.
Nejlépe jest, zakoupiti si úl ze včelařského závodu,
jichž v Čechách a na Moravě je už několik a sice
s rámků širokonázkými, kde se včelám zvlášť dobře
daří. Úl takový stojí nanejvýše jako Zuklínův
8 K, a dle toho pak si každý zhotoviti může další.
Třeba ještě zaopatřiti si nějaký spisek o chovu
včel, nějaký časopis a pak teprv včely v jare.
Čas kvapí, jaro nedaleko, pamatuj tedy, kdo může,
na včely!

O trestní pravomocí obecní. Přelíčení
před soudem obecním počne starosta výsledkem
obviněného o jeho poměrech osobních a oznámí
obviněnému, z jakého přestupku byl obviněn. Ob-
viněný může si vzíti nebo nezletilému může býti
opatřen k líčení obhájce, který i sám místo ob-
viněného k přelíčení přijíti může, leč by nutno
bylo, aby se obviněný osobně dostavil, což se již
v obilce připomene. Přelíčení je veřejné. Přizná-li
se obviněný k činu, není z pravidla dalšího jed-
nání třeba; nepřizná-li se, předvolají se svědci a
znalci. Svědectví mohou se vzdáti, kdo jsou s ob-
viněným v pokolení vzhůru nebo dolů stoupající
příbuzní nebo seřvakové. Nemocní a churaví vy-
slechnou se v přibytku svém. Proti svědku, který
se nedostavil, ač obvolán byl, zakročí se stejným
způsobem, jako proti obviněnému. V řízení před
obecním soudem neuznává se přísahy, na místě pří-
sahy podá svědek starostovi ruku. Při výsledku o
věci samé má starosta vyhlásknouti svědka, aby
napřed souvisle vypravoval příběhy, o kterých má
vydati své svědectví, pak aby vypravování své dop-
lnil a nejasnosti nebo odpory vysvětlil; zvlášť
vybídně svědka, aby udal, odkud to ví, co vy-
pravuje. Jedná-li se na př. o polní pých, nestačí,
aby svědek řekl na př.: Jan Rezníček páchl na
cizím pozemku nýbrž musí udati, odkud to ví,
tedy na př. že sám Rezníček pástí viděl, nebo že
se mu s tím Rezníčkem sám pochlubil, nebo že to
svědkovi oznámila jeho chasa domácí. Má-li svědek
určiti totožnost osoby nebo věci, o které se jedná,
budež mu příhodným způsobem představeny nebo
předloženy, na př. má-li se dokázati totožnost
pachatele, kterého svědek sice viděl, ale jehož

jméno jest mu neznámo. Nežli se mu však osoba
představí nebo věc předloží, má ji svědek zevrubně
popsati a udati, podle čeho by ji poznal. Svědka
má vyslýhati starosta každého zvlášť tak, aby
při jeho výsledku nebyl svědek jiný; jestliže se
však výpovědi svědků rozcházejí, zavolají se svědci
ti, a výslednou se znova u věci, v které se jich
výpovědi nesrovnávají. Po výsledku zůstanou svěd-
kové při líčení tak dlouho, dokud jich starosta
nepropustí, neboť se může snadno stát, že jest
potřeba svědky opět vyslýhati. Po výsledku ka-
ždého svědka budiž obviněný otázan, má-li k jeho
výpovědi co připomenouti. Otázky svědkovi může
klásti netoliko starosta jako předseda trestního
soudu obecního, nýbrž i oba radní, kteří mimo
starostu na soudy zasedají, avšak i obviněný nebo
žalobník i jich obhájci, vždy však musejí si vy-
žádati svolení obecního starosty, který má právo
otázky nemístné zakázati. (Výklad obec. zřízení.)

**Obchodní smlouva Rakousko-Uherska
s Německem** minulý týden schválena. Ji utrpí
hlavně vývoz našeho ječmene a chmele a pak do-
bytka, jemuž Německo má právo kdykoliv uzavřít
hranice. Ústupky německé naší textilní výrobě a
strojíctví jsou bez významu, zvlášť proto, že
toho zboží k nám přiváží Německo mnohem více,
než-li od nás odváží. Německo svůj vývoz k nám
zabezpečilo si úplně.

Pro domácínost. Puding s uzeným
masem. Rozkrájí se na koláčky 1½ šemličky a po-
leje se 10 lžicemi mléka, aby z toho byla kaše; až
se to rozmočí, přidají se k tomu 4 žloutky, kapka
pepře a květu a vše se to asi 5 minut. Nyní se tam
přidá talířek sekaného vařeného masa prorostlého, opět
se míchá, pak se tam zamíchá sněh z těch 4 bílků,
zase se se lžící pšeničné krupice, hmota se vyleje do
dobře máslem neb sádlem vymazané a šemličkou vy-
sypané formy, a vaří se to v páře 1 hodinu. Pak se
to vyklopí, omastí a posype smáženou šemličkou, roz-
krájí na dílky a nese na stůl. — Knedlíky s uze-
ným masem. 12 dkg. slaniny (může býti třeba va-
řeného, když nám zbude od uzeného masa) se rozkrájí
na kostičky a dá se rozkvašit; pak se k tomu dá
půlhrubé na kostičky rozkrájené šemličky a u-maží
se to pospolu. Když to vychladne, dá se k tomu 1
žloutek a 3 celé vejce a vše se to 10 minut. Pak se
k tomu přidá již dříve na koláčky nakrájené a 8 lži-
cemi namočené 1½ šemličky, přidají se 4 vrcho-
vaté lžice mouky a vše se z toho přiměšené tuhé
těsto. Jsou-li zbytky vařeného uzeného masa, upeká
se drobně, přidá se k němu troška strouhané šemličky
a ten bílek, z těsta se udělají na prkénku 3 ploché
díly, do prostřed se vloží nádivka, zabalí se to a vaří
se tyto knedlíky ¼ hodiny. Na stůl se dá k nim zelí.
— Kapustové závitky. ¼ kg vepřového masa
surového, zbytky vařeného masa uzeného se jemu
nasekají, připojí se k tomu 1½ strouhané, mlékem na-
vlažené šemličky, jedno celé vejce a jeden žloutek
smážený, jedno vejce syrové, dle potřeby soli, malinko
květu a pepře. Hmota se dohrmady promíchá, pěkně
zelí neb kapustové listy se malinko ovaří, do kaž-
dého toho listu se vloží kousek té sekaniny, pěkně se
sbalí, na kastrol se dá kousek sádla neb másla a zá-
vitky se v tom opekou. Pak se omastek oleje, dá se
tam lžice hovězí polévky, kastrol se přikryje a nechá
se ještě na kraji plotny, aby to bylo dosti pro-
pečené. Na stůl se k tomu dá kaše bramborová.
— Čajová trest. Dá se vařit 1 litr vody a
1½ kg cukru, ½ balíčku dobrého ruského čaje dá
se do větší nádoby a naleje se na něj polovice toho
vařeného cukru s vodou. Za několik minut se to pro-
cedí, a ještě se naleje na ten čaj asi ¼ litru vařící
vody, aby se cukr z čaje proplásknul. Vše se procedí
cedníkem čajovým a nechá se to vystydnout. Do sta-
deného se dá jeden litr dobrého líhu, láhvička (za 40
haléřů) rumové tresti a pak se to naleje do lahvi.
Když se pije čaj, svaří se voda, přidá se do ní dle
chuti tresti a čaj jest hotový.

Časopis katolického duchovenstva
vstupuje do nové fáze. Již první sešit tohoto ročníku
představuje se nám s obsahem postřejším, a rozhledem
obšířejším než dříve se dalo. Jestliže vykonaly pře-
dšlé ročníky tohoto záslušného časopisu pro kato-
lickou věc dílo veliké, slibuje nynější ročník pracovati
na poli vědy s úsilím zdvojeným. Zvlášť se nám za-
mlouvá rubrika „Slavica“ t. j. rozhledy věnované theo-
logické literatuře národů slovanských. V tomto směru
pracovala již moravská „Hlídká“. Leč sporadická práce
v tomto oboru nám nijak nestačí, třebaže Hlídká
sama konala svoji povinnost čestně. Již dávno bylo
zapotřebí, aby takový přehled děl se systematicky,
aby aspoň tituly všech důležitějších prací slovanských
theologů byly postupně zachycovány v některém slo-
van-ském listě. Samu horovinu pro slovanskou vzá-
jemnou málo prospělo bez praktických kroků, jaký
mánil nyní na př. Časopis kat. duch. Potřebí, abychom
se náležitě poznali, abychom si dobře porozuměli.
Jak dobře působilo - - - - - , že časopis bohoslovců
„Museum“ otevřel bránu pro slovanské kollegy ze
zemí jiných! S jakými sympatiemi vítají každé číslo
„Museum“ bohoslovci jiného jazyka, vidouce, že i pro
jejich tužby v českém listě vyhrazeno místo! Bylo
však potřebí podporovati vzájemnost slovanskou sou-
stavně nejen u bohoslovců, ale i u kněží. A tomuto
důležitému požadavku nyní se vyhověl velmi dobře
právě „Časopisem kat. duchovenstva“. Doufáme, že
i u bratří jiného slovanského jazyka naleznou snahy
„Čas. kat. duch.“ přijeti nejvšelejší a až tito přiloží
ještě účinnější ruku k vzájemné pomoci, budou „Slavica“
ještě rozmanitější a zajímavější. A jest věru radostné,
že takovým způsobem poslouží se nejen katolické li-
teratuře slovanské, ale že z toho vzejde též prospěch
národnostním snahám slovanských národů vůbec. Pře-
jeme-li každému štiteli Cyrillo Methodějské idey všeho
zdaru, toužíme, aby snahy „Časopisu kat. duch.“
zvlášť nalezly pochopení a sympatií nejširších. O jin-
ých zájmovostech této znamenité revue zmíníme se
ještě příště. — Časopis katolického duchovenstva

vychází desetkrát ročně. Předplatné obnáší 9 korun.
Expedici obstarává knižec arcibiskupské knihtiskárna
v Praze.

Největší zvony. Největších a nejvíce zvonů
má Rusko a tu opět především Moskva. Zvon jmé-
nem „cisar zvon“ váží 200 tisíc kg.; ten spadl
r. 1787 s věže sv. Ivana, sarazil se do země a
byl teprv 1837 vytažen, má však tak veliký kus
hrany pryč, že člověk dírou tou pohodlně prolésti
může. V Anglii milují zvonečkovou hru a mladí
lidé studují melodie zvonů; nejtěžší je u sv. Pavla
v Londýně. Na zvony ve Francii působil vanda-
lismus z r. 1793 zhozně; dekret národního kon-
ventu zmocňoval „obce, že mohou zvony přelévati
v kanony. Poněvadž to přec jen tak rychle nešlo,
jak si komunisti přáli, zbylo jich ještě mnoho do
r. 1802, kdy křesťanské služby B. byly zase za-
vedeny. Pařížskému lidu byl dobře známý zvon
Bourdon v chrámě Notre-Dame, na nějž se dávalo
v revoluci znamení. Ze Španělska byly vyvezeny
násedkem saekularisace (zabraní majetku círke-
vního státu) celé lodní náklady zvonoviny do
Anglie. Ve Vellile mají zvon, který dle lidové po-
věsti sám začne zvoniti, když národu nebezpečí
brozí. Největší zvony má Toledo a San Jago di
Compostella. V Itálii patří palma zvonu milán-
skému, pak přijde teprv Vatikán. V Nizozemí mají
rovněž rádi zvonečkovou hru, jak ji návštěvníci
pařížské výstavy až do omrzení denně slyšali.
Nejmenší je v Alostě — pravé piano a bodi-
nový stroj zároveň. Toto umělecké dílo vytvořil
šlenc; sestává ze čtyř oktáv zvonů diatonicky sla-
dělých a z mechanického přístroje na tlacení. V R-
kou ku jest zvon sv.štěpánský na prvním místě,
pak přijde šenkenfeldský a pak teprv sv.-vltský.
Německo má mnoho zvonů z nejstarší doby za-
chovalých, ježto tam u církevní majetek nepřišla
taková pohroma. Kolínský, asi třikrát přelity a
tudíž nezdařený zvon má asi čtvrtý díl váhy mc-
skavského. Poněvadž jej nelze rozhoupati — na
takové zvony, jak známo, se jen tlouče — zvoní se
naň jen velmi zřídka a v Kolíně mu říkájí: die
Stumme v. Köln.

V zájmu české katolické firmy.
Firma „Monopol“, akciová svíčkárna a voskárna v
Mladé Boleslavi, je skutečnou majitelkou továrnických
podniků, které dříve náležely firmě Fr. Sezemský, jež,
jak známo, upadla v konkurs. Nyní se však objevuje
na obzoru znovu firma „Fr. Sezemský“ v Mladé Bo-
leslavi. Majitelem jejím není však bývalý továrník
Fr. Sezemský, nýbrž evangelik pan Bedřich
Vraný. Jak tedy, že tato evangelická firma vystu-
puje pod jménem „Fr. Sezemský“? Ano, jméno své jí
propůjčil jako figurant chudý obchodník vídeňský
Fr. Sezemský, jemuž ovšem ona evangelická svíčkárna
nenáležel. Je to chytrý manévř, aby se myslilo, že
stará katolická firma znovu z hrobu vstala. Časopis
„Čechu“ sděluje se v této věci následující: „Majitel
tchán. firmy Fr. Sezemský v Ml. Boleslavi, evangelik
Bedřich Vraný, zeč bývalého kdysi skutečného továr-
níka Františka Sezemského, s vědomím tohoto roze-
slal obchodnictvu ceník, v němž nápadným způsobem
odvolává se také na dvojí vyznamenání J. Sv. papeže
Lva XIII. a na jiná vyznamenání, jichž jeho tchánovi
Fr. Sezemskému dostalo se v době, kdy byl skuteč-
ným továrníkem. Tchán evangelika Bedřicha Vraného,
bývalý továrník Fr. Sezemský, v konkursu upadlý, však
z důvodů snadno pochopitelných žádného majetku
nemá. Odvolává se tudíž evangelik Bedřich Vraný
v tiskopisech svých na vyznamenání Jeho Sv. Lva XIII.
způsobem, mírně řečeno, dobrodružným a uráží intence
takovéhoho vyznamenání způsobem nanejvýše opová-
žlivým a nechutným. České duchovenstvo, které dří-
vějšímu továrníku Fr. Sezemskému, jako tehdy če-
skému průmyslníku, se zvláštní přísní přicházelo vstříci,
zasluhuje toho nejméně, aby takovýmto způsobem bylo
uváděno v omyl. — Skutečným majitelem firmy Fr.
Sezemský, první české továrny na voskové výrobky a
svíčky v Mladé Boleslavi, jest tedy evangelik Vraný
a nikdo jiný.“

Jubiläum Nár. Jednoty Severočeské.
Je tomu letos 20 let, co založena byla Nár. Jednota
Severočeská, a to zvlášť na ochranu českých menšin,
žijících v krajích známých na východě, severu a
severozápadě království Českého. Na oslavu jejího za-
ložení jistě nejlépe se hodí jubilejní dar, vždyť úkoly
Jednoty stále rostou. Koruna ke koruně a bude pěkný
jubilejní dar, jenž by byl pracovním budovci zvýšené
činnosti Jednoty.

(Zasláno.)

Děkuvzdání.

V účtě podepsaný manžel v Pánu zeznulé
Anny Pokorné, členky Odbočky všeodbor. sdružení
křesť. dělnictva v Sedlci, dělá tímto veřejně za-
obnos 20 K, jež mu jako dělník a ústřední
pokladny Všeodb. sdružení hned a řádně vyplaceny
byly.

Josef Pokorný,
dělník v Malíně.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. ledna 1905. 1
1) pšenice K 17 50—18 00, žito K 12 50—13 30, ječme-
na K 12 30—00 00, oves K 7 40—7 80, prosa K 00 00
—00 00, vlna K 16 00—00 00, brachy (modrý) K 24 00
—26 00, došky K 28 00—34 00, jahel K 26 00—00 00, krap
K 20 00—40 00, bramborů K 7 30—7 80, jetelového
semene červeného K 117 00—120 00, jetelového semene
bílého K 112 00—000 00, řasáku K 00 00—00 00, máku
K 36 00—00 00, lněného semene K 20 00—24 00, 100

kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 13.00—00.00, 1 kg másla K 2.20—00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.48—00.00, 1 kg tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce K 0.10—0.00, 1 kopa zelí 0.00—0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.60—2.00 1 hl cibule K 12.00—16.00, 1 kopa drob. zeleniny K 0.50—1.00, 1 pytel mrkve K 2.00—2.40, 1 kopa cerele 0.00—0.00, 1 kopa petržele 0.00—0.00, 1 hl jablek 6.00—7.00. — Na týdenní obilný trh v Hradci Králové dne 28. měs. ledna 1906 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 172, žito 146, ječmene 71, oves 119, pšen. —, vike 8, brachu —, čočky 6 1/2, máku 6, jahel 14, krup —, jetelového semínka 208, lněného semene —. 2.) Zeleniny: zelí — kop, petržele — kop, kapusty 12 kop, cibule 7 hl, drobné zeleniny 28 kop, mrkve 4 pytle, cerele — kop, brambor 20 hl. 3) Ovoce: jablek 21 hl, hrušek — hl, 4) Drobného dobytka: vepř 10 kusů, podvinčat 291 kusů, kůzlat 0 kusy.

P. T.

pánům sklenářům a zahradníkům
dodává

sklo do pařenišť

24×24 cm. za 9 hal., 26×26 cm. za 10 hal., 30×30 cm. za 14 hal. franco na každou železniční stanici, bedny zdarma.

Dobrý fermežový kyt
zaručené jakosti, 1 kg. 19 hal.

Diamanty k řezání skla
s koštěnou rukovětí,
s úplnou zárukou za bezvadné řezání, kus za 3.— K poštovní dobírkou.

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.
303. proti hotelu »Merkur«. 303.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jezele, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulťky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty besplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Výhodné a jisté uložení kapitálu.

Z rodinných příčin prodá se

v Kolíně dům

za sníženou cenu 10.000 zl.

Jest jednopatrový, závodní a v dobrém stavu. Obsahuje 4 byty (9 pokojů, 4 kuchyně a příslušenství). — Na dvoře jest studna s velmi dobrou pitnou vodou.

Postačilo by hotově složit asi 1/2 kupní ceny. Také by mohli 2 kupci „dobré vůle“ k účelu tomu se spojit.

Bližší zprávu podá majitel Václav Veselý, školní ředitel v. v. v Kolíně.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpějemi krve a ranami, též kráslené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo kráslené,

svíčky ke křtu.

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznáné. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,
jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledůst. kruhům duchovním nejvyšší speciální závod:

Káva zasilky v lehkých žočkách franko dob. do všech stanic. Nejjemnější jakost, výtečná aroma, sur. 5 kg. K 12.—, 12.50, 13.—, 13.20, 14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16.75, 17.75, 18.75, 19.70, 20.60 atd. Zaručená spokojenost. Mnoho pochvalných uznání. První východo-český odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

C. a k. dvorní dodavatel.

Svice kostelní

pravé voskové přesně dle liturgických předpisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bezvadnou jakost všude oblíbené, svíce obětí a smuteční, hladké i kráslené, dále

k nastávající době velikonoční

paschaly příslušně vypravené a ozdobené (s beránkem, rány s krůpějemi krve, pozlacená grana), triangle, vše v libovolné velikosti; konečně kostelní svíce stearinové, lustrové, renaissanční, barokové, hladké nebo dekorativní, svíčky tabulové, duté a všechny jiné druhy svíček nabízí nejlevněji stará česká c. a k. dvor. továrna na svíčky

J. Pilnáček

v Hradci Král. Založeno r. 1816.

Závod doporučea nej důstojněji biskupskou konsistorií Ordinariátním listem s roku 1888.

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasilám poštou vyplacené po 5 kg.,
1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu
5 kg. za 4 koruny.

Ročte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vzornou obsluhou úplně spokojeni.

F. Chrudimský
v Hradci Králové.

Přijmou se páni na domácí stravu

počínajíc od 1. února.

Doptati se lze u p. Jos. Vencla, majitele domu v Jiřkově třídě v Hradci Král.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

maškarní a divadelní obleky
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Velectěnému

duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji a nejlepší

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pařížská pro výrobu kostelního náčiní

Karla Zavadila
v Hradci Král.,

č. 280. proti hotelu »Merkur«.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skládiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

K sezóně

plesových toalet

— doporučuje —

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf v Hradci Králové,

svůj jedině zařízený atelier pro fotografování při

světle umělém.

Při úplně stejných cenách lze za každé hodiny večerní pořídit strojem mým snímku od denního světla k nerozeznání. Převlékání v případě tom odpadá, jelikož snímky lze provésti hned v úboru plesovém.

Svatební skupiny.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bartipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Blíží se dělí Josef Andrejs, domovník v č. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleďustojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleďust. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Za hospodyně.

Slečna 35 let stará, z dobré rodiny, která v kuchyni Brejškova restaurantu naučila se vařiti a všem domácím i hospodářským pracem rozumí. prosí o místo za hospodyně na faru. Laskavě nabídky pod šifrou M. F. Praha-II. Spálená ul. č. 47.

Všecké kdekoli vydané neb oznámené

**knihy
hudebniny
a časopisy**

— české i jinojazyčné —

má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukázkou zdarma.

Denní prodej novin.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti veleďustojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů.

Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.

Nákresy, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 302.161.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Peckman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Úmorové vzpomínky hradecké.

Dne 3. února 1766 důstojníci inženýři, jménem Heilman a Langer, předsevzali prohlídku všech domů a zvláště sklepů v Hradci Králové, aby se vypočetlo, co by včas nějakého obležení mohlo se lidu do města vejít a ve sklepích i s věcmi svými ukrýti se před střelbou nepřátelskou.

Podplukovník Pavlovský, který byl ustanoven za ředitele stavby pevnosti, přijel dne 7. února a již dne 17. t. m. vyšel rozkaz k obyvatelům podměstí jak Pražského, tak Mýtského, dle něhož měli se vystěhováti do 14 dní. Ukázalo se to brzy býti nemožné, ale mnozí předce hned skutečně opustili příbytky své, a hledali útluk ve městě. Pro jiné a ovšem největší počet musila se teprv vykazati místa někde jinde, i vyšla na to dne 20. února komisi, totiž podplukovník Pavlovský s primasem hradeckým Františkem Schneidrem a jedním z konšelů, Františkem Švendou, na kopec k sv. Janu, kdež ustanoveno místo od kostela toho, při němž se již tehdy nacházely některé příbytky, až k silnici, která z lesů za nynějším Novým Hradcem přichází od Holic, aby se tu obyvatelé podměstí osazovali.

Hned potom počalo se odhadování domů, které měly býti bořeny, a začátek vyplacení náhrady za ně učiněn na podměstí Mýtském, kdež v měsíci dubnu bořeny jsou předně domy od brány až ku kostelu sv. Pavla i s kostelem a špitálem sv. Antonína, kterýžto byl odhadán za 20.000 zl. Domy tyto byly dlelem ještě spáleništi od posledního ohně kozáckého (11. července 1762), dlelem teprv sotva jakž takž nově vystaveny; při kostele sv. Antonína dodělávala se krátce před tím (1765) střecha na věži rovněž pohořelá. Boření musili opatřiti obyvatelé sami, začez ponecháno jim dobyté stavivo k užití při novém stavení příbytků jejich; kámen z kostela sv. Antonína, jehož boření se počalo dne 5. května, vožen jest na kopec sv. Jana, kdež měl staven býti nový kostel pro tamější osadníky. Několik jich počalo hned stavěti, však ne na kopci, nýbrž po stráni dolů vedle silnice holické, čímž vzala počátek osada nazvaná odtud *Nový Hradec*. Asi pět nových domků stálo tam již do konce toho roku. Také kostel sv. Jakuba na louce, jenž byl roku 1744 od Prusů velice zkažen, ale potom roku 1754 jakž takž zase opraven, byl rozbořen ještě téhož roku 1766, nepochybně pak také domy okolo něho v části podměstí na půlnocní straně od města. Odhadán byl toliko za 4000 zlatých. (Dra. V. V. Tomka: „Místopisné paměti města Hradce Králové“.)

Literatura.

Časopis katol. duchovenstva. Roč. 46. Seš. 1. Řídí dr. F. Král, dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Obsah: J. Vais: Úcta neposk. početí B. Marie Panny v liturg. knihách blahoslavných. — Dr. F. Kryštof: Janesenismus a jeho záhubný vliv na katol. státy. — P. A. Spáldák: Řečti Otcové církevní o neposkvrněném početí Panny Marie. — Dr. K. Statečný: Spencerovo „Nepoznatelné“. — Dr. K. Vrátný: Panna Maria v literatuře katol. Islandu. — Dr. J. Samsour: Křesťanské misie a jejich kulturní význam. — Dr. Podlaha: Učení o neposkvrn. početí Marie Panny v Čechách před prohlášením učení toho za dogma. — Dr. B. Spáčil: Volby papežské a tak zvané právo exkluzivity. — Dr. R. Špaček: Rozum a učení o nejv. Trojici. Ve směsi jsou statě: Konkurenční přispěvek benedikťáků ke stavbám farním, rozhledy v umění křesť., novicmistr examinátorem, obmezení práva řeholníků řádových, patronu benefícia nepřítelnosti právo rekursu v příčině úpravy fasce, atd. — Časopis vychází nakladem kniž. arcib. knihtiskárny; redakce v Praze IV.-68.

Skvostné dílo. Nakladatelství Al. Wiesnera v Praze vydalo právě 1. sešit velkolepě vypraveného a ilustrovaného díla Kras moravský a jeho podzemní svět slovem i obrazem. Seřadil dr. K. Absolon. V díle tom podán bude obraz kraje, jenž se jižně od Boskovic táhne k Brnu a vyniká horakými partiemi i divuplnými útvary v lůně země skrytými, jež jsou nejzajímavějšími v končinách kolem Sloupu, Macochy, Jedovnic a Krtin. V 1. seš. jest skvostný barvotiskový pohled na slonpé skály, tři obrazové přílohy podávající pohled na situaci před sestupem do velké propasti v jeskyních slonpých; vylištěny tu dějiny Boskovic a pohledy na město a okolí, cesta z Boskovic do Sloupu atd. Celé dílo vyjde asi ve 20 sešitech po 1 K ve lhotách měsíčních.

Nakladem J. Otty v Praze. Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příručná kniha obecných vědomostí. Red. J. A. Šubert. Sešit 42. a 43. obsahuje vysvětlení úslolí L — list s barvotiskovou přílohou. Sešit za 60 h. — Ottova Laciná knihovna národní. Seš. 28., seš. 1. Sfla slabého. Román. Z ruštiny přeložil V. Unzeit. Sešit za 20 h. — Slavische Roman-Bibliothek. V seš. 6. a 7. Jiráskův histor. obraz o bojích Chodů za svobodu. Sešit za 32 h.

Z nakladatelství „Umle“ v Praze. Spisy Jul. Zeyera XIX. Karolinská eposaja. Seš. 14.—17. po 40 h. — Soše Podliské spisy XV. Přemysl Otakar II. Román. Seš. 12.—16. po 30 h. — Dějiny umění národa čes. Napsal F. J. Lehner. S četnými ilustracemi. Sešit 34. za 70 h. — Válka rusko-japonská slovem i obrazem. Vychází redakcí J. Klecandý v týdenních sešitech po 30 h. Sešit 23. — Obrazový spravodaj z bojiště. Vychází dvakrát týdně redakcí J. Klecandý. Číslo 93.—95. po 10 h.

Nakladem družstva Máje v Praze. Máj, belletristický týdeník. Red. Fr. Herites. Roč. II., čís. 19—21. Předpl. na čtvrt roku 2.50 K. — Divadeln. List Máje. Roč. I. Pořádejí Dr. J. Borecký a L. Novák. Seš. 2. Roč. předpl. 4 K. — Noviny mládeže. Roč. I. Pořádejí V. Štech a dr. Kronbauer. Čís. 30. Vycházejí týdně; předpl. na půl roku 1.20 K. — Románova knihovna Máje. Sešit 1. obsahuje J. V. z Finberka: Rozvrat. Za 36 h. — Korunová knihovna Máje. Pořádejí F. Herites. Roč. I., sv. 2. J. D. Konráda: Pavučiny. Čtyři novelly. Sv. 3. Dr. A. Panýrek: Znamenaní. — Kniha cest. Napsal V. Mrštík. Za 2 K. — Mezi dětmi. Čtyři ze života malých a drabých. Napsal J. Herrmann. Za 1.50 K. — E. Tréval: Silnější než milování. Novela. — Poučná knihovna Máje. Pořádejí Dr. D. Panýrek. Sv. I. O ličení a ličidlech zvláště u divadla. Napsal Mag. Ph. B. Morávek. Za 1.20 K. — Lothar Suchý: Kniha lyriky.

Z nakladatelství družstva „Vlasti“ v Praze. Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Roč. 21. Řídí J. Škrdl. Čís. 4. s bohatým obsahem. Roč. předpl. 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Red. dr. B. Horák. Roč. 20., čís. 3. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K roč. S Katechetickou přílohou roč. 8., čís. 2. Řídí F. Žandálek.

Husitství ve světle pravdy. Vydává Tisková liga v Praze. Řídí dr. B. Horák. Vychází čtyřikrát ročně za 1 K. Roč. II., č. 1. Československý katolík a husitství. Naše stanovisko na pravo i na levo vymezuje a lži husitů věčně probírá V. Koleč. Za 30 h.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čes. školství. Roč. IV., čís. 2. a 3. Vydává a řídí V. Špaček: S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Vychází dvakrát měsíčně u V. Kotrby v Praze II. za 6 K ročně.

Česká hudba. Časopis věnovaný české hudbě vůbec, zpěvu solovému i sborovému, směru světského i církevního. V 1. čísle roč. XI. jsou práce zvukných umělců Nešvery, Pauknera, Starého, Aupěky. Pořádejí Al. Strébl. Vychází v Hofe Kutné dvakrát měsíčně za 8 K ročně.

Česká žena. Časopis křesťansko-socialních žen a dívek. Red. M. Hasmanová. Nakladatel dr. J. Burian. Roč. VII., čís. 4. Vychází jednou měsíčně. Administrace v Praze 90—VI. Roč. předpl. 2 K.

Učitelství přehled. Nový časopis učitelství. Čís. 1. Red. J. Černý. Vydává O. Hepnar. Vychází v Hofe Kutné za roč. předpl. 4 K.

Co měsíce dal. Zpravodaj čtenářů a odběratelů knih a časopisů českých i cizích. Vychází nejméně 10krát v roce za předpl. 2.20 K. Roč. I., čís. 1. Vydává nakladatelství Burek a Kohout v Praze.

Uměleckému ústavu pro malbu na skle B. Škarda, Brno,

dostalo se za práce dodané v roce 1904
následujících doporučení:

Velectýň pane Škardo!

Okna Vámi dodaná Srdce Pána Ježíše a Panny Marie jsou skvostná. Ostatní okna též nová od architekta obstaraná všechna tekou — Vaše dvě jsou bezvadná.

Vlachovice, 13./5. 1904. Jan Horáček, farář.

Velectýň pane B. Škardo!

„Mohu Vás ujistiti, že všechna 3 okna vůbec a obrazy svatých na skle zvláště jsou velmi jemně, sduřile a slohu kostelnímu přiměřeně provedena a že věnovatelé i ostatní farníci a této osobě chrámu našeho mají radost a jsou s ní spokojeni. Vaši firmu mohu sméle každému doporučiti.“

S veškerou úctou oddaný
V Cetkovicích, 12./4. 1904. Josef Kučera, farář.

Velectýň pane Škardo!

Pokládám si za milou povinnost vysloviti Vám svou spokojenost úplnou, jak s cenou tak také s uměleckým provedením tří oken, jimiž jste presbytář našeho chrámu Páně hodně vyzdobil. Přeje Vám všeho dobra znamenám se v úctě dokonale oddaný

Doloplas, 7./2. 1904. Eduard Zlámal, farář.

Vaše Blahorodí!

Jest mi obzvláštním potěšením, že mohu Vaši ct. firmě svou i svých farníků úplnou spokojenost s dodanými 3 figurálními okny pro náš kostel i s jejich mírnou cenou vysloviti. Obrazy nejv. Srdce Pána Ježíše a Panny Marie jakož i sv. Anny jsou v pravdě umělecky provedeny, tak že budou nejen vždy nejlepším ozdobou našeho kostela, ale i chloubou a doporučením Vaší ct. firmy. Mohu Vaše Blahorodí ubezpečiti, že v případě potřeby se jen na Vás umělecký závod obrátím a jej též, kde jen možno bude, doporučím.

V dokonale úctě
Luková, 1./3. 1904. Fr. Král, farář.

Velevážený Pane!

S potěšením vyslovuji Vám díky za krásné provedení dvou malovaných oken Srdce Páně a Panny Marie

do kostela mého roditě. Obě postavy jsou přirozené, tváře vesele a výrazné, roucha až do podrobností pěkně provedena. Ornamenty jsou k celku přiměřené a ke gotické klenbě presbyteria vhodně upraveny, barvy světlejší voleny a velmi souladné, tak že souměrný celek činí milý dojem a slouží k ozdobě kostela. Přeji Vašemu opravdu uměleckému ústavu nejlepšího sdaru, pozdravuji Vás a jsem v úctě oddaný

Fr. A. Slávik, školní rada n. o.

V Domažlicích u Vládky (Čechy), 11./4. 1904.

Velectýň Pane!

Za vkusné, umělecké provedení oken Vašnosti povinné díky vzdávaje, sděluji současně, že se všeobecně zamlouvají. Jsem úplně spokojen.

V dokonale úctě Vašemu Blahorodí oddaný

Vyškov, 26./4. 1904. Fr. Kroulík, děkan.

... Provedení okna, respektive malby samé, došlo všeobecného uznání a pochvaly. V zastoupení pana faráře Dvorce, 19./4. 1904. Fr. Hlavica, kooperátor.

Velevážený Pane!

Dovoluji si Vám sdělit, že jsem s provedením oken pro náš kostel úplně spokojen; jsouť úplně dle mého přání a dle vyhledaného vzorku zhotovena.

V úctě dokonale oddaný

V Bělčicích, 30./4. 1904. Josef Herzig, farář.

Pan B. Škarda, Brno!

Poděpsaný jménem celé obce projevuje uspokojení Vašemu Blahorodí za opravdu umělecky provedené okno. Překvapuje každého, že Vašemu Blahorodí bylo možno v tak krátké době tak umělecky je provést. S všeobecnou chválou poji se přání, ostatní okna také malbou okrásliti. Projevuje Vašemu Blahorodí za velmi zdařilé dílo svůj upřímný dík, budu se vždy snažiti Vás umělecký ústav co nejvíceji všude odporučiti a znamenám se v úctě

Valtětovice u Fulneku, 1/5. 1904. Felix Gerich, farář.

Vaše Blahorodí!

Poděpsané ředitelství děkuje Vám za rychlé a pěkné provedení okna do gymnasiální kaple zdejšího ústavu. I obraz sv. Josefa Kalasanského, patrona kaple, i jeho románské barevné orámování ornamentální úplně uspokojují a jsou Vaší firmě ke cti.

Z ředitelství čes. obec. gymnasia v Kyjově, dne 6./6.

Josef Kivana, ředitel a konsv.

Velevážený pane Škardo!

S potěšením dovoluji si teprve dnes sdělit, že minulý pondělek Váš montér práci dokončil. Všechna malovaná kostelní okna (7) nejen mně, ale i osadníkům veliké překvapení a radost způsobila; též všichni dš. pp. pan patronátní komisař a jiní hosté u příležitosti letošní návštěvy vyslovili se nad prací Vaší velice pochvalně. Zvláště krásná a umělecky provedená jsou okna s obrazy sv. Václava a sv. Vojtěcha. Račte přijmouti proto mé nejupřímnější díky za rychlé, mistrné a při tom tak laciné provedení práce. Okna se všeobecně líbí a sňatanou vzácným skvostem našeho chudického kostelíka. Neopomenu nikdy Váš umělecký závod co nejvíceji odporučiti. S nejlepšími díky Vašnosti v dokonale úctě neoddanější

Václav Šrámek, kaplan.

Brozany u Terešína, 6./7. 1904.

Slovutný Pane!

S oknem jsem nejen já, nýbrž i všichni navštěvovatelé kaple úplně spokojeni. Je pěkným doplňkem hlavního oltáře a bude zároveň mluvčím pro P. T. firmu Vaši, že není třeba pro dobrou práci kostelní zajištěti až do ciziny.

Kyjov, 7./6. 1904. Valentin Staněk, katecheta.

Pan B. Škarda, Brno!

Dnes byla okna sasazena a považují za svou milou povinnost Vám své největší uspokojení vysloviti za výtečné a bezvadné provedení těchto. Děkuji Vám a ujistuji Vás znovu, že Vaši firmu při každé příležitosti co nejvíceji doporučím a znamenám v plné úctě

Videň, 8./7. 1904. Arnošt Lindner, architekt.

Vysvědčení.

Umělecký ústav pro malbu atd. p. B. Škardy v Brně dodal pro domácí kapli našeho mateřského kostela ctíhod. Školských sester v Morav. Třebové podruhé již dvě nová velká okna s malbou na skle. Dotvrzujeme pak, že jsme jak po stránce umělecké tak co se ceny týká úplně spokojeni a doporučujeme proto firmu B. Škarda, Brno upřímně každému.

Kláster ctíhod. Školských sester.

Jan Hladík, emer. farář, spir. ředit.

V Morav. Třebové, 13./7. 1904.

Vaše Blahorodí!

Děk peřlivému balení došla okna v plném pořádku a byla sasazena. Jest to přední a největší okna našeho kostela. Zasloužená pak a všeobecná je chvála šťastného uspořádání barvitosti a pečlivého a dokonalého provedení, které veškeré naše očekávání překonalo. Přijímáme proto, ctěný pane, náš největší dík za námahu a pečlivost Vaši, kterou náš kostelíček největší ozdobou získal.

Za představenstvo kostela sv. Oldřicha

u Pírku (Štýrsko), 14./7. 1904. Val. Kapun, farář.

Blahorodý Pán, pan B. Škarda, Brno!

Ochotně dosvědčuji, že dodaná 2 malovaná okna pro chrám Páně v Prusinovicích i co do uměleckého provedení i co do ceny mne i jiné pány i náhodou zde přítomného dokonalého znalce p. c. k. inženýra úplně uspokojila. Přeji závodu Vašemu všeho sdaru!

V Prusinovicích, 15./10. 1904. Josef Lužný, farář.

Vaše Blahorodí!
Obdržev Vašnostiu list ze dne 13. t. m. a účt se
dne 14. t. m. sděluji, že jsem s okny spokojen a že se
všeobecně líbí.
S pozdravem přátelským trvám Vašnosti v účtě
oddaný
Fr. Kunstmüller, arcikněz.
V Novém Městě (Morava), 17./10. 1904.

Ctělý Pane!
... Okno se líbí; je hezké.
Fr. Kius, děkan.
Košice u Kutné Hory, 17./10. 1904.

Ctělý Pane!
Prostím byste prominul, že jsem dosud neodepsal
na Váš ct. list ve kterém mně posíláte účet za okna. —
S okny jsem velmi spokojen a líbí se také velmi vy-
soccduš. pp. arcibiskupům, kteří byli na posvěcení kostela.
Ujistuji Vás, že vždycky budu Vaši firmu při každé pří-
ležitosti co nejlépe doporučovat. Se srdečným pozdravem
a v účtě
X. K. Slominski, probost.
Kaczika (Bukovina) 12/11. 1904

Pan B. ŠKARDA, umělecký ústav pro malbu, leptání a
broušení skla v Brně.

Podepsaný kostelní konkurenční výbor klade sobě
za čest vzdát Vám vřelý dík za umělecky a solidně pro-
vedené zasklení oken v katolickém chrámu Páně v Orlové
barevnými skly katedrálními. Veškerá okna, počtem 39,
mezi nimi 3 růžicová o 4 m. v průměru jsou provedena
v krásných harmonických barvách a jak kolorit tak i pro-
vedení se líbí každému. Poněvadž i cena je velmi mírná,
můžeme ctělý Váš umělecký závod všude co nejlépe do-
poručiti. Přejíce Vám i nadále plného zdaru, trváme
s veškerou úctou

Kostelní konkurenční výbor.
V Orlové, dne 20/12. 1904 Předseda: P. Kanla.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtištěné **ručníky,**

**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

specieiní obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasílám poštou vyplaceně po 5 kg.,

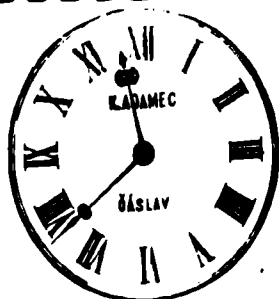
1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu

5 kg. za 4 koruny.

Ročte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vsouhou
obslouhou úplně spokojeni.

F. Chrudimský
v Hradci Králové.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

'pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 19
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, si
těmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

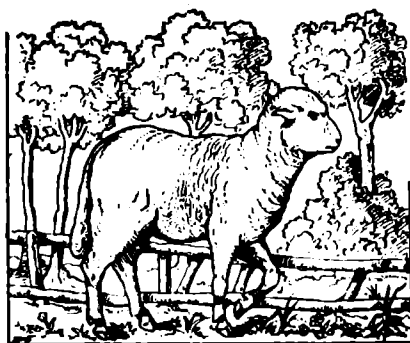
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Pilnáčkov

mýdlo s ovečkou

Vyrábí stará česká
továrna na mýdla a svíčky

J. Pilnáček v Hradci
Králové.

jest pravé, nepadělané jádrové mýdlo nejlepší
jakosti, velice vydatné a při tom

= ryze český výrobek! =

Podporujte proto náš český průmysl a kupujte vždy
a všude výhradně jen

„Pilnáčkov mýdlo s ovečkou“!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve původ na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovíčku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaile.

Vzorky zdarma a franko.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,
svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

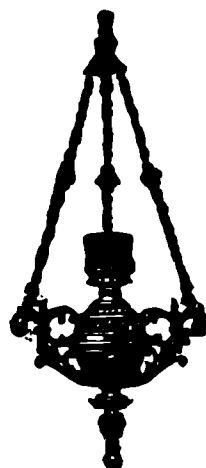
polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. usnadně. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

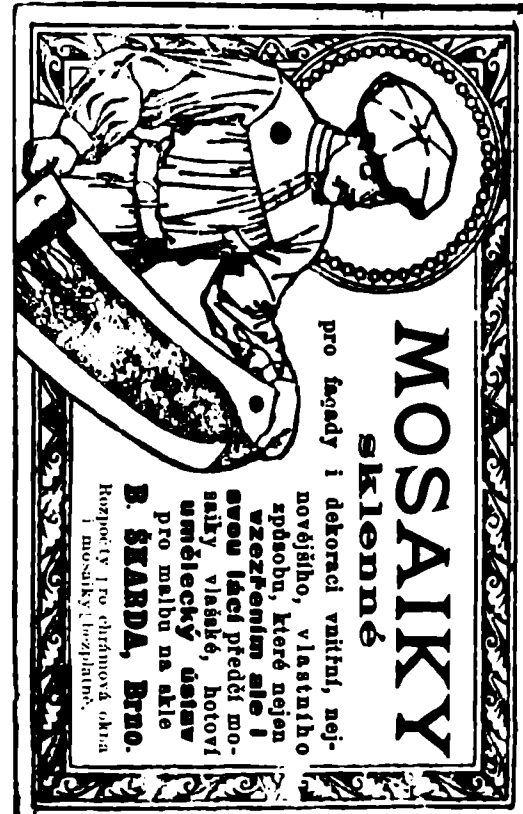

Veledůstojnému

duchovenstvu!

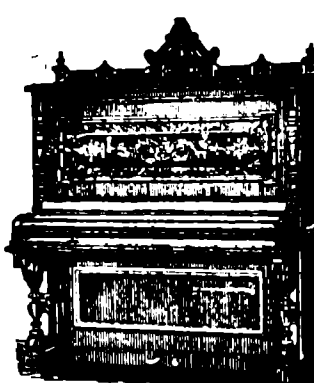
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n, roh

Konviktské ul., **vyučení pastř spe-
cieině na kostelní nádob,** dovoluje
si doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícný, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přecném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Základě přesované vý-
robky besceinné.** Vše posílám již posvěcené.

MOSAIKY
sklenné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
způsobu, které nejen
vzestřením ale i
svou láci předčí mo-
nasty vládké, hotoví
umělecký dílov
pro malbu na skle
B. ŠKARDA, Brno.
Hospod. i to chránová okna
i mosaičky i ozdobné.

PIANA

PIANINA

a HARMONIA

nejnovějších
soustav — levné,

též na splátky a výměnu nabízí továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Elištiny nábroží proti lah-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Ceníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. února 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Ve vážné chvíli.

(8) Čeho nikdo neočekával, stalo se: Tisza ve volbách poražen, a co hlavně váží, mnoho mandátů dostalo se straně neodvislosti, straně Košutově, která rázem počíná ovládat poměry a vlivem svým mocně zasáhne i do Cislajtánie. Duch Košuta Lájoše počíná strašiti. A kdyby to bylo jen strašidlo! Jest to však až příliš jasná skutečnost, že většina maďarského národa sleduje myšlenku pouhé personální unie a — pak snad také to, co jest ještě za ní. Starý Košut byl revolucionář, mladý jest také, ale revoluce jeho má jinou formu, formu dle dob a poměrů.

A nejen Košut, také strana vládní, ministři i tajní radové pracovali k témuž účelu. Všichni ti vysocí páni uherští státnického ducha vůči potřebám říšského celku jen předstírali, neboť nelze ani dosti oceniti národohospodářské oběti, které pro obranu prý vyšších zájmů celkových na Předlitavsku postupem času vydřeli. Pracovaly tedy i vládní strana i opozice velmi promyšleně. Někteří z vládních španělekou stěnu říšské lojality již otevřeně odkopli. Zejména Banffy svým okázalým paktováním s Košutovci dokázal, jakého císař Rakouský měl v něm ministrpresidenta a zastance dualismu. Rovněž Andrassy, Széll a mnozí jiní členové vládní strany překrásně se vybarvili. Předstírali sice záminku, že přidali se k opozici, v porušení jednacího řádu ze strany Tiszovy, ale ve skutečnosti navěřili přípravou již úplné duši lidu, jenž prostřednictvím hlasovacího lístku vyslovil se pro ideály, za které předkové jeho r. 1848 prolévají krev. Ostatně jest také velmi podivuhodná neprozíravost jinak bystrého Tiszy, že se odvážil porušením jednacího řádu rozdrážditi opoziční tygry, s nimiž celá ostatní společnost uherská má tak vysoce vyvinutý smysl ústavní.

Dnes již můžeme docela dobře porozuměti nedávné minulosti. Když opozice v uherském sněmu bouřila proti branné předloze, ministr Széll chtěl ji unavit politikou vyčkávací, couvaje před každým násilím. Nevidá však žádného výsledku, poděkoval se z vlády. Tisza nabídl své služby, že opozici zlomí. Ale jak rozuměno bylo národnímu duchu a jak málo důvěřováno programu říznosti, vyevitá z toho, že Tisza ani nenalezl osobnosti, ochotných vstoupiti do jeho kabinetu. Přišel Khuen-Héderváry a musil poníženo smlouvat s Košutem, načež předloha branná odvolána.

Tehdy nabídl dr. Körber demisi svého kabinetu; tak na něj účinkovala kapitulace koruny před uherskou obstrukcí. Vůbec kruhy starorakouské jaty byly stíšenou náladou, jež jim vnukala předtucha osudného rozkladu, jehož síly ukazovaly se vždy mocněji. Po úplatkové aféře rjeckého guvernéra musil Khuen odstoupiti a vystřídal ho řízný Tisza, jenž at vědomky nebo nevědomky vypsáním voleb prorazil hráz úplné potopě.

Důsledky vyrovnání, jež uzavřeno bylo r. 1867 bez zřetele na varovné hlasy s Rakouskem dobře smýšlejších politiků, politiků zejména slovanských, jsou již tady a rádi věříme, že vítězství strany Košutovy ve Vídni způsobilo úžas a veliké obavy. Hříchy proti spravedlnosti v r. 1867 spáchané se nyní krutě mstí.

Stala se zpronevěra na historickém posláním této říše. Mělať býti dle Palackého štítem stejnoměrného rozvoje kulturních sil všech v ní sloučených národů a zatím tento cíl, pevnou její existenci do budoucnosti zaručující, byl obětován choutkám po prvenství v německé říši. Nevznikl novověký stát uherský ve vlastních poměrech uherských, uýbrž na bojišti u Hradce Králové. Když totiž dávný zápas mezi Vídni a Berlínem o primát v Německu porážkou u Králové Hradce setkal se s nezdarem, Vídeň neochábla a její úsilí opětne neslo se k tomu, aby ztracená posice byla znovu získána. Pěstitelem této politiky byl hlavně Beust, jenž s nejvyšším svolením skoncoval

vyrovnání uherské, aby Rakousko pro případ nové války krylo si záda, usiloval též o zajištění Němců, aby v případné válce proti Německu zachovali věrnost svému císaři. V tomto případě ústavou prosincovou v Cislajtánii vláda dána do rukou centralistických Němců, v onom Slované v Translajtánii vydání na pospas Maďarům. Bismark však Beustovi, jež převyšoval o několik hlav, dobře viděl do karet. Zajistiv si přátelství Ruska, vyvolal válku s Francií, jež porážkou předešel odvetné přípravy Rakouska a polekal jeho vládu tak, že, vzdávši se útočných zámyslů, hleděla usmířiti Čechy jako budoucí oporu proti rozpínavosti vítězného německého císařství. Mezi předáky českými a vyrovnávacím ministerstvem Hohenwartovým jednání o fundamentálních r. 1871 vleklo se příliš dlouho. Zatím Bismark spouštěl věci s Francií, ubezpečil nás přátelstvím Berlína a již toho roku položil základy ke spojení s Rakouskem. Žádaje, aby živel slovanský od řízení státu byl vyločen, získal k účelu tomu Maďary a Beusta, čímž se stalo, že vyrovnání s českým národem bylo zmařeno.

Život národů však nedá se udusiti smlavnými paragrafy a práva jejich nelze umlčeti libovolnými kombinacemi státníků. Dualismem a prosincovou ústavou r. 1867 rozdělena moc v tomto státě mezi Němce a Uhry a tím položen zárodek vleklé krise a neustálých otřesů. Uhři, jak podávají důkaz poslední volby, spějí k úplnému rozpolcení říšského celku a hýčkaní Němců v Cislajtánii mimo vnitřní slabost způsobuje, že obrana proti vyděračnosti maďarské nemá žádných výsledků.

Nedá se popírati, že situace volbami v Uhrách nastala jest pro Předlitavsko nepřiznava. Prohlašují sice ještě dnes Košutovci, budou-li splněny jejich určité požadavky, že zůstanou v celním a obchodním spojení s Cislajtánií, ale to bude již blahosklonná ochota silnějšího k slabšímu a další vykořisťování, podepírané možností výpovědi. Cislajtánii proti nátlaku uherskému zbývají dvě cesty. Buď dopustiti rozluky hospodářskou, jež bude předchůdkyní politické, anebo vynutiti zachování dualismu svorným postupem národů v této polovici říše, čemuž musí předcházeti soulad vnitřních její poměrů. Smíření Čechů s Němci stává se nalahavou státní potřebou, a nelze dnes předpovídati, zda v chystaných úmluvách bude hověno našemu právu, anebo zda zvítězí bezohlednost Němců, silných agitací všenněmeckou a oporou zahraniční. Národu našemu nadchází vážná chvíle, v níž bude mu osvědčiti pevnou disciplinovanost, politickou prozíravost a soustředění sil. Na místo toho vidíme, kterak lidé, honosící se vysokými a širokými obzory, tonou v malicherném doktrinářství a pořádají štvance proti katolicismu.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 8. února.

(Příklad, jak se dá v Praze konaná veřejná schůze třebas „o odlidňování Malé Strany“ docela věcně zkritizovati a anulovati a proto jak přístě třeba moudře, opatrně a rozvážně na takové schůzi mluvíti).

„Občanský klub malostranský“ v Praze svolal na pátek dne 3. t. m. veřejnou schůzi, v níž bylo za předsednictví zemského poslance p. dra. L. Pinkasa rokováno „o odlidňování Malé Strany“. Avšak výše úroveň na schůzi té vedené debaty, pokud se obsah její na širší veřejnost dostal, zdá se zůstávati daleko za okolnostmi přítomné naší doby v ohledu každém. Poněvadž dnes není žádoucí ani přípustno, aby se v našem král. hlavním městě důležité veřejné schůze takovýmto ve výsledcích marným způsobem odbyvaly a aby se závažné, hluboké kořeny mající veřejné otázky směly povrchním, nerozváženým povídáním rozmazávati, pokládáme za potřebné a včasné, jádro debaty oné veřejné schůze podrobiti věcné kritice. Máme za to, že se pražské občanské

kluby a jednoty za minulého čtvrtstoletí předžbánecku již namluvily tolik, že nastal konečné čas, aby z jednání jejich také Praha něco platného měla. Až doposud mnoho klubovních řečí byla obyčejně její škoda! Proto nemůže vaditi, když se několikrát debata veřejných schůzí věcně uvede na pravou a příslušnou míru, aby přístě v nich slovo vedli mužové, kteří mají o projednávaném předmětu věcný a klidný názor jak zpět, tak i do budoucnosti a kteří se na veřejný projev důkladně připraví a dobře si ho rozváží.

Na výše zmíněné četné uavěťvené schůzi zahájil rokování o odlidňování Malé Strany pan Jan Herain, který po obšírném výkladu historickém, v němž přednesl přední data statistická o počtu obyvatelů a sice dle národnosti, pohlaví a náboženství, uvedl příčiny úbytku obyvatelů na Malé Straně, z nichž nejhlavnější jest umístňování různých úřadů státních, vojenských a zemských v budovách soukromných, následkem čehož vyprazdňují se staré domy a nové nestaví přes to, že bylo by stavebních pozemků dosti, kdyby zbouraly se různé budovy, jako vojenská kasárna na Újezdě, vojenské pekárny u lávky, zahrada anglických panen a j. v. Bylo by záhadno, aby stát postaral se o důstojné umístění svých úřadů, zejména pak místodržitelství v budovách nových, nikoliv však na újmu Malé Strany. Totéž platí i o zemském výboru. Jiný řečník viděl vinnu stále stonajícího odlidňování Malé Strany v nedostatku moderní komunikace, další hledal vinníky toho zejména ve zdravotním referátě, kde nepřihlíží se na spoustu bytů podkrovních a podzemních, jiný mluvíci žádal, aby se k vůli Malé Straně nestavěl most z Mikulášské třídy na Letnou, další chtěl, aby průmyslový ruch na Malé Straně oživil a podle toho pak vy-padla napotom přijatá „resoluce“. Komu resoluce ta bude zaslána nebo předložena, nevíme. Ale bude-li obsahovati to, co bylo dle referátů novin v pátek ve příčině odlidňování Malé Strany promluveno, tak jest přepisování její zrovna takovou marností, jakou byla celá schůze, již resoluce ta korunovala. Instance, jimž bude podána při své nejlepší blahovůli k Malé Straně musí ji prostě odložit jako projev za dnešní doby nanejvýš naivní, a pro zájmy Malé Strany dokonce i nebezpečný.

Kdo historické a z nich přirozené vyplývající pražské poměry nynější věcně a od kořene jejich sleduje, pohlíží na přítomné odlidňování Malé Strany jako na zcela přirozený důsledek jednak stávajících státních poměrů a pak jako na ovoce rozvoje Velké Prahy, s nimž každá její část musí nezbytně počítati a i proti své vůli oběti mu přinášeti. A proto ve příčině té několik vážných slov.

Pokládáme a to úplně právem, proti němuž námitky jsou a limine nepřipustné, Hradčany s jejich podhradím, Malou Stranou, za královský diademe naší matičky Prahy. Když se někdo o historii Malé Strany ujal slova, neměl opomenouti ve své řeči klásti na to nejpřednější důraz, že Malá Strana jest historickým i věcným důsledkem Hradčan, královského hradu, v jehož existenci sluší hledati nejen její počátek, ale také veškerý další rozvoj. Proto s poměry na královském hrade na Hradčanech pánujícími úzce jsou spojeny také poměry malostranské v ohledech všech. Když na Hradčanech sídlil král se svým dvorem, bylo na jejich podhradí, na Malé Straně, poměrně zrovna tak živo, jako bylo živo na nádvořích hradčanských. Když však na Hradčanech zavládlo ticho, když nejsou středem života a ruchu ani města Prahy, která má svou hlavu na staroměstské radnici, ale když nejsou Hradčany kolem královského dvora jako druhy soustředujícím bodem celého království a všeob, co s reprezentací koruny souvisí, pak docela přirozeně Malá Strana, jejich bezprostřední podhradí, musí sdíleti klid, ticho a bezvivotnost své matky, Hradčan. Osudy jejich jsou těsně sloučeny. Když kvetly Hradčany, kvetla Malá Strana, až budou Hradčany zase kvést, bude se docela přirozeně a poměrně

k tomu rozvíjeti Malé Strany. Takovýmto způsobem sluší pohlížeti na malostranské poměry ze stanoviska historického, které podmínky jejich rozvoje a olidnění docela jasně vysvětluje. Statistika Malé Strany závisí od statistiky Hradčan. Když ty budou do poslední místnosti jasným svým pásem nebo členy panující rodiny obydleny, ihned pomine příčina k řečem o odlidňování Malé Strany. S tím se tedy musí počítati především a hlavně, zejména když se o obyvatelských poměrech na Malé Straně mluví. Lidé, kteří by měli své povolání a zaměstnání na Hradčanech, nebudou bydlet na Vinohradech, jako nebydlili na Poříčí, když na Hradčanech královský dvůr sídlil.

Podle referátů o schůzi, která dne 3. t. m. o poměrech těch jednala, bylo na ní tohoto momentu zapomenuto buď docela, nebo byl vysvětlen tak nepatrně, že si ho žurnalističtí referenti všimnouti nepokládali za potřebu.

Rozkvět Malé Strany závislým jest ve přední řadě na poměrech své matky, na obyvatelstvu Hradčan. To jest historické faktum. Že na Malé Straně umístěny jsou nejvyšší politické, soudní a samosprávné úřady, to jest jenom důsledkem historické odvislosti Malé Strany od Hradčan a budou-li lokální malostranští politikové pracovati nyníjším svým způsobem, může se snadno státi, že pro úřady, jež jim nyní na Malé Straně překážejí, budou vystaveny nové budovy — jinde. To se již do jisté míry z docela správných důvodů stalo!

Druhdy totiž na Malé Straně byl umístěn ústřední zemský poštovní úřad, hlavní pošta, k jejíž budově se ze všech stran denně sjížděla a odtud se zase rozjížděla sta poštovních dostavníků a diligencí. Na Malé Straně se z pošt vystupovalo a do pošt vsedalo, tak že bývala v ohledu tom centrem příjezdu a odjezdu z Prahy a do Prahy, jež však bylo za naší doby mutatis mutandis duchem času rozděleno na různá nádraží. Změnou dopravních prostředků utrpěl tedy hospodářský prospěch a společenský ruch Malé Strany tak, že zavedením železnic a umístěním hlavní pošty v jiné příhodnější k tomu části města ovšem že přestala býti tím, čím bývala druhdy, nejživější částí celé Prahy! Slavné malostranské hotely a hospody, jež byly na bývalém způsobu cestování závisly a podmíněny, dávno zanikly, spojeny s tím obchod a šum zde utuchl a proti tomu jest každá resoluce marností, neboť to všecko způsobily duch času a změna celého života.

Z tohoto vylíčení svrchu uvedených dvou historických momentů jest jasno, že nastalé poměry nové doby pokládají posláni Malé Strany pravíme na ten čas za obyté, neboť opět obydlí královského hradu na Hradčanech by jí některou náhradu rozhodně poskytlo. Ale resoluce dne 3. t. m. přijatá takové touhy ani nepronesla, což ovšem že překvapilo tím více, když v jiných čtvrtích města se často ve veřejných schůzích po obydlí královského hradu toužebně volá a spatřuje se v něm zájem celé Prahy vůbec, na což vždycky kladl zejména bývalý primátor Dr. Podlipný velikou váhu. Avšak dnes se musí doznati a třeba se s tím

smířiti, že duch času a rozvoj Velké Prahy pracuje proti lokálním zájmům Malé Strany dále a sice s nezastavitelnou a neúprosnou důsledností.

Druhdy, ještě před 30 lety býval Karlův kamenný most přes Vltavu jediným komunikačním spojkem pro náklady a těžší vozy nejen v Praze, ale pro velkou část celých Čech. Malou Stranou musily býti následkem toho protaženy ročně miliony centů břemen, musily tudy projeti statisíce vozů a navštívit ji miliony osob. Tomu však duch času učinil přítrž nejenom zavedením železných dráh, ale také tím, že větší část Prahy na Smíchov a do Holešovic nemůže a nebude dnes jezdit a chodit jenom k vůli malostranským obchodníkům po kamenném mostě. Proto v posledních desíletích zbudována byla přes Vltavu celá řada nových mostů, jež komunikační proud od Malé Strany docela přirozeně odvrátily a odvedly. Proti této těžké ráně se brániti jest prostou marností. Co bylo, to bylo a dnes píšeme rok 1905., který nad námi letí s docela jinými úděly, nežli jak se žilo před padesáti lety. O tom sluší věčně uvažovati a nutno na to se obližeti. Zašlý, mrtvý již čas vzkrísiti se vícekrát nedá! To předce jest jasno, že dnes a vždycky přístě na Malou Stranu přijde jenom ten, kdo tam má co dělati, a že tam bude bydlet jenom ten, kdo v tom shledává osobní výhodu anebo nutnost.

Odpor proti dalšímu umístňování a rozšiřování úřadů na Malé Straně, jež zejména pan Herain tlumočil, jest nám nepochopitelným. Jest-li totiž budou Malostranští proti umístění úřadů brojiti, může se jim velice snadno státi, že jim bude v ohledu tom nad očekávání ochotně vyhověno a že potřebné pro úřady místnosti budou vyhledány v jiných čtvrtích města, jako se stalo s finančním ředitelstvím. Staré i Nové Město jistě uvítají to s otevřenou náručí.

Brojení Malostranských proti umístňování úřadů v činžovních domech na Malé Straně připadá nám zrovna jako jednání jisté části obyvatelstva pevnosti Josefova. Když totiž bylo své doby v Josefově umístěno velitelství IX. armádního sboru a do Josefova se nastěhovala řada k úřadům těm náležejících osob, tu slovem i tiskem začalo se to přetřepávati z různých důvodů, vlastně z dlouhé chvíle tak, že konec konců jest, že dokonce i vojenská správa z těch různých kritik nabyla přesvědčení o nevhodnosti Josefova pro umístění armádního velitelství a mudrování všelijakých radikálů ochotně vyhověla a různým způsobem posuzované a odezuzované umístění jeho přeložila do — Litoměřic. Nyní je z toho v Josefově nářek, hledá se vinník toho, ale každý bývalý kritik zapírá svou zásluhu o to, že se mu to nelíbilo a že k odstranění umístění armádního sboru z Josefova nejružnějšími řečmi pracoval.

A nyní slovo! My předce v Čechách všichni víme, že se z německé strany mocnými prostředky pracuje k tomu, aby zemská správa ve všech svých odvětvích byla rozdělena na českou a německou a že jdou rozhodné hlasy,

aby německá její oddělení byla umístěna v německých městech. A hlasům těm popřává se ochotný sluch. A tážeme se nyní, nemohou si z toho vzíti německí politikové vítanou záminku a poukazovati k tomu, že v samotné Praze ve veřejných schůzích se proti potřebnému umístění a rozšiřování zemských úřadů brojí? Jest totiž otázka, jest-li by za nynějších poměrů v Čechách Němci k tomu svolili, aby se nové budovy pro místodržitelství, pro vrchní zemský soud, pro úřadovny zemské samosprávy stavěly v Praze a jest-li by všemi cestami a vlivy nepracovali k tomu, aby potřebné nové úřední budovy pro německou agendu vystaveny byly v německých městech? Pro českou agendu by stávající budovy v Praze na Malé Straně již docela dobře postačily! Najaté místnosti v činžovních domech by se pustily, zůstaly by prázdné a Malostranským bylo by vyhověno!

Proto se nám zdá býti brojení proti umístňování úřadů na Malé Straně velice povážlivým a choulostivým hraním si s ohněm, který v politických našich poměrech za přítomné doby plane. Máme to skoro za neopatrnost a politickou svévolnost, pokoušeti a dráždit kruhy a instance, jejichž láska a přízeň nám nenáleží a jimž Praha k srdci nepřirostla. To jen mimochodem! Moudří již pochopili! Za dnešních poměrů jest v politice třeba dáti pozor na ústa a jazykem nutno zakrývati to, co si hlava myslí a srdce cítí. Proč přišli jsme o jazyková nařízení? Jeden z českých politiků po jejich vydání veřejně vypleskl, že prý představují splnění 45% našich národních požadavků a za týden potom byla nařízení ta zrušena. Se 45% zisku se totiž v našich poměrech nepracuje! Proto s nutností a potřebou stavby nových úředních budov na Malé Straně jest za nynějších poměrů lépe mlčet také ostatně i proto, že by vlastně sám i zájem ostatní Velké Prahy kázal zbudovati je v Praze jinde.

Dále bylo na malostranské veřejné schůzi dne 3. t. m. proneseno mínění, že by se měla velká zahrada anglických panen zastavěti. Dnes celá Praha brojí proti zastavování a ničení zahrad, jež jsou plicemi velkých měst a tu najednou slyšíme nápad, že by prý rozparcelování jednoho z nejrozsáhlejších volných, vzdušných a zdravých komplexů Malou Stranu spasilo.

Podobné naděje pokládáme za veliký omyl! Kdo pak za to ručí, že by bylo sto nových činžáků na Malé Straně obydleno tak, aby kapitál na ně vynaložený se přiměřeně úročil?

Dnes Malá Strana zkrátka a dobře postrádá bývalých podmínek bývalého svého rozvoje, což s ní stejně nese i Staré Město se svou Karlovou ulicí, která zmrtvěla z týchž důvodů, jako Malá Strana. Hradčany jsou královským dvorem neobydlené, komunikační cesty jsou z Malé Strany odvedeny, k usazení průmyslu není zde místa, a když ještě se proti rozšiřování úřadů zde umístěných, které platí dobré nájemné, mluví, potom nezdá se nám býti správným a věcným ve schůzi dne 3. t. m. tlumočené pochopení situace, v níž se tato část Prahy právě nachází. Že se živnostnictvo v ní

Taková matka sotva odkojí dítě svoje, rok zase kojí jedno nebo docela najednou dvě děti cizí. Sedřená, ubohá, promrzlá, ztýraná celodenním dřením vysiluje se k vůli výživě kojenčátek znova. A v noci, když by měla sedřeným údům dodati posily zdravým, klidným spánkem, musí vstávati a konejšiti dítě své i dítě cizí. A mezi tím snad zas už pod srdcem jí klíčí plod nový, kterému život dá, sotva že nalezení «kozu» dala a tak ta procedura kojení jde v mladých její letech do nekonečna.

Ubohé takové matky, ubohé rodičky!

Mučennicemi jsou, otrokyněmi mrzáčeho groše. Za bídný groš prodávají své tělo, svou sílu, svůj život. A to prý je skutek moderně humaní. Jiný člověk hledá za peníze pomoc, aby si život a zdraví zachoval a prodloužil a tyto oběti moderní humanity za groš mladý, zdravý, silný život si ničí a ukracují.

A tato nelidskost se nevidí, to se všechno přehlíží.

«Hřích bídné činí národy», tato slova Písma platí zvláště zde.

Mluví a brojí se proti tomu, aby dívky mladé propůjčovaly se cizím dětem za kojné; kdo, prosím, kde kdy proti tomuto zde promluvil, když ženy vdané, ženy bídné živné, ženy, jichž úkolem jest dáti mužům, národu a státu pokolení zdravé, když ty ženy ubohé za mizerný groš vysávají si tělo a podkopávají si zdraví!!

Pokud vím, jediný Dr. Jirásek napsal o tom kdysi stať v «Rozhledech», ale pouze jen z toho stanoviska, že to pro naše zdravé lidi nezkaženého venkova nebezpečno, že z Vídně jako trest a metlu na Čechy posílají schválně do zdravých rodin Českomoravská děti syphilistické.

Také otázka sociální, také otázka národohospodářská a myslím, že důležitější a vážnější než mnohé jiné!

(Dokončení.)

FEUILLETON.

Ze života nalezenou.

Napsal Josef Vána.

Zvláštní způsob výdělků a obživy mnohých rodin na Českomoravsku jsou nalezení.

Kdo jsou nalezení?

Jsou to ony ubohé bytosti, jichž matka, sotva že jim život dala, již více se k nim nehlásí, jsou to ony ubohé bytosti, jež nepoznaly, co to blahodárné teplo mateřského objetí, co to dětinský, rajský život u krbu oteckého. Jsou to plody i veliké, vášnivé lásky, i dívky hnusné, šeredné rozkoše.

A těchto ubohých tvorů naleznete po vesnicích na Českomoravsku na tisíce. Setkáte se s nimi v kolébce, vidíte je na návsi, ve škole, na pastvě, všude, všude. Samý nalezenec. A mají-li samo sebou v každé chalupě svých dětí celý houf, nalezení je zdvojnásobují. A proto na Českomoravsku tolik dětí.

«Se vším jsou tam v té mizerii pozadu, jen s dětmi jsou tam až tuze napřed», vykládal jeden sedlák z kraje doma, když se byl z té české Sibíře vrátil.

A není snad chalupy, není stavení, kde by nalezenec neměl. Nebývalo však takto vždy. Teprve v posledních patnácti letech tak se to tam rozmohlo.

Sotva matka dítě své odkojí, sotva mu zaváže do košílky dvacetník, čili sotva že mu dá, jak říkají «kozu», ba mnohdy i když ještě své vlastní dítě kojí, již jde na faráře, aby ji dal vysvědčení, aby si mohla jeti do Winklhausu (Findelhaus = nalezinec) pro dítě. A při takovýchto žádostech o vysvědčení odehrávají se i truchlivé i směšné scény a vedou se řeči, že nad nimi člověk i zaplakati i zasmáti se musí. Zaplakati musí nad tou strašnou bídou, která tam mezi tím lidem

panuje a nad závisť, která jimá každého, když vidí, že jeho soused vydělává o krejcar více. A zasmáti se musí nad těmi naivními, ba řekl bych hloupými důvody, jakými svou žádost doprovázejí.

A není opravdu na Českomoravsku na některých místech výdělků. Ten lid by rád pracoval, třeba i skály lámal a drtil, ale není, kdo by mu krejcar za to zaplatil. Žádný obchod, žádný průmysl, jenom to zemědělství. A jak bídné zemědělství! Travička na lukách jako špičky osin a žitko na poli jedno od druhého na půl metru a často samá chrpa. Jediným místem, kde lze vydělati, bývají obyčejně jen dvoiry a tu vydělá muž v zimě 20 kr. a v létě 40 kr. denně beze stravy.

A jísti se chce a krků tolik a rok tak dlouhý — tak dlouhý!

A proto si berou matky kojitelky nalezence, aby aspoň poněkud tu bídu broznou a bez konce trvajícím umírnily a zažehnaly. Dostanou z Vídně první rok 72 zl., druhý rok 60 zl. a pak až do šestého roku nalezence 48 zl. na rok. — Tot nějakých peněz, tot nějakého bohatství! A když dostane nalezenec po uplynutí jednoho roku «kozu», dostane kojitelka 10 zl. odměny. Když pak je nalezení 6 let a odvádí ho, obdrží 50 zl.

Z Prahy jest plat poněkud menší než z Vídně, jenom že cesta z Prahy se kojitelce zaplatí; z Vídně pak i do Vídně musí si cestu platiti sama, tak že, zemře-li jí dítě za měsíc nebo dříve, nedostane ani to, kolik jí stála cesta a má pak vlastně ještě škodu.

Přemnohé matky, aby jim to stálo za to, vezmou si nalezence zrovna dva.

Ubohé matky! Jak trpce musí zaplatiti ten groš v očích jejich tak veliký! Krví, svou vlastní krví skrápějí každý ten krejcar a jest to hřích zrovna do nebe volající, jaký tu páse na ubohých těch kojitelkách neurovnanost sociálních poměrů a trestu hodná nesvědomitost «svůdců panenské čistoty.

Malé Straně dnes nezbyvá, nežli do značné míry zaujmouti „politiku vinohradskou“ a pokud poloha její dovoluje, nechati klidně pracovati stavební spekulaci. Pak-li tato na Malé Straně nalezne výhodnou půdu, dobrá, je vybráno. Pak-li však tam přijde řada podnikatelů o peníze, potom jsou všechny výklady o nějaké nápravě marnosti a moudrým, prozíravým a příčinnivým obchodníkům a živnostníkům nezbyvá, nežli hledati výhodnější místa pro své závody jinde, kde totiž jsou pro ně výhodné podmínky.

Avšak neuváženými řečmi, jako byly na veřejné schůzi dne 3. t. m. ve příčině poměrů malostranských nadšeně vedeny, sotva dojde se ku předu, spíše způsobí se jimi ještě škoda a nesnáze nejenom Malé Straně, ale celé Praze. Proto jsme stručně ukázali a příkladně uvedli, že se takovýmto způsobem řečnění v Praze obyvatelské a rozvojové otázky platně luštiti nemohou, když se správně nepočítá ani s jejich historickým námětem, ani s jeho nynějšími přirozenými závěry. O takových otázkách mají mluvit lidé, kteří jim rozumějí a kteří o nich uvažovali!

(3) Také oslava Strossmayorova.

Za to radíme jízlivému věstníku evangelického duchovenstva, aby místo sbírání „podezřelých anekdot“ o kněžstvu katolickém rozhlédl se trochu líp po vlastní družině. „Čas“ na př. jest jistě dobře znám jeden pastor, který odsuzuje sice celibát katolického duchovenstva, sám není celibátem tížen, a přece se u něho jednou nadobro rozešla theorie s praxí. A tohle není žádná podezřelá anekdota, žádný klep. Ale „Čas“ o tom musí mlčet. To raději uveřejnil nestoudný helvetský klep z Mladčova a neodvolal, raději psal, jak jeptišky v Aizu dětem vlasy škubají a v pytlích je prodávají, což také dosud neodvolal, atd.

Politický přehled.

bořili pilným návrhem, proč v Jablonci ustanoven a sondu český úředník. Ministr Klein odpovědí svou neupokojil ani Čechy ani Němce, pravil, že jen na výpomoc z nouze tam poslán český asistent. A čeští poslanci, ač nespokojeni, — vždyť ministr s vývody Všenémců souhlasil — přece mlčeli . . . Přijata nouzová předloha i refundace ve výboru rozpoč., pro něž v prosinci Körber musel odstoupiti; nyní jedná se o kontingentu branců. Z čes. vůdčích politiků nikdo proti předloze této nemluvil. Četník nemusí před soudem vypovídati německy a starostové mohou do četnických knížek zanášeti svá potvrzení v úřední řeči. Vláda podala sněmovně předlohu na změnu, upravení a doplnění živnostenského řádu. Čeští a velkostatkářští poslanci konservativní usnesli se, že se budou společně raditi o důležitějších věcech. — Při doplň. volbě do říšské rady za obchod. a živnosten. komoru v Praze zvolen komorní rada B. Ryšánek.

**Ve francouzském senátu přijata předloha
o dvouleté době služební u vojska.**

Na bojišti mandžurském jsou v proudu pouze potyčky předních stráží; velká bitva opět pro velmi nepříznivé počasí odložena. Zatím se stále světem blásá, že mezi ruskými vojévůdci panuje neshoda, že jsou k vedení války neschopni, to platí prý i o Kuropatkinovi, jenž bude odvolán. Generál Gripenberg už odvolán, je na cestě do Ruska. O loďstvu baltickém málo zpráv, dosud kotví u Madagaskaru.

Vainá hromada „Všedborového sdružení křesť. dělnictva pro království České“, jak již předesle krátce oznámeno.

muselo Sdružení vydati kolem 700 korun. Pan tajemník dovodiv též potřebu slovní agitace jménem představenstva navrhl, aby byl ustanoven spolkový úředník, jenž by byl spolu agitátorem Sdružení; návrh přijat. Oba uvedené návrhy představenstva provedou se prozatím na zkoušku na jeden rok. Na místo spol. úředníka vypisuje se konkura. — Při volbách zvolen starostou p. Jos. Karásek, knihář, pokladníkem p. redaktor A. Pochmon, zapisovatelem p. J. Katnar, všichni z Hradce Král.; do výboru zvoleni: dp. katecheta F. Juhl z Hradce Král., p. red. V. Myslivec z Prahy, sl. Jakubcova z Tuhane, p. Knytl z Nov. Města n./M., a p. Maštalít z Prahy; náhradníky pp.: Motyčka z Kuncic, Urban v Ústí n/O., Jüptner z Náchoda, Jakl z Úpice; mimo tyto zasedají ve výboru již loni zvoleni. Předsedou dozorců rady zvolen vldp. Dr. Frt. Reyl z Hradce Král., členy této rady: dp. katecheta Světlý z Třebochovic, p. J. Astr z Úpice, p. Kulička z Rychnova n./Kn., dp. kaplan Jonáš z Litomyšle. Tajemníkem do příchodu úředníka zůstane p. atrojmistř J. Polák z Hradce Král. Z volných návrhů odporučen návrh odbočky z Úpice, aby si odbočky dobrovolně zřizovaly úsporné pokladny jako spořitelny. Návrh odbočky z Parníka, aby se Sdružení ujal debat o pojišťování dělnictva, byl téždně objasněn. Každé odbočce a skupině odporučen návrh odbočky z Kuncic, aby se přijímali členové příspěvkem i a příspěvkem kolem jedné koruny ročně, aniž by se museli státi členy ústředního Sdružení. Na to vdp. místostarosta A. Dvořák poděkovav funkcionářům za obětivou práci jejich i všem delegátům, kteří dalekou cestu na schůzi vážili a neobrožité bojnji za avatou věc naši, skončil schůzi. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Červených Peček. Křesťansko-katolický vzdělávací podporující spolek se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 12. února t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci pana Josefa Kuchaře, kde p. Václav Myslivec, redaktor „Čecha a Meče“ v Praze, přednese „Časové záležitosti, a starobní pojištění dělnictva, chystané novou vládní osnovou.“ I nečlenům vstup volný.

Z Častolovic. Katolický lidový spolek pro Častolovice a okolí pořádá v neděli dne 12. února 1905 spolkovou schůzi v sále hostince „u Lva“ určitě o půl 4. hod. odpoledne, kdež vasp. Dr. Frant. Šulc, profesor z Hradce Králové, přednese: „Jak nyní někteří lidé vykládají počátek pokolení lidského a co o tom výkladu souditi“. Nato předejde spolku promluví „O biskupu J. J. Strossmayerovi“.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. P. Norbert Beneš, O. Praem., složil kanonickou sponsi na děkanství v Hažlovci; p. Stanisl. Dobrušský, administrator, za faráře v Turkovicích; p. Ant. Svatoš, administrator, za faráře v Boušíně; p. Frant. Kočí, kaplan v Brandýse n. Orl., za kaplana do Žamberka; p. Ant. Mikan, admin. ve Velké Řetově, za kaplana do Brandýsa n. Orl.; p. Fr. Stejskal, kaplan v Něm. Prusnici, za kaplana do Král. Dvora; p. Rud. Bláha, kaplan ve Sladci, za kaplana do Něm. Prusnice; p. Vít Kaska za výpom. katecheta škol měšťanských v Červ. Kostelci. V Pánu zesnul: p. Frant. Jeřábek, (V. Vln.) farář v Žehuni, † dne 27. ledna (naroz. 1847, yvav. 1873). Uprázdňená místa: Vorlíčky, fara patron. kníř. Lichtenšteina, do 28. února; Žehuň, fara patron. hrab. Zdeňka Kinského, do 16. března b. r.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 30. ledna 1905 usneseno: Přijaty byly oferty na dodání látky pro stejnojm. pol. stráž. — Panu J. Šrámovi, povozníku z Malšovic, povoleno odebrání 268 kub. m hlíny z pevnost. valu u nemocnice v náhradu za nemí, kterou koupil od stavitele p. Helmana a přenechal obci k úpravě náměstí Františka Josefa. — Oznamení c. k. okresního hejtmanství, že c. k. místodržitelství schválilo místo u jatek na stázení dobytčího tržiště, vsato na vědomí, a tech. kanceláři uloženo, aby dle možnosti upravní práce na tržišti urychlila a měst. svěroškatí, aby s urychlením předložil návrh tržního řádu pro

trhy dobytí. — Jedné mláče dá se vytraha, aby zdravotně závadné mléko pod následky stíhání neprodávala. — Zpráva p. měst. zvěrolékaře o prohlídce mláček v závodě v měsíci lednu 1906 vsata na vědomí. — Zamítána byla žádost Josefa Tichého z Věkové za slevu pokuty K 10.—, jež uložena mu byla, že čeledín jeho poškodil lipku před Adalbertinem. — Svolení c. k. okresního hejtmantství k opravám ve fše Lochenické postoupeno tech. kanceláři ku provedení. — Policii uloženo bylo, aby kontrolovala, zda-li obchodníci, kteří po domech ohléd prodávají, mají k tomu povolení polit. úřadu aneb zda-li dodávky jejich dějí se na objednávku. — Panu F. Hlávkovi sdělí se, že mu uděleno bude povolení ku postavení lázni v domě jeho čp. 328, až prokáže se povolením živnostenského úřadu. — Premie vídeňské pojišťovací společnosti K 17456 za pojištění objektů obecních proti škodám z ohně za rok 1904 uložil se na každou spojitelnou na opatření paraf. stříkačky. — Městské divadlo Klicperovo propůjčeno na den 26. března 1906 Čitárně Palackého k uspořádání přednášky. — Místo domovníka v měst. divadle Klicperově uděleno bylo p. Jaromíru Tichému. — Udělena byla jedna podpora ohudinská na dobu jednoho roku, uděleny byly dva příspěvky v nemoci a různé účty byly k výplatě poukazány.

Umrtí. Pan Dr. Adolf Urban, císařský rada a c. k. vrchní okresní lékař v Hradci Králové, zemřel po dlouhé těžké chorobě v neděli dne 5. února 1906 v 59. roce věku svého. Zesnulý po výkropu převezzen ve středu z Hradce Kr. do Vamberka, kde ještě téhož dne pochován byl na hřbitově sv. Barbory. Zvěrný požíval ve všech kruzích občanstva velké vážnosti.

Osobní. Císař propůjčil bývalému odbornému soudci laiku ze stavu obchodnického u kraj. soudu v Hradci Králové p. Adolfu Helwichovi titul císařského rady s promínutím tax.

Z Klicperova divadla. Jednota divad. ochotníků královéhradeckých „Klicpera“ po delší přestávce sehrála v neděli Bartoňovu novinku, frašku „Ideály manželství“. Ač se novinka tato obsahem někomu nezamlouvala, přece vyniká nad mnohé bezcenné, pikantní frašky francouzské. Nešlo-li to umělecké dílo prvního řádu, aspoň pobavilo; a k tomu je také divadlo. Účinkující i tentokrát dali si záležeti na provedení svých úloh; hrálo se s porozuměním. Zvláště zasluhuji zmínky p. Beránek a p. Rajšlovou, p. Dvořák, p. Hallerová, p. Broukal, p. Dvořáková a sl. Vydrova.

Okrašlovací spolek v Hradci Králové. Koná v sobotu 18. února o 8. hod. več. valnou hromadu v místnostech Besedy. Nesejde-li se v určitém dobu dostatečný počet členů, koná se druhá valná hromada o hodinu později bez ohledu na počet členstva.

Zvěřinec p. Antonína Kočky zavítal tyto dny do Hradce Králové a těší se všeobecné oblíbenosti. Podnik ten reprezentuje přes 100 dravců, mezi nimiž jest 20 lvů, tygřů, pardalů, levharců atd., alon, zebu, antilopy. Denně konají se představení se cvičnými pardaly, lvy, levhary atd. Výkony krotitelů jsou znamenité. Též anatomické muzeum a panoptikum zasluhuje povšimnutí. Odporúčujeme zvláště venkovským školám veliký zvěřinec.

Královéhradecké vzpomínky z pera Dra Václava Řezníčka jsou posud na skladě. Výtisk po 1 K 40 h zasílá Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Ukončení I. běhu na středních školách v Hradci Králové připadne na sobotu 11. února, kdy rozdány budou vysvědčení. Pololetní prázdniny potrvají do 15. února.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. Ve schůzi správní rady dne 3. t. m. schválena předložená bilance za uplynulý rok, jejíž výsledky jsou velmi příznivé, neboť bylo docíleno čistého zisku K 172.966.42. Správní rada usnesla se navrhnouti valné hromadě — jež se dne 26. t. m. bude odbývati — rozdělení 7% ní dividendy (jako léta minulá) po značných dotacích rezervnímu fondu.

Slovíčko o chodníku na Pražském Předměstí. Pokládáme za velmi potřebné učiniti několik poznámek o chodníku, po němž ve dne i v noci spěchají k nádraží i od nádraží celé zástupy cestujících. O silnici ani nemluvíme; ta jest schádnou jednou za uheraký měsíc. Ale aspoň chodník měl by býti pro tak četné chodce náležitě upraven. Kdo se má v první řadě o to starati? Nebojte se, pane starosto, my tentokrát posíláme svůj stesk na adresu jinou. Nádraží nese nápis „Hradec Králové“. Má se tedy v přední řadě postarati o schůdnost cesty přes Pražské Předměstí sama správa místního nádraží. Jistě by s tím neměla ani mnoho práce, ani velkého vydání. O ubelné škváry není přece na nádraží nouze; trocha písku by se také velice lacino sehnalo. Pak by jistě byl učiněn konec nesnesitelnému blátu. Pokryje-li se chodník důkladně škváry a posype-li se pak pískem, bude po kalužích; nad to za suchého počasí nebude se na něm zdvihati prach. Tedy v zájmu tolika cestujících rychle jen do práce! Obec sama sice něco opravila, ale to daleko nestačí.

Z dějin poddaných vesnic bývalého panství Hradce Králové. (Dle záznamů archiválních podává V. P—s.) Pokrač. Vlčkovice. Lukáš Jarušek měl 74 str. dědičn. rolí III. tř., pod 3 vozy (sena) luk děd., pod 1 str. zahrady, úroků platil půlletně 1 zl. 15 kr., vrchnosti odváděl 1 str. 2 věr. pšenice, 1 str. 2 věr. žita, 2 str. 3 věr. ovesa, 1 slepici a 5 vajec; panu děkanovi za obilí 3 kr., odejpal desátku 1 str. 1 věr. žita, 1 str. 1 věr. ovesa, pro koně, když se jelo k nemocni, 2 čtvrtce, a 4 vejce k velkonoci; kantorovi posnopného 2 čtvrtce žita, slouhovi sejkpy 1 str. 3 věr. žita, robotoval 3 dny týdně. Vdova Micháliková měla 94 str. III. tř. dědičných rolí, pod 5 vozů (sena) luk, pod 1 str. zahrady, úroků platila půlletně 1 zl. 45 kr.; vrchnosti odváděla 1 str. 3 věr. pšenice, 3 str. 2 věr. žita, 1 str.

3 věr. ječmene, 3 str. 3 věr. ovesa, 1 slepici a 6 vajec; panu děkanovi platila za obilí 3 kr., dávala desátku: 1 str. 2 věr. žita, 1 str. 2 věr. ovesa, pro koně, když se jelo k nemocni, 2 čtvrtce, 3 vejce k velkonoci; kantorovi posnopného 2 čtvrtce žita, slouhovi sejkpy 1 str. 3 věr. žita, robotovala 3 dny týdně. Sedlák Václav Prudký měl 100 str. III. tř. dědičných rolí, pod 5 vozů (sena) luk, 2 čtvrtce zahrady, úroků platil půlletně 1 zl. 37 kr., vrchnosti odváděl ročně 1 str. 2 věr. pšenice, 3 str. žita, 1 str. 2 věr. ječmene, 3 str. ovesa, 1 slepici a 6 vajec; panu děkanovi za obilí 3 kr., desátku: 1 str. 1 věr. žita, 1 str. 1 věr. ovesa, pro koně, když se jelo k nemocni, 2 čtvrtce ovesa, 5 vajec k velkonoci; kantorovi posnopného 2 čtvrtce žita, slouhovi 1 str. 3 věr. žita, robotoval 3 dny týdně. (Pokračování.)

Soubis památek historických a uměleckých v království Českém. Díl XIX. (Politický okres královéhradecký). V pozoruhodném spisu tomto, vydaném Archaeologickou komisí při České akademii císaře a krále Františka Josefa pro vědy atd., spisovatel Ant. Cechner způsobem význačným za přispění p. L. Šnajdra, c. k. konservatora a p. L. Domečky, měst. tajemníka v Hradci Kr., zmiňuje se o předhistorických památkách v jednotlivých obcích, líčí krátce historii osad, popisuje stavbu kostelů, památky uměleckého průmyslu: kazatelny, křtitelny, monstrance, kalichy, zvony atd., věnuje si umění malířského, sochařského. Kniha ozdobena jest 157 vyobrazeními a 5 tabulkami. O každé téměř obci jest tu zmínka. Slušno tedy, aby vzácný spis tento zakoupen byl obcemi, farními i školními úřady do knihoven, i jednotlivcům vždy bude milou upomínkou. Cena knihy této 11.50 K.

Z Opatovic n. L. (Úraz). Chvalně známý p. MUDr. Em. Noheyl v sobotu dne 4. t. m. v přítomnosti svého skionu a zlámal si nohu. K prvnímu útrapám přidružily se jiné, ješto právě v ten den v Hradci Králové nebylo možno sehnati lékaře, který by mohl poskytnouti úrazem stíženému doktorovi první pomoc. Oud chorého jest sledován v Opatovicích obecně s vřelým soucitem.

Z Třebosovic. Zdejší katolická Jednota pořádala v neděli 29. března divadelní představení: „Furiant“. Přes nepřiznivý počasí byl sál pl. Jarkovské přeplněn. Účinkující sehráli úlohy své ued očekávání s pravým porozuměním, zvláště sl. Kolcova (Kačenka), p. Burian (František), sl. K. Šmídova (Mařenka), p. Špilchalová (Baruška), p. Svátek, p. Černý atd. Obecenstvo bylo úplně spokojeno. Dík budiž vzdán účinkujícím a přátelům, aby v náležitě činnosti své neochabovali.

Výkvet správy obecní. Píše se nám: V celých Čechách není snad obce jako naše, ač jinak v kraji pokročilejší. Z obecního policajta (serbusa) neuvorností občanstva stal se starosta. Ten po 6 let v obci panoval, až zase koncem minulého roku byly volby, v nichž ovšem ani do výboru nebyl zvolen. Toť se rozumí, že z jeho strany podán protest, ale nikdo neví, co a jak, vše si dělá sám, jak chce, pokročilejší občané nechtějí s ním nic mít. Člověk ten jako starosta obce a předseda místní školní rady jest baráčekem, zvoníkem, zedníkem, vymetačem kamen ve škole. Za jeho panování máme v obci o 30 ži- slech — z jedné kořalky čtyři, vždyť on sám jiného nepije než kořalku. Okolu, kdyby tak mohl, odnesl by celou. Opravovali jsme ji, ale oprava provedena haněbně, ač na ni vynaložen velký peníz. A řičníci k takovému hospodářství mlčí! Ovšem pokročilost občanstva tu asi pokulhává. Což nadřizené úřady také ničeho nevidí?

Z Týniště. Křesť. sociální lidový spolek pro Týniště n. Orli. a okolí pořádá v neděli 19. února v Panském domě svůj spolkový ples. Začátek v 7 hodin. Vstupné 2 K. Hudba Třebosovická.

Jmenování. Profesor na státním českém gymnasiu v Plzni p. Karel Havránek jmenován říditelem stát. gymnasia v Rychnově n. K.

Z rychnovského vikariátu. K dopisu v č. 5. tohoto listu budiž ještě podotčeno, že J. M. nejd. vrchní náš pastýř ráčil pozdravný projev skupiny rychnovské takto zodpovědět: „Srdečně potěšen projevem upřímné oddanosti, již mi skupina vikariátu rychnovského telegramem projevila, vzdávám duchovenstvu vikariátnímu vřelý dík a těším se, zachová-li mně Bůh ve zdraví, na jenerální visitaci v tomto vikariátu doufaje, že zde zakusím mnoho radosti duchovních. J. Josef, biskup m. p.“ — Přístě schůze skupiny bude se odbývati na jaře. Pěkný a případný pořad jednání je již zabezpečen.

Z Kyšperka. V místnostech Občanské besedy v Kyšperku bude přednášeti v neděli dne 19. února 1906 slavný cestovatel důst. p. Alois Svojsík z Prahy o své cestě Malou Asii, Palaestinu a Egyptem. Přednáška bude provázena světelnými obrazy. Začátek o půl 8. hodině. Vstupné 1 K za místo při stolech. Obrazy, jimiž p. přednášející svou přednášku doprovází, jsou jím samým zhotoveny a akademickým malířem v Praze kolorovány. — Dp. Alois Svojsík, který jest i členem Národní Rady České, procestoval celou Evropu, Sev. Ameriku, Malou Asii, Palaestinu a severní Afriku a chystá se v březnu na cestu kolem světa. Konal již přes 150 cestopisných přednášek se zdarem neuvěřitelným.

Z České Bělé n. Ném. Brodů. Nevím, byla-li již kdy v Obnově zmínka učiněna o naší obci. Tentokrát však záhodno v širší známost uvést, jak v letos neobyčejně silně zasnéženém kraji našem život přec dosti čile proudí a to nejenom v zábavách tanečních (hasičů, besedy, živnostnického spolku), ale i co do vážné práce k užítku obce čelící. Loni založen zde příčiněním rodáka zdejšího vdp. p. prof. Fröhbauera z Král. Hradce okrašlovací spolek a již prvním rokem osvědčil

schopnost života, v níž pokračovati usneseno v nedávno valné schůzi spolku. Začal s upravením starého hřbitova kolem farního kostela v úhledný park, takže odtud i naděje vzniká, že také vnitřek chrámu, opravy tolik již potřebující, péčí povolaných k tomu činitelů co nejdříve bude obnoven a okrášen a — dále, že neuneseno usnesení obecního výboru, aby hole strážné po pravé straně silnice k Chotěboři sňazla byly stromy ozavány. Ještě důležitější usnesení stalo se tetos 29. ledna na podnět mladého čilého rolníka zdejšího, p. Václava Rakušana, jenž spolu s p. kaplanem Josefem Tužínem pozval dp. faráře Vlčka z Nové Vsi u Chotěboře k nám, kterýž v přednášce důkladně poučil a povzbudil četné shromážděné občany o spolku záložním a spořitelním (Raiffeisenka) tak že přítomní do jednoho přistoupili za členy a volbou jednomyslnou za starostu p. Frant. Požára, faktora a ekonoma, za pokladníka jmenovaného již p. kaplana a za ostatní členy představenstva a dozorců rady muže spolehlivé zvolili. A tak hned první dny 41 členů čítá spolek ten, stanovy jsou již k obchodnímu soudu zaslány ku schválení a za krátko začne nového mnohoslibného stavu působení, jemuž voláme vstříc z plna srdce: „Zdař Bůh!“

Maskarní ples, pořádaný učitelem tance p. V. Čtvrtečkou, koná se v Hradci Král. v Adalbertině v neděli 12. t. m. za účinkování hudby pluku č. 42. Tance říditi bude p. Čtvrtečka. Začátek o půl 8. hod. Vstupné 1.60 K. Zájem o ples tento se šíří. — Minulou neděli pořádaný v Adalbertině maskarní ples železnič. zřízenců z Hradce Kr. a okolí vynikal svou uspořádaností, elegancí a byl též čteně navštíven.

Z Trhové Kamenice. (Požár.) Po dlouhém boji s naší horškovou ztrnulostí podařilo se konečně nájemci dvora p. J. Liebermanovi občanstvo blízké osady Travného pohotnosti k tomu, aby si zakoupila stříkačku a hasičské náčiní. Před rokem stříkačka posvěcena a umístěna v kůlně obecní budovy. Neznámou rukou zločince založen byl v kůlně 26. ledna oheň při brozně vánici, který ihned všecko zachvátil. Dostavily se k požáru sice sousední sbory hasičské z Brádk, Lipky a od nás, ale brozná námaha, kterou musily překonati na cestě, vešla v niver, neboť vše již bylo zničeno. Na 5000 K činí škoda a pojištění jest jenom na 2000 K. Zdá se, že bídná máta bude tu příčinou tohoto ohavného skutku. Chudá horská obec teď opět na dlouhou dobu zbavena bude tak důležitých potřeb. Četnictvo pilně po pachateli pátrá.

Z Čáslavi. Je ten masopust letošní dlouhý, jako dávno nebyl a přece ještě se v něm naše zábavy milovné obecenstvo nemůže srovnati. Až z toho vznikají komické hádky v novinách, kdo měl právo kdy jaký ples pořádati. Nejprve se dostali do sebe studenti se zpěváky a teď dámy s úřednictvem. Nejlepší přitom je, že v tomhle posledním případě jde to ze stejné kapsy. Úřednické dámy založily spolek dam a dívek a páni úředníci klub úředníků. A nyní pro trochu tance jsou si obě k sobě náležitě polovice ve vlasech. Inu masopust! Máme tedy dvojnásobnou zábavu s každé zábavy. Ovšem dobré účely při tom pohoří. — Aby pro samé legrace nespomnělo se také na vážnější věci, projednala učitelská jednota „Rudeč“ svoji extenzi, ku které zjednala řečníky ze svých řad. Přednášky budou konány v zasedací síni městské radnice, která stává se vůbec podnikům a potřebám občanstva přístupnější než dříve. Poslední konána byla v ní výstava plánů na novou budovu občanské záložny hojně navštívena a ne stejně zdařile kritisována. Jury, která zvolena byla k posouzení plánů, svým rozhodnutím nepřišla intereseům příliž vhod. Slyšeli jsme to srovná o výstavě a došli se toho i v zasedací nveřejném se strany snad povoláné, z řad totiž pražských architektů. Inu není divu. První cenu obdržel stav. p. Brož, jehož bratr jest ředitelem cukrovary v blízkých Bučích, druhou a třetí zrovna zdejší rodáci bratranci Skřivánkové. Potom chtějí zaplat ústa lidem, třeba i těm od fochu! Rozuzlení celého aktu bude jistě zajímavé i poučné. — Po této zvěstě už ohlašuje se nová, pořádaná tentokrát mladými do- rostem — výstava plakátů. Bude to zájmem pro každého z nás. Počiná se sice proti němu šířiti chlad v jistých vrstvách, protože vyšla pobídka ze středu živlů nynějšímu vědeckému opozičních, ale nevíme, proč by se měly takové snahy dušiti. Pokud se tímto směrem bude bráti naše mladá inteligence, zasloná ji jest podpory. Jest to lepší než plané boucharonství, jímž beztoho venkov jest zcela otráven. — Ples křesťansko-social. vzděl. spolku pro Čáslav a okolí koná se v neděli 12. února v sále hostince „u Lišků“. Začátek o 7. hodině več. Vstupné 2 K. Hudba p. Ulmana. Výtěšek věnuje se podpůrnému fondu.

Od České Třebové. Dne 2. února konala se v České Třebové valná hromada hospodářského spolku a Nár. Jednoty Severočeské. Hospodářský spolek byl r. 1904 dosti činný. Přednášelo se o králičkárství, o nucených společenstvech hospod., o proročích povětrnosti, o náhražkách krmiiva vzhledem k neúrodě píce; vyvoláno v život družstvo meliorační na odvodnění pozemků, k čemuž vymoženo 300 K subvence; provedena akce na slevu daně následkem sucha, prostředkovány zprávy o povětrnosti meteorol. stanici vídeňské, navrženo, aby se učinil dotaz, co učinila zemědělská rada ohledně rakousko-německé obchodní smlouvy, zřízena odborná knihovna, odbírány Hospodářské noviny, Zemědělské listy, Samalíkovy Selské hlasy a j. v. — Nár. Jednota Severočeská čítá 277 členů; projevem v roce minulém veliký zájem o české školy v uzavřeném území, k čemuž věnováno 200 K jakož i Úst. Matici Školské; přispíváno mnoho na veřejnou čitárnu, též na velkou knihovnu v okolních obcích. Žel, že správa Jednoty nachází se v rukou radikál. pokrokářů, jejichž mínění projeveno i při této valné hromadě přednáškou p. J. Štemberky o významu a úkolu N. J. S., v níž byly zbytečné a nesprávné narážky na katolickou církev jinak přednáška byla věcná. Po ní byl zábavní večírek. — Oh-

česká Beseda v Pařížce die valné hromady 29. ledna jest rovněž dosti živou v pořádání přednášek, divadelních zábav; čistý výnos dává se podpora. fondy, knihovny. Většina členů jsou nář. socialisté. Když jedním členem dán návrh, aby se oddělaly i časopisy křesť. sociální, odporováno, že strana křesť. soc. jest pod dozorem biskupů atd.; debata od národ. sociálů byla slušná a klidně skončila.

Pokrokářům v České Třebové. Do-
vidáme se, že tyto pánové způsobem málo ulehčitel-
ným napadají dp. Sychru v „Lidových Pronech“,
domnívajíce se zcela bezdůvodně, že satyra o „Blan-
nických rytířích“ v Obnově uveřejněná vyšla z jeho
péra. Tedy jako zodpovědný redaktor jsem nucen
odělit, že mi pan katecheta do Obnovy neposlal nikdy
ani řádku. Oznamuji zároveň, že skutečný pisatel
dopisem ze dne 7. t. m. žádá, aby k vůli nápravě
omylu bylo uveřejněno celé jeho jméno. Sdělil nám
zároveň, že se odhodlal k tomu kroku proto, aby
nebyl dp. Sychra smýkáu v novinách na základě kři-
stých předpokladů. — Mám tedy plnou svobodu vy-
zraditi jméno pisatelovo; a také si tuto volnost pro
všecky případy i na dále zachovám. Následují však
posud jména jeho z dobrých příčin. Jestliže dovedli
pánové tak prudce napadati pana katechetu beze vši
příčiny, mám za to, že by obrátili frontu a plnou
vehemencí proti pisateli a že by jej podezřívali ještě
více. Pisatel totiž přispěl do Obnovy pouze onou sa-
tyrou, jiné zprávy z České Třebové psal a píše do-
pisovatelé zcela jiní. Dle „taktického“ chování pokro-
kových pánů však si mohu na pretech vypodělati, že
by stáli proti autoru „Blanických rytířů“ pro každou
zprávičku z Čes. Třebové; a pak by měla následovati
k vůli jeho pokoji zase nová výzrazení? Pánové vědí,
jaký protest právě zdvihají čeští žurnalisté proti po-
kusům o výzrazení jména toho, kdo do novin píše. Ti,
kteří dp. Sychru zcela bezdůvodně podezřívají a na-
padají, také nejsou podepsáni. Autor „Blanických
rytířů“ nemusí se pranic stydět za svoji satyru;
byla dobrá a — hezky přilehlá, jak patrně z velikého
pokřiku postižených. A že svoluje k uveřejnění svého
jména, dokazuje tím jen šlechtěného ducha, poněvadž
zná dobře milordenství lačných zraků, jež po něm
pasou. Jestliže by se chopily „Lidové Pronech“ znova
své podezřívavé a prohané taktiky, zaručuji svoji
ctí, že dokážu zcela jasně, jak tlukou na neprávnu
adresu. Pak se ukáže, kdo si způsobil blamáž. —
Antonín Pochmon, redaktor.

Z Ohvojenec. Sděljuje se s námi, že zdejší
pan řídící, který se má státi řídícím učitelem v Rovni,
nedal doend ani odevdníkům ani farním úřadům příči-
nu ke stížnosti, že by otupoval náboženský cit škol-
ních dětí katolických. K objasnění budiž sděleno, že
se stal z evangelíka katolíkem již r. 1882 a řídícím
ve Ohvojenici r. 1888. Že by tedy touha po místě ři-
dicího rozhodla v přední řadě jeho náboženský obrat,
těžko by bylo dokazovati. K tomu poznamenáváme,
že sice zpráva o situaci v Rovni do našeho listu za-
slaná nevstýká panu řídícímu přímo, že se vrátil do
katolické církve pro osobní zisk; také ho přímo nevi-
nuje, že by dusil náboženský cit dětí svěťených. Leč
poněvadž dle souvislosti by se dalo souditi přímo na
na jeho osobu, uveřejňujeme také mínění jiné strany,
nechtějící ubližovati nikomu. Možná dost, že jisté
krubhy by rády použily p. řídícího za berana proti
„klerikalismu“ a že skládaly do něho naděje až příliš
troufalé; a snad tyto lidé nepozorovali, jak mu zby-
těčně škodí. Bude velmi dobře, uhnali se p. řídící
vodám těm a i v dalším působení své okolí přesvědčí,
že nevidí žádného pokroku v boji proti svatováclav-
ské víře.

Školská hlídka.

Nejdůležitějším zjevem na obzoru školství na-
ano jest zamýšlené vydání nového školního a vyučo-
vacího řádu pro školy obecné a měšťanské. Jak dů-
ležitý jest, aby i v kruzích katolických věnovala se
této akci ministerstva příslušná pozornost, jest zjevno
z horečné činnosti pokrokového a liberálního učitelstva,
jež snaží se v poslední chvíli prosaditi některé poža-
davky, které ne sice ještě zcela zřejmé, ale přece již
dosti viditelné, alespoň ve hlavních rysech obsahují
obrysy školy beznáboženské, v níž by způsob, obsah,
rozeah vyučování, zkrátka ducha a charakter školy
určovalo pokrokové učitelstvo samo na zemských,
okresních i místních konferencích. Zkrátka: naprostá
autokratie pokrokové organizovaného učitelstva ve
škole!

Uvážíme-li, že vedení nynější organizace uči-
telské jest naprosto protikatolické a i tenkrát, kdy
mluví o „křesťanství“ — myslí pod slovem tím jen jak-
ýsi mlhavý pojem humanitě beze všeho pozitivního
podkladu náboženského — jest zřejmo, že autokratie
pokrokové učitelstva znamenala by dobítí positiv-
ního křesťanského ducha, pokud ještě ve škole naší zbyl.

Tím neupíráme, že jest dosud mnoho jednotlivců
v řadách učitelstva, kteří samostatně mohou pracu-
vat bez vlivu pašovského regim organizace po-
krokové šetřili by — sami jsouce katolíky — nábo-
ženského citu dětí. Ale při známé bezohlednosti
protináboženských proudů pokrokových v učitelstvu,
které zvláště v posledním čase již i v okresních kon-
ferencích nepokrytě vystupují, jakoby na posměch
základních zákonů školních — lze si mysliti, jaký
bič by hrozil těm, kteří by se odvážili ve škole ná-
božensko-mravně vychováti.

Odkřesťanění školy ve Francii vzbuzuje touhu
i v našich pokrokových a protináboženských kruzích,
aby i u nás škola zbavena byla všeho, co s nábožen-
stvím souvisí. A ve snahách těch učitelstvo pokrokové
setkává se s mohutným souhlasem rudé internacionály,
která nese na praporek své heslo: „Ni Dieu, ni maître“.
Vědí dobře sociální demokrati, pro koho bude pra-
covat škola, v níž pokrokový učitel bude míti „svo-

vodu svědomí a pedagogické práce“, jak žádá to
petice. Ale jest otázkou, zdaž bude moci stát nutiti
rodiče, aby do školy, v níž nebude garantována ná-
božensko-mravní výchova, posílali své děti. Mezi
naším lidem jest dosud zdravý křesťanský smysl a
jestliže zdá se svobodomyšlným a snášlivým ku pře-
svědčení jiných, nedovolí nikdy, aby zkracován byl
ve svých právech, ve svém přesvědčení, aby za své
peníze nemohl si poručiti: „Vychovejte mně děti ve
víře mé!“

Až dosud ve školách, kde jest většina dětí ka-
tolických, jest křesť. jest katolický pozdrav a modlitba.
Dle petice „má býti vyloučeno wszeliké stranictví
z poměrů náboženských“. Má tím býti řečeno: „Od-
straněno buď všechno, co jest odznakem nebo proje-
vem určitého náboženství.“ Jest to řečeno dosti za-
vinutě, ale kdo čte organizované listy, vyčítí ihned,
co se tou „křesťanskou rovností lidí“ myslí. Zatím by
se to přijalo v této neurčité, nejasné stylisaci a časem
by se s toho mohlo vyvinouti to, co se pod tím jino-
tajně myslilo. Stylisace 10., 13., 18., 22. bodu petice
jest tak upravena, že vyžadovala by nejprve vyvážení
a jasného výkladu ze strany organizace pokrokové,
než by petici tu podepsati mohli rozumní lidé, je-
muž záleží na tom, aby škola nebyla pokusným deta-
vem všelijakých pedagogických experimentů — nýbrž
zodpovědným vychovávacím a vzdělávacím ústavem,
kam by rodiče beze strachu mohli své děti poslat.
Ždá se vůbec, že celá petice sepsána tak, aby vyhá-
jící se Scylle a Charibde připravovala půdu pro
petice otevřenější — aby ten, kdo řekl „a“ — byl
nucen říci „b“ atd. Kdybychom my podobně psali,
řekli by se: „Jesuitismus!“ „Klerikální chytřetika“ atd.

Z katolických listů povímily si petice v první
řadě „Naše Listy“. Píší: „Nový škol. řád. Vláda pře-
sevala zpracování nového škol. a vyučovacího řádu
pro školy obecné. Organizace učitelská plující nyní po
většině v pokrokařských vodách, obrátila se na mini-
stra vyučování, aby jí pomáhal tento nový řád k dobro-
zdání a projevení návrhů k případným jeho změnám. Mi-
nisterstvo však tuto žádost odmítlo. Na základě toho vy-
pracovala nynější organizace českého učitelstva petici a dala
pokyn všemu učitelstvu, by ji dávalo předsedům míst-
ních školních rad k podpisu. Poněvadž v této petici
žádající úpravu školního řádu dle přání učitelstva
není vzat zcela žádný ohled na náboženské zájmy ka-
tolické mládeže, není možno zástupcům katolické církve
v místních školních radách přistoupiti na její znění a
ji podepsati. Nutno jest tudíž upozorniti nyní před-
sedy místních školních rad, aby ji sami o sobě ex
praesidio nepodpisovali učitelstvu, ale aby ji položili
na denní pořádek celé místní školní rady. Tam pak
nutno žádati zástupcům katol. vyznání, aby jen tehdy
místní školní rada ji přijala a podepsala, když
připojen bude dodatek, že novým školním řádem
nikterak nebudou ohrázena a omezena nařízení
základního školního zákona, který nařizuje mravně
náboženskou výchovu mládeže na školách obecných.
Kdyby však přece místní školní rada přehlasováním
faráře tuto petici učitelstva přijala, nezbuďte jiného,
než podati protest k okr. školní radě a poukázati
na to, že tímto nesením místní školní rady překro-
čují se meze její kompetence, poněvadž tímto jejím
nesením přichází v nebezpečí základní zákon školní
z 25. května 1868 a 14. května 1869. Neboť řád školní
a vyučovací, vydaný cestou nařízení, nesmí čeliti proti
znění zákona již stávajícího. Upozorňujeme v pravý čas
na tuto akci učitelstva, která v těchto peticích žádá
nový školní řád, jenž by zaručoval ve škole jen rov-
nost křesťanskou, a žádá jen lidovou a národní školu.
O náboženském však směru výchovy nemá nejmenší
zmínky. Dlužno proto státi na stráži proti akci po-
krokařské organizace učitelstva, která má za účel vy-
puditi ze školy i ten nynější zbytek náboženského
vyučování. Aby pak petice snáze byly sehnány, dávají
se k podpisu jen předsedům místní školní rady, aby
zástupcové církve nemohli své stanovisko v sezení
projeviti.“

Jest jasno, jak důležitým jest, aby členové
okresních školních rad i místních komitů svou po-
vinnost a chránili — poslední zbytek nábožensko-
mravní výchovy.

Různé zprávy.

Jos. Jiří Strossmayer. Při vyslovení
jména Strossmayer jistě zachvěje se úctou srdce
každého poctivého Slovana a v den 4. února, kdy
veliký tento biskup dovršil 90. rok svého pože-
hnaného života, vycházely vzdechy po celém Slo-
vanstvu, aby Bůh nejzasloužilejšímu vlastenci po-
žehnal a odplatil mu za vše, co obětoval pro víru
a vlast. V den 4. února dostalo se mu se všech
stran nesčíslných blahopřání i z našich vlastí;
přáli mu i car ruský, kníže černohorský, bulharský
a Sv. Otec poslal mu zvláštní breve. J. J. Stros-
mayer narodil se 4. února 1815 v Osčku ve
Slavonii z rodičů měšťanských. Na kněze posvěcen
v úzkové r. 1838, biskupem stal se 8. září 1850.
A od té doby zářil učenoostí, vlastenectvím, lido-
milností. Pro národ svůj obětoval miliony peněz,
jež věnoval na zvelebu národního školství ve své
diecési, na vzdělání bohoslovců, středních školám,
na literární podniky a zvláště na jihoslovanskou
akademii věd a umění, umělecké galerie v Záhřebě
atd. V úzkové postavil velkolepou katedrálu ná-
kladem přes 5 mil. korun. Sv. Otec Lev XIII. si
ho velice vážil a pro nás Slovanů tak významné
encykliky cyrillo-metodějské „Grande munus“
dostalo se nám vlastně z podnětu biskupa Stros-
mayera. Pro své vlastenecké smýšlení a jednání
zakoušel mnoho příkoří zvláště ze strany maďarské.
Jemu však nejlepší odměnou jest láska slovan-
ského lidu k němu. Živio, Strossmayer!

Mezi Maďary. Nikde není tolik nespoko-
jenců, tolik rozervanců, tolik sebevrahů jako v Uhrách.

Jenom v Pešti a v Budíně udá se denně 5—6 sebevrahů.
Nikde v úřadech není tolik křivd, nikde takový odpor
k úřadům a taková nedůvěra, nikde takový nepořá-
dek, taková nedochvilnost (uherský měsíc!), nikde
tolik defraudací. . . . jako v Uhrách. Vidíte-li v Uhrách
úspěchy politické, neklamte se: maďarské vlast mrav-
ně upadá, a také blahobytu není na širé, hídce oby-
dlené půdě její. Žádná vlast nevyhání do světa tolik
hladových, jako Uhry; v uherské státní pokladně j-on
peníze z celého světa snesené; Uhry prošly před
málo lety revolucí z hladu. A osvěta uherská? Posu-
zujete-li ji podle čistoty, podle sadů, podle komfů,
podle analfabetů, zpláčeť. Tak ve Vlčkové Osvě-
tě ve slovenském obrázku „Pan notárko“ píše zkušený
znatel poměrů maďarských uč. K. Káral.

Láska Čechů k Slovákům. Slováci
pod knoutou maďarskou nafkají, brání se jak mohou,
aby ve víru maďarském nentonnili, ale Čechové z krá-
lovství a z druhé Moravy zatvrzují srdce své proti
útrpavým bratrům slovenským, ba mnohdy spojují se na
ujatření jich se židy, Maďary. . . . Ukázalo se to
právě při posledních volbách do uherského sněmu,
při nichž kandidáti slovenští poraženi. Sloven. Katol.
noviny na otázku, kdo zavinil porážku slovenské li-
dové strany v Trnavě, odpovídají: „Židia, všichni
knazov, úrady, cukrovár, menovite tamejší úradníci
Česi, to všetko dňom nocou je na nohách. Chodia po
obciach, ako v tatárskom pustošení, platia, kďo čo
chce. České úradníctvo hrozí roľníkom, že nekúpí od
nich repy. Slovom, terorizujú, až sa zem trasie. Až
mi mráz behal po tele. Naši bratia Česi pracujú za
judášsky groš proti nám“. — Turčiansko martináké
„Nar. Noviny“ k tomu dodávají: „Bohužiaľ, že sa
to neobmedzuje len na českých úradníkov cukrovár
v Trnave; ale že sa vďade chovajú tak, nž či sú úrad-
níkmi pri panských majetkoch, pri železnici, alebo
pri industriálnych závodoch. Závodia s renegátmi a
Židmi“. — Hanba takovému působení! To se prapo-
divně rozšiřuje známost o Česích a jejich lásce!
Marně takto budeme volati po utužení vzájemnosti
československé, marně budeme se brániti proti úto-
kům nepřátel Slovanstva, když se ke všemu ještě sa-
mi potíráme!

Dobrý příklad v samosprávě dal
v minulých dnech okresní výbor v Sušici, jenž
koupil velkostatek Albrechtice u Sušice. — Nafká
se stále, jak české statky, česká půda mají vždy
více v nenasytném jícnu německém; co křiku,
když na český velkostatek dostanou Němci chuť,
ale že by čes. peněžní ústavy, čes. správy okresní
neb obecní kupovaly statky na rozšíření moci
české, málokdy slyšati. A přece dle dopisů
zkušenosti obecní statky, jsou-li řádně řízeny,
slouží nejen obecní pokladně, ale i téměř všem
spoluobčanům na prospěch. Obecním statkem dává
se obcím přiležitost, že mohou svým chudým práci
poskytnouti, humanitní zřiznění: chudobincům,
sirotčincům, nemocnicím atd. věští péči věnovati,
ano i chudým řádným občanům k vlastnímu ma-
jetku dopomoci. V pokročilé řádné obci nedostane
se ani píď země do cizích rukou; obecní peníz
na to vynaložený jistě časem ponese mnohostranné
úroky. Nafká se, že není peněz na povznášení
obcí našich, ale cesta k pramenům peněžním se
také nehledá. Co tu všelijakých podniků, z nichž
by obce časem mohly získati potřebný groš. Jen
hlavu do hrsti a trochu obětavosti spoluobčanům.
Obecní samospráva sahá výše, než v různém do-
pisování s úřady, v evidenci všelijaké atd.

Jak klesáme! V lednu ohlášeno v úřed-
ním oznamovateli 215 exekucních dražeb usedlostí a
nemovitostí v odhadní ceně 2,730,317 K, z nichž za-
staveno pouze 12. Z těch exek. dražeb bylo 119 used-
lostí v odhadní ceně 1,460,289 K v obcích českých a
96 v odhadní ceně 1,270,028 K v obcích německých.
Malých selekých usedlostí v ceně až do 50,000 K
bylo celkem 183. Právě tedy malorolníci, jádro náro-
da, chudnou. Ale pomoc vládní i účinnější svépomoc
ještě daleko.

Následování hodno. Posud nejlepší vy-
svědčení našim „Časovým Úvahám“ dávali cti. pp.
bohoslovci Olomoučtí. Nikde neodbírány „Čas. Úvahy“
v tak velikém počtu jako v Olomouckém semináři.
Posledně objednal cti. p. Lad. Zamykal pro sebe a
pro kollegy 1470 čísel v 1214 brožurách. Objed-
natel zároveň připomíná: „Doufám, že tato objedná-
ka není poslední, poněvadž u nás jsme si povědomi,
jak brožura působí a jak je praktická“. Výborně,
pane bohoslovče! Těší nás srdečně, že „Čas. Úvahy“
docházejí stále většího porozumění. Že tyto brožury
pro hmotný zisk se navýdávají, každý lehce přisvědčí,
srovná-li rozah jejich s nepatrným předplatným. A
zajisté sezná každý čtenář z obsahu obranných bro-
žur těch, že plní své poslání velice čestně. „Časové
Úvahy“ klidně a věcně rozcupávají prohané útoky
nevěreckého tisku mířené na naši víru. Jakkoli naši
nepřátelé namáhají se všemi prostředky katolictvu
nškoditi, stojí od „Čas. Úvah“ v netivé vzdálenosti.
Nikde nečteme polemiku s obsahem „Čas. Úvah“, po-
něvadž proti zřejmé, prosté pravdě boj je těžký. Od-
lehčí-li si tu a tam některý žurnalistický „intelligent“
paušální nadávkou „klerikální škvrny“, jen se usmě-
jeme, poněvadž taková „kritika“ jest již dnes sevdě-
nělou, neškodnou fráží, kterou svede lehce každý, sebe
pošetilejší fanatik. — Poslední objednávkou pp. boho-
slovců Olomouckých ztenčil se náš sklad ovšem znač-
ně, tak že opět některá čísla jsou zcela zobražena.
Vytiskneme však rádi nová vydání čísel těch, nalez-
neme-li i na jiných místech tak horlivé příznivce jako
v Olomouci. Dej Bůh, aby se tak stalo co nejdříve!
V době, kdy nejnepoctivějšími letáky jest náš katoli-
cký lid přímo zaplavován, nesmíme skládati ruce
v klín; rozšiřujeme horlivě proti tisku nepoctivému,
ohlupujícímu brožury ty, jež vzdělávají na základě
pravdy. Jest naší rozhodnou povinností jak v zájmu
víry, tak právě osvěty mařiti soustavně balamucení
a fanatisování katolického lidu. Politické družstvo ti-
skové v Hradci Králové učinilo a činí v této příčině
zajisté seč síly stačí. Potřebí jen se strany odbíra-

telstva stejně horlivosti, podobné té, jakou projevují — chudí boboslovci Olomoučtí.

Jednota žurnalistů československých v Praze na výborové své schůzi dne 25. ledna 1905 s veškerou rozhodností staví se do řady obhajců redakčního tajemství a protestuje proti všem pokusům, jimiž by měl novinář přinucen jednati nečestně a zbaběle na místě nejdůležitější. A volá k poslaneckým sborům, aby zabránily takovému výkladu zákona, že by redaktor byl nucen vyraziti redakční tajemství. Vždyť jest důležitým zájmem celé veřejnosti, aby redakční tajemství novinářovo bylo stejně nedotknutelné jako obchodní tajemství obchodníka a úřední tajemství úředníka. Stanovisko toto hodlá brániti vytvrle každý novinář, připraven jsa trpěti pokutami i vězením.

O trestní pravomoci obecní. Je-li toho při trestním soudu obecním třeba, předsedáme ohledání na místě samém; z pravidla postačí jeden znalec, kterého vezme starosta z odhadců k účelům soudním ustanovených a přišlouh zvaných; jiné má věsti jenom tenkrát, kdyby z prodlení vzešlo nebezpečí nebo kdyby onino znalci pro zvláštní důvody nemohli přijíti nebo kdyby byli v případě, o který jde, vadní. Jedná-li se o polní pých, jsou přísežní hlídají předem k tomu povolání, aby odhadli škodu polním pýchem způsobenou, ale to jenom potud, pokud škoda nepřevyšuje 10 K; je-li škoda dle náhledu hlídačova vyšší, dá ji starosta vyšetřiti přísežným znalcem, jak avšak uvedeno, a učiní tak i tenkrát, když jest škoda sice nižší nežli 10 K, ale když požádaný nebo obviněný za to žádá. Nemá-li přísežných soudních znalců v obci, požádá starosta okresní hejtmánství, aby ustanovilo odhadce pro polní pých a také hned okres. hejtmánství příhodnou osobu navrhne, nikdy ovšem ani sebe, ani žádného z radních, kteří zasedají v trestním soudu obecním. Kdo nemůže nebo nemusí svědčiti, nemůže nebo nemusí býti znalcem. O komisi, která se za příčinou ohledání na místě činu koná, dá se věděti žalobci i obviněnému, rovněž i o tom, kdo bude při komisi vzat za znalce, aby jim poskytnuta byla příležitost, na vadnost znalců vést upozorniti, aby jiní ke komisi vzati byli. O věci, která se vyšetřiti má, předsedá se znalci za přítomnosti komise, kterou řídí obecní starosta. To, co znalci na místě shledali, zapíše se hned do protokolu, avšak své dobré zdání, které se na tom, co se při ohledání shledalo, zakládá, mohou znalci buď hned do protokolu nadiktovati nebo si k písemnému dobrozdání lbůtu vyžádati, která se jim povolí pokud možno krátká, aby se řízení neprotahovalo. Rozchází-li se výpovědi znalců v příčině toho, co shledali, vyslechnou se opět, a neshodují-li se ani potom, provede se ohledání znova a vezmou se k němu možno-li titíž znalci. Neshoduje-li se dobré zdání znalců, vyslechnou se jiní znalci. Po provedení důkazu vzdá-li se členové obecního soudu trestního k poradě. Jako trest může se uložití toliko pokuta peněžitá, kterou z pravidla stanoví zákon nebo nařízení, které bylo překročeno. Pokuty plynou do chudinského fondu té obce, v jejíž obvodu přestupek byl spáchán.

Význam ovoce dovedou oceniti Američané, kde se zvlášť v posledních letech netušená u nás péče věnuje sadářství, Francouzové, kteří vynikají v pěstění jemnějších odrud ovoce tabulového zvlášť drobného, a naši sousedé Němci, již, nemajíce dostatek vhodné půdy na pěstování stromův ovocného, skoupi kde jaký lepší druh ovoce ve vlastech našich a český sedláček je rád, že utržil nějaký groš, ale sám si s domácími mnohdy ani nedopřeje, aby na pfi. i v zimě užil, co mu Bůh v zahradě nadělil, ovoce jest mu památkem. Nepomyslí, že mu sloužiti může také ku zdraví, že jmenovitě ovoce zpracované na různé zavařeniny atd. bývá zdrojem posily. Podniká na zpracování ovoce u nás poskrovou a největší z nich továrna třebeňská jakž takž se drží pouze na hladině. Jinak tomu v Anglii, kde důležitost ovoce náležitě oceněna. Ovocná kaše (marmeláda) stala se Angličanům národním pokrmem. Kus masa a talíř marmelády musí míti na stole i nejchudší; i vojáci dostávají pravidelně ovocnou kaši. V Londýně je 25 závodů, které denně vyrobí za 45—55.000 K ovocné kaše. Anglický sadař i ten nejmenší s mnohým úspěchem provozuje výrobu marmelád, jež mají odbyt a cenu velikou. Proto se v Anglii sadářství neobyčejně šíří a poskytuje výnos pravidelný. A u nás kaše ta jenom — mlsam. Jaro probudí snad leckterého ospalce, aby větl lásku ovocnictví věnoval.

Budky na ptáky nutno již v únoru připevniti na strom. Ptákům, kteří si staví otevřené hnízda na větvích, hodí se pouze budky otevřené se stříškou, ostatní ptáci hnízdní se jen v budkách uzavřených, jejich otvor je vždycky přiměřený velikosti ptáka a jest obrácen na východ nebo jihovýchod. V budce nemají býti žádné přičky, jak se dosud děje; ty ptákům v hnízdění jenom překážejí.

Obrovská stávka v Porúří. Stávkou touto, již se účastní přes 200.000 horníků, postihl i veliký „odborový svaz křesť. hornictva“. Z té příčiny prosí Moravsko-Slezský zemský výkonný výbor křesť. sociální o přispěvek na stávkující. Přispěvky přijímá dp. J. Šrámek, v Brně, Oralská al. 17.

Valná hromada „Slavína“, generální, ho podpůrného spolku pro Čechy, Moravu a Slezsko konati se bude ve čtvrtek dne 16. února 1905 o 7. hod. večer „u Libuše“ na Smíchově.

Domácí lékárna. Obyčejná bílá kofalka se stavou rozstrouhané cibule jest dobrým lékem proti vypadávání vlasů, proti každé vyrážce, lišejí, když se chorá místa před spaním tímto potrou. — Do litru obyčejné kofalky dejme namočit za 10 haléřů pšeničného škrobu; toť dobrým lékem při zápalu v krku neb jiné podobné chorobě; horkost se strácí a bolesti

mírní. — Každý zastaralý otok a boule na krku, též slázy pomínou, když je co možno teplým následujícím masným každé dvě hodiny potřeme. K tomu cíli dobře popojuj povafme 4 lalice piva, 4 lalice husího sádla a za 3 haléře mydla.

O národním kolku stalo se dohodnutí mezi Ústřední Maticí Školekou a Národní Radou ve schůzi dne 28. m. m., že Ústřední Matici Školeké na oslavu jejího jubilea přenechá se jakékoliv množství kolku za polovici prodejní ceny, takže ode dnešního dne Ústřední Matici Školeké připadne z Národ. kolku, který si sama prodá, polovice hrubého zisku. Přátelé Ústřední Matice Školeké zajisté neopomenou nyní hojnými objednávkami národ. kolku v kanceláři Ústřední Matice Školeké v Praze, Spálená ul. č. 24., přičiníti se o to, aby provise byla co největší. Třeba však podotknouti, že národní kolek prodává se pouze za hotové.

Rady pro domácnost. Uzené maso udrží se po celé léto, když nějakou bednu naplníme prosetým dřevěným popelem, do něž se vloží uzené maso, aby se jednotlivé kusy nedotýkaly a bedna se postaví do studené suché místnosti. Maso takto nevysychá ani neplesniví. — Máme-li nakrojenou šunku neb salám, potměme ji na nakrojené části koňákem; pak nám neoschne a neplesniví. — Klobásky při smažení nepukají, ponoříme-li je před smažením na minutu do vařící vody. — Dobrou maznou hlínu si takto připravíme: Do mазné hlíny dáme trošku prosetého dřevěného popela, trochu soli, polovic octa a vody. Hlína tato, když zvolna na kamnech uschne, vydrží velice dlouho. Anst. Sei.

Opatření proti zavlečení a rozšíření silintavky a kulhavky. Na utlumení této nákazy užívají státní správní úřady všech zákonných opatření. Při tom jest však třeba, aby také majitelé dobytka sami se chránili, neb žádoucího cíle dosloz lze pouze při nepřetržitém spolupůsobení jich samých. V této příčině jeví se zvlášť toho potřeba, aby majitelové dobytka pozorovali též, jak si počínají obchodníci jatečným dobyttem a řezníci, kteří kryjí svou potřebu na tržích na jatečný dobytek v Praze-Holešovicích, Vídni, Sv. Marku, Olomouci a v Budapešti, a kdyby snad spozorovali, že jatečný dobytek k účelům užitkovým se prodává, aby o tom avědomili politický úřad buď přímo, buď prostřednictvím obecního úřadu nebo četnictvem; dále aby vyhláškám o vypuknutí nákazy v okolí nebo v těch krajinách, odkud dobytek svůj odebírají, pozornost věnovali a v dobách, kdy panuje nebezpečí nákazy, své volské spřežení drželi v pozdější od cukrovarů, nádraží a jiných míst, kde jest hojný dobytek. Nejdůležitější část ochrany proti nákazám zvířecím týká se však styku osob s dobyttem a ve stájích. Řezníkům a obchodníkům dobyttem nemá býti dovolen vstup do stájí, nýbrž mají býti dobytek předveden mimo stáj. Poněvadž také nocoheováním podomních obchodníků a tuláků ve stájích a místnostech s těmito sousedícími opětovně zavlečena byla nákaza, proto se hospodáři upozorňují, aby osobám takovým dle možnosti vykazali jiné místnosti k přenocování a aby slámy, na které osoby takové nocoheovali, nebylo již upotřebeno jako steliva pro pasnehtníky. Čeledě nové přijatá budiž teprv tehdy k práci při dobytku nebo s dobyttem připuštěna, když pracovní oděv jich na několik hodin vložen byl do silného louhu a jich obuv důkladně byla vyčištěna a tukem natřena. Přiměřená opatrnost zachována budiž také vůči nunnářům (zvěrokřesťatelům) a buďtež tyto vždy dříve tázáni, zdali ohlásili se u obecního úřadu; mimo to nebudí jim dovoleno mískovati nečistýma rukama, poskvrněnými nástroji a rovněž s takovým šatestem nebo zástěrami. Vypuknutí nákazy budiž ve vlastním prospěchu ihned ohlášeno, by včas opatření proti nim zavedena býti mohla. Zároveň upozorňují se na § 15. z. ř. č. 85. ze dne 29. února 1880, dle kterého jsou majitelé dobytka povinni každé vypuknutí nákazy neb jich podezření ihned ohlásiti.

Světlo „Osvěty Lidu“ v katolických Pardubicích. Družina sešupená kolem „Osvěty Lidu“ se jen usměje, mluvili se v katolické církvi o Božím zjevení, o záračcech a vůbec o přímém působení Božím. Na př. „Osv. Lidu“ provázela zářavá Lúrdská posměchem, jakkoli ví, že žádný racionalista, třeba by měl čich nejostřejší, posud nedokázal, že by se v Lúrdách děly nějaké podvody. A co tisíců zednářských zpytatelů do Lúrd přichází! Tedy „Osv. L.“ má v ústech jenom vědu, na víru nedá nic. Ale víame důslednost její! Horlivý husita Fr. Horálek, který je „Osv. L.“ velmi dobře znám, napsal ve svém spisku „Pravda Husova — pravda věčná“ v příčině husitského boje u Domažlic: „Zvítězila nad nepřitelem (nad křesťanským vojskem) česká píseň. Zbraně byly zbytečné, vždyť Hospodin sám jako onen veliký Jehova starozákonní pustil na nepřitele strach, bojoval za své bojovníky Boží! — Hospodin sám, který vítězně vodil Tábor a Siroty, poslal jim v rozhodný okamžik z nebe . . .“ Odkud p. Fr. Horálek najednou se dočká, že poslal opravdu Hospodin Táborům na pomoc anděly? My silně o možnosti takového faktu pochybujeme, třeba že v pomoci andělů při jiných příležitostech věříme. Asi Táboři již před bitvou Domažlickou zákon Páně tak atkvěle zachovávali, že se Žižka sám za ně stydl a počal si zřizovati vojsko nové z Orebů. Po jeho smrti byla nevázanost táborských vojáků ještě horší; zakusil to sám jejich vůdce Prokop Holý, když ho „bratři“ udeřili krátce po Domažlické bitvě do hlavy stolicí. Ale nám zde jde hlavně o to, jak se chovala „Osv. L.“ tiše k „záračné“ báchorce Fr. Horálce, ačkoli ona brožura v tisících mezi lidem českým se rozšiřovala. Fr. Horálek má ostatně o balamucení českého lidu ještě větší zásluhu. Aby lid pokrokovou prohlášenou omámený dokonale na duchu zmršdil, uspořádal nejnovější vydání spisku „Výslech, odsouzení i upálení Mistra Jana Husa. Lití obětí svědek Pogius.“ Ten „odčitý svědek“ upálení Husova však byl vlastně podvodníkem narozeným v XIX. století. Pan Horálek, který se chlubil velikou znalostí doby Husovy a sekal „učené“ i do Flajšhansu, měl přece nejlíp poznati, že onen spisek jest nejapně sestaveným pamfletem novověkým. Vypravují se v něm o Husovi a jeho době tak nejapné báchorky, že se

v něm tak netikově, že vzbudí takový spisek u člověka vzdělaného jen útrpný úsměv — i kdyby nebyl právě odborným znalcem. Kdepak byla tehdy „Osvěta Lidu“, tvoje učenost, když na základě podvodného pamfletu toho pořádku pino „poučňech“ přednášek? Jak jsi se chovala k takovému ohlupování? Když jeden řečník ve Vamberku na základě toho spisku husity „osvítí“, ještě jsi ho chválila. Při Husově oslavě r. 1902 prodáno v tom městě na 500 exemplářů onoho spisku. Pak v témě Vamberku pražský učenec Dr. Kalousek uspořádal přednášku, v níž dokázal, jak český lid jest zbytečně klamán oním švindlem v Německu nejapně sestaveným. Leč husité Vamberečtí byli pro toto odhalení úšárně rozestieni; snad z veliké lásky k pravdě a osvětě. Proto si pozvali odpadlíka bez předsvědčení, dra láku, aby dojem přednášky Kaloukovy zatusoval vlastní „učeností“. Vzpomeň si, „Osv. L.“, jak jsi tehdy trnupřednášku lákovu chválila a jak jsi se chovala k přednášce Kaloukově! Nebylo v zájmu osvěty a pokroku tehdy tvoji povinností, abys aspoň po slovech Kaloukových své čtenáře rozhodně varovala před oním podvodným pamfletem? Vždyť víš, že před tím byl onen Láipogius hlavním předmětem „pokrokových“ přednášek o Husovi. Ale milá „Osvěta L.“ akryla se raději před pravým světem do bonatí nových frází o „zpátečnickém klerikalismu.“ Proč asi? Inu, onen podvodný pamflet přeložen byl do češtiny helvetskými „Hlas z Siona“; „osvěceni“ pastoři byli neoddanějšími cititeli oné knížky. Proto raději pryč se vši osvětou, jen aby se pastoři na „Osv. Lidu“ nerozhněvali! A pak máme takovému listu věřiti, že mu jde o skutečný pokrok, o pravou osvětu!

Přípravný sjezd ve Vídni Včera dne 9. t. m. pořádána byla schůze delegátů diecése Rakouských za předsednictví hraběte Sylva-Taroucy, na níž jednáno o všeobecném sjezdě rakouských katolíků. Za diecése Královéhradeckou dostavil se vldp. Dr. Fr. Rayl. Též se, že na podzim dojde k velikolepému sjezdu.

Kdo ještě předplatného na „Obnovu a „Čas. Úvahy“ nezaslal, račiž tak učiniti co nejdříve! Necht' nám ušetří pp. odběratele práce a starosti s upomínáním spojených!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. února 1905. 1 hl pšenice K 17 00—17 60, žito K 12 50—13 20, ječmene K 11 80—12 80, oves K 6 80—7 90, prasa K 00 00—00 00, vlna K 16 00—00 00, hrachu (modrý) K 26 00—00 00, čočky K 32 00—00 00, jahel K 28 00—00 00, krup K 20 00—24 00, bramborů K 7 20—0 00, jetelového semene červeného K 118 00—124 00, jetelového semene bílého K 110 00—112 00, rážáku K 00 00—00 00, máku K 26 00—00 00, lněného semene K 22 00—00 00 100 kg žitných otrub K 13 50—00 00, 100 kg pšen. otrub K 15 00—00 00, 1 kg másla K 2 00—2 08, 1 kg sádla vepřového K 1 68—0 00, 1 kg tvarohu K 0 27—0 80, 1 vejce K 0 10—0 00, 1 kopa selé 20 00—24 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 2 00—4 00 1 hl cibule K 10 00—14 00, 1 kopa drob. zeleniny K 1 00—1 80, 1 pytel mrkve K 4 00—6 00, 1 kopa cerele 0 00—0 00, 1 kopa petržele 0 00—0 00, 1 hl jablek 16 00—0 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 4. února 1905 obdávány přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 79 1/2, žito 112, ječmene 66, oves 136 1/2, prasa —, vlna —, hrachu —, čočky —, máku 6, jahel 12, krup 8, jetelového semínka 139 1/2, lněného semene 6 1/2. 2) Zeleniny: selé 1 kopa, kapusty 55 1/2, kop, cibule 42 1/2, hl, drobné zeleniny 86 kop, mrkve 42 pytlů, cerele — kop, brambor 76 1/2, hl. 3) Ovoce: jablek 16 hl, hrášek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 26 kusů, podviněná 178 kusů, kůslat 0 kusy.

(Z a s l á n o.)

Spolek sv. Bonifáce.

Ústřední správa spolku sv. Bonifáce žádá důstojné duchovenstvo co nejsnažněji, aby se ráčilo vhodným způsobem ujmouti rozdávaní spolkového časopisu.

Jedná se o apologetické poučování v náboženství a list k tomu směřující má býti dodáván každé rodině katolické zdarma v měsíčních sešitech. Leť toho nebude, dokud nebude v každém domě, v každé rodině aspoň jeden člen našeho spolku.

Kdekoli spolek sv. Bonif. v osadách jest zaveden, listy spolkové směji také v kostelích býti rozdávány po službách Božích. Kde se listy dodávají členům do domů, mohou útraty spojené s donáškou býti zapravovány se sbírkou.

Poněvadž „Sv. Vojtěch“ jest listem spolkovým, nepodléhá jeho dodávání členům ani nejmenším překážkám se strany úřadů.

Opětne budiž k tomu poukázáno, že podle spolkových stanov není potřeba zvláštního přijetí do spolku. Každý jest ihned členem spolku, kdokoli jest ochoten vykonávati modlitbu spolkovou („Očte náš“ se vyvíváním sv. Bonifáce a patronův zemských) a k tomu ještě pravidelně měsíčně nebo ročně udělu almužny, byt sebe menší.

Abý dlo tak veliké jako jest účel spolku nejen se podniklo, ale aby dále vedlo, k tomu jest potřebí mnoho peněz. — Ale per. s ještě více jest potřebí

na provádění druhé úlohy spolku sv. Bonifáce: stavěti kostely (dle okolností kostely prozatímné) tam, kde není chrámův Páně. Dva takové chrámy jsou již vystavěny. — Dá-li Bůh potřebných prostředků, má tohoto roku býti vystavěno šest jiných chrámův. Kéž tedy důstojní spolubratři upozorňují věřící a kazatelny a v soukromých rozmlouvách na tento náš podnik, jim ho vysvětlují a povzbuzují je k hojným darům. Chceme chrániti katolíky drabé své vlasti před nebezpečím odpadu od pravé víry. **Čechy musí sástatí semí katolickou!**

Proto stavíme kostely, proto rozšiřujeme vědomosti, proto odráždíme útoky!

Pro Krista a jeho církev! Pro naši vlast a našeho císaře a krále!

P. T.

Dovoluji si tímto uctivě oznámiti, že závod po mém zemřelém manželi pod stávající firmou

F. J. Svoboda,

odborný závod pro ženské ruční práce,

v týchž rozměrech dále povedu.

Děkuji současně za laskavou přízeň a prosím, by mně táž i na dále zachována byla.

V dokonalé účtě

Viktorie Svobodová,

majitelka firmy F. J. Svoboda v Hradci Králové.

NB. Ct. industrial. učitelkám při větším odebírání zvláštní výhody.

Věškeré kdekoli vydané neb oznámené

**knihy
hudebniny
a časopisy**

české i jinojazyčné

má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve slovotných vavřích za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Učeň na kloboučnictví

přijme se u pana

Josefa Dvořáčka v Hradci Král.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veldůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

V Hradci Králové, Žižkovo náměstí.

**Největší evropská cestující
zoologicko-anatomická výstava.**

Každý den od 8 hodin ráno do 8 hodin večer otevřeno.

Každý den od 8 hodin ráno do 8 hodin večer otevřeno.

Dva obrovské stany pro 3000 návštěvníků. V prvním stanu dokonaly

zvěřinec a cirkus dravců.

Ke 100 cizozemských zvířat: slonů, žiraf, antilop atd. 20 lvů. Denně ve 4 hodiny odpoledne a v 7 hodin večer velké představení se lvy, tygry, pardaly, koňmi atd. Pět světoznámých krotitelů. — Hudba vlastní. — Druhý stan obsahuje: **Dokonatě anatomické museum a panoptikum s více sty původních, voskových preparátů.** Vstupné pro cirkus a zvěřinec: I. místo 1 K 20 h, II. místo 80 h, III. místo 40 h. Vstupné do anatomického musea 30 h. Do panoptika 30 h. V neděli jsou tato představení: V 11 hod. dopol., ve 3 a ve 4 hodiny odpoč. a v 7 hodin večer.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

**Přijmou se páni
na domácí stravu.**

Doptati se lze u p. Jos. Vencla, majitele domu v Jiřčkově třídě v Hradci Král.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

**maškarní
a divadelní
obleky**
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobení

**sklad
obleků historických.**

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrešy a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story), záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Blížší sdělí Josef Andrejs, domovník v č. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnky. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

přijímá vklady proti 4 1/2% zúrokování

ode dne vložení do dne vybrání a vyplácí i vyšší obnosy bez výpovědi. — Vkladatelům vzdáleným zašlou se slovní listky poštovní spořitelny.

Daň důchodkovou platí ústav ze svého.

Půjčky poskytuje úředníkům, obchodníkům, řemeslníkům, rolníkům i průmyslníkům za podmínek nejvýhodnějších a na mírné splátky.

Eskontuje směnky obchodní, prodává i kupuje veškeré cenné papíry, vyměňuje kupony atd. vše velmi výhodně.

Záruka hotově splacených členských podílů obnáší přes 70.000 K.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové jest členem Jednoty založen a mají vkladatelé právo, třeba nebyli členy ústavu, kdykoliv vyslati revidenta na revizi ústavu a tak se přesvědčiti, že ústav spravován jest v plném pořádku. (§ 26. stanov.)

Káva

zásilky v lehkých žočkách franko dob. do všech stanic. Nejjemnější jakost, výtečná aroma, sur. 5 kg. K 12.—, 12.50, 13.—, 13.20, 14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16.75, 17.75, 18.75, 19.70, 20.60 atd. Zaručená spokojenost. Mnoho pochvalných uznání. První východo-český odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

Chemické

cídnění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odb. ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře ku

36. řádné valné hromadě,

kteří konati se bude

v neděli dne 26. února t. r. o 10. hod. dopolední v sále „Besedy“ v Hradci Král.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba 2 revisorů a 4 skrutatorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1904 s určením dividendy na kupon č. 51. resp. 1.
5. Návrh na změnu stanov.*)
6. Doplňovací volby do správní rady.

Platně hlasování ve valné hromadě může se zúčastniti dle § 13. stanov každý akcionář, který své akcie nebo depositní listy jiných peněžních ústavů (bank, záložen, spořitelen) nejdéle do 18. února inclusive u pokladny ústavu složil.

*) § 7. stanov, týkajícího se práva obce akcionářů při případném dalším zvýšení akciového kapitálu a § 5. 33. a 35. přeměny rakouské měny v korunovou. — Návrh ten byl již loňskou řádnou valnou hromadou schválen, ale protože nebyl pro tuto změnu stanov předepsaný počet akcionářů přítomen, musí se o něm nové usnesení učiniti.

V sále „Živnostensko-čtenářské jednoty“ v Hradci Králové.

Nové.

Nové.

Divadlo Kludský.

Jen krátký čas zde k vidění
obrovský

BIOGRAF

nejznamenitější a nejelegantnější podnik toho druhu. Předvedení živých obrazů sensačních a nejnovější doby, jako: Ruské-japonská válka. — Královražda v Srbsku. — Válka s Bury v jižní Africe. — Srážka dvou vlaků v Americe. — Bydli zápas ve Španělsku atd.

Přes 100 obrazů. — Vše živé v přírodní velikosti. — Vlastní motor pro elektrické osvětlení. — Začátek v 8 hodin večer. — V neděli a ve svátek představení ve 4 hodiny odpo. a v 7 hodin večer. Ceny míst: I. místo 50 kr., II. místo 30 kr., k stání 15 kr. Dětky a vojáky platí polovic. P. T. Tato představení byla od nejvyšších hodností navštívena a nejvíce pochvalou vyznamenána. Nešetřil jsem také výloh a námahy, abych ctěnému občanstvu něco skutečně pěkného z nejnovějších událostí v živých obrazech ukázal, a proto doufám v hojnou přízeň P. T. občanstva.

V dokonalé účtě

Kludský, majitel.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtově)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kováčského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Konkurs.

Všeobecné sdružení křesť. dělnictva pro král. České míni střídi místo

úředníka spolkového.

Základní služné s tímto úřadem spojené činí 900 K ročně. — Toto místo bude obsazeno provizorně do příští valné hromady; v případě neschopnosti může se úředníku i před valnou hromadou dáti měsíční výpověď.

Zadatel musí prokázati: stáří, nepřesahující 35. rok, bezúbojný život minulý, úplnou znalost křesťanského socialismu, odborové stránky a vedení veškerých spolkových záležitostí, povšechné zdraví; osvědčené řemeslnictví jest nejdůležitějším požadavkem.

Na toto místo mají v první řadě nárok svobodní členové Sdružení, dlouholetí zkušení členové jednot katolických a v druhé řadě stoupenci křesť. sociální vůbec. Stav nerozhoduje. Přijatý úředník musí napotom bydleti v Hradci Králové.

Lhůta pouze písemného přihlášení končí 1. dubna 1905. Po zvláštní zkoušce ustanoví se den nastoupení dle dohodnutí.

Josef Karásek,
starosta.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Pecní stroj.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 17. února 1905.

Inserty se poštují levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Nutnost opravy trestního řádu.

(14) Nebude-li se čtenářům našim nadpis tento v prvním okamžiku zamlouvat, nechtě laskavě uváží, že trestní řád a jeho exekutiva, či výkon, bluboko zasahá do sociálních poměrů té které společnosti státní a že není bez vlivu na obecnou morálitu, jejíž strážník je náboženství a církev. Rozepisujeme se o vězeňství též proto, že nedávno uveřejněny dvě knihy, jež vzbudily pravou sensaci u odborníků i laiků, kteří si tohoto odboru veřejné správy z pravidla nejméně všimají. Je to kniha bývalého poslance Lense, jež si sám odpýkal žalář pro křivou přísahu, a je to: „Bankrot trestního řádu“ od Maxe Treue. Oba ličí ohnivými slovy duševní útrapy vězňů — bezpochyby své, ježto jsou trestanci, kteří v žaláři zaopatření hledají a o útrapách nevědí — a nazývají trestnice starým barbarstvím moderního člověka, jež svého spolubližního nechává trpěti za hříchy, které jsou majetkem celé občanské společnosti. Trestnice jsou prý pařeništím vši neřesti, žiravinou ničící zdraví těla i ducha, poslední zbytek mravního smýšlení dusící atd.

Tito dva muži nejsou samotní; kde kdo, jež trestnici moderní snad ani zdaleka neviděl, dovoluje si úsudek skutečnému stavu věci naprosto neodpovídající. Jedni vyčítají státu, že svou přehnanou humanitou vlastně zločince vychovává, poctivý občan že se musí díti, aby pár tisíc ničemičků bylo dobře zaopatřeno a že by bylo nejlepší vrátiti se k bývalému trestnímu řádu, zavěsti hůl a navrhují trest smrti s Tolstojem, který k všeobecnému podivění hájí v románu: „Vzkříšení“ odstranění trestů ztráty svobody a nahrazení jich tresty tělesnými, po příp. trestem smrti.

Jiní nazývají i nynější humanitní výkon trestního řádu zločinem na ubohých obětech, upírajíce svobodu zločinného jednání a s Lombrossem tvrdíce, že člověk i k špatnosti je předurčen a svým tělesným uzpůsobením a mravním rozpoložením k zločinu odsouzen (l'omo delinquente — člověk zločinný, morální insanity — mravní choroby), že jedná tedy každý zločinec nepřítelstí a tudíž nezaslouhuje trestu, nýbrž politování a dodání do ústav pro nepřítelstí.

Že oba názory jsou výstřední, pozná každý jen trochu soudný člověk; první odporuje nejen trestnímu právu církevnímu a světskému, ale i křesťanskému názoru vůbec, ba i té t.

zv. humanitě, kterou lidé předešlého století nad náboženství povýšili. Kdo zbaven je své svobody, je vždy politován hodný, i kdyby se mu dostalo výživnější stravy, než s jakou se zčásti spokojiti musí poctivý dělník na svobodě, protože mu schází, co k životu chuti dodává. Vezměte trestancům jejich stravu a dejte jim to, co stačí snad člověku svobodnému a udělali jste z trestnic ústavu pro umělé pěstování bacillů nakažlivých nemocí, neboť i při čistotě, jaká tam panuje a stravě, jaké se vězňům dodává, panuje tu škorbut, chudokrevnost a souchotiny, o duševních chorobách vězňů v samovazbě ani nemluví.

Názor druhý — Lombrosův — vychází z přehnané humanity a upírá člověku svobodu jednání, svobodnou vůli a je tedy materialistický a nekřesťanský. Právě proto však, že o ničem nepanuje tolik rozličných náhledů, jako o trestním řádu, je to nejlepším důkazem, že on opravy potřebuje, jaké se mu asi dostane, až komise, k vypracování nového trestního práva ustanovená, s prací svou bude hotova a vládní návrh ve sborech zákonodárných bude přijat. A přec byly doby, kdy dnešní trestní řád považován byl za vrchol dokonalosti a bída, kdo by mu byl nějakou chybu vytýkal! Byli by jej poukázali na Špilberk, řetězy, dusná sklepení atd. Že ale již v 17. století papežové měli trestnice, v nichž proveden byl nynější systém samovazební, pensylvánský, nebo také auburnský, že již církev trestala, ne aby se za zločin na veřejnosti spáchaný mstila, ale aby zločince napravila, o tom nikdo dnes nemluví. Kdo pak čte, co napsal největší kriminalista nové doby Georg N. Smith ve svém spise: „obháje systému samovazebního“?

„Římu třeba připsati“, tak píše poctivý tento protestant, „první reformu vězeňství. Vězení, v nichž by vedle cílů coercitivních (trestných) i edukativní (vychovávací) se sledovaly, jsou ojedinělým případem katolické humanity. Vězení papežem Klementem XI. v San Michele r. 1703 zřízené je prvním ústavem polepšovacím na základě právě humanity a filosofie; lenosti učiněna tu přítrž dokonalým systémem pracovním, klasifikace, mlčení, oddělení v noci, náboženské a mravní průpovědky na dveřích, pravidelné vyučování náboženství, krátce napravení a ne pouze pykání bylo cílem vazby. Nade vchodem ústavu byl nápis: „parum est coercere improbos poena, nisi probos efficias disciplina“ t. j. „nepomáhá zlé trestati, jest-li

kázní neučiní se z nich lidé hodní“, který by žádnému ústavu trestnímu chyběti neměl. Ne Amerika, ne Pensylvanie, ne Auburn, ale papež Klement XI. je vynálezcem systému samovazebního a s ním spojeného trestního řádu.“ Tak Georg Smith, jež snad ani sám nevěděl, že církev katolická měla a má své trestní právo, jež v středověku a daleko do nové doby též vykonávala. Utekli-li se zločinec pod ochranu církve, neměl stát naž žádného práva, ponechávaje církvi moc, dle církevního trestního řádu s ním naložiti. Dnes ovšem se to právo nepraktikuje, majíc cenu pouze theoretickou, ale zrovna ti, kteří se mu před sto lety při zdělání nynějšího světského trestního řádu posmívali a jeho zásady zavrhovali, moderní totiž kriminalisté, vrací se k němu v mnohém ohledu zpět. (Dokončení.)

Kněžský blahobyť.

(3) Blahobyť našich kněží! I ten dobrácký katolický lid z těžka chápe, jaké má jeho kněz existenční svízele. Různé zevnější okolnosti svádějí snadno k osuduému klamu. Veliký farní dům, pěkný šat duchovního, někdy nákladná hostina; ó, v té fázi se mají dobře! A zatím pod lesklým zevnějškem se tají smutná bída. Pokud ještě polnosti něco vynášely, žilo se aspoň na rurálních farech obstojně. Za nynější hospodářské mizerie, kdy výnosnost pozemků klesá a kdy za polní práci zvláště farář musí platiti stále více, užije kněz jenom z hospodářství hodně starosti a mrzutosti. K tomu všemu obyčejně začíná kněz hospodařit s dluhy. Co si také mohl za kaplanských let z 350 zl. ročního platu pro budoucnost uspořiti? A ta štola stále habenejší málokoho z nedostatku vytrhne; tu aby kněz obyčejně rozdál almužnou, neboť žádný stav není blehán tolika různými prosebníky jako stav kněžský.

Ale nejhorší obžalobou přítomné doby, která má v ústech plno humanity, jest kněžská pouse. Stát, jemuž kněz často do úpadu dělá úředníka, vykazuje knězi daleko menší péči než úředním sluhům. Za všechno mnohostrannou péči o duše svěšené, za všechno úřadování dostane upracovaný kněz tolik, zač se ani slušně najísti nemůže. Na zapadlé Lhotě v drsných horách bělovlasý, střesavý stařec bojí se pouse jako mučednictví; paměť ho opouští, ruka se mu třese, že sotva péro udrží, ale stařec slouží dále, jen aby se vyhnul žebrácké almužně.

Mimo matky zakouší mnoho s nalezenci dorůstající děti. Taková osmiletá, devítiletá holka musí opatrovatí třebas tři malé děti najednou. Tahá to chudás na boku jako štěnata. Opatrují-li nalezence hoši, ti už jsou chytřejší a nejsou tak svědomití.

Venca Jiráčků nalezence, aby mu neplakal, vozil. Viděl, že tak dělají chůvy ve městě. Poněvadž kočárek neměl, dal na trakař opálku, do opálky posadil dítě, rozejel se a ježto najednou nemohl udržeti rovnováhu, vyklopil opálku i s dítětem do rybníka. Zůstal nad tím pak celý zkoprnělý a kdyby byli lidé nepriskočili a dítě rychle nevytáhli, byl by je byl nechal zcela klidně utopiti.

Mimo děti mají s nalezenci právě peklo lidé staří, zejména výměnkářky. Toť oslazení jejich staroby.

„Proč pak, Churáčková, chcete ještě jednoho nalezence, vždyť už jednoho máte?!“, ptal se místní farář.

„E poníženě prosím, babička naše k žádné práci není, musí sedět pořád doma a tak už ty děti nějak obstará. A pak člověk je taky dlužen a tak si myslím, aby se aspoň na ty ouroky sehnalo.“

A jaká divná jména mají ti malí trpitelé za hřích matčin a za sveřepou chlíplost neznámého otce!

„Vosolobě (z Prahy), Kapsa (z Prahy), Špás (Videň), Krautwurf (Videň), Bezkočka (Praha), Venkubec (Videň), Kozibrádek (Videň), Obrázek (Praha).“

Byl jsem náhodou kdysi u pana faráře, když

FEUILLETON.

Ze života nalezenců.

Napsal Josef Váňa.

(Dokončení.)

Kdo pomyslí na to, že od nalezenců vyšší, vysílené matky budou roditi děti slabé, chudokrevné, že nebudou moci své vlastní děti dostatečně vyživovati, kdo na to pomyslí, že za dvě, ze tří pokolení budou žiti v těch horských krajinách mrzáci a lidé zbědovaní, kdežto dříve tam byl lid, jemuž nebylo rovno?!

Hřích bídné činí národy! Ztráta nábožnosti, víry a bázně Boží brozně se tu na obětech neviných. Hlízla moderní nevěry, mravní zkaženosti a bezbožnosti bloudí tu svými strašnými následky na zdravém těle nevinných.

Dejte tomu lidu tam výdělek, dejte mu práci neskutečnou tam nouzovými dary a tak přetrvávejte tento nešvar, který se tam nyní rozšířil, který tam nikdy nebyl a který bude mít následky dalekosáhlé!

Nalezenci jsou bytosti ubohé, jsou ošklivý vřed na krásném těle moderního člověčenstva.

Takovému dítěti, když přijde k rozumu a pozná, kde vlastně jest a proč tam jest, zhnusiti se musí všecken další život. A že mravní výchova jeho není právě nejdokonalější, uzná zajisté asi každý. Takové dítě každý kopne, každý po něm plivne. Nadávky, prokletí, surovosti, útržky a posměchy, toť každodenním jeho chlebem.

Výživa tělesná ještě jakž takž ujde, neboť lidé se bojí, že by jim děti byly vzaty aneb že by jiných více nedostali. Ano stane se často, že pro tuto příčinu i matka své vlastní dítě zakřikne: „Ty jdi pryč, na tebe nic nedostanu, na tyhle dostávám!“

Jediným dohlížitelem na výchovu a opatrování dětí jest místní farář. Od něho jest to skutečně jen akt humanity a lásky k bližnímu, že tak činí. Lékař, lékárna, hrobník a všickni jiní činitelé jsou náležitě placeni, jen knězi nikdo ani nepoděkuje a přec on tu činitelem hlavním a zodpovědným. Pánům nahoře jedná se jen o to, aby dítě žilo tělesně a nebylo nemocno; jaký život vede a povede duševní, o to nikomu starati se ani nenaspadne. Co na tom, stane-li se z dítěte vyvrhel člověčenstva!

Kněz tedy z lásky k těm ubohým tvorům jde čas po čas na visitu, jak se s nimi upestounů zachází. Tu byvá po chalupách pak čilo a živo. Všude děti umývají, převlékají, kolébají, v zimě oheň zatápějí, jen aby jim nemohl nic vytknouti. Strach, že by jim nalezencec byl vzat, jest veliký. Kmotra Jiráčkova však vyzrála i na pana faráře. Když viděla, že k nim jde na visitu, zavřela před ním rychle a dělala, jako by u nich nikdo nebyl doma. Bývá tak na venku, zvláště v létě často.

„Poníženě ručičku líbám, velebný pane!“, apustila, když kněze asi třetí den na to potkala. — „Tak voni byli prohlížet a u nás se ani nehlíbili zastavit! Proč pak, velebný pane, nás líbili pomínout, snad se na nás neráčí zlobit?!“

Ferina ta Jiráčková!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 15. února.

(Ku přítomné politické situaci. — Zalesnění pustého okolí Prahy. — „Hattaliana“ čili „pravda nás vysvobodí.“)

Před čtyřmi roky domlouval pisatel těchto řádků kolegovi stíženému plícím neduhem, aby si aspoň tři měsíce odpočal; ať pamatuje na řádné, nerušené léčení. Vychrtlý kaplan s nažloutlou pleťí odpověděl dutým hlasem: „A zač se mám léčit? Máám chudičké, staré rodiče v horách, jimž musím měsíčně posílat těžce nspořenoou desítku. Kdybych k nim přišel jako pensista s měsíčním platem 18 zlatých, musili by mi sami nejmíň desítku přidávat; a odkud ji vezmou? Při tom k lékaři a do lékárny jest od nás přes dvě hodiny cesty. A tak nezbyvá než uzdravit se ve službě anebo padnout.“ — A kaplan taky po šesti nedělích padl. Ubohého dobráka před skolem obsluhovali horlivě sami páni učitelé; neměli tenkrát ještě také upravený plat a tudíž není divu, že dovedli cítiti s inteligentem — proletářem.

O některém zvláště starším knězi trousí se pověst, jak prý mamoni! Divme se, že kněz stojící tváří v tvář osudnému pensionování, suší někdy až příliš, aby jednou netřel největší bídu!

A jak veliký počet nalezneme mladých deficientů! Není divu. Počet osadníků všude stoupá, úředních prací stále přibývá a tytéž jsou čím spletitější, namahavější; a — kněží jest stále počet stejný. (Při nynějších útocích proti církvi a při hmotném nedostatku duchovenstva snadno jest vysvětlitelno, proč jen malý počet abiturientů se věnuje studiu theologie.) Snadno tedy pochopíme, proč i mladý organismus při zvýšené práci snadno se strhá. Dejte kněžím spravedlivou mzdu, pak se přihlásí více dělníků k práci na vinici Páně; pak také přetíženi jednotlivcův a mladých deficientů ubude.

Naši odpůrci rádi vypočítávají, jak veliké jmění církev má; chytře však při tom zamlčují, že jest to většinou jmění takové, z něhož kněz nemá pro sebe krejcaru. Místo vypočítání, co stojí kostely, hřbitovy, zádušní lesy a pod., bylo by lépe poukazovati, co z církevního jmění kněz má k vlastnímu užívání.

Že dosavadní kněžská chudoba nijak se nebudí do rámce moderního složitého života, uznati musí každý nestranný člověk. Leč slyšíme hlasy, že prý se má tedy kněžstvu v duchovní správě postavenému zvýšiti plat na účet jeho bohatších představených. Pěkně děkneme; to by bylo stkvělé zvýšení! Je-li tísňen duchovní správce nejrozumnějšími prosbami o podporu, jest oblehán biskup, kanovník atd. ještě větším počtem nejrozumnějších žádostí. Ptejme se, co asi takovému hodnostáři zhude z celoročního příjmu jako čistý zisk! A pak si spočítejme, kolik by se se dalo z toho přebytku kněží užít! Socialistům nikdo neřeká, aby se hojili na svých soudruzích — milionářích, chudého žida nikdo neodkazuje na kasu Rotschildovu. Jen kněz má býti odkázán na pouhou svépomoc! Hoden jest dělník své mzdy. Toto pravidlo platí pro všechny stavy. A bylo by smutné, kdyby ve státě, jemuž se říká „katolické Rakousko“, měl zůstat kněz i na dále ubohým proletářem; bylo by smutné, kdyby akademicky vzdělaný kněz měl míti pro příští i tu pensí menší než úřední sluha.

V PRAZE »OBNOVU«

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

právě jedna žena přišla prosit o vysvědčení pro nalezence. Bída koukala jí z vyzábých lící.

„Matko, kdybych já měl co do toho mluvit, já bych vám vysvědčení nedal“, oslovil jsem žadatelku, když právě pan farář někam odskočil.

„A měli by to svědomí, nám něco takového udělat?!“

Zarazil jsem se nad tou náhlou, až k srdci pronikající odpovědí.

„No víte“, chlácholil jsem ji, „za mých dětských let tohle zde nebývalo a musili tu lidé býti také živi.“

„Ráčejší mít pravdu, ale od té doby mnoho, mnoho se změnilo. Cena obilí a vůbec všech našich věcí, které máme na prodej, klesla, všechno je za fatku, platy stouply a všechny jiné věci se zdrazily. Rveme se, zápasíme, nejíme a přece nikam nemůžeme, ba máme den ode dne víc a více dluhů.“

„Chodte v plátnkách jako dříve a místo kávy jezte polévky, brách a čočku, jako jste dříve činili. Ta brynda hrozně málo síly vám dodá. Viděl jsem, že ji míváte i k obědu. Proč pak se neživíte tím způsobem jako před třiceti lety? Co vás stojí ta brynda peněz a k ničemu to není!“

„Mají pravdu, ale když to teď všechno jinak ve světě chodí. Nikdo nechce zůstat při starém. Ostatně nepřáli by nám tady v té psině ani trochu té spiny (kávy)? Vždyť pranic jiného tu nemáme...“

Neodpověděl jsem, ale bolelo mne u srdce...

Také následky bezohledné modernosti! —

„Hřích bídné činí národy.“

Jednání říšské rady ve Vídni se opětně rozproudilo, ale překvapujícím a zajímavým zjevem při tom jest, že se v Čechách výkonům českých říšských poslanců ve Vídni nevěnuje zhruba žádná vážná pozornost. Jaký to rozdíl od nervosity, s níž byl každý krok říšského poslance před pětadvaceti lety v Čechách sledován a jaký to rozdíl od hladovosti, se kterou se na každé otevření úst českého poslance ve Vídni z české strany za oněch dob čekávalo! Zjev tento zasluhuje vážného povšimnutí. Dle chladnosti, s jakou se dnes česká veřejnost k jednáním říšské rady chová, možno souditi, že se nesplnilo své doby vyslovené mínění nynějšího vorlického pana knížete Karla Swarzenberka, že „ústava se vžila“, neboť spíše lze za to míti, že „ústava se přežila“. Dnes nikde a ze žádné strany nejví se ten zájem o rozsah její pravomoci nebo působnosti, jako dříve, tak že se zdá, jakoby konečně také i českou veřejnost začal ovládati dar klidu a rozumu, jichž jest v politice vedle peněz především zapotřebí. Ale více než-li peněz, poněvadž peníze dají se včasnou a místnou chytrostí nejen nahraditi, ale i převážiti.

Tím jsme pověděli, že se dnes česká veřejnost více k vůli jednáním na říšské radě docela nic zbytečně nerozčiluje, že debatami o nich drabý čas nemá, jsou si toho vědoma, že, co se vleče, neutěče. To znamená, že se všeobecná povaha české politiky valně změnila a že její taktika a cíle přes hlavy přítomných politiků hledají své těžiště docela jinde, než-li kde spočívalo ještě před desíti lety. Proto také jednání jejich na říšské radě pozbylo v českých zemích onoho intenzivního zájmu, s jakým bývalo sledováno dříve.

Naše česká veřejnost patrně konečně pochopila, že okolnosti, s nimiž v politice se musí počítati, bývají mnohdy silnější než-li osoby, které politiku dělají chtějí a proto vidíme, že se i z naší strany staví na místě osob proti okolnostem zase okolnosti, jež se v parlamentě oddeklamovati a v kancelářích odložit a do vyřízených fasciklů zavázati nedají. Veřejné nezbytnosti totiž valí se v před tak mocným proudem, že i teď rok zdánlivě ničím nesesaditelného předsedu ministerstva a při tom ministra vnitra a spravedlnosti, tedy osobnost v konstitučním státě zajiště nadmocnou, pana z Koebrů, náhle sklidily.

Za nastalých nových poměrů ve vídeňské vládě ustoupila česká politika svými projevy v takovou míru zdrželivosti, že to třeba pokládati buďto za náramnou politiku nebo za neobyčejnou slabost. Poněvadž pak česká veřejnost nikterak na říšské poslance nenaléhá, aby ze svého ustraní na říšské radě vystupovali, mají úplně volnou ruku, již třeba přáti, aby byla šťastnou.

Třebas že bychom byli rádi slyšeli, kdyby bylo z české strany na říšské radě opakováno, co ve hlavním sluší pokládati za požadavky českého národa, aby se tím také lid mohl spravovati a nikde v ničem od zásad požadavků těch neustupoval, klidně se spokojujeme s mlčením, jímž nyní čeští politikové ve Vídni zájmy českého národa hájí a protežují. Máme totiž za to, že byli mnohými zkušenostmi, jež česká věc draze zaplatila, poučení, že boj, v němž předem porážka jest jistá, jest činem nepolitickým. Proto asi klidně vyčkávají příhodné chvíle, která by jim podala příležitost, kdy hlas jejich měl by v zápětí určité úspěchy. Ovšem že se to od programu, s nímž Mladěši na půdu říšské rady vstoupili, úplně liší. Politické důslednosti v tom není žádné, spíše možno říci, že české poselstvo na říšské radě navázalo své další jednání na druhdy odsouzenou politiku staročeskou. A voličstvo jim v tom nebrání, ačkoliv na druhé straně nikomu nezalívá, když se ujme slova a poví, co mu na srdci leží.

Kdyby nynější klidné mlčení českých poslanců na říšské radě bylo ze strany nové vlády odměněno tím, že by se řady uvědoměle a rozhodně českých úředníků dostaly jako příslušníci rozumně politisujícího národa na vynikající a důležitá místa ve státní správě, potom bychom ochotně přiznali, že popadli věc za šťastný konec. Vzpomínáme totiž na výklad Riegrův, když jedenkrát, jsa pobádán k zakročení na říšské radě, docela upřímně pronesl: „Pánové! Jeden hofrát zmůže více, než-li celý parlament!“ Proto bychom byli nyní čeští české politice ve Vídni nanajvýš povděční, kdyby dokázala od vlády docíliti ustanovení ne jednoho, ale třeba desíti takových českých hofrátů —

Jest-li však, až se rok s rokem sejde, budeme zase jenom tam, kde jsme dnes a jest-li

česká politika za své nynější mlčení odměněna bude uznáním, že se jí netřeba nijak strachovati a že podporování a favorisování budou její odpůrci, potom docela jistě potká při volbách všechny mladočeské kandidáty poselství onen osud, který byl na Hradecku u dělem pana Kolenského. Víme, že mlčet jest zlato, avšak jenom někdy a za zvláštních okolností a proto chceme loyálně míti za to, že pro mlčení českou politiku tyto zvláštní okolnosti dnes nastaly.

Avšak při tom třeba uvést, že s pravdou má se jíti za všech poměrů vždycky ven a že by úplně postačilo, kdyby české poselstvo na říšské radě nevyhledávalo sice s vládou žádných nových zápletek, ale kdyby věcně a klidně neopomíjelo na říšské radě tlamočiti všechno to, co dnes český lid v různých jeho poměrech tíží. S tím se mlčení nemá, neboť kdo mlčí, zdá se souhlasiti. A v takový omyl čeští poslanci na říšské radě mlčením svým vládu uváděti nemají, neboť v zemích českých jest tisíc věcí, s nimiž voličstvo jejich nesouhlasí. Jako nesnášíme se s přílišným hlukem, tak nemůžeme souhlasiti s tím naprostým a přílišným tichem, jež dnes česká politika ve Vídni provozuje.

A v tom dá nám za pravdu voličstvo veškeré a i vládní kruhy, které nemohou předce za stávajících poměrů zakročovati tam, kde o nápravu a hájení zákona žádány nejsou.

* * *

Již po kolik let pravidelně v tento čas voláme na tomto místě po zalesnění spustošeného a smutného okolí naší královské matičky Prahy. Proto ani letos nemůžeme vzdáti se slova v otázce té a znovu přivádíme ji na denní pořádek.

Když „otec vlasti“ císař a král Karel IV. rozšířil Prahu o Nové Město, věnoval veškerou péči tomu, aby hlava království ověněna byla luzným diademem stromové zeleni. V širokém pruhu kolem Prahy dal zakládati vinice, většinou sady, sázeti háje, tak že matička Praha ležela záhy uprostřed štědré vegetace, která vděčila se jí potoky vína, koši nejrozumnějšího ovoce a libosti lesní.

Toto dědictví po jednom z nejslavnějších českých králů jako vzácná a vděčná tradice dochováno bylo až do minulého století. Válečná oblehání Prahy, zlé časy, ponižení českého hlavního města nebyly a to, aby Prahu o její zelený věnec připravily. Když byl poškozen, přišli leta ho zase ihned pečlivě opravili. Až teprve nynější doba pokroku a politického probuzení českého národa lačně zelené okolí Prahy vymýtila a zničila a v pusté tuposti složila ruce v klín, aniž by se starala o nahrazení, doplnění, neřku-li zvelebení dávné tradice Prahy, že ležela v zeleném věnci stromnatého okolí.

Něco podobného, jako jest nynější spustošení a zanedbání pražského okolí, dalo se od přítomné doby nejméně očekávati!

Celé vrchy, rozlehlé stráně, rozsáhlé plošiny kolem Prahy jsou pusté a zůstávají po půlstoletí holými jako nějaké africké pouště. Po nápravě toho volající hlasy zůstávají po leta marnými a nejbolestnějším faktem při tom jest, že v nejpřednější řadě matička Praha staví se býti v otázce této jako hluchou, ano, když se jí k zalesnění pustého jejího okolí pomocná ruka podává, ukazuje se býti odmítavou. K něčemu podobnému došlo zase ve přítomné době. Zemědělská rada jest dle své možnosti ze zemských prostředků ochotnou v zalesnění pustého okolí Prahy působiti, ale ochota tato nevděčně se přehlíží z důvodů nejmalichernějších.

Proto s upřímným potěšením musíme zaznamenati, že se v zastupitelstvu král. hl. města Prahy nalezlo několik mužů, kteří se otázky zalesnění pražského okolí s horlivostí věci té hodnou ujali a doufáme, že ji opětně usnouti nepřipustí, ale že budou rozhodně, neunavně a neústupně svědomí pražské burcovati, aby konečně nynější smutný stav pražského okolí proměněn byl opět ve tradice naší jeho zelený zjev.

Předměstské obce, které svým časem v mateřský klín města Prahy nezbytně zpátky padnou, budou ji zajisté v úspěchtilé a spanilé snaze té vydatně podporovati, tak že nynější, z některých stran jevíci se upjatost a úzkoprsost k systematickému zalesňování okolí Prahy jest úplně nemístnou, pro budoucnost Prahy škodlivou a hříšnou.

Těšíme se, že konečně dojde k oživení pustatin pražského okolí, kde dávno mohly šuměti luzné háje, kde se mohly zelenati štědré vinice a kde se mohly pod hojným ovocem prohýbat rozsáhlé sady, jako bývalo kolem Prahy dříve. Snad konečně nalezla otázka tato své muže, kteří ji ku správnému vyřízení dovedou.

Musíme vytknouti, že se v Praze nachází celá řada korporací, které docela dobře již

dávno nejenom že se mohly, ale také měly se státi o zalesnění okolí Prahy, avšak hlasy nadšených, prozřivých jednotlivců zůstávaly právě v době pokroku a svobod, které však jenom všechno ničí, marnými. Již koncem let padesátých vznikl spolek, který si obral za účel zalesnění Prahy, ale všeobecnost zůstávala k jeho snahám stále nevládnou, což zrovna za ozdobu smýšlení pražské inteligence pokládali nelze.

Pražský tisk, který mnohdy v nedostatku zajímavé látky věnuje celé sloupce věcem docela daremným, přehlíží také tuto velkou otázku budoucího vzhledu Prahy a dokonce z osobních důvodů připouští, že se v něm ten nebo onen zpátečník smí roztahovati s rozumy, které zalesnění a zvelebení okolí Prahy zdržují.

Snad konečně zjeme v tom památném roce, v němž se opět k obnově bývalého zeleného věnce naší matičky Prahy přikročí!

„Filologické Listy“ přimáhejí pod titulem „Hattaliana“ různé statě a vzpomínky o působení nebožtíka profesora Martina Hattaly jako universitního profesora a slovašského učence. Posudky a vzpomínky ty ovšem že odpovídají pravdě, která působení Hattalovo musí stavěti ve světlo, jakým ono skutečně zářilo. Čtenář nad tím spiná ruce, jak bylo možno, aby univerzitní učitel, jemuž byla svěřena stolice tak důležitá, takto vypadal. Proto slyšeli jsme hlasy, že by se prý k umění ostudy, jež české věci z obrázků těch nepochybně plyne, takové věci otiskovati a přetiskovati neměly.

Jsem daleko vzdáleni redakci „Filologických Listů“, s nikým z její členů uležíme si ve přátelském objetí, ale přes to uveřejňovaná v nich „Hattaliana“ radostně vítáme. Ne snad proto, aby neblahé působení Hattalovo bylo správně odsouzeno a posouzeno. Na tom nedá se bohužel více docela nic měniti. Avšak otiskování „Hattalian“ má v našem veřejném životě obrovskou důležitost a sice proto, že může býti velice závažnou výstrahou všelijakým jiným osobnostem, jejichž ignorance, zlomyslnost, neslušnost, smělost atd. za života dovedou si vynutiti od svého okolí tolik shovívavosti, že se nikdo na ně poukázati neodváží, aby si celé Alpy nesází a mety nezpůsobí.

Proto úplně souhlasíme, že „Filologické Listy“ tento drab publikací alespoň do historie naší veřejnosti zavedly. Podoben jest mu každý a kdo nebude chtíti, aby jednou na hrobě jeho nakupeny byly balvany nejvášněnějších nářků a žalob, bude nucen v životě svém se spravovati ve svém působení snahou, aby to jednáním a pracemi svými zamožnil.

Každý člověk náchylný jest k lidským křehkostem a slabostem, proto nutno táhnouti určitou čáru, pokud smí se dáti jimi ovládati a pokud současníci jeho nemusí si je dáti líbiti. V naší české společnosti odpustilo, prominulo a přehlíželo se tolik osobních nepřipustností, že český v duchu následkem toho do té míry zhoustl, že společnost naše ve svých částech k neuzdravení zlehnula a zlehkomyslně, že práce a poctivost staly se dokonce „hloupostí“, tak že „Filologické Listy“ zavedením „rubriky pravdy“ skutečně vykonaly záslužný společenský skutek sanační.

Víme, jak održí a nepoctiví lidé hráli v naší společnosti přední úlohu; víme, že lenoši a nevědomci pověřeni byli místy, z nichž měla prameniti příkladná pila a štedrý zdroj naučení; víme, že černé bylo u nás prohlášováno za bílé, zkrátka že se pořád u nás ještě plýtvá „kočičím zlatem“, do něhož jsou zabalováni jednotlivci, kteří jsou však hodni pořádné baštonády.

Avšak jednak urputnost a jednak bezcharakternost rází u nás cesty celé smečce typů, kteří lhou jako neprotokolovaná, vzájemně se podporující společenstva veřejnosti svůj věhlas, vědomosti, zásluhy, význam, poctivost, plní a zatím jsou to lidé takové jakosti, že po nich zůstane leda plno bolestí, nevykonaných úloh, pokazených věcí, hříšných křivd, sobeckých pletich —

Proto třeba vítati, když někdo má odvalu a nebojí se v tom našem společenském zmatku zadržeti ruku omývajcí mouřenínem.

Kdo jsme ve vrozené své „nešikovnosti“ prošli ulicí veřejného mínění, které nás do naha svleklo a dokonce zbičovalo proto, že jsme se chabě nepodrobili službám různých našich společenských sobeckých tyranů, divíme se, jak ten neb onen daremný člověk hadovitě propláží se všemi poměry, aniž by třeba jenom jedenkrát byl nucen ve své lstivosti přiznati skutečnou barvu a jakost své duše! Proto rádi vidíme, když všelijaké neplatné ohledy u nás padají a když skutečná pravda, ať si vychází ze kterékoliv strany, hlásí se v našem životě alespoň konečně v jeho historii o náležitě sobě místo.

Ať se lidé u nás nederou tam, kam nenáležejí; ať nechtějí konati, čeho neumějí; ať ne-

chtějí spravovati něco, čeho správně zastati nedovedou; ať nepodnikají, na co nemají, zkrátka ať každý působí tak, jak v pravdě a skutečnosti může!

Známe lidi, kteří pomocí směle lži a drzého předstírání na úkor v pravdě schopných osob a proto k nepochybné škodě celé veřejnosti prošli a prolhali se na nejpřednější a nejvlivnější místa, proto musíme jenom souhlasiti, když jim jest alespoň pohroženo, že nicotnost působení jejich jistě jednou, třeba si po jejich smrti, na jevo přijde.

„De mortuis nil, nisi bonum“, říká každý, kdo se bojí toho, co jednou o něm bude se moci říci. Správný člověk však za živa ochotně svou chybu uzná, hledí ji napravit, výtku snese, dá si poraditi a proto není důvod, aby k vůli nějakým ohledům musila býti u nás tlumena a potlačována pravda a to proto, poněvadž jenom „pravda vysvobodí nás“ z těch společenských a protékutých zmatků, do nichž jsme jejím zbytečným potlačováním upadli a v nich zapadli!

Ubrana.

(3) **Upozorňujeme českou veřejnost na spolkový list spolku sv. Bonifáce „Sv. Vojtěch“.** Jestliže byla dříve pronášena v táboře našem různá přání volající po zdokonalení tohoto měsíčníku, můžeme nyní sdělit, že jim ochotně vyhověno. Za spolupracovníky získáni osvědčení odborníci. Při záplavě prolhaných socialistických a helvetských brožur, na jejichž zámyslné lži nejednou jsme upozornili, jest povinností každého věrného Čecha — katolíka, aby pomáhal stavěti hráz proti proudům otravným. „Sv. Vojtěch“ vydává se nákladem velice značným a může tudíž zvlášť znamenitě působiti, bude-li od každého člena spolku sv. Bonifáce účinně podporován, šířen a po přečtení do jiných domů půjčován. V zájmu pravé vzdělanosti, v zájmu církve a vlasti na stráž! — Příspěvek na „Sv. Vojtěcha“ jest ovšem tak nepatrný, že nemůže žádného katolíka odloučiti od předplatného na jiné katolické listy. Proto tím horlivěji se přimlouváme, aby záslužnému onomu listu byla věnována příslušná pozornost.

(3) **Ničemné balamucení, jemuž jest udílen generální pardon.** Poukázali jsme už několikrát, jakým nestoudným způsobem socialistický tisk ohlupuje pod záminkou osvěty své stoupence, jen aby je pošval proti katolické církvi. Nemluvíme ani o tom, že socialisté vydávají tak „vědecké“ protikatolické brožury, v nichž se jen hemží zlomyslnými nepravdami. Vrchol nestoudnosti však jest, vydávati celé řeci katolických hodnostářů, kterých tito nikdy neproslovili. A socialistický tisk odporučuje vesele dále takové řeci svým nákladem vydané a podvodnými nepřáti naší Církve vymyšlené, ačkoli jsme se již několikrát proti balamucení tolik nestoudnému ozvali. Kdyby některé katolické nakladatelství odhodlalo se k vydání spisů tolik podvodných, celý pokrokový tisk by volal do zbraně proti katolickému tmářství; a kdyby v takových podvodných brožurách byly tak nestoudné útoky proti socialistům, jako se útočí v socialistických podvodných brožurách proti katolictvu, vzburil by socialistický štáb celé Čechy.

Ale socialistům dovoluje se vlídně českou veřejnost klamati neučení lid „Zpovědi papeže Alexandra VI.“, „Řeci generála jesuitů“ atd. Vášnivým soudruhům ustupuje se na celé čáře, pochlebuje se jim z bázně před jejich hroznou „svobodomyšlností“ se všech stran; i konservativní tisk bojí se zakřiknouti vědecké podvody vymazlených výbojů.

Jak pokrokový tak konservativní žurnalista pokrčí rameny, mávne rukou a řekne: „Kdo by se s každým pamfletem mazal? Vždyť slušný Čech stejně ví, že jsou to vědecké švindly; takové věci u vzdělaných lidí stejně se vážně neberou.“ Ne tak — dráhý pane, a zvláště Vy, pokrokový žurnalisto a učedník Vy horlíte theoreticky pro vzdělání lidové, v praxi však necháváte ohlupovati český lid statisíci nestoudnými brožurami. Sto Vašich vzdělávacích přednášek nemá takový účinek jako jediný pamflet v desetitisících mezi lid rozhozený. Zde máte hlavně státi na stráž! Na jedné straně pořádají se pro lid přednášky docela od universitních profesorů, na druhé straně však ponechává se plná volnost ohlupování téhož lidu. — Naši socialisté již dávno ukázali, že jim nejde nijak o vědu a že zneužívají jména vědy k soustavnému a nepoctivému štvání proti všemu katolickému.

Pánové, Vy nevíte, jak se činíte před štábem socialistickým směšnými! Za to, že tiše posloucháte ohlupovatelů českého lidu, dostane se Vám nanejdříve odměny té, že Vám soudruzi nevytlouknou okna. Nedivme se nijak troufalosti vymazlených soudruhů. Vy je k pořádku nevoláte, a soudruzi-čtenáři jsou již hlavním štábem tak vychování, že od katolic-

kého listu poučení vůbec přijati nechtějí. Ani jim nenapadne slyšeti spravedlivě též stranu lživě obžalovanou, napadenou.

V příčině útoků na katolictvo odvykli již dávno mysliti. Takové věci jsou možné jen v „úplně zklerikalizovaném“ Rakousku. Nechce-li býti pokrokový tisk pokrytecký, myslí-li to s osvětou upřímně, nechť se chopí tedy práce; nechť místo nespravedlivých útoků proti katolictvu a místo sbírání vyhlaných škandálů raději se obrátí s kosou mezi jedovatý plevel bujně rostoucí v táboře socialistů. Zde čeká žež obrovská, nikoli právě vděčná ale velice prospěšná.

Politický přehled.

Právě projednává se v poslanecké sněmovně rozpočet, zase jednou po dvou letech obstrukce; jednání jde klidně v před. Mladochéští i agrární poslanci zastali se zlepšení platu duchovenstva; pilnost návrhu dotčeného podepsalo 230 poslanců; ovšem že sociálně demokratičtí poslanci prohlásili se proti. Dne 14. února proslovil bar. Gautsch ve sněmovně posl. dosti významnou řeč ohledně poměru k Uhrám. Vláda stojí tu na půdě jednoty ve smyslu zákona z r. 1867. Změní-li se poměry proti, potom rakonská vláda v dohodnutí s parlamentem a veškerým veřejným míněním klidně ale rozhodně dovede hájit rakonských zájmů. — Dne 15. t. m. posl. Herold předložil vládě a ostatním stranám celý krásný program budoucnosti Rakouska, bude-li spravedlivě ke svým národům. — V panské sněmovně vystoupil ostře proti nouzové předloze dvorní rada žid Jiteles, jenž nechce věřiti, že rolnictvo strádá. — Panská sněmovna schválila návrh knížete Schönburga na změnu zákona o jednacím řádu. Touto změnou zabezpečuje se vládním předloham přednost před jinými, jakož i jejich vyřízení v případech obstrukce. Mimo to zavádí se i censura obsahu interpelací a ustanovuje se jednodušší jich vyřízení.

Situace v Uhrách vleče se dále nerozřešena. Košut byl v neděli přijat mocnářem v delším slyšení, kdež mu vyložil stanovisko své strany; 16. t. m. přijati císařem Kol. šl. Szell a dr. A. Weckerle. Dle toho nelze očekávati rychlého rozřešení krise, zvláště když požadavky maďarské nejsou skromné.

Mezi Švédskem a Norvěžskem, kteréžto země tvoří personální unii, vypukly nové spory. Norsko žádá vlastní konsuly, k čemuž král Oskar svoliti nechce.

V Rusku už na všech místech bouře utichly. Nyní se pilně v ministerstvech pracuje na různých opravách. Car nařídil, aby zřízen byl výbor za příčinou neodkladného zjištění příčin nespokojenosti dělnictva a za příčinou navržení prostředků, kterými by se budoucně takové nepokoje daly zamezit. Výbor má sestávat ze zástupců dotčených odborů, ze zástupců továrníků a dělníků dle svobodné volby těchto dvou skupin. — Zemský sbor svolán bude 28. února a má sestávati ze zvolených zástupců gubernií a krajských zemstev; mimo to mají míti města, jež čítají 5000 obyvatel, po jednom zástupci. — Polské listy protestují proti socialistům, kteří svádějí polské dělnictvo v Rusku k nepokojům, a prohlašují socialistické svůdce za škůdce národa.

Na mandžurském bojišti neděje se nic zvláštního, nehledě ku každodenním potyčkám. O Rusku šíří se stále anglickým a německým tiskem liché pověsti. Nepravda, že jsou velkoknížata pro uzavření míru a že velkokníže Nikolaj Nikolajevič převezme vrchní velení po Kuropatkinovi; jisto, že Kuropatkin zůstane na dále. Ztráty Rusů u Sandepu a Lankunu činí něco přes 10.000 raněných a ne na 40.000. — Dle zprávy japon. náčelníka štábu gen. Nogiho ztratili Japonci u Port Arthuru 100.000 mužů. — Baltické loďstvo ruské kotví u ostrova Mauricia, očekávaje třetího loďstva, které 11. t. m. opustilo přístavy ruské.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. Katolická národní Jednota Černilovská pořádá v neděli dne 19. února t. r. o 2. hod. odpolední svoji měsíční schůzi v místnostech spolkových. Na programu jest: 1. Přednáška dp. katechety Fr. Jukla z Hradce Králové „o alkoholismu“. 2. Přijem nových členů a placení měsíčních příspěvků. 3. Objednávka prášků pro jarní setbu.

Katolické-politické vzdělávací beseda pro Žitavice a okolí konala dne 12. t. m. v Žitavici první ustavující valnou hromadu, při níž přihlásilo se 80 členů. Další činnosti Zdar Báh!

Z Dobrušky. Valnou hromadou křesťan. jednoty sv. Václava zvolen za předsedu vldp. děkan Jos. Domašínský, místopřed. dp. katecheta J. Vaníček. V uplynulém roce přednášel p. katecheta „o křesťanství a vlastnictví“ a „křesťanství a naše doba“. Více přednášek nebylo. Za to ča-

stěji pobavil kroužek zábavní a divadelní v zábavném večírku a divadelními hrami, z nichž jmenujeme: „Mýlka v poschodí“, „Nepokradeš — cizí slato nebláží“ (opakováno v Jesenici), „Sedlák křivopřísečník“, „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu.“ Sl. Čížkové, Vencelkové, Zahradníčkové, pp. Zahradníčkoví, Maršálkovi, Ekrtovi, Burketovi, Grulichovi a všem ostatním za ochotu a horlivost vzdáváme díky. Na Hromnice přednášel dp. Jiří Sahula „o pokladě víry.“ Přednáška tato věcná, časová, zajímavě přednesená učinila na četné posluchače veliký dojem. Další svorné práci v jednotě: „Zdat Bůh!“

„Bůh ti dal, človče, Bůh ti dal, národe, duši a srdce, abys ve své bídě a nevolnictví svém v něm skryl vše, co ti svato, co ti milo a drahé; a věř mi, nepochybuji, že veškerá pravda, která žije a trvá v tom útulku, kamž cizí tyranství nepronikne, kdysi jistě prorazí.“

„Národ, jenž zákony Boží a zákony svědomí svého odvážnou a hříšnou nohou deptá, jenž se ve všem dává strhnouti svými nízkými vášněmi, národ ten není sralý pro svobodu, po národu tom je veta, národ ten se podobá dvé světi, která se spouštíva řetězy . . .“

Z projevu biskupa J. J. Strossmayera.

Zprávy místní a z kraje.

Rozpočet král. věm. města Hradce Králové na rok 1905 ve schůzi měst. zastupitelstva 8. t. m. projednán a schválen. Úhrn potřeb činí 387.376.40 K, úhrada 239.828.88 K, tedy úhrnný schodek 147.547.52 K, jenž se uhradí 80% jednotnou obecní přírážkou k daním přímým (89.600 K), 3% dávkou z nájemného (22.500 K), darem Královéhradecké spořitelny z čistého zisku za rok 1904 (83.000 K) a dávkou za vodu užitkovou 30.000 K, čímž úhrada schodku činí úhrnem 146.100 K, zbývající částka 2.647.52 K uhradí se úsporami z let minulých a pokladní hotovostí. — Všem úředníkům obecním i členům policie udělen drahotní příspěvek. — Letošního roku upravena bude část Klicperovy ulice od domu čp. 140 až k ulici Tomkové, třída Jitřikova od hotelu „Merkur“ až za filiálku Rakousko-uherské banky, část třídy Palackého a náměstí Svatojanského od domu čp. 80. až k domu čp. 164., upravena bude též jízdní dráha na Velkém a Malém náměstí nákladem do 80.000 K, jenž se opatří zápůjčkou u Královéhradecké spořitelny na úrok 4 1/2%, 6%, úrok z prodloužení s 1% amortisací za ostatních běžných podmínek touto spořitelnou u zápůjček hypotečních předepsaných pod zástavou domů čp. 33. a 34. v Hradci Králové. — Okres. finančnímu ředitelství bude obec ročně přispívat 1000 K, zavede plyn a vodu do všech místností pro fin. ředitelství v domě č. 383 najatých. — Do dvou let bude erár dlážditi silnice za mostem labským, obec pak doplní šířku této silnice dlážděním o 2 metry, čímž zabráněno bude pak obtížnému prášení se.

Ve schůzi městské rady Královéhradecké dne 6. února 1905 usneseno: Schváleno bylo vyplácení služného městským hajným v předem jdoných lhůtách měsíčních dnem 1. ledna 1905 počínaje. — Vzato bylo na vědomí sdělení c. k. okresního hejtmantství, že zamítnuta byla žádost pana Ed. Kemlinka za udělení koncese hostinské pro dům č. 5. v Hradci Králové, a že uděleno bylo povolení k výrobě mýdla naftolového paní Julii Felkové v domě č. p. 406. v Hradci Králové. — Pi. R. Jakubcové odprodáno bylo na věčné časy hrobové místo na hřbitově sv. Jana na Zámečku. — Žádost pana Jos. Týkala za jmenování lesním adjunktem postoupena měst. zastupitelstvu k rozhodnutí. — Vzhledem ku stísnosti pí. Barbory Havlové z Pouchova upozornil se pol. stráž, že není třeba žádati výkaz písemných objednávek od prodávačů chleba, neboť dle § 80. a) novely k živn. řádu z roku 1902 předepsána jest objednávka vůbec, tudíž i ústní. — Rozpočet tech. kanceláře na pořízení mosaikového chodníku od domu č. p. 140. až k domu č. p. 129. vzat byl na vědomí. — P. J. Novotnému, staviteli, uděleno povolení ku zřízení vodovodu k domu, který stavěti bude na parcele č. kat. 184/25. — Oznámení pana Štěp. Fischera, c. k. vrchního rady zem. soudu v. v. zde, že hradební zeď pod gymnasiem se sesouvá, dodána byla tech. kanceláři k vyšetření. — Zpráva obchodní akademie zde o prohlídce studentských bytů vzata s poděkováním na vědomí. — Jedna podpora prodloužena byla na dobu jednoho roku. — Poukázány byly některé účty k výplatě.

Bedlnuě. Slečna Mařenka Šolcova, dcera zlatníka a pan Ladislav Prislínger, c. k. berní adjunkt v Hradci Králové, slaví v úterý dne 21. února 1905 v katedrálním chrámu Páně svatého Duchu v Hradci Králové sňatek svůj. — Mnohaja ljeta!

Velký symfonický koncert v Klicperově divadle dne 9. února věru poskytl obecnstvu požitků nemalý, který zvláště vyznačoval provedením Čajkovského „Symfonie pathetique“ a Dvořákovy dramatické předehry „Husitská“. Orchester c. a k. pěšího pluku č. 36. z Josefova řízení kapelníka pana Heydy mistryni výkony svými vysoko povzněl se nad podobné sbory hudební. — Místo ochuravělé sleč. M. Částkové z Prahy zaujal známý tu klavírní virtuos p. K. Leitner, jehož solová čísla Busoniho „Chaconna“ a Smetanova „Rolnická slavnost“ přímo okouzila. Byl to koncert prvního řádu.

Z měst. Klicperova divadla. Jednota divadelních ochotníků „Klicpera“ v Hradci Král. sehraje v neděli 19. t. m. hru o 4 dějstvích: „Šťastný člověk.“ Napsal Vl. Němivovíč Dančenko.

Z ruského přeložil J. V. Slukov. Začátek v 7 hod., konec v 10 hod. V meziaktí účinkuje tamburašský sbor „Orlice“. Předprodej lístků u p. J. Rážíčky na Vel. podělní.

Maškarní ples, v neděli 12. t. m. v Adalbertinu v Hradci Král. tanečním mistrem p. V. Čtvrtečkou pořádán, přilákal četné občanstvo. Úprava sálu byla velmi ozdobná, též sbory některých mask byly pěkné. Velmi se líbily p. Čtvrtečkou navičené tance tyrolské, čínské atd.

Podpurný spolek pro propuštění trestance v Hradci Králové koná v neděli dne 26. února 1905 o 9. hod. dopol. v jednacím síni č. 1. c. k. kraj. soudu v Hradci Král. svou řádnou valnou hromadu.

Rusko-Japonsko vystaveno bude v 50 velmi pěkných obrazech příští týden od 18. do 26. února 19.5 v panoramě Národní Jednoty Severočeské v bývalém kláštere za kostelem sv. Duchu v Hradci Králové. Čistý výnos na podporu českých menšin v pohost. Orlickém.

Záložna v Hradci Králové. V neděli dne 12. února t. r. odbyla se valná hromada záložny v Hradci Králové za účasti 116 členů. Z přednesené výroční správy upozorňujeme na některé účty. Účet z ávodních podílů dostoupil výšky korun 68.074.86, vklady na knížky a běžný účet kor. 1.536.385.66, půjčky sméneční kor. 382.208.48, půjčky hypoteční K 840.187.04, cenné papíry K 361.274.—, fond rezervní K 87.437.94, fond penzijní K 28.403.70. Čistého zisku vykazala záložna K 3.853.69, k němuž nutno připočísti odpisy na realitách K 1.216.96, úrok z fondu rezervního K 3.180.78, úrok z fondu penzijního K 1.079.65 a úrok ze závodních podílů K 2.984.62, což činí úhrnem K 12.264.70. Mimo to minulého roku věnovala záložna místním dobročinným a národním účelům K 884.60. Zpráva Jednoty založen o revisi provedené ve dnech 26.—30. ledna pojednává obšírně dle předpisů zákonných o jednotlivých odstavcích výroční zprávy, jakož i o celém způsobu účetnickém a vyslovuje se velice pochvalně jak o účetnické stránce, tak o správě a kontrolních opatřeních v ústavě. Zpráva tato byla vzata na vědomí a závěrečné účty schváleny. V provedených pak volbách zvoleni: za starostu p. Josef Pilnáček, za kontrolora p. Josef Jeřábek, za tajemníka p. Josef Šolc. Za členy výboru pp.: Ježek Zdenko, Pinkava Alois, Hájek Jaroslav, Rejchl Václav, Bouček Václav, Jirásek Stanislav, dr. Klumpar Otakar, Formánek Josef, Jelínek Jindřich, Raiman Václav. Za náhradníky pp.: Urner Otakar, Rážíčka František, Divočský Jan a dr. Tvrzský Ladislav.

Z Malšovic. Zdejší obec zrušila školní plat a zapravuje ho z příjmů obecních. — Královéhradecký knihkupec p. B. Melichar věnoval škole naší různé potřeby pro mládež.

Z Pouchova. V neděli dne 19. února 1905 sehraje Beseda „Turinský“ v Pouchově v hostinci „Na staré“ divadelní představení: Písmákova dcera. Obraz ze života o třech dějstvích. Napsal Fr. Rath. Regisseur p. Jos. Skalický. Začátek určitě v 7 hod. Školní dítky přístupu nemají. Po divadle taneční zábava.

Z dějin poddaných vesnic bývalého panství Hradce Králové. (Dle záznamů archiválních podává V. P.—s.) Pokrač. Vlčkovice. Chalupník Václav Honzák měl 11 str. děd. rolí III. tř. a 2 čtvrtce zahrady; úroků platil 6 kr. půlletně, odváděl 2 vejce vrchnosti a 1 panu děkanovi, kantorovi dával posnophného 1 čtvrt. žita, slouhovi odespal 2 věrt. žita a robotoval 3 dny týdně. Chalupník Jan Blažek měl 8 str. rolí dědičných a 2 čtvrtce zahrady, úroků platil 1 kr. půlletně, odváděl vrchnosti 2 vejce a panu děkanovi 1 vejce, slouhovi odespal 1 čtvrtci žita, robotoval 2 dny týdně. Matěj Kaďávek měl 6 str. 2 věrt. dědič. rolí III. tř., 3 čtvrtce zahrady; odespal slouhovi 1 čtvrtci žita, robotoval 1 den týdně. Jiřík Michálek měl 4 str. 2 věrt. děd. rolí III. tř., robotoval 1 den týdně. Celá obec platila pánům komisařům 7 zl. 30 kr., společným sloužícím 3 zl. 30 kr., masitého „aufslagu“ 5 zl. 50 kr. Ve Vlčkovicih nebylo výsadní hospody, nýbrž šenkoval tam jeden chalupník, který z toho šenku platil obci 6 zl. rojn. ročně.

Péče o sirotky na Pardubsku. Tajemník okr. zastupitelstva J. Podolák ve spisku: „Okresní sirotčí rada pro okres pardubský“ vylicuje péči o sirotky na Pardubsku. Dne 15. května 1904 otevřen v Pardubicích okresní sirotčinec arcikněžny Elišky a to v upravené obecní nemocnici, v níž pro sirotčinec zříkáno 24 pěkných místností; vedle toho jest tu dětská koupelna, na dvoře a v zahrádě rozsáhlé hřiště. Správa sirotčince a výchova sirotek odvězána školským sestrám z Horažovic. Do sirotčince přijímají se sirotci z okresu pardubského ve stáří od 5—14 let. Dětem dostává se tu celého zaopatření, vzorného dozoru a mravního vychování za poplatek 6 K měsíčně. Děti školou povinné navštěvují veřejné školy a menší zůstávají doma pod dozorem školských sester. — Na okrese pardubském jest 90 dětí úplně osiřelých, 57 bez matky a 118 bez otce. — Na řádnou výchovu sirotek mimo sirotčinec dohlíží 14. prosince 1904 ustavená okresní sirotčí rada, v níž se sedají mužové okres. výborem zvolení. Obor působnosti její stanoven 7 články: Pečuje o svěřování poručenství jen nejlepšími občanům; upozorňuje poručenství soud na liknavé poručenky a podává návrhy na sesazení poručených nedbalých aneb nespůsobilých; navrhuje nejlepší poručníky k odměnění aneb k vyznamenání; pečuje o přiměřené vzdělání sirotek a o náležitou mravní výchovu; navrhuje okres. výboru, kteří sirotci mají se přijati do sirotčince; podává návrhy na zlepšení výchovy a výživy sirotek v sirotčinci; pečuje o sirotky dospělé, ze sirotčince již propuštěné, až do jich 18. roku, aby se totiž dostali

do služeb k řádným lidem a aby se jim nedělo příkoří. — Vsorná péče o sirotky na Pardubsku jest mocnou pobídkou, aby se podobně i na jiných stranách jednalo.

Sjezd kněží v Kolíně. Dne 23. února koná se v Kolíně v sále Restaurace manifestační sjezd členů Z. J. K. D. a zvaných hostů. Pořádek. I. Slavnostní řetník alovat. p. c. k. dvor. rada prof. Dr. Alb. Bráf prosloví řeč: „Socialní úloha kněžstva.“ II. „Naše zájmy“, přednese vdp. farář Ferd. Vlček. III. „Hnutí pryč od Říma po stránce náboženské a národní“, řeční vdp. farář F. J. Konečný. Rozhovor. Resoluce. Sjezdem má se sdružiti pevně přátel kněžstva za neodkladné slepení jeho kongrey, tak aby již při jarním zasedání říšské rady dostala se vládní osnova na denní pořádek. Účastnství všestranné je žádoucí. Kdo může, přijď na kolínský sjezd! Přihlášky na menu (oběd) à 2 K 40 h přijímá Ferd. Schmidt, farář Chotýňany, pošta Postupice.

Výstava českého severovýchodu v Hořicích r. 1903 měla příjmy 95.269.31 K, výdání 105.791.31 K; schodek 10.522 K kryt jest garančním fondem.

Vojna nebude! Kdyby vědecky osvědčilo se proroctví prorokování našeho lidu, pak by letos neměla naše říše žádné vojny — alespoň totiž se na kolatuře Hořické na Náchodsku. Lid náš totiž — rodí-li se chlapi — prorokuje vojnu, rodí-li se děvčata — pokoj a mír. Naše — na kolatuře Hořické narodilo se letos deset dětí a to — samá děvčata. „Vojna tedy nebude.“

Z Hořic a Č. Skalce. Náš pan farář Krihl za krátkou poměrně dobu svého působení ve zdejší kolatuře získal si uznání hodných zasluh o zvelebení chrámu Páně, jakž že kdy bude dosaženo, jeme ani nikdy nemysleli. Jest skutečně potěšitelným úkazem, může-li se konstatovati, že na vnitřní úpravu kostela sebráno na příspěvků dobrovolných 5300 K a na opravu varhan 1300 K, mimo to pak že dáno pány manželé Exnarovými z Čes. Skalce 1600 K na barevná okna chrámová. Každý, kdo dnes vstoupí do vnitř kostela zdejšího, jest příjemně překvapen i dojat jeho úpravou, jakou nemůže se skutečně pochlibiti žádný kostel široko daleko. Pan farář, pro vše dobré a krásné vědy zaujatý a obětavý, může a prací svou býti spokojen a na výsledky její spokojeně pohlídnouti u vědomí, že vykonal dílo těžké i záslužné zároveň.

Pochvalné uznání vyslovila nejd. biskup. Konsistoř Královéhradecká p. O. Pacholíkovi, učitel v Malíně, za povznesení chrámového apéru, na křesť. mravní výchování mládeže školní, jakož i za nevšední plii a horlivost v řízení kůru pti filiál. chrámě malínském.

Zajímavý český voják. V kostele Hořickém ještě do nedávna bývalo viděti u marianského oltáře klečeti statečka, jenž musil sajímati každého, kdo si jej poněkud povšíml, zvláště pak toho, kdo zvěděl, že má do kostela téměř půl hodiny cesty a že mu neschází mnoho do sta let. . . Byl to známý výměnkář Jan Dvořáček z Litoboře. Zvláštní ten děda měl i zvláštní život, zejména mládí. Naroden v r. 1811., byl odveden „k vojenskému“ r. 1831 a sloužil poctivě i věrně na suchu i na vodě celých šestnáct let, po kterás době měl odebrati se do svého tichého domova, kam zvláště z vojny spěchá každý tak rád, tak tuze rád. Ale u Dvořáčka stala se zvláštní událost — že domů nešel, nýbrž zůstal na vojné — k vůli kamarádům. Tážete se jak? Inu, takto: Dvořáček byl na vojné kuchařem a — jakým kuchařem! Vojáci nemohli si jej ani dosti vynachváliti. I prosili jej kamarádi, aby domů neodcházel. Dvořáček ovšem váhal. Vojna je přece jen vojna a po Litoboři se mu stýskalo dosti často za těch — šestnáct let. Leč kamarádi uchlýlili se k panu hejtmanovi, celou věc tak, jak jim na srdci ležela, mu sdělili a prosili ihned, aby nějak kuchaře jim zachoval. A dobrák hejtmán měl z té důvěry k němu i z té lásky vojáků ku Dvořáčkovi radost. „Vidíte, Dvořáčku“, pravil k našemu hrdinovi z Litoboře, „jak vás mají kamarádi rádi; nedělejte jim to a neodcházejte!“ A Dvořáček, druhý dobrák, obměkčil se, když si to i pan hejtmán přál a — zůstal na vojné ještě plná čtyry léta a vařil, až se hory selesnaly, dále — od r. 1831 do r. 1851. Inu, když to kamarádi s panem hejtmanem chtěli! — Dvořáček bujoval pod Radeckým v Italii, za Windischgrätze a Komárna v Uhrách; znal osobně Jelačiče, Gergoyje, Košuta u Haynava a když zaopatřoval jej p. farář Krihl z Hořic, vypyával se na ně s nevšedním zájmem chtěje věděti, jak a kde který z nich skončil. Když blížila se poslední jeho hodinka a Dvořáček upadal v blouznění předsmrtné, vzpomínal života v Miláně, kde bylo dobře, kde je tak krásný kostel. . . Zesnul 27. dne m. ledna v stáří 94 roků. Odešel z krajiny Hořické starý český vysloužilce, jakého snad není v celých Čechách druhého a s ním kus poctivé, dobré české náctary, která dovedla z lásky sloužit po 16 letech ještě 4 léta dobrovolně. . . Dej mu Bůh, aby byl tak oblíbeným kuchařem i v té nadhrvrdné kuchyni nebeské!

Z Kamenného v Hlinsku. Ochotníci zdejší se školními dítkami pořádají dne 26. února 1905 v sále hostince p. Leop. Holasa v Kamenných divadelní představení: Slepá babička. Původní činohra pro děti ve třech jednáních od Františka Pravdy. Čistý výtěžek věnován bude ve prospěch žakovské knihovny. Začátek přesně o 6. hodině. Vstupné jak obyčejně. Po divadle a odchodu školních dítek taneční zábava.

Různé zprávy.

Duch „Školského Obzoru.“ Tento list, který vlastně přispívá k ostouzení stavu učitelského, v čísle dne 16. ledna 1905 vydaném navádí učitele „svého arna“, aby tam, kde duchovní správce šíří katolické listy „Marii“ a „Křt“, ochromili působnost

Jak dodávám do veřejných místností — a to zdarma — těchto stejné protináboženských listů: „Záře“, „Práva Lidu“ a „Rudých Květů“. K tomu dodávám, že to prospěje velice dělnictvu i — učitelstvu! Patrně, že ta „Škol. Obsor“ o úmyslné ohlupování českého lidu; viděl jsem tyto listy ještě před rokem, když jsem byl v Praze, a jak ony listy soustavně a úmyslně lid balamutí nejnepoctivějšími nepravdami. Jak vidíte, „pánové drážďané“ víc a více se vybarvují. — Učitelstvu okresu poděbradského Š. O. za zlé má, že někdo z nich „Škol. Obsor“ neodebírá a potupně vrhá se při tom na p. inspektora okresu těchto, Kožíška, jenž učitelstvo své před tímto „škárem“ moudře varoval. — V témže čísle v dopise z Čechůle srovná výpad učiněn byl na sv. mši. Jak to asi bylo sprosté, možno soudit z toho, že to na dvou místech p. státní národní konfiskoval. A to už něco znamená! — Ubohý lid, jemuž — dle „Šk. Ob.“ pomoci má „Záře“, „Práva Lidu“ a „Rudé Květy“ — svým sprostáckým výpadem proti všemu katolickému. A ještě polštovaní hodnější učitelé směru tohoto, kteří slibují si prospěch ze šíření „Záře“ atd. mezi katolickým lidem! Ó, lidé katolický, prohlédni a viz, jací to dnes „vychovatelé“ na některých místech vystupují před tvoje děti! Jak pak je možno věřit dnes tomu, že se nábožensko-mravně mládež vychovává, když „pokročilí vychovatelé“ s drzým čelem a veřejně listy srna nejprostšího mezi lidem šíří a sami z toho hanebného počínání prospěch sobě elibují. Ubozíci! . . . Také prý by bylo velmi dobré „Škol. Obsor“ po přečtení zdarma dále lidu předkládati . . . Inu, tohle opravdu už lidem pomůže. — V jednom z předších svých čísel napomíná „Škol. Obsor“ p. inspektora okresu králové-dvorského, aby byl na ně hodný, sic, že mu to učitelstvo dá citit, a aby si pamatoval, že za všechno jednání své jest zodpovědným — jedině svému svědomí a nikomu jinému! — Pan inspektor snad se za to „unučení“ pana učitele svého okresu poděkuje!

Váženost katol. náboženství u jino-věrech. Turněfský spolek v Christianii v Norvěsku usnesl se pořádati několik zábav, při nichž místnost měla představovati středověký klášter. Číslnici, sklepnice, zpěvačky atd. měly být oblečeny za mnichy a řeholnice, aby byl větší dojem. Sotva však zpráva o tom dostala se na veřejnost, všechny protestantské listy postavily se proti podniku! Za důvod uváděly, že se nesluší urážeti náboženský cit katolíků a že milosrdné sestry lepšího zasluhují vděku, než aby se jim měl někdo za dobrotu jejich posmívat. Také policejní náčelník sdělil předsedovi spolku, že arážky katol. spoluobytelů při zábavě trpěny nebudou. Pořadatelstva nebylo, než program zábavy změnit, zač zlekal se však vděku celé Christianie. — Ale u nás nejsem ze katolíků trpí arážku svého náboženského citu, oni často sami si z něho tropí smích.

Spolek kněží sv. Josefa v Gorici, založený Mons. Filipem, vydal za rok 1904 zprávu, z níž hlavní data uvádíme, vědouce, že se tím zavděčíme mnoha členům spolku. V sanatoriích ošetřeno bylo v r. 1904 178 kněží a 16 bohoslovců v 9709 dnech. V Gorici se léčilo 23 kněží a 4 boh., v Ise u Abazie 87 kněží a 1 boh., v Meranu 68 kněží a 11 boh. Nemocní byli z 61 diecézí; naše diecése jest zastoupena dosti vysokým počtem 11. Z nově přistoupilých 151 členů v r. 1904 jsou pouze tři z diecése Královéhradecké. V zájmu nemocných kněží bylo by si přáti, aby počet přistoupilých byl v roce tomto větší. Jen ti mají plný nárok na práva stanovami vytyčená, kteří jsou členy nejméně rok. Žádosti za přijetí do některého ze tří uvedených sanatorií buďtež adresovány na centrální ředitelství (Zentralvorstand des St. Joseph Priester-Vereines) v Gorici a budíž přiloženo lékařské vysvědčení. Dle § 3. stanov mohou býti přijati do sanatorií jen ti, u nichž jest oprávněná naděje, že po léčení jsou s to, aby vstoupili v aktivitu. Stížení nemocí smrtelnou přijati býti nemohou. Předsedou spolku jest nyní Mons. Dr. Josef Gabrielič, pap. komoří, a sekretářem Dr. N. Jungl. Výroční zprávy obdržel od sekretariátu zástupce diecése prof. Dobroslov Orel v Hradci Králové, který je na požádání zašle.

Jak posloužit Slovákům uherským a tím i národu našemu, dobře radí uč. K. Kálal ve spisku svém „Jděte na Slovensko!“ Kupec, nebo řemeslník může si na Slovensku vyhledati chlapce do učení; pošlete jej pak do pokračovací školy, dávejte mu čist. dobré knihy a dobře vyučeného pošlete na Slovensko zpět s ranečkem dobrých českých knih. To bude čin záslužný. Také služku můžete si na Slovensku vyhledati, zejména ze stolic s Moravou sousedících; bude pak vašim dětem vypravovati slovenské pohádky a zpívati podtatranské písničky, vůbec čeládka v nynějším nedostatku sil při hospodářství dobře se vám od-tud hodí. Lid to hodný, poctivý, pracovitý, budete-li si jich hledět, laskavě se k nim mlti, o mravní život a větší rozhled jejich dbát, jistě sami sobě i jim též a vlasti jejich posloužíte. Kde máte odbornou nebo střední školu, uvažte, mohli-li byste na ni pozvati slovenského šuhaje a podporovati jej; na každé naší odborné nebo střední škole měl by býti podporován aspoň jeden slovenský šuhaj, podobně i dívky. My, Češi a Slováci zvlášť, šijíce ve výmínečném stavu, musíme jinak pracovati než druzí národové. Nás spásí mravní život a drobná kulturní práce, kterou musíme organi-zovati sami, nemohouce se spoléhati na vlády,

nikoho vůbec. Kdo cestuje po Slovensku, nevracej se odtud spokojen, jestli jsi tam něco dobrého nevykonal. Jiný může cestovati za pouhým vyra-žením, Čech nikoliv.

Německé hospodářství v Českých Budějovicích, kde třetina Němců vládne 3 třetinám Čechů, dá se nejlépe posouditi z obecních důlů, které dostoupily letos výše 11 milionů K a pak z rozpočtu na rok 1905, v němž jeví se schodek v obrovské sumě 574.674-91 K. Dlehem 11milionovým zatížen jest každý ze všech 2200 domů českobudějovických částkou 5000 K, ač mnohý domek má ceny jen 3—4000 K. Na schodku 574.674-91 K účastněn jest každý dům za tento jediný rok téměř 300 K. A ten letošní rozpočet! Přes tyto obrovské dluhy věnuje nám obecní správa na účely německé, strannické, štvácké 106 000 K, z čehož na něm. opatrování věnováno 26.498 K, na české ani baláže; 14.000 na něm. divadlo, českému nic; na volební agitaci 20.000 K atd. Čeští poplatníci proti takovému hospodářství na schůzi dne 12. t. m. sice protestovali, než vzhopí se také nadřízené úřady k různému kroku oproti dražším Taschkově na radnici česko-budějovské?

Vlastenectví na pomoc hospoda-řem. Na volání k českým kruhům, aby konaly svou povinnost a zakoupily nějaký český statek na pomoci národním, píše časopis Zvon: „Tak jsme četli při podobné příležitosti již mnohokrát. Vlastenec hospodář tak, že majetek svůj udržeti nemůže. Pak mají konat jiní vlastenci „svou po-vinnost a majiteli jeho grunt řádně zaplatiti.“ Že by mělo býti nejdříve povinností takového ma-jitele gruntu v obroženém území, aby hospodařil co nejpečlivěji, toho jsme se až dosud nedočeli. Patrně toho as není třeba.“ — Podobně bývá i na jiných stranách, kde z vlastenectví dělají dojnou krávu.

O trestní pravomoci obecní. Kdyby obviněný před soudem obecním včas pokuty nezaplatil, bude se na něm vymáhati politickou exekucí; kdyby exekuce neměla výsledku, promění se pokuta peněžitá v trest vězení, ale jenom tenkrát, když zákon sám pro případ nedobytnosti pokuty peněžité vytkl trest na svobodu. Za každých 10 K pokuty vymáhá se den vězení. Mimo trest za čin spáchaný obsahovati má nález i náhradu škody činem trestním způsobenou. Dopustí-li se přestupku několik osob, ručí za náhradu škody všechny, a to byla-li škoda způsobena nedo-paťením, a dá-li se účastenství každého z pachatelů zjištit, ručí jenom za vlastní nedopaťení; nedá-li se účastenství jednotlivých osob zjištit, nebo byla-li škoda způsobena úmyslně, ručí všechny osoby za ná-hradu škody a to jeden za všechny a všichni za jed-noho; nahradí-li jeden z pachatelů škodu, může se hojiti na ostatních. Konečně jest pachatel povinen zaplatiti výlohy řízení trestního; na pť. zákon o pol-ním pachu vytyká to výlohy, kter vzešly za příčinou vykonaného zájmu, dále krmenní zabaveného dobytka, jakož i výlohy, které byly způsobeny odhadem škody přiležitými znalci. Nález trestní vyhláší se obvině-nému a obviněný se zároveň poučí o právu odvolacím a lhůtě, ve které se odvolání má podati. Lhůta od-volací bude pravidelně uvedena v zákonu, který byl pachatelem překročen; není-li tomu tak, má obviněný do 24 hodin po vyhlášení rozsudku ohlásiti stížnost a do 8 dalších dní stížnost vskutku podati a to u toho úřadu, který nález vyhlásil. Stížnost podati lze písemně i ústně; o stížnosti ústně podané sepiše sta-rostka protokol a dá jej od stěžovatele podepsati. I když se stížnost pouze ohlásí, jest starosta povinen předložit ji okresnímu hejtmantství, byť i stěžovatel provedení stížnosti nepodal. Nebyl-li rozsudek vyhlá-šen ústně, nebo byl-li sice vyhlášen, avšak mimo to obviněnému písemně doručen, jde lhůta ke stížnosti ode dne doručení písemného nálezu. Podanou stížnost předloží starosta s trestním rejstříkem i se všemi spisy okresnímu hejtmantství a dokud o stížnosti právoplatně nerozhodne, nemůže se nález vykonati, nestanoví-li příslušný zákon výslovně, že stížnost nemá účinku odkládacího. Z rozhodnutí okresního hejtmantství lze si stěžovati k místodržitelství a dále k ministerstvu vnitř. (Výklad obecn. zřízení. Musil.)

Působnost alkoholu na tělo vylicil také prof. dr. Hueppe z Prahy. Alkohol oble-ňuje toliko a ochromuje pocit únavy. Alkoholem tělo své pouze šálíme; působí alkohol jako bič na znaveného koně. Alkohol ve výchově jest zcela zbytečný, jelikož dítě nepotřebuje žádného dráždidla, obzvlášť je-li vedení správné. Léčivým prostředkem pro předrážděný mozek může býti jen — klid. Nejvýbornější kdyasi záci, bývalé ozdoby a pýcha škol středních, v pozdějším věku při holdování alkoholu selhali v povolání svém. Že alkohol rušivě působí na zdatnost tělesnou, dokazují následující čísla. Ze 452 jezdců na kole vyslovilo se v r. 1900 — 229 a ze 231 jezdců závodních i řemeslných dokonce 202 proti alko-holu. Patrně, že při naznačeném druhu sportovním, jenž obzvlášť na srdce a plíce klade vysoké po-žadavky, většina účastníků a to zajisté z pohné skrupulnosti, uznává za prospěšné zdržeti se líhovin. Také při pěstování sportu veslařského docílono nejlepších výkonů jen přísnou zdrželivostí. Schop-nost ku běhu na dálku i k pochodům vytrvalým vzrůstá i udržuje se toliko zdrželivostí a stříd-mostí. Různí atletové (zápasníci) s těžkými záva-žími holdují sice často alkoholu (pivu), ale při jejich vytylosti zřídka nalezneme vzor mužské krásy, ladného vývinu forem. Při bližším vyše-ťení těl jejich nalezneme lékat předčasto velmi špatně vyvinuté srdce, nedostatečně pracující plíce a řadu jiných různých vad. Vlivem alkoholu trpí často

nejeden orgán smyslový. Na pochodech do krajů tropických vždy větších výkonů jsou schopni, kdož se zdrží líhových nápojů; rovněž dokázáno, že alkohol je sbytečný i za mrasů polárních. Roz-umným zařízením, posravným zvyšováním jedno-živých výkonů, správnou výživou, střídáním od-počinku a činnosti můžeme tělo své tak vyškolit, že nepotřebujeme při svých výcvicích žádného dráždidla — alkoholu. Působí právě ovičení a výcviky tělesné takovou silou výchovnou i mravní, že zjednáují nám oně přirozené rovnováhy, v níž snadno postrádáme velkých dráždidel a zvrhlosti kulturních.

Židovské praktiky. Na vysocině Česko-moravské, kde se len hojně pěstuje, jest obchod ve lnu výhradně v rukou židovských. Na zimu vtrhnou do vesnic židé, každý si vyhlédne vždy několik dědin, kde po celou zimu kupují len za cenu, za jakou sami chtějí. Roku 1903., kdy lny dosáhly opět lepší ceny, odvážili se i někteří křesťanští rolníci na Velko-mezificku na Moravě ve lnu obchodovati. V nové upravených sušárnách a lisnách len zpracovali a pro-dávali. Tím ovšem pobouřeni židé, kteří ihned snuli pomstu. Loni arodilo se lnu málo, jakosti nevalné. Přišel žid zase, koupil něco málo lnu lepšího, sro-vného po 24 h za kg. Křesťanští obchodníci v nepro-zíravosti své židem navnaděni, koupili kde jaký len za vysokou cenu 24 h za kg. Za nedlouho přišli židé zase, nabízejíce pouze 8 až 10 h za kg. Ovšem ži-dům neprodáno nic, za to křesť. obchodníkům broma-dily se zásoby lnu v ceně daleko vyšší, ale také po dražbě jejich lnu není poptávky, čímž utrpí velké ztráty, zatím co se židé, oželivše ztráty přepacením lnu vzniklé, radují, jak ty hloupé gojimy napálili, že jim podruhé zajde chuť míchat se židům do řemesla. — Případ ten nesmí ovšem rolníky naše odstrašiti od obchodování s vlastními plodinami, naopak on jim musí býti mocnou pobídkou k rozšíření vzdělání, k nabytí větší zběhlosti v obchodní praxi.

Emancipace zvlášť výsadačným způsobem projevila se právě v pokročilejších kruzích dámských v Praze u příležitosti přelčení a vrahy Valešových. Dámský svět vznešenější jen se hrnul do porotní síně, o listky sváděly se mnohé taba-nice a pak, když se mělo jednati o zvrácených pohlavních poměrech rodiny Valešovy, emancipo-vaným dámám na vybidnutí soudu nechťelo se ani na chvíli opustiti porotní síň; tak se v eman-cipaci vycepovaly, že se jim nad mravní zvrhlostí nešťastné Valešovy rodiny nezardělo ani líčko.

Reklamace vojenské za přitčinou přiznání výhod a úlev podle § 34. branného zákona (za přeložení syna do náhradní zálohy) podávají se již v lednu a únoru, aspoň před odvedením jeho, aby se o to mohlo jednati ještě u hlavního odvodu.

Domáci zahrádka. Kde při domě mají zahrádku, aniž by na ní pěstovali, co se pro dům, do kuchyně hodí, tam věru o rozumném vedení hospo-dářství, domácnosti nemůže býti ani řeči, byť jinak majitelé měli všeho dosti, že by si kousek zeleniny neb i něco na zub snadno mohli na trhu zaopatřiti. Rozumné hospodaření vyžaduje všestranného využití každého místa, na němž by nejen duch lidský po-okřál, z něhož by i tělo vzalo osvěžení. Ale jak smutné to povětšinou vyhlíží na našich zahrádkách! Ovšem mnohý nedbalec má hned hotovou odpověď, že na hraní si v zahrádce není času. Nepočítá, že denně marně protraví několik čtvrthodinek, nepočítá, že denně třeba aspoň za 2 haléře zeleniny do polévky, že se také leckdy koupí salát, okurky, celer, karfiol atd., že dětem častěji zalahodí na trhu koupěný angrešt, rybíz, maliny atd., že se někdy na ozdobu do světnice hodí kytičky z růží nebo i jiných květin. Taková drobná denní vydání do roka vzrostou na hromádku korunek, která při denním honu za ziskem zanechává viditelnou mezeru. S tím přece musí se už počítati. Co možno všechno máme si v zahrádce vypěstovati, aniž bychom o trh zavádili. Záleží také na ladném a praktickém nepořádkání zahrádky. Záhonek květinový neb zeleni-nový může býti na všech stranách lemován na pť. jeden pažitkou, druhý petrželi, aniž bychom zeleninou takovou posázeli celý záhon; keře drobného ovoce, růže, i různé květiny hodí se dobře do záhonků na krajích hlavní cestičky. Ovšem čistě, beztravně ce-stičky dodávají zahrádce zvlášť milého vzhledu. Než nastane jaro, možno ještě každému připravit si plán zahrádky, milého to koutečku každé rodiny.

Jak se vyplácí srstky. Jistý učitel má v zahradě na ploše 60 čtver. metrů zahradní půdy 42 keřů, z nichž ročně sklídí průměrně 5 centů plodů bezvadných a 40 kg. zadiny. Srstky prodává překup-níkům za 15—20 K metr. cent, strží tedy za srstky 75—100 K kromě toho, co doma spotřebuje. Z toho patrně, že se pěstování srstky či angreštu pěkně vy-plácí. Ovšem nejvhodnější dobou na sázení srstky jest podzim, může však i na jaře se sázeti.

Uznání české práce v cizině. Chvalně známá česká c. k. výsadní továrna na varhany a harmonia Jana Tučka v Hofe Kutné postavila v roce 1904 ve faraim chrámu Páně sv. Antonína ve Varšavě velké dvoumanualové varhany pneumatické se 26 znějícími rejstříky, o nichž se tamější na slovo vzati odborníci, kteří varhany ty přijímali, vyslovili co nejchvalněji. Jsou to již 140. nové varhany, jež továrna tato mimo čestné přestavby od založení v roce 1869 postavila. Počet tento svědčí o přízni, kterou si výrobky její svou dokonalostí práce i soustavy, jakož i spolehlivostí dobyly.

Pro domácnost. Ovocný chléb. Na drobozské nudličky se skrývá 21 dkg suchého ovoce; může být jeden díl oloupaných suchých brůšek, díl loupaných suchých jablek, díl prunelék, totiž suchých loupaných švestek, a též mohou býti suché, pecek

shavené třídě. Ovoce toto nesmí být tvrdé, spíše vláčné, jak obyčejně bývá suché ovoce, které se doma pro kompot suší. Jak se kompotová jablka a pruhelky suší, bylo již dříve v Obnově otištěno. Připraví se tedy 21 dkg ovoce; jaké má být, záleží na chuti a libosti. Když by chtěl mít někdo ovocný chléb chutnější, přidá mezi ovoce asi 5 dkg broskev sultánek, též pokrájených; asi 2 dkg pomerančové cukrovane kůry, asi 2 dkg citronady, místo hrůšek mohou být také datle a fíky; ať jest to již ovoce jakékoliv, vždy se odváží 21 dkg. Na misku se dá 10 dkg cukru a tře se to s jedním vejcem do husta. (Kdo rád čokoládu, může dát jen 7 dkg cukru a 3 dkg čokolády.) Pak se tam přidá 10 dkg mletých ořechů lískových (mohou se přimíchati též vlašské ořechy i mandle). Připojí se k tomu to skrývané ovoce, kousek sekané citronové kůry, dvě bratř strouhané žemličky a prodělá se to, aby to bylo hodně tuhé. Utvoří se z toho asi 4 stotiny vysoká a 6 stotin široká žilka a dá se na pomáštěný papír na plech do teplejší trouby péci. Pečené toto studené pečivo se potře pírskem omočeným ve vlahe vodě, nechá se chvílenku, aby kůrka změkla, pak se krájí na šikmé řízky a může být k čaji i k vínu. Z domácího ovoce jest toto pečivo levnější a jest chutné a zdravé.

Žid — o manželství. Universitní profesor dr. Benedikt, israelita, na schůzi, jednající o reformě manželství, pravil: „Manželství dotýká se nejen manželů, nýbrž celé společnosti. Ale světský zákon o manželství, ať jest jak chce přísný, nebude nikdy vykonávati absolutního vlivu na trvanlivost pouta manželského. Přísný zákon, jenž manželství jest nerozlučitelným, prospívá více ženám, než mužům a chrání ženu, i když odkvetla. Jest to tudíž pošetilé od pokrokových žen, když blouzní o volné lásce jako po sociální instituci. Ve volném manželství bylo by více nešťastných žen, než nyní pod přísným katolickým právem manželským.“ — Slova učeného žida o posvátnosti stavu manželského jistě vždy schválí ti, jimž se jedná o spokojenost zde na světě; ovšem různí potěšitelé pokrokovci, jichž duše v rezervanosti své nikde nenalezá klidu, horliti budou i nadále pro volnou lásku.

Jak si každý rolník může ku pomoci svých strojů zařídit levný větrník, radí a snadno pochopitelnými obrázky svůj výklad doprovází rolník Milota Meninger v 2. čísle „Milotického Hospodáře“, jež administrace v Miloticích nad Bečvou pošle každému, kdo si lístkem požádá, úplně zdarma.

Upozornění chudým obcím. Pan Karel Adamec, stavitel věžních hodin v Čáslavi, spravil ochotně zdarma pulký zvonek — poledníček obci Hor. Rapotěm. Od obecního úřadu dostalo se mu za to vřelého poděkování; pan starosta s potěšením sdělil, že zvonek zní nyní tak pěkně jako před poškozením. Při tom můžeme sdělit, že pan Adamec by laskavě opravil pulké zvonky i jiným chudým obcím zdarma, pokud mu pro jiné práce času zbude. Leč upozorniti důkladně, že by opravil jen takový zvonek, na němž by část zvonoviny nechyběla; opraví tedy p. Adamec pouze zvonky pulké, u nichž ani část není uražena. Podejte si žádosti do Čáslavě.

(Z a s l á n o.)

„Spolek emeritů katolického duchovenstva“, registrovaná pomocná pokladna ve Vídni.

Nesfídka přináší katolické listy trudné svěsti o kněžích deficientech, kteří, odkázáni na nepatrné státní výslužné, tráví své stáří v bídě a nouzi a trpce nesou tento úděl osudu, obětovavše většinu část svého žití službě a blahu svého národa.

Abyste neblahým těmto poměrům aspoň částečně na základě svépomoci bylo odpomoceno, spojilo se před 9 lety několik kněží diecése Vídeňské a Sv. Hypolita (St. Pölten) a založili „Spolek emeritů katolického duchovenstva, registrovaná pomocná pokladna ve Vídni.“

Spolek ten vytkl si za účel, pojišťovati duchovní římsko-katolického jakož i řecko-katolického vyznání, kteří v říši Rakouské působí, na starobní a invalidní důchody za mírných splátek pojistkových.

Spolek emeritů pěstuje následující druhy rent: 1.) Vzdůstající invalidní rentu (sazba I.); 2. fixní invalidní rentu (sazba II.); 3.) rentu starobní (sazba III.); 4. rentu starobní spojenou se vzdůstající invalidní rentou (sazba IV.); 5. rentu starobní spojenou s fixní invalidní rentou (sazba V.). Tyto druhy rent obsahují to nejdokonalejší v oboru pojišťovací techniky a najde mezi nimi každý duchovní ten druh pojištění důchodu, který jeho poměrům a přáním nejvíce se hodí.

Pojištěli-li na př. duchovní ve stáří 30 let důchod K 1400 ročně dle sazby V. do 55. roku věku, tedy obdrží, počínaje 55. rokem věku, bez ohledu je-li zdrav či invalidní, K 1400 ročně až do své smrti. Stane-li se takto pojištěný invalidním kdykoliv — při 40. a 55. rokem věku, tedy obdrží rovněž pojištěný důchod 1400 K ročně po celý čas invalidity. Stane-li se invalidním před dosažením 40. roku věku, tedy obdrží zpět všechny splacené čisté premie s 3% úroků z úroků. Pojistné za tuto rentu platí pojištěný pouze do té doby, až by invalidním se stal, nejdéle však do 55. roku věku v premiích celoročních, půlletních, čtvrtletních aneb měsíčních.

Správa Spolku emeritů spočívá v rukou kněží. Po stránce obchodní spravován jest ředitelem odborně vzdělaným. Dle výroční zprávy za rok 1903 čítal spolek 1598 pojištěných kněží na úhrnou sumu K 869.000 — roční renty. Pojištění duchovní každé diecése Rakouska volí ze svého středu jednoho zástupce do odborní delegátů, čímž nabývají pojištění všech diecése vůči správní činnosti spolku jistého vlivu.

Spolek emeritů spočívá na základě pojišťovací techniky, podle zákona pomocenských pokladen každoroční účelní revizí odborem pro pojišťování v c.

k. ministerstva vnitra, ukládá své jmění v populární jistých cenných papírech; tyto jsou deponovány v c. k. priv. Úvěrním ústavu pro obchod a průmysl ve Vídni, takže Spolek emeritů svým pojištěným poskytuje úplnou bezpečnost.

Duchovním u diecéseň spolků již pojištěným jest volno i do Spolku emeritů přistoupiti. Přijímáme duchovní každého věku.

Vzhledem k nízkému státnímu výslužnému jest v zájmu každého aktivního katolického kněze, aby nezmeškal pojistiti si u Spolku emeritů rentu, kterou by doplnil někdy svou státní pensí. Čím mladším jest při uzavření pojištění, tím nižší pojistková premie platí.

Stanovy i prospekty zasílá na požádání ředitelství Spolku emeritů katolického duchovenstva, Vídeň, I., Wipplingerstrasse 20.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. února 1905. 1 hl pšenice K 18 80—17 20, žito K 12 80—12 60, ječmene K 12 20—00 00, oves K 7 40—8 00, prusa K 00 00—00 00, vike K 14 00—00 00, hrachu (modrý) K 26 00—00 00, čočky K 32 00—36 00, jahel K 27 00—00 00, krup K 22 00—40 00, bramborů K 7 20—00 00, jetelového semene červeného K 112 00—118 00, jetelového semene bílého K 110 00—112 00, řízáků K 00 00—00 90, máku K 36 00—00 00, lněného semene K 20 00—00 00 100 kg žitných otrab K 18 50—00 00, 100 kg pšen. otrub K 18 00—00 00, 1 kg másla K 2 30—0 00, 1 kg sádla vepřového K 1 68—0 00, 1 kg tvarohu K 0 28—0 00, 1 vejce K 0 10—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 2 00—4 00 1 hl cibule K 10 00—14 00, 1 kopa drob. zeleniny K 1 20—3 00, 1 pytel mrkve K 4 00—6 00, 1 kopa cerele 0 00—0 00, 1 kopa petržele 0 00—0 00, 1 hl jablek 4 00—9 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 11. měs. února 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 175, žito 224, ječmene 37, oves 110, prusa —, vike —, hrachu 4, čočky —, máku —, jahel 8, krup 8, jetelového semínka 70%, lněného semene 5. 2) Zeleniny: zelí — kopa, kapusty 62 kop, cibule 41 hl, drobné zeleniny 67 kop, mrkve 44 pytlů, cerele — kop, brambor 116 hl. 3) Ovoce: jablek 84 hl, brušek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 11 kusů, podvinčat 241 kusů, kůzlát 2 kusy.

Chlouhou každé hospodyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné — domácnosti více chybět. —

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner — a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. I. c. 65.

Václav Čálek,
majitel
vzorné dílny krejčovské pro pány
v Německém Brodu,
filialní zastupitelství v Čáslavi,
Váchova ulice číslo 146 (u tržiště) ve vlastním domě.

Doporučuje svůj sklad hotových oděvů pro pány a chlapce, haveloků, županů, střizného, modního, soukenného, lněného a bavlněného zboží, jakož i krejčovských příprav.

Divadlo Kludský. Jen krátký čas zde k vidění obrovský BIOGRAF

nejznamenitější a nejelegantnější podnik toho druhu. Předvedení živých obrazů sensačních z nejnovější doby, jako: Rasko-japonská válka. — Královražda v Srbsku. — Válka s Bury v jižní Africe. — Srážka dvou vlaků v Americe. — Byčí zápasy ve Španělsku atd.

Přes 100 obrazů. — Vše živé v přírodní velikosti. — Vlastní motor pro elektrické osvětlení. — Začátek v 8 hodin večer. — V neděli a ve svátek představení ve 4 hodiny odpo. a v 7 hodin večer. — Ceny míst: I. místo 30 kr., II. místo 20 kr., k stání 10 kr. Dětky a vojáci platí polovic. — P. T. Tato představení byla od nejvyšších hodností navštívena a největší pochvalou vyňmaná. Nešetřil jsem také výloh a námahy, abych ctěnému obecenstvu něco skutečně pěkného a nejnovějších událostí v živých obrazech ukázal, a proto doufám v hojnou přítě P. T. obecenstva.

V dokonale účtě **Kludský, majitel.**

Spisy Rudolfa Vrby:

1. Otázka zemědělská. Cena K 2 40.
2. Národní Sebeochrana. Cena K 4 40.
3. Der Nationalitäten- und Verfassungsconflict in Österreich. K 3 40.
4. Vídeňský centralismus a český národ. Cena 60 h.
5. Österreichs Bedränger. Die Los von Rom-Bewegung. 10 K.

O spisech těch napsal v Praze vycházející list „Slovanský svět“ dne 12. června r. 1904 následující:

„Upozorňujeme český lid na spisy Rudolfa Vrby, které jsou pro naše národohospodářské boje výtečnou pomůckou. Spousta dokonalejších statistických dat číní spisy ty velice cennými a pro každého národního pracovníka nepostrádatelnými.“

Spis „Národní Sebeochrana“ obsahuje důkladné rozbory našich hospodářských slabých stránek.

Spis „Der Nationalitäten- und Verfassungsconflict in Österreich“ obsahuje českou otázku na základě Palackého.

Spis „Österreichs Bedränger“ vylíčuje vše-německé hnutí na zničení českého národa.

Oba spisy jsou proto psány německy, aby je právě naši protivníci mohli čísti.

Olomoucký „Pezor“ napsal dne 18. prosince r. 1904 o tomto díle následující:

„Jako na zavalanou proti našim nevěřícím Tomášům, že národ český je vskutku se strany německé ohrožen, objevila se kniha, německy psaná, a záslužná, aby si ji naši politikové netoliko povímli, nýbrž také mezi sebou o tom se uradili, jakými prostředky možno loupežné zá-měry výbojného souseda překasiti, aby naše kraje nezastihl osud poprvé zničeného Slezska, semí polabských, bal-tických, podunajských atd. atd.“

Důležitou knihu tu, k nížto snažně aťetel obecenstva obrácíme, napsal spisovatel Rud. Vrba, jenž nejedním pojednáním prokázal nevšední vědomosti státovédecké.“

V řísko-německém tisku vyvolalo dílo to namnoze pravou sensaci.

Spisy ty nejvíce lze objednat přímo u spisovatele. Adresa: R. Vrba, Praha-Smichov č. 968.

Spisy ty má na skladě Cyrille-method. knihkupectví G. Francel, Praha-I., Melantrichova ulice, palác Městské spořitelny.

Do 26. února při snížených cenách.

V Hradci Králové, Žižkovo náměstí.

**Největší evropská cestující
zoologicko-anatomická výstava.**

Každý den od 8 hodin ráno do 8 hodin večer otevřeno.

Dva obrovské stany pro 3000 návštěvníků. V prvním stanu dokonale

zvěřinec a cirkus dravců.

Ke 100 cizozemských zvířat: slonů, širaf, antilop atd. 20 lvů. Denně ve 4 hodiny odpoledne a v 7 hodin večer velké představení se lvy, tygry, pardaly, koňmi atd. Pět světových krotitelů. — Hudba vlastní. — Druhý stan obsahuje: **Dokonalé anatomické muzeum a panoptikum s více sty původních, vesměs nových preparátů.** Vstupné pro cirkus a zvěřinec: I. místo 1 K, II. místo 60 h, III. místo 30 h. — Vstupné do anatomického muzea 20 h. Do panoptika 20 h. — V neděli jsou tato představení: V 11 hod. dopol., ve 3 a ve 4 hodiny odpo. a v 7 hodin večer.

Oznámení.

Dovoluji sobě velectnému obecnstvu sdvo-
-řile oznámiti, že zařídil jsem a světil

výhradní prodej

la. calc. karbidu

pro Hradec Králové a nejbližší okolí

p. Jindřichu Jelínkovi,
mydláři v Hradci Králové,

kteří přijímá a vyřizuje veškeré zakázky za pů-
vodní mnohou stanovenou a báječně levnou cenu.

Taktéž došlé mi zakázky do Prahy
budou dotyčným vyřizovány na dobírku aneb za
hotové placení.

V dokonalé účtě

Fr. Mayerhofer,

Králov. Vlnohrad, Jungmannova třída.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zastlává na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velojemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Ku blížící se kanonické generální

visitaci

nabízíme vldpp. duchovním správcům
a pp. katechetům:

1) Listky biřmovací

stručné a praktické — 100 kusů nařezaných,
v balíčku opáskovaných za 35 h.

2) Listky zpovědní

100 kusů 35 h.

3) Matriku biřmovaných

formátu při matrikách vůbec užívaného
s příčným linováním — 1 arch za 8 h —
100 archů za K 720.

4) Casus reservati

do zpovědnice — na kartoně — (nejnověji
vydané) 1 kus 8 h, 10 kusů 70 h.

5) Tabulky s modlitbami

a) po mši sv. (3krát Zdrávas) b) Panem
de coelo c) do sakristie k oblékání
mešních rouch — na tuhé lepence po
30 h. První dvě v ozdobných celoplošných
deskách (s připojením latinským: 3 Ave,
Preces in Communionem extra Missam) 1 kus
za 1 K.

6) Status animarum

1 arch po 6 h; 100 kusů za K 540.

**Extractus e libro status
animarum** 1 arch 8 h.

7) Podobenky ndp. biskupa

tištěné na jemném křídovém kartoně, věrně
podobu reprodukcí a proto s nejvyšším
schválením rozšiřované, 100 kusů za 8 K;
100 kusů pohlednic dopisnicových K 5.—
Netřeba kupovati lidu — jako v loni o vi-
sitaci se dalo — podobenky drahé (30—40 h
kus), které nadto byly nedůstojnými karika-
turami, když lze jako památek velice dobře
užítí podobenek našich lacinných a věrných.
Vzorky zašleme v nejbližších dnech všem
důst. farním úřadům visitovaných vikariátů.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře ku

36. řádné valné hromadě,

kteří konati se bude

v neděli dne 26. února t. r. o 10. hod. dopolední v sále „Besedy“ v Hradci Král.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba 2 revisorů a 4 skrutatorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1904 s určením dividendy na kupon č. 51. resp. 1.
5. Návrh na změnu stanov.*)
6. Doplňovací volby do správní rady.

Platné hlasování ve valné hromadě může se zúčastniti dle § 13. stanov každý akcionář,
kteří své akcie nebo depositní listy jiných peněžních ústavů (bank, záložen, spořitelny)
nejdéle do 18. února inclusive u pokladny ústavu složil.

*) § 7. stanov, týkajícího se práva obce akcionářů při případném dalším zvýšení akciového kapitálu a
§ 5. 33. a 35. přeměny rakouské měny v korunovou. — Návrh ten byl již loňskou řádnou valnou hro-
madou schválen, ale protože nebyl pro tuto změnu stanov předešlý počet akcionářů přítomen, musí
se o něm nové usnesení učiniti.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově.** Těž lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Oltářní svícny,
korunní lustry,
presbyterní i náhrobní umělé
mříže,

ozdobné kovové kříže,
železné výkladní skříně,
portály

a jiné veškeré práce do oboru
umělého zámečnictví spadající
provádí vkusně, rychle a levně
firma

ILIJÁ RADULOVIC,

umělecký závod

v Předměstí u Hradce Král.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
**maškarní
a divadelní
obleky**
všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východě)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

přijímá vklady proti 4 1/2 % zúrokování

ode dne vložení do dne vybrání a vyplácí i vyšší obnosy bez výpovědi. — Vkladatelům
vzdáleným zašlou se složí listky poštovní spořitelny.

Daň důchodkovou platí ústav ze svého.

Půjčky poskytuje

úředníkům, obchodníkům, řemeslníkům, rolníkům i prů-
myslníkům za podmínek nejvýhodnějších a na mírné
splátky.

Eskontuje směnky obchodní,

prodává i kupuje veškeré cenné
papíry, vyměňuje kupony atd.

vše velmi výhodně.

Záruka hotově splacených členských podílů obnáší přes 70.000 K.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové jest členem Jednoty záložen a mají vkladatelé
právo, třeba nebyli členy ústavu, kdykoliv vyslati revisora na revizi ústavu a tak se
přesvědčiti, že ústav spravován jest v plném pořádku. (§ 26. stanov.)

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vědia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Záložna v Hradci Králové.

Ku období stavebnímu.

Povolujeme **stavební úvěry** dle rozpočtů a plánů na úrok

4³/₄ %

Povolena půjčka vyplácí se dle postupu stavby.

Úvěry hypoteční též na 4³/₄ %.

Pohledávky vtolené na úrok vyšší o ¹/₄ % než 4³/₄ % možno převést na ústav náš bez výloh vkladních a kolkových.

Záložna opatřuje svým členům též **losy**, které možno spláceti pak libovolně. — Členům povolují se **osobní úvěry** s ručiteli i bez ručitelů.

Výbor.

oooooooooooooooooooo

Káva

zásilky v lehkých žočkách franko dob. do všech stanic. Nejmenější jakost, výtečná aroma, sur. 5 kg. K 12.—, 12.50, 13.—, 13.20, 14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16.75, 17.75, 18.75, 19.70, 20.60 atd. Zaručená spokojenost. Mnoho pochvalných uznání. První východo-český odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

oooooooooooooooooooo

V plné účte podepsaný osměluje se upozorniti na
zařízený sklad

výtečného piva

ze zámeckého pivovaru v Kolíně.

Chovaje vždy velké zásoby, mohu vždy dobrým pivem posloužit. — Upozorňuji též na svoji známou dobrou českou kuchyň.

Pro pp. hostináké udržuje se stálý sklad; poskytnu jim též zvláštní výhody.

Rudolf Košťál,

hostinec v Chicagu u Hradce Král.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

knihy hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s hojště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sekty vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Za hospodyně.

Slečna 35 let stará, z dobré rodiny, která v kuchyni Brejškova restaurantu naučila se vařiti a všem domácím i hospodářským pracem rozumí, prosí o místo za hospodyně na faru. Laskavé nabídky pod šifrou M. F. Praha-II. Spálená ul. č. 47.

Do Hradce Králové.

Odeházíje po úmrtí svého nezapomenutelného manžela MUDra Adolfa Urbana k trvalému pobytu do Prahy a nemohouc se pro churavost osobně rozloučiti se všemi svými milými známými a přáteli v Hradci Králové, volám všem touto cestou upřímně

„S BOHEM!“

a prosím o zachování vzpomínky, jako i já zachovám milé, přátelské styky královéhradecké v trvalé a vděčné paměti.

V Hradci Králové, 17. února 1905.

Marie Urbanová,

vдова po cís. radovi a c. k. vrehním okr. lékaři.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený ateliér k vypracování podobizen v každé velikosti v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma tableaux pro p. t. pány studující v umění nejlepším, při cenách konkurence levnějších. Prodej fotografických aparátů pro pány amatéry v cenách továrních jakož i kopírování a vyvolávání snímků a desek.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Psací stroj.

Z řeči poslance Dra Stojana o úpravě duchovenských platů.

(Proslouveno v Měské radě 11. února t. r.)

Velečení páni poslanci dají mně za pravdu, že v poslední době — nezmiňuji se ani o dřívějších tisících petic podaných — od představenstev obecních z různých zemí důrazně jsme byli vyzváni, abychom se rozpomenuili na neblahé hmotné poměry duchovenstva v duchovní správě působícího, které v pravdě závidění hodný nejsou; aby konečně byly upraveny.

Bylať ovšem asi před desíti lety kongrua prozatímně upravena, avšak jak poslanci, tak i vláda dle sněmovních protokolů s důrazem prohlásili, že *provisorní* úpravou kongruy nemá se zameziti *konečné* definitivní úprava, nýbrž naopak že co nejdříve má se provésti.

Od doby té se změnila poměry velmi a to v neprospěch duchovenstva. Různé prameny příjmů zanikají, poznenáhla a v přemnohých krajinách dočista zanikají, takže farář ponze odkázán jen na 700 zl. a kaplan na 350 zl. Z toho se má žít, přiměřeně svému stavu žití, knihy kupovati, udržovati se na výši literatury a věd, má vše možné podporovati a skutky účinné lásky prokazovati. Kněz nemůže na dvěře si přibíti cedulku osvobozující od almužny. U něho dvěře i vrata otevřeny býti musí pro stydlivého i nestydlivého chudého.

V prvních letech má kaplan 350 zl. platu a farář 700 zl. a po desíti neb více letech má tentýž plat. Slavná sněmovna zajisté za pravdu mně dá, že záhodno *přísliby* přídávky zavést. (Souhlas.)

Výslovně nechci se o tom zmiňovati, že my kněží v pořadí platu jsme na *dřevních* službách. Nechci porovnání učiniti s platy jiných stavů, třeba úředníků, neb jsme, když povinnosti vzešeného svého povolání konáme, více než úředníci. (Souhlas a pochvala.)

A jak je o kněze postaráno, když se stane ku práci neschopným a musí do výslužby jíti? Co ho tu očekává? Račtež, velečení pánové, dovoliti, abych vám směl uvéstí sazbu pensí. Po desíti letech služebních dostane samostatný duchovní správce 400 zl., po 20 letech 450 zl. a po 40 až 50 letech 600 zl. Kaplan dostane po 10 letech 225 zl., po 20 letech 250 zl. a po 40 350 zl.

Co má milý pensista s tímto platem počítí? Tu zase trpkou pravdou stává se prapověd: „Pro život málo a pro smrt mnoho.“ Račtež mne sprostiti úlohy, abych vyřídil život takového deficiente.

Má se zavéstí starobní pojišťování dělnictva a my důrazně žádáme, aby slavná vláda přiměřenou zákonnou předlohu co nejdříve říšské radě předložila. Zároveň však žádáme, aby i pro dělníky na vinici Páně starobní pojišťování se zavedlo.

Snad někdo řekne, že jsou i bohatí hodnostáři, že ti by měli na zlepšení méně dotovaných kněží přispívati. Budiž připomenuto, že se tak už opravdu děje nespravedlivou náboženskou daní. Třeba mně na to poukázati, že při podobném zlepšování jiných stavů nezádá se po těch, kdož více dostávají, aby něco dali ve prospěch těch, kteří méně dostávají, že není to překážkou chudším přilepšování i když jiní lépe situovaní jsou. Co platí jinde, má i zde platnost míti. Mimochodem připomínám, že těch málo dobrých beneficií jsou dobrovolné nadace zbožných našich předků.

Namítá-li se, že církev katolická je bohatá, že nemáme tedy nic od státu žádati, tu veřejně prohlašuji, že nic od státu nechceme, *když nám vrátí, co církvi uval a skonfiskoval.* Velečení pánové, žasnuli byste, jaké sumy by do rozpočtu se zařaditi musely, kdyby stát chtěl objekty, jež má od církve, stavěti aneb jen přiměřeně nájemné platiti. Povrchní rozhled po těchto věcech pádným toho důvodem a dokladem; službami od duchovenstva státu prokazovanými — zmiňuji se jen o matrikách — uspoří se miliony pro státní pokladnu. Aby se předešlo všelikému nedorozumění, jakoby tato akce kongruová děla se bez vědomí nejvyššího episkopátu, prohlašuji výslovně, že *vše se se vědomí a souhlasu jako i součinnosti nejvyššího episkopátu podává.*

Kdo si pravil, že kdyby na světě byl jen jeden pecen chleba, že hodný kněz, nebo jak u nás na Moravě se říká, hodný paušáček aspoň pól pecna dostane, že tedy duchovenstvo hlady nezemře. Nicméně slavnou sněmovnu prosím, aby hleděla vždy víc a více se vzdávající bídě u duchovenstva odpomoci a aby přijala pilný tento můj návrh. Bude to přímo k dobru duchovenstva, nepřimo též k dobru a blahu

svěřencům duchovenstva v duchovní správě působícího, jež se svěřenci svými musí radost a žalost, ale i sousto sdíleti.

Únorové vzpomínky hradecké.

Dne 14. února 1393 umřela na svém věku, na královském hradě v Hradci nad Labem *Alžběta Pomořanská*, vdova po císaři Karlovi. Tělo její bylo do Prahy převezeno a ve hlavním chrámě u sv. Víta v kryptě královské vedle manžela jejího, císaře Karla, pochováno. Byla to paní ctnostní vznešených a nadobyčejné síly tělesné. Kronikář Beneš z Veitmile vypravuje, že císařovna Alžběta novou a silně ukovanou podkovu rukama roztáhla a zlomila, jakoby dřevěná byla. Tesáky rytířské a nože kuchyňské svinula prý jako řípu anebo zlomila. Nenašel se mužský, který by se jí v tom svou silou mohl vyrovnati. Patnáct let svého vdovství větším dílem v Hradci, věnném městě svém, přebývala, majíc dvůr více skrovný nežli blučný, proto že svého marnotratného bratra Kazimíra, vojvodu Pomořanského, vždy penězi podporovati musila. Převážné památky po císařovně Alžbětě uloženy jsou v městském muzeu hradeckém.

Znamenatí sluší, že při dvoře této císařovny v Hradci žil také vzácný český básník jménem Ludvík, příjímím Tkadlecěk, který sepsal rozmlouvání mezi žalobníkem a nešťastím o ztrátě milenky. Hroří se totiž nad nevěrou milenky své, krásné Adličky, kteráž jsouc jedna z dvorských panou císařové za jiného se provdala. Náležitě pak toto sepsání mezi znamenitější plody naší národní literatury ve 14. století, tak že si je Němci nedlouho potom také do německého jazyka přeložili. (Dle Zápoví kroniky.)

Dne 19. února 1599 se svolanou obcí uzavřeno, by jarmark postní podle slavných privilegií města toho ve středu po neděli Reminiscere držán byl. Spolu poručeno řezníkům, poněvadž mor na hovězí dobytek přišel, aby telat v čas nastávajícího postu nebili. Také pečení koláčů pod skutečným trestem má všem zastaveno býti.

A hned v pondělí po neděli první postní 1. března koláčův pečení v příčině nynějšího velikého nedostatku v omastcích, který jest a který ještě čím dále pro nebyvalý mor v dobytku hovězím bude, poněvadž bez nich dobře býti může a děti i také čeládka toliko k pomlskům příčinu mají, všem sousedům i také podruhným z jednomyslného se na tom pánův s pány staršími obecními sňešením zapovídá a pánův rychtáři městskému moc a právo dává, aby je, od kohokoli kdy a kde napečené postihl, bral a do škol, špitálův a šatlav rozdal, žádného v tom více po dnešní den nešetřic. (Dle Švendy). — A truňk mužům hojný nechal?

Literatura.

Matice Česká, sbor musejní pro vědecké vzdělání řeči a literatury české, vydala kromě V. V. rytíře Tomka „Paměti“ první svazek Časopisu Musea král. Českého roč. LXXIX., který bude vycházeti pravidelně čtvrtletně. V čísle obsaženy jsou velenajímavé práce: Dr. Č. Klier, Bernictví král. Českého po válkách husitských do konce věku Jagelonského; Dr. V. Flajšhans, Pražští theologové kolem r. 1400; Ant. Havlík, Veršové sbory rukopisův Hradeckého; Prof. Dr. G. A. Skalský, Česko slovanství živel na evangelickém bohoslov. učení ve Vídni; Jiří Izvekov, Zbytky blahoslávského písemnictví v Praze; F. A. Slavík, Obecní a soudní řád města Benešova z r. 1735; Dr. Jos. Teige, Mistr Jan z Vratu, Pašek zvaný; Karel Adámek, Z kulturních dějin král. věn. města Poličky; Dr. V. Řezníček, Jan L. Hay, biskup královéhradecký; Václav Schulz, Zkušnosti soudního posle z XVI. a XVII. století; kromě toho obsahuje drobné příspěvky, dodatky a opravy k biografiím čes. spisovatelů a zajímavou hlídku literární.

„Věda a Práce“ přinesla v právě vydaném 10. čísle roč. XIII. zajímavý popis nových veřejných elektrických hodin, jež se v Praze instalují; z ostatního bohatého obsahu zasluhuje zmínky pojednání o budoucnosti pražských přístavů doložené statistickými daty.

Nákladem „Nového Života“ v Prostějově na Moravě. Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Věda a vydává K. Dostál-Lutinov. Roč. X., čís. 2. s bohatým obsahem a krásnou barvotiskovou přílohou. Úprava pěkná. Roč. předplatné 10 K. — Eva. Měsíčník pro vzdělání českých žen a dívek. Řídí M. Kavanová a Dr. Al. Kolář. Roč. II., čís. 2. Roč. předplatné 3 K. — Žena, její úkol a výchování. Napsal prof. Fr. Roháček. Kniha velmi cenná. Za 3 K. — Chudobná žena. Verše J. Karáka. Za 1.20 K.

Slovenské L'ndové Besedy. Poučný zábavný časopis pro l'nd. Roč. I., čís. 1. Vychází dvakrát měsíčně za 4 K ročně. Předplatné přijímá Karol Salva v Lipt.

Ražomberku (Uhry). Kdo může, pomáhej Slovákům předplácením na jich časopisy.

Mlynář, orgán spolku českomoravských mlynářů, slavil loni čtvrtstoletí svého trvání. Časopis tento zabývá se vším, co pro naše mlýny má význam. Administrace na Král. Vinohradech 501.

O cestách k naší hospodářské samostatnosti jest název spisku, který právě vydal nákladem svým „Klub mladší generace národní strany svobodomyšlené.“ Spisek obsahuje přednášku, kterou o této otázce pronesl JUDr. Emil Hofer, náměstek sekretáře Nového obchodního gremia král. hl. města Prahy. Přednáška řeší na základě vědy národohospodářské úkoly, které náleží českému hospodářství, aby se vymanilo z cizích vlivů a zvýšilo hospodářskou sílu a blahobyt našeho národa. Cena spisku 30 h.

Sebrané spisy Maxima Gorkého vycházejí v českém překladu nákladem knihkupectví Fr. Hovorky v Praze. Dosud vyšly romány „Foma Gordějev“, „Tři“ a drama „Na dně života“. V nejbližších dnech vyjdou povídky ze života nejobořších vrstev lidových pod názvem „Ztracení lidé“. Objednati lze v každém řádném knihkupectví.

Lesnictví a myslivost. V nově založené knižnici „Český Lesník“, již řídí a vydává známý odborník Josef V. Rozmar v Plsku, počalo právě vycházeti znamenité odborné dílo „Lесnictví a myslivost“. První sešit obsahuje: „Úvod k celému dílu“ a pak část oddílu „Botanika“ napsaného lesníkem Josefem Černým. Důkladnost prací a výprava jich přímo překvapuje. Cena sešitu o 64 stranách ponze 1 K. Kniha jest hlavně psána pro lesníky k nižší státní zkoušce se připravující, hodí se však též právě tak za učební knihu, jako za příruční knihu řídícímu lesi. Rovněž i majitelé porostů, zvláště ti, kteří spravují si les sami, naleznou ve spisu Rozmarově upřímného odborného přítele. — Dle oznámení vyjde celé dílo asi v 15 sešitech, každý rok 6 sešitů za předplatné 6 korun. Ukázková čísla pošle na požádání každému vážnému interessentu administrace „Českého Lesníka“ v Plsku.

Nákladem J. B. Vilímka v Praze. Malý Čten. Obráz. čas. pro čes. mládež. Čís. 10. a 11. Pořádají G. Smetana, J. Zelený a F. Procházka. Vychází dvakrát měsíčně za 2 K ročně. — V Měsí stříbrného lva. Cestopisný román dr. K. Mayo. Seš. 15.—18. po 30 h.

Z nakladatelství J. Pelcla v Praze. Rozhledy. Týdenník pro politiku, vědu, literaturu a umění. Roč. XV., čís. 19. Roč. předpl. 16 K. — Knihovna Rozhledů LX. Hr. Arthur de Gobineau: Renaissance. Scény historické. Z francouziny přeložil A. Gottwald. Seš. 1. za 24 h.

Z pole i lesa. Pravda i lež z mysliveckého života. Napsal B. Brodský. Děj zajímavý, humor jadrný. S ilustracemi A. I. Kašpara. Sešit 7.—10. za 1.60 K, díl II. Cena dílu I. za 4.40 K. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Říše Dominikánská. Časopis bratrstva růžencového a třetí řehole dominikánské. Řídí a vydává P. V. Bubník. Roč. 18., čís. 9. a 10. Předpl. 2.40 K roč. přijímá administrace v Praze 284—I.

Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Roč. 14., seš. 5. Roč. předplatné 1.60 K u administrace v Praze II., 200.

Selská Stráž. Organ sdružení čes. katol. zemědělců. Roč. I., čís. 3. Řídí M. Záruba. Vychází měsíčně v Praze II. 200. Členové dostávají Sel. Stráž zdarma, nečlenové za 1.50 K.

České dívky. Divadelní hra o 1 jednání pro dívky ze společenství dospělých. Dle povídky Eliš. Krásnohorské upravil M. Ondřejovský. Dílko sice neobsáhle, ale svou vlasteneckou tendencí tím spíše hodí se na dětské jeviště a zasluhuje větší pozornosti než různá divadla z Měsíc báchorek. Kniha vyšla nákladem A. Hynka v Praze za 30 h.

C. a k. dvorní dodavatel.

Svíce kostelní

prave voskové přesně dle liturgických předpisů zhotovené, svíce **polovoskové**, pro svou bezvadnou jakost všude oblíbené, svíce **obětí a smuteční**, hladké i krásné, dále

k nastávající době velikonoční

pasehaly příslušně vypravené a ozdobené (s beránkem, rány s krůpějemi krve, pozlacená grana), **triangle**, vše v libovolné velikosti; konečně kostelní **svíce stearinové, lustróvé, renaissanční, barokové, hladké nebo dekorativní**, svíčky tabulové, duté a **všecky jiné druhy svíček** nabízí nejlevněji stará česká c. a k. dvor. továrna na svíčky

J. Pilnáček

v Hradci Král. Založeno r. 1816.

Závod doporučea nejdražší biskupskou konsele stříbrným listem z roku 1888.

Obilnina vzorná a rychlá! Ceny nízké!

**Velectěnému
duchovenstvu**
doporučuje
**nejlevněji
a nejlepší
LUSTRY**

každého slohu,
první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní

Karla Zavadila

v Hradci Král.,

č. 280. — č. 280.
proti hotelu „Merkur“.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběná,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
birmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleddst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.

Výrobky včest. umané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesle, kasatelny,
společnice, křesle, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasílám poštou vyplaceně po 5 kg.,

1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu

5 kg. za 4 koruny.

Ročte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vsornou
obsahou úplně spokojeni.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prsteny, náramky, ohlky
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Bližší sdělí Josef Andrejs, domovník
v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

MOSAIKY
skleněné

pro křesly i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
společného, které nejen
vzrušují oko i
srdce, ale i předstí mo-
nasty vlně, hotoví
umělecky, dle
pro majbu na stě
B. ŠTARDA, Brno.
Rozpočty i reči chrámové, oken
i mosaičky bezplatně.

Největší sklad

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i proší-
vaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, před-
věsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních
dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

army

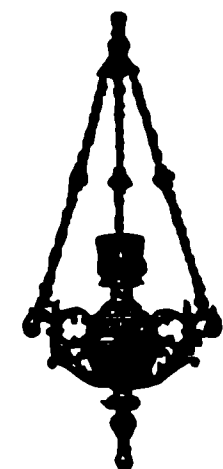
JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n, roh

Konviktní ul., vyřezávací dílna, dovozuje
si doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících umělců nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d. vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenc. a jen v obci slati a stříbři. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtukostnějšího. Chydám kostelním ale-
va v placení. Více umání po ruce. Žádám pracovat vy-
robky bezcenné. Vše pošlám již posvěcené.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. února 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Nutnost opravy trestního řádu.

(Dokončení.)

(14) Tak abychom jen jeden příklad uvedli; moderní trestní řád humanisoval, trest smrti odstranil na mnohých místech, tělesné tresty všude, zločin byl mu vzpourou nikoli proti Bohu a obecné mravnosti, ale proti státní moci, jako vůbec prohlásil, že církev nemá zde co dělati a že na zločin má se pohlížeti pouze se stanoviska objektivního a nikoli subjektivního, t. j. že se nemá bráti zřetel na mravní povahu, vnitřní smýšlení, okolnosti a poměry, v nichž zločinec vyrostl, nýbrž že se má zločin posuzovati dle absolutní své tíže. A dnes? — Po tělesných trestech se pánům stýská, k zrušení trestu smrti nemohou se odhodlati ani státy nejmodernější, poznávají, že tu je v trestním zákoně mezera, ježto jsou některé zločiny tak zvrhlé a kombinované, že jediné smrt je trestem na ně rovnocenným, (viz Časové Úvahy: „O trestu smrti“), v trestnicích se zřizují zvláštní oddělení pro mladistvé zločince, aby nepřišli do styku s vězni vyškoleny, soudcem a úředníkem vězeňským nafižuje se t. zv. individualisování, t. j. uvažování poměrů rodinných, mládí, nabytého vzdělání, po příp. zanedbání, okolí, v němž zločinec žil, tělesného vývoje, povahy atd. a v nejnovější době uzákonňuje se t. zv. podmíněné propuštění, nebo dokonce odsouzení, samé to věci, jež dokazují, že se systém, na němž si tak zakládali před 50 a 30 lety, neosvědčil a že měl papež r. 1703 pravdu, když napsal na svůj ústav: „parum est coercere improbos atd.“ Církev trestala, aby zločinec pykal a aby se polepšil, dnešní trestní řád chce rovněž obé, ale nedosahuje druhého v míře žádoucí, protože vychovávácímu momentu pozůstává málo místa a málo vlivu. Souvislí-li zločin s veřejnou morálitou, o čemž není pochybnosti, pak musí míti právo, do té věci promluvit i církev, jejíž úkolem je právě pozdvižení člověka kleslého, hledání ovcí ztracených, ona musí považovati boj proti zločinství za část své pastorače a nemůže jí býti tudíž lhostejno, jakým způsobem stát své

trestní právo vykonává, a kterého stanoviska on na zločin pohlíží. Církev chce trest za zločin vyvoditi z činu samého, z okolností, v jakých se stal, moderní stát bere za základ sociální povahu činu, jeho nebezpečnost pro všeobecnost, což je stanovisko sice správné, pokud není jednostranné a výstřední; jeť trestní právo právem veřejným a musí hájiti nejen zájmy jednotlivce, ale celé veřejnosti, před níž jsme zajiště všichni rovni. Tedy ne pouhý zákon, ale zákon a svědomí, iustum a aequum, t. j. spravedlivé i slušné a moudré, lojalita a mravnost, může zde přivoditi nápravu a přítrž učiniti nepovolnému kritikářství moderního vězeňství. Tato mezera v trestním našem řádu se cítila již dávno a mluvil-li prof. Zucker nedávno ve spolku juristů o podmíněném odsouzení, mluvil nám ze srdce, ježto jsme o tomto též předmětu již před dvaceti lety psali.

Co je to podmíněné propuštění a co podmíněné odsouzení? První je zavedeno již řadu let ku př. ve Švýcarsku a záleží v tom, že chová-li se vězeň ve vazbě vzorně, může býti po první třetině trestu propuštěn na svobodu ovšem s podmínkou, že bude ihned zpět dopraven, klesne-li; podmíněné odsouzení jde ještě dále a nechává odsouzeného vůbec na svobodě tak dlouho, dokud dělá dobrotu. To je zavedeno v Americe, Anglii, Francii a Belgii. Ovšem v obojím případě, zvláště ale v případě druhém, může se jednati o zločiny menší a o lidi poprvé odsouzené, jichž unravní povaha slibuje jistě polepšení. Tato veliká změna v trestním řádu se úplně osvědčila a bylo by přáním, aby parlament náš stal se dělným, by měl času i na záležitosti obecně prospěšné. Známe ze zkušenosti, že lidé poprvé trestaní jsou polepšení již činem samým, jež spáchali obyčejně ve vášni, nepřičetnosti a p. a že u nich dodání do trestnice je zbytečným pro stát nákladem. Ten, jenž po činu prodělal celou bouři lítosti a bolu, dá si jistě pozor, bude-li viděti ten Damoklov meč stále nad sebou a bude se střežiti, aby přišel opravdu ve styk se zločinci z povolání a ztratil vedle své osoby i čest a jak to obyčejně bývá, i svou existenci. Nač právníci a kriminalisté v nej-

novější době přicházejí, to praktikovala katolická církev již dávno ve středověku, když osobám, světskou mocí odsouzeným, útlaku poskytovala a je to pro ni zajiště zadostiučiněním. Občanský zákon jsme si již potřebám doby přizpůsobili, bylo by na čase, aby brzy přišel na řadu i zákon trestní a aby páni něco pozornosti věnovali při tom i trestnímu právu církve. Není vše špatné, co je staré a není něco již proto dobrým, že je moderním . . .

Ubrana.

(3) Daleko to s reformací dopravovali. Z německé říše donášejí se najednou k sluchu českých ubožáků zvěsti o Kristovu evangeliu; český zpátečník má pojednou pocitnouti z dřímoty, má poslušně vyznati, že vlastně ještě evangelia Kristova nepoznal. Evangelium bylo sice česky vydáno již dávno před příchodem Lutherových žáků, vyšlo v mnoha vydáních i za přítomné doby. Církev katolická doporučuje evangelium každému ku čtení. Ale pastoři horečně dokazují, že evangelium mezi katolickým lidem jest věci neznámou. Zatím kdyby se odhodlali sami skutečně dle evangelia věřiti a učiti, musili by dosavadní své názory radikálně měniti.

Z říše, kde vinou pastora a domýšlivých evangelických profesorů jest věroučný zmatek k nepopsání, kde nevěra zachvacuje vrstvy nejširší, opouštějí pastoři svěřené ovečky a spěchají šířiti křesťanství — do Čech. Zvláště, neslychaná to láska k českému národu! Dobráček Němec vlastní bratry opouští, jen aby duše národa cizího duchovně nezubynuly!

Málokde se Kristus a jeho učení tolik snižuje a uráží, jako v protestantském táboře německé říše. Pastoři odvažují se psáti proti Božství Ježíšovu, proti jeho z mrtvých vstání, jiní prohlašují učení o Nejsvětější Trojici za blud. R. 1894 prohlásil v Hamburce pastor dr. Rebattu, že nikdo nevěří v biblické zázraky — ani evangeličtí duchovní. Pastor Steudl v Bremách napsal r. 1900, že učení o Trojici

ze statku napadaly myšlenky, nebylo-li by vhodno provoditi nad tímto troufalým vetřelcem z cizí osady pomstu. Vždyť se jednou dokonce odvážil vzít Vojtěchovi Bětušku z kola. A to už byla přece smělost náramná. Ale starému Hrádkovi se líbila tahle nová známost ještě víc. Vítkovický mlýn, panečku, to by byla nějaká partie! Tam je toho habaděj. A Karel jest jediné dítě.

Brzy však zmizel úsměv z hubených tváří otce Bětuščin. S holkou najednou vytácel Frantík Sehnalů; a Bětuška se usmívala ještě víc než v náručí Karlově. Horálek vníal z úst dýmku, jen se mu třásla v ruku, jak byl rozčilen. Jeho píchava očka utkvěla upřeně na novém tanečníkovi; bezzubá ústa několikrát zaklapala. Ale již muzikanti dohrali, Frantík pustil Bětušku a spěchal pak k své matce sedící mezi kmotrami u kamen.

Děda se upokojil, když při následujícím valčíku Bětušku vedl do kola zase Karel. Jeho drobná očka mžourala znovu spokojeně. Ale — do číse radosti kápala mu znovu hořká krůpěj pelyňku. Právě když škrtil sirkou, aby si vyhasly tabak znovu zapálil, začala tančiti Bětuška se Sehnalem znovu. Děda se mračil ještě víc, zapomněl na hořící sirku, až se mu dva prsty důkladně připálily. Starý olízl konečky prstů a nehorázně zaklel, až se sousedé smáli. „To je všechno pro toho mizeru“, ollevoval si potají; „ani při té muzice nedá člověku pokoj. Teď ještě budu ticho; ale pak si něco spolu povíme, ty dotěro dotěrná!“

Horálek už se neupokojoval, protože Sehnal tancoval s Bětou ještě několikrát. A kdyby aspoň ta hloupá holka sama tomu chvilníkovi řekla, aby šel po svých a dal pokoj! Ale to je tak; jak takové nezkušené děvče uvidí hezkou tvář a páchný knír, už jest jako omámené. Ještě je dobře, že má Bětuška starostlivého a zkušeného otce. Ten už se postará, aby se větroplach Sehnalů obrátil jinam, kde ho budou trpět spíš. (Dokonč.)

FEUILLETON.

Ohnivá láska.

Píše J. S.—a.

I.

Stalo se to velice dávno; vždyť to vypravovala našá mamince její babička. Byla letní neděle. Teplé slunéčko sestupovalo již nad Borovinou s poledních výšin na západ k obecnímu lesu; starý, ovdovělý mlynář Horálek provaloval se s krátkou dýmku na široké lavici, pes Vořech v prostřed světnice lapal z dlouhé chvilé mouchy, kočka si olizovala pruhované nožky. Dcera Bětuška strojila se s velikou pozorností před zrcadlem k muzice; oba její bratři venku přepočítávali čtveráky a radili se starostlivě, jak to udělat, aby skrbivý tatík každému něco na muziku přidal. — Starému náhle vypadla dřevěnka z úst, až Vořech vyskočil; hlasitý, silný chrapot dral se ze starých prsou, který počal chvílemi přecházeti v pištivou, jednotvárnou melodii. Kočka vyskočila na vychladlá již kamna a předla se starým spáčkem dueto. Nahle na návisi zavířily divoké zvuky kvapíku. Vořech zavyl a vyrazil ven, kočka zvedla udiveně ospalou blavičku a Bětuška se třásla rodným rozčilením prsty, navlékající právě na brdlo šňůrku s červenými koraly.

Jen starý Horálek chrápal odměřeně dál. „Tatínku“, budila ho dcera, „už vyhrávají; to už abychom šli.“

„No no, ty splašená, protíral si oči zívající tatík; „tak se mně to pěkně spalo jako málokdy a ty mne najednou ourcuješ jako by bořelo.“

„Jmu, neorázte se; však jste byl jednou taky mladý. A já se dnes tolik těším!“

„Byl jsem taky mladý, byl, ale proto na mně přece nebylo vidět, že bych se narodil „na Střelci“ jako ty. Tvá matka si taky ráda zatancovala, ale nebyla přece takové třeštidlo.“

„A přistrojila jsem se, tatínku, dobře?“

„Copak jsem nějaká módička? Však tomu sama líp rozumíš. A vytancuješ se dost, i kdybys přišla k muzice v barchetové kyti.“ A starý mlynář, obouvaje si vysoké, vyleštěné boty, dodával s úsměvem: „Taková baculata holka, pro kterou její tatík suší čtyři tisíce, ma nápadníků vždycky dost. A to ti povídám, ať se mi tam nezadíváš do některého chasníka z Nemanic! Některému žebrákovi te nedám, to ne, to ne!“ Horálek už si přitáhl masivní opasek, oblékl modrý, dlouhý šosák, otočil krk černým šátkem, do šosu vpravil pytlík s tabákem, dýmku si vstrčil do holinky a vzav hůl a čepici, komandoval krátce: „Teďa půjdeme.“

Venku ho ještě přepadli hoši a zapředli s ním velice čilý rozhovor v příčině financí. Ať jim tatínek aspoň teď něco přidá, však stejně už letos nepůjdou k muzice leda až o posvícení.

„I nemluvte, hoši, nemluvte! Vždyť vás znám; my si dobře rozumíme. Takhle říkáte vždycky a pak ždímáte tatíkův opasek zas, jak jen muzikanta uvidíte. Ale abyste neřekli, že je váš táta lakota, přidám vám ještě po dvou šestácích. Tuhle máte a můžete dělat barony.“

Stará služka Barča, které bylo svěřeno hlídání mlyna, dívajíc se za odcházejícími, pomyslíla si o Bětušce: „Když se ta holka vystrojí, je to děvče jako růže.“

Muzikanti již nafukovali v hospodě tváře na druhou polku, když starý Horálek se svými dětmi vstupoval do sálu. Poručil si holbu piva, a usedl mezi starší sousedy.

Bětuška šla z ruky do ruky; mladenci mohli na ní oči nechat. Nejčastěji s ní tančili Honzík Lamačů a Vojtěch Mládků, oba ze statku. To se panu otci velice líbilo; pobáfoval si z dýmky s hrdým úsměvem. Za krátkou dobu začal se kolem jeho dcery otáčet sám Karel Vohrdlů z Vítkovického mlýna tak horlivě, až oběma bochům

Boží, o Božství Kristově, o vtělení Syna Božího, o z mrtvých vstání Páně nelze přijati a hájiti. — Inu, už proto nikoliv, poněvadž by to bylo proti gustu Staudlovu. Také napsal, že se nemáme dát ovládati myšlenkami na záhrobní (posmrtný) život atd. Mannheimský kazatel Schneider roku 1901 napsal, že bible mimo rozličné „báje a myty“ obsahuje toliko různé lidské domněnky a zvyky. A tak už titi „učenci“ nejsvětějšího učitele Krista daleko předhonili. Jsou už na vrcholu pokroku aspoň v té příčině, že lidu posvátné ideály zjeveného náboženství rvou ze srdce; posud však se nemohou nijak dohodnouti, co na místo čistého Kristova křesťanství mají lidu dáti. Již roku 1884 prohlásil kancléř württemberský Rümelin, že lid neví ničeho o svém vyznání; přý „u-černím a středním Německu odloučili se téměř všickni mužové ode všeho spojení s církví (protestantskou).“ Od té doby však poměry v „evangelickém“ táboře se valně zhoršily; dvorní kazatel protestantský, který aspoň trochu po křesťanskou věří, napsal v časopise „Volk“ v spravedlivém roztrpění: „Největšími nepřáteli křesťanského lidu jsou nevěřící pastoři; lež na kazatelárnách jest nám daleko nebezpečnější než sociální demokracie a anarchismus.“ Při takových poměrech lid spolehá se spíše na své vlastní pověry než na křesťanství, jak napsal po své dlouholeté zkušenosti r. 1895 pastor Paul Gerade.

A z tohoto Německa nábožensky tolik rozervaného má nás prý napojiti a občerstviti vláda — pravého evangelia. To protestantské „evangelium“ bylo již změněno nejružnějšími „reformátory“ evangelickými nesčíslněkrát. Evangelium Kristovo protestantští theologové oklestili, jak se komu právě hodilo; některé knihy Nového Zákona docela z Písma vyloučili, když viděli, že tyto knihy odporují jejich lidským výmyslům. A jest vysoce zajímavé, že ti „evangeličtí“ pastoři snižují části evangelia, ano i evangelium celé, co zatím „ne-evangeličtí“ katolíci evangelia vysoce si váží a je proti pastorům hájí. V protestantském táboře, kde Kristus jest prohlašován za pouhého člověka, ovšem potom platí třeba i nejzvrácenější názory některého protestantského bohoslovce víc než celé evangelium.

(3) **Jak dalece to dopracovale protestantství v Čechách?** Už to zde začíná podle vzoru německého. A tak „evangelisace“ Čech dopadne brzy hodně neevangelicky. V „Hlasích ze Siona“ hovoří se v úvodu o tom, lze-li měniti vyznání náboženské. V článku tom se praví, že „nelze povznášeti na vrsost věčných axiomů (zásad) dogmata (věroučnou články), jež nesou na svém čele napsaná znamení historické náhodnosti.“

Uvažujeme-li o lutherství nebo kalvínské, musíme tato slova jen schvalovati. Vždyť opravdu se tvořila dogmata v protestantství až příliš náhodně. Luther proti katolickým zásadám hájil bouřevnatě takové zvrácené názory, že by se nynější evangelici musili ostýchat s takovými rozumy před moderní myslící svět vyrukovati; také se již tak výstředních názorů Lutherových dávno odřekli a tím nepřímou potvrdili, že proti mnohým katolickým zásadám Luther bojoval zcela lehkomyšlně a že i smysl Písma sv. dle vlastní libovůle násilně převracel. Evangelici stydí se i za rozličné nauky mistra Kalvína. Proto jest si jen přáti, aby helvetská dogmata, nesoucí na čele jasné napsané znamení historické náhodnosti a lehkomyšlné tvrdošijnosti, byla zaměněna za ryzí pravdu Kristovu. Za to však nijak měniti se nesmí ryzí učení Kristovo, jež jest již od časů apoštolských v církvi katolické bedlivě střeženo a které římskou stolicí nebylo a nesmělo býti změněno.

„Hlasy ze Siona“ dále poučují: „Protestanté uznávající omylnost církve, mají tím samým vždycky právo kritisovati vyznání víry nebo dogma ve jménu Písma a žádati za jich revisi (přehlednutí). Proto tato revise a kritika dogmatikých tradic nemůže přestati, nemá-li protestantismus přestati býti protestantismem a odprositi veřejně katolictví, jež chtěl nahraditi.“ Nám se líbí, že sami evangelici konečně uznávají omylnost své církve; pouze jest podivno, že posud vkládají do hlav svých věřících takové zásady z Heidelberského katechismu čerpané, s kterými se moderní myslící člověk nikdy sprátemi nedovede. Učí „základním“ pravdám „evangelického“ náboženství, vštěpují je do myslí evangelických školáků, jako by to byla exaktní (přesná) věda, ale sami potřásají hlavami nad celým helvetským evangeliem, druh druhá se táže rozpačitě, kde vlastně to ryzí, pravdivé náboženství vězí. Všimněme si však dalšího. Protestanté mají prý vždycky právo kritisovati vyznání víry nebo dogma ve jménu Písma. My na to odpovídáme, že ve jménu Písma odvážili se „reformátoři“ tvrditi i takové věci, jež pouhému prostému rozumu byly na prsto odporné. P hnutí filosofové troušili největší nesmysly

ve jménu lidského rozumu, bludaři pak měli lid ještě pošetilejšími vlastními výmysly „ve jménu Písma.“ Znežívali Písma svévolným výkladem i k takovým naukám, za něž by se sami rozumější pohané styděli. Ale teď ještě něco zajímavějšího. Protestanti pastoři v Německu již ode dávna přestávají opravovati křest. nauku ve jménu Písma; oni docela se neodvolávají při svých nejružnějších a zmatených „opravách“ ani na samého Krista. Kritisují křesťanství již pouze ve jménu lidského rozumu, ovšem výhradně dle rozumu vlastního. A tak ani v Čechách jiného nezbude, než aby se přidali evangelici k nejpokrokovějším zásadám „evangelických“ německých. Sám k „evangelickému“ náboženství přestoupivší Masaryk to zřetelně evangelikům českým napověděl. A nastane doba stejné roztráštěnosti náhledů, jaká byla mezi pohanskými filosofy před Kristem. Bez ohledu na evangelium bude se potýkati rozum s rozumem — a nenalezne zase nic lepšího a prospěšnějšího nad Kristovu nauku. Náhodou jeden pohanský filosof před Kristem žijící byl poněkud skromnější než „evangelici“, ačkoli o evangeliu pokory a sebezáporu ještě nic věděti nemohl. Byl to Plato, který přihlížeje k smutným výsledkům všeho lidského uvažování o náboženských pojmech, napsal otevřeně: „Nepřijde-li k nám Božské Slovo, nic jistého se o Bohu nedovíme; kdyby jen neprodělal přijíti! Hotov jsem všechno činiti, čemu mne naučí, a doufám, že mne lepším člověkem učiní.“ Božské Slovo již přišlo, skromný Plato by je byl uvítal s největší radostí, ale Kristus nelíbí se právě — evangelikům. Jeho učení totiž odporuje značně mudrlantství protestantských učenců, kteří chtějí býti moudřejší než Kristus sám. Oni by konečně Krista rádi mezi sebou strpěli; jen by musil některé věci z věčné Svě pravdy „opravit“ a mudrlantským výstřednostem protestantských nadčlovků se podříditi. Pak by ovšem na místo staré Božské pravdy nastala — Božská pravda nová. A teď by se mohly protestantské ovečky převrácené tázati, která ta pravda jest pravdou skutečnou; mohly by se tázati, proč již dříve vševědouce, vtělený Bůh nepověděl pravdu skutečnou a jak jest možno, aby nejmoudřejší Bůh sám se opravoval. Daleko to dopracovali evangelici svými stálými „opravami a úpravami“ nezměnitelné pravdy Boží! Ale v tvrzení „Hlasů ze Siona“ jest ještě jiný háček. Protestantismus nepočal, tak že by byl dovoloval volně zkomán Písma. Luther i Kalvín osobovali si na prostou neomylnost a pronásledovali bezohledně každého člověka odchýlného názoru. Teprve když protestanté poznali, že nad výmysly jejich arcidůležitých i prostých oveček krouží povážlivě hlavou, musili se odhodlati k nemilé operaci a tato kritická operace na chorém protestantismu dosud není skončena.

Prý se musí dogma směřovati s vývojem lidského myšlení a v něm případně i hynouti, neboť to prý jest podmínka ustavičného obživování. Dogmata počínají stárnouti dnem, kdy byla prohlášena. — Tyto ubohé myšlenky daly by se zřetelněji vyjádřiti takto: pozná-li se při vývoji lidského myšlení, že dogma do nedávna prohlašované za pravdu Boží jest vlastně nesmyslem, musí padnouti. Zkrátka protestantská „pravda Boží“ musí býti opravena — lidským rozumem. Ale jaká je to theologie, která dnes boží, co včera vystavěla? Jaká je to theologie, která se nyní neodvažuje ani jediný článek křesťanské víry prohlásiti za neomylný, naprosto dokázaný? Ti protestantští učenci, kteří pobrdli Kristem a autoritou Bohem pověřenou, musí se sami přiznati k obrovskému bankrotu lidského rozumu ve věcech náboženských. Musíme zde protestanty poučiti, že jen taková „dogmata“ počínají stárnouti dnem svého prohlášení, která jsou falešná; skutečná pravda nestárne nikdy. Na př. kdykoli se vyhledá správná poučka matematická, kdykoli objeví přírodopyspec nějaký skutečný přírodní zákon, vždycky nové objevy platí pro všechny věky. A tak ani skutečná pravda náboženská nemůže stárnouti, třeba by se proti ní svévolní lidé sebe více stavěli.

Vidíme tedy, že i našich evangeliků začínají rozpačité otázky: co si jen počnouti s naší theologickou vědou, nemáme-li odprositi katolictvo? Mezi tím, co jiné vědy staví kamen ke kameni ku vztýčení nádherných budov, my stojíme nad zříceninami. Tápáme stále ve větších tmách.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně skončena debata rozpočtová, a předloha příkazána rozpočtovému výboru. Povoleno také vládě 53 milionů na doplnění hotovosti státních pokladen (refundace). Posl. hrabě Sternberg minulý týden způsobil ve sněmovně rozechvění. Při jednání o refundaci odňato mu právem předseďou hr. Vetterem slovo. Sněmovna však (Češi sněmovnu opustili) rozhodla, aby hr. Sternberg mluvil dále. Na to hr. Vetter vzdal se předsednictví.

S tím ovšem mnozí nepočítali. Nežr. Vetterovi, ješto právě nebylo vhodnější náhrady, projevena důvěra opět a 22. t. m. zvolen zase prezidentem. — Mimo to způsobil hr. Sternberg rozhořčení, že udeřil do hlavy ve sněmovně vídeňského zpravodaje Nár. Listů, útočil proti české žurnalistice atd. — Pozornost poutal k sobě též sjezd zástupců zem. výborů s království a zemí na říšské radě zastoupených ve Vídni. Jednáno tu o zlepšení financí zemských, aby též stát mocnou svou rukou ke zlepšení tomu přispěl. — Při doplňovacích volbách na Zatecku zvolen říš. poslancem Věhémec dr. Herold a za obchod. komoru v Č. Budějovicích průmyslník Holoubek. — 22. t. m. zemřel obětavý vlastenec, zemský poslanec Jan Rožkot, děkan karlístejský.

Krise v Uhrách dosud není rozřešena porady stíhají porady. Dojde prý asi k ustavení prozatímní vlády. Zatím svolán uherský sněm. Předsednictvo sněmu je úplně v rukou vítězné oposice. I všichni zapisovatelé až na jednoho zvoleni z oposice. Volba sněmovních výborů vykonána za nepřítomnosti strany liberální. Sněm odročen až do ustanovení nové vlády.

Velké vzrušení způsobila v Rusku zpráva o zavraždění strýce careva, velkoknížete Sergěje v Moskvě. Útočník vrhl pod kočár velkoknížete psmu, když právě jel středem Moskvy k historickému muzeu. Kočár roztráštěn a tělo velkoknížete na kusy roztrháno; zabit i kočár a několik osob poraněno. Vrah zatčen. Rodina carská vraždou tou ovšem ohromena. Německé, anglic. a social. demokratické listy již zavražděného jako rozbohdného odpůrce všech opravných snah, muže velmi přísného. Nedivíme se, že tak nepřátelé soudí. Vždyť vystupoval nejvíce proti židům, lidu se vždy zastával; ten si ho také vážil. Byl prvním rádcem carevým, proto revolučnímu výboru záleželo, aby ho odstranil a cara tím spíše opravám naklonil. Stár byl 48 let. Otec jeho Alexander stal se r. 1881 rovněž obětí pumového atentátu. Car po události této povolal ihned do své rady ode dvora pro nerovný sňatek zapuzeného a v cizině žijícího nejmladšího svého strýce velkoknížete Pavla a jmenoval ho generálem. — Studenti v Petrohradě schválili resoluci, kterou prozrazují veskrze socialistické smýšlení. — V Petrohradě zahájilo opět 60.000 dělníků stávkou pro neshody při volbě dělnictva do komise na zdělání oprav. V Baku došlo zase ku krvavým výtržnostem. V Kijevě a na trati Varšava-Vídeň jest také železniční stávka. Ruští socialisté v Paříži vyzývají socialisty na Rusi k další revoluci a ustavení revoluční vlády.

Na mandžurském bojišti dosud ještě nedochází k většímu boji. Generál Gripenberg, velitel první ruské armády, jenž z bojiště odvolán, přijat prý carem nemilostivě, ač se v nepřátelském tisku chystal Kuropatkinovi podraziti uohy. Dle různých znalců z bojiště taktika Kuropatkinova jest úplně správná a konečně musí zvítěziti, nebude-li jeho činnost z Petrohradu ochromena.

Z činnosti katol. 'spolků.

Z Černilova. V neděli dne 19. t. m. konala jednota naše svou měsíční valici zdatilou schůzi, při které přednášel dp. Jukl, katecheta z Hradce Králové. Ve své obsáhlé řeči jasně naznačil theoreticky i prakticky smutné následky alkoholismu, začal mu jednota vzdává zasloužený dík. Po přednášce přistoupili 4 noví členové. Další činnosti „Zdař Bůh!“

Katol. Jednota v Kosteletce n. O. pořádá 26. února rolnickou schůzi v Doudlebách v sále p. Pavláta ve 2 1/2 hod. odp. Řečníci: p. F. Šafránek: Rolník jindy a nyní. — Pan J. Šamalik: Rolnické sdružení.

Z Červ. Kostelee. Jednota naše podává zprávu o své činnosti za poslední dobu. 19. února t. r. potěšil nás zajímavou přednáškou zdejší pan farář dp. Karel Bauch. Za dosti četné účasti přednášel „o pravé svobodě a lásce v duchu křesťanském.“ Doklady z dějin vystiženo jasně osvobození lidstva z chudoby a otroctví křesťanstvím, s láskou v srdci ku Kristu byly konány triumfy lásky bližnecké. S opovrnutím víry a náboženství mizela pravá svoboda člověka a účinná láska. Množil se pauperismus, socialism a komunismus. — Poučná řeč odměněna všestrannou pozorností, potleskem a přáním, aby dp. farář opět v brzkou čten přednáškou poučil. — 21. ledna přednášel vlp František Prudíč, kaplan, o rozvoji měst českých za uplynulých 200 let se zřetelem na naše národohospodářství. — 11. prosince m. r. p. katecheta Vojt. Hernych o Juliu Zeyerovi. Těchto schůzí měsíčních a přednášek se zúčastnil i spolek sesterský Ludmila. — 25. března na svátek Zvěst. P. M. bude ve spolkových místnostech přednáseti známý cestovatel dp. Alois Svojsík z Prahy o své cestě Malou Asii, Palestinou a Egyptem. Přednáška bude provázena světlými obrázky. Další činnosti: Zdař Bůh!

Z Červených Pátek. (X. valná hromada.) Křesťansko-katolický spolek, sdružený za účelem:

řetví vdp. děkana Ant. Dvořák odbyval dne 15. ledna 1905 výroční valnou hromadu; oslavujeme tedy letos 10leté trvání spolku našeho, který založen nynějším vldp. předsedou. Vldp. děkan také v blahé vzpomínce objasnil znovu účel spolku a připomněl, by každý plnil svoje povinnosti. Při první valné schůzi r. 1894 přihlásilo se 52 členů ze všech stavů v Pečkách a okolí. Snaha a účel spolku předem vytkeny, totiž: vzdělávání a vzájemné podporování se členů provádělo se po celá ta léta a da Bůh, že dlouho ještě bude spolek ku blahu svých členů a snad i celku působiti. Ze celé desetiletí odbyval spolek 109 měsíčních schůzí, pravidelně s přednáškami spojených; výborových schůzí bylo 88. Většina přednášek byla o tematické křesťansko-vzdělávací a poučné, méně odborných. Nejčastěji přednášeli tu p. V. Myslivec, red. z Prahy, p. Václ. Špaček, říd. uč. z Knátek, dr. J. Prudík, kaplan z Nebovic, dp. J. Záruba, farář z Grunty, dp. Dlouhý-Pokorný, katecheta z Prahy, dp. Al. Svojsík z Prahy; dp. Jukl, dp. Sahula a vdp. Dr. Reyl z Hradce Král. Po jedné až 8 přednáškách bylo řečnické velice mnoho, že není možno všechny jmenovati; spolek skládá všem upřímný dík. Od poslední valné hromady (17. ledna 1904) do dnešního dne konal spolek 10 měsíčních schůzí s přednáškami a 3 výborové; spolek zúčastnil se domácích církevních slavností, členům v nemoci udělovaly podpory. Jeden člen během roku zemřel; celkem jest členů 76. Dle zprávy pokladniční čítá spolek jmění 3175 K 92 h. Zpráva revisorů účtů vyzněla, že účty nalezeny ve vzorném pořádku. Na to provedeny volby jednoblásné dle kandidátní listiny. — Jelikož čas pokročil, a volných návrhů nebylo, schůze skončena. — Zdař Bůh!

„Statky posemské mají cenu jen tehdy, užívá-li se jich k účelům mravním, na prospěch a blaho domoviny“.

„Věra je nejvěrnější strážkyně svobody“.

„Blaze semí, blaze lidem, podrobuji-li se lidé vůli Boží“.

„V Bohu, u víře, v dokonalém plnění našich povinností náboženských leží budoucnost, osvěta, vyspělost, svoboda, pokrok a spása našeho národa“.

„Zůstane-li člověk v mukách a útrapách věren Bohu a svému svědomí, tu jsou protivensství novou jeho chválou a slávou“.

Z projevů biskupa J. J. Strossmayera.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 13. února 1905 usneseno: Národní radě české v Praze zapraví se zasláný národní kolek a v městském důchodenském úřadě kolkování budou účty dle stupnice Národní radou navržené. — Vyzvání okres. výboru, aby působil jako i na jednotlivce, aby nepoužívali kamene z lomů Kunětických k soukromým stavbám, postoupeno technické kanceláři, aby se dle vyzvání toho řídila. — C. k. okr. hejtmanstvím předložena žádost typografa p. Fr. Ottmara z Nového Hradce za udělení koncese knihtiskářské postoupena městskému zastupitelstvu k vyjádření. — Spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové udělen obvyklý příspěvek na r. 1905. — Národní kolek obdenná se přístře prostřednictvím Ústřední Matice školské. — Umělecké Besedy v Praze vyplátí se příspěvek za rok 1905, premie Umělecké Besedy věnuje se průmyslovému museu. — Technické kanceláři se uloží, aby do příští schůze předložila návrh stran bytu pro domovníka v divadle. — Žádost pana Fr. Laciny, ředitele Národního divadla v Brně, za propůjčení divadla na 8 až 10 operních představení v červnu t. r. se nevyhoví, ježto budou v divadle prováděny opravy. — Žádost Tělocvičné jednoty Sokol za darování pozemků pro stavbu nové tělocvičny a pro letní cvičiště na Žižkově náměstí postoupena tech. komisi. — Návrh nového tržního řádu pro nové dobytčí tržiště předloží se městskému zastupitelstvu ku schválení. — Ku stížnosti páni Fr. Součka a Jos. Formánka na neustálé obtěžování všech budov v bloku konfem z nádvorních budov paní Arny Mikešové provede se proti téžto příslušné pořádkové řízení dle stavebního řádu. — Žádost některých zdejších prodávatelů mléka za ponechání doavadního způsobu prodeje mléka bez čepování pomocí pípy postoupí se zdravotnímu odboru. — Vyhověno bylo žádosti Práv. měšťanstva v Hradci Králové za prodloužení lhůty ku skládání stavebního materiálu pro předložbu sklepů pivovarních na obecním pozemku u plynárny do konce května 1905. — Hudobnímu skladateli panu K. Moorovi propůjčí se městské divadlo ku koncertu na den 11. dubna 1905 s promítnutím poplatku za místnosti. — Žádost p. Antonína Koutníka za koncesi hostinskou v domě jeho čp. 67. postoupí se k vyjádření městskému zastupitelstvu. — Paní pol. komisařka se uloží, aby za účelem posypávání chodníků rozdělila město v rayony, přidělila jednotlivé strážníkům k dohledu a k obstarání práce. — Tech. kanceláři se uloží, aby předložila program opravovacích prací v ulicích, jež v rozpočtu na rok 1905 jsou povoleny, a příslušnými projekty městské radě a aby vypracovala projekt kanalizace Pospíšilovy třídy s návrhy na provedení tak, aby se 1. dubna 1905 s kanalizací, jež se provede ve vlastní režii, mohlo počítati. — Dále poukázána byla tech. kancelář, aby opatřila oferty na dlažební kámen ku předložbě Velkého náměstí. — Učiněna byla usnesení stran oseti některých pevnostních pozemků a konpi hospodářského účelů. — Udělen byl jeden příspěvek na osázení, jedna mimořádná podpora, jedna podpora byla na dobu jednoho roku zvýšena, dvě žádosti za udělení podpory byly zamítnuty a poukázány byly některé účty k výplatě. — Ve schůzi městské rady dne 20. února usneseno: C. k. p. p. č. 18. v Olomouci předložený seznam invalidů pro nadaci r. 1866 raněných vojínů předloží se městskému zastupitelstvu ku schválení. — Žádost velejdustojné biskupské konsistole za provedení oprav patronálních budov obsažených v před-

ložených třech vizitačních protokolech postoupena tech. kanceláři k návrhu a rozpočtu. — Poukázáno se k příjmu K 50.—, jež p. M. Urbanová za přičinou úmrtí pana císa. rady Dr. Adolfa Urbana městským chudým věnovala. — Oznamení c. k. okr. hejtmanství, že budou zde veškerá obytná stavení roku 1905 a 1906 podrobena domovní dani číselní, vzato na vědomí. — Matice školské v Č. Budějovicích udělen členský příspěvek na rok 1905. — Žádost měst. inženýra p. J. Jančí o kvinkvenálku odporučí se městskému zastupitelstvu. — Užívání domku u divadla ponechá se do odvolání B. Karafiátové s podmínkou, že bude dohlížeti na divadlo. — Panu J. Novákovu, hostinskému na Hrázce, pronajat byl lesní pavilon u Zdeňské bondy na rok 1905 za K 120.— — Poukázány byly některé účty k výplatě.

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Velejnou čítarou prům. musea navštívilo v měsíci lednu v 9 večerech 810 osob. Domů zapůjčeno 212 osobám 195 odb. knih a 804 předloh. Na samé do 7 míst 19 děl a 418 předlohami. V čítárně venek vydáno na 487 žádanek 283 odb. knih a 439 předl. děl a 13.948 jednotlivými předlohami. Za přispívajícího člena musea s roč. příspěv. 10 K přistoupl J. R. M. Dr. Jos. Doubrava, který již od nastoupení svého úřadu jeví upřímný zájem o činnost musea. V době předvelikonoční uspořádán bude cyklus přednášek pro živnostnictvo. Probrány budou v nich osvědčenými odborníky neaktuálnější otázky technické i živnostenského života se týkající. Ku tematice p. inž. Urbana „O fotografii ve službách technických“ chystá kuratorium reprodukční výstavku ukázek všech druhů grafických i reprodukčních prací českých ústavů grafických. V dubnu uspořádána bude výstava mod. obálek knižních.

Cyklus veřejných bezplatných přednášek uspořádá hodlá kuratorium prům. musea v Hradci Králové pomocí Technologického musea v Praze v době předvelikonoční. Ve čtvrtek dne 9. března „O úpravě platebních podmínek“ promluví p. L. Veigner, inap. Technol. musea v Praze. Ve čtvrtek dne 16. března „O acetylénu“ (s demonstrací) přednese p. inž. Bř. Šitlík. Dne 23. března „O chemickém i obyčejném čištění látek“ p. inž. Urban. Dne 30. března „O motorech pro malozivnost“ p. inž. Šedivý. Dne 6. dubna „O důležitosti fotografie v průmyslu reprodukčním“ p. inž. Urban a dne 13. dubna „Reklama, její význam hospodářský a povaha právní“ p. dr. V. Schnater. Začátek stanoven na 8. hodinu večer. Přednášet se bude v čítárně prům. musea, v budově c. k. odbor. školy. Vstup volný.

Úmrtí. Dne 20. února t. r. zemřel na Král. Vinohradech ve věku 72 let p. Ant. Rinda, c. k. rada vrchního soudu z. a státní zástupce v. v. Od r. 1876 byl státním zástupcem v Hradci Králové, kde působil plných 26 let, až do r. 1900, kdy se odebral do výslužby, již trávil z počátku v Hradci Králové, načež počátkem školního roku 1904 k vůli rodině odešel do Prahy. Nebožtík byl v Hradci všeobecně vážen.

Z Klicperova divadla. Jednota divadelních ochotníků královéhradeckých „Klicpera“ sebrala v neděli 19. února Dančenkovu hru „Šťastný člověk“, které ovšem nemůže se přisouditi zvláštní cena. První jednání poněkud unavovalo, stejně i dlouhá meziaktí ukazovala na pověstnou ruskou těžkopádnost. Jinak kus sebral velmi pěkně. Pan Paul jako malíř Čardyn hrál s citem, pozornost upoutal p. Dvořáček jako kapitán Tulpanov, s porozuměním vedli si i p. Rajšlová, sl. Nekovářková, pl. Paulová, pl. Dvořáková, p. Dvořák a p. Bronkal. Návštěva mohla býti četnější.

Ples jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové pořádá se dne 5. března t. r. ve dvoraně Adalbertina Hudba vojenská c. a k. pěšího pluku č. 42. Začátek o půl 8. hod. Vstupné 2 K, družná dáma 40 h.

Přednáška pí. Hampal-Zemanové o dějinách ženského kroje, jež provázena bude světelnými obrazy, koná se v neděli 26. t. m. o 7. hod. večer v měst. Klicperově divadle.

Rozpočet král. věn. města Hradce Králové. V roce 1905 jeví se potřeba vydání správních úhrnem 47 760.70 K (dotace starosty 4000 K, sluzné a příbytečné 7 úředníků 20 593.34 K, odměny 6550 K, výslužné a dary z milosti 8026.66 K, právní zastupování 500 K, kancelářské a úřední potřeby 6619.20 K, požitky úředního sluhu 1191.60 K, náhrady za výpomoc 300 K). Daně a dávky obecní vyžadují 14 167.46 K. Potřeba na udržování obecních budov činí 7346 K, úhrada v ujednání s obecními budov 25.203.08 K. Hospodářství polní a luční vyžaduje nákladu 3380 K, což uhrazeno výnosem z téhož hospodářství 16.873.80 K. Hospodářství rybníčné jeví potřebu 1209.97 K, úhrada pak z téhož 2266 K.

Osobní. Pan Jindřich Labontka, stav. asistent v Hradci Králové, podrobil se těchto dnů předepsané zkoušce z pozemního stavitelství, a uznán byv způsobilým stal se stavitelem.

Povýšení svou proti členům jednoty katol. tovaryšů v Hradci Králové zvlášť okaté projevila jistá zdejší panička, která, když se ji poctivil katol. tovaryši osmělili zváti na svůj ples, zavolala na služku, že snad ji pozvání patří, ač mladenci výslovně zvali „milostivou“! Opovržení takové ovšem zabolelo všechny členy jednoty, vyváženo jest však laskavostí, jakou všude jinde v Hradci a to daleko vznešenějšími dámami byli obdařeni. Jest ještě v dobré paměti, dokud občanstvo Královéhradecké rozešťváno nebylo různými pokroky, jak nedávno zemřel p. tov. Schulzová i choť p. tovarníka Jar. Červeného svého času účastnily se plesu katol. tovaryšů. Katol. tovaryš — tedy femesník — věru nezasloužil si takového pohrdání. Práce přece nehanobí a pak v mnohé hlavě tovaryšové jsou vznešenější myšlenky, leckterý na pohled nepatrný tovaryš vykonal více než si některá emancipovaná

myšl. Či snad rozechvělo ženu onu, že zvonce jsou „studenci“? Kam se jen milostivě zatonal „dobrý ton“? Bon jour!

Z Obecní kuchyně. V minulém týdnu navštívil Obecnou kuchyni v Hradci Král. člen představenstva kuchyně na Malé Straně p. spr. Karel Doubrava a pl. Holzerovon. Oba hosté, jež prováděla a vše zařízení jim vysvětlila pl. předsedkyně, velice lichotivě vyslovili se nejen o zřízení, ale i o vkusné úpravě místnosti. Obecná kuchyně před krátkou dobou otevřela při bývalých místnostech, které již nestačily, blahovolností sl. městské rady jí propůjčené místnosti nové, v nichž denně obědvá 50 i více studentů. V místnostech bývalých podáván oběd lidu dělnému a dětem škol obcí i měšť. (Dává Obecná kuchyně školám těmto týdně 40 obědů.) Bohužel, že tak málo dobrodinců má podnik tak lidumilný! Jak divně vypadalo, když p. spr. Doubrava vyprávěl, kterak v Praze jeví se o podnik takový zájem. Snad kdyby ti, kteří nikdy nevzpomenou, ač mohli by, tohoto ústavu, uviděli ten ruch, který panuje v místnostech v poledne, snad rozpomněli by se na potřeby svých chudých bližních.

Obchodní gremium v Hradci Králové koná v neděli dne 26. února 1905 o 2. hod. odpolední v zasedací síni záložny řádnou valnou hromadu. Na programu jsou také volba starosty a jeho náměstka, 8 členů výboru a 3 náhradníků, 2 delegátů do nemocenské pokladny, 2 delegátů do smírčího soudu, 2 delegátů do bromady pomocnické. Rozhodne se o žádosti bromady pomocnické ohledně otírání obchodů ráno v 7 hodin a zavírání v 8 hodin, s přestávkou od 12. hod. polední do 1. hod. odpolední, a o žádosti též bromady o roz íření nedělního klidu od 10. hod. dopol. Rozpočet na rok 1905 činí 560 K, vydání 861 K, schodek 301 K ukryje se uloženými úroky z minulých let.

Cesta na Pouchov. Hřbitovy našeho města od něho tak vzdálené stávají se při nepohodě i jen částečně obyčejným smrtelníkům, nemohoucím dopřít si kočáru, přímo nepřístupnými; vždyť na silnici pouchovské, jedině to spojení se hřbitovy našimi, po celé její šířce i délce leží spoutané bezdělné bláto. Máme za to, že starostlivá správa města našeho má tolik vůle, moci, vlivu a prostředků, aby pro občany i občanky své, kteří na Pouchov za odpočívajícími tam svými příslušníky po celý rok a nejen o „Ducháčkách“ ducházejí, cestu tu přiměřeně upravila. Stačilo by upravit jeden kraj silnice v šíři metru za použití popela a písku nebo pevnostního materiálu. Udržování takto jednou upravené cesty snad by též tisíců nestálo. A zajiště by i správa silniční v tom směru něco vykonati mohla a snad by i obec Pouchovská, jejíž přemnoží občané též denně cesty té používají, na úpravu a udržování její přispěla neb část její sama na se vzala. Upozorňuje na tento křiklavý nedostatek doufáme, že náš čilý obecní výbor a zvláště zasloužilý a horlivý pan hospodářský radní v zájmu všech navštěvníků hřbitovů, ale i v povinnosti své k nim úpravu cesty na pouchovsku svatá pole ne snad v úřadu a na přetles — to bychom se cesty té nedočkali — nýbrž co nejdříve do práce vezme a že brzy bez nebezpečí a svízeli nyní s cestou tou spojených ku hrobům svých drahých budeme moci putovati. Či zapadne i stesk tento nepovímanut — snad že právě z d e byl vznesen?

Velké neštěstí přihodilo se na řece Labi u vesnice Střebše, půl hodinky od Hradce Kr. vzdálené. Labe vinouc se od Hradce k Opatovicům velkými oklikami pověstno jest tu spoustami, které zvlášť za velké vody na březích způsobuje. Urvaný břeh musel se každoročně pracně opravovati. V pondělí dne 20. t. m. v místech těch opravou pravého břehu labského zaměstnání byli dělníci ze Střebše: Karlovský, J. Schejbal, Bačina a V. Hodek. Všichni čtyři vsedli na malou loďku, kde měli také bromađu roští na utužení břehu určeného. Odrazili s levého břehu; loďka se hned s počátku téměř potopovala. Nedbajíce toho, ocitli se v prostřed řeky, kde loďka proudem státněna se potopila. Nastal hrozný zápas o život. Dělník Karlovský, otec 9 dětí, uchytí se loďky, a tak přece pracně vydrápá se na břeh, byl zachráněn; ostatní po marném zápasu nalezli v Labi hrob. Schejbal asi 25letý svobodný, 16letý V. Hodek byli s Bačinou, teprv 1/2 léta ženatým, sešvakřeni. Mrtvoly všech už nalezeny. Pohřeb nešťastníků konal se dnes na Zámeček. Případ ten způsobil v celém okolí velké vzrušení. Ovšem nemusel se tak státi, kdyby bylo šetřeno více opatrnosti.

Proč bychom se netěšili . . . Tolik nářku všude na velkou bídu a nouzi po tom suchém létě, noviny se hemží zprávami, že rolníci nemají už čím dobytek svůj krmit, ale na mnohých místech na venkově jakoby se nechumelilo. Rozjařené hlasy stále volají: Proč bychom se netěšili . . . a peníze se při tancích, pitkách a kartách jen sypou. Dle toho věru správně mohl v panské sněmovně ve Vídni namítnouti dvorní rada žid Jeitales, když se jednalo o pomoc rolnictvu, že s tou bídou není tak zle. — Na Novém Hradci Králové také vlastně nevědí, že je mezi lidem nedostatek. Neděli jak neděli ples (třeba 2 najednou), a ještě toho mají málo, tančí se proto i v sobotu. A v neděli ráno, když pokojní občané jdou se poklonit Bohu svému, zpíté zástupy vyrážejí z hospody, tropice po městěku kraval. Tak téměř všude kolem Hradce, ba i v samém Hradci Králové. Neplechy takové se ještě zjevně podporují; pak marno nářkat na zpuštění mládeže. A co obecním úřadům je vše jedno? Obecní představenstvo přece nemusí dovolovati nadbytečné a neplechy jen působící zábavy.

Z dějin poddaných vesnic bývalého panství Hradce Králové. (Dle známých archiválních podává V. P—s.) Dokončen.

XII. Věstary. Počátkem 18. století byly ve Věstarech tři statky: statek Václava Brzického měl 106 korců dědičných rolí, pod 1 vůz (sena) luk a 1/2 korce zahrady; statek Mařeny Stránské měl též 106 korců dědičných rolí, pod 2 vozy (sena) luk a 1/2 korce zahrady; statek Karla Kroneše měl 106 korců dědičných rolí, pod 1 1/2 vozu (sena) luk a 2 věrtel zahrady. Chalup bylo 8: největší, Jakuba Macha, měla 16 korců 2 věrtel dědičných rolí, pod 1 vůz (sena) louky a pod 1 věrtel zahrady; nejmenší z chalup, Anny Košťálové, měla pod 4 korce dědičných rolí a pod 1 věrtel zahrady. Podruhá bylo ve Věstarech pět, z nichž měl Jakub Souček 2 korce a 2 věrt. dědičných rolí. Sedláci platili úroků při sv. Jiří: Brzický 3 zl. 32 kr., Stránská 8 zl. 36 kr. a Kroneš 4 zl. 3 kr.; tolik též platili úroků při sv. Havle. K velikonoční odvádě každý vrchnost 3 slepice a 3 vejce, panu děkanovi „letníkův“ po 15 kr., pak do kláštera sv. Anny desátku ročně: Brzický 1 věr. pšenice, 1 kor. 2 věr. žita, 1 kor. ječmene, 2 kor. oves; Stránská 3 kor. 2 věr. pšenice, 3 kor. 2 věr. žita, 1 kor. 3 věr. ječmene; Kroneš 1 kor. 3 věr. pšenice, 1 kor. 3 věr. žita, 1 kor. 3 věr. ječmene, 1 kor. 3 věr. oves, (vše míry vrchovaté); každý robotoval 3 dny týdně. Z chalupníků platil nejvíce úroků Jan Novotný, 1 zl. 43 kr. půlletně; nejmenší platila Anna Polka, 7 kr. půlletně. Mach a Novotný odváděli vrchnosti po 2 slepice a 2 vejce, ostatní po 1 slepici a 1 vejci vždy k velikonoči (Anna Polka nic); panu děkanovi odváděli ročně po 6 kr. letníkův, Mach dával též 2 věr. ječmene desátku do kláštera sv. Anny a robotovali po 3 dnech týdně. Podruzi robotovali po 1 dni v týdně a dávali (pouze 4) panu děkanovi po 3 kr. letníkův. Celá obec platila pánům komisařům 1 zl. 10 kr., společným sloužícím 1 zl. 38 kr., „masitého aufslagu“ 5 zl. 10 kr., slouhoví 7 zl. — Chrást Páně založení nerozdlílné Trojice svaté měli v držení velební páni PP. minorité z Hradce Králové. Ze všech rolí bylo 136 strychů 2 věrt. ve II., 245 str. 3 věrt. ve III. třídě.

Pro volezradu zatčeno v Pardubicích 20. t. m. několik stoupenců strany nár. socialist., vesměs to funkcionáři nemoc. pokladny. Dle udání zatčení rozšiřovali loni v Pardubicích leták obsažený protidynastického, protivládního atd.

Z Čibuzi u Smiřic. Divadelní ochotníci pořádají v neděli dne 5. března 1905 v sále p. Vojtěcha Matlachy divadelní představení: *Furiant* aneb *Mizicí štěstí mládí*. Obraz ze života v 5 jednáních od Elišky Peškové. Začátek o půl 8. hod. večer. Hudba Černilovská. Čistý výnos věnován bude hasičské pokladně. Dětky školní přístupu nemají. Po divadle taneční zábava.

Z Holohlav. Dne 19. února konal křesťansko sociální lidový spolek pro Holohlavu a okolí svoji členskou schůzi, která při tak špatném počasí dosti čteně navštěvována byla. — Po zahájení schůze dp. předsedou p. Fr. Novotný, kaplan Holohlavský, velmi poutavě přednášel „O tisku“. Za úvod obrátil si, čím jest dnes tisk, a kdo jej má v moci. Tisk zmocnil se tací činitelé, kteří ho zneužívají k různým svým špatným záměrům osobním, a tak co by sloužit měl lidem pro dobro a krásno, různým působením podvrtným podporuje zlo. Má se to s tiskem jako se strojem. Stroj měl zlepšiti dělnému lidu jeho sociální postavení, on však mu způsobil působením několika sobců mnohdy zkázu. Hlavními zneužívateli tisku jsou židovští zednáři, kteří směřují k tomu, by zvláště církev naší katolickou co nejvíce snížili, potupili. Hrozné spousty působí tisk špatný, na pť. krvavé romány, které se i po našem venkově rozchází; naproti tomu tisk dobrý jest požehnáním. — S jak živým zájmem přednáška byla sledována, jest důkazem, že hned po ní přihlásilo se 25 posluchačů za odběratele týdeníku „Meče“. — Srdečné díky dp. řečníkovi za tak poučnou přednášku a doufáme, že nás zase co nejdříve o něčem poučí. Zdař Bůh!

Světlo „Osvěty Lidu“ v katolických Pardubicích. Zdá se, že pokrokovost a prolbanost jsou „Osvětě Lidu“ pojmy totožnými. Tyto „pokrokové noviny“ činily často až příliš troulalé útoky na omámené hlavy svých čtenářů. S drzostí přímocí kánskou dovede „Osvěta L.“ třeba několikrát tvrditi, že bylo to a ono vytištěno v některém katolickém listě, co by se jí do jejího válečného arsenálu dobře hodilo. Ale je-li vyznába, aby podala důkaz o svém objevu, buďto mlčí anebo opakuje beze všeho důkazu svoji lež znovu. Sledoval jsem na pť. loni, jak se zachovala Osv. L. k článku Obnovy o státu papežském. Osv. L. informovala své čtenáře o úvaze Obnovy tak poutivě, že sdělila „pokrokovým“ čtenářům pravý opak toho, co bylo v Obnově vytištěno. Napadená Obnova citovala na svoji obranu znovu vývody v článku onom obažené. Ale jaký to mělo účinek na „nepochápnou“ redakci Osvěty Lidu? Tento pokrokový list odvážil se ještě dvakrát opakovati svoji prolbanou zprávu; nad to ještě při svém zákeřném přepadu neustyděl se viniti Obnovu z nepoctivosti. Ovšem že důkaz na to všechno zase zůstal zcela dle židovské praktiky dlužen. Kdo může pak věřiti, že tiskovině tolik prolhané jedná se skutečně o pokrok a pravou osvětu? Takové troulalé opakování a ničím neodůvodněné lež o katolickém tisku, takové zákeřné přepady opakovaly se v Osvětě L. vícekrát. Jestliže někdo překročí řez svého bližního a k tomu tiskem takové nepoctivé překrucování vydává, jest to jistě velikou nepoctivostí. Co řeci však o takovém člověku, který dovede drze „čerpati“ ze samého časopisu takové zprávy, jež v něm nikdy uveřejněny nebyly? Inu, pokroková morálka, již každý prostředek jest dobrý! A čím si vysvětlíme chůf k přepadům tak nepoctivým? Inu Osv. L. spolehá se, že její zfanatisovaní stoupenci z tábora židovského a socialistického stejně odpovědí napadeného katolického listu čísti nebudou; vždyť málokterý člověk zavírá tolik násilně zrak před pravdou, jako odchovanci „pokrokové“ Osvěty L. a listů jí příslušných. — Konala se v Pardubicích schůze pokrokového židovstva. Pan Hajn, který tolik se pleše do vnitřních záležitostí katolické církve, který „reformuje“ dle vlast-

ního zdání katolickou nauku až příliš horlivě, dělal tentokrát šidům jen oddaného kostelníka. Pane Hajne, tenkrát jste měl vzácnou příležitost vyložití své vlastní náhledy o modlitbě, řemeslných, o rituální obřize, o „humánním“ košerování. Tenkrát jste se mohl poptati, co asi tihle pokrokové židé soudí o židovských obřadech dlouhého dne. Když už projevujete pokrokovou nevoli nad katolickými odpustky, měl jste se aspoň loyálně tázati, jak to přijde, že i pokrokový rabín uděluje slavnostně větším odpustky tolik plnomocné, jako v církvi nikdy nebylo. Doufáme, že onen slavnostní akt dobře znáte; či slova rozštěpující i před Vámi Vaši „pokrokové“ přátelé-israelité tají? Vy jste tehdy o těch věcech byl bezky zřeh; věděli jste, že by oni israelité ve své „svobodomyšlnosti“ i pouhé otázky v této příčině těžce nesli. A kdybyste se dokonce odvážil vrhnouti nestranné světlo na záležitost tolik choulostivou, ukázali by Vám židé svoji „svobodomyšlnost“ ještě v širším rozsahu; splakal byste nad výdělkem svého listu. Za to israelité provádí každou protikatolickou lež Vašeho listu pochvalným potleskem. — A zatím ještě něco pardubské družině, sešupené kol Osv. Lidu. Pánové, bude nejlíp, když místo špiclovství a nespravedlivého hněvu dle zásad pravé osvěty a vzdělanosti budete činiti pokání. Chodí snad katolíci čenichati do synagogy nebo do evangelického kostela, aby ulovili nějaké to soneto pro svůj tisk? Pravím Vám předem, že po dopisovateli do Obnovy marš pátráte a že Vaše pikety po vojenském rozestavení odejdou z rozvídek a prázdnou. Vy přímo lačně slídíte po nějaké nepřítomnosti pardubského katolictva, jen abyste s velikým gnetem zanesli vítanu kořist do kuchyně Osvěty Lidu. A mně — věřte upřímně — by bylo právě naopak velice milé, kdybych mohl do Obnovy dáti zprávu, že se u Vás jeví obrát k lepšímu. Posud bohužel při nejlepší vůli tak učiniti nemohu.

V Čes. Petrovicích na Žambersku zemřel 20. února t. r. tamní farář dp. Jan Hermann. Narodil se 17. června 1850 v Dl. Třebové, na kněze vysvěcen 16. července 1876. Pohřeb konal se 23. t. m. R. i p.

Jmenování. Ředitel obch. akademie v Chrudimi Jan Ctibor jmenován c. k. inspektorem pro české obchodní školy na příští dvouleté období.

Sv. misie v Žamberku od 5. do 14. února t. r. konali vdpp. Otcové řádu nejvyššího Vykupitele ze Sv. Hory u Přibramě a to: P. František Šavčík, superior, P. Emanuel Kovář a P. Antonín Wimmer s výsledkem, Bohu díky, požehnaným. Komunikantů bylo 1350; při večerních kázáních byl farní chrám zdejší posluhači naplněn do posledního místa. Kř div, že se účastníci loučili tak těžce s důstojnými pány Redemptoristy při kázání posledním a odešli každého, kdo na sv. misii nepřišel a sva tých svátostí nepřijal. Též se rokem přistupím na obnovu sv. misie.

Výkvět správy obecní. V 7. čísle „Obnovy“ zmínili jsme se o „výkvětu správy obecní“, k čemuž dodáváme ještě následující, aby si veřejnost učinila úsudek, co vše může se dnešní doby v osvěceném 20. století činiti. Náš starosta, nebo-li obecní serbus zvaný, z čeho něco „nečítí“, toho si ani nevšímá. Z čeho cítí, že se aspoň něco dělati dá, tu je ihned pohotov. Říká totiž, že lopatu nikdo zadarmo nezvedne, a protože se dle toho přesně řídí, neb jemu jest obětavost docela neznámou veličinou. Zná jen sebe. Schází za schůzi, dražbu za dražbou konal u svého švagra hostinského, aby mu pomáhal od toho pivečka takovým „šikovným“ způsobem. Mnohdy při jedné dražbě mohly se vyříditi všechny druhé, ale na to přece nemohl náš starosta přistoupiti, neb řídil se pravidlem, čím více dražeb, tím se více vypije. Při tom trauku povstávala všeliká řeč, konečně hádka, v níž nejvíce vynikal „fev“ p. starosty a první kdo mneil utíkat — byl náš starosta! — Stavěla se u nás silnice. A až tomu jest několik roků, do dnešní doby účty za ni složeny nejsou. Starosta sám na silnici dělal dozorce, ne jako starosta, nýbrž jako placený dozorce a jako placený dělník, neboť sám rovnal hromádky. Něco podobného zajisté v celém království Českém se nenajde. — Jak veliká jest jeho obětavost, viděti z toho, že když ze „zádušných“ polí následkem živelní pohromy daň slevna byla, musil mu každý nájemce 10 procent dát. Takové jednání jest ovšem veřejné vyděračství. — Než byl starostou obecním, byl předsedou honebního výboru. Panu děkanovi nikdy ničeho na ty „zajíčky“ nedával a on se také po ničem nehlásil. Až nyníjší přítelé oznámili p. děkanovi, že má dostati také za „zajíčky“ za tolik a tolik roků a tu nezbylo honebnímu předsedovi, jinak serbusovi, nic jiného, než prodati jalovici, a p. děkanovi zaplatiti ze své kapsy. — Dnes vládnou nás neobmezeně podle § 14. V prosinci r. 1904 byly volby obecní; on nenvedomil nově zvolené ani komisi volební o rekursech, aniž o čemž jiném, rozpočet na rok 1906 do dnešní doby není předložen, o účtech to ani nemluvíme. Více snad podotýkati netřeba. Za 6ry tohoto starosty staly jsme se nejpovětšejší obcí v celém okrese, co se týče hádek, křiku a pť. Potom že je zle! Však on to náš starosta dobře ví, jak je nám, proto ani do obcí nuzní stížených započítati nejme! — K dopisu tomu podotýkáme, že poplatníci mají právo kontrolovati jednání správy obecní a proti všem nesprávnostem se obrádit. K čemu jsou nadřazené úřady? Znalost zřízení obecního jistě i tu občanům poslouží.

V Golčově Jeníkově zavedla si tělocvičná jednota Sokol národní kolek na členské legitimace, pozvánky, vstupenky do pleš atd. Rovněž i Řemeslnická beseda i dobrovolný hasičský sbor zavedly na vstupenky atd. nář. kolek. Zřehodno, aby i ostatní spolky, také jednotlivci, případně i správa obecní národ. kolku hojně užívali. — Věru prospělo by též obci, kdyby od dosavadního strannictví, v okolí už tak pověstného, bylo upuštěno a všechny síly se spojily v účinné práci za rozkvět obce. Což inteligent školami

prošlý nevidí v inteligentním rolníku, řemeslníku, dělníku důvěry hodného spolupracovníka? Tolik práce tu na každého čeká!

Z Jičína. V úterý dopoledne konal se pohřeb bývalého zemského poslance a zdejšího starosty Fr. Dolanského. Velezasloužilého zemaného, který se nedával strhnutí nikdy strannictvím, který má veliké zásluby o zdejší školství a jehož vzácná štedrost vděčně jest zapsána v arcei chudiny, doprovodil ku hrobu obrovský zástup ctitelů. Dostavilo se čtené duchovenstva z místa i okolí. Nad hrobem promluvil p. JUDr. Fr. Wolf.

Různé zprávy.

Z kuratoria pro sanování Svato-václavské záložny v Praze. Ve 4. čísle Obnovy byly předloženy slavnému kuratoriu důležité dotazy. Žádáno k vůli uspokojení veřejnosti, aby bylo plně jasno. Nyní tedy s potěšením sdělujeme, že praesidium kuratoria na dorozuměnou zaslalo naší redakci širší objasnění, jak následuje: „Nikdo z členů jeho po celé trvání Kuratoria od října 1902 až po dnešné neobdržel ani neobdržel, nýbrž že všichni ať právníci či neprávníci přes to, že spolupůsobení vyžadovalo značné námahy a času a přes to, že jednotlivci vydání byli a dosud jsou zcela bezdůvodným útokům a podezříváním, zcela bezplatně a bez jakékoliv náhrady své síly uvedenému účelu věnovali. — Co se týče peněz a hodnot k vyzvání Kuratoria skládaných a na sanační a garanční fond rozdělených, přijímala bodnoty tyto Zemská banka království Českého, která hned po ustavení se Kuratoria od něho se svým laskavým svolením přijala a dosud má výhradnou, legalizovanou plnou moc poštovní ku přijímání cených zápisů na Kuratorium jedoucích a která sanační a garanční fond se zvláštní laskavostí vzala v nachuování a koncem každého půlroku podává Kuratoriu obvyklé kontokorrentní účty. — Mimo tyto do Zemské banky plynoucí fondy složeny byly k vyzvání Kuratoria u záložny „Důvěry“ k dispozici jeho se strany některých upisovatelů menší částky, jichž do dnešního dne dotknuto nebylo, poněvadž jsou poměrně příliš nepatrné, aby se jimi k nějaké akci přikročiti mohlo. — Z fondů u Zemské banky složených vydány byly veškeré ony hodnoty, o které za to žádala se svolením přispívatelů Česká záložna, této záložně a sice přímo Zemskou bankou a bylo Kuratorium připsím Zemské banky ohledně těchto hodnot všech závazků vůči přispívatelům sprostěno. Dále použilo Kuratorium z těchto fondů oněch částek, které jednotliví přispívatelé výlovně sprostili podmlnek, jimiž příspěvky původně byly vázány, k vykupování knížek vkladních Sv. Václavské záložny ku snížení jejich pasiv. To dělo se v počáteční době, kdy Kuratoriu a všem činitelům na tom záleželo, aby nebylo používáno jmění záloženského k jednostrannému placení na jednotlivé věřitele, uýbrž aby zachováno zůstalo k stejnoměrnému rozdělení na všechny v případě likvidace nebo konkursu. Část těchto knížek byla Sv. Václavské záložně po anullování k odepsání z obchodních knih vydána, část zůstala v držení Kuratoria vzhledem k výhradám, jež jednotlivým přispívatelům na ně musily zůstat zachovány až do konečného vyřízení celé došné neskončené akce. — Veškeré manipulační a účetní práce, pokud nebyly vedeny laskavostí Zemské banky, obstarány placenou silou úřední a v roce 1904 pověřen byl znalec účetnictví revizí a přehledným sestavením účtů od prvopočátku, jakož i revizí depozovaných knížek, a podal o tom obšírný elaborát. — Mimo to o skoupených knížkách podány byly výkazy Sv. Václavské záložně, zpráva J. Exc. panu místodržiteli a byly soudním znalcem, kteří se strany c. k. zemského soudu sestavením bilance Sv. Václavské záložny byli pověřeni, veškeré spisy, účty a knihy Kuratoria dány k dispozici, kteréžto dispoice také se strany jejich na podzim roku 1904 bylo použito při sestavování bilance záloženské pro konkursní soud. — Jediná vydání, která bylo Kuratoriu niknouti, spojena byla s korespondencí, účtováním a manipulačními pracemi, které vyžadovaly placeného zřizence a dle návalu práce vedlejších sil manipulačních. O jediných těchto vydáních založen byl zvláštní účet režijní, který vyžadoval od listopadu 1902 až do konce roku 1904 celkem 4010 K 37 h. Výlohy ty skládají se výhradně ze služného uvedeného zřizence a dle potřeby příbrany sil manipulačních, z platu za sbora uvedenou účetní revizí, nákladů za tisk různých provolání, porta, psaníček potřeby a pod. Jedinou mimořádnou remunerací, která s vlastní administrací nebyla ve spojení, povolilo z tohoto režijního účtu Kuratorium pro stavitelského znalce, jenž požádán byl, aby odhadl domy Sv. Václavské záložny, když bylo třeba roku 1902 prozkoumati v bilanci její uvedená aktiva. — Palmárního neb jakéhokoliv jiného účtu za právnícké práce nebo právní zastoupení Kuratorium neplatilo vůbec a nižádný člen jeho, ať právník či neprávník neobdržel a nepřijal remunerace aneb jakkoliv pojmenovaného platu. — Rozumí se, že režie vyžadovala za uvedenou dobu jen proto tak malého nákladu, poněvadž jak sbora řečeno v době prvních 3 měsíců (listopad 1902 až leden 1903) Zemská banka se vzácnou laskavostí většinu prací svými silami obstarati dala a poněvadž v dalším postupu Kuratorium v záložně „Důvěry“ našlo a dosud nachází všestranné podpory. — Pokud se týče obnosů, které vyplaceny byly za skoupené knížky, dělo se toto vyplacení dílem vzácnou laskavostí p. c. k. vládního rady Oliče, který byl chudný vkladatel přímo oblíben, dílem oním sanačním sdružením, které se ustavilo přímo při Sv. Václavské záložně a jamuž za souhlasu všech činitelů Kuratorium poskytovalo peněžité prostředky od něho sděťovaných, jednak i přímo, o čemž rovněž vedeno účtování jak sbora uvedeno. — Podepsané praesidium Kuratoria podotýká, že akce jeho děla se za spolupůsobení fideiustetva Zemské banky, za intervence vlád-

albo zástupce a odmítá každé podezření, že by bylo zneužití aneb zneužití dovolilo prostředků k sanacím dělům Sv. Václavské záložny určeným." — Zpráva tato sajisté přijmou naší čtenáři s uspokojením. Vzdáváme slavněnu prasidnu díky za laskavou informaci.

Úmrtí. Dne 16. t. m. zemřel v Praze český spisovatel Ferd. Schulz. V redakci Nár. Listů působil 42 let, byl profesorem na Československé obchodní akademii Literární byl velmi činným, zvláště vynikl jako redaktor „Zlaté Prahy". Narodil se 17. ledna 1855 v Ronově nad Doubr. — V týdnu po Ferd. Schulzovi zemřel sase člen redakce Nár. Listů, J. J. Benešovsky-Veselý, ve věku 51 let. V redakci N. L. působil 30 let. Byl rovněž pilným pracovníkem.

Jak jest Vídeň německá. Jistý známý český kněz byl v Alpách v Zillertalu. Při nějaké funkci církevní poznal, že jedna žena v Zillertalu umí česky. I ptal se jí: „Prosím Vás, jak to je, že umíte česky?" „Nu vždyť jsem byla sedm let ve — Vídni." — Pak že přý není ve Vídni čeština jazykem obvyklým! — Český živel nebude zdeptán ani nedovolením českých bohoslužeb a českých škol ve Vídni, ani skládáním přísahy na zachování a hájení německého rázu Vídne, spíše ono bezohledné německé vídeňské se škraboškou křesť. socialismu zajde. Ten „křesťanský socialismus a vzájemná láska" vyzářily minulý týden na pedagogicko-katechetském kursu ve Vídni, kde ze zástupu v zasedací síni radnice vídeňské shromážděných 300 katechetů, když český katecheta dr. Kolář z Hodonína promluvil několik českých slov k četným účastníkům slovanickým, zazněl hlas: „To je provokace!" Ovšem nad tou smělostí českou zachvěly se zdi radnice vídeňské. Pak až žije mezi lidem křesťanská vzájemnost a láska, když z úst sluhů Božího vyrazí pohrdání a nenávisť!

Píseň v rozpočtu. Na rok 1905 jeví se se potřeba 2,552,082 K, úhrada 2,367,651 K, schodek 1,184,431 K. — Naše větší česká vzrůstající města už se napotí v rozpočtech svých spátelují s miliony.

Vládní starost o hospodářský rozkvět v Uhrách. Uherská vláda povolila milion korun na povznesení chovu dobytka vepřového. Vrchní inspektor chovu dobytka nakoupí v Anglii zatím 4000 prasat yorkshirských, jež se rozdělí v již. Uhrách. V Subotici zřízeny pak budou velké jatky na vepřový dobytek, odkudž by se maso dováželo do Anglie. Souvisí to s novou obchodní smlouvou s Německem, kterouž se vývoz uherských vepřů velmi omezuje. V Uhrách vláda všemožně podporuje povznesení zemědělství a chovu dobytka, v naší polovici říše zatím topíme se v samých rušivých hádkách a vláda jakoby nic.

Šel se dát přeskoušet. Český asistent V. Hromádka, jenž příkázal okres. soudu v Jablonci n./N. a pro jehož český původ si Němci tolik zahlučeli, zajel si na vyšší pokyn do Vídne, aby se tam páni přesvědčili, že jest dostatečně mocen jazyka německého. Taková opatrnost se strany vlády a ochota k účelovému německým křiklounům měla by se jevit i k loyálnímu Čechům, když se mezi ně dosadí úředník Němec. Ale kde pak!

Jak Němci kupují duše. Dr. Václav Titta, známý organizátor německé v Třebenicích, pomáhá si, jak může, aby rozhojnil tábor svých věrných. Nedávno ujal se z vězení propuštěného českého dělníka a opatřil mu práci. Neuvědomělého dělníka přemluvil, aby s celou rodinou přestoupil k církvi evangelické, za což mu dal 50 K; přidal pak mu 40 K, když se prohlásil za Němce a ještě 30 K, aby se jeho žena a 3 děti vrátila do Třebenic. Tedy za 120 K získáno 5 duší českých pro německou a víru evangelickou.

Zvíře nad — člověka. Přátelé ochrany zvířat jsou mnohdy tak přemrštěni a ve svém snažení jdou tak daleko, že u nich jest vlastně přednější zvíře než člověk. Ukázalo se to právě v Německu, kde jest útlocitné duše zamýšlejí založiti společnost, která by zabráňovala přílišnému využitkování koní až do nejvyššího stáří a přetěžování jich těžkou prací. K tomu má přispěti stát nuceným státním starobním pojišťováním koní. Na jedné straně taková útlocitnost ke zvířatům a na druhé před zrakoma takovýchto útlocitných přemrštěnců zmírání lidí, zmocnění hladem, nemocí, pracemi . . .

Jho židovské velmi ochotné na krk si věší socialisté demokraté; přý židé jsou jejich nejujmavnější přátelé. Ovšem sladkým úsměvem omámený socialista nepozoruje, že žid drží se jen toho, odkud mu kyne nějaký vydatný rebbach. Tak opět do pomocnického výboru a do představenstva nemocenské pokladny gremia vídeň. obchodnictva zvoleni židé K. Pick předsedou a Otto Popper jeho náměstkem. Ať žije židovská armáda!

Škvaří se to u nás. Krvavé romány omaňují dále na našem venkově lehkověrné a neuvědomělé kruhy. Boj proti nim se strany inteligence není dosud dobojován. A do těchto krvavých krámů sypou nám naši knihkupci nové škváry, aby si lid své rozbožené srdce ještě více rozdráždil. Sotva po vlastech našich rozhozen bezcenný brak Bilsche „Z malé garnisony", již se nám hási na oči nový škvár „Vilém II. a zákulisí dvora berlinského." Necházejí také čtenářů a mozolných rukama, kteří po denní lopotě sytí duše své ničemnými historkami a pikantnostmi z kruhů německých. Ohražujeme se proti násilnostem a nadvládě německé, ale na druhé straně lačně se honíme po otravné duševní stravě, kterou nám z Pruska předbasují; sami se stavíme před nenasytný jícen pruský. A v kruzích prozřevějších ani muk, málokde platná výstraha, peníze za všelijaké smetlí vyhazují se dále, zatím co dobrá česká kniha leží pohozena. Věru i Národní Rada Česká měla by vystoupiti proti takovému škvaření českých duší.

Žemlí též se! V ministerstvu financí zabývají přý se otázkou, mají-li se věna, která považovali dlužno jako rozmožení majetku, zdaniti; státu přý by to vyneslo ročně hromádku millionů. Do 3000

K má zůstatí věno nedotčeno. Přijemce věna byl by pak povinen výši věna příslušným úřadům oznámiti. Vědomé nepravdivé udání stihalo by se tresty jako zamlouvání daní vůbec. Zdanění větších věn by ovšem neškodilo.

Poutnická lidová výprava do Svaté Země. Jak se nám sděluje, vyplše se co nejdříve poutnická lidová výprava do Svaté Země dle vzoru tyrolského, za jejíž shromáždění a východistě určena jest Břeclava na Moravě. Odjezd dne 11. srpna, návrat do Břeclavy dne 1. září. Ceny: I. třída 440 K, II. třída 400 K, III. třída 300 K. V čele poutnické výpravy stojí tito pánové: Organizace, správa a vedení výpravy: Pan plukovník Jindřich z Himmlu; předsednictvo pouti: J. M. dr. Karel Wianar, světitel biskup olomoucký; J. M. Mgr. dr. Hetman Zechokke, prelát a člen panecké sněmovny; P. Melchior Lechner, ord. fr. min., generální komisař Svaté Země; dr. Mušil, c. k. profesor bohosloví v Olomouci. Přihlídky přijímá bude generální komisařství Svaté Země ve Vídni I, Franziskanerplatz 4. Provolání budou vydána v době nejkratší.

Ruch vystěhovalecký v poslední době zachvátil v sever. Uhrách stolici Spižskou. Celé rodiny — německé toliko — za babku prodávají všecko své jmění, aby za mořem hledali svého štěstí; opuštěná místa zakupují nyní Poláci a Slováci. Neškodilo by, aby se též Čechové v kraji onom poohlédli; utiskování se strany Maďarů nemusi se tolik obávat; uvědomělejší, tichý pracovník národní i tu více dokáže, nežli lecjaký křikloun.

Palmy jako ozdoby našich kostelů. Zmínili jsme se nedávno v „Obnově" o nové a pěkné výzdobě našich chrámů, jakouž činí umělé palmy, imitované s neuvěřitelnou dovedností v Dobrušce (u p. Kňourka) tak, že jich od pravých nelze téměř rozoznati. Dnes dodáváme, že viděli jsme je již v několika kostelích vedle oltářů i na oltářích (tvořící pozadí) i musíme říci, že mile překvapují a bohatě ozdobují vnitřky našich stánků Páně. A podotýkáme, že nejsou to věci drabé! Malou sbírku našich divoké dobrodinnosti příznivců našich daly by se pěkně tyto ozdoby do většiny našich chrámů snadno pořídit. — m.

Pro domácnost. Pečivo ovocné. 14 dkg cukru tře se se 7 žloutky do husta, pak se k tomu přidá 7 dkg na nudle ukrájených datlí, 4 dkg bezpekce pokrájených brozinek a 4 dkg čerstvých neb suchých, též pokrájených třesů. 2 dkg jemně sekané citronády, 1 dkg sekané cukrované pomorančové kůry, 4 dkg oloupaných strouhaných mandlí, 14 dkg mouky, vše se dobře utře a peče se to v dobře vymazané sucharové formě v méně teplé troubě jednu hodinu. Studené toto pečivo se krájí na řízky jako suchary. — Česnekový chléb. Co váží 3 vejce, dá se tolik cukru a tře se to se třemi žloutky do husta; přidá se též tolik mouky, co váží 3 vejce, 10 dkg sultánek, ze 3 bílků snít; pak se do sněhu dá 10 dkg sekaných mandlí, 6 dkg strouhaného svatojanského chleba, zamíchá se vše zvolna, přimíchá se na špičku nože amonia a peče se to v podlouhlé formě 1 hodinu. Chléb je blečný. Utrouhá se asi 1/2 litru domácího chleba a usuší se. Asi 10 jablek se oloupá a na tenké listky pokrájí. Hladký kastrol vymastí se máslem, vysype strouhaným chlebem neb mandlemi; nasekaný chléb se malinko pokropí vínem, přidá se do něj hrstka strouhaných offků (ty se však mohou vynechat), dá se vrstva toho chlebička do kastrolu, poklade se jablky, posype cukrem a skofici, opět se dá chléb i jablka, až jest vše v kastrole. Poklade se kousky nového másla, poleje se několika lžicemi vína neb smetanou a peče v teplejší troubě hodinu. Pečený se posype cukrem a nese na stůl. Pro chuť se může přidat též kůra citronová. Smetany neb vína se nesmí dát více, než co by byl chléb vláčný; záleží na tom, jak mnoho je chléb suchý a jablka šťavnatá.

Za 1 korunu možno obdržeti celý minulý ročník časopisu „Práce". Předplácí se v r. 1905 na 1 ex. 2 K, 5 ex. 8 K, a 10 ex. 10 K. „Práce" bude vycházeti jako příloha „Obnovy" jednou za 14 dní zároveň s věstníkem katolických jednot.

Z útrob člověka. Jako kůže tak i sliznice pokryty jest povrchní vrstvou buněk, které tvoří (t. zv. epitel) přirozenou mez proti vniknutí bakterií dovnitř těla. Dýcháme-li, jak se patří, nosem, tu cizí tělíska snaží se proniknouti dutinou nosní, ale jsou hlenem stále zde přítomným přilepována. Vedle toho hlen nosní zamezuje rozmnožování bakterií a činí je neškodnými. Dutina ústní obsahuje rovněž bohatou směs bakterií a mezi nimi i druhy choroboplodné. Tu zase vrstva buněk na sliznici ústní podobně jako pokožka na kůži svým stálým odlupováním překáží delšímu se usídlení bakterií. I slina sama nepříznivě působí na bakterie a jiné jedy. Zjištěno, že slina s jedem hadím smísená učiní jej neškodným, kteroužto vlastnost znají některé kmeny severoafričských národů již odedávna. Sliny odstraňují bakterie z těla a to přímo ven (plivím), nebo je zanášejí do žaludku; toť jejich výhoda.

Na ochranu zemědělství. Dle zem. zákona se dne 30. dubna 1870 každý držitel pozemku jest povinen do konce března každého roku své ovocné a ozdobné stromy, keře, ploty atd. tak čistiti, aby tam zapředené housenky, vajíčka hmyzu nebo kukle nezůstaly; nasbíraná pak hnízda housenčí a vajíčka mají se zničit. — Stejně mají býti ničeny housenky, jakož i jiný hmyz, jakmile se objeví. — I chrousti po celou dobu létání denně budtež setřásáni a ničeni. Také na polích mají se hned za pluhem ponravy sbírat i ničiti. Za sebrané chrousty a ponravy vyplácí se odměna, jejíž výše se každoročně vyhláší. Starosta obce má pečovati o to, aby všichni držitelé, poživatelé a nájemníci povinnosti své bedlivě plnili. Nevyhoví-li se tu zákonu, učiní starosta opatření, aby se vše zařídilo na náklad

nedbalců. Mimo to má býti nedbalecům od starosty obce a dvou radních uložena pokuta 2—40 K, v případě nedobytnosti vězení od 12 hodin do čtyř dnů. Nález trestní má se straně dodati buď písemně na přijímací list, aneb má se jí oznámiti ústně v obecní kanceláři v přítomnosti dvou svědků. Starosta obce má ten zákon dvakrát do roka a sice v říjnu a únoru vyhlásiti a spolu oznámiti, do které doby se každá práce má vykonati. Nevykoná-li starosta obce vytkené povinnosti, potresce ho politický úřad okresní. C. k. četnictvo a osoby k silnicím a polím dohlížející jsou povinny, aby každé přestoupení zákona toho, hned jak je zhlédaly, starostovi obce oznámily.

Čistota a vepř vždy se hospodáři dobře vyplácí. Nečistotu přisuzuje vepřům pouze nedbalec, neuvědomělý hospodář. Čistá kůže velmi zdárně působí na vývin vepře; to dokázáno zkouškami. Nejen v létě, ale také v chladnější době roční má se vepř mýti; tu pak třeba ho ve stáji omývati vlažnou vodou a kartáčem třít. V Číně, kde jest přímo vzorný chov vepřů, omývají se a čisti hlavně v poledne na břehu tekoucích vod. I naši Slováci, ač theoreticky nejsou tak vzděláni, přece v létě neopomíjejí prasátko své důkladně očistiti v potoku, jsouce prakticky přesvědčeni, že mu mytím velmi prospějí.

Rouby řezou se nejdéle do konce února, z letorostů pěkně vyzrálých, z východní strany stromů vzatých a uschovaných se tam, kde nemrzne. Když se oteplí, dají se na čerstvý vzduch do pisku neb blíny. Jest vlastně povinností každého rolníka, aby uměl roubovati. Rouby ušlechtilějších druhů ovocných možno si lacino opatřiti u zkušených zahradníků.

V zájmu katolické české firmy Pod tímto označením přinesli jsme v čísle 6. ze dne 3. února t. r. zprávu o tom, jak povstala dnešní firma Fr. Sezemský v Ml. Boleslavi a konstatovali jsme, že majitelem firmy této není Frant. Sezemský, bývalý továrník, nýbrž jeho vlastní zeť, evangelík p. Bedřich Vraný, který již před dobou konkursumu firmu Frant. Sezemský v Mladé Boleslavi jako disponent v závodě tomto zaměstnán byl. Frant. Sezemský rozeslal na farní a děkanské úřady oběžníky, ve kterých na vyvrácení námi uvedeného faktu, že pan Bedřich Vraný majitelem firmy Fr. Sezemský jest, uvádí, že týž není ani majitelem, ani na vedení závodu pod firmou touto zúčastněn. K tomu v zájmu pravdy odpovídáme toto. Naše zpráva ze dne 3. t. m. zakládá se od počátku až do konce úplně na pravdě a konstatojeme, že Bedřich Vraný ještě dne 7. února t. r. v obchodním rejstříku jako faktický majitel firmy Fr. Sezemský figuroval. Teprve dne 8. t. m. tedy po upozornění našem, že firma Fr. Sezemský nenachází se v rukou katolických, byla patrně z důvodů, aby katolické kněžstvo od firmy Fr. Sezemský se neodvrátilo, na rychlo provedena změna v majiteli firmy této a v obchodním rejstříku bylo dne 8. února t. r. poznamenáno, že majitelkou firmy stala se nastřčená osoba, staženka ze 70let, Alžběta Kyselová, tehdy bývalého továrníka Fr. Sezemského. Dřívější majitel firmy Bedřich Vraný jest skutečně dále na vedení závodu pod firmou Fr. Sezemský účasten, poněvadž zanesen jest při firmě této jako prokurista a nesrovnává se tudíž opět na pravdu, co Fr. Sezemský ve svých letáčcích uvádí, že zeť jeho evangelík Bedřich Vraný na závodě tom zúčastněn není. Tolik pro informaci katolického duchovenstva.

Ploty zahradní. Kolem příbytků lidských zvláště kolem zahrad nemají býti jiné ploty než živé; zdi a ploty dřevěné jsou tu prazbytečnou hmotou, která každému majetníku dává vysvědčení neohospodárnosti, nepraktičnosti. A na živé ploty vybírají se zase takové keře, které i ovocem svým užitek poskytnou. Liskové ořsky, angrešt, rybíz a maliny jsou v našich vlastech do plotů nejvhodnější. K tomu třeba ovšem keři ušlechtilých, které se musí koupiti u zahradníka. Dostačí zatím několik keřů, z nichž pomocí odprutů a výhonků v pár letech upravíme si celý plot. Než půda rozmrzne, může si každý připraviti plán na zřízení podobného plotu; nebude toho nikdy litovati.

Moderní mládež. Ve Vídni rozeslala školní rada X. okresu všem školám přípis, jímž upozorňuje, že zvláště v tomto okrese jsou tak zv. „Plattenorganisationen" t. j. „loupežnické bandy" mladíků, k nimž se mnoho školou povinných dítek přidává. Jenom od 1. ledna do 20. listopadu r. 1904 bylo policejné vyšetřeno: 201 případů krádeží a loupežných přepadení od školou povinných dítek; z těchto bylo 87 krádeží, 37 poškození cizího majetku, ostatní pak loupežné výpady. Pěkná to naděje vlasti!

Oznámení. Dopis z Prahy bude zase v čísle následujícím. — Svých přátel prosíme, aby na nás pamatovali zajímavými zprávami ze svého okolí.

Sjezd zemské jednoty katol. duchovenstva v Kolíně.

Sjezd pořádaný dne 23. t. m. byl v skutku velkolepou manifestací. Šlo se do zámecké restaurace přes 260 kněží ze všech diecézí českých i moravských, k nimž se přidružilo na sto laikův obojího pohlaví. Schůzi zahájil předseda zem. jednoty vsdp. kanovník Střebský modlitbou. Po té starosta staroslavného města Kolína, p. dr. Jelínek přivítal shromážděné kněžstvo srdečnou, nadšenou promluvou. Při-

pomněl, že kněžstvo katolické vždycky s českým lidem upřímně spolupracovalo; bylo mu oporou v dobách trudných. Zaslouhuje si katol. kněžstvo, aby bylo od lidí i jeho poslanců horlivě podporováno. Poukázal na veliký význam kněžského buditelů, doložil, že katolické kněžstvo přítomné doby kráčí v jejich slépečkách, podporující národ v jeho rozvoji. Víval jménem města vše a srdečně valné shromáždění. Po té předseda vsdp. Střebský představil slovutného učenice, pana c. k. dvorního radu Alb. Bráfa jako hlavního řečníka. Představení to uvítáno dlouho trvajícím potleskem. Dr. Al. Bráf po té proslovil za napjaté pozornosti o stavu kněžském delší řeč, která svoji jadrností a obsažností přímo uchvátla. Řečník navázal na slova pana starosty o kněžských buditelích. Ukázal, jak vynikající, ano nenahraditelnou úlohu hraje katolické kněžstvo v českém národě. Vylíčil sytými barvami málo závidění hodné postavení českého kleru, té „černé internacionály“, jak se mu přezdívá. Těžko knězi za nynějších poměrů pracovat. Jedněm zdá se katolický duchovní příliš národní, druhí by nejraději obmezili činnost katolického kleru na stěny chrámu a hřbitov; na nejvyšší mu povolují podporu chudiny a udílení sv. svátostí! Povinností kněze jest „cura animarum“ — starost o nesmrtelné duše. Ale jak si to představit, jak prakticky tuto péči provádět? Duše křesťanova není žádným pojmem abstraktním. Potřebí přihlídnouti k individuálním potřebám jednotlivců. Tu je dělník, tu řemeslník, tu zaměstnavatel. Každý má duši vlastní, již potřebí věnovati zvláštní péči. Nemá snad mezi tyto lidi kněz přijíti, nemá se s nimi stýkati, aby jejich rány osobním zkoumáním odpozorované hojil? Sám kostel, sama fara není nezdolnou hradbou, od níž by se odrážely vlny nepřátelství proti církvi. Nutno jest, aby se kněz s lidem často osobně stýkal. Kněz musí mezi svůj lid přicházeti a zde prakticky „curam animarum“ — starost o duše v skutek uváděti. Kněz je zkrátka svým postavením povolán k důležitému úkolu sociálnímu; musí plniti na poli sociálního své etické (mravoučné) poslání; nebude pěstovati neplodnou politiku ulice, ale oddá se činnosti, etické práci na základě náboženském, bez něhož zdravou etiku (mravovědu) nelze si představit. Nepřátele Říma dovedou sice bráti lidu víru jeho, ale novou mu dají neumějí. Řečník doporučuje kněžstvu pilné studium sociologie.

Slovutný řečník poznamenával skromně, že by jako laikovi vlastně nepřislušelo míchati se do vnitřních poměrů kléru. Přece však objasní svoje stanovisko k reformě theologické fakulty. Nechtí jsou zde obsazována místa dle vzoru fakult světských. Docentura přenesena budiž do seminářů diecézních; odtud buďtež docenti voláni na universitu. Poukazoval na vzor theologických fakult v jižních krajinách.

Poukazuje na jaré proudy v mladším kněžstvu; toto dokazuje žízeň po ideálech, hlásí se o duševní chléb. A právě v tomto ruchu jeví se známka zaručené budoucnosti. Aby však mohlo kněžstvo vznešeným ideálům náboženským a národním dostáti, musí býti i hmotně podporováno. — Po řeči slovutného národohospodáře rozlehl se nadšený potlesk; s mnoha stran řečníkovi gratulováno.

Na to předseda oznamoval, že vldp. Ferd. Vlček těžce onemocněl; proto se jeho řeč odkládá na jinou dobu. Obecně bylo litováno, že tento znamenitý řečník nemohl se dostaviti. Na to vldp. Filip Konečný promluvil o vzniku „Pryč od Říma“, poukázal, jakými prostředky nepřítel pracuje, jakých podpor se tomuto hnutí dostává. Vytkl, že národ náš svého odpůrce dosud nešťastně podceňoval. Vldp. P. Zima doporučoval shromážděným list „Sv. Vojtěch“. Pan farář Schmidt z Chotýšan ukázal na doklad pustého řádění socialistického tisku asi osmnáct brožurek se sprostáckými karikaturami kněží a četl jedno socialistické veršování. Po čilé debatě rozházelo se shromáždění v povznesené náladě z města. Srdečná, znamenitě promyšlená řeč Bráfa bude působiti dojmem trvalým. Čest nutno vzdáti městu Kolínu za tak vldné uvítání katolického kléru!

Sjezdem přijata jednolitě tato resoluce:

„České kněžstvo, na sjezdu v Kolíně shromážděné, prohlašuje na základě projednaných předmětů slavnostně tyto resoluční zásady:

Jsouce pevně o tom přesvědčeni, že katolické náboženství má v sobě moc a sílu působiti po věky co nejlépehodárněji v život jednotlivců i celých národů, na druhé straně majíce na zřeteli neustálý pokrok lidstva a jeho duševní potřeby, vyslovujeme zásadu, že vykonávání duchovní správy, nemá-li se dnes bez výsledku díti, musí se konati kněžstvem, pro pastorační časovými prostředky náležitě vyzbrojeným a s pilným zřetelem na potřeby časové.

Za tím účelem pozdvihujeme svůj hlas a žádáme, aby bohoslovné studium tak bylo u-

praveno, aby z něho vycházeli kněží tak vědomostmi vyzbrojeni, jak toho nynější poměry kulturní a časové potřeby nevyhnutelně žádají. Majíce v paměti onu ideální pastorační, kterou sám Kristus za svého života na zemi prováděl, a vzorný příklad vynikajících pastoralistů církve prohlašujeme za nutné, aby kurátní klérus co možno nejvíce, avšak stavu svému vždy důstojně, s lidem svým se stýkal a o jeho náboženské, kulturní, hospodářské a sociální povznesení všemožně se staral; všelijaké separování v tomto ohledu prohlašujeme za neužitečné a přejeme si, aby kněz, který z lidu vychází, s lidem cítil a s ním v plné harmonii a v lásce v duchu Krista a církve žil a pracoval.

Poněvadž pastorační jest podstatou v povolání kněžském, žádáme v zájmu zduchu kněžské činnosti, aby členům duchovní správy dán byl vliv a zastoupení v rozhodujících místech tak, jak toho potřeba věci, kánony a předpisy církve a prospěch naší pastorační žádají. Proti nezslouženému, nespravedlivému a svatě věci škodlivému podceňování činnosti duchovní správy pozdvihneme vždy cestou zákona svůj rozhodný hlas.

Majíce na paměti úzké spojení, které od věků mezi katolickou církví, rakouskou říší a naší nejjasnější dynastií trvá, a jsouce přesvědčeni o tom, že katolické vyznání českého národa bylo po věky nejmocnější hradbou proti jeho nepřátelům, prohlašujeme heslo „Pryč od Říma!“ za vlastizrádné heslo, které má za účel na prvním místě pracovat na úkor naší říše, naší nejjasnější dynastie a na pokoreni našeho národa.

Vzhledem k tomu jako strážcové katolické víry, jako věrní poddaní rakouské říše a její nejjasnější dynastie, jako věrní synové českého národa protestujeme co nejrozhodněji proti propagování hesla „Pryč od Říma!“ a spolu prohlašujeme, že ze všech sil pracovat budeme na jeho potírání. Z téhož důvodu protestujeme proti bohoupustému řádění jistého tisku, který nešetří u nás zákony zaručené ochrany katolické církve a jejího učení, heslu „Pryč od Říma!“ pracuje plnou parou do rukou a je všemožně podporuje.

Stojíce přesně na církevním stanovisku mezi episkopátem a klérem stanoveném prohlašujeme, že se chceme domáhati zlepšení svých stavovských poměrů, hájiti v každém směru práva naše církevními kánony, státními zákony a přirozeným právem zaručená cestou zákona, avšak cestou rozhodnou.

Jsouce o tom přesvědčeni, že naše tužby a snahy jen tehdy uskutečněny budou, když budou spočívat na úsilovné, svorné, svědomité a poctivé práci, žádáme, aby naši zasloužilí předáci a pracovníci byli všestranně podporováni, noví vychovávaní a v práci síleni. Z toho důvodu odsuzujeme všechny útoky na naše osvědčené pracovníky podnikané, jakož všelijaké znesnadňování jejich práce a bude-li toho třeba, sáhne k různým činům, aby v našem táboře zachována byla všestranná svornost a jednota.

Výboru naší Zemské jednoty vyslovujeme za jeho dosavadní neúnavné a zdatné práce svůj vřelý dík a ujišťujeme jej svou všestrannou sympatií a pomocí, a žádáme jej, aby i dále jako dosud, pilně a energicky pracoval na splnění našich svatých a spravedlivých požadavků.

O jiných zvláště významných podrobnostech sjezdu zmíníme se příště.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 18. února 1906. 1 hl pšenice K 17 20—17 60, žito K 12 50—13 50, ječmene K 12 60—00 00, oves K 7 00—8 20, prosa K 00 00—00 00, vike K 18 00—20 00, hrachu (modrý) K 22 00—00 00, čočky K 34 00—00 00, jabl K 26 00—00 00, krup K 20 00—40 00, bramborů K 7 10—0 00, jetelového semene červeného K 112 00—118 00, jetelového semene červ. K 104 00—126 00, řízáků K 00 00—00 00, máku K 36 00—00 00, lněného semene K 20 00—00 00, 100 kg žitných otrub K 13 50—00 00, 100 kg pšen. otrub K 13 00—00 00, 1 kg másla K 2 20—0 00, 1 kg sádla vepřového K 1 76—0 00, 1 kg tvarohu K 0 32—0 00, 1 vejce K 0 8—00 10, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 2 20—4 00, 1 hl cibule K 11 00—15 00, 1 kopa drob. zeleniny K 1 00—2 40, 1 pytel mrkve K 3 60—6 00, 1 kopa cerele 0 00—0 00, 1 kopa petržele 0 00—0 00, 1 hl jablko 5 00—7 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 18. února 1906 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 142, žito 149, ječmene 10, oves 149, prosa —, vike 5, hrachu 1, čočky 3, máku 5, jabl 5, krup —, jetelového semínka 77½, lněného semene —. *) Zeleniny: zelí — kopa, kapusty 43 kop, cibule 37 hl, drobné zeleniny 74 kop, mrkve 36 pytlů, cerele — kop, brambor 88 hl. 3) Ovoce: jablko 22 hl, brusky — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 5 kusů, podvinčat 160 kusů, kůzlat 8 kusů.

Čtete! Předplácejte! Rozšiřujte!
»OBNOVU«!

Ku bláhu se kanonické generální

visitaci

nabízíme vldpp. duchovním správám a pp. katechetům:

- 1) Lístky biřmovací**
stručné a praktické — 100 kusů natezaných, v balíčku opáskovaných za 35 h.
- 2) Lístky zpovědní**
100 kusů 35 h.
- 3) Matriku biřmovaných**
formátu při matrikách vůbec užívaného s příčným linováním — 1 arch za 8 h — 100 archů za K 7 20.
- 4) Casus reservati**
do zpovědnice — na kartoně — (nejnověji vydané) 1 kus 8 h, 10 kusů 70 h.
- 5) Tabulky s modlitbami**
a) po mši sv. (3krát Zdrávas) b) Panem de coelo c) do sakristie k oblékání mešních rouch — na tuhé lepence po 30 h. První dvě v ozdobných celoplátěných desách (s připojením latinským: 3 Ave, Preces in Communionem extra Missam) 1 kus za 1 K.
- 6) Status animarum**
1 arch po 6 h; 100 kusů za K 5 40.
- Extractus e libro status animarum** 1 arch 8 h.
- 7) Podobenky ndp. biskupa**
tištěné na jemném křídovém kartoně, věrně podoba reprodukcí a proto s nejvyšším schválením rozšiřované. 100 kusů za 8 K; 100 kusů pohlednic dopisnicových K 5.— Netřeba kupovati lidu jako v loni o visitaci se dalo — podobenky drahé (30—40 h kus), které nadto byly nedůstojnými karikaturami, když lze jako památek velice dobře užiti podobenek našich lacných a věrných. Vzorke zašleme v nejbližších dnech všem důst. farním úřadům visitovaných vikariátů.
- 8) Upozornění o slušném chování se v kostele.**
Tisk dvoubarevný, na tuhé lepence kus 60 h.
- 9) Tabulky „Žadá se, aby se na zem neplivalo“**
na lepence kus 2 h.
- 10) Praeparatio ad Missam**
Gratiarum actio post Missam ve dvou volikostech, tisk dvoubarevný — nepodlepeno (k zasklení) — obě za K 1 20, pouze druhé za 70 h.
- 11) Kanonické tabulky**
pro oltáře, v něžné vícebarevné úpravě — menší za K 2 50, větší za K 2 80.
- 12) Commemorationes consuetae** úpravy breviové, 1 výtisk 15 h, 4 kusy (pro quadripartit) 55 h.

K době sv. postní:

Ant Kaška:

Křížová cesta (delší) 1 ex. za 16 h, 100 kusů za 12 K.

Aegidius Jais:

Křížová cesta (kratší) 1 ex. za 14 h, 100 kusů za 11 K.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

oooooooooooooooooooooooooooo

Káva zasilky v lehkých zotkách franko dob. do všech stanic. Nejjemnější jakost, výtečná aroma, shr. 5 kg. K 12.—, 12 50, 13.—, 13 20, 14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16 75, 17 75, 18 75, 19 70, 20 60 atd. Zaručená spokojenost. Mnoho pochvalných uznání. První východo-český odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

oooooooooooooooooooooooooooo

V plné účtě podepsaný osměluje se upozorniti na zařízení

SKLAD výtečného piva

ze zámeckého
pivovaru v Kolíně.

Chovaje vždy velké zásoby, mohu
vždy dobrým pivem posloužiti.

Upozorňuji též na svoji známou
dobrou českou kuchyň.

Pro pp. hostinské udržuje se stálý
sklad; poskytují se jim též zvláštní
výhody.

Rudolf Košťál,

hostinec v Chicagu u Hradce Král.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12—, vyplacené od korun 20— výše.
Vzorky a cenník zdarma a franco.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

z síla na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
řádného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Úplně nový nábytek

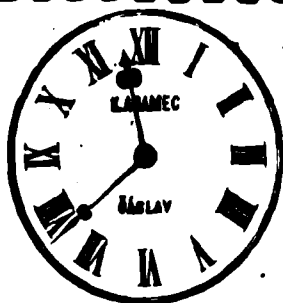
do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Blíží sdělí Josef Andrejs, domovník
čís. 394 v Hradci Králové (proti sládkovně).

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
lémi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

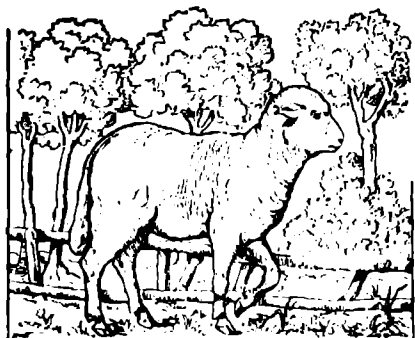
Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Pilnáčkov

mýdlo s ovečkou

Vyrábí stará česká
továrna na mýdla a svíčky

J. Pilnáček v Hradci
Králové.

jest pravé, nepadělané jádrové mýdlo nejlepší
jakostí, velice vydatné a při tom

= ryze český výrobek! =

Podporujte proto náš český průmysl a kupujte vždy
a všude výhradně jen

„Pilnáčkov mýdlo s ovečkou“!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vinařská a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení slatě medaile.

Vzorky zdarma a franko.

Josef Sturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veleřádnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

plan a planin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Malbu

kostelů,

malby

dekorační,

façadní

a freskové

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlížením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimi.

Rozpočty sestavuji zdarma.

P. T. velectěnému obecnstvu
král. vón. města Hradce Králové a okolí.

Pokládám sobě za čest et. obecnstvu ozná-
miti, že zařídil jsem

filialní sklad

vlastních proslulých

mydlářských výrobků,

jakož i prodej

**veškerých olejů i petroleje
a všech potřeb ku prádlu**

v domě majitele p. J. Riedla, pekaře,
čís. pop. 15 v Hradci Králové

a prosím et. obecnstvo o přičlenění i v tomto novém
závodě, jemuž budu věnovati obzvláštní péči.

V dekonalé účtě

Jindřich Jelínek,

mydlář.

Byty k pronajmutí

v domě č. p. 364. blíže voj. parku

v II. patře: 2 krásné pokoje, kuchyň
předstih, spíže, vše pod jedním uzavřením
a ostatní příslušenství; od 1. května.

V I. patře: 2 pokoje, předstih, spíže, záchod,
rovněž pod jedno uzavření, pro svobod-
ného pána; od 1. května.

Tamtéž lze najmouti **krám** s kuchyní a
přibíratým sklepem, spíží a příslušen-
stvem; od 1. května.

Blíží sdělí majitel

Frant. Paulík.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné

má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Oznámení.

Dovoluji sobě veletčenému obecnstvu zvdvojit oznamiti, že zařídil jsem a světil

výhradní prodej

la. calc. karbidu
pro Hradec Králové a nejbližší okolí
p. Jindřichu Jelínkovi,
mydláři v Hradci Králové,

který přijímá a vyřizuje veškeré zakázky za původní mnou stanovenou a báječně levnou cenu. Taktéž došle mi zakázky do Prahy budou dotčeným vyřízeny na dobírku aneb za hotové placení.

V dokonalé účtě

Fr. Mayerhofer,

Králov. Vinohrady, Jungmannova třída

Záložna v Hradci Králové.

Ku období stavebnímu.

Povolujeme stavební úvěry dle rozpočtů a plánů na úrok

4 3/4 %

Povolená půjčka vyplácí se dle postupu stavby.

Úvěry hypoteční též na 4 3/4 %.

Pohledávky vtělené na úrok vyšší o 1/4 % než 4 3/4 % možno převést na ústav náš bez výloh vkladních a kolkových.

Záložna opatřuje svým členům též losy, které možno spláceti pak libovolně. — Členům povolují se osobní úvěry s ručiteli i bez ručitelů.

Výbor.

Za hospodyně

na faru uchází se samostatná, vzdělaná dáma, katolička, ve vedení domácnosti a v hospodářství úplně obeznalá, obou zemských jazyků mocná; nastoupiti může hned. Plat při osobním dohodnutí. Laskavé nabídky pod chiffrou: „Hospodyně Z. L. Kutoš Hora“, poste restante.

Za hospodyně prosí o místo

starší dívka skromných nároků, dobrá kuchařka, pracovitá a ve všech pracích obeznalá, české i německé řeči znalá. — Ctěné nabídky do administrace t. l.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti veledušojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů. Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevem.

Nákresy, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 202131.

Založeno roku 1892.

Psací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Uměleckému ústavu pro malbu na skle B. Škarda, Brno,

dostalo se za práce dodané v roce 1904
následujících doporučení:

Velečtý pane Škardo!

Okna Vámi dodaná Srdce Pána Ježíše a Panny Marie jsou skvělá. Ostatní okna též nová od architekta obstaraná všechna tekou — Vaše dvě jsou bezvadná.

Vlachovice, 18. 5. 1904.

Jan Horáček, farář.

Velečtý pane B. Škardo!

Mohu Vás ujistit, že všechna 3 okna vůbec a obrazy svatých na skle svislé jsou velmi jemné, sdařile a slohu kostelnímu přiměřeně provedena a že věnovatelé i ostatní farníci z této ozdoby chrámu našeho mají radost a jsou s ní spokojeni. Vaši firmu mohu směle každému doporučit.

V Oetkovicích, 12. 4. 1904.

Josef Kučera, farář.

Velečtý pane Škardo!

Pokládám si za milou povinnost vyslovit Vám svou spokojenost úplnou, jak s cenou tak také s uměleckým provedením tří oken, jimiž jste přebýtl náš chrám Páně hodně vyzdobil. Přeje Vám všeho dobra znamenám se v účtě dokonale oddaný

Doloplazy, 7. 2. 1904.

Eduard Zlámal, farář.

Vaše Blahorodí!

Jest mi obzvláštním potěšením, že mohu Vaši ct. firmě svou i svých farníků úplnou spokojenost s dodanými 3 figurálními okny pro náš kostel i s jejich mírnou cenou vyslovit. Obrazy nejsv. Srdce Pána Ježíše a Panny Marie jako i sv. Anny jsou v pravdě umělecky provedeny, tak že budou nejen vždy nejlepší ozdobou našeho kostela, ale i chloubou a odporučením Vaší ct. firmy. Mohu Vaše Blahorodí ubezpečit, že v případě potřeby se jen na Vás umělecký závod obrátím a jej též, kde jen možno bude, odporučím.

Luková, 1. 3. 1904.

Fr. Král, farář.

Velečtý pane!

S potěšením vyslovuji Vám díky za krásné provedení dvou malovaných oken Srdce Páně a Panny Marie do kostela mého rodiště. Obě postavy jsou přirozené, tváře vesele a výrazné, roucha až do podrobnosti pěkně provedena. Ornamenty jsou k celku přiměřené a ke gotické klenbě presbyteria vhodně upraveny, barvy světlější voleny a velmi souladné, tak že souměrný celek činí milý dojem a slouží k ozdobě kostela. Přeji Vašemu opravdovému uměleckému ústavu nejlepšího zdaru, pozdravuji Vás a jsem v účtě oddaný

Fr. A. Slavík, školní rada n. o.

V Domašíně u Vlachovic (Čechy), 11. 4. 1904.

Velečtý pane!

Za vkusné, umělecké provedení oken Vašností povinné díky vzdávám, sděluji současně, že se všeobecně zamlouvají. Jsem úplně spokojen.

V dokonale účtě Vašemu Blahorodí oddaný

Vyškov, 25. 4. 1904.

Fr. Kreutlik, děkan.

... Provedení okna, respektive malby samé, došlo všeobecného uznání a pochvaly. V zastoupení pana faráře

Dvorce, 19. 4. 1904.

Fr. Hlavica, kooperátor.

Velečtý pane!

Dovolují si Vám sdělit, že jsem s provedením oken pro náš kostel úplně spokojen; jsou úplně dle mého přání a dle vyhledaného vzorku zhotovena

V účtě dokonale oddaný

V Blížovicích, 20. 4. 1904.

Josef Herzog, farář.

Pan B. Škarda, Brno!

Poděpsaný jménem celé obce projevuje uspokojení Vašemu Blahorodí za opravdu umělecky provedené okno. Překvapuje každého, že Vašemu Blahorodí bylo možno v tak krátké době tak umělecky je provést. S všeobecnou chválou pojí se přání, ostatní okna také malbou okrásliti. Projevuje Vašemu Blahorodí za velmi sdělitelně dílo svůj upřímný dík, budu se vždy snažit Vás umělecký ústav co nejvíceji všude odporučiti a znamenám se v účtě

Valtěřovice u Fulneku, 1. 5. 1904

Felix Gerich, farář.

Vaše Blahorodí!

Poděpsané ředitelství děkuje Vám za rychlé a pěkné provedení okna do gymnasiální kaple sdejšího ústavu. I obraz sv. Josefa Kalasanského, patrona kaple, i jeho románské barevné orámcování ornamentální úplně uspokojují a jsou Vaší firmě ke cti.

Z ředitelství čes. obec. gymnasia v Kyjově, dne 6. 6.

Josef Kivana, ředitel a kousv.

Velečtý pane Škardo!

S potěšením dovoluji si teprve dnes sdělit, že mi nulý pondělek Vaš montér práci dokončil. Všechna malovaná kostelní okna (7) nejen mně, ale i osadařům velice překvapují a radost způsobují; též všichni děti, pp. pan patronátus komisař a jini hosté u příležitosti letošní návštěvy vyslovili se nad prací Vaší velice pochvalně. Zvláště krásná a umělecky provedená jsou okna s obrazy sv. Václava a sv. Vojtěcha. Račteš přijmouti proto mé nejupřímnější díky za rychlé, mistrné a při tom tak laciné provedení práce. Okna se všeobecně líbí a s úctou vzácným skvostem našeho chudického kostelíka. Neopomenu nikdy Vaš umělecký závod co nejvíceji odporučiti. S nejlepšími díky Vašností v dokonale účtě nejoddanější

Václav Šrámek, kaplan.

Brosany u Terešova, 6. 7. 1904.

Slovutný Pane!

S oknem jsem nejen já, nýbrž i všichni návštěvatelé kaple úplně spokojeni. Je pěkným doplňkem hlavního oltáře a bude zároveň mluvčím pro P. T. firmu Vaši, že není třeba pro dobrou práci kostelní zajížděti až do ciziny.

Kyjov, 7. 6. 1904.

Valentin Staněk, katecheta.

Pan B. Škarda, Brno!

Dnes byla okna zasazena a považuji za svou milou povinnost Vám své největší uspokojení vyslovit za výtečné a bezvadné provedení těchto. Děkuji Vám a ujišťuji Vás znovu, že Vaši firmu při každé příležitosti co nejlépe doporučím a znamenám v plné účtě

Videň, 8. 7. 1904.

Arnošt Lindner, architekt.

Vysvědčení.

Umělecký ústav pro malbu atd. p. B. Škarda v Brně dodal pro domácí kapli našeho mateřského kostela ctihod. Školských sester v Morav. Třebové podruhé již dvě nová velká okna s malbou na skle. Dotvrzujeme pak, že jsme jak po stránce umělecké tak co se ceny týká úplně spokojeni a doporučujeme proto firmu B. Škarda, Brno upřímně každému.

Kláster ctihod. Školských sester.

Jan Hlaček, emer. farář, spir. ředit.

V Morav. Třebové, 13. 7. 1904.

Vaše Blahorodí!

Dík pečlivému balení došlo okna v plném pořádku a byla zasazena. Jest to přední a největší okrasa našeho kostela. Zasloužená pak a všeobecná je chvála šťastného uspořádání barvitosti a pečlivého a dokonalého provedení, které veškeré naše očekávání překonalo. Přijímáte proto, ctěný pane, náš největší dík za námahu a pečlivost Vaši, kterou náš kostelík nejvíc ozdobu získal.

Za představenstvo kostela sv. Oldřicha

u Pirku (Štýrsko), 1. 7. 1904. Val Kapun, farář.

Blahorodý Pán, pan B. Škarda, Brno!

Ochotně dosvědčuji, že dodaná 2 malovaná okna pro chrám Páně v Prusinovicích i co do uměleckého provedení i co do ceny mne i jiné pány i náhodou zde přítomného dokonalého znalce p. c. k. inženýra úplně uspokojila. Přeji závodu Vašemu všeho zdaru!

V Prusinovicích, 15. 10. 1904. Josef Lužný, farář.

Vaše Blahorodí!

Obdržev Vašnostin list ze dne 13. t. m. a účet ze dne 14. t. m. sděluji, že jsem s okny spokojen a že se všeobecně líbí.

S pozdravem přátelským trvám Vašností v účtě oddaný

Fr. Kunstmüller, arcikněz.

V Novém Městě (Morava), 17. 10. 1904.

Ctěný Pane!

... Okno se líbí; je hezké.

Fr. Klus, děkan.

Kořice u Kutné Hory, 17. 10. 1904.

Ctěný Pane!

Prosím byste prominul, že jsem dosud neodepsal na Vaš ct. list ve kterém mně posíláte účet za okna. — S okny jsem velmi spokojen a líbily se také velmi vysocedst. pp. arcibiskupům, kteří byli na posvěcení kostela. Ujišťuji Vás, že vždycky budu Vaši firmu při každé příležitosti co nejlépe doporučovati. Se srdečným pozdravem a v účtě

X. K. Slominski, probošt.

Kacinka (Bukovina) 12. 11. 1. 04.

Pan B. ŠKARDA, umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla v Brně.

Poděpsaný kostelní konkurenční výbor klade sobě za čest vřelý dík za umělecky a solidně provedené zasklení oken v katolickém chrámu Páně v Orlové barevnými skly katedrálními. Veškerá okna, počtem 39, mezi nimi 3 růžicová o 4 m. v průměru jsou provedena v krásných harmonických barvách a jak kolorit tak i provedení se líbí každému. Poněvadž i cena je velmi mírná, můžeme ctěný Váš umělecký závod všude co nejlépe doporučit. Přejíce Vám i nadále plného zdaru, trváme s veškerou úctou

Kostelní konkurenční výbor.

V Orlové, dne 20. 12. 1904

Předseda: P. Kania.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jeze, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský závod!

Kněžské kolárky,
látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,

damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtiskované **ručníky,**

deky, stolní běhouny, garnitury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji vcelčenému P. T. obecnímu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,

můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru

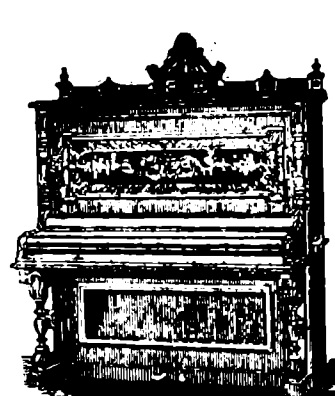
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,
speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

PIANA
PIANINA
a HARMONIA

nejnovějších
soustav levně.

též na splátky a výměnu nabízí továrna

AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Elištině nábřeží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož

i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bartipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Velkozávod
koberců, záclon a všech druhů pokrývek.
Zboží lůžkového.
Železný nábytek. Nábytek z ohýbaného dřeva.
Úplné vybavy nevěstám.
Ilustrované ceníky zdarma a franko.
JAN STOUPA V PRAZE,
Václavské náměstí 32.

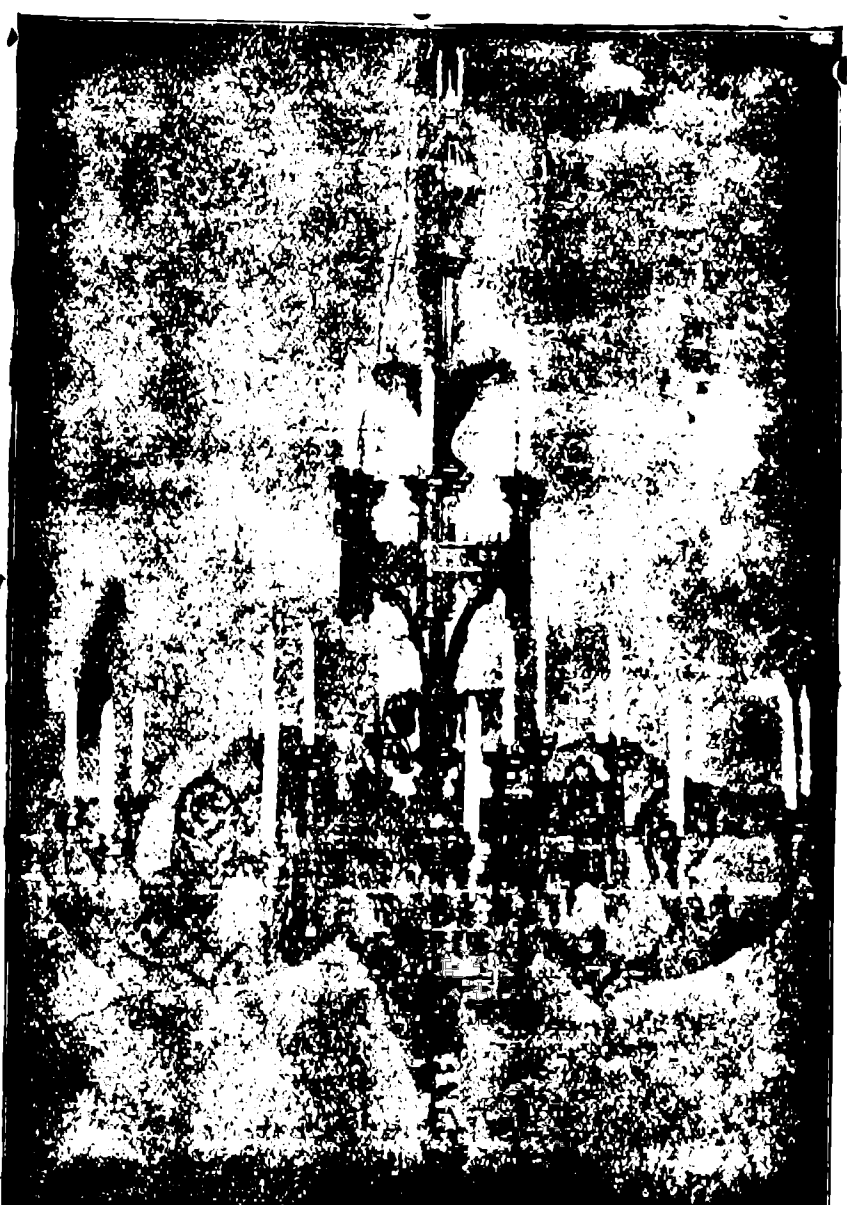
Chemické
cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek
co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu
JAN MACH,
na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
maškarní
a divadelní
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobný
sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, ohlavy
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
*Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez svýšení cen. — Založeno r. 1843*

Kávu
Královéhradeckou směs
velmi dobrou zasílám poštou vyplaceně po 5 kg.,
1 kg. za 2 koruny 50 hal.
Chrudimskou zdravotní žitnou kávu
5 kg. za 4 koruny.
Ročte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vzornou
obsluhou úplně spokojeni.
F. Chrudimský
v Hradci Králové.

Velectěnému
duchovenstvu
doporučuje
nejlevněji
a nejlepší
LUSTRY
každého slohu,
první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní
Karla Zavadila
v Hradci Král.,
č. 280. ☞ ☞ č. 280.
proti hotelu »Merkur«.

Chrámové svíce

voskové ☞ dle liturgických před- pisů vyráběné, polovoskové ☞ (ceresinové) velikonoční svíce (paškaly) s krápě- jemi krve a ranami, též krášené s bo- ránkem velikonočním, třínožky hladké, nebo krášené, svíčky ke křtu, sv. přijímání a sv. bírmování se stuhami a případnými nápisy,	svíčky a obět. před- měty pro místa pout- nická, prvnější při- padnými obrázky o- zdobené, svíce pro chrámové lustry, svíce kostelní ste- arinové, zápalkový drát, svíce obětí ☞ ve všech velikostech sloupky voskové a polovoskové, jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky do- poručuje veledůst. kruhům duchovním největší speci- ální závod:
---	---

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Filialní sklad: **Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.**
Výrobky vještě. Usnadně. Vzorů a ceníky zdarma a franko.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

MOSAIKY
skleněné
pro křesť. i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
spůsobu, které nejen
vzrušením ale i
svou láčí předčí mo-
saiky vládké, hotové
umělecky, dává
pro malbu na skle
B. ŠERBA, Brno.
Rozpočty pro chrámová a křesť.
i mosaič. i rozpisování.

Veledůstojnému
duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-1, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n, roh
Konviktské ul., **výučný pastýr spe-
cialně na kostelní náčiní,** dovoluje
si doporučení svůj hojně zásobný
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v oceli a stříbrě. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnost ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnadní po ruce. **Základní předměty vy-
robky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatní na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 3. března 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Lékaři Ruska.

(8) Bouře ruské zajímavým způsobem odrážejí se v inteligenci Západu. Vědecký zájem o každý zjev kulturní projevil se mocně i tady a činěny hned otázky po příčinách vzrušujících událostí. Tvrzeno nejdříve, že organizované dělnictvo hlásí se o své práva, a mínění to zdálo se býti pravdivým, protože dělnictvo jalo se provázeti své manifestace i myšlenkou náboženskou, majíc v čele kněze Gaponu, jehož činnost posud zahalena jest temnotou a objasněna bude snad v čase budoucím.

Vedle názoru, že dělnictvo dožaduje se úpravy mzdy a pracovních poměrů, zaznamenati jest však hned současné mínění v listech Rusku nepřátelských, že prý to vlastně sociální revoluce, a voláno tak na Západě ještě dříve, nežli krvavé bouře nastaly. To jest pozoruhodno a povídá dosti zřetelně, že v Rusku již dávno k výbuchu pracovy agitace cizí směšující se s hnutím, vyrostlým z domácích kořenů. Ostatně ruská inteligence, jak dověděl se pisatel těchto řádků od věrohodné osoby, již loni v létě v Paříži vypravovávala, že v Rusku revoluce se přihlásí a že o tom vláda dobře ví. Odtud si také jest dobře vysvětliti, proč vláda ruská užila hned nejostřejších prostředků. Jest tedy rozhořčení, že car dal střílet do dělníků, velmi naivní.

Cizím agitacím bylo snadno skryti své účely, ježto v ruských bouřích požadavky dělnické kombinovány jsou tužbami politickými, otázkou univerzit a konečně i řádním nihilistickým. Jest tedy právě odehrávající se epocha dějinného života ruského velmi složitá a různé elementární projevy její posud jsou těsně spojeny, nepřipouštějíce určitějšího rozstředění.

Jeou však mnozí, kteří bouřné události ruské zjednodušují názvem politické revoluce. U nás na příklad Masaryk přednášce své, v níž chtěl hnutí ruské podstatně objasniti, dal název: pokusy o ruskou konstituci. Pochybil zajisté, neboť právě on jako sociolog měl cítiti potřebu a povinnost oceňovati hnutí jako složitý zjev společenský; na místo toho však hledisko účelnosti přenesl v nepřínaležející mu oblast

příčinného objasnění. Řešit Masaryk nyní již hnutí ruské jako nějakou matematickou úlohu, ač patrno jest složitost hnutí skládajícího se z prvků a ač prvky tyto mají také své zvláštní příčiny.

Rozhodně jest jisto, že pracují v Rusku cizí peníze k vnitřnímu rozvratu a oslabení říše a neméně jest jisto, že ozývaly se často výkřiky pro revoluci sociální. Kterak tu možno tedy mluviti o pouhých snahách o konstituci a revoluci politické? A přec u nás „Čas“ s Masarykem ve všem spatřují jen a jen ideu konstituce a to s takovou přímou a ku předu ženoucí se setrvačností, že podobají se onomu učenníku čarodějovny, jenž ukradeným od učitele slovem poručil koštěti nosit vodu a v ní se utopil zapomenuv, jak říci „přestaň“!

Masaryk zejména ve své přednášce seřadil všechny předchozí projevy ruských lidí a této své práci podřadil zdání postupné vývojové přípravy ke konstituci, takže třeba říci jen konečně „amen.“ Ale to vše jest samá přímocárná theorie, již odporují skutečné poměry. Ruský život se tak nevyvíjel jako v zemích západních a máje svůj zvláštní ráz, ukazuje mnohé protivy a nesrovnalosti světa moderního v inteligenci a starého v lidových vrstvách, najmě zemědělských, které tvoří skoro devadesát procent všeho obyvatelstva.

A všechny protivy překlenouti a všechny bolesti jako universální lék vyléčiti má konstituce, konstituce bez nutných přechodů v poměrech státoprávních? Nechápejí tito nezvaní předpisovatelé receptů, že hlavní jádro ruského lidu, zemědělci totiž, nemají pro konstituci nejmenšího pochopení a že parlament byl by budovou bez základův a zřízením bez uvědomělého účastenství? Ovšem chápe každý přítel slovanské říše, že jest co nejdříve odstraniti zhoubnou vládu byrokracie a přijati ve státní správu živé lidové inteligence, a stane se to těmi formami, které budou za příhodné uznány, aby v ně oděn byl hotový obsah daného momentu národního života. Jistá shoda se západní konstitucí nebude při tom nezměnitelným účelem, nýbrž jenom přirozeným následkem vlastních potřeb: tak něco jako sněm delegátů zemstev.

bezku pomoci. A jsem chasník pořádný, rozumíte! —

„Hm, pořádný; povídali — povídali. Jako bys měl krátkou paměť a zapomněl, jakou lotrovinu jsi mi provedl!“

„Když jste byl mladší, taky jste byl rozpuštější než teď. Kdybych byl tenkrát věděl, že bude Bětuška na mne brát, byl bych Vám místo toho šelmovství koupil novou vestu, abyste nestrašil s takovou roztrhanou. Však mne to stejně mrzelo.“

„A vida ptáčka“, vyrazil Horálek znovu, „ještě si ze mne tropí smích, že jsem spořivý. Však já vím, že bys to s tím mým mlýnem brzy doklapal. Tebe nemrzí nic, já té znám, jak se dovedeš dělat hezký; a po svatbě bys mne trestal ještě víc. A teď táhni, ať tě tady nikdy nevidím.“

„No, když už máte místo srdce násobilku a chcete trestat vlastní dobré dítě, teda dobrou noc; beztoho s Vámi není žádná rozumná řeč“, odsekl rozčilený Frantík Sehnalův a odcházel hrde od plotu. Starý zaklapal dvakrát ústy, již již se mu drala na jazyk ostrá odvaža, ale máchl rukou a v průvodu uklidněného Vofecha, který lísave šermoval buhatou oháněnkou, dusal do mlýna. Přede dvěma začal si hlasitě ulevovat.

Bětuška měla oči zarudlé. Slyšela všechno. Stavěla se klidnou, ale bylo nad její síly potlačit na venek vnitřní rozčilení. Celá se třásla. Kolikrát už jí tatínek řekl: „Na toho Francka nemysli; když se tak skotácky zachoval ke mně starému člověku, bude ti dělat ještě hůř. Chodí za tebou bobatší chasníci.“ To se snadno řekne, ale těžce podrobit překypující cit komandu rozvážného rozumu. Bylo tomu asi dva týdny, když s Frantíkem u plotu nepozorovaně rozmlouvala. Mladencemluvil tolik rozechvěle, někdy se zakoktával nebo se náhle zamilcel; oči mu přímo bářely. To nebyl ten bujný Frantík, jak ho znala do nedávna. A naposled

Masaryk odporučuje konstituci tvrdí, že jediná pomoc jest v tom, aby spojené úsilí dělnictva, jako reprezentanta lidu, a pokrokové inteligence carism svrhlo. Reprezentantem ruského lidu jest však zemědělstvo a nikoli socialistické dělnictvo, jehož životní názor ruší plnost života nejen individuálního (jednotlivců), nýbrž také celkové národního. Celý program socialistický jest negace (převrácením) pravé kultury a zdravého sociálního pokroku. Nelze tedy pochopit mínění Masarykova o jediné pomoci skrze socialisty, když již theoretický program jejich ukazuje na rozvrat ještě větší, nežli jsou choroby ruského života, jež mají býti léčeny.

Pochvaluje-li si Masaryk, že inteligence jde již s dělnictvem, pak zase třeba rozlišovat. Připouštíme, že jistá část inteligence přimkla se k dělnictvu, ale jest také nesporno, že jiná část inteligence sleduje reformy státní za účelem ozdravení státního organismu, z kteréž příčiny nelze strkati všechnu inteligenci pod jeden klobouk socialistický. Obojí inteligence však podporováním vnitřních rozvratů oslabuje říši a její budoucnost v kritické době války, a pak vtírá se málo lichotivý úsudek, že projevuje více ztráštěného radikalismu a povrchnosti, než moudré vlastenecké rozvahy. Velmi zaráží také, že ona inteligence Masarykova neodsoudila anarchické vraždění. Bude asi takového přesvědčení jako u nás „Čas“, jenž po zabuzení velkoknížete rozpoznal, že anarchisté chtějí tak odstranit kořen zla, způsobem nezákonným. To není již nic jiného, než že účel posvěcuje prostředky. Vůbec „Čas“ revoluční hnutí ruské láská zvláštní pochlebovou přívětivostí, kdežto doma každou hloupost opatrnicky analyzuje (rozkládá), usuzuje na její důsledky, anebo hřímá pathosem (v nadšení) mravního rozhořčení. Také v mluvě o Rusku zapomíná hesla Havlíčkova, jež nastrkuje před oči na štítě svém, že „všechen pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje.“ Všechny vývody Masarykovy i „Času“ o záležitostech ruských jsou velká mutanice slovy bohatých protiklady, jsou sofistickou (chytráckou) podporou živlů, majících za účel, oslabovati celý ruský národ, jehož neštěstí jest

mluvil tak něžně, až se s Bětuškou točila celá zahrada. Sklonila zapýřenou tvář a podávši hochovi chvějící se ruku, odcházela beze slova do stavení. A v jakém rozčilení trávila celý večer! Ať se chápala čehukoliv, ať hleděla mysl zaměstnati nejpilnější prací, pořád jí pálily ty dvě černé oči Francovy do srdce jako dva řevavé uhly. Už se docela na sebe rozlobila; dřív byla volná jako ptáče, odbývala dotěry zvonivým smíchem, a teď — teď byla jako v kleštích. Takové prudké, zřravé roztesknění jí jímalo! Dupla si nohou, snažila se zpěvem rozptýliti dotud nepoznané, kouzelné pouto, ale hlas jí selhal. Už nebyla tou dřívější kurážnou Bětou. Dřív si ráda zažertovala s mladými hochy, nyní však mluvila s nimi jen úsečně, odbývala je přímou drsně. Také a bratry měla před tím tolik ráda, že by byla pro ně do ohně skočila. A teď? Kdyby se všichni ve vantrokách topili a Franček s nimi, nejdřív by podala ruku Francovi. Ty oči jí přímo ucarovaly; sama si to říkala, někdy se zrovna na Francka rozlobila, že se jí vtírá do mysli ve dne i v noci, takže všechno často poplete. Ale hněv byl zase brzy vystřídán horečnou roztočeností, aby s ním takhle sama a sama mohla stále choditi a bez vyrušení s ním hovořiti. Jak by se jí ulevilo, jak by výskala radostí!

Starý Horálek, vkročiv do světnice, odkáhal si a hned spustil: „Ty jsi zas brečela, vidl! Pro toho taškátě zpropadeného děláš jako bez rozumu. Ostatně je líp, když si popláčeš chvíli teď, než abys brečela celý život.“

„A proč bych musila plakat celý život? Však Franček není z nejhorších.“

„Tak, tak; jen poučuj starého tatíka, jen poučuj. Až překošeš, co už já snědl, pak budeš říkat, že tvůj táta byl nejrozumnější člověk.“ A starý začal znovu rozkládat několikrát již opakovanou lotrovinu, kterou na něm spáchal před třemi lety

FEUILLETON.

Ohnivá láska.

Příh. J. S.—a.

II.

Večer — dva dny po muzice — bedlivý Vofech při záti úplňku sekal rychle nožkami kolem tyčkového plotu Horákovy zahrady, čmouchaje starostlivě, neblíží-li se nějaký škůdce. Najednou začal vyjeveně povykovati, jako by někdo kradl celou zahradu i s plotem. Na zehradě zadusaly těžké boty, starý Horálek šel se podívat, kdo jeho milého bládeče podráždil k tak pronikavému hubování. Vofech jako posedlý hned skočil k tyčkám, hned odskočil jako odrážená kulička zpět a s hlavíčkou vztyčenou vyrazil melodii čím dále divější. — Někáká postava vzdalovala se zvolna k sousednímu lesku. Staré oči mlynářovy už špatně rozeznávaly; ale Horálek tentokrát dovedl doplniti nedostatečnou službu zraku vhodným nápadem. Vzpomněl si, že právě před minutkou Bětuška se tiše vytratila někam na dvůr — a už to měl v hlavě srovnáno. „Aha, to jsi ty mizero, vidl! zasíptěl za odcházejícím.“ Jak se mi tu ještě jednou ukážeš, pustím na tebe brankou Vofecha, rozumíš! Já ti, myslím, zaženu chuť na táčky!“ A plácaje se širokou dlaní do prsou, dodával s hlavou slavnostně vztyčenou: „To já jako otec nedovoluji, abys mi holku bláznil, ty taškátí jeden!“

Tu se již odcházející obrátil a nevídmaje si znova sesíleného stěkotu Vofechova, vrhl přes plot Horákovy do očí odvetu: „Já Vám zas povídám, abyste se mnou nemluvil, jako bych byl z pazdery. A to sám víte, že Vám za Bětuškou žádný princ chodit nebude. Já ji bláznit nepotřebuju; Vy to víte, že mne má už dávno ráda. A máte-li ten malý klapálek, já dostanu od tatínka taky

neštěstím i všeho Slovanstva. Všechno posměch, jež průběhem války „Čas“ na Rusko chrlí, nepokrytá radost nad každou ruskou porážkou dosvědčují, co všechno český národ nechá si líbiti a jak hluboce již cizácká realistická filosofie naše národní tělo prožrala.

Z kněžského ráje.

(3) Kdo by chtěl, aby kněžstvo zůstalo zrovna tak nuzné jako za časů apoštolských, stavěl by se proti zcela přirozenému vývoji církve. Za nynějších spleťtých sociálních poměrů nelze si představit, aby kněz byl odkázán jen na libovolné almužny, i kdyby chtěl vésti život nejprostější. Jest dávnou dějinnou zkušeností, že za všech časů těch, kdy církev již svoji organizaci dokonala, chudoba kněžstva měla vždy horší mravní následky než veliká zámožnost téhož.

Není potřebí pátrati po příkladech daleko. Vzpomeňme jen na „reformaci“, jakou husitská šlechta s měšťanstvem provedla na jmění duchovenstva. Ožebračený kněz husitský ocitl se v krajní bídě. „Svobodné hlásání slova Božího“ stalo se pro něho prázdnotou formou, poněvadž — nechtěl-li hladu zemřít — musil se podřizovati svým skoupým chlebovárcům, kteří skonfiskováním zboží kněžského tolik zbohatli. Ze smutné závislosti hmotné vyvinula se zkrátka veliká závislost mravní. Před světskou vrchností třásl se ubohý kněz daleko víc než před konsistoří.

Rozumí se samo sebou, že do stavu tolik porobeného a bídě placeného málokterému vzdělanému mladíkovi napadlo vstoupiti. A tak z nedostatku kandidátů přijímání za kněze netoliko pouzř neučení řemeslníci, ale i poběhlíci a zločinci trestu uprchlí.

Již Rokycana, osobní přítel Husův, musil se ozývati proti tyranisování kněžstva zpupnými laiky. Napsal ve své Postille o troufalosti laikův mimo jiné: „Těz nyní chtějí, aby již k jich vůli (kněží) kázali, což úředníci páni rozkázají, a pokud rozkázají, aby jim tak kázali. Ano bude pán pravé hovado nerozumné, aneb purkrabie hlupý, a bude knězi rozkazovati. A to jest proti zřezání božemu; neb nemají se stavové světští plésti v duchovníe. Ale již chce rozkazovati, neb jim nelibí býti když jim pravdu pravie!“ Rokycana též dokazoval, jak kněz pochlebně mluví pro kus chleba i o pánu nešlechtném. (Erben: Výbor I., 740—741. Musejník 1879, str. 134). Panstvo kněze docela i surově políčkovalo a karabáčovalo. A za ty surovosti udělovalo duchovním tak žebráckou almužnu, že kněží k vůli zvýšení svých příjmů ševcovali, krejčovali, ano i farní šenky si drželi. Buďtež zde ještě připomenuta slova moderního dějepisce, protestanta Denisa o tom kněžském ráji z doby husitské: „Farář najímán byl na dobu neurčitou, někdy na půl neb i na čtvrt leta; nelbil-li se, beze všeho byl propuštěn. Uložák nemaje ani prostředkův, ani pomoci, ani výživy, hleděl jen úslužností zalíbiti se pánu svému, poddával se všemu poní-

žení, přijímal všechny podmínky, často v hrubších rozkoších vyhledával raději zapomnění na bídu svou.“

A tak ta „evangelická“ chudoba měla ve středověku jen za následek mravní ponížení kněze existenčně tolik závislého. A že tato bída sváděla kněze k daleko horším a častějším nectnostem než bývalé bohatství z času Otce vlasti a Václava IV., o tom podávají nejpuhchurnější doklady soudní protokoly konsistoře husitské. Ožebračení kněží vydírali na lidu vysoké štolové poplatky, někdy přímo drancovali; beze studu lhali, že ten neb onen nebožtík rozhodl se v posledním okamžiku svěřiti jmění pozůstalé jejich rukám. Kněží pro chudobu svoji smlouvali s pány zcela nespravedlivě i odprodej zádušního jmění, jen když za to obdrželi nějaký ten groš na hotovosti. Lid si stěžoval, že jest od kněžstva příliš „šacován“ a nazýval vydíravé kněze „berky“. Svatokupectví bujelo hůře než za vlády Václava. Rokycana stěžoval si, že kněží málo proti nekřesťanským zlořádům káží. Bylo to však pochopitelné. Sám Rokycana napovídá, kde přičinu takové nedbalosti hledati. Právě totiž o kněžích: „Právě jako onen vězník (hlídací pes) starý, když blažně jedná: havi a jedné (jakmile) mu vrže kus chleba aneb talíř, hned nechá. Také oni, když mají dobré bydlo a palec jim podmaže, hned vše odlehčí.“ (Musejník 1879). Kde byly tedy apoštolské mravy při evangelické chudobě? Zmínili jsme se zde jen o těch zlořádech, které z chudoby husitského kněžstva přímo vyplývaly a nemíníme se zde rozepisovati o jiných nepohoršlivějších zlořádech, které byly nepřímou výslednicí konfiskace majetku duchovenstva. A byly to zlořády tak četné, tak škandální, že se někteří kněží vůbec vzpírali státi se správci kališné církve. Ostatně jsou to věci celkem známé. A známo též jest, že přílivem protestantství do Čech majetkové i mravní poměry kněžstva jen se zhoršily. Kněží přestupující k protestantství říkali, že „se dávají pod pána“, čili že přetřhujíce poslední pouta s konsistoří je vízíci, vkládají na sebe jho vrchnosti světské zcela. Tak bylo zreformováno „sacerdotium regale“ — královské kněžstvo! Zač platil nuzný pastor v protestantském Německu, o tom podává smutné doklady Jansen. Zubožený a mravně schátralý „služebník slova Božího“ byl v Německu vedle žida a ženy v největším pohrdání? A v Čechách? V samé hospodě styděl se slušnější lidé vedle kazatele seděti. Bylo lidové přísloví: „Na lotru, knězi a katu žádné přísahy není.“ (Winter: Život církevní, 684).

Toho by si měli povšimnouti nezkušení oprávcové kněžstva, kteří luštěce akademicky existenční otázku našeho kléru, poukazují, že apoštolé nic neměli, že chodili v rouchu, nejprostším a přece . . . Pokrokoví lidé chtějí míti pokrok ve všem, říkají, že církev jest zpátečnická, ale přirozenému rozvoji jejímu sami kladou překážky. Oni nechtějí, aby církevní ústrojí zachovalo stejný krok s duchem doby. Bůh sám ví, co by všechno musil nyní kněz konati, jak kázati a jak věřiti, kdyby byl tolik závislý na almužně svého patrona jako v době husitské. Člověk, který sotva má ponětí o složitých otázkách náboženských, odvážil by se diktovati dle vlastního nápadu. Či nemáme se učiti z historie zcela ničemu? Máme zavírat oči před důsledky tolik pochmurnými? Sami evangeličtí faráři nyní nepřímo přiznávají, jaké chyby „reformací“ konfiskací se staly. Sami se ozývají, že dosavadní chudoba duchovenstva jak evangelického tak katolického nelze déle snášeti. Někde kaplan jest skoro na stolu odkázán, úřaduje pro stát zcela zdarma a — na jednou se před ním ještě vytasí „humánní“ pokrokář s josefínskou štolou, třeba že dobře ví, že by za takovou almužnu jiný intelligent ani pratem nehnul. Okřídlené slovo „nic jim nedávejte“ stále se opakuje, ale nikdo zároveň neradí: „Nic od nich neberte“. Kněžská tobolka musí býti stále otevřena — vždyť na ni útočí i tupitelé víry katolické. Co všechno musí kněz rozdati, jak mnohostranně se obětuje všem, to ani hodní jednotlivci neznají. Zde potřebí činiti součet všeho a ten jen sám farář zná. Kdyby se mělo souditi o kněžstvu podle socialistické žurnalistiky, myslilo by se, že jsou duchovní šmahem největší vydržuchové. Co komu kněz dobrého udělá, to velmi zřídka bývá v novinách uveřejněno. Kněz to do veřejnosti nehlásá ze skromnosti a obdarovaný často již pouze proto, že se stydí za svoji couzi, mlčí též. A tak i v konservativních listech o dobročinnosti kněžské příliš málo čteme. Když však někdy kněz při projednávání štolý přestřelí, hoj, to je jiná! Vášně hněvu a msty jest vždycky snadnější a trvalejší než cit vědomosti. Již se kydá hana v několika listech na jednou.

Za nynější mizerie hospodářské žádá dělný lid obyčejně od kněze víc než od jiného držitele hospodářství. To ovšem uznati se musí, že by poměry hospodářského dělnictva měly být zlepšeny. Ale odkud má sám farář bráti,

když často nemá s polností ani tolik, co za rok do hospodářství dal! Při tom se leckde pokládají farní polnosti za obecní majetek. A jak zvláště za ložského sucha rurální fary splakaly nad výdělkem! To uzná jen rolník, který zažil stejných svízalů. — A jak to dopadá teprve, pronajme-li farář vše po konscích jiným! Obdrží nájmů sotva polovinu než jiný. Žalovati nesmí, nechce-li býti cuchán ve všech protikatolických listech. O děkanovi v mém rodišti se říkalo, že prý mu nájem vynáší pět tisíc; a proť prý už takový starý pán s tolika nasušenými tisíci nejde do pense! Prostý lid věřil, že by už měl pense čtyry tisíce (!!) Zatím nikoli od děkana — ale od uvážlivého laika ze sousední obce, kde byli děkanovi nájemníci — slyšel jsem tohle: „To on jemnostpán vždycky asi v sedmi nedělích s hůlčičkou se dobelhá k nám, promluví s nájemníky, ale groše nedostane nikdy; staví se v hospodě na čtvrtinku piva a pak odchází s takovou kapsou, s jakou přišel.“ Jeho nástupce, prostomyslný, dobrosrdečný muž, vzdal se hospodářství zcela a pronajal vše. Řekl: „Kdybys chtěl být rolníkem, mohl jsem před čtyřicetiletými lety dostat statek beze všech studií.“ Ptám se ho jednou: „Jakpak, jemnostpane, tisíc zlatých Vám přece ten nájem vynáší?“ „Jó, kdyby mi to vynášelo, milá dušičko, tisícovku, to bych byl chlapík!“ — Tak. A daň velikou z polností platit musí, ať už vybere kněz co vybere. Nedávno mi sděloval přítel kaplan, jak jeho farář byla vyměřena daň na 54 korun z „příjmu“ čtyř tisíc! A on zatím chudák nedostal ani pět set. A sám kaplan při úmorné práci — nejde před jedenáctou nikdy spat — nemá ani na šaty.

Dobráci tihle pokrokáři! Jakmile kněze spatří, už by ho rádi ženili. Při tom však ve svých žurnálech pečlivě se starají, aby zůstal kněz žebrákem na věky. Kdyby chtěli vážně přemýšlet, poznali by, že kněz z dosavadních příjmů sotva sebe vyživí, natož rodinu! Není v jejich mudrování notná dávka farizejství? Vypočítávají, jak veliké jmění církev má, ale zamlčují, že větší část toho jmění určena jest pro církevní budovy, pro důstojné konání obřadů, zamlčují, co z toho všeho kněz má pro sebe. — Budiž tedy na všech stranách jasno! Pryč s pouhými almužnami, necht jest kněz vymaněn z dosavadní mizerie; pak bude s tím větší chutí plniti své náboženské a kulturní poslání.

Obrana.

Anteňek v „Čase“. Na manifestační sjezd duchovenstva v Kolíně a zejména na programovou řeč p. prof. Bráfa vzmožil se orgán Masarykův na odpověď, kterou lze nazvati přímo rasovskou, ačkoliv styl prozrazuje „velikého“ českého filosofa. Celá odpověď je „důvtipnou“ variací na lidové přísloví „pes žere trávu, bude bouřka“. Když se sníží list „intelligence“ až k takovému tonu, že pro charakteristiku národní práce českého duchovenstva nemá jiného obrazu leč „psa, chladícího si jazyk v době vedra“, je to dostatečným vysvědčením mravní úrovně lidí, kteří za „Časem“ stojí. Redakce „Času“ užila kdysi o svém odpůrci slova „mravní lump“, tentokrát snad přisoudí tento titul pisateli statí o psech. Dosud se leckdo domníval, že strana realistická má větší stapeň důvěrního fondu; když se však snižuje k nadávkám, je patrné, že je její samochvála čirou báčorkou. S takovým nepřitelem je ovšem snadný boj. Zdemoralizované charakterity vyhazují všude ze slušné společnosti, proto není chvíle daleká, kdy týž osud stihne realistické tyránky.

(3) **Vzájemná kritika mužů — filosofa.** Masaryk v „Naší Době“ poznamenává, že prý se strany katolické proti oslavám Husovým pilně se přise, ale také lže (!). Prý „spisy protihusitské jsou na př. Sahulova: Kališná hrůzovláda a pod.“; jsou to práce vědecky bezcenné, čistě negativní, polemické (proti vědě, protestantismu a moderním požadavkům náboženským). Takhle krátce, beze všech obtíží, způsobem čistě frázovitým odpravil „realistický“ kritik jedním rázem katolické spisy, pojednávající o době husitské. Jestliže si chce kdokoli zachovati vlastní filosofické stanovisko k tomu nebo onomu spisu, nemůže mu nikdo brániti; svobodné kritice nesmíme ruce poutati zvláště tehdy, kdy má kritik pro své názory vážné, přesvědčivé důvody. Něco jiného však jest zdravá kritika a zcela jinou věcí jest paušální lhaní a strannické balamucení čtenářstva. Když už ze všech spisů „protihusitských“, bezcenných, čistě negativních a polemických jmenoval Masaryk jako příklad „Kališnou hrůzovládu“, potřebí zde poukázati na farizejský manévř. Dobrák Masaryk zná dobře srdce i ledví své družiny; proto spekuluje dosti chytře, že již při vyslovení titulu „Kališná hrůzovláda“ věrná jeho četa se zatřese hněvem nad tou „klerikální“ drzostí — aniž by „Kališnou hrůzovládu“ do rakou vžala.

Franeck: „Takovou pěknou hrušku hraběnkou jsem měl! Právě loni se mi při bouřce rozpůlila. Měla hrušky, že se na ně srdce smálo. Povídal jsem několikrát: „Kdo mi jednu utrhne, pokud je sám nesečeš, všechny prsty mu urazím.“ Hlídal jsem si ji jako oko v hlavě. V neděli jsem pod ní sedával a spával, aby se nikdo neodvážil. A když tak jednou pod stromem spím, přijde šelma Franta, vzbudí mne a povídá: „Strejčku, ty hrušky už mají čas, já Vám je očesu, chcete?“ A já na něj: „Hnáty ti přerazím, ty taškáři mizerná a už se mi pakuj ze zahrady!“ Franta se vytratil a já spal dál, hezky tvrdě; tenkrát jsem měl ještě nějaké spání! A on, duše zlodějská, zatím přistavil řebřík a co tu podruhé tvrdě spím, skoro všechno otrhal. — Já ho trhat neviděl, ale hned jsem běžel k Sehnalovým a spustím na kluka bandurskou. Ale on se dovedl přetvářovat jako Jidáš a tak povídal jako nevinátko: „Jak pak bych si to mohl, strejčku dovolit; vždyť víte, že jsem Vás sám budil, že jsem se Vám sám k česání nabízel a Vy jste mne vyhnal, tak šeredně jste mne vyhnal! A tak jsem šel domů. To Vám jistě udělal nějaký špatný, smělý člověk. Váš já sám na něho přijdu a potom Vám ho vyrazím.“

Co jsem měl teda dělat? Věřil jsem svato-svatě; až se tu najednou dozvím, jak ten šelma sám se kamarádovi pochlubil, jak prý na toho dědka Horálkova vyzrál. Budil mne jen proto, abych potom tím spíš věřil, že sám tím škůdcem být nemohl. — A takovou duši podvodnou, zlodějskou bys chtěl za muže?

„Rány Boží, tatínku, copak kradl? Vždyť jste předešle sám říkal, že jste našel ty otrhané hrušky všechny vedle sebe v pytli.“

„Ať si, ale podvodník je podvodník, rozumíš! A ještě k tomu všemu tolik si mne dobí-

Běta se dala znovu do pláče . . .

(Dokončení.)

Zatím dlužno odělití naší veřejnosti tolik: spis, na nějž Masaryk naráží, nese na titulním listě název: „Z husitství do protestantismu“. Jest to II. díl větší historické práce, v níž se líčí v chronologickém postupu pozvolný přechod českého husitství do tábora protestantského. A právě v druhém díle bylo nutno pojednat o pastém řádění klerikální družiny kališné proti — protestantům a českým bratřím. Proto na druhé straně titulního listu přidán pod opakovaný titul hlavní — podtitul „Kališná hrůzovláda“. Žese Masarykovi nad tou smelostí budou ježiti vlasy, to lehce pochopíme. Tyto lidi ovšem realističtí učenci poučovali nebudou o barbarském násilnictví kališného purkmistra Paška a prohraného správce kališné církve Hlavsy. Ale proto všecko do nebe volající bezpráví a rafinované úskoky těchto dvou násilníků z historie naší se vymazati nedají. Málokdy se zneužívalo náboženství k takovým úskočným ničemnostem jako za hrůzovlády Paškovy. Dále: poněvadž tedy „kritický“ Masaryk cituje za příklad vědecky bezcenného, ano proti vědě směřujícího a protiprotentantského spisu právě „onu kališnou hrůzovládu“, upozorňujeme, že hlavním pramenem — jak z citování patrné — byl autorovi spis protestanta Bartoše Pisara, který sám byl mrskán nelitostně inkvisicí Hlavsovou; dále cituje autor hlavně Tomka a Gindelyův spis: „Geschichte der Böhmischen Brüder.“ Jestliže tedy sám od kališníků pronásledovaný protestant prostě lže, jestliže zahává Tomek a Gindely, pak jest ovšem spis onen nevědecký a — protiprotentantský. Že katolický spisovatel nemůže bráti vážný zřetel k rozmarným pramenům Masarykovým, tomu se snad ani realističtí všeměl diviti nemůže; vždyť by pak spolu s Masarykem musil ty rozumy měniti a opravovati nejmén každé dva roky. Kdyby byl Masaryk aspoň tu knížku povrchně přečetl, byl by poznal, že autor nespravedlivě pronásledování protestantů kárá a odsuzuje. Stal se to „kritice“ Masarykově malér! Že by byla práce ta negativní, ano polemická, to může také tvrditi jen ten, kdo jí vůbec nečetl anebo kdo chce úmyslně lhát. Autor místo nějaké polemiky nebo negace vypravuje prostě a nestranně průběh napjatého sporu; místo fantastické filosofie podává prostá fakta. Bylo by věru škoda papíru, v díle čistě vědeckém zdržovati se poukazováním na novohusitské švindly a na „realistickou“ lyriku v příčině husitství. V jiných spisech katolických bylo za to polemiky — ovšem věcné — dostatek. A tak už je vidět, že náš nadfilosof sehnal nitky ku své „realistické“ kritice jako obyčejné — ze vzduchu a ze svého strannického odporu proti všemu katolickému.

Jedná se tu ještě o jiné spisy husitské vydané stranou katolickou r. 1904, které Masaryk šmahem odsuzuje. A můžeme s hrstí prohlásiti, že tyto spisy bojují vesměs důvody věcnými, že jsou sepsány po pilném studiu. Uvádějí k vůli poučení lidí omámených vzletnými frázemi jasná a nepopírná fakta; autoři nechávajíce stranou bujnou fantasii, staví před oči čtenářstva výroky samých husitů. Spisy ty mají trvalou vědeckou cenu. Masaryk místo paušálního, frázovitěho odsuzování měl by jako „realističtí“ kritik vytknouti věcné chyby spisů těch. Tedy vzhůru, pane kritiku, vytknete-li prostě faktické chyby ve spisech našich, tím nás odpravíte nejlíp, opravdu vědecky, i kdybyste k prostým důkazům ani slova dalšího nepřičiňoval. Tedy ku práci, těšíme se na ten boj! Rcete také, když už nás ze lži viníte, kde a kdo lhal!

Že ani jiné poznámky pronešené Masarykem v č. 5. „Naší Době“ o katolickém táboře nedopadají příznivěji než „kritika“ katolických spisů, na to jsme byli ovšem dávno připraveni. Masaryk by se musil úplně změnit, kdyby měl pověděti o nás něco nestranného. Prý masse věřících z katolického tábora jest náboženství lhostejno! Tak. — Snad jsou zde dokumentem katolické chrámy naplněné zbožnými věřícími. Pouze těm katolíkům jest náboženství lhostejno, kteří se dali poštvaťi proti církvi své moderními frázisť, kteří jim za urvané ideály jinou náboženskou výchovu vůbec neposkytli. Také dostává svoji lekci Zeyer. (Aha! ten psal do katolického časopisu.) Prý by mohla z dopisů Zeyerových poznati veřejnost básníkův „slabošský dekadentní fetišism.“ Za to filosof Masaryk jest kurážnější než-li Zeyr. Vždyť statečně prohlásil, že Kristus Pán dovoľoval rozvody. Každá babička nad tím statečným slovem vrtěla hlavou, „učená“ družina realistická však tleskala. Vydal učenou úvahu o „strangulační rýze“ na krku Anežky Hrušové, aniž se o věci osobně přesvědčil a tak hleděl zahanbiti docela odborné kritiky, kteří dle vlastního vidění o věci dali své dobrozdání. Prohlásil soucitně, že ve středověku vědy nebylo, a zatím bere příjmy a vyučuje na tom vysokém učení, které bylo právě ve středověku z peněz katolických založeno. Ač-

koli v protestantském Německu byla v XVI. století považována manželka za otrokyni, která se má často mrskat, učenec Masaryk řekl kurážně, že protestantstvím postavena rodina výše než jak bylo v katolictvu, atd. Chytrý „realističtí“ kritik vypočítává jmění církevní v Rakousku, ale nešikovně zamlčuje, jakou sumu z těch statků užívají kněží pro sebe. Ale dost už o těch chytrých nápadcích. Poznamenáváme toliko dodatečně, že sice Masaryk ještě nové náboženství světů nedal, ale novou morálku již aspoň v praksi zavádí. Je-li to mravouka čistší než katolická, to nechť posoudí naši čtenáři.

Politický přehled.

Ve sněmovně poslanecké projednána minulý týden předloha branecká, nyní pak jedná se o opravě živnostenského řádu. Také v panské sněmovně schválena předloha o brančích na r. 1905. — Císař jmenoval ministry dr. ryt. Randu, dr. Kosa a hr. Buquoye tajnými rady. — Rakouská vláda zakročila v Berlíně proti řeči pruského finančního ministra, který v pruské sněmovně nepřiznivě posuzoval „polské hospodářství“ v Haliči. — Dne 28. února meškala ve Vídni v záležitosti kongruy čtyřčlená deputace Zemské jednoty čes. i něm. katol. duchovenstva.

V Uhrách dosud nedospělo se k rozhodnutí; plán s přechodní vládou jest zmařen neústupností strany Košutovy, která nyní snaží se získati co nejvíce ústupků pro sebe. K případným novým volbám chystají Košutovci opatření, dle něhož byl by k volbě připuštěn pouze ten, kdo umí maďarsky. A pak Maďari rozhláší svému, že jsou nejsvobodomyšlnějším národem na světě. Hr. Andrassy považuje své poslání za skončené.

Německý říšský sněm schválil i v třetím čtení obchodní smlouvu s Rakouskem a Ruskem a pak bez debaty všechny ostatní obchodní smlouvy.

Mezinárodní komise v záležitosti hulleké ukončila své jednání uznávši, že admirál Rožděstvenský v rybařských lodích mohl spatřovati japonské torpedovky, čímž výstřely byly na místě; vyčleno však Rusům, že dlouho střeleli, aniž přispěli tonoucím rybařům na pomoc atd. Tak upokojeny obě strany.

Železniční stávka v Rusku byla právě ukončena. Vládou byla vyhlášena na dráhách válečná mobilisace, dle níž, kdo by náhle opustil službu, bude potrestán těžkým tříměsíčním žalářem. — V ruském Polsku šíří se stávka na školách, aby byly vynuceny národní ústupky; školy jsou někde prázdné. Sedláci pak polští vystupují proti tomuto polskému národnímu hnutí, obávajíce se opětného zavedení nevolnictví. — Bouře mezi Armény a Tatary v Baku, při nichž mnoho osob bylo povražděno a zraněno a domy boháčů vyplněny a zapáleny, konečně utiřena. — V Petrohradě vykonány byly klidné volby volitelů k volbě delegátů dělnických do vyšetřující komise. — Hr. Alexis Ignatjev jmenován předsedou komise pro revizi výmínečných zákonů.

Anglický a Ruský vůbec nepřátelský tisk zase toho nabáží o porážce Rusů v Mandžursku a že se Japonci ocitli už v týle Rusů a že střeleli na Mukden. Japonci obsadili toliko Čincheč, aby si zabezpečili spojení s řekou Jalu, ježto se jim Rusové sami vrhali v týl. Dosavadní útoky na ruská křídla byly odraženy. Dělostřelecký boj zuřil na celé bitevní čáře; Japoncům jedná se o vrch Putilovský a o železniční most přes řeku Ša.

Katolickým jednotám v ústředním diecézním svazu sdruženým!

Spolkový věstník bude od 1. března přinášeti spolkové zprávy a různé praktické pokyny, jakož i zodpovědné dotazy ve zvláštní příloze ob čísla vydávané, ve které bude také všeobecné sdružení míti svou rubriku. Zařadujeme spolkový věstník do zvláštní přílohy z toho důvodu, že lze přílohu snadno ukládati do spolkového archivu jako vhodný pramen pro jednatele zprávy a kroniku spolkovou.

Redakce.

Církevní věstník.

Všeobecný sjezd katolíků rakouských ve Vídni. Na vyzvání komissariatu všeobecného katolického sjezdu sešla se ve Vídni dne 9. února konference zástupců téměř všech diecézí rakouských. Bylo to zajisté potěšitelným zjevem, když sešli se zástupcové všech rakouských národností ku manifestaci katolické myšlenky, všem katolickým národům společné. Po sralé úvaze všech okolností bylo jednomyselně přijato, aby pátý všeobecný katol. sjezd byl svolán do Vídně ve dnech 11.—14. listopadu

b. r. Hraběti Sylvé-Taroucovi, komissari sjezdu, byl přidělen prozatímní centrální komitét, v němž zasedají delegáti všech diecézí. Centrální komitét prohlásil se za obranný sbor na odrazení kombinovaných útoků semknutých nepřátel katolické víry. Na všeobecném sjezdu budou probírány zejména otázky praktického významu vedle četných otázek, jednotlivých sdružení a svazů se týkajících. Dle všeho se zdá, že katolíci rakouští přestanou býti koradlinou, do které bušil kde který mravní zhyřalec. Že nutno pomýšleti ve všech diecézích a všech katolických organizacích na přiměřenou účast na tomto pracovním sjezdu, rozumí se samo sebou, neboť bije-li někdo katolíky polské, trpí tím zrovna tak katolická víra Čechů jako Němců. Nepřátelé víry spojuje zášť a nenávisť k církvi ku společné akci bez ohledu národnosti, proto láska k náboženské víře musí nás spojovati ku jednotnému obrannému postupu.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: p. Vinc. Jázl, vik. sekretář, farář v Libici, správcem vikariátu Ném. Brodského; p. Ant. Nyvlt, vik. sekretář, děkan v Ústí n. Orli., správcem vikariátu Lanškrounského; p. Jan Vaněk, farář v Popovicích, obdržel Exposit. canon.; p. Josef Pavel, kaplan v Bykani, p. Jan Král, kaplan v Suchdole, p. Frant. Pekárek, kaplan v Kutné Hoře a p. Fr. Plichta, kaplan v Bělohradě, obdrželi konsistorní pochvalný list. Ustanoveni jsou: p. Frant. Řeháček, kaplan, za administrátora v Žehuni; p. Jan Klascška, koop. v Kačerově, za kaplana do Kohoutova; p. Jan Beneš, koop. v Starém Městě, za kaplana do Slatin; p. Frant. Hovorka, kaplan v Rokytnici, za administrátora do Říčky. Na odpočinek vstoupil: p. Fr. Janáček, farář v Říce. V Pánu zesnuli: p. Frant. Jeřábek, V. Vuln., farář v Žehuni, † 27. ledna 1905 (nar. 1847, vysv. 1873); p. Jan Hermann, V. Vuln., farář v Č. Petrovicích, † 20. února 1905 (nar. 1850, vysv. 1876); p. Bohuslav David, kaplan v Hostinném, † 26. února 1905 (nar. 1880, vysv. 1904.) Uprázdňena místa: Vorlíčky, fara, patronát knížete Lichteusteina, od 15. ledna; Žehuň, fara, patronát hraběte Kinského, od 3. února; Říčky, fara, patronát náb. matice, od 16. února; Č. Petrovice, fara, patronát hraběte Stubenberga, od 2. března b. r.

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Dosavadní dopolední vyučování v malířských kurech dnem 4. března odpadá a bude se vyučovati již odpoledne od 1/2 2. do 1/2 5. hod. a sice v učebnách odb. školy v 1. posch.

Úmrtí. Dne 27. února zemřela v Hradci Králové slečna Marie Srpová, učitelka při obecné škole v Jičíně, dcera c. k. vicepresidenta krajského soudu královéhradeckého. Pohřeb konal se ve středu na hřbitov Pouchovský.

Z měst. Klicperova divadla. Jednota divadelních ochotníků „Klicpera“ v Hradci Králové sehraje v neděli 5. března za spoluúčinkování p. Jana Vávry, dramatického umělce a člena Národ. divadla v Praze, novinku „Otec“, drama ve 3 dějstvích od A. Strindberga Přeložil L. Chmelenský. Začátek v 7 hod. V meziaktě účinkuje tamburašský sbor „Orlice“. Předprodej lístků u p. J. Růžičky, papírníka na Velké podělní.

Samostatný koncert „Blafáckého kvartetta“ (pp. Komárek, Kalous, Dr. Koutník, Souček), uspořádaný v sobotu 25. února b. r. v „Besedě“ v Hradci Král., setkal se s výsledkem velice utěšeným; dokonale sevcíčené, hluboce promyšlené i prociťané čtvero zpěvy, které kvartetto toto bezvadně předneslo, získalo mu u hojně přítomného posluchačstva zaslouženou chválu a téměř obdiv. V programu pěkně uspořádaném dostalo se výborných interpretů obzvláště písni Fösterovým, pak Bendlově „Tatranské hýaločce“, jejíž provedení oceněno hojným potleskem, a jímž vybiřnutí, páni pěvci přidali zábavné, neméně umělecky pro čtenáře zpracované „ohlášení“ svého právě pořádaného koncertu, za což odvděčení byli obecnostem hlubokou pochvalou. Pan Dr. Koutník v solové balladě Löweově „Archibald Douglas“ opět veřejně odhalil přednosti svého pěkného a lahodného barytonu a klavírním doprovodem skutečně uměleckým, obstaraným al. H. Koutníkovou, dosáhlo toto číslo programu úplně dokonalé výše. Při nejlepší rozmaru ukončen zdařilý tento koncert, a my vděční jsme „Blafáckému kvartettu“ nejen za večer sobotní, nýbrž i za to, že v městě našem udržuje ono jediné atále mužský pěvecký svět.

„O úpravě platebních podmínek“ promluveno bude ve čtvrtek dne 9. března v zahajovací přednášce cyklu bezplatných přednášek pořádaných přím. musem zdejší za pomoci technol. musea v Praze. Doufáme, že netřeba zvláště ještě vyzývati naše živnostnictvo k hojně návštěvě této včasné a zajímavé přednášky. Přednáška obdívá se v čtárně průmyslového musea v budově c. k. odborné školy v přízemí. Začátek v 8 hod. večer.

Z obchodního gremia v Hradci Král. V neděli dne 26. února odbyvala se valná hromada obchodního gremia. Členové sešli se v neobvyklém počtu, čehož jsme po dlouhou dobu již svědky nebyli. Místnosti záložny ukázaly se tentokrátě poprvé nedostatečnými pro takovouto účast. Zpráva jednatele i pokladní, jakož i zpráva revisorů účtů jednomyselně přijata, načež přikročeno k volbám. Za starostu zvolen pan H. Richter, za místopředsedu pan J. V. Spálek. Do výboru zvoleni pánové: A. Šimek, K. Richter, Ed. Řezáč, St. Jirásek, A. Dvořák, V. Bouček, R. Helwich.

J. Macák. Po další volbě delegátů do nemocenské pokladny, směřujícího soudu a delegátů do hromady pomocnické, přechází rozpočet na rok 1905, jenž jednohlasně přijat. O úpravě pracovní doby ve všední dny bude s plnou volenou výboru jednati. Rozšíření nedělního klidu samitanto.

Elitní věneček úřednictva strojírny v „Adalbertinu“ předčil svou vkusnou i bohatou dekorací, jakož i neobyčejnou účastí všech vrstev hradeckého obyvatelstva všechny zábavy letošní sezony. Ba lze tvrditi, že mimo oblíbené „poslední léto“ dlouhá léta neviděl Hradec takové elitní zábavy. Náhlá odpovídala dekoratérské úpravě, takže zůstane věneček jistě v milé vzpomínce účastníků. Vkusnou dekoraci provedli zdejší živnostníci, pp. zahradník Valeš a čalouník Thoř.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. V řádné valné hromadě akcionářů dne 26. února předložena byla bilance za r. 1904 vykazující čistý zisk per K 172.968.42, z čehož vyplátí se 70% dividendy (K 28.— na kupon) K 140.000.—, dále se přidělí: K 14.948.— záložnímu fondu akcionářů, K 5.000.— penzijnímu fondu úřednictva, K 2.948.— záložnímu fondu sboru úvěrního, tantiéma správní radě K 5.895.99, odměna revisorům účtů K 1.500.—, 5%ní odpis inventáře K 189.39 a zbytek per K 2485.04 převádí se na r. 1905. Do správní rady zvoleni opět pánové Vilém Waldek a Antonín Slnka a kooptováni volbou pánové JUDr. Frant. Ulrich a Frant. Pajkr. — Za měsíc únor vloženo v poukázkách pokladničních K 619.400, v knížkách vkladních 1.538.638.91 K, celkem K 2.158.038.91.

Lesní hospodářství kr. vém. města Hradce Králové. Ve službách obce královéhradecké působí lesní úřad v Nov. Hradci Králové, lesní (myslivna ve Svinarech) a 11 hajných (9 hajoven), jimž i s pensisti dle rozpočtu na r. 1905 patří služného roč. 17.618.94 K, počítajíc v to i deputátní dříví a dary z milosti. Za upravení dříví různého, lesní kultura, lesní komunikace, svážka a rovnání dříví, ochrana lesů vyžadují ročně nákladu 20.164.20 K, daní a dávek odvádí se 12.500 K, mimo jiné ještě požadavky roční potřeba jeví se úhrnem 55.192.14 K. Vydání tato uhradují se příjmem z téhož lesního hospodářství, jenž činí celkem 99.887.20 K.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením omezeným, ačkoliv teprve koncem dubna m. r. zahájila činnost svoji, přece vykazuje úspěchy více než uspokojivé. Na členské podíly bylo dosud hotově zapláceno Kor. 21.545.—, upsáno a dosud nezapláceno podílů členských bylo dále za K 2860.—, takže statutární záruka členských podílů dnem 28. února t. r. obnáší K 73.215.—. Bilance za rok 1904, správně řečeno za 8 měsíců, končí se ziskem nepatrným, jak jest samozřejmo, neb bylo nutno odepisati všechny výlohy zařizovací. V měsíci lednu a únoru t. r. bylo vloženo K 43.809.— a vybráno K 41.526.99. V téže době bylo půjčeno Kor. 29.450.16, spláceno K 28.491.31. Za leden a únor t. r. bylo přijato na úrocích z půjček, zápisném, poplatcích správních a informačních atd. po odečtení úroků ze vkladů za tutéž dobu K 3971.48, na správních výlohách vydáno za tutéž dobu K 2613.41, tak že za poslední dva měsíce jeví se čistý zisk v obnosu K 1358.07. Obrát pokladniční za leden a únor t. r. obnáší pak K 237.389.78.

Vysvědčení Hradci Králové a celému severovýchodu českému. Významné jest rozhodnutí říšského soudu o vydávání českých celních kvitancí, ale česká obecenstvo zůstává při tom, jakoby se nechumelilo. Nár. Politika pod titulem „Smutný zjev“ píše: „Naši lidé, kteří mají plná ústa vlastenectví, přijímají stále dále německé celní kvitance, jakoby českých ani nebylo. Jak se nám eděluje, vyniká v tomto ohledu až příliš smutné české severovýchod s českými městy jako Turnov, Jičín, Lomnice, Hořice, Nov. Bydžov, Chlumec, Hradec Král., Dvůr Král. n. L., Jaroměř, Josefov, Mýto Vysoké, Týniště, Jilemnice, Semily, Rychnov n. Kn. atd. Obchodnictvo těchto měst vyvíjí se zboží u hlavního celního úřadu v Liberci, ale o české kvitance, kromě jediné firmy s hudebními nástroji v Hradci Král., nepřihlíšeli se posud ani jediný obchodník! To přec jest již vřeholem lhostejnosti a vlažnosti, ano to jest v pravém slova smyslu hanbou a národní ostudou.“

Odvod v polit. okresu královéhradeckém mladší r. 1882—1884 rozených koná se v Nechanicích v městském divadle dne 23. března 1905 pro obce: Babice, Rohárna, Dobřenice, Dohalice, Dub, Hrádek, Klenice, Kratonohy, Kunčice, Lhota Lib., Libčany, Lodín, Lubno, Mokrovousy a Mžany; 24. března: Nechanice, Nechanice Staré, Nerušov, Obědovice, Petrovice, Popovice, Přím Horní, Přím Dolní, Probluz, Puchovice, Radikovice, Radostov, Rosnice, Roudnice, Sobětná, Sovětice, Stáříka a Stračov; 27. března: Střesetice, Suchá, Syrovátka, Těchlovice, Třesovice, Trnava, Voznice, Zvíkov a Želí. Na odvodním místě v Hradci Králové koná se odvod „na Střelnici“ v Pražském Předměstí 28. března pro obce: Bělá, Blásko, Březhrad, Břiza, Bukovina, Černilov, Chlum, Čibuz, Čistoves, Divec, Hradec Králové a Jenikovice; 29. března: Nový Hradec Králové, Krásnice, Krhovice, Kulena, Lhota Malá, Libňovice, Librantice, Lípa, Ločenice, Malšovice, Nedělišť, Nepaice, Onjezd, Piletice a Pláčice; 30. března: Plotiště, Polánka, Pouchov, Praskačka, Pražské Předměstí, Předmětice, Řibsko, Roudnička, Rouběnice, Rušek, Sedlice, Skalce Velká, Skalce Malá, Slatina, Slezské Předměstí, Stánek, Stěšery, Střeběš a Světy; 31. března: Svinary, Svobodné Dvory, Třebechovice, Urbanice, Věkoš, Vlčkovice, Všetaty a Výrava. V každé obci provedeno bude předvedení odvodem povinných podle třídy státi a čísla losu. Odvod počne na každém odvodním místě přesně o 8. hodině ráno. Oni členové rodiny reklamantů, kteří se mají dostaviti k lékařské prohlídce za přítomnosti sjištění své domnělé neschopnosti k výživě, vysvítají se, aby dočasně dne, kterého lékařské branci z jejich obce předvedení budou, se dostavili, a prokázavše listek obracecí u odvodní komise osobně se hlásili. Každý jednotlivý bravec nechť se

ihned u své domovské obce o předvolání k odvodu přihlásí a předvolání to s sebou k odvodu vezme, aby se s ním před odvodní komisí vykázati mohl. Žádosti za úlevu v konání povinnosti vojenské dle § 31. až 34. branného zákona — pokud se tak již nestalo — podány buďtež u o. k. okres. hejtmantství v Hradci Králové co nejdříve, neb nejdříve v den odvodu odvodní komisí.

Pěvecké jednoty „Libuše“ a „Vlastimil“ v Kuklenách, členové „První české pěvecké a hudební župy“, pořádají v neděli dne 5. března t. r. v divadel. sále v hotelu „U Šrajbrů“ operetu: „Česká národní svatba“. Prostonárodní hra se zpěvy ve 3 odděleních. Z českých národních písní, starodávnych obyčejů a říkaní avatebních sestavil a ve scénu uvedl Frant. Lego. Hudba kapelníka p. A. Česenka. Začátek určité v 8 hodin. Po divadle volná zábava při hudbě. V neděli dne 19. března pořádá „Libuše“ a „Vlastimil“ operetu „Poklad“ od J. J. Fiberta.

Z Nov. Hradce Král. Pohřeb tří nešťastníků, kteří dne 20. února tak tragickou smrtí na Labi u Střeběse skončili, konal se minulý pátek za velkého účastenství na Zámeček; a není divu, vždyť pochováni byli tři mladé životy, podporovatelé starých rodičů. Sotva však ochly slzy, které při dojemné pohrobní řeči novohradeckého kaplana dp. Al. Culky vytřekly z očí účastníků pohřbu, už se zase mnozí až příliš rozváděli a památku ubohých soudruhů oslavili — tancem a pitím, až byl právě pátek — den pro nás katolíky zvlášť památný. Ve Střeběse se na žádost příbuzných nebožtíků „muzika“ nekonala, za to v Nov. Hradci Král. přijali tanečnický — se 74 mladenců se všech okolních obcí i a basidi — a otevřenou náručí a rejdiho se ta až do 2. hod. noční. Zufivý řev, hřmot hudebních nesladěných nástrojů, chraptivé zpívání známé odrhovačky: Hned vařili čaj, čaj, čokoládu atd., toť „ušlechtilá“ zábava naší mládeže. A obcím na tom asi nezáleželo, aby daly mládeži směr v ušlechtilém snažení. Ať žijou různé nepelchy dále, vždyť jsou na to polepšovny, porodnice, káznice atd. Či nebylo by snadno přesvědčiti mládě, že by bylo vzácným oslavením památky zemřelých místo dosavadních tanců a pitek, kdyby se raději nějaký groš vybral na účely vlastenecké, dobročinné atd.?

Nepřítelnost. Smutným zjevem věru jest, když pozorujeme, jak každou neděli v čas dopol. služeb Božích Nov. Hradcem Králové projíždějí řady dříví z okolních lesů a od tamějších drvoštěpů. Tím více zabolí toto znešvácování dne svátečního, uvážme-li, že povozy tyto patří povětšinou rolníkům z okolí Hradce Králové, kteří přece nemajíce v zimě tolik pilné práce, bez ztráty času mohli by si dříví dovésti všedního dne. Žid sebe liberálnější snaží se jak tak dopřáti si aspoň „o šábeu“ klidu svátečního, ale leckterý přemudřilý křesťan nezná osvědčení než v začouzené hospodě. A pak se divme, že hyneme, že čeledi honěna jsou i v čas sváteční do práce ztrácoí účtu ke všemu a znechucuje si práci venkovskou. . . Z tohoto důvodu měla by se i správa obecní postaviti proti podobným nešvarům; patřít záležitost taková do sociální politiky obce.

Z Vysoké n. L. Zdejší díla ochotnická jednota pořádala v neděli 26. února divadelní představení „Furianty“. Účinkující hráli s porozuměním, souhra byla znamenitá, což projevovalo četné shromážděné obecenstvo; návštěva okolních hostů mile překvapila. Též se nám jednota brzo zase něco uchystá.

Z Předměstí nad Labem. Tovární dílnictvo firmy J. Pospíšil a spol. pořádalo dne 18. měs. února t. r. v hostinci „na Staré“ ples, který se oo nejlépe vydařil. Pořadatelé určili čistý výdělek z plesu toho ve prospěch Ú. M. S. a všemožně se snažili, aby byl co možná největším. Slouší jim tudíž ke cti, že nepamatovali toliko na svoji zábavu, nýbrž v prvé řadě na Ú. M. S., které skutečně čistý výnos z tohoto zářilého plesu K 42.— odvdlí.

Mně se nemůže nic stát. Již dlouho nestály před soudem tak nešťastné strany, jako v těchto dnech. Oba občané z Třebechovic. P. H. žaloval několika žalobami p. K., p. K. oplatil p. H. pěti protižalobami. Státní se střídala a svědci z obou stran vedení prokázovali posléze přesvědčivě vinu obou účastníků. H. chtěl za každou cenu smřnu, maje dosti již těch docházek k soudu, však pan K. až do poslední chvíle tvrdil, že se mu nemůže nic stát. Rozsudek však přinesl mu nemilé překvapení, odsouzen sice p. H. na 48 hod. vězení pro urážku na cti; však i též p. K. obmyšlen vězením v trvání 24 hod. pro přestupek krádeže, že ukradl p. H. holuba. V celku věc všední a přec nemilá pro toho, jenž myslil, že se mu nemůže nic stát.

Vědecká přednáška ve Smiřicích. Křesťansko-sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí pořádá v sále Městského hotelu ve Smiřicích v pondělí dne 13. března 1905 vědeckou přednášku slovnatného cestovatele dp. Aloise Svojsky, kaplana z Prahy, o Egyptě, Malé Asii a Palestýně, provázenou světelnými obrazy. Začátek přesně o půl 8. hod. večer. Předprodej lístků v závodě Bartoškově ve Smiřicích. Čistý výnos na prospěch kuchyně chudých a spolkové knihovny.

Úmrtí. Klášter Školských sester III. řádu sv. Františka ve Slatiňanech utrpěl opět citelnou ztrátu úmrtím ctihodné sestry M. Emanuely, skoušené učitelky pro školy měšťanské. Zbožné v Pánu zesnula v neděli dne 24. února a dne 28. února za veliké účasti zbožného lidu pochována na místní hřbitov ve Slatiňanech. „Ti kdož ve spravedlnosti vynášejí mnohá, stkví se budou jako hvězdy na věčné časy!“ Dej to zemřelé dobrotivý Pán!

Z Hořic. Dne 6. března t. r. provedena bude ve zdejších chrámu Páně 4 hl. mše Palestrinova „Dies sanctificatus“ a 4—8 hl. „Pange lingua“ od Miterera.

Novová akce v praxi. Obec Jásená u Josefova objednala si u Svaru hospodář. společenstev ve Vídni, jenž pověřen byl dodáváním sena pro krajiny nosisi etičené, několik vagonů alpekého sena.

Seno sice došlo, ale bylo všechno sčernalé, pramalé vůně aromatické, že se hodilo vlastně jen na stělení. Ovšem zásilce skázána spáteční cestu. Nedivno pak, že k nouzové akci chovají rolníci nedůvěru.

Divadlo v Úpici. Katolická Jednota v Úpici pořádá v neděli dne 5. března 1905 v sále „Republika“ divadelní představení: „Růže Lužanská aneb Kletba a požehnání“. Cínohra ve 4 jednáních. Zpracoval Jan Alfred Hrouzek. Začátek v 8 hod. večer. Vstupné jak obyčejně.

Ze Zdechovic u Kladrub. (Hudební divadelní představení). Žízeň a hlad po slušné zábavě dovedl vhodně dp. farář Bartoš a p. učitel ukojiti, že během měsíce podruhé mohli jsme se mile pobaviti hudebním a divadelním představením. Tentokrát opravdu nám zábava druhá byla milejší, že se hrálo na vlastním jevišti, jež pěči dp. regisura a laskavou ochotou pp. Střížky st. i ml. a p. adjunkta st. dráhy Cassanovy z Kladrub v poměrně krátkém čase velmi pěkně bylo zbudováno a tak spojenými silami postavili si všichni důstojný pomník, jenž pozdějším pokolením bude hlásati, za jakými ideály i v naprosto nepřizniv. době kráčeli. Sl. M. Kněžíková opět svým proslavem všechny uchvátila. V I. věznějším divadel. kousku: „Zasněžení“ odnesla si palmu sl. Hlaváčková, ač sl. Trnková se snažila jen dost, by své místo uhlájila. V II. žertovně jednoaktovce: „Zlášky k umění“ rozesmáli účinkující obecenstvo tak, že si libovali, též se na masopustní úterek do třetice. — Pan K. Bareš, řídící učitel a p. J. Novák, učitel, krásně přednesli „ukolébavku“ od Neávry, že museli ještě jiné číslo přidat. Necht překrásný stánek Thaliin nezabíli, ale slouží často k obveselení i pončení p. t. obecenstva! Zdať Bůh!

Z Kolína n. Labem. Manifestační schůze duchovenstva způsobila v našem městě přímo senačním dojemem. Na něco takového nebyli tu dosud naši přítelstkové zvyklí. Viděti je to z toho, že nevědí, jak se proti tomu postaviti. Pokrokový orgán trhá sebou v křesťovských zácvatech, nemoha vyraziti dechu. Lže ovšem, až se mu od huby přelítá. Plete přece desavát, ač měl redaktor jeho přiležitost poslechnouti řeči všechny až do konce a ač pádnost důvodů nemůže odraziti, hledí je buď skrotiti nebo seulabiti, podporová horlivě pražským kollegem „Časem“. Řeč Dra Bráfa odbývá naivními poznámkami a řeč p. faráře Konečného celou silou své ušlechtilé žurnalistické „slušnosti“. Ovšem nedivíme se! Na takovouhle sprchu nejsou páni z pokrokového, realistického atd. tábora zvyklí. Ale budou si muset vyvynouti! A doufáme, až budou přes své prstíčky plesknuti několikráte, že se upamatují na to, co je dovoleno a co nikoliv. Dosud se jim jako rozmazleným dětem ponechávalo příliš mnoho vůle. Nejvíce je mrzí, že p. purkmistr Jelinek vítá sjezd a že zastoupeno bylo tolik kolínské inteligence. Dle všeho měli si jiti pro dovolení klubu k Miloslavkovi nebo do fary k p. Duškovi, který přj nemoha se na tu spoustu černých divatí ujet do Prahy. Musí přj teč Kolín vykoupiti spásná tato strana nějakým kadidlem, snad až z „říše“ objednaným, ač-li v poslední chvíli nesehne jenom k jalovci, jehož má v každém čísle svého orgánu plné hromady.

Z Kutné Hory. Abychom nestáli posadu v ničem za sousedním Kolínem, s nímž ode dávna vedeme šťastnou i méně šťastnou konkurenci, máme tu za dvěma purkmistrovskou křisi. Dosavadní purkmistr p. Macháček obviněn byl velmi téžce členem obecního zastupitelstva a bývalým svým politickým přítelem z obohacování se na úkor obce a sice tak, že nezbylo mu než hledati satisfakci. Právem jest celá veřejnost zvědavá, jak zápas obou těchto, kdysi tak dobrých přátel skončí. Zatím p. purkmistr octnul se na dovolené a jak utrhač jazykové chťejí, přj na trvalé dovolené. Jest ovšem pravda, že snad nebylo vždy a všechno takové, jaké býti mělo, že staly se chyby v jistých věcech, ale myslíme také, že naše obecní hospodářství není přec takovým angličským chlévem, jak se opovírá časopisy vyličiti snaží. Pak by padala vina na celou onu stranu, která vedla obec po tolik let, i na ony zástupce, kteří z téže strany občanstvem byli voleni a kteří teprve nyní hlase svého pozdvihují. Ovšem na druhé straně třeba konstatovati, že velikou zodpovědnost nese místní tiak, který nespokojil se tím, že pomohl bývalou stranu odstaviti od obecní práce, ale který snažil se každý nepohodlný projev udupati, ubiti. A přec čeká na obec naši ještě tolik otázek těžkých a nerozřešených. Pro podobné afery nebude pro práci komunální ani chuti ani místa. Viděti to už na př. při nové dráze. Pro malicherné často škorpění má nyní občanstvo schválnosti některých odstónat. Nádraží nejen že bude položeno z ruky, ale má přj býti i menší než bylo dosavadní. Jak to bude při stavbě paedagogia, ukáže budoucnost. A co onen plán regulace Vrchlice, pro zdravotní i průmyslové poměry ceny nedostupné? — Jako radostná zvěst z hluku těchto zápasů proniká správa, že chrám sv. Barbory bude konečně dohotoven a 11. června tohoto roku vysvěcen J. B. M. nejdůstojnějším p. biskupem Doubravou. Bude to s jistotou svátek celého okolí, které shlíží k tomuto uměleckému klenotu s největší pietou, bude to korná onoho ideálního snažení archeologického spolku „Vocela“ a monsign. p. arciděkana Vorlíčka, jichž vnaoh povetala svatyně tato v celé své nádherné krásě.

Z Čáslavě. Jako potěšitelnou správou zasnamáváme, že konečně dojíti má k předbájným pracím na restauraci našeho památného děkanského chrámu. A co chvályhodného, že tentokrát neobmesila se městská rada na sousedské ohledy, vyhlédnouc k shotoření plánů povolného odborníka stavitele chrámu sv. Vítkého p. Hilberta. P. Hilbert přijal tuto nabídku s nemalou ochotou a protože již před lety podrobil ze soukromé záliby děkanský chrám důkladnému studiu, jest více než pravděpodobno, že a prací bude v bruku hotov a to s plným porozuměním. Nyní pak chystá se sestoupiti komité, které by v život uvedlo spolek pro restauraci chrámu, který by jednak dobrovolnými příspěvky, jednak podáváním petic ke snámu a říšské radě zabezpečil záslužný tento podnik. Doufá při tom, že této příležitosti použijí i všichni rodáci čáslavští, aby vzpomněli svými příspěvky šlechetského

děle. Nemůžeme než přidati se k této akci a se všech sil ji podporovati. — Z kulturních směrů sluší zasazení přednášky „Budče“, která pořádá v nedělních odpoledních na radnici a jež mají býti učitelkou extenzí. Zájem pro ně není však tak značný, jak by si pořadatelstvo přálo. Čím to je, ovšem nelze říci. Přičin jest více, na neposledním místě bude i netečnost, která se ostatně jeví mezi samými členy „Budče“. — Výstava plakátů, nejdůležitější výstava na venkově, jak prospekty oblašťují, setkává se v poslední době s takovými nesázami, že těžko dojde uskutečnění a dojde-li, bude k tomu potřebí záložní námahy. Nezájem pro to ještě pudy dostatečně „Sázavan“, který se spolku studentů změnil se ve spolek mladé inteligence, může se při tom úplně vyčerpati. — Divadelní ochotníci zabývali jarní sezonu a plnými sympatiemi obecenstva. Mimo ně vyplniti hodlají nedělní a sváteční večery komité pro pořádání koncertu Morava a Sokol svým koncertem. — Pro jarní dobu postaráno tedy o všechny směry kulturního snažení dostatečně.

Z Remova n. Dnebr. (Úmrtí.) Opět jedno šlechtické srdce mladistvého kněze dokrvácelo. Rodák ronovský vp. Boh. David dokonal svou pozemskou pouť po delší trapné nemoci. Tak mlad a tak tragicky skončil mladistvý sluha Páně na vinici Páně. P. David byl vysvěcen loňského roku na kněze, ustanoven kaplanem v německém městě Hostinném. Ač nechtěl se dosti silným k zastávání svěceného mu úkolu, spáchal rád, plně vůli biskupovu, do Hostinného, kde přivítán purkmistrem slov: Wieder ein Tscheche (zase Čech)? Leč nepobyl tam dlouho, neboť obtížná „stace“ podřadila záhy jeho již chatrné zdraví. Sloužil měl sv. v nemocnici, byl stížen prudkým chrlením krve, takže byl nucen ulehnouti. Díky péči a lásce ctihodných sester, které jediné ujaly se těžce nemocného, zotavil se P. David v té míře, že mohl odejeti do Nov. Města n. M., kdež v nemocnici milosrdných bratří hodlal aspoň měs. žít a nemocné v bolestech těšiti, ač sám nemocen. Po krátkém pobytu přičinilo se mu. Věda, že svíce jeho života dohořívá a že skon jeho blízek jest, s nasazením posledních sil odjížděl do Ronova, aby zde v náručí svých drahých duší svou vypustil. Než Prozřetelnost Boží nebylo mu popřáno dojeti až domů. V Kolíně byl nucen z vlaku vystoupiti, byl stížen opět chrlením krve, jemně též podlehl. Jak těžce asi umíral, dalek své domoviny, svých drahých! Kdož vypíše zármutek rodičů, když Jobova zvěst o tragickém skonu jejich miláčka do Ronova stihla. Tělesná schránka draheho zesnulého byla v Kolíně vykropena a do Ronova převezena, kdež za ohromného účastenství konal se ve středu dne 1. března slavný pohřeb, svědčící o velkých sympatiích, jímž zesnulý ve svém rodišti se těšil. Cirk. kondukt vedl vdp. Ant. Schreiber, vikář traktu česlavského, za čestné asistence následujících duch. pp.: farář Opátky z Mitoeva, míst. katechety Bláhy, kaplan: Macháček ze Žlebu, Tučka ze Sadské, Pospíšile z Česlavě, Fialy, vikariety z Hradce Král., Stejskala z Král. Dvora, Beneš z Chrastí, Kloudy z Ronova, Lásky z Pouchova, Rösslera z Vel. Otřimi, bohool. IV. roku Olivy z Hradce Králové. Pohrobek velice dojemnou vzpomínku věnoval v Pánu zesnulému vp. Macháček ze Žlebu. Když se nadšený řečník se zesnulým loučil, zarosilo se oko všech přítomných. Po exequiích uložena rakev s ostatky hrobového sluhů Páně za usadavého pláče všech v chladný klín matky země. Spi sladce, bratře milý!

Od Sázavy. Pro co se může také dostat kněz do novin, to by ani Ben Akiba byl neřekl. Dostalo se mi do ruky náhodou číslo kutnohorských svobodomyšlných novin a tu jsem četl jakési akládání z Čestína, ve kterém zlobí se nějaký Isidor Tetřevík nebo Konipásek, ani už nevím, ale na pány pátery domáclí, že jakémusi zvončím dvojhlavku nedali „ajnitrit“ do zábavy, kterou některý z těch společků, vyplňujících citelnou mezeru v naší vlastenecké domácnosti, k obveselení svému a svého členstva pořádá. Ve svém zápalu rozkřikl se dopisovatel do onoho listu, takže prý křičel a kasatelny, to prý ti kněží umějí, ale přispět na dobrou věc — to ne! Čím už ti ubozí kněží těm páním ubližují! A co všechno bude u nás pomalu dobrou a vlasteneckou a snad i pokrokovou věcí! Každá masopustní trdlovačka! Myslíme, že pravou a zdravou zásadou jest: kdo se chceš bavít, zaplať si zábavu sám, nutiti někoho, aby platil a nutiti ho veřejným pranýřováním, to nejen že není svobodomyšlné, tím méně pak pokrokové. Nejdůležitější mně při tom je, že se najde list, který takové — nápady do svých sloupců připestí.

„Záť“ věří v zázraky. (Z Krouné do Krouné.) Slavná redakce! Už jsem Vám dlouho nepsal, ale dnes mi to nedá mlčet pro samou radost. Pomyslete jen, „Záť“, socialistická „Záť“, která se posmívá všemu, i tomu, co se nestalo, ta „Záť“ — věří v zázraky. Už jest tomu tak! Jen poslouchejte, co napsala v 8. čísle! „Ejhle, prost Boží! Farář v Krouné opouští rozum i křesťanství při spatření „Záť“. Ví přece, že má-li být jeho ranní obět co platná, že musí být svědomí jeho čisto jako lilium, že nesmí být obtíženo nenávisť ani k nepříteli, nad tož, aby mu spílal. Pak, jak praví evangelium, bude mu snázeť věčný oheň. Tohle všechno asi nepochopil farář krounský, jinak by ho nebyla stihla trestající ruka hospodinova, aby ho varovala, napomenula k pokání. 3. února vsal si na kasatelnu 4. číslo „Záť“, varoval ovce před jejím odebíráním, přečetl jim ta nejlepší místa, a když přišel ke článku o klerikální opoci (redaktorovi „Město“), pravil, že je to utržeb, šmejd, praštil „Záť“ o operadlo kasatelny a shodil si jí zlaté hodinky, které si tam položil. Hodinky spadly na dlažbu kostelní, silně to v nich sarachotilo a kostelník vsdor tomu, že ručil pobožnost (jeon na to paragrafy!), šel stěpy sbírat. I bylo vyjevení velké mezi ovce, všichni stranili nad tím zázrakem nenadálým. Farář byl ohro-

men (zlaté hodinky!) a ještě druhý den počítily školní děti následky zázraků, když farář sáhl do kapsy, kde bývaly hodinky. Útloucí redaktorův vzpírá se scény ze školy otisknout. Rozumí se samo sebou, že farář podle opravy. Bude k tomu donucen tiskovou ligou, bandou klerikální k potírání pravdy, která mu poše z Prahy opravu již vypracovanou, farář dá na ni jen razítko a odešle ji. Tím se arci na věci nic nezmění a farář bude v Krouné učiněn jen nemožným. To je účel tiskové ligy: dělat kněžím v jich působení ostudu, vpalovat jim cejch lidí, kteří pravdu zrovna na metry neměří. Podivné by bylo, kdyby oprava nebyla zaslána. Ale to by zase náletníka této bandy klerikální, Škrdlého, mohla ranit mrtvice. A to si ani my nepřejeme. Hnutí „prý od Říma“ musí býti ta inkvizice ještě dlouho zachována.“ — Tak, tady to máte černé na bílém. Opravdu, stal se — zázrak: „Záť“ aspoň v něj věří. A to už něco vydá. Až potom někdo řekne, že „Záť“ bojuje proti — evangeliu (sic!) — To, to! Ona, dobročka, dokonce bojuje — pro evangelium (!) — arci ne Kristovo, jen satim pro Kalvinovo, jestli ještě z něho co zbylo — no, ale — povedlo se jí to tentokrát znamenitě. Jen jedno nedopatření se jí, chudince, při tom stalo, ale to nic nevadí — aspoň čtenářům té ubohé „Záť“, totiž to, věc šlakovitá, že to od A až do Z jest — vyhláso. Jaká pomoc, takový malér se počestně „Záť“ přitřel už mnohokrát, ale to nic, vždyť proto se „Záť“ tišne, aby svým ubohým čtenářům povídala — pravdu! Či ne? A že nešťastí nikdy samo nechodí — inu, malér je malér — stalo se i druhé „nedopatření“ s proslulým kalendářem — to nejpiš proto, že je i u helvetů posud jen — „fímaký“ letopočet“ — měl se ten krounský zázrak státi — 3. února! Inu, malér! Že se 3. února, ve vědní den, nekáže ani v Krouné, na tom přece nic nezáleží, hlavní jest, jen když se lze. Pro publikum, které „Záť“ čte, jest přece každá sebe nemotornější lež dobrá, jen když se ostouří katolický kněz. No, dobré chutnání, vlastně už dobré zažití! A teď to druhé. Musím se přiznati, že se o mne pokouší marnivost. Zlaté hodinky! Já, chudák krounský — a mít zlaté hodinky! To bych musel nebyť farářem v Krouné, ale sedět takhle v redakci nějaké „Záť“, to bych si mohl dopřát takového „šperku“ za peníze lhaním vydělané. — A považte si, já ty zlaté hodinky, kterých jsem si dosud nekoupil, obětní — počestně „Záť“: Rozbiju je na drobné! Uf! Jaká to — pocta spanilé „Záť“! Za tím však, jak už jsem napsal, „Záť“ pořádně — naběhla. Pravda, spadly mně hodinky, ale, jak a kdy to bylo. Měl jsem na Největší Jméno Ježíš odpoledne křesťanské cvičení o smíšených manželstvích. Poněvadž byla krutá zima, přehodil jsem si přes rochetu havelok, a pelerina kabátu při pohybu rukou zavadila o hodinky a shodila je. Toť vše, a myslím, že jest to věc zcela obyčejná. Ovšem, pobožná „Záť“ v tom shledala — zázrak. To ostatní jest hloupá lež. Nikdy jsem „Záť“ nevzal sebou do kostela, ta chuděra, patřil do lakýrnické dílny. Že se „Záť“ dovodou „poučovat“ a „osvěcovat“ při „večírkových pobožnostech“ někteří potřeštěnci škotako-americké sekty — a z Wupperthálu — to musíme až ponechati jejich gustu, které si rádo „zslene“ na každém blínu, má-li jen „fímakou“ omáčku. A poněvadž jsem „Záť“ nikdy neměl v kostele, neměl jsem ji ani na kasatelně a nemohl jsem spáchat — zázrak, totiž praštit si a shodit zlaté hodinky. Za to by snad „Záť“ přece nestála? To uzná i ten, kdo ji vydává, i ten, kdo ji — chudák — čte. A tak se tedy ten zázrak — nepovedl! Škoda. Za to se povedlo — lhaní. Jenže evangelium (!) má taky pro lháře — věčný oheň. A — „Záť“ — je, je, „Záť“ — věří v peklo? Mně ním aspoň brozí. Ach, ach! A na pokání už taky teď „Záť“ drží — sboř se, světe marný! Opravdu, pobožný list! A jak by nebyl, když, jak se pověst trouse, píse teď do „Záť“ sama — jistě osoba, která, co „evangelista“ Marek špatně napíše, potom — „reformuje“ a do tisku dává. Inu, inu! Teď teprve chápá, proč já se do Krouné — nehodím. Ach, kšé se tu stann brzo nemožným, aby se potěšil — kde který věrný „služebníků slova“! Ale takhle by si „Záť“ přece neměla škodit! Když už lze, ať lze trochu šikovněji, ale tohle, vlečtější „Záť“, jest moc po helvetiku, a to od jakživa nestojí za nic, třeba se při takovém evangelickém (!) lhaní bralo nadarmo — Písmo svaté. U nás se každý od srdce zasměje takové hloupé a neotesané lži, třeba ji splácal a „reformoval“ — ulízaný ale prohnaný panáček, a pomyslí si: no, je-li v „Záť“ všechno tak pravda, jako tohle, pak — můše „Záť“ číst opravdu jen člověk, který — ztratil rozum i křesťanství! Tak, tak, dobré zažití. — A podruhé, když už, milá „Záť“, jdeš ruku v ruce s tím evangelikem a s jeho — „evangelistou“ Markem, helveti přece netřikají — „svatý“ — Marek) — buď tak dobrá, a napiš slovo Hospodin přece trochu po evangelicku, s velkým „I“, jak to v Bibli Páně, a ne tak jen, jako píšeš: hc jedín, nebo by mohlo nastati vyjvení veliké mezi ovce. Acož — něco za něco, že? Průběhům se aleví — čestína, „Záť“ zas — Hospodin, jen když to třeba s listem jako je „Záť“ půjde — pryč od Říma?!

Kurs ze špekulativnosti pro potřebu pokračovatelů škol kupeckých a průmyslových (10 až 14 denní) bude letos uspořádán při kursu prázdninovém nauk obchodních Českým Obchodním Museem ve dnech 1.—13. srpna, hlavně pro účastníky prázdninových kursů předškolních, ač nejsou z účasti vyloučeni pp. učitelé a el. učitelky dřívějších kursů se nezúčastnívali. Přednášky a pokusy budou odpoledne a večer; dopoledne budou se moci účastníci účastniti na př. přednášky z obecné nauky p. prof. V. Piála, jež také připraveny tiskem (jen pro potřebu frekventantů kursu) v mírné ceně K 4.10, počet stran drobného tisku 161. Přihlášky do tohoto kursu přijímají se do 15. března; ostatní informace podají se písemně z kanceláře Českého Obchodního Musea v Praze. Zbožňavatelství bude přednášet jako v loni oblíbený a obětavý prof. Jos. Železný z Kolína.

Výbor Jednoty českého katolického učitelstva a přátel křesťanské výchovy pro král. České svolává se k důležité poradě na 10. hod. do-

poledne dne 6. března t. r. do místnosti redakce Vlasti v Praze 670-II.

V PRAZE »OBNOVU«

dostati lze v knižkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

(Z a s l á n o.)

Všem rozvázným katolíkům X. volebního okresu!

Vážná jest doba, ve které žijeme. Pod heslem boje proti klerikalismu rozpoutává se i u nás boj proti všemu, co nám jako katolickým křesťanům svatě a drahé býti musí. Vyhoditi náboženství ze škol našich po způsobu Francie, toť heslo, které i u nás mnohé politické strany na svůj prapor si byly napály, a o jehožto uskutečnění také ze všech sil svých se v budoucnosti přičinívatí budou. Vědí zcela dobře tito apoštolové novodobého pohanství, že mládež naše, ta budoucnost národa našeho, tímto způsobem nejjistěji odříznuta bude od zeleného stromu církve Kristovy; vědí dobře, že tímto způsobem nejenže vychovají sobě z dítek našich janičáry svých nevěreckých snah, kteří by jim ochotně pomáhali drzou nobou šlapati vše, co otecům jejich svatě bylo. A podobně jako náboženství ze škol, tak snaží se činitelé tito vytlačit ducha Kristova odevad, zvláště ale z veřejného politického a sociálního života našeho. Za těchto poměrů vidí všichni rozvázní katolíci, kteří zraku svého před skutečností nezavírají, že to tak dále jíti nemůže, ale že jest sverchovaná toho potřeba, abychom se jako jeden muž srazili v jeden mohutný šik, bychom spojenými silami dovedli snáze odraziti útoky nepřátel našich. Za tou přičinou obracíme se i my ku všem rozvázným katolíkům v desátém volebním okrese prosíce, pokud možno, za brzké jmenování místních důvěrníků. To stane se tím způsobem, když v každém místě, kde se uvědomělí naši náležejí — a byť by to prozatím byli jenom tři neb čtyři — vyvolí sobě ze středu svého jednoho zkušeného muže, který by úkol důvěrníka na se přijal; nám pak oznámí jeho jméno i bydliště, tedy plnou adresu. Tím způsobem bude po příkladu jiných volebních okresů položen základ ku katolické organizaci i v našem desátém okrese, čímž docílíme, že činnost naše se bude moci rozvíjovati i v místech, kde katolických spolkových organizací dosud nestává. Proto, kdo uznává toho potřebu, by nanka Kristova jako onen kvas z evangelia pronikla celou společností lidskou, tedy i veřejný, politický život náš, neotálej, ale podej nám pomocné ruky své ku vybudování mohutné katolické organizace v X. volebním okrese. Veškeré dotazy a přihlášky důvěrníků zasílány buďtež na adresu: Jos. John, Jilemnice, 149.

Za křesťansko-sociální krajskou organizaci X. volebního okresu:

Josef John, t. č. jednatel. **Josef Lízr,** t. č. předseda.

Poznámka: Do obvodu X. volebního okresu patří následující okresy: Jičín, Hořice, Nová Paka, Nový Bydžov, Chlumecký, Poděbrady, Králové Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Železný Brod, Lomnice, Semily a Jilemnice.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve čtvrtek dne 9. března 1905, o 2. hod. odpo. v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřákova třída č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, předseda. **Dr. František Reyl,** jednatel.

Tržní zprávy.

v Hradci Králové, dne 25. února 1905. 1 hl pšenice K 17.00—17.60, žito K 12.40—12.90, ječmene K 12.40—00.00, oves K 7.60—8.00, prosa K 00.00—00.00, vikev K 18.00—20.00, hrachu (modrý) K 22.00—00.00, čočky K 32.00—36.00, jahel K 26.00—00.00, krap K 32.00—40.00, bramborů K 0.40—0.00, jetelového semene červeného K 116.00—126.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku K 32.00—00.00, lněného semene K 00.00—00.00 100 kg čistých otrab K 13.50—00.00, 100 kg pšen. otrab K 13.00—00.00, 1 kg másla K 2.40—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76—0.00, 1 kg tvarohu K 0.28—0.00, 1 vejce K 0.8—00.00, 1 kopa zelí 00.00—00.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 5.00—7.00 1 hl cibule K 12.00—16.00, 1 kopa drob. zeleniny K 3.00—3.00, 1 pytel mrkve K 4.00—4.50, 1 kopa cerele 3.00—5.00, 1 kopa petržele 6.00—10.00, 1 hl jablák 0.00—0.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 25. měs. února 1905 odbyvány přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 193, žito 278, ječmene 13, oves 204, prosa —, vikev 41, hrachu 9, čočky 0, máku —, jahel 16, krap —, jetelového semínka 72, lněného semene 4. 2) Zeleniny: petržele 80 kop, kapusty 50 kop, cibule 12 hl, drobné zeleniny 26 kop, mrkve 25 pytlů, cerele 40 kop, brambor 27 hl. 3) Ovoce: jablák 27 hl, hrachek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 7 kusů, podsvinčat 387 kusů, kůňat 0 kusů.

Děkuvzdání.

Všem, kteří našeho milovaného
otce pana

JOS. FEJGLA

v tak hojném počtu k poslednímu odpo-
činku doprovodili, zejména dp. farář Senda-
ražického Frant. Chejnovského, pana
řídícímu učitel a p. t. zpěvákům ze
Sendražic za dojemné zpěvy, p. učitel a
mládeži školní v Rodově jménem pří-
buzenstva upřímně děkuji a volám:

„Zaplat' Pán Bůh!“

V Hradci Králové, dne 2 března
1905.

Ot. Fejgl,
natěrač.

Oznámení.

Dovoluji sobě velectěnému obecnstvu zdvo-
řile oznámiti, že zařídil jsem a světil

výhradní prodej

la. calc. karbidu
pro Hradec Králové a nejšířší okolí
p. Jindřichu Jelínkovi,
mydláři v Hradci Králové,

který přijímá a vyřizuje veškeré zakázky za pů-
vodní mnou stanovenou a báječně levnou cenu.

Taktéž došle mi zakázky do Prahy
budou dotyčným vyřizeny na dobírku aneb za
hotové placení.

V dokonale účtě

Fr. Mayerhofer,

Králov. Vinohrady, Jungmanova třída

Prodej dříví.

Velkožatek Dobřenice prodá přes
1000 prostorných metrů **dubového**
polání a 300 metrů **dříví habro-**
vého a lípového, v celku neb jed-
notlivě, z letošních pasek.

Utěné nabídky přijímá

ředitelství cukrovaru

Syrovátka, pošta Dobřenice.

Koupím knihy

staré z let 1770—1850 a letáky, plakáty, písničky,
obrázky a noviny z roku 48.

A B C poste rest. Uher. Hradiště, Morava.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

**Solidní obsluha při mírných
cenách.**

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bes svýšené cen. — Založeno r. 1843

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmoderněji zařízený atelier
k vypracování **podobizen** v každé velikosti
v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v zpraco-
vání nejlepším, při cenách konkurence lev-
nějších. **Prodej fotografických aparátů**
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvoláv filmů a desek.

V řadě prvních evropských závodů.

Stavební místa!

V nejkrásnější čtvrti města lze zakoupiti
ještě několik stavebních míst

za nejvýhodnějších podmínek.

Již příštím rokem končí výhody assanace.

Blíží sdělit

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Lípy

a jiné vysokokmenné stromy

ovočné i divoké,

ovocná pláňata všeho druhu
a státi.

MED

v krabicích po 5 kg brutto co netto za
8 K 40 h nabízí

Mg. Dolenská,

choť říd. učitele

t. č. v Nepoltsích p. Chlumeck n. Cidl.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinazyčné

má stále na skladě a může okamžitě
dodati

**první královéhradecké knihku-
pectví a antikvariát**

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

**Psací potřeby. — Zařizování kniho-
ven. — Velký výběr dopisnic umě-
leckých, místních a z bojiště. —
Koupě antikvarních knih jednot-
livých i celých knihoven. — Výměna
knih. — Literatura cestovní, prů-
vodce, mapy.**

**Modlitební knihy ve skvostných
vazbách za ceny levné.**

Seznamy knih a první sešity vycháze-
jících děl na ukázkou zdarma.

Denní prodej novin.

C. a k. dvorní dodavatel.

Svice kostelní

pravé voskové přesně dle liturgických před-
pisů zhotovené, svíce **polovoskové**, pro svou
bezvadnou jako-t všude oblíbené, svíce
obětí a smuteční, hladké i krásné, dále

**k nastávající —
době velikonoční**

paschaly příslušně vypravené a ozdobené
(s beránkem, rány s krupějemi krve, p.
zlacená graná), **triangle**, vše v libovolné
velikosti; konečně kostelní **svíce stea-
rinové, lustrové**, renaissance, barokové,
hladké nebo dekorativní, svíčky tabulové,
doté a **všecky jiné druhy** svíček nabízí
nejlevněji stará česká c. a k. dvor. továrna
na svíčky

J. Pilnáček

v Hradci Král. Založeno r. 1816

Závod doporučea nejdůstojnější biskupskou konsi-
stori Ordinariátním listem z roku 1888

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 302.161.

Založeno roku 1883.

Psací stroj.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a freskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlédnutím k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimi.
Rozpočty sestavuji zdarma.

P. T. velectěnému obecnstvu
král. vln. města Hradce Králové a okolí.
Pokládám sobě za čest ct. obecnstvu ozná-
miti, že zařídil jsem
filialní sklad
vlastních proslulých
mydlářských výrobků,
jakož i prodej
veškerých olejů i petroleje
a všech potřeb ku prádlu
v domě majitele p. J. Riedla, pekaře,
čís. pop. 15 v Hradci Králové
a prosím ct. obecnstvo o přízeň i v tomto novém
závodě, jemuž budu věnovati obzvláštní péči.
V dokonalé úctě
Jindřich Jelínek,
mydlář.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zakoupení.
Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachtělech)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.
Na ukásku zasílá
se vše franco.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákresey a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Červený jetel
štyrský, dvousečný,
nejlepší jakosti, zaručené povázky prostý,
nabízí v cenách nejlevnějších v malém i ve
velkém

Družstvo Hospodář
v Miloticích nad Bečvou (Morava).

Jan Staněk,
Veleďstojnému
duchovenstvu!
Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v oceli a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresey neb cenníky franko.
Za velkou výrobu a slavnostní ručení. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejzvláštějšího. Chápání přání a ú-
čelů v plnění. Více usnadní po ruce. Žádné přeocené vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Založeno r. 1850.
Vyznamenan státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 280
(proti hotelu „Merkur“)

svojí hojně zásobený
**sklad náčiní
bohoslužebného**
ze stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše silné v ohni zlatené
a stříbrené, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyhládku. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se at-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj máše
se vykazati četnými pochval-
nými přípisly P. T. zázakníků
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křest, svícenů, pa-
ciřkálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
**maškarní
a divadelní
obleky**
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
**sklad
obleků historických.**
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Chrámové svíce
voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,
trínožky hladké,
nebo krásné,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové
lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Filialní sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. usnané. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

Úplně nový nábytek
do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení
se značnou slevou
buď jednotlivě nebo v celku
ihned na prodej.
Blíží se Josef Andrejs, domovník
v č. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Proměsy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálhy na uložené zboží.

Díkůvzdání.

Všem, kteří našeho milého otce a dědečka pana

FRANTIŠKA PEŠKA,

bývalého rolníka v Kohoutově,

na poslední cestě jeho k věčnému odpočinku doprovodili, aneb jakýmkoliv způsobem nám pro úmrtí jeho soustrast projevíli, vzdáváme

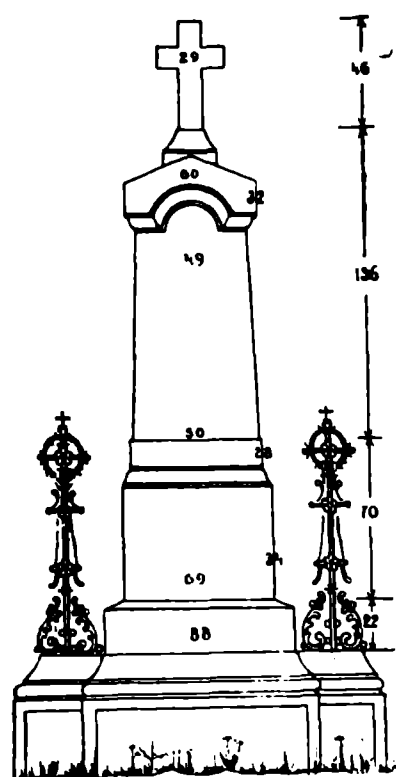
— srdečný dík. —

Zvláště děkujeme upřímně důst. p. faráři Ferd. Vlčekovi, p. řídícímu Juliu Mayerovi, p. starostovi a ctěnému obecnímu výboru.

Zaplat Pán Bůh!

V Kohoutově (u Nové Vsi), dne 28. února 1905. Za truchlící pozůstalé:

Václav Pešek, rolník.

Založeno r. 1860.

Odměněn státní cenou.

Velkozávod sochařsko-kamenický

— firmy —

ZDENKO JEŽEK

v Hradci Králové

Čelakovského ulice č. 363 ve vlastním domě

doporučuje se k provádění veškerých prací hřbitovních z české světlé i tmavé žuly, sieny, švédské černé žuly a labradoru, dekorativních prací z červeného mramoru sliveneckého a tmaňského i mramorů italských,

práce sochařské z pískovce heřického a mramoru carrarského,

při uměleckém provedení, solidní obsluze a při cenách nejmírnějších.

Stálá výstava hotových náhrobků ze všech druhů kamenů.

Přímý dovoz italských a belgických mramorů, švédské žuly a labradoru.

Nejstarší a největší závod na českém severovýchodě.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

vyplácí z usnesení řádné valné hromady ze dne 26. února 1905 za kupon číslo 51. resp. 1.

korun 28.—

jako 7procentní dividendu za rok 1904.

V HRADCI KRÁL., dne 27. února 1905.

Správní rada.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kiesiicha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, slacení a
pelychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rospočty, nákreby, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrázků.

Za hospodyně

na faru uchází se samostatná, vzdělaná dáma, ka-
tolička, ve vedení domácnosti a v hospodářství
úplně obeznalá, obou zemských jazyků mluvná;
nastoupiti může hned. Plat při osobním dohodnutí.
Laskavé nabídky pod chiffrou: „Hospodyně Z. L.
Kutná Hora“, poste restante.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

(Ze Všeobecného sdružení křesť. dělnictva).

Dělníci, vzhůru k práci!

Na dotaz náš, v jakém stadiu nalézá se vládní program o úpravě nemoc. a úraz. pojišť. a o zavedení starobního a inval. pojištění, došla odpověď, že prý se návrh ten tak hned projednávat nebude. Nebyl prý podán s upřímnou snahou poměry dělnictva zlepšit, byl prý podán od dr. Křivky jen proto, aby si jím získal přízeň lidu. Zpráva tato zajisté nemile se dotkne všeho dělnictva, poněvadž poměry jeho již úpravy zasluhují. Proto vybízíme všechno dělnictvo, aby všude svolávalo schůze, a nichť pošle telegramy a resoluce svým poslancům, aby přičinili se o brzké projednání vládního programu. Návrh vládní také projednávejte a v přijatých resolucích zřejmě poukazujte, s čím z vládního návrhu nesohlasíte. Resoluce buď pošlete poslancům nebo nám! Nutno jednati rychle, aby ještě v jarním zasedání říšské rady mohl se učiniti počátek vážné akce. Jest nyní na odbočkách, aby členstvo vysvětlilo věc, o níž se jedná. O celé akci bude jednáno i ve schůzi nášho výboru „Všeobor. sdružení.“ Každý pracuj ve svém okolí!

Zastavení práce.

(Vyjato) ze spisu dra. Veselého „Dělnictvo, jeho práva a povinnosti“. Za stavení práce, ať jest dělníky nebo zaměstnateli způsobeno, musí se vždy posuzovati dle všeobecných zásad o plnění smlouvy a o náhradě škody nesplněním této vzniklé. Dle občanského zákona má zaměstnavatel právo dělníka práci zastaviti ihned propustiti a umlouvanou mzdu zadržeti. Zastaví-li práci zaměstnatel, jest povinen ku náhradě (§ 1155 o. o. z.) a má tudíž po případě dělníkům mzdu, stravu a jiné požitky zaplatiti (§ 1160 o. o. z. a § 84. živ. ř.). Obchodní zákon řídí se týmiž zásadami. Řád živnostenský zakazuje z ohledů veřejných majitelům pekařských, řeznických, kominických, průtočnických a dopravních živností dle jich libosti provozování živnosti přerušiti a ustanovuje, že zamýšlené přerušeni jest čtyři neděle napřed oznámiti úřadu (§ 53. živn. ř.). Zaměstnateli přísluší právo, dělníka, který bez důvodu zákonného práci zastaví, okamžitě propustiti (§ 82. živn. ř.). Zaměstnatel, jenž dělníka, o němž ví, že práci bezprávně porušil, do práce přijme, dopouští se rovněž přestupku živnostenského řádu a jest povinen nahraditi škodu důležitějšímu zaměstnavateli tím vzešlou (§ 86. živ. ř.). — Od pouhého zastavení práce třeba rozeznávati stávky, t. j. hromadné zastavení práce celé skupiny dělníků nebo zaměstnatelů. Stávky tyto mají za účel, jednak aby dělníci společným zastavením práce vynutili va zaměstnatelích zvýšení mzdy, nebo příznivější podmínky pracovní (upravení doby pracovní, odstranění zdraví škodlivých zařízení, změnu továrního řádu a p.), jednak aby zaměstnatel zastavením provozování živnosti aneb propuštěním dělníků snížení mzdy nebo lepších podmínek pracovních docílili. Úmluva dělníků neb zaměstnatelů, mající za předmet zastavení práce nebo zastavení provozování živnosti zove se koalici. — V Rakousku vydán byl o právu koaličním zákon ze dne 7. dubna 1870 č. 43 ř. z., dle kteréhož úmluvy ku zastavení práce směřující, pokud se jimi meze služební smlouvy nepřekročují, jsou dovoleny, předpokládaje, že smlouvajícím se svoboda jednání jest ponechána. — Dle tohoto zákona nemají žádného právního účinku úmluvy zaměstnatelů (živnostníků, službodárců, správců továren, dolů, hutí, hospodářství nebo jiných pracovních podniků), které směřují k tomu, aby zastavením práce nebo propuštěním dělníků docíleno bylo snížení mzdy nebo jiných nepříznivějších pracovních podmínek, dále úmluvy dělníků (tovaryšů, pomocníků, osob služebných atd.), jejichž účelem jest, aby společným zastavením práce vynuceno bylo zvýšení mzdy nebo příznivější podmínky pracovní, jakož i úmluvy ku podpoře těch, kdož při těchto úmlouvách setrvají, nebo na újmu těch, kdož by od nich ustoupili (§ 2. jmen. z.). Kdo by v tom úmyslu, aby úmluvy tyto k místu přišly, se rozšířily nebo donucením provedly, zaměstnatelům nebo dělníkům ve volném rozhodnutí hrozbami nebo násilím překážel, dopouští se přestupku, ač nemá-li čin jeho povahu těžšího skutku ve smyslu tr. z., a má býti potrestán vězením od 6 dnů až do 3 měsíců (§ 3 jmen. z.) Porušil-li se pak stávkou smlouva, podléhá dělník § 85. živ. ř.; zaměstnatel práv jest jen dle práva soukromého. Dozorcové živnostenská, kteří z. ze dne 17. června 1883 č. 117 ř. z.

zřízení byli, mají k tomu hleděti, aby příčiny stávek smírnou cestou se odstraňovaly.

Sociální rozhled světový.

Obrovská stávka hornictva v Porúří, budící zájem celého světa, byla skončena. Bohužel, že dělnictvu příznivých výsledků nepřinesla. Majitelé dolů zůstali vítězi. Příčiny porážky hornictva jsou různé. Nejdůležitější byl ovšem nedostatek stávkových fondů a podpora odjinud přicházejících. Jest však přece oprávněná nádej, že v budoucnosti dostaví se příznivé výsledky stávky i přes odpor majitelů dolů. Aspoň pruská vláda slíbila, že sama zákonem nejdůležitějším požadavkům dělnictva vyhová.

V Rusku zruší stávky stále. Střediska průmyslová i železnice jimi trpí nesmírně. Nejprudší jsou stávky v ruském Polsku. Příčiny stávek a nepokojů hledá ruská vláda — zajisté právem — v nezřízené agitaci revolučních socialistických výborů, které podporovány jsou i z ciziny, zvláště z Anglie a Japonska. Než nutno upřímně doznati, že i sama vláda jest nepřímou příčinou stávek a nepokojů. Nechce totiž uznati, že všichni občané mají míti právo stejné. Car sice některé opravy a rozšíření práv obyvatelstvu slibuje — jest však odhodněná obava, že od tohoto dobrého úmyslu svého upustí, bude-li se dělnictvo dopoušteti násilností. Pak ovšem by na dlouhou dobu v Rusku panovala jen krutá přísnost.

V Belgii nabývá povážlivě tvárnosti hornická stávka. Stávkujících jest již na 70 tisíc. Ministerstvo veřejných prací na žádost hornictva zahájilo již vyjednávání s majiteli dolů. Jest však malá naděje na blahovůli se strany zaměstnavatelů.

Dopisy.

Z Rychnova n. Kn. Naše odbočka Všeob. sdružení předsídl z dosavadní místnosti p. J. Jošty do místnosti hotelu „Labaň“, kdež dne 5. března sebraly dvě jednoaktovky: „Polední výstřel“, a „Deputaci“. Dne 12. března po 4 hod. odp. odbyly třetí měs. čl. schůzi. Děkuje jak p. J. Jošty za propůjčení místnosti, tak všem pp. příznivcům křesť. dělníků prosíme, by i nadále lásku svou a přízeň nám zachovali a nové příznivce nám naklonili.

Z Kunčic. Odborka všeob. sdružení křesť. dělnictva pro Kyšperk projednala vládní program na opravu pojišťování nemoc. úraz. starobního a invalidního. Členstvo žádá: 1. Starobní pojištění pro tovarní dělnictvo počínaje 50. rokem stáří, pro zemědělské dělnictvo 60. rokem stáří z. Poslanci přičiňte se o to, aby i dělnictvo zemědělské bylo v celé pojištění pojato a dostalo se mu poměrných práv a dělnictvem průmyslovým. 2. Za nesprávné pokládáme podporu nemoc. podle třídního stanovení. Buď ať platí 4. 5. a 6. třída větších pojistné, nebo buď stupnice souměrná od 1. do 6. anebo 4. 5. a 6. třída buď dávána menší podpora než třídě 1. 2. a 3. 4. Poslanci přičiňte se, ať předloha co nejdříve skutkem se stane.

Věstník všeob. sdružení.

Upozornění. Připomínáme znova, aby členové 8 neděl člen. příspěvky dluhující — řádní i příspěvající — byli upomenuti. Nezaplatí-li, buď s nimi jednáno přesně dle stanov a spol. řádu.

Všichni členové sdružení a katol. spolků oznamujte nám uprázdněná místa všech odborů řemesel ze svého okolí! Našinec nechť slouží našinci!

Bursa práce. Práci hledá strojní zámečník Pro tvrdou nábytkovou práci hledá se zručný truhlářský dělník (dotazy zašlete na dp. Ant. Vobejdu v Hlinsku). Přijme se něčť na klubovníctví v Hradci Král. Učeň z Dobřenic přál by si učiti se kupectví. Přiblížky přijímá Všeobor. sdružení v Hradci Král.

J. Polák.

Schůze výboru 18. února. Podporu v nemoci dostali: Ter. Kolomá, Kunčice (14) 6 K, J. Peřina, Ústí n. O. (14) 12 K, V. Sedlák, Praha (7) 6 K, J. Smetana, Hradec Kr. (7) 450 K. Podpora v nezaměst. dostal J. Pelcl Ústí n. O. (14) 8 K. Přijati 3 členové.

Schůze 25. února. Podpora nemoc: F. Dušková, Kunčice (7) 3 K, J. Čuba, Sašice (14) 6 K, J. Smetana, Hradec Kr. (7) 450 K, J. Štyrský, Hlinsko (7) 6 K. Přijati 3 členové.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Katolickým sdruženým jednotám!

Ve spolkovém věstníku bude představenstvo uveřejňovati různé praktické pokyny pro spolkový

život a zodpovídati dotazy jednotlivých jednot, pročť žádáme sdružené jednoty, aby spolkovému věstníku věnovaly pozornost.

Z představenstva ústř. diecévního svazu katolických jednot.

Dr. František Reyl,
diec. předseda.

Z činnosti katol. spolků.

Křesť. katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“ v Cervených Pečkách konati bude v neděli dne 5. března t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi v hostinci p. Josefa Faltysa v Nebovidech, na níž dp. Alois Svejšek, kaplan u sv. Trojice v Praze, promluví o své cestě „Po Palestině a Egyptě“ (136 barevných světelných obrazů). Vstupné: nečlen 30 h, člen 20 h, školáci 10 h.

Z Lomnice nad Pop. Katolická jednota naše obdržela dne 19. února výroční valnou hromadu za přítomnosti 84 členů obou odborů. Dp. předseda Frt. Knížek při zahájení schůze stručně naznačil, jaké pohledy jej vedly ku založení naší jednoty, a kladl přítomným na srdce, aby jednotě věrní zůstali a svorně ku jejímu rozkvětu pracovali. Dle jednatele zprávy p. J. Kozáka konalo se 10 schůzí výborových a 5 členských. Na první schůzi dne 28. února přednášel p. V. Myslivec, redaktor, o povinnostech katolíků v přítomné době. Dne 4. dubna přednášel p. K. Karásek, spisovatel ze Studence, o humanitě čili lid-skosti; mimo to sebrány dvě jednoaktovky „Věno“ a „Ona blázní“. Dne 28. září na oslavu patrona naší jednoty sv. Václava přednášel p. T. J. Jiroušek z Prahy o sv. Václavu v historii a paměti národa českého. Záb. odbor jednoty liběšátské sebral jednoaktovku „Napřed matinka“ a záb. odbor jednoty naší přednesl solové vystupy. Dne 30. října přednášel dp. Jiffi Sahula, redaktor „Obnovy“ z Hradce Král., o protestantské kultuře. Dne 26. prosince přednášel dp. Jan Dvořák „Člověk jest bytost vyučovaná“. Při tom též sebrána vánoční hra „Chudý Ježíšek“. Dne 17. července konala se slavnost svčení spol. praporu. Na odpolední slavnostní schůzi přednášel p. říd. uč. V. Špaček o tisku a vdp. Dr. R. Horáky, svítitel praporu, o dnešním postavení katolíků v Evropě. Na to pořádan koncert, při kterém členové zábavních odborů okolních jednot provedli žertovná čísla a sol. vystupy. 28. srpna pořádan na rozloučenou s dp. J. Knišem zábavní večer, při kterém mu byl odevzdán diplom čestného členství. Mikulášská zábava konala se 4. prosince. Na veřejnost vystoupila jednota při slavnostech Vzkříšení Páně, Božího Těla a na sv. Václava při mši sv. za zemřelé členy, zastoupena též při slavnostním kopnutí pro zdejší nádraží. Dne 19. června sdělila se jednota 40letého trvání jednoty kat. tovaryšů v Chrádmi a spolu valné hromady diecévního sdružení katolických jednot a 26. června valné hromady politického klubu křesť. sociálního v Podkrkonoší, obdývané v Liběšátě. Úmrtím ztratila jednota 2 členky. Jednota na konci 4 roku čítá 96 členů činných, 14 příspěvajících a 1 čestného. Ženský odbor čítá 80 členek. Během roku přistoupilo k mužskému odboru 8 členů a 5 vystoupilo, k ženskému odboru přistoupilo 10 členek a 5 vystoupilo. Dle pokladní zprávy vydáno 955 K, přijato 973.73 K. Knihovna spolková čítá 265 knih rozličného obsahu. Jednota odbírá „Obnovu“ a „Budoucnost“, členové odbírají „Meč“ (přes 80 ex) a „Českou Ženu“. Po podání zpráv jednotlivých funkcionářů přikročeno k volbám a zvoleni jsou: za předsedu dp. Jan Dvořák, za místopředsedu p. J. Mikule, za jednatele p. J. Kozák, za pokladníka p. J. Hrabu; do výboru pp.: V. Rada, J. Kobrle, J. Plichta, J. Kracík, J. Adlof, H. Dlouhý, J. Sucharda, J. Šimek, A. Kebřle, J. Ježek, J. Tomeš, F. Nosek; za revisory účtů: p. J. Čapek a V. Matoušek. Za praporečnický pp.: J. Kracík a J. Ježek. Ženský odbor zvolil sobě za předsedkyni sl. M. Lašovou, za místopředsedkyni sl. F. Pekárkovou, za jednatečku sl. B. Vajgrtovou. Do výboru: pl. V. Mikulová, pl. M. Tryznová, pl. M. Kolorenčová, pl. A. Kuntová. Dp. Fr. Knížek nově zvolenému výboru doporučil, nebylo li by radno přistoupiti k založení samostatného ženského spolku. Při této schůzi rozloučil se s námi dp. předseda F. Knížek, ježto ustanoven farářem v Březině u Turnova. Jednatel J. Kozák poděkoval několika srdečnými slovy odstupujícímu předsedovi za veškerou péči a činnost jednotě naší od začátku věnovanou. Zároveň pro své zásluhy jmenován čestným členem a v upomínku odevzdán mu vknusn provedený diplom. Nově zvolený předseda dp. Jan Dvořák děkoval za důvěru volbou mu projevenou, objasnil několika slovy význam našeho spolkového hesla, načerpal valné hromady skončena. Další spolkové činnosti „Zdař Bůh“!

Různé zprávy.

Nemilosrdní a nenasytní klerikové! Kdo čte listy jen socialistické, pokrokové a liberální, myslí si, že není horšího člověka na světě nad klerikála. Zatím však jest tomu naopak. Právě vydali „milosrdní bratři“ výroční zprávu za rok 1904. Z ní jest patrné, že v minulém roce ve svých 15 řádových nemocnicích ošetřovali 27.893 nemocných po 497. 770 dní buď zcela zadarmo nebo jen za nepa-

trný poplatek. V útulku pro rekonescenty v Hütteldorfu ošetřovali 780 rekonescentů po 16.136 dní. Zajisté záslužná to činnost pro blaho trpícího člověka. Kdy dočteme se o takovéto činnosti soc. demokratů nebo pokrokařů? Snadnější jest nadávat, než obětovat se!

Rozvoj katol. organizací v Německu. R. 1903 čítaly katol. dělnické organizace v Německu 1400 spolků s 220 000 členy. Koncem r. 1904 však již čítaly 1600 spolků s 260.000 členy. Svaz jihoněmecký čítá 680 spolků s 86 tisíci členů. Západoněmecký svaz má 360 spolků se 75 tisíci členů. Svaz berlínský má 500 spolků se 70 tisíci členů. A u nás? Hádáme se, soudíme na sebe, kritizujeme a pozitivní práci mezi dělnictvem necháváme soc. demokratům a národ. socialistům!

Beuře v táboře soc. dem. rozpoutala se proti soc. dem. posl. Schuhmeierovi. Tento „soudruh“ upřímně prohlásil se pro hnutí „Pryč od Říma“. Tím ovšem neřekl nic nového, poněvadž strana soc. dem. již od vzniku svého tone v atheismu. Poněvadž ale takovéto upřímné přiznání mohlo by mnohým ještě nezralým „soudruhům“ přece jen býti proti srsti, proto severočeské listy socialistické útočí na soudr. Schuhmeiera. Myslíme, že si navzájem rozumí a že p. poslance jen upozorňují, aby po druhé nebyl tak upřímným.

Soc. demokraté na výsluní vládní přímě. Dne 8. února t. r. konalo dělnictvo v tov. na tabák ve Svitavě na Moravě volby do nemoc. pokladny. Kandidáti křesť. soc. byli zvoleni 600—700 hlasy, soc. demokraté však zůstali ve značné menšině, dostali pouze 300—400 hlasů. Porážka tato soc. demokraty hrozně mrzela (někteří prý se zlobili — jiní i plakali). Náplast na tuto ránu jim dalo samo c. k. říditelství tabákové továrny. Jmenovalo totiž 2 „soudruhy“ náhradníky ve výboru. Událost tato jest velmi poučná. Předně poznáváme, že tam, kde dělnictvo jest uvědomělé a vzdělané, že s ošklivostí jeho soc. dem. se sebe setřásá. Dále poznáváme, že farizejstvím jest vytrubují-li soc. demokraté, že jsou stranou pronásledovanou od vlády. Bývaly takové doby — ale nejsou! To by mohlo říci o sobě spíše dělnictvo křesť. soc. — ale soc. demokraté od dob vlády Křibrový nikoliv. Pelichá strana soc. demokratická ve všech svých zásadách a jednáních.

Koupí se staré knihy z let 1770—1850 a plakáty, letáky, písničky, obrázky a noviny z r. 1848. Nabídky zašlete na adresu A B C, poste restante Uher. Hradiště, Morava.

Jak nakládati s pracovními knížkami, jež propuštění nebo vystupující dělníci zanechají u zaměstnavatele? Dle nařízení ministerstva spravedlnosti mají takovéto knížky býti uloženy buď u obec. úřadu, u okres. soudu nebo u živnostenského úřadu.

Dělnictvo v cukrovarech rakouských čítalo v minulé kampani 81.789 dělníků i dělnic. Mužských bylo 60.871, žen 15.655, mladistvých dělníků (ve stáří od 14—16 let) 5213. Nejvyšší mzda pro dělníky mužské byla v Dol. Rakousích, pro ženy na Moravě. V Čechách byla mzda nejmenší!

(3) **Paměti městečka Smidare nad Otčinou a obcí přifařených.** Máli jsme častěji příležitost pročitati na rychlo slepené, kusé monografie větších českých měst. Ovšem že i zde lze často nalézt některé dosti vhodné složky k sestavování dějin obecných. Tím vzácnějším pramenem však jest monografie podrobná, jejíž sepsání vyžaduje píle mravenčí. Takovou monografii má nyní malé město Smidary. Farář zdejší, vldp. Václav Šrám, vydal právě vlastním nákladem knihu, v níž na 356 stranách vypisuje v krásném uspořádání kulturní a náboženské dějiny své kolatury. Pilný dějepisec uvádí celou sponstu nejhrůznějších pramenů sebraných ve Smidarech, v Praze i v jiných místech. Přidaný přehledný abecední ukazovatel (od str. 367 až do str. 384). Dílo ozdobeno též větším počtem případných vyzobrazení. Kdo knihu prohlédne, jistě nám přisvědčí, že toto veliké dílo jest vzácným stkvostem české dějepisné literatury vůbec a že se stane nutnou pomůckou těm, kdož budou dále pracovati na kulturních a náboženských dějinách obecných. V šesti prvních knihách vykládá autor dějiny panství Smidarského. Tituly dalších knih jsou tyto: Zemědělství a roboty. — Řemesla a jarmarky. — Věci náboženské. — Školství. — Zdravotnictví. — Chudinství. — Život společenský. — Lhota Smidarská. — Červenéves. — Loučná Hora. — Chotělice. — Skřivany. — Odhalení desky básníku Sudimíru Šnaildrovi a sjezd rodáků smidarských. Přidány ještě doplňky k str. 196, 206. Doufáme, že pilný pracovník dokonanou práci velice se zavděčí zvláště rodákům smidarským. Vzpomínáme při tom, jaké smutné osudy měla před několika lety monografie v „pokrokovém“ městě. Podal ji vydávati po sešitech tamější rodák, nešetřil práce ani obětí. Když zaslal první sešit na ukásku do radnice,

byl mu týž vrácen s pokrokovou omluvou, že má město plno jiných, naléhavějších vydání. Nadějeme se, že kniha vldp. faráře dočká se zcela jiného vředu a hlavně — že bude pilně čtena. O to šlo hlavně autorovi, aby v době nynějších přebobňích, na papír vnášených frází podal veřejnosti četbu skutečně vědeckou, vzdělávací. Pisatel těchto řádků vloni při náhodném rozhovoru s autorem tápal se na postup práce tak složité a obsáhlé. Při tom se dověděl, že bylo potřebí již k sebrání pramenů značných finančních obětí. A tak cena knihy té — pouhé 4 K — jest jen nepatrným odškodněním obětavého autora, který náklad nesl, a jeví se ještě nepatrnějším v uvážení, že případný čistý výnos věnuje veledůst. p. spisovatel na opravu oltářů ve farním chrámu Páně ve Smidarech. — Dílo vypraveno velice vkusně Biskupskou knihtiskárnou v Hradci Králové. — Odporujeme je vřele každému odborníkovi.

Vspírá se práci. Někdy učitel si stěžuje v „Čase“, že musí voditi děti do kostela: „Učitelé musejí voditi školáky do kostela, třeba celá svědomí vspíralo se bezmyšlenkovitě liturgií, třeba se oči zavíraly nad nekusem různých ceremonií a uši vzpoušely hroznému mnohdy hrabání v klapkách posvátného nástroje. Rodiče nikdo nesmí nutit, aby posílali děti své do kostela, učitel musí však pod komandem duchovních i světských úřadů dělati policajta nad hratkou dětí, které se v kostele nudí, ale pod vlivem přilných očí učitelových, jemuž pro samé dosírání na vlastní pobožnost nemůže ovšem zbýti času, přece se násilně nutí k vědomí, že mají zde co činiti s Bohem.“ Tyrán pán by se nejlépe toho útliku zbavil, kdyby zaměnil své povolání za nějaké svobodnější. Rádi bychom věděli, nač vlastně poplatnictvo české dává ročně 40 millionů korun na školství, když učitelstvu je obtížné dohlédnouti obilku na děti v kostele. Kdyby si rodičové mohli děti své vychovávat sami, nemuseli by na školství platiti. Když však platí, pak musí mít záruku, že placení pánové konají svou povinnost.

České sochařství a kamenictví bylo do nedávna odkázáno na materiál pískovcový s důvodu rychlého zpracování a ceny, i dostatečného množství; jenom Praha byla zásobována mramorem červeným, aliveneckým, se kterého byly hotoveny práce hrubé i leštěné, kostelní i hřbitovní. Pro drahotu svou byl v Čechách mramor carrarský vzácností. V letech šedesátých stalo se rak. i prus. Slezsko zdrojem bohatých ložisk vápencových. Průmysl mramorářský rozvinul se tak utěšeně, že stál otevřen školu odborníků a ve vesnici Sandorfu, kde více jak 10 mistrů zaměstnávalo 3 až 4000 lidí! Mramor přicházel odtud v barvě černé, bílé, šedé a modré. Začátkem let sedmdesátých vstoupilo kamenictví české do stadia nového — zpracování totiž šuly, sienytu, šedice a j. Čechy jsouce v ohledu tom bohaty, umožnily rozkvět nového průmyslu i cestu za hranice a vytlačily sennáhlá mramor český i pískovec s našich i cizích hřbitovů. V r. 1884 založena sochařsko-kamenická škola v Hořicích anasila se domácímu pískovci sjednoti nové oblíbené odbytí s velikým úspěchem, ale báječné lomy Norvéška, Švédska a Finska zaplavují stále svým výrobým materiálem trh světový, až šuly a labradory švédské jsou o 100% dražší, než naše tvrdé materiály domácí. Nového tohoto proudu chopily se i některé české závody, ale nedovedly zameniti přívalu výrobků cizích a tak veliké závody domácí, jako je Cingroš v Plzni (král kameníků), Šaldáv v Praze, Puppáv a j. netečně přiblížejí k tomu, jak výroby v Zukmantlu, Šluknově a j. za statisíce ročně dovážejí do Čech hotových pomníků, jež odebírají — čeští sochaři a kameníci pro nepatrný zisk, nedbajíce toho, že ubíjejí tím výrobu domácí. Ovšem, že valnou část viny nesé i obecenstvo, které, kupující práce netáče se a nepátrá po tom, jakého původu a kým objednávkou byla zhotovena. Dnes máme v Čechách asi 18 českých závodů, které speciálně zabývají se zpracováním tvrdých materiálů domácích. Jsou to: Cingroš v Plzni, Hara v C. Budějovicích, Kotrbatý v Přibrami, Honsík v Tochovicích, Foit v Táboře, Russ v Jindř. Hradci; v Praze vynikají: Šalda v Rmauzích, Pupp a Škarka v Olšanech, Rada, Záhorský, Traube, Sandtner a Víšek na Vinohradech; dále Holub na Smíchově, Maurmann v M. Boleslavi, Staupe v Pardubicích a Zdenko Ješek v Hradci Králové. Zakladatel bradeckého závodu Martin Ješek byl vyucenecm slavného Maxe, nynější majitel rozšířil výrobu o práce s mramorů italských i belgických, šuly švédské a labradoru, které importuje u velikém množství, ale bloudí i domácí šula od Skutče, Hlinska, Sedlána a j. uplatnit. V závodech Ješkových zaměstnáno je průměrně 30 dělníků. O dokonalosti a umělecké ceně prací Ješkova závodu hradeckého svědčí nejlépe fakt, že se 40 kamenických závodů, které účastnily se výstavy v Hořicích, přifňeny byly jen dvěma státní ceny a sice stříbrná Z. Vondráčkovi za pomník nástěnný a Zđ. Ješkovi bronzová za práce s mramoru a šuly. Je viděti, že i v oboru tomto pokračujeme a jest na našem obecenstvu, aby snahy našinců též podporovalo, jak toho všim právem zasluhuje.

Řád Milosrdných bratří. Dne 10.—19. února 1905 slavil mateřský dům Milosrdných bratří v dolnorak. městě Valčicích na hranicích moravských a tím i celý řád slavnost svého 300letého příchodu do Rakouska. Bylť Milos. bratři do Valčic uvedeni 10. února 1605 knížetem Karlem I. z Liechtensteinu.

Židovští revolucionáři v Rusku. Jest jisto, že šidé ve spojení s ostatními nepřáteli Ruska jsou hlavními původci nepokojů v Rusku; jejich vliv působí všude. V Petrohradě pobouřil dělníky kněz Gappon, původu šidovského. Ve Feodosii způsobil právě stárku šidovští dělníci. Rozdávali proklamace proti vládě, při čemž bylo 18 šidů zatčeno. Židé donutili i v jiných továrnách dělníky ku stávce a volali: Pryč s carem! Konec konců byl, že se udály

seela přirozeným způsobem protišidovské výtržnosti, při čemž Rusové volali: Jsou ještě v Rusku lidé, kteří dovedou cara hájit. Také ve Varšavě způsobeny protišidovské výtržnosti, když se poznalo, že šidé ohrožují cara a vlast. Pak se jsou šidé dobrými vlastenci! A když se šidý vysatý lid ruský svedne a šidovským utlačovatelům záda pořádně namaže, pak je brosný křik v Israeli o surovosti ruské. Kdo seje vítr, klidí bouři.

Úspory čeledě a dělnictva. Dle výroční správy Ústřed. jednoty čes. hospodář. společenstev v království Českém uložilo si české dělnictvo a čeled počtem 11.806 ve spolicích spořitelních a záložních v r. 1903 celkem 2,734.805 06 K. — Toť mocnou pobídkou, aby na této cestě šetrnosti dělnictvo ve větším ještě počtu krácelo.

Úspory dětí ve spořitelních a záložních čes. spolicích v království Českém za rok 1903 dostoupily výše 674 448 45 K. — Sebe menší úspora ve spořitelně uložena věru jest mocným výchovným prostředkem na utužení větší hospodářské výchovatelnosti. Na to by rodiče neměli zapomínati ať dětem nějaký haléř na uložení poskytnou.

(14) **Nemžová akce** potkává se s nedávrou a neporozuměním v rolnických třídách. Jak známo, povolila vláda 15 mil. na spomožení rolnictva a rozesílá, zajisté k návrhu zemědělských rad občanů, v nichž může zaznamenati si každý, co pro jaro potřebuje; bude mu to prý za sníženou cenu dodáno. Lid, máje v paměti, jak se podobné akce provádějí, že se to bez prostředníků neobejde a ta třetí ruka se sadarmo nepracuje, byl by si byl přál, kdyby oněch 15 milionů bylo v penězích buď rozděleno podle katastrálního výnosu, neb aby na jistou dobu slevena byla daň pozemková. Zrovna nejbudší lidé a nejpotebnější neposlují se do archů, ješto se bojí, že cena vzdor slevě bude značná a že objednávka dojde již pozdě, t. j. po zasetí, neb když již bude píse zelená. A ty obavy nejsou bezdůvodné; má-li dnes 1 mc. cena cennu 12 K, bude moci vláda dořáti je při nejmenším za 6 K, počítá-li se, že polovička bude hraditi sama. Dojde-li seno již při zelené píci a bude-li této dost, nebude chtít nikdo seno ani za 6 K, zvláště nebude-li ono dobré jakosti, po případě zatuchlé a p. Předně přišla celá tato vládní akce již pozdě, kdy je dobytek buď vyporášený, neb přilícnu šetrností vyhublý a pak bude ona jen přilícnu nespokojenosti a všelijakých stížností. Nejlépe by bylo, rozdati ty miliony v penězích a hospodář při dnešních prostředcích komunikačních a při čilé obchodní nabídce byl by již věděl, kde a jak by těch pár krejcarů nejlépe udal.

Největší tunel světa. Dne 24. února proražen byl na hranicích Italie a Švýcarska tunel Simplonský, 19.770 m dlouhý, nejdelší na světě. Stavba, započata r. 1898, jest obdivuhodným dílem nejmodernější techniky, při němž zdatní pracovníci museli napsati s neomítnými překážkami. Na př. v srp. 1901 vyrazily náhle z nitra v obrovských spoustách horké prameny (47° C); půl léta trvalo, než se vody tyto svedly svislým kanálem, ku kterémuž cíli vnitřní stěny tunelu obloženy železnými plotnami. Také neomeitelné horko stěžovalo práci. Vystavěny proto svislé střeže na vyrábění ledu, zříceny i nákladné sprchy na osvěžení pracujících. Ješto se tu hromadily i tiskavé plyny, čistěn vzduch svislými ventilátory; miliony vydaný na stroje vrtačí, na dřevěná padení, železné konstrukce atd. Vrtací stroje drtily v minutě až 12.000 kg. kamene. Tunel jest 8 m široký a 6 m vysoký a stál dosud přes 70 mil. franků. Jest sice proražen, ale úplně k dopravě bude upraven až někdy v srp. Touto cestou usnadní se velmi obchodní spojení Švýcarska s Itálií. Stavbu provádí hamburská podnikatelská firma.

První moravská lidová pouť do Sváté Země. Komitě pro uspořádání této pouti vydalo právě provolání, v němž se lze podrobně poučiti o průběhu pouti. Doba přihlášek určena na dobu od 1. března do 15. června. Shromáždění pouťácká počne ve čtvrtek 10. srpna 1905. Provolání o této pouti dostane se každému od od důstojného generálního komisařství Sváté Země ve Vídni L. Franziskanerplatz 4.

Z útrob člověka. Kyselost obsahu žaludečního pochází od kyseliny solné, kterou žaludeční šťávy vylučují. Kyselá šťáva žaludeční zamezuje hnil, které povstávají působením bakterií (neviditelná tělíka způsobující vznik různých nemocí). Lidé, kteří trpí nedostatkem kyseliny solné, mají v žaludku svislé mnoho bakterií. Mimo kyselinu solnou jest ještě v žaludku látka pepsin zvaná, která zase rušivě působí na jedy (toxiny) bakteriální. Ochranným prostředkem žaludku jest i zvracení, jímž se často sbavuje hmot, které nemůžeme strávit, a které by se případným kvášením aneb jiným způsobem mohly státi tělu nebezpečnými. Takto si pomáhá žaludek, je-li jen zdravý. Žaludek oslabený zvláště nestředným životem tím spíše stává se násobnou všelijakých škodlivin, čímž ovšem i celé tělo trpívá. Ve střevě však rozmnožují se bakterie volné a u velikém množství. A deťují tělesné pomáhá si tu zase. Na př. sliznice střevní pokryta jsouc hojným hlenem a buňky její tvořící neprostupnou blánu, nedají tak snadno proniknouti bakteriím. Také neustálým pohybem žaludku a střeva pohybuje se i obsah střevní dál a dále, čímž se i bakterie odvádějí ven. Rovněž šťávy ve střevě nebo ve sliznicích k němu přiléhajících se vytvářejí, jako na př. sliz, jež se s jater do střeva vlivá, jímž často choroboplodné zárodky.

Nové bankovky. Dnem 25. února t. r. počaly se rakousko-uherskou bankou vydávati nové bankovky po 10 koranách se dne 2. ledna 1904. Bankovkami se dne 31. března 1900, jež nyní jsou v oběhu, lze platiti do 28. února 1907, po tomto dne budou se přijímati pouze k výměně. Po 28. února 1913 nebude již rakousko-uherská banka povinna bankovky 10korunnové se dne 31. března 1900 přijímati.

Čtěte! Předplácejte! Rozšiřujte!
»OBNOVU«

Rentové statky v Haliči.

Právě schválen byl císařem zákon o rentových statcích, jenž přijat v lonském zasedání haličského sněmu. Význam nového tohoto zřízení jest dalekosáhlý. Vždyt jedná se tu o sesílení a rozmnožení stavu selského, a to nejenom aby spláceny byly hypotekární dluhy, ale též spoladědické podíly vypláceny, aby se zřizovaly nové statky selské a statky takové byly zvěšňovány, na nich meliorace prováděny, obytné nebo hospodářské budovy upraveny, aby si mohl rolník opatřiti živý nebo mrtvý inventář, vůbec aby se hospodaření na selských statcích zvelebovalo.

Dle nového zákona zřízena bude při zemském výboru v Haliči „zemská komise pro rentové statky“, skládající se ze zemského maršálka nebo jeho náměstka jako předsedy a ze šesti členů, z nichž dva jmenuje sněm, dva zemský výbor a dva místodržitel. Zemskému výboru přisluhuje právo dozoru nad činností této komise, schvalovati některá její usnesení, ustanovovati úředníky a vydávati podrobné instrukce. K tomu účelu poskytovat se budou rentové zápůjčky, jež se musí záročit a umoziti ročními splátkami. Prostředky k těmto zápůjčkám opatří země rentovými dluhopisy do výše 5 mil. korun, případně i více. Rentová zápůjčka zajistí se knižně na statku, který pak slove statkem rentovým.

Vlastník rentového statku musí býti rolníkem osvědčeným, z povolání; při spoluvlastnictví několika osob ustanoví ze středu svého plinomocníka, který sám na statku hospodáří. Rentový statek má míti rozlohy nejméně 3 hektary, nejvíce 60, jehož čistý katastrální výnos činí 50—1000 K; nesmí býti rozdělen a musí se nacházeti ve stavu k hospodaření způsobilém.

Rentovou zápůjčku povoluje zemská komise až do výše třicateronásobného katastrálního čistého výnosu, k čemuž se připočítá také polovice ceny, na kterou byly pojištěny obytné a hospodářské budovy. Při zjištění ceny statku zvláštním odhadem povolí se zápůjčka až do tří čtvrtin ceny.

Zemská komise při ucházení se o rentovou zápůjčku opatří sama všechno: knihovni výmazy, zápis, odhady atd., takže rolník nemusí ani přáti hnouti; pomocí právní stane se tu zbytečnou, čímž se mnoho ušetří.

Zápůjčku rentovou splácí rolník ve splátkách pololetních, jež činí ročně 4 1/2% nebo 5%, dle toho, byla-li zápůjčka vyplacena ve 4% nebo 4 1/2% procentních dluhopisech rentových a umoří se v 56, případně v 52 letech. Při zřízení nového statku, nebo při zvěšení může se dlužník v prvním roce sprostiti splátkové povinnosti. V případech zákonem stanovených má zemská komise právo dlužníkovi celou zápůjčku vypověděti.

Přijetím rentové zápůjčky vzházejí rolníkovi i jiné závazky. Zápůjčky smí se užiti pouze na účel, na který byla poskytnuta. Na statku musí se řádně hospodařiti, budovy i inventář třeba udržovati v pořádku, daně a jiné dávky pořádně platiti, nutné také pojištění pro případ požáru i krupobití. — Oddělení nějakého pozemku, na př. na zřízení cesty, provedení meliorace a p. nebo zmeušení rentového statku může se provésti toliko se svolením zemské komise. — Nemovitosti mohou se ke statku připojiti pouze se svolením zem. komise. Dva neb i více statků rentových nesmí se vůbec v jeden spojit. — Majitel rentového statku nemůže svůj majetek obtížiti novými hypotekárními dluhy, leč dovolí-li zem komise a není-li překročena určená nejvyšší míra zadluženosti.

V tomto novém zřízení bylo Polákům vzorem Prusko, které pomocí milionových fondů státem založených provádí v Poznaňsku kolonizační politiku na oslabení živlu polského; kupuje totiž zvláštní komisi polskou půdu, hlavně zadlužené velkostatky, rozdělující ji na selské statky a prodávající pak tyto německým osadníkům. Akce polská jest tu mnohoslibná. Ta omezenost zadlužitelnosti selských statků a jich nedělitelnost nesmí nikoho zaraziti, vždyť závazky tyto trvají pouze potud, pokud zápůjčka není splacena.

Halič, země tak zanedbaná a nepokročilá, předhlonila nás ve snaze o povznesení stavu selského. Kdy pak pokročil Čechoslovane vzemou si z toho příklad?

Literatura.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. „Lidových rozprav lékařských“ řada V., čís. 12.: O důležitých pochutnáních. Část I. Přednesl dr. E. Formánek. Za 80 h. — Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příručí kniha obecných vědomostí. Red. Fr. A. Šubert. Seš. 44. a 45. obsahuje vysvětlení slov Listec—Maria

a přílohou Ledovce. Sešit za 60 h. — Ottova laciná knihovna národní. Serie 28., sešit 2.—4. obsahuje Potopěný román „Síla slabého“. Přeložil V. Unzeitig. Sešit za 20 h. — České knihovny zábavy a poučení č. 18., seš. 4. a 5. má obsahem Vykoukalovu sbírku kulturních obrázků „Dary přírodní“. Sešit za 24 h. Vydává Ústř. spolek čes. profesorů Rozina sebranec. Historická povídka od Z. Winttra. Salonní bibliotéky čís. 118. Cena? — Jiráskovi „Psohlavci“ vycházejí právě v německém překladě v knihovně Slavische Roman-Bibliothek pod názvem „Chodische Freiheitkämpfer“. Seš. 8.—18. po 32 h.

Nakladem „Unie“ v Praze. Spisy J. Zeyera XX. Karolinská epopeja, díl II., seš. 1. a 2. po 40 h. — Sof. Podlipské spisy XV., seš. 16.—18. Přemysl Otakar II. Román. Sešit za 30 h. — Válka ruskojaponská slovy i obrazem. Vychází redakcí J. Klecandy v týdenních sešitech po 30 h. Sešit 23. — Obrázový zpravodaj z bojiště. Vychází dvakrát týdně. Čís. za 10 h. V čís. 103. vedle obrazů z bojiště jsou pohledy na Moskvu, Varšavu, obrázky z povstání Josefova.

Nakladem V. Kotrby v Praze. Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Roč. 14., čís. 4.—6. Roč. předpl. 1.40 K. Obsah zajímavý a pěknými ilustracemi. — Český jinoch. Časopis pro dospělou mládež. Řídí V. Müller. Roč. X., čís. 3.—6. S bohatým obsahem. Roč. předpl. 1 K. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí nábož. v čes. školství. Řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana pravdy křesť.“ Roč. předpl. 6 K.

Nakladem „Nov. Života“ v Prostějově. Kav. Dvořák „Soli Deo“. Básně. Za 1 K. — Pro kravičku Chodský obraz. Napsal J. Š. Baar. Za 1.40 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. Slezská kronika. Roč. XV., sv. 3. a 4. Povídky z různých končin Řídí Dr. Fr. Sláma. Ve prospěch Matice Oavěty lidové v Těšíně. Předpl. na celý ročník 2 K. — Stručné dějiny literatury české. Seřadil V. Staněk. Sborník příruček pro uč. a studenty sv. 5. Za 2 K. Velmi praktické. — Knihovna kazatele: J. B. Lobryho „Populární katechetická kázání“. (II. Výklad Desatera). Upravil M. Zavoral. Seš. 6.—8. za 1.20 K.

Nakladem družstva „Vlast“ v Praze. „Vlast“. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 21., čís. 5. S bohatým obsahem. Roč. předpl. 10 K. — Vychovatel. Řídí Dr. R. Horský. Roč. 20., čís. 5. Předpl. 6 K. Roč. S přílohou katechet. Řídí F. Žundálek. Roč. 8., čís. 3.

Osvěta. Listy pro rozhled v umění, vědě a politice. Řídí V. Vlček. Roč. 36., sv. 3., s obsahem ceným. Roč. předpl. 1.40 K přijímá administrace na Král. Vinohradech.

Nakladem J. Pelcla v Praze. Rozhledy. Týdenník pro politiku, vědu, literaturu a umění. Řídí J. Pelcl. Roč. XV., čís. 23. Roč. předpl. 16 K. — Hr. A. de Gobineau: Renaissance. Scény historické. Přeložil A. Gottwald. Seš. 3. za 48 h. — E. Haufova Základy přirozené výchovy. Přeložil J. Kranich. Knihovny Rozhledů sv. 58. za 1.20 K.

Vychovatele listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. výchovy. Řídí Al. Adamec. Roč. V., čís. 1.—4. s vybraným obsahem. Roč. předpl. 6 K u administr. v Brně, na Petrově 1.

Česká hudba. Časopis věnovaný čes. hudbě vůbec, zpěvu solovému i sborovému, směru světského i církevního. Pořádá Al. Strébl. Roč. XI., čís. 2. Vychází dvakrát měsíčně v Hoře Kutné za 8 K ročně.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. III., čís. 4. Předpl. 6.60 K na rok. — Příloha Kazatelny sv. III. Příležitostně řeči duchovní. Seš. 4. Uspořádal Fr. Vaněk. Za 60 h. Nakladem R. Rappa v Pelhřimově.

Vesna. Belletristický čtrnáctidenník, věnovaný zájmům čes. žen. Řídí O. Fastrová. Roč. I., čís. 8.—10. Roč. předpl. 6 K u administr. v Ml. Boleslavi.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Pořádá P. J. Rubinger. Roč. IV., čís. 6. a 6. Roč. předpl. 2 K. Administrace v Olomouci.

Dějiny markrabství Moravského. Nakladem A. Píši v Brně počaly právě vycházeti stručné dějiny moravské na způsob Tomkových Dějin království Českého. Celé dílo vyjde ve 13.—15. sešitech po 40 h. Spis velmi důležitý.

Obsor. Zábavné poučné čtrnáctidenník. Řídí a vydává Vl. Štátný v Brně. Roč. 28., čís. 3.—5. Roč. předpl. 4 K.

Měsíční věstník českých katol. osad P. Marie nat. pomoci v Nov. Yorku a sv. Václava v Baltimore. Roč. II., čís. 1. a 2. Časopis velmi praktický. Vydávají Redemptoristé.

Lázeňský list. Časopis věnovaný zájmům lázní, čes. lázeňských ústavů a letních sídel. Roč. II. Řídí Dr. Mladějovský a Dr. Kučera. Administrace v Praze. Roč. předpl. 3 K.

Ženské Listy. Vydává Ženský výrobní spolek český v Praze. Řídí Eliška Krásnohorská. Roč. 33., čís. 2. a 3. Roční předpl. pro členy 2.80 K, pro nečleny 3.60 K.

Finanční listy. Týdenník věnovaný otázkám hospodářským. Řídí R. Pilát. Nakladem Živnostenské banky v Praze. Roč. II., čís. 9. Předpl. roč. 3 K.

O spalování mrtvol. Napsal J. Maštalík. Za 60 h. Obrany víry roč. II., čís. 1. a 2. Vydává Tisková Liga v Praze čtyřikrát do roka za 1 K. Řídí Dr. R. Horský.

Selský Obsor. Organ „Katol. spolku českého rolnictva na Moravě“. Řídí J. Šamalík. Roč. III., čís. 2. Roč. předpl. 1.50 K u administr. v Ostrově p. Sloup na Moravě.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Největší Svátosti Olt. Řídí V. Roudnický. Roč. VII., čís. 1. Vydává spolek „kněží adoratorů“ v arcidiecési pražské. Předpl. 1.20 K u V. Kotrby v Praze.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrovníky,
kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,
kanafasy,
garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtiskuté ručníky,
deky, stolní běhouny, garnitury, dámské ručníky atd.
doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové
čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, čís. 19 n., roh Konviktské ul., vyčený pasíř speciálně na kostelní náčiní, dovoluje si doporučiti svůj hojně zásobený sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni sladí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům dle va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesované výrobky bescenné. Vše posílám již pověčené.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a rezbářský.

Plešna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuji aktivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křesťové cesty, jesle, Boží hroby, křtíle, kazatelny, spovědnice, křtílny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámečky na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytky a různé předměty vhodné se za dárky.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty besplatné ja franko.

Renovace starých oltářů a kostelních nářadí.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
Rospočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam na výstavách.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a freskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlížením k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimi.
Rospočty sestavují zdarma.

P. T. velectnému obecnstvu
král. v. n. města Hradce Králové a okolí.

Pokládám sobě za čest ct. obecnstvu ozná-
miti, že zařídil jsem

filialní sklad
vlastních proslulých
mydlářských výrobků,
jakož i prodej

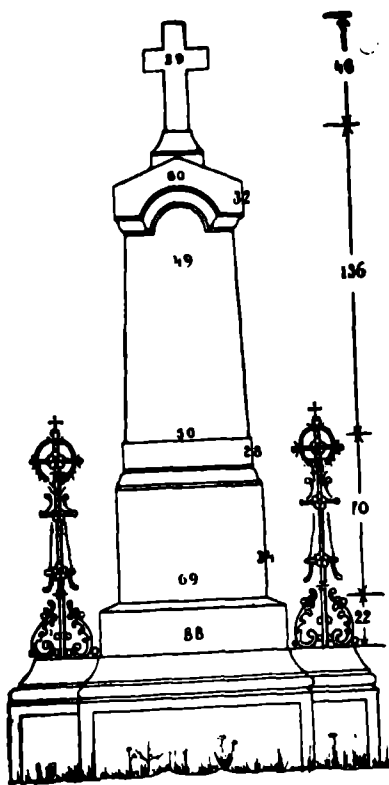
veškerých olejů i petroleje
a všech potřeb ku prádlu

v domě majitele p. J. Riedla, pekaře,
čís. pop. 15 v Hradci Králové

a prosím ct. obecnstvo o přízeň i v tomto novém
závodě, jemuž budu věnovati obzvláštní péči.

V dokonalé účtě
Jindřich Jelínek,
mydlář.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četné uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Nejstarší a největší závod na českém severovýchodě.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslich
v Hradci Králové
doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení
**oltářů,
kazatelen,**
křížových cest, Božích hrobů atd.
Odborné a bedlivé opravy, slacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.
Rospočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.
Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

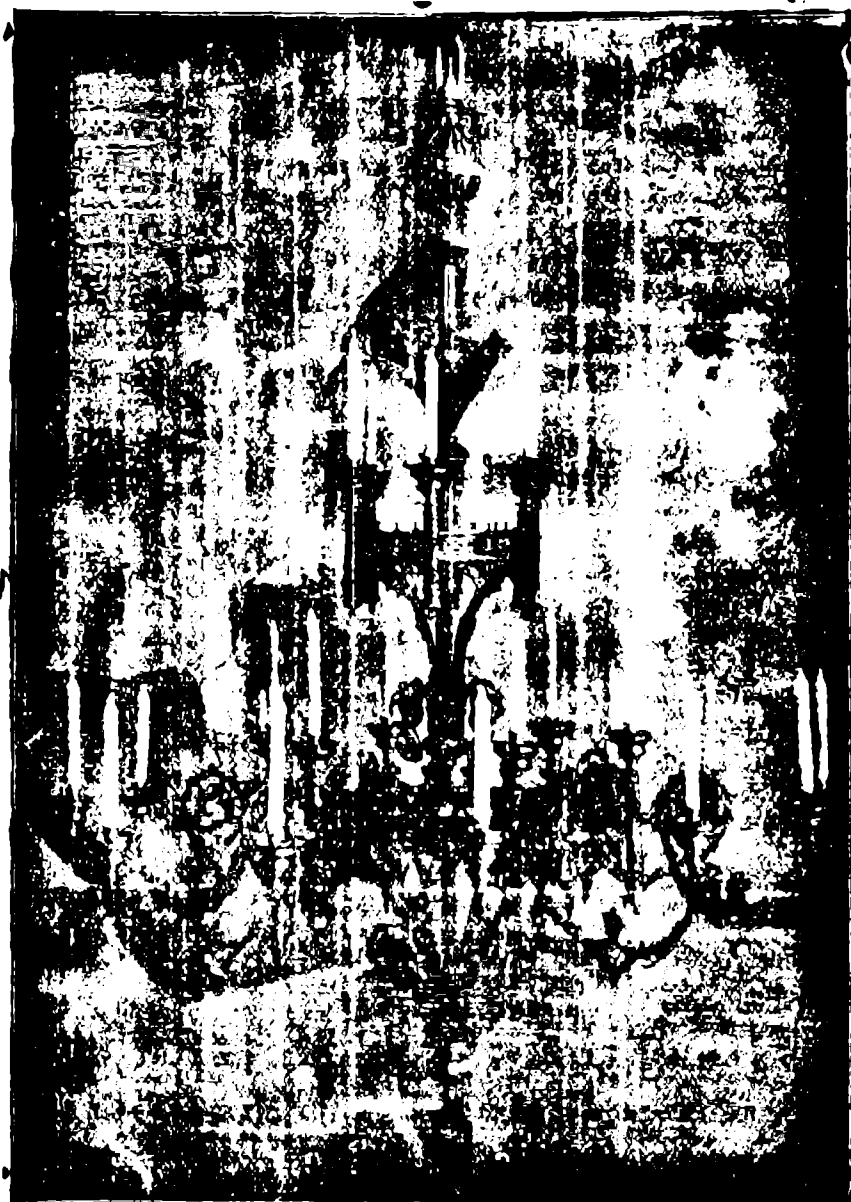
Velectnému
duchovenstvu
doporučuje
nejlevněji
a nejlepší
LUSTRY
každého slohu,
první odborná dílna pa-
sišská pro výrobu kostel-
ního náčiní
Karla Zavadila
v Hradci Král.
č. 280. — č. 280.
proti hotelu „Merkur“.

Založeno r. 1860. Odměněn státní cenou.

Velkozávod sochařsko-kamenický
— firmy —
ZDENKO JEŽEK
v Hradci Králové
Celakovského ulice č. 363 ve vlastním domě
doporučuje se k provádění veškerých prací hřbitovních
z české světlé i tmavé žuly, sienytn, švédské černé žuly a labra-
doru, dekorativních prací z červeného mramoru sliveneckého a
tmaňského i mramorů italských.
práce sochařské z pískovce hořického a mramoru
carrarského,
při uměleckém provedení, solidní obsluze a při cenách nejmírnějších.
Stálá výstava hotových náhrobků ze všech druhů kamenů.
Přímý dovoz italských a belgických mramorů, švédské žuly a
labradoru.
Nejstarší a největší závod na českém severovýchodě.

Pilnáčkov
mýdlo s ovečkou
Vyrábí stará česká
továrna na mýdla a svíčky
J. Pilnáček v Hradci
Králové.
jest pravé, nepadělané jádrové mýdlo nejlepší
jakkosti, velice vydatné a při tom
= ryze český výrobek! =
Podporujte proto náš český průmysl a kupujte vždy
a všude výhradně jen
„Pilnáčkov mýdlo s ovečkou“!

**Pletačku
nebo pletače**
přijmež na vzorové stroje severočeská továrna
v punčoch, se stravou nebo beze stravy.
Nabídka pod značkou „Výdělek 100“ do
administrace t. l.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtyři roky 2 k 50 h
na pět let 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. března 1905.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Po kolinském sjezdu.

(8) Kolínský sjezd dilem jasněji určil pracovní úkoly kněžstva, dilem vyvolal projevy směrů nám nepřátelských. Ze všeho patrné, že má svůj určitý význam. Zejména realistický orgán schůzi pozuámkoval a řeč jeho prozrazuje, že zdařilý průběh a proslovené řeči hodně jej zamrzely. Zabýváme-li se dnes s „Časem“, neděje se to pro list sám, nýbrž pro celý směr realistické inteligence, ve jménu které Masaryk již v „České Otázce“ ohlásil, že musí čelit klerikalismu (rozuměj katolicismu). Realistický list dobře tuší, bude-li přímý styk duchovenstva s inteligencí na schůzích takových soustavně pěstován, že veřejnost osvojí si správné poznání snah katolického kněžstva, což jest proti realistickému programu.

A není také pochybnosti o tom, že čilý život, jenž počíná proudit v našich skupinových schůzích, vyústí jednak v obranu, jednak v tvořivé činnosti sociální a že tím utká se se s vlivem realistické agitace. Pracovní nadšení roste, v množících se poradách dávají se podněty k úsilnému sebevzdělávání, vybírají se vhodné zbraně a označuje se úspěšná taktika. Počátek činnosti této projevil se částečně na sjezdu kolinském, jenž překvapil na všech stranách a, upřímně řekneme, překvapil i samo kněžstvo.

Dne 25. února věnoval „Čas“ sjezdu úvodní článek. Článek jest dosti umírněný a dělá dojem, jakoby „Čas“ pro okamžik nevěděl kudy kam s řečí, na polo nucená ironie, na polo vážné obavy. Čtěl v něm dokazati klerikalismu politické naší reprezentace, ale vlastně dokázal, jak strannická zaujatost jeho jest vždycky s pravdou na štrů. Není zajisté dv. rada Bráf aktivním politikem, ačkoliv pro úkol ten má veškeru kvalifikaci. A pak vzpomínáme, že i prof. Horaček přednášel již na katolické schůzi, protože jako gentleman neměl příčiny odmítnouti poučení tam, kde o ně slušně požádali. To jsou zjevy mezi pravými vzdělanci přirozené a pohoršuje-li se jimi „Čas“ pak jistě patří se svým šosctvím někam na vyhaslou planetu a ne do kulturní společnosti.

Druhou částí důkazu o klerikalismu politické naší reprezentace uchystal „Čas“ ve-

řejnosti veliké obveselení, neboť, mluvě o telegrafickém pozdravu, navštívil mladočeského poslance dra Dvořáka v osobě dra Dvořáka, profesora theologie. — Co předcházelo? Ve hlavě, jež dobře zná jednoduchá složení „časovské“ psychologie, vyhlhl se vtip a shodou jmen uchystána léčka. Nu a „Čas“ má již ten vzácný dar, že naděje nesklamal a skutečně naběhl, čímž ochota jeho ve službách veřejného humoru dochází většího uznání.

Nepříjemný dojem ze sjezdu v následujících dnech oslazoval si „Čas“ rozličnými ústěpky proti prof. Bráfovi a lámáním pravdy co do působnosti katolického kněžstva zejména v činnosti probuzenské. Rozhodně nemůže snést tvrzení prof. Bráfa, že katoličtí kněží zachovali hradbu proti bezděčnému popruštění, ježto po většině tvořili šik buditelů. „Čas“, podle slohu asi prof. Masaryk, tvrdí, že to není nic divného. — V dobách národního rozmachu vystupují pravidelně katoličtí kněží a doba Josefa II. byla k tomu příhodná. Za konkordátu mezi nejsurovějšími germanisátory čtete jména kněžská. Kněžstvo zakládalo proti straně Riegrově a Palackého katolicko-politické jednoty a demokratické hnutí mladočeské mělo v něm nejvášnivější protivníka. Proč neprobouzeli kněží národ před dobou Josefskou, když byli vlastenci? Čím větší svoboda politická a nebezpečí pro církev, tím více kněží buditelů. Osvícené a svobodné idee dávají vznět k živým hnutím národním, že při tom ohzi chvěje se i něco kněží, to jest přece podružný zjev. Proto jest legenda prof. Bráfa nesprávná. —

Uvedli jsme tu pásmo hlavních myšlének, které jsou prázdným tlachem, jenž spekuluje na nemyslivost čtenáře, předpokládaje u něho naprostou neznalost kulturních a politických našich dějin. Musíme tedy na kousek hovoru s realistickým historikem, a jest jeho vina, jestliže krok za krokem budeme mu šlapati na paty.

Proti Bráfovu tvrzení o buditecké činnosti uvádí, že v dobách rozmachu národního v řadách pracovníků vidáme pravidelně katolické kněze. Již to jest zajisté uznání, ač historik realistický přišel vlastně zlořečit a odhodnocovat. Potom není možno mluvit o národním rozmachu, kde se mluví jen o národním

buditelství, kteréž oba pojmy jsou obsahově tak jasny, že nepovažujeme za nutné objasňovat je proti úmyslnému matení realistického filosofa. Mimo to kněží katoličtí nebyli v řadách pracovníků, protože buditelskou řadu až na malé výjimky tvořili sami, což dosvědčuje i Masaryk v „České Otázce“: „... tenkrát klerus pořád ještě byl vlastně hlavní, snad i jedinou třídou inteligentní...“

Má-li o buzení národa, jak dří „Čas“, zásluhu vlastně příhodnosti doby Josefské a nikoli katolické tehdejší kněžstvo, pak máme tu již činiti s determinismem (učení o předurčení), podle něhož tedy každá iniciativná (popud dávající) práce jest bez zásluh. Z téže příčiny nemá mravní ceny ani všecka činnost Masarykova a všecko usilování reali-tů. Jejich boledbání, že v Čechách první zavedli zdravý criticism, nemá důvodu, protože zásluhy nenáleží jim, nýbrž příhodnosti přítomné doby. Rádi bychom také věděli jména těch kněží českých, kteří za konkordátu byli nejsurovějšími germanisátory, a očekáváme, že pisatel v „Čase“ své tvrzení dokáže. Lež jest, že kněžstvo zakládalo politické jednoty proti straně Riegrově a Palackého a lež jest, že potíralo demokratické hnutí mladočeské. Průměrný člověk ví, že se nejednalo o demokratism, nýbrž o protináboženský liberalism.

Proč nebudili kněží před dobou Josefskou, když byli vlastenci? Budili a to zejména pracemi historickými. Mezi mnohými kněžími v oboru tomto činnými vyniká Gelasius Dobner, piarista, první kritický historik český, jehož obsáhlé činnosti ještě dnes se divíme. Ani nebezpečí pro církev, jak dří „Čas“, nemohlo podněcovati činnosti buditecké, protože prostě žádného nebylo. Náboženské přesvědčení doby té mělo pevné kořeny a podmiňovalo tedy větší vliv kněžův ve veřejném životě a tvořilo oporu pro úspěšné buditecké jeho poslání.

Polemickému článku proti prof. Bráfovi dal „Čas“ nadpis: „Pes žere trávu, bude bouřka.“ Hlavní věc jest bouřka, pes žeroucí trávu jest prý zjev podružný. Právě tak hlavní věc jsou idee a činnost kněžská jest vedlejší. Ale ani to se „Času“ nepovedlo, protože mluví proti jeho názoru posloupnost časová. Dle prostonárodního pozorování nejprve pes žere trávu a — pak přijde bouřka. —

chvilu prohlížela, co všechno má pan farář v pokoji a jak to má hezky pěkně rozestaveno a uspořádáno, aby o tom mohla sousedkám, až přijde domů, vypravovati.

„Tak tu máte a až dítě přivezete, přijďte mi povědět!“

„Ponížené ručičku líbám. Pán Bůh jim rač dát všechno to nejlepší a hodně dlouhý panování.“

„No dobře, dobře, tak už jen jděte a přeji vám, aby se vám to dobře vydařilo.“

„Pán Bůh rač opatrovat!“

A Hříbková vyšourala se jako duch na špičkách z fary. Před farou teprve se bez ostychu jak se patří usmála. To bude teď šťastná! Tolik peněz bude mít! A už v duchu říkala, co všechno si koupí do hospodářství a co všechno na děti. A jako vítr hnala se domů. Ani neslyšela, jak na ni panímáma Voříšková volala, zdaž by jim nepomohla zítra pletí len.

„Muži, už ho máme!“ volala vítězoslavně, když přišla domů. — „Ale dalo to také tam mluvení!“ rozkládala a ukázala rukou k faře.

„No to si myslím, ale ty bys vymluvila z jalové krávy tele“, usmál se muž a nyní zase počítal v duchu on, o kolik čtvrtáků bude moci týdně více vyzunknout.

Asi za čtrnáct dní jela Hříbková do Vídně pro nalezenec. Dalo jí to sice moc a moc špekulací, jak tam dojde a jak se tam dostane, když jak živa nikde nebyla a německy ani škobrtnout neumí, ale což, dojedou lidé dál a tedy ani ona se ve světě neztratí.

A neztratila se. Za tři dny se vrátila a přinesla v náručí do rodiny přírůstek. Kluk jako cvalík. A musí prý býti nějaké bohaté mámy. Měl krásnou petinku a prádla prý dostala také

FEUILLETON.

Ze života nalezenců.

Napsal Josef Váňa.

Byl krásný jarní den, když nájemnice Hříbková zatahovala nesměle za zvonek u fary.

Tesklivě zahlaholily pronikavé zvuky pustou farní chodbou, klika cvakla a někdo se pomalu šoural ke dveřím. Zavrznul klíč v zámku a již proud silného horského vzduchu hrnul se otevřenými dveřmi do fary. Pes vyletěl a divoce na příchodí ženu zaštěkal.

„Půjdeš, Vořechu!“ zakřikla hospodyně z fary psa. Ten však jakoby neslyšel. Dorážel na příchodí dál.

„Aaa, Hříbková! No pojďte dál, pojďte! Co pak byste ráda?“

„Ponížené prosím, ráda bych s velebným pánem.“

„Tak tuhle zrovna do těch dveří!“

Hříbková zatukala a vcházela nesměle do dveří.

„Pochválen Pán Ježíš Kristus! Ponížené ručičku líbám,“ zakuckala lhostivým hlasem a hnala se po kněžově ruce.

„Nechte jen, nechte! Co byste ráda?“

Hříbková si otřela složeným bílým šátkem ústa a několikrát si odkusovala.

„No tak, co byste ráda? Jen s tím ven! povzbuzoval kněz.

„Ponížené prosím, já bych ráčila prosit, kdyby mi líbili dát vysvědčení pro nalezenec. Víme, já bych jako ráda si proň došla do Vídně.“

„Ale, osobo, vždyť nemáte ani pole, z čeho pak byste ho živili?“

„Prosím jich, líběji odpustit, táta (muž) koupil krávu, spachtovali jsme si dva korce pole a tak si myslím, že bychom to živobytí lehčeji protloukali, kdyby nám ještě z Vídně přibýlo pár grošů. To vědí, výdělek tu žádný není a peněz je pořád potřeba. Vždyť nemám ani, zeč bych na děti něco koupila.“

„Právě proto! Nemůžete uživit a ošatiti ani děti své a ještě chcete nalezenec.“

„Líběji odpustit, velebný pane, tím bychom si právě pomohli. Z nalezenec bychom dostali každý měsíc šest zlatých a po roce, až by dítě dostalo kozu, deset zlatých. To je nákyh peněz! Tady bychom je jakživi nevýdělal.“

„To je všechno hezké. Ale což, když vám ten nalezenec za měsíc nebo za dva umře? Tuť ani nedostanete zpět ty peníze, jež jste utratila cestou do Vídně a zpět. Dávají sem teď tak slabé děti.“

„To je také, ponížené prosím, pravda, ale člověk si přece myslí, kdyby se to podařilo, že by těch pár zlatých bylo dobrých. To už se na to nesmí tak moc koukat, jak to bude.“

„Ale i když se vám to podaří, tak co z toho budete mít? Muž váš beztoho všechno propije, tak propije i tu mzdu za nalezenec a vy budete mít jen starosti.“

„Inu, líběji vědět, ono je to pravda, že „náš“ rád pije, ale oni lidé více mluví, nežli je pravda. Nevědano, že se trošku někdy napije, vždyť také musí pracovat. Ostatně bych jich ráčila prosit, až peníze přijdou, aby mi vždycky líbili vzkázat, aby je nedostal do rukou, aby se s nimi něco zahradilo.“

Neodolal už pan farář přesvědčivé výmluvnosti Hříbkové. Sednul do lenošky, roztáhnul papír a psal jí vysvědčení pro nalezenec. Hříbková mezitím se samolibě usmívala a z dlouhé

Páni časisté jsou zanejati proti prof. Brá-
ovi, protože nechce lháti o katolickém dacho-
venstvu jako oni. Zůstanou vždycky velkými
umělci, kteří dokážou vše, co chtějí, neboť
zrzavými hřebíky dovedou otvírat tajné zámky
a dřevo řezati špatnou kůdlou.

Obrana.

Reforma výchovy mládeže. V Něm.
Brodě si chtěli zříditi studentský dům pro
gymnasisty. Tomu se opírá nějaký „pedagog“
a za důvody proti podniku uvádí několik
pomluv katolických konviktů. Místo vypovídání
několika uličnických kousků z konviktů pro
studující měl raději uvést jména těch zka-
zených jednotlivců, kteří uličnictví toto pro-
vozovali. Aspoň by bylo zřejmo, že mnozí ro-
dičové nenapravitelné své syny přivádějí s mno-
hými protekcemi a přímluvami do konviktů,
ačkoliv by tato individua patřila do polepšovny.
Provede-li takový spustlík nějakou výtržnost
v ústavě, nemůže se přece dávat vina ústavu,
nýbrž zkažené povaze. Mohlo by se tedy nej-
výše vyžadovati od konviktů, aby nikoho ne-
brali na „polepšení“, protože se to z pravidla
nezdaří a když takového nezvedence ústav vy-
loučí, ještě se za to odmění drzou pomluvou.
Borromeuem to zažilo nedávno s jedním vy-
loučeným dareboun, jenž byl vyloučen pro ne-
mravnost a později byl vyhnán z poštovní praxe
pro zpronevěru peněz, ale zjištěné tyto zločiny
mu nevadily, aby neobviňoval ústav, že prý
ho zkažil. Zač takové povídky z ústavu stojí,
dokazuje nejlépe vypravování p. Schiffmana
z Pardubic o Borromeu. Za dvě léta po jeho
novinářských projevech odvezli ho do blázince.
A tak od lidí, kteří patří do blázince aneb do
káznice, čerpá „pedagog“ N. Jihlavských Listů
své informace o katolických domech. Similis
simili gandet!

(3) **Zásady našich nepřátel.** Rašínovo
„Slovo“ uvádí v literárním přehledu nově
vyšlý socialistický pamflet s velice zajímavou
kritikou. Stůjž zde ona literární zpráva do-
slovně celá: „Svatý Antonius Paduáns-
ký. Kratochvíle převeliká pro křesťanské duše,
od jednoho bezbožníka zřizena dle Busche.
Nákl. „Matice Svobody“ v Brně. Str. 96. Cena
K 1.20. České vydání Buschova veršovaného
pamfletu, — vlastně interpelace posl. Bergera
a soudruhů. Má několik řízných míst, celek
ovšem nevyniká ani jemností tónu ani nobles-
sou satirických šlehů. Ale účel posvěcuje pro-
středky — a účel knihy je boj proti tupému
klerikalismu.“

Soudruzi se tedy ještě na říšské radě
musili pochlibiti, jak sprostácky dovedou psát.
A časopis „Slovo“? Místo co by rázně odsou-
dilo nejhrubší výstřelky zvlčilé literatury, místo
co by se opřelo tiskovému barbarství, jen
zcela nesměle podotýká, že celek nevyniká
ani jemností tónu, ani noblesou satirických
šlehů. Kdyby se odvážil katolík psáti tak
hrubě o Marxovi nebo Beblovi, hoj, to by byla
jiná! Tu by „Slovo“ s listy příbuznými
hned široce dokazovalo nízkost „klerikalismu.“
Povedená jest však zásada, jakou „Slovo“ onen
socialistický pamflet omlouvá. Tedy v boji
s tupým klerikalismem účel světlí prostředky.
Jinými slovy: proti katolíkům jest dovoleno

víc než jiné ženy. A Hříbková nestačila ani mu-
žovi a udiveným sousedkám vykládati.

„A jak se to škvrně jmenuje?“ zeptal se
konečně muž, který z radosti mezitím už si byl
došel na půlku.

„Hanzi Krautwuřt!“

„Cože, Krautwuřt?! To je divné jméno! —
A tenhle wuřt že má byti naše dítě?“

A Hříbek se smál, až byl jakopivoňka a
z očí se mu vyvalily slzy.

„Mlč, potvoro ochlastaná, buď rád, že ho
máme. Kdybychom ho neměli, pěkně bys musil
sušit hubu.“

A Hříbková tak líbezně pohlédla na manžela,
že tento ihned umlknul.

„No mlč, já to tak nemyslí,“ chlácholil ji.
— Člověku v té bídě všelicos napadne směš-
ného . . .“

Byly to nyní u Hříbků časy. Každý měsíc
přišlo šest zlatých a pan farář je vlastnoručně
Hříbkové vyplácel. Bylo po bídě na dobro. Hříb-
ková osušila děti a ještě jí zbylo, takže si mohli
popřáti neděli co neděli k snídani a k večeri kafe.
A to bylo co říci! Hříbková i děti byly by se
v něm topily. Ba ani muž, ten kořala, nepobrdnul,
když před něj Hříbková v neděli postavila veliký
kafák s bílým, kysaným, v troubě pečeným
dolkem.

Čas letěl jako voda.

Dlouhá, teskná zima uplynula a do závějí
v příkopech a škarpách zalichly jarní větry. A jako
by ty větry měly zhavý dech. Všude rozproudily
se potůčky, sníl se ztrácel včelíhede a tu a tam
zezelenaly se již meze a straně. Jaro slavilo v kra-
jinu svůj vjezd. Zatrepetal se v ovzduší skřivánek,
zajásal a zvěstoval udivenému světu, že jaro již

užívati karabáče nejhrubšího; v takovém boji
i barbarské prostředky jsou zcela oprávněny.
Pěkná to zásada v nynějším humanitářském
věku! Co bylo podstrkáváno jesuitům, to nyní
beze studu schvaluje — pokrokový žurnál.

Mnozí učenci přemýšleli a přemýšlejí
nikoli o tom, jak by lidstvo na základě pravé
vědy vzdělali, ale — jak by pod záminkou
vědy pravou víru snižovali. Do nedávna velice
slavený německý učenec dr. Haeckel, který
jest fanatickým zastancem materialismu a od-
půrcem křesťanství, byl odkryt jako — sprostý
podvodník. Když mu bylo naprosto dokázáno,
že místo vědeckého přemýšlení čerpá z nesmysl-
ného a prolhaného pamfletu Saladinova, musil
sám Haeckel doznati svůj omyl. Ale v pozděj-
ším svém spise znova nepoctivě ohříval své
staré, bezmyšlenkovité vyčtené báchorky, čelící
proti pravdě svatého evangelia. I v nejnovějším
vydání svého spisu „Welträtsel“ (Záhady světa)
znovu líčí vývoj křesťanství na základě pam-
fletu Saladinova. Dopustil se i podvodného
žachru s vyobrazeními ve svém díle. A tak
protikřesťanská věda Haeckelova jest němec-
kými učenci odsouzena jako drzý švindl. A co
se děje u nás? „Pokrokový“ orgán dra. Hajna
„Samostatnost“ ohlašuje vlastní vydání onoho
podvodného spisu v jazyce českém. Prý spis
ten vzbudil v Německu pozornost, Haeckel pro
pokrokové myšlenky v Německu mnoho vy-
konal a proto — musí dobrácká česká veřejnost
také se „poučovati“ z jeho nepoctivého spisu.
Tohle ještě scházelo našemu národu k doplnění
vědomostí! Haeckel ovšem pro „pokrokové
myšlenky“ pracoval hlavně v tom směru,
v jakém dovede pracovati třebas praobyčejný
socialista, který se sotva kale podepsati do-
vede. Kopal totiž za potlesku mělkých duší do
křesťanství a proto už musí být pokrokový.
Socialisté uvítají u nás ten spis ovšem s ve-
likou pochvalou. Inn, v boji proti „tupému
klerikalismu“ i nepoctivý prostředek jest dobrý,
že ano? Mají to naši protivníci čisté zásady!
Místo co by šířili skutečnou osvětu, pátrají
přímo lačné, čím by křesťanství snížili.

(3) **Nové socialistické balamucení.**
Socialističtí soudruzi stíhají surovým poškleb-
kem všecko, co je katolíkovi drahého. Znám
jest, s jakou drzostí dovolili si potupiti pa-
mátku sv. Václava a překroutiti historickou
pravdu o tomto katolickém knížeti; známo,
jak časně vánočního odvážili se drzími pře-
zdívkami dotýkati se i nejsvětější osoby Kri-
stovy. A náš „umravnělý, pokrokový“ tisk ne-
zakřikl fabriku na vyrábění surovosti ani v nej-
menším, ačkoliv o sobě tvrdí, že jest jeho ú-
kolem zůslehtění národa. Nyní ohlupuje soci-
alistická „Rovnost“ své čtenáře mimo jiné
tímto nešikovným výmyslem. Prý na belgických
vyšších školách, které jsou spravovány jepti-
škami, modlí se dívky zvláštní „litanie man-
želské.“ A hned „Rovnost“ uvádí, že k jedno-
tlivým světcům dívky volají: Dej, abych se
vdala — aby to bylo brzo — aby měl peníze
— aby byl pod pantoflem — dej mi ho rychle,
atd.

Těto škodolibé lži ovšem žádný nestranný
člověk — ani žid — nebude věřiti. Ale jizliví
soudruzi uvěří všemu; vždyť přímo lačné dychtí,
aby takové věci v katolickém táboře se dály;
nějaká látka k potupě katolictva se přece
musí nalézt. Ale onen socialista, který tak

jest tu. Vzdychnuly si lesy, zachvěly se a jako by
někdo čarovným prutem nad nimi zamával, oděly
se v zářící barvy jara a v neprozkoumatelné zá-
voje šumných rozkoší. A nezelenaly se již, mo-
draly se a jako by nějaké tajemství celé krajiny
kolem do kola říci chtěly, tak v roztožení tu stály.

Neviděla Hříbková tuto krásu, necítila tuto
zvláštní tajuplnou náladu. Mluva a řeč probouze-
jící se přírody neměla pro ni tentokrát půvabu.
Hanzi Krautwuřt se ji těžce roztónal. Přišlo to,
jako když to na něho hodí. Přestal cucat, očička
se mu zapálila, tělíčko bylo rozpáleno jako uhlí
a stále a stále jen plakal. Hříbková už si nevěděla
radý.

„Má nejspíše psotník, sousedko“, dotvrdila
ji Tesařová. „Běžte raději k doktorovi dřív, fidi-
telství nalezince to platí a v hapatyce to máte
taky zadarmo.“

„Musí tam starej, musí. Hned zítra ráno
poženu ho tam.“

„Jak povídám, raději dřív, škoda každé mi-
nuty. Což kdyby vám dítě zemřelo, pro pána, to
by byla rána. Desítka v pekle a schází vám do
toho tuším pár dní.“

„Snad asi pět, ani pleše nevím“, přiznávala
se upřímně ve strachu Hříbková. Sousedka Tesa-
řová se jen škodolibě usmála.

Druhého dne časně ráno Hříbek neběžel,
nýbrž zrovna letěl do města k lékaři, aby něco
nalezeníci předepsal pro psotník. Ale už bylo vše
marno. Než se vrátil, dítě zemřelo.

„Pro Krista Pána, to je neštěstí, muži. Jen
ještě asi pět dní a měli jsme desítku za kozu
toho dítěte a takhle o všechno přijdeme.“

„Něrví, bláznivá ochechule, a mlč! Celá ves
musí vědět, že Krautwuřt zemřel, vid’?! — Tobě

nešikovnou lež do světa pouští, sám si nevidí
do úst. Socialistický a židovský tisk přece
stále prohlašuje, že jeptišky nevychovávaly
dívky svěřených pro život; tento tisk tvrdí,
že jeptišky se všech sil se namáhají, aby
dívky jejich výchově svěřené oblekly v roucho
řeholní; buď v chovankách ošklivost k man-
želství, jako by to byla nemravnost. Tak lže
socialistický tisk bez přitřže. A teď najednou
k vůli potupě církve vymyslí si socialista pro
změnu pravý opak; vykládá, jak se pod do-
zorem jeptišek dívky modlí — za dosažení
manželství. Jednotlivé prosby jsou socialistou
tak hloupě a drze sestaveny, že pozná i každý
prostičký člověk v celé té zprávě — sociali-
stický švindl. Ale soudruzi jsou již svými
listy tak vysoce vzděláni a osvíceni, že svými
redaktorům věří všechno do slova. Nač si hlavu
lámat, že? A pokrokový tisk jiných směrů
nepokárá zpravodajský podvod socialistů ani
slovem; na to se mohou soudruzi spolehnout.

(3) **Vtipy akademického orgánu.**
Pro slušnějšího člověka — byť by byl třebas
metařem — bude už opravdu velikým sebe-
zapřením čísti „Čas“, který se prohlašuje za
orgán české intelligence. Jestliže sprostota to-
hoto helvetského věstníku konkurovala zdatně
s hrubostí socialistického tisku již dlouhý čas,
kleseá nyní „Čas“ do mravů přímo huronských.
V pondělí chtěla býti tato tiskovina hodně
vtipnou; rozumí se samo sebou, že k vůli po-
bavení evangelických a židovských čtenářů
vzalo si akademické péro na mušku nenáviděné
katoliky. Laskavý čtenář odpustí, že doslovně
budeme citovati zvrhlé ony výpady, aby se
přesvědčil, na jaké kulturní úrovni stojí „orgán
české intelligence“, který se nestydí farizejsky
tvrditi, že zůslehtňuje český rozum a českou duši.
Tedy v „Čase“ čteme doslovně: „Zpráva
bursovní. Kurs popelu včdi očekávané spo-
třebě značně stoupl. Smýšlení pevné. — Spo-
lek Augustin Smetana koná schůzi 32.
března v restauraci Čížkové o půl 8 večer.
Přednáseti bude redaktor Čecha pan myslivec
o lehké ztravitelnosti svěcených kořiček. —
Jak si představuje nebe náš Hektor:
Ochočné čubky, tučné kosti a kolem samé pat-
nky, — a náš pan farář: Kuchařka tlustá,
vědro piva, vepřová, zelí, knedlíky.“ Neděla se
z těchto „vtipů“ špatně i slušnějším židům?
Stavět kněze vedle psa a připisovat knězi po-
dobné „ideály“ jako psovi!

Ptáme se slušné české veřejnosti, zdali
takové nápady svědčí o osobované snášlivosti
a vyšší kulturní úrovni „Času“. Tážeme se,
zdali intelligence za Časem stojící už tolik ve
své jizlivosti poklesla, aby takové neurvalé
sprostoty pokládala za skutečný humor. Šev-
covský učed, který třebas ani do školy ne-
chodil, nesníží se k takovým nízkým neurva-
lostem, jakými „vzdělávají“ své čtenáře pá-
nové, kteří studovali na universitě. Proti
evangelikům a židům ovšem nenapsal „slušný“
Čas nic — abonentní politika mu váže ruce
zcela.

Jak jednou Čas protestoval, když mu bylo
vytčeno, že tupí katolické obřady! Vždyť prý
mu to není pro stávající zákony možno! Nyní
čtenář podle posměchu z popelce a svěcených
ratolestí vidí, jak dovede šetřiti křečovitě ji-
zlivá duše Času náboženských citů katolictva
a jak „snášlivě“ by si tento vydařený list

člověk musí všechno strčit polopatě. — Hříbková
se zarazila a vyvalila na muže oči.

„Co vejráš zvolal tento. — Tebe nena-
padne nic a říkáš, že jsi moudřejší než deset
Hříbků.“

„No, a co?!“ divila se stále Hříbková.

„Co!! — Zatajíme smrt dítěte těch několik
dní! Mezitím uplyne mu rok, řekneš, že jsi mu
už kozu dala a desítka bude naše“, vykládal Hří-
bek udivené ženě.

Ujednáno, uděláno . . . — — —

„Maminko, u Hříbků už nemají Krautwuřta!“
S těmi slovy přiběhla dceruška sousedky
Tesařové domů.

„Tak, a kam ho dali?“

„Nevím, ale jejich Vence povídal, že už jim
umřel. Je prý to už kolik dní.“

„Taaak, a vždyť neměli pohřeb . . .?“

A Tesařová vrtěla pořádě nad touhle zprávou
udivené hlavou. Najednou zašlehnul jí tvář zlo-
myslný úsměv.

„Počkej, ty zmiješ, já ti dám nalezence a de-
sítku za kozu. To věřím, to ty bys brala!“

A Tesařová se rozesmála jako litice a z očí
jí aršely blesky, jako když v tmavé noci hřmí . . .

Druhý den věděl již obvodní lékař, co pro-
vedli u Hříbků. Hříbková jakživa u soudu nebyla,
ale to chudá musila. A stála tam jako umlčená,
když jí soudce oznamoval rozsudek a zřetelně da-
na arozuměnou, že to bylo poprvé a naposledy,
co se hlásiti směla o nalezence.

„To jsi jenom ty tím vinen, Hříbku!“ „Já
jsem ten nešťastný nápad neměla,“ odlehčila si,
když byla za dveřmi. — Hříbek ani nešpetnul. Žena
měla pravdu. Byla přece jen moudřejší než deset
Hříbků dobromady.

k našim obřadům vedl, kdyby mu péro aspoň poněkud nezdržovalo stávající paragrafy. Malá otázka k slušným evangelikům: Tisknou se podobné surovosti proti Vaší víře v listech našich? — Zdá se, že čas leccos pochytil z „fyzného“ slohu Lutherových „Stolních řečí“. Víme dobře, proč si čas tolik troufá; jest přesvědčen, že i nejhorší kal stříkaný na katolictvo bude uvítán u evangelických kleriků s potleskem. Není divu, poněvadž ty „evangelické snahy“ a ta helvetská „výchova dle evangelia“ vedou k důsledkům příliš málo evangelickým.

Nechť si naši čtenáři připomenou, že takové „vtipy“ píše ti pánové, kteří hlásají, že musí býti nabazena katolická víra náboženstvím čistším, lepším; oni prý tomuto nšlechtilšímu náboženství budoucímu upravují cestu. Z hořejších ukásek patrno, že ti lidé vedou své čtenáře místo k náboženskému zúšlechtění k divošské surovosti. Pěkně děkujeme za novou víru, které upravují cestu apoštolé — tolik nšlechtilí. Vydává ta realistická osvěta divné květy.

Již za dva dny (8. března) farizejský „čas“ horší se pro první anekdotářský turnaj, který se bude konati 11. března v Besedním domě Brněnském. Prý bude česká menšina v Brně za poselechnutí zelených anekdot platit vstupné. — My zas radíme, aby se farizejská redakce ohlédla na své pondělní číslo a pak sama uzná, že jest ještě horší věcí, platit-li se k vůli čtení sprostáckých výpadů — předplatné na časopisy. Takový zelený vtíp sotva v Brně posluchačstvo uslyší, jaký se podařilo spáchat „Času.“

Politický přehled.

V minulém týdnu poslanecká sněmovna nezasedala, pracovalo se pouze ve výborech. — Dle prohlášení ministra vynčování budou učitelské ústavy rozšířeny o pátý ročník. — Snaha předsedy ministerstva o dohodu Čechů s Němci potkává se s obtížemi hlavně na straně Němců, kteří hodlají obstruovat i na povolekonočním zasedání sněmu království Českého.

Poměry uherské jsou nezměněné, ba ještě větší napjetí tu nastalo, ješto oposice maďarská nechce sleviti ze svých požadavků a koruna nemíní rozmnožiti řadu vymožeností Maďarům loni daných. Uherští politikové střídají se dále v císařských audiencích.

V Itálii vypukla ministerská krise; celé ministerstvo podalo žádost zn propuštění.

V Rusku zatím zazařilo neočekávané slunečko lepší budoucnosti. Carský manifest ze dne 3. března — v kterém vyzval car všechny své poddané dobré vůle, aby semknuvše se kolem něho, pomohli mu udusiti domácí vzpoury a udolati nepříteli Japonce, spolu aby přispěli mu k utužení samodržavi — vyvolal v Rusku zděšení, ale den na to vydán nový reskript k ministru vnitra Bulyginovi, v němž se car rozhodl povolati k účasti při vypracování a projednávání osnov zákonodárných muže volené obyvatelstvem, čímž učiněn krok k zavedení ústavnosti. Z tohoto prohlášení carova téměř všude radost veliká, vždyť má býti učiněn konec libovůli byrokracie, která jest vlastní příčinou vnitřních zmatků a nezdarů válečných na dálném východě. — Gen. guvernér varšavský Čertkov dán na odpočinek, a jeho nástupcem jmenován ataman donských kozáků gen. Maximovič.

Před Mukdenem už přes týden zuří hrozný boj, jenž se rozpoutal na celé frontě přes 130 km dlouhé. Boj dosud nerozhodný a zprávy z bojiště ne vždy jisté. Ve zprávách japonských jeví se tentokráte jakási zdrželivost, z čehož se soudí, že s Rusy není to tak zlé, jak prohlašují zprávy anglické a německé. Úmysl japonských vůdců, aby obklíčili ruská křídla, se dosud nezdařil, marné jejich útoky na jednotlivá stanoviště ruská; nesčetné útoky japonské odrazeny byly s ohromnými ztrátami japonskými, ač i na ruské straně je mnoho obětí. Někde byli Rusové s dosavadních opevnění sehnáni, zase jich však mnohdy dobyli. Kuropatkin kryje si ovšem záda, aby v případě mohl od Mukdenu ustoupiti až k Charbinu, kde už na počátku války byla oblašována poslední stanice ruská, na níž by se však Japonci už nevzpamatovali.

Katolickým jednotám v ústředním diecézním svazu sdruženým!

Spolkový věstník bude od 1. března přinášeti spolkové zprávy a různé praktické pokyny, jakož i zodpovědné dotazy ve zvláštní příloze ob číslo vydávané, ve které bude také všeobecné sdružení míti svou rubriku. Zařadujeme spolkový věstník do zvláštní přílohy z toho důvodu, že lze přílohu snadno ukládati do spolkového archivu jako vhodný pramen pro jednatele zprávy a kroniku spolkovou.

Redakce.

Víra není poučka, které možno přivést k a a pak ji odložit a zapomenouti na ni. Je stále v naší duši a pro vždy v našem myšlení. Vede každý náš čin, zabavuje celý náš život. Nemí pro den, nýbrž pro vždy.

Otázky a názory, seš. 1.:
H. Fieldinga „Duše národa“.

Zprávy místní a z kraje.

Vyšší svěcení bohoslovce semináře královéhradeckého konají se počínajíc tímto rokem v jiném pořádku. J. B. M. uděliti bude 2. dubna svěcení na podjáhenství, 9. dubna na jáhenství a 16. servence na kněžství. O připuštění ke třem vyšším svěcením žádají alumní IV. roku cthpp.: Andacht Jos. z Hradce Král., Bittermann Hugo z Dašovic, Dolešal Ant. ze St. Bydžova, Dvořák Ignác z Topolné na Mor., Dvořák Jos. z Litomyšle, Hůla Otakar z Hradce Král., Laška R. z Dol. Kralovic, Odvárka Ad. z Č. Heralce, Oliva Ot. z Třebonína, Paplham Frt. z Račíněvsi, Pecháček Jos. z Landšperka, Pospíšil Jan z Chudonic, Bouš Jan z D. Heřmanic na Mor., Širáček Jan z Kutimě na Mor., Těšitel Jar. z Haber a Novák Prokop z Perknova. — Ke svěcení na kněze jáhnové: Andrlíček Ant. z N. Hradce Král., Ciblák Aug. ze Suchboly, Dolák Al. z Kladník na Mor., Papáček Jos. z Čes. Libhavi, Tůma Lud. z Poděbrad, Vála Rob. ze Zlíně na Mor. — O připuštění na podjáheny a jáhny žádají cthpp. III. roč.: Fišera Frt. ze Studence, Flesar Al. z Poděštiny, Konečný Jan ze Lhoty na Mor., Link Jos. z Vel. Borovnice, Macháček Jos. z Loch, Šorm Al. ze Studence u Jil.

Sv. birmování na školách královéhradeckých uděliti bude J. B. M. dne 22. března v chrámu Páně u P. Marie studujícím gymnasia, realky, ústavu učitelského, obchodní akademie a žákům odborné školy zámečnické; dne 30. března ve školní kapli mládeži škol měšť. a obecných.

Zkoušky farního konkursu a zkoušky katechetické pro školy měšťanské i střední v r. 1906 konají se dne 2., 3. a 4. května a 18., 19. a 20. servence, vždy v 8 hod. ráno v biskup. domě v Hradci Králové. Žádosti za připuštění podávají se nejdéle do tří neděl před počátkem zkoušek prostřednictvím b. vikariálního úřadu.

Z Klicperova divadla. Jednota divadelních ochotníků královéhradeckých „Klicpera“ připravila 5. t. m. Strindbergovým dramatem „Otec“ příjemný večer, který zvláštního lesku nabyl vystoupením člena Národního divadla v Praze p. J. Vávry. Dramatický umělec tento v úloze rytmistra produševnělými výkony svými zvlášť na některých místech obecenstvo uchvátil. Z celého zjevu jeho zářila umělecká výspolost. A naši ochotníci snažili se jen což, aby stoupali ve stopách hosta-umělce, který věru sám byl překvapen jejich rutinou. Třeba že děj vzat z ozvušší nezvyklého, ze severu skandinávského, vžili se přece všichni ve své úlohy. Mile jímala pí. Paulová i sl. Švarcová svou jemností, jim po bok se postavila i sl. Šrajbrová a pp. Beránek a Paul i tentokráte byli na svém místě. Snahu ochotníků našich mělo obecenstvo odměniti bojnější návštěvou.

Známosto „Kukátkáře“ Kosmáka kniha na jevišti. V neděli dne 19. března t. r. sehraje „Všeobecné sdružení křesť. dělnictva pro království české“ v Hradci Králové ve prospěch nezaměstnaného dělnictva a nemocných členů nově upravené divadelní představení od učitele J. Fröhliche z Kosmákovy povídky „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu.“ Hra jest v 5 odděleních z venkovského moravského života se zpěvy, prolptána tamějším nářečím. Úlohy jsou v rukou nejlepších, rutinovaných herců, takže slibuje hra ona nejlepší počitek. Ceny míst: křeslo 80 h, I. místo 60 h, II. místo 50 h, k stání 40 h, studentský, dělnický a vojenský lístek 30 h; na galerii sedadlo 40 h, k stání 20 h. Zpěvy, jakož i hudbu cvičí dp. Jarkovič. Hojnou návštěvou vzdá ct. obecenstvo počtu velezasloužilému spisovateli Václavu Kosmákovi. Zdař Bůh!

Proslulá česká firma Alois Hugo Lhotá, továrna na pianu, pianina a harmonia v Hradci Králové, přešla právě v majetek p. Jindřicha Jelínka, továrníka v Hradci Králové. Tjž povede onen závod pod starou firmou; přijal za společníky p. Al. Brinkmana jako odborného znalce mechaniky a zkušeného odborníka, uměleckého truhláře, p. Josefa Krážku jako konstruktéra. Závod převzali tito pánové od 1. března t. r. a budou prozatím zaměstnávat asi 20 dělníků. Tedy obavy, že by proslulý závod Lhotův se rozpadl, bohudík se neuskutečnily. Jest si jen ptáti, aby za nového majitele plnila tato důležitá továrna své národohospodářské poslání tak stkvěle, jako se dalo za dřívějšího majitele. Jest nutno vlasteneckou potřebou, abychom si své národohospodářské posice nejen udrželi, ale tytéž proti přivalu cizí konkurence ještě posílili. Odborné znalosti by bylo v Čechách dostatek; potřebí jen spojití s dovedností obchodního ducha. Zároveň však nutno, aby konsument sami pochopili důležitost domácích závodů; pak v soutěži s cizinou lehce obstojíme.

Velký koncert. Dámský spolek „Eliška“ v Hradci Král. pořádá v neděli dne 12. března 1906 v Klicperově divadle velký koncert, při němž spolupůčinkuje operní pěvec pan Vlad. Florjanský. Dirigent p. Ludvík Knepr. Pořad: 1. Jos. Pauker: Ruské národní písně pro trojhlasy ženský sbor s průvodem klavíru. Zapěje „Eliška“. 2. B. Smetana: Arie z „Prodané nevěsty“. Zapěje p. Vl. Florjanský. 3. B. Smetana: Duetto z opery „Dvě vdovy“. Zapějí pí. A. Jandová a pí. M. Sacková. 4. a) „Já v snách Tě viděl“. b) Malát: „Jak mám Tě rád“. Zapěje p. Vl. Florjanský. 5. Dr. A. Dvořák: Z moravských dvojzpěvů čís. 2. a 10. s průvodem klavíru. Zapěje „Eliška“. 6. Čajkovský: Arie z opery „Oněgin“. Zapěje p. Vl. Florjanský. 7. Ant. Rubinstein: „Rusalka“, ženský sbor se solem mezzosopranovým a s průvodem kla-

víru. Zapěje pí. Sacková a „Eliška“. U klavíru pí. M. Bartheldyová a sl. Z. Vieweghova. Začátek v 7 hodin večer. Předprodej lístků u p. B. E. Tolmana, knihkupce na Velkém náměstí.

Funerální spolek v Hradci Král. koná valnou hromadu v pondělí dne 13. března t. r. o 7. hod. večerní v místnostech „Živnostensko-čtenářské jednoty“ s tímto programem: Schválení protokolu předešlé valné hromady, zpráva jednatele a spolu pokladníka, správa účetních revisorů, volba 9 členů výboru a 3 náhradníků, volba revisorů účetních a volné návrhy podané před schůzí a opatření dle § 4. jednacího řádu podpisy aspoň 6 členů. Doporučujeme veřejnosti tento spolek, který již po dobu 32 let vyplácí za mírný měsíční příspěvek pohřebné za své zemřelé členy. Hned od svého založení r. 1873 těžil se funerální spolek přízni všech kruhů a zvlášť méně majetní v kritické chvíli vyčítali jeho prospěšné, dobročinné působení, které zbavilo truchlící pozůstatle mnohých starostí. Spolek vyplatil za r. 1904 pohřebného za 6 svých zemřelých členů 808 korun, čítal koncem r. 1904 členů 223 ze všech tříd společenských a jmení vykazuje úhrnem 11.176 korun. Veškeré dotazy zodpoví ochotně p. Aug. Novotný, pokladník spošitelny v Hradci Králové.

Panorama N. J. S. v Hradci Král. Moravu, její památnosti a přírodní divy možno viděti v 50 akvostných obrazech od 11. do 18. března 1906 v panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové v bývalém kláštere za kostelem sv. Ducha. Z obrázků uvádíme: Sloupská jeskyně — vodopád propast Macocha — Adamov — jedoucí rychlík, Olomouc od řeky — hrad Buchlov — Velehrad — lázně Luhačovice — Rožnov pod Radhoštěm atd. — Veškerý čistý výnos na podporu českých menšin v podhoří Orlickém.

Klub českých velocipedistů pro Hradec Král. a okolí upozorňuje své pp. členy, že dnem 1. března 1906 opětne otevřena klubovní remisa.

Regulace Labe. Snad přece ještě letos počne se s regulačními pracemi na Labi a Vltavě. Ministerstvo obchodu zaslalo totiž místodržitelství v Praze podrobný nástin projektu regulace a kanalizace 11280 metrů Labe směrem Mělník-Neratovice, s vyzváním, aby politickou pochozí komisi urychlilo. Se stejnou výzvou byl místodržitelství zaslán také podrobný rozvrh regulace Labe u Hradce Králové, Hrobic, Pardubic, Rosic a Živanic.

Koncert „Orlice“. Sbor tamburašů „Orlice“ v Hradci Králové pořádá v neděli dne 19. března v hotelu „Merkuru“ p. Hofbauera velký koncert s bohatým programem.

Ve schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 2. března schválena oferta obce na stavbu kasáren pro dělostřelecký pluk v Hradci Králové. — Na zřízení dobytčího tržiště uzavřena u spošitelny královéhradecké zápůjčka 84.000 K; dobytčí trhy rozmnoženy ze 6 na 11. — Panu dr. Al. Rudolfovi prodána parcela č. 6. v bloku IV. u Praž. Předměstí a p. F. Křištofovi, malíři, parcela č. 6. v bloku II. — Upravena bude za sad plocha na Žižkově náměstí, na níž atávaly a dosud stojí jedna kůlna; dále se uprav. a sice opět pomocí okrašlovacího spolku sad Na přikopech a pusté místo před Rudolfinem, a na lukách na severní hranici katastru vysází se stromy. — Měst. inženýr p. J. Jančovi udělena druhá kvinkvénálka. — Na Novém Hradci Králové koupí se na rozšíření lesního majetku obce pozemky p. J. Teplého za 1600 K. — Třetím kostelníkem při katedrále sv. Ducha zvolen p. B. Houdek, krejčí. — Udělena byla nadace invalidní desíti invalidům pš. pluku č. 18. po 21 5 K. — Collinova nadace pro policejní strážníky udělena strážníkovi p. Pecoldovi. — O žádostech p. J. Elenera za povolení ku zřízení pohřebního ústavu v Hradci Král. a p. F. Ottmara z Nov. Hradce Král. za udělení koncesse knihtiskářské v Hradci Králové dáno bylo c. k. okres. hejtmanství příznivé vyjádření.

Dary záložny v Hradci Králové na r. 1906. Po 50 K: Okrašlovacímu spolku, hasičům, družstvu pro stavbu sokolovny, podpůr. fondu II. spošitelstva, podpůr. fondu IV. spošitelstva, Obecné kuchyni, vešměs v Hradci Kr.; K 40— Ústřední Matici Školské; K 30— Remeslnické tržnici zde; K 25— Husovu fondu; K 20— Nár. Jednotě Severočeské, Palackého čítárně, Národnímu domu ve Vídni; K 15— Národní Jednotě Pošumavské; K 10— spolku absolventů obch. akademie „Oliva“, spolku na podp. chudých studujících, Komenskému ve Vídni, Okrašlovacímu spolku v Náhoně, Pouchově a Malšovicích. Úhrnem 530 K.

Z úředních nařízení a jiných opatření roku 1794, která se vztahují k válce s Francií. Dle jedn. protokolu královéhrad. magistr. podává V. P.—s. V dny 30. a 31. března a 1. dubna 1794 konala se od 8. hod. ráno do 6. hod. večer pobožnost při vystavené Nejsvět. Svátosti oltářní v katedrálním kostele za vyprošení božím požehnáním zbraním rakouským a za šťastný průběh války. Mládež a cechové obceovali pobožností v hodinách pro ně určených, taktéž měšťané a magistrát, který dle výn. kr. krajského úřadu „in corpore“ do kostela se ubíral. (Č. 447. a 455. — Gubern. vynešením ze dne 17. III. 1794 byly tyto 3denní pobožnosti pro všechny kostely nařizeny. Č. 569.) — K. krajský úřad upozorňuje na prezidiaí nařízení ze dne 15. XII. 1793, dle něhož se má státi opatření, aby ten, kdo by u mečů a nožířů dýky, kordy a podobné zbraně objednával, od dotčených mistrů ihned magistrátu oznámen byl a po zákoně potrestán. (Č. 483.) — Taktéž bylo obyvatelstvo upozorněno na to, že jistý Duc de la Force od francouzského národního konventu byl najat, aby zavraždil rozličné vynikající osoby těch národů, kteří s Francií válčí. Z té příčiny uloženo všem úřadům a místním představeným, aby tento zlozyn, kdyby skutečně do Čech přišel, byl jat a bedlivě střežen a zpráva o tom podána. (Č. 484.) Současné bylo obyvatelstvo varováno před zásadami, jež francouzskými emisary byly šířeny, poněvadž se nimi náboženství i stát ohrožuje. (Gubern. vyn. ze dne

28. II. 1798. Č. 485.). — K zamezení tuláctví byla vydána obecná nařízení a předce byli c. k. policejnímu ředitelství v Praze dopravováni lidé, kteří před svým zatčením dlouhý čas bez průvodního listu v zemi bloudili a nikde nebyli zadrženi. I bylo všem vrchnostem a magistrátům (vyn. došlým 29. III. 1794) nařízeno, aby každý cestující ku předložení průvodního listu byl vybitnut. (Č. 487.) (Pokrač.)

Z Třebouchovic. Odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva pro Třebouchovice a okolí pořádá dne 19. března r. 1905 v 1 hod. odpol. veřejnou spolkovou schůzi v sále p. K. Jarkovské. O starobním a invalidním pojišťování dělnictva promluví p. Václav Myšlivec, redaktor z Prahy. S přednáškou spojena sv. josefská zábava s bohatým programem.

Z Rychnova n. Km. Přítelůček našeho všeobecného sdružení zle se na nás durdí, že se hlásíme k životu a že chceme mít aspoň kus těch práv, jaká si osobují pro sebe lidé z tábora nám nepřátelského. Dle hrubých výpadů jeho aspoň každý pozná, že k veliké žalosti vpadlých nabýváme půdy. Ze by se „panu páterovi“ byla práce nedařila, tomu sám pisatel nevěří. Při tom rozhodně odmítáme jízlivé podezřívání z křesťanství. Farizejský učenec dle všeho nevidí si také do úst; vždyť na jiném místě zase roufá křokodíl alzy nad chudobou „klerikálně vydrancovaných“ lidí, kteří jsou v odbočce shromážděni. A když tito lidé v zájmu hospodářské svépomoci se sdružují, chce jim podrážeti nohy. Pravíte, že „v boji proti klerikalismu“ neznáte ohledů ani pardonu; to Vám rádi věříme a připojujeme dodatečně, že je Vám kterýkoliv prostředek dobrý k ubití katolické svobody. Vždyť říkáte, že v hostinci, kde jsme si novou spolkovou místnost vyhledali, „není místa pro pokrokový spolek, pro schůze a zábavy pokrokových lidí“. Tohle je čistá svobodomyšlnost. Dále Vás prosíme, abyste se poučil o jesuitách raději z nějakého vědeckého díla než z 16 stránkových „pokrokových“ pamfletů. Kdybyste znal aspoň abecedu sociálních dějin naší země, věděli byste, že lid náš, který byl v katolickém století XIV. svobodný, byl zotročen v následujících dvou stoletích právě husitými a protestantskými velmoži, až užko psát; a z dějin Rezkových byste se dověděl, že to byli právě jesuité, kteří za věku XVII. proti otroctví, vydrancování lidu slovem i písmem protestovali. Holenku, Vaše zášť nás od zdravé svépomoci neodvrátí. Již ty časy přecházejí, kdy katolík nechal do sebe kopat beze vší obrany. Zatím tolik onomu známému „intelligentu“, který zanášá o nás pomluvy do listu, za nějž se i slušní pokrokaři stydí.

Z Kostelce n. Orli. (Poznámký k opičí přednášce.) V neděli dne 26. února měli páni pokrokaři v Kostelci n. O. malou nehodu. Pořádali veřejnou schůzi, k níž se dostavili i zdejší dva pp. kaplani, aby poslechli nejnovější vymoženosti vědy p. profesora Mikouska, jimiž chtěl tento učený pán po příkladu universitních profesorů osvicovat pokrokovou veřejnost. Chtěl sice mluvit dle programu o vývoji řeči a tu ovšem nemohl důkladně o tematě takovém pojednat, aniž by nepoučil posluchače o původu člověka vůbec, takže se zdálo, jako by p. přednášejícímu profesorovi nezáleželo tak na vývoji řeči, jako spíše aby ohlíval dnes již nevědeckou a novými výzkumy úplně vyvrácenou domněnku o původu člověka z opice. Při tom uveden byl do úzkých dotazy dpp. kaplanů a nemohl sém vůbec odpovědět i kollega jeho dal odpovědi nejapné „nevím dosud“, „věda ještě tak daleko není“, „musím se doma podívat do knih“. Odvetou statečnou je článek v posledním čísle Lidových Listů Chocenských od dopisovatele, který se nepoděpal a který vyzývá všechnu pokrokovou veřejnost k boji proti nesmírné odvaze klerikálů, poněvadž prý bezcitnou a studenou rukou ničí a otravují veškerou společenskou život v městě a okolí. Je pravda, co píše p. dopisovatel do Lidových Listů, aby zakryl svou blamáž, že pravý theolog otáskám o původu člověka a podobným se nevyhýbá a debatuje vážně, jak na člověka vzdělaného se sluší. Avšak rozhodně není pravda, že smí profesor, který chce stát na výši doby, při dnešním pokroku věd ještě seriosně mluvit o domněnce, že člověk povstal z opice. I v tom dáváme p. dopisovateli za pravdu, že právem třeba zamítnouti vystupování a nemístné pošklebky mnohých lidí proti náboženství; ale posměšky učiněné věd lidmi, od nichž čekáme, že jsou v první řadě vzděláni, jsou naprosto zavržitelné. Avšak není pravda, že domněnka, jako by člověk povstal z opice, má dnes s vědou něco společného. Dp. kaplan nedělal si úšklebky z vědy, ale p. profesor škodil a škodil si na reputaci vědecké, vydávaje dnes vědecky odbytý a tudíž zastaralý fráse protináboženské za vědu. Proto dp. kaplan, když protestoval proti takovému ohlupování lidu, konal jen svou povinnost učiniv ne vědu, ale naprosto nevědeckého p. profesora směšným. Nevěděl o vysoké úrovni učenosti, co p. dopisovatel píše, že kněz má si všimati pouze duše a nikoliv těla. Předně by přece měl znáti páté přikázání Boží, o jehož zachováání musí dbáti kněz a tudíž tím nepřímou světena je kněz i péče o tělo, ať již pomíjíme jiné povinnosti člověka k tělu, které není dovoleno přestupovati. Avšak zde je hlavně nepochopné, že p. profesor zaměňuje nauku o vývoji těla s tělem lidským, kdežto by měl jako profesor středních škol vědět, že ne přírodověda, nýbrž theologie dává určitou odpověď na otázku, jak povstal člověk a proto nemůže být kněz lhostejnou, když zastaralými a ve světě vědeckém odbytými již frázemi podrývá se tak důležitá nauka, jako je o vzniku člověka. Co pak se týká otázky, zda-li je dp. kaplanovi známo, že spor mezi vědou a vírou je rozluštěn, podotýkáme, ať se p. profesor nestará o věci, jímž naprosto nerozumí. Jinak by musel vědět, že mezi vírou a pravou vědou nikdy sporu nebylo a proto nemusel být rozluštěn; avšak mezi vírou a vědou, jak jí on rozumí, o nějakém rozluštění nemůže být řeči, neboť pravda a blud se navzájem vylučují. P. profesor cituje dokonce i encykliku Lva XIII., již zase nerozumí, neboť Lev XIII. mluví o přírodovědeckých názorech sv. Otců a vykládá je písmu sv., kteřížto vyslovovali mínění své doby, aby vyloučili některá místa písmu sv., kde se mluví o přírodních věcech, avšak s tím nemá nauka o vzniku člověka nic společného, neboť to není přírodovědecký názor některého sv. Otce, že člověk je

stvořen od Boha, nýbrž to je sjevené Slovo Boží. Odvolává-li se však na kardinála Schlaucha, který ve své řeči r. 1890 připsal k descendenční teorii, pak bychom předně prošli p. profesora, aby citát přeložil trochu lépe česky; s jistotou to není veliký požadavek na profesora českých středních škol a pak má také vědět, že náhled jednoho biskupa a tím méně kardinála Schlaucha smí se samostatně s naukou církve. Neuprámé také p. profesorovi, že pěstovat vědu je čin člověka důstojný, ale rozhodně ohráujeme se proti tomu, aby náhled svůj o vzniku člověka z opice stoťtožňoval s vědou. Radíme pak p. profesorovi, že v ohledu náboženském má asi takové vědomosti, jež by ho mnohý z jeho studentů snadno zahanbil, aby nemluvil o věcech, které se vymykají z jeho oboru, když nestojí ani na výši doby v takových věcech, které do jeho oboru spadají.

Umělecká výstava v Bělehradě pořádána bude pod protektorem městské rady v době od 26. července do 20. srpna t. r. v budově měšťanských škol. Dle došlých přihlášek od četných našich umělců výtvarných slibuje výstava tato nevedení umělecký požitek. Výstavní komité získalo též mnoho kartonů zesnulého mistra Julia Mařáka, které až dosud nikde vystaveny nebyly. Do Bělehradu jakožto do známého lázeňského místa přijíždí mnoho cizinců na léčení i letní pobyt a proto jest naděje, že umělecká výstava dosáhne všestranného úspěchu.

Bezcitnost. Dobřeničský příslušník Josef Finěk, nyní povoláním čeledín, k staru onemocněl a byl naposled ošetřován v okresní nemocnici Nechanické. Když došla lhůta ošetřovací, propuštěn z nemocnice; ležel pak po čtyry dny u hostinského Jos. Jedličky v Popovicích a od něho odvezen v posledním tažení do obce Dobřeničské. Čtyry hodiny cesty vezen umírající člověk přes Nechanice, kde je nemocnice, a zemřel ihned po příjezdu bez křesťanské útěchy, protože v Popovicích nevědí, že jest v nutném případě i cizí obec povinna ku pomoci a má pak právo vzésti výlohy od příslušné obce požadovati. Inu v době humanity hyne křesťanská láska, protože není živé víry.

Ze Slatiňan. (Vyznamenání českého křesťanského obchodníka.) Pan Fr. Jelínek, velkoobchodník v Slatiňanech, počten již druhým vyznamenáním; propůjčen mu titul c. k. dodavatele pro c. k. vojenskou příslušníky. Přejeme této solidní a čilé firmě plného zdaru.

Pokrokoví ctitelé Husovi v Roztokách. Zvláštní plakát avolával zdejší věrné husity k valné hromadě. Doslovné znění jeho i s chybami pravopisnými jest následující: „Držtežto pro zbudování a udržování pomníku Mistra Jana Husi v Roztokách pořádá v neděli dne 5. března 1905. o 2. hod. odpol. v hostinci p. Fr. Krupky. Valnou hromadu s přednáškou při níž promluví p. J. V. Střihavka z Nové Paky. Význam života M. J. Husi pro dějiny Českého národa zjevíme k době dnešní“. K hojněmu účasti zve Výbor. To jest doslovné znění pokrokového plakátu provedeného „umělecky“ barvou černou a červenou střídavě. Jak je vidět, nemá ani sloh ani pravopis Husův významu pro naše husitké občany. Rádi bychom věděli, jak by asi o významu Husově přednášel onen muž — umělec, který tento pokrokový plakát sestavil. Lidé, kteří svoji mateřštinu tak uboze znevažují a Husově opravě českého pravopisu takovou ostudu tropí, chtějí ze sebe dělat průkopníky pokroku. Tedy se měla odbývat valná hromada s přednáškou, při níž promluví — učenec Střihavka. Teď jen se jedná o to, co si máme z těch popletených slov vybrati. To ten p. Střihavka snad měl mluvit při přednášce jiného? — Ale to všechno nic nevádí; jen vzhledu švarní mužové! Že něčemu nerozumíte, to Vašemu pokroku bude málo vadit. Jen když ty klerikály hezky sasekáte a odsoudíte! To je to hlavní. Na takový „řizný“ pokrok jste Vaše vzdělanost stačí; a ostatní je už vedlejší, že?

Alkohol. V noci na den 5. března oběsil se ve Smidarech na klíce ve světnici 57 let starý, ženatý bývalý obchodník železem, rodem z Železnice, posledně štětkář. Ještě den před smrtí vyšebrával si po domech „ne šedou“ a jako „štětku“ se napil, by snad kuráže si dodal. Podobných individuů jest tu více. Kéž by skon jejich byl lepším!

Požár cukerní rafinerie ve Skřivaněch u Nového Bydžova. V noci o půl 2. hodině na neděli dne 5. března vznikl požár v rafinerii barona z Liebigů ve Skřivaněch, jedné z největších v Rakousku. Oheň povstal nejištěným dosud způsobem v tak zv. chlebové sušárně a přes všechna moderní bezpečnostní opatření rozšířil se v hodině na celou čtyř- a v některých částech šestipatrovou budovu tovární, která o 3. hod. stála v plném ohni, živěním hoficím cukrem, jehož jen v tak zv. krystalisárně v homolích na 120.000 kusů připraveného na vývoz nahromaděno bylo. Rudá zář do nesmírné výše šlehajících plamenů roslávala se po celém okolí, zvláště do roviny k Novému Bydžovu a příšerná byla to podívaná od Smidar a kopce Skřivanického a z návrší Loučohorského. V místě zvoněno hned na poplach a tovární hasičský sbor přes 40 mužů čítající, jemuž jest k ruce i parní stříkač s 3 mocnými proudy a 3 stříkače ruční, a jenž každou noc měl požární hotovost 6 mužů, a velitelem Procházkou ihned se dostavil. Taktéž přijížděly hasičské sbory z okolí, a sice z Červeného, Loučného Hory, Smidar, Chotělic, Nového a Starého Bydžova, Sloupna, Chudonic, jakož i ze vzdálenějších již Smrkovic a Chomutic. Avšak veliké úsilí bylo marným; ohnivé jazyky přes ochráněné dvě a železné rolety, přes vodou naplněné hydranty bleskurychle se šířily a v hodině celou budovu tovární zachvátily. Příšerným bylo padání stropů a řícení se mohutných strojů. V přízemní strojírně, kde umístěn byl hnací stroj o 3000 konských silách, když již všechny hnací řemeny byly přepáleny a přetřhány, otočilo se kolo vlastní setrvačností ještě čtyřikrát a ve svém druhdy nunnavném běhu se zastavilo. Lávy roztaveného cukru vytékaly okou a mocným proudem valily se do Cidliny vedle tekoucí. V proudech valily se lid silnicemi a polními cestami z okolních dědin k ohrožené továrně, která mnohým z nich po ložské, suchem

a krupobitím stíženě akrovně šel aspoň nějakého výdělu poskytovala, a v které v plném proudu kampaně až na 1400 lidí pracovalo; pomáhali znaveným hasičům při stříkačích, avšak všechno úsilí lidské bylo tu marným: dravý šivel chtěl mít svou oběť. Starý pán Adolf Ritr z Zahony, dřívější majitel velkostatku a cukrovary Skřivanického, nyní disponent firmy z Liebigů, stál s technickým fideletem továrny p. Setvinem na prostorném dvoře továrním, a vida, že pomoci není šádné, volal na hasiče: „chraňte jen obec!“ Štěstím bylo, že panovelo bezvětrí a proud vzduchový bral se k jihozápadu, takže obci vážného nebezpečí nehrozilo; dřevěná, doškami krytá chalupa, dříve Matějčákovy, nyní velkostatku náležející, která pouze jen přes silnici proti ohromné budově tovární stála a přes kterou ovšem v značnější výši ohnivé jazyky šlehaly, byla úsilím hasičů jako na posměch zachráněna, takže mnozí s diváků se divili, když po požáru na jedné straně viděli zachovanou došky krytou chalupu a na druhé zničenou kolosální budovu čtyř a šestipatrovou. Tím, že vítr val směrem jihozápadním, zachráněna byla také kotelná, kde pekelný panovač žár a kde v 11 ohromných kotlech sponuty páry nahromaděny byly. Oheň v pecích byl hned uhašen a tím předešlo se možnému výbuchu, který nedozírných by byl měl následků. — V celé továrně pracovalo tu noc v různých odděleních přes 200 dělníků a dělnic. V sušárně chlebové, kde oheň vznikl, v noci se nepracovalo, zato ale na stanici kostkové ve 4. patře pracovaly dělnice dnem nocí. V osudné noci bylo tam přes 40 děvat, jež právě požívala vyměřeného jim odpočinku od 12. ho půl 2. hod. noční. Brzy ale valící se dým mnohé z nich probudil, jiné opět dozorce vzbudil a rozespálé k rychlému odchodu pobádal. Zachránily se všechny, spěchajíce po kamenných a dílem železných schodech k tak zv. nouzovému východu. Tři děvčata z jiného oddělení šla si na dobu odpočinku ulehout do jedné chodby, a když vnikajícím k nim kouřem a lomozem se byla neprobudila, jistě by byla zahynula, poněvadž příslušný dozorce o nich nevěděl; ale i ta šťastně se zachránila. Když budova již byla v plném ohni, bylo slyšeti tlukot na přivřené dveře východu nouzového, i myslilo se jistě, že přechající dělník musí tam zahynouti, poněvadž z venčí ke dveřím přístup byl již nemožným, ale i ten druhým východem se zachránil; U stroje elektrického nejdle na místě zůstal dozorce Knap, aby dělníci spíše se zachránili mohli, sám pak nemohl již k východu, ale musel být oknem vytažen. Velikým bylo štěstí, ano zvláštní ochrana Boží to byla, že při tak náhlém a rozsáhlém požáru nikdo nezabýnul, aniž k vážnějšímu úrazu přišel, a že možným výbuchem neštěstí již tak velké ještě hroznějším se nestalo. V sobotu byla právě výplata a dělníci, mající noční směnu, nemohli v kvapném úteků vzít ani odložený štát, v němž měli schovanou týdenní výplatu. Ztráta tato bude jim ovšem nahrazena, jen když životy své zachránili. — U velikém nebezpečí byl kostel, od továrny jen as 20 metrů přes cestu vzdálený, avšak mohutnými kaštany poněkud chráněný. Šlechtná paní Leontina z Ritrů volala na hasiče: „zachraňte jen kostel“, a tu přitočil se ke kostelu, pokud možno bylo, hasičský sbor z Červeného s velitelem p. Zejdlem, a jich úsilí se podařilo, že kostel byl zachráněn. Plech se střechy továrny padající odštípl sice jednu mohutnou větev kaštanovou, která však jen nepatrně okraj taškové střechy kostelní a omítku poškodila. — Ušetřen zůstal zámeček a mlýn p. Radimského, z komplexu budov továrních pak jednopatrový domek, v jehož přízemí byla kantina a v prvním patře finanční kontrolní úřad, dále kotelná, tovární dílny a úřadovny, sklady čistého, k vývozu připraveného zboží, tak zv. affinace, kde surovina se zpracovává, s kotelnou Škoda požárem způsobená odhaduje se ovšem jen oběšeně na 4 miliony K, jest však pojistkou u domácích a cizích ústavů kryta. — V neděli po celý den přicházelo a přijíždělo se všech stran množství diváků, aby ohlíželi sponutu dravým šivlem způsobenou. Na mnohých místech k večeru ještě plamenem hořelo, a hofeti bude jistě ještě po více dní. Tovární sbor hasičský s parním strojem jest dnem nocí v činnosti a o bezpečnost starají se četníci ze Smidar a Nového Bydžova s personálem továrním. Příšerný pohled skýtala zvláště tak zv. krystalisárna proti kostelu, která pod tíží strojů částečně se střítila. Do výše třás ocázené, z části chýlící se již a sesutím hrozící zdi, z nichž ocázená, mřížá, drátěných sítí a skla zbavená okna jako oči z lebky umřice na diváka příšerně shlížely. S odklizením zdiva a trosk z ohledů bezpečnostních co nejdříve musí být započato.

Div. ochot. spol. Tyl v Rychnově m. K. pořádá v neděli dne 19. března 1905 ve prospěch pořizení nových dekorací Jiráskovo nejnovější velkolepé dílo „Gero“. Historická hra o čtyřech jednáních s proměnou. Začne se určitě o 7. hod. V mezikakt účinkuje hudební spolek „Dalibor“. Předprodej lístků na číselovaná sedadla laak. obstará p. Jos. Říha, obch. v Rychnově n. K. Po divadle přátelský večírek v místnostech spolkových.

Oprava v příčině p. učitele Páda. V čísle 48. Vašeho ctěného listu ze dne 25. listopadu 1904 pod záhlavím „Z Vápná u Chlumce n. C.“ byl uveřejněn článek o našem záložním spolku a o zdejších učitelích p. Janu Pádovi, který na pravdě se nezakládá a prosíme, by byl následovně opraven: Není pravdou, že nastala panika, když občan S. ze Strásova si přišel vyzvednouti šepory, ale je pravda, že nesrovnalost knížky vkladní po vysvětlení klidně vyrovnána byla s knihou hlavní. Není pravdou, že výbor záložny pozval revisora, nýbrž sám předseda o své vůli tak učinil. Není pravdou, že při příjezdu revisora nastal shon, ani není pravdou, že se revisor protáhla od 19.—23. srpna k vůli tomu, že pan revisor chodil na hon; ale je pravda, že se revisor protáhla od 19.—23. srpna proto, že učitel p. Pád žádal, aby pan revisor srevidoval vše od počátku trvání spolku, by se poměr mezi starým a novým pokladníkem správně urovnal. Není dále pravdou, že byl pokladniční schodek, ale je pravda, že vypočítaná

a předaná pokladni hotovost činila 945 K. Není pravdou, že bylo sjištěno, že se 3052 K za superfosfát nedostává a že rolníci na větším díle superfosfát zapravili, ale je pravda, že celý obnos 3052 K rolníci dluhovali. Není pravdou, že p. Pád ihned napsal seznam dlužníků za odebrané umělé hnojivo a že se ukázalo, že seznam byl nesprávný a že od té doby ještě několik rozdílných seznamů odběratelů umělého hnojiva p. učitel Pád vypsal jako dlužníky, ale je pravda, že seznamy dlužníků jsou všechny správné a dosud volny každému k nahlédnutí. Není pravdou, že „zápachu z hnojiv“ máme plnou obec, ale je pravda, že v obci naší i v obcích sousedních je úplný klid. Rad. Šimák, pokladník. Josef Bludský, předseda dozorců rady. V. Malík, Jiří Beránek, Václav Svatoň, Fr. Vosáhlo, Jan Štěpánek, Jan Bažant, členové dozorců rady. — Naše poznamky k této opravě. Sami jsme žádali, aby pan učitel Pád vysvětlil mnohé záhady. Byli bychom mu to ochotně vytiskli i bez úřední cesty, kdyby byl všechno řádně odůvodnil. Prosim, aby si přítomnou opravu občané Vápenští důkladně přečetli a srovnali své vlastní zkušenosti s vyvracením všech zpráv našich dopisovatelů. Ani nám nenapadá někomu bezdůvodně nablížovat; ale za důkladné promyšlení prosíme. — Když už p. učitel Pád úplně se očištil, snad nám též laskavě vysvětlí, proč se takto áhle rozhodl opustit pětitřídku a odejít do zapadlé vesnice na dvojtřídku.

Z Velké Ouhmě. (Drobnosti z malé osady). Naše klidná pohraniční obec vším právem může se počítati k obcím pokročilým; neboť mezi jiným honosí se moderní vymoženostmi — státním telefonem, jenž před z roky u nás byl vřízen, dobrých a platných služeb zdejších osadníkům prokazuje. Letos opět založena Raiffeisenova záložna. Mýšlenka, zaříditi totiž záložnu, kde by osadníci své úspory ukládali, po případě také za mírný úrok v krátkém čase si vypůjčiti mohli, — byvši již delší dobu ventilována — došla konečně šťastného realizování. Peněžní ústav tento, ač ještě v plénkách — díky horlivé agitaci několika občanů — velice utěšeně prospívá. Další poctivé a nezištné snaze obětavých funkcionářů žehnej Bůh! — Před 14 dny byl náš úctyhavý kostel sv. Vavřince obhacen velice skvětlým a cenným lustrem, jež u příležitosti úmrtí svého tchána daroval zdejší fidičí učitel p. Gabriel Görig se spanilomyšlnou svou chotí, jež již vícekrát dala na jevo svoji benevolenci vůči našemu kostelu. Lustr tento — nová to ozdoba zdejšího chrámu Páně — bude po mnohá léta hlásati obětavost a zbožnost ct. rodiny páne fidičích. — Jeho „preláteká Milost vasp. Magre Ant. Suchánek, rektor bisk. semináře v Hradci Králové, jenž již předloni věnoval pro kostel náš mešní missál, ráčil opět letos darovati velice pěkné, broušené konvičky a podnosem. Oběma dobrotvám dárcům buďtež tlumočeny tisícové díky! Zaplať Bůh! — Mezi tím co se v kraji probouzí příroda z dlouhého zimního spánku a konají se přípravy ku seti, lež naše krajina dosud pod sněhovou vrstvou 4—5 metrů vysokou, a potrvá to aspoň ještě 2 měsíce, než bude moci přikročiti rolník ku seti. Ale i sima má své radosti. Jak rozkošnou zábavu poskytuje jízda na saních a na lyžích, o níž dole v kraji jen sní, — dovede posouditi jen ten, jemuž Prozfetelnost Boží usouzeno na horách žíti s tím hodným, bodrým lidem. Vždyť zvykne člověk na vše, tož zvykne i na ty zasněžené hory, jež mají také své krásy a půvaby.

Z Beneva nad Doubravkou. Někým přítelíčkem bylo nám zasláno čelo kolínského pokrokařského listu „České Stráze“, v níž způsobem impertinentním učiněna byla zmínka o smrti velebného pána Davida. Spojována byla smrt jeho s duchovenským esedem a činěna nárazka na jeho studie v Kolíně s důsledky, jež mohly se zroditi jenom v hlavě člověka zrovna infernální zášti proti kleru katolickému naplněné. Je k tomu potřebí opravdového hyenismu, aby osoba tak nešťastného trpitele, jakým v Pánu zesnulý byl, smykuta byla nejhnusnějším blátem, v němž snad si libuje onen pisatel lokálky: Sladká smrt. A to mají býti ty umravňovací snahy realističko-pokrokařské kliky? A k tomu nestydí se přidati výstražné: Memento mori! U hrobu zastavila se i škodolibost pohanská, škodolibost moderních pohanů jde i za hrob. Což nemají i oni potřebí výstražného: Memento mori?

Z Čáslavsku. V minulých dnech vykonány byly volby do okres. zastupitelstva. Vztřížili skoro napořád kandidáti bývalí, mezi nimi ovšem organizovaní evangelíci dobyli všech svých míst. Agitace nebylo ostatně téměř žádná a kde byla, byla teprve v době příliš pozdní a to ještě jenom čistě osobní. Směšné přímou působilo tvrzení dopisovatele do Nár. Listů, že strana klerikální byla poražena na celé čáře. Jak by také mohl jinak psáti v bombastickém žvanění odchovaný referent? Je viděti, že mu už mysl slábne, když agrárníky hází do jednoho pytle s klerikály. Je by ovšem kat. rolníkům více statečnosti neškodilo, je také pravda a mohlo by při tom učiněno býti i percentuální spravedlnosti zadost. Dočkáme však výsledků.

Z Hronova. Zábavný odbor „Katolických jednot“ v Hronově sehraje v neděli dne 12. března 1906 v hotelu „u Mostu“ novou, dosud na venkově nedávanou časovou hru „Zachycen proudem.“ Obraz se života ve 4 jednáních od Dr. Fr. Hermana. Začátek v 8 hod. večer.

Ze Zbraslavi. Konečně pobíná u nás probouzení se jakési nový život. Město naše, jemuž přirozené dostalo se dosti příznivé polohy, dlouho apalo, nechtávajíc se předháněti jinými menšími osadami na Kutnohorsku; zvědá se, aby využítkovalo příznivé situace, a tak zabezpečilo si šťastnější budoucnost. Prozatím učiněn první průlom do příliš konservativních poměrů. Usneseno totiž zříditi měšťanskou školu nákladem obce. Jest to sice smutné, že tímto způsobem musí se obec naše domáhati toho, co jí dávno patří, ale jenom když jest učiněn první krok. Snad vzpomutí se konečně ti, kteří tak dlouho tento

koutek okresu zanedbávali a učiní svou povinnost, k níž spravedlností jsou vázáni. Místnímu zastupitelstvu nemůžeme než gratulovati, že věnuje svoji péči tak eminentně kulturnímu účelu, jako jest školství a přáli bychom mu, aby snaha jeho byla korunována sdárným výsledkem. Podají-li se tento první krok, pak bude i chuť k následujícím úlohám, jichž čeká dlouhá řada svého uskutečnění.

Katel. polit. vzdělávací beseda pro Žilunice a okolí pořádá v neděli dne 12. března 1906 o 8. hodině odpolední v hostinci p. Jana Jezdinského veřejnou schůzi lidu, při níž o důležitosti katolicko-politických vzdělávacích spolků promluví pan Václav Myslivec, redaktor r Prahy.

Různé zprávy.

Obecním představenstvím právě v čas odvodů vojenských naskytá se vhodná příležitost, aby uplatnila svůj mravní vliv na obec. Dosavadní nepřistojnosti, které rekrutí při odvodcích provádějí, jako opilství, hrubé křiky, opizlé písně a jiné neplechy, veřejnou mravnost urážející, jsou velkou skvrnou v mravech příslušné obce. Z tohoto důvodu jest vlastně mravní povinností obecního představenstva, aby mládež jím poučena brala se k odvodu důstojně. Hudba městem, zpěv, křik může každý obecní úřad zakázati. Naříkáte na břemen, jež se vám ukládají v dávkách peněžních i v krvi, ukažte však při tom také trochu se bevědomí a hrlosti; jen tak získáte si vážnosti u nemilých vám leckdys úřadů.

Zrcadlo výborně ukazující. „Č. Stráž“ pokrok. čas. kolínský praví v posledním svém čísle ze dne 4. března: „Nikde neujímají se tak rychle a neponětí kofenů tak hluboce, a nerozlišují se tak trvale nadávky, podezřívání a infamie jako u nás. Není blbství, aby se neujalo a nerozhlašovalo.“ Bene dixisti Martine! Vidíme to zrovna ze způsobu psaní tohoto časopisu proti nám katolíkům a zvláště katol. duchovním. Dovolíme si čteme na ni upozorniti.

No tak tedy! Co to bylo za eljen, když v Maďarii prosazeny byly smíšené sňatky a kněžím vzaty matriky! Co záleželo židům a zednářům na tom, že magyar orszag bude míti o několik milionů více duší, jen když provedli svou! Jako jeden z důvodů uváděli řečníci, že první se našly v matrikách nepořádky, které ve státní správě budou nemožny. Přiznáváme, že i do matrik mohou se dostat chyby, ba že výmínečně nejsou ony přesně vedeny, ale od nepořádků k falšování a švindlům jest asi tak daleko, jako od kněze k židovi. Nepořádky kněží někteří mohli zavinit, ale k podvodu nesáhl z nich žádný, aspoň rakonská justice neví o žádném podobném případě. Že tomu tak není v rukou mimokněžských, zvláště židovských — jež věřina správců matrik v Uhrách židovská — to dokazuje velké vyšetřování, jež musilo zavést ministerstvo v několika komitátech, kde se systematicky falšovaly matriky k účelu osvobození od od vojska v tom způsobu, že chlapeč byli jako děvčata do matrik zanášeni, neb dokonce jako mrtví vedeni. V jediném komitátu zempiňském bylo na pět tisíc rekrutů osvobozeno. Když za příčinou vyšetřování přijel do obce Szrodtky minister. sekretář dr. Orlay, sebráno po kraji 30.000 K, aby ho podplatili. Když se však dr. Orlay nedal zlákat, nabídl sumu onu hostinskému, by u sebe strávujícího Orlaye otrávil. Výstrahou však se zločinu předešlo. Ovšem není nad Maďarsko!

Ten nešťastný celibát nedává i „Stráži“ spát. Píše: „V Rakonsku je 40000 kněží. Kdyby se oženili, bylo by založeno 40000 vzdělaných rodin. Jaký by to byl zisk pro národy!“ Tak vida a pořád, že kněží jsou zpátečníci, blupci a kdo ví co! A na jedinou založili by vzdělané rodiny. O synové pokroku, jméno vaše jest farizejství.

Židovská kořalka. Pod titulem „Darebáctví“ píše „Brněnský Drak“ v čísle 4. t. r.: „V některých krajinách moravských, zejména však mezi Slováky, jsou Židé talmudisté, kteří jen a nejlépeším svědomím šetří na lihu, kdykoliv vyrábějí pekelný nápoj „kořalku“. Aby však čertův nápoj na pijáku přece také své divy konal, nahrazují mnozí lečkově sílu lihovou výtažkem z bobulí keře lílkového, jinak také „psí víno“ zvaného. Plod lilku obsahuje však prudký jed, zvaný „solanin“, který požíván jeví smutnější následky, než sám lih. Atď. . .“ A zmámení křesťané dále k Židům lezou pro otravu.

Z kraje drátenického. Z hornatého svého kraje v severní části Trenčanské stolice — hlavní drátenickou obcí je Rovné, pak městečko Čace — rozejdou se „chlapi“ (muži) po celé zemi. Na poště v drátenické dědině sbíhají se děpisy z celého světa. Po dědině a na polích vidíte akoro jen samé ženy a děti, z kostela brnou se skoro jen ženy. Až šest let žena muže nevidí, odjíždějí až do Ameriky. Na podzim sejde se drátenická domá nejvíce; někteří přišli jako páni, s velkým bříchem, zlatým řetězem a prsteny, někteří zase jako chudobní, úšpinění dráteníci. Když se sejdou v hostinci, rozmlouvají německy, francouzsky, anglicky, rusky, maďarsky . . . , jako bys seděl ve velkém hotelu milionového města. Ve světě jedni jdou s místa na místo, druzí usadí se ve větším městě, opovídi živnost a pracují třeba s desítky dělníky, někteří mají docela továrnu.

Poměry v Uhrách nejlépe objasněny jsou posledními volbami do uherského sněmu i samými poslanci. Že při volbách maďarských hlavním činitelem jsou salamy, kořalka a víno, všeobecně známo, že pak se na ně posledně vyházel na miliony korun, věru budí úžas. Ministrpresident Tisza uchystal si k těmto volbám fond 10 milionů korun. Než také

strana opoziční k tomu cíli sebrala ohromnou sumu 8 milionů korun: opoziční hrabata Andrassyové přispěli 200.000 K, Zichyové 280.000 atd. To je ta zlatá svoboda maďarská. — Výkvět národa maďarského, poslanci, šijí pak v tak neuspokojených finančních poměrech, že jim kolem 200 zabaveny byly letos pro dluhy poslanecké diety. Takové úkazy jsou známkou vnitřního rozkladu národa maďarského. Na této cestě utonou Maďaři ve vlastním kalu, byť sebe více se dokládali vlastenectvím a byť úměrně domáhali se odtržení od Rakonska na svůj prospěch.

Luštěniny. Výživná hodnota luštěnin rovná se téměř hodnotě masa, ba v mnohém ohledu tělu ještě více prospívají a k tomu za stejný peníz dostaneme daleko větší množství luštěnin než masa. Hrách a čočka ještě se jakž takž udržují na jídelním listku našem, za to po fazolích a bobu nikde ani památky; fazole hodí se pouze na hraní dětem a boby snad ani dobytku ne, uvažují mnozí; připomínává se též, jak při na vojnách krmívali vojáky odpornými fazolemi. Kdo jednou okusil polévku fazolovou, jak se na moravském Slovácku vaívá, ten jistě zařadí polévku takovou mezi nejlepší pokrmy. Není rodiny na Slovácku, aby si mezi brambory nebo řepou nevypěstila keříčkové fazole bílé, jež pak po celou zimu poskytují celé rodině vydatné potravy. Že se i bílé fazole nakládají, nebo že se zelené lusky otáčivých fazolí rozsekané rozvaňují, dávajíce takto výtečný příkrm, našim hospodům ani nenapadne; to prý jest mla, jenž se pouze pánuům hodí, ač tento mla nestojí vlastně nic. Podobně i bob, jenž se u nás mezi brambory pěstuje pro dobytek, zavařen v slané vodě jest velmi lahodnou a výživnou pochoutkou. Na našem venkově zahrádka téměř u každého domu, místa na nějakou tyčku, kolem níž nebo u plotu dafilo by se fazolí (velkým tmavým druhům) znamenitě, v polích našlo by se pro fazole i boby také nějaké místočko, a věru kdyby pak hospodně ze sklizně fazolové a bobové užila, jistě by jí koncem roku v rozpočtu naskočilo několik korunek. Jsou zlé časy, nařiká se všude, proto nutno přemýšlet na nové prameny příjmů, kterých dosti ještě v našich zahrádkách a polích.

Pro domácnost. Biakupský chléb. 4 žloutky, 4 celá vejce a 1/4 kg cukru se tře 1/2 hodiny. Přidá pak se k tomu citr. kůra, 1/4 kg mouky, 14 dkg skrájených, oloupaných mandlí, 14 dkg datlí, 7 dkg brozinek, 7 dkg citronády jemně skrájené, 2 dkg naložené pomerančové kůry, na špičku nože amonia, vše dohromady se promíchá a dá do dobře vymazané sucharové formy a peče se zvolna jednu hodinu. — Královský chléb. Do hladkého hrnce dá se 28 dkg tlučeného cukru, 5 celých vajec a 5 žloutků a tluče se to sněhovou metlou jednu hodinu. Přidá se tam 7 dkg strouhaných neb jemně sekaných mandlí, z půl citronu kůra jemně sekaná a 24 dkg mouky se ku konci zlehka přimíchá a dá se to do větší sucharové formy a peče se to zvolna jednu hodinu. — Chlebový koláč. Na misku dá se 11 dkg tlučeného cukru, 4 žloutky, kousek citronové kůry, malinko tlučeného hřebíčku, kapka skořice, lžička citronové šťávy a tře se to do husta. Pak se tam přimíchá 9 dkg již dříve připraveného strouhaného domácího chleba a opět se to zamíchá; nyní se tam dá ze 4 bílků sníh, zasepe se opět 9 dkg strouhaného chleba a dá se to do dobře vymazané nákykové formy a peče se to zvolna 1/2 hodiny, Pak se to poleje skleničkou svařeného vína; když se víno do koláče vpije, vyklopí se tento na misku a pomaže se nějakou zavařeninou, neb se rozpékou asi 3 oloupaná jablka, přidá se k nim kousek bílku a lžice cukru, dobře se to utře, koláč se tím pomaže a postaví se s mlsou ještě chvíli do trouby. Když se dá polovic chleba a polovic ořechů, chutná toto pečivo jako dort.

Upozorňujeme své přátele, že právě vyšla v „Časových Úvahách“ obsažná, znamenitě promyšlená brožura Jana Běliny: „Spojení spiritistů.“ V přítomném čase, kdy lidé málkého ducha o závod vyčítají katolické církvi pověry, nechávají naši „pokrokoví“ odpůrci úžasné šíření se nesmyslných pověr spiritistických zloha bez povšimnutí, a měli by přece hlavně zde páky nastavití místo farizejského poříku proti „modláctví a pověrám“ katolickým. — Každý uzná, že připomenutá brožura jest nejvře časová a potřebná; jistě tato knížka mnohému prostomyšlnému člověku, jenž již již se zaplétá do sítě spiritistických pověr, otevře zrak a vymaní jej z nastrožených osidel. Nejdříve se bušilo v Čechách „liberálně“ do víry katolické, pak se napadalo křesťanství vůbec, až lidé zmatení divokými healy naposledy nevěděli, čemu věřiti. A [poněvadž duše lidská přirozeně touží, aby aspoň nějaké náboženství měla, chytily se místo pravé víry — pověry. Jest naší povinností ubohé oběti blouznivé pověrečnosti vyváděti z ovzduší báhorek a vrátit jim víru pravou. Doufáme, že knížka právě vydaná splní své poslání dokonale. Rozesílá ji za nepatrnou cenu 8 haléřů administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové! Při hromadných objednávkách značná sleva.

Národní kolek. Záložna v Hradci Králové usnesla se opatřiti knížky a listiny své národním kolekem.

Doporučení banky „Slavia“. Vzájemně pojišťovací banka „Slavia“ v Praze dává každoročně k volné dispozici výboru Zemské jednoty katolického duchovenstva určitou dávku peněžní, jejíž obnos řídí se počtem pojištění na život, která kněží u ústavu toho uzavřeli. Vzhledem k této okolnosti jakož i vzhledem k tomu, že banka „Slavia“ jest veskrze solidní finanční podnik český, který již po mnohá léta vyvíjí k úplné spokojenosti a dokonalým zdarem svoji blahodárnou činnost, podepsaný výbor doporučuje ji všemu P. T. duchovenstvu k uzavírání pojistek životních. Výbor Zemské jednoty českého katolického duchovenstva. P. Tom. Štěpánek, předseda, ThC. Jan Pauly, místopředseda, Al. Svojsík, jednatel.

Naše samospráva o jubileu Ústřední Matice Školské! Ve všech obcích českých utvoří se pod záštitou představenstev obecních a městských rad komitáty, jež budou pořádati sbírky a slavnosti na důstojnou oslavu jubilea Ústřední Matice Školské. Jubileum tohoto nejdůležitějšího školského svazu če-

ského národa má položit základ k trvalému rozvoji českého školství vůbec. I jest potřeba, aby samosprávné korporace naše již nyní v věci konaly zásadní úrady. Kde jest místní odbor Ústřední Matice Školské, děje se úrady za součinnosti zástupců místního odboru. Zevrubnější správy podává kancelář Ústřední Matice Školské v Praze, Spálená ul. č. 24.

Cyklistická cvičení u vojska. Záložní důstojníci a mužstvo, kteří cvičení ve zbrani jako jízdní důstojníci (poddůstojníci) konati chtějí jako cyklisté u některého vyššího velitelství se svými motorovými vozidly, učitelé ihned příslušné přihlášky velitelstvím doplňovacích i zeměbraneckých okresů. V těchto písemných neb ústních přihláškách budiž typ a výkonnost motorového vozidla udána a u osobních automobilů ještě poznamenáno, zda chauffeur, jenž s sebou vzat bude, přísluší k záložnímu stavu vojska neb k neaktivnímu stavu zeměbrany. Výlohy dopravních chauffeurů a vozidel motorových, jakož i útraty se zaopatřením chauffeurů spojené hradí vojenský erár aneb správa zeměbrany, jež vyplácí za opotřebení automobilu 30 korun a motocyklu 6 korun za každý den skutečného upotřebení vozidla.

Národní kolek všeho druhu prolává kancelář Ústřední Matice Školské v Praze, i každý místní odbor Ústřední Matice Školské. Přátelé a příznivci Ústřední Matice Školské, ať jsou to osoby jednotlivé, ať spolky a korporace, se snažně žádají, aby své rozkazy stran národního kolku kanceláři Ústřední Matice Školské co nejrychleji udělovali. Místní odbory Ústřední Matice Školské objednávají kolek prostřednictvím kanceláře matiční, a platí jí za kolek tutáž cenu, za kterou vydavatelstvo národní kolek Ústřední Matici Školské do prodeje odevzdalo, totiž za 50 proc. nominální ceny, jež třeba hotově hned zaslati. Výtěžek národního kolku prostřednictvím odborů prodaného sčítaje každý odbor jako svůj příjem spolkový. Překupníkům poskytuje kancelář matiční podle úmluvy s vydavatelstvem stejné slevy jako vydavatelstvo samo. Veškeré dotazy stran národního kolku ochotně zodpovírá kancelář Ústřední Matice Školské v Praze, Spálená ul. č. 24.

Nutnost nového chrámu v Náchodě. V Náchodě přibýlo v posledních letech mnoho tisíc obyvatelstva, takže farnost Náchodská čítá na 18.000 duší, a pro to ohromné množství lidu jest nevyhnutelně nutný nový chrám Páně, poněvadž dosavadní starý kostelík z r. 1310 jest příliš vetchý a sešlý, malý a nepatrný, vlnký a neuhledný, jenž ani pro návštěvu žáků obecných škol jednoho z obou obvodů nevystačuje. Jak mnozí rádi by se účastnili služeb Božích po listopadné týdenní práci, ale nemohou pro nedostatek místa ani do svatyně vstupovati; mnohý muž a mnohá žena, ač dosud zbožnými byli, návštěvě chrámu Páně takto odvykajíce — lhostejnými se stávají. Proto na zbudování nového chrámu založen spolek, jehož zakládající členové zaplatí nejdéle do šesti let 600 K; řádní zaplatí příspěvek 100 K nejdéle do pěti let a přispívající platí ročně 2 K. Přispívky přijímají se na děkanství aneb spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě. Dosavadní sbírky mezi domácími obyvatelstvem nevystačují nikterak k dosažení cíle tak vznešeného, proto obrací se spolek k širším kruhům za pomoc. Za každý i sebe menší dar a příspěvek volá již předem z hloubi srdce: „Zaplať Bůh!“

Listárna redakce.

Dopis z Něm. Brodu došel pozdě; ať přišťe.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. března 1905. 1 hl pšenice K 16:80—17:60, žita K 12:40—12:90, ječmene K 11:60—12:80, oves K 7:80—9:00, prasa K 00:00—00:00, vike K 16:60—16:00, hrachu (modrý) K 22:00—24:00, čočky K 36:00—00:00, jahel K 28:00—00:00, krup K 20:00—40:00, bramborů K 6:00—0:00, jetelového semene červeného K 108:00—126:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, ržáku K 00:00—00:00, máku K 32:00—00:00, lněného semene K 20:00—24:00 100 kg žitných otrub K 13:50—00:00, 100 kg pšen. otrub K 13:00—00:00, 1 kg másla K 2:40—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:76—0:00, 1 kg tvarohu K 0:32—0:00, 1 vejce K 0:8—00:00, 1 kopa zelí 00:00—00:00, 1 kopa petržele K 6:00—6:20, 1 kopa kapusty K 5:00—7:10 1 hl cibule K 12:00—16:00, 1 kopa drob. zeleniny K 1:00—3:00, 1 pytel mrkve K 4:00—4:60, 1 kopa cerele 3:00—5:00, 1 kopa petržele 0:00—00:00, 1 hl jablek 7:20—12:0. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 4. měs. března 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 285, žita 293, ječmene 236, oves 320, prasa —, vike 81, hrachu 0, čočky 0, máku 4, jahel —, krup 10, jetelového semínka 54, lněného semene 46. 2) Zeleniny: petržele 70 kop, kapusty 52 kop, cibule 16 hl, drobné zeleniny 35 kop, mrkve 15 pytlů, cerele — kop, brambor 191 hl. 3) Ovoce: jablek 35 hl, hrušek — hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 17 kusů, podvinčat 329 kusů, kůzlat 38 kusů.

(Zasláno.)

Výborová schůze diecévního sdružení katolických jednot

bude v neděli dne 26. března 1905 o 2. hodině
v »Adalbertinu« v Hradci Králové.
Dr. Fr. Reyl, Fr. Jukl,
předseda, jednatel.

Poznámka. Mimo členy výboru dostavtež se též delegáti krajských volebních odborů.

Chloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

**Kathreimerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné domácnosti více chybět.

Žadejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreimer a nikdy nekupujte zboží otevírací (vyvážené).

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u **Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Též lze obdržeti **partie zboží 30 mt.**, obsahující **každá různá látky**, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za **K 12—**, vyplacené od korun 20— výše. **Vzorky a cenník zdarma a franco.**

V plné účte podepsaný osměluje se upozorniti na zařízení

SKLAD výtečného piva

ze zámeckého pivovaru v Kolíně.

Chovaje vždy velké zásoby, **mohu vždy dobrým pivem posloužiti.**

Upozorňuji též na svoji známou **dobrou českou kuchyň.**

Pro pp. hostinské udržuje se **stálý sklad**; poskytují se jim též zvláštní výhody.

Rudolf Košťál,

hostinec v Chicagu u Hradce Král.

**Tkalcovské
výrob. společenstvo „Vzájemnost“
— V HRONOVĚ —
odbyvá**

V. řádnou valnou hromadu

dne 19. března 1905

ve 4 hod. odpo. v místn. společ. I. posch.

POŘAD:

- Čtení zápisu loňské valné schůze,
- Zpráva o činnosti a účetní za rok 1904.
- Schválení výročního účtu a udělení absolutoria správě.
- Usnesení o rozdělení zisku.
- Volby: 2 členů dozorčí rady dle § 20. stanov společenstva a 1 člena správní rady dle § 14. stanov společenstva.
- Zpráva o revisi družstva, provedené „Zemským jubil. fondem“ 28. a 29. března m. r.
- Volné návrhy.

Přístup mají pouze členové.

Voleb účastniti se mohou pouze členové, kteří mají úplně splacený závodní podíl.

Správní rada společ. „Vzájemnost“.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte neb staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasílám poštou vyplacené po 5 kg.,

1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu

5 kg. za 4 koruny.

Ročte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vzornou obaluhou úplně spokojeni.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

== Pojištění ==

proti škodám z vodovodů

na budovách, domácnostech a skladech zboží

povstálým vytékáním vody z potrubí, opomenutím uzavření kohoutků, nečinností ventilů, prasknutím trubíc (v zimě následkem mrazu), přetékáním koupacích van, zapáním klosetů a odváděcího vedení, prasknutím následkem vysokého tlaku vody atd. atd. včetně nároků třetích osob na náhradu škody z vodovodů.

Bližší vysvětlení podá ochotně

I. rakouská všeobecná proti úrazům pojišťující společnost ve Vídni.

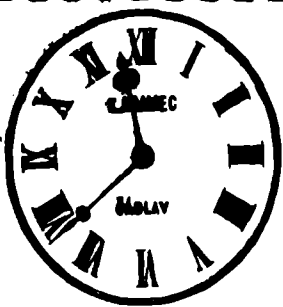
Vrchní jednatelství pro Čechy v Praze, palác Generali.

Inspektorát:

Rudolf Stárek v Hradci Králové,

Malé náměstí č. 115.

**První výroba
věžních
hodin**
v Časlavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Chrámové svíce

voskové —
dle liturgických předpisů vyráběné,
polovoskové —
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápkami krve a ranami, též krášené s barákem velikonočním,
třínožky hladké,
neb krášené,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv. birmování se stuhami a případnými nápisy,
svíčky a obět. předměty pro místa poustnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,
svíce pro chrámové lustry,
svíce kostelní starinové,
zápalkový drát,
svíce obětí —
ve všech velikostech
sloupky voskové a polovoskové,
jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleddst. kruhům duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Filiální sklad: **Praha, Kr. Vinohrady** Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. usnané. Vzorky a cenáky zdarma a franko.

Továrna —
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách — nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti **velmi levný koňak a výbornou slivovici**, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medaili státní a diplomem státní medaile, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaile.
Vzorky zdarma a franko.

**Umělecké
řezbářské práce**
jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

**Pronajme se
kupecký krám**
v Kostelci n. Orli.
v živé ulici.
Zboží přenechá se v továrních cenách. Bližší sděli
František Dostál,
v Kostelci n. Orli.

**Prodej
dříví.**
Velkostatek Dobřenice prodá přes 1000 prostorných metrů **dubového polání a 300 metrů dříví habrového a lípového**, v celku neb jednotlivě, z letošních pasek.
Utěné nabídky přijímá
ředitelství cukrovaru
Syrůvka, pošta Dobřenice.

Koupím knihy
staré z let 1770—1850 a letáky, plakáty, písničky, obrázky a noviny z roku 48.
A B C poste rest. Uher. Hradiště, Morava.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
vše **kostelních paramentů,**
praporů a kovového náclní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Seno luční
a jetelové, většinou množství, semeno jetelové růžák (inkarnát) a vikcu, dokud zásoba stačí, prodá levně
J. E. Durchánek v Hradci Král.
(Daubkův moněný sklad.)

Lípy
a jiné vysokokmenné stromy
ovocné i divoké,
ovocná pláňata všeho druhu a stáří.
MED
v křabicích po 5 kg brutto co netto za 8 K 40 h nabízí
Mg. Dolenská,
choť říd. učitele
t. č. v Nepoliticích p. Chlumec n. Cidl.

Vína —
ku mši svaté
zaručená jen přírodní, jakož i jemná tabulová vína atd.
— doporučí —
Adolf Bařtipán,
Hradeo Králové, Adalbertinum.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 146 at., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod leubím) doporučuje se
ku **dobání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi vsazením.**
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Úplně nový nábytek
do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení
se značnou slevou
buď jednotlivě neb v celku
ihned na prodej.
Bližší sděli **Josef Andrejs**, domovník v č. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradeo Král., Pětidomy, č. 288.

Káva —
zásilky v lehkých žočkách franko dob. do všech stanic. Nejjemnější jakost, výtečná aroma, svr. 5 kg. K 12.—, 12.50, 13.—, 13.20, 14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16.75, 17.75, 18.75, 19.70, 20.60 atd. Zaručená spokojenost. Mnoho pochvalných uznání. První východo-český odborný závod.
Fr. Jelínek, Slatiňany 32.
Dodavatel c. k. státních úředníků.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

JAN KALIS, hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení *s úplnou zárukou!*

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným dávkou na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Záložna

v Hradci Králové

— platí —

Z vkladů na knížky úrok 4%

při úrokování čtrnáctidenním.

Na účtě běžném platí úrok 3%.

Daň důchodkovou platí ze svého.

Půjčuje členům:

Na směnky kryté zástavou na 5%, bez zástavy s ručiteli i bez ručitele na 5 1/2%.

Na hypotéky 4 3/4% a jednou pro vždy 1/2% správní příspěvek.

Obchodní směnky eskontujeme členům za 4 1/2% a 1% provise.

Účty eskontujeme za 5 1/2% a 1/4% provise.

Členům možno prostřednictvím záložny výhodně zaopatřiti si libovolné

losy na splátky.

Výbor.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Chemické

cízení a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Veledůstojnému duchovenstvu
dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený
sklad
svatých obrázků

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání

v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízně doporučuje se v hluboké účtě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

Oděvy

hotové a stejnokroje
doporučuje
Em. Bělský,
c. k. dvorní dodavatel
v Hradci Králové.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti vele důstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrese. Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.

Nákrety, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.181.

Založeno roku 1883.

Psačí stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. března 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Dualismus.

(14) Bylo po válce s Pruskem; dr. Rieger přihlásil se k císařské audienci, aby po případě navázal znova nitě z Prahy do Vídně, Belcredim téměř již svázané a pouze válkou zpřetrhané. V přijímací předsíni zastal vysokého, bohatě premovaného pána, jenž byl volán před ním k panovníkovi. Rieger tážal se po jménu a hrklo v něm, jak se sám přiznává, když mu jmenovali Beusta. Věděl, kolik uhořelo a nemýlil se. Sasík Beust stal se rakouským ministrem, aby upokojil Maďary a vyplatil jim cenu, kterou splatiti moravský pán se zdráhal. Právě se, že byl Beust Maďary získán a že když šel s dualistickým elaborátem k císaři, sám jej ani nečetl; tolik jisto, že první práci jeho bylo jeduání s Deákem a že když na každé straně bylo něco sleveno a něco přidáno, došlo k zrušení ústavy únorové a prohlášení t. zv. prosincovky, čili pověstného rakouského dualismu, jenž byl s rakouské strany hotovou lehkomyseľností. Říšská rada ve Vídni byla přerušena a svolán sněm uherský, kde si Maďaři diktovali své požadavky. Říše rozdělena na země koruny uherské a království a země na říšské radě zastoupené, jen že těchto zemí se nikdo neptal, o nich rozhodlo se bez nich. Řeklo se, že jde tu pouze o poměr mezi mocnářem a uherským národem a ostatní národnosti stály před hotovou událostí, ačkoli měly v novém koncertě též účinkovati; byly nuceny přijmouti všechny podmínky své další existence, ač tytéž jim téměř venkonce byly nepřiznány. Poněvadž toto vyrovnání mělo se každých deset let mezi oběma říšemi parlamentárně obnovovati, stalo se ono vlastně stále živou ranou rakousko-uherské ústavy. Až posud měla říše jeden střed a národnosti vůdčí byli Němci; poněvadž však cítili, že se jim udržeti při vládě na dále nelze, vzali za vděk s polovičkou svého vlivu, neboť polovička je přec jen lepší, než nic. Maďaři z Peště měli ovládati národy zalitavské, Němci pak z Vídně měli býti pány v Předlitaví, jenže co prvním plán se podařil, druhým se zhatil a je tomu již hodná řada let, co se Němci octli v menšině a tím samým i v opozici.

Základní podmínkou vyrovnání bylo společenství v záležitostech zahraničních, vojen-

ských a říšských financích; jinak stala se každá polovice samostatnou a samostatnost svou rozšiřovali Uhři od té chvíle čím dál více, tak že dnes povolují si rekruty, stanoví délku vojenské služby, dislokaci (rozsazení) vojska, mají svou vlastní domobranu, vojenské školy, vojenský trestní řád a jen vnitřní organizaci vojska ponechali králi. Deák sice r. 1867 ještě zvítězil a vyrovnání v tomto smyslu prosadil, avšak osmačtyřicátníci, t. j. Košutovci, byli jednou zde a bylo již tenkrát jisto, že každých deset let a při každé příležitosti, jakých nevyhraněná ústava dosti poskytovala, požadavky své obnoví. A tak dospěli jsme, tuším že k čtvrtému vyrovnání, o kterém budou již oni rozhodovati a jest-li se spokojují dnes se samostatným celním územím a nemluví posud nahlas o personální unii, nečiní tak zajisté z ohledů na panovníka, neb dokonce na nás, nýbrž proto, že se pro personální unii necítí dosti připravenými. Však čas jejich přijde.

Jak známo, byla strana tato, čili strana neodvislých, až do Tiszy v menšině proti sedmašedesátníkům, čili liberálům, přešla v posledních dobách do nejkrutější obstrukce a když se Tisza odvolal k národu, přesvědčil se, že je celý uherský národ proti dualismu a že nutno mu ustoupiti, protože právě na tento dualismus hrál va banque. Obvyčejně strana, která podlehla, odchází do passivity (nevšímání si činnosti politické), nebo opozice; v Uhrách však jsou poměry jiné, zde to liberální menšina učiniti nemůže, protože bez ní není vládní, t. j. dvoutřetinové většiny. Neodvislí, čili Košutovci, octli se v pasti; vyhráli sice, stali se nejsilnější stranou na sněmu, nejsou však to, utvořiti ministerstvo sami, se stranou pak jinou, ku př. s dissidenty, musili by se zříditi aspoň největší částí svého programu, t. j. odložiti své vojenské požadavky a svou personální unii. Do toho se jim, jak samozřejmě, nechce, ježto na ten program je národ zvolil a oni by si před ním škodili. Unii byli by hotovi obětovati, ale samostatnost celní chce Košut hned, aby národu aspoň s něčím přišel. Byli voláni do Vídně předáci všech možných odstínů, dokonce i syn onoho Košuta, který r. 1848 habsburskou dynastii s trůnu sesadil; zvláště Andrassy považován dlouho za budoucího kormidelníka uherské vlády, avšak i ten vrátil se s nepořízenou, poněvadž král dal

veto k utvoření ministerstva z většiny, ježto tím by byla zapřena celá ústava z r. 1867. K hospodářské rozluce byly by nakloněny v Cislaitanii všechny kruhy, i nejvyšší, ale samostatnou uherskou armádu nepovolí tyto nejvyšší kruhy nikdy, třeba se nejednalo dnes již o víc, než o řeč a prapory. Ostatně kdo ví! V Uhrách a v Rakousku je vše možné. Když se smíšený sňatek nevydají — a on se pravidelně nevydají — potírá jedna strana druhou, ale již k vůli ostudě, k vůli dětem a společnému majetku přemáhají se obě, aby to vydržely pod jednou střechou, dokud to vůbec půjde. V Rakousku však, zdá se, již to nepůjde, neboť maďarská polovice chce pryč, chce samostatné hospodářství, chce, když již manželství je nerozlučitelno, aspoň personální unii, která se však, mimochodem řečeno, neosvědčila v Švédsku a Norvéžsku a osvědčila by se tím méně zde, kde stává ještě jiná překážka — pragmatická sankce. Ta siamská dvojčata musí zůstat pohromadě, aneb musí nadobro od sebe; která z obou takovou operaci by vydržela, to je ovšem otázka budoucnosti. Teprv až budou samostatnými, poznají Maďaři, co takový žert stojí a co to znamená, vydržovati si samostatnou armádu, neboť již jejich dnešní finanční stav je v bídném stavu. Důležitou je otázka, jak by to dopadlo v takém případě se společným státním dluhem, jež Maďaři r. 1867 za svůj neuznali, nýbrž jen jaksi dobrovolně naň, t. j. na úroky z něho, 30 milionů přispívatí slíbili, když však se státní obligace konvertovaly, o svůj podíl se ihned přihlásili. Na ostatní společné výdaje platí 34 proc., požívají však na právech 66 proc., quota to, která, ať se to počítá dle obyvatelstva, ať dle daní, je nespravedlivá. A co teprv jejich celní a železniční politika!

Sněm uherský sice 8. t. m. otevřen, ale hned druhého dne odročen až do ustavení se nového ministerstva koaličního. Tisza ůřaduje dále a s ním táhne se nevyřízený rozpočet, nepovolení rekrutů, nevybíráni daní, krátce chaos. Ubohé Rakousko! K bouřím národnostním přidružují se bouře ústavní a ty znamenají vždy buď válku, nebo revoluci.

Čtěte! Předplácejte! Rozšiřujte!
»OBNOVU«!

FEUILLETON.

Ohnivá láska.

Píše J. S—a.

III.

Byla noc, byla hluboká — tma byla jako v komíně. Starý Horálek podřimoval; Vořech se tentokrát povaloval pod stolem. Bětuška dala dobrou noc a stavěla se, jako by šla do komory spat. Zatím však opatrně šustla do zahrady a spěchala k plotu. Taková noční tišina jest pro milostná dostaveníčka nejpráhodnější. A Francek už netrpělivě čekal. Sotva však promluvil Francek několik cukrových slov, už se do jeho sladkého šepotu vmísil štěkot rozdurděného Vořecha. Nešťastná Bětuška při svém roztoužení byla hodně roztržitou a tak zapomněla dvéře u světnice řádně přivířiti. A poněvadž byla Vořechovi při dlouhém lenošení nějak dlouhá chvíle, vzpomněl si vykonati obvyklou obhlídku, ačkoliv už na zahradě bylo většinou všechno ovoce sčesáno.

»Vořechu, Vořechu, lehneš, budeš z ticha lkárala hlasem přitlumeným Bětuška a pleskla bdelého tvora po čumáčku. Vořech byl celý v údivu, když seznal, jakou divnou odměnu obdržel za starostlivé hlídání a za výstražné signály. Bať pouze ještě jednou a sklápí vyjevenou tlamu nadobro. Ale jeho poplach měl přece jen vážné následky. Už pleskaly trepy od mlýnice blíž a blíž za průvodu krutých, nevybíravých propovědí, že by se jich lekli i loupežníci z českých lesů. Bětuška se rychle otočila a pod ochranou busty tmy spěchala oklikou do komory. Sama uklouzla nepozorovaně, rychle ulehla, aby tatík aspoň ne-

věděl, že Francek nestál u plotu sám. Ach, ta by dostala!

A z venčí zalehal k jejímu sluchu znovu opakovaný štěkot divokého Vořecha, do něhož se mísily dva silné hlasy mužské. Starý Horálek neznal dnes žádného pardonu a podněcoval krvelačného tvora k ukrutnému činu: »Jdi Vořechu, jdi a chyt si ho; jen si ho chyt a ukousni mu třeba celé lejtko. Vořechu, jen ho, jen ho!« — Vořech sice z otevřené branky s velikou kuráží vyskočil, ale do takového hrozného skutku se ani jeho zoubkům nechtělo. Francek ohnal se silnou holfí velice rozhodně, tak že štěkáva šelma z opatrnosti místo odvážného činu pouštěla hrůzu jen pronikavými nadávkami.

»Poslouchajte, dědo, toho psa si zavolejte, nebo mu hrbet přerazím. Tohle jste pěkný křestan, pouštět na pořádného chasníka psa!«

»A jen si ho chyt, Vořechu, a ukousni tomu taškáři lejtko!« sptěl dále staroch jako šilený. »A přijdeš-li, ty mizero potouchlá, bláznit holku ještě jednou, dají ti za vyučenou naši hoši, že budeš do smrti pamatovat. A už se paku, rozumíš!«

»Teda už jdu, ale dejte si, strejče, sám pozor, aby Vás ta nekřestanská huba jednou nemrzela.« Francek se obrátil po té k lesu, nevšímaje si, jakými dalšími zdvořilostmi ho pan otec vyprovází. A ve stínu smrkového jehličí zazpíval si smutné písničku pochycenou od tatínka, která začínala brozitivním líčením dojmů zamilovaného: »Světnice jest brzy vělká, brzy zas malá — ve dne v noci tebe vidím, ty's mně udála.« Tak grandiosně nedovedl ovšem vylíčiti lásku ani Mácha ani Byron jako onen národní tvůrce roztoužený písní, před jehož zraky láskou šílenými hned stěny světnice se rozstupovaly a hned se zase svíraly.

Mladší lidé se té neumělé písničky smáli, ale Frantíkovi se nyní líbila jako nejkrásnější opera.

Druhý den starý Sehnal měl s Frantíkem důležitý rozhovor. Pozoroval na Francově rozčilené tváři, že pro svou lásku měl včera zas nějaké mrzutosti. Rozkládaje zvolna širokou dlaní, mluvil starý rozvážně: »Víš co, ani se už mnoho netrap. Bětuška jest spořádaná holka, pravda. Ale máš-li ji dostat, bude to i bez toho obcházení, které ti jen vynáší trochu nadávek toho starého škrtla. My jsme dřív nebyli takoví blázni a tolik posedlí jako nyníjší chasa. To nebylo tolik muzik jako teď, neběhali jsme tak splašení za děvčaty jako děláte vy mladí. Když se někomu pořádná holka zalíbila, nebývalo dlouhých řečí před svatbou. Všecko se odbylo hned. Teď se chasník dlouho s pannou veřejně vodí, dochází na zálety a naposledy ji třeba nechá sedět. Ale za mých mladých let taková procházka se svobodnou byla málo kdy a už něco znamenala. To už bylo tolik, jako by chasník vedl děvče k oltáři. Všecko se za mladými ohlíželo, celá obec sestrkávala hlavy dohromady a bylo hovoru jako o svatbě.

Já jsem s naší mámou rok před svatbou sotva čtyřikrát hovořil. Ale jednou za krásného nedělního odpoledne po požehnání jsme se vedli za ruce do Boží přírody. Celá osada byla vzhůru, všude si lidé udiveně šeptali, staré ženské se za námi plížily jako pašeračky. A vedli jsme se tak jako děti dlouhou chvíli beze slova. Skřivánci tak pěkně zpívali! Jdeme kolem Vávrova bramboriště a tu jsem přece řekl: »To se Vávrovi ty brambory zvedly! Dobře poli rozumí!«

A holka odpovídá: »Ba že; jen aby mu nehnily; máme taky pěkné.« A mlčela zas. Když mi to mlčení bylo trochu dlouhé, povídám zas: »Mně

Moderní pastore.

(8) Prof. Bráf již hodně dlouho důtklivě doporučuje kněžstvu vědecké vzdělání, má-li poslání jeho v moderní době setkat se s výsledkem. Na sjezdě kolínském myšlenky ty zdůrazňoval opětně. Jest to věc samozřejmá. Bez důkladné výzbroje vědecké nesnadno jest čeliti myšlenkovým proudům protináboženským a co do působení v hmotných zájmech hospodářských nelze blahobyť vrstev lidových uskutečňovati bez vědění sociálního vůbec a národohospodářského zejména. O potřebách těchto stále hovoříme ve svých přednáškách, v konferencích, v listech i brožurách, ale bohužel, praktický výsledek nevyvážil posud tak dlouho hlásanou nutnost. I přes pravdu, že čas nečeká, v těchto důležitých zájmech stále schází jednotný ústřední základ, jenž by byl pramenem soustavné práce po všech oblastech. Není organizované jednotného a důsledného postupu. A přece nutno, aby úspěšné zásady křesťanské při pastorači se uplatňovaly svorně přijatou moderní formou. Kněz jest povinen složit národohospodářské otázky pilně sledovati, v sociologii soustavně se vzdělávati.

Mluví-li se o nutné sociální činnosti, pak uplatňují se práce ta ve směru národohospodářském co nejdůležitější. Tím bude se hověti jednak požadavkům moderní pastore, jednak podporovány budou snahy, jež vtiskují době přítomné ráz buzení národohospodářského, jež následuje po probuzení národním a politickém. Povaha naší doby jest již taková, že kdo chce získati vrstev lidových svým ideám, jest mu zároveň starati se o povznesení statků hmotných. Mimo to zkušenost dokazuje, že mravnosti nedaří se tam, kde lid jest odsouzen stále zápasiti s bídou hospodářskou.

Theorizuje se na prázdno, kde není důkladného vědeckého základu, o čemž nás přesvědčují z dob minulých křesťansko-sociální spolky. Nepřinesly toužených výsledků snad pro nedostatek nadšení a dobré vůle, nýbrž nezdar měl příčinu hlavně v tom, že jsme si v nich počínali příliš jednostranně. Dnes již víme, že jsme pěstovali ve spolcích těch směr apologetický, zanedbávajíc stránku hospodářskou. My jsme si v letech minulých dosti neuvědomili, že sociální demokracie, proti níž spolky naše byly zakládány, jest podstatou svou soustava národohospodářská. Jest zajisté snadno socialistické sny všeobecnými frásami odbyti a je směšnými činiti, ale tak účelu vyčleněmu málo se prospěje. Vedle boje theoretického, který jest zajisté také nutný, jest třeba přiblížiti ke stránce praktické, hospodářské, kdež vlastně jest tajemství největších úspěchů. Sociální demokracie získávala přívrženců předem hospodářským svým programem: společným vlastnictvím pracovních prostředkův a rozdělováním důchodů stejně pro každého jednotlivce. Socialističtí vůdcové pak, rozpoznavše, že ku převratům společenským hodí se nejlépe lidé zbavení zásad náboženských, ku programu hospodářskému připjali snahy, jejichž účelem jest ničiti, co v člověku jest nejsvětějšího. A tato činnost socialistická provádí se měrou nejrozsáhlejší ve všech řečích a časopisech.

se zdá, že bude zejtra pršet. Tatínka svrbí v brňavce a lepi se mu na vléčko tabatěrky tabák.

„Taky se mně zdá,“ odpovídá má Kačenka; „nám se potí schody a mravenci zanášejí vajíčka do hromádek. Možná dost, že bude pršet.“ Víc neřekla.

A já jsem si zas nemohl na nic vzpomenout, co bych měl právě propovědět. A tak jsme šli zas dál tiši jako ryby. V tom vidím takovou pěknou bílou řpu, až se na ni srdce smálo. Myslím si: uděláš holce aspoň nějakou radost. — Sehnou se, řpu vytrhnu, za cesty ji pomalu kudlou loupám a pak jsem dal své nastavající čistě oloupanou polovicku. Ona se jaksi divně usmála, ale křoupala s chutí. Mně se to moc líbilo, že jsem ji udělal cestou přece nějaké potěšení. Ani jsem si při tom v roztržitosti nevzpomněl, že jsem řpu vytrhl na poli svého nastávajícího pantáty. Teprve když jsem po rozchodu přemýšlel, proč se naše matka tenkrát při tom podarování tak podivně usmála, vyjevil jsem oči nad tím, jakou jsem provedl hloupost. Ale ať! Však to řepné pole stejně máma dostala potom od rodičů věnem, a tak už bylo jedno, jestli jsme jednu řpu napřed snědli. Jen když si tenkrát panna pochutnala a jen když měla radost, že se k ní dovedu mít!

Podívej se, takhle bez hluku, beze všech prstýnků, beze všech hříšných útrat byly námluvy hotovy. A jak nám bylo při té procházce krásně! Nemluvíli jsme nic, ale co se všeho krásného hlavou i srdcem honilo! — Teď zas milenci toho napovídají na fůry, přísahají si věčnou lásku, a naednou se oba opustí, jako by se ani neznali. Mnoho řečí, ale málo citu a lásky. Zatím toho docházení nechej, však to ještě vydržíš; starý Horálek by se teď vztekal ještě víc. Nebudeš-li mu dávat příčinu k zlosti, snad brzy přijde sám trochu k rozumu.“

(Dokonc.)

Nezůstano-li tedy zkušenosti, ve spolcích křesťansko-sociálních nabyté, na nás beze vlivu, bude-li kněžstvo, opatřeno jsouc výzbrojí vědeckou, dle poměrův a možnosti účelně zasahovati v život hospodářský, budou tím stavěny nejen mocné hráze proti dalšímu šíření se socialismu, ale bude také podporován blahobyť tříd vůbec hospodářsky potlačovaných. Tím bude hověno také onomu ethickému poslání, o kterém mluvil v Kolíně prof. Bráf.

Obecná spravedlnost v nabývání hmotných statkův a zákonné potlačení toho nestvůrného sobectva, jímž charakterisována jest třída kapitalistická! Moderní sobectví zlatého telete vystoupilo v podobě schytralých jednot: „ringův“ anebo „trustův“ a jiných novodobých úskoků, z nichž mnohé sotva se vynořily na povrch, již jaly se převáděti jmění jednoho do kapes druhého, vrhajíce lid v otroctví za formální jeho hospodářské svobody. Kapitalisté v přítomném sociálním životě vypěstovali se v druh lidí, kteří jsou bezcitně neteční ke všemu, co nepřispívá k bohatství. Tito lidé nepodstupují boj za vlast, nýbrž za svůj měšec, nesvádějí ptky za statky duševní, nýbrž za železniční výsady a uchvacují všeliké odvětví průmyslu. Neznajíce jiných pohnutek než sobectví, hromadí miliony na miliony, rozmnožují řady posupných proletářův a připravují společenskou revoluci. V jejich duševní činnosti nevyniká rozum, jako spíše chytrost, jež není přátelská úspěšně mysli a širokému rozhledu; taková chytrost jest rázovitým rysem v povaze lišek, ženoucích se stále za lupem.

Sobectví toto zdravému rozvoji společenskému překážející, mohlo se ovšem plně rozvinouti za vlády zákonů, jež stanovily hospodářskou svobodu. Pohnutky hlasatelů hospodářské svobody cílily sice k dobru obecnému, ale ukázalo se, že mnohé předpoklady učení o svobodě hospodářské byly mylné. Učil se původně, že společnost lidská podobně jako hmotná příroda má své přirozené zákony, jejichž působnost zabezpečuje prospěchy obecné, a stát má tedy jen ten úkol, aby nebránil působnosti těchto volných zákonů. Hospodářský život, jak pravili, se vzpruží, jestliže se ponechá úplná svoboda přirozenému pudu ziskovnosti u každého jednotlivce.

Společnost vešla v moderní stát s uznáním právní rovnosti všech lidí, ale již s majetkovými poměry, utvořenými za bývalých právních řádů. Hospodářská svoboda tyto rozdíly nesetřela, ale ještě více přiosťčila, protože majetková silnější zvítězili nad slabšími. Neprospěšné stránky hospodářské svobody vznikají tedy hlavně v oboru rozdělení důchodův a postavení určitých společenských tříd, ze kterýchž nerovnosti sociálních vznikla novověká otázka sociální.

Proti neprospěšným výsledkům hospodářské svobody poškození mohou se chrániti jednak sami cestou svépomoci, zejména sdružováním, jednak žádají stát, aby zasahoval v ty poměry, se které svépomoc jednotlivce není.

Ve svépomocném sdružování naskytuje se významná příležitost kněžstvu, aby se svojí prací osvědčilo. Vzdělaný člověk vůbec nemůže býti hluchý k otázkám společnosti, a osada, v níž působí, jest knězi společností nejbližší. Kromě toho úřad kněžský sám přirozeně již vybízí, aby kněz mimo poslání duchovní, horlivě pomáhal ukojovati nutné potřeby hmotné. Tady jsou úkoly moderní pastore, k níž, opětně pravíme, jest potřeba vědeckého vyzbrojení, aby vyvarováno bylo mnohým sklamaním a nebezpečstvím dilettantismu.

Obrana.

(3) **Úspěšné a účelné řešení otázky zpovědní.** Teď se pasuje na bohoslovce každý; člověk, který má o katolické nauce sotva slabé ponětí, odvažuje se beze všeho studia, beze všeho hlubšího přemýšlení „poučovati“ o náboženství docela tiskem celé davy stejně „učeného“ čtenářstva. A čím více kalu se stíká v takových „bohosloveckých“ rozpravách na katolické učení, čím více se překrucuje pravda, tím spíše platí pisatel těch útoků za pokrokového a osvíceného. Daleko to zvláště socialisté v „uvědomování“ lidu dopracovali. Ačkoliv již nescílněkrát jim bylo dokázáno, jak drze překrucují pravdu o naší víře, přece se odvažují psáti lži stále okatější. A tato prohnaná taktika má sloužiti ku vzdělání a uvědomění!

Příklad. Právě jakýsi mudrc v socialistické „Rovnosti“ napsal článku s titulem: O zpovědi. A aby soudruzi četli s tím větším zájmem, připojuje pod titul lákavá, reklamní slova: „Z úvahy jednoho (!) francouzského kněze.“ Který ten „jeden“ francouzský kněz jest, to ovšem pisatel nepoví. V článku se praví, že „posměch, satyra, vtíp mají na svétáka větší důraz, než-li ty nejvýznamnější náboženské pojmy.“ — Tohle je zásada, kterou by i Ben Akiba uznal za svrchované moderní a

dotud nikde nevyslovenou. Neobháti-li se svéták na své svědomí a varuje-li se svých skutků jen z bázně před světem, pak se u něho vyvíjí tohle pravidlo: musím být při své bujnosti chytrý a opatrný. Pokud budou lidé moji mravnost kontrolovat, musím na zevnějšík dělat hodného. Co budu však prováděti nepozorovaně, toho se satyra a posměch nedotkne. Tedy jen hezky chytře, a bade pokoj! Leč člověk nábožensky založený, který pevně věří, že vševědoucí Bůh zkoumá srdce i ledví, zalékne se každého skutku špatného, bude bojovati ze spasitelné bázně Boží i proti vnitřním hříšným hnutím, i proti nekřesťanským žádostem. To je ten rozdíl v důsledcích, jaké přýští z pevné víry a — ze strachu před světským posměchem.

„Učený“ bohoslovec táže se: „Což nás neujišťují kněží, že jedno dobré vyzpovídání postačí ku smíření božství?“ My se zase tážeme, zda se neučil pisatel nauce o katolické zpovědi někde u rabína. Hlavní podmínkou odpuštění jest pravá lítost a upřímné předsevzetí polepšiti se. Kdo lítosti a bohumilého předsevzetí nemá, ten dle katolické nauky odpuštění nedosáhne, i kdyby se sebe častěji a upřímněji zpovídal. Jen takový člověk může mysliti, že zpověď jest všechno, který se uří o ní u některého socialisty. Prý také se stává zřídka, „aby velicí zloději navraceli, co křivými cestami nakradli, když se vyzpovídali.“ My zase odpovídáme: veliký zloděj, který dobře nauku katolickou o svátosti pokání zná a vrátiti peníze přece nechce, nepůjde k zpovědi, poněvadž ví, že by mu zpověď bez spravedlivého zadostiučinění nebyla nic platná. Chce-li dosáhnouti zloděj ve svátosti pokání odpuštění, nakradený majetek vrátiti musí buď okradenému nebo v případě úmrtí poškozeného jeho dědicům.

Leč socialistická „Rovnost“ neostýchá se drze lháti i takto: „Mimo to se pak dá s nebem vyjednávat i smlouvat, a když se dá nějaká část nakradeného svaté církvi, vymodlí tato člověku odpuštění za jeho největší hříchy.“

Tak, a teď dokazuj, jízlivé pero, své drzé obvinění. My ti pravíme, že dle naší nauky žádný dar zlodějův z nakradeného jmění není záslužný, pokud se zloděj nevyrovnal zcela s poškozeným. Onen socialistický mudrc patrně si plete zásady církevní se zásadami vlastními. Některý žid totiž vydírá přímo nemilosrdně dělný lid, ožebračí sta mužův pracovitých, několika zaviněnými bankroty, ale socialisté mu dají rozhršení velice lehce, jen když podporuje finančně jejich agitace. Svě lži korunuje onen socialista tímto prohnaným tvrzením: „Dle kněžských zásad domnívá se člověk, že může od nebeského panovníka, jako od vládařův pozemských, obdržeti povolení, aby směl býti hodně mizerným, špatným a nemravným, že mu to bude všechno odpuštěno!“ — A teď ať některý katolický křesťan řekne, kdy od svého kněze takovou ničemnou zásadu slyšel! Nepřipomínají kněží přecasto, že opovržlivé spolehání se na milosrdenství Boží jest téžkým hříchem?

Nepoučují lid, že kdo v hříšnosti bezstarostně se spolehá na účinky zpovědi, v okamžiku zpovídání nebývá schopen pravé lítosti a předsevzetí a tak se žene lehkomyslně duchovní zkáze vatřic? — A nesmysly v článku obsažené psal prý kněz! Který? Slušnější žid stydl by se tolik lhát. Ale socialistický čtenář ztráví labužnický i tyto křiklavé a zámyslné lži.

(3) **Otázka vrchnímu socialistickému štábu v Praze.** Socialistický časopis „Rovnost“ podlehl i s „Rašplí“ a „Červánkami“ kontrole vrchního socialistického komanda. Jak to přijde tedy, že „pokrokoví“ komandanti neokřiknou nikdy podřízené žurnalisty své, když tito balamutí své čtenářstvo nejdrzejšími báchorkami o katolictvu? Co si má člověk mysliti o poctivosti a vzdělanosti vůdců, kteří dovolují svým podřízeným vrhati v tvář křesťanstvu nejhrubší nadávky a urážky? Je-li opravdu sociální demokracii náboženství věci soukromou, proč není aspoň osoba Ježíšova ušetřena od surových a jízlivých výpadů?

Socialističtí přísluhovači židovských kapitalistů odvažují se často o Kristu psáti tak sprostě, jako by jim diktovali do pera oni farišeové, kteří z bezměrné zášti Krista na kříž přivedli. Nejnovější doklad. Socialistická „Rovnost“ překrucuje nepoctivě učení katolické církve o zpovědi, vplétá do svých úskočných výpadů také tuto surovost: „U protestantů jest to ještě lehčí, neboť to nepřijde pranic na zásluhu a hříchy; ba kdo má více hříchů, ten může být jist větší lásky boží, poněvadž za něho bude musit spasitel jeho tím více krve vyplouchati, aby jej umyl, a on to rád dělá. Co by také s tou vši krví dělal, když jediná její krápek by stačila na smytí všech hříchů celého světa?“ — Nechceme zde ani podotýkati, že pisatel zná mravouku protestantskou asi zrovna tak jako katolickou. Ale přiblížíme na pranýř zpustlý posměch z utrpení a vykupitelského díla Kristova. Budiž to ukáskou,

kam klesá „vzdělávací“ orgán socialistický, jen aby se lidům saltil. Z obřizky, z košerování nebo modlicích řemínků „Rovnost“ nikdy si smích nepropí; neodvážel se, neboť by pak promluvil takto: „Kde, až by „vzdělávací“ redakci v učích zalehlo. Ale proti Kristu, k němuž sám Mohamedám cítí jistou úctu, dovoli si kontrolovaný tisk socialistický všecko. Takové výpady se dějí za souhlasu hlavního štábu. A pak ještě se odváží socialistická „žurnalistika“ natíkat na malou svobodu tisku; pak ještě působí poplach jako utiskovaná, když se odváží katolíci proti pásmu tolik nestoudných prohaností podstupovati nutnou sebeobranu.

Politický přehled.

Sněmovna poslanecká skončila první čtení živnostenského předlohy, která pak odkázána živnostenskému výboru. Nato 14. t. m. jednání o návrhu dra Derschatty na zřízení výboru ku prozkoumání poměru Rakouska k Uhrám. Posl. Derschatta a Lecher zvláště ostře kritisovali snahy maďarské a jednání naší vlády. Třeba, aby vláda rakouská už jednou rázně vystoupila proti Maďarům, nutno aby i národové rakouští vzápřeli se dalším oslabování sebe i celé říše. — Ministr zemědělství hr. Welsersheimb, jenž nemůže se správně směřovati požadavky maďarskými, raději odstoupil; jeho místo zaujal sborový velitel v Josefově, polní zbrojmistr Schönaich. — Správní soud rozhodl, že okresní výbor chebský, který odmítl přijímání českých příspěvků, jest dle zákona povinen je přijímat a vyříditi, poněvadž i v Chebu jest čeština jazykem v zemi obvyklým. — Trestní vyšetřování proti vláským studentům z bouří v Innowostě zastaveno; Němci mají po radosti.

Krise ministerská v Uhrách vleče se dále. Maďaři rozhořčili se na Charvaty, kteří při císařských audiencích ústy posl. Tomašice prohlásili, že by se Charvatům muselo dostat ve vojsku velící řeci charvatské, kdyby Maďarům povolena maďarština. Ovšem Charvati v nastávajícím sněmu uherském jsou rozhodující činitelem, kde proti 190 Tiszovým liberálům vládním stojí na 210 Košutových; na čí stranu se přidá 40 Charvatů, tam většina.

V Rusku dosud není klid; na některých místech trvají stávky dále, ba v poslední době rozšiřuje prý se povážlivé hnutí mezi lidem selským. Taktéž mezi mládeží polskou vzrůstá ruch protiruský; nespokojenost svou projevují školními stávkami a demonstracemi pouličními. Lid však obecně ostře vystupuje proti provokujícím studentům i proti inteligenci, která se jich zastává. V ministerstvech horlivě se pracuje na opravách, ale výsledky nejeví se dosud žádné.

Na mandžurském bojišti dohrána před Mukdenem jedna z nejmutnějších tragedií, jaké svět dosud neviděl. Téměř po lédenním zápasení nuceni byli Rusové opustiti své pevné postavení před Mukdenem a ustoupili na sever k Téliinu. Ztráty jsou ohromné, ač dosud ještě přesně neznámé. Na obou stranách ztraceno na 200.000 mužů mrtvých a raněných. Rusů zajato prý na tisíce, též na 60 děl a jiného jim ukořistěno. Porážka Rusů vysvětluje se přesilou Japonců, jichž bylo prý as 500.000, kdežto Rusů jen 340.000. Zaskočení pravého křídla ruského omlouvá se též tím, že Japonci porušili neutrálnost čínského území a tak se dostali Rusům v zad. Ovšem namítá se, že měli Rusové špatně organizovanou službu výzvědnou, když se dali překvapiti; k čemu mají tolik jezdeckva? A pak neomluvitelná jest dosavadní doprava vojska; za rok i po jednokolejné sibiřské dráze možno dopravit na bojiště ohromný počet vojska a zatím na bojišti zápasí se i s nedostatkem. Vina největší na byrokracii ruské, kde vše prohnílé. Mezi generály bojujícími není jednoty, žaloby mezi nimi stíhají do Petrohradu a odtud zase chtějí bez znalosti na bojišti rozhodovati. Ovšem není bez viny Kuropatkin sám, třebaš jeho poslední ústup, který se za tak těžkých okolností prováděl, řadí i sami nepřátelé ruští mezi nejstříkavější činy válečné. Poukazuje se též na to, že japonské vojsko sesilováno jest čínským Odpovědi na porážku ruskou před Mukdenem jest prohlášení mobilisace nových 300.000 mužů v Rusku. Japonci, kteří už teď dle vlastního doznání ztratili přes 200.000 mužů, mají naději, protáhne-li se válka, že za rok doplní se jejich ztráty na půl milionu, což Japonsko v následcích svých cítiti bude mnoho let, kdežto v ohromné říši ruské ztráty se tak snadno nepocítí.

Nechci a nemohu se ještě oddati odpočinku, nenávědomí lenivého života rentářského, chci tvořiti a prospívat, pokud budu moci, netoužím po osobních příjmech a požitcích bohatství. Zaslé bych tělesně i duševně, nemohl bych rozvinouti prospěšnou činnost, která mne vzněcuje a uklidňuje.

Werner Siemens.

Zprávy místní a z kraje.

Jubileum kněžství. Stáletou památku svého vysvěcení oslavují letos včp.: J. Hulata, děkan ve Věstarcích, M. Mára, děkan na odp. ve Zbyšlově. 50letou včp. Ant. Pogert, kanovník v Hradci Králové, včp. Frant. Precilík, os. děkan a farář v Ústí n. O., J. Beran, bisk. vikář ve Dvoře Král. n. L., Mat. Dušek, c. k. gymn. profesor ve Vys. Mýtě, Jos. Dvořák, farář na odp. v Dušejově, Ed. Knepp, farář na odp. v Králíkách, Jos. Sedláček, os. děkan a farář v Kalné, St. Sova, farář v Uh. Přibrami, V. Spurný, os. děkan a farář v Suchdole, Jan Tichý, bisk. vikář v Ostružně.

Lázně v Hradci Králové. Dne 18. t. m. otevře na Žižkově náměstí pan Fr. Hlávka vanové a parní lázně, čímž bude náležitě a nutně potřebě pomoheno. Byliť jsme až posud odkázáni na lázně mimo-městské, jichž návštěva za nevládného počasí nebyla zrovna příjemná. Lázně Hlávkovy mají dvě okénky, dvě světlárny; parní lázně o 5 místnostech vykazují délku 80 metrů; lázně vanové umístěny jsou ve 4 pokojích. V páře jsou dva bassiny, hojnost sprch a vlnák, jakož i suchá pára. Vany jsou prostorné, emailované a všude jest zařízeno ústřední topení. Léčivý význam lázní jest všeobecně uznáván. Ošetřování kožního ústrojí vyžaduje bezpodmínečně častého užívání lázní, jimiž zvláště výměšky potních a mazových žláz, jakož i mikroorganismy se odstraňují. Lázně dodávají nového oživení sil, zlepšují dýchání a činnost živých ústrojí, takže k zachování a udržení zdraví nemůže se bez lázní obejít.

Dámský spolek „EMKA“ v Hradci Králové uspořádal v neděli 12. t. m. v Klicperově divadle zdařilý koncert, v němž přednesem ruských národních písní, dvou čísel z moravských dvojzpěvů a Rusalky projevil vyškolenost a preciznost v provedení. Duo to z opery „Dvě vdovy“ zapěly pí. A. Jančová a pí. M. Sacková. Pí. inženýrová Jančová známa jest hradeckému publiku jako routinovaná koloraturní pěvkyně. Tentokrát však i ve zpěvu neseném ukázala vrchol svého delikátního umění. K ní umělecky věrně se družila pí. Sacková, zvláště v Rusalka. P. Florjanský zpíval národní písně s oduševněním, ale od pěvce takového řádu bychom byli také čekali něco, z čeho není pouhý dilettantismus. Poslední číslo „Dabibora“ kritisovalo doeti pochvalně umění jeho na prknech Národního divadla, ale nemohlo se nedotknouti úpadku svěžesti jeho bývalého nádherného hlasu. Vrátil se sice do Čech, ale mnoho v cizině ztratil. Ovšem i jeho produkty byly vděčně obecenstvem hojně přítomným přijaty.

Jakou našel Jakub metla na zlou Teklu, jest divadelní kus, jež dle stejnojmenné povídky známého spisovatele českého, „kukátkáře“ V. Kousmáka, vzdělal učitel J. Fröhlich. Zajímavou novinku tuto sehraje v neděli 19. t. m. v „Adalbertinu“ v Hradci Král. „Všeoborové sdružení křesť. dělnictva“ ve prospěch nezaměstnaných a těžce nemocných členů. Začátek o 7¹/₂ hod. večer. Předprodej lístků v Adalbertinu v 1. čís. dveří.

Zábava v Adalbertinu. Po představení div. kusu „Jakou našel Jakub metla na zlou Teklu“ v neděli dne 19. t. m. koná se v místnostech restaurace tamburašský koncert se solovými výstupy.

Jezditi dětskými vozíky po chodnicích v Hradci Králové dovoluje se jen za sebou v jedné řadě, nikoli však několika vozíky vedle sebe. Kdo by zákazu toho neposlechl, bude dle usnesení městské rady pokutován.

Úmrtí. Dne 8. t. m. zemřel na Smíchově c. k. dvorní rada Nor. Okenfus, president krajského soudu na odp., ve věku 65 let. Jako president krajského soudu působil ještě loni v Hradci Králové. Zemanův býval bystrým právníkem, ale také dobrým Čechem.

Pexer — regulace! Regulace Labe už jest tu. V obcích hejtmantství královéhradeckého: ve Věkoších, Plotištích, na Praž. Předměstí, v Hradci Králové, Nov. Hradci Kr., Střebši a Březhradě, na Pardubsku pak v obcích Vysoké, Dřítci, Hrobicích, Pardubicích, Trnové, Rosicích, Svitkově, Rybtyví, Opocínku, Valech, Živanicích a Mělicích vloženy jsou regulační plány, týkající se ovšem též vyvlastnění pozemků ve jmenovaných obcích. Od 16. do 29. března může každý v plány ony nahlédnouti a v téže lhůtě případný protest ústně neb písemně podati na c. k. okr. hejtmantství v Hradci Králové nebo v Pardubicích. Chystá se dílo dalekosáhlého významu, proto jest na občanstvu, aby se ozvalo a opřelo, cítilo-li by se v budoucnosti poškozeným. Obecní úřady mají býti v té příčině zvláště na stráži. Jedná se zde především i o zájmy Hradce Králové, aby v budoucnosti nezaskočila si Orlice od Labe. Uvidíme, kde jsou nejčilejší!

Koncert. V neděli 19. března 1905 uspořádán bude v městském Klicperově divadle v Hradci Král. koncert Pavla Ludikara-Vysokého, člena král. saské dvorní opery v Drážďanech, za laskavého spoluúčinkování paní Tán. Umírové, operní pěvkyně a slečny Mil. Čelakovské, virtuosky na klavír z Prahy. Program bohatý. Začátek o půl 8. hod. večer. Předprodej lístků z ochoty převzal p. B. Bronkal, knihkupec na Velkém náměstí č. 135.

Ve schůzi městské rady královéhradecké 6. t. m. usneseno: K žádosti c. a k. voj. stavebního oddělení v Josefově prodloužena byla na další

tři léta dnem 1. srpna 1905 počínajíc smlouva o čištění stok a šump v orávních voj. budovách. — Panu J. Oehmovi, c. k. učít., uděleno bylo povolení ku zřízení fasady a vodovodní odbočky a vodoměrem do novostavby jeho v bloku C. — Schváleno bylo, aby montér ve vodárně a plynárně honorován byl za nedělní a sváteční službu 2 K. — Policie se vyzve, aby navrhla osoby, jež by v obec. domech v případě nebezpečí vodu mohly uzavírat. — K žádosti ředitelství Borromea vyzvána byla tech. kancelář, aby vzala v úvahu zřízení chodníku od Orličného mostu až ku schodům Bono publico pomocí dehtu neb úlomků cihel. — Vzato bylo na vědomí sdělení c. k. okr. hejtmantství, že c. k. místodržitelství dalo města odvolání podanému zdejší obcí do výměru c. k. okr. hejtmantství zde, jímž nebylo dovoleno panu Janu Petříčkovi z Pr. Předměstí používání městských jatek. — Panu A. Manychovi, staviteli zde, uděleno povolení k obývání nových domů jeho v Pospíšilově tř. a zavedení vodovodních odboček do těchto domů. — U firmy J. V. Rott objedná se dvoukolka na pérách k účelům desinfekčním. — Vydá se vyhláška, aby na novém chodníku na Velkém náměstí jezdily služby a dětskými kočárky za sebou po jednom místě v řadách vedle sebe. — Zpráva školního lékaře o prohlídce v měst. dívčí škole vzata byla na vědomí. — Schválen byl prodej pozemku u Střebše paní F. Riemrové na stavbu kolny za K 5434— ve výměře 2717 čtv. sáhů a určeny byly podmínky kupní smlouvy. — Panu staviteli V. Nekvasilovi uděleno bylo povolení ku zřízení plynovodní odbočky do novostavby filiálky Rakousko-uherské banky. — Vzato bylo na vědomí oznámení okr. výboru, jímž schvaluje se změna polohopisného plánu zdejšího města mezi blokem B, Eliášovým nábržím, novými kasárnami a budovou Adalbertina a regulační plán mezi Labem a Orlicí. — Schválena byla koupě pramice pro plásek za K 120— od p. Josefa Šráma v Malšovicích. — Zamítuta žádost p. V. Litovického z Kr. Vinohradů za propůjčení divadla pro koncert na den 18. března 1905. — Vyzvání zem. spolku pro chov drábeže a ochranu ptactva, aby na trzích zdejších zaveden byl prodej drážbežnických produktů dle váhy, postoupeno bylo živn. odborn. — Panu A. Singrovi, obchodníku zde, uděleno bylo povolení ku stavbě domu a dílny v bloku E. — Redakci časopisu Hradecký kraj v Černilově udělen byl příspěvek. — Provedou se různé opravy v měst. věznici dle návrhu tech. kanceláře. — Povoleno byl náklad K 188— na postavení nové kůlny v plynárně pro koks. — Schválena byla oprava vodovodu v měst. divadle. — Odborové komisi org. dělnictva propůjčeno bylo měst. divadlo Klicperovo na den 30. dubna t. r. pro uspořádání div. představení. — Od firmy Hainz z Prahy koupeny byly jedny kontrolní hodiny a spojitelná městská se požádá o zapůjčení svých kontrolních hodin pro kontrolní stanici. — Dne 13. března usneseno: Vzato bylo na vědomí sdělení c. k. zemské školní rady, že nová budova učitelského ústavu převzata byla po provedené superkolaudaci do správy státní. — Majitelům domů v Pospíšilově třídě se sdělí, že přechodník bude v ní zřízen, jakmile kanalisace bude tu provedena. — Majitelům domů v bloku C sdělí se, že mosaikový chodník povolí se jim pouze za jistých podmínek. — Koupi se jeden výtisk Paměti městečka Smidar od dp. V. Šráma. — Panu Josefu Jihlavcovi, staviteli, uděleno povolení ku postavení nového domu na č. kat. 231/13 v bloku E. — Panu Fr. Kryštofovi, malíři zde, uděleno bylo povolení ku stavbě nového domu na na parc. č. 6. v bloku II. — Udělena byla povolení: Panu Fr. Černému, mistru zednickému, ku zřízení vodovodní odbočky do novostavby pana V. Kotíka v bloku C, paní Anně Štefkové ku postavení nového domu při č. p. 145. v Tomkově ulici, panu Ant. Petrofovi, c. a k. dvornímu továrníku, ku postavení nového třípatrového domu na místě domů č. p. 80. a 81., slečn. Zdence Panýrkové ku změně fasady na novostavbě její v bloku C a panu Dru Al. Zimmrovi rovněž ku změně fasady na novostavbě jeho v bloku C. — Vyhláší se, že nadále koks prodávati se bude v plynárně každodenně po celý den avšak jen proti stvrzení důchod. úřadu, že byl koks napřed v důchodě zaplacen. Prodej díti se bude za intervence správce plynárny, jenž dodání koksu straně na potvrzení potvrdí.

✓ **Z úředních nařízení a jiných opatření roku 1794, která se vztahují k válce s Francií.** Dle jednac. protokolu Královéhrad. magistr. podává V. P.—s. (Pokrač.) Toho času potloukala se v Královéhradce a částečně i v Chrudimsku tlupa cikánů 50 osob čítající. Aby této tržné obyvatelstvo brzy bylo zbaveno, bylo uloženo vrchnostenským úřadům, kde by se cikáni objevili, výpravou více vesnic je obstopiti, zjímati a každé půldne po 10 osobách i se zavazadly k c. k. krajskému úřadu dopravit. (29. III. 1794. č. 491.) — Nejvyš. dvorn. dekretem byl prodej „Nového kalendáře Francouzů“ zapovězen a nařízeno zabavení výtisků, které by se u knihkupečů a knihářů našly. (Prot. 29. III. 1794 č. 512.) — Z nařízení vys. gubernia ze dne 3. března 1794. (pod. 29. III.) mělo být odesláno z Hradce Králové 10.000 a z Josefova též 10.000 centů monky přes Nymburk na Labský břeh do Šopky u Mělníka. Bylo připomenuto, aby každé panství naň (dle rozpočtu) vypadající množství svými poddanými obstaralo, poněvadž se u těchto lidí jeví nedostatek peněz. (Č. 520.) Poněvadž již byly ustanoveny dny, ve kterých se monka měla nakládati (Č. 533.), nařízena oprava silnic z Hradce Králové přes Chlumec, pak z Josefova přes Bydžov, Nymburk až do Šopky u Mělníka. (Č. 538.) — Za dovážku monky do Šopky připadlo na pozemky, městu Hradci Král. ve vesnicích náležející, (bývalé dvory Benedov, Věstary a Roudnička) 51 zl. 14¹/₂ kr., a platilo se z městského důchodu. (Č. 471.) — Město Hradec Králové dopravilo do Šopky 520 centů šitné monky, což bylo podacím listem 7. dubna 1794. prokázáno. (Č. 613.) — Vys. presidium vyn. ze dne 7. III. 1794. popisovalo 2 cizince, z nichž jeden se vydával za amerického plukovníka, jménem Vilím Peurre a druhý, jménem Erhard, doktor z Norimberka. Bylo nařízeno, kdyby byli dopadeni, aby s nimi dle předpisů bylo naloženo a oznámení neprodleně podáno. (Prot. č. 525.) Jiní dva cizinci, Giacomo Fontan a Santino Pianchi jménem, vydávali se za italské duchovní z Radiciny

v Kalabrii a sbírali almužny na svůj klášter v Kalabrii zeměpisem zničený. Bylo napsáno jich sadzení a slušné dopravení. (Č. 526.) (Pokrač.)

Z Pražského Předměstí. Klíka páne Vodičkova jest nevyčerpatelná ve vyhledávání prostředků, jimiž by své otřesené pozice udržela. Nyní se má obediti místo obecního tajemníka. Ovšem jest u nás potřeba řádného tajemníka tím spíše, čím méně jest schopný k svému úřadu p. Vodička. Cizí lidé se posastávají v skutečném údivu nad tím, jak „obratného“ úředníka v p. starostovi máme. Ale — k tajemnictví jest p. Vodička již předurčen sám p. Budka, důvěrný přítel starosty, pravá ruka jeho. Vyvířá to z vyhlášky, v níž se na žadatel za místo tajemnické žádá znalost místních poměrů. Aha! Pak se hlase o toto důležité místo bytí k studování pánové. Málo bude platno, protože neznáte chuti a nálady páne Vodičkova režimu; a třeba byste jim nechťeli nijak a nijak rozumět. Proto bude ochotný služebníků svého pána kandidátem pro Vodičku nejbudnější. Jedná se však o to, prospěje-li p. Budka ochotným a vděčným obaluhováním svého ochránce také — zájmům obecním. A tu máme dosti smutné zkušenosti. Něco jsme již sdělili, jiné věci dopovíme příležitostí. Ze schůzí důvěrných, v minulém roce konaných, máme o tom málo doporučujících záznamů dostatek. Proti konkursu na místo tajemníka, který jest tak škivně sestaven ve prospěch p. Budky, podán právě opposici protest, že podmínka „znalost místních poměrů“ jest nepatřičná a že nevyhradila si obec jmenování úředníka pramatím na 1 rok. A nechť klíka p. Vodičkova dobře pamatuje, že jest u nás ještě značná část občanů, kteří rozhodně trvají na tom, aby se velenutné místo tajemníka obsadilo zcela cestou neustrannou, beze všeho protekcionářství. Chceme skutečného odborníka, neustranné a svědomité pracovního pro zájmy obce celé. Tolik zatím.

Oheň. V pátek 10. t. m. před 8. hod. večerní vypukl ve Farářství u Hradce Král. v domku, náležejícím Havrdovi a dědicům Smetanovým, oheň, jenž v krátké době zničil úplně chatrný barák. V domku bydlícím 4 rodinám zničeno téměř všecko. Pohobeli jsou však částečně pojištěni.

Hrr . . . na Japonsko. Čtyřem občanům školním na Nov. Hradci Králové stělelo se ubohých Rusů, kteří právě před Mukdenem byli Japonci poraženi. Máli potřeštěnci, ve věku 12—14 let, bez vědomí rodičů svých vyrazili 14. t. m. na bojiště, aby Japonsce utlonkli. Kapsy nacpali si municí, jež by se tak do útěšů, nějaký haléř v kapse a hál v ruce. A došedše až ke — Kunětické hoře, slezli ji, jakoby Port Arthura dobyli. Znaveni však svízely ještě téhož dne večer vrátili se přes svůj úspěch smutně domů, kde se jim v uznání jejich válečných činů dostalo od rodičů řísné odměny.

Z Kuklem. Po stkvělém úspěchu, jehož dobyly sdružené spolky pěvecké Libuše a Vlastimil při provozování operetty „Česká národní svatba“, ohytají opět již na svátek sv. Josefa v neděli dne 19. t. m. novou operetku „Poklad“ od Piherta, jejíž děj má za podklad známé lidové báje o otvřené se pokladu ve chvíli, kdy čtou se pašije. Příjemný večírek ten bude doplněn ještě jednoaktovkou „Závěť Lukaveckého pána“ od Jar. Vrchlického, kterou sehraje jednota divadelních ochotníků „Tyl.“

Znamení doby. Není pochyby, že řev nevěreckého tisku nalézá již často ozvěnu i v duších nedospělé mládeže. Otrava bohupustého tisku začíná se velmi hluboko do všech vrstev lidské společnosti a zanechává tu bédné následky. Tak se stává, že ani školní mládež nelze uchrániti před nákašlivým dechem jedovaté tiskoviny. Jed nevěry šíří duše jiných vysoko- i středškolských, ba už i šáků měšťanských škol. Doklad toho podává nám pardubská „Osvěta lidu“, zmiňující se nedávno o takovém mladém nevěroci na měšť. škole v Pardubicích, kterého samo sebou se rozumí bere v ochranu proti stávajícímu řádům. O tomto smutném zjevu na měšť. škole v P. opatřili jsme si spolehlivý informací a poznali jsme, že zprávička v O. L. je trochu přibarvena. Jisto je, že R. T. šák III. měšť. školy tamější již delší dobu šířil nevěrecké různé smyšlenky mezi svými spolužáky. Někteří učitelové o tom věděli, ale p. katecheta zvěděl o tom, když velká část šáků o nových rozumech školního nevěře již slyšela. Chlapec tento, nejše ještě plných 14 let star, chlubně kásal svým spolužákům, že nic nevěří, ani v Boha, ani v Krista, ani ve stvoření a že všechno povstalo mýcháním, jak to viděli ve fyzice. Výslovně tvrdil, že křesťanství nemiluje, protože křesťané nejsou pokrokovci a nabádá své soudruhy, až vyjdou ze školy, aby nechodili ani do kostela, ani ku zpovědi a katechetovi aby také nevěřili. Konečně je vybízel sřeknouti se křesťanství a přijati víru mohamedánskou. Při vyšetřování neblabě této události, které vedl p. ředitel a nikoli p. katecheta, doznal svedený hoch s neslychanou drzostí máje ruce v kapse, že je všemu tak, jak to šáci ostatní šalovali a při tom vmetl p. katechetovi nestoudnou urážku do očí. Zdá se, že tu byla celá družina soudruhů, kterým se smělá moudrost pardubského nového filosofa velmi zamlouvala. Proto jeden z kamarádů tak se rozhorlil proti křesťanství, že před šáky veřejně hrozil, že udeří pana děkana kamenem na kasatelně. Známé, že nejpitomějši nesmysly vyvolávají snahu napodobovací u jiných. Pravda, smutný to zjev a následky toho přijdou v nedaleké budoucnosti ještě smutnější. Bylo by snad lépe, kdyby celá tato smutná afera sřetala v příslušných kruzích. Ale kde pak takové sousto dáti si ušiti! Jak pak by mohl takový „organizovaný“ pán utajiti rozkoš nad moderním pokrokem mládeže! Za tepla běžel do redakce O. to povědět, ale neřekl čistou pravdu a O. L. uvalila vinu toho na p. katechetu. Kde pak organizovaný, aby šel na klerikála poctivě a spravedlivě, na toho se musí vždycky se sprostouti láti.

Z Kostelee n. O. Katolická Jednota pořádá cestopisnou přednášku v neděli 19. března 1905

v sále na Rabštejně, při níž dp. Alois Svojsík, proslulý cestovatel z Prahy, sdělí své zkušenosti z cesty „Po březím Středozemního moře“ a vyhlídí část Itálie (Benátky, Neapol a Vesuvem a Pompeji), Sicílii, Rivieru francouzskou, italskou, Španělsko, zvláště maurickou kulturu, břeh severní Afriky a výletem na Saharu, Palaestinu, jednotlivé výjevy ze života Krista Pána, Cařihrad a Řecko. Přednáška bude provázena světelnými obrazy. Začátek určitě v 7 hod. večer. Vstupné člen 80 hal., nečlen 60 hal. — Při stolech.

Erární otruby. V Neděličtích u Hradce Králové po lonském suchém létě mají také nouzi; 88 kusů dobytka v obci přece něco spotřebuje. Z milordenství nouzové akce dostalo se obci — 3 metráků otrub, jež musí ještě zaplatit. Bohatí čtenořníci budou nyní asi otrub užívat jako prášek z apatyky — snad ani na to otruby nestáčí. Tak se jeví v praxi akce nouzová.

Ze Skřivan u Nového Bydžova. Po vyhození cukerní rafinerie dne 5. t. m. byl každý zvědav, zda se tu bude opět podobný závod stavět, neboť v zdejší krajině mimo panské dvory a kruhové cihelny není větších závodů, které by více pracovních sil zaměstnávaly. Po odbytech v takovém případě komise rozhodl se však majitel baron Liebig pro stavbu nové, ještě rozsáhlejší, a ovšem modernější rafinerie. Nyní již pracuje na odklizení trosk na 400 dělníků a stále noví dělníci se přijímají. K demontování strojů přijelo sem na 180 montérů, kteří ve Skřivanech zajišťují slušný groš zanechají. Stálí dělníci továrny jsou též všichni zaměstnáni. Do semy má býti továrna postavena, čímž po celé léto poskytnuto bude dělnictvu dostatek práce.

Zmýlená neplatí. Dne 11. t. m. „přirajtoval“ z blízkého Křivova účetní tamního dvora p. Theiner do Smidar na trochu „mícháné“ zábavy. Svého komoně odevzdal do opatrování jakémus Benešovi. Odjížděje opět domů dal mu zpropitné, avšak místo desítihaléře byla to zlatá desítikoruna. Beneš poznal zlato šel přímo do hostince, kde se sobě rovnými hodoval. Pan účetní, chtěje se v neděli ráno přesvědčiti, jak při „míchání“ pochopil, seznal omyl; pak přivěšoval do Smidar a šádal na Benešovi desítikorunu. Ta se zatím již octla v jiné kapse a milý Beneš odevzen byl k okres. soudu do Nov. Bydžova. Tam se však vysvětlilo, že Beneš penis dostal; byl tedy propuštěn a p. účetní s kyselou tváří vracel se do dvora. Beneš pak, jenž dýchával pražské ovzduší a „maje nyní křídélka podvázaná“ nemůže se do matičky Prahy vznést; vyhlásil aspoň, s které strany opět tak štědrý host do Smidar zavítá.

Z Úpice. Katolická Jednota v Úpici pořádá v neděli dne 19. března 1905 v sále „Republika“ divadelní představení: Octafí aneb: Světa lesk, pouhý dým. Činohra ve 3 jednáních od Merciera a Vogla. Nově upravil J. L. Turnovský. Začátek v 8 hod. večer.

„Obrázoborci“. Na Skutečku jsme opravdu šťastni: máme tu „svobodomyslného“ chlapíka v každém ohledu. Mimo jiné věci, jež „čile“ provádí, boří také obrazy. Ovšem jen „římské“! Nedávno byl v jedné osadě, kde posluhoval nemocnému. Bylo to ve smíšené rodině. Muž, katolík, na smrtelné posteli se „zreformoval“ — odpadl. Povolali k němu dvojjetihodného „služebníka slova“, ale — zapomněli na stěně obrazy. „Služebník slova“ přišel podat odpadlíkovi „Tělo Boží“ (!) ale — spatřil, o hrůzo kalvínská, na stěně obrazy, ty „složené římské modly.“ A hned „služebník slova“ rozkázal, ať dají obrazy dolů! Ale odpadlík, že ne! Pokud bude živ, obrazy zřetlanou na stěně! Bylo slé! „Služebník slova“ se hněval a ohtěl, ať aspoň Pannu Marii dají dolů! — A „Tělo Boží“ (!) mu nepodal, ať ho za úda „pravé“ církve přijal. — Kdyby byl měl odpadlík na stěně obraz „muže Božího“ Luthera anebo Kalvína, mohl míti od pokrokového „služebníka slova“ pokoj. U evangelíků mají tito „reformátoři“ jiní vášnost než matka Spasitelova. Jaká je toho příčina, těžko uhodnouti. Snad „osvěcení“ evangelíci posud věří, že tito dva rásní mužové šili přesněji dle evangelia, než ona požehnaná Panna, kterou nazval sám archanděl milostí plnou. V evangeliu jest sice napsáno, že budou Pannu Marii nazývat blahoslavenou všichni národové, ale — právě „evangelíci“ namáhají se, aby aspoň na nich slova evangelia se neoplnila. Obraz Lutherův jest jim milejší než obraz té svěřice, kterou sám Boho-člověk za matku si vyvolil. Kdy pak asi osvěcený a pokrokový „služebník slova“ poučí své ovečky přesně dle nejnovějších nestranných historických výzkumů o životě Lutherově? Bylo by to pro vědecký pokrok evangelictva mnohem důležitější než protestovat proti obrazu Panny Marie. Není to první případ a nebude asi poslední, kdy bude nutit „služebník slova“ a takto velký přítel Pruska „zreformovat“ chalupy svých beřánků, aby „očistil“ stěny od „římských — přívěšků“. V místě své residence vrazil do chalupy, která jest skrz na skrz „reformovaná“ na obě půle, muž i žena jsou evangelíci, ale mají na stěně obrazy katolické. Co to tedy máte? obořil se „služebník slova“. — No, obrazy! — Dejte to dolů! poroučel. — O, ne! Ty já mám rád! — Měl obrazy P. Ježíše a P. Marie. — Tak? zlobil se „služebník slova“. — A, co pak nejsem Pán Ježíš a Panna Maria také naše? bránil se chalupník. — „Služebník slova“ v hněvu odošel. — Jindy měl pohřeb s „reformovanou“ chalupou, ale taký s — obrazy katolickými. Dolů a tím! poroučel. Ne, řekl hospodář — evangelík, ty obrazy tu jsou od mého dětství, ty tu zřetlanou! Helvetický pan učitel-spěvák přiskočil, aby obrazy dal dolů, jinak se „pán“ — odejde pryč. Ale umí on i jiné věci! Do jedné „římské“ zas chalupy vrazil, že jim dá „Bibli Pánů“. Hospodář se usmál a přinesl starou Bibli řka, že děkuje, že Bibli má. „Služebník slova“ se zapálil, ale hned si pomohl. Ah, ta je už stará, ta se pro náš věk nehodí! — I, to, to! řekl hospodář. Takle je dobrá, ale ty nové nestojí za nic! Pán — utekl.

Zkouška chovanců zimní hospodářské školy v Opočně konati se bude v neděli, dne 26. března 1905 v internátních místnostech školy o 9. hod. dopol. Vítání jsou rodiče chovanců,

přítelé rolnictva a příznivci školství vůbec při veřejné zkoušce této, při níž naskytá se vhodná příležitost seznati, čemu se na škole vyučuje a jak připravují se šáci školy pro budoucí povolání a život veřejný.

A ještě z Kostelee n. O. Třetí veřejná přednáška, pořádaná městskou radou, sokoly, národními a demokratickými socialisty, přetrumfla druhou přednášku dne 26. února, ve které profesori Mikonek a Filip dokazovali, že člověk má za předka buď opici člověkovitou nebo nějaké zvíře, jehož jména ještě neznají. Výkladem naslouchalo mnoho studujících. Divno, že ředitelství útvaru na takové přednášky studenty připouští. Tak se neposlouchá útvaru, který mohl by katolíků je vydržovat, a který nenaší se nebespečení jakékoli od mládeže, pokladu to rodičů a celého národa, odvrátiti. Který pak otec dá si dítě své napíjetí takovýmito názory? Protestujeme proti jednání tomuto a důrazně žádáme, by vše ta se již neopakovala. V třetí přednášce 12. března mluvil Čermák, bývalý herec, t. č. kapelník, o názorech středověkých a době moderní. Na počátku řekl, že vlastně řeč jeho týká se klerikalismu. Po vytknutí slova tohoto zvrátil se a tribuny na sem, až sřivhl nohy vzhůru, patama právě proti pokrokovému posluchačstvu. Rozumí se, že to vypadalo velice estheticky. P. koncipient Nuc (pardon pan doktor Nuc?) pomohl svému služebníku na nohy a hodně se při tom zapotil, neboť více než metrák zvednouti pro člověka tak chatrného zdraví není maličkost. Radostí na to poskočil a oznamoval, že Čermák má všechny údy celé. P. Čermák natáhl se zase na stoličku a dal se do čtení mu napsané řeči. Krátký obsah byl: Klerikalové (tými v řeči naznačil dobré katolíky a kněze řádné od kaplana až po papeže) jsou na základě dějin (Čermákových? pozn. saxe) vrahové, paliči, lupiči a zlodějové. Čistou víru má p. Čermák (proto do kostela nechodí, sv. svátosti nepřijímá, přikázání nedbá) a všichni odpadlí kněží, jež velebil jako Bruna, Jeronýma atd. Vyrukovali křesťanské výpravy, Kolumbus, inquisice, Galileo, Koperník, Dr. Kohn, papežové atd. jako na kolovrátku. Lež na lež bez důkazů (ač tyto oňhem přednášky důrazně žádány) předváděna jako nejcistší pravda přítomné družině Nucové, profesorům reálky, častolovickým učitelům, učitelům kosteleckým Kubiasovi, Mrtnému, Neumanovi, kteří objevují se a zacházejí s objevením nebo západem Nuce jako souhvězdí malého medvěda. Řečník udělal na začátku kotrmelec tělesný a c lou přednášku metal kosale duševní, že Nuc radostí nad svou bytostí omdlával. Důkazem pravdy celé přednášky bylo: „Stačí, když jsem Vám to řekl, já Čermák, za souhlasu koncipienta Nuce. My dva to přece musíme vědět.“ Všechno počínání řečníka dokazovalo, že by byl šťastnější, kdyby se zase dal starou cestou kočovného herce. Po řeči Čermákové povstal profesor reálky p. Pixa, známý s různých procesů, posledně v Momsee v Bavorsku (o tom dokonaleji v příštím čísle) a dokazoval, že Masaryk je spasnou hvězdou národa českého, jako by nevěřel, že pravdivýmluvní profesori státního gymnasia v Jičíně Masaryka poslelně z Jičína morálně vyprávěli za jeho lidovost a vlastenectví. Nuc zakončil schůzi: „Každým nevěřte, jim ničeho nedávejte, jich neposlouchejte!“ Důsledně (redakce), věřte Nucovi, dávejte Nucovi, poslouchejte Nuce, a uvidíte, jak se povede Kostelee.

Z Rychnova n. Km. V neděli dne 12. t. m. pořádala naše žilá odbočka v sále u „Labutě“ zábavný večírek, při němž sdělila sehrány dvě jednoaktovky. Dp. Novohradeckému a p. Boučkovy, kteří o zdar večírku měli největší zásluhu, vzdáváme tímto povinný dík. Návštěva byla nad očekávání skvělá přes to, že několik „pokrokových“ lidí troubilo před zábavou na poplach, jako by se mělo město naší zábavou obrátiti v prach a popel. — Počínání těchto pánů neumíme si vysvětliti. Pro skutečný pokrok neudělali nic, mají na to jak málo talentu tak upřímně věle. O nás, dělný lid, se nestarali, nechali nás „pokrokové“ hynout. Když pak jsme si založili tedy sami pod vlivkou katolickou humanitní, podpůrný spolek, snaží se nám tito „lidoví“ pokrokovci s křesťanské lásky naše svépomocné sdružení rozbiti. Ačkoli naše organizace nemá s politikou nic společného, útočí se proti nám právě se stanoviška politického jako na ukrutanského nepřítel. Co jsme tēm „svobodomyslným“ pánům jen udělali? Proč mají s nás strach? Necháváme sami každého na pokoji, nikomu jsme neublížili, žádnému se nevnuujeme; také nikoho pro jeho přesvědčení netupíme ani nebojkotujeme. Ale příčina hrozného pokřiku je takle: páni nám sávidají naši organizaci, nepřejí nám našeho náboženského přesvědčení, někteří by upřímného katolíka na láci vody utopili. — My radíme těmto lidem, aby místo fanatického hněvu a pronikavého burcování klidných občanů raději šli s námi a učili se poznávat, jaké nestoudné láti proti katolickým organizacím právě v pokrokových listech se tisknou. Či záleží pokrok v bezmyšlenkovitém tupení člověka konservativních názorů a v znásilňování podpůrného sdružení? Zdejší Israellité zachovali se k nám snášlivěji než lidé v katolické matrice zapsaní. — A když už jste, pánové, tak hrubě vyhrožovali, nemzte se, že si trochu důkladněji na celé Vaše válečné tažení posvítíme. Odkryjeme přitě „svobodomyslné snahy“ hlavních našich přítelůšk a nespomeneme při tom ani na onoho velice studýrovaného obuvníka, který si myslí, že by se bez jeho učené hlavy všechn pokrok v Rychnově zastavil.

Literárský sbor německobrodský pořádá v pondělí dne 6. března v slavnostně ozdobených místnostech spolkových zábavní večírek. Činní p. členové nejprve zapělí dvojhlasné Kolpingovu píseň, po které rozprondila se žilá zábava. Na programu byly tentokrát pouze veselé kousky; kuplet stihal kuplet a se smíchu jsme nevyčázeli. Obecní policajt“ pěkně předveden byl p. Friedrichem. „Kukátkář“ sdělil se p. kancelistovi Bockšneidroví, jenž rozspomínal se, co vše ve svém kukátku má. „Strávníci v chudobnici“, solové duo pro dva bassy, velmi vhodné a časové pro naše město, sdělila přednesli p. Zimmermann a p. Žák. „Opilý Smola“ p. Adamce vystihl náladu modrého pondělku. „Toho jsem se nenadál“ zapěl pan Friedrich vkládaje místní a místné šerty. „Tyhle Český“ lahodně přednesl p. Žák. „Chytrý Honzíček“ p. ml. Domkáře uzavřel řadu programu. Mesi jedno-

živými časy programu koncertoval pan učitel sboru Pospíšil na harmonium a p. Šif, nástupce c. k. státního návladnictví, na svůj pěkný monopan. Jako hosté seřadil k nám p. MUDr. Eduard Šubrt, starosta města, a p. Antonín Vašák, c. k. gym. prof. Veteráni našeho sboru: starší p. Pipek a pokladník p. Stejskal proměnili četné přímky a zdravice začínající p. měšťaností, jenž vlídně děkoval slibuje, že snahy zbožného a pozitivního sboru literátů bude vždy podporovati. A tak mile zažili jsme v našem spolku pěkný večer; při budoucím večeru pak bude praktická přednáška na slovo vzatého odborníka, který již přislíbil svoje působení.

Chudinství v Ném. Brodě věnována jest náležitá péče, která zasluhuje povimnutí. Od roku 1898 stojí útulný chudobinec zbudovaný nákladem p. Vojtěcha Weidenhofferů, továrníka a bývalého poslance, kde zchudlí měšťané a měšťanky docházejí útulku, ošetřování jsouce c. šedými sestrami. Náklad na vydržování hrazen z vlastního jmění téhož ústavu, zlekaného prodejem Špitálského dvora, jenž náležel městským chudým a dne 4. září 1808 prodán byl smlouvou za 25.000 zl. — Vedle chudobince jest druhý humanitní ústav: opatrovna a sirotčinec, v němž od 12. září 1902 působí c. školné sestry de Notre Dame z kláštera Horažďovského. O blahodárné jejich činnosti svědčí jednak veřejně v městském divadle každého roku pořádané hry vánoční sirotek i malých dětí z opatrovny, jednak i to, že zemský výbor tomtu ústavu svědčuje vždy větší počet sirotek v opatrování, takže tento ústav pomalu okresním a ne městským ústavem se stane, přiléhajíc k rozsahu jeho působení. — V roce 1897 postavena byla nová budova pro okresní všeobecnou nemocnici a v staré budově nemocniční zařízen jest městský chudobinec, kde osoby choré a pro neduh ku práci neschopné ošetřovány jsou. — Vedle těchto ústavů „městská rada chudinská“, podporovaná přiměřeným počtem otců chudých, z nichž každý nejvýše čtyry osoby v opatrování má, stará se o chudé příslušníky městské. — Konečně na řadu přichází i konference P. Marie na nebe vzaté, odbor to XXXVII. spolku sv. Vincence z Paula pro dobrovolné ošetřování chudých v království Českém. Tato za dobu svého trvání od 15. srpna 1899 do 31. prosince 1904 přijala 14.578 K 51 h a vydala chudým bez rozdílu náboženství, národnosti a příslušnosti 14.539 K 28 h; vstupovala tedy do správního roku 1905 s obnosem 34 K 23 h. Dle účtovního výkazu za rok 1904 ošetřováno bylo 41 dílem chudých rodin, dílem jednotlivců; nájemného zapláceno v obnosu 142 K, za oděv a šatstvo vydáno 242 K 34 h, za obuv dětem školním a dospělým 264 K 30 h, okamžitě podpory 208 K 56 h, rozdáné též 1476 poukázek na potraviny po 20 hal. v ceně 295 K 20 h. Schůzi této konference v uplynulém roce bylo 41, při nichž členové činní počtem osm do pokladničky vkládali tajný peněžitý dárek, zvaný „kolekta“, jenž v minulém roce obnášel 324 K 98 h. Členů přispívajících má konference 172 a vybráno bylo od nich 535 K 60 h. K rozvětvené činnosti konference náleží i dobročinné dílo „Chléb sv. Antonína“, založené v Hyni 1902. Křesťané obdrževše na přimluvu sv. Antonína vyplnění proseb svých vkládají slíbený předem již dárek do pokladničky chrámové pod sochou sv. Antonína umístěné; v roce uplynulém vloženo 351 K 50 h, z nichž zakupován chléb pro 10 až 12 rodin. V roce 1904 přijala konference celkem 1470 K 22 h a vydala 1435 K 99 h. Minulý rok na naší pahorkatině byl velmi trpký pro chudinu a savielci v chudší rodiny velkou bídu a tu při mnohých se prosbách a žádostech o podporu v období vánočním nucena byla konference sáhnutí k nadaci Tetřovské-Weidenhofferovské a 200 korun téže na vánoční podělení obrátiti. Dež Bůh, aby chudina v letošním roce více výdělků a obživy nalezla zvláště při práci polní a hospodářské.

Z Kolína nad Labem. Sotva dohrány byly v sílních kutnohorského krajského soudu první akty pověstných už kolínských žalob, nastávají akty nové. Občan. záložna nemohouc dle sněti nízké útoky pokrokového listu, šaluje redaktora pro poškozování ústavu šířením nepravdivých, vášnost ústavu poškozujících zpráv a s ní nucen jest hájiti svou čest proti výpadům pověstného pytlového praporečnicka vášný člen obecního zastupitelstva. Oba žalobami stíšení smítají se ovšem v křečovitých záchvatech, hrozí senačními odhalenými a podobným brakem, až vrabci na slabech spívají, aby s máslem nechodili na slunce. Zajímavé při tom jest, že mladočestí Koryseové utíkají se zaslány do pokrokových časopisů. To nejlepší charakterizuje zbědovanost této strany, která by nejlépe učinila, kdyby takovýchto členů rázně se zbavila. — Sjezd duchovenavý páli naše „přítelky“ velice. „Česká Strá“ cituje na celé straně hlas pražského „Slova“, z něhož viděti, jak je mrzí, že purkmistr p. dr. Jelínek vítal účastníky sjezdu, jak by každý vzdělaný muž učinil. Měl prý ujeti, když neměl tolik statečnosti odřici. Výborné páni! Zajedl politika, toť něco z brusů nového ve vašem programu! Zapamatujme si to. Opravdu znamenitá metoda k přetváření charakteru po vlastech československých. P. Dušek už je v ní. Resoluce prý byla štvavá a lhavá. Inu proti hlouposti i bohové marně bojují!

Z Ledče nad Sázavou. Z našeho města málokdy co pronikne na veřejnost. Jakobychoť ani nedíli. Ovšem ten život náš jest jakoby pod příklopem. Je to životní. Jest to vždycky smutné, když politický úřad musí se ohápati luštění otázek, jež plným právem může občanstvo požadovati od svých korporací samosprávných. Ale u nás už jsme tomu tak zvykli, že s té sladké lenivosti se ani probrati nedovedeme. A nemluví jenom o okresu, mluvíme zvláště přímo o městě. Tak je však všude, kde jedna osoba stane se všemohoucí veličinou, kde nepotismus se sahánil se všemi svými rozešlárci dleledky. Co se dělá pro okrášení města — nic, co pro jeho povznesení — nic, co pro jeho kulturní probuzení — nic. Nanojvíš sem tam nějaká čistě osobní třenice, sekýrování toho nebo onoho, nějaká ta zábava panstva a výsledek — obrovská nula. Jinak to ani nemůže býti, kde i ten první, jenž by měl všechno věsti, neodpálí se přilíh od tohoto matematického pojmu. Několik lépe smýšlejících lidí hubuje sice, strká hlavy

dohromady, hledá, ale prostředků naléztí nemůže. My bychom ho snali! Obrovské koště. Sázava by to smeti odnesla všechno pryč! Proud její jest dosti prudký. Pak snad by zavládí lepší poměry, pak snad po odstranění oně leta trvajících hnilobý savál by čistější vzduch. Nemí-li v mužském světě tolik energie, skoro máme chuť obrátiti se s tou prosbou na naše paní a dívky. Vždyť ony dovedou provésti to, čeho se ujmou, a chvalyhodnou vytrvalostí. Příklad — polévkový ústav pro stravování chudé mládeže. Pod vedením spanilomyslné choti p. c. k. okr. hejtmána vyvinul letos tak značnou činnost, a dodal se tak výborných výsledků, že může býti vzorem všem ostatním městům. Bylo by dobře, kdyby ony dámy, jež při tom ošvédčily se jako výborné aranžerky, tuto hřívu nezakopaly a kdyby z nich vyšel popud k založení spolku paní a dívek, jenž by dohonil snad to, co bylo zameškáno. Krasocit a jemoat ženě vrozené našly by tu pravou cestu a zápal strhl by i ty nehybné silnější polovice!

Z Hromova. Tkalcovské společenstvo „Vzájemnost“ koná dne 19. března ve 4 hod. odpol. řádnou valnou hromadu v místnostech spolkových. Přítap mají členové splativší řádně závodní podíl.

Z okresní nemocnice v Německém Brodě. Letos počne nouzová stavba zdejšího gymnasia, stará pak budova gymnasiální bude adaptována pro c. k. státní úřady. Rovněž jest na čase, aby započato bylo s přístavbou nemocnice okresní; jeví se zajisté budova nemocniční v r. 1897 postavená málo prostornou při stále stoupajícím návalu nemocných. Minulého roku dostoupil počet ošetřovaných ve zdejší nemocnici výše 3241; průměrem vypadá na 1 den 154 ošetřovaných nemocných. V roce 1904 zatímž zemřelo 158 osob. Při tomto počtu nemocných nejen budova nedostačuje, ale již dávno nestačily fyzicky síly dosavadního personálu jak lékařského, tak ošetřovacího a proto musel býti rozmnožen v obou směrech. Zemský výbor schválil systemisování místa III. sekundáře a počet ošetřujících šedých sester dostoupil čísla 11. — Konečně truchlivou zprávu podávám, že dne 6. března o 3. hodině ranní zesnula v Pánu nákazou tytu Armela Františka Zítková, sestra III. řádu sv. Františka Seraf, působící ve zdejší nemocnici, v 30. roce věku svého a v 6. roce života řeholního a pohřbena byla dne 8. března o 10. hod. dopol. na hřbitově Německo-Brodském u sv. Vojtěcha. Ave anima candida!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. března 1905. 1 hl pšenice K 16-80—17-10, žito K 12-20—12-60, ječmene K 12-20—00-00, oves K 7-40—8-00, prasa K 00-00—00-00, vřkve K 19-00—0000, hrachů (modrý) K 23-00—00-00, čočky K 32-00—00-00, jahel K 28-00—00-00, krup K 20-00—40-00, bramborů K 0-80—0-00, jetelového semene červeného K 124-00—130-00, jetelového semene bílého K 00-00—00-00, ržáku K 00-00—00-00, máku K 40-00—00-00, lněného semene K 17-50—00-00 100 kg křitých otrub K 14-00—00-00, 100 kg pšen. otrub K 13-50—00-00, 1 kg másla K 2-80—0-00, 1 kg sádla vepřového K 1-76—0-00, 1 kg tvarohu K 0-32—0-00, 1 vejce K 0-06—0-00, 1 kopa zelí 00-00—00-00, 1 kopa petržele K 6-00—6-20, 1 kopa kapusty K 1-80—4-00 1 hl cibule K 10-00—20-00, 1 kopa drob. zeleniny K 1-00—2-80, 1 pytel mrkve K 3-00—5-00, 1 kopa cerele 0-00—0-00, 1 kopa okurek 0-00—00-00, 1 hl jablek 8-00—10-00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 11. měs. března 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 157, žito 223, ječmene 190½, oves 184, prasa —, vřkve 86, hrachů 0, čočky 0, máku 0, jahel —, krup —, jetelového semínka 74, lněného semene 41½. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty 72 kop, cibule 17 hl, drobné zeleniny 65 kop, mrkve 21 pytlů, cerele — kop, brambor 119½ hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek 28 hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 32 kusů, podvinčet 382 kusů, kůzlat 56 kusů.

Upozornění.

V poslední době vyskytují se a docházejí mně stížnosti obecnstva na dotěrné chování se stíženců prý mého pohřebního ústavu oproti těm, jimž nastává povinnost vypraviti pohřeb právě semřelému. Stížnosti ony spočívají však na pouhém omylu. Na vysvětlení a obhájení ohlasné pověsti mého ústavu sděluji veřejnosti, že jsem svým stálým stížencům jakékoliv obtěžování co nejprádněji zapověděl a že pp. Jos. Vejprava a Václav Holakovský, v dřívější době občas v mých službách jsoucí, vůbec u mne více zaměstnání nejsou.

H. Richter,
majitel pohřebního konces. ústavu
v Hradci Králové.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, čísla 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

P. T.

Tímto oznamuji, že rozšířil jsem svůj to-
vární sklad o jedno nové, velké skladiště, v němž
umístěny nejnovější vzory moderního ná-
bytku, takže nyní chovám stále na skladě ná-
bytek pro 150 až 180 pokojů v nejobhatším
výběru. Novinky záclon, koberců atd.
ku jarnímu upravitování bytů jsou již kupujícími
vystaveny ku prodeji.

K svátku sv. Josefa připravil jsem bohatý
výběr praktických dárků a spojil tuto
výstavu s

úplným výprodejem

zbytků koberců, látek, jednotlivých záclon, při-
krývek, draperií, lambrequinů a j., kteroužto pří-
ležitost výhodně koupě každé hospodyně
vřele doporučuji.

Adolf Novotný v Týništi n. Or.,

továrna nábytku a koberců.

Veledůstojnému duchovenstvu

dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

svatých obrázků

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání

v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízně doporučuje se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepším, při cenách konkurence lev-
nějších. Prodej fotografických aparátů
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvolávání filmů a desek.

V řadě prvních
evropských závodů.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonii
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam na výstavách.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a freskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimi.
Rozpočty sestavuji zdarma.

C. a k. dvorní dodavatel.

Svice kostelní

pravé voskové přesně dle liturgických před-
pisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou
bezvadnou jakost všude oblíbené, svíce
obětí a smuteční, hladké i krášené, dále

**k nastávající
době velikonoční**

paschaly příslušně vypravené a ozdobené
(s beránkem, rány s krůpějemi krve, po-
zlacená grana), triangle, vše v libovolné
velikosti; konečné kostelní svíce stea-
rinové, lustrkové, renaissanční, barokové,
hladké nebo dekorační, svíčky tabulové,
duté a všechny jiné druhy svíček nabízí
nejlevněji stará česká c. a k. dvor. továrna
na svíčky

J. Pilnáček

v Hradci Král. Založeno r. 1816.

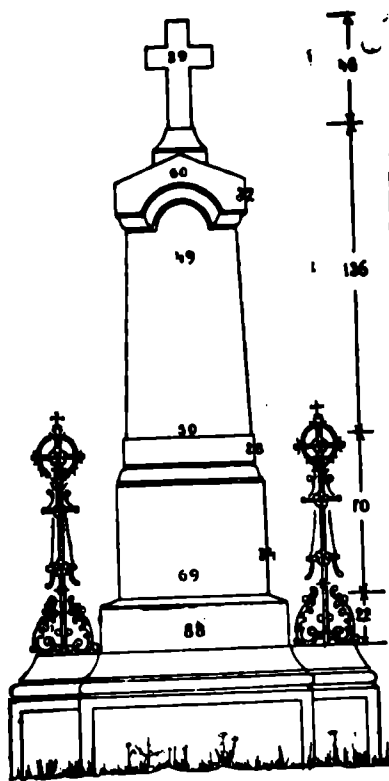
Závod doporučuje nej důstojněji biskupskou konsi-
stoří Ordinariátním listem s roku 1888.

Vápno bílé i hydraulické, **Cement**
la portlandský, též truskový i románský,
Sádra la stukatérskou, **Roury** kame-
ninové la, též cementové, různých světlostí,
Dlažby cementové i šamotové různých
barev i tvarů, **Šamotové oihly**, jakož
i veškeré stavební potřeby v továrních
cenách odporoučí

JOSEF MANYCH,

první Královéhradecká továrna cemento-
vých výrobků, vlastní výroba rákosových
rohoží, rabicových stěn, podnikatelství be-
tonových staveb

HRADEC KRÁLOVÉ.

Nejstarší a největší závod na českém severovýchodě.

Nejdůst. bisk. konsistoří odporoučený
umělecký závod

Jos. Kiesřicha
v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřizování

**oltářů,
kazatelen,**

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zřazení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákreby, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Velectěnému

duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji
a nejlepší

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní

Karla Zavadila

v Hradci Král.,

č. 83. Palackého třída.

Založeno r. 1860.

Odměněn státní cenou.

Velkozávod sochařsko-kamenický

— firmy —

ZDENKO JEŽEK

v Hradci Králové

Celakovského ulice č. 868 ve vlastním domě

doporučuje se k provádění veškerých prací hřbitovních
z české světlé i tmavé žuly, slenytu, švédské černé žuly a labra-
doru, dekorativních prací z červeného mramoru sliveneckého a
tmaňského i mramorů italských,

práce sochařské z pískovce heřlického a mramoru
carrarského,

při uměleckém provedení, solidní obsluze a při cenách nejmírnějších

Stálá výstava hotových náhrobků ze všech druhů kamenů.

Přímý dovoz italských a belgických mramorů, švédské žuly a
labradoru.

První Královéhradecké
**parní a vanové
LÁZNĚ**

na Žižkově náměstí

otevřeny budou dne 18. t. m. od 9 hodin
dopol. do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí a ve
čtvrtek, pro dámy v pátek celý den.

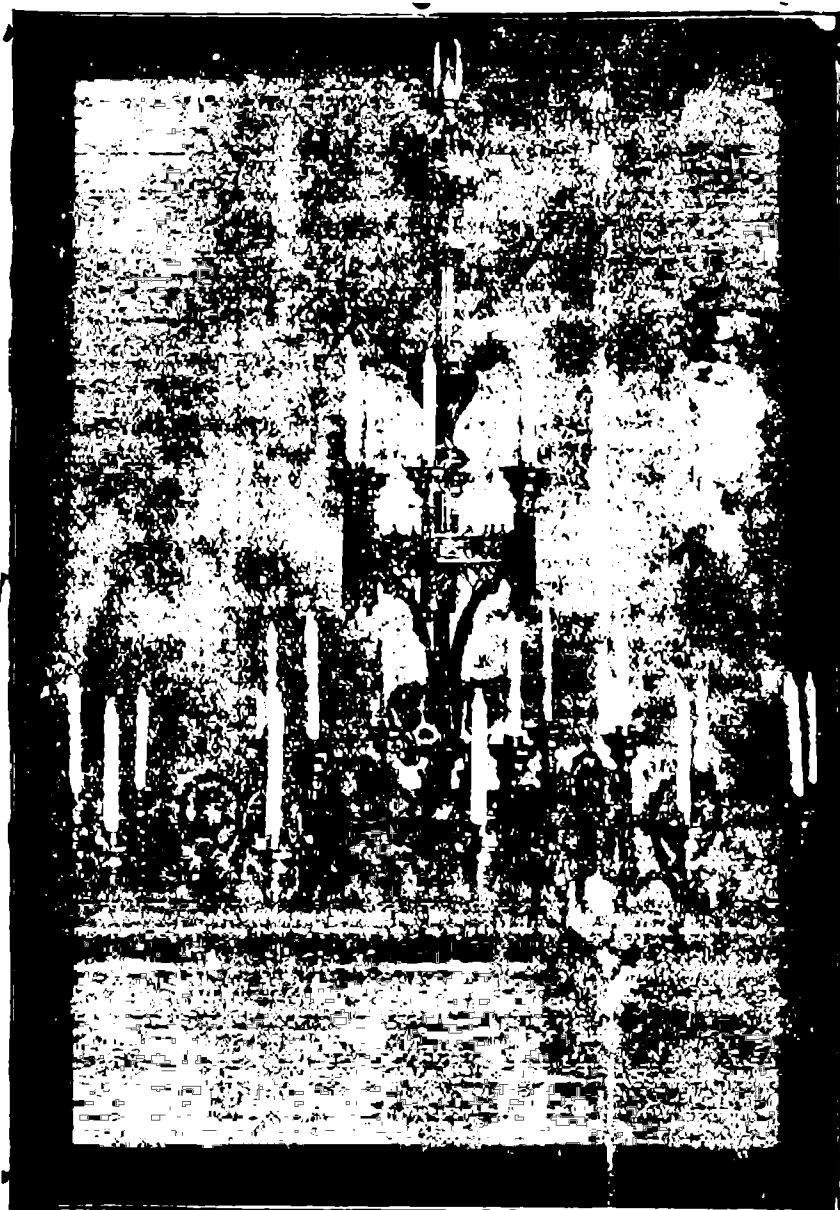
Lázně vanové denně.
Bassiny, sprchy. — I střední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

**Pletačku
nebo pletače**

přijme na vzorové stroje severočeská továrna
punčoch, se stravou nebo beze stravy.

Nabídky pod značkou „Výdělek 100“ do
administrace t. l.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Veřejné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

děvy
hotové a stejnokroje
doporučuje
Em. Bělský,
c. k. dvorní dodavatel
v Hradci Králové.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrasy a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Kávu
Královéhradeckou směs
velmi dobrou zasílám poštou vyplaceně po 5 kg.,
1 kg. za 2 koruny 50 hal.
Chrudimskou zdravotní žitnou kávu
5 kg. za 4 koruny.
Roďte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vzornou
obsahem úplně spokojeni.
F. Chrudimský
v Hradci Králové.

Oltářní svícny,
korunní lustry,
presbyterní i náhrobní umělé
mříže,
ozdobné kovové kříže,
železné výkladní skříně,
portály
a jiné veškeré práce do oboru
umělého zámečnictví spadající
provádí vkusně, rychle a levně
firma
ILJA RADULOVIC,
umělecký závod
v Předměstí u Hradce Králové.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Děvry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Levné ceny. Největší výběr.
Motocykle
a
velocipedy
s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné
v odborném závodě
Fr. Vodehnala
v Hradci Král., Malé náměstí.
Opravy a předělávky rychle a levně.
Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Pronajme se
kupecký krám
v Kostelci n. Orli.
v živé ulici.
Zboží přenechá se v továrních cenách. Bližší sdělí
František Dostál,
v Kostelci n. Orli.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Prodej
dříví.
Velkostatek Dobruška prodá přes
1000 prostorných metrů **dubového**
polání a 300 metrů **dříví habro-**
vého a lípového, v celku nebo jed-
notlivě, z letošních pasek.
Ctěné nabídky přijímá
ředitelství cukrovaru
Syrnátky, pošta Dobruška.

Káva zásilky v lehkých železných
franko dob. do všech stanic.
Nejjemnější jakost, **výtečná**
aroma, sur. 5 kg. K 12.—, 12-60, 13.—, 13-20,
14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16-75, 17-75,
18-75, 19-70, 20-60 atd. Zaručená spokojenost.
Mnoho pochvalných uznání. První východo-český
odborný závod
Fr. Jelínek, Slatiňany 32.
Dodavatel c. k. státních úředníků.

Lípy
a jiné vysokokmenné stromy
ovocné i divoké,
ovočná pláňata všeho druhu
a stáří.
MED
v krabicích po 5 kg brutto co netto za
8 K 40 h nabízí
Mg. Dolenská,
choť říd. učitele
t. č. v Nepolstěch p. Chlumec n. Cidl.

Seno luční
a jetelové, větší množství, **semeno**
jetelové růžák (inkarnát) a **viky,** dokud
zásoba stačí, prodá levně
J. E. Dürcháněk v Hradci Král.
(Daubkův moučný sklad.)

Vína
ku mši svaté
zaručená jen přírodní, jakož
i jemná tabulová vína atd.
— doporučí —
Adolf Bařtipán,
Hradeo Králové, Adalbertinum.

Chrámové svíce
voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo krásné,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové
lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleďst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:
„MONOPOL“
akeiová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Filialní sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznány. Vzorů a cenníků zdarma a franko

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálho na uložené zboží.

Díkůvzdání.

Ve jménu svém a svého 92 roky starého otce vzdávám **srdečné díky** všem, kteří moji v Pánu zesnulou, pečlivou, předrahou matku

Marii Erlebachovou

ke hrobu doprovodili.

Zvláštní vděčností zavázán jsem veledůst. p. Václavu Uhlířovi, bisk. vikáři a děkanu z Přepych, za vedení pohřeb. průvodu a sloužení requiem, vldp. Janu Otovi ze Sedloňova za posloužení sv. svátostmi, vldpp.: Josefu Čížkovi, b. vikar. sekretáři a kaplanu Ed. Švorcovi z Dobrého, Jos. Domašínskému, děkanu a Fr. Smetanovi, kaplanu z Dobrušky, Pavlu Rozínkovi, b. notáři ze Skalky, Janu Novotnému, děkanu z Nov. Města n. M., Rich. Jandákovi, quardiánu O. C. z Opočna, Frant. Ptačovskému, převoru mil. bratří z Nov. Města n. M., Václ. Vojnarovi, faráři ze Slavonova, Jos. Kovářovi, faráři z Velké Jesenice, Seb. Webrovi, faráři z Olešnice, Frant. Pospíšilovi, faráři a Fr. Honců, kaplanu z Nového Hrádku, Karlu Kyselovi, kaplanu z Trebechovic, Jos. Moravcovi, koop. z Bystrého, velect. p. Václavu Horákovi, Hd. učiteli a řed. choru, velect. zastupitelstvu obce Bystré a obcí přifařených, sl. hasičským sborům z Bystrého a Janova, všem, kteří mně ústně neb písemně soustrast projevili a všem svým milým farníkům, kteří tak velikým účastenstvím při pohřbu svou lásku k nám osvědčili.

Vroucí díky přijímátež obzvlášť velectené paní: Marie Horáková, choť řídícího učitele a Emilie Rozumová, choť učitele, za přátelskou službu, kterou drahé naší zesnulé v posledních bolestných dnech jejího života ve dne v noci poskytovaly.

Všem volám ze srdce:

„Zaplať Vám to Pán Bůh!“

V BYSTRÉM u Nového Města n. M., dne 13. března 1905.

Vincenc Erlebach,
farář.

Velectému pánu, panu

Josefu Nermutovi,

c. k. vrchnímu poštovnímu správci,

ku dni 19. března.

Ku ctěným jmeninám Vaším voláme:
Bůh zachovejž Vás ještě dlouhá léta
Vašemu oddanému zřísenectvu poštovnímu!

Učně na klempířství

mravného a z řádné rodiny, přijme

Ant. Fait, klempíř a instalatér v Hradci Král.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

**KNIHY
hudebniny
a časopisy**

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným, oznamuje, že konati bude dne 2. dubna 1905 o 2. hod. odpol. v místnostech společenstva svoji

I. řádnou valnou hromadu.

Pořad valné hromady jest vyvěšen ve smyslu stanov v místnostech společenstva a mimo to zaslán bude každému k hlasování oprávněnému členu zvlášť.

Kdyby se dostatečný počet členů v ustanovenou hodinu nesešel, koná se o hodinu později druhá valná hromada bez ohledu na počet přítomných členů.

Ve smyslu § 14. stanov přísluší právo hlasovací každému členu, který u pokladny společenstva nejméně 5 členských podílů hotově zaplatil.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Psací stroj.

(Ze Všeoborového sdružení křesť. dělnictva).

Administrace „Práce“ žádá snažně všechny dlužníky za r. 1904, aby nedoplatky co nejdříve vyrovnali. Ještě přes 800 K jest nedoplatek. Neotálejte s doplacením, ale též ne s předplacením ročníku II.

Rozmnožte řady Sdružení.

Tolik výhod Všeoborové sdružení skýtá svým členům: chrání je před vykořisťováním, podává jim pomocné ruky v nemoci, nezaměstnanosti, povznáší jejich mravní vědomí atd., že by věru zasluhovalo větší pozornosti mezi dělnictvem i mezi všemi ostatními stavy, z nichž mohlo by se Sdružení rozhojnit aspoň členy přispívajícími. Kdo je dobré vůle, tomu není lhostejná nespokojenost a kvašení mezi pracujícími třídami, ten jistě stane se podporovatelem Všeoborového sdružení křesť. dělnictva.

Soudy živnostenské.

(Ze spisu dra. Veselého „Dělnictvo, jeho práva a povinnosti“.)

I. Pojem a význam.

Soudy živnostenské jsou zvláštní soudy, jež vyřizují spory zaměstnatelů aneb jich zastupců se zaměstnanci (dělníky nebo učni), které vzejdou z poměru pracovního a námezdního, jakož i spory, které mezi dělníky samými vzniknou. Významno při těchto soudech jest, že členové jich jakožto odborníci jsou zároveň znalci i soudci. Sporným stranám není se co báti sporu dlouhotrvajícího, neboť soud, jehož povinností jest nalézt výhradně jen o sporech určitého druhu, nabývá znenáhla nezvyklé zručnosti a zkušenosti, tak že jest jemu možno spory rychleji vyřídit než soudy veřejné, u nichž zřídka spory podobné se vyskytují. Kromě toho vyznačuje se vedení sporu laci, což zajisté při dělních většinou nemajetných má význam obšírný.

Nejrozšířenější formou soudů živnostenských jest francouzský „conseil de prud'hommes“. Z Francie dostaly se tyto soudy do Belgie, do některých kantónů švýcarských, do německé provincie rýnské a do Elzasko-Lotrinska. První francouzský soud živnostenský zřízen byl r. 1806 v Lyoně za tím účelem, aby spory továrníků s dělníky denně se množící po dobrém narovnával, po případě o nich po právu rozhodoval. Soudy tyto byly však jen napodobením „tribunal commun“, který trval až do revoluce a vyřizoval spory továrníků hedvábní s jich dělníky. V Německu zřízen byl první soud živnostenský r. 1808 v Cáchách a r. 1811 v Crefeldu a Kolíně. V Prusku přijato bylo r. 1845 mezi základní práva a ustanovení, že pro jisté obory zříditi se mají soudy laické. Vláda pruská svolala pak anketu zaměstnatelů a dělníků ku poradě této, která pak za spolupůsobení členů ministerstva obchodu a spravedlnosti vypracovala osnovu o zřízení soudů živnostenských r. 1849 zákonně platnosti nabývši. V Rakousku vešly soudy živnostenské v platnost zák. ze dne 14. května 1869 č. 63 ř. z., a sice dle vzoru francouzského „conseil de prud'hommes“; soudy zavedeny však jen pro živnosti továrnícké, tak že spory mezi řemeslníky nebo jinými živnostníky a jich dělnictvem projednávati nemohou. Nejdůležitější úlohou soudů živnostenských jest, aby spory jim předložené po dobrém narovnávaly. Soudy mají povinnost strany přidržovati k tomu, aby rozepře smírnou cestou vyřizovaly a teprve, nezdá-li se pokus smíru, mají zavésti řízení další. Pokus o smír buď v každém stadiu rozepře obnovován a na konci rozepře opakován. Soud, projednávaje pře, vázán jest předpisy soudního řádu, s tím rozdílem, že soud živnostenský nemá práva nutiti svědky a znalce, by se ku soudu dostavili a výsledku podrobili; rovněž nepřisluší soudu živnostenskému právo vzíti stranu do přisady. Soudy živnostenské byly až dosud zřízeny ve Vídni, Brně, Liberci a v Bělsku. (Pokrač.)

Sociální rozhled světový.

Všechna pozornost celého světa dosud upoutána jest na Rusko. Nešťastí na bojišti a bouře domácí otřásají říši v základech. Jest však naděje, že po slibu carové dáti ústavu poměry domácí se uklidní. V návrhu ústavy, který na přímý rozkaz carův vypracoval min. orby Jermolov, mluví se též o dělnickém

ochranném zákonodárství, o dělnickém pojišťování a o dělnických inspektorech. Jest na čase, aby dělnictvo se umoudřilo a zanechalo násilností, jinak jest stále nebezpečí, že car podlehne vlivu strany zpátečnické a slíbené reformy neprovede.

V Belgii trvá hornická stávka dále. Došlo již i k násilnostem. Dělníci vhodili dynamitovou pumu do zámku jednoho „uhlobarona“ a jinou pumou zabili jakéhosi stávkokaze. Zakročení vlády jako sprostředkovatele bylo dosud bezúčinné.

V Itálii ukončena byla nebezpečná stávka železničních zřízenců všeobecným hlasováním stávkujících. Pro ukončení stávky hlasovalo 41 tisíc, proti 14 tisíc zřízenců — 8 tisíc se hlasování zdrželo.

Ze Španělska přicházejí zprávy o anarchisticko-dělnických nepokojích v Barceloně. Příčinou a cílem jejich jsou více otázky politické než sociální.

Ve Vídni skončena byla stávka truhlářského dělnictva. Požadavky dělnictva splněny jsou jen z části. Poučným jest, že vládní zastupcové, ve stávce sprostředkující, vyjednávali jen se soc. demokraty. S křesť. soc. ani mluvíti nechtěli, ačkoliv většina stávkujících dělnictva byla křesť. soc. Od dob dra Körbra musí se psáti c. k. soc. demokracie!

Věstník všeodb. sdružení.

Bursa práce. Práci obdržel: truhlář pro tvrdou nábytkovou práci v Hlinsku, truhlář ve Smiřicích, kožešnický pomocník v Úpici. Práci hledá: řeznický a uzenářský pomocník, zámečník, kočí 38letý, který se může vykazati 10letým pobytem v jednom závodě. Přihlášky přijímá Všeobor. sdružení křesť. děl. v Hradci Králové.

Schůze dne 4. března. Podpora nemocenské udělena: Anně Faltejské (7) 6 K, Jos. Kovářové (14) 6 K, a Čen. Junkovi (7) 6 K v Ústí n. Orl.; M. Svobodovi (7) 6 K a J. Peleckému (14) 12 K v Sušici; Leop. Křiklavovi (9) 5.76 K v Proseči, J. Smetanovi (7) 4.50 K v Hradci Král., J. Štyrskému (7) 6 K v Hlinsku, Rumlavě (7) 6 K v Čáslavi; v nezaměstnanosti Janu Pelclovi v Ústí n. O. 4 K. Přijati 4 členové.

Schůze dne 11. března. Podpora nemocenské udělena Janu Štyrskému (7) 6 K v Hlinsku, Janu Smetanovi (3) 1.92 K v Hradci Král.; Jos. Kaufmanovi (14) 6 K, M. Peřinové (7) 6 K, A. Moláčkové (7) 6 K, A. Faltejské (7) 6 K, Čen. Junkovi (14) 12 K a Anežce Kacálkové (7) 3 K, vesměs v Ústí n. Orl. Přijato 19 členů. — Upozorňuje se na ohromnou potřebu podpor v Ústí n. Orl.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Katolickým spolkům v diecézi královéhradecké! Chtějící obnoviti bývalou horlivost a účinnou práci katol. spolků, která známými roztráskami a nehodami leckde ochabla, ba někde měla za následek i zničení spolku, chceme nejdříve zjištit, které spolky určité existují a do diecézní jednoty náležejí. Uvádíme jejich seznam dle zaplacených členských příspěvků z let minulých, neboť jen takové spolky, které povinnosti své vůči organizaci plní, jsou spolky živé. Kdyby snad některého spolku bylo zapomenuto, prosíme, aby se buď korespond. listkem nebo poukázkou (na 4 K člen. příspěvků) přihlásil, aby mohl býti do seznamu zařazen. V seznamu organizací vedeme spolky: Katol. jednotu žen v Polné — Katol. jednotu mužů v Chrudimi — Hor. Jelení — Rovni — Třebechovicích — Poličce — Dol. Dobruška — Čáslavi — Jilemnici — Roztokách — Korouhvi — Litomyšli — Hlinsku — Ústí n. O. — Skutči — Rokytínku — Černilové — Častolovicích — Skoreněch — Kostelci n. O. — Cudlavi — Dohaličích — Hradci Králové (mužská jednotka i ženská) — Kutné Hoře — Želivě — Lomnici n. Pop. — Nové Páče — Vamberku — Proseči — Mělně — Sezemicích — Přelouči — Týništi n. O. — Pečkách — Dobrušce — Sl. Předměstí — Nov. Bydžov — Úpici — Červ. Kostelci — Liběšatě — Polci n. Mst. — Ronov — Ličň — Pardubicích. — Žádáme všechny jednoty, aby povinný členský příspěvek (4 K) zasílaly co nejdříve. — Též žádáme o brzké zaslání seznamu divadel. her od spolku provozovaných, o něž jsme již dříve žádali za příčinou seřazení seznamu her vhodných pro jeviště katol. spolků. Dosud žádosti vyhovělo jen asi 6 spolků. — Všechna uprázdněná pracovní místa ve svém okolí rychle a pravidelně oznamujte „Všeoborovému sdružení“ v Hradci Králové. Jest to věc velmi důležitá! O místa mohou se hlásiti členové katol. spolků i tehdy, nejsou-li členy „Všeobor. sdružení“, ačkoliv každému dělníku všle odporúčujeme, aby se členem stal! — Ke schůzi delegátů, svolané na den 26. března t. r. odpol. do Hradce Král., vyšlete svého zástupce. Budou se projednávati věci velmi důležité.

— Žádáme o hojně zaslání zpráv pojednávajících o poměrech dělnických v jednotlivých průmyslových místech! Pište též úvahy o povznesení činnosti spolkové, o práci ve spolcích atd. Zdař Bůh!

Z Liběšat. Katolická Jednota v Liběšatě pořádala dne 19. února členskou schůzi, při níž sebral zábavní odbor dvě jednoaktovky: „Pensionát paní Borové“ a „Na to jsem ani nepomyslel.“ Nával hostů byl takový, že dobrá třetina jich musila se pro nedostatek místa vrátiti domů. Účinkující, větším dílem začátečníci, drželi se znamenitě; za pilné nastudování i přednesení jednotlivých úloh odměnění bloným potleskem. — Dne 5. března konala též Jednota druhou členskou schůzi, na níž p. Frant. Hadinec, člen spolku našeho, pěkně promluvil „O alkoholismu, jako pravé matce chudoby“. Po přednášce sebral zábavní odbor jednoaktovku: „Dobré vychování“ s pěkným výsledkem jak mravním, tak hmotným. Další činnosti: Zdař Bůh!

Ze Žlunic. Dne 12. t. m. pořádala zdejší Katolicko-politická vzdělávací beseda veřejnou schůzi lidu, při níž o důležitosti katol.-politických spolků promluvil redaktor p. V. Myslivec. Předseda vdp. děkan Fr. Vohnout zahájil o 3. hod. odpoledne schůzi poučenou řečí a přivítáním pp. členů i pp. hostů. Velezdařilou tuto schůzi lze právem nazvati katolickou manifestací celého našeho okolí. Na 300 mužů z příslušných i jiných vesnic s milým naším hostem vdp. farářem Němečkem z Knězic a tamějším křesť. sociálem p. V. Rohlíčkem těsnilo se v naší spolkové místnosti a přese vše nepohodlí i vedro s napjetím po 3 hodiny naslouchalo přesvědčujícím slovům nadaného p. řečníka. Tento poukázav nejprve na pokoj, jaký skýtá křesťanství každému člověku, dokázal ze slov Kristových, že prostředkem k dosažení pokoje jest meč — boj. Proto i sv. apoštol Pavel ku konci svého života volal: „dobrý boj jsem bojoval...“ Bojovati musel každý, bojovat musíme i my katolíci. Boj proti nám vedou socialisté demokraté, chtějí vyloučiti náboženství ze škol, manželství atd., s nimi spojují se někteří protestanté volající veřejně s kazatelen pryč s křesťanstvím, i studující na universitě prohlásující, že máe sv. je středověkou komedií a pod. — vůbec nepřátel máme mnoho — vzhopme se k boji i my a dle slov + nejdř. biskupa Brynychy, bývalého zdejšího kaplana, braňme se proti knize knihou, proti spolku spolkem, proti fanatismu a zášti láskou. Citáty z listů nepřátelských, statistikou a pod. byli posluchači tak o skutečných poměrech náboženských, politických i hospodářských poučeni, že řečníka přerušovali mnohonásobným souhlasem a zakončili schůzi frenetickým potleskem a voláním: Sláva! Až žijou a množí se katolické spolky! Vdp. předseda poděkovav za námahu velect. p. řečníkovi, provoláním slávy sv. Otci Pia X. a císaři a králi Františku Josefovi I. rozpustil schůzi. Ku spolku se přihlásilo 120 členů. — Nesmíme však ku konci zatajiti, že nad tímto impozantním počtem našich členů se zarděli někteří uvědomělejší, protože zamožnější, rolníci a zčervenali tak, že se hodili i do kramu socialistickým demokratům, ševci Hofmanovi z Jičína a Frýbovi z N. Bydžova, kteří přišli pořádat protischůzi v druhém hostinci. Domnívali se, že pod tím rudým praporem se zahřejí v tak zastuzené obci, ale sklámali se, neb ku podivu „studení“ se potili a „červení“ mrzli. Mimo jednoho učitele, jenž jest jejich příznivcem, pak jakéhosi agenta od pojišťovny a starostu ze Zlunic sešlo se ještě asi dvacet „známých“ v celém okolí, aby polechlili tu ševcovskou moudrost a pak svítiti a ní mohli v té zdejší klerikální tmě. „Ať to sedláci vědí“, volal vůdce socialistických demokratů Liebknecht r. 1895 na sjezdu ve Vratislavi, „že jako stav jich nikdy zachrániti nechtíme.“ Naši snad to ještě nevědí. Také pokrok. — V neděli dne 19. t. m. pořádá katol. politická vzdělávací beseda v Žlunicích zábavní večer s bohatým programem. Začátek o půl 8. hod. večer.

Beseda.

Pepánkova svízel.

Jo, jo, tak svět odplácí, ztratil se mi na dobro, zmizel, — zapad' v náručí, — v objetí — jiného, totiž jiné.

Tak to je, když si tak starší „jinoch“ plešatý, jako já, najde mladého přítele a k tomu svobodného. Měl jsem ho rád, jmenoval se Pepánek, dobrá duše poctivá, kuřeti by neublížil, o poslední papirosku se rozdělil, pro vše krásné horoval, ušlechtilý přítel dam, což ostatně mne nejvíce mrzelo; tužil jsem, že tato „vada jeho“ mne bude bolet, ale byl jsem tich, ba ptal-li se mne na „vkus“, projevoval jsem jej naprosto zdrcující kritikou, jen aby ho nenapadly zrádné úmysly. Bylo mi to však platné!

Strojil se vždycky pěkně, ale pojednou jsem pozoroval ke své hrůze, že jeho úbor je co nejpečlivěji upraven. Bohužel! Bylo to na počátku letošního masopustu, co se mi ztratil z evidence, jako by se mi vyhýbal. Čekám, že půjdeme na procházku spolu, jak už náš obyčej býval, že budeme luštit „moderní problémy“, — čekal jsem marně; Pepánek nepřišel a už vůbec nepřišel, jakoby se země pod ním slehla.

„Pěkný přítel, — takhle mne zradit; co jen jsem udělal?“ hovořil jsem v duchu, ale marně se duhadoval. Zmizel.

„Dám si pozor, co je s ním, přece se světa nespádl na jinou planetu.“ Ale marně

játrání, naše funkce životní a povolání nás rozváděly, a náhoda mi nepřála, až přece konečně.

Jdu z kostela a v davu zbožných duší — pojednou najdu zbožnou duši Pepánkovu, ale ne samu, šel ještě s jednou zbožnou dušinkou. Oči jsem otevřel a hledím, abych nepozorován dostal se blíž.

Aj, aj, proto on mi zmizel, teď už mi je jasno. Muž rytířské služby prokazovati ho omrzelo a nabídl je jiné — slečně Pepince; to si myslím, že ti to je milejší, ty zrádče!

Tak Pepánek si našel Pepinku, to je ovšem jistá, a teď luští s ní jiné „moderní problémy“, až je celá růžová a on se jen rozplývá, div knihu modlitební neztratil, kterou Pepince z galantnosti nesl!

„Proto on se neukazuje — on se „zapotáh“ a má teď s Pepinkou!“

„No nic naplat, pěkně jim to sluší, jen co je pravda, všichni se za nimi obracejí, přejí mu toho, ale počkej — však ty přijdeš, takhle mi nic ani nehlesnout a zradit mne!“

Zmizel jsem v davu.

A Pepánek přišel. Přišel ku konci mauopustu, psal jsem právě cosi u stolku.

„Ach můj nejdraší příteli“, začal mne objímat, „jak jsem toužil, abych ti mohl sdělit svoje blaho, štěstí — rozkoš —“

„Ale dovolte, pane, — co jsou voni zač, kdo jsou, myslíš si, že jsem já jejich Pepinka?“ Začal jsem se zlobit na oko a nabral hned ten nejdelší obličej, jaký mám v záloze.

„Ach odpusť, příteli, — nemohu za to, přišlo to na mne tak náhle —“

„Ano, ano, tak náhle, že's utekl, zradil's mne, neřekl's tak ani tak, abych ti to snad nerozmluvil, — hněvám se na tebe.“

„Nehněvej se, prosím tě, ale když ona jest tak něžná, roztomilá, sladounká, krásná —“

„Ale co mi děláš laskominy, — já si ji nevezmu, ujišťuji tě.“

„Ne to mi nedělej, prosím tě, — ale víš, starý příteli, něco mi k vůli přece uděláš, víš“, a začal mne hladit, — dříve mi to nikdy nedělal, až teď!

„A co chceš?“

„Pěkně prosím, buď tak laskav a odej nás — víš, několik slov také prones, — to k vůli mé Pepince, víš, ty to tak pěkně dovedeš —“

„No vidím, že začínáš se zase lichotit, ale abys věděl, že ti toho tvého štěstí přejí, udělám ti, co si přeješ! Je mi toho líto, že jsem tě ztratil, ale pozoruji, že's našel lepší družku než druhá a také to víc vynáší, že?“

Přítel však už letěl po schodech — k Pepince.

„Ten hoch se mi ještě zblázní samým „štěstím“, — no ale na svatbu mu půjdu“, pravím si v duchu a už medituji nějaká „sladká a pěnčná“ podoběnství ku jeho svatbě, — chce to mít pěkně k vůli Pepince!

Těch několik dní uteklo hned — a svatba v kostele. Hostů mnoho, Pepánek všecek šťasten, jak by ho vystříhl z Pařížských mod, — nu a Pepinka — šťastna, to se ví, — takového hochu dostala, — přál jsem jí ho dobráka!

Kážu o těch dvou potůčkách po lučinách plynoucích — jak se vinuly, vinuly — až se ušly —

Co to? Pepánek bledne — oko vytřeštěné — zuby zataté — pot se mu leje s čela —?

Spěchám, končím! Mám strach, že mi omdlí, snad štěstím umře.

Pepánek se chvěje, — odpovědi ze sebe vyrazí, — Pepince křečovitě tiskne ruku — nevysvětlitelně. Ptám se, „pane ženichu, jest ti nevoľno — špatně?“

„Není, není — jen ukončí brzo...“

Prsteny navlečeny, — modlitby skončeny, — obřad skončen.

Pepánek se potácí do stolice, všecek bledý — zničený, usedá bezvládně, čelo stírá —

Co se mu jen stalo? Nechápu, — nevy-
světluji si!

Na oběd jsem musel, — kočár přijel a Pepička si toho přeje, vzkázal mi ženich po mládenci. Jel jsem, proč bych to neudělal příteli k vůli.

Bylo veselo. Pepánek už všecek změněn, růžový jen se shlížel ve své nevěstě, — oba byli šťastni, ani mi nenapadlo, abych je vytrhoval. Až přece, vymanil se, chvíli se zapřel a přiběhl ke mně, stiskl jsme si ruce.

„Prosím tě, Pepo, co ti bylo při oddavkách, já myslil, že mi tam umřeš!“

„I nic.“

„No nezapírej.“

„To je tak“, vzal mne stranou šeptaje, — „já měl úzké lakýrky a paní tchyně mi stála na noze.“

„Myslíš na kuřím oku?“

„Což kdyby mi stála na jednom, ale ona mi stála na dvou, ach to ti byla bolest, už jsem myslel, že to nevydržím.“

„Proč jsi neutřel?“

„Co tě napadá, já ji nechtěl pokazit radost!“

„Pěkná radost!“

„Ona má pověru, že když bude stát ženichovi na noze, že bude věren ženě a že nebude chodit do hospody.“

„Pěkně děkuji, to ti gratuluji.“

„To víš, že se ani z domu teď nehnu, — no a už to neboli, jen když se to paní tchyni povedlo.“

„Ale sluší vám to pěkně — jsi šťasten vidět?“ — ptám se.

„Ó, a jak, to budu mít krásný a šťastný půst“, a objal mne, — ale jistě myslil na svou Pepinku.

Dnes již oslavují společně svůj svátek a Pepánek si jistě ani nevzpomene — na kuřím oka. J. Jirsa.

Různé zprávy.

Jen ne česky! „Našinec“ píše: „Viedeňský „Vaterland“ uveřejnil pořad postních kázání ve všech okresích vídeňských. Mezi jiným úřední tato vyhláška uvádí, že se kázání konají italsky, francouzsky, maďarsky, polsky. Jenom české ani jedno kázání není do úřední zprávy zařazeno. Tedy maďarsky, italsky, francouzsky a polsky se ve Vídni káže, ač tam žije bratka příslušníků těchto národností, ale pro statisíce Čechů a Moravanů, v nichž má církev nejlepší oporu, ani jediné kázání svatopostní! To už není pouhé bezpráví, to je hřích do nebe volající! Což pak není nikoho, kdož by na toto ne církevní jednání vídeňské náležitě upozornil v Římě? Vždyť se jedná o spásu tisíců a tisíců! Žádáme katolické poslance, aby důrazně se ujal katolická československých, jimž ve Vídni děje se křivda do nebe volající. Pak se věru nedivme, že mezi českým lidem ve Vídni začínají agitatori pilně připravovat už lu pro „Los von Rom“ a to vídeňská konsistoř jako by ani neviděla a jako by zapomínala, že řekl Kristus Pán: „Jdouce učeťe všecky národy!“ — Takováto nevěstavost jest věru bolestivou urážkou všeho lidu českého, jest ponížením naší lidskosti. Jakoby Čechové nebyli ani lidmi!

Rotschild — mocnář. Nedávno ženil se v Paříži žid Eduard Rotschild, z proslulé milionářské rodiny francouzských Rotschildů, bera si za ženu židovku Halphenovou. Při oddavkách v synagoge postavila se směs vynikajících osobností: vyslanci Německa, Anglie, Italie, Spojených Států, Belgie, Řecka, Švédska, Norska a Švýcarska, ministr předseda Rouvier, poslanci, diplomati, aristokrati, učenci, senátoři, bankéři atd. a všichni se klaněli vědomému židu, blahopřejíce novomanželům. Ovšem není státu, který by nebyl spjat ponty, jež si na sebe upletl milionovými půjčkami z pokladů Rotschildovských. Chudáci židé! Nařkájí na ně všude, přes to však sypou jim peníze stále.

Víra a umění. K. Kouzák, český hudební skladatel a kapelník, který loni řídil koncerty na světové výstavě americké v St. Louis — ač slavný je a světového jména — nikdy neopomenul jít v neděli na mši sv. do českého kostela v St. Louis. Nestyděl se tak veřejně vyznati, že je katolickým křesťanem. Pravý umělec, učenec jest také vždy zbožným křesťanem.

Že je draho, nařká si každý, ale nějak tu drahotu obelstít, málokdo se pokouší. A může tak učiniti přece každý i chudý dělník, byť neměl jinak majetku. Jen trochu hlavu do hřetí! Málem našim lidem — kteří často zvláště pohledí na šťastnějšího spolunoběna, když se sytí chutným masem — státi se může nevídaný králík zdrojem jakéhov blahobytu. Snad nemůže se mnohý nad slovy těmi. Tomu namítáme, že maso králíků, majíc 25% látek pevných, co do výživnosti vyrovná se téměř masu hovězímu, které obsahuje 28% látek pevných, nad to pak králíčí maso jest mnohem lacinější. V labužnické Francii v nejvyhlášenějších restauracích nechybí králík na jídelním lístku a požívá se tu jako pravá lahůdka. Sama Paříž spotřebuje týdně na 200.000 králíků. V Anglii jest králíčí maso tak oblíbené, že veliké spotřebě nestačí ani domácí chov, ba ani přívoz ze zemí sousedních. Ročně dováží se ještě do Londýna na 4 miliony kusů králíků z Austrálie ve stavu zmrzlém. Vláda francouzská i anglická všemožně podporují chov králíků; maso králíčí zavedly do státních ústav: pracoven, robotáren, blázinců — ano i vojákům se podává. Uvádí se, že Angličané a Francouzové jsou z nejpraktičtějších a nejbohatších národů, čímž jsme vlastně pobídnuti, bychom jich i v chovu králíků následovali. Má-li nám z chovu králíků vzejít prospěch, k tomu nutno říditi se dle osvědčených praktických návodů, jež dostati lze za pár haléřů v každém knihkupectví. Masa chutného opatřiti si můžeš takto i několikrát v týdně. Zabohť vás, uvidíte li někde v horách chudou rodinu dělnickou, která den ze dne odkázána jest na brambory, na trzebu černého chleba a nechutné kávy. A přece kolem přibytků, u cest, na příkopěch atd. tolik všelijakého plevelu, z kuchyně také nějaký odpaděk, a kterým by se spokojil králík. Pomněte, že ženy i dcery dělnické mohly by se naučit upravit maso králíčí kolikým způsobem. Tolik receptů všude! Což jen paní mohou si pochutnávat na leccák lahůdce? Sami se takto netečností svou připravujete o mnohé zpříjemnění života. Prodejem nadbytečných králíků získati by mohl i chudšas nějaký haléř. A což králíčí kůže a kožešina není nic? Mnohým ani nenapadne, že si možno po domácímu opatřiti z králíčí kožešiny lacinu obuv a teplý šat. Králíčí kožešek, čepice z králíčiny, rukávníků atd. snadno takto získaných, zajisté velmi by prospěl dětem v cajovkách šatíčkách a v chatrné obuvi zimou se tetelícím. Už z tohoto ohledu měl by každý chudší otec rodiny zaříditi si chov králíků. — Nyní přicházejí do obchodu různé napodobeniny z kůže králíčích, představující drahé kožešiny divokých zvířat cizokrajných. Upravou znašší se cizozemské továrny, zaplavující trhy naše svými drahými výrobky. — Králíčí srst dá se též zpracovati v plát na klobouky. Francouzské továrny na klobouky

spotřebují srsti králíčí ročně za 40.000.000 korun. Z méně cenné srsti vyrábějí se jemné houně, plátěná obuv a j. Králíčí srst spřádá se též v látky, jež se vyrovnají výrobkům z nejjemnější ovčí vlny. Nebledie pak ani k hodnotě mrvy králíčí naskytne se takto lidu našemu nepřehledný pramen příjmů. Co by se ve vlasti naší dalo z městecati sil úpravou výrobků z králíka, co peněz bychom ušetřili, kdybychom v té příčině nebyli odkázáni na cizince? Jest proto svatou povinností intelligentů, aby spolunoběm svým představili veliký národohospodářský význam chovu králíků. Sami sobě máme co nejvíce dostačiti. V podnikavosti, šetrnosti a vzájemné služebnosti naše síla!

Z útroh člověka. Také játra mají v ústrojí lidském velkou důležitost. Tělo ku svému zdraví, a aby lehce odolalo různým nákazám a nemocem, potřebuje nutně i cukru a tuku. Játra starají se o to, aby tyto dvě látky v těle nescházely. Játra čistí také krev. Z ústrojí břišních hlavně se stěv proudící krev, dříve než se vrátí do srdce, abírá se ve hlavní žílu která ji vede do jater. Krev ve stěvách nasbírala množství jedovatých látek, které se pak většinou v játrech ničí, rovněž tak mikroby v krvi se nalezají. Důležitost jater naznačuje rovněž v nich se nacházející žluč, tolik účinkující na stěvní trávení. — Jako plíce jest i kůže ústrojím, jímž se tělo naše zbavuje škodlivých látek a to hlavně potem. Znám, že pot u některých nemocných má zvláštní zápach, ví se též, že v potu lze nalézt různé látky, jichž nemocný užívá a že pot samotný jest často velmi jedovatý. — Nejúčinnějším čerpadlem různých jedovatin z těla našeho jsou ledviny; v nich vyrábí se moč, tekutina to jedovatá. Při různých chorobách jeví se v moči větší množství jedovatých látek. Čím člověk chorobnější, tím moč smrdutější; při normálním zdraví jest zápach moče dosti příjemný, vůni polévky připomínající. Lékařským rozбором moče poznává se též choroba. Úloha ledvin jest tedy velmi důležitá, což posouditi lze i z toho, jak těžké příznaky povstanou, když ledviny následkem zánětu vypovědí své služby.

Z mílosrdenství. Německý císař Vilém II. věnoval spolku na záchranu děvčat a na potlačení obchodu s děvčaty jednou pro vždy 1000 marek; spolku na zvelebení chovu psů přispívá ročně 50.000 markami.

O českém sochařství zvláště na Hradcku. Článek tohoto názvu doplňujeme ještě zprávou, že závod p. Ježkův v Hradci Králové konal nedávno leštěné práce z červeného mramoru sliveneckého na zdejšíh zálož. a úvěrním ústavu a některé sochařské ozdoby na domě okresním, o nichž velmi chvalně vyslovil se profesor Sucharda a projektant architekt p. Kotěra. Posledních prací účastnili se dva sochaři p. Ježek a p. Čermák.

Nové koření a hřebíček. Nové koření jsou nedozrálé, sušené bobule věčně zeleného stromu pimentu, dosahujícího výše na 18 m. Kmen bývá až 25 cm tlustý, hladkou korou pokrytý. Vyskytá se ve střední Americe a na severu Ameriky jižní; většina nového koření přichází však ze středoamerického ostrova Jamaiky. Nové koření má jemný aromatický zápach, obsahující až 4% etherického oleje. — Hřebíček jsou sušená poupata stromu caryophyllus aromaticus. Je to strom na 12 m vysoký, s kmenem rovným a homolovitým košem. V Číně byly hřebíčky prostředkem ke zvýšení již r. 226 před Kristem. Počátkem 4. století věnoval císař Konstantin papeži Sylvestrovi mimo jiné dary i 150 liber hřebíčku. Původně byl hřebíčekovník domácím na Mollnách a jižních Filipínách, nyní pěstuje se též na Sumatě, Malacce, západoindických to ostrovech a v Zanzibaru. Kořenovou látku hřebíčku jest etherický olej, jehož obsahuje asi 18%. Hřebíčku užívá se jako koření a jest též součástí k různým přípravkům lékařským.

Palmy jako ozdoba našich chrámů. Ku zprávě této, uveřejněné v jednom z posledních čísel „Obnovy“, dlužno dodat, že palmy p. Kňourkem v Dobrušce hotovené, o nichž jako o velmi hezké ozdobe chrámové jsme se zmínili, nejsou hotoveny snad z nějaké látky nebo papíru, nýbrž z listů skutečných palm, uměle impregnovaných a tudíž vytrvalých na dobu velmi dlouhou.

Konkurs.

Všeoborové Sdružení křesť. dělnictva pro král. České mání zříditi místo úředníka spolkového.

Základní služné s tímto úřadem spojené činí 900 K ročně. — Toto místo bude obsazeno provisorně do příští valné hromady; v případě neschopnosti může se úředníku i před valnou hromadou dáti měsíční výpověď.

Žadatel musí prokázati: stáří nepřesahující 35. rok, bezúhonný život minulý, úplnou znalost křesťanského socialismu, odborové stránky a vedení veškerých spolkových záležitostí, povšechné zdraví; osvědčené řecnictví jest nejdůležitějším požadavkem.

Na toto místo mají v první řadě nárok svobodní členové Sdružení, dlouholetí zkušení členové jednot katolických a v druhé řadě stoupenci křesť. socialist. vůbec. Stav nerozhoduje. Přijatý úředník musí napotom bydleti v Hradci Králové.

Lhůta pouze písemného přihlášení končí 1. dubna 1905. Po zvláštní zkoušce ustanoví se den nastoupení dle dohodnutí.

Josef Karásek,
starosta.

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. března 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

V katolickém Rakousku.

I.

(3) Byla skončena schůze v katolickém spolku. Chudý tkadlec sděluje mi plaše, jak se oslazuje život jemu i jiným upřímným katolíkům v židovské továrně, kde jsou zaměstnání. Mimo jiné mi řekl, jak pochopil, když se dovoloval, aby směl v pátek účastnit se křížové cesty. Židovský továrník se na něho utrl: „To už zas chcete jít při křížové cestě tupit židy, vidíte?“ Prostomyslný tkadlec ovšem si nevzpomněl, že by rozjímáním o utrpení Kristovu měl a mohl urážeti — židy nyní, kteří přece aspoň před třešněmi zločin fariseův a zákonníků neschvalují. Ovšem že v té továrně socialističtí agenti obdrželi dovolenou i hned, jakmile jí potřebovali k protikatolickým rejdnům. Tkadlec onen neschvaloval, že by se snad mohlo o tom něco napsat do „Obnovy“ — ale hodně opatrně, bez udání místa; jinak by přišel hned o chleba. Poněvadž jsem spěchal s odchodem, řekl jsem mu, aby všecko pravdivě vypsal, že to vytiskneme s vynecháním toho, co by mohlo jeho existenci ohrožovat. Dělník slíbil, ale pak se chudák jinak rozmyslil; nic se nedivíme, že čekáme na onen dopis posud.

Jiný příklad: vypravoval mi jiný katolický řečník, co předcházelo, než proslovil sociální úvahu v katolickém spolku; členové snažně ho žádali, aby proti židům nemluvil ani slovo. Ať neuvádí ani fakt všestranně dokazovaných. Řečník jim vyhověl a v celé přednášce vůbec nepropustil z úst slovo „žid.“ Kdyby se byl tak dalece zapomněl, že by mu uklouzla třeba sebe spravedlivější a zřejmými důkazy opřená antisemitská věta, bývalo by pro křesťanské sociály zaměstnané u židovských firem zle, velmi zle. Takových příkladů je na kopy, jak pro bázeň před židy bojí se chudý katolík statečně vyznati své přesvědčení a povědět plnou pravdu o sociálních poměrech.

FEUILLETON.

Ohnivá láska.

Píše J. S.—a.

IV.

Když Francek vyslechl tatkovu romanci, probodil zamyšleně: „Vám se to, tatinku, pěkně mluví; vždyť proti Vaším námluvám nikdo nic neměl. Dědeček z maminciny strany byl tolik rozvázný a hodný! Ale proti mně se kasá starý vzteklice, jako bych byl nějakým zlodějským pobudou. Že jsem mu vyvedl jednou čtveráctví, mstí se jako Turek; a přece jsem už kolikrát řekl, že mne ten kousek dávno mrzí. A bez Bětušky by ten můj život byl jako na poušti. Čím víc se snažím zůstat chladným a učinit Horálkovi po vůli, tím víc mne to k Bětušce táhne. A já vím, že by ten děda taky jí život otrávil, kdyby ji dal jinému než mně. Je to pěkný táta! Trestá vlastní dítě jako pohan.“ —

„Inu, co je dělat?“ krčil rameny starý sedlák. „Musíš trpělivě čekat, časem se může poddat všecko. Trpělivost přináší růže. Až k tomu bude dobrá příležitost, já s Horálkem sám nějaké moudré slovo promluví. Ale zatím ho daremně nezlob!“

Horkokrevnému Franckovi se tohle napomenutí líbilo jen na chvíli. Zapomněl na to tak brzo jako Bětuška na časté řečnictví svého tatíka. A tak za hvězdě noci došlo zase k pěknému romantickému setkání s koncem ukrutně prosaicným. V hluboké, tiché noci ozvalo se na zahradě: haf — haf — hafhafhaf. Ale hned na to následovalo pronikavé vytí pejskovo: povím — povím — povím. Vořech bědoval, jako by ho na nože bral. A v zápětí na to rozkřikly se nehorázně dva mladé mužské hlasy. A než se Francek vzpamatoval, už se ocitl v nerovném zápase s chasníky Horálkovými. A že se mu nepodařilo přesílu překonati, dalo se i pod černým závojem noci lehce poznati z hlasu nešťastného hrdiny, opouštějícího bojiště: „Tohle jste chasníci? To jste kati, rasi jste. Hanba! Takhle přepadat poctivého chasníka.“

A za Franckem letěla zase odveta: „My ti

Leč obraťme list. Jsou továrníci v katolické církvi pokřtěni, kteří proti dělnictvu upřímně katolickému vystupují ještě bezohledněji nežli žid. Někdy v židovské továrně popřává se katolíkům větší svoboda než v závodu zarytého křesťana-pokrokaře. Jsou však také majiteli továren mužové smýšlení katolického. A kdy pak ti vystupují proti socialistům tak bezohledně jako žid proti křesťanským sociálům? Kdyby katolický továrník šlápl „sondrobům“ na kuří oko, bude vláčen nejhorším kalem v desíti socialistických žurnálech; pošpiněnou čest by neočistil obranou sebe poctivější. A soudruzi s obzvláštní vyškoleností už to dovedou zaříditi, aby se jim za jejich nespravedlivější pomluvy nic nestalo. Chtěl-li by je napadený aspoň někdy zkrotit, musil by podstoupiti práci přímo obrovskou a soudruzi by za této příležitosti bránícího se kousali, napadali zase od jiného boku. Kdo si rozlije ocet se socialistickou žurnalistikou, snáší hotoťový očištec, byť by byl člověkem nejpoctivějším. Faktum jest, že v tom „zklerikalizovaném“ Rakousku snáší v závodech židovských i některých křesťanských odvislý katolický proletář hotoťový mučednictví jak od fabrikanta, tak od jízlivých socialistických dělníků; a na druhé straně v tomtéž „zklerikalizovaném“ Rakousku dělník socialistický používá největší svobody; jemu se dává volnost a často i pomoc k nepoctivému boji proti katolické církvi.

Sedím jednou ve vlaku s nádražním kněsírem. Začal hned sám o náboženství a řekl bez dlouhých okolků, že jest horlivým přívržencem katolického hnutí. Sám odbírá a jiným přibíje několik katolických časopisů. Pokladník u dráhy a horlivý katolík — Rarita. Ale také se zmínil o tom, že už ho jednou šéf volal k raportu a důvěrně se ho tázal, proč se s klerikály tolik bratříčkuje. Prý by mu to mohlo škodit v kariéře; ať jest tedy opatrný! — Proč bych tomu sdělení nevěřil? Úředník u dráhy, jejíž majitelé jsou židovští

dáme na pamětnou, ty noční výre! Jen se ještě jednou opovaž a my tě zmalujeme, že tě vlastní táta nepozná.“ — Francek chudák ještě před chvílí nevěděl, jaké náhlé přechody jsou v lidském životě možné. Bylo mu, jako by byl stržen z růžových obláčků přímo do kaluže. Takové nadšené cukrování, tak něžná slova — a nable všecko se změnilo v nehorázné rány a nadávky. Konečně na venkově jsou takové přechody velmi časté. — Ale Francek tohle už tak nenechá, musí schystati odvetu za tak nekřesťanské přivítání. Aspoň té slotě štekavě zavře nectnou tlamičku nadobro. Na toho Vořecha měl smutný hrdina dopal největší; ta bestie ho vždycky vyslídí a spustí rámus, jako by chtěl Francek nejmenší půl vesnice vypálit; vždycky ten pes přivolá jiné hrubiány; celý mlýn od Vořecha až k starému Horálkovi jest neurvalý jako doupe loupežnické. Aspoň dnes Francek Vořecha šeredně holí poznamenat; jinak by byl pejsk tak pronikavě nelamentoval a neutíkal. Co taková skromná fialka, jako je Bětuška, musí v té společnosti zkusit!

A Bětuška zkoušela opravdu jako v tatarském táboře. Hned potom, když hoši v zahradě úkol otcem uložený až příliš důkladně vyplnili, děly se ve mlýně věci! — Ouve, ouvé! — Bětuška se s tím nadělením ani Franckovi nikdy nepochlubila.

Za týden byl v městě trh. Jak to oba milenci zařídili, že se zde nepozorovaně sešli, o tom se nikdo z mlýna nedověděl. „Ach, Francku, ty's tomu našemu Vořechovi dal! Kulhal čtyry dny, než se vylízl. A já jsem musela zkoušet i pro toho psa.“

„Však mu to slotě patřilo. Bodejť, budu čekat, až se mi zakousne do nohy! A poslouchej, toho dědka Vašeho zabiju, na mou duši že ho zabiju! Má-li Vořecha radši nežli tebe a posílá-li na mne ty dva neurvalce jako na vlky, pak — pak uvidíš, že ho někdy zabiju; já už to nevydržím.“

„Rány Boží, Francku, ne; pamatuj, co před sebe bereš; vždyť je to přece jen můj tatínek. Pro pět ran Krista Pána ne!“

kapitalisté, musí býti se svým katolictvím velice opatrný, i kdyby jinoverci anebo socialisti ani stéblo křížem nepřelozili.

Co je vzorných učitelů, kteří si ještě zachovali neotřesené katolické přesvědčení! Ale aby vždy vystupovali jako neohrožení katolíci, toho od nich nežádejte. Oni musí dělati jen plaché Nikodémy, aby nebyli strhani jako největší nepřátelé pokroku a národa v pokrokovém tisku. To mu ještě pokrokové listy milostivě dovolí, aby vystupoval úředně při nutných příležitostech jako reprezentant školy s katolickými dětmi; běda mu však, kdyby se opovážil jít do kostela mimo povlnný dozor nebo kdyby šel veřejně k sv. zpovědi! To by poznal, jak těžko se v „zklerikalizovaném“ Rakousku po katolicku žije. V katolickém spolku koná se poučná přednáška třeba rázu mimonáboženského, třeba cestopisná, přírodovědecká a pod. Ale katolický učitel ani tehdy nesmí se do schůze dostavit, cítí-li, že ho špehují aspoň dvě slídivé oči kollegy-pokrokaře. To by ho stihla okamžitě pokroková klatba. Vzpomínám, co všecko musil přetrpět již před osmi lety pro své katolické přesvědčení p. řídící Špaček z Košátek. Nejen že byl přepadán vášnivými novinářskými články, ale posílány mu od „pokrokových“ mužů pohledky a dopisy s obrazy a poznámkami tak sprostáckými, že člověk trne, k jaké úrovni ta pokroková vzdělanost dospívá. Tak byl mrskán vychovatel, který vzdělává mládež svěřenou tak vzorně a svědomitě jako málo kdo.

Jsou i jiní inteligenti, kteří upřímně s katolickou církví cítí. Ale žádejte od některého, aby veřejně něco pro společnost otevřeně katolickou učinil! Poprosí vás důvěrně, abyste ho nevystavovali jízlivým úškľebkům a vášnivému poplachu protikatolického tisku. A učiní-li vám přece po vůli, odhodlá se k tomu se srdcem tak těžkým, jako by měl jíti na popravu. Mučednictví katolické církve trvá dále a šíří se, pouze forma se mění.

Francek těžce oddychoval; bylo mu Bětušky tolik líto, mrzelo ho, že se dal najednou vášní tolik uchvátit . . .

Za dva dny po trhu soplěl hněvivý pan otec jako posedlý, až Bětuška strachy umírala. Co se stalo? Vořech přiběhl do šalandy, najednou se začal svíjet, pronikavě vyl, až se natáhl na podlahu a zůstal bez hnutí.

„Tohle je dílo Frantovo,“ rozhodl hned Horálek; „já vím, že ten ničema to dobré zvíře otrávil. Ten letr je všeho schopen. Ale tohle nema darováno, to ne, to ne. Počkej, já ti zatopím. A ty se ani, Běto, nepřetvařuj, jako bys se s tím taškařem nescházela! Ale to ti povídám, jak Frantu uvidím večer u naší zahrady, že ho zabiju; dam mu sekýrou, že bude po něm hned, kdybych měl proto třeba šibenici dostat.“

„Rány Boží, tatínku ne! Pamatujte se, co před sebe berete. Však to ani ještě nevíte, proč Vořech pošel. A k vůli Vořechu byste chtěl zabít chasníka! Pro pět ran Krista Pána pamatujte se.“

Jdi pryč, jdi pryč, nebo tě uhodím. Ty mne prostopášná holka, ještě do hrobu přivedeš.“

Tentokrát plešatou hlavou pana otce problesklo podezření velice odůvodněné. To mohla vědět Bětuška dobře. Francek zkrotl na vždy štekavou šelmu zcela jednoduše. Měl za sebou dlouhou, mrzutou zkušenost; proto vyrukoval na psa místo s holí — s krajcem chleba. A že se s vlnitostí třeba falešnou vždycky víc dokáže než krutou sečí, to se osvědčilo i nyní. Vořech byl právě až moc při chuti. A i ta psí nátura je příliš vrtkává. Hoď krobiánskému hafanovi něco na zub a hned se z něho stane beránek. A Vořech si konečně myslil, že je přece líp dostat něco do huby než přes hubu. Měl taky své zkušenosti a už věděl, že boj s Franckem není právě nejvděčnější. A tak se dal podplatit; spořádal krajíc v minutě a ještě vrtěl očáskem, na znamení kompromissu a že by rad zнову od repetice. V ten okamžik ještě nepocítil, jaký danajský dar obdržel. Do chleba byla totiž úkladně vpašována praobyčejná smůla, která při použití zevně znamenitě může prospívat, ale kdykoli se polkne, dělá ukrutnou svízeť jak člo-

I pro studujícího na universitě jest hotovým mučednictvím, prohlásí-li otevřeně, že jest upřímným katolíkem. To byste měli slyšeti ty jízlivé úšklebky jeho akademických kollegů, kteří sice v theorii horují pro svobodu myšlení, ale sami bezmyšlenkovitě přisahají na prázračně lehkomyšlná dogmata té či oné „vědecké hvězdy“. Kollegové začnou mu před oči klásti všecky možné — skutečné i vymyšlené — chyby katolíků; a odkazují-li je katolický student na obranné spisy katolické, ozve se jen potupný smích. Těch spisů pánové nečtou; ve své vysoce „vypělé soudnosti a nestrannosti“ mají za to, že by své pokrokovosti smrtelnou ránu zadali, kdyby se odhodlali — popřáti slyšení straně zákeřně přepadané. Nelze si na př. jinak vysvětliti leč hotovou bezmyšlenkovitost a soustavným pohrdáním spisy katolickými, že také studentská intelligence považovala prohnáný helvetský pamflet Lžipogiův za vzácný historický dokument o Husovi a dle něho přednášky své pořádala. A tito pánové pohrdlivým posměchem odbývali každého katolického inteligenta, který se odvážil nestranně a kriticky o našich dějinách přemýšleti.

Jak nad míru vlídně v našem státě zachází se se sociální demokracií, i když tato napadá katolickou reprezentaci prohnány nepravdami a s vášnivostí přímo barbarskou, o tom by se dala napsat hezky objemná kniha. Na ukázkou jenom něco. Na Chlumecku rozšířován minulého roku v květnu prolhaný socialistický pamflet „Jak povstali svatí“; v pamfletu tom se na př. mimo jiné tvrdí, že Otcové církevní teprve v Efesu po velikých hádkách a rvačkách prohlásili Krista za Boha, a od té doby prý se musí věřiti v Krista jako v Boha. Taková nestoudná lež, kterou by se styděl sám žid pronést, tiskla se u nás a rozšiřovala bez zakročení se strany pokrokového tisku, bez překážek se strany státní censure. Kaplan jedné osady na Chlumecku v neděli po Božím těle měl kázání o Božském srdci Páně; při té příležitosti zmínil se o onom rouhavém pamfletu a varoval před kupováním snůšky tak ničemných lží. Hned na to však byl napaden mstivým socialistickým tiskem; v „Záři“ se o něm tvrdilo, že prý místo kázání onu brožuru „s gusem“ věřicím předčítal; pak prý, aby se u svých představených ospravedlnil, hrozil, že dá zavřít i každého, kdo si tu brožuru koupil, atd. Kaplan zaslal opravu zodpovědnému redaktoru „Záře“. A čeho docílil? Za měsíc mu vrácen poštou dopis zpět s touto poznámkou, že redaktor není v redakci k „nařezání“. Pod tím ještě připsáno: „Ani po druhém avisování nebylo vyzvednuto.“ Zaslán tedy přípis policejnímu řiditelství v Praze, v němž si stěžováno, že se nevěnuje vydávání „Záře“ povinná péče. Necht se sdělit, kde zodpovědný redaktor bydlí. Tu teprve byl zodpo-

vědný redaktor protokolárně vyslechnut a vymluvil se, že dochází do redakce jen v pondělí a úterý. Jindy tam sedí Antonín Svěcený, který jeho adresu zná; ostatní personál prý neví (?!), kde zodpovědný redaktor bydlí, a oprava přišla asi (!) v den, kdy Svěcený v redakci nebyl. — Nu, a co se mělo po tomto „upřímném“ vyznání zodpovědnému redaktoru státi? Socialističtí redaktori dovedou vyklouznouti spravedlnosti jako úhořové. Lhou a pomlouvají katolické representanty každý den; a kolik jich za svoji velkovýrobu lží bylo potrestáno?

Když byl konán porotní soud nad defraudanty Svatováclavské záložny, tu „Právo lidu“ přímo vášnivě napadalo kněžstvo vůbec a neohlížeje se na paragraf, který zapovídá v průběhu přelíčení působiti na porotce, činilo přímý nátlak, jak mají rozhodnutí. To bylo den ze dne. A co se za to stalo zodpovědnému redaktoru? Kdyby stál před soudem žid a katolický žurnalista jen řádkem v tom směru zavadil, bylo by také tak? Ocitne-li se socialista před porotou, pro urážku kněze nebo katolické víry, pošle mu hlavní štáb advokátů, kolik mu libo, kteří už ho dovedou z největší bryndy vysekati. Katolík však i proti mstivému a nepoctivému udání socialisty těžko se hájí; musí obyčejně podstoupiti obranu na vlastní pěst a poněvadž listivých „knířů“ socialistických nezná, podlehne. Tu vinna ovšem také naše slabá organizace.

Proti farář Krounskému dp. Mimrovi napsány do „Záře“ v helvetsko-židovském zpracování nejmýšlenější lži, jichž prohnálost musil každý slušnější evangelík tamější odsoudit. A pisatel u vědomí své prolhanosti a nepoctivosti, aby aspoň trochu se zabarikádoval proti poctivé odpovědi, hned připsal, že bude farář „tiskovou ligou, bandou klerikální na potírání pravdy“ přinucen lživě se vykrucovat. Prý podivné by bylo, kdyby oprava nebyla zaslána. To by prý „náčelníka té bandy klerikální mohl ranit mrtvice.“ A teď se braňte proti takovým prolhanostem, snažte se setřásti se svého roucha dokonale kal na ně metány! Pražští soudruzi s rafinovanou drzostí překroutili řeč dp. Dlouhého-Pokorného na veřejné schůzi proslovenou, a jakkoli se napadený třikrát hájil, jakkoli se odvolával k posluchačstvu, lhalo se vesele tiskem dál totéž. Pak se braňte!

Vymazlená socialistická žurnalistika nemusí právě vybíratí opatrné prostředky k nepěknému znásilnění volnosti a cti katolictva. V „zklerikalizovaném“ Rakousku jest katoliku dusno.

Obrana.

(8) **Herbenova odpověď.** Na můj článek nazvaný „po kolínském sjezdu“ odpovídá p.

Právě se vyhoupl ze zálesí nad obzor stříbrný srpeček měsíce, když Běta s Franckem u sedla na lavičku pod hrušní. Franček dovedl Takla různými úplatky tak si nakloniti, že se již mohl odvážití dokonce do zahrady. Huňáč z vděčnosti při příchodu Franckově nikdy ani nebař; však mu to mlčení vynášelo víc než Vořechovi nejvzteklejší povykávání. Pak měla vychovací metoda Horálkova něco dokázat! Dnes se to milencům zvlášť příjemně sedělo. Hoši spali po krušné práci jako zabítí a starý Horálek byl v limbu taky. Teď pustili oba milenci ze zřetele všechna bezpečnostní opatření. Viděli jen sebe, myslili jen na sebe. Až v tom náhle ozval se za dvorem chraplavý hlas: „Teda dobře, teda dobře; když ty mě, vztekla Kačo, z chalupy vyháníš, když's mně dala hrncem, že jsem si trochu víc na zlost přihnul, teda jdu do hospody zas. Budu pít na zlost ještě víc a nevrátím se leda až v pátek, rozumíš!“ A v tom už vyrazil Taksl z boudy na dvůr a zahafal na kmotra hodně důrazně. Ale už dostal huňáč do hřbetu kamenem, až se rozkatil k útoku ještě vášnivějším.

„Rány Boží,“ vzkřikla Bětuška ustrašená a už běžela ke komoře jako splašená laňka. Ale už klapaly taky dřeváky pana otce, který se hned po tom povyku probudil. Opilý strejda zatím dobojoval a vytratil se kolem zahrady do lesa. Huňáč pobíhal s divným hubováním dále. Starý hnál se v před jako bez rozumu. A právě když šlápl na okraj podezděné a hluboké nádrže užitečné hospodářské kapaliny, která však ku koupeli nejmeně jest způsobila, Taksl se mu vpletl pod nohy tak neobratně, že pan otec spadl střemhlav do černé tůně, jejíž chlad v okamžiku změnil páně otcův hněv v žalostný strach. Starý v pudu sebezáchrany zavesloval dvakrát rukama, ale hned musil uznati svépomoc za nedostatečnou; proto vyrazil dvakrát za štěkotu psa zoufale: „Pomoc, pomóóó!“

A na toto žalostné vyzvání stál v šesti vteřinách u nádrže — sám Franček. Vedle vyjícího psa ležela opuštěná hůl, která nyní místo tance na Franckových zádech posloužila dobře k záchraně starého života.

Když staroch vybědl, probodil Franček: „Vidíte, dědo, že nejsem tak zlý.“

dr. Herben v „Čase“ ze dne 14. března a volí si pro výklady své metodu velmi pohodlnou. Jádro sporu, vyvolaného „Časem“ tvzením, že kněžstvo katolické nemá žádných zásluh probuzenských, pustil ze zřetele a rozepsal se o strance vedlejší. Řekl jsem proti „Času“, že kněžstvo nepotíralo mladočeskou stranu pro demokracii, nýbrž pro protináboženský liberalism. Herben však nechce popustit a jako černokněžník ve své „Besedě“ předeříkadla, dělá kouzla a cituje dokonce na pomoc dra. Ed. Grégra z roku 1874. Tedy ten Grégr, jenž tolikrát byl v „Čase“ skritisován, že na něm ani jedna dobrá nit nezůstala, pojednou jest Herbenovi závažnou autoritou. Jak jsem pravil, černokněžnictví, metamorfózy!

Bylo by vlastně mou povinností krok za krokem Herbena vyvracet, ale úkol ten obstaral za mě laskavě již sám. Přetčete si jen jeho „Besedu“, která nemůže nikomu zapřít, že Herben důkladně potvrdil, co chtěl vyvracet. Citovaný Grégr potvrzuje mínění naše docela. Věc rozumí se sama sebou, neboť čeští katoličtí kněží, po výtece synové rolníků a řemeslníků, nemohou býti nepřáteli demokracie, ale tady nad to jedná se také o stránku formální, jak totiž Herben umí překrucovati. Ostatně již Masaryk minulé napjetí mezi kněžstvem a stranou mladočeskou charakterisoval bojem náboženství jako statku lidového proti povrchnímu liberalismu.

Podobně překroucen účel katolicko-politické Jednoty. Herben ovšem, aby to hodně vydalo, bájí o mnohých takových jednotách, které prý zakládány byly proti straně Riegrově a Palackého. Zatím každý ví, že kněžstvo podle zdání svého nenacházejíc dosti opory zájmů náboženských ve straně staročeské, proti tendencím protikatolickým založilo katolicko-politickou Jednotu jako prostředek obranný. Nepřátelský poměr, jak jej vymyslel Herben, byl by se musil nutně ukázat v životě politickém a zejména ve volbách a tu přece kněžstvo šlo všudy se stranou Riegrovou.

Herben pak ještě jednou vzpomenuv výroku mého, že kněžstvo bojovalo jen proti náboženskému liberalismu, dokládá: „tomu nikdo nevěří“. Uveďte pro něco doklady jako cepy, Herben, když se mu to nehodí do krámu, mluví sem, mluví tam a na konec připíchne: „tomu nikdo nevěří!“ To jest ta realistická autosugescie, která udělila si výsadu o všem neomylně rozhodovati, ale té neomylnosti teprve již nikdo nevěří!

Když však již Herben do toho demokracie se tak zakousl, připomínám mu hezky důrazně, že kněží katoličtí nikdy tak nenaplnili na demokracii jako on sám, vysmívaje se „Českému Bratru“, že v jeho redakci sedí kotlík a švec. A takový plesirovaný invalida opovažuje se nás mistrovati v demokracii! Herbenovi zdálo se, že napsal nesmysl!

„Mohls mne tam, Franto, radši nechat, bez toho ten můj život nestojí za nic!“

„Proč pak jste se teda chytal? To byste měl divnou smrt.“

„Však se mi to neštěstí stalo stejně k vůli tobě . . .“

Když hoši s Bětuškou na dvůr přikvapili, zmizel už Franček v noční tmě. Ale pohnutá kapitola se neskončila jen tak bládece. Starý si odnesl z oné noci silný zápal plic, tak že se čekala docela katastrofa. A Franček jako dobrý diplomat pratoval spolu s Bětou při této vhodné příležitosti se vším úsilím na obměkčení tvrdého srdce. Než se dostavil pan farář nemocného potěšit, už musil převzít prosebné poselství Francka a Bětušky. — Dostavil se i starý Sehnal pohovořit, potěšit a přemluvit. A tak srdce pana otce naposledy roztálo jako máslo na sluníčku. Když Horálek obrat svého smýšlení Bětušce sděloval, dal se docela do pláče. Ach, tenkrát tatínkovi Bětuška líbala ruku s přerývaným vzlykotem jako nikdy! A pak se pan otec uzdravil přece, ale byl už jako vyměněný. Nemohl zapomenouti, že mu nedávno Franček otrhané hrušky a otráveného psa stonálně zaplatil.

* * *

Teď už se Bětuška nepotřebovala scházet s Franckem za hluboké noci. Oba mladí lidé vážili si obratu okolností tím více, čím krušnější si musili radostnější okamžiky vybojovati. — A když bylo po svatbě, odváděl si Franček z mlýna Takla s sebou. Však to zvíře mělo na změně okolností taky svůj podíl.

„Počkej, počkej, šelmo,“ hrozil žertovně staroch za Franckem, „já ti tobo psa taky někdy otrávím.“

„Vždyť, pantáto, nemáte proč, protože Vám tenhle pes nikdy nesmí ublížit. My Vás budeme mít vždycky rádi.“

Staroch se obrátil a zaslzel; přece jen s tím Franckem nechýbil. Bude to dobrý zeť . . .

věku, tak zvířeti. A tak svou mrzkou úplatnost zaplatil Vořech životem. — A starý Horálek oplakával tklivě „dobré zvíře“, o které ho „ničema“ člověk připravil. Spřádal si ve své prosté filosofii docela takový myšlenkový závěr, že takový dareba, který dnes otráví psa, může jindy lehce namíchat jedu jemu — starému, poctivému muži. Tuhle filosofii by si byl nedal vymluvit ničím.

Za dva dny měl Horálek na dvoře už hliďače většího, statnějšího. Trochu ho zlobilo, že se nový hafan nevztekal tolik jako on sám. Inu, Taksl měl už za sebou hezkou řádku let, rád si pohovl a po dlouhé hlídačské praxi přišel k té zkušenosti, že se nemusí hned do každého cizince pouštět jako do cikána.

Starý Horálek dělal nad klidnou letorou čtvernohého pomocníka kyselý obličej. Holku nepouštěl sic z otcovské lásky a starosti nikam, jen aby se s Franckem na delší rozhovor nesešla; ale přes to věděl, že ji sotva sám uhlídá. Přivázat ji provazem k pelesti přece nemůže a kdo mu poví, zdali se Franček někde kolem plotu nepotuluje? Taksl je většinou ticho, a bařne několikrát jen tehdy, když se vleče kolem zahrady některý rozjařený kmotr z hospody s blusitým zpíváním. Na takové věci přece Horálek Taxiovo aviso málo potřebuje. Škoda Vořecha! Ten uměl jinak hájiti čest Horálkova domu než tenhle starý lenoch. Pan otec aspoň se kojil nadějí, že na té samotě Taksl při dobré dresuře něčemu se přiučí. Na samotě stanou se psi vždycky kurážnější, než když se válí v městě pod stolem. Ale nástupci Vořechovu se do učení nějak nechtělo; nedal se lehce uchvátiti prudkou vášní, ačkoli se mohl příkladem vztekklého Horálka lehce nakaziti. Minuly už čtyry týdny, a Takslův snášelivost byla stále stejná. Bětušce tato okolnost znamenitě svědčila, byla jaksi spokojenější a veselejší. Ale podivno! Milujícímu a starostlivému otci se ta její spokojenost přestávala líbit. Stávají totiž i takové okamžiky, kdy i milující rodiče neradi vidí na dítěti veselost. A proč starý Horálek se při úsměvu Bětuščině vždycky zamračil, to uhadne každý mladý milenec. Ale kdyby byl starý Horálek věděl, že ten huňatý Taksl ke všemu svého pána přivede do velkého neštěstí! . . .

málo a proto šel pro rozum do hlavy ještě hlouběji. Šlo prý na sněmu českém o zlepšení platů učitelských, o vyvazování pozemků, o novém řádu čeledním atd. Ve všech těchto případech měli Staročeši a šlechta návrhy zpátečnické. Kdyby Herben byl jen toto pověděl, mohl se ho hned každý ptáti: ale kde zde pro Běhů dčkaz, že kněžstvo bylo protidemokratické? Herben však na tuto otázku nezapomněl a hned bez uzardění doložil: „Ve všech těchto případech kněží šli vůbec se šlechtou i v tom, že šlechta chtěla mít právo čeledína položit na lavici.“ A my dokládáme, že obzvláště v tomto případě Herben ohavně lže. Nelžeme však my tvrdíce, že nejlepší přítel Herbenův, Machar, v nynější tak demokratické době chtěl dáti kněžím špangle proto, že hájili se proti absolutismu svého představeného. Herben pak názory tyto otisknuv, stotožnil se s kasárníckými tresty rezervního lajtnanta. Nuže tak, ryba polkla háček a třeba ji tedy vytáhnout.

A jako vůbec Herben jest často pln moudrých sentencí, kterých nezachovával a hájí na jiného různá přirovnání, která vlastně patří jemu, podobně zakončil polemiku i se mnou: „Malé děti se strašívají, když lžou, že se jim žhavým uhlíkem spalí jazyk; kdyby se měl dnešním lhářům klerikálním pálit jazyk, nestačilo by uhlí z celého severočeského revíru.“

Retour! Proto Herben, nejse již dítětem a věda, že se ty hrozby neplní, lže tím nehorázněji, jak jsem dokázal. Kdyby však to strašení mělo se plnit, řekl bych, že na jazyk Herbenův s hlediska hospodářského škoda jest každého uhlíku, natož celého severočeského revíru!

Poznámka redakce. Bylo sice vhodné odmítnouti jízlivé útoky ihned z redakce, ale dali jsme raději slovo našemu p. dopisovateli, který příslušný článek sepsal. Hoj, to by byla pro „realisty“ radost, chytout „Obnovu“ při podobné lži, jaké proti nám sype „Čas“ i „Naše Doba“ přímo z rukávu, bez uzardění! Příkladem jsme již uvedli celé kopy. Občas pleskne příliš drzého lháře realističtějšího přes ruku věcnou polemikou, na kterou „Čas“ a „Naše Doba“ obyčejně chytře mlčí, protože mlčet musí; to raději tito frázisté spředou lži nové, a to tak neomalené, že je dovedou ztrávit s chutí pouze čtenáři „časopisu české intelligence.“ A ty přece některé „realistické“ odpovědi? Zase paušální, frázovitě lži. Jednou psal Herben, že by mohl Obnovu utlouci, kdyby prý každou její lež chtěl konstatovati. Vyzvali jsme jej k dílu — ale marně. Teď najednou by potřeboval celý severočeský revír uhlí k pálení našich jazyků — které ovšem takovému frázistovi pohodlné býti nemohou. Víte co, nechte toho kalvínského pálení a odpovídejte vždycky raději — realisticky.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně přijat byl návrh Derschátův, aby byl zřízen výbor parlamentní na prozkoumání poměru Rakouska k Uhrám. Poláci hlasovali proti. Všenemčům však nejméně záleží na tom, aby Rakousko pokorilo Maďary, ba oni od Maďarů očekávají úplné rozbití Rakouska, aby tím snáze země české a alpské dostaly se pod moc pruskou. Hrozí opět obstrukce na sněmu českém, následkem čehož vláda míní prý sněm český rozpustit. Poslanci čeští mají postavení věru málo závidění hodné. — Křesť. socialové vídeňští na pondělní své schůzi vyslovili se pro zachování říšské jednoty, jednotné armády a jednotného celního území jen tenkrát, bude-li poměr mezi oběma polovicemi náležitě a trvale upraven. Jinak ať se neprodleně provede rozlučka, nic však ať se nečiní bez vlivu a souhlasu rakouského říšského zastupitelstva. — Na sjezdu československé strany agrární v Přerově 19. t. m. vysloven protest proti smířovačkám na Moravě a požadována bezohledná celní rozlučka s Uhrami. — V Čechách utvořena nová agrární strana německá, k níž se již přidali četní něm. poslanci na sněmu českém. — Ministerský předseda Gautsch churaví.

Nový ministr země obrany Schönaich prohlásil, že armáda rakouská za všech okolností zůstane jednotnou a velení německé. Tím ovšem rozdělení jsou ještě více Maďari, mezi nimiž už také vládní jejich strana Tiszova prohlašuje maďarštinu jako velící řeč u vojska za nutnou. Mocnář dlí právě v Budapešti, aby o poměrech uherských nastalo vyjasnění. Poslání Andraasyho se nezdařilo. Koruna odmítá definitivně vojenské požadavky maďarské; opo-vice odmítá utvoření koaličního ministerstva a prohlásila se pro další trvání spojené opo-vice.

Ve francouzské sněmovně jedná se nyní o rozluce státu a církve.

V Rusku se vnitřní poměry poněkud uklidnily o reformách však mnoho neslyšeti. Na bojišti mandžurském po porážce u Muk-

denu, vlastně až po pádu Tělinu, který se bez boje dostal do rukou japonských, nastala v ruském velení změna. Kuropatkin odvolán a zatímčím vrchním velitelem jmenován generál Liněvič. Přese všechny výtky Kuropatkinovi, byl on dobrým vojákem, opatrným a chladnokrevným. Že ho nezdar provázal, na tom vinná má byrokracie ruská. Sám car ve válečné radě v Petrohradě velmi se zastal Kuropatkina, který jest přece ponechán na bojišti jako velitel 1. armády. Generál Liněvič jest star 67 let a už 50 let slouží na vojně. Vyniká rázností a u vojska jest velmi oblíben. Japonci dosavadními úspěchy jsou jako zmámeni; už i na Petrohrad mají chuť. Ustupující vojsko ruské na Charbin svádí s pronásledujícími je Japonci neustálé šarvátky. O podrobných ztrátách ruských není dosud nic určitého, jistě však zmenšena armáda ruská o 100.000 mužů. V Rusku nařízena mobilisace nových 400.000 mužů, rovněž v Japonsku mobilisují nově. Také nové peněžní půjčky uzavírají se na obou stranách. O míru nemůže býti ani řeči. Boj až do vykrvácení!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: p. Václ. Jilek, k. a čestný konsist. rada, notář a děkan v Petrovicích (arcid. Pražské), jmenován čestným konsist. radou. Ustanovení jsou: p. Dr. Karel König za koop. v Starém Městě (u Trutnova), p. Mat. Kačer za výpom. kněze v nemocnici Milosrdných bratří v Novém Městě n. Met., p. Jos. Smálek, koop. v Klášterci, za administr. do Č. Petrovic, p. Frant. Lexa, koop. ve Štokách, za koop. do D. Libchav, p. P. Kosmas Pytlík, O. Praem., za administrátora do Senožat, p. P. Odo Vorlíček, O. Praem., za kaplana do Humpolce, p. Frant. Nosek, kaplan v Nechanicích, za kaplana do Horic, p. Kliment Němeček za zámeckého kaplana v Žamberku, p. Frant. Peřura (Litoměř. diec.), za zpo-vedníka v klášteře Kocelčevském, p. Vít Kaska, katech. v Červ. Kostelci, za katech. na dívčí škole v Náchodě.

Jubileum kněžství. 30letou památku svého vysvěcení v Hradci Králové oslavují letos vdpp.: Št. Dvořák, děkan ve Skutči, Frt. Douda, farář v Dobaličkách, V. Ehl, farář ve Schwarzenhalu, Jos. Hájek, farář ve Vel. Borovnici, V. Havla, farář v Pěčíně, G. Chmelíček, děkan v Dol. Kralovicích, Jos. Kavan, farář v Zálbohově, P. Met. Laudín, O. S. B., farář v Machově, Jos. Pohl, farář v Lukavici, Ant. Seliger, farář ve Stračově, Dr. Frt. Šule, profesor bohosloví v Hradci Králové.

Sv. birmování udělen u Panny Marie nejd. biskup Dr. Jos. Doubrava dne 22. t. m. ráno studujícími z gymnasia, reálky, paedagogia, obchodní akademie a z odborné školy zámečnické. Jeho Biskupská Milost přednesl velmi případnou promluvu o štěstí, jaké člověk nal. zá v Bohu. Dovedl, že pravé, nezkalené štěstí bez Boha jest nemožno. Svátostí sv. birmování přijalo na půlpáta sta středoškolských studentů.

Ve schůzi městské rady Královéhradecké dne 20. března t. r. usneseno: Měst. divadlo Klicperovo zadáno bylo na den 8. dubna t. r. pro koncert El. Buchtele. — K žádosti p. učitele Josefa Štrégla prodána mu byla stavební parcela v bloku O ve výměře 140*73 čtv. sáhů, 1 čtv. sáh po 7 K. — Schválen byl návrh vodárenského odboru na snížení ceny vody užitkové pana F. Hlávky pro lázně jeho do té doby, pokud obec nepostaví své vlastní lázně. — Zároveň pan F. Hlávka se vyzve, aby podal návrh na poskytnutí výhod pro koupele městských chudých. — Schválen byl městskou policií předložený seznam osob, kterým by svědomo býti mohlo uzavírání vody v městských domech a správě vodárny uloženo, by dala jim potřebné instrukce. — Návrh živnostenského odboru ve příčině šetření o žádostech zdejších živnostníků za slevu daně výdělkové byl schválen. — Žádost paní Kamily Skřivánkové za koncesii hostinskou pro dům č. p. 13. zde postoupena městskému zastupitelstvu. — Návrh zemského spolku pro chov drůbeže, aby prodávány byly drůbežnické produkty na zdejších trzích dle váhy na ten čas, nebyl schválen. — Schválen byl návrh pana Fr. Černého, mistra zednického, na změnu fasady na novostavbě na parcele číslo 9. v bloku O. — Panu J. Komárkovi uděleno bylo povolení ku postavení nového domu na stavební parcele číslo 10 v bloku U. — Paní F. Riemrové uděleno povolení ku postavení kolny a obytného domku na prodaném jí pozemku u Střebě. — Schválena byla koupě 10 q kaimitu pro melioraci luk Březhradských.

Čtvrteční přednášky odborné vzdělávací, pořádané za pomoci technologického musea v Praze zdejšími průmyslovými museem, těší se značné pozornosti živnostenských kruhů našich. O prvním večeru přednášel p. inap. Leop. Weigner „O úpravě úvěru a platebních podmínek“. Přednáška sledována byla bedlivě četně shromážděným obecenstvem, velkou většinou ze živnostníků a obchodníků se skládajícím, se živým interesem a vzbudila místy hluchý souhlas s převládajícími vývody p. přednášejícího. Přednáška, jejíž obsah neměl by jen tak brzo z mysli přítomných živnostníků vymizeti, vyšla ve sbírce rozprav živnostenských, vydávaných nákladem Ústředního spolku živnostníků moravských v Brně a zaslouží co největšího rozšíření i mezi našim živnostnictvem. — Druhrou ještě čtenější navštívenou byla přednáška p. inž. Břet. Setlíka „O acetylenu.“ Pan přednášející

na malém pokusném přístroji k vyvozování plynu acetylenového, system Fr. Novák v Král. Dvoře, předvedl veškerý postup výroby, čištění i používání plynu tohoto, osvětlil veškeré jeho přednosti, ale nesamčil ani jeho vady. Vyvrátil veškeré přehnané obavy z vybuchnutí ucházejícího plynu, správné dovodiv, že jen naprostá neznalost neb nedbalost při zacházení s přístrojem může přivoditi výbuch. Odporučoval svedení jeho všude, kde jedná se o jasné bílé, klidné a při tom vzduch neznečišťující světlo, zejména pro nemocnice, sály zábavní, ústavy atd. Vzpomenul také značné vyvinutého českého průmyslu zabývajícího se vyráběním těchto přístrojů a zaváděním tohoto světla, který činí zbytečným zakupování podobných přístrojů z ciziny.

Divadlo v Adalbertinu. Lidová hra n. pravená dle povídky Kosmákovy „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu“ vzbudila v obecenstvu šířící zájem, který se zvlášť projevil při jejím představení v Adalbertinu dne 19. t. m. Hra tato ovšem nehonosí se zvláštní uměleckou propracovaností, nicméně její děj, vzatý ze života našeho, není prost zajímavosti, v mnohém pak ohledu vyniká nad různé, bezcenné, pikantní kusy cizokrajné. Oživena-li hra tato pročitáním, jaké při provedení jejím 19. t. m. pozorovati bylo, pak věru hodí se i obecenstvu vyspělejšímu. Hlavní úloha Tekly v rukou sl. Švarcovy nemohla býti ani lépe sebrána. Z herecké routiny elečniny na každém místě vyplynula jasná ráznost Teklina a konečně její pokoření Jakubem. Mařenku umělecky představila sl. Novohradská, která v ladném ústroji svém živě ukázala kus touhyplného srdce dívčího, jež se zračilo také v lahodném zpěvu. Beze vší nucenosti, jistě a nelíčeně vedla si sl. Káhlíčková, jejíž Baruška nemálo se všem zamlouvala. Žid Šimek byl skvělostně podán rutinovaným hercem p. Beránkem; jeho mluva, pohyby a celý ústroj snoubily se v podobeném typu žida. Pan Dvořák v úloze Jakuba svým klidem a opravdovostí, která se při jeho uměleckých výkonech jeví, i tentokrát velmi se zavděčil obecenstvu. Jeník p. Soudilův ladně se hodil k Mařence; vystoupení jeho oduševnělé svědčí o uměleckém pokroku na prknech divadelních. Starosta Procházka v osobě p. Svatáka zaneal na jevišti věrnou a živou postavu ze života vesnického. Ke všem těmto ochotníkům jak svými pohyby, tak i mluvou družil se věru i p. Martinec Ondřej. Časté shromážděné obecenstvo neaskrbilo pochvalou překvapeno jsouc výkony našich ochotníků. Mravní výsledek pro Všeodborové sdružení křesť. dělnictva vzešel tím nemalý. Díky vzdánný buďtež režiséru p. Beránkovi a všem spoluúčinkujícím za jejich ochotu.

Z městského Klicperova divadla v Hradci Králové. Jednota divadelních ochotníků „Klicpera“ sehraje v sobotu 25. března na oslavu 20. výročí otevření městského divadla Klicperova divadelní představení: „Hadrian z Římu“. Rytířská hra o 4 jednáních od V. Klicpery. Tím provedeno zároveň 200. představení jednoty. Začátek v 7 hodin. V meziaktí bude koncertovati hudba p. Česenkova z Kuklen.

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Veřejnou čítárnu průmyslového musea navštívilo v měsíci únoru ve 12 večerech 700 osob. Domů zapůjčeno 209 osobám 189 odb. spisů a 1762 předloh, do okolí 5 osobám 7 odb. spisů a 318 předloh. V čítárně samé vydáno na 468 žádanek 291 odb. spisů a 376 předlohových děl s 11.618 předlohami. Z darů sluší jmenovati: P. T. Jana Kotěru, arch. a profes. v Praze, který věnoval opětně do sbírek několik předmětů porcelánových (českých) a zdražilou daguerrotypii. P. Victor Dvořáček zde věnoval 6 sv. knih. Za příspě. člena musea přistoupila „Místní skupina svazu krejčí a příbuzných odvětví“ a p. J. Šorm, c. k. reálky zde. — Výstavka ukázek mod. reprodukčního průmyslu otevřena bude od 6. do 11. dubna v čítárně prům. musea.

Jarní nálada zavládla v Hradci Králové v neděli na sv. Josefa, kdy hřejivé jarní slunce odpolední vyvábilo do volné přírody nešťastné Hradečany. Jarní slunko vykonzuje už z nalitých pupenců zahradičích keřů zelené lístky, také oosení se sytá rozzenalo a na sušších místech připravují rolníci půdu na seti. V noci jsou ještě mrazíky. Zatím v podhoří krkonošském a orlickém pokrývají půdu mocné vrstvy sněhové.

Úprava Žižkova náměstí v Hradci Králové tento týden zvlášť účinně započala. Zdi po shořelých kolnách jsou už vybourány, zahoustlé bývalé zahrada učitelského ústavu řidne, stromofadí líp a kaštanů podél cesty u shořelých koln se kácí a zlikvidováno takto místo urovnává se hlinou, dováženou ze zbylého náspu povnostního před Adalbertinem. Upravené místo na Žižkově náměstí pod zahrádkami městských domů, okrášlené zelení stromů, keřů a travin, stane se věru útulným koutkem. Větší krasochutí měli by se též obohaciti majitelé jmenovaných zahrádek, jinak z nich dále bude strašiti nelad a věcka sponsta na útulné náměstí Žižkovo.

Z kruhů těsnopisných. Ústřední svaz chorvatských stenografů v Záhrběh oceňuje zásluhy zdejšího advokáta p. Dra Alfreda Rudolfa o slovaneký těsnopis vůbec a o chorvatskou literaturu těsnopisanou zvlášť, zvolil jej 12 t. m. svým čestným členem. Zpráva ta je pro české kruhy stenografické pozoruhodnou již proto, že nejde tu o počtu pouze osobní, ale dochází tím uznání snaha v českých těsnop. kruzích co nejlépe známého a neumrného pracovníka, docíliti sávdas potřebné shody mezi stenografy jihoslovanekými za účelem projednání dosavadních českých pokusů o původní těsnop. soustavu slovanekou (Dürrich, Krondl, Holas) na sjezdě Bělehradském, který připravuje se na měsíc září t. r. Poctou zmíněnou tedy potvrzen jaksi domácí náš stenograf za prostředníka a Jihoslovany za účelem konečného rozřešení obtížného problému původní slovaneké soustavy, kterou vymanili bychom se v zájmu národní cti a skutečně již potřeby z podzáří německého, neboť, jak známo, stenografii dosud v Čechách i na Moravě a také

v ostatních zemích slovanských dle německé soustavy Gabelsbergerovy. Lze tedy očekávat, že s nastávajícím jarem i na Královéhradecku bývalý ruch těsnopisný opět oživne. — Neškodilo by.

O krásách Krkonoš. V měst. Klieperově divadle v Hradci Králové pořádají v neděli dne 26. března spolky a korporace sdružené ve „Veřejné čítárně Palackého“ v Hradci Králové přednášku pana J. Buchara, říd. učitele z Dol. Štěpánic: O krásách Krkonoš. Přednáška bude provázena množstvím původních skopičkových obrazův. Začátek o půl 8. hod. večer. Předprodej lístků v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Rusko-Japonsko možno přísti týden od 25. do 31. března t. r. viděti v 50 skvostných obrazech v panoramě Národní Jednoty Severočeské v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha v Hradci Králové. Z obrazů těch uvádíme: Petrohrad. Zimní palác. Carské Selo. Zlatý sál v Kremlu. — Tokio Sibapark. Hroby 47 Roninů. Socha velkého Budhy. Japonky na vyjíždce. Jejasův chrám v Nikku atd. Veškerý čistý výnos na podporu českých menšin v pohoří Orlickém, zejména na letošním školním rokem zřízenou a otevřenou českou školu v Těchoníně.

Dobyččí trh v Hradci Králové dne 21. t. m. vynikl jak velkým účastenstvím kupců, tak i množstvím přibíhaného dobytka. Probouzející se přiroda vyvolala velkou poptávku po dobytku.

Koks v měst. plynárně dle usnesení městské rady prodává se každodenně po celý den, avšak jen proti stvrzení duchodenského úřadu, že byl koks napřed v témž úřadě zaplacen.

Z úředních nařízení a jiných opatření roku 1794, která se vztahují k válce s Francií. Dle jednac. protokolu Královéhrad. magistr. podává V. P.—s. (Pokrač.) C k. kraj. úřad povzbuzoval vynesemím z 29. března 1794. veškeré obyvatelstvo všech stavů a důstojenství, aby z nepotřebných kousků starého plátna dali dělati cupaninu a aby ji c. k. kraj. úřadu k další dopravě plukům Gering, Dalton a Josef Colloredo odevzdávali. (Č. 536.) — Panství, která na věc vypadající počet branec posud nedostavila a ta, která tak učinila jen částečně, byla 6. února 1794. k tomu c. k. kraj. úřadem naposled vybičdnuta. (Č. 538.) Odvod byl v Litomyšli. (Č. 566. a 571.) Hezci mladší honetních rodů a dobrého chování, kteří chtěli jako kadeti u pluku Jos. Colloredo nastoupiti, mohli se přihlásiti u 3. praporu v Litomyšli. (Č. 562.) — Nejvyšším re-skriptem ze dne 14. ledna 1794. (gubern. nařízení ze dne 24. února) byla pro rok 1794. vypátna válečná pětka. (Č. 560.) — Dne 26. března 1794. Frant. Cejpl, Václav Choura, Frant. Černý, Jos. Makovec, Frant. Černíkovský, Jan Fink, Václav Nabl a Mikoláš Šafránek, sousedé Královéhradečtí, kteří koňský dobytek v městě drželi, žádali, aby Janu Jenišovi, Janu Gri-movi a Václ. Beorovi zamezen byl nepravým způsobem s koňským dobyttem provozovaný sousedský obchod. (Č. 452.) Avšak c. k. kraj. úřad žadatelům sdělil, že jest vždy z výhodou, když se při větších potřebách, zvláště pro vojsko, více potáhá sežene a proto žádost jejich zamítl. (Č. 855.) — Všem úřadům bylo presid. vyn. 1. března uloženo, aby všechny cizince, kteří opatření průvodními listy v Basileji neb jiném švýcarském městě vystavenými, se zde objeví, bedlivě vyšetřovali. Opatření to nařízeno z té příčiny, že rota 30ti francouzských emisarů do Basileje se odebrala, aby se zde průvodními listy opatřila a přes Šafhaus-en do říše římské se vloučila. (Č. 758.) — Dne 19. května 1794. oznámilo bisk. konsistorium magistrátu, že na poděkování Pánu Bohu za slavné vítězství dne 26. dubna konati se bude slavné „Te Deum“ v katedrál. chrámu páně dne 29. května t. r. (Prot. č. 904.) Ve příčině té nařídilo vys. zem. gubernium vyn. ze dne 18. června, aby se ve všech hlavních kostelích celé země slavné „Te Deum“ s ostatními církevními slavnostmi konalo. (Č. 1071.) (Pokrač.)

Humoristický a koncertní večírek na Pražském Předměstí v restauraci „Chicago“ pořádá v sobotu a v neděli 25. a 26. t. m. známý pražský komik p. Šmíd a jeho syn Vít. Šmíd, hudební skladatel. Začátek v 8 hod. večer.

Proba. Dne 2. března t. r. vyhořel ve Svo-bodných Dvorech u Hradce Králové domek patřící Čech. Rykřtovi. Neštěstím tímto uvřena rodina Rykřtova, čítající 8 dětí, z nichž nejstaršímu 14 let, do velké bídě. Shůřelo jim vše, ježto většinu potřeb měli na půdě. Mimo to zemřela stará matka Rykřtova podlehnuvši rozehřevší následkem ohně a popáleninám. Malé pojistné nikterak nestačí na postavení domku. Kdo může, pomoz něčím!

Z Kuklem. Minulého roku postaveny byly v zdejší chrámu Páně sv. Anny nákladem nábožen-ské matice nové varhany firmou J. Koblre, stavitel varhan v Lomnici n. P. u Jičína. Zpráva o tom odložila jame na pozdější dobu z té příčiny, až jak se stroj osvědčí. A tu musíme vzhledem k tomu, že varhany skvěle přestály neobyčejné suchu v r. 1904 a s ním na to náležející, vyjádřiti firmě zmíněné úplnou spokojenost. Varhany ty jsou pneumatické s větrov-nicemi, osvědčené soustavy kušelské. Velmi vhodnou a účelnou disposici navrhnul vldp. P. Alban Šachleiter v Praze. První manuál má 10, druhý 8, pedal 4 rej-stičky, mimo 5 rejstříků kolektivních. Veškeré rej-stičky vyznamenávají se určitým charakterem, barvi-toostí i silou. — Rejstříkování je velmi pohodlné, snadné, moderní; kolektivních rejstříků lze použiti též velmi pohodlně, i působí spolehlivě. Měch je vel-kých rozměrů nejnovější soustavy skříňové, který do-dává přístálým vždy stejný tlak větru, což činí, že hra je klidná a ladění správné. Při úřední kollaudaci sledáno, že veškeré detaily varhan zhotoveny jsou z materialu nejlepšího. Můžeme tedy zmíněnou firmu p. Josefa Koblre v oboru této práce co nejlépe dopo-ručiti.

Z Dobrušky. Minulé neděle, na den sv. Josefa slavně byl na našem hřbitově do rodinné hrobky pohřben zasloužilý ředitel velkostatku Osvícenosti hraběte Jana

Harraoha p. Jan Batska. Za svých mladých let býval správcem u baronů Dobřenských ve zdejší osadě, zde pojal za choť dceru tehdejšího říd. učitele Golla a proto i náš hřbitov vyvolil si za místo svého posled-ního odpočinku. Kromě místního dp. faráře vyprovo-dili ho ještě dpp. Hlavsa, farář a dp. Kolář, kaplan z Nechanic, mnoho z okolních úředníků velkostatků Harrachovských a veliké množství lidí. Dojemné spěvy za řízení p. říd. učitele Karla Piče přednesli zpěváci našeho chrámového sboru.

Z Holohlav. Náš výbor „Křesť. sociálního lidového spolku pro Holohlavu a okolí“ usnešl se na schůzi 20. t. m. odebrati čas. „Obnova“ ve 3 číslech

Vyznamení. Upříležitosti 50letého trvání společnosti Červeného kříže udělil císař v uznání zá-služného působení pro tuto společnost prezidentu po-běžního spolku v Kutné Hoře vldp. magr. a arciděkanu Karlu Vorlíčkovi rytířský kříž řádu Františka Josefa.

Div. ochot. spol. Tyl v Rychnově m. Km. pořádá podruhé v Polcově divadle v sobotu dne 26. března 1905 ve prospěch pořízení nových de-korací Jiráskovo nejuvážejší velkolepé dílo „Gero“. Hi-storická hra o čtyřech jednáních s proměnou. Začátek o 7. hod. Meziaktí vyčnívá hudební spolek „Dalibor“. Po divadle přátelský večírek v místnostech spolkových

Z Liběšátu. Zábavní odbor zdejší Katolické Jednoty sehraje v neděli dne 26. března divadelní kus: „Pro lásku a slávu.“ Obraz ze života ve 8 jednáních. Napsal Jan V. z Finberka. Začátek v 7 hodin.

Z Kněžic u Král. Městce. Polit. klub křesť. sociální pro okres Král. Městec v Kněžicích odbyváti bude dne 26. března 1905 o 4. hod. odpo-l. veřejnou spolkovou schůzi, při níž „o škole a rodině“ promluví pan Frant. Jelínek, učitel v Malotických u Kouřimi. Zdať Bůh!

Zesurovení mravů u nás. Nedávno přinešl jistý německý časopis smutný doklad toho, jaká surovost mravní zavládá dnes u české mládeže i lidí dospělého. Možná dost, že Němci v té příčině nejsou daleko od lidí našeho, než přes to musíme nepokrytě doznati, že pověděl nám trpkou pravdu. Z mnohé sku-šenosti víme, že smutné zjevy bezcitné hrubosti, ba surovosti jsou ve všech vrstvách moderní společnosti, až úžasné hrubé. V jaké míře hyne zbožnost a víra, v témž poměru klesá zároveň slušný mrav a úspěch-tilý jemnocit. Má-li dnes slušný člověk potkati blou-ček kluků, hledí se jim hezky zdaleka vyhnouti. Víš dobře, že naše „zlatá“ mládež mohla by jej bez ja-kékoli příčiny zasypati tak pěknými poznámkami a nadávkami, že i otrlejšího člověka musí politit krev hanby a studu. V neděli, kde náš nadějný dorost má zvláště volno a potlouká se ryzně po všech možných místech, dosahuje divokost a rozpoutanost bujně mysl až stupně zvířecího. Běda pak tomu, kdo by se od-vážil takové rozpustilce napomenouti anebo zakřik-nouti! Takový hrubec se tak lehkou nelekne, věda dobře, že se mu ničeho nestane. V neděli na sv. Jo-sefa ubíralo se několik takových nezvedenců po silnici od okresní nemocnice v Pardubicích. Podle silnice hrál starý kolovrátkář. To nebylo však zpupným su-rovcem právě vhod a proto vyzvali starce, aby přestal ihned hráti. Když ale tak hned neucínil, svalili jej do hlubokého příkopu a hodili šlaňet na něj. Ubohý zůstal zakrvácen ležeti v příkopě, až několik kole-mjdoucích se starce ujalo a na nohy mu zase pomohlo. Nyní bychom myslili, že surovci vesmou do zaječích, ale kromě jednoho to žádnému snad ani neupadlo, naopak vyzývavě vedli svou dále. Aby byl někdo z kolemjdoucích surovou bezcitnost pokáral, to žádný z pochopitelných důvodů se neodvážil. Jedna paní se však přece nemohla zdržeti, ale se špatnou se potá-žila. Zato ji kluci vyprovodili se smíchem a jásavými poznámkami až do městského parku a přepadená ne-mohla se proti dotěrné drzosti nikde pomoci dovolati. To je přísti český národ! Pak nemají se Němci v no-vinách zvrhlosti naší mládeže posmívati! Zmíněný list vytýká však i lidu venkovskému notnou porci různé hrubosti. Ne bezpříčinně říká, jak se u nás hrubé a sprostě mluví. Ty surové výrazy, kterých lid náš při mluvě své na zdůraznění svých výroků používá, nelze ovšem opakovati, ale jsou zajisté výmluvným svědectvím nesmírné hrubosti. Ano byli jsme svědky několikrát, že i „útloucitné“ pohlaví ženské nemá to nikterak za nic hanlivého, mluvíti v takových výra-zech a obratech, že to budí odporný hnus. O tom všem dala by se věru napesti nehezka a náš lid smutně charakterisující kapitolka. Kde mezi lidem se zachovala zbožnost a úcta k věcem posvátným, není té sprostoty a surovosti, jako tam, kde tyto u-šlechtilé vlastnosti vymizely.

Z Dubence. (Svěcení křížové cesty). Pontní slavnost sv. Josefa byla zvláště pro farnost dubenauk radostnou, neboť o ponti té byla posvěcena nová kří-žová cesta, kterou pro farní chrám dodala umělecká dílna Viktora Foerstra z Prahy. Obrazy křížové cesty jsou z pálené hlíny chýnovské, rámy pak z mosaiko-vého skla. Jest to první křížová cesta v Čechách toho druhu. Touto křížovou cestou ukončena vnitřní vý-zdoba farního chrámu v Dubenci, která provedena byla nákladem 15.500 K. Malba chrámu, rámy ku křížové cestě, práce zednické a truhlářské stojí 12.600 K, což bude hradiiti zádušní kostela. Polychromii oltářů, kazatelny a spovědnice dal prověsti na svůj náklad duchovní správce za obnos 1600 K. Křížová cesta pořízena sbírkami za obnos 1800 K.

Z Jičína. Dne 15. t. m. předváděl v „Soko-lovně“ na žádost zdejších turistů známý cestovatel z Prahy dp. Al. Svojsel dlouhou řadu skopičkových obrazů, jež asi vystihovaly hlavní jeho dojmy z cesty po Palestině a Egyptě. Turistická tato extenze dobře se hodila pro nynější dobu postní, ježto byla odívána obrazy ze života Krista, pocházejícími od slavných malířů světového jména. Slova, jež doprovázela řadu živých obrazů, byla milá, každému přistupná. A právě proto se tato extenze posluchačům tolik líbila — byla totiž opravdu lidová. Tolik lidových extenzí letošního roku bylo v Jičíně pořádáno: universitních extenzí realistických i středověkých protirealistických, ale malokterá byla tak četně navštěvována, jako tato turistiká a při žádě se neozýval šepot posluchačů: to

jest to krásné, to jest pěkné, ten mile přednáší. Věru zajímavý zjev při této přednášce!

Slavnostní večer v Jičíně na roslou-ženou a Jar. Vrchlickým, který tu v univ. extenzích přednášel o anglické novodobé poezii, pořádná Ob-čanská Beseda se zpěv. spolkem „Smetana“ dne 19. t. m. v hotelu „Hamburk“. Rozebírali obdivuhodná provedení jednotlivých míst programu, nastaviteli se u těch význačných, překrásných míst, kde účinkující jednotlivci vší silou provedení přítomnému velikému mistru dávali cítěti jeho geniálnost, nám nemožno; vždyť slavnostní večer patřil pouze oslavě Jaroslava Vrchlického. Myslíme, že spravedlivou chválu by ani účinkující nepřijali; ostatně básník je sam veřejně odměnil.

Krajkářství na Žamberaku. Zaniklá domácího průmyslu tkalcovského na Žamberaku a tím brozíci bída přiměla mnohé činitele, aby lidu zjednával vedle polního hospodářství nový pramen výživy. Zře-tel obrácen ku krajkářství. Přičiněním p. okres. hejt-mana žamberského p. K. Vojáčka vyslány na studijní cestu slečny A. Dostálová, M. Sokolová, F. Topin-ková a p. říd. učitel J. Březina, a obdivováno několik kuseů pro paličkování krajek; věčáno si tu i orna-mentu národního a krajkářství se takto ujalo a nové výživy lidu poskytl. Celá tato akce vyžadovala ná-kladu 6000 K. Koncem roku 1900 napočítáno v okrese žamberském přes 1000 krajkářek. Čilejší ruch v kraj-kářství nastal, když se celé akce za přičinou většího odbytu a zdokonalení výroby chopl výbor průmyslo-vého musea v Hradci Králové. Dosavadní výsledky prací krajkářských, které se r. 1903 započuly na vý-stavách v Pardubicích a Holicích, zakoupeny průmy-slovým museem a ještě téhož roku na podzim zpá-sobily zájem mnohých na zvláštní výstavce starých a nových výřevků v Hradci Králové. Kuratoriam musea vypátna soustěže na dodání vzoru krajky a vložky v rázu národního ornamentu; dle takto získaných vzorů vyráběny nové krajky na prodej Při průmyslo-vém museu utvořen krajkářský odbor, kterýžto zase založil ústřední tržnici žamberských paličkových krajek v Hradci Králové, jejíž řízení na se vzala pl. M. Klumparová. Za necelý lonský rok odebráno od vý-robců za 7856 K krajek, prodáno za 5218 K, krajkářkám dodáno a jimi zpracováno přize a hedvábí za 780 K. Ústřední tržnice zaměstnává nyní na 80 krajkářek po-skytující jim slušný výdělek. Nejvíce krajek prodá se ve Vídni, Karlových Varech, Olomouci, Brně, Praze atd., ba navázány styky i s Anglií a Amerikou. Velké obliby získaly si lidové krajky z Litic, t. zv. „vláčk-ové“, které jemností svou vyrovnají se světoznámým krajkám bruselským. Krajky tyto, které se vyráběly výhradně pro Halič a ruské Polsko, uvedlo na širší trh průmyslové musem v Hradci Král. Na rozšíření lepší výroby krajek, zvláště vláčkových, dosud jen v Liticích vyráběných, uspořádán zvláštní kurs. Z 84 žádostí o účastenství se kursu přijato celkem 9 in-dustriálních učitelů a 13 pokročilejších krajkářek, jímž poskytnuta denní podpora 1 K a veškeré potřeby k paličkování. Náklad na kurs činil 1128.51 K. Z pod-nětu p. okres. hejtmana K. Vojáčka zavedeno na 20 školách okresu žamberského paličkování krajek mezi ruční práce, aby se paličkování rozšířilo mezi vrstvy lidové. Nyní si vydělají nedospělé krajkářky 50—70 h denně, dovednější dospělé 0.90—2 K. Zde nejlépe se uplatnila ochota a obětavost mnohých činitelů na povzneseení národního hospodářství. Kde i na jiných stranách spojíme se v účinné práci pro vlast svou!

Z Kutné Hory. Afera, která odehrála se v městském zastupitelstvu a o níž jsme přinesli zprávu v minulých číslech, vrhla své stíny i do druhé kor-porace samo«právné, do zastupitelstva okresního. Po-slední schůze, která měla býti jaksi slavnostní, protože měla vyjádřiti city uznání starostovi okresu p. Vy-bornému, jenž slavil 50leté narozeniny, zvrhla se k svému konci v divokou vřavu agitační interpello-vanou záležitostí purkmistra p. Macháčka. A tak, jak se zdá, ještě dlouho bude burcovati klid našeho města i venkova choulativá tato věc, zvláště když dosud na žádné straně nejví se ona potřeba energicky vystou-piti a jasné svědlo bez ohledu na osoby do spletné záležitosti vhnouti. Pranýřování, jehož svědky jsou čtenáři listu kutnohorského a kolínského, situaci ještě více zamotá a ještě více bahno poměrů zvíří a potom snadno se může stát, že přijdou lovit té i oné straně nezvaní hosté. Beztoho pomalu sice, ale systematicky vystrkuje růžky pokrokářství, jež našlelo průbojníka v kolínské Stráži České, která přinášá hlavě a štvavé dopisy, látné ve známé officině, používají se do je-dnotlivých stavů, posleďně do sboru profesorského, o němž z nějakého holobradého pramene čerpané zprávy a farizejským rozhořčením pranýřuje. — Jako radostnou zvěst zaznamenáváme, že okr. zastupitelstvo chápe se čile projektu regulace Vrchlice a že povolilo i summu potřebnou na předběžné práce. Otázka tato jest jak pro město, tak pro osady na dolním toku řeky velmi důležitá, ba životní. Velmi dobrý po našem soudu návrh učinil malešovský p. starosta Vepřek, aby se regulace dala systémem nádržkovým. Obnoveno by tu bylo to, co kdysi Kutnou Horu drželo při jejím hut-nictví. Dostala by tu opět mohutnou sílu vodní, jež prakticky regulována mohla by sloužiti ku vzkříšení hojněho průmyslu, jenž odkázán jest na užší vodní síly, byt ne mohutné, tedy aspoň stálé. Snad takové otázky dovedou sjednotiti to, co teď tak jest rozděleno. A venkov s městem podá si přátelsky ruce.

Z Kolína nad Labem. Nulla dies sine linea říkával starý mudřec a my se v jistém smyslu podle toho řídíme svědomitě. Není dne bez nějaké senace. Přičinějí se o ni páni v městě radě, místní spolky, nade vše pak místní naše žurnály, z nichž Česká Stráž bude prý nucena, jak ohlašuje, pro nával materiálu vycházeti týdně dvakráte. Neoblekne-li nyní Kolín ještě pokrokový kabát, pak už věru ne-sbude pokrokovému štábu, než vyraziti prach z obuvi a dáti nevděčný polabeký Manchester v klatbu. Kam ale povede toto hnutí za senacemi, to by nejlépe do-vedl Hui p. státní nádvídní v Kutné Hoře, kde ko-línské špinavé prádlo se dopírá. Nedivíme se potom, že občanstvo Kutnohorské si v pravdě naříká na Pách. A k tomu všemu blíží se nové volby. Bůh pomoz, to

bude teprve rumorej! Už teď je abou po plachy mo-
cich a agitátoři jednotlivých stran si mohou ubíhat
noby. — Jako hřešící paprsek v pustých mracích svítí
v tomto smutku vášní šlechtná snaha spolku paní a
dívek, které věnují svoji všechnu péči dobru těch, kte-
rým život tak málo dává — chudým, zvláště pak chu-
dým dítkám. Udržuje spolek tento „Jeale“, kde za
nepatrný poplatek 10 h ošetřovány jsou dítky dělnic
po celý den. A letos rozšířil spolek svou péči i o dítky
zálabské zřídil tam filiálku „Jeale“, která od 1. dubna
počne svoji činnost. V čele tohoto humanitního spolku
stojí osvědčená dobroditelka p. A. Radimská. Tatas
dáma stojí v čele i druhé korporaci dámské: Fondu
p. Marie Riegrové, jenž stará se o chudé matky a
jich nemluvnátka, vyhledává je i v rodinách a při-
náše jim v době nekritičtější hmotnou i mravní
pomoc. Obě tato sdružení mohla by být vzorem mu-
žům, aby svoji energii místo často malicherných osob-
ních třeň obrátili v tu stranu, kde potřebí jest tolik
pracovníků, k povznesení a zúšlechtnění sociálního po-
stavení lidu mnohdy odtrhovaného neb zneuznávaného.

Z Čáslavě. Mezitím, co naše sousední města
prožívají bouřlivé krize, my šijeme tu klidně. Kdyby
nás nevyrušily občas zapadnuvší sem časopisy ze
sousedních měst, v nichž uleví si dopisem některá
nespokojená duše, ani bychom snad nevěděli, že i u
nás jsou Achillovy paty, o něž není radno zavazditi.
A protože tu máme tak klidno, proto nemáme jiné
starosti, než se baviti. A to umíme! V minulém maso-
puště bylo u nás 21 plesů a co teprve po venkově.
A potom se divíme, že statistický přehled za r. 1904
udává v okrese čáslavském 790 exekucí. A to, prosím,
nebyl masopust tak dlouhý, jak teprve letos! A aby-
chom ani v postě ze zábav nevyšli, o to starají se
horlivě naše korporace i jednotlivci. Není neděle, aby
v ní nebyl projektován koncert neb divadelní před-
stavení. K tomu navštívily nás dosud tři divadelní
společnosti! Hezká hromádka zábav! Není divu, že,
když jsme tak rozváděni, vážné snahy nenalezou u
nás porozumění ani podpory. Bylo to viděti na
přednáškách pořádaných „Buděj“, bylo to viděti na
přednášce pořádané spolkem paní a dívek a můžeme
řici směle, že to bude viděti i na výstavě plakátů
projektované o svátých velkonočních. Jen tak, že se
neutrčí fiskek! Mladí nadšenci chytají se sice při tom
za hlavy, ale to jenom proto, že neznají ducha města
tak výlučně garnisonního, jako je královské naše město.
Radikálnější pak domnívají se, že by na tyto poměry
bylo potřebí nového listu. Myslíme, že ani ten by to
nezvedl. Zamíchal by snad trochu bahnem veřejného
životu, ale až by ho energie přešla, pak by se pomalu
bahno usadilo opět. Takhle nějaká prudká řeka, ta
by ho odplavila, ale té není a v dohledné době ne-
bude.

Ze Žlebska. Opět vynořila se několikrát již
přetřásaná otázka spojení okresu čáslavského s chrudim-
ským prodloužením naší dráhy dosud jenom do
Třemošnice vedoucí. Projektovaná spojovací trať má
vésti Pekelským údolím kol Kraskova v Vápeném
Podol. Podniknuty byly již také příslušné kroky
v ministerstvu železnic a náš p. zástupce by se nám
velice zděděl, kdyby spolu se zástupcem chrudim-
ským plánu tohoto se njal a jej uskutečnil.

Spořitelni a záložní spolek v Červ.
Janovicích, společenstvo s ručením neomezeným,
oslaví letos při valné hromadě 7. května desetiletí
svého trvání. Činnost spolku, v jehož představenstvu
jest i dp. farář V. Bartoš, utěšeně se rozvíjí. Koncem
r. 1904 bylo členů 249. Stav závodních podílů činí
5200 K, vkladů spořitelních 132.138.88 K, vkladů na
běž. účtech 11.730.83 K, pohledávek na zápujčkách
jest 80.778.84 K, na běžných účtech 24.292.94 K, zisk
za r. 1904 536.89 K. Obrát peněz 418.140.04 K.

Stavba nového chrámu v Náchodě.
Na účel její v době od 20. února do 20. března 1905
mimo sbírky kostelní odvedli: 200 K J. B. M. Dr.
Josef Doubrava; po 40 K: nejmenovaná a firma Jin-
dřicha Francka Synové v Pardubicích; po 20 K: pp.
manželé Gabriel a Alžběta Holzbachovi v Starém
Městě n. M. a p. J. Špaček v Náchodě; po 10 K:
A. Balcarová ze Slaného, R. Bösel v Náchodě, nejme-
novaný na uctění sv. Josefa a p. R. Selingerová v Ná-
chodě; po 5 K: p. P. Dlouhá, choť ředitele továrny ve
Frydku, p. J. Domany v Aradu v Uhrách a p. J. Šrůtek,
c. k. nadporučík ze Lvova; 4 K rodina p. V. Rokoše
z Náchoda; po 2 K: p. J. Fetter z Bělave, p. J.
Fibrová v Náchodě, vdp. P. Jan Hejtmánek, děkan
v Ném. Bělé, p. B. Hofmanová v Náchodě, p. F. Jir-
manová z Vysokova, p. Jan Luncar, řídící učitel v Ná-
chodě, p. V. Maršál ml. v St. Městě n. M., vdp. P.
J. Pettera, děkan v Nepomyšli, p. Ang. Ryšavý z Bračce
a p. P. Vejrová v Náchodě; po 1 K: kněžský spolek
sv. Josefa v Górzku a p. V. Krouželka ze St. Města
n. M. — Stavební fond dosáhl výše 74.649 K 26 h. Šle-
chetným dárcům a přispívacím projevují se nejvše-
jší díky se snažnou prosbou za další dobrovolné přispěvky,
jež se přijímají na děkanství aneb zasílají mohou též
přimo na spolek pro vystavění nového chrámu Páně
sv. Vavřince v Náchodě.

K těm pokrokovým přednáškám
v Kostecku n. Orli. Předně s veřejností sdělujeme
že našemu p. dopisovateli vloudil se do pera omy
v adrese. Nikoliv p. professor Pixa, nýbrž p. prof.
Jaroslav Knittl mluvil o Masarykovi jako o spasné
hvězdě našeho národa. Dopisovatel sám tento týden
nás písemně žádal, abychom opravili jeho náhodný
omyl; po něm sám p. prof. Pixa vřelým dopisem
žádal za konstatování pravdy. K tomu ještě dodá-
váme, že p. prof. Pixa vůbec veřejných sporů se ne-
účastní, štvavých přednášek nenavštěvuje a tak nebyl
též přítomen ani pokrokové přednášce poslední. Jinak
bylo v naší zprávě všechno úplně pravdivé. Tolik dle
informací z našeho tábora nám sdělených. — Nedi-
víme se pranic obražení pana profesora; vždyť ta-
ková „pokroková“ schůze málo cti účastníkům přídá.
A nyní ještě jiné docházky, jež nás dosly o té pokro-
kové osvětě v Kostecku. Ze všeho, co posud sdejší
stráscové pokroku ve veřejných schůzích podnikli, jest
sřejmo, že se páni jedná výhradně o snižování cír-
kve a jejího učení. Pánové by našli ku přednáškám
dost a dost temat skutečně vzdělávacích a obecně

prospěšných. Kdyby promluvili po náležitě přípravě
o Raiffeisenkách, o našem národohospodářském úpadku,
o přičinách nynější politické krize a pod., bylo by
Osvětě v Kostecku praktičtější poslouženo, než když se
dvou, tří na rychlo sehnanych a strannických knížek
někdo slepě přednášku o původu lidské řeči, lidského
pokolení atd. Kdyby si pánové dali čas a důkladně
tyto otázky prostudovali, poznali by, že se i velicí
učenci v luštění těchto problémů rozcházejí a — že
tudíž není nikterak vhodno a spravedливо, jestliže ne-
odborník některou náhodně zachycenou domněnku
začne „porážet“ katolický článek výry a buřit do ka-
tolicity tak dlouho, až některá naivní duše o svoji
věru přijde. Pověste přece už jednou, jakou chcete
dát lidu náhradu za katolické převrácení. Neví to
a nepoví to ani Vámi oslavovaný Masaryk, natož Vy,
kteří mu bezmyšlenkovitě přivádějete. — Kdybyste
chtěli při čtení jeho protikatolických spisů aspoň
trochu přemýšlet a srovnati skutečný stav katolické
církve s jeho povídáním, musili byste se té „učencosti“
útrpně usmát. To už je přece smělost vyššího druhu,
vkládá-li Masaryk do úst Kristových pravý opak toho,
co náš Spasitel kázal. Taková troufalost jest možná
jen u nás v Čechách, kde „myslící intelligence“ beze
vší kontroly, bez vlastního studia přijímá za bernou
minci všechno, co se proti katolické církvi píše. Jest
to bohužel nepopírné faktum, že právě v čase „svobo-
domyslnosti“ se myslí nejméně a že v čase „snášeli-
vosti“ vůbec se nechce dopřáti sluchu stále napadané
církvi katolické. Četli na př. někdo z Vás katolickou
brožuru o moderním náboženství Masarykovu, která
vyšla v Hradci Kr. v „Čas Úvahách“? Pánové, kdy-
byste srovnali tuto klidnou úvahu s frázemi Masa-
rykovými, užasli byste, komu jste dosud věřili. Ma-
saryk po vydání této knížky chytl a opatrně mlčel.
Ale Vy to číst nebudete. Raději se necháte stokrát
„pokrokově“ napáliti, než abyste vyslechli hlas obou
sporných stran. — A věřte, že byste udělali velmi
dobře, kdybyste místo štvání proti církvi raději čistili
na vlastním vědeckém humně a v táboře všech proti-
katolických stran, které vydávají spisy a epiky na
hotové mrzačení lidského rozumu. Nemluvíme zde ani
o povrátech spiritalistických, proti nimž jste dosud ne-
vystoupili. Poukážeme však na to, jak hanebně byl
nás český lid broudně šálen do nedávna helvetickým
podvodným pamfletem Láipogiovským; upozorňujeme,
že vydává socialistická strana za důsledného mlčení
strany realistické brožury nejdržejší a nejpodvodnější.
Vydává a odporučuje „řeč generála jesuitů“, která
nikdy proslavena nebyla, „zpověď papeže Alexandra“,
kterou si sestavil jen moderní socialistický švindlér,
upozorňujeme, že jiná pokroková strana vydala proti-
církvní „řeč Strossmayerovu“, kterou tento dosud
žijící pastýř jakživ neproslovil a také proti prohna-
nému podvodu několikrát se ohradil. Takových pam-
fletů, jež se v desetitisících na ohlupování lidu rozha-
zují, jsou celé řady. Kdy pak jste, pánové, na tyhle
švindly poukázali? Nejpravděpodobněji lékař a přírodopyslec
devatenáctého století Pasteur, který pro pokrok tolik
vykonal, věřil pevně všem článkům katolické víry.
Ale ubohý diletant plese se takové autoritě do vědy
a chce na základě „přírodopyslu“ bojovati proti všem
a převrácení Pasteurovu. Jeden pan professor se chlubil
jako největší přítel pokroku a vědy, musil také „po-
učovat“ proti názoru „zpátečnického klerikalismu“ a
„proboznet“, a zatím mu hezky dlouho trvalo, než
ho uznali páni v Praze za dostatečného odborníka
v předmětu jemu nejmilejším, který měl přece studo-
vat nejpilněji. A ještě jednou se důrazně obražujeme
proti připouštění studentů mladších do schůzí tolik
štváckých, s tendencí tak průhlednou. Že budou
považovati studenti třeba sebe vzdělanějšího svého
katechetu, budou-li krmení přednáškami, v nichž se na
kněžstvu poctivý chlup nenechá a kde se bije pro
chyby jednotlivců do kněžstva vůbec. Co byste řekli,
kdyby katoličtí sociálové před mládeží Váš svěšenou
panšulín snižovali a tupili Váš vlastní stav? — Něco
si necháme v péči ještě na přístě. A bude-li potřebí,
sáhne do domácnosti zdejšího „pokrokařstva“ trochu
hlouběji a ukážeme ještě markantněji, kdo se všechno
u nás o pokrok stará.

Různé zprávy.

Mariánský kongres. Zakončením a do-
vršením oslav na památku padesátiletého jubilea pro-
hlášení dogmatu o Neposkvrněném Početí Panny Marie
má být Mariánský kongres, který se bude konati ve
dnech 12., 13. a 14. června letošního roku v Praze,
na němž vřelá úcta, kterou katolici čestí projevili
Neposkvrněné Matce Páně ve dnech slavnostních, do-
plněna být má praktickými úvahami, jež by přispěly
k prohloubení života katolického v Čechách. Sjezd při-
pojuje se k svátkům Svatočudným a rozvržen je takto:
V pondělí dne 12. června odpoledne jest „Den kato-
lických spolků“, z nichž české rozděleny budou v osm
skupin (Mariánské kongregace) — Třetí řád sv. Domi-
nika — Třetí řád sv. Františka — Vzdělávací spolky
mužské — Vzdělávací spolky ženské — Charitativní
spolky mužské — Charitativní spolky ženské — Spolky
literární a umělecké, kdežto německé se skupí se kolem
„Katholischer Schulverein.“ Spolky budou se pak ra-
diti o praktickém povznesení spolkového života a čin-
nosti pod záštitou Rodičky Boží. Večer téhož dne bude
„Zahajovací schůze kongresu“ spojená s českou před-
náškou o poutních místech Mariánských (s obrazy
světelnými). V úterý dne 13. června ráno budou „Slavné
služby Boží“, dopoledne „Zasedání sekce pro tisk“
(české a německé zvlášť), odpoledne „Zasedání sekce
pro kult. Mariánský“ (taktéž rozdělené), večer „Slav-
nostní schůze kongresu (společná). Ve středu dne 14.
června ráno „Schůze závěrečná“ s pořadem: Unesení
o resolucích a volba výkonného komitétu sjezdového.
Schůze (kromě skupin spolkových) budou se konati ve
velikém sále ostrova Žofinského.

Obsazování olomouckých kanonikátů.
Metropolitní kapitola olomoucká vypala právě konkursa
na nešedelné kanonikáty olomoucký. Mezi podmínkami
žádá se též prakaz šlechtictví, což se však přídá
právu církevnímu i občanskému. Sama apoštolská
Stolice rozhodla, že se šlechtictví neprávem žádá jako

podmínka k dosažení kanonikátu olomouckého; ale
ve Vídni nechť se to uznati, až na celé Moravě není
jediného ze 2000 kněží, který by požadované podmínce
vyhověl. Tím ovšem řadě vzdělaných a zasluhujících
kněží zabráněno jest, aby se ucházeli o církevní úřad
ve vlasti své. Tak bláznivě se do Olomouce cizinci,
neznalí poměrů, ba někdy ani jazyka většiny věřících.
Proto posl. dr. Hruban a soudruzi podali u ministra
kultu a vyučování protest proti obsazování olomou-
ckých kanonikátů.

Kříž na universitě v Pešti. Křesťanští
studenti na maďarské universitě v Pešti sřídili mezi
sebou organizační výbor, jenž se vynasazuje, aby
opět dán byl do úbočen kříž, před lety z nich od-
straněný a aby se ho používalo ve schůzích senátů i
při promociích. Ovšem židovsko-maďarské studenty ne-
zůstávají při tom nečinnými.

Nový útvar politický mezi českým
duchovenstvem schválně v Praze na důvěrné
schůzi, již se účastnilo na 60 kněží. Přijat tu návrh
dp. J. Paulyho, aby se celý český klerus spojil v pev-
nou organizaci politickou, která by měla v Praze
svůj výkonný výbor a po celých Čechách své rozvě-
vené organizace.

Zase číslíce! Pokrokařské listy uvádějí v po-
slední době jeden po druhém, co prý v roce 1900 měla
církve katolická jmění. Majetku za 813,612.301 K,
z něho přijmů 60,763.818 K, plnou prý čtvrtinu všech
přijmů v Rakousku a z nich uložila na úroky 42%,
to jest 26 millionů K. Postavivše tyto číslíce, prole-
vají hořké slzy nad tím, co má mrtvá ruka. Že by
uváděli tyto osvícovatelé lidu, co má známá třetí ruka,
to jsme se nedočeli, až vrabci na střeše zpívají, že
na př. Rotšild má ne čtvrtinu majetku státního, ale
celý v kapsce, pardon ve vertheimce. Ostatně musila
by býti ta katolická církev v Rakousku nějakým fi-
nančním, aby pracovala na 8%, s mrtvým fundem,
když každý pokrokový sedlák redakci při vši své po-
krokovosti může přesvědčit, že s námahou dobude
mizerná poloviční procenta. Nebylo by dobře, kdyby
tak úbytými kasý trpící redakce vzaly si finančníky
z těch řad mrtvé ruky? Pomohly by si a to přece
stojí za to!

Kernel na útěku. Jak jsou židé statečnými
vojáky, dokazuje právě válka rusko-japonská. Od po-
čátku této války uprchlo z Ruska přes hranice ra-
kouské 37 tisíc osob, z nichž bylo 31 tisíc židů a
toliko 6 tisíc křesťanů. Z křesť. mužů ždímat ko-
pejky, to židé dovedou, ale v reji válečném ardatost
ukázat, to by se musel svět obrátit.

Německá Vídeň. Minulého roku napočítáno
ve Vídni 7857 českých učňů, německých pouze 4650,
čímž ovšem vzrůstá se ve Vídni český živel v řeme-
slech. Z toho velký poplach mezi Němci. Na odvrá-
cení vážného nebezpečnosti, jež takto v ohledu ná-
rodním hrozí „německé“ Vídni, vyzval centrální spolek
vídeňský pro obstarávání učňů všechny německé svazy
a organizace rakouských zemí, aby nával české mlá-
deže do Vídně zastavily doporučením německých
učňů. Tak vida! Němci sami dokazují, že Vídeň není
německou.

Generál Liněvič, vrchní velitel ruské ar-
mády v Mandžursku, jest katolík; pochází ze staré
poľské katolické rodiny v Haliči.

Plán rolníků. Každým rokem stává se
rolník zkušenějším a získaná zkušenost má se proje-
vovati víc a více. Nemá býti roku, v němž by se byl
v sebe menším nenáležal v hospodářství pokrok. Co
míst na dvoře, na domě, v zahradě, na poli, kdež
každoročně naskočíti může zisk ze zkušenosti. Ale
ptejte se našich lidí, čím jejich hospodářství vzrůstalo
letos, loni, předloni, kde se jeví třeba nepatrná stopa
pokroku, zda si někde poznamenali průběh hospoda-
ření svého! Odpovědí bude vám mrzutá a často i po-
hrdlivá tvář a spousta slov o dluzích, o velkých da-
ních, že není času všeho si všimati atd. A přece i při
mnohých vydáních, dluzích i čas se při dobré vůli
najde, kdy pilná ruka rolníka na statku svém vy-
kouzliti může kus novoty prospěšné, když ne za zlaté
koruny aspoň za prošet halíře. Rok od roku jen s tro-
škou zlepšení a zisku počítejte a uvidíte, že i při rá-
zných strastech dopravujete se lepší budoucnosti, když
ne vy sami, aspoň vaše děti.

Jak třeba hospodařiti? Obilí nic ne-
platí, řepa také málo, čím tedy se udržím na zděděné
půdě, zavzdychne si mnohý rolník. Když se nedaří
jedno, chopí se sedlák jiného způsobu hospodaření
a většinou ještě snavivostí. Že přiroda při neúrodnosti práci
rolníkové není tak skoupá, ukázal rok předešlý, au-
chem tak proslavený. Dle statistiky ministerstvem
orby vydané v Čechách za lonského sucha úroda pře-
nice a žita předčila dokonce průměrnou žeh desíti
let předchozích, u ječmene klesla úroda jen nepatrně,
značnejší toliko u ovesa. Úroda Čech a Moravy byla
loni u všech druhů obilí nad průměrem rakouským.
Že lonský rok nepřásobil zkázou na všechny, to přičítati
dlužno většinu technickému pokroku v zemědělství,
ač pokrok ten daleko větší se jeví v méně úrodném
Německu. Na jednom hektaru osevné půdy sklídilo se
r. 1904 v metrických centech pšenice v Čechách 14.5,
v Německu 20, žita u nás 12.7, v Německu 16.6,
ječmene v Čechách 14.2, v Německu 18.1, oves u nás
9.5, v Německu 16.6, bramborů u nás 53.1, v Ně-
mecku 110.4, sena a otavy v Čechách 16.9, v Ně-
mecku 36.2. Větší výnos v Německu dlužno přičítati
hospodaření, znalému všech moderních pokroků ve
zpracování půdy, hnojení, vhodné volbě semen a me-
lioraci používajícím. Kdyby se u nás píce tak rati-
onálně pěstovala, nedošlo by tak často k citelným
nedostatkům píce, čímž naše dobytčářství velmi trpí.
O kolik milionů se ročně takto připravujeme?

Hajitelům zahrad k letošnímu jaru.
Nelze ani uvěřiti, ale je přece pravdou, že u nás
dosud dost a dost lidí, kteří při nakupování potřeb
do zahrad, nevěnující se českých závodů domácích,
obracejí se objednávkami do ciziny. A to se děje
v době, kdy stále se mluví a píše o důležitosti heša

„Svůj k svému“ a kdy stále se poněkud na potřebu emancipace od ciziny a smobutnění závodů a podniků našich. Nedávno stěžoval si v jistém časopise jeden nešťastník, který „obšťastněn“ byl firmou Mauthnerovou v Pešti, — jež jak známo, naše nádraží a hostince plakáty přímo zaplavuje, — že při objednávce za 115 K nebylo mu ničeho sleveno, záslužka neřekneme a že zboží přišlo mu ještě o 8 K dražší, než u závodů českých. My se zcela klidně říkáme: proč pan poštěník utíkal až do Budapešti k židovsko-německé firmě, když máme u nás solidní závod domácí? Kdo na př. jen viděl rozsáhlý zahradnický závod V. Maška v Turnově, zajisté seznal, že není nám třeba reklamou bubnování Mauthnerů z Maďarska — a kdyby si jen o ceněkní dopsal, žasl by nad nepřetřaným výběrem. Jest to s podivem, že mnoho a mnoho Němců obdává v Turnově, Čechové pak v Erfurtu a v Budapešti! Vedle V. Maška v Turnově máme v Čechách ještě několik českých solidních závodů zahradnických, jejichž snaha bývá často naštincem zneuznávání. Nehlásejme jen heslo „Svůj k svému“ ale — také dle něho jedněme. Vždy a všude!

Ubohé dítě. Dle „Měsíčního věstníku“, pěk-ného časopisu českých Redemptoristů v Nov. Yorku, bydlí v Nov. Yorku miliardář Jan Jakub Astor se svým devítiletým synem Williamem. Toto dítě používá celého jednoho křídla paláce svého otce, kde tráví svůj život v rozmrzelosti a zahálce; žádný soudruh neúčastní se jeho her a nerozveseluje ho v jeho odloučenosti. O jeho obalbu starají se francouzská guvernanta, dvě panské, dva lokajové, dva sluhové, dva kočáři a šest štolbů. Každodenně vyjíždí na procházku, ale guvernanta ho nesmí nechat s někým mluvit. Žije v největším přepychu, ale přece odloučeně, jako Robinson Crusoe na pustém ostrově. Jaký div, že je tento hoch zasmušilý, smutný a mrzutý.

Automaty s mlékem. V boji proti alkoholismu zavádějí nyní ve Švédsku automaty s mlékem. Jsou to skříňové asi 3 stopy široké a hluboké, 6 stop vysoké. Na přední straně nalézá se malý otvor na vhození peníze, dva knoflíky ve spojení s vnitřními rourami a dvě čísla na tetizku. V malém zaskleném okénku označují číselce, kolik pohárů mléka jest ještě v automatu. Uvnitř jest nádržka vodní, do které se staví nádoby s mlékem. Voda — a tím i mléko — udržují se pomocí plynových plamenů v teplotě až 75° C. Automat nepustí mléko do číše dříve, dokud tato není horkou vodou propláchnuta a dokud se neuloží určený peníz. Ve Štokholmu jsou v činnosti dnem i nocí. Zvláště drobkářům, povozníkům a pod. zamlouvá se tato zařízení, a mnohý chudák bez přístřeší a blahobytů vypije číši teplého mléka za vyžebovaný peníz. Číše obsahuje asi 1/4 litru mléka a stojí asi 6 hal. Mléko daleko účinněji vynikne tu nad ká-falku; vždyť nejen zahřeje, ale také částečně i nasytí hladového.

Pro domácnost. Masopustní knedlík Dvě a půl žemličky se rozkrájí na lístky a na míse, kde se má knedlík zadělat, poleje se tato žemlička deseti lžicemi studeného mléka. Jedna a půl žemličky se rozkrájí na kostičky a osmaží se ve dvanácti dkg. sádla neb slaniny. (Slanina může být i polévky sebrána, když se vaří tučné uzené maso.) Na misku, kde je namočená žemlička, se dají tři žlutky a míchá se to s tou žemličkou asi deset minut. Pak se tam dá malý talířek sekaného vařeného uzeného masa (mohou to být zbytky), též se tam zamíchá ta smažená žemlička, dá se tam ze třech bílků sníh a do něj se dá 4 vrchovaté lžice mouky, vše se dobře promíchá, čistý ubrousek se omočí ve studené vodě, uprostřed se po-maže sádlem, hmota se tam vloží, zaváže motouzem tak, aby měl knedlík volné místo k nabývání a dá se do většího hrnce do vířící se vody a vaří se jednu hodinu. Po té se dá na větší mísu, rychle z ubrousku vyndá, aby voda se do něj nevtažila, rozkrájí se na plátky, poleje horkým sádlem a na stůl se k němu podá zelní. Tento knedlík jest výnosnější a stravitel-nější než řízký z uzeninou. — Paštika z telecích jater. Dobré a levné předjídlo se takto připraví: Osm lžic strouhaných syrových telecích jater dáme na misku, přidáme k tomu půl malé, na lžici: slaniny malinko udušené cibule a lžičku zelené petržele; protlačí se to k játrám řídkým cedníkem, aby tam nebyly konaky. Přidají se též čtyři vrchovaté lžice hušňho sádla, dvě lžice strouhaného špeku, dvě celá vejce a jeden žloutek, půl lžičky paštikového koření, na špičku nože jemně sekané citr. kůry, dle potřeby soli a vše se asi čtvrt hodiny tře. Pak se vymaže kastrólek neb malá forma sádlem, smíšeninka se tam vleje, pováže papírem, neb přikryje dobře přiléhajícím pokličkou a vaří se v páte jednu hodinu. Studená tato paštika se pokrývá na tenké řízký, okrášlí aspi-kem a citronovými čtvrtkami. (Pozn. Když není sádlo hušň, může se dát dobré sádlo vepřové. S hušňm sádlem má chuť jako paštika z jater hušňích.)

Činnost Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království Českém, v níž sdruženy jsou spojitelná a záložní spolky a hospodářská družstva, dle právě vydané vý-roční zprávy za r. 1903 byla utěšující. Spol. a zálož. spolků jest celkem 745, z nichž jest nejvíce v obvodu krajského soudu kutnohorského (95) a pak králové-hradeckého (88). Z činnosti spolkových bylo nejvíce rolníků 47%, učitelů 25%, živnostníků 11%, duchov-ních 8%, jiných stavů 6%. Členů bylo vůbec 59.147. Závodních podniků bylo celkem 728.795.11 K. Úroková míra vkladů pohybovala se mezi 3 1/2—4 1/2%, ze zá-půjček mezi 4 1/2—5 1/2%. Na vkladech spojitelných bylo r. 1903 ve všech spolcích přijato 11.337.849, s vav vkladů spojitelných koncem r. 1903 byl 24.140.859.78 K. — Společného nákupu účastnilo se v r. 1903 491 spojit. a záložních spolků a 30 hospodářských druž-ství. Zakoupeno a prodáno různých hnojiv, pšenin, obilí, semen, strojů atd. celkem 2830 vagonů v ceně 1.116.489.99 K. — Blahodárnou činností spojitel. a zá-loženských spolků, která si všímá nejen hmotné ale i mravní stránky našich malých lidí, měli by všude na venkově více oceňovati.

Národní podnik obchodní a průmyslový v Praze dle 11. výroční své zprávy utě-šeněji vzkvétá. V r. 1904 prodáno zboží za 320.403.78 K,

čistého zisku jest 15.869.37 K. Na kupon č. 10 vy-plácí se dividendy 3 1/2%. Nové podíly do konce března t. r. složené mají právo na plnou dividendu za rok 1905. Podnik jest nyní na zdravém podkladě. Jest nyní na obecnost, aby i tuto hledělo si více hesla „Svůj k svému.“ Tužky a jiné psací a kreslicí potřeby Nár. podnikem vyráběné zasluhují přednosti před cizími.

Narozeniny J. A. Komenského, našeho arcidědce, připadají na den 28. března. Ve vlasti naší na všech stranách chystají se dů-stojně oslavit památku slavného krajana.

Zemský spolek proti alkoholismu. Klub přátel veřejného zdravotnictví svolal na 3. t. m. schůzi veřejnou do Prahy, jejímž hlavním účelem bylo učiniti první veřejný krok k organizaci všech, kteří uznávají velikou škodlivost alkoholismu pro šťastný a klidný rozvoj lidské společnosti. Schůzi bylo přítomno asi 200 osob. Dr. J. Simsa, ředitel sanatoria pro cho-roby nervové a duševní v Krči, přednášel tu o vztahu alkoholismu k nervovým nemocem, načež po sdělení statistických podrobností ohledně pražského alko-holismu Dr. Záhořem konána porada o založení Zem-ského spolku proti alkoholismu. Usneseno založiti sa-mostatný „Zemský spolek proti alkoholismu“ a zvoleno komitét, jež pověřeno vypracováním stanov. Komitét ten pak vypracoval stanovy na elaborátu p. ředitele Dra Simsy založené, po jejich schválení úředním bude — v několika nedělích — svolána ustavující schůze.

Obdobnou výstavu mnoha druhů zboží a přístrojů na měření, vážení, zkoušení, čištění atd. zboží uspořádá v době od 30. července do 3. září t. r. Obchodnická jednota pro Moravu a Slezsko v Brně. Podmínky sdělí se ochotně.

Pozor na losy! Různé cizozemské židovské firmy svými agenty nabízejí po vlastech našich lehkó-věrnému lidu rozmanité dovolené i nedovolené losy na splátky, vyssávajíce ho takto a přivádějíce ho často do nemilých rozpaků, když se úřady naše o koupi takových nedovolených cizích losů dovědí. V Bu-dapešti jsou firmy takto o svou kapsu se zajímající: Fischer a Riess; Ungarische Bank und Wechselstuben-aktiengesellschaft; Schon a Breitner; pak firma Weiser a spol., Bankgeschäft Globus St. Gallen; v Mannheimu firma „Mercur“ atd. — Všem cizozemským agentům, byť hovořili jazykem českým, ukažte dvéře, a hleďte si více hesla „Svůj k svému!“

Přistupujte za členy Českého Ob-chodního Musea! Členové Musea příspěvkem svým nejen usnadňují Museu plnění důležitých úkolů vědeckých v oboru národohospodářském, na kteréž úkoly Museum dožaduje se hlavně také subvence zemské a státní, subvence nejbohatších obou komor českých pražské a plzeňské — nýbrž i zabezpečují si tak pro své vlastní zájmy obchodní účinné a roz-vážné rady a ochotné pomoci. Zakládající členové platí ročně nejméně 20 K, členové řádní 14 K. Všichni členové Českého Obchodního Musea do-stávají „Obchodní Listy“ úplně zdarma, což už samo sebou je značnou výhodou, nehledě ani k tomu, že se obsah „Obchodních Listů“ stále pod-statně rozšiřuje. — Městská zastupitelstva i obce venkovské a okresní výbory najdou v Museu vždy ochotnou a spolehlivou poradu ve věcech obchodu se týkajících. Informační oddělení musejní počalo úřado-vati 15. březnem. Adresa k dopisům: „České Ob-chodní Museum v Praze“

České cestování 1905. Potřeba — nut-nost cestování jeví se dnes u nejširších vrstev, a i ten méně zámožný dovede oceňiti význam cestování pro svůj další vývoj. Náklad s cestou spojený de-sateronásobně je kryt prospěchem z ní plynoucím. O rozmach v cestování u nás v první řadě zásluhy si do-byla pražská cestovní kancelář Čeněk Šulc & Spol., jejíž dosavadní pokusy společných výletů byly koru-novány výsledkem nejlepším. — V lednu t. r. počala firma Šulc vydávati měsíčník Cestovní rádce, věno-vaný otázkám cestování. První číslo je velmi pěkně vypraveno a obsahuje kromě jiných statí programy 62 výletů, které firma Šulc letos pořádá. Předplatné na celý rok obnáší 1 K.

Velikonoční pohlednice Ústřední Matice školské jsou letos dvojí, barevné i světlotiskové. Kresba pochází od akademického ma-líře H. Böttingra a reprodukce obstarala česká akciová grafická společnost „Unie.“ Matiční pohlednice veli-konoční, jež loněkého roku do-áhly veliké obliby obe-censtva, budou zajisté i letošního roku hojně kupo-vány, protože upozorňujeme na to české obchodníky již nyní. Prodávají se v drobném prodeji barevné po 12 hal., světlotiskové po 10 hal. Obchodníkům posky-tuje se při odebrání 50 kusů jednoho druhu obvyklá knihkupecká sražka. Na úvěr se neprodávají.

Výzkumná stanice pro choroby ro-stlinné při král. zemské hospodářské akademii v Táboře upozorňuje, že veškeré choroby rostlinné ohledává úplně zdarma a žádá ve všeobecném zájmu ochrany kulturních rostlin, by vzorky nemocí na sta-nici byly zasílány. Zpráva o výsledku ohledání, spolu i s návodem na ochranu a na ničení škůdců zasílá se bezplatně.

Máte zahrádku, ale jste v rozpacích, jak ji upravit, abyste zbytečně nevyházeli mnoho peněz. Potřebujete vůdce a učitele. Nuže, takovým jest časopis „Praktický rádce pro zahrádknictví a chov drob-ného zvířectva.“ Vychází v Mil.čicích u Bečvova (Mo-rava) a stojí ročně pouze 3. — Každé číslo oba-huje 35—40 kresťatných obrázků. Žádejte číslo na u-kázku a budete velmi mile překvapeni, neboť listu tak pěkné úpravy a tak bohatého a rozmanitého ob-sahu nemá žádný jiný národ v Rakousku.

Vyvlastnění při regulaci. Právo ná-mitky při vyvlastňování mají nejen vyvlastnění, nýbrž každý, kdo se lomnívá, že projekt bude poškozen. Pochozí komise musí vysloviti se o všech učiněných námítkách a vyšetřiti, zdali jsou důvodnými čili nic. Jednání o náhradě škody za vyvlastnění jest při po-chozí komisi úplně vyloučeno; o náhradě té jedná se tehdy, až vyvlastňovací nález vešel v moc práva. Proti vyvlastňovacímu nálezu podati může stížnost

jen ten, kdo proti žádanému vyvlastnění námítky podal. Rekurs musí býti podán v 8 dnech ode dne doručení nálezu. Rekusem zdržuje se vyvlastňovací řízení až do rozhodnutí ministerstva. Stížnost k správ-nímu dvornímu soudnímu nemá však odkládacího účinku; i přes tuto stížnost možno v řízení vyvlastňovacím pokračovati. Když nález vyvlastňovací vejde v moc právní, mohou vyvlastnění až do doby, kdy vyvlast-něný předmět přejde v držení podniku, užívati vy-vlastněné věci a prováděti ony práce, které spojeny jsou s řádným provozováním hospodářství. Jestli vlastník reality, které podnik potřebuje, dobrovolně realitu tu před vyvlastňovacím řízením postoupí pod-níku a ohledně kupní ceny se s podnikem dohodne, netřeba vyvlastnění. Vejde-li vyvlastňovací nález v moc práva, soud na žádost podniku ustanoví náhradu. Ale ještě tehdy jest možno stranám dohodnouti se na ceně kupní. Vážnou-li na realitě nějaká práva třetích osob (služebnost, hypoteky, pachtovní práva), jest možno mimosoudně se dohodnouti o ceně, svolí-li tyto třetí osoby k tomuto prodeji. Proti způsobilosti znalce mohou strany až do počtů vyhledávání činiti námítky. Zvláště mají znalci, když se vyvlastní jen část po-zemku, o sobě vypočítati a udati sumu, která se má dáti náhradou za zmenšení ceny pozůstalé části po-zemku.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. března 1905. 1 hl pšenice K 16 20—17 10, žita K 12 30—12 80, jedme-ne K 11 60—12 40, oves K 8 00—8 20, prasa K 00 00—00 00, vikev K 17 00—19 00, brachn (modrý) K 28 00—00 00, čočky K 32 00—00 00, jahel K 30 00—00 00, krup K 22 00—24 00, bramborů K 6 00—0 00, jetelového semene červeného K 116 00—120 00, jetelového semene bílého K 00 00—00 00, růžáku K 00 00—00 00, máku K 36 00—40 00, lněného semene K 20 00—00 00 100 kg žitných otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšen. otrub K 18 50—00 00, 1 kg másla K 2 78—3 80, 1 kg sádla vepřového K 1 78—0 00, 1 kg tvarohu K 0 36—0 00, 1 vejce K 0 06—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 8 00—0 00 1 hl cibule K 14 00—16 00, 1 kopa drob. zeleniny K 1 00—2 00, 1 pytel mrkve K 3 00—4 00, 1 kopa cerele 0 00—0 00, 1 kopa okurek 0 00—00 00, 1 hl jablek 0 00—00 0. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 18. března 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 355, žita 235, ječmene 211, oves 360, prasa —, vikev 87, brachu 7, čočky 2, máku 4, jahel 11, krup 9, jetelového semínka 13, lněného semene 91. 2.) Zeleniny: petržele — kop, kapusty 69 kop, cibule 23 pytlů, drobné zeleniny 71 kop, mrkve 19 pytlů, cerele — kop, brambor 234 hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek 23 hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 32 kusů, podevinčat 325 kusů, kůzlat 56 kusů.

Listárna redakce.

Na stížnost některých pp. odběratelů, že jim „Obnova“ přišla pozdě přichází, odpovídáme, že se „Obnova“ dává na poštu v pátek před šestou hodinou. Dojde-li na místo až v úterý, není vina na nás, ani na poštov. úřadě v Hradci Král., ale na poštov. úřadě dodacím.

Do Pardubic, Rychnova, Dašic a Pražského Předměstí. Uveřejníme přístě.

Ohloubou každé hospo-dyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě den-ního kávového nápoje v žádné — domácnosti více chybět. —

o o o

Žádejte výhradně jen původní be-líčky se jménem „Kathreiner“ a nikdy nekupujte zboží oteřené (vyvážené).

Dívka z venkova,

ktará by se ráda naučila vaření a spravování lepší domácnosti. přijala by vhodné místo za služku, nebo paní (hospodyní) k ruce.

Lehkavé nabídky pod značkou C do administrace tohoto listu.

Co jest? Silk

výtečná, čistě vlněná látka v barvě černé, hodící se i na taláry.
1 m. zl. 2.80.
Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky a svrchníky, jen saručené jakosti a v mírných cenách se na požádání ku nahlédnutí franko zašlou.
První český zastupitelství závod soukenného zboží:
Ed. Doskočil
v Chebu.
Filialní závody:
Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy.)
Píseň, Školní ul. 18.

Prodám domek
ve Slatiňanech
číslo 199
blíže dráhy, nově stavěný. Pět místností, dvě zahrádky, studna, sklep.
Blíží sdělí
Antonín Škarnitzl,
Chrast.

Václav Čálek,
majitel
vzorné dílny krejčovské pro pány
v Německém Brodě,
filialní zastupitelství v Čáslavi,
Váchova ulice číslo 146 (u tržiště) ve vlastním domě.
Doporučuje svůj sklad hotových oděvů pro pány a chlapce, haveloků, županů, střížného, modního, soukenného, lněného a bavlněného zboží, jakož i krejčovských příprav.

Úplně nový nábytek
do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení
se značnou slevou
buď jednotlivě neb v celku
ihned na prodej.
Blíží sdělí **Josef Andrejs,** domovník
v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,
veškeré prádlo
bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tucet počínaje, damaškové grádle bavlněné i lněné, kanafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné, vyšívané i předtištěné ručníky, deky, stolní běhouny, garnitury, dámské ručníky atd.
doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.
Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.
O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný
Stanislav Jirásek,
speciální obchod s klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové
čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Umělecké řezbářské práce
jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Levné ceny. Největší výběr.
Motocykle a velocipedy
s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte neb staré za nové vyměníte jedině
v odborném závodě
Fr. Vodehnala
v Hradci Král., Malé náměstí.
Opravy a předělávky rychle a levně.
Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Seno luční
a jetelové, větší množství, semeno jetelové růžák (inkarnát) a vřku, dokud zásoba stačí, prodá levně
J. E. Durchánek v Hradci Král.
(Daubkův moučný sklad.)

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaile, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaile.
Vzorky zdarma a franko.

Pronajme se kupecký krám
v Kostelci n. Orli.
v živé ulici.
Zboží přenechá se v továrních cenách. Blíží sdělí
František Dostál,
v Kostelci n. Orli.

Oltářní svícny,
korunní lustry,
presbyterní i náhrobní umělé mříže,
ozdobné kovové kříže,
železné výkladní skříně,
portály
a jiné veškeré práce do oboru uměleckého zámečnictví spadající provádí vkusně, rychle a levně
firma
ILIJA RADULOVIC,
umělecký závod
v Předměstích u Hradce Král.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny, spouštěcí, křtitelny, kanceoly, svícny, lustry, pultiny atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Besaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.
Přední nákresy, ceník a rozpočty bezplatné a franko.
Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

První nákupní pramen
látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těž lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šatyše, zefry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Látky

na dámské šaty, jarní a letní novotinky.   **Vkusné látky na kostymy.**

Jemné látky černé. Delený, zefíry, levantiny, museliny, kepry, grádle, přezné věby, polovičky, kalika, sypkoviny atd.

za ceny báječně levné
a pevné, jen u firmy

JOSEF DOUBRAVSKÝ, obchodní dům
v Rychnově n. K.

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

P. T.

Dovoluji si tímto uctivě oznámiti,
že jsem přeložil

dílnu hodinářskou

do domu p. purkmistra dr. Ulricha
č. 88 na Sv. Janském náměstí mezi Besedou
a domem p. Skuherského,

kdež bude, jako v dřívějších místno-
stech, i nadále snahou mou, ct. obcen-
stvu dobrou a levnou prací posloužiti.

Pro pány studující a c. k. vojsko
zvláště levné ceny.

Děkuji současně za laskavou pří-
zeň a prosím, aby mně i na dále byla
zachována.

V dokonalé účtě

František Reischl,
hodinář.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučuji —

Adolf Bařtipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásně s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvníjší pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledřít. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všeotr. usnáné. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

Jarní čtvrtletí

veškerých

modních časopisů

lze objednat

v prvním královéhradeckém
knihkupectví a antikvariátě

**Bohdana --
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1908.)

Donáška do domu se neúčtuje.

Správné a rychlé dodávání
zaručeno.

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasílám poštou vyplacené po 5 kg.,

1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu

5 kg. za 4 koruny.

Ruče učiniti zkoušku! — Budete s mojí vzornou
obsahem úplně spokojeni.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

Veledřístojnému duchovenstvu

dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený

 sklad

svatých obrázků

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání

v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízně doporučuje se v hluboké účtě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

Poděkování.

Můj choť Josef Celler byl pojištěn
na 3000 korun u ctěné

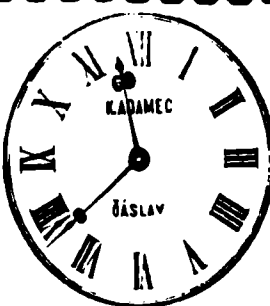
 Moravské

zemské životní pojišťovny

prostřednictvím p. vrch. insp. Svobody
v Hradci Králové, a až jen 4 měsíce
od uzavření smlouvy se společností
uplynuly, byl mně pojištěný obnos bez
veškeré srážky hotově vyplacen. Dop-
ručuji tudíž tento ústav co nejlépe
veškerému obcenstvu.

Hradec Králové, 24. března 1905.

Marie Cellerová.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomé-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

děvy

hotové a stejnokroje
doporučuje

Em. Bělský,
c. k. dvorní dodavatel
v Hradci Králové.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

**umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.**

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

 a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje
Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

Vápno bílé i hydraulické, **Cement** la portlandský, též truskový i románský, **Sádra** la stukatérskou, **Roury** kameninové la, též cementové, různých světlostí, **Dlažby** cementové i šamotové různých barev i tvarů, **Šamotové oihly**, jakož i veškeré stavební potřeby v továrních cenách odporoučí

JOSEF MANYCH,
první Královéhradecká továrna cementových výrobků, vlastní výroba rákosových rohoží, rabcových stěn, podnikatelství betonových staveb

HRADEC KRÁLOVÉ.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)
doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvaterv synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku **dodání oken chrámových**
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prstany, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Děvčery hodným dávkou na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Pilnáčkov
mýdlo s ovečkou
Vyrábí stará česká
továrna na mýdla a svíčky
J. Pilnáček v Hradci
Králové.
jeť pravé, nepadělané jádrové mýdlo nejlepší
jakostí, velice vydatné a při tom
= ryze český výrobek! =
Podporujte proto náš český průmysl a kupujte vždy
a všude výhradně jen
„Pilnáčkov mýdlo s ovečkou“!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční salsony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ďst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Velkozávod
koberců, záclon a všech druhů pokrývek.
Zboží lůžkového.
Železný nábytek. Nábytek z ohýbaného dřeva.
Úplné vybavy nevěstám.
Ilustrované cenníky zdarma a franko.
JAN STOUPA V PRAZE,
Václavské náměstí 32.

Veleďstojnému
duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh
Konviktské ul., **vyučení pastř spe-**
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatě a stříbře. Na požádání hotové
práce na ukázk, rozpočty, nákrety neb cenníky franko.
Za **veškeré výrobky a slacení ručním.** Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Zádné přesované vý-**
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,
umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,
dovoluje se odporoučeti veleďstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.
Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů
Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.
Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.
Nákrety, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.
Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a treskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlížením k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimi.
Rozpočty sestavuji zdarma.

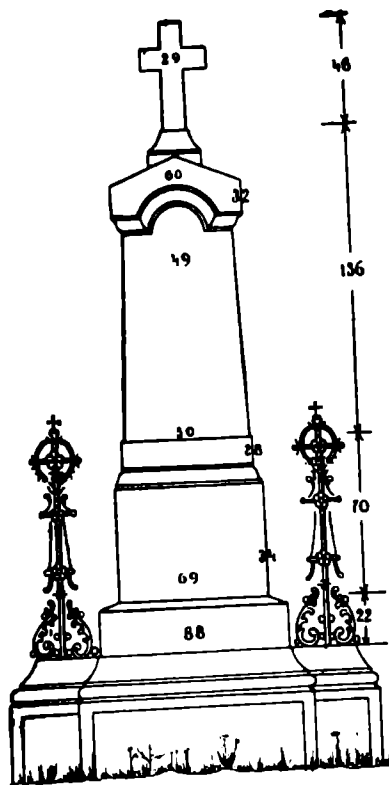
První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Nejstarší a největší závod na českém severovýchodě.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslicha
v Hradci Králové
doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení
**oltářů,
kazatelen,**
křížových cest, Božích hrobů atd.
Odborné a bedlivé opravy, zlatení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.
Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.
Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

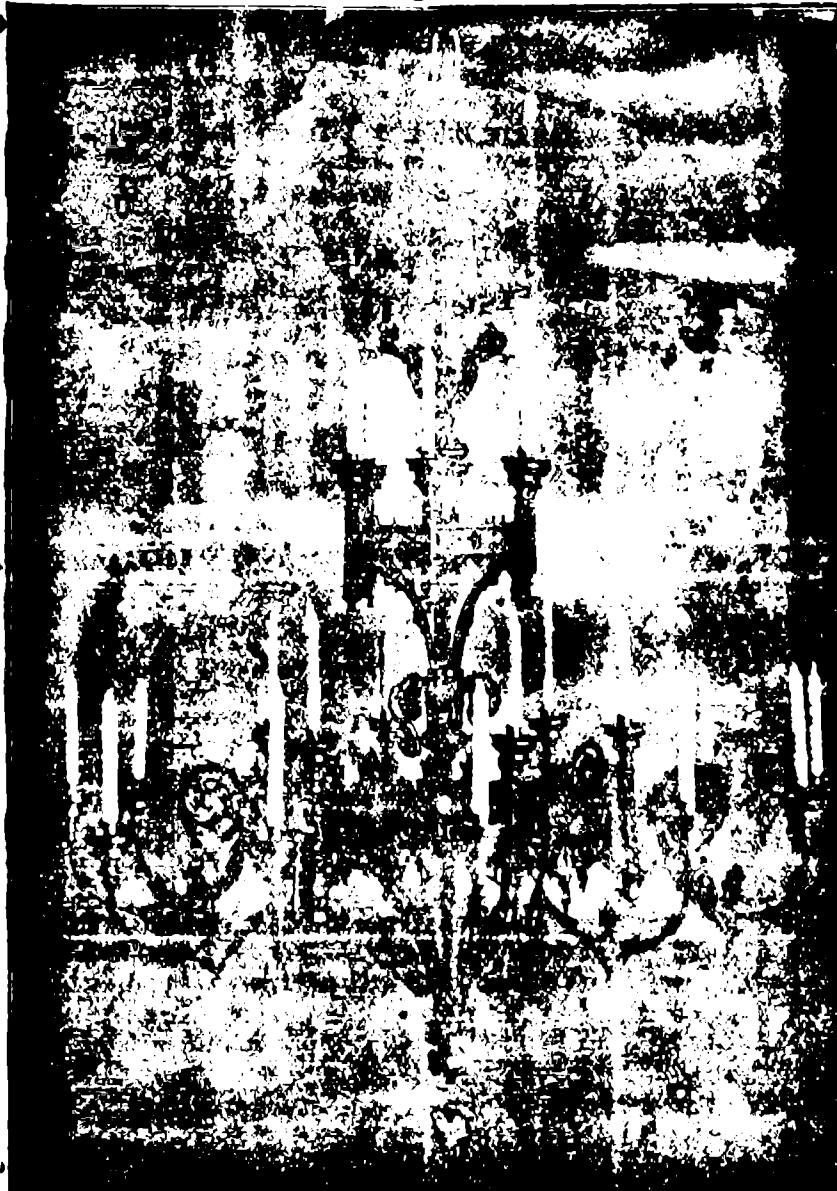
Velectěnému
duchovenstvu
doporučuje
nejlevněji
a nejlepší
LUSTRY
každého slohu,
první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní
Karla Zavadila
v Hradci Král.,
č. 88. — — — č. 88.
Palackého třída.

Založeno r. 1860. Odměněn státní cenou.

Velkozávod sochařsko-kamenický
— firmy —
ZDENKO JEŽEK
v Hradci Králové
Celakovského ulice č. 363 ve vlastním domě
doporučuje se k provádění veškerých prací hřbitovních
z české světlé i tmavé žuly, sienytu, švédské černé žuly a labra-
doru, dekorativních prací z červeného mramoru sliveneckého a
tmaňského i mramorů italských,
práce sochařské z pískovce hořického a mramoru
carrarského,
při uměleckém provedení, solidní obsluze a při cenách nejmírnějších
Stálá výstava hotových náhrobků ze všech druhů kamenů.
Přímý dovoz italských a belgických mramorů, švédské žuly a
labradoru.

První Královéhradecké
**parní a vanové
LÁZNĚ**
na Žižkově náměstí
otevřeny budou dne 18. t. m. od 9 hodin
dopol. do 8 hodin večer.
Parní lázně pro pány v pondělí a ve
čtvrtek, pro dámy v pátek celý den.
Lázně vanové denně.
Bassiny, sprehy. — Ústřední topení.
Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Chemické
cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek
co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu
JAN MACH,
a Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

MOSAIKÝ
sklenné
pro fasády i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
způsobu, které nejen
vzrušením ale i
svou láčí předčí mo-
saiky vláské, hotové
umělecké ústavy
pro malbu na skle
B. ŠKARDA, BRNO.
Rozpočty pro chránová okna
i mosaiky bezplatně.

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 31. března 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Jest potřebí obratu.

(8) Termin vyčkávací politiky našich poslanců pomalu dobíhá a již opět vyřikuje se komando, co mají činiti, jestliže vláda známým dvěma požadavkům našim nevyhoví. Zejména „Nár. Listy“ předpovídají jistou obstrukci, kdyby Gautsch své srdce proti nám zatvrdil jako Körber. Také jsou politikové, kteří zpívají touže rozhodnou notou, buď že způsobem tím obstarávají své zvláštní zájmy, anebo že ničemu jinému nerozumějí, co jest mimo obstrukci.

Jest ustáleným zvykem tříditi spisovatele ve dvě skupiny. Jedni svými uměleckými a duševními schopnostmi směřují k tomu, aby čtenáře zušlechtili, prolili svými vznešenými zásadami a povznegli na ideální výši obecného lidského dobra a druzí, u nichž převládají silou jest chytré sobectví, válí se v bahně spodních pudů, dráždí rafinované smysly a obraznost. Těmto spisovatelům nejpřednějším účelem jest výnosný obchod.

Měřítka toto docela správně lze přenést i do politiky. V určitých případech dokládáme pravdy této zkušenostmi, čerpanými z řečí, které po odstoupení Körbrovu až do dnešní chvíle od poslanců v Čechách byly prosloveny. Jsou poslanci, kteří plně chápajíce vážnost politické situace, odporují rozvášněnému postupu. Jiní zůstávají dole a plují po proudu, jsouce konservativci ve špatném smysle. Voličské bromady byly příliš dlouho mrskány řinčivými hesly a vtlučána do nich příliš dlouho nálada obstrukční, než aby se mohl od nich očekávati snadný obrat k politice rozvahy. V takovém ovzduší schůzí a článků vládnoucí žurnalistiky vyrostli poslanci, z nichž ti, kteří jsou slabé intelligence a obmezenějšího vzdělání, nemohou řešiti dané poměry jinak, než jak je naučila moda, a moda, jak známo, otrocky napodobuje. Ti žurnalističtí a poslanci politikové, jak patrně z projevů jejich, ani z daleka nechápují, že nadbíhá opět kritická chvíle a že nejistota toho, co přijíti může, odkazuje nás železnou nutností na cesty politiky realné, jež odmítají citové návaly, řídí se musí závažností průzřetavostí. Mnozí pánové na nečinnost, kterou obstrukce dovoluje, navykli si tak, že těžko jest jim upustiti od prostředků, jež obklopují je popularností. Obávají se, že za pravidelného

sněmování, kdy ukáže se, čím kdo jest, klesnou v bezvýznamnost a že doma dšup od obstrukce vykládán bude za nestatečnost a porážku.

Tento typický druh politiků jest ovšem dítětem zásadně chybného názoru na konání politické vůle. Dlouhá léta obracela se naše pozornost jen k Vídní, odkudž očekávána všecka spása národní. Odtud pravidelně opakující se záchvaty: nechtějí nám povolit? nuže, hrr na ně! A přece politika jest vrchní a výslední stavba na podkladě hmotných a duševních sil národních a obecného vzdělání vůbec, či jinými slovy, politika jest otázkou moci.

Mezitím, co noviny a poslanci radikálnějšího směru již jali se tlouci na meč proti Gautschovi, že se pořád k tomu nemá, aby jazykovými nařízeními a universitou nás usmířil, vynořovala se pomalu otázka rekonstrukce ministerstva. A hle, jak se samo sebou rozumí, i tato otázka hned luštěna různě a jednoduše podle obvyklé formule: „pokud Gautsch nám“ atd. . . . jak již vrabci na střeších čimčarují. Jest to tak jasná formule, že nežadá diplomatické opatrnosti a nemusí se při ní myslet a pracovat!

Tedy: pokud Gautsch nám nedá jazyková nařízení a universitu, nesmí naši vstoupit do ministerstva. Ovšem rekonstrukce kabinetu není ještě aktuální, mluví se o ní jako možnosti, ale byt bychom nestáli ještě před praktickým jejím řešením, přece způsob, jakým se u nás přetřásá, odhaluje staré chyby, které způsobily nám nejedno sklamaní a ztrátu času, jehož využitím mohli jsme v nejednom směru získati. Kdykoli poslanci naši, potlačující lepší své poznání, zařídili svůj postup podle onoho komanda, byli vždy poraženi, protože nemohli v rozhodném okamžiku hoditi na váhu tolik politické moci, kterou věta ona předpokládá. A přece bohaté zkušenosti důtklivě přemlouvají, aby tento neosvědčený prostředek zahozen byl do haraburdí opotřebovaných hesel. Polnice tato ztratí jary, válečný hlas, dues již nikoho neleká, nanejvýš znepokojuje poslance, kteří chtějí voliti a prováděti jinou taktiku.

Pohříchu nepozorovali jsme ani u jednoho z vůdčích poslanců, že se různě opřeli a nalili čistého vína bez obavy před veřejným míněním. Pravda, veřejnost naše není ještě dosti na obrat připravena, ale kdo pak jiný má

ozdravující léčení podniknouti, nežli poslanci, kteří obtížnost politických poměrů znají a kteří při každé významnější akci domácího romantismu politický tak neblaze pocítují?

Na vážnost situace, zatížené poměry uherskými, na nutnost změny politické fronty ukazovali ve svých řečech Kramář, Herold, Pacák a jiní. A co jest pozoruhodno, poslanců Fort, muž velikého rozhledu a hlubokého vzdělání, jenž na sebe často zřetel obrátil svými přednostmi jako nedůsledným svým radikalismem, v nedávné řeči vyhostil náladu obstrukční a shrnuje důvody pro novou taktiku, o jazykových nařízeních a universitě jako podmínkách klidné parlamentní práce ani se nezmínil. Ale ani on, ani jiní přímého a tolik potřebného slova neřekli. Odhalili jen cípek záclony, pravdu jen napovídali, tu a tam naráželi dávající na srozuměnou, jak si přejí, aby jim bylo rozuměno. Kdo může pochopiti, pochopí vanulo z jejich řečí.

Bohužel, posluchači ve velké většině nepochopili. Jedni odešli ze schůzí s neporozuměním, lhostejně, a jiní zachytivše se na věty různější, domnívají se, že vše zůstane při starém. Nechtějí pochopiti ani noviny, jež existenci svoji mají založenu na různějším tempu, neboť již zase deklamují, jak nás chce Gautsch oblouditi, ten Gautsch, o němž nedávno psali, že přichází s dobrou vůlí.

Nemůže-li nám Gautsch najednou vyhověti, pak to zajisté neu: v jeho vůli, nýbrž v nesnadnosti situace. Platí tady pronikavé slovo Žáčkovo: „to jsou cíle a ne rady“. Máme své určité cíle a zapomíná se, že jest potřebí také rady a radou rozuměti jest prostředek, jak určitého cíle dosáhnouti. Není pochyby, že Gautsch vzhledem k nesnadné situaci mezinárodní a vzhledem k obtížnému poměru k Uhrám, rád by nás upokojil a síly císlajtské soustředil, ale jak to učiniti? Ministerský předseda s otevřenou náručí přijme toho, kdo mu takovou platnou radu dá, jež by obtíže ke vzájemnému uspokojení sporujících se stran rozluštila.

Jest nesporno, že na naší straně jest právo, což uznávají spravedliví Němci a spravedliví ministři. Právo to splněno bude a splněno býti musí, ale stane se to pravděpodobně postupně a nikoli rázem, jak přejí si mnozí horkokrevní politikové. Ve spojení s tím jest

FEUILLETON.

Špetlové na Česko-Skalicku.

Historický obrázek.

Dějiny po věky věkův památného roku 1848, v němž ujařmenému lidu zasvítlo slunce svobody, po dlouhou dobu ještě budou poskytovat hojnost látky k vypravování dosud málo známých i tajemných detailů historických.

Vlast naše podobala se rozrušenému mraveništi; radost pojila se a nejistou a marně tajemnou bázní, aby zvěst o lepších časech, jež nastati měly, neklamala zase tak, jako četné zvěsti podobné z let dřívějších; uvědomění lidských práv vyšinulo se tu i tam z kolejí střízlivosti a dopouštělo se i skutků násilných, za to majíc, že má k tomu práva dostatečného. Lid náš něco cítil a neznal toho do sahu, id náš podobal se tomu, jež po dlouhé uzavřenosti vyvede ruka spravedlivá ven, aby plným douškem sahl svěží, oživující vzduch zahrnutí . . .

Byl to rok podivný, ten rok 1848 — plný nemožností a protiv, plný scén kaleidoskopických. Můj předchůdce, řídící učitel p. Prokeš, napsal o něm lapidární, ale charakteristicky ve „Školní kronice“ brzké jen toto: „V r. 1848 propukla konstituce“. A tím, myslil, pověděl dosti.

* * *

Hlavní touhou tehdejších sousedů bylo „udržet pořádek“, jemuž věnována pozornost a jehož se domáhali velikým způsobem. Před r. 1848 zmohlo se v Čechách, zvláště pak v Čechách se-

verovýchodních po obcích venkovských povážlivou měrou zlodějství. K tomu tedy obrátily hlavní zřízení nové zřízené občanské gardy k zachování veřejného pořádku sloužící. A gardy na Česko-Skalicku vzaly věc hezky z ostra. Postrachem občanstva byli zvláště Špetlové, obývajcí chalupu na „končinách“ slatinských. Jejich loupežení bylo až příliš odvážlivé a drzé, jaký tudíž div, že lid prahl po pomstě. „Propukla konstituce“ a lid náš měl za to, že si může nyní pomoci sám, jak chce. Prach byl nabromádněn, scházela jen jiskra, která by zapálila. A ta přilétla brzy, jako na zavolání. Jedné noci přepašení byli zlodějové při loupeži v Mezleči u Hoříček. Soused jeden, jenž v pronásledování odvážil se příliš blízko, postřelen byl na noze. Ale jeden ze zlodějů ztratil na místě činu čepici, dle které brzy vypátrán i majitel její a tím nebyl nikdo jiný, než jeden z končinských Špetlů . . .

Garda z Hoříček za pomoci gard jiných přistoupila ihned k vyšetření věci a k případnému ztrestání těch, kdož by nalezeni byli vinnými. Za tmavé noci přiblížila se garda k obydlí Špetlů slatinských, jsouc připravena i na boj, v němž by šlo o život, jelikož Špetlové odvážili se často nehoráhlého. Zastihli je právě při večeři, aniž pojídali kaši hodné maštnou. Obstoupivše obydlí, bez váhání vrazili někteří gardisté do světnice. Starý Špetla, netuše nic dobrého, vyskočil na lavici a sahal po nabitě ručnici, zavěšené u stropu. Ale gardista jeden, prostředněv jeho úmysl, chopil se ručnice sám. Boj s obleženými byl krátký, ale krutý. Všichni svázáni bezpečně a když důkladně prohledán příbytek jejich, odvedeni na Hoříčky, kdež byl hejtman gardy J. Pich, tehdejší poslanec sněmu zemského. Na Hoříčkách zaveden byl se

Špetly krátký výslech a odvedeni byli do Mezleče, kdež blíže domu Václava Tylyše privázání byli k topolům a vyslýcháni. Lidu, kterýž zvláštnímu tomu divadlu se díval, byl zástup veliký. Komu se co ztratilo, přišel, aby se tázal chycených chlapků, kde se věc nachází. Neodpovídal-li tázaný ihned, byl s povolením velitele bit poblíže ležícími holemi; přiznal-li se, byl odsouzen ihned k jistému počtu ran holí a ty mu také okamžitě byly vyplaceny. Hoříčský učitel Řepka byl při tom zapisovatelem, Pich feldčarem, jenž dával dobrozdání, mohou-li odsouzení určený trest snést. Nebožtík MUDr. A. Teuchmann, purkmistr úpický, jenž jel právě okolo, byl zastaven.

„Pane doktore“, voláno na něho se všech stran, „Vy nám poraďte, co máme s těmi darebáky dělati!“

„Nevím určitě, oč se tu jedná, ale stalo-li se něco, jděte na zámek a tam se vše zajisté vyšetří“, odvětil klidně purkmistr, když mu záležitost stručně vysvětlili.

„E, co na zámek“, volali opět přítomní, „tam jsou také taková a ještě by se jich zastali! My si to rozsoudíme sami!“

„To máte pravdu, lidičky“, ozval se v té chvíli jistý venkovan; „ale máte přece mlti také kus citu; takhle jako Vy, nenakládají s lidmi ani Turci!“

„A ty poběhlíku“, zvolal nejbližší ze zástupu „nám tu budeš kázání dělat a nás kárat?“

„Co je to zač? Beztoho je také jedním z těch zlodějů! Nasekejte mu jich!“ Tak a podobně voláno z hrdel lidu rozezněného. A co by napočítal pět, ležel již nepovolaný zastavec kupičů na lavici, na kteréž vysázeno mu — ne-li více — pět notných na pamětnou! Seskočil a byl rád, že jej utéci nechali.

také uvážiti, že naše přítomná politika není povahy dobývací, nýbrž spíše obranné, o čemž svědčí sestup v našich požadavcích. Od státního práva, jež napsáno bylo na praporech mladočeských v letech devadesátých, ustoupili jsme k autonomismu, pak přáli jsme si jazykovou nařízení a universitu a odtud, jak rozumný člověk může čísti v řečech vůdčích poslanců, jest zabočiti s prací parlamentní a vtláčiti své síly ve státní správu. Jestliže přijata jest pravda, že účinně možno dosahovati prospěchův účastněním se ve státní správě a obsazováním důležitých míst, pak jest nesmyslné zabráňovati křeslům ministerským. Tam mífili zajisté posl. Stránský pravě, že docela dobře možno přijati úřad ministerský, aniž se tím může překážeti velikému dílu smířovacímu. Očekáváme tedy od našich poslanců, co napovědí, že také dopoví a že přijmou ministerství, jestliže tím způsobem Gautsch bude raziti cestu ke spořádanějším poměrům.

Ruská liturgie.

(14) Rusko poutá dnes k sobě pozornost celého vzdělaného světa. Do nedávna představovali si je mnozí jako říši na polo zamrzlou, moderním společenským hnutím a vládním formám nepřístupnou, avšak události poslední doby dokazují, že i tam bydlí lidé horké mysli a vášnivého srdce, třeba se o nich nedalo říci, že co podnikají, podnikají v pravý čas. Rozhodně nezůstane nyní téžké chvíle bez vlivu na vnitřní obrození veleříše ruské a že při tomto obrození i náboženské poměry se změní, t. j. zlepší, rozumí se samo sebou.

Uvěřejnili jsme na tomto místě článek, v němž jsme dokázali, že Rusko bylo až do 12. stol. katolickým, že k odtržení od Říma nevedlo ten větší křesťanský lid kacířství, jako leckde jinde, nýbrž samovláda jeho vládců, jimž úplatní a povolní patriarchové cařihradští více se zamlouvali, než papežové; ukázali jsme, že ještě v 15. stol., ba dokonce v 17. stol. staly se z Ruska pokusy k smíření se západem. Dnes chceme poukázati na literární zjev, jenž vzbudil nemalou pozornost zvláště v Německu a to ne tak pozornost protestantů, jimž není sympatickým, jako spíše katolíků. Je to dvánáctisvazkový spis probošta při vyslaneckém kostele ruském v Berlíně Alexeje Malceva o liturgii, či obřadech pravoslavné církve ruské, z nichž ty nejstarší, pocházející z doby, kdy Rus byla katolickou, dlužno od nás považovati za vlastní. Nebudeme zde uváděti obsah knih, jež jsou opatřeny německým překladem a nejsou se duchem katolicismu veskrze přátelským, spíše povíme, jak se o nich katoličtí učenci vyjádřili.

„Kéž by brzy přišel čas“, píše sám autor, „kdy by se spojily ctihodné církve východu i západu, které přes rozkol starou víru a staré obřady věrně si dochovaly, kéž by se spojily v bývalé lásce, aby vyplnila se vroucí modlitba Spasitele, kterou před svým umučením se modlil: aby všichni jedno byli!

Učený jesuita napsal o díle Malcevo do „Etudes“: „Všem, kdo se o náboženské poměry orientu, zvláště ale Ruska, o východní obřady, životopis svatých a učení o svátostech zajímají, prokázal p. probošt obzvláštní službu.

Z chycených lupičů byl nejzatvrzelejším starý Špetla. Když jej bili, ani necek, ano několikrátě prý si zabručel: „Hubo mlčí!“

Zbití zlodějové vlečeni pak do Slatiny. Po cestě rány se na ně jen sypaly. Když pak přivedeni jsou blíže ku „končinám“, starý Špetla v pravém slova smyslu ubit. Tak a podobné dělo se i jinde. V parný den sv. Ducha téhož roku přivedeni byli na př. do Čes. Skalice jeden ze Špetlů slatinských, Špetla ze Zliče, Kluština ze Žernova a říkovský Exnar a na náměstí byli nemilosrdně biti od každého, komu zachtělo se je trestati. Vezeni jsouce do nemocnice v Jaroměři, byli u Rousína tři z nich ubiti, Exnar pak skončil v osmý den po kruté exekuci.

Běda bylo těm, na něž trápení prozradili, že s nimi drželi, jim nápomocni byli, nebo věci pobrané jim přechovávali. Byli chyceni a bití zároveň. Aby pak působilo se i na potomstvo, voděny jsou tu i tam děti okolo zbitých, aby si to pamatovaly a takovými se nestaly. — — —

Rozumí se, že toto interregnum práva netrvalo dlouho a že mělo i další následky v zápětí. Brzy ujali se úřadové celé záležitosti a počalo vyšetřování velmi energické. V místnostech „u Vitoušků“ na Hoříčkách vedeno bylo po několik dnů vyšetřování události v Mezleči odehrané a „u končin“ dokonané. Ale — Bůh ví, jakou náhodou — jedné noci se několik důležitých akt ztratilo a tak prý vše ještě dosti lehce prošlo. Jedni odpýkali si prudkost krve své ve vězení, jiní prý moc a moc dobrovolně i nuceně platiti musili. Ale v okolí česko-skalsickém prý bylo i uho ticho a bezpečno, jako nikdy před tím. Snad lidu způsobil upomínku odstrašující. — — —

Svým německým překladem učinil stasoslovanskou liturgii, přístupnou až posud jen několika učencům, majetkem celého obecenstva. Dílo má svůj zvláštní účel a svou tendenci; má sblížití bohoslovce ruské se západními, cíl až posud sice daleký, ale na obou stranách společný. Co obřadům ruským dodává zvláštního rázu, jsou mnohé svátky mariánské a pobožnosti k zásluhám ikonům (obrazům) blahoslav. Panny. V této účtě mariánské pozdvíhujeme vzpomínku na bývalou duchovní jednotu a jakýsi posud stávající přátelský poměr mezi Rusy a námi. Snahy protestantů, zeslabiti učení víry a zvláště do východní církve vlivem svým vniknouti, jsou známy; zvláště jsou to anglikáni a starokatolíci, kteří na věroučném kompromissu (shodě) s východem mají zájem. Církev ruská však co taková zůstala ku všem podobným pokusům chladnou a my konstatujeme se zadostiučiněním, že i spis p. Malceva tím směrem se nese. Drží sice spisovatel to své, co církev ruskou od pravé církve Kristovy dělí, ale člověk z každého slova cítí, že by si přál, aby toho, co nás dělí, bylo co nejméně. Jeho řeč nese se úctyhodným, sympatickým tonem a prozrazuje to smýšlení v pravdě kněžské, že důraz klade s pečlivostí a umírněností více na to, co spojuje. Kdyby všechny náboženské rozpravy tím duchem byly psány, doba opětného spojení východu se západem byla by bližší, než myslíme.“ Tak napsal katolický kněz a jesuita.

A co my o té věci myslíme? Již v Jerusalemě osobně jsme se přesvědčili, že panuje tam napětí mezi Rusy a ortodoxními Řeky, ač je to jedna církev s jednou nejvyšší hlavou, cařihradským patriarchou. Rusové byli od kramářských Řeků v pravém smyslu slova odíráni, a řecký představený dával jim všude svou převahu cítiti. Až do války s Turky dali si to Rusové líbiti, ale po válce poslali tam svého biskupa, dali mu 1 1/2 mil. dolarů na cestu a poručili mu, aby pod horou Olivetskou vystavěl ruský kostel, který patří dnes k nejnadhernějším a aby se svými lidmi se u něho usadil. Od té doby s Řeky nedrží a že i ostatní Slované nemají k této řecké duchovní nadvládě chuti, je viděti ze sporu patriarchy cařihradského s bulharským exarchou. Kdyby Rakousko neb Itálie dnes nebo zítra opanovaly situaci na Balkáně a rozumně si tam vůči Slovanům východního obřadu vedly, t. j. kdyby se jim opravdu jednalo o spojení těchto odlomených větví s papežstvím, což za cenu protektorátu ochotna by byla učiniti každá z těch dvou mocí, pak by se sen Lva XIII. mohl vyplniti dříve, než si my na západě sami myslíme.

Též v Rusku nastanou nyní válkou jiné vnitřní poměry, t. j. zavládne tam větší náboženská svoboda a t. zv. sv. synod, který byl vždy proti všem politickým svobodám a cary v jich absolutismu jen podporoval, ztratí a musí stratiti na své váze, jest-li vůbec celá ta instituce nevezme za své. Při nových politických poměrech nebude se pak ani carům jednati o udržení vlastního duchovního pohlavárství, ano oni brzy ucítí, že jsou na to slabí a že mají dost starosti se svým světským panstvím. Dostane-li se ruským katolíkům více svobody, vzroste tam tím samým vliv Říma a katolíci budou moci teprv ukázati celou svou lehou liturgii, na kterou Rusové tak drží a nebude-li zde přísných fermanů vládních proti katolické církvi, pozná i ruský lid, že jež od západu vlastně nic nedělí, než slůvko „filioque“ a ta latinská řeč, od které Řím upustil jinde a ustoupil by i tam. My bratřím ruským jejich porážky jistě nepřejeme, ale to je jisto, že by ruské vítězství sotva otevřelo brány náboženské svobodě. Jest-li Čechové usazení v Rusku musí před ukončeným třetím rokem odstěhovati se na čas do své vlasti, ješto s tříletým nepřetržitým pobytem přijímá každý obyvatel podle ruského zákona ruskou příslušnost a ruskou víru, pak to jsou poměry, které se nenajdou ani v Turecku, kde se k islamu nutí jen státní úředníci. Rusku vzhází nová doba — bohdá i pro katolickou církev.

Obrana.

(2) Oslava Komenského. Na žádost prý p. dr. Dardíka, nyní evangelíka, udělila místní školní rada v Hradci Králové mládeži prázdnou na oslavu památky Komenského. „Osvěta lidu“ již před několika týdny poukazovala na to, že prý mládež „nuceně se musí účastňovati vělejších processí, jež nejsou ke škole v prázdňném prý vztahu“ a dodávala místní školní radě kuráž proti „dlouhým prstům klerikalismu“. Nemůžeme pověděti, pokud žádost „evangelíka“ dra. Dardíka aneb důvody „Osvěty“ působily ve školní radě k uznání významu Komenského. Ale vyslovujeme názor, že místní školní rada nemusila ani čekati na zevní popud při luštění otázky eminentně pedagogické, aby nemohlo ani podezření vzniknouti, že český bratr Komenský má přispívati

ku glorifikaci pruské konfese nynějších evangelíků, aneb že škola je pod kmanem pokrokového štábu. Pedagogický význam Komenského je bezesporným a proto má býti i nyní dobou ceněn. Jenže navíme, zdaž se památka velikého pedagoga účtívě přiměřeně pouze zevnější okazalostí. Přáli bychom si raději, aby duch Komenského vládl ve školách našich. Náboženská lhostejnost aneb docela náboženská nevěra nynějšího učitelstva divně se srovnává s vyučovacími principy Komenského. Komenský učil, že „dítě Bohu se rodí“ a že má výchova školní díti se na základě zásad křesťanských. Moderní „ctitelé“ Komenského chtějí vychovávat člověka pouze na zásadách humanity. Oni nechtějí z dětí vychovávat národovce a křesťany, nýbrž pouze lidi. Těmto pánům by se měla pravidla z didaktiky Komenského kap. 24. častěji připomínati, aby nebrali jména velikého pedagoga nadarmo.

Zejména mělo by se jim připomenouti:

1. Pěče vštěpování náboženství ať počíná v útlém dětství. (Tedy děti školní na processí mohou býti voděny, protože od dětství se v nich nábožné city mají posilovati).

2. Když pak děti cvičeny již býti mohou, třeba jim především vštěpovati, že pro tento život zde nejsme, nýbrž že k věčnosti směřujeme. (Tedy nepřecpávati jenom mozek vědeckými formulkami, nýbrž buditi též cit zodpovědnosti před Bohem!).

Ukázky tyto stačí, protože snad jsou spisy Komenského „ctitelům“ jeho známy. Chtěli jsme jen křesťanským rodičům ukázati, v čem vlastně oslava Komenského měla by záležeti, aby byla důstojnou.

(3) Uči úmyslně hluché a oči schválně zaslepené. Naši odpůrci jsou s pokrokem a vzdělaností již tak daleko, že přímo s pověrečným strachem vyhýbají se kterémukoli nestrannému posudku o katolickém táboře a že zavírají násilně dveře, kdykoli se katolík se svojí obranou třeba i nejspřavedlivější přihlásí. Místo zjemnění mravů a snášlivosti vidíme na straně odpůrců vztek přímo šílený, který se vybijí nestoudnými nadávkami a pomluvami nejtroufalejšími. Stojí za poslechnutí, jaké paušální lži byly vrhány v tvář církve právě v parlamentu. Poslanec Rieger: „Klerikálnímu panství není žádný prostředek špatným, jedná-li se o to, svobodnou myšlenku rdousit a ideje, jež se jim nehodí do krámu, hanobit. Mám vypravovat o tom, jak římskokatolická církev zneužívá všech (!!) kazatelen, aby tupila nauky socialismu nebo aby napadala nejspřostším (!) způsobem přívržence sociální demokracie?“

Posl. Seitz: „Kněžoury s kazatelen měli bychom jednou vymést a připravit je o jejich pomoc.“ Posl. Rieger: „Natahá se v klerikálních hanopisech všechno do bláta, co se nechce podříditi Římu? Klerikálové házejí po všem blátem, co nemyslí jako oni. Nabromadí přímo fůry lži (!!) o svých protivnících. . . Mluví-li klerikálové v Rakousku o tom, že katolicismus jest vydán ve psí a že příslušníci katolické církve jsou pronásledováni, pak se nemohou takovéto stížnosti nikoho ani dotknout, neboť je v nich velice mnoho lži, pokrytectví a perfidie.“ . . .

Když 5. března pokrokové státoprávní studentstvo pořádalo v Praze veřejnou schůzi, tu se snažili sociální demokraté svým povykem schůzi rozbíti. A jakou lekcí jim studentstvo udělilo? V „Samostatnosti“ sic napsalo, že „Právo lidu“ v referátu o schůzi lže, vědomě lže, přidávši k tomu otázku: „Lhou-li noviny vědomě, jaký pak může býti lid, jenž je čte?“ Ale dále studující sdělují následující: „Na schůzi bylo přítomno několik sociálních demokratů, kteří se snažili způsobit povyk, aby schůze byla snad rozpuštěna. Takto sociální demokraté zanášejí do veřejného života to, co dosud všemi slušnými lidmi bylo rezervováno klerikálům, to jest terorismus. — Právo lidu bojuje proti klerikalismu v theorii, v praxi řídí se úplně dle nich“.

Zde máš tedy, katolíku, dvojí vysvědčení — jedno prolhanější než druhé. Kdybys k vůli pokoji a míru do země se zakopal, ještě po tobě budou nepřátelé vášnivě dupat s vyjeveným pokřikem, že jim překážíš. A až se pod hlínou udušíš, zhanobí tě ještě tiskem.

Že se tu a tam kněz ozve proti nepoctivému socialistickému štvání proti církvi, že se odhodlá hájiti vlastní tvrze proti vášnivým vetřelcům, už je to „nejspřostší napadání“ soudruhů, už by se měli „kněžoury“ vymést s kazatelen. Odvážil-li se v katolickém Rakousku kněz proti zúmyslnému balamucení socialistickému vydati věcnou odpověď, už je to hanopis, už se hromadí prý fůry lži, už jest to pokrytectví a perfidie. Redakci t. l. hnusí se znovu opakovati tituly rafinované podvodných socialistických brožur, jimiž se mrzačí rozumu lidu zrovna fabricky s drzostí nejtroufalejší. Ať někdo dokáže církvi, že takovou zúmyslně podvratnou literaturu vydává. Ale to je znamení doby, že přes naše časté volání vášnivě

soudruhů netroufá si k pořádku volati sikhó. Nikdo se neodvážil rázně prohlásiti, že socialistická žurnalistika místo vážného seznamování čtenářstva s moderními výskumy historickými a přírodopisnými obetkává mysl svých stoupenců cipařskými výmysly; jen když se tak dá bojovati proti katolictvu! „Pašálání, ničím nedoložené parlamentní výtky o katolických „šlách, pokrytectví, perfidii, hanopisech“ čteme právě v socialistické „Rovnosti“, která v témže číslu odpovídá „protiklerikální“, zcela podvodné brožury.

A kdyby katolík ke všemu bezpráví mlčel jako ryba, bude beze všech důkazů každodenně dále bláskati socialistický tisk o „klerikální perfidii, útočnosti, sprostotě“, a t. d. Mluvte k nám hluchým, žádejte ty sfanatizované lidi, aby aspoň na chvíli ustali ve svém lhaní! Kdo pravdu slyšet nechce, kdo nechce neustranně pohlížeti na přítomný stav věcí, toho nedojmou ani slova andělská.

Tážeme se při této příležitosti oněch pp. akademiků, zda žijí na měsíci — či co? Které pak listy to jsou, jež vyhrožovaly zcela nepokrytě krajní metou oněm životníkům, kteří si chtěli vůči soudruhům trochu svobody zachovati? Ku které straně náležejí ti lidé, kteří se nerozpakují vytloukati okna oněm redakcím, jež šlápnou někdy soudruhům na kuří oko? Ten bromadný a dobře zorganizovaný randál, jímž bylo uvítáno představení vídeňských hostů ve Variété, také nepocházel od katolíků. Tohle všechno se děje již ode dávna od socialistických demokratů; ale katolíci se posud od nich nenakazili. Pořádá se katolická schůze, dvě stě upřímných katolíků poskytne při ní pohostinství patnácti silným hrdlům socialistickým; a tato hrdla počnou pracovati tak vydatně, že se „útoční klerikálové“ raději z vlastní mlátnosti vytráťí. Takové výjevy jsou zcela obvyklé.

Když však tři výrostci křikli za Masarykem „pereat“, bouřilo se proto v socialistickým a realistickým tisku přímo vášnivě proti kněžím, proti arcibiskupovi a to i za hranicemi Čech. Kdyby páni akademikové chtěli být upřímní, musili by doznaní, že v socialistické žurnalistice jest škola takového terorismu, tak pustých nadávek, že o tom o všem sotva mají ponětí národové postrádající všeliké civilisace. Strkejte chomout vždy na ten krk, kam patří!

(3) Něco pro Kolín o české reformaci. „Česká Stráž“ namáhá se obvyklou helvetskou praktikou zatačovati tu pravdu, že husitskou reformací utrpěl náš národ velikých ran. Cituje z Palackého jen ta slova, která jsou husitskému hnutí příznivá, ale o jiných výrocih téhož dějepisce ani muk. A hned potom uvádí jako na pranýř slova Schwarzenbergova: „Reformace byla neštěstí národu“; a dále slova jakéhosi p. Fiditele Kroutila: „Národ český reformací utrpěl.“ A takle slova Kroutilova jsou prý „buď ignorance, buď zlomyslnost. Obé jest hanba na muže, jenž chce slouiti vzdělaným a osvíceným“. — Neznáme právě vzdělanostní úroveň p. Kroutila a nevíme, zda mu tato slova nevyklouzla třebas jen z odporu proti klíče paně Duškové. Ale tolik my zase se svého stanoviska zcela rozhodně tvrdíme, že neukazuje osvícenost, ale spíše naprostou ignoranci nebo zlomyslnost, kdo ještě tohoto času dává se voditi helvetskými ohlupovateli, kteří s drzostí bezpříkladnou docela dovedli balamutit po třicet let český národ podvodným pamfletem Lžipogiovým, aniž ve své „pravdymilovnosti“ odvolali. Jen zlomyslník, který mocí mermo chce mrzačiti české mozky, může tvrditi, že náš národ reformací neutrpěl. Jaké požehnání pro národ náš v století husitském a protestantském nastalo, o tom jsme šíře již několikrát v Obnově promluvíli; neškodí aspoň něco z té smutné doby zopakovati.

V XV. století po zabrání duchoveneských statků „nezištnou“ šlechtou stal se z kněze ubohý odvislý žebrák, jenž musil tančiti podle noty zbohatlého aristokrata. Aby hladu nezemřel, musil si vypomáhati řemeslem, vydíráním a nejhrubším svatokupectvím. Poněvadž se za takových bídných poměrů málo kandidátů hlásilo, přijímala husitská konsistoř za kněze poběhlíky, ano i zločince trestu uprchlé! Luther sám psal r. 1522 českým stavům, že Čechy jsou zaplaveny špatnými kněžími, kteří šíří lehký mrav; praví příselovi, že kdo z Němcův se dostal na šibenici a na kolo, takový by byl v Čechách vždy dobrým knězem. Tak soudil sám Luther o husitském kněžstvu. (Denis-Vandura: Konec samostatnosti české, 365). A konsistoř husitská byla tolik pokroková, že nutila kandidáty k dvojímu odpadu, jen aby vyloudili svěcení — na katolické církvi. Český mládenec tedy spěchal do Itálie, kde před biskupem složil katolické vyznání víry, pak teprve byl posvěcen; po návratu z Itálie před konsistoří činil „pokání“, že zapřel „kalich Páně“ a sliboval, že teď bude opravdu knězem podle srdce husitské konsistoře. Toť se ví, že kon-

sistoř velice ráda odpustila. Pak zde měli být charakterní kněží, když konsistoř kandidáty vedla k pokrytecké komedii! Tohle byl — veliký pobrok. Za doby protestantské byl zotročen kněz ještě víc a mravy duchovenstva protestantského byly ještě horší než husitského. Že za takých okolností se rozšířila mravní nevázanost i mezi věřícími, o tom netřeba se šířiti.

Právě ve století husitském spečetěna nátlakem šlechty poroba rolnického lidu; se sedlákem zacházela „reformovaná“ šlechta hůře než s galejním trestancem. K tomu ty úporné, nevlastenecké spory mezi pány, rytíři a městy! Husitská bouře porušila sociální rovnováhu a výslednicí toho byly vysilující rozpře sociální a politické, podrývání moci královské k vůli zmohutnění šlechtického tyranie nad lidem.

Není potřebí zvlášť dokládati, že země naše představovala za Karla IV. kulturně a hospodářsky nejvyspělejší zemi v střední Evropě. Když však hasitští dobřáci zcela nezištně o statky univerzitní se podělili, stala se universita husitská hotovým paskvilem na akademický ústav. Ani ta hrstka ubohých mistrů, která ještě na universitě zbyla, nemohla se slušně z důchodů university vyživiti, tak že si chudáci pomáhali vedlejšími zaměstnáními. Zaků bylo v „osvíceném“ věku husitském na universitě tolik, že zkonšky na bakalářství, které se dříve konaly čtyřikrát do roka, konány nyní ročně jenom jednou a při tom všem ještě od r. 1490 do 1525 byly pětaticetkrát vynechány pro nedostatek zkonšenců. (Tomek: Geschichte der Prager Universität, 148). Není divu, když husitská aristokracie nedopouštěla, aby studovali synkové ujařmených rolníků. K úřadu učitelskému přibíráni kostelní zpěváci, zvoníci a řemeslníci. Bohuslav z Lobkovic a Kornel ze Všehrd lomili rukama nad tou českou vzdělaností, jaká při takových poměrech v Čechách „květa“.

Zlutheranisovaná šlechta držela ze samé pokrokovosti groš v kapse ještě lakotněji než husitská. Stalo se sice několik protestantských resolucí, aby se universita podporovala, ale — skutek utek. A tak na věčnou ostudu českého jména hladoví mistři universitní počali voliti naposledy za rektory university — mladíčky synáčky šlechtických kapitalistů, kteří sotva psáti uměli. Čekali, že významenaný otec dá nějaký dar, ale zmýlili se vždycky; utržili jen posměch. Na místo dlouhého rozepisování o ápadku českého průmyslu a obchodu pravíme jen tolik, že dle slov Karla ze Žerotína by byli lidé v Čechách za protestantství hladem zemřeli, kdyby nebyla půda česká úrodná. — Jen tolik zatím jako odpověď na helvetské tvrzení „České Stráze“, která se farizejsky zlobí, řekne-li někdo otevřeně, že národ český reformací utrpěl.

Překrucování české historie u klerikálního evangelika nijak překvapiti nemůže. Vždyť na př. sám akademický orgán helvetský „Čas“ napsal loni, že v husitském století byli Čechové národem nejvzdělanějším a že se tehdy náboženství projevovalo ve všech oborech (!!) krásným květem. Kdyby ten pisatel „realista“ byl aspoň čelil bédování samých vzdělanějších husitů! Máme snad k věcem shora uvedeným znovu opakovati líčení nelítostné inkvisice kališné i tábořské? Už dost; přejí-li si pánové více, jsme k službám. A že budou překrucovat a lhát dále, o tom jsme úplně přesvědčeni. Kdo dovede mrzačit český rozum Lžipogiem a tolik ubohými frázemi, jest schopen každé lyriky.

Pro většinu nejsou to ani tak veliká hoře, nemoc anebo smrt, jako spíše malé všední úzkosti, jež v mraky zahalují slunce života. Mnoho klopot našeho života jest samo sebou bezvýznamných a mohli bychom jim snadno uniknouti. Jak by náš rodinný život mohl býti všeobecně šťastný, nebýti hloupých trampot aneb tak zvaných nedorozumění! Jest vždycky naše vina, jsme-li svárliví, nebo mrzutí nálady. Lubbock, Radosti života.

Politický přehled.

Většina železničního výboru posl. sněmovny projevila ministru železnic dr. Wittkovi nedůvěru, že o své újmě několikrát změnil stavební program a o těchto změnách, jakož i o překročení úvěru povoleného nepodal sněmovně včas zprávu. V tomto spatřuje výbor želez. velké nebezpečí pro státní finance a státní hospodářství i porušování zásad ústavnosti. Ale ministr je na svém křesele dále. — Posl. sněmovna rozhodla, aby byl posl. Hauck vydán soudnímu stíhání pro urážku náboženství. Při tomto hlasování významenali se Mladočeši tím, že, ač zastupují zájmy katol. obyvatelstva, ze sálu vyšli, aby nemusili hlasovati. Rovněž vydán posl. hr. Šternberg pro urážku red. Penížka. — Němci prý přece vzdají se na chvíli obstrukce, aby se zemský sněm český mohl sejíti ke 14dennímu zasedání. —

Hladinu sněmovny posl. rozčeřila předloha zákona o zákazu rayonování řepy, jenž podán vlastně na ochranu zemědělců; nejsou však s ním příliš spokojeni ani zemědělci a zvlášť proti vystupují továrníci; třeba jeho vybroušení.

Krise uherská dosud vleče se dále. Po volání do Pešti k mocnáci rakonský vyalanec v Berlíně hr. Szögyenyi, aby vyslovil své mínění o přáních Maďarů. Přijati i jiní, ale rozhodnutí se nestalo žádné.

Německý císař Vilém II. při odhalení pomníku císaře Bedřicha v Bremách prohlásil, že mu záleží na tom, aby říše jeho pokládána od všech za pokojnou, mírumilovnou. Vybidl mládež, aby se těšila z vlasti, jaká jest, a netoužila po nemožnostech.

V papežské konsistoři 27. března vyslovil se litostivě sv. Otec o proticírkevních snahách ve Francii a o hrozně válce rusko-japonské.

Na ostrově Krété vypukly zase nepokoje, jichž účelem jest, aby ostrov byl připojen k Řecku.

V rus. Polsku zavedena bude na středních školách polština jako řeč vyučovací. Nepokoje v Rusku neutuchají. V několika okresích bouří se sedláci, dělníci stávkují. Ve Varšavě hodili revolucionáři pumy, jimiž zraněno několik osob. Z mandžurského bojiště zpráv málo. Ruská armáda stále prý vstupuje a Japonci jim v patách, hledíce je obkličiti; chystají se oblehnouti i Vladivostok. Zprávy o srážce loďstva ruského s japonským jsou nepravdivy. V květnu má býti vysláno do Asie čtvrté loďstvo ruské, sestávající většinou z nových bitevních lodí a křižáků. Pověsti o míru stále se opakují.

Zprávy místní a z kraje.

Jubiläum kněžství. 25letou památku svého vysvěcení na kněze v Hradci Králové oslavují letos tito vdpp.: Antonín Bartoš, farář ve Vřešlově, Jos. Bednář, farář na odp. v Badenu, Jos. Buben, kurát voj. v Praze, P. Benno Christoph, O. S. B., farář v Ruprechticích, P. Aeg. Kmínek, O. S. B. v Broumově, Frt. Kuhn, katecheta v Ústí n. Orli., P. Raym. Lang, rektor kongregace Redemptoristů v Králíkách, Al. Lanč, kurát voj. ve Slavkově, Jan Limberský, farář v Bučicích, Vinc. Němeček, farář v Kněžicích, Ant. Šklíba, farář v Újezdě u Chocně, P. Kajet. Trentler, O. S. B., farář ve Verneřovicích, Frt. Vintera, farář v Žitelicích, Frt. Voříšek, farář v Sezemicích, Jan Záruha, farář v Gruntě u Kolína.

Svátoť sv. břímování udílěna ve čtvrtek 30. t. m. mládeži obecných a měšťanských škol chlapeckých i dívčích ve školní kapli nádherně vyzdobené. Při mši sv., kterou sloužil ndp. biskup dr. Jos. Doubrava, zpíval se znamenitou rutinou pěvecký dívčí sbor zdejšího pensionátu za řízení ctih. sestry Cecilie. Velebná melodie zvyšovala krásné posvatnost oně chvíle. — Po mši sv. měl Jeho Biskupská Milost dojemnou promluvu k přítomné mládeži na základě biblického příběhu o pacholátech Hebrejských, která zpívala vstříc Kristu nadšené Hosanna! Pak ndp. biskup udílel svátoť sv. břímování. Břímovanců bylo na pět set.

Z místního odboru Národní Jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí. Ve schůzi dne 23. března 1905 bylo konstatováno, že kapitál na zařízení panoramy vypůjčený jest již úplně splacen, tak že od nynějška počínajíc celý čistý výnos panoramy bude udevzdán českým menšinám v horách Orlických. Usneseno, aby panorama byla odevzdána do majetku odboru; kdyby odbor přestal trvati, přejde panorama do majetku městské obce král. věnného města Hradce Králové. S díky vzpomenuť zaslub, jichž při podniku panoramovém získala si městská rada, zejména však starosta obce p. dr. Fr. Ulrich. Sděleno, že ve Svobodných Dvorcích dne 19. t. m. byl ustaven dámský odbor Nár. Jedn. Severočeské, čítající 85 členů; delegátem ústředního výboru byl při této schůzi pan dr. Batěk. Besídce učňů povolen bezplatně vstup do panoramy každou neděli od 2. do 3. hod. odpoledne. — Výbor obdržel od úřednického spolku v Hradci Králové dar K 20, a od Jednoty učitelské měst. škol K 5. Dary tyto s díky kvitujeme. — V roce uplynulém darovali odboru knihy: slavná Beseda, spolek Neruda, pp. dr. Klumpar, Budecius, Ježek a Tolman. — Přetčtené časopisy darovali: Palackého čítárna, Beseda, spol. cyklistů, pp. Urner, Bouček, Šejnoha a Darchánek. Výbor vyslovuje uctivé díky všem p. t. dárcům knih a časopisů a prosí, by odboru přizev svou i na dále zachovali. Lze doufati, že snahy výboru, povznášeti a šíiti české menšiny dobrou četbou, dojdou i na dále ohlasu a podpory u všech, kteří význam našich menšin plně pochopili.

Divadlo v Adalbertinu. Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. social. paní a dívek v Hradci Králové sehraje v neděli dne 2. dubna t. r. komedii o 3 jednáních od Jos. Šmahy „Zlato“. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec po 10 hod. Předprodej lístků v Adalbertinu čis. dvěř 1.

Koncerty v Hradci Králové. V neděli dne 2. dubna uspořádá v Alicperově divadle známý mladý skladatel K. Moor koncert, jehož všechna čísla jsou vlastními jeho skladbami. Klavírní skladby přednese skladatel sám, písně pro soprán zapěje p. B. Kratochvílová z Červ. Kostelce a písně pro baryton operní pěvec J. Karbulka z Prahy. — Dne 8. dubna pořádá tu koncert proslulý český mistr L. Buchtele, který nedávno sklízal vavřiny na Balkáně.

Jubilejní představení divadelních ochotníků dne 26. března t. r. pořádán v upomínku zahájených her v Klicperově divadle před 20 lety mělo slavnostní průběh, jenž se jevil v povznesené náladě na jevišti u herců a v hledišti u obecnstva. Představení zahájil případnou fečí fiktitel jednoty p. Dr. Klumpar, vysvětliv význam slavnosti a obhájiv volbu voleného kusu „Hadrian z Římen“, jenž zvolen byl z piety ku zaslonžilému dramatikovi českému Klicperovi, jehož jméno nese jednota i divadlo. Volba hry této byla odůvodněna a pečlivým nastudováním obecnstvu, zvyklému již na jiné požadavky dramatické tvorby ukládané, spříjemněna. Jen jsme postrádali při výpravě bystrého dramaturga, který by obratnými ákry neudínil újmy ani práci Klicperově ani trpělivému obecnstvu. Hra není bez vnitřní dramatické síly, ale trpí nekonečným počtem zbytečných proměn, které zničí svou prázdnotou dobrý dojem první poloviny hry. Kdyby se byla proměna v hostinské síni a vycházka na lov vynechala, mohli se všichni diváci v neochabujícím zájmu dočkati též konce hry. Při „věrném“ však provedení dlouhé hry neměl skoro nikdo nepokojivý dojem při posledním již scéně o půl 12. hodině. Na divadelní hru trvajících 4 1/2 hodiny nemá nynější generace již potřebné pružnosti nervů. Jinak však nutno jen pochvalně se vysloviti o průběhu večera.

Nepřistojnosti. S otvírajícím se jarem začíná u nás čilejší komunikace na všech stranách, a s ní zase — staré nepřistojnosti. Zvláště v Komenského třídě, kam oko a rameno světské spravedlnosti a denního pořádku málokdy zabloudí, jezdí si každý jak mu libo bez ohledu na passanty. Ať už jede muž s dvojím sukem na koni nebo civilista na bicyklu, počíná si tak, jako by výstražné tabulky ani neviděl. Došlo z toho už k několika karambolům. A budou-li se takové nepřistojnosti znovu opakovati, posvítíme si na ně blíže, ať už se jich dopustí některý důstojník anebo dokonce — městská rada. Musí-li strážník při takových kromobyčejných případech udělat „kehrť Euch“ a dívat se místo na cestu na některý dům, jako by jej zcela vážně chtěl kupovat, nezakryjeme si oči my. — V téže Komenského třídě jezdí na vozících se psi zápleščí chasníci veselé dál. Někdy dva psi musí táhnouti třebas náklad tří vyspělých chasníků. — Odporučovalo by se, aby oko strážníkové — ale skutečně bdělé oko — trochu častěji na místo tolik frekventované dohlédlo, anebo aby se daly varovné tabulky vůbec odstraniti. Takhle jsou ty tabulky jen pro smích. Zákon nezachovávaný horší nežli žádný.

✓ **Záplava z Orlice.** Orlice si u Hradce Králové zase jednou zahlučela. Po úterním dešti, který v horách spony aněhu rozmočil, rozvodnily se naše řeky zvláště Orlice, která z břehů vystoupivši zaplavila kol Malšovic širé prostranství luční, tak že se jmenovaná obec v zátopě své podobá Benátkám. Z Hradce nelze se do Malšovic dostat, leč po loďkách; po silnici proudí voda. Hrůzná jest podívaná na spony vod řekou se ženoucí. Teď by měli páni z Vídně popatřiti na divokou Orlici, aby poznali, že i tady na výsoť třeba regulace.

Oslava Strossmayerova bude v Borromeu v neděli dne 2. dubna t. r. o 6. hod. odpol. hudebně pěveckou akademií provedena.

The Royal bioskop pánů Ponce a Körbra umístěn od 5. až do 10. dubna v sále „Adalbertina“ (hotel „Baftipán“) v Hradci Kr. Začátek ve všední dny v 8 hod. večer; v neděli 2 představení, ve 4 hod. odpol. a v 8 hod. večer. Oživené obrazy vynikají dokonalou čistotou a bezvadným provedením. — Překvapují zejména některé oživené scény, věrné reprodukcijí veškerý pohyb v době 20 až 25 minut. Mimo celé řady zábavných a zase sensačních obrazů ukazuje bioskop pánů Ponce a Körbra s úchvatnou přesností hrůzostrašné scény z bojů ruského-japonského na souši i na moři, z nichž vyniká ukázka bombardování Port-Arturu a katastrofa obrněnce „Petrovavlosk“.

Řezbářský umělecký závod pana J. Soudila v Hradci Králové na Malém náměstí zasluhuje vši pozornosti. V závodě tomto možno si opatřiti práce umělecké: jemné řezané kříže pro chrámy, školy, domácnost a různé jiné řezby. Vlastní ceně výrobky této známé staré zdejší firmy vyrovnají se německým řezbám, jimž na škodu české práce naši dávájí přednost. Závod jmenovaný vše odporúčujeme.

Komnaty českých hradů, přepychové sály s mnohými vzácnými památkami historickými zámku Hluboké, Krumlova, Rožmberku a Vyššího Brodu prohlédnouti možno od 1. do 8. dubna 1906 v panoramě Národní Jednoty Severočeské v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha v Hradci Králové.

Usáknění pensijního pojišťování soukromého úřednictva. Výbor odboru zemské jednoty soukromých úředníků v království Českém v Hradci Králové nanesl se ve schůzi, konané dne 23. března t. r., připojiti se v celém obsahu ku resoluci soukromého úřednictva na schůzi, svolané zemskou jednotou v Praze dne 14. března 1906, neboť jest již nejvyšší čas, aby i soukromý úředník pro sebe i pro rodinu svou domohl se zajištění existence a nepodléhal stále vlnám osudu.

Děkuvzdání. Sl. křesť. soc. podpůrnému spolku paní a dívek v Hradci Králové za laskavé udělenou podporu 40 korun na pohřeb naší milé matinky Františky Kordíkové, členky téhož spolku, vzdáváme nejupřímnější dík! Zaplať Pán Bůh nastokrát! — Matylda a Karolina Kordíkové.

✓ **Z úředních zařízení a jiných opatření roku 1794, která se vztahují k válce s Francií.** Dle jednac. protokolů Královéhrad. magistrátu podává V. P.—a. (Pokračování.) Gubernium upozorňovalo 22. všechny vrchnostenské úřady na to, že Francie vyhlásila do sousedních zemí emisary, aby tam obilí nakupovali. Poněvadž by tímto

nakupováním mohla povstati dražota, vybílí gubernium, aby se vše vynaložilo, čím by se nakupování Francouzům překazilo. (Č. 1081.) — Také tomu má býti přeházeno, aby zásoby obilí v Čechách nakupované po Labi do Hamburku na francouzský účet dopravovány nebyly. Doprava se pouze na průvodní listy připouštěla. (Č. 1100.) — Vývoz válečných potřeb, surových i přepouštěných loje a avšák, jakož i vývoz surových i vydělaných hovězích koží byl zapovězen. (Č. 1108, 1086 a 1291.) — Branci k doplnění Kinského pluku jízdy měli se do 10. července b. r. do Litomyšle dostaviti. (Č. 1263.) — Odvod branců tří brání byl ustanoven na dny 18.—26. července v Litomyšli. (Č. 1265.) — Dvorním dekretem ze dne 8. června a gubern. intim. ze dne 14. června 1794 bylo oznámeno, že dle spolehlivých zpráv z Cařihradu francouzští kupci ve Smyrně se zdržující mají se státi kořisti loupeživého národního konventu. Zdejší obchodníkům, kteří s obchodníky ve Smyrně byli v nějakém spojení, měla býti udělena ta oznámení. (Č. 1273.) — Jak na všecky ze Švýcarska přišlé cizince, tak i na rodilé Švýcary všech míst byla nařízena bedlivá pozornost jako na skutečné Francouze. Všichni, jejichž příkazy předepsaným podmínkám úplně nevyhovovali, měli býti nazpět poukazáni, aneb se s nimi mělo naložiti jako s osobami podezřelými. (Č. 1306 21/2.) — Dle gubern. vynesení ze dne 19. června 1794 ustanoven závdavek pro brance, kteří se dobrovolně stali, na 10 zl. (Č. 1307.) — Pod velitelstvím polního zbrojmistra prince z Koburku stojící prapory a pluky utrply pro nepřetržitě vedené operace veliký úbytek, proto byl na doplnění rozepán rozvrh branců. (Č. 1311.) Pokrač.

Osobní. MUDr. Karel Krása, c. k. zdravotní asistent a zástupce okresního lékaře v Hradci Králové, přeložen v téže hodnosti do Rychnova n. Kn. a MUDr. V. Kracík, c. k. okresní lékař v Rychnově n. Kn., přeložen do Hradce Králové — Václav Špalek, c. k. místodržitelský kancelista u okresního hejtmanství v Hradci Králové ustanoven v téže hodnosti při nové zřízeném okresním hejtmanství v Kamenici n. L. a v Hradci Králové jmenován místodržitelským kancelistou Jan Michálek, c. a. k. účetní poddůstojník od 27. pluku dělostřeleckého v Hradci Králové.

Z Pražského Předměstí. Vypsání konkursu na místo úředníka naší obce, v němž byla poznámka, že se žádá znalost místních poměrů, bylo okresním výborem zrušeno; vypsán tedy konkurs nový, ale zase jen na týden. Napadá nám, proč nebyl vypsán také ve větších politických listech a na delší dobu? Inu, protežent p. Budka přece jen se po ramenou p. Vodičky k tomu úřadu vyšplhá. On se k p. Vodičkovi dobře hodí, zná jeho chuti a dovede mu pomáhati dobře i v neprospech poplatníků. Taký je p. Budkovi již 45 roků; přijímají jiné obce tajemníka v těchto letech? — A že mnozí poplatníci právem si stěžují do činnosti Vodičky-Budky, také jest známo. Doufáme, že oposice rázně se opře protekčnímu plánu v pravý čas; a budou-li se někteří přece bát, podá se protest — a to z důvodů velice vážných. Teď už nejvyšší čas, aby se konečně pracovalo zdárně a k prospěchu všech!

Akce nouzová. Za příčinou lonských živelních pohrom přičteno soudnímu okresu královéhradeckému 90.000 K státní subvence, již se má užiti k nákupu osiva pro jarní setbu a k nákupu krmiva. Osivo, krmivo a brambory vydávají se na účet každému jednotlivci přičtené subvence jediné v Rolnickém obilním skladišti v Hradci Králové. Ovšem subvence proti skutečné škodě jest malá.

Naše podnikavost při regulaci Labe. Středolabský komitét konal 22. t. m. v Praze valnou hromadu, na níž předseda p. dr. Ulrich podal obšírnou zprávu o akci ve příčině splavnění a úpravy středního Labe, která se týká i úpravy Úpy a Metuje. Důležitým bodem, jak píšou Finanční Listy v čís. 12., jest změna stanov, dle níž Středolabský komitét může pečovati o zřízení akciových společností k účelům plavby, stavby lodí a využítkování vodní síly labe, jakož i o zřízení družstev melioračních na Labi. Změna tato vyplývá z toho názoru, že jen tenkrát se stanou projektované stavby požehnaním, když jich dovedeme obchodně i průmyslově využíti. Výhody případnou těm, kdož dané chvíli dovedou plně využíti. Jde nejen o to, abychom na regulovaných tocích sami provozovali dopravu a nenechali se opět předstihnouti dopravními společnostmi cizími, nýbrž i to, aby při úpravě pomýšleno současně na zařízení k využití vodní síly. Co nám prospěje regulace dle podnikatelské stránky, když by dopravu obstarávaly cizí společnosti a když by v podnikatelském ruchu na upravených tocích nepřipadla domácímu kapitálu vůlejší úloha? Účelným řešením otázky využití vodních sil v regulovaném středním Labi dostane se kraji na jeho pobřeží účinná náhrada za to, že příroda neobdařila ho uhlím, a tak může i zde rozkvést silný průmysl. Středolabský komitét běže se tím směrem, aby při současném upravení dráh podnikavosti průmyslové na středním Labi také meliorací zlepšeny podmínky zemědělské. Káž by všechny české kruhy pochopily tyto snahy a nedaly se předejiti cizinci! Cizinec budiž vyloučen z podnikavosti v českých krajích našich! Jen tak hospodářsky porosteme, zmohutníme!

Kumětická hora pomalu smizí s povrchu. Nedávno utrhli se náledek hrabivého lámání kamene zase kus hory. Což není nikoho, komu by nesáleželo na zachování památné hory?

Z Dašic. V neděli dne 19. března odpol. konala se v sále p. Šafáře „Na zeleném ostrově“ ustavující valná hromada nové založené katol. hospodářské besedy „Svornost“ pro farnost dašickou za hojné účasti kruhů rolnických. Schůzi zahájil předseda přípravného výboru dp. L. Hora, místní farář. Poukázal na to, že celých pět let, co zde působí, čekal, ujmě-li se někdo ze zdejších tak av vlastenou organizaci maloroľnictva, však marně. Přiložil tedy s několika přáteli katol. strany zemědělské ruku k dílu sám a podává valné hromadě správu, že stanovy katol. hosp. besedy c. k.

místodržitelstvím schváleny a nyní nastává chvíle uvést besedu v život. Nato pak představitel shromáždění přítomného vdp. Dr. Fr. Bayla, předsedu diecévního sdružení katol. jednot, jako slavnostního řečníka a požádal jej, by ujal se slova. Jméno Dr. Bayla, vředečného řečníka, jest tak v Čechách i dále známo, že netřeba se o výkon jeho řečnickém šleji zmiňovati. Klidně a zajímavě mluvil p. doktor dvě hodiny „o důležitosti sdružování“. Když skončil, bouře potlesku zaburčela celým sálem, což nejlepším důkazem jeho úspěchu. Pak přečteny a vyloženy předsedajícím p. farářem schválené stanovy a hned konán zápis členů, jejichž se přihlásilo 60. Nato při volbě zvoleni do výboru p. t. pánové: farář L. Hora, Kubizňák Jos., rolník z Hedčan, Frant. Votšák, rolník z Koštěnic, Frant. Vinař, rolník z Dašic, Jan Rotter, rolník z Moravanského, Theodor Kotyz, rolník z Dašic, Sírůček Josef, rolník z Prácheovic, Kučera Jan, chalupník z Dašic; náhradníky pp.: Scháněl Josef, rolník z Koštěnic, Chmelík Ant., chalupník z Dašic, Valenta Frant., domkář z Dašic a Josef Zahálka, rolník z Komárova; revisory účtů pp. Frant. Náhlík, kaplan a Christl Josef, rolník z Velkolánského. Přijme novému bojovníku na poli hospodářského sdružení, by neúnavně a důsledně kráčet cestou sobě vytyčenou a stal se jedním ze základních kamenů organizace roľnictva československého.

Občanská záložna v Chrudimí, zapsané společenstvo s ručením neobmezeným, dle své 41. výroční zprávy za r. 1904 má závodních podílů od 1407 členů 54.667.19 K, vkladů od 6886 účastníků 12.261.668.38 K; půjček směnečných poskytnuto 2.139.806.35 K, hypotekárních 6.779.942.34 K; čistý zisk za r. 1904 činí 54.251.42 K. Čistého jmění má záložna 719.872.63 K. Ustav tento podléhá odborné revizi Jednoty založen v Praze a byl jí už potřetí revidován.

Z Lomnice n. P. Na svátek Zvěstování Panny Marie rozloučil se s osadníky farnosti zdejší při ranních a dopoledních službách Božích dosavadní kaplan dp. Fr. Knízek, který ustanoven farářem v Březině. Odcházející pan farář, nehledíc k jeho povinnostem duchovním, které svědomitě vykonával, získal si neocenitelných zásluh o vyzdobení poutnického kostela na hoře Tábor, poslední pak o hřbitovní kapli v Lomnici. Přičtozím do obou těchto svatých naskytne se vzácná příležitost popatřiti na umělecké malby, jež vytvořila ruka umělce-kněze, kterému povědy zachovají vděčnou paměť zbožní osadníci a poutníci, kteří na horu Tábor přicházejí. Přejeme p. faráři na novém jeho působišti bojnost zdraví a všeho zdaru v úřadě jeho a ujištěním, že povědy na něho vzpomínati budeme.

Z Úpice. Katol. Jednota v Úpici pořádá v neděli dne 2. dubna t. r. v sále „Republika“ divadelní představení: „Vesničané“. Obraz venkovského života o 3 odděleních a 2 proměnách. Dle románu G. Sandové od T. Megerle, přeložil J. L. Turnovský. Začátek v 8 hodin večer. Ceny míst obyčejné.

Z Hor. Jelení. Katol. sociální Jednota v Horním Jelení pořádá v neděli dne 2. dubna 1905 v hostinci p. Frant. Nováka divadelní představení „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu.“ Lidová hra o sedmi odděleních se zpěvy. Dle stejnojmenné povídky Václava Kosmáka upravil Jan Fröhlich. Začátek o půl 8. hodině večer. Dítky školní přístupu nemají.

Z Javorníce. Od 19. do 25. března t. r. konali v zdejší farnosti obnovu sv. misie vdpp. Redemptoristé Fr. Hradišák, rektor a Ant. Vimmer ze Sv. Hory. Účastenství jak na civičních, tak i na kazáních zvláště večerních bylo velmi četné. Na 920 osadníků směřilo se v těchto dnech s Bohem a přistoupilo ke stolu Páně. Obnova sv. misie ukončena krápnou a dojemnou slavností na odprošení urážek milému Spasiteli v největší Svátosti způsobených v poslední době tiskem. K této slavnosti byl hlavní oltář vyzdoben živými květinami a velkým množstvím svíček. — V příštích dnech ozdobena bude starobylá zdejší svatyně novými 2 oltáři a to hlavním oltářem a oltářem Panny Marie. Stavbu oltářů provádí firma Petra Buška Synové v Sychrově.

Z Jičína. Zajisté se nenadál p. profesor Masaryk, když se doma úmorně připravoval na jičínské přednášky „o své národnostní filosofii doby novější“, že mu po nich tolik mnoho všelijaké pozornosti v zdejší veřejnosti bude věnováno. — Zanechal zde boj, který oltář povážlivě klidem zdejšího města, vtírá se do městského zastupitelství, místních spolků, veřejných ústavů, ba do jednotlivých rodin a — na ulice. A ten boj pouliční, nízký jest nejméně hezký. V „Jičínských novinách“ někteří páni profesoři střežoucí vyběžejí pana dra Lohafu, jako pořadatele přednášek Masarykových, když tedy nepodal za svého mistra důkazů o tom, že učitel středních a nižších škol kazí mládež“, ani urážky, které pan profesor Masaryk jim učinil, neodvolal a své také ne, aby, chce-li býti považován za muže čestného, buď své tvrzení dokázal aneb odvolal v nejbližším čísle „Jičínských novin“, „Kraťákové“ a „Časů“. Jest to zjev zcela obyčejný a konečně očekávaný. Poněvadž ale rejdace jmenovaných místních novin, panu doktorovi jeho „Obranu“ odepřela uveřejniti, dal jí též vyvést na nárožní ulice. To se rozumí že národ jásal a zvláště studující středních zdejších škol se sbíhali aby si přečetli jména svých pánů profesorů a pana gymn. ředitele. To byla podívaná! To byl boj, povyk, posměch! Byla to podívaná na naši nadějnou mládež, jindy ve věcech vážných a důležitých zamlklou, jak se bavila. Občanstvo si této „Obrany“ valně nevědomalo. Byla to první, snad i vážnější obrana zdejších realistů na čestné a věcné výtky, jež jim v „Jičínských novinách“ byly činěny, ale zdá se nám, že slova „Obrany“ dosti uměle spracovaná vysněla na prázdno. Pouličním obranám lidé vážnější a lidé celí nevědunji pozornosti takové, nato aby se snad získali. A to nejdůležitější? Když již zdejší městská rada dala povolení svému členu k zásahení okázalého boje pouličního, pak by bývalo lépe pro nepatrnou zdejší stranu realističnou, kdyby toto povolení nerespektovala, ba je hrdě samřila a volila jiné prostředky k věcnému a čestnému obhájení.

Rozmanitosti.

V hospodářství mezámekých, dělníka, řemeslníka i rolníka dosud velmi málo věnována větší pozornost různým drobnostem, z nichž přece nějaký prospěch vzechází. Zisk, byť činil jen několik haléřů, hodí se vždycky zvláště nemajetným. Nesmí se zapomínati, že zámožnost buduje se z nahospodařených haléřů; kdo nedovede šetřit haléři, jistě neuoší si korunky. Naši lidé chtěli by mít hned beze všeho přičinění zlaté zámky, malý zisk se jim nezamlouvá, ač se často v životě setkají s člověkem, který právě proto, že by si pro marné vyhození haléřů dal raději „koleno vrtat“, domohl se lepších časů. Dělník, řemeslník, jenž jest odkázan pouze na svůj denní výdělek, v zájmu rodiny měl by se přece ohlídnouti po vedlejší příjmu menším. Mnozí z těchto pracovníků jsou sice pouze v nájmu, ale i ti leckde mohli by si na př. opatřiti dojnou ovci nebo kozu. Dvůrek na chlévek snad je při domku a pak počítaje, co potřebujete denně mléka a je-li koupené skutečně čisté, chutné. Východfryšská ovce a saanská koza hodí se dobře ku stálému pobytů v chlévě. Ovce tato dává denně 1—4 l mléka, ročně 400—700 l. Litř evčího mléka vydá jako 2 l kravského. Mléko ovčí hodí se dobře pro domácnost a na výrobu čajového másla. Počítáme-li litř mléka za 16 h, dá nám ovce ročně za mléko 64—112 K. Jedno aneb dvě jehňátka nyní po 20 K, a pak hnuj, vlna jsou také něčím v rukou chudého pracovníka. Kdo umí počítat, snadno by si pak opatřil potřebnou píci. Stejně výhodnou jest koza saanská, která dává 600—800 l mléka ročně a k tomu dvě až tři kůzlata. Nyní se prodávají bezrohé mladé kozíčky (kůzlata) za 15 K. Kozí mléko jest rovněž výživnější a tučnější než kravské. Za takového hospodaření připlýnul by do chudého obydli jistý a dosti značný příjem. I chov slepic mohl by si žena dělníka zavést. Dobře počítaje a hospodyně káplo by i odtud něco do kuchyně. Nikoho nesmí odstrašovati od chovu toho stesk mnohých hospodyní ze statku, že slepice jsou v hospodářství vlastně jen na škodu; ovšem když ona za celý rok nevezme do ruky tušku a papír, aby si učinila rozvahu v hospodaření, pak se nedivme, že se jí nic nedáří. Při podobném hospodaření nemusí pak žena s mužem do továrny neb jinam na výdělek, může se věnovati zcela domácnosti, kde i děti z příkladu matčina vzývání mohou v přičinnivě a spořivě členy společnosti lidské.

Vídeňský Retschild dle interpellace posl. Schraffa v rozpočtovém výboru má jmění 12 miliard (1200 milionů), z něhož by měl platiti 22 milionů osobní daně, ale neplatí ani čtvrtinu.

Velký odkaz. Minulý týden zemřela v Prostějově p. Kar. Vojáčeková, vdova po prvním českém starostovi prostějovském, odkázavši celé své jmění přes milion korun účelům dobročinným, národním a osvětovým. Universálním dědicem ustanovila městský sirotčinec a chudobinec v Prostějově; spolkovému divadelnímu domu v Prostějově dostalo se na 100.000 K, dívčí pokračovací škola v Prostějově 50.000 K, Ú. Matice Šk. 40.000 K; velkými obnosy pamatovala také na nadace studentské, nezapomněla na žádný spolek v Prostějově, atd. Čest budiž památce šlechetné paní!

Japonky — policistkami. Za příčinou války jeví se v Japonsku v mnohých úřadech nedostatek mužů. Ustanovují se proto na některých místech ženy; také službu policejní zastává mnoho Japonek.

Ze života Číňanů. Číňan jest bystrý a chápavý, ve věcech praktického života vynalézavý a podnikavý, ovšem i vypočítavý. Jen co znamená pro něho přímý zisk, má v očích jeho význam, jinak táže se při všem, i když Evropan je tím přímou unesen, k čemu je to. Všímavosti Číňanové neujde ta nejmenší potřeba životní, i když nám se zdá zbytečnou neb aspoň zvláštní. Přímou úžasná je vytrvalost, se kterou se chápe, hlavně mimo Čínu, všeho bez výjimky, jen když mu kyne sebe menší výdělek. Číňan je jako bez nervů; při nejnuznější strávě vytrvá celý den a den po dni při své práci sebe namáhavěji, nevyžaduje po celý rok odpočinku. Známá jest Číňanova neobyčejná skromnost, střímost, obezřetlost; až lakotná šetrnost, konečně až podlézavá zdvořilost a uhlazenost. Číňan jest schopen konkurovati s kýmkoli, v kterémto přičině jest postrachem nejen v Americe a Australii, ale již také v Evropě. Při všem strádání jsou Číňané národem veselým. Evropanu jest Číňan ve věcech obchodních nepostradatelným, při tom ve všem spolehlivým a věrným prostředkovatelem, třeba i svého prospěchu nezapomíná. Jinak je Číňan nedůvěřivým naproti Evropanu, z nedůvěřivosti pak vyplývají i nectnosti jeho jako neupřímnost, věrolomnost, prohnanost, nepoctivost a nestoudnost.

Pro domácnost. Dobrá večere. Na kastrolek dá se jedna rozkrájená mrkev, k tomu na nudličky kousek rozkrájeného cerelu a jedna na kostičky rozkrájená malá cibule. Pál kg hovězího masa z kýty se rozkrájí na malé tenké řízky, každý řízek se naklepá, osolí a proloží mezi zeleninou na ten kastrolek. Nyní se najeje na to tolik vody, neb hovězí polévky, aby to bylo potopené a přidá se k tomu tolik octa, aby tekutina byla příjemně kyselá; přidá se také asi půl bobkového listu, sníteček dimianu, asi jako hrách kousek zázvoru, asi 5 pepřů a 5 nových koření a nechá se to dobře přikryté při obědě pomalu, aby se to nevyvařilo, do měkka vařiti. Večer, asi dvacet minut, než se dává na stůl, oloupá se asi pět syrových bramborů, jež se rozkrájí na tenké plátky, malinko osolí a dají k tomu masu a nechají se v tom vařit do měkka. Nejlépe jest, když jest tolik šťavy na maso, aby ji do sebe brambory vtáhly. Vše se dá pak na mísu a nese na stůl. Jest to jednoduchá a snadno stravitelná večere.

Úřední ovoce si zajistíme, když v době květu stromy hojně pohnojíme hnojivkou, do níž přidáme superfosfát. Také třeba ovocné stromy pilně a vydatně zalévat. Na hnojení stromů hodí se nejlépe močůvka ze chlévků dobytka vepřového.

Třezalka, léčivá bylina, roste na meších, mýtinách, při cestě; kvete v červenci a srpnu. Vy-

značuje se hojným slutým květem a listky její proti světlu obrácené ukazují hojnost světlých teček. Dle Kneippa velice důležitá tato rostlina účinkuje vnitř i zevně na těle. Zvláště napravuje nepravidelný oběh krve. Vypiti denně ráno a večer koflík třezalkového thé prospívá zdraví velmi. Kdo stůně kamenem v ledvinách, nechť pije dvakrát za den koflík tohoto thé; jím vyčistí si játra i ledviny. Třezalka vyměňuje důkladně všechny choroby z těla. Komu se často valí do hlavy krev, nechť pije 2—3krát za den koflík třezalkového thé. — Uškřípneme-li se někde a rána se pak podlize osedlou krví, smočíme plátěný hadřík v odvaru třezalkovém, přiložíme na pohmožděné místo a číháme tak 3—5krát denně. Též popáleniny hojí se snadno, obvážeme-li je kličkem namočeným v odvaru třezalkovém. Mnohé rány dají se tímto způsobem snadno zaceliti.

Povážlivé štvání. Pod tímto záhlavím sděluje „Osvěta Lidu“, že P. Sabula poučoval v kázání žáky obchodní školy, že nemají s jinověrci mluvit, ani jich pozdravovati. Zatím celá obchodní škola jest svědkem, jak p. dopisovatel do Osv. Lidu lže. Pravdou jest tolik, že kázal P. Sabula na thema: Není víra jako víra. Poukázal, že ani apoštolům ani jinověrcům nebylo lhostejno, jak kdo věří. Při tom citoval slova sv. Jana vyzývajícího, aby úmyslně převracené kacíře pravověrní do domu nepřijímali, aniž je pozdravovali. Hned však dodal, že apoštol tak psal za zvláštních okolností, ale že přece z řečeného viděti, jak nebyl apoštol liberální dle chuti moderního světa. Jest také naprosto lž, že by bylo zavedeno s exhortátorem nějaké vyšetřování, poněvadž zde žádné příčiny k tomu nebylo. Nechť se příliš dalekozraký p. dopisovatel informuje u pp. profesorů.

Listárna redakce.

Z Kněží. Dopis přístě. Neznámou dopisovatelku p. t. M. Kvapilovou prosíme o bližší udání adresy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 24. března 1905. 1 hl pšenice K 16 50—17 50, žita K 12 60—12 80, ječmene K 11 60—12 00, oves K 8 00—8 60, prosa K 00 00—00 00, vikve K 19 60—00 00, hrachu (modrý) K 20 00—26 00, čočky K 36 00—00 00, jahel K 29 00—00 00, krup K 20 00—26 00, bramborů K 8 80—0 00, jetelového semene červeného K 100 00—120 00, jetelového semene bílého K 00 00—00 00, ržáku K 00 00—00 00, máku K 44 00—40 00, lněného semene K 19 50—00 00 100 kg žitných otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšen. otrub K 13 50—00 00, 1 kg másla K 2 48—2 80, 1 kg sádla vepřového K 1 76—0 00, 1 kg tvarohu K 0 32—0 00, 1 vejce K 0 06—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa petržele K 6 00—8 00, 1 kopa kapusty K 6 20—6 80 1 hl cibule K 14 00—16 00, 1 kopa drob. zeleniny K 1 00—2 60, 1 pytel mrkve K 3 00—4 00, 1 kopa cerele 1 80—6 50, 1 kopa okurek 0 00—00 00, 1 hl jablek 12 50—15 80. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 24. měs. března 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 79, žita 79, ječmene 172 1/2, oves 210, prosa —, vikve 43 1/2, hrachu 0, čočky 0, máku 17, jahel 8, krup 0, jetelového semínka 17 1/2, lněného semene 88. 2) Zeleniny: petržele 54 kop, kapusty 58 kop, cibule 22 hl, drobné zeleniny 76 kop, mrkve 19 pytlů, cerele — kop, brambor 261 hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek 19 1/2 hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 7 kusů, podvinčat 176 kusů, kůzlat 176 kusů.

Nejddet. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslícha
v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a veleddst. farním úřadům ku provedení veškeré práce oboru stavby a znovuzřízení

**oltářů,
kazatelen,**

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch, s plným ohledem na původnost a sloh. Práce vždy dokonalá při nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

C. a k. dvorní dodavatel.

Svice kostelní

pravé voskové přesně dle liturgických předpisů zhotovené, svíce **polovoskové**, pro svou bezvadnou jakost všude oblíbené, svíce **obětí a smuteční**, bílé i krásné, dále

**k nastávající —
době velikonoční**

paschaly příslušně vypravené a ozdobené (s beránkem, rány s krupějemi krve, pozlacená grana), triangle, vše v libovolné velikosti; konečně kostelní svíce **stearinové, lustrové, renaissanční, barokové, hladké nebo dekorativní**, svíčky tabulové, duté a **všecky jiné druhy** svíček nabízí nejlevněji stará česká c. a k. dvor. továrna na svíčky

J. Pilnáček

v Hradci Králové. Založeno r. 1816.

Závod doporučen nejddstojněji biskupskou konsistoří Ordinariátním listem s roku 1888

Vína

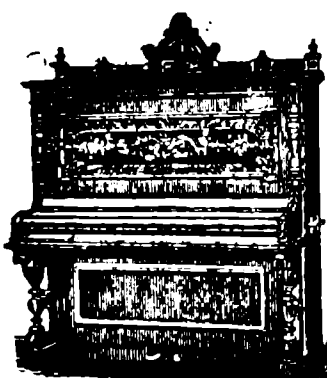
ku mši svaté

zaručená jen přírodní, jakož i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

Piana,
pianina,
harmonia
a varhany

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Elištinů nábreží proti labakému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od předních českých umělců. První výstavní ceny.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Za hospodyně prosí o místo

starší dívka skromných nároků, dobrá kuchařka, pracovitá a ve všech pracích obeznalá, české i německé řeči znalá. — Ctěné nabídky do administrace t. l.

Svět k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné **ručníky,**

**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí č. 136.

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasílám poštou vyplacené po 5 kg.,

1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu

5 kg. za 4 koruny.

Rožte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vzornou
obslouhou úplně spokojeni.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

Malbu

kostelů,

malby

dekorační,

façadní

a treskové

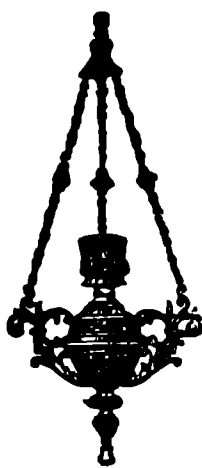
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k přelustřnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimi.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Velečtějšímu

duchovenství!

Jan Staněk,

Praha-4, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n. roh

Konviktní ul., **vyučení pastýř spe-
cialně na kostelní náčiní,** dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přeměně alohů církevních. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na pořízení hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slazení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Základ propracované vy-
robky bezcené.** Vše posílám již posvěcené.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. krahům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: **Praha, Kr. Vlnohrady Škrétova ul. č. 2.**

Výrobky všeotr. uznané. Vzorů a ceníky zdarma a franko.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

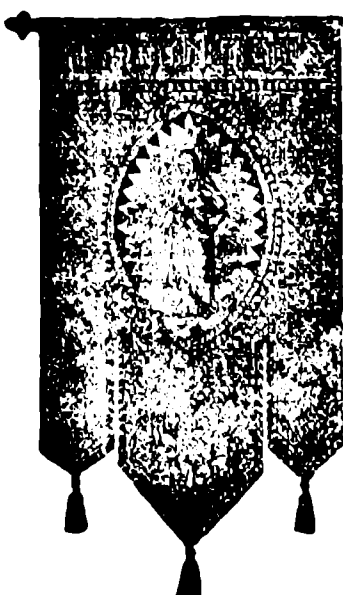
Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákresy a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Pronajme se kupecký krám

v Kostelci n. Orli.

v živé ulici.

Zboží přenechá se v továrních cenách. Bližší sdělí

František Dostál,

v Kostelci n. Orli.

Továrna

na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slat medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a právním rašení slat medaille.

Vzorů zdarma a franko.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Káva

zásilky v lehkých žočkách
franko dob. do všech stanic.

Nejjemnější jakost, výtečná
aroma, sur. 5 kg. K 12.—, 12.50, 13.—, 13.20,
14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16.75, 17.75,
18.75, 19.70, 20.60 atd. Zaručená spokojenost.
Mnoho pochvalných uznání. První východo-český
odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Březě)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenávaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Úplně nový nábytek

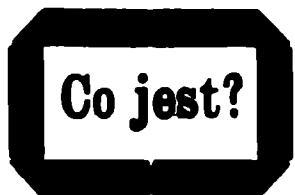
do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

bud jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Bližší sdělí Josef Andrejs, domovník
v č. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Co jest?

„Silk“

výtečná, čistě vlněná
látky v barvě černé,
hodící se i na taláry.

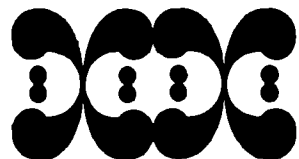
1 m. zl. 2-80.

Vzorek této látky, jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky a svrchní
obleky, jen saručené jakosti
a v mírných cenách se na
pořádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zaslátelský
závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

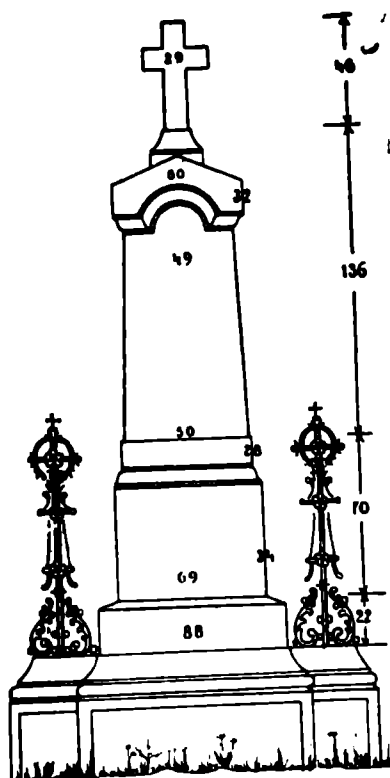
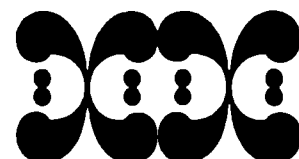
Přilázní závoje:
Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy.)
Píseň, Školní ul. 13.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Nejstarší a největší závod na českém severovýchodě.

Založeno r. 1860.

Odměněn státní cenou.

Velkozávod sochařsko-kamenický

— firmy —

ZDENKO JEŽEK

v Hradci Králové

Čelakovského ulice č. 368 ve vlastním domě

doporučuje se k provádění veškerých **prací hřbitovních**
z české světlé i tmavé žuly, sieny, švédské černé žuly a labra-
dora, dekorativních prací z červeného mramoru sliveneckého a
tmaňského i mramorů italských,

práce sochařské z pískovce heřlického a mramoru
carrarského,

při uměleckém provedení, solidní obsluze a při cenách nejmírnějších

Stálá výstava hotových náhrobků ze všech druhů kamenů.

Přímý dovoz italských a belgických mramorů, švédské žuly a
labradoru.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Umělého
zámečníka,
který se vyzná samostatně v práci
tepané i kovářské, přijme ihned
na stálou práci
Josef Káles,
stavební a umělecké zámečnictví
v Chrudimi.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše silné v ohni zlatené
a stříbrené, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
anovulací a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již avěšené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykási četnými pochval-
nými příspívy P. T. zákazníků
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, reliqui-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táčků na křest, svíců, pa-
cífků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retázky, prstony, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s **úplnou zárukou!**

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

*Dávěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.*

J. F. LANGHANS,
c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové
Adalbertinum,
doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejumělejších.
Svatební skupiny. - Tableaux.
Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepší, při cenách konkurence lev-
nějších. **Prodej fotografických aparátů**
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvolávání filmů a desek.
V řadě prvních
evropských závodů.

První Královéhradecké
parní a vanové
LÁZNĚ
na Žižkově náměstí
otevřeny budou dne 18. t. m. od 9 hodin
dopol. do 8 hodin večer.
Parní lázně pro pány v pondělí a ve
čtvrtek, pro dámy v pátek celý den.
— Lázně vanové denně. —
Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.
Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Vele důstojnému duchovenstvu
dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený
sklad
svatých obrázků
k nastávajícímu velikonočnímu období.
Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech
a jiné druhy za velice mírné ceny.
Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.
Do vážené přízně odporučuje se v hluboké úctě
JOSEF PACÁK,
majitel skladu obrázků
v Hradci Králové, Tomkova ulice.

P. T.
Dovolují si tímto uctivě oznámiti,
že jsem přeložil
dílnu
hodinářskou
do domu p. purkmistra dr. Ulricha
č. 88 na Sv. Janském náměstí mezi Besedou
a domem p. Skuherského,
kdež bude, jako v dřívějších místno-
stech, i nadále snahou mou, ct. obcen-
stvu dobrou a levnou prací posloužiti.
Pro pány studující a c. k. vojsko
zvláště levné ceny.
Děkuji současně za laskavou pří-
zeň a prosím, aby mně i na dále byla
zachována.
V dokonalé úctě
František Reischl,
hodinář.

Vápno bílé i hydraulické, **Cement**
la portlandský, též truskový i románský,
Sádra la stukatérskou, **Roury** kame-
ninové la, též cementové, různých světlostí,
Dlažby cementové i šamotové různých
barev i tvarů, **Šamotové cihly**, jakož
i veškeré stavební potřeby v továrních
cenách odporučí
JOSEF MANYCH,
první Královéhradecká továrna cemento-
vých výrobků, vlastní výroba rákosových
rohoží, rabičových stěn, podnikatelství be-
tonových staveb
HRADEC KRÁLOVÉ.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1888.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Látky

na dámské šaty, jarní a letní novotinky.   **Vkusné látky na kostymy.**

Jemné látky černé. Deleny, zeffiry, levantiny, museliny, kepry, grádle, přezné věby, polovičníky, kalika, sypkoviny atd.

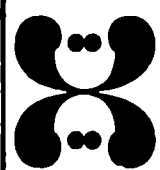
za ceny báječně levné
a pevné, jen u firmy

JOSEF DOUBRAVSKÝ, obchodní dům
v Rychnově n. K.

Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně.

Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně.

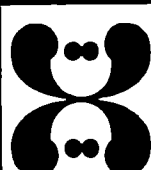
Spiragův Lidový katechismus.

Německého originálu prodáno dosud 30.000 výtisků. Celkem vyšlo v 8 jazycích. Česky v překladu prof. Frant. Kalvody vyšla během 2 let 3 vydání. Cena úplného díla (3 díly) 6 korun.

Nakladatel **R. PROMBERGER** v Olomouci.

Lze dostati též v každém řádném knihkupectví.

Dívka z venkova,

kteřá by se ráda naučila vaření a spravování lepší domácnosti, přijala by vhodné místo za služku, nebo paní (hospodyně) k ruce.

Laskavé nabídky pod značkou C do administrace tohoto listu.

Divadlo živých fotografií.

(The Royal Bioskop).

Největší a nejdokonalější podnik svého druhu.

V Hradci Králové v Adalbertinu, hotel „Bartipán“. — Od 5. až do 10. dubna.

Válečný životopis Napoleona Bonaparte I. a výjevy z ruské-japonské války na souši i na moři.

Též sensační obrazy: Strašný požár hotelu v Londýně, Zlatý motýl, Villa černých skal atd. Program obsahuje více jak 100 úchvatných čísel.

Každý den úplně nový program.

Začátek vždy v 8 hodin večer.

V neděli dvě představení

ve 4 hod. odpo. a v 8 hod. večer.

Vše bližší na plakátech.

S úctou

Podnikatelé Penec & Körber.

umělé palmy.

Mile překvapující okrasou našich chrámů, pokojů, restaurací, vináren, obchodů a pod. jsou

Nízké (keřovité) za 4 až 10 korun, stromovité za 10 až 30 korun, jako přirozené hotové a bezpečně zasílá

LOUIS KŇOUREK

v Dobrušce,

majitel drogerie, materialního, koloniálního a lahůdkářského závodu.

Potřeby fotografické, rybářské i elektrické. — Ohňostroje. — Potřeby cyklistické. — Velkolepá vinárna. — Semenárství.

Vreční inspektorát

zemské životní pojišťovny ve Skále a Hořic

přijme řádné osoby

(pouze katolíky) jako zástupce za výhodných podmínek s nárokem na pensi.

Hodí se pro každého, zvláště pro osoby, které mají větší známosti, třeba jako vedlejší zaměstnání. Laikové se poučí.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Jarní čtvrtletí

veškerých

modních časopisů

lze objednat

v prvním královéhradeckém
knihkupectví a antikvariátě

**Bohdana --
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Donáška do domu se neúčtuje.

Správné a rychlé dodávání
zaručeno.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.181.

Založeno roku 1883.

Pecní stroj.

Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva).

Administrace „Práce“ žádá snažně řešceky dlužníky za r. 1904, aby nedoplatky co nejdříve vyrovnali. Ještě přes 100 K jest nedoplatek. Neotálejte s doplacením, ale též ne s předplacením ročníku II.

Soudy živnostenské.

(Ze spisu dra. Veselého „Dělnictvo, jeho práva a povinnosti“.)

II. Zřízení soudů živnostenských.

Soudy živnostenské zřizuje ministr spravedlnosti, shodnův se s ministrem obchodu a vyžádav si dobrozdání zemských sněmů po případě zemských výborů. Nařízení o zřízení soudů živnostenských musí stanoviti odvětví živnosti a obvod okresu, které pravomoci soudů živnostenských podroběny býti mají, jakož i úloha soudů živnostenských. (§§ 1, 2, 3 zák. ze dne 1. dubna 1872 č. 42 ř. z.)

III. Přislušnost.

Před soud živnostenský náležejí spory námezdní, spory o zrušení poměru služebního, pracovního aneb učebního, spory o nárocích na náhradu škody vzešlé vystoupením z práce aneb propuštěním z práce, o nárocích na náhradu škody vzešlé poškozením předmětů tovarů; spory, které vztahují se k pensijním, nemocenským a podobným pokladnám dělnickým, platí-li do těchto pokladen příspěvky zaměstnatelé i dělníci. Pro spory tyto příslušným jest soud živnostenský, byla-li podána žaloba za trvání nebo nejdéle do třiceti dnů po zrušení poměru služebního nebo námezdního. Spory posléze vznesené náležejí před soudce řádného.

IV. Organizace.

Členy soudů živnostenských volí z polovice zaměstnatelé a z polovice dělníci v různých sborech volebních. Počet členů obnáší nejméně 12 a nejvíce 24 členů. Členy soudů živnostenských mohou býti toliko muži, kteří jsou aspoň 30 let staří, sobě právní, čtení a písmu znají a mají své bydliště v obvodu soudů živnostenských; kromě toho omezena jest volba zaměstnatelů a zaměstnanců na ty osoby, které zapsány jsou v jich sborech volebních. Členům ze stavu dělnického přisluší kromě náhrady jich hotových výloh ještě odměna ve způsobě platů praesentenčních jako náhrada za úslou mzdu. Členové soudů živnostenských, neli nastoupí svůj úřad, musí přísahou u politického úřadu správního stvrditi, že budou svědomitě a neustranně svůj úřad zastávati. Členové živnostenských soudů, kteří se na tři léta volí, zvolí sobě ve schůzi řízené nejstarším členem starostu a náměstka starosty absolutní většinou hlasů (§§ 7, 8, 14, 15, 21, 22, 24 jmen. zák.)

Státní socialismus.

Středoční „Hlas Národa“ pojednává o státním socialismu, jenž se právě v pruské sněmovně při generální debatě o horní novele ústavy vedoucího státníka něm. hr. Bülowa objevil nejednou v programu vládním. Hrabě Bülow při této debatě, když jednalo o obrovské stávce v Porúří, postavil se proti majitelům dolů, jakož i proti pokusu vyloučiti státní prostředkování ve stávce, postavil se však i proti sociálně demokratické agitaci. Dovodil dvojsečnost stávky a ukázal, že hornictvo splnění svých požadavků nedosáhlo a své materiální postavení zhoršilo — vždyť denně ušlo mu 600 až 800 tisíc marků, a bída vloudila se do rodin dělnických.

Tím vláda přivedena k přesvědčení, že stát musí svou ochráníci i pořádkující ruku vztáhnouti i na tuto pole, zvláště když sociální demokracie — která vůbec obrací se proti Bohu, státu, společenskému řádu, budíc zášť atd. — nasadila v této stávce všechny páky, aby se boj stal jedovatějším. A pak majitelé dolů mohli stávku dále vydržeti, čímž ovšem na konec musilo by se dělnictvo vzdáti svým zaměstnatelům na milost i nemilost. „Prodloužení stávky“ — praví hr. Bülow — „znamenalo by svěštění nůž a bída v rodinách hornických; bída pak a nůž jest nejlepší půdou pro sociální demokracii. Soc. demokracie potřebuje na získání nových přívrženců v boji proti t. zv. kapitalistickému společenskému řádu — nespokojenosti mas a beznadějnosti chudého člověka!“

Doporučení této horní novely se strany hr. Bülowa přízní parlamentních kruhů doprovodil a doplnil ministr obchodu Mölner: „Látka k agitaci a tím i možnost nové generální stávky bude předlohou podstatně změněna. Že vládní

sociální politika nepřešla u našeho dělnictva, beze stop, že toto má ještě důvěru ve spravedlivost zákonodárných korporací, to ukazuje právě disciplína, jež v dělnictvu stávkujícím trvala.“

Přijetí předlohy jest už zabezpečeno. Státním socialismem zasahuje státní autorita účinněji v obor sociálně politický, čímž ovšem agitace strany sociálně-demokratické leckdy bude rušena. V Rakousko-Uhersku pro samé vnitřní boje na podobná zařízení nemají času.

Věstník všeodb. sdružení.

Upozornění. Místa, která mají spolkové řady za r. 1904 přebytečné, žádají se, by obratem je zaslaly na ústřední správu. — Opětne se shledalo, že zápisné se nevybírá předem a tím se přivádí Sdružení do škody, jelikož často po vystavení knížky dotčený si pro ni nepřijde. — Přihlášky se špatně vyplňují, zvláště rubrika byl-li kdy nemocen. Teprve po uplynutí 6měsíční karantény, když se přijatý hlásí o podporu, na věc tuto se přichází. Upozorňujeme na to a takového, který věc tuto zamlčel, ihned ze spolku vyloučíme. Nemoce ony jsou poznamenány v § 5., odstavec poslední řady podpůrné.

Schůze dne 31. března. Podpora nemocenská udělena: J. Petříkovi v Hradci Kr. (7) 6 K, A. Janouškovi v Proseči (9) 5-76 K, J. Plachému v Sušici (14) 12 K, J. Dýrskému v Hlinsku (4) 3-42 K; A. Moláčkovi (7) 6 K, A. Faltejské (7) 6 K, M. Peřinové (7) 6 K, vesměs v Ústí. Odmítnut byl J. Novotný z Kunčic pro dluhování příspěvků za 3 neděle před nemocí, podpora V. Sedlákově z Prahy zatím odložena; Rumlové z Čáslavě podpora odložena pro dluhování příspěvků u Ústředí; J. Tomáškově z Čáslavě udělena podpora mimořádná 4 K v té samé nemoci poslédně. Podpora p. Čuby ze Sušice se odkládá stran sporu na plenární schůzi. — Usneseno, by odbočky něco dělaly na prospěch nemocenské pokladny do Ústředí, jež nyní jest v nebyvalé míře vyčerpána a neomezovány se jen na nepatrné své příspěvky. Ústředí samo pořádalo divadelní představení. Přijato 6 členů.

Schůze dne 27. března. Podporu nemoc. obdrželi: J. Petřík z Hradce Kr. (11) 9-35 K, F. Sedláček z Malé Čermné (7) 6 K, A. Moláčkovi z Ústí (7) 6 K, Jan Langer z Ústí (9) 5-76 K, Jan Černý z Hlinska (7) 4-50 K. Podpora v nezaměstnanosti dána Koblímlerovi z M. Čermné (7) 4 K. Přijato 26 členů z Libšic n. Vl.

Bursa práce. Práci obdrželi: truhlář do Hlinska a do Smitic, kožešnický pomocník v Úpici, učeň na malířství v Poličce. Práci hledá: natěračský pomocník, který se vyzná ve všech do oboru toho spadajících pracích, řeznický a uzenářský pomocník.

Dopisy.

Z Náchoda. Dne 5. března konala odbočka „Všeodborového sdružení“ veřejnou spolkovou schůzi na Kramolně, v níž promluvil hr. Astr. o nynější národohospodářské situaci. Znázorniv postavení lepších tříd, jak vytrvale pracovaly k dosažení lepšího bytí, až jej také dosáhly, musí se dělnictvo rovněž tak vytrvale hájiti a tak dlouho volati, až na rozhodujících místech uznati musí, že skutečně pomoci potřebuje. Hlavním bodem jest zajistěti pojištění dělníka ve stáří a neschopnosti ku práci. Tím přišel k hlavnímu jádru své řeči, vzav za podklad návrh zákona pro starobní a invalidní pojištění od dra. Körbra sněmovně podaný, jenž však nyní klidně po jeho odchodu odpočívá. Tím však nesmí se dělnictvo odstrašiti a musí ukázati, že skutečně si toho přeje. Jest však potřeba, by návrh na mnoha místech byl opraven tak, by dělnictvu také skutečně prospěl. V další řeči zmínil se o nynějším volebním právu jakožto strážci naší hospodářské a národní skleslosti a pravil, že ne nadarmo již po léta domáhají se křesť. sociálové pro dělnictvo všeobecného rovného hlasovacího práva. Přednáška byla pozorně vyslechnuta a odměněna potleskem. Po přednášce navrhl tečnick následující resoluci, jež byla jednohlasně přijata: „My abromáždění účastníci na veřejné spolkové schůzi odbočky Všeodborového sdružení křesť. dělnictva pro Náchod a okolí, konané dne 5. března 1905 na Kramolně, vyslechnuvše pojednání o vládní předloze starobního a invalidního pojištění, žádáme poslance říšské rady zvolené za zdejší kraj, dále zasloužilého poslance o dělnictvo dra. Stojana, aby: 1.) c. k. vládou podaný návrh zákona o starobním a invalidním pojištění hleděl svým vlivem k nejbližšímu projednání v říšské radě přivést, 2.) by vedkeré kruhy poslanecké na říšské radě přičinili se, by i dělnictvo zemědělské bylo v pojištění přijato a poskytnuta mu poměrně tatáž práva jako dělnictvu průmyslovému.“

Z Ústí n. Orli. Dne 26. t. m. konal spolek strojmistrů a zřízenců průmyslu textilního 10letou památku svého trvání. Na odpolední schůzi mluvil poslanec Křofáč o odborové organizaci. Řeč jeho byla dobrá a potkala se s účinkem. Mluvil věcně dokazuje potřebu organizace a vybízel veškeré dělnictvo, by se odborové organizovalo. Schůzi přítomen byl i měšťanosta p. Dr. Vicens, který též doznával důležitosti organizace, poněvadž dobrá organizace přispívá i k dobru města. Pokladniční zpráva jest sčítavá; takovým úspěchem se nemůže vykazati žádný spolek u nás. To jest dobrý doklad pro odporce odborových organizací. Na tomto spolku jest vidět, co zmůže spolek, když jest dobře veden. Letošního roku měl spolek příjmu 6161 K 52 h, kdežto roku 1895 pouze 493 K 60 h. Nemocným dáno podpory 176 K, v nezam. 132 K a v úmrtí 60 K. Míle dojímal, když odevzdány byly diplomy zasloužilým členům za jejich namáhavou práci ve spolku. I my křesť. dělníci odborové organizování spolku tomu přejeme mnoho zdaru a voláme na zachování a mohutnění jeho „Zdať Bůh!“

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Výborová schůze diecévního sdružení.

Výborová schůze diecévního sdružení konala se dne 26. března b. r. za slabé účasti, což zavinila asi ta okolnost, že si mnozí nepovšimli oznámení schůze ve věstníku „Obnova“ dne 3. března prohlášeného. Z jednání schůze uveřejňujeme: 1. Příloha „Obnova“, která dvakrát v měsíci vydávána je zájmem sociálních jednot, přijata byla výborem za úřední organ diecévního ústředního svazu královéhradeckého. Každý sdružený spolek odešle jej tedy aspoň přílohu tuto za 2 K ročního předplatného, jestliže neodebírál celou „Obnovu“. 2. Ve vnitřní organizaci diecévního svazu provede se revize spolkového katastru zvláštními dotazníky a materiál získaný se ve zvláštní brošure uveřejní. — Pro vedení agendy a agitace v zájmech sdružení bude získán ve zvláštním placeném sekretariátu všeodborového svazu výpomocná síla za jistou remuneraci. — Předsedové jednot dbejtež o to, aby cestující členové byli opatřeni řádně vyhotovenou cestovní knížkou (na skladě má bisk. knihárna v Hradci Králové), neboť na pouhou legitimaci nelze poskytovat podporu cestovní. Na cestě ztracené knížky mají býti presidiu diecévního svazu ihned oznámeny, aby byl vydán duplikát a před majitelem nalezené cizí knížky byla dána spolkům výstraha. 3. S povděkem byl uvítán návrh pražského diecévního svazu na zřízení diecévního ústředního sboru, jenž by určoval poradné direktivu pro spolkovou činnost v celém království. Návrh řádu jednání byl principiálně schválen a za delegáty pro zemský sbor byli zvoleni pp. dr. Fr. Reyl a Josef Polák ml., za jejich náhradníky: pp. A. Dvořák, děkan v Nebovicích a kníhař Karásek. 4. Mariánský kongres v Praze ve dnech svatodušních bude oficiálně svazem zastoupen a k účasti jednoty povzbuzeny. Rovněž všeobecný sjezd vídeňský bude oficiálně oběsán svazem a účast jednotlivcům doporučena. Všeobecná nepolitická organizace katolíků rakonských k hájení víry a na odvetu nepřátelských útoků vzata a uspokojením na vědomí. 5. Při volných návrzích žádal p. red. Pochmon o založení spolku v okolí Golčova Jeníkova. Přítomný diecévní předseda p. Dr. Reyl projevuje ochotu spolek založiti, ale poukazuje k tomu, že založený spolek musí někdo vésti a jestliže se nenaleznou této ochotné osobnosti, vysní akce na prázdno. Poukázováno i na to, že kraj kol Hořic a Nov. Bydžova je bez organizační činnosti spolkové. — Ku zprávě „Meče“ o nepřátelském stanovisku p. kaplana Kudrny ku katol. lidové organizaci vyslovil výbor svůj obdiv nad takovými názory a zároveň své politování, poukázav na tu okolnost, že právě tou dobou organizoval se klerus katol. v politickou jednotu, která bude hájiti sice zájmy stavovské a při tom přece nebude jednati proti společným národním zájmům. Co je dovoleno jednomu stavu, musí býti též druhému dovoleno. Redakci „Meče“ za mušné obhájení správného stanoviska vysloveno uznání. Jednotám se vše doporučí ku vzdělávací činnosti též praktické podniky jako Raiffeisenovky, nákupní podniky atd. Otázka sociální je vedle duchovní své stránky též z poloviny otázkou národohospodářskou, proto tento moment nesmí býti zanedbáván. Dr. R.

Z Častelovic. Katolický lidový spolek konal v neděli dne 19. března 1905 spolkovou schůzi, ve které promluvil vdp. Ant. Kaška, děkan z Kostelce n. O., krásnou a časovou řeč: Sv. Josef a naše doba. Vdp. řečník ukázal, kterak sv. Josef léčí neduhů a nemocí naší doby. Četné shromážděné posluchačstvo vzdalo vdp. děkanovi srdečné díky a zaplatil Pán Bůh za tuto mistrnou přednášku. Další činnosti spolku nechť sehná Bůh!

Z Nové Paky. Na svátek Zvěstování Panny Marie (25. března) konala se u nás přednášková schůze. Ve spolkové místnosti těsnilo se na půl třetího sta posluchačů oboujho pohlaví, kteří vyslechli a napjatou pozorností úvahu vp. J. Sabuly o naší organizaci. Řečník poukázal, jak dosud slabá jest organizace katolictva, co strany nám nepřátelské již v pevných svazech jsou semknuty. Dovodil příklady, jak při malé ostrážitosti troufalost nepoctivých protivníků našich etoupá, jaké lze odvažují se tito lidé proti katolictvu šířiti. Jestliže jest plno spolků, jichž práce záleží v hradně v podryvání a tupení naší víry, zajisté nám musí býti každým dovoleno, abychom zakládali spolky pro nutnou sebeobranu a pro hlubší porozumění naší katolictva. Pracuj každý, pokud čas příhodný! Povzbuzující slova přednášejícího přijata s hromadným potleskem. Další činnosti zdejší horlivě a uvědomilé jednoty voláme srdečně: Zdať Bůh!

Z Pardubic. Hezky se nám vydařila schůze pořádaná 12. března. Ačkoliv krásné počasí vábilo vši moc do přírody, sešli se ve spolkových místnostech znamenitý počet účastníků z mužského i dámského spolku. Za vzorné účasti promluvil zde pozvaný vp. J. Sahula z Hradce Králové o tom, jaký poklad máme každý v pravém náboženství a jak velice si ho přes nepřítel světa máme vážit. Sympatický potlesk byl svědectvím, že bylo tendenci přednášky dobře porozuměno. Jen takých zdařilých schůzí více!

Ze Sopot. V neděli dne 19. března t. r. konala Jednota katolických jinochů a mužů pro Sopoty a okolí řádnou valnou hromadu ve svých spolkových místnostech v Sopotech. Předseda vdp. V. Havlík, farář a bisk. notář, zahájiv schůzi a uvítav přítomné udělil slovo jednání, který přečetl obšírnou a obsáhlou zprávu jednatele, sázež mu vysloveny byly díky. Ze zprávy té vyjímáme: Během správního roku konala Jednota 12 schůzí spolkových, při nichž přednášeli tito pp.: V. Havlík, farář, Al. Thuma, učitel v Chrudimi, V. Vlk, učitel v Jitkově, Fr. Kolář, z. Hř. učitel v Sopotech, Jind. Zvolánek, tkadlec, Jan Sibera, truhlář a Jan Čermák, tkadlec. Výborových schůzí bylo 14 a sice 12 řádných a 2 mimořádné, při nichž 4 nemocným členům povolena byla z nemocenské pokladny podpora. Ochotnický kroužek sebral tři divadelní představení a dvakrát letos v lednu na spolkovém divadle hrály děti školy sopotské. Ve spolkových místnostech vyložené časopisy jsou k dispozici i pro nečleny. Stávkujícím členům katol. Jednoty v Krucemburku zasláno bylo 10 K. Členům naší Jednoty krupobitím stíženým zaslala bratrská Jednota ve Slezském Předměstí 81 K, začož vysloveny byly povinné díky. Dne 22. ledna pořádala Jednota naše spolkový ples, který se ku všeobecné spokojenosti jako jiná léta vydařil. Korporativně služeb Božích účastnili se členové Jednoty třikrát a v čase velikonočním po předcházející sv. zpovědi přistoupili společně ku stole Páně — Dle zprávy pokladní má Jednota naše vlastního výdajného jmění 137 K 58 h a v nemocenské podpůrné pokladně 542 K 58 h. — Ze spolkové knihovny, která je i nečlenům přístupná, vypůjčeno 128 knih a poněvadž některá kniha častěji byla vypůjčena, bylo vypůjček skoro 500. Volba výboru se vykonala sklamací a byli skoro všichni členové starého výboru znovu zvoleni. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Úpíče. Katolická jednota zdejší pořádala dne 26. března t. r. svoji XIII. řádnou valnou hromadu, kterou za nevalného účastenství členů zahájil p. předseda Cel. Lokvenc. Dle jednatele zprávy konáno v uplynulém roce 12 schůzí výborových, jedna veřejná spolková a přednáška dp. Em. Nováka „o důležitosti náboženství“. Pořádáno 8 divad. představení, 1 zábavní a mikulášský večer a ples. Jako každoročně účastnili se členové korporativně slavnosti Vzkříšení Páně, Božího Těla a pohřbu olena Karla Pavlínka; rovněž přistoupili ku sv. zpovědi a sv. přijímání. Hlavní činnost věnována byla knihovně a časopisům. Knihovna spolková čítá 512 svazků, z nichž 210 náleží cthp. bohoslovceům v Hradci Králové. Za uplynulý rok přečteno 3550 knih. Členové odebrali a čtou časopisy: Meč, Obnovu, Budoucnost, Selaský list, Selaské cepy, Ludmilu, Serafinské květy, Kříž a Marii, Anetku, Časové úvahy, Echo z Afriky a jiné. Celkem rozšířeno na 15.000 výtisků samé dobré katol. četby. Knihovna dosti vzkvétá, a jest přístupna široké veřejnosti, kdež velmi platně posílá své osvědčující, neb posuzující vytykující různé krvavé romány. Srdečný dík p. Ed. Budínskému, knihovníkovi, jenž se velmi pečlivě o knihovnu stará, a zároveň šlechetným dárce, kteří snahy naše podporují. Letošního roku darovali knihy: p. J. Nehyba 20 sv., p. Dr. Václ. Řezníček z Prahy 10 sv., dp. Emil Novák 8 sv., pl. Pavlínková 1 sv. Za uplynulý rok činil příjem 719 K 21 h, výdán 708 K 86 h. Při volbách zvoleni byli pp.: předsedou C. Lokvenc, duchovním rádcem dp. Emil Novák, místopředsedou J. Sedláček, jednatelem A. Ják, pokladníkem B. Pišl, knihovníkem E. Budínský, starším J. Šustek, do výboru: J. Štěpa, J. Nehyba, B. Hercog; za náhradníky: A. Šolc, J. Kuták, A. Hejna, A. Kopecký; revisory učtá: Vil. Niklíček a Václ. Niklíček. Nato předseda poděkovav odstoupivšímu výboru za jeho námahu, jakož i p. Niklíčkovi jako režiseru i všem pp. hercům i slečnám, kteří nám své služby vždy ochotně propůjčili, prosil, by i nadále přišel spolků zachovali. Tím valná hromada skončena. Nechtě se všichni členové vzpruší a semknou v pevný šik k společné práci! Další činnosti Zdař Bůh! J...!

Z Lomnice n. P. Katolická jednota pořádala 26. března členskou schůzi, při které přednášel dp. Antonín Láda, místní farář, o Rusku. Pau farář v přednášce skoro hodinu trvajícím vyložil všestranně zeměpisné, národohospodářské a náboženské poměry Ruska, poukázav zároveň na velkou zbožnost lidu, jevíci se v domácnostech a při bohoslužbách. Přednáška vyvolala u napjatou pozornost a odměněna hluchou pochvalou. Nato záb. odbor naší jednoty provedl zdařile jednoaktovku „Damoklův meč“, která se všeobecně líbila. Výbor kat. jednoty vzdává tímto srdečný dík p. faráři za jeho přednášku a doufá, že i nadále svoji přišel jednotě zachová. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Týniště n. Orli. Náš křesť. soc. lidový spolek po delší přestávce opět pořádal minulou neděli za hojné účasti členů a hostů schůzi, při níž přednášel o „sociálním působení katolické církve“ vdp. A. Kaška, děkan z Kostelce n. O. Všeobecně oblíbený p. řečník nadšenými slovy vyložil, co pro dobro lidstva učinila a dosud činí církev svým učáním, svou bohoslužbou, svými misemi, školou a charitou. Přednáška cd „a“ až do „z“ zajímavě odměněna několikrát bouřlivým potleskem. Vdp. řečníku vyslovujeme tímto srdečný dík. Děkuje i zábavnímu odboru za milé pobavení. Další práci Zdař Bůh!

Štěstí v domácnosti.

Náš malý člověk, ať dělník, řemeslník nebo živnostník, často závistivě vzhlíží k bohatým a mocným tohoto světa, domnívaje se,

že pouze bohatství a vysoké postavení činí člověka šťastným. Nepomyšlí, že se štěstí nestaví na odívání světa, že se mu nejlépe daří ve skrytu domácnosti.

Štěstí záleží vlastně v užívání malých, na cestě života rostroušených radostí, kterých si my často bažením po velikých, ducha rozčilujících radostech nevšímáme. A pak, štěstí nevyplývá hned najednou, to se teprv zkušeností získává. Spokojeně život trávit, to jest uměním, jež může studovati i ten nejchudší.

Nemusí nám býti stále tento svět slzavým údolím, leckdy může na něm zasvitnouti i slunečko radosti, jen budeme-li sami chtít. Máme také moc a vůli nad sebou, abychom životu svému dali zcela jiný směr.

Domácnost každého jest hlavním svědectvím, jak kdo umí spokojeně žít. Často vidíte vedle sebe dvě chaloupky, obydlí chudých pracovníků. Jedna je čistá, pořádaná, zahrádkou obtočená, jako klíčka, druhá pak sešlá až běda. Rozdíl tu velký v umění aspoň trochu se štěstím obtočit. A překročíte-li práh světnice, hned můžete usouditi, zda tam bytem spokojenost, štěstí... Je tam čisto, pořádek, něžnost, jež vás blahým citem naplňuje, aniž byste si to mohli vysvětliti. Vše vás vábí, byt bylo co nejjednodušší.

Což musí býti v příbytku chudého dělníka jen žalost? Proč by i skrovný příbytek nemohl býti elegantním; čistota je elegancí chudých. Známe četnou rodinu chudého dělníka, jehož děti jsou jak ze škatulky; radost se na ně podívati. Proč by se i oko chudého nemělo pokochati pohledem na nějaký předmět, jímž příbytek ozdoben? Jak krásné jsou květiny! I to polní kvítí ve světnici na stole jest jako zlatý paprsek slunce. Jakým kouzlem očarují květiny nemocného! Nepohrdejme jimi, jsouť laciné a i chudíně přístupné. Všechny věci jsou sice laciné, ale mají obyčejně největší cenu pro nás. Čistá úprava domácnosti, pořádek, zdravý vzduch, nějaká kniha, květiny, obrázek, skromnost v požadavcích — zkrátka dobré hospodaření v domácnosti, toť pohoda, blahobyt, který nikterak nemůže se hledati jen ve vytopené světnici, v pěkném nábytku, dobrém jídle a pití, značít více, co penězi nahraditi nelze.

Štěstí dělníkovo mnohem více než bohatstvo závisí na přátelském okolí, na mírném snášení se s druhým, zvláště doma. Dělník, který se svou manželkou se nepohodí, nemůže se vzdáliti do „své komnaty“, nýbrž musí zůstat uprostřed rodiny. On buď v rodině dobře se všemi se snáší, nebo trpí nevýslovnou bídou rodinné rozhořčenosti. I pod hrubou kazajkou dělníkovou má býti skryta jemnost, zdvořilost, která trpkosti života zpřijemňuje.

Ovšem štěstí domácí povětšinou točí se kolem ženy. Domácnost třeba skrovných rozměrů, řízna-li jen dobrou hospodyní, může se státí základem štěstí. S jakou radostí spěchává udřený dělník do útulného svého příbytku, ví-li, že mu žena dobře hospodáří, že děti k dobrému jsou vedeny! Jak pak rád dívá uprostřed milé rodiny, aniž by se mu zachtělo hledati zpřijemnění života v začazené hospodě! A děti, které si zvykly na tichou, útulnou domácnost, věru i v dospělosti a samostatnosti své budou se snažiti, aby i jim znova zazářily blahé chvíle u rodičů milých ztrávené. Už z toho důvodu má oběma a zvláště chudším rodičům záležeti na vybudování šťastné domácnosti, v níž pomocí Boží rodí se spokojenost, nejvzácnější věno chudým, jaké mnohdy ani bohatí nemohou odkázati svým dětem. Dobrá-li jen vůle na obou stranách, pak i přes chudobu a různé strasti i ve skrovné domácnosti usadí se spokojenost, štěstí...

Různé zprávy.

Jmenování. Císař jmenoval profesora na bohosloveckém diecézním ústavu a rektora biskupského semináře v Litoměřicích dr. Frant. Kordače řádným profesorem fundamentální theologie a křesť. filosofie na české universitě v Praze. Povoláním na význačné toto místo dostalo se dr. Kordačovi uznání jeho vynikající učenosti a zkušenosti a spolu zastupitelnosti za všechna přikročí jemu způsobená ze strany německé.

Jan Amos Komenský dle nejnovějších dat faráře bojkovského Jelínka po rodičích pocházel z Komny u Uh. Broda na Moravě, narodil se však v Uh. Brodě, mládí chlapecké strávil pak u svých poručníků v Nivnici.

Dvor. rada dr. Jiří Pražák, profesor na právnické fakultě čes. university, vynikající učenec a spisovatel, zemřel v Praze 29. března ve stáří 59 let.

Jul. Verne, slavný francouzský spisovatel, zemřel ve stáří 77 let. Jeho cestopisné romány jako Cesta na měsíc, Cesta kolem světa, Dvacet tisíc mil pod mořem atd., dospělými i mládeží velmi vyhledávané, přeloženy jsou do všech jazyků evropských.

Židovsko-maďarská svobodomyšlenost. Místo křesťanství humanitu! Tak volá židovská žurnalistika. Ale jak sednáctý Israel heslo humanitu v praxi provádí, o tom se z židovských žurnálů málo dovíme. Již bylo četnými pozorovateli maďarských

poměrů dokázáno, že v Uhrách před židem se sklání všecko, že žid všude hraje prim, on na prvním místě maďarisaci provádí a na odměnu jest mu volno vysedati hmotně jak plukovník Maďary, tak jiné národnosti v Uhrách bez rozdílu. Nejenpovětšejší porušování práva jest ve šťastné Maďarii na denem pořádku. Na ukázkou židovsko-maďarské humanity aspoň něco. Když mělo dojít k volbě vlasteneckého kandidáta slovenského dra Markoviče, vrhlo se na tohoto muže třicet židů, kteří ho chtěli sardonsiti. Markovič se bránil kapeaním nožkem, pokud ho z Jeriškého zajetí nevyvobodilo četnictvo. Markovič obdržel při volbě 930 hlasů, židovsko-maďaronský kandidát jen 480. A světe, div se! Markovič přece — propadl. Židé vysáli na Slováky i nyní. Odstrtili slovácké důvěrníky do kouta, mezi důvěrníky a komisi postavilo se asi 15 židů, aby se nedalo kontrolovat, co komise provádí. A teď to slovo už hezky vesele, po tu-recku. 120 hlasů daných Markoviči připsali podvodně maďaronskému kandidátovi, jiných 120 hlasů vůbec nezaneali a přes 100 dalších jednoduše odmítli — a to zcela nezákonitě. Teď Markovič proti takovému skoncování podal protest a udal předsednictvo volby trestnému soudu. Nablízko se mu 60.000 K, aby od protestu ustoupil, ale Markovič se bohudř podplatit nedal. No — možná, že židé zvíťazí nad ním i bez té finanční oběti; v pošídivostěch Uhrách je možno všecko. — Jak se dovedou židé maďarské vyhnouti lehce vojenské povinnosti, již jsme dříve povídali. Státní úředníci, kteří vedou matriky místo kněží, dali se židy tolik uplácat k falšování údajů matričních, že dosud zjištěno na deset tisíc matričních podvodů k vůli židům spáchaných. Že se ani maďarským židům na vojnu nechce, tomu se divit nebudo nikdo, kdo pozoruje, jak právě z Ruska v celých tisících židé službou vojenskou povinnosti přebíhají. A není nám věru podivno, že ruský baťuška je nechytá. Tenhle útěk je mu jen potěšením; aspoň se jich zbaví navždycky. Za to maďarské židé to navlékli ještě chytřeji. Ani nemuseli prohat a přece je nikdo do vojenské bluzy nestrčil. — Uherský ministr vyúčtování vydal tajný oběžník k uherským biskupům, v kterém je vyzýval, aby mu označili osm „spolehlivých“ kněží, kteří by mohli i v Americe katolické Slováky maďarisovat. Leť tajný oběžník nedal se ututlati, vyšel v americkém slovenském denníku. V Uhrách by to bývalo nemožné. A nyní státní návladní — žaluje kněze katolického Šandorého za tu ukrutnou smělost, že se opovážil spolupůsobit při vyrazení nekřesťanského tajného oběžníku. Inu, zlé svědomí! — Věru hezky to v pošídivostěch Uhrách vyhlíží! Videa se probírala ze sladké dřímoty ještě v pravý čas. Za to v naší královské Praze židé upevňují své posice den ode dne. Dvě radnice k Pražské obci přislušejší budou pomalu úplně obsazeny židy. A Pražané jako by neviděli a neslyšeli, kdo vlastně německý šivel v Praze udržuje! Nemí zde potřebí žádných násilných převratů; pouze nutno bdíti a dávatí každému, což jeho jest nejen židovi, ale i křesťanovi. Pak uvidíme, jak se poměry v několika letech utěšeně změní. Až nám Israel hoď na krk tak pevnou smyčku, v jaké drží Slováky, pak teprve uvidíme, jak s námi „liberální“ bude točit. Posud čas, abychom se vzpamatovali.

Z domácnosti dr. Fr. L. Riegrova.

Rodina Riegrova šla v létě na svém statku Malé u Chotěboře velmi jednoduše a prostě. Zachovával se tu starodávný zvyk opatřovati potřeby domu řemeslníky domácími a zásobovati kuchyň jen tím, co statek poskytoval. Kávu, čaj, víno, koření arci bylo nutno kupovati. Avšak již maso obfíralo se co možná tam, kde sekal se dobytek na statku vykrmený. Kdyby se byli všichni čeští rolníci chovali ohledně výrobků mlynářských tak, jako paní Riegrová ve své domácnosti, zajistí by byla uherská píseň a monka ne-nalezla cesty do Čech. Tato paní se nic neohlížela na to, že mnohá seleká dívka ze sousedství jako nevěsta dle venkovského starého, v těch letech dosti zachovávaného zvyku zvone na svatbu, přinesla koláče bělejší než mláti Riegrovi na stůle, nebo že mnohý dělník či deputátník prodal obilí jemu vydané a koupil po příkladě rolníků bělejší monku uherskou nebo z uherského obilí. Vlastní obilí na jemnější pečivo posílala paní Riegrová do sousedních mlynů semlíti s udnám, jaké druhy monky, krup, krupice se mají vyrobiti, a žito na chléb mlelo se ve vlastním malém českém mlyně. Tak veškeré pečivo u Riegrovi bývalo z domácího obilí, jako na jejich stůl přicházely zelenina, ovoce, drůbež, svěťina, ryba i pivo vlastní výroby. Hosté zvyklí na pařížskou nebo petrohradskou kuchyni vzdávali tu čest i dobré domácí české stravě. Jako měli Riegrovi své zvláštní názory o záležitostech kuchyně, tak pohlíželi svým způsobem na otásku oděvu a mody, zvláště paní Riegrová. Prádlo stříhala a šila sama pro celou rodinu s příze zaručeně české. O nějakém přepychu v oděvu, jeho zvláštní výzdobě, o modě nechtěla slyšeti. Šperků nenosila. Co se tkne ženského oděvu i výzdoby, přála úpravě zevnějšku co nejjednodušší. Říkávala, že to, co se nazývá ženský půvab, ženská krása, vypadá v jednoduchém úboru co nejspanileji a nejušlechtileji. Krása ženská, povrchní vnyady jsou cosi pomějejšího, co lahodí amy-slům. Při vzájemném obcování lidí mají city každého vztahovati se k citům, způsobu smýšlení, povaze druhého. Po této stránce mají se lidé navzájem pozorovati a sblížovati — mimofadný zevnějšek pouká k sobě bezděčně smysly a mate i klame mysl. (Ze Vzpomínek V. Červinky na dr. F. L. Riegrova v 4. čís. Vítkovy Osvěty t. r.)

Válení obilí na jaře jest nejlepším prostředkem proti polehnutí obilí. Válení děje se rychle lehkým válcem, až pole ochne.

Z domácnosti sociálních demokratů. Tento název nese spis J. P. Hradeckého, který se bude již počátkem příštího týdne rozesílati administrací „Časových Úvah“ v Hradci Králové. Ačkoli spis má 56 stran, čítá se pouze po 16 haléřích. Při hromadných objednávkách větších sleva. — Bylo už nejvíce na čase, aby se proti prolhaným a troufalým podvodným socialistickým brožurám vydala populární, potivá brožura pojednávající o táboře socialistů. Očekáváme, že naši přátelé postarají se o hromadné šíření této jádrné a obsáhlé brožury.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. dubna 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Je třeba obratu.

Popřáli jsme předešlé místa volné politické úvaze našeho p. dopisovatele, jejíž myšlenky lišily se leckde poněkud od douavadního politického nazírání listu našeho. Neškodí zajisté promyslet situaci, která jest nyní tolik vážnou, prostudovati ji s několika hledisek. Nyní předkládáme úvahu, jež nás o předešlém politickém článku došla a která svými věcnými důvody zajisté bude velice zajímavá.

(14) „Je opravy třeba obratu t. j. vrátiti se od obstrukce k politice reálné?“ Což ne učinili Mladočeši již dost hodný obrat, když k vůli pouhé změně v osobě ministra presidenta zapomněli aspoň pro ten okamžik, úplně na jazyková nařízení i na universitu, tak že se k vůli tomu vrhají na ně všechny radikální strany v Čechách? Kdo mohl udělati obrat větší a zahájiti politiku reálnější, než oni, kteří Gautschovi povolují všecko, jen aby ho v nynější těžké době neuváděli do rozpaků a nepřiváděli mu nových obtíží, nežádajíce prozatím ničeho jiného, než aby se sešel zemský sněm a vyřídil aspoň nejdůležitější své práce, tak aby za oběti, jež v posledním zasedání říšské rady vládě přinesli, věděli konečně, na čem jsou? V Čechách nikdo nikdy obstrukci co takovou nechtěl, obstrukci bezhlavou, obstrukci za každou cenu, jak se to v článku naznačuje; co jsme však měli dělati před 5 lety, když nám jazyková nařízení, tedy češtinu v okresích zcela českých vzali a tím nám nejen ukřivdili, ale v jistém smyslu nás i posměchu vydali? Co jsme měli dělati tehdy, kdy jsme sice od případu k případu ocitli se ve většině, když jsme však nebyli s to sehnati většinu v záležitosti své vlastní, jakou bylo zastavení zrušení jazykových nařízení, protože Poláci byli nespolehliví a konservativní Němci nejsou již těmi, co bývali za Hohenwarta? Co zbývalo nám, než obstrukce, když opozice již nestačila, protože by vláda byla své potřeby přes naše hlavy vyřídila a sněm pak na prázdniny poslal? Jakmile se však trochu jen vyjasnilo a nám zasvitla s odstoupením Křibrovým jen zora naděje, upustili jsme od obstrukce ihned,

protože i my Češi považujeme ji za zápor parlamentárního života, za prostředek v jistých okolnostech nemravný a já jsem přesvědčen, že nikdo si tak neoddech, jako poslanci sami, protože obstrukce pro ně neznamena „nečinnost, hovnění si“, nýbrž nepřetržitě rozčilení, zvlášť při okolnosti, kdy onemocnění jednoho jediného z nich může znamenati porážku.

Přichází doba českého sněmu; termín, jež české poselstvo ministru presidentu povolilo, je u konce; na Němcích nyní je, aby přistoupili od velkoněmecké politiky k „reálné“ politice rakouské a to zvlášť vůči Uhrám, kde se odehrává té doby děj pro celou říši snad osudný. Němci musí nyní ukázati, mají-li k této říši aspoň tolik lásky, aby se opanovali, kdy jest veliké nebezpečství jejího ztroskotání. Bez vyrovnání v Čechách, bez smíření obou národností na říšské radě nejmocnějších je nemožný všechen parlamentární život ve Vídni a následkem toho i každé vyrovnání s Uhry. V Čechách leží basis (základ) ku klidnému vývoji říše a k jejímu velmocenskému postavení a nikde jinde a řekl-li Körber svého času: „bez říšské rady žádný český sněm“, platí dnes obráceně: „bez českého sněmu žádná říšská rada“. To dobře ví nynější předseda ministerstva a proto celá jeho činnost vrcholí ve vyjednávání s německými a českými vůdci, v němž ani po čas své nemoci neustává.

Sledujme důsledně, jak se věci v Čechách nejspíše vyvinou! Zemský sněm se v květnu sejde a Němci vyrukují místo klidného vyřízení rozpočtu se svými požadavky, jež jak známo, zní: 1.) zavedení volebních kurií a zákonem zabezpečené zastoupení v zemském výboru, 2.) ohraničovací komise v soudnictví, 3.) národnostní ohraničení okresních soudů a zřízení krajského soudu v Trutnově, jakož i finanč. ředitelství v Liberci, 4.) procentuelní zastoupení v statusu zemského úřednictva, 5.) národnostně ohraničený daňový katastr, 6.) národní kurie s právem „veta“, což neznamena nic jiného, než zničení každé sněmovní činnosti, jež by se Němcům nelíbila. Některé tyto věci mohli bychom jim snad povolit, ale puntík 3. a 6. znamená sám již dělení tohoto království

a zřeknutí se státního českého práva, naž žádný český poslanec nikdy přistoupiti nemůže a nesmí. Jsou ovšem i mírnější Němci, kteří tyto požadavky považují za upřílišené a pro tuto dobu nevhodné, za novou vyzývavost oproti Čechům, jsou ovšem i jiní — a kdyby nebylo velkoněmeckého terrorismu, bylo by jich více — kdož nevidí v tom žádného nebezpečství pro sebe, budou-li starostové na Pardubsku podpisovati četníkům české raporty, nebo dopíše-li okr. soudce čáslavský svému kolegovi do Kutné Hory po česku; ale ti jsou dnes v menšině, ježto většina vidí v boji národnostním v Čechách agitační prostředek pro ideu velkoněmeckou, jehož kdyby se vzdala, musila by složiti i své mandáty. Kde je většina, to se ostatně v květnu ukáže. A nyní se ptám: co zbudě našim lidem, jest-li Němci při svých požadavcích setrvají a obstrukci znova zahájí? My jsme s ní ve Vídni přestali, doufajíc, že i Němci tak učiní, ti však chtějí prostředkem toho využítkovati k novým ústupkům ve směru své národnosti a k novým křivdám na národnosti české a historickém právu tohoto království! My jsme svou obstrukci, vyplývající ze zraněného českého srdce dali zadarmo, my jsme ji obětovali vládě, hlavně však k vůli starému svému panovníku, jemuž na stará leta Maďari připravují takové těžkosti, a Němci chtějí svou obstrukci nám prodati a ještě za jakou cenu! „Dřív musí splněny býti naše podmínky a pak bude teprv sněm.“ Toť jejich řeč. Není to počinání, jež se v občanském životě trestá ve smyslu § 98? I kdyby poslanci naši na něco podobného přistoupili, český národ — když už v té pose N. L. jsme — zahřmí jim své: „veto“, vyzve je k složení mandátů a pošle do Vídne — podle posavadní praxe českého národa — lidi ještě radikálnější. Kdo může za to, že jsou poměry v Rakousku pro nás tak příliš těžké? Snad Přemyslovci, kteří nás Němci oblažili. Obstrukci naprosto neschvalujeme, ale na obstrukci německou, dostaví-li se, nebudeme moci odpověděti jinak, než obstrukcí českou; co jsme my chtěli, k tomu jsme Němců nepotřebovali, to nám mohla dáti vláda sama; co však Němci za svou obstrukci chtějí, k tomu potřebují nás

FEUILLETON.

Jaro je tu...

Napsal Josef Váňa.

Jaro!

Jaký to mohutný výkřik!

Jako kdyby někdo v nečekané hodině slunného dne březnového postavil se na témě nebetýché hory, napjal všechny síly a mohutným vzdušným obrovským prsou zahouknul náhle: „Jaro je tu...“

„Jaro je tu, jaro je tu!“ rozlehne se dolinou.

A již výkřik ten letí od skály ke skále, od lesa k lesu, od stráně ke stráni, od lučiny k lučině, od úžlabiny k úžlabině. Chvěje se, třese se, sténá, až pak zaniká a tichne někde daleko — v končinách neznámých.

A jako by mohutný zážrak se stal!

Země se třese, údolí se chvěje, lesy žumí, stráně se smějou, háje plesají, lučiny se rdí, vody se čerí a všecko, všecinko kolkolem radostně jásá a plesá. Jako kdyby byl někdo čarovným proutkem do vzduchu švihnul. Všechno poskočí, všechno plesá: „Jaro je tu, jaro je tu!“

Jaro je tu... jaro je tu... — — —

Vylítla z úlu včela, vylítla divoce, jako by ji někdo byl vyplašil, vylítla, zarejdiva v šílených závratech kolem úlu a pak padla k zemi silou vzduchu omámená a opilá. A křídélka zimničně se jí třásla, celé tělo se chvělo a přece pobzuovala si spokojeně: „Jaro je tu, jaro je tu!“

A skřivánek, jako by ho byl někdo z houfnice vystřelil, tak prudce vylítl z ornice do oblačků, zatřepetal se v moři vzduchem a již v jásavých akordech líbezných svých melodií volal v zjasnělé výši a ztřeštěné dálky: „Jaro je tu, jaro je tu!“

Vystřčila nesměle z vymočeného trávniku

ubledlou tvaříčku sněženka. Zakývala něžně hlavinkou, otevřela zimou chvějící se rty a již jemným, sotva znatelným dechem hovořila: „Jaro je tu, jaro je tu!“

A jako by tenhle dech její měl v sobě zvláštní kouzlo! — Trávník se zarděl, zrudnul a již vysypalo se na něm plno sasanek, petrklíčů, sedmikrás, blatouchů. A každé do kvítečko jásalo a plesalo: „Jaro je tu, jaro je tu!“

A hned mezi tím kobercem květin propítlalo se plno svízníků, sluníček, kováříků, rozbzučelo se tisíce a tisíce much, jako by je byl náhle někdo ze země vydupal. A každý ten brouček chvátá a spěchá a ubíhá, probouzí své druhy ostatní a volá stále bez dechu: „Jaro je tu, jaro je tu!“

Jaro! — Jaká to radost!

I stařec i dítě jinak žije, jinak dýchá, jinak cítí, jinak smýšlí. Krev proudí v žilách čileji, údy pohybují se rychleji, oči dívají se na svět veseleji a ústa jsou plna zpěvu, plna jásotu, plna hlabolů.

Jaro jsme se nikdy nemohli dočkati. Již na smrtelnou neděli oděti jsme pěkný, mladý smrček skořápkami z vajec a pestrými pentlemi, běhali jsme od chalupy k chalupě a zpívali jsme: „Líto, líto zelený, kdes tak dlouho bylo...“

Na jaro omlazuje se vše. Jest to narození a dětská doba roku.

A to sám milý Pán Bůh ví, odkud se všechna ta plodivá a omladivá síla najednou bere. Přes noc v přírodě se nepoznáte; neroste, nýbrž skáče všecko.

Na jaře nasazovala matka slepice a husy. Jaká to bývala pro mne podivná, když asi po týdnu za slunného dne zastřela ubrušené okno a v paprscích slunečních, malým jen otvorem pouštěných, prohlížela nasazená vejce, jsou-li dobrá. Ani jsem při tom nedýchal. Život, počínající se ve skořápce způsobem tak tajemným, naplňoval dětskou duši mou úžasem.

A jakou slavnostní chvílí bylo pro mne, když matka pomáhala lhnouti se kuřátkům, když vybírala z pod husy vylíhlá housata a dávala je do hrnce s perím, aby tam oschla! Jak velebným zdál se mi okamžik, když pak všechna housata dala na řeseto, pokouřila je mateřidouskou a ouročníkem a pouštěla je ve vaně na vodu, aby si zvykla a nedostávala křeče! A což pak teprve, když jsme ty žluťáčky vyhnali ven na sad, když se tak hloupě dívaly poprvé na svět a na přírodu, když malými svými zobáčky trhaly travičku až v slabosti své upadly vždy na zadeček. Co tu bylo od nich štěbotu, šveholu, udivného povídání! Co od nás dětí radosti a skotačení!

Jaro bylo pro nás dobrou her. Hrali jsme špačka, míč, kořata, honili jsme svini, počítali jsme se, dělali jsme mlýnky, robily jsme bouchačky a šplíchačky, lovili jsme žáby, ale hlavně otloukali jsme frkačky, píšťalky a dudy.

Nikdo nevysloví tu radost, jakou pocítí duše dítěte, když si zrobí první píšťaličku a první zvuk z ní vyloudí. Jakási pýcha výtvarného umělce zabouří v něm a dle toho, jak se mu toto umělé dílo vdaří, rozhoduje se nezřídka i budoucí jeho osud. Už v těchto maličkostech jeví se schopnost, zručnost, dovednost a vynalézavost dítěte.

Nejvíce třásl se před námi břízy a jeřáby. Mělyt nejlepší větve na píšťalky, a nejvíce mízy. Ze silnějších dělali jsme píšťalky, ze slabších frkačky a dudy. Z břízy byly frkačky nejzvučnější a nejvyšších tónů, z jeřábů byly zase nejkrásnější dudy.

A jaká to bývala vždy starost, aby se dudy dobře povedly! Chvilu plna obřadů a posvátného napjetí! Sundala se s hlavy čepice s koženým, tvrdým, hladkým štítkem, vytáhla se z kapsy kudla s hladkou rukojetí, čepice rozprostřela se na nohu tak, aby štítek přišel právě na koleno a

a je to neslýchaná zpučnost, žádati za ni cenu tak vysokou. Proto nesmíme tuto zbroj, k níž věru neradi saháme, házet již napřed, jako nějaký starorytířský palcát, do arsenálu nebo musea. Toho náhledu je i „Politik“, již jmenuji listem šlechtickým a která nikdy nedělala v radikalismu. V čísle z 28./3. píše ku konci úvodníku: „Nevíme, co čeští vůdci s vládou mluvili, ale to víme, že při takovém chování se Němci nezbude jim, než držeti se Gantsche, aby chránil nejen zájem českého národa, ale i říše proti takové vyděračnosti (Expressungspolitik). Hrpt Körbrův mohl by se obrátiti tak, že by platilo: „bez zemského sněmu žádná říšská rada a bez říšské rady žádný celní tarif“. To je přece jasné řečeno a — po česku.

Dej Bůh, aby obstrukce ani v Praze, ani ve Vídni nebylo více třeba; ji pracujeme my Češi a Němci do rukou Maďarům a židům, kteřížto poslední ji na obou stranách podporují, což je patrně nejlépe z jízlivých poznámek, jimiž vyjednávání českých a německých předáků provázejí. K nim draží se němečtí novináři, protože ti by mohli bez obstrukce zavřít kránu, na němž je ona zbožím nejlákavějším. Smířili-li se obě národnosti, spustí všickni tito přátelé Rakouska kravál, jakého tu ještě nebylo, neboť poběží tu o jejich mandáty a o celou budoucnost. V jedné věci shodují se s pisatelem článku: „je třeba obrátu“, že totiž, kdyby došlo k vytvoření parlamentárního ministerstva, my Češi nesměli bychom říci: my do něho nevstoupíme, dokud nedostaneme universitu a češtinu, neboť i já považuji dva muže v ministerstvu za lepší prostředek k dosažení národních požadavků, než žádného. Píšu-li N. L. (dle článku) jinak, pak sluší nezapomínati, že N. L. nedělají již dnes českou politiku. K parlamentárnímu ministerstvu nedojde dříve, dokud se Češi a Němci nesmíří, protože ani bez jedné, ani bez druhé nedá se takové ministerstvo mysliti a protože by bylo bezúčelné sestavovati ministerstvo, dokud by se nevědělo, že ono bude moci též pracovati. Píše se v jistých listech o něm, ale nám se to zdá býti spíše vnadidlem, aby kandidáti ministerských křesel ve svých stranách pro smíření snáze byli získáni.

Ostatné to jsou samé domysly; dnes jsou poměry takové, že přes noc mohou se změnit. My Češi jsme ústavu z r. 1867 nedělali a proto nemáme žádných povinností, držeti ji s obětováním národních svých práv, zvláště když ji udělali proti nám. Naši poslanci dnes sami nevědí, co přinese zítřek a proto nemůžeme jim určovati maršrutu, ani tu ne, aby nechali nadobro obstrukce, nechceme-li hnáti národ do náručí radikálů.

I nejskromnější člověk, jenž bližnímu svému dává příklad pilnosti, střídmosti a poctivosti ve svém jednání, má přítomný i budoucí vliv na blaho své země, neboť jeho život a povaha nevědomky přecházejí v životy jiných, a stříhají dobrý příklad pro všechny budoucí časy.

S. Smiles: Svěpomoc.

už začínal tajuplný akt: „Otloukej se písťalíčko . . . — — —!“

A bývala to muzika pekelná, když jsme tak všichni spustili na písťalky, na frkačky a na dudy. Muzika ohlušující a přec tak zvláštní, muzika nepěkná a přec tak význačná, muzika uši trhavící a přece jen ráda slyšená. Vždyť vitala příchod nádherné Vesny! Každému při ní srdce v těle poskočilo, každý rád ji slyšel po hluché, mrtvé, zamklé, smutné a až do kostí mrazící zimy. Byly to fanfary, jimiž ohlašovala sličná a kouzelná ta kněžka Mladí a Života svůj vjezd v přírodu, fanfary tak prosté a jednoduché a přec tak úchvatné, srdce a duši zvláště nás dětí tolik jímající a hřející.

„Jaro je tu, jaro je tu!“ hlásaly třepetavé ty zvuky slavnostně. Hlásaly tak při potocích a řekách, v sadech a hájích, v lesích a polích, na stránkách i v údolích. A ozvěna zmocnila se vždycky jásavých těch zvuků, roznesla je široko daleko až tam k odlehklým obzorům, až tam k ztemnělým lesům. Ty se zachvěly, zahučely, z hluboka oddechly a již také slavnostně jásaly: „Jaro je tu, jaro je tu!“

A vesele ten jásot lesů uchvátily šumné proudy potoků a řek, uchopily ho měkkou náručí svou, zavinuly ho v pěkný závoj stříbrných krajek a již ho unášely dál a dále v kraje cizí, v kraje neznámé . . . — — —

A všude, všude zvonilo s hukotem vody v utajených melodích: „Jaro je tu, jaro je tu . . . — — —“

Ó dobo jara, dobo touhy, dobo něhy, dobo lásky, dobo života, dobo mohutnosti a zázraků! Ó kéž bys vždy jen tolik rychle, ach tolik rychle, neprchala a kéž bych tě mohl aspoň ještě jednou v jáře vlastního svého života prožiti . . . — — —!

Obrana.

(3) **Co všechno naše intelligence klidně stráví!** Dokázali jsme již mnohokrát, že časopis „Čas“ jest orgánem na uražení a ohlupování českých mozků. Ale kdo chce býti klamán, toho těžko z duševní tmy vyváděti. Proti katolictvu může napsati „Čas“ největší nesmysly a intelligence „Času“ oddaná zcela spokojeně a bezmyšlenkovitě přisvědčí, ač by se mělo právě od intelligence trochu samostatné úvahy očekávati. 21. března „Čas“ napsal: „Bývaly časy, kdy pořádné vychovávání Čechů nemělo viděti sv. Václava, protože se Němcům pokoril.“ Ó ty humanitářská logika realistická! Realisté, kteří se holedbají, že touží po náboženství čistším a humanějším než jest Kristovo, najednou nazývají pořádné vychovávání Čechem toho, který nenáviděl svého bližního.

A rozumí se, že „Čas“ pokládá za pořádné vychované Čechy hlavně evangelíky, odkojené mlékem pamfletů à la Pogios. Evangeličtí klerikálové nenáviděli ode dávna všechno, co jen trochu mělo náter katolický; snažili se a snaží se dosud potupiti i ty katolické velikány, jichž si sami husitě velice vážili. Proto nás ta nenávisť k sv. Václavu nijak nepřekvapuje. Tedy ten, kdo se učil o sv. Václavu ze strannických a prohaných pamfletů, byl pořádné vychováním Čechem. Kdo však nešel pro rozumy k velebitelům Lžipogia a poučil se z Palackého a Kalouska, nebyl pořádné vychováním Čechem. Kdo jasal, když se dočetl v nejapném pamfletu o „bázlivosti a nestatečnosti“ sv. Václava, byl chlapík; kdo však poznal z jadrné obrany Kalouskovy, že byl sv. Václav mužem rekovně mysli a že platil za hrdinu i u svých současníků, ten nestál za nic. A ještě něco. Orgán „strany lidové“ by mohl už nyní věděti, že nikoliv nějaké úřady, některí politikové vštípili do lidu hlubokou úctu ku svatému knížeti, ale že veškerý lid souhlasně knížete Václava prohlašoval za svatého mučedníka. Úctu k sv. Václavu nebylo nikdy potřeba šířiti způsobem umělým, poněvadž v samém lidu stále úcty k sv. Václavu přibývalo. A teď orgán „strany lidové“ chová se k projevům a přesvědčení českého lidu tak byrokraticky, že raději pošle lže, než by pravdivé historické názory přijal za své.

Prý pořádné vychovávání Čechů nenáviděl sv. Václav, protože se Němcům pokoril. Napadá nám malé srovnání. Prastří pastoři si zašli z lásky k českému lidu do německého kasina; a tam se jim přišli dvořiti — ovšem nikoli řečí českou — některé přední osoby z Časistů. A tu se „Čas“ čepejřil, když se taková visita jiným listům nelíbila; tu dle logiky Času měl každý „pořádné vychovávání Čech“ mítí radost, měl věřiti, že se takhle pracuje pro český rozum a českou duši. Jak by ten „pořádné vychovávání Čech“ musil býti k vůli křehkosti Časistů nedůsledný!

(3) **Za heslem lidové vzdělanosti** vychází nyní měsíčník „Pražská lidová revue“, do něhož přispívají hlavně spolupracovníci „Času“. Jak se náš lid tímto novým časopisem vzdělá, patrně z nové „básně“ Macharovy na sv. Václava. V utrhačných verších Machar poučuje, že to možná se sv. Václavem bylo jiné, než co z historie o něm víme. Možná prý, že měl světec často rád „chludný pohár vína, lov v černém lese, bílé dívčí tělo i války řev.“ Tedy „realista“ místo věcného poučení — raději podezřívá. Rádi věříme, že by byl Machar velice potěšen, kdyby se dokázalo, že to jeho „možno“ jest vlastně skutečností. Dokázali jsme již dříve jasně, jak Machar ve své zlobě proti katolictvu z nedostatku látky katolické světce jednoduše hanobí nepravdami a k účelu tomu směle překrucuje historii.

Tedy prý možná, že byl sv. Václav jiný. A jaký je teď názor na tohoto světce? Machar k sv. Václavu volá: „Kadidlo tě halí, jsi prostých popů (!) sluha ponížený, jenž hostie kdes v temném koutě strojí a jemně hřbet krvácí pod řemeny, asketa bédný, loutka báby svojí, a kníže směšný (!), v panování chabý, jenž anděly má za rozhodčí v boji. — Jak vzývají tě modlařivé baby (!) pohlaví obojího . . .!“

A tímhle se má náš lid vzdělati! Takové strannické, křechovité výpady proti historické pravdě, tak nízké výrazy mají srdce českého lidu zušlechtiti! Tohle se děje od vzdělance právě v čase tom, kdy vědeckým odborníkem byla osoba sv. knížete stkvěle obhájena proti pomluvám zarytých nepřátel všeho katolického. Pak ještě máme věřiti, že takové lidi láká do „kulturní práce“ touha po pravdě, po vzdělání a nikoli moslemínský odpor proti všemu katolickému! — O jiných nepravdách vytištěných proti katolické církvi v „Pražské lidové revui“ promluvíme si příště.

(3) **Žurnalistická poctivost.** Kolínská „Česká Stráž“ uveřejňuje na úvodním místě „Politickou vzpomínku“ věnovanou Časem Obnově. To prosíme učinila Česká Stráž v té

chvilí, kdy už si hezky pohodlně mohla předsíti odpověď našeho p. dopisovatele na vášnivý a nekritický výpad Času. Ale — šikovnost nejsou žádné čary. Chytrá Č. Stráž nejen že se z odpovědi Obnovy ničemu nechtěla přiučiti — ale o celé odvetě ani slůvkem se nezmiňuje. Takhle se to musí šikovně prováděti u majitelů „vyšší evangelické morálky“. — Č. Stráž stále častěji balamutí své čtenářstvo tvrzením, že p. Moravec dopisuje do Obnovy. Zvláštní dalekozrakost! Čekali jsme, že p. Moravec sám něco do svých radikálních „Labských Proudů“ proti tomu lhaní napíše. Ale na všechno důsledně mlčí. Obracíme se tedy aspoň my k čtenářům Obnovy a Labských Proudů s prostou otázkou: Může rozumný člověk věřiti, že zprávy o Kolíně v Obnově a Lab. Prouděch píše tatáž ruka? Což Duškovci jsou vášnivostí tolik zaslepeni, že nedovedou rozpoznávati klidný sloh Obnovy od cholerických záchvatů Lab. Proudů a že nedovedou postřehnouti různou tendenci obojích zpráv? Že náš nikoli radikální ale upřímně katolický dopisovatel výstředností stoupenců Čas. Stráže nechválí, toť lehce vysvětlitelné; a proto ještě nemůže žádný logicky myslící člověk hledati hned našeho dopisovatele — za redakčním stolem Lab. Proudů. Tolik na vysvětlenou našim přátelům. Že bude Česká Stráž lhati beze všech důkazů v této příčině dále, na to jsme dle častých zkušeností připraveni také. Jen nás překvapuje mlčení páne Moravcovo. Pane učiteli, jen se ozvěte konečně také a rcete pravdu, upřímnou pravdu! Anebo se snad někde chlubíte, že jste našim spolupracovníkem? Dovolte, taková nepravda by byla horší než všechno mlčení.

Politický přehled.

Ve sněmovně poslanecké přijat pro rolníky důležitý zákon o rayonování řepy, ač se cukrovarníci a nepřátelé rolnictva všemožně namáhali, aby předloha byla vrácena výboru. Nový tento zákon má platiti od 1. prosince 1906, ač jestli se panská sněmovna nerozhodne proti němu. Sociálně-demokratičtí poslanci postavili se proti osnově zákona o rayonování řepy, jakož i proti žádané změně živnostenského řádu. Rolníci a živnostníci dle toho mohou poznati, jací přátelé se jim nabízejí v sociálních demokratech. — Poslední schůze sněmovní před velikonočními bude 11. dubna; po svátcích sejde se sněmovna 3. května. V konferenci předsedů stran politických o svolání českého sněmu nestala se ani zmínka. — Antisemité vystupují ostře proti Uhrám. — Všeněmci podali návrh, aby veškeré jmění církevní bylo sestátněno a duchovenstvo zařazeno mezi státní úředníctvo. — 5. dubna bylo tomu osm let, co byla vydána jazyková nařízení hr. Badeniho. — Situace se v Uhrách zase zhoršila, ježto oposice zamítla dvouletý kompromis, dle něhož by Maďari na dva roky odložili své vojenské požadavky, koruna pak že bude žádati pouze menší částku ze 450 milionů delegací povolených, a potom normální kontingent nováčků. Košut nechce ani vyjednávat. Maďari doufají, že odporem svým proti všem potřebám státním cíle svého dosáhnou; takové jednání maďarské jest již jako revoluce. — Císař udělil italským studentům, kteří v Innocenci stříleli proti němu, studentům, aniž o ni sami žádali, milost a dal zastaviti vyšetřování proti demonstrantům tridentským. Studenti na studiích a stipendiích nic neztratili.

Cesta něm. císaře Vilema II. do Tangeru v Marokku vzbudila ve Francii a v Anglii velké znepokojení, ježto se Marokko dosud nalézalo pod vlivem francouzským, s čímž i Anglie souhlasila.

Nedělní klid zaveden v Belgii dle usnesení sněmovny 109 hlasy katolickými a socialistickými proti 29 liberálů.

Revolucionáři vyvinují dále v Rusku svou borečnou činnost, kterou řídí ruští anarchisté ve Švýcarsku. — Car vyzval katolické biskupy v Rusku, aby mu podali návrhy na zabezpečení větší svobody katol. církve v Rusku. Na nové období válečné připravují se v Rusku pilně; vláda snaží se dohoniti, co dřív zameškala. Mobilisují se čerstvé síly, vědomí natěného dalšího vedení války nabývá vrchu. Nová 5%, vnitřní půjčka byla značně přepsána. — Z Mandžurska nyní málo zpráv, tam se zatím obě strany po hrozných únavách chystají k novému boji. — O loďstvu baltickém rovněž neslyšeti, živé listy anglické o něm umlkly. K loďstvu Rožďástvenského míří nyní oddíl Nebogatův, čímž ono vzroste na 36 válečných lodí a 14 dopravních parníků. Tento měsíc vypraveno bude z Ruska čtvrté loďstvo, čímž ovšem přiznáno, že téžistě válečné ocitá se na moři.

Čtěte! Předplácejte! Rozšiřujte!
»OBNOVU«!

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 27. března t. r. usneseno: Oznámení c. k. okr. hejtmanství, že ministerstvo vnitra zamítlo žádost obce zdejší za příspěvek na udržování části silnice Králové Hradec-Jablonecké, postoupí se měst. zastupitelstvu s návrhem, aby erár převzal udržování Pospíšilovy třídy v délce 2084 čtv. sáhů a odevzdal obci část silnice Litomyšl-Rumburské v délce 2670 čtv. sáhů proti zaplacení rozdílu 586 čtv. sáhů. — Žádost dp. faráře K. Kotrbelce v Pouchově za zvýšení příspěvku na palivo postoupí se politickému úřadu s doporučením. — Lesnímu úřadu se uloží, aby v novém parku u Šostan vysadil lesní stromky. — Schváleno oznámení správy ústředních jatek, že zabavila jednou fezniku zde uhrovně vepřové maso. — Pánům manželům Beranovým uděleno povolení ku přistavění prvního patra na přízemním domku jejich č. p. 385. — Do bytu měst. pol. komisaře zavede se v zájmu policejní služby telefon z policejní strážnice. — Lesní úřad se pokáže, aby okrašlovacímú spolku vydal K 100.—. — Schválen byl poplatek K 5.— za každou desinfekci. — Technická kancelář pokázána, aby stavbu městku u rybníka „Plachty“ zadala akordem. — Ve schůzi dne 3. dubna usneseno: Zařídí se stojan pitné vody v bloku IV. u Pražského Předměstí a opatří se klíče k němu, jež odevzdají se majitelům domů v bloku tomto. — Správc. a k. voj. nemocnice daruje se 100 lesních stromků pro voj. hřbitov. — Vzato na vědomí oznámení c. k. okres. hejtmanství, že pan Josef Novák, hostinský na Hrázce, schválen jest nájemcem živnosti hostinské v lesním pavilonu. — Požitky z nadace, založené J. O. bratřem Harrachem, uděleny byly k návrhu fidei- telství odborné školy zámečnické Františku Jonovi. — Paní Josefíně Weinhengstové uděleno povolení ku zřízení bytů ze stávajících krámů v domě jejím č. p. 381. — Dlužné obecní a školní přírůžky jakož i činž. groš budou se vymáhati politickou exekucí. — Žádosti pana Josefa Štěpa, mistra dlaždičského, aby mu svěřeno bylo provedení mosaikových chodníků v bloku C, vyhově se jeu tehda, přistoupí-li majitelé domů v bloku C na podmínky stran jejich zřízení stano- vené a tehda, bude-li se děti zřízení jejich pod kon- trolou tech. kanceláře. — Panu Aloisů Stáběmu, ko- váři, pronajat byl ravelín číslo 11. v hradbách s travou kolem hradebních místností za obvyklých podmínek. — Odporučí se c. k. fidei- telství v Chru- dimi žádost p. Josefa Macáka za svolení ku prodeji zvláštních druhů tabákových výrobků ku příznivému vyřízení. — Vzato bylo na vědomí sdělení c. k. okr. hejtmanství, že uděleno bylo povolení provozování živnosti hostinské v domě č. p. 197. a 198. panu Josefu Macákovi a že paní Anně Faltnerové nebyla udělena koncese hostinská pro dům č. p. 79. z dů- vodů, že ji dosud má p. B. Košťál a nevzdal se jí. — K návrhu požárního odboru schváleno bylo, aby užitkový vodovod z důvodů bezpečnosti zatím po dobu jednoho měsíce po celou noc otevřen zůstal. — Vzhledem k protokolu sepsanému o zdravotních a stavebních závadách v domě č. p. 171. zavede se s majitelem téhož domu trestní řízení dle stavebního řádu stran obývání proti zákazu zadních místností v prvním a druhém patře a pokud stavěl bez úřed- ního povolení. — Zřízení hromosvodu ve farní Loche- nické zadá se panu Josefu Komárkovi, klempíři zde. — Panu Josefu Štréglovi, učiteli zde, uděleno bylo povolení ku postavení nového domu na parcele č. 8. v bloku O. — Práce pozlacovačské v kostele sv. Pavla v Pouchově zadány byly p. Josefu Kieslichovi v Hradci Králové. — Jedna podpora prodloužena byla na dobu jednoho roku, jedna podpora byla zvýšena na dobu jednoho roku a poukázány byly některé účty k výplatě.

Zkouška z náboženství na obecných a měšťanských školách královéhradeckých konala se v pondělí a v úterý ve školní kapli. J. M. nřdp. biskup dr. Jos. Doubrava za účasti nřdp. general. vikáře mgr. dr. Al. Frýdka a pp. katechetů sam děti zkoušel. Pří- tomni byli též mnozí rodiče dětí školních.

Duchovní cvičení v kostele Panny Marie v Hradci Králové započnou v úterý 11. dubna o půl sedmé hod. večer a ukončí se 18. dubna, načež ve ve středu 19. dubna bude sv. spověď a na Zelený čtvrtek sv. přijímání. K cvičením zve dům Tovaryšstva Ježíšova.

Večer Strössmayerův v bisk. Bor- romaen. Chovanci b. Borromaen uctili památku velikého Slovana, biskupa J. J. Strössmayera zda- řilou pěvecko-hudební akademií v neděli dne 2. dubna. Slavnost zahájena byla smyčcovým sesle- ným orchestrem Kaanovy „Soušedské“, načež po přiměřeném veršovaném proslovu a po zřetělém pěveckém smíšeném sboru příležitostněm, slože- ným dp. vicerektorem Jurkovičem, proslovil septi- mánn Noha pěknou řeč „O významu vlastenecké a kulturní činnosti Strössmayerovy. Mužské pěvecké quartetto řízením septimána Svobody dobylo čest- ného úspěchu sborem „Mateřské řeč“ a smíšený sbor zapáním nesnadné Novákovy „Nešťastné vojny“. Vážný obsah akademie vyzněl rosmárně komickou operetkou „Spiknutí v Chronstovicích“, kterou provedli chovanci Böhm, Kaplan a Hajšinek. Pravid klavírní obstaral a některé sbory nastudoval dp. vicerektor Jurkovič. K závěru sdailého večera ujal se slova přítomný nřdp. biskup Dr. Doubrava, vyloživ chovancům vzletnou řeč požeňnané vý- sledky Strössmayerova hesla „vše pro víru a pro

vlast“. V povznesené náladě opouštělo četné shro- mážděné obecensivo, mezi nímž spatřili jsme zá- stupce předních kruhů, repraesentační sal ústavu, v němž již mnoho důkazů bylo podáno o vřelém zájmu pro kulturní, umělecký a vlastenecký ruch.

Moorův koncert dne 2. dubna pořádán byl ve znamenitě nezaviněných neštěstí. Barytonista Kar- bulka onemocněl a nepřijel, pí Kratochvílová pro in- disposici zpívala mimo určený program. Ani obecn- stva nebylo hojnost, jak by toho byla zasloužila musa Moorova. Karbulka zastoupil mladistvý houslista Sta- nislav Ondříšek. Většinou předneseay skladby Moorovy, jež dýšej hlubokou vřcností a jsou hudbě, čím possi duch Byronův. Melaucholii, kus vnitřního života skla- datelova, ústrky, bídu a bol z nich vycítí posluchač. Ovšem skladby toho rázu, kde nemůže k platnosti přijíti akrobacie a technika, se tak nezamlouvají pře- třibenému vkusu obecnstva, jež jednak opravdu pře- syceno jest každonedělním koncertem prvního řádu, a jež jednak raději podivuje se virtuosní technice reproducentů, než skladatelskému talentu produkujícího se umělce. Moor studoval také na hradeckém gymna- siu a již se zdejšímu obecnstvu představil před časem jako dirigent filharmonie, kdež měl po Čelanském těžké postavení. Zjistěte jeho pravé pole působnosti jest kom- poise a to hlavně v hudbě komorní. Na té dráze přejeme jemu a jeho národu bojných žní.

Divadlo v Adalbertinu. Vzdělavací a podpůrný spolek křes. socialních paní a dívek za- vřel se velmi obecnstvu nedělním představením di- vadelní hry Šmahovy „Zlato“. Živě a s porozuměním sehráli tu naši ochotníci kus ze života rodiny po ma- monu bažicí. S pravou hereckou rutinou, s níž by počítati mohli i na tom nejlepším jevišti, počínala si sl. Němečková v úloze Marie, k ní družila se neméně rutinovaná herečka pí. Marvanová s p. Beránkem, pak i pp. Karásek, Soudil, Sváták a Martinec. Obe- censtvo odcházelo z divadla velmi uspokojeno. Bylo by si však přáti, aby divadelní představení ochotnická počínala vždy přesně v určenou hodinu; obecnstvo zvyklo by pak rovněž na tuto přesnost v čase.

Službovolná mládež. (Hlas z obecnstva.) Ochota, službovolnost, pozornost k občanstvu bý- vají či snad bývaly ozdobnými vlastnostmi naší mládeže střešedokolské. Jak se tyto vlastnosti jeví, možno nejlépe seznati v Hradci Králové, když se naše zlatá mládež po 12. hodině hrne třídou Ji- říkovou a Palackého do vnitřního města. V tu dobu proti studentům berou se k obědu mnozí občané, hlavně úředníci. Ale paní studenty v bez- ohlednosti své nikoho kolem sebe nevidí; jdouce v zá- stupech až po 6 vedle sebe, zabírají celou šířku chodníku, tak že i staří paní se jim musejí vyhnouti, aby nepocítili ústrků a ran od jejich prken a pou- zder. Některý horkokrevnější starší pán, nechť se se bezohledným povýšením uhybatí, chopí se hole a drže ji pevně před sebou, proklestí si předce cestu. Takhle ještě když se na chodníku objeví různolící sle- činka, tu div se vědychtivým, skřipci a dlouhými vlasy okrášleným studentům samou ochotou nevymknou ruce i nohy z kloubů. A přece mnozí z těchto mla- díků strojí se jednou národ věsti k lepší budoucnosti! Jak si ho získají, na cestu dobrou připraví, když u nich není všem milá skromnost, ochota . . . ?!

Lidová slavnost s bazarem pořádá se ve prospěch postavení kaple na Rožberku za příleži- tosti přenesení obrazu Panny Marie Pomocné dne 24. dubna v pondělí velikonoční v Hradci Králové. Pro- gram: 1. Odpoledne po 2. hod. požehnání v marián- ském chrámu Páně. 2. Slavné přenesení obrazu. 3. Pobožnost u kapličky na Rožberku. 4. Kázání, na to volná zábava s bazarem.

Pověrečné modlitbičky. Naši knihti- skárně doručou značně zvetšely dvojlistek, na němž bylo švabachem vytisčeno „psaní, které v Jerusalemě na Božím hrobě v roce 1746 nalezené, zlatýma lite- rama psané bylo, a Jeruzalemský růženec se jmenuje. Kdo ten růženec s pobožností se vymodlí, tomu chce Bůh pětadvacet duší z ošince darovati.“ Bylo to ovšem vráceno s připomenutím, že takové „záračné“ psaní u nás se tisknouti nemůže. — Nyní zase roze- šíla někdo v Hradci Král. pomocí krátkou modlitbičku v rukopise, pod níž připsáno: „Tato modlitba jest de- větkrát k opasní a po 9 dní vždy jedna modlitba se musí odeslat. Tuto obdržel arcibiskup vídeňský a musí se tímto způsobem do celého světa rozeslat. Kdo by toho opomenul, toho stihne velké neštěstí; kdo tuto prosbu vyplní, může po 9 dní hleděti vřtce vyplnění své prosby. Amen.“ Modlitbička psána písemem ele- gantním, a tak se nám zdá, že se zde jedná o zů- myslný podvod některého protivníka katolictví, který chce zbožné duše zmámiti a jež narážící věc tak, jako by modlitbičku psal věřící katolík. Inu, nebylo by nic divného. Naši protivníci chápají se proti nám každé zbraně. Není tomu dávno, co na př. vhažovali socialisté v Belgii do oken a do choděb klášterních škol k vůli ostouzení jeptišek aráky potíštělé lita- niemi ke všem svatým, kde byly obsaženy světské prosby. A už se vítězně v socialistických listech tvr- dilo, že takové světské litanie modlí se jeptišky se škáknými. Prohnanost našich protivníků jest nevy- čerpitelná. — Vyvzráme každého katolíka, aby ta- kové pověrečné modlitbičky neznámými pisateli roze- šílané bez okolků hodil do pece.

Živé fotografie, jež právě v Adalbertinu v Hradci Král. předvádí podnikatelé pp. Ponec a Körber, s živým zájmem jsou obecnatvem sledovány. Obrazy vynikají větší přesností a jasností a obtížné mihotání proti dřívějšímu zmíněno.

✓ **Úprava tržiště.** S úpravou tržiště u jatek bylo již započato. Celá plocha bude vydlážděna, takže bude tvořiti pěkné suché náměstí, kteréž v době pod- zimních a jarních plískanic bude dosti vhodným mí- stem pro procházky. Na tržišti vysazují se též pěkné staré lípy, které budou nejenom okrasou unavujícímu svému okolí, ale poskytnou též ochranu před úpalem slunečním lidem i dobytku. Ještě by se měl zříditi v jisté vzdálenosti od silnice veřejný záchodek, proto- že služba tuto sastávala, ovšem nedostatečně, zá- koutí starých hradebních cihel.

Lasné Lhacovlice v padesáti velmi krá- sných obrazech vystaveny budou od 8. do 15. dubna 1905 v panoramě Národní Jednoty Severočeské v bý- valém klášteře za kostelem sv. Ducha v Hradci Krá- lově. — Přítáti kolekce: „Velká Britanie“.

Jan L. Buchtele, proslulý virtuos na housle, za spolunúčinkování sl. Marie Novákové a vir- tuosa na klavír p. Karla Leitnera, uspořádá v sobotu 8. t. m. v Klicperově divadle v Hradci Kr. populární koncert. Pořad: 1. Grieg „Sonata A-moll“ č. 3. pro housle a klavír. Jan L. Buchtele a Karel Leitner. 2. Dvořák Dr.: „Písně milostné“ 1. „O naší lásce ne- kvete . . .“ 2. „V tak mnohém srdci mrtvo jest“. (Gustav Pfleger-Moravský.) Sledna Marie Nováková. 3. Nešvera: „Ekloga“. 4. a) Malát: „Mám Tě rád“; b) Vymetal Al. „Ba je té lásky na světě“. (Rad. Po- korný.) Sledna Marie Nováková. 5. a) Z Káanuů: „Ukolébavka“; b) Nachéz: „Cigánský tanec“; c) Mer- ker: „Valse intermède“. Jan L. Buchtele. 6. a) Novák Vítěz: „Ze slovácké suity“; „U muziky“; b) Brahms: „Uherká rhapsodie“. H-moll. Karel Leitner. 7. Baz- zini: „Rej skřítků“. Jan L. Buchtele. — Začátek o půl 8. h. Konec o 9. h. Předprodej vstupenek převzal p. Břetislav Broukal, knihkupec na Velkém náměstí.

Stálá divadelní společnost. Již před lety projevono z vážné strany mínění, že by bylo velmi výhodným, aby pro několik větších měst na čes- kém severovýchodě zřizena byla stálá divadelní spo- lečnost, která by střídavě ve společených městech vy- stupovala. Zřízení takové lze věru co nejpriznivěji uvítati, vždyť by se tak během času mohli vyškoli- ti sbor umělců, jehož výkony by uspokojiti mohly i nej- vytrfbenější pozorovatele. V posledním čase došlo se v této záležitosti k jakémusi vyjednávání. A tu městská rada královéhradecká právě žádá městskou radu v Pardubicích a Chrudimi, aby jmenovaly dele- gáty pro společnou schůzi buď v Praze, nebo v jed- nom z účastněných měst.

Charakter. „Osvěta lidu“ vrhla se svým ob- vyklým již tonem na osobu p. fideitele pedagogia Nováka, že nehlasoval pro prázdno v den narození Komenského. Vyslovili jsme již předešle, že jsme z dů- vodů pedagogických pro tento feriální den, ale vy- slovujeme přece souhlas s panem fideilem Novákem, že si ponechal mužně přes předvídaný útok novi- nářský svůj úsudek o celé té agitaci s Komenským. Jsme zvyklí u nás na obnité šije před pardubským karabáčem, ale p. fideitel Novák patří ovšem mezi charaktery, kteří nenosí sukne a proto mu vyslovujeme svůj obdiv. V čele vychovávacích ústavů mají býti mužové opravdu charakterní a celí.

Dubnové počasí jeví se letos v pravé své tvárnosti. V pondělí v kraji sněžilo, na to přehánky s deštěm a studeným větrem; zvlášť pak čtvrtek vy- znamenal se velmi nevidným počasím: chvílemi jako uprostřed zimy zaburácela si sněhová vánice a v pátek byl pořádný mráz. Na horách objevily se nové vrstvy sněhové. Letos dle pranostiky lidové může býti úrodný rok, vždyť: Dubnový sníh, jako když pohnojí. Hodně-li duben větrem věje, stodola se naplňuje. Mokrý duben slibuje hojně ovoce.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Za měsíc březen 1905 činí stav poukázek pokladničních K 612.700.—, knížek vkladních K 1.612.883.89, úhrnem K 2.225.583.89.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc březen 1905. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.508.345.38, vloženo během měsíce K 99.241.17, vy- bráno K 142.245.42, stav koncem měsíce K 1.465.341.13; stav půjček počátkem měsíce K 1.245.616.68, půjčeno během měsíce K 87.909.31, splaceno K 74.059.61, stav koncem měsíce K 1.259.466.38. Počet účtů 2.496, re- servní f. ndy K 125.155.69, závodní podíly K 66.628.22, pokladní obrát K 893.298.39.

✓ **Z úředních nařízení a jiných opa- tření roku 1794, která se vztahují k válce s Francií.** Dle jednac. protokolu Krá- lověhrad. magistrátu podává V. P.—s. (Pokračování.) Ku střežení francouzských zajatců požadovalo zem. gubernium, aby vrchnostenské úřady osoby k této službě se hodící zaslaly. (Č. 1323.) — Nařízení vys. gubernia ze dne 30. října 1785 č. 24., které předpiso- valo, že všechny ocelové výrobky jméno výrobcevo nésti mají, bylo 20. VI. 1794 obnoveno s doložením, by nožířům a mečířům bylo připomenuto. (Č. 1319.) — Městský berní Mat. Matějka podal magistrátu so- znam těch osob, které válečnou půjčku pro rok 1794 na ně vypadající státu darní. Přiložil 22 vyjádření. (Č. 1353.) — Magistrátní radové a subalterní úředníci zaplatili za II. čtvrtletí r. 1794 válečné daně 43 zl. 22 1/2 kr. (Č. 1399.) — Zákaz vývozu surových hov- zích koží dne 13. května 1794 vydaný byl také na Uhry a Sedmihrady 1/4. rozšířen, avšak netýkal se vývozu z dědičných německých zemí do Uher a Sedmi- hrad. (Č. 1449.) — Gubern. vyneslím ze dne 17. čer- vence bylo ustanoveno, aby za trvání válečných po- měrů žádné částky do Švýcarska bez vrchnostenského vysvědčení některého švýcarského kantonu o tom, že jsou ku potřebě Švýcarska určeny, Předním Rakou- skem nebyly propuštěny. (Č. 1457.) — Dne 30. srpna 1794 došlo magistrátů úřední upozornění, že za panu- jících poměrů jest zvlášť důležitě znáti s určitostí počet, vlastnosti a cesty cizozemců, kteří do kraje vstupují a zabezpečiti se proti vlnění podzřelých oizinců a tuláků. Zvlášť pohraniční vrchnostenské úřadové a představení byli zavázáni na příslé cizince zřetel obrátiti a pozornost zdvojnásobiti. (Č. 1488.) — Z nařízení k. krájského úřadu (pod 17. listop. 1794) oznámil magistrát měšťanům, kteří se povoznictvím zabývali, že osobám cizím a jim neznámým dopravu mají odepřiti, nemají-li výkazů o cestování. Kdo by zákazu neuposlechl, tomu by bylo povoznictví na vždy zastaveno. Toto nařízení týkalo se také všech šenkýřů. (Č. 1822.) — Dne 9. prosince 1794 konala se u c. k. vrchního úřadu v Pardubicích dražba na dodání 1882 mír žita do Chlumu a 1015 mír ovsa do Hradce Králové. (Č. 1884.)

Jmenování soudních úředníků. Radou zem. soudu jmenování soud. tajemníci: pro Hradec Králové Aug. Patzak z Trutnova, Jan Vítek z Kolína pro Jičín, K. Martner z Hory Kutné tamtéž

s. soud. radou a spolu přednostou okres. soudu v N. Brodě jmenován s. taj. z Prahy Frt. Procházka. — Soudními tajemníky jmenováni adjunkti: Ant. Durdík v Hradci Králové tamže, J. Fetter v Hofe K. a A. Vodka v Pardubicích pro zem. soud v Praze; K. Říha v Ledči tamže, Ang. Černý ve Dvoře Král. pro Kolín, J. Čížek v Červ. Kostece pro Lomnici n. P., J. Čádek ve Vodňanech pro Horu Kut., dr. J. Červený v Jaroměři pro Želez. Brod, B. Koeschel v Pardubicích pro Budějovice a Aug. Košťál v Roudnici okr. soudcem v Nechanicích; adjunkti z obvodu praž. vrch. zem. soudu ustanoveni adjunkty: M. Zippe v Kostece n. Orl., J. Pink v Jaroměři, F. Tůma v Pardubicích, B. Wagner v Hofe Kut. — Adjunkty jmenováni anskulanti Al. Korál v Hradci Král., J. Sládeček v Pardubicích, J. Čoudek v Kostece n. Orl.; z Hradce dr. F. Schiller a dr. J. Červenka a pak dr. B. Tolman pro obvod vrch. zem. soudu v Praze. — Němci žádají, aby do „jejich území“ dosazování byli výhradně němečtí soudci. Ale ministerstvo přes dobrou vůli jim vyhověti nemohlo, ješto na 28 něm. míst hlásilo se pouze — 9 Němců. Při jmenování 108 adjunktů jeví se tedy hrozný nepoměr 99 Čechů a 9 Němců, ač povýšení všichni Němci.

† **MUDr. Jar. Horných**, bleďaný lékař pražský, odborník nemocí nosních, krčních a ušních, zemřel v Praze 2. t. m. Dr. Horných měl tak rozsáhlou praxi, že s vynaložením všech sil ordinoval od rána do večera, při čemž často dvě třetiny jeho pacientů platili slovy — Zaplať P. Bůh! Stal se obětí svého povolání nakaziv se tyfem. Narodil se r. 1843 v Lomnici nad Pop.; od r. 1881—1884 studoval v Hradci Král., kde byl chovancem bisk. Borromaea. R. i. p.

Z Nového Hradce Králové. V neděli dne 2. dubna t. r. o půl 9. hod. ranní bylo zase občanstvo zdejší vyburcováno tím zde již obvyklým „hoří!“ Oheň vyšel z domku p. Jos. Fibigra, obuvníka, a rozšířil se na sousední domek p. Bartáka. Je to smutný zjev u nás, že každou chvíli zde hoří. Ovšem penům domácím je při tom ještě dosti dobře, (jsou vždyji pojištěni), poněvadž za dřevěnou chatrč postaví si domek zděný. Což ale mají dělati ti nejuznáníjší nájemníci, jako v tomto případě jistě vdova, matka několika dětí, když nyní v krátkém čase po dvakráte vyhořela? Takový chudák hledá vždy laciný byt a protož musí vléztí vždy do baráku sebe špatnějšího, který za nějaký den opět shoří! Nový Hradec bude brzy opravdu novým.

Podaření Němci. Kopec Svatojanský, krátce Zámeček u Hradce Králové jest rozkošné místočko, s něhož za jasného počasí úchvatný jest pohled na rovinu polabskou kolem Hradce Králové. Na Zámečku usazeno je 67 obyvatel, vesměs Čechů, však také asi pětina Němců, jen že by se pravý pruský Michel nad projevem jejich snášlivosti rozchechtal. Mají tam na slovaněské lísce tabulku s českým označením obce a pod ním německý nápis, kde z Gemeinde udělali Gemeindeg, z Königreich Konigreich atd. Snad si toho pověsímou i pokrokoví národovci ve Střebří, k nimž Zámeček přidělen, aby, když už s lásky k Němcům označují na Kopci Svatojanském osadu svou německy, nečinili se jinak směšnými.

Výsledek obecní volby v Kostece M. O. Vládnoucí strana — která se ráda tituluje svobodomyšlnou, o svobodě však pro lidi jiného smýšlení nic vídati nechce — obdržela ve dvou sborech většinou jednoho hlasu 12 výborů, 5 náhradníků, opoziční velkou většinou ve třech sborech 19 výborů a 10 náhradníků v čele s p. A. Moravcem, továrníkem, který dostal ze všech kandidátů nejvíce hlasů 254. Ubohý dopisovatel Lid. Listů v Chocni chlubil se v posledním čísle, že je vítězem. Nikdo se mu nediví, neboť neumí ještě počítati. Hrozně hubuje na klerikály a na jejich agitaci. Nebudeme se s ním přiti a k uvažování mu skytáme tahání voličů do záchodů, do otevřené spouště, pracující aparát okres. úřadovny, návštěvu pánů svobodomyšlných před volbou II. sboru po celou noc, žádné hodiny noční nevyjímaje, burcování apších voličů, zbrnění, aspoň má tam napíše, když nechcete toho N., vyhrožování i c. k. zemskou školní radou, vyhazování z bytů, soudní výpovědi a jiné zajímavé historky, jež mu, nebude-li chápati, uveďme s jmény a důvody takovými, že dostane i se svou celou stranou závrat. Každý uvidí, jak ta svobodomyšlná strana v Kostece vypadá. Spořitelnu, mlyn a jiné osvětlové činy strany vládnoucí předvedeme jako rarity přístě, aby se vědělo, jak se má samospráva obecní vésti osvětlové, pokrokové, a s v o b o d o m y s l n ě !

Z Chlumce nad Cidlinou. Kdykoliv se ucházím na patronátě chlumeckém o některou faru, činí se na mne s jistě strany útoky. Posledně, když žádal jsem o Vápnou, nejen že na místě kompetentním naléháno bylo, bych praesentován nebyl, ač jsem byl v terně na místě I., ale i po praesentaci nedalo to radostí mému upřímnému příteli spáti, a tak napsal do „Obnovy“ zprávu o obsazení fary Vápnenské s poznámkami o nátlacích a intrikánech. Na odrazení útoků, proti mně s jistě strany činěných, odpovídám následovně: Dekretem nej. b. konsistoře ze dne 9. října 1891 č. 7299 byl jsem vyzván, bych se též představil panu hraběti. Prose při té příležitosti o fundaci, kterou můj předchůdce požíval, dostal jsem v odpověď, že v čase, než jsem do Chlumce přišel, byla ona fundace přidělena panu děkanovi k výslovné jeho žádosti, že však mně léta na patronátě budou počítána tak, jako bych kaplanem byl. Proto také v r. 1895 předatavil jsem se s ostatním duchovenstvem patronátním novému panu patronovi. Když pak ozval se hlas, že mně právo patronátní nenáleží, žádal jsem o formální přijetí do svazku patronátního a klientela mi dekretem ze dne 1. března 1898 přiknuta byla. Ostatně sama zemská jednota kat. duchovenstva usnesla se na resoluci o volné kompetenci, aby na kterékoliv beneficium mohl žádati kterýkoliv kněz, terno pak aby sestaveno bylo ze žadatelů nejzpůsobilějších, bez ohledu na to

z kterého patronátu pocházejí, při čemž by hlavně přihlíženo bylo ku stáří kompetentů. Avšak ještě z jiných důvodů neprávem by se mi upíralo právo patronátní. Od svého příchodu do Chlumce, tedy již po 14 let, o nedělních a svátečních slouštím mně svaton sv. devátou, které se od počátku pravidelně účastňuje vysoce urozená hraběcí rodina a velká většina dospělých osadníků. Tato mně sv. není službami Božími školeními, jaké existují jinde, nýbrž farními ode dávnych časů, na kterou mládež školní jen z nouze voděna bývá, nemajíc při ní ani vhodného místa, kteromžto má sv. mívá dříve buď děkan nebo jeden ze tří kaplanů, neboť před ustanovením katechety bývali v Chlumci kaplani tři. A tím tedy, když jsem na patronát byl přijat, počet patronátního kněžstva se nezvážil. Zastávám tedy v tomto směru třetího kaplana. Mimo to od počátku vypomáhal jsem hojně a to vždy k výslovné žádosti v duchovních správách zdejšího patronátu ve spovědnici, na kazatelně, u oltáře, jak mi písemná dobrozdání čtyř farních úřadů dosvědčují. (O jedné velikonocních svátečních vypomáhal jsem dokonce ve třech farnostech patronátních.) A že od počátku i v duchovní správě chlumecké v naznačených směrech výpomoc jsem poskytoval, jmenovitě ve dvou delších chorobách bývalého pana děkana a po dlouhý čas, kdy v Chlumci pouze jeden kaplan byl, donfám, že by dosvědčil místní pan děkan také i celá chlumecká veřejnost. Kdybych byl tedy faru ve Vápně dostal, byla by se nestala nikomu křivda, když i uváží se ta okolnost, že máje 16 kněžských let služby, ucházel jsem se o faru se žadateli o 4—9 kněžských let mladšími. A proto tím méně bylo třeba křiku a veřejného ostouzení, když na základě svrchu uvedených činností své o faru patronátní poctivým způsobem jsem se ucházel. Prohlašuji, že na úkor druhých žadatelů a vůbec způsobem neslušným o faru jsem se neucházel. To mně dosvědčí celá veřejnost, pokud na věci zájem měla. A když již nucen jsem byl veřejně se hájiti, musím se též dotknouti toho, co se proti mně dělo. Nejprve byla proti mně anonymním hanopisem nasazena páka u nej. b. konsistoře. Když tam akce se nezdařila, a já pšec jen l. locu navržen byl, poslán byl jménem osadníků farnosti Vápnenské druhý anonymní dopis a to panu patronovi s prosbou, by mne za faráře do Vápně nedával, že by to způsobilo v celé koláři zlou krev, že by mne neuvítali a že by ani do kostela nechodili. Když starostové přísařených obcí zvěděli, že někdo na účet přísařenců Vápnenských anonymně napadl čest kněze, kterého vůbec neznali, podali panu patronovi písemná prohlášení, že obecní zastupitelstva přísařených obcí nemají s oním anonymním dopisem nic společného, že jim je úplně lhostejno, koho za faráře dostanou, ješto proti žádnému žadateli nic nemají. V Chlumci n. C., dne 1. dubna 1905. Václav Kysela, katecheta.

Z Bydžovska. „Bydžovské Listy“, které odebrá náš katolický venkov, „stojí přesně na protikatolickém stanovisku. Svým čtenářům vychvalují odluku církve od státu ve Francii, radují se z toho, že křesť nesmí se tam vztýčiti na žádné veřejné budově a veřejném místě a volají: „Republika kráčí tu s pochodem osvěty a svobody v čele všem národům, jimž může sloužiti za jasný vzor v boji s klerikální reakcí a Římem. Kéž najde hojně následovníků!“ Tak tedy jinými slovy: „Los von Rom!“ Zdá se, jakoby i tento list zavánil nějakými markami; jinak si to nedovedeme vysvětliti, že by tolik zrádně hnutí „Pryč od Říma, propagoval. Ve vydavatelském družstvu jest i poslanec, hájící zájmy našeho venkova a českého národa. Tak daleko se jde v protikatolickém fanatismu, a nemyslí se pranic na prospěch našeho národa. Ovšem u listu, jenž přijímá i tiskne každou hloupost, nelze ani očekávati, že by rozzumně myslil. Za otázku stojí článek v r. XIX. č. 6.: „Stejně právo“ od jich dopisovatele, studenta na odpočinku, C. Žlunického. Píše: „Častokrátě mi byla již různými lidmi položena otázka: „Máte vy vlastně nějaké náboženství?“ „Mám, odpovídal jsem a odpovídám. Jestli dovolíte, abych ideály, jež můj život zabírají, nazval náboženstvím, mám náboženství jako vy. A v tom smyslu žádáme my bez vyznání účtu ku svým citům náboženským tím samým právem, jako církevní ku svým. Nemluvíme snad o oné vyšší účtě, ačkoli tomu, kdo věří v osobného, odplaty žádoucího, do všech našich myšlenek a činů se pletoucí osoby, jest věru dosti pohodlně vyhnutí se peklu a rozhodnutí se pro nebe!“ Takovým slohem a „učeností“ se to hemží dále. A ku konci též dopisovatel praví: „Želíme duševní cesty svých protivníků, kterouž za zcestí nejnebezpečnější (i) pro náš národní a politický vývin pokládáme“. Opravdu, jest při té frázovitosti notná porce sebevedomí. Takhle se má přispívat k vývinu národního a politického uvědomění? Člověk, který jest tak „učný“, že právě pro nedostatek vědomostí nikde se neuchytil, najednou se cítí povolán — poučovati národ. Z takových lidí, kterým řádné studium nikdy nevonnělo, dělají se obyčejně pokrokové žurnalisté a redaktori. A takové malé dušičky odvažují se pak mistrovati muže pozitivně pracující a hrají si na učitele národa. Ubodí lidí, kteří takovou duševní stravou se vzdělávají. Slušný a neustranný člověk dá takovému „poučnému čtení“ vědecky výhost.

Divadelní ochotnická jednota „Tyl“ v Rychnově nad K. pořádá v Národním domě v neděli, dne 9. dubna t. r. ve prospěch pořízení nových dekorací divadelní představení „Cop“. Veselohra o 3 dějstvích od Boženy Vikové-Kunětické. Začne se

určitě o půl 8. hod. V meziaktě účinkuje et. hudební spolek Dalibor. Ceny míst obyčejná, dělnický lístek 30 h. Předprodej lístků na číslovaná sedadla jaskavě obetará p. Josef Říha, obchodník v Rychnově n. Kn.

Z Jilemnice. V Katolické jednotě v Jilemnici přednášeti bude na Květnou neděli dne 16. dubna 1905 ve dvoraně městské radnice cestovatel dp. Alois Svojsík z Prahy o své cestě Malou Asii, Palestinou a Egyptem. Přednáška provázena bude světelnými obrazy. Začátek v 8 hodin večer.

Sv. Josefská Jednota katol. jímeců a mužů v Proseči pořádá v neděli dne 16. dubna t. r. v místnostech spolkových divadelní hru „Pravda“. Dramatický výjev z Nového Zákona od Jana Eschelbacha, českým veršem upravil Jos. Weiss. Začátek v 7 hodin večer. Dětky školní přistupu nemají.

Z Přelouče. Katolický spolek „Svornost“ sejde se na květnou neděli dne 16. dubna o 4. hod. odpolední k vyslechnutí poučné přednášky „o středověké vzdělanosti“.

Obnova sv. misie v České Třebové. Mnozí čtenáři, kteří se zájmem nahlíží v českotřebovské rubriky krajině našich listů, čekají jistě referát o bouřlivém jejím průběhu. Považte, k lidu, který v nábožensko-vlasteneckém nadšení se svíjel u nohou svého velekněze Láky, smutné paměti, k lidu, který v dětinné radosti dovede tleskat k čistě protikřesťanským řečem pana Krejčího o oslavě Husově, k lidu, který šíří nadšením, když Svozil svého světla bílou pochodní jim ukazuje přes trosky díla Kristova tu svaton cestu pokroku, k lidu, jenž plámy donášky pije ambrosii „mavní nšlechtilosti a rozumové vyspělosti“ z pohárů svých červených socialistických apotólů — k tomu lid — přichází Ježíša s pravdou Kristovou a obětavou láskou rozoučovat domnající v srdci jeho lásku k Bohu a nesmrtelné duši, učiti na základě této lásky křesť základu ku vnitřnímu klidu, k zúšlechťení srdce, nadšeně volat v duši sváděného lidu: „Přít ke Kristu!“ — Odvážná to práce a přece klidně minulo těch 9 dní od 25. března do 2. dubna, dní pobytu vldpp. Jemelky, Jeřábce a Pöltzela z T. J. v našem městě. Cestou nepředpojatého rozumu a srdce vedli vldpp. misionáři nepřehledné zastupy svých posluchačů k poznaní vznešeného cíle člověka: k poznání prostředků vedoucích k tomuto cíli, jak Kristus je stanovil. Nadšeně ze strnulého duševního spánku probouzeli lid, který po léta dával širné lány svých srdcí plenit mnohému náboženskému nedouku, jenž jiného pocitu k náboženství nemá, leč nenávisť a to přesvědčení, že jen lid o náboženství oloupený a tím i mravně kleslý může býti ochotným přijímatelem a vykonavatelem jeho „pokrokových a osvětlových“ snah. Pochopíte, že práce to nikterak snadná! Proto také s tím větším horlivostí a obětavější láskou chopili se vldpp. misionáři svého apoštolského díla, jenž utěšeně žehnal Bůh. Prosim, ve městě ovládaném v ohledu náboženském nejsurovějšími terrorem, jemuž malomyslné podléhají vrstvy nižší i vyšší, shromáždit v týdně kolem 3000 duší u zpovědnice, není malíčkostí. Věk také povznášející radostí musel naplňovati každého, kdo dobré vůle byl, pohled na v pravdě nabitý chrám Páně zvláště v kázáních stavovských a věrních! Tak mnohý po dlouhém čase počal chápati znova to blaho a štěstí poctivého náboženského života, vedoucího nejen ku spáse věčné, ale kladoucího spolu základní kámen ku v pravdě spokojenému, šlechetnosti a vnitřnímu pokojem prosycenému životu v údolí slzavém, chápal ten hluboký, pro společnost lidskou životodárný význam hesla sv. Otce Pia X.: Všecky vrstvy společnosti, ať vysoké ať nízké, obnoviti v Kristu! A tak, Bohu díky, u přemnohých byl čas sv. misie dobou požehnaného rozvratu ve vlastní duši, vrcholého u zpovědnice a vedoucího od stolu Páně k rozkrvácení náboženského uvědomění. A tento obrat v srdcích tak mnohých je nejkrásnějším „Zaplať Bůh“ vldpp. misionářům za blahodárnou práci v České Třebové podniknutou. A je-li pravdou, že — kolik lásky dás ty lidem, tolik štěstí dás ti Bůh, — pak nešťastnou neoslýšenou naše modlitby, aby je to posilující štěstí Boží provázelo vždy. Některé surovosti, zvláště mladých odchovanců pokrokařsko-demokratické aliance v době misie byly jen nejvhodnější voleným pozadím, aby utěšený a úspěšný obraz sv. misie tím lépe vynikl, a povzbudil katolíky dobré vůle k bdělosti i k horlivému konání svých povinností nejen v soukromém, nýbrž i ve veřejném životě.

Nemilá příhoda stala se faráři ve Velké Řetově, vdp. V. Kolářovi. Minulý týden dal si p. farář u fary v zahradě postaviti besídku (altánek) snad v létě pro pohodlí. To však bylo trnem v oku dvěma oddaným jeho osadníkům i myslili si, že by se mohli podívat, jaké základy má besídka a při tom zkusit svoji sílu. K tomuto nekalému záměru vyhlídli si tmavou noc i přikradli se k milé besídce a dokázali, že má špatné základy. Milá besídka se převálila na zem, zatím co p. farář sladce dřímá. Ráno p. farář jde se potěšit pohledem na milou besídku, jež ho tolik šoufká stála, a tu ona v pravém smyslu slova, jak se říká, nohama trčela vzhůru, jakoby dokazovala pravdivost pomíjejícího lidské. — Ušlechtilé to duše!

Ze Sebnice. Od 19. do 27. března konali u nás obnovu sv. misie vldpp. P. Lerch a P. Dvořák z Tov. Ježíšova od sv. Ignáce v Praze se skvělým výsledkem. Každého dne při evieních i kázáních byl prostorný chrám Páně naplněn zbožnými posluchači a při věrních kázáních ani stačiti nemohl. Z města i z nejbližšího okolí scházeli se nábožní věřící k těmto duchovním hodům, mnozí vážili si kolik hodin cesty! A Pan Bůh žehnal nadšeným kasatelům, neboť přes 1200 věřících přijalo v těch dnech sv. svátosti. Na svátek Zvěstování Panny Marie byla krásná a dojemná slavnost Mariánská, při níž v kázání vdp. Dvořák poukázal na zbožnost měšťanů solnických, kteří již r. 1714 postavili na náměstí sochu Neposkvrněné Bohorodičky! Druhého pak dne úchvatné bylo kázání vdp. P. Lercha před vystavenou Velebnou Svátostí a odprošení za všechny; urážky P. Ježíši učiněné, dojemné pak bylo rozloučení s vldpp. misionáři. Poslední den dojezdu pobožností za duše v očiecti celá pošeňaná obnova sv. misie byla ukončena. Kéž vyplní se slova, jimiž ukončil svo kázání vdp. Dvořák a která jako

do památky dal všem měšťanům solnickým: „aby nikdy neopouštěli se vanešeného trůnu synů Božích!“

Spolek divadelních ochotníků a literátský klub v Humpolci pořádají ve dnech: v sobotu 8. v neděli 9. a v úterý 12. v sobotu 15. a v neděli 16. dubna t. r. v Sokolovně velikonoční hru z prvních dob křesťanských „Kam jdeš, Pane?“ („Quo vadis?“). Dle románů slav. spisovatele polského Sienkiewicze v 10 obrazech upravil P. Ant. Hoffman, kaplan a spisovatel na Kr. Vinohradech. Celkem 100 osob. Začátek ve vědní dny o půl 8., v neděli ve 4 hod. odpol. Předprodej lístků převzal z ochoty p. Ed. Nápravník. Vzhledem k tomu, že uvedená hra vznikla velikou mravní cenou, předvádějí hrdiny mučednické z prvních dob Kristových, a vzhledem k tomu, že čistý výnos této výpravné hry věnován bude slechetným účelům, vybízíme k nejhojnější účasti.

Z Čáslavě. Oznámena námi již akce pro restaurování děkanského chrámu Paně sv. Petra a Pavla započala založením spolku, jehož ustavující schůze konána byla v minulé neděli za účasti velmi četného občanstva všech kruhů. Schůzi zahájil p. purkmistr vyloživ historický význam chrámu pro město i pro českou vlast a odporučiv spolu nově v život vstupující jednotu. Stanovy sestavené pěti p. důchodního Dlabáčka přijaty byly po čilé debatě a přítomní skoro všichni přihlásili se hned za členy. Členové zakládající platí ve čtyřech ročních lhůtách 100 K, přispívající dle možnosti více neb méně, jak sami uznají. Lze doufat, že snaha spolku setká se s radostným ohlasem u všech rodáků čáslavských a že každý, kdo jen trochu bude moci, za člena spolku se přihlásí a svým příspěvkem snahu uslechlou posílí.

Z Kutné Hory. První akt dramatu, který se odehrával v obecním zastupitelstvu, pak v okres. zastupitelstvu a v listech kutnohorských i opozičních kolínských, dohrán byl konečně v soudní síni našeho krajského soudu. P. A. Kutlák, který vystoupil proti purkmistru p. Macháčkovi s celou vehemencí své sanguinické povahy, odsouzen byl pro vylozování, jehož se dopustil zaslaním dopisů, v něm radil p. Macháčkovi, aby resignoval na své veřejné funkce, k čtrnáctidennímu vězení dvěma posty zosteruemu. Pokud na veřejnost přenikly záhadné zjevy naší samosprávy, viděti, že v naší obci jest mnoho, co potřebuje řádného polepšení a že dlouhé utatávání jistých poměrů nemůže přiuvesti nic dobrého občanstvu ani jeho repraesentaci. Objevil se rub pláště, jímž přikryvány byly osoby, které toho nezasluhovaly, a najednou se ukázalo, že vnitřek, pidička jest tuze červy, moli a jinou cizopasnickou chasou prožrána! Na co jsme upozorňovali vždy, že strana, chce-li zlomit osten výtkám, musí dbáti o svou řádnou čistotu, nepřijímaje lidí, kteří mění barvy jako chameleon, to nyní prakticky se ukázalo. A nevěsme-li až dosud vedoucí ruka řádu u rákoce, aby rozličný ten cizopasný šivel vyklepala, pak bude nuceno užiti toho občanstvo. Veřejné mínění naše, tisknuté u p. Švarce, které mělo v první řadě o to pečovati, pro samé štvánice proti klerikálům na to času nemělo a ještě nyní otírá se o Obnovu s průzračnou tendencí, opět snad zavléci do toho klerikály, aby mělo obětího beránka. Teď ovšem otevřely se oči i těm zaslepeným, kteří poznali, že nehanobili Kutnou Horu klerikálové, ani nepořádali štvánice „studenti“, ale sami členové strany svobodomyšlné, jímž, jak navzájem si vyčítají, šlo vždy o zájmy kapsy. Máme také tím satisfakci, neboť kdyby byly súčasné kruhy po oněch, jak pravi soudní referent Podvysockých listů, „povědných“ článkách Obnovy kleply přes prsty pány, kteří sahali tam, kam neměli a mluvili na těch místech, kde měli mlčet, pak nemuselo přijíti k podivné, že člen obecního zastupitelstva šalován purkmistrem přiznává, že informaci se mu dostalo od intimních přátel purkmistrových. První akt dramatu jest dohrán; ale až přijdou následující, kdo bude konečně tragickým či komickým hrdinou? V zájmu naší obce bylo by si přáti, aby nastal konečně klid, bude k tomu potřebí snad jisté míry sebezapření u těch, kteří tomu dosud nebyli zvyklí, ale nemají-li jenom lásku k městu na jazyku, pak té oběti rádi se podrobí. A to je úlohou budoucnosti!

Z Kolína n. L. Horečný zápas o mandáty v obecním zastupitelstvu už nastal. Prozatím ovšem jeví se jenom agitací v listech a na veřejných schůzích, jež všechny strany svolávají a na nich své myšlenky o stranách druhých nepokrytě vyjadřují přijímající resoluce, které slibují modré s nebe občanstvu pro následující tříletí. Neznalý našich poměrů po přečtení ředí kandidátů různých stran musí by přijeti ovšem k náhledu, že u nás není vůbec pořádného člověka, neboť co si nastávající zástupcové obce vzájemně vyčítají, to mnohdy jsouvis až s kriminálem. Možná říci, že takové volební vřavy u nás nebylo snad ani za neblaze pověstných dob Balákových a tu špinu vychrlenou na naše intelligentní kruhy jednotlivých stran ani Labe nebude moci odnésti. Zajímavé však jest seskupení stran. Pokrokáři, realisté (evang. a židé) a svobodomyšlní spojili se proti Staročechům, kteří jdou ruku v ruce, takže opravdu se zdá, že bude se voliti pod rošádkou náboženství, kterého bude tu snad znova k jeho škodě zneužito ve vřavě, do níž by se zanášeti nemělo. Aspoň strana pokrokářská chce tam náboženství strhnouti a někteří ze stran opatrných jdou za touto lóčkou. Nemíníme ovšem tím zapíratí své náboženské přesvědčení, ale jenom nedávati je za pospas koteril lidí, kteří je chtějí mermomocí tahati ve volebním bláto. Jsme právem svědci na výsledek boje tohoto; jest to zorganizovaná výprava opanovati Polabí, jemuž Kolín vévodí, živly, které našemu národnímu tělesu nepřinesou než škodu. A podivno, že strana mladočeská se spojila s tou klikou, která jinak v politickém vedení jí na všech stranách podkopává půdu, bodlajíc ji úplně vytlačit. Chce radikály porazit pokrokáři a realisty, domnívaje se, že sama zvítězí. Ale myslíme, že jak poměry se ukazují, ona jediná cech zaplatí. Neupřímnost vždycky

zle se vyplatila. — V minulých dnech konána byla schůze, která poměrně sáhala bez povážlivosti, až tu měla by vlastně naše veřejnost všechnu svou pozornost upjati — schůze o projektovaném regulování Labe. Bylo viděti opět nepřipravenost na místech, kde by toho bylo nejméně čekáno. Naše okresní zastupitelstvo svojí hlavou si tam nedalo stkvělé vysvědčení. Byla to sice jenom takřka schůze na zkonšku, ale už tu bylo viděti, že i ve věcech zcela podřízených jest tolik různých náhledů, že pro věci důležité potom ani snad smyslu nebude. Regulace Labe, jak jest projektována, ovšem by Kolín povznela jak ve směru estetickém, tak ve směru materialním, neboť nový život rozproudil by se na této hlavní tepně Čech, a Kolín, jenž má všechny podmínky průmyslu, stal by se opravdu našim malým Manchesterem.

Občanská záložna v Červ. Kostelci dle výroční zprávy za rok 1904 má v půjčkách hypotečních 1,719 088-93 K, v půjčkách osobních 162 800 80 K, vloženo 2,398 866-79 K, v r. 1904 vybráno 482 272-28 K, rezervní fond činí 81,488-88 K, závodních podílů od 1904 členů 30,540 K. Čistého zisku za rok 1904 jest 2,718 90 K. Olbournu revizi provádí Jednota založen v Praze.

Různé zprávy.

(8) **V Rokycanech** nějakou již dobu čepují se a pokřikuje p. Horký, vydavatel a redaktor „Krameriusa“. Pozorujíce jeho úzkostlivou snahu, na sebe upozorniti, z milosrdenství několika řádky si ho všíme a ježto velmi rád otírá se o katolické kněze a fary, nebude také od místa, jestliže nezbedného mladíčka klepneme trochu přes prsty. Umínal si reformovat český život a jako kvalifikaci k tomu přinesl si nemohoucnost, zastávati funkci poštovního expeditora, skrovnou zásobičku frasi o pokroku a školácké napodobování Machara ve výrazu a slohu, v kteréž přičině namáhá se v sladkém přátelství mluvit o věcech i lidech. Tak asi jako: dobrý český člověk, dobrá duše, poctivá, zlatá duše; mimo to nad zkažeností světa vynucuje se sebe výtkiky, které jsou tak upřímné a tak mu sluší jako slepici kokrhání. V „Čase“ dne 25. března v „zaslanu“ uveřejnil dlouhou lamentaci, v níž opovírá zánik svého časopisu, jestliže 600 pokrokových lidí nebude do roka píti o 26 sklenic piva méně. Nařká tam, že dítko jeho „Krameriusa“ ubíjeji mu odběratelé, kteří neplatí. Již chtěl se všim prstít, ale veliké to neštěstí od českého národa odvrátil list, jenž mu přišel z Moravy. Byl podepsán on, Svatoš Úlehla ze Zábřehu, t. dobrá duše. V dopise vyprávěl, že mu v nemocnici užili nůhu, ale že i bez nohy lze prospěti lidstvu. A tak tedy slova přítelova padla p. Horkému do duše a byla přičinou velikého zadumání, až konečně hustými hlasy trudu zablesklo mu světlo poznání. Oj, oj, slyšte, jak důležitou věc sledoval na sobě molojce p. Horký: „Mám tedy ještě obě nohy, myslím si teď“, a hned důmyslně dokládá: „bylo by hůle, kdybych jich neměl“. Shledav, že má dvě nohy, těší se, že má v nich oporu k dalšímu vydávání „Krameriusa“. Nelze jinak, p. Horkému třeba jeho optimismu závidět, neboť nepochodiv, kdy řídil „Krameriusa“ hlavou, vidí vzbázení jistětku naděje ze svých nohou. Jinak však příklad p. Horkého neodporúčíme, neboť v kritických chvílích rozum na místo v hlavě hledati v nohou, jest přece jen velmi povážlivé. — Rozumí se, že p. redaktor chtěl tu s bravurní duchaplností něco pověditi, chtěl záležitost originálně uhnísti po svém, ale ty nešťastné nohy mu to všechno skopaly. S nedostatkem fortelnosti jde u p. Horkého ruka v ruce komické sebevědomí, jež na příklad polehtáno jest těmito slovy: „Skoro my všichni, pravím my, kteří něco chceme, kteří nejsme šašky dne, nýbrž lidmi chtěni a života, přišli jsme s oštěpem v ruce.“ Jak již řečeno bylo, p. Horký po té horší stránce se pomachačil, neboť přichází hezky z ostra s oštěpem, pilou, sekou, kílmem a ještě s jinými velkohubými instrumenty, které jsou určeny k tomu, aby zakryly myšlenkovou prázdnotu a neschopnost konati něco pozitivního. Nemísta, uváděti všechny zelenosti. Projevuje celě zaslané tak opravdovou naivitu, že si opravdivěji již ani nelze mysliti. — Ale jen co jest pravda, na konec p. Horký řekl přece moudré slovo „Krameriusovi“ bude pomoheno, neukuteční-li se subskripce ve formě 4 korunových zápůjček. To jest ten pravý balsám na bolesti páne Horkého a to jsou ty nejvýmluvnější argumenty. To konečně mohl říci hned a nebylo potřebí, trápit čtenáře těmi nohami a jinými podobnými nesmysly. — Nejsmutnější okolností při všem jest, že p. Horký jest typ těch lidí, kteří ničemu se nenaučívše, utekli se k redaktorství a tak ničí nejen svoji hmotnou existenci, ale také mrzáčí rozum méně uvědomělých čtenářů. Horký posavad dívá se na svět jako mladý zajíc na novy sněh, a z naší strany bychom mu radili, aby dříve opatřil si důkladné vzdělání, jasny úsudek a zdravý názor na potřeby života. Prozatím k vydávání dobrého časopisu schází mu všechno. S dosa- vadní výbavou duševní nechť si sedne za pec a hřídá pečivo, aby se nepřipálilo. . .

Slovo k řemeslníkům a živnostníkům (Hlas z kruhů živnostenských) Ustanovení zákona ze dne 12. července 1896 č. 128 ř. z., dle něhož odpisy státní daně mají za následek též odepisání obecních přírážek z daní pro živelní pohromy slevěných, jest sice výhodou, která našemu rolnictvu k dobrá připadá, avšak pohlédneme-li na věc blíže, seznáme, že výhoda tato není se pro poplatníky řádných pozemků nemající v nevýhodu, ba v břemeno. A je podivuhodno, že z poplatníků těch dosud nikdo hlasu svého nepozdvihl, aby poukázal na vliv provádění ustanovení toho, který pro řemeslnictvo a živnostnictvo může mítí neblahých následků. Dle ustanovení toho hospodáři, kterým následkem slevy daně tato odepisána byla, neplatí z odepisane této daně ani obecní přírážky, následkem čehož obecní pokladna má menší příjmy než měla rozpočteno a je proto nucena úbytek ten v příštím roce si nahraditi tím, že vyplše o to vyšší

přírážky, které pak ovšem zase na všechny poplatníky k placení rozvrhne. Řemeslník a živnostník zaplatí muší přírážky na výpadyjící v plošm obnosu, mimo to musí po každém odpisu daně a přírážek rolníkům platiti příští rok přírážky vyšší, aby tím obec získala náhradu za slevu hospodářům učiněnou. — Jest otázka: Jak k tomu přijde většinou nezáměrný řemeslník a živnostník, by nahrazoval nedoplatky za jiné? Stihla-liť pohroma hospodáře, jest tím zasažen i řemeslník a živnostník, kteří pak nemají též výdělků. Vždyť nemá náš řemeslník na různých ustlano, an mnozí občané nechávají sobě u něho po celý rok pracovati, ale na zaplacení musí povážlivě po celý rok a mnohdy i déle ještě čekati, — daně a přírážky mu nečekají — z čeho pak má být živ? Kde jsou naše korporace, že nepozdvihnou hlasu ve prospěch stavu svého, či čekají, že se za ně někdo jiný bude starati, až tak mnohý z nich z přčin uvedených přijde na mizinu? — Doufáme, že povolání povážlivou si upozornění tohoto a podniknou vše, co se na obhájení ohroženého stavu tohoto podniknouti dá, k čemuž jim jen ztáru přáti jest. A T.

Potomci českých bratrů v ruském Polsku. Ve Vlkově Osvětě v čís. 4. t. r. jest článek o potomcích českých bratrů, kteří opustili svou vlast r. 1848. Jsou usazeni v Petrákovské gubernii, v bývalém království polském, v okolí městačka Zelné. Pocházejí z okolí mladé Boleslavě, z Brandýska a Hořicka a dosud zachovali si jazyk český i svá práva, jež jim ruská vláda uznala a potvrdila. Žili pouze sami sobě; až do r. 1860 nebylo případu, aby se někdo z nich (z našich) oženil nebo dívka některá provdala za někoho, kdo by nebyl české vřvy (z našich). A nyní, ačkoliv jsou mnozí roztroušeni po všech velkých městech Ruska, přece oženit se jedou vždy domů. Až asi do r. 1740 jezdili někteří tajně do Čech, odkudž přinášivali také trochu země, jež pak byla v kostele po službách Božích rozdělována mezi osadníky. To byla velká slavnost po všem okolí; hlíu dávali také do rakve pod hlavu nebožtíkovi. Jeden z dosud žijících těchto Čechů praví: „Dobře se pamatuji, že mi jako malému chlapci děd i otec ukazovali v pytlíku pečlivě zavázanou trochu země ze staré vlasti, a ve výroční svátek ji za přítomnosti celé rodiny děd s úctou z velké malované trubly vytáhl. Vždy ji líbali a všem i mně líbat dávali, říkajíc: To je země z tvé a naší dávné otčiny, kterou přinesl pradědeček z Čech kdysi okolo r. 1740“. V Zelné mají svůj kostel a při něm svého kněze, jenž umí dobře česky a jenž se musí oženiti s Čechkou. Na své víře lpějí dosud a nedají se zláskati pro pravosláví. Přijel k nim do Zelné dosud snad žijící rodilý Čech, pravoslavný však kněz Němeček, jenž i tyto Čechy, jako jiné v Rusku žijící, chtěl uvésti do církve pravoslavné. Zvěst o tom, že přijel český kněz, rychle roznesla se po celém okolí, a jakkoli to bylo v létě v čas pilné práce, ze všech stran spěchali vesničané k obecnímu úřadu. Vždyť veliká většina jich měla poprvé spatřiti Čecha a k tomu kněze, který nepocházel z jejich okolí. Za krátkou dobu byl dvůr obecního domu přeplněn. Tu vešel misionář Němeček, aby je pravoslávím oblažil, ale se špatnou se potázel. Ve shromáždění propukla taková bouře nevole a rozhořčení, že pan Němeček uznal za dobré zmizeti. Rozhorlený zástup nehnul se z místa, až starosta opatřil povoz a na něm v průvodu několika občanů p. Němečka ihned z obce odvezl. Zástup a zvláště ženy vyprovodily jej až za hranice obecních pozemků, po celou cestu mu důtklivými slovy radíce, aby k nim nikdy nepřicházel. — Po české vlasti naší toní tito potomci čes. bratrů dosud velmi.

Na pontě v Japonsku. V Japonsku jest několik posvátných hor, v jejich úbočích a roklích založeny jsou chrámy, posvátné různým božstvem. Poutě jsou v Japonsku velmi rozšířeny a poutnických spolků jest tu mnoho; členové spolků platí měsíčně skrovný příspěvek a vysílají k božským procesím, aby tam osadu zastupovali a dárky svatyni odevzdali. Mnozí poutníci dříve než vstoupí do chrámu, vystoupí až na samý vrchol posvátné hory, obětují tam několik penízů knězi, jenž obsluhuje tamější božstvo, tiskají rakama, přivolávajíce tak k sobě duše zemřelých; přednášejí jim svůj žal, přání a prosby, uklánějí se na všechny strany, hlasitě podivujíce se krásné vyhlídce. Na cestě k pontním místům bývají obyčejně čajovny (hostince), kde poutníci a cestovatelé vůbec nalézají odpočinku. Praporečky v čajovně rozvěšené oznamují, která procesí krajem táhla a v čajovně se zotavovala. Některé praporečky slouží poutníkům jako ručníky. Cestovatel J. Kofenaký líčí pobožství, jehož se v čajovně dostává poutníkům: „Nejprve ochutnal jsem varabi; jsou to mladé výhonky kapradové v cukru zavařené. K tomu účelu sbírají Japonci z jara zvláště haevku, jejíž druh roste i v našich lesích, a pochutnávají si na mladých vějířích ještě avintých, jídajíc je buď jako zeleninu v polévce, nebo pamlsk v cukru naložené. V pozdějších měsících shromažďuje chudý lid kapradové oddenky a připravuje si z nich moučku varabi-no-ko. Škrobovitý ten výrobek míchají boráci s moukou rýžovou a pšeničnou nebo i s prosem, připravujíce z toho různé pečivo. Potom pobožili mě v čajovně vatenou zeleninou; říkali jí fuki. To jest domácí podběl, jehož stopky listové jídají se po celém Japonsku. Třetím pokrmem byly chrysanthemové květy v octě naložené, čtvrtým nasolená řetkev, pátým pouputa tekutinná, šestým mořské chaluhy a j.“ Pokažděnou chuť spravoval si douškou vlastního čaje. Masa, kromě rybího, Japonci málo používají.

Jak klesáme! V březnu ohlášeno úředně 238 exekucních dražeb neudlostí a nemovitostí v odhadní ceně 3,750,822 K. Z těch bylo 146 v obcích českých a 92 v obcích německých, 45 bylo z nich v ceně do 1000 K, 102 do 10 000 K, 49 do 20 000 K, 22 do 50 000 K, 12 do 100 000 K, 8 přes 100 000 K. Z toho vidno, že právě maloročníci jsou v poměrech neutěšených.

Falešný stud. Před několika dny stála před okresním soudem v Leopoldově ve Vídni pro falešné hlášení se dívka Františka Mrázková z Čáslavě. V přihlašovacím kuize zapřela své české poctivé jméno a dala se zapsati pod jménem Franci Frolin aus Znaim. Jsouc

tásána vyšetřujícím soudcem, proč to udělala, doznela upřímně, že se jí jméno její zdálo příliš českým a tak že si ho raději změnila. Dostala 10 K pokuty. To udělala ovšem dívka hledající chléb v cizině ze strachu, aby dostala spíše místo. O co je muž, ba i intelligent českých v cizině, kteří v té národní hrůsti nezadají si nic s Francií, kteří ani znech. —

Monka z pilin. Dle Selekého Listu žid Stein v Lounech falšoval monku jemně rozemletými pilinami. Konečně na to přišly úřady, divce se asi, nač žid potřebuje tolik vagonů pilin; uslužuj žid vy- světlí nyní soudu, jak si při své výrobě počínal. A hloupí gojimové, mezi nimi i vojákové — dodávali Stein monku i pro vojsko — bez reptání pochutná- vali si na — pilinách. Takhle pořádný bochník a knedlík z monky Steinovy měli upéci i pro pány u Rovnosti, Záře, Červánků atd., aby věděli, jak ti jejich vůdcové a přátelé z Israele starají se o žaludek chu- děho lidu.

Tělesný trest. V Dánsku zaveden zase tělesný trest, jak se na tom právě usnešl říšský sněm. Rádné poslehnouti jest věru někdy účinným lékem.

Budoucnost řepy a ovoce. Řepa na vý- robu lihu počíná se hojně používat ve Francii. A lihovary ve Francii kupovaly vždy řepu co nejčerné- natější. Nejpěknější lihovary, jež jsou četné a vaří lihu velmi mnoho (kolem 1 mil. hl.), na letošní rok kon- trahovaly s řepou asi 12 až 15 mil. metrů řepy, na jejíž sklizeň bude potřeba asi 30.000 hektarů. — Francie počíná také velmi vydatně se starat o tovární spotřebu cukru. Spolek cukrovarníků francouzských se usnešl založiti velkou továrnu na zavařované ovoce, která by denně vyrobila 20 až 30 metrů zavařenin, takže by spotřeba cukru ročně v této továrně samé obnášela 2 až 4 tisíce q. Továrna tato má však býti jenom vzorem pro zakládání podobných továren po celé Francii. Továrny těmito způsobilo by se dvoji- dobré: povznese by se konsum cukru, ale i povzbudi- lo a rozšířilo ovocnářství! Jak by takových továren teprv u nás bylo potřeba! Ale výmluva je, že by ne- nalezly odbytu. Dnes ovšem ne! Poněvadž zavařované a v cukru pečené ovoce musí se bříšné draho pro- dávat. Kdyby vláda vyšla výrobě této vstřícní slevami daňovými, zavařeniny by zlacínely o polovinu a spo- třeba už by se povznese sama sebou. — Na to by měly pamatovat zvlášť naše hospodářské spolky a pilně půdu připravovat, aby je snad nepředešli cizinci, kteří u nás mají rádi pouze penízky.

Nové doly na zlato. Na Plzeňsku v okolí obce Kasejovic začínají dobývat zlato. V tuně kře- mene shledáno 21 gramů čistého zlata, více než v Roudné pod Blaníkem a v dolech sedmibradských. Žel, že kutací právo v čes. kraji tomto vymohli si zase cizinci — Němci.

Bitvy v oblacích na rusko-japon- ském bojišti vedou nyní často váleční sokolové Japonců proti ruským poštovním holubům. Vojenští sokolové vypouštěni jsou Japonci k tomu cíli, aby „poštáky“ udržující spojení mezi jednotlivými oddíly ruské armády pronásledovali, lapali a ničili. Lov na ruské poštovní holuby pomocí cvičných sokolů pro- vádělí Japonci hlavně v době oblehání Port Arthuru, kdy byla holubi pošta často jediným dorozumívacím prostředkem mezi obleženými Rusy a Kuropatkinovou armádou. Zajímavé je, že „váleční sokolové“ proti ruským holubům poštovním Japonci vysílají jen ve- semě majetkem japonského císaře Mutsuhita, který jsa náruživým sokolářem, zapůjčil nyní všechny své okříd- lené dravce, aby se rusko-japonská vojna vedla nejen na souši a na moři, ale také ve vzduchu. Ze „Světa Zvířat“ v Praze nad Klamovkou.

I. sjezd proti alkoholismu pro země koruny české pořádán bude o letošních velikonočních svátcích (24. a 25. dubna) v Brně. Účast na sjezdě není nikterak podmíněna úplnou abstinencí. Pořadatelé chtějí sdružiti pracovníky a příznivce hnutí a položit základy k systematicky prováděné organizaci. Pro- gram následující: Volba předsednictva, alkoholismus a tuberkulóza, alkoholismus a veřejné zdravotnictví, alkoholismus a škola, alkoholismus a veřejný život, alkoholismus a dělnictvo, žena v boji proti alko- holi- smu, tisk, organizace boje proti alkoholismu atd. Ke všem těm bodům budou mluvit osvědčení odbor- níci jako lékaři, učitelé, vědecké dělníky atd. Po vy- čerpání programu jest projektován společný výlet do Moravského Švýcarska. Každý příznivec bude vítán. Přispěvky na pořádání sjezdu přijímá p. N. Neuner v Brně, Ferdinand. tř. 22.

Pro domácínost. Dobrá večere. Čtvrt kg hovězího masa z kůže se rozkrájí na tenké řízky, rovněž tak čtvrt kg libového masa vepřového se na lístky rozkrájí; jedna větší cibule se skrájí na ko- stičky, maso se nasolí a promíchá cibulí, dá na ka- strol a nalezje se na ně hovězí polévka neb voda, aby bylo potopené a nechá se též při obědě do měkka va- řiti. Před večerí se tam vloží rozkrájené brambory, malinko se to okoření pepřem a když jsou brambory měkké, nese se to na stůl. — Kminová lik rka. Do většího hrnce dají se 2 litry vody, do ní se přidá jeden a půl kg cukru a při vaření se sbírá kal, jenž se vyvátí. Pak se tam dá za 40 haléřů dobrého kminového oleje a opět se sbírá mastnota na vrchu vyvařená. Pak se to odstaví a když jest to úplně stu- dené, dá se tam jeden a půl litru čistého žitného lihu, nechá se to ustáti a pak se dává do lahvi. Když jest pomorančová kůra, nechá se dříve asi 14 dní v lihu, pak se to dá do té vody a kminový olej se může vynechat a pak máme líkér pomorančový, jenž jest velice zdravý pro churavý žaludek. Jest proto škoda, kůry pomorančové zahazovati, vždy se mohou na kousky rozkrájet, dávat dle potřeby pomorančů do láhve do lihu, a pak obdržíme z nich chutný zdravý líkér. Anat. Sei.

Lov perli jest líčen v čísle lednovém časopisu Prometheus od pana H. Köhlera u příležitosti podivuhodné zprávy, že na západním břehu Mexika ve Velikém Oceánu i v zátoce Kalifornské ukázalo se báječné množství škeblí perlonosných, tak že dobro- druži celé Ameriky tam, jako svého času do Kalifornie za zlatem, se ženou. Bylo to asi cyklonem ode dna rozvířené moře, jež škeble odtrhlo a proudy k Me-

xiku sahlo, neboť slavné doby lovů mexických už dávno zmizely. Dnes nese lov perel sotva za 200 tisíc dolarů ročně. Od doby Aztéků loví se zde a poklady kasičů jsou v hispanických pověstích perlami báje- nými výšperkované. Dvora madridského docházelo ročně perel za tisíce dukátů, však lonpořívost vybrala zásoby a lovy klesaly do konce století 18.ého La Paz jest dnes střediskem lovu, v době ticha od února do května, od října do prosince se loví. Neloví se každého roku, až škeble dozraje, tak po 4—5 letech. V 7.—8. roce zvíře hyne, škeble sama se otevře a perla klesá ke dnu. Loví se pomocí potápěčů vším vyzbrojených, neb pouze pobrušováním se nahých Indiánů, kteří škeble vynášejí. Z 1000 škeblí sotva 5—10 perel vzejde. Kalifornské perle vynikají všemi barvami od bílé do černé. Mimo člověka mají škeble mnoho nepřátel v různých zvířecích parasitech, kteří je hubí. V Ja- panu vyrábí se perle umělé nejkrásnější tím způsobem jako jinde, že cizí předmět zvíře dráždí a tím per- lový materiál vylučující se do škeble vpravuje a po dozrání vyjímá. Ale ani tyto nejdokonalejší japonské perle nemohou se s přirozenými měřiti, jsou křehké, méně úhledné. Fysiolog R. Dubois studoval tyto živo- čichy i ušl v pařížské Akademii bez násilného otví- rání a řezání svalů škeblí poznávat, mají-li perel v sobě. Prosvítí je prostě paprsky Roentgenovými, perly se ukáží, škeble prázdné se vhodí zpět do moře i neztrácejí se. V Ceylonu jest způsob tento již za- veden. (Čas. „Živa“ č. 4. Vychází u J. Otty v Praze za půlroční předpl. 5 K).

Lih z pilin. Mouka z pilin dovedl dělat lounský žid Stein, ale že by se z nich dal vyrobiti i líh, málo kdo pomyslí. Dřevo sestává z buničiny a dře- voviny. Buničina dá se jako škrob proměnit v cukr, z něhož pak kvašením získá se líh. Nejlépe se to daří dlouhým vařením v uzavřeném kotlu pod tlakem. Též z hadrů, pokud obsahují buničinu, dá se vyrobiti cukr kvašení schopný. Výroba lihu z pilin ve velkém vyplatí se zvlášť v krajích na dříví bohatých. Ze 100 kg pilin možno vyrobiti 6 l lihu. Výrobní cena 100 l lihu vyrobených z brambor činí asi 29.5 K, kdežto z pilin neobnáší více než 18.0 K. Na líh možno stejně výhodně zpracovati jemné drtiny, jako hrubé hoblovačky, ať už jsou jedlové nebo smrkové. Z dřeva březového dalo by se vyrobiti lihu nejvíce. V Paříži stává už továrna na výrobu lihu ze dřeva.

Slovenská výstava. V Hodoníně na Mo- ravě koná se letos slovenská výstava, v níž se vy- staví předměty z zemědělství, průmyslu a národopisu. Přihlášky k výstavě mají býti zaslány „Výboru Slo- venské výstavy v Hodoníně“ nejdříve do 31. května t. r., kdež možno si objednat „Přihlášku“ tištěnou na poučení stran vystavení předmětů. Výstava počne v neděli 30. července a končí 3. září t. r.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu čáslavského darovali:

10 K p. děkan Foltá v Čáslavi, p. farář Limberský v Bučicích, p. far. Svoboda v Heřmaně, p. děkan Jenček v Chotusi- cích, p. děkan Semerád v Potěchách, p. vikář Schreiber ve Zlebech	60 K
6 K p. far. Michel ve Zbislavi, p. kaplan Zítka v Potěhách	10 K
4 K p. far. Dobruský v Turkovicích, p. far. Hejzlar ve Vilimově, p. kapl. Wagner ve Zbislavi, p. kapl. Cveju ve Vilimově	16 K
2 K 40 h p. kaplan Semerád, p. kaplan Pospíšil, p. prof. Kohout, p. katecheta Stálý, p. katech. Špáta v Čáslavi	12 K
2 K p. děkan Malich na Klukách, p. kapl. Dvořák v Chotusicích, p. Machač a p. Smrčka, kaplani ve Zlebech	8 K
1 K p. kaplan Klouda a p. katech. Bláha v Ronově, p. kaplan Novotný a p. kate- cheta Novák v Golč. Jeníkově, p. farář Flum ve Vlčanech	5 K

Celkem 111 K

Z vikariátu chrástovského darovali:

10 K p. vikář Kober v Chrástě, p. vik. se- kretář Konvalinka v Hrochově Týnci	20 K
6 K p. kaplan Holzmann ve Vejvanovicích	6 K
6 K p. farář Háek v Žumberku, p. spirituál Štěpina ve Sloupněch	10 K
2 K p. far. Šinkora v Bojanově, p. farář Plocek v Trhové Kamenici, p. kaplan Symon v Bojanově, p. kaplan Procházka v Trhové Kamenici, p. far. Holub ve Vše- lákové, p. far. Beránek ve Vejvanovicích, p. kaplan Novák v Žumberku	14 K
1 K p. Kepl a p. Beneš, kaplani v Chrástě, p. far. Kučera v Seči, p. far. Stock v Na- sávrkách, p. far. Prokůpek ve Práchevě, p. katecheta Hocke v Chrástě, p. kaplan Kotyk v Hrochově Týnci	7 K

Celkem 57 K

Z vikariátu broumovského darovali:

5 K p. vikář Krinke v Broumově, p. ka- novník Schmied v Merkesdorfu, p. far. Leder v Teplicích, p. far. Bobáček ve Chvalči, p. far. Kobliachke ve Verneřovi- cích, p. far. Franc ve Starkově	30 K
3 K p. kaplan Valenta v Teplicích	3 K
2 K p. kaplan Vilém Radolf v Broumově, p. kaplan Bláha ve Chvalči, p. farář Drechael v Sonově	6 K

Celkem 39 K

Z vikariátu novobydžovského darovali:

20 K p. vik. sekretář Pospíšil v Lučci	20 K
5 K p. děkan Krátký v Lovčicích, p. far. Holub v Metličanech, p. far. Janoušek	

ve Vápně, p. děkan Srámek, p. kaplan Matouš, p. prof. dr. Kašpar, p. kaplan Šmejkal, p. katecheta Hornof a Čihák v Novém Bydžově	45 K
4 K p. far. Pfof ve Starém Bydžově	4 K
2 K p. far. Novák v Dobřenicích, p. far. Krasek v Babicích	4 K
1 K p. far. Honzák v Kratonohách	1 K
Celkem 74 K	
hotejších 39 K	
57 K	
111 K	
(Pokrač.)	
Uhrne n 281 K	

Přátelé, právě ukončeno první čtvrtletí. Tažte se tudíž v tyto dny každý: Zaplatil jsem? A kdo před- platné vyrovnáno nemá, nechť tak učiní bezodkladně. Jinak zapomene.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 1. dubna 1905. 1 hl pšenice K 16.00—16.80, žito K 12.40—13.00, ječm- ne K 12.00—12.40, oves K 7.60—8.70, prosa K 00.00—00.00, vike K 18.80—00.00, hrachy (modrý) K 20.00—00.00, čočky K 36.00—00.00, jable K 26.00—00.00, krup K 24.00—00.00, bramborů K 8.00—0.00, jetelového semene červeného K 90.00—110.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, rýžáku K 00.00—00.00, máku K 36.00—00.00, lněného semene K 20.00—00.00 100 kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 13.50—00.00, 1 kg másla K 2.80—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76—0.00, 1 kg tvarohu K 0.32—0.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí 00.00—00.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 6.20—6.90 1 hl cibule K 14.00—16.00, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—2.70, 1 pytel mrkve K 3.10—4.20, 1 kopa cerele 16.0—0.00, 1 kopa okurek 0.00—00.00, 1 hl jablek 12.00—16.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 1. měs. dubna 1905 odhývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 296½, žito 177, ječmene 172½, oves 383, prosa 1, vike 71½, hrachy 5, čočky —, máku 4, jable 10, krup 5, jetelového semínka 21½, lněného semene 64½. 2) Zeleniny: petržele 0 kop, kapusty 62 kop, cibule 21½ hl, drobné zeleniny 78 kop, mrkve 18 pytlů, celer — kop, brambor 371 hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek 20 hl, 4) Drobného dobytka: vepřů 15 kusů, podvinčat 550 kusů, kůzlát 237 kusů.

P. T.

Dovoluji si tímto uctivě oznámiti, že jsem přeložil

dílnu hodinářskou

do domu p. purkmistra dr. Ulricha

č. 88 na Sv. Janském náměstí mezi Besedou a domem p. Skuherského.

kdež bude, jako v dřívějších místno- stech, i nadále snahou mou, ct. obcen- stvu dobrou a levnou prací posloužiti.

Pro pány studující a c. k. vojsko zvláště levné ceny.

Děkuji současně za laskavou pří- zeň a prosím, aby mně i na dále byla zachována.

V dokonalé účtě

František Reischl,
hodinář.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křidé, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámečky na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Ruční nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákrety, cenník a rozpočty besplatně ja-
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Vždy 50 žíněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na žíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17.— do zl. 60.—, lesní travou plněné od zl. 5.50 do
zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slámou od zl. 2.50 do zl. 3.50.
Za čisté plnění žíněmi se ručí. Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Veledůstojnému duchovenstvu

dovoluji si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

svatých obrázků

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízně doporučuje se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny budou dne 18. t. m. od 9 hodin
dopol. do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí a ve
čtvrtek, pro dámy v pátek celý den.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Chemické

cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu

JAN MACH,

La Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Co jest?

„Silk“

výtečná, čistě vlněná
látky v barvě černé,
hodící se i na taláry.

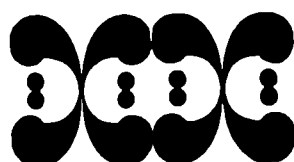
1 m. zl. 2.80.

Vzorek této látky, jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky a svrchní-
níky, jen zaručené jakosti
a v mírných cenách se na
pořádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zaslátelský
závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

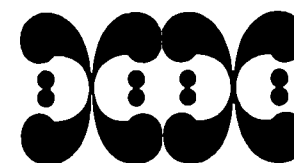
Filiální závody:
Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy).
Píseň, Školní ul. 13.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 19
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

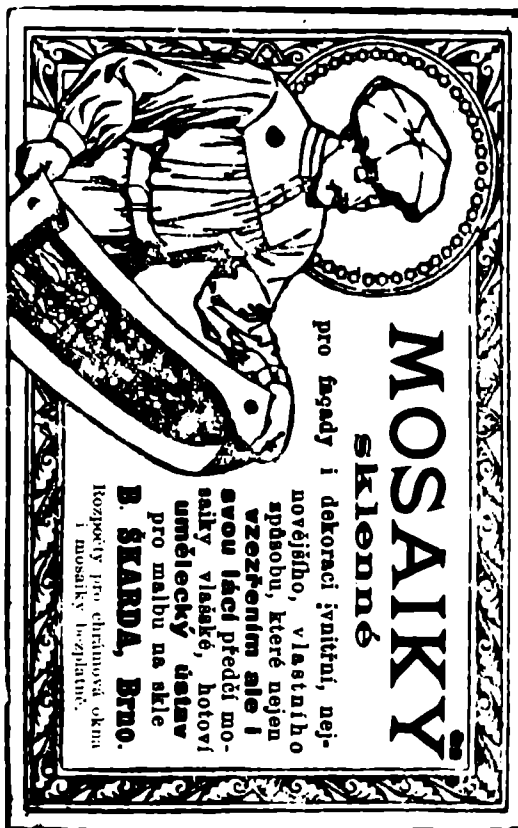
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bese při závažnosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

MOSAIKY
skleněné

pro fasády i dekoraci interiéru, nej-
novějšího, vlastního
spůsobu, které nejen
vzrušují oko ale i
svou láčí předčí mo-
saiky v láskách, hotoví
umělecky, uslav
pro malbu na skle
B. ŠTARDA, Brno.
Rozpočty pro chrámové okna
i mosaiky bezplatně.

Velectěnému

duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji

a nejlepší

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-
sišská pro výrobu kostel-
ního náčiní

Karla Zavadila

v Hradci Král.,

č. 83. Palackého třída.

Navštivenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těž lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše.
Vzorky a cenník zdarma a franco.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1883.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Látky

na dámské šaty, jarní a letní novotinky. — Vkusné látky na kostimy.

Jemné látky černé. Deleny, zefíry, levantiny, museliny, kepry, grádle, přezné véby, polovičanky, kalika, sypkoviny atd.

za ceny báječně levné a pevné, jen u firmy **JOSEF DOUBRAVSKÝ**, obchodní dům v Rychnově n. K.

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

Levné ceny.

Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Jarní čtvrtletí

veškerých

modních časopisů

lze objednat

v prvním královéhradeckém
knihkupectví a antikvariátě

Bohdana-- Melichara

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Donáška do domu se neúčtuje.

Správné a rychlé dodávání
zaručeno.

Právě vyšlo.

Číslo 4. a 5. „Časových Úvah“

s obsahem:

Z domácnosti sociálních demokratů.

Račte je dobrotivě rozšiřovati netoliko mezi
křesťanskými sociály, ale i mezi všemi ostatními
katolíky, zvláště mezi dělnictvem, aby poznalo vůdce
dělnictva a nepřátele náboženství v pravém světle.

Poskytujeme při této příležitosti zvláštní vý-
hody. Prodáváme totiž:

1 exemplář za . . . 16 h,
50 exemplářů po . . . 12 h,
100 exemplářů po . . . 10 h.

Při objednávkách na více než 150 kusů slevujeme
50 procent.

Předplatné na celý ročník činí 1 K.

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Záložna

v Hradci Králové

— platí —

z vkladů na knížky úrok

4%

při úrokování čtrnáctidenním.

Na účtě běžném platí úrok 3%.

Daň důchodkovou platí ze svého.

Půjčuje členům:

Na směnky kryté zástavou na
5%, bez zástavy s ručiteli i bez ručitele
na 5 1/2%.

Na hypotéky 4 1/4% a jednou
pro vždy 1/2% správní příspěvek.

Obchodní směnky eskontuje-
me členům za 4 1/4% a 1% provise.

Účty eskontujeme za 5 1/2% a 1/4%
provise.

Členům možno prostřednictvím záložny vý-
hodně zaopatřiti si libovolné

losy na splátky.

Výbor.

Pro restauraci „Chicago“

v Hradci Král. na Pražském Předměstí

hledá se dobrý odborník, větš. kauce
schopný, vládnoucí též větším kapitálem ku ve-
dění též skladu piva. — Nabídka pod zn. K. P.
do administrace t. l.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Paací stroj.

Na záchranu středních vrstev.

Právě zřízena v Záhřebě „parcelační a osídlovací společnost v Charvatsku“ (parcelační banka), již v život uvedla hypoteční banka záhřebská ve spolku se dvěma pešetskými bankami. Hlavním úkolem nového ústavu bude parcelování velkostatků, aby chudý avšak pracovitý lid tamější mohl si zakoupiti malý stateček a tím aby se zabránilo vystěhovalectví zvláště z chudých hornatých krajů charvatských. Přes nedůvěru v podnik ten se strany charvatské vzešel by tím Charvatsku zisk nemalý. Vždyť držitelem velkostatků charvatských povětšinou je maďarská nebo zinařisovaná šlechta, která v zemi nebydlí, aniž tu užije výtěžku z půdy a kteráž pak pro charvatské hospodářské a kulturní účely nic nečiní. A velkostatkáři maďarsko-charvatští rádi by půdu svou rozparcelováním draze prodali. Že by se takto v Charvatsku rozmohlo zalidnění maďarské, nelze příliš věřiti, vždyť Maďarů v Uhrách málo. V Charvatsku jsou mezi rolnictvem poměry neblahé, neboť střední statek drží ani ne celá 2 procenta půdy.

Stejnou snahu na záchranu středních vrstev jest věru třeba vzbuditi i v zemích koruny České. Úřední oznamovatel každého měsíce ukazuje, jak naši mali lidé hmotně klesají a že se každoročně ztrácí něco české půdy v nenasytném jícnu německém. A přece jinak není náš úrod tak chudý, peněz v bankách dosti, že by náležitě užity mohly velmi prospěti národu našemu. Koncem února t. r. obnášely vklady u 75 spořitelén v král. Českém 480,135.128 94 K a u 36 českých spořitelén na Moravě a ve Slezsku 69,862 382 16, celkem v zemích koruny české uloženo ve spořitelénách českých peněz 549,997.511 10. Vedle spořitelén jsou tu i různé záložny, banky atd., v nichž peněz nadbytek, jenže nejsou vhodné uloženy. Schází nám podnikavost. Což pak nemohly by se peněžní ústavy sestoupiti ve spolek na posílení malorolnictva, aby ani píd země české nedostalo se do rukou cizinců, aby průmysl náš vzkvátal, atd? Nedávno oznamovala německá papírna Steyrermühl, která svými výrobky zaplavuje i Čechy, že za r. 1904 měla přes 1,300.000 K zisku. Nepohnou podobné výkazy zisku z rukou českých do nepřátelských naše ústavy peněžní, aby se vzchopily k účinnější akci na pomoc středním vrstvám národa, čímž by vlastně samy sobě nejvíce prospěly?

Literatura.

Nákladem J. Ottvy v Praze. Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příručí kniha obecných vědomostí. Řídí F. A. Šubert. Seš. 46. a 47. obsahují slova Maribo—Mirádž. Seš. za 60 h. — Ottova Latinská knihovna národní. Serie 28, sešit 5. a 6. Slova slabého. Z ruského přeložil V. Unzertig. Seš. za 20 h. — Čechy. Nádherně ilustrované dílo dospělo právě k seš. 236., který celou zajímavých popisů míst Poázaví obsahuje celou řadu obrazů Liebschera. O. Karlova postupuje spisovatel přes Losenice do Příbyslavi, odtud k Pohledu, Bělé, N. Brodu. Sešit za 1 80 K.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. V říši stříbrného lva. Cestopisný román dr. K. Mayo. Seš. 22—25. po 30 h. — Malý čtenář. Obrazkový časopis pro mládež. Pořádají G. Smetana, J. Zelený a F. Procházka. S. 12—14. Do roku 20 čísel za 2 K.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Dějiny umění národa českého. Píše F. J. Lehner. Seš. 35 za 70 h. — Válka rusko-japonská slovem i obrazem. Vychází týdně red. J. Křecandý. Sešit za 50 h. — Obrazový zpravodaj. Vychází dvakrát týdně redakcí J. Hejreta. Roč. II, čís. 7, za 10 h. — Spisy J. Zeyera XX. Karolinská epopeja II. Seš. 3—6, po 40 h. Seš. Podlipské spisy XV. Přemysl Otakar II. Seš. 19 a 20, po 30 h.

Nákladem „Vlasti“ v Praze. „Vlast“ časopis pro poučení a zábavu. Red. T. Skřivánek. Roč. 21, čís. 6. Roční předplatné 10 K. — Hlasý Svatočelavské. Sůlka časových brožur. Řídí V. Hálek. Vychází šestkrát do roka. Roč. V, čís. 2. O sv. růženci. Pořádá P. Žalotěl. — Komenský a jeho oslavovatelé. Čís. 3. — Srobdomyšlost náboženská. Píše F. Braták. Čís. 4—6, po 10 h. — Vychovatel. Časopis věnovaný zejména křesť. školství. Roč. XX, čís. 7. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K ročně. Řídí dr. R. Horák.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dušek Lutínov v Praze. Roč. 11, čís. 3. — Nákladem též: Eva, měsíčník pro vzdělání čes. žen a dívek. Čís. 3, roč. II. Řídí M. Kavanová a dr. Al. Kolísko. Předpl. r. 18, 3 K.

Věda a práce. Vynálezy a pokroky na poli průmyslu, obchodu a řemesel. Vychází dvakrát měsíčně v Praze. Řídí Jan a Arthur Kurz. Roč. předpl. 6 K.

Česká hudba. Časopis věnovaný české hudbě vůbec, zpěvu solovému i sborovému, eměru světského i církevního. Pořádá Al. Strébl. Vychází dvakrát měsíčně v Hofe Kutné za 8 K ročně.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theolog literatuře národů slovan

ských. Redaktoři: dr. F. Krásl, F. Křístufek, J. Tumpach a A. Podlaha. Nákladem kniž. arch. knihtiskárny v Praze. Roč. 46, seš. 3. Roč. předpl. 9 K.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí M. Zavoral. Roč. 12, čís. 9. Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Předpl. 7 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Vychází v 10 číslech do roka za předpl. 6 60 K. Nákladem R. Rupp v Pelhřimově. Roč. III, čís. 7.

Nákladem „Máje“ v Praze. „Máj“, belletristický týdeník. Red. F. Herites. Roč. III, seš. 29. Předpl. na čtvrt rok 2 50 K. — Divadelní knihovna Máje. Pořádá dr. J. Štolba. Sv. 19. obsahuje veselohry: A. Dumas otec: Vyzvání k tanci. T. Bernard: Medocké vinice M. Mouray: Doporučení Z francouz. přeložil J. Lier a V. Novákova. Za 1 20 K. — Lot. Suchý: Dvě povídky nověm. Poetických besed Máje čís. 2. Pořádá J. Vrchlický. — S. Jarkovský: Střepiny a skořepiny. Korunové knihovny Máje roč. I., sv. 4. Pořádá F. Herites.

Růže Dominikánská. Katol. časopis bratrstva růžencového a III. řehole dom. Řídí P. V. Benčík. Roč. 18, čís. 11. a 12. Roč. předpl. 2 80 K u administrace v Praze.

Semeno a setí. Poučení pro hospodáře, jak by si měli počínati, aby zaseté semeno vydalo co nejvyššího výnosu. Napsal J. Sekyra. Nákladem A. Reinwarta v Praze. Za 65 h.

Češi a Němci v Čechách. Národnostní boje od 13. do začátku 19. stol. S národnostní mapkou Čech z r. 1420, 1620 a 1900. Napsal J. Pravdomil ve Slaném. Za 1 20 K.

Causeries francaises. Besedník francouzský zábavný i poučný. Na prospěch škol i samouku řídí a vydává J. Kubín v Jicině. Vychází měsíčně za 3 K ročně. Roč. III, čís. 5. a 6.

Rajská Záhradka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Roč. 14, čís. 7. s bohatým obsahem. Vychází měsíčně za 1 60 K ročně.

Křesť. dělník. Organ katol. jinochů a mužů. Rediguje Fr. Waldmann v Praze 1538-II. Roč. III, čís. 9. Roč. předpl. 1 70 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. J. Rubringer. Předpl. 2 K roč. přijímá administ. v Olomouci.

Rozhledy po lidumilství vycházejí měsíčně redakcí JUC. F. C. Vika ve prospěch „Jub. ženského asyly císa. a král. Alžběty“ v Praze. Roč. XIII, čís. 3. s obsahem cenným. Předpl. 4. K ročně přijímá pí. Karla Baumgartlová v Karlíně, Pobřeží ul.

Hlasý Svatohostýnské. Tento měsíčník lidový, jež vydávají a vedou kněží řádu Továr. Jež. na sv. Hostýně, bude seznamovati se zájmy posv. Hostýna, bude buditi lásku proň, a hodlá podávati zajímavosti i o posv. Velehradě. List určen pro širší vrstvy. Celoroční předpl. 70 h.

Nejdůst. bisk. konsist. říd. odporučeny

umělecký závod

Jos. Kieslícha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronatním a vele
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce obou stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd

Odborne budavé spravy, zlatení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a s ch s pouým lečením na pů-
vodnost a sluh. Práce vždy dokonala při
nejmírnějších cenach. Čestné dopisy uznání
k ušlédnutí

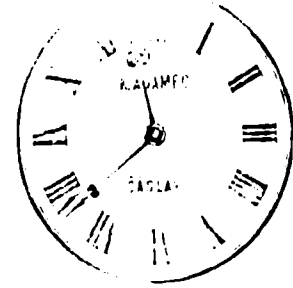
Rozpočty, návrhy, cesty atd. ochotně a
bezplatně

Vlastní výroba ramců Sklad obrazů

Dívka z venkova,

kteřa by se rada naučila vaření a spravování
lepší domácnosti přijala by vhodně místo za
služku, nebo paní hospodyní k ruce.

Laskavé nabídky pod značkou C do administrace
tohoto listu.

**První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi**

KARLA ADAMCE,

U davatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Václav Čálek,
majitel

vzorné dílny krejčovské pro pány
v Německém Brodě,

filialní zastupitelství v Čáslavi,
Váchova ulice číslo 146 (u tržiště) ve vlastním domě.

Doporučuje svůj sklad hotových oděvů pro pány a chlapce, haveloků, županů, střizného, modního, soukenného, lněného a bavlněného zboží, jakož i krejčovských příprav.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Mile překvapující okrasou našich chrámů pokojů, restaurací, vináren, obchodů a pod jsou

umělé palmy.

Nízké (keřovité) za 4 až 10 korun, stromovité za 10 až 30 korun, jako přirozené hotoví a bezpečně zasílá

LOUIS KŇOUREK

v Dobrušce,

majitel drogerie, materialního, koloniálního a lahůdkářského závodu.

Potřeby fotografické, rybářské i elektrické. Ohňostroje. — Potřeby cyklistické. — Velkolepá vinárna. — Semenářství.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,

damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné **ručníky,**

deky, stolní běhouny, garni-

tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému. P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Kávu

Královéhradeckou směs

velmi dobrou zasílám poštou vyplaceně po 5 kg.,

1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu

5 kg. za 4 koruny.

Roďte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vsouzenou
obslouhou úplně spokojeni.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

Malbu

kostelů,

malby

dekorační,

tačadní

a treskové

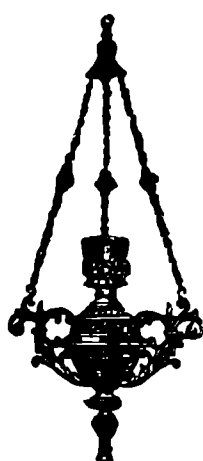
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chraстi u Chrudimi.

Rospočty sestavuji zdarma.

**Velectěnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktační ul., **vyučení pastýř spe-**
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přemělném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Ze veškeré výroby a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Základní posloužení vý-
robky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s kráp-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pou-
stnická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a
polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje velectě. kruhům
duchovním nejvážněji speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: **Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.**

Výrobky všestr. uznané. Vzorů a ceníky zdarma a franko.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

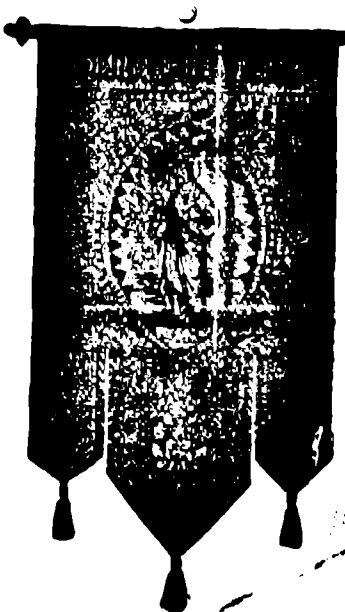
Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákresy a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Pronajme se kupecký krám

v Kostelci n. Orli.

v živé ulici.

Zboží přenechá se v továrních cenách. Bližší sdělí

František Dostál,

v Kostelci n. Orli.

Továrna

na zpracování ovoce,
pálenka kořalky a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve sušárna na sušičkování ovoce, založená
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

kořalka, slivovici, borovičku, jablko,
rumy a puně, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové
jakosti velmi levný kořalka a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze **stříbrnou medaili**
státní a diplomem slatě medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaili.

Vzorů zdarma a franko.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonií

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se velectěnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad

pian a pianin.

Rospočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Káva

zásilky v lehkých žočkách
franko dob. do všech stanic.
Nejjemnější jakost, **výtečná**
aroma, sur 5 kg. K 12—, 12-50, 13—, 13-20,
14—, 15—, praž. 15—, 16—, 16-75, 17-75,
18-75, 19-70, 20-60 atd. Zaručená spokojenost.
Mnoho pochvalných uznání. První výhodo-český
odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. velectěnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyové náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Bližší sdělí Josef Andrejs, domovník
v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovaru).

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatna na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. dubna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

+ Josef Jiří Strossmayer.

Celé Slovanstvo bolestně bylo dotčeno zprávou, která zvěstovala, že 8. dubna po třetí hodině odpolední vydechl šlechtou svoji duši veliký biskup bosensko-đakovský a srém-ský, doktor theologie a filosofie Josef Jiří Strossmayer. Jméno Strossmayerovo náleželo v celém Slovanstvu k nejpopulárnějším. Biskupu đakovskému vzdávána veliká úcta i od těch, jichž názory ostře se liší od zásad církve katolické. Tento veliký katolík a vlastenec byl zvláště pro Chorvatsko tím, čím se stal pro nás Čechy nezapomenutelný dr. Rieger. O církev, o národ svůj, ba o všechny Slovany získal si Strossmayer zásluh neocenitelných. Byl to duch široce založený, pracoval s pronikavým úspěchem jako velekněz, i jako obezřelý státník a mudrlec svého národa. Sloužil svému národu všemi směry, jeho bdělému oku neunikla ani jediná národní posice, jež by postřádala dostatečného opěvnění. Podporoval, povzbuzoval, radil přes všechny krušné překážky, jež mu byly pod nohy metány, neúporně až do posledního dechu svého.

Josef Jiří Strossmayer narodil se 4. února 1815 v Osijeku ve Slavonii z rodičů měšťanských. Studoval na gymnasiu ve svém rodišti a v Đakově, pak odebral se na centrální seminář university v Pešti, kde byl vysvěcen 16. února 1838 na kněze. Pak poslán do Vídeňského Augustinea za příčinou vyššího theologického studia. Ztrávil jeden rok v Petrovaradině jako kaplan, povolán byl za profesora biskupského lycea v Đakově. Pak dostalo se jeho geniálnímu duchu zasloužené pocty tím, že byl jmenován ředitelem Augustinea a spolu dvorním kaplanem.

Pohnuté události politické r. 1848, které překvapily Strossmayera ve Vídni, pohnuly ho k otevřenému vlasteneckému boji. Jako tehdy v Čechách Havlíček s Riegrem všemi silami pracovali, aby státní krise skončila ve prospěch našeho národa, tak zase Strossmayer byl důvěrníkem a vůdcem vynikajících vlastenců chorvatských.

FEUILLETON.

Chťel nalezence.

Napsal Josef Váňa.

Pantáta Beránek byl učiněná dobrota, ale když se rozlobil, nebylo s ním k vydržení. Ztratil beráncí povahu a stal se lvem. Všechno by byl lámal a drtil na pořad. A nepovolil, když se postavil, jak on říkával, „do oposice“, kdyby ho to mělo státi i statek. Takový byl. Mimo to rád se chlubil moudrostí a zkušeností. V roce šestašedesátém vzal ho s sebou tatík jeho na řípon (přípřež) a tu se kus světa uhlídá a něco se už zví. A na to byl pantáta vždycky hrd a cítil se jaksi nad ostatní sousedy povýšeným. I s pány dovedl mluvit a jim se postaviti a to už něco znamenalo ve vesnici, kde Beránek živnost měl.

„Ó ten má za ušima!“ říkali o něm sousedi a chalupníci. — A ta jeho žebra (žena) hodí se k němu jako vejce k vejci. Jinak ho v láce neměli, protože dělal velkého a často se jejich nevědomosti posmíval.

Pantáta Beránek měl třicet korců polí, čtyři krávy, dva voly, tři teleta a dvě holky. V tomto pořádku aspoň vždycky svoje bohatství jmenoval a odhadoval. Syna mu žena nepovila a to ho rmoutilo.

„Aspoň jedno hošítko k volům kdybych měl, ale co s dcerami?“ zanařikal si od plic, když mu žena druhou dceru povila.

„No mlčte, pantáto, mlčte, snad vám ho Pán Bůh taky dá“ konejšila ho bába.

„Nechci nic! Dvou dcer je pro starost i pro zlost až moc“, odseknul jí pantáta a od té doby

Již roku 1849 — v mladém věku 34 let — stal se biskupem v Đakově. Nová vysoká hodnost otevřela široké pole jeho ideální činnosti. Strossmayer ocitnuv se mezi svými, počal na širokém základě povznášeti náboženský i národnostní rozvoj svých milých krajanů. Když se stal jedním z 38 členů tak zvané rozšířené říšské rady z r. 1860, horlivě pracoval pro federativní zřízení naší říše, které posud všichni upřímní slovanští politikové právem požadují. Tehdy až do r. 1868 byl vůdcem všeho národního ruchu chorvatského, za čez mu bylo snášeti mnoho příkoří. Byla mu útěchou aspoň vřelá náklonnost papeže Pia IX., který jednou, přijímaje Strossmayera v audienci, představil jej přítomným církevním i světským hodnostářům slovy: „Ejhle apoštol!“ Vyšel mu vstříc a objal ho.

Strossmayer jako biskup zvelebil ochuzený biskupský panství a dle svého hesla „Vše pro víru a vlast“ rozmnoženě důchody obětoval na oltář církve a národa. Jemu náleží zásluha o zvelebení obecných a středních škol v Chorvatsku; Strossmayer byl též hlavním průkopníkem o zřízení národní university a akademie věd v Záhřebě. On zreformoval znamenitě bohoslovecký ústav. Akademii věnoval nádhernou obrazárnu v ceně 570.000 korun. Na vzkrášení starodávného illyrského ústavu sv. Jeronýma v Římě věnoval 40.000 korun. Vystavěl v Đakově nádherný katedrální chrám, který vyžadoval nákladu 3.000.000 korun; přes dva miliony korun dal na stavbu z vlastních důchodů. Jako jméno Riegrovo bylo téměř po půl století spojeno s každým větším podnikem kulturním a vlasteneckým v Čechách, tak Strossmayer v Chorvatsku byl podpůrcem a rádcem všech spolků vzdělávacích, dobročinných ústavů a učených společností. Hlavně Strossmayerovým přičiněním se stalo, že vydal papež Lev XIII. encykliku „Grande munus“, kterou nařizeno, aby svátek slovanských věrozvěstů slaven byl po všem světě křesťanském způsobem vyššího řádu. Jeho zásluhou rozšířena práva jazyka slovanského v církevních obřadech. Ač nebyl arcibiskupem, přece papež Lev XIII. na důkaz zvláštní přízně propůjčil mu právo nositi pallium. Známé jest, s jakou úctou bylo nasloucháno jeho slovům na památném koncilu Vatikánském a jak i římské laikové byli Strossmayerem okouzleni.

chodil jako zařezán a stále o něčem dumal a přemýšlel —

„Ty, stará!“ pravil jednou večer k ženě.

„No což!“ ozvala se nasměle žena.

„Poslouchej, mohli bychom si vzít taky jednoho nalezence. Mají ho už všude.“

„No, já bych proti tomu nebyla. Tadyhle Mařence dám už co nevidět kozu, tak bych ho mohla docela dobře mít.“

„Ale jen hoch, rozumíš? Chťel bych, abych ho měl jednou později k volům. Měli bychom zadarmo pasáka a čeledína a dostali bychom za to ještě zaplacen.“

„No dělej, jak rozumíš, ale já na faru pro vysvědčení nepůjdu. To si obstaraj ty!“

„Hm, to jsou rámsy! Bodejť by ne! Hned v neděli půjdu si k panu faráři. To bych se na to podíval, aby mi vysvědčení nedal. Jsem snad hákejší špatnej člověk?“

„To je tvoje věc“, doložila a už o tom vůbec ani nepromluvila. Uvykla poslouchati Beránka na slovo.

* * *

Když v neděli po mši sv. pan farář snídal, zaklepal někdo rázovitě na dveře.

„Dále!“ zvolal kněz a honem spolknul nekousnuté sousto.

„Pán Bůh rač pozdravit! Šťastné dobré jitro!“

„A to je Beránek! — I vítám vás, sousede, vítám vás, co pak nám dobrého nesete?“

„Prosím uctivě, velebný pane, já bych rád vysvědčení pro nalezence.“

„Vy? — A komu...? — Snad ne docela vám...?“

„Ano, mně, což se tolik ráčejší divit?“

Strossmayerova činnost neobmezovala se ovšem toliko na zájmy Chorvatska; jako v pravdě veliký Slovan pracoval horlivě pro vzájemnost všeslovanskou. Zapsal se písmem zlatým i do srdce národa našeho, který nikdy nezapomene na velikou přízeň, kterou mu Strossmayer prokazoval. S Riegrem a Palackým pěstoval veliký biskup Đakovský srdečné styky. Častěji veřejně vyzval svoji velikou úctu a vřelé sympathie k naší královské Praze, kterou nazýval Prahou zlatou. Uzuával, že náš národ jest mezi Slovany kulturně nejvyspělejší. Když bylo znovuzříženo a otevřeno 18. listop. r. 1883 naše Národní divadlo, poslal Strossmayer ku slavnosti pozdravný telegram: „Blahopřeji statečnému a vytrvalému lidu českému z celého srdce k dnešnímu vítězství, k jeho pokroku, jeho vlastnictví, z něhož se těšíme společně se svými bratry jako nad štěstím a vítězstvím svým. Dejž Bůh, aby chrám národního umění stal se nevyčerpatelným pramenem síly, štěstí, pokroku a slávy našeho pobratimského kmene českého!“ Takých vřelých pozdravů zaslal do Prahy více. Modlil se za úspěšný rozvoj našeho národa i aby dal Bůh požehnání hlavnímu městu našemu. Praha vzdala velikému Chorvatovi zasloužený hold tím, že jej jmenovala svým čestným měšťanem.

Bůh popřál ctihodnému muži tomuto vzácného věku; při vši horečné činnosti, při všelikých trampotách zemřel jako kmet devadesátiletý. V závěti své zřídil nadace pro dobročinné a kulturní účely. Věčná čest hudiž velikému knězi a vlastenci v celém světě Slovanském!

Náboženské obce ve Francii.

(14) Není tomu dávno, co se i u nás mnoho psalo o náboženských obcích, jež rakouský zákon zná a na papíře i má, k jejichž provedení se však přistoupí a přistoupiti musí, až náboženský fond bude vyčerpán, k čemuž prý podle dobrého počítání nejdéle za 10 let dojde. Částečně máme náboženské obce v praxi v případech, kde se jedná o přispívání konkurenční na kostelní a farní stavby, o vydržování fundatistů tam, kde existenci jejich ubraňuje obec, o sbírky na posvícenské requie, processy a p. Všecky takovéto obnosy nemohou se vypláceti

„Vám? — Vždyť máte třicet korců polí, nač pak Vám je toho třeba.“

Pan farář položil důraz na slovo „Vám“.

„Prosím jich, velebný pane, to vědí. Jsou zlé časy, žito se sní, oves se prodá na daně a tak si myslím, že aspoň holkám koupím za to nějaký ten hadr. Mám dvě.“

„Víte co, sousede? — Odstavte si o jedno tele více, krmte ho a to vám vynese také tolik, co dostanete za nalezence a aspoň ušetříte ženu.“

„Prosím jich, ono se to řekne, velebný pane! — Ale uhoď sucho a kde vzít krmení? — Anebo přijdou kroupy, a jsme narovnáni! — Potom aby se prodalo i to, co je nejpotřebnější.“

„To je ovšem pravda. Ale uděte zas o to více ženu, když bude mít o dítě víc a bude musit dělati víc, jako dělá teď.“

„To si zas můžeme, velebný pane, za ty peníze držeti služku, která za ni bude pracovat a pak až dítě doroste, musí pracovat ono. Rudu potřebovat hoch k volům, nemám žádného.“

„Děkuji vám za vaši upřímnost, ale vysvědčení Vám nedám, ba ani dáti nemohu. Co by tomu říkali ti opravdu chudí, kteří toho více potřebují? A i těm musím někdy z rozličných příčin vysvědčení odepřít.“

Beránek zůstal jako když ho poleje studenou vodou. Toho se přece jen nenadál.

„Že ne-da-ji...? —“ vykřikl po chvíli pracně ze sebe.

„Ne! Už jsem řekl... Jděte s Pánem Bohem!“

„Velebný pane, o tom si promluvíme ještě někde jinde!“ zvolal najednou rozvázněný Beránek a než pan farář mohl promluvit ještě slovo, byl pryč —

z obecního jmění, nýbrž musí býti rozvrženy na katolické příslušníky té které obce — tedy povinnosti bez práv. Ale až i k praktickému provádění zákona v náboženských obcích u nás dojde, bude věc vypadati zcela jinak, než ve Francii, kde budou postrádati všeho rázu veřejno-právního, podléhajíce jedině zákonu spolkovému. Budou to tedy spolky jako jiné, jen že — to si vláda francouzská vyhradila — nesmí se v nich prováděti politické agitace a odbývati veřejné průvody. U nás to tak daleko nedojde, poněvadž církev není od státu oddělena, stát — i když se náboženské obce zřídí, neškrtne posavadní položku kultu na potřeby církevní, vyhradí si za to však jistá práva, jaká dnes vykonává, asi jak tomu je u školy, na niž občané si platí, v níž však stát spolu poroučí.

Poněvadž otázka tato je rázu sociálně-politického, nebude nezajímavo sdělit s našimi čtenáři zásady, na nichž myslí Francouzi své náboženské společnosti postaviti a to tím více, ježto znění zákona je posud tajemstvím francouzské vlády a debaty o tom nevnikly do sloupců mimofrancouzských listů.

Když nastoupil Rouvier, myslilo se, že návrh na oddělení církve od státu zůstane ve stolku ministra kultu pochován; tím větší bylo překvapení, když ministr návrh komoře poslanců dne 9. února předložil a za jeho přidělení komisi žádal. Levice tleskala, pravice zůstala zaražena, ale celkem klidna, důkaz to, že i v církevních, aneb aspoň církví příznivých kruzích s myšlenkou touto se spřátelili, ano že si od tohoto odloučení lepší budoucnost pro církev slibují. Tak poslanec abbé Gailart nečinil prázdných námitek, žádaje pouze, aby podmínky rozdělení učiněny byly katolíkům přijatelnými. Druhý den rozpředla se debata u příležitosti interpelace vzhledem k uprázdněnému biskupskému stolci, tuším v Dijonu a tu se dospělo k všeobecnému výsledku, že buď se musí konkordát zachovati a vzhledem na uprázdněná biskupství doplniti, aneb že musí dojíti k rozluce. Poněvadž první věc je v dnešní Francii nemožná, nezbylo, než k oddělení i s katolické strany mlčeti a těšiti se naději, že národ při nejbližších volbách sám promluví.

Potřebují-li kongregace k zákonitému svému trvání povolení komory, budou náboženské obce zcela svobodny a od vlády nezávisly. Katolíci jedné osady řeknou: my zakládáme si náboženskou obec, vláda vezme to k vědomí a obec potrvá, dokud katolíci se nerozejdou, ze spolku nevystoupí, což může každý jednotlivec učiniti, kdy chce, nemaje jiné závaznosti, než svým dílem po 5 let na potřeby obce přispívati. Zákon nebude obsahovati žádných předpisů organizačních — ty si členové obcí sami dají, budou-li jen odpovídati zákonu spolkovému.

Pokud se týče kostelů, far a budov církevních vůbec, ty patří státu, stát je však přenechá k užívání tomu společenstvu, jež se v místě utvoří, bude-li jen ono patřiti tomu vyznání, jež v kostele tom dříve své služby boží odbyvalo. Utvoří-li se dvě společenstva, rozhodne, po případě majetek rozdělí praefekt. Majetek, jenž přešel zrušením kongregací neb jinak ve vlastnictví státu, bude odevzdán politické obci, jež jej bude moci na 10 let náboženské obci pronajmouti. Jak viděti, přišli by katolíci opět k užívání bývalého majetku,

ale nikoli prostřednictvím církve, která bude ve Francii nadobro ošebražena. Tyto svobodné a od státu naprosto nezávislé společnosti budou se mezi sebou svazovati ve větší svazy, biskupství a budou provozovati svými delegáty vliv na všechny diecéšní záležitosti, tedy i na volbu biskupů, do nichž se vláda pak míchat nebude a bezpochyby i na takové věci, jež se týkají pouze bohoslužby, jako jsou kázání, pořádek služeb Božích atd., což vše je v katolické církvi nezadatelným právem hierarchie. Bude to pěkné postavení, až bude farář dostávati v sobotu ze sboru kostelních starších cedulky: zítra bude zpívána a kázání na text: Mat. 22, 39.

Posavadní rozpočet 50 milionů fr. vláda ovšem škrtne, budou muset tedy členové náboženských společností hned z počátku platiti příspěvky. Aby přechod nebyl náhlý, chce stát platiti nynějším kněžským pensistům i na dále jejich platy, těm, co sloužili 20 let, dáti polovic jejich služného a ostatní odbyti posenahlu, dáti jim první rok celý plat, druhý rok dvě třetiny, třetí polovičku a čtvrtý třetinu. Kdo nebude hodný, t. j. dopustí se zločinu porušování proti státu, nedostane nic. Dá se mysliti, že zednáři a atheisté vůbec do náboženských obcí nepřistoupí, aby nemusili platiti a tím se špatné živly, jež dnes v církvi posud jsou, samy vyloučí, dli sítím propadnou, na-proti čemuž na síti zůstanou jen lidé opravdu horliví a církevně smýšlející, kteří pak tím horlivěji o náboženské potřeby své obce se budou starati, as jak vidíme u nás na protestantech, kteří — jest-li vůbec víru mají — jsou schopni pro ni ty největší oběti přinášeti.

Kdo má povinnosti, musí míti i práva; náboženské obce budou si vše vydržovati, ale ony budou chtít míti na vše také rozhodující vliv a to nejen na správu spolkového jmění, ale i na jmenování biskupů a aspoň farářů. Dnes byli biskupové jmenováni od státu, ježto kapituly ve Francii buď neexistují, aneb jsou to úřady čestné bez práva na volbu biskupů. Biskupům dá stát pense a více se o ně nebude starati; následkem toho připadne jmenování buď papeži, což však je ve Francii pochybné, neb delegátům svazu náboženských obcí, kteří si dají předložití terno od diecéšního duchovenstva. Věc ta bude míti nepochybně své těžkosti, ale i svou přednost. Biskupové francouzští nebyli vybírání vždy dle zásluh a kvalifikace, čehož důkazem je okolnost, že to vůbec tak daleko mohlo dojiti, aby papežská stolice navržené kandidáty neuznala za hodné. U nás by něco podobného bylo vůbec nemožným, poněvadž vláda před jmenováním dbá hlasu kněžstva, totiž biskupů k tomu povolání. Ve Francii platil strýček v ministerstvu více než metropolita, biskupové byli většinou muži vládní a nadarmo se jim neříkalo: sialovi praefekti. V tom ohledu nastane asi rozhodná náprava, ježto náboženská obec postaví si v čelo diecése jistě muže, který poměry diecése zná a jehož posavadní činnost je zárukou, že bude moci též působiti jako biskup katolické církve.

Též osamocené postavení kněžstva francouzského, jež jsme na východě vždy odsuzovali, změní se. Až posud bylo kněžstvo kastou asi tak jako vojáci a proto duchovní nesměl bez kleriky ani na ulici. Tak jako vojsko vylučuje se z kruhů občanských, aby se v něm mohl lépe pěstovati stavovský duch a kázeň,

nejsem, tak bych rád věděl, proč nemám dostat nalezence. Tak prosím, velevážený pane dektor, aby se to vyšetřilo —

Když konečně Beránek tuto stížnost napsal, podepsal ji, zabalil do obálky, zapečetil, napsal adresu a sám osobně a vlastnoručně donesl na poštu.

„Já mu dám . . .“ liboval si a kasal se stále v duchu —

Uplynulo čtrnáct dní, uplynuly tři neděle, uplynul měsíc a ono nic. Žádná odpověď Beránkovi nešla.

„Co by to bylo nedošlo?“ stěžoval si sousedovi.

„I jak pak by ne. To by to byli poslali zpět, kdyby byl atres špatně napsanej, ale nejspíš, že tomu tam ve Vídni nerozuměli. Tuhle jsem slyšel ve městě, že ten pan ministr Khelbr nebo jak ho jmenovali, chce všechno všude stůj co stůj jen německy.“

Hm, možná, že to bude to! — upokojoval se Beránek.

Ale stalo se zcela něco jiného.

Asi za čtrnáct dní přišel od soudu posel a přinesl Beránkovi obálku, že se má zodpovídati pro urážku farního úřadu.

„Já . . . — — —?“ — Farního úřadu . . .? I koka! Beránek celý zelený.

„Nejspíš že to bude takové“, vysvětloval soudní posel. — „Poslal jste do Vídne nějaký dopis, že pan farář dává vysvědčení i špatným lidem i takovým, kteří byli v kriminále. Řiditelství nalezence to poslalo na četnictvo, aby tu věc vyšetřilo a poněvadž to nebylo pravda, udali to četníci u nás (u soudu), a státní návladnictví po-

tak žádala totéž císařská vláda Napoleonevů od kněžstva, jež se lida víc a více odcizovalo. Na duchovenstvo francouzské měly nové sociální poměry sice nejmenší vliv, ale ono málo také velmi malý vliv na běh věcí veřejných a na poměry lida, který se též o své duchovenstvo nestaral, vyjímaje šen, jichž se stalo téměř úkolem na potřeby kostelní bojů přispívati. Tento pasivní poměr francouzských mužů k náboženství vlastně způsobil, že se církve s křídlo z nich proti zednářům neujímali, ačkoliv většina z nich vychována byla ve školách řeholních. I to se — dá Bůh — změnil ve prospěch církve, neboť budou-li muset muži platiti, budou také chtít vědět nač a budou míti na náboženství větší zájem. Těch 50 milionů, jež stát škrtne, bohatý národ jinou cestou snadno nahradí a pováží-li se, že státní regim (správa) je vždy dražší než samosprávný, lze s jistotou očekávati, že těch 50 milionů církve lépe užije. Vábec možno říci, že by odloučení církve od státu neznamenal pro onu ještě žádné neštěstí, jest-li princip svobodného vývoje bude u náboženských společností tak zachován, jako u spolků jiných. Prozatím třeba vyčkati doslovného znění nového zákona, neboť nechce se nám věřiti, že by zednáři církvi tolik svobody přáli, neboť třeba se zákon týkal i jiných vyznání, je on namířen v první řadě proti katolicismu. Tolik jisto, že zákon konkordátní nehodil se již pro Francii a je štěstím, že místo něho nastupuje solidní základ individuality, jenž probudí náboženského ducha tohoto „nekatolického“ národa.

Volné listy.

Nový útvar.

(8) V poslední době jsme svědky, kterak pokrokaři různých směrův a odstínů podávají si ruce k jednotnému postupu v rámci jednotné organizace a na podkladě společného programu, jenž má býti určenou k tomu komisi vypracován. Hledíme-li ke stránce politické, možno říci, že naše domácí poměry tímto sléváním živlů pokrokových se zjednodušují. Poměry těmi nemyslíme snad celkový stav politický vůči vládě a vůči Němcům, ne stav sporných otázek politických, o jejichž rozřešení naši poslanci s národem usilují, nýbrž minim zjednodušení politických stran, jejichž množství jest předmětem odůvodněných steskův a starostí. Tvrdilo se sice v nedávné minulosti, že vznikání nových stran není žádným neštěstím, že jest to právě důkaz národní síly a myšlenkové čilosti, ale nyní soudí se již docela jinak, soudí se již zdravěji.

Právě původní pokrokové hnutí u nás stalo se úrodnou půdou, ze které nové strany rychle vyrůstaly a silně citěná nespokojenost s přítomným stavem národním rychlila je jako zahrádník rychlí rostliny. Začátky pokrokového hnutí českého stopovati lze od založení Časopisu českého studentstva, tedy od r. 1889. Pamätujeme se, že tehdy časopis tento nesl se za úkoly všeobecné opravnými, až postupem nedlouhé doby vydělily se z tohoto myšlenkového proudu „Nové Proudny“, časopis literární, a pak politický list „Neodvislost“. Později v politickém směru ovládly „Radikální Listy“, dnes list státoprávních radikálův a radikálně-pokro-

dalo na Vás v tom smyslu žalobu . . ., vykládal posel, jako by byl nejméně u soudu radou. Věděl, že v očích Beránkových stoupne.

„Takhle jsem já to nemyslel!“ zahřekeval celý zlomený Beránek.

„Ale vždyť přece jste tam sám osobně napsal, aby se to vyšetřilo. Mám tu zprávu přece z rukou samého pana wachmistra . . .“

„Ovšem, ovšem, ale já to tak nemyslel“, bē-deval bez ustání Beránek a dal se do pláče.

„No mlčte. Panu faráři jsem přinesl také obeslání, snad vám to odpustí . . .“, těžil ho posel.

Ó já nevím, já nevím . . . Nezachoval jsem se k němu uctivě . . . hořekoval stále a nikdo by v něm byl v tu chvíli pánovitěho Beránka nehledal. Cítil, že ta jeho stížnost vezme špatný konec . . . Ale čert vem stížnost, ale ta ostuda před sousedy, to zahanbení . . . — — —

A Beránek se chytil oběma rukama za hlavu a jako zběsílý lítal po dvoře. Nedal ani poslovi za jeho vysvětlení diškreci . . .

* * *

Ze čtrnáct dní bylo stání.

Pan farář odpustil sice Beránkovi urážku, ale nebylo to přece nic platno. Žalobcem nebyl on, nýbrž státní návladní a proto chtěl nechtěl Beránek byl odsouzen. Měl seděti ve vězení, ale vzhledem k dosavadní jeho zachovalosti a vzhledem k odpuštění pana faráře byl mu trest vězení proměněn v pokutu peněžitou . . .

„Víckrát nebudu tam do těch Němců něco psát . . . Pak že prý tomu nerozumějí . . .“

„Jo, pěkně nerozumějí, jen když chtějí nás přiskřípnout . . . — — —“

„To jsou lidé, to jsou lidé!“ zavzdychnul farář. — „Pro ten groš obětují vše, zapomenou na vše . . . — — —“

* * *

Odpoledne seděl Beránek v hospodě a pil na zlost. —

„Já mu povím, tomu kněžourovi . . .“ lá-teřil, když už měl několik sklenic v hlavě. — „Já mu zatopím, že mu bude horko . . . Teprve uhlídá, kdo to je Beránek . . .“

„Ale, ale sousede, mírněte se přece jen. Vždyt je to náš duchovní pastýř.“

„Nic . . . Já mu dám! Až do Vídne to udám, aby věděl. Co pak si myslí, že už jsme tak docela hloupí . . .?“

Beránek nehrozil nadarmo.

Druhou neděli šel do města, tam koupil arch pěkného, bílého papíru, osmerkovou obálku a čistě nové péro. Po obědě pak rozložil si to všechno doma na čistý, javorový stůl, namočil péro a po krátké spekulaci psal pokud možno pravopisně a krasopisně:

„Velevážený pane dektor!“

Dne . . . byl jsem na našem farním úřadě, aby mi pan farář dal vysvědčení pro nalezence a on mi ho nechtěl dáti a já nevím proč. Zloděj nejsem, žádného jsem nezabil, ba jsem dokonce tak říkajíc dobrák, že by na něm mohl dřív štípat. Živobyti máme. Máme třicet korců polí, čtyři krávy, dva voly, tři telata a dvě holky, pořádně se živíme a tak bych rád věděl, proč mi vysvědčení nechce dát. Nejspíš snad proto, že jsem nepřinesl nic do kuchyně. Pan farář dává vysvědčení i špatným lidem i takovým, kteří byli v kriminále. O mně nikdo nic špatného nemůže říci, ani opilec

nová „Samostatnost“, jež taktéž hlavní politické čtení založila na požadavku státního práva. Literární pokrokovým listem jmény jsou Pelclovy „Rozhledy“, ač do nich píší lidé různých, ostře odlišených stran a názorů. Dnes již hlásají pokrokový směr četné listy krajinské, z nichž „Osvěta Lidu“ s přibarvením socialistickým navázala vlastně na první počátky hnutí pokrokového, kdy čeští studenti jali se studovati otázku sociální.

Právě proto, že studentstvo předem a přirozeně jest v živém styku s literaturou, Časopis českého studentstva tehdy počal s reformou literární, v kteréž příčině pravilo se, že se musí raziti nové řadiště. Mladá generace nebyla spokojena s poměry literárními, proto počala pracovati sama a samostatně. Staré šosáctví se přežilo, staré koleje musí být vytrhány, musí se prorazit nová okna v naší literatuře, aby zapronditi mohly nové myšlenky, tak a nějak podobně velkými slovy se oznamovalo naší veřejnosti. Mládež v zachvatu hesel a nadšení vrhla se na všechno, co jí jen přišlo pod ruku. Překládán byl Carlyle, Bebel, Tolstoj, Draper a mnozí jiní v pestré mnohostrannosti, která zajisté nejméně mohla přispěti, aby zavládla upewněnost v názorech a cílech. Z takového myšlenkového neladu přirozeně povstávaly snahy a směry, které se křičovaly a vzájemně sobě odporovaly, takže o nějakých ustálených zásadách nelze ani mluvit. Nelze ovšem popírati, že pokrokové hnutí stkvělými myšlenkami, obratným a vybraným slohem překvapovalo a do jisté míry vzbuzovalo pozornou áctu, ale později v nastalém drobení, kdy páni při různých dosti podražděných otázkách dávali se sami do sebe, dostavovalo se ve veřejnosti jisté vytržlivění. Různé směry filosofické, z nichž pokrokaři čerpali pro svůj světový názor, byly přejímány tak nekriticky, že každý den hlásáno něco jiného. Při tom umíněné tkvění na vlastním úsudku, povýšená neomylnost, zdvihání hlavy a ohrovnání nosu nade všem, co bylo výtvozem doby předchozí. — Uvážíme-li všechny tyto vlastnosti nového hnutí, jež českým poměrům nový život slibovalo, pak nedivíme se, že tady bylo zaseto símé nových stran.

K trhavé kritice všeho starého a k vědomí vlastní důležitosti vedly studie Nietzsche, jenž často byl napodoben až do směšnosti. Tyto literární přemáhlenosti konečně nebyly tak povážlivy, ješto měly vlastně povahu nového sportu, hůře však měla se věc ve způsobu, jakým posuzován byl život. Sem patří na příklad nezralý názor na manželství. Manželé mají se rozejít, jakmile se počínají nuditi. Tím hlásána volná láska docela po sociálně demokraticku. Již tato část hmotářského názoru světového postačila, aby jednotliví proroci pokrokařští nebyli hned tak beze všeho považováni za vycházející slunce a již z této okolnosti odhadovány důsledky, jaké by měla volná láska ve společenském životě. Vytčené společenství názoru pokrokařského s učním sociálních demokratů, kteří i jinde svými nehoráznostmi odpuzovali přátele klidného společenského vývoje, zavinilo, že soudná veřejnost jala se pohlížeti na pokrokaře se střízlivou nedůvěrou. Opětne uvažováno bylo o heslech jejich, tíhnoucích k opravě všeho českého života, rozhojnění jeho a poznáno, že takovými prostředky dosažení vytčených cílův oddaluje se do nekonečna. Sám Masaryk tehdy nedostatečnosti tyto pokrokařům důrazně vytýkal právě, že jejich filosofická příprava, podhotovka, jak říkají přý Rusové, jest slabá a že hlásiti se k názoru materialistickému, jest prostě anachronism. Ostatně sám rozum již zprvu povídá, že dopustili se pokrokaři veliké chyby již svým mládím. Reformovati, dávati nové směry životu, nový obsah do stávajících forem vládati, k tomu mohou se odvážiti lidé, vyzbrojeni bohatými zkušenostmi, širokým rozhledem a opatření takovými theoretickými poznatky, jež vyzkoušeny byly na cestách života.

Všeobecné hnutí pokrokové předcházelo politické pokrokové straně, která dnes rozdělena jest v několik odstínů. Politicky pokrokaře označiti dlužno jako radikály původu mladočeského. Masaryk v „Naší nynější krizi“ dí aspoň toto: „jádro pokrokařů původně a od počátku bylo mladočeské; mládež byla v posledních letech mladočeská (před tím tak vždycky nebývalo) a mladočeské hnutí mocně působilo zvláště v nejposlednějších letech na mladé mysl. Která mládež by také na dlouho vzdorovala radikálnímu proudění?“ Skutečně také za procesu s Omladinou strhla se prudká přestřelka mezi „Národními Listy a „Časem,“ kdo že jest otcem Omladiny, ve které policie zbytečně viděla revolucionářskou stranu proti bezpečnosti státu. Tehdy Masaryk mocně zasáhl do sporu a uvedl slova „Neodvislosti“: „Mohli bychom věřiti (tak pravila Neodvislost asi týden před vyhlášením výjimečného stavu), že mladočeští poslanci ty, kteří ve smyslu jejich řečí o nejradikálnější oposici jednali a demonstrativně své smýšlení proti vládnoucím

systému projeví, nechávají v době promělování bez právní ochrany?“

Mnoho také objasňuje skutečnost, že i Janda, jak po smrti jeho bylo zjištěno, Omladinu peněženě v procesu podporoval. Postupem času však pokrokaři po stránce politické úplně od Mladočechů se oddělili, ano dnes namnoze jsou jejich vášnivými odpůrci. Radikální státoprávníci s vůdcem drem Baxou, radikální pokrokaři, majíce v čele dra Hajna, základem stran svých stanovili aktuálnost státního práva, které prý od Mladočechů bylo pohozeno. Kdo dovede rozeznávat mezi tím, co jest skutečně našim právem a tím, co jest politicky možné, pozná hned, že odlišnost taktiky pokrokařův od taktiky mladočeské jest zároveň znamením jejich nesarad. Dnes státoprávní myšlenka nemá již té síly, aby podraziti mohla noby stranám starším a nepostačí již dělati státoprávní politiku v novinách a schůzích, jestliže lid není zároveň poučen, kterými prostředky státní právo dá se vybojovat. Mnohem střízlivěji a věcněji o politice píše Rašínovo „Slovo“ a „Osvěta Lidu“.

Co do náboženství vybuzoval v prvních dobách mezi pokrokaři strohý atheismus, jenž dnes sice poněkud jest ztlumen, ale nicméně s oposicí protináboženskou, zejména pak protikatolickou setkáváme se u nich neustále. Vyevětluje se to z převládajícího směru filosofie pozitivistické. Tomuto stavu duševnímu říká se také přesvědčení, jež záleží v tom, že takový člověk z theismu nic důkladněji nezná, pozhnání jeho v životě nezakusil a příkazy jeho byly mu příliš obtížné. A pravda jest také, že náboženské názory vzdělaných atheistů tvoří se obyčejně za rozumové a povahové jejich nevyspělosti.

Končíce krátký náčrt vývoje pokrokového hnutí českého, doložme ještě, že v duševní výzbroji jeho mnoho jest z českého realismu. Prakticky dosvědčuje to nejnověji spojení strany lidové (realistické) se stranou „Osvěty Lidu“ a s jinými živly pokrokařskými, po různu v letech a na Moravě rozházenými. Prim v tomto spojení hraje p. Alois Hajn, jenž za tím účelem pořádá četné schůze, na nichž nutnost nového útvaru dokazuje. Samo sebou se rozumí, že organizaci nabudou pokrokaři větší síly, než měli v dosavadní rozdrobenosti.

Upozorňujeme na nový útvar také z té příčiny, že budou z něho vycházeti sesílenější útoky protikatolické. Bude to jedním z podstatných rysů nové organizace, která nebude nám vážiti a měřiti stejně dle pravdy právě tak, jako to nečinila jednotlivě před tím. Pokrokařská mysl dopadá vždy jen na jednu stranu vážek, na stranu protikatolickou. A tak den ode dne české poměry náboženské ukládají vůdcům duchům katolickým vážné povinnosti. Nelze nic zakrývat, nebezpečnost roste, a kdo zaspí, zahyne v bouři. Zaspati nesmíme. Jest nám v pohyb uvéstí všechny zdroje sil, setřásti otrlost, musíme zmnohonásobiti bojovníky, musíme se starat o důkladnou obranu a odstraňovat překážky, jež brání úspěchům.

Obrana.

V zájmu katolické obrany prospívá orgán spolku sv. Bonifáce, měsíčník „Sv. Vojtěch“, čím dále lépe. Zvláště z obsahu posledního dubnového čísla patrně, že pracují na obsahu Sv. Vojtěcha znamenití odborníci. Především se nám zamlouvá věcná odpověď na útoky, jimiž stíhal helvetský tisk P. J. F. Konečného pro jeho přednášku o hesle „Pryč od Říma“, kterou proslovil 23 února v Kolíně. K článku připojena v pravdě křesťanská slova: „Neobviňujeme všechny Němce rakouské a české ze zrady na víře a proti dynastii, nýbrž jen ty, kteří štvou proti katolické církvi a rakouské říši a kteří chtějí království české proměnit na „pruskou provincii.“ Nepíšeme také proti všemu evangelickému lidu českému, ba ani ne proti všem českým pánům pastorům, nýbrž jen proti těm z nich, kteří proti nám štvou a s všenněmeckými zrádci spolčení jsou. I mezi českými evangelíky je dosti lidí, kteří s bohopustým štváním proti nám katolíkům nesouhlasí a v pokoji s námi žijí. Proti takovým pokojným evangelíkům a jich dvojčetihodným pánům pastorům nebojujeme, ty rovněž na pokoji necháváme a jich prosíme, aby s námi bojovali proti společnému nepříteli českému, rakouskému a — biblickému.“

Sluší též důkladně si zapamatovati zúmyslné balamucení českých evangelíků, o němž pojednáno v článku „O čem čeští evangelíci chytře mlčí?“

V dubnovém čísle Sv. Vojtěcha též poukázáno, že největší pověrečnost zavládla v Čechách právě za věku protestantského; srovnána zde lidumilná mravouka sv. Ignáce se zločnými výroky Lutherovými proti katolickým hodnostářům; pojednáno o nepoctivých intrikách francouzských zednářů proti katolíkům, o tom,

jak židovský tisk podporuje manželské rozvody, atd.

Protikatolický tisk nepřestává proti Sv. Vojtěchu bouřiti; poněvadž nemůže dokázati, že by se v listě tomto hlaho, nlevuje si aspoň hrubými slovy. Ale právě zloba nepřátel jest nám svědectvím, že jest Sv. Vojtěch dobrým bojovníkem proti jejich lžím a prohanostem. Jestliže strany protikatolické vydávají celé sponsty prohaných letáků, jest zajisté zcela včasno a potřebno, aby i katolíci měli na obranu hromadně rozšiřovaný časopis. A poněvadž na členech spolku sv. Bonifáce žádá se obět jen velice nepatrná, podpornjme všichni horlivě tento užitečný, obranný podnik!

(3) Nemapravitelní. Nezdá se, že by v dohledném čase evangelické časopisy na základě pokročilých historických výzkumů chtěly zmoudřeti; odvažují se proti všl zjištěné pravdě historické znovu a znovu úmyslně klamati prosté čtenáře blýskavými, šosáckými frázemi o té veliké dokonalosti protestantského „evangelia“. Vědí, že jim projde v liberální společnosti české všecko. Časopis „Hus“ (v dubnovém čísle) ohřívá dávno odbytou lež: „Reformace dala každému jednotlivému křesťanu náboženské osvobození. Protestantismus jest právě odporem, protestem, proti znásilňování autoritou církevní.“ Hnusí se nám stále opakovati slova, jimiž Hus náboženský liberalismus naprosto odsuzoval. Již jsme též častěji psali o nelitostné inkvisici husitské; také jsme poukázali, jak Luther vášnivě stíhal ty lidi, kteří s ním ve všem nesouhlasili a jak veliký počet hranic kalvínská inkvisice pod náboženskými svobodomyšlníky zapálila.

Chceme však nyní poukázati hlavně na to, jak si počínají klerikální evangelíci vůči tomu, kdo se odváží na jejich potouchlé tajemnostkářství a překrucování dějin pravdivě posvítiti. Evangelík Karel Rohan proti farižejským frázím o svobodomyšlnosti protestantstva postavil v „Rozhledech“ několik zvlášť křiklavých příkladů protestantské násilnosti. K tomu připsal: „Gymnasiální studia odbyl jsem na dřívějším evangelickém gymnasiu německém v Těšíně ve Slezsku, a žádný učitel dějepisu, ani žádný z katechetů o katanství Kalvinové se nám nezmínil; pravili pouze: „führte ein strenges Kirchen-Regiment“ (provádějí přísnou církevní kázeň). Co znamenala ta přísná církevní kázeň, zvěděl jsem až v letech drahně pozdějších — k velikému zděšení svému jak nad věcí samou, tak nad prohaností svých učitelů — evangelíků.“

Toť se rozumí, že nastal mezi klerikálními evangelíky obrovský poprask nad smělostí Rohanovou. Evangelické listy tonuly v údivu nad tou hroznou zradou. Jak by ne? Jeden evangelík se opovážil místo kopání do katolíků posvítiti na prohanost helvetského tisku a odpraviti několik zvlášť pošetilých frází helvetských, sestrojených na balamucení prostých evangelíkův i důvěřivých katolíků. A ještě dnes nemůže evangelický tisk zapomenouti Rohanovi, že jako pokrokový muž pověděl kus nefalšované pravdy.

Poněvadž důkazy Rohanovy nedaly se odkliditi žádným advokátským vykrucováním, pomáhá si evangelický tisk z bryndy aspoň hrubou střelbou. V témže dubnovém čísle „Husa“ čteme totiž tato příliš málo evangelická slova o Rohanovi: „Nedávno intelligent, železniční úředník, z nevěry (!?), kaprice a hlavně z ješitnosti zpľval a spolíčkoval český protestantismus hůř, nežli Pána kdysi rota z ulic Jeruzalémských.“

Tohle jest tedy Rohanovi odměnou za to, že se snažil mezi evangelíky aspoň trochu světla zanést. Že poctivý evangelík uvedl proti klerikálně-evangelickým lžem nepopěrné historické protidůvody, tu „Hus“, místo aby činil pokání, sprostě Rohana pomlouvá. Přirovnává pravdy milovného evangelíka k Jeruzalémské rotě, nazývá jeho důvody prohané pliváním a políčkováním, vytýká mu ješitnost a nevěru. Za to však „Hus“ neozval se nikdy proti těm helvetským ohlupovatelům, kteří z fanatického hněvu uveřejňovali nejzlomyslnější a prohané brožury proti katolické církvi. To už se hodilo „evangelickému“ „Husovi“ znamenitě do krámu. Pěkně to sebezpoznaní, zvláště to pokání! Evangelík, jenž se nebojí říci pravdu, dopustil se dle logiky „Husa“ horšího zločinu než Jeruzalémská rota, která týrala Krista Pána. — Jest možno od těchto našich zarytých nepřátel čekatí nápravy?

Politický přehled.

Poslanecké sněmovně projednávají osnovu zákona o vojenské přípravi nastaly 11. dubnem velikonoční prázdniny. — Zamítnut sněmovnou pilný návrh polský, aby ihned započato bylo se stavbou průplavů. — Pro odpor socialistů předloha kongruová nebyla ihned bez prvního čtení přikázána výboru. — Po dobu nemoci dra Gautsche jmenován jeho zástupcem

jako předseda v ministerské radě ministr vnitra hr. Bylandt-Rheidt. — Schönererovci se usnesli, že na českém sněmu nebudou obstrukcí prozatím překážet vyřízení prozatímního rozpočtu a nouzového úvěru; jinak ale setrvávají při obstrukci, dokud nebude vyhověno všenešmeckým požadavkům. — Nové střížená něm. agrární strana usnesla se, že příslušníci strany, kteří mají mandát do říšské rady, musí vystoupit ze stran, ku kterým nyní patří; podmínky Schönererovců úplně zamítla. — Do armády rakouské zavádějí se vojenské oddíly, vyzbrojené strojovými puškami.

Císař vrátil se z Pešti do Vídně, aniž krise uherská rozřešena. Nyní se pracuje na opoziční adrese. Maďaři vybrožují odepřením příspěvku na společný státní dluh, nedostanou-li vlastní vojsko, armádní svou řeč atd.

Císař Vilém II. na zpáteční cestě z Tangeru sešel se v Neapoli s králem italským; téhož dne měl schůzi anglický král Eduard VII. s prezidentem franc. Loubetem.

V Rusku vnitřní nepokoje zatím pomalu utichají. Zatčen byl myslivec cerův, právě když neznámému vysvětloval, kdy a kam car v Carském Selu chodí na procházku.

Ruská armáda v Mandžursku už soustředěna, více neustupuje a sama útočí na Japonce. Dovozy potravin, válečného materiálu pro armádu mandžurskou dít se bude po Sev. Ledovém moři. — Do 15. prosince 1904 mobilisováno ruského vojska 442.050 mužů s 1350 děly; s lidmi, kteří už byli v Asii rozloženi, činilo to 500.000 mužů. Odpočítáme-li od tohoto počtu posádky v Port Arthuru, Vladivostoku, strážu při dráze a dřívější ztráty, měl tedy Kuropatkin před Mukdenem 270.000 mužů. Pozornost celého světa a rozehvění v Japonsku způsobilo baltické loďstvo, které se ujednou objevilo v moři Čínském. Rožděstvenský nečekal ani na posilu čtvrtého loďstva baltického; má asi vážnou příčinu, že vyrazil, prý aby zamezil obklíčení Vladivostoku, jinak připadá mu vlastně úkol, aby zničil japonské loďstvo, které prý je nyní slabší než ruské. Prý už také srazila se obě loďstva.

Rieger říkával: „Jen tím, že jsem již z mládí byl hmotně neodvislý, že mi nebylo třeba obětovati svůj čas a své síly k dobývání osobní, společenské samostatnosti, neřkuli k dobývání chleba, bylo mi možno účinkovati záhy v životě veřejném, uplatnit se v něm a pracovati pro národ. Je-li kde třeba úplně osobní i společenské neodvislosti, jest to na místě, chce-li kdo účinkovati veřejně. Kdo závisí od lidí jiných, nemůže vždy jednati svobodně a pouze dle vlastního přesvědčení. Kdo neumí spravovati jmění svého, nebude schopen spravovati záležitosti jemu svěřené, cizí, a nemůže očekávati, že mu budou lidé důvěřovati. Práce veřejná zakládá se na důvěře spoluobčanů. Člověk vyrovnaný a uspořádaný uvnitř ve své povaze, zevně bez zájmu o hmotný zisk, smí se odvážiti pokusu pracovati o záležitostech národa.“

V. Cervinka ve Vlčkově Osvětě č. 4.: Vzpomínka na dr. F. L. Riegra.

Zprávy místní a z kraje.

Kanonická generální visitace a udílení sv. biřmování. Kanonicky visitovány budou letos ve vikariátu kosteleckém: dne 4. května Brandýs n. O., 5. Česká Libchava, 6. Cuelav, 7. Potátn, 8. Hrástnice, 9. Písečná, 10. Sopotnice, 11. a 12. Kostelec n. O., 13. Chlany, 14. Častolovice, 15. Borohrádek, 16. Jelení, 17. Týniště n. O., 18. Vodňany, 19. Lično; ve vikariátu rychnovském: 20. a 21. května Rychnov n. K., 22. Javornice, 23. Lukavice, 24. Liberk, 25. Bělá, 26. Černíkovice, 27. Skubrov, 28. Vamberk, 29. Dobré, 30. Rlíý Újezd; 31. Solnice; dne 1. června Velký Otřím, 2. Velká Zdobnice, 3. Kačerov, 4. Nebeská Rybná, 5. Říčky; ve vikariátu králíckém dne 6. června Rokytnice, 7. Bärnvald, 8. Kunětat, 9. Bartošovice, 10. Pěčín, 23. a 24. Žamberk, 25. Německá Rybná, 26. České Petrovice, 27. Slatina, 28. Klášterec, 29. Kunvald, dne 30. června a 1. července Kyšperk, 2. července Nekoň, 3. Těchonín, 4. Mladkov, 5. a 6. Králíky, 7. Červený Potok, 8. Bořkovice, 9. služby Boží v poutním chrámu na Hoře Matky Boží u Králík.

Strossmayerova oslava a puritán. V „Osvětě lidu“ vystupuje opět kalvínský puritán v roli reformátora při svém referátu o oslavě 90letých narozenin biskupa Strossmayera v bisk. Borromeu. Mezi řádky totiž spolky a ústavy, které si povšimly 90letých narozenin velkého Slovana Strossmayera, bylo hradecké Borromeum, které uspořádalo pěvecko-hudební a fečnickou akademii na počest Strossmayerova dne 2. dubna b. r., tedy v době, kdy se Strossmayer těšil ještě dobrému zdraví, neboť teprv 7. dubna došly zprávy o smrtelné nemoci jeho. Akademie vedle 7 vážných děl vykazovala též jednu pěveckou skladbu žertovného rázu, ač komika Pauknerova „Spiknutí v Chrostovicích“ je úplně bezvadná a čistě salonního rázu. A toto komické dílo připouštěla přece radost nad svěřením 90letého Strossmayera. Puritánský kritik těžce nesa, že oslava platila Strossmayerovi a ne nějakému germanisujícímu superintendantu Haasovi, odtel se zase o „klerikální pedagogiku“, jakoby nedovedla ani uspořádati oslavu zaslaných mužů způsobem vzdělaných důstojným. Ovšem k vůli tomu si zalhal, že prý byl oslavován „umírající Strossmayer“ komickou

švandou. Inu, pánové přičítají klerikálům fortelnou zásadu „údel posvěcuje prostředky“, ale sami ji velmi pilně praktikují. Běží-li o klerikála, může si selhat, praví pokrokový puritán, ale při tom obviňují napadeného, že on vlastně je tím vinníkem. Stará to praktika vykonávaných pánů.

Inspekce na obchodní akademii v Hradci Králové provedena byla tento týden p. dv. radou prof. Alb. Bráhem a ministr. sekretářem Dlabáčem.

Spolek českých průmyslníků textilních konal 9. t. m. v Hradci Králové valnou hromadu, která se účastnili průmyslníci z Náchodska, Semilky, Králové Dvorská atd. Město Hradec Králové zastoupeno pp. Pilnáčkem a Collinem, okres. výbor p. V. Murávkem; přítomen i p. místodrž. rada Steinfeld atd. Schůzi zahájil předseda p. J. Bartoš, továrník z Náchoda a nastílní stručně působnost spolku v minulých dvou letech. Výroční zpráva pojednávala důkladně o stavu průmyslu bavlnářského, lnářského, vlnářského a hedvábnického. Přijata pak resoluce, aby zřízeno bylo všestranné spojení telefonní a nad domácnostmi stranníky jednání obchodní a živnost. komory v Liberci vyslovena neřkost. Nato dr. Pilbauer referoval o vládním programu dělnického pojišťování a dr. Preis o nové obchodní smlouvě rakousko-německé. Volbami schůze ukončena. Účastníci po návštěvě nové budovy Zálož. úvěrního ústavu sešli se ke společnému obědu v Grand Hotelu, při němž na Ústřední Matici Školáckou vybráno 221-80 K.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové. Přistí týden od 15. do 22. dubna 1905 vystaveno bude 50 skvostných obrazů „Velká Británie“ (Anglie a Škotsko) v panoramě Národní Jednoty Severočeské v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha. Z obrazů uvádíme: Londýn, Liverpool, Edinburg, Jezera Achray a Lomand, Mosty, Vodopády atd. Kolekce tato zasluhuje povšimnutí a hojně návštěvy. Veškerý čistý výnos výhradně na podporu českých ženšin.

Písemní zkoušky maturitní na středních školách v Hradci Králové a vůbec na všech českých středních školách v krá. Českém konají se od 1.—5. května.

Jaro víc a více hlásí se k životu. Mrazy v minulém týdnu nezanechaly na zelenajících se již keřích téměř ani stopy; anegret a rybíz stkví se v plné zeleni. Mrazem způsobena škoda pouze na tu a tam vysázeném sašátu. Práce v polích po většině už také skončena. Na horách ovšem jsou ještě spousty sněhu. V neděli jevil se úchvatný pohled na zasnežené Krkonoše a hory Orlické.

Osobní. Odbor „Hrvatskoga stenografikoga društva v Zagrebu“ jmenoval p. dr. A. Rudolfa, advokáta v Hradci Králové, svým čestným členem. — Pan MUC. František Bouz, rodilý z Velké Jesenice v Čechách, byl dne 11. dubna t. r. o 11¹/₂ hod. dopol. ve velké aule staroslavného vysokého učení Karlo-Ferdinandova veřejně povýšen na doktora veškerého lékařství.

Státní stipendia ve výši 400 K zadají se na c. k. odborné škole pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové. Žadatelé p.dějtez žádosti o stipendia ta, stílisované na c. k. ministerstvo vyučování a adresované na ředitelství odborné školy v Hradci Králové do 15. května t. r. Při udělování stipendií těch dá se přednost v prvé řadě těm, kdož se již žemeslu zámečnickému vyučili, při tom pilně navštěvovali a s dobrým prospěchem odbyli školu pokračovací; v druhé řadě žadatelům, kteří alespoň po dva roky byli v učení a při tom pilně školu pokračovací navštěvovali a konečně těm, kdož se nemohou vykásati leda předvzděláním, jehož nabyli na škole měšťanské. Při stejné kvalifikaci dává se přednost aným zámečnickům, kovářům, po případě příslušníkům spřízněných řemesel. K žádostem přiloženy buďtež následující doklady: 1.) křestný list, 2) list domovský, 3.) výuční list, pokud ovšem žadatel má za vyučenou, 4.) vysvědčení školní, po případě i ono ze školy pokračovací, a konečně vysvědčení chudoby nebo nemajetnosti rodičů žadatelových.

Již te opět začíná. Každým jarem chodí vají vojáci na cvičiště za bývalou Moravskou bránu k Novému Hradci Králové. A tu se často rostáhnou po celé cestě, že proti jdoucím musejí se bráti při samém příkopu. Vedle toho pokřikují vojáci na lidi, obzvláště když jde nějaké děvče neb ženská sama. Snad by mohli důstojníci při svých odděleních takové neplechby zakázat, a v úzkých místech, obzvláště když je bláto, nakříditi, aby se šlo po dvou a ne ve čtyřtupu. Tento týden dokonce jistý ohňostrojný cvičil i na silnici s kanony. Pomalu aby se člověk vojákům vyhýbal na sto honů, ač právě oni jako obránci vlasti mají jiti obecenstvu dle možnosti s největší ochotou vatřic.

Spořitelna Kralohradecká dle 41. výroční své zprávy má vkladů 11,809,353-21 K, půjček hypotečních dala 9,751,408-77 K, rezervní fond činí 685,855-32 K, v r. 1904 uloženo 2,118,854-08 K, sisk za r. 1904 jest 60,154-42 K, koncem r. 1904 vkladatelů 9384. Vklady na knížky přijímají se v neobmezené výši, i K počínajíc, a úrokují se bez rozdílu 3¹/₂%. Půjčky na hypotéky s úmorem libovolným na úrok 4¹/₂%. Za vklady ručí veškerá aktiva korun 12,745,953-56 a vlastní jmění spořitelny K 841,906-73 i veškeré jmění a příjmy král. věn. města Hradce Králové.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením omezeným, konala svoji 1. řádnou valnou hromadu dne 2. dubna t. r. v místnostech společenstva. Řiditel ústavu pan Vávra přednesl řádné valné hromadě zprávu o činnosti ústavu. Dle této zprávy činnost ústavu, ač teprv od dubna lonáského roku působí, jest utěšující. Za leden, únor a březen letoš. roku činí čistý sisk 2,791-49 K. Zápůjčky jsou dobře umístěny, za výkony funkcionářů nevyplaceno žádné odměny. Ústav jest čile žadatelé vyhledáván. Za prvních 8 a půl měsíců došlo 9,816 dopisů, vypraveno 13,845. Úředník kromě ředitele jest 7 a sluha. V r. 1904 přistoupilo

727 členů, vystoupilo 7, koncem roku zbylo tedy 720 členů s hotově splacenými podíly 19,978 K; mimo to 113 členů dluhuje ještě 2,360 K. Členové ručí mimo to ještě obnosem dvojnásobným, takže záruka společenstva činí 63,905 K. V r. 1904 půjčeno 74,971-28 K, splaceno 29,515-49 K. Dle zprávy p. Melichara, člena dozorní rady, vedení banky jest bezvadné. Účty vykazují: a) Aktiva: Hotovost pokladni K 9,824-45, zápůjčky K 45,445-79, uložené přebytky K 171-11, inventář K 2,442-92, zálohy K 529-90, zásoby K 350—, nedoplatené úroky K 7-86, předem placené úroky (reseknt) K 66-50, dlužné poplatky K 846 —, tiskopisy K 1,509-95; b) Passiva: Vklady K 30,941-80, členské podíly K 18,978 —, úroky přeplacené K 401-68, reseknt K 10,029-75, zisk 155-65. — Celková záruka ústava dne 31. března t. r. obnáší plně K 80,000—.

Z Jednoty katol. tovaryšů v Hradci Králové. V jednotě přednášel p. Dr. Rejl dne 7. t. m. „o určení člověka“, kteráž přednáška byla přípravou na velikonoční sv. přijímání, k němuž přistoupila jednota korporativně v neděli dne 9. t. m. v kapli sv. Josefa. — Zimní saisonu ukončí jednota zábavným večírkem dne 30. dubna, při němž bude vedle hudebních skladeb provedena veselohra „Tři doktoři“.

Z Pražského Předměstí. A zase u nás pobnutí — tentokrát pro variaci trochu jiného žánru. Minulý týden udělovány u nás nouzové podpory. O různé kritiky při tak důležité akci ovšem nebylo nouze. A tak začaly proskakovat řeči, že prý malí poplatníci vůbec neobdrželi předběžných zpráv, aby se mohli o podporu hlásiti; za to však prý zamožnější kamarádi Vodičkovi byli přátelsky poděleni tučnějšími sousty; když se pak hlásili chudí aspoň dodatečně o paběrky, odešli s prázdnou. Prý už nic nezbyvá. Pane Vodičko, podejte nám o všem pravdivý referát, aby zlé huby umlkly! Jak jsme již jednou napsali: jde nám vždy o zjištění neustranné pravdy obecních záležitostí Vašich, ať už informace přijde se strany kterékoliv. Chceme podporovat jen pravdu a právo. A ještě lépe bude, požádate-li sl. c. k. okresní hejtmantství nebo sl. okresní výbor, aby celá záležitost byla áředně vyšetřena! Chtíte-li, že jste jednal úplně správně, umlčíte tak odvážlivé jazyky nejlepšími způsoby. Když se jednalo v sousedních Plotištích o rozdávání nouzových podpór, bylo k potřebě nuzáků přiblíženo bedlivě. Dali jste si u Vás taky dostatečnou starost, aby byli právě lidé nejpotřebnější uspokojeni?

Výstava v Pardubicích z r. 1903. Teprve 9. t. m. konala se konečná schůze výstavního výboru. Celkový příjem činil 220,027-81 K, vydání 216,362-70, přebytek jeví se tedy 3655-11 K. Vystavovatelů bylo přes 1500, návštěvníků bylo přes čtvrt milionu. Usnesením výboru použije se čistého zisku částečně na zřízení cestovního stipendia pro snaživé mladé živnostníky.

Z Častolovic. Katol. lid. spolek pro Častolovice a okolí pořádá v neděli dne 16. dubna 1905 v hostinci „U lva“ divadelní hru „Obětovaná“, aneb cti otce svého. Činohra o 4 jednáních. Napsal Karel F. Štátka. Začátek o půl 8. hodině. Dítky školní nemají přístupu.

Panu učiteli Pádelvi sdělujeme, že jsme chtěli vyvěstění, nikoli pouhé popření. Paragrafem 19. dá se bojovati velice snadno. Žerty tropiti si z Vás nám ani nenapadlo. Ale byl li jste nechápavý a báli-li se Vašeho pokrokového dápnutí každý, postarali jsme se o trochu světla aspoň prostřednictvím tisku, aby se vědělo, že ten mnohý pokrokový pán příliš málo pravého pokroku v hlavě nosí. A že nevíte, proč jste přeložen? Nedělejte čtveráka! Snad přece znáte aspoň tolik, co my. A máte-li pamět tak krátkou, můžeme začít debatu od repetice. Materiálu k delší rozpravě máme dost. Uložili jsme jej zatím ad akta, myslíce, že aspoň nyní budete trochu obezřelější. Dle dle Vašich neobratných osobních útoků tak trochu pozorujeme, že naše mínění o Vaší rozvaze selhalo. Ale my opakujeme znovu, že se dovedeme proti případným polemikám velmi dobře hájiti. Jsme k boji připraveni líp, než si myslíte.

Jak se v B. dělí. Obci B. na Nechanicku přitřeno s nouzové akce 700 K podpory. Z toho dostali ovšem nejvíce statkáři, rolníci a výměnkáři, kteří mají několik tisíc na kapitále a 600 K roční výměnku. Rolníci brali dva až 12 hektolitrů oves. Jistý výměnkář vzal si pytel nejlepší mouky, jiný odnášel homoli cukru, kávu a různé „živobyty“. Bartošníkům pak a podruhmům, kteří nejvíce podpory potřebovali, dostalo se po pšidruhém litru ovesa, též pokrutyiny byly pro ně dobré; snad aby ve skromnosti své nezapomněli, že hovádčkům dostáčí k oslazení života litr chutného ovesa a trochu pokrutiny. Třeba se tedy snad rozdělovala podpora dle rozsahu škody, přece takovéto dělení vzbuzuje věru na neprospekch obce mnoho chmurných myšlenek v chudém lidu.

Nové Raiffeisenovky zřizeny na Chlumcku přičiněním p. řídícího učitele L. Nágl a také činnost svou už započaly: 25. března Raiffeisenka pro Káranice a Chudečice a druhá 26. ve Staré Vodě.

Ze Žlunic. Katolicko-politická vzdělávací beseda pro Žlunice a okolí pořádá dne 24. dubna 1905 v hostinci p. Janca Jezdinského ve prospěch pokladny sboru dobrovolných hasičů ve Žlunicích divadelní představení: „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu.“ Lidová hra o sedmi odděleních se spěvy. Dle stejnojmenné povídky Václava Kozmáka upravil Jan Fröhlich. Začátek o půl 8. hod. večer.

Pěstování léčivých a aromatických rostlin věnuje se zvláště velká pozornost na Žamberku. Tamní okresní školní rada zakoupila pro všechny školní knihovny v okrese knihu Leopolda M. Zeithamera „Křesťané rostliny“ vydanou nakladem Reinwartovým v Praze, aby tento důležitý spis dostal se mezi lid a podporoval akci předsedy okr. škol.

M. Bristó. Za „Obnovu“ zaplacené do konce
r. 1906. „Čas. Úvahy“ roč. VIII.

Chloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné — domácnosti více chybět. —

Žadejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner. nikdy nekupujte zboží otevírané (vyvážené).

K biskupským visitacím

krásné koberce chrámové v celku i přesně dle oltářů upravované, jakož i veškeré

chrámové dekorace

z látek znamenitých jakostí, též ku jar-nímu zařizování bytů

koberce, záclony,

vlákné i krajkové

nábytek všeho druhu solidně spracovaný,

celá zařízení bytů, domů i vil dodává za ceny tovární

Adolf Novotný

v Týništi nad Orlicí,

továrna na nábytek a koberce.

Cenníky i vzorky zašlu na požádání.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle
a
velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte neb staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala
v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlu.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Průmysl. ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pasíř specialně na kostelní nádobu, dovoluje si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kadatelnice, kropen-
íř patenky, nádobí a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na posádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům díle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Žádné přesazené výrobky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

Kávu

Královéhradeckou směs
velmi dobrou zasílám poštou vyplacené po 5 kg,
1 kg. za 2 koruny 50 hal.

Chrudimskou zdravotní žitnou kávu
5 kg. za 4 koruny.

Ročte učiniti zkoušku! — Budete s mojí vsouzenou
obsahem úplně spokojeni.

F. Chrudimský
v Hradci Králové.

Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a freskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlédnutím k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimi.
Rozpočty sestavuji zdarma.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída

svojí hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše slitné v ohni zlatené a stříbřené, sad se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platí-li možno též ve lhůtách. Oprava znohování a stříbření starých věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochvalnými příjmy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelní, tácků na křesť, svícňů, pacifiků, ochránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

První Královéhradecké
parní a vanové
LÁZNĚ
na Žižkově náměstí
otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veleřádnému duchovenstvu a sl. patro-nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad
pian a pianin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Veledůstojnému duchovenstvu
dovoluje si nabídnouti svůj hojně zásobený
sklad
svatých obrázků

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech
a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.

Do vážená přízná odporučuje se v hluboké úctě
JOSEF PACÁK,
majitel skladu obrázků
v Hradci Králové, Tomkova ulice.

Dívka z venkova,
která by se ráda naučila vaření a spravování
lepší domácnosti, přijala by vhodné místo za
služku, nebo paní (hospodyní) k ruce.

Laskavé nabídky pod značkou C do administrace
tohoto listu.

Oltární svícny,
korunní lustry,
presbyterní i náhrobní umělé
mříže,
ozdobné kovové kříže,
železné výkladní skříně,
portály

a jiné veškeré práce do oboru
umělého zámečnictví spadající
provádí kusaně, rychle a levně
firma

ILIJA RADULOVIC,
umělecký závod
v Předměstí u Hradce Král.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje
Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové

Adalbertinum,
doporučuje svůj nejmodernější zařízení atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepším, při cenách konkurence lev-
nějších. Prodej fotografických aparátů
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvolávání filmů a desek.

V řadě prvních
evropských závodů.

Co jest?

„Silk“

výtečná, čistě vlněná
látky v barvě černé,
hodící se i na taláry.

1 m. sl. 2-80.

Vzorek této látky, jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky a svrchní-
ky, jen saručené jakosti
a v mírných cenách se na
pořádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zastupitelství
závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

Filialní závody:

Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy.)
Píseň, Školní ul. 13.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pěstování a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a právo udělení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Patentní

divotvorné mýdlo

z čistého loje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nepůsobí škrábavě na prádlo aneb jiné látky, které
čistěny býti mají. Patentované divotvorné
mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící
prostředek nejlepšího a neškodného druhu, kon-
servuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu,
satinu, vlny, hedvábí atd. jednou kostkou divo-
tvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem
čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého
mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může
se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívat.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Umělecké

řezbářské práce

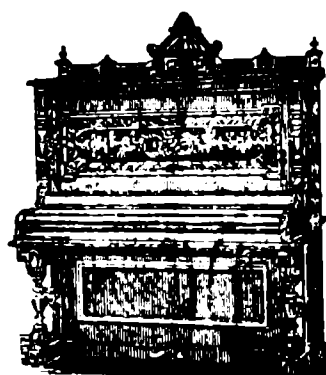
jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, čísla 118.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Piana,
pianina,
harmonia
a varhany

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky s výměnou nabíjí továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Eliášino nábrží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franke. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslička

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

**oltářů,
kazatelen,**

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a souch. s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cestv atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Spiragův lidový katechismus

Německého originálu prodáno dosud 30.000 výtisků. Celkem vyšlo
v 8 jazycích. Česky v překladu prof. Frant. Kalvody vyšla během
2 let 3 vydání. Cena úplného díla (3 díly) 6 korun.

Nakladatel **R. PROMBERGER** v Olomouci.

Lze dostati též v každém řádném knihkupectví.

Látky

na dámské šaty, jarní a letní novotinky.

Jarní látky černé. Delany, zafíry, levantiny, museliny, kepry, grádle, přesné věby, polovičky, kalika, sypkoviny atd.

za ceny báječně levné
a pevné, jen u firmy **JOSEF DOUBRAVSKÝ**, obchodní dům
v Rychnově n. M.

Vzorky na pořádání zdarma a vyplacené.

Vkusné látky na kostymy.

Vzorky na pořádání zdarma a vyplacené.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO

které následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehce se stráví.

Kandol-Kakao

má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spojeno jsouc se sladkem, je zároveň velmi výživné.

Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 "

K dostání ve všech obchodech se zbožím koloniálním a kořením.

Pravé jen v balíčkách se známkou lva.

Jarní čtvrtletí
veškerých
modních časopisů

Ize objednat

v prvním královéhradeckém knihkupectví a antikvariátu

Bohdana -- Melichara

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)
Donáška do domu se neúčtuje.
Správné a rychlé dodávání zaručeno.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlépe doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a rozpočty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slobově dle vlastních neb předložených nákreso.

Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.

Nákrety, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

B. E. TOLMAN, východočeské nakladatelství
Hradec Králové. a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17. Pošt. spojit. č. 802.161. Založeno roku 1883. Psačí stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

(Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva)

Administrace „Práce“ žádá snažně všechny dlužníky za r. 1904, aby nedoplatky co nejdříve vyrovnali. Ještě přes 300 K jest nedoplatků. Neotálejte s doplacením, ale též ne s předplacením ročníku II.

Život věnovaný prospěchu jiných a svému, je radostný, plný naděje a požehnaný; život sobecký, lačnický stále po věcech tohoto světa, je pln úzkosti a sklamaní.
Smiles: Charakter.

Sorganisujeme se!

Mnohé podvrtné strany vyvíjejí zimniční činnost, ale naproti tomu ve straně katolické chovají se mnozí netečně, mlčíce ze samé lásky k pokoji, aby se snad nemyslelo, že jsou také rebelanty. Lide, běž si sám, co na tom, že na př. sociální demokracie jest na postupu, však bude zase nějak, myslí si leckterý bačkorář, jemuž teplé hnízdo milejší, než obětavá práce národní. Když pak takového „lidumila“ vyruší z klidu netešený výpad z nevídané strany nepřátelské, pak ovšem nezměrný nářek na zkaženost světa a život jeho otráven vlastní vinou, dřívější jeho netečností. Pouze svědomitá a obětavá práce vnáší v srdce naše klid.

Sociální demokracii se žádá strana politická nevyrovná horlivostí a obětavostí při šíření programu svého. Při volbách v Německu r. 1903 rozšířila sociál. demokracie 851.000 volebních provolání, ve statistických výstiskách vydala různé letáky, brožury. V Německu byly do r. 1877 založeny 4 denníky, nyní jest jich na 70. Nejprůběžnější orgán něm. sociál. demokracie „Vorwärts“, vydávaný v 78.000 výstisků, měl r. 1903 příjmů 788.994,55 marek, z čehož čistý zisk 72.338,58 marek; v témž roce měl „Der wahre Jakob“ 24.668,58 marek čistého zisku.

Sociální demokracie dobře postřehla důležitost literatury brožurové a kalendářové a zaplavuje široké kruhy dělného lidu agitacími brožurami o časových otázkách, vydává noviny březnové v 126.900 výt., květnové v 301.000 výt., kalendář ve 32.000 výt. Kongresy sociální demokracie jsou skutečnými pracovními sjezdy, na nichž se s velkou důkladností pracuje a rokuje a měly by býti vzorem jiným stranám, jež s tak velikými náklady podnikají přechytné manifestační a pod. sjezdy, na nichž z pravidla pouze manifestují a jež zapomněly, že v naší době není již možno dobývatí hradeb Jericha toliko hlaholem trub a kotlů.

Hlavním měřítkem postupu sociální demokracie jsou její úspěchy při volbách do sborů zákonodárných. Rozmach sociální demokracie jest prostým výsledkem vytrvalé, neúporné, soustavné práce, jež by měla býti vzorem stranám ostatním, s nimiž jest utkána v zápasu.

Veliké úspěchy, jež sociální demokracie v poměrně krátké době, za poměrů velice nepříznivých proti odporu vládnoucích stran i státních správ dosáhla, měly by ve všech táborech, zvláště pak ve středních třídách rolnických, živnostenských a pak dělnických řadách křesť. sociálních, jež jsou v nejtěžším boji se sociál. demokracií, rozšířiti poznání a upevniti přesvědčení, že hlavní zárukou jich zachování a vývoje není malomocné, almužnické spoléhání v pomoc cizí, nýbrž opravdová, vytrvalá a dokonale sorganisovaná práce svépomocná. Tak volá k ospalým i K. Adámek v Hosp. L. č. 28. v čl. „Sociál. demokracie na postupu.“

Ve svépomoci jest hlavní spása každé organisované strany, k té vede i Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro království České, k němuž měl by v zájmu svém přistoupiti každý křesť. dělník dobré vůle. V Anglii z organisovaného dělnictva vzrostla mocná svépomocná družstva, z nichž nemalý zisk plyne do kapsy dělníkovy. Některý druh továrního průmyslu není dosud v rukou českých (papírny a j.), někde jsou dělníci jen vykořisťováni! Proč by se nemohli dělníci v organizaci své zachopiti a výroby sami se chopiti? Všeodborové sdružení dává dělníkům nejen různé podpory, ono je povznáší mravně, vede k samostatnosti atd. Své zámysly bude moci jen tehdy plně provésti, najde-li nejen dělnictvem ale i jinými třídami větší porozumění.

Soudy živnostenské.

(Ze spisu dra. Veselého „Dělnictvo, jeho práva a povinnosti“.)

V. Obor působnosti a řízení.

Ukolem soudu živnostenského jest, aby

spory k němu vznesené hleděl smírem mezi stranami spornými vyřídit, a teprve, nezdaří-li se pokus smíru, aby rozsudkem při rozhodl. Pokus smírný děje se v komisi smírčí, projednání a rozhodnutí sporné věci pak ve sboru nalézajícím. Komise smírčí skládá se ze dvou, sbor nalézající ze čtyř členů soudu živnostenského.

Strany musí se před živnostenský soud osobně dostaviti a mohou se dáti jen tenkrát zastupovati, dokáží-li věrohodně, že nemohou osobně před soud se dostaviti aneb samy svou při zastupovati. Za plnomocníky mohou býti připuštěni jen oříbuzní nebo soudruzi sporných stran. Osoby, které nejsou soběprávné buď pro nezletilost buď z jiných příčin, musí zastupovati jich zákonití zástupci. Než i dělníci nezletilí mohou ve sporech o mzdu, kterou samostatně byli ujednali, nebo ve sporech o zrušení samostatné uzavřeného poměru pracovního před soudem živnostenským též samostatně smír uzavřítí nebo při svou projevnati. Dostaví-li se obě strany, má smírčí komise, vyslechnuvši strany a vyšetřivši věc spornou působiti k tomu, by smír se uskutečnil. Sezná-li smírčí komise, že soud živnostenský jest nepřislusným aneb podá-li strana námitky nepřislusnosti, odevzdá celou záležitost soudu nalézajícímu ku vyřízení. Smíry před soudem živnostenským dle ustanovení uzavřené mají platnost smírů soudních. Sezení sboru nalézajícího jsou veřejná, a přístup k nim dovolen jest jen osobám dospělým. Veřejnost sezení může z ohledů mravivosti a veřejného pořádku vyloučena býti, jinak může každá strana žádati za připuštění třetí důvěrníků. O námitkách nepřislusnosti soudu živnostenského buď ihned rozhodnuto; zamítnou-li se, buď záležitost sporná dále projednána. Svědci a znalci mohou býti předvoláni, leč nemohou býti nuceni, by se k soudu dostavili a vypovídali. Soudu živnostenskému rovněž není dovoleno vzíti osoby tyto do přísahy. Jsou-li členové sboru nalézajícího odborovíky, netřeba přibíratí znalců, kteří by podali dobrozdání o věci. Rozsudek vynáší se v sezení neveřejném. Přísaha, bylo-li na ni nalezeno, skládá se před příslušným soudem řádným. Nedostaví-li se žalobce do sezení, vrátí se jemu ku návrhu žalovaného žaloba s příkazem, aby nahradil žalovanému útraty. Žalobce může pak tento nárok znovu zažalovati jen tehdy, dokáže-li, že náhradu útrat žalovanému zapravil aneb, že jemu tento zaplacení prominul.

Sociální rozhled světový.

V Praze hrozí vypuknouti stávka stavebního dělnictva. Dělnictvo nepřistoupilo na návrh zaměstnavatelů, aby sestavena byla komise z dělníků i zaměstnavatelů, která by požadavky dělnictva vyšetřila a sama úpravu navrhla.

Stávka vypukla ve Štýrském Hradci. Stávkují tam krejčí.

V Budapešti stávkují ve 120 dílnách dělníci obuvníci.

V Rokycanech zanikla továrna, která měla svoji závodní nemoc. pokladnu. Když továrna zanikla, rozhodlo c. k. okres. hejtmanství, aby zbývající jmění 8000 K bylo rozděleno mezi 106 dělníků, kteří byli posledními členy pokladny. Proti tomu ohradila se tamější okres. nemoc. pokladna a správní soud rozhodl, že jmění to má připadnouti jí. Případ tento bude směřodátným i v ostatních podobných případech.

Ve Vídni konati se bude 13. a 14. srpna t. r. sjezd nemoc. pokladen v Rakousku. Účelem sjezdu jest protestovati proti úmyslu vlády postaviti nemoc. pokladny pod přísný dozor a rozkazy vlády.

V Berlíně byl koncem března uspořádán společný hornický sjezd. Sjezdu účastnilo se hornictvo soc. dem. i křesťanské. Docílono bylo též vzájemnosti. Než časopisy soc. dem. počaly do této zajisté prospěšné jednoty bušiti, až ji zničily. Ejhle, vizte přátelé dělnictva!

V dolní sněmovně anglické projednáván bude zákon o zákazu prodeje tabáku nedospělým hochům. Přestoupení zákona má býti trestáno ztrátou koncesse.

Spaz křesť. dělnictva textilního v Německu vydal výroční zprávu, z níž vysvítá, že během loňského roku přibýlo členstva o 3400 dělníků, takže čítá nyní 19.968 textilníků. Jméni má spaz 167.722 marek. Loni vyplaceno bylo podpor 22066 marek a na stávky dáno 10.953 marek. Tak rozumí odbor. spolkům v Německu. A u nás? Darma o tom mluvíti.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze dne 3. dubna. Podpora nemocenské udělena: Janu Peleckému v Sušici (14) 12 K, V. Miklovi v Jindř. Hradci (7) 6 K, F. Ryšanovi v Parníku (9) 5 76 K, Ter. Doležalovi v Polné (14) 6, A. Hetflejšovi v Úpici (14) 9 K, V. Sedlákovu v Praze (14) 12 K, J. Vostřelové v Litomyšli (7) 6 K. Přijati 2 členové.

Schůze dne 10. dubna. Podpora nemocenské dána Rumlové v Čáslavi (14) 12 K, An. Slezákové ve Lhotce (14) 6 K (poslední podpora), A. Hetflejšovi v Úpici (9) 5 76 K, M. Svobodové v Sušici (14) 6 K (poslední podpora), Janu Peterkovi v Úpici (7) 6 K, Janu Zajčkovu v Čáslavi (6) 5 15 K, A. Moláčkovi v Ústí n. O. (14) 12 K, A. Faltejské v Ústí (4) 3 30 K, Jos. Svatošovi z Kostelce n. O. (14) 9 K (ostatní propadlé), J. Vostřelové v Litomyšli (7) 6 K. — V nezaměstnanosti: J. Kobelmüllerovi v M. Čermé (7) 4 K. Celkem vyplaceno za jeden týden na podporách 85 K!!! Přijato členů 19.

Upozornění. Žádáme pp. důvěrníky, by byli úplně znalí spolkového řádu a dle něho se přesně řídili. Stalo se nám nyní několik případů, že důvěrník neví, že po uplynutí každé doby podpurné musí minouti 52 neděl, aby podpora mohla opět započítí znova. Připomínáme, že odmítnutí podpory při opětném onemocnění jmenovaných nemocí v řádech podpurných v paragr. 5. jest zbytečno opět reklamovati. Takový člen, jenž k této nemoci jest náchylen, obdrží podporu v případě prvním, po případě podruhé, aniž by snad vyčerpal 56 dnů, ale onemocní-li na jinou nemoc, pokračuje se v podporování. Podporování členové musí platit řádné příspěvky, jinak podpora buď již odfeknuta. Příspěvky u všech členů platí se o 1 týden předem.

Bursa práce. Práci obdrží truhlář v Hlinsku a ve Smřicích, učeň na malířství do Poličky, učeň na obuvnictví do Hradce Král. a 3 krejčí na mužskou práci v Třeběchovicích.

Pozvání

na

plenární schůzi výboru „Všeodborového Sdružení křesť. dělnictva pro království České“

v den 7. května 1905 o 1. hodině odpolední do Hradce Králové v Adalbertinu.

P O Ř A D:

- 1.) Jednání o spol. úředníkovy.
- 2.) Záležitost sušická a ústecká.
- 3.) Přelozání členek Sdružení z tříd I. a II. do tříd III.
- 4.) Vnitřní záležitosti a volné návrhy.

Josef Karásek,
starosta.

Dopisy.

Z Úpice. Na spolkové schůzi Odbočky Všeodborového sdružení křesť. dělnictva v Úpici minulý týden přijata resoluce, v níž se žádá, aby předloha o starobním, invalidním a nemocenském pojištění dělnictva se změnou některých bodů byla co nejdříve uskutečněna. — Vedle vládního úřednictva a zaměstnavatelů má i dělnictvo, které přece musí platit, rozhodovati o podporách. — Třeba, aby pojištění rozšířeno bylo i na dělnictvo zemědělské, jelikož nikde se mu pomoci nedostává. — Žádá se také, by podpory starobní a invalidní byly zvýšeny, aby dělník mohl býti živ z podpory, a aby renta starobní vyplácena byla rozhodně od 50 let, ježto málokterý dočká se 60 let, natož 65 roků.

Z Parníku. Odbočka všeodb. sdružení v Parníku pořádala za účastenství pozvaných hostů četné navštívenou schůzi, spojenou s přednáškou „O sociální otázce“. Po poučné a humorem protnuté přednášce projednán byl vládní návrh „pojišťování dělnictva“ se týkající. Po objasnění vládní předlohy byla přijata tato resoluce: „My shromáždění křesť. dělníci na schůzi odbočky všeodb. sdružení v Parníku, vyslechnuvše výklad vládou navržené osnovy na úpravu starobního, invalidního a nemoc. pojištění dělnictva, žádáme slov. poslan. p. dr. Stojana: 1.) aby c. k. vládou navržený elaborát zákona toho hleděl vlivem svým přivést k parlamentárnímu projednání; 2.) aby působil k tomu, by jedna třetina příspěvků dávána byla ze státních pokladen, druhá zaměstnavateli a třetí dělnictvem, jelikož toto jest stíženo nesmírnými daněmi nepřímými; 3.) jelikož dle všeobecného dobrozdání lékařů umírá tovární dělnictvo ponejvíce ve stáří od 40 do 50 roků, důrazně žádáme, aby starobní renta počala se vypláceti rokem 50., nanejvýš 55. 4.) Obrácíme se na veškeré kluby poslanců na

is ké radě, by nebylo v úpravě vynecháno dělnictvo zemědělské, ať jest pravou popelkou a řádíme, aby mu byla tatáž práva poskytnuta jako dělnictvu průmyslovému; 5.) aby podpora nemocenská prvních tří nižších tříd byla zvýšena, jelikož dělník s tou nejvyšší mzdou musí by nejnutnější potřeby platiti jako jiný, a řádíme by tato tak důležitou reformu sociální v době co nejkratší bleděti uzákonniti. — Ke konci schůze vyzýval řečník přítomné, aby kdo může přistupovali neb alespoň se stali přispívajícími členy všeobecn. sdružení. Doporučena právě zřízená knihovnička na půjčování knih. Též se zmínil, že si mohou členové dle návrhu z ústř. valné hromady ukládati společně do spojitelné penize; obstarány ze spojit. a zálož. spolku v Čes. Třebové dle vzoru Raiffeisenova úsporní listky a tím možno si ukládati i po 10 a 20 hal.; pak navrženo, aby schopní členové se ujali pořádání nějakých solových výstupů, kupletů a tím se mohli po schůzích přítomní ulehčitilým způsobem pobaviti. Předseda pak poděkoval přítomným za účast, p. řečníkovi za přednášku s přáním, aby nás brzo opět navštívil. Zdař Bůh!

Z Nového Města n. M. Odbočka všeod. sdružení křesť. dělnictva pro Nové Město a okolí pořádala 25. března veřejnou schůzi v Šonově a dvěma přednáškami. Čestným předsedou zvolen p. starosta Truneček. Dp. dr. Jos. Palička, kaplan, přednášel velmi zajímavě o „Budhismu“ v porovnání s naším náboženstvím. Za tuto poučnou přednášku často i veselými vtipy propletenou odměněn dp. hluchým potleskem. Na to promluvil p. Jaroslav Astr z Úpice; pojednal o vládní předloze starobního a invalidního pojištění dělnického, o nespravedlivém řádě volebním, o úpadku stavu rolnického a vyzýval přítomné jak dělníky, tak rolníky, by se na základě křesť. soc. sdružovali. Potom přijata skoro 500 účastníky resoluce o invalidním a starobním pojištění žádající, by pojeti byli do něho i dělníci zemědělské a podpora by udělena byla od 50. roku. Přednáška tato vyvolala u velkým uspokojením a odměněna též hluchým potleskem. Srdečné díky pánu řečníkům, čestnému předsednictvu a „Vzdělávacímu spolku Beseda v Šonově“ za propůjčení jeviště; díky srdečné i p. starostovi za ochotné nám prokázání dohodit. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Ústí n. Orli. Tkalcovský průmysl bedlivě před lety v městě našem v takovém rozkvětu zaniká úplně. Poslední dobu opět jedna továrna a sice firma Wissenstein a Winternitz propustila veškeré dělnictvo následkem konkursu. Nejménějším jest to, že mnozí dělníci mají zadrženu svoji mzdu, která u některých činí dosti slušnou částku. Také u firmy Nagl a Brady jest dělnictvo bez práce. Ti, kteří ještě pracují, musí čekatí týden, ba ještě déle na osnovu; když mají osnovu, nemají čas ountek, tak že výdělky jsou pramizerné. Pomysleme si, jak může býti rodina takového dělníka živa, když otec přinese v sobotu 5 K výplaty! Tato firma propouští své dělníky, kteří tam pracovali až 30 roků. Kam se má takový starý dělník obrátit? Na tato místa nás textilníky přivedly stroje, které nám měly býti ulehčením a zatím nás ubíjejí. Smutná to vyhlídka do budoucnosti pro nás! Nebude-li dělnictvo před časem odborově zorganizováno, přijde řada na nás všechny. A co potom?

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. soc. paní a dívek v Hradci Králové pořádá v neděli dne 2. dubna spolkovou schůzi, na níž přednášel p. dr. Domabyl. V poutavé a napínavé přednášce učinil srovnání mezi pohanickým starověkem a moderním novověkem, který svými názory mravními ve mnohém spíše k pohanství. Obroditelkami společnosti křesťanské musí se státi křesť. matky vzornou křesť. výchovou svých synů. Účastensví při schůzi bylo četné.

Katolicko-národní jednota v Pardubicích oživla za nového vedení dp. katechety Grégra, který ujav se s láskou k věci katolické jednoty dovede ji zejména při své horlivé snaze a bystrém nadání k vytčenému cíli. V krátké době měl p. katecheta již druhou velmi pěknou přednášku za velmi živé účasti shromážděných. V neděli dne 2. t. m. mluvil velmi vřele o svěcení neděle a významu toho v životě sociálním. Jen škoda, že účastensví není tak četné, jako by se všem právem dalo v našich těžkých dobách očekávatí. Je to sice všeobecný úkaz v životě spolkovém za naší otrlé doby, nicméně musí všichni členové v zájmu naší avaté věci se trochu obětovati a hojným účastensvím dáti na jevo svou neutuchající lásku k věci samé. Jen tak nebude tu spolek nadarmo a naše sdružení dojde ku křesť. metě. Jmé také teď té pevné naděje, že přednášky přiměřené intencím spolkovým budou se diti na vzpružení členstva hojněji než dříve. Zvláště bylo by velmi žádoucí, aby také některé členové z kruhů laických ujali se brzo slova a třeba i prostinkými slovy něco přednesli anebo podávali ve shromáždění vhodné náměty k poučnému rozhovoru vzájemnému. Ač nepodceňujeme význam dobré přednášky, přece kloníme se více k tém, které výše cení takovou všeobecnou debatu o některém vhodném tematě. Z přednášky pak vůbec žádné nemělo by se choditi bez vážnějšího rozhovoru o předmetu přednášky samé. Škoda, že nové místnosti spolkové v té příčině nevyhovují. Při větších přednáškách bude třeba ohlednouti se pro trochu prostornější a separovanější místnosti. To nám také leží na srdci, aby všichni členové do jednoho jevíli vždy upřímnou, vřelou lásku a obětovnou horlivost, zanechávše svého osobního strannictví ve spolku. Zvláště nutno ustavičně pamatovati na náš tisk. O tom třeba také v nejbližší době učiniti přednášku a účinnou v tom směru debatu, ba i jakousi bilanci. Zdař Bůh!

Z Třebochovic. Ve schůzi ženského odboru katolické jednoty promluvil v neděli dne 9. t. m. vp.

J. Šahula o potřebě řádné organizace katolictva. Poukázal, co všechno již smohla silná organizace našich protivníků, vysvětlil, proč katolíci v Německu mají tak silné tvrze, i od protivníků respektované. Učastenství při přednášce bylo velmi četné, řeč přijata s porozuměním a pochvalou. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Libětic. Dne 16. dubna na Květnou udeří bude přednášeti v místnostech Katolické Jednoty zdejší o 5. hod. odpolední p. Václav Myslivec, redaktor z Prahy: „O povinnostech katolíků naší doby“; a po krátké přestávce: „O starobním pojišťování.“ Zdař Bůh!

Z Rovně. V neděli dne 26. března t. r. konala zdejší sv. Josefská jednota valnou hromadu. V roce minulém konáno 14 čl. schůzí, při nichž vdp. předseda E. Starý seznamoval nás se všemi nejnovějšími událostmi, výzkumy v hospodářství a v průmyslu; z přednášek byly dvě veřejné. Dne 22. května m. r. vdp. D. Orel, profesor z Hradce Králové, přednášel: „Česká pouť do Lurd“; 12. června p. Jelínek, učitel v Maloticích, „Výchova dětí v rodině a ve škole“; dne 8. září vdp. předseda „o veřejném působení sokolstva“; dne 8. září a 9. října dp. místopředseda Fr. Naxera „o úkolu kat. ve XX. stol.“, 8. pros. „snahy nynějšího učitelstva“ a 2. února „správa o schůzi kat. na vídeňské radnici“. Jednota se účastnila církevních průvodů a dne 19. června valné schůze ústředního sdružení kat. spolků v Chrudimi a při tom oslavu 40letého trvání tamější jednoty, dne 26. června oslavu 20letého trvání jednoty Horno-Jelenské. Dne 26. března přistoupili čl. společně ku sv. zpovědi a sv. přijímání. Dne 1. září předsedl místopředs. dp. Josef Sedláček do Lipnice a na jeho místo nastoupil dp. František Naxera z Býchanova. Ze školní budovy, kde po 12 roků své schůze konala, přestěhovala se jednota do hostince p. Emila Zahradky v Dol. Rovni. Přijem jednoty činí 697 K 44 h, vydání 101 K 88 h; knihovna čítá 73 svazků. Kromě p. J. Horáka, jenž přes dlii, zvolení byli titěš pp. funkcionáři. Časopisy a spolková místnost bude míti pod dozorem p. Michálek z Dolní Rovně. Srdečný dík vdp. předsedovi za 12leté blahodárné a ochotné působení ve spolku, též dp. místopředsedovi a všem, kteří o rozkvět jednoty se přičinili. Další činnosti Zdař Bůh!

Z Kněžic u Král. Městec. Polit. klub křesť. sociální pro okres Král. Městec v Kněžicích uspořádal dne 25. března t. r. veřejnou spolkovou schůzi, při níž za velmi hojné účasti p. členů i jimi uvedených hostů domácích a cizích promluvil p. předseda zem. jednoty kat. učitelstva Fr. Jelínek o škole a rodině. Na počátku poučné řeči své dokazuje p. řečník, proč zvláště kat. spolky více pozornosti měly by věnovati výchově mládeže. Zlárná mládež je nadějí vlasti! Pohlédneme-li však na mládež nynější, ta naděje není velká. Na všech stranách osývá se stesky na zneuvravnělost mládeže a nikdo neví rady ani pomoci, aby zavrátil zase v naši vlasti pořádek, pokoj a mír. Neptátel naši dobře vědí, že „koho mládež, toho budoucnost“, a proto snaží se mládeži nejprve vyrvat ze srdce viru a když to se jim podaří, ostatní se již časem poddá. Proto záleží mnoho na tom, jak se mládež vychovává. Nejprve na rodičích jest, aby děti své nejen tělesně ošetřovali a hmotně zaopatřili, ale také duševně je vyvíjeli a nábožensky mravně vychovávali. Ale rodiče z různých příčin nemohou se plně věnovati výchově dětí svých a proto se dovolávají školy jako pomocnice a zástupkyně ve vyučování a vychovávání dětí svých. Ale i tu musí rodiče spolupůsobiti, nesmájí snad doma mařiti a ničiti, co ve škole bylo vypěstováno, ale ani škola nesmí dusiti to dobré síme, které rodiče dříve do srdce dítěte zaseli. Ale i každý jest vychovatelem svého okolí, a to příkladem. Zvláště však rodiče příkladem nejvíce vychovávají. Proto, otcové, buďte dobrými otcí! Nechte příklad váš světit dětem vašim! Co budou děti viděti a slyšeti od vás, to vnikne hlouběji a utkví nejpevněji v duši jejich. Rodiče i učitelé za výchovu dětí zodpovědní jsou také svým spolublížním i veškeré společnosti lidské. Člověčenstvo tvoří celek, jednotlivec může blahu celku buď prospěti nebo škoditi; řádní lidé jsou společností lidské osobou a poštěňným, darební pak hanbou a pohromou! Čím se však člověčenstvo státi má, závisí nejprve a nejvíce na jeho výchování, proto povinností rodičů i učitelů jest, aby obci, národu a společnosti lidské přiváděli členy řádné. Toho však bez Boha dosíci nelze, proto i š. t. školního zákona ukládá učitelům vychovávatí mládež v mravnosti a nábožnosti. Ku konci pak vyzývá p. řečník rodiče i učitelstvo ke svědomitému a svornému spolupůsobení podle těchto zásad a za živého souhlasu celého shromáždění uzavírá svou přednášku. Kde Bůh upřímně míněným slovům jeho pošehe!

Různé zprávy.

Uznání svědomité práce projeveno 9. t. m. v Hradci Král. personálu továrny (snad jenom úřednictvu?) na valné hromadě spolku Čes. průmyslníků textilních. Přiznáno tu, že potřeba spolehlivého a stálého personálu závodního padá při rozvoji podniku velmi na váhu. Toho lze dosíci pouze tím, když personál jest spokojen. U mnohých Čes. továrníků jeví se též snaha, aby stav personálu zlepšen byl nejen materiálně, ale aby byl i pojištěn pro případ stárky a invalidity. Přáním a snahám továrníků všechna čest, jenže by tu nejdříve měli býti na řadě dělníci. Zvláště se svědomitosti a vyškolenosti dělnictva vychází výrobní rozkvět.

Dělnictvo prý neplatí daní, a proto upírá se mu všeobecné právo hlasovací. Ale statistická data ze státního hospodářství hlásají jinak, že i dělnictvo platí ročně ohromné sumy v daních nepřímých. Tak r. 1890 přinesla státu daň z kofalky, piva, libu, vína, masa, cukru, petroleje, soli, tabáku, pak kofky, tazy, loterie atd. čistého zisku 228,796,000 zl. Z toho vidno, že právě nejchudší a nejpracovitější třídy odvádějí daní nejvíce, kdežto kapitál dále tudíž. Kdy se konečně dělnictvo vzhopí ku sebeobraně? Jest již na čase, aby ukázalo svou moc a sílu v řádně sdružené organizaci odborové.

Krutovláda sociálně demokratická.

Stavitelové a mistři sednuli v Praze a okolí již loni vzhledem k panující drahotě uznaui, že by bylo sáhodno zvýšiti dělnictvu ceny mezdové. Svolali tedy schůzi dělnictva, kdež si mělo ono svoliti své zástupce, kteří by jednali s delegáty stavitelů o zvýšení mzdy, jakož i o odstranění jiné neshody. Na takové schůzi i teď právě na jaře svolili se stavitelové znovu vyjednávatí s dělníky a sice s takovými jejich zástupci, kteří skutečně jsou na stavbách zaměstnáni. Ale jednání ono na obou schůzích vědy bylo rozbito stranou sociálně demokratickou, která chtěla, aby se vyjednávalo pouze s předáky její strany, kteří na stavbách vůbec nepracují, k čemuž ovšem stavitelové právem přivoliti nechtěli. Organizace sociál. demokratická kladla ještě větší požadavky, dělnictvo bouřila a na některých místech k stavce ho přinutila. Stavitelům, kteří přes nezdar vyjednávatí samovolně svěřili dělnictvu mzdu, odpovědělo toto, že jest spokojeno se mzdou a s ústupky zaměstnavatelů, že však musí stávkovati na rozkaz organizace a že si stavitelové mají vše vyjednatí s touto organizací. Stavitelové znovu prohlásili, že s lidmi u nich nezaměstnanými vůbec vyjednávatí nebudou a bude-li jejich dělnictvo někde dále stávkovati, že dnem 22. dubna práci na svých stavbách zastaví, následky trpké ať si přičtou sami. Tedy se jeví krutovláda organizace sociálně demokratické, jejíž předákům záleží na tom, aby dělnictvo nepoznalo, že i bez sociálně demokratického bouření jest shoda možná. Kdo by pak vydržoval vůdce strany jejich, kterým se ten bezstarostný život tolik samolouvá?

Hospodářství v sociál. demokrat.

závedech řeznických. V praxi jeví se „blahodárné“ působení sociální demokracie v docela jiném světle. Ve schůzi řeznických pomocníků v Berlíně podával předseda této jednoty, sociálně demokratický agitátor, správu o řeznickém závodě, jež si sociální demokraté stídili. Poukázal k tomu, že pracovní poměry byly tam velice bídné, nakládání s dělnictvem bylo mizerné. Doba pracovní trvala 16—17 hodin. Dělby byly ponejvíce v sklepech, měly málo světla a nebezpečné vchody. V trznicích nakupováno dobré maso, které pak v dílnách zasmrádlo, jelikož bylo příliš mnoho práce. Pomocné síly se nepřibíraly. Práce přes ustanovenou hodinu trvajcí měla se nahraditi, avšak náhrada ta musila se teprve u živnostenského soudu vymáhati. Byl sice vypracován pracovní řád, avšak nikdo si ho nevášmal. Práce v neděli byla na denním pořádku, ale volné odpoledne ve všední den neobdržel nikdo. Jeden pomocník zůstal jednou odpodlne za účelem stěhování se doma, a byl ihned propuštěn. Pomocník tam tři čtvrtě roku zaměstnaný byl propuštěn, protože jednou kouřil. Jiný pořádek byl v druhé třídě závodu toho. Obchodvedoucí a pomocníci hráli stále ve vedlejší hospodě kulečnick. Kontrolní kaasy nebyly vsdzer častému nal háni četných členů zařízení a nyní vytýkají se pomocníkům a prodávákům krádeže. Zvolen sice z řad pomocnictva výbor, ale členové výboru se brzo ze závodu vyhodili. V čele závodu stáli arcif vůdcové dělníků, ale jak může obuvník a krejčí v závodě řeznickém působiti? Jeden z těchto lidí nemohl rozeznati volskou a kravskou čtvrt, ale jakožto obchodvedoucí byl přece ustanoven. Největší „mluvkové“ se umístili. Také jiní řezníci upozornili na mnohou zajímavou věc. Četní úředníci měli zájem o krásnou prodavačky. Váha koupeného masa doma často se neshodovala. Velké kusy masa v trznicích se hned ztratily. Jeden pomocník stěhoval si na dlouhou pracovní dobu; 36 hodin poslédi byl propuštěn. Na místo pomocníků vzati do práce sluhové a když Ústřední Jednota řeznických pomocníků na to naléhala, aby sluhové byli propuštěni a aby na místo jejich pomocníci byli přibíráni, tu řekla správa: Mý jsme pány v domě. V třetí třídě nalezeny 2 veliké sudy s masem úplně zkaženým. Bláspověné bylo počínání při uzavírání obchodu. Všechno nechalo se ležet a stát, jak to právě bylo. Tím skazilo se zboží za mnoho tisíc marek. Tak vyhazovaly se tisíce marek dělnických peněz. — To vše prohlásili vlastní stranníci.

Židé ruští revolucionáři. Že jsou židé ruští a sociál. demokraté hlavními původci vnitřních bouří v Rusku, ukázalo se také 2. dubna t. r. ve Varšavě, kde židé při pohřbu jistého socialisty způsobili velkou demonstraci. Zástup asi 1000 židů s rudými prapory táhl ulicemi; když pak je vojsko chtělo rozehnatí, vypálili proti němu několik ran; vojsko ovšem přinuceno ušiti stělně zbraň, při čemž několik židů zabito a raněno. Tak se jeví spojenecká činnost židovsko-socialistická.

Trnka jest známý u nás keř, který v dubnu a květnu obilán jest bílým květem, jež prospěšno sbírati a usušiti, neboť jest nejnevinnejším projímadlem. Kdo má zácpu, ať vezme květu a vaří jej se 3 minuty a pak pije po 3—4 dni šálek toho thé. Zároveň doporučuje se toto thé jako silný prostředek žaludeční a čistící krev. Kůra trnková jako odvar stahuje, avšak a slouží sa kloktadlu. Plody trnkové sbírají se poslé na podzim, suší se a nakládají do šitné kofalky. Této třesti užívá se při průjmu a ženy berou jej proti krvotoku. V Rumunsku pojdají plody trnkové hojně a připravují z nich červené víno trnkové. Plody trnkovými barví se víno na červenou.

Láska Stressmayerova k Čechům jeví se něžně i v tomto případě: Pan Vilém Tupy, obchodník v Čelákovicích, cestoval r. 1857 po Slavovsku, kde se rozsemohl tělce v Ďakově. Biakop Stressmayer dověděl se o nemocném cizinci a uslyšev, že jest Čechem, hned ho navštívil se svým sekretářem. Sám ho vyzpovídal a Největější svátost mu podal; po celý pak čas nemoci (9 neděl) nemocného navštěvoval a opatřoval ho vším, co potřeboval: posiluhou, stravou, léky a lékaří.

Napodobují katolíky. Již dávno vmáhá se v Anglii živější ruch po spojení s Římem, také v Německu snaží se jíti stopami katolicismu. V Göttingenu koňující protestantský kazatel po 14 dní dvakrát denně kázal a ušní spověď slyšel. A v Nov. Yorku jest sdružení mladých protestantských kazatelů, připomínající řád Tovaryšstva Ježíšova. Sdružení to savádí i ušní spověď.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 20. dubna 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Naše národní podniky.

(14) Doba „krachu“ je pryč, avšak poměry dnešní se podobně utvářejí jako v letech sedmdesátých, až na to, že kdo má peníze, je na ně opatrnější, čímž ovšem trpí ta pravá, poctivá podnikavost a ústavy peněžní se přepínají. Jako tenkrát měl kapitál cenu pouze fiktivní (zdánlivou), ježto polovička akcií byla vůbec bezcennou, třeba šla na burse z ruky do ruky, tak i dnes, kdo má padesát tisíc, nemůže s jistotou usnouti a říci, že na svou dvoutisícovou rentu bude pohodlně žít, protože míra úroková stále klesá s ohromnou nabídkou peněz a finance státní i zemské jsou ve stavu takovém, že katastrofa z r. 1811. není nemožnou. Ještě nejlépe stojí si podniky železářské, pivovarů a některé dráhy, kdežto akciové podniky, zvláště ale ty t. zv. národní podniky, pracují buď s obtížemi, neb vůbec s deficitem. Kdosi pravil jednou: „Jděte mi s našimi akciovými podniky! Málokterý za něco stojí, protože kolik akcionářů, tolik zl. aneb hl., neb obě dohromady.“ Trochu ostré slovo, avšak je v něm mnoho pravdy, uváží-li se, že akciová továrna nemohla z místa, koupil-li ji však žid, neb Němec, přivedl ji k rozkvětu. V té příčině netřeba od Hradecka ani daleko choditi, jako vůbec hradecký kraj je na tyto úkazy bohatý. A což teprv ty národní podniky, jež povstaly buď jako bašty proti Němectvu, neb měly za úkol německé výrobky z každodenní potřeby českých domácností vytlačiti! Naše tužky majitelům akcií mnoho radostí nenadělaly a naše sirky co do jakosti stojí za cizími.

Jako milovník ovoce zamiloval jsem se svého času do podniku třebenického a to jak z ohledu vlasteneckého, tak národohospodářského. Co potřebujeme výtečnou českou švestku na vorech za babku do Němec dovážeti a chutnat české jablko v pytlích stěhovati do ciziny po krejcaru, abychom totéž v jemném papíru zabalené za drahý peníz zpět kupovali, jakoby na stůl velmožů a labužníků nemohlo přijíti

přímo z obchodů českých? Tak uvažoval jsem a stal jsem se akcionářem. Dostal jsem do rukou krásný arch s kupony a v duchu těšil se, že po desíti letech budu bráti dividendu aspoň jako plzeňští pravovarečnické. Dnes je od toho skoro deset let a arch s kupony nejen že je celý, ale akcie ztratily polovici své hodnoty, t. j. polovička upsaného kapitálu vandrovala na dluhy. To ale ještě není všecko; právě tyto dny byla továrna prodána a my akcionáři ztratíme asi druhou polovici, protože obnos docilený sotva stačí na krytí hypoték a zásob bude asi jako ve snědeném krámu. O to ostatní postarají se advokáti. Nynější ředitelstvo převzalo podnik již zkrachovaný a nelze mu vyčítati více, než že jej nemělo ani přejímati, když skoro vědělo, že jej nendrží. A příčina? — Špatné hospodářství; my Češi dovedeme ovoce zavařiti, likéry vyrobiti, ale neumíme je na trh uvést, krátce nejsme obchodníky. Třebenická továrna prodala do Hamburku za 20 tisíc švestek, ale švestky octly se v moři místo na trhu, protože došly trochu pokaženy, kupec nechtěl je přijmouti a továrna, uzavřevši bezpochyby chybnou smlouvu, nepoznala svou chybu včas, dokud mohly švestky při nějaké slevě zpracovány býti na povidla, oč cizozemským vyřídlechům nejčastěji jde. Jak to dopadne, volá-li se na něco zdravotní komise a k tomu ještě v Hamburku, to si lze na prstech vypočítati. Takové se dělaly obchody v továrně, kterou jsme vystavěli, abychom pomohli národně ohroženým Třebeničům. Není to národní ostuda a nemají-li třebeničtí Němci příčinu, aby se nám směli? — Avšak o tom všem v Čechách ani dut; málokterý list přinesl zapadlou lokálku o třech řádcích, že továrna je prodána — o likvidaci zase ani zbla. Kdyby to tak bylo něco klerikálního, to by se už sháněly ty jisté listy po ukradených penězích a kdyby si měly doskočiti třeba až do anglické banky.

Ještě nedávno poslal tento ubohý podnik národní dar herci Mošnovi k jeho jubileu v podobě bedničky s likéry za to, že prý s jeviště

vyslovil, aneb mohl by vysloviti slovo: „Třebenice“. Nejsme my Češi lidé směšní? Udělal by něco podobného žid? Ten by oříšel dojista na jiný účinnější způsob reklamy. Pán Bůh ty třebenické vlastence pozdrav! Nás vykurírovali z národních podniků nadobro.

Co budeme tedy s českými penězi dělat? — Bezpochyby, že je budeme ukládati do spořitelny dále a dívat se na to, jak Němci v našem Pojizeří a Polabí kupují pozemky za pozemkem a jak tam staví své bašty proti českému živlu v podobě továren. A když je tam jednou ty pp. Němce dostanem, ani párem koní je odtud nevyvezeme a můžeme býti rádi, že jakž takž udržíme si většinu v obecním zastupitelstvu.

Co českých obcí tímto způsobem na pomězi se nám odcizilo, co jich dnes pluje aspoň svou repraesentací ve vodách velkoněmeckých! Na české půdě pomocí české pracovní síly roste německý kapitál, jenž plyne po čase do Němce, neb vydržuje zbytečné německé školy, po příp. staví ještě zbytečnější kaple losvonomistů A naše národní podnikavost? — Chodí s knížkou do spořitelny nebo staví továrny na zužitkování ovoce.

Volné listy.

(Zase jedna politická důslednost. — Machar.)

(8) Na Slánsku přípravy k volbě zemského poslance v celku svým dobře obřezají politického ducha českého. Dokládáme hned, že hlavně v osobě dra. Janovského, jenž horlivě schůzí se zúčastňuje a pronáší programové řeči jako při lonské své kandidatuře. Zásadní rozpor mezi jeho nazíráním lonským a letošním jest zase jedním z mnohých dokladů o povšechné politické nemyslivosti a zmatečích. Volební nadšení, jež na počátku doby mladočeské zatopilo všechny národ jako moře, dlouho trvalo, než-li se dostavilo poznání, že není dosti napínati síly pro zvolení toho aneb onoho po-

věru ku podivu, své vlastní jako kdyby byla nadobro ztratila ... Nemůže to nijak pochopiti ...

Sám Bůh ví, co se to s ní tak najednou stalo ... — — —

Ale nemá starosti jen Tichých Rosálka, mají je dívky všechny.

Komu — a jak datí potají ...

O to vajíčko jim nejde, ale o tu odměnu pak ... — — —

Ó co tu neklidných chvil, co tu vysněných možností a nemožností, co tu vybudovaných a opět sbořených plánů — — —! — Jaro vtáhlo jim s přírodou v srdce a s pomlázkou vtáhla jim tam láska. A ony chuderky o tom ani nevěděly, jak se to mohlo jen tak najednou státi. A stalo se to. Tutlají to, ale marno. Stydí se, červenají, blednou, ale nic naplat. Srdce se chvěje, krev se bouří, prsa se dmou. Marné se stahují, marné šněrují, tím hůře ... — — —

•Rozkvetly kočky na vrbičkách,
stýská se děvčátkům po hubičkách.
Z večera čekají na zahrádce,
až jim je vlibají
na rety potají
mláďenci o pomlázce.

Ó velikonoce, vy svátky jásavých písní skřivánčích, vy svátky zázračného, mysteriálního obrození, vy svátky sladkých opojení, nekonečných tužeb a závrtných dychtění, vy svátky pomlázky darované od děvy milované ... — — —

Upletl bych i já pomlázku z těch nejživějších proutků, spletl bych ji jak umím nejdovedněji, propletl bych ji stužkou jako krev červenou, naučil bych se zpívat pokud možno nejlahodněji, šel bych mrskati tu nejhezčí a nejupejpavější dívčinu, kdybych věděl, že dostanu ...

Vari, přiznaku! Pomlázka je pro děti, pro mláďence a pro dívky a ne pro toho, jenž už má na hlavě vlasy zbarvené stříbrem na vrbičkách rozkvetlých — kočiček.

Tu už kočky a hubičky — se nerýmují ...

FEUILLETON.

Pomlázka.

Napsal Josef Váňa.

Velikonoce!

Oj, jaké vy jste to krásné a prazvláštní svátky, jakým to mocným kouzlem a mohutným dojmem uchvátiti dovedete mysl a cit člověka ...! Jak vás miluji!!!

Jste svátky jásavých písní skřivánčích, svátky prvosenek a jaterníků, svátky stříbrných jehněd, svátky první svěží zeleně, svátky hučících jarních vod, svátky hořkých vzpomínek bolestných, svátky zázračného a mysteriálního obrození, svátky hlubokých smutků a svátky hřimavých a hlučných Hallelujah — — —!

Vášim úsměvem nebe se čistí, bouřlivé větry tichnou, obzory se šíří, hory se jasní, slunce chápe se vlády a útroby přírody táhne cosi jako milostné opojení v závrtných chvílích toužebně žádaných počtí ...

•Alleluja, Alleluja! — Vstalt jest ...!!!

Jaký to výkřik obrovských rozpjatí!

Ztemnělá zahrada Arimatejského se zachvěla, celá příroda se zalekla a nezdolná síla zbraní a mečů padla v prach a chvěla se v úzkostech před tím, jenž Vzkříšení i Život.

•Vstalt jest ... Alleluja ...!!!

A země ihned se chvěje, otevírá lůno své a Život vychází z chladného klínu jejího. Vzkříšení slaví vítězství nad Smrtí, buduje vítězné oblouky z větví a ratolestí rašících stromů, pje slavnostní hymny jásotem ptáků, a kráčí po živém koberci nově rozkvetlých lučin a pažitů ...

•Vstalt jest, vstalt jest! Alleluja, Alleluja!

O velikonoce! Vás vždycky jsem horoucně miloval a po vás vždy toužebně dychtil. Vámi otevírá se jaro a vchází v přírodu i v srdce, vámi nový život vlévá se v ztuhlé končiny přírody i srdce, s vámi dostavuje se rok co rok — pomlázka.

Pomlázka! Ach, jaké to slovo!

Vykouzlí úsměv na rty dítěte, mláďence a zvláště panny.

Pomlázka! — Vajíčko malované, vajíčko darované ...!

Jaké to bývají radosti u dětí ...!

•Hody, hody, do provody
dejte červený vejce,
nedáte-li červený,
dejte aspoň bílý,
však vám slepička snese jiný ...

A tenké hlásky dítek závodí s pronikavým křákem slepic na dvoře štědré panímámy. A slepička jako by těm zpěvankám dětských úst rozuměla, snáší skutečně vajíčko jiné a kdaže se zpěvem dítek o závod ... A tak je jásotu a zpěvu a ruchu a života celý dvůr ...

Pomlázka! Vajíčko malované od děvy milované ...!

Jaké to bývá vždy od děvčátek starostí, komu pomlázky datí a jaké to bývá starost, aby to nikdo neviděl. Jako v tom vajíčku hlásí se utajený nový život k probuzení, tak v srdci dívky hlásí se utajená jakási moc a touha, milostnost a síla. Prsa rozskočiti se mohou nečekaným tím rozpjatím ...

Pomlázka! — Vajíčko darované od děvy milované ...!

Komu pak asi dá letos Rozálka Tichá pomlázky? — Už čtrnácte dní přemýšlí, jak ozdobiti vajíčko, jakou barvou okrásliti, jakými kresbami ozdobiti. Už si přichystala jemná příručka, už čerstvý vosk k leptání. Rýsovatí neumí a někomu svěfovatí se tím nechce.

Je celá pomatená ubohá Rozálka!

Loni o pouti jí koupil Jeníček Kratinů srdce, takové veliké, že se až nad tím začervenala jako pivoňka, když jí ho před děvčaty strčil do ruky. Teď mu musí to srdce opláceti. Chudák neznamenala, že mu je už oplatila dávno, tuze dávno. Jeníček jí dal srdce z perníku a ona od té doby,

slance, nýbrž že potřebí jest jíti hlouběji. V temnotách zasvítla jítěnka sice v několika hlavách a chápavější a bystřejší inteligenti její světlo zachytili, ale v lidu za příčinou tuhé setrvačnosti jeho ještě se nerozednilo. Tento rozdíl mezi inteligencí a lidem jest přirozený a pochopitelný a ukazuje se vůbec u všech národů. Lid prostě nemůže stačiti inteligenci a nemůže získati všech poznatků najednou. Jde však o to, aby taková trblina nebyla příliš hluboká a nepotrvala příliš dlouho. Zejména v zemích, v nichž prostředkem ústavnosti lid účastní se v zákonodárství a správě, zanedbaná politická výchova zavinuje mnohé nezmary. Okolnost pak, že v politických záležitostech nechá se voličstvo snadno vésti a ovládati, ukládá svědomí vůdců, aby zdatností svojí nahradili nedostatky širých vrstev lidových. Nejen že vůdcové sami sebe musí vůbec a politicky zvláště vzdělávat, ale také nesmí jim býti nejasno, že při každém styku tentýž úkol jest jim plniti vůči těm, kteří si je postavili v čelo. Politicky uvědomělý vůdce tedy nejen v parlamentě, nýbrž i mimo parlament chápe se všech prostředků a pomůcek, aby povzněl duševní a hmotnou moc davů, jež vede. Zakřiknouti jest tedy českého inteligenta vůbec, jemuž bez opravdové práce z úst hrají slova o boji pro národ, o neústupnosti, o semknutých řících a podobná hesla válečná, která jsou vlastně výstřely na slepo. To jest politika fantasmie, nemohoucí se opřít o pevnou půdu. Takové nezdravé nadšení v lidu pěstovat jest hříchem, jest planou a neúčinnou demonstrací. Proto svého času neměly také žádného významu pro celek národní i Čechovy „Písneň otrocká“, jež potvrzovaly jen v době té naši netečnost a rozháranost.

Po tomto rozkladu vracíme se k volbě na Slánsku a k p. dr. Janovskému, abychom dokázali, že všichni vzdělanci výše vytčené úlohy posud neplní. Pamatujeme se, jak loni dr. Janovský rázně vystoupil s heslem soustředění stran a jak prudce útočil proti mladočeským vůdcům, zasypávaje je povážlivými obviněními. Mimo to touha po silné původnosti zatahla ho až k tomu tvrzení, že by se nebál o život národa i kdyby si nás říše německá přivlastnila. Slova to nevlastenecká a nepromyšlená. Ovšem hned by nás Němci nezničili, ale dovedli by utlumiti prameny, z nichž čerpá se vzdělanost. Mínil tu školství a jiné vzdělávací ústavy, jež mají tak veliký vliv na vědecké badání a písemnictví všeho druhu. Němci také vědí, že vzdělání jest moc. Nenaříkáme si dnes, že síly naše stále jsou vyčerpávány v zápasu obraněm? Což teprve až by útočila na nás moc státní? Nebezpečnost všenněmecké skutečně hrozí a bystrý politik stará se, aby národ byl připraven. Tak jak hovořil dr. Janovský, mluví se nesmí, neboť jest to mluva těch, kteří nemají co ztratiti.

Ačkoli tedy loni dr. Janovský tak rozvášněně mluvil proti Mladočechům, letos horlivě kortešuje pro mladočeského kandidáta dra Munzara. Ale nedosti na tom. Starostové okresu velvarského jednoduše vyslovili se pro volbu agrárníka Landy. Na to dr. Janovský, že kdyby prý v čas byl znal pevný úmysl Velvarska, jinak by se byl k tomu faktu postavil. Výrok jeho asi znamená, že by byl opustil dra Munzara. Loni zatkl na Slánsku prapor soustředění stran a po svém zvolení byl oslavován jako první poslanec tohoto programu — a letos jeho lonské heslo odváží již větry do všech úhlů světa. A při tom všem jest nejkrásnější, že letos mluví o vážném úkolu inteligence, o pevnosti a důslednosti jednání. Jestliže již v soukromých zájmech svého života jednotlivce pečlivě volí cestu k určitým cílům, čím více jest potřebí rozvahy, když jedná se o zájmy národního celku! Který inteligent vědom si jest veliké zodpovědnosti, nebude jednati jako dr. Janovský.

Na místo, aby se situace vyjasňovala, ještě se více zaplétá neurčitostí chťení a povšechnou nudou. Pomalu bude to u nás vypadat jako ty scény, které se odehrávaly ve všeobecném zmatku v Paříži před nepřitelem. Bratři Marguerittové líčí takovou zmatenou schůzi na radnici. V povšechném hluku ozývají se hlasy: „Ano, tak jest! Bravo! Odstoupit! Sláva komitétu! Navrhnete jména! Ať žije vláda! Sláva komuně!“ A tak nápad byl stíhán nápady jinými, tak jako u nás závodí nedůslednost s nedůsledností! Ozdravení může přijít od opravdové inteligence.

* * *

Machar — pokloňte se jménu tomu — ve Vídni neunavně sestavuje důkazy o svém vzdělání. Není zajisté lepšího průběžského kamene vzdělání, nežli jak kdo chová se k náboženství. U Machara jsou to frivolnost a pusté posměchy a jeden přítel jeho byl tak odvážný, že napsal, kterak prý Machar o Bohu a náboženství mnoho studoval. Jelikož pak z účinků soudíme vždy na příčinu, můžeme bezpečně tvrditi, že vídeňský malý Voltaire nestudoval

nic a že mu přitelem jeho učiněna laciná reklama. Naopak snadno by se mohlo dokázat, že Machar studoval velmi málo, o čemž mnohé příklady podává jeho paušální jednostrannost. Vzdělání pouze literární nikoho ještě nekvalifikuje, aby si, jak dří přítel o Macharovi, konstruoval svou filosofii dějin. Zapamatovali jsme si surově jeho vyjádření o sv. Janu Nepomuckém; od té doby ovšem protináboženského vtipkaření neopomíjeme, zaútočil si nejnověji proti sv. Václavu. U pravých vzdělanců, nežli přítel Macharův, větší autoritu má zesnulý prof. J. Durdík. Odpravuje velikány rázu Macharova takto: „Člověk frivolní užívá žertů, vtipů, posměchu, a co jest milionům lidí svatým, zakaluje nečistými svými nápady, které neodhalují nikdy něco nového, nýbrž byly již několikráte řečeny. Proto všechno, čím se frivolnost do lidu vtírá, není důkazem učenosti, nýbrž sprostoty, surovosti, nedoukosti.“ No tak tedy! V „Čase“ píše Machar také epigramy politické a v jednom z nich praví, že Rieger, idealista, připravil národ o kabát a Kramář, realista, o košili. Samo sebou se rozumí, že výrok ten nečinil na základě svého přesvědčení a uvažování, nýbrž že takové žvásty chytá v ovzduší realistické negativní kritiky, neboť každý nesamostatný a jednostranný člověk bere každý popud chlapecký doslova.

Vzhledem k tomu, že politický epigram má míti věcný podklad, vysvítá, že Machar o správný úsudek v politických věcech mnoho se netrudí. Jest to sice maličkost, ale přece jen dokazuje lehkomyšlnost u muže, jenž jest členem strany realistické, na jistotě poznání tolik si zakládající. Kdekoli tento člověk o politiku jen zavadil, dělo se to vždy ve znamení povrchnosti a shánky po vtipu. A při tom všem opájí se sebevědomím, že dělá kus české historie. Zatím i on náleží mezi ty lidi, jejichž malounký obzor, nevědomost v oboru nejvýznamnějších skutečností politické historie i politické přítomnosti, slepé a nesoudné poslušnosti několika frází zaráží zejména proto, že patří ke třídám vzdělaným.

Obrana.

(2) U rova Strossmayerova. Při úmrtí Strossmayerově bylo lze pozorovati z úsudků všech deníků listů, že veliký muž budí vždy obdiv a úctu ku svým zásluhám i v táboře nepřátel. Četli jsme v „Osvětě Lidu“, v „Hl. ze Siona“ ano i v „Čase“, jenž dosud nikdy nic katolického nepropustil bez jízlivé poznámky, vřelé uznání práce Strossmayerovy. Některé listy ovšem chtěly využití této příležitosti ku jemným štalcům církvi, jejímž zdárným synem byl zvěčnělý Strossmayer. Podivem nás naplnil v pohrobni vzpomínce citát „Ratibora“, jenž píše doslovně: „Z biskupského působení Strossmayerova zaslouhuje povšimnutí jeho vystoupení na koncilu vatikánském z r. 1869 proti dogmatům. Litera zabíjí, duch jest, který obživuje. Všechno se mění a podléhá zákonům pokroku. Všechna dogmata byla dobrá pro církve katakomb. Dnes v ně nikdo více z osvěcených křesťanů nevěří, neboť takové názory přiči se vědě, která přestala již býti poníženou služkou bohosloví.“ Citát tento uvádí „Ratibor“ bez udání pramene, proto musíme mu nechati zašplnou zodpovědnost, ačkoli předem prohlašujeme, že považujeme výrok tento za podvržený, protože žádný vzdělaný katolík takový nesmysl by neřekl, tím méně mohl by ho prohlásiti katolický biskup takové inteligence, jakou se honosil zvěčnělý Strossmayer. Pokud nám je známo, vyslovil se biskup Strossmayer na vatikánském koncilu r. 1870 proti prohlášení dogmatu o neomylnosti papežově. Učinil tak v debatě, která prohlášení předcházela a projevem tím nepopíral dávno v církvi uznávanou neomylnost papežovu ve článcích víry a mravů, nýbrž pouze tvrdil, že by se mělo s prohlášením dogmatu tohoto posečkati z opportunity na pozdější klidnější dobu, než jaká byla tehdy za politických piklů spojené Italie. Nemluvil tedy Strossmayer proti dogmatu o neomylnosti, protože před prohlášením jeho nebylo ještě učení toto článkem víry, tím méně mluvil proti všem dogmatům, jako nendržitelným. Dogmata šli přesně stanovené články víry jsou pro náboženství tím, čím jsou pro vědu poučky a definované zákony vědecké. Jako vzdělaný člověk nebude zavrhovati vědeckých pouček, tak také vzdělaný katolík nemůže zvrhovati dogmat.

(3) Účel posvěcuje prostředky. Tak dlouho už se lže v kruzích protivníků našich, že nadepsané heslo bylo pravidlem „mravouky jesuitské!“ Proč už ti úmyslní lháři nefeknou raději, že takové pravidlo má celá mravouka katolická? Vždyť jesuité jako katolíci nemohli si tvořiti mravouku jinou, než jaká byla v celé církvi katolické. Kdyby tedy hořejší pravidlo bylo přičítáno celé církvi, víc by táhlo. — Ještě

máme v čerstvé paměti, jak byl jeden evangelický bohoslovec v Čechách katolickým tiskem vybidnut, aby dokázal, že jmenovaná zásada byla článkem „jesuitské mravouky.“ „Evangelický“ pravdomluvec sice kurážně tvrdil, že takové pravidlo jesuité měli, ale když byl žádán důkaz, vykroutil se několika frázemi a dost.

Už tenkrát mohla naše intelligence přestati se vším bezpodstatným obviňováním. Ale chyba lávky! Skoro každý den nalezneme v listech nám nepřátelakých starou pomluvu znovu — a vždycky bez důkazu. Každé copárství, každá pověra jest jim vítána, dá-li se jí jen ušiti k boji proti církvi. Kdyby „pokrokový a svobodomyšlný“ tisk stál o šíření čistě pravdy historické, byl by dávno již napsal, že zásada jesuitům připsovaná bujela zřejmá právě mezi protestanty.

O tom, jak beze všeho zardění protestanté schvalovali hříšné prostředky k dosažení vlastních cílů, povíme si šíře příště. — Nyní nás zajímá jiná věc. Pověstný odpadlík Hoensbroech, který vydává proti katolické církvi tak prolhané spisy, že sami protestantští historikové tu „učenost“ nazývají nepoctivým šlendriánem, také tvrdil, že jesuité měli pravidlo: „Účel posvěcuje prostředky.“ Ale s touto neodůvodněnou frází neproklouzl tentokrát tak lehce. Poslanec katolického centra Dasbach zavázal se veřejně na schůzi v Rixdorfu u Berlína (31. března 1903), že vyplatí 2000 zlatých tomu, kdo dokáže, že ona zásada nalézá se v jesuitských spisech. O cenu přihlásil se sám Hoensbroech. Německá veřejnost byla u velikém napjetí; protestanté jásali, že Hoensbroech, který sám před odpadem byl jesuitou, jistě nejsnáze doklad ku svému tvrzení nalezne.

Hoensbroech sestavil své „důkazy“ a vymáhal na Dasbachovi soudně slíbenou odměnu. Leč bylo znalci v březnu tohoto roku rozhodnuto, že Hoensbroechovy „důkazy“ jsou zrovna tak „vážené“, jako jiná jeho tvrzení proti katolické církvi. Helvetský tisk už u nás těšil se na ohutnou paštiku. O sporu psal dost a dost, ale po rozhodnutí tato „pravdymilovná“ žurnalistika zmlkla nadobro. Kdepak by ohlásila, že exjesuita svůj spor prohrál? To raději bude zpívati starou písničku dále.

(3) Drtinismus. Vyvracetí nepromyšlené fráze Drtinovy, jež uveřejněny jsou v „Lidové revui“, znamenalo by napsati knihu. Chceme poukázati aspoň na některé bludy tohoto „odborného učenca.“ Pan dr. Drtina píše: „Protestantství káže, že rozum každého jednotlivce je správný, člověk může vykládati svým rozumem písmo, učí tedy autoritě písma a tím osobní neomylnosti každého jednotlivce.“ Drtina tato slova připojuje k oněm řádkům, v nichž píše o rozdělení křesťanství na katolické a protestantské. Soudíme tedy, že připisuje již první době protestantské zásady o autoritě písma a osobní neomylnosti jednotlivcovy. Ale tu jest křiklavý blud. Nechceme znovu se rozepisovati o hrůzách inkvizice husitské, kalvínské a protestantské, která nelítostně stíhala ty lidi, kteří se odvážili jinak věřiti a učiti než církve „reformované“. O tom by přece odborník měl aspoň něco věděti. „Reformátoři“ sice z počátku svéprávnosti jednotlivcově pochlebovali dost a dost, jen aby k sobě zástupy důvěřivých přilákali. Jakmile však pevně sedli v sedle, pronásledovali svobodomyšlné křesťany daleko hůře než inkvizice španělská. A neví Drtina nic o tom, jak i světské vrchnosti protestantské nutily sedláky bez pardonu k vlastním náboženským vyznáním a jak v protestantstvu byly vydávány proti „svévolným“ křesťanům tuhé zákony?

A když se též zmiňuje Drtina o středověkém „navolnictví a porobě“, měl raději říci, že sedlák byl nejhůř ujařmen právě „reformací.“ Vždyť zvláště učení Lutherovo činilo z rolníka nejposlušnější nástroj šlechtické zpučnosti. Málokdy na otrocích pácháno tak barbarské bezpráví, jaké bylo pácháno na rolnících za věku Lutherova.

Dle Drtiny u prvních otců církevních jevil se odpor ku vzdělání. Na doklad toho uvádí slova sv. Jeronýma: „Co má společného Kristus a Belial, žalmy a Horac, evangelia a Vergil, apoštolové a Cicero?“ — Na to odpovídáme: i kdyby snad sv. Jeroným byl odpůrcem vzdělání na základě pohanských spisů, nemluví přece ve jménu sv. otců všech. Že to vzdělání příliš málo samy pohanské filosofy uspokojovalo, toť obecně známo. Ale zde je zajímavé to, že p. Drtina vkládá do slov Jeronýmových smysl, jehož tato nemají. Tolik by pisatel mohl věděti, že právě tento světec, vzdělaný na základě knih křesťanských i pohanských, náleží svým rozsáhlým vědeckým obzorem mezi nejbystřejší a nejúčinnější světové učenca. O velikém Jeronýmovi a jeho poměru ku klasické literatuře jsme ochotni pověděti ještě více. To bylo právě velice chvalitebné, že i první křesťané nezavrhovali s moslemánským fanatismem všechno, co před nimi pro vzdělání vykonáno. Naopak ušlechtilé květy pohanské kul-

tury převzali ve vlastní majetek; právě mniši zachovali plody klassické literatury dobám našim.

Jest také nepravdou tato věta Drtinova: „Kněžstvo jest jedinou inteligencí středověkého lidstva.“ Místo dlouhé rozpravy tážeme se pisatele, byl-li náš středověký filosof Tomáš Štítivý knězem? A nezná celou řadu jiných odborných učenců středověkých, kteří kněžími nebyli? University přece nebyly zřizovány jen pro kandidáty stavu kněžského. Učenec tento byl k tomu všemu tolik pokrokový, že byl prvním průkopníkem filosofických extensí v Čechách a činil to zcela zadarmo, z lásky k lidovému vzdělání. A že o lidové vzdělání za věku katolického bylo u nás mnohem líp postaráno než za „reformace“, o tom se může Drtina pěkně poučiti z Palackého, Tomka, Wintra a protestanta Denisa.

A že člověk středověký národnostně nechtěl? Nový blud. Že tehdy ještě nevystupovali političtí harlekýnové, provolávající s úderem v prsa pokrytecky den za dne „národe můj!“ a že tehdy bylo mezi národy větší, křesťanství širší, pontem společného náboženství udržované, proto ještě si mohl každý středověký křesťan své národnosti velice vážiti. A také tehdejší frázemi nepokažený člověk miloval svoji národnost upřímně. Neví Drtina na př. nic o mohutném vzepjetí národnostním v Čechách již za doby Karla IV. a za vlády syna jeho Václava? Právě za reformace Drtinou tolik vychvalované pro vášnivě boje náboženské zapomináno na iden národnostní.

Dovozuje-li Drtina, že školství v XVI. století bylo ve stavu zbédovaném, měl hned upřímně dodat, že právě školy protestantské a husitské byly pravým paskvilem na ústavy vzdělávací a že čeští kališníci i protestanté z té příčiny posílali raději mládež svoji do kolleje jesuitské. A není známo Drtinovi o tom nic, jak sám Komenský školství jesuitské pochválil?

Tihle realisté mají taktiku velice chytrou. Něco překroují, jiné věci strannicky zamlčí — a tak jejich filosofie dopadne vždycky — v neprospěch katolictva. Tohle jest ovšem taktika pohodlná. Zda správná?

Politický přehled.

Sněm království Českého svolán na den 18. května a bude zasedati do 27. května; má býti vyřízen prozatímní rozpočet a nouzová předloha. — Sněmovní volba ve venkovských obcích Slaně—Velvary—Libochovice roztržitém hlasů nerozhodnuta. Kandidátů bylo pět, z nichž nejvíce hlasů dostal p. J. Munzar. — Říšský soud rozhodl, že liberický magistrát porušil § 19. zák. st. zákona, když se zdráhal přijati a vyřídi české podání; čeština i němčina jsou v celých Čechách jazyky v semi obvyklými. — Proti podobnému rozhodnutí správního soudu, že české podání musí býti přijato všude v Čechách, protestovali delegáti 40 okres. zastupitelstev z něm. krajů v Čechách na schůzi 15. t. m. v Chebu. — Německá národní rada varuje okresní a obecní úřady, aby se střežily prováděti zákon o zprostředkování práce také ve prospěch českých dělníků, služek a soukr. úředníků. — Nemocí minister. předsedy dr. Gautsche různé plány jeho odročeny.

Maďarská krise vleče se dále. Liberální strana uherská přiklání se víc a více Košutovcům. Adresa uherské opozice, jež se podá králi, jest velice umírněná a nejsou tu uherské požadavky zřejmé vyčteny. Jdou asi oni nyní s chytrou!

V jižní a střední Itálii vypukla znovu stávka železničního personálu z toho důvodu, aby si uchovali i v budoucnosti volnost ke stávce, zvláště když se právě ve sněmovně italské jedná o to, aby sestátněním železnic stávky byly vůbec znemožněny.

Bulharský kníže Ferdinand objíždí evropské dvory, aby prý si zjednal souhlas mocností k prohlášení Bulharska královstvím.

V Rusku pracuje se na opravách dále, ale jen na papíře. Církevní oprava byla zatím odročena, na zřízení patriarchátu bylo však zásadně usnešeno. V celé Sibiři mají býti zavedena zemstva a opravy jako v ostatním Rusku.

Na mandžurském bojišti sem tam menší srážky, jinak obě strany připravují se k nové bitvě; Japonci snaží se sílu ruskou zdrtiti nadobro, dříve než dojdou z Evropy čerstvé posily. Na moři však o loďstvo japonském ani slechu. Loďstvo ruské dosud bez překážky brázdí vlny moře Čínského. Rožděstvenský dle jedné zprávy míří do Vladivostoku, dle jiné chystá se přerušiti veškeré upojení Japonska s armádou v Mandžursku. Velká námořní bitva jistě na obzoru. Admirál Togo číhá jen na vhodnou příležitost. Japonsko nyní ohraňuje se proti domnělému nadřčování Rusům Francouzi,

že prý totiž připustili, aby nemocniční loď ruského loďstva „Orl“ vplula do východoasijského franc. přístavu Saigonu.

Člověk charakterní je člověk svědomitý, a svědomí ozývá se v jeho konání, slovech i činech. Muž charakteru jest také muž, jenž dovede míti v úctě, co je úcty hodno, a tato vlastnost je známkou nejspanilejšího typu muže i ženy: Míti v uctivosti věci, které posvětil hold mnohých pokolení; vážiti si vznešených předmětů, čistých myšlenek a ušlechtilých cílů i velkých mužů minulých dob i nadšených pracovníků v době přítomné.

Smiles: Charakter.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Bartoš, administrator, za faráře v Chřenovicích, p. Engelb. Stejskal, farář Markoušovic, za faráře do Vítkovic, p. Frant. Šáda, administrator, za faráře v Lukavci, p. P. Kosmas Pytlík, O. Praem., složil kanonickou sponu pro faru Senožatskou, p. Václav Vostřel, kapl. Svinčanský, za koop. do Kladrub n. L., p. Jos. Stanislav, administr. Vítkovický, za administr. do Markoušovic. V Pánu zesnul: Jan Hrnčál, kaplan v Luči, † 13. dubna (naroz. 1878, vysv. 1902). Uprázdnila se fara v Markoušovicích, patron. nábož. matice, od 6. dubna b. r.

Vzdělání sociální. V semináři královéhradeckém přednáší již po 4 leta vdp. Dr. Reyl sociologii. V II. a III. roce koná přednášky theoretické, ve IV. roce probírá prakticky zákonník občanský, zákon tiskový, spolčovací, ústavu rakouskou, zřízení zemské a obecní. Pp. posluchači cvičí se též v fechtování, pro veřejné schůze potřebným. Minulý týden uspořádán byl praktický výstup v založení nové jednoty za přítomnosti ndp. biskupa Dra Dobruvy a vdp. kapit. děkana Dra Frýdka. Théma bylo sice předem zhlášeno, ale jednotlivé úlohy přípravného komitétu, zadržatelů stanov, slavnostních a debatujících řečníků byly přiděleny jednotlivým pp. posluchačům v den zkoušky. Zajímavý průběh tohoto praktického kursu sledovali vznešení pp. hosté s patrným uspokojením, zejména ndp. biskup ráčil dáti výraz delším proslowem a v němž sociální činnost klern prohlásoval za mimořádný způsob pastorační činnosti. K též názor tento nalezne uplatnění v praktickém životě!

Veřejná čítárna Palackého vykládala v r. 1904 asi 106 listů, z nichž předplácela 53. Vydaní bylo K 1040, kteréž hrazeno bylo subvencí obce královéhradecké 400K, dary různých příznivců a dobrovolnými příspěvky návštěvníků, celých to 190 haléřů, ačkoliv prý čítárna během roku navštívilo 22.000 osob. Pod heslem „čítárna Palackého“ sdružilo se též 30 hradeckých spolků v organizaci, která pro své výstřední snahy a pro svou neanšlavitost ku katolické víře je nám velmi ne sympatickou. Máme ještě v dobré paměti ty „cikánské táboře“ ve dnech, kdy odbyvaly se katolické sjezdy v Hradci Králové. Politická činnost „sdružených spolků“ nezaslouží ani haléře podpory z obecního jmění, ve kterém jsou také poplatky katolického občanstva zahrnuty a proto měla by městská rada přesně lišiti politiku čítárny od kulturního jejího působení. Kulturní význam čítárny je nepopíratelný a zaslouží podpory všestranné. Jen bychom si přáli, aby vzdělávací činnost čítárny byla systematizována přímým výběrem časopisů a listů pro duševní vyspělost čtenářstva. Není to ani rozumné ani správné, když se nedospělé mládeži dostávají beze všeho obmezení do rukou listy, které místo, aby neclily povahu čtenáře, spíše ji rozrušují. Není snad o tom sporu, že česba má býti přiměřena chápavosti a vyspělosti čtenářstva. Při dosavadní volnosti čili desorganizaci četby v naší čítárně panující má docházka pro mnohého škodlivý výsledek. Neobáváme se snad, že by česba nepřiměřená odcizila naši myšlenku někomu, nýbrž bojíme se, aby někdo vůbec nebyl odcizen společností. Vykládat potitěný papír bez všeho rozumného výběru neznamena ještě kulturní práci!

Povyšení ve vojště. Oblíbení ve zdejších občanských kruzích vojenští velitelé, p. generál šl. Karl přeložen byl do Sarajeva jako velitel pěší divise a p. plukovník Klarner přeložen byl jako velitel pěší brigády do Brna. Oba pánovi zanechají v kruzích zdejších nejlepší dojem, jako taktických a lidumilných důstojníků.

Boží hrob u sv. Klimenta v Hradci Král. Letošní Boží hrob u sv. Klimenta bude zřízen pěti ndp. biskupa Dra Dobruvy na hlavním oltáři uměleckým vkusem a nádhernou výpravou dle skizy kterou k tomu zhotovil p. prof. Němec. Starý nevkusný Boží hrob byl prozatím odložen a bude prý darován některému chudému kostelu.

Výstava. Městské průmyslové museum pro severovýchodní část království Českého v Hradci Král. pořádá za přispění technologického musea obchodní a živnosten. komory v Praze ve dnech od čtvrtka dne 30. do neděle dne 30. dubna t. r. výstavu moderních obálek knižních, spojenou s výstavou předádkových a obalových papírů, jakož i prací z knihařských kurzů, pořádaných technologickým musem v Praze. Výstava zahájena byla 18. dubna přednáškou p. L. Weignera, inspektora technologického musea v Praze: O moderním průmyslu knižním. Výstava nalézá se v slavnostní síni obchodní akademie a otevřena jest denně od 9—12 hod. a od 2—5 odpol. Vstup volný.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Přesídlil dne 18. t. m. se svými kancelářemi z domu č. 30. na Velkém náměstí do vlastního, nově vystavěného paláce bankovního v Klieperově ulici. Budova ona jest dokonale účelně zařízena a co do vnitřní úpravy její — dle uměleckým pracím mnoha druhů — stala se pro Hradec Králové zvláštností, jež návštěvníky její skutečně v každém ohledu uspokojí.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 10. dubna t. r. uděleno bylo povolání ku zřízení vodovodní odbočky p. Ant. Petrofovi na staveništi demolovaných domů č. p. 60. a 61., p. R. Faltovi na staveništi č. 4. v bloku U, p. staviteli Schmidtovi na staveništi p. A. Singra v bloku E, p. Fr. Černému, mistru zednickému, na staveništi p. Fr. Křištofa v bloku II. a p. Aug. Hradeckého v bloku C. — U p. Boh. Holzra, dek. malíře Nář. divadla v Praze, opatři se informace, co by stálo pořízení nového interieru seleké světnice do městského divadla Klieperova. — P. A. Hanušovi, obchodník, kterýž jménem příbuzenstva po zemřelém A. Honkeovi věnoval 200 K pro městské chudé, vzdají se díky. — Střánost pí. Riemrové na poškozování luk vojskem postoupí se místnímu velitelství se žádostí, aby všem vojenským oddělením zakázáno bylo, aby se evidila na lukách a hradbách. — Výboru gymnasiální Matice Záhřebské udělen byl příspěvek. — Dlužníkům za vodu, za opravu vodovodu za rok 1904 a daně za peň za rok 1905 zaslou se upomínky, by do třech dnů zaplatili, jinak se pohledávky ty budou vymáhány. — Žádost p. J. Tuttra, art. správce div. společnosti v Bydčově, za propůjčení městského divadla na 4 až 6 her, vyhověno nebylo. — Pro lázně v domě p. Fr. Hlávky čp. 328 zřídí se nový vodoměr, dle náhož čítati se bude voda v nich spotřebovaná. — Žádost c. k. okres. hejtmanství za dobrozdání o žádosti p. Bedřicha Steina za povolení k užívání ještě dvou tiskařských lisů postoupí se živnostenskému odboru. — Žádost zdejších zvoníků o zvýšení mzdy postoupí se bisk. konsistoři k dobrozdání. — Vzato bylo na vědomí oznámení lesního úřadu v Nov. Hradci Král., že dne 6. t. m. vyvráceno bylo vichrem asi 80 kmenů v revíru Svinarském. — K žádosti obecního úřadu v Nov. Hradci Kr. o subvenci na vydržování obecního lékaře v tamní obci navrhuje se příspěvek 300 K a předloží se návrh ten městskému zastupitelstvu. — Práce klempířské v realce zadána byla p. Jos. Komárkovi, klempíři zde, a pokrývačská p. M. Motýčkoví, pokrývači zde. — Pořídí se vozík pro dopravu opileč dle nákresu policie předloženého. — P. J. Ježkovi a V. Kotlíkovi povoleny byly změny při stavbě dvoupatrového domu na parcelě číslo 1. v bloku C dle předložených jimi plánů. Objedná se 2600 kub. metrů litického kamene na předlažbu města.

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Veljounu čítárnu a knihovnu průmyslového musea navštívilo v měsíci březnu v 9ti večerech 568 osob, jimž vydáno na 316 žádánek 152 odb. spisů a 218 předlohových děl a více než 8800 předlohami. Domů zapůjčeno 186 osobám 203 odb. knih a 982 jednotlivých předloh. Za členy musea přihlásili se pp. Karel Langr, akad. malíř v Praze, Jar. Laušman, uměl. zám. v Kutné Hoře, Jos. Findejs, odb. učitel v Kolíně a Jos. Zajíc, výp. dílov. c. k. odb. školy zde. Pan prof. St. Sucharda v Praze daroval do sbírek musejních několik papírových otisků svých plaket, čes. grafická spol. „Unie“ v Praze řadu nádherných reprodukcí.

Pamětná data. 18. dubna 1793 zrušen hřbitov u kostela sv. Ducha. 19. dubna 1837 otevřena opatrovna v Hradci Králové. 20. dubna 1791 vypovědělo Rakousko válku Francii. 22. dubna 1861 Tomáš Vorbes jmenován učitelem na pedagogiu v Hradci Králové. 23. dubna 1423 byl Žižka u Hradce Králové. 24. dubna 1654 počaly se kopati základy ku kostelu Panny Marie. 26. dubna 1858 položen základ k Borromaeu. 27. dubna 1861 Rieger na nádraží slavně uvítán. 28. dubna 1421 pospělili Hradečané k Chrudimi na pomoc Žižkovi. 29. dubna 1766 počato s bořením příbytků na podměstí. 30. dubna 1785 zaveden v Hradci Králové první pohřební vůz.

Úmrtí. Ředitele diecéšního ústavu pro bluhoněné v Hradci Král., dp. Vlad. Sekeru, stihla bolestná rána úmrtím jeho otce p. Frt. Sekery, ředitele kanceláře okres. výboru, ředitele občanské záložny v Hlinsku atd. Zemřel zaopatřen sv. svátostmi 16. t. m. ve věku 68 roků. Pohřeb konal se za velmi četného účastenství 19. t. m. na hřbitově hlineckém. Nad roveť otcovým truchlí ještě synové: PhDr. Emil Sekera, profesor c. k. realky v Táboře, MUDr. Karel Sekera, obvodní lékař v Hlinsku a Jan Sekera, cukrář, mistr cukrovaru v Bazzanu v Itálii. — Na Pražském Předměstí zemřela 18. t. m. pí Anna Valentová, matka p. řídícího učitele Valenty z Libradtic, ve věku 71 let. Pohřeb koná se dnes ve čtvrtek na hřbitově v Kuklenách.

Pohanské hroby. V kruhové cihelně p. Frt. Morávka v Předměstích nad Labem při jarní odkopávce vrchní hlíny ve hloubce asi 120 m přišlo se opět na dva pohanské hroby. V jednom hrobě nalezeno 21 nádobek jako menší nádobka s nějakou dětskou hračkou, 2 koflíky, žlutý hrnček s bronzovou sponou, umělé spirální točenou, 2 talíře různé zdobené, velká mísa poklopemá miskou, malá mísa, na níž spočíval koflík, talíř zdobený, 2 velké pánev, velká nádoba s popelem; nalezen tu též železný nožík. Ve druhém hrobě bylo celkem 9 nádob a 3 věci z kovu: dětský bronzový náramek, železný nožík, jehlice a pak dosti zachovalé zbytky kostí. Na odkrytí hrobů těchto s největší pečlivostí a s vědomím historického musea v Hradci Králové pracoval p. Žaloudek, policejní strážník z Hradce Král. Nález tento přivábil sem mnoho zájemníků z široho okolí. Sám J. B. M. njdp. Dr. J. Dobruva zavítal 14. t. m. odpol. do Předměstí a v průvodu ceremonáše dp. H. Dosokobila a měst. tajemníka p. Domečky se zájmem plnou hodinu sledoval vykopávání hrobů. — Historické museum hradecké jest jistě na tyto nálezy v cihelně p. J. Morávka hrdo, neboť vyzvedlo odtud již 21 zachovalých vykopavek pohanských hrobů, za což jest hlavně děkovati p. Kotřčovi, účestnímu cihelně p. Morávkovy, jenž se pečlivě stará o to, aby při odkopávání hlíny žádná památka zmařena nebyla a pak uznání všestranně zaslouhuje i p. Žaloudek, který s nevědní opatrností při vykopávkách si vede.

Městanská škola v Kuklenách. Zemským výborem vysloven zeměké školní radě souhlas ku zřízení měšť. školy v Kuklenách.

Z Holohlav. O výchově rodinné přednáší v křesťanské-sociálnímu spolku pro Holohlavy a okolí

v neděli dne 23. dubna o 4. hod. odpolední v hostinci p. J. Tučka p. řídící učitel V. Špaček.

Vikariální skupiny zem. jednoty kat. duchovenstva: Chrast, Chrudim, Pardubice, Skuteč konají svou schůzi 3. května 1906 po 10. hod. dopolední na arciděkanství v Chrudimi. Program: Sdělení z výbor. schůze Z. J. K. D. Přednášky budou: vdp. far. Mimra z Krouné: „O postavení kněze vůbec a dnes zvláště ve smíšených osadách vzhledem na agitaci činnost protestantských kazatelů za healem „L'oe von Rom.“ Dp. spirituál Sobotka z Chrudimě: „O přípravě dítek k sv. zpovědi.“ Pan prof. obchodní akademie v Chrudimi Václavíček uvolil se laskavě přednáseti „o Palestýně“ s užitím světelných obrazů.

Z Kostece nad Orl. Něco o té moderní svobodomyšlnosti, která vydává zvláště u nás květy barev nejvýš zajímavých. Již jsme přinesli svého času články o poměrech členů mistrovské nemocenské pokladny. Když se členové sdružili platiti vnučené jim malou měsíční nemocenskou pojistku, byli obžalováni a platili pokutu — pro svoji odstrašující pohodlnost. Dnes přinášíme nový obrázek z téhož společenstva. Po vánocích vzpomněl si výbor, že by se zase mohla odbyvati valná hromada; rozeslána tedy po členstvu pozvání k valné hromadě na den 26. února 1906 s programem: volba předsedy, místopředsedy, 9 členů výboru a tří náhradníků. Nejzajímavější bylo, že na pozvánkách nebylo udáno, v kolik hodin se valná hromada koná. Ale přes to vše dostavili se členové většinou již o 1 hod. odpo. Zkušenosti je poučily o potřebě větší bdělosti. Když stoupenci „Dobrého ducha“ seznali, že ti „klerikálové“ mají mezi přítomnými většinu, prohlásili, že schůze nebude se konati; není prý dostatek členstva (I) Členstvo ovšem protestovalo; a tu na konec výbor prohlásil, že si nějak spletl stanovby; prý se budou voliti po...ze tří členové výboru. — Iu, chystat nejsou žádné čáry. — Na to následoval nový bouřlivý protest. Konec konců byl, že předseda valnou hromadu rozpustil, aby jen katolická oposice při volbě výboru nevíťžila. Oposičníci stěhovali si u c. k. okresního hejtmanství v Rychnově n. Kn.; a tak výbor k pokračování valné hromady (následující neděle) obdržel z Rychnova otcovské pokárání. Volby se však zase neobdávaly. Svolána tedy na den 26. března třetí valná hromada — zase bezvýsledná. Pánové třímající žezla drželi se i v kritickém okamžiku tak statně, jako Rusové na Putilovském vrchu. Konečně tedy odbyvána 9. dubna čtvrtá valná hromada za přítomnosti 34 členů. Ale hrůzo hrůzoucí! Katolíci zase byli ve většině. Teď už nebylo než dáti znamení k částečnému ústupu, aby to s volbami nedopadlo jako v pohádce o červené karkulce. Za skrutátory zvoleni pp. Michalec, Sehnoutka, Beneš a Andrl. Ale Sokolci najednou zapomněli na heslo: Přeskoč, přeraz, jen nikdy nepodlez! A chopili se jako posledního stěbla — šikovného sčítání. Bylo podivno, že ani po trojnásobném volení nebylo možno docílit pro některou stranu nadpoloviční většiny, ačkoli byli Sokolové v menšině. Konečně p. Michalec — jakkoli jest jen zpátečnickým klerikálem — dokázal, že i v té „neovícené“ hlavě katolické jest zdravý úsudek; zkrátka kápl na pravou situaci. Seznal, že skrutátory počítali proti dosud platným pravidlům matematiky. Skrutátory napočítali totiž prvotně 34 hlasů voličů odevzdáných; ty byly dány p. Benešovi k přepočítání. Ale po téhle revisi přidáno o čtyři lístky více. Nyní se strhl hodně prudký slovní boj. Sokol Beneš musel strávit peprnou pilulku pana předsedy a komisaře a byl ze skrutátní vyloučen. — Divným tedy způsobem konány volby, v nichž mimo p. Michalce nařinici propadli. Z protivné strany zvolen p. Prudič, obecní dodavatel šetrku, který takto rozumně dost dobře svým dvěma tahounům, ale jinak má ve svých vědomostech příliš veliké mezery; pak ještě zvolen p. Sehnoutka, papírník. Divné se reprezentovali naši husité, když museli za kandidáta pro minulé volby si vybrati právě — p. Prudiče. Chuděra dovele ještě tak trochu kývat známé husitské špici, ale sám obecním záležitostem nerozumí nic. A pač taky? Váš už mu jeho patronové povědí, jak má kdy hlasovat. A tak si aspoň nemusí lámat hlavu. Jen pokrokové!

Elektrické dráhy. V Pardubicích má být v nejbližší době vystavěna elektrická dráha, vedoucí do Sezemic. Na to přistoupí se ku stavbě podobné dráhy do Heřmanova Městce. Elektrický podnik ten bere na sebe firma Křížík, která také zřídila elektrickou centrálu v Pardubicích ku osvětlování města a které se má použiti i k pohonu zmíněných dráh.

Vojenské destičky. Ve čtvrtek dne 27. t. m. o 2. hodině odpolední bude konati brigádní jízdni škola v Pardubicích pro sportu milovné obecenstvo zajímavé veřejné cvičení na závodisti „u tribuny“ a ku konci nepořádká důstojnictvo pardubské brigády koňské závodí spřekážkami. — Útloucí obecenstvo při tak humanním podniku jistě nebude scházeti.

Zima a naši ptáci. V minulých dnech těžce doléhalo chladno na naše milé opeřence ptáč. Vlaštovky, jakož i jiných ptáků, kteří již do krajín našich zavítali, pobynulo mnoho, zvláště ve vyšších polohách. Vlaštovky, které v minulých bouřích sněhových byly částečně již v krajinách polabských, po většině zhybnuly, které byly v tahu, padly v mrazivé bouři na cestě. Zbytky vidíme nad vodou smutně sem a tam poletovati. Hladově hledají nějaké sousto, ale denně hladnou, hynouce hladem i simou. Tyž nebohý osud stihl i jiné druhy našich stěhovavých, nanejmé hmyzožravých ptáků.

Z černé kromky. V pondělí dne 17. t. m. odpoledne stěhl se na starém hřbitově v Pardubicích v blízkosti kostela sv. Jana Fr. Barták, bývalý poštovní oficiál a poslední účetní c. k. okr. školní rady. Obou těchto míst byl zbaven pro různé nekalé ma-

chinace. Nedávno stal se známým všem farním a školním úřadům na okrese Pardubek svým prosebáním vyděračnými dopisy, které opatřoval razítkem okr. školní rady a to ho připravilo o místo. Nyní si soufal a třemi ranami z revolveru ohtál učiniti konec svému životu. Těžce zraněný byl odvezen do okresní nemocnice v Pardubicích. — Dne 13. t. m. zastřelil se v Hradci Králové vojín 42. pěšího pluku J. Pečenka s Chodovic u Třebenic. Zoufal smřil si pro nemoc.

Schůze voličů v Smiřicích. Dne 16. dubna odbyvána za veliké účasti z města i venkova schůze voličů o 3. hod. odpolední. Za předsedu zvolen p. J. Juliš ze Smiřic. Před zahájením schůze p. měšťanosta J. Hojný uvítal přítomné i p. hraběte Sternberka a prosil, aby v zájmu cti obce zachován byl při schůzi klid a rozvaha. Na to předseda schůze p. Juliš po krátkém proslovu udělil slovo poslanci Sternberkovi. Tyž v delší řeči vysvětlil situaci parlamentní, promluvil o svém sporu s p. Penčíkem a ostrými slovy oduzoval chování se Dra Kramáře v té záležitosti. — V zahájení na to debatě vyslovovány poslanci sympatie. Na to přijata shromážděním resoluce, v níž projevena poslanci důvěra a zároveň odsouzeno jednání Dra Kramáře.

Velký družstevní cukrovar zřízen bude v Pardubicích dohodnutím cukrovarnického družstva královéhradeckého, uberského a medlečického. — Ve prospěch nového nejmodernějšího cukrovaru čile se v účastném kraji agituje.

Z Hor. Jelení. Katolicko-sociální Jednota v Horním Jelení pořádá v pondělí dne 24. dubna divadelní představení: „Dědoušek.“ Veselohra o třech jednáních. Napsal Ant. Lokay. Začátek určité v 8 hodin večer.

Z Červ. Pečok. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 23. dubna t. r. o 4. hod. odpo. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. J. Kuchaře, s přednáškou slečny Augusty Rozypalové, učitelky v Blovicích: „Ze života žen“. I nečlenům vstup volný. Zvláště zveme děvy a dámy.

Z Vápná. V čele 8. Nového Obsaru byl jsem bývalým zdejším učitelem p. Janem Pádem napaden tak sprostým způsobem, že se vidím nucen několika slovy nepravdy jeho vyvrátiti. Polemika s takovým pádem je zbytečná. Nejprve uvádím, že nebyl jsem já viněn tím, že pan Jan Pád jako pokladník v Raiffeisenově záložně tak nehošpodařsky jednal, že porušován byl zákon, stanovy i jednací řád (odst. VII. správy revizní). Nebyl jsem já příčinou toho, že p. J. Pád musel vyplatiti záložně po revizi jím zaviněný schodek v obnosu 946 K. Také nebyl jsem já tím viněn, že posléze ještě vyvozoval své omly. — Dále vytýká mi p. J. Pád, že po odchodu jeho z Vápná budu lenožit. Doznává tudíž sám, že vychovatelská činnost jeho dala mně jako řídícímu velmi mnoho práce. Bude tudíž nyní „zbytečné“ práce pro řídícího mně, avšak o mně přece zůstanu jest, že lenožit nedovedu. Vždyť mám aprobaci pro školy měšťanské a také nebyl jsem nucen zkonšky způsobilosti pro školy obecní dvakrát konati. Že dnes pan Pád mne pomlouvá, nedivím se. Ukazuje jen svůj charakter. Když se před půlletým rokem přistěhoval do Vápná, tupil svého dřívějšího řídícího taktéž. Že mou činnost jako řídícího učitele p. Pád podceňuje, taktéž nedivím se, neboť pokroková zásada jeho, jím často vyslovená, jest, že učitel má hlavně pracovati mimo školu; práce školní jest mu vedlejší. A také skutečně p. Pád svou učitelskou (?) činnost ve Vápně mnohonásobným způsobem projevoval. Neboť byl pokladníkem Raiffeisenovy záložny (v níž tak dobře (?) dovedl hospodařiti), dále agentem tří pojišťovacích společností (Slavie, První české a Plachanské), kolportérem kalendářů, agentem pivovarů, nájemcem honitby, sprostředkovatelem sňatků, pokoutním písařem atd. atd. Proto, který učitel takového zaměstnání neprovozuje, jest lenoch a není učitel. Tož pokroková zásada p. Páda. Skutečnou činnost učitelskou ve škole p. Pád arcí nikdy neuznává. Také mi vytýká, že chodím ke zpovědi. Kdyby p. Pád každoročně chodil ke zpovědi, byl by v záložně pořádně hospodařil a mohl ještě i dále ve Vápně bráti bakšiš jako agent pojišťoven. Tím odbyvám jednou pro vždy pana J. Páda fide se přislovím: „Kdo smoly se dotýká, zmaže se od ní.“ Ve Vápně, dne 16. dubna 1906. — Josef Šimůnek, řídící učitel.

Z Ronova nad Doubravkou. Na počátku dubna zakončen byl školní rok na pokračovací škole hospodářské, který znova ukázal, jak praktickým bylo zřízení tohoto kursu. Navštěvován byl 23 posluchači, z nichž dva byli žstletí. Jest to věru potěšitelné, když i dospělí už musové berou na poučení podřlu. Toho se jim dostávalo přednáškami dvakrát týdně konanými a knihovnou. Při kursu zřízen byl také mlékařský běh a konány veřejné schůze hospodářů s poučnými řečmi. Bylo by si přáti aby ještě více rodičů posílalo své syny za zimních prázdných půlletí do této školy. Jest to jenom na jejich prospěch. — V tyž čas konána byla pochozí komise k úpravě Doubravky, která má být účelně regulována spolu s regulací Labe. Zájem pro tuto dávno již želanou věc jest veliký a lze doufati, že naše občanstvo pochopí nejen její důležitost, ale že také, až přijde vhodný čas, nebude klásti překážek při jejím provádění s malicherných, jak jinde bylo, důvodů. Káž by jen co nejdříve bylo k tomu přikročeno! Co by tu bylo užetěno nářků a co škod zadrženo, které divoká řeka každoročně působí!

Z Bestviny. Od 2. do 11. dubna konali ve zdejší farnosti dpp. misijní kongregace nejv. Vykupitele z Prahy: P. Frant. Pivnička, superior, P. Frant. Kalina a P. Josef Janda sv. misii. Výsledek sv. misie byl velmi požehnáný, nad očekávání samých dpp. misijnářů. Ač v době sv. misie bylo počítáno velmi špatně, býval chrám Páně přeplněn, hlavně o slavnosti sv. císaře misijnářního kříže bylo množství lidí dosud zde nevidaných (na 3000). Až na malé výjimky přijalo ve zdejší farnosti, čítající něco přes 1700 katolíků, sv. svátosti 1272 věřících, mezi nimiž bylo asi 150 cizích. Duchovní tyto hody zakončeny

byly velkolepým průvodem s největší Svátostí a čtyřem požehnáním, jehož se účastnila celá farnost, ač ten poslední krásný den volal lid k polní práci. Po skončení pobožnosti vzdal díky dpp. misijnářům místní duchovní správce, za školní mládež jeden šák s dvěma družičkami, které podaly jim kytky, pak zastupce přifařených obcí p. Ant. Lebdůška st., rolník, načež všechny přítomní shromáždili se před budovou farní, kde jednotlivci rozžehnali se a dpp. misijnáři s přáním: Káž je Bůh na jejich apoštolské cestě milostí svou silí a nám je znova pošle v příštím roce na obnovu sv. misie!

Školská hlídka.

(6) „Oslava památky velikého křesťanského pedagoga J. A. Komenského stává se každým rokem mohutnějším projevem pro zásady jeho pedagogické, jimiž získal si jména nesmrtelného.“

Byl bych šťasten, kdybych v plném vědomí pravdy mohl napsati slova ta, kdyby zásady velikého pedagoga staly se majetkem všeobecným a působily mohutně na ty, v jejich rukou jest vychování mládeže.

Krátce chci jen načrtnouti vychovatelské základní zásady Komenského, abych ukázal, že *katolický program školský hájící zásadu, že dítě má býti ve víře své vychováno*, aby úkol vychování byl dosažen, *jest i střežným posádkem velikého pedagoga národů.*

Komenský ve své didaktice, již možno zváti soubojem veškeré vědy vyučovací a vychovavací, žádá: „*Veškeré vyučování má býti proniknuto duchem náboženským.*“ Kdo chce zdárně vychováti, má znáti cíl té cesty. Cílem svrchovaným jest věčné spasení. Cesta k tomu cíli vede však vznešlejším životem. *Proto má škola poskytovat: vzdělání vyučovacího, mravního a náboženského!* Vrchol pak dokonalosti školy Komenského jest: „aby díky, tyto rostlinky Boží, byly také zahrádkou Boží.“

Žák má poznati, že poslední cíl člověka jest kromě tohoto života (hl. II.), že život tento není než přípravou věčného (hl. III.), že přípravy k věčnosti jsou tři stupně: sebe (a vedle sebe všecko) znáti, spravovati a k Bohu obracet.

V hlavě XXIV. podává Komenský metodu většování pobožnosti, k čemuž vypočítává 21 řádů čili pravidel.

Některé z nich uvedeme:

I. *Péče vštěpování náboženství at počíná v dětství.*

II. Tedy od prvního hned očí, jazyka, rukou, noh užívání at se učí k nebi vhlédati, ruce vzhůru vzpínati, Boha a Krista oslavovati, před neviditelnou velebností kolena skláněti a ji ctíti.

III. Když pak pro věk cvičeny již býti mohou děti, třeba jím *především vštěpovati, že pro tento život zde nejsme, nýbrž že k věčnosti směřujeme*, tímto že jenom příchod jest, bychom náležitě připraveni jednou hodně vetoupli v sídla věčná.

V. Potom učeny budtež, že *dvou jest život*, do kterého odtud berou se lidé, *blahý s Bohem a bláhý v pekle*; a obojí že věčný.

X. *Necht pak se uč od mladistvého věku co nejvíce sanášeti se tím, co přímo k Bohu vede, čtením písem sv., cvičeními bohoslužebnými a zevnitřními dobrými skutky.*

XI. Protož písmo sv. budiš ve křesťanských školách alfov a omegou.

XVI. *Bohoslužbě vnítrí a zevnitřní by velmi nábožně se oddávaly*, k tomu nechal vedeny jsou všechny; by vnitřní bez zevnitřní nechlada, zevnitřní bez vnitřní nezvrhla se v pukřectví.

XIX. A napomínány budtež děti, že *nejbespečnější cestou jesti cesta kříže* i že proto po ni napřed šel vůdce cesty, Kristus, že na ni zove jiné, že po ní vede ty, kterým nejlépe přeje.

XX. Prohlédati pak k tomu, *by snamenaly, kamkoliv se obracejí: úctu k božství, šetrnost k náboženství, ostrážení svědomí.*

Nejen však ve své didaktice, ale i všude jinde klade Komenský váhu na to, že vychování od Boha počínati a k Bohu směřovati má. Odtud plyne láska a touha nadšená po poznání všeho, co Bůh stvořil, tak že křesťan cítí se býti povinným poznatky co největšími obohaciti duši svou.

Ve „škole pansofické“ (odst. 43.) praví:

„*Bůh, od něhož jest všecko, akce něhož jest všecko, k němuž směřujeme a v němž jest všecko, ve studiích pansofických místo nejprvejšího méj. abychom jej všude na očích míti, naň mysliti, jej milovati, jeho se báti, s úctou nejvroucnější k němu se míti a jako po nejvyšším dobrém po něm dychtiti vyučovali a učili se všichni.*“

V odst. 82. čteme: „V pobožnosti cvičení bude, *nebude-li nikdy dopuštěno jinak, nali po upřímném vředechnutí k Bohu*, nebo říkání modliteb, neb zpívání písní, čtení a nábožném rozjímání slova božího jíti apat nebo ze spaní se probouseti, k stolu sedati neb od stolu vstávati, *studia počínati neb dokončavati*, aby všechno jménem božím znamenáné a ve jméno boží odevadané vidouce, pozorovati si navykaly, že *předním učitelem nás vzdělávajícím a osvěcujícím*, jakož i předním dárcom všeho dobrého není ten neb onen člověk, než Bůh, k němuž jedinému má se *duše obracet*, čím častěji k němu se obracejí, tím jasněji mají býti osvěcena, čím pokorněji se jemu podrobují, tím hojněji hotova jsouc nabírat s pramene jeho milosti.“

Tak možno by bylo ještě uvéstí celé stati z vychovatelských spisů (Upozorňuji: Na „zákonu školy dobře spřádáné“ a na „pravidla života“), z nichž více než stejmo jest, že škola Komenského jest školou náboženskou

Ve spisku svém „Jak lenivost se škol vypuditi“ praví stejmo (odst. 45.): „*Ejhle, škola jest štepnice*

čirve, náklad obce, vy pak, školní mládeže představení, špitál-jako obojího ráje, nebeského i zemského!

Jaká tedy se zásadami Komenekého lze srovnati volání pokrokových pedagogů, aby náboženství vyloučeno bylo z škol, jak možno srovnati ono esotické velečení beznáboženské školy francouzské, která v nadšení uvedla nejednou i ústřední orgán naší učitelské organizace? Tato nesrovnalost přímo již bije do očí a dokazuje, že u nás mnoho se hřeší na povrchnost širších kruhů a že povrchnosti té zneuzívá se způsobem až frivolním. Jména se oslavují — někdy i zneuzívají — a mužové největší sdělují zakrytí před zraky svého lidu snidekým závojem frází a strannické úzkoprsosti.

Zásadou Komenekého bylo, že dítě má vychováno býti ve své víře a ve svém jazyku. Na této zásadě stojíme i my a musíme státi každý rozumný pedagog. Nechci citovati tu výroky na slovo vsatých pedagogů cizích. Zůstávám v okruhu cititelů Komenekého a z nich uvádím na slovo vzatého znatele a vykladatele jeho spisů Fr. J. Zoubka, který ve „Škole a Životě“ napsal: „Vrcholem a koncem dokonalosti jest právě bezkonfessionálnost, a my tímto koncem máme začínati? *Evangelik hlásá se ve školách ke světu, žid ve školách nepopouští, a Turek ve škole i mimo školu zůstává Turkem. A k čemu se máme hlásiti my? Máme býti hostejní a bez barvy? Ve které zahrádě bývá pěstována bylina in abstracto, nemající vlastnosti a příznaků osobitě konkrétnosti, nejsoucí růží ani kapustou, lipou ani jeřábem, jsoucí pouhou bylinou, jako kosmopolitický bezkonfessionální pohyb člověkem? Z takových základů žádná vrostlost, žádný charakter nevypučí!*“

Tak má mluvíti každý, kdož má životní zkušenost, nezkalený úsudek a kdo poctivě smýšlí s naším národem a jeho budoucností — a kdo jest upřímným ctitelem a znatelem Komenekého!

Různé zprávy.

Pokřeb biskupa Strossmayera konal se v Dakově 14. t. m. za obroměného účastenství. Výkrop vykonal arcibiskup záhřebský Posilović za asistence bosenského arcibiskupa Stadlera a biskupů Krapače a Voršáka. Arcibiskup v řeči své o zesnulém velebil jeho politickou činnost vyzývaje přítomné, aby stále pamatovali na lásku k chorvatské řeči a k chorvatskému národu. Jménem českého národa a města Prahy promluvil u hrobu starosta pražský dr. Vl. Srb, za české Sokoly dr. Novotný a jiní.

Jak se vyrábějí lži proti katolicismu. Délá se to hezky pohodlně a po fabricku. Zaniklý katolický „Lidový list“ sebral svého času z českých socialistických listů celou řadu „kněžských zločinů“, které byly způsobem rafinovaným — vymyšleny. Socialističtí žurnalisté pomlouvali totiž kněžstvo tak chytře, že se nemusili báti za svoji prohnanost žádného trestu. Vymysleli si nějakou faru kdesi v Chorvatsku, na Moravě nebo v Korutanech, tam k faře si přimysleli nějaké jméno duchovního správce, jemuž připisovali nejčernější zločiny. Jak se měl hájiti takový kněz, který vůbec ani na světě nebyl? Ale za to špiná pomluvy uvázla na kněžském stavu vůbec. „Lidový list“ však se podíval falešným bráčkem do karet a odkryl bohoupusté švindly těchto „milovníků pravdy.“ Byl z toho tehdy veliký poplach; ale — soudruzi se oklepali a lhou podle staré praktiky dále. Věak těch pomluv předešle jen trochu na kněžské říze uvázne. — Teď nám píše nášetník — kněz, že v čas „Oesterreichische Volkszeitung“, vycházející v Vídní, jest se dne 16. dubna lokálka: „V Mohuči byl dómský probošt Malzy odsouzen na jeden rok do vězení pro nemravnost spáchanou na dvou školáčkách.“ Zatím však nás dopisovatel přesvědčil se prozkoumáním seznamu duchovenstva diecése Mohučské, že při dómské kapitole vůbec žádný dómský probošt systemisován není a že ani žádný kanovník tamější nemá jméno „Malzy“. Ejhle, jak se lze za bláhého dne! A tak se to bude lháti dál a dále.

Židovsko-byrokratické hospodářství. Na lavici obžalovaných ocitli se minulý týden ve Vídni redaktoři „Zeitu“, kteří tvrdili o vídeňských židovských bankéřích Gutmannu a Mautneru, že za členství v panenské anémovně nabízeli 500.000 K. Jeden z obžalovaných uváděl, že může dokázati, že bylo ke koupi nabízeno za 500.000 K nejen členství v panenské anémovně, nýbrž že se provozoval hotový obchod také s propůjčováním řádů a titulů a v tom že měli praty úředníci z nejbližšího okolí dr. Körbera, ovšem židé, jako odborový náčelník dr. Sieghart, jeho tchán žid dvorní rada prof. Grünhut a j. K soudu zvolán jako svědek bývalý ministr, předseda dr. Körber, který sice všecko popřel, ale nic nevyvrátil. Dr. Körber měl vlastně žalovati sám, ale nečinil tak. Přelíčení však na krap skončeno přes odpor obžalovaných, kteří prohlášení nevinými. Vlastně tedy seděl na lavici obžalovaných dr. Körber se svou židovsko-německou družinou, ba s celou německou byrokracií; a aby se nedostaly na veřejnost věci neotečkávané, proto naléháno na skončení přelíčení, dříve než bylo průvodní řízení u konce. Žid Guttmann milostivě prohlásil, že se mu nejedná o odsouzení obžalovaných a že mu tedy dostačí popření všeho. Toto obvinění německé byrokracie sesilováno jest ještě záležitostí mezi dr. Körberem a manželkou žid. vídeňského advokáta Schneebbergera, která dle „Zeitu“ svou protekci u dra Körbera za peníze dopomáhala podnikatelům k uzavírání výhodných smluv a obchodů s jednotlivými ministerstvy. Jak dlouho budeme ještě čekati na vyčištění Augiašova chléva ve Vídni?

Německá Vídeň a něm. Dolní Rakousy. Dle statistické kanceláře vídeňské obchodní a živnostenské komory připadá ve Vídni na 1000 živ-

nostníků 154 rodilých v Čechách a na 1000 živnostníků v Dol. Rakousích 74 Čechů. V některých živnostech jeví se zvláště značný přírůstek živnostníků z Čech. Na př. ve Vídni jest mezi 100 obuvníky 39 rodilých Čechů, v ostatní zemi mezi 100 obuvníky jest 11 rodáků z Čech; mezi 100 krejčími ve Vídni je 32 a v ostatní zemi 11 Čechů; mezi 100 pekaři ve Vídni 20, v ostatní zemi 9 Čechů, mezi 100 truhláři ve Vídni je 32, v ostatní zemi 10 Čechů. Připočtou-li se k tomu ještě přistěhovalí živnostníci do Vídně a Dol. Rakous z Moravy, odkudž stěhují se tam téměř výhradně jen živnostníci české národnosti, patrně, že v některých živnostech ve Vídni jest na 60 procent čes. živnostníků z Čech a Moravy. Pak že jest Vídeň německá!

Svebedná Amerika. Ve Spojených Státech Severoamerických jest počet rozvodů na 700 000, čímž oděraváno od krhu rodinného jest přes 2 miliony lidí. V samotném Chicagu jest 80.000 rozvedených žen. Nával žádostí za rozvod jest takový, že k tomu soudcové ani nestačí. Sám prezident Roosevelt a jiní vašní mužové vidí v úkaze tom vážné nebezpečí pro národ. Tam vede svoboda americká!

Chov drůbeže u nás zvláště mezi maloroľnictvem není ještě doend náležitě oceněn. Jinak na chov drůbeže pobízejí na př. v Uhrách, odkud roku 1908 vyvezeno bylo do Předlitavska, zvláště do Vídně a semí koruny české, 3.876.000 kusů živých kuřat, 68.186 metr. centů zabitých husí, 199.474 metr. centů vajec, 6.049 metr. centů peří; jinam do ciziny vyvezeno též z Uher 3.768.000 metr. centů živých kuřat, 10.500 metr. centů zabitých husí, 196.000 q vajec, 22.000 q peří. Uvážíme-li, že v Uhrách ve velkém chovají se i krocani, že podobným zbožím zaplavuje nás i cizinu Halič, Štyrsko a Chrvatsko, a podivíme-li věru jest, že náš lid neváháním si chovu drůbeže připravuje se ročně o miliony korun. Dvacet slepic nátkem svým (vejci, kuřaty, peřím, trusem), při dobrém požití snadno vynese pečlivému hospodáři čistých 100 K; jsou tu dále husy, kachny, krocani, holubi, co tu zdrojů příjmu staví se našim roľníkům a jejich hospodyním před očima! Ovšem k takovému rozumnému hospodářství třeba se opatřiti náležitými vědomostmi, tušky a papíru má se tu často užívat. Spatříte málokde řádně upravený kurník, sřídka shlédnete tam hejno vybraných slepic atd. Slepice tvoří všelijakou sebranku, kurník jako roztrhaná chalupa, nedivme se pak, že při takové lhostejnosti hospodářství klesá!

Květinová ozdoba příbytku. Jaro jest tu a s ním všechny ty krásy přírodní, jež člověka každého tolik pontají. Pohledem na pestré květy, sytoun zelený mysl se rozjasní, utiší, zjemní, a už proto mělo by se pamatovati, aby příhytky naše nepostrádaly ozdoby květinové. A pak když už brátí se musíme tímto slzavým útlom, proč bychom si nemohli připraviti v obydlí svém útulný kontek, vykonzlit si tu aspoň kousek pozemského ráje, zvlášť když k tomu třeba pouze nepatrného vydání! I oděný dělník po práci rád pohledne na okno, jak květinka vzrostla, daří-li se jí a což teprv děti vaše, pěstováním květin upoutané, opravdověji se takto připravují na vstup do života, zvykajíce práci, jemuosti, učíce se vážiti si domova... Místo na květinu vždy se najde nejen ve světnici, ale také na chodbě, venku kolem stěn příbytku atd. Chaloupka, třeba jen došková, ozdobena-li květinami, vyhlíží jako klicka, v níž jistě skrývají se duše náležitější. Nejděčnější na pěstování jsou pelargonie obyčejná, která vynikají bohatostí červených květů a kde mají sluneční stranu, tam jistě vydati se pelargonium velkokvěté, jedna z nejkrásnějších květin. Tu hodí se i pestrobarevná petunka, fuchsie (čílko), karafiát, ve vysuté váze (zavěšený hrnček) pěkně se vyjímá dolů se sklánějící svaslec atd. Z příbytku třeba chudobného, avšak čistě upraveného, květinami ozdobeného zazářit každému miloučké teplo rodinné, bez ozdoby květinové vane světnici chlad, nespokojenost...

Včelaření zvlášť by prospělo nižším vrstvám, hodilo by se i dělníkům, jen aspoň kousek řády v zahrádce, případně i na dvorečku. Věru upoutaly by ty malé pilné včelky každého, když by je teď na jaře za teploučkého dne pozoroval, jak obtíženy na nožkách hromádkami melu padají unaveny na česno! A ož, až by sladký med sklídil, na chlebě a jinak ochutnal a zvlášť jak by si děti pochvalovaly, v tvářičkách zčervenaly! Netřeba míti řadu oulů, jichž opatření dalo by hodně práce, dostačí 1—3 only včel, jež pořádně opatrovány dají více než celá desítka. Vždyť dokázáno a to loni na několika místech, že z jednoho oula vytěženo nad 30 kg medu, jímž se naplní tři velké láhve od okurek. Co by tu bylo radosti pro chudého dělníka, kdyby se takovým výnosem pochlubit mohl! Něco krásněk vždycky najdete, hřebíky také, jen nějaký grůš musí se obětovati na první roj. Uvažujte stále, čímž byste si v poctivě vedlejší práci mohli polepšiti!

Židovští vlastenci. V Rusku mělo se loni dostavit k odvodu 57.440 branců, ale 21.164 prásklo jich do bot. V kovenském gubernii nedostavilo se k odvodu 84% židovských branců, ve vilenském 63%, v grodenském 50%, atd. Přes hrance přebíhají stále židé vojáci a po bitvě u Mukdena, když se vyskytly pověsti o mobilisaci granátnického sboru, ztratilo se hned s moskevské garnisony čtené židů-vojínů. Vlastenectví, čest, povinnost a pod. věci jeví se za války u ruských židů v rychlých nohách. Podání to vlastenci!

Vyvlastňování pozemků. Nestane-li se a nemůže-li se státi při vyvlastňování pozemků dobrovolné narovnání, rozhodne soud o náhradě. Není-li některá strana s rozhodnutím tímto spokojena, může proti němu ve lhůtě 14denní podatí rekurs. Tento musí býti podán dvojmo; jedno sepsání dodá se protivníkovi státnímu, který má právo ve 14 dnech podatí své vyjádření. O rekursu rozhoduje krajský příp. zemský

soud, v jehož obvodu dotčený okresní soud se nalézá. Domnívá-li se některá strana, že při vyšetřování náhrady nebyly úplně a správně vylíčeny skutečné poměry, může v téže lhůtě 14denní žádati u soudu, aby se předsavzalo ohledání na místě samém a musí se v žádosti té uvéstí skutkové okolnosti, které se vyšetřiti mají. Žádost taková může se podati i později, když již odhadnů nález právní moci nabyl a to tehdy, shledá-li se později, že nastaly okolnosti, které dříve známy nebyly. Náhrada má se vyplatiti 14 dní po doručení rozhodnutí nebo 14 dní po narovnání. Nezaplatí-li podnik v této lhůtě náhradu, jest povinen platiti 5% úroky z prodlání. Vyvlastněnec má právo po 14 dnech vymáhati si náhradu exekucí. Náhrada platí se přímo vyvlastněnci, v některých případech složí se u soudu. Jestli na vyvlastněném objektu váznou hypotekární pohledávky, služebnost neb do knih vložené pachtovní práva, ustanoví soud stání k rozpočtu této náhrady, kteráž rozdělí se tak, jako by šlo o rozdělení výtěsku z exekuční dražby. Zaplacením náhrady tedy i složením její u soudu zanikají práva třetích osob (hypotekární pohledávky, služebnosti atd.). Zlřáhá-li se vyvlastněnec vydati vyvlastněný předmět, může býti k tomu okres. hejtmanstvím donucen. Donuceně vykonání vyvlastnění nemůže se zastaviti tím, že vyvlastněný podal rekurs proti soudnímu rozhodnutí, jímž náhrada byla vyměřena. Strana, která žádala za soudní ustanovení náhrady za vyvlastněný objekt, nemůže žádati za zrušení nálezu vyvlastňovacího. Nález zrušiti přislouží místodržitelství. Proti nálezu místodržitelství mohou obě strany podatí rekurs ve lhůtě 8denní a rozhoduje o něm ministerstvo vnitra. Vyvlastňující podnik jest povinen nahraditi škodu vzešlou tím, že nedal vyvlastnění vykonati.

O našich tuňácích. Po našich krajích rozletli se přes všechno nepřívznivé počasí strakatí tito ptáci a jsou celému našemu okolí roztomilou ozdobou. Rozumí se, že zlí a nerozumní lidé budou je zase pronásledovati a ničiti bez milosrdenství. Ale naši strakoši to nezaslужují. Jsou to ptáci více užiteční než škodliví. U nás vidáme čtyři druhy těchto pěkných strakatých ptáků. Obvyčejný je tuňák menší, také masák zvaný. Pták černobílého pestrého šatu s růžovým nádechem. Loví výhradně jen větší hmyz, hlavně brouky, jen v nouzi veliké uchvátí holátko v hnězdě. Dlužno jej považovati bezvýjimečně za užitečného. A přece vidáme často hlídáče v parcích našich po něm střílet. Jest to nerozum, ale také necitelnost. Druh tohoto je tuňák veliký. Pro mohutnost těla snadno lze ho rozeznati od předešlého, ač zbarven jest skoro stejně. To je lupič a třeba jej mezi tuňáky jediného hubiti. Napadá i hejna sýkorek a okamžitě je zadává; eldi neunnavně po hnězdech drobného ptactva, které vybírá. U nás v Polabinách se vyskytuje dosti četně, málokdy ale u nás hnězdí. Místy objevuje se u nás tuňák rudohlavý. Velmi pěkný pták s rudohnědým záhlavím a černým hřbetem. Býval u nás před lety velmi hojný, zvláště na Pardubsku, kde počtem převyšoval ostatní druhy. Ale lidé byvše špatně o něm poučení pronásledovali jej tak krutě, že v mnohých krajích téměř vymizel. I o tomto tuňáku je dokázáno, že ač je velmi svérávným, přece neublíží drobnému ptactvu, živ jím hmyzem a jen v čase trvalých a studených dešťů vrhá se v hladu na holátko v hnězdě. Velmi známý u nás je tuňák obecný, jménem masojídek. Má hřbet rudohnědý. V trnitých křovinách objevuje se u nás téměř všude. Také pěkný pták, ale přes to, že požívá hojně hmyz, ničí hnězda malých ptáků, ba i dospělé ptáky uchvacuje a ubíjí. Přece ale, ač v zahrádkách nelze ho trpěti, na širých nivách popřejme mu pohostinství již proto, že krutoostí lidskou bývá nesmírně ničen. Všichni naši tuňáci mají tu zvláštní vlastnost, že umějí často i mistrně napodobovati hlasy jiných ptáčů. Napsali jsme několik těchto řádků o našich tuňácích proto, abychom vzbudili k nim soucit a zmírňili aspoň tu často necitelnou tvrdost vůči nevinným mnohdy a libozným tvorům. Více měkkého citu a lásky ku přírodě, kde jeví se vznešenost Boží, je nám všem třeba. Oto.

Pro domácnost. Pomorančový koláč. Utluče se ze tří bílků pevný sníh; pak se do něho opět metlou zaslýchá pět a půl dkg tlučeného prosátého cukru, přimíchají se k tomu 3 žlutky pět a půl dkg mouky, dvě lžíce rozpustěného ale studeného másla, půl lžičky pomorančové káry. Hmota se vyleje do vymazané, třebaš větší omeletové formy a peče se v troubě při hodiny. Pak se na koláč nacedí z půl pomoranče šťáva, pokropí se lžící rumu, odělá se opět ze dvou bílků pevný sníh, zaslýchá se do něho dvě vrchovaté lžíce cukru, koláč se tím pokryje a nechá již na talíři v troubě asi 10 minut. Když se dává na stůl, ozdobi se vkusně rozkrájeným pomorančem. — Dort pomorančový. Upeče se koláč jako předešle; když jest studený, rozkrojí se na plocho, pokropí se obě půle lžící pomorančové šťávy a lžící punče, spodní plocha se pomůže merunkovou neb jinou zavařeninou, pak se druhou plochou přikryje a na povrchu pokryje se následující polevou: Utře se jedna lžíce pomorančové šťávy, půl lžíce rumu, tři vrchovaté lžíce cukru, na 10 minut dá se dort na plochu mlet a pomůže se tou připravenou polevou. Když oschne, rozkrájí se na trojhránky a podá na stůl. A. Sei.

Slovenská výstava v Hodoníně r. 1905. Přihlášky k výstavě byly rozeslány jak na jednotlivce, tak na různé spolky, na něž již četné přihlášky došly. Upozorňujeme však všechny zainteresenty, aby se co možná brzy přihlásili, aby se mohlo začít se stavbou pavilonů. Též upozorňujeme na výhodnou inzerci ve výstavním katalogu, který bude tištěn v několika tisících a rozlétné se na všechny strany. Do Velkonoc bude rozeslán výstavní plakát, který zhotoví nadaný malíř Ant. Frolka a který svou myšlenkou pěkně vyslovuje ráz výstavy a bude zajištěn ozdobou každé veřejné místnosti. Páni hostinští, slavné spolky a jiné korporace, které by si přály plakát ve své místnosti, nechť se přihlásí u výstavního výboru, který také všechny jiné dotazy obratem zodpoví.

Nový vynález v oboru hasičství. Známý a nejstarší u nás závod na stříkačky a nářadí hasičské i tělocvičné R. A. Smekala na Smíchově vydal právě popis nového a pro naše hasičské kruhy za-

jímavého vynálezu, totiž stříkačky se světelným pákovým přesazením, oboustranně nasávací a vytlačující, s nesamrzajícími gumovými zámyčkami nebo mosaznými klapkami lehko přístupnými, v centrálním kuželi uloženými. Cennou zvláštností stříkačky této je i přednost proti dřívějším, záležející v získání 33% lehkosti, tak že proti dřívějším 12 silám bude nyní zapotřebí jen 8 mužských sil. Popis je podrobný a vše úplně vysvětluje i možno jej dostati zdarma.

Okrašlovací spolky v zájmu svém vlastním měly by vyplniti „Svazem čes. okrašlovacích spolků v král. českém“ jim zaslany statistický dotazník a zaslati ho do konce dubna t. r. redakci „Krásy našeho domova“ na Král. Vinohradech. Záhodno, aby se též všechny spolky okrašlovací přihlásily za členy Svazu, by tím zdárněji dospělo se k cíli: zvelebení a okrášení všeho našeho domova.

Respinavost Japonska, jež se zvláště v nynější rusko-japonské válce projevila, má svou příčinu. Od šestatřiceti let přibýlo vzdělané půdy v Japonsku sotva o 10 proc., kdežto obyvatelstvo rozmnožilo se o 40 proc. Před rokem 1868. obyvatelstvo spotřebovalo úplně veškerý výtěžek půdy a poněvadž obyvatelstvo rozmnožilo se nepoměrně více, dostalo se Japonsko, které nemá dosud obchodu a průmyslu dostatečného, aby mohlo užiti dobrodružství obiliny do země, do těžké hospodářské krise. Vážným jest, že není možno získati více úrodné země. Ježto v Japonsku je pouze sedmá úrodná země, jest šest sedmin úplně neplodných, hornatých a sopečných. Překvapuje cestovatele, a jakou péči rolníci japonští vzdělávají každý kousek své úrodné země. Všecko Japonsko jest vzděláno jako zahrada. Pracovníků sil není nedostatek, naopak jsou velmi četné. Proto v této příčině následky války nejsou pocítovány tak na venkově. Jest dosti rukou ke vzdělávání půdy, kdežto počet úst, které bylo třeba živiti, se zmenšil. Ženy a děti obstarávají setbu rýže na jaře, jakož i sklizeň v listopadu. Výtěžek z půdy jest velmi nedostatečný pro obyvatelstvo stále rostoucí. Aby tomu bylo odpomoceno, Japonci prodávají rýži svou, která jest lepší jakosti a kupují v cizině obilí ve větším množství. Přes tyto oběti jest třeba kupovati stále více. Ale zač koupiti? V tom to právě vězí. Ani obchod ani průmysl nevynáší mnoho Japonsku. Proto Japonci stěhují se ze země, hledají v cizině výživy a vedou války. Ovšem jest pravda, že těžko učiniti z Japonce opatrného průmyslníka, ježto všechny pudy bojovné a poněkud i loupežné ženou jej zcela přirozeně k pušce a meči. V pravdě postavení Japonska stalo by se kritickým, kdyby bylo poraženo. Sklizeň minulého roku byla ovšem velice vydatnou, takže, ať se stane cokoli, lid má co jísti tohoto roku. Ale tomu nebude tak vždy a o to právě jde. Chudoba japonského venkova je příelovečná. O pohodlí, jehož užívá náš rolník, nemůže být ani řeči. Výživa svou ještě více omeziti nemůže, proto nemá čeho ztratiti, nýbrž může všechno získati. Odtud prýští se z veliké části jeho pohrdání smrtí. Pro lid japonský jest otázkou všech otázek: najísti se! Japonsko bude v budoucnosti vždy hrozným nebezpečstvím pro své sousedy, neboť jest obydleno lidem zdatným, jemuž hrozí — hlad. Kdyby Japonsko zahráno bylo z Koreje a Mandžurie, musilo by v nejbližší budoucnosti podniknouti stůj co stůj válku novou.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu královéhradeckého (venkov) darovali:

10 K p. vikář Rychlík v Kuklenách, p. far. Soukup v Lochnicích, p. děkan Vítvar v Novém Hradci Král., p. děkan Šmidt v Libčanech, p. far. Vichta ve Stěžerách	50 K
6 K p. far. Kotrbelec v Pouchově, p. far. Kveska v Kuklenách, p. far. Váňa v Bohárně	15 K
2 K p. Kraus a p. Paulus kaplani v Kuklenách, p. kapl. Hrobský v Libčanech, p. kaplan Láška na Pouchově	8 K

Celkem 73 K

Z vikariátu královického darovali:

10 K p. vikář Kocek v Pravoníně	10 K
2 K p. far. Lachmann v Borovnici, p. far. Souček v Keblově	4 K
1 K p. farář Šáda v Lukavci, p. kaplan Hermann v Lukavci, p. far. Dvořák ve Vyklatcích, p. kapl. Ulrich v Zahradce	4 K

Celkem 18 K

Z vikariátu německobrodského darovali:

10 K p. děkan Vančura v Něm. Brodě	10 K
6 K p. kaplan Roháček v Habrech	6 K
6 K p. prof. Neumann v Něm. Brodě, p. far. Laštovička a p. katecheta Forman v Chotěboři	16 K
4 K p. kanovník Novotný v Dolní Krupě, p. far. Uhlíř ve Skuhrově, p. far. Břiza v Habrech, p. far. Jůzl v Libici	16 K
3 K p. far. Ruml v Bělé, p. far. Janáček v Pohledu, p. far. Stajkal ve Sv. Kříži, p. far. Sova v Přibrami	12 K
2 K p. kaplan Rychter v Pohledu, p. Rauch a p. Jetmar, kaplani v Něm. Brodě, p. far. Oliva v Něm. Brodě, p. far. Vlček v Nové Vsi, p. kaplan Bruckner v Libici, p. kaplan Zelinka v Dol. Krupě, p. kapl. Reinisch v Chotěboři, p. far. Holejšovský v Modletíně	16 K
1 K p. far. Kofínek v Lučici, p. katech. Havran v Habrech	2 K

Celkem 79 K

Z vikariátu kopidlenského darovali:

10 K p. far. Vintera v Běronicích, p. far. Hanal v Hradišku, p. far. Němeček v Knědicích, p. far. Vašátko v Králově Městci, p. far. Kobout v Němčovicích, p. far. Dvořák v Samšině, p. far. Sladomel ve Slatině, p. děkan Rašín ve Velšci, p. farář Jehlička ve Vracích, p. děkan Vohnout ve Žlunicích, p. vikář Tichý v Ostružně	110 K
6 K p. kaplan Okrouhlický v Kopidlně, p. far. Pičman ve Vys. Veselí, p. kaplan Valenta ve Vracích, p. kaplan Mencl v Knědicích	20 K
2 K 50 h p. kaplan Knapp ve Vys. Veselí	2 K 50

Celkem 132 K 50

Z vikariátu hořického darovali:

4 K p. vikář Kaláš v Hněvčovicích	4 K
3 K p. far. Vít v Jeticích	3 K
2 K p. adm. Melich v Hořicích, p. farář Stemberg v Petrovicích, p. far. Zajíček v Čerekvicích	6 K
1 K p. far. Procházka v Mlázovicích, p. kaplan Šeda v Hořicích, p. kaplan Nosek v Miletíně	3 K
40 h p. Paukert a p. Vančura, katecheti v Hořicích	80 h

Celkem 16 K 80 h

Z vikariátu poličského darovali:

2 K p. farář Uhlíř ve Svojanově, p. farář Horáček v Baně	4 K
--	-----

Celkem 4 K

hořejších 16 K 80

132 K 50

79 K

18 K

73 K

dříve stvrzených 81 K

Pokrač.)

Úhrnem 604 K 30

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 15. dubna 1905 : hl pšenice K 16.00—16.80, žito K 12.40—12.80, ječmene K 11.70—12.50, oves K 8.00—8.60, prosa K 00.00—00.00, vike K 17.60—00.00, hrachu K 20.00—22.00, čočky K 32.00—36.00, jahel K 26.00—27.00, krup K 18.00—00.00, bramborů K 6.00—0.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku K 36.00—00.00, lněného semene K 18.80—00.00, 100 kg křídových otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 18.50—00.00, 1 kg másla K 2.88—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76—0.00, 1 kg tvarohu K 0.36—0.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí 00.00—00.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 6.00—7.50, 1 hl cibule K 15.50—17.00, 1 kopa drob. zeleniny K 0.80—2.50, 1 pytel mrkve K 3.40—5.00, 1 kopa cerele 0.00—0.00, 1 kopa okurek 0.00—00.00, 1 hl jablek 6.50—12.50. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 15. dubna 1905 odbývaný přivezeno bylo : 1) obilí: pšenice hl 124, žito 93, ječmene 109, oves 254, prosa —, vike 7, hrachu 0, čočky —, máku 2, jahel —, krup 3, jetelového semínka 6 1/2, lněného semene 26. 2.) Zeleniny: petržele — kop, kapusty 48 kop, cibule 16 hl, drobné zeleniny 68 kop, mrkve 18 pytlů, cerele — kop, brambor 285 hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek 25 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 8 kusů, podvinčat 480 kusů, kůzlat 154 kusů.

VZHŮRU SRDCE K PÁNU

jmenuje se nová modlitební kniha z pera spisovatele Boh. Zahradníka-Brodského, která

PRÁVĚ VYŠLA

ve velmi vkusné úpravě s titulním barevným obrazem „Česká Madona“. Obsahuje všechny obvyklé modlitby, litanie a písně kostelní.

Vkusně vázaný výtisk K 2.60,

vazba vatovaná K 3.—. V přepychových vazbách od K 4.— do K 8.—. Doporučuje se zejména k mšísm a vdp. katechetům pro šactvo dospělých.

Nakladatelství České grafické akciové společnosti Unie v Praze.

Navštívenky všech druhů

— nabízí —

Biskupská knihtiskárna.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Největ. bisk. konsistoři doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, slacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na př-
vinnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

K biskupským visitacím

krásné koberce chrámové v celku i přesně
dle oltářů upravované, jakož i veškeré

chrámové dekorace

z látek znamenitých jakostí, též ku jar-
nímu zařizování bytů

koberce, záclony,

viněné i krajkové

nábytek všeho druhu solidně sprac-
cované,

celá zařízení bytů, domů i vil

dodává za ceny tovarní

Adolf Novotný

v Týništi nad Orlicí,

továrna na nábytek a koberce.

Cenníky i vzorky zašlu na požádání.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleúctojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Co jest?

"Silk"

výtečná, čistě vlněná látka v barvě černé, hodící se i na trižery.

1 m. zl. 2-80.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky a svrchníky, jen saručené jakosti a v mírných cenách se na požádání ku nahlédnutí franko zašlou.

První český zastupitelství závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

Filiální závody:

Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy).
Písek, Školní ul. 13.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retázky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Levné ceny.

Největší výběr.

Motocykle

a
velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte neb staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 83

Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platit možno též ve lhůtách. Oprava znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykásat četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svíců, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Veledůstojnému duchovenstvu
dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

svatých obrázků

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přísné doporučení se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

Rheumatismus. — Dna.

Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**

Suchá poloha přímo u lesa. Vzorová čistota.

Poštovní a telegrafní úřad v lázni.

Lázeňský lékař **MUDr. O. Kukla.**

Více než **100**

pohodlných pokojů v pěti pěkných vilách.

Výborná restaurace (plzeňské). Ceny mírné.

Vojenské koncerty. — Bližší ochotné sdělí **správa lázní.**

Ženské nemoci. Anemie.

Chemické
cízení a barvení šatů
i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Mile překvapující okrasou našich chrámů, pokojů, restaurací, vináren, obchodů a pod. jsou

umělé palmy.

Nízké (keřovité) za 4 až 10 korun, stromovité za 10 až 30 korun, jako přirozené hotové a bezpečně zasílá

LOUIS KŇOUREK

v Dobrušce,

majitel drogerie, materialního, kolonialního a lahůdkářského závodu.

Potřeby fotografické, rybářské i elektrické. — Ohňostroje. — Potřeby cyklistické. — Velkolepá vinárna. — Semenárství.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u **Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Též lze obdržeti **partie zboží 30 mt.**, obsahující každé různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šotýše, zefiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za **K 12—**, vyplacené od korun **20—** výše. Vzorky a ceník zdarma a franco.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franco. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Malbu
kostelů,

malby
dekorační,
tačadní
a treskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlédnutím k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimi.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Káva zásilky v lehkých žočkách franko dob. do všech stanic.

Nejjemnější jakost, výtečná aroma, sur. 5 kg. K 12—, 12-50, 13—, 13-20, 14—, 15—, praž. 15—, 16—, 16-75, 17-75, 18-75, 19-70, 20-60 atd. Zaručená spokojenost. Mnoho pochvalných uznání. První východo-český odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Bližší sdělí **Josef Andrejs**, domovník v čis. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

První Královéhradecké
parní a vanové
LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

[Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady [na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO

kteří následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehce se stráví.

Kandol-Kakao

má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spojeno jsouc se sladkem, je zároveň velmi výživné.

Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
» » 1/2 » 50 »

K dostání ve všech obchodech se zbožím koloniálním a kořením.

Právě jen v balíčkách se známkou lva.

Jarní čtvrtletí
veškerých
modních časopisů

Ize objednat
v prvním královéhradeckém knihkupectví a antikvariátu

Bohdana -- Melichara
v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)
Donáška do domu se neúčtuje.
Správné a rychlé dodávání zaručeno.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízení. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákresey a rozpočty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Jarní a letní novotiny ve velkém výběru — pouze dobrých jakostí doporučuje
Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

B. E. TOLMAN, východočeské nakladatelství a knihkupectví.
Hradec Králové. První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17. Pošt. spojit. č. 802.161. Založeno roku 1863. Psačí stroj.

Látky na dámské šaty, jarní a letní novotinky. — Vkusné látky na kostymy.
Jemné látky černé. Delony, zefíry, levantiny, museliny, kepry, grádle, přesné véby, polovičanky, kalika, sypkoviny atd.
za ceny báječně levné a pevné, jen u firmy **JOSEF DOUBRAVSKÝ,** obchodní dům v Rychnově n. K.
Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně. Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně.

Beseda.

Jak duchové přesoušeli peníze.

(Obrázek dle skutečnosti).

Historie snadno vysvětlitelná. — Paprsky velkopátečního slunce z těžka pronikaly hustými mlhami. Chvillemi šedý mlhový zákrov se rozestoupil, a zrakům zjevilo se v ostrém zbarvení údolíčko obemknuté se tří stran zeleněnou kopcovitou hradbou. Z údolí rozbíhala se dvěma směry osada S., malá, ale dosti úhledná.

Ve vesnici ticho. Na polní práci pro velikou nepohodu ani pomýšlení; a pak — o velikém pátku každý se chystal do kostela. — Za humny sešli se dva muži, statní čtyřicátníci; tvářili se slavnostně, tajemně „Jsi už připraven, Vávro?“ zahovořil rozložitější k tomu vyššímu; „jen aby se nikdo z Vašich nedověděl, kam vlastně jdeme!“

„Buď bez starosti, Mrkvánku, upokojoval tázaný Vávra. „O tom se nikdo nedoví. Raději už pojďme. Asi v devět začnou se zpívat pašije a do lesa „Na zapadlém“ jest hezký kousek cesty.“

Chlapci byli hodně zadlužení. A čím měli peněz méně, tím více je trápila brozná žízeň. Hostinský už na dlub nechtěl dát, a peníze nerostou ani na stromech ani na louce. Ještě štěstí, že někteří duchové mají pro potřebné lidi trochu uznání a otvírají na veliký pátek při zpívání pašijí poklady. Kdo není líný a nechá se od odborně vzdělané kořenářky poučit, může být v okamžiku bohatcem. Muzikantská žízeň a veliké dluhy — to byly dvě věci, které oba kmotry sblížily. Když se o poklad bratrsky podělí, bude mít každý dost.

V lese nad vesnicí dle vypravování několika učených a hodně zkušených babiček jest do země zapadlé město, odkud časem zaznívá temný blahol zvonů. A tam na oba kmotry čeká veliké štěstí. Propasou-li vhodný okamžik, musejí čekat znovu celý rok; a kdo ví, zda jim pak někdo poklady před hubou neodnese! — Vávra stavil se na cestě ještě ve svém baráku, vstříhl do pytle motyku a lopatu, přehodil instrumenty s rezným pouzdrém přes rameno. Mrkvánek měl už z domu v kapse pistolí, aby snad nějaká zlá bytost ať už podzemní nebo pozemská neodvážila se rušit oba učence v důležité práci.

A kmotři šli za ves. „Dej si pozor, Mrkvánku, dej si dobrý pozor! To víš, že s duchy nejsou žádné žerty!“

„Však si na mne nepřijdou; já ti umím takové pěkné říkání! Naše babička s tím říkáním dělala hotové divy. A žádný to tak dobře všechno nepamatuje jako já. Však ty dobře víš, jak si každý její zkušenosti vážil!“

Za hovorů došli strejcové k dubovému podrostu. Při chůzi podrostem zmačeli se nutně, ale na to mnoho nedbali. Již se ocitli v úzlabi před propadlým městem; odtud se jim naskytl široký rozhled na olesněné stráně. Mrkvánek zvednul zrak, zahovořil vyjeveně: „Vávro, nevidíš, jak tam nahoře ze země vystupuje plamen?“

„Inu — inu — to už otevřeli duchové poklady a teď je přesoušejí. To už jinak není. Tak jen bezky tiše nahoru!“

Za chvíli spatřili kmotři rejdiště duchovo. Několik set kroků před sebou zpozorovali, jak z dubového podrostu prokmitá plamen.

„Kamaráde, to bude peněz, když taková zář ze země vyrazí!“ zajásal Mrkvánek. A už se jim taky zjevil duch jako z pohádky. Tvář lidská s dlouhým, šedým vousem, tělo v bílém rouchu; duch se otáčel tajemně kolem ohně. Kolem něho na stromech visely jakési pytle.

Naším rytířům buchalo srdce s dvojnásobnou rychlostí, ústa jim rozčilením klapala. Mrkvánek se vzpamatoval a vyrukoval s nejvydatnější zbraní — s říkáním po babičce sděleným. Ale duch byl všemi mastmi mazaný. Byl podle všeho ještě chytrější než ta učená babička, protože říkání nijak neúčinkovalo. Šelma duch jen bezstarostně na oba kmotry pohlížel, kroutil hlavou a podivně se usmíval. Tohle bylo už moc kritické, strejcové dostali strach a Mrkvánek sáhl k poslednímu útočišti — k rezavé pistolí. „Ani se nehni, duchu podzemní!“ rozkřikl seاتفesavou rukou namířil smrtící zbraň. Tohle už se osvědčilo líp než nejlepší říkání. Duch totiž zalomil rukama a zcela obyčejným hlasem zabědoval: „Copak jsem Vám, sousedé, jen vyvedl, že mne starého člověka chcete střílet? Neznáte už hajného Drásala?“

Teď se strejci zarazili a protáhli v údivu obličej. Přikročili blíže a viděli, jak Drásal oděn pouhou košilí a spodními kalhotami suší si nad ohněm šaty.

A Drásal pokračoval: „Ach, to je šeredný

čas! Celou noc jsem tady v plískanici hlídal, aby nám kanci nevyhrabali nasázených žaludů; a tak se teď trochu osušuju. — No — a copak Vy tu děláte?“

„Hm“ — červenal se Vávra; „šli jsme tak trochu prohlédnout obecni les; a když jsme tě v té košili viděli, myslili jsme, že to je nějaký nebezpečný chlapík —“

Ale v obci nechtěli takovému vysvětlení rozumět; posměváčkové se jich často tázali, jak to asi vypadá, když duchové přesoušejí peníze.

A. P.—n.

Hrozby maďarské.

„Finanční Listy“ ze dne 9. t. m. klidně oceňují pravý význam hrozby maďarské celní rozlukou. — V naší polovici říše voláme už dávno po celních šraňkách, které by zabraňovaly dovozu uherské mouky a pšenice k nám, Maďaři pak nařikají, že předlitavský průmysl z nich tyje a proto podporují rozvoj průmyslu domácího, nakládající s našimi vývozci jako s nenáviděnými cizinci. Jisto však, že pro uherské zemědělství jest Předlitavsko nenahraditelným odbytištěm; vždyť tři čtvrtiny všeho zemědělského vývozu z Uher jdou do Předlitavska. Třeba ještě uvážiti, že Uhry v případě uzavření hranic předlitavských před uher. zemědělskými výrobky při dnešním směru ochrannářské politiky agrární v Německu nebudou nikde jinde náhrady. To uznávají i národohospodáři uherští jako Matlekovic a minister. rada Schober, kteří svými výpočty zahrnují rozlučovací snahy maďarské.

Roku 1903 vyvezli Uhři do Předlitavska pšenice přes 5 mil. metr. centů, žita téměř 3 mil. q, ječmene přes 2 mil., ovsa něco více, pšeničné mouky 6,392.000 q, dobytka hovězího 296.516 kusů, ovci 151.305, prasat 411.640 atd. celkem vyváží Uhři do Rakouska za 580 mil. korun výrobků zemědělských, kdežto jinam do ciziny pouze asi za 200 mil. korun. Veškerý vývoz Uher do Předlitavska, počítaje výrobky zemědělské, průmyslové i hornické, činí celkem asi 950 mil. korun, jinam do ciziny vyváží Uhři pouze za 400 mil. kor. Předlitavsko naproti tomu dováží do Uher zemědělských výrobků pouze asi za 70 mil. korun a výrobků průmyslových a hornických asi za 880 mil. korun. Obyvatelstva Uher muselo by vzrůstí nejméně o 4 mil. duší, aby dosavadní přebytek zemědělské výroby mohl býti spotřebován v zemi samotné. Předlitavský průmysl hospodářským sesilováním Uher jistě bude v Uhrách ztracet odbytu a tím k požadavku celní rozluky stane se lhostejný.

Rozlukou ztratíme ovšem, ale přece ne tolik co Uhři. Otázka je, získáme-li celní rozlukou více než ztratíme nebo naopak. Od rozluky očekává se zvýšení ceny chlebovin a mouky, a povznesení zemědělství. Jedná se však o to, zda právě menší rolnictvo, zde nejvíce interessované, bude mít z toho také prospěch. Číslo opět mluví: R. 1903 sklizeny v Čechách 3,392.000 q pšenice a 6,181.000 žita. Z toho třeba odečísti zadinu a osivo, tak že na chleboviny zbývá celkem asi 7½ mil. metr. centů. Dle posledního sčítání jest v Čechách 6,318 000 obyvatelů, z nichž 2,255.000 věnuje se zemědělství a příbuzným odvětvím. Počítáme-li průměrnou spotřebu chlebovou při jednom obyvateli zemědělství se věnujícímu na 2 q, zjevně, že české zemědělství pro své pracovníky spotřebuje ročně 4,510.000 q, tak že na prodej mu zbude asi 3 mil. q; předpokládajíce zdražení chlebovin o 2½ K na 1 q, znamená to zvýšení výnosu asi o milion kor. K tomu to zvýšení připadne? Maloroelník málo chlebovin odprodá a prodá-li, zase za to koupí mouky, chleba atd. Uvážíme-li, že v Čechách asi 37% všeho majetku pozemkového připadá velkostatku, vnucuje se sama sebou myšlénka, že zdražení chlebovin prospěje především velkostatkům a pak několika velkým usedlostem selským; rolníkům, kteří vypěstěné chleboviny sami v domácnosti spotřebují, by zvýšení bylo lhostejným, drobným však rolníkům, kteří přikupují, jakož i jiným konsumentům by to přímo škodilo.

Dle toho účinek rozluky na české zemědělství, pokud se týče chlebovin, nebyl by nijak tak značný. Uhry škodí čes. zemědělství více svým dobytčářstvím než chlebovinami. Zde by zjednala rozlučka nápravu okamžitě a a k prospěchu všech zemědělců. Máme sice ostrou zbraň proti hrozbám maďarským, nutno však státi nám stále na stráži, aby Maďaři, kteří si razí odhodlaně cestu k novým a novým politic. úspěchům, nepřipoutali zase naše kapsy k sobě.

Literatura.

Nákladem „Unie“ v Praze. Nová modlitbovní kniha pod titulem „Vzhůru srdce k Pánu“, ji napsal spisovatel Bob. Zahradník-Brodský. Modlitby okrášleny jsou titulním obrazem „České Madony“ v barvách a přináší různé modlitby, písně atd. Do poručují se hlavně pro žactvo dospělých. Úprava velmi úhledná. V kůži vázaný výtisk za 2.60 K. — Válka ruská-japonská slovem i obrazem. Vychází redakcí J. Klecandý v týdenních sešitech po 30 h. Sešit 26. — Obrazový zpravodaj roč. II., čís. 11. přináší zprávy z celého světa (obrazy z bojiště, z Kréty a z Prahy) Vychází redakcí J. Hejreta dvakrát týdně, číslo za 10 h

Nákladem J. R. Vilímka v Praze „Drama v Livonsku“, v čes. literatuře dosud neznámý román Jnl. Vernea. Seš. 1. za 30 h. Tím započíná souborné vydání spisů Verneových. — V Hsi stříbrného lva. Cestopisný román dr. K. Maye. Sešit 26 za 30 haléřů.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. Nákladem družstva Vlast v Praze. Roč. 21. čís. 7. s vybraným obsahem. Roč. předplatné 10 K.

Nákladem J. Pelcla v Praze. Rozhledy. Týdenník pro politiku, vědu, literaturu a umění. Roč. 15., čís. 29. Roč. předpl. 16 K. — Arthur de Gobineau: Renaissance. Kulturně-historické dílo. Seš. 4.—7. po 48 h. Knihovny Rozhledů dílo 60.

Náš Domov, obrázkový, zábavně poučný měsíčník pro lid. Řídí J. Vévoda. Roč. 14., čís. 1.—4. Roč. předpl. 4 K. Nákladem „Jednoty Našeho Domova“ v Olomouci.

Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí nábožen. v čes. školství. S přílohou „Obrana pravdy křesť. ve veřejném životě.“ Řídí V. Špaček. Roč. IV., čís. 7. a 8. Vychází u V. Kotrby v Praze za roční předplatné 6 K.

Obzor. Zábavně poučný čtrnáctidenník. Roč. 29. Řídí a vydává Vl. Štafát v Brně za roč. předpl. 4 K. Číslo 6. a 7.

Populární katechetická kázání J. B. Lobryho. Seš. 9.—11. Za 1.20 K. Knihovny Kázatele čís. 11. Upravil M. Zavoral. Nákladem R. Prombergra v Olomouci.

Co měsíc dal. Zpravodaj čtenářů a odběratelů knih a časopisů českých i cizích. Vychází nejméně 10krát do roka. Roč. 1., čís. 3. Nákladem Burska a Kohouta v Praze. Roč. předpl. 2.20 K., čís. za 20 h.

Nová Zemědělská Bibliotéka počala právě vycházeti nákladem „Hospodářského listu“ v Chrudimi. Vydává a řídí Ad. Eckert. Do roka vyjde 12 čísel. První číslo obsahuje velmi cenný spis J. A. Prokšpka: Strojenná hnojiva a jejich racionální používání ku všem plodinám polním. Cena obrázkového seš. 60 h. Předpl. na celý rok 3 K. Knihovna tato bude důležitou pomůckou každého rolníka.

Vesna. Belletristický čtrnáctidenník, věnovaný zájmům čes. žen. Řídí Ol. Pastrová. Nákladem K. Vačleny ml. v Ml. Bolešlavi. Roč. 1., čís. 12. a 13. Roč. předpl. 6 K.

Ženské Listy. Vydává Ženský výrobní spolek čes. v Praze. Řídí Eliška Krásnohorská. Roč. 23., čís. 4. Roč. předpl. 4 K.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál Lutínov. Roč. 10., čís. 4. Na cenný a velmi úhledný čas. předplácí se v Prostějově 10 K.

Eva. Měsíčník pro vzdělání čes. žen a dívek. Roč. II. čís. 4. Řídí M. Kavanová a dr. Al. Kolísk. Nákladem Nov. Života v Prostějově. Roč. předpl. 8 K.

Ztracení lidé. Povídky od Max. Gorkého. Přeložil J. Wagner. Za 1.50 K. Spisy Max. Gorkého vycházejí právě nákladem Fr. Hovorky v Praze.

Rolnícky. Časopis humoristický. Vychází dvakrát měsíčně redakcí a nákladem A. Tichého v Kolíně za roč. předpl. 2.40 K.

Patentní divotvorné mýdlo

z čistého loje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nepůsobí žíravě na prádlo aneb jiné látky, které čistěny býti mají. Patentované divotvorné mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící prostředek nejlepšího a neškodného druhu, konservuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu, satinu, vlny, hedvábí atd. jednou kostkou divotvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívati.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

visitaci

nabízíme vldpp. duchovním správcům
a pp. katechetům:

- 1) Listky biřmovací**
stručné a praktické -- 100 kusů nařezaných,
v balíčku opáskovaných za 35 h
- 2) Listky zpovědní**
100 kusů 35 h.
- 3) Matriku biřmovaných**
formátu při matrikách vůbec užívaného
s příčným linováním -- 1 arch za 8 h --
100 archů za K 7-20.
- 4) Casus reservati**
do zpovědnice -- na kartoně -- (nejnověji
vydané) 1 kus 8 h, 10 kusů 70 h.
- 5) Tabulky s modlitbami**
a) po mši sv. (3krát Zdrávas) b) Panem
de coelo c) do sakristie k oblékání
měšních rouch -- na tuhé lepence po
30 h. První dvě v ozdobných celoplatebních
deskách (s připojením latinským: 3 Ave,
Preces in Communionem extra Missam) 1 kus
za 1 K.
- 6) Status animarum**
1 arch po 6 h; 100 kusů za K 5-40.
**Extractus e libro status
animarum** 1 arch 8 h.
- 7) Podobenky ndp. biskupa**
tištěné na jemném křídovém kartoně, věrně
podoba reprodukcí a proto s nejvyšším
schválením rozšiřované, 100 kusů za 8 K;
100 kusů pohlednic dopisnicových K 5-
Netřeba kupovati lidu -- jako v loni o vi-
sitaci se dalo -- podobenky drahé (30-40 h
kus), které nadto byly udušojnými karrika-
rami, když lze jako památek velice dobře
užiti podobenek našich laciných a věrných.
Vzorky zašleme v nejbližších dnech všem
část. farním úřadům visitovaných vikariátů.
- 8) Upozornění o slušném
chování se v kostele.**
Tisk dvoubarevný, na tuhé lepence kus 60 h.
- 9) Tabulky „Žádá se, aby
se na zem neplivalo“**
na lepence kus 20 h.
- 10) Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post
Missam** ve dvou velikostech, tisk
dvoubarevný -- nepodlepeno (k zasklení) --
obě za K 1-20, pouze druhé za 70 h.
- 11) Kanonické tabulky**
pro oltáře, v něžné vícebarevné úpravě --
menší za K 2-50, větší za K 2-80.
- 12) Commemorationes con-
suetae** úpravy brevifové, 1 výtisk 15 h,
4 kusy (pro quadripartit) 55 h.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívání i předtištěné **ručníky,**

**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obelou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku **dodání oken chrámových**
od **nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a**
sice i se **železnými rámy, st-
ěmi vsazením.**

Veškeré rozpočty, akvizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná umění.

Založeno roku 1836.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pont-
nická, prvníjší pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

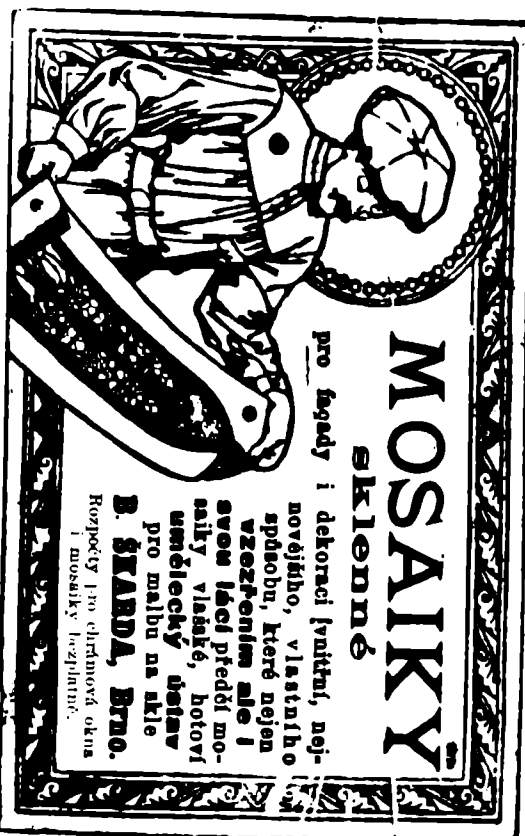
polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

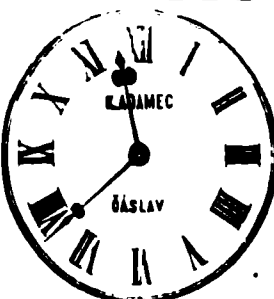
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: **Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.**
Výrobky všestr. užívané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

MOSAIKY
skleněné

pro lustry i dekoraci interiéru, nej-
novějšího, vlastního
společnosti, které nejen
vzrostlím ale i
svou láci předloží mo-
saičky vlněné, hotové
umělecky, dříve
pro malbu na skle
B. ŠARDA, BRNO.
Rozpočty i v obřadové a
i mosaičky bezplatně.

První výroba

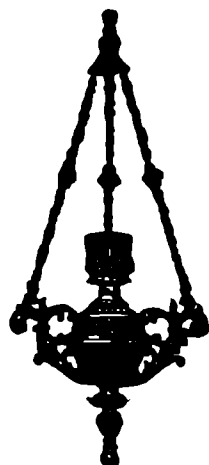
věžních

hodin

v **Čáslavi**

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Volejemnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, **Praha-I., ul.**

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh
Konviktní ul., **vyučovaný past**
cielně na kostelní nádobu, dovoluje
si doporučit svůj bojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
íř patenky, nádoby a t. d., vše
v přemém alohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v oběi slasti a estěti. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrasy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacím ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejokvostnějšího. Chudším kostelním úle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Žádám posvěcené vý-
robky bezcenné.** Více posílám již posvěcené.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. dubna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

K akci kongruové.

Návrh vlády k úpravě platů duchoven-
ských nedopadl dle požadavků zemské jednoty
duchovenstva, proto následkem tohoto sklamání
dostavila se rozmrzelost, které byl dán průchod
různými protesty, v časopisech uveřejněnými.
Ovšem vznikla též zároveň obava, aby akce
započatá nebyla zmařena nějakým nepředlože-
ným činem; proto sám místopředseda jednoty
dp. Pauly uznal za nutné v „Čechu“ pronést
několik rozvážných slov, ze kterých vyzírá,
že požadavky jednoty byly diplomaticky vy-
ššími ciframi vysloveny, aby se z nich také
mohlo sleviti. Vtipným čtenářům toto upozor-
nění ovšem postačilo a proto dostavil se opět
potřebný klid.

V době tohoto všeobecného vzrušení hle-
dají mnozí nějaký vhodný předmět, jenž by
aspoň pro veřejnost odnášel vinu tohoto ne-
zdaru. Dříve již jsme čítávali nářky o ně-
jaké tajemné osobnosti, která prý to všecko
kazí a přes to, že dostalo se veřejnosti
ze zasloučených kruhů pokynu, že touto tajem-
nou osobností není nikdo jiný, leč opatrný
ministr financí, trvá pátrání po kazimírech
kongruové akce dále. Svědectvím toho je po-
slední (17.) číslo „Bíl. Praporu“, ve kterém do-
pisovatel nalezá příčinu odložených decenálů
v osobě královéhradeckého biskupa, když píše:
„Jen jedno sdělení dotklo se nás všech bo-
lestně a sice to, že J. M. královéhradecký pan
biskup dr. Jos. Doubrava poslal vynikajícímu
mladočeskému poslanci dru. P. list, v němž ho
žádá, aby klub hlasoval proti quinquenálům
a žádal decenálky. Poslanec ten napověděl o
obsahu listu onoho naší deputaci, ale žádosti
deputace, aby jí dopis ukázal, p. předseda
klubu nevyhověl.“

Obvinění ndp. biskupa dra. Doubravy na
částečném zhoršení kongruy je tak závažné,
že nemůže zůstat celému kleru lhostejným,
tím méně kleru diecésnímu a zejména ne na-
šemu listu, jenž v otázce kongruové zastával
vždy oprávněnost žádoucích náprav a důvodně
spatřoval v osobě královéhradeckého ndp. bi-
skupa horlivého a upřímného zastance ducho-
venstva v otázce kongruové. Aby list náš nabyl

autoritativní informace a mohl vnést světlo
v nám nepochopitelné obvinění v „B. Pr.“ uve-
řejněné, vyžádali si jednatel družstva dr. Reyl
a spolupracovník listu Sabula audienci u ndp.
biskupa dra. Jos. Doubravy dne 26. t. m. a
požádali za laskavé vysvětlení této záhadné
zprávy v „B. Praporu.“

Ndp. biskup uznává nutnost lživou aneb
nesprávnou informaci „B. Pr.“ uvéstí nezvrat-
ným způsobem na pravou míru, ochotně dovolil
deputaci pročísti celou korespondenci, kterou
téměř po 2 léta v akci kongruové vedl. Z této
korespondence, tedy z dokladů průkazných
nabyli zmínění pánové následující názor, jež
si také zaznamenali:

1.) Jednání episkopátu rakouského v akci
kongruové nedatuje se teprv od doby, kdy
jednota zahájila čilou agitaci ve prospěch úpravy
duchovenských platů, nýbrž v dřívějších již
dobách episkopát domáhal se od vlády slušné
odměny za práce duchovenstvem ve prospěch
státní správy konané.

2.) Současně s kroky jednoty duchovenské
považoval to episkopát za účelné, aby získal
poslanecké kruhy a připravil tak příznivé
smýšlení pro přijetí zákona na půdě parla-
mentární.

3.) Co se tkne osobního stanoviska ndp.
biskupa ku době služebních přídávků, shledali
jme, že v žádném listě ku poslanci p. dru.
P. nevyjádřil ndp. biskup žádost, aby klub
hlasoval proti kvinkvenálům a žádal jen de-
cenálky. Naopak seznali jsme z listu, o němž
„B. Pr.“ se zmínjuje, že ndp. biskup celou váhou
svého úřadu a vřelostí srdce přimlouvá se,
aby klub mladočeský přispěl ke skoncování
otázky kongruové co nejštědřejšímu a co nej-
kratšímu. Pravdivost tohoto našeho sdělení
nabývá tím větší váhy, že ndp. biskup projevil
soulas, aby p. poslanec P. uzná-li to za vhodné,
list jemu zasláný uveřejnil v plném znění.

Z bohaté korespondence ku různým
poslancům české i německé národnosti, hlavně
z diecése královéhradecké, vyznívá, že ndp.
biskup je bez odporu jedním z těch činitelů,
kterým by se při skončeném projednání ne-
snadné otázky měl vzdáti veřejný, spravedlivý
a zasloužený dík. Tím větší ovšem ošklivost
budí lehkomyšlný veřejný útok, založený na

klepu, či na nesprávné informaci aneb docela
snad na jízlivé zlobě. Vždyť nebylo pisateli
inkriminovaného článku v „B. Pr.“ tak snadno
informovati se u samého dp. Paulyho, vůdce
deputace, která prý bolestnou tu zprávu z Vídně
přinesla, jenž byl by loyálně musil dopisovateli
„B. Pr.“ dosvědčiti totéž, co napsal v nedávném
listě k ndp. biskupovi, jak jsme se o tom očitě
přesvědčili, že ndp. biskup královéhradecký
dle informace na kompetentním místě získané
nikdy nepotíral kvinkvenálky.

Tolik o stanovisku ndp. biskupa dra.
Doubravy ku akci kongruové, pokud námi to
bylo na základě písemných dokladů zjištěno.

Že písmo platí více nežli babský klep
neb ušlechtný útok, nebude snad u vzděla-
ného našeho čtenářstva sporné a proto pone-
chávajíc mu příslušný soud o zásluhách ndp.
biskupa v otázce kongruové, obracíme se ještě
stručně ku dalším osobním útokům na ndp.
biskupa, pozorujíc, že zde běží asi o nějakou
starou zášť, které nejsou prosti příslušníci
žádného stavu.

Že p. dopisovatel „B. P.“ o značnějších
darech Jeho B. Milosti na podniky církevní,
charitativní, umělecké nebo theologicko vědecké
nikde nečetl, to můžeme věřiti. Ale mlčení
tisku neopravňuje k podezření, že by náš arci-
pastýř na účely kulturní a lidumilné málo vě-
noval. Ndp. biskup o svých darech nikde ne-
mluví, poněvadž — jak sdělil — pokládá
prostě za svoji povinnost a nikoli za zásluhu
štědrou podporu ušlechtilých podniků. Můžeme
ujistiti „Bílý Prapor“, že byla-li přece někdy
aspoň v Obnově zpráva o některém daru J.
B. M., byli jsme informováni vždy jen z kruhů
laických. Kdo nechce zámyslně a paušálně po-
mlouvati, mohl by se přesvědčiti v pražských
kruzích uměleckých, u křesťanské akademie
nebo shlédnutím residence, jak štědře podpo-
ruje náš arcipastýř jak církevní, tak profánní
umění. Též by shledal ve spolecích charitativ-
ních i jiných ušlechtilých sdruženích svědectví
páně biskupovy štědrosti k účelům jejich. My
alespoň jsme měli příležitost přesvědčiti se, že
sahají sumy ndp. biskupem věnované k účelům
shora jmenovaným do mnoha tisíců. Aby o-
statně přepečlivý hlídač biskupské pokladny
nebyl v nejistotě, kam eventuelní úspory našeho

FEUILLETON.

„Blaničtí rytíři.“ *)

Pokrokářům Česko-Třebovským věnuje —x.

III.

Perutí svých něžným šelestem
se soumrak vplížil ke mně návštěvou
a přile dum svých bájným tkanivem
opřádat jal se hlavu zemdlenou.
Dálky západu ne sladkou „Dobrou noc!“
růžovými rty líbají „Hory“ mé.
Ticho kol — jak vyprávět by chtělo
pohádku starou o té princezně,
jež sedíc v bradě drakem zakletém
poklady bájně chová v klíně svém
a sladkou toubou celá staletí
mře po rytíři krásném, spanilém.

Tak sladké ticho kol a duše sní — —
— — — — — V tom náhle zaletí
hymnu jakéhos ples jásavý
v sluch můj, a touba podivná
mne za ním žene blíž a blíž,
až náhle v údivu
jsem dírou ve zdivu
se octl v síni jakési,
kde jasná záře plálá?
A dříve než se proberu,
„Bud' vítán, mladý poutníku!“
tak zní to se všech stran.
„Ač nevíme, proč zavály
tě větry zrovna k nám,
tož přece, hochu zbloudilý,
tu pobud' aspoň na chvíli,
vždyť srdce plní radost nám.“

*) Viz též naši zprávu z Čes. Třebové.

„Ach, páni moji, odpusťte,
já nezkušený zbloudil jsem,
a jenom hluché veselí
mne přivábilo k vám.
Díků srdce mého budiž vám!“

„Máš pravdu, hluché veselí
dnes rozléhá se kolem,
vždyť opět četa rytířů
se na svých koních z papíru,
(to z pokrokových manévřů),
vrátila domů.“
Jak vyjevený kolkolem
se dívám; Bože náš,
kam zapad' jsem to večerem,
a objímá mne mráz.
V tom ale, vězte, najednou
jsem káru zahléd' ohromnou!
V ní rytíř jeden, jakýs pán
moc velký, snad sám jenerál,
sedí a drží otěže
svých pokrokových ořů;
v druhé mu rudá vlajka vlá-
s vyšíтым zlatým erbem,
hlásat jenž asi světu má
pokrok svým kafemlejnem.
Mně známým tak všechno připadá,
i přemýšlím, co asi má
to všechno značit. V tom však „pán“
se z káry ozval znovu:
„Rytíři zlatí, nelze jen tak
se tmou se pustit bojovat
za pravdu, čtnost a poctivost,
pokroku zářnou velikost.
Třeba být dobře připraven
na odboj velký zvláště dnes,
a proto vždycky, pánové,
cíl jasný v čele majíce

a vyzbrojení zbraní,
jak pokroku mrav velí,
jděte v boj!
No, co tak divné, hosti náš,
se kol do kola rozhlídáš?
Hej, bratře, tomu cizinci
ukáž jen naši zbrojnici,
at uvěří, že rytíři
jsme bez bázně a hany!
Již Ciceronek vede mne
v magacin jejich. Povídám:
„Hezký tu máte, pravda to!“
„No, ba!“ se chlubí Cicero.
„Jak vidíš, milý příteli,
zbraně tu máme moderní,
všecky je pokrok ukoval
a poctivosti punc jim dal.
Hlavní tu roli ovšem hrá-
pár škopků vždycky plných,
v nichž kuchař, bratr - pokrokář,
s fraucimór svojí „osvětou“
letkvary „čistě“ mísl.
To „máčení“ je pak velice
účinná naše munice.
Pak nediv se, že nepřítel
se v útěk dává chvatem,
když vyrukujem na povel
bojovat se tmy drakem.
Víš, koho neskolíme
kalu svého mečem,
tož toho šlehнем aspoň
nadávek tučným klackem.
Tamhle těmi cepy, milý brachu,
sdupat dovedeme v duších davů
každé ušlechtilé zachvění,
jež by splodit mohlo dobra nadšení.
A kamenem jenž úhelným
se nabíd' všemu světu,

arcipastýře přijdou, můžeme mu lehce prozraditi — co ostatně jest již veřejným tajemstvím — a co ndp. biskup veřejně několikrát prohlásil: že považuje za jednu z nejdůležitějších svých povinností biskupských na stolci Královéhradeckém zbudovati účelný a zdravý seminář pro bohoslovce a tomu cíli věnovati všemožné hmotné oběti.

Zcela prohaná jest též poznámka dopisovatele „B. P.“ (i s připojenými frázemi), že ndp. biskup chová se ku kněžstvu „velmi odměřeně, na dištanc.“ Voláme prostě za svědky všechny ty pány, s kterými ndp. biskup měl vůbec jakékoli osobní jednání; ti necht pověditi, zda otcovská, ano vakuťku bratrská přívětivost jeho žádá si v něčem s laskavostí zesnulého ndp. biskupa. A vystrojili-li se dle starodávného zvyku reprezentační hostina, zvon se k ní zástupcové všech kruhů městských vůbec a tedy i někteří vyšší důstojníci, což přece náleží jen k společenskému taktu; to jest ta celá „zvláštní obliba“ ndp. biskupa.

Ku konci poznamenáváme, že závěrečná kazatelská slova p. dopisovatele hodí se právě s malou změnou na něho. Ano, pronášíme toto přání: „Prosíme snažně, aby oči p. dopisovatele buď lehkovážností neb záštitou zaslepené nekritisovaly kazatelsky těch věcí, jichž řádně a spravedlivě neprohlédají.“

Tolerance.

(14) S dr. Kōrbrem padl v Rakousku i systém liberální státní správy, nad kterým počínali již rozvážnější muži i v kruzích úředních hlavami krontiti. Ta svoboda tisková a shromažďovací, jaká za něho zavládla, nalezla konkurentku snad jen v republikánské Francii. Kōrber svou vyšší vyčkávací politikou domníval se v šachu držeti parlament a jeho strany a svým nobl ignorováním každého povážlivějšího hnutí sociálního a kulturního chtěl udělati z Rakouska stát obzvlášť moderně pokrokový. Potlačovati národnosti a živiti národnostní třenice, při tom pouštěti úzdu každé „svobodě“, to bylo po chuti židům, ale nešlo k duhu rakouským národům a říši. Kdyby nebylo dr. Kōrbra, ani hnutí „los von Rom“ nebylo by nikdy tak pokročilo u nás; on však je z počátku ignoroval, hraje na tolerantního (snášlivého) a vymlouvá se, že by z pastůrů nadělal mučeníků a tím jen jejich práci podporoval. Teprv na vyšší zakročení, hlavně nástupce trůnu, počala u nás akce protipastorská.

Přes to však nemohou nám pastoři přijíti na jméno, přes to nezachoval se jim ani Kōrber, když některého příliš drzého Prusáka poslal za hrnice. „To je ta katolická tolerance“, psali, píší a budou psáti, ač toto slovo nemělo by nikdy zrovna z jejich úst vyjít, protože to vypadá, jako když utíkající zloděj křičí: „chyťte ho — zloděje!“ Právě „Obnova“ je to, jež posvítíla nejméně jednou na toleranci protestantkou, a jestli dnes jiné péro tímž obírá se předmětem, činíme tak nikoli ze stanoviska historického, jako spíše žurnalistického.

V jednom jihoněmeckém listě čtn polemický článek proti katolickému učenci, v němž protestantský anonym praví, že moderní stát nikdy nemůže si dovoliti luxus, stavěti hvězdárny, chemické laboratoře atd. a vydávati

je do rukou katolických zpátečníků, když je tu dost svobodných myslitelů. Co pak je po vědě — o tu se zde nejedná, jen zpátečníci nesmí o ní mluvit. To je hned jedna taková protestantská tolerance, o jaké podává doklad i svobodný myslitel Ritter, když píše ve své, fanatismem dýšící knize „Kristus Vykupitel“: „Pravda nezná a nesmí znáti žádné tolerance oproti katolickému bludu.“ To byl opravdový bludař hr. Zinzendorf uznalejší ke katolíkům, když napsal: „Od té chvíle, co se s katolíky méně stýkám, počínám se obdivovati jejich trpělivosti a toleranci, že tak mnohé, z části neodůvodněné disputace a kritiky, jichž jsem se na nich dopustil za svých mladších let, snáší a mě za ně ne nenávidí. Kéž by tak moji souvěrci činili! Katolíci mají „anathema“ v ústech a v praxi svobodu, my protestanté máme svobodu v ústech a v praxi jsme často pravými katy (Gewissenshenker)“. A jak je tomu dnes? Jak známo, teprv nedávno podán byl centrem a také sněmovnou přijat návrh toleranční, jímž katolíkům zaručeno svobodné vykonávání náboženství; ale ještě do té doby bylo mnoho německých státek, jež tuto svobodu katolíkům upíraly. Zámecký kaplan hr. Schönburga, jak se čtenáři pamatují, byl zodpověden za to, že v zámecké kapli Wechselburské nebude žádného účastníka, který by nepatřil k domácnosti hraběte, jinak platil 50 marek za hlavu pokuty. V listopadu 1903 odsouzen byl katol. farář Kanne z Detfurthu u Hildesheimu k pokutě 30 marek, neb šestidennímu vězení, že v přiřazené obci Bodenburgu pokřtil umírající dítě a že navštívil dvě katolické rodiny. Měl si k tomu vzíti podle protestantských tolerančních patentů povolení od vévodského ministerstva v Brunšviku. Též velkovévoda Schverinský obmezil toleranční návrh slovy: „Příslušníkům katolické církve římské povolují se veřejné výkony náboženské tak dalece, pokud jimi netrpí naše panovnícká, zemským právem nám zaručená práva.“ Bezpochyby na základě těchto „zaručených práv“ nepovolil 200 katolíkům v Teterově, cizincům, občas katolické bohoslužby, tak že musili choditi do kaple v Kettenburgu, 12 kilometrů vzdálené. Svobodný pán z Kettenburgů dostal k tomu všemu důtku, že do své kaple pouští i ty, kdo nepatří k jeho rodině. Kořalnu prý velkovévoda povolil hned. Také protestantská snášlivost!

Poslední generální protestantská synoda obírala se katolickými processami a obřady velkého pátku. Kdo kdy slyšel neb četl, že by katolická synoda jednala o obřadech protestantských? Kdo ze zkušenosti neví, jak se protestanti bojí jesuitů ten by se smíchu neubránil; ti hloupí vidí v nich v protestantské své pověře čarodějučky, ti chytří pak se bojí, že by lid otevřel oči, kdyby jesuita spatřil tvář v tvář a viděl jeho skutky, jež jsou ovšem pravým opakem toho, jak jej malují protestantské listy.

Protestanti mají také své církevní sociální spolky; mezi těmi však a našimi jednotami je pouze ten rozdíl, že tyto obírají se svými vlastními záležitostmi, činností sociální, kdežto ony pěstují hlavně „Řím a ultramontanismus“.

Protestanti připravují na t. zv. konfirmaci hlavně vykládáním učení, jež je od katolíků

děli, při čemž se na to tak přisně nehladí, padne-li o slovo proti katolíkům více, nebo méně. Známe to ze zkušenosti a máme pěkné na to doklady; u nás bylo by zvolení polemického thematu k přípravě na sv. přijímání hrubým poklesem, jako vůbec o protestantech se ani ve škole nemluví, leč v kapitole o církvi. My jsme tak bohatí na své nábožensko-církevní záležitosti, že nemáme ani času věcmi jiných vyznání se obírat. Přes to však vše jsou protestanti tolerantní a my jsme nesnášliví suřivci a fanatikové. Tak tvrdí totiž oni a s nimi dva pražští doktoři.

Volné listy.

(Nový politický časopis. — Kongrua.)

(8) Konečně dávné přání bude vyjádřeno činem. Bude založen politický časopis, o jehož vlastnostech mnoho bylo již hovořeno v soukromých i veřejných rozhovorech, v časopisech a knihách. Vyvolává jej potřeba společných zájmův o prospěchy národa. Laskavý čtenář snad se pamatuje, že v novinách leckdy proskočila zpráva, že založen bude čelnými našimi poslanci, jejichž úkolem jest, aby dosavadní smatky v politickém nazírání odstraňovali a naučili národ dělati reální politiku. Zprávy o novém časopise však sotva se vynořily, již zase hned zapadly, ale tentokrát učiněn rázný vzmach doopravdy.

Jest věru na čase. Dosavadní rozptýlenost novin, v nichž psány články o důležitých otázkách politických dle denní nálady, nemohla zajistě lid proniknouti scelujícími pravdami, kterýžto nedostatek odnášel vždy žádoucí zdravou sjednocenost jako prudký víchr rozvírá suché listy. Jsou čtenáři, kteří lpí a přisahají na pravdu svého časopisu a každé slovo jeho jest jim dobrým platidlem. Máme mnohé jinak vzdělané lidi, kteří o kterékoli otázce politické nemají jiného soudu, než jakého se dobrali ze svého listu. Dovoleno-li tak Mui, ovládá nás až posavad novinový individualism a přece veliké snahy nemohou býti založeny na individualismu, nýbrž na činnosti hromadné, jež musí mítí vytčeny jasné cíle a vhodné prostředky. Velikými snahami rozumím tu uskutečnění dobrého práva našeho v tomto státě. Z mnohých cest, jež ukazují mnozí političtí individualisté, musí býti volena ta nejschůdnější a nejjistější. Poznáním této cesty odstraněna bude dosavadní nejistota, zavládne vnitřní rovnováha, a pohasne zrůdcování a podezřívání. Musíme se naučiti souborně žiti i v politice. Jest jisto, že pro velké obecenstvo denním chlebem politického vzdělání jest časopisectvo, jehož hodnotě bude a jest úměrná hodnota voličských vrstev. Úkolem nového časopisu tedy bude udržovati v lidu správnou a souvislou vědomost o podstatě všech důležitých otázek, jež jsou předmětem parlamentních jednání.

V jistém smyslu nový časopis, jenž musí vždy nalézti vhodné slovo pro pravdu anebo pro přiblížení se ku pravdě, bude podkladem, na němž vyroste politická autorita, kterou jsme ztratili. Takovými autoritami byli na př. Palacký, Havlíček, Rieger. Živly takové autority jsou: hluboké vzdělání, rozhled, jistota v usuzování, bohaté zkušenosti, bystrost a pochopení pro události a osoby, nezištná práce, síla charakteru. Přes světlé stránky má demokratism špatnou zejména tu, že nedbá autority, kteráž chyba osudně uplatnila se i u nás. A jako praktický život vůbec opravuje mnohé pradávné hlávané ideje, tak stalo se i s autoritou v demokratismu. Ukázalo se, že i nejdemokratičtější hnutí bez autority se neobejdou a není potřebí obšírněji vykládat, že se tu nerozumí uznání slepé a nemyslné, nýbrž s autoritou takový samodělný souhlas, bez něhož žádná větší organizace, zejména politická, nemůže dlouho obstáti. Již nejjednodušší útvary společenské, chtějí-li co hodného vykonati, mají potřebu autority, jednoty a kázně. Ostatně pravda tato mluví sama ze sebe a nezávisí na žádném odůvodňování. Četl jsem kdesi tvrzení, že v moderní době nemohou býti autority, ježto vzdělání, dnes každému přístupné, podřaděnost k autoritě víc a více umenšuje. Není pravda. Právě proto, že vždy vatonpajícím varůstem vědomostí rozšiřuje se dělba práce, zachová si vždy svůj význam autorita v práci odborné. A jest častým úkazem, že právě ti, kdož odporují autoritě, octnou se hned v rozechvění, jestliže kdo odváží se zneužívat autoritu jejich vlastní. V našem národním a společenském životě mohl by se opatřiti doklad k tomu celý příval. Z šíření vzdělání tedy autoritě nebezpečnost nehrozí, spíše s příčin mravních.

V českém národě již delší dobu působí generace vzdělanců, kteří přinejmeně si velké sebevědomí ze studií universitních, slovem i tiskem projevují, že jistě přednášková síň známého profesora nezůstala na ně beze vlivu.

Toho my snadno sdrtíme posměchem svého retu.
Při tom jsme lidé poctiví,
vždy pokrokoví, nezištní
a charakteru plní.
Všecky pak svoje ideje
my z gruntu srdce pokrokáři
jsme snesli tady na oltáři:
Hle, gloriolou osvěty
tu září patron náš
Třebovský patent-pokrokář:
Levicí zářnou smolnici
pravého třímá světla,
pravici z rohu hojnosti
v svých dětí prázdná srdce
šlechetných snah a mravnosti,
osvěty, svaté svobody,
čistého miru, bratrství
nebeské dary sype.
U nohou jeho, jenom viz,
sám Kristus s křížem znova bit
a církev Jeho spoutaná,
jak tetelí se strachem
s celým tím sborem ubohých,
jimž v srdce svého něžnosti
dobytčí vtiskli jsme hlavy!
Tady my každou neděli
konáme svoje modlení,
a páni vždycky velící
svou hubou nebo kapsou
víc nežli srdcem, moudrostí
nám dělají při tom forpětry,
na rytíře nás pasují
dobrá vždy jenom a krásy.
Věr, brachu, sladkou hrdostí
při to naše brudi,

že aspoň my zde v Třebové
jsme světlonoši lidu,
že aspoň my v té naší tmě
jsme luciferi davů!
Však časy nové uvidí
zář jasnou našich mravů! —
„Ba uvidí, to Perun dá, —
se z káry hlasně ozývá,
a hromu mocné: „Na zdar nám! —
otřásá celým sborem.

Já pak tu stojím v úžase
jak sirotek onen v pohádce
a nedýchám ani lekem.
Náhle však hlavou mihne cos — —
Povídám: „Račej odpustit,
nejsem snad tady v Blaníku
Třebovských jasných rytířů!“

Upřeně na mne pohlednou,
tura pak hlasem vykřiknou:
„Za smělost tuto, hochu náš,
že's překvapil nás v nedbalech,
krutě si všechno odpykáš! —
a již se pouští do mne — — —

* * *

„Šťastá v tom boukla z Parníka
a procitl jsem náhle. —
To ty pohádky večera
mne skolébaly maně!

že pak božská autorita náboženská, věky a životem lidstva posvácená, zaujímá mladou mysl jako cosi velkého a že možnost tvoření nových světových názorů rozprostrahuje vědomí vlastní důležitosti u mladých lidí měrou nemalou, pochopí i jen povrchní pozorovatel nejen ze samé povahy přirozenosti lidské, ale zejména také z toho, jak od těch dob vše se posuzuje, co jakkoli s náboženstvím souvisí. Základy náboženství v mladých duších podemlety ve jménu prý přinejmenší a pokročilé vědy. Ale jak ta přinejmenší věda vypadá, ukazují hned smutky a nedůslednosti, jakmile jen onen profesor o náboženství promluví. Všeak s tím zaseté uvrává a opětně zasévané zapouští kořinky vědy. Skepticism náboženský oficiálně hlásaný přinejmenší trpké ovoce náboženského nihilismu a takové duševní ovzduší vystihuje vzhledem k lidským činům známé slovo Dostojevského: „pak jest všechno dovoleno“. Ano, pak jest všechno dovoleno. Za podrytím autority náboženské vleče se smutný stín nedby autority i v jiných řádech a nastává osudná nivelisace spravedlnosti i bezpráví, pravdy a lži, ctnosti a hříchu. Hranice těchto pojmů jsou setřeny a odtud ta moderní nemoc, jejíž hlavními příznaky jsou požívavost, bezkarakternost, nespolehlivost, úplná ztráta ideálů. Hleďte stopy této nivelisace, posvátných dříve pojmů, předem v žurnalistice a shledáte, že již jsou noviny, z nichž kalnými proudy valí se znemrádňování na všechny strany beze studu. Formální vytržbenost rozumová a obratnost ve vyjadřování mnohým slouží za prostředek, aby úskočně mohli vykroučiti své hříchy a obhájit mravní zlo, jež pášou. Pošlete opravu novinám, které vás napadly ošklivou pomluvou a stane se, že třeba ani opravy neuveřejní, anebo hned o-ohotně přivěsí poznámky, které směle opravovanou lež potvrzují. A tato lhostejnost a otrllost k rozdílu mravního hodnocení se množí a zpečetuje v tisku demoralisaci, ustaluje se v pravidelnost, jež po svém hněte povahu a mravy čtenářstva.

Jsou-li ochotni pak takové zohátralé duše pochopiti a oceniti autoritu, jež znamená povznesení jednotlivce s veškerou silou jeho ducha, zásluhami a povahovou pevností? — Pravili-li jsme již v předu, že jest potřebí v politických věcech národa politické autority, podrobnější úvahou touto od daného předmětu nikterak jsme se neuchýlili. Ukázali jsme na překážky, které brání uznání jí a které všemi dobře smýšlejícími měly by býti rozhodně potírány, neboť národové žijí smyslem pro mravnost; žijí vůlí a cti a klesají stupeň se stupně, jestliže jim tyto mravní síly sevedňují.

A co s oním časopisem, jehož na počátku bylo dotčeno? Činím odhalení na konec, že předáci političtí nevybavili se posud z okruhu dobrého přání, že v komitě posud se nese-estoupili a podílí neupsalí. Tedy zase utopie, řeknete. Ano. Ale své utopie má každý člověk s tím rozdílem, že myšlenka nového časopisu označené povahy žije a že jest uskutečnitelná. Kolísavé tápání a mlhavé chtění našeho obecněstva po něm volá a půda jest dnes proň připravena více nežli kdy jindy, neboť dvou krajních stránek jest zbaviti náš politický život: politické exaltace (přepjatosti) a klesání mysli.

* * *

Vláda konečně podala osnovu zákona na úpravu kongruy. Nelze popírati obecného dojmů; vládní návrh sálamal a rozčilil kněžstvo, překvapil přátele jeho i nepřátele. Nepřátelé naši byli překvapeni mile. Pokrokáři, kteří báli se, že kněžstvo rozhojňnými prostředky v životě sociálním sesílí svou posici, mohou prozatím složit zbraň k noze, již z toho ohledu, že předavky kongruové rozloženy jsou na řadu let. Snad při projednávání zákona bude něco zlepšeno. Jestliže však ministr financí nepovolí, měli by příslušní činitelé soustřediti úsilí své k tomu cíli, aby úprava sedmistovovým farářům a kooperátorům stala se v době nejkratší. Potřebují toho a také zasluhují, protože z řad jich rekrutují se čili pracovníci sociální, ať nedíme nic o tom, že může tu a tam nastoupiti skleslost po sklamaných nadějích, což ovšem rozhodně nebylo by možno schvalovati. Vedle úrady o dalších krocích nezbyvá nyní kněžstvu nic jiného, než vzájemně si pobovořiti a postesknouti, neboť bez bezpečnostního ventilu přetopený stroj parní snadno vybuchne. Na konec pak dokládáme, že nyní jest se starati o zavedení volné kompetence tím úsilněji, čím jasněji se poznává, že musí býti přirozeným důsledkem nedostačující kongruy.

Obrana.

(3) **Herenci tužba čachrářského listu.** Dotekli jsme se některých přímo do očí bijících nepravd Drtinových. A tu „Čas“, který se pravidelně a hezky chytí před našimi obranami proti realistickým frázistům

ukrývá do houští, najednou — odpovídá. Že ta odpověď jest sase jen místo věcné polemiky jízlivým pichnutím do boka, to už nepřekvapuje nikoho. Odrážili jsme v předešlém čísle Drtinovo tvrzení, že by středověký člověk národnostně necítil. Napsali jsme při té příležitosti: „Noví Drtina na př. nic o mohutném vzepjetí národnostním v Čechách již za doby Karla IV. a za vlády syna jeho Václava? Právě za reformace Drtinou vychvalované pro vášnivé boje náboženské zapomínáno na ideu národnostní.“ A tohle naše pravdivé tvrzení, které znovu důrazně opakujeme, nazývá „Čas“ — ďábelskou chytrostí. Prý Obnova chce dokazovat, že „kdyby Hus nebyl probudil v českém národě náboženský odboj proti papeži, byl by národu více prospěl a že „reformace škodila národnosti.“ A k tomu čachrářský list dodává: „Ďábelská chytrost: jezoviti budou teď bouřit proti Husovi ve jménu národnosti, jezoviti budou teď národnější než Hus!“

A nyní žádáme své čtenáře, aby srovnali naše tvrzení s nadávkovými záchvaty „Času“. Jak viděti, nevyplnili jsme ani v nejmenším horoucí tužbu „Času“, který zrovna žízni po tom, aby nás mohl usvědčiti z podobného pokryteckého čachrářství, jaké provádí soustavně a po fabricku sám. Drtina psal pověsť, že člověk středověký národnostně necítil a že „reformaci“ nastává život národnostní; prý „lidstvo odkojené renesancí a reformací počíná cítiti národně.“ Tyto nepravdy jsme chtěli ve zmíněné odpovědi odrážiti; nic více — nic méně. Ale Čas už kroučí farisejsky očima, jako by se zde jednalo místo obrany proti nepravdě — o soustředěný útok výhradně proti osobě Husově. Chytrák ví, že tímhle způsobem lze nepřemýšlejší davy štváti proti katolictvu nejpohodlněji.

Chytrácká dušička „realistická“ tady místo odpovědi na to, co s naší strany důvodně bylo tvrzeno, atekla se k obvyklému šmejdů. Není naší povinností obhajovati ve vlastním zájmu něco, co do řádků našeho obranného článku „Čas“ pašerácky podstrkáva. Ostatně jsme o významu Husa v příčině vlastenectví promluvíli otevřeně a spravedlivě již vícekrát dříve. — Ale když už „Čas“ vidí v našem názoru na vlastenectví reformace „ďábelskou chytrost“, slušně ještě něco dodati k tomu, co jsme ve zmíněné obraně tvrdili. Jisto jest, že před bouří husitskou národ náš krácel za svými vlasteneckými cíli svorně, spojenými silami. Za války však čeští katolíci z Prahy vyhnáni, kdežto ti Němci, kteří se přidali ke kališníkům, byli v Praze ponecháni. Táboři pobíjeli katolické krajany napořád, za to však přijímali ochotně do svých řad loupeživé německé násilníky, jen když tito se přidali ke kalichu. A uživali pomoci těchto německých kořistníků k dalšímu drancování majetku vlastních krajanů. Div divoucí, že již v XV. století v Praze měli v rukou kupectví většinou Němci a židé německy mluvící! A ještě méně na zachování národnosti české dbáno za věku protestantského. Zhěhlý mnich Tomáš Münzer jako pomocník Lutherův nalezl v Praze vlídného přijetí; ačkoli mluvil jen německy, byl vřaděn mezi mistry universitní. Němci ovšem dostali teď velikou kuráž. Najali si pro šíření lutherské víry kostel na Louži, ale když se na nich vy-máhal najem, vedli tuhý spor a po hospodách vyhrožovali. (Winter: Život církevní, 71). Potom se zase karta trochu obrátila. Za vlády Paškovy měli konservativní Němci v Praze pokoj; za to však kališník Pašek přímo katausky pronásledoval vlastní krajany pro jejich náboženskou novotaření.

Němečtí protestanté hleděli se vlouditi do přízně českých bratří, ale čeští kališníci, páchali na česko-bratrské jednotě největší krutosti a pronásledovali ji přímo jidášskými intrikami. Co všechno dovolovali čeští protestanté v Čechách německým souvěrcům krátce před bitvou bělohorskou, jak český živel byl tlačen od německo-protestantských výbojců, o tom jsme psali několikrát již dříve. A tak zůstává pravdou nepopírnou, co jsme předešle napsali: „Právě za reformace Drtinou tolik vychvalované pro vášnivé boje náboženské zapomínáno na ideu národnostní.“ — A bude-li potřebí, uvedeme „velenčeným“ odborníkům realistickým ještě jiné doklady. Bohužel však jsme se přesvědčili, že fanatickou zášť a ruce k zákeřné ráně vždycky připravené jest velice těžko poučovati.

(3) **Ďábelská chytrost?** V témže čísle, v němž nás ušlechtilý „Čas“ pasuje beze vší zásluhy na ďábelské chytráky, uveřejňuje z nedostatku látky zprávičku sice hodně jízlivou ale trochu hloupoučkou. Prý jeden pan farář „zabíjel zase o zelený čtvrtek“, jen aby nemusil (k vůli velkému pátku) poslati výslužku. K tomu připojuje farisejská redakce poznámku: „Neuvedli jsme obec ani p. faráře, poněvadž by jistě přišla obrana: „Není pravda, že noblesse oblige, ale jest pravdou, že už bylo prase s dostatek tlusté atd. Známe své

Pappenheimské!“ — Nás zajímá ušlechtilý dodatek více než to helvetské nahlížení do farské kuchyně. Zná-li „Čas“ své „Pappenheimské“, totiž ty kněze, které často nespravedlivě pokálel, nemá tak nemorálně lháti, že by mu některý farář katolický byl někdy poslal tak komickou opravu. My víme tolik, že „humánní“ Čas nestyděl se vytisknouti o kněžích historiky přímo nemožné a při tom se ještě dlouho krontil, než uveřejnil některému napadenému opravu a to i tehdy, kdy redakce Času sama byla naprosto přesvědčena o prohanosti „realistického“ svého dopisovatele. A jednou též dokonce redakce Času činila pokání takovým způsobem, že po opravě začala lamentovat na úřad, který ji přinutil k praktickému provedení hesla: „S pravdou ven!“

A nyní tato úmyslně prohaná a stokrát z úmyslných lží usvědčená tiskovina odváží se otíratí o „Pappenheimské“, kteří mají plné právo setřásti židovsko-helvetský kal, který se z redakce „Času“ na ně hází. Domařivá-li se „Čas“, že nějakým novým lhaním podaří se mu naše tvrzení seslabiti, uvedeme jeho krátké paměti hned pádné důkazy, aby se vědělo, jak „poctivé a nestranné“ píše. Jest to chytráctví „Času“ ďábelské? Ne — to jest čistě — realistické. Zásady nového „čistšího náboženství“, po němž Masaryk volá, již se v redakci „Času“ dávno krystalisují a jsou zde na znamenitém postupu.

Politický přehled.

Říšská rada sejde se již 3. května a zasedati bude do 16. května, ježto 18. května sejde se sněm království Českého ku krátkému zasedání; v tomto zasedání zem. sněmu chtějí Němci výmínečně upustiti od obstrukce. — Ve štyrském Mostě n. Murou při doplňovací volbě poslance za venkovské obce zvolen poslancem sociál. demokrat Resel 3062 hlasy, kandidát křesť. strany lidové Schweiger obdržel pouze 2629 hlasů.

V adrese ku králi usnesla se maďarská oposice, že se státu musí povoliti jeho potřeby, Tisza v květnu že odstoupí a císař v témž měsíci přijede do Pešti k novému jednání, načež prý bude jmenována nová vláda a v politice nastane vyjasnění.

Předloha o sestátnění železnic v Itálii byla sněmovnou schválena 289 proti 45 hlasům. Stávka železniční se nezdařila, vozba jest již pravidelná.

Novou nesnáz způsobila opětně otázka kretska. K nnutí v Macedonii, které odporu Turecka proti reformám jest stále živeno, přidružilo se nové vzrušení, usnesení sněmovny kretska, aby Kreta spojena byla s Řeckem. A poslanci už také složili slib řeckému králi a přísahali na řeckou ústavu. Ostrov Kreta s obyvatelstvem pouze řeckým má svou samosprávu, v jejíž čele vrchní komisař princ Jiří řecký. Turecko jest panem pouze dle jména, majíc tu jen vrchní panství, ač tam není ani jeden turecký voják. Mocnosti však, aby takovýmto započatým dělením panství tureckého nebylo způsobeno velké nebezpečnoství pro mír evropský, trvají na tom, aby zachován byl dosavadní stav.

V Rusku se reformy dosud neprovádějí, stále se jen o nich jedná. V některých okresích bouří se sedláci proti statkářům. Má se tu zříditi pojišťovna dělnictva a to na nemoc, úraz, starobu, invaliditu a podporu pro případ smrti.

Z mandžurského bojiště dochází málo zpráv; Rusové i Japonci připravují se k novým bojům. Zájem celého světa obrací se zatím k baltickému loďstvu ruskému, které Japonsku a jeho přátelům způsobuje trapné chvílky. Japonci bouřili zase do světa, když se ruské loďstvo přiblížilo k francouzským břehům vých. Asie, jakoby porušilo neutralitu. Ale admirál Roždestvenský dosáhnou při pobřeží dorozumění s Petrohradem a Vladivostokem, bez porušení neutrality vyplul zase na moře. Vladivostocké loďstvo jest připraveno na spojení a od jihu blíží se čtvrté ruské loďstvo pod Něbogatovem. Proto strach v Japonsku, zvláště když známo, že loďstvo ruské jest silnější. Ovšem Japonci dosud nedávají se vidět, číhají však zajisté, aby lživě ruské loďstvo seslabili. Volají i nyní do Pekingu, když se Rusové objevili u ostrova Hainanu, kdež se opatřili i uhlím. Japonci počítají už s tím, že přerušeno bude spojení Japonska s Mandžurskem. A proto horečně posílají přes moře na pevninu mužstvo, zásoby a střelivo.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 17. t. m. naneseno: Připisy c. k. okres. hejtmanství za vyjádření o žádosti p. J. Uhlíře za udělení koncese hostinské pro dům čp. 86. a o 84.

dosti p. Ant. Šejnoby ohledně přenesení koncese k zalévání jemných likérů a sladkých vín z domu čp. 28. do domu čp. 149. postoupeny byly živnostenskému odboru. — Prohlášení p. Jos. Novotného stavitele a p. Jaroslava Oehma, učitele, že souhlasí s cenou mosai-kového chodníku, jenž má být před jich domy v bloku C proveden, vzato bylo na vědomí a technické kanceláři uloženo, by dala je provést. — Oznámení c. k. okr. hejtmantství, že c. k. místodržitelství v Praze svolilo k zřízení přechodníku přes erární silnici u Pětidomí, vzato bylo na vědomí. — Schválen byl návrh technické kanceláře, aby knihy a různé předměty, jež vyložené byly z inventáře potřeb škol reálných, darovány byly obecné škole v Malšovicích. — Panu Frant. Třasákovi uděleno bylo povolení ku změně fasady na novostavbě jeho v bloku C. — Vzat byl na vědomí Jednotou českého herectva projevový dík za akci obcí zdejším podnikatou za příčinou divadelního spojení větších měst na českém východě a severo-východě. — Návrh školního lékaře p. dra. Zippe zde na zřízení tělocvičny pro školní mládež pod širým nebem pro dobu jarní a letní postoupen technické kanceláři k rozpočtu a návrhu místa. — Vzata bylo na vědomí, že okresní výbor dal místo stísnosti po-dané J. F. Langhansem do nepovolení výkladní skříně na domě čp. 138. — Spolku českých paní a dívek Ludmila ve Vidni udělen byl příspěvek. — Panu A. Hradeckému uděleno bylo povolení ku postavení domu a kůlny na parcele číslo 8. v bloku C, dle nové pře-dložené plánu. — C. a k. staveb. oddělení v Jose-fově se sdělí obnos nákladu, za který by obec úplnou úpravu chodníku u nových kasáren provedla. — Pod-pora pro sirotka Kláru Košťálovou vypláceti se bude nadále p. K. Havlovi ve Smiřicích. —

Obháječ „Čitárny Palackého.“ Při re-ferátě o působnosti čitárny Palackého v předešlém čísle odsoudili jsme „politické“ (eufemisticky řečeno) kotrmelce spolku, které pod firmou „Čitárny Palackého“ tropily nepřátelství proti katolické straně. Když mu-síme na tyto nešlechtilé projevy platit, můžeme snad také dovoliti si skromnou kritiku. Dále jsme projeví-li přání, aby vzdělávací činnost čitárny byla systemi-sována a nebyla přenechávána pouze kustodovi, jenž časopisy dole po stole rozloží a zase seberé. Přáli jsme si, aby bylo přihlíženo ku stupňům duševní vy-spělosti čtenářstva a dle toho byla jim četba vhodná předkládána. Ani nás nenapadlo vylozovati své po-divení nad tím, že právě nejmizernější listy se před-plácejí, kdežto slušné listy se vyžebraávají. Toto výhrn-ě přednesené naše přání došlo některého asi výbora a probudilo v něm špatné svědomí, neboť zpozoroval, že skutečně sluha čitárny byl dosud nejkulturnějším činitelem v Hradci, ješto vyložil do týdne nejvíce po-tištěného papíru. Mimovolně zneuznaný veliký člověk spustil na nás celou kopu ošepaných frází o klerika-liismu, místo aby uvažoval o kulturním programu ve-řejných čitáren a uvědomil si svou zodpovědnost za intelektuelní i mravní škodu, jakou trpí mládež v ta-kovém pralese potištěného papíru. Nebudeme polem-i-sovati s „křečkovitou povahou“ o vhodnosti či ne-vhodnosti systematicky zařízené četby, sčkoliv volnost kritiky nad ústavem z obecních peněz podporovaným si ponecháváme a prozatím dnes uveřejňujeme úsudek o čitárně vůbec, aby si poplatníci mohli učiniti úsudek i o čitárně Palackého. Anglický časopis „Har-pers Magazine“ rozepisuje se o četbě v čitárnách: „Vybraná a úsilovná četba je jistě dobrá věc, ale mimo ni nevědí většina lidí nic více, ano můžeme říci, že si navykli, z lenosti mysliti a z chudoby myšlenek opírat se jen o knihy a noviny. Noviny a půjčovny knih jsou za to zodpovědný, že naši gene-raci ztratilo se umění čísti. Knihovny a vedly lidi, aby četli příliš mnoho, příliš rychle a nedobytně beze všeho výběru. I nejčtenější kniha ztratí při takové četbě na ceně tolik, že každý spisovatel, jenž sebe sám si váží, měl by se brániti, aby jeho knihy byly při-jímány do takových půjčoven. Půjčená kniha připra-vuje stále nepohodlí, ješto se myslí na zaplacení, ná-hradu, její navrácení, čtenář nemůže z ní čerpati onen klidný a příjemný posítek, jako z knihy, která je jeho majetkem.“ Náhodou žijí ve světě též jiní lidé, kteří vidí na čitárnách též jejich stinné stránky, přihlížejí nadšeně. Kdyby každé upozornění na vady bylo spo-jeno s tak nedůtklivou neradností, jakou projevil kulturní pracovník v „Osvětě L.“, pak by mechanické objednávání a vykládání časopisů stálo na věky nej-zasloužilejším dílem pod sluncem.

Slavnost Vzkříšení konala se v Hradci Králové obvyklým chodem. Průvod s Největšími od sv. Klimenta do katedrály vedl sám nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava. V kostele Panny Marie, odkud průvod přešel středem Velkého náměstí, obřady řídil vedp. městský děkan M. Musil. Účastenství přes ne-pohodu bylo hojné.

Lidová slavnost s bazarem, která se měla konati ve prospěch postavení kaple na Rožberku za příležitosti přenesení obrazu Panny Marie Pomocné v pondělí velikonoční, odložena pro nepříznivé počasí na den 30. t. m. Průvod vyjde z kostela Panny Marie kolem 3. hod. odpolední. Kázání pak u kapličky na Rožberku bude zároveň zahajovacím kázáním májové pobožnosti, která jistě zase letos přivábí do chrámu Panny Marie nečetné čitatele mariánských.

Divadlo v Adalbertinu. Jednota ka-tolických товарищů v Hradci Králové pořádá dne 30. dubna 1905 Zábavný večer. Program: „Tři doktoři, čili Consilium facultatis“. Veselohra ve 2 jednáních od hraběte Fredra ml. Po divadle koncert smyčcového a tamburašského odboru. Zařízení restaurační. Vstupné: osoba 40 h, rodina 1 K. Začátek v 8 hodin večer.

Výstava moderních obálek knižních spojená s výstavou předádkových a obalových papírů, jakož i prací z knihařských kurařů, překvapuje uspo-rádaností a vyloženými předměty; slouží věru k vy-tříbení vkusu nejen u blavných interessentů knihařů, ale též u ostatního občanstva, které takto poznává, jak vlastně upraveny a ozdobeny mají býti knihy. Výstava pořádána měst. průmyslovým muzeem v Hradci Král. otevřena jest do 30. t. m.

Bouře. V pondělí velikonoční dopol. snesla se nad Hradcem Král. bouře v jediném zablesknutí a

rachotu, provázena sněhovými kroupami; téžob dne zvlášť kol 7. hod. večer bouřilo silně na českém po-mozí u Náchoda.

Výstava prací šákových pořádána bude v neděli dne 30. dubna t. r. průmyslovou pokračovací školou v Hradci Králové v kreslárně zdejší c. k. vyšší reálky. Otevřena bude dopoledne od 9. do 12. hod. a od 2. do 4. hod. odpoledne. O 11. hodině dopol. rozšířeny budou odměny nejplnějším šákům.

Očkování dětí. Hlavní očkování dětí do-sud neočkovaných provede p. Dr. Václav Dardík ve dnech 17., 18., 19. května 1905 vždy od 11 hodin do 12 hodin dopoledne a od 2 hodin do 3 hodin odpo-ledne v „Sokolovně“. Přehlídka letos očkovanych, ja-kož i očkování další, konati se bude ve dnech 22., 23. a 24. května v tuše dobu a v téže místnosti. K oč-kování tomu užito bude animální látky z ústavu v Jin-dřichově Hradci. Rodičové dětí dosud neočkovaných důtklivě se vyzývají, aby v uvedené dny dívky své k tomu očkování přivedli, ješto jinak by c. k. okres-ním hejtmantvím předvoláni byli.

V městském Klieperově divadle v Hradci Králové v pondělí velikonoční sebrala jed-nota divadelních ochotníků „Kliepera“ Gilbertovo „Po-kračování“ a Čechova „Námluvy“. Obě hry provedeny umělecky; byly všechny v nejlepších rukách. Obe-canstvo odcházelो uspokojeno, ješto se tentokrát di-vadlo netěšilo z velké návštěvy.

Mrtvola neznámého. Ve čtvrtek před 8. hod. večer vyložena z Labe před Pražským mostem v Hradci Králové mrtvola neznámého muže asi ze stavu dělnického, nacházející se již v rozkladu.

Myslivci na odchodu. 2. prapor myslivců, který se po většině skládal z Čechů a v Hradci Kr. již několik let byl posádkou, ve čtvrtek před večerem opustil Hradec, aby zaujal nové stanoviště v Bienne v Tyrolsku na hranici italské.

Schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové koná se ve středu 3. května o 4. hod. odpol. v zasedací síni.

Návštěva z daleka. Do Hradce Králové zavítalo právě až z Anglie 18 důstojníků, aby pře-hlídkli bojiště z r. 1866.

Památka data. 1. května 1794. Krajský úřad z Hořeňova přeložen do Hradce Král. B. 1794 Biskup Hay zemřel. — 2. května 1780. Počátek stavby kostela na Pouchově. — 3. května 1778. Kostel sv. Petra na Pražském Předměstí zbořen. — Kapitola a alumnové přesídlili do Chrásti. — 4. května 1668. Kardinál z Harrachu postoupil bradecký kraj za die-cési biskupu Matoušovi Ferd. Sobkovi z Bilenberka. 1905. Jan Květ. Klumpar, gymn. řídící na odpočinku v Hradci Králové, vstoupil do 80. ročníku věku svého. — 5. května 1766. Boření kostela sv. Antonína zapo-čalo. 1762. Daun u Hradce Králové. — 6. května 1778. Socha sv. Jana od mostu u Pražské silnice pře-nesena na Malé náměstí k bráně Slezské. — 7. května 1768. Svěcení zvonní k kostela Panny Marie. — 8. května 1766. Generál Harsch přibyl do Hradce. 1781. Veliký mráz. — 11. května 1766. Konsekrace kostela Panny Marie. — 12. května 1831. Starší cech krejčov-ského žalovali u magistrátu královéhradeckého tovaryše Jana Hírle, že se k nim u přítomnosti více tova-ryšů vzdorovitě a neuctivě choval, jmenovitě že všechny mistry, kteří s mistrem Bennerem (jemuž se pro jeho chování a skromnost nejlepší vysvědčení dává) drží, darebáky nazval. „Poněvadž takové chování ne-vzdělaného tovaryše na ostatní mocně působí, tak že ti to na veřejné ulici mistry potkávající ani nepozdravují, nýbrž se smíchem zády k nim se obrací, jest nutno, aby toto chování tovaryšů bylo pokáráno, zvlášť pak, aby jmenovaný Jan Hírle pro pohanění skoro všech mistrů dle stávajících zákonů přinále byl potrestán.“ — Podepsali: Frant. Buben, starší cech, Jan Zmrzlík, mladší cechmistr, Václav Sadovský, spolumistr. (Spis uložen v městské registratuře krá-lovéhradecké.)

Jednota divadel. ochotníků ve Vy-ravě uspořádá v sále p. Jos. Morávka v neděli dne 30. dubna 1905 divadelní představení: Sedlák Zlato-dvorský. Obraz ze života venkovského ve 4 jednáních od K. B. Pfeiferové. Volně přeložil Václav Vít. Čistý výnos věnován bude na stavbu nové kaple místní. Školním dětkám vstup přinejmenší zakázan. Začátek určité v 8 hod. Ceny míst obyčejné. Po divadle volná zábava.

Vyznamenání kněží. V neděli dne 18. dubna slavila farnost smrdovská významnou událost čtyřicetiletého působení vdp. Eduarda Dobruského, děkana a faráře smrdovského. Toho dne dostavili se páni starostové obcí Smrdova, Zboží, Lubna, Vrboce, Dobruce, Leštiny, Chrástova, Štěpánova do Smrdova a svému milému faráři a děkanu odevzdali diplomy čestného občanství těchto obcí s následujícím proso-lovem p. Jana Šemka, starosty ze Smrdova: Jménem těchto přítomných zástupců obcí projevují Vám tímto svoji úctu, vděčnost a lásku, již Jete si získal u svých světených kolaturníků pro své nečetné zásluhy, ja-kožto pečlivý otec duchovní; jako zástupcové všech těchto obcí dovolili jsme si Vás, milý Otče duchovní, jmenovati čestným občanem svých obcí, doufajíce, že toto vyznamenání od nás s potěšením přijmete; a ujišťu-jeme Vás při tom, že věrně chceme státi vždy při víře svých otců a kráčet v šlépějích jejich. Bůh zachovejě Vás mnohá léta!

Z Miletína. Náš starobylý kostel, svěštěný a od 1. biskupa Edv. Jana Nep. Brynycha r. 1901 slavně znovuposvěcený, je památkou obětavosti Mi-letínské osady. Přes polovinu nákladu na jeho svěštění obětovali osadníci. Letos má se přikročiti k umělecké malbě této svatyně. Obstarati ji slibil fr. Pantaleon Majer z kláštera „na Slovanech“ v Praze. Náčrtky jeho velice se osadníkům smilovávají. Až je u nás letos bída velmi citelná, práce sbírka dobrovolných příspěvků, dp. farářem za doprovodu páni starostů obcí a zástupců městského výboru podniknutá, vy-nešla tolik, že na ten účel vybráno přes 6000 korun. Doufáme, že malbou dostane se svatyni náležitý trvalý, ješto dá hlavně náležitě vyniknouti oltářům a kazatelně, skvostným to darům c. k. odborné školy

kamenicko-sochařské v Hořicích. Svatyně umělecky vyzdobená již od více let je sídlem přemého spěvu liturgického, o čem má zásluhu náš p. ředitel křtu, říd. učitel J. Bidlo. U nás je proveden děkan, že i venkovské kostely mohou býti stánky pravého po-svátného umění.

Z Horního Jelení. Katolicko-sociální jednota zdejší sebrala v pondělí divadelní kus „Dě-doušek“ od Ant. Lokaye. Souhra byla celkem velmi dobrá; ani skrovný náš divadelní materiál nestěžoval děj. Hlavní úlohy byly správně zastoupeny dobrými silami a také dle toho sebrány; i začátečníci činili se jen což. Výsledek peněžitý, sčkoliv obyvatelstvo městčka bylo roztrženo zábavou jinou, byl nad o-čekávání značný. Bylo by si konečně přáti, by osobní roztrásky neměly věci v celku dobré a celému mě-stečku k povznesení, vždyť vše, co krásné a dobré, může se společně podporovat.

Miletínská továrna (tkalcovna) Samuela Frankenburcha přešla soudní dražbou v majetek firmy Goldschmiedovy z Běhohradu, jež ji značně rozšířuje. V ohledu národním nenastala tou změnou držitelů vlastně změna tádná. — Tkalci zdejší krajiny měli simu velice slou. Málo práce, málo platu, šivotaň po-třeby podražily. Bylo by jim jen přáti, aby v tom ohledu jich poměry se zlepšily.

Po Vzkříšení. V sobotu večer bylo v Mi-letíně na slavnosti vzkříšení několik vojínů na dovo-lené. S těmi zdržel se asi do 10 hodin 23letý Josef Š., syn mlynáře z Miletína, kterému před lety stroj rozdrtil ruku, tak že mu byla odřata. Kol 10. hod. jda domů, u mlyna zvaného „panský“ zmýlil si cestu a spadl do mlynské strouhy obličejem do vody a tak utonul. Teprve ráno našli jej lidé jdoucí do ko-stela. Pohřeb měl v úterý.

Průvod o slavnosti „Vzkříšení“ le-sem, jako se koná v Mičově, okresu čáslavského, jest asi málokde. V Mičově, na kopci v horách Železných rozlečeném, není žádného návesi a ješto jest kostel v bez-prostřední blízkosti lesa, vyjde průvod kolem hřbitova a ulicí vedle budovy farní a školní zahne do lesa a lesem vrací se do chrámu Páně světlý osáteného. Pů-sobí-li zeleň a vůně lesa na každého dojmem zvláštním, rozveselující náladu člověka, jest to zvlášť v této době jarní, v ten posvátný velebný večer, kdy radostné alleluja zaznívá z hrdel všeho tvorstva. Jakým kouzlem neobyčejným a půvabem jata jest duše vnímavá! Zvu-kem hudby a jasnými zvony ministrantů rozléhá se les, umlká hvizdot vášného kosa i švitoření drozdovo a cvrkání ptactva ostatního umlkne a vše naslouchá nezvyklému ruchu a spěvu zbožného lidu; les postří se šátky dívek a husté davy mužů prodírají se mezi kmeny mohutných smrků a borovic. A obrazek ten krásně doplňuje silhueta nedalekých trosek hradu Lichnice, ozlacených paprky zapadajícího slunce a vzhlížejících se v hladině blízkého rybníka Lovětín-ského, jenž v hloubi údolu odráží zelenavé modro ne-beské. Jaký to rozdíl ve slavnosti „Vzkříšení“ měst velikých, kde více méně jen zevní nádhera a v prů-vodu konaném v čistě, tiché přírodě na prospěvování, se srdce zbožného vycházejícího radostného alleluja.

Perleťářství, živnost na Miletíně velmi roz-šířená, trpí úbytěmi. Perleťáři natkají na velikou láci svých výrobků. Aby se domohli lepších cen, činí pří-pravy k založení výrobního družstva, ješto by bez pro-střednictví překupníků výrobky na trh dodávalo. V době před velikonoce bylo o tom několik schůzí interessentů pořádáno. Jisto je, že ta snaha má velké přehledy v cestě a že mnoho bude záležiti na tom, aby se věci chopili lidé nejen horliví a poctiví, ale také věci znalí, aby se nepochodilo zase jako s Tře-benicemi a podobnými „národními“ podniky.

Ze Žiželice. (Sv. misie.) V čísle 50. a 52. „Obnovy“ z r. 1904 uveřejněna byla od nás správa o čtených a důkladných opravách nádeho farního chrámu Páně, kteráto zpráva končila vřoucími přá-ním duchovní správy, aby po důstojné opravě vnějšku svatyně Svato-Prokopské následovala i obnova chrámů duchovních. — srdeci to osadníků ve farnosti. Přání to se splnilo. Po 28 letech konána v Žiželické farnosti sv. misie, kterou od 9. do 18. dubna konali vdpp. P. Karel Nováček, P. Aug. Benda a P. Tom. Zapletal z kongregace Božského Vykupitele od sv. Kajetána v Praze. Výsledek očekávaný a velikým napjetím ano i obavou, až ve všech osadách příslušných i v Žiže-licích konána k sv. misii náležitá příprava při cvičení velikonočním. Než vysnali několikrát při kázáních veřejně vdpp. kazatelé misijní sami, že sv. misie v Žiželicích setkala se se zdarem přepočetným. — Aby ve farnosti naší, ješto pro počet příslušných osad i jejich velikou vzdálenost k těm nejbližším v di-cési naší náleží, i těm vzdáleným oveskám poskyt-nuta byla větší možnost účastenství na této sv. misii, konána byla ona současně dvojmo, plně v Žiželicích a částečně i ve filiálním chrámu Páně v Rasochách a tu tak, že do Rasoch po 8 dnů dojížděli jeden z páni misijnářů a místní dp. kaplan. Tam bylo hned ká-zání, pak mše sv., při níž a po ní se zpovídalo, dokud kdo sv. pokání přijati si přál. Těto nikdy nebyvalé příležitosti v Rasochách používali sbořní tamní pří-fařenci v počtu vždycky hojném. Svaté svátosti přijalo tam 400 lidí dospělých a 187 školních dětí. Na ne-děli květnou zakončena tam byla sv. misie slavností postavení a posvěcení misijnářní kříže, k níž sešlo se tolik lidí, že by kostel třikrát tak veliký býti musil, aby je pojal. Slavnosti t. účastnily se i tři hasičské sbory (z Chýnic, Hlavenčína a Rasoch) a hudbou, družičky a mládenci, kteří nesli krásné zdobené misijnářní kříže za spěvu písní „Tisíckrát buď pozdravený, o kříži převzatý“ a hudbou. Všichni tři páni starostové z tamějších obcí erdečně jménem obcí svých vdpp. misijnářů poděkovali a s celým zá-stupem v pořádku a hudbou na konec obce Rasochské ho vyprovodili. Všichni páni starostové z těchto obcí i páni učitelové sv. svátosti společně s jinými těmi pří-jali. — V Žiželicích samých pak přijalo sv. svátosti 1832 lidí dospělých a 400 dětí a to se čtyř škol: Žiželické, Hradišské, Převýšovské a Radovesnické. Z těchto škol nestyděli se za svou víru a přijali sv. svátosti páni učitelové tři: jeden pan Hřídel, jeden správce školy, jeden třídní p. učitel a pak jeden p. starosta,

ještě po ukončení sv. misie pp. misionářům též poděkovat přísl. V celku tedy 2000 duší z celé farnosti bylo získáno Bohu, což zajisté — vřelé díky milosrdnému Bohu a horlivým vdpp. misionářům — jest výsledek pro Žiželice přepočítaný, uváží-li se, že ve farnosti Žiželické, pokud ovšem možno bylo ve farním chrámu Páně v minulých letech kontrolovati — průměrně jen 626 katolických dospělých velkonoční svou katolickou povinnost konalo. (626—2188). Proto z plna srdce vzdal v úterý k večeru duchovní správce náš díky Bohu i vdpp. misionářům za dílo tak požehnané skončené. Deješ Bůh, aby ta vroucí a plamenná slova plná něžnosti a váhy, jež od srdce a proto i k srdcem šla svláště při slavnosti odprobování Pána Ježíše v Nejav. Svátosti Oltářní, při slavnosti Marianské a při posvěcení misionářského kříže, byla trvalou obnovou náboženského smýšlení lidu farnosti Žiželické. Účastenství u večer bylo velmi veliké vůbec a při uvedených slavnostech zvlášť, avšak při slavnosti poslední přímo — bez nadsázky — obrovské. Byla to radost dívati se na tu dlouhou řadu mládežců v šerpách ze všech osad — (jenom ze Žiželice přes 40 mládežců) — a pak tu dlouhou řadu panen dílem v obyčejném šatu, dílem oblečených v různých a bílých šatech, které předcházely řadu mládežců neosobních misionářů kříže s krásným věncem od dívek Radovesnických uprostřed — a také s velmi pěkným 16 m dlouhým umělým břečtanovým věncem v délce i šířce celého kříže ovínutým a ozdobeným — darem to zase dívek Žiželických. Bohatě i chudě ze všech osad závodily v radosti nad sv. misí. Proto i dobrovolnou učinily mezi sebou sbírku na dokončení oprav svého farního chrámu, jež dohromady ode všech 60 K vynešla. A tak celá sv. misie v Žiželici ukázala, že jen trochu více mužnosti, katolického uvědomění a sebevědomí, a pak marne bude ve farnosti to šíření „Červánků“ a „Žalů“; rozšiřovatelé jich vidí dnes, že mají jen — plevu za sebou! Vždyť se mnozí zrovna při té sv. misii z přivřeců jejich poznali a povstali. A za to buď Pán Bůh pochválen! Za všeobecných projevů účty, lásky a vděčnosti odcházeli od nás vdpp. misionáři. Požehnanou práci jejich nechť odmění jim Božský Vykupitel sám!

Rozmanitosti.

Modlitbové tažení křížové za Afriku (od 6. do 14. května). Družina sv. Petra Klavera pro africké misie pevně přesvědčena, že veškeré práce a námahy misionářů, veškerá obětavost a štědrost dobrodinců misí nedocházela by křížového výsledku, kdyby nežehnal je všemohoucí, koná letos, jako jiná léta, na vyprošení ochrany a pozhnutí nebes pro apoštolské práce misionářů v Africe modlitbové křížové tažení za Afriku. Pobožnost tato koná se na způsob devítíku a záleží v tom, že se každý účastník soukromě modlí po devět dní před svátkem Ochrany sv. Josefa (třetí neděle po Velikonocích; letos od 6 do 14. května) předepsanou modlitbu. Účastníci mohou získati následující odpustky: 1. Odpustky 300 dnů za každý den devítíku. 2. Plnomocné odpustky během devítíku neb v osmi následujících dnech, kdo všech devět dní zmíněnou pobožnost vykoná, sv. svátosti hodné přijme a na úmysl sv. Otce se pomodlí. Zmíněnou modlitbu dostati může každý v řeči české, německé, francouzské a vlašské v libovolném počtu zdarma a vyplacené, kdo se o ni přihlásí na adresu: Filiálka Družiny sv. Petra Klavera (Praha-IV., č. 33). Všichni příznivci misí, zvláště veleddst. duchovenstvo, se aktivně žádají, aby upozornili na tuto významnou pobožnost, která každoročně na sta tisíce zbožných duší po celé Evropě spojuje duchovním pontem modlitby k jednomu svatému cíli — šíření se království Kristova mezi pohany. Almužnu na misie nemůže každý dáti, ale tohoto modlitbového tažení křížového může se každý účastniti.

Působnost obec. představenstva při pohromách živelních. Starosta obce povinen jest opatřiti, čeho třeba, aby pokud možno odstraněno bylo vše, jakož aby nic činěno nebylo, čím by požár mohl vypuknouti. Starosta má zejména v pravý čas učiniti nevyhnutelná opatření k vykonávání policie místní a požádati obecní výbor za peníze, jichž na ten účel třeba. Při vypuknutí požáru může starosta žádati, aby se neodkládne konaly práce, pokud jich na odvrácení okamžitého nebezpečí nevyhnutelná potřeba, jakož má k těm pracím každého občana schopného, ano i osoby cizí přidržovati. V té příčině může obecní starosta učiniti prostředků donucovacích a v případě neposlechnutí jest oprávněn uložit peněžitou pokutu až do 10 K, případně i vězení v trvání 24 hodin, nemohl-li by totiž vinník zaplatiti. Aby se vypátraly vady ohněm nebezpečné a aby se dohlíželo k tomu, zda-li se komíny bedlivě čistí a s dlel přípravami hasící jsou v dobrém pořádku, má obecní starosta nebo ti, kdož k tomu jsou zříceni, podle potřeby, nejméně však jednou za rok vykonati prohlídku v příčině ohně ve všech budovách a má se k prohlídce té přivolati znalec, a tam, kde je zřícen abor hasičský, též zástupce aboru toho. — V každé uzavřené aspoň 50 čísel čítající osadě budiž nákladem osady zřícen ponocný, který má konati službu strážnou proti ohni. V menších osadách uzavřených, jakož i v osadách s domy po různých stojících, není-li v nich ustanoven zvláštní ponocný, musejí službu noční proti ohni aspoň v červenci, srpnu, září a říjnu vykonávati majitelé domů střídavě po sobě a bezplatně. Těm, kdož při hašení ohně vykonávají určitou práci, která vyžaduje zvláštní zručnosti nebo námáhání, má obec místní, žádají-li za to, dáti přiměřenou náhradu. Každá obec jest povinna sousedním obcím při požárech bezplatně všemožnou pomocí přispěti. Držitelé koní v obci jsou povinni pod pokutami podle nařízení obec. starosty neb jeho zříceně propůjčiti koně k zaplacení do stáje a vozů a vodou potřebné a to a pravidla střídavě po sobě. V případě pilném může

se k účelu hašení použiti i takových spřežení, která se náhodou v místě právě nalézají. (J. Šebestův Výklad o působnosti ob. představenstva při pohromách živelních. U A. Reinwarta v Praze za 60 h).

Proti strnutí šíje, kterážto nemoc ohrožuje právě Rak. Slezsko, Moravu, Vídeň a j., hned v jejích počátcích — které se jeví třesavkou, silným bolením hlavy, vrhnutím, na to pak v křečovitém stahování se svalstva šíjového — dle Bilzova „Nového léčení přirozeného“ poslouží nejlépe parní lázeň v posteli. Dále se doporučuje užívati prostředků odváděcích, střídati ovinky na život a lýtku spojené se zhlívacími lahvičkami u nohou. Na čelo a šíji přikládají se konejšivé složené obklady, jež vyměníme, když se zahřály. Má-li nemocný horečku, třeba užívati přiměřených prostředků proti ní. Omývání má se diti jen v posteli, ježto každý bobýb působí nemocnému bolest. Nemocnému dávejme piti hojně vody nebo limonády, i trochu kompotu mu prospěje. V prvních dnech nesmí nemocný jiného nic požívat, později prospěje mu trochu polévky z ovesné krupice, poněmhu pak přejde se ku stravě prosté dráždivé. I masáž celého těla, případně šíje působí na sesílení — Ztrnutí šíje objevilo se již i v Čechách v Tannwaldu, Wurzelodorfu a Franzensdorfu na Liberecku.

Bušení srdce zmírňuje, když se před spaním napijeme oslazené limonady citronové. Vůbec ovocné šťávy doporučují se všem, kdož trpí srdeční vadou, nervosou a pod. chorobami.

Za nahlédnutí do knih pozemkových nesmí se žádati odměna. Presidium zem. soudu v Praze rozeslalo v těchto dnech podřízeným soudům výnos, dle něhož přednostům soudů přisláno se ukládá dbáti toho, aby úředníci obstarávající vedení pozemkových knih, od stran nežádali odměn nebo darů za nahlédnutí do pozemkových knih.

(Zasláno.)

Důstojnému duchovenstvu král. Českého!

Spolek sv. Bonifáce vystavěl nákladem 50.000 K na vlastní útraty v Praze VIII. (v Libni) — kde skorem 25.000 lidí až posud bylo bez domu Božího — krásný a prostorný kostel prozatímni a opatřil ho vším potřebným.

Podobně veliká bída jako v Libni vyskytuje se také na jiných místech. A též zde vřelá spolek sv. Bonifáce hodlá zjednat pomoc, ovšem s výhradou, že dostane se mu k tomu potřebných prostředků.

Těchto prostředků lze velice snadno nabýti, a může se ihned učiniti konec neslýchané veliké bídě a nouzi duchovní, ujmou-li se důstojní spolubratři horlivě toho, co spolek sv. Bonifáce jim podává.

Námi šířené časopisy („Sv. Vojtěch“ a „Sv. Bonifác“) nejsou pouze prostředkem k upevňování a objasňování náboženských vědomostí — což v době naší tak nutným jest — nýbrž poskytují též možnost, aby získalo se hojně almužny od věřících; a toto právě záleží jedině na okolnosti, ujmou-li se velební páni pravým způsobem našeho díla.

Dle nařízení nejvdstojnějších vrchních pastýřů uvedené časopisy mají rozdávat býti zdarma; ale u příležitosti tohoto rozdávání mají se sbírat dárky, jichž spolek sv. Bonifáce tak nutně potřebuje, aby mohl dostáti všem úkolům, jež si vytkl. Kdyby z celých Čech, ze všech obcí, každého měsíce sešly se příspěvky — nemusily by býti ani příliš velké — tak zajisté ještě letos bylo by největší nouzi odpočteno.

Tisíce duší v bezprostřední blízkosti Prahy a též na jiných místech jest zbaveno možnosti, obcovati službám Božím! V mnohých místech ani čtvrtý díl školních dítek nemůže se pravidelně voditi ke mši svaté. Nepřijde-li pomoc brzy, celé davy ztraceny budou pro církev, ano, budou ztraceny, ačkoliv by bývalo tak snadno zachrániti jich pro církev a život věčný!

Pro krev Kristovu vznášíme ku všem velebným pánům prosbu, aby pomoc svou věnovali dílu podniknutému spolkem sv. Bonifáce.

V Praze, Opatství Emanužské, o Velikonocích 1906.

Ústřední správa spolku sv. Bonifáce pro Čechy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 23. dubna 1906. 1 hl pšenice K 00 00—00 00, žito K 12 70—12 80, ječmene K 12 00—00 00, oves K 8 00—8 60, proso K 00 00—00 00, vike K 18 40—00 00, hrachu K 26 00—00 00, čočky K 36 00—00 00, jahel K 28 00—00 00, krup K 20 00—24 00, bramborů K 6 00—7 00, jetelového semene červeného K 00 00—00 00, jetelového semene bílého K 00 00—00 00, rážáku K 00 00—00 00, máku K 36 00—00 00, lněného semene K 20 00—00 00, 100 kg křitých otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšen. otrub K 13 50—00 00, 1 kg másla K 3 78—0 00, 1 kg sádla vepřového K 1 80—0 00, 1 kg tvarohu K 0 44—0 00, 1 vejce K 0 06—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa petržele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 0 00—0 00, 1 hl cibule K 22 00—00 00, 1 kopa drob. zeleniny K 2 00—5 00, 1 pytel mrkve K 0 00—0 00, 1 kopa cerele 0 00—0 00, 1 kopa okurek 0 00—00 00, 1 hl jablek 0 00—00 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 23. měs. dubna 1906 obdávány přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl —, žito 81, ječmene 12, oves 126, proso —, vike 3, hrachu 0, čočky —, máku —, jahel —, krup 4, jetelového semínka 2, lněného semene 8. 2) Zeleniny: petržele 20 kop,

kapusty — kop, cibule 5 hl, drobné zeleniny 20 kop, mrkve — pytlů, cerele 10 kop, brambor 161 hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek — hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 11 kusů, podvinčat 218 kusů, kůzlát 185 kusů.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinné), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Nový byt

celé první patro, proti sluneční straně se nalézající o 4 velkých pokojích, předpokojí, kuchyni, spíží, koupelnu, pokojíku pro služebné, mimo byt se nalézajícího, což zvlášť výhodno, a s ostatním veškerým příslušenstvím

Ize ihned najmouti.

K volnému použití jest prostranná zahrada.

Cena 40 zl. měsíčně.

Fr. Chrudimský v Hradci Králové.

Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlédnutím k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimi.
Rozpočty sestavují zdarma.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. pátro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franke. Nejvyšší vřam. na výstavách.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady [na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise
číslic losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Záloby na uložené zboží.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepším, při cenách konkurence lev-
nějších. Prodej fotografických aparátů
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvolávání filmů a desek.

**V řadě prvních
evropských závodů.**

Co jest?

„Silk“

výtečná, čistě vlněná
látka v barvě černé,
hodící se i na taláry.

1 m. zl. 2.80.

Vzorek této látky, jakož i
bohátý výběr moderních
druhů na obleky a svrchní-
níky, jen zaručené jakosti
a v mírných cenách se na
pořádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zaslátelský
závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

Filialní závody:

Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy.)
Píseň, Školní ul. 13.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612-VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

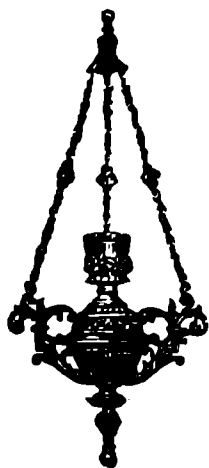
doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křídla, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Vele důstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastním dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbrí. Na pořádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slazení ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtěvostnějšího. Chudším kostelním úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Vele důstojnému duchovenstvu
dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

obrázků svatých

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

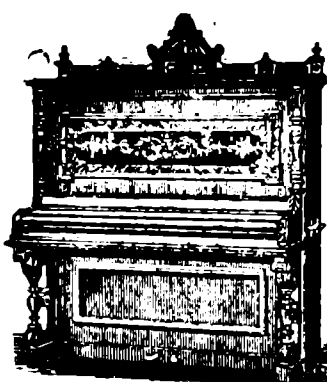
Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízně odpovídá se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

Piana,
pianina,
harmonia
a varhany

nejnovějších
soustav — levně.

též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad Eliščino nábreží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Ceníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Spiragův lidový katechismus

Německého originálu prodáno dosud 30.000 výtisků. Celkem vyšlo
v 8 jazycích. Česky v překladu prof. Frant. Kalvody vyšla během
2 let 3 vydání. Cena úplného díla (3 díly) 6 korun.

Nakladatel **R. PROMBERGER** v Olomouci.

Lze dostat též v každém řádném knihkupectví.

Látky

na dámské šaty, jarní a letní novotinky.

Jemné látky černé. Deleny, zeffry, levantiny, museliny, kepry, grádle, přezné véby, polovičníky, kalika, sypkoviny atd.

za ceny báječně levné
a pevné, jen u firmy

JOSEF DOUBRAVSKÝ, obchodní dům
v Rychnově n. K.

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Pecní stroj.

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, ceny atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

K biskupským visitacím

krásné koberce chrámové v celku i přesně
dle oltářů upravované, jakož i veškeré

chrámové dekorace

z látek znamenitých jakostí, též ku jar-
nímu zařizování bytů

koberce, záclony,

vlíněné i krajkové

nábytek

všeho druhu solidně sprá-
covaný,

celá zařízení bytů, domů i vil

dodává za ceny tovární

Adolf Novotný

v Týništi nad Orlicí,

továrna na nábytek a koberce.

Cenníky i vzorky zašlu na požádání.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Prodám

pod cenou výrobní
gothický oltář

dubový,

bohatě zladený, vyznamenaný státní medailí.

Sochy dle přání vyměním.

Frant. Jirouš,

odborný závod pro práce kostelní
v Slatiňanech.

Káva

zásilky v lehkých žočkách
franko dob. do všech stanic.
Nejjemnější jakost, výtečná
aroma, sur. 5 kg. K 12—, 12.50, 13—, 13.20,
14—, 15—, praž. 15—, 16—, 16.75, 17.75,
18.75, 19.70, 20.60 atd. Zaručená spokojenost.
Mnoho pochvalných uznání. První východo-český
odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

Rheumatismus. — Dna.

Stanice dráhy: Josefov-Jaroměř.

Suchá poloha přímo
u lesa. Vzorová čistota.

Poštovní a telegrafní
úřad v lázni.

Lázeňský lékař
MUDr.
O. Kukla.

Více než
100

pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.
Výborná restaurace (přeh-
lé). Ceny mírné.
Vojenské koncerty. Bližší
ochotně sdělí správa lázní.

Ženské nemoci. Anemie.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retázky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Dědičky hodným sdílky na výběr též i na splátky
bez svýčinné cen. — Založeno r. 1848.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky včetr. usnané. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
neb staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83

Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

všechné v ohni zlacené
a stříbrené, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zálohu se již svčcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj máie
se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svíců, pa-
cíkůlů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

bud jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Bližší sdělí Josef Andrejs, domovník
v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Díkovzdání.

Hluboce dojat nesčetnými projevy upřímné účasti, jichž dostalo se nám za příčinou úmrtí nezapomenutelného našeho otce, pana

FRANTIŠKA SEKERY,

řiditele kanceláře okresního výboru ve Hlinsku,

děkuji vřele jménem svým i celé rodiny naší všem, kdož drahého zesnulého na poslední cestě doprovodili a jej skvostnými dary věnců obmyslili, nám ústně nebo písemně upřímnou soustrast svoji projevili, neb jakýmkoliv způsobem k uctění památky drahého zvěčnělého přispěli. Všem za projevy jejich lásky k nám hojně

odplat Bůh!

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 28. dubna 1905.

Vladislav Sekera,

řiditel diecesního ústavu pro hluchoněmé,
syn.

Jarní a letní novotiny ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje
Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO

které následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehce se stráví.

Kandol-Kakao

má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spojeno jsou se sladkem, je zároveň velmi výživné.

Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 "

K dostání ve všech obchodech se zboží koloniálním a kořením.

Pravé jen v balíčkách se známkou J. H.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákresey a rozpočty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Jarní čtvrtletí
veškerých
modních časopisů

Ize objednat

v prvním královéhradeckém knihkupectví a antikvariátu

Bohdana -- Melichara
v Hradci Králové.
(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)
Donaška do domu se neúčtuje.
Správné a rychlé dodávání zaručeno.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 18.

(Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva).

*Sportivost jest nevyhnutelná, chceme-li si po-
jistit neovislost; ona nevyžaduje žádných svlašt-
ních a stkvělých čností, jí stačí pořádek, pravi-
delnost, obzřetlost.*

Smiles: Moudrost života.

Do řady! Každý člen Sdružení nechť se
přičiní, aby získal aspoň jednoho nového pomocníka
do řad Sdružení našeho. Účel Sdružení, ne snad jen
hmotný, zvláště však mravní měl by povzbudit nejen
dělníky, ale i jich přátele k větší čilosti ve prospěch
organizace naší, jejíž blahodárná působnost jistě jednou
mocněji se všem ukáže.

K našemu boji.

Naším „soudruhům“ nasbíral J. F. Krounský.

Dovolím si Vám, přátelé, podati malý
doklad, kterak sociální demokracie za mrzký
žold vykonává židovským kapitalistům službu
dělnického Jidáše a taktéž i malou ukázkou
o jejím balamucení svedeného dělnictva.

Z poloviny snahou sociální demokracie
jest, aby lidská práce byla oceněna, aby dělník
— člověk byl člověkem a ne otrokem zisku-
chtivého kapitálu. I my v tomto směru zá-
sadně podporujeme její snahu, toť ostatně
hlavním naším cílem a požadavkem. Než ale
přetrajíce tu po zjevech a činech, jež v tomto
směru soc. demokracie prakticky provádí, se-
tkáváme se s bolným ukazem.

Či jak se to srovnává, když sociální de-
mokracie bojuje proti kapitálu, ale o kapitálu
židovskému neví a židovstvo ještě v ochranu
bře, vlastně od něho slepě nechává se vésti.
Připsali na svůj válečný štít: „Bojujeme proti
kapitálu“, ale zda-li pak jste kdy, přátelé, četli
neb slyšeli, že by se soc. demokraté ve svých
orgánech zmínili někdy o ohromném bohatství
židů? Zajisté nikdy!

Vůdcové si ovšem dobře rozumějí, ale
zde se jedná o ten zubožený dělný lid, kterak
se nechá slepě balamutiti od svých vůdců a
stále jako smyslů zbavený leze socialistickým
štvácům do nastražených pastí.

Židovstvo chce býti pánem celého světa
a soc. demokraté jako nádeníci mu k tomu
dopomáhají. Chtějí nás rozdvojiti, zatamnit,
usilují, abychom se mezi sebou znesvářili, by
pak tím dříve lidstvo přijalo na se jeho židovské.

Vůdcové, místo aby hleděli opravdově
pomoci dělnictvu svedenému, zabývají se raději
proticírkevním štváním. Naše náboženství je
v jejich orgánech denně surově napadáno, ale
na podiv, pořád jen to — katolické. Hnusí se
každému soudnému člověku sledovati způsob
počinání našich „soudruhů“.

Ve své žoldácké zaslepenosti došli tak
daleko hlásající na př., že klerikalismus jest
to, který nás ještě zotročuje a dokud lidstvo
to jho se sebe úplně nesetřese, dotud nepovede
život šťastný a blažený. Jinde zase říkají, že
církev je spojena s kapitalisty, že se drží těch
mocnějších a proto pryč s ní! Tu zase na-
mlouvají, že žiti prý dle mravoučných zásad
církvě katolické znamenalo by pro lidstvo
zlo nejnebezpečnější atd.

Přátelé! Sledujte veřejný nebo soukromý
život náš, procházejte ho skrz na skrz a ani
v nejmenším nebudete moci říci, že církev
svým vlivem ovládá náš veřejný život, že ona
jest příčinou nynějších bídných poměrů.

Církev nemá ani továren, ani akciových
podniků, ani velkoobchodů; na prstech spočítá-
tate na př. v naší vlasti takové větší podniky,
které nejsou úplně v rukou židovských. Na
burse nezasedá ani jeden církevní hodnostář,
tam kraluje Rothschild; na říšské radě nemá
církev také žádného vlivu, tam panuje židovsko-
německo-polská společnost. Kdo má dráhy,
banky? Kdo vyvážá a dovážá všechny tovary?
Kdo jiný než žid!

Nuže, my stenáme pod jhem kapitalisti-
cko-židovským a nikoliv pod jhem církevním.
Jen člověk omezenec může něco podob-
ného tvrditi.

Opět tu hned dodávám: Proto, že církev
katolická nemá dnes nižádného vlivu na ve-
řejný život, proto se má lid moc dobře, má se
dobře, tak dobře až do vyhladovění! Sami so-
cialisté musí pokorně vyznati, že středověk
byl zlatou dobou v dějinách práce a to proto,
poněvadž byl provanut zásadami křesťanskými,
zásadami církve katolické. A srovnajme dnešní
dobu!?

Dále mají social. demokraté věděti, že by
ve společnosti lidské, dle křesťanských zásad
zřízené, nemělo býti chudáků, kteří práci a
chleba hledají, ale nenalézají, kteří lační a

není, kdo by jich nasýtil, kteří mrznou a oděvu
postrádají, kteří umírají, protože se jich nikdo
neujme. A věru, kdyby v naší krásné vlasti
opět se oživil ty nšlechtilé zásady církve
katolické, ihned by přestaly všechny ty zhou-
bné boje, kterými jsme smýkáni, nikomu by
ani nenapadlo, považovati svého bližního za
méně cenného, nerovnoprávného, neboť jen
v církvi katolické platí „Co nechceš, aby ti
jiní činili, nečiň i ty jim!“

Německý biskup Ketteler říkal všem pro-
následovatelům: „Jen jeden jediný den dejte
křesťanství, nechte je volně působiti, nechte,
ať rozvine všechny své síly a uvidíte, že ze
země učiní ráj.“ Co tomu říkáte „soudruzi“??

„Soudruzi“ nejvíce útočí proti našim mi-
losrdným sestrám, proti těm, kteří pečují o
ubožáky, když je židovský továrník byl seděl,
odkopl. Ba oni je ještě vyhánějí z Francie,
nepřejíce ani těm dělnickým mrzákům poslední
pomoci a podpory! Pravdivá slova pronesl ně-
mecký poslanec Gröber v berlinském sněmu:
„Vše to, soudruzi, co říkáte, že jste vykonali
pro dělnictvo, nemá dohromady tolik ceny, co
jedna jediná milosrdná sestra za jediný měsíc
z lásky k Bohu a bližnímu byla vykonala.“

Vůdcové dále namlouvají dělnému lidu,
že církev katolická stále odkazuje dělníky na
věčnost slovy: Tady na světě trp ústrky, pro-
následování, beř mzdu jakoukoliv, však na
věčnosti se ti všechno dobře odplatí!

Nikdo z vás zajisté něco podobného ne-
slyšel a nečetl. Naopak! Jen v učení katoli-
ckém je psáno, že utiskování vdov a sirotek
je hříchem do nebe volajícím. Bohatým a moc-
ným káže církev: Vykonali jste leccos dobrého,
ale to vše nestačí! Ne to, co jen chcete, nýbrž
to, co konati máte, ne to, co na vůli vaší,
nýbrž to, co žádá spravedlnost, konati musíte.

Chudíně a utlačovaným káže církev: Syn
Boží nám přikázal ujmáti se práv chudých a
cožkoliv jste jednomu z nejmenších učinili,
Mně jste učinili.

Že se církev katol. nestará pouze o po-
smrtné blaho, viděti z toho, že pro chudáky
staví špitály a stavěla je první, kdy ještě žá-
dnému jinému nenapadlo je stavěti a posílá do
těchto nemocnic své nejšlechternější syny a
dcery starající se o zmírnění bolesti již zde na
zemi.

A tak na všech stranách snaží se sociální
demokracie za vedení židovského štábu kapi-
talistického oloupiti křesťanské dělnictvo o
hlavní jeho oporu — víru —, aby tím hojněji
mohli na troskách jeho spokojenosti užívat.

Byty a dílny.

(Ze spisu dra. Veselého „Dělnictvo, jeho práva
a povinnosti“.)

I. Byt pohodlný, čistý a zdravý působí
mnohdy značně na mravnost a štěstí života
rodinného. Dělník, který po skončené práci
vyhledává domov, jenž jemu mnohou příjem-
nost skýtá, bývá chráněn před četnými ne-
řestmi, které ohrožují život společenský. Anglie,
která se užte považovati za zemi svépomoci,
a která, pokud se týče řešení otázky dělnické
a krytí potřeb dělníků, mezi evropskými státy
nejpřednější místo zaujímá, pochopila první
onen dalekosáhlý význam zdravých bytů pro
dělnictvo a činně ujala se této myšlenky.

Co do způsobu, jakým myšlenku tuto
uskutečniti lze, vyvinuly se 4 soustavy:

1. dělnické osady (kolonie), jež skládají
se z celé řady domů, obývaných dělníckými
rodinami,

2. dělnické kasárny, t. j. budovy po způ-
sobu kasáren vystavěné, v nichž dělníci bez
rozdílu, zda ženati aneb svobodní jsou, bydlí,

3. izolované (o samotě stojící) domky pro
jednu aneb více rodin a konečně

4. pracovny, které buď jako soukromé
nebo jako státní ústavy se vyskytují a které
netoliko slouží k tomu, aby práce schopné
chudé dělníky podporovaly, jim práci zaopa-
trřovaly, nýbrž též, aby se staraly o to, aby
dělník v místnostech, kde pracuje, i obýdlí
našel; pracovny tyto mají nejen dělníkům
práce schopným, nýbrž i těm, kteří nemocí
anebo vysokým stářím ku práci se stali ne-
způsobilými, jako útočiště sloužiti. Mezi všemi
systémy objevily se ale dělnické kolonie nej-
výhodnějšími. Brzy se vytvořily spolky a spo-
lečenstva mezi dělníky za účelem zřizování
takovýchto kolonií dělníckých (ve Vídni, v Brně,
v Liberci). — Tyto se pravidelně zakládají
nedaleko továren; záležejí obyčejně z řad domů
jedno- až dvoupatrových, s byty o 2—3 poko-
jích. Tento systém brzy našel všude ohlasu
a rozšířil se zvláště v Německu a v rakou-
ských místech továrních.

Potřeba zdravých a čistých bytů pro děl-
nictvo došla v rakouském zákonodárství uznání
vydáním zák. ze dne 2. února 1892 č. 37 ř. z.
Zákonem tímto poskytuje se celá řada výhod
stavením, která obce, spolky, společenstva
dělnická nebo zaměstnatelé nově vystaví za
tím účelem, aby v nich zdravé a laciné byty
pro dělníky zřízeny byly.

Výhody ty vztahují se však jen ku sta-
vením, obsahujícím byty, jichž obytný prostor
při bytech záležejících pouze z jedné místnosti
neobsahuje méně než 15, a ne více než 30 m²,
při bytech záležejících z několika místností
ne méně než 40, a ne více než 75 m². Roční
nájem z těchto bytů nesmí za 1 m² ve Vídni
1 zl. 75 kr., v místech majících přes 10.000
obyvatel 1 zl. 15 kr. a v ostatních místech 80
kr. přesahovati. Stavení těmto podmínkám od-
povídající sprostěna jsou po dobu 24 let do-
movní daně z nájemného a 5% daně z příjmů,
při čemž platí osvobození od placení daně i
pro pohledávky na těchto staveních zjištěné.

Kromě toho požívají stavení tato skoro
ve všech zemích korunních též osvobození od
placení přírážek zemských a okresních; od pla-
cení přírážek obecních osvobozeny jsou jen
částečně (do polovice).

II. Každý majitel živnosti jest povinen
svým nákladem zříditi a udržovati v dílnách,
při strojích a náčiní pracovním opatření, která
vzhledem ku povaze provozování živnosti a
místnosti výrobních, ku bezpečnosti života a
ku ochraně zdraví dělníků jsou potřebná; ma-
jitel živnosti má zvláště pečovati o to, aby
stroje, zařízení závodní a jich části jako: se-
trvačnický, převody, ložiska hřídelová, vytaho-
vadla, kádě, kotle, pánve a pod. tak byly za-
hrazeny nebo chránidly opatřeny, aby dělníci
při obezřetném konání práce nebyli ohroženi.
Povinností majitele živnosti jest starati se, aby
dílny po celou dobu pracovní byly co možná
světlymi, čistými a prachu prostými, aby
vzduch byl způsobem počtu dělníků a zaříze-
ním osvětlovacím přiměřeným obnovován, by
se působilo proti škodlivým výparům a zvláště,
aby výroba při živnostech chemických zařízena
byla způsobem takovým, jímž by zdraví děl-
níků co nejvíce ušetřeno bylo (§ 74 živ. ř.).

Výrobci fosforečných látek zápalných
jest nař. min. vn. a obch. ze dne 17. ledna
1885 č. 8. ř. z. uložena zvláštní péče ve pří-
čině dělníků v jich provozovnách zaměst-
naných. Spornou jest otázka, kdo povinen
jest ochranné prostředky v najatých místno-
stech továrních zříditi, zdali nájemce či prona-
jmatel.

Sociální rozhled světový.

V říšské radě vídeňské ukázali zase soc.
demokraté, komu slouží. Při rokování o řepních
rayonech postavili se na stranu velkokapita-
listů a když mělo se hlasovati o návrhu cu-
kerního výboru, jímž mělo se poněkud pro-
spěti rolnictvu — odešli ze sněmovny.

Živnostníci moravští pořádají stále schůze
a porady o opravě živnostenského řádu, jenž
svoji zastaralostí již naprosto nevyhovuje.

V Praze ve dnech svatojánských konati
se bude hospodářská výstava. Tentokráte bude
na výstavě zastoupeno i kovářství, kteréžto
odvětví bylo dosud popelkou.

Ministr financí dr. Kozel chystá zvýšení
daně z libu o 20 K na hektolitr. Hodlá tím
vyzískati na 30 milionů korun, z nichž část
má býti věnována na zlepšení zemských financí.

V Itálii podařilo se vládě v brzkou zaže-
hnati hrozivou a nebezpečnou stávkou železnič-
ních zřízenců. Stávku vyvolali uměle soc.
demokraté. Dělnictvo však brzo prohlédlo a
opět zahájilo práci. Ačkoliv stávka nebyla pro-
vedena úplně a trvala jen krátce, přece způ-
sobila citelné škody hlavně obchodníkům ovo-
cem, zeleninou a květinami. Bylo by záhodno,
aby poměry železničních zřízenců (hmotné i
mravní) staly se předmětem úvahy evropských
vlád, nemá-li jimi stále docházeti k citelným
škodám obyvatelstva.

V Rusku vnitřní poměry jsou dosud roz-
hárané. V některých závodech stávky ukončené
se zase obnovují.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze dne 17. dubna. Podpora nemo-
censká udělena: Josefě Vostřelové v Litomyšli
(7) 6 K, A. Moláčkové v Ústí n. Or. (7) 6 K,
V. Miklovi v Jindř. Hradci (14) 6 K, J. Štefflovi
v Jindř. Hradci (14) 12 K, F. Diviškové v Rych-
nově (7) 3 K; podpora v nezaměstnanosti: F.
Teplému v Horním Jelení (7) 4 K.

Schůze dne 26. dubna. Podpora nemocenské udělena: Josefě Vostřelové (14) 12 K, Anně Částkové (9) 3-86 K, F. Mlejnkovi (9) 7-66 K, vesměs v Litomyšli.

Dopisy.

Z Kunčic. Odbočka „Všeoborového sdružení křesť. dělnictva pro Kyšperk a okolí“, sídlem v Kunčicích, pořádala 9. dubna t. r. spolkovou veřejnou schůzi, na níž p. J. Maštalík z Prahy promluvil o otázce dělnictva. Ve dvouhodinové řeči probral jako úvod otázku sociální, poukázal, kterak nutná jest organizace dělnická v nynější době, kdy se organizují všechny stavy a dělnictvo zůstává stále pozadu. Připomenul encykliku sv. Otce Lva XIII. o otázce dělnické, zmínil se též o ohromném jmění Rothšildové, o liberální soustavě Adama Smitha, o výchově atd. a dokázal takto, jak nutná jest náprava v rodinách, ve společnosti i ve státě. Náboženství jediné může nás povznést na stupeň mravnosti a píle, abychom mohli čelití budoucnosti vstříci. Hlučný potlesk byl řečníkovi odměnou. Na to patřičně odbyl jeden soc. demokrat z Kyšperku, jenž svými rozumy chtěl obšťastniti celý svět a jehož dokladem k jeho vývodům byla slova „to je má věc.“ Pak schůze skončena. Další činnosti Zdař Bůh!

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Holohlav. Náš křesťansko-sociální spolek pro Holohlavu a okolí* utěšeně prospívá a čím dále tím větší těší se přízni. Přesvědčili jsme se o tom v neděli 23. t. m., když o 4 hod. odpol. vstoupili jsme do sálu hostince p. J. Tučka v Holohlavech, kde přednášel nám o výchově rodinné p. řídící učitel V. Upadek z Košátek. Sál byl členy a jimi uvedenými hosty úplně naplněn, tak že na 250 posluchačů naslouchalo s napjetím slovům zkušeného vychovatele, který vážně přítomným kladl na srdce, že bez Boha marná snaha vychováti děti, jež by jednou byly radostí starých rodičů a chloubou církve a vlasti. Pan řídící učitel mluvil dlouho přes hodinu, a řeč jeho propletena četnými příklady, kam bezbožská výchova vede, působila na přítomné hlubokým dojmem, jen bychom si přáli, by přítomní otcové a matky dle zlatých těch slov, která slyšeli, výchovu svých dětí zařídili. Jest toho třeba zvláště v nynější době, kdy zmáhá se lhostejnost náboženská, kdy Bůh z rodiny i ze školy má býti odstraněn, aby teď již ta útlá duše dětská byla otrávena jedem nevěry. Proto katoličtí rodičové, milujete-li opravdově své děti, věďte je k tomu, od něhož jste je přijali, k Bohu. Pamatujte, že jedenkrát před Bohem z dětí svých budete skládati přinejmenší úcty!

Z Chrudimě. Jednota katol. tůvaryšů odbyla v neděli dne 9. dubna 1906 svou čtvrtletní valnou hromadu za hojného účastenství členstva. Schůzi zahájil místopředseda p. A. Thuma několika přátelskými slovy. Ze zprávy jednatele každý seznal, že spolek sobě počíná velmi obezřele. Podpora nemocným udílí se přesně dle stávajících pravidel, pořádají se zábavy v místnosti spolkové. Členové účastní se též přednášek jinými spolky pořádaných. Zábavný odbor uspořádá též obvyklý svato-Josefský večer a dopoledne téhož dne účastnil se i s praporem máše svatě v hlavním chrámu Páně. Ze zprávy pokladníka seznáno, že příjmy spolku za toto čtvrtletí převyšovaly výdání na nemocné. Z volných návrhů přijato a usneseno, že nové přijetí členové musí se vykázati vysvědčením od spolkového lékaře pana Dr. Mikeše, rovněž tak i v případech onemocnění, výbor však vezme ohled též i na vysvědčení od lékaře jiného, ku kterému má nemocný zvláštní důvěru. Na příští valné hromadě má býti podán návrh a potřebným výkladem, za jakých podmínek může býti člen přijat ke sdružení jednot katolických v Hradci Králové. Po vysvětlení a zodpovězení některých dotazů schůze skončena provoláním: Zdař Bůh!

Z Přelouče. 2. dubna odpoledne shromáždila se společnost 63 posluchačů v místnostech kř. katol. soc. vzdělávacího spolku Svornosti u p. M. Horyny v Přelouči, aby vyslechla poučnou přednášku p. redaktora z Prahy Jos. Jirouška: „Co je křesťanský socialismus v nynější době?“ — Nejprve je socialismus a pak co je křesťanský socialismus? Každý člověk má právo: 1. na majetek, 2. na vlast, 3. na rodinu a v širším smyslu na státní občanství. Potom o práci fyzické a duševní, kterak jedna druhou podporuje a doplňuje. Na to o státoprávním postavení našeho národa, což dovodil zevrubně z historie naší milé české vlasti. Toto pohromadě drží všechny různé strany politické. Socialismus je snaha (též nauka) po uspořádání společenského života lidu. Jest to velevznešená myšlenka, jež se uspořádá jen za součinnosti všech stavů celého národa. Domáhání se jí je šlechetné, ale šlechetnými prostředky. Kdyby však se to dalo jako na př. na Rusi nešlechetnými prostředky, pak ovšem socialismus taký jeví se býti nešlechetným. Porušení zásad sv. evangelia způsobilo onen rozvrat a nespokojenost hornictva a strach uhlobarů, že se raději stáhnou z míst obývaných horníky do jiných krajů. Pan předseda p. řečníku poděkoval a rovněž tak učinili přemnozí posluchači, již i ze vzdálených osad neváhali přijíti na přednášku. Kde by i domácí p. členové neváhali přijíti, když cizí p. řečník mluví nás poučiti. Zdař Bůh!

Z Polné. Křesť. soc. vzděl. podpůrný spolek paní a dívek v Polné konal v neděli dne 9. dubna svoji řádnou valnou schůzi, kterou zahájila předsedkyně sl. Gabriela Kreslová krátkým povzbuzujícím proslowem, načež ujal se slova vdp. Josef Šimek, bisk. vikář a děkan v Polné, aby horlivé členky za jejich obětavou snahu pochválil, liknavé pak ku větší horli-

vosti povzbudil. — Dle správy jednatele konalo se v minulém roce výborových schůzí 13, členských spojeních a přednáškami 6 (dp. P. Milo Záruba ze Želivky přednášel: „Žena a její úkoly ve společnosti“; dp. P. Alfons Hornek, duchovní rádce, měl přednášky 3: „Mistr Jan Hus“, „Z potulky po Slovensku“ a „O židech“; dp. P. Frant. Šebestík, zdejší katecheta, přednášel dvakrát: „Rozehraná námitka: Víra jako víra“ a „Obrázky z Japonska“). Všecky tyto zdatilé schůze oživeny byly ušlechtilým zpěvem a mnohými zdatilými výstupy. — Divadelních představení sehrál letošního roku spolek 6 („Bohu díky, je prostěno“ (1 akt.), „České amazony“ od Kaj. Tyla, „A to je dobré“ od Havlíčka (1 akt.), „Pensionát paní Borové“ (1 akt.) od Mallocha, „Pan biskup“ (1 akt.) od Sv. Čecha, „Ztracený pejsek“ (loutkové divadlo) a „U kapličky“, z div. her, jež pořádá Dr. Jos. Burián). Dvě z těchto div. her spojeny byly s tanečním vínkem. Jedno z těchto představení sebráno ve prospěch nejchudších pohotělých ve Velké Studnici, jímž čistý výnos 20 K odevzdán. Spolek čítá 81 členek, z nichž 8 zakl., 2 příspěvkové, ostatní činné. Dne 19. června vyslal spolek svoji zástupkyni do Chrudimě na valnou schůzi diecévního svazu, k němuž se loňského roku připojil. — Dále se spolek účastnil všech veřejných církevních slavností a na den sv. Františka Římské společnosti sv. přijímání. — Podpory udělilo se 5 nemocným členkám 23 korun. — Do výboru zvoleny byly: sl. Kreslová Gabr. předsedkyně, pl. Fišarová Kat. místopředsedkyně, sl. Janková Anna jednatelekou, pl. Špinarová pokladní, pl. Kasalová knihovni. Ostatní členové výboru: pl. Brabencová Ant., pl. Vrbová Adela, pl. Daňková Josefa, pl. Koidlová Ant., pl. Kundtová; pl. Kašíková a pl. Langmichlová revisorkami účtů, sl. Koidlová Olga zapisovatelkou; náhradnice: sl. Landmanová Jos., sl. Skouplinová Mar. a pl. Muzikářová. — Jest nám zápasiti stále s nepřáteli, kteří proto, že spolek náš nese štít „katolický“, nepřestávají jej pronásledovati, tupiti a se posmívati. Zvláště zdejší někteří páni ze Sokola nemohou zapomenouti, aby se oň příležitostně neotřeli, ač stále hlásají, že jejich stanovou jim zapovídají jiné spolky tupit; než to nás nesmí odstrašiti veřejně ku spolku svému se hlásiti. Jak mělké a skoro se může říci blbě jsou jejich důvody, stůj zde příklad: „Spolek „Anošek“ (jak nás potupně nazývají) hlásá přý hodně navštěvovati kostel, Sokol pak hlásá málo navštěvovati kostel. — Soudný a uvědomělý katolík se musí jen útrpně namát té blbě námitce. — Nevědomost přý hříchu nečiní — ovšem nevědomost pouze nezaviněná. — Milí pánové, potupou nás nepřesvědčíte o něčem „lepší“, ale dáváte svědectví sami sobě, jak mělkými charaktery jste. Další činnosti spolkové „Zdař Bůh!“

Různé zprávy.

Děti na výdělku. U nás v Rakousku přes zprávy živnostenských inspektorů nřívá se dále dětí školních ku pracím zákonem zakázaným. V Anglii však mají už skoro sto let zákon na ochranu dětí, také v Americe, Itálii a Německu jsou podobné zákony. Dle účetní statistiky z r. 1900 seznáno, že ze 3,207,674 dětí v Rakousku (Předlitavsku) zaměstnáno v průmyslu a při pracích hospodářských 154,791 dětí. Tato úřední statistika daleko neodpovídá skutečnosti, vždyť sám Ústřední spolek učitelstva vídeňského napočítal, že v Dol. Rakousích (mimo Vídeň) pracuje za výdělkem 36-8%, všech dětí. Podobně v Čechách na 172 školách a 29.666 dětmi shledáno, že se výdělkovou prací zaměstnávalo se jich 6316 neboli 21-7%. Hrozná jsou asi poměry v Jablonci v Čechách, kde nuceno pracovati 25-30% dětí mladších než šestých. Nediivo pak, že děti, neslyšíce a nevidouce při své práci mezi dospělými mnoho dobrého, klesají mravně, že bídou, vysílují se namáháním a různým utrpením strádají i tělesně, takže stav pracujících propadá degeneraci. Ovšem chlebiček jest drahý, zvláště když výdělek rodičů nestačí; tedy kapitalismus žene útlou mládež do úmorné práce. Není naší povinností zameziti zločinné dílo kapitalistů, kteří z dětských rukou za několik haléřů koupěných bohatnou, zatím co tisíce dospělých marně práci hledají? Vzhůru tedy proti kapitalismu, jenž v drápech svých mohl celou společnost! V řádné organizaci naléztí lze nejlepší sbraň proti této hyšce.

Katol. dělnictvo přý — dobytkem. K jakému až sesurování vede zást proti katolíkům u těch, kteří tak rádi se hálí v háv humanity, pokroku a ryšího charakteru, ukázali opět naši pokrokatí v posledních „Lid. Proudech“, kde nazývají katolické dělnictvo jen proto, že užívá práv občanské svobody a nestydí se za své náboženské přesvědčení — dobytkem!! Jak nazvati pak dopisovatele anebo jeho velkomožné patrony? — A takoví lidé se kasají ještě, že oni to jsou, již zdvihají mravní úroveň našeho lidu!! — Názdar! (K takovému surovému výpadu přiměla „přítelický“ naše důvěrná schůze pořádaná na Květnou neděli v Čes. Třebové Odbočkou Všeoborového sdružení křesť. dělnictva pro Parník a okolí, kde pan Z. z Kostece n. Orli. promluvil o sociální otázce.)

O levných dělnických bytech přednášel minulý týden v Brně profesor inž. Ursiny dokládaje, že dělníci jsou naši lidé a proto musíme si jen přát, aby bydleli v laciných a zdravých bytech. Jako ve mnohých jiných záležitostech i tu dovede nás k cíli jen — svépomoc. Tak skončil řečník. A naše dělnictvo dosud jeví k organizaci, již řídí Všeobor. sdružení křesť. dělnictva, pramalé pochopení; na mnohých vlivuplných stranách sdružení si vůbec nevšímají, ba mu i překážejí. Ze samé lásky k bližnímu!

Zásady sociálně demokratické v pravém světle ukázaly se ve francouzském městě Limoges, kde se nalézá 35 továren na porcelán a kde správa města jest sociálně demokratická. Až továrníci měli po celou zimu velmi malý odbyl, přes to žádala soc. demokratická organizace zvýšení mzdy o 10%, a nařídila dělníkům, aby ve všech továrnách zastavili práci. Stávkáři, když se dověděli, že se přece v některých továrnách tajně pracuje, rozkázali továrníkům,

aby jim otevřeli továrny, by se přesvědčili, kde se pracuje. Když jim továrníci právem nevyhověli, vrhli se na továrny. V továrně Avellanově rozbili všechno hotové zboží ve skladištích, vydrancovali několik obchodů se zbraněmi a ozbrojili se uloupenou zbraní, kterou potom obrátili z barikád na vojáky; jednoho továrníka sbili do krve, jiného ohrožovali výbušnými patronami atd. Věru naučení pro život!

Dělnické spolky v Rakousku. Dle statistiky ministers. vem obchodu vydané bylo 31. prosince 1904 v Rakousku 7574 dělnických spolků. Z nich bylo 423 odborových, 1168 katolických a křesťanských sociálních, 303 německo-nacionálních, 661 českých národních a 2224 ostatních. Od počátku tohoto století (1. ledna 1901) přibýlo 1643 spolků. V těchto spolcích sdruženo bylo celkem 1,448,357 dělníků, a sice 722,956 ve spolcích odborových 149,698 ve spolcích katolických a křesťansko-sociálních a 470,456 ve spolcích ostatních. Třeba ovšem podotknouti, že veliký počet křesťanských smýšlejících dělníků jest i ve spolcích odborových a všeobecných. Příjmy odborových organizací činily r. 1900 asi 9-6 mil. kor., výdaje 9-3 korun, z čehož připadlo 7-6 mil. na účely podpůrné, 400,000 K na vzdělávací a 162,000 K na organizaci a agitaci. Aktiva všech odborových organizací koncem r. 1900 pázila se na 9-6 mil. kor., passiva na 840,000 K. — Naproti tomu jak slabé jsou organizace katolické a křesťansko-sociální! Ty koncem roku 1900 měly příjmů 575,000 K, výdání 524,000 K, z čehož 92,000 na podpory, 46,000 na účely vzdělávací, 4100 na organizaci a agitaci; aktiva vykazovala 5-3 K, passiva 2-7 mil. K. Nejvíce organizací dělnictva mají Dol. Rakousy, Čechy jsou až na 7. místě (12-9%). — Statistika tato svědčí o důležitosti organizace, pobádaje lhostejné našince k obětivé práci na poli organizace křesť. sociální.

Židovské Uhry. Na uherských středních školách jest 55,022 studentů, z nichž 15,063 náboženství římsko-katolického, 8977 evangelického, 2968 řecko-východního a židů 13,119. Židů jest v Uhrách pouze 5%, všeho obyvatelstva, ale přece oni tvoří takto 1/4 studentstva, načež křesťané musí platiti. Kdo pak přidává Maďarům ohně v nynějších bojích za větší samostatnost Uher, snadno lze poznati; vždyť jsou židé v Maďarii nejmocnější.

Stávky v Rakousku. V roce 1903 bylo stávek 424 v 1781 továrnách. Stávkovalo 48,216 dělníků. Nejdelší stávka trvala 189 dnů, nejkratší 11 a půl dne. Hlavní příčinou byla nespokojenost s platem. Ze stávek 127 mělo výsledkem úplný, 141 částečný. Počet stávkujících dělníků, jenž s dobrým výsledkem se setkal, obnášel 4620, s částečným 31,436, žádným 20,150. Docílené zvýšení platů činilo 43%. Mzdy ušlo dělníkům 1 1/2 mil. K, zanedbaných dnů bylo 570,000. Od roku 1894 do konce roku 1903 bylo celkem 2659 stávek v 12,618 továrnách a 880,105 dělníky, z nichž však jen 508,519 stávkovalo.

Králiči košečiny králíka stříbrného jsou předmětem šleho obchodu ve Španělsku, Francii, Anglii a Německu, kde se za 100 kusů platí 240 K, 400 K i více. Ve Francii vydělává se ročně králíčích košečín as za 20 mil. korun. V jediném městě belgickém Ostende zaměstnáno jest 4000 dělníků různým zpracováním králíčích koží a sbotovováním výrobků z nich. A u nás?

Holubářství považováno jest dosud od mnohých za pouhou libuštku, která jen prásdná kapou hospodářovu. Praktičtí však chovatelé holubů jsou jiného názoru. Ovšem ti sřídí pro své miláčky holubníky jako klíčky a ne jako dosud u nás bývají všelijak z prken zbité, do nichž se všech stran vítr proudí a jež k tomu nečistotou jsou známy. Záleží také na druhu holubů. Ze by holubi byli více na škodu, dávno vyvráceno. Zjištěno, že hlavní jejich potravou jest zrní, pupeny z různých zelin, hlavně plevelů, ohnice a pak plši. Dle zkušené v Německu mělo 127 holubů ve voliti 31,461 zrn pěstovaných rostlin a 68,392 semen plevelu, z čehož největší část bylo semeno ohnice. Zrní a semena pěstovaných rostlin nesebrali holubi ti snad vesměs na osetých polích, nýbrž také a to přes polovici z výdrolu a na dvorech u stodol. Užitek holubů jest tedy větší než škoda jimi způsobená. A pak třeba připomenouti, že zrní na polích má býti seženo do země, jinak na povrchu nenochytí se vždycky. Počítá-li se tedy, že si holub sám většinou potravu vyhledává, že mu chovatel jen částečně přispívá, že také odprodáním holubů a z trasu aspoň něco přibude do kapsy hospodářovy, pak věru zasluhuje holub větší pozornosti. I dělník bez majetku může si chovem holubů připraviti příjemnou chvíli odpočinku, také děti se čistotnými holubky přivábí, od různé nezbednosti odvrátí, práci navyknu. Pro holoubka na chaloupce vždycky místa dost!

Průmysl japonský. Jak rychle Japan mění se v semi továren, vysvitá z toho, že r. 1883 bylo tam 54 továren a závodů, za 11 let pak, r. 1893 bylo jich už 1163, r. 1897 už 2029. Vyrábějí se v nich hlavně zápalky, hedvábné tkaniny a bavlněné zboží. Kdežto dříve dovážely se do Japanu hotové výrobky tovární a vyvážely se suroviny, nyní naopak přivážejí se suroviny a vyvážejí se tovární výrobky. Pracovních ruk v Japanu, trpících nedostatkem pudy, je mnoho, i jdou do továren, ač tam práce těžká a špatně se platí. Japonci pracuje v továrnách 14—15 hodin denně a dostane denně asi 60 hal., ženy pak mnohem méně. Celkem plat japonských dělníků jest asi 4krát menší než v Evropě. Pro otužilost a skromnost svých dělníků i láci práce Japan už téměř vytlačil cizince ze svých domácích trhů i hledí odbyti výrobky své na trzích asijského východu, hlavně v Koreji.

Nekolované domovské listy. Výnosem c. k. ministerstva financí prohlášeno, že listy domovské, vydané obcemi k úřední potřebě, osvobozeny jsou od kolů. Jest však nutno, aby na takovém domovském listu bylo vysačeno, na jaký účel byl vydán.

Vyrovnejte nedoplatky za »PRÁCI«
a »OBNOVU«!

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. května 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Katolíci čeští!

Na památku jubilea prohlášení dogmatu o Neposkvrněném Početí Panny Marie konány byly po všem katolickém světě sjezdy, jež vyvrcholily v památném kongresu Marianském Římě; jimi znova se osvědčila stará pravda, že tam, kde cítí se Vykupitel, nemůže chybět účta jeho sv. Matky. Také v naší vlasti oslaveno bylo radostné jubileum 11. prosince 1904 způsobem důstojným. V nynější době, kdy se vede urputný boj proti všem ideálním statkům duchovního rázu, zvláště pak proti náboženství, nestačí pouhá oslava Panny Marie, nutno přikročit k usilovné práci, aby idea Marianská jako kvas pronikla všechen náš pospolitý život.

Jednání o tom bude vůdčí myšlenkou kongresu Marianského, který za souhlasu a svolení nejdůstojnějšího episkopátu Českého bude uspořádán letos o svatodušních svátcích dne 12.—14. června v Praze.

Při kongresu tomto uvedeme si na paměť vzácné ony příklady vroucí úcty Panny Marie v dobách minulých a rokovati budeme o tom, jak by vzhledem k poměrům našim a potřebám současným třeba bylo život křesťanský a nás ideou Marianskou ozdraviti, osvěžiti a utvrditi.

Na kongresu bude v jednotlivých odborech pracovních pilně pojednáno zejména o úkolu jednot a kongregací Marianských, třetích řádů mužských, spolků vzdělávacích, jednot charitativních, literárních a uměleckých.

Zvláště bude jednáno v sekci tiskové o Marianské ikonografii a literatuře, o vlivu ideje Marianské v tisku, o účtě Panny Marie v literatuře, zvláště v poesii lidové i umělé, v sekci kultu Marianského o účtě k Panně Marii v životě prostonárodním, o místech poutních, o kultu Panny Marie se strany mládeže a vlivu jeho na veřejnou mravnost.

Na společné schůzi slavnostní bude promluveno o sociálním poslání Panny Marie a o vlivu ideje Marianské na vzdělanost.

Úkol náš jest veliký, ale dá Bůh, že úsilím četných pracovníků pod ochranou Panny Marie se zdaří práce obmyšlená; aby pak sjezd přinesl žádoucí ovoce, jest třeba, aby se Marianského kongresu účastnili v bojném počtu ti, kteří křesťansko-katolicky smýšlejí a cítí.

Zveme vás tudíž, věrní čtenelé Marianští, do Prahy k tomuto kongresu.

Honosí se vlast naše od pradávna vroucí úctou Marianskou, která jest svatým odkazem předků našich; o tom svědčí velebné kaple a chrámy, sochy, obrazy a oltáře Panny Marie, četná milostná poutní místa v údolích, na horách, ve vesnicích i městech, nádherné i dojemné zpěvy a písně; chvála Panny Marie zaznívá v četných duchovních řádech, spolků a kongregací, od tisíců terciářů a údů bratrstev, při procesích i pobožnostech soukromých, takže možno říci, že dnem i nocí také u nás ustavičně zní hymnus: Ave Maria!

Katolíci čeští!

Pod záštitou Rodičky Boží zavítejte tudíž do Prahy ke kongresu, na němž má se vykonati kus záslužné práce k osvěžení a posílení života katolického, k prospěchu vlasti a sv. víry.

Sjezdu mohou se účastniti nejen katolíci z Čech, pro které jest kongres Marianský vlastně pořádán, i katolíci z jiných zemí budou nám vítáni.

Na shledanou v Praze!

Pořad kongresu:

Dne 12. června, v pondělí svatodušní, v různých sálech Pražských od pol.: Den katolických spolků.

Porady: Marianských kongregací, Třetího řádu sv. Dominika, Třetího řádu sv. Františka, Vzdělávacích spolků mužských, Vzdělávacích spolků ženských, Charitativních spolků mužských, Charitativních spolků ženských, Spolků literárních a uměleckých.

Večer: Zahajovací schůze kongresu, přednáška o poutních místech Marianských s obrazy světelnými na Žofíně.

Dne 13. června v úterý: Ráno: Slavné služby Boží. — Zasedání sekce pro tisk (České a německé odloučené). Od pol. Zasedání sekce pro kult Marianský. (České a německé odloučené). Na Žofíně. — Večer: Slavnostní schůze kongresu na Žofíně (oboujazyčné).

Dne 14. června ve středu na Žofíně: Schůze závěrečná, resoluce, volba výkonného komitétu sjezdového.

Podrobný program sjezdu bude záhy uveřejněn. Dotazy v příčině kongresu a pod. zodpoví komitét přípravný, resp. jednatel prof. V. Müller, Smíchov 1050, Královská třída.

V Praze, dne 30. dubna 1905.

Vojtěch Josef hrabě Schönborn,
předseda komitétu.

Dr. Hilgenreiner,
c. k. univ. professor,
jednatel.

Václav Müller,
c. k. gymn. professor.

Mgr. Th. Dr. Josef Burian,
kapit. děkan Vyšehradský.
místopředsedov.

Václav Manlik,
metropol. kanovník,

FEUILLETON.

Byl lásky čas.

I.

Neudála se ta historka sice v máji, za vlaheho vanu jarního větrku, stalo se to za drsného mrazu — ale proč by i v té strohé zimě neměl býti lásky čas? Divotvorný, omamný plamínek, o němž tolik versů napsali Byron, Dante, Schiller a jiní, hořel v srdcích mladých lidí na jaře i v zimě stejným žárem. I při nejhorší metelici kvete v mladém srdéčku máj — lásky čas... A v tomhle máji mi ta historka napadla.

Bydlili spolu dva gymnasté, Karlouš Prachanda a Josef Květoš. Oč měl jeden krásnější jméno, o to měl jeho druh hezčí tvář. Husté, černé obočí Karloušovo, růžové, přímo dívčí tvářičky, v nichž se při úsměvu hloubily rozkošné důlky, elegantně kroucený knírek — to byly věci, které přiváděly dívčinky přímo u vytržení. Karloušova kudrnatá hlava pletla šmahem srdéčka zvláště u těch holčiček, které měly na lásku dosti času a jež pokládaly za nejdůležitější okamžik každého dne důkladně promyšlenou večerní promenádu spojenou s pozornými pohledy na hezké studenty, pro niž by se dalo tak trochu podle vzoru románů zavzdychat — ovšem přesně dle vzoru těch románů, které se za dne z dlouhé chvíle přečetly.

Rozumí se, že takové střílení zrakem někdy má i u šestnáctileté panenky tak rozhodný účinek, že se ho sama zhrdčí a že se pak nemusí učiti teprve vzdychat a o lásce přemýšlet dle vzoru románů Ohnetova, Hálkova, nebo Chateaubriandova. Než se taková smělá koketka naděje, vlétne jí do srdce nečekaná jiskra, ta se okamžitě vznítí v netušený, zřetelný plamen, dívka pocituje divné „překvení“ srdce, místo koketování svěsí hlavu a doma pláče a vzdychá již zcela originelním způsobem, hodně přirozeně. Taková dívka, kdyby bývala před tím kdo ví jak brdá a smělá, najednou ztratí kuráž a stává se plachou, zrovna jako by se změnila celá její letora.

Karloušovy jiskrné oči už ranily bolestně tři městské slečinky, tak že bylo pláče dost. A ostatní promenádní holčičky, které posud svému srdci zachovaly tolik samosprávy, že mohly milostným vznícením podarovati svobodně kohokoliv, aspoň přecasto o našem Karlouši rokovaly.

Karlouš Prachandův s počátku využítkoval výhod svého privilegovaného vzezření plnou měrou. Nezameškal ani jediného plesu, do něhož bylo studujícími dovoleno jíti, triumfálním pohledem nutil šmahem vystrojené krasotinky k holdu, až mu kollegové záviděli, kdykoli zpozorovali, jak se při volence o něho tanečnice trhají. Jindy zas večerní dobou poskytoval panenkám až příliš zaníceným promenádní audience v ulicích, kam nos některého professora málokdy zabloudila. Ale

i při takové příležitosti dával cítiti každé dívce svoji převahu. Jsa si jist svým triumfem, mluvil hezky sebevědomě; švihácky, popřál každé nadšené obdivovatelce svoji společnost vždy jen krátký čas; miloval zkrátka i v zamilovaných scénách variaci, jediná známost ho brzy nudila, omrzela. Byl to duše taškářská, výbojce, který svého vítězství užívá jen k ukojení sobělibosti a jehož zraky škodolibě se pasou na poražené oběti.

Právě po vánocích si obral Karel za cíl milostných rozmarů Fanyňku Moláčkovou. Největší znalci z kruhů studentských ji svorně prohlašovali za nejhezčí městskou krasavici, korunovali ji v době tanečního reje nejednou na královnu plesu. Fany měla zrak tolik snivý, s takovým sladkobolným třípytem, jakoby si vypůjčila ty oči od některé hrdinky ze Zeyerových románů. Říká se, že jest oko do srdce okno. Ale tohle přísloví — jako všechna jiná — někdy také neplatí. Pohádkový, ideální lesk očí této krasotinky nefotografoval příliš věrně povahu její mladé dušičky. Holka pročítla už celou řadu francouzských románů, měla za sebou z večerních promenád a plesů už tak veliké zkušenosti, jako nějaká dvorní dáma knížecího dvora! Byla na své triumfy hrdá jako Karlouš, ale dovedla se při tom všem stavěti tak naivní, jako by ji drsný dech prósy nikdy neovanul; uměla markýrovat v případě potřeby tak prostoduchou holčičku, jako by byla princeznou z pohádky. Mikuláš Aleš nebo Mánes

Moderní smysl pro pokrok.

I.

(8) Začnu hned hodně populárně. Vidíme celé řady mládeže spěchat s houslemi nebo s nejmodernější „školou na piano“ pod pažďí „odehrávat“. Odehrává se to, vyslechnou se pokyny učitelovy a dušička má pokoj a radost, že už má odehráno. Počítejme, jaké asi procento z těchto žáků a žákyň bere věc vážně, kolik jich zůstane hudeb věrně i tehdy, když již tatínek zavře toboлку a jeho děti již nejsou učeny a povzbuzovány učitelem odborníkem!

Máme v Čechách dostatek výtečných skladeb domácích, každého roku vyjde z pera českého skladatele nějaká stkvostná kantáta, symfonie nebo jiné orchestrální dílo širokého slohu. A nyní se tažme, v kolika městech a kolikrát zahlaholí taková skladba s prken koncertního podla! Vypadá to, jako by takové skladby byly spíše napsány pro archiv, pro svědeckví budoucnosti, že se také nynějšího času něco skládalo. Ale kde jest příslušná horlivost umělecky vzdělaných kruhů, které měly tolik příležitosti hudebně se vzdělati, aby mrtvé noty svým přednesem oživily? Podmínky k produkci jsou zde, času mají někteří až příliš dost — ale schází vůle. Ještě také ze slavomamu leccjaká ochota se udělá, která mizí hned po nejmenší urážce osobní ješitnosti; výkonné síly chtějí tak trochu posloužit sobě, ale zasloužené lásky a úcty k Múse samé chovají málo; a několik horlivců prosí snažně, chodí od domu k domu, nasazují při cvičení vlastní zdraví a — najednou tu stojí osamoceni, bez vojska, pro malichernou žárlivost, pro pohodlí jiných a pod. Ti, kteří by měli horlivě snahy sbormistrů podporovati, domnívají se, že jim dělají velkou milost, jestliže se nechají od nich zcela zdarma v hudeb a zpěvu zdokonalovati. A tak ta hudba a zpěv závisí hlavně od osob placených. Pěkný to smysl pro pokrok v umění hudebním. Přes nadšené chvalozpěvy, přes všecko povzbuzování nemohli jsme si ani filharmonický orchestr udržeti.

Za éry starých učitelů, kteří neměli daleko tolik pomůcek a příležitosti k reprodukci proslulých děl, hlaholil zpěv a hudba se všech stran. Bylo více upřímné ochoty, bylo větší porozumění pro umění hudební v širších vrstvách než nyní. Sedáme již k hotovému — ale jisti se nám nechce.

Na gymnasiu líčí se naši mládeži krásy básní Horácových, Ovidových, vysvětluje se genialnost antických dramatických spisovatelů. Kolik studentů však má chuť proniknouti celou duší do krás klassických veršů? I mnohý ten, který ve filologii vyniká, učí se pilně jen pro známku a pro přemýšlení o vhodném překladu úplně románu esthetickou stránku toho, co přečetl. Nejedna kollega na gymnasiu mi řekl, že v těch klassických básních — Homéra nevyjímaje — vlastně nic nevidí. Naopak, hlasitě se na humanistická studia hubuje. Kolik jich čte privátně něco na víc, než co professor uloží? A po maturitě se všim spěchem prodávají se knihy všech klassiků v ruce studentově se nacházejících do antikvariátů. Řekne někdo, že už studium latiny a řečtiny jest přežitkem, který se má z moderní výchovy stejně odstraniti. Dobře; ale poručte studujícímu, aby místo knih klassiků četl veledila z francouzské neb vláské literatury a

by byli hned v pokušení vzíti si její tvář za model k nějaké prstonárodní tváři. A když svojí opravdu rafinovanou „naivností“ studenta popletla, jen se mu její dovádívá a vychytralé srdéčko vysmívalo. A pak se ještě pochlubila výsledkem svého hereckého umění mezi svými důvěrníci.

Tahle komediantská duše pod krásnou maskou se skrývajíc natopila pomalu hříchů víc než sám Karlouš. Měla na svědomí plno bezsených nocí některých studentů, ona zavinila, že některý z nich ani ve škole professorovým výkladem pozornosti nevěnoval. A kdyby byla věděla, kolik dvojek pro její oči smutní studenti v hodině matematické od tabule do lavice si odnesli, snad by se v ní bylo přece jen hnulo svědomí.

Což — jí bylo hej! Měla na své spády času dost. Její tatík měl dobře zařízený velkosklad křavat, límců, náprsenek a podobných ozdobných potřebností. Dával se starostlivěji do cifer než do očí své dcerky. Neptal se skoro nikdy na její večerní procházky. Takové věci už přenechával ochotně režii své pozornější choti, která dříve při vzpomínce na vlastní mladší léta popřávala volnost přímo americkou. Zvláštní mateřskou péčí bylo o vhodný personál v obchodě páně Moláčkové tak vzorně postaráno, že se Fanyňka ani nemusila snižovati spolupracovnictvím při prodeji. Někdy přece jenom paní Moláčková probudila v manželovi otcovskou pozornost. Každé dva měsíce totiž aspoň jednou mu připomněla, jakou spoustu elegantních věcí pánům rozprodá; a tu je pryč zajisté slušno a spravedливо, aby choť navzájem

uvidí, že bude zas dělati jen to, co mu bude poručeno a ještě se steskem.

Na př. kolik absolventů realky. Čte později nějakou francouzskou knihu, i když na to má plno času? Vzdělává se ve francíně dále výhradně jen tehdy, potřebuje-li toho pro své existenční zaměstnání. To si raději vyhledá zábavu jinou, nějaký sport, třeba dosti prosaický, kterému holduje k vůli laciné zábavě i člověk postrádající všeho vyššího vzdělání! Srovnajme, jaký odbyt mají sbírky zušlechťujících básní a četba jednak „pikantní“ a jednak krvácká; po této srovnávací statistice přijdeme k málo potěšujícímu úsudku, jak „s pokrokem vzdělanosti“ se zušlechťují široké vrstvy čtenářstva. Trousi-li se až do omrzení fráze o pokroku, zušlechťení a pod., není takové mluvení ještě pokrok sám. Řekl kdosi, že vzdělanost národa nesmíme ceniti podle genialnosti jeho několika vynikajících veleduchů, ale dle toho, jaký zájem, jakou úctu ku vzdělanosti mají nejširší vrstvy téhož národa.

Universitní extenze! Věc velmi dobrá. Nechtí i nejprostší lid nahlédne do svatyně vyšší vědy! Ale všimněme si, jak jest v praxi o stále a pravidelné vzdělávání lidu vlastně postaráno. Na jedné straně přednášky o věcech nejučenějších, na druhé straně přímo se zaplavuje prostý lid pastými, prohanými ano i drze podvodnými pamflety, které rafinovanou úskočností dovedou másti i pojmy nejjednodušší; jsou to pamflety, které místo co by šířily neklamné vědecké poznatky, místo, co by vedly lid k nestrannému přemýšlení, prostě fanatisují a převracejí ve čtoucím i ty jednoduché a zřejmé pravdy, jež si prostý člověk ve škole, vlastní zkušeností a svérázným smýšlením nashlédal. Ohlupuje se nyní po fabricku, s drzým cynismem a ti, kteří universitní extenze pořádají, netroufají si vystoupiti proti tolik hromadnému ohlupování, které jest nejvážnější překážkou všeho lidového vzdělání. Uvedli jsme již častěji na těchto místech tituly zřejmě prohaných a podvodných brožurek, jimiž na př. sociální demokracie hromadně lid ohlupuje, vybídlí jsme pokrokové listy, aby již v zájmu pouhého pokroku přidali se k nám s důrazným protestem proti tolik nesvědomitému mrzačení prostých myslí. A jaká byla ozvěna našich slov? Žádná. Inu, moderní smysl pro pravý pokrok. Příště poukážeme na věci ještě zajímavější.

Volné listy.

(Interview s Rusem.)

(8) Měl jsem příležitost o svátečních mluvit s jedním velmi inteligentním Rusem. Co přirozenějšího, než že jsem hned zapředl hovor o nynějším sociálním hnutí ruském, o jeho příčinách a smyslu. — Jaká jest příčina vnitřních bouří ruských? Příčinu tady na západě znáte z novin. Jest to hrozný tlak a zvůle naší byrokracie. Naše byrokracie strhla na sebe všechnu neobmezenou moc svého panovníka a ve jménu jeho vládne a spravuje říši dle svých nápadů, choutek a pohodlí. Vládne u nás již ode dávna úřednická libovůle a nezákonnost. Úředníci od nejvyššího až po nejnižšího staví na místo zákona svou vůli a každá obrana proti přehmatům jejich a upozornění na jejich neschopnost prohlašována jsou za odboj proti státní moci a proti carovi. Tyto poměry vystupují ve veškeré své nestvůrnosti tím více, čím více in-

zase dal něco tržiti těm obchodům, které prodávají různé oděvní nezbytnosti a okrasy vymyšlené k parádě dívčí. Holka z tak znamenitého obchodu přece nemůže chodit jako služka; a v tomhle čase jí budou takové věci slušeti nejlíp. Až se vdá, ani jí pěkný klobouk nebo atlasová bluzka nebude tak těšiti jako nyní. Nu — a starý si dal vždycky říci. A tak se jí to dívce chodilo po náměstí i do plesu jako kněžně — k veliké závisi jiných družek, které tolik parády a času k vlastní zábavě neměly jako Fanyňka.

„Takhle naše Fany jistě udělá nejlepší partii“, filosofovala se zálibou bdělá matka.

Ano, ale jak bylo jejím rytířům, často chudým studentům, kteří musili těžce kondicemi kus chleba sháněti a kteří i při dostaveníčku měli plnou hlavu starostí, co si o nich zapíše druhý den professor do notesu! A ještě jí chudáci i v zimě kyticky kupovali! . . .

Ale rozmazlenost a ješitnost neodporučuje se ani smrtelníku nejmocnějšímu. A dělala-li si kdo ze světa dlouhý čas blázna, naposledy se svět zase důkladně vyáměje jemu. Takovými vážnými myšlenkami si Fanyňka příliš hlavu nelámala, zapomínala, že i triumfátor na zlatém voze se vezoucí musí býti stále opatrný, nemá-li se najednou ocitnouti pod koly svého povozu. A tak její neopatrná výbojnost se jí šeredně vymstila. A mládenec tím, který jí velice ponížil, nebyl nikdo jiný, než kudrnatý Karlouš. Ten jí zaplatil důkladně za všechny studenty ostatní. (Dokonč.)

teligence naše při svých vysoké výšalých formách kulturních poznává, co všechno v Rusku takovým režimem bylo zanedbáno a zkaženo. Sociálně třídní uvědomování, vědomí vlastní lidské důstojnosti cítí sveršepé poličky byrokratické v přítomné době stále bolestněji. Spousty hříchů úřednických nahromadily se v závratnou výši a oposice proti těmto hříchům, z počátku v inteligenci důstojná a spořádaná, proměnila se již v palčivou nenávist, která při opravdovosti ruské povahy — kde je zlo musí se zničit — sahá i k prostředkům násilným. Atentáty na představitele hanebné zneužívané moci vyšly z přesvědčení, že již jinak, nežli krvavým násilím, jednati nelze.

A což ministři, ptám se, nemohou k osudování pracovati? Mnozí ministři naši měli a mají opravdovou vůli, ale jsou proti vžitému a přímo zorganizovanému zlu často bezmocni. Úřednictvo naše jest rodové a své sobecké zájmy dovede houževnatě hájiti; taková armáda, svou mocí všude zasahující a všechno ovládající, moudrá a účelná nařízení zvrátí, anebo je vykoná tak, že zůstane sice zdání spravedlnosti a dobrého řádu, ale uvnitř korupce potrvá v neztencené síle. Ta hrozná korupce úřednická! U vědomí nezodpovědnosti přijímá a vydírá náš úředník úplatky s neuvěřitelnou nestydatostí. Já projevuji opovržení vůči těmto lidem takto. Kdykoli má některý z nich přijeti do mého hospodářství k úřednímu jednání, s rozčilením vždy odjedu, abych se nemusil s takovým odporným typem ani setkat. Předem však nařídím, aby mu již tedy dali pořádně „nažrat a nachlastat.“

Ví car o nynější krizi ruské? Ví jen částečně, ví jen, že lid žádá odstranění úřednické vlády. Car by šel až po možné meze uvolnění, ale jest ovládan dvorskou klikou, snažící se zachovati svoji moc, a jest ovládan velkoknížaty, kteří jednají tak dílem z přesvědčení, dílem z naseptávání různých hodnostářů. — Car jest dobrého srdce, povahy přístupné a měkké. Vůdci a strážcové opozičního nnutí vědí dobře, že car jest nevinný a není jim neznámo, že nesamostatnost jeho jako vládce zavinila matku a přibuzenstvo. Bude-li car zavražděn, nebude vrahem jeho Rus vlast svou milující, nýbrž cizinec nebo člověk domácí, jenž byl zfanatisován a sešlel anarchismem. Jak jest car milován, tak jest carevna nenáviděna.

O carevně dočítáme se přece v novinách, že jest přístupná ušlechtilým hnutím srdce a že zejména nyní v čase války není jí cizí starost o raněné vojiny; proč jest tedy nenáviděna? Nevím, ale fakt jest, že jest nenáviděna. Jest to instinktivní odpor, jest to projev ruské hromadné duše, jehož určité příčiny neznám. Ovšem tato neobliba carevny jest zásadně rozdílná od té, kterou byl pronásledován velkokníže Sergěj. Časopisy tady na Západě zajisté načrtaly jeho duševní portrét. Byl nenáviděn zuřivě až k smrti, která mu konečně také byla uchystána. Byl to špatný člověk, ničemný manžel a necitelný despota, jenž nesnažil se zatajovati ponuré a zlostné opovrhování těmi vrstvami lidovými, které snažily se uvolniti pouta byrokratická. Neporozuměl anebo snad nechtěl rozuměti, že tužby toho směru tíhnou ke skutečnému dobru naší milé Rusi. To konečně stává se všude tam, kde držitelé moci nedovedou se skloniti k lidu a rozuměti jeho potřebám.

Jaký bude výsledek války?

Těžko předpovídat. Mohl bych jmenovati několik možných případů, které jste již také četli v novinách a kdybych hádal, přece bych snad něco uhořel. Dovoli-li vnitřní poměry pokračování ve válce, Japonce vysílíme. Na moři jsme proti Japoncům slabi, zejména nevyvíjeností mužstva. Naše počáteční sebevědomí a podceňování nepřítele již úplně vystřízlivělo a klam náš jest vystřídán smutnou skutečností. Uvažte jen ohromnou vzdálenost bojiště, naši hříšnou nepřipravenost a nepopulárnost této války. Vědomí, že nejde o žádný životní zájem Rusi, odváží si každý voják na bojiště a jednotlivá taková vědomí utváří mohutnou vlnu, která zaplavlje celou armádu vlivem oslabujícím i přes to, že hrdinnost ruského vojáka na bojištích Mandžurska opětně stkvělým způsobem jest osvědčována. Intelligence tuto válku odsuzuje, proklíná tou měrou, jakou skličuje ji každá porážka vojska, jež ozářeno jest takovou slavnou tradicí. Lidové vrstvy chovají se celkem pasivně a promluví-li duše jejich, pak slyšíš tento úsudek: „Aa — co s Japočkou, na Turka jít a vyhnat ho do Asie!“ V lidu žije oduševnělá památka z války rusko-turecké, kdy naše vojska již již chystala se učinit poslední rozmach, aby Turek vykynut byl z Evropy. Také vzácky z dob mátnůvky Kaťafiny jsou udržovány. Pojalat tato panovnice s Nejjasnější (Potemkinem) dušně zmocniti se Cařihradu a ve vyhnaní Turků spatřovala historické poslání Ruska v době své vlády. Z těch dob před očima lidu stojí postava statečného a řízného Suvorova, jenž s mladším Kutuzo-

vem vzali hrdinným útokem mohutnou pevnost Iamaj, po její dobytí otevřel se volný pochod ke Stambulu. Suvorov na veliké rozhodnutí připraviv armádu, dodatečně zašel si k Potemkinovi pro definitivní rozkazy. Ale jak užasl, když Potemkin další pochod zakázal! Suvorov, jehož přímá vojenská logika neznala diplomatických cest a politických ohledů, na Potemkina tak se rozhněval, že s ním již nikdy od té chvíle nepromluvil a nechtěl ho ani viděti. Lid prostě jest přesvědčen, že Rusko na Balkáně má ještě nedokončené úkoly a domnívá se, že úkoly ty vykonati, jest povinností celého ruského národa. Odtud vysvětluje se částečně bezzájmová netečnost k válce s Japonskem a také z příčin jiných. Válka sledována jest v širých vrstvách lidových bez vášně a životního zájmu, protože nepustoší území vlastní Rusi. Nejsou ohroženy rodinné krby, domácí půda a všechno to, co lid vytvořil a co posvěcuje svou láskou, není porušena celistvost a nedotknutelnost země. Tím vysvětluje se také, že lid náš leckde oddává se klidnému nadšení z japonské statečnosti, neboť beze všech ohledů uznáváti hrdinnost číkolí, jest jedním z rysů naší národní povahy.

Co soudíte o Kuropatkinovi?

Že Kuropatkin považován byl za neschopnějšího, patrně bylo z toho, že ho veřejné mínění prohlásilo za nejvyššího velitele dříve, nežli úkolem tím byl od cara pověřen. Váhavost, nerozhodnost a jak se praví nedostatek iniciativy vytvořeny byly u něho okolnostmi, jež nemohl přemoci. Nepřipravenost k válce, veliká vzdálenost a odtud nemožnost rychlého doplnění prořídilých řad vnutily jeho metodičnosti znatelné kolísání. V Petrohradě ztratili hlavy a smatenost svou posílali telegraficky v rozličných rozkazech za Kuropatkinem. Všechny tyto mimořádnosti nemohly zůstat na něho beze vlivu. Nyní jest odsuzován, ale až všechny okolnosti budou známy, bude se mluvit o něm střízlivěji a snad i pochvalně. V této válce nás již mnohé věci překvapily a proto jest nerozumno, překvapení nad nezdary Kuropatkina zaměňovati hned jeho odsuzováním.

Obmezuje se bouřlivé hnutí nyní jen na inteligenci?

Ovšem nespokojenost má v inteligenci látky rejvice, jak již jsem připomněl, ale mýlíte se tady na Západě domnívajíce se, že náš selský lid zůstává nedotčen. Ruský student zanesl čilou a rozvětvenou organizaci kvas vzpoury i na venkov, jenže naši mužikové, poměry zemědělskými tlačeni, jsou přítapnější více agitací povahy socialistické. Důkazem toho jsou četné vzpoury mužické proti velkostatkářům a tu za příčinou správnější informace jest doložiti, že vzpoura taková jest uvedena ve skutek teprve tehdy, když takový agitátor mužiky opije, jinak náš mužik jest nejklidnějším občanem, u něhož proti samodržaví a caru batuškovu ústa sebe výmluvnější něčeho nesvedou.

Jaký jest úsudek Váš o poměrech náboženských?

Intelligence naše jest nábožensky lhostejna, ba přímo nevěřící. Ale zbožnost lidu jest tak hluboká, řekl bych tak specificky národní, že inteligent vida procesy samodělné jest stržen, smekne, připojí se k zbožnému davu a nechává se jím unášeti, což na rozdíl od Západu jest zase jednou z ruských zvláštností.

Čteme v časopisech, že nyní válkou Rusko hospodářsky bude zlomeno.

Tvrzení tato, vyskytující se i ve vašich českých novinách, jsou známkou nevědomosti, anebo zlostného štvání, kteréžto však vlastnosti nic nezmění na pravdě, že Rusko se hospodářsky mohutně rozvíjí. Kdybyste nechtěl věřiti mně, věřte svědkům kompetentním. Slyšel jsem ve vlaku rozmluvu dvou obchodníků Židů, kteří smáli se povídkám západních novin a oznamovali cestujícímu Angličanu, že Evropa nad hospodářskou silou Ruska ještě uhasne. „Nebojte se“, doložil na konec Rus, „Naša síla ekonomická oči oči znatna.“

Obrana.

(2) **Strossmayerovo stanovisko k dogmatům.** Vyslovili jsme pochybnost o pravosti citátu „Ratibora“, dle něhož by Strossmayer považoval dogmata čili určité formulované články víry za přežilou a se stanoviskem vědy neslučitelnou věc. Jestliže jsme považovali citát tento za podvržený, nechtěli jsme tvrditi, že by ho snad „Ratibor“ zámyslně Strossmayerovi podložil. Přáli jsme si znáti pramen, odkud byl podivný tento výrok citován, ale „Ratibor“ nám pramene toho neuvedl, nýbrž pouze dokazuje z Roušara námi již doznany historický fakt o stanovisku Strossmayerově na koncilu vatikánském při předběžných poradách v příčině dogmatu o neomylnosti papežské. Dokud nebudeme znáti přesné pramen uvedeného vý-

roku, musíme o něm naprosto pochybovati, protože nelze přece logicky správně souditi o Strossmayerovi, že zavrhoval šmahem všechna dogmata, jestliže při poradních schůzích koncilu vatikánského byl proti prohlášení jediného dogmatu.

My jsme ovšem pravověrné stanovisko Strossmayerovo ku dogmatu o neomylnosti papežské přesně stanovili, což se zdá býti „Ratibora“ „slovíčkastvím“, ale my soudíme, že nutno v polemice vždy stanovisko přesně vytknouti, neboť by z nejasných pojmů mohly vzniknouti „tasešnicové“ rozklady, jako jsme toho byli svědky při Mikšově koncertě. Jednání církevního sněmu je úplně stejné, jako rokování v zemských sněmech. Mluví-li řečník proti dané předloze před hlasováním, nevyplývá z toho, že přijatý zákon nebude zachovávat a že odsuzuje šmahem všechny již dřívější zákony. Strossmayer neodporučoval vyhlášení dogmatu o neomylnosti, ale dogma definované nikdy nepotíral a tím méně byl proti celé věroučné soustavě katolické. Strossmayer byl zajisté veliký duch a co vykonal velikého, vykonal to na půdě čistě církevní. Kdyby byl „pokročkem“, jakým ho zmíněný citát „Ratibora“ prolašoval, sotva by byl poskytl světu příležitost k obdivu. Není tedy nutno do slavo- věnce zvůněného velikého Slovana vplétati trn nevěrecké plytkosti, kterou se charakterisují mělké a bezcenné povahy. V Čechách to bývá již nechvalným zvykem, že si každá strana přivlastňuje veliké muže, jimž nasazuje čapku se svým odznakem a tomu platil náš protest.

(3) **Naše odpověď fabrice na mračením českých mužů.** „Čas“ odpovídá na naši věcnou kritiku Drtinových bludů znovu a místo věcné polemiky pomáhá si opět — kejklřstvím a prolhaností. Prý nám dokáže pokrytectví na dvou případech. První příklad pokrytectví jsou prý naše slova: „Neví Drtina na př. nic o mohutném vzepjetí národnostním v Čechách již za doby Karla IV. a za vlády syna jeho Václava IV.“ Aby úskočné šejdířství „Času“ ukázalo se v plném světle, otiskujeme „důkaz“ Času, dle něhož prý jest naše otázka pokrytectvím. Prý Obnova „svazuje pro jednu myšlenku dvě jména; za Václava IV. bylo vzepjetí národnostní, za Karla IV. nebylo; naopak novější historikové němečtí podali důkazy, že na dvoře Karla IV. je vznik spisovného německého jazyka; naši historikové pak neznají (!!) českých listin z kanceláře Karla IV. Starší katoličtí historikové libovali si ukazovati, jaká je propast mezi slavnou vládou Karla IV. a hanebnou vládou Václava IV. Nynější poznali, že na toto chytráctví už nikdo neseďá a proto budou s námi uznávat národnostní vzepjetí za Václava IV., jenže budou je posunovat o půl století do zadu, aby se doba Karlova s ním svezla. To jsme nazvali ďábelskou chytrostí.“

Na tyhle kejkle odpovídáme, 1) že má „Čas“ trochu krátkou paměť. Jak jsme již dříve oznámili, balamutil „Čas“ své čtenářstvo zbytečným povykem, jako bychom při zmínce o době reformace měli hlavně na mysli osobu Husovu. Tímto podskokem chtěl honem zalarmovati své voje do šiku proti Obnově. A k tomu právě přivěsil pokrytecký povzdech: „Ďábelská chytrostí“

2) „Čas“ dokazuje buď největší nevědomost anebo smělou prolhanost svým tvrzením, že za Karla vzepjetí národnostního nebylo.

Dr. Kalousek píše: „Když obyvatelstva českého přibývalo v městech, Čechové dovolávali se přirozeného práva svého ve vlastní zemi, a tu král (Karel IV.) vystoupil jakožto mocný rozsudec ve prospěch živlu odstrkovaného. Císař Karel vydal totiž nařízení ku Pražanům, aby napotom právní pře u soudu jejich jednány byly po česku a konšelé aby vydávali o nich české rozsudky; pročť aby napotom pouzí Němci, kteří by česky neuměli, nesměli býti konšelé: jakož i aby Němci zde přebývající dávali děti své učiti česky.“

Ačkoli byl Karel po otcí původu francouzsko-německého, s hrdostí vyznával, že pochází po matce „ze vznešeného národa slovanského“, že jest „účasten nálehtilého jazyka slovanského“; a že se v domácnosti Karlově užívalo české řeči, na to jsou až příliš známé jisté doklady. Karel nařídil až, aby synkové kurfiřtů německých byli přivyučováni češtině, poněvadž rada královská v Čechách jednala tehdy také o záležitostech říše německé. Karel ctil celou vřelostí svého srdce právě národní svaté patrony, zakládal i v cizině kaple ku počtě jejich, k nimž přiděloval české kněze, aby česky kázali a zpovídali. Založil k počtě národních světců klášter Slovanský, kde se konaly bohoslužby vůbec v jazyku slovanském. Opíral se rozhodně proti tomu, jestliže do krajiny české měl býti přibrán cizozemec a poukázal papežské stolici na národnostní uvědomění českého obyvatelstva, jež by prý proti tomu zdvihalo odpor. Karel to byl, který bez hluku obratným tahem dokázal, že nové zalo-

žené Nové město Pražské stalo se novou a hlavní baštou českého živlu v hlavním městě našem. Zkrátka opakujeme po Kalouskovi: „Čeština za věku Karlova patrně počala domáhati se všech těch čestných míst, která jí přirozeně náležela a která jí dotud strojeně byla zadržována.“ Karel podporoval též horlivě české písemnictví; a že jako muž širokého obzoru i jako císař německý a král římský byl též příznivcem literatury německé a italské, tomu by se mohl diviti pouze vlastenec šovinistický, který úzkoprse vidí vše nejvzornější toliko za domácí pecí.

3) „Čas“ tedy také rozhodl, že neznají naši historikové českých listin z kanceláře Karla IV. Na tenhle blud odpovíme nejlépe citováním některých. Na př. Z 13. července r. 1343: „My Karel Pana Krále Czeskeho Prvorozeny Syn, Markrabie Moravsky, vseem, ktoz tento list uzrzie nynieysim v budczym chczem znamo byti. Ze przistupivsse przed nas mily vierny otcze nasseho, y nassi, Richtarz a Conseelee, y vsseczka obec Miesstian Miasta Wietaschiho Prazskeho, nass gsu pokornie prosyli atd.“ — Ze 7. května r. 1351: „Karel z Bozij milosti Rzimsky Kral po vsseczky czasy Rozmnozitel Rzijsse a czesky Kral. Znomo czinime vseem vnobecz, ze prohladagicz k mnohym zasluham dobrotivosti nam milych Purgmistra Przisezných y vsy obce Budiegoviz . . atd.“ — Z 3. srpna r. 1366: „Karel Bozi Milosti Rzimsky Czysarz . . znomo czinime, ze gsme od vierných nassich milych uplnie a doczela spraveny, a zvlasstie od Purgmistra a Consselnov nasseho Hlavnieho Miasta Prazskeho, kterak velmi od davnych let giz przebiehlich za slavnee pamieti niekdy Neyiasnieysieho Vaczlava Prvnieho Krále Czeskeho Przedka nasseho atd.“ Jsou tyto listiny psány po německu či po latinsku? —

Karel IV. říkával Čechům v příčině university Pražské, jž byla kulturním střediskem celé střední Evropy: „Až vzrostete ve vědách, vy budete páni a dědici; sečkejte maličko.“ Snad se tak vyjádřil proto, že Čechové o to nestáli, aby na té universitě, jejíž členové z počátku většinou z Němců se skládali, jednou sám národ český panoval?

A bude-li potřeba, uvedeme ještě nové doklady, jak Karlem IV. vychovaní Čechové již za jeho věku a s jeho vlastní podporou domáhali se horlivě práv svého jazyka a jaký respekt ku své národnosti zjednávali i za hranicemi.

Ani nám nenapadlo něco slevovati k vůli některým ignorantům na dosavadním našem názoru o době Karla IV. a Václava IV. Majíce před očima příliš zřejmá fakta, rozhodně nemusíme státi o to, „aby se doba Karlova svezla s Václavem IV.“

My naopak důrazně tvrdíme, že národnostní vzepjetí z doby Václava IV. jest toliko samohybným pokračováním ideí za Karla IV. Česká intelligence již při smrti Karlově vyspěla národnostně dostatečně, než aby potřebovala ještě ruky, která by ji stále vodila. A že Václav IV. vlastním rozhodnutím, o vlastní vůli nevykonal pro národnost naši ani čtvrtinu toho, co českým lidem nazvaný Otec vlasti, o tom jsme ochotni hovořiti dále. Doba Václavova byla z toho, čemu Karel IV. základy položil. Z tohoto našeho vyjádření patrně, že jsme neobmysleli žádné chytráctví, poněvadž ho není pravdě potřeba. — Přistě ukážeme ještě líp, kolik licoměrnosti a sofistiky dovede „Čas“ vpraviti z nedostatku důkazů do své polemiky. Povíme si totiž o těch náboženských bojích za doby reformace, o nichž „Čas“ zase jen dle svých úzkoprských dogmat rozumnje, znovu některé zajímavosti.

(3) **Nová kniha na balamucení českého lidu.** Pověstný professor Häckel z Jeny vydal „vědecké“ spisy, jichž hlavním účelem jest podřívání křesťanské nauky. Häckel zastává tvrdošíjně nadále již přežilou a vědecky vyvrácenou domněnku o původu člověka z opice, mluví o dnši, o stvoření ve smyslu protikřesťanském, atd. Vážní učenci dokázali, že Häckla nevede k jeho pracím vážná touha po vědě, ale fanatická zášť proti všemu křesťanskému. Nad to bylo Häcklovi dokázáno, že z nedostatku důkazů se dopouští ve svých strannických úvahách docela i smělejších podvodů. Na př. v díle „Přirozené dějiny stvoření“ uveřejnil vyobrazení psa, opice a člověka. Ovšem tyto zárodky valně se od sebe liší. Ale aby Häckel přece „dokázal“, že jsou vlastně stejné, pomohl si jednoduchým, ale až příliš drzým způsobem. Ke všem třem vyobrazením totiž použil jedině rytiny. Podvod Häcklův vyšel na jevo tím, že byla na rytině vada, která shledána ovšem stejně na všech třech vyobrazeních. Učenci pro tento podvod klepli šarlatána důkladně přes prsty, podvodník se nemohl jinak vykroutiti, ale odvažuje se balamutit dále; vždyť ví, že celá řada nedočkavých jízlivců čeká dychtivě, aby mohla zatleskati kterékoli protikřesťanské domněnce. Dal dovolení, aby anglický nakladatel jeho díla vyne-

chal v anglickém překladě myšlenky „bohoslovce“ Saladina, poněvadž prý jeho vývody již neobstojí před moderní kritikou. Toto dovolení dal chytrák Häckel proto, že v Anglii pošetilost Saladinovou dobře znali. Jinak však si počínal ku čtenářstvu německému; v tom totiž vydání německém, které vyšlo brzy po překladu anglickém, obhřívá Häckel protikřesťanské povídačky Saladinovy dále; opakuje ty pošetilosti, ačkoli je byl před tím odsoudil. Kde je tady vědecká poctivost? Zdaž možno věřiti takovému šarlatánu, že aspoň ostatní jeho výpady proti křesťanství jsou výronem poctivé vědecké snahy?

Anglický professor Tasker důkladně po-
svítil na nepoctivé kejklřství Häcklovo. Ně-
mečtí vážní učenci odřikají se spolku s ním.
Berlínský professor Seeberg napsal ve své
knize „Na prahu 20. století“: „Rok 1899 pří-
nesl Häcklovy „Záhady světa“ s jich mělkým
materialismem, sprotikřesťanským fanatismem
zaryté nevědomosti. Na knize není nic záhad-
ného leč to, že byla napsána a nalezla čtenáře.
Je více zpátečnictví, než si kdo myslí, které
se tváří jako pokrok.“ — Paulsen píše ve
„Philosophia militans“: „Četl jsem s žárem
studu tuto knihu, se studem nad stavem vše-
obecného vzdělání a filosofického vzdělání na-
šeho lidu. Že taková kniha byla možná, že
byla napsána, tištěna, kupována, čtena, že byla
provázena obdivem, že jí lid mohl věřit, lid,
z něhož vyšel Kant, Goethe, to jest bolestné.“

I někteří čeští protivníci naší církve od-
suzují šarlatánství Häcklovo. Dokázané pod-
vody Häcklovy však nikterak nevařily „po-
krokové“ Samostatnosti, aby vydala spis
Häcklův „Záhady světa“ v českém rouše. Tedy
Hajnova Samostatnost vědomě spolupůsobí
k balamucení lidu. Nu, aspoň z toho bude
křešť! — Sociální demokrati, kteří vydávají
zponstu křiklavě podvodných brožurek, vyberou
z překladu „nejříznější“ místa, vpraví je do
lacině brožurky a počnou „uvědomovati“ po-
pletené davy prolhanostmi novými. A proč by
tak nečinili? Vždyť list českého poslance a
doktora práv, Baxovy „Radikální Listy“ ze dne
29. dubna nazývají beze všeho rozmyslu
Häcklův šmejd proslulým dílem, které prý
„čtenáři poskytne nevyčerpatelný (!) pramen
poučení.“ — Pěkné poučení! Akademický or-
gán Baxův místo přemýšlení, místo vyslechnutí
odborných znalců jednoduše nadšeně chválí.
To jest pohodlnější než lámat si hlavu sku-
tečnou vědou.

(3) **Socialistická svoboda.** Socialistická „Rovnost“ píše o událostech prvního máje v Brně mimo jiné: „Ještě jeden „budíček“ nesmíme zapomenouti. Soudruzi typografové a k nim čteně se přidruživší jiní soudruzi šli „buditi“ z hlouposti typografy v tiskárně pobožného „Hlasu“, kteří nechťali první máj slaviti. Před tiskárnou došlo o 7. hodině ranní k hlučné demonstraci, na dvéře tiskárny přibita velká bota, odznak to málo počestného cechu typografických ševců. Po demonstraci šli účastníci provázeni silným oddílem policejním městem a demonstrovali ještě před c. k. dvorní tiskárnou. Zatčen nebyl nikdo. Stavební dělníci vynutili zaražení práce na některých stavbách, kde se ještě pracovalo, cihláři způsobili zaražení práce v několika cihelnách. Všechny považovaly za povinnost (!) působiti k tomu, aby klid práce byl pokud možno úplným, což se jim též v plné míře zdařilo.“ — Tolik dle referátu „Rovnosti“. Kdyby takhle násilně někdo z jiného tábora nutil socialisty k „povolnosti a solidaritě“, způsobili by povyk, až by uši zalehaly.

Politický přehled.

Politickou událostí jest odstoupení ministra železnic dr. Wittka. Odchod jeho vynutila si vlastně posl. sněmovna, ježto ministr bez jejího vědomí překročil rozpočet na stavbu alpských drah. Jim padl opět jeden sloup byrokratického ministerstva Kôrbrova, které Rakousku nijak neposloužilo. Nástupcem jeho jmenován prozatím odborový přednosta Vrba. — Poslanecká sněmovna sešla se opět dne 3. května. Min. předseda bar Gantsch dosud nemocen. Social. demokraté přišli do sněmovny na znamení radosti, že klub jejich rozmnožen o nového čl. poslance Resla. Finanční ministr podal osnovu zákona o prodeji vojen. nemovitostí v Praze, ministr orby o změně kutacího zákona, nato pak po pilném návrhu poslance Malíka jednáno o celním tarifu. Mladoběský klub usnesl se hlasovati proti celnímu tarifu. — Hr. Goluchowski byl v Benátkách návštěvou u ital. ministra zahran. záležitostí; tu prý se stalo dohodnutí o důležitých otázkách. — Král saský přijel do Vídně, kde uvítán císařem a arciknížaty. — Konečně tedy po opětované třikrát doplňovací volbě zem. poslance za venkovské obce okresu alánsko-velvarského zvolen český agrárník Landa 2679 hlasy, mladoběský kandidát Munzar dostal 2036 hl.

**Také uherský sněm zahájen 3. května;
na denním pořádku jest adresní debata.**

Obávané dni velikonoční a 1. květen v Rusku přešly dosti klidně. Očekávaná revoluce aneb aspoň veliké bouře, jak se v cizině hádalo, vůbec se nedostavily. Jádru ruského i polského obyvatelstva v celé říši chovalo se klidně. Výtržnosti obmezovaly se na několik měst v ruském Polsku jako ve Varšavě, Lodži a Kališi, kde si sabouřili jen židé a socialisté, vlastní to anarchisté a nihilisté. Při těchto výtržnostech zabito prý mnoho lidí. Socialisté v ruském Polsku hlavně na podnět z Německa vyzývají ku všeobecné stávce. Cár odpustil rolnictvu další splátky povolených půjček za neúrody, spolu vydal prohlášení, že se starověrci, sektáři i římsko-katolíci mohou svobodně dle svého učení fídit. Rovněž Mohamedům povolena náboženská svoboda.

Král anglický Eduard opět byl návštěvou v Paříži, kde sešel se i s presidentem Loubetem.

Na mandžurském bojišti jeví se na obou stranách větší činnost, ježto se Rusové i Japonci opět zotavili. Ruské vojsko zahnavlo Japonce s pěti postavení, načež se zmocnilo města Tunkhusianu. Japonci posunuli síly své až na samé Mongolsko, Rusové pak snaží se překaziti postup japonský proti Vladivostoku. O loďstvu baltickém ve vodách moře Čínského nelze se dopátrati věrohodných zpráv. Dle jedněch spojil se už Rožděstvenský s loďstvem Nebogatova, dle jiných ještě se tak nestalo. Loďstvo ruské rozmnoženo prý i několika loděmi v Americe zakoupenými, tak že by mělo nad japonským obromnou převahu; i o japonském loďstvu nic neslyšeti.

Dr. Pacák o nřp. biskupu Dra Doubravovi v záleřitosti úpravy kongruy.
Předseda poslaneckého klubu českého na radě říšské, p. Dr. B. Pacák, uveřejnil v nedělních „Národních Listech“ toto osvědčení: „V č. 114. ctěného listu vašeho ze dne 26. dubna t. r. přinášíte otisk z časopisu moderní kat. intelligence „Bílý Prapor“, jenž zní: „Králohradecký biskup Dr. Doubrava poslal vynikajícímu českému poslanci dra P. list, v němž ho žádá, aby klub hlasoval proti quinquenálkám a žádal jen decenálky.“ — Poněvadž ve věci kongruální p. biskup Dr. Doubrava mi psal, konstatuji v zájmu pravdy na základě veřkerých dopisů p. biskupa Dra Doubravy: rozhodně není pravda, že p. biskup Dr. Doubrava žádal, aby klub hlasoval proti quinquenálkám a žádal jen decenálky. Věc se má ve skutečnosti takto: Při rozhovoru o kongruálních poměrech žádal jsem p. biskupa Dra Doubravu, aby mně laskavě sdělil názory v kněžstvu o úpravě kongruy panující. Pan biskup ochotně a laskavě veřkeré tyto názory obřirně mi sdělil a já je v opisu přikázal klubovnímu referentovi o úpravě kongruy p. dra Prařákovi i neměl jsem důvodu tajiti je před pány, kteří pro úpravu kongruy pracovali. V těchto elaborátech uvedeny jsou veřkeré možnosti a eventuality, efekt decenálky i quinquenálky, jak při takové práci jest přirozeno, ale připojen jest k ní konečný úsudek biskupův, jenž doslovně zní: „Vzhledem k tomu, že periodické sluřební příplatky dějí se v obdobích šletých z pravidla ve všech řřadech, buď i duchovenstvu povoleno pětiletí za turnus přídavku a sice po 200 K v každém pětiletí bez rozdílu zda to kaplan či farář a s tou mezí, že bude takových příplatků nejvýše osm.“ — To jest citováno z listu p. biskupa Dra Doubravy. Dokládám, že v těchto jeho listech stojí ještě dále: „Mám za to, že bohď za krátko nadejde chvíle, kdy utěšenější parlamentní poměry dopustí, aby mimo jiné nalehavé věci i kongrua dostala se v říšské radě na přetřes a po zásluze dosáhla úpravy co nejvydatnější.“ a pokračuje dále: „kž jen najde se pramen co nejvydatnější, aby vřelost snah zjevila se také finančním výsledkem.“ — Mohl bych tím končit, neboť vyvrací se tím úplně zpráva časopisu „Bílý prapor“. Dokládám jen, že jsem a deputaci o této věci nemluvil a že jsem jí také psaní p. biskupa Dra Doubravy ukázati odepřel, ač toho nyní lituji, poněvadž deputace byla by se přesvědčila o opaku svého tvrzení. Ve zprávě ovšem se netvrdí, že jsem to deputaci řekl, ale já to podotýkám jen proto, že ze slovosledu by se toho někdo mohl domýřlet. Předpokládám, že deputace na základě nesprávných zpráv k úsudku dospěla, jaký uveřřněn jest v časopisu „Bílý Prapor“. Lituji velice, že, když máme vlasteneckého a spravedlivého biskupa v Hradci Králově, bezdůvodně se na něj řřtí a že se k tomu užívá nepravých důvodů. Dr. Bedřich Pacák. Na Horách Kutavřch, dne 29. dubna 1906.

*Trápení jest neštěstí se stránky jedné, ale
kásání se stránky druhé. Nobýt útrap, nejlepší část
lidské přirozenosti spala by spánkem hlubokým.
Někdy se člověk sdá, že mu srdce puká, a zatím
se probouzí k novému životu.*

Smiles: Karakter.

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. mdp. Dr. Josef Doubrava
vydal se z Hradce Král. ve středu odpoledne na vi-
sitáční cestu do vikariátu kosteleckého. Visitaci a
udílení sv. břimování započal v Brandýse n. Orli.

Ve schůzi městské rady hradecké dne 25. t. m. usneseno: Uposażení ústřední jednoty českých lékařů království Českého, markrabství Moravského a vévodství Slezského na praktické kurzy, jež stísneny mají býti při fakultě lékařské a vědecké nemocnicích venkovských, vzato bylo na vědomí. — Prodej dlehu a koksu vyrobeného v plynárně bude se inzerovati. — Obec Nový Hradec Králové se požádá, aby složila na ní připadající podíl k zaplacení nových věcných hodin na věži kostela Novohradeckého. — Schváleno bylo zřízení nového tyčkového plotu kol zahrady v jatkách. — Panu A. Pokornému, mistru kominickému, uděleno bylo povolení ku zřízení splachovacího záchodu a připojení odpadního potrubí na uliční kanál. — Panu K. Stěpanáckému, majiteli domu, uděleno bylo povolení ku zřízení výkladní skříně na domech jeho čp. 76. a 77. — Paní Marii Faltové uděleno bylo povolení ku postavení nového dvoupateřového domu na parcele číslo 4. v bloku U. — Panu J. Jelínkovi uděleno bylo povolení ku znovupostavení shořelé dílny v bývalé továrně Lhotové. — Tělocvičné Jednotě Sokol zde propůjčeno bylo městské divadlo Kieperovo k uspořádání slavnostního představení na den 1. července t. r. — Ohlášel se okresnímu hejtmanství, že se počalo s prací ku zřízení rybníka Plachty a že se zamýšlí jej napustiti a požádá se, aby na pozorování hladin spodní vody vyslal experta. — České Besedě v Ústí n. L. udělen byl příspěvek. — Vzata byla na vědomí zpráva technické kanceláře o žádosti p. Anny Štefkové za svolení k adaptacím v domě jejím v čp. 145. — Od spolku pro blaho „Epileptiků“ v Praze vyžádají se stanovny a výroční zprávy. — Zpráva o studentických noclehárnách za rok 1904 vzata byla na vědomí. — Schválena byla adresa k jubileu 70letých narozenin J. J. Kristiana knížete z Lobkovic. — Jedna podpora prodloužena byla na dobu jednoho roku a poukázány byly některé účty k výplatě. — Ve schůzi dne 1. května usneseno: Oznámení správy ústředních jatek zde, že pan Boh. Hutla, uzenář, opět nepředložil záseilkou uzenářského zboží k prohlídce na jatky, postoupí se c. k. okr. hejtmanství. — Vyzvání k náhradě výloh spojených s přestěhováním kabinetu pana ředitele c. k. gymnasia zde při provádění adaptací v koleji jesuitické státní pokladně se nevyhoví. — Vyhověno bylo částečně paní Čihákové ze Skutče ve přičině dodávání dlažebního kamene. — P. F. Hlávka, majitel lázní, se požádá, aby podal offertu stran dodávání koupelí pro chudé. — Technické kanceláři se uloží, aby sestavila seznam interresentů, již účastnili by se komise odbyvané v záležitosti předklázení ulic ve starém městě. — Firma Bromovský, Schulz & Sohr se vyzve, aby předložila offertu na úpravu zábradlí na nábreží Orlickém a tržišti pro dobytek. — Na stavbu silnice z Předměstí do Světi obstará se dovoz kamene za K 67.20 na účet chudobince. — P. Jaroslavu Oehmovi uděleno bylo povolení k obývání novostavby jeho na stavební parcele č. 15. v bloku C. — P. Janu Vocelovi, hostinskému „u Černého koně“, uděleno bylo povolení k postavení zábrádky před hotelem „Černý kůň“ na rok 1906 za poplatek K 5. Podá se stížnost za vyměření poplatku ze smlouvy o prodeji pozemku pro stavbu israelitické synagogy. — Organizovanému dělnictvu odepíše se poplatek za plyn spotřebovaný při divadelním představení dne 30. dubna t. r. pořádaném. — Paní Františce Riemrové se uloží, aby ihned opravila postavení plotu kolem pozemku své kolny u Stěbče, — dle předpisu jí obcí daného.

Slavnost na Rožberku a přiležitosti
přenesení obrazu Panny Marie Pomocné z chrámu
Marianského v Hradci Král. vydařila se v neděli
odpol. nad očekávání. Pochmurné dopoledne jevílo se
sice v dešti a blátě, než odpoledne rozebrálo se
slunce až mílo. Průvodu z chrámu Panny Marie
účastnilo se nešetně obecenstva i z dále, které také
u kapličky na Rožberku se zájmem vyslechlo úchvatné
kázání známého řečníka dp. Al. Jemelky T. J. Slavnost
touto započata vlastně majová pobožnost, jejíž
první den skončen pošeňutím v chrámu Panny Marie.

Osobní. Vldp. dr. Ant. Brychta, kanovník katedrální kapitoly v Hradci Králové, pro své zásluhy o obec Velkou Sítěš jmenován tamním čestným občanem.

Úmrtí. Zdejšího kanovnska katedrál ní kapitoly vesp. Ant. Pogertba stihla bolestná rána úmrtím svobodné sestry jeho Anny Pogertbovy. Soustrast, která projevena vesp. kanovníkov i z mnohých stran, jakož i to četné účastenství při pohřbu dne 2. května jistě přispělo k zmírnění bolesti vesp. kanovnska. — Na Pražském Předměstí zemřel 29. dubna t. r. po dlouhé nemoci, započatén av. svátostmi, pan Václav Láňár, říd. učitel ve výsluhě, v 78. roce věku svého. Pohřeb konal se 1. května na hřbitově Kuklenenském.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. V neděli ukončena byla výstava moderních knižních obálek, předádkových a potahových papírů a vzorných prací z knihařských kurzů na technologickém muzeu v Praze. Pro knihaře a grafické živnosti skýtala mnoho novinek a popudů k umělecké úpravě knihy. Výstavu navštívilo celkem as 1078 osob. — Ve čtvrtek dne 11. května ukončen bude cyklus přednášek odborné vzdělávacích přednáškou p. inž. Bob. Urbana „O fotografii v moderním průmyslu reprodukčním“, která slibuje býti velice zajímavou. Pan přednášející doloží přednesené thema ukázkami z praktického provádění a sice nejen reprodukcemi, ale i přelomnými štoky a různými postupy grafickými. Veškeré ukásky zůstanou a přistáí dny po přednášce až do neděle dne 14. května přístupny volně návštěvě obecněstva v čítárně prům. muzea. — Čítárnu průmyslového muzea navštívilo v měsíci dubnu v 5 večerech 383 osob, jímž vydáno na 285 řádek 117 odb. spisů a 145 předlohových děl a více než 7650 předlohami. Domů zapůjčeno 112 osobám 131 odborných spisů a 746 předloh, do okolí do 10 míst 18 odb. knih a 639 předloh. — Za přispívající členy muzea přistoupili al. T. Vocásková, učít. a p. Jos. Pilašček jun zde. Museum účastno jest na výstavě výtviků a krajek v rak. muzeu ve Vídni větší kolekci palíčko-

vanyh kraje kamberských, jež budí svým dokonalým provedením značnou pozornost.

Na všeobecné průmyslové škole pokračovací v Hradci Králové byl zakončen letošní školní rok v neděli dne 30. dubna výstavou grafických prací žákovských a věcí modelovaných. Výstava byla hojně navštěvována. O 11. hod. shromáždilo se žactvo v rysovně, kdež p. ředitel R. Bránzovský uvítal hosty, p. místodržitelského radu Hof. Steinfelda, p. ředitele c. k. odbor. zámeč. školy Lad. Haněla, p. ředitele měšť. školy Jos. Kulíře a pp. členy školního výboru, oslovil žactvo a podal některá nejdůležitější data o škole a povolal Jeho Veličenstvu jakožto ochránce všeho školství českého „slávu“. Po té p. ředitel Haněl promluvil delší řeč k žactvu, v níž poukázal k trojí době v životě živnostníka, učenického, pomocnické a mistrovské, a dovedl, že první z nich, doba učenická, jest pro učně nejdůležitější, ježto tu bývá o to, aby si učň osvojil jak řádnou temelnou dovednost, tak i potřebné vědomosti, zručnost v kreslení nebo rysování, nejpotřebnější znalost živnostenských počtů a účetnictví, znalost látek, technologií, nejpotřebnější znalost živnostenských zákonů a druhů písemností; nevýhodou temelní byl by za našich dnů ovšem úplně stracen. Po té byly rozdány pilným učňům odměny jakožto čestné dárky. Vydržování školy stálo v r. 1904 téměř 8000 K, jež se uhradily příspěvky státu, země, obce a různých korporací. Celkem bylo zapláno 274 žáků, z nichž 260 setrvalo až do konce škol. roku. Prospěchu výborného dočinilo se 22 žáků, chvalitebného 68, dobrého 81, dostatečného 46, nedostatečného 34, netřídně zůstalo 24 žáků. Sbor učitelský skládal se ze 14 členů. Z knihovny žákovské vypůjčilo si v tomto roce 137 žáků 2436 knih. Bylo by jen žádoucí, aby zákonitým nariadením byly hodiny vyučovací přeneseny na některé odpůldne vědní místo neděle a večera.

Zábava v Adalbertině, již minulou nedělí pořádala Jednota katol. tovaryšů královéhradeckých, přivábila vybrané obecenstvo. Fredrova veselohra „Tři dukáty“ sehrána živě, s porozuměním. Pan Beránek, známý komik, jako vždy i tentokrát úlohu svou provedl umělecky, a ostatní sl. Novohradská, sl. Černá, sl. Davidová, pp. Martinec, Karásek, Veselý a Černý směle přispěli k zdařilé souhře, třeba z nich někteří byli začátečníky. Po divadle byl koncert tamburašský a také smyčcový (i v meziaktě), který zvlášť vynikl precizností, začež ovšem přední dík přísluší dirigentu dp. Gyarkoviczovi.

První máj tentokrát opravdu objevil se ve své kráse. Prvního a druhého května slunce zasáhlo, jakoby snad bylo už prostřed léta (19°/8°). A co v přirodě předcházejícím chladnem bylo sraženo, jako kouzlem se vybavilo. Ve dvou dnech oděly se stromy zelení, třesně obaleny květem a ostatní ovocné stromy pomalu závodí s třesněmi v květu; už i akát v rozespalosti zdobí se zeleným šatem. A občanstvo do sytosti kochá se krásami májových dní.

Pálení čarodějnic. Iletos nelenila mládež, aby si v čarovný večer před sv. Filipem a Jakubem nezatočila bořicím koštětem. U Hradce Králové točily se „čarodějnice“ na návsi od Zámečku k Nov. Hradci Králové, a míhající se „čarodějní světla“ v širším okolí za jasné noci věru působila na pozorovatele zvláštním dojmem. Zapadá však pomalu pálení čarodějnic, ježto úřady právem staví se tomu v cestu.

Kráse náměstí Žižkova v Hradci Králové jeví se už nyní, ač zbytky ze sbořených a shořelých kulen dosud nejsou odstraněny. Úprava parků pokračuje. Rozkoš jest pohled na zelenající se nový kontek, jemuž zvláštní ozdobou jsou vyvýšené se sklánějící městské zahrádky, jenže do této krásy uprostřed vmeteny dvěma zahrádkami zohyzdující skvrny; pravá sponza na nich v kamení a všelijakém smetl. Ten nejpočetnější baráček stydlý by se za tak upravený svůj majetek. Snad se majitelům „rozkošných“ zahrádek z povoláních míst dostane estetického poučení.

Labě se májovým slunéčkem také rozebrálo. Sponsty sněhu v Krkonoších teprve nyní ukazují stopy v Labi, které ve čtvrtek vystoupilo 2 m nad normál. Orlice jest klidnější, ta se vyhoupla už v dubnu.

Přerušená schůze obec. zastupitelstva. Ve středu odpol., sotva že započala schůze obec. zastupitelstva královéhradeckého, raně byl mrtvicí schůzi přitěmný účetní měšť. pivovaru a člen obec. zastup. p. J. Udalík, ve stáří 42 roků. Následkem toho schůze obec. zastupitelstva přerušena a odložena. V bezvědomí donesen domů, kde o 9. hod. večer dokonal, nenabýv ani vědomí. S nelíbeným soucitem oznamujeme odchod tohoto skromného muže s vsácnými vlastnostmi. Sám jsa šťasten v útulné domácnosti ve společnosti něžné choti a rostomilé Miládky, rád těšil své adile i s jinými. Jak jednotlivci, tak dobrodružné místní spolky a sdružení ztrácejí v něm vždy ochotného přispívatele. — Nevnucoval se, a přec nestrojená upřímnost, obdivuhodná ochota a nezištnost otvírala mu srdce všech. Svědomitost v úřadě získala mu všeobecnou důvěru a což zvláštního: málo nepřátel. Pohřeb koná se v sobotu o 3 hod. odpol. R. i. p.

Místní odbor československé občednické besedy v Hradci Králové pořádá v neděli dne 7. t. m. poučnou vycházku do Smřic za účelem prohlédnutí tamější továrny na ocet a likéry, a lihovaru firmy Ad. Ed. Malburg a syn. Odjezd vlakem v 1. hod. odpoledne. Hosté vítáni!

Řádná schůze okres. zastupitelstva královéhradeckého koná se v sobotu 6. května o 9. hod. dopol. v zasedací síni Okresního domu.

Panorama Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové. Překrásnou kolekci „Severoitalské jezera“ tento týden vystavenou bude uzavřena druhá zimní sezona panoramová. Výbor odboru děkuje všem přispívacím panoramatu za podporu a hojnou návštěvu, kterou docílen byl pěkný finanční výsledek ve prospěch českých menšin a prosi všechny P. T. návštěvníky, aby všichni do jednoho

přišli se rozloučiti s panoramatem a osvětlili se pohledem na čarovné krásy proslulých jezer severoitalských: Lago di Como, Lago Lugano a Lago Maggiore, spočívajících v klínu horských velikánů. Lze zřítí rázovitá městčka italská, jakoby přilepená na zelených srázích, v bujně nádhře jasně vegetace, idyllické kláštery na skalních výběžcích nad jezerem, širou hladinou jezer ve žhoucím výsluní, v ponurém soumraku a při divukrásném východu slunce, Como, Bellagio, Lugano, Pallanza, Isola Bella, Locarno a j. Panorama bude uzavřeno v neděli dne 7. t. m. o 8. hod. večerní. Nová sezona bude zahájena dnem 16. září t. r.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Za měsíc duben 1905 uloženo v poukázkách pokladničních K 616 40 —, na knížky vkladní K 1,648,680 91, úhrnem 2,265,080 91. Vklady zůrokuje se ode dne vložení do dne vybrání 4 proc.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc duben 1905. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,465,341 13, vloženo během měsíce K 124,900 66, vybráno K 180,105 86, stav koncem měsíce K 1,460,135 92. Stav půjček počátkem měsíce K 1,259,456 98, půjčeno během měsíce K 119,547 —, splaceno K 88,341 09, stav koncem měsíce K 1,290,662 99. Počet důtů 2496, rezervní fondy K 124,404 99, závodní podíly K 66 529 91, pokladní obrát K 952,514 52.

Organizace českého divadla na venkově. Minulý čtvrtek konala se v Hradci Král. schůze zástupců měst Hradce Králové, Pardubic, Chrudimě, Litomyšle, Jičína a Ml. Boleslavě, na níž jednáno o zřízení řádné a stálé divadelní společnosti pro okruh několika měst. S myšlénkou tou zvlášť souhlasí Hradec Kr., Chrudim, Pardubice a Litomyšl; přibíráno bude ještě jedno město. Na to se zřídí ústřední divadelní komise a vypíše konkursa na místo ředitele. Sezona bude trvati 7—8 měsíců a repertoar zahrnovati bude činohru, op. ru i operetu.

Překvapení při obědě. Zdejší pan Macák pochutnával si na čičce s vajíčkem. Řízne do žloutku a tu div divoucí — nalezl v něm zcela malé vajíčko zvící vajíčka vrabčího. Podivná hříčka přírody! Naposledy snad už budou snášet vejce sama nová vajíčka — a slepic nebude potřebs!

Nebezpečnost mládeže školní lekdys bývá předmětem vážného rozhovoru. Jaký to bude jednou svět! Ovšem, mládeži bujnost jest vlastní, bez života nelze si dítě ani myslit. Jde jen o to, aby se udržovala v mezích. Často i kolem Hradce viděti děti, jak házejí kamením na strom, jak pronásledují psa, jak se různým ubožákům posmívají, ale z dospělých mimojdoucích málokdo si počínání dětského všimne. Co mi po tom, pomyslí si a jde zase dál. Mnohdy stačí vlnité napomenutí a dítě nebezpečnosti hned zanechá! Nedivme se pak, že mládež nezvedená.

Z Dašic. Na podnět katolické hospod. besedy „Svornost“ v Dašicích bylo v sobotu dne 29. dubna t. r. slouženo ve farním chrámu Páně Panny Marie o 8. hod. ranní slavné zpívané requiem za zesnulého velikého biskupa a Slovana Dra Josefa Jiřího Strossmayera. Smutečním službám Božím byly přítomny deputace samosprávných úřadů, všech téměř místních „polků“, školní mládež a hojně obecenstva. Dne 1. června pořádán bude na počtu téhož velikého biskupa katol. hosp. besedou „Strossmayerův večer“.

Slavnost vysvěcení novostavby král. čes. zem. střední hospodářské školy v Chrudimi konati se bude v neděli, dne 7. května 1905.

Přehlídka a odměňování plemeného skotu. Družstvo na zvelebení chovu dobytka okr. Opočenského pořádá v neděli dne 28. května roku 1905 v Opočně přehlídku a odměňování plemeného skotu. Táž zahrnovati bude plemenný materiál simmentalský, čistokrevný, křížený, a domácího chovu, náležející členům družstev, jakož všude veškerým chovatelům skotu v VI. odměňovacím obvodu, sestávajícím z okresů: Králové Hradec, Jaroměř, Skalce, Úpice, Náchod, Nové Město n. M., Opočno, Rychnov n. Kn. a Kostelec n. O., kteří skot ten ku přehlídce v čas, t. j. do 16. května 1905 u předsednictví ohlásí; na později došlé přihlášky nevezme se ohledu. Tiskopis pro přihlášky na přehlídku zasle předsednictví ihned na pořádání. Příchod dobytka na výstaviště počne o 7. hodině ráno. Přehlídka bude otevřena o 9. hodině dopol. a končí k 5. hodině odpol. slavnostním rozdělením odměn. Téměř veškeren skot výstavy této jest vlastního chovu a poskytné přiležitosti porovnati výsledky dochovu domácího, čistokrevného a kříženého dobytka s kusy původními. Při přehlídce této naskytuje se vhodná příležitost ku koupi čistokrev. plemeného skotu simmentalského. Páni vystavovatelé se žádají, by si k přehlídce dobytčí průvodní listy opatřili, a sice pro kusy prodejné zvlášť. Odpoledne na výstavišti koncert a buffet. Čistý výtěžek věnuje se k účelům národním. Vstupné na výstaviště i do koncertu 50 hal. za osobu. Katalog bude prodáván u kasý výstavní.

Z Remeva. V pondělí velikonoční 24. dubna sebral zdejší Katolicko-socialně vzdělávací spolek divadelní kus „Manžel v base“. Přes to, že hra sama jest velmi dlouhá a že v ní vystupovaly sily, z nichž mnohé byly na jevišti poprvé, provedena přece k úplné spokojenosti veškerého obecenstva. Že byla hojně návštěva, nemálo také přispělo příznivé počasí, které v týž den bylo dosti ustálené. Spolek připravuje na květen přednášku, k níž pozváni byli řečníci p. V. Myslivec a p. rolník Šafránek.

Z Lanškrouna. (Restaurace děkanského chrámu Páně.) Tak konečně po mnoha letech vstřív se nám děk. chrám Páně sv. Václava v nové kráse. Nač se mnozí po léta těšili, ale nadočkali, stane se letos. Jak se dovídáme, bude tento starodávný a velebný stánek Boží důstojně a důkladně opraven a sice munificencí nejjasnějšího knížete Pána Jana s Lichtenštejnů, patrona téhož, jakož i z přispěvků zdejších farníků a města. Kostel tento, před válkami husitskými zasvěcený nejbl. Panně Marii, byl od biskupa lito-

myšlého Alberta ze Sternberka darován fcholním kanovníkům sv. Rufa, kteří u kostela sv. Mikuláše (nynější chrám sv. Maří Magdaleny) měli své kollegium. Stalo se tak na prosbu arcibiskupa magdeburského Petra Jelita, rodáka z okolí lanškrounského, který již dříve dotčeným klášterním kollegium u kostela sv. Mikuláše vystavěl. Po válkách husitských, ve kterých starý klášter vzal za své, vystavěli si fcholní kanovníci zvaní Augustiniáni při farním chrámu nové kollegium i nynější chrám. Gotické presbyterium pochází z bývalého kostela klášterního, čemuž svědčí původní gotické klenutí i operaci pilště venku. Bohužel loď chrámová vystavěna ve slohu renaissančním, jakož i poboční mariánské kaple z r. 1653. Hlavní zásluhu o znovuzřízení této svatyně má náš nynější ndp. biskup Dr. Josef Doubrava, který svou intervencí u nejjasnějšího knížete Pána z Lichtenštejnů již tak nutnou restauraci vyžádal a urychlil. Jemu tedy na prvním místě jsou osadníci vděčností a láskou zavázáni. V presbyteriu bude postaven nový hlavní gotický oltář, zasažena nová okna v gotickém slohu a kathedrálním sklem a umělecké malby na stěnách budou provedeny. V postranní kapli bude postaven nový mariánský oltář se vochou blahosl. Panny Marie Lurdské, celý pak kostel bude přiměřeně vymalován. Dne 30. dubna odděly k děk. kostele poslední bohoslužbu. Nejsvětější v přibodě odneseno do kostela sv. Magdaleny a prvním světlem s restaurací započato.

Patřilo by také u nás! C. k. okresní školní rada v Hranicích na Moravě oznámila všem správným obecným a měšť. škol následovní usnesení: „Ve zdejších okresu zakofenil se zlozvyk, že učitelé o vypsané místo nějaké písemně se ucházejí u předsedy c. k. okresní školní rady i u c. k. školdozorce a u členů c. k. okresní školní rady, pak u členů místní školní rady a obecního zastupitelstva také osobně se předstávají. Uznávajíc taková osobní představení netoliko nepotřebnými, ale i stavu učitelského nedůstojnými, zakázala je c. k. o. šk. rada ve svém sezení dne 29. března 1905 jednomyslně co nejpřísněji a bude disciplinárně stíhati každého, kdo by zákazu toho nedbal. Výnos tento budíh na školách víceřídnicích všem členům sboru sdělen, kteří podpisem na aktu samém potvrdí, že na vědomost jej vzali.“ — Něco podobného zajisté neškodilo by i u nás. Jest to skutečně hrozné, co se děje mnohdy od organizovaných pánů učitelů, když jest nějaké místo vypsané a což, když jest to drobet lepší místo. Tu nestačí si dvěře podávati a jeden na druhého zradu by pověděl a páni školdozorcové, ač dobře o tom vědí — mlčí — neboť jsou to organizovaní páni a ti nepotřebují přece napomenutí. A jak to dopadá v tu dobu u těch pánů farářů? Tam každý organizovaný je tím nejlepším a nejzbožnějším katolíkem a kdyby ten p. farář chtěl, tak hned přijde ten organizovaný pán k sv. zpovědi, jen když dostane to místo. — „Vypsané bylo místo řídícího učitele. Místní školdozorce je v pantoflích a chová malou dcerušku. V tom někdo zaklepá a vejde p. učitel ze sousední dědiny, který se o to místo uchází a hned apnuší: „Vašnosti, račte prominouti, jsem také ...“ Náš rolník hledí na něj jako vyjevený a praví: „p. učiteli, to si ze mne děláte blázný, když mne titulujete Vašnosti, ač jindy názvu toho jste neuzíval a tak často jste se mnou hovořoval; nyní vidíte, že jsem bos, chováš dceru a přece mně tak říkáte; to si ze mne jen blázný tropíte. Zároveň vám, p. učiteli, musím říci, že kdyby se mělo obazovat u nás ještě jednou místo říd. učitele, nechci býti více místním školdozorcem; co těch pánů tady již bylo a jak jeden druhého pomlouval! Myslíš jsem, že to u vás přece není takové. Proč to ten p. inspektor nezakáže?“ Tak to dopadá u nás s organizovanými pány, kteří — mnoho mluví.

Různé zprávy.

Papežská encyklika. Sv. Otec vydal encykliku, v níž pojednává o nevědomosti ve věcech náboženských a o úkolech výchovy. Následkem nevědomosti této vzniká se úpadek mravů. Úkol poučování v tomto směru přísluší především katechetům, neboť katecheta jen tehdy s úspěchem může působiti, když mu katecheta připravil půdu. Sv. Otec vydal proto nariadení, jak si v tomto úkolu má kněžstvo počínati.

Velikolepá oslava Panny Marie konána v Linci dne 1. května za účasti členů císařského domu, mnoha biskupů, jiných církevních hodnostářů a obrovských zástupů katolického lidu. Slavnosti zúčastnili se též náš ndp. biskup Dr. Doubrava a ndp. biskup budějovický Dr. Říha. Celá slavnost pořádána na oslavu Neposkvrněného Početí vyzněla mohutným manifestem. — Připravujeme se i my horlivě k Mariánskému jezdě Pražskému.

Také svebodemyslnost a pokroková vzdělanost. „Hlas Národa“ v čísle ze dne 2. května píše: „Národně-socialní dělnictvo začlo si včera užívajíc májové prázdní na galerii pražské zasedací síně sboru obec. starších, aby tam pro své požadavky „demonstrovalo“. Mladým lidem nešlo o věc; účelem bylo jim stropiti pekelný rámus a nade všechno pomyšlení shovívavého starostu vyprovokovati k vyklizení galerie. Slyšeli dobře zřetelnou odpověď jeho, kterou dal na dotaz prof. dra. Horáčka, že sbor obec. starších již před více než 3 roky se unesl na zřízení čtvrté kurie s volebním právem takměř všeobecným a že jest na sněmu, aby předlohu uzákonil; na důkaz svého souhlasu tleskala galerie tazateli i p. starostovi a zaplavila síně látky v helem: „Chceme všeobecné právo hlasovací do obecního zastupitelstva!“ — Soudný člověk by byl očekával, že tím demonstrace dosáhla svého účelu, mladí lidé však byli jiného mínění; při projednávání jedné z otázek ryze hospodářských stropili náhle pekelný rámus, spílali starostovi i sboru, dupali a vrhali do síně tisíců heles agitacních počínajíc si jako smyslu zbaveni. Starosta dlouho přihlížel tomuto řádění a vysvázl opětně ku klidu; když však vřava rostla, natáhl vyklizení galerie. Za stálého pokřikování opouštěli mladíci historickou sín, přemáhavě se těže na vášnosti její i na důstojnosti sboru. „Jste horší nežli Němci!“ — volal poslední hlouček demon-

straně na dříve vypěstování svého úrodu. Jen tak dál, pánové!

Smrt Julia Vernea, francouzského románopisce, jenž svými fantastickými romány, založenými na hlubokých studiích, mnohou mladou duši nadchl k vášnivějšímu přemýšlení, věru zasluhuje větší pozornosti, než takové té přičiny, že si ho lidé přivlastňovali. Dle franc. časopisu „Cronique Pikares“ žil Jul. Verne ve svém záměsí v Amiensu, je obklopuván něžnou péčí své láskyplné choti. Když už věděl, že je smrt nedaleko, prosil, aby zavolali kněze, projeviv tím své náboženské smýšlení, jež si zachoval vždy v plné síle, jako pravá bretonská duše. V několika podobných případech postaral se svým přátelům o útěchu náboženskou. Bůh ho odměnil tím, že mu popřál stejné milosti. Tak umírají praví mužové.

Národní vzdělání v Japonsku. V Japonsku zavedena r. 1869 všeobecná povinná návštěva škol obecných pro chlapce i děvčata; nyní je národních škol asi 28.280. Škola obecná nalézá se téměř v každé vesničce. Povinná návštěva školy začíná po 6. roce a trvá 3—4 léta. Nyní má Japonsko dvě univerzity, císařskou v Tokiu s 6 fakultami (právníckou, lékařskou, filologickou, mechanickou, přírodopisnou a kamerální) a v Kiotu, otevřenou r. 1898, s fakultou lékařskou a mechanickou; dále má 10 vyšších škol pro vzdělání žen, 1 hudební akademii, 102 školy technické, 166 škol středních (gymnasii), 10 obchodních škol, 1 vyšší průmyslovou, 7 zemědělských, přes 100 učiteckých ústavů, akademii námořní a vojenskou, 1 školu krásných umění, 1 školu pro slepé i hluché. V obecných školách učí se číst, psát, počítat, dějepis, zeměpis, přírodopis i kreslení. Jazyk japonský je velice těžký, tak že sami Japonci a velkou námahou se naučí číst a psát. Kdo chce číst knihy japonské, musí znát dříve jazyk čínský. Ale přes to, že je tak těžko naučit se číst a psát, není téměř v Japonsku analfabetů. Ve středních školách vyučuje se též jazyku anglickému, někde též francouzskému i německému. Ve všech školách vyučuje se kreslení. Život v tak malebné zemi učinil z Japonců národ umělců a malířů, dovedně vládnoucích tužkou i štětcem. Původním povoláním japonských umělců bylo malovat porcelánové výrobky a záclony, v čemž dosáhli velké dokonalosti.

Židé proti křesťanské výchově. Ve Vídni ustavil se spolek „Svobodná škola“, jenž chce agitovati pro beznáboženskou školu. Na ustavující schůzi bylo přítomno 33 křesťanů, ovšem že jen matričních a — 117 židů. Sociální demokraté a židovský „Čas“ při té příležitosti rozpíjvali se chválu nad předsevzetím svých židovských patronů. Jak dlouho se dají naši lidé voditi za nos pod praporem sociálně demokratickým a časovským? Snad se ještě najde nějaké koště na ty různé pokřtěné i nepokřtěné spasitele naše!

Více samostatnosti a podnikavosti! Stále se poukazuje na to, jak Čechové, ač v peněžních ústavcích hromadí peněz na miliony, mají k průmyslu a obchodu a tím k podnikavosti zájem pramalý a že v takovéto trestuhodné nevládnosti svírají nás cizinci víc a více. Zde marno nařikat. Starého stromu neohneš, jen stromček se dá upravit. Hlavní vzpruhu k větší šikovosti v podnikání mohou dáti jenom rodiče. Jak to provést? Máte doma na př. slepičky. Dejte děvčeti asi pětiletému kuřátku, ať si ho opatruje. Druhý rok ať děvče vajíčka od vychované slepičky prodává a při tom přijatý groš pilně si zaznamenává a ukládá; do roka aspoň sto vajíček, to už přece něco. Případně může dítě dáti rodičům na živění slepičky nějaký haléř. Chlapec může se dáti na opatrování párek holubů, králík, strom ovocný, v malé zahrádce chlapec i děvčeti hodil by se stromek angreštový, rybízový, záhonek malin, zeleniny atd. Uvidíte, jak se v dítěti probudí větší zájem v podnikání, k samostatnosti, jak se spolu naučí vážit si práce. Peníze darované a ve spojitelné uložené nikdy nemají na dítě takový účinek, jako vlastní práci získaný groš. Za léta u rodičů strávená dítě takovému vedením jistě stane se praktičtější, tak že do honu za chlebem vezdejší snadno se vždy vpraví. Mnohemu snad bude se takový návod máti maticerným, než v praxi se jistě přes různé úsměšky osvědčí.

Lék na všecko. Téměř všechny časopisy české všech směrů přinášejí v poslední době inseráty o zázračném léku — Fellerův „Elsa Fluid“ —, který, jak z lékařských uznání a 60.000 děkovacích listů patrné, jest prý znamenitým prostředkem při bolestech hosteoých, reumatických, při loupání v údech, přechání v bocích, bolení hlavy, zubů, krku, na prsou, v žaludku atd., zkrátka lék na všecko. Jako byste učinili hlavní výhrn, takovým šťastím prý tento fluid. Vynálezem tohoto životního elixiru jest jakýsi S. V. Feller v Stambnici v Charvatsku. Teď nám bude na světě hej! Namažte se fluidem a nemoc ta tam! Peněz dle všeho máme v Čechách hojně, třeba že časopisy lék tento vychvalující volávají do světa, abychom šetřili a peněz do ciziny maru nevyhazovali. Nač se nám mojit s národohospodářstvím? Ve fluidu naše spása. — Nač jsou lékaři? Proseme sbratřené listy, aby insert „Elsa Fluid“ jednoduše odmítli, jako my jsme učinili.

Porušení síly duševních častěji nyní stihá zvlášť pracovní duchem. Na soustavu nervovou prudce účinkují různé vášně, vzbušení myslí, jako leknutí, hněv, strach. Jest známou věcí, že na př. hněv nebo rozčechání může dočasně utlumiti pocit hladu, že dovede strach ochromiti stejně sílu tělesnou jako schopnost paměti, že leknutí dovádě vybiti křeče nebo jinou utajenou chorobu. Stejně rušivé, povolna sice, ale jistě mohou soustava nervovou rozrušiti i starost, žal, avizele, roztrpčení, nouze. Také jednostranná duševní práce, která zvlášť pilným pracovníkům upravuje cestu k neurastenii, a pak přílišné duševní přetěžování mládeže, jak se někde jeví na našich školách, způsobuje rozruch duševní. Na soustavu nervovou zlobnou působí i alkoholismus. Nadužíváním alkoholu, ať už je to pivo, víno, kořalka a j., poškozují a utlumují se vyšší schopnosti duševní. Alkohol tluší sice bol, rozdráždění, odstraňuje mrzutou náladu, zaplaňuje na chvíli starosti, dodává odvahu a

síly, ale to vše jen na chvíli; brzy nás opouští a ponechává naši bídu. Škodlivé mohou i tato působiti nemoci: skrofuloza, rheumatismus, dna, úplavice cukrová, větší krvácení, chřipka, tuberkuloza a příjice. Také namáhavé práce tělesné, rovněž i sporty všeho druhu (jízda na kole), jsou-li přeháněny, a konečně i pohlavní vyčerpání a úrasy mohou vést k těžkému vyčerpání duševnímu. Proti poruchám duševním ukovati se může mocně zbraň rozumným vychováním, aby nám vzrostli mužové a ženy duchem i tělem silní, kteří by v tomto strastiplném životě dovedli se nejen ovládati, ale uměli také hospodařit s prací, klidem, potravou a různým cvičením vůbec.

Banka „Slavia“. Uplynulý rok 1904 opět podává důkaz, a jakým rozmachem pojišťování životní u tohoto českého ústavu vykonává své důležité národohospodářské poslání, a že „Slavia“ mohutným rozvojem svým postavila se již mezi nejprůběžnější pojišťovny vůbec. V roce tom bylo jí podáno 7605 životních přihlášek na pojištění kapitál. K 21.163.976-50, z toho bylo vyhotoveno 6494 smluv pojišťovacích na kapitál K 18.076.146-50, pojištění pak přijato K 4.167.374-26. Kapitál na dožití a úmrtí pojištěných jakož i důchodův a penzí bylo v minulém roce vyplaceno K 1.511.013-25, a za dobu trvání banky ve všech odborech celkem K 83.000.000-—. Jsouc ústavem vzájemným, banka „Slavia“ rozdává svým členům všechny zisk, a vyplácela jim roku 1904 K 183.929-68, dosud pak celkem již K 1.400.598-81. Pozoruhodný vzrůst banky „Slavia“ patrný jest též z fondů rezervních, které stoupily na K 31.865.240-80 a zabezpečují členstvu v každé příčině naprostou jistotu. Zvlášť jest potěšitelné, že u našeho občanstva nabývá stále větší pody porozumění pro pojišťování životní, a že nejširší vrstvy jeho s úplnou důvěrou se obrací k tomuto osvědčenému domácímu ústavu.

Tržní zprávy

V Hradci Králové dne 29. dubna 1905
1) pšenice K 16-00—16-70, žito K 12-00—12-80, ječmene K 11-60—12-20, oves K 6-60—8-60, prosa K 00-00—00-00, vike K 18-00—00-00, hrachu K 22-00—26-00, čočky K 36-00—00-00, jahel K 29-00—30-00, krup K 22-00—32-00, brambor K 6-00—0-00, jetelového semene červeného K 100-00—00-120, jetelového semene bílého K 120-00—00-00, řádku K 00-00—00-00, máku K 26-00—40-00, lněného semene K 18-00—20-00, 100 kg žitných otrub K 14-00—00-00, 100 kg pšen. otrub K 18-50—00-00, 1 kg másla K 2-88—0-00, 1 kg sádla vepřového K 1-80—0-00, 1 kg tvarohu K 0-42—0-00, 1 vejce K 0-06—0-00, 1 kopa zelí 00-00—00-00, 1 kopa petržele K 1-60—2-00, 1 kopa kapusty K 0-00—0-00, 1 hl cibule K 24-00—00-00, 1 kopa drob. zeleniny K 1-00—3-00, 1 pytel mrkve K 0-00—0-00, 1 kopa cerele 0-00—0-00, 1 kopa okurek 0-00—00-00, 1 hl jablek 10-00—14-00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 29. dubna 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 43, žito 80, ječmene 10, oves 214, prosa —, vike 7, hrachu 0, čočky —, máku —, jahel —, krup —, jetelového semínka —, lněného semene 1. 2.) Zeleniny: petržele 32 kop, kapusty — kop, cibule 7 hl, drobné zeleniny 60 kop, mrkve — pytlů, cerele 10 kop, brambor 274 hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek 18 1/2 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 1 kus, podvinčat 723 kusů, kůzlát 55 kusů.

(Zasláno).

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 10. května 1905, o 2. hod. odpo.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 800—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
předseda. jednatel.

**Továrna
na zpracování ovoce,**
pálenka kořalky a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
kořalk, slivovic, borovičků, jeřábinku,
rumy a punče, likéry, sládké ovoce
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sládké a vino šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové
jakosti velmi levný kořalk a výbornou
slivovic, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem sládky medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s prácem raženi, sládky medaille.
Vzorky zdarma a franco.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**
neměla by při přípravě dom-
ního kávového nápoje v žádném
— domácnosti více chybět. —
Žádejte výhradně jen původní ka-
vický se jménem Kathreiner a nikdy
nekupujte zboží otevřené (vyvážené).
Bühm. 1c 6

Nový byt

celé první patro, proti sluneční straně se naléza-
jící o 4 velkých pokojích, předpokojí, kuchyni,
spíží, koupelnu, pokojíku pro služebné, mimo byt
se nalézajícího, což zvlášť výhodno, a s ostatním
veškerým příslušenstvím

Ize ihned najmouti.

K volnému použití jest prostranná zahrada.

Cena 40 zl. měsíčně.

Fr. Chrudimský v Hradci Králové.

Co jest?
„Silk“

výtečná, čistě vlněná
látka v barvě černé,
hodící se i na taláry.

1 m. zl. 2-80.

Vzorek této látky, jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky a svrchní-
níky, jen zaručené jakosti
a v mírných cenách se na
pořádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zaslátelský
závod soukromého zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

Filiální závody:
Praha, Vodňovská ul. 23
(vedle vyšší dívčí školy.)
Plzeň, Školní ul. 18.

Přijme se
**číslnický
učení**

z řádné rodiny,

vychodivší měšťanskou
nebo nejméně pětiletou
obecnou školu

do hotelu
za výhodných podmínek.

Dotazy zodpoví admi-
nistrace t. l.

**Velodělostojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
zí patenky, nádob a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohnivé sláti a stříhání. Na pořádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky fran-
co. Za veškeré výrobky a slavnosti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejzastřenějšího. Chudším kostelním ná-
dobám a slavnostem. Více uznání po ruce. Žádné pracovní
výrobky bezcenné. Vše posílám již poštou.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje
Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

První Královéhradecké
parní a vanové
LÁZNĚ
na Žižkově náměstí
otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.
Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.
Lázně vanové denně.
Bassiny, sprehy. — Ústřední topení.
Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, čis. 83
Palackého třída
svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
všeobecně v ohnizlacené
a stříbřené, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý návod můj může
se vykazati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svícenů, pa-
cíkůlů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Nově zařízený umělecký závod
**řezbářsko-
sochařský**
(ve dřevě)
J. MUNIAKA
absolventa c. a k. odborné školy v Zakopaném
i c. a k. státní průmyslové školy ve Vídni
V HRADCI KRÁLOVÉ,
čís. 368 Pětidomy čis. 368
doporučuje se k provedení veškerých
prací kostelních
jako jsou: oltáře, kazatelny, křtitelnice,
zpovědnice, křicifxy, sochy svatých, kří-
žové cesty (v reliefech).
Rovněž provádí práce
nábytkové a ozdobné
ve všech slozích (od klassických až do
nejmodernějších) dle vzorů vlastních neb
daných.
Pp. malířům a pozlacovačům dodává práci
dle jich potřeby zhotovenou.
Vzory a rozpočty na požádání. Ceny mírné.
Obsluha solidní.

Chemické
cíření a barvení šatů
i jakýchkoliv látek
co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu
JAN MACH,
na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

● **Největší sklad** ●
všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i proší-
vaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, před-
věsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních
dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.
— firmy —
JAN STOUPA
v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Václav Čálek,
majitel
vzorné dílny krejčovské pro pány
v Německém Brodě,
filialní zastupitelství v Čáslavi,
Váchova ulice číslo 146 (u tržiště) ve
vlastním domě.
Doporučuje svůj sklad hotových oděvů
pro pány a chlapce, haveloků, županů,
střížného, modního, soukenného,
lněného a bavlněného zboží, jakož i
krejčovských příprav.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,
umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,
dovoľuje se odporoučeti vele důstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.
Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů
Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.
Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkáze dřevokazem.
Nákrety, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.
Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála arcibiskupa knížete Schönborna.

Díkůvzdání.

Přečetné projevy upřímné účasti po úmrtí naší milované sestry

ANNY POGERTHOVY

a velká účast při jejím pohřbu hluboce nás dojaly. Přijmětež tedy všichni ti, kteří náš veliký bol přátelsky zmírniti se snažili, **nejupřímnější díky**. Voláme z plna srdce:

Račiz všem odplatiti milostivý Bůh sám!

Zvláště uctivý dík vzdáváme **Jeho Biskupské Milosti Dru. Josefu Doubravovi**, členům vysoce-důstojné **kathedr. kapitoly a bisk. konsistoře**, vysocedůst. p. městskému děkanu **M. Musilovi**, vůbec všemu veledůstojnému **duchovenstvu**, i všem ostatním váženým **účastníkům pohřbu**; dále p. **Dru. Holečkovi** za pečlivé ošetřování v Pánu zesnulé po celou dobu její nemoci.

Všem budiž srdečný dík!

Jménem všech příbuzných:

Antonín Pogert, kanovník,
bratr.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady [na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Jarní čtvrtletí

veškerých

modních časopisů

lze objednat

v prvním královéhradeckém
knihkupectví a antikvariátu

**Bohdana --
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Donáška do domu se neúčtuje.

Správné a rychlé dodávání
zaručeno.

Veledůstojnému duchovenstvu
dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

obrázků svatých

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přiznání doporučuje se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

Maštál, kolnu a byt

vše s vlastním dvorem a zvlášt. vjezdem opatřeno

pronajmu od 1. června 1905.

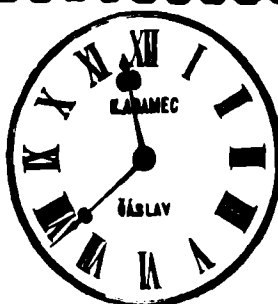
Bližší zprávy v kanceláři

p. JUDra. **Alfreda Rudolfa** v Hradci Král.

Plynový motor

dosud v činnosti, zánovní, úplně zachovalý o síle
4 HP se následkem předsílení **levně prodá.**

Dotazy zodpoví **Jindřich Jelínek**, mydlář
v Hradci Králové.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Peačí stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Budoucnost malorolnictva.

V našem rolnictvu ujímá se názor a ten jest i na jiných stranách uváděn, že jako řemesla stísněna jsou tovární výrobou, také menší živnosti rolnické padnou v oběť velkostatkům. Míneji to živno jest neustálým drobením živností rolnických, nedostatkem dělnictva hospodářského a pak zvětšováním velkých statků. Jinak dle svých studií o zemědělství anglickém vypovídá dr. Ed. David a o severoamerickém H. Fehlinger.

V Anglii od poloviny 18. století až do proniknutí samořeké soutěže v sedmdesátých letech minulého století kvetly velkostatky, díky vysokým cenám obilnín; po rozmnožení majetku pozemkového byl tehdy pravý shon, vždyť ve velkostatku byl kapitál výhodně uložen. Malorolníci zatím hleděli si více dobytka, zásobující trh dobytčím porážkovým, také mlékem, maslem, drůbeží, vejci, ovocem, zeleninou a j. Obilí pěstovali pouze tolik, aby kryli vlastní potřebu zrní a slámy.

Malostatky ubíráním půdy tísněny ještě více hynuly stoupáním cen obilních, ježto pro drahotu chleba nedostávalo se lidu peněz na maso. Smutný tento stav potrvál až se objevilo na trhu americké obilí, čímž přirozeně ceny obilní rychle klesly, následkem čehož stoupily i výrobky zvířecí. Vznik velkostatků se zarazil, ubývalo jich pak, kdežto malých statků valem přibývalo. Nabyt zase váhy onen druh hospodaření, jež více prospívá pod pečlivou rukou malorolníka, jako chov hovězího a vepřového dobytka, drůbeže, pěstování ovoce, zeleniny atd. Právě v těchto oborech vynikají malorolníci angličtí nad velkostatkáře. Také sama úřední statistika dokazuje, že ve Spojených státech Severoamerických právě malé podniky zemědělské mají vrch; jenom 177% všech zemědělských podniků jest velikých. To lze poznati i z toho, že na americké zemědělské výrobě, která r. 1899 činila 4739 milionů dolarů, účastnily se malé a střední statky skoro 60 procenty. Malých podniků zemědělských přibývá ve Spojených státech mnohem více než velikých; i tu největší výnosnost vykazují právě podniky nejmenší. Že budoucnost patří malorolnictvu, viděti i na rolnictvu dánském, které, ač většinou hospodáří na statcích malých, vyniká blahobytem, jež mu přineslo velmi vyvinuté hospodářské družstevnictví. Dánové pochopili plně výhody hospodářství malých, uznali také prospěšnost velkovýroby zemědělské, jež obě spjata jest právě ve svépomocných družstvech. I kdo střízlivým okem pozoruje běh nynějších sociálních poměrů, dospěti musí k úsudku, že malorolnictvu jako základu národa i v budoucnosti kyne vřdná úloha.

Jest na rolnictvu samém, aby pochopilo poslání své a nestrpěovalo si nadarmo živobytí jako dosud. Všude slyšet nářek na dřinu ve stavu selákem, naříkají staří, státní sobě i mladí. Synek rolnický jde raději za pár haléřů do kanceláře psát, dcery, aby se nemusely dílet a mazat na poli, vydávají se za jakéhokoliv „pána“ měkkých rukou. Přecháží mnozí s radostí ze statků, ač tam v zpozdilosti své zanechávají svobodu.

Ovšem jde nejprve o to, aby se mezi rolnictvem naším vypěstovala láska k rodné půdě, která, byť tvrdá, živí celý národ. V lásce k domovině vychovaná rolnická mládež váží si každé pídky tvrdé země; s láskou pak rodí se síla, podnikavost, které se zvláště našemu rolnictvu nedostává. Právě teď hřejivé slunce jarní na rozkvetlých broskvích a meruňkách ukazuje, co korunek by připlýnulo do kapsy rolníkovy, kdyby si on všude na sluneční straně při zdech a plotech hospodářství svého hleděl meruňek a broskví, že by i jinak hodně získal, kdyby nezapomínal na jahody, maliny, angrešt, rybíz, ořechy, kdyby si hleděl tabulových druhů jablek a hrušek, kdyby si více všiml drůbežnictví, králíkářství; to vše by měl blízko a nevyžadovalo by tolik namáhavé práce. Tak rostla by chuť k dalšímu zvyšování výnosu hospodářství, tím ovšem i láska ke statku, která by ten milý koutek hleděla všemožně okrášlit, zpříjemnit. Z takového ovzduší vzrostlý synek i dcera, byť prošli sebe více školami, třeba shlédli daleký svět, nikdy se neodcizí domovu svému, vždy rádi nastoupí tam, kde jejich rodiče s láskou pracovali. Ovšem na hospodářské podnikání dětí svých nesmí rolník litovati žádného nákladu.

Jen s vážením si rodné půdy a se svým vzděláním vzrůstá blahobyt stavu malorolnického.

Hospodářská bilance za rok 1904.

(14) Zemská banka pro království České vydala tiskem účetní uzávěrku za rok 1904, v níž přicházejí mnohá zajímavá národohospodářská data.

Výroba i obchod v tom roce stoupl, ač vypuknutí války působilo v prvním okamžiku mrazivě. Žeň, zvláště pokud se řepy a brambory týče, byla špatná a rolníci zachovaly pouze vysoké ceny plodin. Řepa sklámala však nejen co do množství, ale i co do jakosti a cukrovarnictví octlo se proto v mimořádných poměrech; ceny cukru pojednou stoupaly a obchodu cukerního zmocnila se špekulace, která však špatně dopadla, protože následkem průměrné výroby cizozemské ceny tyto opět klesaly. Totéž platí o lihu, jež rovněž zdražen, ač zpracováním jiných vhodných surovin docílil posavadní kontingent. Výroba piva byla asi jako r. 1903, menší však než před tím, což třeba drahotě chmele a ječmene připsati.

Jediná vodní laciná doprava po Labi toho roku stala se nemožnou, což nepříznivě působilo jak na výrobu uhlí samu, tak na dopravní spojení železných dráh, poněvadž to bylo v době, kdy se pravidelně nejvíce vyváží. Též velké dráhy trpěly nedostatkem pravidelného nákladu a pouze dráha Buštěhradská vykazovala zvýšení příjmů. Větší spotřeba železa ponukovala na větší podnikavost stavební, jakož i příznivější stav řemesel, jež se zpracováním železa zabývají. Továrny na stroje docílily lepších výsledků, než r. 1903 a to vývozem do ciziny.

Industrie textilní nalezala se v květu přes vyšší ceny surovin, zvláště bavlny; proto pěstování lnu mělo by svůj význam nejen v zemědělství, ale i v tkalcovství a přádelnictví.

Peníze byly celkem laciné přes ruskou a japonskou státní výpůjčku, jež byly sice v cizině podniknuty, ale stály ve spojení s naším peněžním trhem a přes vysoké ceny plodin následkem sucha — důkaz to, že je peněz ve světě a i u nás v Čechách dost, jenže je nemají ti, kteří by je potřebovali. Rakousko-uherská banka mohla proto zůstat při své 3 1/2% úrokové míře. Následkem zvýšené výroby zlata v jižní Africe po válce anglicko-burské ztrácelo zlato na ceně, což nezůstane bez účinku na zlatou měnu. Válkou rusko-japonskou utrpěly ceny cenných papírů, které pro události politického rázu jsou citlivy; pouze dobře garantované hodnoty odbyly to pouhým postrachem. Též dlužní naše zemské a zástavní listy to na okamžik ucítily; od zemské banky vypůjčil si zemský výbor 25 milionů. Očividné výsledky spořitelny a jejich význam ve vývoji našich měst byl pohnutkou, že za jediný rok čtyři nové ústavy toho druhu v Čechách povstaly; pouze více činnosti a podnikavosti přáli bychom si od našich spořitelny. Celkem tedy neměly loňské špatné zně toho vlivu na průmysl a obchod, jak se všeobecně s bázni očekávalo.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Výbor z poesie Vítězslava Háška. České knihovny zábavy a poučení č. 19. Připravil Fr. Černý. Seš. 1. a 2. po 24 h. — Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Seš. 48. a 49. obsahuje vyvážení slov Miraflores—Nauportus. Sešit za 60 h. — O drobnobledné skladbě těla člověka. Lidových rozprav lékařských č. 61. Napsal dr. Ot. Srdínko. Za 2 K. — Slavische-Roman-Bibliothek. Seš. 42.—44. obsahuje novely z jazyka chorvatského a srbského, přeložené Kulpinem, dr. Veličkovičem a Veverem. Sešit za 32 h.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera XXI. Báje Šotany. Sešit 1. až 3. po 40 hal. — Válka rusko-japonská slovem a obrazem. Vychází redakcí J. Klecandy v týdenních sešitech po 30 h. Sešit 26.—28. — Obrazový zpravodaj. Roč. II., seš. 16. Přináší vedle obrazů z bojiště rusko-japonského i obrazy z celého světa. Vychází dvakrát týdně redakcí J. Hejreta. Číslo za 10 h.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. V říši stříbrného lva. Cestopisný román dr. Maye. Seš. 27. a 28. po 30 h. — Vilímkovy jízdní řády na letní sezonu pro Čechy za 20 h, pro Moravu a Slezsko za 30 h, a pro Čechy, Moravu a Slezsko za 40 h. Novinkou jest tu adresář Čech se všemi místy, v nichž poštovní řád, počet obyv., seznam trhů. Vydání vázané pro Čechy za 40 h. — Malý Čtenář. Obrazkový časopis pro mládež. Pořádají Smetana, Zelený a Procházka. Vychází dvakrát měsíčně za 2 K ročně.

Z nakladatelství „Máje“ v Praze. Vezdejší chléb. Příběh z Posázaví. Napsal Boh. Zahradník-Brodský. Korunní knihovny Máje sv. 5. — Dr. J. Guth: Máje prázdniny v Americe. Poutné knihovny Máje sv. 2. Za 140 K. — Ant. Klášterský: Sny a touhy. Básně. Poetických Básní Máje sv. 3.

Katolická liturgika pro obecné a měst. školy. Sešel Em. Zák. Cena 70 h. Kniha tato, opatřená 28

obrázky, schválena je c. k. ministerstvem vyučování a nejd. arcibisk. ordinariátem v Praze. Vydána jest c. k. školním knihovnou v Praze.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. vychování. Řídí Al. Adamec. Roč. V., čís. 5. — 8. Vychází dvakrát měsíčně v Brně na Petrově za 6 K ročně.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Řídí dr. R. Horáky. Vydává družstvo Vlast v Praze. Roč. XX., čís. 8. a 9. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K ročně.

Bratři. Povídka. Napsal Jan Smíšek. Vlastním nákladem vydal spisovatel v Solnici. Dostati lze v každém knihkupectví za 1 K. Kniha zajímavá.

Poklad věřitelů. Lidový list k účtění Nejv. Svátosti Oltářní. Řídí V. Roudnický. Vychází jednou za měsíc nákladem spolku „kněží adoratorů.“ Expedice u V. Kotrby v Praze. Za 120 K ročně. Čís. 2. a 4. Roč. VII.

Křesťanský dělník. Měsíčník pro rodinu a řemeslo křesť. lidu. Řídí Frt. Waldman v Praze 1838. II. Čís. 10. Roč. III. Předpl. 170 K.

Česká Žena. Časopis křesť. sociálních žen a dívek. Řídí M. Hasmanova. Nakladatel dr. J. Burian. Vychází jednou měsíčně za 2 K ročně. Administrace v Praze 90-VI.

Časopis muzea království Českého. Řídí Č. Zíbrt. Roč. 79., sv. II. Obsah: V. Dresler: † František Pravda. J. Šimek: Poměry nábožen. a arciděkanové v Hoře Kutné v době Ferdinanda I. Dr. Č. Klier: Bernictví král. Českého po válkách husit. Prof. dr. Skalský: Česko-slovenský život na evanj. boboslov. učení ve Vídni. A. Havlík: Veršové shody rukopisů Hradeckého Dr. V. Řezníček: Jan L. Hay, biskup královéhradecký. Atd.

Cestovní rádce. Měsíčník. Čís. 3. Časopis pro povzbuzení cestování. Řídí Č. Šule a vydává cestovní kancelář a směnárna Čeněk Šule & Spol. v Praze.

Die dormalige Inkompetenz des Reichsrathes in der Sprachenfrage. Napsal K. J. Rohan. Nákladem J. Pelcla v Praze. Za 50 h.

Patentní divotvorné mýdlo

z čistého leje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nepůsobí šravě na prádlo, ani jiné látky, které čistěny býti mají. Patentované divotvorné mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící prostředek nejlepšího a neškodného druhu, konserveje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu, satinu, vlny, hedvábí atd. jednou kostkou divotvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívati.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Mile překvapující okrasou našich ohrád, pokojů, restaurací, vináren, obchodů a pod. jsou

umělé palmy.

Nízké (keřovité) za 4 až 10 korun, stromovité za 10 až 30 korun, jako přirozené hotoví a bezpečně zasílá

LOUIS KNOUREK

v Dobrušce,

majitel drogerie, materialního, kolonialního a lahůdkářského závodu.

Potřeby fotografické, rybářské i elektrické. — Ohňostroje. — Potřeby cyklistické. — Velkolepá vinárna. — Semenářství.

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a snovutisování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, slazení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné depisy uznání
k nahlédnutí.

Rospočty, nákreby, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

K biskupským visitacím

krásné koberce chrámové v celku i přesně
dle oltářů upravované, jakož i veškeré

chrámové dekorace

s látek znamenitých jakostí, též ku jar-
címu satinování bytů

koberce, záclony,

viněné i krajkové

nábytek

všebo druhu solidně spra-
covaný,

celé zařízení bytů, domů i vil

dodává za ceny tovární

Adolf Novotný

v Týništi nad Orlicí,

továrna na nábytek a koberce.

Cenníky i vzorky zašlu na požádání.

Prodám

pod cenou výrobní

gothický oltář

dubový,

bohatě zlatený, vyznamenaný státní medailí.

Sochy dle přání vyměním.

Frant. Jirouš,

odborný závod pro práce kostelní
v Slatiňanech.

Káva

zásilky v lehkých žočkách
franko dob. do všech stanic.
Nejjemnější jakost, výtečná
aroma, sur. 5 kg. K 12.—, 12.50, 13.—, 13.20,
14.—, 15.—, praž. 15.—, 16.—, 16.75, 17.75,
18.75, 19.70, 20.60 atd. Zaručená spokojenost.
Mnoho pochvalných uznání. První východo-český
odborný závod

Fr. Jelínek, Slatiňany 32.

Dodavatel c. k. státních úředníků.

Rheumatismus -- Dna.

Stanice dráhy: Josefov-Jaroměř.

Suchá poleha přímo
u lesa. — Vzorová čistota.

Poštovní a telegrafní
úřad v lázni.

Lázeňský lékař
MUDr.
O. Kukla.

Více než
100
pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.
Výborná restaurace (píseň-
ské). Ceny mírné.
Vojenské koncerty. — Bližší
ochotně sdělí správa lázní.

Ženské nemoce. Anemie.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retinky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez výkonné cen. — Založeno r. 1843

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásně s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznané. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

Levné ceny.

Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

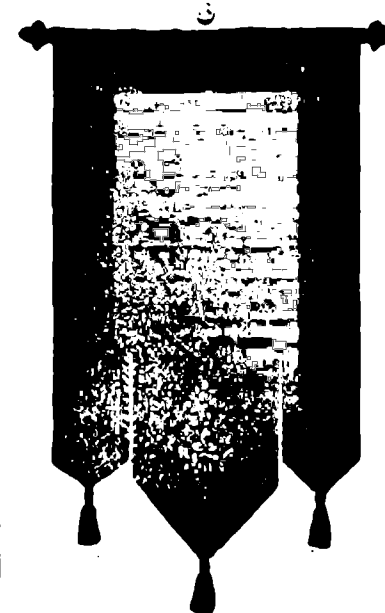
v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouček,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o, Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Skvělé výsledky v pou. krátké době!

př: dně, hostel, rheum., ischias,
žensk. nemocí,
chudokrevnosti
a p.

Lázně slatinné v Bělohradě (čes.)

Krásné
letní sídlo.

Lesní park 600.000 m².

XXI. sez. od 9.5.-20.9. 1908.

Snižené ceny obdrželi: důstojníci, vojenská
úředníci, státní úředníci a služové, zemští úředníci a
služové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svát. kněžstvo
(z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů
(z Čech, Moravy a Slezska), všeobecného úřednického
spolku a spolku železničních úředníků ve Vídni.

Rybniště, koupele, Tennis.

Hrab. ředitelství lázeňské

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. května 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Anglie a Řím.

(14) Kdyby farář Jones Spencer se svou knihou tohoto názvu byl přišel o 50 let dříve, byli by ho snad v Anglii ukřižovali; takto dostalo se mu sem tam názvu „zakukleného jesuity“; ale celkem platí spis učeného a hloubavého pastora za mimořádný zjev v bohovědné anglikánské literatuře, s nímž posud nikdo neodvážil se polemizovati, k němuž naopak lord Halifax vůdce strany t. zv. ritualistické, Římu a katolickým obřadům blízké, napsal předmluvu. — Nejprřednější katolický vědecký list „Stimmen aus Maria Laach“ píše: „Tato skvostná kniha je obdivuplnou apologií (obranou) katolické církve.“ A „Revue universelle“ praví: „Máme před sebou jednu z knih, jež tvoří náboženskou událost prvního řádu. Od té doby, co Newman otřásl anglikánským svědomím, neotřásl jím nikdo jako Spencer.“

Jaký pak je celkem myšlenkový pochod knihy? (Přeložena od jednoho z mnichů beuronských do němčiny.)

Křesťanství je rozděleno, vůle Kristova však byla, aby bylo jedno a proto je třeba nápravy. Jak jí dosíci? — Řím ani formálně, ani podstatně se kvůli nám nezmění, my však se změnit můžeme, protože po celých 300 let vlastně nic jiného neděláme, než že se měníme. Je faktem, že církev v Anglii byla násilím k rozluce s Římem přinucena a že cizími bludy v ní byla udržována (německým protestantismem) a že je jimi, jakož i rozličnými předsudky a nedorozuměními v ní udržována do dnes. Na to vylíčuje spisovatel celou genesis (průvod) anglikánské církve a uvádí hlavní hrdiny této světové tragedie Jindřicha VIII., Eduarda VI., Tomáše Cranmera, Alžbětu do pravého historického světla a Marie katolické dochází zcela jiného úsudku, než je v anglikánských publikacích zvykem. Začátek 19. století znamenal pro Anglii vycházející zoru lepšího poznání, jež přivodili francouzští kněží, houfně vlast svou před revolucí opouštějící. Pak přišel Daniel O'Connell, na to hnutí Oxfordské a konečně jako hromová rána přestoupení Newmannovo ku katolicismu v Římě.

Před 50 lety vyslovil jeden anglický duchovní s kazatelny, že ten, kdo slyší zpověď, zasluhuje smrt a dnes je mezi námi na tisíce těch — praví Spencer — kdo tak veřejně učí. Anglikánský list, který má 70.000 odběratelů,

ukládá obcování oběti mše sv. jako povinnost. „Ohýbá-li se hlá stále na jednu stranu“, praví duchaplně rev. Jones, „je třeba, ohýbati ji také na druhou stranu, má-li se narovnat“. Co tím myslí, je jasno.

Odstavec o sv. Petru, o prvním Šimonovi, o prvním stolci jeho v Římě jsou vzorem skvělého, moderního a přec konservativně solidního provádění důkazů. Důkladně jsou probrány v knize i ony články víry, jež anglikánskému svědomí nejvíce se přiči, o neomylnosti totiž, důstojnosti blah. Panny Marie, o odpustcích a katolickém názoru o čtení bible. I tu jeví se Spencer vlastně obrancem katolického učení. „Papež“, praví, „není neomylným ve svém cestovním obleku, v hostinci, na ulici; on nepodpisuje dekrety své s lehkomyšlností boháče, jenž vystavuje poukázku na 500 liber; on se modlí, uvažuje a radí se se svými spolupráci“. Příklad s Liberiem, Honoriem, Galileiem posuzuje anglikánský duchovní méně předpojatě, než mnozí katolíci.

Odstavec o Panně Marii je hluboce promyšlenou mariologií, jakou by lépe nepodal žádný kněz katolický. V příčině sv. Alfonse cituje slova Newmannova: „Taková zbožná přepjatost o účtě Matky Boží byla pro mě — pravím to otevřeně — velkým křížem a nemohu se s něčím dodnes spřáteliti; proto ale nemiluji Marii méně. Cit, jak známo, nedrží vždy krok s logikou; v Itálii mají jiný způsob vyjádřování se než v Anglii.“

Dále poukazuje spisovatel na to, jakou cenu katolická církev kladla povždy na čtení bible a vyznává nestranně: „Zneužití i toho nejlepšího je nejhorším zneužitím“. Necht se poukazuje na zanedbávání čtení sv. písma u katolíků, zkušenost učí, jaké nebezpečí v tomto čtení, zvláště některých míst písma, pro mnohé čtenáře se skrývá. Mnohé sekty v Anglii vzaly právě svůj původ v přepjatém pěstování a nepochopení bible.

Ani na jesuity nezapomněl Spencer a dí tu trefně: „je zcela přirozeno, že energičtí muži měli energické nepřátele. Vizme jen Spasitele! Po celý život byli souvěkovci Jeho proti Němu. A přec neměla majorita pravdu a nemívá ji vždy ani nyní.“ Vyčítka, jež se katolické církvi činí, že se v ní dává mnohé pohoršení, odbývá Spencer říznou sentencí: „V žádné době nemohl David dlouho ve své hříšnosti trvati, aniž by se nenašel Nathan, jenž by ho pokáral. Po Janu XII, jehož povahu dějiny tak děsně líčí, přišel

nosti tvrzí tolik nepřístupnou a vzdornou. Bylo v městě dosti hezkých dívek, ale — Fanyňka byla jediná.

Fanyňka střílela sice po Karlovi očima také s velikou zálibou. Ale čekala a čekala, až Karloš začne sám. Bodejť, ona sama, nejvyhlášenější krasavice městská, potřebovala by ještě nadbíhati! Ostatně z přečtených francouzských románů věděla, že má v obli společnosti vždy s milostným dvořením začít pán a nikoli dáma. Toto pravidlo nechtěla nijak porušiti. Tenhle Karel je necite, sobec. Zasluhoval by, aby ho někdo pořádně vytrestal, za tu nerudnost, s jakou se chová k ní, k dívce tak sličné a takového jemného vychování! To je přece hotová jízlivost, že ji v posledním plesu ani do kola nevzal. Fanyňka byla celá podrážděná, že ten jediný mládenec dovede tak tvrdošíjně vzdorovati. — A tak padla kosa na kámen; obě mladé duše prováděly politiku vyčkávací, politiku vzdoru. A že mládež ráda zaměňuje rozvahu za justament, o tom není sporu. Ale jisto také jest, že takové mladické justamenty mívají základ příliš vratký; mladík by se chtěl hned dušovati, že jeho vzdor jest nejvyšší moudrostí, rozhodnutím nejspravedlivějším, ale za chvíli sám svoji theorii vlastními skutky poráží.

Bylo ovšem u Karloše hezké, že toho večerního toulání nechával, ačkoliv se s tím obratem některé na spěch opouštěné dívky nijak smířiti nemohly. Studentské starosti hlásily se čím dále tím rázněji ku svému právu; a jestliže několik holek mělo z nevšímavosti Karlovy těžké srdce, měl zase Karloš právě pro ta častá dostaveníčka těžkou hlavu. Proměškal svoji lehkovážností mnoho

Benedikt VIII. a po opětných dvou papežích pověsti nechvalné objeví se na obzoru Řehoř VI. a sv. bojovník za práva církve Řehoř VII.“ S přáním, aby duch lásky spojil, co je dnes rozdvojeno, ukončuje anglikánský duchovní svou, zvláštní velikost duše prozrazující knihu. Velicí duchové přirozeným pudem nacházejí pravdu jako žiznící vodu. Nemine roku, aby na sta nejlepších synů Britanie nezatoužilo po domově, z něhož vypudil je cizí hřích a svévole. Je to tak divné; v nekatolické zemi za kanálem rozléhá se tou dobou: „rompons avec Rome“ a zde volá zbloudilá dcera po své matce.

Volné listy.

(Ženská otázka).

(8) Nehoda pí. Humpal-Zemanové trochu rozčeřila hladinu našeho českého rybníka, na jehož stojaté vody beztoho již počíná se nafukati. Dovidáme se z různých „zaslání“, jak dobrá věc ta „zaslání“, že pí. Masaryková v nějaké hádce odkázala pí. Humpal-Zemanovou v meze placené úřední osoby. Z toho se Humpal-Zemanová rozčilila tak, že ji ranila mrtvice. Viková-Kunětická zase čin Masarykové temperamentně odsoudila v novinách a vystoupení její vyvolalo nová zaslání a četné poznámky, z nichž i to konečně vyšlo na jevo, že Masaryková vlastně ani členkyní Ženského klubu není, ježto není Slovanka a že také jednala proti stanovám klubu, když se zasazovala, aby pí. L., nečlenkyně, zvolena byla za účetní. Tak vida, válka žen, ale ne proti mužům, nýbrž mezi sebou. Však již také někteří zájemníci obávají se, aby pátka nevrhla stín směšnosti na celé ženské hnutí. „Čas“ aspoň, jenž jinak miluje silné efekty, napomíná Vikovou-Kunětickou, co že to dělá, aby se vzpamatovala, neboť tak prý se snahám žen po právech veřejných nikterak neposlouží. Jak prý by to vypadalo, kdyby se něco takového stalo v některé korporaci veřejné!

Jak se věci nyní mají a jak se nehoda ta vysvětluje, jsme daleko toho, abychom přikládali polínko proti pí. Masarykové. Dotčená paní sice pí. Zemanové výtku učinila, jako všudy jinde výtky podobné se dělají, ale viditi ji z nemoci pí. Zemanové bylo by nelidské a nečestné. Lékařsky jest zjištěno, že mrtvice

a sami profesoři mu tuhle smutnou pravdu nejdou potvrditi. Myslí si: „Mají-li holky tolik času, aby na mne stále vzpomínaly a vzdychaly, těžko zaváděti proti gustu disputaci; komu se co líbí, neberme mu to. Ale já na takové romantické myšlenky a plány času nemám. Stejně bych si z těch krotkých holčiček ani jednu nevzal.“ Kdyby tak ty panenky věděly, co mu natropila svizelů zvláště vyšší fysika! To byla nyní pro něho zrovna příšerná žena, hotová furie, která mu ani ve spánku pokoje nedopřála. Kdykoliv se jí stal nevěrným, už za to zkoušel veliká muka. Byl přesvědčen, že by mu ani žádná tchyně tak hořké okamžiky nedovedla připravit jako tahle věda, kterou po maturitě stejně pověsí na hřebíček. A professor Šarda byl neúprosný. Ukládal z matematiky dost a dost a diktoval do poznámek fysických tolik zajímavostí z oboru přírodních zákonů, až ty zákony zvláště pro Karloše přestávaly míti všecku zajímavost. Když začal Šarda šlestit listy svého notesu, zkoumaje, koho má vyvolati, tajil se v záclích dech, každý se třásl rozčilením v očekávání věci příštích. Karloš fysické vědomosti ovládal chatrně, to už Šarda věděl dávno, ale přec nad nějakou tou vědeckou mezerou někdy oko přimhouřil. Nedávno se však dověděl, že oč jest Karloš slabší ve fysice, o to jest silnější v milování. A tu začalo být hůře, mnohem hůře. Professor se nechtěl nijak spřáteliti s názorem, že by romantická dostaveníčka byla něčím důležitějším a prospěšnějším než zpytování povahy živlů pozemských a dal to Karlovi nejednou bolestně cítiti! Ó kdyby některá dívka-společnice z času lásky tak viděla našeho dvorného Karla,

FEUILLETON.

Byl lásky čas.

II.

Mezi Karlošem a Fanyňkou rozvinul se s počátku jen skrytý zápas o podmanění srdce. — Karlošovi dosavadní známosti již značně zevšedněly. I triumfy se mnohemu člověku naposledy přejde. Jen Fanyňčina společnost mohla ještě Karlovi chutnati, poněvadž jí dosud neokusil. Jiné promenádní dívky aspoň něčím daly na jevo, že jeví značné pochopení pro krásu Karlovu; některá nadbíhala, jiná při chůzi aspoň pustila na zem šáteček, toužíc, aby Karel za ní jdoucí jej dvorně zdvihl a majitelce odevzdal. A když přes to vše byl Karel trochu nevšímavý, tu některá nalezla při promenádě aspoň záminku k přímému oslovení. Jen ta Fany, která si ráda zacukrovala jak s celým hejnem vlasatých kandidátů učenosti, tak i s některým fešným poručíkem, chovala se tak, jako by jí Karel byl úplně lhostejný. Tohle počínání Karlovu ješitnost silně dráždilo. Jeho aristokratická povaha mu sice nedovolovala ucházeti se přímo o přízeň rozmarné krasotinky, ale přec jí dal příležitosti dost, aby své sympatie sama napřed určitějším způsobem naznačila. Co mu nyní bylo po baštách již dobytých? Člověk toužívá nejraději po takovém ovoci, jehož dosažení jest spojeno s největší obtíží. A právě proto začal Karloš na krásnou Fanyňku soustředovati všechny své milostné myšlenky a plány, že mu byla i při jeho obratné dobovač-

v chorém organismu pí. Zemanové byla připravena a že každé chvíle mohla se projevit. Rozhodně však odmítáme nepřekýpný útok Zdenky Widermannové z Brna, která odsuzující pí. Viktorovou-Kunětickou praví: „Charakterisuje Vás, která jediná strana to je, jež Vám přisvukuje, charakterisuje také stranu tu samu, jež na štítě svém majíc napsána hesla Kristova, ve jménu toho Krista schvaluje Váš nekřesťanský skutek“. Nevíme, kde co Widermannová chytla a na čem se všeobecně toto zakládá, ale tolik dovoleno jest zajisté říci, že v obvinění tomto zrcadlí se to, co vytýká pí. Kunětická, totiž lži-humanita a lžiženská. Tím splácíme poklonu poklonou.

Příhoda s pí. Zemanovou, jež způsobila tak značný ruch, nepřímou obrací také pozornost k tak zvané ženské otázce. Není pochyby, že otázka tato u nás i jinde v zájmy veřejného života byla vnášena z ohledů hmotných, tedy nezaopatřením mnohých žen. Tu jest základ, na němž postupně sestaven byl celý systém otázky, jež do jisté míry jest oprávněna. Přední průkopnice vedou hnutí ženské k tomu cíli, aby ženám přiznána byla práva, která společenskými a právními zařízeními jsou obmežována. Všechna usilování soustřeďují se v hesle: žena budiž rovna muži. Pro myšlenku tu agituje se perem, slovem, s organizacemi. Již i mnozí muži jsou získáni. U nás vyniká v tom ohledu prof. Masaryk. Zmíněná Zdenka Widermannová praví: „Jméno Masaryk má a bude mít v ženském hnutí českém význam, jaký zřídka kdy ženy mužům připisují.“

Všichni požadavků ženského programu přirozeně a sama sebou vyvstala vážná otázka: zda ženy duševně a fyzicky vůbec jsou schopny, aby mohly ve všech oborech lidské práce s muži soutěžit. Otázka tato byla osvětlována rozličnými námitkami nejprve zásadně a pak námitkami v těch oborech, které posavad vyhrazeny byly činnosti mužů.

Námitky proti některým požadavkům ženským nevzbudily žádné bouře, protože pronášeny byly v dobrém úmyslu a s ohledem na skutečné obtížné sociální postavení ženy. Východiskem úvah mužských byl hlavně zřetel na blaho rodiny, jež, což nesporno jest, byla by rozrušena, kdyby některé požadavky ženského programu do krajnosti se provedly. Jestli rodina jako základ a sociální jednotka spořádané společnosti příliš vzácným statkem, než aby se mohla dáti v pln dobrodružným pokusům. Jestli rodina místem, kde vzrůstá a kvete, co činí národ opravdu velikým. Jestli potřebí celých století, aby v rodině vytvořen byl pevný řetěz ctností, které jednotlivce v rodině obšťastňují a provázejí ve vřt života. Proti povaze a posvátným podáním rodiny tedy hřeší ony ženy ruské, které nedávno žádaly, za příčinou účastenství se ve sborech zákonodárných a samosprávných, aby byly sprostěny od povinností, ukládaných jim svazkem rodinným a manželským. Neví jim zajisté známo, že nejlepší prostředek uvyknouti své povinnosti jest, ji vykonávati. Takových lehkomyšlností ovšem naše české ženy neprojdají, ale nicméně některé cíle jejich přece jsou jen povážlivé. Tak do politiky je pobízí Masaryk těmito slovy: „Zaměstnání politické? Do politiky prý žena nesmí — proč? Kde jest důvod, aby se o to nezajímala, co zajímá muže, chce-li? — Ro-

jakou figuru dělá po vyvolání u tabule! Karlouš, který se pohyboval v dívčí společnosti tolik nenuceně, tak švihácky, hanbou by se propadl, kdyby uviděla některá jeho známá, jak ve škole kótká, polyká slinu na prázdno, jak musí loyálně naslouchati oteckému přisnění a jak po všech pokusech o vítězství sedá do škamny s dvojkou.

Musil by se tedy diviti jen člověk do vědomostí Karlových nezasevěný, že při takové mizerii ztrácely se zraku našeho Karla jiskrné oči v mlhách a že místo toho vtíral se neúprosně do obrazotvornosti jinochovy obraz přisněného Šardy. Teď už Karel nevzpomínal zvonivého smíchu mladých slečinek; za to mnohonásobnou ozvěnou do sluchu mu řezal ostrý, úsečný hlas Šardův.

A při tom všem bylo nejhorší, že tatík Karlův měl o romantických schůzkách a učení tytéž nahlédly jako professor! Karel nechtěl hrůzou ani domysliť, jak málo romantické by bylo finale školního půlroku, až by přinesl domu úřední potvrzení černé na bílém, že na fysiku málo dbal. — A tak se stal nyní ze skotativého molodce z nouze filosof. Karel doháněl zameškané, seč mu síly stačily. Odbývaly se sice právě taneční hodiny, ale ty pro něho neexistovaly. Karel zaháněl všechno pokušení jako rytíř bez bázně a hany. Ale — když se měly žáci a žákyně rozloučiti s tanečním mistrem obvyklým závěrečným věnečkem, tu již neodolal. Do tanečního vlnku se přece podívat musil. Dlouho se tam nezdržel, rozhodně nezdržel. Ale musil přece jen aspoň na dvě hodiny svoji krásu dívčí družině ukázat, třeba že druhý den může být vyvolán z fysiky. Přijde seoevědomě jako Caesar, pozoruhledně se, zvítězí — a pak hned hajdu domů ku knize. Aspoň tak lehce nesevědní. (Dokonč.).

dina bude roztržena? Není roztržena, když muž jde do Vídně jako poslanec? A jest pešao, že každá žena má se státí poslancem? To jest přece směšné.“

Ba ne, námitky proti politické činnosti žen nejsou směšné, ale za to hodně komického dojmu jest v nadšení Masarykově. Kdo ženu na politické kolbiště zatahuje, úkol ženy nepochopil. Není žena povolána upravovati veřejnější osudy národa, nýbrž uvnitř v rodinách působiti ne sice hlučně a okázale, ale za to trvale a vydatně. Představte si, jak by působilo politické rozdělení a neklid ženy v rodině a poznáte, jak chudokrevné jest tvrzení Masarykovo, že by rodina v ničem neutrpěla. Ostatně dobře jest ještě, že Masarykovy ženiální plány rýsovány jsou do dálky. Vždyť i vynikající účastnice hnutí ženského přijímají tyto cíle se shovívavým úsměvem.

Masaryk mezi ženou a mužem zamítá všechny rozdíly fysický a duševní a důsledně praví: „Docházím tudíž k oprávněnému úsudku tomu, že jest mezi ženou a mužem úplná rovnost. Je-li rovnost mezi mužem a ženou, vyplývá mi z toho požadavek po stránce hospodářské, sociální a politické, že muž a žena mají a mohou mít úplně stejná zaměstnání, pokud svými pohlavními funkcemi žena není vedena k jistým zaměstnáním zvláštním. Tedy naprostá rovnost hospodářská, lépe řečeno, naprostá rovnost práce.“

Masaryk co do rozdílu mezi ženou a mužem skutečné překážky krátce popře, aby mohl dojít ke svým závěrům, kterýžto postup jest sice velmi snadný, ale málo přesvědčující, neboť u soudných lidí nelze fakta odváti kurážnými tvrzeními. A k tomu ke všemu dokládá ještě, že hospodářská rovnost muže a ženy jest problémem národním. Dobře, uvažme tedy, jak se tento problém může zamlouvat našim národním potřebám.

Již Lindner řekl, že Angličané vyvážejí bavlnu a Čechové inteligenci. Ano, jest pravda, že mnozí inteligenti muži nemohouce se uchytiti doma, musí do ciziny a nastává nám otázka, zda jest to pro celek národní se škodou anebo s prospěchem. Kdyby někdo tvrdil, že tato okolnost tolik neváží, upozorníme ho na skutečnost podobnou. Nelze statisticky zjistiti, mnoho-li tisíc českých dělníků pracuje v závodech v uzavíraném území a kolik českých úředníků jest zaměstnáno v německých továrnách, v závodech obchodních a bankovních. Nezavírejme oči a poznejme, že se naši lidé nemohou uživit ve svém území. A vidí-li kdo u nás v tomto úkazu politicky slibnou rozpiřavost, pak nepochopuje, že tato smutná pravda jest svědectvím naší slabosti uprostřed národů hospodářsky mohutnějších. Jest potřebí hospodářského obrození, abychom mohli své lidi zaměstnati doma a k účelu tomu jest pracovati netoliko slovem, u nás již se toho namlavilo hodně, jako skutkem. Ve spořádané společnosti padá na váhu hlas každého rozumného člověka a právě tak hospodářské síly se rozmnožují každou pracující rukou. Kdyby se důsledně provedla zásada o hospodářské rovnosti muže a ženy ve všech povoláních, pak zmohutní ještě více nutnost, která českého muže vyháňá z naší oblasti národní v kraje německé. Pak ovšem hospodářská rovnost muže a ženy stává se problémem národním, jenže pak jest nař hleděti s hlediska docela rozdílného tomu, které anajal Masaryk.

Masaryk považuje za mylný ten názor, dle kterého žena jest slabšího rozumu než muž a že jí tedy nepřislouží zaměstnání intelektuální. „Myslíte“, táže se, „že žena dělníková, sedláková, profesorova, úředníková, která v potu tváři vychovává jakž takž pět dětí, že ta při své práci méně myslí než její muž, nějaký suchopárny učenec — třeba i nesuchopárny, jenž se naučil tomu svému intelektuálnímu řemeslu? Myslíte, že hodně studovat jest eo ipso už myslit? Ne, býti učencem, vědět mnoho, vědět jak si hlavou vydělávat — to není ještě myšlení. Ta žena dělníková často mnohem více myslí než muž, který jí v sobotu položí pár zlatek na stůl; anebo ten úředník, který prvního své ženě vyplatí tolik a tolik — pravím, ti jistě tolik nemyslí, jako jejich neúhledná, nikým neviděná, od rána do noci lopotící se žena.“ Nechtějce rozhodovati, zda žena jest slabšího rozumu než muž, upozorňujeme jen na to, že něco jiného jest mysliti doma u dítěte a v domácnosti a něco jiného mysliti v oboru vědy: abstrahovati, generalisovati, vynalézati, vystihnouti a chápati principy, pravdy základní a nutné, skutečnosti nehmotné, jako jsou: bytost, podstata, příčina, jednoduchost, jednota, mnohost, pravda, dobro, čas, prostor, nekonečnost, nepodmíněnost a všechny ty jiné pojmy, v nichž až posavad osvědčila se jediné rozumné síla mužů.

Úplně však podepisujeme velikou důležitost toho myšlení v rodině a domácnosti, které líčí Masaryk. Většina lidí, chvála Bohu, odnáší si do života světlou a hřející památku po svých matkách, které se staraly, pracovaly

do úpadu, myslily ve dne i v noci, jak by dítčám opatřily nejlepší vychování a zajištěnou budoucnost. Kdo dovede dobře chápat a ve všedním ruchu životním odlišovat hlavní od vedlejšího, dovede též ocenit hrdinné oběti, ano i sebeobětování vzorných matek. Ale právě proto, že myšlení v domácnosti, Masarykem tak zdůrazňované, ve svém druhu jest tak důležité, nedadouc se oddělit od životních zájmů rodiny, nastává otázka, kým a jak tato úloha bude plněna, když žena bude odtud vypuzena, aby na základě hospodářské rovnosti zápasila s mužem ve všech odvětvích lidské činnosti. Tato otázku si Masaryk nepoložil a právě proto také si neuvědomil nepravdu tvrzení svého, že by důsledky programu ženského neohrozily život rodinný a vůbec celou domácnost.

Na jedné straně povinnost lásky k životu rodinnému, k dětem, k muži, na druhé straně na příklad konati a vyvrcholovati práci intelektuální! Pojímají-li se obě povinnosti vážně, pak musí dojít ke konfliktu, který jistou měrou musí stihnouti ženy, jež věnují se individuální produktivní činnosti, neboť tato činnost a vlohy žen znemožňují oddati se lásce tak úplně, jak toho žádá rodina, muž a děti. — Opakujeme ještě jednou, nejsme zásadními nepřáteli otázky ženské, ale užíváme práva, mluviti o lici a rubu požadavků, v ženském programu obsažených a těchto několik myšlenek nadhodili jsme hlavně za tím účelem, aby otázka byla všestranněji osvětlena.

Obrana.

(2) **Budiž jasno.** Dávno již sprádané pletivo domněnek podezřívavých, jimiž byl brzy ten, brzy onen člen episkopátu v akci kongruové obviňován, rozřali jsme otevřeným appelem na povolané činitelé, aby předložena byla akta jednání na veřejnost. Výsledek této publikace byl stkvělou satisfakcí zejména pro ndp. biskupa Dra Doubravu a důkladnou lekci pro psavého klevetníka z „Bíl. Praporu.“ Bylo nezvratným způsobem dokázáno, že často i „mužové, povznesení nad každá podezření, z prázdného tlachu“ mohou předce ze senilní slabosti pronášeti bezdůvodné tlachy, aby platili pro veřejnost za důležité faktory v akci kongruové. Sám dopisovatel „Bíl. Prap.“ se přiznává, že bez zlého úmyslu, ale také ovšem bez kritické úvahy zanesl tento klep o decennálkách za tepla do časopisu, v němž lze každému nespokojenci ztrhati po chuti čest bližního.

Není to zrovna lichotivým svědectvím pro mravní bási vydavatelstvu „Bíl. Prap.“, když udržuje stejný způsob psaní s prolhaným tiskem socialistickým a neinformuje se dříve, než-li propustí osobní útok na veřejnost. Nedávny útok na celou korporaci kněžskou v naší diecési a nyní perfidní útok na samého ndp. biskupa dosvědčuje, že pánové z vydavatelského družstva „B. Pr.“ měli by ai nejdříve přechísti z morálky kapitoly o pomluvě a utrhuji na cti. Že předseda liberálního politického klubu musil poučiti klerikální žurnalisty o příkazech 8. božího přikázání a ujeti se veřejně tupeného biskupa proti „bratřím“, je povážlivým zjevem společenské korupce, která rozežirá všechny stavy. Pro ndp. biskupa však naskytla se pěkná příležitost, že bez újmy své skromnosti mohl na veřejnosti poukázati na své zásluhy v akci kongruové. Světlo bylo vneseno do pletiva klepů a nyní bude jasno.

(3) **Ještě k polemice s pokryteckým „Časem“.** Dle svého slibu přičiňujeme dodatek ku předešlé odpovědi realistickému úhoři. „Čas“ pokládá za „čachrářství“ a „dábelskou chytrost“, že jsme poukázali na to, jak husitští „Boží bojovníci“ proti vlastním krajanům z náboženské nevráživosti řádili a jak brali na pomoc proti českým katolíkům i loupeživé německé násilníky. Dle Času prý „už jenom schází, aby Obnova tvrdila, že sebranka lupičů a žhářů, kteří na české Husity vyslání byli od papeže pod jménem Křižáků, byli nevinná holoubátka, jež Husité ukrutně povraždili“. — Vidíte toho „realistického úhoře? Kejkřlůvský pisatel nemohl nijak porazit naše pádné, reálné důkazy, jež jsou proti bludu Drtinovu svědectvím, že právě za „reformace“ pro vášnivé boje náboženské zapomínáno na ideu národnostní. Činí tedy realistický úhoř pokus krýti nucený ústup aspoň tvrzením, že už jen schází, aby Obnova . . . atd. Ne, drabý pane, nedáme se svéstí vašim příkladem k historickým lžem, ne potřebujeme toho. A že loupeživá chasa Sigmundova neplatí u katolického tisku za „nevinná holoubátka“, o tom by přece Čas vědět měl, nechte-li aspoň redakce jeho katolické spisy o husitství pojednávající tak „důkladně“ jako Masaryk, který dovede — jak jsme dokázali — zkritizovati katolickou knihu i beze všeho čtení.

Ale šelma realistický úhoř při svém vykrucování ani neposuzuje, jak vlastně potvrzuje pravdu v naší polemice již vyslovenou.

Omlouvá totiž Husity: „Husitské války byly přece náboženské a proto je zcela přirozeno, jestliže šetřeno bylo v Praze Němců, kteří přijali kalich. Tím čas jen nepřímou potvrzuje naši pravdu proti Drtinovi vyslovenou, že totiž pro boje náboženské zapomináno za reformace na ideu národnosti. K tomu dodáváme ještě tolik, že v husitské hymně „Kdož jste Boží bojovníci“ o vlasti nebo národnosti ani řádku není. Čas dodává, že naopak Sigmund s českou šlechtou dláždili cestu přes Čechy a Moravu vraždami českého lidu. Nový doklad k našemu tvrzení! Jen dlužno k vůli reálnému vyjasnění dodat, že junácká šlechta husitská, která nedávno přísahala věrnost ke kalichu, sama šmahem přecházela pod prapory Sigmundovy právě tehdy, když své nadšené sliby měla skutkem vyplniti; a tak netáhli proti Husitům jen rozhodní katolíci. Po porážce Sigmundové dostala šlechta ovšem kuráž novou.

Leč dle Času jest mezi křížáky a husity rozdíl veliký. Ať prý čteme v Tomkovi, co křížáci dělali r. 1420 kolem Prahy! — Drahoušku, k srovnání jest potřebí také poukázat, co páchala strana husitská. Zapomínáte, že toho nutně vyžaduje reálná logika. A srovnáme-li skutky stran obou nestranně, musíme prohlásiti za balamucení tvrzení Času: „Rozdíl je ovšem veliký.“ Husité i ženské osoby se všeho šatu svlékali, u Mostu páchali násilí na ženách, jednoho měšťana nespoutaného vhodili do ohně a při jeho pokusech o záchranu ještě šestkrát vhodili do plamene, upalovali mnichy v zabeđených smolných sudech, Roháč z Dubé zvěšl hejtmany posádky bělské za nohy, Husité odpravovali zajaté katolíky i schválně zdlouhavě atd. A tak v krutosti velikého rozdílu mezi žoldnéři Sigmundovými a mezi Husity nebylo. Ale byl zde rozdíl jiný. Husitské voje při všech násilnostech proti lidem nejnevinnějším páchaných tvrdili, že bojují „za svobodné hlásání slova Božího“ a že chtějí reformovat. Tohle žoldnéři Sigmundovi netvrdili. Husité vraždili statisíce vlastních krajanů, pustošili pramátky národní vědy a národního umění, kdežto žoldnéři Sigmundovi šli drancovat zemi, jež jejich vlastní nebyla.

Čas ještě dodává: „Rozdíl další je ten, pokud se národnosti týká, že Praha po husitství je městem ryze českým; že Tábor je městem ryze českým.“ Připomínáme Času, že Praha před husitskou válkou se stala za Karla a Václava víc než ze třetí čtvrti českou, ač počet obyvatelstva před válkou byl třikrát tak veliký jako po válce. Že se města valem počestovala již před bouří, na to jsme již dříve poukázali. Dr. Kalousek píše: „Národní převrat v husitství nebyl by možným býval, kdyby mu předešla doba byla neupravila cesty.“ Že kráče lo národnostní vzepjetí v Čechách všude stejným chodem, patrné z toho, že i katolická a od husitů nedobyta města nabyla rázu ryze českého. Jmenujeme zde na př. Plzeň, Písek a Budějovice. Kde je tedy jaký rozdíl? Tak zcela reálně odpovídáme na lyrické fráze a lži pánů „realistů“. Na nadávky odpovídat nemíníme; ty ponecháváme Času jako specialitu nově se tvořící Masarykovské morálky.

Jesuitští „Koniášeové“. Již jednou jsme v našem listě poukázali na veliký rozdíl, jaký byl mezi Koniáši katolickými a jinověreckými. Dnes totiž přidružujeme ještě jednu zajímavost. Kustos univerzitní knihovny pražské J. Truhlář vydal nedávno seznam latinských rukopisů téže university. Tyto rukopisy pocházejí většinou z knihovny jesuitské (přes 1200 rukopisů) a z knihovny kláštera třeboňského (asi 300 rukopisů). V knihovně jesuitské sloučeny byly všechny rukopisné poklady pražských kolejí univerzitních. V XV. století měly tyto koleje asi 4500 rukopisů. Jesuité však po roce 1620 dostali z nich sotva čtvrtinu. Kdo zničil a zahančil ostatní? Snad Jesuité? Nikoli. Kustos Truhlář dokazuje, že Jesuité svěřené rukopisy opatrovali svědomitě a pečlivě; ale před nimi špatně s rukopisy nakládali utrakvističtí mistři university Karlovy století XV. a XVI., kteří rukopisy, neumějící jich čísti, prodávali a mrhali nejhorším způsobem. (V. Flajšhans v „Osvětě“ čís. 5. str. 457, 458.) Tamtéž se praví (str. 462): Skoro každý dvacátý kodex obsahuje „hussika“, což samo je nejlepším důkazem, že Jesuité rukopisy kacířské bedlivě opatrovali a nijak nenichli.

(3) Nutné upozornění panna Josefa Úlehle. Máte za to, že katolický katecheta jest viněn, že se dítě ocitne „v úžasné mravní nemožnosti, v mravním otroctví, ve stavu ustavičné lživosti a nepřestávajícího pokrytectví“. A dáváte hned příklad: „Čím úsilnější katecheta vynucuje na hoších osmnáctiletých na př. doslovné a bezvadné odříkávání všech důkazů o neposkvrněném počtu P. Marie, čím drsněji se trestá každý záblesk oka, jenž by svědčil, že hoch důkazům těm nevěří, tím smutnější bývají následky tohoto násilí.“ Nu — Váš podle všeho katecheta příliš málo nutil k doslovnému odříkávání těch důkazů. Kdybyste totiž vůbec věděl, co katolík pod slovem „neposkvrněné počtu“ věří, pak byste nemohl mysliti, že by

v takové faktem rozumný mladík nemohl věřiti. Vy tomu dogmatu asi rozumíte podle všeho tak, jak o tom „poučovala“ před půl rokem Osvěta Lidu. Připomínáme Vám však, že příslušný článek učí, že Panna Maria se zrodila bez poskvrny hříchu prvotního, dědičného. Vy vůbec sotva co o prvotním hříchu věříte, Vy máte spíše názor, že žádný člověk nerodí se s poskvrnou hříchu dědičného. Bylo by tedy pro Vás pošetilostí věřiti v neposkvrněné počtu Panny Marie? Když už proti katechismu mluvíte, nejdřív si předmět svých útoků prohlédněte.

A chcete-li hledati někde pokrytectví a otrockého ducha, raději trochu nestranně sledujte list, do něhož píšete. Tam je tolik pokrytectví — jak jsme již mnohokrát dokázali — a tolik otrockého poklonkování socialistickým násilníkům a evangelikům, že to málokde naleznete.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně takřka se promrskává celní tarif, jako každá jiná důležitější předloha. Poslanci jeví pramály zájem na jednání; 5. května nebylo ani 30 poslanců ve sněmovně. Nač se dávají tedy volit? — Němečtí poslanci z Čech bouří dále proti Čechům. Na poradě ve Vídni prohlásili, že známá rozhodnutí správního a říšského soudu — dle nichž úřady v Čechách povinny jsou přijímati česká podání — přiči se právnímu přesvědčení něm. lidu v Čechách. Proto prý i v budoucnosti nebude pokoje, dokud nebude němečina uzákoněna jako státní řeč. — Předloha kongruova dostane se ještě v tomto zasedání sněmovním na denní pořádek. — Volbou na Slánsku utrpěli Mladočeši citelnou porážku. Mladočeši netvoří již na sněmu zem. většinu; proti nim (63) jest 49 velkostatkářů, 25 agrárníků, 6 Staročechů a 4 radikálů.

Krise uherská nemůže vybědnouti z bahna. Hr. Tisza musí zůstat i dále předsedou, ježto se dosud nenalezl vhodný nástupce. Na sněmu uher. jedná se nyní o adrese ku králi. V Uhrách jsou poměry velmi nutešené. Daně prý se neplatí, hospodářský život upadá. . . Když se ve sněmovně rumunský posl. Pop-Čičo zastával utiskovaných národností nemadžarských, odpověděl mu za souhlasu celé sněmovny předseda Just: Nikde se nevede národnostem lépe než u nás; v Uhrách nebereme národnostem jejich řeč, chceme jen, aby se národnosti přičiily státnímu jazyku. — K smíchu taková nepravdivá odpověď.

V Rusku dosud vypuknou tu a tam výtržnosti živěné pouze social. demokraty a židy. Sjezd zemstev v Moskvě vyslovil se 127 proti 8 hlasům pro všeobecné hlasovací právo, 107 hlasů proti 29 pro zavedení sněmoven.

Turecko ocitlo se právě povstáním v Arabii ve vážné situaci. Povstalci zmocnili se hlavního města kraje Jemenu; turecké pak vojsko, asi 20 000 mužů proti nim vyslaných, přešlo k povstalcům. Vůdcem povstání jest šejk Muhamed Jahya, jenž prohlašuje se za potomka Mohamedova. Jisto, že i tu mají ruce Angličané.

V Mandžursku jsou Rusové i Japonci zase připraveni k boji. Japonci chystají se k výpadu projevující na celé čáře zvláštní čilost. Domorodé obyvatelstvo přechá jako před bitvou u Mukdenu a Liaojanu. Japonci rozmnožují vojsko své tlupami loupeživých Chungusů, proti čemuž ovšem Rusové protestují. Japonci postupují i na souši proti Vladivostoku, na moři prý také, ale tomu odporuje ta okolnost, že vladivostocké torpédovky vypluly na moře, spálily jednu lodici japonskou a druhou zajaly. Spojení loďstev ruských právě nyní prý se uskutečnilo. Japonci protestují stále proti domnělému se zdržování rus. loďstva v neutrální čáře při území francouzském, čímž nastalo jakési napjetí mezi Japonskem a Francií. Japonsko vyzývá již Anglii do boje proti Rusům, ale ta jistě se toho neodváží. Japonci hospodaří v Mandžursku jako doma, považují zemi tu za svou. Rusko přijalo nabídku japonskou na výměnu zajatců.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Fr. Syobra, farář v Čenkovicích, za faráře do Jablonného n. Orli., p. Karel Kučera, farář v Horní Dobrouči, za faráře do Mikulče, p. Leop. Opletal, administrator, za faráře ve Stápanicích, p. Václ. Voštel, farář ve Svinčanech, za koop. do Kladrub, p. Jos. Stanislav, administrator ve Vítkovicích, za administr. do Markoušovic, p. Viktor Vlach, kaplan v Onbislavicích, za kapl. do Lužce, p. Jindř. Laš, kaplan, za administr. v Damníkově. Na odpočinek vstoupil: p. Fr. Noška, b. notář, děkan v Damníkově. V Pánu zesnul: p. Jan Brunclík, farář Probluzský na odpoč. v Kuklenách, † dne 9. května 1905 (narozen 1841, vysvěcen 1867). Uprázdňovaná místa: Damníkov, fara, patron. kněz Liechtenšteina; Čenkovice, fara, patron. kněz Liechtenšteina; Horní Dobrouč, fara liberae collationis, vesměs od 5. května 1905.

✓ **Z minulosti Hradce Králové.** 1. Nezmekl před vartou. V červenci r. 1773 ubíral se mladý kancelista Kratochvíl do kanceláře v radnici, před nímž dle tehdejšího zvyku vojenská stráž přecházela. Kratochvíl nevšímaje si stráže chtěl vejíti do průjezdu. Tu však „voják vartu zde stojící k němu přistoupil a klobouk mu rukou s hlavy shodil.“ To vřda zde přítomný praporečník „pan Riss, témuž kancelistovi vyhrožoval, že jej budoucně do varty vzíti nechá, kdyby ještě jednou se zapomněl a před vartou nezmekl.“ Na stížnost Kratochvílovu podal magistrát o případu tom zprávu pevnostnímu velitelství, žádaje satisfakci. V sezení magistrátu dne 21. července t. r. seděloval král. pan parkmistr, že „od tit. pana kommandanta žádaná satisfakce se připovídá a jak voják arestem stížen, tak také ten pan fénrich již skutečně také v arestu se nacházejí.“ Na základě toho sdělení stalo se anesení: „Má se tit. panu kommandantovi poděkování učiniti.“

Rádná schůze měst. zastupitelstva v Hradci Králové, která přerušena byla dne 3. května, koná se v pondělí 15. května o půl 5. hod. odpo. v zasedací síni.

Vlastenecké obchodnictvo a živnostnictvo. Již loni bylo seznáno, že někteří obchodníci a živnostníci v Hradci Králové i v okolních městech vylivají si zboží pomocí něm. formulářů; a ač takové nevlastenecké jednání veřejně bylo odsouzeno, děje se tak dále bez ostychu. Podivno, jakými vlasteneckými chameleony jsou mnozí z našich lidí. Do světa se házejí vlastenecká slova, nějaký halířek na Matici atd., ale ve skrytosti hodí se vlastenectví jako otřepaná veteš do kontu. Takoví charakterové že národ náš povzneou? Na posměch jsme pak jen nepřátelům svým! Bylo by jistě dobře, kdyby se jména oněch „neohrožených vlastenců“ uveřejnila.

České nápisy na vojen. budovách v Hradci Králové sice ještě nejsou, ale snad přece jednou se tam objeví, zvláště když se už i v Praze rozkřívají k označení voj. budov českým nápisem. A přece ministr války Pitreich nedávno odpověděl posl. dr. Pacákovi a dr. Pantůčkovi, že trvá na svém prohlášení v delegaci, dle něhož na budovách vojenských mají býti nápisy i v řeči obyvatelstva dotčeného města. — Nač tedy takové otálení?

Důstojníci angličtí, kteří se za příčinou shlednutí bojů českých objevili minulý týden i v Hradci Králové, vzbudili pochopitelný zájem. Vytáhli, v občanském oděvu, držení svým neprojevovali se vojáky, mnohemu při spatření jich se namanulo, že jsou to snad obchodníci.

Všerná čeština. V Komenského tř. v Hradci Králové objevilo se na jistém domě následující oznámení: 4, 3 aneb 2 poKojezpřyslaše: — Byty — PoKojz nabytKem. — Podivno, že se v tomto domě nenašel ani jeden občan, který by takovou hatlaninu strhl. Či snad jsou v něm sami takoví vykolení vlastenci, jako pisatel návéští?

Ústřední spolek pro udržování vojenských pomníků z r. 1866 v Čechách v Hradci Králové koná 21. května t. r. o 9. hodině dopolední valnou hromadu v Hradci Král. (v Grand hotelu). Při nedostatečné účasti odbývá se o 10. hodině dopol. bez ohledu na počet účastníků nová valná hromada s týmž programem.

Místní odbor českoslovanské obchodnické besedy v Hradci Král. pořádá v neděli dne 14. t. m. prohlídku zdejších 3 muzeí: předhistorického, historického a průmyslového. Schůzka účastníků před 2. hod. odpo. „U české koruny“. Hosté vítáni.

Z černé kroniky. V pondělí odpoledne, když právě na Pražském mostě v Hradci Králové nebylo nikoho jiného, zastavil se nad třetím pilířem jakýsi starší muž v obnošených šatech; odložil pytel, hůl, dýmku, svezl i kabát, načež se vrhl do rozvodněného Labe, v němž utonul. Mrtvola neznámého dosud nenalezena.

Po americku. V Americe posouvají domy s místa na místo, v Hradci Králové začínají aspoň se střechemi. Pan účetní Beran rozhodl se totiž, že svůj pěkný přízemní dům v bloku u Praž. Předměstí zvýší o poschodí a p. stavitel Novotný hned se dal do práce, aniž střecha rozebral. Oč se střecha pomocí šroubů nadvedne, o to zdiva přibude. Ušetří se takto přece, než kdyby se střecha rozebrala.

Zahradní restaurace. Pan hotelier Ad. Bařtipán v Adalbertině právě otěvil nové upravenou zahradní restauraci, toho druhu jedinou v Hradci Král., v níž každý nalezne klidného pohoví a pečlivého obslužení.

Pochozí komise na úpravu projektu Labe v okolí Hradce Králové sešla se dne 9. t. m. o 8. hod. ranní v Okresním domě v Hradci Králové. Na námitku jednoho intereseanta, zda se jedná také o kanalizaci a tím úpravu Orlice, odpověděno, že tu jde pouze o regulaci Labe. Politická občůzka a vlastňovací řízení konalo se toho dne v obcích Hradci Králové, Věkoši a na Praž. Předměstí, 10. a 11. května v katastru Nov. Hradce Král. a Praž. Předměstí, 12. května ve Střebři, Vysoké a Březhradě. Výsledek jednání uveřejněn bude později.

Na Novém Hradci Králové vzbudila 11. května t. r. velkou pozornost ohromná tabule ve vile p. továrníka St. Červeného oznamující: Kdo vyrazí škůdce naší zahrádky, dostane 5 K odměny. Vždyť už delší dobu nějaký zlomyslník kazí krásné zařízení zahrádku p. továrníka. A věru musí i obci na tom záležeti, aby ničemník byl vypátrán a aby takto hostům do Nov. Hradce na letní pobyt zavítavším nebyl klid zúmyslně porušován.

Umrtil. Dne 9. května t. r. zemřel ve věku 64 let vdp. Jan Bruncík, farář Probluzský na odpočinku v Kuklenách, čestný občan Probluzský, čestný člen mnohých spolků v Jilemnici, rytíř pruského řádu červ. orla IV. tř. atd. Zemřel byl hodným knězem i občasným vlastencem. Na kněze vysvěcen 27. května 1867. Pohřeb konal se dnes dopoledne na hřbitově v Probluzi. B. i. p.

O krásách Krkonoš přednášel 7. května v Předměstích n. L. p. řídící učitel Buchar ze Štěpanic v Jilemnici. Prostorný a sil hostinec „Na staré“ byl do posledního místa posluhačstvem vyplněn. Úchvatná a slova doprovázel p. ředitel světelnými obrazy. Věru záhodno, aby se i jiné přednášky p. řídícího Buchara šly zájem o krásné Krkonoše, jež zaplavovány jsou eliznicí, našimi pak lidmi nevěstány. Vůbec naše spolky měly by se přičinili, aby se lidu dostávalo lepšího poučení o krásné vlasti naší. Jak si pak máme vážiti rodné země?

Živnostenská jednota různých živností v Černilově pořádá ve dnech 14., 15. a 16. května t. r. v sále p. Václava Jindry v Černilově domácí výstavku spojenou s výstavkou prací učňů a průmyslové školy pokračovací. Pořad: 1. Dne 14. května o 9. hodině dopolední zahájení výstavy předseidou komitétu p. V. Mrdákem, obecním starostou. 2. „Význam výstavy živnostenské a průmyslové školy pokračovací“. Pojednání pan řídící učitel Václav Ponc, jako místopředseda komitétu. 3. Prohlídka výstavy. Dne 15. května prohlídka výstavy. Dne 16. května dopoledne prohlídka výstavy. O 3. hodině odpolední schůze živnostnictva domácího a z okolí a rozhovor „O důležitosti průmyslového musea vzhledem na malozivnostnictvo“, pak přednáška pana Bohumila Malce z Opocna „O úpravě řádu živnostenského“. Po schůzi oceňování práce učňů a přidělování cen. Výstava otevřena jest vždy od 9. do 12. hodiny polední a od 1. hodiny odpolední do 7. hodiny večerní. Vstupné 20 h. Případný čistý výnos věnuje se nemocenské pokladně živnostníků společenstva černilovského.

Z Dobřenic. Jak mocně působí svornost a láska spojená s trochu dobré vůle a obětavostí, převládá se členové našeho záložního spolku dle vzoru Raiffeisenova zřízeného při nedělní jeho jarní valné hromadě. V krátké době jednoho čtvrt roku (od 1./10. — 31./12. 1904) dostalo se členstvu mnoho výhod z něho. Společný nákup za 2518.53 K, poskytnutí zápisů, opatření nouzového úvěru a státní podpory malorolnictvu lonským suchem strádajícím jsou hlavními přednostmi spolku. Spolek čítá již 54 členů a lze očekávati, že se ještě rozmnoží počet jeho členů. Vždyť u nás spolku toho zapotřebí bylo více než soli. Většina všech pozemků náleží velkostatkům, který i obecní a zádušní pozemky částečně má najaty; v obci na naše potřeby se nehledí a tak jsme my malí odkázáni jen na sebe. Proto, bratři, svorně v před!

Žáci na útěku k moři. Nedávno přinesli jsme zprávu, která na měšťan. škole v Pardubicích vyskytli se žáci, kteří následkem nerozumného čtení a špatné společnosti počali směle luštit rozličné záhady světa a dospěli k těm důsledkům, že zavrhnuvše dle „nejmodernějších“ názorů křesťanství, rozhodli se dáti na tureckou víru. Dva z této mudré společnosti přistoupili v těchto dnech k praktickému provedení svého zbrklého dětinického názoru. Uprchlí ze školy a od svých rodičů a tajně vydali se na cestu k moři, aby se prý tu oddali úplně volnému životu v přírodě. Za tou příčinou ukradli doma něco peněz a vstoupivše v Chrudim do vlaku, dali se na bludnou cestu směrem k Něm. Brodu. Zde vystoupili a pokračovali pěšky po silnici do Štoků, kde chtěli nocovati. Nemajíce ale žádných průkazů, byli v tamějším jednom hostinci odbyti a proto v noci pustou cestou přes lesy pustili se do Šicendorfu, kam pozdě v noci dorazili. Uloživše se zde na lavici v nádražní čekárně, očekávali příští vlak do Jihlavy. S tím dostali se do Jihlavy, kde posilnili se v restauraci odjeli vlakem do Mor. Budějovic, odkud pak pěšky pustili se se s větrnými zámkami v hlavě do Znojma. Ale do Znojma předběhl je již telegram pardubské policie po uprchlících na všech stranách pátrající a ten učinil rázem konec dobrodružné jejich ponti. Chlapci úplně znavení byli znojemskou policií hned na nádraží zadrženi a na strážnici odvedeni. Ustrašení rodiče v Pardubicích dostali ihned telefonicky zprávu, kde dle jejich ztracení synové a druhý den nato odvedl je pardubský policista domů. Rozumí se, že byli uvítáni s blahem jak doma, tak i ve škole. Přes to ale trvají na svém, že jednou až budou volnější, přece se jen k tomu vzdálenému moři dostanou.

Demonstrace před „Osvětou lidu“. V neděli dne 7. t. m. konali národní socialisté v Pardubicích svoji májovou oslavu. Na náměstí měl p. Černý, učitel a poslanec z Bydžova, slavnostní řeč, po které ujal se slova jakýsi krejčovský dělník a velmi prudce útočil na „Osvětu lidu“ a její redakci, tak že byl několikrát vládním komisařem vybitnut, aby se mírnil. Sestoupiv s tribuny, postavil se v čelo zástupu, který za hluchého volání hanby všem uznaným zavedl, zdraživším nedávno o 2 haléře své výrobky, ubíral se před redakci „Osvěty lidu“. Zde národní socialisté provedli demonstraci, strhli redakční novinářskou tabuli, ale na zakročení policie se zase rozešli. — Náším se spory luštit nemají.

Znesvěcování dne nedělního. Z Chlumce se nám píše: V neděli dne 7. května jel jsem z Chlumce vlakem do Hradce. U Dobřenic vzbudil pozornost mou neobyčejný ruch ve voze železničním. Pasážéři vstávali a dívali se okny, pronášejíce málo vybraná slova proti majiteli Dobřenickeho panství. Na panákych polích pracovalo se o překot. „Což pak tu není žádného, kde by samesil tohle zotročování chudého lidu, jemuž ani v neděli klidu se nepřeje?“ tážal se jeden pasážér. „Prosím jich, kdo pak si s takovým pásem bude rozlívati oči? A pak pro takové — co pak něco platí? — Tamhle u nás — jako v Kratoněbách — u samého kostela a dopoledne pra-

cuji na panečkém — a už se i sedláci podle nich řídí! Svátek — nevátek — neděle jako všední den!“ — Dále nelze reprodukovati rozhovor pro jeho ostrost. Dověděl jsem se však ještě, že znesvěcování neděle „na panečkém“ jest v kraji tom neobyčejné. V neděli vozí se oihly, dříví; jeden z Bydžovska vypravoval, že v neděli Bydžovem jedívali do Starého Bydžova a do Hlavič celé řady řár s nákladem. Na panství Staro-bydžovském, které má ve správě jakýsi šid, pracuje se v neděli na pohoršení všech slušných lidí, jakoby žádného zákona nebylo. Nebylo by na čase, aby tohoto smutného sociálního zjevu všimli si příslušné orgány a odkázali panečkou svůli do řádných a zákonných mezí? Bylo by záhodno, aby všude, kde takový neřádek se vyskytne, bylo veřejně naň poukázáno. Sociální poměry našeho venkova jsou kritické. Jednou z otevřených ran těchto poměrů jest nedělní zotročování pracovního lidu. Bída a odvislost vrhá na jeho šíji nové jeho roboty a nevolnictví. — Dolechli jsme, že se chystá vážná akce proti tomuto rušení nedělního klidu. Bylo by již na čase! — Slibujeme však ještě dodatky k této rubrice — a důkladněji, jestliže náprava učiněna nebude!

Svěcení budovy král. české zemské hospodářské školy v Chrudimi vykonáno dne 7. t. m. za velmi četné účasti vynikajících osobností. Slavnostní obřady vykonal vesp. generální vikář Královéhradecký Dr. Alois Frýdek za asistence čest. kanovníka vldp. Tomáše Stěbáského z Mikulovic, Chrudimského arciděkana vldp. J. Mrštka, gymnasiálního katechety vldp. Dra Flešingra a devíti jiných duchovních. K slavnostnímu aktu dostavili se místní zástupci všech úřadů státních a samosprávných, i všech škol. Z vynikajících hostů jmenujeme zvláště: J. O. Vojtěcha hraběte Schönborna, ministerského sekretáře dra Miltaera, dvorního radu dra J. B. Lamba, předsedící zem. výboru Adámka a dra Herolda, inspektora hosp. škol dra Sitenského, poslance Fr. Udržala a Josefa Kudrku atd. — Po vysvěcení následovalo několik případných poučných proslavů. Pak odevzdal předseda kuratoria hosp. školy K. Adámek klíč od budovy řediteli ústavu p. Františku Baurowi. Došlo hojně pozdravných telegramů. Budova hosp. školy jest v skutku nádherná; postavena byla nákladem půl milionu korun.

Výlet z vlaku. Dne 10. t. m. dopol., když od Vídně ku Praze jel nákladní rychlík, na stanici dašické vyletěl náhle z vlaku mladík, jenž si v úzkosti ještě zateremtelil. Na nádraží myslili, že mladý Maďar bujností z vlaku vyskočil, ale když se Maďarem letělo i přislušenství jeho a ve voze ukázala se rozjařená tvář jiného muže, poznalo se hned, že výlet nebyl dobrovolný. Vyobcovaný Maďar a rozkurážený zřízenec jistého vinohradského uzenáře jako průvodčí živého dobytka nepohodli se cestou a proto onen vyharov. Šestí ještě, že letícího Maďara do nádraží popal nádražní zřízenec, jinak by se mohl ocitnouti pod koly vlaku. Soudní vyšetřování zavedeno a horkokrevný smudruh odpývá svoji náladu nejspíš — v chládku.

Z visitační cesty J. B. M. dr. Jos. Doubravy ve vikariátu Kosteckém. Dne 3. května kolem 6. hod. odpol. zavítal J. B. M. dr. Jos. Doubrava na své visitační cestě do Brandýsa n. Or. Na příchod Jeho těšila se celá farnost a připravila svou vlepastýři srdečné přivítání. V obci Mostku, na hranicích farnosti, postavila místní obec vlastním nákladem slavobránu a při vjezdu uvítala J. B. M. celá obec s p. starostou v čele a místním zástupitelstvem, pak se sborem dobrovolných hasičů, s mládeží školní a p. řídícím učitelem školy. Běle oděná družička podala J. B. M. skvělou kyticí, načež se hřmění hmoždířů a průvodu s hudbou v čele veden byl ndp. biskup do Brandýsa. V městě samém hojně prapory ozdobeném provázen velikým davem lidí, školní mládeží se všech přifařených škol, načež u druhé slavobrány v Kostelní ulici přivítán byl nejprve p. c. k. okr. hejtmánem z Vys. Mýta, p. vikářem, zástupcem patronátního úřadu, místním p. farářem, pp. starosty za přifařené obce, a předními měšťany. Na to promluvil J. B. M. poděkovací řeč, jež dojala všechny přítomné. U brány přivítala J. B. M. jménem žactva vřelou a dobru promyšlenou řeč družička ze IV. třídy školy brandýské a podala mu kyticí. Zp. t. duchovenstva účastno bylo uvítání z okolních farností a z vikariátu celkem 18 kněží. Po vřelém tomto přijetí odebral se ndp. biskup do farního domu, odkud v slavném průvodu veden byl do chrámu Páně. Až bylo počasí málo příznivo, přec dostavilo se velké množství lidu k uvítání vzácného hosta. Druhého dne 4. května konalo se sv. biřmování a spolu generální visitace za krásného počasí, kterážto okolnost valně přispěla k zvýšení slavnostního dne. V Brandýse pobyl ndp. biskup tři dni, načež v sobotu ráno rozloučiv se s farností odjel visitovati farnost Cuslavskou. Rozloučení bylo velmi dojemné. Lid vida lásku svého vrchního milovaného velepastýře, se slzou v oku loučil se s ním nerad. Byly to radostné chvíle pro naši farnost. Škoda jen, že se vlastenecká rada líšeňského města schovala za humny, nevědouc ve své pokročilosti, co se vůči tak vznešenému hosti sluší. Po hostinnosti jest mrav český, vždyť staré české přísloví dí: Host do domu, požehnání Boží do domu. Za to početná obec Mostek, ať tam jedna pětina evangelická, věděla, co to bon ton. Shorn hasičskému v Brandýse se nedivíme; ty satahal za šosy někdo s gardy socialistické a oni hned jako děti se musili schovati. — Dne 5. května konala se generální visitace v Č. Libchavě, kde celá osada, národními prapory ozdobena, se svým zástupitelstvem radostně vítala nej. arcipastýře. Řada četných banderietů vyjela vznešenému hosti naproti. — Imposantního uvítání dostalo se J. B. M. v uvědomělé katolické osadě Cuslavské. Celá osada těšila se na ten den a slavila ho jako svátek. Četná banderie, všechny hasičské spolky, rolníci na kočárech vyšli vstříc J. B. M. až do Seče, kde obyvatelstvo

katolické i evangelické vítalo ajdp. biskupa. Obecní zástupitelstva všech přifařených obcí se svými pány starosty dostavila se k uvítání. Byla to milá podívaná na dlouhou řadu mládenčů a družiček, na členy katolického spolku, kteří ve vzorném pořádku očekávali svého arcipastýře u slavnostní brány. Tu shromážděno bylo duchovenstvo se svým p. vikářem, školní mládeží a pp. učiteli, zástupce p. hraběte kosteleckého, p. patronátní komisař Waldek. Při uvítání Jeho Bisk. Milosti uvedl vdp. vikář časová slova: Bítí budou pastýře a rozprchuou se stáda. Nejd. arcipastýř poděkoval pak slovy, jaká zdobila bránu: Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! Budiž pochválen za to, že osada zdejší víře své věrně stála! Uvítání Vaše těší mě, poněvadž pochází z víry. Dům ten stane se v milé paměti všem osadníkům. Ke cti osadníků slouží, že počínají o okraji domu Božího, mezi nimiž zvláštní uznání zaslouží zbožná rodina Horekých. Potěšitelným zjevem jest, že pp. učitelé jak osady cuslavské, tak i libchavské a brandýské v dobré přátelské shodě s duchovenstvem ku blahu obcí působí. Bůh šehnej, a! a zachovej milého našeho arcipastýře!

Z Nového Bydžova. Ve čtvrtek dne 4. května za neobyčejného účasu enství města i okolí konán pohřeb představené Školních Sester a zasloužilé řídící učitelky obecní školy Štěpány Jedličkové. Zemřela obdařena byla všemi vlastnostmi, jež získávají lásku, úctu a vážnost. Požívala všeobecné oblíbenosti svých bývalých žáků a vděčnosti rodičů, kteří nemohli zapomnouti upřímných rad a pokynů starostlivé vychovatelky svých dětí. Místní list o ní píše: „Přibyla na zdejších školách od r. 1860 — tedy po celých 45 let řídící učitelkou ustanovena byla r. 1862, tak že po 42 let vedla správu obecní dívčí školy. Bývalé její žáky s vděčností a láskou vzpomínají své šlechtné a milé učitelky. Vynikala nejen svéoditostí a dovedností ve vykonávání svého úřadu, ale všeobecně se u ní chvěla vždy zvláštní mírnost a taktost v jednání, tak že neměla nikdy osobního nepřítel. Zaslouhy její o školu častěji uznány byly udělením více pochvalných dekretů c. k. okr. školní rady N. Bydžovské, jakož i udělením zlatého záslužného kříže. Nejvýznačnější však oceněny byly imposantním úctastenstvím místního obyvatelstva na pravdu pohřebním. Dámy z kruhů předních i ženy z lidu kupily se kolem rakvy šlechtné ženy učitelky, která skoro půl století působila zdárně na výchově zdejší mládeže. V případné řeči vzpomenu zaslul zasloužilé dp. F. Matouš, promluvil ze srdce všem přítomným bývalým žákyním jejím. Šlechtným životem a svým horlivým působením školským zabezpečila si trvalou věčnou paměť a postavila si pomník nejlepší.“

Z Kolína nad Labem. Konečně objevil se výsledek dlouhotrvajících porad strany realisticko-evangelické v našem městě a celém Polabí. „Česká Stráž“ spojila se s pověstnou Hájovnou „Osvětou lidu“ a tak pod praporem žitého pokrokářství vtáhla znovu do našeho města. Pan Hájů ji propůjčil svůj štít. Nemá co ztratit, nemá více čím si jej p. třísuit. Počiná se krystalisování živů a je to dobře, aspoň budou otevřeny oči i těm, kteří dosud je otevřiti nechťeli, domnívajíce se, že pod planým heslem pokrokářství skrývá se kdoví jaké občastnění české domácnosti. A zatím všecko, co podivnatého, co zásadám zdravého a českého pokroku se přičichlo, všechnen onen kal našich poměrů slévá se v jednu kašlu, která morovým dechem otravuje život veřejný i soukromý. Jsme tomu povděční, víme aspoň, na čem jsme a víme také, jak nyní si počínati. Teď mohou ještě mluvit zástupcové strany protivné, že jedná se jim o ozdravní poměrů místních. K smíchu! Pokrokářství potřebuje bašty, z které by se šifilo po české vlasti a o niž by se mohlo opírat v nastávajícím boji politickém i náboženském. Činlo útok na mnohá města, všude dosud bylo otaženo a teď má se etáti pokus takový o Kolín. Jsme svědci, co učiní nyní zástupcové tak zvané strany svobodomyšlné. Bude se tu opakovati ona harlekynáda let 90.ých? Patrně asi, když jejich vůdce a pán přeměňuje své přesvědčení jako kabáty. Některým našim předákům důvěřivým až do poslední chvíle nešlo na rozum, že by spiritus movens celého hnutí zdejšího, dvojitěhodný pán Dušek, se spojil se stoupenci „Osvěty lidu“, časopisu hlásajícího holou nevěru. Teď jsou z toho vyvedeni. V boji proti katolicismu jest každý zbraň vhodnou, však se to již ovačkám vysvětlí, jak ony se mají k takovému časopisu chovati. Stáli jsme dosiváje opodál boje volebního, ale bylo by nyní zradou, mlčeti a uvarovati. Všecky kruhy, které dosud chovaly se liknavě, nechť uváží, komu jedině svou liknavostí prospějí! Myslíme, že to stačí.

Z Křečovic u Kolína. Kus charakteristiky našeho Polabí. Osada naše, památná v historii rakouské porážkou evangelického průševčí, stala se opět dějištěm boje mezi evangelictvím a katolictvím. Jako všude v polabských osadách evangelici chtějí hráti prim i tady chtějí vésti hlavní slovo v obecní správě a šikají voje k nastávajícím volbám, používajíce k tomu známých prostředků štvání proti katolikům a zvláště proti katolickému faráři, který k jejich řádní neochce mlčeti. Ze své kolínské hounice pouští na něho již hrubou střelbu vyhrátek, domnívajíce se, že mu naženou strachu. Na denunciantství všeho druhu jsou oni chlapci. Pomlouvati užel už zakladatel čistého jejich evangelia a proto víme, že katolici nedají se i s p. farářem zastráhati a že jim naměří po Křečovsku. Káž by i jiné obce tak rásně se postavily proti té všeovládající klíse protestantské.

Z Kutné Hory. Vsednuté vlny veřejného života vynesli kus kalu nechťejí se utiřiti. Opakje se ta historie minulých dob. Pranýřování osob jdoucích na kofeny existence nepohodlných protivníků, vynášení starých dávno zapadlých historií, výčitky pro-

težovaným i protežentům a pod. Všecko to nemáše skončiti náctím jiným než poklesnutím všeobecné vážnosti a připravením půdy živlům, které číhají na váditi místa v naší samosprávě, bohužel že živlům namouze ceny pochybné. Co je platno, že zastupitelstvo obecní vyslovuje se varovně proti těmto štvanicím, že jednotliví reprezentanti veřejně konstatují prolnanost zpráv do veřejnosti se šířících, když hned v zápětí jsou navědčováni, že v nešťastných chvílích sami svou povídavostí k těmto štvanicím zavdali příčinu. Jest to všeobecná vada našeho veřejného života — ramenářství a nepřítomnost, a přitom plí-li ještě k tomu záviat nad lepším výsledkem práce tobo, kdo se po letech z malého donělal postavení významného, pak nepomůže tu ani nejlepší slovo, tu třeba skutku třebas i hodně různého. K tomu sfera tato má rostahovati se i na sněmu král. Českého. Aspoň tím se hrozí, jakoby nebylo dosti té šplny vyhlito už v našem „šestě. Víme, že vrhne se na nás opět stejní nešťastný žurnál, který vlastně jest morálním původcem toho neblabého stavu a který nešikovným polemizováním ještě situaci zhoršuje, ale nebojíme se říci vše dle pravdy. Kde není svornosti mezi generály, jak může býti vítězství u armády! — Potěšitelná zpráva o posvěcení velechrámu sv. Barborského ztrpčena byla oznámením, že posvětný akt musil býti opět odložen, aby práce nebudou do svatoctví svátků ještě hotovy. Snad tedy až na podzim.

Z Časlavě. Spolek pro obnovu památného našeho chrámu Páně sv. Petra a Pavla, o jehož zdaní se ustavující schůzi jsme se již zmínili, byl místodržitelstvím potvrzen a vstupní přístři neděli v činnost. Tím vykonán bude pro král. obec naši veledůležitý čin kulturní a doufáme pevně, že nalezne na všech stranách podpory co nejvydatnější. Zvláště obracíme se k rodákům Časlavským, aby hbitnou svou pamatovali na tento spolek a dle možnosti své ochotně přispěli. Myslíme, že volání a prosby naše nevyzní na plano. Všecky dárky přijímá už nyní důchodenský úřad král. města našeho. — Klidné poměry naše zvířila poněkud valná broma obce záložny, která konána byla na počátku máje. Peněžní ústav tento, který pro dobro obce i pro dobročinné účely vykonal v minulých letech veliký kus práce, v poslední době, jak se zdá, stal se předmětem útoků jisté koterie osob, jimž se nejedná ani tak o rozkvět ústavu jako o uplatnění svých vzácných osob. A tak i poslední valná broma vyzněla bouřlivě a bude asi mti i další dohru, když, jak se proslýchá, má býti znova a znova členstvo svoláváno, aby různé často i zcela vedlejší věci, nemající se záložnou pranic co činiti, byly ve veřejné diskusi rostahovány a pranýřovány. Není divu, že pak se strany záložny vedoucí objeví se najejdnou upjatost snad pro některé podniky až nápadná, ale bývá tak vždy a všude. Je-li co k provětrání, ať tedy se provětrá, ale ať se jde na to a fakty a ve formě vždy jen věci samé se týkají, aby ústav, který dosud pro veřejnost měl otevřeny ruce, měl je i nadále a nestal se, jak to může býti, čistě soukromým výdělkovým podnikem. Že při tom i strana záložny vedoucí k mině protivnému musí se chovati benevolentně, rozumí se samo sebou, nechce-li, aby skryté proudy nepoškozovaly ústav sám. — Zpěváký spolek „Hlahol“, který v poslední době přetrpěl také svou křís: mimochodem řečeno jenom k jeho dohru směřující, počíná vraceti se do dávno opuštěných kolejí, systematické a úsilovné práce. Vystoupil se svým odborem dámským velmi pěkně v operetce „Dívčí ústav“ a slavil dva zdatilé večery. Je viděti, že najde-li se dobrá vůle, dostaví se i dobrý výsledek.

Z Vysokého Veselí. Krásný příklad, kterak prakticky jest řešiti otázku sociální, dává zdejší továrník, velevážený pán Frant. Buva se svojí spanilomyšlnou chotí. Kdyby všichni činili se — kteří mají a mohou — skutečně plnili také křesťanskou povinnost lásky k bližnímu, pak by utíchl nátek chudých, nebylo by zřítí slz, kterými zroseno bývá často oko následkem bídy, nebylo by slyšeti tolik reptání proti akci nouzové, která měla pomoci rodinám ve skutečném nedostatku žijícím, poněvadž by ti, kteří sta i tisíce chovají ve spofitelných a záložných, rádi se zřekli té podpory ve prospěch těch, kteří trpí nouzí opravdovou. Nelze vypočítati, jak veliké dílo lidumilnosti vykoná jen za jeden rok tato šlechtná rodina; o tom nejlépe svědčiti mohou sta lidí chudých, nemocných, opuštěných; ti všichni vždy včas naleznou štědrou ruku jejich oteřenou, ku pomoci ochotnou. Jak velikým dobrodiním pro mnohé je opatrovna, zřízená a vydržovaná jejich nákladem, kde po celou dobu, dokud trvá práce polní, bývá opatrováno a částečně i živeno až na 50 malých dítek. Matka ráno do práce se ubírající bez bázně svěří dítka své pečlivým opatrovníkům a klidně ubírá se za klopotným živobytím denaím, vědouce dobře, že o dítka její jest řádně postaráno. Sta dítek chudých v době zimní bylo opatřeno péčí této rodiny teplou stravou v době polední a nyní, kdy zřízen jest v místě ústav polévkový, patří tato mezi největší jeho dobrodince. Přespolní děti, přicházející v zimě do školy s obuví promočenou nebo promrzlou, přijímají ve škole obuv teplou, kterou jim opatřila starostlivá péče jejich známých dobrodinců. Dobře vědí také tyto dítky, když na štědrý den zazáří stromek vánoční v jasů světel a jejich zraku objeví se množství dárků, kdo jim nejvíce k této radosti přispěl. — A že s křesťanskou láskou k bližnímu spojití lze také poctivou lásku k vlasti, i o tom vznešený důkaz podává vlastenecká tato rodina, podporující štědrě veškeré naše vlastenecké podniky, zvláště pak Ústřední Matici školskou. — C. k. zemská školní rada ocenivši vynikající zásluby, jichž si jmenovaní manželé zasloužili svou vzácnou dobročinností, věno-

vanou ku prospěchu školy a chudé školní mládeže, vyslovila jim vynesením ze dne 25. dubna 1905 vřelý dík a své pochvalné uznání. Gratulujeme k tomuto významnému a připojujeme zároveň přání, aby Bůh, dárcce všeho dobra, který slíbil pořebnosti svého všem, kdož jeho přikázání plní budou, dlouhá léta ve zdraví zachoval ještě šlechtnou rodinu tuto k radosti chudých a ku pomoci trpčím.

Z Humpolce. Zdejší ochotnický spolek spolu s literátským kúrem uspořádal v době předvelikonoční řadu pěti představení „Quo vadis“ ve zpracování P. A. Hoffmanna. Přes to, že podniknutí zmíněného výpravného kusu prohlášen bylo za „klerikální agitaci“, přece jen mravní i hmotný úspěch dokazuje, že široké obecenstvo města i okolí pochopilo a odměnilo snahu pořadatelů účinkujících. Z účinkujících zvláště se vyznamenali sl. Sobotková v úloze Lygie, která osvědčený svůj talent znovu uplatnila, sl. Vránová, která v úloze Akté vytrfila věrnou postavu zkušené ženy Hmke, sl. Savanová, která pěkně přiléhala úloha ženy Nerony; úlohu trpčící Euniky a pochopením podala sl. Dedicová. Z pánů zvláště dobře si vedli p. Dubáček, který jako ucelený herec-ochotník podal úlohu vášnivého Marka, k němuž pěkně postavou i přednesem kontrastoval p. Rychnovský v úloze šlechtného pohana Petronia. Chilon páně Strádalův zasluhoval svým v pravdě procištěným podáním většinu scény než je naše. Všeobecně překvapoval a zaslouženou chválu i klidil pan Trnka, který dobře se vpravil do úlohy Nerona. Pan Maršal jako Augustus znovu jen potvrdil pověst svou jako dobrého ochotníka herce. Znamení maskou i podáním byl kněz Krispus p. Hornekův, Petr p. Drahozalův a Glaukus p. Příborského. V epizodních rolích zvláště si dobře vedli a talent u umění hereckém osvědčili sl. Dulínová, Smrčková, Bečvářová, Němcová, z pánů p. Hrabal, Daniček, Drahozal ml. a jiní. Úlohu obra Ursa bravurně sebral p. Kavan, který jako režiser ukázal, že dobře a obratně dovede ovládati a řídit i představení, jež svojí výpravou a počtem účinkujících i velkým divadlem začasté způsobují nesouze. Zdařilé provedení kusu „Quo vadis“ sloužil jen ku cti těch, kdož provedení jeho na se vzali. Celá řada daleko větších a větších prostředky pracujících měst neodvážila by se podobného podniku. A u nás i přes agitaci demokratů, kteří pověstmi o výbuchu pumy pod sokolovnou snažili se utlačit návštěvu, i přes chlapecké tronsení rozumu jistického Halíka, který „Quo vadis“ nazýval „biblovinou“ („vyšší vzdělání“ pozn. svazce), i přes snahu urazit podniku tomu punce klerikalismu, přec jen setkala se se zdarem. Že zdejší kněží oznámili provedení „Quo vadis“ s kazatelnou, pochopujeme. Šlo jim o doporučení kusu mravně i formálně cenného, který nad ty „Tažné ptáky“, „Ona něco ví“ a pod. šmýří Šípky vyniká jako hora nad Mohamedem. Když katol. kněží doporčí větším návštěvu cenného, křesť. ideami prochnutého kusu, je to klerikální. Oznamují-li a posílají-li prot. pastoři svoje ovečky na Husovy slavnosti a pod., to je vlastenecké. Propůjčit sokolovnu ochotníkům a literákům je klerikální, hraje-li v ní o 1. máji soc. demokracie, je to patrně vlastenecké (Jak by o tomto podniku neomylný „Čas“ soudil Tyrš a Fügner? . . .). Dává-li Frýda „Quo vadis“ (Ve znamení kříže), je to „znamení“, odvážili se k tomu ale domácí lidé, že to hloupé. Tyto ukázky snad stačí, abyste poznali, že skutečně žijeme, jak dopisovatel Času praví, v Kocourkově. Kdo jsou kocouři, posuďte sami!

Stavba nového chrámu v Náchodě. Ze všech nejnutnější jest zajisté stavba tato, na jejíž účel v době od 20. března do 22. dubna 1905 mimo sbírky kostelní odvedli: 100 K p. V. Dvořák, profesor průmyslové školy v Brně; po 50 K: p. A. Feilerová ze Svitavy a Všeob. živnostenská záložna v Náchodě; 24 K: p. K. Dostražil, c. k. okr. hejtman v Náchodě; 21 K: p. V. Stolina, měst. hospodář, od ctitelů u sv. Michala; po 20 K: p. V. Nývlt, starosta v Č. Čermě a dp. J. Ptáček, farář v Sedci u Kutné Hory; 15 K: spolek sv. Bonifáce v Praze; po 10 K: p. JUDr. M. Dvořák, c. k. okr. soud. adjunkt v Kadani, J. J. kněžna Anna z Lobkovic v Praze, vdp. P. Norbert Schachinger, opat, p. B. Wünsch, profesor hudby v Chýrově, p. A. Žák, profesor v Rychnově n. K., dp. J. Zelený v Sedci u Kutné Hory a pl. J. Zieglerová v Solnohradě; 9 K: p. Ptáček od ctitelů křížové cesty u sv. Vavřince; 6 K: p. B. Dítě, c. k. vrchní pošt. official v Náchodě; po 5 K: pl. M. Th. Kollefthova z Goldensteinu, p. František hrabě z Kuefsteinu a vdp. J. Kulda na Hotičkách; po 4 K: pl. Fr. Jirmanová z Vysokova a vdp. Frant. Stieglitz, kapitulár v Linci; po 3 K: pl. Fr. Baboráková na Vyšehradě, ddp. Ferd. Gottwald a Ant. Kollert, katechetové v Náchodě; 2 K 50 h: dp. Raymund Fišer, kněz řádu sv. Benedikta v Broumově; po 2 K: vdp. Štěpán Dvořák, děkan ve Skutči, dva mládenci z pohřbu B. Nývltové z Bražce, p. Jan Frejka, lesní v Ouhonicích, dp. Jan Hlil, farář v Kostelci u Holešova, dp. Stan. Hlisa, zám. kaplan za obětiny, p. F. Jenč ze Světlé nad Sázavou, vdp. Dr. Jos. Kalousek, c. k. univer. profesor v Praze, p. A. Nehyba z Bělovse, nejmenovaná, p. Jak. Novotný, řídící učitel v Babí, ze smíru p. J. Patřka a p. Hejzdralem, p. J. Preinerdorfer ve Vídni, p. V. Špalek, c. k. místodrž. kancelista v Kamenici n. L., pl. J. Štěpánková v Babí, pl. R. Trunečková v Náchodě a dp. Ant. Weinlich, farář ve Vranově; po 1 K: dp. J. Ertel, farář v Kirchbergu, dp. An. Zehetbauer, spiritual v Maria Lanzendorfu a kongregace zbožných dělníků ve Vídni. — Stavbní fond dosáhl výše 75.282 K 81 h. — Šlechtným dárcům a přiznivcům projevují se nejvřelejší díky se snažnou prosbou za další dobrovolné přispěvky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají se mohou též poštou na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.

Dar z Hlinska. Pokladník občanské záložny v Hlinsku pan Karel Jirka zaslal naší redakci pro ústav hluchoněmých v Hradci Králové 10 korun k uctění památky ředitelce záložny p. Fr. Sekery.

Rozmanitosti.

Nejvyšší maršálek království Českého kníže Jiří Lobkovic slaví dne 14. května t. r. sedmdesáté narozeniny. Na všech stranách chystají se proto, aneb už knížecímu kmetu projevíli svá nejsrdčnější blahopřání. Vždyt jubilant vřelou účastí provází veškeré osvětové, umělecké a hospodářské podnikání našeho národa. Kníže J. Lobkovic jest nejvyšším maršálkem nepřetržitě od r. 1883.

Bedřich Schiller. Dne 9. května bylo tomu sto let, kdy ve Vymaru zemfel Bed. Schiller, jeden z nejslavnějších básníků německých. Němci pořádají všude na jeho památku oslavy. Schiller, ně Němec, vážil si i jiných národů.

Pěťadvacetileté jubileum českého velkonávozu. Neomnou píli a vlastním důvtipem vyřinul se český fotograf F. J. Langhans tak, že jeho malý závod založený 10. května 1880 ve Vodičkově ulici vzrostl na atelier jména světového. Langhans dovedl si vždy hned osvojití všechny přednosti pokročilých závodů cizích a nad to jako bystrý odborník pracuje již také na základě vlastních technických vynálezů. Na př. světelný aparát, jímž umožněno dokonale fotografovati i bez světla denišho, jest dílem jeho vlastního důmyslu. Během pětadvaceti let vzmohl se Langhans na filálku v Marianěských lázních a na pobočky v Č. Budějovicích, v Hradci Králové a Plzni. S částí v Praze, a částí v Marianěských Lázních navštěvovali závody Langhansovy naši nejznámější čestí předáci jakož i cizinci z kruhů nejvyšších. Uvádíme na př., že u J. F. Langhansa dali se fotografovati: anglický král Eduard VII., perský šach, vévoda Filip z Orleansu, hraběnka Pařížská, vévodkyně z Aosty a jiní. Někteří z nich i několikrát a jiné knížecí osobnosti. Závod důvtipného jubilára významován c. a k. dvorním titulem jakož i dvorními tituly: anglickým, perským, hraběnkou Pařížskou a vévodkyně z Aosty. Na všech výstavách byla počtána firma Langhansova nejvyššími cenami. Nutno jen čest vzdáti jubilárovi, který tak stkvělých výsledků se dopracoval. Nikoliv ohnivé fráze, ale pilná a svědomitá práce poslouží k našemu národohospodářskému zmožutnému.

Působnost obce při požáru. Každý, kdo jest k tomu způsobilý, musí se dáti propůjčiti za posla k vyplašení lidu, a to v obci bezplatně, do obcí sousedních za odměnu, kterou ustanoví obecní výbor. Není-li k hašení dosti vody v nádržkách přirozených, má býti o vodu postaráno tím způsobem, že se především v každé osadě zřídí vydatné a snadno přístupné obecní studně, po případě cisterny nebo brodidla, kterážto brodidla mají se nejméně jednou za rok vykliditi. Každý jest pod pokutami v § 60. ř. h. ustanovenými povinen, propůjčiti vodu na hašení ohně, která se nalézá na jeho držebnosti (§ 26. ř. h.). V každé osadě uzavřené, aspoň 100 domů čítající, musí býti pohotově řádná stříkačka jízdní, případně i ruční a přenosná. V každé uzavřené osadě, čítající aspoň 50 čísel, má se starosta obce, není-li tam již sboru hasičského, všemožně přičiniti, aby se sbor hasičský zřídil, a zejména má vydati provolání, aby se utvořil dobrovolný sbor hasičský. Provolání to budí každoročně obnoven. V záležitostech, které se týkají spolupůsobení sboru hasičského v přičině policie požárové k nařízení obce vykonávaného, zastupuje jej obec, v případech jiných, jakož i naproti výboru a starostovi obecnímu zastupuje jej náčelník jeho. Na místě, kde hoří, mají všichni, kdož pomoc konají, tedy i odjinud přišedší sbory hasičské bez vái odmůvy poslušni býti rozkazu starosty obecního neb jeho zřizence, pokud se týče velitele sboru hasičského. V obcích, kde není sboru hasičského, ustanoviti má obecní starosta osoby způsobilé k tomu, aby stříkačky řídily, hadice vedly, na stavení lezly a pod., a jest oprávněn funkce, na místě, kde hoří, jemu příslušející, přeněti na náčelníka některého sboru hasičského odjinud přišedšího. Náklad na přípravy hasičů, které slouží veškeré místní obci, nésti má tato, ale náklad na přípravy takové, jichž užívati mohou toliko jednotlivé osady, maj tyto zapravovati, pokud zákonem tímto jednotlivým majitelům domů není již uloženo zakoupení prostředků k hašení. Útraty za pomoc cizí, jakož i výlohy na zakoupení nových prostředků k hašení, aneb za obnovení prostředků těch, jež se při hašení k dalšímu užívání nezpůsobilými staly, nebo které se při tom porouchaly, zapravovati mají místní obce a osady pomoc přijavší (§ 47. ř. h.).

Pojišťujte se proti krupobití. Rozumný hospodář jistě neopomene se pojištití proti škodám krupobitím způsobeným. Společati se na náhodu, že nás letos krupobití mine, jest věru zpozdilé. Malé pojistné stojí už aspoň za tu klidnou mysl, kterou získáváme pojištěním. Třeba ještě poznamenati, že rolník náš má si pojištití úrodu pouze u českých ústavů. Plýtváním jmění národního jest nositi pojistné do cizáckých pojišťoven.

Pomozte Vídeňským Čechům. Vídeň jest největší české město na světě. Dle německé statistiky přiznalo se při sčítání lidu r. 1900 z 1,674,957 obyvatelů města Vídně 107,355 k národnosti německé a k 107,712 k národnosti české. Z vídeňského obyvatelstva přísluší domovským právem 308,243 do Čech, 210,000 na Moravu a 33,595 do Slezska. Jak ohromný to počet Čechoslovanských ve Vídni! A tyto statisíce spínají prosebné ruce k Vam, kteří jste téže krve slovanské, téže řeči, téhož národa, volají ke svým bratrům a sestrám v milé vlasti: Šťíte slávu slavných Slávů! Zachraňme čest čestného národa! Jeme my Čechoslovanské ve Vídni posledními, za všemi národy i cizozemci. Rusům zbudoval národ ruský skvostný kostel, Francouzové mají svůj kostel, 991 Italů má velký, krásný chrám italský, 3798 Poláků má svůj polský kostel, národem a polskou šlechtou koupený, jen 800,000 Čechoslovanských nemá svého kostela, ba ani malé kaple! Proto pomozte, každý dle své možnosti zbudovati chudému českému lidu ve Vídni český kostel, trvalý to pomník, který by pomáhal hlásati čest a slávu českého národa. Pozemek na český kostel

koupen již za 126.000 K, na kterouž cenu zaplatila „Jednota sv. Methoděje“ 76.000 K, 50.000 K jest však ještě dlužna. „Jednota sv. Methoděje“ potřebuje celkem ještě 100.000 K, ostatek má slíbeno od dobrodinců. Proto pomozte, pomozte všichni dobré vůle, aby videní Čechové měli aspoň jeden svůj chrám a při něm české kazatele a spovědníky. Milodary přijímá: Jednota sv. Methoděje ve Vídni (I. Stephansplatz 5.—I.—2.)

Pro domácínost. Dobré koláče. Na míse se utře do pěny čtvrt kg másla, 3 lžice cukru, pět žloutků, přidá se citronová kůra a 3/4 dkg kvasnic zmlazených, pět kg mouky, a mléka vlahého tolik, aby bylo jemné těsto. Dle chuti se osolí a vytlučká se tak dlouho, až se masy nechytá. Nechá se kynout, z kynutého se dělají malé koláčky, plní se povidly neb makem a tvarohem, opět se nechají kynout, potřájí se rozpuštěným novým máslem neb rozklepaným vejcem a pekou se v dobře vyhřáté troubě. Když trouba ze spoda moc peče, může se pod plech s koláči podložit ještě jiný plech, aby se nepřipálily. Koláče tyto se mohou podat na stůl při každé hostině. Z této dávky jsou 4 plechy koláčů.

Méne úrodné stromy přinutíme k větší plodnosti, ohneme-li jednoleté neb dvouleté větve špičky k zemi a upevníme-li je na nejbližší větvi lýkem nebo vrbovým proutkem. Čím strom bujnější, tím více vyhoní se takto ohne a přiváže.

Jak se žilo v zemích českých a tam, kam nezalehnou vlny moderního života se svými uniformujícími snahami plnou silou, jak se dosud žije, předvádějí velmi názorně a zajímavě sbírky Národopisného muzea v Praze, v zahradě Kinského. Návštěvník nalezne v muzeu velmi jemné a do podrobností zpracované modely a obrazy typických staveb českých, moravských i slovenských. Obraz obydlí českého lidu doplňuje síň nábytková, v níž zachovány jsou vzácné doklady lidového vkusu, a interiéry, které znázorňují úplnou světnici z Mladoboleslavska, z Píseňska, parádní jizbu z Tvrdonic, jizbu banáckou a oravskou a velmi pestrou kuchyňku ze Švanebachu. K tomu připojují síň krojů a výšvek velmi bohaté a cenné doklady toho, kolik jemného vkusu dovedl náš lid vkládat ve své vlastní vystrojení. Národopisné Museum je otevřeno výjimečně ve dnech svatojanských (14.—17. května) od 9—12 a od 3—6 za vstupné 10 hal., v jinou dobu, v úterý, ve čtvrtek a v pátek od 9—1 za 50 hal., ve středu a v sobotu od 9—12 za 20 hal., a od 3—6 zdarma, a v neděli od 9—12 a od 3—6 za 10 hal.

Oltářní obraz neb chrám vymalovati přeje si známý a osvědčený akad. malíř v r. 1905 zdarma (pouze za režijní výlohy). Týž umělec vymaloval za téchže podmínek mariánský chrám v Hošticích (Gastorf), chrám ve Strenicích u Ml. Boleslavi, oltář. obraz pro chrám v Dol. Rakousích (Zwingendorf), oltář. obraz pro kapli v Senticích u Tišnova (Morava). Blíží se sdělí „Rozhledy v umění církevním“, Praha-Vinohrady 177.

Vyznamení díla Brožíkova. Jeho Veličenstvo císař přijal rozhodnutím ze dne 21. března t. r. do světské rodinné knihovny velké umělecké dílo, Album Václava Brožíka a nařídil, aby nakladateli J. Ottovi za věnování díla vysloven byl nejvyšší dík. — Brožíkovo Album obsahuje ve 130 velkých obrazech výbor z nejlepších prací mistrůvých a je stkvělým a důstojným památkem jednoho z nejslavnějších českých umělců.

Valná hromada „Sdružení českých zemědělců pro král. Českou“ a sjezd „Československé strany agrární“ konají se v úterý dne 16. května 1905 o 10. hodině dopolední ve velkém sále na Zofině v Praze. Nejdříve bude valná hromada a nato zahájen bude sjezd, na němž o poměrech organizačních a nynějších poměrech politických, jakož i stanovisku strany k těmto promluví předseda klubu poslanců české strany agrární Karel Prášek.

I. čes. spolek pro zvelebení včelařství, zahradnictví a hosp. zvířat v Chrudimě odbývá v neděli dne 14. května 1905 o 2. hod. odpol. v hostinci pana Šarvce v Tuněchodch 181. valnou schůzi. O pěstování zeleniny promluví delegát p. F. Vohralík. Jak lze výnos ze včelařství zvýšiti. Podá Al. Tůma. Záhodno, aby do schůze zavítali nejen pokrokoví rolníci, ale i jejich manželky s dcerami, ano i mládež školy odrostlá.

Také pokrok. Pan J. Svozil, známý bývalý katecheta, pořádá s jinými „pokrokovci“ veřejné přednášky proti úpravě platů duchovenstva ze státních prostředků. Také zavítá tuto neděli se socialistou Šmeralem do Hradce Král. Zvláštní pokroková horlivost! Proti vyslovené touze za úpravu platů pastorů a rabínů nepofádali pánové ani jedné schůze.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 6. května 1905 1 hl pšenice K 16:40—17:00, žito K 12:00—12:80, ječmene K 12:00—00:00, oves K 7:60—8:30, pšenka K 00:00—00:00, vike K 14:60—00:00, hrachu K 22:00—28:00, čočky K 36:00—00:00, jablek K 27:00—00:00, krup. K 22:00—30:00, bramborů K 6:00—00:00, jetelového semene červeného K 00:00—00:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, rýžáku K 00:00—00:00, máku K 26:00—00:00, lněného semene K 18:00—20:00, 100 kg žitných otrub K 14:00—00:00, 100 kg pšen. otrub K 13:50—00:00, 1 kg másla K 3:96—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:80—0:00, 1 kg tvarohu K 0:40—0:00, 1 vejce K 0:06—0:00, 1 kopa zelí K 00:00—00:00, 1 kopa petržele K 1:50—0:00, 1 kopa kapusty K 0:00—0:00, 1 hl cibule K 24:00—00:00, 1 kopa drob. zeleniny K 1:00—3:00, 1 pytel mrkve K 0:00—0:00, 1 kopa cerele K 0:00—0:00, 1 kopa okurek K 0:00—0:00, 1 hl jablek K 10:00—15:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 6. měs. května 1905 odbytý přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 271, žito 194, ječmene 160, oves 308, pšenka —, vike 7, hrachu 2, čočky 2, máku

—, jablek —, krup 3, jetelového semínka —, lněného semene 1. 2.) Zeleniny: petržele 24 kop. kapusty — kop, cibule 9 hl, drob. zeleniny 110 kop, mrkve — pytlů, cerele — kop, brambor 257 hl, okurek — kop. 3) Ovoce: jablek 12 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 3 kusy, podvinčat 876 kusů, kůsat 36 kusů.

Listárna redakce.

Král. Městec. J. Š. „Obnova“ zapravena do 30. září 1904.

Nov. Studenec. J. F. Přilíš dlouhé. Zkrácené uveřejní se přistě.

Jarní čtvrtletí

veškerých

modních časopisů

lze objednat

v prvním královéhradeckém knihkupectví a antikvariátu

Bohdana -- Melichara

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Donáška do domu se neúčtuje.

Správné a rychlé dodávání zaručeno.

Krásný byt

v parteru

3 velké pokoje, kuchyň jasná, předpokoj s balkonem, příslušenství, pod jedním uzavřením; lázeň v domě.

Eliščino nábřeží č. 322.

První Královéhradecké

parní a vanové LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

— Lázně vanové denně. —

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Maštal, kolnu a byt

vše s vlastním dvorem a zvlášť. vjezdem opatřeno

pronajmu od 1. června 1905.

Blíží zprávy v kanceláři

p. JUDra **Alfreda Rudolfa** v Hradci Král.

Veledůstojnému duchovenstvu

dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

obrázků svatých

k nastávajícímu velikonočnímu období.

Upomínku na sv. přijímání

v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu bodící se za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízná odporučuje se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Temkova ulice.

Úplně nový nábytek

do 3 pokojů a kuchyně, celé zařízení

se značnou slevou

buď jednotlivě neb v celku

ihned na prodej.

Blíží se sdělí Josef Andreja, domovník v čís. 394 v Hradci Králové (proti sladovně).

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízení. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrasy a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Nově zařízení umělecký závod

řezbářsko-sochařský

(ve dřevě)

J. MUNIAKA

absolventa c. a k. odborné školy v Zakopaném i c. a k. státní průmyslové školy ve Vídni

V HRADCI KRÁLOVÉ, čís. 368 Pětidomy čís. 368

doporučuje se k provedení veškerých

prací kostelních

jako jsou: oltáře, kazatelny, křtitelnice, zpovědnice, krucifixy, sochy svatých, křížové cesty (v reliefech).

Rovněž provádí práce

nábytkové a ozdobné

ve všech slozích (od klassických až do nejmodernějších) dle vzorů vlastních neb daných.

Pp. malířům a pozlaccovačům dodává práci dle jejich potřeby zhotovenou.

Vzory a rozpočty na požádání. Ceny mírné. Obsluha solidní.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medailie, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medailie.
Vzorky zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtily, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.
Původní nákresy, ceník a rozpočty besplatné a
franco.
Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Oltářní svícny,
korunní lustry,
presbyterní i náhrobní umělé
mříže,
ozdobné kovové kříže,
železné výkladní skříně,
portály
a jiné veškeré práce do oboru
umělého zámečnictví spadající
provádí vkusně, rychle a levně
firma
ILIJA RADULOVIC,
umělecký závod
v Předměstích u Hradce Král.

Mile překvapující okrasou našich
chrámů, pokojů, restaurací, vináren, ob-
chodů a pod. jsou
umělé palmy.
Nízke (keřovité) za 4 až 10 korun,
stromovité za 10 až 30 korun, jako
přirozené hotové a bezpečně zasílá
LOUIS KŇOUREK
v Dobrušce,
majitel drogerie, materialního, kolonial-
ního a lahůdkářského závodu.
Potřeby fotografické, rybářské
i elektrické. — Ohňostroje. — Po-
třeby cyklistické. — Velkolepá
vinárna. — Semenařství.

První nákupní pramen
látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově**. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti.
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a treskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrástě u Chrudimi.
Rozpočty sestavuji zdarma.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovářského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franco zašlou.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.
východočeské nakladatelství
a knihkupectví.
První závod na českém severovýchodě.

MOSAIKY
skleněné
pro fasády i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
způsobu, které nejen
vzezřením ale i
svou láčí předčí mo-
saiky vlašské, hotové
umělecky, dle
pro malbu na skle
B. ŠARDA, BRNO.
Rozpočty pro chrámové okna
i mosaiky bezplatně.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslicha
v Hradci Králové
doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení
**oltářů,
kazatelen,**
křížových cest, Božích hrobů atd.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.
Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
besplatně.
Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veleřádně duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
Rozpočty zdarma a franco. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa

KANDOL-KAKAO

které následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehouce se stráví.

Kandol-Kakao

má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spojeno jsouc se sladkem, je zároveň velmi výživné.

Jediná značka s Kandol-Kakao stáří, že se ho stále přidržte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 " " "

K dostání ve všech obchodech se suchým krmivem a kafeinem.

Pravé jsou v balíčcích se známou značkou.

SLAVIA,

VZÁJEMNÉ POJIŠTĚNÍ
BANKA V PRAZE

SAZBA A PODMÍNKY VÝHRAH OSVĚDČENÍM VÝHODNĚ A LIDEBNĚ

VŠECHEN KURZ NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA JEŠTĚ ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTI, PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ, NA VĚNO DÍTĚM, NA VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE 4% STOUPAJÍCÍM ZÚBOK, NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁČELA SE 10% DIVIDENDY.

RESERVY A FONDY K 31,865.880-00
DOŠAVADNÍ VÝPLATY K 82,787.150-57

VYŠVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŽE

GEN. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,
A GEN. ŘÍDITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDELI,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A KÁHNĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Výborný osvěžující nápoj skýtají

Maršnerovy šumivé limonádové bonbony

s chutí citreusovou, malinovou, malinovou, třešňovou a jahodovou.

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu na Kr. Vinohradech, dříve A. Maršner.

Je s touto ochrannou značkou jsou nejlepší.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—
Reservní
a pojišt. fondy ca. K 500.000.—
Založeno roku 1888.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauc. — Eskont směn. — Inkasa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů de dépôt. — Revize čísel losů. — Sazbové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladisti spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uležené zboží.

Díkůvzdání.

Za příčinou předčasného skonu našeho vrozeně milovaného a nezapomenutelného manžela, otce a pokud se týče bratra a švagra, pana

JOSEFA UDALRIKA,

účetního pivovaru pravov. měšťanstva v Hradci Králové, člena obec. zastupitelstva, různých spolků atd.,

dostalo se nám ze všech stran tolik upřímných projevů soustrastí, že nelze nám každému zvlášť poděkovati. — Čláme tudíž tak touto cestou a vyslovujeme všem, kdož projevili nám svou účast a kdož v den pohřbu lásku k zesnulému na jevo dali,

své nejupřímnější díky.

Zvláštní vděčnosti povinni jsme pp. drům. Bačkoví, Durdíkoví, Klumparovi a Tvrzákému za účelovnou snahu zachovati našeho milovaného při životě, velením p. M. Musilovi, dčt. pp. kaplanům Brabecovi a Kopeckému za dojemné vykonané smuteční obřady, dále velení zástupcům a k. úřadů s p. městským radou Steinfeldem v čele, slevnětému p. dr. Fr. Ulrichovi, starostovi král. vln. měst. Hradce Králové, sl. městské radě i členům zastupitelstva, p. t. městskému úředníctvu, slavné správní radě s předsedou p. cis. radou Collinou, jakož i výboru pravov. měšťanstva, úředníctvu téhož, ct. úředníctvu peněžních ústavů zdejších, ct. společenstvu hostinských, ct. zemské jednotě soukromých úředníků v Praze, zastoupené p. Zrástem, pp. členům odboru této jednoty zde; všem dároům skvětých věnců a kytic, pak všem, kdož své příslušnosti k pohřbu poslali, všem všudy, kdož zesnulého na poslední cestě doprovodili.

Všem budiž za to odplaceno dobrotou Boha!

V Hradci Králové, 6. května 1905.

Jmenné celého příbuzenstva: Anna Udalriková s dítětem.

(O Všeobecného sdružení křesť. dělnictva.)

*Michal Hrabec, skvělý, silný a silně-
střední člověk, bývalý nejvyšší náčelník a odpůvídá-
lák občanské, národní a sociální věci a bývalý
člen mandátního*

Smile: Karatka.

Do řady!

Každý člen Sdružení musí se přidat, aby získal aspoň jednoho nového pomocníka do řady Sdružení našeho. Ne snad jen prospěch hmotný, jež Sdružení podává členům svým v nemoci, nezaměstnanosti atd., ale hlavně účel mravní, který dělníka povzbudí a k většímu uznání a vážnosti, k většímu vladění jeho povahy, měl by povzbudit nejen dělníky, ale i jejich přátele k silnější agitaci ve prospěch orga-
nizace naší. Sociální demokracie přidává se všemožně, aby získala nové a nové členy; koncem r. 1890 ústřední vedení sociální demo-
kracie v Německu mělo k dispozici 142.265 marek agitacího válečného fondu. Dne 31. července 1904 byla pokladna hotovost ústřed-
ního vedení v Berlíně 837.157 marek. Ačkoliv výdaje strany na válece, agitaci, tisk, volby stále rostou, přece smychomácně se válečný fond během 14 let; a lze právem tvrdit, že strana tato, pokud se týče agitacího prostředků, jest mezi všemi stranami v Německu stranou nejbohatší. Snad se přece svedou mnozí o-
paleci a vspříti řady Všeobecného sdružení křesť. dělnictva, jež budí celou každého křesť. dělníka. Ústředí v Hradci Králové ochotně každému podá vysvětlení.

Spoření — bohaté koření.

Každý snad, připomínaje si chorobu, stáří i celou svou rodinu, uznává, že šetrnost jest dobrá věc, namítne však, že není možno kaž-
dému se jí věnovati. Zvláště když možným rukama sebe a svou rodinu pracně živí, říká-
vají: Z toho, co vydělám, nemohu ničeho ušet-
řiti, potřebuji každého haléře a sbytně ně-
žeho nevydám. Mýlí se však. Na př. dělník po
dobu stávky, v nezaměstnanosti vůbec, za ne-
moci jest s rodinou také živ. Uskrovní se ve
všem, jakoby nedostával se peníze dal na
stranu. Byli a jsou také na vojné mnozí s třídy
dělnické, kteří nemohou se spoléhati, že jim
někdo pošle nějaký groš na přilepšenou. A
přece i tito s málem vystačí, ba jsou i pří-
pady, že razněti vojáci v našich placích s ne-
patrného denního svého platu ušetřili si na
pěkné hodinky a různé drobnosti.

Ovšem k šetrnosti musí býti dobrá vůle
a pak základem šetrnosti jest ovládnutí sama
sebe, svých chutí, nárazivostí. Šetrný má málo
potřeb. Počítáme jen, co nám ukládají naše
dobrovolné daně. Jak snadno se dvacetihalíř
utopí v pivě, obrátí v dým, prohraje, marně
utrátí... a co přece s těchto malých částek
vznikne za několik let. Kdyby si patnáctiletý
hoch uložil denně pouhé tři haléře, mohl si
v našich peněžních útrobách zabezpečiti, že ve
svém 80. roce obdrží hotové bezmála tři sta
korun. Nešetrný pokládá 5 h za nic. Utrácel-li
však od 20. roku sbytně denně 5 h, promrhal
ročně i s úroky 18 K 30 h, a žil-li tak po
40 let, utratil i s úroky částku 2821 K 30 h.
Jak by tato částka přišla mnohemu v 80. roce
stáří jeho vhod! Jsou příklady, že dělník země-
dělský utratil denně za tabák a kořalku 40 h,
že mnohý dělník v zábavách, jichž do roku
několik, utratil hromádka korunek.

A tak na mnohých stranách dal by se
nějaký halíř uspořiti, jen více dobré vůle.
Zvláště v rodinách dělnických málo by býti za-
vedeno co nejúspornější spoření s ohledem na
stáří, nezaměstnanost. Vkládá-li si někdo do
zem. pojišťovacího fondu v Praze, který založen
vlastně pro pracovní třídy, od svého 25. roku
ročně 20 K, bral by od 55. roku roční důchod
128 K; počal-li by bráti důchod od r. 60., do-
stával by 120 K. Toť přece hezký příjem ročně
na staré kolena. Nemůže-li někdo na jedné
straně uspořiti, jest při dobré vůli vynajdi i
vedlejší pramen příjmů, které by ukládá pro
budoucnost. Spořiví lidé jsou vlastně dobro-
dinci lidstva. Kdyby nebylo spořivých, kdo by
poskytl práci a zaměstnání? Vědomí to musí
už a děti býti živeno. Proto spoř každý, jak
může, ukládej jak může, bys mohl býti ve
stáří živ, jak si přeješ.

Nouze o dělnictvo na venkově.

Nouze o pracovní síly na venkově počíná
od doby, kdy mzda ve městech průmyslových
svýšlena, kdy prostředky dopravní zdokonaleny
a předpisy, dělnictvo k hrozdě postávají, sru-
šeny; od té doby nával do měst. Dle vládní
statistiky trpí v Čechách nedostatkem děl-
nictva soudní okresy: Hradec Králové, Necha-
nice, Pardubice, Roudnice, Vys. Mýto, Mělník,
Smíchov, Čes. Lípa, Turnov, Jičín, Králové
Dvůr, Kostelec n. Orli, Kadaň, Planá, Loupy,
Rakovník, Mirovice, Písek, Strakonice, Třebíč,
Budejovice, Zámberk, Humpolec, Krumlov,
Jindř. Hradec atd. Dostatek dělnictva mají pak
soudní okresy: Duchcov, Mladá, Sedčany a
Vimperk. Zemědělská rada pro království české
vidí hlavní důvod nedostatku pracovních sil
na venkově v stupňované průmyslové činnosti
v Čechách, dále v stěhování se dělnictva do
Saska a do Vídně. Kočovní dělnictvo pracující
v Čechách jsou povětšinou uherští Slováci.

Čeledínové dostávají ročně 300—600 K,
děvečky většinou natatrali 200—400 K. Denní
mzda pohybuje se u mužů v zimě mezi 50 a
100, v létě mezi 70 a 240 haléři; a žen činí
v zimě 40—80 h, v létě 50—180 h. Nejvyšší
mzdy jsou v soudních okresích: Zámberk, Vys.
Mýto, Ústí n. Orli, Jindř. Hradec a Krumlov.
Na mnohých místech v Čechách zavedena i
mzda akordní, která činí u mužů 160—600 h,
u žen 120—260 hal. Tyto údaje týkají se velko-
statků.

I maloročník počítá nouzi o pracovní
síly. V Čechách trpí jím ve 168 soudních okre-
sích, hlavně: Duchcov, Kadaň, Cheb, Beroun,
Jaroměř, Lovosice, Chrudim, Vys. Mýto, Král.
Vinohrady, Mělník, Nymburk, Kostelec n. Orli,
Náchod, Rychnov, Ústí n. L., Děčín, Karlovy
Vary, Chotěboř, Přibyslav, Ledeč, Pelhřimov
a Broumov.

Čeledín dostává a maloročníka 60—460 K,
děvečka 40—240 K. Nejvíce platí maloročník
čeledínům v Čes. Kamenici, Čáslavi, Vrchlabí,
Děčín, Frýdlanu, nejmenší na Přibyslavsku,
Železnobrodsku, Kaplicku, Benešovsku a Sel-
čanskou. Děvečky mají nejvyšší mzdy na Čá-
slavsku, Jičínsku, Rumbursku, nejnižší pak na
Selčanskou, Benešovsku, Pelhřimovsku, Habers-
ku, Přibyslavsku, Vysokomýtsku, Vlašimsku,
Krumlovsku atd. V soudním okresu smíchov-
ském obnáší průměrná mzda čeledína i s na-
turaliemi 470 K ročně; na Tannvaldeku činí
mzda čeledína i s natural. 520, u děvečky 480 K.
Naturalie posílávají ve stravě, ano i úplném
zaopatření, v soudním okresu kolínském i
s deputátu. Někde (Děčínsko) patří k nim
i prádlo. Hodnota naturalních požitků cení se
u čeledína na Novoborátsku na 400 K, u dě-
veček na 300 K. — Nádeníci zemědělské jsou
placeni a maloročníků v zimě 30—240 hal. bez
stravy, v létě 40—500 hal. se stravou a 80 až
800 hal. bez stravy. Denní mzda žen kolísá
tu v zimě mezi 40—160 hal. se stravou a 40
až 240 hal. bez stravy, v létě mezi 40—820 h
se stravou a 40—480 hal. bez stravy. O ob-
širnější statistice i s jiných zemí pojednal ne-
dávno „Hlas Národa“.

Poměry zemědělského dělnictva nejsou
sice závidění hodné, nicméně v některém ohledu
jsou příznivější než u dělnictva průmyslového.
I těchto pracovníků ujímá se Všeobecné
sdružení křesť. dělnictva a své je stále ve své
řady

Socialní rozhled světový.

Sadma českému badou podány dva ná-
vrhy: německý návrh volebních kurí a návrh
volební reformy. Má se sříditi několik desítek
poslanců a nová kurie s 20 poslanci pro vo-
lební zápsy dělnictva. Osnova tato ani s hle-
dika českého ani sociálního neuspokojuje.

Ve Vídni a v Praze vypukla stávka kočí.
Stávkující násilím nutili k zastavení práce.
V Praze stávka skončena vzájemnou dohodou.

R. 1899 bylo v Rakousku zemědělského
obyvatelstva 67.2 procent, v roce 1880 bylo
60.7 proc. a r. 1890 pouze 55.9 procent.

V slavonském Oseku na hranicích uher-
ských povstala všeobecná stávka následkem
rozházení stávkového tábora truhlářů. Počet
stávkujících pěl se na 3000 osob. I švadleny
přinuceny stávkovati. Došlo i ke srážce s po-
licí a vojáky.

V dubnu loni švýcarský svaz dělnický
sjezd, na němž řídáno, aby spolkový svaz po-
skytl kastroním sabvence na účelem provedení
nemocenského a (invalidního pojištění. Na 1000
obyvatel má obájet se sabvence 2500 franků.
Mimo to vyslovil se sjezd pro revizi statvy
spolkové.

Zahraniční agitace v Rusku pracuje ne-
ustavě, majíc namířeno hlavně na dělnictvo a
Poláky, aby je získala pro revoluci. Ale nyní
už i dělnictvo social. demokratické, které se
zatím ocitauo v bídě, obrací se proti svým
vůdcům nechtíc je dále poslouchati. Minister-
stvo financí uveřejnilo osnovu, dle níž má se
v Rusku sříditi pojišťování dělnictva a to na
nemoc, úraz, starobu, invalidita a podpora po-
hřební. Tak široký program pojišťovací proveden
dosud jen v Německu.

Věstník všeob. sdružení.

Schůze dne 1. května. Podpora nemo-
cenek udělena: Janu Hölzlovi v Salici (7)
3 K, Em. Šebestovi v Salici (14) 9 K, Jos.
Štefflovi v Jindř. Hradci (14) 12 K, Fr. Teplému
v Horním Jelení 6 K.

Schůze dne 6. května. Nemoc. pod-
pora udělena Jos. Vostřelové v Litomyšli (7)
6 K, A. Částkové v Litomyšli (7) 3 K, Jos.
Přibylu v N. Městě (14) 6 K, A. Moláškovi
v Ústí n. Orli (14) 12 K, K. Ševcovi v Úpici
(14) 12 K. Přijato 11 členů.

Bursa práce. Přijme se truhlářský děl-
ník mladší na stavbu a nábytek do Víkova u
Smířic, natěračský pomocník (stálá práce) dvě
bezdětné rodiny, obeznalé v práci při hospodář.
strojích, a katol. rolníka. Práci hledá zámočník.

Upozornění pp. pokladníkům. Listiny
pokladniční a příspěvký zasílají se každý měsíc
nejdříve do 10. V případě, že pokladník žádné
příspěvky neobdrží, oznámí to též do 10. ka-
ždého měsíce. — Budiž vybírán dle spolkov.
řádu povinný stávkový fond. — Brožury, které
byly dány do prodeje r. 1903, buďtež laukavě
již zapraveny.

Dopisy.

Z Liblče n. Vlt. Dne 24. m. m. konala se
u nás veřejná přednáška, kterou pořádal spolek „Sv.
Václavská kat. jednota“, „O starobním a invalidním
pojišťování dělnictva.“ Řečník p. red. Myslivec v mi-
stěraťe poukázal na poměry naše a na poměry děl-
nictva v tomto směru v Anglii, Belgii i Německu, kde
podobná pojištění jsou již zavedena, i na poměry děl-
nictva francouzského. Řečník... vy kritisoval tyto
neurovnalosti a vyhlá posluhačství, aby bez rozdílu
stran apelovalo na poslance, by i u nás křesť. ná-
prava se stala. Celá řeč vyvolala byla s velkým
zájmem a řečník odměněn hlubokým potleskem. Po
přednášce sebrali pražští hosté jednakořkovu a před-
nesli několik sáz. solových výstupů. Zapěním Kolpi-
kovy písně se přednáškový večer ukončil. Další čin-
nosti Zlat. Báh!

Z Plzně. Dne 7. t. m. pořádal místní Oč-
bočka Všeobecného sdružení křesť. dělnictva spol-
kovou schůzi, na níž red. p. V. Myslivec z Prahy po-
jednal o všeobecném sdružení. Mimo místní členy
účastnili se schůze i hosté z Planě a okolí. K té
schůzi přispěje k většímu ocenění tak důležitě orga-
nizace!

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Zemský sbor katolických spolků
českých. Za stávající dosud roztržky mezi někte-
rými osobnostmi, v katolickém veřejném životě vystu-
pujícími, sešli se zástupcové diecézních svazů, aby
sřídili v zemském poradním sboru středošk., s něž
by v důležitých a jednotný postup vyžadujících otá-
kách byla udělena potřebná direktiva všem katol.
spolkům v království českém. V pondělí dne 24. dubna
t. r. v 8 hodin večer sešli se na Král. Vyšehradě zástu-
pové všech tří diecézních sdružení katolických
spolků, Pražského, Královéhradeckého a Českobudě-
jovického, aby dali základ k jednotě všech katol.
spolků. Přítomni byli: za sdružení arcidiecése Pražské
předseda J. M. vedp. kapit. děkan Magr. dr. Josef
Bárian, místopředseda p. Josef Hovádok a jednatel
T. J. Jiroušek; za sdružení diecése Královéhradecké
vdp. Dr. Frant. Rojl a p. Polák ml., a za sdružení
Českobudějovické dostavil se místopředseda dp. Jiří
Čádek. Pan Primo z Čes. Budejovic omluven. Schůzi
předsedal J. M. vedp. Magr. dr. Jos. Bárian a zapi-
sotvatelem byl T. J. Jiroušek. Celé jednání trvalo dvě
hodiny a vše projednávalo a stanoveno jednovorně.
V závěru vzat povšechný stav spolkového života a
všemi přítomnými uznáno, že jak na Královéhradecku,
tak i na Českobudějovicku již dříve než v Praze po-
mýšlelo se na to, aby takovýto sbor pro katol. spol-
kový život se utvořil a proto také krok Pražanů k to-
muž cíli směřující byl s povděkem uvítán. Především
prve schůze bylo formální stanovení pracovního řádu,
jež by činnost samého sboru umožňovala. Přijaty
sly takto: Čl. 1. Každé diecézní sdružení katol.
spolků zastoupeno je v zemském sboru 3 členy. Čl.
2. Společně poradě předsedá jeden z přítomných vět-
šinou odhlasovaný. První poradě zahajuje nejstarší
z přítomných. Čl. 3. Samospráva a svéprávnost die-
cézních sdružení jest nedotknutelnou. Čl. 4. Zemský
spol. sbor radí se o všem, čím prospěti by se mohlo

spolkovému životu a zásadám katolickým. Činnost tato týká se hlavně: a) pořádání velkých sjezdů neb spolkových sletů a slavností, b) pořádání kureš a přednášek, c) themat přednášek o časových otázkách, d) textů divadelních, e) literatury a spolkových knihoven, f) udílení rad spolkům (veřejnými prohlášeními atd.), g) založení seznamu řečníků pro různé odborné přednášky atd. Čl. 5. Zemský sbor spolků usnáší se ve svých poradách prostou většinou hlasů (předsedající též hlasuje). Když je nemožno zástupcem toho kterého sdružení se do porady dostavit, delegují za sebe (pro své návrhy a přání) své zástupce sami ze své diecese neb z místa, kde se porada koná. Delegace druhá musí však být písemně členy sboru, kteří se zastupovatí dávají, ověřena. Dostaví-li se za sdružení třeba jen jeden delegát, má za sdružení dva hlasy při každém hlasování. — O každém k poradě došlém dopisu musí se jednat a rozhodnout. Čl. 6. Sbor se schází z pravidla v době vánoční za účelem sestavení programu činnosti větších společných akcí pro příští rok a mimořádně v případech důležitých, směrodatné pokyny pro společný postup vyžadujících. A konečně, tento zemský sbor katol. spolků v král. Českém prohlásuje se za nezávislý ve svorné práci k oživení života katolického na půdě spolkové. — Ustavený zemský sbor ve své jednatelské a své nezávislosti na odstínech politických katolických frakcí mohl by odpovídati dávno želanému přání po svorném šiku všech katolických českých. Spolkový život katolický vyvíjel se bez ohledu na nevrzavost jednotlivých stran zcela samostatně, proto může zcela klidně přecházeti k dennímu pořádku přes dosavadní politické nesváry pod jednotným vedením zemského poradního sboru. Snad poměry časové přinutí i politicky rozdrobené jednotlivce vstoupiti do katolického tábora pod společnou jednu vlajku. Dokud se tak nestane, nahradí nám společný šik poradní zemský sbor, který je sice nad stranami, ale není proti žádné straně.

Z Červ. Kostelee. V neděli dne 7. května pořádala Jednota katol. jin. a mužů a ženských spolek „Ludmila“ měsíční schůzi, ve které dp. J. Kulda, kaplan z Holiček, přednášel „O životě dle víry“. V přednášce, doložené případy z doby přítomné, dokazoval, že víry pravé, Bohem nám zjevené, jest nezbytně zapotřebí k životu dobrému. Jestliže někdo chce si tuto víru dle rozumu svého opravit, vypadá to asi, jako kdyby se opravila násobilka a počítalo se na př. $2 \times 2 = 5$. Víra chrání naše životy, zdraví, čest a majetek a proto lidé tak pokračují na cestě zhoubné, že odhazují víru. A příčinou tohoto úpádka jest špatná výchova mládeže, špatné příklady. Chtějí-li rodiče děti své vychováti, aby jim přiblížily radost, musí jim vštípit do srdce úctu k Bohu a jeho příkazům, a takto vychované budou zajisté i šťastny. — Přednáška byla od četné přítomných pozorně vyslechnuta a odměněna hluchým potleskem. Dp. Kuldovi vzdáváme srdečný dík a „Zaplát Bůh“ a doufáme, že bude nám popřáno častěji jej u nás vyslechnouti.

Z Nové Paky. Katolická vzdělávací jednota pro Nov. Paku a okolí konala dne 30. dubna t. r. odp. ve spolkové místnosti svou řádnou valnou hromadu. Za čteného účastenství zahájil schůzi předseda p. Jan Křížek st. Ze zpráv funkcionářů vyjímáme: Výborových schůzí bylo 10, členských 9, veřejné 2. Přednášek bylo 11, z nichž 2 veřejné a to: O Karlu IV. (Jan Krejčí), Maria a Eva (ctnosti křesťanské ženy) pro žena. odbor (M. Kubánková), Otázka dělnická (jednatele), Úkoly kat. Jednot (A. Teichman), Náboženství japonské (J. Malinský), O spiritismu (dp. Jos. Filler), Žena a křesťanství, pro žena. odbor (jednatele), O bilanci katol. světa (dp. J. Vomočil), Kláštery a řehole v dějinách (Jan Křížek ml.), Původ člověka a jeho poměr ke zvířetě (B. Hrdáková), O naší organizaci (dp. Jiří Sahula). Divadelních her dávano 5: Praba-bičin kalendář, Zmatek nad zmatek, Na statku a v chaloupce, Zachyten proudem, Matčino srdce. Dále pořádán zábavný večer s tombolou a ples. Korporativně neb delegáty účastnila se Jednota: sjezd v Chrudimí, svěcení praporu v Lomnici, členské schůze Přátel křesť. sjezdy v Praze, pohřbu vdp. děkana Jos. Fiedlera, sjezdu diecése. sdružení v Hradci Král., o Božím Těle, sv. Václavu, sv. Josefu a Vzkříšení. — Zpráva pokladní vykazuje příjem 716 K 78 h, vydání 667 K 61 h; vydání o 151 K větší než příjem, čehož příčinou byla rekonstrukce jeviště a dekorací a valné zvěštění spolkové knihovny, kterážto částka kryta ze jmění spolkového, jež čítá 1449 K 63 h. — Knihovna rozmnožena o 68 svazků a to o spisy Kosmákovy, Třebízského, Šmilovského, Rajsovy a Jiráskovy, tak že čítá 420 sv.; knihy půjčeny 967krát. Z časopisů odebrány: „Naše Listy“, „Obnova“, „Čechie“, „Právo“, „Eva“, „Selské listy“, „Meč“, „Časové úvahy“, „Obrana víry“, „Zábavy večerní“ atd. Do Jednoty dárán „Čech“ a antisem. „Drak“. Mezi členy hojně odebrán „Meč“ a „Sv. Vojtěch“. Členů čítá Jednota 151, ubylo 6 členů, přistoupilo 18. Při volbách zvoleni do výboru: Pp. Jan Křížek st., předseda, P. Jos. Vomočil, místopředseda, Kynych Ant., Hamrův Jos., knihovník, Pavlovce Jos., pokladník, Horák Jos., režisér, Malý Jan, Zahradník Frant., Vitvar Jan, Salický Fr., jednatele; náhradníci: pp. Sucharda V., Záhejský Frt., Šulc Václ. st., Podzimek Ed.; revisory účtů: pp. Křížek Jan ml., Šraml Jos. — Přijata změna stanov v ten smysl, aby byli do spolku přijímáni členové již od 15. roku. Přijeme Jednotě co nejvíce vdaru. Zdař Bůh.

Různé zprávy.

Pak že potřeba organizace. Jak to někde chodí mezi dělníky málo uvědomělými a špatně odborově sdruženými, viděti na př. v Parníku u Čes. Třebové mezi zámečnickými. Mezi tím co na sta zámečnicků jest v Čechách bez místa nebo pracují za malý plat a třeba jen půl dne, ve zdejším továrně pracuje se každý den kromě pondělí přes čas i v neděli dopol. Tito pracovníci, žijící zcela bez příkazání Božích, nikoho jiného mezi sebou nestrpí. Ty samé poměry i v barevné, ač také tu práce těžká. Nikdo se proti takovému poměru neozve, jenom se naříká. Tu jenom v organizaci hledati možnou pomoc.

Křesť. social. nebo social. demokrat? V dubnu konala se ve štyrském městě Mostě n. Murou doplňovací volba poslance do říšské rady za venkovské obce a sice poprvé přímo na základě nového volebního řádu zemského. V rozhodné chvíli zůstali na volebním bojišti toliko dva vážní odpůrci: německý konservativce, zvaný ve Štyrsku křesťanský lidovec a socialistický demokrat. Zvítězil soc. demokrat, poněvadž také ostatní odpůrci křesť. strany lidové dali mu své hlasy. — Není volba tato mocnou pobídkou i u nás, abychom probuzením křesť. socialismu věnovali větší pozornost, by se nám na mnohých místech nedostalo takového překvapení jako v Mostě? Či je to vlivným činitelem jedno?

Social. demokratičtí spasitelé. Social. demokratičtí mudrci z „Práva Lidu“ přetruhají celý učený svět novým výzkumem prohlášením, že alkoholismus jest důsledkem křesťan. řádu společenských a že bude odstraněn teprv povolením křesťanského bezohledného vysávání a krutého utlačování lidu dělního. Ovšem, všeobecně známo, že židé, patroni socialistické demokracie, mají povětšinou ve svých rukách výrobu a prodej kořalky a různých lihovin. Proto není divu, že social. demokratičtí přeluhovači židovství zhouba alkoholismu vmetli v křesťanství! Z čeho by pak bohatí židovští vinopalníci a kořalkníci, když by se jim rozšiřování alkoholismu vzalo z rukou?

Vyšší kultura socialistické demokracie. V novém 21. okresu vídeňském chystají se k obecním volbám; za tou příčinou pořádají se schůze voličů. Minulý týden konala se taková schůze strany křesť. socialist. ve Štadlavě. Před místností shromáždilo se na 1000 social. demokratů, jimž četnictvem zabráněn přístup dovnitř. Za to se mstili tím, že pořadatele schůze zasypávali kamením a klacky; všecka okna byla jimi roztržena. Kamením bylo šest osob těžce raněno, jednomu oko vyraženo a mnozí krví zbroceni. Vracející se z jiné schůze dr. Lueger i s jinými byl provázen kamením, posl. Procházka poplván a holemi ohrožován. — Tak socialist. demokratičtí osvícenci ve službách žida Adlera pracují k spokojenosti, štěstí lidstva!

Němci a socialist. demokraté schválením nového obecního zřízení a volebního řádu vydáno jest Bruno opět na dlouhá léta. Ve IV. novém sboru volebním nabývá volebního práva každý 24letý občan, který po dva roky stále v Brně bydlí. IV. volební sbor bude mít v obecní radě 9 mandátů, ostatní tři sbory po 16.

Ruští židé v práci. V Sdunské Voli: v gubernii Kaliské zatčen žid, který měl u sebe balík pobuřujících provolání. Zástup židů, uživ nožů a střelné zbraně, pokoušel se zatčeného osvoboditi, ale marně. Při zápasu se stráž bylo několik židů zraněno. Také ve volynském městě Žitomíři došlo mezi ruským lidem a socialist. demokratickými židy k bojům, při nichž osbrojení židé střelili. Židé a socialist. demokrati jsou v Rusku nejnebezpečnějšími živly.

Následování hodno. J. Hernych a synové, majitel c. k. priv. tkalcovny v Ústí n. Orl., u příležitosti 50. ročnice založení firmy ustanovili, aby od nynějška zcela zdarma popřán byl dělnictvu byt v továrních obydlích. Jen více uznalejších předárců, pak by jistě dělnictvo bylo spokojenější.

O práci „pokrokových lidí“ ve Slezsku píše „Op. Týdeník“ v polemice s J. Svozilem: „Pan Svozil tvrdí, že svornost u nás znamená: nechat klekáky a jich spojení s pokojem. Při tom táže se naivně, co by se stalo, kdyby pokrokové vyprávěli z práce. Odpověď je nejasnější! Pranic; práce pokrokové u nás jeví se doposud jen nadávkami a stálým podezříváním a bez ní bychom se již obešli.“ Tak jednají pokrokové všude.

Co si dovedl žid. V Lipníku na Moravě najal si pro sebe 85letý žid křesť. ženu za kojuou, aby si prý prodloužil život. A žena ta za mizerných 80 K neotýchala se na potupa křesťanů sloužiti škaradému židu.

Nejstarší žena v Evropě. Nejstarší ženou v Evropě je asi Josefa Ederová, narozená r. 1787 a žijící ve Špicendorfu u Fürstenku v Bavořích. Žena tato odjakživa chodila v zimě bosá a činí totéž ještě nyní při svém pozhnaném stáří. Princ regent dal si nedávno tuto stařenu všech stařen na památku fotografovati.

Dědictví Svatojanské. Údám Dědictví Svatojanského dostalo se právě na r. 1905 v čís. 92. podtitlu: Milosrdný Samaritán. Poučná a modlitební kniha pro nemocné a jejich ošetřovatele. Upraveno dle něm. spisu faráře Ferd. Ziervogela. Kniha tato rozdělena jest na 6 dílů: 1. ošetřování nemocných, 2. škola pro nemocné, 3. útěcha pro nemocné, 4. ozdoba nemocného, 5. sradlo pro nemocné, 6. modlitby pro nemocné. Podíl tento zasluhuje, aby vnikl do každé domácnosti katolické, kde se věru pro zdravé i nemocné stane hojným zdrojem náboženského vzdělání, vítaným rádcem i milým vůdcem jich na cestě věčné spáasy. Spis Ziervogelův již před lety postupně zveřejněn několika bogošlenci královéhradeckými na podnět dosavadního vdp. ředitele bisk. semináře v Hradci Král., papež. prelata mgr. Ant. Suchánka. Šestý díl upravil sám ředitel Dědictví. — Dědictví Svatojanské zasluhuje rozšíření co nejhojnějšího. Vklad za úda třetí třídy činí jednou pro vědy 30 K; za rod, školu, obec, spolek, knihovnu platí se jednou pro vědy 40 K. Za onen nepatrný vklad dostává úd každoročně obemnou knihu obsahu bezvadného, rozmanitého. Za všechny zmíněné údy slouží každoročně v den 15. května ředitel Dědictví slavně zpívané rekviem, jakož i členové stavu kněžského sloužící v oktávě sv. Jana Nep. oběť mše sv. za živé i mrtvé údy. Kdo hodlá přistoupiti k Dědictví Svatojanskému v Praze, nechť pod adresou: Ředitelství Svatojanského Dědictví v Praze (Hradčany) zašle poštovní poukážkou výše vytkovaný obnos a udáním svého jména, pak osady farní a biskupství, ku kterémuž přináší.

Japonští vůdce — křesťany. Admirál Togo a generál Oku jsou prý už několik let křesťany; také choť maršálka Oyamy křesťankou.

Senné trusky jsou odpadky, které se od seno jetelového a lučního odolí. Na půdě takového odrolení hojně. Senné trusky spařené, vytlačené a v plátno zabalené přidávají se při otravě krve, onemocněních a bolestech v životě. Jakmile teplý obklad odložíme, nutno chorou část těla řádně omýti studenou vodou a opět zabaliti teplým šatem v posteli.

Drábežnictví. Ve Francii jsou hospodáři, kteří chovají k vůli mléku pro domácnost toliko 1—2 krávy, ale za to mají stáda slepic 8—6000 kusů, a dají se jim stkvěle. Za vejce, kufata a kapouny trápí tolik, že ubradí veškerá vydání a ještě zbývají úspory značné. Pozemky hnojí trusem. Chov drábeže lépe se vyplatí, než jiná odvětví hospodářská mnohem namáhavější a nákladnější.

Co budeme pít? Každý nepředpojatý může sám na sobě se přesvědčiti, že nápoje líh obsahující žízeň nehasí, naopak žízeň zvyšují do nekonečna, ku pít povzbuzují tak, že následuje trapný stav opilosti — dočasného pozbavení smyslu, kteréž člověka, tvora nejdokonalějšího, snižuje pol zvíře. To však účelem pít není, nesmí být. Pijeme proto, abychom žízeň uhasili, přivedli tělu náhradu za šťávy, o které pocením bylo ochuzeno, pijeme proto, abychom se osvěžili. Jako universální prostředek pro hasení žízně osvědčily se znamenitě Maršnerovy šumivé limonádové bombony, resp. limonáda, jich po socii připravená. Maršnerovy šumivé limonádové bombony staly se již dávno předmětem denní potřeby tisíců lidí všech stavů, ale jest v zájmu všeobecném stále a stále na tento výborný prostředek k omezení požitku nápoje lihovin poukazovati. Proto, kdo má styk s lidem, poně ho o dobrých vlastnostech přípravku toho a vykonáš tím skutek velice záslužný. Maršnerovy šumivé limonádové bombony jediné vyrábí pod přímým dozorem vynálezce p. Fr. Maršnera První česká akciová společnost továren na orientalské cukrovinky a čokoládu na Králově Vinohradech.

Výchova mladých Japonců. Vychování ženy japonské není podobno výchově ženy evropské. Ženy z kruhů vysokých a zámožných bývají dávány na výchovu do státních ústavů a výlohy a výchovu jejich spojené kryje sama císařovna. Dívka japonská učí se tak jako Evropanka dějepisu, cizím jazykům, hlavně anglickému a francouzskému; než hlavní váha klade se na krasopis; i v nejvyšší třídě zůstává tento předmět hlavním. Která Japonka hezky nepíše, není za vzdělanou považována. Hned vedle krasopisu učí se sice nepovinně, ale velmi pilně zdobiti samy sebe, pěstovati květiny, ozdobovati zahrady a obydlí atd. Od mládí pěstuje se u Japonek cit pro krásu a smysl pro harmonii tvarů i barev. Vedle toho učí se Japonky ve škole připravovati čaj a péci k němu zákusky. A ještě za pobytu ve škole zvou se šákyně vzájemně a pohošťují se čajem a zákusky, které byly samy připravily. Mnoho dívek učí se též hře na piano nebo koto, které jest jejich národním hudebním nástrojem. Vedle ústavů císařských jsou v Japonsku též francouzské i americké ústavy, které se málo od evropských liší a ve kterých se vády hlavní váha klade na uhlazený mrav.

Chraňme lesních mravenců. V posledních letech, zejména roku loňského, rozmnožily se následkem dlouhého sucha zmije, které se objevily již i tam, kde dříve byly úplně neznámy. Bedliví pozorovatelé shledali pak, že se zmije obecných vyskytuje nejvíce na místech, kde nejsou dosti chráněni lesní mravenci, jako v stráních a porostech na blízku vesnic a v malých lesích soukromých. Za to ve velkých lesích, kde ničivé ruce neobourají mraveniště, nebývá po nebezpečném plazu ani stopy. Jsouť lesní mravenci nejdůležitější jeho nepříteli. Objevili-li někde zmije, co nejdříve vyhrne se jich hejno, a pak vrhnou se na ni a zuřivě se jí zakusují do těla, snažíce se zvláště do očí se jí vedrati. Had všemožně se brání, mnoho mravenců při tom hyne, ale drobní útočníci nepovolí, až plaz zhyne. Na to trhají s hada po židbách maso a rychle zanášejí je do svého mraveniště. Proto zasluhují lesní mravenci co největšího šetření. (Z Novin mládeže.)

Zázvor jsou sušené oddenky rostliny zingiber officinale, původně snad v jižní Asii domácí. Dnes divoce nevykultivuje se nikde. Zázvoru užívalo se již za nejstarších časů. Obchod se zázvorem měli hlavně ve svých rukách Janované a Benátčané. Po objevení Ameriky bylo zavedeno pěstování zázvoru v Mexiku a na ostrovech západoindických. Oddenky zázvoru vykopávají se obyčejně v lednu nebo únoru, perou se a na slunci suší a pak přicházejí do obchodu jako černý, neloupaný zázvor, nebo se částečně oloupanou a okrábanou, nebo se dokonce ukládají do vápenného mléka s trochou chlorového vápna, čímž se vybělí a přicházejí do obchodu jako bílý neb vápený zázvor. Zázvor obsahuje se 20% škrobu, pak gymmi, cukr, tuk a jako hlavní součást éterický olej v množství 1:8—2:6%. V lékařství užívá se nálevu zázvorového jako klistadla a také přísady k různým přípravkům lékařským. Hlavní význam zázvoru je jako koření.

Dobrý a lacný salát. Ve Francii pochutnávají si ode dávna na salátu z pampelišky (smetánky), jejímž šlůtkým květem jsou nyní na jaře zahrady, louky atd. posety. Salát připravuje se toliko z mladých, bledých, jarních výhonků a to s octem, olejem, solí a pepřem. Lístky smetánkové musí se oprati. Semeno, jež si může každý opatřiti z divoce rostoucích pampelišek, seje se do řádků, pak se rostlinky přetřívají na vzdálenost 15 cm; na símě se kořeny uchovávají ve sklepech a urovňují do hranolů tak, aby horní části kořenů střídavě ve vrstvách vyčnívaly ven; hranole zasypají se pak s vrchu pískem a na jaře tvoří pěkné, šlůtkozelené kopečky. Též v zahrádě můžeme si zachovati šlůtkozelené výhonky, přikryjeme-li je savčím teplým koňským hnojem nebo trochou hlíny.

Velkozávod koberců, záclon a všech druhů pokrývek. Zboží lůžkového.

Železný nábytek. Nábytek z ohýbaného dřeva.
Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

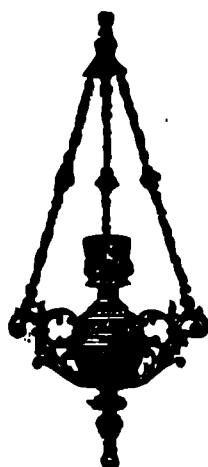
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvoasty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným silky na výběr též i na splátky bez zvýšené cen. — Založeno r. 1843.

Vele důstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., **vyučení pasit speciálně na kostelní náčiní**, dovoluji si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuji v původní práci na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. **Za veškeré výrobky a slacení ručním.** Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. **Žádné přesované výrobky bescenné.** Vše posílám již posvěcené.

Spiragův lidový katechismus

Německého originálu prodáno dosud 30.000 výtisků. Celkem vyšlo v 8 jazycích. Česky v překladu prof. Frant. Kalvody vyšla během 2 let 3 vydání. Cena úplného díla (3 díly) 6 korun.

Nakladatel **R. PROMBERGER** v Olomouci.

Lze dostati též v každém řádném knihkupectví.

Velectěnému
duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji
a nejlepší

LUSTRY

každého slohu,

první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní

Karla Zavadila

v Hradci Král.,

88. Palackého třída.

Skvělé výsledky v. m. krátké době!
pří: dně, hostel, rheum., ischias,
žensk. nemocch,
chudokrevnosti
a. p.

Anenské Lázně slatinné v Bělohradě (čechy).

Krásné
Letní sídlo.
Lesní park 600.000 m².

XXI. sez. od 9. 5. - 20. 9. 1905.

Snížené ceny obdrží: důstojníci, vojenští úředníci, štábní úředníci a sluhové, zemští úředníci a sluhové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svět. kněžstvo (z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů (z Čech, Moravy a Slezska), všeobecného úřednického spolku a spolku železničních úředníků ve Vídni.

Rybni. koupele. Tennis. Hrab. ředitelství lázeňské.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: **Praha, Kr. Vinohrady** Škrétova ul. č. 2.

Výrobky všestr. uznání. Vzorů a ceníky zdarma a franko.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
neb staré za nové vyměníte jedině

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

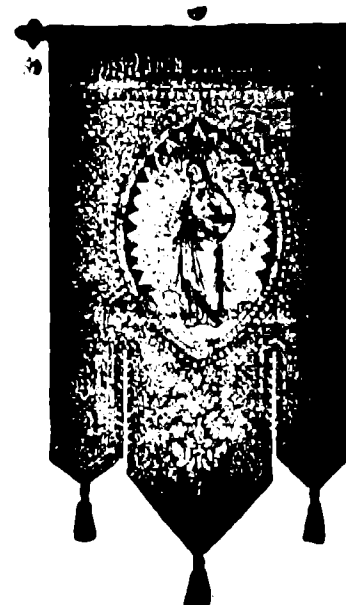
v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Ku kanonické generální

visitaci

nabízíme vldpp. duchovním správcům
a pp. katechetům:

- 1) **Lístky biřmovací**
stručné a praktické — 100 kusů nařezaných,
v balíčku opáskovaných za 35 h.
- 2) **Lístky zpovědní**
100 kusů 35 h.
- 3) **Matriku biřmovaných**
formátu při matrikách vůbec užívaného
s příčným linováním — 1 arch za 8 h —
100 archů za K 7.20.
- 4) **Casus reservati**
do zpovědnice — na kartoně — (nejnověji
vydané) 1 kus 8 h, 10 kusů 70 h.
- 5) **Tabulky s modlitbami**
a) po mši sv. (3krát Zdrávas) b) Panem
de coelo c) do sakristie k oblékání
mešních rouch — na tuhé lepence po
30 h. První dvě v ozdobných celoplátěných
deskách (s připojením latinským: 3 Ave,
Preces in Communionem extra Missam) 1 kus
za 1 K.
- 6) **Status animarum**
1 arch po 6 h; 100 kusů za K 5.40.
**Extractus e libro status
animarum** 1 arch 8 h.
- 7) **Podobenky ndp. biskupa**
tištěné na jemném křídovém kartoně, věrně
podobu reprodukcující a proto s nejvyšším
schválením rozšiřované, 100 kusů za 8 K;
100 kusů pohlednic dopisnicových K 5.—
Netřeba kupovati lidu — jako v loni o vi-
sitaci se dalo — podobenky drahé (30—40 h
kus), které nadto byly nedostojnými karika-
turami, když lze jako památku velice dobře
užítí podobenek našich laciných a věrných.
- 8) **Upozornění o slušném
chování se v kostele.**
Tisk dvoubarevný, na tuhé lepence kus 60 h.
- 9) **Tabulky „Žádá se, aby
se na zem neplivalo“**
na lepence kus 20 h.
- 10) **Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post
Missam** ve dvou velikostech, tisk
dvoubarevný — nepodlepeno (k zasklení) —
obě za K 1.20, pouze druhé za 70 h.
- 11) **Kanonické tabulky**
pro oltáře, v něžné vícebarevné úpravě —
menší za K 2.50, větší za K 2.80.
- 12) **Commemorationes con-
suetae** úpravy brevifové, 1 výtisk 16 h,
4 kusy (pro quadripartit) 55 h.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepším, při cenách konkurence lev-
nějších. Prodej fotografických aparátů
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvolávání filmů a desek.

V řadě prvních
evropských závodů.

Piana,
pianina,
harmonia
a varhany

nejnovějších
soustav — levně,

též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

**AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**

Sklad Eliášino nábrží proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Rheumatismus. - Dna.

Stanice dráhy: Josefov-Jaroměř.

Suchá poleha přímo
u lesa. — Vzorová čistota.

Poštovní a telegrafní
úřad v lázni.

Lázeňský lékař
MUDr.
O. Kukla.

Více než
100

pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.

Výborná restaurace (piseň-
ské). Ceny mírné.

Vojenské koncerty. Bližší
ochotné sdělí správa lázní.

Ženské nemoci. Anemie.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Co jest?

„Silk“

výtečná, čistě vlněná
látka v barvě černé,
hodící se i na taláry.

1 m. zl. 2.80.

Vzorek této látky, jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky a svrch-
níky, jen saručené jakosti
a v mírných cenách se na
pořádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasílatelský
závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

Filialní závody:

Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyhládky školy.)
Píseň, Školní ul. 13.

Prodám

pod cenou výrobní
gothický oltář

dubový,

bohatě zlacený, vyznamenán státní medailí.

Sochy dle přání vyměním.

Frant. Jirouš,

odborný závod pro práce kostelní
v Slatěanech.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

Svůj k svému.

Nic tak často nevyznačuje naši národní povrchnost, jako právě provádění hesla „Svůj k svému“. Heslo toto provází nás sice všude, ale skutek — utek.

Význam hesla toho nejví se jen v práci: Kupujte u Čechů! — ono proniká celou naší duší, aby v lásce bratrské druh druhu pomáhal, ono váží si a chrání naše náboženství, náš jazyk, zvyk a mravy atd., zkrátka ono uplatní se musí ve všem našem jednání, má-li z plnění jeho vzejíti národu našemu prospěch.

Mezi jednotlivými vládami, národy uzavírají se obchodní smlouvy, celní tarify, atd., aby domácí průmysl a obchod prosperoval, ale v tom všem není ještě jistota hmotného povznesení národa, nevěnují-li k tomu jednotlivci trochu obětavosti. Nařkáme na vládu, Němce, Maďary a kde koho, že jsme vykořisťováni, ale ve své slepotě škodíme sami sobě nejvíce. Volá se horlivě, že katolík má ve všem podporovati zase katolíka a zatím právě ti, kteří mají býti vzorem v důsledném provádění hesla „Svůj k svému“, pomínou katol. obchodníka, živnostníka a v nejživější obchodní spojení vstupují se židem, evangelíkem, leccakým chameleonom křesť., nevěrcem. Naši „vlastenci“ dávají děti své do něm. škol, klášterů, peníze vkládají do něm. peněžních ústavů; nobl paníčka jest ve dne vlasteneckou katoličkou, ale večer pod rouškou tmy nakoupí toho u žida, Němce! Karabáč na takové průkopníky hesla „Svůj k svému!“

Namítá se, že český obchodník, řemeslník nikdy neobslouží nás takovým zbožím jako žid, cizozemec; ovšem leckdy pravdivou námitka taková, jenže zase na nás největší vina. I naši lidé měli by velký výběr zboží výborného, lacinějšího, jen kdybychom u nich kupovali, po tom a onom se doptávali, čímž oni by byli přinuceni dle poptávek našich se říditi. Mnohé svádí přehnaná úslužnost různých židovských, německých obchodníků, průmyslníků; našim lidem líbí se samé poklonkování, lichocení a nepomysli, že se pod tím často skrývá balamucení a zakrývání různých špatných vlastností takového obchodníka. Jsou i naši lidé dobrými obchodníky, řemeslníky, o tom svědčí práce česká v celém světě. My pak kupujeme raději z židovsko-německých velko-skladů, zatím co náš malý obchodník, řemeslník hyne; rád by pracoval, ale nemá co. Takovým nevědomím vhnání jsou naši lidé na pospas židovsko-německému kapitálu. Nejvíce záleží na kupujících, ti si sami své obchodníky a řemeslníky vychovávají. Na druhé straně musí si obchodníci a řemeslníci s největší ochotou všímati přání kupujících. Jen tak ve vzájemné ochotě porosteme, zmohutníme.

Požadujeme vždy a všude české výrobky. Máme české sukno, plátno, různé stroje, nádobí, nábytek, mydla atd. A čeho nemáme vlastní výroby, nepřestáváme po tom volati, snad přece se i tu přání naše uskuteční. Peněz v našich ústavech dosti, jen třeba úsilnější organizace, abychom odvětví průmyslu a obchodu, jež ovládnuty jsou cizáky, postupně dostali do svých rukou. V Maďarsku před 50 lety byl jiný shon po vlastním hmotném utužení. Tu prováděno heslo, dle něhož uvědomělejší Maďar na prahu své domácnosti zřídil si celní šranky, aby ani jeden cizí nebo domácí agent neprořádal mu ani za halibů cizího zboží. Tehdy magnát i poslední rolník, učený i neučený, mužové i ženy všech stavů nekoupili ničeho, co by nebylo domácí výroby, odívající se na př. z počátku jen hrubými látkami domácími, odřekli se celé řady požitků, jen aby za ně nemuseli cizincům kapsy plnit. Proto tak vzrostli, že nyní povětšinou sami sobě v průmyslu a obchodu dostačují.

A u nás? Paničky dále kupují vídeňské, pařížské klobouky, třeba je i u nás dovezeny vyrobti; objednávají drahé pařížské, berlínské, švýcarské atd. rukavice, výšivky, třeba se tyto v Čechách a na Moravě vyrábějí, do ciziny prodávají, a odtud zase vracejí se k nám jako světoznámé pařížské atd. A co se zvlášť již napsalo o uherské mouce. Naši tatíci do světa rozkřikují se proti uherské mouce, ale doma bez reptání pochutnávají si na buchtách z uherské mouky. Mouka uherská kraluje u nás dál, u česká mouka jest také vzácná. V novinách českých doporučuje se nám stále něm., cizí zboží, nad to pak lid odporučováním bezcenných cizích léků a pod. připravuje se o poslední groš. Tak se nám cizina všude vnučuje a málokdo se nad tím pozastavuje. Vlastenectví naše a různá pěkná hesla topí se mnohdy jen v záplavě slovů; zapomíná se, že každá ctnost, tedy i každé vlastenecké snažení, má-li z něho vzejíti národu prospěch, vyžaduje

jisté míry sebezapření, obětavosti. Bez obětavosti marné volání hesla: Svůj k svému, ale také žádné pravé vlastenectví.

Literatura.

Nákladem „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyra XXI. Bájě Soňany. Sešit 4. a 5. po 40 h. — Válka rusko-japonská slovem i obrazem. Vychází v týdenních sešitech po 30 h. Sešit 29. —

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou, věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Redaktoři dr. F. Král, dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach, dr. A. Podaba. Roč. I., seš. 5. Nákladem knižec arcib. knihtiskárny.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čes. školství. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Řídí V. Špaček. Roč. předpl. 6 K přijímá V. Kotrba v Praze.

Na kraji Hané. Jasně a temně obrázky. Seepsal Al. Hlavinka. Cena 2:20 K. Nakladatel R. Promberger v Olomouci. Kniha obsahuje celkem 21 črt velmi poetických.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. III., čís. 6. Vychází v 10 číslech do roka. Roč. předpl. 6:80 K. Nákladem R. Rupp v Pelhřimově.

Rajská Zahradka. Časopis pro mládež. Roč. XIV., čís. 9. Řídí V. Špaček. Nákladem V. Kotrby v Praze. Roč. předpl. 1.60 K.

O významu a důležitosti občanské samosprávy. Přednesl F. Schwarz v cyklu lidových přednášek, pořádaných každoročně Plzeňským odborem Nár. Jednoty Pošum. Cena 20 h. Objednávky vyřizuje F. Malý, kustos lidové čítárny v Plzni.

Mezi barevnými světly. Román ze života železničního od J. O. Kralovce. Nákladem Edv. Leschingra v Praze Seš. 1. a 2. po 30 h.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál-Lutinov v Prostějově. Ročník 10., čís. 5. S obsahem ceným. Roční předplatné 10 K.

Eva. Měsíčník pro vzdělání čes. žen a dívek. Roč. II. Čís. 5. Řídí B. Konařík a dr. Al. Kolísek. Vychází v Prostějově za 3 K roč.; nádherné vydání 4 kor.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Pořádá P. J. Rubinger. Roč. IV., čís. 8. Předpl. 2:40 K roč. zasílá se administraci v Olomouci. Nákladem redakce.

Vzdělávací četba katol. mládeže. Vychází šestkrát do roka. Předpl. na rok 60 h. Vydává Jednota čes. katol. učitelstva v král. Čes. Řídí Frt. Jelínek. Roč. IV., čís. 1.—2. Administrace v Praze — II.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 21., čís. 8. S bohatým obsahem. Roční předplatné 10 kor. zasílá se administraci v Praze II.

Dějiny markrabství Moravského, sepsaných prof. Rud. Dvořákem — nakladatel A. Piša, knihkupec v Brně — vyšel sešit 2. Politické dějiny jsou zde dovedeny do sklonku 12. století. Dějiny vycházejí v sešitech po 40 h.

Staroslovanské povederije. Přepsal z blahoslávského breviáře František Starý. Nákladem Nového Života v Prostějově. Cena 40 hal. Čistý výnos na obnovu farního chrámu v Prostějově. Krásně vypravená knižka s obsahem velice zajímavým zvláště pro naše vlastenecké kněžstvo. — Jest to kritický přepis komplety z blahoslávského breviáře a to latinkou, tak že i neoborník může se pokochati krásou a znamenitou výpěstlostí jazyka, jímž se modlili kněží Cyrillo-metodějští za vlády liturgie slovanské. Dp. Starý píše v dodatku: „Není druhého slovanského a možno říci indoevropského jazyka, který by v mluvnickém směru byl tak vypěstován a tak jemně vytištěn, který by tak jasně a vytištěně vyjadřoval veškeré slovní tvary, jako jazyk staroslovanský.“ Takové popularisování památek staroslovanské kultury musíme co nejvíce doporučovati. Čekáme, že dp. Starý jako odborník potěší nás brzy novým plodem své horlivé práce. Na ukázkou, jak se modlili kněží Metodovi, vyjímáme z „Povederije“ blahoslávské znění „Otčenáše“ a modlitby „Zdrávás královno.“ Otče náš, iže jesi na nebesech, sveti se ime tvoje, priidi česarstvo tvoje, budi volja tvoja, jako na nebesi i na zemli. Hlěb vvedenni dažd nam dnes, i odpusti nam dlgi naše, jakože i mi otpuštajem dlžnikom našim, i ne veveri nas v napašt, na izbavi nas ot neprijazni. Amen. — Zdravetaj Carice, Mati milosrdija, živote sladkosti i nadežde naša, zdravetuj. K tebě vpijem zatočeni synove Jevini. K tebě zdvihajem tužeste i plačušće v sem slaznom udolii. Na ubo, otvětnice naša, oně svoi milostivě oči k nam obrati. I Isusa, blagoslovljeni plod črěva svojego nam po sem zatočeni javi. O milostiva, o blagočastiva, o sladkaja Děvo Marije. Moli za nas, svetaja Bogorodice. Da dostojni budem oběščani Hristovih. Amen.

Chemické cidění a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Svůj k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné ručníky,

deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. ob-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

JAN KALIS,

hodinař a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prstýny, náramky, ohlady
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu
dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený
sklad
obrázků svatých
k nastávajícímu velikonočnímu období.
Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech
a jiné druhy za velice mírné ceny.
Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.
Do vážené přízně doporučuje se v hluboké úctě
JOSEF PACÁK,
majitel skladu obrázků
v Hradci Králové, Tomkova ulice.

K biskupským visitacím
krásné koberce chrámové v celku i přesně
dle oltářů upravované, jakož i veškeré
chrámové dekorace
z látek znamenitých jakostí, též ku jar-
nímu zařizování bytů
koberce, záclony,
vlněné i krajkové
nábytek všeho druhu solidně spracovaný,
celá zařízení bytů, domů i vil
dodává za ceny tovární

Adolf Novotný
v Týništi nad Orlicí,
továrna na nábytek a koberce.
Cenníky i vzorky zašlu na požádání.

Továrna na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medic-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslicha
v Hradci Králové
doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení
oltářů, kazatelen,
křížových cest, Božích hrobů atd.
Odborné a bedlivé opravy, zlacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.
Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.
Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Rheumatismus. -- Dna.
Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**
Suchá poloha přímo u lesa. — Vzorová čistota.
Poštovní a telegrafní úřad v lázni.
Lázeňský lékař MUDr. O. Kukla.
Více než 100 pohodlných pokojů v pěti pěkných vilách.
Výborná restaurace (plzeňské). Ceny mírné.
Vojenské koncerty. Bližší ochotně sdělí správa lázní.
Ženské nemoce. Anemie.

Veledůstojnému duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pasít speciálně na kostelní nádobu, dovoluje si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
zí patenky, nádob a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v omezené míře. Na požádání hotové práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přešlání vy-
robky besecné. Vše posílám již posvěcené

Skvělé výsledky v pom. krátké době!
při: dně, hostet, rheum., ischias, žensk. nemocech, ohudokrevnosti a p.
Anenské Lázně slatinné v Bělohradě (Čechy).
Krásné Letní sídlo. Lesní park 600.000 m².
XXI. sez. od 9./5.-20./9. 1905.
Snižené ceny obdrží: důstojníci, vojenští úředníci, štátní úředníci a služové, zemští úředníci a služové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svět. kněží (z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů (z Čech, Moravy a Slezska), všeobecného úřednického spolku a spolku železničnických úředníků ve Vídni.
Rybniš. koupel. Tennis. Hrab. ředitelství lázeňské.

Chrámové svíce
voskové
dle liturgických předpisů vyráběné,
polovoskové (ceresinové)
velikonoční svíce (paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami, též krášené s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké, neb krášené,
svíčky ke křtu,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí ve všech velikostech
sloupky voskové a polovoskové,
jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.
Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznány. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

Levné ceny. Největší výběr.
Motocykle a velocipedy
s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jedině
v odborném závodě
Fr. Vodehnala
v Hradci Král., Malé náměstí.
Opravy a předělávky rychle a levně.
Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvateryn synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové bláto Malého náměstí, dříve
před 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

František Fügner,
dodavatel c. k. voj. unif. ústavu
v Hradci Králové, mezi Grandhotelem a
Merkurem.
SKLAD OBUVI v nejlepším provedení
všeho druhu
pro pány i dámy.
Obuv zhotovuje se též i z přinešených látek.
Zakázky z venkova
jakož i opravy, které se ve vlastní dílně zho-
tovují, vyřídí se obratem pošty.
Vhodné příležitostné dárky.
Pevné boty
pevné
ceny.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. května 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Prozatím.

My u nás v Rakousku žijeme ze samých provisorit, ze samých prozatímností. Provisorium je již šest let kabinet, provisorium náčelník jeho, zvláště nyní v nemoci Gautschově, provisorium rozpočet, který musí být vždy teprv dodatečně schválen, a to říšský i zemský, provisorium vláda v druhé polovici říše, ba provisorium i ta ústava, na níž celá říše založena, ježto obsahuje věci, jež r. 1867 nedošly svého definitivního rozřešení, ku př. společný státní dluh a podmínky, jež se nesplnily, celá ústava bere za své, ku př. trvání konstitučního života v Císlajtanii, ano dokonce i pouhá vůle Maďarů, nesetrvávající déle v ústavním poměru s námi, kterou mají ústavně zaručenu.

A k těmto provisorium přistupují i Němci se svou obstrukcí, kterou nemíní dati z rukou, nýbrž s ní dle potřeby vyrukovati znova a pouze krátké zasedání květnové propustiti k vyřízení rozpočtu a povolení čtyř milionů na akci nouzovou. Tedy smír jen prozatím a to snad ještě jen k vůli červnovému zasedání říšské rady, v němž třeba vyřídit říšský rozpočet a Maďarům ukázati, že jsme my v Císlajtanii proti nim solidární a že se jich nebojíme. To jsou věru smutné věci a jsem přesvědčen, že by si to naši byli lépe rozmyslili, když novému předsedovi ministerstva k vůli nechali obstrukce a ochotně se zapřáhli do státní káry, kdyby byli již tehdy věděli, jak se Němci neloyálně zachovají a jak i v tomto případě chtějí udělati svůj kšeft a i z tak těžké situace říše těžiti. Co jim však záleží na této říši, v níž nemohou být pány? Dokud sami o všem rozhodovali, bylo ticho; dokud hráli v majoritě primu, také to ještě šlo — ale v minoritě? — To raději nic; ať praskne všecko! Jim se nemůže nic státi, za nimi stojí Německo a velkoněmecká idea. K tomu cíli musí se využítovati ústavních zmatků, obstrukce nesmí se dati definitivně z rukou, vládě nesmí se popřáti klidu, říše nesmí okusiti požehnaní vnitřního míru, aby katastrofa přišla a přišla co nejdříve. Češi

jsou národ druhého stupně, ti nemají práva na obstrukci, ti mají jen povinnost být loyální a pomáhati proti Maďarům a to zas jen na tak dlouho, dokud Němcům to prospívá. Češi musili se vzdáti obstrukce bezpodmínečně, musili jazykovou urážku a univerzální odmítnutí schovati do kapsy a sloužiti dál, Němci však vytloukají z obstrukce nový kapitál a stanoví si podmínky, pod kterými obstrukce definitivně zanechati mní, takové, o nichž napřed vědí, že od Čechů přijaty být nemohou. Smír pyšně odmítá a protivníka zlomyslně při tom ještě uraziti, toť jejich dnešní politika. Opravy volebního řádu, 44 let starého, o níž se sněm již r. 1891 pokoušel, potřebují oni jako my, ježto věc ta ani počtu obyvatelstva, o 2 miliony vzrostlého, ani nazkrz novým poměrům sociálním nevyhovuje; ale oni nechtějí v Čechách ničeho opravovati, poněvadž by z každé takové akce měli prospěch i Češi a praví: „Dejte nám pokoj s tak vážnými věcmi! Nejdříve musí se nám dostati spravedlnosti, t. j. německý státní řečí, německých úředníků do německého území — v Praze mohou na poslení německých studentů zůstat — zákonem stanoveného počtu německého úřednictva v zemském výboru, bankách, ústavech, a pak teprv budeme jednati dále, kdežto nacionálové jsou vůbec proti každé opravě akce v Čechách, z níž by mohl vzejíti mír a jejich výpočty být zhačeny. Kdežto jedna část Němců vidí tento mír v Čechách jedině v rozdělení země, druhá nechce již ani o tom slyšeti, ježto by tím povstalo samo sebou samostatné české území s úřední řečí českou a oni chtějí celou zem pro velkoněmecký žaludek dochovati.

Čtvrtou kurii by povolili, rozdělení voličů z alodiálních velkostatků z jednoho na pět okresů by si nechali líbiti, poněvadž by se dostalo liberálnímu velkostatku německému zákonem toho, čeho až posud užíval z milosti; též agrárníci vymohli by si bez boje spravedlivější zastoupení, ale již o spravedlivém zastoupení v obchodních komorách nechtějí Němci slyšeti, rovněž jako o změně v kurii městské,

ač to nadále nelze trpěti, aby města jako Vínohřady, Žižkov a p. volila s venkovem. Proto myslím, že se bude vláda obávati již v tomto krátkém květnovém zasedání zemskému sněmu návrh volebního řádu předložiti a to tím spíše, že Němci dělají z této věci a pak z kurii jakési junctim (spojují to dohromady), na nějaké kurie však my nikdy přistoupiti nemůžeme, protože tím bychom usmrtili vlastně život zemského sněmu, kdybychom dovolili, aby kterákoliv kurie, ať česká, ať německá, ať velkostatkářská měla právo přerušiti každé další jednání o věci, jež by se jí nelíbila a aby „veto“, jež zabilo kdysi Polsku, zavádělo se na sněm český. Tolik mohli by Němci viděti, že s požadavky toho druhu, jako je německý státní řečí, s kterou se již tolikrát vytasili a tolikrát schovati musili, v tomto okamžiku, kdy situace v Uhrách vyžaduje dělního parlamentu, přilévají jen oleje do ohně a sami sobě škodí, poněvadž ostatní národy provokují zrovna jako Maďari. Doba, kdy národové neněmečtí a nemaďarští si porozumí a jeho se své šije svrhnou, přijde a přijíti musí, jsou-li tyto národové svobody hodni. Proto provolání německých zástupců k lidu a návrh Barenthrův na zabezpečení německé řeči úřední působil přímo odporu, a je dost na tom, že sami Němci alpské a křesťanské sociálové přijali jej s mrazivým mlčením; v těch vrstvách bylo vždy aspoň trochu smyslu pro národní vyrovnání v Rakousku a aspoň trochu porozumění, takto že se rozbíjí parlament a Maďarům že se pracuje přímo do rukou. Avšak co je Němcům českým po tom? Jim se nejedná o ozdravení politických poměrů vnitřních této říše, nýbrž o její rozbíjení, a k tomu je cesta, po níž kráčeji, věru ta nejlepši a nejbližší.

Dnes je situace posud nejasná a stále jaksi prozatímní, protože vláda se následkem nemoci náčelníka kabinetu hájí v mlčení, ale jednou odpověď přijíti musí. Jen aby nebyla taková, jakou dával Körber a všickni před ním. To by ta česká politika byla věru Sisyfova robota. Pak bychom octli se ve Vídni zase

FEUILLETON.

Byl lásky čas.

III.

V neděli ráno si přinesl Karlouš do bytu pěknou bílou mašličku. Když svůj poklad se zálibou prohlížel, zvedl spolubydlící Květouš svůj zrak od mathematických poznámek, zamračil se a prohodil: „Už jsi zase celý posedlý? Třetídlo! Kdybys raději dnes večer studoval. Myslíš jsem, že ti Šarda až dosti důkladně vytřel zrak; ale ty jsi stále jako slepý. Byl bys bez toho tančení dnes také živ. Ale máš-li jiné náhledy, jen si jdi, jen tanči! A možná, že si s tebou zatančí zítra Šarda sousedskou, až ti hlava půjde kolem celý den. Ten tě u tabule roztočí, až se ti budou nohy třást.“

„Vida kazatele“, ozval se Karel uštěpačně; „ty bys dovedl řečnit líp než poslanec. Váž jsem se už nadřel dost a dost; snad si tedy mohu jednou za čas popřáti trochu zábavy k vůli osvěžení. Stejně tam dlouho nebudu; zdržím se jen asi dvě hodiny — a pak jsem u knihy zas.“

„Tohle si povídej někomu, kdo tě nezná. Jak uvidíš děvčátka a sklenici, nedostane tě před půlnocí domů ani policajt. Nejlepší ani nezavádít, to je nejlepší prostředek proti pokušení. A za takové hospodské osvěžení pěkně děkuju. Ztracená noc, těžká hlava, pak ve škole dřímání — to je celý výsledek takového osvěžení.“

„Ty bys byl podle všeho nejraději, aby mladí lidé, kdy je svět nejvíce těší, žili jako klášterníci, nerudo nerudná.“

„Hm, možná dost, že by sobě i jiným tak lépe prospělo než balamucením holek, rozumíš! Kdyby tvůj tatík věděl, jak se mu tady chováš, hlavu by ti ukrotit.“

„Ty mne, kolego, urážíš a moc mne urážíš. Já že balamutím holky? Já jich nevolám; a jestliže za mnou lezou někdy samy, teda . . .“

„Teda máš na takové večerní můry vzít koště; jiného nezasluhuješ.“

„Inu, ty bys byl při své rytířské ušlechtilosti mravů sotva jiné poklony schopen než jakou mi navrhuješ. A už ta tvá huba by dovedla poděsit celý regiment Amazonek.“

Teď už Květouš v rozčilení vstal a mávaje prudce rukou, sekal neřestně: „Teda ty na mne takhle, krobíane krobíanská? Víš co, nechej si své pěkné tvářičky, zlatý skřípec i svoji eleganci; já se u tebe pařížským způsobem učít nepotřebuju. Já si zas nechám pro sebe svou upřímnost a své vědomosti. Až budu odpoledne hotov s mathematickým cvičením, pak na mne nechod, abych ti to dal opsat. Chceš-li dělat kavalíra, vypočítej si to sám anebo hledej si jinde takového dobráka jako jsem já. Já jsem to s tebou myslel dobře; ale komu není rady, tomu není pomoci.“

„No — no, ty hned děláš rámus, jako by tě šidlem píchali. Vždyť já uznávám rád, že jsi ke mně ochotný a že to se mnou nemyslíš zle. Ale když ty vždycky tolik z prudka . . .“

„Protože s tebou po dobrotě nikdo nic nesvede. Slíbil-li jsem na žádost tvého tatíka, že tě budu přidržovat k pořádku, chci také svému slibu dostáti. A budeš-li dělat komedianta dál, všechno tvému otci řeknu, na mou duši že řeknu.“

„Nu — už se nezlób. Jak jsem ti pravil — půjdu do věnečku jen na chvíli; vrátím se co nejdříve — na mou čest. Uvidíš, že dovedu být mužem.“

Však před tím tančením se také ještě něčemu naučím.“

„Inu — dělej teda zatím, jak rozumíš; ale pamatuj si, že opakování dějepisu a celé partie z fysiky tak snadno neshltně. A vrátíš-li se pozdě v noci, nebudeš celý pondělek k ničemu.“

Taková tedy byla předehra ku kýženému plesu. Karlouš byl celý rozčilen, že před poetickými okamžiky tanečního reje musil prodělati tak prosaické dueto. — A v taneční vír musí se dnes vrhnouti za každou cenu. Dnes na to vyra-

zení šestáčky v kapse má. Proč by tedy aspoň chvíli neužíval? A Fanyňka se mu nyní tolik na mysl vtírala! Dnes pro ni zapomínal docela i na přísnou tvář professora Šardy. Toužil dnes přímo horečně, aby se stalo v poměru Fanyňky k němu nějaké vyjasnění. Snad Fanyňka právě v tomto věnečku půjde soběhlivosti Karloušově něčím vstříc. Že tančit přijde, věděl zcela jistě ze zpráv několika kolegů. Vzhůru tedy za novou romancí!

Všecky hlavičky tanečnic s radostným překvapením obracely se po Karloušovi, když do tanečního sálu vstoupil. V Karlově stoupalo sebevědomí. Doma měl hlavní slovo Květouš; před tímto svým vynikajícím spolužákem měl Karel nepokrytý respekt a dal si od něho často líbiti tolik jako žák od učitele. Ale tady v sále zas bude pánem Karel sám; u prahu taneční místnosti přestává všechna pravomoc Květoušova, zde může svojí krásou a hrdostí Karel imponovat dle libosti.

Již přiváděla paní Moláčková do taneční místnosti Fanyňku. Teď zas všickni mládenci otáčeli s radostné zářící okem své hlavy ke dveřím. Holčičky naopak dělaly ze žárlivosti nad příchodem Moláčkovy panstva kysele obličej. Ty, kterým udělila příroda krásu mňh než prostřední, měly smrtelné úzkosti, že se po vstupu takové honorace skoro nic nevytančí.

A začal taneční rej. Ačkoli Karloušovo oko bedlivě špehovalo náladu Fanyňčinu, přece jenom náš hrdina dlouho ani kroku k bližšímu styku neučinil. Fanyňka taky propašovala mnoho upřených pohledů na tvářičky Karloušovy, ale činila to tak obratně, že málo kdo postřehl na ní nějaký větší zájem pro Karla. Napjetí obou bytostí zvyklých na triumfy a na sklíčenost podmaněných stoupalo. Ctírad a Šarka měřili skryté své síly. Karla již přecházela trpělivostí. Přestával tančiti a okem sokolím začal zpytovat, zda aspoň jednou utkví Fanyňčin zrak na jeho postavě delším pohledem. Za chvíli již musí z bojiště odejít, ať už zápas skončí triumfem či zcela nerozhodně. Od-

v obstrukci, na niž by nemohlo přijít nic jiného, než rozpouštění říšské rady a vítězství stran agrárních mezi Čechy a Němci, jež by se snad aspoň pokusily o vyrovnání — nikoli na základě jazykovém — ale národohospodářském. Zatím rozpočet bude povolen, mazání na ten státní povoz bude opatřeno, seno bude pod střechou a dělníci, co je svázeli, budou moci zůstat pod okapem. Jako bylo na počátku, tak bude vždycky . . .

Volné listy.

(Politika jako otázka kulturní.)

(8) Pravý vlastenec se pozná v okamžiku, ve kterém jest mu se rozhodnouti pro sobecký zájem anebo pro blaho národa. Rozhodnutí jeho neklamně mluví o jeho vlastenectví hlavně z té příčiny, že oba ti činitelé dotírali naň současně a stejnými silami. Zkušebním polem u nás jest zejména politika, která jsouc anebo majíc býti vyvrcholením všech sil národních, oceňuje hodnoty veřejně působících lidí: poslanců, žurnalistů a jiných pracovníků a mimo to vytváří měřítko našeho kulturního pokroku. Skýtá tedy svými ději látku, dle níž kritika určuje, kterých cílů jest dosaženo, co třeba napraviti, anebo čeho se ještě nedostává. Chceme-li vědět, co a jak dále, nesmíme ulpět povrchně na zevnějších politických událostech a činech, nýbrž musíme jíti hlouběji a zkoumati činitele kulturní, mající vliv na duševní utváření celých mass lidových. Postup tento nám objasní, že chybou jest spokojovati se pouhým konstatováním, jako na příklad: naši propustili celní tarif a přece slíbili, že před rozhodným okamžikem vláda musí promluvit o našich požadavcích. Anebo: co učinili poslanci mladočeští, jest stereotypní již coufání, dojem slabosti, což vede k povlovnému ubíjení strany. Jak řečeno, jest potřebí jíti hlouběji, poznávati podmínky, vztahy a příčiny. Jen tak pozná se, že ten anebo onen politický čin, jenž jest paušálně hned vykládán jako slabost, může se vysvětliti jako přirozený a nutný, anebo jako následek kulturních nedostatků. Z toho jde na jevo, že politika jest a musí býti výsledkem kultury a jest jejím konkrétním vyjádřením.

Mimo to jednotlivá rozhodnutí politická, jako tady na příklad propuštění celního tarifu, nedějí se snadně a jednoduše jako matematický výpočet, že dvakrát dvě jsou čtyři, nýbrž jsou výsledkem vlivův a jevů velmi složitých, po jejichž bedlivém prozkoumání došlo teprve k určitému činu. Navykli jsme si jednotlivé činy vyznačovati běžnými jmény, že zapomínáme na to, že konvenční jméno a skutečnost jsou dvě různé věci. Mluví se o příčinách reformace nebo o příčinách nezdaru revoluce, jako by reformace nebo revoluce byly nějakým makavým předmětem a ne množstvím procesů, spojených v jeden celek výhradně v našem vědomí.

chod sice nebude věcí příjemnou; ale co platno, zaručil-li se svému druhu vlastní cti!

Jenže i cesta do pekla bývá někdy dlážděna dobrými předsevzetími. Když jednoho milovníka Gambriova moku nechtěla žena do hospody pustit, dušoval se zaražený manžel, že již po třech sklenicích zcela rozhodně vyhledá teplo krbu domácího. A zatím než se v hostinci nadál, již mu připisoval číšník na tacek šestou čárku. Rozumí se, že tu šestou sklenici ten občan dobré vůle vracetí už ze společenské slušnosti si netroufal; a poněvadž vylití piva na podlahu by neodpovídalo moderní etiketě, myslil sklíčený manžel, že bude přece nejlíp, jestliže tu šestou vypije na zlost, že byl tolik roztržitý. Podruhé při vstupu do hospody si umíňoval, že vypije jenom dvě; ale sesla se pěkná tarokářská společnost, a tak za hry jich vypil smutný hrdina sedm. Dva týdny nato před starostlivou chotí slavnostně prohlášoval, že vypije jenom jednu. Stává se v hostinci na chvíli jen proto, aby nemyslili jeho známí, že se na ně hněvá. Ale — zas jiná náhoda zvrátila jeho předsevzetí tak, že spořádal sklenic osm. A tak už ode dávna mnohými zkušenostmi jest potvrzeno pravidlo, že slabá povaha zvítězí nad pokusem jenom tehdy, když s ním ani málo nekoketuje a když se mu vyhne na sto honů.

A že takové pravidlo zvláště v příčině hostinské zábavy platí, o tom se může přesvědčiti i studující, který dává před plesem rytířsky i vlastní charakter do sázky na znamení, že vytrvá. Karel brzy poznal, jak vítězí u mládeže sladkost zábavy nad nejčestnějším slovem.

Mládenec již chtěl přerušiti s trudnou myslí zajímavý boj o primát nad srdcem Fanynciným; přestal tančiti, ještě se jen trochu blíže dveří rozhlížel. Již již se chtěl otočiti do garderoby — když tu náhle vrhla na něho při promenádě Fanynka pohled tolik upřený, tak významný! Prozradila se, Karlovi to neušlo; zapýřivši se poněkud, odvrátila hlavičku a ani neposlouchala, jakými slovy se jí chce její průvodčí zavděčiti. Karel postoupil o krok ku předu; pro nějakých

Podobně politické činy svědomitých poslanců nemohou býti posuzovány toliko s hlediska přímých požadavků práva a spravedlnosti, nýbrž také s nutným ohledem na mnohé složitosti příznivých a nepřátelských sil a vlivů. Kdyby bylo lze právu a spravedlnosti vždycky se uplatniti, kdyby bylo vždy chtít tolik, jako moci, tu by zajisté česká otázka v Rakonsku dávno již byla vyřízena. Jestliže vůbec pro odporující si zájmy spravedlnost těžce dochází svého výrazu, tím obtížnější jest cesta pro požadavky českého národa v říši, v níž pro různost zájmů tak mnohá dobrá věc byla již pohřbena. To musíme dobře chápati a tudíž dobře porozuměti tomu, že účelné jednání několika jednotlivců, v našem případě poslanců, nedojde hned tak snadno účelného politického výsledku, jestliže myšlenkou a snahou po výsledku tom není naplněn celý národ. Pouze tam, kde jest stejné pojmání účelu, přecházejícího z pokolení na pokolení podáním a výchovou, pouze tam, kde vědomě a účelně společenské jednání lidu projevuje se ve všem kulturním životě, jen v takových případech jest možno očekávatí souhlas výsledku s vědomě vytčenými společenskými úkoly. Pracují takové hybné pružiny kulturního jednání hromadně u nás? Krátká odpověď zní, že nikoli. Hlubšímu pochopení a rozšíření kulturních těchto úkolů překážejí zápasy stran a straníček, z nichž mnohé založily své bytí na několika politických frásích a heslech. Prvá starost pro mnohé velikány jest, opatřiti drahou svou osobičku mandátem a jako prostředek k tomu poslouží předchozí naladění voličů rozličnými silnými slovesy. Překážející strana ovšem hodně se zkritizuje a jako neschopná a ničemná měla již dávno odstoupiti. Ze skutečnosti, že síly, jichž má býti použito v kulturní práci za určitými politickými výsledky, hnány jsou jednostranně k poslaneckému zastoupení nezaložených a neodůvodněných směrů, vysvětluje se nynější celková slabost; ta provázena jest nezdary, které zplodily zase nebezpečnou lhostejnost vůči politickým našim snahám.

Nelze jinak, ten smutný rozbor třeba učiniti, že rozmáhá se nedostatek vědomí národních povinností, mizí smysl pro celek a vítězí často sobectví, když jedná se o nutnou sebeoběť a nějaké oběti. Lze i u nás stopovati vlivy moderní kultury. Kdo by se podíval opravdových pozorování psychologických, kdo by studoval naše ovzduší s nestranností a hloubkou, poznal by mnohé odstíny úpadku, jímž trpí lidé, oddávši se zdánlivě vědeckým poznatkům. Rozvoj rozumovosti, ale postupné odumírání vůle, odumírání tím jistější, čím svědectví okázalosti vystupuje učení, které přímo vůli popírá, učení o determinismu. Toto ubožácké učení učinilo by veškeru činnost a život nemožný, kdyby se nechaly duše jím proniknouti. Rozleptává ideály, podvrací možné ctnosti, hasí nadšení a znemožňuje účelnou činnost. Není schopno tvořit krásný, užitečný život, ale naučí klábosit a breptat do prázdna, hází hustá slova, ale rozřeďuje činy. A když

pět minut nebude zle. Již krácela Fanynka kolem Karla po druhé — tentokrát v průvodu dvou galánů. Pepík Vránů ovíval její tvářičky pozorně nádherným vějířem; byl to tlampač, jemný huba jela rychle a vytrvale jako velocipéd. Poděloval i okolostojící druhy různými pozornostmi. Jakmile se ocitl před Karlem, hned si do něho zajel: „Co tu stojíš tak dlouho jako veterán při parádě? Tady máš přece tančit; stejně už několik slečinek pláče, že si jich ani nevšímáš. A chceš-li nás tady starostlivě hlídat, pamatuj, že jsou tu od toho hašiči a policajti.“

Průvod tří mladých lidí obrátil se za řeči frontou úplně proti Karlovi. Fanynka se kouzelně usmála a pohroživši koketně útlým ukazováčkem, přerušila přívál Vránových slov poznámkou: „Pan Prachanda dělá nám tady oposici jen z hrdosti; na příklad mne po celý večer ani jednou neprovedl.“ A hned otáčejíc zraky posvých průvodců, přidávala otázku: „A já přece tančím obstojně, že pánové?“

„Toť se ví, a jak výborně“, poklonkovali oba galánové.

„No — já — já už chci vlastně odejít“, odpovídal měkkým tónem Prachanda. „Přišel jsem se jen tak na chvíli podívat . . . Kapitulační vystrojené krasotinky ho tolik rozeběhaly, přišla tak náhle, že Karlovi až zapomněl na rytířské, povznešené vystupování.“

„Inu tedy si aspoň ještě několikrát na rozhodnou skoč“, vybízel druhý průvodčí Fanyncin Karla.

Právě zavířily sálem zvuky valčíku, když Prachanda s úsměvem přisvědčoval: „Tedy dobře; s dovolením kolegů prosím hned slečnu o taneček.“

„Prosím“, uklonila se Fanynka a neohlížejíc se již na své průvodčí, položila pravou ruku na rámě Prachandovo. A již se točil sálem tak úspěštilý párek, jaký pozorné gardedámy málokdy na studentském plesu viděly. Karlovo srdce přímo poskakovalo radostí nad triumfem tolik cenným.

jisto jest, že vtírá se v náš národní život na všech stranách, kdo by se odvážil popřít, že oslabuje v jednotlivostech a v celku? Jak možno potom plně kulturní práci říditi k politickým výsledkům, když toto, s odpuštěním, vědecké učení veškeru záměrnost popírá tvrdíc, že co se děje, nutně se děje a nemůže se díti jinak? Pak nedivme se, že co den možno spatřovati známky zhoubné lhostejnosti a ke všemu ještě v době, jejíž kritičnost všechny věrné syny národa měla by spojití v jeden šik za společnými cíly.

Vrcholem neporozumění a smyšlenosti jest, že strany a směry determinismu hovoří na druhé straně statečně kritizují naši delegaci, jak prý poškozují ve Vídni prospěchy národní. Kdo straní determinismu a zároveň odsuzuje něčí jednání, šlape si na jazyk. Nemluvíme snad o straně mladočeské, pokud utvořena byla „Nár. Listy“, nýbrž o těch poslancích, kteří řídí a vedou politiku naši na půdě vídeňské. Na ty právě hromuje „Čas“ a pouštěje z obzoru věc všem Čechům společnou, hovoří strannické zlobě a oddává se heslu: jen mazat! Neomlouvatí strany mladočeské, chybovala, zejména politikou Nár. Listů, toť jisté, ale schlašovati si na ní takovým způsobem záhu jako „Čas“, jest tupý, urážející fanatism, jenž musí se rozhodně odsouditi v době, kdy upřímní vlastenci o českou věc naplněni jsou vážnou obavou. Stálé odsuzování každého činu poselstva našeho samodělně vzbuzuje výzvu: nuže, poraď již jednou, co se má dělat, abychom dosáhli aspoň cílů nejbližších. Takovou dobrou radou „Čas“ zavděčil se poslancům, prospěje národu a dokáže svůj věhlas, o němž beztoho již všude se pochybuje. Necht jen tedy „Čas“ nenechat se dlouho prosit, necht rozehne světlo v temnotách a pak bude mu v politice přiznán prim a jeho moudrosti budou se diviti mladí i starší. V příznivých dnech tísňového a nejistého ovzduší politického ozývají se hlučné i hlasy stran mladších. Vůdčí duchové jejich jsou rozhodně nespokojeni a mladočeské vedení zahrnováno jest od nich spoustou kritiky, jejíž hlavní myšlenka nese se k státnímu právu a všeobecnému rovnému hlasování. Tyto dva prostředky prý by vyléčily ten nenáviděný nepořádek. I tady pro úplnost věci připomínáme, že tyto mladší strany determinismu otevírají vrata do kořán. Páni ze „Samostatnosti“ přeložili známý román deterministického apoštola Haeckla: „Welträthsel“, aby mládež naše jen co nejrychleji a co nejdříve byla pomatená. Jak že mohou politikové tito usilovati účelně o skutečnění českého státu, když současně svými knihami všechno svobodné rozhodování popírají?

A když by se mělo již rozhodnouti, který směr myšlenkový po stránce theoretické a praktické legitimuje účelné upravitelství věcí a dějů, jest to katolicismus, jenž proti materialismu vysoko třímá a hájí svobodu lidské vůle. Hle, tedy i v této velice zajímavé otázce rozmnožuje a udržuje důstojnost lidského ducha onen nenáviděný katolicismus, proti němuž mladší

„Ta je krotká, ta se po mně jistě už natoužila!“ opakoval si v duchu.

Z radosti nad kýženým obratem dal si v přestávce přinést již třetí sklenici piva. Vypil nápoj velmi rychle — a už zase vyhledal společnost své nejmilejší. Teď mu bylo u srdce ještě příjemnější, byl tak rozradovaný, že si na Šardu ani nevzpomněl. Sladká pouta zdržovala jej od pozornosti k próse života. — Ale za hodinu opět ho řezala do duše ozvěna slov Kvěroušových: „Možná, že si s tebou zatančí zlátra Šarda sousedskou, až ti hlava půjde kolem celý den.“ — Hm, měl by se už vzdát, jistě by to měl učinit, ale — teď právě mají se rozdávati kotillonky. Před takovými řádovými odměnami za krásu a eleganci přece neutěče. Udělal by prchnutím jen divkám zármutek; Fanynka by byla zvlášť smutná nad jeho beztaktností. Už tedy z lásky k bližnímu musí ještě chvíli vytrvati. Tedy sečkal. Asi patnáct kotillonků ozdobilo jeho čamaru . . .

Karlovi otvíral dvéře svého bytu krátce před půlnocí. Jeho soudruh z hluboka na loži oddychoval. Mathematické cvičení si již sice Karel napsal odpoledne. Ale teď mu teprve nastává svízelné vníkaní do učení z hád opsané úlohy a — opakování fyziky. Půl hodiny Karlovi při lejtřech vydržel, ale byl tak rozčarován, že se nenaučil téměř ničemu. Oči se mu stále zavíraly. „A co!“ pomyslí si; „ráno si přivstanu po páté hodině a dohoním všecko. Nu — a probudil se vyspalý, červený jako cibulka až po sedmé. Tobě bylo překvapení ovšem velice nemilé. Šel do školy s hlavou svěšenou, plnou bledého strachu. Stydl se Kvěroušovi do očí pohleděti. Jak mu bude, až si ho zavolá Šarda na krátkou audienci? Přísná postava mistra matematiky a fyziky rysovala se před zrakem ubožákovým v hrozných konturách. „Blud krátký jest, však lítost dlouhá;“ tato slova z Schillerovy „Písně o zvonu“ vyzváněla mu celou cestu do školy. A když Šarda notes otevřel, pronásledovala ho jako zvonění umírátku. (Dokonč.)

vzdělanci naší bouří způsobem, jenž vzbuzuje odpor a svádí k čiré, všeho mravního ducha prosté zanjatosti, v níž palmu odnáší lidé, kteří v umravňovací horlivosti nejvíce volají po pozdvižení dřevně.

Než tedy toho nedbati, že nové idee vždy působí na vzrušení nebo oslabení hmotné a duchovní kultury, jež jest obsahem národního života a jež přiměřeně své síle obrací se ve zdarech nebo sklamaních celkové politiky. Z té příčiny opatřen články tento nadpisem o politice jako otázce kulturní. Ale i v tom posuzování politické činnosti poslanecké sbíráme doklady kultury mravní, jak rysuje se ve vůdcích stran a v jejich novinách. Podstatným znakem jest strannická radost nad nezdary určité strany, která případným rozkladem uvolní cestu k mandátům. Ukazuje to vždy na výši mravní zodpovědnosti, jak myslí a jednají uvědomělí jednotlivci v době, jež v klíně svém chová více tušená než zřetelná nebezpečnost pro národ a další jeho vývoj. Jsouť zásady a povinnosti, jež v nebezpečnosti možných ztrát zachovávat a plnit jest se zvýšenou oddaností! Na místo toho u nás jásá se nad nezdarem strany, jakoby se tu nejednalo také zároveň o nezdar národa. Ať již poslanci naši ve Vídni pořídí tak anebo onak, jisto jest, že všechny zjevy strannických nevraživostí na půdě domácí, všechna ta neoprávněnost, lhostejnost, veřejné nebo zastřené uplatňování sobectví — všechno to skýtá mnoho látky ka přemýšlení tím, kdož zachovali si mravní smysl a životní lásku k vlasti. Stáněme kulturně vůbec a stáněme mravně zvláště.

Jistá náprava může vzejíti z „Národní rady“, jež nadboudne autority všennárodní výběrem lidí nej přednějších, zorganizovala by v obvodech okresních pracovní sbory. Sbory ty musily by býti složeny z pracovníků, jichž oči nezkaleny mlhou kteréhokoliv strannictví, rozpoznaly by bystře vždy jen to, co jest nejdůležitější a nejužitečnější. Jen tímto způsobem, mluvě obvyklým slovem: drobnou prací zdola, prací nezištnou a opravdovou může nastati zjednodušení našich domácích zmatkův a mohl byti položen základy ke zdravému dalšímu vývoji.

Obrana.

(14) **Nový doklad protestantské snášlivosti.** Říšský sněm zřídil, jak známo, komisi pro t. zv. toleranční návrh, podaný katolickým centrem. Řečník strany konservativní vyslovil se proti návrhu, poněvadž prý poškozují protestantskou církev. Nato táže se katolík Gröber, v čem záleží toto poškozování? Nemůže přece poškozovati protestanty, jest-li pro katolické dělníky, kteří přišli na žně, slouží se služby Boží, jest-li katolický duchovní pokřtí dítě katolického strážníka dráhy, neb jest-li v Sasku zaopatří umírajícího katolíka. „Já prosím“, pravil Gröber, „ještě jednou, aby se mi řeklo, čím se v těchto případech poškozují protestantská víra?“

A když se mu nedostávalo odpovědi, vstal sociální demokrat Vollmar a praví: „Což pak pánové z centra nevidí, že za tím vězí evangelický bund (svaz)? Oni se bojí, že by protestantská církev nevydržela katolickou konkurenci, kdyby se katolíkům popřálo trochu více svobody. Což nevidíte, pánové, že se některé strany (protestantské) na našich debatách vůbec ani nedúčastní? Mohu vám sdělit, že se staly pokusy, i sociálně demokratické členy komise pohnouti, aby zůstali doma“. Tak poctivý sociální demokrat posvětil na protestantskou toleranci. Doma, kde jsou pány, snášlivosti žádné neznají a u nás, kde si domovského práva musí teprv dobývat, ji žádají.

(3) **O našeho národního svátce Jana Nepomuckého,** jehož jméno rozšířilo slávu našeho národa v daleké cizině, otírají se nyní znovu různé „pokrokové“ listy — ovšem z velkého vlastenectví. Pánové naprosto při tom zamlčují, jak veliké zázraky dokázaly při obřádku procesu svatořečení svatost našeho patrona. Machar místo věcných protidůvodů již dříve potupil svátce vymyšlenými pomluvami a připsal hrubě, že uctívání jazyk dodává prý vždycky v čas „kys řezník z Malé Strany“. Takové urážky katolického citu jsou u „pokrokových“ listů vítány jako znak — vzdělanosti. Jako se nyní bije od nedouků od památky sv. Jana, tak se dříve psalo v protikatolických listech potupně o sv. Václavu, až teprve slovatný dějepisec Dr. Kalousek přesně historickou úvahou jislivce umlčel.

Nyní pak se blíží okamžik, kdy proti jalovému frázím bude o sv. Janu sepsáno důkladné dílo. Fr. Štědrý, který na něm pracuje, již loni dokázal ve „Sborníku historického kroužku“, že 1.) avaty Jan Nep. jest osoba historická a sice totožná s generálním vikářem Johánkem z Pomuku a že 2.) sv. Jan nepůjčoval peněz způsobem nechvalným. Jestliže někdo zavírá násilně oči před zřejmými zázraky

a odbývá je laciným a nedokázaným tvrzením, že jsou vůbec nemožny, poučí se pak na základě vědeckého životopisu, jak se posud památce sv. Jana ubližovalo. — Posud u lidiček nepřemýšlejších platí za velikou autoritu spis onoho literáta — odpadlíka, který prameny „klerikálem“ mu zapůjčené ani kloudně přečísti nedovedl. — Leč skutečné pravdy historické nepotřebuje se báti katolík ani v nejmenším. —

Politický přehled.

Říšská rada po schůzi sobotní na neurčito odročena; sejde se až po zasedání zem. sněmů. Právě zasedají zem. sněmy český, dolnorakouský, bukovinský, vorarlberský. Poslanecká sněmovna přijala minulý týden předlohu celní i ve třetím čtení beze změn, ačkoliv se agrární poslanci snažili, aby na len uvaleno clo; zatím ukonejšeni slibem ministrovým. V poslední schůzi vyřízen zákon o podomním obchodě, o přípěži a jednání v prvním čtení o zřízení vláské právnické fakulty v Roveredu. Na připomínku dr. Závky, aby zřízena byla i na Moravě česká universita, odpovídal ministr dr. Hartl vyhýbavě. — Ministr vnitra hr. Bylandt Rheidt proti pochybnostem čes. poslanců, že vláda původní projekt vodních drah v celém rozsahu provéstí nehodlá, prohlásil, že vláda sama má zájem, aby projekt byl dle původního programu proveden. — Čísar prokázal 12. t. m. bar. Gautschovi velkou pozornost, že jej pozdravujícího se navštívil a skoro hodinu u něho prodlé. — 16. května minulo 10 let, co ministr zahranič. záležitostí hr. Goluchovský převzal svůj úřad. — Volby v 21. okresu vídeňském do obecní rady skončily se vítězstvím kandidátů křesť. sociálních. — Němečtí poslanci z Čech se usnesli 27 proti 19 hlasům, že na zem. sněmu upustí od obstrukce.

Uherský sněm schválil adresu ku králi. Krise dosud nerozřešena, ale chystá se sestavení koaliční vlády v čele s nynějším společ. ministrem financí bar. Burianem, jinak má býti sestaven úřednický parlament.

Katolické řády a školy na Východě pro bezohledné vystupování vlády francouzské proti církvi katol. vzdávají se protektorátu francouzského a dávají se pod protektorát italský.

První máj uplynul na Rusi dosti klidně. Dělnictvo manifestovalo za své požadavky, došlo sice tu a tam k menším srážkám, ale vážnější nepokoje neudály se nikde. — Ministerský výbor usnesl se poskytnout sedlákům úlevy při nájmu státních pozemků. — V celém Rusku konaly se v katol. chrámech bohoslužby na poděkování prohlášení carova o snášlivosti náboženské. — Carským úkazem dovoleno Polákům v Polsku pozemky pronajímati a kupovati; i polštíně a litevštíně bude se na školách vyučovati. — V Mandžursku jsou Japonci zimní činní, chystají se obkličovací pokusy; k menším srážkám dochází denně. Jde asi Japoncům o to, aby ještě před námořní bitvou způsobili Rusům velkou porážku a spolu potom aby se případně vrhli na Vladivostok, by se nemohl státí oporou a východištěm akcí ruského loďstva baltického. O pohybech loďstva baltického jest pramálo zpráv, rovněž neví se určitě, kde japonský admirál Togo se svým loďstvem. Togo máje na mysli převahu loďstva ruského, skrývá se zatím, vyčkávaje vhodného okamžiku na přepadení. Jest velice opatrný, vždyť sebe menší nezdár na moři může přivéstí netušený obrát na mandžurském bojišti. Japonské miny v mořských úžinách na ničení ruských lodí přinášejí zážnu i samým Japoncům. Japonská loď s válečným materiálem, narazivši na minu, se potopila; tak stalo se i anglickému parníku. — Rusko chystá se odeslati i čtvrté baltické loďstvo.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 8. t. m. usneseno: Vzato byla na vědomí zpráva p. měst. zvěrolékaře o prohlídce krámů a vozů mlékařských v dubnu t. r. — Schválen byl technickou kanceláří předložený rozpočet na dodání různých předmětů do obecných a měšťanských škol a technické kanceláří uloženo, aby předměty ty opatřila. — Schválen byl návrh změny fasady na novostavbě klempíře pana Josefa Komárka na Žižkově náměstí. — P. P. Hyrářovi, hostinskému v Hradci Králové, pronajata byla na letní sezonu 1905 zahrádka před divadlem za obvyklých podmínek. — Okrašlovacím spolkem v Hradci Králové udělen byl příspěvek K 400 — na rok 1905. — K žádosti Besedy v Hradci Králové provedou se některé opravy v obecním domě č. p. 89. dle rozpočtu tech. kanceláří předloženého. — Vzato bylo na vědomí oznámení c. k. okr. hejtmantství, že pan Josef Kofínek schválen byl nájemcem hostince v č. p. 79. a panu Ant. Koutníkovu, že nebyla udělena koncese hostinská pro dům č. p. 67. — Žádosti israelské obce zde za odepání K 4834 z vody nátkové, spotřebované v domě č. p. 67, vyhověno nebylo. — Kanonické visitace dne 7. měs. června 1905 v Pouchově účastní se pan městský radní Růžička

Josef, důchodenský úřad a technická kancelář. — Vsdají se díky za dar K 20 — a K 10 —, jež pan kanovník Pogert za příčinou úmrtí své sestry daroval pro ústav chudých a městskou policii. — Žádost zdejších zvonníků na zvýšení mzdy doporučí se pol. úřadu k příznivému vyřízení. — Důch. úřadu dán poukaz, aby v roku 1904 povolených K 500 — na zřízení pomníku J. Martinovi na vinkulovanou knížku zdejšího špitálníky uložil. — K dotazu městského zvěrolékaře bylo usneseno, aby na jatkách nebyly vybírány poplatky z koží vepřových, z kostí, vepřových pazourků; z loje pak a škvarků vybírati se budou poplatky dle sazby za sádlo a špeký a z vnitřností (vyjma střeva) a z vepřových hlav dle sazeb za maso. — Žádost místního odboru Národní Jednoty Severočeské, aby obec do vlastnictví převzala panorama v obecním domě č. p. 62. jím koupené pro případ, že by se rozešel, nebo byl rozpuštěn, posoupena byla městskému zastupitelstvu k vyjádření. — Technické kanceláři dá se poukaz, aby zřídila prodloužení vodovodu na Žižkově náměstí s jedním hydrantem. — Ve schůzi dne 12. května usneseno: Návrh p. J. Kuglera na vymalování kostela sv. Jana na Zámecké předložil se c. k. okresnímu hejtmantství ku schválení. — Žádost c. k. okr. hejtmantství za vyjádření o žádosti pana K. Schulze, továrníka zde za udělení koncese hostinské pro dům č. p. 193. postoupí se městskému zastupitelstvu. — Žádost společnosti řezníků, aby maso z poraženého dobytka bylo řezníkům odevzdáváno jateckým místem v 8. v 6. hodin ráno, postoupena byla panu městskému zvěrolékaři k vyjádření. — Vzato bylo na vědomí oznámení c. k. okresního hejtmantství, že ministerstvo kultu a vyučování svolilo k tomu, aby nedoplatek K 9759-28 za rekonstrukci věží kostela sv. Ducha uhrazen byl prozatím jménem kostela sv. Pavla v Pouchově, než projednána bude pozůstalost po nejdůst. biskupu Brynychovi. — Přijata byla oferta pana Zdenka Ježka na pořízení plekocového obelisku zemělému dobrodinci chudých panu J. Martinovi na hřbitově v Pouchově. — Vzato bylo na vědomí upozornění c. k. okr. hejtmantství, že předměty umělecko historické ceny z kostelů bez svolení zeměpanského úřadu nesmějí se prodávati. — Schválena byla oferta p. Fr. Hlávky na dodávání lázni pro chudé. — Náboženské obci israelské uděleno bylo povolení ku zřízení odbočky plynové k nové synagoze.

Na schůzi měst. zastupitelstva v Hradci Králové dne 15. května schválena zpráva revisora a revisního odboru o přehledce obecních účtů za rok 1903. — Budou učinány kroky, aby dle možnosti z lesního hospodářství plynul větší výnos. — Za revisory obecních účtů zvoleni pp. Bulíček, úředník Zálouzny, a prof. Vocásek. — Na předložbu ulic povoleno 14.000 K. — Vybírání dávek z piva zadáno pivovaru za 61.200 K, z vína společenstvu vináříků za 1320 K, z líhovin na 1 rok p. Fránkovi. Poplatky tržní o třech týdenních a výročních vybírány budou do 1. ledna 1906 p. F. Bukem. — Obci Novohradecké poskytno se na místního lékaře 3000 K roč. odměny za léčení měst. hajných. — Ústř. Matice Šk. dostane se jubilejního daru 1000 K.

Místní odbor českoslovanské obchodnické besedy v Hradci Král. pořádá v neděli dne 21. t. m. výlet na Chlum. Schůze předsích účastníků o 1 1/2 hod., cyklistů o 1. hod. odpoledne „u české koruny“. Hosté vítáni!

Schůze pro zvelebení příjmů kněžských proletářů. Dne 14. t. m. konána v místnosti zdejšího Sokola veřejná schůze, na níž pojednávalo o nastávající úpravě kněžské kongruy. V bratrské shodě druh druhu zde příznivovali bývalý zastávce zvýšení kněžských platů Svozil a sociální demokrat Š. Leral. Shromáždilo se zde na tři sta lidí, hlavně sociálních demokratů z Kuklen a Nového Hradce. Schůze zahájena o půl desáté panem Dr. Klumparem. Pak mluvil pan Svozil. Mnoho věcného bývalý katecheta nepověděl. Hleděl poba:iti a animovati některými skandálními historkami ze života kněžského. Církev prý má býti od státu oddělena; ale na druhé straně zase odporučoval, aby jako při jiných schůzích tak také v kostele při kázání byl státní úřední dozor. Semináře nechť si buduje církev sama, ale musí se zde vyučovati dle vůle státu. — To by bylo dle našeho mínění ovšem podivné oddělení. Sami sociální demokraté velice nelibě nesou přítomnost státních orgánů při schůzích čistě politických. A teď by honem pan Svozil chtěl poslati státního dozorce na visitaci do kostela, aby dle svých „odborných“ vědomostí kněze přidržoval k ryzi křesťanské pravdě. A tedy i vyučování bohoslovců by se mělo řídití pokyny státními! Pan Svozil snad ani nepochopil, jakému státnímu absolutismu by se takovým způsobem upravila ceta. Nechť si vzpomene, jak „ntěšené a v duchu Kristovu“ prováděna pod dozorem státním výchova alumnů za císaře Josefa. Až by tak někteří úřední dozorcí komandováni nějakým byrokratickým Meterlichem začali prováděti církevní „reformy“, pak by náboženství splakalo. Kam takový státní absolutismus vede, jest viděti na př. v Rusku. — Na církev prý ať si platí ten, kdo chce věřit. Oněch devět a půl milionů, které se mají věnovati na zvýšení duchoven-ských platů, nechť jest dáno na pojištění dělnictva. K tomu připomínáme: kněží zasluhují více platu nejen za své funkce náboženské, ale i za úmorové práce kancelářské, které státu vykonávají zdarma. Kdyby měl na potřeby školní platiti jen ten, který chce dobrotvolně děti do školy poslat, kdyby chtěli platiti millionové úroky ze státního dluhu jen ti, kteří souhlasí, aby stát vypůjčoval od Rothsilda, také by to podivné ve státě dopadalo. Ať vrátí stát církvi to, co jí odňal, a pak nebude chtít kněžstvo od něho nic. P. Svozil líčením svých názorů a svých protikatolických snah z doby před odpadem dokázal jen neobratně, jak dlouho dovedl být pokrytek. Stavět se v čelo katolické moderny, psát do Mužikova orgánu, že považuje katolické náboženství našemu lidu za

potřebné — ale při tom nevěřiti, to příliš charakter-
ním není. Po Svozilovi socialista p. Šmeral obhlé-
ně několik starých frazí o klerikalismu a „poučili“ shro-
máštěné, jak do zkažené společnosti rozmátlých přišel
první sociální demokrat (!) Kristus, který byl od ní
pro „vzpoudu“ odsouzen. Tak! „Hleďte nejprve
království Božího — ať se ode mne, neboť jsem
tichý a pokorný srdcem — dávejte což jest císařovo
císaři — udeři-li tě někdo v tvář pravou, nastav mu
i levou — milujte nepřátely své.“ Tohle byly zásady
socialistické a pobuřující? — Schůze skončena krátce
po poledni. Ještě se k ní vrátíme.

**Svatojanská pouť v Hradci Krá-
lové.** Svatojanský kostel seminářský, vyzdobený ště-
drou rukou p. biskupa Haise, i letos o sv. Janu
přivábil nešetné pontníky i z dále. Od 8. hodiny
ranní obětován v útulném kostelíku mše sv., o 10.
hodině bylo pak na nádvoří seminářském slavnostní
kázání, na to vesp. kapitulní děkan dr. Al. Frýdek
za četné asistence sloužil pontifikální mši sv., při
níž studující z realky precizně zapěli vybrané skladby.
I seminářská zahrada po celý ten den těšila se zhojné
návštěvy. Úpravná tato rozlehlá zahrada v plném roz-
puku jarním, ve stínu košatých stromů věru jest
vábnyh končtem. Nová moderní budova seminární
nad rozkošnou zahradou by se skvělostí vyjímala.

**O důležitosti fotografie v mod.
průmyslu reprodukčním,** přednáška p. inž.
R. Urbana, adj. technol. musea v Praze, odbyvala se
za zvýšeného zájmu ve čtvrtek dne 11. května v čí-
tárně průmyslového musea v Hradci Králové. Pan před-
nášející přednesl v úvodu krátký historický vývoj
„tisknutí obrazů“, jak případně obsah své přednášky
nazval. Zmínil se o nejstarších způsobech dřevorezby,
mědi a ocelorytu a přelšel ku dřevorytu, který podnes
platí za jeden z nejdokonalejších způsobů reprodukčních.
Potom obšírně pojednal o mod. způsobech repro-
dukčních fotomechanických. Vysvětlil vznik fotografie
předvedl názorně řadu těchto způsobů a počínaje auto-
typií probral světlotisk obyčejný i barevný, troj- a
čtyřbarvetisk, heliogravuru, ortografiu, klitotypii, gi-
gantografiu a kombinace uvedených způsobů mezi sebou.
Přednesem doložil jak zdařilými reprodukcemi, tak i
deskami tiskacími, které zapůjčila přechochtné firma
L. Neubert na Smíchově. Kamenotisku věnoval zvláštní
oddíl, jak toho předmět vyžaduje. Nechá se totiž ka-
menotisk tak všestranně použiti k dokonalým repro-
dukčním, že se způsobu toho stále více užívá. Ukázky
ze závodu Hasseova v Praze, zejména postup tisku
plakátů dle návrhu V. Douby ve 13 barvách zajímal
všeobecně. Ku konci zmínil se p. přednášející i o znou-
vzářším uměleckém leptu, který rovněž nalezá u
našich malířů použití. Většinu vynálezů a zdokonalení
různých způsobů reprodukčních učinili naši rodáci
Vilím, Husník, Klíč a j. Rovněž jest průmysl tento
jen v Praze samé značně vivinutý a zaměstnává přes
1100 osob. Na prvním místě stojí ovšem „Unie“, která
pracuje většinou do ciziny, dále firmy Neubert na
Smíchově, Haase, Koppe a j. Výstavku, která sčítala
otevřena i několik dní po přednášce, navštívilo přes
500 osob.

**Debročinný komitét dam v Hradci
Králové** koná dne 24. května 1905 o 4. hod. odp.
valnou hromadu v diecézním ústavu pro bluhoněné
„Rudolfinum“.

Úmrtí. Pan František Skuherský, majitel
domu a obchodník v Hradci Králové, zemřel v pátek
dne 12. května 1905 v 29. roce života svého. Pohřeb
konal se v neděli odpol. na hřbitově Pouchovském. —
V Nechanicích zemřel 12. května t. r. p. Eduard Bureš,
řídící učitel obecné školy v Nechanicích, člen obec-
ního zastupitelstva, mnohých místních vlasteneckých
a dobročinných spolkův atd., v 50. roce věku svého.
Pohřeb konal se v neděli na hřbitově Nechanickém.

Z minulosti Hradce Králové. Pro
znečištění ulice. V sezení magistrátu dne 8.
prosince 1773: „Pan Glauser byv(še) ex officio citovan(y)
stran(y) z jeho domu skrz hejcnk vypouštějícího ne-
řádů a nočních stolic a stoje, k tomu p. Stanislav
Novák a p. Straka, rychtář, byl nejprv tázán(y) p.
Glauser, proč opět nazad ze svého domu k mas(ť)ným
krámům neřad vypouštěti a proti dané sobě v té dů-
ležitosti záporvdi jednati se opovážil, přednesl, že on
nic podobného nevytváří a že to někdo na jeho slak
učinil mušel. Přítomní ale páni rychtář pravili, kterak
oni jsouce k tomu od řezníků přivedeni patrně vi-
déli, že ten neřad ne z ulice, ale z domu pana Glaura
do žlábků vytlitý býti mušel.“ Rozhodnutí magistrátu
znělo: Má na tenkrát p. Glauser (a) 3 kopami míšeň-
skými se trestati a dokud pokutu nesloží, v arestě ci-
vilním sčítati. Z té pak pokuty se ten sláček dá za-
sdíti a pakli budoucně p. Glauser co podobného učiní,
pak 10ti kopami ztrestán býti. — Pro nedosta-
tečné závaží. V prosinci r. 1773 byla v městě
provedena přehlídka závaží. Dostihnutí a malým záva-
žím byli do sezení magistrátu na den 7. ledna 1774
obesláni, totiž: rybář Sýkora, Dunda, Rychnovský,
Martin Svoboda a paní Ratoletská. Všichni se vy-
mlouvali, že závaží jim odňaté vážné bylo. Magi-
strát se zneal, že „se to dostiženým tenkrátě těžce
váží a závaží se má kastrovati.“ Zároveň se obeslaným
připomenulo, že budou přisázeni trestání, kdyby se toho
podruhé dopustili. (Dle „Protocollum politioum“ No
50. v královéhradeckém archivu podává V. P.—s.)

**Jaro rozvílo se sice v úchvatnou krásu, jen
že ta jarní nálada minulé týden snižována ustavičným
téměř větrem, který spousty prachu v Hradci Králové
a v okolí rozduval. Máloměrý den zasávil ve slunném
klidu. Ovšem lidová pranostika studeným májem věští
úrodný rok. Všeho druhu stromové, obalené i letos
hojným květem, již odkvetlo, na polích bujná seles;
sito v okolí Hradce Králové již metá, i louky obrostly
hustým pažitkem. — Ve čtvrtek rozbourilo se nad Hradcem.**

Okresní chorobinec, jež mají už v mno-
hých čes. okresích, snad přece konečně stížen bude
i v Hradci Králové. V posledním zasedání okresního
zastupitelstva královéhradeckého přijat totiž návrh,
aby se všemožně pracovalo k tomu, by postavena byla
nová okresní nemocnice, všem moderním požadavkům

vyhovující a dosavadní nemocnice aby byla přeme-
něna v okres. chorobinec. Obou útvarů v moderním
zařízení jest na okresu zdejších nezbytné potřeba.

Společita Královéhradecká. V měsíci
dubnu 1905 uloženo na vkladní knížky K 111.124.63,
vybráno na vkladní knížky K 206.020.87, vklady kon-
cem dubna K 11.609.889.76. — Na hypoteky půjčeno
K 58.908.06, na hypoteky splaceno K 46.296.28, na
hypotekách koncem dubna K 9.732.862.11, cených
papírů v zásobě K 2.418.000.—

**Na okrasu Žižkova náměstí v Hradci
Králové** měli by také přispěti majitelé zahrádek
sousedních a nově zablázaným parkem. Zahrádky ty
zůstanou vždy rozkošným pozadím nového parku, proto
bylo by si přáti, aby se majitelé nestavěli v cestu snaze
městské rady, která na návrh technické kanceláře byla
by ochotna zříditi v zahrádkách nové vkusné cihlové
ploty na jejich náklad. Zařízení tímto získalo by ne-
jen Žižkovo náměstí, ale i majitelé sami.

Hosped jako hub po dešti. V Hradci
Králové jest hosped bez počtu, konkurence v hostinství
převládá a až obyvatelstva poměrně nepříbylo, kon-
cesse se aspoň rozšiřují dále. Na žádost okres. výboru
povoleno rozšíření koncesse ku provozování živnosti
hostinacé na novostavbu čp. 409. — Koncesse ku pro-
vozování živnosti hostinacé odděleny: p. Kam. Skři-
vankové v domě čp. 13., p. Ottilii Hutlové v domě
čp. 138., p. Jos. Uhlířovi v čp. 86. a p. inž. Schulzovi
v čp. 1908. Také známou blahobyť!

**Na knihovnu bohoslovecké biskup.
semináře v Hradci Králové** zaslali náše-
dující dpp. peněžité dary: Fr. Hrobský, kaplan v Lib-
čanech 3 K, Fr. Sychra, farář v Jablonném n. O. 2 K.
Potvrzující tímto příjem peněz těchto vzdávají boho-
slovci dotčeným pánům povinné díky: Vivant sequentes!

V Malšovicích u Hradce Králové, kde le-
tošním rokem školním otevřena nová dvoutřídní škola,
stavějí právě pro ni novou budovu školní o čtyřech
třídních, určenou pro Malšovice a Hrázku. Jednopatrová
budova, jež má býti otevřena ještě letos, jsouce na
příhodném místě, jistě bude sloužiti k ozdobě a po-
kroku obou obcí. Na stavbu její povolena okresním
zastupitelstvem komunální záplčka v obnosu 70.000 K.

Kosteličková pouť v Pardubicích.
Na třetí neděli po Velikonoci slaví se každoročně
v Pardubicích u P. Mar. Bol. čili obecně řečeno u
„kosteličky“ veliká a bluhá pouť. Na ten den bývají
tu slouženy tři mše sv., bývá tu slavnostní kázání a
mnoho věřících přichází ku sv. zpovědi. Nepatrné
prostory chrámové nestačí ovšem nikterak pojmonti
zástupy lidstva na pouť sem přicházejícího. Prostran-
ství před „kosteličkem“ bývá v pravém toho slova
smyslu natlučeno. Nepřehlédné davy těsně k sobě
sražené valí se sem a tam; na ten den jak řáno, tak
odpoledne nelze tu projíti. Ač letos počasí nebylo
práve pouť, přece přišlo různých pouťníků z města
i venkova v takovém množství, že všecky ty nečetné
poutní atrakce nestačily uhájiti všetečnost a zvěda-
vost lidskou. Bylo tu i letos nesmírné množství ob-
vyklých a nezbytných kramářů, perníků, písníků,
fů, planetářů, komediantů a všelijakých světoběžníků,
k tomu houpačky, kolotoče, zvířecí se svými vyvo-
láváči a hluchými fláknety a všude tam se návštěv-
níci tlačili a strkali jakoby o závod. Také se tu roz-
vířil mezi mládeží konfotový boj, ten dávno ode všech
rozumných a slušných lidí zavržený nešvar. Kosteli-
čková pouť netrvá po způsobu jiných poutí jen jediný
den, ale ty různé nejdůležitější poutní vábné atrakce
potrvají tu celý týden, ba i více a ruší tam polito-
vání hodným způsobem ve dne v noci tamějšími ob-
yvatelem jindy tak posvátný klid.

**Prahnúdo kosť chradimských po-
řádá v neděli dne 21. května 1905 ve velké dvoraně
v prahnuzdě „na sklepech“ majovou středu skákavou
s turnajem hádkanovým. Vstupné pro rodinu 2 K,
ojetinělec 1.20 K. — Dámy u nás, jako vždy, nic ne-
platí. Zábětek před osmou hodinou. — Konec později.**

Osvěta lidu v Pardubicích se nedáří,
nic se jí nedáří. Věcnou obranu proti našim pravdi-
vým článkům podniknouti ovšem ani nemohla. Do-
kázali jsme příliš pádnými důvody, jak umí nápadně
nadržovati protestantům a židům a jaký strannický
hněv jeví vůči všemu katolickému. Snesli jsme doklady
o tom do několika čísel Obnovy — a Osvěta Lidu?
„Odpověděla“ jediným článkem, kde místo věcné
polemiky vyrukovala se starými a prohanými frásami
o svém „pokrokovém“ stanovisku vůči všechněm (!?)
vysnáním a opepřila své fráze hrubstvím a sprostotou;
místo věcného, klidného rozboru našich slušných
článků utekla se k osobnímu napadání pardubského
duchovenstva. Odbyla nás pohodlně, ale příliš málo
pokrokově nadávku, že z našich článků koukají jenom
„kutná a boty“. Zato však — jak každý nestranný
čtenář Osv. Lidu přivědčiti mušel — koukají boty a
to hodně hrubé fazóny z řádků Osv. Lidu. Ač se
Osv. Lidu loni zaříkala, že do osobních zájmů a urá-
šek se nepustí, opouští jádro naší polemiky a pouští
hrubou stělnu na osoby. A tak na místo pokrokového
sebespytu schladila si tato motivá tiskovina záhu na
osobách. Polemika se jí tedy nezdařila, nemohla se jí
zdařiti. Leč nedáří se jí také na jiném poli. Na př.
jaké množství kalených stíel vypustila proti našemu
náboženství a církvi naší! A přece horlivost pardub-
ských katolíků v návštěvě kostela stoupá. Není také
divu, že fanatické a prohané výpady Osvěty Lidu
proti katolictvu probudily i v dříve vlažných katolíků
větší náboženské sebedůvědu. Hnušel se zvláště vzdě-
laným kruhům našim, jak prakticky provádí Osv. Lidu
své vlastní heslo o náboženské snášelivosti. I prostý
lid již prohlédl, že Osv. Lidu pracuje do rukou židům
a že by vedení obce zasáhlo nejraději do rukou
několika lidí, kteří by ze samé lásky ku práci nejra-
ději si hleděli vlastního zisku. Ani tu se nedáří dru-
žině seokupené kolem Osvěty L. Občanstvo již poznalo
ty muže „pokrokové“ práce na př. v obecním zasu-
pitelstvu, kteří mají plná ústa oprav a pokrokových
návrhů, ale — jakmile se má přikročiti k práci, mají
plno výmluv a tak práci přenechávají velikomyslně —
těm starým. Strany opravdové práce hledí se tudíž
nyat semknouti v těsnější svaz, vyslechnou sice klidně,

a utrpným usměvem nezaradě nápady „pokrokově“, ale
pracují dále dle svých lepších zkušeností svědomitě
na pravém pokroku města. Bez Osvěty L. a její stou-
penč, zásluhou těch „zatemněných a spátečnických“
zavedeno již elektrické osvětlení, začne se již brzy
a vodovodem, bez Osv. Lidu začne se stavěti nádraží,
bez Osv. L. dochází k stavbě divadla, bez Osv. Lidu
dochází k regulaci Labe a Chrudimky i k úpravě
města. Než se nějaký v skutku pokrokový plán zrodí
v hlavě některého spolupracovníka Osvěty Lidu, již
jest v hlavě „nepokrokové“ důkladné promýšlen. Zatím
dost. Přítě si povíme o židovském stanovisku Osv.
Lidu k měšťan. besedě, o jejím zvelebování „Sokola“
atd.

Dvořákův pomník v Hořelích. Ho-
řičtí spolkové zpěváčtí „Ratibor“ a „Vesna“ a hudební
spolek „Dalibor“ předsevzali si pozaviti mistru Dvo-
řákovi první důstojný pomník v rozkošných sadech
Smetanových. Pomník tvořiti má poprsí z bílého mra-
moru na žulovém hlazeném podstavci červené barvy.
K zadání vhodného, ku provedení z mramoru spěso-
bilého poprsí vypisuje se s tímto konkursem a to jen ome-
zený pro členy učitelského sboru a absolventy c. k.
odborné školy sochařské a kamenické v Hořelích. Pod-
mínky konkursem zašle na požádání předseda komitétu
pan Jos. Feifar v Hořelích.

Ještě z Pardubic. Naše mladá t. zv.
pokroková intelligence kupuje šmahem od
židů. Část národního jmění přijde tedy do rukou židů.
Je a bude žid vlastenec? Vráti národu českému pro-
centa z jeho kapitálu? žid dr. Herzl pravil a O. L.
jeho výrok otiskla „/“ 1903: „Jméne vlastní,
zvláštní a osobitý úrod.“ Mladí pánové, pře-
mýšlejte o každém slůvku zvlášť a s celku vyvoďte
logické důsledky! — Ve vsdělávacím klubu bylo
rokováno o „potírání tuberkulosity“. Byly proneseny
mnohé výborné návrhy. Líbila se mi snaha čeliti zlu
tak strašlivému. Avšak kde zůstaly návrhy na potírání
tak četných zdrojů této metly moderní společnosti?
Kde zůstal návrh na odstranění kouření mládeže?
Kde regulativ pro práce tovární na př. v raffinerii
petroleje? Kde návrh na zvýšení mzdy a platů v t.
zv. továrnách na prádlo? Kde návrh na odstranění
„sífkování“ a náhrad za jinou práci, zdravější? Kde
zůstal návrh na uzavření kofalen? Bylo by záslužno,
krásno stavěti izolované nemocnice pro nešťastníky
tuberkulosníky, avšak záslušnější by bylo odstraňovati
příčiny tuberkulosity. „Principiis obsta“ t. j. počátkům
(a přičinám) zla odírejte. Zde by měla „Osvěta Lidu“
všechné podle, rozepati se o škodlivosti uvedených příčin
tuberkulosity. Avšak může a smí tento „list lidu“ psáti
proti kofalám, továrnám, sífkování, zvýšení tová-
renské mzdy? V čí rukách jsou kofalný, továrny,
sífkování atd.? Ne, „Osvěta Lidu“ tak tomu lidu psát
nesmí. — „Tohle není pro nás.“ Snad všude, kde
je několik stavení pohromadě, měli již „přednášky“. U
nás je moc stavení a také bylo moc přednášek.
Prof. dr. Gruber přednášel lidu asi v 6 nedělích o „Dě-
jinách socialismu“ a prof. dr. Urbánek o Gorkém.
Návštěva „lidu“ o přednáškách prvního byla tak silná,
že předsednictvo muselo oběšním snahou žádati,
aby alespoň členové se dostavili do přednášek. Také
na druhé přednášce „pro lid“ viděli jsme tytéž tváře:
židy a „pokrokaty“ — intelligenty. Z toho měla „lidu“
řekl mi jeden: „Tohle není pro nás, ani tam to, co po-
vidal ten pan profesor z Prahy, to je pro ty studý-
rované pány.“ — Před nějakým časem obdrželi stu-
denti středních škol dotazník od „Středoškolské ko-
misse“, ve kterém (již od tercií!) měli zodpovídati
otázky, jako ku př. jaký je poměr studentů ke dru-
hému pohlaví atd. „Osvěta Lidu“ uvedla s velikou
vášností tento dotazník a souhlasila, aby chlapci od
13. roku a mladici pod 18. rokem stáří pronášeli kri-
tiky o svých profesorech a o celém ústavu a jeho
vedení. O. L. velmi vážně respektovala zodpovdání
malých studentů (od 13. až do 20. roku, uvede-
ného dotazníku. Avšak v téže čísel činí sobě pan
redaktor Hajn posměch z úsudku „Pokrokového státo-
právního studentstva“ na vysokých školách, tedy činí
si posměch z úsudku akademické mládeže. Úsudek
terciána imponuje panu redaktoru Hajnovi více než
úsudek studentů na vysokých školách. Na jakém stupni
intelligence, soudu a poctivosti stojí pan redaktor
Alois Hajn t. č. v Pardubicích? Kterak nám O. L. a
pan redaktor Alois Hajn odpoví? Uvidíte, že ne bru-
botně a napadením zase některého kněze anebo celého
stavu. Že ne! !

Z Kostece n. O. (Několik vzpomínek na
milou návštěvu nejdůstojnějšího pana biskupa Dra.
Josefa Doubravy ve dnech 11.—13. května.) Četné
baderium statečných junáků a rolníků farnosti Koste-
lecké (80) v čele s pp. V. Štěpánem, J. Starým, Rud.
Bartošem vyjelo vstříc J. B. Milosti na hranice far-
nosti Potátné. Krátkou, případnou řečí p. Štěpá-
n, delší dojemnou p. Pupe uvítali nejd. biskupa. Vše-
chno obyvatelstvo Vyhnanovské od brány doprovázelo
J. B. Milost až ke škole v Doudlebách, kde se stalo
uvítání pp. c. k. okresním hejtmánem, c. k. okresním
inspektorem, celým p. t. zastupitelstvem a p. starostou
v čele, p. t. p. hrabětem z Bubna a Litic, pp. učitelů,
družičkami, dítkami školními a nesmírným počtem
obyvatelstva, jež za zvuku hudby a zpěvu „Tisíckrát“
doprovázeli J. B. M. až ke kostelu. Tu u skvělné
slavobrány, zhotovené dle plánu p. stavitele, očekávali
všichni Kosteletští i venkovští ve dvou mohutných řá-
dách svého vrchního pastýře, který přijel po 6.
hodině doprovázen vesp. kanovníkem J. Soukupem,
vdp. vikářem Kaplanem, sekretářem dp. Doskočillem,
pp. c. k. okr. hejtmánem a c. k. inspektorem, ban-
deristy a deputacemi v kočárech. Srdečně u brány pří-
padnými řečmi uvítali: p. t. p. František hrabě Kinský
a všichni úředníci velkostatku, ozdobení odsnaký Kato-
lické Jednoty, vdp. děkan, p. t. dámy spolku sv. Lud-
mily, c. k. okresní soud, c. k. berní úřad, c. k. po-
štovní úřad, p. továrník Moravec a deputaci nové
zvolené zastupitelstva a Občanské Jednoty, p. Dr.
Albert za místní školní radu, pp. zastupce venkov-
ských osad, p. c. k. notář Em. Morávek, p. Dr. Švehla,
p. Dr. Tomášek, p. ředitel rolnické školy a pp. pro-
fessory, p. přední měšťanky s celým sborem, p. řídící
chlapecké školy a všichni pp. řídící učitelé i se svými
sbory a dítkami, p. okr. zvěrolékař za Čten. Besedu,

p. t. spěrácký spolek, p. t. spolek sv. Vincence, který v krásném albu podal výkaz své šleté činnosti, p. t. sbor hasičů, p. t. sbor veteránů, za p. t. spolek muzejní a okrašlovací p. lékařů Böhmi, p. t. spolek čtenářů ženských v malebném kroji, p. t. společenstva potravní, smíšená, oděvní se svými pp. předsedy a starosty v čele, Katolická Jednota, jež podala nádherný album pohledů na Kostelec n. O. a význačnější stavby s proslavou dp. Vlad. Hornova. Realka s p. ředitelkou a pp. profesoři dostavila se později. Nato za zvuku hudby a zpěvu odebrala se J. B. M. spalem spolků na děkanství, pak do chrámu Páně a po ukončených obřadech do nového zámku jako host J. hraběcí Milosti. Vesnice i město ozdobeny vládou prapory. U chrámu Páně v Kostelci n. O. bylo dlouhé sloupoví stožárů, věnců, praporů a nápisů ozdobených Těžbou večera pak Katolická Jednota se spojila místními v lampionovém průvodu a hudbou napočítala v novém zámku zastaveničko, při němž zpěrácký spolek střídavě s výtečnou p. t. kapelou Třebachovskou zapěl Cantatu od p. řed. Jeřábka. Ve čtvrtek večer na počest J. B. M. pořádková Katol. Jednota koncertní akademie, již navštívili vys. urozený pán František hrabě Kinský, p. c. k. okr. hejtman, p. c. k. okresní školní inspektor, všichni pánové stojící v čele úřadů, spolků, zkrátka všechna intelligence a mnoho jiných. Těž večer bylo celé město slavnostně osvětleno. Dny 11. a 12. května byly pro celou farnost pravými svátky. Náhlá byla povznesena a při tom srdečná a upřímná. Díky i slova nřdp. biskupa s kazatelnou, tvář, úsměv naplňovaly každého láskou a touhou co nejdříve patřiti v otcovskou tvář Jeho. V sobotu rozloučila se J. B. M. a Kostelem doprovázena p. t. p. hrabětem, deputací v kočárech a banderistami. Srdečně rozloučily se s J. B. M. obce Lhota, Koryta a Kozdruž zastoupené pp. společným starostou a starosty místními, pp. učiteli, p. t. sborem hasičským, družičkami a školní mládeží. Dále vroucené na rozloučenou a krásně promluvil p. řídící Fr. Vondrák a dítě školní. Od brány odjížděl nejdůstojnější pan biskup z farnosti Kostelecké za vrouceného přání všech „Kdež Bůh nám našeho milého vrchního pastýře ve zdraví zachová mnohá a mnohá léta“.

Na adresu p. učitele Páda. Panu Pádovi nedáví epítii jeho vavřiny, kterých nabyl ve Vápně a proto v Novém Obsoru vyplňuje celé sloupce, kde vypočítává stále své domnělé zásluhy, ač snad dobře ví, že vlastní chvála nevoní a hlavní věc jest ta, že ty zásluhy, které on si stále a stále přičítá, nikdo nezná ani ve Vápně, ani v okolí a při tom slibuje, že ještě těm jeho „jeremiádám“ není konec a že denunciovati bude dále. Napadá, kde koho může, řídě se tou radikální zásadou „jen ho“. S podivem konstatovati se musí, že Nový Obsor celé sloupce k tomu propůjčuje, kde p. Pád jedno a totéž stále obhřívá, bábaje jen okolo mísy, jako chytrá kočka, aby do té horké kaše nespadl a přece nepoví pravdu, jak to s tou záložnou bylo a čeká, že bude nucena Ústřední Jednota hospodářských společenstev dáti průchod pravdě a veřejnosti sdělit, co vlastně se stalo. Jaké pověsti stále kolují v okolí, bude v zájmu Ústřední Jednoty sdělit, co vlastně se stalo, aby byl učiněn tomu konec. Buďto má pravdu p. Pád a lhou všichni ti rolníci a obdani, kteří dostali upomínky, nebo lhala revize, která našla schodek atd., atd., nebo . . . Nejvíce ovšem jej mrzí, že ten nevděčný svět nechce a nechce oceniti ty veškeré zásluhy jeho, ze kterých ovšem bral tučné dividendy a procenta, a proto svět uznat se nechce, že za byl důkladně placen a bral tučný bakšiš, to že není žádná láska k lidu, to že není obětavost, to že je, jak u nás se říká, „kapasťství“. Velice rád by se stal mučedníkem, aby stál na vysokosti povznesen nad jiné, ale škoda přeskoda, že nechce se to uznati, neb snad by to potom více neslo do kapsy. Ač chytá se všeho, co se mu hodí jen do krámu, také činí si posměch z náboženství, kde píše, že lid myslí, že modlitby a procesy na Marka a křížové dny pohroma od něho odvrátí; inn ovšem, k tomu je potřeba Pád a jeho letáky, aby u něho se dal každý pojistit. Šikovně nyní zapírá v Novém Obsoru, že on pojišťoval a píše, že práci tu zastával za svou ženu. Pane Páde, že tak drze umíte lháti jako učitel, to věru očekáváno nebylo! Kdo byl podepsán na pojišťovacích letáčkách — Vy nebo žena? Odpovězte nám! Tam přece bylo vytisknuto: Jan Pád, učitel a nikoli Pádová. Zde vizte, že sám chcete veřejnost udržovati v nevědomosti a jako pokrokový učitel jak náležitě umíte pokrokově lháti. (Dokončení.)

Z Potštýna. Dne 6. t. m. odjel se celý Potštýn v slavnostní háv. Se všech domů i se zámku a kostela vlály prapory barev národních, papežských; vřelý dne toho o 6. hod. zavítal do zdejší osady J. B. M. ndp. vrchní pastýř dr. Jos. Doubrava. Četné banderium rolnictva Zámělského se starostou svým p. Al. Hlaváčkem v čele uvítalo nejprve J. B. M., doprovodivši jej z farnosti Cslavské do Potštýna. Obec Prorubská, zastoupena obec. výborem, šactvem se svým učitelem p. V. Talaráskem, sborem hasičským a množstvím lidí, uvítala J. B. M. u vlastní slavoobrány. Na hranicích katastrof Potštýnského oslovil J. B. M. starosta městečka p. J. Fr. Fr. v čele obec. zastupitelstva, u slavoobrány mezi prvními domky uvítán velepastýř místním duchovním, říd. p. učitelem a ostat. pp. učiteli, družičkou jménem šactva, velitelstvím c. k. četnické stanice, sborem veteránů a četným obecním farností. Za zvuků hudby ubíral se průvod ku chrámu Páně, kde J. B. M. uvítala vys. ur. pl. baronka Anna Dobřenská z Dobřenic, patronka chrámu, a patronátním komisařem p. J. Smejkal. Po malém odpočinku v zámku, kde J. B. M. prodílela pohostinu s vedp. kanovníkem dr. Soukupem, dp. ceremoniálem H. Doskočilom až do svého odjezdu ve středu, odebral se průvod do chrámu Páně ku obvyklé pobožnosti počáteční a za zemřel. V neděli dne 7. t. m. proslavil ndp. biskup po tiché mši sv. krásnou a hluboce prociťnou řeč ku břimovancům i dospělým, jež mocným působila dojmem. Za posvátného ticha a vzorného pořádku udělena pak svátost sv. břimování 368 břimovancům, po němž následovala skouška ze sv. náboženství ve škole. Odpoledne bylo o 3. hod. křesť. cvičení a zakončeno po-

žehnáním. Po celodenní námaze J. B. M. byla přítomna večerním pobožnostem májovým. Neradi loučili se farníci s vrchním pastýřem svým, když doprovázen banderiem ubíral se do farnosti Kostelecké. Dobrotivý Bůh žehnej, posiluj a zachovej Ho!

Z Velké Řetové dostává se nám do rukou od obecního úřadu úřední oprava, v níž se skoro všechny stesky páně farářovy prohlásují za nedůvodné. Nedivíme se, že ctěnému obecnímu úřadu ve Velké Řetové nebyly zprávy dp. faráře lhotejny zrovna tak, jako že nemohlo býti přijemno dp. faráři rozbití besídky a tendenční zpráva o tom do Obnovy zasláná. Leč připomínáme panu starostovi, že na nás není právě potřeba hnáti útokem paragrafem 19. Po řádném vysvětlení náš list beze všeho nutkání stejně stojí o úplné jasno. Nenakazili jsme se zúmyslně prohanou a pomluvačnou taktikou „pokrokového“ tisku, jemuž jest obzvláštní radostí zlehčovati čest bližního. Ale když již obecní úřad zaslal opravu úřední, měl dbáti o to, aby vyhovovala podmínkám a aby se neopravovaly věci, které ve sdělení páně farářově nebyly. Oprava nevyhovující úředním předpisům uveřejňovati se nemusi. Nechceme však následovati chytráckého příkladu nám odporných listů a hoditi opravu do koše. A proto k obapolnému uklidnění myslí otiskujeme na dorozumění: Nelze se diviti, že po dvou útocích na klid Vašeho duchovního správce též tendenčnímu dopisovateli odpovídal a že ku zprávě o zboření besídky dodal některé jiné věci, které lépe celou situaci vysvětlily a jež dopisovatel zamlčel. — Píšíte, že v řetovském hostinci nebyl ubohý tkadlec do naha avlečen a provazy přivázán a že nenapodobovali v jiném řetovském hostinci občané posměšně mši sv. a kázání. Rádi Vám věříme. Ale mjezte na mysl, že v našem článku sestaveném dle informací páně farářových není práno, že by se tyto skandály udály právě ve Velké Řetové. Ale že se tyto věci v kollaturě řetovské staly, to sami dobře víte a jistě jste je sami odsuzovali. — Sdělujete, že poštovní úřad jest veřejným, kam každý má přístup; tedy že zloděj, který na poště nalezl v pokladně peníze, nemusí býti zdejší. Dodáváte k tomu, že osoby z krádeže podezřelé nejsou zdejší, ale vesměs cizí. Tento Váš úsudek ovšem jest odůvodněný a my rádi k Vašemu názoru přistupujeme. — I Vašemu objasnění, že jeden již praesentovaný farář zřekl se Řetové nikoli z názně před trampotami, ale z přičiny zcela jiné, také rádi věříme. — Sdělujete, že, pokud pamět sahá, pouze jediný farář z Vel. Řetové odešel na větší faru, ostatní však zde žili až do smrti v pokročilém stáří; poslední farář po čtrnáct let. Tedy faráři zdejší nejsou mučedníky. K tomu poznamenáváme, že dle pamětní knihy farní zkusil mnohý z nich přece jen dosti značné nepřijemnosti. To se však děje ovšem při těžkém úřadu kněžském také v jiných obcích i velice vzorných, tak že ty nepřijemnosti okolnostmi nebo jednotlivci způsobené také nechceme přičítati na vrub obce Vaší vůbec. Zda p. farář v besídce účtoval a zda budova farní jest zdravě prosperující, to přece musí věděti dp. farář sám. Kdo přijde do fary na chvíli jako host, nemůže věc posouditi tak jako ten, který ve farnosti bydlí stále. — Ze všeho patrno, že i ctěný obecní úřad mří za okolnost, že několik náslitků dopustilo se skutku tolik nepřekážného a že učinili ti lidé lehkomyšlně celé obci hanbu. Ani nám nenapadá takové a podobné výstřednosti připisovati na účet obce celé. Jistě ani dp. farář svojí odpovědí škodolibému pisateli nechtěl odsuzovati kollaturníky všechny. To přece by nebylo radno, postaviti se proti kollaturně celé. A že u Váš jest dosti lidí, kteří si katolického náboženství a svého kněze vážili, bylo patrno na př. ze zprávy o odchodu vlp. Mik-na. Ostatně a veřejnosti sdělujeme, že se nám dostaly v posledních dnech z dobrého pramene informace, dle nichž valná většina kollaturníků řetovských nestojí v mravnosti a zbožnosti za kollaturníky sousedními. A jednotlivé skandály dějí se skoro všude. Dej Bůh, aby tento článek působil k obapolnému uklidnění myslí. Že bylo odpověděno na úmyslnou dvojí provokaci dopisovatelů ukázkou několika fakt, jistě si přirozeně vysvětlíte. Doufáme pak, že po vzájemném dorozumění zavládne pokoj a vzájemná láska.

Z Humpolce. Zdejší ochotnický spolek ohýstá na neděli 21. května hru „Na pomoc Rusům“. — „O životě a potřebách vídeňských Čechů“ promluví téhož dne „na Kocourku“ o 1/8. hod. več. ve „Svornosti“ dp. P. Oddo Vorlíček, zdejší kaplan.

Obnova starobylého chrámu v Jaroměřu. Nastala doba, kdy náš starobylý děkaný chrám Páně sv. Mikuláše, pocházející z 13. století, důstojně upraven bude. Lonského roku započato bylo krytím a přestavbou pobočních lodí, letos a přístě bude pokračováno potřebnou opravou zevnějšku a vnitřní výzdobou, což ovšem vyžadovati bude velikého nákladu, a jmění zádušní jest tak nepatrné, že sotva stačí, aby kryta byla běžná vydání. Děkaný chrám sv. Mikuláše jest v staré gotice proveden, prostranný a vyniká jednoduchými krásami stavitelského umění, jaké i odborní znalci (zeměf. architekt sv. Víta v Praze p. Mokř a jiní) se vyjádřili. Proto uzenos se několik paní, že na údel ten sbratři budou milodary. Dary zaslati ráčili P. T. pp.: děkan A. Štěpánek 300 K, prelát Čtvrtečka a P. Sommernitz 60 K, P. Dittrich 60 K, převor Vagner 80 K, P. Šorm 20 K, farář J. Volánek 20 K, farář J. Vaniček 10 K, P. Vavruška 10 K. Uctivě se prosí o další přispěvky, jež třeba zaslati na městský úřad v Jaroměřu.

Různé zprávy.

Oslava 70. narozenin nejvyššího maršálka knížete J. Lebkovice dala se za vřelé účasti všech vrstev obyvatelstva. Gratulantů bylo bez počtu; sám mocný blahopřál jubilantu vlastnoručněm listem a udělil mu velikokříž řádu sv. Štěpána; oslavenec zvolen i čestným měšťanem pražským i mnohých jiných měst. Oslava započala již v sobotu večer slavnostním představením v Národním divadle, kam se dostavila česká šlechta a vybrané obecnstvo. V neděli pak J. E. kardinál Leo baron

Skrbenský sloužil v chrámě sv. Mikuláše na Malé Straně slavné služby Boží, po nichž ve sněmovně vzdán hold nejvyššímu maršálkovi. První gratuloval J. E. kníže-arcibiskup pražský, členové zem. výboru a představenstvo obce pražské, na to duchovenstvo pražské, Ad. kníže Schwarzenberg blahopřál jménem členů paneké sněmovny z král. čes. a jménem velkokrátků, posl. dr. Pacák jménem českých poslanců říšských i zemských, posl. St. Kubr jménem agrárníků, Kar. Adámek jménem české samosprávy a množství jiných. Po tři hodiny přijímal kníže oslavenec blahopřejné projevy. Celé museum adres, různých darů sneseno při té příležitosti do sněmovny. Večer pak uspořádáno zpěváckými spolky pražskými (500 osob) nejvyššímu maršálkovi na náměstí před jeho palácem na Malé Straně zastaveničko, čímž slavnosti skončily.

Moderní galerie království Českého, v níž mají se snéstí skvosty umění malířského, otevřena v neděli odpoledne v prozatišních místnostech v bývalém pavillonu výtvarných umění na výstavišti v Král. Obou v Praze. K slavnosti dostavil se i ministr vyučování dr. Hartl, který velebil Prahu jako sídlo umění doufaje, že dar vznešeného zakladatele Moderní galerie, císaře a krále, bude základem smírného závodění obou národností v království Českém.

Zvláštní sjevy přírodní. V Praze na březích Vltavy vyskytly se letos v neobyčejném množství zvláštní mušky z rodu Chironomus, které tu polehají v miliardách-jako labaké jepice. Protože jména českého posud nemají, navrhuje pro ně velmi případně pro jejich způsob života jistý pan učitel název rejnice, což my tímto fyziologickému útvaru pražskému ohlašujeme. — Na Pardubku v tůňkách kolem Labe vyskytly se letos velmi četné a jinak velmi vzácné korejšité lupenonožky štítkové, které kolem Labe lze pozorovati jen vždy po delších letech. — V Sonnenbergu u České Lípy vyskytl se letos na farské louce blíž kostela vzácný druh alpské květiny Crocus albi-florus, ač květina tato v celých Čechách jinde nepřichází.

Sjezd českoslovanské strany agrární konal se o sv. Janě v Praze na Žofíně za účastenství asi 1000 osob, mezi nimiž i 4 zástupci z Moravy a poslancem dp. Ševčíkem a ze Slezska p. Zika. Dopoledne konala se valná shromáždění „Sdružení českých zemědělců pro království České“, již zahájil poslanec St. Kuber, dovolávaje se svornosti a lásky mezi zemědělci českými i moravskými. Jednatel F. Hybš, pojedná o činnosti, probuzení rolnictva, přimlouvaje se za zdravou politiku národohospodářskou. Sdružení má jmění 9750 53 K. Při volbách zvolen předsedou posl. St. Kuber. Nato konán sjezd strany agrární, jež zahájil posl. Žďarský poukazuje, že strana agrární ze své pomoci povetala z touny po obraně selské půdy. Strana, ač chudá, nabývá vždy větší váhy. Posl. St. Prašek dotkl se též stanoviska strany agrární k náboženství a ke sdružení katol. rolníků českých. Dokládá se snášlivostí náboženské a křesťanské lásky k bližnímu. Agrárníci nedovolí haněti svou viru ani církev a brániti ji budou vždy. My jsme katolíci, praví a kněžstvo zasluhuje naší lásky a úcty. Řečník posuzoval i poměr k ostatním stranám politickým, s nimiž nemožno agrárníkům vždy jíti, ano třeba se i proti postaviti. Vzhledem k vládě dovozoval, že strana jeho nepřipustí, aby český člověk vstoupil do kabinetu císařského, dokud nebude spravedlivým požadavkům českým vyhověno. Proti maďarským vysávacím nutno vystoupiti. Dp. kaplan Kroiker prohlásil, že kněží jsou upřímnými přáteli rolnictva, že přijímají i program agrární, chtějíce býti ve straně účinnými pracovníky; náboženství že však nelze vylučovati z veřejného života. Dp. posl. Ševčík těší se z této organizace agrární, mezi níž a sdružením katol. rolnictva mor. není podstatného rozdílu; touží však, aby odvrhli od sebe dědictví liberalismu po Mladobesích a pracovali pro smír, jednotu, dohodu a blaho stavu rolnického. Smírné a přátelské mluvili i ostatní delegáti z Moravy. Sjezd odpoledne skončen.

Krvavá řeč v Žitoměři. O ruských svátečních velkonočních došlo v Žitoměři v Rusku k řeči mezi židy a ruským lidem, při čemž 15 židů a 3 křesťané usmrceni, 81 židů a 8 křesťanů poraněno. Bouři tu svou vyzývavostí zavínili židé. Místní výbor revoluční je v rukou židovských a učinil také vše, aby obyvatelstvo rozešťval. Několik tisíc židů, ozbrojených revolvery a noži, útočilo proti bezbrannému lidu ruskému, hnalo se zběsile proti vojákům. Židé stříleli bez rozmyslu do každého, kdo do rány přišel. Rozružený lid ruský vrhl se pak na židovské domy, vše pustoše. A pak že ruští židé jsou pokojnými občany!

Ztrnutí šije v Cechách. V žižkovské čes. dětské nemocnici zemřelo, jak pitvou dokázáno, jedno dítě ztrnutím šije; jiné se smrti zápasí. Také v Klatovech zemřel jistý dragon ztrnutím šije.

O pozdravu. Společenský mrav vyžaduje, abychom i pozdravům věnovali lepší pozornost. Leč kdo se domnívá, že v tomto ohledu učiní dosti, svedne-li trochu klobouk a zabučí-li při tom něco nerozumitelného, jiný když mávne pouze rukou po klobouku a snad teprv tehdy, když je přímo u známé osoby; takový pozdrav jest neuctivý, ba spíše urážlivý, tak jako zase příliš přehnaný způsob pozdravení, kterým se ve velikém oblouku ruka s kloboukem až k nose skloní, neb jenž se jeví přehnanou hlubokou poklonou, jest zase směšný. Neuctivý pozdrav nechává se bez odpovědi, což ovšem zdá se pozdravujícímu urážlivou nevšímavostí. Stalo se, že dělník, když jeho pouhé zahučení pozdravné mimojdoucím pánem nebylo opětváno, zamával nad ním holí a vychrlil naň apoustu nadávek o vyvážení paneké. Jdeme-li proti známé osobě, sejmeme klobouk ve vzdálenosti 4—5 kroků a to rukou, která se nenalezá na straně pozdraveného; ukloníme se při tom lehce, hledíce přívětivě na osobu. Smekáme-li před někým nadarmo, nesmí nás to hned rozčilovati, neboť snad vůbec nezpozdravíme, jest věru velmi bláhové, důkazem špatného vychování; vždyť pozdrav není milostiv, nýbrž svědecký úcty k osobám, které toho zasluhují. Osob neznámých sice nezdravíme, jme-li však ve společnosti,

s ní někdo smeká před kolemjdoucím, žádá slušný mrav, abychom se zdravím soudruhům také hlavu obnažili. Pozdraví li nás někdo uctivě, třeba, abychom mu pozdravem slušným poděkovali, byl bychom byli sebe vyvýšenější nad pozdravujícího. Poděkovný pozdrav vyšších vždy hřejivě působí na nižší. Takový pozdrav dospělých — i tedy učitelů atd. — naproti dětem jest důležitým, ale ne vždy uznávaným prostředkem výchovným. Osoby pohlaví ženského při pozdravu mají se vždy lehce ukloniti. Ve městech na to leckterá dáma zapomíná, ale na př. na zanedbaném Slovácku odpoví vám na pozdrav i shrbená stařenka pývnou poklonou a přívětivým úsměvem, ač nebyla v žádném pensionátě.

Nervosa děti. Nervosy přibývá nejen u dětí rodin, které se duševně namáhají, nýbrž i u dětí rodin řemeslníků, dělníků a rolníků, takže choroba ta jest všeobecně rozšířena. Hlavním příznakem nervosy jest více nebo méně zvýšená nebo snížená dráždivost nervová. Zvýšená dráždivost duševní jeví se u dětí živou, dráždivou, snadno rozčillitelnou povahou. Děti takové bývají hubené, útlé stavby tělesné, jsou velmi moudré, ano vzhledem k věku svému příliš moudré, ale obyčejně vyčerpají své síly duševní tak rychle, že když dospějí k věku, ve kterém by rozumu nejvíce potřebovaly, klesávají na lidi průměrné, ano i podprůměrné. Spánek dětí nervosních bývá zřídka normální, pro každou maličkost hned vyskají, hned zas pláčí a se zlobí, přehnaně lomoží, švitoří, zpívají neustále atd. Mají-li něco podniknouti, myslí jen na to, brzy vstávají, sedají, stále hledí na hodiny, dvře. Mají-li jeti někde po železnici, mají stále strach, že přijdou pozdě atd. Mezi nervosními dětmi jest mnoho dětí pyšných, domyšlivých, svěhlavých; z nervosních dětí stávají se mrzutí staří mládenci a panny, obli- bují si konsevou kritiku jevíce náklonnost k pedant- ství (puntičkářství) a k lakotě. Pohled na malou ránu, kapku krve nezpůsobí u nich pouze snad hluboký dojem duševní, nýbrž má v zápětí i zblednutí obličeje, pocit úzkosti, stísněnosti, strachu i omdlení. Jiný obličej jejich nápadně rudne a střídavě bledne. Ně- které děti mají neklidný, tékavý pohled, nemohou se dívat do očí osobě, s níž mluví, někdy při nejmenší příčině dostávají bušení srdce, časté močení. Mívají též pocit, jakoby jim noby dševěnlý, ruce klesají jim bezvládně dolů. Nepatrné příčiny, jako krátký pobyt na slunci, učení, poněkud delší čekání mívá u nich v zápětí bolesti hlavy. Pociť hladu bývá u nervosních dětí tak nesnesitelný, že jedí hlínu, křidu, papír atd. Někdy náhlý želest působí u nich pocit bolesti, hu- čení v uších; mnohý zápach i jistá jídla vzbuzují v nich nevolnost, zvracení. Příznaků ještě jiných vy- počítává Wiesnerův lékařský spis „Nervosa děti.“

Působnost obce při požáru. Sáhnutí za účelem hašení ohně v majetek soukromý, na př. prolomením, stržením zdi a pod., dovoleno jest jen v případě nejhorší, když nezbyvá jiného prostředku, by oheň byl udušen, aneb aby se zamezilo dalšímu šíření ohně a pak, vyjmajíc případ potřeby velice pilné, jen tehdy, když to nařídí obecní starosta anebo zřízenec jeho, nebo velitel sboru hasičského. Rovněž jenom za těchto podmínek dovoleno jest vniknutí do stavení a dvorů proti vůli obyvatelů nebo majitele. Jakmile oheň jest uhašen, má obecní starosta ihned co nejdříve pátrati po příčině vypuknutí ohně. Vzejde-li odůvodněné podezření, že by se některá osoba dopustila činu trestním zákonem zakázaného, buď ihned soudům oznámeno. V případech opomenutí a skutků pro oheň nebezpečných, jež zakázány jsou vše- obecnými zákony a nařízením policejními, aneb jež obecní výbor vzhledem k místním poměrům zapověděl a jedná-li se o výkony, které dle řádu policejního při ohni marně byly vynucovány, přisluší tu starostovi obecnímu společně se dvěma staršími obecními vyko- návati právo trestní. Z takového nálezu trestního lze se odvolati k politickému úřadu zemskému. Odvolání to má se podati v 8 dnech po doručení nálezu staro- stovi obecnímu. Trestní nálezy v právní moc vešle vykonává obecní starosta. Pokuty v penězích jdou do obecní pokladny chudinské; jestli však je v obci zří- zena pokladna na podporování hasičů, tedy do této pokladny. Obecní starosta, vykonávající ustanovení řádu policie v příčině ohně, rozhoduje v prvé stolici, pokud rozhodnutí takové dle řádu tohoto aneb dle zřízení obecního zřídáno není obecnímu výboru. Do rozhodnutí starosty obecního lze si stěžovati výboru obecnímu, do usnesení výboru obecního lze stížnost podati výboru okresnímu. Stížnost má se podati vždy v 8 dnech starostovi obecnímu. Úřadové političtí ko- nají tu právo dohledu státního dle ustanovení platného zřízení obecního.

Adresář českého průmyslu a ob- chodu vydán bude obchodníkem Jednotou pro Mo- ravu a Slezsko v Brně. Čeští průmyslníci a obchodníci žádají se, aby se co nejdříve do adresáře přihlásili. Na požádání zašle se prospekt.

Slovenská výstava v Hodoníně na Moravě (hospodářská, průmyslová, živnostenská a ná- rodopisná) koná se od 30. července do 3. září t. r. Zastoupeny tu budou přední a nejbohatší firmy české z Moravy, Čech, Dol. Rakous a Uher. Výstaviště má rozlohy 2000 m². S přihláškami třeba si p spřáhati. Kdo má nějakou památku, starožitnost, výšivky, malůvky na aple, papíru, dřevě, knihy, obrazy, zbraně, listiny, různé výrobky atd., přihlas vše na výstavu. Výstava sama je pořádána ve prospěch Matice Hodonské, vy- držující čes. vyšší realku zem. v Hodoníně. Dotazy zodpoví hned jednateř výstavního výboru Emil Černý v Hodoníně.

Pro domácnost. Sekané řízky. Při ny- nější drahotě masa mohou se dělati řízky sekané, které jsou výnosnější než obyčejné. Asi 10 dkg telecího masa bez mázder se jemně useká, přidá se k tomu asi pět dkg mouky, dvě řízky strouhané žemličky, dle potřeby se to usolí, malinko se přidá pepře a stopek usekané cibulky, (ještě lehce zelené petrželky), vše se dobro- mady promíchá, udělají se jednu stotinu silné pla- cičky, obalí se v mouce a rychle se opekou na másle (postačí asi dvě řízky rozpuštěného másla). Když jsou opečené do červena, zalejí se kapkou hovězí polévky, nechají se ve var přejít a hned nesou na stůl. Za 10

minut jsou hotové. Tyto řízky jsou lehké pro churavý žaludek; tu se však musí vynechat cibule a pepř; pro chuť se dá jen zelená, jemně sekaná petrželka. — Smažené řízky. Čtvrt kg telecího masa z kýty se jemně useká, přidá se k němu jedna strouhaná, mlékem navlažená žemlička, asi jako slepičí vejce kousek mozečku, jeden sloutek, dle potřeby soli, ma- linko pepře, řízky sekané zelené petrželky, vše se dobře promíchá a dělájí se placičky jako předešle. Ty pak obalí se v mouce, smaží v rozklepaném vejci a v žemličce a smaží jako řízky. Podobně se dělají též z hovězího masa.

Matiční knoflíčky, opatřené protokolo- vanou známkou Ústřední Matice Školské, prodává „Zádrha“, družstvo k povznesení lidového průmyslu v Praze na Příkopě.

Sjezd slovanských novinářů, jehož se účastnilo i několik čes. žurnalistů, konal se minulý týden v Opatijí-Volese.

O našich sýkorkách. Svarní tito ptáci mohou pro svoji pohyblivou čipernost snadno nazváni býti ptačími opičkami našich sadů, lesů i stromohadí. Jsou nám věrní obyčejně po celou zimu, přeletajíce sem a tam. V tuhých zimách skrývají se v různých skulinách a děrách. Lid náš má sýkorky rád a chrání je snad všude. Nejznámější je koňadra, největší to sýkorka naše; pro tuto vlastnost lehkou lze ji poznati mezi ostatními. Má temeno a hrdlo černé, tváře bílé, ostatně je zelenavě žlutá. Dar zpěvu nemá, ale přes to slyšíme ji po celý rok na haluzích stromů zvlášt- ním způsobem švitořiti. Jest velmi hašteřivá a krve- žiznivá, přece ale velmi užitečná. Ustavivším sbírá- ním hmyzu čistí naše zahrady. Má podivnou vlastnost straky; sbírá totiž lesklé předměty a schovává si je ve skulinách. Hnízdí v dutinách a mívá až 10 mláďat i více; ačkoli dvakrát do roka sedí, přece není po- měrně příliš hojná. — Roztomilou její družkou jest modřinka, pro své blankytné křídla a ocas tak na- zvaná. Toto pěkné zbarvení a menší tvar snadno ji činí poznatelnou. Je jako předešlá velmi krutá. I vlastní své družky, jsou-li churavé, ubíje a krv jejich střebá. Jiných ptáků nesnese, jinak velmi užitečná. V zajetí krotne a stává se svým přítulným chováním velmi milou. — Ještě menší ptáček v této čeledi je babka či sýkora lužní. Není tak pestře zbarvena jako předešlá. Barva její této sýkory je více huědá, spodina bílá. Volí ku přebývání místa vlhčí, zvláště kde je hojnost vrb, v nichž ponejvíce hnízdí. Je oproti předešlým dobromyslná a mírná. Má také jako všechny sýkory před dravci veliký strach, přes to ale vrhá se divoce se všemi ostatními různými svými kolegy němi na sovy, jakmile se za dne někde objeví. — Podobně jako tato je zbarvena jiná sýkorka s ladnou chocho- ličkou na hlavě, odtud parukátka zvaná. Vyskytuje se u nás daleko častěji než ostatní. Má mnoho ne- přátel a podlehá snadno neblahým vlivům přírody. Žijí nejraději v družinách a mají se vespolek velmi rády. — Nejmenší sýkorka je uhelníček. Šedomodrý ptáček s černou hlavou. Hnízdí velmi často i v opu- štěných děrách myšáků a krtčích. K těmto druhů se zvláště druh sýkorek, mlynářů nazvaný. Má barvu černobílou a ocas velmi dlouhý, proto ji lehko po- známe. Nehnízdí v dutinách, ale staví si umělé hnízdo v podobě vejce na stromě a v křoví. Maličký tento ptáček má až 15 vajíček. Vzácnější draby jsou u nás moudřiláček a sýkora vousatá a jen tam, kde je hoj- nost rákosí a sítin. Všecky tyto drobnouké ptáčky odporučíme všle ochraně dobrých lidí před nezdárnou mládeží a kočkami, které je i pacičkou z dír vybírají. Nad to podlehají zvláštní epidemii, která je nemilo- srdně kosí. Oto.

(Z a s l á n o.)

Vkladatelům a vůbec věřitelům Sv.-Václavské záložny v Praze!

Kuratorium podepsané činí tímto ku všem vkladatelům a vůbec věřitelům Sv.-Václavské záložny v Praze v likvidaci veřejné vyzvání, aby mu do 15. června 1905 oznámili, zdali jsou ochotni na úplné vyrovnání svých pohledávek proti řečené záložně s ve- škerým přislušenstvím přijmouti hotových 25% toho zbytkového obnosu, jaký jejich pohledávky vykazují po slevách již učiněných a bez úroků od 1. července 1902 aneb, byl-li vklad později učiněn, ode dne vkladu jdoucích a beze všech útrat soudních a mimosoudních. Kdo k tomu jest ochoten a chce ve své nabídce státi v slovu až do konce července 1905, ohlásiž to nejdříve do 15. června 1905 na podepsané Kuratorium v Praze, palác hraběte Lažanského, dopisem poštou zaslaným, v kterém výslovně a zřetelně musí býti udáno:

1. číslo vkladní knížky a na či jméno zní,
2. zbývající obnos pohledávky po srážce slev učiněných a bez shora uvedených úroků a nákladů,
3. prohlášení, že podepsaný jest majitelem této knížky a ochoten za 25% vyrovnání ponechati ji Kura- toriu, bude-li mu tato částka do konce července 1905 vyplacena,
4. okolnost, zdali pohledávka byla zařazována, kterým právním zástupcem a na jakém jmění zálo- ženském jest exekučně zjištěna,
5. vlastnoruční podpis a adr. seu přihlášeného majitele knížky.

Každá zvláštní výhrada, kterou by hlásící se věřitel připojil, každé omezení naproti shora uvede- ným podmínkám bude pokládáno za záporné prohlá- šení a nebude na takové přihlášky vůbec přihlíženo. Nepřijímají se také žádné jiné nežli poštou učiněné přihlášky, zejména nelze pro nedostatek pomocných sil přijímati žádné přihlášky osobní. Na žádnou při- hlášku nebude odpovídáno zvláště, nýbrž vyřídí se všechny opětým veřejným prohlášením Kuratoria v novinách.

Dle toho, kolik přihlášek se stane, a sdali po- stačí k úplnému vyřízení této záležitosti, učiní Kura- torium opatření své a sezná-li toho možnost, provede v měsíci červenci 1905 výplatu u pokladny záložny „Důvěry“ v Praze, palác hraběte Lažanského.

Při výplatě té by musily Kuratoriu býti ode- vzdány knížky vkladní Sv. Václavské záložny a u těch věřitelů, kteří pohledávky své soudně vymáhali, krom

toho také dle exekučního řádu předepsané ověřené Kuratoriu svědčící postupní listina a příslušné spisy.

Na bližší vyvážení akce této uvádí Kuratorium následující:

Dle nálezu soudních znalců, kteří sestavili bi- lancí záložny na den 15. září 1904, jeví se nekrytý schodek okrouhle 2,400,000 K. Schodek ten měl by býti hrazen členy záložny solidárně ručícími, avšak dle zkušenosti v tomto směru nabyté a dle vlastního posudku znalců nelze na takovou úhradu nikterak počítati a to ani ve zlomku takovém, který by stačil k úhradě značnější. Jméni záložny jest exekucemi vy- čerpáno, takže Kuratorium musí vkladní knížky po- kládati za bezcenné. K 25%, zaplacení tohoto schodku bylo by zapotřebí okrouhle 600 000 K. Kuratorium nemá sice tou dobou této částky k dispozici, poněvadž fondy jím sebrané až na nepatrné více méně podmí- kami vázané obnosy vyčerpány byly dosavadními, ku snížení původně daleko vyššího schodku čelícími akcemi. Nicméně chová Kuratorium odhodlanou naději, že by se mu podařilo po tolika obětech v této věci již přinesených ještě i tuto částku opatřiti tenkrát, kdyby se nabylo přesvědčení, že se tím nadobro odklidí ne- blahá tato záležitost.

Kuratorium veřejnou vyhláškou v novinách oznámí, zda-li k výplatě dojde a byla by výplata ta provedena v červenci 1905.

Kuratorium smí doufati na opatření potřebné sumy jen tenkrát, když se interestenti s vyrovnáním tuto nabízeným spokojí. Proto pokládá za svou po- vinnost výslovně na to upozorniti, že kdyby až pro nedostatek ochoty se strany věřitelstva, či z jakých- koli jiných důvodů ku provedení tohoto posledního pokusu vyrovnacího nedošlo, budou prostředky, které by se do té doby snad opatřily, pro věřitelstvo a sa- nační akci vůbec ztraceny. V tom případě hodlá též Kuratorium složití své funkce.

Kuratorium pro sanování Sv. Václavské záložny v Praze.

Dr. Mikuláš Karlač, Vojtěch Jos. hrabě Schoenborn, předseda, místopředseda.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 13. května 1905. 1 hl pšenice K 15 80—16 50, žito K 10 30—10 70, ječme- ne K 11 20—00 00, oves K 8 00—8 30, prusa K 00 00—00 00, vike K 13 00—15 00, hrachu K 20 00—26 00, čočky K 36 00—40 00, jahel K 28 00—00 00, krup. K 20 00—40 00, bramborů K 7 40—0 00, jetelového semene červeného K 00 00—00 00, jetelového semene bílého K 00 00—00 00, řízáků K 00 00—00 00, máku K 36 00—40 00, lněného semene K 18 00—21 00, 100 kg čistých otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšen. otrub K 18 50—00 00, 1 kg másla K 2 96—0 00, 1 kg sádla vepřového K 1 80—0 00, 1 kg tvarohu K 0 50—0 00, 1 vejce K 0 08—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa petržele K 10 00—12 00, 1 kopa kapusty K 0 00—0 00, 1 hl cibule K 12 00—14 00, 1 kopa drob. zeleniny K 1 00—2 00, 1 pytel mrkve K 5 00—10 0, 1 kopa cerele 6 00—10 0, 1 kopa salátu 2 00—6 00, 1 hl jablek 00 00—00 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 13. měs. května 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 190, žito 179, ječmene 26, oves 189, prusa —, vike 3, hrachu 2, čočky 2, máku —, jahel —, krup 3, jetelového semínka 1 1/2, lněného semene 2 1/2. 2) Zeleniny: petržele 52 kop, kapusty — kop, cibule 4 hl, drobné zeleniny 92 kop, mrkve 9 pytlů, cerele 52 kop, brambor 164 hl, salátu 125 [kop. 3] Ovoce: jablek — hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 6 kusů, podvinčat 396 kusů, kůzlat 11 kusů.

Listárna redakce.

Z Humpolce. Pro nedostatek místa až příště.

Ohloubou každé hospo-
dyně jest dobrá káva.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

neměla by při přípravě den-
ního kávového nápoje v žádné
— domácnosti více chybět. —

o o o

Žádejte výhradně jen původní ba-
ličky se jménem „Kathreiner“ a nikdy
nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. Ic 24

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady [na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise
číslic losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a treskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k přelustnému slohu

Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rozpočty sestavuji zdarma.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

První Královéhradecké
**parní a vanové
LÁZNĚ**

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpo.

— Lázně vanové denně. —

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Krásný byt

v parteru

3 velké pokoje, kuchyň jasná, předpokoj
s balkonem, příslušenství, pod jedním uza-
vřením; lázeň v domě.

Eliščino nábřeží č. 322.

Výborný osvěžující nápoj skytají

**Maršnerovy šumivé
limonádové bonbony**

s chutí citronovou, malinovou, málinkovou
třešňovou a jahodovou.

První česká akciová
společnost továren
na orientalské cu-
krovinky a čokoládu
na Kr. Vinohradech,
dříve A. Maršner.

Jen s touto ochrannou známkou jsou nejlepší.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

všechné v ohni zlatené
a stříbrné, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co ne-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbrnění star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již osvědčené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykázati četnými pochval-
nými příspisy P. T. zákazníků
a odporučuje se tedy k za-
kupování a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícňů, pa-
cífků, schránek na Největější, patenek atd. co nejlépe.

lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícňů, pa-
cífků, schránek na Největější, patenek atd. co nejlépe.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velečestojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Nábytek zaručené co nejso-
lidnější a nejvkus-
nější ve vlastních

dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte cenníky a prospekty zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a rezbářský.

Pisárna a dílny na Letné čísla 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jele, Boží hroby, kříže, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatné a
franko.

Removace starých oltářů a kostelních zařízení.

Jarní a letní novotiny

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

První stroj.

Poděkování.

Ve chvílích těžkého utrpení našeho při nemoci a úmrtí milovaného syna, bratra a švagra pana

Františka Skuherského,

obchodníka a majitele domu v Hradci Králové,

bylo nám projevováno tolik vřelého účastenství a upřímné soustrasti, která byla nám útěchou a jediné byla s to, bezměrný bol náš zmírniti.

I pokládáme za milou povinnost vysloviti

uctivý svůj dík

všem příbuzným a známým, kdož přátelským a láskyplným netěním památky zesnulého, zúčastněním se pohřbu, věnováním skvostných věnců a kytic, jakož i osobními a písemnými projevy účast svou nám vyjádřili

V Hradci Králové, v květnu 1905.

Žofie Skuherská,
matka.

Poděkování.

Přecetné důkazy přátelství, jichž se nám dostalo při příležitosti úmrtí naší matky, sestry a tety, paní

Aloisie Halounkové,

vdovy po měšťanu v Hradci Králové,

jsou mi milou pohnutkou, abych všem, kdož nám svou soustrast projevili, pohřbu se zúčastnili a po čas nemoci zesnulé účastí svou nás těšili, vyslovil touto cestou

srdečné díky.

V Hradci Králové, 16. května 1905.

Karel Halounek.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO

které následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehce se stráví.

Kandol-Kakao

má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spojeno jsouc se sladkem, je zároveň velmi výživné.

Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 "

K dostání ve všech obchodech se zboží koloniálním a kořením.

Pravé jen v balíčkách se známkou lva.

Jarní čtvrtletí

veškerých

modních časopisů

lze objednat

v prvním královéhradeckém knihkupectví a antikvariátě

Bohdana -- Melichara

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Donáška do domu se neúčtuje.

Správné a rychlé dodávání zaručeno.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákresey a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. května 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Häckel a evangelický svaz

či

protestanté a křesťanství.

(14) Kdo je Häckel? — Je to professor v Jeně, jehož jméno i náš list nejednou vyslovil a jehož knihu: „Záhada světa“ naši realisté do češtiny přeložili, aby tu naši mladou inteligenci, jak se říká, dorazili. Häckel směje se písmu sv., evangelia jsou mu bájkou, v osobního Boha a nesmrtelnou duši nevěří; je to darvinista, který vykořisťuje descendenční theorie k protikřesťanskému světovému názoru, stavě svou trojici pravdy, dobra, krásy proti pozitivní víře křesťanské. Tento muž měl v Berlíně dvě přednášky, z nichž vyzírala zapřísáhlá zášť proti každému náboženství, zvláště ale proti katolické církvi, čili jak on praví, papismu. V přednáškách těch poukázal mezi jiným na knihu učeného jesuity Wasmanna, ovšem jen tak dalece, aby mohl, jak to dělají všichni jeho druhu, udělit štulec katolicismu, jemuž se směje, že teprv nyní uzavírá kompromis s vědou, když již celý svět se o lásce jeho k vědě přesvědčil. Neporozuměl totiž knize Wasmannově a myslí, že jesuita je darvinistou. Proti tomu se tento ovšem ohrazuje a odpovídá Häcklovi vtipným otevřeným listem, v němž matematicky dovozuje, že p. professor žádným monistou, jak o sobě praví, není, nýbrž atheistou. „Pojmenujeme-li Boha písmenem *a*, svět pak písmenem *b*, je podle vás, p. professore“, píše Wasmann, „ $a = b$. Odečteme-li pak $a - b$, co zbude? — Nula; proto váš monismus je jen zastřený atheismus.“

Mohlo by se vším právem očekávat, že takového člověka bude nejvyšší autonomní představitel protestantismu — evangelický bund — který přece má pozitivní křesťanství hájiti, potírat, aneb aspoň ignorovati. Ale chyba lávky! Kdyby Häckel mluvil proti protestantismu někde v Kolíně, vrhl by se naň bund dozajista, jak to dělá při podobných příležitostech, ale že útočil v Berlíně proti papežství, za to dostal nejen evangelickou ab-

soluci, ale páni stiskli mu vděčně ruce, nazvavše ho pravým a nefalšovaným protestantem. Zase jednou našly se dvě krásné duše, objaly se a tak hned se nepustí. Nevěřcem může Häckel býti, může se smáti i tomu zbytečku z křesťanství, jež evangelický svaz ještě drží, nadává-li jen statečně papeži a katolictví. Páni to beztoho s tou vírou přísne neberou a tak je Häckel vlastně jejich a oni jsou Häcklovi. Orgán jejich, berlínská „Rundschau“, píše: „Häckel vidí v knize Wasmannově změnu v názorech katolictví, smíření se papismu s vědou. Třeba bychom my to optimistické stanovisko nesdíleli, přece musíme mladému starci v jiném ohledu s plným srdcem přisvědčiti, že učinil tak podařený útok proti ultramontanismu a jeho noheledu — vládní straně německé, a když vyčetl této duševní lenosti, zahřmél sálem hřmotný potlesk na důkaz, jak to působí, když někdo promluví silné slovo proti nejtemnějšímu bodu moderního kulturního života. Když poukázal na nejstarší děru církve — Francii — jak tato panovačnou svou matku z domu vyhodila, vzbudil v posluchačstvu nekonečnou veselost. Podivno, v tomto okamžiku stál tu Häckel, aniž by tomu chtěl, jako pravý a nefalšovaný protestant. Za jeho svatý, spravedlivý hněv musil mu ruku stisknouti i ten, kdo jinak s tímto upíračem nebe — Himmelstürmer — úplně nesouhlasí.“ Tak oficiální orgán protestantů v Německu a jeho největší organisace — evangelického svazu. Jak viděti, páni na fráze nejsou chudi a hlavní věc — jsou veseli. Dcera vyhodila z domu matku, to stojí již za to, aby páni zapomněli, škodolibost že není žádná křesťanská ctnost, ale vlastnost nezvedených chlapců a špatných lidí. Svoji k svému; evangelici našli Häckla a ten jim v jejich náboženských zmatech pomůže na nohy. Věřili-li jedni v božství Kristovo, jiní nikoli, jaké je jediné východiště? — Häckel, atheismus a s tím to také v Německu skončí. Na tom nic nezmění ani sám císař se svým vážným křesťanským názorem, tím méně jeho skoro pobožné řeči. Protestantismus nosí zárodek smrtelné nemoci v sobě a ty růžové líce, jaké mu namalovalo na vrcholu své moci sto-

lící císařství, nikoho neoklamou. Papismus stojí sám a udrží se svou vlastní vnitřní silou, třeba protestanti a nevěrci poukazovali sebe více na známky jeho rozkladu, kdežto protestantismus trvá, dokud neskácí se hlavní jeho sloup — proušáctví. Ve Francii dcera matku z domu vyhodila, ale ta matka je ještě dost zdravá a silná, aby si svůj chléb vydělala; bůře by bylo, kdyby za Vogesami vyhnal z domu pán děvečku. Ta by, ač mladá, jinde službu nenašla, protože k práci není.

Spojují-li se protestanti s lidmi toho druhu, jakým je učený atheista Häckel, dokazují, že potřebují proti katolické církvi pomoci a že tato jim je dobrá, ať přijde odkudkoli; katolíkům neuškodí, ale do svých řad zanesou zmatek a zárodek k rozkladu. Häckel a pozitivní víra je tolik, jako zápalka s prachem. Jako nikdy neuškodilo katolicismu, kdykoli se špatných katolíků zhostil, tak neprospěje protestantismu, jest-li hnutím „los von Rom“ pár tisíc takových padavek získá, neboť to je samý materiál pro häcklismus. To prozradí protestanté nahlížejí a ortodoxní „Kreuzzeitung“ žádá, aby se k Häcklovi zaujalo určité stanovisko. To si počká! Evangelický bund mlčel v případě Fischerově, evangelický bund nepromluvil v zápase o apoštolské vyznání víry, evangelický bund bude mlčeti i nyní. Aspoň připraví se tak o poslední špetku vážnosti všech pravověrných protestantů, an dokazuje, že mu neběží dokonce vzdor své pěkné firmě o hájení zájmů křesťanství. Ostatně ať se páni perou! Kdybychom k tomu byli naladěni, mohli bychom zase my býti veseli.

Volné listy.

(Bourgetův „Žák“.)

(8) Hned předem pravím, že k tomuto článku jsem mravně přinucen. Důvod mravní závažnosti obsažen jest v rozmluvě, kterou jsem měl nedávno s jistým inteligentem. Hovořili jsme o nynějším postavení katolické církve, dotkli jsme se literatury a v ní jmen slavných

na: „Snad ví, Toničko, že pan Stěbla, u něhož Prachanda bydlí, má černého pejška. Nu, a dnes pobíhala ta potvůrka po ulici tolik vyparáděná; celá ulice se sbíhala a všecko se smálo té jeho parádě.“

„Ach já, a co to ten pejsek na sobě měl?“

„No — měl na krčku navěšeny kotillonky, které dostal Prachanda od tanečnic ve včerejším věnečku.“ Tohle dodala Máry se škodolibým gestem a zasmála se nahlas.

„Táák? Ten ničema! Tohle je pěkný komplement za naši pozornost. Toto je hotové lo-trovství.“

„Inu, která je do Prachandy celá zblázněná, už si musí nechat něco libit“, kousala Máry; „já bych takového větroplachovi dala v plese vždycky košem.“ Tak dělala zubatá a nažloutlá Máry z nouze ctnost; měla veliký dopal, že o ni Karlouš ve věnečku ani nezavádil, a tak si ulehčila nyní aspoň škodolibým potýráním své družky na krásu šťastnější.

„Kdo by to byl řekl!“ pokračovala Tóny v roztoucím rozčilení. „Zdalo se, že jest ten habebník tak elegantní, uhlažený, ale zatím jedná hůř než pasák.“

„Přeju dobré zažití, na zdar“, zazubila se Máry a již rychle odšustila potýrat jiné hezcí so-kyně.

A nastalo ve městě veliké lkání i radování. Kluci se honili za vyšňořeným čoklem rozmoklým, blátivým sněhem tak dlouho, až pevně připjaté ozdůbky na krčku čtvernožcové byly celé zablá-ceny a znetvořeny k nepoznání. A ještě horší rmut než na těch kotilloncích uhostil se v srdci uražených krasotinek. Hezcí holky plakaly, některé pomýšlely na pomstu, a ty, které k vůli méně vábnému zevnějšku ve společnosti Karloušově nikdy svého srdíčka nezahřály, vysmívaly se uštěpačně postiženým družkám. Fanyňka zbledla po nešťastné zprávě jako vosk a pátrala úsilně, zda mezi po-

koli věděl, že má Achilles rychlejší nohy. Měl si's na to vzpomenout.“

Karel se rděl hněvem. Květouš dovedl tak řízné cuchati jeho sobělibost! A co odpovědět? Vždyť má vlastně kollega pravdu. Prachanda pokazil si u Květouše poslední kousek reputace; ale rozhodně si reputaci před zraky suchého kollegy — filosofa něčím napraví, aby si zachoval aspoň kousek respektu před spolubydlicím. Zatím raději spolkl hořkou pilulku a znovu se trudně zamyslel. Náhodou jeho zrak padl na huňatého psa čokla, který se líně pod stolem provaloval. Oč je líp tomu čtvernožci než hodné studované-mu člověku! To zvíře nestará se o nic, nepřed-vídá žádných strastí; když se nají, jest úplně spokojeno. A při téhle ponuré filosofii tukla náhle do hlavy Karloušovy zvláštní myšlenka. Oko mu škodolibě zasvítlo. — Počkejte vy, bolky, vy rušitelky studentského klidu! Karel vám zaplatí dle zásluhy tu pečeni, již jste mu včera upekly a kterou on dneska musil snísti. Pryč od dívek! Rozhodný boj proti nim! Všecky mosty, jež by ještě k dostaveníckům vésti mohly, strhat na ráz! Taková hesla bouřila v hrudi mladého junáka, který ocitnuv se za větrem, mimo dostřel, — měl zase proti pokušení kuráže dost a dost. Ano, dá neklamný, rozhodný důvod, že o dívčí společnosti nestojí.

* * *

Odpoledne téhož dne potkala Máry Korálková Toničku Šťastnou a hned se ptala s usmě-vavou lící: „Jestli pak ví, Toničko, novinku?“

„Co bych já mohla vědět? Řekla mi sama, co ví“, vyzvídala nedočkavě Tonička.

„Inu že si pan Prachanda ztropil dnes šel-movský kousek, odpovídala Máry loudavě.

„A co — co vyvedl?“ přeshlapovala netr-pělivě Tonička.

Máry polkla slinu a pokračovala zase zvol-

FEUILLETON.

Byl lásky čas.

IV.

Professor Šarda zpytavě obracel lístečky zápisníku; mezi studenty nastalo hrobové ticho, ticho takové, jaké zavládne mezi lutristkami před vyvoláním nových „numer“. Každé zašustění listu řezalo do srdce Karlova jako broušený nůž. „Ticho všude; co to bude, co to bude?“

A bylo velice zle; Šarda bezohledně Karloušovi stojícímu poníženě u tabule dokazoval, že „zemské rotaci“ pranic nerozumí, že by dle jeho výpočtů země se přilípila nejdříve k Saturnu a pak k Neptunu. Vytrýkal káravě, že věnoval včera Karlouš velikou pozornost zcela jiné rotaci, jinému kolotáni a otáčení, než jest kolotáni naší zeměkoule.

Doma začal ke všemu ještě Květouš deklamovati: „Vidíš, už tě obmyslil Šarda presentem, s kterým se sotva před holkami pochlubíš. Tenhle podar sotva si na krk tak sobělibě pověsíš, jako včera tu mašličku, s níž jsi se tolik mazlil. — A nepovídá jsem ti, hrdino achajský, že tě před půlnocí z věnečku nedostane ani policajt?“

„Prosím tě, už nechej toho kázání“, odpovídal sklíčeně Karlouš; „Šarda mi přece sám zazpíval takový koncert, že budu mlíti té jediné melodie plně uši na celý měsíc.“

„Inu, já ti jen chci připomenout, jakého jsi dělal včera rytíře, jak jsi před mýma očima statečně šermoval mečem pevně vůle, zaříkaje se, že jím přetneš po dvou hodinách všechny nitky sa-lonních lákadel. Svou vlastní čest jsi dával do zástavy a — zbytečně jsi prozradil, jak chatrnou cenu měla tahle záruka. — Milý brachu, Hektor byl statnější hrdina, ale když uviděl Achillea, ztratil kuráž a utíkal před ním jako posedlý, ač-

spisovatelův a konečně přetřásali jsme povahu a směry v současné filosofii. Mezi spisovateli zastavili jsme se u Bourgeta a jeho „Žáka“ a můj známý s jistou ironií otázel se mne, co soudím o této knize velkého francouzského spisovatele. Odpověděl jsem, že základní myšlenka v „Žáku“ jest vysoce umravňující. „Aj, aj,“ odpověděl můj známý se zřejmým podivným v obličejí, „tak přece jeden katolický kněz, který knize porozuměl a který neztotožnil se s odsouzením knihy se strany katolické.“ „Nikoli jeden“, odpovídám, „jsem přesvědčen, že tak soudí každý katolický kněz, který knihu důkladně přečetl a vážně promyslel. Váš úsudek, pane, ukazuje, že i vy podleháte ustálenému již zvyku, chybu jednotlivce podkládati v katolickém životě všem ostatním činitelům.“ „Připouštím“, opáčil, „že ve směru vámi naznačeném mnoho se přehání, ale i vy v katolickém životě nejste na tomto všeobecnování bez viny. Sleduji se zájmem hnutí myšlenková a podrobné projevy jejich a přesvědčil jsem se často, že různé kotrmelce proti rozumu, zkušenosti, často i na úkor církve a náboženství ve vašem katolickém táboře spáchané, nedošly ihned zaslouženého odmitnutí. Můžete mi namítnouti, že se tak děje i mimo život katolický, ale námitka ta by nic neznamenal vzhledem k tomu, že dle mravní povahy katolictví máte býti vzorem jednání. Nedivte se pak, že proti vám jest všeobecnováno vše, co má jakoukoli úbanu a co bylo některými z vašich příslušníků způsobeno. Pravým jménem říká se tomu duch oficialismu. Příklad takových povážlivých nedopatření máte hned na Bourgetovu „Žáku“. Kdepak křivé mínění o knize té bylo opraveno? Považte, co jest katolíkům a kněžím, kteří knihy nečetli a kteří za směrodatný přijali úsudek, formulovaný ve vlastních řadách, považte, jaké mínění tento pochybený úsudek působí o vás v inteligenci.“

Rozmluva tato vzbudila a utvrdila ve mně rozhodnutí, několika řádky přispěti ku pochoopení knihy. Mluví o pochopení. „Žák“ Bourgetův psán jest filosoficky, každá stránka žádá hlubokého přemýšlení, myšlenky šinou se zhuštěné a jsou spjaty silnými skobami logiky. Jest to kus života, ba jest to ve svém způsobu život celý, na jehož celku nedá se nic zlepšovat a nic měnit. Počne-li čísti čtenář takovou knihu bez zájmu, znuděn neustálým přítokem problémů, počne listovat, tu a tam něco zachytí, což ovšem bez spojitosti k ostatním částem snadno opodstatní konečný úsudek o škodlivosti nebo bezvýznamnosti knihy. Víme, jak se takové knihy čtou. Kniha Bourgetova musí se studovat přes to, že jest nazvána románem. Jest v ní vysloven přesvědčivý a vážný protest proti deterministickému materialismu, a ne řekne Bourget tento světový názor vědeckým rozbořením, důkazy a protidůkazy, nýbrž neúprosnou důsledností životní, jakou tento vědecký směr má v zápětí u toho, kdo jej přijal celou svoji bytostí, kdo k němu přilnul jako k nevýratné pravdě. Jest to vlastně přesvědčující pokus. Jako fysik za jistých podmínek při pokusech vyvodí určitý výsledek, tak i

haněnými důkazy přízně se nalezal i její kotillon. Ale nedověděla se nic. Kdepak! Hoši, kteří se nejdříve pejska ujali, neměli pro podrobné zkoumání pestrých cetek mnoho smyslu a když i starší lidé vyběhli se podívat na pouliční rej, tu již viděli pouze trochu neformálních hadříků. Umáčenému hafankovi šnal Karlouš ihned cetky s krčku a vhodil je se zlomyslným uspokojením do kamen. A tak ani zvědavost jiných dívek nemohla býti dostatečně upokojena.

Zamračený Květouš sám se usmál, když viděl účinky masopustního kousku Karloušova. Prohodil vesele: „Ty's, Karle, dělal dosud komedie dost a dost, ale bylo to obyčejně na tvoji škodu; ale tenhle komediantský kousek jest přece jenom znamením, že máš někdy aspoň trochu — rozumu. Po takové veřejné demonstraci aspoň bude po pokušení; je pro tebe rozhodně prospěšnější pověsití tučet kotillonků na pejska než si pověsit tučet holek na krk.“

„Aspoň teď budu mít pokoj“, odpovídal kurážný rytíř, „jiného ty všechny holky ani nezasloužily.“ Bylo mu u srdce tak teploučko, líp, než kdyby před ním sama Fanyňka s nejsladším vyznáním na kolenou klečela.

Rozumí se, že o bezohledném činu Prachandově dověděl se i professorský sbor. Pánové se srdečně zasmáli. Ve sborovně se Šarda usklíbl a zahovořil: „To jsem si fakticky nemyslel, jak se ten Prachanda holkám pomstí za tu dvojku, kterou k vůli nim dostal. Já fakticky soudím, že bude teď pilněji psáti domácí úlohy než milostná psenička. Nu a potom ho aspoň potěší víc dostaveníčko se mnou než s nějakou večerní panenkou. Fakticky — tohle byl originální nápad!“

A Karel opravdu teď studoval tak pilně, že morous Květouš ani jednou se nemusil vytasiti s kárnými slovy.

Ale pokoje Karel ještě neměl. Fanyňka se nemohla spřáteliti s myšlenkou, že by otevřený boj Prachandův platil také jí. Myslela si, že svoji

Bourget za jistých podmínek přijatých zásad dovodil výsledek mravní. Není tedy dosti říci, jako to učinil překladatel, Em. z Čenkov, že Bourget napsal „Žáka“ za účelem probuzení lásky, poctivosti a nadšení v mladém, inteligentním muži. Bourget řekl více, on mladým inteligentním mužem ukázal, že moderní, tolik velebený a okuřovaný materialistický determinismus všechnu poctivost, nadšení a mravnost v základech spaluje. My musíme hleděti na „Žáka“ tak, jak chtěl spisovatel, musíme vniknouti v ústrojí knihy, ve vznik a rozvoj a sledovati pochod myšlenkový za vyšším účelem společenského studia. „Žák“ Bourgetův jest totiž jednou z těch knih, které se nemohou posuzovati jako dílo samo o sobě, nýbrž ve vztahu, jenž ji pojí ku povaze doby, čtenářův a národa. Nepřijímá v sebe toliko myšlenky přítomné doby, nýbrž rozebírajíc je, působí na společnost zpět a podmiňuje myšlenky jiné.

Krátký obsah „Žáka“ jest: Mladík Robert Greslou četl knihy filosofa Adriena Sixta a přijal zásady jich za pravidla svého života. Knihy učencovy: Psychologie Boha, Anatomie vůle a Theorie vášni jsou knihy čistě deterministické. Všechno v nich jest jen samé sčítání a odečítání. „Vše jest nutností v životě hmotném a v duši naší — i ten klam náš, že jsme svobodni. Každý výkon jest toliko sčítáním. Říci o něm, že jest svobodným, jest totéž jako tvrditi, že jest v souhrnu více než ve sčítaných živlech. Pojem Boha jest psychologický klam. Kdybychom znali skutečně relativní stav všech zjevů tvořících přítomný svět — mohli bychom od nynějška vypočítati s podobnou jistotou jako hvězdáři den, hodinu, vteřinu, kdy na př. Anglie opustí Indii, kdy Evropa spálí poslední kus uhlí, kdy ten a ten zločinec, ještě nenarozený, zabije svého otce, kdy ta a ta báseň ještě nepočatá bude stvořena. Budoucnost se zakládá v přítomnu jako všechny vlastnosti trojúhelníku se zakládají v jeho definici.“ „Mahomedánská víra v osud“, poznamenává Bourget, „neprojevila se rozhodnější určitostí.“ Mladík Robert Greslou praví k svému mistru: „Ne, pane, nevíte, čím nám jste, co cítíme při četbě vašich spisů. Vy jste oním, jenž všechnu pravdu v sebe přijal, v nějž možno věřiti.“ Greslou, jednajícího dle zásad svého mistra, líčí Bourget jako největšího padoucha a mravního ohavu, jenž při veškeré své podlosti nechápe, že jedná špatně, naopak jest přesvědčen, že jeho činy jsou dobré. Dle svého mínění vtěluje v sobě zákon veškerého života, jež odkryl jeho mistr, filosof Sixte.

Robert Greslou, prosáknutý ideami svého mistra, byl přijat za vychovatele a učitele v rodině markýze de Jussat. Hned při vstupu v nové společenské prostředí měří a odvažuje všechny zjevy vědou, mimo niž jiné vědy neuznává. Sotva že se ohléd, pojímá úmysl svésti dceru svého chleboďárce a užívá při tom všech rafinovaných prostředků, jak je vyčetl v knihách svého mistra. Spřádá vypočítavé a podloudné síť kol ubohé dívky a, jak sám se charakterisuje, krouží nad obětí jako dravý pták. Svědomí, vypěstované jeho zbožnou matkou,

úlisností a hezkou tvářičkou zvlřezila nad Karlem tak dokonale, jako Šárka nad Ctíradem. Jak tomu elegantovi při tanci oči radostně hrály, jak něžně, roztomile s ní hovořil, až srdéčko tálo! A že by po tolika zdvořilostech byl schopen takového hrubství? Rozhodně nikoli, byl podmaněn a jistě pouta tolik růžová posud drží jeho srdce v zajetí. A že si s ní nesmluvil dosud žádného dostaveníčka? To je toho! Možná, že měl nedávno k vůli takovému vyrazení ve škole opletání. Jenom se bojí, to je to celé. A poněvadž jí po tanci s Karlem jiné známosti valně zevšedněly a i při nejružnější filosofii o Karlovi jí byla nějak dlouhá chvíle, rozhodla se, že sama něčím dodá Karlovi kuráže k pokračování v milostných stycích. A toto rozhodnutí hned zplodilo také určitý, romantický plán; a byl to tentokrát plán společenskou etiketu valně porušující. Jsou-li mezi hochy rozpustilci, najdou se leckdy uličníci i mezi ženskou mládeží. A Fanyňka odhodlala se ze zoufalství nad dlouhou chvílí k útoku značně smělému.

Když jednoho dne učil se večer Karlouš luštění záhady logaritmických tabulek, zvedl na jednou od osmerkové knížky překvapeně hlavu s němou otázkou: Kdo to fuká venku na našem okénku? Ale nedal se příliš vzrůšiti. Jest to beztoho ten rozpustilec Frantík Nových; ten někdy fukává kolegům na okno a než se vzpamatují, už zmizí za rohem jako pašerák. Takové hlouposti už přestávají být vtípem.

V tom vkročil do pokoje Květouš. „Právě teď obdařil bláznivý Franta svoji pozorností také byt náš,“ zvěštoval příchozímu Prachanda. „Taky u nás si zařukal na okno — uličník. Ty's ho beztoho potkal?“

„Fanouše? To právě ne; ale za to jsem potkal jistou Fanyňku. Šla právě směrem od našeho bytu. Že to ta větropláška fukala sama! Nikoho jiného jsem na ulici nespatrił.“

„Ale jdi, taková nůbl holka by vyváděla tak divně skotáctví!“

častěji úzkostlivě se v něm sice ozývalo, ale hned zase bylo umlčeno přesvědčením, že činy jeho jsou důsledkem nevýratné vědy, která neroznesnává mezi neřestí a ctností. Po sklusech a znovu posilněných nadějích napsal dívce list, ve kterém se s ní loučí a projevuje úmysl se otrávit, ježto prý nemůže snést, aby se dostala muži jinému. Dívka rozčilená vstoupí v noei do jeho jizby a vyznává mu úplně svou lásku, navrhuje, aby umřeli oba společně. Mladík projeviv souhlas, dosahuje ukojení svých chťičů. Nato však zahřel láskou k životu tak, že slib, pod jehož zárukou dívka se mu oddala, srušil a použil všech výmluvných důvodů k tomu cíli, aby raději s ním uprohla. Dívka v dlouhém mlčení přemýšlela, až konečně vrhnuvši mu ve tvář názvy: bídáku, zbabělče! odchází do své komnaty. Uvažujíc, že za takového stavu ke svatbě její s přítelem bratrovým dojíti nemůže, rozhodne se pro sebevraždu, ale před činem ještě napíše list svému bratrovi, důstojníku, jemuž vylíčí vše, i své zhanobení. Sběh okolností mluví pro vraždu a jako podezřelý z činu zatčen jest Greslou, jenž při všech otázkách vyšetřujícího soudce zatvzrle mlčí, aby prý ukázal, jak podotekl v listě svému mistru, velkomyslnost k rodině a zejména ke bratru zavražděné, ježž vášnivě nenáviděl. Měl i bratr zavražděný, ač má v ruce důkaz ueviný zatčeného, list své sestry, ve kterém mu svoji sebevraždu oznámila. Krutý boj bojuje důstojník, zmítán ješ mezi povinností, povědět pravdu, a mezi pomstychtivostí proti původci sebevraždy sestřiny. Konečně, když již odsouzení Greslou, jako vraha, jest jisté, zvlřezí zásada cti a poctivosti. Mladý markýz před porotou odhalil pravdu a Greslou byl propuštěn na svobodu. Domovník upozorňuje Greslou, že ho mladý markýz hledá a varuje ho před ním. Mladík však, aby odstranil podezření z bláznivosti, hrdě vykročí na ulici a praví, že hotov jest dáti zadostiučinění. „Nikoli, pane“, dí markýz, „s lidmi, jako jste vy, se nebijeme, ty popravujeme!“ Načež vechal mu kouli do hlavy.

(Pokračování.)

Obrana.

(3) **Národ odstrčených.** V Předlitavské polovici říše jest přes 24% obyvatelstva českým jazykem mluvícího. Měli by tedy býti Čechové zastoupeni v ústředních úřadech poměrným počtem. Ale chyba lávky! V předsednictvu ministerské rady jest jenom 18 procent Čechů,

v ministerstvu vnitra	12%,
„ kulta a vyučování	8 1/2%,
„ spravedlnosti	10 1/2%,
„ financí	7 4/5%,
„ obchodu	8%,
„ železnic	6 8/9%,
„ orby	13%,
v nejvyšší účetárně	3 5/6%.

Celkem průměrně v odborných ministerstvech a nejvyšší účetárně zasedá jen 8% Čechů, ač by jich zde mělo býti dle počtu obyvatelstva

„Nediv se, ty se jí pořád líbíš — a snad se nemůže dočkat, kdy zas navážeš na tu známost z věnečku. S jiným ani nechodí a — smělá je dost. Ó, ta už má za sebou v dostaveníčkách nějakou školu, ta už je vycvičená! Lidé ji dobře znají.“

„Ale fukat uličnický na okno?“

„Inu, některé dovedou klepat a jiné — ty zase fukají. Jako bys ještě ženské neznal! Ale to ti povídám, dáš-li se přivábiti cukrováním té Fandy, víckrát se mnou nemluvi!“

„Co si to, kollego, o mně myslíš?“ vypjal se hrdě Karlouš; „copak už jsi zapomněl, jakou veřejnou vyhlášku jsem učinil nedávno s těmi kotillonky? Na mne si taková nestoudná fána nepříjde. Už se mi skoro zdá, že to byla sama. Ale bude-li to uličnictví opakovat, uvidíš, že jsem muž a že ji vyprovodím po kaprálsku! Ať si dělá takovým skotáckým způsobem známost někde u kasáren.“

I minul den druhý a minul den třetí. Temný, škarohlídový večer snesl se nad městem. A slyš, tu na záspi kroků zvuk na okénko: fuk, fuk, fuk. Karel, který si právě pochutnával na párku uzenek, vyrazil ze dveří a již na chodbě zablaholil fortissimo: „Který pak ničema tady pořád tropí skotáctví?“ Do jeho hlasu se vmísil štekot poplašeného čokla. A jakmile Karel — jen tak ve vestě, prostovlasý — vyrazil ven, čokl byl hned za ním.

„Aha, už té mám!“ vzkřikl Karel znovu bromové a uchopil za ruku ženskou postavu, která pod silným dojmem prvních jeho slov učinila několik spěšných kroků od domku.

„Rrrra!“ ozval se hafálek a již se zakousl drobnými zoubky do sukně.

„Kdo to je, řekněte, jak se jmenujete!“ vyzýval Karel málo elegantně večerní poutnici k představení.

„Ale pane Prachando, vždyť přece . . .“

„Nic, nic, já musím vědět vaše jméno, roz-

českého v Předlitavsku třikrát tolik. K tomu ještě sluší dodat, že nejvyšší úřady v těchto ministerstvech nalezají se skoro výhradně v rukou Němců, kdežto Čechové zde mají valnou většinou jen místa podřízená. Dr. Ladislav Dvořák, který tuto statistiku po bedlivém prozkoumání uveřejnil, poznamenává mimo jiné: „Vyšší úředník ministerský ukázal mi statistiku řeči podání svého oddělení; česká podání činila 50%, všech spisů došlých — úředníků českých jest však v jeho odboru 15%“. A tak o českých podáních rozhodují většinou tací ministerské referenti, kteří ani dobře češtině nerozumějí. — Jsmekrátka národem odstrčených ve vlastním domově. Nebylo by lépe místo květnatých frází a osobních sporů obracet pozornost na tato, a jim podobná smutná fakta? A jak dlouho bude trvati toto odstrkování našeho národa?

(3) Česká práva v Rakousku a Německu. Znovu opakujeme, že Vídeň jest vlastně největším českým městem. A přece na 300.000 Čechoslovanů vídeňských nemá zde svého vlastního kostela, ba ani malé vlastní kaple. Na 50.000 českých dětí nemá zde ani jedné státem vydržované školy, ač jejich rodiče tolik daní do státní pokladny odvádějí musejí. Taková situace jest v hlavním městě naší Rakouské říše, v tom městě, v němž všichni rakouští národové mají docházeti rovnocenné ochrany. A jinde? V Bulharské Sofii žije na 40 rodin českých. Hradecký advokát p. Dr. Alfréd Rudolf, který si získal o bulharskou kulturu značné zásluhy vydáním několika historických prací v jazyku bulharském i jiným způsobem a jehož jméno stalo se v Bulharsku populárním, stará se nyní horlivě, aby v Sofii byla zřízena česká škola. Vyjádřil se, že přípravné kroky k tomuto podniku dosti se daří a že bulharský ministr vyučování jeví pro ten plán značný zájem; pan Dr. Rudolf doufá, že již v nejbližší době bude česká škola v Sofii hotovým skutkem. A nyní srovnávejme. V Rakouském hlavním městě pro 300.000 příslušníků jazyka českého není ani jediné státem vydržované školy, kdežto ve státě cizím konají se přípravy, aby k vůli čtyřiceti českým rodinám byla zřízena česká škola na útraty státní. Není tato nesrovnalost dosti výmluvná? Jest potřebí k uvedení připojovati zvláštní poznámky?

(3) Jak „evangelické“ kazatelé evangelium zvelebují. Báli se, že by v rukou Říma evangelium vzalo za své. Musili je tedy tito „reformovaní lidé“ ze „spárů černého klerikálního Říma“ vymaniti a podat lidu „ryzí nauku Kristovu“, tak jak prý se hlásala za časů apoštolských. Ale zvláštní hra osudu a ještě zvláštnější smělost těchto sobělibých oprávců! Vytýkali katolické církvi prolhané, že evangelium u ní málo platí, že Řím místo evangelia vtluče do věřících lidské, papežské výmysly. — Ovšem že „reformátoři“ takto lhouní brali sami jméno evangelia nadarmo již dávno a že také ode dávna své vlastní justamenty, své vlastní — často velice pošestilé — výmysly dovedli vydávati za pravdu Boží; dovedli lidu své výmysly tak chytře opentlit

umíte! Naposledy by nás mohla každá poběhlice uličnický vyrušovat.

„Ach, pane Prachando, prosím vás, vy přece musíte vědět...“

„Honem, honem, nebo zavolám policajta. Řekněte, která jest!“

„Inu, to jsem já, pane Prachando; pro Boha vás prosím, jen mne už pusťte a toho pejska odežněte!“

„Já — já, to jste řekla stejně tolik jako nic.“

„Tedy — tedy já — jsem Františka Moláčková.“

„Ach, pardon, slečno, odpusťte prosím; v té tmě člověk dobře nevidí, chodí tady darebáci, kteří nám mlátí na okno. A já jsem se dnes tolik dopálil, že jsem chtěl takového mizerného skotáka konečně ztrestat. Odpusťte — tady v odlehlejší ulici chodí plno všelijakých ženských a tak jsem si myslil...“

Ale zapýřená Fany už neposlouchala, se skloněnou hlavou rychle se vzdalovala. Věděla dobře, že jí tohle všechno udělal Karloš schválně a rozuměla skrytým narázkám. Rány Boží, jak bude zítra! Tohle se všechno po městě roznese. Ó ten bídný nevěrník! Žádnému studentovi už nebude důvěřovati. Že jí takové rande Karel připraví, do smrti by se toho byla nenadála. Šla tak na jisto...

Druhý den po městě plno hovorů a u Moláčků mnoho křiku a pláče. Když se o věci dověděl Šarda, poznamenal: „Fakticky — tohle bylo od Prachandy ještě vtípnější. Tomu člověku fakticky přibývá teď vtipu i ve fysice.“

A Fany neukázala se na náměstí pro ostudu celých pět dní. Ti, kteří ji dobře znali, souhlasili v mínění, že i po takové ostudě to vydržela bez mládencův až příliš dlouho. Potom si tu újmu ovšem důkladně nahradila. — Se srdcem divno hrát, tu chce jít, tu chce — stát.

citáty z evangelia a k vůli svým výmyslům pravý smysl evangelia tak šikovně překrucovatí, že prostý evangelik bez rozpáků kýval hlavou; věřil, že se mu káže pravé evangelium. — Ale nyní postoupili „reformovaní“ kazatelé již dále. Teď už se tolik přetvářati nemusejí. Nyní už otevřeně se přiznávají, že jsou jim lidské výmysly cennější než celé Kristovo evangelium. Nyní jest jim církev katolická „zpátečnickou“ právě proto, že si váží evangelia dosud, jako slova Božího; teď se mnozí evangelikové právě proto naší církvi posmívají, že klade sv. evangelium výše než lidské výmysly.

Uveřejnili jsme v našem časopise již plno dokladů, jak němečtí pastoři zlehčují slova Písma, jak na kazatelárnách vykládají, že Písmo obsahuje nepravdivé bájky. Nyní uvádíme zase nové příklady. Časopis „The Messenger“ upozorňuje, že pastor Fischer u kostela sv. Marka v Berlíně v jedné řeči veřejně popíral božství Kristovo a všechno nadpřirozené zjevení. Byl proto od konsistoře mírně pokárán. To nelíbilo se však jeho stoupencům a proto si stěžovali u pruské vlády, že se evangelické konsistoř staví proti „evangelické svobodě“. Tvrdili, že to čelí proti protestantským zásadám o soukromém výkladu, chce-li někdo spoutati kazatele hrozbami; prý by to mohlo vésti jen k pokrytectví. Vždyť prý je Fischer výtečný řečník a ve své farnosti valice oblíbený. Na tenhle protest odpověděl časopis protestantských starověrců: „Ano, musí býti pastor Fischer tuze oblíbený a výtečný řečník, vždyť o jeho kostele (farnost jeho čítá 40.000 duší) v neděli obyčejně bývá 25—40 posluchačů“.

Ještě líp než Fischer zvelebují evangelium pastor Mauritz z Brém. Zde výtah z jeho řeči, kterou měl v brémekém domě: „Přes křesťanství, které pro nás jest věcí minulosti. Přes s tímto náboženstvím bývalým. My se obracíme zády ku křesťanství; my máme naše vlastní náboženství — živobytí. My jsme si z křesťanství odnesli něco dobrých věcí: jemnocit a lásku k nepříteli; ale také jsme si odnesli mnoho starých papírových příspěvků, jako na př. „Otče náš“. My víme, že to už není naše modlitba. Její autor byl ideální člověk, ale pro nás je to jen pěkná báseň. My jsme s to jej odřikávat, ale při říkání toho každý sobě může myslit, cokoliv chce“. Je se potom co divit, když mladí lidé nemají chuti studovat protestantskou teologii, jako připravu ke kazatelství? Tolik týdeník „The Catholic News“, New-York ze dne 29. dubna 1906.

Takové protievanglické řeči ozývají se z „evangelických“ kazatelen čím dále hustěji bez valného protestu. Za to — jak jsme již dříve dokázali — vedlo by se velmi zle takovému kazateli, který by na základě nepopírných historických důkazů něco promluvil proti Lutherovi. A odtamtud odvažují se k nám choditi pastoři, aby prý u nás zachránili „evangelium“. — Chraňte si je, pánové, raději doma. Víte, že jest u vás evangelium ohroženo daleko víc než u nás. A řekněte těm protikřesťanským kolegům-kazatelům, že jest sice lehko proti Božství Kristovu tronsit různé fráze, ale že jest hůře takové fráze dokazovati. Ani spojenému úsilí všech „evangelických“ kazatelů nepodaří se nikdy evangelium zdolati.

Sanatorium v Janských Lázních.

Řádky tyto píšeme důstojnému duchovenstvu především v diecési naší.

S pomocí Boží vystavěli jsme v Janských Lázních Sanatorium, které snad ještě tohoto roku úplně bude hotovo.

Proč stavíme Sanatorium?

Když před několika lety spolek Gorický odešel stavbu Sanatoria v Janských Lázních, již ve valné schůzi roku 1895 slíbil, a odešel i veškeren příspěvek dříve slíbený, věnoval šlechtyn kněz, prelát Mgr. Filip na prosbu několika kněží před smrtí svou 14000 K na ten účel s podmínkou, aby do tří let se stavbou Sanatoria se počalo.

Měli jsme to věnování odmítnouti?

Proč stavíme Sanatorium v Janských Lázních?

Dar Magra Filipa zněl pro Janské Lázně. Mimo to kynula nám tam naděje na mnohé značné výhody. — Na otcovské vyzvání zvěčnělého apoštolského biskupa Eduarda Jana počali jsme se sbírkou na Sanatorium toto.

Šlechtyn majitel panství Vlčíckého Hugo Wihard daroval posemek v Janských Lázních a stavební dříví; spanilomyslná choť jeho darovala 20.000 cibulí. Urozená paní hraběnka Aloisie Černínová z Chudenic, která je andělem milosrdenství po celém Krkonosí, darovala veškerá prkna ku stavbě potřebná i dovoz. Jasný podporovatel všech dobročinných podniků, panující kníže Jan z Lichtenšteina přispěl nám ve třech letech 3000 K. Dva šlechtyn kněží, bratři, působící mimo diecési, věnovali 2000 zl. v obligacích státních renty. Nejdůstojnější Opat konventu Benediktinů v Broumově, jehož kněží a bratřekou láskou po staletí sdíleli s duchovenstvem diecésním zlé i dobré,

daroval 400 K; naše milá Jednota Zemská 200 K. Mnozí šlechticové i mnozí z diecésního duchovenstva přispěli značným darem. Nejdůstojnější k. a. Ordinarát v Praze, nejdůstojnější b. Ordinarát Budějovský a Brněnský založily si svobodné místo pro jednoho kněze v Sanatoriu po 1000 zl. Sbíralo se dále v diecési; některý vikariát daroval přes 800 K, jiný 600, jiný 500 K, jiné podle sil svých méně. S darem Magra Filipa sebrali jsme ke 40.000 K.

Když pak sepoř s větším dílem byly kryty výlohy se stavbou domu, počali jsme stavět. Doufali jsme v pomoc Boží, a doufáme i na dále, že požehnání Boží snese se na tento pomník bratrské lásky kněží. Dnes podáváme diecési ovoce snahy naší, aby dále provázela je láska sv. — Víme, že tím nebude odstraněno utrpení z řad našich; ale kdyby každého roku jen jeden mladý kněz, který upracován padá na vinici Páně, byl uzdraven z nemoci své a zachován Církvi, pak bohaté bude odměněna veškerá práce naše.

Ještě několik slov.

Sanatorium je postaveno, ale tím také je vyčerpán akromný stavební fond. Potřebujeme ještě zařízení vnitřní. — Hledíce na ty těžké chvíle po známé katastrofě, které minulého roku dolehly na nás, a z mnohé třesoucí ruky kněže vyrazily poslední úspory, neodvážili jsme se v té smutné době ku prosbě. — Letos tak učiniti hodláme. Mnozí šlechtyni bodnostáři diecése opět a opět věnují příspěvky své tomuto dílu lásky, ať sami ani toho potřebovati nebudou. V polvečer života svého kladou dary své na ulevení utrpení mladších bratří. Rozešleme slovo prosby po farních diecése, Přijměte je jako pouťníka, který klepe na dvéře Vaše. Kde jej nepustí, přijde s Pánem Bohem dále; kde mu dají příspěvek, bude zapsán zlatým písmem do knihy života a věčným písmem do srdce diecése naší. Na modlitbu uzdravených bratří našich bojně odplatí Pán za každý dar!

Politický přehled.

Sněm království českého konal sice něž dvě schůze, ale z těch nevyzírala žádná opravdová chuť Němců k práci; z podaných německých dotazů vykukuje nadále ostrakace. Němci milostivě propustí pouze prozatímný rozpočet, nouzovou předlohu a některé předlohy menší důležitosti. Průběh dosavadních dvou schůzí byl více formální. Zbytečně si zahlučeli Němci dotazem ohledně nepřipouštění německých nápisů na portálech obchodů pražských. Místodržitel však hned je upokojil, že se podobné nnesení nestalo. Daleko věcnější byl dotaz posl. Březnovského stran neslýchaných poměrů ve všeobecné nemocnici pražské. — V neděli bouřili social. demokraté v hustých zástupech po Příkopě v Praze a pořádali 10 veřejných schůzí, protestující ve prospěch všeobec. rovného práva hlasovacího.

V krisi maďarské nenastalo dosud vyjasnění. Společný ministr financí bar. Burian jako důvěrník koruny navázal zase styky s opozicí. Podařilo se mu, že hr. Andrassy splnomocněn, aby sestavil vládní program dle zásad v adrese obsažených; povolán už také k císaři, ale poslání jeho pro vojenské požadavky nemělo zase výsledků.

V Rusku zatím, ač leckdes ještě puma zabouří, pomalu vše se uklidňuje. Očekává se všeobecně, že bude zavedena konstituce.

Na mandžurském bojišti jest situace stále stejná. Žádná strana netroufá si zatím zahájit novou bitvu; pouze menší srážky se opakují. — O pobytu baltického loďstva není dosud určité zprávy; tvrdí se, že míří do Vladivostoku. O admirálu Rožestvenském rozléto se po světě několik zpráv: že jest nemocen a že nahrazen bude adm. Birilevem, dle jině prý už zemřel.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 18. t. m. schválen návrh městské rady, aby podána byla žádost, by erár převzal udržování Pospíšilovy třídy 2084° a odevzdal za to obci příslušnou část Litomyšlsko-Rumburské silnice 2670° proti zaplacení difference 586°. — Porce špitálská udělena byla Janu Kronpovi, býv. školníku zámečnické školy, a Barboře Paulové, 91 r. staré. — Pan Jos. Tykal, lešní praktikant, jmenován byl na rok provisorně lešním adjunktem. — Nadace Al. Protivy udělena Václavu Schejbalovi, techniku v Praze a nadace Urbánkova Adolfu Vamberskému, žáků VI. třídy reálné školy v Hradci Králové. — Schváleno, aby opotřebované nářadí v tělocvičně v budově vyšší reálky nabazeno bylo novým, nákladem 324 K. — Policejní strážník Em. Kraják vřaděn byl do I. třídy a unesen, aby vypsal byl konkurs na dvě nová místa policejních strážníků a aby, jakmile budou obsazena, policejní strážníci Jan Růžička a Frant. Valášek byli policejní služby sprostěni a byl jim svěřen hlavně dohled na městské sady. Žádosti místního odboru „Národní Jednoty Severočeské“, aby, kdyby se rozešel nebo byl rozpuštěn, obec královéhradecká pře-

vzala do vlastnictví svého panorama jím koupené, bylo vyhověno.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 22. května t. r. usneseno: Zakoupí se 50 výtisků okresním výborem v Plzni nabízené brožury „o významu a důležitosti občanské samosprávy“ od Fr. Švarce a rozdělí se mezi pány členy obecního zastupitelstva a veřejnou školu na Palackého. — Technická kancelář byla poukázána, aby ploty u zahrádek sousedících s nově zřízeným parkem na Získově náměstí oněm majitelům domů, již se zřízením plotu toho projevíli souhlas, ihned na jejich náklad provedla. Oněm pak majitelům domů, již s provedením těchto plotů nesohlasili, se uloží, aby terasy sousedící s parkem a ploty na nich dali ve smyslu § 27. a 125. stavebního řádu pro království České upravit. — Schválen byl návrh technické kanceláře, aby panu Josefu Štěpovi, mistru dlaždicáků v Hradci Králové, svěřeno bylo provedení mosaikových chodníků v bloku C. — Okrašlovacímu spolku v Malšovicích uděleno bezplatně 27 kub. metrů cihelných odstěpků. — Vzato bylo na vědomí oznámení c. k. okresního hejtmanství, že dne 24. t. m. přeneseny budou tělesné pozůstatky zemř. p. Jana Martince, zakladatele nadace pro schudlé vdovy, do nového hrobu na hřbitově Ponchovském. — Schváleno bylo připojení se obce zdejší k státnosti, jež podána bude na obchodní dráhu z Ostroměře do Hradce Králové vedoucí. — Panu Vojtěchu Günzburgovi zakázáno se vysoušení koží z kůžlat v domě č. 184. pop. 184. z důvodů zdravotních. — Paní Fanny Riemrové uděleno bylo povolení k užívání nové kolny na seno a obytného domku u Střebě. — Uděleno bylo povolení ku stavbě nového domu pana Ant. Petra na parcele č. 444 a povolení k obývání nových domů slečně Zdenky Panýrkové v bloku C a pana Dra Al. Zimmerovi v též bloku. — Pravovárnickému měšťanstvu v Hradci Králové se dopíše, aby učinilo opatření, aby voda z obecního vodojemu na Kozince v noci z důvodu bezpečnostních úplně vyčerpávána nebyla. Voda ve vodojemu na Kozince nebude nadále v noci uzavírána. — Objedná se nový kropicí vůz od firmy Adolfa Hillera vdova a syn.

Nedostatek hospodářského rozhledu. Obecní naše zastupitelstvo v zasedání dne 15. t. m. odporučilo příznivě žádost p. obchodníka B. Steina o rozmnožení 2 knihtiskářských strojů. Jak se zachovali zástupcové třetího voličského sboru k této otázce? Na první pohled pozná i neobdobník, že tu běží o soustředování různorodých živností v rukou kapitalistického podnikatele, tedy že běží o věc, která tak těžce znesnadňuje povinnost práci malozivnostníka. Pro naše živnostenské kruhy konávají se každoročně odborné přednášky, což musí mít za následek stavovské uvědomění živnostenského stavu. Tím spíše lze předpokládati toto uvědomění stavovského prospěchu u zástupců našeho živnostenstva v obecním zastupitelstvu. Jsme zvědaví na důvody, které vedly zástupce třetího sboru k neobyčejnému přehlédnutí kardinální zásady živnostenské reformy a též živnostenstvo hradecké s uspokojením jistě přijme zprávu, jestliže obvyklý mluvčí třetího sboru p. Dr. Durdík podal tentokrát obrněný protest zastaralé a nesoudné živnostenské praxe hlutavého liberalismu. Doufáme, že živnostenská společenstva uvedou ještě na program svých úvah tuto podivuhodnou úslušnost obecního zastupitelstva ku kapitalistické hospodářské soustavě. Snad jsou tyto živnostenské organizace zde k vůli tomu, aby stály na stráž živnostenských práv!

Nouzová akce. Starobylá a umělecky pozoruhodná socha sv. Jana na Malém nám. v Hradci Králové jest odkázána na milosrdenství svých sousedů, proto byl dobrovolnou sbírkou již před lety sebrán malý fond na restauraci omšelé kulturní památky. Z fondu toho ovšem nelze pořídit jiné opravy, leč nátlaku fermežovou barvou. Že to provádí u nás městský lampář, diví se „Ratibor“ i „Osvěta lidu“. My se tomu také divíme, že si povolání činitelů nepovšímli zanedbaného zevnějšku sochy dříve. V městě našem přece neschází na uměleckém vkusu a obmezené náklady dopisovatelů „Osvěty L.“ o národním „fetiš“ nemohou snad imponovati opravdově vzdělaným lidem.

Ještě ke schůzi pro zvelebení příjmů kněžského proletářstva. „Osvěta lidu“ si pochvaluje, že Hradec Králové má málo tak zdařilých schůzí, jakou byla nedávná schůze na zmaření kongruové úpravy v městském domě Sokolovny za předsednictví městského lékaře Dra Klumpara. My se tomu „zdaru“ ovšem pranic nedivíme. Vždyť máme starou zkušenost, že „pokrokoví lidé“ z okolí i z města vstanou pohotově jako jeden muž vědecky, jednají se o to, někomu něco zkazit. Kdyby byla na programu nějaká akce ve prospěch některé národní menšiny v uzavřeném území, nevytrhli by schůzi ani věřící ze sousední protestantské medlebehy, kteří po bohoslužbě rovnou cestou měří do Sokolovny dělati hradecké obecenstvo. Zlomyslné projevy proti katolictvu, spojování se s přísluhovači germanisujícího židovstva proti katolickým kněžím z české krve pocházejícím — toť jsou nejčastější úkazy „vlastenecké“ práce těch lidí. Až se bude jednat o úpravu platů farářů evangelických a rabínů, jistě se nedočkáme žádné protestní schůze. A i kdyby přece ji někdo svolal, sotva by v předsednictvu této schůze zasedal evangelík p. Dr. Durdík. Líška líšce neublíží. — Odporné pokrytectví jeví se nejenom v „Osvěte lidu“, která před schůzí se zmiňovala, že by opravdu chudým kněžím mělo být pomoci; takové pokrytectví bylo i ve schůzi samé. „Kdo chce věřit, ať si na sluby svého náboženství platí sám!“ Tak vyzníval tenor řeči Svozilovy. Ti z účastníků, kteří aspoň trochu dovedli přemýšlet, věděli dobře, že se přítomných poměrů znamená takové heslo ve svých důsledcích tolik, jako když se otevře řeč: Ať kněží nedávají nikdy nic. Věděli, že takový návrh v praxi znamená tolik, jako zmaření kongruové úpravy vůbec. A teď dále: mnohý občan, který pevně věří, rád by na účely církevní platil, kdyby měl čím. Takový katolík musí platit s poctou státního na kanony, na social. a liberální poslance,

na učitele smýšlení protikatolického, musí platit na obrovské úroky se státních dluhů, kteréžto peníze mizí v kapsech lidí docela nečtělých atd. Přije-li tedy některá dobrácká duše největší svobodu v placení lidem „pokrokovým“, nechť se také zmíní, že takovou plnou svobodu nemají upřímní katolíci. Kdyby bývali pánové upřímní, mohli na př. poraditi státu, aby poslal domů vojáky z velkého počtu klášterů, které jednoduše církev sebrala, aby „ku blahu vlasti a poplatníkům“ z nich nadělal kasárna. Až by stát prodal tyto budovy ve prospěch úpravy kongruy a zmenšil tak počet bodů a kanonů, měli by sami vojákové radost a — poplatnictvo by rozhodně proti stlačení militarismu také nebylo. Ruku v ruce socialistům demokratu pomáhal bušiti do církve ten muž, který při trochu jen dobré vůli před odpadem mohl se důkladně přesvědčiti, jak socialistické listy o církvi habenebň lhou, jak odporučují zcela podvodné brožury k obhloubování méně vzdělaných přívrženců. Aby panu Svozilovi nešla popularnost a sláva světa tohoto, nepotídal nikdy ani jako katecheta schůze proti takovému řádění. O Dr. Šmeralovi nechceme se šfíti. Pouze podotýkáme, že nepravdy tolik křiklavé již dlouho táhnouti nemohou. Čím hrubší bude socialistická strana vystupovati, tím dříve bude hotova. Co bylo do nedávna mezi socialisty toho napovídáno, že oni proti kněžskému proletářstvu nejsou! Nyní však slovy „nic j. m. nedávejte“ odhazuje se maska. — Že městský dům může sloužiti za rejdiště takových jízlivých a stavovských závistných schůzí, jest nestranným zdejším poplatníkem velice podivné. A že právě p. Dr. Klumpar odhodlal se předsedati schůzi, která měla za účel projev odporuho socialistního záští ku stavu duchovenstevskému, jest jistě nemístné. Každý stav si hledí přilepšiti, jen duchovenstvo má dle „pokrokově“ logiky plašiti státu úplně zdarma. Když se jednalo v našem městě o úpravu platů městských úředníků, státních úředníků, profesorů a učitelů, neodvázal se nikdo, nevyjímaje ani p. Dra Klumpara, pochlubiti se veřejně závistivým smýšlením, ať přece někde naskytla se příčina k jistě revizi. My ovšem ani nyní humánní úroveň Hajnovské koterie sdíliti nebudeme, ač bychom mohli zcela volně uvažovati, zda někteří páni z účastníků té schůze zcela rozhodně dle své práce a odborné znalosti zaslouží ten plat, který jim musí poplatníci v čas a pořádně sehnati.

Osobní. Pan Otakar Pirohan, vrchní komisař c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové, jmenován okresním hejtmánem v Poličce a odebere se na nové své působení 16. června. Přijme panu okres. hejtmánovi, jenž jest v kruzích zdejších velice oblíben, všeho dobra.

Ukončení školního roku na pokračovací škole kupecké v Hradci Králové koná se ve středu 30. t. m. o druhé hodině odpolední ve velké síni obchodní akademie. Zároveň jest v téže místnosti od 2 do 5 hodin odpo. výstava písemných prací žákovských.

Písemní zkoušky maturitní na c. k. učitelském ústavě v Hradci Králové konaly se tento týden.

Vycházka na Ohlum pořádají členové královéhradecké katol. jednoty v neděli 28. května t. r. Schůze o půl 6. hod. ráno v Adalbertině. Hojná účast žádoucí!

Místní odbor českoslovanské obchodnické besedy v Hradci Králové pořádá ve čtvrtek dne 1. června (v pádu nepříznivého počasí v neděli dne 4. června) zahradní koncert na Hradsce v hostinci p. Jos. Nováka za účinkování hudebního kroužku. Začátek ve 3 hod. odpoledne; vstupné za osobu 22 hal. včetně s národním kolekem. Koulení o ceny a j.

Úmrtí. Pan Antonín Šejnoka, cukrář a majitel domu v Hradci Králové, zemřel naapřten sv. svátostí v pondělí dne 22. května 1905, v 45. roce věku svého. Pohřeb konal se ve čtvrtek na hřbitově Ponchovském. — Dne 24. května zemřel v Hradci Králové p. František Sommer, sluha c. k. okresního soudu v. v., majitel stf. zásl. kříže, pamětní medaile, civilní i vojenské válečné medaile a výslušného kříže, zapořten sv. svátostí umírajících, v 60. roce věku svého. Pohřeb koná se dnes odpo. na hřbitově Ponchovském.

Pečasní velmi nevládné vládne už od pondělka. Oblouba stále zachmuřená a citelné chladno vnučuje každého do teplejšího oděvu. Ve čtvrtek o 4. hod. ranní ukazoval teploměr 4° R. — Minulý týden zabouřilo si i nad Hradcem, ale beze škody; na Náchodsku byla hrozná bouře, v některých pak krajích jižních a východních Čech a na Moravě 18. a 20. t. m. i krupobití nadělalo velkých škod.

Úprava ulice a náměstí v Hradci Králové právě začíná. V jízíkové třídě rozšiřují se chodníky a co nevidět přikročí sek vydláždění této ulice. Také na Velkém náměstí jsou už připraveny hromady dlažebního kamene na předláždění náměstí a rozšíření chodníků.

Valná hromada delegátů hasič. župy královéhradecké koná se dne 4. června 1905 o 9. hod. dopol. v zasedací síni městského zastupitelstva v Hradci Králové, v níž mimo správy funkcionářské podán bude referát delegátů o valné hromadě zemské ústřední hasičské jednoty v Praze. Nato volba delegátů do zemské ústřední hasič. jednoty a ustanovení dne župního jeseňu do Bukoviny a jeho pořadu. Při nedostatečné účasti odbývá se valná hromada o 10. hod. dopol. bez ohledu na počet účastníků.

Nepřítelnost. Blíže okresní nemocnice rozbila své stánky německá společnost se „vzduchoplavbou“ a jinými specialitami. To by ovšem nebylo nejhorší, třebaže podobné české kodovné společnosti v Liberci a jinde v uzavřeném území nedocházejí tak vřdného přijetí jako německí „umělci“ u nás. Ale ten flámet, bombardující jedivým povykem sluch všech občanů sousedících, přispívá k veselí chorých v nemocnici teprve velmi málo. Při takovém rámuu těžko

nemocnému sdílnouti. Myslíme, že by tu měly přistátné kruhy učiniti nápravu. Členové speciálního podniku, jakkoli zcela okázale němů, nastříli červenobílý praporek. Chytrost nejsou žádné čary.

Z Pražského Předměstí. Prosíme pány třímající v obci železo moci, aby v příčině stavebního znehu nepřiváděli poplatníky různými rozmary do škod a šetřili stávajícího stavebního řádu. — Na naši žádost, aby obecní představenstvo vysvětlilo, jak se nouzové podpory rozdělily, dosud nikde odpověděno nebylo. Snad tedy příště musíme vysvětliti vše sami. Douš čkame.

Z Malšovic. Čtenářsko-ochotnická jednota „Havířek“ v Malšovicích odbyvala v neděli dne 21. května t. r. řádnou valnou hromadu a po té výborovou schůzi. Za funkcionáře spolkové na správný rok 1905—06 zvoleni pp.: předsedou Č. Korbel, místopředsedou V. Neumann, jednatelem J. Škop, pokladníkem J. Šimek; do výboru knihovníkem Ed. Kvadrát, hospodářem F. Melichárek, režisérem L. Novopacký, a dále V. Šrámek a V. Červný; za náhradníky: F. Prokšpek, J. Kupka, J. Havel, J. Vrabec; za revisory dětí: J. Jelínek a F. Janáček.

Polévkový ústav na Ponchově ve školním roce 1904—05 ve 36 dnech, kdy se polévka valila, rozdál celkem 740 porcí mezi 84 dětí. Peněžními dary přispělo obecní zastupitelstvo Ponchovské a Věkošské po 40 K, obec Piletická 20 K, sousedky místní čistý výnos pleau 7.70 K, hospodářsko-čtenářská beseda „Turineky“ čistý výnos divadelního představení 20 K. Celkem věnováno 127.70 K.

Z Nového Hradce Králové. V neděli dne 21. května uspořádal pěvecko-hudební spolek „Bendl“ v Novém Hradci Králové koncert v sále hostince „u Vejvodů“, který podal důkaz, kterak při dobré snaze a vytrvalé práci na venkově doocíliti lze pěkný výsledek. — Orchester čítal 40 osob. Spoluúčinkoval též dp. professor Vacek z Kostelce n. O., známý svou krásnou hrou na cello. Přesnost přednesu a ladná souhra již při prvním čísle programu vyvolaly blahý potlesk. Pěkný dojem zanechala „Andělská píseň“, solo pro klavír, cello a housle. Na klavíru doprovázel pan Antonín Petrof. Na housle hrál pan učitel Vaněk. I zpěvná čísla byla dobře nacdvena. Z nich nejlépe líbilo se třetí číslo programu „Masurka“, česká národní píseň pro smíšený sbor, dále „Moravské dvojzpěvy“ pro dva ženské hlasy. Ku konci programu téměř na každé tváři vyvolala úsměv veselá národní píseň pro mužský sbor: „Já mám ženu“. Celý koncert dirigoval p. učitel Vaněk. Koncert trval pátiletí hodiny. Kávátěva byla dosti četná a jest si jen přáti, by podobné uštěchlité zábavy častěji byly pořádány.

Z odboru zemského pomocného spolku pro nemocné plienými chorobami v polit. okresu královéhradeckém. Kol nás zuří a stále se šíří zhoubná choroba, která celé generace v květu života dovede sklátiti v předdánný hrob. Nemocí touto — tuberkulou — umírá v Čechách ročně přes 22.000, v Rakousko-Uhersku více než 140.000 lidí, každé 6.—7. úmrtí jest jí způsobeno. Avšak hroznými těmito čísly není vytiženo ohromné její rozšíření; nečetná tisícová po celá léta chřadnou, zápasí s chorobou, jsouce oloupeni o radost ze života, o schopnost k práci a k výživě. Čím horší jsou poměry životní v třídách strádajících, tím více šíří se tuberkulosa, otravující kletbou dědičnosti půdu, z níž vzejí mají děti dosud neaplozené. Proti této obrovské zhoubě slabé zbraně orgánů zdravotních zřetenu bezmocnými, dokud celá společnost ve všech svých vztazích nechopí se svépomocné iniciativy, okřídlené láskou k bližnímu a sama se nezorganizuje k boji proti hroziícímu nebezpečí. Po příkladu jiných států evropských i v Čechách učiněn počátek organizace založením dvou centrálních pomocných spolků pro nemocné tuberkulou stížené a sice zemského spolku českého a německého pod protektorátem J. E. pana místodržitele. Český zemský pomocný spolek snáší se nyní zakládati místní odbory v městech a okresích venkovských, poněvadž sám by ovšem k vyplnění svého velkého úkolu nestačil; na jeho popud založen i v Hradci Králové odbor pro celý politický okres královéhradecký, v němž úmrtím tuberkulou jest dle zemské správy zdravotní jednou z největších ze všech okresů v Čechách. Zde neběží snad pouze o sbírání peněz na stavbu sanatorií pro tuberkulou nemocné v Čechách, nýbrž o činnost sahající na samý kořen zla, hlavně ve dvou směrech se rozvíjející: 1. Připíeti osobám tuberkulou stíženým, aby se vyléčily a sjednati jim přiměřené zaměstnání; zamezení šíření nákazy. 2. Pečovati o šíření správných zásad zdravotnických, poučovati lid slovem i tiskem, snažiti se o odstranění závad zdravotnických, o pokrok hygienický v různých jeho směrech, o zmírnění lidské bídy. Místní odbor jest finančně úplně samostatným a užívá svých peněžních prostředků k dosažení spolkového účelu ve svém obvodu. Ustavující výbor odboru pro politický okres královéhradecký vznášá snášný appell ke všem lidem dobré vůle, aby hojným přistupováním k odboru vytvořili z něho mocné středisko šlechetných snah čistě humanity. Ve spolku našem nechť umlknou veškeré spory stran před voláním lidské strasti a bídy, před hrozbou rozpoutané zkázy. Postavmež proti ní široce rozsvětlenou organizaci, prostupující všechny vrstvy společenské, ozbrojenou poznatky vědy moderní a boj náš nebude beznadějným! — § 4. stanov. Členové místního odboru jsou: a) česní; b) zakládající, kteří k účelům spolkovým nejmenš 200 K jednou pro vždy najednou aneb ve čtyřech pátiletích lhůtách složí aneb věci v ceně té darují; c) činní, kteří ročně nejmenš 4 K a d) přispívající, kteří ročně nejmenš 3 K platí. Přispívky členů c) d) platí se předem v I. čtvrtletí správního roku, t. j. roku 1905.

Nejmenší a nejlehčí číšník. V severních Čechách právě prochází tamější hotely nejmenší a nejlehčí číšník na světě. Tyž zrozen je ve Švýcarsku a čítá 25 roků. Jsa pouze 107 cm vysoký, váží celých 25 kg. Po krátkém pobytu v Čechách odeběře se na světovou výstavu do Lutychu. Ač maličký, přece čiperný a veselý kumpán.

Spolek pro propuštění trestance v Hradci Králové i v roce minulém jevil obšírnou činnost. Vyřizeno bylo 111 podání. Za podporu došlo 34 žádostí, z nichž bylo vyřizováno příznivě 22, zamítnuto 12. 16 rodinám vězňů uděleny byly peněžité podpory celkem 156 K. Přispěvky činily 578-58 K, vydání 259-69 K. Jméni spolku obnáší koncem r. 1904 K 3023-05. Spolek poskytuje zlepšeným osobám hmotnou podporu, snaží se jim opatřit zaměstnání a rodiny nevinné v době uvěznění živitele podporovat. Zaslubuje proto spolek tento všestranné pozornosti celé veřejnosti.

Pojišťování losů proti ztrátám kursovním při slovoání obstarává Záložní úvěrní ústa v Hradci Králové za původních sazeb. K tahu 1. června u losů z r. 1864 (celá čísla 8 K, u poloviny 4 K; 15. června u budínských losů jest sazba 11 K; 1. července u rak. úvěrních losů 4-60 K; 2. července u víd. komun. losů 6 K; 1. července u losů rak. červeného kříže 40 h. Proměny vlastního vydání: Tak 2. června losů z r. 1864 — celá 18 K — hlavní výhra 300.000 K; poloviny za 10 K, hlavní výhra 150.000 K.

Zář „Osvěty lidu“ v Pardubicích.

Není divu, že se tomuto prohanému listu nedatí n nás ani v „reformách“ společenského života. Když se zdejší židé ucházeli o přijetí do „Městanské besedy“, byli vesměs odmítnuti. Izrael se tedy vrhl s lamentací do mateřské náruče „Osv. lidu“. Rozumí se, že Osv. l. již z finančních ohledů musila vytáhnouti do boje proti korporaci, skládající se z českých členů, jen aby posílila pozice svých semitských abonentů. Nač také si židé Osvětu l. předplácejí? Tedy Osv. l. rozepsala se o zastaralosti myšlenky besed. Podivno, že sami její semitští chráněnci, kteří jsou přece „pokrokoví“ jako Osv. l., měli před tím názor trochu jiný; jinak by se byli přece za členy besedy nehlásili. Ovšem že, kdyby bývali židé přijati za členy, měla beseda pokoj; tu by bývala beseda hned uváděná, pokroková, zkrátka krásná par excellence. Jakmile by se zde byli stali židé domácími pány, jistě by to znamenalo pro besedu znamenitý obrát. Jsme daleci toho, abychom židům kladli překážky, pokud chtějí do opravdy poctivě a upřímně spolupůsobiti ku zdatu našeho národa. Ani v jejich citech náboženských je urážeti nechceme. Podobnou práci ponecháváme Osvětě lidu, která svými neomalenými úkoly na katolické pokrevence anaží se zdatně, aby upřímnému katolíku vlasteneckou práci zanechávala. Ale podívejme se na ty pardubské židy tak celkem! Jdou opravdu s naším národem? Jsme vlastní, zvláštní a osobitý národ? tak řekl žid Dr. Herzl a „Osvěta lidu“ nešťkovně tohle upřímné přiznání otiskla. A na jedinou se rozhněla, že ten zvláštní, osobitý národ nemůže považovati beseda za národ český. — A že Dr. Herzl mluvil pravdu, o tom se každý den může kterýkoli pardubský občan přesvědčiti. Vždyť přece pod samými okny Osvěty lidu, po ulicích, v městském parku i ve veřejných lokálech židů v českých krajích zrození hovoří výhradně řečí „samospasitelnou“. Jednou Osvěta l. pohoršila se velice německými nápisy na obrazech a učebných pomůckách, rozvěšených po chodbách nové hospodářské školy v Chrudimi. Ale že to v některém lokále zdejší, kam se židé scházejí, vyhlíží jako v Berlíně, o tom chytte mlčí, jakkoli okázalé němčení v městě jinak ryze českém budí pochopitelné roztrpčení obecnosti. — Osvěta lidu a její stoupenci nedatí se „reformování“ ani v Sokolu. Od té doby, co stoupenci Osvěty l. vstoupili do tohoto vlasteneckého spolku, utichl zájem pro „Sokola“ i pro stavbu jeho tělocvičny. Vinu toho staří členové nenesou. Ale Hajnovci sami již se svými výstřednostmi starají, aby tento spolek mnoho pro skutečný prospěch vlasti nečinil; jim jsou milejší národní různé a chlubné vyvyšování vlastních osobiček, než všechen národní prospěch. Když přednášel o cestě po Palestině a Egyptě ve prospěch tělocvičny „Sokola“ dp. Svojsák, mluvil téměř před prázdnými sedadly. Hajnův štáb z lásky k tělocvičně, z veliké snášlivosti a z touhy po vzdělání — zůstal pěkně doma. To by tak hrálo, aby naposled některý „pokrokovec“ počal věřiti, že Čech a kolárkem na krku může mít nejmenší tolik vzdělání, jako židovský cestující! Zbavit se pověry o „tmářství“ katolíka, to by byla veliká díra do Hajnovské „pokrokovosti.“ A tak si pánové před pěknou a poučnou přednáškou začali nů, aby nepřišli v hrozné pokušení proti „pokrokovým“ zásadám.

Z Kostece n. O. V minulém čísle. Obnovy ve správě o generální visitaci nedopatřením vynecháno, že se uvítání njdp. biskupa účastnila i c. k. četnická stanice a že počet biřmovanců v děkanství kosteleckém byl 1789.

Na adresu pana učitele Páda. Aby každý se čtenář Nov. Obsoru věděl, že je p. Pád pokrokovým opravdu — tedy nejen s těmi křesťovskými letáky — mluví prý u něho na skříní literatura jako Macharova Magdalena a — Kramerius, atd. My dle „kurandy“ bychom spíš myslili, že mluví o té pokrokovosti „kulový král“ atd. Tento statný rytíř místo věčné polemiky pustil se s kuráží opravdu „pokrokovou“ do pana starosty a jeho rodinných poměrů; panu řídícímu Náglovi ve Staré Vodě věnuje celý článek. Píše: Kdo je ten Nágel? A hned mu vypaluje „černé znamení“ za čelo: Nágel je klerikální řídící. — Tedy jste dostal, pane řídící! Jste viněn z nejčernějšího zločinu, kterým znehodnocujete v očích pokrokařů všechny — i nejlepší své skutky. A teď klade p. Pád do úst pana Nágla slova, kterými se prý o něho chudinku staral. Tak dokazuje p. Pád, že je raritou, která se může produkovati svému se svojí věšednícností. Věru až příliš velikou, když ví víc než jest pravda. Jak jest tento pán pravdomluvný, to se už ukázalo vícekrát — a tedy podle toho nechť veřejnost posoudí „pravdivost“ jeho nového „objevu“. Nejzajímavější na všem jest, že — jak jsme se informovali — p. Nágel osobně p. Páda ani nezná, s ním nemluvil, společnosti jeho nevyhledával. A ten titul „klerikálního řídícího“ dělá, pane Páde, p. Náglovi větší čest, než kdyby se musil podpisovati: „harmonizující pokladník, agent tří pojišťovacích společností

kolportér pokrokových kalendářů, agent pivovarů, nájemce honitby, sprostředkovatel sňatků, pokoutní písař a pokrokový učitel.“ — Ovšem že p. Pád dělá pokrokového jen potud, pokud ta pokročilost vyhovuje jeho nejvládnějším zájmům. Když se zapomenze, najednou se z něho vyklube bodrý, zcela domácí souosed. S bývalým velebným pámem aspoň p. Pád velmi rád chodíval a hrával, paní Pádová sama s farakou hospodyní udržovala dobré styky a p. manžel neměl nic proti tomu, že jeho paní pluje „do klerikálních vod“. Tak po příchodu nového pana řáše pokrokový lev zapomněl zješiti hřivnu a dostavil se loyálně mezi prvními na návštěvu, ač toho pana ještě neznal. Zkrátka p. Pád vyhlíží v domácím županu jinak než ve veřejném vystupování. Jen aby to zase p. Pád všechno prostě nepopřel! Že to je možné, jsme přesvědčeni. Ať tedy šijí k okraše vlasti tací Pádové, kteří mají zásady tolik — důslední!

Z Týniště n. Orli. Dne 17. t. m. mělo Týniště n. O. s okolím příležitost stkvěle své katolické smýšlení a citění osvědčiti. Příležitostí tu mu poskytla návštěva Jeho Biskupské Milosti spojená s udělováním sv. biřmování. V ústí nádražní ulice do náměstí postavena vkusná slavnostní a město hojně ozdobeno prapory. K uvítání J. B. M. se dostavili: duchovenstvo se svým vdp. vikářem Kaplanem, obecní zastupitelstva se svými pp. starosty v čele, pp. úředníci velkostatku s p. patronátním komisařem, p. MUDr. V. Pumr, hasičské sbory z Týniště s praporem, z Albrechtic, Lípy a Petrovic, katolická jednotna s odznaky, školní mládež se svými pp. učiteli a nesečtné zástupy věřícího lidu. Nejdůstojnější velepastýř přijel z Častolovic o 1/8. hod. provázen vdp. kanovníkem Drem J. Soukupem a dp. ceremonářem H. Doskočilem, brzo za ním pak vysokorodý pan patron hrabě Leopold Sternberg s vysoce urozenou svou chotí J. B. M. svým milým zjevem získala si rázem srdce všech. Vyslechnuv uvítací řeč místního vdp. řáše, místního p. starosty, p. ředitele městské školy, p. předsedy katolické jednotny a žáky V. tř., která mu podala kytič, odpovídal velepastýř nám všem vlídně, načež maje po levici a pravici své pana hraběte a jeho vznešenou choť ubíral se špalírem spolky a školní mládeží utvořeným do fary a odtud do chrámu Páně bohatě uvnitř květinami a rudými nádhernými draperiemi dekorovaného. Po mši sv. a pobožnosti za zemřelé vystoupil na kazatelnu a dojemnými slovy vyřčiv blahodárné působení náboženství Kristova dokázal, že příčina náboženské lhostejnosti nelze hledati v náboženství, nýbrž v člověku samém. Potom oddělil 740 biřmovancům sv. biřmování. Následovala zkouška z náboženství ve škole, po ní případně poděkování přednesl žák městské školy, na něž velepastýř nám přívětivě odpověděl. A dověděl se o zbožné touze jistého nemocného jinocha po přijetí sv. biřmování neváhal ji vyplniti, do příbytku jeho sestoupil a vykonav posvátný úkon útěchyplnými slovy setřel trpícím slzy zármutku, a slzy vděčnosti mnohých skrápěly mu zpáteční cestu do fary. Odpoledne pak prohlídkou kostela a závěrečnou pobožností za zemřelé celá slavnost skončila. Veliký zástup lidí přišel se svým vrchním pastýřem se rozloučit. Každý cítil se nevýslovně šťastným, mohli-li J. B. M. rukou políbiti. Hřimavě „a Pánem Bohem“ provázelo J. B. M. na další apoštolskou cestu. Od úst k ústům šel a jde hlas „To máme hodného pana biskupa.“ Kéz dobrotivý Bůh nám nejdůstojnějšího velepastýře ve zdraví a síle na mnohá léta zachová!

Z Rychnova nad Kněžnou. V pátek 19. května, za nevlídného počasí po 6 hod. odpol., za hřmění saly a velebného znění zvonů vjížděl do staroslavného sídla Kolovratů ulicemi okrášlenými národními a slovanekými prapory njdp. visitátor J. B. M. dr. Jos. Doubrava. Vznešeného hostě — uvedeného ku krásné bráně u měst. úřadu p. c. k. okres. hejtnanem Ad. Wunschem, p. c. k. okres. šk. inspektorem Dr. Janem Pražákem a p. okres. starostou Vojtěchem Bezděkem — přivítal vdp. vikář Vinc. Klepřík jménem vikariátu, nato starosta p. JUDr. Č. Langer jménem měst. zastupitelstva a celého města. Zvlášť milá chvíle nastala, když jménem šákovstva přistoupila Anna Klementová, žákyň III. třídy měšťan. školy a zvucným hlasem vítala nejdůst. vrchního pastýře. Nato žákyň III. tř. m. šk. Karla Čížková podala J. B. M. skvostnou kytič a žákyň Marie Grofová připojila slova díky a oddanosti. Nejd. biskup kráčel pak přes náměstí do budovy děk. úřadu, odkudž obleknuv se do rouch liturgických ubíral se zpět přes náměstí špalírem šákovstva všech škol do chrámu. Po obřadech uveden jest nejd. vrchní pastýř do zámku hraběte z Kolovratů, kdež přijal jej vysoucenosený pan hrabě Bohuš z Kolovratů, načež následovalo představení veškerého úřednictva, k nimž njdp. biskup promluvil uchvacující řeč. Přijemný večírek připravil mu zpěvácký spolek studentský řízením p. Provazníka, říd. choru. V sobotu, ač počasí zase nepříznivé, hrnuly se zástupy lidu do chrámu Nejsvět. Trojice. Veškeré šákovstvo očekávalo zatím u zámku nejd. svého biřmovatele a uvedlo ho pak do chrámu. Po mši sv. promluvil njdp. biskup k mládeži i lidu slova lásky, načež 450 škol. dítek přijalo svátost biřmování. Nato nastoupili studující c. k. gymnasia vedeni svými profesory. J. B. M. vystoupil opět na kazatelnu, odkudž s vroucností kladl v srdce jinochů, by vzorným křesťanským životem stali se útěchou a chloubou církve, rodičů, národa a vlasti. — O půl 12. hod. dopol. byla v měst. škole dívčí zkouška dítek. U vchodu uvítal Nejdůstojnějšího p. ředitel Ludvík Frauenberg za přítomnosti c. k. okr. škol. inspektora Dr. J. Pražáka a veškerého učitelstva obou škol. V neděli bylo opět děstivo; přes to byl kostel lidem naplněn. Po mši sv. promluvil velepastýř k lidu, pobádaje ho láskyplně, čeho třeba činiti, aby se každý stal pravým bojovníkem za víru otců svých, vlast a národ! Nato 601 osob dospělých přijalo sv. biřmování. Odpoledne zavítala J. B. M. do středu dítek v opatrovně. Dojem velkým působilo na všechny účastníky ndp. biskupa při večerní májové pobožnosti. Kéz dobrotivý Bůh popřeje Jeho Milosti Biskupské nspíš zdraví, by po mnohá, mnohá léta vykonával svůj těžký apoštolský úřad ku slávě církve, vlasti a národa!

Vyznamenání. Urozená pí Anna Richtrová, šlechtice z Burgbrücken na Hamburkách a Nového

Bydžova a vctípí Karla Klazarová, majitelka velkostatku „Komorov“ na Moravě a realit v Novém Bydžově, byly za své zásluhy o chudou, strádající mládež školní, o stánky Boží a j. Jeho Svatosti Piem X. vyznamenány řádem čestného kříže „pro Ecclesia et Pontifice“. Slavnostní odevzdání v chrámu Páně na Metličanech, jakož i děkanškém kostele novobydžovském dalo se za přehojného účastenství věřícího lidu, p. t. městské rady novobydžovské, p. t. úřadů zeměpanských i samosprávných, mnohých jednot a spolků domácích.

Z Kolína nad Labem. Jde to u nás stále a veselé dál. Ani jarní vody Labe ničeho neodplavily, naopak připlavily k nám od Pardubic bastarda Osvěty lidu, která nyní pod novým kabátem (na jak dlouho vypůjčeným?) produkuje se ve své úloze hloupého Augusta na obveselání všech s novou chutí. Patrně, že brozba jejímu filiálnímu redaktoru posloužila, začal přece zase mazat do klerikálů. Jen že si pfitom počíná jako chlapček, kterému zavázali oči, aby šel tlouct brnec; tluče svou pokrokovou palicí, ale stále vedle. Teď zvlášť se musí tužit. Volby na krku, reklamace se jen hrnou, kde na to vše nabrat síly, když i musí apoštolovat až k Železným horám a přitom navazovat aliance třebas i s těmi, kterým před tím na jméno nemohl přijít, jako na př. s národními dělníky. Jsou to zlé časy. — Výstava je na dobro odložena, jak jsme to hned předvídali. Teď nezdar strká ovšem jeden žurnál na druhý, ač pracovaly svorně k jejímu ubití. Bude snad dobře, že se odložila, bude se v ní moci tak ledacos potom vystavit z kolínských kuriozit, co při nových volbách padne do starého železa. — Ještě něco. Víte, co je také pokrokařské? Uveřejnění inserát s odporučením od firmy, kterou v též číslu a na téže stránce hanobíme. A jak to nazvati, když tato firma za to ještě zaplatí?

Z Kutné Hory. Máj už bude pryč, ten lásky čas, ale u nás se ta jeho opěvovaná láska ani na okamžik neukázala. Myslíme ve veřejném životě. Jenom její protivě se daří dál a vesele. Aby jí bylo hodně půdy poskytnuto, o to se staraly i dělnické organizace národní se sociálně-demokratickou při svých májových svátcích. Před oslavou májovou dělníků národních se proslechalo, že koncem jejím bude demonstrace proti našemu purkmistrovi. Ale dělníci si to patrně rozmysleli, ač-li to nebyla jenom kachna puštěná našimi hecu milovníky. Podobně se mluvilo i o táboru lidu před Havlíčkem pořádaném, ale tam až na veliké řeči proti straně mladočeské nestalo se nic, jen přililo bylo tím oleje do doutnajících lampiček nespokojenců. — Odporučením hodný čin sociální unesla se vykonati městská rada. Zařídí totiž zvláštní asy! pro početné chudé, kde by našli nocleh a úkryt. Dosavadě přespávali po stájích hostinců a v kotech hospoděk, zanešajejše si své veliké zla na místa, kde jako nutného přístěšku nemohli se jich zbýti. Bude tím postarano jednak o početné lidi a zabráněno, aby v městě nebyli přechovávaní často notoričtí darebáci. Majitelé a nájemci hostinců jen si oddechnou. — 10. června bude Kutná Hora obšťastněna návštěvou anglické výpravy žurnalistů. Proto ustavilo se komité na jich přivítání. Památkou se jim dostane skvostných alb s pohledy na význačné budovy a umělecké předměty našich pokladů.

Umělecká výstava v Lázních Bělohradě. Aby zjednan byl nejjšířím vrstvám požitek nazírání na mistrovská díla umění výtvarného, bude dne 23. července t. r. v Lázních Bělohradě otevřena výstava umělecká. Komité výstavní vstoupil ve vyjednávání se všemi výtvarnými umělci našimi, jichž adres mohl se dopátrati. Umělci i nejzvučnějšího jména projevíli ochotu, že výstavu obešlou; již dle dosavadních přihlášek lze se s jistotou nadíti, že umělecká výstava tato jak co do kvantity, tak co do kvality vystavených děl předčí všechny podobné výstavy venkovské, které dosud byly uspořádány. Výstava umístěna bude v prvním a druhém patře tamější školní budovy; čistý výnos věnován bude museu loni drem Antonínem Fričem zřízenému. Přejeme všeho zduaru podniknu tomu, o němž přineseme v brzkou podrobnější zprávy.

Z Křebleh u Čáslavě. Ačkoliv štvánice ve zdejší obci přinesly již tak smutné ovoce, nepřestávají přece nepokojné živly se svým všemi soudnými a rozumnými lidmi odsouzeným hanobením jim nepohodných lidí. Hned si vyberou za terč svého „pokrokového“ vtupu starostu obce, hned dle jich píšťaly tancovati se vzpírajícího člena sboru učitelského, hned zas katolického řáše, bez něhož dnes ovšem v žádné obci pokrokařství se obejiti nemůže. Způsobem opravdu hnu vzbuzujícím v kolínské tiskovině jest útocieno proti duchovnímu, jehož jediná vina jest, že se vzepel rouhačství veřejné hlášanému a jako poplatník a člen místní školní rady hájí svá zákonem zaručená práva. Utínil jenom to, co jest povinností nejen duchovního, ale každého pořádného člověka a za to má nyní býti olupován o čest, ba drzá ruka dopisovatele neb drzá ústa donášeče do známé kolínské redakce anaží se pospíniti ho i v jeho úřadě jako zpovědníka. Bylo by to směšné: Pokrokaři — hajitelé katolické zpovědi, kdyby to nebylo rašnované uličnické. Je to sice slovo hrubé, ale na hrubé špalky — hrubé klíny. Jen pokračujte, vy nespokojenci, dále, několik těch měsíců to už snad vydržíme a potom snad konečně oddechne si naše občanstvo i celá školní obec, až za pokrokařstvím u nás zmizí poslední oblak prachu!

Z Golčova Jeníkova. Říká se, že na mrtvolu sedá všeliký hmyz nejraději, ale v Jeníkově je to právě naopak. U nás, sotva počalo mrtvé tělo veřejnosti ukazovati trochu života, už se tu ukázal hmyz. K jakému druhu patří, netřeba ani jmenovati, stačí jen prozraditi, že se zrodil v počestné, „umravené“ redakci Osvěty lidu a že jeho bydlíště jest na březích Labe. Jako pravý hmyz nekouká na to, kam sedne a co pokálí, tak také tato labaká jepice znečišťuje náš právod v den sv. Floriána už ve dvou číslech a nemajíc na tom dosti, i na slavnost Božího Těla típe. Charakterisuje se ovšem sama, když krotí fari-sejky očima, nafikajíc, že slavnost tato jest podporována penězi z obecní pokladny, do níž platí i evangelioi a židé. Poznáváme ptáčka po zpěvu! Bylo by mutná, aby v našem městě, kde beztoho katolická

většina až snad na úkor svůj jest tolerantní, ještě neměla konati veřejné průvody náboženské, že se tomu neb onomu nekatolíku neb matrikovému katolíku nelíbí. Odporujeme redakci, aby i se svým dopisovatelem místo hanobením obrátila se prosbou k sv. Floriánu. Potřebují toho; začínají se jim mosky připravovat a kdyby se jim stalo, co prvnímu předchůdci a zakladateli jejich šurálu, česká vlast by doznala stráty o — brovské.

Z Humpolce. (Dvořákov večer). Byla to dobrá myšlenka zpěváckého spolku, aby ve výročí úmrtí sl. mistra Dvořáka uspořádán byl jeho večer a tak alespoň po roce aby památce zesnulého vzdán byl zasloužený hold. Koncert šel v celku se zdatil a zpěvácký spolek bude jej počítati k nejlepším ze svých produkcí. Perla večera byly ovšem dámské sbory, řízené p. učitelem Nápravníkem. Tu byla patrná píle, pochopení a dokonale naučení. Také orchestr se činil a zdatně přispěl ku zdatu večera. Z orchestrálních děl, které cvičil a řídil pan učitel Berenda, zdatily se zvláště Dvořákovy valčíky. Má-li však vyniknouti barvitost instrumentace Dvořákovy, jsou nezbytné též gesty. Klavírní díla — ne právě šťastně volená — dobře uložena byla v rukou pí. Dítělové. Rovněž německo-brodský violoncellista p. učitel Racek s bravurou a přesností sehrál cellová díla. Host zpěváckého spolku sl. Veselá z Prahy překvapila svou indispoicí hlasovou. — Přednáška jednatele zpěváckého spolku p. učitele Marka o Dvořákově byla sice pečlivě zpracována, ale přece jenom neúplná, aby vytyčila Dvořáka celého. Jeho skladby duchovní zasloužily, aby byly alespoň vyjmenovány. Představit Dvořáka jen podle sehraného programu, bylo by přec jen kusé. Přidat zbožnost Dvořákovu jeho nehloubavosti, jest nejméně řečeno nesprávné. Právě díla Dvořáкова dokazují, jak hloubavý to byl duch. — Proto bývalo by zajisté na místě, kdyby jedno ze tří oddělení Dvořákových věnováno bylo jeho duchovním komposicím. Čtené posluchačstvo bylo zajisté pořadatelům večera zaslouženou odměnou. — Těšme se na Blodka, jehož operu „V Studni“ zpěvácký spolek na sv. Petra a Pavla provede. — (Stabat Mater). Pěknou předzvěstí Dvořákovu večera bylo provedení některých sborových i solových částí Dvořákovy „Stabat Mater“ řízením ředitele kůru p. O. Rychnovského o minulý velký pátek na kůru děkan. chrámu Páně Jak sbory, tak i sola prozrazovaly pevnou ruku sbormistrovu a přesné naučení. Ze solistů zvláště chválí zasluhují sl. Řháčková, která při píli a vzácném fondu hlasovém ještě všce svůj talent pěvecký rozvine, dále slečna Sládková a p. Strádal.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu kosteleckého darovali:		
25 K p. far. Čísar ve Voděradech . . .	25 K	
12 K p. far. Veselík v Brandýse . . .	12 K	
10 K p. far. Šourek v Týništi . . .	10 K	
6 K p. kaplan Dvořák v Týništi, p. far. Bezdiček v Sopotnici . . .	12 K	
5 K p. kaplan Kočí v Brandýse (nyní v Žamberku) . . .	5 K	
4 K p. far. Šindelář v Potátně, p. Novotný a p. Poříčský, kaplan v Kostelci, p. prof. Vacek a p. katecheta Dvořák v Kostelci, p. far. Jičínský v Hrástnici . . .	24 K	
3 K p. far. Mencl v České Libchavě, p. far. Fiala v Písečné . . .	6 K	
2 K p. far. Klenka v Častolovicích, p. kaplan Beran v Cuslavi, p. kaplan Biskup v Jelení . . .	6 K	
1 K p. koop. Vašek v Písečné . . .	1 K	
Celkem 101 K		

Z vikariátu opočenského darovali:		
35 K p. vikář Uhlíř v Přepychách . . .	35 K	
10 K p. děkan Erychléb v Deštné, p. děkan Domašinský v Dobrušce . . .	30 K	
5 K p. děkan Dvořák v Opočně . . .	5 K	
4 K p. far. Flešar v Dobřanech, p. far. Weber v Olešnici, p. katech. Světlá v Třebechovicích . . .	12 K	
1 K p. far. Hroneš v Bobuslavicích, p. kaplan Bavřiv v Opočně . . .	4 K	
1 K p. Kyselo a p. Jirka, kaplan v Třebechovicích, p. Smetana a p. Pleškot, kaplan v Dobrušce . . .	4 K	
Celkem 80 K		

Z vikariátu pardubského darovali:		
10 K p. vikář Čermák v Ostřetíně, p. vik. sekretář Zajíček v Holicích, p. děkan Starý v Rovni, p. děk. Ulbrich v Pardubicích, p. far. Kašpar v Dřitči . . .	50 K	
6 K p. far. Kašpar v Bohdánči . . .	6 K	
5 K p. far. Karásek v Bejšti, p. far. Hora v Dačicích, p. far. Krajčůvek ve Voticích . . .	15 K	
4 K p. katecheta Klenka v Bohdánči, p. far. Sedlatý ve Zdánovicích, p. far. Pilnáček v Kuneticích . . .	12 K	
2 K p. far. Janeček v Třebosicích . . .	2 K	
Celkem 85 K		

Z vikariátu polenského darovali:		
10 K p. vikář Šimek v Polné . . .	10 K	
6 K p. vik. sekr. Laštovička v Nízkově . . .	6 K	
4 K p. far. Vítek ve Zdírci, p. far. Machka ve Štokách . . .	8 K	
2 K p. kanovník Veselý v Polné, p. kaplan Máka v Polné, p. far. Moravec a p. kaplan Ježek v Borové, p. far. Rohlík v Krušemburku, p. far. Winkler v Losenici, p. vik. sekr. Kotrbelac v Přibyslavi, p. děkan Pínl ve Šlapanově, p. exp. Váňa ve Stříteži, p. far. Sahan ve Vojnově Městci, p. kaplan Tošovský v Přibyslavi . . .	22 K	
Celkem 46 K		

hořejších		
80 K		
101 K		
dříve stvrzených 604 K		
Pokrač.)		
Uhrno 916 K 30		

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 20. května 1905. 1 hl pšenice K 16 00—16 20, žito K 12 00—12 20, ječmene K 12 00—12 00, oves K 8 20—8 50, prasa K 00 00—00 00, vlna K 12 50—13 00, hrachu K 20 00—24 00, čočky K 24 00—25 00, jablek K 28 00—30 00, krup K 20 00—26 00, bramborů K 6 20—7 00, jetelového semene červeného K 00 00—00 00, jetelového semene bílého K 00 00—00 00, rýžáku K 00 00—00 00, máku K 34 00—00 00, lněného semene K 18 00—20 00, 100 kg žitných otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšen. otrub K 12 50—00 00, 1 kg másla K 2 60—3 00, 1 kg sádla vepřového K 1 84—2 00, 1 kg tvarohu K 0 40—0 00, 1 vejce K 0 05—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa petržele K 10 00—12 00, 1 kopa kapusty K 4 00—5 60, 1 q cibule vláské K 24 00, 1 kopa drob. zeleniny K 2 20—6 00, 1 pytel mrkve K 7 20—8 00, 1 q cerele 80 00—0 00, 1 kopa salátu 2 80—3 00, 1 hl jablek 00 00—00 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 20. měs. května 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 197, žito 189, ječmene 7, oves 176, prasa —, vlna —, hrachu —, čočky —, máku 2, jablek 6, krup —, jetelového semínka —, lněného semene 3. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty 4 kopy, cibule 18 q, drobné zeleniny 158 kop, mrkve 8 pytlů, cerele 2 centy, brambor 220 %, hl, salátu 80 kop. 3) Ovoce: jablek — hl. 4) Drobného dobytka: vepř 28 kusů, podvinčat 396 kusů, kůzlát 12 kusů.

Listérna redakce.

Za příčinou svátku Nanebevstoupení Páně jest usávrka následujícího čísla již ve středu odpoledne, proto prosíme o včasné zaslání zpráv. Několik zpráv odloženo do příštího čísla.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier k vypracování podobizen v každé velikosti v provedení nejmělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma tableaux pro p. t. pány studující v zpracování nejlepší, při cenách konkurence levnějších. Prodej fotografických aparátů pro pány amatéry v cenách továrních jakož i kopírování a vyvolávání filmů a desek.

Zvětšení až do formátu 30×150 centimetrů.

Vhodné dary při mírných cenách při každé příležitosti.

V řadě prvních evropských závodů.

Konkurs.

Při městské obci Královéhradecké obsadí se na jeden rok provisorně

**dvě místa
policejních strážníků**

III. třídy, každé s ročním platem K 480, 15% dráhovním přídatkem, svobodným bytem, po případě s ročním bytným K 240, pak oděvem a jiným příslušenstvím dle zvláštního ustanovení.

Zádsti za udělení míst těch vlastnoručně psané podány buďtež podepsanému úřadu purkmistrovskému do 15. června 1905 opatřené průkazy, že žadatelé jsou úplně zdraví, statné postavy, a ne starší 30 roků.

Přednost bude dána těm, kteří podají důkazy o chvalné činnosti své u některého sboru hasičského ve větším městě.

Osobní představení jest vyloučeno. Po osvědčené jednorocní službě stane se postoupení z III. do II. třídy se zvýšeným platem na K 600 a 15% dráhovným.

**Purkmistrovský úřad
král. věn. města Hradce Králové,**
dne 19. května 1905.

Starostův náměstek:

J. Pilnáček, m. p.

Do Hradce Králové a okolí!

Vlastní výroba tkalcovského zboží.

Uvádím ve všeobecnou známost, že v domě p. Šandové v Klicperově ulici č. 263. otevřela jsem filialní závod ve

střižném a plátěném zboží

a budu míti na skladě všechny druhy svých výrobků, ze kterých si dovoluji některé vyjmenovati: Kanafasy celopřízné i bavlněné, loket 10, 12, 14, 16, 20, 26 kr., damašky 12 16, 20, 30 kr., brillantiny, grádle cichové, sypkoviny (nanginy) 10, 14, 16, 20, 25, 30 kr., jemná košilová plátina celopřízná 12, 14, 20, 30, 40 kr., šifony 8, 10, 12, 14, 16, 18 kr., širtinky, šifony kapnové, plátina slamníková a matracová, plátina vozová, atlasy na hasičské obleky, plátina pro zřízení divadel a jiné.

Těž velký výběr hedvábných sephýrů, sephýrů obyč. 13, 14, 16, 18, 20 kr., šotyšů, křížových (keprových) látek 12, 14, 16 kr., sephýry a oxfordy na turistické košile, hedvábné šátky a šály z lněného batistu, kapesníky všeho druhu 4, 6, 10, 20, 25, 30, 45 kr., kávové soupravy bílé i barevné, soubory postelové, utrusy, servity, ručníky, běhouny, dečky, milie. Velký sklad dámského a pánského prádla, piků na dámské noční prádlo a kravaty.

➡ Výbavy pro nevěsty. ➡

Dovoluji si P. T. obecenstvo v jeho vlastním zájmu upozorniti, že se zde naskytá příležitost přímo od výrobce nakoupiti a to za velmi levných konkurenčních cen.

Zvu ctěné obecenstvo ku prohlédnutí mého závodu v Klicperově ulici č. 263. a prosím, by mne svojí ct. návštěvou poctilo a doufám pevně, že jen stálobarevným a dobrým zbožím, jakož i v pravdě levnými cenami si ct. P. T. obecenstvo získám.

O hojnou přízeň pro nový tento závod prosí

Alb. Holý,

vlastní výroba tkalcovského zboží v Hradci Král., Klicperova ulice číslo 263. v domě p. Šandové (výroba sodovky).

Patentní divotvorné mýdlo

z čistého loje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nepůsobí žravě na prádlo aneb jiné látky, které čistěny býti mají. Patentované divotvorné mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící prostředek nejlepšího a neškodného druhu, konservuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu, satinu, vlny, hedvábi atd. jednou kostkou divotvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívati.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a botové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady [na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise
čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálogy na uložené zboží

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlížením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
říkově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

První Královéhradecké
**parní a vanové
LÁZNĚ**

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecního jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpo.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Nábytek

zaručené co nejso-
lidnější a nejkus-
nější ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkozávod truhlářský

A. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte cenníky a prospekty zdarma a franco.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádí ve Výprahtlech)

doporučuje P. T. veleřústojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a keyového náčelní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Co jest?

„Silk“

výtečná, čistě vlněná
látka v barvě černé,
hodící se i na taláry.

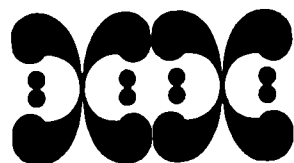
1 m. zl. 2.80.

Vzorek této látky, jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky a svrch-
níky, jen zaručené jakosti
a v mírných cenách se na
požádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasílatelský
závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebn.

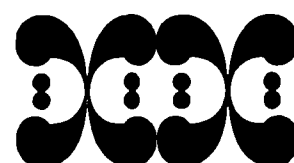
Filiální závody:
Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy.)
Píseň, Školní ul. 13.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční salsony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
řúst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veleřústojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

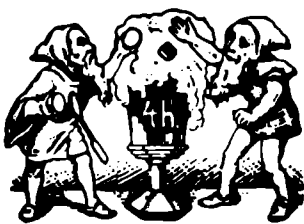
pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franco. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Výborový osvěžující nápoj skytají

**Maršnerovy šumivé
limonádové bonbony**

s chutí citronovou, malinovou, málinkovou
třešňovou a jahodovou.

První česká akciová
společnost továren
na orientalské cu-
krovinky a čokoládu
na Kr. Vinohradech,
dříve A. Maršner.

Jen s touto ochrannou známkou jsou nejlepší.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK,** Hradec Králové.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Pančí stroj.

Převzal jsem
elegantní, vším pohodlím opatřenou obli-
benou výletní

restauraci
CHICAGO
u Hradce Králové.

Uváděje toto v známost všemu ctěnému
obecenstvu zdejšího okolí, ubezpečuji, že
jako zkušený odborník obsloužím své příz-
nivce v každou dobu úpravnými a levnými
pokrmami i výtečnými nápoji.

Čepuji dobře vyleželé pivo z Kolín-
ského zámeckého pivovaru.

Vkusné a levné aranžování pří-
ležitostných hostin.

Znovuzřízená zahrada. — Krytá
rozsáhlá veranda.

O vzácnou přízeň prosí

Karel Mütter Müller,
restauratér.

Okresní výbor
v Hradci Králové

koupí dům
v Hradci Králové
pro umístění stravovny
a okresního ústavu pro
bezplatné sprostředko-
vání práce a služeb.

Přímé nabídky s udá-
ním výměry stavební
parcely zastavené plo-
chy, s plánkem budovy
a s udáním ceny budíž
podepsanému výboru
okresnímu podány do
dne 3. června t. r.

Okresní výbor
v Hradci Králové,
dne 22. května 1906.

Okresní starosta:
H. Šrdínko.

„SLAVIA“
vzájemně pojišťovací banka v Praze,
vyhovující novodobým požadavkům spořivého obecnstva,
zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na
dožití a úmrtí

**se zaručeným 4% stoupajícím
úrokováním základního pojistného.**

Pojištěný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec
ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned
po jeho úmrtí.

Výhodno zvláště pro ty, kterým v poslézích letech
varstvou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti
tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubývá
totiž, čestným rokem počínaje, pojistného o 20%,
prvního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd.,**
takže na př. při 26leté době pojišťovací obnášelo by po-
jistné v posledním roce pouze 4% počátečního obnosu.

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem
na dividendu.

Fondy a rezervy banky
Slavie jsou K 31,865.380-80
Všechn zisk náleží čle-
nům. Dosud vyplaceno
v celku dividendy . . . K 1,400.598-81
Ve všech odborech bylo
dosud výplat K 82,737.159-57
Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavie
v Praze, na Havlíčkově náměstí,
jakož i gener. zastupitelstva:
v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.
Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve
vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO

které následkem nepatrného ob-
sahu tuku neruší trávení, nýbrž
velmi lehce se stráví.

Kandol-Kakao
má ještě proti všem ostat-
ním druhům kakaa tu roz-
hodnou přednost, že je při
nejjemnější chuti
mnohem levnější a spo-
jeno jsou se sladkem,
je zároveň velmi výživné.

Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 "

K dostání ve všech
obchodech se
sbožím koloniál-
ním a kořením.

Pravé jsou v balíčkách se známkou lva.

Jarní čtvrtletí
veškerých
modních časopisů

Ize objednat
v prvním královéhradeckém
knihkupectví a antikvariátu

**Bohdana --
Melichara**
v Hradci Králové.
(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)
Donáška do domu se neúčtuje.
Správné a rychlé dodávání
zaručeno.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec, závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákreby a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

(Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva).

Spořivost tvoří kapitál, kapitál je pak soustředěný výsledek práce. Kapitalistou je ten člověk, který neutrádí vše, co byl prací vysázel.
Smiles: Moudrost života.

Devítihodinová doba pracovní.

Kovodělníci v První brněnské strojírně dosáhli právě devítihodinové doby pracovní, minimální mzdy, pro velkou část dělníků zvýšení mzdy a uznání prvního května jako dělnického svátku. Toť úspěch dosti veliký, zvláště když k němu došlo zcela vážnou dohodou.

Doba pracovní zkrácena na 54 hod. týdně. Od pondělka do pátku pracuje se dle toho od 7. hod. ráno do 12. hod. a od 1/2. do 6. hod. večer. V sobotu počíná práce v 7. hod. ráno a končí ve 1/4 odp.; ve 1/4 musí býti všichni dělníci vyplaceni; každou sobotu odpoledne má tedy dělnictvo úplně volno. Za noční šichty pracuje se jen v pondělí až v pátek. V sobotu se vůbec nepracuje; výplata jest tu v pátek večer při vstupu do práce. Ve všech odborech zavedeny jsou minimální mzdy. Po vyučení po dobu jednoho roku dostanou zámečníci, mědňáci, soustružníci, kováři, dělníci na obrábění strojů a kotláři 2.40 K (po roce 3.20 K), modeláři 2.40 K (po roce 4. K), cídíci 2.60, jádřáři 3. elévači a formáři 3 (po roce 4), nádeníci 2.20 (2.40) a po dvou letech 2.60 K. Základní sazba akordu řídí se dle denní mzdy. Všichni dělníci, jejich denní mzda činí 3.20 až 4 K, dostanou 5%ní přírůstek na mzdu a při dobrém chodu přimyslu od 1. ledna 1906 ještě dalších 5%. Sobotní odpolední prázdná jest dělníkovi už samo sebou velkou výhodou. Kdo nezkusil, nepochopí, jak drahý jest zvláště těžce pracujícím lidem odpolední klid sobotní. Nedivno proto, že sociálně demokratická organizace jásá nad svým úspěchem v Brně připomínajíc, že požadavky dělníků jsou podepřeny doklady rázného hospodářského a technického a že to stálo hodně práce se strany dělnictva, než se začalo vyjednávat.

Bez řádné organizace nelze žádných prospěchů dělnictvu získati. Snaha, která vede mnohé i do našeho Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva, točí se často pouze kolem vlastního „já“; leckdo myslí toliko na podporu v nemoci, nezaměstnanosti atd., jakoby sdružení bylo nějakou pojistovnou; za vyššími cíli, které mají jednotlivci spojití k povznesení celého stavu dělnického, se mnohému nechce a pak se nařiká, že je zle. Ovšem bez obětavosti, vzájemnosti nelze se nikdy dopracovati výsledků, ku kterým míří Všeodborové sdružení křesť. dělnictva. Třeba nám hodně uvědomělych pracovníků. Se spořádanou, organizovanou řadou dělnictva musí se na všech stranách počítati. Jest proto mravní povinností každého člena sdružení, aby získal aspoň jednoho nového řádného pracovníka do našich řad. Či se dáme uchvátiti sociálními demokraty?

Domácká práce.

Domácká práce jest v Čechách neobyčejně rozšířena. Pracují doma tkalci, odvádějící hotové zboží faktorům, továrníkům; také krejčí a závoje konfekční mají v městech a po venkově hromadu dělníků; domáckou práci bývá též výroba dýmek, pletiva drátěného, obtížné sítkování z vlasů, krajčářství, cvočkářství atd. Při posledním sčítání živností bylo napočteno v Čechách celkem 149.669 závodů domácko-průmyslových čili 44% všech podniků průmyslových a živnostenských. Domácká práce jest často velikým zlem pro dělnictvo, vždyť dělníci takoví nepoživají žádné ochrany, žádné pojistování. Zaměstnavatel vykořisťuje tu nejen dělníka, ale všechny členy rodiny jeho. Celá rodina pracuje pilně od rána do noci a vydělá si při té dřině jenom tolik, aby nezemřela hladu. Nesvědomitým průmyslníkům vzkvétá na tomto poli práce bohatá žně, zvláště když sociální zákonodárství nemá tu prášedného vlivu.

Na ochranu dělnictva se v této příčině se strany vlády nedějí žádné pokusy, toliko soukromý zastance — Česká společnost národohospodářská s odbory v Hradci Králové, Pardubicích a Chrudimi — nabízí tu částečnou pomoc. Vždyť právě ve východu Čechách jest na 80.000 domáckých dělníků, kteří pracně musí zápasiti o kus chleba. Na schůzi uvedených odborů v Pardubicích usneseno nedávno, aby založen byl zvláštní spolek podle vzoru

krajčářského spolku rudohorského. Jedná se tu v přední řadě o organizaci odbytu i výroby.

V americkém státě New-Yorském jest domácká práce pod přísnou státní kontrolou. Bez zvláštní licence nesmí se v žádném domě prováděti domácí výroba kabátů, vest, kalhot, pláště, klobouků atd. Domy, pro něž udělena licence, podrobeny jsou kontrole úřadu práce; každý licencovaný dům musí býti prohlédnut aspoň jednou za šest měsíců. Domácká práce nesmí se za žádných okolností prováděti ve sklepních místnostech a smějí se jí zabývat pouze členové rodiny, kteréžto ustanovení čelí proti zavlečení nakažlivých nemocí do rodin domáckých dělníků. Lidé, kteří prodávají domácké výrobky, mají seznam dělníků, kteří pro ně pracují. Zboží, které nebylo vyrobeno za podmínek zdravotně bezvadných, může býti i zničeno atd. Přestupky tohoto zákona trestají se pokutou nejméně 20, nejvíce 250 dolarů nebo vězením do 70 dní. —

Dělníkům domáckým velmi by prospělo, kdyby organizaci naší — Všeodborovému sdružení křesť. dělnictva — věnovali větší pozornost. Jejich přání a stesků vždy si bude všimati, vždyť i organizaci naší jde o to, aby také zorganizovala výrobu a odbyť.

Socialní rozhled světový.

Stávkující tesaři a zedníci v Brně dostavili se už do práce. — V Budapešti stávkují už delší dobu na 15.000 slévačů pro nepropuštění mistra v jedné továrně; z ostatních továren byli do stávky vehnáni.

Rakouské ministerstvo orby zavedlo šetření za účelem co největšího omezení práce žen při hornictví a pomocných závozech s ním souvisejících.

Francouzské strany socialistické splynuly právě v jednu organizaci, jejíž základnou jsou okresní spolky, kterým podřízeny jsou místní skupiny a na jejich základě zbudováno je vedení strany.

8. t. m. sešla se v Bernu švýcarském druhá mezinárodní konference pro ochranu dělnictva, jejíž předmětem jednání jest zákaz užívání bílého fosforu při výrobě sirek a zákaz živnostenské práce žen v noci.

Severoamerický inspektor vystěhovalectví M. Braun studuje právě příčiny neobyčejného vzrůstu vystěhovalectví z Uher do Ameriky.

Chicagská stávka vozků vyžádala si 10 mrtvých a 500 raněných, mimo to 7.495 000 dolarů. Z 3772 stávkujících přijato opětne pouze 1300.

Věstník všeodb. sdružení.

V plenární schůzi ústřed. výboru v neděli 7. května při jednání o volbě spol. úředníka sestaveno terno, do něhož pošli tři kandidáti a volba odložena do příští plenární schůze, která se konati bude v červnu. Nové členky sdružení přijímati se budou od nynějška pouze do III. tř.

Schůze dne 18. května. Podpora nemoc. udělena: J. Zajícové ve Smiřicích (14) 6 K, J. Teichmanové ve Smiřicích (14) 6 K, J. Prachařovi v Ústí n. Orli (10) 8.52 K, J. Vostřelové v Litomyšli (7) 6 K, K. Votavové v Sušici (14) 6 K, J. Práchevi v Sušici (14) 6 K. Dvěma čl. podpora odmítnuta. Přijato 5 nových členů.

Schůze dne 23. května. Podpora nemoc. udělena: J. Vostřelové v Litomyšli (4) 3.40 K, Vavř. Šperlovi v Sušici (7) 3 K, Dom. Faltusovi v Kunčicích (11) 4.73 K, Fr. Petrlikovi v Hlinsku (14) 12 K, R. Burianovi v Třebouchovicích (14) 9 K, Mar. Horníčkové v Čáslavi (7) 3 K, M. Vítkové v Čáslavi (7) 4.60 K, J. Smídovi v Lhotce (9) 7.74 K. Podpora v nesam. F. Teplému v H. Jelení 6 K. Jedna podpora odmítnuta. Přijati 4 noví členové.

Burna práce. Přijme se truhlářský dělník mladší na stavbu a nábytek do Vlkova u Smiřic, natěračský pomocník (stálá práce), dvě bezdětné rodiny, obeznalé v práci při hospodář. strojích, a katol. rolníka. Práci hledá zámečník.

Dopisy.

Z Náchoda. Odbočka všeodborového sdružení uspořádala v Brašce 30. dubna o 2. hod. odpol. veřejnou schůzi spolkovou, již zahájil předseda p. A. Jiptner. Nato p. Jar. Asstr z Úpice promluvil o tajně prováděné odborové organizaci v Anglii, o pozdějších veřejných spolecích, o zakládání konsumních a výrob-

ních společenstev, kdež sám dělník, bera na zisku podíl, je též zaměstnavatelem. Dále mluvil o starobním a invalidním pojištění dělnictva, jak bylo ministropředsedou Kórbrem sněmovně předloženo a jak my si ho žádáme, aby dělnictvu aspoň něco prospělo, atd. Za svou řeč byl odměněn hluchým potleskem. Po delší polemice schůze ukončena ardečným provoláním „Zdař Bůh!“

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Politický klub křesťansko-socialní pro okres jičínský, jilemnický, semilský a novopacký konal v neděli 14. t. m. v Rostokách u Jilemnice svoji šestou výroční řádnou valnou hromadu. Po zahájení schůze a uvítání v hojném počtu shromážděných členů i hostů, mezi nimiž vedle místních pp. duchovních nalézal se i vldp. J. Dohnálek, farář v Libštátě, udělil předseda slovo spoluzakladateli vdp. J. Kousalovi, faráři v Mléčné, by promluvil „o politické situaci“. Řečník v delší, promyšlené řeči své ukázal předem na nutnost činnosti politické mezi katolíky. Němci naši dosud ještě nemohou přivyknouti na trochu té rovnoprávnosti národní. Po vydání a pozdějším odvolání Badenových jazykových nařízení usidli se ve vídeňském parlamentě málo vítaný host . . . obstrukce, čehož následkem byl, že jsme stále platili na parlament, který za drabé peníze nekonal pro nás nic, neboť vše se provádělo jen pomocí paragrafu 14. Konečně přišel Gautsch, který sice také nemá pro nás nic jiného než samé sliby — přes to ale za čtvrt roku vykonalo se přece jenom víc, než-li dřív za 8 let. — V českém sněmu vystavili sobě Němci mnoho požadavků, za jejichž vyplnění slibují upustiti od obstrukce. Ze mnohých z nich je pro nás nepřijatelné, proto se ztěžka ku smíru s Němci dojde. — Hlavní boje za svoji samostatnost svedli Maďaři v roce 1848, byli ale pomocí Rusů u Vilagoše poraženi. Nám Slovanům byla po roce 1848 přitěžena uzda, Maďarům však ponecháno právo rdnosti jiné národnosti, jednu za druhou. Ministerstva se u nás měnila, až konečně přišel ze Sasku ministr Benst, který zavedl u nás dualism. Maďaři jsou nyní doma pány v každém ohledu, usilující ještě o úplnou svoji samostatnost. Kořutovci pracují k tomu dnes tak dobře, jako před lety, jenom že pozmeněnými prostředky. — Co máme za těchto poměrů činiti? Kdyby se měly splniti tužby hlasatelů hesla: Los von Rom — abychom totiž byli přivtělení k Prusku, to by brozilo nebezpečnoství nejenom naší víře, ale i naší národnosti. Spása naše, jak dobře řekl Palacký, jest proto jenom v Rakousku; kdyby Rakousko nebylo, musilo by se utvořit, musí to býti ale Rakousko spravedlivé. Proto budeme především českými a potom rakouskými vlastenci; proti nespravedlivým vládním systémům bojujeme, pracujeme vždy k tomu, by nahrazen byl systémem spravedlivějším. Za pěknou řeč dostalo se řečníku díky. Po té přednesena jednatelem klubu zpráva jednatele, a zároveň zodpovědný byl dotaz vdp. J. Dohnálkem před rokem v Libštátě učiněný: jak to totiž vypadá se spojením tří katolických stran v Čechách? Jednatel odpovídá, že ke spojení tomu nedošlo vinou jednoho pána, který dle všeho si u sebe myslí: Co na tom, že tím trpí Kristus i jeho církve a spravedlivá věc katolíků v Čechách zvláště, — jen když to mé „já“ při tom vrch podrží. — Po přečtení zprávy pokladniční přikročeno k volbám funkcionářů; byli aklaemaci jednohlasně většinou zvoleni dřívější funkcionéři. Nové zvoleni byli následující pánové: Za I. místopředsedu: vdp. J. Dohnálek, farář v Libštátě; členy výboru: p. Jos. Kozák z Lomnice, p. J. Kuřík ze Studence a dp. J. Tománek, kaplan z Rostok. Po vykonaných volbách, byla zadržána schůze ta za zpěvu národních písní skončena.

Z Červ. Pečok. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Cervených Pečkách konati bude v neděli dne 28. května t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře. Na schůzi této přednáší vdp. ThDr. Frant. Šulc, bisk. konsistorní rada a profesor bohosloví v Hradci Králové: „O moderním názoru některých učenců o původu člověka.“ I nečlenům vstup volný a upozorňujeme každého předem na přednášku.

Z Kostece n. O. Ve schůzi Katolické Jednoty v neděli dne 28. května 1905 přednáší vldp. Dr. Gustav Domabyl, konsistorní rada, profesor historie v Hradci Králové, o předmětu „Martyrium a šíření se křesťanství.“ Začátek určitě v 7 1/2. hod. večer v sále na Rabštejně.

Z Humpolce. Dne 21. května t. r. o 8. hod. več. byl pořádán Kat. spolkem „Svornost“ zábavný večer na „Kocourku“ spojený s přednáškou dp. P. Otona Vorlíčka, zdejšího kaplana, „o životě a potřebách Čechů vídeňských.“ Se živým zájmem sledovali přítomní posluchači při přeplněném sále krásně zpracovanou přednášku, z které poznali, jak nutný jest český kostel ve Vídni pro 300.000 Čechů tam žijících. Po přednášce následovala zábavná část, ve které jmenovitě nevšední ochotu ukázali hrou na piano pp. učitelové: Otto Rychnovský a Karel Nápravník; krásným přednesem básně o J. Zeyera p. Růžička, solovými výstupy p. Trnka a slečny: Dubínové, Smrčkové, Konvalinová a Němcová. — Zdá se, že nad kat. spolkem „Svornost“ opět počíná slunce svítiti a že se zase zaetkvi v dřívější lesku a slávě. Proto „Zdař Bůh!“ Ve prospěch Čechů vídeňských, na české služby Boží bylo vybráno loterií 20 K. Zaplať Bůh!

Různé zprávy.

Organisace zprostředkování práce

zvlášť významnou jest od 1. února t. r. v celém jižním Německu (kromě Hessenska). Jednotlivé jihoněmecké státy sestavují totiž týdně dvakrát až třikrát seznamy uprázdněných míst, která místními zprostředkovatelnami práce nemohou býti ihned obsazena. Výměnou a rozdělením těchto seznamů a neprodleným uvedením jich ve známost zprostředkovatelům, které náhodou mají přiblížky na podobná místa, snadněji takto nastane vyrovnání nabídky a poptávky na jihoněmeckém trhu pracovním. Rychlou dohodu a výměnu v tom směru podporuje telefonické spojení všech zprostředkovatelů na účet státu, 50procentní sleva jízdného na všech tratích jihoněmeckých pro vzdálenosti přes 25 km a někde i stát ještě doplácí druhou polovici hotovosti. Úspěch této organizace jest patrný. Na př.: Nedávno vyhořela ve Štrasburku strojírna. 180 jejím dělníkům, kteří byli náhle bez práce, bylo během týdne v nejrůznějších místech jižního Německa opatřeno zaměstnání a to bez velkých zvláštních výloh. Jak u nás v Rakousku jame pozadu!

Odměňování čeledi a dělnictva hospodářského, návrh to čes. odboru zemědělské rady, byl i ministerstvem orby vládě přijat, jež také slíbilo roční příspěvek na vytvoření patřičného fondu. Čeledi mužské a ženské má se za 10letou věrnou a stálou službu dostati 25 K odměny, za 15letou 50 K, za 20letou 75 K a za 25. etou 100 K. Stejnou odměnu může získati i hospodářské dělnictvo, ale za dobu vždy o deset let delší. Na odměňování má býti každoročně určeno 10.000 K vždy pro 10 okresů, tak že by na každý z čes. okresů došlo vždy jednou za 10 let. Podmínkou se tu činí také nepřetržitý čas služby u téhož zaměstnavatele, aneb aspoň v téže hospodářství. Podmínka tato, jakož i příliš dlouhá pracovní lhůta pro dělnictvo hospodářské a i velká desetiletá mezera v udělování odměn jistě u čeledi a hospod. dělnictva nepřispějí valně k probuzení zájmu a lásky k hospodářství a práci polní vůbec.

Agrárníci a dělnictvo. Dělnictvu průmyslovému dostalo se o sv. Janě na agrárním sjezdu v Praze několik projevů „křesť. lásky“. Jednatel Sdružení čes. zemědělců F. Hybš vyslovil se totiž proti osnově zákona o dělnickém pojištění. Udělení rolník může si ke staru aspoň trochu oddechnouti na vlastní půdě, ale zestárlý dělník aby se dle Hybše ploužil dále bídě za cizím milosrdenstvím. Poslanec K. Práček vytýkal průmyslovým dělníkům výlety, jichž si těžce pracující rolník dopřáti nemůže. Výstem p. posl. Práček nechtěl asi viděti i radosti rolníků, a pak neuvážil, že průmyslovému dělníku, celý den v dusné továrně zavěšenému, je nezbytné potřeba, aby se aspoň někdy třeba na výletu povyrazil; rolník toho zdravého vzduchu užije až dost. I pro všeob. hlasovací právo — ovšem nejvíce vzhledem na sociální demokrata — nemohou se přý agrárníci čestí nadchnouti. Pro práva dělnictva budou mít porozumění, až i dělnictvo porozumí zápasu za jejich práva. Divná to panáková důslednost. Na jiných chtějí porozumění, ale jiným zdráhají se přiznati trochu lásky. — Sociální demokrati u agrárníků zvlášť málo váží. Dle slov posl. Práčka milejší jest čes. agrárníkům 70 českých kavalerů a šlechticů než 70 sociálních demokratů. Účel soc. demokrati proti sedlákům nazývajíce je chlebovými lichváři, ale sami židovské milionáře nechávají na pokoji. Přiznávají však přece, že social. demokraté imponují svou organizací.

Uměrávněnost sociálně demokratické nejlépe se ukázala za poslední předvolební voličské schůzi křesť. sociálů ve Floridsdorfu u Vídně, kde sociál. demokrati měli dosud své rejdiště. Celý Floridsdorf byl tehdy na nohou. Sociál. demokraté v zimní činnosti rozšiřovali po domech, dílnách a továrnách spony letáků, vybízejíce své stoupence k demonstraci proti Luegrovu křesť. sociálům. Před schůzí podnikli útok, chtějíce se násilím vedrati do sálu, ale statečnými vídeň. křesť. sociáli odrazeni. Zatím co se konala schůze, rozružil se v ulicích boj. Sociální demokraté, vzrostli v mohutný dav, holemi, klacky, noži a kamením ozbrojeni, vrhli se na policii, z níž 85 jízdních strážníků bylo do krve zraněno a koním jejich zasaženy četné rány noží. Tak se osvědčilo sociál. demokratické heslo: Rovnost, volnost, bratrství. Sociál. demokraté mají rádi pouze toho, kdo jim dává pokoj a jich si nevšímá, jinak však dávají cítit svou židovskou knutou. Ale křesť. sociálové vídeňští ani tentokrát se nelekli a svou organizaci na celé čáře porazili při volbách obec. sociál. demokrata. A u nás se mnozí za volání po semknutí našich řad mezi sebou rvou, jiní pohodlně dřepí — co přý jim po tom?

Židovský matrikář. Maďarský okresní lékař dr. Vilém Grünfeld, jinak žid-matrikář, ocitl se nejednou v chládku. Z milosrdenství, jemuž nejvíce na plné kapse záleželo, zapisoval 18 až 17leté mladíky jako 20 — 25leté, kteří pak ovšem jako tělem zakřivení bývali službě vojenské sprostředci. Tak si velmi často počínají židovsko-maďarští pomocníci na zvelebení Maďarie.

Z praxe soudruhů. Sociálně demokratický vůdce Kasper v Cukmantlu odsouzen byl k pokutě 50 K neb do vězení na 6 dní, ježto obvinil policejního strážníka, že do krve zabil tkalce Müllera. Ale soudruh Kasper, když proti němu zavedeno i vyšetřování pro svádění ke křivému svědectví, ukázal Rakousku pať a prohl. do Ameriky. V Cukmantlu si pak na povedeného otce vzpomínají opuštěné čtyři děti a žena.

Výpověď akordního dělníka. Dá-li zaměstnavatel akordnímu dělníku výpověď, jest tato výpověď platná i tehdy, když dělník do uplynutí výpovědní lhůty není hotov s převzatou prací. U živnost. soudu projednán byl tento případ: šalující dělník byl u šalované firmy zaměstnán jako slévač za akordní mzdu a proti dvoudenní výpovědi. Byl řádně propuštěn, ale před dokončením převzaté práce. Žádal od firmy plnou mzdu akordní v obnosu 88 K, kdežto firma přiznávala mu pouze 45 K. Soud rozhodl, že dělníkovi přináležejí pouze 45 K (§ 395 civ. řádu soud-

ního). Tento obnos reprezentuje podle souhlasného udání obou stran onu mzdu, která dělníkovi přináležejí za fakticky vykonanou práci. Jiného nároku dělník nemá. V přítomném případě nejedná se o vlastní smlouvu pracovní. Předmětem smlouvy nebyl zde výsledek práce, nýbrž práce sama. Dělník se nezavázal, že vykoná určitou, předem stanovenou práci (dilo). I když dělník byl honorován od kusu a ne podle času, nedá se z této okolnosti souditi na uzavření smlouvy pracovní. Smlouva mezi dělníkem a zaměstnavatelem zůstala smlouvou služební. Na tuto smlouvu nelze použiti ustanovení § 1180 všeob. obč. zákoníka. Z ustanovení § 77. živnost. řádu nelze pak vyvozovati, že by akordní dělník nemohl býti propuštěn dříve, než vykoná přejatou práci. Výklad takový jest nepřipustný, poněvadž není v zákoně výslovně obsažen.

Hotel pro dělnice. Lord Radetok vystavěl v Londýně hotel pro dělnice. Každá dostane čistou, malou světnici, za níž platí denně 60 hal., za 60 hal. dostane na celý den jídlo. K obědu je polévka, maso a příkrmem a moučnik. Kdo chce, může jísti dle látky a pak platí za jednoduchý oběd 38 h., za lepší 60 h. Domácí řád je mírný, takže dělnice jsou spokojeny; o půl 10. se dům uzavře. Lze očekávati, že nastěhují se do něho i dívky, jež jsou v obchodech a jině. Doposud se tyto laciné hotely výborně osvědčily a jsou vždy tak přeplněny, že musí dívka, která v nich bydliti chce, i několik dní čekat, až se nějaká světnička uprázdní. Muži nemají do domu přístupu.

Význam jahody a ohledem na zdraví lidské velmi stoupá. Lékařsky dokázáno, že plod jahody čistí krev a urychluje proudění téže. Zvlášť pak doporučuje se při chorobách srdečních, ledvin, močového měchýře, žlučenky a při vypuzování škrtavek a taemnic z těla lidského, v němž působí hlavně svým množstvím draselnatých a sodnatých látek, kteréž rozpouštějí sedliny moče, načež vyvstává kyselina ledvinami nebo střevem se odstraňuje. Jahod používá se uřalých a to buď samotných, nebo s cukrem, buď se sladkou smetanou, a také zavařených. — Výborným lékem jest i thé z listů jahodových (za suchého počasí v lese na výsluní sebraných a pak ve stínu usušených) proti průjmům a krvotoku. Proti plísku a kameni v ledvinách a měchýři přidává se k listům jahodovým šalvěj. U nás pěstují se málokde jahody s plody obrovskými, ve Francii však a Americe i na polích. Kdyby v každé zahrádce měli aspoň záhon jahod, už by to něco bylo; i chudý dělník mohl by si nějak opatřiti sehe menší výslunný kouteček, kde by se jeho děti jísti s láskou věnovaly pěstování jahod. Také v hrncích na oknech možno pěstovati zvláštní druh jahod měsíčních.

Květinářství může se vždycky státi zdrojem příjmů našich, třeba nepatrných. Málo domů, kde by na oknech nebylo květin; i v té poslední obaloupce pestřivá se okno rozmanitým květem. Leckdos zastaví se nad sličnou květinou v okně a s radostí by si ji koupil, kdyby jen majitel k tomu svolil. Zahrádkník není všude a pak květiny bývají u nich leckdy drahé; odporučovalo by se tedy, aby si milovník květin na svých oknech nebo v zahrádce hleděl jednoho nebo dvou druhů, kterým by se tu nejlépe dařilo. Skvočné květiny samy by se pak okolojdoucím ke koupi nabízeły. Co všelijakých světoznámých karafiátů, pelargonů, petunií, fuksií atd. vypěstují do roka na př. zahrádku klatovští! Proč by i jinde nemohla pečlivá ruka vykouzliti podobné skvozy? I uřední dělník v pěstování takovém nalezl by osvěžující zábavu a děti nad rašícími kvítky věru by přivykly užlechtilějším zábavám; také v šetrnosti by vzrostly, kdyby jim sprodané květiny i nějaký haléř do kapsy zapadl.

Židé na moravské Slovácké. Snad nikde se tak makavě nejví „blahodárná“ činnost židů, jako právě na morav. Slovácku; města, městečka i dědiny jsou jim zlatou žilou, rájem. Na venkově jest žid majitelem obchodu, kořalou, obecního hostince, a trafky; prodává vše, co venkovský lid potřebuje, dává lacina na úvěr, neupomíná, vypomáhá sedlákovi v tísní (na směnku), avšak bída neopatrnému, který vleze do jeho rukou! Úslušnost, poníženost, službovolnost židovská jest příkladným znamením „dobrého“ obchodu. Žid si lásku lidu zakupuje za různé věci a služby a zítřka si to na kupujících vynahradí. Žid na Slovácku neofe, neseje a přece obchoduje s obilím, seleninou, vínem, dobytkem; židé mají tu v rukou pivovary a jiné velké obchody všeho druhu. Mezi sebou mají pevnou organizaci a řádný, ať bohatý nebo chudý, neodvážejí se ji překročit. Dělníci na drabách a strážníci jsou křesťané, ale vyšší úředníci a zeměměřiči jsou židé. V krámě, účtárně a písařně jsou křesťanské síly, ale obchod provádí pán nebo cestující žid. Správa obecní v mnohých slováckých obcích jest vlastně v rukách židovských, třeba žid není starostou. Co chce žid, to se musí stát. Při volbách obecních má blavné slovo žid. Moc židova objeví se také tehdy, když se jeho Rachel dostane „do kouta“. Tu slovácké panímámy jedna přes druhou přinášejí „vznešené koutnici“ husy, kachny, slepice, maslo, vejce atd., samy si vše od út stříhajíce. Žid bere takto se všech stran a ještě si z lidu dělá blázna, posměch. V jedné dědině, když Slováčkové byli v hospodě kořalou již hodně rozkuráženi a zmoženi, žid hostinský polil libem opilému strejcovi klobouk a sapálil jej; jinému přidal do kofalky rtuť atd.; toť se ví, že pak žid a rozjařený strejcové měli velkou švandu. V téže dědině připravil žid několik sedlácků o statky, zfalšoval směnky na jména Slováků, a konečně, aby ušel kriminálu, prohl. do Ameriky. — A naše inteligence mezi lidem slováckým často táhne se židem za jeden provaz a ne-ll, jest k lidu lhostejna, necítí e ním, nevidno pak, že se Slováci ku všem vzdělá-
nějším jako učitelům, lesníkům, správcům při dvo-
rech atd. chová nedůvěřivě, zvlášť když tito k jeho náboženství nejví často náležejí účtu, šetrnost . . .

Že se dosud Slováci nevysali s nadvlády židovské, hlavní vina má nevědomá inteligence.

Tělesná práce a ne pouhý sport.

Všeobecný nátek na tělesnou arduost moderní gene-
race vede vychovatelské kruhy k tomu, aby byla tě-
locviku věnována větší péče nežli dosud. Někteří vidí
ve sportu, jiní v tělocvičnách uzavřené síni odpomoc
pocitovaného nedostatku. V „Máji“ uvádí se však
mnohem moudřejší rada k tělesné práci. „Máj“ píše:
„Je třeba, aby se tužilo stejnoměrně celé tělo na zdra-
vené vzduchu a zároveň, aby z této námahy tělesné
plynul určitý prospěch pro celek. Dnes, kdy sociální
poměry nutí člověka, aby všechnou svou energii zužit-
koval, prodal, je na příklad sport marnivostí, která
asi zůstane výhradně údělem vrstev zámožnějších. Tož
tedy: je nutno tužiti tělo účelně. Nejen tělocvik, nejen
sport, nýbrž hlavně také fyzická práce musí být po-
jata do programu reformy našeho školství. Jaké práci
měl by se inteligent věnovati? Hlavní podmínky jsou:
práci zdravé, rozmanité, na čerstvém vzduchu a př-
jemné. Tedy rozhodně nejvhodnější je práce v země-
dělství. Budme konkrétní! V Praze nemůže míti každá
rodina zahrádku, to by předpokládalo jiné zřízení
velkoměsta. Daly by se však zaříditi prázdninové ko-
lonie. V jižních Čechách (snad i jinde) jsou rozsáhlé
lány půdy dosud nevdělané (pastvika obecní, kame-
nité pozemky, atd.). Nikomu dosud nenapadlo zúrod-
nit tuto půdu placentými silami dělníckými. Kolik
nervosních studentů, profesorů, úředníků našlo by
tu o prázdninách přejemnou a užitečnou práci! Jed-
notlivé skupiny těchto pracovníků kdyby se usadily
na jeden dva měsíce do různých obcí — jaké výhody
všestranné by se tím docílily. Styk s lidem, šíření
osvěty, poznání místních poměrů hospodářských, soci-
álních atd. A nikaj by se neuškodilo jihočeským děl-
níkům, jichž poměry jsou tak bídné. To je tedy první
určitý návrh, který zasluhuje a vyžaduje ovšem dů-
kladné diskuse. Mimo to upozorňujeme: kolik je
venku nebožáků, kteří neduhem, stářím vysileni musí
s napjetím všech sil pracovati na poli, aby uživil sebe
a rodinu. Hle, přišel by účastník naší kolonie, požádal
by takového chudáka o vidle, pluh — ubohý dělník
by odpočinkem sebral své síly a mladý, zdravý člověk
by pracoval za něho. Jak jednoduché a pěkné! A
druhý náš návrh, ještě konkrétnější a přístupnější jest
tento: V roce, zvlášť na jaře, ve volných chvílích
dne, mnoho inteligentů našlo by práci v zahrádkách
pražských a předměstských. (Loni několik studentů
pracovalo v zahrádce dra Lumbeho na Hradčanech a
jak si libovali.) Snad i myšlenka prof. Drtiny, aby in-
telligence na náklad města Prahy saleshovala stráně
v okolí pražském, dala by se uskutečniti. Konečně ani
na práci v dílnách nemuselo by se pohlížeti skepticky.
Je-li zde zmenšen zdravotní moment nedostatkem čer-
stvého vzduchu, nutno uznati moment methodický.
Drobná práce řemeslnická učí dovednosti. (V Americe
jsou velké dílny zřizované pro studenty.) Profesori př-
rodopisů měli by mládež vésti ku praktickému zaměst-
nání v zahrádě botanické a výcvik v pěstování stro-
moví aneb květin prospěl by jim mnohem více nežli
nestravitelné darvinové theorie, jak by to všechno v pří-
rodě mohlo se dít, kdyby se totiž dlo dle lidských
výmyslů. Kandidáti učitelství jsou vedeni ku prakti-
ckému studiu přírody, ale chůf ku tělesné práci v pří-
rodě na svěžím vzduchu měla by se buditi ucelovněji
u všeho žactva a vládní dotace měla by myšlenku
tuto dostatečně podporovati. — I dr. Keller z Badenu
s ohledem na rozšířenost nervových chorob mezi prů-
myslovým dělnictvem a nejmenšími třídami v městech
doporučuje, aby se dělnictvo a chudší třídy městské
věnovaly v létě tělesné práci na venkově pod širým
nebem a že by mnohý rolník za nynějšího nedostatku
pracovních sil s ochotností přijal na čas dělníka měst-
ského, továrního. Několik neděl v práci zemědělské
jistě by posloužilo mnohemu. Práce zemědělská nyní
tak opovrhovaná jistě v budoucnosti nabude zase
patřičné váhy a důležitosti.

První basilika v Rakousku — Sv. Hora u Příbramě v Čechách. Sv. Otec Pius X. zvláštním brevem ze dne 21. ledna t. r. poctil a po-
věřil kostel na Sv. Hoře u Příbramě za basiliku. Jest
to první basilika nejen v Čechách ale v Rakousku
vůbec. Aby se to významnější, jak náleží, oslavilo,
konati se bude s tím účelem třídenní slavnost a
sice 2., 3., a 4. července t. r. J. E. kardinál Leo se
Škrbenských, kníže arcibiskup pražský, zahájí dne 2.
července slavnost: přečte dožebené papežské breve a
bude sloužiti pontifikální mši sv. Druhého dne pon-
tifikální mši sv. sloužiti bude mdp. biskup dr. Frant.
Krásl a třetího dne ndp. biskup budějovický dr. Martin
Ríha. Po tyto tři dny jak dopoledne, tak odpoledne
budou slavnostní kázání. J. E. kardinál udělí prvního
dne slavnosti jménem a mocí Jeho Svatosti Pia X.
na základě breve ze dne 11. dubna t. r. sv. apoštolské
požehnání, s kterým spojeny jsou plnomocné odpustky.
Mimo to všichni účastníci této pobožnosti získají
plnomocné odpustky, když v některém z těchto tří
dnů sv. svátosti hodně přijmou a na úmysl sv. Otce
obvyklé modlitby vykonají. Posléze uděluje sv. Otec
všem věřícím, kteří alespoň se skroušeným srdcem
přítomni jsou některé z dožebených pobožností, odpustky
7 let a 280 dnů. Všecky tyto odpustky mohou též
duším v ošietci věnovány býti. — Na Sv. Horu př-
cházejí předtítní pouťníci — každoročně asi 200.000,
z nichž 70—80 tisíc přijímá sv. svátosti. Ze všech
stran Čech po dobu letní bývá vypraveno mnoho
poutních vlaků, z Prahy, ano ne jeden i z Králové-
hradecka. Četné průvody přicházejí každoročně o svátcích
svatodušních z Bavoraka a dva vlaky vypraveny bý-
vají z Vídně. Také z Moravy každoročně od Telče a
v posledních letech od Olomouce ano i ze Slezska př-
cházejí zbožní pouťníci na Sv. Horu. Vhodná nyní
naskytá se příležitost, aby ctitelé Božího Svato-
horské svou přítomností a zbožností oslavili Její
vznamenání a účtu Její rozsáhlí dál a dále. Vnitřek
kostela Svatohorského jest nyní ve slohu barokovém
umělecky a skvočně obnoven. Na sledanou tedy na
Sv. Hoře!

Vyrovnejte nedoplatky za »PRÁCI«
a »OBNOVU«!

Spiragův lidový katechismus

Německého originálu prodáno dosud 30.000 výtisků. Celkem vyšlo v 8 jazycích. Český v překladu prof. Frant. Kalvody vyšel během 2 let 3 vydání. Cena úplného díla (3 díly) 6 korun.

Nakladatel R. PROMBERGER v Olomouci.

Isa dostati i též v každém řádném knihkupectví.

Velectěnému
duchovenstvu
doporučuje
nejlevněji
a nejlepší
LUSTRY

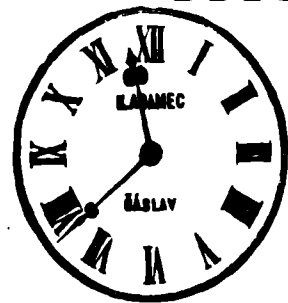
každého slohu,

první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní

Karla Zavadila

v Hradci Král.,

č. 83. Palackého třída.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

Prodám

pod cenou výrobní
gothický oltář

dubový,

bohatě zladený, vyznamenaný státní medailí.

Sochy dle přání vyměním.

Frant. Jirouš,

odborný závod pro práce kostelní

v Slatěanech.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story), záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se odporoučeti vele důstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů. Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.

Nákresy, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála knížete arcibiskupa Schönborna.

Veledůstojnému duchovenstvu
dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený
sklad
obrázků svatých
k nastávajícímu velikonočnímu období.
Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech
a jiné druhy za velice mírné ceny.
Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se
za dárky k různým příležitostem.
Do vážené přízně doporučuje se v hluboké úctě
JOSEF PACÁK,
majitel skladu obrázků
v Hradci Králové, Tomkova ulice.

**Piana,
pianina,
harmonia
a varhany**
nejnovějších
soustav — levně,
též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna
**AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**
Sklad Eliášino nábytek proti lah-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.
Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

**Továrna
na zpracování ovoce,**
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pání a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
stříbrnou a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod
Jos. Kieslicha
v Hradci Králové
doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení
**oltářů,
kazatelen,**
křížových cest, Božích hrobů atd.
Odborné a bedlivé opravy, slacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.
Rozpočty, nákresy, ceny atd. ochotně a
bezplatně.
Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Rheumatismus. - Dna.
Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**
Suchá polehu přímo
u lesa. Vzorá čistota.
Poštovní a telegrafní
úřad v lázni.
Lázeňský lékař
MUDr.
O. Kukla.
Slatinné VELICHOVKY
Více než
100
pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.
Výborná restaurace (plně-
ná). Ceny mírné.
Vojenské koncerty. Bližší
ochotně sdělí správa lázní.
Ženské nemoci. Anemie.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktské ul., vyučovaný pastýr spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně rovněž pracu-
janych kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampsy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky deservné. Vše posílám již posvěcené.

F. M. FÜGNER,
dodavatel c. k. voj. unif. ústavu
v Hradci Králové, mezi Grandhotelem a
Merkurem.
SKLAD OBUVI v nejlepším provedení
všeho druhu
pro pány i dámy.
Obuv zhotovuje se též i z přinešených látek.
Zakázky z venkova
jakož i opravy, které se ve vlastní dílně zho-
tovují, vyřídí se obratem pošty.
Vhodné příležitostné dárky.
Pevné boty
pevné
ceny.

Skvělé výsledky v pom. krátké době!
plí, duh, hostel, rheum., ischias,
ženak. nemocch,
chudokrevnosti
a. p.
Anenské Lázně slatinné v Bělohradě
Kránsé
Letní stádo.
Lesní park 600.000 m².
XXI. sez. od 9./5.-30./9. 1905
Snížené ceny obd rži: důstojníci, vojenští
úředníci, štábní úředníci a aluhové, semští úředníci a
aluhové (z Čech, Moravy a Slezska), dčst. svět. kněžstvo
(z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů
(z Čech, Moravy a Slezska, všeobecného úřednického
spolku a spolku železničních úředníků ve Vídni.
Rybní. koupel. Tennis. Hrab. ředitelství lázeňské.

Chrámové svíce
voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
palovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo kráslené,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pont-
nická, prvníjší pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové
lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. krahům
duchovním největší speci-
ální závod:
„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Filialní sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky včest. uznání. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

Levné ceny. Největší výběr.
**Motocykle
a
velocipedy**
s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné
v odborném závodě
Fr. Vodehnala
v Hradci Král., Malé náměstí.
Opravy a předělávky rychle a levně.
Veškeré součástky velocipedů stálo na skladě.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
lémi vsazením.
Veškeré rozpočty, akizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 2. června 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Moderní smysl pro pokrok.

II.

(3) Kolik lidí obírá se nyní poučenou a vskutku vzdělávací četbou? Vážné knihy historické i jiné odborné spisy pokrývají se ve skladech prachem; neujmeme se jich ani ten čtenář, který má stokrát příležitost viděti je ve výkladních skříních knihkupeckých. Kolik lidí čte Tomka, Palackého, Kalouska? Jest smutnou pravdou, že tyto historikové psali zase jen pro historiky; jména jejich jsou sice v národě populární, ale obsah jejich spisů jest neznámý. Aby známost dějin Palackého pronikla v nejširší vrstvy lidu našeho, uspořádáno lidové vydání jeho dějin. Odpomůže tím až úžasné povrchnosti v poznávání domácích dějin? Do dneška dobrých osmdesát procent české intelligence sotva padesát stránek z Palackého přečetlo. Co teprve může znáti z dějin těch prostý dělník, který má daleko méně času ku čtení takovému než intelligent? Snadno si tudíž vysvětlíme, proč mají na př. v době Husových oslav značný obyt šestnáctistránkové brožury, které jsou hotovým paskvillem na skutečnou historii a které jsou v tolik smělém odporu s historickými vědomostmi v Palackého dějinách uloženými. Nemýlíme se zajiště, předpokládáme-li, že se i letošního roku prodají celé spousty podvodného pamfletu „Pogiova“, třeba že Dr. Kalousek již dávno ten švindl zvláštním spisem odsoudil. A bromadně ohlupovati lid takovým vyloženě prolhaným pamfletem — toť horší věc než krásti mu jeho majetek. Jsme národ „pokročilý“ a proto — žádný „pokrokový“ list takové švindle neodsoudí.

Vážné denníky a týdeníky nemají velkého štěstí. Lid byl dlouho již otravován krváčkou četbou, senačními výmysly, jízlivými novinářskými výpady; čtenářstvo již dlouho se „vzdělávalo“ neurvalými novinářskými útoky mifenými proti svědomitým pozitivním pracovníkům, než aby samo dovedlo klidně, nestranně přemýšlet a časopis představený práci pozitivní si zamilovati. A tak na př. denník „Hlas národa“, který se pilně přičiňuje o národohospodářské povznesení české země, trpí úbytými. Aby vůbec tento denník

vycházeti mohl, tiskne se na zlepšení jeho finančního stavu senační denník jiný, v jehož čele aspoň každý čtvrtý den „stkví“ se vyobrazení nějakého mordu. Zato prolhané listy Právo lidu a Zář mají stokrát více čtenářstva, ač jsou to hotové fabriky na sesurování lidu. Pak čekajme, že čtenářstvo hltavě trávící neurvalé výpady těchto listů bude schopno též strávit četbu nestrannou, skutečně vzdělávací. Místo pokroku — zkažená chuť.

Jak veliký počet máme v Čechách „vzdělávacích“ spolků! Jest skutečně předním cílem těchto sdružení nestranné vzdělávání? Nikoli; v těchto spolcích vychovávají se členové hlavně na stranické bojovníky jisté kliky, jisté strany. A vůdcové jejich starají se úzkostlivě, aby myšlenkový pochod členů pohyboval se jen a jen v rámci programu strany, a aby v žádném členu nevznikly nějaké „kacířské myšlenky.“ Zde se vzdělává člen nikoli pro hlubší prohloubení svých vědomostí, ale hlavně k boji proti stranám jiným. A tu často žalno sledovati tu vzdělanostní úroveň členů spolku protikatolického.

O spisech katolických často neví takový člověk nic. A dejme tomu, že vydá muž katolický smýšlejší obranný spis proti ubohému nevěreckému pamfletu té neb oné protikatolické strany. Přispěje taková obrana k vytržení názorů a příslušníků té protikatolické strany? Ani v nejmenším; straníci takové obrany čísti nebudou a redaktoři jejich listů místo vážné kritiky odbudou vše lacino posměchem a hrubými slovy. Vytýká se katolické církvi ztrnulost; ale zkoumejte srdce takých protikatolických spolků. Ti se ohražují čínskou zdí proti všemu poučení jiných stran, lpí přímo s moslemskou zaujatostí na politických a sociálních dogmatech své strany a místo co by se poučili, pronásledují často i nepěknou mstou toho muže, jehož pravdivým výtkám věcně odporovati nemohli. Čím zvukněji dolehají k našemu sluchu hesla o svobodném myšlení, tím ve skutečnosti méně samostatně přemýšlejí. Spokojují se s pestře nabarveným štítem, s reklamní firmou; zda se však svoboda smýšlení u nich v praxi uplatňuje, o to již se málo starají. Dostačí fráze, stačí heslo. A setkáš-li se i s intelligentem českým, varuj se pronésti své mínění o tom

a rozpoznávám a jsou mému sluchu pochoutkou nemalou.

Žabí kantáta v luční kalužině zahalené v spletitou síť vodních trav působí na mne dojmem prazvláštním, nevyčísitelným. Zdá se mi, že ten kus země, dříve mrtvý, nyní žije, že cítí, mluví, vzdychá, zpívá. Nevidíte nikde nic a přece třese se vzduch řehotem, kuňkáním, trilkováním.

Jaký to prazvláštní ruch v pozdní májové noci v přírodě stichlé a k spánku se chystající! Jaký to ruch v přírodě, jejíž žíly a kosti byly do nedávna ztuhlé, bez zvuku, bez ruchu, bez života, bez písně, bez jásotu! Jako by se země nyní otřásla, jakoby sesypala se sebe studené, smrtící roucho, jakoby odhodila ledové okovy a rozchechtala se bujným, nezkroceným, ve společnosti nezvyklým smíchem.

Žabí kantáta! Jaká to zvláštní muzika!

Drsná, řehotavá, hrčivá, primitivní a přec úchvatná, veselá, bujná.

Žabí kantáta! Jaká to prazvláštní píseň lásky!

V pozdní májové noci i žabkovi srdce se chvěje touhou a milostí a on láskou spit večerním zastaveníčkem skládá hold vyvolené srdce svého.

O vy májové noci, vy chvíle lásky bez konce! Ve vás rozezvučeti se musí každé srdce k písničce milostným! Ve vás každý tvor, každý kvítek, každý lístek chvěje se milostí a pje píseň o lásce věčné, o lásce bez konce . . .

Žáby nikdy ani viděti jsem nemohl a přece tolik půvabu nacházím v jejich kantátách. Hnuší se mi ošklivý ten tvor, k zbláznění téměř mne dohání příšerná ledovost a neforemná bachratost jejich těl, ale jejich májové kantáty miluji a obdivuji.

Žábu za nic na světě nevzal bych do ruky, štítím se jí až k hnusu, ale její písně lásky v pozd-

neb onom zjevu politickém a kulturním dříve než jsi se vyptal řádně, ku které straně, ku kterému spolku náleží. Promluvíš-li jen dost málo proti některému dogmatu jeho strany, učiníš si ho ihned nepřitelem, i kdybyš měl pro svůj názor důvody nad slunce jasnější. Zájem exaktní vědy i nestranné vzdělávání lidu musí ustoupiti před zájmem strany.

Lidové vzdělání, lidový pokrok jest dán většinou v šanc lidem, kteří se nikdy ničemu pořádně nenaučili; tací lidé, kteří nevydali nikde slušný odborný spis a jež kompetentní kruhy po několika pokusech musily vyloučiti navždy z řad skutečné intelligence, najednou zakládají listy, poučují každého, pronášejí „zdravující“ kritiky o všech svědomitých pracích; kritisují a kritisují anebo místo faktických vědeckých objevů jednoduše s velikou smělostí vydávají beze vší předběžné práce celé dlouhé úvahy, vyplněné květnatými frázemi — ovšem beze všech vážných dokladů. Tito „pracovníci“ jsou ovšem pouze tuctové jepice, rakety, které s obzoru mizí, sotva se objevily. Ale za jednoho odstaveného „pokrokovce“ vynoří se „náhradou“ deset nových, kteří pokračují. A v „pokrokovém“ křiku hlavy vážných učenců úplně zanikají.

Jen tam se většinou vážně na pokrok pracuje, kde toho vyžaduje kšeft; pro vědu samu málo kdo hne nezištně prstem. A čím více hřmí hesla moderního pokroku, tím méně v pravdě p. krokové práce vidíme. Jako dříve učinili mnozí pro sebe výnosnou živnost z vlastenečství, tak nyní právě lidé velmi málo vzdělání hledí pro sebe něco uloviti junáckým braním jména pokroku nadarmo.

Volné listy.

(Bourgetův „Žák“.)

(8) Jak již v minulém článku pověděno, kniha Bourgetova jest rozumující, odkudž vysvětluje se ta její vlastnost, že bojuje proti okolí. Mluví sice mezinárodně, pokud zmíněné učení materialistického determinismu protíná inteligenci všech národů, ale obzvlášť obrací se k mládeži francouzské. Má také proč. Ve Francii dotčený myšlenkový proud zahnil se velmi opravdově a mravní spousta ve fran-

ních nocích májových naplňují duši mou prazvláštní rozkoší a lahodou.

Ubohá žába, tolik nepřítel má, snad jen proto, že není hloupějšího a nevinnějšího zvířete na světě. I já kdysi v dobách klukovských vraždil jsem je z jara v rybníce klackem s jinými rozpustilci. Za to pak v noci v horečce lezly mi žáby po ruku, po nohu, plazily se po těle a já ouzkoval se svíjel a nařikal . . .

Ubohé žáby! Jsou v pravém slova smyslu havěť, potěr. Jest jim nepřítel kde kdo.

A přece jen jejich stehýnka způsobila největší vymoženosti moderní doby a vědy, jen jejich neforemné zadní nožky daly podnět k telegrafu, telefonu atd. atd. Professor Galvani, když neestetické ty nožky na pavlači své zavěšoval, nepomyslel, že celá studnice dosud neznámých tajů a sil v nich ukryta, nepomyslel, že tím buduje stroje a sloupy pro telefony a telegrafy.

Ubohé žáby! Zasluhují, aby jim byl postaven pomník u každé kalužiny, pomník nikoli z mramoru, nýbrž z věčné uznalosti největších vědátorů a vynálezců světa a zatím . . .

Přichází surový bezcít a tupý, rezavým nožem, oderve chvějící se zadeček od bachratého tělíčka, odhodí dosud živý předek a nechá ho plaziti se po ostré metlici a v palčivých paprscích slunce ukrutně odumřati.

Žába! Ošklivý a hloupý tvor k nepopsání. Na žábě nic, ale pranic není hezkého, ani jednotlivě ani v celku. Nohy nepřiměřené, tělo bachraté, ústa široká, oči z důlků vytlačené. Neznám neestetičtějšího tvora.

Proto také nijak pochopiti a vysvětliti si nedovedu, proč lidová filosofie pokřtila hezounkého, mladistvého tvora ženského slovem „žába“. Že starou bábu nazvala šerednou ropuchou, tomu s

FEUILLETON.

Žabí kantáta.

Napsal Josef Váňa.

Májová noc, pozdní májová noc!

Jaké to kouzelné slovo, jaká to čarovná moc!

Zatajte dech, rozšířte nozdry a polootevřenými rty ssajete do sebe opojnou vůni vzduchu, sílu, život, rozkoš, mládí. A hned zabouří vám to v prsou, zavíří v žilách, zajiskří v srdci. Oddychnete z hluboka a mžikem jakási síla omlazující, znovu zrozuující rozlije se celou vaší bytostí, rozproudí se v celém vašem nitru . . .

Májová noc, pozdní májová noc! Láskou vše plnou každý tvor. O lásce šeptá tichý mech, kvetoucí strom, slávek, hvězdy i ubledlé luny, krásná tvář.

V májové noci i starý kmen obalí se květem, v májové noci i staré srdce rozezvučí se písní lásky, aneb obalí se aspoň květy vzpomínek na mládí, na lásku . . .

Vy májové noci, vy chvíle prvních rozvážení mladických, vy chvíle křečovitých vzdechů a sladkých roztožení, vy palčivé okamžiky nedočkavých setkání, vy zřívavé hodiny nekonečných žárlivostí! Váš každý prožil, ve vás každý hořce trpěl, na vás, vy milosti plné noci, každý rád vzpomene.

O vy chvíle nevyslovených tužeb a neujasněných blažeností . . .!

V pozdních nocích májových bývaly pro mne a jsou dosud zvláštním požitkem — žabí koncerty. Celé hodiny vydržím utajeně naslouchati prazvláštní hudbě té. A všechny barvy a odstíny a výšky a hloubky podivných těch melodií uvědomuji si

couzké společnosti ukazuje, v jakých rozměrech stal se životním násozem. Autor živě a bolestně prociťuje ještě události z války prusko-francouzské, kdy nepřítel deptal domácí půdu k úžasu a vyděšenému podivu všech těch vlastenců, kteří nemohli pochopiti, že by potomci slavných armád Napoleonových mohli býti poraženi od Němců, jež zdrtil velký dobyvatel u Jeny. Spisovatel jako milovník své vlasti ohledává příčiny, proč ve válce r. 1870 Francie podlehla a dobírá se toho přesvědčení, že materialism jako názor životní oslabil a rozleptal zemi rozkošnictvím a oslabující požívačností, v kterémž bodu myšlenkovém stýká se s bratry Marguerity, kteří rovněž v knihách svých totéž rozpoznání učinili a kteří ústy francouzského vojenského lékaře charakterisují německé vojny takto: „Byl jsem překvapen povahou ráznou a prostou vírou raněných Němců. Jaký to rozdíl oproti duševnímu stavu našich vojáků, kteří nevěří v nic! Nutná jest víra až v cokoli! Národ ten jest také vzdělanějším nežli národ náš; skoro všichni znají čísti a psáti a mají zápisník cestovní, do něhož zapisují své dojmy. Prohlížel jsem některé z nich, v nichž vyjádřili své přesvědčení, že vedou válku spravedlivou, že Bůh je podporuje! Kmen silný, méně zjemnělý, ale přemítavější.“

Není divu tedy, že Bourget poučen minulostí a přítomností, s úzkostlivou obavou pohlíží do budoucnosti a leká se dalších osudů Francie. „Žák“ jeho jest tedy plodem toho přání, aby inteligentní Francie vybavila se z mravní zchátralosti a stala se mravně a fysicky silnou. Krásnými slovy promlouvá k mládeži v předmluvě, z níž některé zásadné a všeobecně platné myšlenky tady uvádíme. „Tobě chci věnovati tuto knihu, mladý muži, krajan; tvůj morální život je morálním životem Francie samé — tvoje duše jest její duší. A co sebereš, co sebereš v našich dílech? Při této myšlence každý poctivý literát, sebe bídnější, musí se chvěti nad svou zodpovědností . . . Nejstarší z nás, vzpomíná Bourget dob válečných, odtáhli právě do války, a my, kterým bylo zůstatí v koleji, cítili jsme již tenkrát z nitra poloprázdných tříd, jak tíží nás vznešená povinnost znovu povýšiti vlast. Jakkoli jsme byli tehdy mladí, věděli jsme, nauce se tomu od mistrův — a to bylo nejlepší jejich poučení — že triumfy a porážky zevnitřní jsou důinkem a následkem vlastností a nedostatků vnitřních, věděli jsme, že obrození Německa na počátku století bylo především dílem duševním a byli jsme si vědomi, že duše Francie byla tou velikou raněnou bytostí r. 1870 a té že třeba pomoci, obvazku a léku.“

Bourgetovi nelíbí se také přílišná sháňka Francouzů po duchaplnosti, která nešetří ani statků nejvyšších. Tuto snahu po duchaplnosti, která provázena jest úzkostlivým úsilím po vytvoření společenské formy, potírá Dostojevský ve svém „Bráči“: „To jen u Francouzů, a možná u některých jiných Evropanů tak hezky se vykrystalovala forma, že možno hledět s neobyčejnou důstojností a býti nejnedůstojnějším člověkem.“ Vzhledem k frivolnímu smýšlení francouzské inteligence Bourget v předmluvě k „Žáku“ napomíná takto: „Neběží již o to býti duchaplným, lehkým, nevázaným, vtipným, pochybovačným, rozpustilým; toho už

nedívám, ale nazvatí mladíčkou, fešnou dívčinku „žabou“, to je snad přece jen trochu opovážlivé. Vždyť přec takový šestnáctiletý žabec je zrovna k zulbání. Nožky jako srnky, tlíko jako jedle, oči jako trnky, zuby jako sníh a rty jako . . . Eh, darmo mysliti a mluvití. Člověku se jen zbytečně špulí ústa.

Takovýhle pak ženský žabec není pranic hloupý, naopak dovede svým zjevem a svými řečmi a rozmazy splésti mužům hlavu náležitě. Náhlý zjev takové roztomilé žabky a už je jinoch zamilován po uši . . .

O vy mladé lásky, vy ohnivé květy na mladém stromu života! Kvetete jen jednou, mraz neúprosné životní skutečnosti spálí vaše něžné lístky najednou, než přece jen jste a zůstanete chvílemi blouznění nejsladšího a blaženosti nejvyšší.

Vy mladé lásky, vy květy vůní omamujících! Přinášíte s sebou vzdechy, klamání, útrapy, nejistotu, žárlení, ale přece jste a zůstanete rozkoší a šťastím smrtelníků nejtooužebnějších.

Vy mladé lásky, vy květy barev nejnádhernějších a nejzřetlivějších! Kvetete v životě jen jednou, opadáte často jen na plano, a předce i ten plod vašich květů jsou aspoň vzpomínky, vzpomínky p'ny půvabu, vzpomínky kouzličící na tváře úsměv a lahodu.

Vy mladé lásky, vy chvíle sladkých zápalů, vy okamžiky mladistvých poblouznění, vy doby slavných nápadů!

Vyvlečená srdce často ani nevěděla, že „ji“ platí tolik vzdechů, jen „ji“ tolik snivých pohledů a přece už jen „její“ zjev činil neskonale šťastným, unylý „její“ pohled činil neskonale blouznivým . .

Takovými blouznivci byli jsme však jen my mladíci venkovští, samoroští, kterým nenaskytla se příležitost pohybovati se v lepších rodinách.

dosti, aspoň na čas. Bůh, příroda, práce, štátek, láska, dítě, to vše jsou velké věci, velmi vážné a staví se před tebou. Nutno, aby všechno to žilo, nebo bys ty zahynul“.

Spisovatel oceňuje střední třídy francouzské, chválí jejich zdatnost fysickou a duševní, při čemž vyslovuje se zajímavě o všeobecném hlasovacím právu. „Měšťanstvo zřelo, kterak vládcí jednoho dne dávají do klatby jeho nejdražší víru, politikové náhody si hrají se všeobecným hlasováním jako s vládním strojem a uvelebují svou lživou prostřednost na místa nejvyšší. Ono sneslo všeobecné hlasování, tuto nejhroznější a nejnespravedlivější tyranii — neboť síla množství je nejbrutálnější ze všech sil, nemajíc pro sebe ani odvahy ani nadání.

Mladému muži, jemuž věnuje knihu, Bourget představuje dva vzorky mladých lidí; jednoho užívajícího cynika, pachtícího se po úspěchu. Vypíjčil si z přírodní filosofie zákon o všeobecné soutěži a užívá ho všude tak, že se z něho stává civilisovaný barbar. Ničeho si nevážil kromě úspěchu a v úspěchu zase jenom peněz. Ideál mu jest komedii a národu lže do očí, aby dostal několik hlasů. „Takový mladý člověk jest ohavou, není-li pravda? Nebo toť ohavné přece, míti jen pětadvacet let svého věku a za duši míti počítací stroj, jenž jest ve službách stroje zábavného.“ Bourget tu vylíčil a určil člověka, s nímž, bohužel, tak často dnes se v životě setkáváme. A neméně dobře vystihl jiný druh pochybeného člověka, jenž má nadání a schopnosti, ale nicméně jest delikátním ničemou. „V pětadvaceti letech vykonal už cestu všemi ideami. Jeho kritický duch pochopil poslední výsledky nejjemnějších filosofí tohoto věku. Nikdy nevěřil v žádné náboženství a dobro i zlo, krása i ohavnost, neřesti i ctnosti zdají se mu býti pouze předměty obyčejné zajímavosti. Duše lidská veskrze a naskrze jest pro něho jenom umělým strojem, jehož rozebírání jej zajímá jako předmět pokusu. Jemu není nic pravdou, nic falš, nic mravností ni nemravností. Jeho mravní skleslost jest ostatně tak hluboká, jako u onoho uživače, ale jinakým způsobem jest utvářena a nosí krásné jméno diletantismu, jímž ji vykrajuje na ukrytí ledové krutosti a děsného suchoparu.“ A což není tento druh „vzdělanců“ všeobecně rozšířen a nevyskytuje se také v Čechách? Čtete výplody jejich ducha a poznáte, kterak tito velikáni všechno vědí, všechno rozluštili a není pro nich žádného tajemství. Jak se rodí tento druh inteligentů? Bourget odpovídá: „Málem byli bychom takovými také my všichni, učarováni byvše příliš výmluvnými paradoxy mistrů.“

Když Bourget tyto dva druhy lidí svému čtenáři představil, vyvozuje pro mladého muže toto naučení: Nebuď ani prvním, ani druhým z těch dvou mužů, ty, mladý můj bratře! Nebuď ani surovým požívačem smyslného světa, ani pohrdavým a předčasně zkaženým sofistou zneužívajícím světa rozumového a citového. V tomto věku zmateného svědomí a odporujících si nauk zachyť se jako spasné větve slov Kristových: Strom se posuzuje po ovoci. Je jakási skutečnost, o níž nemůžeš pochybovati, neboť ty ji máš, ty ji cítíš, je to tvoje duše. Mezi ideami, útočícími na tebe, jsou některé, jež činí duši tvoji neschopnější lásky, neschop-

V takové žabině viděl každý z nás ideál ženskosti, ideál svých snů a tužeb. V takovém žabci viděli jsme anděla, s kterým my ubožáci pozemšťané nedovedeme ani promluvití a s jehož čistě duše bychom svým přiblížením se setřeli nadpozemský pel.

Kolegové městští už byli jiní. Mnohý podobným citům se jen vysmíval. Dnes poplášil žabku jednu a zítra už zas pláší druhou a pozitíř dělal si legraci a blázna ze třetí. Ti nebrali to už tak ideálně, jako my nezkažení a nezkoušení venkované. Často do duše šlehaající ironii a urážející poznámky bylo nám od nich slyšati.

„Ha, v tom slyš, již se rozlehně s kostelní věže poledne! A studenti v řadách za sebou k obědu ze školy domů jdou a právě v tuto hodinu vždy potkávají žabinu, a žabí havěť divoce se na mládence řebocce.“

„Habaha!“ směli se, když viděli, jak se červenáme, když jsme měli potkati dívky jdoucí v poledne ze šití.

A z nás byl každý v devátem nebi, jen když jsme mohli aspoň zřítí tu, která byla nám na světě vším, vším . . .

Vy mladé lásky, vy květy ohnivé na mladistvém stromu života! Kvetete jen jednou, kvetete jen v prvních dnech vlažných nocí májových. I starý strom obalí se snad také v posledním máji květem i staré srdce rozezvučí se snad v pozdní májové noci k písni milostné, ale to už není hrdliččin hlas, jest to jen ztoborně harfy tón, strhané struny zvuk . . . — — —

nější vále. Ujistí si, že idee tyto jsou nepravdy, jakkoli jsou podporovány nejstkvostnějšími jmény. Rozněcuj v sobě tyto dvě síly, kromě nichž jest jenom vadnutí: Lásku a Vůli. Věda skromná, upřímná poznává, že na hranici její rozprostírá se Mše Neznámého. Starý Litré, jenž byl pravým světcem, velkolepě mluvil o tomto tajemném moři, jež bije do našich břehův a které vesutku před sebou vidíme. Těm, kteří ti řeknou, že za tím mořem jest prázdnota, propast černa a smrti, vzmuž se k odpovědi: „To nevíte . . .“

To jsou hlavní myšlenky předmluvy ke knize, jež má všechny nároky nazvána býti dílem znamenitým pro opravdovost cílů a pro zásady, jež mají vtištěnu pečeť pravd životních. Dokazuje v ní autor, jaké spousty způsobují se neověřenými tvrzeními vědeckými, které jsou druhdy zhubnější, než mluva děl a moderních opakovaček. Vzhledem k výroku spisovatelovu, že každý literát musí se chvěti nad svou zodpovědností, budeme sledovati postupně líčení, ve kterém ukazuje, jak knihy filosofa vtiškovaly se a tvořily život své oběti. (Pokrač.)

Obrana.

(3) **Stále stejná logika „Českého Učitele“.** Farář mylně se domníval, že ostrý článek „Školského Obzoru“ se vztahuje na něho; a již také pojal podezření na jednoho učitele. Promluvil proti domnělému pisateli na kazatelně několik břitkých slov. Jakkoli ho nejmenoval, přece jen ze souvislosti dalo se lehce uhodnouti, na kterou adresu mluví. Konec konců byl, že na něm vynuceno odvolání oněch slov. Nadiktováno odvolání hezky obšírné; pan farář totiž musil uveřejniti i ostrý přepis, který mu p. učitel po onom kázání zaslal. Tak za osudnou chybou následoval trest dosti značný. Ale tohle všechno „Českému Učiteli“ nestačí. Z praménku oné aféry upletl karabáč na kněžstvo celé. Jednotlivý případ slouží mu k obviňování kněžstva vůbec. Prý takový farář „v každé vsi, městečku a městě jmenuje se jinak. Na tom nezáleží, jak se jmenuje. Pro nás jen platí, že existuje jako člen temné noci, obestírající svými chápádky život celého národa od kořene do posledních ratolístek. Ten pan farář existuje tu v celé stupnici figurek, od vypaseného pána koulicího v plamenném zanícení tmavýma očima (z těch mladších), až k oné smutné postavice, která je ubohým vykonavatelem energického a výbojného pana kaplana, pana vikáře a na polovic svatě konsistoře, ale ten pan farář tu je, má ho skoro každá ves, každé městečko a v množném čísle v různých katechetech a kaplanech každé větší město.“ — S takým „svatým zápalem“ tedy sděluje orgán organisovaného učitelstva velice pohodlně charakteristiku kněžstva vůbec. Chytl po dlouhém alidění k veliké radosti své jednoho lososa a na základě svého podařeného lovu uveřejňuje celý úvodník, který se přímo hemží nespravedlivými potupami celého stavu kněžského. Tímhle způsobem snad chce připravovati velemtnou shodu kněžstva s učitelstvem! Tak snad chce získati přízeň kněžstva k snahám organisovaných pánů! Opakuje se tu jeho stará logika. Když vešly v obecnou známost defraudace prováděné v Svatováclavské záložně, hned strkal Český Učitel všechno kněžstvo do jednoho pytle s Drozdem; kněží, kteří byli touto záložnou okradeni, hleděl dáti „útěchu“ tvrzením, že oni jsou vlastně také Drozdy. Ovšem že přeshlechetná redakce Českého Učitele největšího zloděje, husitu Orthu, nechala stranou a neodvážila se strkati všechny moderní husity na tutéž lavici obžalovaných, na kterou posadila kněžstvo.

Už tedy Čes. Učitel pohodlným pátráním a moderním logickým přemýšlením dospěl k názoru, že stav kněžský jest stavem nepoctivcův a nekřesťanských utiskovatelů učitelstva. Hotová moslemínská zášť jeví se v tomto pranýřování celého stavu. Kdy pak katolický tisk pro jednotlivý škandál napadl stav učitelský vůbec? — Takové směle pomluvy stavu celého ovšem jsou pouze výkřevem mravouky socialistické, stran socialistům přísluhujících a — orgánu organisovaného učitelstva. Za takové příklady „osvícené mravouky“ pěkně děkujeme; nenakazíme se tím řáděním. Nadto se domníváme, že sama škola soustavného a nepoctivého štvání, jakou k „zušlechcení“ svých čtenářů zavádí Český Učitel, nedovedla pokaziti ani všechny pány organisované. Ne — ne napadá nám ani tyto pány obviňovati šmahem z takového zaslepeného zášti proti kněžstvu, ačkoliv i ti snášeli tvář placením Českého Učitele nepřímo takové soustavné řádění proti kněžstvu podporují.

A teď slovíčko. Jak by bylo, kdyby na odvetu náš tisk zase lačně slídil po každém škandálu z řad učitelských a roztřepával aféru jednotlivcovu na ostouzení celého stavu učitelského? „Pokrokovec“, vychování Českým Učitelem k zášti proti katolictvu, uveřejní sice

vždy s největším gustem každý kněžský přestupek; a tím se však nepochlubí, kolikrát jim byl katolický farář dobrý; nikdy se nepochlubí, jak k vůli dosažení svých osobních zájmů dovedli se tvářiti jako horliví katolíci a švihli po knězi ihned bičem, jakmile ho nepotřebovali.

Známe dost a dost případů, že farář trpěl největšími rejdy některého „osvícence“, že věděl, jak učitel ve škole dovedl ohlupovati děti vymyšleným lžením katolického „tmářství“, „svobodomyslnosti“ Husovy, kolportováním nejprohnanějších brožurek a pod. a přece takovému pánu ničím neublížil. A když přišlo do tubého ještě pro jiné horší věci, ještě takový dobrák hleděl chyceného protivníka z útrpnosti omluviti. Takové případy Českému Učiteli ovšem žádný organizovaný nesdělí. A čím některý organizovaný méně svede s dětmi ve škole, tím se pokládá za povolnějšího poučovati o všem možném kde koho. Hezkou armádu si to Čes. Učitel vychovává. Sám se jednou neobratně přiznal, že to zrovna budí úžas, co někteří jeho věrní k uveřejnění zasílají. Ovšem že ty sprostácké dopisy jsou hlavně mířeny proti kněžstvu. Divme se té „vyšší vzdělanosti“, když reprezentativní list organizovaných sám tolik štvě a trpělivě své čtenáře ohlupuje směšnými vědeckými nepravdami; dokázali jsme již častěji, jaké lži dovede Český Učitel předkládati jako „pokrokové názory“, jedná-li se mu o boj proti církvi. Ale ta jeho logika — jak je vidět — jest ještě zvláštnější specialitou než jeho věda. A dělá-li svým bezhlavým štváním Čes. Učitel svědomitému učitelstvu hanbu, měli by v zájmu vlastní cti všichni řádní a nestranní učitelé proti takovému způsobu psaní rázně protestovati. Myslíme, že by se „pokrokové“ klatby Čes. Učitele pranic báti nemusili, poněvadž nestranných učitelů přece jest dosud většina.

Nové ukázky vědeckého šesáctví „pokrokového“ listu. Nedávno jsme podali důkazy, že vážní učenici odsuzují Haecklovo dílo „Záhady světa“ jako nevědecký švindl a pověděli jsme svým čtenářům, jak nepohrdl Haeckel ani směšnými vědeckými podvody, jen aby křesťanské nauce zafal ránu. A po tom všem „Český Učitel“ obřívá znovu Haecklovy protikřesťanské bajky. Ačkoli tento „pokrokový“ orgán dobře ví, že Haeckel ve svém díle zámyslně lže, přece staví na odív tato pokrytecká slova Haecklova: „Kniha (Záhady světa) je otevřeným a poctivým (!) vyznáním muže, který usiloval po půl století o poznání pravdy“. — Tak, tak!

A teď následují pravé perly hluboké učnosti „pokrokového“ Čes. Učitele. Prý „římští papežové snažili se především (!) udržeti lidstvo v nevědomosti. Teprve reformace a Kopernikova soustava, již byl odstraněn geocentrický názor světový, otevřely dalšímu bádání brány“. Tyto šosácké lži už stokrát vyvrácené nestydí se „pokrokový“ list opakovati znovu. Sami jsme je již vyvrátili častokrát, žádný pokrokový orgán nemohl nám vyčísti, že jsme obranu provedli nevěcně anebo chatrně, ale staré fráze se opakují znovu. Snad tím chtěli papežové udržeti lidstvo v nevědomosti, že zakládali university?

A jakým způsobem ta „reformace“ dalšímu zkoumání cestu otevřela, o tom Čes. Učitel nemluví. Ale my prozradíme aspoň něco. Když se dostaly university do rukou těch „reformovaných“, zavládlo v nich až komické šosáctví. „Reformace“ století XVI. přivedla nestrannou vědu na pokraj záhuby. Z úskopné pověrčnosti protestantští kazatelé a mistři brojili proti znamenité opravě kalendáře, jakou papež Řehoř XVI. po dobrých výpočtech provedl; pastoři balamutili docela lid tvrzením, že sám měsíc sestupuje „v podobě zastřené ženy“ na zem, aby varoval před tou „antikristovou“ změnou. „Učenci“ protestantští za to si vypočítali, kterého roku v století XVI. nastane soudný den; a při tom pastoři spílali papeži, že „učeným“ výzkumům o dni posledního soudu nevěří. A jaká to vědyčtivost na protestantských universitách již za věku Lutherova vládl! Přední pomocník Lutherův musil zakazovati studentstvu v Lutherově působisti Vitenberce hanebnosti všeho druhu. Souvěký Schwengfeld vypravuje, že ve Vitenberce je divoký, drzý a nezvedený pronárod studentský, zvláště mezi žáky Melanchthonovými. Ten prý často v přednáškách nad tím prolévá slzy, říká, že ta světole mladík jest znamenitý brzkého konce světa. Učený hvězdář Tycho de Brahe byl vyštván od protestantských spolnkrajanů, protože prý svými přístroji čaruje. Zato v týchž krajích vládly a pastory byly rozšiřovány pověry tak šosácké a komické, že by se jim i pohan zasmál. Jak reformace otvírala cesty učenému zkoumání, to víme také z toho, jak se Luther zachoval k velikolepému objevu hvězdářskému zbožného kanovníka Koperníka. Když tento kanovník vědecky odůvodnil svůj názor, že země točí se kolem slunce, nazval jej Luther ztřeštěným

hvězdářem. Prý „tento blázen chce převrátiti veškerou vědu hvězdářskou“. Ovšem že ovečky Lutherovy věřily i nyní mistra na slovo. Tedy nikoliv reformace a Kopernikova soustava, nýbrž Koperník proti vůli obmezené reformace otvíral brány učenému zkoumání. Tak jest to, Český Učiteli!

Bylo by zbytečno opakovati znovu ještě křiklavější doklady „reformací“ učnosti; naši čtenáři je již znají a Český Učitel bude lháti proti církvi dále, i kdyby se mu udělila sebe delší poučná lekce. Chtěli jsme hlavně podati nové doklady, že Čes. Učitel se jedná nikoliv o poučení, ale o strannický protikatolický boj, k němuž užívá bez uzardění prostředků nepoctivých.

(3) **Americká svoboda.** Plno různých „osvícenů“ odporuje i našemu národu následovati příkladu až příliš volné svobody americké. Při tom snadno zapomínají, že svoboda a nevázanost jsou dvě zcela různé věci a že nevázanost přivádí na národ vždy jen popohromu. Správce anglikánského kostela v Nov. Yorku Dr. Morgan Dux podal přehled rodinných poměrů v Americe. Dle jeho svědectví jest ve Spojených státech v jednom roce na 700.000 manželských rozvodů; to znamená 1.400.000 rozvedených osob. Počítejme, že by z každého manželství bylo jenom jedno dítě. Tu se setkáme s trapným zjevem, že 700.000 dítek jest zbaveno buď otce neb matky, čili že tak obrovská řada dětí pro lehkomyšlnost a necitelnost rodičů neokusí pravého štěstí rodinného. Sami rodiče činí svévolně své dítky sirotky. A kde se rozpadá život rodinný, kde mizí láska i k nejbližším příbuzným, tam jest hotovou frází láska k vlasti. A dějiny nás učí, že rozrušení a nespokojenost života rodinného přináší státům úpadek. Jak úžasně rozvody v Americe se rozmáhají, patrně z tohoto obrázku: v samém Chicagu povoleno za jeden den na 300 manželských rozvodů. Jeden soudce, nemoha v práci postačiti, musil si přibrati zástupce. Jak bylo asi ten den dětem, když se navždy loučiti musily buď s matkou nebo s otcem?

Každý člověk má nějakou povinnost, buď vůči sobě nebo vůči těm, kteří jsou mu nejbližší. Život ani vlastně nemá hrubé ceny, není-li posvácen povinností. I nejobsáhlejší duch může býti bez nejméně špetky velkodušnosti, neboť velkodušnost pochází z nejvyšší síly ducha lidského, totiž ze svědomí a z nejvyšší schopnosti, totiž rozumu a víry, kterou člověk postihuje více než mu smyslové mohou poskytovat.

Smiles: Moudrost života.

Politický přehled.

Nad zemským sněmem království Českého přece jednou rozklenulo se slunéčko míru. Němci nechali obstrukce, pracuje se. Sněm vyřídil již prozatímný rozpočet, jenž na rok 1905 vykazuje schodek 13,271.039 K, ač na hrazení jeho vypisuje se 55% přírůžka. Úhrn spotřeba činí 75,548.572 K; povoleno i 22 milionů K nových zemských dluhů. Němci at už s ohledem na všeobecnou nouzi, nebo na výzývavost maďarskou, či snad pro dobré slovo v konferenci předsedů sněmovních svolili též k projednání předlohy o upravení Vltavy a Labe a o nouzové akci, ale vymínili si za to, že v nynějším zasedání bude schválena stavba dvou místních drah v něm. území, v příštím pak zasedání stavba dalších tří místních drah v něm. území a regulace Ohře. Vymohli si také, nad čímž se věru musí zastaviti všecka česká veřejnost, že úřednictvo při kanalisačních a splavňovacích pracích v něm. krajích bude jen německé. Čeští úředníci budou tedy z německého území úplně vyloučeni. Místodržitel jim i slíbil, že bude přiblíženo k něm. živlu. Dle toho tedy Němci ovládají český sněm. V pondělním zasedání jednalo se v druhém čtení různých zpráv rozpočtové komise o hospodářských otázkách. V úterním zasedání vyřizena opět řada hospodářských potřeb zvláště meliorace pozemků se týkajících. Příští schůze koná se dnes; zatím pracuje se v komisích sněmovních. Sněm zasedati bude do 14. června, kdy se sejde říšská rada.

V Uhrách svěřeno bývalému honvedskému ministru bar. Fejervárymu sestavení nového ministerstva, ale pokus se zase nezdařil. Co se stane nyní v Uhrách, o tom není potuchy. Při tom roste v Uhrách zmatek víc a více a strana neodvislých nabývá čím dále většího vlivu.

Některá ruská městská gymnasia ve vnitru Ruska nesnesla se zavésti nezávazné vyučování polštině. — Ve Varšavě udály se krvavé rvačky židů se židy; židovští dělníci drancovali domy židovských lichvářů a majitelů vykřičených domů; prý přes 300 osob raněno a na 100 mrtvých.

Na Rus a její přátele dolehl z dálného bojiště zase zármutek, ač dosud ne zcela ještě oprávněný. Strhla se totiž v úžině Korejské, která dělí Japonsko od poloostrova Koreje, velká námořní bitva, v níž dle zpráv povětšinou japonských a londýnských velké baltické loďstvo ruské většinou zničeno.

Za míhy vrazil Rožďestvenský s loďstvem baltickým do průlivu Korejského. Věděl, že uprostřed tří co nejlépe vyzbrojených ostrůvků Čušima a naproti při opevněných přístavech japonských spojené loďstvo japonské že čeká na nepřitele. Chtěl proklouznouti, ale hbití Japonci v příhodném okamžiku vyrazili. Z hrdeho loďstva ruského, o němž se psalo, že čítá na 60 lodí, uniklo prý do Vladivostoku pouze 12, ostatní lodi dlelem potopeny, dlelem prý zaty i s admirály Nábogatovem a Fölkersamem a 3000 mužů; 5000 námořníků rus. zabito; o Rožďestvenském neví se taktéž nic určitého. To také jest záhadou, jak najednou ruské loďstvo mělo pouze 20 lodí, kdežto japonské prý 31. Příští dny přinesou ovšem více světla o celé bitvě. Loďstvo ruské vzalo zkázu svou z torpéd a podmořských člunů, hlavně však z podmořských min, jež byly po úžině korejské rozsety.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 29. května t. r. usneseno: Panu Fr. Prouzovi v Březhradě uděleno bylo povolení ku postavení stolu pro výletníky v Borovince u Březhradu. — Ku projednání lesního rozpočtu na rok 1905 budou vedle členů odboru lesního přizváni též členové odboru revieního a lesní úředníci. — Žádost č. k. okr. hejtmanství za vyjádření o žádosti paní J. Richtrové za udělení koncese hostinské a výčepnické v domě č. p. 25. postoupena byla živnost. odboru. — Vzato bylo na vědomí díkůvzdání paní Udalrikové za projevení soustrasti nad úmrtím jejího chotě pana Josefa Udalrika. — Návrh tech. kanceláře na zřízení letní tělocvičny na dvoře obecných a měšťanských škol byl schválen a přidělen rozpočtovému odboru. — Tech. kancelář předložil rozpočet oprav ve farní budově novohradecké předloží se č. k. okres. hejtmanství ku schválení. — Žádost zemského výboru za jmenování někoho pro pozorování boufek a krupobití postoupí se ředitelství vyšší realky k návrhu. — Objedná se u pana Roberta Holzra, dek. malíře Národního divadla v Praze, nová dekorace selek světnice pro městské divadlo Klicperovo. — Národní Jednotě Severočeské v Praze udělen byl jubilejní dar K 100.— a sice pro školu v Těchoníně. — Podpůrnému spolku pro propuštění trestance zde udělen byl příspěvek K 20.—. — Sdělení okresního výboru, že pozemek na stavbu okresní stravovny obnášeti má 450—500 čtv. metrů, postoupí se technické kanceláři k návrhu. — Technickou kanceláři seznámená staré pomníky na hřbitově pouchovském prodají se ve veřejné dražbě po předchozím vyhlášení. — XX. valné hromady Národní Jednoty Severočeské v Praze účastní se pp. městští radní Halounek a Rážíčka. — Kostelníku B. Houdkovi povoleno, aby druhou polovici kauce splatiti mohl v menších splátkách. — Návrh zdravotního odboru na natření podlah ve školní tělocvičně postoupen byl technické kanceláři k podání zprávy a návrh, aby žactvo cvičilo ve střešicích postoupen byl místní školní radě. — Schváleny byly návrhy těles. odboru, aby nařízeno bylo, by k vymývání sklenic v hostincích používáno bylo pitné vody a aby provádělo se časté a důkladné čištění tlakostrojů horkým sodnatým roztokem. — Paní Ant. Andrlíkové povolen byl prodej mléka s podmínkou, když zřídí si v krámě dřevěné pažení se zasklením, aby mléko bylo od ostatních viktualii izolováno a nebylo vyhověno žádosti mlékařů za zrušení nařízení ohledně užívání pip. — Vzata byla na vědomí zpráva lesního úřadu, že následkem loňského sucha objevil se ve smrčínách motýlek zvaný smrkový obolec kůrový, jenž je ničící. — Vyhověno bylo žádosti A. Kabelky, díchoď. praktika, za propuštění ze služeb obce dnem 1. června 1905. — Požitky z nadace Vojtěchovy za vyučování zpěvu uděleny byly k návrhu ředitelství měšťanské školy chlapecké panu Janu Divočkému, učiteli zde. — Panu F. Rokosovi pronajat byl byt v obecním domě čp. 34. po panu Brinkmanovi. — Maso prohlédnuté a známkové, z něhož poplatek jateční byl zapraven, po dobu od 1. května do 30. září bude se moci již o 6. hodině ranní vyvážeti. — Zamítnuta byla jedna žádost za zvýšení podpory a jedna žádost za udělení příspěvku na byt a poukázány byly některé účty k výplatě.

Z rodiny hradeckých Pospíšilů. Na 29. květen t. r. připadá památka 80. narozenin Stanislava Pospíšila, českého knihkupectví, jenž se narodil r. 1825 v Hradci Králové jako třetí syn Jana Hostivíta Pospíšila, a zemřel jako majitel knihkupectví v Chrudimi r. 1896. A právě 30. května jest tomu 120 let, co se r. 1785 „na Přítokách“ na kutnohorském předměstí Čechu narodil zakladatel vlastenecké firmy knihkupectvé a knihtiskařské Jan Hostivít Pospíšil, jehož přičiněním a pak pobídnutím se strany vlasteneckých hradeckých profesorů Zieglera, Klicpery a Chmely stal se Hradec Králové jistým střediskem literárního a dům Pospíšilův otevřen byl pohostinně každému, kdo jakýmkoliv způsobem souvisel s literaturou. Ruch literární odtud šířil se po kraji, po království, ba i na Moravu; knížky hradecké byly vítanou duševní potravou; a tak jazyk mateřský nabýval větší úcty, zvláště po venkově. Jan Host. Pospíšil mimo mnohé drobné spisy vydal divadelní spisy Klicperovy, překlady Chmelovy, Magdaleny Rettigové, vydal též Roráto, Komenkého Orbis pictus, a pak vyběhl jeho nákladem oblíbený časopis Jindy a Nyní, změněný později in Květy. Časopis ten soustřediv v sobě všechno mladší spisovatelstvo, byl mocnou vzpruhou v literárním a společenském rozvoji českém. J. H. Po-

opřel saloň i v Praze knihtiskárnu, kterou odevzdal synu svému nejstaršímu Janu (Jaroslavu), od něhož pak přejal ji seť jeho Jan Otta, jenž ji přivedl k nebyvalému rozkvětu. Chrudimskou tiskárnu předal J. H. Pospíšil náhoře jmenovanému synu Stanislavu. Sám zemřel v 84. roce věku svého. — V květnu r. 1891 zemřel také syn Hostivítův a jeho nástupce Ladislav Pospíšil, otec r. 1893 zemřelého knihkupce Jana Pospíšila, jednoho z nejzasloužilejších občanů královéhradeckých, jehož podnikem sestátněny reálné školy, vystavěno Klicperovo divadlo, zřízeno museum, hlavně však zrušena pevnost.

Osobní. Pan JUDr. Alfréd Rudolf obdržel od císaře a krále našeho dovolení, aby směl nositi v Rakousku čestný komandérský kříž bulharského civilního řádu, jež obdržel za své zásluhy o bulharskou literaturu a j. od knížete Ferdinanda I. Živio! — V posledních dnech odvoláno ustanovení pana okres. hejtmána Otakara Pírchanu do Poličky. Kam jímam bude povolán, dosud se neví. Četní Hradečtí přátelé pána Pírchanovi ovšem jen mají potěšení z prodloužení jeho pobytu v našem městě. — Pan dr. Frant. Zachoval, profesor obchod. akademie v Hradci Král., jmenován ředitelem české obchodní školy v Českých Budějovicích.

Rodinné. Slečna Boženka Charfreitágová ze Žamberka a p. Jiří Vladimír Tolman, chef firmy „B. E. Tolman“, východočeské knihkupectví v Hradci Králové, slaví sňatek svůj v úterý dne 6. června 1906 o 11 hod. dopol. v děkanském chrámu Páně sv. Václava v Žamberku.

Úmrtí. Dne 29. května t. r. zemřela v Hradci Králové ve stáří 66 roků p. Ludmila Richterová, vdova po obchodníku a měšťanu Královéhradeckém. Pohřeb konal se ve čtvrtek dne 1. června odpoledne na hřbitov Ponchovský.

Naše zlatá mládež. Pan Kočí vydal „Krásnou ženského těla“, aby se přý na těch nahotinatých třbil umělecký vkus. Kde kdo z pokrokatů a liberálů schválil tento nastržený účel. A naše mládež odporučení takovým se řídíc leckdes do knihovny své vpašovala tu „krásu“. Nedivno proto, že se už i na stolku dvou královéhradeckých gymnasiů, hochů to patnácti a šestnáctiletého, rozevřela „ve váš krásu“ všecka nahota z nákladu Kočího, že chlapci tito namaleni přeslálými otravným jedem tím kupují si i německé škváry plné oplzlostí v obrazech i slovech a že kde jakou literární smet jen hltají. Všecku tu otravnou duševní stravu berou si u jednoho zdejšího knihkupce a zlatá jejich matička vždy za měsíce přijde do Hradce, zaplatí vše za synáčky, zajde tedy i ke knihkupci, jenž jí předloží seznam odebraných knih a jistě i při prohlášení bytu jejich namane se jí leckterý „ekvost literární“, ale starostlivá matička, jinak nobíl dáma, ani muk; hoši vedou si dál, jak sami chtějí. A pak je nátku a křiku, když (takový dvacetiletý synáček uživ již všech rozkoší, jichž svět poskytnouti může, nemá síly k dalšímu boji životnímu, když další život takového tělem i duší rozrušeného mladíka stává se jemu samému i rodičům trýzní, místo co by se měl vlastně ze života radovati. Snad aspoň stravovatelé studentů ustrnou se nad svěřenou mládeží, když rodiče sami toho nedbají, a přesvědčí se leckdy, co studenti jejich čtou, kam chodí, jak si počínají — vždyť to i jejich povinnost. Což snad budoucnost mládeže, národa není nám ničím?

Pěvecko-dramatická akademie. Řečnicko-literární kroužek chovanců bisk. Borromaea v Hradci Král. pořádá v neděli dne 4. června 1906 na počest Františka Pravdy, kněze jubilara a povídkáře českého, pěvecko-dramatickou akademii. Program: 1. Quodlibet z čes. národních písní. (Orchestr.) 2. Řeč: O působení a významu F. Pravdy. 3.) J. Malát: Planě lidu českého. (Mužský sbor s průvodem písní.) 4.) F. Mazas: Quartetto. 5.) V. Novák: Zakletá dcera. (Smíš. sbor s průvodem klavíru.) 6.) A. N. Kubát: Vlasti, b) K. Pospíšil: Hvězdíčky (čtyřpěv.) 7.) Hausman: „Finale“ (orchestr). Začátek o 5. hodině odpolední.

Pečasi od neděle do čtvrtka bylo nádherné. Slunce s bezmračné oblohy prašilo sice jako prostřed léta, nicméně jaro posud mocně vydechovalo opojnou vůni; noci byly však přece ještě chladné. Úroda vzbuzuje velkou naději, jen třeba opět deštěčku.

Zkušební produkce řádných hudebních škol Školských sester de Notre Dame v pensionátě císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové konala se sice již ve čtvrtek, ale opakuje se ještě s programem změněným v neděli 4. června o 4. hodině odpolední. Vstup volný.

Péče o sady městské. Dokud na Žiškově náměstí v Hradci Králové stály kolny, byly jimi zakryty ty polozbožené tarasy s obyčejnými ploty a za těmi některé zahrádky plné rumu a smet. Po odklizení kolon ozvala se zde již mnohokrát slova: Do Dlouhé ulice a Malého náměstí huj! k Žiškovu náměstí však fuj! Ale spousta zvířet na dvou zahrádkách trvá dál a ploty zřizují se všelijak „truc na truc“, třeba že sl. městská rada sama u majitelů se ptímouvala, aby dali zahrádky do pořádku a opatřili je vkusným plotem, že sama jim v tom ochotně bude nápomocna. Poslední barádník v některé zastrčené Lhotě by si zahrádku (takovou beze všech výloh u pravil mnohem vkusněji a účelněji než leckterý měšťan. — Taktéž jest na čase, aby brzy ve skutek bylo uvedeno usnesení slavn. měst. rady se dne 18. t. m. týkající se zřízení dosud nad městskými sady. Tu dovolujeme si však upozorniti, že ani deset dozorců neprospěje, dokud ti všelijací haňkákové a haňani ve měst. sadech budou — ať již sami nebo „jsouce doprovázeni“ — pobíhají. Dále jest nutno, aby děti jen pod dozorem osob rozumných, které mají cit pro krásu a které při spatření vkusně upraveného sadu uvažují, jak by jim bylo, kdyby děti cítil a jejich majetkem si tak vedly, jako to činí v městských sadech. Děti a dosti často sa nímí jich dozorkyně pobíhají po mladém pašístě a kypré půdě, uламují větvičky keřů a stromů, houpají se na drátě u stesek napnutém, házejí kamením a dřívím po květech a plácích, motýčkami, ryčky a hrabíčkami opatřené

„opravují“ práce zahrádkářské. — Dokud to nepřestane, škoda tak velikého nákladu.

Spolek domáckých paměť v Hradci Králové v nejbližší době uspořádá schůzi, na níž se pojedná o významu regulace Labe pro Hradec Králové. Tedy aspoň na těchto místech věnujme si tak důležité otázky, zatím co se na ostatních stranách jeví ke všemu neobyčejná lhostejnost.

Podivná chovlostivost. Na cestě od Hrásky ku Hradci Králové potícal se večer stařec, až zavrál a padl do příkopu. Šlo několik osob ženských z majové pobožnosti a — pomínuly. Za nimi v neveliké vzdálenosti zase asi tři a — opět pomínuly. Myslí si: „Bestoho to bude nějaký opilec.“ Ale i kdyby byl, nebylo vhodné té kalamiť věnovati z praktické lásky k bližšímu větší pozornost? Od Hrásky se blížili tři pánové — dobří katolíci — a jedna dáma. Ti se ubožáka ujali; byl celý vychrtlý a vyrazil ze sebe pouze, že jde „do špitálu.“ Stařec doveden do nemocnice a odtud poslán jako člověk marasmem trpící do Žamberka. Choditi na pobožnosti jest velmi pěkná věc; jistě se zde člověk povznes, poučí a k dobrému povzbudí více než na některém výletě. Potřebí však, aby to, co slyšeno, bylo prakticky prováděno. Ony návštěvnice majové pobožnosti zajiště byly často v mariánském kázání poučeny, jakou pomoc poskytuje Panna Maria všem ubožákům; vědí lépe než kdo jiný, že svaté srdce Matky Neposkvrněné bylo zarmoceno docela i nedostatkem chudých avatečků, tak že milostná Panna hned se za ně u Syna ptímouvala. Proto svědčí o veliké nedůslednosti, že se nechaly návštěvnice majové pobožnosti zahabiti katolíky jinými, kteří v ten den při pobožnosti ani nebyli. — Ale daleko většího ještě pokárání zaslouží ti, kteří ubohého starce z domova ve stavu tolik zbedovaném bez průvodce, bez povozu z domu vyhostili. Či nepozorovali sami, že chorý muž sotva do nemocnice dojde?

Obecná kuchyně v Hradci Králové, jež počala vařiti 1. října 1904, skončí ve středu 31. května t. r. Závěrečná schůze výboru 7. června.

Zábava v Jaroměři. Ve středu dne 7. června 1906 pořádá učitelský sbor chlapecké školy v Jaroměři v sále „Sokolovny“ zábavu, při které chovanci o. k. učitelského ústavu z Hradce Králové za příležitosti výletu svého do Kuksu obstarají hudební a zpěvní čísla.

Něco o návštěvě tanečních zábav školní mládeží. Upřímně se nedá, že návštěva tanečních zábav školní mládeží jest okolností jednou z nejhoubnějších, kážeh školy nejvíce podrývajících. Kdo tak několikrát aspoň na chvíli zašel do některé z těch našich vesnických dupáren, jistě že se málo potěšil vybranými řečmi a písněmi, jimiž náš bujarý dorost v nynější době dává na jevo veselost. Tanec našeho venkova posbíl už onoho idyllického rázu, řekl bych skoro prostonárodně poetického, a stal se jen vhodnou příležitostí k vybouření nejhorších vášní. Čteme o tom děkasy v denních listech! A proto, kdo jest přítelem mládeže, komu leží mravnost její na srdci, ten zajiště již z daleka chráníti ji bude všech takových zábav. Než kolik jest takových přátel, kolik jest jen rodičů tak rozumných? Měl jsem to štěstí působiti právě v sousedství osad, kde rodiče po většině dětem v tom ohledu nejen nebránili, ale je i v tom podporovali, ba dokonce pro ně i takové zábavy pořádali. A výsledek byl, že právě ty osady pověstny byly školní mládeží nekáranou, dospělejší pak oddanou všem neřestem, zvláště opilství, surovosti a nemravnosti. Není divu, že i počet nemanželských dětí byl z takové osady veliký. Znám jednu osadu, o které se všeobecně s posměchem říká, že se tam ani jedna dívka poctivě nevdá. A právě tam není jedné musiky, aby tam nebylo přes pítaný zákas školy pino dětí. Mládež tam už od malíčka jest voděna do hospody. Osada ta jest daleko široko pověstná. Proto s povděkem uvítal jsem nařízení sl. c. k. okr. hejtmanství Královéhradeckého (v jehož okrese jsem) z 15. října 1902, jímž co nejřísněji zakázáno mládeži až do 16 let navštěvovati taneční zábavy. Myslí jsem, že důsledným prováděním jeho bude přece neváru tak zhoubnému učiněna přítrž. Než sklamal jsem se úplně. Pp. starostové, jímž nařízení posláno, sice je vyhlásili, tu a tam hostinští i nařízení to vyvěsili v hostincích, ale konec všeho: mládež školní (o starší do 16 let ani nemluvíme) chodí do tanečních zábav veselé dál a to i po novém, r. 1904 opakovaném nařízení. Proč? Protože není, kdo by nad prováděním nařízení toho bděl a proto ho nikdo nedbá, ani starostové ani hostinští. Znám případ (děti to s gusem ve škole šalovaly), že po tom to druhém usne se ní starostovo děvče, mající dívu, tedy škole ještě náležitější, zavádělo kolo (!) Ovšem sl. c. k. hejtmanství nařídilo správám škol, aby dbaly, by nařízení jeho bylo prováděno, ale co může samotná škola dělati, když ostatní orgány — a to po přednost ty, které jsou od c. k. okr. hejtmanství ustanoveny, aby si toho všimaly — se o to nikterak nestarají. Myslím, kdyby se takhle za čas podíval četník o taneční zábabě do hospody, více by to vydalo, než vícero napominání a trestání učitelovo. Neboť co může v tom ohledu škola dělati, když už je slořád sakořeněn? Učitel vyslechne žalobu (To jest věru jedním z jeho nejtrapnějších zaměstnání. Ono pondělí, když vím, že byla před tím v některé vsi musika, jdu vždy do školy rostrpčen. — Pál řídý ruce vahů. Jedna část vítězně se usmívá, druhá samračně, posupně hledící. — A se školy ještě více.), nechá provinilce buď státi před lavicemi nebo po škole. Co více může dělati? Snad ještě že takovému shorší známku z mravů. A s toho si nepoloucha taze málo dělá. Má ještě z mrzutosti p. učitele radost. Vždyť ví, že se ním stojí nerozumný tatínek a maminka.

Však mu tatík všera povídal (a s tím se chlubil před dětmi ve škole): Kluku, pojď, nic se učitelu neboj, jak by ti něco udělal, jen to řekni, však já mu povím. A tak nevidáno. Trochu po škole? Hm o nejbližší muzice pájdu učitelu na vsdor zas! Máte více škola dělati? Má snad udávati neuposlošné rodiče a hostinské c. k. hejtmanství a tím se ještě více vystavovati zášti lidí? Toho zajiště nikdo rozumný na škole žádati nemůže, zvláště když od toho jsou orgány jiné. A proto prosím, všimne-li si této stati sl. c. k. okr. hejtmanství Královéhradecké, aby mi promínilo, že touto cestou se na ně obracím a ve jménu svatě povinnosti naší k mládeži, jejíž mravnost a blaho mi nade vše na srdci leží, co nejsnažněji žádám, račť sl. c. k. hejtmanství svým orgánům exekutivním v prvé řadě naříditi, aby ony především toho dbaly, by nařízení svrchu zmíněné a zajiště mládeži na výrost prospěšné co nejplněji bylo prováděno. A kdyby snad žádalo, milerád vystoupím z rezervy a vše objasním. Jest toho nám potřeba co nejnaléhavěji, více péče mládeži naší věnovati, vždyť ta naše naděje vlastní (!) až hrůza teď hrabne.

Flašinetáři. V žádném snad městě nejsou všechny východy do přírody tak nestydatě obsazeny flašinetáři, jako to je v Pardubicích. Jediná cestička tu není v městě, aby tu nestál vzravný kolovrátek a někdy třeba tři za sebou a mezi nimi tu i tam žebřák z povolání. I v Hradci Král. obtěžování jsou jimi občané ubírající se do Malšovic, do lesa přes Hrásku nebo i na Nov. Hradec Král. V neděli i ve všední den, od rána až do večera čhají tu a obtěžují cyklicky kolemjdoucí. Běda, kdo by nedal. Toho vyprovodí „kroničí dáma anebo pán“ vybranými komplimenty. A tento nešvar a břemeno zas si obecnstvo v Pardubicích dává chtít nechťe libiti. Už na to bylo několikrát poukázáno, ale marně. Což není žádná mocnost, aby takový dotěrný a drzý způsob žebření se překazil? Jinde se už tak stalo a kdy pak to bude v Pardubicích!

Průmyslové museum podkrkonošské v Hořelích otevřeno bude slavnostně v neděli 4. června v budově c. k. odborné školy o 10. hod. dopol. Téhož dne o 8. hod. večerní v c. k. odborné škole přednáší dr. Frant. Jiřík „O vývoji plastické dekorace nanášené a štukové.“

Z Pardubic. Minulý týden v noci jeli na kolech tři páni ze Sezemice z pardubického nádraží domů. Jeden z nich pospíchal předejel ostatní a když dojel na Bílé předměstí, byl z nenadání přepaden třemi neznámými muži. Nemoha se přesile ubrániti, počal volati o pomoc a když druzí dva soudruzi ohroženému na pomoc přispěli, rozutekli se pouliční bandité do postranních ulic, ale jeden z nich byl dostižen a odveden na strážnici. Vyšetřováním vyjde na jevo, jací to jsou noční ptáci, kteří drze uprostřed Pardubic ohrožují osobní bezpečnost.

Z Žamberka. Hesky se nám vydal tambarašský koncert 14. května pořádaný. Spolkové místnosti u p. J. Frydrycha byly do posledního místa naplněny intelligentním posluchačstvem. Tamburaši Královéhradecké katolické jednoty za řízení p. V. Gyurkovicze drželi se statně a odměňování hládnou pochvalou. Při téměř večírku zahrál dp. J. Sabula a plným porozuměním několik sólových čísel na housle. Slečna Marie Panková přednesla Valouškovu úvahu o vřelé účt slovanských národů k Panně Marii a slečna Marie Uhlířová dvě případné básně. Mistrné přednesy jejich působily v posluchačstvu hlubokým dojmem. Velikou radost jsme měli při patření, a jak napjatým zájmem sledována všecka čísla programu. Upřímný dík všem, kteří jakýmkoli způsobem ku záru pěkného večera přispěli!

Namlsaný dlouhopruták. Před nedávnem přinesly některé noviny správičku o drsě krádeži, která byla spáchána v bytě dp. Čechetky, kaplana v Pardubicích, odcizením peněz v obnosu přes 200 K. Po pachateli stopa nadobro zmizela. Ale sdá se, že se zloděj namlsal. Podařený vydatný lup vábil jej obnoviti znovu zlodějský pokus. V neděli odpoledne totiž za nepřítomnosti velebného pána vloudila se jakási ženitina velice rafinovaným způsobem do pokoje téhož a byla tu pouze náhodou přistižena právě, když odborným svým způsobem skoumala zámek a stolku, v němž asi vřetným svým čichem něco tušila. Právě když chtěla provésti bedlivě své ohledací čístení, vešel do pokoje ministrant. Na útěk nebylo pomýšlení. Chlapec vida podezřelou osobu v podivné činnosti učinil poplach a poběhlce byla lapena. Nechtěla se přiznati, že by měla nějaký slý úmysl, ba v kritickém okamžiku si vzpomněla, že by jí s nepřijemnou situací mohl snad pomoci nějaký křesťan list. Ale živou mocí nemohla si vzpomenouti, pro koho ten křesťan list chce. Protože pak také i jinak ve svých výpovědích se pletla a nechtěla udati své jméno, byla odevzdána policii, která bude nyní nucena pátrati ve světě po jejím vlastním křesťanském listě či aspoň nacionale a zasnámiti se blíže s její minulostí. Patrně to bude nějaká prohaná jarmareční světoběžnice.

Dar. Vysocerosený pan Bohuš hrabě z Kolovrat daroval farnímu kostelu v Kačerově stkvostný kalich, za kterýžto vsácný dar vznešenému dárci budí ardečně „Zaplat Báh!“

K nemovění a přece pravda. Nedávno přinesli jsme správu, že okresní školní rada v Hranicích na Moravě ohledně obsazování míst poukázala na nedůstojné obcházení učitelstva, aby se učitelstvo die toho také řídilo. Nyní právě se nám oděluje: Jest vypsáno v okrese sousedícím s hradeckým jedno místo! K místnímu dp. faráři přišel

se také jeden pan učitel představitel s prosbou atd., ač právě o tomto pánu všeobecně je známo, že vše, co katolické, mu jen čpí, duchovenstvo je mu solí v očích; ale pokrokový pan tento tak se zapřel, že hledě útočivě na faze. Jeme věra svědavi, jak se teď zachová!

Proklaté peníze. Není snad měsíce, aby se nerozhlásilo, že v některém peněžním útvaru v zemích českých byla způsobena defraudace. Počátkem května objeveno spronevštění v Pláňanech, koncem měsíce shledán schodek 70.000 K v První občanské záložně v Žižkově a zároveň v městské spořitelně náhodně dopadl se podvodu pokladník Al. Smrč, přiloviv si celkem 9850 K, ač měl slušný plat, 3000 K slušného a 400 K remunerační. Ovšem jako všude jinde i v posledním případě přičinou podvodu byl lehký život.

Z Javorníce. Den 22. května 1905 dlouho utkví v milé upomínce všem osadníkům zdejší, kdy do osady naší zavítal náš rjd. vrchol pastýř dr. Jos. Dobrava. Hned na hranici obce Javornické na Jaroslavě u slavobrány uvítalo p. biskupa četné banderim a deputace obecního zastupitelstva; u čtvrté brány očekávali příchodu jeho ostatní členové obec. zastupitelstva, sbor hasičský a hudba, u páté pak slavobrány uvítala J. B. M. duchovním správcem, p. řídícím obec. školy a žáky s V. tř., která mu podala velmi krásnou kytici. Na oslovení tato velmi vřelá a dojemná odpověď J. B. M. Nato odebral se špalírem školní mládež utvořeným do farní budovy; mezi tím uspořádán na silnici velkolepý průvod, který zakončilo se 60 družiček, za nimiž ubíralo se duchovenstvo počtem 9 a nřdp. biskupem do chrámu Páně. Před vstupem na hřbitov byla šestá slavobrána. Kostel zevně opraven a uvnitř snova vymalován a květinami čestně ozdoben. Zvláště 2 nové skvostné oltáře v barokovém slohu od firmy Petra Buška v Sychrově zhotovené velice se všem líbily a J. B. M. též se o nich pochvalně vyslovila. Po mši sv. a po pobožnosti za zemřelé vystoupil nřdp. biskup na kazatelnu a dojemnými slovy promluvil o tom pravém míru a pokoji, který člověka v pravdě šťastným činí. O 1/2 12. byla ve velmi vkusně ozdobené školní místnosti zkouška z náboženství, po níž žákyň A. Bartošová J. B. M. poděkovala a podala mu kytici. Při odchodu J. B. M. dostal se sbor hasičský a hudbou a velké množství lidí. Velmi křivými slovy se ještě rozloučil nřdp. biskup s osadníky, udělil jim své apošt. požehnání. V mnohém oku zalekla se alza, když láskyplný vrchní pastýř podáváje všem ruku volal: „S Pánem Bohem!“

Z Nové Paky. (Sv. missie). Od 13.—21. května konala se ve zdejší klášterní chrámu P. sv. missie, již řídili vdpp. Ostrčilík z Prahy a Kejsek z Hradce Král. Byly to v pravdě duchovní hody pro obyvatelstvo města zdejšího i celého širokého okolí. Vždyť již po 140 roků zde žádné missie se nekonaly — byly tedy tím vzácnější. Počaly úvodní promluvou na slova Kristova „Pokoj Vám“ a účastenství stoupalo den ode dne. Zejména o nedělích a svátku sv. Jana Nep. byl chrám P. do posledního místa naplněn. S velikým zájmem sledovány byly zvláště promluvy k jednotlivým stavům, jež měly výsledek zajiště potěšitelný, že přes 4000 kajicníků přijalo sv. svátosti, tedy náhodou tolik, kolik jich oběhnutí může svatyně klášterní! O svátku sv. Jana Nep. a o svatoční misiaňského kříže konaly se průvody, které svým uspořádáním imponovaly a vzbuzovaly respekt. Tohoto posledního účastní se též nepřehlédlný zástup družiček, jakož i zdejší spolky. Při slavnosti svatoční kříže přítomen byl též vážený p. c. k. okr. hejtmán JUDr. Boh. Pecka a p. náměstek starostův lékařník Jos. Geisler. Po došlovu, v němž mluvil duchovní správce poděkoval pánům misiaňským za jejich obětavost, přistoupilo ještě množství žen a dívek ku oběhnutí škapulíře. Čímá slavnost skončena. Zajiště, že si dpp. misiaňští z „marianké“ Nové Paky odnesli dojem nejlepší — což dovedl sám dp. Ostrčilík a kazatelny, když pravil, že — poměrně k počtu obyvatelstva — nikde takové účastenství nesahá jako v Nové Pace! Tento dojem byl ještě zvýšen výnosem sl. c. k. okr. hejtmanství, kterým se zakazují spiritistické schůze ve zdejší okrese. Spiritismus se zde počíná rozmáhati způsobem povážlivým. Vždyť asi před dvěma měsíci jistý občan v osadě Přibyslavi u Nové Paky přímo sešel se spíši a schůzek duchařských, tak že zcela oprávněno bylo okresní hejtmanství po důkladném vyšetřování vydati konečně v době misie křížový zákaz, jež k vůli zajímavosti zde došlovně uvádíme: „Bylo zde pozorováno, že v poslední době v některých obcích zdejšího okresu pořádají se spiritistické (duchařské) schůze. Schůze takové, nesoucí se duchem náboženstvím cítěním se přičiněním a zásadám mravnosti odporující, měly — jak zde bylo zjištěno — opětovně již za následek, že osoby, schůze takové navštěvující, na smyslech se pomátly a nebezpečně onemocněly. Následkem toho zakazují v základe § 7. císař. nařiz. č. 29. z. l. 1854. č. 96. ř. s. zák. z ohledu veřejného blaha pro nebezpečí mylného učení spiritistického vůbec a pro jeho účinky, nebezpečné zdraví lidskému, zvláště odbývání spiritistických (duchařských) schůzí a schůzek, tudíž také i schůzek domácích a na zvané hosty omezených. Proti všem těm účastníkům schůzí a schůzek, odbývajících přes tento zákaz, zakrobeno bude trestně dle § 11. svrchu naznačeného císař. nařiz. peněžitou pokutou až do 200 K, po případě vězením až do 14 dnů. C. k. okr. hejtmanství v Nové Pace dne 18. května 1905. Dr. Pecka, c. k. okr. hejtmán.“

Čáslavský Kraj. listy pro sběr staré i nové kulturní práce na Čáslavsku a v okresech sousedních. Program: Historie, místopis, národopis, statistika, školství. Paměti a vzpomínky kohokoliv a o čemkoliv v našem kraji. Obsah čísla 1. jest velice bohatý a zajímavý. Hlavní expedice „Čáslavského Kraje“ jest v knihupectví J. Levého v Čáslavi, kamě veškeré objednávky zasílány buďte. Rukopisy a veškeré

redakční záležitosti adresovány buďte V. V. Jeničkovi v Čáslavi. Předplatné jest z K 80 h na ročník.

Z Německého Brodu. „Osvěta lidu“ se ukrutně rozněžovala, že jí u nás přestává kvést růže. Nedivte se, p. dopisovatel, že konečně občanstvo i to dřímající maslo trochu proniknou „kulturní“ úroveň tohoto prohaného listu. Myslil jistě, že pro Německý Brod jest každý slágr dobrý dost, jen když nese punc pokrokovosti. Ale my u nás nejme tak potěšili, abychom nedovedli rozeznáti věcné výtky od nadávek a nepoctivě lži od poučování. Jestliže se hnusí spůsob psaní „Osvěty lidu“ i listům blízko jí stojícím, nemůže se nikdo diviti, že takový sesurový list zdejší vzdělanější občanstvo tím méně může chváliti. Cíníte některé přehlévané poznámky o církvi, které svědčí o Vaší úkasné nevědomosti. Jinak byste nevyplinovali hned odměnu na vyvrácení poznámek těch. Dobře tedy; v příštím čísle vrhneme světlo pravdy na Vaši „učnost“ nasbíranou z některých socialistických pamfletů. Kdybyste aspoň trochu dějepisu znal, vybrali byste si poznámky trochu šikovnější. Ale takhle si jen utrácíte trochu ostudy. Po naší odpovědi prohlédne zdejší občanstvo ještě líp, jaký to vědátor osměloje se je věsti „k pokrokovým cílům“. Jen nás bude zajímati, jaká taký svému slibu dostojíte.

Z Chrástíne. Májová středa a turnajem hádankovým vydala se nad očekáváním a poskytla příjemné a veselé zábavy všem zavítavším hostům v plné míře. Každý spěchal od pokladny přímo do dvorany, aby si prohlédl vkusně sestavené a na stěnách mezi košáckými snaky rozvěšené hádanky, rebuzy ano i originelní shrývky. Největších zásluh o zřídlení jich provedení získal si především milý všem kos Venci Vanchiček, pak kos Kocink a starší kos Matějček a jiní. Největší zájem na rozlušťování dosti těžkých hádanek měly dámy, avšak i mnozí páni s nimi čestně závodili. Tichá hudba a tanec, udrůující omladinu v dobré náladě, byly tentokrát horlivým luštitelům skoro na překážku. V každé přestávce hrnuli se všichni opět k číslováním rebuzům, aby pokračovali v luštění. Nejvíce jich rozlusknutí podařilo se našim dámám. Když pak Svřchovanost Obrkosa prohlásil 11. hodinu za půlnoc, a když oznámil, že lhůta k odevzdání rozluštění touto chvílí vypršela, a když konečně rozkázal své levici, t. j. rokosovi Thomásovi, aby veškeré hádanky, šarady, rebuzy a shrývky rozluští, vyhrnuli se všichni hosté z vedlejších místností do dvorany, aby zvěděli, zda-li jsou jich rozluštění správná. Srdečný smích a chechtot rozlehal se dvoranou při výkladu šertem a vtipem překypující a to v tónech různých. Jenom pokladník si ohlířel zabručel, shledav, že se mu z čistého výnosu na slíbený závoj chudé vdově nedostane. Stačil to sotva asi na jupku a punčochy. Mezitím prozkoumávala k tomu avšak zvolená komise listky a rozluštěním a sestavila pořad odměn vyznamenaným, kterých byl slušný počet a většina jich byla i cenná a vtipná. Byly to dary kosů Kocinka, Filmona, Kakrdy, Nygrina a j. Po výkladu předčítal předseda komise jména vyznamenaných a Svřchovaný Obrkos odevzdával dary ty vyznamenaným. Hudba každému oslavenci zahrála interady. Na to všichni hosté vyznamenaným gratulovali a slavnost tato zakončena byla pak veselým tancem. Zajiště, že každý k ránu s uspokojením prahnědo opouštěl a pořadatelům provolal hluchně: Klap!

Z Blažejovic u Ledče. „Sdružení katol. českých zemědělců“ svolalo na minulou neděli rolnickou schůzi do Blažejovic, ježmž úkolem bylo povzbudit zdejší rolnictvo ku založení hospodářské Besídky. Schůze účastnilo se celé široké okolí; pozorovali jsme účastníky z Vojlavice, Koberovic, Přístě, Ježova, Světa, Zahradky a j. V obsaňajících řečech promluvíli řečníci pp. F. Šafránek a Milo Záruba o povinnosti rolnictva sdružovati se k hájení práv národních, stavovských i náboženských. Řečníci byli pozorně vyslechnuti a vývody jejich odměněny hojnou pochvalou. — Po té k slovu se přihlásil vůdce socialistů zdejšího hraje občan Smítek, kterého zdejší socialisté až z Humpolce objednali si nelenili. Důvod jeho, jakoby náboženství bylo věcí soukromou, pro veřejnost bez užitku, na pravou míru uvedl jednatel „Sdružení“. V ostatním pak občan Smítek loyálně uznal pravdivost vývodů předřečníků. Schůze pak o 7. hod. več. skončena. Na domácím rolnictvu nyní jest, aby do Besídky v plném počtu přistupovalo.

Různé zprávy.

Marianský kongres v Praze. Veliká katolická slavnost marianká, kterou dokončeny budou oslavy jubilea neposkvrněného Početí P. Marie, vzbuzuje na všech stranách a ve všech kruzích katolické živý zájem. Přihlášky se množí a to nejen z kruhů duchovenských, nýbrž i laičtva a to svorně z řad intelligence, řemeslnictva i dělnictva. Jenom spolkům katolickým bylo doposud vydáno na 2600 legitimací a mnoho přihlášených spolků ještě si legitimaci nevysdělilo. Všechny diecése české pošlou své zástupce ke kongresu. Zvláště katolické spolky upozorňuje komitét, aby se co nejdříve přihlásily a oznámily zároveň, má-li jim býti připraven byt buď bezplatný, hromadný, anebo launý za plat. Legitimace spolkům zaslané buďte opatřeny spolkovým razítkem a vyplněny jménem účastníka. Ve schůzi zahajovací v pondělí dne 12. června večer upoutá účastníky přednáška známého cestovatele dp. Aloisa Svojsíka, jenž promluví o poutních místech mariankých. Přednáška bude provázena četnými světlými obrazy promítanými skioptikem, které byly zvláště k tomu opatřeny. Předvedou nejen naše česká poutní místa marianká, nýbrž i památná světová místa marianká a svatyně. Schůze slavnostní v úterý dne 12. večer zahájena bude slavnostním sborem „Vesel se nebes Královno“ pro mužský sbor s právodem žestových nástrojů, který komponoval profesor pražské konservatoře p. Ondřej Horník. Zpěv proveden bude mohutným sborem

pražských bohoslovců. V téže schůzi promluví J. Em. kardinál arcibiskup pražský. Slavnostní řeči promluví hrabě Sylva Tarrouca „Maria a vzdělanost“ a pak slovnitý sociolog český Dr. Rudolf Horák „O sociálním posláním Panny Marie“. Ke kongresu vydán bude almanach marianský, do něhož přispějí všichni katoličtí spisovatelé. Bude to trvalá a cenná památka na slavné tyto dny; možno již nyní činit objednávky. Spolky mohou jej objednávatí nejlépe hromadně na adresu kongressu. Legitimace spolkové se vydávají přihlášeným zdarma. Všecky přihlášky, dopisy a záležitosti buďte adresovány na „Marianský kongres“ Praha-II., Pštrossova ul. č. 200. Tam se též nalézá kancelář kongressu.

70. narozeniny Adolfa Heyduka

Dne 7. června slaví své 70. narozeniny Adolf Heyduk; jenž patří nejen k nejlepším a nejpłodnějším, ale i k nejpopulárnějším básníkům našim. Jeho „Lesní kvítí“, „Dřevorubec“, „Hofec a srdečník“, „Dědův odkaz“, „Cymbál a husle“, „Sekerník“ a četná díla jiná dojemně působí na srdce čtenářů, zvláště tu, kde líčí náš český lid a jeho život. Poctavský slávek, jak Heyduka zovou, i v kmetství svém zvučí strunou básnickou; dosud v různých časopisech jevívali se záživé práce jeho. — Pan profesor Em. Miřiovský z Hradce Králové zaslal oslavenci k památnému dni jeho vřelou básně, na niž se mu dostalo dojemného, vřelého poděkování.

Nevlastní bratři. Co Svozil tropí mezi Čechy, to soudasně provádí mezi Němci jiný odpadlý kněz katolický, Mach. Svozil vydal „Světlo“, kterým nejlépe osvítí hlubiny odpadlé duše své. Německý jeho kolega a nyní bratr v odpadu, takto bývalý katecheta na gymnasiu v Žatci, vydal nejnověji také podobný spis a názvem: „Krise křesťanství a náboženství budoucnosti.“ Tento v „Krise“ onen ve „Světlo“ hledí utlumiti svoje svědomí a omluviti svoje odpadlivost. To jest smutné a smutnější tím více, že nejhlubší a nejmočnější důvod u obou nešťastných bratrů přes všechny protesty zůstane známé: Cherchez la femme! — to jest nepopíratelná a nota bene nezvratná skutečnost.

Na kom vlná? V předminulém týdnu zastřelil se Ant. Městecký, jenž po 25 roků byl účetním záložny v Pláňanech u Kolína; učinil tak pro zpronevěru svěřených peněz. Při ročním služném 1600 K prováděl všechny možné sporty a hrál první roli ve společenském životě pláňanském. Aby si mohl zříditi anglický park, skoupil zahrádky, jež s jeho zahradou sousedily, a choval si v něm ohočené srnky. Podobně si počínali všichni známí zpronevěřilci v českých peněžních ústavech. A naše občanstvo k podobnému jednání jakoby bylo slepo; jemu často imponuje „drzé čelo více než celý popluží dvůr“; a pak u mnohých úplná lhostejnost naproti zjevům podobným. Co mi po tom — ozývá se z řad takových — nač si praty pálit? Někdy by se vystonpením proti nim i svoboda porušila. — Karabáč na takto vychováající společnost naši!

České potřeby národohospodářské.

O této zajímavé otázce přednášel nedávno dr. Bráf dokládaje zvláště: Mohou nastati chvíle, že na půdě této naší země krví tolik zbrocené odehrájí se děje, které budou stejně důležité a závažné, jako kterékoli z oněch velikých minulých dějin našeho národa. K tomu musíme se obrniti a upevniti, abychom byli dostatečně silni, aby, pokud možno, hned z předu zašla chuť těm, kteří by nás chtěli podmaniti. To má dnes čísti každý český člověk. V tom není žádný pesimismus. Je-li tu nebezpečnost, které se na mne valí, jsem povinen především podívat se mu odhodlaně v tvář, čelit mu a změřiti prostředky, které mám po ruce, abych je odvrátil. Proto pravím: Obrození české není hotovo, obrození české vstupuje snad ve své poslední, ale nejtěžší úkoly, napravití to, co zanedbala doba minulá. To je národohospodářské obrození české. — Protože nemáme státní moci, nemůžeme při tomto úkolu následovati Colbertovy Francie a dnešních Uher a pod., nýbrž můžeme jej provéstí toliko pomocí hospodářské svépomoci národní. Nás všechny musí tedy proniknouti láska k českému výrobku i obchod český musí sloužiti výrobě českým; za tuto ochotu odběratelskou musí však český výrobce převzítí též povinnost k zdokonalování a pokroku své výroby, jinak by heslo „Svůj k svému“ nám nepomohlo a namnoze i škodilo. S touto podmínkou heslo toto není ani neoprávněni nerozumné, naopak, jsouc prováděno v Uhrách a hlásáno v Anglii jakožto prostředek k národohospodářskému povznesení a osamostatnění národa, jest v úplné souvislosti s velikými hesly doby vůbec.

Němectví v Čes. Budějovicích udržováno jest vlastně také židy. Z 19 tamějších advokátů jest 6 české národnosti a 13 německé. Z těchto Němců jsou pak 4 křesťané a 9 židů. Podobný poměr jest i mezi lékaři. V našich vlastech jest žid téměř všude podporovatelem Němců.

Kde bohatne s naších drah.

Státní drah rak. uher. privil. společnost táhne se z Vídně Moravou přes Čes. Třebovou do Prahy a odtud do Podmokl; prochází tedy většinou ryze českým krajem. Jest to jedna z nejvýnosnějších po dráze Ferdinandově, která procházejíc Moravou spojuje Vídeň — Brno — Krakov. Společnost jmenovaná měla minulý týden 50. valnou hromadu za předsednictví ryt. Tausiga. Čistý výnos za uplynulý rok činí 9.905.558 K, z čehož vyplácí se celkové dividendy na akcii 27 franků. Dlužno poznamenati, že tyto miliony z českých mazelů získané jdou ročně do rukou francouzských, poněvile pařížských finančních židů, kteří jsou majiteli akcií této dráhy. Celkový majetek této dráhy počítá se na 1.166 mil. K. Každý člen správní rady má ročně 32 tisíc K slušného. Ve správní radě s prezidentem Tausigem sedí několik židů. Říd Tausig jest ještě prezidentem spojovací dráhy jihoseverní a zároveň i členem správní rady dráhy košické a severozápadní. Jenom se státní dráhy a severozápadní má tento židovský rytíř na 900.000 K příjmů. Tak mají židé obsazenu správu všech ostatních drah. Někdy, že se pak vši mocí vspráží sestátnění drah.

O významu hospodářského průmyslu. Hospodářské průmyslové závody na našem venkově jsou důležitým činitelem, aby dělný lid připoután byl více k té broudě a nehrnul se jen do měst. Co ta rozmanitých závodů i menších, v nichž rolník může své plodiny zpracovat. Rolník musí se státi i průmyslníkem, posloužit tak hlavně sobě a dělnictvu věru více by si líbivalo v průmyslových závodech na venkově než v městě. Podobně soudíval i dr. Fr. L. Rieger, když si na svém statku v Malči zřídil cukrovar. Dle Červinkových vzpomínek na dr. Riegra v Osvětě Vlkově říkával: „Ani si představit nemůžeme, jak mnoho života přináší jediný hospodářský průmyslový závod celé krajině. Vlastně jest celá krajina závodem tím živa. Jindy touto dobou v celém okolí bývalo již ticho (za večerního ticha, když se Rieger vracel s pole domů), nyní všechny ty postavy, které zde ještě končí práci, všechny ty povozы pohybují se jen cukrovarem. Co tu peněz přijde do oběhu! Co se slušně obživí lidí, kteří by bez závodu toho vůbec výdělků neměli, nebo za výdělkem na zimu odešli z krajiny!“

Zemědělství japonské. Hlavním zaměstnáním Japonců jest zemědělství, jímž se obírá přes 60% obyvatelstva. Pochopitelno, jak se při tom musí drobit země a jak vysoká je intenzivnost zemědělské kultury, když obyvatelstva na 1 km připadá průměrně 116, někde 384, čímž daleko překročena norma, ustanovená pro zemědělství (40 obyvatel na 1 km²). Postavení stává se ještě spletitější tím, že povrch Japonsku zaujímá na 68% lesy, na 80% horami a pouštěmi, a jen na 17% je půdy přístupné vzdělání. Za to už v těchto rozměrech každý kousek země pečlivě vzdělán, tak že hospodářství polní podobá se spíše zahrádkářství. Drobné hospodářství zde převládá. Prostřední velikost seláckého hospodářství rovná se 0.8 hektaru, — mnozí rolníci mají jen asi 1/4 míry pole — a to třeba najatého — 2 až 3 hektary považují se už za veliké hospodářství. Naskytují se v Japonsku takové malícké kousky orné půdy, jež snadno lze přikrýt rozprostřeným pláštěm. Třeba poznamenat, že takové drobné hospodářství nevede se vždy na vlastní půdě; z 5,518,040 japonských rolníků na vlastních půdách hospodáří 3,121,075, ostatní pak 43% pronajímají si půdu od šlechtý nebo buržoasie. Nejmenší plat často bývá velmi vysoký; z ryžových polí odvádí se nájemné in natura, — 1/3 nebo 1/2, vši úrody. Nouze rolníků japonských a zvláště jejich dělníků bývá veliká.

Život na bojišti. V ruských táborech vojenských v Mandžursku, ať už před bitvou nebo po bitvě, jeví se málo sklíčenosti, rozmrzelosti. Na př. v Charbině hýjí se veselé, peníze rozhazují se plnými hratmi. Je tam cirk, divadlo a zvláště mnoho šantánů. Dlouhé chvíle zahánějí se mnohými rozpuštělostmi. Podnikaví lidé bohatnou tak brzo, jako šťastní hráči v Monaku. Číslník vydělá si měsíčně přes 500 rublů. Stejně jest ve Vladivostoku a jinde.

Důležitost medu měla by u nás býti více oceňována. Zvláště nyní na to třeba pamatovati, kdy včelíčky co nevidět kde jakou buňku v úle naplní medem. U nás jest med pouze pamlékem, ač by měl být vlastně často užívanou potravinou. Med, je nejjemnějším výtažkem bylinným, jest žaludkem včelím tak upraven, že z lidského žaludku přechází přímo do krve; tělo takto občerstvuje a posilňuje. Slabé děti posilníme nejlépe a zbavíme je různých slabotou způsobujících neduhů, když jim denně okolo 10. hod. ránní a kolem 4. hod. odpolední dáme krajíc dobře vypečeného chleba domácího, medem včelím dobře namazaného. Všecky piškoty, výtažky, moučky dětské a jiné posilující prostředky proti medu jsou bezcenné náhražky. Med prospívá lidem trpícím chudokrevností, při nemocích krčních, hrtanových, plicních, zimních a j. Medu lze užíti, když se hojí hnisající rány. Při tom jest ovšem dbáti toho, aby rána byla dříve pečlivě vyčištěna a lysolem desinfikována, než se na ni položí med a pak zaváže. Ve Švýcarsku každému hostu podají k snídani chleba máselem namazaný a na to medem. Kdo neokusil, nepochopí, jaká to pochoutka. Ovšem med musí býti nefalšovaný, nejlépe přímo u včelaře koupený. Kilogram pravého medu českého stojí 1.20 K — 1.60 K, lacinější jest obyčejné padělkem, nebo méně cenným cizozemským medem. Některá láhev medu má býti v každé domácnosti.

Svatba na ostrově Andamanu. Jestliže mladý ostrovan přeje si některé děvče za ženu, požádá za ně u rodičů. Tito nikdy nápadníka neodmítají. Seberou dcerku a ukryjí ji v pralesě, kdež ji hoch musí vyhledati. Najde-li ji, jest jeho, ne-li, nesmí si na ni činiti žádných nároků. Není zajištěn potřebí připomínati, je-li děvče mladíku nakloněno a přeje-li si ho, že mu pátrání usnadní. Právě tak jako doveze se mu obratně vyhnouti a před ním se ukryti, je-li mu mladík protivným. Vlastní obřady svatební dějí se následovně: Hoch vyšplhá na štíhlý stromek a děvče vyleze na sousedící strom. Vylezou oba nahoru a když octnou se až na vrcholcích, tíže jejich skloní štíhlé stromky, které jako dva galantní lidé se uklánějí, až konečně blava hochova dotkne se hlavy děvčete a zdola ozve se jásavé volání shromážděných soukmenovců, neboť vzájemné setkání se hlav snoubenců zakládá oddávky. Obřady tím jsou ukončeny a štěstí mladých lidí počíná.

O nebezpečných zhubcích našich ovocných a okrasných stromů sděluje výzkumná stanice hospodářsko fyziologická českého odboru zemědělské rady pro království české: V poslední době měrou povážlivou šíří se v našem království na jabloních rakovina. Jeví se obvyklé zprvu tak, že kůra na určitých místech naduří, načez schne, trhá se a odprýskává, čímž vznikají hluboké, až na dřevo sahající otevřené rány, jež mají na svých okrajích boule. Jindy jeví se rakovina jen jako naduřeninina a větší nebo menší trychtýřovitou prohlubinou. Doporučuje se místa rakovinou stížená čistě vyčezati a potříti zahradnickým voškem nebo mnohem lépe vápeným mlékem, do něhož se dají 2 proc. modré skalice a pak pokrýti směsí z hlíny, hovězí krve a telecích chlupů (tak je nejlépe i všechny rány na stromech

všec hojiti). Nezasazme též ovocné stromy do půdy příliš vlhké, leda „do kopečku“! Nehnojme je dusíkatými hnojivy (močůvkou), nýbrž i takovými, která obsahují kyselinu fosforečnou a vápno. Pěstujeme kůru! Hodně světla a vzduchu do sadu! Dále poškozovány bývají v poslední době hojně různé stromy pěstované (zvláště jasan) a z ovocných zvláště jabloně housenkami dřvoplně maďalového, šijíci v dřevě kmene nebo větví. Chodba vyhlodaná šlutou a černé tečkovanou housenkou touto jest vždy spojena s povrchem stromu dříve, kterou se provětrává a skrze kterou vyvrhuje se rozhlodané dřevo i trus, dle čehož ji snadno poznáme, jakož i podle vytékající z ní někdy mísy. Dřva takovou vyčištěme, pak do ní vstříkáme malou stříkačkou trochu sírouhlíku a ihned těsně uzavřeme! Páry sírouhlíku proniknou do chodby a nemrtí housenku. Také dlouhým drátem na konci s háčkem podaří se nám někdy housenku vytáhnouti neb aspoň těžce poraniti. Sírouhlíkem ničíme též červené housenky dřvoplně vrbového, rovněž hojně se vyskytujícího, které takřka všechny druhy stromů obývají a dřevo jejich různě točenými chodbami provrtávají. Také dušano sbíráti během června, července a srpna motýle obou druhů na kmenech ve dne tiše sedící. Blíží se zprávy o těchto škůdcích podá na žádost český odbor rady zemědělské (Václavské náměstí č. 799), jenž prostřednictvím své výzkumné stanice fyziologické při české technice zodpovídá bezplatně všechny dotazy po chorobách rostlin pěstovaných. K dotazu připojeny buďtež chorobná rostlina nebo její část a domnělý škůdce. Dopisy a vzorky na český odbor rady zemědělské jsou porta prosty, když zašlou se prostřednictvím obce neb hospodářského spolku a když na obálce napsána je poznámka: „K vyslání rady zemědělské prosto poštovního“.

C. k. poštovní úředníci a posl. dr. Kramář. Při valné hromadě politického klubu národní strany svobodomyšlné v Pardubicích podal odbor c. k. poštovních úředníků v král. Českém tento dotaz: Před jednáním výboru rozpočtového v nynějším zasedání říšské rady odevzdány všem našim pp. poslancům společně tištěné informace a požadavky výkonných úředníků poštovních a telegrafních a mimo to ústně před zasedáním do Vídně vyslanou deputací některé detaily vysvětleny. Hovořeno s mnoha pány poslanci a alibna všemožná podpora požadavků těchto. S nedochůvkostí očekáváno projednání položek ministerstva obchodu v rozpočtovém výboru a s roztrpčením a nedůvěrou vzato na vědomí prohlášení předsedy naší delegace pana dra Kramáře, který opřel se formulovanou řečí svou proti provedení hlavních a životních požadavků našich — 35 služebních let. Činíme na veleváženého pana poslance uctivý dotaz, zda známo mu jest, z jakých důvodů se tak stalo a proč žádný lidový poslanec náš, delegovaný klubem ve výboru rozpočtovém, je přece podrobně a řádně o požadavcích našich zpraven, účinným způsobem jich nehájí a se nezastal? V uvážení, že veškeré poštovní úřednictvo české ve všem a vždy na slavnou delegaci českou se obracelo a s důvěrou očekávalo splnění slibů — tím trpějí a s odůvodněnou obavou hledí budoucnosti vstříci a prosí tudíž slavnou delegaci, by při hlavní debatě o resortu ministerstva obchodu na radě říšské spravedlivě a oprávněné požadavky naše řádně byly podporovány. — Josef Bonta, t. č. předseda. Josef Schlourovský, t. č. jednatel.

Akceové svíčkárny a voskárny Melopol v Ml. Boleslavi udělena byla na letošní hospodářské výstavě v Praze za vystavené voskové a polovoskové svíce první cena, diplom čestného uznání.

Naším obchodníkům a průmyslníkům. Obchodnická Jednota pro Moravu a Slezsko v Brně má v záznamu 35 obcí moravských, v nichž lze buď převzít aneb najmouti, po případě i nové založit obchody zbožím smíšeným, střížním, koží, dřívím, stavebními potřebami etc. Pro dobré podniky průmyslové i obchodní hledá společnosti s kapitálem 6 až 250 tisíc korun. Ve větším městě moravském mohl by se usaditi český drogiista. Dovedný sochař a kameník usadil by se rád v obci, kde není dosud sochaře Čecha a kde jsou alespoň trochu dostačující podmínky ku provozování této živnosti. K dotazům ráčte přikládati známky na odpověď.

Pozor před cizozemskými loterními firmami! V poslední době množí se případy, kde osoby nejrozumnějších zaměstnání, hlavně z tříd méně majetných, zláskávány jsou prostřednictvím časopiseckých anoncí od uherských a cizozemských loter-

ních firem pod všemi možnými zámkami a sliby k tomu, aby dělaly agenty s prospekty o splátkových losích rakouských i cizozemských, nebo o společnostech loterních nebo t. zv. seriových hrách loterních. Pořádá se přes opatrné ujišťování v dotčených prospektech — vždy se jedná o obchody, které v Rakousku podle zákona ze dne 30. června 1878 č. 90. t. z. jenom zde v Rakousku protokolovaným firmám a jen pod přísnými podmínkami dovoleny jsou, podléhají nejen ony cizí firmy, nýbrž stejně i agenti příslušným pokutám a po případě vězení. C. k. okr. finanční ředitelství v Chrudimi varuje proto před následujícími firmami: Wahrman & Cie, H. Fuchs, směnárna, Fischer & Ries, Bank- und Wechselstuben-Aktiengesellschaft, Schön & Breitner, Hauptstadt, Wechselstubengesellschaft Adler & Co., Elfer & Adler, Merkurbank, „Hermes“, Fleissig & Sandor vesměs v Budapešti a Kornfeld & Co. v Záhřebu.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 27. května 1906. 1 hl pšenice K 15.80—16.20, žito K 12.00—12.00, ječmene K 11.00—11.20, oves K 8.00—8.40, proso K 24.50—00.00, vike K 14.00—00.00, hrachu K 19.00—20.00, čočky K 35.00—00.00, jahel K 27.60—00.00, krup K 24.00—28.00, bramborů K 6.00—0.00, jetelového semene červeného K 110.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku K 36.00—00.00, lněného semene K 19.00—00.00, 100 kg křídových otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 18.50—00.00, 1 kg másla K 2.60—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.80—0.00, 1 kg tvarohu K 0.40—0.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí 00.00—00.00, 1 kopa petržele K 00.00—00.00, 1 kopa kapusty K 4.00—5.00, 1 q cibule vládké K 00.00, 1 kopa drob. zeleniny K 2.00—6.00, 1 pytel mrkve K 7.20—8.00, 1 q cerele 00.00—0.0, 1 kopa salátu 2.70—3.00, 1 hl jablek 12.00—16.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 27. měs. května 1906 odbytý přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 276, žito 177, ječmene 26, oves 248, proso 1, vike 4, hrachu —, čočky —, máku —, jahel 12, krup —, jetelového semínka —, lněného semene 4. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty — kopy, cibule — q, drobné zeleniny 165 kop, mrkve 7 pytlů, cerele — centy, brambor — hl, salátu 92 kop. 3) Ovoce: jablek 4 hl. 4) Drobného dobytka: vepř 2 kusy, podavinčat 635 kusů, křuliat 8 kusů.

Chloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné — domácnosti více chybět. —

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. Lc 06

Díkůvzdání.

Všem těm, kteří při úmrtí a pohřbu mého nezapomenutelného manžela pana

Antonína Šejnohy

jakýmkoliv způsobem veliký bol celé rodiny naší zmírňiti se snažili, *vdávám nejsrdečnější a hluboce citěný dík.*

Račiz zaplatiti všechněm jejich vřelou účast Bůh sám!

Marie Šejnová,
manželka.

Do Hradce Králové a okolí!

Vlastní výroba tkalcovského zboží.

Uvádím ve všeobecnou známost, že v domě
pí. Šandové v Klicperově ulici č. 263. otevřela
jsem filiální závod ve

střižném a plátěném zboží

a budu mít na skladě všechny druhy svých výrobků, ze kterých si dovoluji některé vyjmenovat: Kanafasy celopřízné i bavlněné, loket 10, 12, 14, 16, 20, 26 kr., damašky 12 16, 20, 30 kr., brillantiny, grádle cichové, sypkoviny (nanginy) 10, 14, 16, 20, 25, 30 kr., jemná košilová plátna celopřízná 12, 14, 20, 30, 40 kr., šifony 8, 10, 12, 14, 16, 18 kr., širtinky, šifony kapnové, plátna slamníková a matracová, plátna vozová, atlasy na hosiřské obleky, plátna pro zřízení divadel a jiné.

Též velký výběr hedvábných sephýrů, sephýrů obyc. 13, 14, 16, 18, 20 kr., šotyšů, křížových (keprových) látek 12, 14, 16 kr., sephýry a oxfordy na turistické košile, hedvábné šátky a šály z lněného batistu, kapesníky všeho druhu 4, 6, 10, 20, 25, 30, 45 kr., kávové soupravy bílé i barevné, soubory postelové, utrusy, servity, ručníky, běhouny, dečky, milie. Velký sklad dámského a pánského prádla, piků na dámské noční prádlo a kravaty.

Výbavy pro nevěsty.

Dovolují si P. T. obecnost v jeho vlastním zájmu upozornit, že se zde naskytá příležitost přímo od výrobce nakoupit a to za velmi levných konkurenčních cen.

Zvu ctěné obecnost ku prohlédnutí mého závodu v Klicperově ulici č. 263. a prosím, by mne svojí ct. návštěvou poctilo a doufám pevně, že jen stálobarevným a dobrým zbožím, jakož i v pravdě levnými cenami si ct. P. T. obecnost zlekám.

O hojnou přízeň pro nový tento závod prosí

Alb. Holý,

vlastní výroba tkalcovského zboží v Hradci Králové,
Klicperova ulice číslo 263. v domě pí. Šandové
(výroba sodovky).

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. T. veleředitelstvu duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

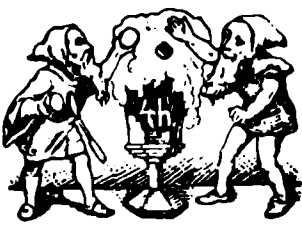
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Výborný osvěžující nápoj skytají

Maršnerovy šumivé limonádové bonbony

s chutí citronovou, malinovou, malinovou
třešňovou a jahodovou.

První česká akciová
společnost továren
na orientální cu-
krovinky a čokoládu
na Kr. Vinohradech,
dříve A. Maršner.

Jen s touto ochrannou známkou jsou nejlepší.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Podnikatelství staveb a technická kancelář stavitele

Jindřicha Laboučky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

První Královéhradecké parní a vanové LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnosti jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpol.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Káva

nejjemnější jakost, výtečná aroma.
5 kg.

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

Bourbon, jemná . . . 12—
Jamaica, velejemná . 12:50
Scemanic, svl. chut. . 13—
Guatemala, velejem. 13:20
Zlatá Java, velejem. 14—
Portorico, spec. Pis. . 15—
Ceylon, výtečná . . . 17—
Menados, specialita. 17—

Pražená:

Perlová, jemná . . . 15—
Liberia, obrovská . . 16—
Směs:
Kavárenská, velej. . 16:75
Pařížská, specialita . 17:75
Pražská, výtečná . . 19:70
Čaj, jak přibal 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkoprašírna. Pevně!

výtečná, čistě vlněná
látka v barvě černé,
hodící se i na taláry.

1 m. zl. 2:80.

Vzorek této látky, jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky a svrchní-
ky, jen zaručené jakosti
a v mírných cenách se na
požádání ku nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasílatelský
závod soukenného zboží:

Ed. Doskočil
v Chebu.

Filiální závody:
Praha, Vodičkova ul. 22
(vedle vyšší dívčí školy.)
Píseň, Školní ul. 13.

Řádný a spolehlivý

kočí

se přijme v továrně
na mýdlo

J. Pilnáčka v Hradci Králové.

Illustrejte se jenom
řádní, kteří se del-
šími službami vy-
kázatí můžete a na
trvalé zaměstnání
počítáte.

Převzal jsem

elegantní, vším pohodlím opatřenou oblí-
benou výletní

restauraci CHICAGO

u Hradce Králové.

Uváděje toto v známost všema ctěnému
obecnostu zdejšího okolí, ubezpečuji, že
jako zkušený odborník obsloužím své pří-
znivce v každou dobu úpravami a levnými
pokrmami i výtečnými nápoji.

Čepuji dobře vyleželé pivo z Kolín-
ského zámeckého pivovaru.

Vkusné a levné aranžování pří-
ležitostných hostin.

Znovuzřízená zahrada. — Krytá
rozsáhlá veranda.

O vzácnou přízeň prosí

Karel Mütter Müller,
restaurátor.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Patentní divotvorné mýdlo

z čistého leje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nepůsobí žravě na prádlo aneb jiné látky, které
čistěny býti mají. Patentované divotvorné
mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící
prostředek nejlepšího a neškodného druhu, kon-
servuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu,
satinu, vlny, hedvábi atd. jednou kostkou divo-
tvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem
čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého
mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může
se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívat.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady [na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depót. — Revise
čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Nábytek

zaručené co nejsolidnější a nejvkusnější ve vlastních dílnách pracovaný za ceny levnější než u kterékoliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od 5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen, na každou stanici dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.
Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u **Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ v Hronově.** Též lze obdržeti partii zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, barčenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Jarní čtvrtletí veškerých modních časopisů

Ize objednat

v prvním královéhradeckém
knihkupectví a antikvariátě

**Bohdana --
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Donáška do domu se neúčtuje.

Správné a rychlé dodávání
zaručeno.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápkami krve a ranami, též krásně s baránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poustnická, první a pří-
padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a
polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje velel. krahům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Mr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky vjeztr. usnané. Vzorky a ceníky zdarma a franco

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve
vlastním zájmu novou známku
Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO
které následkem nepatrného ob-
sahu tuku neruší trávení, nýbrž
velmi lehce se stráví.
Kandol-Kakao
má ještě proti všem ostat-
ním druhům kakaa tu roz-
hodnou přednost, že je při
nejjemnější chuti
mnohem levnější a spo-
jeno jsouc se sladkem,
je zároveň velmi výživné.
Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.
Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
» » 1/2 » 50 »
K dostání ve všech
obchodech se
sbořím koloniál-
ním a kořením.
Pravé jen v balíčkách se známkou lva.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze
dobrých jakostí doporučuje

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spořit. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psačí stroj.

Literatura.

Nákladem J. Ottů v Praze. Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příručí kniha obecných vědomostí. Řídí F. A. Šubr. Sešit 50.—52. obsahuje výklad slov Násušnice—Ortel a mapkou Moravy, Slezka a mořských proudů. Sešit za 60 h. — Slavische Roman-Bibliothek. Sešit 46.—50. obsahují jihoslovanské novelly přeložené od Kulpina, dr. Veličkoviče a Vevera. Sešit za 32 h.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyra XXII. Seš. 1. a 2. Ossianův návrat a jiné básně. Sešit za 40 h. — Válka rusko-japonská slovem i obrazem. Vychází redakcí J. Klecandy v týdenních sešitech po 80 h. Sešit 30.: Boje u Ljaojanu. — Obrazový zpravodaj. Vychází dvakrát týdně čísla 22. a 23., roč. II. obsahují obrazy z Ruska a z bojiště. Číslo za 10 h.

Nákladem J. B. Vilímka v Praze. V Hsi stříbrného lva. Cestopisný román dr. K. Maye. Sešit 30.—32. po 30 h. — Malý Čtenář. Obrazkový časopis pro mládež. Řídí S. Smetana, J. Zelený a F. Procházka. 30 čísel ročně za 2 K. Čís. 17.

Osvěta, listy pro rozhled v umění, vědě a politice. Řídí a vydává V. Vlček. Roč. 35., čís. 6. Obsah: Jubilejní den Adolfa Heyduka. Od El. Krásnohorské. — Vzpomínka na dr. F. L. Riegra Píše V. Červinka. — Valašské písně. Od J. Kalusa. — Zlatoděj. Historie ze „zlatého věku“ od Čečetky. — Aischylos a jeho doba. Píše dr. V. Niederle. — Vládní předloha k úpravě kongruy. Od F. Polívky. Atd. — Vychází měsíčně na Král. Vinohradech za roč. předpl. 14/40 K.

Průvodce po Praze a okolí vydal právě Spolek ku povznesení návštěvy cizinců v Praze. Příručka tato ozdobená četnými obrazy a plánem jest věrná velmi praktickým rádcem každému k shlednutí Prahy a její památností. Cena 1 K. Dostati lze u všech knihkupců.

Slunné chvílky. Humoresky Jiřího Sabuly. Ilustroval K. L. Thuma. — Život na vesnici a v městě, kde jest vojenská posádka a studenti, má mnoho veselých stránek a rozmarňných událostí, jejichž líčení, svižné a plynulé vypravované, dobře se čte. Autor posloužil sobě i čtenářstvu, když z tohoto prostředí vyvinul se výše a bude hledati humor plynoucí z charakterů, sestrojil si zauzlení děje a dalším studiem života a osvědčených vzorů spisovatelových z prvního svého pokusu přičinil se o práci větší literární ceny a přínosného měřítka. Základy má: plynulý sloh a pozorovací talent. S těmi hřívnami dále!

Causeries françaises. Besedník francouzský zábavný i poučný. Na prospěch škol a samouků řídí a vydává Jos. Kubín, c. k. prof. v Jičíně. Roč. III., čís. 7.—9. Vychází měsíčně vyjma prázdniny za 3 K ročně.

Obzor. Zábavný a poučný čtrnáctidenník. Řídí VI. Štafny. Roč. 28., čís. 8.—10. s cenným obsahem. Roč. předpl. 4 K přijímá administrace v Brně.

Náš Domov. Obrazkový zábavně poučný měsíčník. Nákladem Jednoty Našeho Domova. Řídí J. Věvoda. Roč. 14., čís. 5. Předpl. 4 K roč zasílá se administraci v Olomouci.

Nákladem I. L. Kobra v Praze. Bokojet dějin všeobecných. Sepsal dr. J. V. Práček. Sešit 1. Celé dílo vyjde asi v 16 seš. po 40 h. — Velká vzorná česká kucharka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Upravila B. Jermátová. S četnými vyobrazeními. Třetí vydání. Sešit 1. a 2. po 32 h.

O výchově rodinné. Příloha kasatelny sv. IV. Napsal Bedř. Konářík. Spisek tento každému kazateli velmi prospěšný. Za 60 h. Zasílá R. Rupp v Pelhřimově.

Příležitostné řeči duchovní. Napsal Fr. Vaněk. Příloha Kasatelny sv. III. Seš. 7. a 8. Nákladem R. Ruppe v Pelhřimově. Na Příležitostné řeči předplácí se na 5 seš. 3 K, na 10 seš. 6 K.

Co měsíc dal. Zpravodaj čtenářů a odběratelů knih a časopisů českých a cizích. Roč. I., čís. 4. Vydává knihkupectví Bursík a Kohout v Praze. Vychází nejméně desetkrát do roka za předplatné 2/20 K.

Rozhledy po lidumilství vycházejí redakcí F. C. Vika ve prospěch Jub. ženského azylu čís. a král. Alžběty v Praze. Roč. 13., čís. 5 s bohatým obsahem. Předpl. 4 K roč. přijímá pí K. Baumgartlová v Karlíně, Pobřežní 9.

Hlas Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Vydávají a vedou členové řádu Tov. Ježíšova na Sv. Hostýně Roč. I., čís. Celor. předplatné 70 h.

Nová zemědělská knihovna. Vychází každého 10. dne v měsíci jako příloha dobře řízeného „Hospodářského listu“ v Chrudimi. Sešit 2. obsahuje: Cizopasníci domácích zvířat se zřetelem k jejich přenosnosti na člověka. Napsal H. Moravec. Za 50 h.

Slavorum litterae theologicae. Conspectus periodicus. Zvláštní vydání doplnku čas. „Časopis katol. duchovenstva“. Roč. I. & 1. Redigují dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Vychází šestkrát do roka za předplatné 6 K.

Máj. Belletristický týdeník. Odp. red. Frant. Herites. Roč. III., čís. 37. Vydává Nakladatelské družstvo Máje v Praze za čtvrtletní předpl. 2/50 K.

Rozhledy. Týdeník pro politiku, vědu, literaturu a umění. Řídí a vydává Jos. Pelcl v Praze. Roč. XV., čís. 35. Předpl. na rok 16 K.

Praktické zahradnictví. Pro zahradníky, hospodáře, lesníky a přátele čas. zahradnictví sepsal a vlastním nákladem vydal Karel Morava, městský zahradník v Písku. Spis tento jest v každém ohledu výborný a pojednává se v něm o plánu zahrady, o kompostu, pojevnosti, zelenině, květinách, růžích, o bobulovém ovoci, o šlechtění stromů, medonosných, léčivých a jedovatých rostlinách, atd. Spis jest hojně ilustrován. Cena 4 K.

Šolcovy příručky pro učitelstvo. Vyučování psaní a krasopisu ve škole obecné i měšťanské na základě tvarů písmen úředně schválených napsal Ladislav Nágl, říd. učitel. (Dosud dva sešity). Obsahuje velmi bohatý a cenný výběr vět, což dokazuje, kterák myšlel a praktický učitel působiti může.

Sedláci u Chlumce, dle historického románu z dob Marie Terezie sepsaného, od J. Svátka vydaného nákladem Dr. F. Bačkovského, pro dospělejší mládež upravil Ladislav Nágl, říd. učitel. Nákladem J. Rokyty v Praze. V pouťavé knížce jeví se snaha vystihnouti zároveň náboženský rozkol výstřední strany bludařské, která brala se za úřadem docela jiným než za kterým bojovala strana rolnická.

Srdce k svému!
Podporujte křesťanský závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,

damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtiskuté **ručníky,**

deky, stolní běhouny, garnitury,

dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přiznání a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83

Palackého třída

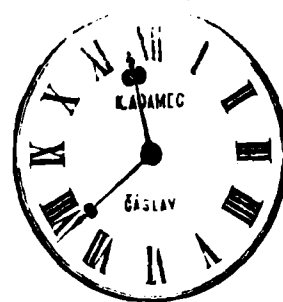
svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

všeobecně v ohni zlatené
a stříbrné, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřízení. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava znovalacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj má se vykazati četnými pochvalnými příspívy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zákupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborij, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen, táček na křest, svícňů, pacíků, schránek na Největější, patenek atd. co nejvíce.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dobavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlížením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rospočty sestavuji zdarma.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení **s úplnou zárukou!**

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky bez svýšené cen. — Založeno r. 1843

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle
a
velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte neb staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

F. M. FÜGNER,

dodavatel c. k. voj. unif. ústavu
v Hradci Králové, mezi Grandhotelem a
Merkurem.

SKLAD OBUVI

všeho druhu
pro pány i dámy.

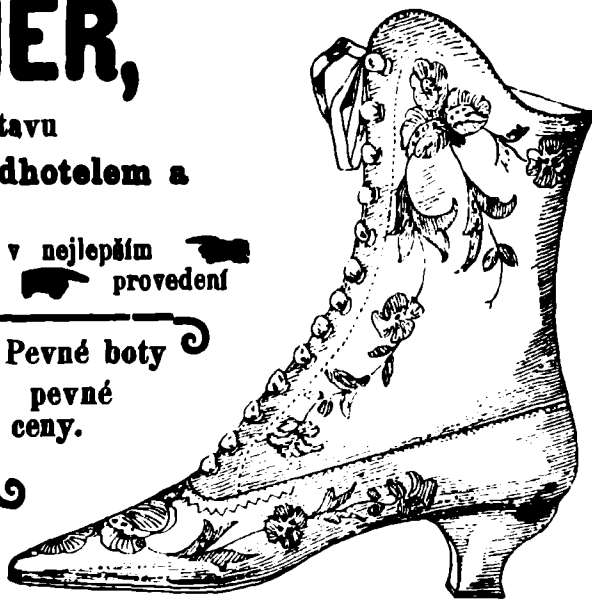
Obuv zhotovuje se též i z přinešených látek.

Zakázky z venkova
jakož i opravy, které se ve vlastní dílně zho-
tovují, vyřídí se obratem pošty.

Vhodné příležitostné dárky.

v nejlepším
provedení

Pevné boty
pevné
ceny.

Václav Čálek,

majitel

vzorné dílny krejčovské pro pány
v Německém Brodě,

filialní zastupitelství v Čáslavi,
Váchova ulice číslo 146 (u tržiště) ve
vlastním domě.

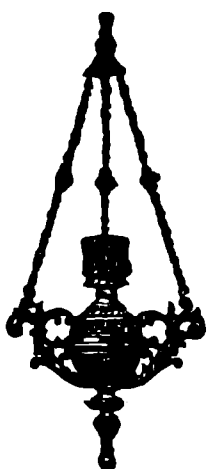
Doporučuje svůj sklad hotových oděvů
pro pány a chlapce, haveloků, županů,
střížného, modního, soukenného,
lněného a bavlněného zboží, jakož i
krejčovských příprav.

Velebostojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř speci-
álně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtvrdnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více umění po ruce. **Žádné přesouvání vý-
robky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtvrdnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více umění po ruce. **Žádné přesouvání vý-
robky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

Rheumatismus -- Dna.

Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**

Suchá poleha přímo
u lesa. **Vzorná čistota.**

Poštovní a telegrafní
úřad v láně.

Lékařský lékař
MUDr.
O. Kukla.

Více než
100

pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.

Výborná restaurace (piseň-
ské). Ceny mírné.

Vojenské koncerty. Bližší
ochotně sdělí **správa lázní.**

Ženské nemoci. Anemie.

Exkurze po záměrech.

Exkurze po záměrech.

Prodám

pod cenou výrobní

gothický oltář

dubový,

bohatě zlacený, vyznamenán státní medailí.

Sochy dle přání vyměním.

Frant. Jirouš,

odborný závod pro práce kostelní
v Slatiňanech.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Továrna na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dřívě závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sládkové ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vina sládká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pění a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatí medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatí medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslícha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
dúst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božíh hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, slacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
besplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrázků.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

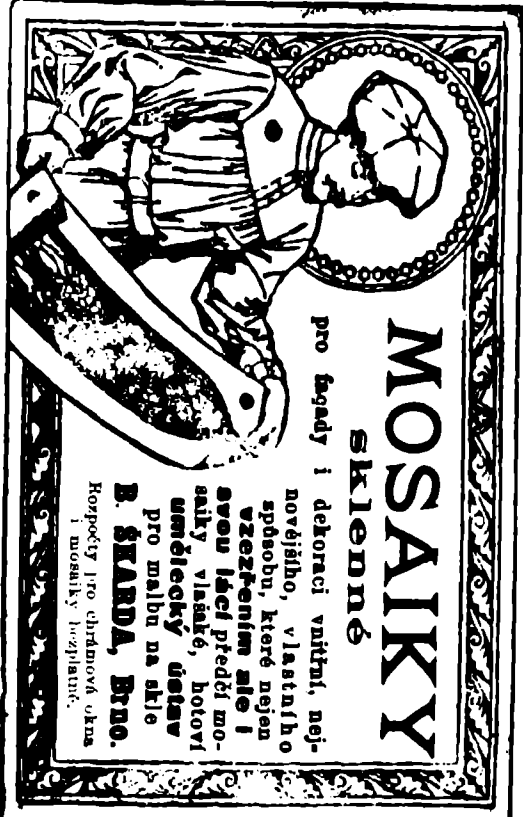
Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně, se vyprošuje.

MOSAIKY
skleněné

pro křesly i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
způsobu, které nejen
vzrušují oko i
slovem iací předčí mo-
saiky, vlastně, hotové
umělecké dílo
pro malbu na stě
R. ŠTARDA, Bno.
Rozpočty pro chrámové úk-
a mosaiky bezplatně.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. června 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Konec.

(14) Je mi trapné u srdce, co toto slovo píšu; po pádu Port Arthuru skládána všecka naděje do Kuropatkina, po jeho porážce do Rožestvenského, dnes však je téměř po naději. Třeba to vše neznamenal ještě konec války, tolik je jisto, že mír dopadne za všech okolností pro Rusy se škodou a že přístup k Tichému oceánu nezůstane jim již otevřen, což je totéž, jako konec panství na východě.

Náš list velmi málo pozornosti věnoval této válce, protože 1.) neschvaluje válek vůbec a je zásadním odpůrcem militarismu, třeba pokrokové neb socialistické listy sebe více opakovaly, v kostele že se káže válka, církev že se za vítězství těch kterých zbraní modlí a jim žehná. Nemůže-li církev válce zabránit, pak ovšem žehná zbraním křesťanským, jinak však je papež vždy mezi prvními, kdo pozdvihují hlas svých za mír. Nepsali jsme o válce rusko-japonské též proto, že 2.) zdálo se nám všecko předpovídání, všechny kombinace zbytečným mluvením, kterému se však žurnalistika, jako každý jiný obchod, vyhnouti nemůže, protože je mnoho a snad většina čtenářů, kteří nečtou ničeho jiného, než válku. Kdykoli však jsme o válce psali, vždy vyzněly řádky naše v naději, že konec konců válka přec jen skončí vítězstvím Rusů; patrně byl však jeden žid, který hned na počátku války s důrazem pronesl k společnosti své v jednom hotelu pražském: „povídejte si, co chcete, Rusové dostanou bití“, lépe než my informován. Tenkrát nazval jsem to v duchu drzostí, dnes nutno mi nazvat to pravdou.

Socialního politika nezajímají zprávy, kolik tisíc padlo, kolik bylo zajatých, mnoho-li děl, skladišť atd. ukořistěno, nýbrž jak se věci na východě vyvinou, až budou Rusové nuceni uzavřít při vnitřních neutěšených poměrech, pokazenosti státní správy, při dnešní své opuštěnosti, jež opět následek neschopnosti ruské diplomacie, mír, který nedobře dopadne, i kdyby Rusové na souši sem tam nějakého úspěchu se dodělali a to proto, že nemají dnes již loďstva, které by Japoncům čeliti mohlo a jejich svobodnému pohybování se v čínských vodách překáželo. Především je tu mapa vých. Asie, kterou nebude dělati pouze Japonsko, ale i jiné mocnosti, hlavně Anglie, Amerika,

Francie a Německo, jež za svou práci budou žádati odměnu. Amerika musí dostati — třeba prozatím ve formě nájmu — Sachalin, ostatní mocnosti spokojí se snad s nějakými čínskými přístavy, Korea připadne Japonsku a Mandžurie Číně, ale asi tak, jako je Bosna a Hercegovina dnes pro forma územím tureckým, Japonci tam totiž budou pány. Dráha, jež Rusko stála miliony, spadne jako zralé jablko do klína Japonců a obchodní lodě anglické, jimž hrozilo nebezpečí, dostati se do starého železa, kdyby Rusko zůstalo pánem přístavů Tichého oceánu a postavilo dvounaležnici, čili postaralo se o zlacnění dopravy z Evropy do vzdáleného orientu a naopak, budou na dále projížděti Suezem a úžinou Malackou, jest-li Japonci sami obchod námořní do rukou nevezmou, což by ovšem mohlo vésti k novým zápletkám. „Asie Asiátů“ stane se heslem novým a to především na poli obchodním, ježto v politickém ohledu rozhodnuto o něm nešťastným výsledkem války samým. Za deset let vycvičí v technických vědách Japonci ostatní Semity a Evropa může býti připravena na nové mongolské vpády.

Katolickému listu mimovolně vnućují se následky války, jež mohou nastati v ohledu náboženském a tu vzpomínáme si na slova, která jsme četli v předmluvě k dogmatice Schellové. Učený tento muž prorockým duchem píše: „Theologie musí na novo býti připravena na duchovní rozpory s náboženskými názory východu.“ Dvě jsou možnosti, jež v těchto duchovních názorech nastati mohou; buď probudí se s vítězstvím Japonců ve větší ještě míře náboženský fanatism Asiátů, aneb Japonci zůstanousi věrni posavadnímu racionalistickému, t. j. atheistickému náboženskému názírání a vtisknou jej ostatním soukmenovcům. V tomto případě prorokoval bych křesťanství vůbec a katolictví zvlášť lepší budoucnost v zemi mučenníků japonských a to proto, že církev nepovede si tam jako delegátka těch kterých mocností, jak tomu až posud bohužel bylo, nýbrž vystoupí samostatně, nezávisle a tím i sympatičtěji. Nebo co bylo vlastně příčinou nezdaru všech misijnářských prací v Číně a Japonsku? — Uniforma, křesťanství ve stínu diplomatických aparátů a ne křesťanství, spoléhající se pouze na sebe a svou vnitřní sílu mravní a obrozující. Dílo sv. Františka bylo jen proto zničeno, že se misijnáři v nepro-

zřetelnosti své na protekci a světskou moc dotčených panovníků odvolávali. Missie, jež by byla prosta vši politické příchuti, dostala by v zemích, jež budou po případech po válce u vědomí své převahy snášlivější než nyní, zcela jinou úlohu, musila by si osvojiti jinou metodu, ale potkala by se zajisté též s jiným výsledkem, neboť nedá se mysliti, že by pokročilému národu japonskému postačili jeho bonzové, kteří jsou již nyní vlastním lidu na posměch. Dnes vlastně Japonci žádného náboženství nemají a bez náboženství nestal se žádný národ velikým, tím méně se při své síle udržel. Až posud křesťanství odporovali, ježto je od něho dělila zeď předsudků a pýchy; padne-li tato zeď obapolným bližším stykem, neodolají křesťanství, jež porazilo Řím a pohanství všech národů evropských, ani Asiáté.

Volné listy.

(Bourgetův „Žák“.)

(8) Bourgetův „Žák“ psán jest jako živý doklad věty autorovy, že každý spisovatel, sebe bídňější, musí se chvěti před svou zodpovědností. Právě tak muž, jenž něco jest a něco znamená. Když tuto pravdu hlásají katolíci, jsou od našich povrchních myslitelů vysmání, ježto prý jest to zásada zpátečnická a nepřátelská každému pokroku. Patrně tedy, že Bourget neulpěl na povrchu běžných frází, nýbrž jde hluboko do života, naslouchal pravejmu lidské duši a v nejjemnějších podrobnostech stopoval vliv každé idee na lidské myšlení a skutky. Věta jeho jest zralým plodem bystrého pozorování a ti, kteří její živoucnosti nechápu, dokazují jen, že se posud neprobcovali k oné hotovosti ducha, která samostatně rozhoduje, nepodléhaje žádné zvůcnosti slov a lesklosti vybroušených obrátů. Zásadu, že každému bez újmy možno čísti cokoli, zroditi může jen duševní nevyspělost a nezkušenost.

Bourget počíná svůj román kapitolou nadepsanou: „Moderní filosof.“ Vzpomíná, že obyvatelé města Královce uhodli, že jakási podivuhodná událost zmítá vzdělaným světem. Uzřeli totiž filosofa Emanuela Kanta měniti směr obvyklé denní procházky. Proslulý původce „Kritiky čistého rozumu“ dověděl se

Teď teprve si Barča všimla lip, jak je proti dřívějšíku Rosentraum pěkně ošacen.

„A kde pak mají hospodáře? Já bych s ním rád mluvil.“

„Stím už, pane Rosentraum, mluvit nebudete. Nedávno chudák umřel.“

„Ný, takový hodný člověk; škoda ho, škoda, paní Lusková.“

„A teď jsem jako opuštěný siroteček. Lidé místo co by pomohli, ještě se vysmějí. Rány Boží, já nevím, jak to takhle půjde dál! Chalupa i s polem prodloužená, děti chtějí jíst každý den, naposledy musím chodit žebrotou.“ Barča si utírala slzy.

„Ale, paní Lusková, škoda že jsou taková mladá, hezká ženská; myslil jsem, že mají trochu víc. Ale ona naříká jako špitálnice. Ó, já být na její místě!“

„Nu a co byste dělala?“

„Co pak si takovou hezkou vdovičku nemůže vzít hodný chasník anebo aspoň spořádaný vdovec?“

„Jsou s tím, pane Rosentraum, jen samé obtíže. Prosím vás, jsou tu dvě děti — a to se každý rozmýšlí.“

„Hm, hm“, pohlídl si vousy finančník a zamyslel se. Najednou mu oči zasvítily a už Barču potěšil: „A jak pak kdybych já jim přece k svatbě pomohl?“

„Ale jděte — nestará se o mne ani jediná křesťanská dušička, a vy že byste...?“

„Pánbů ví, že jim udělám pěknou pomoc — jak tak stojím. Pomohli mi jiní k pěknému kšeftu — pomohu zas já z útrpnosti chudé vdově.“

FEUILLETON.

Chytrá vdova.

Píše J. S.—a.

Muž jí umřel přede dvěma měsíci. Byl to takový dobrácký moučka; lidé říkali, že má místo krve syrovátku. Trochu truhlařil a hodně se dřel na poli — podle toho, jak mu Barča rozkazovala. Barča repetila ostrým jazyčkem od rána do večera každý den, a její Lojzík si na tu melodii brzo zcela zvykl, tak že mu byla skoro dlouhá chvíle, když někdy v kázání a plánní udělala pauzu. Byl na to hrdý, jak se Barča umí v hospodářství otáčet; a konečně byl rád, že všecko přemýšlení a starost brala jeho žena na sebe. To tak! Ke všemu lopocení se ještě trápiti starostmi! Věs Barča ví, co je potřeba. Ta mu vždycky v pravý čas řekne sama, co má dělat. Nu — a z vděčnosti nad tím, že žena sama převzala obtížné vrchní velení v domácnosti, dřel se Lojzík tak důkladně, až mu hoblík vypadl z ruky na vždycky.

A teď teprve zase Barča začala vážně rozjímat, že byl Lojzík pro ni pravým pokladem. Drsná skutečnost ji poučovala, že jeho zásluhy o zdar domácnosti přece jenom podceňovala. Dvě malé děti chtěly jíst každý den, úspory se sesychaly, Barča ani při největším dření nemohla nahraditi dvě pilné ruce zesnulého Lojzíka. A nehoršíli věc — nikdo se nehlásil o uprázdňené místo po Lojzíkovi. Jakkoli byla Barča posud

hezká a mrštná jako štika, říkali i ti připešatělí mládenci a vdovci: „To by bylo pěkné terno! To tak — dostat místo věna dvě děti a každý den ostrou hubu k snídani i k obědu! Ať se teď zas kousne trochu sama; aspoň tak pozná, jak to kousání mohlo bavit Lojzíka.“

Barča s ustrnutím pozorovala, že takový trpělivý Lojzík jen tak někdy výjimkou se narodí; seznala z některých zjevů nepřítomně, že by nikdo z obce nechtěl považovat přijmutí jejího komanda za nějaké zvláštní vyznamenání. Vždyť se jí doposud vůbec málo kdo zeptal, co si chudera počne dále. Jak byl ten svět zlý, jízlivý! A Barča přece jen hořela nedočkavostí, aby byla znovu pod čepcem. Vždyť to takhle dál jít nemůže. A poněvadž se žádný ženich nechtěl hlásiti, dala prostřednictvím kofenářky Fány některým nedovtipům sama na jevo, že jest její ruka k zadání. Nic na to nedbala, že má vlastně ještě zachovávat smutek po nebožtíkovi. Ale jak ti mladší tak starší bafli si lhostejně z dýmky a obrátili se k bábě zády, jako by nic neslyšeli. A chudák kofenářka za trochu polévky a uzel bramborů musila vyslechnouti celý přívál ostré deklamace.

Ale najednou zasvítla Barči naděje tak třpytná a krásná, jako hvězdička na nebi.

Jednoho rána byla překvapena Barča návštěvou žida Rosentrauma. „Jak se vede, jak se vede?“ usmíval se úlisně přichozí. „I be,“ mávla rukou Barča rozmrzele; „vede se mi jako rybě v louži. Darmo povídat. Jdete-li zas koupit vlasy, můžete si je ustříhnouti hned. Jsem já to nešťastná ženská.“

„Vlasy? I co jich to napadá! Já už nejsem handlím; vědí-li pak, že jsem teď zástupcem pojišťovny na život?“

téhož dne, že právě vypukla francouzská revoluce. Právě tak podivili se obyvatelé ulice, v níž bydlil filosof Andersen Sixte, do podrobnosti pravidelný v činech, pohybech a procházkách. Vyšel jednoho dne z bytu mimo svou obvyklou hodinu, což překvapilo obyvatele ulice tak, že druh přes druh dohadovali se příčin, jež tuto odchylku v čtrnáctileté pravidelnosti způsobily. Jeden hádal, že se má ženiti, druhý, že se mu přihlásily nemanželské děti, třetí, že vyhrál peníze a jiní vysvětlovali událost tu jinak. Neubodl z nich však nikdo. Nenadálá rána, jež vyšinula z kolejí život filosofův, byla ta, že jeho žák Greslou byl zatčen pro podezření z vraždy, a bylo mu do očí řečeno, že čin Greslou jest ve spojení s učením jeho, jímž žák byl odkojen. Zejména vyšetřující soudce pařížský pravil filosofu: „Nuže, pane, shrnu vám obžalobu (na Greslou) v několik slov, ačkoliv lituji, že nejste více seznámen s afferou, která těžce, velmi těžce může doléhati na vaši, ne-li zákonnou, tedy aspoň mravní zodpovědnost...“ Nato vykládá soudce, že u obžalovaného byly nalezeny dopisy jeho mistra, z nichž jde na jevo, že filosof Sixte byl intelektuálním vůdcem obžalovaného a že tudíž otázka psychologická bude ovládati celé soudní jednání. Knihy filosofovy, jež byly u zatčeného nalezeny, svědčily o nejhrošlivější četbě, tištěné listy byly proloženy čistými papíry, na něž vepsal žák poznámky začasté obširnější, nežli byl text knihy učitelovy. Zejména „Psychologie Boha“, v níž Sixte Boha vůbec popíral, poznámkami jen jen se hemžila. Aby určitěji objasnil duševní pojítko mezi učitelem a jeho žákem, soudce užívá vtipných otázek a obratných úskoků. Mezi jiným praví: „Přece připustíte, že jsou činy dobré a zlé“, a využil hned všeobecné rozpravy pro svoje vyšetřování: „Ku příkladu otravu slečny de Jussat pokládáte za zločin i dle svého mínění.“ „Se stanoviska společenského“, odvětil pan Sixte, „beze vši pochyby. Leč pro filosofa není ani zločinu ani ctnosti. Naše chťení jednotlivá jsou ovládána určitými zákony, toť vše.“ Když soudce pan Valette dovedl filosofa tam, kde ho míti chtěl, důrazně propověděl: „Zda víte, pane, že jste nyní skoro oprávněnými uznal obvinění pana markýza de Jussat, jenž tvrdí, že nauky současných materialistů zničily veškeren mravní smysl tohoto mladého muže a učinily jej schopným této vraždy?“ Ku konci rozmluvy optal se filosof, zda bude nucen jíti do Riomu, kdež se mělo díti soudní jednání, aby složil svědectví. Ze zvuku, kterým filosof pronesl otázku, vyzírala dětská bojácnost před mrzutostí hmotného života. Byl silný ve sprádaní svých filosofických vět, ale současně slabý v potřebách skutečného života a na dobrý skutek, jež by učinil svým svědectvím, ani nepomyslel. V tom ohledu měl totéž mínění jako Spinoza, jenž ve čtvrté knize své Ethiky vyznal: „Soustrast u mudrce žijícího podle rozumu jest špatná a zbytečná.“

Pan Sixte nenáviděl také v křesťanství chorobu lidskosti, za kterouž příčinou zakazoval své služce dávatí někomu almužnu. Těžce dopadající jest údelek, který pod odchodu filosofové pronesl soudce k svému písaři: „Tady máme blázny, jež by dobře bylo pozavíratí. Ideami takových zpodílcův o zločinu kazí se mládež. Ostatně má dobráčkou tvář. Ani by

Mám taky kus srdce. Ale musili by mne ve všem poslechnout, rozumějí — ve všem!“

„Jak to teda myslíte?“ vyjevila Barča důvěrně oči.

„Zcela dobře to myslím, uvidíte. Vzpomenou si, že by nemusili teď tolik naříkat, kdyby býval jejich muž pojištěn na život.“

„A co to vlastně je?“

„Inu, to je tak; chtějí-li se pojištit na život, dají pojišťovně každý měsíc pár šetáků — hotovou malíčkosť; a umřou-li, ať je to kdykoliv, dostanou třebaš pět tisíc.“

„Jo, ale co bych s těmi penězi v hrobě dělala?“

„Inu, vždyť mají děti, pro ty se to dělá; ty to po nich zdědí. Podívají se, kdyby býval jejich muž pojištěn, teď by dostali hezkou pomoc.“

„Teď už je teda na to pozdě myslet“, zasmušila se znovu Barča.

„Hm, ale budou-li chytrá a poslechnou-li, přece jim Rosentraum jako zástupce pojišťovny pomůže.“

„I já udělám, pane Rosentraum, všechno, jen abych se té mizerie zbavila.“

„Dají tedy pozor, co jim povím. Když někomu vyplatíme peníze, prosíme ho, aby nám dal do novin poděkování. A každý to udělá rád a zaplatí to novinám. Vědí, voni nedostali sic nic, ale jak pak kdyby.“ — Rosentraum přimhuřoval nyní šibalsky oči a bral Barču za ruku — „jak pak kdyby dali do novin poděkování, že obdrželi od nás čtyry tisíce na krejcar? Vědí, uměl jim muž, a teď bude mysliti obzvlášť, jak byl krásně pojištěn.“

„Aha“, dovtípila se chytrá vdovička, „to vy jako myslíte, že se potom pro mne ženich najde

nebyl tak nebezpečný, potvora... Věřili byste, že by mohl svými paradoxy připravit svého žáka o hrdlo?... Leč jak se zdá, to jest mu nadmíru lhostejno. Stará se jen o to, půjde-li do Riomu... Tot šilenec!“

Po odchodu z paláce spravedlnosti filosof podíval se na hodiny a pokročilý čas vynutil mu povzdech: „Čtvrt na tři, před třetí nebudu doma. Paní Greslouová má přijíti ve čtyři. Nemohu se dáti znovu do práce. To jest nadmíru mrzuté“. Po vzrušujícím výsledku ovládla ho, jak patrně, zase pravidelnost jeho života a úplná lhostejnost k tomu, co bude s jeho žákem. Na další cestě znovu postrašil ho obraz odjezdu do Riomu, lekal se ho, jako vůbec lidem jeho druhu každá fysická mrzutost stává se hotovým neštěstím. Filosof přijal pí. Greslouovou. Z rozmluvy s ním nešťastná matka poznala, že i on co do neviny jejího syna má vážné pochybnosti, jež zakládá na tom, že její syn při každém výsledku stále mlčí. Matka jme se úzkostlivě vykládati, že v mlčení tom jest nějaké tajemství a přesvědčena jsouc o nevině synově, naléhá na filosofa, aby jel do Riomu a přiměl ho k mluvení.

„Jste mi tím povinen“, volá, „vy jste způsobil mé veliké utrpení.“

„Já?“ otázal se filosof. „Ano, vy“, odvětila přisně a za řeči nabyl její oblíbený výraz chmurné energie dávného hněvu. „Kdož tím vinen, že pozbyl víry? Vy, pane, vaše spisy... Bože! Jak jsem vás tehdy nenáviděl!... Vidím ho, jako by to dnes bylo, když mi pravil, že nepůjde ku přijímání o Dušičkách, poněvadž chová o tom všem pochybnosti... Necht promluví k vůli mně, k vůli svému otci, k vůli těm, kteří ho milují, k vůli vám, pane, protože nemůžete míti žákem vraha. Neboť on jest vaším žákem, vy jeho mistrem; on jest vám povinen brániti se, právě tak jako mně, své matce...“ „Madame“, děl učenec hluboce vážně, „slibuji vám, že učiním vše, co budu moci“. Dnešního dne podruhé se vztyčovala před ním zodpovědnost mistra za svého žáka. Zodpovědnost ta postihla ho před soudem, ale tam proniknut byl odporem myslitele, jenž pohrdavě odmítá nesmyslnou výtku. Ale slova bolem shroucené ženy, bolest třesoucí se matky rozschvěly v něm již docela jiné struny. Počaly se ho zmochovatí obavy, mravní tíseň a více utajené, než zřetelné otázky, zda jest si opravdu své nezodpovědnosti jist.

Matka nešťastného žáka podala filosofovi zápisky svého syna, jež pořídil v žaláři a jež měly nadpis: „Psychologie moderní“ a na druhé straně listu bylo napsáno: „Paměti o mé vlastní osobě“. Bourget líčí, jak filosof váhal čísti; dvakrát chopil se těch listův a přiblížil se k ohni, leč neuvrhl jich do plamenů, až konečně po tuhém duševním zápase rozhodl se k četbě. Spisovatel podotýká, že listy ty měly býti správněji nazvány: „Zpověď mladého muže našich dnův“.

Skutečně, tento všeobecný název přiléhá a zároveň naznačuje, že zpověď mladých lidí, opojených vnucujícími se výstřelky vědeckými a filosofickými, jest po jedné stránce zajímavá. Odhaluje duševní nemoci, vniklé do nového pokolení, a pochybenou výchovu literární. I u nás někteří mladí spisovatelé zřetelně naznačili, jaké myšlenky daly směr jejich duševnímu životu, a nejokázaleji tak učinil Machar.

hned! Ale jak to udělat? Jsem jen hloupá ženská, peněz na to poděkování nemám — ani bych to sama nedovedla sepsat a kdo ví — jestli...“

„Paní Lusková“, vskočil jí Rosentraum do řeči, „chci já, aby chudá vdova za takové poděkování platila? Srovnal bych si to se svědomím vydrfat ubohou ženskou? Všecko jim zaplatím, všechno sepišu sám. A aby věděli, že mám útrpné srdce, ještě jim desítku přidám. Já mám srdce tak měkké, že se nemohu na lidskou bídu dívat.“ A Rosentraum, sáhnuv do tobošky, vyňal dvacetikorunovou bankovku a tázal se s úsměvem: „Chtějí? Kouknou, jaká je pěkná — čistě nová desítko.“

Barči blesklo hlavou, že ta ochota Rosentraumova není jen tak z pouhé lásky k bližnímu. Aha, to ten křesťák chce, aby si toho poděkování všimlo hodně lidí a aby se pak u něho plno lidí pojišťovalo. Ale ať si. Nouze železo láme, desítko bude dobrá a zlí lidé přestanou se smát její bídě. Pak už se taky snadno ženich najde, až o tom poděkování lidé v Zábranicích se dovědí. — Proto dala se Barča pobízet jen dvakrát a přijavši chvějící se rukou agentův dar, ještě plačky děkovala: „Ach, pane Rosentraum, vy jste zlatý člověk; sousedé se o mne nestarají nic, ale Vy máte ke mně přece srdce. Pán Bůh vám to zaplatí tisíckrát.“

„No tak vidíte; s tou desítkou mohou žít jako baronka fůru dní, tak že lidé budou do opravdy myslet, že ty tisíce mají...“

Za tři dny objevil se v „Zábranské hvězdě“ děkovný insert tohoto znění: Poděkování. Vzdávám tímto hluboce ctitelně, včelý dík slavné pojišťovací bance „Glückliche Zukunft“ za řádné vyplacení 8000 korun, na které můj zesnulý man-

Obsah zápisek Bourgetova „Žáka“ ukáže, že moderní determinismus jest zhouba a nakažlivou nemocí. (Dokončení.)

Obrana.

(3) **Detas adresovaný panu Dr. Herbenovi.** Ve své polemice s „Právem lidu“ hájíte se — zcela přirozeně — že jste nedoznal nějakého zášti vůči p. Němcovi. K tomu připojujete: „Jsem zvyklý, že moje slova překrucují v Čechu a Obnově; vidím, že sociálně demokratičtí kněží nejsou lepší“. A teď prosíme touto veřejnou cestou, abyste nám pověděli, kde „Obnova“ Vaše řeči překrucovala. Žádáme na toto obvinění reálný důkaz — poněvadž jsme nadávkové lyriky „Času“ zakusili již dost. Při tom před veřejností osvědčujeme, že páně Herbenův „Čas“ překrucoval slova „Obnovy“ z nedostatku čestnější zbraně dosti často. Důkazy jsme již vícekrát uvedli a bude-li libo, uvedeme je znovu. Teď zatím čekáme na důkazy páně Herbenovy o překrucování jeho slov redakcí Obnovy.

(3) **Zvláštní pokroková práce pro blaho národní.** Moravští „pokrokáři“ snažili se učiniti v posledním čase zdatný pokus o zvelebení národa. Aby židé měli zas nějaké potěšení, snažili se osvícení „pokrokáři“ poštvati moravský lid proti kněžím-krajanům. Takové rozeštvání ovšem je velice zdravé — aspoň si to myslí germanisující židé. Zaslali obecním úřadům, spolkům a pod. k podpiso-vání listinu, kdež bylo protestováno proti připravované úpravě duchovenských platů. A za krátko se chlubili, jak veliký počet obcí tuto listinu podepsal. Ale teď se ukazuje čím dále zřejměji, na jakém švindlu spočíval jejich „protiklerikální“ jásot. Někde obecní úřad sám protestní listinu vůbec nepodepsal, jinde to učinili třebaš dva výbori bez srozumění se starostou a ostatním zastupitelstvem, jinde se podepsal „pokrokový“ leták bez přečtení obsahu atd. Nyní obecní zastupitelstva, která do nedávna byla vyhlášena za „statné bojovníky“ proti národnímu kněžstvu, veřejně v „Hlasu“ a „Našinci“ odkrývají pravdu. Takých odvolávacích dopisů již uveřejněna dlouhá řada. — A nejen to jásání pokrovců bylo prostým barnumským humbukem; sám leták hemžil se nespravedlivými výpady proti kněžstvu a do očí bijícími nepravdami. — Tak bojují lidé, kteří o sobě tvrdí, že chtějí vyvésti lid z „klerikálního balamucení“ k záři čisté pravdy. Třebaš prolhaně, jen když — „pokrokové“, že!

(3) **Snažlivost sociální demokracie.** Jest přímo odporo psátí o násilnostech socialistických, které se den ze dne množí; ostatně „svobodomyšlné“ skutky těchto strážců židovského kapitalismu jsou až příliš dobře známy každému, kdo měl příležitost práci těchto lidí blíže seznati. Stálý farizejský pláč nad „utiskováním dělnictva“ — a při tom vytloukání oken, rány holí, ohrožování života, randály při schůzích jiných stran i v divadlech. Ale šlápněte socialistovi jen málo na kuří oko, uvidíte, jaký spustí pláč! Zmíňte se jen slovem proti takovému řádění a už jste v klatbě jako „nepřátelé dělnictva.“

žel Alois Lusek byl pojištěn. Jsem zavázána k zvláštní vděčnosti tím více, že jakkoli můj muž sotva tři léta nepatrné pojistné splácel, přece mi byl vyplacen celý pojištěný obnos beze vši srážky. — Barbora Lusková v Karlicích.

A když si sousedé v jedné karlické hospodě tohle prohlášení přečetli, nastalo v obci hotové pozdvižení. Debatovalo se horlivě v hospodách, ve statcích, chalupách i barácích. Ozývaly se řeči: „Ta furie má z pekla štěstí; tuhle pořádný člověk se dře do úpadu a sotva život uhájí. — Je ta ženská chytrá jako žid; dělá chudou, utrápenou a zatím si to tak šikovně zařídila, že jsme proti ní hloupí váčkní. — To on nebožtík jistě takový nápad neměl. Kdepak taková moučka; to Barča všechno za tepla takhle navlíkla sama. — Kdo ví, nenamíchala-li tomu bramborovi utrechku, aby ty peníze co nejdřív dostala! Sekýrovala chudáka jako Burkuš; to je jisté, že čekala jako posedlá, až se mu bude moci dívat do pat. — A jaké pěkné hadýrky na ty své fakany teď navěsila! To věřím, to věřím, my tohle dělat nemůžeme.“ A takové a podobné řeči vedly se na všech stranách. Na místo výsměchu nastoupila závist.

Ale — po několika dnech nastoupilo u některých klidnější, praktické uvažování. Tolika peněz! Panečku, kdo si tu ženskou teď vezme, bude chlapík! — A Barča pozorujíc obrat větru, vykračovala si sebevědomě, s úsměvem. Na otázky odpovídala přesně podle toho, jak ji tomu Rosentraum před odchodem v malé půlhodině naučil. Kšeft je kšeft — a povídavá ústa Barčina pořídila víc než velký insert. A když se za čtrnáct dní Rosentraum znovu v Karlicích objevil, natchytal tolik pojištěnců, že daroval chytré Barči samou radost ještě pětku. (Dokončení.)

Ve Vídni jsou sice socialisté proti ostatnímu obyvatelstvu v rozhodné menšině, ale dovedli svými násilnostmi dělati tak hluboké veřejné mínění, jako by byla pomalu celá Vídeň v rukou jejich. — Nyní proti takové „humanitě“ konečně se zdvihá praktický odpor. Na sněmu dolnorakouském navrhoval zpravodaj Schneider, aby všem dělníkům ochotným ku práci dostalo se zákonitě ochrany proti násilníkům; dále aby byl předložen parlamentu návrh zákona k dostatečné neodvislosti soudců v příčině rozsudku u věcech průmyslových a živnostenských.

Bylo žebráno na to, že soudcové dávají se zastrašiti povykem socialistických listů tak, že se bojí přiměřený rozsudek nad násilníky pronést. Posl. Schneider poznamenal, že uvažují socialisté obyčejně bojkott jen na malé křesťanské živnostníky, od nichž potom berou peníze za zrušení takového bojkottu. Ale na žida tito lidé bojkott neuválí. — Doufáme, že až ty socialistické kopance budou ještě četnější a troufalejší, že se pak probudí k sebeobraně i ti podrímující.

Politický přehled.

Sněm království Českého, vykonav uloženou mu práci vládou a Němci, odročen 6. t. m. V posledním týdnu povoleny 4 mil. korun na nouzovou akci. Z toho má se jednoho milionu použiti na stavby silnic, mostů atd., milionu na meliorace, zřizování vodovodů atd., milionu na povznesení chovu hovězího a vepřového dobytka, 500.000 K na podpora lnářství, lesnictví a pod., a 500.000 K na podporu živnostenského stavu. — Schválena i kanalisace a regulace Labe a Vltavy, přes to, že se Němci přijetí této předlohy vzpírali, namítajíce, že přý nejvíce prospěje Čechům. Na splavnění Labe od Jaroměře a Vltavy povoleno 6.763.157 K a na kanalizační práce z Prahy k Ústí 6.200.000 K. Sněm v tomto zasedání vykonal mnoho, z čehož ovšem i vláda má radost doufajíc, že také podzimní zasedání bude plodné a že dojde k smíření obou národností; vládní volební oprava a národnostní kurie v podzimním zasedání mají k tomu přispěti. Přisedlím zem. výboru zvolen kapitulní děkan mgr. dr. Burian. Něm. strany na čes. sněmu sjednotily se ve výkonném výboru. — Říšská rada sejde se 14. t. m.; na denním pořádku je první čtení kongruové předlohy.

Uherský sněm odročen a o jmenování nového ministerstva dosud není rozhodnuto. Vyjednávání s opozicí maďarskou vzal na sebe nový muž, předseda konsulačního vrchního soudu v Cařihradě, Kvassay, ale přý zase s nezdarem.

V Berlíně konala se za veliké nádhery svatba korunního prince s princeznou Cecilíí, vévodkyní zvěřinskou.

Král španělský Alfons meškal minulý týden v Paříži, kdež podniknout na něho pumový útok. Králi ovšem nic se nestalo, ale přece několik osob bylo raněno. Král mešká nyní v Anglii.

Francouzský ministr zahraničních záležitostí Delcasse odstoupil.

Mezi Švédskem a Norskem, které tvoří personální unii, přirostl se vážně ústavní spor, který hrozí i ve válku přejíti.

V Rusku pořád to kvasí. Generál Trepov jmenován pomocníkem ministra vnitra. Do Moskvy svolán na 6. červen sjezd zemetev, ale gener. Trepovem rozpuštěn.

Ztráty ruské v námořní bitvě u Čušimy jsou už známy. Zničeno a částečně zajato 37 lodí v ceně 144.116.000 rublů. Některé lodi dostaly se ovšem do Vladivostoku, několik ocitlo se v neutrálních přístavech. Všichni tři velitelé s Rožestvenským ocitli se v zajetí japonském. Udává se, že se i ruští námořníci vzbouřili a lodi Japoncům vydali. Ovšem hlavní vinu na dosavadních nezdarech má vedoucí byrokracie ruská. Japonci přý se snaží vydobýti celé pobřeží ruské v Asii, proto v Mandžursku zatím ticho. Čím dál tím více vzbuzují se naděje na mír. Americký prezident Roosevelt a nyní přý sám císař Vilém přičiňuje se o sprostředkování míru, ač car a ministerská rada usnesla se ve válce pokračovati.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Frant. Vít, koop. ve Slavohově, za faráře do Lichobíle; p. Jan Kuhn, b. vikář, děkan ve Studenci, za faráře do Opatovic n. L.; p. Arnošt Porté, kaplan v Lanškrouně, za faráře do Voříčků; p. Jos. Toušek, administr. ve Voříčkách, za administr. do Čankovic; p. Jos. Mašina, kaplan v Červ. Janovicích, za koop. do Třebonína; p. Banno Melder, kněz z Říma, za kapl. do Č. Verneřovic; p. Jos. Macák, kapl. Č. Verneřovický, za kapl. do Lomnice n. P.; p. Frant. Řib, admini-

strator Opatovický, za administradora do Studence; p. Jos. Šalša, koop. ve Studenci, za koop. do Opatovic n. L.; p. Karel Jedlička, farář ve Vrsce, propuštěn do Litoměřické diecése na faru Libaňskou. Zemřeli: p. Matěj Mára, farář Zbýšovský na odpoc., † 4. června (naroz. 1825., vyav. 1850.); p. Frant. Krihl, b. vikář, děkan v Dobrouči, † 5. června (naroz. 1832., vyav. 1859.). Uprázdňená místa: Studenec, fara, patron. Jana Hakla, od 2. června; Dolní Dobrouč, fara, patron. kníž. Lichtensteina, od 8. června 1906.

Břimování v Hradci Králové. Na Svatodušní svátky vrátil se odp. biskup ze své vizitační cesty do Hradce Král., kdež na Hod Boží po nešporách v chrámě sv. Ducha udělil dospělým sv. břimování.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 5. června t. r. usneseno: P. Josefa Šrámevi, povozník z Malšovic, poskytnuty při potřebné koly a cihelné odpadky na úpravu náplavky pod Vonešovými sady. — P. prof. Beránkovi uděleno bylo povolení ku střížení kramu z nárožního pokoje v domě č. p. 280. — Stížnosti p. Fr. Chrudimského do výnosu purkmistrovského úřadu, jímž nedovoleno mu oplocení stavební parcely č. 15. v bloku E, předložil se okresnímu výboru. — Na žádost p. Josefa Komárka, klempíře zde, budou skáceny dva stromy na Žižkově náměstí před jeho novostavbou. — Panu J. Uhlířovi, majiteli hostince č. p. 88. zde, uděleno bylo povolení k překročení policejní hodiny. — Vzato bylo na vědomí rozhodnutí c. k. okresního hejtmantství zde, jímž zamítnuta byla žádost zdejších zvoníků za zvýšení mzdy. — Všem prodávacům mléka se sdělí, aby závady panem městským zvěrolékařem při prohlídce mlékařských kramů shledané pod následky trestního stíhání do 14 dnů odstranili. — K návrhu p. zvěrolékaře schváleno, aby chladicí komory městských ústředních jatek pronajímány byly do odvolání malé po 1 K za 24 hodin, velké po 1.60 K za 24 hodin. — Schválena byla koupě 60 metrů hadic, rozprašovače, navijáku a 12 kusů železných hadic pro nově zřízené sady. — Firmě Bromovský, Schulz a Sohr zadáno bylo střížení nového železného zábradlí na břehu Orlice proti novému dobytčímu tržišti. — Usneseno, aby dvakrát denně kropila se náměstí a všechny ulice.

„Osvěta lidu“ a živnostenská otázka. Poukázali jsme v č. 22. na podivuhodný zjev, že beze všech námitek třetím sboru byla doporučena státním úřadům v sezení ob. zastup. královéhradeckého šádost p. obchodníka Steina za povolení nových 2 tišákářských strojů. Divili jsme se, že nebylo nikde slyšeti o plameném protestu samovaného tribuna živnostenské třídy hradecké, protože každý učený musil na prvý pohled poznati, že slučován různorodých živností v rukou kapitalistického podnikatele je proti vši reformní snaze živnostenstva. Doufali jsme, že se ještě v čas napravit, co bylo „přehlédnuto“, ale mimo nadání podjala se „Osvěta lidu“ úkolů obhájce naprosto ztracené věci a zavádí, jako každý mazaný advokát, pozornost na jiné pole. „Biskupská tišárna přý mimo diecéšní tiškopisy provádí též privátní práce a „Obnova“ přý se též neujala p. Otmaru, když šádal o povolení knihtiskářské koncesse v Hradci Králové.“ — Že pokrokářský list hájí zásadu divoké konkurrence, je ovšem každému nápadno, protože to odporuje hospodářskému programu pokrokové strany, ale když si čtenář uvědomí, že běží o p. Steina, tu každému se hnedle světló v hlavě rozbfesko. Jak pak by mohla „Osvěta lidu“ vystoupiti proti židům, kteří ji drží na nohách? To nás tedy nepřekvapilo, že pardubský osvěťák promluvil, nejasa vůbec o slovo tázán. Jen se tomu divíme, že promluvil za náš třetí sbor, o jehož neodvislosti jsme neměli vůbec příčiny pochybovati. Dočkáme se suad vysvětlení této podivné záhady, proto sdělujeme se čtenkům. Vládníce síjňámitek „Osvěty“, opakujeme všem známou věc, že bisk. knihtiskárna je vlastně starý Pospíšilův závod, jenž byl dědicům slušně zaplacen a jenž nikoho nezkracuje ani pod novou firmou, protože působnost svou dlouholetou nikterak nerozšířil, nýbrž značně obmezil. Dnešní dobou všeobecné koncesse bisk. knihtiskárny obmezuje se skoro výhradně na podniky diecéšní. Živnostenská reforma nechce stávající podniky ničiti, nýbrž chce jim všem působnost umožňovati. Nebyli jsme tedy nuceni vystupovati proti bisk. knihtiskárně, protože jí nikdo benevolentně neumožňuje „zsnesnadňovati“ poctivou práci živnostníka.“ Kdyby bisk. knihtiskárna obcházelá platné živnostenské předpisy na úkor křesť.-socialist. zásad, vystoupili bychom také se svým protestem. Ale za daných poměrů nemůžeme ani my, ani „Osvěta lidu“ věcně nic proti bisk. knihtiskárně namítati. Proti p. Otmarovi nemohli jsme také nic namítati, protože jest odborníkem. Panu Otmarovi, jakožto odborníkovi, spůsobilo se oprávněnost ku samostatné živnosti nepopíráme a také jsme nikdy nepopírali. Že jsme ho nelitovali, když šádost jeho o povolení knihtiskárny byla zamítnuta, uvádíme důvod ten, že to bylo k jeho výhodě. Věděli jsme, že ho k založení závodu vedli lidé, kteří rádi sice tiškovni, ale neradi platí. Tišli by u něho veliké radikální a randální tiškoviny, ale státi by mu poctivě za tiškovni dlouhi. To byla přitřina, že jsme nepokládali za sešřstěti zamítnutí třetí tiškoviny pod patronátem pokrokářským. „Osvěta lidu“ máte zámyslné pojmy a překrucuje fakta, což činívá vědy, má-li provésti choulotivý tanec mezi vejci svého programu a prospěchem svých inzerentů. Taktika sice chytrácká, ale málo jí úspěšná!

Z průmyslového musea v Hradci Králové. Veřejnou čítárnu průmyslového musea navštívilo v měsíci květnu v 7 večerech 415 osob. Domá zapůjčeno 129 osobám 119 svazků knih a 1620 předloh. Do okolí zasláno na 18 míst 36 svazků knih a 1112 předloh. V čítárně samé vydáno na 243 žádánek 148 děl předlohových a 5780 předlohami a 132 odborných děl textových. — Za členy musea přihlásili se pp. Adolf Novotný, tov. v Týništi, V. Polák, učitel v Libhatově u Úpice a p. J. Novák, řezbář v Hoře Katné. Sbírky mu-

sea těši se stále návštěvě byt i nebylo možné v určité dny učiniti je volně přístupnými. Mimo celou řadu jednotlivých osobností navštívily sbírky musea hromadně, měšť. dívčí škola z Nymburka a Odbor českoslov. obch. besedy zde. Hromadně návštěvy spolků i školní mládeže jsou vítány, jen dlužno je ohlásiti předem u řed. musea. — Do sbírek musejních věnovali: Prům. museum v Budějovicích bronzovou plaketu pamětní, p. Th. Böhm, maj. graf. ústavu na Novém Městě n. M., kolekci plakátů, Slav. těl. jednota „Sokol“ v Praze bronzovou plaketu „Libuše věští slávu Prahy“, spolek čes. umělců „Mánes“ výstavní katalogy a plakáty, klub „Za starou Prahu“ své publikace, p. Zdeněk Ježek, ukázky leštěných mramorů, p. řed. J. Pazourek, knihy, p. Jarosl. Červený, dvor. tov. zde, bulharské lidové výrobky umělecké, p. B. Kašpar, kontr. zde, katalog ruských spisů vyd. od roku 1868—1901. Mimo to celá řada pražských i místních pp. knihkupců a nakladatelů věnovala mu eu po kolekci mod. obálek knižních a uměl. reprodukcí. Všem těmto dárcům vyslovuje správa musea vřelě díky.

Májová pobožnost v chrámu Panny Marie v Hradci Králové konala se letos jako jiná léta za četného účastenství. Pobožnost počínala denně kázáním, jež mival známý kazatel dp. Al. Jemelka T. J., načež po litanii loretské pobožnost požehnáním Nejsv. Svátostí ukončena. Poslední den májové pobožnosti byl slavnostního rázu; při požehnání, jež měl njdp. gener. vikář dr. A. Frýdek, zapěli na křru pp. bohoslovci a studující případné vločky. V týž den uspořádána také v kostele sbírka na vystavění kaple na Rožberku.

Vynamemání. Professor státní realky v Hradci Králové pan Jos. Novotný jmenován c. k. školním radou.

Jmenování. C. k. okres. komisařem v Hradci Králové jmenován p. Adolf Walles ze Sušice. — Bývalý říditel odbor. školy a nyní inspektor pro živnostenské školství, vládní rada při ministerstvu Vilém Dokoupil, jmenován říditelem státní průmyslové školy v VI. hodnostní třídě.

Řodiinné. Pan František Rezníček, vrchní inženýr v Hradci Králové, slavil sňatek svůj se slečnou Bohumilou Zavřelovou ve čtvrtek dne 8. t. m. v chrámu Páně sv. Cyrila a Methoděje v Karlíně. Živio!

Památce Pravdové. Zesnulému nestoru české literatury, knězi Fr. Pravdovi, byl vzdán hold chovanci bisk. Borromea pěvecko hudební akademii dne 4. června b. r. O významu povídkáře Fr. Pravdy proslavil péknou řez septiman Beneš Hudební kroužek řízení septimana Kaplana přednesl lahodné 3 hudební skladby, pěvecký sbor řízením septimana Svobody provedl Novákovu obtížnou balladu „Zakletou dcera“, Malátovy „Písně“ a jiné 2 pěvecké skladby. Právod klavírní obstaral dovedně septiman Hajšínek. Akademie svým provedením řadila se důstojně k obvyklé zdařilým borromejským produkcím, za to však návštěva obecnstva pro značně pokročilé letní vedro byla poměrně slabou. Návštěvou pocíil akademii p. místodrž. rada Steinfeld, pan z. r. Fischer, z hradeckého duchovenstva p. superior Rejzek, p. profesor Frühbauer a p. prof. Orel.

Lichotivý posudek o Hradci Králové. V neděli večer dne 4. června přijel do Hradce Králové ze svého rodiště, Chraští, pan Alois Kašpar, carský rada, bývalý gymnasiální profesor v Simferopolu a na Krymu, nyní řídící ve výslužbě v Praze. Ubytoval se v Grand-hotelu. V pondělí ráno navštívil se svou paní nejdříve ve starém městě některá místa, na něž se z doby svých studií na zdejších gymnasiu pamatoval, na to pak po návštěvě u svého krajana pana ředitele J. K. Klumpara prohlížel dopoledne i odpol. novější stavby, zejména ústavy vzdělávací a městské podniky, vyslovuje všude obdiv nad oběti, které obec věnuje na rozšíření a okrášlení města, na povznesení sdzavotnictví a na pohodlí obyvatelstva. O 6. hod. odpol. odejel pan carský rada opět do Prahy.

Maturitní zkoušky na c. k. gymnasiu v Hradci Králové počnou 20. června, na c. k. realce 1. července.

Vejske na evičení. Oddíly pěšího pluku č. 42. a 98. odtáhly ve čtvrtek ráno z Hradce do polního tábora u Nov. Benátek, kde se zdrží měsíc.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové, jehož účelem jest zaopatřovati chudé dívky hluchoněmé potřebným šatstvem, prádlem a obuví, konal svoji řádnou valnou hromadu dne 24. května 1906 v nové budově Rudolfinu. Spolek čítal v roce minulém 220 řádných členů a 42 dobrodinců. Příspěvky členské vynesly 296 K, sbírka štedrovecerní 182 K, úhrnem 478 K. Vydání činilo 588 K. Spolek obdržel z výborové schůze, v níž vyřizeny všechny záležitosti spolkové. Každého roku 23. prosince po pohutlivé slavnosti vánoční rozdělují dámy z komitétu chudým dívkám hluchoněmým různé potřebné dárky. Funkcionářky stály tytéž jako roku minulého a sice: předsedkyní p. Marie Steinfeldová, místopředsedkyní p. Aloisie Santrůčková, jednatelekou st. Adéla Eiglová a pokladní p. Albína Řepišová. Do výboru zvoleny dámy pp. : Anna Czurbová, Božena Franková, Aloisie Janečková, Růžena Jirotková, Bohumila Kotinková, Olga Matoušková, Anna Nováková, Terezie Štefanová a Pavlína Tolmanová; revisorkou účtů p. Anna Solcová.

Hudební škola v pensionátě císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové. Ve čtvrtek dne 1. června a v neděli 4. června t. r. byli jsme svědky a přimo k obdivu nás vedle, jak hudební škola zdejšího kláštera a mravenčí pilí pracuje na prospěchu svých žákyň. Prvního dne přítomen byl i vsdp. kapit. děkan Dr. Al. Frýdek, kterýž zároveň a pp. rodiči dítek i s ostatními předsednými ú-

častníky se zájmem nevědním sledoval pokrok a zafíle provedení celého pořadu. Bylo zajímavé pozorovat ty drobné virtuosity předních čísel, a jakým nadšením a zjevnou radostí spívaly a jak v četných skupinách v přesném taktu hrály. I další skladby těšily se zasloužené pozornosti. Pochvaly zasluhuje za pěkný přednes Fantasia „Hej Slované“ stud. Zl. Matouš. Také zpěv al. Vymetalové s jemným průvodem klavíru a cetera vyzněly lahodně. Precizně sebral byl „Pochod“ pro housle a klavír sborem houslistek a houslistů a k němuž čestně lze řaditi i Blodkův pochod, jež dovedně zahrála al. M. Morávková. — Druhého dne 4. června t. m. byl pravý koncert, jak se vyjádřil vldp. dr. Domabyl ve své vzletné řeči, kterou pronesl po skončení produkce k žákyním. Pestrý a vybraný program pilně nastudovaný precizně byl přednesen a bra stále applaudována. S pravým nadšením přijaly byly poetické skladby Dvořákovy „Na svatě Hoře“ a „R-j skřítků“ z paměti přednesené a hlubokým citem a dokonale technikou slečnou M. Vrbovou, začož bouři potlesku byla odměněna. Neméně zdařilá a výborná v provedení bylo čis. 10 „Chopinova Nocturna“, které s prociťným přednesem podala slečna Kl. Mitiovská. Gratulujeme oběma slečnám k výsledku tak šťastnému. Velmi působivě zahráno bylo i Webrovo Trio a Smetanův Dalibor. Ozdobou programu prvního i druhého dne byly bujaře provedené sbory, z nichž zvláště zmínky zasluhuje obřadný čtyřhlasý sbor Schubertův „Bůh v přírodě“. Rovněž solová zpěvná čísla al. A. Holoubkové vynikla velmi pěkně a roztomile. Ku konci nezbyvá než vše odporučovati ct obecnstvu tento hudební ústav ctih. sester.

Pamětní dnev v červnu. Dne 1. června 1818 nar. v Hradci Král. Václ. Vlad. Tomek, r. 1789. klášter na Kuklenách vyzdvižen, 1794 zemřel v Chraští 14tý biskup Královéhradecký Jan Leopold Hay, 1795. potvrzen papežem na bisk. stolec Královéhradecký Maria Tadeáš hrabě z Trautmannsdorfa a Weinsberga. — Dne 2. června 1733, zemřel arcibiskup pražský Jan Adam hrabě Vratislav z Mitrovic, který od r. 1711. do r. 1723. spravoval diecési Královéhradeckou. — Dne 3. června 1776. vydáno císařské nařízení, aby pevnost Královéhradecká byla dostavěna. — Dne 4. června 1766. císař Josef II. přijel na koni od Jaroměře do Hradce Králové, aby práce přípravné k nové pevnosti shlédli. — Dne 5. června 1443. asi o 4. hod. počítáno v Hradci Králové a okolí zemětřesení. — Dne 6. června 1680. navštívil císařovna Eleonora Hradec Králové, kde se v biskupské residenci ubytovala. Pobyla zde až do 6. července. — Dne 7. června 1674. započata stavba Bílé věže. — Dne 8. června 1785. upraveny byly na městských branách a na krajích ulic v Hradci Král. desky se jmény. — Dne 10. června 1768 most u Pražské brány byl dokončen, 1782. narodil se v Hradci Králové Jos. Lib. Ziegler. — Dne 11. června 1762. vyhořel kostel Panny Marie. — Dne 13. června 1438. ve všech krajích Čech spadlo neobyčejně mnoho sněhu. — Dne 14. června 1639 Švédové u Hradce.

Čtvrté živnostenské společenstvo v Hradci Králové pořádá za pomoci průmyslového musea pro severovýchodní část království Českého v Hradci Králové a technologického musea v Praze kurs pro krejčovství mužské od 17. července do 19. srpna t. r. pro své příslušníky, mistry a pomocníky. Přihlášky nutno učiniti nejdéle do 15. června u starosty společenstva p. Jos. Huňáčka. Na pozdější přihlášky nebude vzat zřetel.

Závěr školního roku na pokračovací škole kupecké v Hradci Králové proveden dne 31. května t. r. obvyklým způsobem. Žáci sešli se o 2. hodině odpolední ve velké síni obchodní akademie, kde k nim u přítomnosti zástupců obchodního gremia, některých hostů a členů sboru učitelského promluvil místopředseda kuratoria obchodní akademie p. A. Komárek a za obchodní gremium p. V. Špalek. Ředitel školy sdělil pak běžné zprávy školní a vzpomněl těch, kteří školu vydržují. Na to rozdána žákům vysvědčení a výkazy a rozděleny odměny. Na odměny přispěli: městská rada, spojitelná, záložna, pravovárečné měšťanstvo, Záložní úvěrní ústav, obchodní gremium a společenstvo hostinských v Hradci Králové. Československá obchodnická beseda v Praze věnovala jako každoročně k témuž účelu několik knih. Výstava písemných prací potrvála od 2 do 5 hodin. — Počet zapsaných žáků byl 56, do konce roku jich zbylo 44. Vyučovalo se ve třech třídách v pondělí, ve středu a ve čtvrtek vždy od 2 do 4 hodin odpo. Prospěch byl u 6 žáků výborný, u 13 chvalitebný, u 17 dobrý, u 4 dostatečný a u 7 nedostatečný. Nejpilněji navštěvovali školu učňové pp. chefů: St. Jiráksa, K. Richtra, Jana Uhra, V. Javřka, J. Nebeského, V. Boučka, A. C. Helwicha, B. Melichara a A. Šubrt.

Na hřbitově Ponchevském provedeny některé potřebné úpravy. Náhrobní pomníky prodávati se budou ve středu. A při této příležitosti dovolujeme si upozorniti, aby příslušní činitelé obrátili zřetel na polozapomenuté hroby některých mecenášů, kteří si doand zasloužili čestné paměti. V divném stavu se nachází poslední útulek fundátora Ponchevských zvonnů P. Vavřince; zvláště zbledovaný jest stav hrobu obětavého zakladatele mnohých nadací kanovníka P. Jana Tenchla. Učinil-li tento sluha Boží tak veliké odkazy pro lidi nemajetné, uvažme, že jest nyní také sám — opuštěným ubožákem. Snad by se z četných nadací mohlo zcela spravedlivě něco věnovati na slušný náhrobek. Bude to akt povinné piety.

Upravení a splavnění Labe, jež bylo právě na sněmu království Českého schváleno, způsobilo v krajích polabských radostné vzrušení. Z Hradce Králové, Pražského Předměstí, Předměstí, Smiřic, Jaroměře, Pardubic atd. zaslány obcemi i okresy jásavé telegramy klubu mladočeských poslanců v Praze. Upravení Labe, které nyní tedy přece bude předešvato, jest ovšem dalekozáležitým významu, především pro krajiny polabské. Jen aby ta radost pro severovýchodní část vlasti naší nebyla jednou skalena, zvláště když na sněmu ani zmínka se nestala o Orlici, které v případě stížení kanálu labeko-oderského měla by býti dle náhledu znalých věnována ta největší pozornost.

Poděkování. Dobročinný komitét dam v Hradci Králové vzdává srdečný a upřímný dík vdp. řediteli Vladislavu Sakerovi za dar 30 K, jež na uctění památky svého zesnulého pana otce nadepsanému spolku věnoval.

Spojitelná Královéhradecká. V měsíci květnu 1905 uloženo na vkladní knížky K: 155 952 21, vybráno K 250 615 45, vklady koncem května činí K 11 515 398 53; na hypoteky půjčeno K 48 693 94 splaceno K 32 105 12, koncem května půjček korun 9 749 450 93; cených papírů v zásobě K 2 318 000.—

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. V květnu 1905 činí stav poukázek pokladničních K 517 000, knížek vkladních K 1 863 215, úhrnem K 2 180 215. Vklady záruční se ode dne vložení do dne vybrání 4%.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc květen 1905. Stav vkladů počátkem měsíce K 1 460 185 92, vloženo během měsíce K 130 621 85, vybráno K 148 856 68, stav koncem měsíce korun 1 448 900 99. Stav půjček počátkem měsíce korun 1 290 682 29, půjčeno během měsíce K 125 287 09, splaceno K 101 504 81, stav koncem měsíce korun 1 314 444 57. Počet účtů 2497, rezervní fondy korun 124 454 99, závodní podíly K 66 744 06, pokladniční obrát K 1 181 910 21.

Nemehavý. V noci z 2. na 3. t. m. ukradeny byly z chlívků na dvoře č. d. 366. (Čelakovského ulice) dvě pěkné husičky, které si majitelka na svátky krmila. Ferina měl také dobrou chuť.

Změna úředních místností. C. k. evidenci geometr v Hradci Králové přesídlil se svojí kanceláří do domu čis. 303 v Jiřkově třídě (proti c. k. hlavnímu bernímu úřadu).

V květnu zemřeli v Hradci Králové: Mareš Frant., 22 r. st. soustruž. pom. z Kyšperku (v nemocnici), Balcarová Emilie, 14 r. st. dcera chlévě ze Svob. Dvůrů (v nemocnici), Udalík Josef, 42 r. st. účetní pivovaru, Nápravník Karel, 17 r. st. stud. c. k. realky, Prokop Josef, 68 r. st. povozník, Boučková Růžena, 4 r. st. dcera povozníka, Troníková Miloslava, 7 měs. st. dcera stavit. kresliče, Trnková Eleonora, 39 r. st. vdova po truhláři, Vysekálová Aloisie, 41 r. st. manželka soustružníka, Hutla Karel, 3 měs. st. syn holiče z Vídně, Matušková Marie, 70 r. st. vdova po krejčí, Skuherský Frant., 29 r. st. obchodník, Halounková Aloisie, 75 r. st. vdova po měšťanu, Košťál Josef, 76 r. st. bývalý obuvník, Hanzlík Ant., rok st. syn komin. pomoc., Kolín Jos., rok st. syn soukromnice, Bártlová Božena, 2 r. st. dcera domovnice, Tláskal Vlastimil, 1 měs. st. syn nástrojáře, Jetmar Josef, 52 r. st. hostinský, Kosková Marie, 20 dní st. dcera krejčího, Panoušek Miroslav, 32 r. st. obchodník, Lečová Aloisie, 86 r. st. soukromnice, Svobodová Marie, 80 r. st. manž. býv. obuv., Theodor Jan, 66 r. st. dělník (v nemocnici), Šejnoha Antonín, 45 r. st. cukrář, Sommer Frant., 59 r. st. sluha c. k. okr. soudu v. v., Nývlt Lev, 6 měs. st. syn soukromnice, Procházka Jos., 20 r. st. obuv. pom. (sebevraždou), Richtrová Ludmila, 68 r. st. vdova po obchodníku.

Slavnostní lázně Veličkovky u Josefova v Čechách do 5. června t. r. navštívilo 43 lázeňských hostů.

Jan Buchtele v Bohdanči zahajuje letní koncertní sezonu v neděli dne 11. června 1905 za spolupůčinkování prosulého virtuosa na klavír K. Leitnera z Prahy ve velké lázeňské dvoraně o 6. hod. odpoledne, tak že jest umožněno, by se mohlo i okolní obecnostu účasteniti vzácného uměleckého požitku. Mistr Buchtele vrací se právě z Polska, kde s obrovskými úspěchy koncertoval. Královéhradeckému obecnstvu jsou jeho umělecké výkony dosud v živé paměti. K tomuto významnému koncertu přijímá zánamy na sedadla sl. správa lázní v Bohdanči. — Program následující: I. 1. Mendelsohn: Houslový koncert E moll. 2. Smetana: Z domoviny. 3. Novák: Slovácká suita pro klavír. II. 4. a) Sarasate: Zapato. b) Nacház: Cigánský tanec. 5. Brahms: Rhapsodie H-mol pro klavír. 6. Bassini: Rej skřítků. Mezi I. a II. oddělením přestávka. Konec před 7. hodinou večer.

I. český spolek pro zvelebení věleřství, zahrádnictví a chovu hospodářských zvířat v Chrádímí koná v neděli dne 18. června 1905 o 2. hod. odpo. v hostinci p. Václava Nathaisla v Horce u Chraští 182. valnou schůzi, na níž p. Frt. Vohralík promluví o pěstování ovocného stromoví; o rojení přirozeném a umělém sdělí p. Alois Thuma.

Žena lékařkou. Dne 7. t. m. byla povýšena na hodnost doktora lékařství al. Svatoslava Hornovova z Nových Holic. Otec její byl ke konci svého života ředitelem škol v Pardubicích a jest znám jako výborný paedagog a autor dějepisu pro ob. školy a mnoha historických a belletristických článků. Jejím bratrem jest dp. Vlad. Hornov, katecheta v Nov. Bydřově. Nová doktorka jest již desátou ženou, které od r. 1901 přitomovány byly v Praze na čes. universitě. Pět z nich dosáhlo doktorátu filosofie, 5 lékařství.

Z Hoře. „Průmyslové Museum Podkrkonošské“, dítko nezapomenutelné výstavy hořícké, uvedeno bylo v činnost dnem 4. června t. r. — První, jakož i úvodní činnost jeho je „Výstava dětských výkresů moderního směru z různých škol českých a štyřských — spojená s výstavou obrazů c. k. školního rady a inspektora kreslení p. Antonína Anděla“, hlavního u nás fedrovatele a šifitele zásad nesoucích se k opravě dosavadní učby kreslení. Výstava tato, (na níž zejména učitelstvo naše upozorňujeme), trvati

bude od 10.—18. června t. r. a nachází se v umělecké síni hořícké. Vstup úplně volný. — Knihovna (2300 svázků), čítárna a kreslárna (všemi potřebami bezplatně živnostníkům k dispozici) otevřeny jsou každé pondělí a čtvrtek od 6.—8. hod. večer a každou neděli od 10.—12. hod. dopol; (uzavřeny jsou vůbec od 1. července do 30. září). Místnosti muzejní náležejí se v I. patře c. k. odborné školy sochařské a kamenické. K též živnostenské, průmyslové kraby našeho Podkrkonoší hojně vynutí této příležitosti k dalšímu sebevzdělání a pokroku v jich obrech!

Svaz českých okrašlovacích spolků v král. Českém koná v Potštýně dne 11. června valnou hromadu spojenou se sjezdem delegátů všech čes. spolků okrašlovacích. V sobotu dne 10. června večer přátelská schůzka delegátů okrašlov. spolků v Potštýně. V neděli ráno vycházka na hrad Potštýnský. O půl 10. hodině dopolední valná hromada avazu v síle p. K. Hostinského, místopředsedy okrašlovacího spolku potštýnského. V pondělí ráno společný výlet na hrad Litický.

Z Kostece n. O. Spojitelná a spáleniště velkého mlýnu. Před rokem ušel se výbor naší spojitelný koupiti spáleniště velkého mlýnu za 44000 K, kterými pohledávka spojitelný na mlýnu váznoucí by byla úplně kryta. § 25. odst. 6. stanov spojitelný praví: „Spojitelná má právo peněz a jmění spojitelný použiti k zakoupení nemovitostí za příčinou pojištění ústavu, když by nemovitosti, na něž spojitelná půjčila, do exekucního příslý prodeje, a bylo by se obávati, že by při třetí dražbě tak nízkou pod cenu odhadní prodány býti mohly, že by pohledávka spojitelný kupní cenou úplněho nedošla uhrazení. K takovému koupi nemovitosti jest přistoupiti v příčině nutnosti po uděleném schválení c. k. místopředsedstvím, a jest povolení toto dodatně vydobýti, jestliže pro naléhavost věci dříve tak státi se nemohlo. Tyto nemovitosti mají se také neprodleně odprodati, jakmile se tak bez újmy ústavu státi může.“ Potud stanov. A nyní, jak se jimi řídili v naší spojitelné zvláště pan předseda Hájek. — Ač sama spojitelná vedla mlýn do exekucní dražby a o účasti na dražbě dlouho před tím věděla — „naléhavosti“, o níž ve stanovách je zmínka, nebylo — přece si nemohli páni předem svolení c. k. místopředsedství, jak stanoví řádají. Dražby p. Hájek se účastnil bez dovolení a přidával statečně na několik kupců až do 56100 K, zbytečně tedy a proti stanovám i nesení výboru o 12000 K více. Pověst praví v městě, že prý chtěl míti v této výši svou pohledávku 400 K. Po přestávkách v dražbě chodil se radit do předsedně, v níž stáli také dva do úmora na prospěch obce pracující občané Nuc a Hlaváček. Štěstí, že druzí kupci nepřidávali, jinak by byl p. Hájek mlýn třeba i za 100000 K pro spojitelnou koupil. Zda výbor spojitelný či fideletstvo koupí schválilo, není vůbec známo jako mnohé jiné věci, jež jsou dosti silnou rouškou přikryty. Známo však je, že c. k. místopředsedství koupě neschválilo, a když si páni na to stěžovali u ministerstva, ministerstvo srušení koupě schválilo. (Sdělení p. předsedy ve schůzi spoř. výb. 31. března 1905.) Dle stanov a dle události shora věrně podané není spojitelná majitelkou mlýnu, ježto 1.) p. předseda koupil jej za 56100 K o své újmě, 2.) ježto c. k. místopředsedství svolení nedalo a koupí zrušilo. Majetníkem zůstává p. Škop, který všechny škody, jež utrpěl, může si požadovati na p. Hájkovi, případně na fideletstvu. A ježto p. Škop mlýnu asi neudrží, musí přijíti ještě jednou do dražby, ve které, nebude-li jiných kupců, může jej obec nebo spojitelná dostati o 12000 K laciněji. Venujme několik okamžiků rozsafoosti páni stojících v čele spojitelný. Mlýn nepatří ani spojitelné ani obci a p. starosta dává ho nem spravovati splav a náklad 3000 K vezme z obecní pokladny, aniž by se o tom zastupitelstvu jen slovem zmínil. Zná p. Hájek § 58 obec. zřiz. : Starostovi přísluší v mezích uнесенí výboru spravovati jmění obecní? Jak směřné se vyjímá 4. bod programu schůze obecního zastupitelstva dne 23. května 1905: „Nabídka spojitelný na zakoupení mlýnu č. 168 v Kostece n. O. a pozemky.“ K smíchu, spojitelná nabízí ku prodeji mlýn, který jí nepatří! Zajímavé též, co v celém městě slyšeti, že spojitelná prodala 7 korců luk a 3 korce pole rolnické škole, ač majitelkou toho nebyla. Páni si dělají, co sami chtějí. — Vidno tedy, že ona mlýn spojitelné nepatří, nemá tedy práva něco prodávati, k prodeji nabízet, nikdo jménem jejím nemůže platiti ani opravy splavu, mostu, ani taxy, ani působiti stráty úroků, jež se 60000 K za rok činí 2400 K a reprezentují 11% přírážku obecní v našem městě. Jestliže tak učinili p. starosta nebo fideletstvo, přece musí škody, výlohy všechny krýt osoby p. starosty a páni v fideletstvu, nikoli ústav spojitelný. Spojitelná nese všechny škody, když p. předseda, fideletstvo jednají úplně dle stanov a se v jiných případech, když jednají jménem svým a proti stanovám. Neboť v tomto případě více spojitelný nezastupují. Bylo by třeba, by p. státní komisař, c. k. berní Jošt pustil nějaký reflektor na nynější správu spojitelný a osvětlil, vyvětral, co po osvětlení a vyvětrání dávno již touží. Divno, že teprve prý nyní je řádně sván do každé schůze výboru spojitelného. — Přátě více.

Z Dašic. Dne 1. června pořádala katolická hospodářská beseda v Dašicích večer na uctění památky slavného biskupa Jiřího Strossmayera, přítele a zastance práv Slovanstva. Klassickou přednáškou o zesnulém velikém synu národa chorvatského upoutala al. Anninka Čermáková, učitelka z Dašic, pozornost dosti četného posluhačstva tou měrou, že hodinka připadala nám příliš krátkou k vyslechnutí mistrné, poeticky spracované řeči. K též srdečný a upřímný dík a uznání všech přítomných jest vlet. slečnám, které ochotně a dobrovolně avolily se přispěti k oslavě večera spěvem svým. Obzvláště plný, srdečný a lahodný altový hlas al. Jitky Polákové, čistota a výška hlasu al. Náhlíkové vsbudily neuctuchající potlesk a uznání. Těžké a klassické, dvojhlasné neb solové

přednesené zpěvy poukazují na časté cvičení a pilnou práci, takže sebe přínějšší kritika nečinila by výtky přednesu jejich. Obratnost a zpěvná výsklenost sled. Ulrichové z Dašic záměra jest již z ochotného účinkování v jiných zábavách. Precizně a s technickou zručností sehrané houslové partie vynesly dp. Jiřímu Sahalovi z Hradce Králové bouři potlesku, takže rozhodný dík zasluhuje za milé pobavení. Ostatní čísla programu vyplněna několika krátkými, čtyřhlasně přednesenými sbory charakteristickými. K veliké vděčnosti zavázali si nás p. ředitel Kašpar a dp. Klenka mistrájem, přílehlavým pianovým doprovodem při číselích zpěvních i hudebních. Večirek onen zůstane nám vždy v paměti milé. Jenom malé porozumění samých členů, jichž bylo pouze asi 20, trpkostí naplniti musí zvláště ty, kteří tolik práce a starosti věnovali k důstojné oslavě večera onoho. Jest ovšem velice riskantním pořádkem v této parné, letní době zábavy v uzavřených místnostech, což snad omlavou by bylo mnohým členům. Večirek onen však byl jaksi reprezentací oslavou a vystoupením veřejným spolků našeho. Díky ovšem ostatnímu obecenstvu, stoly byly obsazeny všechny, takže návštěva byla slušná. S politováním však konstatovati musíme nepřátelské stanovisko dašické inteligence proti spolkům jak užitečným, tak nikomu neškodícím. Oslava Strossmayerova zasloužila snad podpory spíše než takové protigigantice; a povinností uvědomělého Čecha bylo účastniti se oné oslavy, ať ji pořádá spolek ten neb onen. Svědčí to však o naprosté neuvobodomyslnosti, anonymními dopisy stíhají ty, kteří jako hosté přednášky se účastnili. Ku konci pak přejeme katolicko-hospodářskému spolkům mnoho zdraví!

Spolek hudební sv. Cecílie v Ústí nad Orlicí. vydal na památku svého stoletého trvání (1803—1903) obšírný spis (stran 283) „Paměti Cecílie hudební Jednoty v Ústí nad Orlicí“. Jest to spis velice pozoruhodný a můžeme říci v naší vlasti jediný toho druhu, jako onen hudební spolek jest zvláštností v Čechách. Členy tohoto spolku byli a jsou přední představitelé občanstva, tak že dějiny tohoto spolku jsou spojeny s dějinami města. Spisovatel těchto „Pamětí“ pan Josef Záborský, všestranně vzdělaný a neuváženě pilný právník, hledaje stopy ruchu hudebního v Ústí n. O., ocitl se tak postupně až v dobách, kdy křesťanství v Čechách se zavádělo. Tak na prvním místě jest dílo to novým příspěvkem hudby a zpěvu v Čechách vůbec, a to tím vzácnějším, poněvadž jest složeno na základě pramenů původních. Milovníci a znatelé hudby setkají se tam se jmény známých hudebních i pěveckých veličin (Fr. Pecháček, Leop. Janas, Jan Volfšek, Karel Pitsch, Josef Krejčí, Al. Hnilička, Jan L. Lukes, Frt. Blažek, Frt. Skuherský, Ant. Benevic, J. C. Sychra, Frt. Broulík, Jaroslav Kocian). Kniha ta nejenou suchopárné analýzy, nýbrž čte se pro svůj plynutý sloh místy jako milé vypravování historické povídky. Ze všeho vane nadšená horlivost Cecíliana, který otvírá nám kus starobylé a poutavé historie, kdy již v 18. století hudební muzici se všemi instrumenty shromažďovali se na křtu hudebním a Bohu chválu vzdávali. Obyčej ten vzal se tak působením starých kantorů, že měšťané, považující to za čestný úkol a vyznamenání, jinak do kostela neobdili než s nějakým hudebním nástrojem, ano se i na vědní dny muzicfrovalo, že vzniklo přeliv: „V Onstí umí každý housti.“ Spis ten bude zajímaví každého hudebníka jakož i toho, kdo poněkud třeba i málo ústecké poměry poznal. Jest to také nový příspěvek ke kulturní historii našich měst vůbec. Cena velmi obšírlého a pěkně upraveného spisu jest 4 K.

Německo-brodského osvěťáři. Slibili jsme na výstavu „pokrokové“ hlavy německo-brodské odpověď. Nechtě tedy Německý Brod zví, jak učená hlava musí v našem městě střediti „osvětu a pokrok.“ Tedy onen pokrokovec slibuje, že bude „s největší ochotou zaslati všechny mu podané a zaručené zprávy o katolických kněžích, jimiž podávány budou důkazy, že tito pracují v zájmu pokroku, k hospodářskému a kulturnímu povznesení lidstva a že se řídí učení Kristovým.“ Tahle žádost jest ovšem až příliš fari-ejská a neupřímná. Takhle kdyby se mohly podávati do „Osvěty lidu“, jak znamenitá podobnou činnost vyvíjejí židovští kapitalisté, kteří mají v Čechách stokrát víc příjmů než kněžstvo, pak by „pokrokový“ obsluhovatel „Osvěty lidu“ namočil pero k referátu s největší chutí. Taci vlastenečtí a obětaví židé jsou vyhledávání od těch pokrokových i za blílého dne pomocí Diogenovy lucerny, ale marné namáhání. Lov bývá při takovém horlivém hledání vždycky tolik hubený, že se pánové obyčejně stydí pochlubiti se a kořisti svého bádání. Není tomu tak dlouho, co semel opat Buraš, v Něm. Brodě velmi známý svojí kulturní a národohospodářskou činností. Nu — a když se přece v „Osv. l.“ o něm něco napeati musilo, zakončil se aspoň referát k uvarování pohoršení tábora pokrokového tvrzením, že to všechno vlastně činil zasnulý opat k vůli upevnění klerikalismu. Nebojí-li se p. pisatel o svoji „pokrokovost“, nechť tak někdy navštíví biskupskou rezidenci v Hradci Králové; pozná, jak veliký počet předních uměleckých děl s oboru malířství a sochařství zakoupil v pouhých dvou letech nynější ndp. biskup. Přesvědčil by se, že všichni německobrodští pokrokáři a šidě dohromady za ta dvě léta nesakoupili dohromady tolik cenných věcí. Ale kdepak jít do biskupské rezidence! To raději sacpat obě uši a zavřít obě oči než uznat smysl pro umění a pokrok u katolického biskupa! Lidumilná činnost biskupa Brynycha, který obdihně zvláště při návštěvách posledního groš rodu, jest také p. pisateli jistě neznáma. A což na př. Strossmayer? Něco se o něm napeati v „Osv. l.“ musilo, ale jen hezky stručně, aby nenastalo v táboře Israele bouření. Ostatně nechť si pokrokové hlavy dle tištěných statistických dat porovná, kolik dají na Ústřední Matici Školekům krubhy kněžské a kolik dají šidě. K vůli usnadnění práce můžeme pokrokové hlavy sdělit, že sami bohoslovci sbírají mezi sebou každoročně v seminářích na Matici stovkové obnosy a že s chudých kapes podporní Matici víc než

kteřkoli jiný podnik. Ať také nahlédne pan pisatel do seznamů, v nichž uvedeni zakládající členové Mase království Českého. Stojíme mu za to, že se celý rozešlil, až pozná, jak ti „tmáři“ pokrokový svět předbáhl. A ještě něco: na studijní nadace dle úředních dat Dra Ferd. Schmieda věnovali jen v samých Čechách kněž 1,487.176 sl. Roční výnos pro chudé studenty obnáší z tohoto základního kapitálu 49.376 zlatých. Ptajte se, kolik asi dali na studijní nadace pokrokáři a šidě. A pak to hezky — prosíme Vás — uveřejněte i se statistickými údaji štedrosti „mrtvé ruky“ v „Osv. lidu“. Ať je konečně jasno! Takové statistické otázky lidem po pravdě dychtícím oči líp než všechno paušální posuzování a odsuzování. Žádáme od Vás ovšem věc velice těžkou a — mrzutou. Vědyf na př. pokroková mládež ráda na útraty nadací kněžím založených studuje, ráda přijímá dobrodini „mrtvé ruky“, jen aby po dokončení (někdy také bez dokončení) studií pořádně církvi vycouhala, že pro pokrok nečiní nic. Kdo se ujal v Čechách nejvíce ubohých hluchoněmých, kdo pro ně vystavil veliké vzdělávací domy? Snad pokr.káři? Pardon! Čím chce mít pokrokář plnější kapsu, tím má plnější ústa humanity, pokroku atd. a to výhradně potud, pokud kapsa není aspoň tak plná jako ústa. Ovšem že se pak kapsa dobře uzavře, aby se z ní nějaký peníz pro obecné blaho nevykutálel. — Jestliže jest však nejlepší národní práci k vůli potěšení germanisujících semitů štváti proti pokrovním bratřím oděným klerikou a vlasteneckou práci jim tak znesnadňovati, pak — klobouk dolů před pokrokářským štábem; neboť v takové „národní“ práci se jim nevyrovná nikdo. — Přáté si dopovíme ostatní.

Z Humpolce. Dne 28. května b. r. sehrál zdejší ochotnický spolek v Sokolovně „Na pomoc Rusům“. Tato výpravná lidová hra byla dobře sehrána a jest skutečně viděti, že zdejší ochotnický spolek se anaší o uslechtilou zábavu a nelituje obtíží a práce s tím spojených; bylo by ale také potřeba trochu více pozornosti od obecenstva zdejšího, aby podruhé splácelo tu námahu četnější návštěvou. — Z účinkujících dobře děj pochopili: pp. Maršál, Růžička a Dubický; z velect. dam jmenovitě el Smrčková svým krásným hlasem v úloze Kiki, dále el. Vránova a el. Sobotkova. — „Kulturní požitek“ připraven byl občanstvu zdejšímu dne 3. a 4. června; chtěli máti revoluci a proto si pozvali na den 3. června p. Krejčího z Prahy, aby přednášel o revoluci francouzské. To se rozumí — „Sokolovna“ se naplnila zvědavým obec nemem — čekalo se, kdy se začne a ono pořád nic, až konečně — po hodině čekání — uchlácholil nedočkavé obecenstvo sladkými slovy p. učitel Jenčík, že se přednáška odkládá na den 4. června pro porouchání skioptikonu. Velikou radost z toho měli „asi“ přespolní hosté, kteří nadarmo z daleka přišli poslechnout ten „kulturní požitek“, jak to „pokroková Osvěta“ nazvala. Druhý den 4. června naplnila se „Sokolovna“ znova posluchači — ovšem v počtu menším. Co se týče přednášky samé, naslunoval úvod hlubšího zpracování, neboť nebyla jasné vyložena příčina revoluce franc., takže lid z přednášky mnoho užítu neměl. Podiv a úžas vzbuzovalo, když p. Krejčí ve své přednášce citoval Renana a Machara, jako by to byli na slovo vzaté dějepisci; nemáme dosti výtečných dějepisců a kritiků znamenitých, před nimiž Renan a Machar musí sklonit akroušeně hlavy? S těmi mohl si to pan Krejčí užetřiti a měl ukázati posluchačům raději, kde ocitnouti se může národ, není-li v něm mravnosti a víry v Boha; ovšem o tom se přednášející nezmínil, neboť to se přiči jeho filosofii. Dle přednášky p. Krejčího revoluce franc. byla sjevem krásným a chvaly hodným, neboť ona prý to byla, která nás vzbudila ze spánku a působila na převrat sociální. Skioptikon byl jako začarován, postavil si hlavu a dělal revoluci; syčelo to dost a strašilo to explozí každou chvíli, ale ne a ne spustit! Obrazy samy byly nejasny a — mlhavý. Jestli chtěl pánové podruhé v městě našem uvědomělem něco pořádat, a chtěl li Sokolovně takto nepřímou pomocí z finanční šlamastiky, ať pamatují, že zdejší občanstvo se nespokojí s tím, čeho už jinde potřebovat nemohou. Litujeme, že „Budeš“ patrně sedla někomu na lep a že p. učitel Jenčík ve své dobré snaze poskytl pozadí sociálním demokratům, jímž vlastně p. Krejčí dopole dne při zavřených dveřích přednášel. Takové podniky jsou s to, aby „Budeš“ u širšího obecenstva jen diskreditovaly; jest to alespoň úsudek veliké většiny zdejšího i venkovského učitelstva. Nedůslednost pokrokářské „Osvěty Lidu“ i v tomto případě jest prásrachně makavá; co bylo u p. Křofáče „křestem a kulkátatvím“, to je u Krejčího „kulturním podnikem, jakého u nás nebylo“. Proto pozor — — — !!

Ze Sopot. Dítky školy sopotské sehrály po dvakrátě divadelní hry: „Milý Jaros“ od Boh. F. Hakla a „Obraz Panny Marie“ od Jana Květa. Z číslého výnosu her těch podělena byla školní mládež farnosti sopotské minulou neděli Oltáři a Středními katechizmy.

Reliucký tábor. Dne 1. června pořádalo „Sdružení čes. katol. zemědělců“ velkou rolnickou slavnost na „Kostelku“ v Sekeřicích u Žitonic, při níž promluvil slavnostní řeči p. Fr. Šafránek, rolník a red. „Sel. Lístu“ a p. V. Myslivec, red. „Meče“. Schůzi a přítomnosti asi 1000 osob zahájil předseda a zakladatel „Sdružení“ p. Fr. Šafránek a navrhl do čestného předsednictví pp. Josefa Čížka, rolníka ze Sekeřic, Václava Horáka, rolníka ze Žitonic a P. Vinc. Šetinu, kaplana ze Žitonic. Když volba byla aklamací přijata, udělil předseda slovo p. Janu Suchánkovu, starostovi ze Sekeřic, jenž celé shromáždění uvítal a přál schůzi hojnost zdraví. Nato v řeči 3/4 hod. trávící jasné a populárním způsobem jako rolník k rolníkům poukázal p. Fr. Šafránek na břemeno, jež náš rolnický lid dnes tíží a dáras kladi na svépomoc a organizaci rolnictva. Často projevovaný souhlas posluchačů a ku konci bouřlivý potlesk byl mu odměnou za jeho počinná a povzbuzující slova. Druhý slavnostní řečník p. red. V. Myslivec obšírně a úchvatně promluvil o postavení rolnictva v dobách minulých a v době přítomné a přál rolnictvu slavné-

ho vzkříšení z dosavadní krise. Pádými a přesvědčivými důkazy ukázal, že otázka rolnická je otázkou národní, že na ní má míti zájem každý příslušník našeho národa a vše nám katolíkům doporučil „Sdružení čes. katol. zemědělců“. Nato ke slovům se přiblížili přítomní dva agrární poslanci pp. Hyrš a Kotland. Pochválili ve své řeči oba předchozí pp. řečníky za jejich poučné přednášky i s důrazem prohlásili, že náboženství je lidské společnosti třeba, že bez něho není ani autority ani mravnosti, že k náboženství mají největší sympathie, že jsou katolíky až do krajnosti, ale nepřejí si katolíky rozdělovati na podkatolíky a nadkatolíky a proto protestovali proti „Sdružení čes. katol. zemědělců“ tvrdíce, že se tím porušuje vzájemná svornost a láska, kterých je ku prospěchu našeho národa třeba. Dovolávali se i P. Kroihera, jenž na svatojanském sjezdu pravil, že není přičiny, proč by každý kněz nemohl býti příslušníkem strany agrární, i autoritou Krista Pána si pomáhali užívající jeho slov „Milujte se ve spolek“ a pod. Velmi řízně odpověděl oběma p. red. V. Myslivec. Ukázal, jak kdysi Mladočeši a mezi nimi i nynější agrární poslanec Hyrš vystupovali proti Staročechům a jak dnes agrárníci vedou boj proti Mladočechům — jak bylo právě i z řeči p. poslance Kotlanda patrné — nic nedbajíce potřebné vzájemné lásky a svornosti. Poznamenal, že vp. Kroiher i před nimi v Praze prohlásil, že náboženství je věcí veřejnou, chválil i jejich pěkná slova o náboženství a užívaje případných slov Kristových „Kdo není se mnou, proti mně jest“, dovořil, že náboženství je věcí veřejnou a že každá politická strana musí přesně si vytknouti své stanovisko k tak důležitému činitele v lidské společnosti, ku náboženství. Ukázal, že agrární poslanec Alfons Štastný z Padořova nesouhlasí s jejich agrárním programem a že ho přece ve své straně trpí, ač zájmy strany jejich opravdu poškozují, potřebnou v národě svornost porušuje, že jest tedy i v nich samých „Království proti sobě rozdělené“, o němž Kristus Pán pravil, že „spustne a dům na dům padne“. „Sdružení čes. katol. zemědělců“ nečiní z katolíků podkatolíky a nadkatolíky, zná jen katolíky, není žádnou zvláštní stranou, která by byla proti straně agrární, naopak co nejvíce hnutí agrární mezi našim venkovským lidem propaguje, lid od agrárních poslanců nepovímaný o jeho povinnostech a právech, o otázkách hospodářských i politických poučuje a k činnosti povzbuzuje. S přerovským programem, který si naši agrárníci osvojili, nesouhlasí, náboženství jen za věc soukromou nepovažuje a proto, nemění-li se ve straně agrární dosavadní její program, přese všechny hrozby a prosby svou cestou k vytknutému cíli dále bráti se bude. Po krátké nemístné poznámce p. poslance Kotlanda velezdařilá schůze tato prohlášena za skončenou. Po schůzi přiblížila se celá řada nových členů a dosud mnozí ještě se hlásí.

Z Golčova Jeníkova. Trafili jsme hřebíčku na hlavíčku! Pan dopisovatel „České Stráze“ ale se rozdurdil a vyčítá „Obnově“ jezovitismus. Co tím slovem míní, ovšem neudal a tak zůstane při starém: „Brachu, nadáváš a proto nemáš pravdu“. Aby ukázal svou zášť ke všemu katolickému, v tomtéž čísle mluví o průvodech prosebných do polí tonem, za který by se styděl i člověk nejprostější. Divíme se, že o katolických průvodech možno psáti u nás tonem tak surovým. Kde je paragraf jednající o ochraně státem uznaných náboženských společností. hájící snad přece také bohoslužebné úkony? Má ten pán, jemuž se k censurování „Česká Stráž“ předkládá, prapodivné ponětí o svém úřadě, když takové urážky nechá projíti. Vim, že budeme nařčení z denunciantství, ale nebojíme se, vědouce, že ještě tolik práva má snad katolická církev v Rakousku, aby o její náboženských obřadech upealo se tonem gamin-ským. Řádky ony psala jistě ruka nějakého obřezance ať fyzického neb psychického a proto odporučjeme mu, aby si všiml svého rayonu, tam má dost a dost látky k přemýšlení. Golčova Jeníkova katolicismus neškodil, okolí jeho neprononcoval, ale za to učinil tak jiný ismus, jehož má celý ten kout kraje Časlavského až po krk a jenž na něm leží jako mura esející mu nejlepší síly. Tu ať nasadí pokrokové pan-stvo svoje páky. To ovšem nejde, proč, víme my jejich kasa, po případě kapsa.

Vědecký, pedagogický a katechetický kurs v Olomouci pořádán jest Katol. spolkem českého učitelstva na Moravě v pondělí a úterý svatoctušní v promoční síni c. k. theologické fakulty. Kurs jest bezplatný a vítání jsou členové spolku i hosté.

Z Turkovic u Čáslavě. Dne 28. května konala se tu okázalým způsobem instalace dp. faráře Stan. Dobrušského za účastenství velkého množství občanstva s přifařených obcí. V předvečer uspořádán dp. faráři bratrským spolkem slavnostní večirek. Ze středu obce vyšel kolem 10. hod. průvod s hudbou a lampiony a křemím p. kapelníka Fr. Polívky sehrány před farou překrásné některé skladby; při tom občan turkovský p. Jos. Egyda blahopřál p. faráři. Za střelby s hmoždířů se průvod rozešel. Druhého dne před desátou hodinou seřadila se školní mládež, spolek bratrský, sbor dobrovolných hasičů z Bukoviny jakož i velké množství lidu a p. Frt. Doležal uvítal tu vzácné hosty vdp. Ant. Šreibra, biskup: „Vikáře“ ze Zlábů, c. k. místodržitelského radčí K. Krejčího z Čáslavě, p. patronátního komisaře, správce velkostatku podhořanského a veleb. duchovenstvo instalace se účastnící, a přál dp. faráři všeho zdraví. Nato průvod se zvuku písně a hudby odebral se do chrámu, kdež po předepsaných modlitbách přečteny ustanovovací dekrety a

pak dp. farář odevzdány klíče chrámové. Po té vdp. děkan hejmanoměstský A. Broul promluvil s katechetou úchvatně o božském poslání kněze katol. a o jeho významu v osadě za dnešního dne. Máš av. slavnost skončena. Množství občanstva při slavnosti dalo na jevo, z jaké přízní se dp. farář v osadě těší.

Ze Skuhrova. Den 27. m. m. byl u nás dnem upřímné, povznášející radosti. Zavítal k nám náš nejv. vrchní pastýř dr. Josef Doubrava, aby visitoval osadu skuhrovskou a udělal svátost biřmování. A zástupci naše podhorské připravili milému veleknězi uvítání atkvěle. Na rozhraní dvou farností, kde se rozlehla obec Kvasiny dělí na solnické a skuhrovské Kvasiny, stála pěkná slavo-brána. Před zámkem kvasinským na půdě solnické vítal J. B. M. pan baron Königswarter s úřednictvem patronátním a panenským. U slavnostní brány v Kvasinách vítali vrchního pastýře zástupci obce Kvasin; zde shromáždění byli banderisté z celé farnosti skuhrovské a p. J. Jirmenem v čele. Statní jonáci i mužové a poděbradkami a běločervenými kvasinami přes pra. Tu shromáždění i hasičský sbor z Kvasin a p. V. Malým v čele, jenž cestou a i pak ve Skuhrově staral se vzorně o všechny pořádek v průvodu. A hudba zazněla řízením p. Fr. Kováře z Kvasin a průvod dlouhý ubíral se údolím podle řeky Běly ke Skuhrovu. A všude za pěkného i jasného rána zástupy svátečně oděného lidu vítajícího vrchního pastýře. Dole ve Skuhrově při vjezdu do obce byla slavnostní brána druhá s nápisem: „Požehnaný, jenž přichází jménem Páně.“ A i dolní Skuhrov byl pod prapory v barvách národních. U brány očekávali J. B. M. zástupcové přifařeny obcí, všichni čtyři starostové pp. E. Porkert, Al. Stangler, V. Kulíšek a F. Pop. Srdečnou uvítací řeč pronesl jménem všech p. E. Porkert. Slavnostní průvod od brány druhé v celém pořádku za znění hudby i zvonní kostelních ubíral se na návrať skuhrovské — do chrámu Páně! Cesta od silnice hradičské nahoru ke kostelu byla za touto příčinou pěčí obecního katastrálního zastupitelstva rozšířena a náležitě upravena. Při třetí bráně slavnostní před kostelem očekávalo velekněze duchovenstvo, sbory učitelské se školní mládeží, patronátní pán baron z Königswarterů, patronátní komisař p. K. Svoboda, lesmistr panství solnického, a mnozí jiní. Zástupy lidí byly nešetné a přece všude a ve všem vzorný pořádek. Nejd. biskupa doprovázeného vdp. kanovníkem J. Soukupem, vdp. V. Kleprlíkem, vikářem rychnovským, a dp. H. Doskočilom, sekretářem biskupským, jménem duchovenstva, farnosti a všeho lidu tu shromážděného uvítal místní p. farář řečí od danou vzpomenu i historického i nynějšího významu farnosti zdejší. Nejdůstojnější odvětil rovněž srdečně. Z duchovenstvá byli tu přítomní P. Accursius Košťál, kvardián ze Zámku, bratr m. p. faráře, Jos. Černý, katecheta z Jičína, rodák z Hračtic, tedy z farnosti, místní kooperator Ludvík Jelínek, Jan Sníček, kaplan ze Solnice, Jos. Rössler, kaplan z V. Uhtína, J. Imlauf, kaplan z B. Ujezda. Po představení všech uvítala J. B. M. šákyne A. Dastřbová případnou básničkou. Za sbory učitelské pozdravil vrchního Pastýře p. J. Valášek, Hd. učitel skuhrovský, slovy upřímnými. Následoval průvod do farního domu a pak do chrámu Páně. Při vchodu J. M. do kostela zapěla školní mládež vedením p. R. Malátka povznášející hymnus „Ecce sacerdos magnus“. Milé hlasy dětské rozzněly se svatyni skuhrovskou do posledního místa přeplněnou. Možná říci, že působením p. J. Valášky, řiditele kůru, stalo se vše, aby den tento i v tomto ohledu byl povznesen písní posvátnou. J. B. M. projevil uznání nad spěvem dítek „Hospodine všech věcí Pane“ i při mši svaté. Po mši svaté a obřadech za zemřelé promluvil vrchní Pastýř k lidu srdečnou řečí a v lásce vyznívajcí. Pak následovalo sv. biřmování. Všechny biřmovanců bylo 432. Za školní dívky vzdala díky šákyne A. Černá. A vrchní Pastýř na slova ta odpovídal také vše! Následovala skouška z náboženství ve škole, kde dívky patrně návštěvou tak vzácnou povzneseny jako odpovídaly. A škola naše pěčí p. starosty Ed. Porkerta zaleskla se v obnovené úpravě své jako omládí. Po skončení poděkovala šákyne A. Hlaváčková. Jak blahosklonné počínání si J. B. M. působilo na lid náš, to zřejmě bylo odpoledne při loučení. Zástupy lidí z celé farnosti i z okolí obklopovaly již před dobou k rozloučení určenou chrám Páně a plnily jeho prostory. A matky přinášely své útlé dívky v náručí, aby se těmto dostalo vrchnopastýřského požehnání. Toho se také všem dostalo. Při loučení podotkl místní duchovní správce vším právem, že „nyní obráceni jsme byli k pastýři a biskupu duší našich a celou a plnou důvěrou.“ — Před kostelem nastal konečně odjezd, ale ještě a ještě tlačily se zástupy lidí a děti k svému Pastýři o požehnání. Za znění hudby hnul se průvod, v němž byly naše ctěné sbory hasičské, dolů do Skuhrova, kde očekávalo zase banderium našich rolníků, aby J. B. M. spolu doprovodilo. A doprovod děl se zase až ke hranicím kolatury. Lid a děti provodily p. biskupa spolu až k bráně Kvasinské. Zde poděkoval vrchní Pastýř banderistům, sborům hasičským, hudebníkům a všem účastníkům vroucně a srdečně. Podotknuť dlužno, že J. B. M. navštívil Skuhrov ještě jednou, když ze Solnice dne 31. ubíral se tudy na své visitační cestě do V. Uhtína. Projel sice jen Skuhrovem, ale znova vítaly jej prapory národní a v „Růšenině hutí“ stál špalír dělníků v hutí zaměstnaných, a sice tak, jak tito jsou v plné práci osamělí, posmoušení při svých hutních pecích a v dílnách svých. A to činilo na všechny značný dojem! Oba majitelé závodu bratři Ed. a V. Porkertovi s účastníky p. F. Kralichem stáli v čele svých dělníků a p. Vilém Porkert pozdravil J. B. M. šákyne o požehnání pro dělníky i závod. Nejdůstojnější promluvil i tu srdečně ke všem a požehnal všem vyproduje ve všem zdar závodu, dělníkům i jich rodinám. Pak požehnal i rodinám obou majitelů závodu. Na rozhraní okresu rychnovského a rožmberského rozloučili se s vrchním pastýřem případným oslovením pp. c. k. okresní hejtmán Ad. Wunsch, c. k. šk. inspektor Dr. J. Prašák a zástupcové obecního zastupitelstva Alois Hlaváček ze Solnice, Al. Stangler z Kvasin a Václav Hlaváček z Litobruha; jakž i skuhrovský farář Fr. Jiří Košťál. Zde již očekávalo J. B. M. banderium z V. Uhtína, kamž jej spolu doprovodili majitel panství solnického p. baron V. z Königswarterů a lesmistr panství p. K.

Svoboda. Jako všude jinde tak i u nás návštěva njd. biskupa Dra. J. Doubravy způsobila tolik a tak milých a jímavých a povznášejících vzpomínek, že tyto utkví v naší duši ještě na dlouho. Poznali jsme v něm pravého a otcovského přítel našeho lidu.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Velice nutnou jest stavba tato, k jejímuž účelu mimo sbírky kostelní v době od 28. dubna do 23. května 1905 odvedli: 200 K: pí A. Šittinová, vdova po měšťanu v Náchodě; 20 K spolek svatého Bonifáce v Praze; 14 K 39 h: oratorium d. 2; 12 K: datj. farní úřad v Broumově; 11 K pí Al. Plachá ze Znojma; po 10 K: p. A. Cejnar, majitel usedlosti v Náchodě, pí M. Cvikýřová z Nahotán, sl. A. Lindnerová v Kolíně, nejmenovaný, p. Fr. Pozděna, obchodník v Náchodě, sl. M. Rydlova v Náchodě a slečny Al. a Jos. Šimákové v Kostelci n. O; 7 K 94 h: ofiéra Tertišů; po 5 K: p. A. Hureš z Opavy, vdp. P. M. Musil, děkan v Hradci Králové, dp. P. Rudolf, kaplan v Broumově a oth. školské sestry v Eggenburgu; po 4 K: p. A. Mazáč z Č. Černé, pí A. Níčová z Nových Dvůrů a pí A. Šrůtková v Náchodě; po 3 K: p. Fr. Chlebus z Bilovic na Moravě, dp. P. Ed. Hanuš, kaplan v Martinkovicích, pí Fr. Husová z Prahy, sl. Berta Kuhnova z Chotějovic, vdp. P. Rejšek, děkan v Nymburce a urozený pán Günther, hrabě ze Stolberga; 2 K 70 h pí Fr. Opluštilová ze Žerotína; po 2 K p. H. Arnošt z Opočna, sl. Alž. Čajchanova v Náchodě, p. V. K. Čihák v Pardubicích, p. Ig. Gärtner, c. k. vrch. poštovní kontrolor v Plzni, pí M. Kittreichová z Polešovic, p. T. Kum sakristián v Loupě, Fr. Schindler, profesor v Kroměříži a sl. Rosalie Svěráková, učitelka v Karlíně; 1 K 20 h vdp. P. Alois Kašpárek, děkan v Čes. Brodě a 1 K pí Ruferová z Kramolny. Stavbní fond dosáhl výše 75782 K 28 h. — Veškerým šlechetným přiznivcům a dárčům projevují se nejvšeobjejší díky se snáhou prosbou za další doorotivě přispěvky, jež se přijímají na děkanství aneb zasílají se mohou též poštou přímo na spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.

Školská hlídka.

(6) **Orgán pokrokového učitelstva „Čes. Učitel“** píše v čís. 31.: „Na obranu moderní školy založen byl ve Vídni — prosáklé klerikální luegrovátinou — nový spolek — Freie Schule (svobodná škola). Cncé hlasitě a rázně protestovati proti každému pokusu o snižování školy za výpomocný ústav konfesijních hierarchií, o zanášení politických tendencí do školy pod rouškou náboženství, proti každému pokusu o ničení neodvislosti učitelstva atd. . .“

Smutný tento článek svědčí, že vedoucí kruhy naší protináboženské organizace učitelské dávají se příliš strhovati svým individuálním nepřátelským stanoviskem protináboženským, neocetňují se dosti jasným rozhledem, kde fanatismus stává se směšným kretinismem. Známo jest, že původci „Svobodné školy“ jsou židovsko-zednářské kruhy vídeňské, které těžko ne- souce sílu a převahu uvědomělého křesťanského lidu a neohrožené intelligence vídeňské, chápají se všech možných protídůků, aby staly se zase pány Vídně. Při ustavující schůzi „Svobodné školy“ byly dvě třetiny židů. Znejíce odpor jejich proti Kristu a jeho církví a touhu jejich, aby zničením náboženství v lidu křesťanském zničili i mravní jeho sílu a snáze ho porobili — nedivíme se, že dali podnět ke spolku, jenž boj proti náboženství (proti klerikalismu ve škole) učinil si předním svým úkolem. Jest se však diviti, že orgán, jenž nazývá se věstníkem zemského ústředního spolku jednot učitelských v království Českém, může přinešti úvodník, v němž pln nadšení padá na tvář před židovsko-zednářským portálem „Svobodné školy“. Již i takové pilulky se snesou.

Čech spívá:

„Jdeme-li jen k těmž cíli,
vznět-li stejný srdcem ohví,
však se najdem v pravou chvíli
pod jedinou korouhví! — — —“

Kdo dnes bojuje proti náboženství ve výchově školní a pro vyloučení náboženství ze školy, staví se do řad těch, kteří ještě nikdy se neoceďčili býti příznivci křesťanského lidu. *Jest nepochybné, že podobné sympatie, jaké projevil Č. Učitel židovsko-zednářské „Svobodné škole“ vídeňské, přispějí smutně k tomu, aby se ještě více vyjasnilo v hlavách nejen našeho lidu, nýbrž i naší intelligence.*

Některá hesla mění se ve velkou frázi, jakmile stanou se buď živností lidí zlátných nebo fixní ideou lidí omezených. Jako dnes mezi katolickou intelligencí jest veliký počet těch, kteří přejí moderním požadavkům školy a důstojnému postavení učitelstva, jakéhož vyžaduje výchova národa těžce bojujícího za práva svá národní — tak opět mezi lidem i intelligencí jest již dnes mnoho těch, kteří jasně poznávají bezpředmětnost fanatického protináboženského boje národně i demokraticko-socialně pokrokové strany, která zmocnila se vedení učitelské organizace. Jest jisto, že toto vědomí vnika do širších kruhů! Vůdcové byli opojeni svou velikostí, příliš brzo ukázali své karty — a národ ještě nebyl tak daleko, aby s nimi volal: „Pryč s náboženstvím!“ A také nikdy volati nebude, poněvadž instinktivně cítí, že by to byl jeho hrob.

Zajímavý jest posudek, který vydal o beznáboženské škole známý Jules Simon. Původně byl horlivým zastancem školy beznáboženské, ale později přišel k jinému náhledu, jak svědčí článek, který vyšel v časopise Figaro. Článek má nápis „La réforme scolaire“ a zní takto: „Žádný národ nemůže ujetí trestu, vypusuje-li po léta myšlénku na Boha ve svého školního vyučování. Vím sice, že vláda náboženství nevyhubila, ale vyloučila je ze školy, odstrčila, ukryla. Nejdříve vyhnala ze škol řečolínky, pak vyhnala kněze a konečně odstranila ze škol i náboženské knihy. Nalezeny v pultě katechismas platil za důkaz proti učitelu. Křesťe, jež zdobily světnice školní, byly prohlášeny za nepotřebné školní nářadí a byly na vozích odvezeny pryč. Těs se síň soudních a po-

dobně i z nemocnic byly křesťe odstraněny. Jistě městští radové (v Paříži) považovali to za svou povinnost prohlásiti školní knihovny a odstraňovati z nich knihy, v nichž bylo obsaženo jméno Boží. Pakli navrhli některý člen sněmovny, jehož svědomí se hnulo, aby na první místo programu pro počátečné vyučování postavena byla láska k Bohu a láska k vlasti, tu naň bylo pokřikováno: „K jakému Bohu?“ — To pak mělo znamenati: Nejsi žádného Boha! — nebo aspoň: Nejsi žádného Boha, jehož by se měly děti učit znát. — Uprostřed tohoto boje, který jeden ministr nazval velikým, vešlo ve zvyk říci: „Ni Dieu, ni maitre“, kteréž mohlo poučiti duchy o následcích toho, co bylo podnikáno. I tenkrát bylo uznáváno, že *vyučování bez vychovávání nemá žádné ceny; ale čím pak jest vychovávání bez Boha? Já stavím rozhodně kněze na stranu učitele a matky, ne jako bych chtěl mlči snad nějaké státní náboženství nebo vládu církve — já žádám pouze pro náboženství úctu a volnost; já žádám pro víru v Boha pouze právo občanské.* Každý necht smí Boha vzývatí volně podle víry otců svých. Já aspoň nemohu zapomenouti, že Francie právě v době oné, kdy proti všem církvím byl veden avšléstá prudký boj, v čelo svých zákonů postavila jméno Boží. Jelikož se jedná nyní o to, aby duch Francie opět byl oživen, nebudiz proto zapomínáno na důležitou sílu vychovatelkou. *Vedle rodiny, kteráž jest pramenem všech velkých citů, jsou ještě sly dvě, jež Cousin a Thiers nazvali sestrami nesmrtečnými: „Náboženství a filosofie!“* Vychovávání národa musí se opírat o autoritu. Sama příroda určila muže k tomu, by diskutoval, dítě pak aby věřilo — Zlétati zákon o vychování jest mnohem těžší nežli zdlétati zákon o tisku. Protináboženské nauky, které nyní ve Francii pozbyvají půdy, bývají ještě vášnivě hájony lidmi, kteří se považují za pokročilé, kteří jsou však přece jenom zpátečníky. V tom věru není žádná příčina, proč bychom nesměli proti všeho druhu nihilistům a anarchistům postaviti brázu takové, jež by těmto nebylo možno překročiti. Velká většina oněch nešťastníků, jichž se za příčinou posledních atentátů zmocnila ruka spravedlnosti, jsou mladí lidé, kteří byli vychováni v době, kdy byl obraz Boží všude zastřen. Tím jen dáno hrozné poučení: káž by mu bylo rozuměno. Vychování dělá člověka a činí národ!

Uvedená slova Jules Simona jsou dokladem, že škola bez náboženství ztrácí pod sebou pevný základ vychování. Vychovatelům platí slova učitele učitelů: „Beze mne nemůžete nicého činiti!“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 3. června 1905 1 hl pšenice K 15.80—16.40, žito K 17.80—18.00, jčmen- ze K 11.20—00.00, oves K 7.80—8.40, prosa K 24.00—00.00, vike K 19.00—00.00, brachu K 28.00—28.00, čočky K 34.00—40.00, jahel K 27.00—00.00, krup K 20.00—36.00, bramborů K 5.40—0.00, jetelového semene červeného K 100.00—00.00, jetelového semene hlího K 00.00—00.00, růžáku K 00.00—00.00, máku K 33.00—36.00, lněného semene K 20.00—00.00, 1.00 kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 13.50—00.00, 1 kg másla K 2.40—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.80—0.00, 1 kg tvarohu K 0.86—0.00, 1 vejce K 0.07—0.00, 1 kopa zeli 00.00—00.00, 1 kopa petržele K 0.00—00.00, 1 kopa kapusty K 4.40—6.00, 1 hl cibule K 11.00—13.00, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—4.00, 1 pytel mrkve K 5.50—7.00, 1 q cerele 00.00—0.0, 1 kopa salátu 2.70—3.00, 1 hl jablek 12.00—16.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 3. měs. června 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 164, žito 188, jčmen 4, oves 168, prosa 0, vike 0, brachu —, čočky —, máku 16, jahel 8, krup —, jetelového semínka —, lněného semene 4. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty 10 kopa, cibule 24 hl, drobné zeleniny 174 kop, mrkve 11 pytlů, okurek 3 kopy, brambor 156 hl, salátu 92 kop. 3) Ovoce: jablek 0 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 4 kusy, podvinčat 639 kusů, kůzlát 8 kusů.

Listérna redakce.

Některé zprávy až příště.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si velectnému P. T. obecnosti uctivě oznámiti, že

závod cukrářský

v Hradci Králové,

na Velké podlaží číste 149.,

po svém seznalém manželu ve stejném rozsahu a bez- změny dále sama povedu a prosím, by mně v neštěstí mém váženými příznivci seznalého mého manžela vácné přisen zachována byla.

Vynasnaším se, abych vzornou, pečlivou obaluhou a dobrým sbošim, kterým závod náš vždy vynikal, ve- škera posavadní přisen si udržela a tuto dle možnosti i rozmnožila.

V hluboké úctě

A. Šejnohy vdova,

závod cukrářský v Hradci Králové,

Velká podlaží, č. 149.

Právě vyšlo 6. číslo Časových Úvah s titulem

0 manželství.

K ávase podává Prokop Zalesl.

Stran 32.

Cena 8 hal.

Objednávky vtídí administ. „Čas Úvah“ v Hradci Král.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Spiragův lidový katechismus

Německého originálu prodáno dosud 30.000 výtisků. Celkem vyšlo v 8 jazycích. Český v překladu prof. Frant. Kalvody vyšel během 2 let 3 vydání. Cena úplného díla (3 díly) 6 korun.

Nakladatel R. PROMBERGER v Olomouci.

Lze dostati též v každém řádném knihkupectví.

Varhany

osvědčených soustav kuželových i pneumatických doporučuje v levných cenách a provádí i opravy

Bed. Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Závod založen roku 1874.

Patentní divotvorné mýdlo

z čistého loje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nepůsobí žíravě na prádlo aneb jiné látky, které čistěny býti mají. Patentované divotvorné mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící prostředek nejlepšího a neškodného druhu, konservuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu, satinu, vlny, hedvábí atd. jednou kostkou divotvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívat.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Veledůstojnému duchovenstvu

dovolují si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

obrázků svatých

k nastávajícímu svatodušnímu období.

Upomínku na sv. přijímání

v různých tvarech

a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízně doporučuje se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,

majitel skladu obrázků

v Hradci Králové, Tomkova ulice.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier k vypracování podobizen v každé velikosti v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma tableaux pro p. t. pány studující v spracování nejlepším, při cenách konkurence levnějších. Prodej fotografických aparátů pro pány amatéry v cenách továrních jakož i kopírování a vyvolávání filmů a desek.

Zvětšení až do formátu 80x150 centimetrů.

Vhodné dary při mírných cenách při každé

příležitosti.

V řadě prvních evropských závodů.

Káva nejjemnější jakost, výtečná aroma. **5 kg.**

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

Pražená:

	K		K
Bourbon, jemná . .	12.—	Perlová, jemná . .	15.—
Jamaica, velejemná .	12.50	Liberia, obrovská .	16.—
Scemanic, zvl. chut.	13.—		
Quatemala, velejem.	13.20	Směs:	
Zlatá Java, velejem.	14.—	Kavárenská, velej. .	16.75
Portorico, spec. Piz.	15.—	Pařížská, specialita .	17.75
Ceylon, výtečná . .	17.—	Pražská, výtečná .	19.70
Menados, specialita .	17.—	Čaj, jak přibál 40, 60, 80 h.	

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkoprátrna. Posuďte!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veleduštoja. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Jarní a letní novotiny

ve velkém výběru — pouze

dobrých jakostí doporučuje

Obchodní dům se sukny **V. J. ŠPALEK**, Hradec Králové.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psačí stroj.

Poděkování.

Hluboce dojati nesčetnými v pravdě přátelskými projevy upřímné účasti, již dostalo se nám a nejbližším příbuzným našim jednak ústně, jednak písemnými a telegrafickými projevy, darováním skvostných věnců a kytic, nejhojnější účastí při pohřbu naší nezapomenutelné, milované matky, sestry, tchýně a babičky

Ludmily Richtrové,

vdovy po obchodníku a měšťanu královéhradeckém,

vzdáváme všem svůj

nejvroucnější, hluboce cítěný dík.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 2. června 1905.

Jménem rodiny

Hanuš a Karel Richter.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůšk, kobereč a keřové náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Kočáry.

Doporučuji velectěným pp. majitelům koní svůj velký sklad nových a málo ojetých kočárů všech soustav, jako: elegantní landauery, polokryté factony, factony bez střechy, kučírky, gligy, bryčky na pérách i bez pér, pro pp. lékaře jednospréžní, polokryté kočárky s oddělovacími kosačkami.

Velký výběr nových i málo opotřebovaných celo- i poloplatovaných angl. chomoutových, jakož i náprních postrojů na koně; jezdecké náčiní, jednotlivá sedla a velký sklad příkrývek na koně za ceny tovární. Také kupuji ojeté kočáry, postroje na koně, jakož i celé ekypáže za hotové.

Jindř. Balzar
V JOSEFOVĚ.

Těž mám na skladě jednospréžní, zánovní valníky na pérách.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zapisovací knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s bojiště. — Koupé antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO

které následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehce se stráví.

Kandol-Kakao

má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spojeno jsouc se sladkem, je zároveň velmi výživné.

Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 "

K dostání ve všech obchodech se zbožím koloniálním a kořením.

Právě jen v balíčkách se známkou lva.

(Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva).

Na tomto světě není jediné věci obyčejné, jen jestli ji dovedeme pochopit a každá zkušenost životní má svůj význam, jen dovedeme-li k němu prohlédnout. I bolestné události snad nás skoušejí a sociální.

Smiles: Moudrost života

Americký dělník.

Amerika byla a jest dosud mnohemu, zvláště rolníku a dělníku, předmětem jeho přání, vždyť prý tak snadno stává se tam člověk bohatcem; ve skutečnosti však americký ráj v mnohém ohledu až příliš upomíná na to elzávské údolí.

Vratislavský profesor dr. Werner Sombart prostudoval dělnické poměry v Sev. Americe, a o svých zkušenostech přednášel nedávno v Berlíně, porovnává amerického dělníka s německým. Americký dělník má se sice hospodářsky lépe než evropský, ale v jiném směru daleko hůře.

Obydlí amerického dělníka jest mnohem obsáhlejší než evropského. Celá řada dělnických rodin má byt o 5 pokojích za nájemné 118.4 dollarů t. j. 583 K, což činí asi 15.8 procent příjmů dělnických. A zařízení bytu jest také nákladnější, cenit se na 100 až 150 dolarů t. j. 493 až 789 K. Dražší jest v Americe i oděv. Rodina vydává ročně za šatstvo 115 dol. t. j. 566 K.

Americký dělník vyživuje se docela jinak než náš. Nejvíce spotřebuje masa, též mnoho ovoce a cukru, pak chleba a mouky, málo však zeleniny, vajec, mléka a zeleniny, za to hodně přimastuje maslem. Dělnická rodina potřebuje ročně 316.4 kg čerstvého a soleného masa, drůbeže a ryb. Sombart srovnává tu amerického dělníka s německým, jež se částečně hodí i na naše poměry. Dělnická německá rodina potřebuje ročně jen 112 kg masa, za to průměrně 647 kg zeleniny, Američané jen 376 kg. V Německu připadá na rodinu 91 kg mouky, v Americe 227 kg; Němec spotřebuje ročně másla 20 kg, cukru 31 kg, Američan pak 40 kg másla, 89 kg cukru. Ve spotřebě alkoholických nápojů jsou však američtí dělníci daleko pozadu za evropskými. Rodina amer. dělníka vydává na lihové nápoje ročně průměrně jen 12.4 dol. t. j. 61 K, což při celkovém vydání činí pouze 1.62%. Německý dělník vypije na př. piva šest až desetkrát více než americký, nemluvě ani o ostatních lihových nápojích. V pití ovšem vyznamenávají se leckde i dělníci ve vlastech našich.

Americký dělník, má vysokou mzdu, může si ovšem dopřát živnější potravu, v prázdno chvíli věnuje se i více zábavám a vzdělání; ale za tyto výhody musí dělník tím tížeji a úsilněji pracovat, čímž se stává předčasně ku práci neschopným, starší pak dělník nenašel najde zaměstnání. Na př. v ocelárnách Carnegiových přijímají se dělníci jen do 35 let. Rovněž i humanitních ústavů a zařízení jest tu málo, i ochranné sociální zákonodárství jest nedostatečné. V amerických dolech pracuje na př. 168.000 dětí v věku pod 14 let a úrazem v nich postiženy bývají 3% zaměstnaného dělnictva (v Anglii pouze 1%). Stávky bývají tu často potlačovány vojenskou mocí a sobecké choutky zaměstnavatelů často překračují meze. Amerika jest sice světem novým, ale vláda kapitalismu daleko krutěji tam doléhá na pracující třídy než ve starém světě, Evropě. Kdo chce pracovat, najde přece přiměřenější práci ve vlasti a netřeba mu do Ameriky.

Křesťansko-sociální organizace odborová.

Odborové hnutí křesťanského dělnictva v Německu utěšeně se rozvíjí. Hlavním sídlem jeho jsou nejprůmyslnější a spolu orbě, zahrádnictví, ovocnářství a vinařství velmi se věnující země Porýnsko a Westfálsko, asi též velikosti jako království České. Tyto provincie samy dodávají na 160 tisíc členů odborových svazů křesťanského dělnictva.

V roce 1904 přibýlo křesťanským odborovým svazům v ústřední jednotě sdruženým neobyčejně členů; do konce března letošního roku rozmnožilo se tu členstva proti lonku o 95.2%. Z 25 křesť. svazů odborových sdruženo nyní v ústředí 18. Nejmožnější jest svaz hornický, čítající nyní přes 80 tisíc členů; za letošní obrovské stávky porýnské přibýlo mu 38.280 členů. Svazy dělnictva stavebního a kovy obrábějícího rozmnožily řady své o více než 10.000 členů. Celkem počet členů všech odborových svazů křesťanských vzrostl za uplynulý rok o 71.699; do 1. dubna 1905 jest

v křesťan. odborových jednotách německých zorganizováno 274.860 dělníků. — Odborové sdružení německé přijalo loni 1.337.341 marek, vydalo celkem 1.094.643 marek, z čehož 111.995 marek připadlo na orgány tiskové, 133.362 marek na podpory stávkové a výlukové, úmrtného 50.000 marek, právní ochrany 19.000 marek.

V odborové organizaci křesť. dělnictva německého klade se dle desetileté zkušenosti svépomocně podpůrná činnost na místo druhé, důležitější sblíží se působit ve hnutí mzdovém a ve smlouvách pracovních. Lze pevně doufat, že i ve Všeodborovém sdružení křesť. dělnictva pro království České u mnohých členů zavládne podobný náhled, a že hlavní účel našeho Sdružení nebudou spatřovati jen v různých podporách. Zájmu pro odborové hnutí křesť. dělnictva v Německu valně přibývá, třeba že v některých svazích činí týdně příspěvek 25 až 75 pfenigů t. j. 29—87 hal., kdežto v našem Sdružení pouze 12—22 hal. týdně. V Rakousku odborovou organizaci představují především sociální demokraté, odborového hnutí křesť. dělnictva jako by u nás ani nebylo; vždyť sama c. k. pracovní rada při ministerstvu obchodu ve statistice dělnického sdružování řadí všechny odborové spolky do strany sociálně demokratické.

Proto všichni členové našeho Všeodborového sdružení vzhůru! Má-li svět o nás vědět, nutno nám ze zátiší vystoupiti, zásady své rozšiřovati. Mravní povinností každé odbočky a skupiny jest, aby každoročně získala několik členů. Soudruhů nám nakloněných jest v každém místě jistě několik, třeba jen je vhodné na sebe upozorniti. Příležitosti a času naskytá se mnohemu dosti a pak má každý pamatovati, že jen s obětavostí, byť sebe nepatrnější, vzroste naše milé Sdružení.

II. mezinárodní konference na ochranu dělnictva

konala se od 8.—17. května ve švýcarském hlavním městě Bernu. Na požádání vlády švýcarské republiky sešlo se tu na padesát zástupců evropských průmyslových států. Jediné Rusko nedalo se zastoupit z evropských velmocí. Ke 14 státům zastoupeným v r. 1890 na konferenci berlínské přibýlo letos Rumunsko. Rakousko-Uhersko vyslalo na konferenci 11 zástupců — z toho šest za Předlitavsko — nejčetněji ze všech. Rokováno bylo skoro vesměs důvěrně a to ve dvou odborech. V odboru pro zákaz práce dělníci v noci usneseno, aby celkový odpočinek pro dělníce trval nejméně 11 hodin avšak tak, že nutně do něho pojatai dlužnou dobu od 10. hodiny před půlnocí do 5. hod. ranní. Ve druhém odboru jednalo se o škodlivost žlutého fosforu — proti čemuž ovšem nikdo nevystoupil — a usneseno, aby všeobecně zakázán byl ve výrobě bílý fosfor. Zástupcové naší říše, již se zákaz hlavně týkal, vyslovili se beze všeho pro zákaz, uznali jej i hlavní a pro Východní Indii jediný konkurent Rakouska — na konferenci nezastoupené Japonsko. Na této říši tedy jest, aby i z rakouské výroby zápalek odstraněna byla fosforová zhoubka. Konečné schválení této úmluvy ponecháno ovšem jednotlivým vládám samým. První tato závazná dohoda mezinárodní o zákonné ochraně dělnictva jest v sociální politice činem věru velkého významu. Tím sociálnímu pokroku v Evropě svítá nová doba.

Socialní rozhled světový.

Nedávno v Brně a právě také v Blansku na Moravě docílili kovodělníci zkrácení doby pracovní na devět hodin a minimální mzdy.

Ve sněmovně pruské přijat nový zákon hornický. Dle něho nesmí se už vozíky za trest škrtat. Kde je na dolech aspoň 100 horníků, musí se zřídit dělnické výbory, do nichž se volí tajně pouze třicetiletí, kteří umějí německy. Politická činnost agitací výborům nezakázána. Pracovní doba nesmí se vjezdem a výstupem prodloužiti o víc jako půl hodiny. Asi 40% hornictva v Porúří bude tím doba pracovní snížena.

Ve Francii chystá se předloha o dělnických pensijních pokladnách, jenže už napřed vznikají neshody mezi výborem a finančním ministrem.

Ve Švýcarsku bojuje se právě výlukou a stávkou o ustanovení minimální mzdy.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze ústředního výboru 27. května. Podpora nemoc. udělena Josefu Příbylovi v Nov. Městě (14) 6 K, Jos. Zajícové ve Smiřicích (14) 6 K, Julii Teichmanové ve Smiřicích (14) 6 K, Celestině Kaufmanové v Ústí n. O. (14) 6 K, Frant. Petrlikovi v Hlinsku (7) 6 K; Janu Šípkovi ve Lhotce 4 K mimořádná podp. Jos. Pockovi v Sušici 3 K stěhov. podp. Přijati 4 členové.

Schůze 3. června 1905. Podpora nemoc. udělena: Frant. Šimkovi v Parolku (14) 6 K, Marii Formánkové v Čáslavi (7) 3 K, Jiřímu Průchovi v Sušici (14) 12 K, Frant. Petrlikovi v Hlinsku (7) 6 K, Dom. Faltusovi v Kunčici (14) 6 K, Josefa Kasnarovi v Náchodě (7) 4-50 K, Josefu Soukalovi v Proseči (14) 9 K. Přijati 3 členové.

Veřejná schůze koná se dne 12. t. m. odpo. v Podmoklanech u Chotěboře v sále p. K. Skokana, kde p. Jar. Astr z Úpice promluví o odborovém sdružování.

Upozornění. Všecky dopisy sdružení se týkající adresovány buďtež pouze takto: Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové. Dopisy na jednotlivé funkcionáře docházející způsobují často průtah ve vyřízení.

Bursa práce. Přijmou se: Natěračský pomocník (stálá práce); dvě bezdětné rodiny, obeznalé v práci při hospodář. strojích, u katol. rolníka. — Práci hledají: Sochař a kameník přijal by místo buď jako vedoucí nebo obyč. dělník na jemné práce; týž po několik let měl samostatný závod sochařský a kamenický. Starší dělník zahradnický, svobodný, svědomitý, jenž se vyzná ve šlechtění stromů, hledá práci jakož i zámečník; mladý svobodný dělník přijal by práci, jako posluha nebo podomek u řádného hospodáře. Hodný, silný venkovský chlapec přeje si vstoupiti do učení jakémukoliv řemeslu.

Plenární schůze ústředního výboru

Všeodborového Sdružení křesťan. dělnictva pro království České koná se v neděli dne 25. června 1905 o 1. hod. odpo. v Adalbertinu v Hradci Králové.

PROGRAM:

1. Čtení protokolu poslední plenární schůze.
2. Volba úředníka.
3. Žádost za zřízení odboček v Libšicích a Kruceburku.
4. Volné návrhy.

Josef Karásek,
starosta.

Poznámka. Kdyby se nemohl některý z pp. výborů dostaviti, necht to včas oznámit, by mohl býti povolán náhradník.

Dopisy.

Z Úpice. Odbočka všeodborového sdružení křesť. dělnictva pořádala dne 21. května veřejnou spolkovou schůzi ve Rtyni, na níž p. Jar. Astr promluvil o národohospodářské situaci a o vládní předloze týkající se starobního, invalidního pojišťování dělnictva. Promluviv o společ. hospodářských a řemeslnických přelst k organizaci dělnické a trefně vyloučil nynější útlaky dělnictva a jeho nesnáze k táh. Tlumobil přání, aby tato předloha vládní byla co nejdříve uzákoněna a zreformována, aby i dělnictvo zemědělské v ní pojmato bylo. Řeč jeho byla dosti od přítomných rolníků sledována a se souhlasem přijata. Ku konci pak přijata následující resoluce: My shrmanědění účastníci na veřejné spolkové schůzi dne 21. května 1905 v hostinci p. Cobia v Rtyni žádáme pp. poslance za zdejší kraj a slovat. posl. Cyr. Stojana z Moravy, by se všemožně zasadili o uzákonění vládní předlohy o starobním, invalidním a nemocenském pojišťování dělnictva a žádáme, aby i dělnictvo zemědělské bylo v pojišťování to pojmato.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Lomnice nad Pop. Zdejší katolická Jednota pořádala v neděli dne 28. května t. r. členskou schůzi, poslední před letními prázdninami. Pan Josef Kozák, horlivý jednatel našeho spolku, poučil nás ve jasně zpravené přednášce o životě a působení císaře Josefa II. Po přednášce se zájmem vyalechnuté pobavili nás šilí členové zábavního odboru sdáfile sebranou veselobrou „Pan doktor Kalouš.“ Z činnosti naší Jednoty za poslední čas zasluhuje za-

jiště také vědné známky sbírka podniknutá Jednotou mezi členy pro vystavění domu Božího pro Čechy ve Vídni. Sběrka vynesla 123 K 60 h; přispěli k tomu velmi mnoho slechetné dary firmy pánů Mastných, kteří darovali 50 K a firmy pp. Hornýchů, kteří darovali 30 K; ovšem i ostatní členové přispěli štědře. Všem radí Pán Bůh odplatiti! — Mariánského sjezdu v Praze hodlá se účastniti šest členů naší Jednoty. Zdař Bůh!

Z Kutné Hory. 28. t. m. konali jsme četné navštívenou spolkovou schůzi, při níž přednesl vp. Jiří Sahula o potřebě katolických spolků. Pádnými doklady poukázal na to, že s katolíkem na mnohých místech v jeho vlastní domácnosti zachází se jako s peancem a vydědencem; uvedl některé do očí bijící příklady násilnické troufalosti našich protivníků; upozornil, jaké prohaně a podvodné brožury se tisknou na potupu katolictva, aniž by takové řádění naše intelligence musné hátkřila. Nemajíce skoro nikde zastance, musíme hájiti aspoň sami čest svého jména a Svatováclavského dědictví. Řeč vyslechnuta s velkým zájmem. Pak ještě řečník dokázal, že se za jméno katolíků pranic styděti nemusíme; vadyť právě za vlády nekatolickéjšího krále Karla IV. imponovala naše země kulturou, politickou mohutností a bohatstvím nejvíce. Právě tehdy jméno Čecha i v říši Německé vyslovováno s úctou největší. — Pak ještě pan předseda Bartůněk připojil jadrný doslov, který přijat s nadšeným souhlasem. Potěšilo nás, že k přednášce dostavili se i někteří bratři ze sousedního Sedlce. Dej Bůh zdaru dalšímu rozvoji našeho křesťanského spolku!

Ze Sedlce. Po schůzi katolické jednoty v Kutné Hoře sešli se naši členové v značném počtu po páté hodině k vyslechnutí přednášky vp. J. Sahuly z Hradce Králové. S potěšením uvítali jsme ve svém středu větší počet křesťanských sociálů z Kutné Hory. Řečník poukazoval v přednášce své na nutnou potřebu katolické organizace. Katolíci jsou stále pronásledováni výsměšky, ať již dělají, co dělají. Nebudou mít pokoje, i kdyby si nechali všechno líbiti, pokud jméno katolíků podrží. Kuráž protivníků proti nám roste proto, že nečelí jejich zlobě pevná organizace. I do obra — pokud dríme — troufá si kopnouti ledakdos. Probuďme se z dřimoty, postavme proti organizacím protikřesťanským pevnou organizaci vlastní a pak si jistě vynutíme respekt a šetrnější poměr ke katolictvu a jeho přesvědčení. Po chvíli ještě řečník šíře vyložil, jak velkým a nenahraditelným pokladem jest pro každého člověka svatá víra. Tuto víru hájiti musíme k vůli blahu svému i těch, kteří po nás budou. Všecka slova řečníkova vyslechnuta s nadšeným zájmem. Tedy jen statně vpřed na draze započaté! Ušlechtilým snahám dá požehnání Bůh sám!

Z Červ. Pečok. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v pondělí Svatodušní dne 12. června t. r. o 4. hodině odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. J. Kuchaře, na níž veledp. Th. Dr. František Reyl, ředitel Borromea a profesor Bohosloví v Hradci Králové promluví „O moderní zbraní katolíků“. I nečlenům vstup volný.

Různé zprávy.

Zrádceovství socialistických demokratů.

K nedávné ohromné stávce v kraji ruském v Německu byli uhlokopové povětšinou od social. demokratických předáků poštíváni a i k vytrvalosti vyzýváni. Váděli tyto samozvanci, že ze sebraných podpor může se něco uloviti. A tak hlavně vůdce socialistický podržel si ze sebraného podpůrného obnosu na 3000 marek; a ostatní vůdcové následovali ho v této věci a pak uprchli. Veškerá podpora činila 121.750 marek. Dělnictvo si nyní vysvětluje, proč se jim dostalo tak nepatrné podpory, když velká část peněz zmizela v kapsách nenasytých vůdců. — Také za stávky v Litvici v Kraňsku odhalili socialisté demokraté své nitro. Dělníci v jedné tamní továrně donuceni ku stávce pro neslušné nakládání a ukládání velkých pokut. Vedení stávkou ujali se social. demokraté a vůdcové jich hrozili majiteli, že musí přijmouti všechny podmínky dělnictva. Ale najednou tyto vůdcové obrátili, radíce dělníkům k bezvýhradnému vstoupení do práce. Patrně přijali socialisté demokraté velké výpalné, jak to učinili při bojkotu některých pivovarů, které zradily pivo a vykouply se od bojkotu penězi. Proto pozor na socialistické demokratické zásady!

Socialní demokraté v praxi. U potravního spolku lipsko-plavického vypukla stávka stavebních dělníků, protože organizovaní dělníci nedostávali ujednané mzdy. — V drážďanském potravním spolku, jenž za oběhu 6 milionů marek docílil 8% dividendy, žádali zřízenci závodu za pensi. Ale social. demokratické předárcové odpověděli žadatelům: My nemáme pense, naši zřízenci nepotřebují také. — Vedoucím záležitosti hlavně na zvýšení dividendy, na obohacení se; co na tom, že pracující bratři jejich v učení social. demokratickém nemají pak, kde by v stáří hlavu sklonili. Tak provádějí social. demokraté své učení.

Rieger a dělnictvo. Dle Červinkových Vzpomínek na F. L. Riegera ve Vlčkově Osvětě povoláno na velkostatku Riegrův do Malce na okopání řepy několik set dělníků z okolí Borové, Slavětína a Bělé chudého to kraje u Chotěboře. Dělníci tito, jimž domácí dělníci přezdívali „povstaleci“, především se sešli, aby dostali jisti. Větší díl těchto ubohých lidí považoval tehdy kus domácího, dobře připraveného chleba za pravou pochoutku. Za tímto lidem dovážen

na pole chléb a polévka ve zvláštních dřevěných nádobách. Každý dělník obdržel měrný hrnek na polévku. O kofalce arci nebylo řeči. To vše tehda Riegra neobyčejně zajímalo, rád v ruchu a šumu lidí zapomínal na starosti a neustálé boje života veřejného, s kterými stále musel zápasiti mimo Malce. Zde s účastí uvažoval a vykládal o způsobu stravování dělníků, a jak by se to mělo prováděti. Chodíval se do Hranic přesvědčit, jak se pro dělníky vaří, zkoumal „jídelní listek“, a sám poučoval kuchařky, jakými přísadami má se zlepšiti chuť neb vydatnost krmě. Nahodil-li se k obědu nebo k večeři dělníků, vypravoval doma s pravým potěšením, jak jim chutnalo.

Pražský jezuita a car Petr Veliký. Car Petr Veliký po celý týden zdržel se r. 1697 ve hlavním městě českém, kdež vyslanectvo ruské v předním hostinci Pražském „v lázni“ sestoupilo a též car Petr ve svém inkognitu tamže se ubytoval. Odtud konal časté procházky po městě a navštívil veškeré vynikající ústavy a budovy, neméně také četné chrámy katolické, ač sám více pravoslavné co nejhorlivěji byl oddán. V kostele sv. Klimenta slyšel české kázání proslulého jezuity P. Fridricha Wolfa, které naň hluboký dojem učinilo, jakož vůbec zřizování řádu tovaryšstva Ježíšova, jenž měl takéž správu autokratickou a podmiňkou slepé poslušnosti, u Petra Velikého zvláštní oblibu našlo, tak že se rektora kolleje Klementinské tázal, „nebylo-li by možno, aby mu jezuité zvláštní řecký úbor řádu svého výhradně pro Rusko zřídili.“ Pátera Wolfa si car pro český jeho hovor tak zamiloval, že si ho od rektora za průvodčího na cestě do Vídně vyžádal, v čemž mu ovšem bylo vyhověno. Vůbec jej těšilo v Praze nade vše jiné, že se s lidem českým v ruské řeči snadno mohl domluvit, tak že po celou tu dobu zde jen česky neb latinsky hovořil. . . . Ve společnosti P. Wolfa nastoupil car Petr po několikadeuním pobytu svém v hlavním městě českém další cestu do Vídně. Na všech cestách těchto provázal jej Pražský jezuita, který v den sv. Petra a Pavla v universitním kostele ve Vídni před carem kázati musil a to v řeči české, kterou s ním nenustále hovořil, což ovšem v německé Vídni velké p. divení vzbuzovalo, ale ve dvorních kruzích vážnost jazyka českého zvýšilo, když jím panovník tak velké říše s oblibou hovořil. S páterem Wolfem podnikal výlety do Badenu a Prešpurku atd“. (VI. Zap. Č. Kr. 983.)

(20) **Historický kontek.** Pod tímto záhlavím budeme uveřejňovati zajímavé historické drobnosti na obranu katolictva. Prohlášíme, že nechceme proti jinověrcům štváti, ale že uznáváme za vhodné proti překrucování historie katolictvo historickou pravdou hájiti. Stalo se módou, kterou i naše intelligence nemůžeme trpěti, že se lidé katolíci pověchové jako nešlechtníci, jako nejhorší násilníci, ano jako mravní vyvrhelové; za to jinověrce pokládá naše veřejnost dle staré šablony vůbec za trpělivé, mlučnické beránky, za lidi velice pokrokové, kteří do umlčení za pokrok zápasili „proti římské tmě“. Machar, navědčen jsa se již proti katolickému knězi, ulehčil si násilnickým návrhem, že prý by se měli katolíci postaviti mimo zákon jako zvěř a do nich by se mělo kopnout. Podobně psali a píší i jiné „pokrokové“ kapacity. Pokud česká intelligence může proti takovým „zásadám“ nevystoupiti, pokud spravedlivě nebude posuzovati katolíky i jinověrce, dotud naše citáty z historie nebudou sajisté zbytečné. — Vybíráme nyní některá místa ze Zapovy Českomoravské kroniky, o níž sotva kdo může říci, že by páchla „klerikalismem“. — Slechetnost a snášelivost evangeliků. (Za vpádu luteránských Sasů do Čech roku 1631.) Emigranti (četní nekatolíci) po příkladě Thurna a jiných zmocnili se různých domů v Praze a metili se na nich i na majitelích sa předešlá příkoří. Zejména domům osob z doby katolické protireformace nenáviděných vedlo se zle; tak ku př. úplně rozbořen dům Filipa Fabricia, Příbika Jeníška z Újezda, knihtiskaře Jiffka Adama Byliny, kterýž sloužil jakožto vojenský komisař u císaře a j. Hofkirch (luteránský plukovník) naproti tomu (když totiž kvardian kapucínský P. Alexius, jenž „před zkáson od vojínů saských uhasil domy kardinálů Harracha a Ditrichšteina“, nepožádal na Velký pátek slavné processy mršáků k upomínce smrti Spasitelovy, k němuž sběhlo se mnoho set lidí katolického i protestantského) nařídil, že nesmí se na Zelený čtvrtek Boží hroby stavěti a rovněž nedovolil obdivovati jakékoliv ceremonie církevní v tyto dny u katolíků obvyklé. Sází vojáci P. Alexiovi — když šel z Malé Strany do katolického gymnasia na Staré Město — líli a také ho i několikrátě sbíli“. (VI. 784. 785.) — Jezuitská snášelivost. „S proslulou kaplí Betlemskou stala se ta změna, že byla roku 1661 s kollejí Nazarenskou od university Pražské jezuítům za 32.000 zl. prodána. Ti byli tak šetrní, že tam všechny náhrobní kameny proslulých utrakvistův českých ponechali“. (VI. 948.)

Nová éra v katolické žurnalistice. Literární kritik v „Bíl. Praporu“ stěnuje si, že polemika katolických listů nebývá vždy věcná, opravdivá i vážná. Každá stránka „Čecha“, „Stráže“ i „Obnovy“ to prý dokazuje. Proč nevedl důkazu ze svého časopisu, je vskutku nepoohopitelné, protože se p. kritik vsadl dobrovolně fakta, jenž by měl přesvědčivě důkaznou sílu. Snad podlehl osudu obyčejných smrtelníků, že se před cizím prahem nejlépe mete. Kritická studie neznámého končí větou: „Čech“ a jeho sourozenci! vrhnou se zase na tento článek jako hyeny.“ Neří pochyby, že povstal v katolickém táboře nový muž, jehož stylisace bude po dlouhá léta vzorem ušlechtilé a vyškolené polemiky. — Jen tak mimochodem připomínáme, že nás došel v nedělní list jed-

ného horlivého modernisty, v němž mimo jiné pronášá tento úsudek: „Líbí se mi Váš list, že je psán tónem tak solidním a smělým“. Taková je kritika muže, který opravdu „Obnovu“ sná a pilně ji čte.

Mariánský kongres v Praze. Ačkoli čas již velmi pokročil, docházejí nicméně nové a vždy častější přihlášky, a to jak o legitimace tak i o poukázky na byty. Legitimace vydáno dosud na 6000, spolkům i jednotlivcům. Není již o tom žádné pochyby, že sjezd bude imponantním projevem českých katolíků. Spolků kat. přihlásilo se do 4. t. m. 53, a to i s 30 ba 50ti delegáty, a dosud účast svou četně ohlašují. Ti P. T. účastníci, kteří obdrželi poukázky na ubytování v byv. Sv. Václavské záložně, mohou tam již od soboty (10. t. m.) bydleti; tamtéž mohou dostati snídaně, obědy atd. za levný obnos. Kongres bude mít ráz velice slavnostní. Dostaví se zástupci ze všech diecézí i účastníci zahraniční, zejména i z Vídně. Pozdravy připouštějí se však jen za větší skupiny a korporace, a to pouze ve schůzi zahajovací. Veliký sbor pořadatelů bude pečovati o udržení pořádku a o vzorný průběh veškerého jednání sjezdového vůbec. Budou učiněna rozsáhlá bezpečnostní opatření, bude postaráno i o okamžitou pomoc lékařskou. Mariánský almanach jest dotištěn a lze jej již objednat. P. T. účastníci Mariánského kongresu se vybízejí, aby věnovali co největší zájem sjezdům odborových skupin spolkových („den katol. spolků“) 12. č. odpol.; obírají se důležitými praktickými otázkami časovými a jsou to vlastně kongresy menších rozměrů s vlastním podrobným jednacím řádem. V kanceláři kongresu Praha-II. 200 úřaduje se dop. od 9 do 12, odp. od 3 do 6.

Časových Úvahách píše Brněnský „Obzor“: „K brožurkovým sbírkám, jež vytýkly si za účel, poučovati veřejnost českou o časových otázkách, přidružily se před osmi roky „Časové Úvahy“, jež vycházejí od té doby měsíčně v sešitech o nejméně 32 stranách (po 8 h) a přinesly tudíž v době té již slušnou řadu prací, a to prací z velké části velmi důkladných; není proto divu, že sbírka tato těší se veliké oblibě, tak že většina brošur, ač některé uveřejněny ve dvou i třech vydáních v mnoha tisících výtisků, úplně jest rozebrána! Je to potěšitelným zjevem, že v době, kdy nepřátelé naši zaplavují všechno spisky plnými lži, potupy a hany na církev Kristovu, ano spolčují se s úhlavními odpůrci drabů naší vlasti (na p. hlasatelé heas: „Pryč od Říma!“ evangeličtí pastoři o slavnosti Husově v Praze . . .), lid náš poučován jest brošurami vše do pravého světla stavícími, jaké šíří i „Časové Úvahy“. Kéž by jen sbírka tato všude došla zasloužilého rozšíření, zvláště když podobná jí, t. j. „Slova pravdy“ zatím na čas zastavena! Měsíčník tento jest velice laciný — stojí celoročně (i s poštovní zálohou) pouze 1 K, na čtyry výtisky dává se jeden zdarma, ba při hromadných objednávkách poskytuje se až padesát procent slevy! Nuže odebírejte sami a doporučujte všude „Časové Úvahy“, by lid náš jimi o důležitých otázkách časových byl správně poučen a proti nástrahám, útokům a lžím s tábora nepřátelského věas ozbrojen!“ — K tomuto referátu dodáváme, že „Časové Úvahy“ vycházejí v Hradci Králové redakci Dr. Fr. Reyla.

O našich slavících. Na 160 druhů ptactva dítáme mezi pěvce. Ale přece každý pěvec neumí pěkně zpívat. Mezi opravdové pěvce náležejí po většině pěnice a mezi těmi králem pěnic a pěvců vůbec jest slavík obecný. Úbor slavíkův je šedě rezavý; z pěnic je nejsilnější. K nám přichází ke konci dubna a oponští kraje naše na počátku srpna. Přichází i odlétá v noci. Miluje pouze teplé roviny, kde je hojnost křovin a vody. Vyšším polohám se naproti vyhýbá. V Polabinách je dosti hojný. Pro krátký pobyt v našich končinách můžeme o něm říci, že je pouze u nás jarním hostem. Hnízdo své staví zcela nízko, ale velmi opatrně v rozsochách křovin. Největší jeho nepřítel jest necitelný člověk, lasice, jezevč a kočka. Od nás zalétá slavík do Afriky, zvláště do Egypta. Slavickým eldoradoem jsou zelené stráně Siery Moreny ve Španělsku. Vypravuje se o slavíku, že je pták až hloupě zvědavý a že ihned zapadá tam, kde viděl člověka na zemi něco kutiti, tím prý také lehko se dá polapiti na červa anebo na studánku. To bude asi jen lichá pověst. Slavík je obořetný a plachý pták. Kde vidí přízeň lidskou, tam ovšem odpadá všechna plachost jeho. Hlad a nouze přivádí jej nejvíce do osidel dihařů. Po Čechách jest ještě mnoho tajných dihařů, kteří chytají tyto vzácné ptáky a prodávají je za drahý peníz do ciziny. Máme sice proti tomu zákon, ale . . . Slyšeli jste zpívat slavíka? Zpěv slavíkův je úchvatný a plný podivného kouzla. Proto se slavík nazývá také ptákem básníků. Mohutný lkavý tón slavíka zaznívá nejvíce pozdě večer a v časných hodinách ranních, leč i za dne zpívá hlubně. Kdo slyšel slavíka jednou pěti v celé krásě a síle jeho, tomu nikdy kúslo toho zpěvu nevymizí s paměti. Žádná slova, žádná zvuky nástroje nejsou s to vyjádřiti píseň slavíků. Žádný koncert na světě nedovede citlivou duši lidskou tak rozechvěti a unést, jako ohnivá nocturna slavíků. Slavík zpěvem svým dovede vniknouti až do nehlubších záhybů duše lidské. Prozářetelnost velikého Tvůrce mluví tu náněm hrdlem ptačím až do dna duše. I otrlý člověk zachvěje se v hlubinách duše své zvláštním neznámým pocitem při naslouchání zpěvu slavíčkmu za vlažné noci májové. Slavík se šiví nejvíce měkkými larvami bronků, jež se líhnou v zahřívajícím listí čili ve stlaní. Kde se toto nerozumně sebrabe až do mrvy, tam není místa pro slavíky. Tak to provedli také v městském parku v Pardubicích, kde každý rok bylo vždy hojnost slavíků. Letos park důkladně vymetli a proto nepřilíh ani jediný. Kdo máte lásku k přírodě, chráňte tyto vzácné ptáky a poskytněte jim příležitost, aby si u vás zalíbili a nevyhazujte všechno stlaní ze zahrady a parků! To je spíšrna ptačí! — V tahu objeví se na čas u nás i slavík uherský. I tento umí krásně zpívat, ale jeho hlas mluví jen k uchu lidskému, kdežto hlas slavíka obecného mluví k arci. — Oto.

Do Hradce Králové a okolí!

Vlastní výroba tkalcovského zboží.

Uvádím ve všeobecnou známost, že v domě p. Šandové v Klicperově ulici č. 263. otevřela jsem filialní závod ve

střižném a plátěném zboží

a budu mít na skladě všechny druhy svých výrobků, ze kterých si dovoluji některé vyjmenovat: Kanafasy celopřízné i bavlněné, loket 10, 12, 14, 16, 20, 26 kr., damašky 12 16, 20 30 kr., brillantiny, grádle cichové, sypkoviny (nanginy) 10, 14, 16, 20, 25, 30 kr., jemná košilová plátina celopřízná 12, 14, 20, 30, 40 kr., šifony 8, 10, 12, 14, 16, 18 kr., šifinky, šifony kapnové, plátina slamníková a matracová, plátina vozová, atlasy na halské obleky, plátina pro zřízení divadel a jiné.

Též velký výběr hedvábných sephýrů, sephýrů obyč. 13, 14, 16, 18, 20 kr., šotyšů křížových (keprových) látek 12, 14, 16 kr., sephýry a oxfordy na turistické košile, hedvábné šátky a šály z lněného batistu, kapesníky všeho druhu 4, 6, 10, 20, 25, 30, 45 kr., kávové soupravy bílé i barevné, soubory postelové, utrusy, servity, ručníky, hěhouny, dečky, milie. Velký sklad dámského a pánského prádla, piků na dámské noční prádlo a kravaty.

Výbavy pro nevěsty.

Dovoluji si P. T. obecnost v jeho vlastním zájmu upozornit, že se zde naskytá příležitost přímo od výrobce nakoupit a to za velmi levných konkurenčních cen.

Zvu ctěné obecnost ku prohlédnutí mého závodu v Klicperově ulici č. 263. a prosím, by mne svojí ct. návštěvou potěšilo a doufám pevně, že jen stálou barevnou a dobrým zbožím, jakož i v pravdě levnými cenami si ct. P. T. obecnost získám.

O hojnou přízeň pro nový tento závod prosí

Alb. Holý,

vlastní výroba tkalcovského zboží v Hradci Král., Klicperova ulice číslo 263. v domě p. Šandové (výroba sodovky).

Převzal jsem

elegantní, vřím pohodlím opatřenou oblíbenou výletní

restauraci CHICAGO

u Hradce Králové.

Uváděje toto v známost všemu ctěnému obecnstvu zdejšího okolí, ubezpečuji, že jako zkušený odborník obsloužím své příznivce v každou dobu úpravnými a levnými pokrmy i výtečnými nápoji.

Čepuji dobře vylezlé pivo z Kolínské sámské pivevarny.

Vkusné a levné aranžování příležitostných hostin.

Znovuzřízená zahrada. — Krytá rozsáhlá veranda.

O vřácnou přízeň prosí

Karel Mütter Müller,
restaurátor.

Výborný osvěžující nápoj skytají

Maršnerovy šumivé limonádové bonbony

s chutí citronovou, malinovou, malinovou třesňovou a jahodovou.

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu na Kr. Vinohradech, dříve A. Maršner.

Jen s touto ochrannou známkou jsou nejlepší.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velelůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Podnikatelství staveb a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jiříkově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

První Královéhradecké parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Na přání P. T. obecnosti jsou lázně otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol. do 3 hodin odpo.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Volectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, č. 83

Palackého třídy

svůj hojně zásobený

sklad náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

všechné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava umovuzáčení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochvalnými písmeny P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícňů, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícňů, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Malbu kostelů, malby dekorační, tačadní a treskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlédnutím k příslušnému slohu

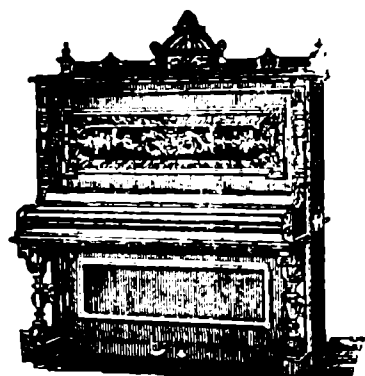
Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastě u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Piana, pianina, harmonia a varhany

nejnovějších
soustav — levně.

též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Skład Eliášino nábrží proti lab-
skému mostu. —
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od předních českých umělců. První výstavní ceny.

Nábytek

zaručené co nejso-
lidnější a nejkus-
nější ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanicí dodává velkovýrobu truhlářský
K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte cenníky a prospekty zdarma a franco

F. M. FÜGNER,

dodavatel a. k. voj. unif. ústavu
v Hradci Králové, mezi Grandhotelem a
Merkurem.

SKLAD OBUVI

všeho druhu
pro pány i dámy.

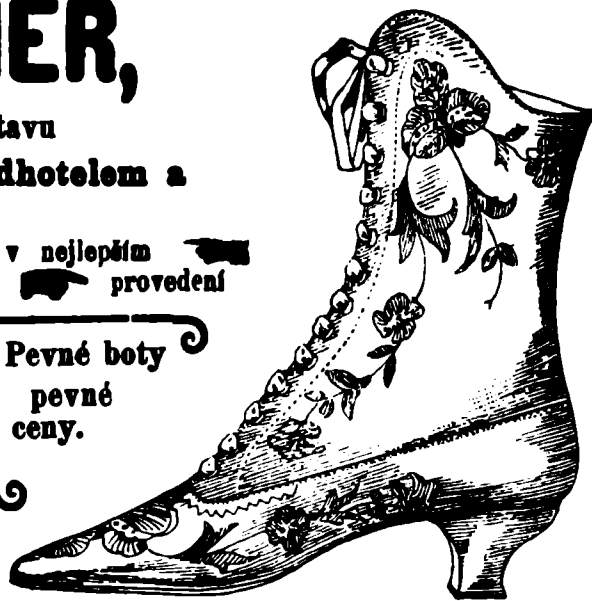
Obuv zhotovuje se též i z přinešených látek.

Zakázky z venkova
jakož i opravy, které se ve vlastní dílně zho-
tovují, vyřídí se obratem pošty.

Vhodné příležitostné dárky.

v nejlepším
provedení

Pevné boty
pevné
ceny.

Skvělé výsledky v. m. krátké době!

pří: dně, hostat, rheum., ischias,
ženak. nemocch,
chudokrvnost
a. p.

Anenské Lázně slatinné v Belohradě (čechy).
Kráns
Letní sídlo.
Lesní park 600.000 m.
XXI. sez. od 9. 5. - 29. 9. 1905.

Snížené ceny obdrží: důstojníci, vojenští.
úředníci, štábní úředníci a sluhové, semští úředníci a
sluhové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svět. kněží
(z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů
(z Čech, Moravy a Slezska, všeobecného úřednického
spolku a spolku šlechtických úředníků ve Vídni.
Rybář. koupel. Těnná. Hrab. ředitelství lázeňské.

Václav Čálek,

majitel

vzorné dílny krejčovské pro pány
v Německém Brodu,

filialní zastupitelství v Čáslavi,
Váchova ulice číslo 146 (u tržiště) ve
vlastním domě.

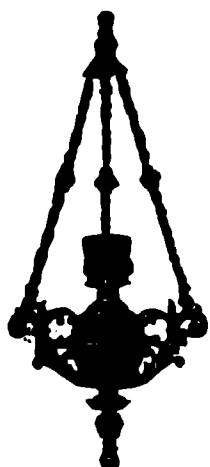
Doporučuje svůj sklad hotových oděvů
pro pány a chlapce, haveloků, županů,
střížného, modního, soukenného,
lněného a bavlněného zboží, jakož i
krejčovských příprav.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 a., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
ciálně na kostelní nádobí, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přeměrně srovnalém církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohledu slasti a stálosti. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slasti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnadní po ruce. Žádám přepracované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

intenci a jen v ohledu slasti a stálosti. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slasti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnadní po ruce. Žádám přepracované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Rheumatismus. - Dna.

Stanice dráhy: Josefov-Jaroměř.

Suchá poloha přímo
u lesa. Vzorá čistota.

Poštovní a telegrafní
úřad v lázni.

Lázeňský lékař
MUDr.
O. Kukla.

Více než
100
pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.
Výborná restaurace (píseň-
ské). Ceny mírné.
Vojenské koncerty. Blíží
ochotné sdělí správu lázní.

Ženské nemoci. Anemie.

JAN KALIS, hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejménějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. - Založeno r. 1843.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. -

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. - Nákresy a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA-I,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 19
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se lesklými rámy, st-
ěmi osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Továrna na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve sídlo na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

- nabízí -

koňak, slivovici, borovičku, jehabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomaty s právem rašeni, státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a
polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruham
duchovním největší speci-
ální závod:

MONOPOL

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filialní sklad: Praha, Mr. Václavský Škrétova ul. č. 2.
Výrobky vsostr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 16. června 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Mariánský sjezd v Praze.

(3) Sjezd byl vskutku manifestací velkolepon. Přes 5000 účastníků pospíšilo z blízka i z dále Matce Neposkvrněné vzdání dětinny hold. K slavnosti dostavili se četní zástupci naší šlechty, ba i J. cis. a král. Vys. arcikněžna Maria Annunciata, též J. Em. nedp. kardinál-arcibiskup Skrbenský, nedp. biskup Dr. Jos. Doubrava, dále nedp. světící biskupové: megr. Kalous, Dr. Krásl, Dr. Frind, a mnoho jiných vynikajících zástupců kněžstva. K manifestační oslavě Matky Spasitelovy družně spojili se katolicky cítící Češi s katolickými Němci. Vznešené i prosté sdružila v Žofinské dvoraně svorná, povznášející idea. Tak imposantní katolické slavnosti posud v Praze nebylo.

Poukážeme na nejzajímavější body. Prvního dne u večer za předsednictví J. Excel. dvorního maršálka hrab. Karla Nostitze z Rienecka dr. Hilgenreiner jménem německé bohoslovecké fakulty v Praze pronesl pozdrav všem; poukázal na to, že účta k Panně Marii souvisí těsně s účty k jejímu Synu. Rečník vyjádřil se též: „Jak jsme tu, přináležíme různým národům — dnes je tu *příležitost podati si bratrský ruce*. Na půdě Kristově lze se shodnouti nejen v národních, ale i sociálních a veřejných záležitostech — to můžeme říci plně z vroucího přesvědčení. Vždyť ty nejvyšší ideály společny jsou všem.“ Tato v pravdě křesťanská slova přijata od Čechův i Němců s nadšenou pochvalou. Místopředseda „Jednoty katol. duchovenstva“ tlumočil pozdrav kněžstva sdruženého. Poukázal, že i mocná říše Římská padla odvratem od náboženství. Menší národ — jako je náš — potřebuje k uhlášení své existence tím spíše pevných náboženských zásad a z nich plynoucí mravnosti. Združené kněžstvo chce konati stráž proti útokům listů a spolků na největší statky našeho národa. Poukázal na velikou účtu k Panně Marii v národě českém; jako české kněžstvo tak i český lid pojí v jedno idea Mariánská. Nechť každý pro lásku k své matce zachová víru svoji čistou. Toť základ k štěstí národa. Následoval nadšený potlesk.

Jménem německého kněžstva pozdravil kongres Dr. Schindler. Oblíbený kazatel P. Rybák T. J., uvítán byv potleskem, tlumočil

pozdrav 400 mužův a jinochů Mariánské družiny. Rečníkovi za krásná, jadrná slova byla odměnou veliká ovace. Jménem nedp. biskupa Budějovického Dra Říhy pronesl pozdrav kanovník Budějovický vedp. V. Macek. Slečna Ang. Rozsypalová pozdravujíc sjezd pozdravem vycházejícím ze srdce žen, dodávala: „Nutno, aby sdělila žena pozdrav žen — vždyť matičce naší Marii stojí nejbližší žena, toť chlouba naše. — Čest Marie Panny jest naší ctí, ctí veškerého ženského pokolení — potupa její je potupou naší. Jsme-li tu dnes váženy a ctěny, je to výsledek toho, že katolický svět uctívá Matku Páně.“ Bude-li se vésti mladší pokolení k účtě k Panně Marii, poslouží to k míru a utěšení v našem národě. — S nadšeným zájmem nasloucháno řeči p. Leop. Havelky, horníka z Březových Hor; jménem ubchých dělníků, pracujících kilometr pod zemí, přináší pozdrav. Ten je povinen milovat Pannu Marii, kdo pod zemí ve stálých úzkostech pracuje. Jménem těch moderních otroků, kteří odkázání jsou takoruka na milost a nemilost svých namnoze nevěstících zaměstnavatelů, i jménem katolických jednot v Příbrami i všech pouťníkův Svatohorských pozdravuje přítomný kongres. Dokládá: „Kéž Panna Maria, Matka Čechoslovánů, dá nám, abychom ještě u větším počtu se shledali na věčnosti říše nebeské a připojiti se mohli k větší manifestaci těch, kdož holdují královně nebes. — Nato sdělil předseda zprávu z Říma, že svatý Otec Pius X. uděluje shromážděným své papežské požehnání. Pak čteny pozdravné telegramy od nedp. velepastýřů Olomouckého, Brněnského, Budějovického, Litoměřického a j. více.

Na konec upoutal pozornost cestovatel dp. Svojsík pěknou přednáškou o pouťních místech Mariánských, provázenou ukazováním 140 nádherných světelných obrazů.

Druhý den ráno o 8. hodině sloužil na Staroměstském náměstí nedp. kardinál-arcibiskup mši svatou za assistance nedp. biskupa Dra Doubravy a jiných církevních hodnostářů. Při mši sv. zpíváno „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ za provedu ostrožské kapely.

V Žofinské dvoraně počala slavnostní schůze o 7. hod. več. krásným sborem „Regina coeli“ s průvodem 4 pozounů a harmonia, který k této příležitosti složil professor konservatoře

čoval nad úkolem, který se mi zdál těžkým, ale ve stínu olšiny či v bezoví hraničícím s bělidlem i za zpěvu běliců a čiperných děvčátek přišel jsem na dobrou myšlenku rozluštití úkol svůj čestně a zdárně. A dobrá „paní kmotra“ na bělidle, zbožná návštěvatelka chrámu Páně, paní Anna Štumfová, pocházejíc z Ústí n. Orli, ráda vypravovala o svém rodišti a také i o tom, že tam mají hodného pana pátera a že se mu po Ústí a kolatuře vůbec říká „František“. — Totéž dotvrzoval i pan bratr paní Štumfové, jenž často sem z Ústí přijížděl na návštěvu. A o „Františku“ Krihlovi jsem slyšel před tím osobním setkáním dosti často i od našeho vdp. děkana v Solnici i od vdp. našeho vikáře a děkana v Rychnově, jenž byl zvěčnělého milým přítelem a kolegou ze semináře. A pak jsem se s ním setkal osobně. Jel jsem tehdy r. 1888 v říjnu ja „beneficio pressus“ do Hradce ke konkursu. A měl jsem to štěstí, že jsem se dostal do kupě, kde seděl milý, starší již pán, kněz s vlasem proředitvým. Milý, usmívavý a představil se jako farář z Dobrouče. A já jako administrátor ze Skuhrova. „A a — dušičko zlatá — tak, tak vy jste ten Jiříček“, zazvonilo mi vstříc z úst jeho za stálého a bratrského úsměvu. Pak se rozvyprávěl. Že je uprázdňeno děkanství v Ústí n. Orli, kde tolik a tolik let kaplanoval a že jako si myslí zažádat o tu Ousť, ale že neví, neví-zda ji dostane. Jede prý do Hradce k vůli informacím. „A pak — nu — dušičko zlatá, ať jde všechno po vůli Boží —! Ano po vůli Boží — vždyť — vždyť v Oustí, třeba mne tam měli kdysi rádi, jsou taky už třeba jiné poměry. Odvykli si oni, a já konečně už také. Myslím si však, dušičko zlatá, že přece jen mám právo — no, no právo zažádat! Však to v Hradci zvlm.“ A dojeli jsme do Hradce. Tam na nádraží také starší kněz. A ten jak shlédl

O. Horník. Po zahájení schůze předsadou hrabětem Nostitzem projevil kardinál-arcibiskup Skrbenský srdečnou radost, že může pozdraviti ve své arcidiecési během jednoho roku již třetí slavnost uspořádanou ku počtě Panny Marie Neposkvrněné. Při patření na tak veliké zástupy účastníků vynořuje se mu v duchu vzpomínka na proročká slova Bohorodičky: „Aj, od této chvíle blahoslavenou mne nazývají budou všichni národové.“ Dodnes všechny stavy v Čechách závodí v účtě k neposkvrněné Panně Marii, jak jest viděti na přítomné schůzi. Kardinál děkuje všem za jejich horlivost a končí: „Prosím Boha, aby Mariánský kongres přinesl na přímluvu Neposkvrněné Panny Marie ovoce hojného a trvalého na oslavu Boží, k počtě Panny Marie, k prospěchu svaté církve, ku spáse všeho lidu našeho a ku zdaru vlasti naší“. Po závěrečných slovech zabouřil hlučný potlesk.

Nato zástupce města Prahy p. vrchní říditel Brož zdraví shromáždění jménem rady král. hlav. města a vyslovuje naději, že rokování sjezdu poslouží ku zdaru a blahu naší vlasti. Volá činnosti sjezdu: „Na zdar!“

Pak předstupuje za nadšeného jásotu zasloužilý poslanec Dr. Stojan, který přináší pozdrav od vídeňských Čechů, sdružených v jednotě sv. Cyrilla a Methoděje, kteří doposud se neztratili Pánu Bohu a neodcizili se Panně Marii. Mnohá česká matka propustí dceru či syna do Vídně a prosí matku Páně, aby jich neopustila. A Čechové vídeňští jsou opravdu upřímnými ctiteli Matky Páně. Kéž shromáždění pamatují na vídeňské Čechy a duchem i srdcem zůstávají s nimi spojeni! Rečník líčí, jak vroucí účta k Panně Marii vládne v lidu moravském. Ku konci volá: „Dokud zůstane dosavadní účta k ní v národě, potrvá i národ. Přejeme, ať nebe německé, francouzské či jiné je velikým, ale přejeme si, aby to slovanské, české nebe také bylo veliké, aby tam bylo hodně těch Cyrillů, Methodějů, Václavů, Janů!“ — Po té schystány řečníkovi nadšené ovace.

Na holdovací telegram zaslaný Jeho Veličenstvu došla odpověď: „Jeho c. a k. apoštolské Veličenstvo ráčilo přijati hold Mariánského kongresu v Praze s nejmilostivějším díkem. Kabinetní kancelář. Schiessl.“ Po přečtení tohoto díku zaslan ještě holdovací telegram Jeho Svatosti. Pak Arnošt hr. Sylva Tarroucca pro-

dobrého dobroučského pána, již se k němu hlásil a již splynulo mu ze rtů radostné: „Ale Františku — Františku!“ Nezděděl jsem, kdo byl ten pán, jenž tak mile dobroučského pozdravoval — páni se spolu zdrželi, kdežto já měl před sebou povinnost představit se před tím — tím konkursem. Nu dopadlo vše dobře a dne 18. prosince t. r. byl jsem farářem ve Skuhrově. Leč „František“ Ústí nedostal. Vzpomněl jsem si na něho často. „Po vůli Boží — po vůli Boží „dušičko zlatá“ — a i na to „odvykli oni mně — a já snad také.“ Měl pravdu. Nebývá někdy dobře po letech dostati se tam, kde se dříve kaplanovalo, třeba se zdarem a třeba při získání si obluby vestranné. Za řadu let vytvořily se poměry jiné a těžko je pak odvyklému se vsunovat v jiné koleje.

Františka to sic, pomyslí-li jen, že když si vzpomněl na to „mám právo, víte právo“, poněkud přec zamrzelo — ale nebylo to tak velké, pokofil se pod vůli Boží. A pak: vždyť kořeny života jeho byly už tam k Dobrouči připoutány a jako vrostly. Měl tam přízeň i náklonnost všestrannou, občanstvo počtilo jej „čestným měšťanstvím“ a pohřeb jeho dokázal, jak lid všechn cítil, že ve hrob se mu ubírá srdce dobré, dušička zlatá, kněz lidu svého. O té náklonnosti lidu k němu sám jsem se přesvědčil osobně. Tenkrát, když byla v Ústí n. Orli schůze čtyř vikariátů a já měl tu čest tam přednáseti „o našem katolickém písemnictví“. Vyjeli jsme z Kostelce n. Orli s dp. J. Bezdíčkem, nyní farářem v Sopotnici za tím účelem na Kyšperk, vzdali účtu vdp. vikáři a děkanu V. Tejklovi a pobavili se s milým přítelem Václavem Škilbou, tehdy kaplanem v Kyšperku, a pak u večer ujížděli jsme k Dobrouči. Dospěli jsme už jako hosté opozdělí, leč domácí pán, pohostinný pán vítal stejně upřímně a srdečně: „Tak, tak bra

FEUILLETON.

Za Františkem.

Napsal František Jiří Košťál.

Tak bezděky, když se mi dostalo do ruky „parte“ oznamující smrt vysoce důstojného pána Františka Krihla, čestného konsist. rady, b. vikáře, osobního děkana, č. občana v Dobrouči a faráře tamže, tak bezděky jsem si vzpomněl na onoho faráře v Boušíně na Náchodsku, jak jej líčí A. Jiříšek v rozlehlém a poutavém díle: „U nás“. Boušinský farář tak rád říkával „včelíčky — dušičky!“ A náš + zasloužilý hodnostář i duchovní otec lidu svého František, ach jak milý byl, když říkával „dušičko zlatá!“

Ne — nebudiž mi vytýkáno, že jsem svou upomínku nadepsal „za Františkem“, že jsem ať o víc než čtvrtstoletí mladší vynechal v nadpisu vzpomínky své i přijmí i všechny jeho tak jím samým zasloužené titule jeho. Ne — nebudiž mi to vytýkáno — spíše prominuto. Když já o něm, zvěčnělém mi milém starci, tolikrát a tolikrát, než sám jsem měl tu čest jej poznati, slyšel vše dobré jen jako „o Františkovi!“

Vzpomínám těch dob ze života všech inteligentů na světě nejbláznivějších dob studentských. Nu mohl jsem být tenkrát asi v kvartě. U nás v Solnici, „v Řekách“, bylo rušno. Podnikavý obchodník obilím, „náš dobrý a usmívavý kmotr“ Alois Štumf, žil dle v blízkém našem sousedství bělidlo. K tomu domu, nad všechny ty naše chaloupky povznesenému a k tomu bělidlu pojí se moje i mých souvěkoviců vzpomínky tolikrát a všechny milé — a milé. Hry a štěstí mládí sem připoutáno. Kolikrát jako studentík mladistvý zle jsem pobru-

mluvil na thema „Panna Maria a vzdělanost.“ Po něm za obecného potlesku objevil se na podiu známý sociolog Dr. Rud. Horský. Řečník uvádí, že k oslavě Panny Marie vydáno již přes 40.000 spisů; několik set tisíc svatých postaveno, několik millionů obrazů vymalováno, několik miliard slov k její oslavě promluveno. Všichni národové ji oslavují. Její kult zasahuje do kulturních i sociálních dějin národů. Před uctíváním Rodičky Boží — za starověku — ceněna žena o málo výš než nemá tvář. Řečník podává k tomu doklady. Ani u židů nebyla žena v příslušné vážnosti. Pak poukazuje na památné pozdravení andělské Panně Marii učiněné. Od té doby obrat. V Panně Marii a skrze ni celé ženské pokolení povýšeno — mezi prvními vyznavači Kristovými byly ženy. Prohlášeno později: Vy všichni rovnocenní jste. Ženy své povznesení z poroby mají co děkovati Rodičce Boží a proto chrání její kult, proto ta jejich úcta k ní. Jakmile muž přestane skláněti své koleno před Bohorodičkou, nastane opět ono ponížení ženy. Proto ta snaha nevěrců, snížit kult Mariánský. Rodička Boží nazývá se baštou, a běda útočníku na tu baštu, neboť ženy ji brání. — Otázka sociální jest otázka výhradně mravní. V době nejhorší mravní porušenosti vystoupila na světové jeviště Maria; druhým úkolem jejího poslání jest poskytnutí vzoru čistoty a vůbec dokonalé mravnosti, jaké dříve svět neznal, ale po příkladu Marie plným srdcem křesťané k ní přilnuli. Třetím úkolem jejího sociálního poslání jest, být vzorem matky. Matkou Boží byla rodina posvěcena. Liberalismus otřásl základy spořádané rodiny, a socialismus nečiní jinak. Nám však domácnost Panny Marie jest obrazem dokonalé křesťanské rodiny. Řečník poukázal věcně na nesprávnost názorů socialistického pohlavára Bebla na rodinu. Nám Kristus ukázal na dokonalou matku slovy: „Hle, matka tvá!“ Čtvrtý úkol sociálního poslání svaté Panny jest býti ochránkyní pokolení lidského. Zde vzpomenouti dlužno již na její pomoc v Káni Galilejské. Církev pochopila význam toho sociálního poslání Panuy Marie, starajíc se o nuzné ubožáky všeho druhu. Ať socialisté jakkoli si počínají, Rodičku nepřekoná nikdo nikdy. Řečník končí slovy: „Buď pozdravena, svatá Boží Rodičko! Všecky věky budou svědky, že Matku Boží blahoslaviti budou všichni národové!“ Řečník svým přednesem přímo unesl. Vřele mu děkováno. Po té ještě ndp. kardinál-arcibiskup sděluje, že jest splnomocněn od Svatého Otce udělití přítomným apoštolské požehnání. Když shromáždění v kleče přijalo požehnání, rozcházelo se za zpěvu „Tisíckrát pozdravujeme Tebe.“ — Schůze skončila věru triumfálně a bude značnou vzpruhou náboženského nadšení všem účastníkům. — Zprávy o poradách sekcí, jakož i jiné poznámky k manifestacnímu sjezdu připojíme příště.

Volné listy.

(Bourgetův „Žák“.)

(8) V zápiskách, jež napsal mladý muž ve vězení, jest vyličen postup, jak žák žil podle učení svého mistra. Jakkoli vězeň jest

tříčkově, posadte se, pojezte — a — a — džbrneček — no od Mikysků džbáneček nebude na škodu, musíte se na zítřek posilnit. A on vikář, děkan atd. jednal s námi jako s bratry. Vzpomínám na ten výjezd v Dobrouč rád a mám dosud před sebou tu milou usmívavou tvář vládného hostitele. A ráno v kostele jsme se přesvědčili, co otec osady dobroučské podniká pro čest a slávu Boží. Opravoval se kostel od hlavy až k patě a také z obětavosti lidu věrného svému duchovnímu správci. A poznal jsem též dle různých zjevů, jak si tamní lid svého přívětivého duchovního vážil.

A milý stařeček a hodnostář zřídil povoz a ujížděli jsme k Ústí n. O. A všude pozdravoval lid dobroučského pána uctívě a z daleka. Týž se jen usmíval a třepotal rukama vstříc s úsměvem každému. A tou cestou co je křížů, soch, kapliček i sousosí! Dobroučský pán vysvětloval: „Tady jsem, dušičko zlatá, světil, kázal — tenkrát a tenkrát.“ Podle všeho světil a kázal všude po celém širém okolí. — A v Ústí n. Orl. na děkanství, kdež takéž bratrsky a pohostinně jsme byli přijati zasloužilým vdp. děkanem Ant. Nýltem, řídil vdp. vikář Krihl naši schůzi tím milým, jemu vlastním způsobem. Více o ní bylo svého času v „Katolických Listech“.

A zas jsme se sešli. Tehdy při smutné povinnosti. Milý přítel, bývalý kyšpercký kaplan Václav Šklíba byl zachvácen nezhojitelnou nemocí i dokonal pout života svého v Rychnově u rodičů. Při smrti ukázalo se, že „dobrácký Václav“ v kolatuře zanechal po sobě upomínky milé. — Děti i dospělí z Kyšperka i celé farnosti přišli mu vzdát čest poslední až do Rychnova. Václave, kdybys byl tak mohl prohlédnout, promluvit — ach ty bys řekl: „Ale lidičky — lidičky, to mám

přesvědčen, že nanky jím přijaté jsou správné, předce zachvívá srdcem jeho bázeň, zda se v nich nemýlí a zda jednal správně. Ozývá se v něm též hlas svědomí, samým rozumovým tak dlouho potlačovaného. Přijaté zásady jsou malomocny a nejsou s to, aby mu sjednaly jistotu, která dříve byla jeho hostem. Srdce jeho pochybuje o tom, co za pravdu uznává duch. Žádá tedy žák svého mistra důrazně, aby mu poskytl v té nejistotě pomoci, aby mu dokázal, že není ohava. Zároveň však zápiskami chce vědecky dokázati, že jednal nutně a že jinak jednati nemohl, naznačuje sebe jako výsledek skutečností, které ho utvořily, jakým je a vysvětluje, že svobodně nikdo nemohl vůli svojí zasáhnouti. Předem líčí, jak mocně ve vývoj jeho působila dědičnost. Mnoho zdědil po otci, jenž se zabýval příliš abstraktními studiemi. Odtud, právě jako otec, zakoušel vždy zvláštní bázeň před činem, což vykládá přehnanou prací mozkovou, která člověka osamocňuje a činí ho bázlivým, vejíti ve styk se skutečným životem. Neurovanou povahu má po dědovi. Náboženství ztratil nepřímým příkladem otce, jenž nikdy se nemodlil a nikdy nechodil na bohoslužby, jakkoli zbožná matka snažila se před synem vše zakrýti; přímo pak zničen byl jeho náboženský život, když otec vstěpil mu prvý základ svého vědeckého názoru na svět. Ovšem byl to názor materialistický. Dokládá, jakoby závěrem, že od otce má naprostou víru ve vědu, pýchu myslitelovu a též chorobný poněkud živel, totiž malomocnost v jednání, mající za výsledek malomocnost v překonávání vášní, když člověka zachvátí. Z mládí pociťoval slast v přetvařování a kochal se rád v mínění, jež odporovalo tomu, které pokladal za pravé. Hrátí tedy úlohu mimo vlastní přirozenost. zdálo se mu obohacením osoby a rozhodnouti se pro vytvoření určité své povahy, pro určitou víru, pro určitou vědu, značilo mu tolik, jako omeziti se. Osamocoval se ve svém myšlení víc a více, z čehož vzniklo zakládání si na sobě samém, vznikla pýcha. Tím vyvinulo se u něho přesvědčení v opak slov Kristových, že nemá bližního. Pýcha jeho, jež nepachtí se po zevním úspěchu, umožňuje mu chladně líčiti minulé život i jeho hanebnosti v domě markýza de Jussat, — neboť dobře vidí, že prvě scény jeho smutnobry měly vznik již v ubledlém školáku, v němž se bouřně probuzoval mladý muž našich dnů. Veškery ctnosti, které mu byly v mládí od matky vychvalovány, ukázaly se mu chudičkými a pitvornými, malými a suchými po boku záře, přepychu a šílenosti jistých hříchů . . .

Ve studiích oddal se náruživě pytvání svého duševního života, oddal se nové filosofii, až konečně dostaly se mu do rukou knihy jeho mistra: Psychologie Boha, Theorie vášní, Anatomie vůle. Tehdy závoj byl stržen. Vše se vyjasnilo, nalezena pravá cesta. „Byl jsem vaším žákem“, dokládá důrazně.

V Psychologii Boha ukazoval jste mi, drahý mistře, že každá hypotéza o prvopodátečné příčině jest nesmyslem, mohutná duchaplnost těchto důkazův uchvátíla můj rozum, jenž svěříje se učelivě vašemu vedení, dospěl konečně k názoru světa jasněmu a pravému. Okoušel jsem jakoby tělesnou rozkoš, když

ten funus pěkně. I duchovenstva tu řada četna. A jeden p. vikář ho pochovával, druhý ve smutku šel za rakví svého bývalého kaplana a třetí nad jeho rakví kázal. To „František“. Nebyl připraven, ale rozvinul ze sv. Pavla „Dobrý boj jsem bojoval“ tak, že brzo tonou vše v pláči. — Rozloučil se s milým Václavíčkem, „dušičko zlatou“ jako otec. A to právě působilo. — Poznal jsem, jak zajisté, když tak všude a všude v okolí kázával, v tomto obledu tím svým vřelým, srdečným přednesem mnoho a dobře v lidu svém působil.

A z toho pohřbu malé intermezzo. Rozloučili jsme se nad otevřeným hrobem s „milým Václavem“ a pak každý sháněl si své zavazadla, aby se mohl přestrojiti. A šli jsme do „Národního domu“ k společnému obědu. Ale kdo přišel jaksi rozmrzen — byl dobroučský pán: Jen tak na lehkou v kyrysečku. „Dušičky, dušičky, nemáte někdo můj svrchník? Svrchník nikde! Ztratil se nám milý pán. A co byl pryč, kostelník se přihnál se svrchníkem. Kdosi mu řekl, aby jej zanesl za panem vikářem na děkanství. Kostelník se svrchníkem se ztratil a nějak se zase minul s p. vikářem z Dobrouče. Tento ubožák udýchán tady zas a pořád ještě v kyrysečku. Tehdy zdotnický, nyní však již jenšovický pán, jaký on je, povídá: „To, jsou ale dnes machle, dřív jsme měli kabát, ale neměli jsme jemnostpána. Ted máme jemnostpána a nemáme zas kabát.“ — Povídal jsem na to, začal se totiž dávat oběd, „i jen, když máme jemnostpána, co pak o kabát.“ — „Dušičko zlatá“, odpověděl mi p. vikář, „já vím, že mne máte rád — ale víte — víte on to je svrchník a hlavička stará dobrácká obracela se ke dvěma k vůli tomu svrchníku. Tenkrát si ty svrchníky popletli dobroučský s kačerovským, jsou teď obě ty duše dobré na pravdě Boží, odtud ten zmatek.

jsem bouřal, vaše díla drže v rukou, veškeru budovu zásad, ve kterých jsem vyrostl.“ Hřísné pokiesky vysvětlila mu mistrova „Anatomie vůle“ jako činy nutné a nevyhnutelné. Nedostatek upřímnosti v povaze vyložen mistrem jako následek dědičnosti. Mistr mu též objasnil, že na veškery duše má účenec pohlížeti jako na pokusy přírody; některé ty pokusy prospívají společnosti, a tu se vyřkne slove ctnost, jiné škodí, i vyřkne se slove neřest nebo zločin. „Tyto jsou důležitější a věda lidského ducha by postrádala podstatného živilu, kdyby byl nežil na příklad Nero.“ Zdá se pisateli těchto řádků, že učelivý náš Machar na podkladě tomto sosoval svou báseň „Nero“, ježí velebí jako velikána a prvního dekadenta. Kritika se tehdy nad básní tou zbytečně rozčilova. Determinism po způsobu Greslona vyznal Machar ve svých „Konfessích“, což zaznamenáváme ne snad jako důležitou událost, nýbrž jen jako doklad nemyslivosti a nevyspělé nápodobivosti u duchů, kteří leckdy zakoketují si i s mravností. Stanouti v póse deterministy a zároveň usilovati o nějakou mravnost, jako to činí Machar, jest vyloženým nesmyslem. I jiní literáti naši téhož směru prozrazují, že chytili jen název systému, kdežto smysl a důsledky tohoto názoru jim unikly. A opovažte se jen o jejich jistotě věděni a správnosti myšlení pochybovati, podezírejte jen sverenitu jejich ducha!

Než obraťme zřetel svůj k nešťastnému „Žákovi“. Ve svých zápiskách vypravuje dále svému mistru, že vyzbrojen moderní vědou stal se vychovatelem v rodině markýza de Jussat. Líčí a charakterisuje všechny osoby, s nimiž ve šlechtické rodině se setkával. Samo sebou se rozumí, že všichni byli ubožáci, ježto byli lidmi zapadlého světa, který ještě neměl vymožeností vědních, kterými byl odkojen mladý vychovatel. Mimo dceru markýzovu hned upoutal jeho zájem a pozornost její bratr André pro svoji tělesnou sílu a tuhost svalů. Počal ho nenáviděti, protože sám byl těla útlého a slabého. Nenávisť tu přičítá také dědičnosti, neboť zvěděl, že rodina Jussatova pochází z rasy čistě dobyvatelské, kdežto on sám pocházel z lotrinských rolníků, jimž v žilách proudí krev porobenců. Tuto nenávisť dobře skrýval, „pěstoval“, jak dí, „obránné pokrytectví a zapírání vnitřního stavu bylo mu vlastní ze vrozené náchylnosti pro dvojílost“. Mladý markýz byl milovník pravdy, hledal vědu upřímnost a z té příčiny považoval vychovatele svého malého bratra za muže řádného a mravného. To se však nelíbilo vychovateli, který soudí takto: „Konečně to o-povrzení pro lež, jež můj mluvčí na jevo dával, dotýkalo se mne jako urážka rovněž tak, jako ona neobmezená důvěra v mou mravnost, zbudovaná na nepravém obraze o mně, mne obtěvala, trápila, urážela. Cítil jsem se podrážděna, že on, hrabě André, nechová ke mně nedůvěry.“ Pak líčí „Žák“, jak usmyslil si svésti dceru Jussatovu. Proč? Z pouhé zvědavosti psychologa, z rozkoše, aby obíral se duší živou, aby přímo mohl pozorovati ústrojí vášní (duši), které posud studoval jen v knihách. Usmyslil si tak z marnivě touhy obohatiti svůj rozum o novou zkušenost. „A přece zasluhovala tato čistá dívka, aby se setkala s mužem jiným než

Ale vzpomínám toho: „dušičko zlatá — on to je svrchník.“ Myslím a jsem oprávněn to říci, že v Pánu zesnulý vikář, konsist. rada, děkan, čestný měšťan atd. František Krihl po sobě velkou a bohatou garderobu nezanechal. A také ne žádné poklady a ani spížitelné knížky. A myslím také, že on v té „svatováclavské“ nepřišel ani o groš. Lidé dobrosrdeční i s tím srdcem na rozdíl — pokladů nezanechávají. Aspoň ne takových, o které se pak nejveseleji ze všech dědiců t. j. dědicové po kněžích nelítostně perou. Zůstavil však po sobě jeden poklad, o který takoví dědicové, protože jim nic nevynáší, nestojí — a to lásku lidu a ty neupřímnější vzpomínky mezi spolubratřími v duchovenstvu.

Než na konec ještě jednu vzpomínku. Setka jsem se s dobroučským Františkem ještě jednou! A ovšem naposledy. Tenkrát o té manifestační schůzi duchovenstva z osmi vikariátů v Týništi. Byl tehdy námi podán protest proti trhání král lovatství Českého na ty obmýšlené různé ultraněmecké diecésečky. — Na dobroučském pánu bylo tehdy znáti, že se nám pochyľuje — pochyľuje. Ale usmíval se, když jsme se setkali u kroupenky v kostele týništském. „Dušičko zlatá“, pozdravil mne, „loni ty vaše povídačky v kalendářích — no — no čet' jsem jich kolik, byly hezky — no no píšete vy zas nové povídačky?“ — „Píšu.“ přikývl jsem a stiskl vděčně ruku dobrého starce.

Píšu, píšu duše zlatá a rád píšu i dál své povídačky. Leč tuto dnes píšu nerad. To tvůj, duše zlatá, nekrolog. A proč? Byl zvěčnělý tak dobrým církevě synem, takovým dobromyslným, sverázným charakterem! A takových je vědecky škoda —!

se mnou, ohladným a vraždivým strojem duševní kalkulace." Užíval rozličných vymyšleností, aby dívku získal a vzbudil v ní lásku k sobě, ale poznal, že dívka si ho samilovala z důvodů zcela jiných, nežli byly ty, kterých užívala jeho psychologie. „Zemřela v zneřetění, když mě ušlela v mé pravé podstatě". Chtěl zkoumat duši, chtěl ji pytvati, vésti určitým směrem na podkladě psychologických poznatků, obsažených v „Theorii vášni" svého mistra, ale poznal na konec, že ho velebná věda zklamala a že jeho pokus se nepodařil, nad čímž trpí více než nad divčinou sebevraždou, jež byla následkem jeho podlosti. — O konečných rozporech svědomí mistra a žáka promluvíme příště a zároveň osvětlíme snahy Bourgetovy a spisovatelů jemu zpřizněných, kteří, leka jíce se přítomných proudů myšlenkových, veslují k majáku náboženství.

Obrana.

(3) **Ženské otázky** počínají již i sami někteří sociální demokraté trochu střelivěji nvažovati. Jejich navrhované opravy postavení žen vyhlášeny do nedávna za zvlášť pokrokový a zdárný prostředek k zlepšení poměrů v lidské společnosti, ačkoliv každý jen trochu rozumnější člověk viděti musí v takových reformách pošetilé rozpěchy, které by přinášely místo štěstí a spokojenosti zhoubný rozvrat života rodinného. — Nyní však sociálně-demokratický poslanec za Žitavu v Salsku Edm. Fischer v „Soc. Monatshefte" píše: „Tou měrou, jakou se muži podaří dosáhnouti vyššího hospodářského stupně, upouští žena od obvyklé produktivní činnosti, aby se věnovala svému přirozenému povolání: výchově svých dětí, upevnění rodinného života. Kdežto péče a výchova dětí více času a vědění vyžaduje, odpadájí zlepšením hospodářského postavení mnohé domácí práce a žena může se vedle výchovy věnovati po způsobu muže vědeckým, uměleckým a politickým otázkám a tím i svému zdokonalování. Nepíše to z nějakých reakcionářských choutek, nýbrž proto, že tak a nejinak vidím věci se rozvíjeti. Tak se jeví skutečnost. Všeobecná práce žen a s ní spojená úplná emancipace od muže a v důsledcích toho převzetí veškeré výchovy dětí společností, upuštění od vedení jednotlivých domácností a rozplynutí rodiny jest snem — a ani ne krásným snem! — z dětských let sociální demokracie. Kdo to popírá, ten at jde a káže massám rozplynutí rodiny, aby se tím vývoj urychlil, ale nejdříve at rozbíjí svazky vlastní rodiny a žije dle těch zásad, což je dnes možno všem, jichž příjem tři tisíce marek přesahuje. Pokud to nevidím, budu se pouhým slovům smáti". — A tak ta „věda" socialistická už v nejvlastnějších svých táboře praská. Rozumnější socialisté se jí hrozí dřív, než na základě jejím k praktickým „reformám" dochází. Socialistá Bernstein dokázal, že theorie Marxova o konečném ožebračení řemeslnictva jest nesprávná a — dokazuje to též sociální vývoj lidské společnosti. David opravoval názory soudruhů v příčině stavu rolnického a teď najednou Fischer musí upozorňovati, že mají soudruzi mylné náhledy o rodinném životě. — V Čechách by takový socialistický „kacíř" zle dopadal. Zde soudruzi jsou zvyklí svým socialistickým dogmatům zcela oddaně věřiti; sociálními spisy jiných dělnických stran si mnoho hlavy nenamáhají. Místo vědecké kritiky raději sponšují pokřik proti „nepřítelům organizovaného dělnictva." Co by byl řekl Fischer, kdyby byl četl socialistický leták, který soudruzi šířili 1. května na Žofíně? — Jen v Čechách možno lidi takovými fantastickými sny a pošetilými nadějemi ohlupovati. A „pokrokový" tisk náš mlčel k tomu ohlupování jako zařezaný, ač zde by bývalo správné odbytí takých nemožných teorií proti rodinnému životu směřujících zvlášť na místě. U nás jest dovoleno soudruhům všecko.

(3) **Prapředivné aliance.** 1. června konala se v Táboře schůze, na které se horlivě mluvilo ve prospěch svobodné školy. Jaký má „svobodná škola" účel, to lze nejlépe poznati z toho, že se o zavedení takových škol nehorlivěji zasazují vidělní židé a socialisté. Na takové škole zkrátka se náboženství vyučovati nebude, a promluví-li se zde o církvi a náboženství něco přece, stane se to jistě jen obvyklým „pravdomluvným" způsobem, jaký číhá téměř z každého ústa socialistických a židovských listů. Ale teď si všimneme zvláštní aliance! Schůzi svolal, zahájil a jí předsedal — evangelický pastor Kamil z Nagy. Na schůzi si pohovořili mimo dva učitele protestant dr. Kalabis a socialista Johannis. A tak se tady bezky sešli zase jednou dávní kamarádi — dva přívrženci „evangelia" a jeden muž náležející ku straně, která se horlivě namáhá, aby lidé evangelium nevěřili. Ale tomu se pranic nedivme! Ačkoliv evangelioi ve svých listech často

horlí pro podporu a šíření konfessionálního školstva evangelického, přece se nedostane panu pastorovi za svolání takové schůze od evangelického štábu pokárání. Evangelioi dobře vědí, že mráz kopřivu nespálí, a že nasnoudímú plamínku evangelické církve jest dobrý olej odkudkoliv. Kamarádi si dobře rozumějí. Na takové schůzi hřímají řečníci výhradně proti církvi katolické, ale k vůli „evangelickému" kolegovi nevystoupí nikdy proti konfessionálnímu školám protestantským a židovským. Co na tom záleží, že si bezkonfessní spojenci pastora zabrousí třeba i do evangelia? Jen když pastory a rabíny nechají s pokojem. Naopak taková schůze vynese často pastorovi i název pokrokového člověka. Nač tedy odmítati pomocnou ruku nepřátel evangelia, když tito dávají aspoň evangelickým farářům a evangelickým školám pokoj?

Za katolického ejazdu v Hradci Králové konána protischůze „pokrokových" lidí, na které mluveno proti existenci nebe a pekla, zkrátka i proti těm článkům víry, které hájí Heideberský katechismus. A kdo to seděl také v předsednictvu? Také evangelický farář; a ten nehájil svého vyznání ani slovem. Není nad chytrost. Kdyby takový „sluha slova Božího" počal proti takovým bezkonfessním schůzím hájiti evangelium, dostal by ve schůzi a v novinách bezkonfessních pokárání až příliš nemilé. A tak se z chytrosti „sluha evangelia" spojuje k uhájení pokrokové cti s nepřáteli evangelických pravd proti katolíkům, kteří evangelium hájí. Jest to sice veliká nedůslednost, ale aspoň na čas to přece k udržení „evangelické církve" pomůže.

Osobní orgán hlasatele „čistého evangelia" p. Duška z Kolína, který nese název „Česká Stráž", utekl se nyní k vůli častějšímu vycházení pod ochranná křídla bezkonfessní „Osvěty lidu". Pan redaktor „Osv. lidu" prohlásil se za bezkonfessního již dávno, z jeho orgánu každý poznal, že nepokládá Písmo svaté za slovo Boží; nevěří náboženské nauce ani Lutherově ani Kalvinově. Ale — pomoc v nouzi je dobrá. K vůli helvetským abonentům dává ten pán pokoj pastorům, z chytrosti nevystupuje určitě proti „evangelickému" působení pastora ani proti ohlupujícím spisům protestantským, jejichž „pravdomluvnost" nejednou v pravém světle jsme ukázali. A tak zásadní úvahy „Osvěty lidu", které jsou tištěny na předních stránkách tohoto listu, vycházejí každou sobotu pod novým kabátkem „Česká Stráž". Ovšem že k vůli prospěchu aliance bude nyní pan Hajn ještě více dbáti, aby — nikoliv sice více — ale aspoň „pokrokovému" snažení evangelických farářů byl na ruku. Co takovým aliancím říkájí věřící evangelioi? A kde je vlastně máme hledat?

(3) **Křesťanství ve Vídni** zakázáno, ale židé ze samé pokrokovosti zase vymohli si zrušení tohoto zákazu. Židům se při tom nic nedivíme; a také se jejich rituální úkonům neposmíváme. Pouze zaznamenáváme, že náš „pokrokový" a socialistický tisk, který vášnivě napadá stavění Mariánských soch, pontě atd. — mlčí k židovské vymoženosti jako zařezaný. A přece ti lidé, kteří ze samé vlastenecké lásky raději obcují s židy než s krajany katolíky a kteří obyčejně židovské dost dobře znají, přece vědí, co zkusí zvíře při tom smýkání a zdlouhavém usmrcování. Měli by otevřeně promluvit, zda takový rituální úkon slouží k zůslechtní citu a k povznesení zbožnosti. Měli by otevřeně říci, zda to jest tolik nutné, aby takové trapné zabíjení připojováno bylo v moderní době k církevním úkonům kterékoli náboženské společnosti. Na takové vyjádření ovšem čekáme marně — vždyť se tu jedná o židy. To raději přisluhovači židovstva si vymyslí zase některé lži o zpovědi, odpustcích anebo o některém skandálu klášterním. Nu — a židé budou míti radost.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna sešla se zase dne 14. t. m. V této schůzi předložen prozatímný rozpočet do konce tohoto roku, dodatek k celní a obchodní smlouvě s Německem a jiné předlohy. Ve sněmovně objevil se také ozdravělý ministr-president bar. Gautsch. Došlo i k prvnímu čtení kongruové předlohy, k čemuž přihlášeno 22 řečníků pro a 47 proti. Ke 2. a 3. čtení předlohy této dojde prý až na podzim; o přijetí její prý není pochybnosti. Mladočeši i agrárníci uznávají, že kněžím musejí býti platy zlepšeny. — Na schůzi v Polné o svátcích mluvil dr. Kramář o otázce uherské v souvislosti se zájmy této poloviny říše, takže, aby Rakousko proti Uhrám bylo mocné a silné.

V Uhrách se situace nezměnila. Už prý jest jmenováno nové ministerstvo s Fejervarem v čele, jehož úkolem bude, aby vyřizovány byly administrativní záležitosti a aby bylo postaráno o nejnaléhavější státní nezbytnosti. —

Ve Rjece zemřel 13. t. m. arcikníže Josef Karel Ludvík, syn slavného uherského palatina arciknížete Josefa Ant. Jana, jako vrchní velitel honvédů. Přilnul k národu maďarskému a také rodinu svou vychovával maďarsky.

Norsko prohlásilo krále švédského Oskara za zbavena trůnu, toužíc po vlastním králi, jímž označován jest jeden princ z královské rodiny švédské. Ale staří král nechce slyšeti o rozhodnutí sněmu norského. Spor tento, který hrozil rozpoutati se ve válku, skončil dle všeho smírně.

V Maroku zavražděn rakouský místokonsul Madden, v Athenách pak zavražděn řecký předseda ministerský Delianis.

V Rusku opakují se na různých místech výtržnosti a ozývají se hlasové, aby konečně byla válka ukončena. Zvlášť zemstva a zastupcové měst žádají za bezodkladné svolání zástupců lidu, kteří mají rozhodovat o válce nebo míru. A už prý jest jisto, že Rusko i Japonsko jsou nakloněny k míru. Zvlášť prostřednictvím presidenta Spojených států severoamerických Roosevelta dojde prý v brzké době schůzi zástupců obou válčících stran. Přes to prý však znova strojí se v Mandžursku k velké bitvě; Japonci obkličují armádu ruskou. Příští dnové ukáží, co na všem pravdy.

Že mnohým více jde o to, aby hodně věděli, než aby dobře živi byli, proto tak často chybní a přinášejí užitek ne-li téměř žádný, aspoň velmi nepatrný.
Sv. Tomáš Kemp.

Zprávy místní a z kraje.

Biřmování v Hradci Králové. Nejdp. biskup Dr. Jos. Doubrava na Hod Boží svato-dušní po nešporách po případné promluvě udělil v chrámu sv. Ducha 166 osobám svátost sv. biřmování. Přčetné množství věřících naplnilo tehdy chrám. Mezi biřmovanci, kteří byli mládeží škole odrostlou z Hradce a nejbližšího okolí, bylo také na 40 hluchoněmých dětí ze zdejšího diecézního ústavu Rudolfiny.

Mekot nebeských koz. Pokrokový list „Osvěta lidu" spílá účastníkům májových pobožností a vyhrožuje, že „mekotu nebeských koz" musí býti učiněna přítrž. Na tuto nízkost nelze odpovídati, ačkoliv bychom mohli povolati opět k veřejnému zodpovídání několik zdejších uličnických dopisovatelů „Osvěty", kteří stávali u Mariánského kostela a konali funkci dobrovolných špehouů. Na takové projevy je nejlepší odpověď: boykot „Osvěty lidu". Každá paní a dívka, kteréž přezděl pardubský listek „nebeská koza", nechť si vezme za úkol, ze své vlastní domácnosti aneb z rodiny, na niž má vliv, vymýtiti sprostou tuto tiskovinu. To bude nejlepší odpověď!

Změny ve veřejné nemocnici. Dosavadní primář p. MUDr. Klumpar v Hradci Králové vzdal se svého místa. Vypravuje se všelicos o přátelských intrikách, které primáři dru. Klumparovi působení v nemocnici prý znemožnily. My se nebudeme mísi do přátelských styků bývalého p. primáře, protože si každý sám sní polévku, kterou si nadrobil, ale poznamenáváme, že nemocnice bude postrádati dovednosti p. dra. Klumpara, který by na poli lékařské vědy nabyl daleko zvučnějšího jména a daleko většího vlivu, než-li ve štábu pokrokařské strany. Tolik přece může i školák poznati, že mezi „pokrokové" hlásí se lidé sobectí, kteří něco již na cizí útraty sebrali, aneb hodlají sebrati. Do takové společnosti se ideální lidé nehodí a když se tam dostanou, nesnese je dlouho „pokrokový" žaludek. Doufáme, že do nemocnice bude za primáře dosazen muž, jež bude v přední řadě považovati nemocnici za obor svého působení.

Úprava Labe u Hradce Králové. Uzákoněním zemské vodocestné předlohy, kterou jest všem podmínkám říšského vodocestného zákona vyhověno, není již v cestě překážek, které by zbrzdily, aby konečně jednou započato bylo s úpravou Labe. Projekt na úpravu trati labské v okolí Hradce Králové sestává ze dvou dílů: dolního, mezi ústím Orlice a jezem v Opatovicích a z horního dílu, mezi ústím Orlice a obecním mostem ve Věkoši. Úprava Labe začíná pod dřevěným mostem na cestě z Plácek do Věkoše. V trati nad a pod železničním mostem budou dva průhony 650 m a 150 m dlouhé, kterými bude lepší běh vody a tím další poškození stávajících břehů zamezeno. Pod železničním mostem upraví se na obou stranách vozové cesty o 1 m nad vzedmutou hladinu vodní přednívajcí. Na levém břehu pod náspem železničním zřízen bude odpadní příkop na odvedení vod, jež až dosud zaplavovaly nížiny pod železničním náspem. Stávající polní cesty, které se příkopem přeruší, převedou se přes příkop přejezdy. Proti velké vodě na pravém břehu nad železničním náspem zřídí se ochranná bráz s propustky. Pod ústím potoka Pouchovsko-piletického, jehož nová úroveň dne musí býti položena nejméně do výšky vzedmuté hladiny Labe, projektována jsou na obou březích překladiště. Dosavadní Pražský most bude zrušen a zřízen nový most železný a jeden klenutý most inundační vedle něho. Také nyní jez s mostem bude zrušen a jako náhrada projektován jest nový jez stavidlový a mostem o 60 metrů níže, než-li jez projektovaný zemským výborem a to s ohledem na budoucí plavební

kanál. Dno pod jezem musí být důkladně zajištěno. Požehání sdi na obou stranách jsou budou na 15 m pod jez prodlouženy a dno pod jezem betonovým sdivem se zabezpečí. Za betonovým tělesem bude dno na dalších 80 m kameným záhozem 1 m silným zajištěno. Na levém břehu připojí se k jezu sdi 181 m dlouhá zeď s příkrým sklonem, aby z vojenského parku co nejméně pozůstalo bylo zapotřebí. Pod ústím Orlice u Stěbče zřídí se tři nové průkopy. Jednotlivé těsné na odvodnění opatřeny budou propustky, jež sřizeny budou i na různých místech břehů na odpad vody vůbec. Proti projektu a proti žádanému vyvlastnění nebylo nikde námitek, vyjádřena pouze přání tu a tam na příhodnější úpravu. Břehy upevněny budou silnými, průměrně 1 m širokými kamennými záhozy a dlažbami z lomového kamene 80 cm silnými. Dlažby přesahují všude 50 cm nad přístři vzdušnou hladinu vodní.

Jmenování komisařů živnostenských. Komisařem živnost. společenstva v Kulkénách jmenován c. k. míst. konceptní praktikant Č. Hanousek; společenstva hostinských v Hradci Král. c. k. místodr. koncipista Jos. Marbálek; společenstva III. v Hradci Král. c. k. míst. praktikant Jar. Skořepa.

Z pošty. C. k. říditelství pošt a telegrafů v Praze výnosem ze dne 14. června t. r. č. 55231-VII. nařídilo, by od 18. června b. r. na dále v neděli a ve svátek následující úřední hodiny u c. k. poštovního úřadu v Hradci Králové zavedeny byly: a) u přijímání dopisů, záilek, přijímání a výplátě poukazek, poštovní spořitelny a u pokladny od 9 do 11 hod. dop. b) u vydávání dopisů a záilek od půl 8. do 11. hod. dopol. Došlé časopisy budou se vydávati od 6 hod. do půl 7. hod. večer. — Konečně tedy poněkud postaráno i o nedělní klid poštovních úředníků, kteří obyčejně v neděli ráno nejvíce se napracovali. A co bude s listonoši? Běhati o 6 hod. ráno s dopisy často až do 1 hod. odpolední — toť také není nedělní odpočinek. Snad se dočkáme, aby nejza úřednictvo, ale i listonoši užili trochu nedělního dopoledne pro oddech v domácnosti i pro kostel.

Jubilejní slavnost matiční. Místní odbory Ústř. Matice školské v Hradci Králové pořádají budou v neděli dne 18. června 1905 v měšťanských sádech „Na stělnici“ jubilejní slavnost matiční, při které laskavě spoluúčinkují vlastenecké spolky královéhradecké a někteří obětaví jednotlivci místní. Z pestřejšího programu uvádíme: Koncert úplné kapely páne Česenkovy, zpěv, solové výstupy a žertovné přednášky, kuplety, pošťu, kousky o ceny, balony, ohňostroje atd. Spanilomyslné dámy obstarají buffet a kaviárnu, kde bude možno za levné ceny obdržeti chutné upravené pokrmy a teplé nápoje všeho druhu. Slavnost zahájí hudební průvod o 2. hodině odpolední. Začátek slavnosti v sádech o 3. hodině odpolední. Vstupné: osoba 40 h, rodina 1 K, pp. studující a c. a k. vojsko 20 h. Za nepřiznivého počasí přeloží se celá slavnost do tělocvičny „Sokola“ Královéhradeckého.

Ty motocykle. Hrál to po silnicích, lidé nekakují a ustrašená zvířata při vozích divě se zmiťají. Jde o život. Minulou sobotu jistý motocyklista strojem svým poplášil dva páry koní, z nichž jeden v divém úprku hnál se od Pětidomí v Hradci Král. k Pražák. Předměstí, při čemž mladý kočl Tuter z Věkoš zapletl se do vah vozňích hlavou pod kopyta koní, kteří ovšem ubožáka tak zdeptali, že poranění svému v nemocnici podlehl.

Počasi bylo v minulém týdnu velmi chladné; teploměr ukazoval z rána 5 R° a při tom studený vítr si zabuřel jako v březnu. A s chladem i sucha hrozí zničit nadějnou úrodu. Mračí se, mračí, stranou pozorovati často vydatný déšť, ale hradecké roviny se vyhýbají dešťonosné mračna na sto honů. — Jaz suchem zvláště na písčinách nápadně žlutne, pozdější řepa zachází; bramborům sucha tolik neškodí a také ne žito, které letos na dobře připravených polích vyniká obrovskou výškou. Senoseč jest právě v plném proudu. Traviny na lukách jsou husté a vysoké, že každý hospodář může býti spokojen; jetely jsou slabší. Zelenině dosud daří se dobře. Letos jest pozorovati, že si rolníci více hledí pěstování zelí. Ve čtvrtek se velmi oteplilo a odpoledne spustil se přece nad Hradcem vydatný deštěk, který po čtvrtdenním trvání aspoň trochu napojil vyprahlou půdu.

Památka dnové v červnu. Dne 15. června 1778 císař Josef II. v Hradci Králové. — Dne 16. června 1623 koupil Bedřich z Oppersdorfu dům nynější číslo 9, 10. a 11. v Hradci Králové. — Dne 17. června 1639 Švédové v Hradci Král. — Dne 19. června 1297 zemřela Jitka, manželka krále Václava II. — Dne 19. června 1484 vyhořel Hradec i s předměstími. — Dne 20. června 1769 položen základní kámen k farní budově na Novém Hradci Kr. — Dne 21. června 1305 zemřel král Václav II. — Dne 22. června 1445 u Hradce Králové vzala voda most i mlýny a předměstí velice poškodila. — Dne 24. června 1591 velká povodeň. — Dne 25. června 1598 mastrunk v Hradci Králové: výprava rejtharův do Uher. — Dne 26. června 1418 štít na radnici stržen povětřím. — Dne 27. června 1768 most přes Orlici založen. — Dne 29. června 1781 první mše sv. v kostele na Pouchově. — Dne 30. června 1787 konec škol. roku na školách latinských i normálních. P—s.

Osební změny na poštách. Poštmistři I. třídy jmenováni byli Jaroslav Skokan v Ronově u Čáslavě, Al. Hochman v Ledči. Přesazení byli poštmistři I. tř. Lad. Hanuš z Poličky do Horek u Jičína, Jan Balcar z Kuklen do Chotěboře a pošt. II. tř. Jan Koch do Poličky. Do výslužby dána poštmistrová II. tř. Anna Macháčeková v Třebčovicích.

Z minulosti Hradce Králové. Když otec synka nekárá. Dne 28. května 1773 před 8 hodinou odpolední vešel kostelník do sakristie kostela sv. Ducha, aby připravil; čeho ke křtu třeba. Uloživ vše na obvyklé místo, vyšel vyhlízet „křtiny“. Mezi tím vkrouzl do sakristie chlapec Drbálkův, ministrant, který měl přisluhovati při křtu. Sotva že přišli „se křtem“, přicházel již také velebný pán P. Pinkas. Kostelník vešel do sakristie a očekával jej s kousí v rukou. Pan P. Pinkas oblečen v obřadní roucho sahá po „agendě“, aby křtiti započal. Poněvadž knihy na obvyklém místě neviděl, vyběhl kostelník, aby mu agendu podal. Kostelník udiven svým očiím nevěří: „Vždyť jsem všechno, všechno připravil a agendu semhle (ukazuje), na table to (počukává) místo položil.“ Tu pak jako blesk mihlo mu v hlavě: „Že ten hoch Drbálkův — už tomu tak! — jiný tu nebyl!“ — Vyjede na hocha: „Kam's dal agendu?“ Hoch se zarazil, tihl do kouta ke skříni a odtud podává s usmívavým pohledem hledanou obřadní knihu. Vida to pan P. Pinkas, popožel blíž ke chlapci a pleskl ho po hlavě. Sotva chlapec po křtinách domů přišel, s brozovým nátkem šaloval otcí, že byl od velebného pána spohlavován pro nic za nic. Otec se sebral, pouchýlil se k jemnost panu oficialovi a přednesl stížnost na pana patera Pinkasa. Poněvadž se však ukázalo referoval král. pan purkmistr v sezení rady dne 26. května t. r., že stížnost Drbálkova lživou se našla, žádal pan oficial, aby se panu pateru Pinkasovi satisfakce dala“. Snesení městské rady pak znělo: „Má se Drbálek povolati k outadu a tu důležitost vyšetřiti; potom bude následovati další snesení.“ Na uvedenou stížnost Drbálkovu nebylo dosti; podal na pana patera Pinkasa také k veleděst. b. konsistoři žalobu, v níž udával, že „pan pater Pinkas jeho chlapce zbil a okrvavil. Po bedlivém vyšetření se však ukázalo, že žaloba Drbálkova lživou a nepravou se sledává“ a species fakti doručeno magistrátu k dalšímu jednání. Král. purkmistr v zasedání rady dne 28. května t. r. podal o tom zprávu. Na základě té bylo snesením rady ustanoveno: „Má se Drbálek se synem zavolati a má ho otec jeho na rathouze u přítomnosti rychtáře stran toho lživého přednesení (s) pardusem potrestati. Ostatně se má na veleděst. kapitulou pašti, by ten nepořádek s ministranty se přetřhl, aby ona communicatio consilio 4 ministranty ustanovila, an sice in contrario (že) vzácný magistrat pro usu parochiali sobě 4 vyvolá.“ Dne 18. června t. r. byla odělena odpověď veleděst. b. konsistoře, že ta důležitost ve přičině ministrantův zaopatřena jest.“ Na základě toho měli „urození páni komisaři in piis causis 2 ministranty pro usu parochiali communicatio consilio s JMet. panem děkanem měst. zříditi.“ (Dle Protocolum politicum N. „60.“ v archivu Hradce Králové. V. P—s.)

Nadace. Na paměť 25letého trvání záložny v Hradci Králové zařizena byla r. 1888 nadace pro nejstaršího schudlého a bezúbožného člena této záložny jak mužského, tak i ženského pohlaví. 5%, výnos kapitálu K 2000— bude udělen výborem záložny dne 6. července. Žádosti o tuto nadaci podány buďtež členy záložny do 30. června 1905 do 4. hod. odpol.

Z lehkomyšlnosti. Minulý týden nakládali dva mladí muži z Jeníkovice u Třebčovic v lese Oulišti u Černilova dříví. Při tom jeden z nich chopil se pušky, kterou tamní lesník na chvíli odložil, a namířil žertem na soudruha; náhle vyšla rána způsobila nedaleko stojícímu na hlavě smrtelné zranění.

Příspěvky na Sanatorium v Janových lázních. Vys. důstojný Mgr. Dr. Alois Frýdek, gen. vikář a kapitulní děkan 50 K, vesp. Mgr. Fr. Hampl, pap. prelát 50 K, vesp. Ant. Pogerth, kanovník 20 K, vdp. Al. Chaloupka, bisk. notář, farář v Chleběch 42 K, Anonymus 100 K, vdp. Fr. Haizler, děkan v Přelouči 6 K, dp. Fr. Vacek, profesor na reálce v Kostelci n. Orl. 35 K, vdp. P. Aug. J. Dufek, P. Præm., gymn. profesor v Ném. Brodě 10 K, p. K. Hanel, majitel realit 800 K, vdp. Frant. Tondl, prof. v. v. 28-80 K, vdp. Al. Kopecký, b. vikář v Nových Hradech 28-80 K; z novobydžovského vikariátu: 68-40 K, vdp. Jos. Pospíšil, vik. sekretář v Lužci 20 K, dp. K. Jelínek, katech. v Heř. Městci 10 K, dp. A. Mrkvička, far. ve Slatinanech 48-20 K; z vysokomýtského vikariátu: 18-60 K, vdp. Jan Křt. Otčenášek, děk. na odpol. 10 K. O další příspěvky prosí b. Konsistorium v Hradci Králové.

Oheň. V neděli na Hod Boží po 1. hod. odp. vypukl na Pouchově u Hradce Král. oheň v hospodářství p. Junkové. Zhořbenému švilu za obět padla stodola i obytné stavení. Škoda přesahuje pojistění. Příčina ohně neznáma.

Zemřel kněz šlechtatý. V Dolní Dobručce pochovali jsme stařečka, o němž sám lid probíhal: „Takový kněz nenarodí se ani za sto let.“ — Zemřel zkorátnělým cív. Do poslední chvíle netužil, že se nitka jeho života na dobro trhá. Divil se prostomyslně, proč mu opuchla kolena; to prý nikdy nemával — na nemoc nikdy si nestěžoval. Ještě v posledních okamžicích svého života modlil se breviář — možná říci, že s breviářem v ruce zemřel. Ještě v pondělí dne 5. t. m. přijal Nejev. svátost, odpoledne druhého dne vydechl svoji šlechtatou duši. Před tím dvakrát přijal poslední pomazání. — Bodrý kněžský veterán, typ staročeského vzorného kněze, výborný kanatel, upřímný Čech, opravdový kněz-bratr, pravý otec své kolatury opustil své milé ovečky po sedmadvacetiletém působení na chudé farce Dobroučské. Chudera „páter František“ — jak mu říkali! Titulů zvůcných měl dost. Ale při tom pro svoji skromnost a dobročinnost byl hotovým šebřáčkem. Nedostávalo se mu často ani věcí nejpotřebnějších. Jeho největší radostí — ba skoro domovem mu byl kostel. Stále vybízel: „Jen lidičky, chodítejte do Božího kostelíčka.“ Radostí mu byla spovědnice, kde tak dlouho sedával, radostí mu byla kazatelna, odkud jeho bystrý duch tak krásně a nadšeně dovedl poučovati kolaturníky o pravdách Kristových! Věk také byl vědecky prostorný chrám sv. Mikuláše při jeho kázání přeplněn; lid postával při tom na prostranství

kolem chrámu i na protější straně. Jeho přičinným kostel sv. Mikuláše byl ještě leni polychromován, na vedlejší oltář Panny Marie kopeňka Lúrdská socha za 700 slatých, sklo za 80 sl. Jako vikář byl svému kněžstvu opravdovým otcem, jistě nikdy, žádného ne-sarmoutil. „Bratříčku, bratříčku“, bylo jeho oblíbeným a upřímně míněným úlovím. Kdo s „páterem Františkem“ jen jedenkrát mluvil, nespomena na jeho srovná dětskou skromnost, evangelickou vřidnost; každý si ho musil rázem samilovati. Hotový Kalos z Baisova „Západu“. — Věk mu také zbožní osadníci spláceli vřelou láskou a vděčností. A když odešel jejich duchovní otec k Bohu, nastal zármutek k nevypálení. Po tu dobu, co mrtvoila byla v domě (od pondělí do čtvrtka), každý večer po klekání scházel se lid do fary kolem rakve v takovém množství; vždy byl přeplněn veliký pokoj a slů, že nebylo možno se protlačit. A všichni se dlouho a dlouho modlili. Totéž dalo se každého dne v chrámě přede mší svatou i při ní. Všichni v kleče vyřídili vroucí prosby za pastýře tolik milovaného. A pořeb byl zvláště dojemný a k tomu velikolepý. Dostavilo se 47 duchovních, 48 učitelů; kněze Liechtenštejnský patronální úřad zastoupen p. důchodním a p. lesním, okresní školní rada a okresní výbor více členy; ústecký c. k. soud p. adjunktem a kancelistou, sousední obce všechny buď více neb aspoň jedním členem zastupitelstva; k průvodu přidružily se i místní spolky, zdejší četnictvo a obrovské množství ctitelů zesnulého „patera Františka“ z místa i okolí. Věnce darovali patronát a firma K. Perlbetter v Hrátnici. Tak vřelou účast při pohřbu jsme ještě neviděli. Jak bylo zvláště potěšující, že tolik pánů učitelů zřejmě dalo na jevo své upřímné přátelství ku knězi — stařečkovi! Kondukt vedl a slavné rekviem složil vdp. kanovník Barták z Hradce Král., pořební řeč pronesl a kazatelný vdp. děkan Nýlt z Ústí n. O., po rekviem u kostela (u misionářského křtíže) promluvil vdp. kanovník Barták, na hřbitově ještě všem poděkoval bratr zesnulého, dp. farář Křižík z Hořčic. Ve hřbitovní kapli sv. Josefa uložena tělesná schránka „patera Františka“. Kostl jeho dvou předchůdců v blých ubrouscích položeny na rakev. Ránu Bůh dej mu slavně z mrtvých vstáti! Osadníci zachovají jej u vděčné paměti vždycky. V malých poměrech činil věci veliké. R. i. p. — Ž.

Úmrtí. V Řibsku u Hradce Král. zemřela 14. t. m. pl. Anna Šandová v 76. roce věku svého. Pohřeb koná se v sobotu 17. t. m. na hřbitově Libčanském.

Tamburašský koncert. Křesťansko-soc. lidový spolek pro Holohlavy a okolí pořádá v neděli dne 18. června t. r. ve spolkových místnostech v sále p. Josefa Tučka v Holohlavech koncert chvalně známého sboru tamburašů Královéhradeckých za laskavého osobního řízení důst. p. V. Gyrkoviče, sbornístra z Hradce Králové. Mezi jednotlivými číslý přednese případné básně sl. Marie Pánková ze Zlaté. Začátek o půl 8. hodině večer. Zařizování restaurační. Vstupné: člen 40 haléřů, nečlen 80 hal.

Slatinné lázně Velichovky u Josefa v Čechách do 12. června navštívilo 67 lázeňských hostů.

Hrab. Anenské slatinné lázně v Bělehradě v Čechách dnem 7. června dítaly 168 hostů (tehdy bez hostů na letním pobytu a passantů).

Jan Buchtele ve Velichovkách koncertuje v neděli dne 25. června 1905 ve velké dvoraně lázeňské restaurace za spoluúčinkování virtuosa na klavír p. Karla Leitnera z Prahy. Zásnany na sedadla přijímá správa lázní.

Z Němčic u Pardubic. Klidné bořihodové odpoledne svatodušní vyrušeno poplachem k chai. Stodola Bartoňova ucitla se v plamenech. Úsilí sborů hasičských podařilo se požár omeziti pouze na tuto stodolu, která však, jsouc dřevěná a doškami krytá, shořela úplně.

Redinné. MUDr. Frant. Bous a chotí svoji Aničkou, rozenou Rundětkovou, slavili sňatek svůj dne 3. června t. r. v chrámu Páně Velkojeseuickém.

Kolegám, kteří roku 1890 na gymnasiu v Německém Brodě maturovali. Přátelé! Patnáct let uplynulo od našeho rozchodu. Oslavme památné výročí naší maturity sjezdem v milém Brodě počátkem srpna. Súčastněte se všichni! Přihlášky s adresami svými pošlete co nejdříve podepsaným svolavatelům. MUDr. Karel Ferdinand ve Velkém Meziříčí na Moravě. Franta Smeykal, c. k. soudní adjunkt v Přibotě na Moravě. MUDr. Josef Svítal ve Velkých Opatovicích na Moravě.

Německobrodskému osvětáři. Tento pán, který se bezpochyby poučoval o církevní historii ze socialistických pamfletů, vyzývá dále v „Osvětě lidu“ troufale: „Jame ochotni napsati, že hierarchie římská neupálila Husa a Jeronyma, že hromadně nevráždila Husity v Kutnohorských šachtách, že nevysílala křesťácké výpravy proti Čechům; že neptipravila bartolomějskou noc a španělskou inkvizici, že neodpravila Galileo Galilei, slovem, chceme proti ní zastavit boj, když nám někdo dokáže, že dějepis lže.“ — Pane drahý, pamatujte se, vždy slibujete věc, která jest nad Vaší morální sílu. Ne — pravý dějepis nelže, ale Vy se opovažujete nešikovně lhát. My přeručování dějepisů rozhodně nepotřebujeme, za to advokátské „zmodernizování“ názorů na dějiny hodí se vždycky dobře do krámu těm „pokrokovým.“ Odkud víte na př., že hierarchie odpravila Galileia? A nelžete-li na plano, nýbrž máte-li za podklad svého tvrzení několik fádků z některého proticírkevního pamfletu, pak jste měl přece nahlédnouti aspoň ještě do jiné slušnější knihy, má-li takové tvrzení aspoň kusa historické pravdy. Dokážete-li, že hierarchie odpravila Galileia, věřte, že způsobíte veliký jasot mezi evangeliky i mezi šidy. Zvláště evangelikům by se takový objev hodil do krámu výtečně. Když totiž po Galileiovi zbožný kanovník katolický Koperník přesešnými vědeckými důkazy odůvodnil tvrzení o kolotání zeměkoule kolem slunce, nadal mu za to Luther střeštěných a bláznů. Papě a církev katolická však o

tem soudila jinak. Dokáže tedy, že hierarchie Galilea
 odpravila a otitelům „pokrokového“ Luthera se
 snadně uleví. Snad vůbec poprvé slyšíte, že zaklada-
 telem moderního hvězdářství byl zbožný katolický
 kanovník. Tomu se ovšem pranic nedivíme, poněvadž
 v socialistických „vědeckých“ spisech se o tom nikdy
 nedovíte a — naše pravdivé spisy čísti nebudete.
 Taková vzdělávací praxe „pokrokových“ lidí jest víc
 než obvyklá. Poněvadž jste však učinil tak znamenitý
 historický objev, na který doposud nepřítel ani prote-
 stantský učenec, který byl nejzarytější nepřítel
 všeho katolického, prosíme, abyste nám o tom „od-
 pravění“ pověděl něco bližšího; my pak Vaše histo-
 rické — ale jen přesně historické — doklady o té
 popravě uvedeme sami v širší známost. — Nejmoder-
 nějšímu historikovi z „Osvěty lidu“ musíme dále dáti
 poučení, že krvavou Bartolomějskou noc proti Hugen-
 otům způsobila královna Kateřina, která byla dlouho
 drážděna i obrožována těmi „reformovanými“. Skutek
 ten pěkný nebyl, to uznávali také sami katoličtí
 kněží, kteří při nastalém pobíjení mnohým Hugenotům
 život zachránili. Za to však němečtí protestanté, kteří
 se hněvali, že kalvíništ. Hugenoté nechťají se potřiditi
 jejich komandu, viděli v „krvavé svatbě“ „spravedlivý
 trest Boží na kalvínské kacíře“. Papež Řehoř XIII.
 ovšem po tom skutku uspořádal v Římě děkovnou
 slavnost, ale to se stalo proto, že královský dvůr
 francouzský zvěstoval do Říma, že byla královská
 rodina zachráněna před sonováním spiknutím; při
 tom však ptece velice želel prolité krve a tolik ne-
 náležitého náhlého soudu; ovděčil tedy při tom pří-
 padě daleko šlechetnější mysl než němečtí protestanté
 a byl rozhodně citlivější než sami Hugenoté, kteří
 povraždili úkladně do té doby katolíků daleko víc
 než jaký byl počet pobitých Hugenotů v oné krvavé
 noci. Tak mluví správný dějepis, ale pokroková hlava
 německobrodská najednou vypátrala, že Bartoloměj-
 skou noc způsobila — hierarchie. — A ta španělská
 inkvizice! Četl jste mimo socialistické pamflety aspoň
 některou alénou protestantskou knihu o té inkvi-
 zici? Sám protestantský učenec Arnóšt Schäfer na
 základě nejpodrobnějšího studia vydal r. 1902 troj-
 svazkové dílo, v němž dokázal, že španělská inkvizice
 byla daleko mírnější než na př. katanská inkvizice
 Kalvínova. Bezpochyby pan pisatel také nic neví o
 katanské inkvizici kalíšné a tábořské, neví o řádění
 inkvizice lutherské církve. Kde pak by mu o tom
 něco socialistický a helvetský tisk pověděl. Ale i
 kdyby p. pisatel o těch hrůzách věděl, nesměl by to
 do „Osvěty l.“ dáti. On ví dobře, že by „pokrokoví“
 evangelíci pověděli „Osvětu l.“, zač je toho loket! —
 Proto pan Haja v zájmu „pokroku“ raději otiskuje
 křiklavé lži proti církvi katolické, kterým sám věřiti
 nemůže, než by posvětil bez bázně na tu „svobodo-
 myslnost“ otců „reformace“. — Přítště ještě si dopo-
 víme ostatní. Už z pověděného je viděti, že má ně-
 meckobrodský osvěťák k boji proti katolíkům kuráže
 dost; ale měl by se na takový zápas aspoň trochu
 vědomostí připravit, aby kartáče jím vyšetřované
 měly nějaký účinek. Kdyby neměl v hlavě prázdno,
 vybral by si z historie zbraně trochu šikovnější.
 Takovému „vědeckému“ boji, jaký provozuje německo-
 brodský osvěťák, zasmějí se i ti rozumnější pokrokovci.
 Tedy na shledanou!

byly tak ekvotné, že sami Angličané prohlašovali je za nejkrásnější chvíle svého života. O tom na konec. Hora Kutná vítala hosty po domácku, ale co nej-
slavněji a to zásluhou al. rady městské se starostou, zem. posl. p. *Macháčkem* a jeho náměstkem p. Janem *Tučkem* i členy komitétu. Tak jako angl. žurnalisté, pánové i dámy, tvořili korporaci různých oborů péra i myšlenek, tak boje studium shledali u nás v ten den v oborech duchovní i národní práce, průmyslu i výtvarného umění českého. Byl jim připraven pravý kaleidoskop. Vůdce výpravy, slavný učenec, světový turista-žurnalista Baker, měl již v Sedci při prohlídce nově restaurovaného chrámu Panny Marie významnou řeč o kráse a velebnosti chrámu Páně v Sedci i Hoře Kutné, při čemž upozorňoval jednak na zbožnost Čechů bývalých i nynějších, jednak na duchovní moc, již Čechové i přes veškerá utrpení i přes nezdary politické udrželi a podržeti byli dovedli. *Baker okázale pochválil české duchovenstvo*, ano v dobách těžkých neopustilo lid, zachovávalo jej přirodním jazyce v mluvě, literě i písní, a probouzelo jej i od oltáře ku lásce k rodné vlasti. Dále upozornil Baker na krásné misaly české, any jsou unikem světa a rovněž tak na chorály a kostelní písně, po celá staletí zachovávané. Návštěva veleznámé sedlecké kostnice a přednáška red. *G. Toušila* učinila na Angličany nejsilnější dojem. — V Hoře Kutné bylo vzrušení ještě mocnější. Děk vldp. arciděkanovi Monseig. *Vorlíčkovi*, byly veškeré chrámy Páně naše ladně uspořádány a jako vždy, stkvěly se lesem, čistotou a krásou. Vzrušení vrcholilo ovšem při velehrámě sv. Barbory. Sotva že Angličané vstoupili do jeho kleneb, ozvaly se obrovské varhany na západní empote a znamenitý dirigent, profesor pan *Jandera*, se sborem pp. paedagogů spustil chorál „*Svatý Václave!*“ Těžko popisovat nastalý dojem. Angličané elzeli pod hloubkou velebných tónů mistrného zpěvu posvátné písně a jakmile dozněl akkord poslední, *Mr. Baker prosil*, ježto aplaus v chrámu Páně není na místě, *aby prof. Jandera a pěvci sboru opakovali*. Přání tomu vyhověno ihned ochotně. Tlumočník znamenitý, p. dr. *Malý*, magistr. rada z Prahy, vysvětlil Angličanům význam chorálu, hlavní prosbu: „Nedej zabynouti nám i budoucním“, kterýžto výklad hosté pilně sobě zaznamenávali, uvádějíce, že *krásnou píseň tu přinesou do svých domovin a o její savezení v chrámech se postarají*. Mr. James Baker upozornil, že nové, obrovské varhany svatobarbarské postavil vynikající průmyslník místní, přítomný náměstek starosty města, továrník pan *Jan Tuček*, jemuž gratuloval sám, načež i ostatní hosté ku dílu tak eminentně zdatnému. Dr. *Malý* tlumočil pak Bakerovu řeč, k čemuž redaktor a kritik Mr. Gr. Robens z Londýna uvedl své pozorování o Tučkově stroji, velice jej chváliv a na pokročilost Čechů v oboru toho průmyslu váhu položiv. Chrást svatobarbarský vně není ještě pohotov. Za dalších produkcí sboru prof. Jandery vykonána obchůzka loďmi chrámovými a pak kolem v parku. Velechrám nazván Angličany: *pravým klenotem české archaeologie, jemuž málo rovno na světě*. Při další prohlídce města uvedeni Angličané k obnovenému Kamennému domu, kde *Museum*. Zde kynulo překvapení. Továrník a c. a k. dvor. dodavatel pan *Em. Bělský*, zařídil, aby celá slavnostní skupina byla foto-
grafována p. *Vokounem* a dvě sličných družiček podalo všem účastníkům pěkné kytice s fáborky barev národních. Nato kouán koncert a banket v Lorci. Pěti c. k. řiditele m. škol p. *Smída*, předsedy p. jednoty „*Tyl*“ a sbornístra, c. k. učitele p. *Marinky* koncertoval „*Tyl*“ v sále loreckém smíšenými i jednotlivými sbory s průvodem klavírním pí. Weidenhoferové, které se známou ochotou úkol ten převzala. Klavír byl ze skladu pana *Tučka* též ochotně dodán. — V zahrádě byla krásná společnost místní, na estrádě koncertovala velká kapela výe. sboru oostrotelců řízená novým kapelníkem p. *Lásmičkou*, který za krátký čas dovedl z kapely té utvořiti korpus skutečně výborný, který záhy vynikne mezi českými kapelami civilními. Kapela za své výkony byla Angličany hloucně akklamována. Zde dámy kutnohorské, s pí. Kat. *Tučkovou* v čele, podělily vzácné hosty krásnou upomínkou a sice stříbrnými kladivy starohorekými ve formě jehlic s fáborky slovanských barev a nápisem: „*Anglický den na Horách Kutných 1905. Zdař Bůh!*“ Výrobek továrny J. B. Pichl v Praze. Angličané, páni i dámy přijali sobě ihned tyto ozdůbky, pravíce, že jich po celou *pout po Čechách neodloží* a až do samostatné své vlasti na trvalou památku dovezou. Dále obdrželi hosté krásné vázané ilustrované alba kutnohorská s českým i anglickým textem, darem rady městské, Mr. James Baker vavřínový věnec s trikolorem a nápisý od dávného přítele, red. *G. Toušila* z Prahy, jakožto od původce myšlenky, aby angličtí žurnalisté poznali věkyslavné království České. Slavnost končila přpitky, jichž se účastnili jmenovitě pp. starosta a poslanec p. *Macháček*, Mr. *Baker*, prof. *Zeithammer*, dr. *Malý*, Mr. *Fischer*, prof. *Jisba*, Mr. *Khelly* a angl. konsul Mr. *Forbes* z Prahy. Tento pravil jmenovitě, že od svého 13. roku cestoval různými zeměmi, že 37 let je ve veřejných pracích a úřadech činný, že zná Čechy dobře a přítomná dcera jeho je česky vychována, zcela dobře ovládá český jazyk, zná českou hudbu i písně, *avšak na celých dráhách jeho života, že nebylo mu poznati tak nelíbenou upřímnost, srdečnost, stkvělou přichylnost, počest i pohostinnost k cizincům, jako dnešního dne prokázala Hora Kutná — jak intelligence tak lid — všem krajanům jeho*. Na to strhli Angličané svoji píseň blahopřejnou, bouřili na stoly na děkav souhlasu a k vyzvání Mr. *Bakera* provolali třikráte: „*Hip, hip, hurrah!*“ dámám, starostovi *Macháčkovi*, nám. *Tučkovi* a tov. *Bělskému*. Za zvuku hudby angl. hymny banket skončil. O významu řeči a duchaplných přpitkách Angličanův promluvíme příště. Hosté v průvodu pp. starosty *Macháčka*, cís. rady *Aupěky* a tov. *E. Bělského* odejeli kočáry o 7. hod. večer k rychlíku do Kolína a pak do Prahy.

Různé zprávy.

Václav Vladivoj Tomek mrtev!

Jeden z největších dějepisců evropských, ryzí vlastenec a upřímný katolík, bývalý spolupracovník Palackého, společník velikého Riegra, vydechl svoji šlechetnou duši dne 12. června o 2. hodině odpo., dav se před tím zaopatřiti svátostmi umírajících. Zemřel tiše, téměř bez bolesti, po vykonání titánského díla, jež budí zaslužený obdiv v celé cizině. Pracoval do poslední chvíle, umřel téměř s perem v ruce! Nad jeho rakví lká národ i církev naše. — Pohřeb konati se bude v sobotu dne 17. června z chrámu Panny Marie před Týnem o 10. hodině dopolední na hřbitov Vyšehradský. — O tomto věhlasném muži mravenčí píle a vzácné učenosti přineseme delší úvahu příště. Bůh odplatí radostí věčnou šlechetnému Čechu a katolíkovi!

První sjezd bohoslovců slovanských v Praze. Život veřejný, zvláště v dnešních pohutých dobách, kdy tiskem, přednáškami, zkrátka všemi možnými prostředky bojuje se proti církvi katolické, vyžaduje kněží skutečně vzdělaných, kněží uvědomělých. K tomuto cíli směřují sjezdy bohoslovců, na nichž vzdělává se duch poněkud přednáškami, a které každoročně česko-moravští bohoslovci pořádají v době prázdnin na posvátném všem Čechoslovánům Velehradě a na sv. h. pro katolíky místě Svaté Hoře u Přibramě. I letos pořádán bude sjezd takový tentokrát z mnohých důvodů ve zlaté matiice Praze počátkem měsíce srpna. Program, který co nejdříve přesně bude určen, zajistí každého účastníka nejen zcela uspokojí, nýbrž i naplní nadšením pro neuváženou práci, pro církev sv. a drahou vlast. Na sjezdu tomto proberou časová témata z oboru moderní pastorační slovníci vldp. řečníci: dr. Fr. Šulc, profesor bohosloví v Hradci Král., Jos. Kousal, farář v Mělně, dr. Rudolf Horský, farář v Šarce u Prahy, dr. Fr. Kordáč, universitní profesor v Praze, Prokop Holý, farář v Hlívězdicích; dále vldtpp. dr. Fr. Nábolek, c. k. gymn. profesor v Kroměříži, dr. J. Hruška, c. k. gymn. profesor v Českých Budějovicích; mimo to promluví i etpp. bohoslovci z Djakova, Přemyslu, Brna, Hradce Král. a Prahy. Zpěv s hudbou hlavně na sjezdové akademii zajisté nemálo přispějí k poutavosti celého sjezdu. V Praze tedy, k srdci všech věrných Slovanů, sejdu se letos bohoslovci slovanští, a s nimi každý, komu opravdově záleží na zdatu blahodárné účinného života na vinici Páně a národa roli dědičné. Zve proto upřímně dpp. kněze a každého upřímného katolíka a věrného Čecha na tento sjezd volající z plna srdce: „*Na shledanou v srpnu ve slovanské Praze!*“ Přihlášky přijímají: dp. Prokop Holý, farář v Hlívězdicích a etp. Jos. Michálek, jednatel lit. řet. Jednoty bohoslovců v Hradci Král.

Politické organizace kněžstva v Čechách utvořila se právě na široce rozvětvených základech. V každém volebním okrese po celých Čechách jest okresní politický komitét s předsedou a jednatelem v čele a všechny tyto komitety jsou podřízeny zemskému komitétu v Praze, který má svoji kancelář v Praze. Celá tato organizace — její oficiální název jest „*Zemská politická rada katol. duchovenstva v král. Českém*“ — má účelem kněžstvo české, které po dlouhá léta politické činnosti se zdržovalo, zorganizovati v první disciplinovaný šik za účelem politické, sociální a národohospodářské činnosti. Organizace tato nechce tvořiti nějakou zvláštní stranu politickou v Čechách, nýbrž její snahou jest touha, aby kněžstvo hloub vniklo do lidu, s lidem, s kterým žije a stále se styká, vše cítilo a o něj nejen po stránce náboženské, nýbrž i sociální a národohospodářské se staralo. Proto bude zemská polit. rada katol. duchovenstva ve styku s nyní vedoucími politickými stranami a pokud budou tyto respektovati náboženské city obyvatele, proti nim nepřátelsky staviti se nebude. Poněvadž organizace tato, která v sobě pojímá celý český klerus, který jest ve stálém styku s lidem, jest faktorem, s kterým se na vedoucích místech vážně počítati musí, nelze její vliv a moc nijak podceňovati a to tím spíše, ježto v čele jejím jsou zástupci ze všech českých diecézí a osvědčené, pracovitě elly. Předseda zemské politické rady katol. duchovenstva jest chefredaktor Jan Pauly, kaplan na Smíchově, místopředsedy člen mladočesk. klubu farář a poslanec Frant. Blahovec, kaplan a člen výkonného výboru strany agrární Frant. Krohier, jednatel Ferd. Schmidt, farář; členové zemsk. polit. komitétu: Ant. Freer, děkan ve Slaném, Frant. Holček, katecheta v Strakoněch, Karel Janda, duch. správce v Nuslích, Jan Kuhn, děkan v Opatovicích, Lamb. Ludvík, vikář v Mrákově, Pavel Mudroch, kaplan v Rožďalovicích, Ang. Novák, farář v Dobřenicích, Josef Paška, farář v Terezíně, Pecánek Jan, farář v Středoklukách, Svojetík Alois, kaplan v Praze, Tom. Střebský, kanovník v Mikulovicích, Dr. Ant. Víšek, farář v Praze, Jan Vacek, farář v Božejově, Frant. Vojta, farář na Zličově.

Vyznamenaný katolický učenec. V minulých dnech zesnulý dominikán P. Denifle vydal obšírný kritický spis o Lutherovi. Když veřejnost na základě nepopírných fakt seznala, jakým Luther vlastně „reformátorem“ byl a podle jakého „evangelia“ žil, nastalo v protestantském táboře německém veliké bouření. P. Denifle tedy vyzýval protestanty, aby jen hájili svého Luthera. Rozumí se však, že bylo těžko i chytrým protestantům porazit historickou pravdu nějakými frázemi. V táboře evangelického českého ovšem si tím spisem přilíš hlavu nenamáhají. Evangelický tisk si počíná v takových případech u

nás hezky chytře; zkrátka nezmiň se evangelikům o takových, třeba sebe důležitějších historických objevech. A „pokrokový“ tisk? Ten mlčí a bude mlčet i o Deniflových vývodech také jako zatezaný. A tak mezi evangeliky nenastane prázdnotné pohoršení. Kdyby v Německu vyšel spis vytýkající veliké slabosti některému předakovi katolickému, hned by se o tom z široka psalo v „*Naší Době*“, v „*Samostatnosti*“ atd. — Ale nejsou přece všude protestanté stejní. Aspoň v Anglii dávají se mnozí protestanté rádi poněti kterýmkoli vážným učencem jiného vyznání. Protestantští učenci četli spis Deniflův s velkým zájmem, nenapadlo jim hájiti „velikého reformátora“ tvrdobíjnými frázemi. Naopak sama protestantská univerzita v Cambridge vyznamenala Denifla za jeho zásluhy o historii tím, že jej jmenovala čestným doktorem. P. Denifle měl přijmouti čestný odznak doktorské hodnosti za obvyklé slavnosti dne 14. června. Leč krátce před tím skončil. Za to jeho dílo žije dále a vnikne jistě časem i do těch kruhů, kde se zašti proti církvi udržuje se bouřevnaté „osvícená“ a „pokroková“ — tma.

Konec reformátora Horkého. V posledních 3 letech budil pozornost v žurnalistice nový zjev, p. Karel Horký. Sensaci tuto nebudil hloubkou svých myšlenek a vzletem ducha, nýbrž neobyčejně nízkou úrovní žurnalistické manýry, jakou předstihoval i Komprdu a jiné s odpuštěním „redaktory“. Novinář p. Horký pokusil se též dokázati svým „dramatem“, v němž předvedl „dámou se třemi spudníčkami“, že v literárním bahně mohou i francouzští pornografisté býti překonáni. Z počátku držel se Horký státoprávních radikálů a laskavým svolením p. Dra Hajna uveřejnil též v „*Samostatnosti*“ ničemnou pomluvu hradeckého Borromea, z něhož byl pro nemravnost ve 4. třídě gymnasijsní vyloučen. Později našel shovívavé ochrany v táboře realistů, kteří často „nadějněmu“ talentu dělali reklamu. My jsme byli podrobně informováni o povaze p. Horkého z dob dětských, studiijních i z doby jeho „praxe“ na poštovním úřadě v Chotěboři, proto jsme nepovažovali za nutné dorážeti nalomemou tftinu, vědouce, že „talent“ p. Horkého se ukáže i v žurnalistickém řemesle. O posledních okamžicích novináře p. Horkého napsala „*Samostatnost*“ několik zpráv, mezi jiným píše: „*Pan Karel Horký, vydavatel býv. „Krameria“, v Čase po tři neděle alarmoval „pokrokové“ Čechy k upisování a zaslání 4korunových podílů na znovuvzkříšení „Krameria“*. Pan K. Horký sebral dost peněz — více než-li 900 zl., které potom veřejně dozal — ale „*Krameria*“ nevzkřísil. Neboť pan K. Horký potřeboval podílů na jinou věc než-li na vzkříšení „Krameria“: Na zaplacení svých dluhův a na zakoupení — pudlíka. Na pudlíka obětoval p. K. Horký a to hned z prvních peněz sebraných na „*Krameria*“, celych — sto dvacet korun. A co stovčatikorunový pudlík doprovázel potom rokyanského pokrokového lva na procházkách — i záletech, „*Čas*“ uveřejňoval alarmující zasláno jeho dále a „*pokrokoví*“ Češi pokračovali v „záchranné akci „*Krameria*“ . . . Ukončiv reformační činnost u zkažených Čechů, pokusil se p. Horký ještě prý v nápravě moslemů, proto z Čech odecestoval. Ovšem v lehkověrné naší společnosti nebude jisté p. Horký posledním, jež z vlastenecké podpory koupí si pudlíka za blahovolné shovívavosti některé politické strany.

Židé v Bulharsku. Slované jsou téměř všude oběť nezvaných hostů-židů; nejméně jest jich mezi balkánskými a lužickými Srby a Slovinci. V Bulharsku mezi 3 1/2 mil. obyvatel žije jich na 40.000. Moc jejich všude se ukazuje. I k nedávným bouřím studentským v Bulharsku dali židé podnět. Zoufělí studenti vnášeji mezi mládež podvrtné základy socialistické, podněcují studentstvo proti přisňáskému řádu universitnímu; nedávne bouře studentské vyvolali vlastně židé; i mezi studentkami působí rozvrat. Židovské chovanky z učitelského ústavu pořídily totiž za všechny ostatní ústavy protesty na obranu svobody posluchačů universitních a poslaly je ministerstvu vyučování i radě universitní. Následkem těchto židovských agitací rozděluje se studentstvo bulharské více a více ve dva tábory: židovsko-socialistický (silnější) a občanský. Pak že prý jsou židé všude pokojnými občany!

Manifestační sjezd živnostnictva konal se dne 11. a 12. června v Nymburce. Svolavatelům jednalo se hlavně o ustavení se samostatné politické strany živnostenské. Ale plán ten se nezdařil. Došlo tu k hloucným rozporům mezi zástupci Zemské jednoty živnostenských společenství a Živnostenské rady v Čes. Budějovicích. Konečně přijata případná resoluce ve příčině reformy živnost. řádu s dodatkem, aby zástupci obou korporací vyslali své zástupce do společné porady, kde by se ujednal jednotný postup.

Obchodní zahradnictví v Německu rok od roku mohutní, ale v naší říši, třeba jest tu poloha jako na příklad v Čechách někde příznivější, vlastně jen žije. Našinci pracuje dosti v cizozemských zahradnických závodech — měli bychom tedy jinak dosti výskolezých lidí — ale přes to ročně vybazujeme za německé semeno, květiny, jemné zeleniny statisíce; i naše závody zahradnické a semenářské hývají vlastně filiálkami německých firem. Malý počet zahradnických závodů z r. 1897 vzrostl v Německu na 35.540 zahradnických obchodních velkozávodů, které zaměstnávají 120.000 mužů a přes 20.000 žen. Vývoz německých zahradních semen kolem r. 1890 činil asi 150.469 v ceně 11.673 millionů marek, v r. 1900 stoupl však vývoz na 231.926 v ceně 21.93 millionů marek. Číslice ty jsou mocnou pobídkou, aby se u nás hledělo více skutků než slov.

Bez černý, jenž nyní rozvírá své husté bleďozluté okoličnaté květy, neměl by scházeti v žádné

zahradě. Nejen že hustou spleť svých větví připravuje nám stinné místočko na posezení, ale přispívá i jinak ku zdraví. Květ sbírá se, když nejvíce voní. Odvaru jeho užívá se proti kašli, chrapotu, otokům mandlí, tře na prsou při nastouzení a chřipce. Odvarem z květů ve vařícím mléce se kloktá. Též z 8 listů rozkrájených a se 10 minut ve 1/4 litru vody vařených čistí krev, žene na pot a užívá se ho i proti vodnatelnosti. Bezinky s cukrem ve sklenici vody rozmíchané vyměšují hojně moč, což ovšem prospívá nejvíce těm, kdo mnoho sedí. Sušené bezinky v kaši svažené účinkují dobře proti průjmu.

Pro domácnost. Telecí s rýží. Nakastrol dá se jemně rozkrájená malá cibule, lžička zelené petrželky a nechá se to zašloutnout. Telecí maso z kůže, nebo i přední se rozkrájí na menší kusky a vhodí se rychle do vařící se vody (to se činí proto, aby se při dušení nerozpadlo; při zadělávání masa třeba si rovněž tak počínati), z níž se asi za dvě vteřiny vybere a vloží do zašloutlé cibulky; nato se osolí a nechá do pola dusit. Pak se tam připojí na půl kg masa asi 14 dkg dobře vyprané, spařené rýže a nechá se to spolu do měkka dusit; přidává se k tomu polévka nebo voda. Když jest to měkké, urovná se rýže na vrch, dají se na ni kousky másla a nechá se to v troubě zapéci. Když jest to v postě, mohou se dát do rýže vařené sušené houby, které se usekají, v létě čerstvé dušené hříbky. — Svitek játrový. Na misce se utře asi jako slepičí vejce kousek másla neb sádla, připraví se tři strouhané, mlékem navlažené žemličky a 1/4 kg telecích jater. Na misku se přidají k máslu 3 žloutky, kousek té namočené žemličky a tře se to, až je té žemličky jen polovice. Pak se tam dají játra, opět se to míchá, dle chuti se přidá soli, lžička jemně sekané zelené petrželky, malinko pepře a květu; kdo rád koření, může dáti asi jako hrách kousek utřeného česneku, malinko majoránky, zázvoru, pepře a nového koření. Nato se tam přidá ze tří bílků pevný snít, ta ostatní žemlička se tam zlehounka zamíchá a dá se to do vymazaného kastrolu a peče v troubě jednu hodinu. Propékající se svitek zaleje se obzračkou hovězí polévky, a když se do světka vaškla, rozkrájí se tento na dílky a dá se k němu salát neb kompot. — Puding játrový. Rozkrájí se na kolíčky jedna žemlička a poleje pěti lžicemi smetany neb mléka. Na misce se utře asi jako holubí vejce kousek sádla nebo másla, ta namočená žemlička se k tomu přidá, též dva žloutky a tře se to asi 10 minut. Pak se tam přidá 14 dkg strouhaných telecích jater, opět se míchá, osolí dle chuti, přidá lžička zelené sekané petrželky, malinko květu, ku konci ze dvou bílků tuhý snít, zasype se lžící pšeničné krupičky, zlehounka se to zamíchá, hmota vleje se do vymazaného kastrolu a vaří se to v páře 1/4 hodiny. Hodí se jako jídlo samostatné nebo se pokrají a dá do hovězí polévky.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu kutnohorského darovali:

30 K p. t. p. vikář Monog. Vorlíček v Kutné Hoře	30 K
25 K p. bisk. notář Macháček v Malešově	25 K
20 K p. děkan Dvořák v Nebovicích	20 K
10 K p. prof. Frydrych, p. kaplan Velebný v Kutné Hoře, p. děkan Spurný v Suchdole, p. děkan Přecil v Cirkvici, p. far. Záruba v Gruntě	50 K
6 K p. Dr. Truxa, řed. pedagogia v Kutné Hoře, p. far. Ptáček v Sedci	12 K
5 K p. fundatista Pour v Kutné Hoře, p. far. Červ v Nových Dvorech, p. far. Mejznar v Záboří, p. kaplan Prudič v Nebovicích, p. far. Hovorka na Kaňku, p. děk. Sedláček v Solopiskách, p. děk. Klus v Košicích	35 K
3 K p. prof. Müller, p. katecheta Zuzánek, p. kaplan Pekárek v Kutné Hoře, p. far. Čeněk v Konárovicech, p. far. Kratochvíl v Radboři, p. děkan Vašák a p. kaplan Pavel v Bykání; p. kaplan Král v Suchdole, p. far. Bartoš v Červ. Janovicích, p. far. Novák v Křeseticích	30 K
2 K p. katecheta Kneysl v Kutné Hoře, p. kaplan Volenec v Cirkvici, p. far. Martinek ve Zbyšově, p. kaplan Mašina v Třeboníně, p. kaplan Petr v Solopiskách	10 K
1 K p. far. Petr v Třeboníně, p. děkan Rosa v Křehleších	2 K

Celkem 214 K

Z vikariátu poděbradského darovali:

10 K p. t. p. protonotář Monog. Klein v Činěvsi, p. probost Závodní v Poděbradech	20 K
5 K p. vikář Pašout v Sadeš	5 K
3 K p. Kabrhel a p. Dražnar, kaplani v Poděbradech, p. kaplan Duffek v Činěvsi	9 K
2 K p. far. Pátek ve Vrbici, p. far. Kalina v Oumylaviciích, p. katech. Šrámek v Poděbradech, p. děkan Chaloupka v Chlebičích, p. far. Dvořáček v Kostelní Lhotě, p. far. Jelínek v Třeboníně, p. far. Štastný ve Velimi, p. kaplan Tuček a p. katecheta Endrle v Sadeš	18 K

Celkem 62 K

Z vikariátu lipnického darovali:

5 K p. vikář Trávníček v Krásné Hoře	5 K
4 K p. far. Vavroušek v Jitčicích	4 K
3 K p. děkan Beneš v Hampolci	3 K
2 K p. kaplan Lobduška v Ousobí, p. far. Škoda v Hrástě, p. far. Šlegl ve Vojslaviciích, p. far. Valenta v Želivě	8 K
1 K p. kaplan Kraus v Krásné Hoře, p. far. Matoušek ve Štátle, p. děk. Ráček v Hrástě, p. far. Běhal v Ousobí, p. far. Vaněk v Dušejově, p. far. Bozděk v Ném. Vyskytně, p. far. Pecka ve Větrném Jenišově, p. far. Kameník v Lipnici, p. far. Křikava v Mladém Břítě,	

p. far. Zelenka v Senožatech, p. kons.

rada Nývlt v Želivě 11 K

Celkem 81 K

Z vikariátu vysokomýtského darovali:

5 K p. vikář Vlach v Luži, p. děkan Cvrk v Chocni, p. far. Melichar na Vraclavi	15 K
4 K p. far. Mašek v Knířově	4 K
3 K p. far. Šklíba v Onjezdě	3 K
2 K p. far. Rychter v Chronovicích	2 K
1 K p. far. Jakubička v Jenšovicích	1 K

Celkem 26 K

50 K p. t. p. vikář Kubn v Opatovicích

hořejších 31 K

52 K

214 K

dříve stvrzených 816 K 30

Pokrač.)

Úhrnem 1288 K 30

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 10. června 1905. 1 hl pšenice K 15:60—16:30, žito K 12:20—12:50, ječmene K 11:20—12:30, oves K 8:20—8:40, prosa K 00:00—00:00, vike K 16:00—00:00, hrachu K 00:00—00:00, čočky K 00:00—00:00, jablek K 27:00—00:00, krup K 18:40—00:00, bramborů K 5:20—0:00, jetelového semene červeného K 00:00—00:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, ržáku K 00:00—00:00, máku K 00:00—00:00, lněného semene K 16:20—00:00, 100 kg žitných otrub K 14:30—00:00, 100 kg pšen. otrub K 13:80—00:00, 1 kg másla K 2:72—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:92—0:00, 1 kg tvarohu K 0:40—0:00, 1 vejce K 0:05—0:00, 1 kopa zelí 00:00—00:00, 1 kopa petržele K 00:00—00:00, 1 kopa kapusty K 0:00—0:00, 1 hl cibule K 18:00—00:00, 1 kopa drob. zeleniny K 1:00—4:00, 1 pytel mrkve K 1:60—2:00, 1 q cerele 00:00—0:00, 1 kopa okurek 12:00—18:00, 1 hl jablek 00:00—00:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 3. měs. června 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 57, žito 27 1/2, ječmene 17, oves 93, prosa —, vike —, hrachu —, čočky —, máku —, jablek —, krup —, jetelového semínka —, lněného semene —. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty — kop, cibule 36 hl, drobné zeleniny 230 kop, mrkve 24 pytlů, okurek — kop, brambor 50 hl, salátu 160 kop. 3) Ovoce: jablek — hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 12 kusů, podvinčat 343 kusy, kůzlát — kusů.

Půlrok chýlí se již ku konci; proto nezapomeňte obnoviti předplatné na náš list!

Ohloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné domácnosti více chybět.

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Bohm. Le 68

Muž 32letý, ženatý,

mavně zcela zachovalý,

rozhodný katolík, vysloužilý voják, ve všech hospodářských pracích úplně obeznalý, v korrespondenci a hospodářském účetnictví dobře obeznalý,

prosí uctivě o přiměřené zaměstnání.

Zastával by třeba místo šafáře, hajného, nebo by přijal ve větších domech místo správce domu, domevka a pod. — Své povinnosti bude plniti věrně a svědomitě.

Blíží laskavé dotazy zodpoví ochotně administrace Obnovy.

Pensionát Uršulinek

V ČESKÉ SKALICI.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem veřejnosti.

Chovanky mohou se též vzdělati v jazyce českém, francouzském a anglickém; mimo to cvičiti se mohou v malbě, v hudbě, učiti se věsti domácnost a všelikým ženským pracím i vaření, žehlení a přípravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem požadavkům.

Platí se měsíčně 42 K; za hudbu zvlášť.

Školní rok počíná 15. zářím b. r.

Představená.

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabídnouti svůj hojně zásobený

sklad

obrázků svatých

k nastávajícímu svatodušnímu období.

Upomínku na sv. přijímání
v různých tvarech
a jiné druhy za velice mírné ceny.

Obrázky nejmodernějšího stylu hodící se za dárky k různým příležitostem.

Do vážené přízně odporučuje se v hluboké úctě

JOSEF PACÁK,
majitel skladu obrázků
v Hradci Králové, Tomkova ulice.

Páni i dámy všech stavů
mohou všude

vedlejší výdělek

až K 300.— měsíčně dosáti, zastupitelstvím, písemnými i ručními pracemi, psaním a výkazem adres atd.

Blíží pod „U 46“ sdělí **KAREL WÖRFEL,**
Norimberk, Austrasse 76.

Varhany

osvědčených soustav kuželových i pneumatických dopřučuje v levných cerách a provádí i opravy

Bed. Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Závod založen roku 1874.

Za hospodyni

na faru přeje si nastoupiti slečna v prostředních letech, která takové místo již dříve k plné spokojenosti delší dobu zastávala.

Laskavé nabídky pod značkou „H“ ráčtež zaslati administraci Obnovy.

Josef Sturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

deporučuje se veleďstojnému duchovenstvu a sl. patronům středům ku provedení všech prací do oboru toho spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franke. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku

Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO

které následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehce se stráví.

Kandol-Kakao
má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spojeno jsouc se sladkem, je zároveň velmi výživné.

Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.

Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 "

K dostání ve všech obchodech se zbožím koloniálním a kořením.

Pravé jen v balíčcích se známkou lva.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY
hudebniny
a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.
Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.
Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.
Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.
Denní prodej novin.

Umělecké
řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, šarlaté ve Výprahtleích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Chemické
cídnění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek
co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu
JAN MACH,
Na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle
a
velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte neb staré za nové vyměníte jedině
v odborném závodě
Fr. Vodehnala
v Hradci Král., Malé náměstí.
Opravy a předělávky rychle a levně.
Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

B. E. TOLMAN, východočeské nakladatelství
Hradec Králové. a knihkupectví.
První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17. Pošt. spojit. č. 802.161. Založeno roku 1883. Psací stroj.

Literatura.

Svatý Vojtěch, apologetický měsíčník, orgán spolku sv. Bonifáce, vyšel v červnu s velmi zajímavým a dobře uspořádaným obsahem. Upozorňujeme zvláště na články pojednávající o božství Ježíše Krista, na sábovně poučnou historku „Pasti“. Dobře k obraně poslouží články: „Jak si počinali němečtí „obránci čistého evangelia“ k našemu národu“, dále „Poučení o manželství dovoleném a hříšném“ a „Protestantské reformace přinesla Čechům špatné mravy.“ Katolíci, v zájmu sebeobrany, v zájmu vlastního uvědomění přilněte ku spolku sv. Bonifáce a pilně čtěte jeho orgán „Sv. Vojtěch“!

Nákladem J. Ottvy v Praze. Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příruční kniha obecných vědomostí. Redaktor F. A. Šubert. Seš. 53.—57. obsahuje výklad slov Ortelsburg—Potápka s pěti mapkami. Sešit za 60 h. — P. Sebastian Kneipp a jeho léčení. Lidových rozprav lékařských č. 63. Napsal Dr. Vl. Mladějovský. Za 50 h. — Výbor z poesie Vítěz. Háika. České knihovny zábavy a poučení č. XIX., seš. 8.—5 po 24 h. — Ottova Laciná knihovna národní. Serie 28., seš. 7.—11. obsahují román Potápka: Síla slabého. Z ruštiny přeložil Vít. Unseitig. Sešit za 20 h. — Básnické spisy Adolfa Heyduka mohou se sméle postaviti po bok nejkrásnějších výtvarů naší moderní básnické literatury. Vydána již 38. kniha jeho básní. — Slavische Roman-Bibliothek. Sešit 51.—53. obsahují jihoslovanské novely. Sešit za 32 h.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera, díl XXII. Oasianův návrat a jiné básně. Seš. 3. a 4. po 40 h. — Válka rusko-japonská slovy i obrazem. Obrazová kronika z bojiště; Hří J. Klecanda. Díl II., seš. 31. za 30 h. Vychází týdně. Obrazový zpravodaj obsahuje správy a obrazy zvláště z bojiště rusko-japonského. Vychází týdně dvakrát; č. 10 h. Roč. II., seš. 27.

Nákladem „Máje“ v Praze. Máj, belletristický týdeník. Odp. redaktor Fr. Herites. Roč. III., seš. 39. Předpl. na čtvrt roku 2-50 K. — Humoresky. Napsal V. Štech. Korunové knihovny Máje sv. 6. Za korunu. — Na klíně přírody. Povídky a obrázky B. K. Vondyše. Dětských Besed Máje sv. 11. Za 80 h.

Z nakladatelství J. Pelela v Praze. Rozhledy. Týdeník pro politiku, vědu, literaturu a umění. Roč. XV., č. 37. Roč. předpl. 16 K. — Finanční věda. Od dr. K. T. Ebergera. Přeložil dr. J. E. Salaba. Biblioteka sociálních a politických nauk sv. X. Spis o 680 stranách stojí 6 K.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál-Lutinov v Prostějově na Mor. Roč. X., č. 6. Roč. předpl. 10 K.

Eva. Měsíčník pro vzdělání českých žen a dívek. Řídí B. Konářík. Vydává Nový Život v Prostějově za roč. předpl. 8 K. Roč. II., č. 6.

Česká Žena. Časopis křesťansko-sociálních žen a dívek. Řídí M. Hasmanová. Nakladatel dr. J. Burian. Roč. VII., č. 8. Roč. předpl. v administraci Praha 90—VI. činí 2 K.

Ženské Lísty. Vydává Ženský výrobní spolek český v Praze. Řídí Eliška Krásnohorská. Roč. 38., č. 6. Předpl. na rok 4 K.

Dějiny markrabství Moravského. Napsal R. Dvořák. Sešit 3. za 40 h. Nakladatel A. Piša v Brně. Dějiny vyjdou asi v 15 sešitech.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. B. Vaněk. Roč. III., č. 7. Vychází desetkrát do roka za roč. předpl. 6-60 K. Nákladem R. Rupp v Pelhřimově.

Křesťanský dělník. Měsíčník pro rodinu a těleslo. Řídí a vydává Fr. Valdmann v Praze 1898 II. Roč. III., č. 11. Roč. předpl. 1-70 K.

Kritika vládní osnovy. Studie o reformě vnitřní správy. Napsal JUDr. Jos. Sládeček v Praze. Nákladem vlastním za 60 h.

Co měsíc dal. Zpravodaj čtenářů a odběratelů knih a časopisů českých i cizích. Roč. I., č. 6. Vychází 10krát ročně za 2-20 K u Burska a Kohouta v Praze.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
všechné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nejlevnější vyřídit. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava znovuzlacení a stříbení starších věcí vykoná se rychle a sádlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykásat četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sa koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svícňů, pacifiků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a treskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlédnutím k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,
dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Nejdůst. bisk. konsistoří odporučeny
umělecký závod

Jos. Kiesliča
v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů,
kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Do Hradce Králové
a okolí!

Vlastní výroba tkalcovského zboží.

Uvádím ve všeobecnou známost, že v domě
pí. Šandové v Klicperově ulici č. 263. otevřela
jsem filiální závod ve

střížném
a plátěném zboží

a budu míti na skladě všechny druhy svých výrobků, ze kterých si dovoluji některé vyjmenovati: Kanafasy celopřízné i bavlněné, loket 10, 12, 14, 16, 20, 26 kr., damašky 12 16, 20, 30 kr., brillantiny, grádle cichové, sypkoviny (nanginy) 10, 14, 16, 20, 25, 30 kr., jemná košilová plátina celopřízná 12, 14, 20, 30, 40 kr., šifony 8, 10, 12, 14, 16, 18 kr., širtinky, šifony kapnové, plátina slamníková a matracová, plátina vozová, atlasy na hašičské obleky, plátina pro zřízení divadel a jiné.

Též velký výběr hedvábných sephýrů, sephýrů obyč. 13, 14, 16, 18, 20 kr., šotyšů, křížových (keprových) látek 12, 14, 16 kr., sephýry a oxfordy na turistické košile, hedvábné šátky a šály z lněného batistu, kapesníky všeho druhu 4, 6, 10, 20, 25, 30, 45 kr., kávové soupravy bílé i barevné, soubory postelové, ubrusy, servity, ručníky, běhouny, dečky, milie. Velký sklad dámského a pánského prádla, piků na dámské noční prádlo a kravaty.

Výbavy pro nevěsty.

Dovoluji si P. T. obecnost v jeho vlastním zájmu upozorniti, že se zde naskytá příležitost přímo od výrobce nakoupiti a to za velmi levných konkurenčních cen.

Zvu ctěné obecnost ku prohlédnutí mého závodu v Klicperově ulici č. 263. a prosím, by mne svojí ct. návštěvou poctilo a doufám pevně, že jen stálobarevným a dobrým zbožím, jakož i v pravdě levnými cenami si ct. P. T. obecnost získám.

O hojnou přízeň pro nový tento závod prosí

Alb. Holý,

vlastní výroba tkalcovského zboží v Hradci Král.,
Klicperova ulice číslo 263. v domě pí. Šandové
(výroba sodovky).

Patentní
divotvorné mýdlo

z čistého loje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Neptasobí šravě na prádlo aneb jiné látky, které
čistěny býti mají. **Patentované divotvorné**
mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící
prostředek nejlepšího a neškodného druhu, kon-
servuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu,
satinu, vlny, hedvábi atd. jednou kostkou divo-
tvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem
čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého
mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může
se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívati.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

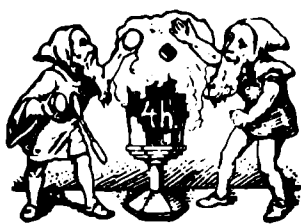
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franco.

Výborný osvěžující nápoj skytají

Maršnerovy šumivé limonádové bonbony

s chutí citronovou, malinovou, málinkovou
třešňovou a jahodovou.

První česká akciová
společnost továren
na orientální cu-
krovinky a čokoládu
na Kr. Vinohradech,
dříve A. Maršner.

Jen s touto ochrannou známkou jsou nejlepší.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Podnikatelství staveb
a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Labouťky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpol.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovečného náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliášova třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Rheumatismus. — Dna.

Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**

Suchá poloha přímo
u lesa. Vzorová čistota.

Poštovní a telegrafní
úřad v lázni.

Lázeňský lékař
MUDr.
O. Kukla.

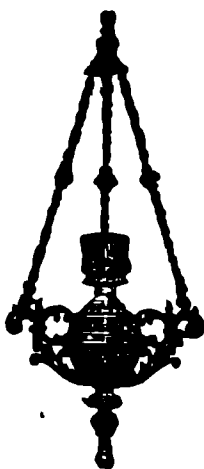
Slatinné VELICHOVKY

Více než
100
pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.

Výborná restaurace (přes-
ně). Ceny mírné.

Vojenské koncerty. Bližší
ochotně sdělí **správa lázní.**

Ženské nemoci. Anemie.

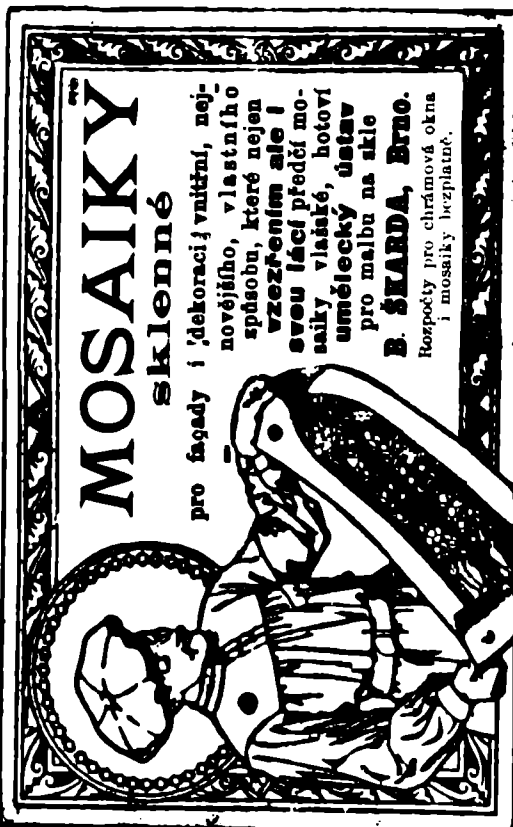

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

**Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh**

Konviktní ul., **vyučovaný pastýr spe-
cialně na kostelní náčiní**, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohledu slávy a střídmosti. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Žádné přesazené vý-
robky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

Nábytek

saručené co nejso-
lidnější a nejkus-
nější ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanicí dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

Skvělé výsledky v. m. krátké době!

pří: dně, hostel, rheum., ischias,
žensk. nemocí,
chudokrevnosti
a p.

Anenské Lázně slatinné v Bělohradě (čechy)

Krásné
Letní sídlo.
Lesní park 600.000 m².

XXI. sez. od 9/5.-20/9. 1905.

Snížené ceny obdrží: důstojníci, vojenští
úředníci, štábní úředníci a sluhové, semští úředníci a
sluhové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svět. kněstvo
(z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů
(z Čech, Moravy a Slezska), všeobecného úřednického
spolku a spolku železničních úředníků ve Vídni.

Rybniš. koupele. Tennis. Hrab. ředitelství lázeňské.

Svět k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtiskuté **ručníky,**

**deky, stolní böhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosím oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

**svíce pro chrámové
lustry,**

**svíce kostelní ste-
arinové,**

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

**sloupky voskové a
polovoskové,**

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filialní sklad: **Praha, Kr. Vinohrady Škrátova ul. č. 2.**
Výrobky všestr. uznány. Vzorů a ceníky zdarma a franco.

daleko, přijít k rozloučení, rozhodl se, že obvyklé rozloučení v kostele bude se odbyvat po křesťanském cvičení. Vdp. místní farář patrně dojat děkoval J. B. M. za vše to dobro i povznesení své osady a vše svaté. Na druhý den odjíždělo se časné s rána do Říčky, kdež uvítali nřdp. biskupa školní mládež, hasiči, zástepce obce a místní administrátor duchovní správy dp. Fr. Hovorka. Po sv. břimování a zkoušce s náboženství a obvyklém rozloučení odebral se biskupský průvod znova do Nebeské Rybné. A jakkoli se tam vrchní pastýř již oficiálně rozloučil, nedali si to v Rybné uvítí, aby ho nedoprovodili k Rokytnici. I zde věru přelojemně na srdce prostých horalů působilo to, že nřdp. biskup i oahle přestě přibytky horské navštívil, aby tam udílel posila sv. víry nemocným. O tom si náš lid vyprávěl jako o něčem neslychaném se zánícením pro svého biskupa. Odebral se sice vrchní pastýř náš z Nebeské Rybné do Rokytnice a tím do sousedního vikariátu, ale visitoval odtud ještě jednu farnost rychnovského vikariátu totiž nejvyšší a hraniční náš Kunětat. Máme-li podati celkovou bilanci jenerální visitace na rychnovském vikariátě, tož vidíme, že ona se jeví nejutěšeněji v tom, že ardečností vrchního pastýře srdce přemohá byla v pravdě povznesena.

Z Chlumu a Hliska. Nejednho návštěvníka již mile překvapil svou vnitřní úpravou náš kostelíček, zasvěcený sv. apoštolům Petru a Pavlovi, sotva však uslyšel bráti na staré varhany, pocítil hněd, co mu schází. Takový asi dojem učinil i na Jeho Bisk. Milost nřdp. biskupa Dra Josefa Doubravu, když loni na podzim jako patron navštívil Chlum a v něm na prvním místě jeho chloubu svatyni. A poněvadž kostelíček tento žádného jmění nemá, uvolil se dobrovolně provést na svůj náklad nejen menší opravy, které za potřebné uznal, ale především vyhověti dávnému přání osadníků Chlumských a pořídit nové varhany, na které Chlumští také 200 K přispěli. Stavba jich svěřena byla na zvláštní doporučení p. Josefa Kobrovi, staviteli varhan v Lomnici nad Popelkou, který naděje v jeho dovednost kladené nejen nesklamal, ale spíše převýšil. A aby obnově tohoto chrámu Páně odpovídalo vnitřní přesvědčení náboženské věřících, kteří ke službám Božím se v něm shromažďují, savál 25. května t. r. na Chlum vdp. P. Ant. Rejsek, superior v Tov. Jeřákovu v Hradci Králové, a konal zde sv. mše i až do svátku Nanebevstoupení Páně. Zvolna sice, však vždy více plnily se prostory malého kostela, nebo kdo přišel na kázání jednou, nevynechal bez důležitých přičiny následujících, vždyť p. misionář mluvil tak logicky přesvědčivě, že uchvacoval téměř všechno množství posluchačů. Sv. svátosti přijalo na osadě čítající 900 duší na 550 věřících, mezi nimiž byli ovšem i mnozí ze sousedních farních osad. Na svátek Nanebevstoupení Páně se slavnost ukončila. U kostela postaven a posvěcen byl ve slavném průvodu z fary mládenci přinesený misionářní sv. kříž za účastenství asi 3000 lidí domácích i z okolí, který posud jest předmětem návštěv zvláště veče, kdy scházejí se u něho hlavně křesť. dívky a ženy ku společným zpěvům a modlitbám. Bůh odplác nřdp. Patronovi, vdp. superioru P. Rejzkovi i všem dobrodincům za vše, co pro osadu Chlumskou vykonáno.

Návštěva anglických žurnalistů. (Dle spravodaje T.) Příchod anglických hostů již jeví v tisku své účinky. Velké, světové žurnály již se ohlašují. Obsahly referát z Prahy přináší největší pařížský denník „Le Journal“, který velebí českou pohostinnost, uznává význam zkušeností, jež si Angličané nasbírali v nejkulturnějším království slovanském, hlavně to hradbě před záplavou Germanstva, atd. Anglické žurnály přináší podrobné i kratší úvahy svých redaktorů z přípravy, skizy o Praze a Karlově Týně, při čemž jsou vesměs v nadšení; doprovod článků vrcholí uznáním a vřelými díky. Lze říci radostně: Dnes v Anglii o království našem vědí více než ve Francii. Plní se slova pana konsula Forbesa, pronesená v Hofe Kutné 10. t. m.: „Ano, dámy a pánové, těch 26 per, jimiž vládnou do celého světa milí moji krajané a krajanek z Anglie, oznámí správně, pečlivě a všestranně pevně své dojmy, studia a své poznání o slavném království českém, o němž dávno pěl přední buditel vynikajícího národa tohoto: „Zemský ráj to na pohled“ — o němž s hrdoostí hlásati nám bude, že vyniklo jako z temnot výsoce k nebesu krásné osvětlo a vzdělanosti“. — Zato německý a zvláště německo-řidovský tisk ale se hněvá na vládní styky anglických intelligentů s naším národem; tento tisk z hněvu lže a překrucuje — pokud se dá. Na př. do „Hamburger Nachrichten“ napsal nějaký „přítelíček“ náš zpravu prohranou i hodně štvádskou. Mr. Baker byl v Praze vloni (?), poznal několik tisíc lidí české veřejnosti, v kruzích německých ani nezavdal a napsal pak kamsi do anglického listu (!) Čechům přátelská pojednání (!). Jelikož Čechové vidí ve všech lidech, kteří se Němcům postaví jako nepřátelé, své přátele, přišlo Mr. Bakerovi posvátní, aby s hodně mnohými stejně smýšlejícími navštívil Prahu, kteří by zde jako hosté města pobýli. Před několika týdny praveno v českých žurnálech (?), že Baker přišel Čechů a jich spojenec se 400 anglickými soudruhy vyhoví posvátní tomu. Dnes ale přišlo jen osmnácte pánů a dvě dam. Město jich pohostí, budou proneseny alianční řeči, Německo a Němci při tom přijdou velmi skrátka. Dnes jsou angličtí hosté toliké v Národním divadle, kde posdraviti mohou saské důstojníky“. Medle! Kolik třeba tolik nepravd, nesrovnalostí a výmyslů, jež vyvracet byla by práce zbytečná. Moment politický byl vyňat z návštěvy v uvítání Angličanů, a české reminiscence historické nesapadají nám nikdo. Mr. Baker byl tentokráte po šesté, syn jeho Tomy jednou, paní jeho Agnes, podruhé v Čechách. Pražská obec neměla o návštěvě Angličanů nejmenších zpráv, až tato stala se skutkem, toliké souborně byla o tom uvědoměna obec kutnohorská. Zde starosta a poel. J. Macháček, tam starosta a poel. dr. Srb. Návštěva, která měla se vykonati letos koncem srpna t. r., uspišena kongresem železničním, uspořádaným vys. mi-

nisterstvem železnice a telegrafů ve Vídni, ku kterémuš nabídl rakouská vláda Anglii volnou jízdu na státních drahách v I. třídě. Sdělán jízdní plán a poctivě zastoupena města česká, poněmčila i německá. Výbor sdružení angl. novinářů plán schválil oznámiv, že platí sobě veškerá vydání. Další agitaci prováděl pp. říditel Borovský, red. G. Toužil, Nár. Jednota Poštovní, Národní Rada a naše denní žurnály. Nikdo víc, nikdo méně. Alianční řeči slyšel jen pisatel „Hamb. Nachrichten“; tendenční komolení fakta je tvrzení dopisovatele H. N., že sešli se Sasové s Angličany v Nár. divadle, vždyť o saské návštěvě ve středu dáván „Dalibor“, o anglické pak, ve čtvrtek „Prodaná nevěsta“. „Hamb. Nachrichten“ jsou nám známy jako vášný, seriózní list říše a měly by proto jednatiopatrněji přivolbět svých korespondentů z Prahy. Na něco zapomněl ale list či dopisovatel. Před žurnalisty anglickými byli zde v Praze a na saskovském bojišti z r. 1866 u Hradce Králové angličtí ofícii v civilním kroji, aby studovali naduvedené bojiště. Jejich dopisy velice chválí Čechy a chválí toliké pohostinnost českou, úslušnost českých měšťanů i rolnictva k cizině. A vedl je major J. Wordelley s gen. štábu anglického. A jestliže německí šoveni ze závisi k Čechům ignorovali návštěvu angl. žurnalistů, tím svoji „zářící kulturu“ ukázali v pravě podobě a — sobě neposlouchili.

Z Humpolce. (Pohostinské vystoupení paní M. Laudové-Hoficové.) Žijeme ve stálém vzrušení. Nemine téměř neděle, aby některé z našich cílých korporací něčím nepřekvapila. Posledně byl to ochotnický spolek, který sebral Sndermanovo drama „Domov“ s paní M. Laudovou-Hoficovou, členem Národ. divadla, v roli Magdy. S uspokojením můžeme říci, že tentokráte obecenstvo v očekávání svém sklamáno nebylo. I rostomily náš host, i domácí síly činily se, jen aby souhra dopadla co nejlépe. Magda paní Hoficové uchvacovala a strhovala přetěžné obecenstvo k potlesku při otevřené scéně. Z ochotníků našich zvláště se vyznamenal p. Kavan, který ukázal, že dovede býti stejně dobrým hercem jako režisérem. Pan Řádkova graciezně sebral pana z Kellerů. Pastor P. Rychnovského silně připomínal Heftardinga zemřelého Slukova, ale scházelo mu trochu kazatelského pathosu. Pan Maršál v úloze nadporučíka Meze zcela dobře si vedl, žádoucí bylo jen poněkud mladší nalíčení. Z dam výtečně byla „teta“ slečna Dubisovny, s pochopením sebrala úlohu Marie sl. Dědicové. Měli jsme též příležitost poznati několik nových adeptů Thalie, z těch zvláště se nám zamlouvala sl. Smrčková (Augusta z Wendlovských), sl. Turková (Tereza) a p. Melichar (Bergman). Vše rozbázelo se tentokráte uspokojeno. Obecenstvo pravým uměleckým požitkem, ochotníci potěšení upřímným a nelčeným uznáním své práce s út samotné pi Hoficové. — (Dobrodružnost.) Děkaný chrám nachází neustále dobrodince, kteří hřivnou svou přispívají k tomu, aby kostel zdejší byl důstojným stánkem Páně. Byli to členové městské rady zdejší, kteří značnými obnosy přispěli k zbudování pěkného nového Božího hrobu. Byl to obětavý a nezištný tovarník zdejší p. Ant. Smrčka, který se značným nákladem instaloval elektrické světlo k Božímu hrobu. Všechny kruhy zdejší, zámožní i chudí závodí v tom, aby chrám Páně v novém lesku se zaskvěl. Nejnověji uvolil se známý zdejší dobrodinec a přítel všeho dobrého p. Emerich Dítě k zavedení elektrického světla po celém kostele. Bude to dílo zajisté nejenom užitečné ale i záslužné. — (Okrašlovací spolek.) V minulých dnech skončily se právě jarní práce spolku. Spolek upravil znovu cesty v lese, upravil park, doplnil staré, spolkem již dříve zasazené stromofadí, zrestauroval „Perlavku“, upravil „u Bročku“ kout, který sloužil jen za smetiště a hyzdil přijezd do města, atd. Spolek okrašlovací při podpoře města a zvláště přizní purkmistra p. F. Bečváře též se vrztěstající přizní zdejšího občanstva. Cílem jeho jednatelem jest sekundář okr. nemocnice p. Dr. Čapek. — (Dlažďění „kamenné ulice“.) V městském lomu u Vil mu nakupeny jsou již spousty kamene určené ku dlažbě „kamenné ulice“. Doufáme, že městská reprezentace nepustí ze zřetel také zřizení chodníku od města k nádraží. — (Výlet.) Zdejší „Svornost“ pořádá v neděli 25. t. m. vycházku do městské hřbojny.

Rozmanitosti.

Nový list sv. Otce Pia X. vydán byl právě italským katolickým. Sv. Otec si přeje, aby si duchovenstvo více všívalo hospodářského povznesení lidu, aby se katolíci účastnili veřejného politického života, dopručuje katolické sjezdy a schůze. Sv. Otec vydal okružní list z toho důvodu, aby odstranil dosavadní nesvornost v řadách katolických a zadrubě, že je nutno přispěbati se novým poměrům. Vyzývá i duchovenstvo, aby se zdržovalo strannických bojů. Přáním sv. Otce jest, aby se v Italii utvořil katolický střed po vzoru středu katolického v Německu. Přání sv. Otce musí býti ovšem i nám povzbuzením k větší ještě herlovosti.

Pohřeb V. V. Tomka vykonán v sobotu na posvátný Vyšehrad za obrovské účasti jeho ctitelů. Církevní obřady konal a slavné rekviem sloužil nřdp. biskup Dr. Král za assistance četného duchovenstva. Spolek „Hlahol“ přednesl případné spěvy. Před spuštěním rakve do hrobu promluvil o zesnulém ministr v. v. Dr. Rezek. Řečník pravil, že každý Tomka znal jako tichého, skromného učence, jehož největším zálibením byla vědecká práce. A přece i on prodělal v první polovici svého věku mnoho strašných bojů za klidný ale rozhodný odpor proti politice, která náš národ hleděla utlačovati. Historické dílo, jaké vykonal, vyžadovalo práce někdy duchamorné a největšího sebesápore. Tomkův názor na poměr člověka k Bohu, k víře brzy se ucelil a Tomek pak stál věrně sobě samému až do posledního dechu. „V této víře a věrnosti k sobě samému spočívá ona tklivá velikost našeho nebožtíka, spočívá ono tklivé konslo

jeho osoby. Znalí jsme ho všichni a víme, že nepsal nikdy nic pro chválu nebo hanu. Víme všichni, že nelichotil nepravdám, ano, že falešnou popularitu nenáviděl; víme všichni, že neklaněl se mocným snad jen proto, že byli mocní; víme všichni a sažili jsme toho, že nevěděl, že za vědu a za práci je také na světě nějaká sláva a vyhnanství. Toho všeho neznal a právě proto, že všechny tyto věci neznal, stal se nám vřícem a velitelem v historii, stal se jednou s nejpobulárnějších osobností v českém národě — právě proto, že popularity nehledal. Byl proti pessimismu. On pevně věřil a pevně doufal, že osud našeho národa je zajištěn, ovšem zůstane-li věren sám sobě. Tomek miloval někdy výroky zdanlivě humoristické. Co chtěl, naznačil jednou ve slovech, která rozletěla se po všech vlastech: „Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachoval ráčil!“ To nebyla ironie, Tomek to myslii velmi vážně. Těmito slovy chtěl ztepat rozhrané poměry, ve kterých žijeme, on chtěl říci těmito slovy, jak musíme žiti, abychom sobě sami dodělali se cíle, kterého se do dělal veliký nebožtík. — Tak jako byl živ, tak také zemřel, s úsměvem na tváři, s klidem v srdci a s odevzdaností do vůle Boží. Myslím, že mi nebude sazeno, když rozloučím se s ním jménem vás všech a s vámi řeknu po jeho skromném způsobu: „A světlo věčné ať Ti svítí a udpočívaj ve svatém pokoji. Amen!“ — Na blízku katolického básníka Zeyera dřímal nyní ve „Slavinu“ veliký historik a „přímý katolík V. V. Tomek. Pohřbu účastnilo se veliké množství duchovenstva. Přítomen byl i náš nřdp. biskup Dr. Josef Doubrava. Kolem rakve jak v kostele, tak cestou tvořili čestnou stráž čeští studenti a členové „Sokola“.

Spolek katol. tovaryšů v Českých Budějovicích konal o svátostích svatodušních za hojného účastenství a s mnohých stran a velikým zájmem sledovanou velmi zdařilou jubilejní slavnost na památku padesátiletého trvání spolku.

Sleva s pojišťovací premie. Některé objekty, jako fary, kostely, ústavy, ba i soukromé budovy, jsou pojištěny u společnosti, která jim po celé řadě let slevu řádnou nenabídl, jinde zase změnily se poměry, ku př. střecha dostala tvrdší krytinu, než měla při stanovení premie; v podobných případech odporoučí se zažádati, aby premie snížena byla, jinak že by poptávka u jiné společnosti musila učiněna býti. V mém případě to účinkovalo — kostel platí o 5 zl. méně.

Maďarská odpověď. Na schůzi uherského sněmu 21. t. m. představilo se nové ministerstvo Fejerváryho, ale provázeno jsouc odporem se strany sněmu, že nebylo dovoleno, aby byl přečten list králův, ze sněmovny odešlo. Po odchodu vlády přečten přece list královský, jímž se sněmovna odrokuje do 15. září. Po té veliký blak. Přijat pak návrh Banffy, aby, ješto při odročení je nezákonné, kvotový příspěvek se neplatil, komitáty ať nesbírají daní a nespoupu sobí při odvodu nováčků. Maďarská zpupnost roste.

Choroby rostlinné. Správa výzkumné stanice pro choroby rostlinné při král. české hospodářské akademii v Táboře (prof. Dr. Fr. Bubák) upozorňuje hospodáře na škůdce, již letos v některých krajinách epidemicky vystupují. Jsou to předně každého roku ve velikých spoustách mšty se vyskytující larvy kovářků (hlavně kov. obilního) či tak zv. drátovci, jež okřráním kořínků obilí, cukrovky a vyžíráním ošek bramborových matek způsobují ohromné škody. Výborným prostředkem proti nim je kladení půlek zemákových, kuseů řepy, mrkve atd. Vnádidla ta kladou se v řadách na 3—5 m od sebe vzdálených, v nichž jednotlivé kusy jsou na 1—1½ m od sebe uloženy, na 7 cm hlínou posypány a místa ta větvičkami vrbovými nebo olšovými označena. Za 24—36 hodin se vnádidla prohlédnou, drátovci v nich a pod nimi nalezení se do hrací seberou, načež se vřelou vodou zničí. Vnádidla se přeloží o 1 m dále, což se opakuje tak dlouho, až se pole dosti vyčistí. Nato se — je-li to ještě vůbec možno, — obilí těžkým válcem uvalí, aby se půda upěchovala a drátovcům pohyb v ní co možná stížil. Je nutno drátovce ničiti, neboť již celá čtyři léta v půdě a ničí celou tu dobu kulturní rostliny. — Neobyčejné škody dělá letos na žitě třásněnka žitná (Thrips secalina). Klasy metající jsou na špičce — často i celá polovina klasu — narezavělé, načervenalé neb nažloutlé. Ohledáme-li klas takový, sáháme v něm drobný, černý asi 2 mm dl. hmyz, jenž rychle uniká. Škoda stává se patrnou teprve později, neboť napadené části klasu, z nichž třásněnky sealy výživné šťávy, zůstanou jalové. Dospělý hmyz přezimuje na polích ve zbytcích rostlin nebo v půdě. Ničiti třásněnky přímo na obilí není možno. Proto třeba předchozích prostředků: Uspíšiti vývoj žita, aby co možná rychle rostlo a metalo a tak třásněnkám uniklo. Pole, jež trpěla hmyzem tím, mají se po áních hluboce zorati, aby se třásněnky dostaly hluboko do půdy a na jaře jen mělce zřypnouti, aby v půdě zůstaly a zhytnuly. — Z ostatních škůdců živočišných uvádíme hliška řepného (Heterodera Schachtii) na oves. Napadený oves chřadne, neroste, listy červenají, hnědnou a usychají. — Maločlenec čárkovitý (Atrichia linearis), drobončků brouček, řádil pusté letos na cukrovce v okolí Slaného, překusuje lodýčky mladistvých rostlinek řepných, takže veliké kusy cukrovky musily být zorány a pole znova oseta. — Z okolí Veltrna zaslan nosatec libečkový (Otiorrhynchus Linguetici), jenž způsobil na chmelnicích tamtéž veliké škody, neboť se objevil v ohromném množství. Byl ženami a dětmi sbírán a ničen. — Od Jenšovic došly larvy mochnice zahradi (Bibio hortulanus), jež ničily chmelnice tamtéž. Doporučen proti nim týž prostředek jako proti drátovcům (viz shora). — Na ovocném stromoví: Zaslaný byly housenky zavijede jablonového (Grapholitha cynosbatella), jež ničí mladé listy a květy jabloní v dubnu a květnu; mol švestkový (Coleophora paripennella), jehož housenka, ve smáčkutém pouzderku ukrytá, vyřídá na listech švestek okrouhlé skvrny, takže sbývá tam jen pokožka; larvy nosatce Magdalis

pruní v kůře jabloní a švestkových stromů; málo jabloňová (Aphis mali); četné ukázky červců, zejména z rybáře Lecanium Ribis. z jabloní Mytilaspis pomorum a j. — Z chorob levních stromů zmíníme se o nádorech, jež byly zasílány z větví Abies Nordmanniana ze Třeboně. Nádorky zvící hrachu způsobeny byly roztokem jedlovým, a celé větévky byly jimi hustě posety. Stromky napadené dle sdělení krnely a hynuly. — V zájmu ochrany kulturních rostlin žádá svrchu jmenovaná stanice, aby jí veškeré choroby zasílány byly ke studiu a sděluje, že zdarma určuje chorobu i škůdce, který ji způsobil, a zasílá bezplatně zprávu o tom, jakož i návod, jak lze chorobě čeliti a škůdce ničit. Treba zaslati vždy jak rostlinu napadenou, ve vlhké trávě nebo v mechu zabalenou, tak i škůdce buď v lahvičce a krabičce živého, nebo v lihu usmrceného.

Zřízení soudních revíserů. Lhůta, do které společnost poprvé dle zákona ze dne 10. června 1903 musí býti revidována, končí dnem 11. srpna 1905. C. k. obchodní soud v Praze, jakož i c. k. krajské soudy jmenovaly revísery soudními pro mnohá společenstva, která nejsou v autonomním svazku revíserů sloučená, revísery Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království českém.

Jak čistiti slaměnné klobouky. Bílé slaměnné klobouky i jiná bílá jemná pletiva slaměnná čistí se výhodně tímto způsobem. Kůry zbavený citron uřízne se u špičky, a nabře se jím sirného květu, a klobouk se tímto citronem stále potřá. Citronem nabře se sirný květ dle potřeby. Po vyčištění se klobouk řádně omyje a nechá oschnout. Jiný způsob: Do citronové šťávy dá se sirného květu a potom se kartáč, kterým se klobouk slaměnný čistí, do této tekutiny stále namáčí.

Slepice brahmanky jsou jedním z největších a nejkrásnějších kurů. Leckdes ve vlastech našich zavedli si chov této mohutné slepice, která je užitečná jako jiný druh, nesoucí ročně 150 i více vajec až 9 dkg těžkých. Kury tyto jsou velmi otužilé a znamenité nosnice zimní, zejména mladé slípky z raného chovu. Kuřata vychovávají se velmi dobře a možno jich již v 6.—7. týdnu na smažení velmi dobře upotřebiti; jsou v té době nejmasitější, později vyrůstají do velikosti. Drábež této lze s výhodou užiti ku křížení s domácím plemenem. Dospělý kohout — plemeno toto dospívá totiž až v druhém roce — váží 6 až 7 kg, slepice 4 až 5 kg. Slepice tyto lze chovati i v menších prostorech a pak i to nelze u nich přehlédnouti, že nehrabou a nikdy pro svou tíži nepřeletují na př. ploty.

(Zasláno.)

Schůze abiturientů z roku 1885

koná se v Hradci Král. dne 17. a 18. července v hotelu Bařtipán v Adalbertině. Dne 17. bude o 6. hodině přátelská schůze, načež o 7. hod. společná večeře. Dne 18. ráno o 7 1/2 hod. zádušní mše sv. za zesnulé profesoři a kollegy v chrámu P. Marie, načež prohlídka města. Přihlášky na večeři buďtež do 16. července zasílány kollegovi Dr. Fr. Reylovi, fidieli b. Borromea v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Provolání.

Veledůstojní Pánové a všichni věrní katolíci v kraji královéhradeckém!

V neděli dne 2. července slavíme svátek Navštívení bl. Panny Marie, jež byl v Čechách vždy předmětem zvláštní úcty, tak že dříve než v ostatní církvi v Čechách slaven byl. Proto zvolili jsme si tak významný den k významné a manifestační slavnosti Mariánské, kterou letos právě na svátek Navštívení bl. Panny Marie na Rožberku u Hradce Králové hodláme slaviti. Chceme zasvětit sebe a celý kraj královéhradecký Rodičce Boží, která od nepaměti na Rožberku uctívána byla. Odnesli sice před více než sto lety vrch Rožberk zvaný, ale úctu Mariánskou odněsti nemohli a kaplička, kterou zbožnost křesťanského lidu na posvátném místě postavila, zachránila tam úctu Mariánskou až po dnes. Slavnost na svátek Navštívení Panny Marie má však u nás býti mezníkem nové éry v úctě Marie Panny, neboť v ten den zasvěcen bude veškeren kraj královéhradecký ochraně Panny Marie na Rožberku. Důvod pak, jenž nás k tomu vede, jest, aby staroslavný Rožberk své dřívější slávy nabyl a aby požehnání Rodičky Boží pro veškeren kraj odtud se přýstilo. Je známo zajisté všem, že po obě předešlá léta sklizeň v celém kraji byla dosti chatrná a že zejména loňské sucho zničilo práci a námahu na polích, tak že kdyby letos podobné neštěstí kraj náš stihlo, mělo by to pro něj tím osudnější následky. Proto hlavně chceme zasvětit náš kraj Rodičce Boží na Rožberku, abychom se z její zvláštní ochrany těšiti mohli. Jménem tedy nejduštojnějšího biskupského Ordinariátu dovolujeme si zváti veleduštojně duchovenstvo a s ním veškeren věřící lid, aby se této slavnosti účastnil a do ochrany Rodičky Boží se zasvětil. — Přitom pořádán bude také velkolepý bazar, pro nějž věnovaly některé vznešené rodiny šlechtické dary, aby tím ku

povznesení pouťového místa na Rožberku přispěly. Dary tyto vystaveny budou od soboty dne 24. t. m. v kláštere otihoňských sester v Hradci Králové a na svátek Navštívení Panny Marie budou na Rožberk přeneseny. — Průvod z kostela Panny Marie v Hradci Králové na Rožberk vyjde odpoledne o půl 4. hodině, o 4. hod. bude kázání na Rožberku a po něm společné nasvěcení se Rodičce Boží.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 17. června 1905 1 hl pšenice K 15:20—16:20, žito K 12:20—12:90, ječmene K 9:50—11:50, oves K 8:00—8:60, proso K 00:00—00:00, vike K 19:00—00:00, hrachu K 20:00—00:00, čočky K 00:00—00:00, jablek K 27:00—00:00, krup K 24:00—00:00, bramborů K 5:00—6:00, jetelového semene červeného K 00:00—00:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, řháků K 00:00—00:00, máku K 35:00—00:00, lněného semene K 20:00—00:00, 100 kg žitných otrab K 14:80—00:00, 100 kg pšen. otrab K 18:80—00:00, 1 kg másla K 2:40—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:92—0:00, 1 kg tvarohu K 0:48—0:00, 1 vejce K 0:06—0:00, 1 kopa selí 00:00—00:00, 1 kopa petržele K 00:00—00:00, 1 kopa kapusty K 0:00—0:00, 1 hl cibule K 18:00—00:00, 1 kopa drob. zeleniny K 1:20—2:00, 1 pytel mrkve K 1:60—2:00, 1 q cerele 00:00—0:0, 1 kopa okurek 00:00—00:00, 1 hl jablek 00:00—00:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 17. měs. června 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 141, žito 156, ječmene 4, oves 163, proso —, vike 1, hrachu —, čočky —, máku —, jablek 13, krup —, jetelového semínka 1, lněného semene 2. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty — kop, cibule 30 hl, drobné zeleniny 300 kop, mrkve 00 pytlů, okurek — kop, brambor 85 hl, salátu 800 kop. 3) Ovoce: jablek — hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 6 kusů, podvinčat 311 kusů, kůzlat — kusů.

Lehkou

čistěvlňnou látku
na kleriky a letní kabáty
za K 4-80 metr
doporučuje
obchodní dům se sukny
V. J. Špalek
v Hradci Králové.

Místo hospodyně

na faru neb k staršímu pánovi přijme dívka 42letá, němčiny znalá, osamělá a svědomitá, dobrá kuchařka i ve vál domácí práci obeznalá. Nehledí na plat, jako na stálé a tiché místo.
Ct. nabídky pod značkou „Spokojený domov“ do administrace t. l.

Kdo zvykl si pít kakao, zkus ve vlastním zájmu novou známku
Jana Hoffa
KANDOL-KAKAO
které následkem nepatrného obsahu tuku neruší trávení, nýbrž velmi lehce se stráví.
Kandol-Kakao
má ještě proti všem ostatním druhům kakaa tu rozhodnou přednost, že je při nejjemnější chuti mnohem levnější a spolejšou se sladkem, je zároveň velmi výživné.
Jediná zkouška s Kandol-Kakao stačí, že se ho stále přidržíte.
Balíčky po 1/4 kg 90 haléřů
" " 1/2 " 50 "
K dostání ve všech obchodech se zbožím koloniálním a potravinářským.
Právě jen v balíčkách se značkou lva.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.
Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spořit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Psací stroj.

První Královéhradecké parní a vanové LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpol.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křesťanské cesty, jesle, Boží hroby, křesťanské,
spovědnice, křesťanské, konzoly, svícny, lustry, pul-
týky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Párodání nákrety, cenová a rozpočty bezplatné a
bezplatné.

Reparace starých oltářů a křesťanských soch.

Káva nejjemnější jakost, výtečná aroma.
5 kg.

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

Bourbon, jemná . . . 12—
Jamaica, velejemná . . . 12-50
Scemanic, svl. chut. . . 13—
Quatemala, velejem. . . 13-20
Zlatá Java, velejem. . . 14—
Portorico, spec. Pis. . . 15—
Ceylon, výtečná . . . 17—
Menados, specialita . . . 17—

Pražená:

Perlová, jemná . . . 15—
Liberia, obrovská . . . 16—
Směs: . . .
Kavárenská, velej. . . 16-75
Pařížská, specialita . . . 17-75
Pražská, výtečná . . . 19-70
Čaj, jak přibíhal 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkopražírna. Posuďte!

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejmolejší.

Svatební skupiny. - Tableaux.

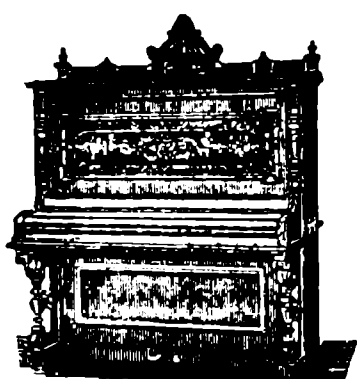
Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepší, při cenách konkurence lev-
nějších. Především fotografických aparátů
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvolávání filmů a desek.

Zvětšení až do formátu 80×150
centimetrů.

Vhodné dary při mírných cenách při
každé

příležitosti.

V řadě prvních
evropských závodů.

**Piana,
pianina,
harmonia
a varhany**

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

**A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**

Sklad Eliášovo nábytek proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

KURS

ku vzdělání pěstounek
pro školy mateřské

v Hradci Králové

otevřen bude

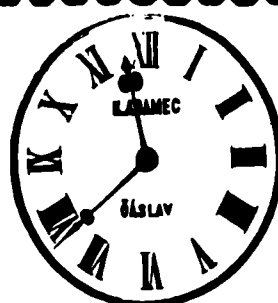
v pensionátě císaře Františka Josefa I.
počátkem školního roku 1905—6, přihlásí-li se
určitý počet žákyň.

Zápis koná se 13. září 1905 v 8 hodin ráno;
přijímací zkoušky počnou 14. září o 8 hodině.

Žadatelky nechtějí při zápisu předložit:

1. křestní list;
2. propouštěcí vysvědčení;
3. vysvědčení o tělesné způsobilosti od úředního
lékaře;
4. nechodila-li žadatelka v tomto roce do školy,
vykáže se vyučováním v bezplatném učebním.

Mimo to předloží vlastnoruční ukázky s kra-
sopisem, kreslením a ženskou ruční prací.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Za hospodyni

na faru přeje si nastoupiti slečna v prostředních
letech, která takové místo již dříve k plné spo-
kojenosti delší dobu zastávala.

Laskavé nabídky pod značkou „H“ račte zaslati
administraci Obnovy.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. velečistému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Páni i dámy všech stavů

mohou všude

vedlejší výdělek

až K 300.— měsíčně dosáti, zastupitelstvím, pí-
semnými i ručními pracemi, psaním a výkazem
adres atd.

Blíže pod „U 46“ sdělí **KAREL WÖRFEL,**
Norimberk, Auersasse 76.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

**KNIHY
hudební
a časopisy**

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování kniho-
ven. — Velký výběr dopisnic umě-
leckých, místních a s bojště. —
Koupě antikvarních knih jednot-
livých i celých knihoven. — Výměna
knih. — Literatura cestovní, prá-
vodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvělých
vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vychá-
zících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej knih.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Štěpán Chládek, c. k. notář,

úřaduje dnem 19. června t. r. počínaje
v dosavadních místnostech c. k. notářství
v Hradci Králové (Velká podsín čp. 159).

Muž 32letý, ženatý, mravně zcela zachovalý,

rozhodný katolík, vysloužilý voják, ve všech hospodářských pracích úplně obeznalý, v korespondenci a hospodářském účetnictví dobře obeznalý,

prosí uctivě o přiměřené zaměstnání.

Zastával by třebaš místo šafáře, hajného, nebo by přijal ve větších domech místo správce domu, domovníka a pod. — Své povinnosti bude plnit věrně a svědomitě.

Blíže laskavé dotazy zodpoví ochotně administrace Obnovy.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

● Varhany ●

osvědčených soustav kuželových i pneumatických doporučuje v levných cenách a provádí i opravy

Bed. Čápek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Závod založen roku 1874.

Výborný osvěžující nápoj skytají

Maršnerovy šumivé limonádové bonbony

s chutí citronovou, malinovou, malinkovou
třešňovou a jahodovou.

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu na Kr. Vinohradech, dříve A. Maršner.

Jen s touto ochrannou známkou jsou nejlepší.

Díkůvzdání.

Za upřímné projevy soustrasti, zvláště pak za přehojné účastenství, kteréž se mně za příčinou úmrtí mého nezapomenutelného bratra

Františka Krihla,

čestného konsist. rady, biskup. vikáře, osobního děkana a faráře v Dolní Dobrouči

dostaly, vyslovuji všem **díky nejvřelejší.**

Zejména děkuji veledůstojnému a důstojnému duchovenstvu, kteréž v počtu 47 se zúčastnilo smutečního průvodu, všem 48 pánům učitelům z Ústí n. O. a České Třebové i z vůkolí k pohřbu přibylým, sl. cí. král. okresní školní radě, sl. okresnímu výboru, zastoupeným více členy, panu MUDru. Vicenovi, purkmistru města Ústí n. O. a sl. městské radě tamnější, panu řediteli měšťanské školy Cajnerovi z Ústí, sl. cí. král. okres. soudu z Ústí, zastoupenému p. adjunktem a p. kancelistou, sl. cí. král. posádce četnické, pp. členům zastupitelstev sousedních obcí, množství pp. ctitelů z Ústí n. O. a České Třebové i ostatních obcí okolních.

Jmenovitě děkuji za projev soustrasti p. starostovi a p. řídícímu učiteli z Dolní Dobrouče, vyslovený jménem obce a sboru učitelského při mém příchodu, i všem spolkům Dobroučským za laskavé účastenství.

Zejména jsem nezapomenutelným díkem zavázán vp. Janu Středovi, administratorovi, který tak ochotně a s láskou upřímnou bratra v dlouhé jeho nemoci zastával, duchovní útěchu mu až do skonání poskytoval a při skonání modlitbou na věčnost ho doprovázel.

Všichni Vy, důstojní a velectění, dosvědčili jste, v jaké lásce mého bratra jste chovali, že jste ocenili dovedli jeho horlivost, jeho zásluhy i nadání.

Přijměte vděčné díky.

Josef Krihl,
farář v Hoříčkách.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. června 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Maďarské hrozby.

(14) Nynější bojovné napnutí mezi národem uherským a korunou mohlo by pro nás býti zajímavým, kdybychom sami nebyli na něm účastníkem. Oč se vlastně již celých šest měsíců jedná? Žádají Maďaři svých práv a koruna jim je nechce dáti? — Právě naopak; uherská národnost má vše, co si vůbec národ přát může, ale na uherském králi se žádá, aby od svých, vyrovnáním z r. 1867. mu zaručených práv víc a více ve prospěch jedné národnosti ustupoval a zvláště vlastní svou moc, kterou jako nejvyšší vojenský velitel v říši na vnitřní organizaci vojska vykonává, obmezoval. Maďaři hrozí per-onální unií, slibují však zároveň, že se s posavadním stavem prozatím spokojí, dostane-li se jim samostatného vojska, t. j. uherského velení a uherských důstojníků, naproti tomu koruna o něčem podobném nechce slyšeti, a to vším právem, poněvadž pak by bylo veta po velmocenském postavení říše, ježto bychom byli pak my v Předlitavsku na jejich milost odkázáni a mohli by-hom vésti či nevésti válku, jen když by to Maďaři dovolili.

Za cenu uherské armádní řeči přistoupili by v Uhrách k utvoření parlamentárního koaličního ministerstva; tuto cenu jim však nemůže vyplatiti koruna, ježto by sama udělala průlom do nynější dualistické ústavy. Co tedy zbývá? — Poněvadž Tizsa nechce podržeti ani prozatímně otěže vlády v rukou, jsa ode všech nenáviděn, nezbyvá, než najíti muže, který by z věrnosti a lásky k panovníku tento těžký úkol na se vzal a v čelo úředního, tedy bezbarvého kabinetu se postavil; tím mužem je starý zbrojmistr a důvěrník králov Fejerváry. Avšak ani ten Maďarům neimponuje; již ozývají se hlasy, aby zástupci úřednického kabinetu do sněmovny vůbec ani připuštění nebyli, ano aby se přistoupilo k prostředkům nejkrasnějšímu, k odepření kontingentu nováčků a daní. To jsou věci, jaké by v státě jen trochu spořádaném ani vyslovovány býti neměly, ježto od nich závisí existence říše, věci, jež v moci má uherský sněm jen z milosti králov a není to šlechetné od národa „rytířského“, že k prostředkům tak násilnickým sahá. Má sice uherský sněm právo, povolovati daně, ale toho práva se mu dostalo ústavou, tedy tenkrát, když suverenní panovník uznal za dobré, jistou část svých svrchovaných práv odevzdati národům; nejsou to práva pocházející ze svrchovanosti národa, poněvadž takové svrchovanosti vůbec nestává; heslo toto vydáno bylo poprvé v revoluci francouzské oproti Ludvíku XVI. a od té chvíle nenašlo zastanců, kromě soc. demokracie a anarchismu, ani v lidu samém. Křesťanství národové mají panovníky jen z Boží milosti. Suverénem (svrchovaným vládcem) zůstal i v konstitučním státě panovník sám a Uhry nemají suverény dva — parlament a krále. Zadržování státních nutností není rozhodně zbraní šlechetnou; parlament, jemuž náleží povinnost, svorně s vládou o blaho státu se starati, práva k němu ani nemá, nýbrž si je pouze osobuje proto, že ví, panovník že k násilným prostředkům, t. j. k vybírání daní pomocí vojska za nynějších okolností nesáhne. Také dostal Fejerváry instrukce v tom smyslu, že má kontingent vojenský doplňovati z dobrovolníků a neužívatí při odvodě násilí, ač-li Maďaři nepoštvou celý národ tak, že se vůbec nikdo hlásiti nebude. Všecky strany, až posud ani vládní liberály nevyjímaje, ohlásily Fejervárymu boj, který při svých letech přináší svému panovníku opravdu obět.

Z toho, co jsme posud uvedli, vyplývá, že jsme pro vyloučení obstrukce z jednání o rozpočtu a t. zv. státních nutnostech; tím věcem mělo by se v denním pořádku poskytnouti první místo před t. zv. pilnými návrhy, jednání mělo by býti obmezeno na zákonitou dobu a a-nen-li do toho času sněmovna s nimi hotova, mají se považovati za parlamentárně vyřízené. Při nynějším stavu věcí a okolností, že vládě v druhé polovici říše nestojí po ruce § 14,

jehož častější užívání je však porušováním ústavy, nemohl by nikdo míti Vídni za zlé, kdyby užila proti Pešti násilí, neboť povinnost, zachovati říši při životě, a dáti jí, co jí patří, je přirozená a zřejmá. Tím by vláda ústavu neporušila, ježto táž je již porušena mimo-ústavními požadavky jednoho národa, který chce zmatků v říši k svému prospěchu využítovati. K takové energii proti Maďarům se ve Vídni ani nezmohou a v tom spočívá hlavní příčina maďarské zpupnosti a ústavních zmatků Rakousko-Uherska.

Stát učinil se svými úředníky a služebníky smlouvu, když je do svých služeb bral, stát má jim také dáti, čeho k uhájení tělesné existence potřebují; nemají-li úředníci a státní služebníci, učítí to ihned řemeslníci a živnostníci a kdo má takovou krizi na svědomí, než parlament, jenž povolení daní odpřel? V trestním zákoníku je §. dle něhož trestají se jednotlivci pro vydírání, není to však vydírání, jestliže parlament spojuje se státními nutnostmi podmínky jednotlivých frakcí? Nikdo nemůže parlamentu upříti práva na odmítnutí státních předloh, jimiž se upravují nové zákonité poměry, na další trvání státu však mají právo národové a oni jediní. Jako jednotlivec může sáhnouti dle křesťanské mravouky i na cizí majetek, jedná-li se o zachování života, k př. ukojení hladu, tak s tím větším právem může vláda užiti i násilných prostředků k uhájení existence státu, neboť zajisté je lépe protí-ústavně stát při životě zachovati, než ústavně jej zahubiti. Ústava, která se na poměry nové nehodí, patří do musea a ne do skutečného života; hodila-li se prosincovka do let šedesátých, to může posouditi dnes již jen historie; ač byla tenkrát pro tehdejší čas dobrá, nebo ne, tolik je jisto, že se přežila, neboť dnes jsou vedle sociální otázky zcela jiné poměry výrobní a zemědělské. Zde nepomůže nic oprava jednacích řádů, zde je třeba naskrz nového díla. Kalhotky, jež koupil tatík osmiletému synku, nehodí se pro čtrnáctiletého jinceha; tu nepomůže popouštění knoflíků, kalhoty musí býti nové. V praxi mnohá věc liberálnější se provádí, než původní jednací řád stanovil; to jsou ústupky, jež se vyjímají tak, jako nové záplaty na starém šatě. Dřív nebo později udělá se díra nová, daleko větší, než byla původní. Kdo by chtěl dualistickou ústavu rakousko-uherskou na nohy postaviti opraveným jednacím řádem sněmovním, dělal by to tak, jako onen ošumělý fešák, který, aby svému sešlému zevnějšku posloužil, koupil si novou mašličku. Mašličky je sice k slušnému vystupování také třeba, ale je k tomu třeba i slušného kabátu. Tizsa nabízel uherskému čikošovi novou mašli, ale ten ji nepřijal a chce celý oblek, chce ústavu na základě požadavků vlastenců z r. 1848. Prozatím si to Vídeň rozmýšlí; vládě jde o reorganizaci vojska a ta je zajištěna 450 miliony, jež delegace povolila a poněvadž se ještě v Rakousku nestalo, aby se povolený úvěr nepřekročil, můžeme říci, že má vláda 500 milionů pohotové a k tomu Fejerváryho, jenž se postará, aby ustanovil, co na Uhry připadne. Bude-li donucen k odstoupení, povede to jako Tizsa, pár měsíců dále, poněvadž k utvoření parlamentárního kabinetu nedojde, dokud jedna strana nepovolí. Maďaři odřeknou daně, ale tím upletou metlu na své lidi, protože poslanci nedostanou diet, úředníci a služebníci služného. Na ten čas jsou maďarské hrozby neúčinné a Vídeň se jich neleká; ovšem jak dál bude, to ví jen Bůh.

Arnošt z Pardubic.

(Ku dni 30. června jako výročí jeho úmrtí.)

Dr. František Loskot.

Jako hvězda uprostřed mraků
skvělými paprsky života i
učastenosti zářil!

Vilém z Lestkova.

První a nejslavnější z dynastie pražských arcibiskupů! Zeela působivý splnění naděje, jež

se v něj kladly jako v první arcibiskupa. Ba více! Svým působením dal nástupcům nedostitný vzor a takofka program činnosti.

Tajemství jeho úspěchů odhalují nám jeho výtečné vlastnosti ducha i srdce.

Jeho vzdělání možno charakterisovati slovy: svobodná umění, bohosloví, církevní právo, pobyt v ohniskách tehdejší kultury: Bononii a Avignoně. Mluví plynule pěti jazyky, imponuje postavou, okouzluje spanilostí zjevu i elegancí aristokrata.

Chci načrtnouti některé rysy duševní fyziognomie Arnoštovy, jež poznáváme z jeho skutků a některých památek literárních. Uvésti třeba především jeho životopis od vyšehradského děkana Viléma z Lestkova, jež Arnošta velmi dobře znal; životopis jím napsaný lze sice nazvati spíše slavnostní řečí o Arnoštovi, ale osvěcenost autorova a podrobná kontrola na základě pramenů dávají záruku, že pod formou panegyrika se skrývají rysy zcela historické. Jsou tu dále marginální poznámky ke knize „o včelách“, jež bez rozpaků můžeme přičítati Arnoštu jako autorovi. Konečně připomenouti sluší jeho statuta, kancelář atd....

Je přirozeno, že Arnošt se snažil přiblížiti ideálu člověka i biskupa, jak ho pojímala jeho doba, ale základní rysy jeho individuality — lidské a křesťanské — mají platnost trvalou.

Postava Arnoštova nebyla skvělá pouze ve své době — její lesk je spůsobivý získati sympatie, obdivu i následování po staletí. Principie, jež byly Arnoštovi vůdčími hvězdami, mají jakési společenství s klassickým dílem uměleckým, které přetrvá věky a je stále mládo a svěží — mají podobnou platnost jako stavba svatovítského chrámu, k němuž položil základ a jehož gigantickými rozměry a libeznou harmonií ozdob duch jeho již předem se utěšoval.

Arnošt je výborným řečníkem; jako legát nově zvoleného krále Karla IV. dovedl vzbuditi svým uměním řečnickým zájem papežův i prelátů římské kurie, jimž skvělost byla zcela vědní. Ale Vilém, když se byl zmínil o krásné tváři a štíhlé postavě, zaujat jest především jeho mlčením; nikoli, jakoby Arnošt nenáviděl mluvení: ale mlčení jeho znamená opatrnost, aby nepromluvil slova nevhodného, jež by prozradilo, co bylo zamlčeti anebo svedlo posluchače k poblouzení. Tímto mlčením přemáhá Arnošt slova, která ho tupí nebo se mu nelíbí a prosbou: ostříhej, Pane, ústa moje — překonává pohnutí. Lidé z okolí jeho neslyšeli od něho slova křivého, jež by jim chtělo učiniti křivdu, ale hluboký jeho duch, vidoucí jasné, s jakou láskou křesťan a biskup má obcovati s bratřími, třeba byli služebníky, pozoruje, že někdy, ač nerad, přece ublížil a prosí za odpuštění.

Mlčení Arnoštovo vychází z oné hloubky, kterou dává duši rozjímání, meditace, právě jako v ní má zřídlo *trpělivost s pokorou*. Bylo dosti věcí, jež mohly vzbuditi jeho nevrlost. Před zraky jeho zářil ideál, jež si vykouzlil o svatosti a mravní výši křesťanův i jejich pastýřů — a skutečnost tak nesmírně od něho zůstávala vzdálena. Arnošta spaluje touha po reformě mravů, po očištění a ušlechťení srdcí, a život, ač-li vůbec neřítí se směrem opácným, blíží se k ideálu Arnoštovu krokem tak nekončným zdlouhavým.

Poznání této pravdy plnívá duše toužící po tom, aby srdce vzdala se ideálům rázem a dokonale, netrpělivostí a působivá, že zoufají nad člověčenstvem. Ale Arnošt zná člověka, jeho zraku jsou otevřena lidská srdce, plná záhad, a on soucitně a s trpělivostí, jež nezná ani únavy ani blesků hněvu, jež usmrcují, pracuje na svém poslání. „Třtiny nalomené nezlomil.“

Jeho rod, vědomosti, rytířský mrav a skvělé postavení opravňovaly ho — dle vědního názoru průměrných lidí — aby se cítil velikým. Ale Arnošt je stále *pokorným* a konečně habit augustinianského kanovníka zastává se jeho zraku u větší slávy nežli hermelín a ornát biskupský. I nepřestává po něm toužiti, ačkoli vyšší vůle bez únavy odmítá

jeho prosby, aby směl s arcibiskupského stoles sestoupiti do cely konventu kladského.

Po smrti Innocence VI. ozývají se hlasy, volající ho na kathedru Petrovu. Hlasy ty vzdávají poklonu jeho svatosti, rozhledu a vzdělání, ale národnost překáží volbě. Arnošt hlasem, jež zpívají velikosti jeho hymnus, odpovídá tím, že se dává vyobrazovati, an klečí, maje vedle sebe odvržené odznaky hodnosti arcibiskupské.

Jestliže mluvíme o pokoře Arnoštově, nesmíme mysliti na slabost nebo servilnost, za kterou bývá zaměňována. Umí vystoupiti proti nemravným kněžím právě tak jako požádati papeže, aby vrátil v ruce jeho obsazování arcijáhensství, poněvadž milostí papežovou, jenž nemůže znáti quality prosebníkovy, někdy dosahují důležitých oněch úřadů osoby méně spůsobilé; dovede s Karlem zakročiti v generálního opata cisterciackého, aby zakázal zlozvyk, dle něhož opati téhož řádu v Čechách přijímali za členy svých konventů pouze Němce vylučující Čechy; umí býti neoblomným vůči panstvu, jemuž se nelíbil zákaz užívati při soudech žhavého železa a studené vody a má odvahu, počínání tohoto panstva vůči kněžstvu pojmenovati případným výrazem: tyrannis belluina — tyrannie šelem.

Je zcela přirozeno, že Arnošt byl *zbožný*, velmi zbožný a že ke zbožnosti jeho přistupovala askéze. Jestliže účel askése se nepochopí, je nerozumna a nejen neprospívá, nýbrž spíše svádí. Správné pochopení a užita rozumné, napomáhá k výkonání velikých věcí. Je to askése, která plodí kněžská vála. Arnošt pěstoval askési. Její přední součástí byla meditace, rozjímání, uvažování, více praktické nežli theoretické, jako vůbec vidíme u Arnošta, že theorie mu není nikdy cílem, nýbrž prostředkem k úspěchu praktickému. Meditací odvažuje činy, aby nenesly známky ukvapenosti a nenutily k odvolání. Nemaje času veliký dostatek, využil k meditaci každé chvíle. V kapsách spodního šatu nosil knížky a památná sepsání, a rozjímal v nich, kdy příležitost byla, i na cestách. Když ulehl na lůžko, dávalo mu slyšení životů svatých látku k meditaci. O půlnoci pak zabloudal se s kaplany svými do četby hodiněk kanonických, k nimž připojoval hodinky mariánské: mystická krása žalmů, hymen i antifon zanášovala srdce a ducha pozvídala vzhůru. A když zůstal sám — zvláště když ráno hodlal sloužiti mši svatou, přecházela meditace jeho v pláč. Oblíbenou četbou jeho bylo Mariále, jež dal pro sebe nádherně opsati, a v němž autor, kterého nalezneme kdesi v severní Francii, uložil 150 nádherných rozjímání o Madonně. O jeho glossách ke knize „O věšlách“ již jsme se zmínili.

Může se zdáti komickým, že byl někdy spatřen, jak místo na lůžku odpočíval na zemi či na pokřívce hrubé. Ale faktum svědčí o síle, kterou přemáhal náklonnost k pohodlí a silil energii k překonávání obtíží, i když odmyslíme od toho, že Arnošt v tomto svém počínání viděl spolu prostředek pokání.

„Znej sebe sám“ — bylo heslo, jež v život uváděl Arnošt. Od svého povýšení zaznamenával ve knize své nedostatky a chyby, aby se jim vyhýbal a je napravil. Náprava chyb a odstranění nedostatků je spolu krokem k dokonalosti. Zapisoval si i rady a pokání uložené od zpovědníků. A tak vida stále ideal a skutečný stav, rozohřován byl k úsilí tím většímu. Aby ještě lépe zpytovali se mohl a klidně porozjímati, vytrhoval se z hluku velkého světa a odcházel do samoty klášterní v Kladsku. Podotknouti třeba, že ani askése ani mysticismus jeho nevybočovaly z mezí, nýbrž zůstávaly v souladu s ostatními rysy povahy Arnoštovy.

Arnošt naplněn evangeliem, nemohl nebyti *milosrdný*. Touha jeho, zřici se arcibiskupství, svědčí, že srdce k pokládám nepřirostlo. Dával almužnu na vycházkách a denně hostil 12 chudých, dával každému ještě po dvou penězích; na veliký pátek dával rozkrájeti sukna tolik, že se mohlo odíti několik set chudších. Také pokutu ukládal ve prospěch hladověcích; pro ně v době hladu vypouští všechny rybníky na svých panstvích, aby jim mohl poskytnouti ryby. Živil kleriky na studiu Bononakém a Padovském, taktuplně vyhledával ubohé, kdož majíce dříve postavení stkvělejší a pak klesše do bídy, styděli se žebrati. Pěchoval tajně udílením darů, aby chudé panuy pro nedostatek věna neupadly do bahna hanby, a když některá z nešťastnic povstala a pokání učinila, ujímal se jich, aby opět neklesly zpět — jak svědčí „kancelář Arnoštova“, vydaná Ferdinandem Tadrům.

Plně takto příkaz lá-ky, lučil Arnošt otázku sociální a zmírňoval protivu třídní.

Mohlo by se zdáti, že některé z uvedených rysů povahy Arnoštovy (mlčení, pokora, askése) nutně musejí vésti k jednostrannosti. Bývá tak obvykle u duchů malých, skrovného obzoru, nepatrné blouby; ale neodolávají této jednostrannosti někdy ani duchové velmi

nadaní a vsácného vzdělání. Vizme ku př., jak zcela jinak si vede Jan z Jenštejna, když se stane askétou. Straní se světa tak, že se vzděluje i správy diecése — právě naopak Arnošt. Ze samoty a ponoření se v sebe, do něhož jej uvedla meditace a askése, vychází do císařské rady, podniká diplomatická poselství, účastní se ve správě říše, je místodržitelem ba i vojínem. Křesťanství a dokonalost, k níž vede, neznačí mu zúžení proudu života, nýbrž návod k plnosti života. A jako Jenštejnovu vlivu vymkl se běh událostí veřejných skorem docela, tak zase Arnošt přizpůsoboval jej ideám svým, vdechl mu ducha svého. Mnohé skutky Karlovy, i když prameny mlčí, nesou neomylnou signaturu ducha Arnoštova a Karel sám, ač to řečeno jest hyperbolicky, je v jistém smyslu dílem Arnoštovým.

Až dosud ideálům křesťanství škodivá nesmírně separatismus askése, jenž zanechává svět sobě samému a zapomíná, že ideály ony lze nejlépe bezprostředním stykem vočkovati duchům. Askése, která prohází samoty a s opovržením dává „zkažený svět“ propadatí zkáze ještě větší, neznačí jistě vrchol dokonalosti. Kristus, když se byl pomodlil v samotě, jde mezi množství, aby je poučil a povzněl.

Mnozí bývají velcí o samotě, aby mezi mnohými objevili se malými. Arnošt, veliký v samotě, je veliký a stkvělý křesťanským životem ve společnosti.

Nepochopená askése je zárodkem skrupulosní úzkostlivosti a nerozhodnosti — ale při askési Arnoštově vidíme jasný pohled a rozhodné uskutečňování plánů.

Askése malých lidí běže jim i nepatrnou velikost jejich — Arnošt při své askési nepřestává býti člověkem velikých vznětů, širokého rozhledu a neztrácí smysl ani pro velikolepost ani pro umění ani pro civilizaci. Není mu malicherností povznesení hospodářství, — a má jakési účastenství při skládání slovníku latinsko-českého. Za jeho pontifikátu vstává z hrobu liturgie slovanšská v Čechách.

Arnošt není rozhodně povaha tak umělecky založená jako ku př. Jan z Jenštejna, ale Arnošt miluje umění i přírodu, která je nejslavnějším dílem uměleckým. Jestliže volil Arnošt občasnou samotou, by se nerušeně mohl oddati meditaci, volil samotou konventu Kladského, uprostřed krásné přírody, kde takřka snesl se s nebe sen o krásě.

Mysticismus a askése svádějí často k blouznění a pověře: Arnošt odstraňuje pověry ordalíí a vyhání flagellanty (mrskáče).

Malým křesťanům stačí tvářnost zbožnosti a zdánlivá duší svatost; svatost všecku dovedou ve své prostotě zredukovati na řadu odříkaných modliteb a účast při bohoslužebných výkonech — zapomínají, že tyto věci pouze prostředkem k cíli a že nevyčerpávají všeho obsahu života. Nedovedou se povznést, aby si uvědomili, že práce *křesťana* je velikou modlitbou, slavnou askésí, velikým pokáním; pilněm ctností, základem velikosti a štěstí. Arnošt se modlí — a jeho zbožnost jest hodna účty; ale Arnošt i pracuje, lze říci s horečným úsilím pracuje — a jeho práce vzbuzuje *úžas*. Mohu napsati, že Arnošt v 56. roce svého života (udati lze pouze přibližně) umírá přemožen prací.

Malí se bojí vědy. Věda vyhnala z věd přírodních mythos a z historie vyhání legendu; dlužno připustiti, že kosívala a kosívala i v zahrádách náboženství. Nechci se pouštěti do vysvětlování a všestranného ocenění tohoto zjevu, ježto by vyžadovalo delšího rozboru; podotýkám pouze, že věda ve svém oboru dobývá pravdy a ukazuje ji v její slávě a výsledky, jichž se dodělala, prospívají nesmírně i bohosloví. Theologie, zmocnivši se výtečků vědy a její metody, je onou slavnou věží blickou, s níž tisíc štítů visí. Arnošt chce vědu, účastní se vynikajícím způsobem při zakládání university: ví, že vzdělání rozum lépe a hlouběji chápe křesťanství a odlišuje od něho, co k němu nenáleží a je hyzdí; ví, že zaměstnání vědecké povznáší duši nad všednost a ztravuje rez vášní.

Jsa sám reformatorem na základě církevních svými statuty provincialními a synodálními, visitacemi chrámův a provincie, reformou kapitul, snahou povznésti kázeň řeholní atd. nezacpává úst Konradovi. Při liberalnosti, s níž popřával mravokárci svobody slova, a při respektu, jemuž se osoba jeho a biskupského augustiniana těšila, lze za to míti, že by při delším jeho pontifikátu nebo při stejných zásadách několika nástupců, rovně mohutných, opravné hnutí nebylo vybočilo z mezí, a že by uchvacující šípu a kal pomáhalo vésti lid ku hvězdám ideálů. Mistr Jan z Husince by měl v dějinách českých význam zcela jiný, jeho fysiognomie by se byla utvářela zcela jinak . . .

Spatřili jsme různé rysy individuality Arnoštovy; bloubka i pružnost ducha a meditací vytvořily z nich synthesu, celek jednotlý. Kdežto u mnohých lidí vidíme ten či onen rys vystupovati v popředí z mezí souladu a zatla-

čovatí jiné jsou rysy duševní fysiognomie Arnoštovy v harmonickém souladu, jeho povaha je vyrovnaná. Nejslavnějším dílem Arnoštovým je — vlastní jeho spanilý charakter, *Arnošt sám*.

Volné listy.

(Bourgetův „Žák“. — Literární odpor proti materialismu.)

(8) Greslou vypočítavě vybíral četbu pro dceru svého chleboďárce, aby ji přivedl tam, kde ji chtěl míti. Libuje si ve svých zápiskách, že ji měl na mušce ručnice jako lidskou zvěř a při tom úkladu nikdo, jak dí sám o sobě, nepozoroval jeho zkaženosti. Konečně pokus, k němuž dala podnět pýcha a zvědavost, se podařil, dívka se do mladého filosofa zamilovala. Jak již vzpomenu bylo, dívka se mu poddala pod zárukou slibu, že oba zemrou, ale slib z jeho strany byl zrušen, když bylo dosaženo účelu. Žák svému mistru o tomto skutku vykládá, že lidé by nazvali takový čin nejhanebnějším, avšak: „pro nás, mezi vámi a mnou, nemají taková slova významu.“ Dívka před svou smrtí v denních stycích dala cititi svému svůdci bezmezné opovržení, prohlédla jasně, koho milovala. Filosof dí: „Neboť ona ve mně milovala přelud, bytost lišící se ode mne samého, a když nenadále sjevení mé pravé povahy rázem zvrátilo to, co si zbudovala svými iluzemi, jala se mne nenáviděti veškerou mohutností své bývalé lásky.“ Pokusil se sice několikrát, aby ji usmířil, ale vždy byl hrdě odmítnut. Blížila se chvíle, kdy měl přijeti ženich svedený a podvedený dívky, která rozhodla, že již se svým ženichem živa se nesetká. Otrávil se jedem, který koupil mladý filosof v blízkém městečku v lékárně a který při onom osudném setkání dívka odnesla si do své komnaty. Zjištění, že jed koupen byl Greslouem a ještě jiné shodné okolnosti způsobily, že vychovatel byl zatčen a obžalován z vraždy. Používaje času vyšetřování v žaláři, sepal své vědecké i životní vyznání a poslal je svému mistru. — Na konec zápisek píše: „...dím, že duši mě výtčiky svědomí. Mám potřebí pochopení, potěchy, lásky, mám potřebí slitovného hlasu. Pište mi, drahý mistře, veďte mne! Obdarťte mne posilou v nauce, která byla a jest ještě mou vlastní, v přesvědčení o všeobecné nutnosti, která vyžaduje, aby naše činy, i nejošklivější, nejosudnější, ano i chladný tento svůdcovský podnik i chabost před úmluvou smrti, navzájem se připojovaly k zákonům tohoto nezměrného všehomíru. Řcete mi, že nejsem ohavou, že není vůbec ohav, že jste tu ještě vy, jenž mne přijme jako žáka, jako přítele. Vy jste lékařem duší. Ah! moje duše jest hluboce raněna a silně krvácí.“

Bourget líčí, kterak filosof Sixte po přečtení zápisek byl zdrcen. Jeho věda jevila se ve spojení s činy tak hanebnými. Ale ještě více. Této jeho vědy obžalovaný užíval jako právní obrany, jako příčiny, nejohavnější sobě libé zvrhlosti. Pozoroval s hrůzou, že jeho myšlenka působí skázonosně. „Pracovati třicet roků, věřiti, že dílo jest užitečno a rázem dostati do rukou nepopíratelný důkaz, že dílo to otrávil duši, že nese v sobě zárodek smrti, že tento zárodek rossévá se nyní do všech širých konců světa — ah! toť strašná rána.“ Slyšel volati žáka svého o pomoc, o radu, ale nevěděl v brozné bouři duševní, jaký lék mu má podati. Jeho věda mu neposkytovala žádného. Konečně přišla mu myšlenka, že jsou lidé, kteří padnou a povznou se, navracejí se od zla k dobru. Ano, ale tu jest potřebí lítosti, která předpokládá svobodnou vůli, jest tu potřebí předpokládati jakéhosi soudece, otce nebeského. Této myšlenky se filosof Sixte ulekl. On přece nemohl psáti svému žákovi: „Čiňte pokání!“ Značilo by to slovo: „Přestaňte věřit tomu, co jsem vám dokázal jako pravdivé.“ Dospěv k tomuto badu svého uvažování pocítil myslitel, že vehnán jest k záhadě duševního života. On, jenž napsal: „není tajemství, jest jen nevědomost“, vzpíral se tomuto nadpozemskému rozjímání, které nutí vědu pokloniti se před záhadou a říci: „nevím“, což připouští, aby se v luštění záhad těch mísilo náboženství. „Věděl, že nemůže nic učiniti pro duši svého žáka, který měl potřebí, krátce řečeno, pomoci nadpřirozené.“

Andrien Sixte, hnán svědomím, dostavil se do porotního sálu v Římu. Před tím však poslal dopis bratru nešťastné oběti, ve kterém ho zapřísahá, aby vypověděl dle dopisu své sestry, že to nebyla vražda, nýbrž sebevražda. Sám nemohl se odhodlati, aby na základě zápisů svého žáka potřebné odhalení učinil, neboť bál se veřejnosti, která by konstatovala jeho zodpovědnost. Bratr Charlottin v posledním okamžiku svítězil nad pomatychtivostí a prohlášením sebevraždy osvobodil Greslou, jež pak na ulici zastřelil. Filosof přišel do pokoje, kdež spočívala na loži mrtvola jeho žáka a

kdež klečelo modlila se ubohá matka. Bourget končí svůj román takto: „Slova jediné modlitby, kterou si připomínal z dob dávného dětství: „Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“ vrátila se mu na mysl. Ovšem, nepronášel slov těch. Snad by jich byl nikdy nevyřkl. Avšak existuje-li ten Nebeský Otec, k němuž chudí i vznešení se uchylují ve strašných hodinách jako k jedinému útočišti, zdaž není nejtktivější modlitbou právě ta potřeba modlitby? A kdyby nebylo toho Nebeského Otce, zdaž by nás jímala ta prahnoucí a lačná touha po něm v podobných hodinách? — „Nehledal bys mne, kdybys mne nebyl našel!“ I v té chvíli, díky oné jasnosti myšlení, která v žádné krizi neopouští učence (?), vzpomenu si Andrien Sixte na řečenou podivuhodnou větu z Pascalova „Tajemství Ježíšova“ — a když matka povstala, tu mohla zřítí jak plakal.“

Ve svém románě Bourget tedy nesoňhlasi s determinismem a dává důležitě místo v životě lidském vlivu náboženství. Ovšem, činí tak posud neschopně, nerozhodně, ale nicméně určité věty v jeho díle ukazují, že snad se dostaví u něho chvíle úplného obrátu. Bourget jako duch vysoce inteligentní a obsáhlý prošel všemi směry vědeckými a filosofickými, ponořil se do všech proudů myšlenkových, ale nedal se do jejich vleku, nýbrž zachoval si hlavu jasnou pro potřeby života. Vypracoval se duševně a ze zásek té spousty domyslův a populárních učení proboujel se k určitému názoru vlastního. Má smysl pro dobro, jež mu není jen umělým pojmem, touží po pokroku a ve člověku vidí více, než pouhé vyvinutější zvíře, čímž liší se na příklad od obmezeného Zoly. V „Žáku“ lze stopovat ještě kolísání, které zůstalo po předchozích studiích, ale nicméně rysuje se tam již vysvobození z nezdravého objetí materialistického. Uznává tam, že mravní a společenský pokrok nemůže se dáti bez idealismu, jemuž hlavní podporou jest náboženství, čímž se přibližuje Balzacovi, jenž dělá, že myšlenka, že zásada dobra i zla nemůže býti řízena než náboženstvím. Z toho důvodu náleží Bourget k té skupině spisovatelů francouzských, kteří, zhnusivše si dosavadní spousty způsobené nazíráním materialistickým, počínají chápati a oceňovati význam náboženství v životě lidském. Nazývají se „novokřesťané“ a předními představiteli hnutí toho mimo Bourgeta jsou Pavel Desjardins a Melchior de Vogué. Hnutí to vzniklo ve Francii vlivem ruské literatury, zejména knihami Dostojevského a Tolstoj. Pronikla tu myšlenka, že umění nemůže se uzavíratí samo v sobě nýbrž že musí obrážeti a sledovati určité, mravní a společenské úkoly, zkrátka, že nemůže se zřící povahy výchovné. Pěstitelé tohoto směru všude uznávají, že mravnost jest jasný a prostý příkaz, přes nějž nelze se přenéstí, a jest si jen přáti, aby toto hnutí literární přímou opravdovostí a apoštolskou pevností šťastně dospělo svých konečných cílů.

Obrana.

(2) **Převodce předdivky „nebeské kozy.“** Neměli jsme jiné odpovědi na nadávky „Osvěty lidu“, spílající účastnicím májových pobožností „nebeské kozy“, než té, že jsme radili dotčeným dámám, aby znemožňovaly řádění neslušné tiskoviny bojkotem. Radu tuto mohli jsme poskytnouti napadeným ne snad ze lstivosti, ale z příkazu pravé civilisace, která káže neslušnost potírati bez ohledu na protažované výstředníky. „Osvěta lidu“ se vymlouvá, že potupného názvu prý sama nevynášla, nýbrž, že ho převzala z „Bílého Praporu“. Píšeť doslovně v č. 49: „Odpovíme „Obnově“ docela vážně. Předně podotýkáme, že název „nebeské kozy“ nevymysleli jsme my, nýbrž katolický „Bílý Prapor“, který též velice ostře tepe májové „pobožnosti“ a tvrdí, že jsou velmi často pláštikem všelikých neřestí, které venkovští účastníci a účastnice na zpáteční cestě do svých domů tropí. „Bílý Prapor“ je orgán nižšího katolického kněžstva, a to přece jistě mluví ze zkušenosti a nejen tak do větru.“

Nebudeme se přiti s „Osvětou“, kdo je původcem této potupy, ježto „Bílý Prapor“ sám se odiztí z této inkriminace, ale musíme upozorniti, že „Osvěta lidu“ nemá naprosto žádného práva zakazovati katolickému lidu návštěvu pobožnosti ve vlastním chrámu konané. Nemůžeme žádati od bezkonfesioních aneb protestantsko-židovských dopisovatelů „Osvěty“, aby pobožnosti tyto schvalovala, ale nemůžeme připustiti, aby se tito lidé pletli do záležitosti jim zcela cizí. Chtějí-li tito pánové kritisoovati náboženské poměry, nechť si všimají svých modliteben a své synagogy. Na tom polí jim nebudeme zase my překážeti. Každý se má starati o sebe a druhému ponechatí svobodu, kterou mu státní zákon zaručuje. V sokolovně hradecké se již po léta odbyvají helvetské bohoslužby, ale dosud jsme

nikdy nečetli v „Osvětě lidu“, že městský dům nemá sloužiti konfessioním zájmům a že se musí učiniti přítrž nějakému „mekotu“. Avšak o katolické bohoslužby otírá se „Osvěta lidu“ neustále, ačkoliv celá řada její čtenářů, předplatitelů, inserentů a příznivců jsou rození a vychovaní katolíci. Obdivujeme trpělivost těchto ubožáků, kteří v každém čísle dostávají důkladné štluce a kopance za své peníze. Litujeme i těch, kteří pro různé maslo na hlavě musí krčiti ponížence hřbet před karabánickým listem a zaplatiti občas nějaké „výpalné“, aby se nedostali na trestní lavici. Všecky tyto duševně slabé a mravně skrčené charaktery ponecháváme knutě „Osvěty“, ať bije ty bázlivce, ale lidi uvědomělé a mravně neodvislé nepřestaneme hájiti proti duchovnímu násilí, jaké páše již po léta „Osvěta lidu“ ve jménu „pokroku“.

(3) **Švítá.** Sokolským jednotám adresuje vzdělávací odbor v příčině oslav Husových proslání, v němž mimo jiné čteme: „Nedejte se másti frázemi dobromyslných i zlomyslných lidí o „prohlubování“. Neať každá oslava o to hlubší, ošmější je praporek, světel a hranic. Užitek Husova svátku měří se dle toho, jak hluboko do srdcí vstoupí pochopení významu M. J. Husa a do kolika srdcí. Buďte nejvyšší opatrní u výběru řečníků, aby vašeho pozitivního nadšení nebylo zneužito k účelům politické či náboženské propagandy. Zkušenosti jsou tu nemalé a neblahé.“ — Ano, ano; tak dlouho už ve jménu „pokroku“ a pro „slávu Husova“ byl český lid ohlupován drzími protestantskými výmysly, že už je nevyšší čas zvolati: Budíž konec farizejské komedii! Ti, kteří nestoudně celá desetiletí balamutili náš lid Lžipogiem a podobnými věcmi, škodili národu hůř než kdyby ho bývali odírali o pozemské statky. — Šikovnější pastoři přece aspoň něco z Husových spisů četli a tedy mohli i bez napomenutí Dra. Kalouska vědět, že onen novověký švindlér „Pogius“ maluje obraz Husa asi tak věcně, jako se maluje král na kartách. Ale byli hezky zticha, poněvadž ten spisek byl vodou na mlým protestantské propagandy. Při čtení toho drzého pamfletu má vzdělaný člověk dojem, jako by se díval na ubohé obrázky v „Hájkové kronice“; čtením toho pamfletu „vzdělává se“ český člověk hůř než čtením některé „nové písně pro mládež“ a panny tiskem Bergrové v Litomyšli“ nebo některým krvákem. A naše pokrokové listy dosud — místo co by volaly protestantskou proľhanost na soud zodpovědnosti — karabáčují katolíky pro pravdu a spisy katolické o husitství bez udání věcných příčin paušálně tupí. Pamatujte však, pánové, že my se soudu dějin pranic nebojíme. Až náš národ odloží bytí protestantského mámení, pak sezná a uzná, jak právě katolíci spisovatelé šířili nefalšovanou historickou pravdu. — Nás zatím těší, že aspoň někde lze pozorovati červánky lepších časů a že se začínají stydět za ohlupovatele protestantské již i ty korporace, které se s těmito prapodivnými „žáky Husovými“ dříve tolik bratříčkovaly.

Nesonhlasíme právě se vším, co o Husovi napsal Flajšhans ve svém pilně zpracovaném díle. Ale jest nám přece potěšením, že kritické dílo Flajšhansovo začíná se horlivě čísti. Pilná četba takového spisu přispěje dosti dobře k poznání, jaké kejkle dovolili si s historickou vědou provozovati — služebníci protestantského „evangelia“. Nabízí se též nyní k horlivému čtení Bezoldův spis: „K dějinám husitství“. Ten snad ještě líp otevře oči tak dlouho zaslepované „evangelickým“ tiskem. Co jest ve spise pravdivého — a je toho tam mnoho — již dávno dosti podrobně vloženo a odůvodněno spisy katolickými, ale o těch posud naše veřejnost nechce mnoho vědět. Proto radíme novohusitům — rekonvalescentům, aby zatím pilně četli Flajšhansova Husa, Bezoldův spis „K dějinám husitství“ a Denisův „Konec samostatnosti české“. Tyto léky jejich eselábý organismus tak posílí, že, až se vymaní z největších předandků, ztraví bez obtíží i poučení spisů katolických. Výše uvedené tři spisy mohou se státi dobře mostem vedoucím k správnému ocenění a pochopení spisů katolických.

(3) **Nejmodernější morálka.** Židovský „pokrokový“ list „Rozvoj“ jmenuje úkladného vraha Kalajeva, který zavraždil velkoknížete Sergia, mučovníkem. Prý „takový vrah, jako byl Kalajev, jest světější, nežli naši všichni otcovští lidé. „Čech“ a „Národní listy“ jmenují Kalajeva vrahem — věru člověk stydět se musí za takovou žurnalistiku. Což pak je naše mateřština tak chudá, že takového nadšeného mučovníka jinak nedovede označiti, nežli slovem vrah? — Kdyby byl takhle Kalajev zabil třebas nejhoršího židovského lichváře, tu by jistě „Rozvoj“ nepsal o vrahu jako o neipocitivějším člověku. Zásada, která byla s farizejským rozhořčením a proľhaně přičítána je-suitům, nyní jest přijímána — do moderní morálky. Co by říkal židovský tisk, kdyby dosud pokojné obyvatelstvo ruské začalo opláceti a pracovalo proti socialismu a židům také pumovými, zákeřnými atentáty?

Politický přehled.

Při jednání o kongruu v posl. sněmovně vystupovali proti sociální demokraté, někteří liberálové, a německá strana lidová; přes to osnova přikázána rozpočtovému výboru a pak přes odpor Všeněmců zvolena kvotová deputace. — Dne 21. t. m. bar. Gautsch prohlásil ve sněmovně, že zamýšlí zříditi na Moravě českou i něm. universitu, tím spíše, dohodnou-li se obě národnosti. Odpověď to neurčitá. — Na poradě předsedů klubů bylo usneseno pracovati k tomu, aby v tomto zasedání vyřízen byl prozatímný rozpočet a obchodní smlouva s Německem. — Přijat také návrh zákona o 7 místních dráhách. — V úterý byla debata o přepadnutí posl. křesť. soc. strany Scheichera, jemuž social. demokrati způsobili těžké zranění. — Minulý týden konala se ve Vídni konference zemských výborů všech korunních zemí o nápravě zemských financí, vybírání zemské pivní daně a j.

Prozatímní ministerstvo s bar. Fejervárym jest už jmenováno. Uherský král zaslal Uhrům vlastnoruční list, jímž má se jim dostati hospodářské samostatnosti, nového školního zákona, i ve věcech politických dává se jim plná svoboda, jen nepovoluje ve sporu o vojenskou velící řeč maďarskou. Ale ani to nehnulo Maďary; ti pak slibují, že nebudou platiti daně a odeprou rekruty.

Car přijal konečně deputaci sjezdu zemského v Moskvě, jakož i starosty a zástupce Petrohradu. Na delší řeč car odpověděl, že jest to jeho nezvratná vůle, svolati národní shromáždění.

Přes zvěsti o míru na mandžurském bojišti začíná nový boj. Japonci započali obcházeti ruské pravé i levé křídlo, čímž vrchní velitel Linevič byl nucen vykliditi Liaojanvaping, aby se mohl připravit na protiútok.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 13. t. m. usneseno: Žádost p. Fr. Černého, mistra zednického, za povolení ku stavbě konírny a otevřeně kolny na parcele č. 6. v bloku O postoupí se městskému zastupitelstvu s návrhem na vyhovění. — Uděleno bylo povolení ku stavbě domku p. J. Vápenníkoví na parcele č. 5. ve třídě Pospíšilově, — a p. Jos. Štěpovi ku stavbě domku na parcele č. 136/15 ve třídě Pospíšilově. — Uděleno bylo povolení k obývání novostavby p. J. Novotného na parcele č. 14. v bloku C. — Na vysvání městského řádu v Berouně požádají se říšský poslanec pan Dr. Sláma a zemský poslanec p. Dr. Ulrich, aby na říšské radě a na sněmém učinili příslušné kroky proti zdražování potravin. — Vzata byla na vědomí žádost hromady pomocníků při gremiu obchodníků zde, aby městská policie bděla nad přeseňm zachováváním klidu nedělního v obchodech a usneseno, aby se odpovědělo, že zakročení proti obchodníkům nedělní klid nezachovávajícím nenáleží do kompetence obce, nýbrž c. k. okresního hejtmantství. — Vzato bylo na vědomí oznámení ředitelství c. k. vyšších škol reálných, že p. prof. J. Mareš z ochoty převeze pozorování úkazů bouřkových pro c. k. ústřední ústav pro meteorologii a geodynamiku ve Vídni. — C. k. okr. hejtmantství se požádá za poučení o ztrnutí šije a opatření ochranných pro všechny domy v Hradci Králové. — Ředitelství měšťanské školy chlapecké a správé obecné školy chlapecké uděleny byly příspěvky na výlety žákůvské. — Panu J. Komárkovi, klempíři zde, uděleno povolení zavedení vodovodu do synagogy. — P. J. Štréglovi, učiteli, uděleno povolení k zavedení vodovodu do novostavby jeho v bloku O. — Tech. kanceláři se ulož, aby dala provéstí mosaikový chodník u nové budovy Rakousko-uherské banky na náklad téže a objednala potřebný k tomu materiál, a aby dala ihned vyměnití vadné hraniční zdivo mezi obecními domy č. p. 33. 34. — Filialce Rakousko-uherské banky uděleno povolení k užívání novostavby její v bloku V. — Panu městskému radnímu J. Rusasovi vzdány díky za věnovanou jím podobiznu sen. V. V. rytíře Tomka, jež vyvěsá se v zasedací síni městské rady. — Uděleny byly dvě podpory na dobu jednoho roku, jedna podpora zvýšena byla na dobu jednoho roku a poukázány byly některé účty k výplatě.

Smuteční slavnosti Tomkovy. V sobotu o 10. hod. dopolední rozezvuchel se v Hradci Kr. zvou Augustin, jenž obyčejně svým kovovým hlasem zvěstuje smrt členů panujícího domu a hradeckých biskupů. Tentokrátě osnavaoval pohřeb vynikajícího hradeckého rodáka V. V. Tomka. V pondělí sloužil místní vedp. děkan Musil slavné requiem, jemuž obcovala celá nejd. kath. kapitola, městská rada a obecní zastupitelstvo s náměstkem p. Pilnáčkem, samosprávně, státní a školní úřady se svými přednosty. Bisk. seminář súčastnil se celý zádušní bohoslužby. Na krachtě provedl p. ředitel Wüsch zdatilou svou skladbu.

Slavnost Božího Těla konala se v Hradci Králové za nádherné pohody. J. M. ndp. biskup Dr. Jos. Doubrava nesl Nejsvětější, provázen nej-důstoj. kath. kapitulou, ostatním p. t. hradeckým kněžstvem a cth. bohoslovci, kteří k oslavě přispěli případným zpěvem. Průvodu účastnila se také městská rada, zástupcové samosprávných, státních úřadů a c. k. vojska, spolek katol. tovaryšů, všechny školy zdejší se svými p. t. učiteli a nepřehlédnů množství domácího i okolního obecenstva. Požehnání Nejsvětějším provázeno bylo též výstřely vojenského oddílu před biskup. residencí.

Jubiläum Ústř. Matice Skolenské, této pro národ náš tak významné instituce, věru zasluhovalo v Hradci Král. větší pozornosti se strany obecnosti a také vlastně významnější oslavy. Oslava dne 18. t. m. nikterak tu nestála. Kde jaký spolek slaví své jubileum také divadlem, přednáškami atd., tím více naší chlouby „Matice“ mělo být vzpomenu.

Divadelní sdružení Hradce Králové, Dvora Králové, Chrudimě a Litomyšli jest již hotovou událostí. Za ředitele zřekán dosavadní ředitel Národního divadla v Brně. Umělecká činnost zahájena bude 1. říjnem v Hradci Králové.

C. k. notář v Hradci Králové, p. Štěpán Chládek úřaduje dnem 19. června t. r. počínaje v dosavadních místnostech c. k. notářství v Hradci Králové. (Velká poště čp. 159.)

Na dláždění v našem městě přivezeny veliké zásoby žulových kostek od Skutče. Skutečská žula těší se pověstí nejchvalnější; ve Vídni na příklad „Ringstrasse“ vydlážděna celá tímto kamenem, který zaručuje dlážbu nejtrvalejší.

Z nerozvážlivosti. Žák zdejší obecné školy Laštovička zatoužil 19. t. m. svesti se na kole (velocipedu). Skočil tedy za rozjížděním se soudruhem, chtěje se ho v jízdě vzadu přidržeti, ale sotva tak u činil, zvrátil se s výtkikem na zemi, bolestí skubaje nohou, na níž mu visel palec, jež mu musel lékař docela uříznouti. Při skoku na kolo vpletl si chlapec nobu pod spojovací řetěz, čímž mu palec utržen.

Fotografie. Firma J. F. Langhans, c. a k. dvorní fotograf v Hradci Král., vystavuje ve svých výkladních skříních tableaux abiturientů místních ústavů: pedagogia, obchodní akademie, gymnasia atd. Tableaux tato provedena v moderní úpravě, každé jednotlivé portracte provedeno čistě uměle; věru hezká to bude upomínka pp. abiturientům na jich studia.

Jmenování. Dp. Jaroslav Procházka, kaplan v Trhové Kamenici, byl ze dne 15. května t. r. jmenován Jeho Apošt. Veličenstvem c. a k. polním kurátem II. třídy v záloze c. a k. pěšího pluku čís. 98.

Na uvážení pardubským pokrokařům. Na Boží hod Svatočudný 11. června pořádali dělníci „Lidovou slavnost“ na Vinici. V průvodu za hudbou ubíraly se děti nejen škole povinné, ale i mladší; „šly“ rychlým tempem pochodovým. Ale brzy neustály nejmenší a pak ani ty větší, takže je starší museli vleci. Vlekli je prachem, vedrem do vrchu na Vinici; dopravili ubožátka celá znavená, únavou nejnavíc. Proč o tom píšeme? Starostlivá „Osvěta lidu“ totiž brojí jupačky proti processím, bojí se o zdraví mládeže při průvodech prosebných, lomí rukama, má-li mládež jíti v zimě do kostela. Ale stinné stránky onoho výletu nějak ušly její pozornosti. Podivno! Zde by měla Osvěta lidu zvlášť dobrou příležitost napomínati, aby rodiče dbali líp zdárného vývoje svých dětí; že se děcko při takových výletech příliš nevzdělá, ale spíše navyká požitkářství a zbytečnému utrácení, to nikdo popřít nemůže. — Ale my víme, že Osvěta l. raději počká si na některou slavnost katolickou, na p. na Boží tělo. Ne že bychom byli proti výletům vůbec. Sám výlet konečně za to nemůže, jestliže některý výletník přebere. Ale nechť si tak někdy nestranní lidé povšimnou, v jakém stavu a pořádku se vracívá katolické procesí a v jakém některé výletníci. Stojí to za srovnání. Když už Osvěta lidu tolik má na mušce církevní průvody, jistě nám nestranný čtenář nezapomene, že na obranu svoji radíme k přirovnávání. — Osvěta lidu s bolestí vypočítává, jaký počet jeptišek dostal se do obce za dosavadní vlády v obci. No — my myslíme, že modlitba a práce jest věci prospěšnější než utrácení peněz po hospodách a nekřesťanské štvání. Ani to se Osvěta lidu nelíbí, že povolila Městská spořitelna na děkan-ský kostel 3000 zlatých. Už jindy v tomto listě napísáno, že celé zástupy zbožných věřících rády by přispívaly na církevní účely — kdyby k tomu měly prostředkův. A teď se dívá pokroková duše, že s peněz, které konec konců jsou také shromážděny pernou prací katolického proletariátu, něco se na kostel dá. Inu — tihle pardubští nechtějí a nechtějí poslouchat komanda Osvěty lidu! Kdyby to komando nemělo tak silný náter semitsko-protestantský, pak by snad někdo poslechl. Ale takhle?

Německo-brodskému osvěťáři. Dokázali jsme vám, pane pokrokaři, jakých historických kotrmelec jste se dopustil. Psal-li jste tak otevřeně nepravdy z nevědomosti, není to omluvitelné; kdo jest v historii velkým ignorantem, nemá práva někoho v historii poučovat a tím méně má právo „pokrokovou“ nafoukaností takové ubohé lži rozšiřovati docela tiskem. A jestliže jste psal ty lži zámyslně, jest vaše jednání tím horší. Takové lži velmi dobře charakterisují povahu dopisovatele i listu, který bez usazrdění je otiskuje. O jednu lž víc nebo méně! Tak si myslil p. Hajn. Ale pozor, páni! Nespolehejte se už tolik na lidskou nevědomost; činnost vašeho listu jest stopována lidmi, kteří něčemu rozumějí a balamutit se nedají. Teď už ta „pokroková“ dráost nebude se tolik vyplácet jako kdysi. — Ale abychom ještě domluvili. Píšete, že hierarchie vraždila bro-madně husity v Kutnohorských šachtách. Hierarchie! — Pane, stáváte se prostě komickým. A když už se zmiňujete o upálení Husa a Jeronyma, musíme vám připomenouti, že pro smrt Husova byla upálena celá sta mnichů a kněží od vojska tábořského. A nebylo upálení jako upálení. Ubosť katolické kněží byli upa-lování beze všeho soudu a to způsobem krutým — ve smolných sudech; a to se dělo proto, že nechtěli uznati za správné takové tábořské bludy, které i nyní největší ctitel Táborů musí uznati za naivní po-četilosti. A chcete-li pro odsouzení Husova mrakat kněse nyní, dokazujete jen svoji naivnost a k tomu velikou nešťastnost. Chcete-li přičítati kněžstvu nyní-šemu takovou dráost způsobů, jaká byla ve stře-

dověku, pak bychom měli my opláceti; mohli bychom s poukazáním na „kulturní“ cepy tábořské od novo-husitů tolik ctěné a s poukazáním na husitkou, přímo barbarskou inkvizici také říkati: „Hleď, světe, taci byli staří husité; a tihle noví, kteří je tolik chválí, nejsou o nic lepší. Oni říkají po tom, aby mohli utlouci nešťostnými cepy a spaliti ohněm hranic svobodu ná-boženskou jako ti staří.“ Líbilo by se vám takové mínění? Proto pozor a nezávat meče dvojsečného! Vyzval jste nás, abychom dokázali, že vaše „histo-rické“ povídky není pravdou, pak přý budete chvá-li-li církev katolickou i kněžstvo do „haleluja!“ Při-jali jsme vaše pozvání, dokázali jsme, že lžete o „po-pravě“ Galileiho, že lžete v příčině Bartolomějské noci, atd. Nuže tedy — vyplňte nyní svůj slib, vy-pokrokové poctivci! Teď máte slovo vy. A pamatujte si pro podružné, že — když už chcete mocí mermo-lhát — není radno přeručovat taková fakta, jež znají samy školní děti. U nás s výpady tolik nešikovnými nepočítáte nic!

Z Pardubic. Bouře. V noci ze soboty na neděli dne 18. t. m. rozpoutala se v krajině vysoko-mýtké divá bouře s prudkým, ale vydatným lijavcem. V okolí se silně blýskalo a několikrát uhořelo. Kolem jedné hodiny s půlnoci udeřil blesk do stavení pana Wirta, hostinského v Uhersku a zapálil. Bleskem za-byty byly dvě krávy a dva býci v chlévě, který i se stodolou lehly úplně popelem. Ostatní dobytek šťastně vyveden. Majitel má škodu na 4000 K a byl přý jen na 800 K pojištěn. Zabité knasy byly však hned drabý den prodány do Pardubic na uzeniny. — U topení. V neděli odpoledne nalezena byla v Chrudimce v Par-dubické mrtvola mladé neznámé ženy. Mrtvola patrně několik dní byla ve vodě, protože již značně byla naduřelá. Měla na sobě zelenavé šaty, v kapse toboleku s několika korunami a zlatým křížkem. Již ve středu nalezeny byly na břehu Chrudimky blíže místa, kde mrtvola plavala, modlitební knížky a slutý hedvábný šátek na hlavu, patrně obě majetek nešťastné ženy. Mrtvola odvezena byla na hřbitov pardubský. Dle okolností jest to asi žena jistého kováře v Chrono-voicích, která do Pardubic přišla, aby si zde zoudala. — Jak se to nazývá? Při smrti slavného historika našeho W. W. Tomka vyjádřil se o tomto slavném našem velikém muži ve společnosti jistý pán takto: „Slyšeli jste, Pitomek už zemřel“ a tomu svému pito-mému vtipu se jistě usmál. Pán tento jest horlivý pokrokař, Masarykovec duší i tělem, stoupenec „Osv. lidu“, koná pokrokařské přednášky a ještě vychovává také českou mládež. Zkoušky sám posud nedělal. Jak se nazývá taková sprostota u tak zv. inteligenta? — Raněn motorem. V pondělí svatočudný ubíral se žák měšťan. školy v Pardubicích Jindřich Šumpela po silnici v Černé za Bory k vesničce Žižánu. Najednou přihnul se v nejprudším letu jakýsi motor, vrazil do chlapce a srazil jej okamžitě k zemi. Řidič motoru seskočil ihned, ale vida, že chlapec ležící na zemi raněn jest silně na hlavě, v níž zela krvácející rána, vstal honem do vozu a bleskem smízel v kotonových prachu směrem k Pardubicím. Chlapec musel být odvezen k otcu do blízkého Žižína. Majitel motoru ne-mohl být poznán. Vyšetřování se zajiště najde. — Vstup do lesů zakázán. Jako jinde tak i v Pardubicích zakázán vstup do některých okolních lesů dotčeným majitelem. Naše noviny většinou braly v této příčině do ochrany obecnost proti majitelům lesů. Má-li však pravdě dán být přechod, musíme doznati, že jsou k takovým zákazům majitelé po většině do-hodni nešťastní, ba neuvážitelní obecnost samého. Tak jest to i v lese barona Drascheho u Pardubic. Obecnost zcela bezohledně bralo sebou zhusta do lesa psy, kteří tu zvětšovali, ale nad to sami návštěv-níci ničili nemilosrdně všechno, co se vůbec lidskou nečistotou rukou zničit dá. Žádný pták, žádná hnízdo, žádná květina, ba žádný mladý zajíc nebyl šetřen se strany obecnosti. Na sta různých hnízd, různých ptáků bylo letos v krátké době zničeno, vajčka roz-bita a kolem pohozena. Mláďata z hnízd byla vybrána a krutým způsobem usmrcena. V poslední době jakýsi ničema zničil v kratinké době 18 hnízd bažantů. Tu přechází všechna trpělivost! Před takovou trestu-hodnou ničemností nelze jinak, nežli zavřítí les všem pod trestem. Jinak se les a co v lese jest hájíti nedá. Také do Chotkovských lesů u Čivce vstup zapovězen. Těchto lesů zvlášť budou postrádati mnozí okolní obyvatelé těžce, protože jsou to lesy velmi příjemné a nad to honosí se bohatostí hub, jahod a borůvek.

Z Něm. Brodu. „Občanský pokrokový klub svolal na den 4. června veřejnou schůzi do hostince p. Sokolovského „Port Arturu“, na kteréž přednášel redaktor „Osvěty lidu“ p. A. Hajn „O upravení platů kněžských a o církvi a státu“. Reč jeho byla plna nářeček o straně svobodomyšlné (jak ten pán ani jinak neumí) a vyzníla zcela proti náboženství katolickému. Předsedou schůze byl p. Vavroušek, místopředsedou p. Ležák, zapisovatelem p. Čákl, učitel. Schůzi obco-valo as 60 socialistů, nezbytně 4 židé (tém se as líbilo hanobení naší církve) a páni učitelové Borovičky, Bureš a Navrátil. Proč ti pánové onu schůzi navští-vili, nevíme, ale že jim to nejméně přišlo uželo tam jíti, to jest jisté. Tak napsaly „Nové Jihlavské Listy“ dne 9. června 1905 v čísle 24. Na to „Osvěta lidu“ dne 16. června vrhla se s hrozným rámcem na klerikálního kohouta, který denunčuje a stane přý se Drazdem atd. Páni pokrokaři a on to nebyl pták ve-likán velikánovič, klerikální kohout — ale byl to hlas upfímny s řad laiků, jimž vaše rejdy a šmejdy v ná-šem městě se počínají nelíbiti. Proto pozor; mohlo by se psáti lebec o jiných kohoutech na p. o jednom, který chce vypáčiti pivovar, radnici a Řím; o druhém, který místo parku před děkanickým chrámem Páně nechává smetiště atd.

Úmrtí. Dne 18. t. m. zemřel zde v Želivě, zaopatřen sv. svátostmi, po delší trapné nemoci dp. P. Ludolf Ant. Pejšoch, provisor kláštera. Nar. 4. června 1841 ve Volevčicích na Moravě, studoval gymnasiu v Jihlavě a Jindř. Hradci, pak i rok bohosloví v Brně. R. 1864 přijal bílé roucho řádu sv. Norberta a do-končil bohosl. studia 1865—1868 v Lanomosti v Ty-roloku. Vysvěcen na kněze v Brixenu 14. června 1869, byl do r. 1893 kaplanem v Humpolci, pak r. 1893—1896 farářem ve Vojslavicích a posléze r. 1896—1905

provisorem kláštera. Ze ujal se cirotky, bylo příčinou jeho choroby. R. i. P.

Zas jednou v Litomyšli . . . (Ke slavnostním datům otevření „Smetanova domu“.) Tak slavnostně a tklivě zvala Litomyšl v náruč svou své děti ve dny svatočudný! A hlas její vánkem smavého jara zavanul v zelené zahradě našich duší a v koro-nách jejich harfa Aeolova v sladké zladil tony vzpo-mínek . . . To studentká vám léta náhle mihla hlavou, léta mladistvého nadšení a světoborných plánů, v pí-ení první lásky i hroznou představou svých gramatik a skoušek, se svými výtkikly bujaého veselí i chmu-rami svých strastí a svých bolů — s celou posil „seleného mládí!“ A šali jste, jak teplo tajemné se šířilo vám nitrem a živilo jen touhu znova vidět ta místa známá. Stará, milá Litomyšl tak vášně zvala ke dnům slavnostním, jež holdem nadšeným být měly — Smetanovi. Neodolali jste. — Starosti donuší duši-ové jste svlékli na pár hodin a z duše již se fine spo-kojený povzdech: „Zas jednou v Litomyšli!“ Svým starým známým pozdravem zas vítají vše věse piaristické a celé okolí jak volalo by „Vítám Tě!“ A roj vzpomínek vám zahnučí hned hlavou Neš, čas kvapí a nedočkavé kroky nesou vás již k nové chloubě města — „Smetanova Domu.“ Zísnete nad změnou, jež stala se s tím koncem zastrčeným v několika le-tech! Jak proutkem čarovným by se byl dotkl šotek všemocný starého „Karlova“ a jeho okolí! Nevěříte ani zraku, a přece pravda, krásná pravda vše. Na prostranství se všim vkusem upraveném k nebi svede se monumentální budova „Smetanova Domu“, aby byla útočištěm všem, kdo sytit touží duši uměním a krásou. Dík budiž tobě, Litomyši, za tu snahu! A večer „Dalibor“! „Dalibor“ ochotníků litomyšlských. S dechem utajeným stoupáte nádhernými sláskami „Sme-tanova Domu“ do mlavního sala tonoucího v záři elektrických světél, a oko udivené šasne, kterak vkus moderní renaissance se tu rozšířil v plné síle své, aby v klín svůj pojal směl utěšenou idyllu hlavní opony Urbanovy. Čekáte s napjetím. — Šál naplněn. — V tom taktovka dirigenta p. Bř. Štátného zamává nad hlavami v orchestru a první akordy ouvertury vinou se sálem, aby podmanily si ducha vašeho na celý večer. Ne, jsem příliš nepatrný, příliš naivní, než aby z úst mých vplýnout smělo slovo posudku o výkonech ochotníků litomyšlských. Vždyť jsem byl ten večer jen onou ovečkou v idylle Urbanové na oponě, jež udivené, nepohnuté naslouchá tajemným zvukům, jež hudba kousl ze svých strun. Jen o tom vím, že za večera tuho jsem prošel hájem nejkrásnějších, a je-žnějších dojmů a spájet dal se silou vůně jejich, že skolebán tajemným šelestem Smetanových tónů jsem snil, jak v výšin Genies věncem vavřínovým zdobí skráně „Dalibora“ (p. Pácal z Vídně) a polibkem nés-ného obdivu daří čelo Mladino (pl. Zajíčková), že s pošeňáním sklání se nad Jitkou v náručí Vittové (sl. Pavlíková, p. Vandas), a mistr sám se v orchestr všem rukou vlídně kyne, že dobře držely se jeho dě-ti! Dík, Litomyši, Tobě za ten večer! Co takových utěšených, čistých chvil chytat po širé okolí v bu-doucnosti „Smetanův Dům“ v Litomyšli! O kěz je při proslově a nadšeném vedení „Dům Smetanův“ tím pošeňaným zdrojem, z něhož by lid všech vrstev čerpal zájem pro pravdu, krásu a dobro a tak znalech-žoval lány srdcí svých. Lásku jej postavila, kěz lásku šíří vande, a lid i tady kěz vždy slyší „Sursum corda!“ A my všichni, jimž Litomyšl drabá, „Dům Smetanův“ tým pozdravujeme přáním, kterým zdraví jej slavnostní číslo „Obzoru Litomyšlského“:

„A budeš vyšší školou velkých, malých,
zde každý bude šák a každý brat,
všem šivě pravdy, krásy budeš kalich
podávat rad.“

S lilie erbem, erbem zlaté lry
ty — námek náš a chrám a škola všech —
vždy v slosti pečeje a vášně víry
mír kanout nech!“

Dones.

Z Nebešské Rybné. Den 4. t. m. byl u nás velkým svátkem. V tý den v našem chrámu Páně obětoval obět nejvyšší i sám náš njdp. bi-skup Dr. Josef Doubrava a udílel věřícím svátost břimování. J. B. M. navštívila Nebešskou Rybnou s vldpp. kanovníkem J. Soukupem, vikářem V. Klepří-lem a ceremoniářem H. Doskočilem již v sobota o-poledne. V Souvlastním byla první brána, kde vítali J. B. M. zástupce obce, školní mládež tamní obce, hasiči a sbor veteránů s hudbou. U třetí brány v Ryb-né shromážděna byla téměř celá farní osada, školní mládež, sbor učitelů, zástupcové obcí a duchoven-stvo. Místní farář a vik. sekretář vdp. Jan Šrámek jmenem své farní osady přivítal první J. B. M., nato starosta, učitelstvo a školní mládež. Pan biskup de-koval všem velmi ardečně. Právod ubíral se do fary a pak byla ve chrámu Páně pobožnost za semfélé. Srdce i zdejšího lidu stákal si vřehol pastýř na rás svoji přivětivosti. A v neděli ruch na všech stranách. V průvodu duchovních, s nichž se sousedství ta byli zejména vldpp. Fr. Tomiček z Oufima, Mat. Kubek z Kunvaldu, V. Hlavas z Rokytnice a Frant. Hlavas z Kladruha t. č. v Rokytnici, Fr. Kubánek z Javo-rnice, J. Scheitz z Kačerova, J. Novák z Bělé a Fr. Hovorka z Říčky a v průvodu školní mládeže i spol-ky a starostů obcí ubírala se J. M. do chrámu Páně, aby obětovala obět máe sv. a pak udílela kolem 400 břimovancům svátost břimování. Po sv. břimování byla ve škole zkouška ze sv. náboženství. Všichni přítomní poznali ke své radosti, že do školy mesi ta mládež vkročil i pravý přítel dítek. Odpoledne bylo o 4. hod. v chrámu Páně křesťanské cvičení, jež měl místní farář vdp. Jan Šrámek. I na toto přiveden vrchní pastýř způsobem slavnostním se účastenství hudby, veteránů, hasičů, školní mládeže, sborů učitel-ských, zástupců obcí a úřadů, duchovenstva a družiček. Vrchol pastýř sice měl vytrvati v Nebešské Rybné až do posltí, ale ve známé své dobrovolnosti k lidu, „aby ten lid nemusel sít, když má sem tak

(Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva).

Milost a povrchnost, velika to sta, pocházejí se sáhradní si s vědou. Zásoba vědění má být ve spojení s dobrotou i moudrostí, a vtělovat se v šlechetnou povahu. Kořeny všelikého vědění musí se zapouštět v půdu pevné vůle. Nabývání vědění má člověka chránit proti všednějšímu neřestem života, ale nikoli proti sobectví a nepravostem s něho vznikajícím, nemá-li pevných šlechetných zásad.

Smiles: Moudrost života.

Všeodb. sdružení na Mariánském sjezdu v Praze.

Na Mariánském sjezdu v Praze našel Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva v ženě, sld. Jul. Jakubcové, hlavního a vřelého zastance.

To viděti z resoluce, v níž ženy a dívky sjednocené ve vzdělávacích spolcích katolických, shromážděné na Mariánském sjezdu v Praze, po vyslechnutí referátu sld. Jakubcové o bídném postavení dělnic, zvláště továrních, prohlašují, že chtějí všemožné podporovati dobré snahy těchto žen a proto nechť výbor každého dámského spolku utvoří odbočku Všeodborového sdružení. Každá pracující žena a dívka nechť se stane činnou členkou tohoto Sdružení. Každá katolická paní nechť přistoupí za členku přispívající. Třeba, aby všechny pracující ženy, které až dosud stojí mimo katol. spolky a které však posavad víru v Boha si zachovaly, do těchto odboček byly získány a mohutnou odborovou organizací čeliti mohly nevěrecké soc. demokracii, jež do svého působení vládní a tak ještě do většího úpadku mravního strhnouti chce ženu. Až by počet odborové sdružených dosáhl na př. počtu 1000, utvoří se samostatný odborový spolek žen, jenž by ovšem i nadále podřízen byl Všeodborovému sdružení. Hlavním cílem odborové organizace bude: a) domáhati se starobního a invalidního pojištění pracujících žen, b) pojišťování pro vdovy a sirotky, c) pracovati všemi silami k tomu, aby žena, matka, vrácena byla rodině, kde jest její hlavní úkol, d) dokud však to nebude lze provést, aspoň třeba zkrácení doby pracovní pro ženy provdané.

Slečna Jakubcová plně pochopila význam Všeodborového sdružení a dle toho také příležitostně snaží se, aby mu přátel získala. Jak zahanbuje slabá dívka mnohé muže, kteří, ač by měli a mohli, o Sdružení ani nepipnou, spíše ze samé lásky i proti němu vystupují.

O chudinství.

Dnes není nikdo jist, byť byl seba zámožnějším, že nehodami, živelnými pohromami, válkou, nešťastím a pod. může o vše přijíti a že jednou bude odkázán na veřejnou dobročinnost. Chudinství est tedy otázkou, již by si měl všimati každý. Ale dosudj evi se málokde náležitě porozumění pro účelné provádění chudinství, čímž netoliko lidskost jest urážena, ale obyčejně i obce na konec hmotně jsou poškozovány.

Obec ovšem povinna jest opatrovati chudé, ale jen potud, pokud k tomu nejsou jiné osoby zavázány a když sobě vlastním přičiněním potřebné výživy zjednati nemohou. Povinnost obce, opatrovati chudé, zavírá v sobě toliko závazek, dávati jim výživu potřebnou a poskytnouti jim opatření v případě nemoci. Povinnost opatrovati děti chudé, obsahuje v sobě také povinnost, pečovati o jejich výchovu. Obec nemůže ani přesporním chudým v případě náhle potřeby odeřítí pomoci, tedy i v nemoci, může však žádati náhrady buď na té obci, kde takový chudý má právo domovské anebo na těch, kteří jinak jsou pomocí tou povinni.

Pro velké výdaje na chudé vzniká často v obecním zastupitelstvu mnoho roztrpčenosti, ale zapomíná se při tom, jak žamberecký okr. hejtman K. Vojáček ve svém svolání ke všem obecním úřadům poznamenává, že obce z nemístné šetrnosti samy sebe poškozují tím, že se včas nepostarají o řádnou výchovu sirotek a dětí opuštěných aneb zanedbaných, dále že včas nedávají léčiti chorobné chudé příslušníky vyléčitelné a nezaopatří mrzáky tím, že by je daly vyničiti takovým pracím, k nimž ještě schopnými jsou. Naše opatrovnictví, poručení jakož i chudinství vyžaduje sice zákonné úpravy, přes to však uvědoměly a obětavě starosta obce v tomto směru učiní aspoň vše, co je z nynějších poměrů možné.

Jest nezbytnou nutností, aby dítě nepostrádalo řádné výchovy školní ani rodinné, dále aby vychodivši ze školy nespustilo, a hlavně aby bylo postaráno o to, aby se učinilo nebo zachovalo schopným k výdělku. Nestane-li se tak, způsobí obci tolik výdajů, že mnohonásobně převyšují náklad, který by stačil, aby se z něho vychoval řádný, zdravý a výdělku schopný člověk. Proto má obec na tom velký zájem, aby se také v každém případě, kde by otec zanedbával výchovu a výživu dítěte, včas postarala, aby týž dle § 177. obč. zákoníka byl soudně zbaven práva otcovského. Výdaje na výchovu a zaopatření chudých a opuštěných dětí nejsou neplodnými, nýbrž znamenají úsporu v budoucnosti a záruku její spofádanosti poněkdy mizením chudiny.

Skorem každá choroba, na př. i tuberkulóza, jest v začátcích svých vyléčitelnou, a ujme-li se obec včas svého onemocnělého chudého příslušníka, jenž by z vlastních prostředků, příbuznými aneb dobrodinci v tomto směru nemohl býti opatřen, může mu opět vrátiti zdraví a uschopniti jej k výdělku a zabrániti tomu, aby jako chorý připadl třeba na několik desetiletí obci za obtíž. I mrzáka lze ještě přiměřeně zaměstnati, že netřeba mu ani žebrať a býti mu, na př. jako flašinetáři, veřejným vyděračem. Chromý může se vyničiti na př. košíkářství (škola košíkářských jest už v Čechách několik); vždyť i nejprostší výrobky košíkářské nalézají čím dále tím většího odbytu, bývajíce upotřebeny na balení potravin, ovoce a jiného zboží. Na Žamberecku na př. poutá pozornost vzkvétající krajkářství, které i ohudákům může se státi důležitým pramenem příjmů; vždyť naše dovednější krajkářsky jsou toho času nejlépe placeny domácími dělníky v celé zemi. Najde se téměř všude nějaké zaměstnání, kterému by se věnovali mohli leckdos, aby nepřipadl veřejnosti na obtíž.

Náklad věnovaný na účelné provádění chudinství vždy se vyplácí a úspora značná objeví se v krátké době. Ovšem u nezhoditelně nemocných a ku práci naprosto neschopných platiti bude nejvíce milosrdenství; tu zvlášť musí býti zachováván příkaz lásky k bližnímu.

Dělnické zahrádky.

Zahrádka u domku jest nevyčerpatelným zdrojem osvěžení, zábavy ale i také příjmů hmotných. Zelený kontek prospívá stejně pracovníku duchem jako prostému dělníku těžce pracujícímu. Zřizování vhodných domků se zahrádkami njalo se nejvíce v Anglii a Francii. Nedaleko světoznámého průmyslového města anglického Birminghamu jest dělnická osada Bournville, čítající 518 domků s více než 2000 obyvatel, kteří zaměstnání jsou v okolních továrních místech. Zakladatelem jest birminghamský průmyslník Cadbury. Celá tato osada, obklopena lesy, poli a zahradami, stala se velmi zdravým místem; z 1000 obyv. zemřelo tu toliko 8, kdežto v Birminghamu 19. Z domku platí se týdně 6—15 K nájemného. S každým domkem jest spojena zahrádka ve velikosti 5 1/2 arů, kterou obdržel dělník již zařazenou; případně může si ještě další pozemky pronajati. Ze zahrádky takové lze týdně vytěžiti 2-50 až 3 K, tak že se výtežkem tím i část nájemného hradí. Zvlášť k tomu cíli ustanovení zahrádky poskytnutí dělníkům potřebné rady a pokyny. V Sedanu nak francouzském jest zvláštní spolek, který dělnickým rodinám o více dítkách bezplatně poskytuje pozemek na zřízení zahrádky v rozměru 3—7 arů. Takových zahrádek dělnických jest dnes v Sedanu 260. V St. Etienne franc. zřídil kněz P. Volpette dosud 640 dělnických zahrádek. Podobných zahrad jest v něm. městě Kielu 287, v Charlottenburgu u Berlína 362 atd. U nás jeví se pro podobné podniky velmi málo zájmu. Zvlášť jednotlivým obcím mělo by na tom záležeti, aby v obvodu jejím povstal pás zahrádek se zdravými byty; poslouženo bylo by tak celé obci mnohonásobně.

O smlouvě trhově.

Každý občan má se snažiti, aby si dle možnosti sám dovedl složití různé písemnosti právní, za něž se často vydá mnohá korunka. Na př. smlouvu trhovou může si napsati každý sám.

Josef Zajíc, majitel usedlosti čp. 8 v Malšovicích, prodává Ant. Čejkovi, zedníkovi tamtéž, zahradu č. parc. 36. v Malšovicích, zapsanou ve vložce č. 60. pozemkové knihy Malšovské. Smlouva trhově píše se takto: Na archo-

vém papíru napíše se nahoře: Smlouva trhově a pod to v levo přilepí se korunový kolek. Pod kolekem pak píše se dále: Mezi p. Josefem Zajícem, majitelem usedlosti čp. 8. v Malšovicích, jako prodávajícím se strany jedné a p. Ant. Čejkou, zedníkem v Malšovicích, jako kupujícím se strany druhé, uzavřena byla tato smlouva trhově:

I.

Pan Josef Zajíc jsa dle smlouvy trhově ze dne 3. srpna 1893 vlastníkem zahrady č. parc. 36. v Malšovicích, zapsané ve vložce č. 60. pozemkové knihy Malšovské, prodává a odevzdává a mocí této smlouvy již prodal a odevzdal tuto jemu náležející zahradu č. parc. 36. v Malšovicích se všemi právy a povinnostmi, pak v těch mezích a hranicích, tak jak on sám zahradu tu držel a užíval a užívati měl právo, p. Ant. Čejkovi za vespolek dobře ujednanou cenu trhovou 180 K slovy: jedno sto osmdesát korun, za kteroužto cenu trhovou také p. Ant. Čejka zahradu tu kupuje a v držení a užívání přejímá.

II.

Tato cena trhově v obnosu 180 K byla zaplacená při podpisu smlouvy této hotově, protože p. prodávající na řádný příjem její tímto právoplatně kvituje.

III.

Jelikož jest cena trhově úplně zaplacená, nepřejímá pan kupující žádných na koupené zahradě knihovně váznoucích dluhů, břemen neb závazků na sebe k placení neb k vybývání a zavazuje se pan prodávající, kdyby se takové snad objevily, že je svým nákladem dá vymazati.

IV.

Vlastnictví, držení a užívání koupené zahrady, jakož i placení daní a jiných dávek veřejných přechází z ní dnešním dnem na pana kupujícího.

V.

Výlohy povstale se zhotovením a vtělením smlouvy této, poplatek provodní nese pan kupující.

VI.

Obě strany vzdávají se práva odporovati smlouvě této pro zkrácení nad polovici pravé ceny trhově.

VII.

Strany svolují k tomu, aby se dle této smlouvy trhově ve vložce číslo 60. pozemkové knihy malšovské na zahradu č. kat. 36. v Malšovicích vložilo právo vlastnické Ant. Čejkovi.

Tomu na důkaz obou stran ověřené podpisy.

V Malšovicích, dne 5. června 1905.

Josef Zajíc.

(Pokračování.)

Antonín Čejka.

Socialní rozhled světový.

Dle statistického dělnického úřadu v ministerstvu obchodu ve Vídni zprostředkována byla v Rakousku v minulém roce místa ve 315.234 případů. Největší podíl připadá tu na Dol. Rakousy a na Čechy. V případech zprostředkování práce zastoupeny jsou nejvíce při mužské práci oděvnictví a při ženské personál pro domácnost.

V Brně zlepšily se poměry v dělnictvu truhlářském — beze stávk. Doba pracovní zkrácena na 57 hod. týdně. Ráno začíná se pracovat o 7. hod. a končí se v 6 hod. večer, v sobotu ve 3 hod. Mzda denní zvýšena o 15%, akordní o 8%; minimální mzda činí denně 2-80 K. 1. květen uznán za svátek dělnický a také uznán systém důvěrníků v dílnách. — Brněnští kočí zastavili práci. — Zřizencům elektrické dráhy v Brně zvýšena mzda o 5—10% a pracovní doba snížena na 12 hod. denně. — Stávka krejčovských střihačů v Prostějově pro dělnictvo skončila se dosti příznivě.

Také stávka na pražských parnicích vypuknuvši na Boží hod svatoč. ukončena, sotvaže povstala, vyhověním dělnictvu se strany společnosti paroplavební.

Ohledně nezřízených agitací social. demokratů podán na sněmu dolnorakouském posl. Schneider návrh, aby se všem dělníkům ku práci ochotným dostávalo zákonitě ochrany naproti teroristům, kteří mají býti potrestáni.

Sjezd socialistických odborových spolků v Kolíně n. R. vyslovil se proti generální stávce a navrhl, aby se květnová oslava dělnického svátku konala raději večer před 1. květnem.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 10. června. Podpora nemoc. udělena: Jos. Zajícové ve Smiřicích (14) 6 K, Julii Teichmanové ve Smiřicích (14) 6 K, Frant. Petřílkovi v Hlinsku (7) 6 K. Přijato 16 členů.

Schůze 17. června 1905. Podpora nemoc. udělena: Frant. Petřílkovi v Hlinsku (7) 6 K, Dominiku Faltusovi v Kunčicích (14) 6 K, Jiřimu Průchovi v Sušici (14) 6 K, Josefu Saverovi v Litomyšli (12) 10-32 K, Janu Špičkovu v Rychnově (7) 4-50 K, Frant. Stolovi v Litomyšli v nezaměstn. (7) 3 K, Adolfa Hejlkovi v Rychnově mimořádná 3 K; 3 podpory mimořádné odmítnuty pro množství podpor řádných.

Bursa práce. Přijmou se: Natěračský pomocník (stálá práce). Soustružník kovů samostatně pracující u „První smiřické slévárny kovů ve Smiřicích; tamtéž přijmou se 2 učenci na slévárnický mosazu a bronz a jich zpracování. — Na faru přijme se starší, usedlý, zbožný muž (čeledín), jenž rozumí dobře hospodářství a zálibu má i v zahradnictví; bylo by mu totéž práno, jako zesnulému, který za svého 23letého pobytu na farnosti pro svou věrnost a svědomitost za člena domu byl považován. — Přijme se dovedný truhlářský dělník, případně učeník. — Dvě bezdětné rodiny, obeznalé v práci při hospodář. strojích, naleznou práci u katol. rolníka. — Práci hledají: Sochař a kameník přijal by místo buď jako vedoucí nebo obyč. dělník na jemné práce; týž po několik let měl samostatný závod sochařský a kamenický. — Zámečnický, jakož i starší dělník zahradnický, svobodný, svědomitý, jenž se vyzná ve šlechtění stromů, hledají místo. — Mladý svobodný dělník přijal by práci jako posluha nebo podomek u řádného hospodáře. Přijme se dovedný krejčovský pomocník na malou, stálou práci. Nastoupiti třeba 26. t. m.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Přednáška v Červ. Pečkách. Neuvážený předseda vdp. děkan Dvořák pořádá každý měsíc ve vzdělávací katol. jednotě členské schůze a zve horlivě i vzdálené řečníky na přednášky. O svátečních svato-dušních přednáškách vdp. Dr. Fr. Reyl z Hradce Král. „O moderní zbraně katolické, která spočívá ve spolkové organizaci a v silném tisku. Přednášky účastnili se též četné členové katol. jednoty z Kutné Hory, kde spolek ponechaný sám sobě postrádá vzdělávacích přednášek. K závěrku zdatil se schůze stal se vdp. děkan Dvořák, jenž téměř 40 let pracuje již v katolické organizaci předmětem ardečné ovace za přičinou svých jmenin. Vytrvalost vdp. děkana Dvořáka ve spolkové práci je skutečně v době nynější povšechné ochablosti příkladnou. Proč tomu není tak jinak?

Různé zprávy.

Zkrácení pracovní doby. Zkrácení pracovní doby, jehož se mnozí zaměstnavatelé obávají, dle nabytých zkušeností působí účinně na výkonnost dělníků. Dělník, který pracuje kratší dobu, zachová si síly svěžeji a provede práci více a lépe, než dělník delší čas zaměstnaný. Tak sledováno v revíru ostravsko-karvinském, kde r. 1901 byla deseti hodinová směna. Horník dobyt tu průměrně za směnu 8-46 q uhlí. V r. 1902 byla směna zákonem zkrácena na devět hodin. Toho roku dobyt horník za jednu směnu průměrně 8-48 q, r. 1903 8-69 q a r. 1904 dokonce 8-85 q uhlí. K podobnému výsledku došli v šelezárnách hr. Ervina z Nosticů v Rothaně v Čechách, kde zaváděna práce osmihodinová. Ovšem osmihodinová doba není pro všechny druhy zaměstnání nutná, poněvadž by pak mohla přivoditi velkou škodu, aneb aspoň byla by vlastně velkou nespravedlností. Až se stroje ještě více zdokonalí, vyrovná se schodek, zkrácením doby pracovní způsobený, výrobností a tím ovšem nastane opět kratší doba pracovní, jenže mnoho pracovníků sil může se pak státi přebytkovými. — Průmyslníci měli by tedy ve svém vlastním zájmu usnadňovati zkracování doby pracovní.

Reforma úrazového pojišťování jest věru nezbytnou. Vždyť rozvaha úrazové pojišťovny dělnické pro království České za rok 1903 vykazuje schodek 7,475,077-10 K a připočítáme-li k tomu nezkrytý schodek z roku minulého 18,335,905-75 K, nabudeme obrovské číselce 25,810,975-85 K. A jest jisto, že schodek i v budoucnosti poroste. Úrazová tato pojišťovna stěžuje si trpce na samlčování mzdy v t. zv. malých živnostenských podnicích a pak že se u stavebních živností t. zv. mistrovskými listky kryje neoprávněný provozování staveb vůbec. — Vlivní orgány měly by se tedy co nejdříve postarati o nápravu.

Slováci v Americe. Dle amerického „Slovenského Týždenníka“ mají Slováci v Americe asi 18

časopisů, z nichž jeden denník. Po všech koutech Ameriky jsou slovácké spolky; s těch čítají některé přes 20 000 členů; Katolická jednota, nejpočetnější spolek, má 24,000 členů. Spolky jsou většinou podporovatelé pro případ nemoci nebo úmrtí. Slováci, z vlastní své nepřítelny maďarskou vypuzení, jsou v cizině až nečetní daleko pokrokovější a právem pochopili moc organizace. V Čechách a na Moravě, až se pokládáme za vzdělanější Slováky, bude to jistě dlouho trvati, než některý katol. spolek rozmožní řady své na 24 tisíc členů.

Na drahotu naříká kde kde, vina se dává leckomu, volají se úřady na odklizení tak křiklavé drahoty, ale málo komu napadne, že by se i tu měl chopiti svépomoci. A může si tu často pomoci jak majetnější občan, tak i prostý dělník, jen třeba kousek volné půdy — dvorečku, zahrádky nebo políčka — odkud se vždycky dá něco vydupati na zahrnutí bladu. Půda nikdy neztratí na ceně, ba ještě stoupne. Za nejživnější nápoj, mléko, požaduje se stále za litr 20 h. Což pak by si nemohl i dělník opatřiti nějakou kůzu saasnou nebo jiný osvědčený druh, který by ho při pečlivé obsluze zásobil hojným a chutným mlékem? Nyní stěžují si často mnozí, že si pro drahotu nemohou dopřáti ani kousek masa, jakoby na světě mimo maso hovězí, vepřové, telecí jiného nebylo. Králík i chudobnější zásobí neméně živným masem, které lze denně požívat i vždy jinak upravené, že by se jako labužníku chuť každému stále udržovala. A pak králíci kozešina na kabát, na kalhoty, čepici i na obuv jest ke všemu ještě vzácným přídavkem. Na holuba, kuřátko dostal už také leckdo chuť, že až zavisť ho užírala, ale ne aby si pod svým aneb aspoň najatým krovem usadil holoubky a na dvoreček zavedl nějakou slepičku. Zeleninu a různé ovoce také na trhu koupíš, ale, šetrným-li chceš se zvatí, i na najaté zahrádce nebo poli s přičinlivostí tvou vzejde ti hojně úrody. Naříkati na drahotu, marne; více prospěje vzítí tužku a papír do ruky, a rozhlédnouti se po svém majetku, kde by se co dalo ušetřiti, kde by nám vytryskl sebe menší pramínek příjmů.

Židovští revolucionáři. Dne 16. t. m. konala se v Petrohradě schůze židovských obcí, v níž bylo usneseno podati ministerské radě protest, že 6 milionů ruských poddaných Mojžíšova vyznání nemá míti účast na lidovém zastoupení. Kdyby židé měli býti vyloučeni z volebního práva a volitelnosti, revoluční hnutí vybuchlo by novými plameny. Ve Varšavě táhl proto židé v právoch, v nichž neseny rudé prapory a museli byli rezebnými vojskem. — Tak židovský Prager Tagblatt sám doznává, že židé jsou hlavními strážci nynějších bouří v Rusku.

Sociálně demokratické bahno. Soustružnický dělník Karel Soukup, jeden ze zakladatelů soc. demokr. organizace ve Vítkovicích a zároveň nejčelnější předák hnutí socialistického na Ostravsku, jež vedení soc. demokratické počalo neprávem tupit, vydal nedávno zajímavou brožuru. Vytýká tu vedení soc. dem. ve Vítkovicích a na Ostravsku, že ztratilo na dělnictvo vliv proto, že dělnictvo prohlédlo pikle socialistického vedení. Vypočítává krach potravních jednot v okolí, které měly ty nejčervenější předáky, pak krach dělnických domů. Ti chytí z toho všeho vyklouzli a hloupí — dělníci odpýkali to vězením. Dále píše, jak jednotliví vůdcové pořádali zábavy se svými drahými polovičkami ve svůj prospěch. Uvádí též jmény všechny podvodníky a defraudanty, kteří zpronevěřili peníze dělnické ze spolku a pak jak jeden druhému odloučil ženu a s ní prchl. Dělnický dům jest prý jen stánkem tanečních zábav, které se často končívaly krvavými rvačkami a které ponejvíce navštěvovány jsou nedospělou mládeží obého pohlaví. A to se děje vše „ve prospěch“ utlačované třídy dělnické. Vyčítají měšťákům plesy a radovánky ve prospěch chudých, ale sami tančí a pijí do halselja ve prospěch různých fondů. Proti pivovarům a hostincům, které zdražily pivo, pořádají bojkoty, ale v „dělnickém domě“ zdražili pivo o 2 h na půllitr. Píše, jak placení agitátoři chodili do schůzí delegátů závodní nemocenské pokladny jen za tím účelem, aby mohli na listiny vybírat peníze, popisuje orgie, které se v době masopustní v „dělnickém domě“ provádějí, atd. Odevšad provalují tu všechny nefestní umravňované strany sociálně demokratické, která pak učením chce obroditi celý svět.

Sdružení čes. katolických zemědělců pro království České ve výborové schůzi o svato-dušních svátcích jednalo také o dělnickém pojišťování vůbec a zemědělského dělnictva zvlášť, dokládaje, že nemalou měrou zavinuje vyhladňování našeho venkova a nedostatek čeledě a zeměděl. dělnictva to, že pro čeled a dělnictvo to nestává žádného pojišťování nemocenského a úrazového, tím méně invalidního a starobního. Ješto z chystané vládní předlohy o starobním pojišťování vypuštěno jest zemědělské dělnictvo a čeled, chystá se Sdružení katol. zemědělců společně s Všeobdobovým sdružením křesť. dělnictva vystoupiti na prospěch zeměd. dělnictva.

Proponějšší české dělníky. Olomouc, která jest dosud ve správě německé, odkázána jest hlavně na české okolí; bez něho tam německví pohasne. Přes to však na důvěrné schůzi v radnici vynucen na přítomných živnostnících a obchodnících slib, že nejdéle do roku svoje dílny a závody obsadí pouze německými lidmi. Jako střetnutí jednají ubosti Němci.

Paběrky z Mariánského kongresu v Praze. Při schůzích vzdělávacích spolků mužských vdp. kanovník Vaněček vybízel k praktickému apóstolátu laictva. Tisíce lidí uslyšeli o svém bližním Kainových slov: „Zdalíš jsem já strážným bratra svého?“ Tak se hledí vymluvit mnozí. Ale v též době jest každý vázán svědomím apóstolovati ve svém okolí dle slov Tertullianových: „V době nebespůsobství jest každý občan vojskem.“ Někdo namítá: „Já mohu konati jen málo.“ Leč málo znásobeno tisíckrát dělá sumy, nic znásobeno millionem zůstává nullou. Máte-li kdo konati aspoň málo, není pro něho omluvy, je-li naprosto netečný. Získávání nových členů

spolku, uvedení jich do přednášek, vybídnutí jich k chopení na kázání a služby Boží, jest nepatrná, ale nutná povinnost každého svědomitého křesťana. Řečník uvedl výrok dra. Liebra: „Kde není slyšán farář, musí katolický laik vyjiti proti šfistům nevěry.“ — Povinnost býti strážcem bratra platí všude. — Vdp. probošt Robach případně poukázal na to, že protestantismus, který zavrhl úctu k Panně Marii, ztratil úctu i k jejím Synu. — Ve dvoraně „Merkuru“ na schůzi charitativních spolků mužských promluvil vdp. kanovník Kuchynka: „Dnes volá se na všech stranách: svobodu židům, svobodu evangelikům! Ale což katolíkům? Dnes beztrátně může každý naší víře nadávati a ji tupiti.“ Proti tomu nutná obrana. Lidé, kteří zhrdili naukou církve naší, ani dnešního dne šťastni nejsou. Až se lidstvo znovu sejde u opuštěného kříže, naleznou opět důstojní občerstvení. Vldp. Vl. Hálek promluvil o významu vedlejších nádražních misii, které chrání čest a blaho tisíců cestujících dívek. V přijaté resoluci praví se mimo jiné: „Ješto zkušenost ukazuje, že hlavně nevědomost bývá příčinou bludných a převrácených názorů o podstatě a účinnosti charity (milošrdné dobročinnosti) křesťanské a odtud vyplývající lhostejnosti až i nepřítulné k dobročinným spolkům katolickým: budeme o to pečovati, aby rozšiřováním vhodných časopisů a knih, jakož i veřejnými přednáškami a tištěnými zprávami správné náhledy o cílech a působení našem v širším obecnstvu šířeny a tak přeskáčky činnosti naší v cestu se stavící odklizeny byly.“ Dále projevono v resoluci předsavzetí spolupůsobiti ku zřízení „nádražních misii“; při tom však žádají se kněží, katolické ženy i katolický tisk o hmotnou i mravní pomoc při díle tolik důležitém. — Na schůzi charitativních spolků mužských (12. června v arcib. semináři) poukázal dp. V. Šporec na důležitost dobročinného spolku sv. Vincence z Pauly, založeného v Praze r. 1874 vldp. Josefem Vásečkou. Spolek šířil se rychle i na venkově a prospěl velikému množství nešťastků. Předním podnikem spolku jest „Vincentinum“, v němž chudí nemocní docházejí ošetření. Vincenciáni však vedle milosrdenství tělesného prokazují i duchovní — těší, povzbuzují, starají se o spásu duší nezmrtelných. Podobně jako spolek sv. Vincence provádějí prakticky příkaz účinné lásky k bližnímu jiné spolky katolické; tak „Řádcová výroba“ zaopatřuje nuzné mrzáčky, „Domov služebných“ staré, k práci neschopné služby, „Útulek sv. Josefa“ staré se o zanedbanou mládež, spolek Arimatejský opatřuje pohřby chudáčkům. Dp. Jar. Hrabatka přednášel o „Družině sv. Petra Klavera pro africké misie“. Poukázal, jak tato družina stará se horlivě o vymanění černochů z otroctví, jak pečuje o hmotné i duchovní blaho jejich. Za roční příspěvek 1 K zasílá se každému celoročně list „Echo z Afriky“, tištěný v české řeči v 7000 exemplářích. Téměř ve všech hlavních městech křesťanských států jsou filiálky družiny. Jako příspěvky přijímají se též různé oděvy a jiné potřeby, abrají se poštovní známky, špičky od doutníků atd. Pan Em. Dvorský v přednášce o „Díle sv. Františka de Regis“ oznamoval, že přes všechny velice tuhé překážky podařilo se spolku přiměti k řádnému sňatku 1250 konkubinátů a legitimovati 1400 dítek. Na schůzi pojednalo i o jiných charitativních spolcích katolických. Přijata resoluce vybízející k horlivému podporování těchto spolků dle příkazu: „Miluj bližního svého jako sebe samého.“ — Na žofině řeční ráno dp. F. Zundálek o šíření kultu Mariánského tiskem. Po něm promluvil vdp. dr. Ant. Podlaha o ikonografii Mariánské a vldp. dr. Fr. Reyl o vlivu ideje Mariánské na tisk. Oba řečníci jako odborní znalci upoutali k sobě obecnon pozornost věcným a přesvědčivým přednesem. Obě krásné řeči otištěny v právě vydaném „Almanachu“. Přijata resoluce, aby byl kriticky zpracován život P. Marie, aby vedle toho důkladně probrány byly věroučné články o Panně Marii. Potřebujeme jak vědeckých, tak prostonárodních spisů Mariánských. Vdp. p. V. Malyvec mluvil pro obranu Panny Marie tiskem. Roku 1848 usnesli se čeští spisovatelé na pravidlech, mezi nimiž jedno žádalo, aby spisy rouhavé a bezbožné nikdy nepružily naší literatury. Leč nyní tiskem se plno rouhání; řečník uvedl některé příklady. Ukázav na sílu tisku socialistického, vyzval jako charakteristickou vlastnost, že spisy obsahující výklady socialistických programů a teorií zůstávají v většině socialistů nepovšimnuty, za to však štvavé spisy protikatolické jdou na dračku, jak sami předáci sociální demokracie doznali. Taková svoboda tisku, totiž volné tištění drsňích listů vede k anarchii. Správcové státu mají pamatovati, že lid soustavně o víru olupovaný pohrdne také autoritou vlády. V resoluci, která dle návrhu dra. Frant. Reyla byla na to přijata, praví se mimo jiné: „Ješouce přesvědčeni, že dobrý denní tisk jest výbornou pomůckou v hlášení pravd náboženských, ješto rozvíjí úspěšně činnost misijnářskou mezi dospělými příslušníky církve, a pozorujíce rovněž, že tisk nevědecký způsobil církevní organizaci mnohem větší škody, nežli každé jiné hmotné aneb duchovní násilí, prohlašujeme účinnou a všestrannou podporu tisku katolického za přední povinnost každého uvědomělého katolíka.“ — V sekci pro „Mariánský kult“ po řeči p. Dra. Fr. Hermana v resoluci prohlášeno: „Chceme sami pečovati o to, aby všechny nástrahy k porušení mravního citu a k nefestem svádějící byly z veřejnosti vyloučovány a ohraňujeme se zejména proti literární a umělecké produkci, která se obestírá rouškou vědy a umění, aby svobodně šířiti mohla nemravnosti. Proto zvláštní zřetel chceme věnovati veřejnému vystavování obrazů, podobizen a pohlednic a jame odbedlání vyhýbati se každému, kdo by s takovými předměty obchodoval, nebo je rozšiřoval.“ — Již z těchto několika črt lze poznati, že Mariánský kongres nebyl jenom velikolepou manifestací, ale že byl také sjezdem pracovním, praktickým. Doufáme, že resoluce jednotlivých sekcí ponesou užitek, který odpovídá bude horlivosti a nadšení, a jakou byly přijaty.

Vyrovnejte nedoplatky za „PRÁCI“ a „OBNOVU“!

**Velectnému
duchovenstvu**
doporučuje
**nejlevněji
a nejlepší**

LUSTRY

každého slohu,
první odborná dílna pa-
siřská pro výrobu kostel-
ního náčiní
Karla Zavadila
v Hradci Král.
č. 83. Palackého třída.

Skrze výsledky v. na krátké době!
pří: dně, hostel, rheum., ischias,
žensk. nemocch,
chudokrevnosti
a. p.

Adrenské Lázně slatinné v Belohradě (česky)
Krásná
Letní sídlo.
Lesní park 600.000 m².
XXI. sez. od 9./5.-20./9. 1905.

Snížené ceny obdrží: důstojníci, vojenští
úředníci, štábní úředníci a služové, zemětí úředníci a
sluhové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svět. kněžstvo
(z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů
(z Čech, Moravy a Slezska), všeobecného úřednického
spolku a spolku železničních úředníků ve Vídni.
Rybniš. koupele. Tennis. Hrab. ředitelství lázeňské.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

**Kněžské
kolárky,
látky pro dámy,
veškeré prádlo**

bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrčníky,
kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,
kanafasy,
garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtištěné **ručníky,**
**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.
doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný
Stanislav Jirásek,
speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové
čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Chrámové svíce

voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo krášené,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

**svíčky a obět. před-
měty** pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
**svíce pro chrámové
lustry,**
**svíce kostelní ste-
arinové,**
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
**sloupky voskové a
polovoskové,**
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. křehům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Filialní sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všeotr. umané. Vzorů a cenů zdarma a franko.

Kočáry.

Doporučuji velectným pp. majitelům koní
svůj velký sklad nových a málo ojetých kočárů
všech soustav, jako: **elegantní landauery,**
polokryté faetony, faetony bez střechy,
kučírky, gigy, bryčky na pérách i bez
**pér, pro pp. lékaře jednospřežní, polokryté ko-
čárky s oddělovacími kosičky.**

Velký výběr nových i málo opotřebovaných
celo- i poloplatovaných angl. chomoutových, jakož
i nápraních **postrojů na koně; jezdecké ná-
činní, jednotlivá sedla a velký sklad příkrývek**
**na koně za ceny tovární. Také kupuji ojeté ko-
čáry, postroje na koně, jakož i celé ekypáže za**
hotové.

Jindř. Balzar
v JOSEFOVĚ.

Těš mám na skladě jednospřežní, sánovní valník
na pérách.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
v PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
plan a planin.
Rospočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha
v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

**oltářů,
kazatelen,**

křížových cest, Božích hrobů atd.
Odborné a bedlivé opravy, slacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rospočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Vždy 50 žiněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaků
na žiněny.

MATRACE

žinění plněné od zl. 17 — do zl. 60 —, lesní travou plněné od zl. 5 50 do
zl. 8 50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4 50 do zl. 7 50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2 50 do zl. 3 50.

Za čisté plnění žinění se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Patentní
divotvorné mýdlo
z čistého loje
jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nezpůsobí žíravě na prádlo aneb jiné látky, které čistěny býti mají. Patentované divotvorné mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící prostředek nejlepšího a neškodného druhu, konservuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodyňka může si svůj šat z kartonu, satinu, vlny, hedvábi atd. jednou kostkou divotvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívat.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a keřového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliášova třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Rheumatismus. -- Dna.

Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**

Suchá poloha přímo u lesa. — Vzorová čistota.

Poštovní a telegrafní úřad v lázni.

Lékařský lékař MUDr. O. Kukla.

Slatinné lázně VELICHOVKY

Více než **100** pohodlných pokojů v pěti pěkných vilách.

Výborná restaurace (pšenišské). Ceny mírné.

Vojenské koncerty. Blíží ochotně sdělí správu lázní.

Ženské nemoci. Anemie.

Pensionát Uršulinek v ČESKÉ SKALICI.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem veřejnosti.

Chovanky mohou se též vzdělati v jazyce českém, francouzském a anglickém; mimo to cvičiti se mohou v malbě, v hudbě, učiti se vésti domácnost a všelikým ženským pracím i vaření, žehlení a přípravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem požadavkům.

Platí se měsíčně 42 K; za hudbu zvlášť.

Školní rok počíná 15. zářím b. r.

Představená.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným všílky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Do Hradce Králové a okolí!

Vlastní výroba tkalcovského zboží.

Uvádím ve všeobecnou známost, že v domě p. Šandové v Klicperově ulici č. 263. otevřela jsem filialní závod ve

střižném a plátěném zboží

a budu míti na skladě všechny druhy svých výrobků, ze kterých si dovoluji některé vyjmenovati: Kanafasy celopřizné i bavlněné, loket 10, 12, 14, 16, 20, 26 kr., damašky 12 16, 20, 30 kr., brilliantiny, grádle cichové, sypkoviny (nanginy) 10, 14, 16, 20, 25, 30 kr., jemná košilová plátina celopřizná 12, 14, 20, 30, 40 kr., šifony 8, 10, 12, 14, 16, 18 kr., širtinky, šifony kapnové, plátina slamníková a matracová, plátina vozová, atlasy na hasičské obleky, plátina pro zřízení divadel a jiné.

Též velký výběr hedvábných sepyřů, sepyřů obyč. 13, 14, 16, 18, 20 kr., šotyřů, křížových (keprových) látek 12, 14, 16 kr., sepyře a oxfordy na turistické košile, hedvábné šátky a šály z lněného batistu, kapesníky všeho druhu 4, 6, 10, 20, 25, 30, 45 kr., kávové soupravy bílé i barevné, soubory postelové, utrusy, servity, ručníky, běhouny, dečky, milie. Velký sklad dámského a pánského prádla, piků na dámské noční prádlo a kravaty.

Výbavy pro nevěsty.

Dovolují si P. T. obecnost v jeho vlastním zájmu upozorniti, že se zde naskytá příležitost přímo od výrobce nakoupiti a to za velmi levných konkurenčních cen.

Zvu ctěné obecnost ku prohlédnutí mého závodu v Klicperově ulici č. 263. a prosím, by mne svojí ct. návštěvou poctilo a doufám pevně, že jen stálobarevným a dobrým zbožím, jakož i v pravdě levnými cenami si ct. P. T. obecnost získám.

O hojnou přízeň pro nový tento závod prosí

Alb. Holý,

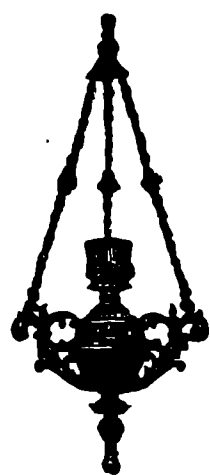
vlastní výroba tkalcovského zboží v Hradci Král., Klicperova ulice číslo 263. v domě p. Šandové (výroba sodovky).

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastí speciálně na kostelní náčiní, dovoluje si doporučiti svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob a t. d., vše v přeměrné slohu církevní. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstojatějšího. Chápuji kostelní úlevu v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesvědčivé výrobky desecné. Vše posílám již posvěcené.

Nábytek

zaručené co nejsolednější a nejvкусnější ve vlastních dílnách pracovaný za ceny levnější než u kterékoliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od 5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen, na každou stanici dodává velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský v Hradci Král.,

proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

dovoluje se doporučení veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákresů. Sochy svatých, umělecky provedené a jemné polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.

Nákresy, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála knížete arcibiskupa Schönborna.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. června 1905.

Inserty se počítají ležně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Dílo Tomkovo.

(3) V Tomkovi odešel nám dějepisec, který byl ve svém oboru realistou v pravém slova smyslu, pragmatikem nepřekonaným. Přímo se Tomkovi z některých stran vytýká, že byl historikem suchým; prý v dílech jeho příliš málo vřelosti, velice skrovné nadšení. My zase považujeme u zesnulého velikána za zvláštní přednost, že v nynější době květnatých frází nedal se nijak strhnouti k mnohomluvnosti, že nedal se vyrušiti v přesném vědeckém uvažování žádným heslem, žádným fantastickým směrem filosofickým. Toť rozhodně prvním a základním požadavkem vážného dějepisce: vyprávěti děj, jak se skutečně odehrál, po znaleckém ohledání dějinného jeviště, po podrobném zkoumání všech známých okolností říci beze všeho zatajování ale také beze všeho — přesně nedokázaného — přidávání: děj se odehrál tím a tím způsobem.

Blyskati se individuální kritikou, posuzovati děj s hlediska filosofie, kterou si právě dějepisec osvojil, toť již práce podružnější a snazší. Chvalitebná to zajisté svéráznost bystrého ducha Tomkova, že v době, kdy se luští od lidí většinou vědecky nevyspělých naše historické otázky osobní bujnou fantasií a kdy tato fantasmie rozhoduje hazardně o poslání našeho národa v řetěze dějin evropských hned tak, hned jinak, že i v této době dbá výhradně a téměř jedině přesného zjištění skutečných fakt. Že v dějepisných dílech Tomkových tak říkaje do popředí vystupuje vlastní „já“ autorovo, že málokde náš veliký dějepisec dává se svěsti k uplacení vlastního historicko-filosofického názoru, vytýká se mu od některých synů naší doby málo filosofického talentu. Myslíme, že nepravem. Látka sama tak pragmaticky a spořádaně zpracovávána přímo sama nutila k široce rozvátřeným úvahám. Tomek však nechtěl nikoho připomínati k vlastním filosofickým úsudkům; psal klidně jak pro katolíka tak pro evangelíka, jak pro staročecha tak pro radikála atd., chtěl zkrátka, aby každý člověk toužící po nestranném poučení s láskou chopil se jeho díla. Nechtěl vlastní tendencí odrážeti od čtení svých děl nikoho.

Ačkoliv byl smýšlením svým upřímný

FEUILLETON.

Chytrá vdova.

Píše J. S—a.

II.

V obci žil jeden švec filosof. Naprováděl se už nějakých kousků, ale vždycky tak chytře, že ho nikdy nezavřeli. Ve hře v karty byl tak znamenitým umělcem, že s ním v Karlicích nikdo nechtěl závodit. V sousedním městě produkoval se se svým uměním jednou o trhu s tak virtuózním úspěchem, až jej obehraní volkáři dali pronásledovati četnictvem. Ale kdepak chytat ševce Pourka! Ten už měl všechno tak dobře napřed vypočítáno, že bylo marno všechno pátrání. Vždyť to bylo o trhu! Dostal-li velikou řízeň, obyčejně příliš málo se staral, má-li na hodování peníze. Uměl si důkladně přihnout buď na cizí účet nebo na dluh. Pokud byl svobodný, balamutil třeba tři holky najednou. Měl za sebou celou řadu skotáctví a nepravostí.

Oženil se, ale jakmile se mu narodil malinký Ferdáček, přišel o ženu. A v tomhle nepřijemném postavení, kdy klutinu musil svěřovati péči své sestřelé matky, přemýšlel borlivě, jak by co nejprospěšněji vplul do nového přístavu manželského. Hezký byl dosud, řemeslo mu šlo; to by bylo zle, aby nedostal nějakou podle srdce svého! Požadavky jeho nebyly malé; chtěl hezkou, pořádnou, poslušnou a hlavně bohatou. Tenhle plán byl dosti chvalitebný a moudře vymyšlený. Všichni starší lidé souhlasili jednomyslně, že mudrc Pourka má předsevzetí velice rozumné; škoda jen, že holky na vdání chtěly také dostat ženichy pořádné a bohaté. A tohle byla pro Pourka

katolík, přece nemůže říci nikdo, že v nejrozsáhlejší svém díle „Dějepis města Prahy“ hledí činiti propagandu svému vlastnímu přesvědčení, že k vůli svým náboženským zásadám něco z dějin strannicky zamlčuje nebo že se zřejmou tendencí prodlívá při šlechtitelských skutečích katolíků déle než při dobrých činech jinověrců. Dějepisné prameny dostaly se tu do rukou pracovníka nejsvědomitějšího a nejvyššího poctivého. Právě v tom jeví se krásné uslechtilá svobodomyšlnost našeho učence, že sepsav díla v pravdě reální, dovoluje často i s velikým zapřením své osobnosti, aby každý myslitel kteréhokoli tábora náboženského a filosofického na základě objevených fakt mohl si sprádati zcela originální kombinace, neomezené názory slovního autora. Kolik evangelických historiků v Čechách dovedlo psáti s tíže vědeckým klidem, s toutéž šetrností k názorům lidí z jiného církevního tábora? Zkušenosti jsou zde až příliš zbláhé. Proto nám katolíkům líbí se veledílo Tomkovo — ať vytýká či chválí — že jde bezohledně za ryzí pravdou.

Před Tomkem již pro správné seznání českých dějin ovšem mnoho vykonáno; on však sdělával svá díla s tak bedlivou kontrolou původních pramenů, jako by před ním pracováno nebylo; neulehčoval si práci spolehem na vědeckou kořist jiných, pracoval všechno od základů. A přece svojí pečlivou kritikou všeho nikde se neblýská, nepoukazuje honosivě, kde mu bylo potřeba leckterou chybu i vážných historiků opravit, leč kde jest to nejnutnější potřeba. Musíte sami srovnávati díla Palackého, Dobnera, Pabíčky a jiných s Tomkovými pracemi. abyste seznali, jaké radikální a jak časté operace vykonal Tomek na těle české historie. Jest opravdu zjevem zvláštním, jak bedlivě, s jakým přímo úzkostlivým výběrem volí Tomek i jednotlivá slova, aby věta napsaná zněla co nejjasněji a historicky nejsprávněji. Často raději opisuje zastaralý výraz některého pramene, než by jej nahradil slovem moderním, jehož význam by se úplně nekryl se slovem staročeským. Takovým způsobem, pilným promyšlením všech i nejmenších detailů rostlo klassické dílo Tomkovo — hotová stavba z žulových, neochvějných kvádrů. A právě pro takovou vědeckou svědomitost jeho „Dějepis města Prahy“ zůstal při vši mravenčí pílí jeho

nejhorší smůla. Každá říkala, že o lumpa není proč stát. A pak si nechtěla žádná uvázat na krk paedagogický dohled na Ferdáčka hned v prvních dnech líbánek. Vydaří-li se prý to klouče jako jeho táta, ještě může někdy nevlastní matce za všechny starosti namlátit.

Na Barču si Pourka vzpomněl při své praktické filosofii několikrát; slyšel, že pořád mladencům i vdovcům vzkazuje. Ale tahle osoba se nijak nehodila do rámce Pourkova rozpočtu. Kdepak takovou hubatou a k tomu s dětmi! Ta by Ferdáčka stále odstrkovala. — Ale když zavířila po vesnici tolik překvapující zvěst, tu moudré přemýšlení Pourkovo zprvu se celé pletlo a pak si razilo nové dráhy. Teď se mu najednou začala Barča moc líbit; Pourka při tak podivné změně okolností hned si udělal rozpočet nový. Sčítal pečlivě všechna břemena i prospěchy, jež by plynuly z doživotního spojení s Barčou, a když obě položil na váhy, uznal, že přece jen bude dobře pobídnouti srdce k rychlejšímu tlukotu lásky. Filosofoval: ona má už dvě děti, já jedno; to už jsou hned pro začátek tři, což není žádnou maličkostí, uvážil-li se, že bude ještě nějaký přírůstek. Za to však má Barča chalupu, pole a k tomu čtyři hotové tisíce; já mám chalupu čistou a tři stovky v záložně. A tohle všechno dělá dohromady nejméně pět korečů, čtyři tisíce tři sta jedné a dvě chalupy. Už to tedy stojí za to, starat se mimo Ferdáčka ještě o dva caparty. Já jsem hezký a šikovný, ale ona taky. Barča jest ostrá, ale já nejsem takový sláva jako nebožtík Lojza; zkrátím se už jinší tyranou. Však si Barča ráda na komando zvykne; a při tom mi musí slíbit, že Ferdáčkovi nikdy neublíží. — Tuhle svou chajdu prodám, přestěhuju se k Barči do lepší a — budu mít hraběcí živobytí.

stavbou nedokončenou. Leč na takovou stavbu, jejíž základy není nutno kontrolovati a opravovati, směle již a dosti pohodlně lze Tomkovým pokračovatelům položiti kameny poslední.

Jak dovedl vážně pochopiti svůj veledůležitý úkol, jak uměl v zájmu vědy pracovati přímo s heroickým sebezáporem, o tom svědčí honzennatá vytrvalost, s jakou sestavoval místopis staré Prahy. Ač byl mužem zcela skromným, který popularity nikdy nevyhledával, přece jen neodpřel si r. 1871 v předmluvě k II. dílu „Dějepis města Prahy“ s veřejností sděliti: „Když vyšel roku 1855 první svazek díla tohoto, neměl jsem žádného pomýšlení, že uplyne 16 let, než mi bude zase možné, svazek druhý téhož díla předložiti čtenářstvu. Skutečně počal jsem spisovati tento druhý díl již ku konci roku 1858. Při spisování však častí jednajících o místopise cítil jsem čím dál tím více nejistotu půdu pod sebou. Byl jsem sobě sice všechno, co se mi v tom ohledu zdálo býti poněkud paměti hodné, rovněž již před tím vytáhl ze zřídels; nicméně při každém kroku přicházel jsem na pochybnosti neb na prostou nemožnost, když se jednalo o určité ustanovení, kam která znamenitost náležela, takže o množství věcech byl bych musil vysloviti pouhé domněnky, mnohých jiných pak docela pominouti mlčením, nevěda, co s nimi učiniti. Tu se mi naskytla konečně jistá metoda skoumání, slibující lepší a jistější dojiti cíle, při tom však nad míru mezolovitá ano duchamorná. Ku provedení jí musil jsem svůj materiál místopisný předně doplniti vytažením sobě zápisů o prodejích čili koupích domů Pražských, neb jakýchkoli zmínek o nich všech bez rozdílu z celého času, jehož se týče, i dílem také mnohem pozdějšího, pomocí pak podrobných rejstříků k tomu cíli zhotovených vypátrati a ustanoviti polohu jednoho každého domu, buď znamenitého neb neznamenitého. Tím způsobem podařilo se mi sestaviti sobě ulici za ulicí, náměstí za náměstím, jak co stalo neb jak se co jmenovalo v Praze ve druhé polovici 14. a v první polovici 15. století, s jistotou a s určitostí, jaké jsem před tím nikdy docíliti nedoufal. Bylo mi, jakobych starou Prahu vykopával co nějaké Pompeji neb Herculanium část po části z rumiště, kterým

Tahle nová úvaha nebyla ovšem nejhorší. Ale někdy bývá velký rozdíl mezi teorií a praksí. Takové rozdíly pozorujeme při politických stranách, při moderních humanitářích a zvláště při záložnách; ano, zvláště ve výkazech některých záložen četli členové velice uspokojivé cifry, ale když po jistém čase otevřeli mimo knihy také pokladnu, seznali, že kolikrát i výborný, velice studovaný počtář dělá v rozrůznosti s kasou něco zcela jiného, než co píše na papír. A takové bolestné omyly stanou se i při ženění. Na tohle si jinak velice chytří Pourka v téhle chvíli ani nevzpoměl. Byl tolik spit hrdostí nad svými stálými úspěchy, že ho již opustila všechna opatrnost. Každé jeho taškárství, všechny jeho větší plány dařily se mu dosud tak uspokojivě, že ani nepozoroval, jak chytá místo chutného lososa ježka.

„Podívejte se, tetka, podívejte se,“ šťuchala jednou k večeru stará Krajcová obkmoť Bezinkové: „koukněte, Pourka už obchází kolem Barčiny chalupy. Z toho něco bude.“

„I já bych Báře toho ševce ze srdce přála“, odpovídala Bezinková; „ten by jí zaplatil za všechno, co se na nebožtíkovi napáchala. Ten chlap je vám jako divous; to by Barča proti němu dlouho jazyčkem sekat nesměla.“

„I jen ji slotu nechte“, šuškala Krajcová tajemně, šeptem; „tě neudělá nikdo nic. Vždyť ta můra čaruje. Že ten její Lojza tak brzy umřel, a že teď tak najednou zbohatla, to není jen tak samo sebou. A ještě vám povím; včera jsem za ní pasla krávu; dnes ráno dojím, a na mou duši, že to mléko bylo trochu do krvava. Víckrát za tou slotou nepasu!“

„Hm, je-li to, tetka, pravda, že ta Bára dovede čarovat, však si ten ničema taky zaslouží, aby ho někdo pořádně potrestal.“ — Tak a po-

ji pokryla pozdější století. Práce tato přípravná stála mnoho času. Pokud jsem ji neodbyl, musil jsem další spisování dějepisu Pražského prozatím zastavit, ano část místopisu již napsanou potom docela zase přepracovati.

Na svazek čítající 530 stran věnoval Tomek skoro šestnáct let úmorné práce! Co za takovou dobu napíše moderní „fešák“, historických úvah o všem možném, aniž třeba vážné historické dílo důkladně přečetl! Jak dovede moderní „aristokrat ducha“ psáti pružné, elegantním slohem vyšperkované úvahy o duchu českých dějin, o významu Husova, o fysiognomii Jiříka z Poděbrad, ač sotva do Tomka povrchně nahlédli! Kolik v naší době napsalo se moderních, modernějších a nejmodernějších úvah o Bílé hoře, o povaze českých bratří, o jesuitech — beze všeho studia! A moderní člověk, popletený historickou lyrikou jest spokojen; takové šumivé limonády stačí mu zcela k ukojení „vědecké žízně“.

Proto se pranic nedivíme, že čím líp otvíral Tomek nefalšované panorama naší minulosti, že tím směleji mohl i tak zvaná intelligence dějiny naše — falšovat. „Rozhledy“ poznamenaly, že Tomek mezi nynější lidi nepatřil. — Ba že nepatřil! Jeho dílo bylo psáno pro nynější dobu skoro marně. Dav spitý svými justamenty a „ucelenými názory“ opatrně se vyhýbá sdělit s širší veřejností ty Tomkovy historické objevy, které různým „moderním názorům“ na ducha našich dějin neodpovídají. O Tomkovi psány již za jeho života články uznalé; ale — při té chvále v praksi brjelo odsouzení hodné zhrdání jeho výzkumy; Tomkův hlas zkrátka massami překřikován, nasloucháno spíše s potleskem dryáčnickům.

Leč máme pevnou naději, že nejen Tomek sám, ale i jeho díla budou vysoce ctěna, citáty a výtahy popularisována, že budou sloužiti za jeden z hlavních základů historické výchovy nejširších mass, — až dojde umíněným kejklřům pacht a lid z opojení se probudí. A doufáme, že tak bude již brzy. Chimérické „úvahy“ upadnou v zapomenutí, ale svědomitá stavba Tomkova bude trniti majestátně celým věkům.

Volné listy.

(Otázka mravní v literatuře. — Ve Francii).

(8) Minule vzpomněli jsme, že v nynější francouzské literatuře vzbudilo se několik významných spisovatelů, aby čelili záhubnému myšlenkovému proudu a praktickému životu na něm založenému. Rozpoznali, že se páchají hříchy a dělají chyby proti zdravému životu národnímu a lidskému, prohlásili mužně svůj odpor proti povrchnosti a neprozřivé požívačnosti. Až do roku osmdesátého ovládáno bylo totiž umění francouzské skoro bez výminky názory: umění pro umění. Dle mínění tohoto totiž jest úlohou umění, obrážeti a ujasňovati dauf hmotný stav jevů a nestavěti se k nim uijk v určitý poměr mravní. Nevyslovovalo umění o jevech společenských žádného soudu, nýbrž jen chutnalo a požívalo se stejnou zálibou věci dobrých i zlých. Umění tímto směrem pěstované ovšem jen podporovalo bez-

dobně uvažovaly kmotry, co zatím Pourek v svátečních sátech netrpelivě u zahradního plotu přeshlapoval.

Konečně Barča ukázala se na dvorku. „Dobrý večer. Baruško! Co pořád děláte?“ hlasil se o rozmluvu Pourek.

„I jdu se právě podívat na kravičku, Vojtášku. Vy jste dnes přistojen jako ženich. To vám to sluší!“

Pourek se začervenal radostí a bez dlouhých rozpaků probodil: „Hm, kdo ví, co se brzy stane, Baruško. Já svého Ferdáčka dlouho bez nové maminky nechat nemohu; ke všemu sám nestačím... A řeknu upřímně, že už nevěstu hledám. Baruško a — vy ženicha nepotřebujete? Máte dva roztočilé sirotečky, chudáčky bez táty; tak se mi srdce svírá, když si pomyslím, že takové hezké dětičky jsou bez táty. Jak se podívám na Ferdáčka, hned si vždycky vzpomenu taky na ty vaše droboty. Kdyby si ty děti hrály s Ferdáčkem dohromady, hned by jim bylo veseleji. A vy se mi líbíte, že jste šikovná ženská; to já vím, že vám teď vzkazují ženichy ze všech stran, ale dřív o vás šelmy nevěděli...“

Barča byla tolik potěšena, že jí Pourek děti chválil, že by ho byla hned radostí objala. Ale myslila si, že trochu upejpání nebude škoditi. „Inu to já vím, že jste taky člověk šikovný, ale — když jste přece jenom šelma. Každý říká, že jste taká a že nepromluvíte jednoho poctivého slova.“

„Himmlll! — dělal Pourek uraženého. „Kdo mne takhle ještě teď bude pomlouvat, jazyk mu vytrhnu! Za svobodna tropí člověk obyčejné václícos, ale od té doby, co mám Ferdáčka...“

„Inu nezlobte se; naubližovali se mi lidé

starostnost francouzského života, v němž vznikají nejen mody, ale v němž vždy nejprve uchytí se jakýkoli směr vědecký bez hloubavého přemýšlení. Černé stíny v umění i život francouzský vrhl vědecký směr, jehož nejčelnějším představitelem byl Renan, jenž celé generaci intelligence francouzské dal evangelium knihou, jež nazývá se „Budoucnost vědy“ (Avenir de la science). Pokolení takto vychované zavrhu vše, čehož nelze smysly poznati, zamítlo všechno, co týká se svědomí a světa nadmyslného, potlačilo záhady domnívaje se, že tím již jsou rozřešeny a přijalo za své tvrzení, že „svět jest dnes bez tajemství.“

Nejmohutněji a nejurčitéji ztělesnil se tento názor životní v románech Zolových, u něhož není již víra v jistý druh vědy, nýbrž úplná pověra. Není tedy divu, že z takových myšlenek rodí se materialism v nejširším významu a v nejrůznějších podobách. Jest to žití tělesné, rozkošnictví, nekročená smyslnost a konečně oslabení duše a těla. Z takového ovzduší vyšly knihy Zolovy a zase z němu se vracejí, rostliny vábivých, ale jedovatých květů, knihy, které nemají ničeho, co by povznášelo k velikému chtění a silné vůli. Divno, že i u nás se mluvilo o umravňujícím významu Zolovu. Hrdinové z románů a divadla táhnou za sebou čtenáře a diváky, a jest jisto, že čím jsou hrdinové chorobnější, tím jest jejich vliv větší, protože hřích vždy více táhne, než-li ctnost.

Vzory mravní velikosti, pevné vůle, zdravého, cíle vědomého rozumu byly by účinnější, nežli rozličné ty chorobné zjevy v románech Zolových, a prostý příklad ctnosti mluvil by hlasitěji, nežli mravní rozklad a páchnoucí hnojště s oparem vášni. Zola svými kuhihami neumravňuje a měl-li skutečně úmysl tímto výlučným způsobem umravňovat a varovat, pak to není možno nejen z příčiny právě uvedené, ale také z toho důvodu, že sám všechnu mravnost ubíjí. Jsme-li právě jen tím, čím jsme a nemůžeme-li býti jinými, kterážto zásada jest základním kamenem Zolovy vědy, pak úloha každého spisovatele jest jen naprosto trpná. Tedy i naši velebitelé Zolovi, jako všichni jiní, věc dobře nepromysleli.

Ačkoli otázka mravní všude se tlačí do popředí, přece mimo Zolu jsou ještě mnozí a mnozí spisovatelé francouzští, kteří spisy svými lehkomyšlnost a rozkošnictví francouzských reprezentativních vrstev živí a podporují. Ne činí tak, pravda, rysy hrubými a tvrdými jako Zola, ale i jemnější vstříkování jedu zvolna působí k rozkladu. I tito spisovatelé, ač by měli o důsledcích svých knih pilně přemýšleti, nechávají se unášeti všeobecným proudem, nebojíce se propasti, ku které se blíží oni i národ. A chceme-li užiti širších rozhlédů, třeba tvrditi, že palčivá otázka mravní není jen otázkou francouzskou, nýbrž otázkou všech jiných literatur. Lhostejnost a lehkomyšlnost vůči této otázce není jen nebezpečstvím národu francouzskému, nýbrž i vzdělaným národům ostatním. Jest to otázka, které se nikdo myslící nevyhne a která zabavuje rozum moralistů. Krásně to tedy pověděl Dumas: „Každá literatura, která nemá na zřeteli schopnost zdokonalovati, umravňovati, poskytovatí ideál, jedním slovem užitek, jest literatura mrzácká a nezdravá, mrtvě porozená.“ Tato jasná slova obsahují jednu ze základních pravd lidského

tolikrát, že naposledy našinec má trochu nedůvěry ke každému.“

„Já se vám divím, taková rozumná ženská, a přece věříte takovým klepům. Co pak zlé huby necuchaly do nedávno taky vás?“ A udeřiv se v prsa, deklamoval Pourek slavnostně: „To se podíváte, že se budu o vaše sirotečky tak otcovsky starat jako o Ferdáčka a že všelijaké hlouposti se mi už zprotivily. Jakkpak teda, Baruško — no — no!“

„Inu, když teda myslíte...“ A mladá vdovička stiskla vztaženou ruku Pourkova.

„Baruško, uvidíte, že vás budu mít radši než sebe, na mou duši!“

„A víte, Vojtášku, ty peníze, co teď mám...“

„Ale, kdopak se vás ptá po penězích! Pro mne si nemějte třeba nic; přinesu přece sám taky hezk u pomoc, dovedu si vydělat. Já jsem si nepřihel pro peníze, ale pro hodnou, upřímnou ženskou. Jen abyste měla taky mého Ferdáčka trochu ráda!“

„Inu, to přece víte, že mám taky trochnu citu pro ubohého sirotečka!“

Pourek šel domů celý rozradován. Hovořil sám k sobě: „Hochu, ty máš filipa jako málokdo. Ted se ti povede jako hraběti. To já dobře vím, že se dá omámit i nejrozumnější ženika hezkou tváří a péknou řečí. Ale ani sám jsem si nemyslel, že ta Barča vzplane tak najednou. To jsem ji rezentil!“

A Barča zas měla velikou radost, že Rosentraumův návrh už plínáší kýžené účinky. To je dobře, že se jí ten Vojta neptal, dá-li mu z těch čtyř tisíc jednušek něco upsat! Panečku, to by byla právě při samých námluvách otázka velice nebezpečná; možná, že by se k ní Pourek otočil

rozumu, o níž nelze ani co nejméně pochybovati. Platí i těm našim spisovatelům, kteří z francouzské literatury tolik rozumové a mravní frivolnosti odkoukali.

Lehkomyšlným rozkošnictvím a bezstarostnou povrchností, jak je sledujeme v mnohých knihách francouzské literatury, žije Paříž, tato hlava a srdce Francie, toto hlavní město Evropy. Právě v těchto dnech líčil mi své dojmy pařížské přítel, jenž dlel v hřtivém městě nad Sequanou právě za pobytu krále španělského a za zvěsti o porážce ruské u Čumy. Rozvětvený obchod, bohatství, nádhera, rozkošnictví podaly si ruce, aby zpříjemňovaly život vyšších vrstev pařížských. Etiketa vyhnaná až do nejmenších podrobností, nám zajisté obtížná a směšná, stíhá pařížským vtípem a směšností každého, kdo se proti ní probřeší. Pro toho, kdo buď vědomě anebo bezděčně porušil etiketu, mají Pařížané určité označení: „Ten jest z provincie.“ Badiž to Francouz, Angličan, nebo kterýkoli příslušník jiné národnosti. Vláda pařížské etikety jest tak strhující, že i vznešení a sebevědomí Angličané, zavítavše do Paříže, úzkostlivě dbají, aby si příslušná pravidla etiketní osvojili. Z té příčiny obyčejně se stává, že zejména Angličanka, osvojující si modu a účes pařížský, hned jest poznána a častována ironií a vtípem. Jednání takové založeno jest ve vědomí superiority Paříže nad ostatní Evropou, o níž Pařížané dobře vědí, že se po nich opíjí v jídle, v modě, ve společenských zvycích a v čem ještě jiném. Na příklad nevěstě německého následníka svatební roucho bylo sice zhotoveno v Německu, ale ostatní výbava na rozkaz císaře Viléma byla objednána z Paříže. Vtipy o tom jen přelý jíž také z té okolnosti, že císař Vilém jest ve Francii velmi nenáviděn.

Král španělský byl nadšeně uvítán. Udělili tak Pařížané z přirozené galantnosti a společenské slušnosti a mimo to věděli, že návštěva tato má jistý význam politický. Mladý král byl věduy předmětem pozornosti a ovací pro svou snahu vše viděti, mnoho poznati a mnohým se obohatiti. Jeho duchapřítomnost a neohroženost při atentátu učinila ho rázem populárním. Přes to však zneprátněl si výkvět pařížských dam. Provinění jeho záleželo v tom, že v opeře, kde hrál Faust, věnoval pozornost výhradně jevišti a nikoli hezkým tvářím a nádherným toaletám Pařížanek. Sotva že z Paříže odejel, přišla hned k platnosti pařížská lehkomyšlnost. Kdesi vyskočil a brzo po bulvárech a v novinách počal kolovati vtip: „Le petit Phphonse“, (malý Alfons). Není správně tedy, co píše dopisovatel „Času“: „Paříž, ač republikánská, miluje vášnivě krále a přes svůj demokratism níze se kloní před každou korunovanou hlavou, jež sem zavítá.“ Paříž vykonala jen mezinárodní zdvořilost a jest sobelíbou nadsázkou, vytýkati jí nízké klanění a nedůslednost v demokratismu. Takové vítací oslavy již se vžily a, dle zastřené ironie dopisovatele „Času“, při uvítání presidenta republiky francouzské v některém státě monarchistickém, musilo by se na příklad říci: „Petrohrad miluje vášnivě presidenty republik a níze se jim kloní i přes svoji lásku k carovi.“

A když již jest řeč o králi, třeba připomenouti, že ve Francii se také již uvažuje o monarchovi vlastním. Francie vnitřními zápasy

zády. Barča se taky spolehala dosti důvodně, že ještě několik neděl po svatbě neuslyší od Pourka otázky, kde ty peníze má. No — a v té době už si Barča něco na svoji výmluvu vymyslí; snad z toho bude trochu rámusu, ale pak Vojta přestane bouřit, aby si sám nedělal před obcí ostudu. Škoda však, že vdovička Pourka dobře neznala. Zapletla se do tak spletné sítě, že by teď sám Rosentraum těžko radit dovedl.

„Už mou milou od oltáře vedou, tenkrát jsi má Baruško, tenkrát jsi má“, tak jásalo srdce Pourkovo za šest neděl po zdařených námluvách. Vojtěch si usmyslel dělat při svatbě pána, platil všechny útraty sám, aby lidé neříkali, že se už hned s počátku na peníze Barčiny tolik lepí a zkrátka, že si bral spíš peníze než vdovičku. To se ovšem Barči náramně líbilo; nenamítala proti kavalířské štědrosti Vojtově nic. — Ale nedlouho po svatbě ubodil Pourek na Barču s otázkou, která se jí zase náramně nelíbila: „Kdepak máš vlastně, Baruško, ty peníze? Ne abys si myslila, že je od tebe chci — to ne; ale jedná se tu o tebe. Má-li je někde ve spížitelně, ponese to interest; ale kdybys to dala do nějakého křeftu, snad by bylo ještě líp.“

„Víš, Vojtášku, já to ještě nechám. několik neděl tak. Jist chvála Bohu máme co, a po té svatbě jest ještě tolik starostí s pořádáním věcí pejnutejších...“

„No, vždyť já jen tak“, řekl Vojtěch a satloukl cvoček do podrážky.

Za tři neděle však — nová interpellace trochu určitější: „Baruško, ty děti potřebují nějaké

a nastrojenými vlivy cizími jest neustále tak oslabována, že vážní a myslící vlastenci touží po panovníkovi, jenž by Francii sjednotil a v sjednocení sil aby jí dal klid uvnitř a vážnost a úctu na venek. Duševní rancie se přemudrovala, čímž ztratila pevnou vůli, schopnost zdravého života a odhodlanost k činům. To pociťují bolestně v armádě, kdež zachovávali si poměrně spofádanější život rodinný, nežli civilisté, a kdež opravdověji a starostlivěji uvažují o zahraničných nebezpečnostech. Jistý důstojník francouzský projevil obavu příteli mému, že ve válce s Německem Francie by byla poražena. Proto důstojníci francouzští obávají se války i přes to, že vědí, že Rusko má rozloženou mohutnou armádu na západních hranicích. Zmíněný důstojník hovořil o zdatnosti a výcviku armády německé a o námořní moci německé poznamenal, že jest počtem rovna francouzské, kterou však předčí modernějšími lodními děly.

Jaký poznatek ze všeho toho se podává? Francie r. 1870 byla poražena pro svoji vnitřní slabost a rozmařilost. To rozpoznali vůdčí politikové a spisovatelé, ale hlasy jejich obecnou nemoc nevyhlídily ani nezastavily, protože duševní složení francouzské se nezměnilo. Patrně tedy, jak veliký vliv na život mají idee a jak důležitá stále jest otázka mravní v životě národů.

Obrana.

(8) **Komedianti zásad.** Svět si na různé atentáty tak zvykl, že nás již ani nepřekvapují. Svět dnes jest již tak otrlý, že zvyklá nejhoršímu a žádná zvrhlost a hrůza jím již nezafese. To jest také znamení doby. V praxi již přijímají se šílené kousky anarchistické jako kterýkoli projev nespokojenosti proti stávajícímu řádu, ano jsou i žurnalisté, kteří dovedou skutky takové hájiti a současně odsuzovati. Jako anarchismus jest převráceností, právě tak převráceností jest omývati jej. Buďte jsou ještě nějaké zásady, pak musí se od čestných lidí zachovávat, anebo nejsou, a pak nesmí se různí komedianti tvářiti, jakoby jim zásady byly nade všechno. Kulturní dokument k těmto poznámkám našli jsme v „Času“, jehož dopisovatel z Paříže praví o atentátu na krále španělského: „Lid pařížský byl těžce uražen touto nešetností vůči jeho hosti a nevole proti pachateli neznala mezí. Nejlepší demokraté nenalezli dosti silných slov k odsouzení tohoto činu, litujíce zároveň, že poslouží policii za vhodnou záminku, aby pronásledovala nepohodlné revolucionáře a vrhala do vězení četné anarchisty, obzvláště španělské.“ Rozkošná logika a vzorná morálka, že ano? Jest banda odvážných loupežníků a jeden z nich jest chycen; tu vyskytne se novinář, jenž lituje, že ostatní členové bandy budou pronásledováni a pochyťáni! Dítě napilo se ze studny a smrtelně onemocnělo a žurnalista „Času“ nafiká, že studeň bude zasypána a že se nebudou moci otravovat i ostatní občané. Páni pařížští policajti, nebuďte tak zlými a nepronásledujte anarchisty! Vždyť to jsou tak dobří a pokrokoví lidé, kteří neublíží nikomu, leda že tu a tam hodí nějakou tu petardu. A co pořád se křičí o těch anarchistech? Zahynuli polabští Slované,

hadýrky, Ferdáček zvlášť jest celý oškubaný; nu — a já bych taky něco na sebe potřeboval. Ve svatebních sátech přece nebudu smolit dratev. Mohla bys dát na to něco ze svého.“

„Ale vždyť to ještě tolik, Vojtíšku, nespěchá; vždyť mám taky sukni a jupku všelijakou a nefíkám nic, protože mi je zcela jedno, chodí-li třebaš některá žebrota ošacena líp než já. A ty's přece sám před svatbou fíkal, že o mé peníze nestojíš.“

„Inu — to je pravda, ale copak při tolika dření nemůžeme žít trochu líp než některý baráčník?“

Barča upokojila na několik dní svého muže slibováním, že ty peníze stejně neprohýří, že se ze ně jednou budou mít dobře všechny děti — i Ferdáček atd. A zatím — hezky tajně se chytala posledního, skoro zoufalého prostředku k odvrácení blížící se domácí bouře. Potají odprodávala různé drobnosti a sázela do lutrie horlivěji než stará babička. Ale — štěstí se k ní stále obracelo zády.

A za dvě neděle začal neodbytný Pourek zas: „Barčo, aspoň mi tu spofitelni knížku ukaž, nebo pověz kde ji máš. Jsem přece tvůj muž a tak mám povinnost se starat, aby se to někde neztratilo, nebo nepohodilo. A ostatně taky bys už mohla aspoň dvě stovky vyvednout, protože jich potřebujeme teď přede zněmi jako soli.“

„Inu, Vojtíšku, nezlob se; víš, já jsem si tu knížku schovala u tety v Mračíně. Tady chodí v noci plno všelijakých pobudů, a já jsem se bala, aby některý v noci... Všude to vědí, že ty peníze mám, a jsme tady tak na konci vesnice... Ale o tetě nikdo neví, že tu knížku tam má.“

zahynou Čechové a je-li zabit od anarchisty nějaký člověk, lidé budou žít dál.

(14) **Kotázce sv. Jana Nepomuckého:** Jan z Posilge, spisovatel znamenité kroniky německých řádů, píše k roku 1393: Der Römische Koning czu Progow vortrenkte eynen groszen doctoren utriusque juris mit synis selbis hant. Místo toto lze nalézt v knize Scriptores Rerum Prassarum III., 187. Tím je přece míněn sv. Jan Nepomucký. Zpráva má proto důležitost, že Johann von Posilge jest současný a o pražských poměrech dobře zpravený dějepisec. Byl od r. 1376—1405 oficiálem (úředníkem) kapitoly v Marienwerder. K téže kapitole náleželi tehdy děkan kapitolní Jan z Marienwerderu, bývalý professor богослові na pražské universitě probošt kap. Jan Reymann, který v Praze studoval a tam r. 1387 na doktora práva církevního povýšen byl. Pro katolictvo jest zpráva Posilgeova zajímavým potvrzením vývodů Fr. Štědrého a tím obranou našeho národního světce proti nepřátelským útokům.

Resoluce na Mariánské kongresu a hlas z nekatolického tábora. V odboru pro Mariánský kult přijata v Praze dne 13. června resoluce, v níž prohlašuje se mimo jiné:

Prochůzci jsouce pevnou vírou a povzbuzení vzorem nejsvětější Panny a Matky Boží Marie, jejíž zvláštní úctě práci svou zasvěcujeme, prohlašujeme, že chceme ze všech sil svých pracovati k tomu, aby byla mravnost všeobecně chráněna a pěstěna a aby neblahé následky mravního úpadku byly pokud možná omezovány a odčiňovány.

Ze tou příčinou domáhati se budeme na první místo toho, aby ochrana mravnosti byla přiměřenými zákony upravena a aby vládní a veřejné orgány nedovolovaly zejména nesvědomitému obchodování s předměty, jež cit studu a mrav urážejí.

Vedle toho chceme sami pečovati o to, aby všechny nástrahy k porušení mravního citu a k neřestem svádějící byly z veřejnosti vylučovány a ohražujeme se zejména proti literární a umělecké produkci, která se obestírá rouškou vědy a umění, aby svobodně šířiti mohla nemravnosti. Proto zvláštní zřetel chceme věnovati veřejnému vystavování obrazů, podbizen a pohlednic a jsme odhodláni vyhýbati se každému, kdo by s takovými předměty obchodoval nebo je rozšiřoval.

Institute, jež jsou již ke zmírnění a zamezení následků nemravného života založeny, budeme účinně podporovati.

A právě v Rozhledech z 24. června píše Dr. O. Kramář: „Zhusta potkává se člověk u zástupců svobodného směru v umění s touto křivou námitkou. Tvrdívali, že umění vůbec nemůže být nemravné, člověk ale že má býti mravný. Tato námitka patrně předpokládá, že umělecké dílo, které uráží cudnost a stud, člověku nemůže býti závadno, je-li sám dostatečně mravný. Avšak naproti tomu pravíme: Odkud má nezralý chlapec a nedospělá dívka, jinoch i zralá panna, ano muž a žena vzíti prostředky, aby zachovali člověku vrozenou cudnost aneb věrnost manželskou, když všude narážejí na předměty, jež pohlavní pud dráždí? — Jest kultus krásy, t. j. nahoty, a vyličení nekrotených pudů lidských, jež odporují společenskému řádu, tak důležitě člověčenstvu, aby k vůli tomu cudnost mládeže byla ohro-

„Já ti něco řeknu“, promluvil rozčileně Vojta, „buďto jsi moc hloupá anebo chytrá; ale já to budu vědět hned.“ Svlékl zástěru, hodil na sebe kabát a mřil ke dveřím.

„Rány Boží, Vojto, co jen před sebe bereš!“

„Však se to dovíš, a teď mi dej pokoj!“ Pourek vyklouzl ven — — —

K večeru vrazil Pourek do světnice celý rozčilený a taky trochu podnapilý. „Tak ty, podvodnice, takhle! Teda ty tak! Ona se chlubí v novinách, co má peněz a zatím je to žebrota! Himlil!“ A už zdvihal Vojta pěst.

„Rány Boží, Vojto, za všechno může jen ten Rosentraum! On to všechno...“

„Mlč, mlč ty, zlodějko, ty duše taškářská; ptám se v Mračíně na knížku — a bába o nicem neví!“ — — —

A co potom následovalo, to už není potřebí dokládati. Sám Ferdáček vřískal při patření na manželský zápas, jako by ho na nože bral. Lidé se kupili před chalupou v houlech.

„Tu máš, kluku furiantská,“ řekla si Krajcová, „tohle ti už dávno patřilo za to furiantství; připálil jsi se jenom jednou, ale za to kloudně.“ — Inu, už to tak bývá, že chybí-li chytrý, chybí hodně. A že potrestání vychytralé Barči také patřilo, o tom nebylo sporu.

A Pourek se mstil zle a zle. — Až přijdeš, čtenáři, kolem té chalupy, nezdržuj se blízko zvláště k večeru ani na minutku. Buďto tam ječí Barčou týraný Ferdáček anebo se tam odehrává krutý zápas. Snad bys musil případně jít k soudu za svědka anebo bys na tebe oknem vyhlítko kus nádobí nebo dokonce kladívko. Věř mi, že tam není pobyt nijak idyllický.

žováca a řádné spoluzití v manželství bylo podrýváno? — To však děje se zajiště, jsou-li takovéto výtvoř umělecké obyčejné a rozšířené. Nesmírně klame se ten, kdo domnívá se, že mladistvá mysl chlapce a dívky aneb i u zralá mysl muže a ženy takovými výtvoři není zaváděna.

(3) **Resumé vědeckého časopisu.** Masarykova „Naše Doba“ naučila se dle příkladu socialistické tiskoviny heslu: „Čím drzeji, tím líp.“ Píše na př.: „Jestli je v Čechách možno na některých místech pozorovati v hospodářství pokrok, nemají na tom nejmenšího podílu (1) kněží, kteří se práci v lidu vyhýbají a od lidu drží se v uctivé vzdálenosti.“ Tak! Uvádíme jen prostě k informaci četným kněžským pracovníkům na poli národohospodářském, aby věděli, jak jejich práci cení vševedoucí „Naše Doba“. — Ještě významnější perla moudrosti a nestrannosti „Naší Doby“ jest tohle tvrzení: „Z několika stran ozývají se stížnosti, že autonomní a s nimi v každé špatnosti za jeden provaz táhnoucí klerikální živly místních a školských rad...“ Už dost; obraťme několik stránek v témže čísle „Naší Doby“ a uvidíme tam o socialistickém jízlivém pamfletu „Kněžské záznaky“ tenhle realistický posudek: „Vhodný spisek pro poučení (1) širokých kruhů.“ Jinak šikovně úhořovitá „Naše Doba“ se zde přece jenom tím „posudkem“ šeredně tala. Před lidmi rozumnými ani netřeba nesmysly a prolhanosti té brožury odražeti. Za to však jest vysoce zajímavé, že tento socialistický výrobek německého původu znechtěl se samým chytřejším německým socialistům, takže jej veřejně i tiskem odsuzovali. A teď ta tiskovina má být — dle rozhodnutí „Naší Doby“ — vhodná pro poučení širokých kruhů u nás. Inu, „Naše Doba“ umí chváliti socialistické spisy a tupiti paušálně katolické — auz by do nich nahlédla — jak jsme už jednou dokázali. O zúmýslých nepoctivostech „Naší Doby“ psali jsme již vickrát. Jak pak kdybychom opláceli paušálním tvrzením: „Socialisté a s nimi v každé špatnosti za jeden provaz táhnoucí tisk realistický...“ Ale buďte, pánové, pokorní! My totiž nové tvořícími se zásadami realistického náboženství dosud jsme se nenakazili.

Politický přehled.

Sněmovna poslanecká ve Vídni pracuje dál, vždyť ministerský předseda bar. Gautsch pobíhá vše v před. Mladočechy i Němce uchvátil slibem, že na Moravě zřízeny budou university dvě, česká a německá, ale neřekl kde a kdy. Na rozšíření všech universit slíbil 25 mil. korun, Čechům přiznal oprávněnost české vnitřní úřední řeči v Čechách a na Moravě a prozatím je odkázal na platné zákony ujišťuje dále, že i tu podá říšské radě zvláštní předlohu. Tak upokojil částečně Čechy i Němce, ač právě nyní z rozbrojů maďarských naplňuje sněmovnu dusné ovzduší. Sněmovna posl. přijala prozatímný rozpočet, předloha o obchodní smlouvě s Německem byla přikázána celému výboru. Prusácký náhončí poslanec Schönerer již zase minulý týden provolával ve sněmovně slávu Hohenzollernům. — Poslanci se přemalo starají o jednání sněmovní, vždyť předseda musí je napomínati, aby konali svou povinnost, ježto sněmovna pro malou účast stává se často nezpůsobilou k usnášení se. — Říšští a zem. čeští poslanci z Moravy na schůzi v Brně prohlásili rozhodně, že česká universita na Moravě může býti jedině v Brně a nikde jinde. — V Opavě udály se minulý týden zase protičeské a protivládní demonstrace.

V Uhrách zatím rozbírá se venkov, aby se neplatily daně a ničím se nepřispělo k provedení odvodu nebo ke svolání záložníků. Ministerstvo Fějervaryho, když mu ve sněmovně prohlášena nedůvěra, podalo žádost za propuštění, ale císař ji nepřijal. Myslí se, že se Maďaři do 15. září, kdy se má sněm opět sejíti, vybouří. Mocnář prý se vyslovil, že v žádném případě neposkytne Uhrám vojenských ústupků.

Při zahájení švédského sněmu prohlásil král, že unii s Norskem nehodlá obnoviti prostředky násilnými, třeba že Norsko porušilo platné zákony. Celý spor provede se asi klidně.

Ač to v ruském Polsku vše, zvláště v průmyslovém městě Lodži, kde musel býti prohlášen stav obležení, car snaží se aspoň ústupky Poláky si nakloniti. Teď právě vyhlášen úředně carský ukaz, jímž jazyk polský nabývá na školách v ruském Polsku dosti velkých práv; i v úřadech a spolcích musí ho býti šetřeno. — Zákonodárny sbor k chystanému zasedání má sestávati z 500 poslanců na 5 let volených, kteří budou nedotknutelní.

Na mandžurském bojišti dosud nedošlo k nové bitvě; jen tu a tam dochází k menším srážkám, při nichž Japonci sami doznávají své

ztráty. Japonci dle všeho netroufají si udeřiti na sesílené vojsko ruské, které pod rukou Lj-nevičovou ukazuje větší rozpínavost. Na vy-jednávání o mír chystají se dále obě strany.

Nemluve mně smutným hlasem, že je život pouhý sen, duše že jen smrtně dříme a svět není, čím se zdá. Na širokém poli bitvy, i při strážných ohních života, nebuďte jen hnanou němou tváří, ale hrdinami v zápase. Žítí velkých lidí na paměť nám uvádí, že i vlastní život činit můžeme vznešeným, a s tímto světem při rozluce, stopu bratřím, již za námi spěj, zůstaviti k útěše. Vzhůru tedy hlavy, a při své práci každý stůj! Srdce tvé pro osud každý budiž hotovo; zklamal-li tě jednou, prací a trpěním opásej se proti němu na novo.

Smiles: Moudrost života.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Václ. Honzák, farář v Kratonohách, za faráře do Žehuně; p. Jos. Rychter, koop. v Pohledu, za faráře do Řičky; p. Frant. Středa, koop., za administ. v Dolní Dobroučce; p. Jos. Svata, koop. ve Zručí, za koop. do Stoků; p. Frant. Janák, kapl. v Žiželicích, za administ. do Kratonoh; p. Václ. Řeháček, administ. v Žehuni, za kapl. do Žiželic; p. Frant. Jirásko, katecheta v Přibyslavi, za katechetu do Nov. Města n. M.; p. Jan Koniček, koop. v Nížkově, a p. Václ. Demel obdrželi propuštění do Ameriky. Uprázdnené místo: Kratonohy. fara patron. hrab. Zdečka Kinského, od 1. července b. r.

Slavnost Božího Těla konala se v Hradci Králové i minulou neděli. Po slavné mši sv., kterou sloužil ndp. generální vikář dr. Al. Frýdek, vyšel z chrámu Panny Marie průvod, v němž jmenovaný hodnostář nesl Nejsvětější nejčistě ku dvěma oltářům na Velkém a pak ku dvěma na Malém náměstí. Průvodu účastnilo se pět p. t. kněží s cth. boboslovci, spolek katol. tovaryšů a nemnoho obce-nstva. Více se mladým líbilo stinné koso podle gymnasia, kde se na odív vystavovala různá krása. Snad by slušelo naší mládeži více, kdyby aspoň tehdy, když u protějšího oltáře uklánějí se věřící před Nejsvětějším, ustala v procházení se a trochu mysl povznésla.

Ve schůzi městské rady králové-hradecké dne 23. června 1905 usneseno: Technické kanceláři se uloží, aby podala návrh a rozpočet na postavení nového pavillonu pro výcep piva a prodej potravin na novém dobytčím tržišti. — P. J. Komárkovi, hostinskému v č. p. 105, uděleno bylo povolení k překročení policejní hodiny. — K žádosti p. J. Komárka, klempíře, aby sám zavést si mohl vodu do novostavby své, vyhověno nebylo. — Paní A. Fultnerové uděleno povolení ku zřízení vodovodní odbočky do její novostavby na č. p. 80. — Stavba dvou nových pavillonů pro dobytčí tržiště zadá se mistru tesařskému p. Janu Jonešovi. — Říditelství městské školy dívčí zde udělen byl příspěvek na výlet pro chudé žáky. — Jednotě divadelních ochotníků odebrány byly částky za spotřebovaný plyn při třech divadelních představeních. — Panu V. Kotlíkovi uděleno bylo povolení ku změně fasady na novostavbě jeho a p. Ježka v bloku C. — Technické kanceláři se uloží, aby dle možnosti dala Malé náměstí za příčinou sokolského průvodu upravit, policii pak, aby jízdu povozů po dobu průvodu kolem města řídila. — Vyhláší se prodej vrbového proutí v rayonu pevnostním r. 1905. — Vzato bylo na vědomí sdělení okresního výboru, že zemský výbor udělil sboru dobrovolných hasičů subvenci k zakoupení smýkačích plachty. — Na návrh správy obecné školy dívčí udělen byl požitek z nadace založené bývalým purkmistrem p. Collinem Marii Kozlové, žákyni V. třídy obecné školy dívčí. — U firmy Bromovský, Schulz a Sohr objednají se plechové šablony pro kanálové profily ve třídě Pospíšilových. — Vzata byla na vědomí správa tech. kanceláře, že nemohla dosud započítati se betonováním stoky ve třídě Pospíšilové pro vysoký stav spodní vody. — C. k. okr. hejtmánství podá se žádost za povolení betonové stoky v tělese erární silnice ve třídě Pospíšilové. — Veřejné čtení Palackého propůjčeno bylo městské divadlo a udělen příspěvek na uspořádání přednášky o mistru Janu Husovi, dne 4. července t. r. — Schválena byla nabídka pana Zd. Ježka na koupi starých pomníků na hřbitově Pouchvském, jež při dražbě dne 14. t. m. prodány nebyly. — Jednotě Sokol zde poskytne se za pět for chvoji a zapůjčí se kamenné kostky pro župní slet sokolský dne 2. července t. r. — Jedna podpora prodloužena byla na dobu jednoho roku, jedna žádost za zvýšení podpory byla zamítnuta a poukázány byly některé účty k výplatě. — Ve schůzi dne 26. t. m. usneseno: Právovar. měšťan. uděleno povolení k úpravě „Kozinky“. — P. Hynku Česákovi pronajata byla chladicí komora v jatkách na dobu od 8. června do 8. července t. r. — Schválena byla správa správy ústředních jatek o zabavení nevyspělého telete a jedné vepřové hlavy. — Oznámení Občanské záložny v Pardubicích, že postoupena jí byla paní. M. Čihákovou ze Skutče pohledávka za dlažební kámen obci dodaný, postoupeno důchodu k evidenci. — Deputace vyslané spolkem majitelů domů ve východních Čechách

stran nutné reformy dané domovní ku klubu českých poslanců strany svobodomyslné a ministra financí ve Vídni účastní se pan náměstek Pilnáček a pan městský rada Halounek. — Poukáže se k výplatě účtů p. R. Hölzra v Praze za dodanou novou dekoraci selské světnice pro městské divadlo Klicperovo a technické kanceláři se uloží, aby předložila návrh na pořízení dřevěných součástí pro tutéž dekoraci. — Oznámení a. k. okresního hejtmánství, že c. k. místodržitelství ponechalo nadaci Protivovskou Anně Ballové do 30. září 1905, vzato bylo na vědomí. — Panu Ant. Petrofovi uděleno povolení ku postavení nového domu na místě starých č. p. 60., 61. dle změněných plánů vyjma návrhu fasady. — Panu F. Otavovi uděleno bylo povolení k obývání nově vystavěného domu jeho na parcele č. 10. v bloku C.

Osobní. Pan c. k. okresní hejtmán Ot. Pirchan nastoupí 15. července místo v Semilech.

Sokolský slet a Mariánská slavnost. „Osvěta lidu“ nemeškala nazvati Mariánskou slavností 2. července pořádanou „truceslavností“. Není nad chytrou! Proto považujeme za vhodné sdělit, že ta „truceslavnost“ ustanovena na svátek Navštívení Panny Marie již dříve, než návštěvi oznamovala sjezd Sokolstva. Den ten jest tím vhodnější, že stejné na onen svátek četné zástupy v processí do Hradce Král. přicházejí, ovšem aniž by dle příkladu některých přítelůků kohokoliv provokovaly. Dělať-li „pokrokoví“ trucesjezdy, myslí si „Osvěta lidu“, že takové šlechtěné srdce musí mít také rozhodně katolik. Nikoli — starostlivá „Osvěta lidu“, přes všechny nespravedlivé úderky tvé a listů s tebou spojených nedáváme na jevo „vlastenectví“ následováním smělého pastorského prohlášení: „Přýč od pokolení cizoložného!“ Ne — v podporování vlasteneckých snah a v pravdě vzdělávací činnosti jsme s naším Sokolstvem za jedno. Za to však „Osvěta l.“ lamentuje nad tím velikým hříchem vzdělávacího odboru „Č. O. S.“, že se týž odvážil vyzvati rozumné Sokolstvo, aby se nedalo sváděti těmi, kteří zneužívají sokolského nadšení pro náboženskou propagandu. Tot se rozumí, že se v pastorech hnulo zlé svědomí a „Osvěta l.“ na jejich obranu mluví bled o malkosti, svrchovaném ramenářství, podlipštině, o poražení slepou, načichnutí klerikalismem, o přetvářce, tupé potměšilosti, atd. Pěkný článek na uvítanou! Ale přes tyto nadávky bohudík Sokolstvo prohlédá čím dále tím předivou neapřimných, ba nestoudných „evangelických“ šířitelů Lžipogia, kterým se už fabrika na mrzačení českých duší začíná — nevyplácet. A nové akcionáře tato družina nesežene, přes všechno štvání nesežene. — A provází-li „O. l.“ k vůli pastorem vzdělávací odbor „Č. O. S.“ tak nehoráznými potupami, pak ovšem tím méně se divíme, že v téže číslu v lokalce o „truceslavnosti“ na katolíky hází kal obvyklé své „sprostoty a že „pokrokové“ překrucuje.

K sokolským dnům. V sobotu 1. července v Klicperově divadle představení „Naši furianti“ od L. Stroupežnického. v neděli o 5 hod. odpol. veřejné župní cvičení, před nímž přednese JUC. Dvořák řeč „O úkolech sokolstva“. Večer o půl 9. hod. vенеček v dvoraně Městské besedy. V pondělí ráno společný výlet vlakem k Žižkovu stolu a na Chlum.

Prapory k sletu sokolskému. Městská rada vyzývá majitele domů, aby o sletu sokolském ozdobili domy své prapory. Máme sice v dobré paměti, kterak předáci hradeckého Sokola chodili o katolických sjezdech po majitelích domů a přemlouvali je, aby prapory domy své „klerikálům“ neozdobovali, ale proto přece přimlouváme se, aby katolícky smýšlející majitelé domů vyhověli pozvání městské rady, řídíce se zásadou „když ty do mne kamenem, já do tebe chlebem.“ Ukažme, že taktnost je příznakem katolíka.

Hřbitovy Pouchovské. V přítomné době, kdy veškerá příroda oděna nejlepším svým rouchem, jest zvlášť pěkný pohled na hřbitovy upravené pečlivou rukou zkušeného zadravníka. Jedním z největších hřbitovů v okolí Hradeckém jest Pouchovský hřbitov při kostele sv. Pavla. Lonského roku na pozem upraveny byly na hřbitově tom nové cesty, jimiž celý hřbitov rozdělen ve krásná pole, pokrytá stejnými řadami hrobů, jež odobeny jsou tisícovými pestrými květy. Mnohé hrobky upraveny jsou přímo nádherně; zvlášť pozornost návštěvníka poutá monumentální výstavnost i překrásnou ozdobou květinovou hrobka† Arn. Bradyho, uměleckým závodem J. Ježka postavený náhrobek rodiny Honke-ovy, nádherně upravené hrobky pp. Plešivého, Bitterlicha, rodiny Exlerovy, Waldekovy, Červenkovy, p. Jaroslava Červeného a mnoha jiných. — Celkový pohled jeví se oku návštěvníka jako krásně upravený park, jímž vládne ruka zkušeného odborníka p. J. Vognara. — Návštěva hřbitovů Pouchovských zůstává každému milou upomínkou.

Neplecha. Obyvatelé v Dlouhé ulici v Hradci Králové mívají velmi často to potěšení, býti vyrušeni z nočního odpočinku „zpěvem“ chodců, holdovavších pozdě do noci sklenici. Řev a hvízdání těchto „nepřátel alkoholu“ jest tak velké, že by to mrtvého probudilo, ale po strážci nočního klidu ani slechu. A tak hoší s mokrě čtvrti tábou bez přeháňky dál, aby svou hlasitou veselostí občastnili ulici jinou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. upozorňuje své pány vkladatele, že není nutno vkladní knížky za účelem připečení pololetních úroků zvlášť

předkládati, posouvá se úrok z každého vkladu v knížkách ústavu počítá, a dále zárokuje, do knížky samé pak přilepítočně zanáší. Vklady na knížky úrokují se 4 proc. ode dne vložení do dne vybrání.

Příspěvky na zřizování venkovských knihoven. Jednotě boboslovů královéhradeckých zaslali vdpp.: Josef Buřek z Prábova 3 K, Jan Kostkan, far. v Pastě Kamenici 2 K. Knihy darovali vdpp.: Aug. Novák, far. v Dobfenicích, Jan Volánek, far. v Běstvině, Tomáš Kouřil, c. k. prof. v Rychnově. Vivant sequentes!

Jmenování profesorů na středních školách. Skutečný učitel na státní realce v Hradci Král. Lad. Kredba ustanoven na staroměst. čes. stát. realce v Praze; skut. učitel téže školy Karel Kuchař na stát. čes. realce na Nov. městě v Praze; zatímni učitel na stát. realce v Hradci Král. Jos. Kounovský jmenován skuteč. učitelem tamtéž; hlavní učitel na učit. ústavě v Poličce Jos. Novák ustanoven na stát. gymnasiu v Litomyšli; skut. učitel jmenování prozatímni učitelé: Al. Vaňura z ob. realky v Kostelci n. Orli. pro stát. gymnasium v Chrudimi; Ant. Doležal z gymnasia v Čáslavi pro stát. gymnasium v Litomyšli; B. Pokorný ze stát. realky v Písku pro st. gymn. v N. Brodě; V. Radouš ze st. gymn. v Kolíně pro st. gymn. v Král. Dvoře; dr. V. Janda ze st. gymn. na Smíchově pro st. realku v Pardubicích; R. Pazderna ze st. realky na Novém Městě v Praze pro st. realku v Pardubicích; dr. J. Uzel ze st. realky v Písku pro st. realku v Pardubicích; dr. J. Vilhelm ze st. gymn. v Přibrami pro st. gymn. v Čáslavi; dr. S. Nikolau ze st. real. v Praze pro st. real. v Pardubicích; J. Říha ze st. gymn. ve Slaném pro st. gymn. v Čáslavi.

Tkalcovské zboží — vlastní výroba — firmy Alb. Holý v Hradci Král. doporučuje se přízni obecnstva. Na skladě jest zboží dobré, laciné a vždy v hojném výběru.

Pout na Zámečku. V neděli dne 25. června t. r. konala se ve filiálním chrámu Paně sv. Jana Ktt. na Svatojanském Kopci — farosť Novohradecká — pout, při kteréž měl dp. P. Alois Jemelka z T. J. z Hradce Král. slavnostní kázání za obroměho účastnatelů lidu. Potom slavnou mši svatou celebroidal vedp. kanovník Frant. Kerner za assistance dp. P. Al. Jemelky, vdpp. děkana Antonína Vitvara a kaplana dp. Al. Calky. Kopec Svatojanský jest velmi útulným místem, jehož dosud velmi málo všimáno. S jeho stráni obrostlých lesními i ovocnými stromy rozvírá se úchvatný rozhled na všechny strany. V několika villách jest tu velmi příjemný letní pobyt.

Oheň. V noci na sobotu 24. t. m. vypukl na Novém Hradci Král. z neznámé dosud příčiny oheň v domku obuvníka Rola a zachvátil též i sousedící domek sklenáře Francka. Škoda je pojištěním kryta.

V hospodyňské škole ve Stěšerách bude přednášeti dne 2. července p. Ant. Rosan, odborný učitel rolnické školy v Plzni, o významu a provádění uhlové kontroly po způsobu dánském.

Slavné lázně Velichovky u Josefova v Čechách do 26. června t. r. navštívilo 108 lázeňských hostů.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni obrala si za úkol starati se o české boboslužby a o nábožensko-mravní vzdělání Čechů vídeňských. Šlechtetný úkol ten může jednota zdárně řešiti pouze tehdy, když se jí dostane vydatné podpory. V neděli dne 9. července 1905 bude se konati v kostelích diecése královéhradecké obvyklá sbírka pro tuto jednotu. Kdo tedy můžeš, hled štědrě přispěti k účelu tak dobrému.

Kunětická Hora. Dne 20. června t. r. konala komise ministerstvem vyslaná obhlídka památné Kunětické Hory na Pardubsku. Nalezeno, že čedič kunětický nehodí se na stavby regulační a odporučeno jednomyslně historickou tuto památku v každém ohledu šetřiti. S potěšením všestranným bylo přijato ujištění se strany zástupce barona Draascheho, že majitel velkostatku omezí lámání kamene na to nejnutnější, ba že je odhodlán jako věrný ctitel historických památek během času na hradě provésti některé opravy. Tak snad přece Hora Kunětická nerozpadne se v sutiny. To je také přáním všech, kteří starobylý hrad tento znají. Na nejvyšším místě bude opět označen jako dříve bod triangulační.

Opravy chrámové. Chrám Zvěstování P. Marie, v klášteru zvaný, v Pardubicích hájí se v nový čistý úbor a není daleká doba a bude celá budova zevně i uvnitř ve své slohově umělecké rekonstrukci řízením p. architekta Dvořáka úplně hotova. Pak to bude jeden z nejpeknějších kostelů v Pardubicích. Nutno to veřejně konstatovati, že zásluha o tak pěknou úpravu chrámovou náleží vším právem katechetovi na zdejší realce p. prof. E. Teplému, který k podniknutí tomu dal účinnou iniciativu, a který neunnavnou a všestrannou činností způsobil, že sešlo se na sbírkách peněžních tolik, aby záslužná práce jeho korunována mohla býti zdárným výsledkem. Město Pardubice, finanční zdejší ústava a přemnozí domácí i vzdálení příznivci chrámu tohoto svojí šlechtěnou munificencí podporovali úspěštilou snahu tu tak, že zaslý a úplně zachráněl tento stánek Boží mohl oděn býti v roucho budovy chrámové důstojně. Všem budiž srdečně: Zaplať Bůh! Až bude úprava i uvnitř zcela hotová a postaveny i velmi pěkné varhany, bude chrám tento znovu vysvěcen. Doufáme pevně, že to bude na počátku nového školního roku, aby tak dům modlitby pro mládež účelu svému byl konečně odevzdán. — S potěšením také musíme se tu zmíniti o obnově filiálního kostela v Pardubicích. I tento chrám byl úplně zaslý a státní Božímu naprosto nepodobný. Dnes ale je to roztomilý, pěkný úplně restaurovaný kostelík. Byl také, pokud se to dalo dělati, o něco rozšířen. Kdo viděl dříve ty oměněné černé zdi, tu bronznou úpravu vnitřní, ten by obnovený kostel v Pardubicích sotva poznal. Zvlášť krásné jsou tu nové

varhany, které firma Šturma v Pardubicích přináší. Ještě. Závěrečná o restaurování a úpravu tohoto filiálního kostela náleží tu p. J. Markalousovi, říd. učitel v Pardubicích, který za horlivé a vydatné podpory ze strany duchovní správy v Pardubicích postavil si tu za šiva pomník tak krásný a trvalý. Budí se mu také naše srdečné: „Zplát Bůh!“ — A nyní v chuti pustíme se do opravy chrámu děkanického. Ten tu ještě stojí jako Lazar. Bohdá, že tomu dlouho nebude a počne se pracovat i na tomto chrámu Páně.

Umělecká výstava v Lázních Bělé. hradeč blíž se k svému otevření. Dnem 28. července počínají, pokochají se návštěvníci pohledem na 408 děl, jež vystavuje 59 umělců. Pečlivě sestavený katalog bude dobrým průvodcem po obou patrech místní školní budovy, v níž bude plně čtyři týdny výstava uměletem. V juře jsou pp. V. Březina, A. Kalvoda a L. Kuba. Jména jejich jsou dostatečnou zárukou, že spatříme jen práce cenné. Také uspořádání celé výstavy provedeno bude za přitomuosti jmenovaných umělců. S prodejem losů se počalo a do výhry dány jen originály. Komitét věren heslu probuditi smysl pro krásno a umění. postaral se o několik přednášek. Zveme všechny umění milovné čtenáře tohoto listu, by výstavu naši navštívili.

Ze Solnice. 31. květen letošního roku přinesl mnohým našim „ovčákům“ a „pokrokatům“ veliké sklamání, neboť nejdřív pan biskup byl i v městě našem slavně a upřímně uvítán. Ač štvánice několika známých zkrachovaných veličin zavinila, že sbor hudební se uvítání nesúčastnil, byla Jeho Bisk. Milost srdečně pozdravena u slavobrány místním vdp. děkanem Ferd. Blechou, městskou radou se starostou města p. Al. Hlaváčkem v čele, vys. urozeným p. baronem z Königswarterů, patron. komisařem p. Svobodu, zástupci příslušných obcí, učitelským atd. Po uvítání jednou školačkou odebral se v průvodu nejd. pan visitator do fary a odtud do chrámu Páně zbožným lidem již do posledního místa naplněného. Njdp. biskup po mši sv. promluvil k lidu jednu ze svých srdečných, jímavých řečí, jimiž navždy vepsal se nezapomenutelně do srdcí všech, kdož měli příležitost Jeho Bisk. Milost slyšeti. Po odlení sv. biřmování asi 600 biřmovanců odebral se J. B. Milost do školy, kde po uvítání p. říd. učitelem J. Fáborským jménem učitelské a jedním žákem jménem žáků byla zkouška z náboženství. Lesku celé slavnosti dodali i vlotpp. Ad. Wunsch, c. k. okr. hejtmán a Dr. Jan Prašák, c. k. okr. škol. inspektor z Rychnova n. K., kteří mezi sv. biřmováním zavítali do našeho města. Co zvláště na všechny neobyčejně působilo, bylo, že J. B. Milost rádiila ochotně na cestě ze školy udeliti sv. biřmování jedné mladistvé dívce na smrtelném loži, ač čas už valně byl pokročil. Celý den byla v městě slavnostní nálada, která však se změnila v smutný bol při loučení se s J. B. Milostí odpoledne, kdy v kostele nejd. p. biskup svým srdečným způsobem se s námi rozloučil. Kéž tato krásná slavnost otevřela nejen oči, ale i srdce i těm, kdož je dosud před „světlem světa“ a milostí Boží uzavírali. Jeho Bisk. Milosti pak žeň a odpát nebeský Pán!

Z Bendžkova u Police n. M. Na Hod Boží svatodušní 11. června 1906 začaly ve farnosti Bendžkovské u Police n. M., čítající 1439 duší, sv. misie s ukončením 18. června 1906 na nejv. Trojici B. pověřením křtíže misijnářského a závěrečnou pobožností. Sv. misie vykonal a velkou ochotou veled. pp. P. Česlav Přichystal a P. Augustin Strnad ze řádu kasatelského (Ord. Praed.) z kláštera Dominikánského v Praze. Kázání byla 3 denně, návštěva vždy přehojná; penitentů 1057, počet veliký vzhledem k počtu obyvatelstva farnosti. Za obětavost převelkou, horlivost a lásku, s kterou podnikli veled. pp. misijnáři sv. misie, upřímně „Zplát Pán Bůh!“

Z Ném. Brodu. Zpěvácký spolek „Jasou“ pořádá dne 9. července t. r. v parku „Budoucnosti“ přehodnou slavnost s přispěním bratrských jednot v šupě Malátově soustředěných: „Čech a Lech“ z Humpolce, „Dobrušana“ z Chotěboře, pěveckého odboru české Besedy Jihlavské, mnohých jednotlivých pěvců vřkolních, dále za spolupůsobení úplné vojenské kapely z Jindřichova Hradce, řízením kapelníka p. Jana Zemana. Sbory pěvecké řídí sbormistr „Jasou“ p. Jos. Rácek. Pořad: Od 10—11 hodin dopoledne koncert kapely na náměstí. V 1 hodinu společná zkouška pěvecká v zahradě p. Vodičkové. O 3. hodině koncert v parku s následujícím programem: 1. Blodek. Předehra k zpěvohře „V studni“. 2. B. Smetana. „Věno“, mužský sbor. 3. Zieher. Valčík z opery „Schätzmeister“. 4. Palla. „Národní tance“ v mužském sboru, pív. odbor Jihlavský. 5. R. Wagner. Sbor norských námořníků z opery „Létací Holanďan“. 6. Kubát. „Slovaneká lípa“, mužský sbor. 7. Dr. A. Dvořák. Směs z opery „Šelma sedlák“. 8. Offenbach. Barcarola a Finale z opery „Hoffmannovy povídky“. 9. Vogel. „Cikáni“, mužský sbor s tenorovým sólem. 10. B. Smetana. „Skočná“ z „Prodané nevěsty“. 11. „Na Moravu“, smíšený sbor od K. Bendla. 12. J. Zeman. „Plesová kytička“, masurka. 13. Kompit. „Petřík“, mužský sbor, odbor Jihlavský. 14. Komzák. „České zvuky“, velká směs. 15. P. Křížkovský. „Dar za lásku“, smíšený sbor. 16. Gounod. Fantazie z opery „Romeo a Julie“. 17. Bendl. „Svoji k svému“, mužský sbor. 18. Lehar. Valčík „On a ona“ z opery „Juxheirat“. 19. Procházka. „Gavota-Empire“. 20. Sousa. „The Loyal Legion“, americký pochod. — Kavárnu, trafik a prodej pohlednic obstará láskavě dámský odbor. — Vstupné za osobu 60 hal., studující a dělníci 40 h. Vstupenky pro kontrolu budteš znatelně noseny. Čistý výnos věnován bude na vnitřní zařízení „Sokolovny“ a „Budoucnosti“, proto dobročinnost se nikterak neobmezuje. Za nepřítomného počasí koncert pořádá se v divadle se vstupným za osobu 1 K 40 h.

Na vnitřní úpravu a výzdobu kostela sv. Mikuláše v Jaroměři darovali vdpp.: J. Řehák, děkan v Opočně 20 K, J. Váňa, farář v Bohárně 20 K, J. Hladký, katecheta v Jaroměři 10 K a V. Bládek, katecheta v Poličce 8 K.

Z Míčova u Romena. Opatrnosti nikdy nesbývá. Tak praví nám staré české osvědčené přísloví. Vážnost a pádnost jeho objevila se a zcela pa-

trnou byla u našeho p. faráře na Míčově p. Frant. Opřátky právě v minulých dnech. Zmíněný duchovní správce v bláhé předtaze, že úprava kongruy skutečně dostane se do žádoucích kolejí, aby svému dosavadnímu strádání ulevil, a též něco z tačných stolů lidí se stejným vaděním, a po případě i menším, z čehož něčeho si dopřáti nemůže, okusil, počal si zatřívovati chov králíků. Náš milý duchovní pastýř při své horlivosti i v tomto směru vynaložil svoji energii, by se mu chov skutečně zdařil. Několikráte za den chodil se dívat na své miláčky a je ob čas již obtěžkával, zda vbrzku již mohly by padnouti jejich životy za oběť. Při takovéto jedné králíčí obchůzce a denní visitaci poznal, že čím více se vybojuje stranám, vlastně straně některé a čím více se hýčká a jí udržuje, jak s tou kongruou se děje, že tím většího nevděku se člověk dožije. Jeden totiž ten malý ferina ve své lásce za dobrodiní a službu jemu prokazovanou našeho p. faráře notně konal. Ihned v zápatí počal prst otákat i bylo veliké nebezpečí, by se nedostavila otrava krve. Jen úsilovné práci a péči p. lékaře z Prachovic mají naši osadníci co děkovati, že náš vroncně milovaný a horlivý pastýř při životě a zdraví byl zachován. Přejeme našemu milému pastýři hojně zdraví, by dlouhá léta mezi námi blahodárně působil a nemálo těšme se z jeho brzkého uzdravení.

Průmyslové muzeum císaře a krále Františka Josefa I. pro východní Čechy v Chrudimí. Od 25. června do 9. července 1906 ve velkém sále barokové budovy musejní výstava originálů uměleckých a umělecko-průmyslových předmětů z majetku korporací a občanstva chrudimského. Vstup bezplatný v neděli a svátky od 9—12 hod. dopol. a od 2—5 hod. odpol., ve všední dny od 9—12 hod. dopol. a od 1—5 hod. odpol.

Na jubilejní vyšší realce v Kosteletě n. Orli. konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků hlašících se do 1. třídy dne 17. července t. r. od 8—10 hod. v řídícího ústavu. Zápis žáků přicházejících ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 14. září od 8—10 hod. Blížší zprávy lze si vyžádati u řídícího ústavu.

Různé zprávy.

Tisíciletá památka založení starobylé Budče. Zemská Jednota katolického duchovenstva pro království České oslaví tisíciletou památku založení starobylé Budče dne 5. července 1906 v den apoštolů slovanckých sv. Cyrilla a Methoděje. Pořad slavnosti: Slavné služby Boží na Budči sloužiti bude o 10. hodině dopolední J. M. njdp. děkan vždy věrné metropolitní kapitoly Pražské Dr. František Král, světitel biskup. Slavnostní kázání po mši sv. bude mti vldp. Dr. Cyrill Stojan, zemský a říšský poslanec, farář v Dražovicích na Moravě. Spojení drahou Pražsko-Duchoveckou do Kovár a Kralupsko-Kladenskou do Zákolan velmi výhodné. Přihlášky ku společnému obědu a 2 K přijímá děkanství úřad v Kovářech, pp. Zákolany, do 2. července t. r.

Spolek pro blaho epileptiků v království Českém nedávno vystoupil na veřejnost. Osd nešťastníků stížených padoucím nemocí je věru trpký. Společnost k jich osudu chovala se dosud velmi mrazivě. Málokdo je politoval, většina se jich bojí a zdvořile nebo nezdvotile se jim vyhýbá a pomocné ruky nepodal dosud nikdo. Než jen vzhledem k úspěchům citům, jež v duši každého člověka zasazeny jsou, ale i vzhledem ku hmotným zájmům a bezpečnosti společenské — každý epileptik nosí v sobě nebezpečí pro sebe i pro společnost — musel celá společnost bez ohledu na rozdíly národnostní, náboženské, politické, společenské třídy vítati a podporovati nšehtilou snahu, etarati se o blaho nešťastných epileptiků. Předsedkyní jest J. J. paní kněžna Kristina Marie ze Schwarzenberků. Konstituovaný výbor zve každého, kdo soucit v duši má a potěšení ze šlechetného konání, aby se stal buď členem spolku a přispěvkem od 2 K počínaje neb darem přispěl na pomoc bídě odstraňvaných nešťastných. Přispěvky přijímá pokladník pan Jan Votruba v Praze, Spálená ulice 24.

Právo jazyka českého ve Vídni a v Dol. Rakousích aspoň částečně uznáno odpovědí ministra obchodu, který prohlásil, že peníze a jiné záležitosti s českými adresami musejí se na poštách ve Vídni i v celých Dol. Rakousích bez námitek přijímati. Pouze při poštovních poukázkách a složných listech pro poštovní spořitelnu určených musí se prý z důvodů kontroly peněžité obnos udati v jazyku německém. Ve Vídni přece tedy uznali, že právě nyní není výhodné dráždit Čechy nepřijímáním čes. poukázek a záležit.

Matka šestí kněží. Dne 23. t. m. zemřela v Brně u nejstaršího svého syna Dr. Frt. Kolíska, kons. rady a faráře na domě, p. Marianna Kolísková v 72. roce věku svého. V malě chaloupce v Protivanově na Mor. vchovala 6 synů, kteří jsou všichni kněžími. Při prvotinách nejmladšího syna r. 1898 vyznamenána byla blahopřejným telegramem císařovým a letos o velikonočních poslal jí papež stříbrnou medaili. Pochována syny svými v Protivanově.

Starost o židy projevila i poslanecká sněmovna ve Vídni, když 26. t. m. přijala pilný návrh soc. demokratického poslance žida Daezyňského, aby Rakousko poskytlo ruským uprchlíkům útočiště. Ruští uprchlíci jsou nyní buď vojenskými sběhy, povětšinou to židé, a pak političtí provinilci, náležející ruské revoluční straně židovské a sociálně demokratické.

Z ochrany takovýchto židů věru může jednou Rakousku vzniknouti mnohá starost.

Stěelba proti mračkám pokládána byla do nedávna za výkon pověřený, ale v poslední době ozývají se vady častěji hlasové, kteří tvrdí, že stěelbou se zvláštních hmoždířů, k účelu tomu sestrojených, lze mračna rozptýlit a zameziti zejména trofejní krup a tím ovšem také krupobití. K hmoždířům těm jsou totiž připevněny kornoutovité kovové nádoby, z nichž se výstřelem vyráží do výšin proud vzduchu, jehož síla je tak značná, že usmrcuje i ptáky a v mračnech obyčejně klidných nastává vítr a proudění. Mračna za krátko se rozptýlí nebo ještě dříve, než se utvoří kroupy, sprchne deštěk, ale trvání jeho bývá prý krátké, a také blýskání po takové stěelbě záhy přestává. Prvé pokusy s takovými hmoždíři byly konány r. 1896 ve Slovenské Rytvici, a od té doby zřizováno bylo v Uhrách, Dol. Rakousích, Švýcarsku a v sever. Itálii více než tisíc stělen proti mračkám, a vědeckí odborníci věnují zařízení tomu nemalou pozornost. Zvonění na mračna jest však nemyslnou pověrou. (Noviny mládeže).

Ku zdravotnímu desateru. Ochraný spolek proti tuberkulose v Čechách vydal pěkné kolorované nástěnné obrazy se zdravotním desaterem a rozeslal je po školách, aby tam na vhodném místě byly vyvěšeny. Jsou na nich mnohé moudré výstražné pokyny v boji proti tuberkulose pro naše žactvo, ale my tam jedné velmi vážné výstražky v tomto směru s bolestí postrádáme a tou jest: Žáci nekuřte! Nemůžeme nikterak pochopiti, proč tohle žactvu nebylo s důrazem připomenuto. Jest jisto, že veliká část žactva našeho od nejnižších tříd počínaje při každé vhodné příležitosti okouší tohoto zapovězeného ovoce. To platí zvláště o žactvu v našich městech. Tak bylo zjištěno, že mezi 65 žáky ve třetí třídě obecné školy pětistřední, tedy mezi dětmi 9letými, bylo pouze 8 žáků posud nekouřících. Ostatní všichni se přiznali, že kouří anebo že kouřili. Což teprv ve vyšších třídách! A to přece jest nesporno, že tabák organismus lidský, zvláště dětský proti baccilům tuberkulosním neposiluje. Proč tedy i tento důležitý moment nebyl v dotčeném desateru náležitě vyznačen? Bylo by to jistě na mnohého mladého kuřáka dobře účinkovalo. V tom ohledu by nejučinněji ovšem působilo, kdyby naše zákonodárné sbory samy kuřectví mládeže konečně si všimly a zhubněmu tomuto sportu rázem konec učinily. Škola svojí omezenou disciplinou je vůči tomuto zlovyku úplně malomocnou. K tomu bychom si dovolili ještě něco málo podotknouti. Se všech stran dnes slyšíme, že tu i tam obecní výbor, zdravotní komise vydala zákaz nositi vlecý. To by konečně mělo se státi ze stanoviska zdravotního vešmě vřdu. Je-li prach pouliční plný nakažlivých baccilů, ať se tedy učiní přítrž modě zdraví a na prvním místě plíce lidské ohrožující. Jinak dovolávati se nějaké šetrnosti u lidí nerozumných a zůstávat bezvýsledné. Konečně rozumným rodičům radíme, aby svým dětem dávali požívat hojnost ovoce všeho druhu. Požívání ovoce sílí organismus lidský, čistí krev a utužuje kosti. Nadto pak lidé požívající ovoce, nejeví náklonnost ku zhubným nápojům alkoholickým a o to třeba u nedospělé mládeže zvláště dbáti, má-li býti otužilá proti tuberkulose.

Sluneční úpal. Kdo se chce za horkých dnů úpalu uchrániti, ať se před prací řádně naslídá, ale ať nepije na lačný žaludek žádných líhovin a kofalku vůbec ne. Onemocněního donesme na chladné místo, rozopneme mu všechny těsné oděv, na hlavu mu přikládáme chladivé obklady a otřejeme mu noby studenou vodou. Dejme mu i piti čerstvé vody.

Vzdělání dívek směry nejrozumnějšími umožňuje Ústav hraběte Pöttinga v Olomouci, který dokončil letos první desítiletí svého trvání, za který čas nasbíral vzácných zkušeností u výchově dívek a za kterou dobu daleko přes 2000 dívek různými jeho prošlo školami. Ústav obsahuje školu literární, vyšší dívčí, dvouletou obchodní, průmyslovou, kuchafakohospodářskou, jazykovou a hudební. Kdo chceš a můžeš své děti dopřáti dalšího vzdělání přes školu povinnou, dopište ústavu o prospekty a podmínky přijímací.

Laciné budovy školní. V úředním listu c. k. okres. hejtmanství královéhradeckého doporučuje se obcím na uvarování se přetížení školními stavbami přenosné školní pavilony atd., zřizované firmou Christoph & Unmack v Bunzendorfu u Friedlandu v Čechách. Stavby takové jsou trvanlivé, vyhovují všem zdravotním předpisům, vzdorují vlivům povětrnosti, v zimě dají se snadno vytápěti, též rozkládáti, přenášeti, a mohou býti v nejkratší době postaveny a po té beze vší škody ihned upotřebeny. Školních pavillonů, jež teprv v posledních dvou letech se zřizují, upotřebuje se v Rakousku, Německu, Švýcarsku a Dánsku již asi pro 250 tříd. Obce mohly by tedy těchto ataveb použiti, když se jedná o nutné rozšíření školy, tělocvičny, bytů pro učitele, dětských útulen, pokračovacích škol, kostelů a pod. nebo když se naskytne náhlé případy nouze (neštěstí požáru atd.). Samo ministerstvo vnitřní poznamenává, že podobný pavillon, — který, když by ho později k účelům školy potřebovali nebylo, k jiným účelům obecním by sloužiti mohl — pro jednotlivou školu dá se poříditi za 7000 K i s postavením a montáží, tak že jej lze v několika málo týdnech zříditi, a že při řádném udržování pavillon takový sloužiti by mohl k účelům svým na dobu se 50 roků.

Rostliny hmyzožravé. U nás v Čechách na četných místech vyskytují se zvláštní rostliny, které lapají hmyz a jím se také částečně žíví. Jest to zvláště tak zvaná rosnatka čili rosnička (Drosera). Má spodní listy opatřené nečetnými štětinkami, které zase mají na konci jakési bradavičky. Listy ty jsou načervenalé, kterážto barva je lákadlem pro hmyz. Jakmile sedne zvěšený hmyz na domnělý květ, který jest vlastně lapacím listem, sevře se zvláštní tento list, uzavře do sebe hmyz, štětinky vypustí žlutou tekutinu, která lapený hmyz učiní pro rostlinu atraktivním. Rosnatka na Hradecku a Pardubsku přichází dosti hojně. Na Kunětické Hoře byla hojná, ale ustavičným hubením vymizela. Zato se vyskytuje u Vysoké nad Labem. V Itálii ji druhy mohli v libu a při-

pravovali z ní různé likéry a prodávali pod jménem rosoglia do světa. Odtud povstala naše rosolka. Vedle rosničky ptichází u nás hmyzožravá bublinatka (Utricularia). Roste ve vodě a má dlouhá slahounovitá vláknina rozprostřená pod vodou. Na těchto vlákninách jsou zvláštní lapačky na hmyz mající podobu vodních bublinek. Do těchto zabloudivší hmyz, ba i nejmenší rybí potěr rostlinou bývají pohlceny a ta z nich potřebnou výživnou látku vystřebává. Podobně činí náš podbílík čili babí zub (Lathraea). Oto.

Paříž-Berlín. Společná výprava, kterou povede p. Jaroslav Karásek, c. k. učitel tělocviku v Brně, do Paříže, Lüttichu, Bruselu, Amsterdamu, Norderney, Helgolandu, Hamburku, Berlína a Drážďan, jest již zajištěna. Vyjede se z Prahy 18. července. V obnovení 395 K jest obaženo jízdné, byt a strava v předních hotelích a vstupné a sice na celé cestě až zpět do Prahy. S tímž zaopatřením pouze do Lüttichu a s jízdním lístkem odtud zpět až do Prahy pouze 265 korun.

Krvavé bouře v Lodži, prům. městě rus. Polska, nabyly v posledních dnech obrovských rozměrů. Na 60.000 dělníků měří se tu v boji s několika tisíci vojáky. Dělníci bojují za oárikádami, střílejí z oken, se střeš, vrhají se proti vojsku i s noži, dýkami, pumami a po jejich boku i ženy; ovšem že vojsko nelení, takže počet zabitých a raněných jest několik set. A přičiny těchto bouří nejlépe osvětleny na nedávné schůzi mistrů a dělníků. Dělníci si namítají, že tovární mistři jsou většinou Němci, že mnozí z nich v hrubosti své zacházejí s dělníky hůře než s hovadem. Dělnictvo vysáváji na každém kroku. Mistr vyžene dělníka, kdy se mu zlíbí. Za nejmenší provinění ukládají se pokuty; dělník musí mistrovi sloužit kdykoliv v továrně i mimo ni. Mnoho dělníků jen z osvočení mistrů bývá trestáno. Ještě hůře to je v továrnách, kde pracují dělnice. Hrozbami, penězi, násilím, sliby svedena doved každá dělnice; musí sloužit za předmět choutky továrníkovi a jeho synům, jimž mistři musí vybírat lepší zboží, a mistrům samým, ale i všem jejich pomocníkům a všem sluhům továrny. Mravní stav dělnic jest tu děsný. Nedivno proto, že z takové roztrpčenosti došlo k dnešní revoluci v Lodži, zvlášť když tu i židé se socialisty připravili půdu. Právě židovští dělníci nejlépe se ozbrojili proti vojsku a také v židovské čtvrti postaveno bylo nejvíce barikád. Lid tak rozbouran, že nedbá ani stavu obležení, který snad městem prohlášen.

Pěstování růží stalo se už mnohým příjemnou zábavou. Úředník, rolník, obchodník, řemeslník i prostý dělník leckde s láskou ošetřují královnu květin, růži. Kde jen kousek vhodného místa mají, neměli by zapomenouti na růži, vždyť krásné pěstouny keřů růžových, obalených množstvím růží barvy bílé, žluté, červené atd., upoutá každého. A zvlášť mládeži naší věru posloužilo by velmi, kdyby více naváděna byla k pěstování růží. Při ošetřování svých miláček odvrátí se leckterá mladá duše od všelijaké rozpuštění, zjemní a zvykne uslechtilé zábavě. Jak trudné působí zahrada rolníková, v které mimo ovocné stromy není koutku pro nějakou okrasu! Což pak těžce pracující rolník nebo řemeslník nemohl by si zvlášť popřát nějaké radosti povznášející, či snad určen jen ku dřině? Věru mnohý sám si život jen ztrpčuje, až se mu kolem srovná hemží radostí nevinných. Ozdobte zahrádky své růžemi a shledáte, že okolí přibytku vašeho se rozjasní a že i vás bude domov více těšit. A nyní tak snadno lze si skvělost růže vypěstovat. Pěkný šápek si zaopatříte z pole nebo lesa a rouby nebo očka i z těch nejjemnějších růží vám také leckdos ochotně daruje. — Po prvním odkvětu růží, v červnu a červenci — odstraníme veškeré opadané květy. U čajovek užijme se opadání květů se stopkou krátkou, u jiných prospívá řez delší. Větvičky, které v koruně zůstaly slabé, bez květů, vyřízneme, ač není-li koruna příliš řídká. Divoké výhonky vyřízneme úplně, nepotřebujeme-li jich na místě větviček poškozených. Hojným zaléváním za suchého počasí donutíme růže k rychlejšímu vzrůstu. Růžím velmi prospívá močůvka. Tou zaléváme za deštivého počasí, nebo i za suchého, když zalijeme nejdříve močůvkou a hned na to vodou. Pozor dáme i na housenky a pak na rez růžový, který se objevuje na spodní listů, na větvičkách v podobě žlutavých teček. Napadené části nejlépe ihned spáliti. Také se objevuje na listech a větvičkách plíseň růžová, jakoby ony části byly posypany moukou; i tu nakažené části nejlépe spáliti.

Pro domácnost. Hovězí pečeně sekaná. Půl kg hovězího a půl kg vepřového masa se umele, čtyři červené kůřičky zbavené žemličky se v mlece namočí a vymačkají; na kastrol se dá asi jako slépičí vejce kousek nového másla, namočené žemličky se tam vloží a tak dlouho se tím míchá, až se z toho udělá tuhá kaše, která se nechá vystydnout. Po té přidá se k ní to sekané maso, dvě vejce a dva žloutky, dvě v máse utřené sardelky, malinko tlučeného pepře a sekané citronové kůry, dle chuti soli a míchá se pak hmota tak dlouho, až je stejnoměrná. Nyní se pomáže prkénko bílkem, hmota se rozválí na stotinu silnou plochu; tře na tvrdé vařené vejce se rozkrájí na polovic, po délce vloží se na maso, které se ještě poklade na větší nudle nakrájeným vařeným uzeným jazykem a na nudle krájenými kyselými okurkami. Pak se maso sbalí jako závin — jest lepší, když jest delší a slabší — pomáže bílkem, vloží na pekáč na pomastěný papír, poklade se kousky másla a peče v troubě jednu hodinu; mezi pečením polévá se hovězí polévkou. Studená tato pečeně se rozkrájí na pěkné dílky, okráší se kyselými okurkami. — Uzený jazyk jako předkrm. Vařený uzený jazyk se rozkrájí na pěkné kroužky a připraví se následující pomazánka: Čtvrt kg pečeného telecího masa se jemně ušlehe neb umele, přidá se k němu 12 dkg nového másla, 3 v máse utřené sardelky, 4 vařené žloutky a tře se to, až je to stejnoměrné. Nyní se tím pomáží koláčky jazykové, do prostřed se dá jedno kapara, okráší se to kyselými okurkami a kolem masy se dají citronové koláčky, kousky kadeřavé petržele. Jest to v létě dobré předjídlo.

Upozornění. K dnešnímu celému nákladu „Obnovy“ přiložen prospekt odborného časopisu „Československých letopisů muzejních.“ Časopis ten doporučujeme s připomenutím, že zasílán jest toliko před platitelm a neb přihlášeným odběratelům.

(Z a s l á n o.)

Veledůstojnému duchovenstvu diecése Královéhradecké!

Aby nám bylo možno heslo nezapomenutelného biskupa vlastence: „List proti listu — kniha proti knize —“ prakticky prováděti, zakládá Jednota bohoslovců královéhradeckých každoročně v osadách nábožensko neb národně ohrožených knihovny, dobře vědouce, jak může působiti dobří kniha v lidu. Počet založených knihoven letošního roku došlo 80 a do sud ještě přicházejí prosby a žádosti za nové knihovny a za výměnu dříve založených. K tomu je třeba peněz. Bohoslovci sami upisují značné částky — ale to vše nestačí. Proto obracíme se na dobročinnost veleďustojného duchovenstva diecése Královéhradecké s neuctivější prosbou, by i letos neráčílo na blahodárné působení knihoven venkovských zapomenouti a laskavé je na dále podporovalo. Předem již pevně doufáme, že prosby naše oslyšány nebudou, děkujeme co nejserdecněji za vše, čím nám bude přispěno a voláme jménem zachráněných dobrou četbou srdečně: Zaplať Pán Bůh!

Za odbor pro venkovské knihovny Jednoty bohoslovců královéhradeckých:

Antonín Doležal,
t. č. jednatel.

Alot Dolák,
t. č. předseda.

(Zasláno.)

Duchovenstvo vikariátu Kosteckého n. O., shromážděné na konferenci 7. června t. r., usneslo se uveřejnití jednohlasný protest proti nedůstojnému, nekatolickému psaní Bílého Praporu zvlášť o účtu bl. Rodičky Boží, Nejsv. Svátosti Oltářní a vyslovuje obdiv, že může list ten nésti na svém štítě „časopis katolické intelligence“.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 24. června 1905
hl pšenice K 14.90—15.60, žita K 12.20—12.70, ječmene K 10.80—11.10, oves K 8.20—8.50, prasa K 18.00—00.00, vike K 20.00—00.00, hrachu K 26.00—00.00, čočky K 34.00—00.00, jable K 27.00—00.00, krup K 20.00—00.00, brambor K 6.00—0.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, řážíku K 00.00—00.00, máku K 33.00—34.00, lněného semene K 16.50—00.00, 100 kg žitných otrub K 14.40—00.00, 100 kg pšen. otrub K 14.00—00.00, 1 kg másla K 2.60—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.92—0.00, 1 kg tvarohu K 0.36—00.00, 1 vejce K 0.05—0.00, 1 kopa zelí 00.00—00.00, 1 kopa petržele K 00.00—00.00, 1 kopa salátu K 0.60—1.20, 1 hl cibule K 18.00—20.00, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—3.00, 1 pytel mrkve K 0.00—0.00, 1 q cereje 00.00—0.00, 1 kopa okurek 12.00—14.00, 1 hl jablek 00.00—00.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 24. měs. června 1905 odbytý přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 145, žita 114, ječmene 1, oves 141, prasa —, vike 0, hrachu —, čočky —, máku 1, jable 18, krup —, jetelového semínka 0, lněného semene 0. 2) Zeleniny: petržele — kop kapusty — kop, cibule 25 hl, drobné zeleniny 350 kop, mrkve 00 pytlů, okurek 12 kop, brambor 56 hl, salátu 850 kop. 3) Ovoce: jablek — hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 1 kus, podvinčat 370 kusů, kůzlat — kusů.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 5. července 1905, o 2. hod. odpol.
v diecésním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova třída č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-gasse č. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Ohloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné domácnosti více chybět.

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. I. c.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

K husitským dnům

odporujeme našim čtenářům tyto spisy:

Husitství a protestantství. Cena 8 hal.

Oslava Husova. Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Cena 8 hal.

Husité jindy a nyní. Cena 24 hal.

České náboženství. Cena 16 hal.

Česká konfesse. Cena 24 hal.

Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány na základě nejspolehlivějších pramenů v pravdě vědecky a že tudíž mají cenu trvalou. Při bro-madných objednávkách větší sleva!

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Lehkou

čistě vlněnou látku
na kleriky a letní kabáty
za K 4.80 metr

doporučuje

obchodní dům se sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Pani i dámy všech stavů

mohou všude

vedlejší výdělek

až K 300.— měsíčně dosíci, zastupitelstvím, písemnými i ručními pracemi, psaním a výkazem adres atd.

Blíže pod „U 46“ sdělí **KAREL WÖRFEL**,
Norimberk, Auersasse 76.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Místo hospodyně

na faru neb k staršímu pánovi přijme dívka 42letá, němčinu znala, osamělá a svědomitá, dobrá kucharka i ve vši domácí práci obeznalá. Nehledí na plat, jako na stálé a tiché místo.

Ct. nabídky pod značkou „Spokojený domov“ do administrace t. l

Muž 32letý, ženatý,

mravně zcela zachovalý,

rozhodný katolík, vysloužilý voják, ve všech hospodářských pracích úplně obeznalý, v korespondenci a hospodářském účetnictví dobře obeznalý,

prosí uctivě o přiměřené zaměstnání.

Zastával by třeba místo šafáře, hajného, nebo by přijal ve větších domech místo správce domů, domovníka a pod. — Své povinnosti bude plnit věrně a svědomitě.

Blíže laskavé dotazy zodpoví ochotně administrace Obnovy.

Kočáry.

Doporučuji velectěným pp. majitelům koní svůj velký sklad nových a málo ojetých kočárů všech soustav, jako: elegantní landauery, polokryté fastony, fastony bez střechy, kučírky, gigy, bryčky na pérách i bez pér, pro pp. lékaře jednospréžní, polokryté kočárky s oddělovacími koly.

Velký výběr nových i málo opotřebovaných celo- i poloplatovaných angl. chomoutových, jakož i nápravních postrojů na koně; jezdecké náčiní, jednotlivá sedla a velký sklad příkrývek na koně za ceny tovární. Také kupuji ojeté kočáry, postroje na koně, jakož i celé ekypáže za hotové.

Jindř. Balzar
V JOSEFOVĚ.

Těž mám na skladě jednospréžní, zánovní valník na pérách.

Káva

nejjemnější jakost, výtečná aroma.

5 kg.

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

Bourbon, jemná . . . 12.—
Jamaica, velejemná . . . 12.50
Scemanic, zvl. chut. . . 13.—
Quatemala, velejem. . . 13.20
Zlatá Java, velejem. . . 14.—
Portorico, spec. Pis. . . 15.—
Ceylon, výtečná . . . 17.—
Menados, specialita . . . 17.—

Pražená:

Perlová, jemná . . . 15.—
Liberia, obrovská . . . 16.—

Směsi:

Kavárenská, velej. . . 16.75
Pařížská, specialita . . . 17.75
Pražská, výtečná . . . 19.70
Čaj, jak přibal 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkopražina. Posuďte!

Největší sklad

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, příkrývek flanelových i prošíváných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— army —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

V knihovně Obnovy

dosud vyšly spisy:

Obrázky ze smíšené osady. Řada II. Napsal Fr. Mimra. Cena 2 K 20 h. (Řada I. „Obrázky ze smíšené osady“ dosud na skladě po 86 h.)

Duch Obnovy. Sepsal Eduard Brynych. Cena 4 K.

Kříže a kalichy. Obrázky ze smíšené osady Napsal Eduard Brynych. Cena 2 K

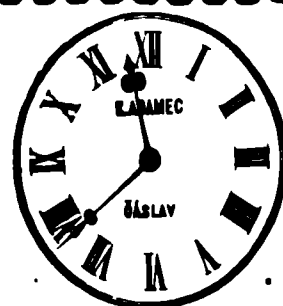
Jana Leopolda Haye, biskupa královéhradeckého, „Zpráva o návštěvě far kraje chrudimského“, již jako královský komisař r. 1782 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řezníček. Cena 80 h.

Jana Leopolda Haye, biskupa královéhradeckého, „Zpráva o návštěvě kraje čáslavského“, již r. 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řezníček. Cena 80 h.

Královéhradecké vzpomínky z pera Dra. V. Řezníčka. Cena 1.40 K.

V tisku:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec. Píše Jiří Sahaňa.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Chemické cidění a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nejmenší 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný . . . 42 h
vázaný v celoplošné . . . 58 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křídlem . . . 74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou . . . K 1.80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejvyšším panem biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Hospodyňská škola ve Stěžerách.

Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabývají ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělávaly se theoreticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ke správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola vytknutému účelu vyhovovala, musí míti v zásadě povahu internátu, kdež vykonávají se vedle theoretického učení veškeré práce v domácnosti a hospodářství obvyklé. Theoretická osnova učebná obsahuje: mravouku, jazyk český, počty, nauku o vychování, chov zvířat hospodářských, mlékařství, domácí hospodářství, přírodopis a přírodopis, země- a dějepis, zdravotně, zpěv. Praktická cvičení provádějí se ve všem, co s domácností souvisí: vaření, uklízení, praní a žehlení, ženské ruční práce atd.

Nový 19. školní rok počne dne 18. září 1905.

Přihlášky chovanců přijímají se stále. Za celé zaplacení platí se měsíčně 40 K, školného 60 K za rok. Veškeré bližší vysvětlení ochotně zašle ředitelství školy.

M. Trachtová,
ředitelka.

H. Šrdínko,
předseda kuratoria.

KURS

ku vzdělání pěstounek
pro školy mateřské

v Hradci Králové

otevřen bude

v pensionátě císaře Františka Josefa I.
počátkem školního roku 1905—6, přihlásí-li se
určitý počet zákyň.

Zápis koná se 13. září 1905 v 8 hodin ráno;
přijímací zkoušky počnou 14. září o 8 hodině.

Zadatelky nechtě při zápisu předložit:

1. křestní list;
2. propouštěcí vysvědčení;
3. vysvědčení o tělesné způsobilosti od úředního lékaře;
4. nechodila-li žadatelka v tomto roce do školy, vykáže se vysvědčením o bezúhonném chování.

Mimo to předloží vlastnoruční ukázky z kreslení, kreslení a ženské ruční práce.

Doporučuje se P. T. důstojnému duchovenstvu ke
provedení veškerých prací řezbářských

**sochařsko-řezbářský atelier
Ondřeje Muniaka,**

absolventa c. k. školy prům. v Zakopaném
i c. k. státní průmyslové školy ve Vídni

HRADEC KRÁLOVÉ, číslo 368 v „Pětídolce“.

Pp. malířům, pozlacením atd. dodává
práce k polychromii a slacení.

Vzory, rozpočty i veškeré dotazy rychle a zdarma
se vyřizují.

Obaluha solidní, ceny velmi mírné. — Platební
podmínky výhodné.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a cenník zdarma a franco.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Prací potřeby. — Zafixování kni-
hov. — Velký výběr dopisnic umě-
leckých, místních a s bojiště. —
Koupě antikvarních knih jednot-
livých i celých knihoven. — Výměna
knih. — Literatura cestovní, prá-
voce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných
vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycháze-
jících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Krásný byt

v parteru

3 velké pokoje, kuchyň jasná, předpokoj
s balkonem, příslušenství, pod jedním uza-
vřením; lázeň v domě.

Eliščino nábreží č. 322.

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÝMI VÝ-
HODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTKÁM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK.,
NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ - -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31,865.380-80
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 82,737.159-57

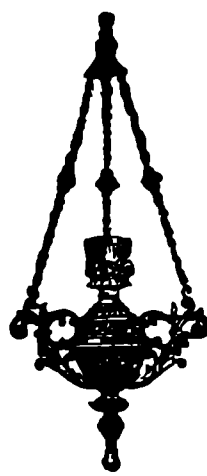
VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNI,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁHRŘE.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Vešedstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučovaný parčí spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
a doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícní, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přehledném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franco.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnadní po ruce. Žádání přesované vý-
robky descomé. Vše posílám již posvěcené.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Vyšehradě)

doporučuje P. T. vešedstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všecké kostelních paramentů,

praporek a kovářské náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise
čísels losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Prací stroj.

Majitel: Politické dělnictvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem tisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Literatura.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Říše nerostná obrazem i slovem. Dle spisu prof. Brannse upravil prof. J. John. Krásné toto dílo obsahovati bude vedle textu barevná vyobrazení 877 nerostů, a jiných vyobrazení přes 300. České vydání doplněno jest četnými ilustracemi nerostů ze sbírek Českého Muzea. Dílo to vychází v sešitech po 60 h ve lhůtách týdních. — V říši stříbrného lva, román. Napsal dr. K. May. Seš. 33.—36. po 30 h. S vyobrazeními. — Malý čtenář. Obrázkový časopis pro mládež. Pořádají Gab. Smetana, J. Zelený, F. Procházka. Vychází dvakrát měsíčně. Ročně vyjde 20 čísel za předpl. 2 K.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí Václ. Vlčka vydán na r. 1906 svazek sedmý. Obsah: Zemská galerie království čes. Od dr. F. Harlase. — Román dekadentů. Úvaha od J. S. — Host do domu. Povídka od F. Leubnera. — V zlatém věku mladosti. Povídka od K. Klostermanna. — V soukromí duše. Aforismy z papírů p. paní Bož. Vořtlové. — V. V. Tomek. Od Ot. Joska atd. Vychází měsíčně na Král. Vinohradech za roč. předpl. 14/40 K.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Red. T. Škrdl. Roč. 21., čís. 9. Obsah: Hřbitovy po stránce hygienické a nemoci infekční. Píše F. Pícha. — V přímě a zápasech života. Román od Al. Dostála. — Sjezd něm. katolíků v Řezně. Píše T. Škrdl. — V Sever. Americe. Od dr. J. Sedláčka. — Československá jednota, rozlučka a vzájemnost. Napsal F. V. Peřinka. — Cesty srdce. Povídka. Z vlastiny přeložil J. Flekáč. — Dějiny social. hnutí v zemích koruny české. Atd. Roč. předpl. v administraci v Praze 10 K.

Učení M. Jana Husa, odsouzené na smrtu Kostnickém. Doklady upatři! a vložil Dr. Frt. Šulc, prof. bohosloví v Hradci Králové. Cena 60 h. Čís. 2. — 4. časopisu Husitství ve světle pravdy, jež vydává Tisková liga v Praze. Red. Dr. R. Horský. Roč. II. Vychází čtyřikrát do roka za 1 K.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čes. školství. Řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesťanské ve veřejném životě. Vychází dvakrát měsíčně u V. Kotrby v Praze za 6 K ročně.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Majitel a vydavatel Društvo Vlast v Praze. Řídí Dr. R. Horský. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K ročně. S Katechetickou přílohou. Roč. 8., čís. 6. Řídí F. Žundálek.

Vychovatelské listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. vychovatelů. Red. Al. Adamec. Roč. V., čís. 9 a 11. Vycházejí dvakrát měsíčně za 6 K roč. v Brně na Petrově 1.

Obzor. Zábavně-poučný časopis. Redaktor a majitel Vl. Štautný. Roč. 28., čís. 11. a 12. Roč. předpl. 4 K přijímá administrace v Brně.

Idea Cyrillo-Methodějská. Napsal F. Grivec. Nákladem M. Melichárka na Velehradě. Z této nákladu vyšla: Dr. Ant. Podlahy Bohovědná práce u katol. národů slovanských a žádoucí její organizace.

Velká vzorná čes. Kuchařka, úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Dle nejlepších spisů a za přispění osvědčených kuchařek upravila Boh. Jermáňová. Třetí vydání. Seš. 3. a 4. po 32 h, s mnoha vyobrazeními. Nakladatel I. L. Kober v Praze.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. Jan Rubringer. Roč. IV., čís. 9. Nákladem redakce v Třebíči. Vychází jednou měsíčně. Předpl. 2 K přijímá administrace v Olomouci.

Finanční věda. Z něm. Dr. K. T. Eheberga přeložil Dr. Jar. Salaba. Sešit 2. za 40 h. Bibliotéky social. a politických nauk sv. X. Nákladem J. Pelela v Praze.

Jak má český obchodník dopisovati. Poučné knihovničky pro všechny stavy čís. 1. za 40 h. Nákladem J. Nohavce v Terešíně.

Mezi barevnými světly. Román ze života selesničnického od J. O. Kralovce. Seš. 3.—5. po 30 h. Nákladem Edv. Leachingra v Praze.

Dějepis církve katolické pro školy měšťanské. Seřadil a svým nákladem vydal Fr. Pelan, katecheta ve Žďáře - městě (Morava). Cena výtisku v plátě vázaného 84 h, na 10 výtisků i zdarma. Kniha schválena nejd. bisk. konsistoří v Brně a nyní předložena ku schválení nejd. bisk. konsistoří v Hradci Králové. Objednati možno u autora knihy.

Praktikanta,

absolventa měšťanské školy neb některé nižší střední školy, přijme na fotografii firma

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf v Hradci Králové.

Svůj k světu!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,
kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,
kanafasy,
garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtiskuté ručníky,
deky, stolní běhouny, garnitury,
dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápkami krve a ranami,
též krášené s beránkem velikonočním,

trínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 3

Výrobky všeob. uznání. Vzorů a ceníků zdarma a franco.

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvního případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní starinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledůst. kruhům duchovním nejvyššího speciálního závodu:

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol. do 3 hodin odpo.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Patentní

divotvorné mýdlo

z čistého loje

jest nejlepší druh mýdla ku praní.

Nepůsobí žravě na prádlo aneb jiné látky, které čistěny býti mají. Patentované divotvorné mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící prostředek nejlepšího a neškodného druhu, konservuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodynka může si svůj šat z kartonu, satinu, vlny, hedvábí atd. jednou kostkou divotvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívati.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a veledůst. farním úřadům ku provedení veškeré práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů,
kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, slazení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch, s plným ohledem na původnost a sloh. Práce vždy dokonalá při nejmírnějších cenách. Četné dopisy usnutí k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, ceny atd. ochotně a bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Josef
Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.

Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, křesla, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámečky na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franco.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
z.sílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se
ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Pensionát
Uršulinek
V ČESKÉ SKALICI.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem
veřejnosti.
Chovanky mohou se též vzdělávat v jazyce českém,
francouzském a anglickém; mimo to evičiti se
mohou v malbě, v hudbě, učiti se věsti domácnost
a všelikým ženským pracím i vaření, žehlení a
přípravě prádla.
Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem po-
žadavkům.
Platí se měsíčně 42 K; za hudbu zvlášť.
Školní rok počíná 15. zářím b. r.
Představená.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prstony, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
**Solidní obsluha při mírných
cenách.**
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
*Důvěry hodným dárky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.*

Rheumatismus -- Dna.
Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**
Suchá poloha přímo
u lesa. — Vzorá čistota.
Poštovní a telegrafní
úřad v lázni.
Lékařský lékař
MUDr.
O. Kukla.
Více než
100
pohodlných pokojů
v pěti pěkných vilách.
Výborná restaurace (píseň-
ské). Ceny mírné.
Vojenské koncerty. Bližší
ochotně sdělí **správa lázní.**
Ženské nemoci. Anemie.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený
**sklad náčiní
bohoslužebného**
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše silné v ohni zlatené
a stříbrné, zač se ručí
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
snovuslacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svíceně se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidelu, táček na křest, svíců, pa-
cíků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým pří-
hlášením k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rozpočty sestavuji zdarma.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punče, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberec a
koveho náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli, č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

MOSAIKY
skleněné
pro lžadky i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
společnosti, které nejen
vzestupem ale i
svou řadí předčí mo-
saiky vlastně, hotové
umělecky, ústav
pro malbu na skle
B. ŠKARDA, BRNO.
Rozpočty pro chrámové a
i domácí zařízení.

Velkozávod
sklenářský
ve velmi dobrém chodu se za příčinou úmrtí ma-
jitele z volné ruky
výhodně prodá.
Veškeré zboží sklenářské a tru-
hlářské prodávám za
ceny velmi snížené.
Výhodná příležitost koupě pro vybavy nevěst
a pp. obchodníky.
Žofie Skuherská,
Hradec Králové,
Sv.-Janské nám. č. 87. Vedle hostince „U zele-
ného stromu“.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. července 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Sdružení katolických zemědělců.

I.

(3) Vyčkávali jsme se širším posudkem, až se mladé víno vykvasí. Víme, že neprospívá katolictvu všechno to, co katolický štítek nosí a že leckde „katolický podnik“ stal se spíše brzdou zdravého vývoje katolictva než jeho podporou. Nyní však patříme již na silný rozmach katolického sdružení, vidíme, jak se mladý tábor určitěji krystalisuje. Tu vhodno pronést některé poznámky.

Proti mladému sdružení švalo se statečně slovem i písmem, sotva že se narodilo. Nač prý právě katolické sdružení? Proč vta-hovati náboženství do akce zemědělské? Proč se mají vychovávat extra-katoličtí rolníci? — My takové otázky v nynější době musíme pokládati buď za projevy veliké nevědomosti a nezkušenosti nebo za farizejství. Kdo pro-spal půl století, kdo moderním proudům ne-rozumí nebo rozumět nechce, ten ovšem po-kládá za správné, prokazuje-li upřímný katolík moufenninskou službu hnad té, hned oné politické straně, třeba by od takových politických zaměstnavatelů katolický služebníček žá-dné odměny nedostal. Často utrží katolík za své služby ještě urážky. Když zakládal Tyrš a Fügner vlastenecké spolky sokolské, nikdo ne-bědoval, že tito dva mužové zakládají spolky „extra-vlasteneč“. Ani takový obětavý vlastenec, který svoji štědrostí na národní účely se za-krvácel, ale přece do Sokola nevstoupil, nela-mentoval, že zakládáním „extra-vlasteneckých“ spolků děje se jeho vlastenectví urážka. Kdo také mohl rozumně brániti, aby horlivější vlas-tenci se nesdružovali v mohutné organizace, které více zможou než snahy jednotlivců? I mezi zámožnými lidmi jsou mnozí lidumilní dobrodinci. A před jejich zraky — počaly se zakládati podpůrné spolky. Počali tito lidé protestovati proti sdružením „extra-lidumil-

ným?“ Viděli v tom snad nějaké trhání a ka-stovnictví národa? A nyní, kdy na nepoctivé a bezohledné potírání náboženství katolického zakládá se tak veliký počet spolků, nemá být dovoleno zříditi spolek, v němž by se kato-lická víra hájila a který by přesně dle zásad katolický h pracoval na svém dobru hmotném a duševním. Katolík nemá být dovoleno, aby moderním způsobem, organisovaně dospíval k pravému uvědomění. Má čekati, až jej pře-padne organizace protikatolická a k vůli jeho „uvědomění“ zasype jej spoustou prohaných pamfletů. Zdvihá se hned válečný pokřik proti té smělosti, že se chce cítiti katolík na vlastní půdě doma a že už má pokorného posluhování po krk.

V letech osmdesátých, kdy mladočeská strana uchvacovala mandát za mandátem, byly Čechy katoličtější než nyní. A přece v krajích ryze katolických voleni za zástupce národa lidé, kteří se snažili hlavně imponovati ne-stoudným tupením katolictva; tedy organizace mladočeská vnutila neorganisovaným katolíkům takové zástupce, kteří „ve jménu národa“ do-volili si tolik útoků proti posvátným citům nejširších vrstev národa! Mladočechy silně podbírala agitace českých pastorů. A pastoři nepracovali nijak zadarmo, byli jinší chytráci než katolíci. Mladočeši z vděčnosti rozšiřovali pastorům prohaný pamflet Lžipegiův o Hu-sovi, plakali ve svých orgánech o závod s hel-vetskými listy nad každým starodávným hu-sitou a protestantem jako nad ubohým mu-čedníkem a vzorem svobodomyslnosti, otvírali ku konání evangelických bohoslužeb sokolovny, zvali helvetské šířitele prohaných pamfletů jako zvlášť povolané řečníky na schůze atd. Jednalo-li se o katolictví, tu hned mladočeši provolávali, že náboženství jest věcí soukromou, ale helvetismus podporovali tak vydatně, jako by tato z ciziny přinešená víra měla v přední řadě luštití českou politickou otázku. A při takovém řádění mlčely i konservativní žurnály, aby snad neztratily punc vlastenectví před

tváří mladočeských předáků; mlčely i k švin-dlům nejokatejším. A když „Národní listy“ na konec aspoň trochu hleděly setřásti pastorské jho, zakročili helvetští předáci hezky rázně a uchýlili se se svojí praktikou k realistům.

Když se katolické spolky začaly množiti, ozýval se z řad liberálních nejprve jízlivý posměch, a když ten příliš málo pomohl, počalo úzkostlivé volání: „Netrhejte svornost národní! Kdo je proti nám, zrazuje národ!“ — Pokrytci. Kdo tu svornost národní trhal dřívě? Kdo místo věcné, zdravé politiky všenárodní kopal do náboženského přesvědčení nejširších vrstev národa? Nežádali jsme, aby se pravda o kato-lictvu zamlčovala, byť by pro nás byla i někdy trpká. Ale tolik práva katolíci měli, aby o nich „vlastenečtí politikové“ tolik nelhali a aby upřímně katolíky z národa nevyklučovali.

Utvořena byla strana agrární. Pochopi-telný to důsledek hokus-pokusové politiky mladočeské, která přinášela rolnictvu jen — sliby a vzletné fráze. Pravda — zvláště s po-čátku strana agrární proti katolictvu nijak nepřátelsky se uctavěla, ba ani nemohla již z diplomatických důvodů; věděla, že musí re-krutovati své členy hlavně z řad katolických. A katolíci zachovávali také z počátku loyální mlčení. Ale z toho mlčení usuzovali někteří pánové, že ten katolický duch i v rolnictvu jest s polovice — na bromadě; katolické rol-nictvo jest zkrátka masou bezvážnou, z které agrární sochaři mohou udělati výtvor jakýkoli. Ale najednou nemilé probuzení! A proč? A-grární strana nikdy se rázně nezastala kato-lictva proti nespravedlivým pomluvám, neměla té statečnosti čeliti rozhodně nepoctivému štvání proti katolictvu. A — někteří její čle-nové pomohli i nepřátelům katolictva v jejich nespravedlivých útocích proti nám. Agrární strana měla dobrou příležitost zakřiknouti orgán spřízněných agrárníků moravských, ale nestalo se tak. Přibrala do řad svých poslanců i zkompromitovaného Alfonse Štastného, který

než přece jen ta prava muzika venkovská veselá, jásavá, rozpustilá, vše strhující a uchvacující to není. Venkovská muzika strhuje rytmem a melodií k tanci, k výskotu, k dupání nohama, k bříkání podkůvkami, k výstřednostem všeho druhu. Sme-tanova „Skočná“ však toho nikdy nedocílí, schází jí — přirozenost.

A přece nikdo druhý nedovedl a neuměl se tak hluboko ponořiti v moře ducha muziky lidové a vynořiti z něho takové perly jako uměl genialní Smetana.

Muziky, muziky, vy pěkně hraje . . . Bylo pro mne svého času zvláštním vyzna-menáním, že jsem šel jednou s nebožtíkem mi-strem A. Dvořákem procházkou. Mistr nesledoval mnoho hovor a byl stále jako u vytržení a každou chvíli se zastavil. Poslouchal stále. Tam zazpí-valo dítě, tam hrál fl. šinet. A velmistr tonů zrovna vpljel do sebe prostě ty zvuky, jako kdyby to byly nejcennější opery.

Ze společnosti málokdo měl tušení o tom, co asi odehrávalo se a rodilo se v duši básníka tonů. Náhly úsek písničky v rozladěném kol-vrátku chudého flasinetafe byl pro něho pozoruhodným a nedostatek valse a originelní ukončení melodie bylo pro něho zvláštní přitažlivostí. Chápal jsem vytržení velikého muže a pohlížel jsem k němu s posvátnou úctou.

Muziky, muziky, vy pěkně hraje, vy jste mne ze spaní probudily . . .

Pro muziku venkovské děvče nejen že obě-tuje zdravý spánek, obětuje často, ach tak často své jediné, drahocenné zdraví. V dusné, nízké ho-spodě točí se v prachu a v kouři od večera do rána do úpadu utážená, usnėrovaná, pak se jde ven ochladit a kope tak nepředložené hrob svému zdraví a sama sobě . . . — — —

Když jsem šel od milý, klekání zvonili . . .

Muziky, muziky! Kolika sladkých chvil byly vy jste původcem, kolika bříků a nepravostí při-činou, kolika šťastných manželství sprostředkova-telem, kolika mladých a šťastných životů ničitelem, kolika doufajících srdcí hrobem . . . — — —!!

FEUILLETON.

Muziky, muziky . . .

Napsal Josef Váňa.

Ej, jaké vy jste to mocné čarodějky!

Jako kdybyste kouzelným šlehly proutkem, tancuje vše dle pokynu vašeho, jako kdybyste dechem svým omamovaly, tak se to všecko všude vámi motá a točí.

Muziky, muziky, vy pěkně hraje . . .

Jest to opravdu prazvláštní, jak vy dovedete si podmaniti všecko kolem sebe. Jásá, křepčí, skáče, hejčí, víří, plesá, vejská všecko všude tam, kde vy rozlijete proudy čarovných svých vln. Jste jako potopa, která uchvátí všecko, jako vichřice, před níž ukrytí se nelze.

Muziky, muziky! Vy venkovské muziky! Jste tak zvláštní, tak osobité, tak svoje!! Neumělá ústa vyluzují vás z potlučených nástrojů, mozolné ruce vynucují vás z rozladěných strun a rozeschlých houslí a přec jste tak zvláštní, tak mocné, tak omamující.

Oko se rozjiskří, tvář se usměje, ruka za-tleskne, tělem to zavíří a zaburácí, noha poskočí, zadupne a již podkůvky cinkají divokým rytmem jásavého kvapíku.

Jste jako bouře, která blesky svými šlehá nejraději v nehybná těla lesních velikánů. Po-smívá se jejich vážnosti, žerty si tropí z jejich důstojnosti, klátí jimi dle libovůle a hází jimi sem a tam jako šásek rolníčkami.

Tak i vy, venkovské muziky, činíte s velebnou důstojností lidských těl. Hrdza šle by z moci vaší, kdyby účinky nebyly tak veselé a komické.

Vy venkovské muziky, jak jste prazvláštní!

Vás poslouchám vždycky s nevýslovnou ro-zkoš, vámi uchvátiti se dávám vždy v celé své bytosti, vaše jednotlivé vzdechy a výkřiky takofka pitvám, studuji podstatu vaší životnosti, vníkám až v nejtajnější útroby vaše, pátrám abych tak řekl i v nervech duše vaší samé a přec tajna mi

dosud síla vaší úchvatnosti, nepochopitelná mi dosud moc vaší kouzelnosti.

Muziky, muziky, vy pěkně hraje . . .

Složení jednotlivých nástrojů při venkovské muzice nebývá hledané, umělé, nýbrž nahodilé, často i na oko si odporující a přec, když nástroje ty uslyšíte, řeknete, že se k sobě hodí, že to zvláštní, že to charakteristické. I nejdovědnější, nejnadanější komponista nedovede nástroje seřaditi tak, jak je složí lecjaký šumař, lecjaký „kalafůna“, který ani řádné noty nezná.

„Hoši“ se sejdou, klarinetista spustí napřed a ti ostatní „už se chytí“. A jde to v taktu, jako když bříčí, víří to všemi možnými toninami a „hoši“ to dovedou a nevědí ani, je-li to „dur“ nebo „moll“. Obyčejně však hrávají do „dur“ a sami jsou „na moll“, a protože to tu najednou všechno muzikantské umění pohromadě, jde to jako když namaže a bývají proto ty venkovské muziky tak mohutně uchvacující, tak neodolatelné.

Muziky, muziky, vy pěkně hraje . . .

Chasník postaví se v hospodě před muzi-kanty, zazpívá písničku, uhodí mazákem do stolu a vzkřikne: „Hraje, hoši!“

A „hoši“ opakují po něm písničku jako když tiskne. Chasník chytne mazák, strčí ho do zubů, dá ruce v bok a pije a pije a pije . . . A celá hospoda trne a žasne . . .

Muziky, muziky, vy venkovské muziky, jste nenápodobitelní!

O genialním Smetanovi se vypravuje, že nemohl a nemohl najíti pro „Skočnou“ ve své Hubičce dosti vhodnou melodii. Ať napsal, co na-psal, nic se mu nezdálo, s ničím nebyl spokojen.

„Už ji mám!“ zvolal prý najednou a chytil péro a už melodii, jak ji nyní máme. A přitom prý usmíval se blažené a byl celý šťasten. Domní-val se totiž, že vystihnul a zachytil pravý ráz a pravého ducha venkovské skočné.

A opravdu „Skočná“ v Hubičce jest melodií zvláštní, charakteristickou, připomínající náhlými svými přechody rozladěnou muziku venkovskou,

tak nešikovně svého času „potíral“ Božství Kristovo.

A najednou — vystřílivění. Katolický rolník se ozval, dokázal, že není nemyslitelnou hmotou. Vznikla katolická organizace, která jediná dovedla pány pohlaváry agrární strany zarazit. Teď už z opatrnosti agrární strana naladila jinou písničku. Několikrát pronesla různé lichotky, ale když katolické rolnictvo nechtělo tak hned v upřímnost obrátit důvěřovati, přinesl agrární orgán „Obrana zemědělců“ o katolickém sdružení nestoudné lži, které se samy odsuzují. Ne, že bychom paušálně odsuzovali stranu agrární vůbec. Jest v této straně přece jen několik předáků rozvázných; ale máme radost, že již konečně katolické rolnictvo promluví o svých přáních bromadně a organizovaně. Jen tak bylo možno všechny předáky agrární přesvědčiti, že se rolníkům znechucuje opakování nepřeknné hry z let osmdesátých. Přístě o tom „trhání národní svornosti“ katolickými zemědělci více.

(Dokonč.)

Volné listy.

(O lidské vůli.)

(8) V předešlých člancích ojedinele tu a onde dotekli jsme se materialistického determinismu. Do českého světa snaží se uvéstí názor tento p. Karel Rohan, jenž přijímá jej jako názor vědecký a životní. Svě vývody uveřejnil Rohan loni v Pelclových Rozhledech a pak vydal vlastním nákladem ve zvláštní brošůře. Rohanovi odpověděl universitní prof. Mureš, jenž nadepsal své pojednání: Naturalism a svoboda vůle. Uvedeme trest myšlenek obou pánů a připojíme své poznámky.

Rohan tvrdí: „Vůle není trvalý vlastnostní organismu, jako rozum, aneb smysly, anebo dvě ruce a dvě nohy atd., což vše máme i když spíme, nýbrž (tak, jako na př. spánek, horečka, bolení hlavy atd.) jen nadcházejícím a mizícím stavem organismu (spící nemá žádné vůle); a proto není jednotné vůle, nýbrž jsou jen různé, jednotlivé, cílem, silou, trváním a dobou lišící se od sebe vůle (chtění), vznikající z nadcházejících motivů a trvajících jen tak dlouho, dokud trvají dotyčné motivy (hladovici chce, nasycený již nechce jísti). Jelikož nic neděje se, nestává a nemění se bez příčiny, nadešla, stala se řečená změna ve stavu organismu následkem nějaké příčiny; a jelikož, co děje a stává se následkem příčiny nějaké, děje se nuceně, nutně, a nemůže ani nedít se, ani dít se jinak: vzniká a trvá (každá jednotlivá) vůle nuceně, nutně, naprosto nesvobodně, jest i co do vzniku, i co do trvání naprosto nesvobodná, není žádné, prázdné svobody vůle v žádném vztahu.“

Rohan obšírně rozvíjí mínění své, že vůle u člověka vzniká jako následek rozličných bolův organismu lidskému působených. Trpíme-li totiž nějaký bol, vyvstane v nás snaha,

bol ten odstranit. Ze snahy té vzniká vůle k činům, jejichž účelem jest úplné nebo částečné odstranění dotyčných bolů: bez předchozího bolu není žádné vůle, žádného činu; a jelikož účelem každého činu jest, odstraniti (na kolik možno) ten který bol téhož organismu, kterému bol ten působen, jest příčinou každé vůle každého člověka a tudíž každého činu lidského: sobectví. Tato domněnka o bolu podepírá Rohan příkladem o žebráku. Nuznému žebrákovi dá něco jen ten, jemuž vědomost o bolu žebřákové působí bol, a nic nedá žebřákovu ten, jemuž vědomost ta žádného nepůsobí bolu. Je-li bol, ubohosti žebřákovou nám působený, menší, než-li bol, jež bychom si způsobili otevřením tobolky, rozepnutím zimníku a svléknutím rukavic za studených vichřic, tu žebřák nic nedostane. Každý hned pozná, jakých podivných násilností Rohan se dopouští, aby mínění své o odstranění bolu opodstatnil. Není neznámo, že jsou mnozí dárci, kteří žádného bolu při udělení almužny nepocítují a co jest lidí, kteří dávají dary jen proto, aby veřejně jejich jména byla oznámena. Ovšem Rohan by řekl, že pocítovali bol z toho, že nebyli jako dárci oslavováni a tudíž bol ten snažili se odstranit, ale tímto způsobem zacházelo by se již do malicherných túček, které nejsou na místě, když jedná se o otázku tak důležitou, jako jest svoboda lidské vůle. Také lze namítnouti, že mnohým lidem udělení almužny působí mnohem větší bol, nežli jest bol, který povstává vědomostí o nuzotě žebřákové. A tu pak není naprosto pravdivo tvrzení Rohanova, že vůle vzniká u člověka snahou, v řadě bolův odstraniti bol největší. Ostatně směšné jest vystihovati vůli lidskou rozepínáním kabátu a svlékáním rukavic.

Toto připomínajíce jen tak mimochodem, slyšíme Rohana dále: „Následkem naprosto nesvobody vůle — (nikdy nikdo nemohl mít jiných vůlí než ty, které skutečně měl, anobř tak, jak skutečně chtěl, musel chlti, nemoha ani nechťti vůbec, ani chlti jinak, a nikdy nikdo nemohl jednati jinak než jak jednal) — není hříchu, není viny, není zásluh; mravnost a nemravnost, zlo a dobro a podobná rčení (jež lidstvu přivodila již tolik strašných útrap) jsou prázdná slova v tom smyslu, že to, co jimi označováno, ve skutečnosti neexistuje a pouhou jest smyšlenkou; tak zvaní zločincové jsou jen nešťastní lidé, t. j. lidé o nešťastných pro ně a zlobných pro jiné vlastnostech; u všech lidí účel světi prostředky a lidé různí se pouze účely, t. j. pouze tím, co tomu kterému z nich následkem všech daných okolností jeví se býti dosažitelným minimem bolu. Až naprostý determinismus stane se názorem všeobecným, budou ipso facto (proto, že v hlavní pro ostatní lidi příčině, t. j. v jednání svém jsou — pak i dle úsudku svého — naprosto, a tudíž všichni stejně, nesvobodni) pokládati se na vzájem za bratry sobě rovné; dříve tak činiti nejsou s to, a proto též i řešení otázky sociální dříve není vůbec možné, a pak bude — snad — možné, a sice vlivem všeobecného názoru o dotčené rovnosti všech lidí, rovnosti to bez zásluh a viny a tudíž i v nárocích na účast i ve všech věcech nepřijemných.“ Jelikož sloh Rohanův jest těžkopádný a zamotaný, podáváme konec jeho úvahy slovy vlastními: Lidé, o nesvobodě vůle své nevědoucí, jednají v domněni, že jsou svobodni, ale i tito lidé jednají determinovaně, t. j. nesvobodně a nuceně právě pod vlivem tohoto svého omylu.

Ze všech vývodů právě uvedených jest zřejmo, že autor jejich úplně ovládnut jest náčím naturalistickým, jež tvrdí, že vesmírem vládne zákon a že není v přírodě nic nahodilého. Není možno, aby bytosti, stojící mimo přírodu a nad ní, zasahovaly do jejího dění. Člověk není vyňat z tohoto zákona, neboť také on jest součástí přírody. V celém duševním a tělesném jeho životě není sebe nepatrnějšího úkonu, který by nepovstával dle zákona všeobecné příčinnosti. Proto Rohan osnoval své tvrzení na čistém pojmu, vyjádřeném větou: nic neděje se bez příčiny. Dále Rohan staví na předpokladu, že stavy různých chťení jsou určeny různými stavy fyzickými, což není nic jiného, než ztotožnění příčiny psychické s fyzickou, či jinými slovy, různá hra a dáje nervové mají za následek současně přiměřené dění duševní. Jest to holý materialism, jenž neuznává žádného subjektu, chťejícího a činného.

Tak snadno tento materialism luští činnost duševní! V obsahu našeho vědomí jsou pocity a představy, které třeba uvéstí v příčinnou souvislost. Ale jak? Není-li tu činného subjektu, který by je spojoval v zákonitou jednotu, musí nastoupiti místo jeho tělo, mozek a nervy, čímž duševní děje stávají se vedlejšími a závislými zjevů dějů nervových. Člověk tedy jest mechanism, stroj, který jedná nutně a jinak nemůže jednati než jak jedná. Potácíme se v tom milém světě bez jakéhokoli sebeurčení, bez vůle, jsme bezmocnými bytostmi, nemůžeme účelně nic zařizovat a slovo „pokrok“ musíme opustit jako nesmyslné a vybájené. Mravnost

a nemravnost jsou hrak, kterýmž člověčenstvo sebe samo po věky se mámilo a který musí býti hozen přes palubu. Názor o svobodě lidské vůle ustrojoval lidstvu bědy, pohromy a peoty od nejstarších dob až po naše časy a proto musí býti zaměněn spasnou zásadou, že jsme pouze otroci. K takovým pravdám dospěl prý Rohan na základě zkušeností lidských, ale zejména prý zkušeností vlastní, kterou vysoko vyzdvihuje a prohlašuje za soudce, jenž se nemýlí. Uvidíme. (Pokračování).

Obrana.

(3) Socialistická komedie 9. července bude se konati v Kostnici internacionální socialistická oslava — Husova. Budou zde řečniti socialističtí předáci: Bebel, žid Adler a Greulich. — Čachřatství sociální demokracie skutečně nezná mezí. Socialisté vědí, že Husův program jest ostrou, neslučitelnou protivou programu socialistického. Na př. socialisté popírají život na onom světě, provázejí samo jméno Kristovo surovými posměchy a horlí ovšem výhradně a jedně pro blahobyt pozemský. Za to však Hus napsal: „Kteráž kolivěk péče není potřebná k jednomu konci, jenž jest radost věčná, ta jest péče nehodná. — Zlořečený člověk, který doufá v člověka, a pokládá tělo, rámě své, to jest tělesného člověka pokládá za obranu a sílu svou, opustě přikázání Boží. — Poněvadž Kristus, otec náš nejmilostivější, nechtěl nás, abychom se modlili za panství, ani za zboží, tohoto světa, ani za sílu, lepotu neb krásu těla, zjevná věc jest, že těch věcí nemáme dbáti. — Milování Boha nade vše jest zákon nejprvnější.“ Dají se tyto zásady Husovy vůbec nějak sloučiti se zásadami socialistickými? Naši odpůrcové dovedou si však pomáhati hezky chytrácky; prý Hus narozený v „temném středověku“ nevymanil se ovšem úplně „z předsudků“ svého věku. Avšak přece jen k ujnějším zásadám socialistickým poněkud se přiblížil; učinil prý aspoň některé průkopy. Ale takové mluvení je kejklářská chytristika. Jestliže socialisté ze svého programu učení o Bohu a o životě záhrobním vůbec vyloučili, nemohou si přisvojovati Husa, který právě naopak program náboženský pokládá pro člověčenstvo za hlavní a který ostře káral ty lidi, kteří dávají přednost věcem pozemským před nebeskými. Říkati, že by nyní Hus kázal třeba ve smyslu socialistickém, to jest tak odůvodněno, jako kdyby katolíci řekli, že Voltaire a Renan by teď psali ve smyslu katolickém. Socialisté mají v programu volnou lásku, ale Hus bítice káral lidi ty, kteří by jakýmkoli způsobem se provinili proti zákonům křesťanského manželství. Hus uznával, že všechna moc jest od Boha, docela hlásal, že velmožové mají netečný lid mocí nutiti k účastenství při bohoslužbách; ale socialisté mají zásadu, že všechna moc pochází z lidu — Hus pobízel věřící k časté zpovědi, sloužil mši sv., uznával všech sedm svátostí. Ale socialisté se tomu všemu posmívají.

A teď se odvažuje socialistický tábor ze zášti proti církvi oslavovati Husa! Lidé, kteří náboženský program vůbec potírají, chťejí oslavovati muže, jemuž víra byla věcí nejsvětější a nejpotřebnější! — Ovšem že taková farizejská komedie provozuje se i u socialistů našich.

(3) Na náhranu duchovních statků Čechů Vídeňských! Opakujeme znovu, že jest Vídeň největším českým městem na světě. Dle samé německé statistiky přiznalo se ve Vídni r. 1900 k české obcovací řeči 100.712 obyvatel. Jak veliký počet vídeňských Čechů ze strachu o existenci udal obcovací řeč německou, o tom ovšem německá statistika opatrně mlčí. Jest však jisto, že ve Vídni se nachází na 300.000 lidí z české krve pocházejících. A tito lidé, kteří tolik přispívají k velikosti Vídne, kteří musí tolik městských a státních daní platiti, nemají v hlavním městě naší říše ani jediného svého kostela, ani jediné veřejné školy! 991 Italů má ve Vídni krásný chrám italský! Rusům zbudoval zde národ ruský stkvostný chrám; pro 3798 Poláků jest ve Vídni otevřen prostranný kostel, zakoupený polskou šlechtou i lidem. Ale tak obrovský počet Čechů nemá pro sebe dosud ani jediného kostela! Jsou-li příslušné vyroké kruhy, jimž v přední řadě přísluší péče o pečoby Čechů, příliš liknavé, přiložme ruce k dílu aspoň my! Necht se nám nevysmívají cizí národové, že pro duchovní blaho svých nepřiliš četných krajanů vídeňských učinili více než my pro statisíce pokrevencův. Pozemek na český kostel ovšem jest již koupen; při drahotě stavebních míst ve Vídni stál 126 000 korun; Jednota sv. Metoděje jest na dlužna posud 50 000 korun. Potřebuje ještě větší obnova na stavbu chrámu Páně.

Odkud ty peníze sehnati? Ze zemí koruny Svatováclavské zaslány již statisíce slatých na missie mezi pohanskými černochoy. Na

Já jsem se nevyspal, děvče jsem nedostal, to jste, vy muziky, zavinily . . .

Utratil takový doufající chasník u muziky kde co má, propije poslední halír, dá muzikantům poslední groš, poručí jim pivo i na dluh, jen aby se ukázal v očích své vyvolené velikým, než často vše marno. Peníze jsou pryč a děvče také . . .

Ja jsem se nevyspal, děvče jsem nedostal, to jste, vy muziky, zavinily . . .

Ano, to jste zavinily, vy muziky! Když spustí basa, klarinet, trumpetka a trombone, pak se zdržte. Rozdali byste vše, rozdělili byste s celým světem své jediné srdce . . . — Někdy bylo, nějak bude, jen vy muziky hrejte . . .! Tančí se na radost, tančí se na žalost, tančí se na spory, tančí se na vzdory . . .

„Ha, když prý jsem flama, tak at jím opravdu jsem! — Muzikanti, hrajte . . . — — —!“

Páni Pražané nemohli se dosti nasytiti a naltleskati pověstné kapele kolínského Sokola, když jim p. Kmoch spustil jím samým arranzovanou: „Muziky, muziky . . .“

A pak se divte mladému, venkovskému chasníku. Všecko v něm vře, vše bují, vše víří, skáče a hýří. Rozdupal by celý svět, uskrtil by všechno kolem sebe, když muziky zahrajou a někdo by mu při nich na jeho milou sáhnul. Ta při muzice náleží jen jemu, jen s ním smí a musí při muzice tančiti a nikdo jiný nesmí se jí ani doteknouti, sice by . . . — — —

Chasník zaskřípe zuby, zadupá nobama a už máz s pivem letí doprostřed šenkovny . . . Pak se rozběhne, až se mu klobouk smekne do týla, chytí uzardělou dívku kolem pasu, přivleče ji před muzikanty, bouchne do stolu, až cínové talíře vyskočí a vítězoslavně zapěje: „Až přijdu do nebe, počkám si na tebe, abys mi, má milá, věrná byla . . .“

„Páni muzikanti, hrejte! — A opět rána do stolu, až se vše kolem otřásá . . . — — —“

Muziky, muziky, vy pěkně hrajete . . .

př. za rok minulý posláno z našich zemí 20 600 K pro pohany v Africe; tato velká suma jistě svědčí o chvalyhodné obětavosti. Leč kdo jest nám bližší — pokřtěný krajan či africký černoch? Zda má krajan již pokřtěný se steskem patřiti na to, že ačkoli jest již údem církve, přece o jeho duchovní potřeby, o jeho náboženský život postaráno není?

Netoliko přirozaný cit vlastenecký, ale samo náboženství nám velí, abychom starali se nejprve o potřeby svých vlastních bratrů. Co řekne vídeňský katolík, nebudeme-li si všimati jeho duchovních potřeb? „Hle, pokřtěn jsem, ale abych mohl býti katolíkem celým, abych mohl řádně povinnosti svého vyznání plniti, k tomu mi nikdo nedopomáhá. Jakmile jest pokřtěn některý černoch, již se mu uděluje náboženské vyučování v jeho mateřštině, již se mu v jeho rodném jazyku káže; pro několik set pokřtěných černochů stává se svatyně. A co se děje pro mne? Národové barbarští jsou na tom lín než já, který se nacházím v městě tolik kulturním.“

Neříkej nikdo: „Chtějí-li mítí vídeňští Čechové svůj chrám, nechť si jej zaplatí sami!“ Pamatuj, český katolík, že čeští lidé, kteří ve Vídni nejvroucněji po vlastním chrámu touží a kteří si dosud opravdovou zbožnost dosud zachovali, jsou velikou většinou nemajetní dělníci, kteří se z mozolné práce sotva užíví. — Kdo tedy při poslední kostelní sbírce na vídeňské katolíky, — krajany zapomněl, nemožkej aspoň nyní s křesťanské lásky k strádajícím spolubratřím něco obětovati. Příspěvky přijímá: Jednota sv. Metoděje ve Vídni I. Stephansplatz 5.-1.-2. Dále vyzýváme své čtenáře, aby nejen stavbu českého chrámu ve Vídni netoliko štědrě podporovali, ale aby také jiné k takové šlechetné podpoře vybízeli. Rozvíjíme vůbec čistou agitaci pro ten plán ušlechtilý, který při svém dokonání bude mítí veliký význam nejen náboženský, ale i národní!

(3) Kde to jsme? Katolíci dovolili si Mariánským kongressem ukrutnou smělost. Aspoň Rašínovo „Slovo“, „Národní listy“ a jiné žurnály, které si přisvojují punc vlastenečství, rozhorlily se na tu „rozpínavost“ klerikalismu; honem voláno do boje proti smělcům, kteří prý „v městě Žižkově a Husově“ tolik se dovedli roztahovat. — A po tomhle „vlasteneckém“ povyku neujaly se nás ani listy konservativní. Ostýchaly se napsati: „V městě tom, kde se socialistům dovoluje všecko, kde se trpí násilnické randály jejich bez spravedlivého odsouzení, má býti popřáno také katolíkům trochu svobody k manifestačním projevům.“ Katolíci svým sjezdem nikomu neublížili, národ nepoškodili. A že si dovolili citovati některé ukázky zvrhlé literatury o Kristu a Panně Marii, to bylo zcela na místě. Bylo rozhodné potřebí poukázat na to, jak jistě část naší žurnalistiky nepoctivě a štvácký píše proti všemu katolickému. Nutná sebeobrana proti strannickým a nepoctivým útokům jest přece dovolena.

Není tomu dávno, kdy evangelický sjezd prohlásil v Praze vyzývavě: „Pryč od pokolení cizoložného!“ Sjezd dal tím na jevo, že se má evangelictvo vůbec vzdalovati těch, kterým se již zhnusilo čachrářství a dokázané ohlupování klerikálních pastorů. A co činily tehdy „Národní listy“ i se svým Čapkem? Velice loyálně se omlouvaly shromážděnému evangelictvu; prý káraly jen ty evangelíky, kteří besedovali a rokovali v německém kasině s prušáckými pastory, atd. „Národní listy“ také zapomněly na to, jak umějí „uvědoměti soudruzi“ vytloukati redakční okna, spustit randál i v divadle, aby představení překazili, jak pronásledují násilnický lidi jiných sociálních názorů, pokud jim možno. Dělalí katolíci na sjezdu pražském něco podobného? Křičeli dle hesla pastorů: „Pryč od pokolení cizoložného?“ Zkrátka čím dále tím větších úspěchů v naší zemi se dodělavá právě strana taková, která se honosí nejsilnějšími a nejmělejšími hrdly. Katolík jest vyháněn jako nakažená ovce, jako vyvrhel — z vlastní domácnosti. Tím, že se drží své víry, vylučuje se dle názoru arcivlasteneckých žurnálů z národa; zato germanisující židé, kteří téměř jedině německý živel v Praze udržují, mají pokoj.

Člen městské rady pronesl — a to už hesky pozdě — asi tři věty na přivítanou účastníkům kongresu a — už za to dostával v arcivlasteneckých žurnálech pardus, jako by byl vítal nějaké národní zrádce. „Snášeivým“ svobodomyšlníkům připomínáme, že v Řezně přivítal účastníky katolického sjezdu sám protestantský purkmistr a nikdo ho proto nepřislínil. I rozumní protestanté uznávali, že jest lépe vítati krajany a vyznavače Kristovy než semitské kšeftáře, kteří sice soustavně se vysmívali „katolickému zpátečnictví“, ale sami houževnatě se drží talmudu, obřizky a svých modlicích řemínků. Za to však naše arcivlastenecké žurnály dovedou dělati takovou náladu, jakoby člověk s orientálním vzržením do české společnosti patřil spíš než rozený Čech-katolík.

Bezohledná to smělost, že se odvážili ctitelé Panny Marie učiniti vpád do města „Žižkova a Husova“! — Pánové, nepřekrucujte historii a nebalamutěte prostomyslné lidi! Praha jest hlavně městem katolického Karla IV. Tento panovník pilným přičiněním učinil Prahu ohniskem kulturního a hospodářského života středoevropského. Za to však v době husitské ztratila Praha naprosto svoji kulturní převahu, ztratila svoji dřívější moc, obyvatelstvo její sevrklo se na třetinu. A i kdyby Prahu bylo možno zvátí městem Husovým, musil by se jen farizej pozastavovati nad tím, že v městě „Husově“ dála se manifestační oslava Panny Marie, poněvadž se obecně ví, s jak velikou úctou Hus o Panně Marii psal, jak vysoce ji velebil.

Katolíku, pokud se na sebeobranu řádně nevzchopíš, budou do tebe tlouci „vlastenci“ jako do němě tváře, budeš považován za psance ve vlastní domácnosti. Vzmniž se, pracuj o řádnou katolickou organizaci a pak si vynutíš svoji neohrožeností zasloužený respekt. Budeš-li dřímati jako dosud, kuráž tvých nepřátel stále poroste.

(3) Také pokreková práce. Na Král. Vinohradech má býti zřízeno katolické ženské gymnasium. Jest z toho viděti, že ti „zpátečníčtí klerikalové“ vyšší vzdělání podporují. Ale tehle plán nelíbí se těm pokrokovcům, kteří šíří prolhané a zřejmě podvodné pamflety proti katolické církvi české. Proto honem zdvižen v žurnálech těchto lidí veliký rámus; oni totiž dobře vědí, že žačky katolického gymnasia budou varovány před nestoudně podvodnou četbou Lžipogia, „řeči Strossmayerovy“, „řeči generála jessuitů“ atd. Bubnováno proti brožné „rozpínavosti klerikalismu“ nejprve v listech a dne 4. t. m. pořádána v Praze „Ženským klubem“ protestní schůze. Když byla stavěna v Praze nová židovská synagoga, kde se přece nepřednáší žádné „pokrokové náboženství“, bylo hluboké ticho. Ale katolíku se upírá právo na zřízení vlastního vzdělávacího ústavu. Smělé socialistické švindly provádějí se po fabricku beze všeho pokárání, ale proti katolické škole se protestuje dříve, než vůbec činnost započala.

Politický přehled.

V celním výboru poslanecké sněmovny schválena obchodní smlouva s Německem a sněmovna přijala návrh poslance Plačka, aby ihned projednána byla zpráva živnostenského výboru o doplnění živnostenského řádu a návrh živnostenského výboru na zřízení stálého 18 členného výboru. Sociální demokraté postavili se však proti jmenovanému návrhu. Ministerský předseda vystoupil ostře proti Všeněmcům, kteří si přáli neodvratnou rozlukou Rakouska od Uher. Přijat i zákon o nedělním klidu v živnostech a zákon o snížení daně domovní. Důležitou událostí jest, že zemský hejtman slezský hr. Thun byl dán na odpočinek. Odchází, stav se obětí výstředníků německých, dle jejich komanda, ač rozhodný Němec nechtěl skákat. Nyní bude se také jednati o dalším osudu českých poboček při učitel. ústavě v Opavě, jež by Němci nejraději z Opavy odstranili. Dle návrhů zem. škol. rady slezské a i zástupců české, polské a německé národnosti rozhodne pak ministerstvo vyučování.

Bar. Fejerváry snažil se oposici na sněmu uherském přiměti k povolnosti, ale nezdařilo se, ač vyjímaje velcí řeč maďarskou nabízel všechny možné ústupky vojenské a j., z nichž by vyplynula úplná rovnost obou polovicí říše. Maďaři trvají jen na velcí řeči maďarské.

Francouzská sněmovna poslanců přijala značnou většinou zákon o rozluce státu a církve. Nyní ovšem přijde předloha do senátu. Při obecních volbách v Římě zvítězila strana konservativní.

Velké rozehvění v Rusku způsobeno vzpourou námořníků na válečné lodi „Potemkin“ v přístavu Oděském; k Potemkinu připojila se také loď „Jiří Pobědonoscev“. Námořníci na „Potemkinu“ povraždili nebo uvěznilí důstojníky, jimi pak zprávou o zastřelení prostého námořníka důstojníkem pro stěžování si na špatnou stravu rozbouřena i lůza v Oděse, kde bylo několik dní samé hrůzy. Domy drancovány, ohněm mnohé stavby zničeny; vojska bylo z počátku málo. Pokoj vykoupen smrtí a úrazem na 6000 lidí. Stav válečný vyhlášen nad okruhem Oděským a Sebastopolským. Rusko nemůže se nyní spolehnouti na námořníky, kteří pronikli jsou zásadami soc.-demokratickými a revolučními. Z toho důvodu vyslané loďstvo černomořské proti „Potemkinu“ nechalo ho s pokojem, aby se snad i ostatní námořníci nevzbouřili. Potemkin vydal se z Oděsy na dobrodružnou cestu do vod rumunských, kde ho ovšem nepřijali. Podobné kvašení mezi námořníky jest v Libavě a Kronštadě, kde rovněž prohlášen stav obležení. I v jiných městech ruských šíří se nepokoje,

zvláště dělnické; ovšem úkazy tyto jsou po většině dílem strany socialně-revoluční. V ruském Kovně vypověděly prý pluky úplně poslušnost. A nebude ovšem lépe, neodhodlá-li se car ke skutečným opravám.

Na bojišti maudžurském dosud ještě klid; přece čeká se na výsledek jednání o mír. Na návrh Japonska opatření budou plnomocníci při vyjednávání o mír neobmezenou plnou mocí.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 8. července t. r. usneseno: C. k. notářské komoře královéhradecko-chrudimské se sdělí, že se jí propůjčí zasedací síň městského zastupitelstva, pokud bude volná, ke schůzím. — Okrašl. spolku na Nov. Hradci Král. udělen byl příspěvek. — C. a k. vojenskému stav. dozorstvu zde uděleno bylo povolení ku zřízení splachovacích záchodů ve Vodickových kasárnách. — Techn. kanc. bylo uloženo, aby předložila projekt spojení etebešské cesty s okresní silnicí. — Dopis lesního úřadu v Novém Hradci Král. ohledně voroplavy na řece Labi po jeho regulaci vzat byl na vědomí. — Žádost továrníka p. K. Schulze za pronájem honitby březhradské na dalších šest let postoupena byla lesnímu odboru. — K návrhu školního lékaře pana Dra. Zippe učinil se c. k. okr. školní radě návrh, aby za panujících veder odpůldne na obec. a měst. školách v Hradci Král. z důvodů zdravotních se nevyučovalo. — Vzata byla na vědomí zpráva policie o opatřeních proti podlouhému dopravování masa a tuků z dráhy do města. — P. Fr. Chrudimskému se sdělí, že okresní výbor zamítl stížnost jeho podanou v záležitosti vchodu do domu č. p. 393. — a ohledně oplocení parcely č. 15. v bloku E. — Zpráva pana zvěrolékaře o zabavení vepřového masa a sádla jednoho zdejšího řezníka byla schválena. — Pan měst. zvěrolékař se vyzve, aby oznámil, zda li závady na vozech mlékařů a v obchodech mlékem byly odstraněny. — Zpráva lesního úřadu o rentabilitě lesů zdejší obce a jiných velkostatků v Čechách postoupena byla lesnímu odboru. — Smlouva nájemní ohledně místnosti v obecním domě č. p. 127. pro c. k. cejch. úřad doplně se podmínkou, že místností ty c. k. cejch. úřadu pronajmou se na dobu šesti let proti půlletní výpovědi pro případ, že by obec přistoupila ku přestavbě zmíněného domu. — Zpráva c. k. okresního hejtmantství o uprázdněných místech č. 1. a 2. nadace Bartoškovské pro mediky vzata byla na vědomí. — Schválen byl tech. kanc. předložený rozpočet na nutné opravné práce ve školách reálných. — P. Fr. Černému, mistru zednickému, zakáže se zřízení mosaikového chodníku před novou dvoupatrovou budovou jeho v bloku O a náboženská obec Israelek upozorní se, že před budovou synagogy má býti zřízen jen chodník z dlaždic plukovcových. — Žádost ředitelství měst. školy chlapecké o prozkoumání ziminí telocvičny a přezkoušení hromosvodu v budově obce. a měst. škol postoupí se tech. kanceláři k vyřízení. — Místo praktikanta v městském důchodě uděleno bylo panu J. Samkovi z Opocna. — Poukázány byly některé účty k výplatě.

Mariánská pouť na Rožberku. K veliké radosti všech ctitelů Panny Marie vydařila se slavnost pořádaná na Rožberku v den Navštívení Panny Marie znamenitě. Mimo veliké množství jednotlivých poutníků z veškerého kraje Královéhradeckého připutovala i celá procesí na pť. z Bejčtě, Nového Hradce, Libčana, Pouchova, vedena vládp. duchovními. Čest a díky horlivým kněžím i jejich zbožným kolatorníkům za jejich obětavost! Poutníci Novohradečtí připutovali s hudbou. Nepřeháníme nijak, odhadnujce počet přítomných poutníků na tři tisíce. Rádost nad první poutí Rožberskou jest tím větší, že mnozí nepřejíce pouti, předpovídali hotové fiasko. Mariánský a Svatováclavský lid promluvil skutky, nedávaje se nijak zastráhati nadávkami protikatolického tisku, ač ho nikdo k pouti neutil. Obdivuhodná byla při slavnosti Rožberské obětavost dam z Kongregace, které z nevědní horlivosti připravily a uspořádaly bazar; díky také štědrosti četných předních dam Královéhradeckých, které mnoho cenných věcí k slavnosti darovaly. Všeľý dík všem! Svým horlivým přibíněním Mariánská kongregace získala při té příležitosti na stavbu nové svatyně Rožberské 1100 K. Tu musel každý nestranný uznati, že klidnou práci dá se mnoho vykonati v lidu našem, v němž úcta Mariánská posud jest pevně zakořeněna. Dp. P. Jemelka měl kázání a po něm zasvětil veškeren kraj královéhradecký Panně Marii, tak že slavnost Rožberská bude základním kamenem položeným k rozkvětu památného Rožberka. Víc než před sto lety byl odnesen z Rožberka kopec hliněný; nyní postavena tam bude tím vyšší hora úcty Mariánské. Proti výtce, že pořádaná truslavnost, nutno se rozhodně ohraditi. Rožberská pouť ustanovena na den Navštívení Panny Marie hned při první majové pobožnosti, kdy pořadatelé o slavnosti sokolské neměli ani tušení; to dokazuje i ta okolnost, že slavnost ustanovena na svátek Mariánský dle ustáleného zvyku; svátek ten zvláště v Čechách slaví se s velikou okázalostí, jako to vidíme na pť. ve Staré Boleslavi, na Chlumku, na Svaté Hoře, kde zvláště letos oslaveno v ten den povýšení tamní svatyně na basiliku. Když se dovědělo pořadatelstvo o slavnosti sokolské, bylo velíké odkládání nemožné a tolik přece práva a svobody ctitelé Mariánské mají jako kterákoli korporace jiná. Nám však posud nevymizely zřejmě truslavnosti stoupenců „Osvěty lidu“ a nezapomněli jsme na terrorisování účastníků katolických manifestací. Když na přání pastorů ochotně se otvírají sokolovny ku konání bohoslužeb protestantských a když se do sokolovny volá kněz — odpadlík se socialistou, aby zde nespravedlivě útočili proti církvi, to už jest něco tolerantnějšího, než pokojná katolická slavnost? „Evangelickému“ dopisovateli do „Osvěty lidu“ pak pravíme, že již minuly ty časy, kdy surovosti „Osvěty lidu“ ovládaly veřejné mínění a že jest stále větší četa těch, kteří se na-

dávkovým strážákům tím jenom směř. Čím sprostěji budeme napadání, tím více porosteme. Nazývá-li se Hradec Král. právem městem husitským a o jiném promlouváme si ještě předt.

Místní odbor českého pomocného zemského spolku pro nemocné plicními chorobami v království Českém pro okresy Královéhradecký a Nechanický v Hradci Králové koná v pátek dne 14. července 1905 o 6. hod. odpol. v zasedací síni okresního zastupitelstva v Hradci Králové valnou hromadu.

Slavnostní akademii pořádají chovanci bisk. Borromea na oslavu 50letého státního jubilea kněžského vysocednostního pana Antonína Pogorthe, druhého inspektora bisk. Borromea, v neděli dne 9. července 1905. Program: 1. J. Wünsch: Slavnostní sbor. Pro smíšený sbor a soli s průvodem klavíru, harmonia a smyčcového orchestru. 2. R. Rozkošný: Novelly č. 2. Smyčcový quintett. 3. N. Kubát: Závěť nám, slunéčko. Mužský sbor. 4. J. Rosas: Na vinách. Valčík. Přednesou žáci honslové školy p. J. Wünsche. 5. Zajíc: Hrvatský pochod. Zapěje mužské oktetto. 6. „Na slepo“. Žert v 1 jednání. Dle A. K., vzdělal E. Z. Začátek o půl 6. hod. odpol.

Výstava v pensionátě. Výstava ženských ručních prací žákyň pokračovací školy v pensionátě císar. Františka Josefa I v Hradci Král. uspořádá se ve dnech 9. a 10. července v místnosti přiznamí č. 7. Výstava je veřejnému obecnému přístupna.

Výstava v obecné dívčí škole. Na obecné škole dívčí a s ní spojené škole mateřské v Hradci Král. koná se výstava ručních prací ve dnech 9. a 10. července.

Uzavírání obchodů v neděli. Na uzavírání obchodů v neděli o 11. hodině dopolední uvyklo si takřka veškeré kupující občanstvo v celém okolí i v městě samém; pouze několik jednotlivců buď z naprosté nevědomosti, nemajících trochu citu pro práva obchodního pomocnictva anebo s pouhé libůstky navštěvuje obchody v neděli a to často přesně před zavíráním a tím poškozuje naši akci k dosažení nedělního klidu. Následkem toho nuceni jsme spelovat: touto cestou na ony jednotlivce a žádají je: Nena- vštěvujte obchody v neděli a zvláště o 11. hodině do- polední a uvykajte sobě i svým služebným v zájmu lidskosti nakupovati všedního dne a to do 8. hod. večerní, poněvadž v nejbližší době upravena bude též doba pracovní ve všední dny. Neškodíte sobě a pře- spějete nám, neb jen budete-li v míti trochu více ohledů, dosáhneme potřebného nám času k oddechu a k sebevzdělání. — Hromada pomocníků při gremiu ob- chodníků v Hradci Králové. Místní odbor českoslo- vanské obchodnické besedy. Filialka odborného spolku obchodního pomocnictva.

V měsíci červnu zemřeli v Hradci Králové. Richtrová Ludmila, 68 r. stará vdova po obchodníku; Rejmanková Anna, 17 r. st. kandidátka učitelství; Smutná Josefa, 36 r. st. manželka hostin- ského; Futara Jan, 19 r. st. čeledín z Věkoš († v ne- mocnici); Nejedlý Jan, 26 r. st. oehlát ze Svob. Dvůr, (sebevražda — v nemocni.); Širůček Josef, 41. r. st. knihař; Ryšánek Frant., 39 r. st. manželka dělníka z Plačic († v nem.); Machatá Rosalie, 81 r. st. vdova po obuvníku; Mestek Ferd., 2 měs. st. syn majitele panoramy kuriosit; Julišova Magd., 1 měs. st. dcera c. k. pošt. kontrolora; Rautenkranz Fr., 47 r. st. zedník; Chudobová Alžběta, 7 měs. st. dcera hudeb- níka z Hoděšovic; Müllerova Marie, 6 r. st. dcera městského zřizence; Hrochová Mar., 78 r. st. sou- kromnice; Jiráček Antonín, 73 r. st. chovanec chudo- bince; Blatník Josef, 12 r. st. syn dělníka z Pouchova (zem. v nem.); Raulich Hugo, 66 r. st. hosp. správce na odp.; Kuncová Marie, 62 r. st. manželka hoky- náře; Bažant Josef, 17 r. st. kandidát učitelství.

Zápis žáků na c. k. gymnasiu v Hradci Králové bude do I. třídy dne 16. července od 9 do 10 hodin, dne 17. července od 8 do 9 hodin; přijímací zkoušky písemné budou dne 16. července v 10 hodin, dne 17. července v 9 hodin; ústní vždy ve 2 hodiny odpoledne. Každý žák přines si k zápisu křestní (rodný) list a vysvědčení frek- ventanční.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Krá- lové. Za měsíc červen 1905 stav poukázek poklad- ničních K 528.000, knížek vkladních K 1.717.173.77, úhrnem K 2.245.173.77. Vklady záruční se ode dne vložení do dne vybrání 4%.

Slet sokolský, na památku 40letého jubilea založení tělocvičné jednoty Sokol v Hradci Králové, konal se ve znamení největšího vedra. V předvečer slavnosti, v sobotu 1. července, sebráli ochotníci jed- noty „Klicpera“ Stroupežnického „Naše furianty“. Na představení tohoto obrazu ze života českého lidu dali si věru ochotníci záležeti. Celý děj upoutal uměleckým provedením zvlášť se strany předních sil ochotnických a výprava byla také náležitá. Přijemnou hodinku ztrpčovalo četné shromážděnému občanstvu hrozná vedro, jež připravilo mnohému suchou parní lázeň. A druhého dne cvičící sokolové na úpravném cvičišti při Labi za Grandhotelem také zakusili útrap pra- věkého úpalu. Cvičení odpol. přítomno na 3000 osob, sokolů pak zavítalo do Hradce na 450.

Náhle úmrtí. P. František Pajkr, spoluma- jitel továrny na harmonia, byl včera dne 6. t. m. v továrně raněn mrtvicí, již kolem 6. hodiny odpo- lední podlehl.

Zápis žáků do I. třídy c. k. vyšší reálky v Hradci Králové bude se konati dne 16. a 16. července t. r. od 8.—9. hod. dopol. v ředi- telně. Hned po zápise podrobně se žáci přijímací zkoušce.

Maturitní ústní zkoušky na c. k. re- álce v Hradci Králové vykonány ve dnech 1.—8. čer- vence. Zkoušce podrobilo se 27 žáků, z nichž 6 pro-

spělo s vyznamenáním, 18 prostě, a povolena oprava a 1 reprobován na rok. — Na c. k. gymnasiu prošlo při zkoušce 16 abiturientů, a pak dostalo se opravy po prázdninách.

Velká vedra zavládla minulý týden i na Hradecku. vedro bylo nesnesitelné, zvlášť když ani vítr se nerozvířil. Ve stínu ukazoval teploměr až 28 R°. Půda ovšem jest vyprahlá, zvlášť v pí- sčínách, kde již bledně živoří. Jinak účinky sucha nejví se dosud proti loňsku tak brozí. V zá- padních a jižních Čechách v hrozných těchto vedrech způsobeno bouřemi spojenými s lijavci a kroupami mnoho spoust na slibné úrodě.

Speřitelna Královéhradecká. V měsíci červnu 1905 uloženo na vkladní knížky K 102.030.00, vybráno K 168.692.04, vklady koncem června 1905 K 11.448.544.58; na hypoteky půjčeno K 66.986.31, splaceno K 28.978.08, na hypotekách koncem června 1905 K 2.787.464.16, cených papírů v zásobě za K 2.318.000.—.

Zář „Osvěty lidu“ v katolických Pardubicích. „Osvěta lidu“ v čísle ze dne 1. t. m. vidí velikou škodu světa v zasvěcených svátcích kato- lických. Donkichotsky ohání se perem protestantsko- židovsko-beznáboženským a jedním škrtnutím chce zrušiti neděle a svátky katolické. Prý „každý takový svátek spojený se zastavením práce a zvýšenými vý- dejí v domácnosti i životě společenském znamená pro lidskou společnost velkou ztrátu hospodářskou a na- prosto žádný užitek (spíše škodu) mravní, protože si tím lidé navykají jen lenořit a zbytečně utrácet.“ — Jen bychom radili „Osv. l.“, aby byla aspoň trochu upřímná. Těch neděl a svátků katolických je tolik a „Osv. l.“ neporadí své družině, aby k těm líným dnům aspoň před tím navrhovaným zrušením nepři- dávala ještě nové dny, v nichž se lenoří a zbytečně utrácí! Jakpak tyhle modré pondělky věrných přívr- žencův Osvěty l.? První máj a oslavné dny Husovy snad zvýší pracovní energii a nejsou spojeny s mi- smotnými útratami? Proč jsi se, „Osvěto l.“, horšila, že na některých školách nebyl den Komenského o- slaven přerušením vyučování? Vyučování je také práce a jak velkého dosahu! To jest práce náležitěho po- kroku, a ty, pokroková „Osvěto l.“, chtěla bys tu práci odstraňovati právě v den velkého učitele. Tolik svátků a neděl katolická církev už ustanovila, a ty, „Osvěto l.“, nelomíš nad tím rukama, že židovští stu- denti obdrží mimo to k vůli vlastním svátkům ještě zvláštní prázdniny. Napomení židy, aby pro své nábo- ženské vyznání nezdržovali pokrok své mládeže! — My věříme rádi, že by mnozí židovští a liberální vy- dídouchové byli velice rádi, kdyby aspoň ty svátky odpadly. Platili by totiž dělníci stejnou týdenní mzdu za větší práci; takový židovským a liberálním fabrikantům by se rozhodně zrušení katolických svátků vyplatilo. Zato církev katolická — ponechávaje svátky ty — popřává k vůli osvětlení tělesných sil dělníkovi i většího osvětlení sil, než jakého by užil pouze při každém sedmém dni prázdném. Ostatně svým věrným nemusí Osv. l. mnoho raditi. Ti na př. v neděli ráno — mají-li k tomu trochu příležitosti — pracují hodně pilně, ale zato zase vysazují celý modrý pondělík, který přece není ustanovením církevním. A nutí je snad sama církev, aby v neděli tolik hodovali, že ta- kový modropondělní odpočinek jest pro ně často nut- ností? Podivno: své družině, která jest přece „uvě- domělá“, musí p. Hajn raditi, aby se zbavila svátků, v nichž se zbytečně utrácí! Kdyby takový dělník byl opravdu pokrokově uvědomělý, nepotřeboval by ta- kového připomenutí ani pro neděle a svátky. Šťstí by i v takový čas. To jest jistě věc ovšem, že v ne- dělích a svátcích bývá pro družinu „Osvěty lidu“ mravního užítka přamálo. Kdyby si lidé totiž místo do hostinců šli do kostela, pak by na tom jistě byli líp jak s kapsou, tak s pokrokem mravním. Pan Hajn honem už také ukazuje, že ve Francii proti svátkům katolickým už začínají se slaviti „svátky lidstva“. Na př. prý v restaurantu (!) Eiffelovy věže slaví se „svátek slunce“, jiný svátek jest „svátek velké revoluce“, atd. Otázka: ten svátek slavený v restaurantu neptivádí k zbytečným útratám? A kdyby to myslili francouzští zednáři se svojí humanitou upřímně, nepovažovali by za slavné chvíle velké revoluce, která ukázala nejlip, jakým nelidským přímě bestialním tvorem stává se člověk odhodlávající náboženství. Žádná, ani protestantská inkvisice neměla v čele takové besctné krvežíznivce, jako — slavená „veliká revoluce“. Proto pomalu, p. Hajne, s těmi příklady!

Z Bohdaně v Pardubicích. Ve dnech 9., 10. a 11. července t. r. vystavuje v Bohdaně tamější kurs pro paličkování krajek, jenž trval od 1. října 1904 do 30. června 1905, svoje výrobky. Vystavuje tu práce se 60 žáky, tudíž uspokojí zajisté každého vý- stava tato svojí bohatostí. Zajímavou slibuje býti zvlášť tím, že kurs v Bohdaně pokusil se moderni- sovatí paličkovanou krajkou na základě motivů vzatých z přírody a z národního ornamentu, čímž chce si zís- kati značné zásluby o toto české umění a jeho roz- voj. Výstava jest umístěna v budově měšťanských škol; vstup volný. Návštěvníkům výstavy z okolí lze si zároveň prohlédnouti místní rašelínové a slatičné lázně. Pohodlné spojení třikrát denně poštovním do- stavníkem má město s pardubským nádražím.

Z Holohlav. Ušlechtilou zábavu schystal náš katolický spolek v den 18. června. Pozván tam- burácký sbor katolické jednoty z Hradce Králové, který v našich spolkových místnostech provedl mistrův koncert. Hudba tamburic, kterou z posluchačů málokdo znal, lákala jako novinka a přímě uchvacovala. Před koncertem pronesla slečna Pánková z Vamberka krá- sounou řeč o kultu Mariánském u slovanských národů; přednáška vyslechnuta s velikým zájmem. Účastnatelů při sdalilém večeru bylo velice čtené; dostavil se zvlášť větší počet intelligence ze Smitice. — Žebnej Bůh další činnosti! Kde tak pěkných večerů zažijeme více!

Lázně Velichovky. Při nynějších stále rostoucích vedrech doporučují se lázně Velichovky jako krásný pobyt letní. Obklopeny jsou vysokými

lesy a obdařeny nádhernými krásami přírody jsou jak k pobytu se stránky zdravotní, tak i k pobytu letní- mu takřka strojeny. Mimo tichý pobyt venkovský po- staráno též o příjemné zábavy společenské tím, že střídají se na Velichovkách vojenské koncerty hudet- ní a koncerty různých vynikajících umělců domácích i cizích.

I. český spolek pro zvelebení věleat- ství, zahrádnictví a chovu hospodářských zvířat v Chrudimi koná v neděli dne 16. července 1905 o 2. hod. odp. v hostinci pana Nežádala v Přestavkách 183. valnou schůzi, na níž p. Frant. Vohralík promluví o pěstování ovocného stromoví, p. spr. Brabec o chovu hospodářského dobytka a p. Al. Thuma o rojení.

Sloup „Osvěty lidu“. „Osvěta lidu“ a tak zv. pokroková strana v Pardubicích, která hlásá odloučení ode všech stávajících, formálních církví, má tyto hlavní sloupce: 1. p. redaktora A. L. Hajna, muže takto bez vyznání; ale ta jeho bezkonfessnost jest dle jeho skutků více formální než skutečná; tento pán na př. neodsoudil nikdy křiklavé vědecké évidencie pastorů, jež byly na př. v listě násem ztelně doká- zány; tento pán bez vyznání buší ušesem statně do vyz- nání katolického, ale ucehává na pokoji církev ži- dovskou; vždyť docela byl přítomen na schůzi židů pardubských jako loyální přísluhovatel a nevytýkal církev židovské ani v nejmenším zpátečnickvi. 2. Dru- hým sloupem s „Osvětou l.“ spřizněného pokrokařství jest p. Kostelecký; tento chrabrý muž jest jednatelem protestantských, klerikálního spolku Gustava Adolfa (Gustav-Adolf Verein), kterýžto spolek staví u nás v Čechách protestantské kostely. Budu k chvále to- hoto pána řečeno, že nevynechá ani jediné evangelické bohoslužby a že své dívky k bohoslužbám těm veřejně vodí. — Jen nám ujde na rozum, proč tento prakti- cký církevník jest jedním s hlavních podporovatelů družiny, která se staví proti církevnictví vůbec; tuto jeho nedůslednost částečně vyvážíme si jeho přesvěd- čením, že zmíněná družina kope a kopati bude jen do církve katolické, ale jeho souvěrčím ucehlí. Jest tedy pan Kostelecký spíše diplomat než upřímný proti- církevník. 3. Třetím sloupem pokrokařské družiny jest p. MUDr. Vohryzek, takto israelita, jehož jméno stalo se velice známým v době vzrušené vraždou polskou. Tento pán jest redaktorem židovského časopisu „Roz- voj“, který honzematě ujímá se náboženství žido- vského; tedy p. Vohryzek jest redaktorem časopisu cir- kevního, ale proto přece jest přítelem družiny proti- církevní. Inu, jest tak dobrý diplomat, jako pan Kostelecký; vždyť dobře ví, že „pokrokaři“ synagugu pardubskou nechají vždycky na pokoji. 4. Neméně dů- ležitým sloupem proticírkevního pokrokařství jest protestantský učitel p. Dvořák, který se modlí zcela veřejně s lidem v protestantské modlitebně; to jest ovšem ohavitebné, že náboženské povinnosti plní, ale nechť také veřejně prohlásí, že si přeje toliko zrušení církve katolické, nikoliv evangelické. 5. I jiní nejhor- livější členové pokrokařské družiny pardubské jsou zapsáni buď v matrice evangelické nebo židovské; a tihle lidé také povinnosti svého náboženství plní, ve-řejně se modlí a zkrátka při spátní evangelického kazatele nebo rabína hned zapomínají na pokrokové rozkazy proticírkevní své hlavy — p. Alois Hajna. A p. Hajn dává pokrokový pardou velmi rád. Tihle pardubští pokrokaři mají zkrátka zásady pružné jako gumu. Proticírkevníká „Osvěta lidu“ ve spoiku s kle- rikály evangelickými a židovskými na všeobecném ta- žení proti katolictvu! Co si ta družina jen o uvědo- mělému pardubskému občanstvu myslí? Její prázdnou komedii prohlédli jsme už dávno.

Pozvání k duchovním cvičením. V klášteře Voršilek v Kutné Hoře vykonají se sv. exercicie pro učitelky — nebo také pro jiné bývalé chovanky — od 16. srpna (5. hod. večer) do 20. ra- no. Poplatek za celé opatření v té době jest 6 K. Mnohé se těší na vzájemné shledání. Kdo hodláte přijeti, oznamte to co nejdříve.

Z Hlinska. Pěti učitelstva sdejšího sehraji školní dívky 9. t. m. v sále p. J. Adámka diva- delní představení: V říši vodního krále. Pohádka se zpěvy. Začátek o 8. hod.

Zápis nových žáků do I. třídy ob- jub. reálky v Náchodě diti se bude před prázdninami v sobotu dne 16. a v neděli dne 16. července t. r., po prázdninách v sobotu dne 16. a v neděli dne 17. září t. r. Zápisovati se bude v uve- dené dny vždy od 8—10 hod. dop. v ředitelně ústa- vu. Hned po zápisu konati se budou zkoušky příji- mací od 10—12 hod. písemné a o 2 hod. odpol. ústní. Každého dne po ústních zkouškách bude o při- jetí žáka definitivně rozhodnuto. Zápis a přijímací zkoušky do vyšších tříd konati se budou až po práz- dninách.

Z Kyšperka. Přijezd nejdistojnějšího pana biskupa za účelem generální návštěva a udělení sv. birmování v kolatate Kyšpercké vydal se znamenitě nade všecko očekávání. Bývalá farní osada Lukavická připravila se do slavnostního hávu uvítat svého vele- pastýře. Třemi branami slavnostními doprovodilo J. B. M. 30 banderistů s praporečkou od hranic pády Žambe- recké do Kyšperka. U starobylého původního farního ko- stela lukavického očekávalo J. B. Milost zastupitel- stvo, sbor hasičů a školní dívky, načež po uvítání uveden do svatyně zvláštně upravené. V Kyšperku jednomyslně a důstojně vítalo celé město svého vele- pastýře, takže vjezd knížete církevního byl vjezdem vítěze. A jako vjížděl branou do města jako vítěz, a město jako opanoval, tak opanoval a okonsil i srdce všech, kdo s nejdistojnějším velepastýřem měli příle- žitost se setkati. Srdečný dík všem, kdo o slavné přivítání se přičinili i těm, kdož potajmu proti němu pracovali, neboť tím aspoň otevřeli oči nerozhodným a velice plně posloužili ušlechtilé věci. Upřímné díky za všecko a všem!

Návštěva anglických žurnalistů.
(Dle spravodaje T) Z mrutného, sakalejšího nebe o-
dejeť Angličané ranním rychlíkem svr. dr. 10. června
do Hory Kutné přes Kolín, kde přitíněním městské
rady a purkmistra dra. Jelínka učiněna zastávka.
Liják ovšem zmařil tam valnou část nálady, nicméně
uvítání v nádraží bylo přilichné důstojné a pohostění
výborné. V radnici kolínské velmi pěknou, věcnou
promluvu v anglickém jazyce pronesl zástupce obce
p. dr. Steppan. Náleželo více řeči a po malé pro-
hlídce města zasednuto k banketu v Grandhotelu. Na
koniec, po přispětech, povatel a přispětkem v anglické
řeči i dvojjetih. p. pastor Dušek; sotva ale ústa svá
otevřel, již slápl do bodláku. Právil, že dámy i pá-
nové z Anglie musili býti připraveni na tvrdý řeči
špatnou neb šádnu angličtinou, a že to musí již str-
pěti. Tento skutečně nejapný úvod dvojjetih pána pa-
stora sarazil nejen ty, kteří provázeli ang. žurnali-
sty, aby podali jim potřebná vysvětlení, ale i Angli-
čany samy uvedl do rozpáku nad velkohubostí pána
řečníkovou, který takovým nezpůsobem veřejně co-
s káral, o čem vlastně sám ani přesvědčen nebyl. Či ne-
byla řeč pána dra. Steppana v radnici výborná an-
glicky promluvenou? Nepřekládal p. rada dr. Malý
z Prahy hbitě a přímo precizně češtinu do angličtiny
a nemluvil při tom znamenitě anglicky — ba líp,
než dvojjetihodný pán sám? Jeho řeč vynesla Angli-
čany sice až na výsost, za to ale podrubovala nás
Čechy kritice, k níž nejméně v té chvíli povolán byl
pán pastor Dušek. Právil na př., že Angličané od nás
ničemu se nenaučí, že umíme si dělat jen nepřátele,
že jsme národem malým a mdlým, rozkvašeným a ne-
důtklivým. Ale to nebyla ještě všechna ta moudrost
dvojjetih. pána. On mluvil i se svého stanoviska ná-
boženského a děkoval Angličanům velice za Wiklefa,
jehož učením prý český národ povznese se duchem nad
jiné národy evropské, když M. Jan Hus Čechům Wiklefa
jal se vykládati. Drojet. p. chtěl sugerovati Angličanům,
jakoby jeho víra byla učinila z Čechů civilisovaný lid
atd. — Drojet. pane, připomenutím Wiklefa jste se
Angličanům příliš málo zavděčil. Za ty věci, které na-
odpor katolicismu Wiklef hlásal, stydí se moderní
Angličan; ani Vy byste se neosmělili myšlenky tak
puštělé hlásati, nechtě-li byste utržiti smích každého
pravého inteligenta. Či Hus od Wiklefa pochytil, za-
to se sám, zvláště v Kostnici stydl. Přejete li si dů-
kazy, podáme je přile. O tom se ovšem dvojjetihodný
pán nezmínil, že právě před poznáním bludů Wikle-
fových Praha byla střediskem vzdělanosti středoev-
ropské a že vynikala svojí mocí nad Londýn. To také
nepověděl, že právě husité rozebrali si statky univer-
sitní a že přivedli husité a protestant. svoji hami-
snost a omezenost vysoké učení Pražské na pokraj
záhuby. Ukládal jste divnou poklonu národu, Husovi
i Angličanům. Že právě dvojjetihodní páni rozseávají u
nás rozkvašenost nejvšestší a že ti právě jsou až příliš
nedůtkliví, to pan pastor zamítl. — Věak také od-
pověděl Mr. Baker dvojjetihodnému pánu hned na
místě a — jak již jsme uvedli — i v chrámu Sedle-
ckém, kde osvěcený ten muž, cizinec učený a zbošný,
jemně ale rázně odmítl pichlavé náměty pána pastora.
Městská reprezentace jest ovšem příliš málo vděčna
vlasteneckému panu Duškovi za takové samozvané
intermezso.

Z Kolína. (K návštěvě Angličanů v Kolíně
dne 10. června 1905.) Mimo naduvedenou stat došel
nás ještě další přípis poměry dobře ilustrující: Uví-
tání Angličanů v Kolíně bylo pravým obrazem míst-
ních rozkvašených poměrů občanských a jestliže nikým
neovaný a nikým nevyjavaný pan evang. farář Čeněk
Dušek sám sebe udělal hodnotářem vítajícím, pak
měl také mluvit sám za sebe a pro sebe a nikoliv
za naše město, tím méně za náš národ. K tomu na-
prосто nikým splnomocněn nebyl. Jakký pan evang.
farář byl vylezl kamsi na šebík, tak s vysoká divá
se na ten ubohý náš národ, na lid náš i na vzdělance
naše; při té příležitosti „Česká Stráž“ na p. Duška
u chválu nezapomíná, ale jiné ponižuje. O anglicko-
českých stydech mluví tam věru jako hluchý o kla-
víru; pravi na př., že vůdce výpravy novinářů, An-
gličan James Baker byl při nejmenším sedmáctkrát
v Čechách a nejednou v radnici kolínské. Zatím Mr.
Baker byl v Čechách letos po šesté a v Kolíně (městě)
poprvé. Ev. p. farář Duška po setkání se v „Grandu“
— nenasl. Paušální plaňuje „Česká Stráž“ i o tom,
že Angličané našli v panu Č. Duškovi tu pravou
bylinu poučení, neb prý se (ho) tázali na český prů-
mysl, dělnické poměry, mzdu, výživu, přibytky, zdra-
votnictví, na výchovu mládeže, na vzdělání učitelstva,
na stav mravnosti českého obyvatelstva, na samo-
správu, podnikavost, veřejnou dobročinnost a na kri-
minální statistiku (!?). Prozatím na nic víc. A sáprlot,
hledme jak dále a rychle bez knih a pomůcek na to
vše odpovědět Angličanům pan Dušek v Kolíně. Z rad-
nice šel pan Dušek přes náměstí do kostela samotén,
nebo s p. Latslem; z chrámu Páně do hotelu šel 50
kroků s jedním z angl. hostů, patrně malířem, ještě
si pán ten v chrámu P. nacrtával gotickou hlavici —
a vizte co vše za těch několik minut pan Dušek do-
vedl popsati a vysvětliti! Jak miserní jeme my Če-
chové, rodáci Čecha Duška v Kolíně, proti tomuto
meteoru osvěty a pravdy! My bychom prý se dovedli
tázati nanejvýš (Angličana) jakou má vládu, jak se
bije s odevky nepřítelem, jak hájí své práva, jaký
mají tam spolkový kroj, jaký mají prapor, kam chodí
na výlety a jaké mají pivo. — Mimo tyto bombasty
a fráze dovedla „Č. Stráž“ napsati skutečně i věcnou
správu o Angličanech v Čechách pod záblavím „Naše
přivítání“, ač i zde hájí vše v jeden kůš. To ale dělá
svyk. Na štěstí Angličané vzali si již v měsíci únoru
t. r. v Praze pravou informaci o českých poměrech
politických, sociálních, osvětových, hygienických a vý-
rubních, sestavenou dle nejlepších pramenů statistických
a odborných. Jen všetranné vědomosti pána Duškovi
jim scházely; za pět minut však bylo nedostatku od-
pomoženo.

Pastorální porada Novobydžovská.
Duchovenstvo vikariátu Novobydžovského konalo svou
pastorální poradu v Novém Bydžově dne 8. t. m. za
předsednictví vldp. vikáře Josefa Šrámka. O první
otázce „Účinek studia umění církevního pro kněze
vůbec a v duchovní správě zvláště“ přednesl krásnou

práci svou vldp. Dr. Josef Kašpar, profesor ná-
b. gymnasia Novobydžovského a předložil shromáždě-
mu duchovenstvu k nároku díla Chytilova a Lehne-
rova o českém umění. Vyžádal duchovenstvu svolení
ku návštěvě městského muzea Novobydžovského, kdeš
vzácnou ochotou p. učitele Koudelky dostalo se nám
jadrného výkladu tamních vzácností. Archa z kostela
Mérického byla předmětem všeobecného obdivu. Vldp.
Dr. Kašparovi i pt. p. učitelé díky! O pamětních kni-
žkách farních pojednal dp. Červenka, kaplan Smidar-
ský, způsobem srozumitelným i poučným, hlavně citová-
ním jednotlivých zápisů pamětních z určité osady.
Z některých jsme poznali, jak výhodnou zápisovati
všeí týkající se práv beneficiu a kostela. Jiné byly
odstraněny příkladem toho, co do pamětnice nepa-
tří. S útrpným úsměvem šelo duchovenstvo na náro-
šlech Bydžovských, kterak Hus dal život za osvobo-
zení (!) člověka i národa z tyranie, bombast husit-
ského provolání ve Stráži na Čidlině naplnil je upřím-
nou lhostí nad českým lidem, který planým slovem
dává se svést na scestí svému byti tak nebezpečné.
I volba slavnostního řečníka o Husovi se povedla.
Kdyby tak Hus vstal a přečetl si ono proslavené číslo
Učitelských Novin, kde p. B. Ráz bez ostychu uve-
řejnil „vyznání víry moderního učitele“ (98%/1), že by
svému slavnostnímu řečníku ukázal záda?!

Lázně Bělohorské. Málokteré místo lá-
zeňské a známější místo u nás vůbec může se vyk-
zati tak rychlým a utěšeným vzrůstem a rozkvětem,
jako lázeňský Bělohrad na Jiřínku, toto útočiště
všech těch, kdož zakoušejí nepřetržitých elasti-
moderní nemoci — rheumatismu — měrou malou nebo
velikou. Byl jsem zde před čtvrt stoletím jako student
o svécní školy. Tenkrát byl Bělohrad chudý, ch-
dičky a větši domy zde byly asi 3—4. Dnes ty toh-
dejší domy ztrácejí se mezi velikými stavbami moder-
ními a i ta škola vyrostla o jedno poschodí, v němž
umístěna škola měšťanská, nedávno zřízená. Bělohrad
vzrostl svými lázněmi. Majitelkou jich je hraběnka
Anseburgová a pilným ředitelkou p. J. Šubrt, vrchní
lesmistr. Netrvají ani čtvrt století, ale za dobu tu
získaly si lázně Bělohorské široko daleko pověstí co
nejchvalnější, neboť účinky zdejší slatinné rašeliny
jsou předešlými případy vyléčení osvědčeny. Rašelina
přivíží se z nedalekých ložísk suchá a v lázních se
teprve vřelou vodou napouští, čímž líší se od tak-
ových „rašelin“, které jsou z ložísk bahničích a v účin-
cích svých tedy již vymočené. Každá koupel posky-
tuje hojnost rašeliny jinde neobvyklou a po každé
koupeli se rašelina použita vylévá do kanálu, jímž se
odvádí do vody. To může každý viděti a není možno
vůbec, aby téže rašeliny použito bylo dvakráte. O ně-
jaké drahotě, a jakou sledujeme se na jiných místech
lázeňských a ku zotavení vůbec sloužících, nebo i na
našich nádražích, nelze zde vůbec mluvit. Sezona lá-
zeňská jest již zahájena. Jako každoročně — i letos
sjezd se hostí četný počet, osobností vzácných i pro-
stých, trpících i těch, kteří touží po milém osvěžení
a zábavě v roztomilém tom místě, v němž harmonicky
spojuje se pohodlí velkoměsta a prostým pohodlím
našeho venkova. Spojení sem velmi vhodné, ubytování
úplně vyhovující všem požadavkům, strava znamenitá,
nápoje velmi dobré a — žádné „napalování“, žádné
„dění“ hostů. O zábavu a milé posezení starají se
hosty Vlachův, Kolářův a j., kdo pak chce míti klid
úplný, ten prodí ráč v rozsáhlé „bažantnici“, velikém
to parku lázeňském. Vůbec je Bělohrad místem roz-
tomilým, na které člověk vzpomíná si rád, tuze rád.

Z Cerekvice u Hořic. U veliké překva-
pení uvedeno občanstvo zdejší účastnivši se průvodu
o Božím Těle dne 25. června. Tehdy dojemně na každé-
ho působil sborový zpěv dívek a jinochů cerekvičských,
nacvičený pp. učiteli A. Machkem a Vl. Tvrzkým.
Věru přitínění pp. učitelů a mládeže došlo chvály
všeobecné. Takováto snaha učitelstva jistě vždy povede
k náležitosti mládeže i celé obce.

Ze Žamberka. (Udílění sv. biřmování.)
Dne 22. června, právě o Božím Těle, zavítala do Žam-
berka Jeho Biskupská Milost, aby udělala sv. biřmo-
vání a vykonala generální visitaci. Celé město ozdo-
beno jsouc nesčíslnými prapory barev českých i pa-
pežských, nemohlo se již očekati onoho okamžiku,
kdy Jeho Milost sestoupí u slavnostní brány. Den byl
dusný, temné mraky hrozily každým okamžikem sně-
sti se lijákem k zemi, přes to však zástup veliký oby-
vatelstva dostavil se k uvítání J. B. M. V předu stálo
místní i okolní vld. duchovenstvo, pp. c. k. úředníci
všech c. k. i civilních úřadů, slavná městská rada
a p. purkmistrem včele a zástupci spolků místních.
Po stranách silnice tvořili špalír hasiči místní i okolní,
c. k. voj. vysloužilci a uprostřed ve dvou řadách
stála školní mládež se svým učitelstvem. Njdp. bi-
skup provázen vedpp. Dr. J. Soukupem, kanovníkem,
Dr. G. Domabilem, professorem theologie a dp. Hu-
gonem Doskočilem, biskup. ceremonářem, pozdra-
von nejprv p. purkmistrem, nečež místní děkan vldp.
J. Poláček uvítal vznešeného hosta jménem duchoven-
stva. Pak se představili J. B. M. všichni pp. c. k.
úředníci a zástupci různých spolků, jménem šactva
uvítala p. biskupa šákyne Andulka Pírková a podala
mu skvostnou kytič. Nato vrchní pastýř poděkoval
všem včele za upřímné uvítání, ke každému zvláště
ještě několik slov pronesl, podáváje všem ruku. Prů-
vod hnal se přes náměstí ke kostelu, kdeš na prahu
očekával jej urozený pán baron Oskar Pariach se svojí
otěnou rodinou, srdečně vítaje J. B. M. Uro-
zený pan baron Oskar Pariach vůbec věnoval zvláštní
pozornost J. B. M. nabídnuv mu svůj zámek k oby-
vání i veškeré pohostinství. Po skončených obřadech
církevních zástup družiček, duchovenstvo, pp. hodno-
stáři města dovedli J. B. M. do zámku, kdeš v ná-
dvoří stála skvostná slavoobrána. Druhý den udílěno
sv. biřmování biřmovancům, jichž bylo kolem třinácti
set. Po té byl p. biskup přítomem zkoušce z nábožen-
ství ve školní budově. Na prahu školy uvítali J. B. M.
oba páni ředitelé p. J. Groulík a p. Fr. Ješek. Nejdř.
stojnější arcipastýř byl mile potěšen a na památku
zapsal své jméno do kroniky školní, prohlédl si budovu
a zároveň i uměleckou galerii školní. Jeho B. M.
pobyl u nás celý týden vyvíjíje do sousedních kolátur,
kde udílěl vřde sv. biřmování. Když pak nadešla
doba odjezdu, loučil se náš arcipastýř něžně s městem

našim; děti i dospělí vyprovázeli jej daleko, líbajíce
žehnající ruce jeho. Než našla se přece jedna duše,
jíž nebylo vhod, že dostalo se tak světlého uvítání
v městě našem J. B. M. a špinila v Poslu z Podhoří
ty, kteří J. B. M. uvítali. Na to nemáme odpovědi,
než že to svědčí o nízkosti vzdělání toho p. dopisov-
vatele. Všichni štonci lokálku tu odsoudili a p. do-
pisovatele příslušným titulem označili, — tolik však
dodáváme, že J. B. M. šehnala a tiskla ruku všem,
možná, že byla i mezi nimi ruka vaše, p. dopisovatelé,
— ruka špinavá.

Rozmanitosti.

Sjezd bohoslovců v Praze. V nynějších
dobách, kdy útočí se se všech stran proti všemu, co
náboženství a církvi náleží, kdy nepřátelé všeho ka-
tolického svorně podávají si ruce a spojují se v mc-
hutný šik proti nenáviděné církvi katolické a proti
služebníkům jejímu, kněžím, v těchto kritických do-
bách třeba nadšení, posilování, uvědomění, v boji tomto
třeba dobrých obránců svaté věci, třeba statečných
vůdců. Postavení vůdců i obránců vyžaduje mužů ce-
lých, neohroženě odrážejících zběsilé útoky na církev
a učení Kristovo. Ti však mužové mohou sméle a
pevně postaviti se v boj, kteří si osvojili náležitých
k tomu vědomostí. K tomuto vznešenému cíli směřují
i sjezdy bohoslovecké, které každoročně o prázdní-
nách pořádají česko-moravští i ostatní slovanští boho-
slovci jak na moravském Velehradě, tak i na pamět-
ných místech království Českého. I letos bude se po-
řádati takový sjezd bohoslovců česko-slovanských ve
zlaté matičce Praze ve dnech 3.—5. srpna t. r.
Program níže podaný zajistí každého účastníka sje-
zdu nejen zcela uspokojí, nýbrž i naplní nadšením
pro neunnavnou práci pro církev sv. a drahou vlast.
Sjezd zahájenu bude ve čtvrtek dne 3. srpna 1905 o
5. hod. odpolední v sále hotelu „Orient“ v Hybern-
ské ulici u státního nádraží. Sjezdový program jest
tento: Dne 3. srpna v 5 hod. odpoledne: 1.) Zahá-
jení a volba předsednictva sjezdového. 2.) Uvítací
proslov předsedy „Ráje Sušilovy“. 3.) Řeč: „O ne-
změnitelných zásadách a stálém pokroku vědy a ví-
ry“; vdp. Dr. Fr. Kordač, univ. prof. v Praze. —
Sv. zpověď. V pátek dne 4.: 1.) Slavné služby boží
se sv. přijímáním v chrámu Páně sv. Salvatora v kníž.
arc. semináři. 2.) V 8 1/2 hod. promluví Dr. Fr.
Náhělek, c. k. gymn. profesor z Kroměříže, „Jak
soudí o náboženství přírodospytce“. — Pozdravy.
3.) Nato řeč vdp. Josefa Kousala, faráře z Mělnice:
„Nutnost politicko-socialního sebevzdělání bohoslovců“.
Odpoledne: 1.) Porady zástupců jednot bohoslove-
ckých. 2.) O poměru bohoslovců polských k ostatním
bohoslovcům slovanským“ promluví dp. Eugenius Okoň,
novosvěcenec z Přemyšlu. Pozdravy. 3.) Prohlídka
některých památek pražských. 4.) V 8 hod. večer:
Akademie (program až na sjezd.). Sobota dne 5.:
Mše svatá. V 8 hod. Řeč: „Nynější situace katoli-
ckého bohoslovce a katolického kněze“ promluví vdp.
Dr. Fr. Šalc, prof. bohosloví v Hradci Králové. —
Pozdravy. — Řeč: „Spiritus apostolicus — sacerdoti
unum necessarium“; vdp. Dr. Rudolf Horský, farář
v Šárce u Prahy. — Porady a závěr sjezdu. — Zá-
stupcové jednotlivých seminářů žádají se, by pozdravné
svoje řeči omezili na dobu co nejkratší, by přílišným
prodlužováním netrpěli hlavní cíl sjezdu. V Praze te-
dy letos, v srdci všech Slovanů bude sjezd bohoslov-
ců a všech jejich přátel, bratří, kterým záleží oprav-
dově na zdanu pravého života na vinici Páně a nárc-
da roli dědičné. Zveme tímto upřímě všechny cti-
hodné pp. bratry, důstojné duchovenstvo, každého
upřímého katolíka, věrného Čecha na tento sjezd.
Jeikož však sjezd tento pořádán bude jako důvěrná
schůze na legitimace, jest v zájmu jednoho každého,
by se všas laskavě přihlásil u bohoslovců Králové-
hradeckých. O pohodlí bude následit postaráno, neb
v místnostech sjezdových možno obdržeti jak stravu,
tak i nocleh za poplatek co nejmírnější. Sjezd za-
končí se pouťí na sv. Horu u Přibramě, by účastníci
u Panny panen, Pomocnice křesťanů vyžádali si ochra-
ny a síly ve sv. snaze o povznesení idee Cyrillo-
Methodějské. Na konec z plna srdce voláme: „Na
shledanou v počtu co nejhojnějším ve slovanské Pra-
ze!“ Přihlášky přijímá: cthp. Josef Michálek, boho-
slovec v Hradci Králové.

Vyznamenání řeholnice. Minulý týden
odevzdán představené kláštera pražského konventa
Voršilek M. Pavlíně Burdové za její zásluhy o pro-
spěch chovaneč ústavu, konventu i církve a vlasti
zlatý záslužný kříž s korunou. Slavnosti této účastnily
se nejpřednější osobnosti z kruhů pražských a J. B.
M. dr. Kráslem v čele.

**Výlet na Slovensko, Tatry a do Pe-
šti** bude také letošního roku pořádán. Pořad výletů
vykazuje návštěvu Trenčína, Teplických lázní, Žiliny,
Turč. sv. Martina, Ružomberka, Lipt. Sv. Martina,
Štrbského plesa, Smokovce, Dobšinské ledové jeskyně,
Popradu, Košic, Miškolce, Jedlové, Pešti, Agúinea,
Ostřihomy, Prešpurku. Vzestup na Kriváň dle přání.
Výlet 8denní končí Popradem. O jízdě lístky, uby-
tování a stravování výletníků, o vůlce a povozy bude
postaráno. Odjezd z Prahy v sobotu, 22. července
večer. Přihlášky přijímá a zprávy podá do 15. čer-
vence pořadatel společných výprav Emerich Podstra-
necký na Kr. Vinohradech. Na odpověď známku. Vý-
let přes Pešť trvati bude 14 dní. Cena výletu 8den-
ního 100 K, 14denního 150 K. Zpět možno jeti přes
Vídeň neb Brno, neb Jihlavu. Cena rozumná se s Pra-
hy; nápoje platí si každý sám.

Třicetiletá památka založení Budče
oslavena byla 5. t. m. důstojně na podnět Zemské
Jednoty českého katol. duchovenstva v království Če-
ském. Právou do kostelíčka sv. Petra a Pavla na
staroslavné Budči, kde sv. Václavu dostalo se křesť.
vychování, účastnilo se na 100 kněží z Čech i Moravy
a nadj. biskupem dr. Kráskem v čele. Po pontifikálních
službách Božích promluvil úchvatně mgr. dr. Stojan
z Moravy „O účincích víry a o povinnostech našich
k víře sv. Cyrilla a Metoděje.“

Úloha ženy v boji proti alkoholismu.
Boj proti alkoholismu — jak praví M. Lam-
mersová — nemůže být dobrovolný — bez ženy. Velká
zodpovědnost vůbec spočívá na bedrách každé ženy,
vstupující v manželství, — v rukou každé hospodyně,
jež dorůstající syny a snal i jiné strávníky má za
spolubyditele a hosty rodinného stolu. — Každý,
kdo se blíže obírá otázkou antialkoholovou, uznává,
že nejhorším nepřítelem domácího štěstí a hospodář-
ského rozkvětu rodinného je život hospodský, proti
němuž vzpírá se nejdůležitější spořádaná útulna domá-
cnost. Proto nutno také přiblížiti k tomu, aby dívky
všech stavů zejména však ony, jež nuceny budou ho-
spodařiti ve skromných okolnostech, vstupovaly do
manželství dostatečně obeznámeny a vycvičeny se
svým nastávajícím povoláním. Nemějí se spoléhati
na to, že doučí se a časem zkušeností nabudou trpě-
livosti manželského krku. Na domácích činnostech ženiných
záleží, cítí-li se muž i ostatní spolubydlové v rodině
blaze a volně. Nedivno však, když neschopností ho-
spodyně veškeré domácí, manželské a rodinné štěstí
tříbí se v trosky a že pak nesmírné procento mužů
hledá útěchu ve — sklenici. Má-li muž hned na po-
čátku manželství, kdy jest nejvypovídnější, vedle sebe
ženu nejméně tápající, nevyspělou úkolů řádné
hospodyně, tu i při nejlepších úmyslech těžko dá
se vtisknouti nově založené domácnosti žádoucí
řád. Jinak však žena, kt rá dovede muži svému im-
ponovati svými výkony v domácnosti i vlastnostmi
své povahy, prosadí moudrostí svou a láskou vždy
vše, co uznává ve svém oboru za dobré a správné.
Tam kde vstupují v manželství muž i žena, oba zdr-
žující se opojných nápojů, utváří se ovšem boj proti
alkoholismu, právě jako boj o živobytí vůbec, co
nejpohodlnější, jelikož v přeuvědomělé svornosti mizejí
všechny překážky. Ačkoliv ženské publii vykazují méně
ne pijáků a opileců, přece jen žena blavě snášíti
musí plnou měrou celý ten řetěz útrap a béd, jež
vleče za sebou v zápleti pijáctví. Přijme mládeži
hojně radost a ušlechtilých požitků přírody a umění,
ale střežme ji úzkostlivě před všelikým pokušením
k nestřídmosti, jež často číhá na květnatých stezkách.
Ženy jsou skutečnými kněžkami mravů i mravnosti;
mají i moc převrátiti veřejné mínění o pijáckých mra-
vech a nucením pít bez zízne. Proto rodičům a zvlá-
ště těm chudším mělo by nejvíce záležeti na tom, aby
dětem svým dali co nejlepší výchovu. Mravně a
k samostatnosti vyvedená dívka jest ozdobou, a byť
jinak byla chuda, bez majetku, přece jest svými
vlastnostmi jedna z nejbohatších; a to přece také
platí.

Z domácnosti social. demokratů.
Pod tímto titulem vyšel v Hradci Králové v Časo-
vých Úvazích č. 4. a 5. spisek, jenž jest vhodnou
obranou proti social. demokratům. Upozorňujeme zvlá-
ště členy našeho Všeobecného sdružení na tuto bro-
žurku, ježto se v ní jedná též o Sdružení. Admini-
strace Čas. Úvah v Hradci Králové prodává brožuru
tuto se slovem: 1 výtisk za 10 h, 10 výt. po 14 h,
50 výt. po 12 h, 100 výt. po 10 h. Předplatné na
Čas. Úvahy činí ročně pouze 1 K.

**Kurs pro kočovné učitele včelař-
ství.** Zemský ústřední včelařský spolek pro král.
Česko uspořádá ve dnech 17.—22. července t. r.
v Praze kurs pro vzdělání a vycvičení kočovných
učitelů včelařství v království našem. Řízení kursu
převzali známí odborníci: pp. Wobnout, říd. učitel a
správce pozemkových včel. stanic, V. Jakš, učitel
měšt. škol, kočovný učitel a spisovatel včelařský a
J. Forst, administrator Zemsk. ústř. včelař. spolku.
O anatomii včely přednášet bude odborník na slovo
vzatý, p. prof. B. Baude; mimo to přislíbil předná-
šeti řed. L. Brich a řed. J. Martinovský z Blatné,
jedn. včel. spolku Kladského p. M. A. Kabát z Ra-
pic. Praktické práce konati se budou na včelíně ve-
ledňst. p. kanovka J. Kebrle, předsedy Z. Ú. Vč.
Sp. v Písecku a jednatele Z. Ú. Vč. Sp. A. Ma-
chátka v Uhřetíně; soustavy útl, nářadí a dílnu
včelařskou demonstrovati bude místopředseda Z. Ú.
Vč. Sp. p. c. k. prof. Alb. Velfíř na včelíně v Mní-
chovicích. — O bezplatné ubytování účastníků kursu
se vyjednává a jest téměř zajištěno. Přihlášky a de-
klarace administraci Zemsk. ústř. včel. spolku v Přibra-
zích do 10. července t. r.

Půlletí již uplynulo, a přece
někteří páni odběratelé dluhují před-
platné i za celý rok. Prošime tudíž,
aby příslušný obnos byl **ihned
vyrovnán.** — Kdo odkládá,
snadno zapomene.

(Zasláno.)

Z Cyrillské jednoty.

Valná hromada diecéšní cyrillské jednoty bude
dne 13. t. m. o 6. hodině odpolední v Adal-
bertinu v Hradci Král. s obvyklým programem.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 1. července 1905
hl. pšenice K 14 00—14 80, žito K 12 80—12 60, ječma-
ne K 12 00—12 40, oves K 8 20—8 60, prosa K 00 00
—00 00, vike K 20 00—00 00, brachu K 24 00
00 00, čočky K 36 00—00 00, jahel K 27 00—00 00, krap K
20 00—36 00, bramborů K 6 00—0 00, jetelového
semene červeného K 00 00—00 00, jetelového semene
bílého K 00 00—00 00, ržáku K 00 00—00 00, máku
K 36 00—00 00, lněného semene K 20 00—00 00 100
kg žitných otrab K 14 40—00 00, 100 kg pšen. otrab
K 14 00—00 00, 1 kg másla K 2 24—0 00, 1 kg sádla
vepřového K 1 92—0 00, 1 kg tvarohu K 0 36—00 00,
1 vejce K 0 06—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa
petržele K 00 00—00 00, 1 kopa salátu K 0 30—0 70,
1 kopa cibule K 00 50—00 70, 1 kopa drob. zeleniny K
1 00—5 00, 1 pytel mrkve K 0 00—0 00, 1 q cerele
00 00—0 00, 1 kopa okurek 6 00—14 00, 1 bečka třešní 8 0
—00 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové
dne 1. měs. července 1905 odbyvaný přivezeno bylo:
1) obilí: pšenice hl 177 1/2, žito 220, ječmene 29, oves
284, prosa —, vike 0, brachu —, čočky —,
máku 0, jahel —, krap —, jetelového semínka 0,
lněného semene 0. 2) Zeleniny: petržele — kop
kapusty — kop, cibule 80 hl, drobné zeleniny
550 kop, mrkve 00 pytlů, okurek 30 kop, brambor
61 1/2 hl, salátu 950 kop. 3) Ovoce: třešní 118 beček,
4) Drobného dobytka: vepřů 7 kusů, podvinčat 356
kusů, kůzlat — kusů.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmodernější zařízený atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepším, při cenách konkurence lev-
nějších. Prodej fotografických aparátů
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvoláv. filmů a desek.

**Zvětšení až do formátu 80×150
centimetrů.**

Vhodné dary při mírných cenách při
každé
příležitosti.

**V řadě prvních
evropských závodů.**

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

*Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.*

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotové nu zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež nedá se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světením do každého výtisku — vydají se z výtisků při-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu sakospeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

První nákupní pramen

látka pro domácnost, jakož i dámských a panských
látka jest u Tkalecov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukónka, šotyše, zefíry, knafasy atd. jež
nechájí se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a cenník zdarma a franco.

OLTÁŘ

poněná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecéši králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v poloplátně	58 h
vázaný v celoplátně	68 h
vázaný v celoplátně se zlaceným křídlem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou	K 1 80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *

a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Chemické

**cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek**

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

K husitským dnům

odporúčujeme našim čtenářům tyto spisy:

**Husitství a protestant-
ství.**

Cena 8 hal.

Oslava Husova.

Cena 8 hal.

Husitství a svoboda.

Cena 8 hal.

Husité jindy a nyní.

Cena 24 hal.

České náboženství.

Cena 16 hal.

Česká konfesse.

Cena 24 hal.

Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány
na základě nejspolehlivějších pramenů v pravdě
vědecky a že tudíž mají cenu trvalou. Při bro-
madých objednávkách větší sleva!

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Katolické veřejnosti doporučujeme

tyto poučné i zábožné knihy:

Štit víry. Vysvětlení katolických pravd s vyvrácením námitek proti nim činěných. Napsal Eduard Brynych. — Cena 50 hal.

Prátele lidu. (Přítel žid. Přítel liberál). Dva obrázky z venkovského života naší doby. Napsal Boh. Zahradník (Brodský). — Cena 60 h.

Duch katolické obnovy. Sbírka úvodních článků týdeníku Obnovy z pera + Eduarda Brynychy. — Cena 4 K.

Obrázky ze smíšené osady. Katolickému lidu na osadách smíšených napsal Fr. Mimra. Díl I. 86 h, díl II. 2 koruny.

Kříže a kalichy. Obrázky ze smíšené osady. Napsal Eduard Brynych. — Cena 2 K.

Jana Leopolda Haje, biskupa královéhradeckého „Zpráva o vísitaci far kraje čáslavského“, již roku 1783 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řezníček. — Cena 80 h.

Jana Leopolda Haje, biskupa královéhradeckého „Zpráva o vísitaci far kraje chrudimského“, již jako královský komisař r. 1782 k rozkazu císaře Josefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řezníček. — Cena 80 h.

Křesťan Nejsvětější Svátostí posvěcený. (Poučení o mši sv., sv. přijímání, rozjímání o Nejsv. Svátosti, pobožnosti před Nejsv. Svátostí, k svatému přijímání, ke mši svaté). Sestavil A. Henry. Dle III. vydání přeložil Vojtěch Kameš. — Cena brož. výtisku K 1-40, váz. v plátně K 1-80, v kůži K 2-60.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kanonické tabulky

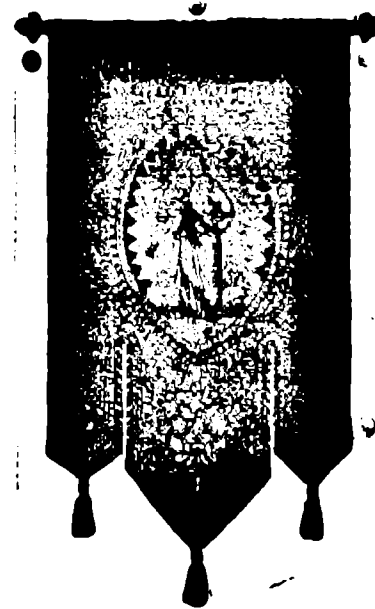
pro oltáře, v provedení velice vkusném, dvoubarevném, s ob-
rubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

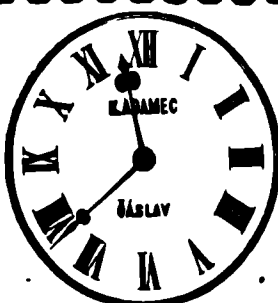
Dílna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Slavnostním komitétům!

Matičná národní vátka (Echantilon). Český vy-
nález, patentní francouzský výrobek z Paříže,
levný, elegantní a praktický. Vrhá značný zisk
národním účelům. — Vzorek zasílá se za 20 kr.
Adresa: Patent Gustav Toužil, Praha-Žižkov,
Havlíčкова třída č. 27 n.

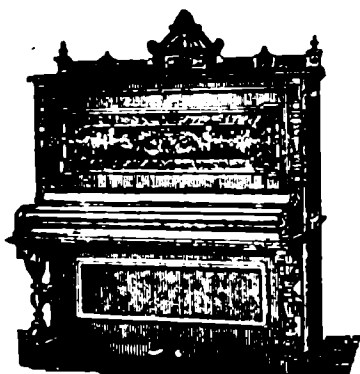

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Piana,
pianina,
harmonia
a varhany

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

**AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.**

Sklad Eliášino nábytek proti lab-
skému mostu.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
missalovém provedení:

**Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.**

Obě za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

**Casus reservati dioecesis
Reg. Hradeensis**
(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpevnicko.

Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

**Připomenutí o slušném se-
ohování v chrámu Páně**
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení slíčeném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

JOSEF STOKLASA a SYN v Jičíně,

umělecký závod pro kostelní práce odborně zavedený,

devoluje se odporoučeti veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Provádí stavby oltářů, kazatelen, Božích hrobů a celá zařízení do kostelů bezvadně, umělecky a slohově dle vlastních neb předložených nákrešů.
Sochy svatých, umělecky provedené a jemně polychromované. — Jesle. — Kříže se Spasitelem, pro kostely, školy i domácnosti.

Opravy a znovuzřízení oltářů, obrazů a uměleckých památek se zachováním původnosti a zamezením další zkázy dřevokazem.

Nákresy, návrhy a rozpočty zdarma a franko na požádání se zašlou. — Ceny mírné, podmínky výhodné. — Četná doporučení a vysvědčení.

Pochvalné uznání Jeho Eminence pana kardinála knížete arcibiskupa Schönborna.

Lehkou

čistě vlněnou látku
na kleriky a letní kabáty
za K 4-80 metr

doporučuje
obchodní dům se sukny
V. J. Špalek
v Hradci Králové.

Páni i dámy
všech stavů
mohou vřáde
vedlejší
výdělek

až K 300.— měsíčně
dosíci, zastupitelstvím,
přemými i ručními
pracemi, psaním a vý-
kazem adres atd.

Bližší pod „U 46“ sdělí
KAREL WÖRFEL,
Norimberk,
Austrasse 76.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořivého obecnstva,
zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na
dožití a úmrtí

se zaručeným 4% stoupajícím
úrokováním základního pojistného.

Pojištěný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec
ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned
po jeho úmrtí.

Výhodno svažité pro ty, kterým v pozdějších letech
vzrostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti
tomu svažuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubyvá**
totiž, šestým rokem počinajíc, pojistného o 20%,
prvního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd.,
takže na př. při 20leté době pojišťovací obnášelo by po-
jistné v posledním roce pouze 4% počátečního obnosu.

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem
na dividendu.

Fondy a rezervy banky

Slavie jsou K 31,865.380-80

Všechn zisk náleží čle-
nům. Dosud vyplaceno

v celku dividendy . . . K 1,400.596-81

Ve všech odborech bylo

dosud výplat K 82,737.159-57

Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavie
v Praze, na Havlíčkově náměstí,

jakož i gener. zastupitelstva:
v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Zářibě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a al. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam na výstavách.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY

hudebniny

a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zapisování kniho-
ven. — Velký výběr dopisnic umě-
leckých, místních a z bojiště. —
Koupě antikvarních knih jednot-
livých i celých knihoven. — Výměna
knih. — Literatura cestovní, prů-
vodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných
vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycháze-
jících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Muž 32letý, ženatý,

mravně zcela zachevalý,

rozhodný katolík, vysloužilý voják, ve všech hos-
podářských pracích úplně obeznalý, v korrespon-
denci a hospodářském účetnictví dobře obeznalý,

prosí uctivě o přiměřené zaměstnání.

Zastával by třebaš místo šafáře, hajného, nebo by
přijal ve větších domech místo správce domu, dc-
movníka a pod. — Své povinnosti bude plnit
věrně a svědomitě.

Bližší laskavé dotazy zodpoví ochotně administrace
Obnovy.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Káva

nejjemnější jakost, výtečná aroma.
5 kg.

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

K
Bourbon, jemná . . 12-
Jamaica, velejemná . 12-60
Scemanic, svl. chut. 13-
Quatemala, velejem. 13-20
Zlatá Java, velejem. 14-
Portorico, spec. Pin. 15-
Ceylon, výtečná . . 17-
Menados, specialita. 17-

Pražená:

K
Perlová, jemná . . 16-
Liberia, obrovská . 16-

Směs:

Kavárenská, velej. . 16-75
Pařížská, specialita. 17-75
Pražská, výtečná . 19-70
Čaj, jak přibíhal 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkoprátrina. Pesuďte!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kevojého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depót. — Revise
čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psačí stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Odvaha a jemnost krácejí vždy pospolu. Staletý muž bývá šlechetný, rád odpouští a nikdy není ukrutný. Charakter poznává se dle toho, jak se chová k podřízeným, ženám, dětem, služebnictvu, záklím, vůbec ke všem, kteří jsou slabší než je sám. Kdo jest tyranem vůči slabším a bezbranným, jest zbabělec, ale žádný pravý muž. Povídá se, že tyran jest na ruby obrácený otrok. Síla, vědomí převahy činí pravého muže šlechetným, nikoli mstivým. Pravý muž dává na jevo sebeuctu tím, že je šetrným k cizím a sebeuctě každého.

Smiles: Moudrost života.

To naše sdružení!

Půlčtvrtá léta uběhlo od té doby, kdy položen základ k našemu sdružení. Tehdy, když první zvěst o našem křesť. sdružení odborovému donesla se do veřejnosti, tu na straně jedné uvítáno dítko křesť. odborové organizace české s radostí, na straně druhé však se zlobou a záští. Boj a zase boj, slibováno a že slib onen nebyl lichý, tobo jsme dodnes svědky. Ani jsme jiného neočekávali. Do roka nebude po křesť. odborové organizaci ani památky, říkali socialně-demokratičtí agitatori, ale Bohu díky, jsme počes zde a dá Bůh, že budeme i dále. —

Pracovali jsme s celou duší, nelekali jsme se žádných překážek a obtíží a přece výsledky nejsou takové, jaké by měli býti. Kde jest vina a v čem spočívá? Toť asi otázka mnohého křesť. odboráře, jemuž osudy našeho sdružení leží na srdci.

Chceme-li pracovat pro odborovou organizaci, musíme znáti dobře: 1. poměry v místě, kde se mají získávat stoupenci pro sdružení, totiž jaké se dějí krivdy dělnictvu se strany zaměstnavatele, a za 2. přání a tužby pracujících lidí. V místě, kde naše sdružení není známo, tu nikdy nedoporučuji svolávat agitací schůze veřejné, neboť za jedno celý průběh schůze obyčejně vyplní debata a hlavní zůstává strauou a za druhé, na takové schůzi obyčejně mysl posluchačstva vzplane pro okamžik a pak zase vše je při starém. Několik se jich přihlásí za členy a za 2 neb 3 měsíce ani nevědí, že byli u křesť. odborové organizace. —

Lid musí býti pozvolně poučován o odborové organizaci a sice rozšiřováním letáků a časopisů odborových; když pak vidíme, že jest mezi dělnictvem zájem pro naši organizaci, tu aspořádáme schůzi, ale schůzi důvěrnou, aby se skutečně mohlo jednati čistě o odborové organizaci. Členové taci jsou vždy pevnější a vytrvalejší, neboť oni přistupují s rozvahou a pak znají předem to, pro co mají dále pracovat. Tichá pozitivní agitace jest vždy prospěšnější v takovém místě, kde má lid teprve naše sdružení poznati a ne křik a fanfáry, což spíše uškodí než prospěje. A pak ne se spokojiti s jednou schůzí do roka. Je-li v místě skupina nebo odbočka, tu pořádejme schůzi co možná nejvíce; odbočka musí býti dále též tlumočnickem nejen svých členů, ale i těch dělníků, kteří posud u odbočky nejsou, které však chceme získati. Dále dopisujeme řádně do svého odborového časopisu („Práce“), by list náš mohl skutečně svůj úkol uplatňovati; pišme však zprávy zaručené a spolehlivé. List náš musí býti naším zrcadlem, v němž svět musí viděti naše strasti a bolesti a zároveň po čem toužíme a čeho se domáháme.

Či máme dále jenom živořiti a pohlížeti na to, jak kapitál čím dál, tím více nabývá moci a zároveň nám kove pouta otrocká?!

Ne a nikdy ne! Buďto anebo! — Buď zvítězíme anebo padneme čestně. Však nedej Bůh, bychom měli padnouti. Vlastní naši potomci museli by nás prokleti, že jsme nebojovali pro lepší budoucnost a že jsme dali raději přednost liknavosti a pohodlnosti. Proto k obraně! Ukažte světu, vy mužové práce, že dovedete nejen těžkou práci chléb svůj si vydělávati, ale že vaše mozolná ruka dovede vládnouti též pérem a ústa vaše že nejsou dosud němá. Burcujte ospalé, pobízejte liknavé a svolávejte rozptýlené v šiky.

A jaký že bude váš prapor? Nizádný jiný, než prapor kříže, prapor to práva a spravedlnosti! Dokažte celému světu, že pravice vaše, která jest pokryta krvavými mozoly, dovede také třímati prapor kříže, že ty vaše ruce těžké dovedou ještě spínati se k Bohu tak, jak vás tomu matky vaše učily a jak i vy své dítky učíte. Pryč s zbabělostí! Vystupme rázně a odhodlaně na kolbiště socialního zápasu světového a bojme pro vlastní záchranu a záchranu svých spolubližních. Nečekejme vděku

ani odměny, spíše příkoří a pronásledování; odměnou nám budiž vědomí, že to konáme pro zlepšení bídného postavení tlačovaného a trpícího lidu dělného. Zdař Bůh! (Vršovský.)

Rozhodčí soud průmyslový.

Rozhodčí soud průmyslový zřízen ne snad v Rakousku, nýbrž v Austrálii. Hlavním úkolem jeho jest, aby bránil stávkám a výlukám a podporoval každou snahu o uklizení sporů mezi zaměstnavateli a dělníky. Zákon australský nutí zaměstnavatele a dělníky, aby se organizovali, neboť zabývá se jenom spory mezi organizací zaměstnavatelů a organizací dělníků. Z pravomocí zmíněného soudu vyňaty jsou pouze spory mezi zaměstnavateli a dělníky v zemědělství, zahradnictví a mlékařství. Soud pokusí se nejdříve o smírné vyřízení sporu. Podá-li se to, sepíše se „memorandum“, které má tutéž moc jako rozsudek. Nepodaří-li se to, vynese soud rozsudek, který jest pro obě strany bezpodmínečně závazný. Závaznost trvá nejdéle pět let. Stávky a výluky jsou nepřipustné. Kdo se jich dopustí nebo v nich pokračuje, propadá pokutě 1000 liber (24.000 K). Soud trestá pokutou i ty zaměstnavatele a dělníky, kteří nedostojí ujednaným podmínkám pracovní smlouvy, jakož i ty zaměstnavatele, kteří by propustili dělníky proto, že jsou členy organizace dělníků, nebo ty dělníky, kteří by zastavili práci proto, že zaměstnavatel jest členem organizace zaměstnavatelů. Ve všech těchto případech stanovena jest pokuta 20 liber (480 K). Jestliže některý státní zákon nebo rozhodnutí státního úřadu jest v rozporu s rozsudkem rozhodčího soudu, má posléze jmenovaný rozsudek platnost. Proti rozsudku rozhodčího soudu nelze se vůbec odvolati. Prezident soudu může od každé sporné strany žádati záruku 200 liber (4800 K), že vynesenému rozsudku bude učiněno zadost. Rozhodčí soud má také právo stanoviti pro dělníky minimální mzdy, jakož i vysloviti závaznou zásadu, že továrník nemá práva přijímati do práce dělníky, kteří nejsou členy odborné organizace, pokud jest dostatek dělníků organizovaných. Zákon tento nabytí platnosti 15. prosince 1904. (Rozhledy). — Uplyne jistě ještě několik desetiletí, než tento soud zřízen bude v Rakousku.

O smlouvě trhově.

(Dokončení).

Nepřesahuje-li cena prodané věci 200 K, nemusejí býti podpisy smlouvajících stran soudem neb notářem ověřeny; stačí, jsou-li podpisy ty dvěma svědky ověřeny. Doložku ověřovací má každý svědek vlastnoručně podepsati. Ověření takové zní na př.:

Já podepsaný Karel Kříž, 35 roků starý rolník v Malšovicích, doznávám a stvrzuji, že mně osobně známí pánové Josef Zajíc a Antonín Čejka z Malšovic tuto listinu dnešního dne přede mnou vlastnoručně podepsali.

V Malšovicích, dne 5. června 1905.

Karel Kříž, svědek.

Stejně svědeckví napíše svědek na př. Martin Hořejší.

Žádost o vložení do knihy pozemkové (na první straně):

Slavnému c. k. okres. soudu v Hradci Král.

1 K 50 h

Antonín Čejka, zedník v Malšovicích, žádá o vklad práva vlastnického na zahradu č. kat. 36. v Malšovicích.

Jednou s příl. A v prvopise a 2 opisech a 4 rubrech.

Na druhé straně uvnitř:

Slavný c. k. okresní soudci

Račiz vydati toto usnesení:

Povoluje se, aby se dle smlouvy trhově ze dne 5. června 1905 ve vložce č. 60. pozemkové knihy malšovské na zahradu č. kat. 36. v Malšovicích vložilo právo vlastnické Antonínu Čejkovi.

O tom se vypořádávají:

1. p. Ant. Čejka, zedník v Malšovicích, s vrácením přílohy A v prvopise.

2. p. Josef Zajíc, majitel usedlosti čp. 8. v Malšovicích.

3. c. k. hlavní berní úřad v Hradci Král. s opisem smlouvy lit. A k vyměření poplatku.
4. c. k. evidenční úřad katastru pozemkového v Hradci Králové.

V Malšovicích, dne 6. června 1905.

Antonín Čejka.

Každá smlouva má býti do 8 dnů po vyhotovení ohlášena u berního úřadu ku vyměření poplatků. Ohlášení děje se tím způsobem, že strana vyhotoví si opis, dá jej soudně ověřiti (což jest kolku prosto, žádá-li se o to ústně; žádá-li se však o to písemně, podléhá žádost kolku za 1 K) a u berního úřadu jej předloží i s prvopisem; berní úřad potvrdí na prvopise smlouvy, že byla k vyměření poplatků ohlášena, aneb podá-li se do 8 dnů žádost o vklad této smlouvy do knihy pozemkové, předloží se k žádosti jeden opis pro berní úřad, který knihovní úřad ověří, a bernímu úřadu zašle. V tomto poslednějším případě předloží se k žádosti o vklad 2 opisy, jeden pro knihovní, druhý pro berní úřad. Byla-li smlouva před knihovním vkladem ohlášena bernímu úřadu ku vyměření poplatků, tedy se v tabulární žádosti udá, pod kterým číslem byla ohlášena. (Na př. v předcházejícím vzorci ad 3 by se řeklo: „c. k. hlavní berní úřad v Hradci Král. s tím, že byla smlouva ohlášena k vyměření poplatků pod číslem B 230.“)

Socialní rozhled světový.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva na Moravě a ve Slezsku konalo 18. června druhou valnou hromadu. Členů mělo Sdružení koncem r. 1904 celkem 1211, do 18. června t. r. bylo jich už 1507. Celkový majetek činil 31. prosince 1904 K 9763.23. Z jednotlivých zpráv patrně, že mladé toto sdružení za dvouleté činnosti své utěšeně vzrostlo.

Pod protektorem odstuplého ministra Kórbra konají se přípravy pro první mezinárodní kongres pro dělnické pojišťování na půdě rakouské. V pracovní radě ve Vídni se strany zemědělců požadována úplná rovnost dělnictva zemědělského s průmyslovým při pojišťování.

Socialně-demokratické odborové svazy podaly právě ministerstvu ve Vídni pamětní spis, v němž žádají, aby volby do živnostenských soudů lépe se oblažovaly dělníkům, aby přisedících bylo méně než dosud, a aby i dělnice byly volitelny; aby soud takový zřízen byl všude v sídlech soudů krajských, případně také okresních atd.

V Uhrách ve dvou okresích vypukla stávka zemědělského dělnictva, nabývající velkých rozměrů. Vojsko a četníci jsou zase v práci.

V Bavorsku trvá dále výluka kovodělníků a způsobena právě ohromná výluka stavebních dělníků v obvodě vestfalsko-porýnském, kde zaměstnavatelé vyloučili z práce na 30.000 dělníků.

Městská rada ve Frankfurtě nad Moh. usnesla se, aby stálým městským dělníkům poskytováno bylo přibýtečně.

Stávek ubývá sice, ale za to se jich účastňuje větší počet dělnictva. Nejvíce stávkují kovodělníci a dělnictvo stavební.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 24. června. Nemoc. podpora udělena J. Špičkoví v Rychnově (7) 450 K, Frt. Petříkovi v Hlinsku (7) 6 K, Jos. Příbylovi v Nov. Městě n. M. (14) 6 K, Pet. Hošťákoví v Sušici (14) 6 K. Přijato 13 nových členů.

Plenární schůze výboru 25. června. Za spolkového úředníka zvolen p. Jar. Astr z Úpice. Založeny nové skupiny v Libšicích, Krucemburku, Nových Dvorech a Podmoklanech. Dvě skupiny dle možnosti, až přijde úředník, přeměněny budou v odbočky.

Schůze užšího výboru 3. července. Nemoc. podpora udělena Frt. Petříkovi v Hlinsku (7) 6 K, Jos. Zajícové ve Smiřicích (14) 6 K, J. Severovi v Litomyšli (14) 12 K, J. Špičkoví v Rychnově n. Kn. (7) 450 K, Pet. Hošťákoví v Sušici (14) 6 K, J. Průchovi v Sušici (14) 12 K, A. Jurické v Parníku (14) 6 K; mimořádné podp. F. Šolcovi v Úpici 3 K, J. Pockovi v Sušici stěhov. podp. (dodatek) 2 K. Přijati 4 noví členové.

Bursa práce. Přijmou se: Natěračský pomocník (stálá práce). Soustrážník kovu samostatně pracující u „První smiřické slé-

várny kovů^a ve Smiřicích; tamtéž přijmou se 2 učenci na slévačství mosazu a bronzu a jich zpracování. — Přijme se dovedný truhlářský dělník, případně jen učeník. — Dvě bezdětné rodiny, obeznalé v práci při hospodářských strojích, naleznou práci u katol. rolníka. — Práci hledají: Sochař a kameník přijal by místo buď jako vedoucí nebo obyč. dělník na jemné práce; týž po několik let měl samostatný závod sochařský a kamenický. — Zámečník, jakož i starší dělník zahradnický, svobodný, svědomitý, jenž se vyzná ve šlechtění stromů, hledají místo. — Mladý svobodný dělník přijal by práci jako posluha nebo podomek u řádného hospodáře.

Upozornění. Všecky odbočky a skupiny se npozorňují, aby v zájmu rozšíření Všeodborového sdružení hlásily se u Ústředí v Hradci Králové o ředníka. Nově zvolený úředník jako ředitel musí rozprosditi životem jednotlivých odboček a skupin, záleží ovšem také na jednotlivých členech, aby anahy ředitelka podporovali četným účastněním se i přizváním všech známých a vůbec všech lidí dobré vůle. Nechť rozprosdí se na všech stranách mezi námi čilý ruch! Vzhůru do práce!

Dopisy.

Nejsušivější boj proti tuberkulose vypovězen jest v hejtmanství rychnovském. Věříš tomu, pokrokový světe XX. století? Nevěříš? Máš dobře — neboť nalézají se tam továrny, které měly by spíše zvány býti mučírny, kde v zimě délný lid takofa mrzne a topí-li se, není to topení, nýbrž uzení za živa. Ubozí ti lidé čekají vždy na jaro jako na spásu, ale hrozné jsou tu poměry i v létě; pracuje 60—100 dělníků a dělnic v téže dílně, kdež zdravý i nemocný plívá na zem celý den, navěčer pak, když jest dělnictvo ještě v práci, přinese se voda — často jest to jen špína — kteroužto se podlaha jednoduše poleje. Představme si podlahu, jež není myta 6—7 let, pravíme šest sedm roků, plnou smeti, chrchlů, svinstva a milionů bacilů, které po polití vydává zápach k nepopsání. Špína se rozmaže, přes noc to pěkně uschne a ráno se plívá a kašle znovu na zem. Dílny se bílí tehdež, když se panstvo žení, což je za řadu let; on totiž přijde pan tchán, tuhyně, švagři, švagrové atd. obtěžkati poupatko, jež růsti má na stromě rodinném. Někdo řekne, že snad živnostenský inspektorát má zlořády tyto odklízeti; ano, holečkové, to se ví, že má, ale když pan inspektor přijde do továrny, jde mu šéf v ústřety (ví se, kdy přijde), zavede jej do svého kontuáru, aby si odpotčnul. Po chvíli odpotčinku nasadí majetnaté cvikr, do ruky vezme pár lejster a jde se se šéfem projíti v továrně a s hospodářem se spoli baví, čemuž dělnictvo — nicht frätensl. Pan inspektor nenachází nic závažného a uctivě se poroučí a to je ta blahodárná instituce. Snad tomu není všude tak? Nebožď dělnictvo, jsouc intrikami donášečů rozeštváno, nedovede se těmto zlořádám vzepřítí. Proč? Poněvadž boj proti „obludě klerikalismu“ má ve svém programu na prvním místě. Zadruhé zaměstnavatelé si toho nepřejí a o to se starají jejich pravé i levé ruce, protože — bílit, umývat, větrat vyžaduje čas a u nich čas toť peníze. Proto dělnictvo křesťanské v hejtmanství rychnovském vznáší k p. předsedovi spolku na potírání tuberkulose uctivou prosbu a žádost, aby tyto zlořády byly zamezeny, dokud ještě čas.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Katolická národní jednota v Pardubicích konala dne 25. června t. r. odpoledne svoji občasnou schůzku v sále měšťanské besedy, při které přednášel se vzácnou ochotou vldp. děkan Ulbrich. Pěkná časová přednáška byla přijata se všeou účastí všech přítomných. Členů bohužel dostavilo se málo, což však se dá omluviti pěkným počasím venku, které láká více každého do přírody, než mezi těsně čtyři zdě. Bylo by snad účelnější nepořádati v tomto nevhodném období ročním žádných přednášek a odložit je na dobu příležitější. Jednota utrpěla v poslední době odchodem svého předsedy dp. katechety Grégra, který pro svoji choroba byl nucen opustiti své působení a odebrati se na léčení. Vedení spolku uchopí se nyní silnou rukou energický a ovědčený praktikus v oboru sociálním dp. katecheta Adam. Zdař Bůh!

Z Černilova. Ačkoli v letní době přirozené činnosti našich spolků zvláště na venkově podřimuje, přece zdá se nám přednášková schůzka dne 29. června nad očekávání. Za velmi čestného účastenství promluvil vp. Jiří Sahula z Hradce Králové o naší katolické organizaci, poukazuje na nedůsledné námítky, jaké proti naší organizaci činí odpůrci katolictva. Pak dp. Mynářik dodal, že mu bylo s duší promluveno a povzbudil vzletnými slovy čestné účastníky k vytrvalé spolkové práci. Tato schůzka působila dojmem v pravdě povznášejícím. Žehnej Bůh našemu dalšímu přičinění!

Krajský jezdní křesť. sociálních organizací podkurkonešských pořádají dne 23. července t. r. spojené organizace křesť. sociální v Rostokách u Jilemnice. Proto třeba, aby se al. spolky přihlásily v počtu hojném. Blíží program přístě.

Různé zprávy.

(20) **Historický kontek.** Stájeť zde nové ukásky z neklrikální Zapovy Kroniky. A petít „osvoboditele“ českých emigrantů, luteránského Saského kurfirsta Jana Jiřího. „Nad Prahou vládla libovůle saské (luteránské) soldatesky. Neboť, praví dědai spis, vojáci Saští tyranysky a nekřesťansky se všemi sousedy zacházeli, je tím svým nenasyceným szíráním z domů vytiskovali, a kde který hospodář z domu pro veliké soužení ušel, je bořili, a summon nevypravitelné bezbožnosti nešlechtně páchali, na všechny námítky a prosby odpovídajíce, že vojevůdce císařskoligistický Tilly si v Saších také lépe nespočítal. — Vedle této hlavní nesáze bylo ještě jiných rovněž těžkých bez počtu. Sotva že kurfirst Saský usdlil se v Praze a konšelé s bídou sehnali to, čeho si pro okamžitou potřebu své kuchyně mšti ptál, již nejvyšší komisař Jan Jiří ze Sleinice hned 24. listopadu 1681 poslal konšelům „poznámenání“, co tti města Prašská pro dvůr kurfirstův odvozovati mají. Stručný výtah z tohoto „poznámenání“ je výmluvnější než cokoliv jiného. Žádalof se, aby Prašané každý týden do kuchyně kurfirstovy odvedli: 4 kuny vysoké zvěřiny, 6 srncův, 24 koroptví, 30 divokých kachen, 4 bařanty, 6 kop ptáků Sedm polských volů, 18 skopečů, 6 krmných vepřů, 7 telat, 40 beránků: všecko zabité i stažené a se všemi drobry. Dále 2 centy špeků, 25 indianských kohoutů a slepic, 60 krmných husí, 30 kapounův, 120 slepic, 20 kop vajec, 2 centy štik, 6 centů kaprů, 2 centy vokounův a karasů, 7 kop naložených a uzených patruků, 36 konví drobných rybiček (mňnků a j.), 1 tunu slanědků, 4 soudky prýkův, 20 kop šnečů, 6 centů slaného másla, 6 centů přepouštěného másla, 30 konví z čerstva soleného másla, 50 konvic smetany, 100 konvic mléka, 1 cent českého syra, 2 centy jiného drobného syra, 1/2 centu hollandského syra, 1 libru tlustého šafránu, 18 liber zázvoru, 10 liber pepře, 2 1/2 libry fešičku, 2 libry skofice, 2 libry muškátového květu, 4 loty muškátových kulek, 1/2 centu kandrového cukru, 1/2 centu sprostáho cukru, 1/2 centu dortové mouky, 12 liber mandlí, 1 cent kaštanů, 24 liber rozinek, 24 citronů, 20 pomerančů, 70 velkých limonů, 8 liber kaparů, 6 pinet olivěk, 2 velké kuny perníku, 9 tuctů perníčkův, 12 liber prunellek, 12 liber datlí, 10 liber mandlí ve skofepínách, 18 liber ořechův, 16 liber fiků, 16 liber svatojanského chleba, 2 centy suchých švestek, 20 liber rajče, 10 liber norimberských krupek, 400 optatek, 12 liber dřevěného oleje atd. atd. A vedle toho množství potřeb pro služebnictvo a pak všelijakých zavatezin a sladkých věcí čili, jak se tehdeš říkalo, konfektů pro stálí kurfirsty! — Jak konšelům při proštání tohoto rejstříku bylo, lze si snadno představití. (Při tehdejší drahotě a vzácnosti jižního ovoce a koření. Pozn. pisatele.) Bez odkladu běželi k Sleinicovi prosit, že to dáti nemohou, aby jim bylo něco sleveno. Sleinic se z počátku na ně rozčilil a pravil, aby bez odmluvy odvozovali, co se na nich žádá. Když však konšelé nabídli mu nějaký „dar“, změnil způsob řeči a ochotně sliboval starati se o slevení. Prašané tudíž napsali si žádost, kterouž Sleinic přijal a skrze Armina kurfirstovi doporučiti dal. Kurfirst přečta ji, „velmi se proti Prašanům pohnul, že mu nic k zalíbení učiniti nechtějí!“ Jak to dále vypadlo, není známo; Sleinic slibového daru neobdržel, a konšelé musili nepochybně na každý týden sháněti množství potřeb pro nenasytý dvůr kurfirstský. Na štěstí Jan Jiří dlouho v Praze nepobyl. Veliká potíž způsobena Prašanům také tím, že kurfirst zmocnil se pro sebe všech důchodů, které se z Čech i z hlavního města králi odváděly. — Tak lidš „osvoboditelkou“ činnost luteránského saského kurfirsta neklrikální Zapova Kronika V. 761—763. Jak asi bylo těm čestným Prašanům, kteří potajmu byli nekatolíky, jak asi bylo českým emigrantům, kteří svou zbraní kurfirstovi cestu do Čech klesliti, když viděli, jak odírá ty, jež měl osvobodit?!

Ženy v průmyslu japonském. V Japonsku není ochranného dělnického zákonodárství, ani značnějších organizací odborových a proto je tam dělnictvo velmi vykořisťováno. Ku konci září roku minulého bylo tam 8836 továren, v nichž zaměstnáno celkem 668.041 dělníků (225.048 mužů, 332.993 žen). Počet dělníků vzrostl to proti roku předešlému jen o 1350, ale u žen o 12.445, tedy téměř desetkrát tolik. Dle toho seznati, jak jest v Japonsku slabá síla ženská vykořisťována.

Síla malých lidí. Mohlo by se namítnuti, že obchodní a průmyslové podnikání malých trpí, když veloi s malým ziskem pracují neb jinými slovy, že malí lidé trpí konkurencí velkých. Malý člověk je dnes zde, zítra onde, obchoduje dnes tak, zítra jinak, může sám vše vykonati neb aspoň vše přehlédnouti, má celý svůj obchod ve své vlastní ruce, vždy možnost spojití se s jiným neb se od něho odloučiti a nikdy jej nemusí v obchodě překvapiti něco nepředvídaného. To jsou samé výhody, kterých velký podnik nemá. Každá větší změna ve velkém obchodě jest otázkou životní, a on jest odkázán na služby placené, které, jak praví filosofové, jsou vědecky špatné. On jest podroben nepředvídaným krizím, které, podobny vichřici, zlomí a vykoření mohutný strom, nedotknuvše se trávy, která roste a bují opodál. Že by malé podniky trpěly velkými, jest námitkou zastaralou. Ostatně jest oprávněnou ctišťadostí každého malého podnikatele státi se velikým. Ti největší bývali malými. To jest chod věcí zcela přirozený, tedy i správný a dobrý. (Stiller: Šťastní jednotlivci)

Bludičky čili světýlka, které v močalovitých a bahnitých místech za tmavých nocí, nejčastěji v době podzimní lidé brzy zde brzy onde vidějí, bývaly a dosud bývají postrachem mnohých nezkušených a pověrečných lidí. Má se za to, že bludičky nejsou nic jiného, než hořící plyn, tak zvaný fosforovodík. Světýlka bývají viditelná i několik okamžiků (někdy i déle než čtvrt hodiny) a pohybují se s místa na místo dle větru. Fosforovodík shoří však náhle a proto od samého fosforovodíku nepotrvaly by bludičky dlouho. Z pravidla od fosforovodíku sa-

paluje se jiný plyn, který takéž tvoří se ve vodách stojatých a v bahnech hnitím rostlinných sbytků a sluje uhlovodík lehký (jest jen polovičkou tak těžký jako vzduch), také plyn bahenní. Tento bofi plamenem bílým, našlouplým. Na některých místech bahnitých vyvinuje se ho tak velké množství, že jedenkrát byv zapálen stále plamen udržuje (jako jsou tak zvané svaté ohně u města Baku u Kaspického moře v Asii). I na některých vlhkých hřbitovech za vlhkého počasí podobná světýlka bývají viděna, v kterých pověřiví lidé vidí strašidla a s hrůzou je zaklínají a podobně proti nim se uchraňují. Jelikož bludičky objevují se jen v noci, protože za dne jejich slabé světlo mizí proti jasnosti denního slunce, domnívají se mnozí lidé, že světýlka svádějí a pravé cesty pocestného anebo povozy, které za tmavé noci zbloudily do neznámých, neobhledných, bahnitých míst, kdež zahynouti musí.

Ostrov Sachalin. Severně od Japonska na nejvýchodnějším břehu Sibíře leží velký ruský ostrov Sachalin, známý svými trestaneckými koloniemi: Pro Rusko byl dosud Sachalin významu nepatrného, zu to tím důležitější jest pro Japonsce; vždyť Japonci nutně potřebují rybářské výrobky ze Sachalina, jež slouží jim částečně jako potrava, z části jako hnojivo na rýžová pole. Kromě rybolovu vyniká Sachalin i svými ložisky uhelnými a hutnými velkými lesy. Povrch Sachalina hornatý, podnebí drsné, nicméně některá údolí vynikají půvabností, v nichž šumí háje jilmů, topolů, bříz a osyk. Z husté trávy vynikají leckdež tlusté „důtky“ (okoličnatá rostlina) se svými neobyčejnými květy, jež přesahují výšku člověka. Křoviny červených pivoňek červenají se jako růže; také hodné borůvek a jahod.

Pavouk prorokem povětrnosti. Cítíť pavouk svým měkkým tělem každou změnu v počasí a dle té satizuje své chování. To se týká jmenovitě pavouka křížáka. Předou-li křížáci o překot své visuté vzdušné sítě a pilně je opravují i v tom případě, když jim je bmyz nebo vítr prudkým nárazem pokazil, následuje počasí trvale krásné. Nepracuje-li, anebo ledabyle uprostřed sítě snová jen krátké hlavní nitě a zanechává síť prázdnou, bude deštivo. Déšť mu kazí práci a proto pavouk látku snovač raději uchovává na čas příhodnější. Vítr nebo bouřku oznamuje přetrháváním vlastních sítí a ukryváním se v děrách nebo pod korou stromů. Napíná-li však nové sítě mezi deštěm anebo porouchané opravuje, přestane brzo pršet. Před trvalým deštěm zmizí všichni pavouci — jakoby se propadli. Za krásných podzimních dnů poletuje vzduchem pavučina, zvaná „babí léto, příze panny Marie, svatojanské léto“. Na tisíce vláken pavučinových třeptá se v podzimním slunci jako stříbro a démanty po strništích a lukách, v křovinách a pasekách. Vjev tento se dostavuje, jak všeobecně známo, jen za krásné pohody. Dle toho soudí se, že objeví-li se pavučiny ty v povětří, očekávati možno trvale pěkný čas. Podobně z chování pavouka domácího lze souditi na změny povětrnosti.

Význam včelařství. Co soudruzi včelařovi chvátají do začouzených místností hostinců, aby zde mnohdy marnými rozhovory čas matili, spěchá včelař ke včeličkám; tam nalézá svého zotavení. Vše at čte, byt by v obci nikdo nečetl. Mnohé záhady včelařské nutí včelaře ku přemýšlení. Tento mrava význam, plynoucí ze včelařství, je neocenitelný, zvláště za našich dob, kdy jest si především pamatovati, že „společanská rodina je základem obce a státu. Včelařství vedle užitku ideálního má také význam hmotný: med, roje a vosk, to jest přímý užitek. Vedle toho oplodňují nepřimo různé rostlinstvo, přenášejíce květný prášek s květu na květ. Kde nebylo dřívě včel, tam stromy ovocné nerodily ovoce, tam na pt. bílý jetel nedával semena. Včelstvo z jediného díla, aby naneslo 8 kg. medu, musí navštívit 32 milionů kvítků ligrasu (višence). Oplodňování rostlin přispěním včel má pro národní hospodářství význam neocenitelný. Kapitál vložený do včel zúrokuje se 25 proc.; i 200 proc. užitku dají včely. Jsou včelaři, kteří z výnosu včel žijí; a přece včela snáší jen to, co by jinak na zmar pšlo — V království Českém pojištěno je 28.500 včelařů, ač ve skutečnosti jest několikrát větší počet nepojištěných. Mezi Němci v Čechách odbírá 9000 včelařů včelařský časopis, ale mezi Čechy, kterých jest dvakrát tolik jako Němců v Čechách, pouze 2000 včelařů předplácí se na časopis včelařský. V německých krajinách Čech mají 26.000 včelařů, z nichž plyne na půl mil. korun užitku. Na Moravě oznámili roku minulého zazimovaných včelařů 87.000, jež mohou přinést na 1/2 mil. korun užitku. Vláda uherská jinak oceňuje význam včelařství než u nás v Rakousku. Ministr uherský odpověděl deputaci včelařské: „Včelařství máše ode mne očekávati podporu největší, protože jest důležitým činitelem národohospodářským“. Na tisíce knih včelařských rozněno maďarským školám. Týž ministr navštívoval sám výstavy a založil včelařskou školu. R. 1903 vyvezlo se z Uher do naší polovice říše za 922.000 K medu. V Krajině a v Korutanech jest včelařství v rozkvětu; odtud přiváží se k nám na tisíce včelařů. Také v Bosně se včelařství utěšeně rozvíjí. Z Ameriky dovážejí se k nám statisíce kg medu, jenž se v Praze prodává jako „výtečný český med“. Včelař, jako každý jiný živnostník, má se neustále vzdělávati; ale v Čechách 1/2 včelařů vzdaluje se zeměké organizace. Mnohý člověk děkuje včelařství, že dosáhl dlouhého věku. Vdechování kyseliny mravenčí má při otvírání dílu význam desinfekční. Med je potravou i lékem. Jistý německý lékař řekl: „Jsem více medu, nemusíme do Karlových Varů“. Naše občanstvo má požadovati pravý český med, třeba je poněkud proti jinému dražší, ale zato důležitější. Jen tak se včelařství naše povznesee. (Mil. hospodář.)

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Patentní divotvorné mýdlo

s čistého leje

jest nejlepší druh mýdla ku praní

Nepůsobí šetrně na prádlo aneb jiné látky, které
čistěny býti mají. Patentované divotvorné
mýdlo nezapáchá.

Patentní divotvorné mýdlo jest čistící
prostředek nejlepšího a neškodného druhu, kon-
servuje prádlo a oživuje jeho barvu.

Každá hospodynka může si svůj šat z kartonu,
satinu, vlny, hedvábí atd. jednou kostkou divo-
tvorného mýdla sama vyčistiti. Šat jest pak mnohem
čistší než by chemicky čistěn byl.

Divotvorné mýdlo jest bez sody, bez mazavého
mýdla, bez louhu (louh škodí) k upotřebení a může
se též na ruce, obličej, pro koupel a k holení užívati.

Prodejní kancelář:

PRAHA Karlín 331.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Neodstěnná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnostva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpol.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslícha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlačením a
polychromováním uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Nábytek

zaručené co nejso-
lidnější a nejkus-
nější ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoli zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné čísto 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje nctivě své chvalně známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kazatelny,
spovědnice, křesťelny, kónsole, svícny, lustry,
pulabky atd. dle slohu kostelní, řezané rámcy na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Skvělé výsledky v pr. krátké době!
ph: dně, hostel, rheum., lechia,
žensk. nemocch,
chudokrevnosti
a p.

Lázně slatinné v Belohradě
Králové
Léčeb. sídlo.
Léčeb. park 600.000 m².
XXI. sez. od 9/5.-20/9. 1905.

Snižené ceny obdrží: důstojníci, vojenští
úředníci, křesť. úředníci a služobé, zemští úředníci a
sluhové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svět. kněží
(z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitels-
(z Čech, Moravy a Slezska), všeobecného úřednického
spolku a spolku železničních úředníků ve Vídni.
Rybnič. koupel. Tennis. Hrab. ředitelství lázeňské.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. užívané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky, látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtištěné ručníky,

deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

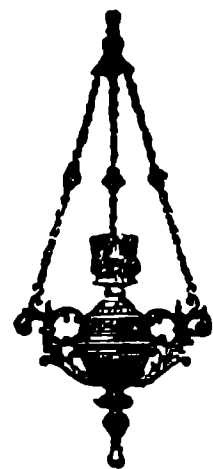
Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí č. 136.

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyvolání pastí spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastních dílnách rovněž pracov-
ných ve vlastních nádobách a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jsou v ohni slati a střídá. Na posádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesvěd-
čujícího besedám. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Labouťky

doporučuje se
ku provádění veškerých staveb
sukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jiříkově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrešy a rozpočty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Pensionát
Uršulinek
V ČESKÉ SKALICI.

Obsahuje německou osmitřídni školu s právem veřejnosti.
Chovanky mohou se též vzdělávat v jazyce českém, francouzském a anglickém; mimo to ovičiti se mohou v malbě, v hudbě, učiti se vésti domácnost a všelikým ženským pracím i vaření, žehlení a přípravě prádla.
Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem požadavkům.
Platí se měsíčně 42 K; za hudbu zvlášť.
Školní rok počíná 15. zářím b. r.
Představená.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prstýny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.
Důvěry hodným s úsilím na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Rheumatismus. — Dna.
Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**
Suchá poloha přímo u lesa. — Vzorá čistota.
Poštovní a telegrafní úřad v lázni.
Lázeňský lékař MUDr. O. Kukla.
Více než **100** pohodlných pokojů v pěti pěkných vilách.
Výborná restaurace (plzeňské). Ceny mírné.
Vojenské koncerty. Bližší ochotné sdělí správa lázní.
Ženské nemoce. Anemie.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše silně v ohni zlácené a stříbřené, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava snovzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykásat četnými pochvalnými přípisly P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křest, svícňů, paciškálů, schránek na Nejsvětější. patenek atd. co nejvíce.

Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové
provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlédnutím k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rozpočty sestavují zdarma.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, siliveci, borevičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou siliveci, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem slat medaile, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slat medaile.
Vzorky zdarma a franko.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrovů, koberečů a kevoého náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli, č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hutové zboží k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

MOSAIKY
skleněné
pro kapy i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezření ale i svou láci předčí mnohly vřadé, hotové umělecky, dle pro malbu na ale
B. ŠARDA, Brno.
Rozpočty pro chrámová okna i umělecky bezplatně.

Velkozávod
sklenářský
ve velmi dobrém chodu se za příčinou úmrtí majitele z volné ruky
výhodně prodá.
Veškeré zboží sklenářské a truhlářské prodávám za
ceny velmi snižené.
Výhodná příležitost koupě pro vybavy nevěst a pp. obchodníky.
Žofie Skuherská,
Hradec Králové,
Sv.-Janské nám. č. 87. Vedle hostince „U zeleného stromu“.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. července 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Kvota.

(14) Jedna překážka, jedna obtíž za druhou; věru pro mladíka bylo by břídné panovnické v Rakousku těžkým. Sotva se jedna věc upraví, aby stát mohl jakž takž existovati, již klepe druhá na dvéře parlamentu a každá je s to, vyvolati bouři, pod níž řítí se říše.

Kvota! Zcela nepatrné slovo, ale existence říše závisí od něho. Jako celé rakousko-uherské vyrovnání nese na sobě ráz nehotového, neukončeného obrazu, tak je tomu a snad v největší míře s kvotou, jež podléhá občasnému vyjednávání a tudíž libovůli obou parlamentů. Společná říše nemá totiž vlastních svých finančních prostředků a je závislá na příspěvcích obou polovin, jež opět jsou závisly na parlamentech; není-li jeden z nich dělným, jak je tomu dnes v Uhrách a bylo nedávno v Předlitavsku, nemůže kvota být ujednána a panovník má v takovém případě sáhnouti k svému právu a ustanoviti ji na rok sám. Tak dlelo se od r. 1897, nemá se však díti na dále, neboť od 1. července 1905 panovník práva svého neužil, tak že dnes nemá říše ani kvotu, ani provisorium její, nýbrž mimo zákon stav a říše má být živá, jak lid říká, na sacky, t. j. oba finanční ministři budou posavadní měsíční splátky odváděti — budou-li mít z čeho — na dále ve způsobu záloh a to na tak dlouho, dokud nepovolí buď Maďaři v příčině armádní řeči, aneb koruna, t. j. dokud ať dobrovolně, ať násilně nedorazí k upravení nových poměrů ústavních. Němci navrhuji, aby se vydal na čas zmocňovací zákon, jímž by se kvota stanovila, avšak Deršatův výbor pro záležitosti rakousko-uherské (referent dr. Fořt), jehož povinností ovšem bylo v té věci nejdříve promluvit, podal resoluci říšské radě k pilnému projednání, v níž se praví asi toto: „v uvážení, že poměr přispívání obou států monarchie na záležitosti společné nebyl do 1. července 1905 upraven, jednostranné pak upravení že není ústavně přípustné; v uvážení, že právní povinnost obou států na základě ústavy z r. 1867 trvá, bere výbor prohlášení vlády, — že chce na vlastní

zodpovědnost měsíční splátky, delegací ustanovené, jako prozatímní zálohy proti dodatečnému zúčtování dále vybírat — k vědomí, ohražuje se však proti každé praepjudici, která by z toho snad pro budoucnost vyvozována býti mohla a vyzývá vládu, by co možno nejdříve poměr tento ústavně stanovila. Touto resolucí mnoho se nevytíří; poměry mezi Rakouskem a Uherskem jsou již na dále neudržitelnými, zde je třeba buď naprostého odloučení, nebo zcela nové ústavy; ústava z roku 1867 předpokládá jediné hospodářské území, k jehož hájení bylo by zde jednotné vojsko. Podaří-li se Maďarům jedno neb druhé — oni žádají obě — učinili tím průlom do ústavy a nám nezbude, než hledati nový základ, na němž by říše postavena byla. Pak nepostačí kvota revidovati, zde musí nalézt býti klíč, jímž by se upravila dle počtu obyvatel a dle výše daní jednou pro vždy.

Bude snad zajímati čtenáře naše, vyličíme-li zde krátce osudy kvoty od r. 1867, aby se přesvědčili, jak nás Maďaři po ten celý čas zkracovali a jak jsme jim my ustupovali. Dnes, kdy nemají parlamentu a o kvotě ani jednati nemohou, je tuším na čase, bychom jim na jejich hrozby, o nichž jsme v posledním článku psali, odpověděli tak, jak zasluhují. Hrozí-li pasivní resistencí t. j. neodváděním daní a rekrutů, dokazují, že na společné záležitosti přispívati nechtějí a pro tuto polovici říše je nejlepší příležitost, stanoviti podmínky definitivní kvoty. Pak ať dělají, co umějí; buď a nebo!

Již od samého počátku dávali si Maďaři dohodnutí v příčině kvoty dobře zaplatiti a to hlavně z příjmů celních, o nichž ustanoveno, že se mají v první řadě obracet na společné potřeby a teprv co chybí, že se má hraditi kvotou. My jsme však v Předlitavsku přijímali velikou většinu cel a také spotřebovali většinu zboží vyceleného; u nás činil hrubý příjem cel 86 3/4 %, v Uhrách pouze 13 7/8 %, čímž je tolik řečeno, že jsme my nepřispívali na společné potřeby říšské 70 %, jak zněla původní kvota, nýbrž 85 %, což je čím dále, tím nápadnější, ježto dříve obnášely celní příjmy asi 8 mil. zl., kdežto dnes dostoupily 57 mil. Mají se tedy Uhři čím dále lépe, ježto při zvýšených

příjmech celních platí menší podíl na kvotu. Původně stanovena kvota na 70 a 30 %, když pak r. 1871 Vojenská Hranice byla civilisována a přivtělena k Uhrám, resp. Chorvatsku, stala se jakási změna, že čisté příjmy tohoto území uvedeny byly v poměr k průměrnému celému nákladu na společné záležitosti a tu se dospělo k t. zv. 2% nímu praecipuu. Od toho roku odrážely se nejdříve 2% za Voj. Hranici, pak příjmy celní, jež v největší míře Předlitavsko obstarává a pak se teprv platilo dle kvoty, my 70 %, oni 30 %; avšak ani to nestačilo v poměru k platební síle Uher, tím méně k počtu obyvatelstva, nebo dokonce k právům, jež si Maďaři na osudy říše osobovali, když k př. všechna vyslanectva ponej íce svými lidmi obsadili, na vojsko, zvláště na vojenské školy, ohromného vlivu nabyli. Při druhém (r. 1878) a třetím vyrovnání (r. 1887) kvota zůstala nezměněna, rovněž na základě cis. rozhození r. 1897 a 1898, až r. 1899 po čtvrtém hospodářském vyrovnání ujednaly deputace kvotu v poměru 65:4 a 34:6, kterou parlamenty sice nepřijaly, ale císař ji znova s nepatrnou změnou potvrdil. Na základě tohoto klíče jeví se číslíce toho roku následovně: Společné potřeby 167 857 mil. zl., clem se uhradilo 57 139 mil., zbylo na kvotu 110 718, čili na nás 75 952 a na Uhry 34 766 mil. R. 1902 bylo třeba 364 mil. korun, cla obnášela 115 mil. K, ostatní hradilo se kvotou.

Vyrovnání rakousko-uherské je práce velmi nedokonalá a spletená; tak k. př. kvota uvedena ve spojení s vyrovnáním národohospodářským, k němuž nemusí dojiti, aniž by dualismus v nejmenším něčeho utrpěl, kdežto na druhé straně závislou byla učiněna od vyrovnání finančního i pragmatického, ježto ani morální ani materiální existence říše nedá se mysliti bez výdajů, čili bez kvoty. My — a i sám panovník — nabízíme jim rozlučku hospodářskou, o které však Maďaři jen ostýchavě mluví, aby se neprozradili, že si ji nepřejí, oni však žádají rozlučku pragmatickou — samostatnou armádu a personálů unii místo unie reálů, zrovna jako dítě, jež hračku nabízenou odmítá a sahá po jiné, která by mu škodila. Samc-

FEUILLETON.

Prostomyslné pohostinství.

Říše J. S.—a.

Jak libo v háji dliti za vedra v letní den! Tu srdce radost cítí, a duch sní rajský sen! — Téhle nadšené písničky rozumějí nejlíp o prázdninách chudí studenti, kterým tatíkové na nákladné zábavy platiti nemohou. Procházka lesem, sbírání hub a malin, tot zábava pro chudého studenta velice příjemná a nejlacinější. Místo piva ssaje se čerstvý lesní vzduch pryskyřičnou vůní prosycený, místo koncertu kapely naslouchá se zpěvu pláčmu, a drabé lázně nahradí se koupelí v nějaké nádrže potoku lesem protékajícího.

Dva gymnasté z Vličova, Stanislav Kříčkův a Bohdan Královec o prázdninách rádi vzdalovali se maloměstského, všedního ruchu, aby pod „větvi clonou stinnou“ pookřáli básnickou náladou. Les — asi půl hodiny od města vzdálený — byl bezky rozsáhlý a romantický; lákal do své tajemné tišiny celé houfy milovníků přírody.

Bylo právě sobotní ráno, kdy se mladci smlouvali o nové výpravě. „Půjdeš tedy, Stanislave, odpoledne do Smrčiny zas?“

„I jak bych nešel! Je tak krásné, a už takových procházek přilíš málo užijeme. Vždyť jest už srpen na sklonku. Půjdeme dnes trochu dál. Stavíme se na cestě v Zálesicích u Korálků. Jaroslav mne tam už dávno zval; a od té doby, co studuje filosofii, mluvil jsem s ním sotva dvakrát.“

„A já jsem slyšel“, doplňoval Bohdan, „že je teď doma taky Lojzík, víš, ten co je praktikantem v jedné pražské záložně. S ním se moc dobře znám. To jsem rád, že tam dnes chceš jít! Budou mít oba mládenci radost. A ta jejich matka je taková bodrá, upřímná ženská, jakých málo. Tam je radost přijít.“

„No, však to taky znám.“

Do západního kraje Smrčiny vklíněno asi jedenáct chalup s některými polnostmi. To byly Zálesice. Chcete-li skupinu jedenácti chalup nazvatí vesnici, buďtež. Teď už pomalu každý státek bude nazván královstvím, každá vesnice chce býti městem, každé městečko se zve staroslavným. Proč bychom tedy odpírali skupině několika chalup skromný titul vesnice? A v této zastrčené obci byla vdova Korálková největší paní; nejlepší hospodářství náleželo jí. Věšak se také sama dřela až do úpadu, krejcaru zbytečně neutratila. A musil v domě pracovati pilně každý.

A k tomuto hospodářství směřovaly odpovědného času kroky studentů Stanislava a Bohdana. Jaká idylka naskytla se jejich zraku při vkročení na dvorek! Pan filosof Jaroslav právě vyváděl z chléva krávu; drže ji jednou rukou za roh, couval ven bosýma nohama pozpátku. Neměl na sobě ani vesty. . . V tom zabíhal dvakrát velký, černý pes. Filosof se ohlédl a hned vzkřikl: „I pro Boba, to jsou k nám hosté! Pěkně vítám, mládenci!“ Svěřil paedagogický dohled nad kravou pohůnkovi, utřel si ruce o zamaštěné kalhoty a když potřásl pravicí obou hostů, uváděl je do světnice. „A odpusťte, mládenci, že ten náš přijímací salón tak divně vyhlíží. Ještě jsme se po těch žních dobře nevzpamatovali. A ostatně — pojďte raději na zahradu. Tady by vás mouchy uštípaly.“

Však také bylo ve světnici much! Trámy na stropě a stěny se jimi jen černaly; jako by si byla ta havěť dala v oně světničce dostaveníčko ze čtyř maštálí. Studenti ovšem rádi se odstranili z dusného ovzduší, přeplněného jednotlivým mužským bzukotem, do pěkné zahrady. Jaroslav za nimi donesl rezavou koňskou plachtu, pobízejí k usednutí. Sotva si mládenci po turecku usedli, už viděli, jak kolem zahrady žene pan praktikant Alois husy z pastvy. „Na zdar!“ volal už za týčkovým

plotem Lojzík radostně na přivítanou, a pobídl jazykem i proutkem tučně opeřence k rychlejšímu poklusu. Jeho roalera byla nad ústroj Jaroslavův bohatší jen o prostrčený slamený klobouk. Sotva Lojzík podal mládejcům ruku, už se ozvalo od chalupy: „Jejda, jejda, pěkně vítám, pěkně vítám.“ A už se k nim blížila stará, nahněná žena v masivních trepkách a v záplatované kytli. „I to budou mít hoši radost. Taková návštěva!“ — Hospodyně se zdržela jen na okamžik a pleskala trepkám zpět do chalupy.

Zatím Jaroslav sehnal tyč s háčkem, potřásl několika větvemi nejbližší hrušně. „A jen si, mládenci, sbírejte, sbírejte. To jest meduné, takové dobré hrušky málo kde dostanete; tyhle hrušky jsou měkké jako máslo. Podívejte se, jak se jich několik rozplesklo! Jen si berte jako doma; tady na vesnici se stydět nemusíte.“

Hosté jedli opravdu s chutí a chválou jen oplývali. Každý už měl v sobě asi deset hrušek, ale Jaroslav ještě pobízel. „Počkej, počkej, už je nechej; tamhle maminka nese ještě něco jiného“, zarážel Jaroslava Lojzík. Studenti se ohlédlí a viděli, jak stará panimáma nese v jedné ruce veliký talíř, v druhé nějakou větší sklenici. Pospíchala, až se jí kytle házela. „V té sklenici jest jistě pivo“, blesklo hlavou Bohdanovou; „panečku, teď by chutnalo! Jen to měla přinést před těmi hruškami.“

Hospodyně stanula již před mládenci a ponízela dobromyslně: „Jen si, páni, berte; a hodné si mažte. Víte, my jsme teď chleba nepekli a do Vličova je trochu daleko; teda dávám, co mám.“ Mladíkům se prodloužily obličejce. Na talíři viděli homolky jako tácky od půllitrů a ve sklenici — čerstvý včelí med. Tím medem si měli mazat homolky! To bylo tak vhodné jako solit sladké hrušky, které před chvílí jedli. Ale co dělat? Vždyť je sám Lojzík dobrácky pobízel. Jen Jaroslav cosi tajně mamince do ucha pošeptal. Ale ta mu hned odpověděla polohlasně, skoro uraženě:

statná armáda je hračka nedovolená, protože rozdělila by říši fakticky ve dvě části, jež dříve nebo později mohly by vystoupiti proti sobě a ne vedle sebe proti společnému nepříteli. Panovník, který od samého počátku Maďarům ve všem povoloval, tentokrát povoliti nechce, protože by pak Rakousko neznamenal více, než Španělsko po válce s Amerikou, přestalo by býti velmocí!

Volné listy.

(O vůli lidské.)

(8) O otázce svobody nebo determinovanosti lidské vůle otevřely Pelclovy Rozhledy rozpravu a pozvaly k účastenství též prof. fyziologie dra. Mareše, jenž v úvodě svého pojednání připomíná, že mluví nejen proti Rohanovi, ale také proti onomu pisateli, jenž pod jménem „Futurus“ v Rozhledech hlásá totéž co Rohan. Futurus totiž pravil: „Toto poznání (determinism) ovládlo vědu tak, že snad není dnes již téměř jediného myslitele a vědce alespoň mezi těmi, kdo činí nárok na čestný titul „moderních“, který by ji (všeobecnou příčinnost) popíral a který by ji nečinil východiskem nebo předpokladem svých výzkumů.“

Velikou chybou jest, že mladí lidé snaží se řešiti záhady světa a života v době, kdy se vytváří jejich duch a kdy nemají ještě jistého rozhledu. Prvá theorie, které se jak tak zmocní, jest jim hned dostatečným důvodem, aby obor vědy rozštělili na všechny otázky a luštili problémy tak lehce jako krejčí, jenž stříhá na šaty. A jako různé oddíly lidských myšlenek měly vždy svá značková slova, tak i dnes slovo „moderní“ jest nadpisem všech úvah o dějstvu přírodním a společenském. Právě tak p. „Futurus“ trumfem modernosti chce přebiti mínění každého, kdo hned bezhlavě determinismu nechce se klaněti a kdo jen tak beze všeho všechno moderní nepřijímá za vyloženou pravdu. Jak p. Rohan, tak p. „Futurus“ přijímají determinism jako poznání, proti němuž nemožno činit námitek, a společným znakem obou pánů jest, že rozlušťují na základě determinismu celou společenskou otázku, která již tolik velikých duchů svojí složitostí unavila a vysílila. Z naprosté nesvobody vůle dovozují oba dva logický i praktický důsledek: všeobecné bratrství a lásku lidstva. Socialisté naprosté rovnosti lidské chtějí dosáhnouti aspoň zákonodárstvím ve svém státě, ač návrhy jejich odporují vědeckým jejich předpokladům. Ale p. Rohan a p. „Futurus“ nepotřebují již ani zákonů, neboť přijetím determinismu ode všech lidí nesrovnalosti společenské se vyrovnají a otázka sociální bude rozřešena. Jak jistá část naší inteligence umí myslit, projevílo se na loňské schůzi v Praze, kdež jednáno o potřebě náboženství a kdež prohlášeno, že „skutečná“ inteligence přijímá názory „Futura“. Z dalších řádků našeho pojednání se ukáže, zda ono shromáždění nepřekročilo meze skutečnosti, nazvavši se „skutečnou“ inteligencí.

„Ba mlč, ty mne budeš učit . . .“, a sladivši zase vrásčité tváře svého obličej v uctivý úsměv, hezky důrazně nutila: „Jen do toho, jen do toho. Až to sníte, přinesu ještě.“

Stanislav začal pomalu věřit, že ta secesse i do odlehklých lesních tišin pomalu se vtírá. Že by se měly jít holky s medem, to ani jeho kvartýrská jakživa neřekla. Ale kdo ví, jakou harmonii chuti dává sloučenina kmínu, ztvrdlého tvarohu, soli a — medu? Starý Voráček ve Vlčnově si mazává jaternici sýrem a taky mu to tak chutná. Tedy jen do toho! A do mladých žaludků zapadala první holka zvlažená žlutavou, zahoustlou tekutinou.

Jejda, jejda, kdyby byli aspoň páni vzkázali, kdy přijdou, byla bych se jinak připravila, litovala stará hospodyně; „právě teď tady nic kalého nemáme. Co bylo lepšího, prodalo se právě na trhu . . .“

„I to nic nedělá,“ chlácholil moudře Bohdan; „však jsme sem pro najedení nepřišli. Chtěli jsme jen viděti své přátele. Budte docela bez starosti; kdybyste nás nečastovala ničím, měli bychom vás stejně rádi.“

„To by tak hrálo,“ protestovala Korálková; „docela s prázdnem nesmím přece tak hodné a upřímné hosty pustit. — Takhle mám už v týdnu druhou smůlu. Zabloudilo tady v lese na procházce pět nějakých pánů; po poledni přišli k nám, máme-li prý něco k jídlu. Řekli, že už mají veliký hlad a hospoda nikde žádná. Povídám, že už jsme po obědě a že mám v míse jen trochu uvařených bramborů ve slupce. „I jenom nám to dejte; z nouze je to taky dobré“, odpovídá jeden se zlatými brýlemi. Páni si sedli, čerstva loupali a v malé chvíli byla veliká mísa prázdná. Co prý jsou dlužní? Řekla jsem, aby mi každý dal čtyry krejcare. Ale hned ten brýlatý pobízěl: „Jen si fkněte víc! My přece máme peněz dost a rádi zaplatíme.“ A druhý se smál: „Čtyry krejcare za oběd — kdo to jakživ slyšel? A na-

Skutečný vědec prof. Mareš praví v úvodu: „Má práce směřuje od delší doby k očistění přírodní vědy od tvrzení, která tvoří system naturalismu. Tato naturalistická tvrzení přivádějí přírodní vědu v odpor se skutečným životem lidským, ježto předstírají poznání jakési absolutní skutečnosti, jakéhosi nutného dění, které je zcela jiné, než skutečnost lidmi bezprostředně prožívaná. Oproti tomuto absolutismu, nutnému dění jeví se skutečnost lidského života jakousi smyslovou iluzí. Tak přivádí se přírodní věda metafysickým tvrzením v odpor se skutečným životem, ačkoli přece jest vytvořena člověkem pro potřeby tohoto života. První zásadou každé vědy jest: netvrditi nic, co nemožno vědět. Těto zásadě přiči se naturalism, ježto tvrdí věci, které přesahují všechnu možnou lidskou zkušenost a tudíž i možné lidské vědění, ano které tomuto přímo odporují. Tím odkrývá se nevědecká povaha naturalismu.“

V dalším uvádí prof. Mareš, že Rohan a Futurus dovozují naprostou determinovanost všeho dění na základě zásady příčinnosti. Objevné vyjádření této zásady jest: každá změna jest jakožto účín způsobena příčinou, každý účín jest příčinou dalších účínů a tudíž každá příčina jest účínem předchozí příčiny; žádná příčina není prvá a žádný účín není poslední. Tak přichází se ku poněkud nepřetržitému řetězu příčin a účínů, který se vleče do nekonečna. Rohan a Futurus, jak jsme již slyšeli, tvrdí, že zásada příčinnosti oviádá moderní vědu, ale prof. Mareš vhodně pány poučuje, že poznání všeobecné příčinnosti není nové, naopak velmi staré, neboť bylo v užívání již ve starověku a také v theologii. Ježto prof. Mareš užívání zásady příčinnosti v theologii obšírněji neobjasňuje, jest potřebí o věci několik slov promluvit, aby nutná příčinnost deterministická nebyla ztotožněna s příčinností, na podkladě kteréž theologie dokazuje nejvyšší bytost. Jest to známý důkaz jsoucnosti Boží z příčinnosti vůbec. „Nacházíme“, dí sv. Tomáš Aquinský, „ve věcech smyslu přistupných řád účinných příčin, t. j. víme ze zkušenosti, že věci povstávají a zanikají činností jiných věcí. Nena- cházíme však žádné, jež by byla příčinou sebe samé; sice by byla dříve než sama jest, a to není možno. V té řadě příčin však není možno, jíti do nekonečna, jsou-li to opravdové příčiny, jakých na př. žádá přírodověda; neboť v takové řadě, buď si sebe delší, jest nezbytně potřebí začátku, prostředku a konce. Nebude-li prvé příčiny, nebude ani poslední, t. j. nebude ničeho. Je tedy nezbytně něco, co už od jiného není.“

Snad úvahy tyto v některém čtenáři mohou vzbuditi nudu a omrzlost, ale není jiné pomoci. O věcech těch mluvit se musí, protože ono Rohanovo a Futurovo nutné dění spoléhá na věčnosti hmoty a na věčnosti pohybu, odkudž nutnost přenášá se i v život vůbec a zvláště v duševní život člověka, u něhož popírá se samostatný duševní činitel. Čtenář, jenž vývody se zájmem bude sledovati, přesvědčí se, se, že tvrzení křesťanské apologie shodují se

jedli jsme se zatím dost. Povídám: Jaký pak oběd? Toť je toho, trochu bramborů! Přece nemohu žádat víc než zasloužím; vždyť jsem ty drobné brambůrky měla pro chuť. Páni se dali do velikého smíchu, a jeden mi řekl, abych ten dobyteček za ně odprosila, že se ta hovádka musila k vůli nim postit. Já jsem řekla, že to lehce spravím, jen aby byli bez starosti. — A jen si, páni, mažte, jen jezte.“ A obracejíc se k Lojzíkovi, rozkazovala bodrá hospodyně ještě: „Pobízej, hochu, pány, pobízej hodně, já musím ještě na chvíli odskočit.“ Nato odběhla.

A Lojzík dovedl pobízeti tak horlivě, že neustal, pokud v útrobách každého hosta pět velikých holek nezmizelo. Jaroslav uznal za dobré pronést nějakou omluvu. „Odpustte, mládenci, my tady žijeme jen tak po vesnicku; myslíme si, že se za svoji toaletu před těmi borovicemi a smrky stydět nemusíme. A kdybychom tady v pěkných šatech lenořili, ještě by sousedé činili o nás všelijaké poznámky. Nám se to takhle nejlip líbí. Tedy musíte odpustit, že jste tak málo pohostění; víte, naše maminka jest jen prostinká žena, ale co dá, dává vždycky ráda; už se musíte spokojit.“

Sotva hosté začali chlácholiti svého hostitele, už capala hospodyně k mládencům znovu. Našla každému skleničku kmínky. To prý je v těch parnech dobrou posilou. „Víte, my u nás kořalky málo užíváme; ale v těch letních parnech kalíšek je dobrý, přece trochu posílí. . . Jen mám starost tuhle s Lojzíkem; je trochu chycený; z Prahy na žaludek. Prý v těch hospodách nic kalého není. Jest to všechno přemáštěno, ve všem plno křenů a soli, jen aby potom strážník utratil hodně za pivo. A tak má teď Lojza třnedělní dovolenou, aby se tady trochu vzpamatoval. Vafím mu hořký kořen a lněné semínko; to lněné semínko pomáhá nejlip i starým lidem. Já v tom mám zkušenost. — A ostatně, já přinesu skleničku pánům, aby toho taky okusili. „Ale, maminko“, červenal se

s výtěšky moderní vědy, jak je prof. Mareš ve své brožuře uvádí. Tak na př. Vychodilova „Apologie“ praví: „V každém okamžiku zajiště jsou účinky právě poslední, které ještě příčinami nejsou; a tak také jest příčina, která není účinkem jiné příčiny.“ Slovy těmi se po- vídá, že musí býti ve všem dějstvu příčina prvá a že není potřebí bláskati naprosto nutnost příčinnou. A prof. Mareš sám vykládá, že na př. mechanika nezabývá se příčinami zjevů, nýbrž jen určuje vztah jejich, t. j. popisuje. Fyzikální nutnost neexistuje, praví týž učenec; nic jinak než jakoby chtěl říci: není-li dokázána nutnost v pohybu světa hmotného, jak možno tvrdit, že jest nutnost v duševním dění člověka? „Klasikové mechaniky“, rozvádí myšlenky své prof. Mareš, „Mach i Hertz, neuznávají v mechanice žádné nutnosti, nýbrž jen vztahy skutečného ke skutečnému; připou- štějí, že vše by mohlo býti i jinak.“ Čirý me- chanism vylučuje možnost avšak chténého vlivu, řízení, působení ducha nebo vůbec působení živých bytostí ve hmotné děje. K tomu prof. Mareš poznámenává: „Do řetězu příčin a účínů v přírodě zasahuje mocné člověk svou vůlí. Teplo, nahromaděné v minerálním uhlí, tajilo se po věky pod zemí, až je člověk ná- hodou našel a je nyní určitým směrem vyba- vuje.“ A dále dí: „Do zcela nového světla staví chemii F. Wald, pozvedávaje v ní právě osobu experimentátorovu s jeho vůlí a s jeho úmysly, vytýkaje jeho akce. Tyto akce, dí Wald, nemohou sice vše způsobiti, co by si mohl blá- hový člověk přát, ale příroda sama jest v dobře řízené laboratoři právě tak bezmocnou; ona může jen tolik, mnoho-li experimentátor při- pustí v oboru své moci. Člověk a příroda stojí tu proti sobě jako zcela stejné oprávnění čini- tele; i jest velká zasloupenost ve snaze, připi- sovati v tomto oboru všemohoucnost přírodě samé a člověka buď úplně zapomínati anebo odstavovat jej jako kus mrtvé přírody. Všechno úsilí civilisace bylo by marným, kdybychom nemohli řídití mocí přírodních. Lodge dochází k těmto důsledkům: 1. Základní zákony fysiky, jakkoli úplně a přesné, nijak nevylučují řízení událostí působením života nebo ducha nebo jiného neznámého činitele. 2. Obecná zkušenost ukazuje, že živé bytosti působí tak- kové řízení a dále, že podlehlí nehmotným nebo duchovým vlivům vzájemně mezi sebou.“ (Pokračování).

Obrana.

Klerikálové při práci Pod tímto ti- tulem zabrousily si „Národní listy“ svými zoubky do katolíků; vytýkají nám stavovskou agitaci, jaká se prý šíří v Raiffeisenových záložnách. A proč ten vzlykot? Prý jeden „z nejsmělejších a přitom nejodpornějších pře- dáků agrárních dnes hlásá, že za pomoci velko- statků a klerikálů dostane se do zemské školní rady, aby odtamtud mrskal(?) učitele.“ — Divíme se „Národním listům“, že s něčím takovým vyrukovaly. Jest pravdou, že jsou to

Jaroslav, „vždyť ti mládenci mají žaludky v po- řádku, oni toho nepotřebují.“

Ale Bohdan i Stanislav cítili, že ty jejich žaludky v přítomné chvíli nedělají právě největší dobrotu. — Marný byl protest Jaroslavův. Ko- rálková přinesla ve čtvrtlitru zahnědlou tekutinu a hned pobízela: „Jen si srkněte taky, to dělá dobře.“ — Nu, a hoši musili srkat; mělo to chuť jako voda z měděnce.

„Nejlepší a nejsladší jest prostá strava venkovská“, pochvaloval si přítom Lojzík; „já myslím, že za čtrnáct dní budu zdrav jako Turek. Snad to semínko taky trochu pomůže.“

„Toť se ví, že venkovská strava je nejlepší; nic se v ní nefalšuje. . . K tomu ten osvěžující lesní vzduch, výborná voda . . .“; tak a podobně přisvědčoval ze zdvořilosti Stanislav.

„My tady žádných městských slastí neuži- jeme, ale aspoň se dobře najíme,“ dotvrzoval Lojzík. . .

Když se chystali mládenci asi po půlhodině k odchodu, zdržovala je hospodyně vší mocí; prý už vaří kávu, ať jen chvíli posečkají. Mládenci poukazovali však na pokročilou dobu. Teda si aspoň bonem naberte do kapes brušek. „Jdi, jdi, Lojziku, zaklepej!“ . . .

Studenti s vycpanými kapsami rozloučili se v lese s Korálkovými syny. — „Bohdane, jak ti je?“

„Jako bych byl snědl kus muchomůrky; to semínko mi dcdalo.“

„A já budu mít žaludek dobře na týden po- kažený; chudáci, chtěli udělat radost a zatím . . .“

„Poslouchej, ten Lojza má jistě žaludek z plechu! Kdybych se léčil takovou stravou, jakou jsem měl dnes, za týden budu nebožtk. — Hrušky, holky, med, lněné semínko a kořalku — všechno dohromady! Na to aby byla koňská nátura!“

„A potom prý je chycený na žaludek!“ — Jak libo v háji dlít, za vedra v letní den! Ale někdy také ne.

jmenovitě kněží, kteří se starají o šíření Raiffeisenek, jakkoli Masarykova „Naše Doba“ nedávno neomaleně lhala, že na hospodářském pokroku u nás nemají kněží nejmenšího podílu (1) a že „kněží se práci v lidu uctivě vyhýbají“. Ale popatřme, derou-li se při své záslužné práci kněží do popředí! — Ve výkazu výroční správy Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království Českém za rok 1903 bylo v Raiffeisenkách 2151 činovníků. Z těch bylo 1028 (47.56%) rolníků, 552 (25.66%) učitelů a jenom 177 (8.23%) duchovních. Kde je tedy převaha? Vždyť jest mezi činovníky učitelstva o 17.43% více než kněží; a to Nár. l. nevidí? V Ústředním výboru byli 2 kněží a 7 učitelů; v představenstvu 2 učitelé a žádný kněz. Jakého smýšlení jsou tyto učitelé, to přece jest Nár. listům dobře známo. Jak tedy mohou naříkati Nár. listy nad nějakou rozpínavostí kněžstva?

Když 29. června při valné hromadě Ústřední jednoty zvolen za člena představenstva katolický kněz P. Fr. Kroiher, zasloužilý to pracovník, působilo to mnohým bezesenné noci, že „klerikální agitace v Raiffeisenkách se šíří.“ Že se stal v Ústřední jednotě zároveň evangelik p. Dvořák docela předsedou, na to panstvo nijak nevzpomínalo. Dle jejich logiky evangelik předsedou býti může, ale zasloužilý pracovník ze stavu kněžského nesmí býti ani nižším výborem. Že by chtěl některý agrární poslanec mřekati nespravedlivé učitelstvo, tomu prostě nevěřime. Teď se neodvažují naši poslanci zakřiknouti ani nejespravedlivější výpady „Čes. Učitele“ proti stavu kněžskému a proti školním radám! Na tož aby některý trestal nespravedlivě zasloužilé učitele! — Poznámka redakce. Otiskující tento dopis příteli našeho listu, dodávame: Odpůrci naši křídli, že kněžstvo pro lid nic nedělá, že chce věřící uspokojovati pouze pohodlným poukazováním na blaženost věčnou. Kdykoli se však duchovní chape práce pro blaho lidu, hned arcivlastenecké, „svobodomyšlné“ žurnály mu v práci brání a hledí ho z kruhu spolupracovníků vystřaditi; hned se dějí pokusy, aby byl od pracovního stolu vykopán. Divná to důslednost!

(3) **Zednářská odměna míramilovným katolíkům.** Již jest schválen ve Francii zákon na rozlučku církve od státu. Za to, že katolíci důvěřovali ve velkomyslnost a charakter zednářů, za to, že proti jejich organizaci nestavěli organizaci vlastní, odměnila se jim zkompromitovaná zednářská vláda tím, že je přitiskla k zemi. Dle nového zákona sice stát sprostuje se závazků k církvi, ale sám podřizuje církev svému policejnímu dozoru. Největší šejdiři, paliči a vrahové budou se moci hájiti před porotou, ale knězi to dovoleno nebude; ten bude postaven před soud policejní, který bere všecko „hesky skrátká“. Zednáři se vymluvili, že by prý poroty kněze vždycky osvobozovaly.

Novým zákonem zaručuje se katolíkům svoboda náboženských úkonů; právo, veřejné bohoslužebné úkony, vztyčování náboženských odznaků, zvonění, nosení kněžského ornátu — toť vše sice dovoleno; leč může to býti obecními radami zakázáno. — Každé straně, každé společnosti ve Francii popřává se největší svoboda veřejných projevů; socialistům jsou dovoleny i násilnické demonstrace, ale katolíkovi bude zakazováno veřejně svoji víru vysnávati, ačkoli tím neškodí nikomu. A že se už zednářská vláda postará, aby se veřejné náboženské úkony co nejčastěji zapovídaly, to nám dosvědčují násilnická ustanovení v některých městech, která se děla dřív, než rozlučka církve od státu byla odhlasována.

Ačkoli konkordát (smlouva mezi státem a církví) jest zrušen, přece jenom kongregace zůstávají nadále v jámru násilnických Combesových předpisů, až by na ně mělo býti nyní hleděno jako na jiné upolky. Kněz nesmí býti volen po osm let ani starostou, ani členem obecního zastupitelstva. Tedy člověk pocházející z francouzské krve nemá míti ve své vlasti tolik práv jako židovský kšeftář. Tak ukázali zákonodárci, jakými podivnými jsou vlastenci. Socialisté ve Francii právě nedávno prohlásili, že neuznávají vlastní; bude-li voláno vojsko do boje, odpovědí prý všeobecnou stávkou; a tito lidé budou míti ve Francii více práv než katolíci.

Náboženské budovy stanou se „majetkem národa“; katolictvu budou ponechány k použití jen pod jistými výjimkami. Za to z Rothschildova jmění, nashromážděného z mozolů francouzského národa, nebude „vyvlastněn“ ani jeden frank. Ba Francouzi tomu kapitalistovi budou platit dále stejně vysoké úroky.

Výše připomenutá i jiná nařízení nového zákona jsou jen počátkem dalších útlaků. Zednáři již nyní ukazují, jak chtějí v praxi uváděti heslo: „Církev svobodná ve státě svobodném!“ Socialistický list „Lanterne“ již nyní ohlašuje: „Přijatý zákon jest pouze přechodním. Přítí sněmovna pomůže nám urvatí církev ne-

blahé ty útupky(!)“; prý republika musí církev zničit. „Action“ mluví podobně: „Bude věcí svobodných myslitelů připravovati osvobození z okovů(!), jež měšťanskou společnost dosud ještě na církev a bohooctu pontají.“

Teď vidí francouzští katolíci důsledky toho, že nechťeli proti dobře zorganizovanému hloučku francouzského zednářstva postavití spravedlivou organizaci vlastní. Úzkostlivým jejich klidem došlo se tam, že menšina poroučí většině; tak se tedy stalo, že se chlubit hrdka zednářů, jako by rozhodovala „ve jménu národa“, což jest lži. To patrně jest na příklad z tohoto faktu: Katolíci francouzští, jakkoli jsou násilnickými protivníky zastrahování a jakkoli jest se jim obávati pomaty zednářských špiclů, *sebrali na 4 milióny podpisů* na protest proti rozluce církve od státu. Ale tohle pramálo ož pomůže. Kdyby se byli dříve aspoň trochu zorganizovali a odevzdali aspoň čtyřicet tisíc volebních listků, byli by učinili líp. Jsou to sice katolíci horliví, ale vlastní vinou bez moci. Vezmeme si z Francie poučení?

(3) **Finanční náklady na hnutí „Pryč od Říma!“** Dle statistiky uveřejněné v „Konservative Korrespondenz“ určil Gustav-Adolf-Verein podpory na r. 1905 v celkovém obnosu 1,017,900 marek. Z toho štědří páni dají celých 442,000 marek rakousko-uherským občanům. A že mají zvláště rádi nás Čechy, to patrně z toho, že rozhodli se darovati České zemi 109,700 marek, Moravě 55,300 marek, Slezsku 21,700 marek. Tedy bez mála polovička těch peněz putuje do zemí koruny České, kde tvoří národ náš převážnou většinu obyvatelstva. Dobráci tihle „evangeličti“ Němci! Pro lásku k nám odbývají své pokrevní bratry jen malými pakatyčky. Nedivme se příliš; vždyť země koruny České leží právě při hranici německé říše. A k tomu přicházejí ještě se svými podary Evangelický bund a Evangelizační spolek pro marku (!) východní. I jiné sbírky na nás se dějí v německé říši, jen aby se nám usnadnil přístup k „evangelii“ Lutherovu. Radili bychom těm pánům, aby raději za ty peníze rozdávali v zájmu šíření historické pravdy kritické životopisy Luthera a Kalvína. Ale to oni neučiní, poněvadž, kdyby vešly v širší známost životopisy oněch „mužů Božích“, špatně by to šíření pruského „evangelia“ prospívalo. Sami protestanti by přestupovali ještě čteněji ke katolické církvi. A nač potřebují prustí pastoři u nás šířiti evangelium? My je dobře známe a vážíme si ho víc, než ti němečtí pastoři v říši, kteří čím dále čteněji mluví o Písmu svatém pohrdavě a kteří popírají i samo Božství Kristovo. Nechejte si tedy, pánové, úplatné marky domaa napomínejte vlastní předáky, aby byli sami trochu k evangelii šetrnější. Nemáte-li pro svoji církev jiného lákadla než marky, pak jste na tom velice bludě.

Politický přehled.

Letní zasedání poslanecké sněmovny ve Vídni skončeno 8. července. Věru ministerský předseda baron Gautsch může si gratulovati, vždyť zasedání toto bylo jedním z nejploštěnějších; vše povoleno, co si vláda přála. Obstrukce tentokrát nepoužito, ač i nyní to několikrát zabouřilo sněmovnou. Všecky strany sklonily se před bar. Gautschem, ucháčenoly sliby, o jejichž splnění bude se moci mluvit až na podzim. Baron Gautsch dovedl se vyhnouti všem úskalím. V posledním týdnu povolen další úvěr na alpské dráhy, třeba že původní překročen. Stalo se tak hlavně pomocí Mladých a Poláků, jimž Gautsch za to přislíbil, že vláda učiní vše, aby dráhy: severní, severozápadní a stát. společnosti byly sestátněny. Schválena i nová celní a obchodní smlouva s Německem, třeba že pro naše rolnictvo obahuje různé nevýhody; vláda prý za to bude proti Uhrám všemožně hájit zájmů rakouských. Přijat návrh posl. Steina, aby vláda svolala ihned sněmovnu, jakmile dojde v Uhrách k vytvoření parlamentní vlády. Vyřizeno i několik pilných návrhů stran podpory živelními pohromami postiženým a ustanoven i stálý živnostenský výbor.

Spor Francie s Německem, přisuzující si si oba nárok na Marokko, prozatím urovnán. Francie nečiní již námitek proti mezinárodní konferenci, kde se mají oba státy dohodnouti na podmínkách; jde hlavně Německu, aby si i ono pojistilo vliv na bohatou tuto zemi, třeba nemělo prašťné zvláštní příčiny, aby se tu postavilo jako sok Francie, která takto vlastně ve sporu tomto už napřed poražena.

Poměry v Rusku se dosud nevyjasnily, hlíza revoluční rozdrásá ubohou Rus dále. Revoluční výbor v Moskvě prohlásil dynastii Romanovů za sesazenou, nebude-li do konce července dána svobodná konstituce a ustanovena prozatímní vláda. Velké nepokoje mezi ruskými sedláky šíří se v Besarabii. Taktéž povážlivé jítření roste na Kavkaze, kdež nad-

Tiflisem a okolím prohlášen stav válečný. Na potlačení bouří jest třeba vojska na všech stranách. Mužstvo „Potemkina“ vzdalo se rumanuským úřadům a posádka dopravena na pevninu, kdež naloženo s nimi jako se sběhy; Rusku nebudou vydáni, loď však caru vrácena. — Car Mikuláš znovu slíbil větší deputaci, že dá zemi ústavní zřízení na staroruských základech.

Ruští plnomocníci nastupují nyní cestu do Washingtonu. Vyhlídka na mír se jaksi zhoršila, ješto Japonci osazením ostrova Sachalinu dobyli teprv nyní kousek půdy ruské. Přes dosavadní své úspěchy neměli Japonci v rukou ani půdu ruské půdy, ješto Mandžursko jest vlastně půdou čínskou. Na bojišti mandžurském odehrávají se pouze menší šarvátky.

Není lepšího důkazu o povrchnosti a mělkosti mysli, než oplácené vtipkování a výsměch při útvarrech náboženských. Kdo starou babičku v posměch uvidí a tupí, že se modlí k patronu svému, kněžíky jí s rukou trhá a na sem háší: ten nestojí nad onou babičkou, ten stojí náramně hluboko pod ní, ať jest kdokoliv a kdyby byl kýmkoliv graduován, ba kdyby se i chlubil, že není doktorem, že povrhá učenosti školskou a že nové světo jen se hloubí nedostihlého vlastního ducha svého vyčerpá; ten jest srovná takový, ano větší barbar, než ten, kdo by ve veřejných našich síních, v knihovnách, v divadlech sochy Zeuse, Apollina rostloukatí chtěl, Musám nohy urádel, Venusi vousy maloval, poněvadž prý to není bastoho pravda, nikdy to nebylo!

Dr. Jos. Durdák.

Zprávy místní a z kraje.

Svěcení na kněžství. V neděli dopoledne udíletí bude ndp. biskup Dr. Josef Doubrava v katedrálním chrámu sv. Ducha svěcení na kněžství vlpp. jáhnům ze 4. ročníku kněžského semináře.

Oslava 50letého kněžského jubilea. Chovanci b. Borromaea uspořádali v neděli 9. t. m. tklivou domácí slavnost na počest druhého inspektora ústavu, vesp. kanovníka A. Pogertna, jenž letos v červenci dovrší 50tý rok svého úřadu kněžského. Ačkoliv k výslovnému přání skromného jubilara slavnost neměla překročiti uzavřený kruh domácí, dostavilo se přece hojně obecenstva k slavnostní akademii. Četně bylo zastoupeno městské duchovenstvo, uvádíme zejména p. t. vesp. kapit. děkana Dra. Frýdka se členy katedrální kapitoly, pp. kanovníky Musilem a Brychtou, dpp. prof. Jindru, Frühbaura, Veverku a Orla. Slavnost byla zahájena působivým příležitostním sborem, jež komponoval p. řídící Wünsch pro smíšený sbor s průvodem klavíru, harmonia a smyčcového orkestru. Efektivní tuto skladbu nastudoval p. vice- rektor Jurkovič. Pěvecký mužský sbor uhájil svou chvalnou pověst Kubátovou a Zajícovou skladbou. Smyčcový kvintett přednesl pěkně Rozkošného „Novelly“. Při akademii vystoupili též se sdarem žáci ústavu hudební školy pro začátečníky, kterou po celý rok vedl p. Wünsch ml. V Borromeu po mnoho již let vychovává se v hudebním oddělení hudební dorost, takže dobrá polovina chovanců vysná se ve pěveckém aneb hudebním umění. Při akademii byla podána oslavenci olejomalba novostavby Borromaea, kterou zdařile vymaloval abiturient Šonc. Slavnost byla ukončena rozmarnou jednoaktovkou z vojenského života „Na slepo.“ Po skončené produkci vzdal jubilář díky přítomným hostům i chovancům.

Prvotiny. Novosvětcenci vlpp. Jos. Andacht a Ot. Hůla, rodáci královéhradečtí, sloužití budou v pondělí dne 17. t. m. o 9. hod. dop. v katedrálním chrámu sv. Ducha v Hradci Králové svoji první mši svatou. Při té příležitosti bude mlti slavnostní kázání vdp. dr. Frant. Šale, professor bohosloví.

Osobní. Pan JUDr. Adolf Červinka, kand. a dvokacie, koncipient v kanceláři p. JUDra. Fr. Ulricha, advokáta v Hradci Králové, zahájil v Hradci Králové praxi jako obhájce ve věcech trestních.

Nový notář. Kandidát notářství v Hradci Králové p. dr. Max Brabec jmenován notářem v Králově Dvoře a. L.

Povýšení profesorů do VIII. třídy hodnostářů. Pan Fr. Rejthárek na stát. realce v Hradci Králové, p. dr. Jan Brant na st. gymn. ve Dvoře Král. a. L., p. V. Ruth na st. realce v Hofe Kutné.

Vnuč a babička téhož dne zemřeli. V květu mládí, ve stáří 20 roků zemřel 12. t. m. v Hradci Králové c. k. poštovní úředník p. Th. Hampl. V pondělí 10. t. m. nastoupil službu na zdejších c. k. poštov. úřadě, v úterý byl nucen pro chorobu pokladnu předati a ve středu byl už mrtvolou. Téhož dne rozležela se se světem babička jeho pl. Alžběta Scholzová v 75. roce věku svého. Vnuč a babička budou dnes odpoledne pochováni na hřbitově Poučkovském.

Pamětní dny ve červenci. Dne 1. r. 1784. kraj chradimský a čáslavský přidělen k diecési královéhradecké; r. 1789. započala stavba kněžského semináře v Hradci Králové. — Dne 2. r. 1777. položen

základní kámen ku klášteru v Kuklenách; r. 1786 od toho dne až do 2. srpna skoro denně přeloz. — Dne 3. r. 1776. počali bořiti klášter minoritů při kostele sv. Anny; r. 1778. císař Josef II. v Hradci Králové. — Dne 4. r. 1805. mustrunk v Hradci Králové. — Dne 5. r. 1866. dvě pruské koule zablesly do kostela seminářského; r. 1875. biskup Královéhradecký Dr. Josef Jan Ev. Hais od papeže Pia IX. potvrzen. — Dne 6. r. 1783. biskup Jan Josef hrabě Vratislav z Mitrovic jmenován. — Dne 8. r. 1787. arcikníže František v Hradci Králové. — Dne 9. r. 1788. začala velká parna. — Dne 10. a 11. r. 1762. praští kozičky loupili a pálili v Hradci Králové a v okolí; dne 11. r. 1769. položen základní kámen ku školní budově na Novém Hradci Králové. — Dne 12. r. 1789. přestěhování nemocni do nové zřízené nemocnice. — Dne 14. r. 1758. král Fridrich přijel několikrát do bisk. residence k Anhalt-Dassauovi. — Dne 15. r. 1781. císař Josef II. vydal zákon o zrušení tělesné poddanosti. — Dne 16. r. 1663. místodržitelství král. Českého vyjednávalo s magistrem Hradce Král. ve příčině zřízení biskupského sídla. V. P.—3.

Židé v Hradci Králové si v posledním čase pochvalují; dříve se jim v obchodech nad očkávali. U zdejších židovských firem zaměstnaný jsou povětšinou židovské sly, pomocník křesťanský jest tu bílou vranou. Šťastnými obchody přitahování jsou do Hradce Král. noví souvěrci, kterým hodi se k obchodu vždy nejlepší místo. V Jiřkově třídě usazují se právě dva noví židé. — A uvědoměli jinak křesťané považují za první povinnost, pomoci židovským spolunobčanům, co na tom, že křesť. obchodník také čeká, že ho i spolubratr křesťan zákazkou potčí. Naše vlátenecé a jinak zbožné křesťanské paní a dívky z Hradce a okolí nemohou si ani vynachváliti, jak jsou obslouženy v židovských obchodech; to přý křesťanský obchodník ani zdaleka nemůže se vyrovnat židovskému kolegovi. Jen se někdy pozastavte, a uvidíte, jak naše krásotinky městské i prosté z lidu podávají si kliky u židovských dveří! A doma tatík, synkové a bratři krouží zatím nad tím podivným prováděním hesla „Srdí k svému“ hlavami, ale něžné pohledy, z jeho rukou odchováním má povstati utlačovanému národu našemu nové silné pokolení, také při koupi různých potřeb ukazuje silnou „naturnu“, která snad v jeho ženských hlavách jest „vyvážeností“, nikdy však tou pravou uvědomělostí a vzdělaností. V spozdílosti své zapomínají mnozí, že záležiti nejvíce na nás, jakými se stanou naši obchodníci. Hleďte si jich více, ať si přání vašich všimají, a sledáte, že i tu budete dobře obslouženi. Řádky těmi nikterak nechceme napadati naše židovské spolunobčany, mají také právo na živobytí, ale ať naši lidé nezapomínají, jak se patří a sluší, i na své bližší spolubližní.

Návrat do církve. V neděli odp. 16. t. m. v katedrálním chrámu sv. Ducha v Hradci Král. složil vyznání víry řím. katolické p. Frt. Hůla, nástrojář, evang. helv. vyznání, otec novosvěcence vlp. Ot. Hůly.

Všeobecná výroční zasedání chovanecké ústavu pro hluchoněmé (Radolfina) v Hradci Králové koná se dne 15. července t. r. Začátek o deváté hodině dopolední.

Výstava v měst. škole. Městská škola chlapecká v Hradci Králové uspořádá v sobotu dne 15. července výstavu výkresů, rysův a písemných prací svých žáků. Výstava umístěna jest ve II. patře chlap. školy a bude otevřena od 10.—12 hod. od 2.—4. hod. odpol.

Pectivý náleze. V neděli našel chovanec b. Borromea Hartman peněženku s 20 K, které ohlásil na policejní strážnici, vzdav se zákonitě odměny, když zvěděl, že tobolku ztratila chudá služka.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červen 1905. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,443,900.59, vloženo K 115,037.87, vybráno korun 113,934.13, stav koncem měsíce K 1,445,004.33. Stav půjček počátkem měsíce K 1,314,444.57, půjčeno K 78,718.86, splaceno K 43,903.18, stav koncem měsíce K 1,344,261.25. Počet účtů 2508, rezervní fondy kor. 124,526.99, závodní podíly K 67,118.90, pokladni obrát K 766,319.38.

Řádná schůze okresního zastupitelstva královéhradeckého koná se 22. července 1905 o 9. hod. dopol. v zasedací síni okresního domu. Program: Volba tří verifikátorů protokolu. — Zpráva o činnosti výboru okresního. — Žádost obce Třebechovic o povolení ku prodeji pozemků čís. kat. 394 a 409/1. — Žádost obce Předměstí o povolení ku prodeji pozemků čís. kat. 562/3 a 562/14. — Roudnička žádá o povolení ku použití kmenového kapitálu na zakoupení pozemků pro obecní štěrkuvník. — Žádost města Hradce Králové o povolení zápůjčky v obnosu 10.000 K na předložbu Dlouhé, Tomkovy a Klicperovy ulice. — Žádost obce Černilova o povolení zápůjčky v obnosu 7000 K na stavbu silnice a na zřízení telegrafu. — Žádost obce Piletic o povolení zápůjčky v obnosu 1750 K na zakoupení pozemku pro obecní štěrkuvník. — Žádost obce Bukoviny o povolení zápůjčky v obnosu 20.000 K na stavbu silnice. — Žádost obce Věstar o povolení zápůjčky v obnosu 2000 K na úhradu odchodu obecního účtu z r. 1904. — Žádost obce Plotiště n. L. o povolení 120%, s pozemkové a 70%, s ostatních daní obecní přírůžky. — Žádost obce Svobodných Dvůrů o povolení 80%, s pozemkové a 60%, s ostatních daní obecní přírůžky. — Žádost obce Slatiny o příspěvek k fondu okresního na úhradu nákladu spojeného s opatřením místních chudých. — Lípa, Čistoves, Slatina, Svinar, Větrava žádají o přijetí silnic do správy okresní. — Žádost obce Černilova o kolaudaci stavby okresní silnice. — Žádost obce Předměstí n. L. o zvýšení okresní subvence na stavbu silnice. — Žádost obce Slatiny a Svinar o postavení příjezdnic silnic na příští most přes řeku

Orlici u Svinárek nákladem okresu se přispěvkem obou obcí. — Resignace p. MUDr. Otokara Klampara na místo primáře v nemocnici, návrh na vypsaní místa primáře a úpravu služebních požitků úřednictva nemocničního. — Návrh na kontrahování další zápůjčky do nejvyššího obnosu 70.000 K na úhradu nákladu spojeného se stavbou Okresního domu. — Žádost p. Josefa Morávka, nájemce Grand Hotelu, o zaplacení různých věcí pořízených jeho nákladem pro hotel a o zaplacení účtu za zavedení pitného vodovodu do hotelu. — Žádost pp. Josefa a Anny Morávkových, nájemců Grand Hotelu, za snížení nájemného.

Dary. U příležitosti svého kněžského jubilea daroval vesp. kanovník Pogertů spolku pro podporu chud. studentstva 100 K, b. Borromea 100 K a Adalbertinu 30 K. Zaplat Pán Bůh!

Náhle úmrtí. Dnes v pátek o 9. hod. dopol. zemřel náhle říditel zdejšího c. k. gymnasia p. Vilém Steinmann. R. i. p.

Návrat z vojenského tábora. Oddíly zdejší posádky 42. a 98. pluku vrátily se dne 12. t. m. ve středu dopol. z vojen. tábora u Nov. Benátek, kde dlely od 8. června. V polovici srpna odtáhne pak veškeré vojsko do manevrů.

Prohlášení k všeobecné dani výdělkové. Lhůta k podání k prohlášení k všeobecné dani výdělkové pro páté období ukládací (roky 1906, 1907) z podniků dani výdělkové podrobených stanoví se do 31. července 1905. Prohlášení k dani výdělkové mohou býti podána písemně neb protokolárně u berní správy nebo okresního hejtmanství. Podávají-li se písemně prohlášení, budiž užito úředních vzorů, kteréžto, jakož i návod ku zdělávání prohlášení k dani výdělkové poskytnou se poplatníkům na požádání bezplatně úřady vyměřovacími. Poplatníci se tímto zároveň upozorňují, že přesné vyplnění všech odstavců prohlášení jest jejich povinností. Nepodá-li poplatník v předepsané lhůtě povinného prohlášení, může komise pro daň výdělkovou vyměřiti daň výdělkovou z moci úřední na základě pomůcek jí po ruce jsoucích.

Zdejší akademii pořádali ctih. pp. bohoslovci na počest ndp. biskupa dra. Jos. Doubravy, vrátivšího se z visitačních cest. Sólová čísla na housle i zpěv předneseny vskutku mistrně a s pravým pochopením; korunu večera tvořila dvě koncertní čísla na flétnu, jež sebral s virtuosní bravourou dp. Boháč z Chvalče. Synovská ovace pp. bohoslovců přijata od J. B. M. s pochvalou a vřelým díkem.

Příspěvky na venkovské knihovny, zřizované bohoslovci Královéhradeckými v nábožensko a národnostně ohrožených krajích diecese Královéhradecké, zaslali: dp. Josef Bofek 3 K, dp. Jan Kostkan, farář v Pusté Kamenici 2 K, dp. Jos. Forman, katecheta v Chotěboři 5 K, dp. J. Pavlišta, kaplan v Chlebičích 3 K, dp. Fr. Pospíšil, farář v Novém Hrádku 4 K, monsign. vesp. Fr. Hampl, kanovník v Hradci Král. 3 K, dp. ThC. Josef Trnka, vicerektor biskup. semináře v Hradci Králové 5 K, dp. ThC. Ant. Mikan, kaplan v Brandýse n. O. 3 K 5 h. Knihy zaslali: dp. Jan Volánek, farář v Běstvini, dp. Aug. Novák, farář v Dobřenicích. Všem šlechetným dárcům Zaplat Pán Bůh!

Žné na Královéhradecku již započaly. Na Nov. Hradci Král. kde jest půda povětšinou písčité, mají žito už pod střechou. Žito tentokrát vyniká jak klasem, tak slámou.

Husáři ve Střebří. Pokročila obec Střebří oslavovala letos Husa tak velkolepě, že nad tím prý vrtěli hlavami všichni staří občané. Když se letos z jara tři lidé utopili při opravě labakých strží na shnilé lodi následkem nedbalosti horlivých pořadatelů husiád, vrtěl celý svět hlavou nad šlemdrianem, jež žádná směla, ani husiáku nevyjimajíc, více nesmaže.

Koncert v Nechanicích. Zpěvácký spolek „Hlahol“ v Nechanicích pořádá v neděli dne 16. července 1905 koncert v zahradních místnostech na „Hůrce“. Z programu uvádíme: Hudba, zpěv, koulení o ceny, pošta, prodej květin a m. j. Začátek ve 8 hodin odpoledne. Hudba Nechanická. Vstupné 40 hal.

Nepřistojnost. V Pardubicích bývá neblahým mnohdy zvykem donášeti mrtvolu v rakvích již den před pohřbem do kostela a tu vystavovati ku pohřbu mrtvolu tu zůstává přes noc a druhý den až do odpolední pozdní hodiny, kdy koná se pohřeb. To se stalo zase ve dnech právě minulých, kde u „kostelíčka“ zůstala mrtvola velice již páchnoucí noc a den vystavená. V kostele tom se musila u rakve sloužit mše sv. pro lid a školní děti. Jak v tom nezeslitélném vedru dnešním jest to příjemné a zdravé, netřeba líčiti. Jak k tomu přijdou děti a lid přicházející do kostela, protože snad v domácnosti jest mrtvola již obtížnou a nepohodlnou? Chrám přece není šádná umrlčí komora anebo nějaká morgue. Nebledě ani k zákonům církevním, myslíme, že se stanoviska zdravotního nemělo by se toto přechovávání mrtvol v veřejných chrámech nikdy a se šádné strany trpěti.

Vnitřní úprava a výzdoba chrámu Páně sv. Mikuláše v Jarošově. Jak se dovidáme, má býti vnitřní úpravou náš starobylý gotický svatyně započato ještě letos. Sběrka za účelem tímto podniknutá, počítajíc v to i šlechetné dary Jeho Veličenstva a obou zdejších peněžních ústavů, činí celkem 12.649 K 94 h. Než vše to ještě nestačí, neboť dle předběžného rozpočtu na nejnutnější důstojnou úpravu vnitř chrámu třeba nejméně 20.000 K. — Nezbývá tedy než obrátiti se opět na všechny, kteří si v srdci svém dosud zachovali vroucný zájem pro křesťanský chrám ať již s jakéhokoliv stanoviska — a upřímnou prosbou: Pomozte zachovati nejkrás-

nější a nejstarší památku svého rodiště! Dovolujeme si pak tuto prosbu adresovati jak na ty, kdož dosud jakýmkoliv sebe menším dárkem přispěti opomenuli, než o jejich buď náboženském buď uměleckém cítění není žádné pochyby, tak i na ty, kteří dávajíc ochotně přispělovec „vdovina groš“, též svými alibili s podmínkou, takže-li se s úpravou ještě letos. Další přispěvky přijímá důchodenský úřad v Jarošově.

Koncert na Velichovkách. V neděli dne 16. července t. r. pořádá anglická virtuosa na housle Mrs. Eileen Mitchell-O' Moore s laskavého spoludělníkování virtuosa na klavír Karla Leitnera z Prahy velký dobročinný koncert. Začátek o 8. hod. odpol. — Konec o 7. hod. večer. Zásnasy a předprodáv vstupenek na sedadla obstará správa lazní Velichovských.

Výstava drobného zvířectva v Hořicích. Spolek pro ochranu zvířat, pěstování drobného zvířectva hospodářského a chov ryb v Hořicích pořádá pod protektorátem městské rady Hořické a okresního výboru Hořického dne 8., 9. a 10. září 1905 v Hořicích výstavu drůbeže, králíků, holubů a předmětů k chovu a ochraně jich potřebných. Přihlášky do 15. srpna 1905. Veškeré dopisy a přihlasy záležitosti výstavní se týkající buďtež řízeny na M. Herzlika v Hořicích, jednatele spolku.

Děkanství kostel v Pardubicích. V minulých dnech konala se již jednota pro postavení děkanství kostela v sále městanské besedy valnou hromadu. Členů sešlo se jen poskrovnu. Pouze ti nejhorlivější se dostavili. Na místě nepřítomného předsedy p. JUDr. Formánka referoval místopředseda p. Vanečura. Z delšího referátu budí tu konstatováno, že se sešlo posud k tomuto účelu 52.010 K. Před krátkým časem obnášel fond tento 36.000 K. Různé konají se sbírky ve prospěch kostela po městě. Obtížný a ne příjemný úkol tento vzaly na sebe členky katol. jednoty žen a dívek v Pardubicích. Zmíněný sebraný obnos jest ovšem zatím tak nepatrný, že do podniku tak odvážného jako je stavba, po případě oprava důstojného chrámu, chybí ještě přemnoho. Sluší tu upřímně litovati, že v letech předešlých sbírky chrámové se úplně pomijely. Byla by tu dnes pohromadě suma velmi imposantní. Při stavajících poměrech nelze v době přítomné aneb blízké pomýšleti na stavbu anebo restauraci chrámovou. Dle pravděpodobnosti možno mluviti o vážném kroku k činu nejdříve v 10 anebo v 15 letech. A že by poměry tyto tak málo utěšené vzaly obrát k lepšímu, těžko lze doufati. To ovšem nás nikterak neodstraší od další a účinně horlivé práce v tomto směru. Při téže schůzi vsato znovu na přetles stanoviisko kostelního patrona p. barona Dračeboho, který nemíní ničím přispěti, ba ani ne převzít patronát nad nějakou nově přistavěnou částí chrámovou. Konečně nalezeno, že přístavba nějaká nalepená na starou budovu, byla by snad dražší nežli úplně nový chrám. Překážek tudíž mnoho a veliké, tím vědecnější práce a záslužnější výsledky. Zlat Bůh!

Čechové v liberecké obchodní komoře. V Liberci zemřel komorní rada Robert Rätze. Na jeho místo nastoupí opět náhradník Čech. Bude to nyní třetí komorní rada český v Liberci, na kteráž místa nařinici už dávno mají plné právo.

Jubilejní slavnost Matiční v Jarošově. Na oslavu 25letí Ústřední Matice školské pořádá dámský a mužský odbor Ústř. Matice školské v Jarošově jubilejní slavnost v neděli dne 16. července 1905 v zahrádě „u Kolářků“. Pořad: Zahájení slavnosti průvodem dětí a místních spolků s hudbou od kasáren na místo slavnosti. V zahrádě koncert městské hudby. Dívky provedou prostocviky a reje. Tanec. Koulení o ceny na kušelníku obyčejném a rušském. Kolotoč, atd. Začátek o 2. hod. odpol. Vstupné za osobu 40 haléřů, dětkám vstup volný.

Ze Skeronic. Zdejší křesťansko-lidový a národní spolek uspořádá v neděli 16. t. m. v Koldíně schůzi, při níž promluví p. Frt. Jelínek, učitel s Malotic, „o našich národních chybách.“

Katolické spolky v oblasti Podkrkonošské pořádají v neděli dne 23. července 1905 v Rostokách, pošta a stanice Kruh, krajinský sjezd. Pořad. Dopoledne. Vítání spolků v spolkové místnosti p. Fr. Vykysalého. 1. O 9. hodině seřadění, pak průvod do chrámu Páně. 2. O 10. hod. slavné služby Boží; po službách Božích průvod do spolkové místnosti, kde bude společný oběd. — Odpoledne. O 1 hod. porada delegátů. Ve 2 hod. zahájení sjezdu, uvítání hostů, volba předsednictva a přednáška p. Václava Špačka, říd. učitele v Kouřákách, o kř. vychování v rodině. Ve 3 hod. „O křesťansko-sociální organizaci ženek“ promluví sl. Fr. Jakubcová z Tuhane u Lomnice. Ve 4 hod. promluví dp. Filip Jan Konečný, farář ve Lhotě Zálesní, o heslu Pryč od Říma! Večer dle možnosti sehraje se divadelní kus „Krakonoš“. Národní báčorka ve čtyřech j. dních. — Poznámka. Spolky vzdálenější, které by jely drahou, mohou jeti místo do Krubu do stanice Jilemice-Martínice; odtud je do naší místnosti spolkové blíž než z Krubu. Přihlášky a dotazy přijímá a zodpoví p. Stanislav Mušáček, t. č. jednatel Katol. Jedn. v Rostokách, p. p. Kruh u Jilemnice.

O sušitkování ovoce v domácnosti. Hospodářský spolek okresu Opocenského pořádá přednášky o sušitkování ovoce v domácnosti s praktickými pokusy a sice: v neděli dne 23. července 1905 o 1 hod. odpol. v obecním hostinci v Pohorčí a v neděli dne 30. července 1905 o 1 hod. odpol. v hostinci J. Matušky ve Valu. Přednášky i pokusy provede sl. Betty Kosáková, odborná učitelka hospodyně školy v Opocně.

De Gelčova Jeníkova. O nějaké doby stala se v městě tomto samosvaným diktátorem a mravokárcem pověstná prohaná „Česká Stráda.“ (Do dš bijící nestoudné láj její byly v listě našem ne jednou dokázány.) V čele „České Strády“ stojí v Kolíně pan pastor Č. Dušek, který se dostavil na vřidný, přátelek důtkurs a průsáčkými pastory v pražském německém kasině a jehož jeden list stějně prozrazuje, že zabráni naší vlastní německou říši by mu bylo lho-

tak jasná svědectví historika jistě neklerikálního budou naši odpůrcové stále lid český balamutiti, že Ořek v dobách těch byla všomohoucí a stát se byl její děvečkou! Budou balamutiti český lid, že protireformace (bobužel s počátku násilná) byla dílem pouze náboženským a stránku politickou, v protireformaci tak rozhodnou váhu mající, nešťastně zamlží! To-li je osvěta a pokrok? „Pravda osvobodí vás!“ toť slova Evangelia.

Židé na ruských bouřích. Ve Varšavě, Lodži a Oděse, z nichž každé má několik set tisíc obyvatel, a mezi těmi velké procento židů, byly právě nejkrvavější bouře na celé Rusi. Ve Varšavě postavily se zástupy židů proti vojsku; minulý pak týden zastavili židovští obuvníci práci žádající, aby práce rukodělná přeměněna byla na tovární. K tomu cíli plní a boří dílny. Také v Oděse při bouřích námořníky vzniklých židé nezaháleli; mezi 400.000 obyvatel jest tam na 180.000 židů. Působnost židů v Rusku jeví se tedy zvlášť význačným způsobem. Žid a revolucionář v Rusku jsou stejné pojmy.

(8) „Čas“ leckdy přinese nějakou hlubokomyšlenou pravdu z Darwinova učení. Tak v jednom z posledních čísel cituje jistého doktora, jenž vysvětluje, proč dělníci si plivají na dlaně dříve než počinou pracovat. Zvyk ten prý jest následkem dědičnosti z doby, kdy lidé leželi ještě po stromech. Aby se snáze mohli zachytiti, plili si na ruce. Zatím, kdyby páni z „Času“ neomamovali se stále takovými učenými výklady, jasně a určitě by věděli, že záhada vlastně žádnou záhadou není. Dělníci pliví si na dlaně, když mají co říci s nějakým hladkým dřevěným předmětem, po němž ruka sklouzá. Topírko u sekery nebo dršadlo u kosy. Zamýšlí-li se „Čas“ nad takovými problémy, pak konečně v pochybách může se tázati, proč dvakrát dvě jsou čtyři, proč ve dne jest světlo a proč v noci tma, proč křeččí šije šaty a švec boty.

Co jest „múra“. Leckdos už zakusil, jak ho v noci tlačila múra. Tlačení múry jest všeobecně obvyklý název pro nepřijemný pocit s křečovitou tlání brudníku ve snu. Objeďně to bývá sen děsivý, kde nás někdo škrtí nebo nám na prse kleká, kde nás někdo pronásleduje a my divokým útekem bez dechu voláme o pomoc a skutečně se spaní neprospíme, křečovitě dušeným hlasem vykřikneme, až osoby spolubydliče ze spánku vyděsíme. Příčinou tohoto úzkostného zjevu ve snu jest křeč dýchacích ústrojí, která stěžuje dýchání a povstává buď z podráždění čivů, jimiž se dýchání podněcuje, anebo z rozšíření žaludku, který svým rozpínáním tlačí na útroby brudní, prostrator brudní omezuje a tím volně dýchání plíc potlačuje, čímž se vyvolává přízvušený děsný sen s křečovitou okamžitou záduchou. Podnětem těchto příčin tlačení múry bývá buď podráždění naznačených čivů rozčilující nápojem, čajem nebo černou kávou, anebo přepilností žaludku i pozdější večeření, takže posláta strava se náležitě v noci nezažívá, nýbrž kvašením vyvinuje plyny, jež právě žaludek rozpínají. Proto jest radno, před spaním rozčilující nápoje se vyhýbat a záhy i střídmě večeřeti; případně procházku nebo tloučkem třeba po večeti zažít, aby se žaludeční podněcovati, aby se takto tvoření se plynů v žaludku a jeho rozšíření zamezilo.

Trestníci na ostrově Sachalině. Žaláři na Sachalině, poněm to dřevěné baráky, bývají málokdy ohrazené, povětšinou jsou volné. Přirozenou ohradou jsou tu nešťastné hory, lesy, bažiny, řeky a kolem rozeslané moře. Kam také vlastně utěci? Nejčastěji poblázní se volností nováčkové-trestníci, kteří hned po příchodu na Sachalin přecházejí do tajgy (pralesa), neseznámivše se ani dobře s cestou, ani s místními poměry. Ostatní málokomu podají se dostati se na pevninu; obyčejně hynou hladem nebo kulemi vojáků a Hyljaků (praobyvatelů na Sachalině), nebo nejčastěji vracejí se sami do žaláře. Nebyli-li trestníci dlouho vzdáleni, nečiní se v seznamu ani nářky o jeho pokusu útoku a dostává pouze jako trest 25 ran holí. — V Tymovském okruhu všechna odvětví žalářního hospodářství jsou předmětem galejských prací. Žalář má své rozsáhlé luhy, pole a sady, na nichž od jara do podzimu pracuje značná část dělníků. Všichni ostatní dělníci posílají se na stavbu silnic, t. j. dělají v tajze průceky, ryjí příkopky, hladou na víbkých místech břejna a upévňují silnici drnem, chrastím a kamením. Když nastane zima, všichni zaměstnaní lidé bývají honěni do lesa pro dříví na stavbu potřebných domů. U veškerého obyvatelstva, trestníků i osadníků, jest chůze do tajgy pro klády nebo dříví skoro každodenní nutností po celou zimu. Trestníci již o 3. nebo 4. hod. ranní vypravují se na práci. Porážené stromy dopravují trestníci sami přes spousty sněhu, houštinami až do žalářního dvora. Kmen táhnou za provazy; rozpálení a upocení nesmějí se zastaviti k odpočinku, sice by jinak v prudkém mrazu v okamžiku promrzly jejich chatrné košáčky.

Oděsa. Oděsa, v níž v těchto dnech litice revoluční tolik hrůzy a spousty způsobila, je co do velikosti čtvrté město ruské. Před 180 lety byla to tatarská vesnice, dnes má 400.000 obyvatel, z nichž je polovina Rusů, dobrá čtvrtina židů, ostatní část připadá na nejrůznější národy celého světa. Rozkládá se na rovině přilehlé k Černému moři se klonící, 6 mil od ústí řeky Dněstru do moře. Oděsa je město světového obchodu. Má veliký přístav skládající se z rejdy a tří přístavů pobočních. Přístavy chrání před vlnobitím přes kilometr dlouhá, v moři z kvádrů vystavěná zeď. Střed města je boulevard Nikolajevského se svými nádhernými domy a paláci a s utěšenou vyhlídkou na moře. Zde je císařský palác, residence generálního guvernera a mnoha jiných notáblů. Uprostřed vyplná se pomník, bronzová socha vévody z Richelieu, bývalého guvernera. Tu stojí také pomník císařovny Kateřiny II. společně s pomníkem knížete Potemkina, milostníka této panovnice. S boulevardu vystavěno je nádherné schodiště sestupující k moři. Vedle této stkvělé části města jest tu ještě několik nádherných tříd a ulic, honosících se mnohými paláci, divadly, elegantními hotely, restauracemi, kavárnami a vším tím, co šlák nezřizují moderní život. Kostelů je tu 80 a z těch je 28 pravoslavných, jeden velice krásný katolický a mnoho židovských synagog. Obchod je v rukou židů,

Arménů a Angličanů. Mravnost úžešně skleslá. Tisíce lehkých žen na ulicích, v hotelích, v divadlech, v nešťastných bordelích prodávají svoje tělo a vnady. K takovému koncem musela přijít! Sodoma na Černém moři. Tisíce lidstva bylo tam v nedávných bouřích povraženo a přes 50 tisíc lidí se během dvou dnů z města honem vystěhovalo. Obrovský požár, louzou revoluční zandenci a poblenjící miliony, rozprostíral se na 6 kilometrů a ve vzdálenosti 60 kilometrů od Oděsy byl ještě viditelný.

Obuv z králičí kůže. Důležitou surovinou v obuvnictví, z níž zhotovuje se lepší a lehčí děmská obuv nebo obuv pro pohodlnou chůzi po městě nebo v domácnosti, jsou tak zvané „kamzičinky“, ovšem také přiměřené drabě. Že to však nejsou vždy kůže ze vzácných kamzíků, samozřejmě, že však mezi těmi „kamzičinkami“ jest mnoho, ovšem že velkých a pěkných koží králičích, málokdy tuší. Dobře totiž vydláhná kůže králičí starých, jmešovité ramlíků 3, 4 i víceletých odrůdy belgické, beranovité a lotrinské jest tak silná, že dává i lehčí druhy podešví. Obuv z králičí kůže hodí se výtečně na obuv letní a na chůzi v suchu. Neocenitelnou jest zvlášť pro noby choré, pro děti a na pohodlnou chůzi po domáčku. Obuv z králičí kůže jest tašná, netlačí. Jsouc náležitě hustá, jest pevná i trvanlivá zároveň. Tomu, kdo trpí kufimí oky, nelze doporučiti obuv pohodlnější než z kůže králičí. Na simu lze obuv jakoukoli vyložití vydláhnou králičí kožešinou, kterou domácí chov králičích taktéž poskytuje. Kůže králičí pro jircháče, košeluha nebo kloboučnicka upraví si každý takto: Napne ji hned staženou na prkénko — masitou stranou ven — mající podobu lichoběžníka, jehož delší doložší základna měří 23 cm a bojejší její rovnoběžka se 9 cm, šikmé pak strany 60—70 cm; hřebíčky pak se přitáhne, aby se nemohla stahovati. Právě napnutou kůži zbavíme všech masitých a tukových přívěšků. Sušení děje se zvolna v létě na slunci nebo v průvanu, v zimě i nad kamny. Nejjednodušší způsob a také vhodný k sušení kůže jest, že se vype senem anebo hrachovinou. Z sušené kůže vycpávku vytáhneme nebo „prkénka“ ji sejmeme a uschováme v řídším pytli na suchém, vzdušném místě k dalšímu užití.

Prodloužení lhůty k placení již splatné daně. Přihodilo se poplatníkovi, že své berní povinnosti v čase určeném nemůže zadoat učiniti, a nehrdilo-li eráru nebezpečnosti škody, může býti povoleno prodloužení lhůty k placení. Prodloužení lhůty k placení povolí se jen pro takové nedoplatky, které jsou již splatné. Žádost za povolení určitě lhůty musí býti poplatníkem podána u úřadu berního I. instance a podléhá kolku za 1 K; v případě však, že by na př. dům byl živelní požár nebo zcela neb částečně zničen a k užívání stal se nespůsobilým, žádost taková jest kolku prosta. Lhůty až do tří let ode dne splatnosti daní povoluje c. k. zemské finanční ředitelství, delší lhůty pak povoluje c. k. finanční ministerstvo. — Příklad žádosti za prodloužení lhůty k placení daně (ve vnitř náhoře přílohy se 1 K kolek, ale nepřepíše se): Veleislavné c. k. zemské finanční ředitelství v Praze! — Platebním rozkazem ze dne 1. ledna 1905 byla mně z nájemného na rok 1905 z domu čp. 98. v Hradci Králové předešlá daň činovní s přirážkami úhrnem 350 K. — Na částku tuto splatil jsem 10 K a na zaplacení nedoplatku naléhá na mne c. k. berní úřad. — Jelikož však není mi možno při nejlepší vůli nedoplatek ten najednou zaplatiti, poněvadž jsem na domě konal různé opravy, které velkého nákladu vyžadovaly, prosím uctivě: — Veleislavné c. k. zemské finanční ředitelství, radši mi vzhledem k tomu, že pro erár nebezpečnosti škody tohoto obnosu nehrdilo, povoliti ku placení jeho lhůtu do 31. července 1906. — V Hradci Králové, dne 20. ledna 1905. — Josef Hajíček. — Na rubru se pak napíše: Slavnému c. k. okresnímu hejtmantství v Hradci Králové. — Josef Hajíček, majitel domu čp. 98. v Hradci Králové, žádá za povolení lhůty k placení daně. — Jednou. — Rozumí se, že uvedené tu ležaté čárky značí, aby se žádost tato dle nich rozdělila na odstavce.

Nádherné pohlednice matiční vydány jsou za příčinou jubilea Ústřední Matice Školské podle kreseb nej přednějších českých malířů a prodávají se po 12 hal. kus, anebo v kolekcích po 12 pohlednicích za 1 K 20 hal. Obchodníkům poskytnou se obvyklé výhody. Také odbory Ústřední Matice Školské budou pověřeny rozprodejem pohlednic matičních. Pohlednice co do uměleckého provedení předstihují veškeré očekávání a jsou ke oti nejen umělcům, kteří originály kreslili, ale i české grafické společnosti „Unii“, jež několikabarevnou reprodukcí obstarala. Pohlednice jsou tak upraveny, že se hodí nejen ku slavnostem matičním, nýbrž i k nejrůznějším příležitostem, k blahopřáním, k pozdravům a k vzpomínkám.

Neúhledná jablka výhodně lze sušitkovat, když je zavaříme na povidla. Jablka — i sladká se k tomu dobře hodí — v čisté vodě se opláchnou, na hrubo posekají, do kotle vysypají, trochu vodou zalejí a pak rozvaří na břečku. Ta se lučným plátnem přecedí nebo se přefiltruje a šťáva znovu zavaří tak dlouho, až je hustá jako tuhé těsto. Třeba však mírně topit a stále míchat, aby se nepřipálila. Byla-li jablka příliš kyselá, přidá se do povidel cukru. K větší chuti možno přidat též trochu strouhané slupky citronové, mletého hřebíčku, skořice a pod. Povidla se dají do přiměřených nádob hliněných nebo skleněných a uschovají v chladné místnosti. Vydrží velmi dlouho neporažena. Kdyby se snad objevily stopy kvašení, převaří se.

Zelené lusky fasolí kačkových i tyčkových hodí se k přípravě chutného pokrmu jak na stole chudého dělníka, tak i bohatce. Kde kousek místečka volného, neměla by tam scházeti fasole. Ta dobře připravena jest výtečným příkrmem, ač její ošetřování vyžaduje praneprné péče a vydání. Abychom si zajistili fasolové lusky zelené až do mrazu, třeba fasole sáseti podruhé a to koncem června nebo počátkem července.

Obchodnická Jednota pro Moravu a Slezsko v Brně vykládá prameny pro koupi a prodej, doporučuje právní zástupce, hodnověrné jednatele a účelné obchodní, opatřuje informace a důvěrnosti, obstarává reklamace připlatků dovozného, sprostředkuje nájem a pronájem, po případě i koupi a prodej obchodů, vyhledává společnosti pro obchodní a průmyslové podniky atd. — V přítomné době má v záznamu 22 obchodů, jež lze převzít za výhodných podmínek. K dotazům radče přikládá známky na odpověď.

Hygiena v rodině. Jest potěšitelnou skutečností, že obecnost vědy více váfá si vyláhat, jež nejznamenitější lékáři proti alkoholu a všem nervy rosrudující nápojům uvádějí. K těmto posledním náleží, jak známo, zrnková káva, které by si zejména naše dospívající mládež neměla zvykati. A tu zvlášť Kathreinerova Kneippova sladová káva jest svou chutí a vůní již po „patnácte let nejoblíbenější kávo“ nápojem. Aby se nám ale výhod této zdraví podporující rodinné kávy bezpečně dostalo, upozorňuje se, že pravá Kathreinerova Kneippova sladová káva prodává se jen v původních balíčcích se jménem „Kathreiner“ a s obrazem faráře Kneippa jako ochrannou známkou. Veškeré padělky, které se namnoze volně odvažují, jsou vždy jen jednoduše pražený ječmen anebo docela pražené žito, které nikdy nemohou vyhověti nárokům, které právem požadujeme od kávových náhradků.

Pept jsou sušené, neúplně zralé plody rostliny piper nigrum. Původně rostl divoce v lesích, nyní pěstuje se také hlavně v Zádí Indii, na ostrovech Sundajských a na Filipínách. Jest to keřovitá rostlina popínavá, po způsobu břečtanu na stromech se pnoucí. Pept pěstuje se v půdě víbké, úrodné, ve stínu mohutných stromů. Jest nejstarší kofeinem, o němž i indické spisy zmínky vykazují. V prvních stoletích našeho letopočtu platil pept za něco velmi vzácného; tak město Řím vykoupilo se r. 408 z obležení Alarichova zlatem, stříbrem a třemi tisíci liber pepť. Jako vzácný dar dostával biskup sv. Bonifác pept z Říma a vůbec pept sloužil i jako platidlo; v mnohých zemích platily se pepťem i daně, cla, desátky a p. — Zelené, ne úplně zralé plody se sbírají a suší buď na slunci neb teple umělem, a takto sušený pept přichází k nám do obchodu jako suché, krásné kulčky. Dobrý pept klesá pod vodu a při tření mezi dlaněmi se snadno nerozdrobí. Pepť používá se hlavně jako kofein, dříve častěji užívalo se ho v lékařství, zvlášť proti zimnici.

Za letního parna třeba veptům koupel. Netřeba však pořizovati nákladných vodojemů a nádrží. Veptům stačí k vykoupání i kaluž bez kartáčování, mytí a drhnutí. Vykoupají se podle chuti vyvalí a osvěží se v bačině, jež má takové účinky jako slatinná koupel u lidí. Postarejme se tedy o to, aby se vepti mohli často koupati — ale ne v hnojišce, neboť taková koupel veptům neprospívá.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 8. července 1905. 1) hl pšenice K 14:20—14 60, žita K 11:00—11 80, jedméne K 10:40 00:00, oves K 8 00—8 80, prasa K 18 00—00:00, vřkve K 16 00—17 00, brachu K 24 00—28 00, dočky K 34 00—36 00, jahel K 37 00—28 00, krup K 32 00—00 00, bramborů K 6 00—0 00, jetelového semene červeného K 38 00—40 00, jetelového semene bílého K 00 00—00 00, řdáků K 00 00—00 00, máku K 36 00—00 00, lněného semene K 18 00—20 00 100 kg čistých otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšen. otrub K 14 00—00 00, 1 kg mála K 2 32—0 00, 1 kg mála vepřového K 1 90—0 00, 1 kg tvarohu K 0 38—00 00, 1 vejce K 0 06—0 00, 1 kopa zelí 00 00—00 00, 1 kopa kapusty K 2 00—4 00, 1 kopa salátu K 00 00—00 00, 1 hl cibule K 30 00—40 00, 1 kopa droh. zeleniny K 0 80—0 00, 1 pytel mrkve K 1 30—1 60, 1 q cereale 00 00—0 0, 1 kopa okurek 7 00—9 00, 1 bečka třesní 0 0—00 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 8. měs. července 1905 obdývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 219, žita 213, jedméne 2, oves 192, prasa —, vřkve 2, brachu —, dočky —, máku 1, jahel 8, krup —, jetelového semínka —, lněného semene —. 2) Zeleniny: petržele — kop. kapusty 30 kop, cibule 90 hl, drobné zeleniny 160 kop, mrkve 60 pytlů, okurek 50 kop, brambor 68 1/2 hl, salátu — kop. 3) Ovoce: třesní 350 beček. 4) Drobného dobytka: vepřů 9 kusů, podevínat 400 kusů, kůslat — kusů.

(Zasláno.)

Provolání k bývalým studijním středním školám Královéhradeckým.

Zajisté ještě tkví v dobré paměti přemnohým P. T. páuům, nyní ovšem v různých povoláních postaveným, milé a příjemné místočko s kapličkou na tak zvaném Rožberku u Hradce Králové, se strany Slezského Předměstí. Vždyť jako nyní tak i dříve mnohý studující sedával u kapličky s knihou zejména v dobách, kdy nastávaly přilehé skoušky jak semestrální, tak maturitní, ano tam se mnohý i pomodlil k Panně Marii a prosil za příznivý výsledek skoušek a byl také vyslyšen. Není tudíž divu, že v srdci mnohého povstalo i zbožné přání, Rodiče Boží na Rožberku se nějakým způsobem odměnit. Nuže, nyní nadešla příhodná doba k tomu, neboť Mariánská Kongregace dam Královéhradeckých, k níž přísluší mnohé přední dámy z Hradce Králové, ujala se kapličky Rožbercké a hodlá tam postaviti novou, krásnou a prostornou kapli bl. Panně Marii. Kdo tedy z vřetnosti k Panně Marii chce a může přispěti menším neb větším dárkem k tomuto krásnému dílu, řádá se aktivě, aby dárek zaslal na adresu: Mariánská Kongregace dam v Hradci Králové u Panny Marie. Víme zajisté, že je v době nynější mnoho sbírek, ale my nechceme býti nikomu na obtíž, ponechávajíc se do-

bré vůli jednotlivců a toliko je uvědomujeme, že se taková příležitost k vědeckosti naskytla, neboť jsme přesvědčeni, že jsou tu a tam věci, na které každý rád přispěje třeba i dosti těsně nastřádaným haléřem. Již předem vzdáváme upřímné díky všem čtenářům a dobrodincům hl. Pauly Marie, jeouce pevně přesvědčeni, že Rodička Boží sama bude hojnou odpůčitelkou za každý sebe menší dárek.

Mariánská Kongregace dam
v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Valná hromada Zemské Jednoty česk. katolického duchovenstva pro král. Česká

konati se bude ve čtvrtek dne 20. července 1905 ve
velké dvoraně na Žofině v Praze.

Program její stanoven následovně:

I. Dopoledne:

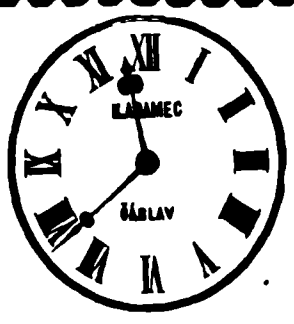
1. V 8 hodin máe sv. v chrámu Nejv. Trojice ve Spálené ulici.
2. V 9 hodin zahájení schůze.
3. Přednáška a rozhovor na thema: „O národohospodářské činnosti českého kléru“ Referent slov. p. císařský rada JUC. Jan Sedláček.
4. Přednáška s rozhovorem na thema: „Praktické pokyny k umělecké výzdobě našich chrámů.“ Referent vedp. metrop. kanovník Dr. Ant. Podlaha.

II. Odpoledne:

1. Zahájení valné hromady.
2. Zpráva jednatele.
3. Zpráva účetní.
4. Zpráva revisorů.
5. Volby výborů.
6. Volné návrhy.

Každá skupina jest povinna dle §§ 19. a 20. jedn. řádu vyslati svého delegáta. Kdo se miní účastniti společného oběda na Žofině, necht se přihlásiti do 18. července listkem na kancelář Jednoty. Včas nepřihlášení nemohou býti účastníky.

T. Strobáky m. p., **Fr. Krejhar** m. p.,
předseda. jednatel.
Th. G. J. Pauly m. p.,
místopředseda.

**První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi**
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS, hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kaperní hodinky všech druhů a sonstav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvoaty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky bez svýžen cen. — Založeno r. 1843

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 118.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Braňme se tiskem!

Pod tímto titulem vyšlo
7. č. „Časových Úvah“.

Autor spisu Dr. FR. REYL sneal zde mnoho cenného materiálu o časopisectvu v Rakousku, poukazuje, jak naši odpárci pomoci tisku nepoctivý boj proti nám vedou; dává pokyny, jak má se podporovati katolický tisk, abychom mohli s výsledkem bojovati proti záplavě tisku nám nepřátelského. Pro katolické spolky jest tato brožura nejvš časová a velice potřebná.

sledkem bojovati proti záplavě tisku nám nepřátelského. Pro katolické spolky jest tato brožura nejvš časová a velice potřebná.

Stran 32. Cena 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách větáí sleva.

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

Rheumatismus. — Dna.

Stanice dráhy: **Josefov-Jaroměř.**

Suchá poloha přímo u lesa. — Vzorá čistota.

Poštovní a telegrafní úřad v lázni.

Lézeňský lékař **MUDr. O. Kukla.**

100 pohodlných pokojů v pěti pěkných vilách.

Výborná restaurace (placenká). Ceny mírné.

Vojenské koncerty. Bližší ochotné sdělí **správa lázní.**

Ženské nemoce. Anemie.

Páni i dámy všech stavů mohou vžde vedlejší výdělek

až K 300.— měsíčně doslci, zastupitelstvím, písemnými i ručními pracemi, psaním a výkazem adres atd.

Bližší pod „U 46“ sdělí **KAREL WÖRFEL,**
Norimberk,
Austrasse 76.

**Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!**

**MOSAIKY
sklené**

pro kády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vyzdobí, ale i svou láci předčí mo-
sáky, vlněné, hotové umělecky dleav pro malbu na stě
R. ŠKODA, BRO.
Rozpočty pro chrámová otina i mosáky bezplatně.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°. V plochých arších při odebrce nejmeně 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:
brožovaný 42 h
vázaný v poloplátně 58 h
vázaný v celoplátně 68 h
vázaný v celoplátně se zlaceným křídlem 74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v křídle se zlaceným křídlem a ořádkou K 1:80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejdůstoj. panem biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Doporučuje se P. T. důstojnému duchovenstvu ku provedení **veškerých prací řezbářských**

sochařsko-řezbářský atelier

Ondřeje Muniaka,

absolventa c. k. školy prům. v Zakopaném i c. k. státní průmyslové školy ve Vídni

HRADEC KRÁLOVÉ, číslo 368 v „Přítomní“.

Pp. malířům, pozlaccovačům atd. dodává práce k polychromii a zlacení.

Vsory, rozpočty i veškeré dotazy rychle a zdarma se vyřizují.

Obsluha solidní, ceny velmi mírné. — Platební podmínky výhodné.

Navštívěny všech druhů

nabízí

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupě rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1884.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18%, slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. koních rad, nýbrž za 11 listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydáná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové

přijímá vklady a zúrokuje tyto

4½%

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka
ze svého.

Půjčky

poskytuje osobám všech stavů
za podmínek nejvýhodnějších.

Za dobu od 1. ledna
do 30. června 1905
tedy za posledních
6 měsíců obnáší
čistý zisk K 4160'36.

Velkozávod sklenářský

ve velmi dobrém chodu se za příčinou úmrtí majitele z volné ruky

výhodně prodá.

Veškeré zboží sklenářské a truhlářské prodávám za

ceny velmi snížené.

Výhodná příležitost koupě pro vybavy nevěst a pp. obchodníky.

Žofie Skuherská,

Hradec Králové,

Sv.-Janské nám. č. 87. Vedle hostince „U zeleného stromu“.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šotyše, zeffry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

Chemické cidění a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

**KNIHY
hudebniny
a časopisy**

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných
vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Děkuvzdání.

Nížepsaný vzdává tímto vřelý a
uctivý dík za udělenou jemu laskavou
podporu mimo mzdy v jeho dlouho-
trvající nemoci

velevážené paní

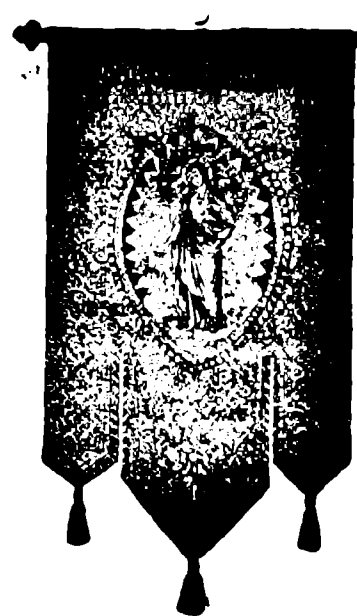
K. Ludvíkové,
majitelce velkostatku a
parní kruhové cihelny
i celé ctěné její rodině v Jenkovicích.

Nechť Vás Bůh za to ráčí od-
měniti!

JOSEF BENEŠ,
strojník.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zašlou
se vše franco.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spořit. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Literatura.

Časopis katol. duchovenstva českého. Spř. lohou věnovanou theologické literatuře národně slovanských. Redaktoři dr. F. Král, dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Roč. 71., seš. 5. Nákladem knižecí arcib. knihtiskárny v Praze.

Třicet proslulých slavnostních vydala Ústř. Matice šk. za pětina svého jubilea. Ve sbírce jsou práce Nerudovy, Čechovy, Vrchlického, Heydukovy, Krásnohorské, Kaminského a j. Úprava pěkná, cena 1-20 K nepatrná.

O úpravách řek i potoků a melioracích v království českém. Pěti výboru Sdružení čes. zemědělců pro království české. Zpracoval inženýr V. Janský. Spisek velmi obsáhlý a zajímavý. Za 1-20 K poštou. Objednávky vytizuje administrace „Obrany zemědělců“ v Praze II.

Rozhledy po lidumilství. Měsíčník, vychází redakcí F. C. Vlka ve prospěch „Jub. ženského asylu cís. a král. Alžběty“ v Praze. Roč. XIII., čis. 6. Předpl. 4 K roč. přijímá pl. K. Baumgartlová v Karlíně, Poříční ul. 9.

Slezská kronika. Roč. XVI., sv. 1. „Pod jařmem“ obsahuje čtyři ze Slezska od J. Vyhřídala. Zajímavý tento spis jest obžalobou, jak Němci provádějí ve Slezsku svou nadvládu nad Čechy. Slezská kronika vychází nákladem R. Prombergra v Olomouci ve prospěch „Matice osvěty lidové“ v Těšíně, ročně v 4 svazcích za 2 K.

Dějiny markrabství moravského. Stručné vydání. Píše R. Dvořák. Nakladatel A. Písa v Brně. S-š. 4. za 40 h.

Nákladem „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera XXIII. Dramatická díla. Seš. 1. za 40 h. — Válka ruská-japonská slovem i obrazem. Vychází redakcí J. Klecandy v týdenních sešitech po 80 h. Sešit 33. — Obrazový zpravodaj. Roč. II. Sešit 36. přináší zprávy z bojiště a Rumunské. Vychází dvakrát týdně redakcí J. Hejreta v čis. po 10 h.

Hlasý Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Vydávají členové řádu T. J. na sv. Hostýně. R. č. I., čis. 4. Roč. předpl. 70 h.

Nákladem J. Pelela v Praze. Finanční věda. Od dr. K. T. Ebeberga. Přeložil dr. J. E. Salaba. Bibliotéky social. a polit. nauk sv. X., seš. 3.—4. za 80 h. — Kritické knihovny sv. XXIII.: Dostojevský a Nietzsche. Přednáška A. Smirnova. Přeložila H. Bernhardova-Franková. Za 60 h.

Velká vzorná česká kuchařka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Dle nejlepších spisů a za přispění osvědčených kuchařek upravila B. Jermáková. S četnými vyobrazeními. III. vydání, seš. 5. a 6. po 32 h. Nákladem I. L. Kobra v Praze.

Dějepis církve katolické pro školy měšťanské sestavil a svým nákladem vydal Frant. Pelan, katecheta ve Žďáře-městě (Morava.) Kniha schválena nejvyšším bisk. Konsistoří v Hradci Králové ze dne 30. června 1905 č. 6232. a nejvyšším brněnskou Konsistoří ze dne 18. května č. 2222. Cena výtisku v plátně vázaného 84 hal., na 10 výtisků 1 zdarma. Objednati možno u autora knihy.

Svatý Hostýn, dějiny a popis, 10 pohlednic a obrázků matky Boží Hostýnské dle mistra Hanuše Schwaigra. Cena 60 haléřů. Malý kapesní formát, velmi úhledná úprava. Dílko toto bude hlavně turistům a poutníkům velmi vítané. Za několik haléřů dostane se jim 10 pohlednic v ceně 1 K. — K tomu text velmi poučný o 2 arších a obrazech, který možno odloupnouti a vložit do modlit. knížky. Při hromadných objednávkách značné výhody. Vydáno jest nákladem R. Prombergra v Olomouci.

Malbu kostelů, malby dekorační, fačadní a freskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přehledem k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrástě u Chrudimě.

Rozpočty sestavují zdarma.

Pensionát Uršulinek v české Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem veřejnosti.

Chovanky mohou se též vzdělati v jazyce českém, francouzském a anglickém; mimo to cvičiti se mohou v malbě, v hudbě, učiti se vésti domácnost a všelikým ženským pracím i vaření, žehlení a přípravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem požadavkům.

Platí se měsíčně 42 K; za hudbu zvlášť.

Školní rok počíná 15. zářím b. r. Představená.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele důst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 83

Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše elné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava znovozlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochvalnými připisými P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, reliquiářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícenů, pacifikátů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Káva

nejjemnější jakost, výtečná aroma.

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

Bourbon, jemná . . .	12-18
Jamaica, velejemná .	12-60
Scemanic, svl. chut. .	13-
Guatemala, velejem .	13-20
Zlatá Java, velejem .	14-
Portorico, spec. Pia .	15-
Ceylon, výtečná . . .	17-
Menados, specialita .	17-

Pražená:

Perlová, jemná . . .	15-
Liberia, obrovská . .	16-

Směsi:

Kavárenská, velej. .	16-75
Pařížská, specialita .	17-75
Pražská, výtečná . .	19-70

Čaj, jak přibál 40, 80, 100 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkoprátrna Posuďte!

Lehkou

čistěvlněnou látku na kleriky a letní kabáty za K 4-80 metr

doporučuje

obchodní dům se sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veleddstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

plan a planin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Továrna na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, přikrovů, koberečů a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. — Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslička

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

**oltářů,
kazatelen,**

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákreby, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Nábytek

zaručené co nejso-
lidnější a nejkus-
nější ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoli zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkovýrobu truhlářský

K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
stky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
řezané předměty hodící se za dárky.

Původní nákreby, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Skvělé výsledky v m. krátké době!

př: dně, hostel, rheum., ischias,
žensk. nemocí, chudokrevnosti
a. p.

Anenské Lázně slatinné v Bělohradě (čes.)
Králové
Letní sídlo.
Lesní park 600.000 m².
XXI. sez. od 9/5.-20/9. 1905.

Snížené ceny obdrží: důstojníci, vojenští
úředníci, štábní úředníci a služobníci, zemští úředníci a
sluhové (z Čech, Moravy a Slezska), důst. svět. kněží
(z Čech, Moravy a Slezska), členstvo spolku učitelů
(z Čech, Moravy a Slezska), všeobecného úřednického
spolku a spolku železničních úředníků ve Vídni.
Rybni. koupele. Tennis. Hrab. ředitelství lázeňské.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s kráp-
lemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

mety pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětní

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franco.

Svůj k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

**Kněžské
kolárky,
látky pro dámy,**

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,

damažkové grádlo bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné ručníky,

deky, stolní böhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí č. 136.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova ul. č. 19
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, si
těmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nezávadná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecního jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpo.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastř spe-
ciálně na kostelní, dovoluje
a doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatě a stříbrní. Na pořízení hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákreby neb ceníky franco.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba
a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovanějšího. Chudším kostelům díle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesouvaný vý-
robky bezplatně. Vše posílám již posvěcené.

OBNOVA

Číslo 30.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 21. července 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Obchodní smlouvy.

(14) Baron Gautsch může býti se svým parlamentem spokojen; co chtěl, stalo se, co nechtěl, má se státi. Karlovarská kura mu půjde k duhu. Kde předchůdce narážel, nový ministerský předseda proklouzl jako úhoř. Český sněm, celní tarif, rekruiti, Roveredo, opavské pobočky, krátce vše — aspoň na ten čas — v pořádku. Staré přísloví: „čin-li dva totéž, není to totéž“ i v tomto případě se osvědčilo. Körber sliboval a nic nedal, Gautsch slibuje a nic nedává; první musil ustoupiti, kdežto druhý sedí pevně. My jsme si ani od něho ničeho neslibovali, neboť nemůžeme zapomenouti, jak se zachoval v době Badeniových nařízení a podzimní zasedání, kdy tomu lavirování musil býti konec, to ukáže. Jeho odpověď na dotaz českého klubu byla také odpověď. V příčině vnitřní češtiny předložil nyní na podzim říšské radě vládní elaborát, ježto jinou cestou než zákonodárnou to nepůjde; jaký osud však potká tento elaborát, patrně z toho, že mu Němci slibují obstrukci, aniž by jej četli. V ohledu české university není Gautsch proti zřízení, dříve však musí se prý Češi s Němci dohodnouti o místě a poněvadž se Němci s námi nikdy nedohodnou, ježto se dohodnouti nechtějí, nedojde k české universitě na Moravě, půjde-li to touto cestou, nikdy. Co tedy z těch slibů pro nás kouká? Když chtěla Němcům vyhověti, znala vláda ještě cestu administrativní, dnes se však vymlouvá na sněm. Zrovna jako Körber. Tedy sliby a další vuřtlování, jak to pojmenoval nebožtík Taaffe.

Avšak my jsme nadepsali svůj dnešní článek jinak a proto promluvíme si o obchodních smlouvách, jež uzavírají mezi sebou Rakousko, Německo, Rusko, Itálie, Belgie a Švýcarský a jež musí v tomto roce u nás parlamentárně býti vyřízeny. I v těch měl Gautsch štěstí; věc není ještě skončena, ale první a druhý čtení odbyto hladce, což je dobrým znamením pro podzimek. Nebudou-li mít Maďaři do té doby svůj parlament, vlastně parlamentární vládu, budou obchodní smlouvy ve

Vídni uzavřené platiti pro celou říši, protože jsme s Uhry ještě na několik let hospodářsky vyrovnáni a protože súčastné státy proti této jednostranné smlouvě asi ničeho namítati nebudou. V prvním čtení byli proti obchodním smlouvám naši agrárníci, ale ti byli za sliby získáni, Mladočeši jsou vlastně stranou vládní a národní socialisté jsou bezmocni Itálie a Německo již dříve (toto v únoru) smlouvy přijaly a byl ten spěch zcela vysvětlitelý, ježto nebyti války s Japonskem zcela jistě by narazily na odpor v Rusku a nebyti rakousko-uherské rozháranosti narazily by i u nás. Jako ve všem, znamenají i obchodní smlouvy pro Německo úspěch, a vysoký řád, jež Bůlov za ně dostal, nedostal nadarmo. Úspěch tento spočívá v nepatrném celním, jež Němci potřebují, berouce své obilí, jako stát hlavné průmyslný, od nás a z Ruska. Amerika by nás mohla obilím zasypati, ale poněvadž i s průmyslovými výrobky si stačí a zákon Mac Kingleyův k tomu pracuje, aby si stačila, nemůže dojíti k obchodní smlouvě s Německem; něco za něco — tot patrné. V Německu vyvolaly smlouvy boj mezi velikoprůmyslníky, obchodníky a mezi stranou agrární; uvážili se, že obchod německý, jemuž je otevřen celý t. zv. bližší orient a dnes i Maroko, vyváží za 11 miliard marek zboží, nemožno věru pochopiti ten povyk proti zvýšení cel na výrobky průmyslné, jež musilo Německo povolit, aby získalo Rusko a Rakousko pro snížení cel plodinových. Celá tato věc je rázu více politického než národohospodářského; německému císaři jedná se o potlačení socialismu, jehož je úhlavním nepřítelem a proto pracoval vždy pro zlacnění potravin, aby sociální demokracii vytrhl nejostřejší její zbraň z rukou. Zřetelně to řekl v únoru hr. Posadovsky, státní německý sekretář, když pravil, Německo že má velmi radikální volební řád, následkem čehož žene se vše do veřejného a politického života a proti tomu že je nejlepší oporou zemědělství. Proto se podporuje v Německu politika agrární, aby se venkovskému lidu dobře vedlo, aby neutíkal do měst a nerozmnožoval řady internacionály. To podepisujeme a přejeme si, aby se po-

znalo i u nás a když již rolnictvu nemůžeme pomoci cly proti Německu, přáli bychom mu, aby došlo k potlačení militarismu, snížení aktivního vojska, přesměrní služby selských synků, kteří v nedostatku zemědělských sil jsou hlavní podporou selských usedlostí, kdežto okusivše vojenského městského života, k venkovské práci chutí ztrácejí a chytají se v městě všeho, jen aby nemusili zpět k pluhu. Poněvadž při smutných poměrech zdravotnictví v továrnách tvoří tyto synkové hlavní kontingent brannecký, nastává nepřírozené proudění lidu obého pohlaví z venkova do měst a s drahými pracovními silami nastává i zdražení hospodářských výrobků. Je nejvyšší čas, aby vlády zaujaly pevné stanovisko proti nadprodukcii městského dělnictva a to cestou buď zákonodárnou neb administrativní, ježto v řadách tohoto dělnictva nastává ta nejpovážlivější konkurence, ono musí býti napolovic touto soutěží zničeno a zničené upadnouti v náručí toho, kdo nejvíce slibuje — sociální demokracie.

Co se nás v Rakousku týče, my jsme dělali v dřívějších letech osudnou chybu, když jsme prodávali lacino surovinu (hlavně železo) do Němce a kupovali vysoko vycelené stroje, vyrobené z naší suroviny, nazpět. To se dnes změnilo, že si dnes tak dalece sami stačíme, ale německý kapitál napadá nás z jiné strany, an staví v severních Čechách filialky pro své závody, čeho by si měla vláda v čas všimnouti, ježto to neznamená nic jiného, než rozmnožování cizího kapitálu z našich darů přírodních a z naší, poměrně lacinější pracovní síly. Pro naše rolnictvo obchodní smlouvy sice něco znamenají, ale nepatrný tento úspěch zaplatili jsme draho, když jsme otevřeli průchod německým průmyslovým výrobkům na Balkán, kde jsme až posud my byli hlavními dodavateli.

Co se způsobu jednání německého říšského sněmu týče, tu se jevila nápadná bezohlednost k naší říši. Někteří se tázali, obradila-li se německá vláda proti rakouským vývozním premiím — ač my žádných premií nemáme, leč snad na slad — jini, je-li vyhlídka, že německé hranice uzavřeny budou rakouskému dobytku, nebo proč sladový ječmen laciněji se

FEUILLETON.

Z Pepánkovy domácnosti.

II.

Někdo slabě klepe. — Volno!

Vejde uříčený, zamazaný kluk, vlasů rozjezených; rukávem si dodatečně ještě přetřel nos.

„Tadydle se nechá pan R. poroučet a posílá tudle.“

Kluk se otočil a už byl v prachu.

Áá, visitka od Pepánka, znám ty jeho hieroglify. Rozevru: líc — „Josef a Pepinka R.“ — rub: „Přítelíčku! Čekám Tě dnes jistě o sedmé u nás. Zvu Tě na večeři.“

Myslím, že jsem zbledl, — jeho Pepinka už vaří — sedl jsem si. Co mám počít. Ach, to zkusím, to mi přijde ta večeře draho, ale jíti musím, sice bych je urazil, a Pepánek je přece jen upřímná duše; nerad bych jej zarmoutil, snad jako svého přítele mne chce seznámiti se svou ženou, chce se zas chlubit svým štěstím, ale ta večeřel — Setřel jsem si pot s čela, — no, co platno, zkusím to, obětuji se.

O sedmé jsem stál již v salóнку Pepánkové.

„Ruku libám, milostivá, — aby věděla, že mám moderní společenský takt; ukloním se, tiskna malinkou ručku.“

„Pěkně vítám, račte dál!“

„No, to je dost, že jdeš, pojď dál,“ vpadl Pepánek a již mne vedl do pokoje, kde bylo prostříháno. —

„Ták, odlož a posaď se.“

„Prosím tě, co mne zveš k večeři, to víš a znáš mne, že nechodím nikam do rodiny.“

„Jenom neodmlouvej; u mne jsi přece jako doma; přece se ti musím pochlubit se svým hnízdečkem, a abych Tě zval k obědu, to víš, že nemám času; to musím brzo do kanceláře, a tak

jsem si myslil, že po večeri si můžeme spíš trochu popovídati. Sedni si.“

„Inu, máš to pěkné, útulné, jako v klícc.“

„To si myslím a v klícc hezounkého ptáčka, zde ti představuji svoji milostivou.“

Uklonil jsem se, „milostivou“ jí říká, pomyslíl jsem si v duchu. Milostivá byla v kuchyňském úboru s nádechem starostí na tváři, jakoby chystala pro čtyřicet osob. Pravda, slušelo jí to.

„Ach, jak jsme šťastni, vidíte, milostivá“ — cukroval Pepánek — „to je moje zlatá Pipča, sladoučka.“

Povolil jsem si úplně kabát — cítil jsem brozné horko — ó proč jsem jen k těm zamilovaným bláznům lezl a k tomu mi nic hezkého, sladkého, nechtělo napadnout, kde pak, v hlavě se mi dělala tma a před očima kola.

„Krásné, opravdu krásné to tu máš, — ale, ale já už mám hlad, — nezpůsobně ze mne vyjelo.“

„Hned je to na stole“ a milostivá odhlopkovala do kuchyně.

„Co tomu říkáš, příteli?“

„Inu, inu — máš to hezké, ale odpust — jsem zvyklý mluvit s tebou jako s přítelem, přestaň už s tím cukrováním.“

„Prosím Tě, popřej mi toho, vždyt víš, jak jsem se těšil.“

„Proč si ještě vykáte?“

„No to je přec teď v módě.“

„Ach tak, já že u nás doma — —“

„To bejvávalo, ale teď to jest „nóbl“ — vykati si.“ Umlkl jsem.

Milostivá přinesla několik táčů jídel a příkrmů; to se ví, já jako host měl přednost; maje hlad, naložil jsem si — to je pravda — inu jako u přítele a pustil jsem se s chutí do jídla. Chutnalo mi, bylo to výborné. Jen co se dostanu ku slovu, musím učiniti poklonu milostivé!

„Tak si berte, „mužino“, abyste neměl hlad,“ pobízel milostivá svého Pepánka.

„Mužino“ — co jest to? Čestina bohatně, nový význam, uvažuji pro sebe.

„Ale já počkám, berte sama, milostivá žendulino.“

„Žendulino“ — nemohl jsem spolknouti sousto pro smích, — to se podívám doma do slovníku, mají-li tam ty výrazy. Tahali se dlouho o to jídlo, než se octlo na talíři a pak se ještě navzájem příkrmovali, — cítil jsem vedro. Vickýrát mne tady nikdo nevidí, — takovi dva blázni.

„Chutná ti, chutná, příteli?“ spustil na mne po té šarvátce Pepánek.

„Výborně“, činím poklonu milostivé; „pozoruji, že jste výbornou ku —“

„Ach tak, ještě vařit, ne, to nechci“, přejala řeč milostivá, „to ona vaří nám naše Anče.“

Něco mne chytlo za krk a stisklo, — nemohl jsem dostat slova ze sebe.

„Co tě to napadá, příteli, přece nenechám moji žendulínu vařit, vidíte cukroušku?“

„Ano, ano, teď se to v lepších domech ani jinak nedělá“ — honem jsem otáčel a sbíral po stole drobečky, abych zakryl nevědomost, že už teď mladé nevaří. „Ale milostivá dohlíží, určuje, — rozkazuje“, kotal jsem; zdálo se mi, že v tom jsem hůř a hůř; myslím, že jsem se začervenál. Ještě bylo dobře, že Pepánek nabídl mi doutník a já se schoval do hustého kotouče dýmu.

Pepánek mne povodil po všech pokojích, kde bylo sestaveno „věno“ Pepuščino — nábytek — miniaturní — jako pro loutky, obrazy, obrázky, — sošky — vázičky — pohovčička — stoličky, bál bych se na to sednout, aby se to nesesulo.

„Velmi krásné a módní“ — jen abych něco řekl.

„Moje žendulína je zamilována do secese, vidíte milostivá ženuško?“

„Však jsem si to od matinky vymínila, — že budu mít vše v secesi, — to jest teď módní

do Němec nevyváží? atd. Vůbec se v Němcích nejen v otázce „los von Rom“, ale i na poli hospodářském jedná o nás, jako bychom byli již jejich. A my naproti tomu přijímáme hladce, téměř bez debaty, jak to Němci chtějí. Proč? — Protože máme jiné věci na starosti, než prospěch národohospodářský; my se musíme hádati, který národ má starší kultura, či jazyk více platí a komu náleží více politických práv. Bůh to napraví!

Proletáři, plaťte na židovské revolucionáře!

(3) Pozoruhodné! Výkonný výbor československé soc. demokracie vybízí soudruhy, aby podporovali svými příspěvky revolucionáře v Rusku. V svolání mluví se o „šlechtných ruských bratřích“, o „velikém boji ruského národa“, který prý přestal si vážit života, pokud nemá svobody. Čteme s velikým údivem, jak najednou klaní se pokrokovému duchu ruského lidu právě socialistický tisk, který dříve mluvil s útrpností o těch obmezených ruských mužících. Ajta, beze škol, bez vzdělání najednou jest ten lid osvícený, sebevědomý, v dobývání svobody neohrožený! Umí si to socialistický tisk přece jen velice chytře narafičit. Socialisté vědí dobře, že pumové atentáty strojí hlavně židé, že morální vůdcové povstání jsou židé, že zvláště od anglických židů docházejí na revoluci podpory největší. Ti židé, kteří chtěli ovládnouti širou Rus, kteří z mozolů ruských mužiků zbohatli, osvědčili v kritických okamžicích Ruska vlastenectví podivného rázu. Šikovně se o úlohy podělili. Veliká část jich z Ruska přehla, aby nemusila snášeti svízele války, jiná část zůstala v zemi, aby rozhazovala pobuřující letáky a zákeřné pumy vrhala; a ti, kteří přece s vojskem do boje táhli, šli rozšiřovat ve vojsku revolučního ducha a prozrazovat plány ruské armády Japoncům. To jsou ti „šlechtní ruští bratři“, kteří vedou právě boj „ruského národa“. — Socialistické svolání mluví o „bestialitě a vzteklosti surového carismu, o hromadném barbarském vraždění.“ Ale o tom se nezmiňuje, že to „barbarské vraždění“ začínalo obyčejně židovskými pumami a revolvery, a že vojáci stříleli proti davům obyčejně tehdy, když jim hrozilo nebezpečství, že sami budou pobiti i s jiným, zcela pokojným obyvatelstvem. Hezkon školu si to ruské židovstvo vychovalo! Vyčítá se zcela prolhaně socialistickým tiskem jesuitům, že měli zásadu: „Účel posvěcuje prostředky.“ Ale v téže tisku velebí se zákeřní vrahové, oslavují se pumové atentáty. Socialistický tisk nazývá barbarstvím, jestliže některý, řádným soudem usvědčený vrah jest trestán na hrdle. Ale — na druhé straně největší radost projevují, jestliže židovský zákeřník zprovodí ze světa pumou ruského člověka beze všeho soudu, z pouhé msty; chválí ty lidi, kteří se dělají žalobníky a soudci zároveň.

Proletáři, plaťte na židovské revolucionáře!

u radů, u hejtmánů mají také secesní nábytek, — jest ale drabý; a a „ženunka“ se podívala na Pepánka, který se blaženě usmíval.

„Věř mi ale příteli“, lichotil se Pepánek, „všecko mne to těší, — ale nejmilejší jest moje milostivá Pepušenka“, — chtěl ji objímati, ale vymkla se mu; přece se přede mnou upejpal.

Bavil mne ještě dlouho svými sladkými výrazy a pozoroval jsem, že jest šťasten; přál jsem mu toho v duši. Vrátili jsme se k pohárku starého vína.

„A teď něco nového“ prohodil Pepánek, „mám nové anekdoty“. Pepánek byl anekdotář, hádankář — luštil různé rebusy a koničky; to byla jeho libůstka a koho dopadl, krmil jej anekdotami.

„To zkusím“, myslil jsem si v duchu a ohlédl jsem se po klobouku; no to „ženunka“ se naposlouchá a — nasměje!

„Jest to modré a dává se to do knedlíků; co je to?“

„Inu — co by to bylo, snad švestky“, odpovídám, jen co bych něco řekl.

„Co tě napadá, to je voják, to je infanterista; jen mu předlož knedlíky, hned se do nich dá! Tak vykládal Pepánek vítězně s hlasitým smíchem a hned pokračoval:

„Co je to, začíná to s „j“ a má to každý člověk?“

„Jazyk.“

„I toto — jeden pár bot“, smál se Pepánek i milostivě.

„A začíná to s „d“ a má to už méně lidí na světě.“

„Dobré svědomí.“

„Ba ne, dva pary bot. A začíná to s „t“ a má to teprv málo kdo.“

„Poslouchej Pepánku, řekneš-li tři páry bot, tak ti nadám — to se podívaš a vůbec proč mne tím otravuješ? Víš-li pak ty též jedno, tak řekni, proč zabil Kain Abela?“

Jste velice chudí, zmiráte hladu, klesáte pod obtížnou prací; sám socialistický tisk vám to každý den připomíná. Ale raději utrhnete svým dětem skrovné sousto od úst a platte na židovské štváče! — Platiti na ně jest vaší povinností, sám socialistický výbor vám to připomíná. Japonský lid má to se svým „blahobytem“ daleko hůř než lid ruský. Ale lid japonský nesmí býti pobuřován proti svému panovníkovi, ač musí přinášeti v oběť válce nenesitelné daně; angličtí židé totiž si toho nepřejí. Jen ruská říše má pykati krvavou lázni domácí války, poněvadž tam židovský kapitalismus tolik vládnouti nemůže jako v Anglii.

Když počala Anglie loupežnou válku proti africkému Burům, socialistický tisk v Anglii nebouril proti vyděračné válce, proti zbytečnému prolévání krve. Proč? Židovským dodavatelům se při tom vedlo velmi dobře; vyšvindlovali při dodávkách nepoctivými manipulacemi celé milliony. A hlavní věc: válka se vedla hlavně na přání židovských kapitalistů, kteří již dávno toužili, aby do své moci dostali místa, kde se dobývají diamanty a zlato. I náš socialistický tisk byl tehdy valně zamklý, ač se měl právě tehdy rázně ujímati utiskovaných. A teď najednou na komando židovstva tak nadšená výzva k vůli ruským židům! Inu, socialisté a židé si rozumějí dobře ve všech dílech světa.

Když byli nejnespravedlivějším způsobem oloupeny francouzské řeholní společnosti o své jmění i o svá práva, socialistický list k tomu tleskal. Při „vyvlastňování“ pomáhali socialisté zednářským zřizencům vášnivými randály. Socialistický tisk šval soustavně francouzský lid proti duchovenstvu, aby odvrátil jeho pozornost od nepřekného zednářského špiclovství a od vzrůstajícího židovského kapitalismu. A tak se proti vlastním pokrevencům shlukovaly davy — vyssávané hromadně pařížským židem Rothschildem. Zdaž si při takovém pronásledování vzali katolíci příklad z „pokrokových“ zákeřníků, kteří odpovídají pumami? Nikoliv; katolíci nechtěli osvědčovati lásku k vlasti pumami. A přece líčí socialistický tisk katolíky jako násilníky, kdežto zákeřné vrahy nazývá ubožáky a mučedníky; proletáři, plaťte na židovské revolucionáře, jsou to lidé hodní! A při tom znásilňujte k vůli pochvaly zednářstva katolíky!

Jednalo se v Čechách o odsouzení zákeřného vraha židovského. Celý židovský a socialistický tisk v Rakousku vstal na jeho obranu, jako by pověšení takového individua bylo největší urážkou spravedlnosti. Když však ruští židé připravují svými zákeřnými přepady celé tisíce lidí o život beze všeho řádného soudu, to už je v pořádku. Ti štváči zasluhují podpory i od českých socialistů. A mezinárodní Israel mne si při tom radostně ruce; má sice peněz dost, aby sám štědře podporoval revoluční hnutí. Ale budou-li na to platiti svedení lidé křesťanského původu, aspoň hodně ušetří. Rozeštvat umělým způsobem každý národ, oslabiti jej válkou občanskou a spjati jej pak okovy

Pepánek mlčel.

„Protože mu Abel vypravoval takové staré anekdoty jako ty mně, víš, a teď už dost s anekdotami sice — sice jdu domů.“

Malá pauza.

„Řekni mi a pochlub se raději“ navazuji řeč „cos dostal od milostivé k svátku.“ Pepánek i milostivá spustili velehluchý smích!

„Chceš to vědět? tahací harmoniku!“

„Což ty umíš hrát na harmoniku?“ divím se.

„I toto, to jsem si zalhal za svobodna své milostivé, že hraju na harmoniku, — ona tomu věřila a koupila mi ji.“

„To jsem se potrestala; ani nevíte, vždýť on neumí na harmoniku ani sáhnout“ — žalovala milostivá — „A teď tu jeho muziku mám poslouchat, celý dům se bouří a sousedé nám hrozí žalobou, jestli nepřestane; teda jsem ji uklidila na půdu za komín.“

„No mlčte, milostivá, já si ji vezmu do pole a naučím se.“

„Kup milostivé fonograf, to jest tak něco salonního a dá se to mile poslouchat“, radím Pepánkovi.

„Ach ano, mužino, fonograf, to bych si přála“, zatleskala ručkama milostivá! Pepánek byl nadšen a byl by se ihned rozběhl pro fonograf.

„Poradím ti, příteli, dej do novin oznámení, že vyměníš harmoniku za fonograf.“

„Výtečně“, zvolal Pepánek, „mám ještě někde v kufru staré housle, na které jsem se učil jako kluk, ty přidám k tomu, aby toho bylo víc.“

Milostivá se nemohla dočkat fonografu, nejraději by jej měla už hned, jako malé dítě. Nejsladšími tituly zahrnovala „mužinu“ a Pepánek „žendulinu“; cukrování počalo znovu.

Pro dnešek toho mám dost, ztratím se, — „Pepušenka, mužino, ženunka“ —

„Dobrou noc, příteli, ruku líbám milostivá.“

J. Jirsa.

židovského kapitalismu — tot ovšem plán velice chytrácký. Na štěstí však již svedené davy přicházejí v Rusku k rozumu.

Bestialita surového carismu! Ruský car jest tolik surový a boječtivý, že před několika roky ponukl evropské mocnosti ku konferenci míru; jest tolik krvežíznivý, že všemožně hleděl odvrátiti přítomnou válku a že se k boji ani řádně nepřipravil, jakkoli jiné mocnosti zatím pokračovaly ve zbrojení na účet poplatnictva až příliš horlivě. Jest tolik dobyvačný a pánovitý, že ani nevyužítkoval nesnázi Anglie ve válce Burské ku vpádu do týla anglické drávy v přední Indii. Bestialitu a surovost nutno hledati zcela jinde.

Jaký zisk bude mít z toho sám ruský národ, až nabude židovstvo v Rusku větších práv? Budou z toho následovati nějaké sociální prospěchy vůbec? Podívejme se na země, kde židé třímají hlavní moc. V Haliči a Uhrách soustředěn jest zajisté obrovský peněžní kapitál. A co z tohoto kapitálu plyne pro dobro lidu? Lid za praskrovný groš otročí na židovských pozemcích; vede se mu tak bídně, že u nás v Rakousko Uhersku se žádné země nestěhují se do Ameriky tak velké davy zuboženého lidu jako z Uher a Haliče. Kapitál v zemích těch soustředěn jest výhradně v rukou židovských; a tyto ruce udělají dělnému lidu za pernou práci jen skrovné almužny; veliký díl práce zaplatí prostě kořalkou. Tak ovšem kapitál židovský stále stoupá, ale — na účet pracovního lidu.

Všecky listy židovské nadšeně chválí ruské revolucionáře, líčí je jako moderní světce a mučedníky. Kolik však listů židovských v naší říši ujme se ubohého, utlačovaného proletariátu slovenského? To nejde, poněvadž Slováci do zbědačelého stavu přivádějí hlavně židé. Ti jsou na Slovacku nejšíkovnějšími průkopníky maďarisatione, ti vyssávají lid slovácký bezohledně, beze všeho milosrdenství. Proto každý lehce se domyslí, proč židovské listy v naší říši zapomínají rády na zbědovanost proletariátu tak blízkého, jehož strasti velmi dobře znáti mohou, a proč raději se zastávají ruských revolucionářů. Nechtějí kaziti výnosný kšeft židovstva v Uhrách a chtějí podporovati židovské revolucionáře v Rusku. Tak jim káže chytrácká a sobecká politika. K židovskému kapitalismu velice šetrný socialistický tisk také jest velice zamklý vzhledem k utiskovanému proletariátu slovenskému; zato přímo vyzývá soudruhy, aby platili z chudých kapes na židovské revolucionáře v Rusku.

Přítomným článkem ovšem nechtějí jsme nikomu nespravedlivě ublížiti. Chtěli jsme hlavně poukázat, co židovští organizovaní velkokapitalisté pomocí svého tolik rozšířeného tisku tropí a jak židovská žurnalistika se nachází v dojemném přátelství s tiskem socialistickým. U nás v Čechách hází se různými vtipy za chudým židem — ranečkářem, který se za několik dvacetihaleřů od rána do večera s rancem lopotí. Zato však málokdo si bedlivěji všimne, co se provádí od zorganizovaného tisku, sloužícího židovským peněžním baronům. Lacným a nemístným vtípem dovedeme sice roztrpčiti, ale tím žádnou důležitou otázku nerozluštíme. Potřebí zjednatí si širší obzor a pracovati organizovaně, úsilně a vytrvale proti pravému nebezpečství všeho lidu křesťanského. Potřebí odkrývat chytrácké praktiky žurnalistiky socialistické a židovské a klásti neohrožený odpor všemu jejímu nepoctivému štvání.

Že potřebí v Rusku velikých oprav, to náš list již dříve několikrát šíře vyložil. Konstituci Rusko dostati musí; ale bude to konstituce dle potřeb a přání samého ruského lidu. Israel diktovati Rusku nebude, jakou konstituci zavéstí má. Rusko jest posud dosti silno, aby se zřadem čelilo náhončím placeným židovskými velkokapitalisty, jimž o dobro Ruska nijak se nejedná, kteří však mají na mysli výhradně prospěchy vyznavačů talmudu ve všech dílech světa.

Volné listy.

(O vůli lidské.)

(8) V minulém článku uvedli jsme myšlenky prof. Mareše a jiných učenců, kteří v podstatě o přírodním mechanismu tvrdí toto: „mechanika nemůže uznati nutného dění přírodního a nevylučuje řízení událostí působením života nebo ducha nebo jiného neznámého činitele.“ Deterministé hlásají věčný pohyb věčné hmoty. I v této příčině jsou zajímavé výklady prof. Mareše, jenž praví: „Názor světa, založený na ponětí nepřetržitého řetězu příčin a účinnů dá se uskutěčniti v představě ohraničeného a obmezeného, třeba i velmi složitého mechanismu, jehož běh byl by cyklický a periodický, takže by se vždy vracel z se ke stavu počátečnímu a stále se opakoval. Je-li každá příčina účinem a každý účín příčinou, není žádná příčina první a žádný účín

poslední. Takové dění nelze představit si v nekonečné řadě, nýbrž jen v uzavřeném kruhu. Nelze ho ani mysliti jinak; není-li žádná příčina první, nemohlo žádné dění nikdy začít. Jen v kruhu není žádného počátku ani konce. Představa cyklického a periodického běhu světa, důsledek mechanistického názoru, obsahujícího děje životní i neživotní, číhajícího všeho kulturní a etického snažení. Věčný návrat dě-il Nietzscheho. Věčné kývadlo." K úvaze, že při takovém názoru světovém a životním dlužno ze slovníku vyškrtnouti slovo „pokrok“, ještě se vrátíme. Pro dnešek vyvrácení věčného pohybu a věčné hmoty prof. Marešem doplníme důkazy, kterých skýtá křesťanská apologie. Podáváme tu u výstahu vývodů Duilhé de Saint-Projetovy.

Bezvládnost hmoty jest základním a nutným požadavkem věd fyzických. Těleso v klidu se nalézající nemůže samo od sebe se pohnouti; — těleso v pohybu jsoucí nemůže samo sebou změnití pohyb svůj. Popírání dvojí tento zákon bylo by tolik, jako popírání moderní vědy. A jest podivné počínání materialistických učenců, kteří brzo popírají, brzo až přemrštěně nadsazují zásadu o bezvládnosti hmoty. Zmatenost tuto ukazuje zejména učenec Tyndall, jenž učí, že za příznivých okolností z hmotného děje může povstati činnost duševní a jinde zase ohnivě obhajuje závěry Pastenrovy, jenž dokázal, že z hmoty neživé život (samovolné plození) povstati nemůže. Však dále. Existenci hmoty nelze si mysliti jako věčnou, čili nutnou při podstatě bezvládné, odvislé, dělitelné atd. Tuto hmotu dlužno sobě představití buď v klidu, buď v pohybu. Předpokládáme-li hmotu v klidu, bude to klid ustavičný, naprostá nepohnutelnost a neplodnost. Tak toho žádá základní zákon mechaniky i zásada o bezvládnosti hmoty. Jeden jediný okamžik klidu značí tu klid věčný.

Přiblídněme nyní ke druhé části otázky, ku pohybu věčnému. Však tu pravi hned učenec Du Bois Reymond, „že pohyb nenáleží ku podstatě hmoty a, předpokládáme-li pohyb věčný, že dlužno jest se vzdáti naděje na pochopení jeho vzniku“. Však i jinak pohyb věčný, neskončený, bez pohybovatele, beze všeho popudu zevnitřního jest nemyslitelný. Nynější deterministi přijímají tento pohyb jako mechanický. V tom případě však vesmír musil by navždy zůstati takovým, jakým byl v prvním okamžiku, neboť ani jediná číselice hmotná nemohla sama od sebe pozměnití počátečního pohybu svého, aniž směru toho pohybu, neboť, jak bylo již podotčeno, dle základního zákona mechanického o bezvládnosti hmoty, těleso v pohybu se nalézající nemůže samo sebou pohyb svůj změnití.

Z jiných stran a, což podivuhodno jest, také od deterministů slyšíme, že byl pohyb vesmíru již sporádán; jest prý to ustavičný vývojový postup, řízený týmiž silami, směry a zákony, jak se nám dnes jeví. Ale pak takového pořádku nelze sobě mysliti bez pořadatele, takových zákonů bez zákonodárce. Osnovatelé věčného pohybu vývojového zapomněli na osudnou vadu svého tvrzení. Tento věčný pohyb a vývoj ke zdokonalení, tento věčný rozvoj směřující k určitému cíli, musil by již od věčnosti býti ukončen, poněvadž měl celou věčnost ke svému ukončení. Jelikož však tento vývojový pohyb posud trvá, nutno s naprostou jistotou uzavíratí, že není od věčnosti a že počal v určitém čase.

Tyto myšlenky výtečného francouzského apologety dokazují, jakých násilí dopouští se přesvědčení a svědomí materialistických deterministů. Ale, jakkoli rozpory jejich jsou tak veliké, přece bez únavy účelivými šaky deterministická paradoxa odzpěvují se jako obyčejná písnička. Pak ovšem není se proč diviti, že nutnost dění, podkládaná přírodě neodživné, jako svrchovaná pravda přenáší se i v niterné děje bytostí živých a zejména v duševní život člověka. Pochod tento usnadňuje se tím, že bytosti živé považují se jen za hmotu, která jest zvláštním způsobem uspořádána. A přece jsou to nej přednější učenci, kteří neznají od mrtvé hmoty k bytosti živé žádného přechodu, nýbrž tvrdí rozdíly zásadní. „Učený i neučený“, praví Quatrefages, „nemůže neviděti v tom, co jest, dva druhy předmětů od sebe přesné se lišících, totiž: těla neživá a bytosti organické.“ Vždyť učenci neshodli se posud ani v tom, co život jest, vyznávající svoji malomocnost, když jde o definici života. Shodují se pouze v tom, že uznávají a rozlišují v přírodě těla neživá a těla živá. Dobře pravil tedy matematik Poincot: „Každému, kdo by ode mne žádal výměru života, odpovím: „Víte něco o tom, o čem mluvíte?“ Řekne-li: „Ne“, tedy odpovím: „Dobrá, mluvíme o něčem jiném.“ Co tvrdí o počátku života víra a věda? Víra dí, že svět a vše, co v něm jest, učiněno jest od Boha. Prvá příčina života tedy jest tatáž jako prvá příčina všehomíra, jak již dokázáno bylo, když promluveno bylo o bezvládnosti hmoty a jejím pohybu a vývoji. Věda praví, že byly doby na

zemi, kdy nebylo života, že život kdysi povstal. A protože prvotní organismy, nechat byly jakékoli, neměly předchůdců, kteří by je byli zplodili, jesto právě byly prvními bytostmi ústrojenými, vysvitá, že utvořeny byly způsobem, jenž nespadá v obor přírodních zákonů nyní platných. A jesto vědecky dokázáno jest, že život z hmoty povstati nemůže a jesto život jest něco zásadně rozdílného od hmoty neživé, přirozeně vyplývá, jak veliký blud jest v tom, připisují-li se bytostem živým tytéž zákony, tatáž nutnost dění jako tělům neživým. Jenom tomuto přehmatu připočítati jest, že determinism zavlečen byl v živý organism a zejména v duševní život člověka, jak to učinili okázale ve svém vyznání páuové Futurus a Rohan, kteří podlehlí mechanistickému nározu, jenž zahrnuje bytosti neživé i živé v jedno a podkládá oběma tytéž zákony nutného dění. V té příčině pravi prof. Mareš o učenci Hertzovi: „To jest pamětihodné: klasik mechaniky obmezují platnost zákonů mechaniky na obor pohybů neživotních, vylučuje výslovně děje životní, připouštěje, že v těch mohou platiti zcela jiné zákony.“ Nato dovolává se prof. Mareš Driesche, jenž určité dokázal, že v dějích životních jest jen jim vlastní zákonitost a že nejzřejmějším důkazem životní svézákonnosti (autonomie) jest lidské jednání. Dle Driesche vše, co jest v jednání logického a úmyslného, nemůže míti jen fysiko-chemický základ. Z toho tedy s dostatek jest patrné, jakého jest rázu přesvědčení a jistota páuů Rohana a Futura. Slovem, vědecký základ jejich vývodů jest chybný a tedy i jejich pozorování a zkušenosti o nutnosti lidské vůle jsou v nejpřísnějším slova smyslu úplně nesprávné, o čemž ještě podrobněji promluvíme. (Pokr.)

Obrana.

(3) **Pokroková bouře proti katolickému vzdělávacímu ústavu nenustává.** Ať dělá katolík cokoli, vždycky se na něho hůl najde. Nadává se katolíkům zpátečnicků, ale kdykoli chtějí skutkem vzdělanost podporovati, házejí se jim klacky pod nohy. „Klerikál“ nesmí býti vzdělaný, musí se udržeti v nevědomosti, aby měli pokrokovci vítanou příležitost k výpadům proti katolickému „tmářství.“ Ještě listy nám nepřátelské nevědí, jakou výslednici vykazovati bude vzdělávací činnost katolického divčího gymnasia na Král. Vinohradech a již dělají poplach, jako by celá Praha hořela. Jak by také ne! Vždyť vášnivý odpor proti všemu katolickému jeví se při příležitostech i méně důležitých. Na příklad „Osvěta lidu“ varovala své stoupence před návštěvami poučných přednášek, které u nás časem koná cestovatel dp. Svojsík. Zkrátka „klerikál“ nesmí veřejnost poučovati ani o svých zeměpisných a národopisných zkušenostech, jichž nabyl v jiných dílech světa. Hned by tím „pokrok uvědomělých lidí“ utrpěl. Naše „vlastenecké“ listy zavírají násilně oči před činností, jakou na úkor české národnosti vyvíjejí germanisující židé pražští. Za to vidí obrovské neštěstí národa v tom, budou-li zákyné Vinohradského gymnasia přítomny při náboženských úkonech katolických. „Vlastenecké“ listy, které tak vášnivě do připravovaného ústavu bijí, loyálně mlčely k požidovštění Vinohradské radnice, ač dobře vědí, že židé na oně radnici zasedající nejsou muži, kteří by naše národní snahy podporovali. Ale možná dost, že Vinohradský žid více snášelivostí jevíti bude ku katolickému gymnasiu, pro něho úplně cizímu, než pokrevní náš krajan — „pokrokař.“

„Národní listy“ mluví o ústavu jako o „obyčejné živnosti“. Nechceme zde mluvit o znamenitých živnostech, jaké mladočeští předáci měli a mají z mandátů a lepších ještě sinekur. Ale i kdybychom přisvědčili k „ušlechtilému“ výrazu „živnost“, musili bychom „Nár. listy“ pokárati z veliké, strannické nedůslednosti. Dle programu svobodomyšlné strany, jejíž orgánem „Nár. listy“ jsou, má se dovoliti svoboda všelikému zřizování „živnosti“. Proč tedy ten strannický boj „Nár. listů“ proti katolickému podniku? Či nemá míti katolík právo, aby se vzdělával tím způsobem, který se mu líbí nejlépe? Židovské školy mají pokoj, katolický ústav jest však šlehan, dříve než vešel v život. V Časlavi již delší dobu existuje evangelický reform. učitelský ústav, který odchovává beze všech překážek české veřejnosti konfessionální učitele pro evangelické školy. Proti tomu ústavu ani „Nár. listy“, ani jiné „svobodomyšlné“ a „pokrokové“ žurnály nepsaly, ačkoli jsou chovanci přidržování k pobožnostem a vůbec k plnění náboženských povinností svého vyznání. Nikdo neříká, že by tato náboženská výchova byla národu zhoubná. Evangelici posílají dospělejší děti na německé evangelické ústavy do Drážďan a do Berlína, a odnikud se neozve pokárání. Evangel. časopisy „Hus“ a „Hlas

ze Siona“ důrazně se přimlouvají za rozmnožení evangelických konfessionálních škol — a žurnály nám odporne k těmto snahám přátelsky mlčí. Jen katolík má platiti ve vlastní domácnosti před vlastním národem za vyvrtele, jemuž se mají dáti okovy; jen katolíku má býti odnímána svoboda sebeurčení. Pochopujete, pánové, jak obnovujete kalvínskou inkvizici? Učí se snad děti v židovských školách pokrokovějšímu náboženství než v katolických, že měříte loktem dvojím? Sluší připomenouti, že náš dobrácký konservativní tisk, pokud nenese na svém štítě značku zřejmě katolickou, ke všem nespravedlnostem našich nepřatel — bezky mlčí. Řádění protikatolického tisku mělo by konečně zbucovati všechny ospalé katolíky k ráznému hájení nezadáje vlastní svobody.

(3) **Příčina „pokrokového“ pokřiků.** Proč se „pokrokové“ listy tolik bojí katolického gymnasia? Tak veliký počet těchto listů dlouhou řadu let náš národ „uvědomuje“, tolika hanami a nepravdami pokálel katolickou církev — a přece se tolik bojí dosud „klerikální“ náказы. To je tak; učitelské síly v jeptišských ústavech místo radikálních a „pokrokových“ frází vedou chovanky ke skutečné vzdělanosti, dovedou něčemu naučit. Mluví-li se v prohlášení podepsaném některými profesory, že se jeptišské ústavy odříkají vědomé vědy jako zla, pronáší se tu vědomá lež. Liberální ústavy ve Francii nedovedly obstáti v soutěži s řeholními ústavu; proto i odpůrci církve naši dávali čtené své děti na vychování do ústavů řeholních. Jelikož liberální závodění na poli vědy s řeholními ústavu se nezdařilo, pomohli si odpůrci církve — násilím. Podobně mají znamenitou pověst „klerikální“ ústavy v Belgii, Německu i v Rakousku. Na př. pensionát v Chrudimi má tak znamenité jméno, že často ani není možno přijati všechny chovanky. V ústavě vedou se dívky k učení a pořádku, maturity dopadají s výsledkem nejstkvělejší. — A tak se „osvícené“ panstvo právem bojí — vědecké soutěže. Všecky pokrokové strany mají ukrutný strach před — hrstkou jeptišek!

Politický přehled.

I panská sněmovna říšské rady skončila 14. t. m. své letní zasedání schválivši dříve obchodní a celní smlouvu s Německem, úvěry na alpské dráhy a řadu drobnějších předloh.

V Uhrách se poměry nelepšší, ba zhoršují; agituje se dále. Již v 25 stolicích a mnohých městech odpírají daně a rekruty. Ve všech stolicích bude zřízen zvláštní výbor, jenž by řídil boj opoziční. Hr. Apponyi prohlásil, že za žádnou cenu nesmí se upustiti od požadavku maďarského velení a maďarské služební řeči ve vojsku. Boj potrvá snad rok, dvě léta, ale musí vésti k výsledku. Maďari se spoléhají, že jim ve všem bude povoleno. A dle všeho vynutí si Maďari maďarské velení, ale tu pak jisto, že se v zemích českých nikdo mocně neozve, aby i tu velící němčina zmizela.

O Rusku rozšiřují se nyní ty nejdobrodružnější pověsti. Z vyšších úředníků bylo nedávno mnoho zatčeno a ve vojsku objevují se časté případy neposlušnosti a vzpoury. Popravy neposlušných a revolucionářů na denním pořádku. Vše prý nakaženo hlízou revoluční. Tak se hlásá zvláště v tisku Rusku nepřátelském. Ovšem revoluční strana bouří dále, ač se car všemožně snaží, aby lidu vyhověl. Ovšem židovským revolucionářům jde o to, aby všechny opravy zmařili aneb aspoň oddálili. Na dráze varšavsko-vídeňské budou přístě polština i ruština vedle sebe služební řeči.

Na bojišti mandžurském zatím ticho, ani Rusové ani Japonci nejsou si jisti vítězstvím v nové bitvě, proto obě strany čekají na mír. Místo hr. Muravěva jmenován plnomocníkem Ruska při nastávajícím jednání o mír ministr Witte. Japonci zatím zmocňují se celého ostrova Sachalinu a prý už i Vladivostok obklíčili, čím ovšem by naděje na mír nebyla valnou.

Zprávy místní a z kraje.

Svěcení na kněžství konal ndp. biskup Dr. Josef Doubrava v katedrálním chrámu sv. Ducha minulou neděli. K posvátným obřadům přiblížili rodiče, sourozenci a jiní přátelé a známí pp. novosvěcenců, mezi nimiž poutali pozornost pestrým slovenským krojem slovácké matičky a tatíčkové až od Uh. Hradiště na Moravě.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 17. července usneseno: Policii se uloží, by se bedlivě řídila předpisy c. k. okr. hejtmanství ohledně jízdy automobilů a motocyklů městem. — Na návrh p. dra. O. Klumpara zřídí se v případě potřeby v měst. chorobnici místnost pro marastické chorobníky se stálou ošetřovatelkou. — Za zatčení nebezpečného zloděje Aloise Lázoňky vy-

slaví se strážníka Aloise Jettmarovi pochvalné uznání. — Všem hrobníkům patronátních hřbitovů dá se důtklivé připomenutí, aby bez povolení a výkazu o zaplacení poplatků za postavení pomníků a zřízení obrub na hřbitovech hrobu nevykázovali a nekopali. — Žádost okr. výboru zde o zprávu, soublaš-li obec sdejším se střížením místa obecního lékaře v Novém Hradci Král., postoupí se měst. zastupitel. k vyjádření. — P. Lacinovi, řed. div. společ., propůjčil se skladiště pro inventář v domku u divadla. — Některým mládkám nařídí se, aby do 8 dnů nádoby své předepsanými štítky opatřili daly. — Požitek z nadace založ. parkmistrem p. K. Collinem pro pilného a mravného žáka obecné školy chlapecké na školu střední přestupujícího vyplácí se St. Hruškovi, žáku V. třídy obecn. školy chlap. — Policii se uloží, aby přísně bděla nad zachováváním nedělního klidu v obchodech. — Schválen byl návrh požárního odboru, aby podána byla zemskému výboru žádost o subvenci k zakoupení posunovacího řetviku. — Návrh téhož odboru, aby z ohledů bezpečnostních voda celou noc tekla, postoupí se vodárenskému odboru. — Tech. kancelář předložil projekt spojení Střebčeské cesty s okresní silnicí postoupí se technické komisi. — Tech. kancelář se uloží, aby veškeré úpravné práce při přelázkách města zadávala akordem. — Žádost Václava Čejky z Plotiště za povolení k rozvážení uhlí po městě postoupí se živnostenskému odboru k vyjádření.

Pohřeb ředitele V. Stollmanna konal se v neděli odpoledne za hojné účasti ze všech kruhů hradeckého i okolního občanstva na hřbitov Pouchovský. Zastoupeny tu byly všechny úřady a školy i sám nřp. biskup Dr. Jos. Doubrava poslelní počtu zesnulému prokázal. Také v hojném počtu účastnili se pohřbu studující gymnasiální a z realky. Této poslední počty věru si zvěčnělý zasloužil, vřdyt za 17letého pobytu svého v úřadě ředitele gymnas. požíval všeobecné lásky a úcty mezi studentstvem, u sboru profesorůského i mezi občanstvem. A literární činnost jeho — byl zvlášť dobrým znatelem literatury řecké — povýšila jej rovněž na zasloužilého pracovníka. Čest budí jeho památce!

Osvěta lidu na ubohé „vtipy“ zatím odpovídáme, že se při své polemice nemůžeme nijak utíkat k jalovému slovíkářství a nepoctivým lžem, jak ona činí. „Osvěta lidu“ zná výborné chuti a tušby svých čtenářů, jež si svoji zvláštní methodou „pokrokové“ vychovala. Vě, že její stoupenci ve stranické zaujatosti již předem odmítanou čístei odpověď strany napsané. A této okolnosti využívá rozstomlá tiškovina způsobem vakutku rafinovaným. Jednou lže: To a to Obnova psala. — A když dokážeme, že jsme napsali opak, zřepetaje kurážně svoji lež podruhé a někdy i potřetí. Dle libosti uvedeme doklady. — Nyní píše, že kongregační dámy „jsou opevně přesvědčeny“, že v Hradci husitů nebylo. Ty uvozovky mají pro „Osvětu lidu“ svůj význam; čtenář totiž se bude domnívat, že jsou ta tři slova citována z kteréhosi prohlášení kongregačních dam anebo z Obnovy; odošl „Osvětu l.“ se smíchem, jak jsou ti „klerikálové“ hloupi, že na Hradecké husity vůbec nevěří; toť se rozumí, že po odpovědi Obnovy pátrati nebude. Šikovný přepad „pokrokový“, že? Ale máme naději, že si naši poznámky aspoň některý vychovavec „Osvěty L.“ považme a dle toho svůj úsudek o „pokrokových novinách“ zafflí. „Osvěta lidu“, házet kolem sebe různé „duchaplnosti“, jest věc daleko pohodlnější, než trochu prostudovat správnou historii; jenže se při tom může přibodit ten malér, že pokrokový pán pokládá Lžipogia za cennou historickou práci. Takový malér přece jen méně osvěcenému katolíkovi se nepřihodil. Myslí-li však Hradečtí husité, že jest Hradec jejich, a že jsou zde katolíci pouzí příživníci, necht jen toto město radikálně přeměnit. Ať jde jeden okazale ke zpovědi, druhý necht ve smyslu Husově nařídí strážníkům, aby nedbale křesťany do kostela sháněli; třetí může psáti některému italskému biskupovi prosbu, aby zaslal posvěcený olej křtěncův a k poslednímu pomazání, jako husité činili; čtvrtý necht sežene několik husitských akademiků, by prosvili italského biskupa o posvěcení na kněžství; a necht jim řekne, že po příkladě středověkých husitských kandidátů mohou se přetvařovat a vyznati před biskupem katolickou víru. Pátý necht brzy sežene deputaci, která by šla do Říma žádat, aby věrné křesťany kalíšné, příslušné do Hradce, přijal do církve katolické, jak to husité několikrát učinili. Šestý může jíti s deputací ku kněžstvu, aby podávalo svátost pod obojí každému, i malým nemluvnatům; vřdyt husité přímo vášnivě žádali, aby se i nemluvnatům hned po křtu svátost podávala. Pomohou-li při tom zdatné úřady, hned se zleskne celý Hradec v záři Rukycanova kalicha. Měli jsme veliké pokušení rozdělití úlohy na odborníky, ale ponecháme toto dělení práce svobodnému rozhodnutí jednotlivců. Přijďte si povíme ještě něco — dle Tomka (a tedy nikoliv na překonání Tomka).

Šťastní jubilanti. Dojemný byl sjezd šedivých pánů dne 19. t. m. v Grandhotelu. Od jejich maturitní zkoušky vykonané v Hradci Králové uplynula malíčková — celé půlstoletí. Něhdo děkuje Bohu, že aspoň přechal Abrahamoviny vůbec; pánové však před padesáti lety vstupovali do věku mužného. A sešlo se jich devět — na takový vysoký věk jistě počet dostatečný. Byli to pánové: Vincenc Klepřík, bisk. vikář a děkan v Rychnově, dr. Emanuel Krütsner, advokát v Praze, dr. Zdenko Ostodal, notář v Prachaticích, Alois Palouš, horní hejtman na odp. v Praze, Vincenc Praský, rada krajského soudu na odp. v Praze, dr. Václav Reichert, rada magistr. na odp. v Praze, František Rysner, Vápenický farář na odp., dr. František Srdínko, advokát v Hradci Král., Gustav Malát, notář v Broumově. Omluvili se: Hugo Jiroušek, kněz na odp. v Luži, Antonín Traut, dvorní rada v ministerstvu obchodu na odp. ve Štýrsku. Shledání bylo velice dojemné; bývalé spolužáky více dosud mladistvá vzájemná láska. Pánové na svůj věk vyhlížejí statně, tak že mohou míti naději, že se v plném počtu ještě jindy shledají. Za semfélé professors a spolužáky sloužil mši sv. vdp. V. Klepřík. Pan ředitel Klumpara, jemuž obyčejně při prázdninových sjezdech královéhradeckých abiturientů vyhrazeno bývá čestné místo

jako bývalému zasloužilému řiditeli, tentokrát ovšem schůzi předsedati nemohl. To již nebyli jeho žáci, ale pánové, jichž věk jen nepatrně se liší od věku jeho. Chodným jubilatům, kteří se ve středn pohroužili a obzvláštní vřelostí do vzpomínek na dávno minulé časy a jichž srdce zřadily sjezdem znamenitě pootřálo, přejeme upřímně dlouhá léta.

Ustavující schůze místního odboru spolku na potírání tuberkulosey konala se v pátek 14. července v zasedací síni okresního zastupitelstva v Hradci Králové. Pan starosta Dr. Ulrich, předseda přípravného výboru, zahájil schůzi, uvítav přítomného nřp. biskupa Dra Jos. Doubravu, jenž jest prým čestným členem zemského spolku a prým zakládajícím členem místního odboru, a udělil slovo p. jednateři Dra Bařkovi, jenž nastínil stručnými črtami dosavadní činnost komitétu a úkol spolku. Mrazivým dojmem působila správa, že snaby spolku dosly malého porozumění nejen ve středních, ale i v inteligentních vrstvách městského občanstva, jak dokazují skrovné (61) přihlášky za členy. Dle pokladní zprávy, přednesené p. Collinem, vládní spolek čistým jménem 1811 K. Při debatě o podaných zprávách bylo uvažováno o stavbě dělnických domků nákladem zemským a bylo sděleno, že vila zesnulého prof. Dra Alberta v Zámberku byla ukoupena zemským spolkem, aby v ní bylo zříděno sanatorium pro tuberkulosní sirotky až do stáří 18 let. Do předsednictva byli zvoleni pp: Dr. Bařek předsedou, Dr. Plánička místopředsedou, Dr. Zippe I. a Dr. Šádka II. jednatelem, Collino pokladníkem. Pro okres hradecký byli do výboru povoláni pp.: místopř. rada Steinfeld, okresní starosta Srdínko, starosta Dr. Ulrich, okr. fysik Kracík, Dr. Reyl, Huňáček, Hájek a Herynek. Pro okres nechanický byli do výboru zvoleni pp.: starosta Rašín, lékařník Brouček, radní Morávek, katecheta Dostál, učitelé Bařer a Francek. Nově ustavený spolek zaslouží nejdůležitější podporu občanstva, neboť není hnele tak humanitního spolku, jenž by se protituberkulosnímu spolku vyrovnal. Nesmíme spoléhati ani na vládu, protože boj proti tuberkulose nespočívá jen v nějaké státní subvenci, nýbrž v individuelní práci, již mohou prováděti jen spolky občanů samých, nesmíme fevnivě spottovat v novém podniku soupeře stávajících již mnohých spolků, protože taková výmluva by znemožňovala vůbec pokrok a nutila by nás, abychom setrvali ve strnulém okruhu starých řádů. Provedme raději revisi některých přezilých společků a věnujme novému spolku plné sympatie.

Jmenování. Skutečný učitel náboženství na státní reálce v Hradci Králové Dobroslov Orei jmenován byl professorem na české státní reálce v Praze v Holešovicích Bubnech. — Suplující učitel náboženství na české státní reálce v Praze v Holešovicích Bubnech dr. Václav Pavlík jmenován byl skutečným učitelem náboženství na státní reálce v Hradci Králové.

Sjezd abiturientů gymnasia z roku 1885 konal se v Hradci Králové počátkem tohoto týdne za dosti četné účasti 22 kolegů a nabyt slavnostního rázu tím, že zavítal k němu až ze vzdálené Roudnice p. š. rada Josef Černý, bývalý třídni profesor abiturientů. Schůzka přátelská a společný banket, jež počtiti též návštěvou pp. profesorů Budecias a Svoboda, konaly se ve dvoraně „Adalbertina“. Srdečná přátelská zábava oživovala vzpomínky na uplynulá studentská léta a obnovovala kolegialní přátelské styky, které ani délka 20 let ani různé názory životní a politické nedovedly zpetrhati. S povděkem přijaty písemné projevy pp. prof. Kučery i Švejcara a některých kolegů, kteří nemohouce se súčastniti, poslali aspoň přímětenou omlavu. Z 53 tehdejších abiturientů jest 16 kněží, 12 lékařů, 7 učitelů, 5 úředníků, 4 právníci, 4 jsou nezvěstni, 2 zemřeli a ostatní volili praktické povolání. Druhý den po mši sv. v gymnasiijním kostele podniknuta zároveň s jubilujícími abiturienty z r. 1880 procházka městem a zahájit sjezd byl ukončen slibem, že příští sjezdy budou se konati již po každém pátém roce. Ke konci referátu nutno tlumočiti spokojenost účastníků sjezdu nad vzornou výpravou banketu panem hotelierem Bařtípánem.

Umělecký vkus. Před svátkem sv. Jana Nep. pamatovali odjakživa ctitelé světcovi na ozdobu jeho soch na Malém i Svatojanském náměstí v Hradci Králové. Ráznou nepohodou znešvařená socha zvlášť na Malém náměstí vyžaduje každoročně aspoň očištění. Když si toho nevšimli páni na patřičných místech, kde si přisvojují zvlášť některé uměleckého vkusu na fáry, chápali se opravy prostěti lidé a dávali sochu natřít městským lampářem, který tak vlastně s ochoty činval; našli se i dobrodinci, kteří na popud některých členů katol. jednoty dali sochu jednou natřít p. natěračem Petrem. Věru: ve snaze, aby se leckterá věc aspoň v čistotě stkvěla, jeví se rovněž umělecký vkus. Ale letos před sv. Janem Nep. sehnali kteřísi páni z radnice lampáře, natírajícího zmíněnou sochu; prý se tak nikdy nedělo a pak že se barvami znešvařuje umělecká ta socha. Očekáváno tedy, že se sv. Jan zastkví v obnoveném uměleckém rouše a to nákladem města nebo fondu, jenž vlastně má býti při každé veřejné soše, a nebo že aspoň oni přecitlivělí páni lampáře sehnají sochu dle svého uměleckého vkusu upraví. Ale kde pak! Sv. Jan jest v nedokončené úpravě dosud. Napřed stkví se šedým šatem, vsadu jak uhel černý. Toť věru zvláštní vkus! Jen třeba sochu tuto ještě do muzea zdejšího a na věčnou pamět na ni vyřtí jména těch, jímž se při barvení sochy té umělecký vkus pobouřil.

Při nesmí volně pobíhat v sadech. Přes mnohé výstrahy některých jednotlivců zapustili si na nově zřízených sadech na Žižkově náměstí, nadtož pak i psi s necitelnými lidmi v pustběni sadů pomáhají. Proto městská rada sdejším nařídila policii, aby jí oznámena byla každá osoba v parku škodu působící a pak aby tu psi voděni byli pouze na provázku.

Příprava na volbu do komise pro všeobecnou daň výdělkovou. Vzhledem

k nastávající volbě 86 volitelů do komise pro všeobecnou daň výdělkovou, která dne 28. t. m. konati se má, vyzývají se zástupcové všech živnostenských společenstev ku předběžné schůzi za účelem jmenování těchto volitelů, kteří pro celý královéhradecký okres voliti se mají. Schůze konati se bude dne 28. července t. r. dopol. o 9. hod. v zasedací síni městského zastupitelstva v Hradci Králové.

Sjezd abiturientů c. k. gymnasia v Hradci Králové z r. 1880 po dvaceti pěti letech konal se ve dnech 17. a 18. července v Adalbertinu. Ku přátelské schůzi dostavilo se 23 kolegů. Jeou to pp: Václav Bařtoš, farář v Zdechovicích, Josef Černý, úředník dráhy v Náchodě, Josef Dítě, farář v Lanžově, JUDr. H. Geduldiger, advokát v Hradci Král., Frant. Háša, mlynář v Litomyšli, Jar. Horák, farář v Jáseně, Josef Jelen, farář v Bärnwaldě, Václav Kmínek, c. k. gymn. profesor ve Strážnici, Karol Kracík, majitel concessie pro obstarávání koncertů atd. v Josefově, Julius Kumpošt, lékařník ve Vamberku, Josef Mach, c. k. gymn. profesor v Králově Dvoři, Alois Němeček, majitel hlav. skladu c. k. tabáku v Josefově, Frant. Nyklíček, lékařník v Praze, Stan. Pavlíček, c. k. notář v Semilech, JUDr. Boh. Pecka, c. k. okresní hejtman v Nové Pace, MUDr. Arn. Pekař, obvodní lékař v Černilově, Jan Rameš, farář v Ohnišťanech, JUDr. Fr. Roček, advokát a zam. poslanec v Praze, Bedřich Řízníček, droguista v Kolluě, Frant. Šimáček, c. k. profesor ve Vys. Mýtě, MUDr. Josef Tichý, c. k. okr. fysik v Trutnově, Jan Veverka, c. k. profesor paedagogia v Hradci Králově a Václav Weisbauer, učitel v Nepasicích. Sešli se a potěšili v bratrské lásce, sdělili sobě navzájem zkušenosti životní a obnovili si vzpomínky na šťastná léta strávená ve studiích gymnasiijních. Všecky zvlášť blažila přítomnost bývalého ředitele Jana Klumpara, milovaného třídniho učitele vládního rady Jana Červenky, bývalých učitelů c. k. školních radů Vojtěcha Rudecia a Josefa Černého. Na semfélé učitele a spolužáky pamatováno mši sv., která dne 18. července o 8. hod. sloužena v chrámu Mariánském.

Volby do komise pro všeob. daň výdělkovou. V Nechanicích volí voliči III. třídy v kanceláři berního úřadu 24. července od 10—12 hod. dop. jednoho volitele, voliči IV. tř. volí 25. července od 9—11 hod. odp. 26 volitelů. V Hradci Král. v berním referátu volí voliči III. tř. 27. července od 9—12 hod. dop. 4 volitele, voliči IV. tř. 28. července od 9 do 11 hod. odp. volí 86 volitelů. — II. Volby členů a jejich náhradníků do komise konají se v Hradci Král. v kanceláři berního referátu pro III. tř. 11. srpna od 9 hod. do 12 hod. dop.; volí se 2 členové a 2 náhradníci. Čtvrtá třída volí 10. srpna od 9—12 hod. dop. 4 členy a 4 náhradníky. Za volitele voleni býti mohou pouze přihlášení dotčeného sboru volebního (okresního). Voliti se může pouze úředními hlasovacími listky. Volbu řiditi bude c. k. berní p. Václav Draslar Kařdý oprávněný volič, případně jeho legitimovaný zástupce může buď odevzdati hlasovací listek a volební legitimaci osobně, aneb řádně podepsaný hlasovací listek i volební legitimaci poštou (včas, by sáeilka během volby doručena býti mohla) na adresu volebního komisaře frankovaně zaslati. Nefrankované aneb nedostatečně frankované sáeilky přijímány nebudou.

Osobní. Poštovní oficiál p. Jos. Hlína v Hradci Králově vstoupil na odpočinek. — Isenřr p. Václav Knapat, rodem ze Žehuně v Čechách, podrobil se dne 12. t. m. s úspěchem druhé státní zkoušce z odboru technické chemie.

Na c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové bude zápis do 1. ročníku dne 18. září od 8.—11. a od 2.—6. hod. Zkouška přijímací začne o 8. hodině ráno dne 14. září 1905. Kdo přijati býti chtějí do I. ročníku, vykáží se posledním vysvědčením školním, listem křestním, svědčícím o dokonaném 15. roce a vysvědčením o tělesné způsobilosti od lékaře úředního. Mimo to necht předložit práce z kreslení a krasopisu vlastní rukou provedené. Žádosti za dispens od povinného stáří, řízené k c. k. zemské školní radě v Praze, přijímá řiditelství ústavu do 5. srpna t. r.

C. k. odborná škola pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové. Účelem ústavu tohoto jest odchování dorostu umělecko-zámečnického. Cíle tohoto domáhá se škola vyučováním theoretickým a praktickým cvičením v dílnách udebnyých. Jakýsi přechod mezi předměty theoretickými a cvičením praktickým tvoří vyučování ve zdobení kovů, jako na př. tautřování, barvení kovů, leptání, cislování. Základou vyučování praktického jest obeznámení žáka se všemi onými způsoby práce, jichž zámečnickovi vůbec jest třeba, nechat se již obírá zámečnickým strojním, stavebním nebo uměleckým. Po opuštění ústavu možno přičinlivého žáka užiti jako dovedného pomocníka umělecko-zámečnického. Podmínkami přijetí do ústavu jsou: uplynulý 14. rok, odbytá škola měšťanská nebo několik ročníků střední školy, zvlášť dobrá známka z mravů, kreslení, měřictví a počtu, pak předložení výkresů i měřických rysů z posledního roku. Přihlášky těmito doklady, křestním listem a posledním vysvědčením školním doplněné mohou se státi již průběhem prázdnin. Řemeslného předvádění žáka se sice nevyžaduje, avšak žáci, kteří již aspoň 2 roky v učení byli a pokračovací školu s dobrým prospěchem odbyli, mají při udělení stipendií přednost. Zápis žáků koná se 15. a 16. září; mimořádní žáci přijímají se jen tehdy, stačí-li místo. Školné platí toliko cizozemci. Roční zápisné činí 6 K, potřeby pro theoretické vyučování a oděv pro dílnu asi 20 K. Po dobře odbytém třiletí obdrží řádný žák vysvědčení zralosti, kteréž jej opravňuje k nastoupení a provozování živnosti zámečnické. V právě uplynulém roce dostalo se žákům stipendií a podpór celkem 3690 K. Všech žáků bylo 52, z nichž 1 Bulhar, 1 Chorvát a ostatní Čechové. Náboženství katolického bylo 49 žáků, 2 evangelíci a 1 pravoslavný.

Památní dny v červenci. Dne 17. r. 1775 papež Pius VI. potvrdil volbu 12tého biskupa královéhradeckého, Jana Ondřeje Kaisra rytíře s Kaisrů.

— Dne 18. r. 1789 počato se základy kostela na Novém Hradci Králové. — Dne 19. r. 1792 byl kostel v Kuklenách okraden. — Dne 30. r. 1858 zrušení pevnosti královéhradecké povoleno. — Dne 21. r. 1482 veliká povodeň způsobila nesmírné škody. Mnoho lososův u Hradce, že na ně lidé se sekera, a kordy a ostěpy šli. Lososův bylo přj takové množství, že jeden pro druhého hnouti se nemohl, tak že i Labs se vylévalo. — Dne 22. r. 1860 Národní garda zrušena a sbraň odv denu do c. k. zbrojnice. — Dne 23. r. 1807 připomínají se „hamry“ u Hradce Králové. — Dne 24. r. 1660 ukončení třicetileté války oslaveno v Hradci Králové procesím na Rožberk, jež vedl arciděkan Srám. — Dne 25. r. 1596 obec Hradec nad Lab. koupila dva dvory šosovní ve Věkošicích za 6000 kop. — Dne 27. r. 1458 král Jiří byl v Hradci Králové. — Dne 28. r. 1628 král Ferdinand II. potvrdil městu Hradci Králové všechny privileje (24 listin). — Dne 29. r. 1783 zrušen úřad císařského rychtáře v Hradci Králové. — Dne 30. r. 1886 65 domů na přeloučích požárem zničeno. — Dne 31. r. 1780 Jan Leopold rytíř Hay jmenován biskupem královéhradeckým. V. P.—s.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové zaslala nám právě půllitní billanci za čas od 1. ledna do 30. června 1906, která vykazuje čistý zisk v obnosu K 4160.88. Číslice tato nejlépe dokazuje, jak tentu mladý ústav dobře prospívá. Účet rozvášný vykazuje: a) aktiva: hotovost pokladni koru 6076.88, půjčky K 67.120.89, přebytky K 372.72, tiokopisy K 1864.12, zálohy K 1128.12, inventář K 2761.34, úroky z půjček nedoplačené K 30.62, úroky z reeskontu přeplacené K 156.84, zásohy K 150, různé pohledávky K 346. b) passiva: členské podíly K 26.145 —, vklady K 33.817.06, reeskont K 16.263 —, nezaplacené ákály poplatkové K 7.02, úroky z půjček přeplacené K 514.09, čistý zisk K 4160.88, celkem tudíž K 79.906.83. Záruka přes K 86.000.—.

Z Halšovic. Pan c. k. okresní škol. inspektor prof. Jan Dunovský daroval zdejší škole větší počet knih pro žákovskou bibliotéku.

Úmrtí. V Kuklenách zemřela 19. t. m. v mladistvém věku 19 let slečna Emilie Rychlíková, neteř vadv. vikáře Frant. Rychlíka. Pohřeb bude se konati v neděli odpol. na hřbitově Kuklenském.

Trapná scéna při koncertě v Pardubicích. Již celou řadu let šlo občanstvo pardubské v přátelských, klidných stycích s důstojnictvem zdejší vojenské posádky a již dávno nevykytlo se zcela nic, co by tento vzájemný lidský poměr bylo nějak zhatilo. Leč minulou neděli byla vyvolána dvěma zdejšími hulanskými poručíky taková trapná scéna, jež by mohla lehko pardubské, národní uvědomělé občanstvo přivésti zcela opačný poměr vůči zdejšímu důstojnictvu. Na tento den totiž koncertovala vojenská kapela č. 42. z Hradce Králové v zahradních místnostech hotelu „Střebek“. Pěkně počasi přilákalo množství hostů a mezi nimi také několik důstojníků a jednoručích dobrovolníků. Po 10. hodině nnavení hudebníci ochabovali značně ve svých produkcích, což přimělo jednoho pána, že učinil mezi hosty ve prospěch kapely vdivlejší abírku, aby tempo hudební trochu pobídl. Sběrka vynesla kolem 20 K. Za to ochotní hudebníci ihned zahráli dle chuti občanstva směs z národních českých písní. To ale bodlo tak hrozně p. lajtnanta Bártu do jeho germánské duše, že vyskočil na hudební podium a zakázal něco podobného dále hráti. Hudba hned přestala, ale nyní se začalo hráti znovu lajtnantovi přítomné občanstvo tak, že z toho povstala vřava a padlo i několik ostrých výrazů. K tomu přidal se soudruh Bártův lajtnant Giltner a počal nejprv německy, pak česky vytkati občanstvu nedůstojné chování. To však vřavu neuklidnilo, naopak ještě více rozhořtilo. Důstojníci, nechtíce se snad dosti bezpečnými, poručili přivolati na pomoc z kasáren patrolu, která v počtu asi 20 mužů obkličila a zavřela hotel. Musela ovšem hned také ale zakročiti místní policie s policejním radou p. Liebiechem v čele. Protože však důstojníci se zdráhali přese všecko mírné domlouvání patrolu odvolati, obrátila se policie do domu místního plukovníka, a až bylo už po půlnoci, vstal plukovník a spolu s podplukovníkem vešel do hotelu, aby vše sám osobně vyšetřil. Patrola poslána zpět do kasáren, důstojníci odvedeni do svých bytů a přítomní dobrovolníci uzavřeni přes noc v kasárnách. Rozumí se, že výjev ten vzbudil po Pardubicích proti zmíněným důstojníkům oprávněné rozhořčení; na místech přeludných zavedeno přísné vyšetřování.

Z Kosteletce n. O. Ze schůze obecního zastupitelstva 14. července 1906. Konečně přijat 16 hlasů z 31 návrh Nuče a společníků a kompeno spáleníště mlýna za 57.803 K bez luk a polí, jež od mlýna během půl roku zmizely a peníze za ně snad též. Obec nemá žádné školy chlapecké, žádné opatrovny, žádné nemocnice, ústavů to pro lid na výsoce potřebných. A proč je obec nevytavi? Páni z radnice křičí: Nemáme peněz, copak nevíte, že obec má dluh 600.000 korun? Ano, ano, páni, a kdo pak je za těch 18 roků nadělal? Nebyli jste to právě vy? Než dobře! Je dluh, musí se šetřit! Proč pak tedy ten dluh děláte větší, a kupuje spáleníště mlýna, pro obec úplně nepotřebné, jež by si musel nechati Hájek i a kofalnou, poněvadž při licitaci přestoupil stanovy spófitelny i s Hlaváčkem, Dvořákem a Nucem? Tady se už nemusí šetřit? Tu už může obec koupiti na dluh několik ohořelých zdí a malou sílu vodní za 68.000 K, zakrváceti se nutnými stavbami na spáleníšti a přivésti se do dluhů sahajících až k milionu korun? To už je dovoleno podříditi prospěch obce jednotlivci nebo několika, kteří jsou dobře zázobáni? A podříditi prospěch obce na prospěch všech poplatníků nebo 90 procent jich, to už není dovoleno? Při debatě o koupi byli šádání starostliví (?) otcové města, by přece poněkud odhalili plány, pozali rozpočty, určili přibližně aspoň, co chtějí se spáleníštěm prováděti, jaký úsilek z toho bude pro obec? Tomu se smáli a křičli: „Toho netřeba, to uvidíte, až to budeme mít, my si s tím budeme vědět rady atd.“ Viděli jste, moudří občané, aby člověk šetrný, rozumný kupoval věc, než by věděl napřed, co s ní počne a

co s ní bude mít? Neviděli dosud? Nuže tu raritu viděti je v Kosteletci v osobách Františka Bise, Dvořáka, hostinského, Hybla, Karla Padriána, revisora, Koukola, Ševce, Netíka, Práška, honce, Peka, bratra sokola Malého, Kratochvíla, Sejkory, fezníka, Holínky uznané a starého Dolany, pekaře, kteří na tak ovičenou odpověď s odpovídajícími opřekot zvedají ruce a kupují spáleníště, nedbajíce obce, jen když se raduje, na všechny strany děkuje, usmívá Hájek a společníci. Jsou to mužové, kteří si jsou vědomi, proč byli zvoleni a proč mají zasedati ve výboru?? — Nedivno pak, že je Hájek zavedl hned po schůzi k svému bratru do „secese“, ve které bylo pít a hodování až do večera. Podivno, že v tutéž dobu k veselým pántům do „secese“ dostavil se p. Jošt F., císařo-královský berní a státní komissar městské spófitelny v Kosteletci n. O. Neboť v době, kdy ledaas o řízení spófitelny proskakuje, přítomnost taková by mohla mít dosti důležitý význam. Ostatně i o tom se už mluví v městě příliš mnoho. Pan Pišta by mohl snad také něco povědět!

Ze staré Chrudimě. Svého času sedli se v kostele chrudimském následující funkcionáři: Polikán sloužil mái sv., Sysel a Ješek mu přisluhovali, Kocourek byl kostelníkem, Zajíček ministrantem, Beránek hrál na varhany a Vydrová zpívala.

Umělecká výstava v Lávních Bělých. ve školní budově otevřena jest od 28. července do 30. srpna. Výstavy této účastňuje se přes 60 umělců, kteří vystavují přes 400 děl různých druhů. V době výstavy konány budou populární přednášky o umění výtvarném, každou neděli a svátek odpol. výklady vystavených děl uměleckých. Čelná cenná díla umělecká sekoupena pro výstavní loterii. Výstava přístupna bude denně od 8—12 a od 2—6 hod. za vstupné 40 h. Čistý výtěžek věnuje se museu místnímu.

Sezona slatinných lázní Velichovských jest v plném rozkvětu. Výsledky zdejších lázní slatinných i krásná krajina vábí čím dále více stálých hostů i výletníků. V měsíci červenci byl na Velichovkách mimo koncert vojenského koncertu anglické virtuozky na housle Mrs. Eillen Witehel-O' Moore, v neděli pak dne 30. nepotádá zde koncert České pěvecké kvartetto. Začátek v 8 hod. odp., vstupné 1 K.

De Rychnova n. K. Děkujice za Vaši zprávu, ubezpečujeme Vás, že o bídných zdravotních poměrech v továrnách hejtmantství Rychnovského napsal nějaký škodolibý nepřítel Všeoborového sdružení. Nás jen velice těší, že v Rychnově samém jsou tovarny ve stavu vzorném, a že zde není příčiny k stížnostem, což tímto veřejně konstatujeme. Leč Rychnov sám není ještě celým hejtmantstvím; jinde jest totiž hůře. Nechtě se povolani orgánové rozhlédnou kousek dál od Rychnova!

Odbernou výstava krajišanskou pořádá I. český spolek pro zvelebu včelářství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva ve dnech 28. až 30. září a 1. října t. r. v Chrudimi. Výstavní výbor své již nyní všechny přátele jmenovaných odvětví k hojnému obelání. Veškeré dotazy výstavy se týkající zodpoví ochotně předsednictvo spolku. Bližší zprávy jakož i programy výstavy rozeslány budou co nejdříve.

Slovutný pedagog a spisovatel český vadv. Josef Beran, děkan ve Dvoře Králové n. L., slaviti bude dne 25. t. m. své 40leté kněžské jubileum. Celý život a působnost jeho hluboce zasahuje v život veřejný a pro zásluhy veřejné budíž věnována jemu tato čestná vzpomínka. Již Ottáv Slovník Naučný vypisuje velczáslužnou činnost jubilarovu, kterou s dodatky tuto podáváme: Josef Beran narodil se dne 17. února r. 1841 v Nové Pace, studia gymnasijsní vykonal v Hradci Králové, rovněž i theologická. Po svém vyvovení na kněze poslán byl do svého rodiště za katechetu a kooperatora. Zde shromáždil kolem sebe nešťastné hluchoněmé dítky, jež tehdy byly zvláště bez pověimnutí, ujmál se i dospělých hluchoněmých. Snaha a působení mladého kaplana nezůstaly bez pověimnutí úřadů církevních i státních. R. 1871 na návrh biskupské konsistoře Královéhradecké dostalo se mu od c. k. ministerstva kultu a vyučování zvláštní subvence a zároveň i místa učitelského na pražském ústavu pro hluchoněmé „k vyučování se v nauce“; přirozené schopnosti takto vyškoleny a utvrzeny. Touha po důkladném vzdělání v oboru tomto uvedla jubilara jako vychovatele do domu Jana S. Skrejšovského, neboť takto více času dostalo se mu k pokračování na cestě počaté. Zde seznámil se s Fr. L. Riegrem a jinými upřímnými Čechy — mysl mladistvá vzplála láskou k vlasti i národu. Táž snaha uvedla jej i na zámecké kaplanství hr. Jana Thun-Hohensteina v Chotčicích. Když zvítězný biskup Josef Jan Hais zakládal „Rudolfinum“, ústav diecése Královéhradecké pro výchování hluchoněmých, byl jemu Beran rádcem a stal se jako intelektuelní zakladatel jeho i prvním jeho fideitem r. 1881. A nyní byl ve svém životě. Není možno vypati tu všechnu jeho záslužnou činnost: byl ústavu svému věm. — Mimo tuto činnost přispíval záhy jako spisovatel rozmanitými články do časopisů pedagogických („Školník“, „Posel z Budče“, „Beseda Učitelů“, „Časopis“, „Světlo“, „České Thalie“ a do listů politických („Pokrok“, „Čech“, „Moravská Orlice“) psal stati úvodní a feuilletony. R. 1870 vydal „Českou mluvnici pro vyšší třídy obecné školy“ (v Praze), která pak vydána několikrát a r. 1872 uveřejnil po důkladném studiu „Paměti města Nové Paky“. R. 1873 založil a redigoval delší dobu „Novou knihovnu mládeže“ a sám do ní napsal řadu spisů. — V Ottově „Laciné bibliotéce pro mládež“ uveřejnil „Nejzajímavější báje a pověsti starověké“ pro mládež dospělejší. Z dalších jeho spisů uvádíme: „Cesta do žaláře“, obraz ze života (r. 1879), „Jak Albrecht z Valdštejna dosáhl bohatství“ („Světlozor“ r. 1876);

„O vzdělání hluchoněmých“ („Osvěta“ r. 1878), „Vroucí vzdechy“ a „Seraf“, modlitební knihy pro mládež; „O činnosti J. Dabrovia v ohledu národohospodářském“ („Pražské hospod. noviny“ r. 1882); „První čítanka pro hluchoněmé“ (r. 1886). — Kromě toho byl spolupracovníkem „Encyklop. Paedagogické“ Riegrova „Slovníku Naučného“ a j. R. 1889 počal vydávati obrázkový časopis pro mládež v Hradci Králové. — Bylo by potřeba delšího článku k vyčtení všech čelných zásluh jubilarových. — Když roku 1889 stal se farářem na Pouchově, jmenován byl inspektorem „Rudolfina“ a zastával čestný úřad ten, vyučuje i tehdy na bisk. semináři a pedagogiu, až roku 1895 přesídlil jako děkan do Králové Dvora. Zde stal se záhy i bisk. vikářem střídnictví jaroměřského. Ve Dvoře Králové jest duší vši humanní, charitativní, a můžeme říci veškeré blahodárné činnosti. Jeho zásluhou stkví se chrám děkanův se skvostným a umění odpovídajícím rouše, zanedbávaná díve „včr rukopisu Kralodvorského“ proměněna jeho přičiněním v útulnou kapli Božího hrobu, děkanství dovedně obnovené — Kolik nešťastných došlo jeho prací štěstí, spořádaného rodinného života! — Činnost tichá v okresní školní radě, v městském zastupitelstvu proto tak vydatná, že spočívá na základech budovaných v letech mládí v obcování s prvními šlechtynými muži národa českého. — „Ottáv Slovník Naučný“ končí stať o vdp. Jos. Beranovi slovy: „Jako feditel ústavu (pro hluchoněmé) a učitel má Beran jméno zvucné“ a k tomu dodáváme: I jako věrný syn národa, lidumil, otec svých svěřenců vyniká vdp. Beran nad vrstevníky. „Žij blaze, tichý genie, Báh žehnej nálehtilým snahám Tvým, láska Tvých provází Tě, odměň Báh nejlépe záslužný celý život Tvůj.“ — Toho přejí cititelsé oslavenci ke dni slavnému!

Sjezd přátel církevní hudby konati se bude pñáti měsíc 7. 8. a 9. srpna v Humpolci. Se sjezdem tímto, pořádaným diecésní cyrilickou jednotou za spoluúčinkování literárského sboru humpoleckého, spojeny jsou cyrilské exercicie, k nimž každý přítel lidového i chorálního zpěvu upřímně jest zván. Obědy po 1 K, noclehy bezplatné. Na zakončení výlet do kláštera Želivského. Přihlášky přijímá děkanův úřad v Humpolci.

Na c. k. státní průmyslové škole v Pardubicích ukončen byl školní rok dne 15. července t. r., v kterýžto den byla rozdávana žákům vysvědčení. Ze 103 zapsaných žáků na škole mistrovské (v oddělení stavitelském 44, v oddělení strojnickém 59) setrvalo do konce roku 97. Vysvědčení s vyznamenáním obdrželo 20 žáků, vysvědčení třídy první 71 žáků, vysvědčení třídy druhé a třetí 2 a 1 žáků byla povolena oprava. Tři žáci zůstali pro nemoc netřídění. Od placení školného a poplatků na dílny osvobozeno v zimním běhu 94 žáků, v letním 94. — 50 žáků požívalo stipendií v obnosu 5711.04 K. — Na škole pokračovací, jejíž třetí třídy (pro řemesla stavební a strojnická) jsou s c. k. státní školou spojeny, zapsáno bylo 41 žáků, a to: v oddělení pro živnost stavební 15, v oddělení pro živnost strojnické 26. Z těch cile vyučovacího dosáhlo 39 žáků. — V II. kursu pro další vzdělání učitelů kreslení na průmyslových školách pokračovacích, který trval letos výmínečně k vůli nastalým svátkům velikonočním od 26. dubna do 15. července t. r., bylo 16 účastníků. Z těch bylo 10 uznáno za velmi způsobilé a 6 za způsobilé k vyučování odbornému kreslení a rýsování pro řemesla stavební, strojnická, umělá a drobná na průmyslových školách pokračovacích. 14 účastníků obdrželo podpory státní a někteří i stipendia obchodních komor a jiných korporací. — Zápis žáků na školu mistrovskou pro škol. rok 1905—1906 se koná od 15. srpna do 15. září. Ředitelství zašle každému ochotnému na požádání návrh, kde jest podrobně udáno vše, co se týká podmínek přijetí. Školní rok se začíná dne 1. října t. r. — Do třetích tříd školy pokračovací zapisuje se od 10. do 30. září. K zápisu je nutno dostaviti se osobně do ředitelny a předložit vysvědčení z II. třídy všeobecné pokračovací školy průmyslové v Pardubicích.

Z Měčova u Ronova. V neděli dne 16. t. m. konal v obci náš hospodářskou přednášku p. Er. Parghart, inspektor zemědělské rady, za hojného účastenství hospodářů i hospodyněk z místa i celého okolí. Jest přáním nás všech, aby p. inspektor co nejdříve opět zajímavým způsobem svým nás poučil a pobavil.

Dvůr Králové v září pokroku. Pan Svozil ve své přednášce z 6. t. m. hovořil, že má býti církev obudá, oddělená úplně od státu, majetek církevní má býti v ruce státní. — Hozky by to pan Svozil reformoval! Tak může mluvit jen člověk, který z církevní historie našeho národa sotva abecedu zná. Po válce husitské byla církev kališná oloupena hamišným panstvem skoro o všechno. A ví pan Svozil jaké následky ta chudoba kališné církve přinesla? Ožebračený kněz husitský stal se hmotně naprosto závislým na rozmařilém panstvu a jiných patronátních vrchnostech. Pro kus chleba, pro skrovnou almužnu musil se ubožák klaněti nadutým surovcům; šlechta kněze pohlavkovala, sázela do vězení, předpínovala jim, co a jak mají kázati, dobrým nařízením kališné konsistoře jen se vymívala. Ožebračený kněz, nemaje zastání nikde, hleděl si zajistiti skrovné živobytí patolizací, krajní úslužností a snášením nejhorších kopanců; nechtěl-li trpěti, byl vyhnán s fary. Ovšem že takový bezcitný panešský chomout málokterý charakterní člověk chtěl si na šiji vložit. A tak se musila církev kališná spokojovati, chtěl-li býti jejím knězem aspoň takový člověk, který sotva kale psáti uměl, až už byl mravě jakýchkoli. A tak přijímání za kněze ševci, krejčí, kováři a jiní řemeslníci, kteří ve svém oboru nemnoho prospívali; přijímání i zločinci trestu uprchlí. Jest to velikou ostudou církve husitské, že bylo v Německu pñisloví: „Kteryku i člověk dozrál v Německu na šibenici, v Čechách může býti dobře knězem.“ Sám Luther v jednom listě k Pra-

žánům na to přislóvil upozornil. A poněvadž almušny vrchnosti byly příliš skrovné, přivydělával si kněz tím, že si zřídil na faře šenk, dělal boty, nebo šil kabáty. O mravní pokleslosti kněžstva takového podává soudní jednání konsistoty kališné tak hrozné příklady, až vlasy vstávají. Však také kněz srovnáván s lidmi nejpusteknějšími, v krčmě nechťeli vedle něho slušnější lidé seděti. Komu se zdají tyto naše poznámky příliš podivnými, tomu odpovíme: Takové věci pan Svozil a jeho spojenci lidu nepovědí. Ale čtete si soudní protokoly kališné konsistoty, vydané od Dra Borového, Wintrův „Život církevní“ a od protestanta Denisa sepeaný „Konec samostatnosti české“; tam se toho dovíte ještě mnohem více. Zkrátka — církev se stala chudou a něžlo to. Majetek její zabrala šlechta, která měla v státě našem blavni moc — a přece byly horší zlořády než za Husa. A při tom všem pan Svozil nevidí si do úst. Chce, aby byla oddělena církev od státu, ale — majetek její má býti v ruce státu!!! To by bylo pěkné oddělení! Až by s jménem Ústřední Matice nebo s jménem spolků sokolových stát mohl dělati, co by chtěl, ochromil by naprosto činnost a rozvoj takových sdružení; stal by se zde hlavním faktorem. — Pan Svozil také řekl, že přílišným uctíváním Panny Marie vracíme se do doby pohanské; prý Bůh musí (!) poslouchati Panny Marie. Pane Svozile, zde jste mluvil jako bývalý sluha církve neupřímě, proti vlastním lepším poznáním. Jako bývalý katecheta jistě víte, že žádný článěk víry nepovyšuje Pannu Marii nad Boha; v žádné katolické věrouce jste čísti nemohl, že musí Bůh Panny Marie poslouchati. Pravíte, že přílišným uctíváním Rodičky Boží vracíme se do doby pohanské, což jest zjevná nepravda. V době pohanské byla žena hotovou otrokyní. Leč právě ctění Panny Marie jest nám důkazem, že křesťanství pozvedalo ženu z prachu otroctví. Byla-li ctěna Panna Maria jako nejkrásnější květ na stromu člověčenstva, počala se přikládati větší cena i spolu-sestrám Panny Marie — tedy ženám jiným. Spílá se katolické církvi, jako by ženám nepřála; hubuje se v táboře „pokrokových“, že katolická církev povyšuje muže nad ženu a že táž církev ženu zotročuje. Ale když naše církev dokazuje, že právě jedna žena vynikla svými ctnostmi, svoji vznešenou duší nad všekro pokolení lidské a že jí tedy přisluší obecná úcta, hubují páni „pokrokové“ znovu. Skutečně těžko si vysvětliti, jak v přednášce o Husovi mohl pan Svozil tolik odůzovat úctu Mariánskou. Či chtěl snad takto kárati Husa samého? Inu nechťel, ale poněvadž snad sám neví, jak Hus o úctě Mariánské soudil, vyklouzla mu slova tolik nemístná. V tomto listě nejednou byla uvedena nadšená slova, jimiž Hus Pannu Marii veselel. Kdo aspoň trochu spisy Husovy zná, ten ví, že Hus byl neoddanějším ctitelem Panny Marie. A pan Svozil? Řečnil k větší cti a slávě Husa, ale při tom neobratně útočil proti Husovým zásadám. Pan Svozil hned na počátku své řeči vybízel, aby si každý odnesl Husa v srdci svém do domu svého; jinak prý by platila o něm slova Písma: „Lid tento cti mne ústy, ale jeho srdce daleko jest ode mne.“ Pane Svozile, nemyslete, že byste takové napomenutí potřeboval sám? Čtiť jste v našem městě mistra Husa, ale vaše srdce daleko jest od zásad jeho. — Přistě k té přednášce ještě některé poznámky; jest potřebí na takové nepravdivé fráze důkladného posvícení.

Z Nových Dvůrů u Kutné Hory.

Krásná a tklivá slavnost konala se v minulých dnech v městě našem; oslavovala se totiž památka 40letého jubilea činnosti p. Jana Filipovského, centrálního říditele a patronátního komisaře, ve službách vysokorodé hrab. rodiny Chotkovské v Nových Dvorech. Poněvadž podobná slavnost 40letého jubilea práce u jedné vrchnosti bývá přece jen velmi řídká, usnesli se ve spolek pp. hrab. Chotkov. úředníci, aby den tak památný také důstojně oslavili. Proto hned v předvečer slavnosti dne 10. července sešli se před bytem p. jubilanta v zámku Novodvorském pěvci, aby zapěli tři sbory, načež jim srdečnými slovy p. říditelem bylo poděkováno. Vlastní slavnost jubilea byla pro Nové Dvory dnem věru svátečním a slavným. Věrní ctitelé p. centrálního říditele Filipovského sešli se i z dále v hojném počtu, aby přítomností svou dali lesku celé slavnosti a zvýšili dojem velkého dne 40letého jubilea. Za hlaholu zvonný a střelby ubíral se dne 11. července četný průvod ze zámku a velect. p. jubilantem a jeho spanilomyslnou chotí v čele o 10. hodině ranní do vyzdobeného farního chrámu Páně, kde mezi tím shromáždily se dívky zdejší školy. U dveří chrámových uvítán byl p. jubilant místním dp. farářem a veden do připravených lavic v lodi chrámové. V chrámu Páně, zavítavšími hosty a ctiteli p. centrálního říditele. hustě naplněném, blahopřál nejprve p. jubilantu p. řídící učitel Frant. Zeman jménem učitelského sboru slovy upřímnými, načež po přání žáčky páté třídy Marie Kučerovy jménem dítek školních blahopřál srdečnými slovy vážený p. starosta z Nových Dvůrů Václav Chlupáč jménem četné se dostavivších členů zdejšího obecního zastupitelstva. Hlnboce dojat těmito důkazy upřímné lásky a přátelství poděkoval p. oslavenec všem za blahopřání. Nato vystoupil na kazatelnu místní farář dp. Stanislav Červ a v řeči své poukázal na velký význam slavného dne 40letého jubilea p. centr. říditele Filipovského, dlouhých to let ztrávených ve službách důležitěho povolání a práce poctivé, poukázal na uznání a ocenění věrné služby p. jubilanta udělením jemu od vyšších úřadů zlaté medailie za nepřetržitou 40letou službu, poukázal i na uznání nejdůst. bisk. konsistoty v Hradci Králové, která k slavnosti jeho jubilea jako patronátnímu komisaři všech na hrab. Chotk. patronátě se nacházejících kostelů jemu písemně blahopřála a pak přál oslavenci nových svěřených sil a pružnosti ducha k další veřejné činnosti ve službách hraběcích. Po slavných službách Božích místním dp. farářem sloužených ubíral se celý průvod do zámeckých místností krásně k tomu účelu upravených, kde p. hrab. důchodní z Veltrus Jarolím četl nejprve blahopřání nepřítomnému vysokorod. p. hraběte Emericha Chotka, načež sám týž p. veltruský důchodní jménem veškerého hrab. Chotk. úřednictva oslavenci blahopřál a ku konci skrovný památný dar od pp. hrab. úředníků podal. Jmésem patron. duchovenstva blahopřál vdp. farář sábofský Mejnar, načež následovala přání ostatního hrab. služebnictva, na konec pak blahopřála

trojčlenná deputace obce sv. Mikuláš. Oslavenec p. centr. říditel Filipovský nadmíru dojat tolikými projevy lásky ku své osobě, děkoval srdečně všem, vyzval na konec veškeré brab. úřednictvo k další společné věrné práci, neb jen spojenými silami nejvíce se vykoná. Po společném pak obědě p. jubilantem pořádném a po přpitcích platících vysokorod. p. hraběti Chotkovi, vlep. oslavenci centr. říditeli Filipovskému a vlep. jeho paní chotí jakož i hrab. úřednictvu rozcházeli se v odpoledních hodinách hosté domů, před tím s p. jubilantem tklivě se rozloučivše. Tak skončil památný den 40letého jubilea trvalé činnosti v hrab. Chotk. službách v krásných důkazech oddanosti ja upřímné lásky, které se p. centr. říditel též u všech, kdo ho znají. Přejeme ze srdce vlep. říditeli a patron. komisaři Filipovskému, aby v plné síle a pevném zdraví dočkal se i druhého nejbližšího jubilea 50letého a k tomu upřímně „Zdat Bůh!“

Z Kolína. Proti katolickému dívčímu gymnasiu na Vinohradech přiklusal se svojí „pokrokovou a svobodomyšlnou“ protigitaot také „Česká Stráž.“ Kdo by se divil? Evangelici chtějí míti svobodu naprostou; pastoři jsou zle pobouřeni již tím, když se někdo odváží uctívati Husa jinak, než jak jejich komando káže. Pastorské orgány chrly na příklad sfru a oheň na Podlipného, že měl tu ukrutnou smělost pověděti při oslavě Husově kus historické pravdy, kterou ovšem pastoři před svými ovečkami zatajují. Podlipný se totiž vyjádřil, že Hus Pannu Marii vroucně ctil. Hned ze všech stran, kam až dlouhé ruce „evangelických“ klerikálů sahají, ozval se pokřik: „Ukřižuj!“ Lidé, kteří k větší cti a slávě Husově tolik náš národ balamutili, odvažovali se drze kárati člověka, který promluvil jen pravdu a pouhou pravdu. Kdyby byl Podlipný ke cti Husově něco citoval z podvodného protestantského spisu Lžipogiova, měl od „pravdy milovných“ orgánů evangelických pokoj. Vidíme-li, že úmyslné balamucení protestantské kliky posud rázným vystoupením povolných kruhů ztrestáno nebylo, pak se ovšem nedivíme nijak další troufalosti evangelicko-klerikální družiny. Ti lidé, kteří mají v ústech plno „svobody“, v Času a Čes. Stráži zle se durdí, že se odvažují katolíci zříditi vlastní vychovávací ústav. „Česká Stráž“ radí, aby se podívala do blízké Čáslavě a na jiná místa, kde jsou zase ústavy — evangelické. Bude také šlehati do konfesseního rázu těch ústavů? Nikoliv; ale co je dovoleno evangelikům, nemá se dovoliti daleko většímu počtu katolíků. A že se na Vinohradech budou dívky otupovati? Milá „Česká Stráž“, to tě páli nejvíce, že se zde nebudou učit dívky o Husovi dle protestantského pamfletu Lžipogiova, že se zde nebude tolik úzkostlivě mlčeti o životě „muže Božího“ Luthera jako u tebe, že se poví asi otevřeně něco o „svobodomyšlné“ inkvizici Kalvínově, a že dívky nebudou zde ponocovány, jako by schůzky s protestantskými politiky z Německa v německém kasině byly prací „pro český rozum a českou duši.“ Také se zde nebude učit, že pastoři k Husovi spravedlivě se hlásí a že víra Husova jest podobnější víře kalvínské než katolické. Už jest skutečně nejvyšší čas, aby pokrytectví evangelicko-klerikálního tisku přestalo mrzačiti zůravý rozum českého lidu.

Rozmanitosti.

80leté narozeniny slavil 13. t. m. zasloužilý český kněz, vikář na domě v Olomouci, poslední z družiny Sušilovy P. Ignác Wurm, předseda Vlasteneckého Musea, jenž jest věru vzorným pracovníkem vlastivědeckým.

Slavnosti Velehradské. Obvyklé výroční slavnosti Velehradské budou letos a sice: slavnostní schůze Apoštůlů sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou bl. Panny Marie a oslavou 25. výročí encyklyky „Vznešený úkol“ 31. července na večer a 1. srpna dopoledne; akademie a pouti bohoslovců 1. srpna večer a 2. srpna dopoledne. Zároveň bude sjezd katechetický. K vůli většímu pohodlí poutníků nutno se přihlásiti.

Ženy zahradnicemi. V Americe, Anglii a Švédsku, kde již delší dobu zabývá se mnoho žen zahradnictvím, těší se toto povolání stále větší oblíbě. Prokázalo se, že ženy, zabývající se zahradnictvím, jsou v prvé řadě mnohem zdravější, než byly dříve, nabývají zdravého a střízlivého vkusu, dovedou i umění lépe chápat, vyvíjejí svůj smysl pro krásy přírody a stávají se i povahově milejšími. Zahradnictví stává se proto v posledním čase nejoblíbenějším povoláním dívek jak v rodinách zámožných, tak i dělnických. — Zahradnického a ovocnářského vzdělání dostane se i našim českým ženám a dívkám na sem. pomologickém ústavě v Troji u Prahy na zvláštním kursu, jež počínajíc letošním rokem povolil zemský výbor.

Ženy na Sachalině. Na Sachalině, jež právě Japonci osazují, žijí dva druhy žen: jedny, jež byly sem vypovězeny pro zločiny, a druhé svobodné, jež dobrovolně následovaly sem své muže, odsouzené ku galeijní práci. Mezi nimi jest veliký rozdíl. Vypovězená žena, velmi často mravně zkažená spolužitím s jinými trestankami ve vypovězenecích žalářích a na cestě, brzy pozná svou sílu na Sachalině. Jest zde potřebnou. Ať jest jakoukoliv — dobrou nebo špatnou, zdravou nebo nemocnou, mladou nebo starou, hezkou nebo ošklivou — vždy najde si souložníka. A jakmile vstoupila do domu některého mužika, úřady sprostí ji galeijních prací. R. 1893 všechny vypovězené ženy zbaveny pokrovního tělesného trestání. Jelikož celá správa ostrova udržuje se karabáci a holemi, odstranění hrubých trestů u žen byly tyto postaveny jaksi mimo zákon. Sachalinské úřady staly se k nim bezmocnými. Jak dalece vypovězené ženy jsou vysokomyšlné, parádnické a zbyřalé, tak zase stísněné a ubohé jsou ženy volného stavu, které přišly sem buď z lásky ku mužovi, buď z chudoby, nebo že nemohly snéstí stálého tpuení na vsi. To se ví, že každá vypovězená žena touží potom, aby se dostala za souložníci k některému škožnému dozorci nebo osadník. Bývají velmi vyběravé. S hospodářské stránky jest pro osadníka mnohem výhodnější, míti za hospo-

dyni vypovězenku než ruskou zákonitou ženu, jelikož tato, jako žena stavu volného, nedostává žádného státního příspěvku. Život sachalinských žen a dívek vydan jest nejhorší potupě.

Počet hvězd. Při jasné obloze lze zdravému oku na nebi postřehnouti 6000 hvězd. Z těch nelze ale viděti všechny najednou, ježto mnohé zakrývají vřetvy par, přes to však přece za jasné oblohy možno napočítati pouhým okem na 4000 hvězdiček. Jinak ale to vypadá, použijeme-li dalekohledu. Dobrým dalekohledem, jen asi metr dlouhým, pozorujeme již 80.000 hvězdových těles na blankytu nebeském. Vezmeme-li pak na pomoc nejmodernější hvězdáfský teleskop, pak tráme úžasem nad tím, co vidíme tam nad sebou — totiž skoro na 60.000.000 těles nebeských.

Vítězství katolíků v Bavorsku.

Volba poslanců na sněm bavorský konala se minulou neděli a skončila úplnou porážkou liberálů. Katol. střed získal tu 18 mandátů, čímž na sněmu bavorském vládnou 102 blasy — téměř dvoutřetinová většina — socialisté mají 12 mandátů (o jeden víc), demokraci 2 (o jeden víc), liberálové i s liberálním selekým svazem 43 (pozbyli 20). Co dokázali katolíci v Bavorsku, mohou i u nás, byť vláda podporovala sebe více liberály, jak se stalo v Bavorsku.

Školské zprávy z Hradce Králové.

Ve výroční zprávě c. k. vyš. gymnasia v Hradci Králové za rok 1904—05 jest čl. prof. Vl. Vlčka: Čelisti Enchodus halocyon Ag od Skály u Chrásti a prof. dr. F. Lexy: Několik překladů z egyptštiny. Na ústavu působilo 28 učitelských sil. Knihovna professorské obsah je 2990 děl, žákovská 3134. Žáků bylo v osmi třídách (v prvé pobočka) 324 veřejných, i privatista, vesměs Češi; náboženství římsko-katol. 302, evang. 15, mojžiš. 8. S vyznamenáním prospělo 63 žáků. Platu školního zaplatilo se 7455 K, tax a jin. 987 K. 21 stipendistů dostalo podpor 4076 K. Na jiných podporách přijato pro chudé žáky 3455 71 K, vydáno 1331.86 K. — Zpráva c. k. vyšší realky v Hradci Králové obsahuje prof. J. Kounovského čl.: Problém normál. všeob. pluch stupně druheho. Sbor učitelský čítá 30 sil. V sedmi třídách (v I.—IV. pobočky) bylo 370 žáků vesměs Čechů; náboženství katol. 348, evang. 17 a israel. 5. S vyznamenáním bylo 63 žáků, prostě prošlo 228, oprav povoleno 33, vyveděcí třídy 2 a 3 44. Školné vyneslo 7995 K, taxy a j. 2037 8 K. 12 stipendistů bralo roč 1729 K. Pro chudé žáky přijato 7481 05 K, vydáno 1211 14 K. — Obchodní akademie v Hradci Králové vydala za školní rok 1904—05 desátou výroční zprávu, v níž uvedena práce prof. F. Mejnar: Střední doba literatury české. Na ústavě působilo 12 učitelských sil. Knihovna professorská vykazuje 2108 děl o 2880 sv. Na konci roku školního bylo ve 4 ročnících (v prvním pobočka) 135 žáků, z nichž bylo 17 z Hradce Král., z ostat. království 119 a 3 z Moravy, vesměs Češi. Dle náboženství bylo 130 katolíků, 7 evangelíků a 2 židé. S vyznamenáním bylo 25 žáků, prostě prošlo 90, devíti povolena oprava. Nadace neb stud. podpor. požívalo 6 žáků. — Na pokračovací škole kupecké ve třech třídách bylo 44 žáků, vesměs Čechů, náboženství katol. 38, evang. 2, israel 4. Z těch bylo 43 učňů a 1 příručí. Výborně prospělo 5, chvalitebně 11, dobře 17, dostatečně 4, nedostatečně 7. — Jednorocní dívčí kurs obchodní navštěvovalo 33 žaček, z nichž bylo 10 s vyznamenáním. — Zpráva tato vykazuje též umístění absolventů obchod. akademie ročníků 1898-1904.

Milovníkům jahod doporučujeme, aby do prostrannějšího hrnce květináče časně z jara nasadili zahradní jahodu „Noble“. Náležitě-li budou trs ošetřovat, docílí ještě týž rok pěkných plodů. Neméně dobře porohdí, pěstající-li v květináči jahodu „St. Josef“, kteráž od jara do zimy kvete a plody nasazuje bez přestávky. Jahoda svatojosefská se doporučuje též do zahrád.

Sušené borůvky nakládají se do pravé žitné kotalky a treati té užívá se proti průjmu (na láhci teplé vody as 30 kapek tresti) a při úplavici.

Výkas darů na Adalbertinum.

Z vikariátu skutečského darovali:

38 K p. far. Martinek v Proseči (ind.)	38 K
24 K 60 p. vikář Kopecký v Nových Hradech (14 K 60 ind.)	24 K 60
24 K p. far. Marek v Hlince (19 K ind.)	24 K
13 K 20 h p. far. Kostkan v Pusté Kamenici (ind.)	13 K 20
10 K p. děkan Dvořák ve Skutči (6 K ind.)	10 K
5 K p. Bečiška a p. Němec, kaplani ve Skutči, p. far. Selichar v Kamenickách, p. far. Elitzer v Ranné	20 K
3 K p. far. Nepokoj na Chlumě, p. kaplan Vobejda v Hlinsku	6 K
2 K p. far. Habal v Rychmburce, p. kapl. Nováček v Nových Hradech, p. katech. Sokol ve Skutči	6 K
Celkem 141 K 80	

Z vikariátu vrchlabského darovali:

10 K p. děkan Pacholík v Roztokách, p. děkan Votočka v Roketnici	20 K
5 K p. kaplan Procházka v Jilemnici	5 K
4 K p. far. Kavan v Poniklé	4 K
2 K p. děkan Tschertner ve Vrohlavě, p. far. Stříbrný v Branné, p. far. Pauer v Jablonci, p. děkan Bettlach v Jilemnici, p. děkan Sedláček v Kalné, p. vik. sekr. Proschwitzer v Niederhofě, p. kapl. Tomášek v Roztokách, p. far. Břesky ve Štěpanicích (nyní v Probluzi)	16 K
1 K p. far. Šimek v Dolní Branné, p. kapl. Holeček v Roketnici	2 K
Celkem 47 K	

Z vikariátu ledečského darovali:

10 K p. děkan Illem ve Zbraslavicích, p. vikář Chaloupka ve Světlé	20 K
5 K p. děkan Svoboda v Ledči, p. kaplan Koutník ve Zbraslavicích, p. far. Vačkář v Bobdánči	15 K
3 K p. far. Bartoš v Chřenovicích	3 K
2 K p. far. Šafránek v Pertolticích, p. děkan Dobrušský ve Smrdově, p. katecheta Schovanec ve Světlé, p. kaplan Teska v Soulticích	8 K
1 K p. Šimek a p. Eisler, kaplani v Ledči, p. kaplan Havelka ve Smrdově, p. kaplan Havran v Čestíně, p. kapl. Khun ve Světlé	5 K
Celkem 51 K	

Z vikariátu trutnovského darovali:

20 K p. far. Krejčí v Olešnici	20 K
7 K 20 p. far. Lang v Bernarticích	7 K 20
5 K p. vikář Kutscher v Maršově	5 K
1 K p. far. Kuzec v Žacléři	1 K
Celkem 33 K 20	
hořejších 141 K 80	
47 K	
51 K	
dříve stržených 1288 K 30	
Úhrn 1561 K 30	

(Pokrač.)

(Zasláno).

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

v pondělí dne 24. července 1905, o 2. h. odpol.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 15. července 1905
hl. pšenice K 14.00—14.60, žito K 11.50—12.00, ječmene
K 11.10—12.00, oves K 7.80—8.60, prasa K 00.00
—00.00, vike K 18.00—00.00, hrachu K 22.00
28.00, čočky K 34.00—36.00, jable K 27.00—28.00, krup K
20.00—32.00, bramborů K 7.20—0.00, jetelového
semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene
bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku
K 34.00—00.00, lněného semene K 18.00—22.00 100
kg žitných otrub K 14.40—00.00, 100 kg pšen. otrub
K 14.00—00.00, 1 kg másla K 2.20—0.00, 1 kg sádla
veřejného K 1.96—0.00, 1 kg tvarohu K 0.32—00.00,
1 vejce K 0.05—0.00, 1 kopa zelí 00.00—00.00, 1 kopa
kapusty K 2.40—3.20, 1 kopa salátu K 00.00—0.00,
1 hl cibule K 00.80—1.60, 1 kopa drob. zeleniny K
0.80—1.80, 1 pytel mrkve K 1.00—1.40, 1 q cerele
00.00—0.00, 1 kopa okurek 5.20—7.80, 1 bečka třešně 2.00
—2.80. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové
dne 15. měs. července 1905 odbývaný přivezeno bylo:
1) obilí: pšenice hl 142, žito 104½, ječmene 14, oves
124, prasa —, vike 5, hrachu —, olejky 2,
máku 5, jable —, krup —, jetel. semínka rž. 8½,
lněného semene —. 2) Zeleniny: petržele — kop,
kapusty 96 kop, cibule 160 hl, drobná zelenina
340 kop, mrkve 126 pytlů, okurek 112 kop, brambor
412 hl, salátu — kop. 3) Ovoce: třešně 500 beček.
4) Drobného dobytka: vepřů 10 kusů, podvinčat 445
kusů, kůzlat — kusů.

Braňme se tiskem!

Pod tímto titulem vyšlo
7. č. „Časových Úvah“.

Autor spisu Dr. FR. REYL snesl
zde mnoho cenného materiálu o časopisectví v Rakousku, poukazuje,
jak naši odpůrci pomocí tisku nepoctivý boj proti nám vedou; dává
pokyny, jak má se podporovati katolický tisk, abychom mohli s vý-
sledkem bojovati proti záplavě tisku nám nepřá-
telského. Pro katolické spolky jest tato brožura
nejvyšší časová a velice potřebná.

Stran 32. Cena 8 haléřů.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmoderněji zařízený atelier
k vypracování podobizen v každé velikosti
v provedení nejumělejší.

Svatební skupiny. - Tableaux.

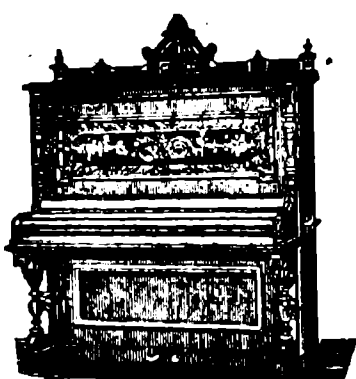
Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma
tableaux pro p. t. pány studující v spraco-
vání nejlepším, při cenách konkurence lev-
nějších. Prodej fotografických aparátů
pro pány amatéry v cenách továrních jakož i
kopírování a vyvolávání filmů a desek.

Zvětšení až do formátu 30×150
centimetrů.

Vhodné dary při mírných cenách při
každé

příležitosti.

V řadě prvních
evropských závodů.

Piana,
pianina,
harmonia
a varhany

nejnovějších
soustav — levně.

též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad na Velkém náměstí č. p. 39.
vedle lékárny.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

Lehkou

čistě vlněnou látku
na kleriky a letní kabáty
za K 4-80 metr

doporučuje

obohodní dům se sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schozeny na valné schůzi biskupů ra-
kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
lístků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světléním do každého výtisku — vydají se 2 výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Páni i dámy
všech stavů
mohou všude
**vedlejší
výdělek**

až K 300.— měsíčně
dosáti, zastupitelstvím,
písemnými i ručními
pracemi, psaním a vý-
kazem adres atd.

Blíží pod „U 46“ sdělí
KAREL WÖRFEL,
Norimberk,
Austrasse 76.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddžtoja, duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznačený

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové

přijímá vklady a zůrokuje tyto

4½%

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Půjčky

poskytuje osobám všech stavů za podmínek nejvýhodnějších.

Za dobu od 1. ledna do 30. června 1905 tedy za posledních 6 měsíců obnáší čistý zisk K 4160.36.

Slavnostním komitétům!

Matičná národní vátka (Echantilon). Český vynález, patentní francouzský výrobek z Paříže, levný, elegantní a praktický. Vrhá značný zisk národním účelům. — Vzorok zasílá se za 20 kr. Adresa: Patent Gustav Toužil, Praha-Žižkov, Havlíčkova třída č. 27 n.

Zápis žáků

do c. k. odborné školy pro uměl. zámečnictví

v Hradci Králové

odbyvatí se bude dne 15. a 16. září t. r. od 9. do 12. hod. dopol. a od 2. do 4. hod. odpoledne.

Ku přijetí do I. ročníku žádá se: 1.) předvzdělání rovné onomu třetí třídy školy měšťanské, 2.) 14. rok co do stáří a 3.) přiměřený vývin tělesný.

Žadatelé musí předložit: 1.) křestní list, 2.) vysvědčení z posledního školního roku a 3.) kresby a rysy.

Vyučencům, kteří odbyli s dobrým prospěchem školu pokračovací, dává se přednost.

Zápisné roční obnáší K 6.—, školného neustává.

Vyučování jest tříleté a jen v řeči české.

Předběžné přihlášky přijímá i během prázdnin

Lad. Haněl,
c. k. ředitel.

Velkozávod sklenářský

ve velmi dobrém chodu se za příčinou úmrtí majitele z volné ruky

výhodně prodá.

Veškeré zboží sklenářské a truhlářské prodávám za

ceny velmi snížené.

Výhodná příležitost koupě pro vybavy nevěst a pp. obchodníky.

Žofie Skuherská,

Hradec Králové,

Sv.-Janské nám. č. 87. Vedle hostince „U zeleného stromu“.

PENSIONÁT

císaře Františka Josefa I.

v Hradci Králové,

řízený kongregací Školských Sester „de Notre Dame“

pro nábožensko-mravní a vlasteneckou výchovu dívek.

V pensionátě jest pokračovací literární i šicí škola, kurs ku vzdělání pěstounek a hudební škola.

V hudební škole vyučuje se hře na piano a harmonium, na housle a citeru jakož i zpěvu, nauce o harmonii a dějinám hudby. Dle přání poskytuje se ve škole této celá příprava ve všech oborech ku státním zkouškám.

Také vyučuje se v ústavě jazyku německému, francouzskému i anglickému. (Chovanky mohou také navštěvovati školu obecnou, měšťanskou a městskou obchodní školu.)

Mimo to připravují se kandidátky ku zkouškám industriálním, jimž u komise zdejší mohou se podrobiti. — Kurs ku vzdělání pěstounek otevírá se jen tehdy, když přihlásí se určitý počet žákyň; proto je žádoucí, aby přihlášky a dotazy daly se již během prázdnin.

Ústav položen jest za městem uprostřed veliké zahrady a vyhovuje veškerým požadavkům zdravotním.

Měsíční poplatek za stravu, byt a veškeré ošetření obnáší 36 korun.

Přihlášky a dotazy přijímá a programy zasílá

Správa pensionátu
v Hradci Králové.

Hlavní závod na Pražském Předměstí.

Do Hradce Králové a okolí.

V hluboké úctě podepsaný dovoluje si velectěnému P. T. obecnstvu tímto uctivě oznámiti, že otevřel nový

závod uzenářský

spojený s vkusně upravenou jídelnou a výčepem dobrého Královéhradeckého ležáku

v Hradci Králové na Velkém náměstí

číslo 138., v domě p. K. Dixe (dříve p. J. Hutly).

Snahou mojí vždy bude, bych pouze nejlepšími uzenářskými, 4krát denně čerstvými výrobky za ceny nejlevnější posloužil a solidností i jakostí zboží plně uznání nejen všech starých P. T. pp. zákazníků utvrdil, nýbrž i přilákal nových si získal.

Doufaje, že veškeré ct. obecnstvo častými nákupy mojí dobrou snahu podporovati bude, poroučím se k službám ochotný a s úctou nejhlubší

Jan Petříček,

majitel velkozávodu uzenářského.

I. filiálka v Hradci Král., Velké nám. č. 138.
II. filiálka v Hradci Král., Jiřtkova tř. č. 250.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.
Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.
Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.
Semnary knih a první sešity vycházejících děl na ukásku sdarma.
Denní prodej novin.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

V Písmě nevzdává se chvála silnému muži, jenž „dobývá města“, ale tomu silnějšímu muži, jenž „ovládá svého ducha“. Tímto silnějším mužem jest ten, který stále drží pod dosorem své myšlenky, řeč i jednání. Devět desetin nešťastných žádostí, porušujících společnost, a které povolováním slévají se sločiny k její hanbě, by takřka vymizelo, kdyby panovalo více statečné sebekázně, sebeucty a sebevlády. Bdelým dbáním těchto ctností stává se čistota srdce i ducha trvalou, a charakter buduje se na základě ctnosti, ctnosti i střídmosti. Nejjistější podpora charakteru vždy spočívá na svyku, jenž jest buď laskavým panovníkem nebo ukrutným tyranem, dle toho, pravého nebo svráceného-li se do stalo vůli pěstování.

Smiles: Moudrost života.

Příčiny úpadku rodinného života.

Úpadek tento má příčiny dvě a to vnější a vnitřní.

Vnější jako hlavní příčina jsou nedostatečné výdělky mužovy. Za časů cechovních vydělal si muž tolik, že mohl býti dobře živ s celou rodinou, takže nemuseli údové rodiny vyhledávat vedlejších zaměstnání jako nyní a mnohdy byl v rodině i přebytek. Ovšem spokojenost, zbožnost a pracovitost, jak nám dosvědčují staré letopisy, vládly povšechně. Dnes následkem vynalezení strojů, konkurence, přebýtku sil dělnických, ziskuchtivosti, atd. přechází muž sotva tolik vydělá, aby sám sebe mohl opatřiti. Co zbývá takovému muži? Buď se rozhodne neženit se, aneb ožení-li se, musí poslat ženu do díla, později i děti své, aby hynuly na těle i na duši. Jaký pak je ten život rodinný? V takové rodině, nemá-li muž i žena pevného náboženského přesvědčení, šíří se nevěra, čímž povstává nespokojenost se vším. Náboženská lhostejnost a vzájemná se nevěra jest vnitřním a hlavním úpadkem rodiny. Manželství, rodina, není jen spojení těl, ale těl a duší, při čemž hlavní váhu dlužno klásti na stránku duševní. Pouze ve vespolené lásce — založené především oboplným věrným konáním povinností rodinných, vzájemnou vážností, snášlivostí a obětavostí — možno spatřovati pravý duševní rodinný život. Víra vyslovuje jasné a důrazné důstojnost otce, ale zvláště matky, srdce rodiny, a dle víry řídící se rodina jeví blaženou spokojenost a děti jsou napotom potěšením rodičů. Dnes ten základ pravého štěstí rodinného — vřocí, živá víra — je všude více méně otřesen a proto čistý, nezkalený život manželský stává se pořád řidším. Tento rodinný rozvrat jest následkem nevěry nejen mezi dělnictvem, ale i mezi vyššími vrstvami, ba i na dvorech knížecích a královských. Smutné to úkazy u lidí nevzdělaného, ale smutnější ještě u vzdělanců. Život rodinný klesá i menším počtem platně uzavíraných manželství, kdežto na druhé straně u lhostejné nábož. lidí množí se sňatky beze všeho církevního, vůbec úředního potvrzení (konkubináty), tudíž rodiny nešťastné.

Další příčinou jest pochybená výchova a to ponejvíce u ženské mládeže. Dnes děvče, ať je z rodiny dělnické neb z lepší, snaží se jen, aby byla moderní čili emancipovaná. U děvčat hledívá se v první řadě, aby se líbila a zdali však zná povinnosti příští manželky a matky, toho málokdo dbá. Dnes místo k vaření a učení se domácímu pracím — vedou se dělnické i z jiných kruhů dcery k tomu, jak by se nejlépe našitily, utahují se jako vosy, honí se do sokola, do tančírny, bříkají na piano, strkají se do divadel a vůbec tam, odkud by co nejdřív zapadly pod čepce a to hodně vysoko. O vaření, hospodaření, šetření, vzdělávání se ve věcech rodinně praktických mají mnohá nynější děvčata velice málo ponětí. A takové mají býti jednou matkami, ty mají dáti světu zdravé a dobře vychované děti, aby byly šťastné? K sloučení s takovými dívkami jest ovšem potřeba notné porce kuráže a proto se nedivme, že muži jsou opatrní a hledí si vynahradiťi nedostatek výchovy ženy penězi. Ale potom ten nešťastný život rodinný!

I velká požívačnost jest příčinou nešťastných manželství. Požívačnost jest dnes rozšířena naprosto ve všech vrstvách; vždyť denně slyšíme i dělníka namítati: Co má člověk na tomto světě? Nic, jenom se pořádně najísti a napít. Ovšem potom, když se vše projí a propije, nezbude na ostatní a v rodině zavládne nesnáze. Požívačnost rozšířena jest ponejvíce u svobodných, která potom svádí k hříšným prostopášnostem. To jest zlá předzvěst nastávající rodiny a omluva, že se mladý člověk musí vybouřit, obyčejně selže, jelikož kdo čím načichne, vleče se to s ním až do smrti.

Jaká pomoc? Pro první případ, obledné nedostatečných výdělků, jest zapotřebí upravení sociálních poměrů; dle dnešní doby jest to u dělnictva možné jen vlastním přičiněním a to působením odborových spolků. Musí to býti ovšem spolky jevící snahu, rozluštění otázku sociální všestranně a ne jak to činí strana sociálně-demokratická násilným kastovníctvím. Jen odborové spolky křesťanské na základě mravouky Kristovy řeší úkol tento svědomitě. Ovšem s lítostí se pozoruje, že mnozí přívrženci křest. sociální, kteří uznali nutnost odborového spolku, vstoupili následkem terorismu svých spoludělníků do spolku soc.-demokratického, ač mají svůj spolek. Takový člověk, kdyby mluvil sebe upřímněji o křest. socialismu, hřeší na své straně, zvláště když má ona svůj vlastní odborový spolek výhodnější nade všechny a ke všemu ještě proti němu brojí. Co je ti platno mluvit a chodit s křest. sociály, když dáš to nejlepší soc. demokratům? Kdo's tak učinil, hl. d' věc napravit! S potěšením musíme uznat, že odborové spolky soc.-demokratické nápadně klesají a to přesvědčením dělnictva o špatnosti vůdců a zvláště o krádežích dělnických peněz. Ze 60.000 členů sociál. demokratických v Čechách jest jich dnes již 30.000 a to ještě polovice špatných. (Dle „Práva Lidu“ je jich prý 49.000, ač tomu tak není, jelikož jsou v to počítáni již dávno vystouplí a i ti, kteří se sice nehlasí k soc. demokracii, ale terorismem soc. demokratických spoludělníků byli přinuceni vstoupiti do odborových jejich/spolků, aby snad neztratili práci.) Zato Všeodborové sdružení křest. dělnictva se vzímá a zvláště poukazuje na Německo, kde křest. odborové spolky mají ohromný vliv v parlamentě na úpravu sociálních poměrů. Každý hled se státi v brzkou členem a rozšířiti tuto mohutnou větev křest. socialismu.

V dalších věcech stane se náprava pouze návratem ke Kristu a bude-li žena vrácena rodině, pak jistě v rodinách zavládne klid a spokojenost, a duch lásky spojí se tu s trpělivostí, čistotou a milosrdenstvím. Střídmost, mravnost ubohá se věru všude, když ve školách a domácnostech bude se výchova bráti směrem, jež nám naznačilo učení křesťanské. Navratte se ku Kristu a jste osvobozeni a emancipováni.

P.-H.

Domácí průmysl perlařský.

Výroba různých skleněných ozdob, zejména perli a perliček všeho druhu, je důležitým českým průmyslem domácího. Rozznávají se hlavně perle do forem tlačené, perle sekané a perle jednotlivě foukané různých velikostí. Perle prvních druhů vyrábějí se nyní v Jablonci nad Nisou, který jimi nabyl světového jména. Sklářský průmysl jablonecký datuje se od r. 1700.

Výroba barevných perli začala však teprv kolem r. 1840. Nyní vyrábějí se také perle zlatené a stříbřené. Toto zlatění a stříbření jest dosti obtížné. Děje se chemicky. Někdy se napodobí zlatené perle z perli ze žlutého skla uvnitř stříbřených.

Výroba perli foukaných z bezbarvého skla povětšinou rozšířila se naproti tomu hlavně v českém kraji v okolí Králové Dvora. Vedle perli ze skla bílého fouká se též něco perli barevných a jiných drobností, foukaných ze skla. Tento domácí průmysl jest rozšířen po celé krajině od Jaroměře ke Smiřicům, Hořicům, Bělohradu až ke Zvíčině a Král. Dvoru, celkem asi v 45 osadách. Hlavní střediska jsou v obcích Doubravici, Zdobíně, Tratině, Bílé Třemošné, méně již v Miletině, Hořicích. V menším měřítku provozuje se průmysl tento i na Moravě, mimo Rakousko hlavně v Durynsku (Německu) a ve Francii.

Z Čech prodávají se perle nejvíce do Vídně, kde se barví a rozesílají do celého světa, ač část výrobců též přímo vyváží. Výroba děje se hlavně po domácku; v některých vesnicích v zimě skoro v každé chalupě foukají perle a to muž, žena, bohužel, často i děti návštěvě školy neodrostlé. Zaměstnání toto jest nezdravé, ježto při něm dělník ustavičně sedí od rána do večera a to většinou v malé, nevětrané, nízké jizbě pohromadě s celou rodinou, neb tu u mistra pracuje několik dělníků v dílně, kde plameny lamp petrolejových ještě ku znečištění vzduchu přispívají, a která zároveň slouží za ložnici. Děti pak v ovzduší takovém vyrůstající jsou zakrnělé; i dospělí podléhají tuberkulím a jiným nemocem. U nás již mnoho učiněno pro zdraví dělnictva továrního a zdravotní bezpečnostní zařízení podléhají tu jakž takž stále kontrole — mělo by se proto přihlídnouti blíže i k poměrům různého

průmyslu domácího, kde namnoze jsou mnohem horší poměry zdravotní než v továrnách. Nijak by nemělo býti dovoleno bydlení v téže místnosti nevětrané, kde celý den několik lidí pracuje. Na štěstí většina perlařů jest v létě zaměstnána při polním hospodářství, a tak opět se nadýchají plíce trochu vzduchu čerstvého. V zimě pracují do zásoby, na jaře a v létě se prodává. Zboží nejde vždy na odbyt. Velké firmy vídeňské, hlavní to odběratelé, dobře vědí, že na jaře potřebuje lid peníze, zdržují proto nákup, tlačí ceny. A tu faktori i mistři, někdy i dělníci přímo prodávají pod rukou. Každý hledí prodat a jeden druhého tlačí, někdy i prodávají bez výdělku, aby se zbavili zásob. Někde pak, když jen menší část perlařů fouká perle, ceny stoupají, poptávka je velká. Bylo by proto důležité, aby se výrobci, mistři i dělníci sjednotili o ceny a prodej upravili. (Dle Obzoru Národohospodářského.) (Pokračování).

Žádost

vdivy za udělení práva domovského na základě desetiletého pobytu manželova v obci. (Bez kolku.)

Slavné obecní představenstvo v Jarošově!

Můj manžel Josef Strnad, tovární tkadlec, zdržoval se ve zdejší obci ode dne 18. září 1887 až do 1. prosince 1904, kdy zemřel, a to dobrovolně a nepřetržitě, aniž připadl na obtíž dobročinnosti veřejné; nabyt tudíž pro sebe i rodinu svou právního nároku, aby byl podle § 2. říšského zákona daného dne 5. prosince 1896 č. 222 ř. z. do svazku domovského obce jarošovské přijat. Poněvadž však zemřel žádosti té nepodává, a poněvadž mi podle § 7. říš. zákona ze dne 3. prosince 1863 č. 105 ř. z. právo domovské v téže obci přísluší, ve které mému manželovi příslušelo, žádám podle § 3. říš. zákona daného dne 5. prosince 1896 č. 222 ř. z., aby mi právo domovské v obci zdejší výslovně přiznáno bylo.

Jako doklad své žádosti přikládám křestní list Josefa Strnada, vydaný v Jaroměři dne 1. května 1905, podle kterého se Josef Strnad dne 2. května 1860 narodil, tudíž ve stáří 27 roků do Jarošova se přistěhoval — domovský list jeho ze dne 3. března 1885, vysvědčení městského úřadu v Jaroměři jako obce domovské ze dne 5. února 1905, že nikdy veřejnému zaopatření chudinskému na obtíž nepřipadl, a konečně svůj oddávací list ze dne 7. července 1903, ze kterého plyne, že jsem s Josefem Strnadem dne 23. května 1888 oddán a tudíž jako vdova po něm mám právo na výslovné přijetí ve svazek domovský obce jarošovské; výkaz o poměrech rodinných ze dne 1. června 1905 se přikládá.

V Jarošově, dne 18. července 1905.

Aloisie Strnadová,
vdova po tkalci.

Stížnost,

že obec nevyřizuje žádost za přijetí ve svazek domovský, na základě desetiletého pobytu podanou. (Bez kolku.)

Slavné c. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové!

Poněvadž se v obci Střebši více než deset roků nepřetržitě a dobrovolně zdržuji a poněvadž jsem po celou tu dobu veřejnému zaopatření chudinskému na obtíž nepřipadl, podal jsem si k obecnímu představenstvu dne 10. února 1905 — jak svědčí připojená stvrzenka tamního obecního představenstva téhož data — žádost za výslovné přijetí do svazku domovského téže obce podle § 2. říšského zákona, daného dne 5. prosince 1896 č. 222. ř. z., avšak žádost moje přes to, že od té doby více než šest měsíců uplynulo, posud ani příznivě ani záporně vyřízena není.

Proto žádám podle § 6. uvedeného zák., aby sl. c. k. okresní hejtmanství samo žádost tu vyřídilo.

Ve Střebši, dne 3. srpna 1905.

František Kovařík,
truhlář. dělník,

Sociální rozhled světový.

Dle zprávy živnostenských inspektorů rakouských jeví se značný pokrok ve vývoji

ochrany dělnictva; přes to počet oznámených
drazů stoupl z 61.244 na 69.088. Hospodářské
postavení dělnictva se r. 1904 celkem zlepšilo,
ale zlepšení to vyváženo všeobecnou drabotou.
Většina inspektorů tvrdí, že nastává lepší za-
městnanost průmyslu a dělnictva; toliko ve
strojnictví byla značná nezaměstnanost.

Social. demokratické vedení svolává do
Vídne na měsíc srpen sjezd nemoc. pokladen
rakouských. Zástupcové okres. pokladen ne-
moc. v Čechách, pokud jsou ve správě stou-
penců smýšlení národního nebo národně-so-
ciálního, prohlásili, že se sjezdu neúčastní.

Socialistické odborové spolky v Rakousku
čítají koncem r. 1904 členů 189.121; v témž
roce přibýlo jim 34.456 členů. Příjem obnášel
3.392.970 K, vydání 3.004.161 K. Tak „Právo
Lidu“.

Po příkladu Vídně zavedla nyní i ně-
mecká města, počtem asi 30, pro své dělnictvo
starobní pojištění.

V Bernu odbyla se konečně mezinárodní
konference vlád o ochraně dělnictva. Delegáti
se zavázali, že ve státech, které zastupují,
budou usnesení konference provedena. Použí-
vání fosforu má přestat 1. ledna 1911. Ne-
bude-li s tím souhlasiti Japonsko, pak smlouva
nenabude platnosti. Zákaz noční práce žen má
nastat 1. ledna 1910 a týká se všech podniků,
které zaměstnávají aspoň 10 osob. Noční klid
žen stanoven na 11 hod. Přechodní doba 10
let byla připuštěna pro cukrovarnictví, textilní
průmysl. V těchto odvětvích zaměstnáno mnoho
žen, jejichž síly jsou levnější než mužské. Ra-
kouští delegáti poslouchali tedy kapsám podni-
katelů, vymohše desetiletou lhůtu přechodní.

Věstník všeob. sdružení.

Schůze ústředního výboru 10. července.
Podpory nemoc. uděleny: J. Příbylovi v N.
Městě (14) 6 K, J. Špičkově v Rychnově (7)
4-50 K, Ant. Franzovi v Úpici (13) 5-60 K,
Kat. Hladíkové v Úpici (14) 6 K. Přijati 3
členové.

Schůze ústředního výboru 15. července.
Podpory nemoc. uděleny: Janu Špičkově
v Rychnově (7) 4-50 K, Anně Jurické v Pa-
rnicku (7) 3 K, Cel. Kaufmannové v Ústí n. O.
(4) 1-72 K; mimoř. podp. Josefu Staňkovi v Su-
šici 6 K. Přijati 1 člen.

Bursa práce. Přijmou se: Natěrač-
ský pomocník (stálá práce) Soustružník kovu
samostatně pracující u „První smičické slé-
várny kovů“ ve Smičicích; tamtéž přijmou se 2
učenici na sléváctví mosazu a bronzu a jich
zpracování. — Přijme se dovedný truhlářský
dělník, případně jen učeník. — Práci
hledají: Sochař a kameník přijal by místo
buď jako vedoucí nebo obyč. dělník na jemné
práce; týž po několik let měl samostatný zá-
vod sochařský a kamenický. — Zámečník, jakož
i starší dělník zbradnický, svobodný, svědo-
mitý, jenž se vyzná ve slechtění stromů, hle-
dají místo. — Místo hledá knihařský pomoc-
ník, vojny prostý, obeznalý ve vši práci. Na-
stoupiti může kdykoliv. — Velmi hodný 26letý
svobodný mladík, silnější postavy, tváře inte-
ligentní, jenž na svůj stav jest dosti vzdělaný
a vyzná se v pracích hospodářských, přijal by
místo čeledína na faru nebo u většího rolníka,
buď místo slahy v katol. domě nebo ústavu.

Upozornění. Znovu připomínáme, aby všechny
správy našeho sdružení se týkající zasílány byly
pouze pod adresou: Všeob. sdružení křesť.
dělnictva v Hradci Králové. Snad si toho tento-
krát všimnou funkcionáři odborů a skupin. — O-
bočky a skupiny nechtě se u Ústředí v Hradci Krá-
lové přihlašují o řecníka.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Ze Skorenic. V neděli dne 9. t. m. konal
zdejší Křesťansko-lidový a národní spolek schůzi.
Posoruhodnou byla při ní přednáška „O slovanských
naších apoštolech sv. Cyrila a Metoděje“, již měl
dp. Josef Řezníček, katecheta z Vamberka. V řeči,
na přesných dějepisných zprávách založené a rýslm
vlasteneckým duchem promluvené, seznámil nás pan
řečník s životopisem světců, s poměry tehdejšími jak
církve, tak i politickými, poukázal ke konci na
tu důležitou pro nás pravdu, že kdyby se národ náš
od myšlenky Cyrila-Methodějské nebyl uchýlil, byl by
dnes jedním z předních národů evropských. Ač úča-
stenství při schůzi, jak v létě obyčejně se stává, bylo
chabé, nutno doznati, že všichni přítomní a největší
pozorností sledovali slova páne řečníka. Poděkovav
dp. řečníku za sdánilou přednášku, skončil pak před-
seda dp. farář Jan Hnátek schůzi s tím přáním, by
p. řečník nás neopouštěl a opět nás navštívil. Zaplať
Pán Bůh! Jest si jen přáti, by takovýchto poučných
dějepisných přednášek bylo v našich spolecích více,
aby lid poznal, kdo podává mu pravdu a kdo klam.

Z Červených Pečků. Křesťansko-katoli-
cký vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se
sídlem v Červených Pečcích konati bude v neděli dne

23. července t. r. o 4. hod. odpol. měsíční schůzku
schází ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa
Kuchaře, na níž p. František Jehánek, učitel v Malo-
ticích, přednese: „Probuďme se, nedojme se.“ Itace-
ním vstup volný.

Různé zprávy.

(20) **Historický kontext.** Další ukázky z nekle-
rikální Zapovy Českomoravské kroniky. Česko-šidov-
ské hnutí kolem l. Páně 1680. „Zmínky zasluhuje,
že mnozí šidové Pražští hlásali se k národnosti české,
jak to dosvědčují četná jména na nábrocích na starém
hrbitově šidovském, kde nalezají se ženská jména jako
Vlasta, Libuše, Hanička atd., jména mužská jako So-
botka, Pardubický, Březnický, Žebrák a j., celkem ale
převládala u nich řeč německá, jak to úřední listiny
a zápisy jich dosvědčují.“ (Ať jako — dnes!) — Gre-
goriánský kalendář — vítězem. „Císař Le-
opold I. byl účinným ochráncem Leopoldinské akade-
mie přírodních věd, která r. 1670 s podporou jeho
vědecké díla své vydávati počala, a provedl, co se
předchůdcům jeho po celé století nebylo podařilo, že
totiž ve veškeré říši Habsburské byl zaveden jed-
notný kalendář, aniž evangeličtí stavové říši přijali
dne 23. září 1699 usnesení, aby též v jejich zemích
byl nový gregoriánský kalendář dle způsobu v zemích
katolických platného zaveden. Stalo se tak rokem 1700,
kdy bylo po dni 18. února následujících jedenáct dní
z kalendáře vypuštěno.“ (Ve století XVI. bouřili pro-
testanti proti katolické opravě kalendáře jako proti
zločinu; místo rozumného přemýšlení stihali opráve
nejhoršími potupami.) — Náboženství a poli-
tika. „Po celé panování Leopolda I. prováděla se
protireformace mnohem mírněji, než tomu druhdy bý-
valo, a při provádění jejím žádných násilných pro-
středků se již neužívalo. Jen v Uhrách bylo v té věci
proti nekatolickým přáním nastupováno, což zase mělo
příčiny své v tom, že právě z řad nekatolických stavů
tamních vycházela nejprudší opozice proti vládě císa-
řově, která až i k dynastickému odporu vedla.“ Páni
evangelici si počínali podobně jako nyní naši páni
Němci. Kde byli ve většině, tam katolickým přímo
způsobem vyhlašovali katolictví a katolíky; prostředky,
jakými udržovali výlučné panství evangelictví v Dánsku,
Anglii, Skandinavii, Německu jsou hodny španělské
inkvizice, o tom všem ale „neustranní“ pokrokaři a
ovčenci moderní, pěstující pátrací politiku, zůstanou
— mlčí. Kde ale byli páni evangelici pod vládou
katolickými, neb v menšině, tam chtěli buď pro svou
konfesi nadvládu neb aspoň rovnoprávnost. Naši
Němci podobně! — Spoutaná církev svým
ochráncem — státem. „Veliká práce o otáz-
kách čistě církevních spadala na bedra kardinála
Harracha, při čemž bylo nepřijemno, že moc státní
a sněmy zemské vždy více a více zasahovaly do
ústrojí církevního, aniž bývalo možno tomu za-
brániti.“ (A přece odpárci katolické církve líčí
tuto církev jako všemohoucí, jako poručníci státu;
zatím církev ocitala se v poutech čím dál horších).
— Snášlivost evangelických vládců. „Císař Ferdi-
nand II. (po vpádu Saském) však, ač velmi rád byl by se s kurfiřtem Saským dohodnul,
většinu výminek od něho podávaných naprosto sa-
mčil. . . . Proti požadavku kurfiřtovu, aby vyznavači
Angélské konfese směli se do dědičných zemí na-
vrátiti, vyslovil se císař s největší rozhodností. . . .
Když pak vyslanci kurfiřtovi stáli, co se této výminky
týče, na svém, dovolával se císař obrátit se k zásadám
od protestantských knížat první prohlášené a prováděné,
že totiž upravovati náboženské poměry poddaných
přislul panovníkovi, a žádal, aby měl v této věci tu-
též volnost v dědičných svých zemích, kterou má
každý kníže německý.“ (Panovníci protestantští na
krev utiskovali v zemích svých katolíky, ale pro své
souvěrce žádali od katolických vládců kolegi
svých plnou volnost ve vyznání! Ať jako naši Němci
v ohledu národnostním.) (Zapova Českomoravská kro-
nika VI, 169, 378, 950, 1005.)

**Průšácké evangelium ve službách
germanisace.** Lužičtí Srbové, zbytkové velké sta-
roslovanské větve v nynějším Prusku, čím dále pro-
padají germanisaci a sice více v dědinách evangelických,
kde učitelové a kateřové evangeličtí bez otychu
učí a kázají dvojazyčně, němčině všude dávajíce před-
nost, třeba se dle zákona na školách srbko-lužických
má vyučovati srbsky náboženství a srbčině; v srb-
ských vesnicích katolických káže se však lidu ve směs
srbky i ve školách pilněji se hledí mateřštinu. Věru
výstražný úkaz pro nás Čechy, kde bychom už byli,
kdybychom přijali průšácký evangelismus.

O ruských revolucionářích ruský li-
terát S. F. Šarapov napsal: „Konečně se vřed (vnitř-
ních ruských nepokojů) provalil. Lze si něco blou-
pějšího představit, než bloudění „Potemkina“ v Čer-
něm moři s kradeným uhlím a proviantem, s židov-
skými veliteli, a židovskými studenty a jakýmsi
záložním kadetem Alexejem jako kapitánem? V
chorém těle mariny (námořnictva) mohly se revo-
luční rozkladné prvky nejméně zabudovati, ale bylo
štěstím, že jejich ničivé dílo právě v tom okamžiku
stalo se zjevným, kdy emancipace židovstva veřejně
se přetřásá. Máme dostati „konstituci“; že jí má Rus
býti účasten, je však věc vedlejší, hlavní jest udělení
aktivního i pasivního volebného práva židům. „By-
rokracie“ má býti odstraněna, říšská дума (sněm) má
kontrolovati veřejnou správu, ale židé musí při tom
býti. Neznamená to učiniti kozla zadržníkem? Jest
ozdravení naší státní správy myslitelné, připustí-li se
u ní vliv židovstva, tohoto klasického představitel-
ského? Leč když židovský tisk celého světa rá-
mou, pospíší si ministr vnitra, aby rozčileného I-
sraele upokojil a ujistil, že jsou předčasný „obavy“,
jakoby říšská дума bez účasti a součinnosti židů
měla vejti v život. Bylo to skoro k soufání, když tu
najednou probleskl paprsek naděje. Sotva byl ukli-
dující telegram prohlášen, spatřujeme židovský výbor
20 mužů a 30 židovských studentů konati projížďku
na ruských válečných lodích, střílet a topiti důstoj-
níky a počínají poznávati, co nám emancipace ži-

dovstva přinese. Snad přece dostaneme naši vysokou
konstituční vládu? Nešťastně však jest, že nám
židé v tomto roce předvedli všechna škla svého pro-
gramu? Co učinili v nitru Ruska, toho jsme všichni
svědky. Co však učinili v armádě a ve válce, přijde
v celém svém rozsahu na světlo: opravu pozemního
Doud známe jen některé podrobnosti. Víme, že hlav-
ním šéfitelem — zkažeností v námořním ministerstvu
byla jeho židovská firma. Ginzburgova, víme, že nám-
řid Puljakov dodával vepřa a jak to žil; víme, že
židovské firmy, dodávaly důstojníkům dalekohledy,
s okenním sklem, víme, že židovští vojáci svá ruská
velitelství při každé příležitosti zrazovali Japoncům,
a víme, že snad není jediného židovského lékaře
v ruské armádě, který by nebyl šéfitelem revolučních
spisů. Jak může po všem tom, po „Potemkinu“ a Po-
bedonosevu? býti ještě řeči o emancipaci židovstva?
Tato otázka musí považována býti za odbytou! Vy-
práví se, že sám hostitel o rovnoprávnost židů před
trůnem, kníže S. N. Trubeckoj, když sebral na „Po-
temkinu“ pravou tvář svých chráněnců, nedovedl se
zdržeti a zvolal: „Čest aby to val!“ Doufejme, že
nervosní a hysterické plémě židovské bude ještě hůře
pokračovati ve své revoluční činnosti. Nešťastí-li jim
„Potemkin“, ať vezmou vše, co chtějí, „pod své velání“,
aby tím co nejrychleji z našeho byrokratického ovařadní
zaplašili zpozdlé náhledy o potřebě zastoupení židů
v říšské dumě a s židovské emancipaci. Nemá sou-
druží ote svaté naděje, že Rusko přece unikne ži-
dovské smyčce.“

**Naši socialisté podporují
ruské revolucionáře.** Právě konají se po všech
státech evropských sbírky na podporu revoluce v Rusku.
I rakouští socialisté demokraté tedy i čeští nepřekřtě
přiznávají se k těmto sbírkám. Ale ani jim nenapadne,
aby se nad takovým barbarstvím zastavili, třeba hlá-
sají na jedné straně bratrství; žid chce býti v Rusku
pánem, tam mu kyne největší rebach a proto pořízený
služebníci socialisté demokratický hned sází haléře re-
volucionární židovskému.

Dům pro tovární dělnice. Továrníci
v Alfeldu v Prusku shodili na společné útraty dům
pro tovární dělnice, v němž poskytuje se těmto strava.
a oyt za 45 feniků. Obyvatelky domu mají možnost
šití, prádla a žehlit a atřítavě musejí též vypomáhat
při vedení domácnosti. Jídlo, ložnice a pracovní-
 jsou velké a veselé, opatřeny centrálním topením.
Taky koupelny a herny jsou v domě k dispozici. Va-
drou sálach se zvláštním vhodem pro muže prodá-
vají se sýté obědy za 30 feniků.

Krutevláda sociálně-demokratická.
Ve vídeňské továrně Demyg a spol. pustili se právě
do velikých zákazek z Ruska. Ale masky revoluční
výbor, jehož členy jsou většinou židé a socialisté demo-
kraté, kteří vůbec na všech stranách v Rusku účastní
se pilně nynějšího revolučního hnutí, způsobili, že
dělníci zastavili práci. Firma sháněla tedy nově děl-
níky. Přihlásil se také dělník bez zaměstnání, otec 6
malých dětí a s velikou radostí chopil se práce. Ale
drabného dne stávkující přepadli do práce ubírajícího
se otce, poznamenali ho kamením a noží a teprv na-
slib, že práce v továrně zanechá, ho z rukou svých
pustili. Co na tom, že ubožák i s dětmi svými musí
dále hladověti! Tak se jeví v praxi to sociálně demo-
kratické heslo: rovnost, volnost, bratrství.

Reforma v nalezinecství. Unesením
zem. výboru království Českého přestává přístě na-
lezinecká podpora všem v zemské porodnici a nalez-
nici ošetřovaným matkám vůbec dnem provádění se
matky dítěte. Následkem toho vystoupil nalezinec dnem
provádění se matky z péče nalezinecké a matka, vlastně
rodiče jsou povinni své dítě vzít do vlastní péče.
Úspor takto získaných fondů zemskému použije se na
provádění nutných časových reforem nalezineckých.
Tím přispěje se zvláště i k tomu, že nalezinci neod-
cizí se tolik vlastním rodičům jako dosud, přispějeť
se takto i k utužení pánky mezi rodiči a dítětem,
k urychlení legitimace nalezenců, k zamezení utajo-
vání pokleků z mládí nemanželskými matkami snou-
bencům a k odvrácení zhubných mnohdy toho ná-
sledků pro poměry rodinné, jakož i nemění k obme-
zení přetěžování domovských obcí opatřování nalezenci.
Záleží ovšem na dozorních orgánech, aby každé pro-
vádění se matky nalezence neprodleně oznámili ředi-
telství ústavu.

**Sociálně demokratičtí přátelé ži-
vnosti.** Když se v poslanecké sněmovně ve Vídni
jednalo nedávno o zřízení permanentního výboru ži-
vnostenského na říšské radě, tu právě socialisté demo-
kraté velice prudce vystoupili proti tomuto potřebnému
zřízení; na jejich straně stáli ovšem také zástupcové
kapitalismu. A k těmto živnostenským přátelům so-
ciálně demokratickým přibyl zvlášť význačný soudruh
a sice člen panské sněmovny dvorní rada šid Jeittele,
který se v panské sněmovně rovněž prudce opřel chy-
stanému zřízení. Žid Jeittele jest jedním z bezohled-
ných kapitalistů, jichž moc dělníci velmi často a bo-
lestně počítali. Soudruzi u štábu mají tedy nového bo-
hatého strýčka, kterého si nesmějí rozlobit, vždyť jim
přece někdy něco od něho kápne do suché kapsy; a
ti prostí soudruzi ať se dále slepě ženou za židovskou
bludickou sociálně demokratickou!

Co třeba činiti při popáleninách.
K nejhroznějším a v domácnosti nejčastěji se opaku-
jícím neštěstím náleží bez odporu popálení. Zvláště
paní, které často neopatrně lihem a petrolejem sachá-
zejí, jsou tomuto hroznému nebezpečí vydány. Ducha-
přítomnost může tu často veliké neštěstí zameziti.
Chyťme-li oděv někoho, porazme hořícího k zemi a
hoďme naň deky, tlusté a tlusté šaty, abychom oheň
udusili. Líh a petrolej hoří také pískem nebo po-
pelem dobře se uhasí — nikoli však vodou. Popále-
ným osobám rozřežeme nebo rozstříháme šaty, bychom
je co nejrychleji s těla száli, puchýře neprotrhneme a
nepropíchejme, nýbrž obvažme popálená místa čistým,
nesoleným sádlem a obvazovou vatou. Při popálení
lihem, kyselinou atd. omyjme rány čistou vodou co
nejhojněji, obvažme vatou a dejme přes to ledové
obklady.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvateryův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
(pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
lémi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nestetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpo.

— Lázně vanové denně. —

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboučky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonale při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Nábytek

zaručené co nejso-
lidnější a nejkus-
nější ve vlastních

dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský v Hradci Král.,

proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a rezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jele, Boží hroby, křidé, kasatelný,
spovědnice, křesťelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Svůj k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

— nákrčníky, —

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,

— kanafasy, —

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtiskuté ručníky,

deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí č. 136.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
bířmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrátova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

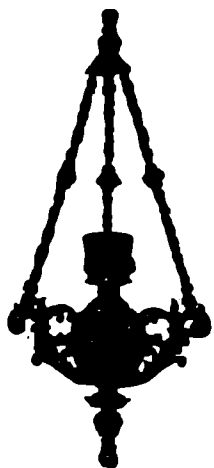
V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a al. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad

plan a pianín.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam. na výstavách

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučení parčí spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
s: doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jsou v ohni slati a stříbři. Na požádání hotové
práce na ukádku, rozpočty, nákresy nebo ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní náčiní. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chápujím kostelní úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesné vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

všeobecně v ohni zlatené
a stříbrené. zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
snovslacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
sálou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborí, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křest, svíců, pa-
ciálků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Káva nejjemnější jakost, výtečná aroma.
Zásilký franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

K
Bourbon, jemná . . 12-
Jamaica, velejemná . 12-50
Scemanic, zvl. chut. 13-
Quatemala, velejem. 13-20
Zlatá Java, velejem. 14-
Portorico, spec. Pis. 15-
Ceylon, výtečná . . 17-
Menados, specialita. 17-

Pražená:

K
Perlová, jemná . . 15-
Liberia, obrovská . 16-
Směsi:
Kavárenská, velej. . 16-75
Pařížská, specialita. 17-75
Pražská, výtečná . 19-70
Čaj, jak přibal 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkopraha. **Posuďte!**

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Dávěry hodným všílky na výběr též i na splátky
bes svýšen cen. — Založeno r. 1843

Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové
provádí přesně dle moderních
pořádků, s uměleckým při-
hlášením k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rozpočty sestavuji zdarma.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
steiní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrešy a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, kobereč a
koveého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Pensionát
Uršulinek
V ČESKÉ SKALICI.

Obsahuje německou osmitřídni školu s právem
veřejnosti.

Chovanky mohou se též vzdělati v jazyce českém,
francouzském a anglickém; mimo to ovičiti se
mohou v malbě, v hudbě, učiti se vésti domácnost
a všelikým ženským pracím i vaření, šití a
připravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem po-
žadavkům.

Platí se měsíčně 42 K; za hudbu zvlášť.

Školní rok potíná 15. zářím b. r.

Představená.

Velkozávod
koberců, záclon a všech druhů pokrývek.
Zboží lůžkového.
Železný nábytek. Nábytek z ohýbaného dřeva.
Úplné vybavy nevěstám.
Ilustrované ceníky zdarma a franko.
JAN STOUPA V PRAZE,
Václavské náměstí 32.

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. července 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Sdružení katolických zemědělců.

II.

(3) Naši odpůrci táží se s farizejským údivem: „Jest slušno, aby se náboženství vplétalo do politiky? Proč míchat náboženství, konfessi do otázky zemědělské?“ Na takové vzdechy odpovíme: Neporázejte, pánové, sami sebe! Jen bezky důsledně! Kdo vplétá do politiky a do otázky sociální náboženské úvahy nejvíce? Některé vaše žurnály vedou si docela tak, jako by potlačení katolického náboženství bylo věcí přednější než kterákoli vítězná politika a než nejlepší sociální reformy. Pokud politikové a sociální pracovníci budou tak pánovitě rozkazovati občanstvu katolický smýšlejšímu, které náboženské zásady má z rámce svého přesvědčení vypustiti, potud nutno, aby katolíci nad jejich „politikou“ ostražitě bděli. Pokud budou poslanci kurážně vystupovati na kazaletnu, aby věřící „opravovali“, potud katolík již z jednání jejich bráti si bude poučení, že náboženství s politikou úzce souvisí. A zkrátka: má-li náboženství vůbec právo na existenci, musí pronikat celý život náš, tedy i politiku jako kvas. Bylo by to pokrytectvím a nedůsledností, kdyby někdo chtěl dělati katolíka jen v kostele, ale v praktickém životě mimo chrám nechtěl katolické zásady v praxi uváděti. Má býti náš rolník v chrámě katolíkem a venku nábožensky bezbarvým občanem, poslouchajícím rozkazů kteréhokoli politického mluvky, jenž si často i do našeho náboženství neobratně zabrouse? Má katolík svěřovati svoji existenci a osudy své víry důvěřivě nějakým Alfonsům Šťastným? Má to býti katolickému rolníku jedno, mluví-li za něho člověk, který zřejmě a velice drze popíral Kristovo Božství? Náboženství přý jest věcí soukromou! Tak často mluví ti, kteří svými „vtipy“ a útoky sami činí z náboženství věc veřejnou. Tedy prakticky uplatňovaný názor našich odpůrců jest asi tento: „Chceme-li do náboženství bušiti, musíte vy, katolíci, dovolit, aby se stalo při té příležitosti náboženství věcí veřejnou; chcete-li si však sami svoje náboženství hájiti, považujte je za záležitost soukromou, která se v parlamentě a na politických schů-

zích přetřásati nemá!“ Šikovná logika, že? Tázeme se zde, zda evangelíci podporovali kdy poslaneckého kandidáta, který by byl smýšlení otevřeně katolického. I když takový kandidát ani slovem o církev evangelickou nezavdál, pracovalo se se strany evangeliků houževnatě proti němu. Ale — katolík má seděti stále pod stolem, aby sbíral vděčné drobty, jež se mu se stolu poslanců milostivě předhodi.

Pokud české poslanectvo otevřeně nebojovalo proti víře lidí těch, od nichž bylo zvoleno, zachovávalo katolictvo mlčení. Když však na veřejných schůzích a v parlamentě každou chvíli se ozývaly jízlivé poznámky o katolictvu, není divu, že nastal v katolickém táboře protitlak. Či měl obr, do něhož zvláště v pověstných „Šípech“ tolik bylo kopáno, věčně spáti?

Když se zakládala jednota katolického učitelstva, co tu bylo pokřiku, aby se zbytečně netrhala národní svornost. „Národní listy“ se tázaly, proč přý jest potřeba extra-katolických učitelů, když stejně učitelstvo po katolicku si vede. Teď to vidíme zřejmá, kam bychom přišli s naprostou důvěrou. Oficiální orgán organizovaného učitelstva staví se netoliko zcela určitě proti katolické víře, ale bojje za odstranění náboženského vyučování ze školy vůbec. Teď promluvil štáb zcela bez přetvářky. Ne napadá nám smahem odsuzovati organizované pány jako odpovědné nepřátele; ale ti, kteří jsou v organizaci přesvědčením katolíky, jsou většinou překřiknuti, zastrašeni, tak že se neodvažují veřejně vystoupiti proti strannickému utlačování katolicismu, jaké provádějí jejich „pokrokoví“ kolegové. V „Českém Učiteli“ vůbec se upíralo rodičům právo vésti dítky cestou vlastního přesvědčení. A který organizovaný pán vystoupil proti takovému zušlechťování? A přece každý nestranný člověk uznati musí, že mají na děti větší právo rodiče než učitel.

Zakládaly se u nás spolky socialistické; pokud předáci jejich necítili pevnou půdu pod nohama, tvrdili, že to jsou spolky pro svépomoc dělnictva, které považují náboženství za soukromou záležitost každého jednotlivce; tedy přý to nejsou spolky protináboženské. Ale podívejme se nyní, k čemu hlavně spolky ty

pavličku po jedné straně domku. Štítu domku neb lomenice peště modře neb červeně pomalované.

Pole jsou majetkem rodiny a oženili se syn, pracuje dále na společném pozemku, vše řídí nejstarší člen rodiny. Uprostřed vsíky nezbytná „církev“ s několika modře malovanými báněmi, podle toho malý domek pro popa i dáčka, t. j. pomocníka popova. Národní kraj viděti lze pouze v neděli, kdy dívky i hoši nosí bohatě červeno-černé vyšívané košile — jinak obyčejný kraj evropský, jenže dělník nosí koblihu přes spodky vytaženou a pasem neb barevnou šňůrou staženou. Pěkných koňů, krav i ovcí velké množství. Ano se zde pole nehnojí, nýbrž třeba kolik let úhoří, vozí se hnůj k řece, kde jej nejbližší velká voda odkládá. Arci, divné to hospodaření, ale vidíte-li ty ohromné lány polí, sami uznáte, že by se ani včas obdělali nemohly, kdyby se pracovalo po způsobu našem. Pole se jen mnohdy dřevěným pluhem trochu nakypťá a do toho se seje, kdežto velká část polí leží ladem. Na těch se pase. Pravda, že by se na menší části dobře opatřeního a pohnoujeného pole získala žej bohatší, ale tomu mužik nerozumí a rozuměti nechce. „Naroste nám dost,“ to je jeho hlavní argument. Též slepic, krůt, hus i kačen mnoho se pěstuje. Pro nedostatek zdravé pitné vody a pro drahotu piva i v největším horku pije se zde obecně čaj nebo kvas, o němž níže se zmíním. Na to však třeba zvyknouti a sklenici čisté vody pramenité to nenabrádí.

Je neděle, a po vzájemné úradě chceme navštívit slavné ruské místo poutnické t. zv. „Svaté hory.“ Vlakem jsme přijeli do města Slavjanská, kdež nás již očekávali naši kočové. Vsedli jsme a o závod s větrem drnčely naše malé kočárky po koprbatém dláždění. Za krátko ale odbočili jsme v polní cesty, kterou kočové, jak tvrdili, dobře

slouží! Dělnictvu mnoho nepomohly; za to však za peníze, sebrané i od důvěřivých katolíků, vytiskli předáci statistice podvodných brožur protikatolických; za peníze sebrané vysílání na všechny strany řečníci štváti proti katolické církvi. Typografové z Moravy a z Čech sdružili se k hájení společných zájmů. Vedení převzali socialističtí soudruzi a ve svém „Veslavínu“ věnují plno místa pro štvání proti katolíkům. Obuvníci sdružili se také pod rudou vlajkou. Ale ukázalo se brzy, oč se jejich stavovský orgán hlavně staral. Katolický smýšlejší členové měli platiti — na účelové články proti katolické víře. Ale když v Hradci Králové založeno všeoborové sdružení katolického dělnictva, hned ze socialistického tábora ozýval se poplašný pokřik, proč se má trhati solidarita dělnictva! Přý to bude jen na škodu dělnictva vůbec! Vida bratry — kamarády! Pokud katolické dělnictvo dřímalo, potud se bušilo pohodlně do jeho přesvědčení. Když však katolický dělník dokázal, že dovede své pomoci prováděti i bez pomoci hanobitelů katolické církve, už dostávali socialisté respekt. Při stávkě horníků v Porúří ukázalo se zřejmé, je-li pro dělný lid prospěšnější organizace katolická či socialistická. Není divu, že po praktickém závodě mezi svépomocí katolickou a socialistickou získala katolická organizace mnoho tisíc nových členů. A co učinili socialisté v okamžiku pro ně tolik mrzutém? Jako chytráctví diplomaté naladili škarohlídnou tvář v úlisný úsměv, přestali psáti o katolících jako o „svíčkových babách“, sprosté nadávky zavřeli do svého „vzdělávacího“ magacínu na pět zámků, počali katolíkům docela i pochlebovati a zvali je — ku společení jako staré bratry. To byl následek toho, že katolíci horníci vytvořili mohutnou organizaci, že dovedli imponovati veřejnosti svoji svépomocí označenou štítem katolicismu.

Z těchto úkazů čerpejme poučení pro budoucnost. Vidíme, že pokud katolík sedí psalně v koutku, pokud svěruje starost o svoji existenci rukám lidí smýšlení protikatolického, potud se do něho pohodlně buší. Jakmile však katolictvo organizované promluví, jakmile dá hromadně na jevo, že jízlivé urážky svého poctivého náboženského přesvědčení nechce dále

znati. Cesta tvrdá jak mlat; asi 4 dny před tím sprchlo, černá země se slila a ztvrdla. Lehký, příjemný větřík pohrával dlouhými hřívami našich vraníků. Jedeme sem tam po ní cestou, nějak divně se to točí, tvářnost krajiny stále stejná — lány polí, lány úhoru a celé ohromné lány plevle; krajina vlnitá, bezvodná, bez lesů. Nikoho nepotkáváme, široko daleko nikoho nevidíme. Tu a tam daleko v dolíku malá vesnička.

Najednou kočové stanou. Uprostřed širých polí — cesta končí. Vjeli jsme na cestu slepou! Kočové stojí na svém, že cesta dříve šla tudy dále, a že nejspíše mužici ze vsi, cestu zúmyslně zorali a zasel, by jízdou cizím tudy zamezili. Několik „psích synů“ bylo těm mužíkům za to odměnou; a přes náš protest pustili se kočové s kočáry přímo přes pšenici, kudy dle jejich názoru cesta dříve šla, ač o tom sám pochybuji. Ale šťastně dostali jsme se v malé chvíli na hlavní silnici, t. zv. poštový trakt. To je, panečku, cestička! U nás uorává jeden dobrý soused druhému mez, by získal půd půdy, a zde v nejménější půdě cesta 25 sáhů široká! Tak je předpis pro poštovní cesty! Nikdo zde totiž cestu neopravuje; je-li bláto, neb cesta rozjezděná, jede se vedle a pak zase vedle, až se rozjezdí celá šířka cesty a tu obyčejně na druhé straně cesty to již trochu proschlo i jezdí se zde znovu. A neproschlo-li, také žádné neštěstí! Jede se polem, po obou stranách 25sáhové silnice!

Jedeme již půldruhé hodiny, tvářnost krajiny počíná se měniti. Vlnitá krajina přechází v hornatou s dosti vysokými kopci, na nichž konečně i kus lesa se spatřuje. Jedeme skrz velikou, dosti vystavnou vesnici; dle velkého kostela souditi lze že jest i dosti bohatá. Mužici mají nějaké sebrání, živě rokojí na dvoře většního domku, kdežto jejich báby sedí opodál, přes cestu, neboť do rady plésti

FEUILLETON.

Výlet na „Svaté hory“ v jižním Rusku.

(Gubernie Charkovská.)

Píše Hradečan O. S.

Jsem osudem zavát do jižního Ruska, do místa vzdáleného od Hradce asi 2100 kilometrů. Žiji zde ve stepi dosti hustě obydlené, v krajině úrodné i poměrně dosti zavlažované. Země, tak zv. „černava“, hluboká, těžká půda, slytá bez velké námahy rok co rok pravidelně pěknou úrodou. Jen v obzvláště suchých letech vypadne obilí ještě přede žněmi, tak jak vyboří celá step pravidelně po žních pod zárem palčivého úpalu slunečního, který v červenci a srpnu dosáhne přes 40° R. Dvě řeky a sice Torec a Majáčka i potůček Bělinka zavlažují širokou kotlinu, vroubenou dosti vysokými kopci, jejichž vrcholky bělají se ve svitu slunečním. Je zde útvar křídový; křída sněhobílá na kopcích vyčnívá až na povrch země. V údolích pěstují se všechny druhy obilí a mimo to na velkých lánách melouny t. zv. arbuzy, kukuřice a slunečnice (jejichž semínka s veverčí dovedností vylupuje a vykusuje po celý rok kde kdo, starý i mladý v každé prázdné chvíli); ale za to vrcholky kopců jsou úplné holé, les je zde vzácností, ano stromů vůbec velice málo i okolo obydlí. Maloruská vesnička — samý malý domeček slamou krytý, střecha hladce učená jak blavička způsobného děcka. Domky dřevěné, ale oplácené směsí hlíny, řezanky a výmětů kravských, kterážto směs výborně na dřevě drží; vše uhlazeno a křídou obšleto, takže domky vypadají jako z cukru. Střecha poněkud přesahující, sloupky mnohdy ladně vyřezávanými podepřené, tvoří jakousi krytou

snášeti, hned se nepřátelé naší víry zaleknou, hned naladí jinou písničku.

Nevidíme něco podobného i při šíření sdružení katolických zemědělců? Naším přesvědčením jest, že by byl sotva pan poslanec Prášek tolik velebil v pražské své řeči zásluhy duchovenstva a že by byl sotva otevřeně uznával důležitost náboženského přesvědčení katolického rolnictva, kdyby nebyl měl za zády utěšeně se rozvíjející sdružení otevřeně katolických zemědělců. Pokud upřímní katolíci mezi rolníky spali, chodila strana agrární kolem náboženského přesvědčení většiny svých členů jako kolem horké kaše. Měla veliké ohledy i k zřejmé nepoctivému, štvavému tisku protikatolickému. Toť se rozumí, že vymazlení naší odpůrci nezůstali agrárníkům na náhlou přízeň ke „klerikalům“ odpověď dlužni. I „Český Učitel“ volal honem agrárníky k pořádku. Hruza hrůzoucí, kdyby se tak agrární strana „zklíkalisovala!“ Pastorům se může klaněti každý, ale zastane-li se někdo náboženství katolického, hned jest oheň na střeše.

Agrární „Obrana Zemědělců“ ocitla se výtkami „Čes. Učitele“ v úzkých; vytáčí se diplomaticky. Vždyť prý pan Prášek nečinil pohrůžku učitelstvu pro jeho „svobodomyslné“ přesvědčení. Tu to máme. „Obrana Zemědělců“, orgán to rolnictva převážnou většinou katolického, bojí se odsouditi zřejmé nepoctivosti, jakých se dopouštěli organisovaní pánové ve svém orgánu „Čes. Učitel.“ Chce objímati katolíky a naše úhlavní nepřátele zároveň. „Obrana Zemědělců“ snad ví, že „Čes. Učitel“ jako oficiální mluvčí organisovaného učitelstva postavil české kněžstvo vůbec v jednu řadu s Drazdym, že vidí v kněžích vůbec zlomyslné násilníky, které chce vykopnouti šmahem ze školy. Ví, že „Čes. Učitel“ upírá právo katolickým rodičům vychovávat děti ve vlastním přesvědčení, atd. Či dovede strana agrární na jednou hájiti volnost katolického přesvědčení a zároveň straníckou svévolí protináboženskou vychovanců „Čes. Učitele?“ Neříkáme, že by „Obrana Zem.“ úmyslně chtěla katolickému rolnictvu škoditi. Ale nemá ani tolik odvahy, by zřejmě vyznala, že s protináboženským a nepoctivým štváním pohlavárů ústředního spolku učitelského souhlasiti nemůže. Až však sdružení katolických zemědělců ještě více zmožutní, bude agrární strana přinucena k vyjádření určitějšímu. (Dokonč.)

Volné listy.

(Celková politická situace. — Nekázeň poslanecká.)

(8) Přítomná doba naplněna jest zajisté důležitými ději, z nichž mnohé i přes místní vzdálenost dotýkají se našich českých zájmů. Válka rusko-japonská a ruské porážky jsou události světové závažnosti a obzvláště evropského výzvu. Krise dualismu a neústupnost Uherů otfásají samými základy naší říše a stoupající agitace všenněmecká sřkový list dávno již odhodila, neboť cíle její nepokryté byly vysloveny v rakouském parlamentě: „Hoch den Hohenzollern; Alldeutschland Heil!“ Také nedávná diplomatická útočnost Německa proti Francii a hned na to vyjasněná tvář a rty o,

se nasmějí. Arci i zde se to obejde tím, že muž doma řádně praeparovaný tlumočí v radě přání své ženy — právě jako jinde. To jsem rád, že jsem neřekl kde. Vyjíždíme z vesnice a kočové upozorňují nás na kynoucí nám již bane nejvýše položeného kostela Svatohorského. V tom ostré zatáčka kol vrchu — a najednou vynořuje se před námi krajina opravdu malebná. Patříme do údolí, v němž řeka Donec žene svou čistou vodu širým řečištěm, po jedné straně vysokými křídovými skalami vroubeném, na nichž vysoké stromy do výše se vypínají; po druhé straně luka, starými buky porostlá. Koně ženou strnou cestou k vodě; staneme před mohutným prámem na převoz (prám uvádí se v pohyb lanem přes celou řeku nataženým). Čtyři povozy najednou umístí se na obrovském tomto prámu. Na Donci celá hejna kačen domácích. Úzkostlivě hledí dostati se ku břehu. Pátrajíce po příčině, mimovolně obrácíme zraky na všechny strany; s údivem vidíme nad námi kroužiti tři mohutné dravé ptáky, z nichž největší má v rozpjetí křidel zajisté as i metr. Ve velkých obloucích lenivě krouží nám nad hlavou; patrně jen přítomnost tolika lidí zbraňuje jim vrhnouti se na kačky. Prám přistál a my jedeme dále. Donec tvoří zde veliký oblouk, který jest nám užasnouti. Jedeme již po pozemku klášterním. Mohutné duby a buky lemují šťavnatá luka a skytají malebný pohled i vítaný stín. Pojednou otevře se tato zelená stěna a před námi vystupuje zbudovaný mezi křídovými skalami i nad nimi, kolem zelené obklopený slavný klášter s velkým hospicem, kostelem a několika kaplemi. Budovy bílé jako sníh, na věžích pozlacené bane a kříže. A ta zelená okolo! To vše zrcadlí se v Donci tak, že obraz této úchvatné partie ve vodě vidíme. Skvostný věru to pohled! (Pokrač.)

plývající nejvšelejším přátelstvím měly by vypočteny pouze pro jisté obchodní prospěchy v Maroku, nýbrž měly na zřeteli určité možnosti v čase budoucím. Vypadalo tak, jako kdyby byl Vilém Francii řekl: „Vidíš, jak jsi osamělá ve chvíli porážky svého spojence. Mohl bych se na tebe vrhnout a rozdrtit tě, ale neudělám to, protože chci býti tobě dobrým sousedem.“ A trochu mezi řádky čteno, mělo chování Německa ten smysl, aby Francie velkomyslností Vilémovy vzpomínajíc, neohrožovala jeho záda, až by nadešla chvíle, kdy by mohly voje německé býti zaměstnány v těch zemích, v nichž Němci hlasitě volají po velkém Německu. Mnoho tu různých věcí a přece mezi nimi jest určitý vztah, jest v nich jeden důležitý bod, jde v nich o jednu vážnou skutečnost. Skutečnost ta se nazývá: boj o zachování Rakouska a boj směřující k jeho zničení. Boj Rakousku nepřátelský neodehrává se sice posud ve vřavě válečné v houkání děl a střelbě pušek, ale probíhá již dávno stanicemi různých všenněmeckých spolků, připravován jest v ohnivých myslích všenněmců a stájen jest v kabinetech politikův a státníků, u nichž jeho ideový zárodek obsahuje již všechny možné jeho tvary v rozličných kombinacích. A jak pečlivě odměřují se síly ke konečnému zápasu. Z počátku války rusko-japonské každý Slovan zajisté byl překvapen velikým přátelstvím Vilémovým k carovi. Přátelské dopisy, prodej torpedovek, ochotnost německých parolodí, vše to nasvědčovalo přichylnost držitelů německé moci k slovanskému Rusku. Německé časopisy, nedovedouce utajiti vztek proti slovanskému Rusku, štvaly o závod a každá porážka vojsk ruských poskytla jim pravých duševních hodů. Později však i v těchto nižších vratvách pochopili úmysl německé diplomacie a nejnověji i z této strany podněcováno jest sebevědomí ruské, jen aby ve válce bylo pokračováno. Vše to nemá jiného smyslu, než aby Rusko ve vzdálených končinách Asie se oslabilo ještě důkladněji a vše to nemá jiného cíle, než aby Německo v daném okamžiku ve středu Evropy volně mohlo rozhodovati. Překážky se odstraňují a kličky se zatahují.

A co Rakousko? Není ani možno, aby státníci rakouští nebezpečností toho neviděli, ale jsou nyní malomocní a poutáni vnitřními zápasy. Státníci rakouští, opravdu rakouští, nemohou nepozorovati těch osudných důsledků, které způsobily dřívější vládní směry, slovanským národům v této říši tak nepřátelské. Mělo-li Rakousko býti nutným a mocným středoevropským státním útvarem, pak nebylo k tomu cíli jiné cesty, než zabezpečiti všem národům jeho stejnoměrný vývoj na podkladě spravedlivé rovnosti. Tento jediný prostředek ke zdravému životu a velmocenskému postavení Rakouska však byl zaměněn nadříváním Němcům a potlačováním Slovanů. Tolikéž ústava z r. 1867 byla plodem úmluvy liberálních Němcův a Maďarův o rozdělení moci a nadvlády, aby v Uhrách panovali Maďaři a v Předlitavsku Němci. Tím do roubení tohoto státu vložena zhoubná červotočina a jedovatá houba rozkladu. Dnes símě to nese své ovoce. Všechno potlačení sverázného života uherských Slovanů, všechno to dušení a škrcení, s kterým bylo a jest bojovati Slovanům předlitavským o rovnoprávnou přízeň veřejné moci — všechno to bylo ať vědomé ať bezděčné podkopávání základů habsburského rodu a jeho državy.

Nynější vzpoura uherská jest jen nutným a přirozeným důsledkem ústavy z r. 1867. A kdyby aspoň Cislajtanie byla proti uherské revoltě sjednocena! Slyšíme dnes sice volání našich ministrů po mocném soustředění všech sil a stran proti kritickým událostem, ale musí naši státníci také položit základy a uskutečniti podmínky, aby zejména národ náš záchranné práce proti Maďarům mohl se zúčastniti. Jsou dva významnější prostředky, které by zneemožnily maďarským stromům růsti až do nebe. Čilejší rozmach nemaďarských národností v Uhrách, kterážto samočinná, uvědomělá svépomoc měla by býti i od vídeňské vlády zdatně podporována, a pak sjednocenost národů v Předlitavsku. Tady překážejí Němci, kteří brání i jen nejmenšímu drobtu spravedlnosti vůči nám Čechům, jak dokazují jejich reje protiuniversitní. A pak Němci nikdy nevzdají se ani těch nejmenších výhod národnosti své ve prospěch zájmů rakouských. Že by se Němci svých opevněných posic vzdali, v to mohou doufati lidé velmi naivní a právě tak zpozdilosti by bylo očekávání, že Němci nebudou bouřiti proti české universitě a rovnoprávnosti jazykové. Také nelze kojiti se nadějí, že vláda po dejme se naproti německé državě nějaké různé proměny poměrů. Z toho jde, že Slovanům předlitavským a zejména nám Čechům může prospívati jen vážná a všeliká dobrodružnost prostá politika, politika střídavá, účtující s těžkými proměnami v Uhrách a varující se odvážných sázek na nejisté karty.

V našich radikálních a pokrokových táborech prudce se vyčítá poslancům, že uvě-

řivše slibům Gautschovým, propustili vládní předlohy. Kdyby byly bývaly urovnány zápletky v Uhrách, zajisté byl by postup naší delegace důraznější. A proto bylo by chybou dnes vůči brozícím nebespečnostím lehkomylně stavěti si hlavu a pohodlně oddati se obstrukčnímu rámušení, kdy nad haviami kupí se černé mraky nepředvídaných nehod. Ovšem také pravda jest, že zlatý most Mladočechům postaviti měla již vláda Körbrova, neboť bylo by seřadění šiků cislajtských proti Uhrám dnes snazší a výslednější. Nepochopili mezinárodních poměrův a vážnosti krise vnitřní ti naši politikové, kteří zlobí se, že noslanci čeští odložili zbraní pro pouhé sliby a že nastoupili cestu rázné obstrukce, dokud ony sliby nebudou provedeny skutkem. To jest posuzování příliš z úzkého obzoru. Poslanci zajisté měli vážné příčiny, pro které rozhodli se pro umírněnost a mezi důvody těmi zajisté není poslední ohled na moc Německa, jež vystoupila oslabením Ruska a jež podporována jest vnitřními zápasy v Rakousku. Významné jest také prohlášení Kramářovo, že vláda o nebezpečnosti zahraničním dobře ví, a pak není divu, že společné nebezpečnosti přivedlo vládu a české poslance na cestu jistých kompromisů. Proto v těžkých dobách těchto, kdy jest potřeba tolik svornosti a disciplíny, přímo překvapuje skutek posl. dra. Plačka, jenž vystoupil z mladočeského klubu. V novinách to nebylo jasně řečeno, ale dle hodnověrného dopisu, jež obdržel pisatel těchto řádků z Chotěboře, jest tato nekázeň skutečnou pravdou. Dle spolehlivé informace svolává posl. Plaček v Chotěboři obyčejné schůze jen důvěrné, na nichž hude toinou radikální a projevuje nespokojenost s vedením české politiky. Posledně přijel z něčeho nic vlakem, aniž příchod svůj předem oznámil. Když mu bylo řečeno, že hned tak bez všeho voliči se nesejdou, odvětil, že postačí, když účastníci jeho vývody oznámí ostatním. Několika voličům, kteří se na rychlo dostavili, oznámil své vystoupení z klubu. Poslanci prý se usnesli hlasovati proti celnímu tarifu a nyní jednáji opačně, s čímž on nesouhlasí a proto vyvozuje důsledky a mimo to vláda bude viděti, že jest v klubu oposice. Vůbec prý bylo odůvodnění p. poslance tak neurčité a tak mlhavé, že každý z přítomných pozoroval, že jeho věc není spravedlivá. V městech dotčené volební skupiny již dávno koluje pověst, že posl. Plaček jest zaujat proti předsedovi Pacákovi a proto i Chotěbořští z tohoto zorného úhlu skutek jeho posuzují. Jest-li pravdou, že jednání posl. Plačka pramení z příčin osobních, pak jest to zase jeden z těch chorobných zjevů, jež v našem českém životě počínají se povážlivě broudati. Politické jednání zařizovati dle osobních náklonností nebo antipatií, jest prorada proti celkovému prospěchu, který každému českému poslanci má býti zájmem nejpřednější. Žádejme pak v těchto kritických dobách disciplinovanost od zástupů voličských, když nekázeň v samém klubu poslaneckém tak povážlivě se provaluje. Konec konců jednání posl. Plačka jest každému vlastenci odsouditi, již také z té příčiny, že poslanec své zásadní přesvědčení má odůvodniti na fóru veřejnosti a nikoli zanáseti je ve voliče své způsobem tak tajemným a podlédným.

Obrana.

(3) Naše odpověď panu vydavateli Lžipogla a evangelickým Hlasům ze Siona. Konečně jsme Vás, pánové, přinutili k hovoru o pamfletu Lžipogiově. Trvalo to hezky dlouho, ba víc než dlouho, než jste se našimi poznámkami dali přinutiti, abyste kousli do jablka tolik pro Vás kyselého. Pánové, kteří mají v ústech plno touhy po pravdě, skrčili se po kritice Dra Kalouska do koutka, ani nedutali, jakkoli věděli, o jak vážnou věc se jedná. Konečně tedy — po půltřetím roku, kdy již uvědomělejší a neustranní evangelíci, — kteří také Obnovu čtou — vrtěli nad tou zamkloustí vážné hlavou, byl oficiální evangelický tisk přinucen promluvit aspoň něco. Že ta sebeobrana dopadla zcela žurnalisticky, po advokátsku a že nedovedla z našich výtek věcně vyvrátiti nic, tomu se ovšem diviti nebude nikdo. Doufali jsme, že obránci „pravdy Kristovy“ aspoň nyní udeří se kajícím v prsa, ale kdepak! Stalo se něco zcela jiného, což rozhodně sluší aspoň zde zaznamenati, aby se vědělo i v budoucnosti, jak jde „evangelickému“ tisku o pravdu. Pan Horálek totiž ve „Hlasích ze Siona“ prohlásuje tvrdošíjně o Lžipogiově pamfletu: „Až posud jsem přesvědčen o jeho pravosti, jelikož námitky, které na př. dr. Jos. Kalousek proti němu uvedl, nebyly s to, aby mne přesvědčily“. Tu to máme. Kde pak takové „historiky“ přesvědčiti! Rádi věříme, že se pan Horálek přesvědčit nedá, i kdyby ještě čtyři Kalouskové jej chtěli moudřejším učiniti. On jest naopak přesvědčen (!),

že onen pamflet jest sepsán od očitého svědka. Kde a jak k tomu pevně „přesvědčení“ přiléhá, těžko rozhodnouti.

A hned také pan Horálek proti Kalouskovi Lžipogiovi — smývá. Připouští, že jsou v tom spisku některé „menší nesprávnosti“, ale to prý proto, že nebyl Pogius učeným historikem. Pane Horálku, buďte aspoň trochu upřímným! Takové „menší nesprávnosti“, jaké nalazáme v Lžipogiově spisku, nemůže napsat žádný člověk, který jest poctivý a který o sobě tvrdí, že byl při odsouzení a upálení některého člověka přítomen. Takové „menší nesprávnosti“ nepřipletly by se do pera ani takovému poctivému člověku, který sotva psáti umí a církevní a státní organizaci za mák nerozumí.

Stájtež zde některé příklady. Onen německý pamfletář, který prolhaně se vydává za očitého svědka upálení Husova, píše k roku 1414, jak byl od arcibiskupa Zbyňka v Praze přivítán pohoštěn. Zatím však Zbyněk byl toho času již tři léta nebožtíkem; zemřel v Prešpurce. Pane Horálku, každý nestraný člověk uzná, že se nezmylil onen pamfletář o tři léta proto, že nebyl učeným historikem, ale proto, že v Praze a Zbyňka vůbec nebyl a — že chtěl lhát. Vždyť přece Lžipogius se nepředstavuje jako historik bádající někde v pramenech, ale spisovatel těch věcí, které sám viděl. A kdyby pravý očitý svědek byl třeba jen zedníkem, nespleť si kalendář tak nápadně. — Onen „Pogius“ viděl dokonce, jak jeden český pán katana Husova zavraždil „dlouhým bodcem, jež měl uschovaný v holince“. Pěkně děkujeme za to sdělení. To byl jistě až příliš moderní pán, že měl dlouhý bodec — za holinkou. Tu holinku viděl onen „Pogius“ také jen proto, že nebyl učeným historikem? Škoda, že si té poznámky nepovšimli malíři husitských obrazů! Byli by malovali husitské šlechtice s holinkami.

Pan kritik Horálek píše o spisovateli onoho pamfletu: „Jmenuje-li někoho arcibiskupem nebo biskupem, nebo naopak — anebo povýšil-li nějakého převora nebo „duchovního“ hodnostáře nižšího za vyššího, to není žádné neštěstí a také ne důkazem plagiátu“. Holenku, umíte se vykrucovat věru jako ůhoř. Takové chyby v titulaturách ovšem by nebyly důkazy prolhanosti, ale Vy o chybách daleko křiklavějších opatrně mlčíte. Onen pamfletář mluví totiž o osobách, které vůbec neexistovaly. Odvažuje se drze uváděti, co prý mluvil v Kostnici vídeňský arcibiskup Styrum. Byl-li onen pamfletář — jak pamflet tvrdí — převorem v Badenu, přece mohl aspoň tolik věděti, že za časů Husových nebylo ve Vídni ani biskupství, natož nějaké arcibiskupství; vždyť Baden není od Vídne tak příliš daleko a těch arcibiskupů ve střední Evropě bylo jenom několik. Ale podvodný pamfletář odvažuje se docela uváděti i jméno arcibiskupa vídeňského. Onen pamfletář mluví o vyslanci „řádu templářského“, ač byl ten řád dávno před Husem zrušen atd.

Dle líčení onoho pamfletáře Hus zavrhoval tajnou zpověď, nevěřil v „proměnu hostie“, zavrhoval kněžský coelibát. — K takovému „pončování“ ovšem jest potřebí notné dávky nevědomosti a drzosti. Samy spisy Husovy jsou nejlepší odpovědí na ty lži spředené bujnou fantasií pamfletáře. Víme dobře, proč podvodný pisatel Husa tolik přebarvil. Nebyl žádným očitým svědkem, ale byl německým protestantem z XIX. století a proto, aby měli jeho souvěrci radost, „zreformoval“ Husovu nauku ve smyslu protestantském. Pamfletář si popletl kalendář až hrůza. Dle něho císař Sigmund přijel ke koncilu Kostnickému 6. června 1415; správná historie však praví, že se tak stalo již 25. prosince 1414. Sám si docela šlape na rozum v uvedeném (ovšem vymyšleném) dopisu Husově, kde jedním datem poráží datum jiné. Ale nač se ještě zdržovati uváděním dalších nesmyslů, které protestantský podvodník pod jménem Pogia napsal? Dr. Kalousek praví, že „dílo očitého svědka“ je novověká podvrženina, což „se dokázati důkazy zcela zřejmými, jichž jest na každé stránce hojnost“. — My dodáváme, že mezi skutečnými znalci života Husova by se takový pamflet dal uplatniti jen jako masopustní šprýmovné čtení. Kdo aspoň něco o Husovi přečetl z Tomka, Palackého nebo Flajšhansa, musí strnouti nad kuráží českého evangelictva, jež se odvážilo takovým pamfletem české mozký mrzačiti. Že spisek ten jest snůškou lží, dokázal již sám německý badatel Potthast. Ale české evangelické turnály — jako by se nechumelilo. Křiklavé lži, jimiž se spis jen hemží, jsou p. Horálkovi „menšími nesprávnostmi.“

Ale vážné slovo: jestliže onen „očitý svědek“ nebyl novověkým prolhancem, pak lze mnoho Palacký, Tomek i Flajšhans, pak lze o sobě mnoho ve svých spisech Hus sám. Pamflet Lžipogioův nelze stavěti vedle spisů Husových, poněvadž se oboje navzájem ostře odlišuje a jedno druhé vylučuje.

Věnovali jsme zatím zaslánu páně Ho-

rálkovu místa dost; ale vrátíme se k vykrucování jeho znova, poněvadž zde se nejedná jen o klopýtnutí jednotlivcov, ale o charakteristiku pravdivilovnosti evangelického tisku vůbec.

(3) **Moderní inkvisice.** Co se navolají „pokrokoví“ lidé po ženské emancipaci, po vyšším ženském vzdělání! Dle „osvícených“ hesel by člověk soudil, že ti lidé vynaloží stkvělé peněžní oběti, jen aby se konečně tím vyšším vzděláním českých žen hnulo! Páni si však nechali šestáčky pokojně v kapse, ale zato ze všech sil bojují proti katolickému divišmu vzdělávacímu ústavu, který má býti uveden v život na Král. Vinohradech. Inu, takové osvědčování pokrokovosti jest nejlacinější a nejpohodlnější — a zjedná za nynějšího času popularity víc než nejpernější, skutečně pokroková práce.

Realistický „Čas“ volá horlivě dále do boje, poukazuje na paragrafy, které případně mohou býti překážkou zřízení ústavu; nechť se těch paragrafů šetří! Zároveň, aby ukázal ještě líp svoji „svobodomyšlnost“, dává povel: „Česká žurnalistika musí bez ohledu pranyřovat ty profesory, kteří by se dali do služeb jeptišek.“

„Čas“ ovšem nemá takovou moc, jakou měl Kalvin. Ale — dobrá vůle za skutek; provádí aspoň inkvisici tak, jak se dá. Dobře si zapamatujeme násilnické heslo „Časem“ proslovené. Proti konfessiijním ústavům evangelickým a židovským „Čas“ ani nemuká. Zato však násilnickým pokřikem chce překaziti vyšší vzdělání katolických dívek.

Víte co, pánové? Bude nejlépe, jestliže začnete konkurovati. Udělejte to beze všeho hluku a šumu, bezky realisticky; založte si ústav vlastní a věcnou práci hleďte jeptišky předstihnouti. Uvidíme, kdo v závodu zvítězí. Kdyby podobný povyk vznikl v katolické žurnalistice proti konfessiijnímu ústavu evangelickému, zdvihl by se rámus proti naší nesnáselivosti v celém pokrokovém táboře, ale takhle — jsou tiše i žurnály konservativní. Násilnický pokřik proti jeptišskému gymnasiu odsuzuje každý slušný člověk, ale na venek si se svým míněním netroufá, aby nebyl zhanoben nejméně padesáti „pokrokovými“ listy. A tak posud silné hrdlo platí víc než všechna spravedlivost. Kdo nejvíce křičí, před tím se i s právem utíká. Zajímavé poměry v osvícené zemi, že? Na štěstí žurnalistický pokřik tentokráte ještě nedovede svázati svobodě ruce, třebaže v „katolickém“ Rakousku trpí katolíci hůř než v Německu. Příslušní činitelé, až dojde ke skutku, do redakce „Času“ nepřijdou se tázati za radu!

Politický přehled.

Parlamentní prázdniny sice nastaly, ale Němci nezahálají. Zemská školní rada slezská podala již vládě určité návrhy stran českých poboček při učitel. ústavě v Opavě. Jisto prý, že po prázdninách české pobočky již v Opavě nebudou a že se vyjednávalo s obcí polsko-ostravskou, aby tam zřízen byl učitel. ústav český. Němci tedy nepovolí. A ohledně české university na Moravě některé kruhy české samy pomáhají Němcům. Vždyť „Lučan“, orgán poslance dr. Kramáře, radí, aby čes. universita byla zřízena v Králově Poli u Brna, kterážto obec souvisí přímo s Brnem a prý za tím úmyslem povýšena za město. Podle všeho mají Čechové ustoupiti zase na celé čáře. — V Praze konal se minulou neděli socialistický sjezd obou národností za přítomnosti 541 delegátů, mezi nimiž 236 Němců. V přijaté resoluci protestuje se proti navrhované volební opravě pro království české, dle níž má se nové všeobecné kurii dostati 18 mandátů na sněm zemský. Sjezd žádá všeobecné, přímé a rovné volební právo.

V Uhrách se poměry víc a více znesnadňují. Oposice na jedné straně bouří přímo k revoluci, na druhé pak straně rolníci se obávají, že nastanou rozlukou nebudou míti kde obilí prodávat. Bar. Fejérváry však také nelení; odmítá vyplatiti ze státních prostředků 340.000 kor. na hráze segedínské, zastavil stavbu paláce ministra vyučování, nevyplácí průmyslníkům státní podpory, to vše a jiné působí na mnohých stranách stísněnost; přes to oposice doufá, že požadavkům jejím bude vyhověno.

V Cařihradě udál se minulý týden výbuch pumy před mešitou, z níž se právě sultán chystal vyjíti. Usmrceno prý na 40 osob a raněno ještě více, sultán však vyvázl bez pohromy. Soudí se, že puma vržena pouze na zstrašení sultána.

Velkou pozornost způsobila schůzka cara Mikuláše s císařem Vilémem na moři před přístavištěm městem švédským Björkö. Porada byla důvěrná. Jisto, že jednalo se o válce i o vnitřních poměrech v Rusku.

V Moskvě konal se konečně sjezd ruských zemstev, ač se generál Trepov snažil, aby byl

rozpuštěn. Sjezdem zamítnut Buljginův návrh ústavy, přijat pak návrh předsednictva na zavedení ústavy po vzoru západoevropském. K národu vydáno bude svolání. — Nepokoje opakuji se na Rusi v menších rozměrech.

V Mandžursku netroufají si dosud obě strany na sebe se vrhnouti. Zato na Sachalině se Japonci roztahují; ten co nevidět celý ocitne se v jejich rukách. Delegáti k vyjednávání o mír ještě se nesešli. — Dle hlavního velitele vojsk ruských, Liněviče, vojsko jest proti míru, toužíc jen po boji.

Nebezpečným úskalím, na kterém se třáští štěstí přemnohých lidí, je nedostatek mravní odvahy. — Co trápení by si mnohý člověk ušetřil, kdyby v pravý okamžik dovedl říci: „Ne!“ (člověk, který nedovede říci „ne“, jest sám sobě největším nepřitelem. Jest to sloup, do kterého každý vrazí; žlábek, z kterého se každý napije; osel, na kterém si každý pojezdí; uzenina, které si každý hladový pes lízne; mlýn, který sype všem, jen sobě nikoliv. Chce-li si člověk zachovat poklid mysli, pořádek ve svých záležitostech, jest velice důležitá, aby dovedl v pravý čas říci rozhodně: „Ne!“ Mnohí ubohá vdova, které zůstalo několik sirotek, dá poslední peníz na pořízení smutečních šatů jen proto, že nemá odvahy říci světu do tváře „Ne!“, jakoby jen jistý šat, anebo jistá barva byly výrazem žalu, nikoli skřížené srdce.

Smiles: Moudrost života.

Zprávy místní a z kraje.

Vyznamenání. Vsdp. kanovník Antonín Pogert byl jmenován papežským komořím. Vsdp. kanovníku, který po celé diecési všeobecně vážnosti požívá, přejeme, aby po 50letém jubileu svého kněžství, jež 25. t. m. slavil, ještě mnohá léta ve zdraví a čistosti ducha z vzácného vyznamenání se těšil.

Zprávy diecési. Vyznamenání: Vdp. Frant. Preclík, rytíř řádu Frant. Josefa, b. notář, děkan v Cirkvici, a vdp. Jan Vlček, b. vikář, b. notář, děkan v Lži, jmenování cestovními kon-sistorními rady; p. Jos. Votočka, děkan v Rokyt-nici, b. notářem. Ustanovení jsou: p. Frant. Nechvatál, farář v Pluhové Žďaru, za faráře ve Vysokém veselí; p. Dr. Jos. Palička, katecheta v Novém Městě n. M., za proz. katechetu do Přibyslavě; p. Frant. Hovorka, admin. v Říče, za kapl. do Rokytnice; p. Frant. Knap, administr., za kapl. ve Vys. Veselí; p. Jos. Valenta, kapl., za administr. ve Vrsce; p. Karel Havran, kapl., za administr. v Čestíně. Uprázdňovaná místa: Vrsce, fara patron. hraběte Ervina Schlika, od 6. července; Dobrouč, fara liberae coll., od 13. července (podruhé vypsána); Markušovice, fara patron. nábož. matice, od 13. července (podruhé vypsána); Čestín, fara patron. Jeho Veličenství císaře Frant. Josefa I., od 13. července 1905.

Vzácní jubilanti. Ve dnech 24.—26. července oslavili v Hradci Králové čtyřicet let svého kněžství vdpp.: Josef Beran, bisk. vikář a děkan ve Dvoře Králové, Jan Tichý, bisk. vikář a děkan v Ostružné, Václav Spurný, děkan v Such-dole u Kutné Hory, Josef Sedláček, děkan v Kalné a Štěpán Sova, farář v Uhelné Přibrami. Zasloužilí jubilanti vykonali nejprve pobožnost v kapli sv. Josefa při chrámu Panvy Marie. Dne 26. t. m. v seminářském kostele před devátou hodinou měl k jubilantům případnou promluvu vdp. P. superior Ant. Rejzek. Pak sloužil vsdp. kanovník a děkan M. Musil slavnou zpívanou mši sv. s četnou assistencí na poděkování Bohu za obdržená dobrodíní. Z jubilantů jest dosud 8 pánů na živu. Pro různé překážky dostaviti se nemohli vdpp.: Jos. Dvořák v Dušejově, Ed. Knob v Králíkách, Zef. Ronech v Hylvátech, vesměs faráři ve výslužbě. Pánům jubilantům přejeme z plna srdce ještě dlouhá léta.

Slavnost sv. Ignáce z Loyoly, zakladatele Tovaryšstva Ježíšova, v mariánském chrámu Páně v Hradci Králové. V pondělí dne 31. července, připadá svátek zakladatele řádu jezuitského, který se oslaví zde v mariánském chrámu Páně a sice v neděli po obvyklém kázání, které bývá o 4. hod. odpolední, a po požehnání bude sv. eucharistie vody sv. toignaciánské — v pondělí pak ráno o 6. hod. bude mše sv. s požehnáním, zároveň mše sv. u oltáře sv. Ignáce s nápisem „Ignis ubi reliquias omnes exureret aras, haec una in flammis inviolata stetit“ na památku, že když roku 1762 kostel všecek uvnitř vyhořel, oltář tento dřevěný ohně ušetřen zůstal. O 9. h. slavná mše sv. sloužena bude, odpovede o 6. h. bude slavnostní kázání o sv. Ignáci, na to slavné požehnání s uctíváním svatých ostatků.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 22. července 1905 usneseno: Čtvrtému živnostenskému společenstvu v Hradci Králové a Technologickému průmyslovému muzeu v Praze udělen byl příspěvek na odbor. kurs krejčovský. — Paní Alb. Holé uděleno bylo povolení ku postavení dvou výkladních skříní na domě čp. 263. — Pannu Fr. Černému, mistru zednickému, uděleno bylo povolení k obývání jeho dvoupatrové novostavby na parc. č. 9 v bloku O, a p. Jos. Macháčkovi k obývání jeho novostavby v bloku C. — Israelitické obci sděli se, že podle synagogy nelze povolití chodník mosikový,

a že trvá se na zřízení pleškovcového chodníku. — Uděleno bylo povolení p. Rad. Helvichovi ke stavbě pavlače v domě jeho čp. 147, p. Fr. Hlávce k přístavbě místnosti pro masár v domě jeho čp. 328, p. Jos. Formánkovi ku rozšíření krámu v domě jeho čp. 9, p. K. Mayerovi ku zřízení portálu v domě jeho čp. 27. — Měst. důchodenským úřadem předloženy výpis z účtů kostelů zdejšího patronátu za r. 1904 předložil se c. k. místodržitelství. — Stolové společnosti „Baráčníků“ v Kuklenách uděleno povolení k uspořádání výletu do obec. lesa „Borovinky“ na Břeshradě dne 6. po příp. 12. srpna 1906. — Žádost policie, aby byl přijat ještě jeden ponocný do služeb obce, postoupil se rozpočtovému odboru. — Spolku „Minerva“ v Praze udělen byl příspěvek K 50 — na r. 1906. — Okolní obce se žádají, aby vzhledem k vyzvání c. k. místodržitelství projevily souhlas s jízdním řádem pro povozníky a fiakristy, schváleným měst. zastupitelstvem v Hradci Králové. — Panu JUDru A. Rudolfovi uděleno bylo povolení k užívání stáje a bytu pro kočího u novostavby jeho v bloku IV. — Vyplácení jedné podpory bylo zastaveno a jedna podpora byla prodloužena na dobu jednoho roku.

Diecéšní jednota cyrilská konala dne 13. t. m. svoji valnou hromadu u přítomnosti svého předsedy Dr. J. Mrštika, arciděkana z Chrudimě, a mnoha členův. Z jednatelešké správy za rok uplynulý uvádíme: Od 18.—20. července 1904 byly exercie v Nové Pace. Od 8.—12. srpna byl instruktivní kurs hudební v b. Borromaeu. Dne 18. října zpívali pp. bohoslavci při svěcení kostela ve Vysokém Mýtě. Dne 4. prosince pořádána akademie na počest Neposkvrněného Početí Panny Marie. Dne 1. prosince přiblížila se nová farní cyrilská jednota v Dolní Krupě. Zvláštní cyrilské hnutí pozorovati bylo v Chrudimi, kde jak při zpívání měsíců svatých, tak i při obřadech, zejména o Velikonocích, pak 18. září při svěcení školy hospodářské přesně liturgicky bylo zpíváno.

Vyznamenání po smrti. Dne 14. t. m. semfelným říditelem královéhradeckého gymnasia Vil. Steinmanovi dostalo se rozhodnutím ze dne 17. t. m. titulu vládního rady. Pozdě si páni vzpomněli.

Zdražení všech požívatín těsne tlesá naše město, zvláště třídu chudší. Ze cena masa dosud neklesla, to lze si posud poněkud vysvětliti. Leč o zbytku se z řad konsumentů stále důraznější protest proti zvýšené ceně mléka, jež dosud neklesla. Přejeme každému zvýšení přijm — ale jen když tím přilíš zetrpí jiní. Myslíme si, že přičiniv zdražení mléka již nejsou tak veliké jako roku loňského. Či jsou pícniny nyní zrovna takovou vzácností jako loni? Jest již nejvyšší čas, aby cena mléka byla snížena na obvyklý normál. Chudé dělnictvo uvítá tento oorat s velikou radostí.

Úmrtí. V Hradci Králové dne 23. července t. r. zemřela ve věku 96 roků paní Josefa Wünschová roz. z Freygangů, měšťanka Berounská, matka p. J. Wünsche, ředitele káru v Hradci Králové. Pohřeb konal se v úterý 25. t. m. na hřbitově Pouchovském.

Dětský výlet. Živnost. čtenářská jednota v Hradci Králové pořádá v neděli 30. t. m. odpo. ve prospěch ošacení chudé mládeže dětský výlet do městských sadů „Na Střelnici.“ Vstupné za osobu 40 h, rodina 80 h.

Defraudant se ušel. Minulý týden zmizel dých. asistent nadačního panství v Kuku u Jaroměře J. Háek s 12.774 K; prý přešel do Ameriky. Tento týden v pondělí dostavil se však zmíněný ke krajskému soudu v Hradci Král., a odizeny obnos až na 200 K nahradil. Vytěžování proti němu vede se na svobodu.

C. k. odborná škola pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové ukončila letos třicátý školní rok. Založena v r. 1874 v Třebechovicích, měla škola tato původně sloužiti zájmům tamních, dosti četné usazených bratřů a státi se pro východu Čechy tím, čím dnes západu českému jsou Teplice, jihů Bechyň a Moravě Znojmo. Na všech těchto místech působí odborné školy velice blahodárné a přispěly ku povznesení tamního keramického průmyslu mírou utěšenou. Kamnáři a hrnčíři třebechovičtí úmyslům ministerstva obchodu, kterému v letech sedmdesátých zárodek škol odborných byl podřízen, nechťli nijak rozuměti tak, že po mnohých, marných, plavých pět let trvajících pokusech vidělo se ministerstvo obchodu nuceno ústav ten v Třebechovicích zrušiti a předsídliti jej do Hradce Králové, kdež mu v budově tehdejší ještě obecných škol reálných vykázaný pro sporé tehdejší počátky místnosti dosti přiměřené, v nichžto škola ta vzala na sebe ráz denní školy zámečnické, kteráž měla hlavně být poslání, opatřovat školy truhlářské, kterých zatím založeno víceru, potřebným kování. Úloha to pro odbornou školu ovšem poněkud obmezená. R. 1882, když bylo školství odborné zatím převzato ve správu svou ministerstvo vyučování, ustanoveno, aby škole dán byl směr samostatný. Vypsán konkurs na ředitele, jímž jmenován v nastávajícím roce nynější ředitel p. Lad. Haněl, který se přičinil všemožně o to, aby se především vyzul z těch bezčetných objednávek zámečků, střídků a kroužků nábytkových, které mu vadily v jakémkoliv systematickém postupu vyučování, což se mu též brzo podařilo. Již v r. 1885 dostalo se úřadům nového ředitele škole docela nového směru, který se nesl hlavně výrobou zámečnictví galanterního, z něhož se pak pozvolna vytvářela škola pro umělecké mřížovnictví, při níž se ovšem břece co nejvíce odvíjí zřetel k tomu, aby si žák osvojil všechny způsoby práce, již každý dovedný zámečnický vůbec znáti musí. Ve starých místnostech školních to ovšem nebylo možné. Když však obec královéhradecká viděla, jak se ústav ten pod novou správou utěšeně rozmáhá, takto se po jubilejní výstavě r. 1891 sama Praha o školu tu vášně ucházela, rozhodla se k postavení nové, účelné školní odpovídající budovy, již ministerstvo vyučování nákladem více nežli 60.000 K všim

možným zařízením vybavilo. Dnes má odborná škola pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové svůj vlastní parní stroj o 20 koňských silách, vlastní vodovod, vlastní elektrické osvětlení a disponuje vedle 11 kovářských obůh a prostranných dílen učebných všemi v zámečnictví obvyklými stroji obráběcími, čímž také se umožnila tak dokonalá výchova dorostu zámečnického, jak jen lze si přáti. Dle výroční správy čítá dnes sbor vedle ředitele p. Haněla 11 učitelů a 1 výpomocného dílovedoucího. Jelikož si škola tato, jediná toho druhu v Rakousku, získala natím svobodného jména, jest nával žactva do ní stále tak veliký, že bylo nutno obmeziti hlásící se do I. ročníku jen na žáky, kteří s dobrým prospěchem odbyli celou osmiletou školu měšťanskou a kteří se alespoň v kreslení, měřičství a v počtech mohou vykáhati známku dobrou, a i z těch pak nutno počátkem roku vybrati ty nejlepší, takže bez přijímací zkoušky možno přijímati pouze žáky takové, kteří mají velmi dobré vysvědčení z III. ročníku školy měšťanské. Vyučování jest tříleté, a sice tak rozděleno, že se v hodinách dopoledních učí výhradně předmětům theoretickým a celá odpoledne jen práci praktické. Toto střídání theorie a práce má blavně tu výhodu, že se žák přes přilíš neunaví a při tom přec jen koncem tříletí dospěti může takové zručnosti praktické a na takový stupeň vzdělání odborného, že jest pak každý jen poněkud nadaný a pilný žák po absolvování ústavu vítanou pomocnou silou v dílně uměleckého zámečnického, o čemž nejlepší podávají důkaz četné požádky po absolventech školy té. Zápis bude 16. a 18. září, ač i během prázdnin přihlášky předběžně se přijímají, ke kterým ovšem nutno přiložiti vysvědčení III. třídy škol měšťanských, dále rysy a výkresy žadatelovy.

Z minulosti Hradce Králové. V seš. ní městské rady dne 26. října 1778 „pan poleseň“ máje obelázané Doubravu, Jandíka, Huneš a Bliškého stran odizceného dříví z lesův obecních, přednáší, že u Jandíka 56 špalků dubových nalezeno, Doubrava že vzal dub, na kterém obrazek Jano-Bliškova býval, u Huneš že jest nalezeno 5 špalků smrkových a u Bliškého 2 1/2 sáhu dříví. Načež tu přistoupil Jandík excipiendo předstírá, že těch 56 špalků sobě nadělal z dubce, který se nacházel na tom jemu odměřeném kuse země. Doubravová, stojíc na místě manžela, k žalobě se zná. Huneš ale excipiruje, že u něj 5 špalků ze smrku větrem vyvráceného nalezeno jest, že to za nic nestojí, ale že pan poleseň v hospodě ve Lhotě Spálené víc kradeného dříví by našel, však o tom že věděti uchece. Blišký excipiendo se sice ke dříví, že u něj 2 1/2 sáhu vynalezeno jest, zná, však že by to samé s Bělečkou od jednoho sedláka pocházelo namítá. Načež pan poleseň replicando praví, že Jandíkovi žádný kus země s dubem odměřený není a Huneš denuntiatu odírá, jako i že Blišký při porážení smrku s Doubravou a Jandíkem dostižen byl, což Jandík sám také přiznává. Resol. „Mají obvinění všichni k záplatě do důchodu nalezeného u nich kradeného dříví přidrženi a mimo to Doubrava a Jandík skrz dvakrát 24 hodin šatelním arestem, Huneš ale skrz 24 hodin arestem civilním potrestán býti. Hanšova denuntiatu se má inquirovati a pokud v pravdě posůstávati nebude, má pak Huneš ještě obzvláštně jako nepravý denuntiant se trestati. A poněvadž novohradecký rychtář na svou přísahu vzal, že uděláje on u sousedstva novohradeckého vísitici dřevnou, ač Jandík a Bliškého doma nenatrefil, nicméně po jejich domě příchodu slyšel, kterak bez pojmenování osoby proti němu potupně mluvili a zvláště Blišký že náramně kiel a kdyby doma byl, Hci měl, že by jemu kosti byl polámal, pročž má Blišký obzvláštně pro pohorlivé klení skrz třikrát 24 hodin šatelním arestem ztrestán býti a má zajiti urgency na slavný krajský úřad, aby předešlé excessy od Novohradeckých dočiněné ztrestané byly. (Protokol č. 50. list 171 a 2.) V. P.—s.

Spolek vojevanských vysloužilců korunního prince Rudolfa v Hradci Králové se přibližující narozenině Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. v neděli 30. srpna t. r. oslaví zároveň památkou 30letého trvání spolku. Na slavnost tuto zvou se všakeré bratrské spolky a příznivci spolku. Čistý výnos případné starý a chorým členům spolku, jakož i vdovám po bývalých členech. — Pořad slavnosti: Dopoledne 1. Uvítání přibylých spolků a přiznivec na nádraží Královéhradeckém slavnostním výbozem. 2. Odechod z nádraží a hůdbou do sadů „Na Střelnici“. 3. Stručná přednáška župního velitele p. Em. Vacka. 4. O 10. hodině pochod ze Střelnice a hůdbou do Hradce Králové. 5. O 10 1/2. hodině dopoledne máe svatá v chrámu Páně Panny Marie s předchozím proslavem. 6. Po službách Božích defilování spolků před hodnostáři, pochod do spolkových místností „U zeleného stromu“ v Hradci Králové, krátký odpodínek, mezi nímž účinkovati bude spolková hůdba. 7. Hromadné fotografování spolku Královéhradeckého. 8. O 12 1/2. hodině odechod „Na Střelnici“ ke společnému obědu. Odpoledne. O 2. hodině velký zahradní koncert „Na Střelnici“. O zábavu bude postaráno. Od 7 1/2. hodiny večer taneční zábava v sále „Na Střelnici“. Slavnost obdívá se za každého počasí. — V případě nepříznivé povětrnosti v krytých místnostech Střelnice. Vstupné do koncertu osoba 30 h, rodina 50 h. — Vstupné do věnečku osoba 40 h, druhá dáma 30 h. — Vojecko platí do koncertu i do věnečku 30 h.

Z pošty. U c. k. poštovního úřadu č. 1. v Králové Hradci bude svedeno počínajíc dnem 1. srpna t. r. doručování balíků poštovních. Adresátům budou od zmíněného dne doručovány do domu veškeré balíky poštovní bez rodu váhy, pokud si jejich odnásení výslovně nebyli vyhradili. Doručovati se nebudou balíky na veškeré úřady, pošlavající osvobození od poštovního, nepodléhající-li úřady ty výslovně na doručování. Za doručení balíků platí se za zásilky do 5 kg 10 h, za zásilky přes 5 kg 30 h. Náleželi-li k jedné adrese průvodní více záilek, vybere se předepsané dodavné jen za největší záilku, za ostatní

záilky po 10 h. Dodavné vybere se jen za skutečné dodání. Takovému dodání důlno se rovno pokládati případ, kdy adresát neb jeho zmocněnec záilku doručovatelem donesenou s jakéhokoli důvodu ihned nepřijme, a dodatečně u poštovního úřadu vyzvedne. Vyhradí-li si adresát odnásení veškerých balíků pro něho docházejících, zaplatí předem skladištní měsíčně 6 K a mimo to za každou záilku, již během 48 hodin po dnešní avise neodnese, skladištní a to při záilkách do 5 kg (včetně) 3 h a pro těžší 5 h za den a za kus. Vyhradí-li si adresát odnásení i jiných záilek, je ve skladištním obdaženo také přihraďené. Skladištní a skladištní nepodléhají toliko záilky pošte restante a ty, které si adresáti, kteří si odnásení záilek nevyhradili, chtějí v jednotlivých případech u úřadu poštovního vyzvednouti. Vyhradí-li si příjemce odnásení záilek, musí se též starati o odnásení dodacích listků (poštovních adres průvodních) a nemůže si je dáti doručovati poštovním poslem. — V neděli a ve svátek doručuje se jen dopoledne.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové zřídí počátkem měsíce srpna filiálku ve Vídni, jejímž říditelem byl jmenován p. Eduard Arthur št. z Rosenkrantzů, švédský generální konsul ve Vídni. Prokuristy téže byli jmenováni p. Jiří Hendel, pokladník c. k. priv. Rakouského úvěrního ústavu pro obchod a průmysl ve Vídni, p. Karel Dock, likvidátor hlavního pokladny pojišťovací společnosti „Fénix“ ve Vídni a p. Václav Krblích, úředník severozápadní dráhy ve Vídni.

Z Malšovic. Čten. ochot. jednota Havlíček a Okrašlovací spolek uspořádaly v neděli dne 16. července t. r. zahradní slavnost. Čistý výtěžek 185 K 50 h věnován byl třetinou školní knihovně, lidové knihovně a okrašlovacímu spolku. P. T. šlechtěným dárcům a příznivcům vzdávají se všelé díky za přispění a účastenství.

Slavnost lázně Velichovky u Josefova v Čechách navštívilo do 24. t. m. 390 hostů.

Hrab. Anenské lázně v Bělehradě dnem 21. července 1906 čítají hostů 916 (tehdy bez hostů na letním pobytu a pasantů).

Král. čes. zemská střední škola hospodářská v Chrudimi vydala za r. 1904 8 výroční zprávu, do níž prof. Ant. Dokoupil napsal pojednání: Základní myšlenky dr. J. B. Lamba a dr. F. Aerebuse o taxaci dobytka důchodkového. Zpráva uvádí též organizační stanovy zem. střed. hospodář. škol, pravidla kárná ve škole a j. Pro žáky zřizeno jest okres. zastupitelství 27 nadací. Ve zprávě podán i rozpočet školy a polního hospodářství, pojednání o výkonném hospodaření. Řádných sil učitelských bylo 7, mimořádných 7, zřizenci 2. Slavnost svěcení nové hospodář. školní budovy šle tu popána. Žáků bylo koncem roku ve 3 ročnících (v prvním pobočka) 176, nábožen. katol. 168, evangel. 16, pravoslavného 3, z nichž 173 bylo Čechů, 1 Rus, 2 Srbové. S vyznamenáním bylo 29 žáků, 104 prostě prošlo, 21 povolena oprava a 19 dostalo vysvědčení třídy II. — Druhý zápis do I. roč. koná se 14. a 16. září. — Na škole této pořádány dva hospodyňské kurzy pětiměsíční: jeden zimní, druhý letní. Kursů těchto účastnilo se 39 žákyň. Zimní kurs počne 18. září; přihlášky do 17. září 1906.

Příkladný čin. K oslavě padesátiletého kněžského jubilea zasloužilého vikáře vdp. Jana Vlacha z Luže vikariátní duchovenstvo traktu Vysokomýtského darovalo 122 korun na kostel a klášter vídeňských Čechů. Tento důkaz lásky k opuštěným krajanům jistě vlasteneckého pana vikáře velice potěšil. Hodno následování!

Abiturienti gymnasia Německobrodského z r. 1885 sejdou se dne 5. a 6. srpna v Něm. Brodě. Kollegové téhož ročníku (třída p. prof. Vašák), kteří před maturitou gymnasium opustili, jsou zváni a vítáni.

Z Něm. Brodů. Občanská Beseda v Něm. Brodě pořádala ve dnech 22., 23., 24. a 25. t. m. výstavu místních originalů a význačných kopií. Přes všechny obtíže, jež se v cestu stavěly, zdatila se výstava po stránce umělecké a morální výboru. Čtyři místnosti měst. dívčí školy změnily se v krásné umělecké stánky. V prvních dvou umístěny byly kopie a reprodukce, v druhých originály. Nejvíce dbáno bylo moderního českého malířství krajinářského. V tomto oboru zastoupeni byli: Chittasi, Radimeký, Honsa, Lolek, Kalvoda, Bubeníček, Holub, Kavan, Havelka, Ullmann, Satra a Pikhartová. Od těchto malířů byly originály. Reprodukce zastoupeni byli Jansa a Engel Müller. Z obora figurálního: Bém, Marold originály, a reprodukce J. Úprka, Marold, Storch, Doubek, Jakeš a j. Zvláště zmínky zasluhují Liškův „Kristus na Hoře Olivetské“, Maxovo „Dokonalé jest“ a „Kristus jako lékař“, Liebscherova „Valašská Madonna“, Ebertova a Sichelova „Madonna“. Plastika zastoupena byla Fr. Úprkou, Wurlem a Smolíkovým „Kristem a Madonnou“. Mimo tyto obrazy byla tam ještě umístěna kolekce p. Wágnera, prof. na zdejší gymnasiu, a kolekce Otokara Štáfka, žáka školy Engel Müllerovy. Výstava uspořádána byla s velkým vkusem a pilí, začož dík sluší vzdáti pořadatelskému. Přejeme si, by brzo zase oživil školní síle ruchem podobné výstavy, k čemuž přejeme mnoho zdaru.

Z Mikulče u Svítav. Dne 25. července bylo tomu 50 roků, co vdp. kanovník Ant. Pogert, bývalý náš horlivý farář a oblíbený c. k. okr. školní dozorce, na kněze byl posvěcen. Přes 20 roků svého pošeňnaného kněžského života věnoval v úmorné práci duchovnímu blahe zdejší farní osady a tím se sám stal nezapomenutelným. Ač již mnohá léta jsou tomu, co se s námi rozloučil, aby jako kanovník při kathedrále Královéhradecké zaujal důležitě místo, připadá

nám přece, jako bychom šlechtického stařečka měli mezi sebou. Z té příčiny nemohli jsme pomínouti tak slavného dne jeho státního jubilea. Shromáždila se veškerá osada i okolní dítky se sl. sborem učitelským, vše ve svátečním šatstvu a chrám Páně, aby při slavnosti měli sv., kterou místní farář celebraval, prošli Pána života, by dlouhá ještě léta popřál stříbrosivému kmotu-knězi sdraví těla i ducha. Vědp. jubilanta prosíme aktivě, aby nám i na dále věnoval domovní lásku a přičel svoji vřelou a nás pamatoval na modlitbách svých; my budeme za jeho blaho vždy se modliti, jako bývali věční svěřenci. Mnohoje ljeta!

Z Čestína. Během tohoto měsíce odebral se náš duchovní otec vldp. Hofman Haaser po 17letém působení na nové působení do Hofelice. Loučíme se se slonem v oku s tím, jenž celý svůj čas, který mezi námi prodlí, věnoval nám osadníkům. Jeho působením byl obnoven vlastním dojem nákladem kostel. zdejší a fara. Chudým byl též dobrým otcem. Ze vše to, co nám prokázáno bylo, voláme Vám své vroucí Zápětí Bůh! Dej, by jednou vše splaceno bylo v nebesích! J. P.

Z Křivčic. Svatojanská jednota katolických jinoců a mužů v Křivčicích pořádá v neděli dne 6. srpna t. r. o 4. hodině odpol. v sále hostince „u Kallenských“ v Křivčicích divadelní představení „Jakou našel Jakub metlu na slouh Teklu.“ Lidová hra o 7 odděleních se zpěvy. — Die stejnojmenné povídky Václava Kosmáka upravil Jan Fröhlich. Vstupné obyčejné. Děkám školním vstup zakázáno. Čistý výnos ve prospěch spolkové pokladny.

Dvůr Králové ve znamení — mravní reformace. Mladenci se skupují kolem „pokrokové“ „Zvičiny“ rádi by reformovali — kdyby jen mohli nalésti pro řízení kritiku v táboře konservativců dosti látky. Ale je to přímo k soufání! Málo vody na mlyn ošivcené „Zvičiny“, temeslo skoro stojí! A nezaměstnanost zlá. Proto snadno jest vysvětlitelné, že ušlechtilí rytíři kázně a dobrých mravů s nouze sáhli za jednou do magického své bujně fantasie. Jenež ta jejich fantasie jest až příliš neopatrna a divoká. Inu, mladí je mladí. „Zvičina“ totiž napsala, že honil jeden kněz v neděli při večerní procházce ulicí Šindelářskou mladá děvčata. Reformovní pisatel vystoupil si při tom na katedru a činil na základě tohoto výmyslu besky dlouhé rozklady o té zkaženosti klerikální a o šádouci nápravě. Taký se táže, co prý tomu případu řekne Obnova? — Na tuto otázku zatím odložíme tolik, že se počestné „Zvičino“ dostane tak důkladného ponaučení, že na ně tak brzy nezapomene. Mazanost „Zvičiny“ jest sice skoro virtuózní, ale tentokrát mladenci šeredně nabáhlí. Při vši své šikovnosti ve vyrábění protikatolických lží zapomněli tentokrát počítati s okolnostmi místa a času, a tak se jim tento prohnaný výpad špatně vyplatil. Právě královédvorský „Zábój“ oznamuje: „Jame dožádání vysvati redakci „Zvičiny“, aby jmenovala kněze, jenž v neděli při večerní procházce ulicí Šindelářskou honil mladá děvčata.“ — Tedy jen ardnatě, počestná „Zvičino!“ Jen mluv určitěji! Jakéme dychtivě. Zároveň již předem ti sděliti můžeme, že z téhle bryndy nevyklouzne ani noví dítky, ani — opatrným mlčením. Jest potřebí takové prohnané tiskoviny dáti důkladně na pamětnou. Snad již, co tyto řádky píšeme, chodí kurážní rytíři se sklopěnými hlavami a přemýšlí, jak nejlépe odvésti by vylezli z té blamáže, kterou si sami spískali. Ale budou míti hlavu ještě těžší. Až však následky nešikovné nastrojené lži si odpýkají, začnou lháti obratněji, a větší mazaností; to se rozumí samo sebou. Ale slušné občanstvo po zmíněném prohnaném útoku svůj úsudek o počestnosti „Zvičiny“ jen si utělí.

Z Králové Dvora. Jsou listy, které z lásky ku společné české věci hledí národ se skupiti v jeden společný šik proti záplavě germanisace; jsou však také listy, které vidí hlavní „vlasteneckou“ práci v pomlouvání upřímných zastanců věci národní, které kopou do vlastní krve a spojují se v boj proti ní — se šidy. K prvním listům náleží „Trutnovský věstník“, k druhým „Zvičina“. „Trut. věst.“ jako orgán českých menšin zajisté již mnoho dobrého vykonal, rozumí, že jest národním vývoji sdrávo. Ale! Právě tento list píše: „Zvičina“, laciný, lidový, pokrokový časopis vychází u nás od 20. dubna, ale posily v ohledu národním, jak jame doufali, nepřinesla, naopak život společenský a národní věci rozblíží. Ji jde o potírání klerikalismu a proto spojuje se i se zdejšími šidy a za pomoci těch hanobí křesťanské náboženství, osouduje křesťanství amfalejšímu muže a je od národní práce odpuzuje. Dovolili by šidě urážeti tak své náboženství? Tane nám dosud v živé paměti ten poplach a hluk v národě israelákém, když jeden učitel mimoděk dotknul se jejich povahy. Jme v místě národně velmi ohroženém, s Němci a se Židy nám nepřátel. skými spojuje se redakce „Zvičiny“. Či odchovává české bojovníky k boji, až Dvůr bude ryse německým? Ba ani toho „Zvičina“ si nevšímá, že dva české obchody přelý v ruce šidovské? Či snad po vlasteneckém (?) p. Svobodovi nastoupil větší vlastenec pan Lederer, po p. Prowazníkovi pp. Miška a Kastner? Či snad redakce nemá dosud ve svém listě místa? — Inu, „Zvičina“ skrátka provádí — národní práci.

Svozil v České Třebové. To se divíte, co! No dráme se! Víte, jinak se to u nás rve jako koně, boj na život a na smrt, ale sotva že pokrokové trouba zahlaholí — Hrrr na klerikály — tu tváří všech, třeba dříve vázající na záti ztíženě, se roznášejí jako kraj v záti majového slunce, a ruce dosud v pěstě zatvrdlé a každé chvíli připravené — k boji najednou se rozpáhnou, aby v náruč lásky, bratrství a humanity pojalý kde koho — hned máte spolky „sdružené“ (ale jak?) — Zahráli zas jednou na náměstí husácku. Tentokrát to vzali páni od pokroku besky od podlahy. Víte, loni tady pan Krejčí také mluvil o Husovi, ale to nasazoval ve svém vlasteneckém a osvětovém nadšení na hlavu Husovu příliš okatě a neomaleně pradáckou piklaubnu „Los von Rom“, a proto na to káplí letos jinak. Než pak máme Svozila? Ujednáno, vykonáno a ve středu dne 12. července t. r. objevil se Svozil s celou atrakcí svého

bývalého katolického kněství na náměstí Česko-Třebovském. aby promluvil před pokroky — a osvětčtířím posluchačstvem „O oslavě Husově za našich dnů.“ Chudák celý Svozil je při vši své modernosti a pokrokovosti k politování. Běhá z místa na místo, z programu do programu a vědu a moslemínskou záškl štve proti církvi a náboženství: brzy ve fraku realisty, brzy v bluze soc. demokrata, brzy v čamafé národního, brzy ve vážné tóze moderního atheisty. Je vidět, nemá pokoje — neví, jak zatnuvat své rozšárané nitro. Činí při svém nedostatečném špinění církve a svého pozitivního náboženství dojem hochy, který jde za soumrakem lesem a aby sahnel strach před strašidly a ukázal, že se nebojí, schválně huláká a píská lou, čití v nitru svém příliš dle nadptirozena a proto křičí a popírá — — — A tak přišel i k nám jako vejšpek osvětčtířích a pokrokových anah „sdružených“ spolků Česko-Třebovských. Spustil kanonádu, že jame sotva stačili poslouchat. Církev dostala co proto, rozmlátil ji tak, až z ní třísky litaly, nenechal na ní ani jediného světlého vlásku — přes to že ze lži ho navědčují všechna její stáletí, v nichž na všem, co velkým a krásným se zove, nesmazatelš kví pečeť katolické církve. Kněží bez rozdílu, bez výjimky jsou tvorové nejbídnejší z bídnych — a podobně šlo to celou hodinu. Jako pravý jarmareční kramář, jenž dobře počítá na bezmyšlenkovitost davů, křičí: Víte, lidičky, pán Bůh nepotřebuje žádných nádenníků, aby mu nadháněli lid, jenž by mu platil daň ve spůsob účty. Církev nijak není oprávněna, aby vás znasilňovala tak, že smíme jít jen tou cestou k Bohu, kterou ona nám určí. — Vždyť vy, lidičky, si můžete jíti k Bohu, jak sami chcete, moudří a pokrovní k tomu jste dost. To jest: Bůh nepotřebuje, aby církev svými kněžími opatřeními posláním ukazovala lidem cestu k Bohu a k spáse. Pojďte sem však, pane Svozile! Proč pak tedy vůbec přišel Kristus, kterého tak farisejsky rád kladete na vzor. Proč pak pravil, že nikdo nepřichází k Otci leč skrze Něho? Proč pak sebe sama prohlásil za cestu, pravdu a život? Proč pak chtěl založiti a skutečně založil církev? Proč hrozil věčným zatracením tomu, kdo nebude zachovávat jeho přikázání? Proč sám Hus neřikal, že má mít každý plnou svobodu a proč hrozil peklem „svobodomyslným“ křesťanům? Vidíte: Jo lidičky, chcete-li býti v pravdě pokrovní a osvětčtíř, neposlouchajte církve, té hanebnice, nevěřte kněžím, nýbrž mně — Svozilovi — protože já jsem z církve utekl, proto! Já jsem kněství svoje zradil. — Hezky manévř reformátorský, co! Co by řekl Ben Akiba? „Všechno už tu bylo!“ A kdyby ubožák trochu blíže si prohlédl ty naše husity, jakými cestami oni hledají svého Boha, to by otvíral oči. Takhle Hus na ně se svoji postillou! Ten by na plémě své sahřměl, že by ho brzy vymrskali z města ve svém nadšení pro ideje jeho. — A mluvil Svozil jak když vody se hrou. Když potlesk dlouho se nezřval, honem hodil do své pokrokové mašinky k ohřátí párek zastaralých uzusek o Drozdovi, pár flokulí o neomylnosti církve, jak jí učí ne církve, ale socialistické demokracie — a hned bylo potlesku dost. Katolická církev musela odnést i nepotřádky ruské, špinavé prádlo Křibrovo — necírkvní historii o Karlu Vel. — všechno dobré do krámu, jen když se tím hodně zotudí církev, ta církev, které vlastně ještě teď má Svozil co děkovat za svoji „popularitu“. Vždyť co ho činí tak hledaným v táboře našich pokroků? Co jiného než to katolické jeho kněství, v něž ho církev z dopuštění Božího oblékla! Ale zvláštní věc, pořád bužil a špinil jen církev a katolíky, za to ale ve své nestrannosti a poctivosti nevěřil si ani protestantství, ani pastora, ani šidovstva, neosvřtil ani jediným paprskem svého probudilého ducha jejich vliv na národní i duchovní život lidu našeho. Inu, viděl dobře do publika, že, pane Sodomko! Samo sebou se rozumí, že znova ohřál svůj názor o katolickém manželství. Inu, není divu, že to ho dosud šere, když si vzpomene také na svou šenu doma! I učitelům podal sladké cukrátko: Považte, páni, jak vás ta církev znasilňuje, vždyť ona chce, aby děti katolické ve školách, které si musí katolíci zaplatit, byli vyučováni také náboženství! Ano, ona jde ve své výbojnosti ještě dále a přeje si, aby se a dětmi chodili také do kostela, a tam aby se dávali pozor, aby se děti vašemu vychování svěřené také slušně chovali. Jak pak to, ubožáci, máte všechno zadržet? Vždyť, děláte li policajta nad dětmi v kostele, nemůžete se — modlit! Podáváte, co? — Anebo když s pathosem slavnostního řečníka volá: „Abych vykládal zde život Husův a ducha doby jeho, nemám za potřebné, vždyť to už náleží k dennímu chlebu každého českého dítěte! No nic, žádná pochybování o intelektuelní zdatnosti posluchačstva nebo o znalosti jejich XIV. a XV. století, ale sázím se, že jich 90% i s krejčím Horákem neví o Husovi více než co každoročně plakáty pouliční o něm povídají! — Věru, člověk by se musel skoro smát, kdyby nebyl zjev Svozilův zjevem tak úžasně smutným. — Představte si: Hus a Svozil. Hus, muž veliké víry a ubožnosti, od daný ctitel Matky Boží, horlivý zastanec svátosti pokání a hájitel kněžského bezženství — a Svozil, bývalý katolický kněz, který ještě nedávno hrál pokrokovou komedii s kolářem kněžským na krku — a nyní odpůrce pozitivního náboženství vůbec, jemuž není nic svato, jenž pro vše to má nanejvýš jen smích a pohrdání. Jaká to ironie! A k tomu si ještě přestavte v radě záti idejí Husových slečnu Fany se Sodomkou, Vystoučilem et consortibus, jak v pravdě v pokrokovém objetí kolem hranice Husovy provádějí reformátorské pokrokové-osvětčtířské náboženskou maškárádu. A tím chcete, pánové, lid vésti cestou pokroku! Nezapomenejte, že každý pokrok, má-li pokrokem být, nutně musí znešlechtovat, člověka vésti k vyšším a šlechtetnějších anahám. A v čem záleží váš pokrok? Ve štvání proti katolíkům, proti církvi, kněstvu, v ničení a neurvalém šlapání každého ušlechtilějšího hnutí v duších lidí. Vy víte, kam jste to se svým nevěreckým pokrokem dotáhli, vidíte tu sesurovélost širokých vrstev, tu hnělou, která jako rakovina rozširá život rodin. Abyste ale odvrátili od sebe pozornost, voláte jako ten slodž: Chyťte slodže! — Hrrr na církev, ta je všechno toho vina! — Tu svou neupřímnost dobře jste pocítili ve vlastním nitru i při produkci Svozilově. Samému Svozilovi se zdálo, že

toho špinění církve bylo trochu mnoho, a začal na jednon mluvit o charakteru, o štetnosti svobody druhé. Ale to jste měli naše Husity a pokroky vidět. To schlipli zcela pokrokové uši k zemi a ani jeden neozval se potlesk. Orčím i v tom se Svozil ukázal komediantem. Nejdříve zničil, zbouřá v lidu základ pevného charakteru, nelčenou zbožnost a hluboký cit zodpovědnosti na základě zákona Božího — a pak začne deklamovat o charakteru. A tak skončila Svozilova husácká a malý nadšení — ale katolíci dostali veřejné kopanec. Vyvodí s toho katolíci v České Třebové nutné důsledky? Ostatně vám, pane Vysoké, i Sodomko, nastává perná úloha dle receptu Svozilova, totiž přiznat barvu. Víte, co to znamená? Chcete-li, povím vám to někdy jindy. Zatím nazdar!

Ze Žlebě u Čáslavě. V neděli dne 16. t. m. konána byla zde významná slavnost, 25leté jubileum založení hasičského sboru zdejšího a svěcení nové parní stříkačky. — Již v předvečer slavnostního dne bylo znamenatí ve městě našem čilý ruch. Domy všechny ozdobeny prapory a zbrojovna hasičská upravena co nejkrásněji. Od časného jitra scházely a sjížděly se bratrské sbory včkolní ke zbrojovně našeho sboru, kde se sedadly se mimo ně i zbrojovněnský spolek zdejší s praporem, zdejší sokol a spolek vojenských vysloužilců. Rázem 10. hodiny vyšlo se za doprovodu celé kapely sokola Potěšského — tímto pořadem: V předu kapela, zbrojovněnský spolek, sokolové, vojenská vysloužilci, hasičské sbory z Čáslavě, Hostoulic, Hraběšína, Loučic, Potěh, Ronova, Semtěše, Skryj, Vlnat a Žlebě majíce ve svém středu nový parní stroj ku posvěcení připravený a vyzdobený — od zbrojovny naší k soše rodičky Boží Marie Panny na náměstí, kdež byl připraven oltář, u něhož se svolením J. M. p. biskupa Dra. Jos. Doubravy v Hradci Králové byla sloužena polní mše svatá, při níž za průvodu celé kapely zpívána píseň „Tisícekrát pozdravujeme Tebe!“ Po mši svatě, kterou sloužil vldp. P. Ant. Schreiber, bisk. vikář, osob. děkan a farář, za assistance vdp. P. Vil. Chmelického, děkana z Dol. Kralovic, vystoupil ze řady hasičů vp. P. Frant. Machač, zámecký kaplan zdejší, jako jednatel sboru, a jadrným a zvucným hlasem pěkně objasnil dojemnou slavnost tutu. Nato vdp. světitel s kmotrou velenou paní Jul. Havlíčkovou, choť místního pana purkmistra, přistoupili k parní stříkačce, mezi šimž kárový sbor zapěl případný žalm, načež nastal vlastní výkon svěcení. Po vysvěcení vdp. vikář blahopřál založilému starostovi našeho sboru p. J. Hoffmannovi, vrchnímu řediteli kníž. cukrovaru, u příležitosti 25leté ročnice založení sboru. Potom všechny sbory a spolky zde zastoupené defilovaly kolem slav. městské rady náměstím až k radnici; posvěcená stříkačka pak uložena ve zbrojovně. V poledne uspořádána byla slavnostní hostina v knížecí hospodě „na Hrázi“ pro členy místního sboru, pro delegáty jednotlivých sborů, spolků a obcí, pro zvláště zvané hosty atd., při čemž venku koncertovala celá kapela. Za hostiny pan ředitel J. Hoffmann přednesl vřelý přítitek J. Vel. císaři a králi Františku Josefu I., jemuž také zaslán holdovací telegram. Případné přitípky přednesli také pp.: Ant. Havlíček, purkmistr města, Č. Orkal, obchodník, J. Runcík, kníž. nadlezní z Hraběšína a člen okres. výboru, a Dr. J. Kohout, knížecí a obvodní lékař zdejší. Jednatel sboru dp. P. Fr. Machač přečetl pak došlé telegramy od čestných členů p. t. p. Jar. Teplého, správce kníž. cukrovaru ve Slatiňanech, a od dp. P. Vác. Šafránka, faráře z Pertoltic. — Poněvadž byl čas již určený (2 hod. odp.) ku koncertu, odebrali se účastníci této slavnosti do knížecího parku, kde byl koncert, buffet, tombola a kde spanilomyslné slečny šlebaké prodávaly ve prospěch sborové pokladny květiny. Samozřejmě, že i na tanec nebylo zapomenuto. Zábava byla všeobecná. — a.

Samostatnosti za rámeček. Podepsaný výbor Katol. politické vzdělávací besedy v Žitonicích s bolestí konstatuje, že na důvěrně schůzi, 15. července večer v Žitonicích konané za přítomnosti pp. dra Machače, říd. učitele z Vel. Hlinsc Rob. Siegla a učitele J. Šebendy ze Sekovic, Vojtěcha Celzera a Al. Vrářaly ze Žitunic, Ant. Smolika a Václava Sehnala z V. Kozojed a j. přijata byla resoluce, dne 19. července v časopise „Samostatnost“ č. 57 uveřejněná, obsahující naprosto nepravdivého a jen štvání a rozbroj v našem lidu působící. — Není pravda, že duchovenstvo naše soustavně a zlomyslně zneuzívá kazatelny, kostela a školy k bezuzdnému tupení drahých památek největších našich otců, k popouzení a vznečování rozbrojů v obcích, ve společnosti i v rodinách, ale pravda jest, že duchovenstvo naše koná jen na kazatelně, v kostele a ve škole svědomitě svou povinnost, varuje věřící lid před nepřátely svaté víry, kteří v našich osadách zneuzívají zvláště Husa k boji proti katolické církvi. Pravda jest, že rozbroje u nás působí nedostudovaný medik V. Celzer a učitel Josef Šebenda s několika kozojedskými novohusity, kteří do kostela na kázání nejdou a tudíž bezdůvodně duchovenstvo naše ze zneuzívání kazatelny obviňují. — Není pravda, že klerus našich obcí opovržuje se bez přetvářek se strany úřadů politických podříváti vážnost školy a učitelstva hanobením rodičů i učitelů v očích dětí, ale pravda jest, že zvláště svrchu uvedený učitel J. Šebenda podrývá vážnost školy tím, že školní dítky zde v hospodě učil hubbě, je po obcích i v čas povinného vyučování školního šumafit posýlal, jim ve včkolních hospodách hraní a piti trpěl atd. a duchovenstvo naše proti tomuto podrývání vážnosti školy u c. k. školních úřadů se ozvalo, vážnost školy hajilo, za což se učitel Šebenda dostalo dátky od c. k. okr. školní rady v Novém Bydžově a přesazení ze Žitunic do Kralovan. Pravda jest, že učitel J. Šebenda o našem duchovenstvu v hospodě před společností hanebně se vyjadřoval, za což se zodpovídati musil před c. k. okr. školním inspektorem v Novém Bydžově. — Pravda jest, že někteří švedení zdejší učitelé k duchovním neslušně se chovali, neprávem naše duchovenstvo s podrývání vážnosti učitelů obviňovali a vše před c. k. okr. škol. inspektorem Kirschnerem odvolali. — Není pravda, že náš klerus dětských rukou zneuzívá k nuceně kolportáži necudného, ohlupujícího klerikálního tisku, ale pravda jest, že sami členové spolku i nečlenové

jen vzdělávající a umravňující katolický tisk si předplácí a odbírají ku svému poučení a mravnímu povznesení. — Ne! pravda, že duchovenstvo naše bezbožně fanatizuje lid a je až na smrt a ke skutkům politování hodného násilnictví uvádí, ale pravda jest, že duchovenstvo naše lid náš rozumně a střílivě o pravdách sv. náboženství poučuje, před násilnictvím vždy varuje a že právě při antiklerikálním táboru „lidu“ ve Žlunicích 16. července až k násilnictví afanatisování zdejší nepřítel katolíků na odporující jim členy naší katolické besedy volali „zabte je“ a házeli po nich kusy ledu. Nejsme hyzdyjmi, osvětu a svobodu nenávidějícími živly, ale jsme upřímnými, vlast svou milujícími Čechy, nenávidějícími blůdičku nekřesťanské ovčety, nevázanost a rozpoutanost vášní, převládající zkrátka do společenského řádu. V Žlunicích, 28. července 1905. Katolicko-politické vzdělávací beseda pro Žlunice a okolí. — František Vohnout, předseda. — Vincenc Šetina, jednatel. — Josef Vízek, I. místopředseda. — Josef Čížek, II. místopředseda. — Josef Soukup, pokladník. — František Škaloud, výbor. — František Drašík, výbor.

Dvůr Králové v září pokroku. Pan Svozil ve své přednášce též útočil proti neomylnosti papežské; prý neomylnost ta jest nemylitelná a nedá se dokázat; zásada o té neomylnosti prý jest nerozumna. Kdyby byl chtěl p. Svozil místo útvaní opravdu neustranně poučovati, byl by vysvětlil, kam až dle učení církve katolické meze neomylnosti papežské sahají; byl by zkrátka shromáždění poučil, v kterých zvláštních případech nutno papeže dle výroku koncilu Vatikánského uznávati za neomylného. Vždyť přece p. Svozil ví, že odpůrci naší církve „poučují se“ o neomylnosti papežské hlavně ze socialistických štvavých listů, kde se církvi podkládají věci, kterým ne učila a nenčí a kde se tropí na základě vyhlášených zpráv ze všeho katolického nejpustějších posměchů. Ale kdepak čekati od Svozila, že by vyvedl své posluchačstvo z temných chodib socialistických lží! Měl by po reputaci, i kdyby mluvil sebe spravedlivěji. Z muže, který si hraje na pokrokového, neohroženého lva, stává se ochotný služebníček strany, jejíž žurnály surovostí a prohlašností převyšují všecko, čím se kdy žurnalistika česká provinila. — Nedivíme se, že posluchačstvo „poučené“ o neomylnosti papežské z jízlivých listů protikatolických, přijalo praobyčejné, frázovitě bodnuté do katolického článku víry a nejvyšším uspokojením. Bodnutí jim stačí zcela — nač si hlavu lámati hlubším přemýšlením o skutečném stavu věci? A pak — vždyť ti lidé pozvali p. Svozila nikoli k vůli poučení, ale proto, aby svými slovy posílil jejich stranickou zaujatost proti církvi. Papež nesmí býti neomylný — poněvadž by pak nemohl býti pokládán za neomylného p. Svozil, který zcela jinak víte rozumí než papež. A jak „znamenitě“ katolicismu chce rozuměti, ukázali jsme zřetelně v číslech předchozích. — P. Svozil zmínil se také, jak se stále ukazuje na nevěreckou Francii. Ale ta prý jest aspoň upřímná; měli tam Panamu a jiné skandály; ne! neskrývali se s tím. Hleděli špinavé prádlo vyprati, kdežto u nás zavře se takové prádlo do kufru. Pane Svozile, nebuďte tolik neupřímní! Kdyby francouzští zednáři, kteří tlmíjí nyní žezlo vlády, chtěli vždycky upřímně špinavé prádlo vyprati, jistě by to ve Francii vyhlíželo mnohem lépe než v zemích jiných. Kde se špinavé prádlo pere bezohledně, tam přece lidé nepoctiví achlípnou. A jak to jest ve Francii? Když se jednalo o odsouzení žida Dreyfusse, nečekali zednářští židé na výrok neustranného soudu; spojili se již předem s člověkem tím, činili mezi sebou veliké sbírky na vymáčení svého člověka z rukou spravedlnosti. Zednářská vláda místo řádné občity veřejných p. měří sorganisovala celé regimenty tajných špiclů, kteří udávali své spolubojáky, že chodí do kostela, že se modlí, atd. A na základě těchto tajných udání bylo na tisíce francouzských občanů beze všeho výsledku utlačováno a pronásledováno. Když zákeřný vrah pobije deset lidí, když anarchista pumovým atentátem zkrátí život mnoha neviných, jest postaven ve Francii před řádný soud, kde se může hájiti. Leč takový francouzský občan, který své děti poslal do francouzských škol, který se modlí, byl odsuzován beze všeho výsledku, jeho existence byla ohrožována. Špinavé prádlo špiclovatví a denunciantství hleděli vyprati katolíci, ale právě zednářská vláda se suby nehty proti tomu bránila. Taková jest pravda o „zemí svobody“, která se dle p. Svozila otevřeně ku svým nemocem přiznává. A k tomu velice nešťastné poděkování Svozilovi! Vpletl do své poznámky Kőrba. Tím špatně posloužil svým přátelům socialistům. Či pak to prádlo pod vládou ochranou Kőrbrovou zůstalo bez vyprání? Koho to Kőrber vlastně podporoval? O tom se přece obecně ví, že právě socialisté velice Kőrbrových služeb potřebovali. — Pan Svozil udělal v letošních husitských dnech přednášek několik. Pokud nás docházejí zprávy z jiných stran, poznáváme, že měl v úmyslu stejnou. Pílel páté přes deváté v jednom městě jako v druhém, v úmyslu posilovat nespravedlivou nenávisť proti církvi katolické těmiž rozumu. Ale takovou „důraznou“ přednášku plnou rozbitých a nedokázaných frazí, plnou útoků — dovede si sesumírovati i patnáctiletý chlapec, který nestudoval nic; stačí k tomu přefléti si několik socialistických pamfletů a ty „rozumu“ pouze opakovati, třeba i beze všeho vlastního přemýšlení. Tak útočiti proti církvi, jako činil p. Svozil, jest věc velice lehkou, pohodlnou; hůře však na troškách rozbitých idejí stavěti pevné ideje nové a budovati chrám nového, lepšího převažování. A k takové práci nestačí několik třaskavých raket a několik laciných frazí o pravdě, pokroku, atd. Potřebí přesné stanoviti, v čem moderní pravda a myšlenkový pokrok má záležeti a dokázati rozhodně, že navrhované „reformy“ uspokojí lip, než dosavadní naše náboženství. Nuže, pane Svozile, lehčí práci máte za sebou! Teď tedy rychle do díla pracnějšího! Dejte se po boření také do nějaké stavby!

Sjezd přátel hudby církevní pořádán bude v Humpolci ve dnech 7., 8. a 9. srpna t. r. za protektorátu slavné městské rady diecéšní jednotou cyrilickou v Hradci Králové, literárním a liturg. sborem v Humpolci a farní jednotou cyril. v Želivě. Vítání jsou členové jednot našich, i ostatních cyrilických

jednot všech diecésí, veškeré duchovenstvo, řádové klauzury, učitelstvo atd. Program: V pondělí dne 7. srpna. V 8 hodin večer zahájení sjezdu ve dvoraně „Sokolovny“ předsedou diec. jednoty p. dr. Mrštíkem, arciděkanem v Chrudimi. Uvítání městským děkanem p. P. Norbertem Benešem. Po té dle zvláštního programu pěvecko-hudební zábava. — V úterý dne 8. srpna, v den sv. Marty Panny (přev. z 30. července). Dopoledne. O půl 8 hod.: Promluva p. P. Milona Záruby a po ní zpívání mše sv. v děkaněm chrámu Páně, při které řízením místního ředitele klauzury pana Otty Rychnovského zapěje liturgický sbor chrámový: „Missa in honorem s. Theodori“ pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem varhan op. 67. od Jos. Nešvry, Introitus, Graduale, Communio chorálně, Offertorium „Filiae regum“ pro 4hlasý smíšený sbor od Fr. Witta, Pange lingua pro 4hlasý smíšený sbor od M. Hallera. Po polední přestávce: „O Jesu spáso moje“ z „Nábož. k Oltáři.“ Pak ukázky rozličného druhu církl. skladeb: 1. J. C. Sychra: Benedicta es venerabilis“ pro 4hlasý smíšený sbor s průvodem varhan. 2. J. E. Zelinka: „Kyrie“ a „Gloria“ z „Missa brevissima tertia in honorem s. Francisci Seraphici“ pro 2 hlasy s průvodem varhan (příloha Cyrilla r. 1903 čís. 9. a 10.) 3. C. Hrazdila: „Ascendit Deus“ pro 4hlasý smíšený sbor. 4. K. Nápravník: „Kyrie“ a „Sanctus“ ze mše z D dur pro 4hlasý smíšený sbor. V 9 hodin v zasedací síni měst. radnice, kde všechny přednášky a praktické cvičení konati se budou, uvítání účastníků a hostů P. T. slov. panem Filipem Bočvářem, starostou města a říš. poslancem. Po té přednáška p. J. Wintra, řed. klauzury v Kolíně: „O přednesu chorálu gregoriánského.“ Od 10 do 11 hod. cvičení v chorálu částečně i tradičním. Od 11—12 hod. p. V. Řihovský, učitel hudby na pedagogiu v Chrudimi: „O předpisích církevní hudby.“ — Dopoledne. Od půl 2. do půl 3. hod. přednáška p. J. Ev. Zelinky, ředitele klauzury Marie Sněžné v Praze: „O kulturním a zvláštním významu hudby a zpěvu vůbec, chrámové, vokální a instrumentální zvlášť.“ Od půl 3. do půl 4. hod. cvičení chorálu a po případě chrámové písně lidové. Od půl 4. do půl 5. hod. přednáška p. J. Maximoviče, učitele v Golč. Jenkovicích: „Přednosti a důležitost chorálu proti hudbě pokleslé.“ Od půl 5. do půl 6. hod. přednáška p. V. Řihovského: „O vícehlasém zpěvu, o hře na varhany a doprovodu chorálu.“ V 6 hodin „České nešpory“ a polední přestávka; po něm zpívání „Anděl Páně“ dle „Oltáře.“ Na to od O. Horníka „Regina coeli“ — a od Jos. Foerstra st. mimoliturgické české „Te Deum“ pro lid a sbor. O 8. hod. společná pěvecko-hudební zábava dle zvláštního programu v „Sokolovně.“ Ve středu dne 9. srpna. O půl 8. hod. zpívání „Requiem“ z části dle tradičního chorálu. Od půl 9. do půl 10. hod. přednáška p. D. Orla, c. k. profesora na reálce v Praze-Holešovicích: „O historii lidové písně duchovní.“ Od půl 10. hod. do půl 11 hod.: Cvičení lidové písně. Od půl 11. do půl 12. hod.: Přednáška p. P. Methoda Nývlt, převora v Želivě: „O přibuznosti chorálu s lidovou písní duchovní.“ O půl 12. hod. oběd, pak jízda do Želiva. V Želivě o 3. hod. v divadle: 1. Chvalozpěv Mariánský. Slova od Pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna (z latiny přeložil F. X. Dvořák), nápěv (učiněn a smíšený sbor) od J. C. Sychry. (Přil. k č. 7.—8. „Cyrilla“ 1900). 2. „Všemohoucí Bože náš.“ — „Píseň (smíšený 4hl.) v čase zarmouceném a nebezpečném. Proti Turku a Tatařům zpívati.“ Z kancionálu t. sv. Telečského od r. 1663. (Konrád „Dějiny“ II. str. 383.) 3. „O hudbě světové.“ Beseda promluva. Přednese „*“ 4. „Vidi aquam“ pro 4hl. smíšený sbor od J. E. Zelinky (2. přil. k „Cyrilla“ 1898). 5. „Ego sum pauper et dolens.“ Měšťácký 4hlas od Giovanni Croce, kapelníka benátského († 1609). 6. „Confitebuntur.“ Velikonoční offertorium, smíšený 4hlas, od F. X. Witta. Doslov vdp. diecéš. předsedy, dra. Jos. Mrštíka, arciděkana z Chrudimě. O 5. hod. v kostele: 1. „Vítej o Ježíši.“ Jednobl. píseň z kanc. Teleč. (Konrád, tamtéž, str. 385). 2. Zpívání litanie o P. Marii od Jana Chmelického. 3. „Matičko Boží.“ Jednobl. z kanc. Teleč. (Konrád, 385). 4. „Pange lingua,“ smíšený 4hl. od Jos. Wintera. 5. „Te Deum“ od Vojtěcha Řihovského. — Všechny přednášky, cvičení atd. konají se bezplatně. Noclehy lze obdržeti zdarma, aneb v hostincích za mírnou cenu. P. T. účastníci nechť se přihlásí v čas, nejdříve však do 5. srpna „na děkanství“ v Humpolci, kde jim byty po příjezdu naznačeny budou. Společný oběd v restauraci „na Lázní“ po 1 K. Také o levné večeři v „Sokolovně“ bude postaráno. Ku cvičení chorálu jest třeba, aby každý měl v rukou: Theoreticko-praktickou rukověť chorálu římského od Dobr. Orla, (nevázané s K, vázané s 60 K) a „Oltář.“ — Ku cvičení v kostelním zpěvu lidovém nůž se Nábož. k „Oltáři“ (cena výt. 30 h, váz. 44 h). Tyto knihy, jakož i jiné hudebniny pro reformu církl. hudby potřebné bude v době sjezdu míti na skladě p. Frant. Hála, knihkupec v Humpolci. — Účastníci přihlastež se o povoz do Želiva (za osobu 60 haléřů).

Moderní zábava v Libčanech. Naše intelligentní mládež z místa i okolí znamenitě se dne 23. t. m. tušila. V hostinci pana Dusa byl programový večer s taneční zábavou. Zpěvy se sice dosti dobře povedly, ale ty kuplety! Neohrabané a tlusté vtipy působily tak, že dámy klopily oči. Jako by studenti nemohli vybrat něco lepšího! Jemný vtíp, ano i jemnou satyru přijme rád každý — i ten potrefený. Ale jaké to květy vypučely v intelligentní dílně naší zlaté mládeže! Konec jednoho vystupu: „Chodil jsem v okolí po hospodách a hledal pivo, na které by se dalo hodně švábů nacytat. Dlouho jsem nemohl podobného nalézt. Konečně našel jsem na černém pivu k p. Pluhovskému do Libčan, na které jsem nacyltal švábů dosti.“ Tak! To se deklamovalo před hostmi, kteří se dostavili většinou z okolí a kteří hostinec p. Pluhovského nevalně znají. Tak se poškozují dobrá pověst hostince před cizími. Proč pan přednášející nehodil nějaký vtíp — třeba jemný — na pana Dusa? — A což teprve druhý plod poetického ducha! Obec naše ponechala si pro letošek honitbu pro sebe. To ovšem mrazí velice

pány se zeleným límcem. Ale k věci: Znameníť poeta p. Fr. Šmíd přidal po vyvolání sloku asi tohoto obsahu: „V Libčanech na place, to vám bude legrace, budou střílet zajíce. Stříletí však neumějí, budou střílet opice. Škody se platit nebudou, udělá se guláš, aby měl každý domkář,“ atd. Nejdříve si mladí pánové pozvou domkáře a pak o nich takhle zpívají. Jak vidět, byl ohlas nespokojenosti jistých pánů velice působivě zbasněn. Pan Šmíd se ovšem k přednesu svým vzděláním hodil nejlépe. Radíme p. Šmídovi, aby raději laštil jiné, sobě bližší problémy, než otázku honební. — Dle tleskajících dalo se poznati, odkud vítr vál. Doufáme, že zdejší studující přátelé budou opatrnější a že budou pořádati zábavy, které trochu více povznášejí. Intelligent má zůlechnovati a nikoli si libovati v trivialnostech.

Různé zprávy.

Valná hromada Zemské jednoty českého katolického duchovenstva pro království České konala se v Praze na Žofíně 21. t. m. za účasti 123 kněží zastupujících přes 80 vikariátů. Schůzi zahájil po 10. hod. dop. místopředseda Jednoty dp. ThC. Jan Pauly. Na to hlavním bodem byla přednáška ředitele JUC. Sedláka o národohospodářské činnosti kněze. Řečník podal postavě pokyny, jak intelligence naše, tedy i kněžstvo, má si všimati lidu, mezi nímž působí, přátelsky k němu se skloniti, aby ho nejen duševně povznášela, ale i k hmotným prospěchům ho uváděla, by náš národ i národohospodářsky se povzněl. Slova řečníkova přijata se všeobecným souhlasem. Kanovník vdp. dr. Podlaha v důkladné přednášce své „Pokyny k výdobě kostela“ poukázal nejen na vnitřní výzdobu kostela, ale že hned při budování jeho třeba dbáti krásocitu. Nato po několika dodatcích k bodu tomu s jiných stran zavedli účastníci k společnému obědu. O 3. hod. odpol. počala vlastní valná hromada. Dp. Kroiber přednesl jednatelemskou zprávu, v níž líčil domáhání se úpravy kongreg. za podpory vedoucích stran českých, remunerace za vyučování náboženství, zmínil se o besedě „Přec od Říma“ atd. Prvními čestnými členy Jednoty zvoleni předseda vdp. kanovník T. Střebský a místopředseda dp. Pauly. Přijati návrh vdp. děkana Řeháka z Opocna, aby svátek sv. Cyrilla a Methoděje ze dne 5. července zakročením biskup. Ordinariátu přeložen byl po celých Čechách na druhou neděli v měsíci červenci, a aby se stal svátkem zasvěceným pro lid (festum fori). Dne 30. června t. r. měla Jednota jmění 4635.64 K; příjem činil dosud 24.445.93 K, vydání 19.810.29 K. Jednota vezme na sebe akci na postavení pomníku V. Beneši Třebízského. Do výboru zvoleni pp. Frant. Kroiber, kaplan a J. Kubn, děkan; za náhradníky pp. Frt. Holeček, kaplan, dr. F. Loskot, kaplan, a za revisory účtů pp. Jan Vacek, farář a Frt. Vojta, farář.

Sjezd bohoslovců českoslovanských v Praze. Jak již dříve oznámeno bylo, sejdou se bohoslovci českoslovanskí a všichni přátelé jejich jak z důstojného duchovenstva, tak i ze stavů jiných dne 3. srpna t. r. v Praze v sále hotelu „Orient“ v Hybernácké ul. Program sjezdu je následující: Čtvrtek dne 3. srpna. V 6 hod. odp. 1. Zahájení sjezdu. 2. Volba předsednictva sjezdového. 3. Uvítací proslav předsedy „Říše Sušilovy“ z Prahy. 4. Řeč: „O nezmenitelných zásadách a stálém pokroku vědy a víry“ promluví Dr. Frant. Kordáč, univ. profesor v Praze. 5. Sv. zpověď. — Pátek dne 4. 1. V 7 h. slavné služby Boží se sv. přijímáním v seminárním chrámu Páně. 2. V 8 1/2. hod. řeč: „Jak soudí o náboženství přírodopyskové“, vlep. Dr. Fr. Nábálek, c. k. gymu. prof. z Kroměříže. — Posravy. 3. Řeč: „O nutnosti politicko-sociálního sebevzdělání bohoslovců, pojedná vdp. Jos. Koukal, farář z Mělně. — Dopoledne. 4. Porady zástupců Jednot bohoslovských. 5. Řeč: „Poměr bohoslovců polekých k ostatním bohoslovcům slovanským“, probere dp. Eugenius Okon, novoročenec z Přemysla. Pozdravy a prohlídka Prahy. V 8 h. pěvecko-hudební večer. — Sobota dne 5. 1. V 7 hod. mše sv. V 8 hod. řeč: „Nynější situace katolického bohoslovce a katolického kněze“, objasní vdp. Dr. Fr. Šale, profesor bohosloví v Hradci Králové. — Pozdravy. 8. Řeč: Spiritus apostolicus — sacerdoti unum necessarium; promluví Dr. Radoř Horák, farář v Štíroce u Prahy. Porady a závěr sjezdu. Od poledne. Ve 3-10 hod. odjezd na Sv. Horu — V neděl. dne 6. Na Sv. Hore kázání, mše sv., prohlídka Sv. Hory, odjezd na Karlův Týn a zpět do Prahy.

(20) **Historický kontek.** Nové ukázky ze Zapově neklerikální Českomorav. kroniky. — Českofrancouzské přátelství anno 1689. Cisár Leopold I. byl vzorem zbožnosti i počestnosti (i střídmosti) a jedině tento bezúhoňný život jeho byl příčinou toho, že se lehkovážný mrav francouzský a císařského dvora ve Vídni nezahledil. Z příčin politických nebyl Leopold nikdy přítelem jazyka francouzského a ač ho dplně mocoval byl, přece jím sám nikdy nemluvil a také u dvora jeho neomělo jím býti mluveno, ač šlechta stále francouzskému mravu a jazyku holdovala. Teprva když francouzští šlechtí roku 1689 byli Prahu a čestná města česká vypálili, vystoupil cisár přímo proti živlu francouzskému v smích svých a rozkázal, aby veškerí francouzští vychovatelé, učitelé, taneční mistři atd. ze šlechtických rodin byli bez prodlení propuštěni. V Čechách učinila tak šlechta i bez nucení, neboť před rozhořčeným lidem pražským nebyl od doby požáru onoho šádny Francouz životem svým jist a dlouhá desítiletí to zase trvalo, než francouzští rodáci byli opět do šlechtických rodin českých přijímáni. Toho všeho ovšem nebyl vinen francouzský charakter(!) „nejkřesťanštější“ pa,

nejraději na faře.
Laskavé dotazy ochotně zodpoví administrace t. l.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

oznamuje, že přesídli

ve dnech 31. července a 1. srpna do novostavby paní Fultnerové do účelně upravených místností (proti Grand hotelu).

Za příčinou stěhování se v pondělí dne 31. července a v úterý dne 1. srpna neúraduje.

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÍMI VÝHODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNY JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ, NA VĚNO DÍTĚM, NA VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE 4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK, NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ . .

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10% DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31,865.380-80
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 82,737.159-57

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ, V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁHŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, barchenty, sukénka, šatyše, zeřiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše. Vzorok a ceník zdarma a franco.

Slavnostním komitétům!

Matičná národní vátka (Echantilon). Český vynález, patentní francouzský výrobek z Paříže, levný, elegantní a praktický. Vrhá značný zisk národním účelům. — Vzorok zasílá se za 20 kr. Adresa: Patent Gustav Toužil, Praha-Žižkov, Havlíčkova třída č. 27 n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vymámenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keyevého náčelní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

přijímá vklady a zárukuje tyto

4½ %

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Půjčky

poskytuje osobám všech stavů za podmínek nejvýhodnějších.

Za dobu od 1. ledna do 30. června 1905 tedy za posledních 6 měsíců obnáší

čistý zisk K 4160.36.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkasa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Sazbové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802181.

Založeno roku 1862.

Pančí stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

**KNIHY
hudebniny
a časopisy**

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvozných
vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Doporučuje se P. T. důstojnému duchovenstvu ku provedení veškerých prací řezbářských

sochařsko-řezbářský atelier

Ondřeje Muniaka,

absolventa c. k. školy prům. v Zakopaném
i c. k. státní průmyslové školy ve Vídni

HRADEC KRÁLOVÉ, číslo 368 v „Přídomí“.

Pp. malířům, pozlacenářům atd. dodává
práce k polychromii a slacení.

Vzory, rozpočty i veškeré dotazy rychle a zdarma
se vyřizují.

Obalůha solidní, ceny velmi mírné. — Platební
podmínky výhodné.

Levné ceny. Největší výběr.

Motocykle a velocipedy

s úplnou zárukou, nejvýhodněji koupíte
nebo staré za nové vyměníte jediné

v odborném závodě

Fr. Vodehnala

v Hradci Král., Malé náměstí.

Opravy a předělávky rychle a levně.

Veškeré součástky velocipedů stále na skladě.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíž Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nešetně veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevírány jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

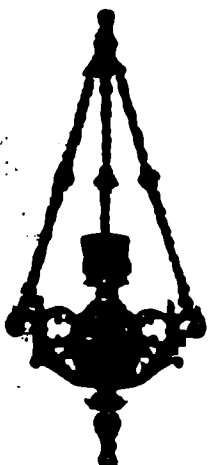
Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevírány i v neděli od 8 hodin dopol.
do 8 hodin odpo.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastí spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
si doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně práce-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lupy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenzitě a jen v ohni zlata a stříbra. Na pořízení hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Na veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtvrdnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám prosvědčení o
robě bezesounné. Vše posílám již posvěcené.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Laboušky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslích

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a vele-
důst. farním úřadům ku provedení veškeré
práce oboru stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, slazení a
polychromování uměleckých památek,
oltářů a soch, s plným ohledem na pů-
vodnost a sloh. Práce vždy dokonalá při
nejmírnějších cenách. Četné dopisy uznání
k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a
bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Nábytek

zaručené co nejso-
lidnější a nejvkue-
nější ve vlastních

dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a rezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámečky na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Remonty starých oltářů a kostelních sošek.

Svůj k svému!

Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné ručníky,

deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího oblou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosím oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí č. 136.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též krásně s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznání. Vzorů a ceníky zdarma a franko.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad

pian a pianin,

Rozpočty zdarma a franko. Největší význam na výstavách.

Literatura.

Z nakladatelství J. Ottů v Praze. Malý Ottův Slovník Naučný, dvoudílný. Příruční kniha obecných vědomostí. Řídí F. A. Šubert. Sešit 58.—60. obsahuje vyvěstění slov Potah—Rámpur. Sešit za 60 h. — Ottova Laciná knihovna národní. Serie 28, sešit 12. Robotou života. Povídky J. Šíra. Seš. za 20 h. — Slavische Roman Bibliothek. Seš. 54.—56. obsahuje novely chorvatské a srbské. Seš. za 32 h.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera XXIII. Dramatická díla. Seš. 2. a 3. po 40 h. — Válka rusko-japonská slovem i obrazem. Řídí J. Eleacanda. Sešit 84. za 30 h. — Obrazový spravodaj. Roč. II., čís. 37.—39. Vychází redakcí J. Hejreta dvakrát týdně. Číslo za 10 h.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí Václ. Vlčka vydán na rok 1905 svazek 8. Obsah: V. V. Tomek. Pohled na život, osobnost a dílo jeho. Od Ot. Jouska. — Host do domu. Povídka od F. Lenbnera. — Vzpomínky na dr. F. L. Riegra. Píše V. Červinka. — Chorobné toulky. Od dr. J. Thomayera. — Jen tobě a sobě. Z pozůstalých papírů B. Vojtlové. — V zlatém věku mladosti. Povídka K. Klostermanna. — Hruboskalské motivy. Od F. Tomka. Atd. Vychází na Král. Vinohradech za 14:40 K ročně.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. XXI., čís. 10. Obsah: Hřbitovy po stránce hygienické a nemoci infekční. Píše F. Pícha. — V přípravě a zápasích života. Román od Al. Dostála. — Sjezd něm. katolíků v Řezně. T. Škrdl. — V sev. Americe r. 1904. Píše dr. J. V. Sedláček. — Rok na Hané. Od J. Vyhlídal. — Československá jednota, rozluka a vzájemnost. Píše F. V. Peřinka. — Cesty srdce. Povídka. Z vlastiny přeložil J. Flekáč. Atd. Roční předpl. 10 K u administrace v Praze.

Boj o náboženství. Odpověď na stejnojmennou brožuru prof. Masaryka. Napsal F. J. Konečný. „Obrany víry“ roč. II., čís. 3.—4. Za 60 h. Vydává Tisková liga v Praze. Red. Dr. R. Horák.

Náš Domov. Obrazkový měsíčník zábavně poučný. Řídí J. Vévoda. Roč. XIV., čís. 7. Vychází nákladem „Jednoty Našeho Domova“ v Olomouci za 4 K ročně.

Finanční věda. Z němec. dr. K. T. Eheberga přeložil dr. J. E. Salaba. Bibliotéky sociálních a politických nauk sv. X., seš. 3.—6. po 40 h. Nákladem J. Pelcla v Praze.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. B. Vaněk. Roč. III., čís. 8. Obsahuje kázání na VI.—XI. neděli po sv. Duchu. Předpl. 6:60 K roč. přijímá nakladatel R. Rupp v Pelhřimově.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. Jan Rubringer. Roč. IV., čís. 10. Roč. předpl. 2:40 K zasílá se administraci v Olomouci.

V říši stříbrného lva. Čestopisný román dra K. Mayo. Sešit 37.—40. po 30 h. Nákladem J. R. Vilímha v Praze.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Vydává družstvo Vlast v Praze. Řídí dr. R. Horák. Roč. XX., čís. 13. a 14. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K ročně.

Časopis čes. lékařů lázeňských. List věnovaný zájmům léčení lázeňského. Organ Sdružení čes. lékařů lázeňských v Praze. Řídí dr. V. Mladějovský a dr. F. Janatka. Roč. předpl. 2 K přijímá administraci v Praze. Vychází během sezony dvakrát měsíčně.

Ženské listy. Vydává Ženský výrobní spolek český v Praze. Řídí El. Krásnohorská. Roč. 33., čís. 7. Vychází měsíčně v Praze za roč. předpl. 3:60 K.

Časopis katolického duchovenstva. S přílohou, věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Redaktoři dr. F. Král, dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Ročník 46. (71.), seš. 6. Nákladem knížecí arcibiskupské knihtiskárny v Praze. Vychází 10krát ročně za předpl. 9 K.

Jubilejní kázání, jež na oslavu 700letého blahořečení sv. Prokopa konal v Sázavě 4. srpence 1904 F. Schmidt. Cena 20 h. Nákladem dp. F. Schmidta v Chotýšanech.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medic-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Pensionát
Uršulinek
V ČESKÉ SKALICI.

Obsahuje německou osmiletou školu s právem
veřejnosti.

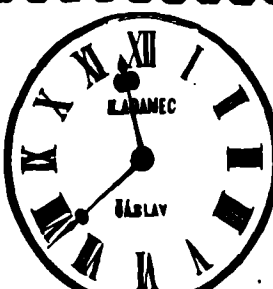
Chovanky mohou se též vzdělávat v jazyce českém,
francouzském a anglickém; mimo to cvičiti se
mohou v malbě, v hudbě, učiti se vésti domácnost
a všelikým ženským pracím i vaření, žehlení a
přípravě prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyhovuje všem po-
žadavkům.

Platí se měsíčně 42 K; za hudbu zvláště.

Školní rok počíná 15. zářím b. r.

Představená.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberců a
koveého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli, č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franke.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Velkozávod
sklenářský

ve velmi dobrém chodu se za příčinou úmrtí ma-
jitele z volné ruky

výhodně prodá.

Veškeré zboží sklenářské a tru-
hlářské prodávám za

ceny velmi snížené.

Výhodná příležitost koupě pro vybavy nevěst
a pp. obchodníky.

Žofie Skuherská,
Hradec Králové,
Sv.-Janské nám. č. 87. Vedle hostince „U zele-
ného stromu“.

Hlavní závod na Pražském Předměstí.

Do Hradce Králové a okolí.

V hluboké úctě podepsaný dovoluje si
velectěnému P. T. obecnstvu tímto uctivě
oznámiti, že otevřel nový

závod
uzenářský

spojený s vkusně upravenou jídelnou
a výčepem dobrého Královéhradec-
kého ležáku

v Hradci Králové na Velkém náměstí
číslo 138., v domě p. K. Dixe
(dříve p. J. Hutly).

Snahou mojí vždy bude, bych ponze
nejlepšími uzenářskými, 4krát denně čer-
stvémi výrobky za ceny nejlevnější pos-
loužil a solidností i jakostí zboží plně
uznání nejen všech starých P. T. pp. zákaz-
níků utvrdil, nýbrž i přiznání nových si získal.

Doufaje, že veškeré ct. obecnstvo ča-
stými nákupy mojí dobrou snahu podporo-
vati bude, poručím se k službám ochotný
a s úctou nejhlubší

Jan Petříček,
majitel velkozávodu uzenářského.

I. filialka v Hradci Král., Velké nám. č. 138.
II. filialka v Hradci Král., Jiřákova tř. č. 250.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, čis. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše(eliné v ohni zinočené
a stříbrné, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levnější vyřídit. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
anovuziacení a stříbení star-
ších věcí vykoná se rychle a
zadlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mí-
losti. Starý závod máj máše
se vykási četnými pochval-
nými příjmy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křesť. svícňů, pa-
cifikářů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Oprava zemského volebního řádu.

Při příštím zasedání sněmu království Českého má být projednán návrh vlády na změnu volebního řádu sněmu království Českého. Dopodrobna se však dosud neví, jaký návrh onen bude; jenom část onoho návrhu prozradily některé listy vládní. Vláda pomýšlí na rozšíření nynějších 4 kurií na 5. Tato 5. kurie by měla 18 poslanců, kteří by zastupovali asi 1.300.000 voličů, nebo-li na 72.000 voličů připadne 1 poslanec. To má být volební oprava, kterou chce obšťastniti naše liberální vláda staroslavné království České. Známo dosti, že vláda rakouská se v ničem nepředá, co by bylo ve prospěch nejširších vrstev lidu, ale že se s něčím takovýmto vytasí, to snad nikdo neočekával. Toto přesahuje všechny meze! Jest nyní na dělnictvu, by ukázalo, zda se spokojí s touto volební opravou, anebo že jest syto té bry, kterou s ním kapitalistické, vládě blízké kruhy provádějí.

Tohoto nekřesťanského bezpráví využila strana sociálně-demokratická jako agitačního prostředku ve svůj vlastní prospěch. Potřebovala něco, čím by se mysl nemyslicích souduhů odvrátila od roztržky, která nastala mezi pražským a vídeňským štábem. Za tou příčinou svolali čeští a němečtí sociálně-demokratičtí generalisimové zemskou konferenci strany do Prahy. Na tuto zemskou konferenci sjelo se 304 českých a 237 německých delegátů. Schůzi zahájil redaktor Soukup a předsedal občan Schäfer z Liberce. Za výkonný sbor mluvil nejprve dr. Adler z Vídně. Po něm vystoupila se celá řada řečníků, kteří nabádali soudruhy k boji za všeobecné, rovné, tajné hlasovací právo a radili všemožné prostředky jako: veřejné schůze, tábory, demonstrace jako argumenty ulice, stávky politické a snad i násilí. Všichni řečníci hleděli co možná nejvíce mysl soudruhů vznítiti a tak pozornost jejich odvrátiti od strannických a osobních pletich, které čeští a němečtí předáci jejich mezi sebou vedou. A také se jim to podařilo. Soudruzi tleskali a slibovali, že vše budou činiti, co si budou generálové socialističtí přát.

Jest to smutné, že se nejpřednějšího požadavku pracujícího lidu, totiž všeobecného, přímého a rovného hlasovacího práva užívá jako ráplasti na pošramocenou čest socialistických předáků. Jestli ještě nyní se nechá dělnictvo voditi za nos socialistickými agitátory, tedy samo sobě vystaví vysvědčení, že nemá v sobě tolik mravní síly, by se vymanilo z područí těchto rafinovaných dobrodruhů. Což pak nevidí dělnictvo dnes onu ošemetnou hru, kterou s ním strana sociálně-demokratická provádí? Bude v tom asi vězeti ona bezstarostnost a lhostejnost, která se dnes mezi dělnictvem zahnízdila. Kam to však povede, to uvažte sami, dělníci, neboť nemáte-li tolik porozumění, byste seznali, kdo dnes rozhoduje a jedná o nejdůležitějších požadavcích vašich, pak nenáříkejte, neboť každý jest strůjcem svého vlastního blaha. Jest zde dvojí možné: buď se budete soustřeďovati, organisovati na základě křesťanském, t. j. svém vlastním a tak nejlépe budete čeliti proti dnešní světové soustavě kapitalisticko-liberální tyranie, anebo utonete v tomto prospěchářsko-vyděračném boji společenském. Proto, dělníci, jděte tam, kde vás přijmou s otevřenou náručí, kde vás uvítají jako své bratry, neboť jedině křesťanská odborová organizace jest s to vésti boj za zlepšení sociálních poměrů veškerého dělnictva.

Vršovský.

Manželství v budoucím sociálním státu.

Velmi věcně oceňují se v Pelcových Rozhledech v č. 44. a 45. snahy socialisticky pokrokových přemudřelců. — Nesmyslnou myšlenkou jest názor některých lidí, aby i žena vdaná zastávala nějaké postavení. Kdo bude konati domácí práce? Patrně cizí lidé, a tím by to, co žena vydělá, na druhé straně se vydalo a bylo bezúčelné. A kdo bude připravovati potravu? — Snad najatá kuchařka, než to, jak známo, je dr. h. a nepohodlné; tedy lépe bude se chodit do hostince. Po obědě přijde muž se ženou společně do kavárny, na večeri opět do hostince a na snídani opět do kavárny. Tážeme se nyní, co by v takovém manželství muže a ženu navzájem k sobě poutalo? On je doma cizincem, ona také; mimo práci svého povolání oba tráví všecken čas v hostinci neb pensionátě, on má mimo to své kluby a schůze, ona své kluby a ženské otázky. Mezi nimi není ani nejmenšího duševního styku, nemají společné domácnosti, toliko brloh,

v němž přespí. Mezi nimi není žádného spřiznění, nic, co by je sjednocovalo, neboť jeho snahy nejsou jejími snahami, její snahy jsou opět jemu zcela cizí a lhostejny.

A což, kdyby takovéto blažené manželství bylo obdařeno dětmi? — Najmouti kojnou, chůvu a pěstounku jest příliš drahé a také nespolehlivé. Tedy pošleme děti do nalezince, jako slavné paměti Rousseau, a nebudeme se dále o ně starati. Třeba že v tak pokročilém lidstvu zařídí se v každé obci jeden veliký nalezinec, t. j. ústav na výchovu malých dětí. Ale odkud sebereme kojné? — To přece opět budou musit být manželky nebo dívky, které nemanželské děti porodily. Tedy, jak viděti, naráží takováto idea manželství na všech stranách na veliké nesnáze, zkrátka manželství stává se takto věcí nesmyslnou.

A což když dívky chůvě odrostou? — Vezmou je rodiče k sobě, či více se o ně nepostarají a ponechají péči správě sociálního státu? Aneb vezmou-li je do své „domácnosti“, kdo bude na ně dohlížet, když rodičové jsou zaměstnáni ve svém povolání? To najde, patrně musíme je ponechat v nalezinci. — Zkrátka, tímto způsobem by rodina úplně byla nvedena v niveč, život lidský klesl by pod úroveň zvířecího, neboť samec a samice starají se o své mláďata aspoň dotud, až by samostatně se mohla uživiti. Kdo takovýto obraz budoucího lidstva nastiňuje, ten věru nepovažuje, že lidskému životu odnímá všechnu vělost, upřímnost citu, krátce všechno to, co člověka povznese nad sverfepé a divoké zvíře; ba snižuje jej ještě pod toto. A pravíme zde opět: Buď zachováme manželství a domácnost jako posvátný a nerozlučný řád v jeho uzavřené individualnosti, aneb odevzdáme člověka původní zvířeckosti a surovosti.

Domácký průmysl perlařský.

(Dokončení).

Výrobou perli jest zaměstnáno celkem asi 1200 dělníků. Větších mistrů perlařů jest asi 8, menších 30. Některí mistři spolu též pracují, jiní jen obchodují s perlami. Dělníci obyčejně koupí od mistra surovinu, rourky skleněné, a odvádějí mu pak vyrobené perle, avšak povětšinou nejsou vázáni témuž mistru perle prodat. Faktori nemají v tomto průmyslu stejnou funkci jako na př. v tkalcovství; činí jen prostředníka mezi dělníkem a mistrem, začez dostává se jim jisté procento. V posledních dnech v týdnu odvádí se práce.

Výroba perli je zajímavá. Jeden dělník nejprve ze silné skleněné roury vytáhne nad plamenem sklářské lampy „soufle“ zvané tenčí rourku různého průměru, dle čísla perel, které se z ní má zhotoviti. Perle se foukají ve velikostech od čísla 00 až do čísla 40; čísla ta značí průměr perle v milimetrech. Na to se rourka rozřeže v kratší kousky. Jeden dělník obslouží rourkami několik jiných, kteří z nich pak perle foukají tím způsobem, že vstříčí jeden konec rourky do plamene, zataví, vyfouknou kulíčku na konci, profouknou otvor, uříznou zvláštním nožem perli hotovou a ihned druhou. Tím způsobem vyrobí zručný dělník 3000—6000 perliček denně dle velikosti. Večer po práci se perle sity dle čísel třídí a pak váží. Zvláštní zručností je zapotřebí při foukání tak zvaných mačkaných perli, majících nepravidelnou podobu (se strany smáčknuté). Tu přejede dělník rychle — pokud sklo je měkké — prsty přes perli, dělník jeden, který rourku vytahuje, šlape dmychadlo pro ostatní.

Za 1000 perli obdrží dělník dle velikosti perli 25 až 50 haléřů, při tom zbude mu po odečtení výloh za suroviny, sklo a petrolej 22 až 46 h; za 1000 perli mačkaných obdrží 38—64 h. Při nynějších stlačených cenách možno denní výdělek odhadnouti na 1-70 K. Faktor dostane od prodeje 1000 perli asi 4—6 haléřů. Mistři pracují asi s 25 proc. ziskem.

Jelikož 1 dělník vyrobí průměrně 6000 perli při 10 hod. práci — ač mnohý pracuje i déle — vyrobí se celkem v krajině té denně kolem 6 milionů perli, ročně (za 300 dní) 1800 milionů. A počítá-li se průměrný příjem dělníka 38 hal., činí to ročně sumu 570.000 K, mistři vydělají průměrně asi 1.170.000 K; největší však užitek mají poměrně firmy, které perle barví a do ciziny vyváží.

Barvením perli vyznačují se dodati perličkám ze skla foukaným vzhled, lesk perli pravých, což se děje pomocí tak zvané esence perlové. Essence perlová vyrábí se ze šupin zvláštního druhu béli. Na 1 kg esence je třeba 40.000 ryb, neboť nemožno použiti než jemných šupin na bříšku ryb. Essence tato se želatinou smíchaná se vpraví do perliček tak, že se do

každé zvlášť foukne tenkou rourkou a na zvláštním přístroji se pak perlami otřásá a točí, pak se na sítech suší a na uítě navlékají.

Bylo by velkou výhodou pro zmíněný kraj, kdyby tato konečná úprava, kterou se dosud pouze jedna firma v Hořicích zabývá, byla též v rukou tamějších perlařů; nejdříve však měli by se sdružit výrobci, aby zastavili klesání cen „nadvýrobou“.

Družstvo k tomu cíli zřízené mělo by v sobě zejména spojovati dělnictvo a mistry; tak by ovšem získalo snadno větší důvěru na základě zásob společných a mohlo by přikročit k zřízení dílny společné na barvení a konečnou úpravu perel. Výrobek sám by tím nabyl na jakosti, takže by mohlo družstvo zakázati práci nedospělých a určití přesné dobu výuční, která byla dříve 3letou a klesla až na 3 měsíce. Kdyby dělnictvo bylo v družstvu účastné, mělo by samo zájem na bezvadné výrobě. Družstvo mohlo by přikročiti k výrobě foukaných ozdob na vánoční stromky, které dosud většinou z ciziny se přivážejí.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva i tyto domácí dělníky přijalo by ochotně ve svůj střed, aby jim vždy bylo ochranou a podporou.

Sociální rozhled světový.

Velkopřemyslníci vystupují proti stálému živnostenskému výboru poslanecké sněmovny dokazující, že některá usnesení výboru jsou průmyslu nebezpečná. Továrníci snaží se dostat do společenstev, proti tomu jsou však maloživnostníci z toho důvodu, že by tu pak továrníci veškerou moc na se strhli.

V elektrotechnickém závodě Křižíkově v Karlíně vypukla všeobecná stávka. Dělníci dovolávají se zkrácení pracovní doby a ustanovení základní mzdy. I na jiných místech v zemích českých byly stávky. — Kovodělníci ve Škodových závodech v Plzni (strojovna, kotlárna, mostárna a modelárna) dosáhli 9 1/2 hodinové pracovní doby. V oddělení zbrojovky a ocelárny dostalo se jim pouze 5%ního zvýšení mzdy.

Nedávno prohráli soc. demokraté při obec. volbách v Židenicích, nyní pak poráženi při ob. volbách v Husovicích u Brna.

Dle nového hornického zákona ve Francii zavede se v dolech postupně do r. 1910 8hod. doba pracovní. Doba ta počíná sjezdem posledního horníka a končí výjezdem prvního dělníka z dolu. Poněvadž sjezd a výjezd trvají značnou dobu, je tím pracovní doba značně prodloužena.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 22. července. Podpora nemoc. udělena: Petru Hošťákovi v Sušici (14) 6 K, Janu Špičkoví v Rychnově n. Kn. (7) 450 K, Václavu Kusému v Litomyšli (10) 640 K, Josefu Faltusovi v Kunčicích (10) 420 K. Přijat 1 člen.

Schůze užšího výboru 30. července. Podpora nemoc. udělena: Anně Jurické v Paríku (14) 6 K, Janu Špičkoví v Rychnově (7) 450 K, Ceňku Reslerovi v Lhotce (14) 9 K, Frant. Cvrnochovi v Týništi (7) 450 K. J. Čubovi v Sušici dodatečně (14) 6 K. Přijat 1 člen.

Bursa práce. Přijmou se: Natěračský pomocník (stálá práce). Soustružník kovů samostatně pracující u „První smiřické slévárny kovů“ ve Smiřicích; tamtéž přijmou se 2 učenici na sléváctví mosazu a bronzů a jich zpracování. — Přijme se dovedný truhlářský dělník, případně jen učeník. — Přijme se učeník na kloboučnictví a do dílny pasířské a zlatnické. — Práci hledají: Zámečník, jakož i starší dělník zahradnický, svobodný, svědomitý, jenž se vyzná ve šlechtění stromů. — Místo hledá knihařský pomocník, vojny prostý, obeznalý ve vši práci. Nastoupiti může kdykoliv. — Velmi hodný 26letý svobodný mladík, silnější postavy, tváře inteligentní, jenž na svůj stav jest dosti vzdělaný a vyzná se v pracích hospodářských, přijal by místo čeledína na farmě nebo u většího rolníka, buď místo sluhy v katolickém domě nebo ústavu; zná také částečně německy a mohl by i vypomáhati v jednodušší korespondenci.

Upozornění. Odbočky a skupiny nechť se u Ústředí v Hradci Králové přihlašují o řečníka. Žádáme svých přátel, by nám označili osoby a místa, kde sice není ještě Sdružení naše zařízeno, ale kde by byla proň vhodná půda a kamž bychom mohli řečníka vyslati.

Dopisy.

Z Úpice. V sobotu dne 29. m. m. byla pořádána veřejná schůze lidu v hostinci p. Ant. Vacka. Schůzi tuto svolali spojené strany dělnické, a pozvali do ní el. městskou radu. K programu, o zřízení sociální komise, promluvil nejprve za národní dělníky redaktor Kovařovič z Náchoda. Těš trfání poukázal na dnešní poměry v obcích, kde se různí tatíci nestarají o širší zájmy svého občanstva, nýbrž hledí si nejprve zabezpečiti svoje vlastní pohodlí. Po jeho dobře promyšlené řeči ujal se slova za soc. demokraty obd. Zich. I tento řečník dobře tlumočil přání veškerého dělnictva a zvláště prudce útočil na městskou radu, že zůstává hluchá oproti kulturním a sociálním požadavkům pracujícího lidu. Když občan Zich domluvil, udělono slovo br. Janu Astrovi, jako zástupci křesť. sociální strany. Br. A. tr navázal řeč obou předčasných a prudce tepal nespravedlivé počínání městské rady oproti dělnictvu. Poukázal na to, že přejou li si něčeho tovarůnci, tu městská rada hned spěchá, a činí se jen což, aby si nerozhněvala mocné kapitalisty, ale když něco žádá dělnictvo (dětskou školku, veřejnou čítárnu a pitný dohled v ohledu zdravotnictví), tu městská rada stále odkazuje a vymlouvá se, že prý nemá peněžitých prostředků atd. Dále zmínil se o špatných továrních bytech a končil apelem k městské radě, by vyřídila dělnictvu vstřícně. Bude-li dělnictvo sjednocené vždy jako při této schůzi, tož spíše se něčeho domůže, než-li stálým hašteřením. Vyhlásil na konec dělnictvo, by se sešlo ve své odborové spolky a tak že nejlépe bude respektováno. Z. řečníci mluvili od srdce dělnictva, to nasvědčoval vždy hluchý potlesk. Městskou radu obhajoval p. MUDr. A. Čapek. Sliby, vykrucování a nic více. Náležitě mu na to od řečníků odpověděno. Spojené dělnictvo zde ukázalo, že, jde-li o jeho zájmy, tu ohledy politické zůstávají stranou, neboť se jedná o naši vlastní záchranu. Další společné akci voláme Zdař Bůh!

Nepřístupnost. V továrně Ed. Moravce v Úpici jsou zvláštní zdravotní opatření, jakoby nebylo ani živnostenských inspektorů. V zmíněné továrně nacházejí se totiž základy takřka v samotném skle, kdež dělnictvo musí 11 hod. denně pracovat. Jednoduché dveře dělají záchod od pracovní místnosti, takže otevrou-li se dveře od záchodu, tu veškerá ta vůně oblažuje nejbližší pracující dělnictvo; nedivno pak, že mnozí z toho onemocní. Divíme se velice správě tovarny, že si tohoto nezákonného případu nevšímá a jej neodstraní. Na druhé straně jsou vinní dělníci sami, že se neozvou, by se tu stala náprava. Cožpak, dělníci, nemáte ani tolik mravní síly, byste se proti tomuto zločinu opřeli a žádali nápravu? Prozatím tolik; nepomůže-li to, pak více! Jest to až úžasné, jak se leckde dělnictvu vede, a zdá se, jakoby ten dělník nebyl ani považován za tvora lidského. Přistě něco jiného.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Libštátu. Při členské schůzi naší Jednoty dne 16. července 1905 přednášel způsobem velmi zajímavým člen spolku našeho p. František Brož: „O památkách pontního chrámu Mariánského v Boskově.“ Poutavá přednáška odměněna hluchým potleskem. Po přednášce sebral náš divadelní odbor zábavnou jednoaktovku. Přistě členská schůze dne 20. srpna 1905. Přednáseti uvolil se laskavě dp. Josef Macák z Lomnice n. P.

Různé zprávy.

Jak se starají socialističtí nad-soudruzi o soudruhy. Socialistický falknovský list „Freie Worte“ konečně sám uznal za nutné promluvit kus pravdy o tom, jak hospodaří socialisté v nemocenských pokladnách. Píše totiž: „Sociálně-demokratická ochrana dělnictva v nemoci v praxi. Před několika týdny konal se v Praze sjezd úředníků nemocenských pokladen, na němž domnělí zástupci těchto měli se raditi o podporování zájmů pojištěnců. Skutečně se také vrchní režisér Soliger na tomto sjezdu vyslovil, že se sjezd důrazně ohrazuje proti tomu, aby stát vzal nemocenským pokladnám právo autonomie. Nemocenské pokladny mají prý i po reformě zůstat v rukou dělnictva. V tom smyslu přijata také resoluce. Neohlíjeme se při čtení oně zprávy zdržeti smíchem. Utíli praxe, že by se měl státí pravý opak, aby zájmy dělnictva byly chráněny. Ve sta případech musili jsme u úřadů hledati ochranu proti libovůli přemoudrých, nadutých, časem i drzých sociálně-demokratických správ nemocenských pokladen. Když chtěli ti pánové dostati do rukou správu nemocenských pokladen, nemohli se dosti nahřívati proti nehos-podářství odpůrců. Že jsou členové připravováni o nemocenské, lékaři že si dělají co chtějí, členové že musejí jen platit a práv že nepoživají žádných — tak zněla stálá kritika. Jakmile se však nemocenské pokladny dostali do rukou všemi mestmi mazaných, ztratili tito svůj proletářský soucit a kancelářský člověk, třesoucí se o své místo, se objevil. Již nešlo o hájení zájmů členů, nýbrž jmenů pokladen — tím jsou míněny stále rostoucí správní výdaje na účet strádajících, hladovělých členů nemocenských pokladen — musel býti zabezpečeno. Žádný člen nevyzraje na knípy a překrucování socialistů. Běda členům, jimž nejsou známa usnesení a znění stanov. Neznalost zákonů ani u sociálně-demokratických správ nechrání před trestem. Místo aby členu řekli, to a to učin, aby dosel svého práva, pošlou správcové justičního úřadu nemocenských pokladen ferman, v němž se členu oznamí, že nemá žádného práva. Takové poměry panují u všech těchto pokladen.“ — Tomuto přiznání ovšem se nemůžeme diviti. Vždyť socialistický program sám svádí nadsoudruhy tak trochu k sobectví. Nevěří-li tito lidé

v odplatu věcnou, snaží se nahrabati pro sebe co nejvíce aspoň zde na zemi — třeba i na účet vlastních soudruhů. Nepovede-li se jim dobře na zemi, kde vůbec mají hledati nějaký blahobyt? Socialističtí vůdové mají se z mozolů poddaných soudruhů dobře, velmi dobře. Ale nechť řeknou jejich poslušné ovečky upřímně, co za neustálé poplatky samy užily. Při stavce uhlo-kopů v Čechách a ve Slezsku ukázalo se zřejmá, kdo vlastně s důvěřivostí socialistických soudruhů nejvíce táhli. Jestliže katolický kněz přímě se ožebraňuje ob-tavou prací za zlepšení sociálního postavení dělnictva, řeknou dobře placení socialističtí redaktori, že tak činí kněz k utužení nadvlády církve nad dělnictvem. Socialistický funkcionář nemocenské pokladny dá si však své služby znamenitě platiti; ale tohle prý má býti upřímná a nezištná práce pro blaho lidu!

Nový zákon o nedělním klidu. Právě uveřejněn v říš. zákoníku zákon z 18. července 1905, jímž změněn a doplněn zákon z r. 1895 o úpravě nedělního a svátečního klidu v živnostenských podnikcích. V tak zvaných kampaňových podnikcích dovolena jest nedělní práce pro určitý, do této periody sahající počet nedělí. V živnostech obchodních dovolena jest práce nedělní nejvýše čtyřhodinná, jež stanovena býti musí polit. zemským úřadem po vypořádání komory obchodní a živnostenské, jakož i příslušných obcí, společenstev a výboru pomocnických bromad. Některou neděli, na př. v době vánoční atd. může býti maximální doba pracovní zvýšena na 8 hodin. Stejný ohled berte se na místo podnikce, výletní, na obchody na nádražích atd. Pro místa, která mají méně než 6000 obyvatelů, a která navštěvuje venkovské okolní obyvatelstvo za účelem nákupu v neděli, může zem. polit. úřad povolit nedělní dobu pracovní až šedinnou. Jsou-li v těchto místech obchodní sloučenou dvě i více živností, a není-li možno oddělení provéstí, má tu pro všechny živnosti platiti přísnější předpis. Práce v pí-sárních a kancelářích může se povolit v neděli nej-výše dvě hodiny dopoledne, a jen tehdy, když každý jednotlivý zřízenec bude mít každou druhou neděli volnou. V obchodních živnostech, kde personál pracuje v neděli déle tří hodin, má býti každému zaměstnanému střídavě každou druhou neděli dáno volno, anebo když by to nebylo lze provésti, aby aspoň pro jedno vědní půl dne byli práce sprostěni. Toť hlavní z nového zákona, jenž ovšem v budoucnosti musí býti rozšířen, aby platně pracujícím vyhovoval.

Dr. F. L. Rieger při slavnosti ob-žinkové. Slavnosti obžinek Rieger přál, především proto, že při tom všechen lid, samostatný při hospo-dářství na statku (v Malči u Chotěboře), měl příle-žitost pobaviti a rozveseliti se. Vždyť býval toho svědkem, co práce a námahy stála ta boží úroda; vidal, jak se s tvář sluncem, vichrem, deštěm do hněda opálených finou krápkje potu ve vedru let-ním, jak chvatně napínají se zmoculené ruce, na nichž lpěl prach, osiny, by se všechno včas vykonalo. Váž nezdělka ze záduří aneb od ostrého strnutí objevila se krápkje krve. A přece ten lid, ač unaven, ubíral se v dobré míře mnohdy i za zpěvu po práci domů, zvláště dostalo li se mu při práci posily. Proto Rieger rád ve velkém saloně vítal své lidi, když a hudebou na okrášleném feštinovém voze přijížděli a jemu i hostům věnce a kytice z obilí a polního kvítí podá- vali, říkajíce při tom veršované přání po starém způ-sobu. Žnečky bývaly vždy ustrojeny v krojích, jak se v krajině nosívaly, než nastal šat novodobý. Časem mužská neměla již starého kroje, nepamatovala se již, jak jejich předkové chodili ustrojeni. Tu, která měla říkati obžinkové přání, vol ly si žnečky samy ze svého středu. Hojně obdarovány vracely se pak k hudeb-níkům do síně, a tu sborem zapěly píseň, kterou chtěly tančiti. Rieger a hosté jeho setrvali obyčejně v tomto reji, až se žnečky seřadily k odchodu a sborem zapěly: „V dobrém jsme se sešli . . .“ (Ze Vzpomínek na dr. Riegera ve Vlčkově Osvětě.)

Český vynález šicího stroje. „Novo-yorské Listy“ sdělují: Pan F. Kozák, krejčí v Chi-cagu, jest majitelem stroje, který, kdyby byl býval v čas náležitě zúžitkován, mohl položit rodině základ k blahobytu i k velikému bohatství, jménu českému pak ke slávě. Jest to totiž důmyslně zpracovaný šicí stroj ze dřeva, jež pomocí obyčejné kudly, pilníku a rašple zhotovil otec již r. 1848, jak na váleci strojo-vání jest vyřezáno. Na sestavení tohoto šicího stroje pracoval starý Fr. Kozák již jako krejčovský učň v Čechách v kraji pšeckém a vyučil na něm celou řadu dovedných krejčů, z nichž dva zavázal osud až do Chicaga. Jedním z nich byl loni zemřelý krejčí Fr. Dušek. Stroj jest zpracován úplně ze dřeva až na jehlu a čunek. K sestrojení užito důmyslně různých druhů dříví a to, jak se kam hodilo. Stroj, ačkoliv zub času a červi vykonali na něm částečné dílo zkázy, pracuje i nyní ještě přesně a měl být poslán loni na výstavu do St. Louisu. Starý Kozák, který jest ještě na živu, nemohl se však od stroje odloučiti a ještě také peněz se nedostávalo, musilo se od plánu upustiti. Pan Kozák ml., který dle v Americe již 7 roků, vymohl na svém otci, že tam stroj poslal po svém mladším synu Janovi. Stroj stojí skutečně za podivání a svědčí nejen o velikém důmyslu vynález-covu, ale i o jeho vytrvalosti, uvážíme-li jednoduché nástroje, pomocí jichž jej musil vynalezce cele zpra-covati. Stroj jest naprodeji a není pochyby, že by se vyjímali velmi pěkně v nějakém muzeu nebo ve vý-kladní skřini podnikavého obchodníka, neboť americký vynálezce šicího stroje Howe sestrojil svůj první šicí stroj již r. 1845, patentovat jej dal ale až r. 1863 a do té doby patrně vynález svůj tajil, tak že starý Kozák v Čechách nemohl mít o tom ani zdání. Na Kozákovu šicím stroji pracovalo se již v letech pade-šátek. Praví se, že jen podivinská povaha starého Kozáka byla příčinou, že vynález svého nezúžitkoval dříve, než ho jiní v oboru tom předešli.

Věk malichů. Trapiště šijí život jednoho z nejpříjemnějších řádů. Vstávají denně ve 3 hod. ráno, 11 hodin ztráví svou duchovní službou a mimo to zabývají se ještě delší dobu zemědělstvím. Jsou vege-tariáni (požívají pouze pokrmů z rostlin) a zachová-vají přilep posty. Přes to dočkávají se mniši tito vy-

sokého stáří. V klášteře Sept-Fonsu ve Francii po-slední čtyři zemřelí členové čítali dohromady 322 let; průměrný věk jejich byl 83 let. Z toho vidno, že v malém množství odměřená strava příných řeholů, pak pravidelná životospráva, tělesná práce, zdravý pobyt, střídmost ve spaní působí na prodloužení lid-ského života. Pět aspoň jednou v týdnu u lidí cel-kem dobře žijících jest zdraví lidskému velmi prospěšný.

Obchod s děvčaty. Nedávno zemřela v Ca-fihradě ruská dívka Sivja Spivaková, která byla sa-vlečena do domu hanby. Když odtud uprchla, byla majiteli poleže polapena a huzena psům, kteří ji tak potrhali, že zemřela. Když se o tom dověděli ruský konsul, dal zaležitost vyšetřiti, a tu vyšlo na světlo, že v Oděse je 14 takových lotrů, kteří za dvě poslední léta . na 300 dívek z Ruska zavlékli do Turecka a jinam na východ do domů hanby. Obchod tento zvláště v Rusku jest v rukou šidovských a lehkověrných děvčat, která lichotivými slovy smámna ení o zlatých šatech, jest ovšem všude dosti.

I ve Vídni umějí česky. Kde bžší o obchod, tam národní předpojatost hezky záleží do kouta. Na Vídni jsme to již častěji zkusili. Nový doklad o tom podávají oběžníky poslané z Vídne o-pavským obchodníkům se zeleninou — jak sděluje Op. Týdeník. Části překupníci dostali české Je to sice podivné zboží, které doporučí hektografovaný cenník od „Okurky na základine v Pitli“ až po „Rst-kovu kus černu“ a zvláště dojemný závěr „Vase vase ne objednaní obcekavam S uctu Jindrich Rittersporn“, ale je to obchodnické. Kdyby naši lidé k objedná-vkám do Vídne i z Vídne byli důsledni, není pochyby, že by odtamtud brzo jinou zpívali, až bychom se di-vili, jak pěkně ve Vídni umějí česky i větší páni než je pan Rittersporn.

Cukrové zdi ne sice pro misná data, ale což nevidáno, na skutečných stavbách. Dle nejnověj-ších zkušeností hodí se cukr — i šitý, neraffinovaný — velmi dobře na děláni — malty. Přidává se cukru jen v nepatrných dávkách — 2 kg na metrál malty, — ale látka tím způsobem vytvořená jest nec. ne-bývalého. Tvrdá a lesklá jako mramor, dá se umý- vati jako kámen, vydrží vodu, teplo i zimu, pevně spojuje zdivo, a má tedy všechny vlastnosti ideální malty do zdiva i na omítku. Třeba pak zdi jenom omýti a vše jako nové. Výbornější a lacinější služby poskytoval by cukr místo dosavadního drábého be-tonování a cementování. V cukru kyne tedy bu-doucnost.

Význam jahod. Jahodám měla by věno-vána býti daleko větší pozornost než dosud. Spálením sušených listů jahodových lze připravit velmi lahodný nápoj, který může nahraditi ruský čaj a jenž i léčivé účinkuje. Pro zlepšení chuti a vůně může se k listům jahodovým přidati nepatrná dávka skořicové kůry, va-nilky, nebo i sušených květů lipových, mařinkových nebo akaciových, načež se jako čaj po několika minu-tách sleje a osladí cukrem nebo ještě lépe medem; k vůli říznější chuti může se pro dospělé osoby při-dati kávová lžička rumu nebo koňaku, pro děti pár kapek citronové šťávy. Jest to na zimu příjemný nápoj a proti čaji velmi laciný. Čerstvé jahody jsou velice chutnají a zdravým ovocem. Z jahod připravuje se marmeláda nebo šťáva; jahody jenom syrové trou se přes zíněné sítko a smichají nevařené s cukrem až před samým upotřebením; vymačkaná šťáva nalije se do sklenky, polije čistým lojem a přikryje. Dříve do-poručovaly se jahody k užívání při dně, močových kamenech v měchýři nebo ledvinách. Kořínky jahod sbírají se na podzim a suší. Obsahují v sobě tříslo-vinu, škrobovinu, prykyfici a soli a doporučují se k užívání v odvaru jako prostředek stahující a sílící při zloutence a při přerušném močení při vodnatel-nosti z vady srdce nebo z poruchy ledvin.

Stávky v starověku. Při vykopávkách na půdě staroslovanského jonského města Miletu nalezen byl zajímavý nápis, z něhož vysvítá, že již v starověku za dob císařů římských Trajana a Hadriana byly stávky dělnictva na denním pořádku. První část ná-pisu jest otázka dělníků k Apollu v Didymu u Miletu, mají-li staviteli Menophilovi vypověděti práci, či po-staviti sloup a klenutí chrámové. Druhá část ná-pisu obsahuje odpověď Apollona (v hexametrech), který radí dělnictvu, aby nestávkovalo a vzpomnělo ochrán-kyň práce Athény a Heraklea, jenž tolik obtížných prací vykonali. Rozumí se, že „Apollo“ chtěl mít co nejdříve chrám svůj postaven a proto dal tuto odpověď.

Výnosnost zelinářství. Pod vsočinou Harckou v Něm. ležá obec Westerhausen, která již drahá léta pěstuje zelinářství a dodávala se, zejména v po-sledních letech, neobyčejných úspěchů v tomto od-větví. Dosvědčují to nejenom stále rostoucí poptávky po westerhausenském zboží, ale zejména číselice, jež ukazují, jak neobyčejně vysokou cenu má tam dnes hospodářství a zelinářské pozemky. Není ta vzácností nájemné 3000 marek (3600 K) za jedno jitro. V obci této jest malý státní velkostatek v rozloze 1500 jiter, který jest rozparcelován na samé drobné kousky a již po 12 let mají je v nájmu obyvatelé osady, kteří pro-vozují zelinářství v menších rozměrech. První proná-jem rozparcelovaného statku vynesl státu mnohem značnější obnos než dosavadní nájem v celku, totiž 19,704 mk. Při posledním pronájmu na dalších 12 let začátkem března t. r. docílil stát nájemného již 28,875 mk (dle našich poměrů v lepších českých a moravských půdách je to ovšem obnos nízký). Vláda pro takové pří-znivě výsledky prodala již všechny hospodářské bu-dovy, protože již nepomýšlí, aby pozemky opět slou-žila. — Vysoké ceny nájemného jsou výsledkem velmi intenzivního pěstání zeleniny. Uvážiti třeba, že lidé z největšího dílu udělají si práci sami bez výpomoc-ných sil a sami také z většího dílu zeleninu zpeněží v sousedních větších městech a v letní sezóně zej-měna v Harcu. Ze zeleniny prodávají westerhausenští ve velkém jenom zemáky, zelí, cibuli a okurky, o-statní rozvázejí sami po okolí. Tomuto odtěví ho-spodářství měli by naši malí lidé věnovati zvýšenou pozornost. — Hosp. List.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednoduché (story), záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Ovdovělá dáma

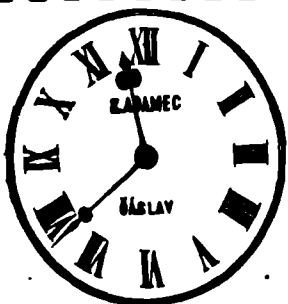
v prostředních letech.

vzdělaná, dobrá kuchařka, prosí

za místo hospodyně

nejraději na faře.

Laskavé dotazy ochotně zodpoví administrace t. l.

První výroba
věžních
hodin
v Āslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Kočáry.

Doporučuji velectěným pp. majitelům koní svůj velký sklad nových a málo ojetých kočárů všech soustav, jako: elegantní landauery, polokryté faetony, faetony bez střechy, kučírky, gily, bryčky na pérách i bez pér, pro pp. lékaře jednosprážní, polokryté kočárky s oddělovacími kozlíky.

Velký výběr nových i málo opotřebovaných celo- i poloplatovaných angl. chomoutových, jakož i náprsních postrojů na koně; jezdecké nářadí, jednotlivá sedla a velký sklad příkrývek na koně za ceny tovární. Také kupuji ojeté kočáry, postroje na koně, jakož i celé ekypáže za hotové.

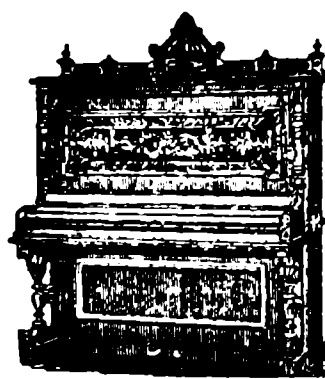
Jindr. Balzar
V JOSEFOVĚ.

Těž mám na skladě jednosprážní, zánovní valník na pérách.

Domovníctví

žadá se bezdětným manželům, neb samotné ženě 1. zřím.

K doptání v redakci t. l.

Piana,
pianina,
harmonia
a varhany

nejnovějších
soustav — levné.

těž na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

A. L. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad na Velkém náměstí č. p. 39.
vedle lékárny.
Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franko. Pochvalná uznání od předních českých umělců. První výstavní ceny.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové
Adalbertinum,

doporučuje svůj nejmoderněji zařízený atelier k vypracování podobizen v každé velikosti v provedení nejumělejších.

Svatební skupiny. - Tableaux.

Při rozsáhlém zařízení vypravuje firma tableaux pro p. t. pány studující v spracování nejlepším, při cenách konkurence levnějších. Prodej fotografických aparátů pro pány amatéry v cenách továrních jakož i kopírování a vyvolávání filmů a desek.

Zvětšení až do formátu 80×150 centimetrů.

Vhodné dary při mírných cenách při každé

příležitosti.

V řadě prvních evropských závodů.

Doporučuje se P. T. důstojnému duchovenstvu ku provedení veškerých prací řezbářských

sochařsko-řezbářský atelier

Ondřeje Muniaka,

absolventa c. k. školy prům. v Zakopaném
i c. k. státní průmyslové školy ve Vídni
HRADEC KRÁLOVÉ, číslo 368 v „Pétidomí“.

Pp. malířům, pozlacovačům atd. dodává práce k polychromii a zlacení.

Vzory, rozpočty i veškeré dotazy rychle a zdarma se vyřizují.

Obsluha solidní, ceny velmi mírné. — Platební podmínky výhodné.

Velectěnému

duchovenstvu

doporučuje

nejlevněji

a nejlepší

LUSTRY

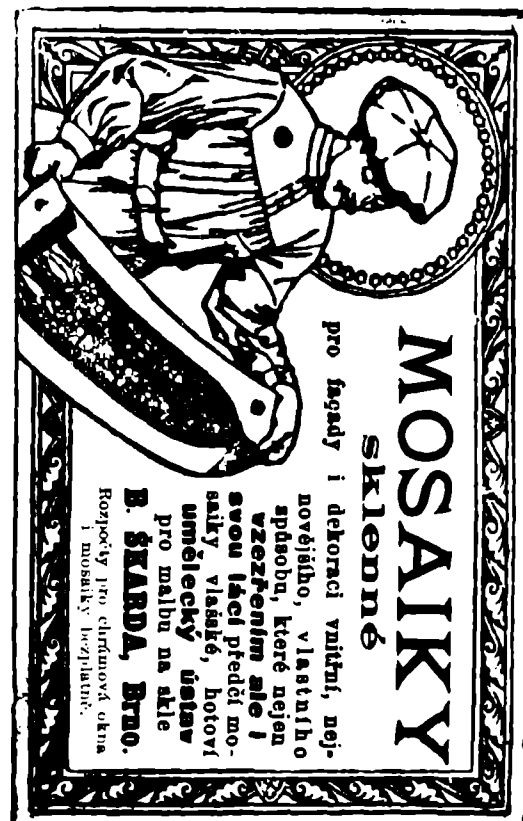
každého slohu,

první odborná dílna pařížská pro výrobu kostelního náčiní

Karla Zavadila

v Hradci Král.,

č. 83. Palackého třída.

Srdí k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,

damažkové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné **ručníky,**

deky, stolní běhouny, garni-

tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

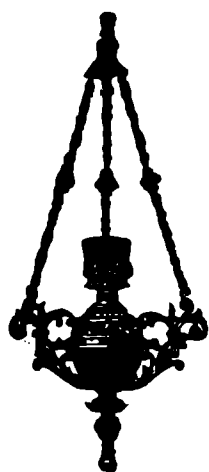
Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., **vyučení pastýř specialně na kostelní náčiní,** dovoluje si doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na pořízení hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. **za veškeré výrobky a slacení ručně.** Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtěžkovnějšího. Chudším kostelům třeba v placení. Více uznání po ruce. **Základní předměty výrobky bezcenné.** Více posílám již posvěcené.

**Továrna
na zpracování ovoce,**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinu, rumy a punše, likéry, sládkové ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sládká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: **stříbrnou medailí státní a diplomem sládkové medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení sládkové medaille.**

Vzorky zdarma a franko.

**Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele**

Jindřicha Laboučky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jiřikově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslícha

v Hradci Králové

doporučuje se slav. patronátním a veledúst. farním úřadům ku provedení veškeré práce oboru stavby a znovuzřízení

**oltářů,
kazatelen,**

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, slacení a polychromování uměleckých památek, oltářů a soch, s plným ohledem na původnost a sloh. Práce vždy dokonalá při nejnižších cenách. Četné dopisy uznání k nahlédnutí.

Rozpočty, nákresy, cesty atd. ochotně a bezplatně.

Vlastní výroba rámců. — Sklad obrazů.

Nábytek

zaručené co nejsolidnější a nejvkusnější ve vlastních dílnách pracovaný za ceny levnější než u kterékoliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od 5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen, na každou stanici dodává velkovývod truhlářský **K. V. Skuherský v Hradci Král.,** proti hotelu »Merkur« č. 303.

Žádejte cenníky a prospekty zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a rezbářský.

**Písařna a dílny na Letné čísla 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30**

doporučuje uctivé své chvalné známé: **sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křídla, kazatelny, spovědnice, křtitelny, komoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.**

Původní nákresy, cenník a rozpočty bezplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým přehlášením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

**Vychovávací
ústav**

**Školsk. Sester III. ř. sv. Františka
v Koclérově u Svitav**

přijímá dívky škoie odrostlé, aby se vzdělaly v jazyce německém, ale tak aby vlastenecký duch a národní smýšlení budoucích českých žen a matek nijak netrpělo. Zároveň se učí ručním pracem, jako: šití prádla i šaty, brání míru, kreslení stříhy, vyšívání a provádění ozdobné práce všeho druhu. Rovněž lze se učit i francíně, hře na piano, housle či citeru, vaření, žehliti s leskem.

Krajina je lesnatá a proto zdravá.

Dívky se přijímají mezi 1. a 15. zářím.

Prospekty zasílá

správa ústavu.

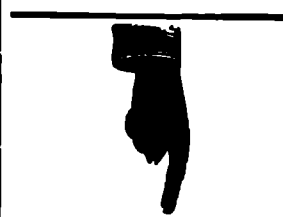
**Páni i dámy
všech stavů**

mohou vřáde

**vedlejší
výdělek**

až K 300.— měsíčně
dosíci, zastupitelstvím,
přímými i ručními
pracemi, psaním a výkazem adres atd.

Bližší pod »U 46« sdělí
KAREL WÖRFEL,
Norimberk,
Austrasse 78.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam, na výstavách.

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatné na šest let 30 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 4. srpna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Sdružení katolických zemědělců.

III.

(3) Při úvaze o katolických spolcích potřebí pilnou pozornost obrátiti k činnosti kulturních ohnisek v národě našem. Kdo dobře tu kulturní činnost zná, spráskne ruce nad tím, čím vším se soustavně otravuje zdravý smysl českého lidu. Pozorovatel pozná hotové fabriky na mrzačení českých mozků. V statisících putují na venkov prolhané a zcela podvodné brožury, sršící záštími proti všemu katolickému. Rozesílají se sponsty všelikých protikatolických „úvah“, o nichž se prolhaně tvrdí, že pocházejí z pera katolických kněží, aby více zajímaly.

Ozvěte se třeba stokrát, že ty brožurky neprávem se podstrkávají katolickým spisovatelům, všechno bude marno. Organisovaní jízlivci na potupu katolictva budou rozesílati takové brožury na ohlupování lidu dále. Kam až jejich drzost sahá, patrně z tohoto příkladu. Když vyšla tiskem „řeč Strossmayerova na koncili Vatikánském“, ohradil se staříčkový biskup proti tomu podvodnému knihu. Vyjádřil se, že nikdy nepřednesl tu řeč, v níž se dějí tak prudké a nespravedlivé útoky proti církvi katolické. Všecko marno; jízlivci rozšiřovali podvodnou brožuru dále jako pro výsměch — za života Strossmayerova. U nás ještě za života tohoto biskupa vyšla brožura v několikaletém vydání. Ve „vzdělavacích“ listech tiskne se plno vymyšlených zpráv o skandálech katolických. Naši odpůrcové si při tom počínají chytrácky. Obyčejně udávají za místo skandálu některý klášter francouzský nebo španělský, aby se vyhnuli soudnímu opletání. A neodvolají své výmysly nikdy, i když katolický tisk dokáže zřetelně prolhanost. A vstupme někdy do schůzí těchto lidí, vizme, jak se starají, aby se netrhala svornost národní! Proti židovskému kapitalismu, proti pastorm ani slovo, ale katolíci tam utrží takových potup, jako by byl hotovým vyvrhelem národa, jehož svoboda se bude trpěti jen dočasně, pokud „spojené pokrokové strany“ nenabudou svojí organisací takové moci jako ve Francii. Pozorujme „pokrokové“ listy, jak nepokrytě se radují a rozhodný souhlas vyslovují každému

barbarskému násilnictví, jež se kdekoli na katolických páše! Uprostřed tohoto fanatického víru našinec neví, nalézá-li se v zemi civilisované či někde v kraji barbarském, kam kultura vůbec nepronikla.

A co činí proti takovému sesurování mravů, proti nepoctivému násilnictví různé vážnější sociologické a politické časopisy? Nic; i ty časopisy, které se pokládají za konservativní, mlčí jako žába v bahně. Piší různé poučné úvahy, ale na druhé straně slůvkem nezavadí o hromadné otravování českého lidu podvodnými pamflety. V ústech plno lidového vzdělání, ale jak se to lidové vzdělání ve skutečnosti provádí, o tom z bázně před silnými hrdly socialistických ohlupovatelů mlčí. Kdyby vydal proti svým protivníkům zůmyslně prolhaný leták katolík, mluvili by učení pánové spíše. — „Obnova“ vyzvala českou intelligenci nejednou, aby statečně v zájmu lidového vzdělání pronesla nestranný soud o brožurové ohlupující literatuře. Ale vše bylo marno. Ti, kteří odporučují katolíkům svatý klid, kteří je povzbuzují, aby v národním zájmu netříštili českou společnost, nemají skoro slůvka pokárání pro okázalé a nespravedlivé kopance, jimiž jsou tlučeni čeští katolíci. Nepokárají zločinná slova, jimiž se každý upřímný katolík zrádce a která vylučují přímé katolíky z národa. Každý se bojí, aby policajtský tisk socialistický nevpálil mu značku „klerikalismu“ na čelo a aby nebyl cuchán v různých „pokrokových“ listech jako potměšilec a farizejský chlebičkář.

Dryáčnické schůze protikatolické zanášejí se již na venkov; záplava prolhaných brožur vrhá své vlny již i do tichých výsek. A toto otravování účinkuje víc, než se vzdálenému pozorovateli zdá. „Obrana zemědělců“ měla mnoho příležitosti k protestům proti tak bezcitnému ohlupování lidu. Sháněla přirozeně poslanecké mandáty hlavně mezi tím stavem, který si dosud uchoval nejlíp katolické přesvědčení. Nebylo jí líto, když pozorovala, jak jádro její strany jest nepoctivě napadáno pro své náboženské přesvědčení? Namítne snad někdo, že strana agrární není stranou náboženskou, že se neustavila k tomu účelu, aby dělala církvi katolické advokáta; strana agrární seskupila se hlavně proto, aby hájila hmotné

zájmy našeho rolnictva. Dobře; ale tato strana má také přece program kulturní, vzdělávací. Ci by jí mělo býti zlepšení hmotného stavu rolnictva českého vším? „Obrana zemědělců“ chce přece také uvědomovati. A jestliže nemíníla vystupovati proti štvavým a nepoctivým brožurám protikatolickým v zájmu náboženství, měla tak činiti aspoň v zájmu národní vzdělanosti vůbec. Neměla hleděti lhostejně na to, jak pod záminkou pokroku jest vrhán venkovský lid do říše temnot. I kdyby v agrární straně hrál hlavní úlohu evangelík, bylo by národní a kulturní povinnosti strany té, aby nenechávala urážeti přesvědčení převážné většiny členů způsobem tak bezcitným a nepoctivým. „Vzdělávací“ spolky protikatolické hovoří o náboženství a náboženských brožurách dost a dost, takže často při svém protikatolickém štvání zapomínají na skutečné provádění vlastních stanov; proti tomu se nikdo neozve, žádný neřekne, že místo štvání proti katolické církvi má takový „vzdělávací“ spolek pracovati na programu zřejmě vytyčeném. Proč by tedy oficiální orgán agrární strany neměl aspoň posvítiti na ty útoky, jež se dějí na přesvědčení a zdravý rozum veliké většiny organisovaného rolnictva? Vždyť by mohl odrážeti i ty útoky, které se dějí nespravedlivě proti těm členům, kteří jsou věřícími evangelíky. Žádný nestranný člověk by proti tomu nemohl nic namítati. Jest snad náš požadavek přílišný? Vždyť chceme jen tolik, aby se hájila pravda a aby vášniví ohlupovatelé našeho venkovského lidu byli pod bedlivější kontrolou.

Ale marné volání. Jak situace dokazuje, musí se upřímný katolík spolehnouti výhradně na sebe, na vlastní svépomoc, nechce-li posluhovati různým stranám beze vší naděje na spravedlivou ochranu svého přesvědčení. Musí se po smutných zkušenostech vykonati přehlídka, kolik jest lidí mezi stavem rolnickým, kteří na všechny urážky katolické víry mlčeti nemíní. A nutno jest organisovati lidi takové v pevný svaz. Stýskání katol. listů do nepoctivosti našich nepřátel nepomůže, nebude-li zde silné katolické organisace z jádra lidu českého, která se nespokojí pouhým psaním a nářkem, ale která bude hotova vždycky přikročiti k důstojným praktickým činům. Pokud takové organisace nebude, slabá, málo vydatná bude práce

FEUILLETON.

Výlet na „Svaté hory“ v jižním Rusku.

(Gubernie Charkovská.)

Píše Hradečan O. S.

(Dokonč.)

Opětne jedeme přes Donec, tenkrát po primitivním mostě a staneme před fortanou klášterní.

Mladý mnich, v dlouhém tmavohnědém hávu, s vysokou čepicí tvaru naší poděbradky, rovněž tmavohnědou, vítá nás, ptá se po našem přání. Prosíme o pokoj, kde bychom se mohli umytí a něco poobědvati. Mnich zve nás dále a vede nás. Když se obrátil k nám zády, vidíme, že má vlasy dlouhé jak žena, splývající po pás. Zavedl nás do dvou slušných, prostranných pokojů, zařízených úplně po občansku. Jen tu a tam ležící knihy náboženského obsahu připomínají nám, kde se nacházíme. Přišlo opět několik mladých mnichů; jeden přinesl vodu, druhý ptal se, co chceme dále. „Nejprve něco pít, po té cestě, pak něco jísti“ — zněla naše odpověď.

„Piva ani vína zde není, nepijeme toho, ale máme výtečný, sám nejlepší kvas.“ Objednali jsme tudíž kvas, který opět jiný mladý mnich za delší chvíli, patrně z hlubokého sklepa, ve veliké láhvi přinesl. Kvas připravuje se ze sušeného černého chleba. Chléb polije se vařící vodou a tato vymočí rozpustné látky z chleba. Takto nasyčená voda se procedí, dají se do ní kvasnice, neb kvásek z dýže. Tím se naplní láhve a dobře se zazátkují. Za dva až tři dny je kvašení skončeno a šumivý i občerstvující nápoj je hotov. O chuti se rozepisovati mnoho nebudlám. Kdyby to

bylo v Hradci, objednal bych raději pivo, ale kde není pivo, pije se i kvas a chutná nám žízňivým poutníkům dobře. Je studený, jak od ledu. Ptáme se, jak bude s obědem. Mnich k naší posluze ustanovený sdělil, že hned přivede „povara“ t. j. kuchátka. Přivedl. Kluk bosý, umouněný a 15letý, kurážně se před nás postavil, co prý si přejeme jísti. Jmenoval celou řadu jídel na ten den připravených; volili jsme: polévku ze slepice, smaženého línka a biftek, potom černou kávu.

Pochutnali jsme si dobře. Polévka nakyslá; bylo v ní rozvařené kyselé zelí a pro každého půl slepice v polévce. Chuť sice poněkud u polévky nezvyklá, ale dobré to bylo. Línek smažený na oleji — opět strava nezvyklá — ale nikoli zlá, olej čistý, chuť výborná, bifteky výtečné. To zapili jsme černou kávou. Za jídlo, kvas i černou kávu zaplatili jsme pro osobu i rubl 35 kopéjek.

Za pokoj platí se zvlášť, dle libosti.

Starý mnich přináší velikou knihu, do které zapisujeme svoje jména. Vycházíme na chodbu, chtějce prohlédnouti klášter, kostel i různé kaple. Vždy provádí nás jiný mnich; patrně má každý svůj rayon. Hlavní kostel sám nevyniká nad jiné kostely ruské. Mnoho zlata, a známé dlouhé obrazy ruské. Putkavě na dvoře před kostelem opět mladého klášterníka, ptáme se, kdo provádí slavnými posvátnými „pěšcerami“. Jsou to v celém vrchu křídlové vytesané dlouhé chodby, poustevny, ano i celé kaple. Mladík na chvíli odskočil a přivedl starého, přívětivého mnicha. Stařeček otvírá malé, úzké dveře na úpatí skály, které jako by k nějakému sklepu vedly. Vstupujeme. Hned za dveřmi malá skříň se svícemi. Za nepatrný poplatek obdržíme každý dlouhou, tenkou voskovou svíci, rozsvítíme ji, malé dveře za námi se zavrou a dědoušek na své stáří dosti rychlým krokem

kračí před námi úzkými, příkře stoupajícími chodbami. Chodby jsou asi 80 cm široké a asi 2 metry vysoké. Příjemný chlad nás ovívá, příjemný dvojnásob po dřívějším žáru slunečním. Vzduch čistý, ventilace dobrá. Průvodce upozorňuje nás na vrstvy křemene a celé veliké kusy křesacích kamene tu a tam v křídlových stěnách vězícího. Takové vrstvy arci práci kamenickou v křídě velice ztěžovaly.

Tu vidíme temný otvor do malé sluje, v níž jeden mnich několik let dobrovolně v samotě a po tmě žil; kousek dále ve křídě vytesaný společný hrob oněch mnichů, kteří chouby tyto vytesávali. Jiné zase pěkná kaplička, celá ve křídě vytesaná. Na různých místech chodeb visí svaté obrazy; každý z nich hovorný náš stařeček zbožně poceloval a od polibků jeho i zbožných věřících je již malba na mnohých obrazech tak ulíbená, že mnohdy zbývá pouze nejasná kontura obrazu. Zde je chodba zazděna a odbočuje v ostrém úhlu. Když byla ta chodba kopána, mniši neměli ještě nových měřicích přístrojů, jakých se užívá při zřizování moderních tunelů i prokopali se skrze skálu trochu dřívce, než chtěli. Zazdili tudíž část chodby a kopali opět dále jiným směrem. Nyní upozorňuje nás průvodčí, že stropem chodby prorůstají kořinky stromů — důkaz, že blížíme se ku povrchu zemskému; za nedlouho proniká k nám slabý paprsek světla denního.

Vstupujeme do komůrky veliké jen asi jeden čtvercový sáh s ještě menší předsiňkou. V rohu vytesaný čtyřhranný otvor až na venek skály propouští trochu světla i vzduchu. A v této díře žil a zemřel, ještě před nedávnem, jeden mnich. Byl zde plný 18 let a po celou tu dobu skálu neopustil. Tajná chodba vedla jej do kapličky nad ním ležící. Průvodčí náš otvírá malá dvířka a

rostroušených jednotlivců. Až se zvedne organizovaný, hromadný protest proti bezcennému šlešení, jež se provozuje tak dlouho, bez vyrušení, pak si budou počínati podvodní „osvícenci“ přece jen opatrněji, zdvořileji. Katolický lid vynutí u nás oprávněný respekt, jako se stalo dávno již v Německu.

Volné listy.

(Jednota katolického duchovenstva. — Štvaní listů české inteligence proti kongruu.)

(8) V minulých dnech konaná valná hromada Jednoty katolického duchovenstva podává obraz ducha a celkové organizace. Předem jisto jest, že katolické duchovenstvo české jest v jednotě pevně zorganizováno ne pro parádu, jako se to děje ve mnohých spolicích jiných, nýbrž pro vážné úkoly pracovní. Jednotlivé vikariátní skupiny projevují čilý život a projednávají v přednáškách a rozhovorech nejen předměty týkající se účinnější správy duchovní, ale také otázky hmotné i duševní kultury našeho lidu vůbec. Zejména toto pak bylo pohledu dlouho zanedbáváno, takže tu úplná volnost dlouho ponechávána byla živlům, které pod maskou upřímné péče o zájmy lidu sledovaly hlavně cíle protináboženské a proticírkevní. Dnes již nestačí spokojovati se s kázáním ve dny sváteční a nedělní, nýbrž nutno jest bedlivý zřetel míti k tomu, jaký tisk po osadě se šíří, kde jaká schůze jest a co se na ní mluví. A ani toho není dosti. Úkoly své v moderní době chápající kněz musí pozitivně pracovati k tomu, aby přednášky a schůze v jeho osadě od laiků konané podávaly skutečně to, co lid poučuje a povznáší a aby tak posluchači nebyli pokusným předmětem řečníků, jejichž hlavy naplněny jsou spoustou možných a více ještě nemožných teorií. A tu možno s potěšením říci, že přehrada, jež na velikou škodu život kněze dělila od života lidu, již se bourá a prolamuje a že ovoce důvěry, ze vzájemných těchto styků uzrávají, jest podporou i zájmů náboženských. Zkušenost přesvědčivě poučuje, že výsledná práce knězova pro lidové potřeby podporuje zdar činnosti pastýřské a do prázdna metá blesky řečí svých ten kazatel, jenž přestává jen na projevu nespokojenosti, uzavírá se ve svém domě a nechává tok života plynouti bez zájmového zasahování. Povaha doby jest již taková, že řeči sebe krásnější vyvažovány jsou skutky, kterážto pravda jest již zařazena v duševní inventář lidstva.

Jednota katolického duchovenstva, nřekonavši bouřlivé své počátky, usazuje se a tuhne ke svým účelům: oživovati a podněcovati kněžstvo, aby pochopilo, kde zasaditi rýč nejvhodněji. Organizaci celkovou a organizaci skupinovou kněžstvo vzájemně se vychovává. Sdružování jest tolik jako obcování mezi bratry. Toto slovo „obcování“ bylo proneseno křesťanstvím a pravilo lidem, že jsou jedinou rodinou rovných v Bohu; spojovalo pána i otroka v jediné myšlence spásy, naděje a lásky. Bylo nesmírným pokrokem proti dobám pohanským, kdy lid i filosofové se domnívali, že duše občanův a otroků jsou různé přirozenosti. Obcování lidí v Bohu přineslo s sebou sdružení

lidí v životě pozemském. Lidstvo pravdu, skrytou v křesťanském slově „obcování“, rozšířilo a vyvinulo a tak přirozeným vývojem náboženské sdružení duší splodilo právo sdružení ve schopnostech a pracích, které s myšlenky činí skutečnou.

Byla to chyba a přiznává se k ní, že kněžstvo důsledně této křesťanské myšlenky dlouho si neuvědomovalo. Myslílo se, že jest tu organizace církevní a ta že dostačuje podobně jako sdružení státu a národa a že tedy všeliké částečné sdružování jest zbytečné. Novější život však dokázal, že bez sdružení není pokroku a nepokračovalo by ani kněžstvo, kdyby trvalo jedině v organizaci církevní. Církev představuje určitý soubor zásad, s nimiž veškerí příslušníci souhlasí. Ale mnozí se nové a nové zásady, dostávají se nový vývoj pravdy, jež mají dodati církvi životnosti. Jak možno uskutečňovati tyto nové oživující pravdy bez zvláštního sdružení? Na příklad přijata všeobecná zásada, že vedle duchovního blaha knězi jest pečovati též o hmotné blaho věřících. Tím pro určitý počet kněží, náležejících k církvi, projevil se nový zájem; jak budou moci ti, kdož první jej pochopí, sjednati mu místa mezi zájmy, dávno existujícími, ne-li spojením vlastních prostředkův a vlastních sil? Nečinnost, klid, jež postupem věků se dostávají a schválně jsou společným souhlasem pohodlných, jsou příliš silny, než aby jedinec mohl je svým slovem vzbuditi a přemoci. Však sdružení menšiny, den ze dne pochopované a vzrůstající může tak učiniti. Slovem, kněžské sdružení zvláštní jest nutné pro prospěchy náboženské a církevní. Každý převrat, každý pokrok politický a sociální musí nalézt v tomto sdružení zvláštním svůj ohlas, porozumění a ocenění a odtud vykoupené a zajištěné poznatky přenesou se ve vlastní těleso církve.

To jsou úkoly „Jednoty“ katolického duchovenstva, kteréž ve smyslu stanov čile ujmá se díla. Co „Jednota“ jest a co může v budoucnosti znamenati, dosvědčují mnohé skupinové schůze, krajský sjezd nedávno v Kolíně konaný, jenž nezůstane ojedinělým, a mimo jiné výmluvnými svědky o důležitosti organizace kněžské jsou nepřátelské časopisy. Míra jejich pozornosti jest mírou kněžské činnosti anebo klidu. Valná hromada letošní byla čestně poznámkována. Tak na příklad „Čas“ s hrázou úvodníkuje o klerikálním sjezdu v Praze a uváděje jednatelemskou zprávu ve spojení s činností naší vídeňské delegace, zakusuje se jízlivě do poslanců, že hlasovali pro požadavky kongruové. A aby dokázal, jak zákeřnický ořezává si klacek na poslane, cituje toto místo jednatelemské zprávy: „Podivnou věcí bylo také, že strany německých konservativců a křesťanských sociálů chovaly se k našim požadavkům dosti vlažně, dokud jim české strany svobodomyšlné a agrární neukázaly, že obava o mandát má ustoupiti před požadavkem spravedlnosti. Duchovenstvo české má všechnu příčinu býti vedoucím stranám českým vděčno nejen za podporu našich požadavků samu, ale hlavně za to, že celý parlament viděl, že český kněz není doma od lidu opuštěn, takže naši poslanci ani nechtěli, ani nemohli jinak, než našich přání vřele se zastati, zatím co druhé strany ještě vyčkávaly.“ Realistický pisatel k tomuto místu jednatelemské zprávy jakoby ozvěnou hluboké mozkové dutiny dokládá: „Vida, kde bylo

centrum činnosti naší delegace ve Vídni! Nejen ve službách vládních, nýbrž také ve službách klerikalismu.“ Nesmysl tupých fanatiků jest často totožný s nesmyslem hlupáků. Nejprve uvede se část jednatelemské zprávy, jejíž jádro jest požadavek spravedlnosti v úpravě kongruové, po níž volal v tisících patičích i český lid a na to hned se plácne o službách klerikalismu. Ovšem nesmysl a nedůslednost mají pro některé duše zvláštní půvab a právě jame ukázali, že této slabosti není prost ani realističtější žurnalista, jenž kdykoli mluví o katolickém knězi, vždy obdivuhodně vyjde s tím, co se nesrovnává ani s pravdou, ani služností. Mimo to pravíme pánům z „Času“ hezky zpřímá do očí, že jsou věci, kterým se ve vlastním zájmu mají na sto honů vyhýbati; zejména neměli by nikomu vytýkati cizí služby, když v tom ohledu jsou hotovými mravními Lazary. Nedovedou-li se již zardíti hanbou nad tím, co natropili v židovských službách za války rusko-japonské, tož rdí se za ně každý poctivý Čech. Za tou příčinou, odezvuje-li dnes „Čas“ někoho, máte to hloupému snad znamenati mnoho, ale chytrému nesnamená to již nic.

V příčině kongruových záležitostí přispěchalo se svou troškou také „Slovo“, jež mimo jiné s vysokého podstavce svého vykřikuje: „...a mladočeská strana, která ústy barona Pražáka se bojovně prala na půdě vídeňského parlamentu o zájmy nám nepřátelského kléru, mají v očích všech pokrokových lidí vypálený cejch hanby, za který se již ani nečarvenají. Bylo-li potřeba, aby vedoucí straně politické v její nejkritičtější chvíli byl vzdán hold z takové strany, odkud může býti jen kompromitující, stalo se to na čtvrteční valné hromadě „Zemské jednoty katolického duchovenstva“.

Jak patrně, sprátené duše se vždycky sejdu a vrána vráně oči nevyklove. „Slovo“ přisvědčuje „Času“ a ze zdvořilosti k němu chce býti také neslušným. V polemice s „Lidovými Listy“ napsalo, že jest časopisem přístupným nejrozumnějším stranám a osobám a že hlásá rozumnou koncentraci rozumných a inteligentních lidí. Z ukázky, jak chová se „Slovo“ ke kongruu, jež jest požadavkem spravedlnosti, poznáváme, že jest přístupno také křiklavé úzkoprsosti, a že by bylo koncentrací inteligentních lidí, pochybujeme z té příčiny, že slovení pouhé vděčnosti maluje jako dalekosáhlou otázku politickou. A není ani pokrokové, protože rovné právo všem v daném případě popírá. Rádo zdůrazňuje povýšený rozlíd a zatím tone barátnicky v omezených názorech. Na místo svátečního šatu humanity, se kterouž barvou tak často se chlubí, dovede také obláci špinavé prádlo nepřiznání, ve které staví se na stejný stupeň s rozvášněným sociálním demokratem. Pánové, není důstojno lidí vzdělaných, odpírati malému knězi zlepšení ubohé jeho existence! Nemá tedy vypálený cejch hanby, kdo pro zlepšení to v parlamentě hlasoval, nýbrž ten, kdo se nestydí hlasování to poslancům vyčítati.

Na kněžstvu pak jest, aby si toto štvaní a nenávisťnou hrubost dobře zapamatovalo. Nemíním ovšem zapamatování, jež nečinné zůstává v roztrpčené myslí, nýbrž zapamatování takové, které opírajíc se o sociální práci v lidu, dovede v pravý čas zkřížovati plány lidí, kteří na jedné straně znásilňují spravedlnost,

vstupujeme na plné denní světlo. Stojíme na prostorném balkoně asi 500 metrů vysoko nad Doncem a klášterem! Skvostná vyhlídka oslňuje oko. Jdeme několik kroků po balkoně dále a vstupujeme velkými dveřmi do prostranné kaple, s polovice ve skále vytesané, s polovice pak zbudované z křídového kamene. Vše tak uhlazeno, že nepoznáte, kde končí skála a kde začíná zdívo. Dědouch s úsměvem probodil, že lid pevně věří, že celá kaple je z křídvy z jednoho kusu pod zemí vytesána a sama že na povrch skály vystoupila. Mnich odstraňuje jeden z mnoha obrazů na oltáři a před námi opět zeje temná chodba; jest to výše již zmíněná tajná chodba z cely pobožného askety.

Vycházíme opět na balkon a po dřevěných schodech stoupáme na balkon druhý ještě vyšší, odkud vyhlídka ještě lepší. Zelezná, dosti odvážně přidělané zábradlí chrání nás před pádem se strmého, zde v několik jehlanů vybíhajícího prohraného křídového skaliska. Sledujeme okem tok Donce, kočáme se opravdu rozkošnou vyhlídkou. A to jsme teprve dosáhli asi dvě třetiny výše celé Svaté hory. Nad námi, na nejvyšším vrcholu, opět prostranný kostel, k němuž vede strmá, ve skále vytesaná cesta. Nechceme trmáceti déle starého průvodce svého; vždyť cesta jest na zemském povrchu, tudíž nám průvodce netřebe. Mních podává nám svoji kostnatou ruku, do které vtiskneme obratně „politník“. Tento způsob podávání ruky je v celém Rusku velice oblíben; mohu každému krajanu, který sem jede, co nejvřeleji doporučiti, aby si jej osvojil v době nejkratší. Otevírá — jinak zavřené — kupé ve vlaku, přiměje zamračeného úředníka k rychlému vyřízení, pomáhá báječně při visování pasu a p. přiležitostech.

Náš průvodčí odbočil s přáním všeho dobrého do podsvětí zpět; a my stoupáme výše v slunečním úpalu, po chladné podzemní procházce dvojnásob nepříjemném, k nejvyššímu bodu Svatých hor, kterého dostupujeme teprve za delší chvíli. Pot se z nás jen fine. Opět hezký kostelík, rozdělený ve vnitřku na dvě poschodí, tedy vlastně kostelíky dva, oba ještě dosti vysoké. Vstoupili jsme a pojednou za námi jiný mnich nabízí se za průvodčího. Upozorňuje na několik opravdu pěkně malovaných svatých obrazů, malovaných od mnichů samých. Mních vede nás „náhodou“ okolo talíře, na němž leží několik kopějek, nedaleko toho na stolku veliké evangelium. Mních přistoupí a tiše se modlí, a my dovtípnivše se, klademe peníze na talíř. Vycházíme ven, kde krátký ještě pohled věnujeme zvonici. Sestupujeme k hořejšímu balkoně. Od balkonů pak vedou dolů široké, bezpočetné schody dřevěné. Vždy po nějakých třiceti schodech šířá k odpočinku určené místo, kde jsou opět obrazy svatých rozvěšeny, před nimiž tu a tam některý mnich a něco lidu tiše se modlí, hluboko se klaníce, až se hlava země dotýká. A schody jdou dále — bez konce. Nohy již se pod námi nezvyklou námahou třesou. Děkuje Bohu, když konečně opět vstupujeme na prostranství před kostelem, z něhož jsme vyšli. Spěcháme k povozům, neboť dosti jsme se opozdili.

Kočové, chtějce nám ukázati Svaté hory ze strany jiné, jeli za klášterem přímo do kopce, po nescetných, v křídě vytesaných zatáčkách. Stále měnila se vyhlídka, dle toho, jak cesta se stáčela. Až dosud všecko šlo dobře, ale jak sjeli jsme s křídových kopců opět do údolí, přišli jsme do krajiny písčité; cesta plná drobného prachu, koně

stěží táhnou kočár. Spousty prachu nás pokrývají, nos, uši, oči plné bílého prachu. Ani před sebe nevidíme, koně postávají, nemohouce skorem dále; tak jsou zmofeni. Kočové škrabou se za uchem; „hlupstvo jsme udělali, duráci jsme, že jsme tudy jeli.“ Koně unavené však nepobídli bičem, jak by u nás jistě v případě podobném se dělo; lichořili a domlouvali jim: „Jdi jen ještě, můj holoubku, již je to nedaleko, klusejte jen, děti, hnedle budeme doma“ — a pod. Měli jsme ještě půldruhý hodiny jízdy, nežli dostali jsme se opět k nádraží Slavjanskému.

Zpozдили jsme se; vlak, kterým jsme minili jeli, dávno již byl ten tam; měli jsme čekati déle než tři hodiny do vlaku příštího. Napřed jsme se v „úborné“ nádraží řádně očistili a umyli. Touha po brzkém návratu přivedla nás na myšlenku, použiti ku jízdě zpáteční nákladního vlaku, právě k odjezdu se chystajícího. Známé stisknutí ruky průvodčímu vlaku nám to též bez dlouhých okolků umožnilo. Stáli jsme na otevřené ploše vozu při brzde; při dosti rychlé jízdě bylo nám ochlazení při jízdě proti větru velice příjemné. Za 25 minut byli jsme doma, kdežto naše ubohé koně nejprve ve Slavjansku odpočinouti museli a pozdě po půlnoci domů se dostali. Kočové arci dostali řádné zpropitné. Nad to byli na Svatých horách! Byli velmi spokojeni. A my taktéž. O jak se to spalo! Ani mouchám nepodařilo se probuditi nás před sedmou ráno.

Když jsme si pak obnovili vzpomínky na včerejší výlet, nechal jsme upomínku na nepřijemnost cesty stranou. S blahým pocitem ukládáme opět jeden půvabný lístek v knihu svých blahých pamětí. Působí onen výlet dojmem krásným!

na druhé straně, když ucházejí se o důvěru lidí, tutéž sociální spravedlnost prohlašují za jediný cíl svého jednání. Slovem, heslem kněžstva musí být, sociální činností, drobnou i velkou prací hospodářskou nabýti toho významu, který zabrání, aby o jeho potřebách nebylo mluveno způsobem „Času“, „Slova“ a jiných jim podobných šlechtíků.

Obrana.

(8) Rozšiřovateli Lžipogiova pamfletu. Pan Horálek píše: „Nevěřím, že by byl kdo z pravých ctitelů Husových schopen proti historické pravdě nějak jednat. Hus toho nepotřebuje, aby lži a nepravdou věc jeho se hájila, a ctitelé Husovi budou úplně spokojeni, přiznají-li nepřátelé památky jeho pouhou historickou pravdu v záležitosti jeho. Nepřítel Husův nedovedl by spise Pogiův tak dojemným způsobem napsat.“ — Na to odpovídáme: Ten dojemný způsob psaní podvodného Lžipogiova líbí se evangelickým klerikům hlavně proto, že obsahuje sprostácké útoky proti katolictvu. A že budete úplně spokojeni, přiznají-li „nepřátelé památky Husovy“ pouhou historickou pravdu o upáleném Husovi? Často jsme evangelický tisk vybízeli, aby místo soustavného a frázovitého štvání proti katolickému stanovisku v otázce Husově raději podrobil věcné kritice katolické spisy o Husovi, jichž jest přece dost. Ale pánové vždy zalézají, poněvadž proti pravdě bojujete těžko. Ve spisech našich otevřeně se čte přiznání, že nápravy v církvi potřebovali. Chvála! se v nich dobré vlastnosti Husovy a odsuzují se v nich výhradně ty Husovy bludy, ku kterým by se nechtěl ani moderní křesťan hlásiti. Příklady na to nveřejili jsme již častěji, a bude-li libo — zopakujeme. Když dr. Podlipný se zmínil o vrouci účtě Husově k Panně Marii, přiznal rozhodně historickou pravdu. A co činily Vaše žurnály? Nastal u nich poplach, jakoby chtěl Podlipný přeručovat historickou pravdu; rozlehl se tolik násilnický pokřik proti proslovené pravdě, že bylo hned znáti, jak jste spokojeni s „přiznáním historické pravdy“. A poněvadž Vaše žurnály neumohly popřít, že Hus vroucně Pannu Marii ctil, chytily se aspoň chytráckého knifu. Vždyť prý ten sloup Mariánský upomíná na porobu našeho národa! Ve jménu Panny Marie prý byl náš národ tisknut k zemi! Není nad klerikálně-evangelickou chytrost. Spustí se lamentace, aby pozornost od jádra věci byla odvrácena. Lžipogius dostal od evangeliků generální pardon, ačkoli lhal, že Hus nevěřil „v proměnu hostie“, ačkoli drze lhal, že byl Hus proti ústní zpovědi a že zavrhoval kněžský celibát. Když byl proti pravdě historické lhal dr. Podlipný dle příkladu podvodného Lžipogiova, měl jistě od evangelické žurnalistiky pokoj. Co rozmnožuje vodu evangelicko-klérkálního mlýnu, všechno věčně evangeličtí klerikálové přijímají, jak jest viděti na osudu knížky Lžipogiovy. Nikoliv pravda — ale podpora kliky, to hlavně u Vás rozhoduje. Vám je dostačí přiznání historické pravdy? Stokrát už katolický tisk dokázal, že Hus nebyl mužem svobodomyšlným v moderním slova smyslu a že by se s učení nynějších evangeliků nikdy neztotožnil. Hus napsal, aby zatvrděl kacíři (ergo svobodomyšlní křesťané) na hrdle byli trestáni, doporučoval násilné pužení k večeri Páně, a t. d. Ale Vy zpíváte stále stejnou. Nedáte-li se poučiti drem Kalouskem, kdež byste teprve vyslechli spravedlivé slovo katolíkovo!

„Hlas ze Siona“ poznamenávají k zaslání páně Horákovu: „Uveřejňujeme tím ochotněji, ješto „Obnova“ i „pastorům“ opět vytykala, že rozšiřovali pamflet „Lžipogiova“ a tím vědomě klamali, protože prý nejsou tak hloupi, aby nepostřehli, že jest podvržen“. Sluší toto vyjádření „Hlas ze Siona“ předložit všem nestranným lidem k posouzení. Tento evangelický orgán tedy ani po věcné kritice dra Kalouska nechce veřejně domati, že pamflet Lžipogiova jest pamfletem podvodným a prohlášeným. Chápeme tu bázeň před vyznáním skutečné pravdy; vždyť první překlad toho německého podvodného spisku vyšel poprvé v samých „Hlasech ze Siona“ z let 1868-9. Bylo by tedy přiznání k chybě právě pro tento orgán velice trpké. V evangeliu jest psáno, jak sv. Petr po svém hříchu plakal hořce. Ale takové pokání se nedočkáme od listu, jenž má stále plná ústa evangelia, nikdy; a přece by právě evangelickému orgánu slušelo lépe pokání než tvrdošíjný odpor proti vyložené pravdě. Člověk, který ten spisek překládal, buď prozradil odstrašující nevědomost anebo chtěl klamati zámyslně. Odvažují-li se však „Hlas ze Siona“ ještě nyní tvrditi, že výklady dra Kalouska není dokázáno, že spisek „Pogiův“ jest podvrženinou, chybují ještě hůře než onen překladač z r. 1868-9.

Kdyby měly „Hlas ze Siona“ dobré svědomí, byly by se daly do úvahy o kritice Kalouskové již roku 1902, kdy tato kritika vyšla

tiskem. Jednalo se přece o věc tolik vážnou! Kritika dra Kalouska tak hluboce zasahovala do vědy moderních „husitů“! Ale „Hlas ze Siona“ — jako by se nechumelilo. Věděly dobře, že těžko proti Kalouskovým vývodům věcně bojujati. Tento evangelický žurnál volil taktiku chytroa. Lžipogiova již odporučovali nebudě, ani nemůže; pokrokové orgány udělí „osvědčenému a pravdivému“ evangelictvu pardon; katolické listy trochu si pohubují — a bude konec. Zatím knížka Lžipogiova bude se prodávati dál; zmračí sice ještě veliký počet českých mozků, ale to uic nedělá; aspoň pošve proti katolictvu, něco vždycky uvázne, a to bude pro „evangelickou“ propagandu velikou výhodou. Takové naděje chovala „evangelická“ žurnalistika vůbec. Něco se vyplnilo; onen podvodný pamflet prodával se dál a prodává se dosud, jest šikovnou pomůckou při štvání proti katolictvu; za to však „Obnova“ nechtěla mlčet a nemlčela. Žádala důrazně, aby pánové vystoupili ze zákoutí na otevřené kolbiště a vyrovnali své zastaralé účty po rytířsku. Konečně jsme tedy pány přinutili k vystoupení z úkrytu. Na všechny vykrucování jsme byli připraveni, ale že „Hl. ze Siona“ vývody Kalouskovy takhle odбудou, toho se jistě ani uvědomlejší evangelici nenadáli.

Nyní jest na české intelligenci bez rozdílu stran — pokud jí mrzačení českých mozků není lhostejno — aby promluvila sama. Nechť vážné listy české samy rozsuzují spor mezi námi a „Hlas ze Siona“. Čekáme kolik listů si bude troufati konečně přizi evangelicko-klérkálního „poučování“ kritickým perem rozupati, a které listy zůstanou pohodlně dále za pecí! — Přístě ještě několik poznámek.

(3) Pokrokovým profesorům k uvážení. Právě teď odporučuje insert „Hlas ze Siona“ konfessiijní, evangelický ústav „Komenský“ v Praze. Výchovný ústav ten přijímá žáky středních škol. Totéž číslo nveřejňuje prohlášení, že při evangelické škole v Předhradí obsadí se počátkem školního roku místo učitele, který by zároveň vyučoval evang. náboženství na obecné škole v Sokolči. Obrátíte, pánové, ostří svých mečů také proti tomuto církevnictví? Masaryk jest proti církevnictví vůbec. Kde jest tedy Vaše důslednost, že proti konfessiijním ústavům povyk nezdviháte? My evangelickým ústavům přejeme svobodu, ale Vy upadáte do veliké nedůslednosti.

(3) „Svobodomyšlná“ inkvizice pokračuje. Psal se rok 1903. Tenkrát dr. Ant. Hajn se vyjádřil, že v čas potřeby přestane býti svobodomyšlným vůči některým „pokrokovým“ lidem. Nato strhl se v „pokrokových“ listech takový povyk, lítala tak ostrá slova proti dru. Hajnovi, jako by to byl nejhorší tyran. Panu dru. Hajnovi neprosplávaly ani pokorné omluvy. — A nyní tytéž „pokrokové“ žurnály dávají se přímo do vášnivého boje proti svobodě katolíků. Chápají se nejkrajnějších prostředků k znásilnění katolického dívčího gymnasia, které ještě ani v život nevešlo. Připravují popravčí špalek pro všechny, kteří by se odvážili na tom ústavě — katolické dívky vzdělávati.

Rašínovo „Slovo“ v čísle 31. píše: „Teď tedy záleží na půldruhém stu oněch pokrokových a modernějších profesorů středněškolských, kteří podepsali protest proti chystanému klerikálnímu ústavu, aby činili důsledky ze svého stanoviska, aby stáli na stráž, a všemi prostředky odvraceli a varovali před klerikálním lapačem. Proti těm pak, kdož přece se dají zlákat, provéstí musí bezohledný a důsledný bojkot státní i společenský.“ Kdo zná nšlechtilé srdce a ledví „anášelivého a svobodomyšlného“ Slova, ovšem se nijak nepodiví, že Rašínův orgán navrhuje všemi prostředky pracovati proti katolickému vzdělávacímu ústavu. Vždyť to není tak dlouho, co „Slovo“ prohlásilo, že v boji proti „tupému klerikalismu“ účel posvěcuje prostředky. Bylo si totiž Slovo jisto, že proti této nepěkné zásadě ani „nejsvobodomyšlnější“ žurnály nic namítati nebudou; vždyť právě „svobodomyšlné“ žurnály podporují okázale nespravedlivé násilnictví na katolických páchané.

„Národní listy“ dne 31. července napsaly: „Přístí ředitel jeptišského gymnasia byl by již zjištěn — má-li pravdu pardubická „Osvěta lidu“ — v osobě pana dra. Al. Herouta, dosud profesora c. k. gymnasia na Král. Vinohradech. Zpráva pardubického listu, který dokládá, že za účelem tím obdržel p. dr. A. Herout již poloviční dovolenou na svém dosavadním působišti, bude jmenovaný jistě považovati za útok na dobré jeho jméno a přiměřeným veřejným prohlášením napravit úhonu své pověsti.“ Inu, jak jsme již řekli: dle logiky svobodomyšlného tisku má býti považován katolík za vyvrhele ve své vlastní domácnosti. Přihlásil-li se professor působící v „katolickém“ Rakousku na „zklerikalizovaných“ gymnasiích otevřeně k víře katolické, má platiti za psance, i kdyby židovi a evangelíkovi sebe více svobody popřával.

Otázka: jaká jsou to „zklerikalizovaná“

gymnasia, jestliže professoři v nich vyučující mají býti stíháni jako národní vzezrádci, přiznají-li svobodně a neohroženě katolickou barvu? Druhá otázka: proč vstupují na „zklerikalizovaná“ gymnasia, naplněná katolickými žáky, professoři tací, kteří pokládají upřímného katolíka vůbec za farizeje a člověka špatného? Proč chtějí vyučovati na ústavěch takových, kde svoboda katolického přesvědčení — aspoň podle paragrafů — má býti tak hájena, jako v ústavu jeptišském? Proč pánové, kteří protest proti jeptišskému gymnasiu podepsali, vstupují na ústavy, kde vyučování katolickému náboženství počítá se mezi nejdůležitější předměty?

„Ale „pokroková“ duše lehce upokojí zlé svědomí. Při vstupu na gymnasium nebo reálku oficiálně paragrafy uznává, nekřičí nahlas proti svobodě katolického přesvědčení. Naopak skloní se na oko před systémem, který spíše přikazuje ochranu a podporu katolického náboženství než boj proti němu. Učiní tak — na oko. Ale praxe jest jiná. V praxi se okazale buší do katolického ústavu, který ještě nevešel v život; v praxi se bojuje proti tomu ústavu, kde se bude vyučovati témuž katolickému náboženství, jemuž vyhrazeno důležité místo na gymnasiích i reálkách. Tu máte dvoji duši pokrokového vychovatele. Ale vychovatel, který dovede tak násilně si počínati proti konfessiijnímu ústavu katolickému, nemá se vtrati za vychovatele těch synků, které mu katolíčtí rodiče s důvěrou svěřují. Pro takového nesnášlivého vychovatele není místa na žádném interkonfessiijním ústavu i kdyby na něm vyučoval samé židy; ten by měl vyučovati na ústavu vysloveně protikatolickém. To by bylo jedině důsledné. Ale — a pánů účel posvěcuje prostředky; a přetvářka někdy tak dobře pomáhá!

Ti, kteří donedávna říkali, že prý není potřeby organisované obrany katolictva a že není potřeby zakládati extra-katolické spolky, teď mohou viděti, jak jest „všecko katolické“. Kde se ozval nějaký projev se strany intelligence proti bezohlednému násilnictví? Matrikové katolíci sedí za pecí, ač i nestranný evangelik uznati musí, že se zde děje nespravedlivé násilí. Teď ještě sice Ukalegon nehorší, ale budeme-li se na policajtskou inkvisici dívati lhostejně, budou poslední věci horší prvních.

Politický přehled.

Ministerský předseda bar. Gautsch vrátil se ze 14denního pobytu v Karlových Varech. A Němci slezští nemohou se už dočkat, až bar. Gautsch odbočky české z Opavy odstraní, jinak prý zase způsobí velké demonstrace protidynastické. I Čechové slezští nelení; všechna obecní představenstva konati budou schůze a ministerstvu podají příslušné petice, aby české pobočky nebyly z Opavy odstraněny.

V Uhrách zmatky se neuklidňují. Již i ministři uherští poklesají na mysl, toužíce po tom, aby král povolil. Jisté překvapení způsobil v Uhrách uherský ministr vnitra Kristoffy prohlášením, že v září předloží parlamentu volební oprava na zavedení všeobecného volebního práva. Tím ovšem by se poměry uherské podstatně změnily, ješto za nového řádu dostalo by se do sněmovny přes 100 maďarských poslanců, kteří by už dovedli zkřížovati plány maďarsko-židovské.

Mezi Německem a Anglií nastalo jakési napjetí. Císař Vilém schůzkou s carem na moři prý si zademonstroval, aby prý moře Baltické bylo pouze pro Rusy, Němce, Dány a Skandinavce, jiným však válečným lodím aby bylo uzavřeno. Odpovědí na to jest chystaná projížďka anglického loďstva mořem baltickým koncem srpna a začátkem září, aby Vilém II. poznal, že jest ještě někdo, kdo se Německa hned nelekně. Císař něm. navštívil také Dánsko.

V Rusku pracuje se prý v ministerstvech na vytvoření ústavy; Buligynův návrh lidového zastupitelství byl celý přepracován. 12. srpna v den narozenin carevičových bude prý vydán careký manifest o ústavě. — Nepokoje se tam stále opakují. Členové moskevského kongressu zemstev zahájili účinnou agitaci ve prospěch ústavy.

Obě armády mimo menší potyčky stojí stále klidně. Japonci, kteří čerpali z posledních sil, utroufají si asi více pustiti se v rozhodný boj. Za to prý Rusům každý den prodlení před bitvou přináší nových sil; a půjde-li to tak dale až do podzimku, tu prý Rusové počtem vojska daleko předčí Japonce. — Za to Japonci osadili už celý ostrov Sachalin a se strany moře obklíčili i Vladivostok.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectvích p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Přákopec.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady Královéhradecké dne 31. července 1905 naneseno: Vzáto bylo na vědomí svolení okresního výboru k vybraní 80% obecní přírůsky v Hradci Králové. — Zamítána byla žádost V. Mansfelda z Pr. Předměstí za svolení k vybraní písku z náplavky pod Vondrovými sady, ježto náplavka ta jest pronajata. — Zpráva techn. kanceláře, že veškeré úpravné práce zadává akordem, vzata byla na vědomí. — P. Fr. Chudiměckému, majiteli domů zde, uděleno povolení ku rozšíření místnosti pro výčep a ku rozšíření kuchyně v domě jeho č. p. 290. — Žádost p. J. Štěpa a spol. za zřízení říčního vodovodu na konec třídy Pospíšilovy projednána se při rozpočtu na rok 1906. — Vzáto bylo na vědomí svolení okr. zastupitelstva v Hradci Králové k zápisu K 10.000 — u spořitelny Kralohradecké na předložbu ulice Dlouhé, Tomkovy a Klieperovy. — Schváleny byly navržené úpravy v domě č. p. 136., ježto jest obec spolumajitelkou dle rozpočtu do výše K 1036.52. — Udělena byla jedna podpora mimořádná.

Na prospěch města. Předložba ulic a náměstí v Hradci Králové rychle pokračuje. Předložba již třída Jiřkova a Palackého, náměstí Svatojanské, většinou i Malé a část Velikého. Dlážba jižních dráh, z plochých kostek v oblouku nahoru vypuklá, jakož i účelnější předložba náměstí rovněž z plochých kostek, rozšířená a úpravnější chodníky na různých místech dodávají ulicím a náměstím přívětivějšího rázu. Úpravou touto poslouženo jednak čilé frekvenci ve zdejších městě, jakož i usnadněna jízda městem. K předložbě této pojí se kanalizace třídy Pospíšilovy, z kterou se v červenci započalo. Také náměstí Žitkovo zpracováním půdy víc a více upravuje se na rozkošný parčík. Tohoto roku péči správy obecní město naše velmi získá.

Podporování cizích chudých v obci. Stalo se už několik případů v království Českém, že obce naše cizím chudým nemocným příslušníkům věnovaly pramalé péče, následkem čehož ubožáci ode všech opuštěni vytrpěli hrozných útrap, než jim smrt ulehčení přinesla. Takové pojmání povinnosti obcí k podporování chudých nejen že je na posmích zákonům lidskosti, ale je v odporu i s pozitivními zákonnými předpisy. Proto c. k. okresní hejtmantství královéhradecké důtklivě upozorňuje obecní úřady na ustanovení § 7. chudinského zákona z r. 1868 a na ustanovení §§ 28. a 29. domovského zákona z r. 1868 — jež jednají o poskytování podpory cizím v případě náhlé potřeby — a podotýká, že obecní starostové ve příčině opomenutí povinnosti těch nejen disciplinárně, nýbrž za následky takového opomenutí i dle trestního zákona jsou zodpovědní.

Úmrtí. 29. července zemřel místní rabín p. Abraham Kohn, ve stáří 81 let; přes čtyřicet let sloužil zdejší izraelské obci, v níž byl velice oblíben; byl to pán ke každému vlídný, lidumilný. Pohřeb vykonán za četného účastenství v pondělí odpoledne. — Dne 3. srpna zemřel p. Václav Samek, mistr kamenický ve stáří 48 roků.

Při krejčovském kursu IV. živnost. společenstva v Hradci Kr. přednášeti bude v pondělí dne 7. t. m. inženýr chemie p. R. Urban a to od 8 hod. do 12 h. Zbožíznalství krejčovské, o látkách, jejich výrobě a pouzování; a od 2 do 5 hod. 2.) O obyčejném a chemickém čištění látek (oděvu). Přednáška tato prováděna příslušnými ukázkami a pokusy, koná se v c. k. odborné škole zámečnické (1. posch., 1. ročník) a přístupna jest všem zainteresovaným společenstva.

Do zdejší zastavárny pokusil se vjeti oknem v pondělí ráno jeden odvážný koněkrotce a velikým povozem. Okno sice povolilo hned, ale zdi odporovaly vydatněji než hradby Port-Arturu. A tak stalo se pouze při pokusu. Rozbité okno nahrazeno — a povozník podruhé bude prý opatrnější. Že to s tím vjezdem nemyslí do opravdy, pp. úředníci rádi uvěřili.

Žně na Královéhradecku schylují se pomalu ke konci, jenže nyní téměř každodenní deště velmi stěžují práci rolníkovu. Oblil skýtá letos úrodu velmi dobrou jak v zru, tak slámě. Také luka a ječmelisté častými dešti velmi se ve výnosu vzpružila. Rovněž řepa, čekanka a brambory slibují hojný užitek. A ovoce jest také všude hojnost, jakož i zeleniny.

Adamité na Orlici. Koupali se na veřejných místech zvlášť v úboru Adamově jest zakázáno. Ale předpis ten neplatí v Hradci Králové, pro koupání na Orlici za vojenskou pekárnou, vždyť se tam lekdys mihne nahý. Minulý týden koupaly se tam as 2 prapory 42. pluku, z nichž dobré dvě třetiny proháněly se bez plavek. Co na tom, že na těch místech každý den kupa dětí pozoruje koupající se, že i s Orlicího mostu do Malšovic a s veřejné cesty na levém břehu jest dobře viděti adamity. Či snad už v Hradci Králové po příkladě nakladatele Kočího počínají pěstovati i krásu mužského těla na rozšíření veřejné mravnosti, k čemuž se snad vojáci mají propůjčovati? Kam se poděly předpisy a ohledy směřující na utušení veřejné mravnosti?

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci červenci 1905 uloženo na vkladní knížky K 152.639.48, vybráno K 166.821.62, vklady koncem července K 11.434.382.44. Na hypotéky půjčeno K 121.126.59, splaceno K 34.850.86, na hypotékách koncem července K 9.873.739.39; cenných papírů v zásobě K 2.318.000.—.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů za měsíc červenec 1905. Stav poukazů pokladničních K 397.100.—, knížek vkladních K 1.833.106.15, celkem K 2.230.206.15. Suma, do které lze vydati poukázky a knížky vkladní, stanovami neomezena. Zapláceno na jistinu akciovou K 2.000.000.—. Rezervní a pojistné fondy ca. 500.000.—. Úroky z vkladů počítají se ode dne vložení do dne vybrání.

Výlet do Studánky (u Rychnova n. Kn.) pořádá Místní odbor československé obcí. Besedy v Hradci Králové v neděli dne 6. srpna. Odjezd o 2.23 hod. odpol., naspět o 8.35 hod. večer. Cyklisté vyjedou o 1. hod. se spol. místnosti Č. O. B.

Fotografie. Srátové pověřili se těžící umělecký závod c. a k. dvorního fotografa p. J. F. Langhansa pověřen byl fotografováním knížecí rodiny Jeho Jasnosti knížete Otty z Windischgratzů v císařském zámku v Pločkově a provedl řadu snímků, které jsou skutečným dílem uměleckým a zajisté poutají budou všeobecnou pozornost. Nejnovější tyto obrazy vystaveny jsou ve výkladní skříni Královéhradeckého závodu páně Langhansova u „hlavní trafiky.“

Ocenění sbírky hudební ve měst. muzeu. Tyto dny meškal v Hradci Králové p. profesor Emil Bezecny, aby ocenil jako dobrý znatel starých památek, zdejší archiv. Mimo známé roráty, nalezena díla, jež existují v evropských sbírkách dnes pouze ojediněle. Tak Jindřicha Isaska: „Choralis Constantini“ jest v Upsale, ve Vídni, v Hradci a dnes není k zaplacení. Mimo to upozornil p. profesor na Jakuba Haněla. „Opus musicum“, souborná díla Josquina de Prés, Brunella, Clementa non Papa, Reguarda a j. — Škoda, že díla tak nesmírné ceny nejsou všechna celá, ale přece péčí p. tajemníka Domečky zachována aspoň část, jež jest zdejšímu muzeu ke cti.

Schůze vikariátních skupin německobrodské, polenské a humpolecké, jež se konati měla 7. srpna, odkládá se pro neočekávané překážky na dobu po prázdninách!

Vilém Sladomel, farář v Slatinách, známý spisovatel, po delší trapné nemoci odevzdal duši svoji Bohu v pátek dne 28. července. Silný, statný pán podlehl zákeřné chorobě v tak mladém věku! Čítal teprve 48 let. Předčasně zesnulý hněz mohl při své čilosti ještě mnoho dobra svými studiemi církvi prokázati. Ze spisů jeho zvláště vynikají: Moderní humanita, Svobodné zednáctví, Revoluce, její původ, vývin a cíl. Pohřeb vykonán v úterý dne 1. srpna ráno na hřbitov Slatinský. Odpočívaj sladce!

Slatinné lázně Veličkovy u Josefova v Čechách do 31. července t. r. navštívilo 501 hostů.

Rolnická škola v Kostece n. Orli. vydala právě svoji desátou výroční zprávu. Škola tato vychovává samostatné hospodáře a zřízence pro velkostatky. Kolem dvora jest školní zahrada, ve které jest upravena školka ovocná, zahrada zeleninová a botanická, chřestovna, chmelnice a vinice. Se zahradou souvisí rozsáhlé pole zkušené a sad ovocný. Mimo uvedené pozemky praktickému vyučování slouží vsorně zřízený statek školní a družstevní závod na zpracování ovoce. Hovězí dobytek posílává z 8 kusů. Při škole nachází se také plemenná stanice dobytka vepřového a pro vykonávání prací potašních chová se pár koní. Tak všude mají žáci příležitost naučiti se všem praktickým výkonům hospodářským. Sbor učitelů sestával ze 6 sil, dále z mistra sedláckého, kolářského a košíkářského. Na ústavě studovalo 50 chovanců, kteří většinou bydleli v ústavním internátu. Náklad na celoroční vydržování chovance činí 300 až 320 K. Školné se neplatí. Přijetí školní rok počne 2. října. Blíží se zpráva podředitelství školy. Přijmou se žáci, kteří odbyli nejméně obecnou školu. Vyučovací osnovu rozvržena na dva roky.

Matiční slavnost v České Skalici. Dne 16. července odbyval zdejší matiční odbor spolu s místním odborem Nár. Jednoty Severočeské národní slavnost ve prospěch Ústř. Matice školské na Žižkově kopci za městem. Slavnost za krásného počasí vydařila se nad očekávání. Účastnilo se jí na 2500 lidí. Hrubý příjem obnášel na 3000, čistý výtěžek 1450 K.

Pěvecká a hudební akademie v Josefově. Pěveckou a hudební akademii pořádají Josefovští studující za spolupůsobení sl. Novákové, zpěv. ochotu a hudby o. a k. p. pluku č. 36. v sobotu 5. srpna t. r. v sále hotelu „U slunce“ v Josefově. Začátek o 7 1/2 hod. večer. Úbor domácí. Zařízení restaurační. U klavíru střídavě pp.: B. Čapek, Fr. Losenický a Jos. Vařata. Po vyčerpání programu volná zábava při hudbě o. a k. p. pluku č. 36. Vstupné: osoba 1 K, rodina 2 K 50 h. Čistý výnos věnován bude nemajetným studujícím. Koupení po čas programu se zapovídá.

Z Kostece n. Orli. Purkmistrovský úřad opravuje zprávu našeho p. dopisovatele (v 30. čísle Obnovy) následujícím vysvětlením: Návrh na koupi mlýna čp. 158 v Kostece n. Orli. byl přijat 16. října se 17 (nikoliv z 31) přítomných členů výboru a koupení mlýn ten za 57.803 K se všemi pozemky (poli a lukami) kolem mlýna toho se rozprostírajícími ve výměře 3 jiter 1082 m² a kat. výnosem 101 K 12 h, tedy nikoliv bez luk a polí, jak nesprávně bylo tvrzeno. Mimo to rozprodala spořitelna v Kostece n. Orli. od mlýna toho ještě další tři pozemkové parcely, jež leží poblíž nádraží Kosteckého, totiž č. kat. 1481/1, 1482/1 a 1483 kuratorní rolnické školy v Kostece n. Orli. za obnos 6850 K, kterýžto obnos spořitelna dosud zaplacen nebyl. Není tedy pravda, že pozemky od mlýna toho během půl roku zmizely a že peníze za ně zmizely snad též. Není též pravda, že obec koupila pouze spáleniště mlýna; neboť mimo shora uvedené pozemky jsou při mlýně tom dvě prostorové budovy (obléh a budova na výrobu vaty a koudle), pak pila silou vodní hnaná a nově postavená turbina. Dále jest s mlýnem spojeno právo na vodní sílu, jež byla odbornými znalci odhadnuta nejméně na 63 koňských sil v ceně nejméně 30.000 K. Není tedy pravda, že obec koupila pouze několik ohotělých sdí a malou sílu vodní. Není pravda, že Alois Hájek jako předseda spořitelny, vydraživ při licitaci mlýn ten, přestoupil stanov spořitelny; neboť výbor spořitelny usnesl se ve své výborové schůzi dne 26. července 1904, aby spc-

fitelna mlýn ten při dražbě, jež byla ustanovena na den 27. července 1904, koupila a ke koupi té směřoval předseda Alois Hájek. Není pravda, že o řízení spořitelny v Kostece n. Orli. ležecce prosekávají; neboť ve spořitelně té byla provedena v měsíci květnu r. 1905 řádná a podrobná revize p. Ant. Tománkem, revizorem, svezu českých spořitel, kterýž vedení ústavu našeho našel ve vsorném pořádku. — Toto vysvětlení uveřejňujeme zcela ochotně, majíce za to, že čtenému purkmistrovskému úřadu nejde pouze o hájení osob nýbrž o vložení skutečného stavu věci [A náš časopis také chce bez ohledu v pravo v levo celou pravdu věděti i pověděti. Tolik na dorozumění celému Kostece bez rozdílu stran. Při tom připomínáme ct. purkmistrovskému úřadu, že nebylo na nás potřeby choditi s paragrafem 19. Otiskneme čistou pravdu beze všeho nucení; nehledíme pochybení našeho zpravodaje vykrucovati chytráckými knípy dle příkladu socialistických listů. Převládělivě vysvětlení nám stačí k uveřejnění samo sebou; a byli bychom je otiskli bez nucení, i kdyby bylo delší.]

Z České Skalice. Vzácná slavnost konala se ve farnosti naší minulou neděle. V Malé Skalici na odpovídání žijící p. farář Jos. Vyhnanek, bývalý farář v Bouříně u Červeného Kostce, kde přes 20 roků byl duchovním správcem, slavil této neděle, 30. července, ve zdejších chrámu Páně svou kněžskou sekundici — padesátileté výročí své první mše avaté. Ke slavnosti zavítal a jí lesku dodal dárny přítel staříčeku jubilára, vdp. vikář a děkan Peška z Náchoda a tamější kaplanem vp. Jos. Vojtěchem. Pořádek slavnosti byl tento: Duchovenstvo počtem 6 — s p. vikářem v čele vyšlo v dalmatikách a pluvialech ze sakristie pro p. jubilanta do fary, aby jej slavnostně uvelelo do chrámu. Ve farní kanceláři před krucifixem kleče očekával p. jubilar a ostatní duchovenstvo. Místní p. farář v krátkém proslovu uvedl, že dnes tomu 50 let, co p. jubilar chystal se na cestu k oltáři, aby přinesl Bohu první obět mše avaté; nyní podruhé uvelel jej tam, aby slavil svou zlatou mši av. po 50 letech. Hned pak vyšel průvod za hlaholu zvonn; v čele družička malá na podušce nešla zelenou korunku a malý vínek, pak duchovní a konečně p. jubilar nesa si kytici růží. V kostele před oltářem vykonány příslušné modlitby a obřady, kde p. vikář vložil jubilantovi na hlavu malý vínek a do rukou pozlacený, ověšený kříž na způsob berly. Pak vystoupil p. vikář na kazatelnu. V promyšlené dojemné řeči vylíčil důstojnost kněžského povolání, plného zapříání a utrpení, kdy zvláště za dnešní doby kněží mnoho jest trpěti od četných nepřátel. Žel, že staříček, nicméně dosud svěží a jinak zdravý p. jubilar pro svou chorobu sluchovou z celého kázání ani slůvka neslyšel — Ze to zvučným hlasem zpíval pak svou zlatou mši sv. za asistence kněžstva. Zaujímavé bylo, že z přísluhujících kněží byl jeden jubilar, staříčeku pensista zdejší, p. děkan Ludvík. Chrám byl ve všech prost. rách přeplněn zbožným lidem, který tak na jeho dal svou účast a radost dobrovitěmu p. jubilarovi. — Ze srdce přejeme mu ještě hojná leta, zdraví a požehnaní Božího. — ek.

Jubilant vyšší reálka v Kostece

n. Orli. ve školní zprávě za rok 1904—05 uvádí několik listin z měst. museu v Kostece n. Orli. Na ústavě působil 18 učitel, sil. Knihovna učitelská čítá 525 děl v 953 sv. a 261 seš., a 54 obrazů, knihovna žákovská 924 děl v 903 sv. Počet žáků 328, vešměs Čechů; náboženství katol. 321, evang. 2, israel. 5. S vyznamenáním bylo 59 žáků, prostě prošlo 199, oprava povolena 37. Školného zapláceno 10.725 K. Na darech pro chudé žáky přijato 902.36 K, vydáno 710.10 K. Zápis žáků do I. tř. koná se 16. září od 8—10 hod. dop. v ředitelně ústavu.

Odnesli pont. Minulou neděle slavili v Úpici pont. Den před tím, jak se obyčejně děje, postavili různí prodavači po náměstí úpickém boudy, aby ráno mohli hned vykládati. Jaké bylo však jejich překvapení, když ráno na náměstí nebylo boudy ani jediné. Kramáři protírali arak, nemám-li jich snad smysly, přivolali na poradu i policii, ale ta snad duchy jsouc v spánek zmámena neslyšela v noci ani šelestu. Po městě shon! Konečně po dlouhém hledání nalezeny boudy v nejpestřejší směsici na hromadě za městem u hřbitova. Nějací veselí mládenci v bujnosti své n. věděli, co by účelnějšího mohli vykonat.

O bývalém pokrokovém vedení záložny ve Vápně. (Z Chlumce.) Těžko přikazovat vápnu, aby neslyšelo, jestliže se do něho nalije vody. A ještě jest hůře, jestliže někdo strká do vroucího vápna neobratně tyčku a chce mícháním — var zastaviti. Vápnu stíká pak na všechny strany a poznámená i šat neobratného — tišitele. Pan Pád by býval nejlépe udělal, kdyby byl po prohrané bitvě umkl. Ale vespak? Myslí si, že pokrokovou tyčkou utíší různá všechna projevy odporu, jež se proti jeho vedení Baifisenovy záložny ozývají. Teď platí totiž pravidlo: ať jest výbojná tyčka sebe primitivnějšího kalibru, vždycky mnoho dokáže, je-li pokroková a rýpe-li do „klerikálů“. Ani Diomedes neměl tak dlouhého kopí, s jakým pan Pád vytáhl znovu ardnat v boj. To by bylo zlé, aby za pomoci pokrokového tiaku nedovedl takový chlapík s dlouhým kopím přivést Vápně k mlčení. Vždyť přece má každý člověk ihned smekati před takovým rytířem, který se prohlašuje za pokrokového; pokrokovce nemusí jeviti v žádné záslušné práci obratnost, ale přece mu něleží všechna út a aláva, jakmile začne boj proti konservativcům. — Ale, ajta! Pokrokové kopí prasklo právě nyní ve dvě. Rytíř dříve tolik kurážný sedí nad ním se smutnou lící. Ani deset pokrokových listů mu již výbojně kopí nespraví. Co se stalo? Psali jsme loni o tom, že se nalezl v záložně, nad jejímž financemi pan Pád pokrokově bděl, většín schodek, který musil býti ovšem uhašen. Když se dostala celá věc do veřejnosti, dozorčí rada ochotně vydala panu Pádovi nejkrásnější vysvětlení, ačkoliv od měsíce dubna 1902 až podnes nic neredividovla. Dnes po roce našlo se v „Pokladničním denníku“ na str. 32., že v měsíci červenci r. 1904 jest pochybeno o 400 korun; schodek má vysvětliti nedávny pan pokladník J. Pád. Chybu ona usnal též úřední revizor Ústřední jednoty hospodářských společenstev pan Václav Pokorný dne 27.

červenec tohoto roku; proto napeali hned dopis, na něm se podepsali mimo něho i dva členové dosud řady se starostou záložny; v dopise vysvětlují se pan Pád, aby ihned schodek 400 korun, objevený po roce, ihned záložně spět odevzdal. Nyní čekáme, jak se po tomto nemilém vzkazu p. Pád zachová. Bude se ještě dále představit pokrokovému i méně pokrokovému obecnstvu jako dobrodinec lidu? — A teď ještě slovíčko na j. nou adresu. Proč se páni z dosud řady velkohlavě p. Páda tolik zalekli, že mu hned vystavovali nejlepší vysvědčení, až se o jeho vzorném vedení Raiffeisenovy záložny nepřesvědčili? Což rázná žádost „pokrokovce“ platí tolik, že se před ní musí hned každý klanět? Jak mohla dosud řada tvrdit, že nebylo námi vytčených nepořádků v záložně, když ještě po roce přišlo se na schodek 400 K? Vzpomínáme si, jak pro svoji pucitovost a neohroženost trpěl jeden pan učitel, že srdnatě vytkl nepořádky v záložně kopidlenké. Proč to bylo všecko? Ze přisloužil činitelé nechali raději poctivého muže odsouditi, než by mu byli pomohli proti zlořádům bojovati. Nechtěli se zkrátka „pálit“. Ale bylo to správné? V takovém případě jest každá bázeň namístná. Vždyť přece členům dozord řady nešlo o vlastní kůži; a kdyby se byli postarali o zjištění pravého stavu záložny dříve, jistě sklidili by u všech neustranných a rozumných lidí pochvalu. Jak dlouho se ještě budeme třásti před komandem „pokrokových“ rytířů?

Z Dvora Králové n. L. „Pokrokové“ mládenci sešknepí kolem „Zvičinu“ dávají se — na rači pochod. Věru dosti významné! Pokrokaři — ve smazání rakal Ale mládenci nechťejí prchnouti z bojiště jen tak. Chťejí odtáhnouti aspoň s trochou cti — asi jako Kuropatkin od Ljaojaungu. Prý jsou „dalecí osobnosti štvani“, a t. d. Zkrátka chťejí mocí mermo uzavřít v příčině prolhaného výpadu na kněžstvo Královédvorské čestný mír. Ale s nepoctivou a úskočnou „Zvičinou“ se čestný mír neuzavírá. Jest zcela dobře pro výstrahu jiným přinutiti promluvačskou tiskovinu k dokonale satirické. „Záboj“ píše: Vysvětlíme tímto podružné „Zvičinu“, aby beze všech výtláčků jmenovala plným jménem kněze, jenž „honil mladá děvčata v noci po ulici“, aby věc mohla býti náležitě vyšetřena a vyšlo na jevo, kdo se chťěl brodit v mravní špíně na potupu kněžského stavu. — My zase povzbujujeme samo královédvorské kněžstvo, aby pokrokového úbohe nenechalo jen tak pr. klouznoti, puněvadě se mu dostane za to vděku pramálo. Vždyť se přece obecně ví, že takové „Zvičiny“ by ani nemohly vyčázeti, kdyby katolictvo nejruznějším způsobem netupilo. Nechá-li se ta pomluva bez brzkého vyřízení, mládenci se škodolibě usmějí, budou si bráti na vítěze a připraví pro další kampaň bodláčí ještě pichlavější. Zde nutno provésti obranu do krajnosti v zájmu cti celého stavu.

Cytilské exercicie v Humpolci stano se, jak se zdá, dostaveníčkem všech přátel církevní hudby. Minulý týden rozeslány byly programy, z nichž patrná snaha pořadatelstva, učiniti tato hudební cvičení co nejpestřejšími a nejbohatšími. Na pořadu prací k provedení určených čtete jména prvních našich i cizích kompozitů. Přednášek se ujali známí čeští cytilští pp. Dr. Mršák, prof. Orel, Řehovský, Zelinka, Winter, Maximovič, Jurkovič atd. K těmto cyr. exerciciím, jež konati se budou 8. a 9. srpna v Humpolci, možno se přihlásiti do 5. srpna na děkanství v Humpolci. Nocielhy zdarma. Účastnensví své při sjezdu ohlásil profesor na pražské konservatoři O. Horník.

Z Humpolce. (Výlety, matiční slavnost a různé.) Všechny výlety, jež konaly jednotlivé zdejší spolky a korporace, provedeny byly zdarem. Nejpočetnější ovšem pro naše národní účely byla matiční slavnost, kterou za vedení zdejšího „Matičního Odboru“ pořádaly spojené spolky humpolecké. V předvečer slavnosti sebráli čili naši ochotníci „Vlastenecké povinnosti“ od Menharda-Litoměřického. Herci snažili se s úlohou svých vytvořiti, co se dalo. Kus sám svou rozvážností činí spíše nárok na kus knižní. Příhodný proslov s vervou sobě vrozenou přednesl p. Růžička. Návštěva divadla byla slabá, aspoň slabší než výletu, který se konal v neděli na to k hájovně. Hnedle po polední, když zavítal právod spolků z města do lesa, rozvinul se u hájovny čilý život, který přes vydatný liják vytrval až do konce. Slavnostní řeč pronesl poslanec říšský a starosta města p. Filip Bečvář. Promluvil o svépomoci národní, která, je-li upřímná a vydatná, nese ovoce. Na zdaru slavnosti lvi podíl měly i zdejší dámy, které ochotně obstaraly buffet a j. Pokladně Ú. M. Š. odvedeno 1044 K. — Husovy slavnosti dály se u nás letos, možno snad říci, způsobem důstojným. Nejasnost názoru o oslavě Husově trvá však dosud. Jeden ze zdejších kaplanů účastnil se oslavy Husovy. „Co tu ten páter chce?“, tážal se jeden. — „To je dost, že aspoň jeden přišel!“ řekl druhý. Je Hus majetkem jen určitých politických kotterů? — Veřejná zkouška chovanců zdejší dvouléte hosp. školy konala se minulou nedělí. Chovanci dobře si vedli. Ale veřejnost? Zůstala doma. Přítomni byli dva tři páni z kuratoria — několik málo jednotlivců a — dost. Smutný to úkaz! — Hejtmanství v Humpolci jest touhou všeho zdejšího i okolního občanstva. Vzdálenost některých osad od hejtmanství něm. brodečského činí 6—7 hodin. (Senošaty, Vojslavice, Čihovice atd.). Ký div, že volání po hejtmanství jest čím dále tím mohutnější a silnější! Vždyť humpolecký okres dává něm. brodečskému hejtmanství největší počet exhibitních čísel! Parkmistr humpolecký intervenoval již v záležitosti této u ministra ve Vídni. Máme však za to, že by městská rada neměla přestati klepati na dveře příslušných činitelů. Deputace k místodržitelství, ke klubbu, do Vídne, diskusse na veřejné schůzi jistě by upoutala pozornost příslušných kruhů k této záležitosti. — Křesť. soc. Jednota „Svornost“ zvolila J. M. ndp. P. Sal. Boubíška, opata v Želivě, a p. E. Hrabala, zdejšího měšťana, čestnými členy. — Elektrické světlo, jež do děkanského chrámu zavádí dobrodinný továrník p. Emerich Dítě, zasází již tuto neděli naši svatyni. — Sjezd přátel přese ná h u d b y církevní započne 7. srpna pěvecko-hudební produkcí v Sokolovně. — Čtvrtý ročník při zdejší měšťanské chlapecké škole otevřen bude počátkem nového školního roku.

Z Pusté Kamenice. Jeou tihle evangelici podatelní „sluhové Páně!“ Jeden si vzpomněl na naši Kamenici, obdařiv zdejší občany názvy tak „křesťanskými“, že by se za ně nemusil stydět žádný pohan, který vůbec evangelium lásky, evangelium Kristovo nevětl. V „Hlascech se Siona“ péro evangelického pranyje evangelické členy baskického sboru, kteří se účastnili slavnosti Božího Těla. Inu, že se mu ti baskiči nelíbí, rádi věříme; jest velice trapné, jestliže se libí pokojnému evangeliku víc slavnosti Božího Těla, než sprostácké výpady „evangelického“ tisku proti katolictvu. Ale neměl by si ten pán ulevovati slovy tolik neevangelickými, zvláště když se „evangelický“ tisk stále chlubí svojí svobodomyšlností. Ale k věci: podatelný „evangelik“ nazývá ony evangelické baskiče předpotopními trory, kteří šli „modlati a klanět se svým nepřítelům“. Prý „duchovní a uvědomělí spolubratři prosili a varovali před podobnou poskvrnou (!) vlastního štítu. C) platno dobré slovo proti svůdné kofalce probnaného šenkýře klerikálavilitele baskičů“. Tu to máme. Jak je vidět, neřídil se pisatel při psaní těchto „sdvořilostí“ nijak Písmem svatým; za to však dokázal, že jest znamenitým šákem Lutherovým. Tak hrubě sice právě nepsal jako Luther; vždyť těško učedník nad mistra vynikne. Ale přiučil se snad brzy ještě „důraznějšímu“ tónu, jen co důkladněji „sdvořilácky“ Lutherovy prostuduje. Talent má k tomu výtečný a chuti jeví taky dost. Na své kázání pastori katolíky zvláště ve dnech červencových zvou. Neříkají, že to jest poskvrna štítu katolického, účastní-li se katolíci jejich bohoslužeb. Vtírají se i do sokoloven Čechů katolíky pokřtěných — ale to už je u nich všecko v pořádku. Nedivíme se, že se některým evangelikům více zamlouvalo při slavnosti Božího Těla klidně se pomodlit než čísti štravou tiskovinu protestantskou. Neustranní evangelici jsou přesvědčeni, že jest lépe pomodlit se ku Kristu při katolické pobožnosti než poslouchati na př. Masaryka, jak popírá Božství Kristovo. To jest jejich pevné přesvědčení přes to, že „evangelický“ tisk Masaryka tolik chválí a proti katolíckům šve, jako by byli nejhorší nepřátelé křesťanství. Pane pisateli, urážíte sprostácky pana hostinského; napadáte jej bezdůvodně a zároveň nečestně se otíráte o ty evangeliky, kteří se odvažují také někdy pastorské komando se sebe setřásti. Vidíme, že Vaše péro vedla fanatická zloba; hned neomaleně mluvíte o kofalce; až budou mluvit tak hrubě jako Vy, pak teprve můžeme říci, že jim je kofalka tolik milá. — Kdybyste se chtěl poučiti důkladně z Písma a spisů prvních svatých otců, pak byste nemluvil o Svátosti oltářní způsobem tolik nešetným. Ale kdepak Vy — a poučovat se! Justament jest Vám nade všecko. Zpamatujme si dobře, jak dovede „sluha Boží“ psáti; ostatně není daleko od nás; jeho „křesťanská“ láska osvědčila se podobně při jiných příležitostech.

IV. ročník při měšťanské škole chlapecké v Dobrušce. V příštím školním roce 1905-6 otevřen bude při měšťanské škole chlapecké v Dobrušce IV. ročník (učební kurs), jenž pojiti se bude organicky k III. ročníku měšťanské školy. Účelem jeho je stavěti dále na tom, čemu žáci v měšťanské škole se učili, doplniti a prohloubiti vědomosti v nižších třídách nabyté. Ročník ten bude propštěným těm absolventům měšťanských škol, kteří chťejí zakončiti a dokončiti tak vzdělání nutné potřebné pro život praktický v dnešní době závodění na poli průmyslu, obchodu, v řemeslech i v hospodářství. Velmi dobře poslouží i oněm žákům, kteří vatonupiti chťejí do různých škol odborných, jako jsou ústavy učitecké, vyšší školy průmyslné, obchodní akademie, střední školy hospodářské, lesnické, kadetní a p. Mimo to poskytuje kurs zádonocího vzdělání také oněm jinocům, kteří hledati mñi zaopatření ve službě manipulační u neerárních pošt, při dráhách atd., krátce všude tam, kde nevyžaduje se celé školy střední (reálky neb gymnasia). Upozorňujeme na kurs ten celou širokou veřejnost, zvláště pak vratvy méně zámožné z kruhů rolnictva, živnostníků, obchodníků a dělníků, kteří nemohouce na své syny veliké náklady obětovati, přece snaží se chvályhodně postarati se jim o lepší budoucnost a tak v dětech svých povznést i sebe. Vždyť v mnohé rodině se ukázalo, že důkladné školní vyšší vzdělání po letech se osvědčilo lépe než značné věno, kterého za doby nynější při větších rodinách těžko zabosposaditi lze. Proto kruhům těmto především slouží a sloužiti má škola měšťanská a tento učební kurs. Vítaným bude též rodičům, kterým na tom záleží, aby syny své dále měli na očích a tím i pod svým bedlivým dozorem, jenž, jak známo, je nejjistější podmínkou zdárné výchovy. Ve školním roce 1904—5 byly zřizeny v království Českém jen čtyři české IV. ročníky, za to ale německých bylo 8. Ejhle, jak krajané naši chápou se každé příležitosti k obohacení vědomosti svého národa. Kurs tento bude jedním z prvních v severovýchodních Čechách. Na obecnstvu našem nejen z města a školního okresu, ale i z krajů vzdálených nyní jest, aby kurs plně využítkovalo. Všecké bližší správy ochotné podá a dotazy zodpoví: Místní školní rada v Dobrušce.

Z Kolína. Zvláštní podivná! „Česká Stráž“ již upozorňuje zdejší pány professoři na protest proti divčímu gymnasiu na Král. Vinohradech. Nepřipojili-li pánové pod násilnický protest své podpisy, vystoupí „svobodomyšlná“ „Čes. Stráž“, vedená evangelickým farářem p. Duškem, ovšem „důrazněji.“ Proti evangelickým konfessiijním ústavům v Čáslavi a v Praze ovšem nevystoupí. Na štěstí však zdejší intelligence vůbec prohlédla dvojí loket „Čes. Stráže“, dovede posouditi násilnický protest neustranně — a tak těch podpisů „Čes. Stráž“ asi u professorstva mnoho neesežene. Jen svobodomyšlné, pane Dušku!

Vyrovnejte nedoplatky za „PRÁCI“ a „OBNOVU“!

Rozmanitosti.

Na prospěch Slovenska. Na dpatí Tater a pod nimi šije náš bratrský kmen Slovenský, je-muž násilně bráněno jest v rozvoji kulturním a národním, jenž potřebuje utěšitele a učitele a jenž potřebuje, aby mu byl otevřen zdroj hmotného a duševního povznese-ní. Národ Český stará se s obětavostí bezpříkladnou o každou ohroženou posici svými velkými národními organizacemi a tato ohrožená půda Československého národa, tento zdravý — toliko v dočasně porobě duševní, hmotné a národní úpíci — 2miliónový kmen bratrský má stále zůstávati opuštěn bez pomoci bratrské? Jak vděčná a pro Slovanstvo rakousko-uherské významná práce připadá tu našemu národu Českému — jenž jest skutečně tak kulturně i hmotně mouný — aby tuto pomoc takou poskytnouti mohl. Nebudme liknaví a konejme svou povinnost! To jest motiv, na němž zakládá svou ex stenci a činnost Československá Jednota. Pořádáním slovenské výstavy v Hodoníně naskytla se téže příležitost učiniti zde velký krok ku předu, neboť avotává sjezd přátel Slovenska na výstavě Hodonínské ku dni 13. a 14. srpna 1905 a tímto k sjezdu tomuto všechny vlastence, všechny ty, kteří o slavnou budoucnost národa našeho mají obavu i péči, zve a prosí, aby každý, je-muž toto pozvání do rukou se dostane, vědomost o tom v okolí svém šířil a pro zdar toho pracoval. Sjezd tento zahájen bude již 12. srpna přátelským večírkem v Městanské Besedě, hotel „Besední dům“ v Hodoníně. Dne 13. srpna ráno v 8 hod. konáno bude v hlavní dvoraně výstavní sjezdové jednání a tímto pořadem: 1. proslov starosty Československé Jednoty p. JUDra Jindřicha Rychlíka, advokáta v Praze, o dosavadní činnosti Československé Jednoty a o všech pracích, které nový výbor zahájil; 2. řeč p. poslance a vydavatele Slovenského Tyždeníka v Pašti Milána Hodži o povšechné situaci Slovenského národa; 3. zpráva o hospodářské situaci Slovenska, 4. zpráva o školské situaci na Slovensku, podají předáci Slovenské; 5. rozhovor všeobecný o poměrech na Slovensku; 6. čtení a hlasování o resoluci. Téhož dne odpoledne připraví výstavní výbor Hodonínský účastníkům sjezdu velkolepou národní slavnost s průvody, tanci a obyčejí národními, kteréžto slavnosti poskytnou návštěvníkům neobyčejně skvostné a pestré divadlo krásných krojů Slovenských a překvapení, jež výstavní výbor tu chystá, bude tak velkolepé, že dojem účastníkům zůstane nezapomenutelným. Přátelé milého Slovenska, dostavtež se v počtu přehojném k tomuto prvnímu manifestačnímu sbratření našeho národa s bratry Slovenskými, kteří na tomto sjezdu zastoupí budou svými nejvýznamnějšími předáky, abyste si s nimi bratrskou ruku stiskli. Kdo sjezdu tohoto se hodlá účastniti, oznam to Českosl. Jednotě v Praze.

Ústav hraběte Pöttinga v Olomouci, český pensionát a školy pro vzdělání dívek, zavede příštím školním rokem některé novinky. Předně ve škole jazykové: Sta českých dívek plní každoročně německé ústavy a pensionáty jedině za účelem naučiti se němčině. Jest opravdu úžasné, jak malé procento zmíněného účelu skutečně dosáhne. Šetření ve věci té vedlo k překvapujícím výsledkům. Vysvětluje se to vedle jiného též tím, že některé z těchto ústavů mají velkou většinu, některé skoro výhradně české chovanky, které pak mezi sebou vedou celý rok konverzací českou. Tak příkladně známe jistý německý ústav na severní Moravě, který v r. 1903-04 měl 70 chovaneček, mezi nimi 2 Němky. Zdá se býti pravdě nepodobno, ale je do písmeny pravda. Vyučovář jazykové v některých těchto ústavech nechce posuzovati, až by to bylo thema překvapující a naši rodičové zpravidla spokojují se s faktem, že dcernůčka byla rok dva v německém ústavě, aniž zkoušejí, co tam za ten čas získala. Vyvracetí domněnku o nutnosti němčiny bývá u 90% marno. Nelze též českému ústavu naučiti jazyku cizímu, zejména němčině a o to na základě desetiletých zkušeností vážně chceme se příštím rokem školním pokusiti v ústavní škole jazykové a prosíme, aby rodičové, kterým na naučení se cizímu jazyku záleží, s důvěrou obrátili se na ústav náš. — V ročníku vyšší díveí školy (IV. roč. měšťanské) zavedena povinná němčina a těsnopis. Na škole obchodní, která letos již páté absolventky vyšlá do praxe, zavedena bude příštím rokem školním zdravotvéda a nauka o vychovatelství a slušném chování a obcování s lidmi. Nejstarší pak školy ústavní průmyslová a kuchář. hospod. budou v některých drobnějších věcech reorganisovány. Přihlášky do ústavu přijímá ředitelství celé prázdniny a zašle program ústavu každému, kdo oň požádá.

Onamujeme. 8. a 9. číslo „Čas. Úvah“ přináší práci Jana Běliny: „O zázracích Kristových“. Zajiště jest to spis velice časový. V nynější době, kdy hromadně se rozšiřují nekritické spisy, jimiž jest padáno Božství Kristovo, zajiště jest nutno, aby toľci čeliti dovedli jalovým frazím poznanou pravdou historickou. Autor knížky věnuje šířně širší pozornost zvláště frazím Renanovým. — Spis čítá 55 stran; cena 16 haléřů. Při hromadných objednávkách zvláštní výhody. Objednávky obraťte y řídící administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Dřevěné klobouky nosí v Japonsku, kdež se vyrábějí v míře rozsáhlé. Ostrými nožíky vyřiznou se s prken dlouhé pruhy 40 cm dlouhé, 4—5 mm tlusté; z těch pak pletou se klobouky různých tvarů. Užívají k tomu dřeva smrkového, vrbového, třešňového, cypřišového, topolového a j. Pletivo je lehké, měkké a trvanlivé, a může býti barveno libovolně. Největší tvárný jsou v Kombě u Tokia, v Osace a Kiotu. Mimo domácí surovinu kupují se i z Anglie a Francie již hotové proušky dřeva.

Proti vlečkám vystoupilo se už na několika místech, nejnověji městská rada v Moravské Ostravě vyhlásila veřejně, že se na ulicích, náměstích, v sadech i ve veřejných místnostech, jako v kavárnách, hostincích, sálech a úřadovněch zapovídá pod trestem peněžitých pokut vláčení vleček. Stejně prohlášení vydal právě magistrát lublaňský. Nemají-li rozum dámy, jež svými vlečkami rozdonávají spousty prachu, má ho míti aspoň správa každého města, a vláčení vleček vůbec zakázati.

(Zasíláno.)

Rádná valná schůze
politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep.
bude pořádána v pondělí dne 21. srpna 1905.
o 1 hodině odpolední
v Adalbertinu v Hradci Králové.

Pořad:

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé schůze.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva o celkovém jmění družstva.
5. Volba nového výboru.
6. Volné návrhy, mezi nimiž návrh výboru, aby pořádky byly ročně 2 valné schůze, z nichž první v lednu by byla řádnou a v srpnu mimořádnou.

Václav Uhlíř,
předseda.

Pozn. Za nedostatečného počtu členů bude schůze zahájena o hodinu později.

(Zasíláno.)

Vezmi a čti knihu „Milosrdný Samaritán“, kterou Dědictví svatojanské v Praze na r. 1905 vydalo. Antikvariát p. Bohdane Melichara, knihkupce v Hradci Králové, prodává knihu tuto za poloviční cenu.

(Zasíláno.)

Projev díky.

Chvála Bohu, ruka se mi dosud netřese; psáti bych tedy mohl! Leč k mému padesátiletému kněžskému jubileu dostalo se mi tolik milých blahopřání, že by dlouho trvalo, než bych Vám, drazí bratři a přátelé, každému zvlášť projevil povinný dík. Proto děkuji co nejupřímněji touto cestou najednou Vám všem, volaje z plna srdce: „Zaplať Pán Bůh Vám všem Vaši vzácnou mi přízeň a všem dobrým ji odmění!“

Vás vždy u vděčné lásky chovající

Jan Vlach,
kněz církevní.

V LUŽI, dne 3. srpna 1905.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu jaroměřského darovali:

27 K p. farář Urválek v Kohoutově . . .	27 K
10 K p. farář Chejnovský v Sendražicích, p. farář Horák v Jaseň . . .	20 K
6 K p. děkan Kozák v Holohlavech . . .	6 K
5 K p. far. Jeřábek v Čibuzi . . .	5 K
4 K p. far. Herkner v Bílé Třemešné, p. prof. Šťastný v Král. Dvoře . . .	8 K
3 K p. katecheta Vík ve Smiřicích, p. far. Rosecký v Žitě, p. far. Kavan v Záhořově . . .	9 K
2 K p. farář Pohlsch v Heřmanicích, p. Frydrych a p. Novotný, kaplan v Holohlavech, p. P. Mores, převor v Kuken, p. katecheta Martinek v Králově Dvoře, . . .	10 K
1 K p. kaplan Kolářský v Josefově, p. katecheta Kvíčera v Král. Dvoře, p. Matouš a p. P. Vrkoč v Kuken . . .	4 K

Celkem 81 K

Z vikariátu litomyšlského darovali (za dva roky):

20 K p. farář Matzke v Kocelčově, p. děkan Štěpán v Lauterbachu, p. probošt Bier v Litomyšli, p. děkan Simon v Morašicích, p. děkan Vlček v Oujezdě . . .	120 K
16 K p. farář Vyhálek v Květné . . .	16 K
12 K p. farář Křivohlávek v Heřmanicích . . .	12 K
10 K p. vik. sekr. Klapálek ve Sloupnici, p. farář Zahálka v Karli, p. děkan Strnad v Sebranicích . . .	30 K
8 K p. kaplan Petřík v Oujezdě . . .	8 K
7 K p. kaplan Dubec v Oujezdě . . .	7 K
6 K p. farář Keckstein v Jetřichovské . . .	6 K
5 K p. kaplan Daň a v Sebranicích, p. kaplan Zrzavský v Morašicích, p. vik. sekr. Macháček v Opatově . . .	15 K
4 K p. kaplan Váňa v Heřmanicích, p. far. Sobota v Janově, p. kaplan Stejkal v Lauterbachu . . .	12 K
3 K p. farář Kubín v Kórbru . . .	3 K
1 K p. farář Filip v Třetěnici . . .	1 K

Celkem 230 K

Z Hradce Králové darovali:

200 K p. gen. vikář dr. Frýdek, p. prelát Fiala . . .	400 K
50 K p. kanovník Pogert . . .	50 K
40 K p. kanovník Barták . . .	40 K
30 K p. kanovník dr. Soukup . . .	30 K

30 K p. kanovník Musil, p. viceřektor Traka . . .	40 K
16 K p. prof. dr. Šule . . .	16 K
10 K p. prelát Hampl, p. prof. Rath, p. prof. dr. Jindra, p. rada Kerner, p. dr. Rayl, p. sekretář Doskočil . . .	60 K
5 K p. ředitel Sekera, p. prof. dr. Novotný, p. archivář Šolc, p. protokolista Bayer . . .	30 K
2 K p. voj. kurát Černý . . .	2 K

Celkem 658 K

Z vikariátu jičínského posláno na Adalbertinum a „Družstvu“ 447 K 40 (Podrobný seznam příště.)

hořejších 658 K
230 K
81 K

dříve stvrzených 1561 K 30

(Pokrač.)

Úhrne 2977 K 70

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 29. července 1905 1 hl pšenice K 14.50—15.20, žito K 10.20—10.80, ječmene K 00.00—00.00, oves K 8.00—8.40, prosa K 8.00—11.00, vike K 17.00—00.00, hrachu K 23.00—00.00, čočky K 32.00—34.00, jablek K 27.00—00.00, krup K 20.00—35.00, bramborů K 4.40—4.60, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, rážáku K 00.00—00.00, máku K 35.00—00.00, lněného semene K 20.00—00.00, 10 kg žitných otrub K 12.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 12.00—00.00, 1 kg másla K 2.32—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.96—0.00, 1 kg tvarohu K 0.30—00.00, 1 vejce K 0.05—0.00, 1 kopa zelí 6.00—14.00, 1 kopa kapusty K 2.00—4.80, 1 kopa salátu K 00.00—00.00, 1 hl cibule K 14.00—22.00, 1 kopa drob. zeleniny K 0.60—2.00, 1 pytel mrkve K 1.00—1.70, 1 q cereale 0.00—0.00, 1 kopa okurek 2.00—5.00, 1 bečka třešní 0.00—0.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 29. měs. července 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 51, žito 75, ječmene —, oves 110, čočky 6, vike 4, hrachu 2 1/2, olejky —, máku —, jablek —, krup 7, jetelov. semínka růž. —, lněného semene 9. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty 52 kop, cibule 94 hl, drob. zeleniny 278 kop, mrkve 97 pytlů, okurek 195 kop, brambor 186 hl, zelí 11 kop. 3) Ovoce: třešní 70 beček, jablek 20 hl, hrachek 10 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 3 kusy, podvinčat 446 kusů, kůzlat — kusů.

Hlavní závod na Pražském Předměstí.

Do Hradce Králové a okolí.

V hluboké úctě podepsaný dovoluje si velectěnému P. T. obecnstvu tímto uctivě oznámiti, že otevřel nový

závod uzenářský

spojený s vkusně upravenou jídelnou a výčepem dobrého Královéhradecského ležáku

v Hradci Králové na Velkém náměstí
číslo 138., v domě p. K. Dixe
(dříve p. J. Hutly).

Snahou mojí vždy bude, bych pouze nejlepšími uzenářskými, 4krát denně čerstvými výrobky za ceny nejlevnější posloužil a solidností i jakostí zboží plně uznání nejen všech starých P. T. pp. zákazníků utvrdil, nýbrž i přízeň nových si získal.

Doufaje, že veškeré ct. obecnstvo častými nákupy moji dobrou snahu podporovati bude, poručím se k službám ochotný a s úctou nejhlubší

Jan Petříček,
majitel velkozávodu uzenářského.

I. filiálka v Hradci Král., Velké nám. č. 138.
II. filiálka v Hradci Král., Jiřikova tř. č. 250.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní jakož i jemná tabulová vína atd.

— doporučil —

Adolf Bařtipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Ohloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné domácnosti více chybět.

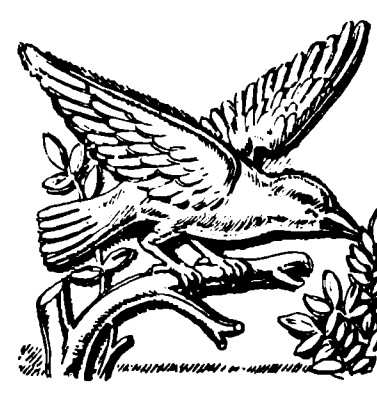
Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem „Kathreiner“ a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvalené).

Böhm. Le. 08

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou,

Zlatá medaile Pardubice 1903.
Zlatá medaile Paříž 1906.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání, které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akcelová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrův, koberců a keřového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

(filiálka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Lehkou

čistěvlňnou látku

na kleriky a letní kabáty

za K 4.80 metr

doporučují

obchodní dům se sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Velkozávod sklenářský

ve velmi dobrém chodu se za příčinou úmrtí majitele s volné ruky

výhodně prodá.

Veškeré zboží sklenářské a truhlářské prodávám za

ceny velmi snížené.

Výhodná příležitost koupě pro vybavy nevěst a pp. obchodníky.

Zofie Skuherská,

Hradec Králové,

Sv.-Janek nám. č. 87. Vedle hostince „U zeleného stromu“.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecézi královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých artech při odebrání nejmenší 60 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný 42 h

vázaný v polopletu 58 h

vázaný v celopletu 68 h

vázaný v celopletu se zlaceným

křížem 74 h

vydání na velinovém papíře vá-

zaný celý v kůži se zlaceným

křížem a ořezem K 1-80

Uživatel „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *

a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádobí, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o, Seiden-gasse č. 35.

Na ukásku sasilá se vše franco.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parentojní truhlářství. — Nákreby a ro-pocty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Káva

nejjemnější jakost, výtečná aroma.

5 kg.

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová:

Bourbon, jemná . . . 12-
Jamaica, velejemná . . 12-50
Scemanic, svi. chut. . . 13-
Quatemala, velejem. . 13-20
Zlatá Java, velejem. . 14-
Portorico, spec. Flz. . . 15-
Ceylon, výtečná . . . 17-
Menados, specialita . . 17-

Pražená:

Perlová, jemná . . . 15-
Liberia, obrovská . . 16-
Směs:
Kavárenská, velej. . . 16-75
Pařížská, specialita . . 17-75
Pražská, výtečná . . 19-70
Čaj, jak přibál 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkoprákna. Pseudito!

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 20 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 90 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské radou českých ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihovníku s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozšíření výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlěním do každého výtisku — vydají se 2 výtisky případného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismy pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariátem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovářské náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Chemické

cídnění a barvení šatů

i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rozy.

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice vkusném, dvoubarevném, s ob-rubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Krásný byt

v parteru

3 velké pokoje, kuchyň jasná, předpokoj s balkonem, příslušenství, pod jedním uzavřením; lázeň v domě.

Eliščino nábřeží č. 322.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každé různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-chenty, sukénka, šotýše, zefiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12—, vyplacené od koruny 20— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.

Obě za 1 K. Po přání prodá se i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Causa reservati dioecesis
Reg. Hradecensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187) pro zpevědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se ohování v ohrámu Páně ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení slábném, formát foliový; 1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Slavnostním komitétům!

Matičná národní vátka (Echantilon). Český vynález, patentní francouzský výrobek z Paříže, lehký, elegantní a praktický. Vrhá značný vliv národním účelům. — Vzorek zasílá se za 20 hr. Adresa: Patent Gustav Toudil, Praha-Zlínkov, Havlíčkova třída č. 27 a.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladíště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové

přijímá vklady a zúrokuje tyto

4½%

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Půjčky

poskytuje osobám všech stavů za podmínek nejvýhodnějších.

Za dobu od 1. ledna do 30. června 1905 tedy za posledních 6 měsíců obnáší čistý zisk K 4160.36.

PENSIONÁT

císaře Františka Josefa I.
v Hradci Králové,

řízený kongregací Školských Sester „de Notre Dame“,

pro nábožensko-mravní a vlasteneckou výchovu dívek.

V pensionátu jest pokračovací literární i hudební škola, kurs ku vzdělání pěstounek a hudební škola.

V hudební škole vyučuje se hře na piano a harmonium, na housle a citeru jakož i zpěvu, nauce o harmonii a dějinám hudby. Dle přání poskytuje se ve škole této celá příprava ve všech oborech ku státním zkouškám.

Také vyučuje se v ústavě jazyku německému, francouzskému i anglickému. (Chovanky mohou také navštěvovati školu obecnou, měšťanskou a městskou obchodní školu.)

Mimo to připravují se kandidátky ku zkouškám industriálním, jímž u komise zdejší mohou se podrobiti. — Kurs ku vzdělání pěstounek otevře se jen tehdy, když přihlásí se určitý počet žákyň; proto je žádoucí, aby přihlášky a dotazy daly se již během prázdnin.

Ústav položen jest za městem uprostřed veliké zahrady a vyhovuje veškerým požadavkům zdravotním.

Měsíční poplatek za stravu, byt a veškeré ošetření obnáší 36 korun.

Přihlášky a dotazy přijímá a programy zasílá

Správa pensionátu
v Hradci Králové.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným sílíky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele důst. důchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Velectěnému obecenstvu Hradce Králové a okolí pokládám si za čest oznámiti, že zařídil jsem

závod

cukrářský

v Hradci Král., Palackého třída č. 80.

Bude mojí jedinou snahou, abych jak dobrým, chutně upraveným, vždy čerstvým zbožím, jak i svědomitou obsluhou vzácnou přičel velect. obecenstva si získal; prosím tudíž, aby tento můj podnik bojně byl podporován.

Upozorňuji zvláště na vlastní výrobu jemného a čajového pečiva, zmrzlín a svatebních výprav, všeho druhu jemných (divadelních) bonbónů, zavařenin, kempetů a různých druhů cukrářského zboží v obor ten spadajícího. Nejjemnější druhy čokolády vždy na skladě. Prodej nejjemnějších likérů.

V plné účtě

Josef Červený,
cukrář.

První Královéhradecké parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Na přání P. T. obecenstva jsou lázně otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol. do 8 hodin odpo.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprehy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,

majitel lázní.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudební a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zapisování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s bojště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na úžasku sdarma.

Denní prodej novin.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.101.

Založeno roku 1883.

Psací stroj.

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. srpna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Reforma církevní v Itálii.

(14) Jinovérci a protivníci církve katolické vůbec vyčítají jí, že nepřeje pokroku lidstva, aby mohla snáze ovládati neuvědomělý lid, že se vyžívá všem reformám i ve vlastním táboře, ipse nonzestnaté na svém zkorumpovaném organismu a jak se všechny ty fráze jmenují. Tito lidé ovšem nikdy nepochopí, že by katolická církev přestala být církví Kristovou, kdyby přestala být apoštolskou, t. j. kdyby ztratila ten pevný základ, na němž založena byla a přizpůsobila se i v základní své organizaci duchu času. Jako instituce časová a viditelná, t. j. pro lidi založená a ne pro duchy, má své sociální potřeby a své společenské postavení, jež si musí hájiti, jež však může dle časových potřeb upraviti; jest-li to nejde při jejím světovém prostranství tak rychle, jak by si toho ten neb onen přál, jest-li církev dříve uvažuje a zkouší, než jedná, nebude se tomu nikdo diviti, kdo sám se přesvědčil, jak mnohá, jako pokrok vyhlášená novota objevila se být neúčinnou, ba škodnou. Není vždy vše dobré, co je nové.

Zvlášť za nynějšího papeže troulají si muži, kteří to zajisté upřímně s církví myslí a proto rádi by reformy viděli ve věcech, v nichž ony jsou přípustny a možny, náhledy své otevřeně vysloviti, což je důkazem, jakého smýšlení je papež Pius X. Německé listy píše mnoho o t. zv. reformním katolicismu, v Římě samém pak vyšly z téže příčiny nedávno dokonce tři brožury za sebou, z nichž zvlášť zajímavou je „libro verde“, nazvaná tak od zelené obálky, v níž vyšla a pocházející z pera prý vysokého preláta. Jak ani v Itálii jinak být nemůže, našli se ihned, kdo knížku chtěli dáti na index (seznam knih zakázaných), papež však tomu nedovolil, naopak připustil o věcech těch volnou výměnu náhledů; ba jsou, kdo tvrdí, že brožura vyšla z popudu sv. otce. Obsahuje názory vesměs zdravé — až na návrh přeložení římské kurie do Jerusalema — a bylo by si přáti, aby ji někdo přeložil do češtiny.

Kapitola 1. jedná o reformách s ohledem na klerus vůbec, 2. o reformách seminářů, 3. o řádech, 4. o kanon. právu, 5. o kongregacích, 6. o sboru kardinálů, 7. o prelaturách, 8. monsignorátech, 9. biskupech, 10. nuntiaturách.

FEUILLETON.

Kvildova sázka.

Dobytčí trh v Kašicích se končil. Volkaři, koňatí, dohazovači a rolníci naplňovali prostranou zájezdni hospodu Lapákovu stále hustěji. Pily se litkupy, tukalo se na přátelství a jiní pili na zlost. — Teď dvě silné bouchly. Do učené nalévárny vstupoval pomalý, zavalitý muž s tvář zarudlou s tuším krkem; pod oholenou bradou měl tučný lesk. Jediné načervenalé oko mu blýskalo vítězným úsměvem, sebevědomě. Tři řetězy houpaly se mu na kabátě.

„A Kvilda, Kvilda!“ voláno s několika stran. „Pojď, sedni si mezi nás, šelmo stará,“ volal dohazovač Bárta. „To's měl dnes kšefty, viď, teškáři! Mohl bys dát něco k lepšímu.“

Volkař Kvilda místo odpovědi boukl na hospodského chraplavým hlasem: „Táťš polévky a půlku husy! Ať to je tady hned!“

„I dej si, celou, nic se nestyď, vždyť tě známe všichni,“ pošťuchoval dovádívě Bárta.

„Dej pokoj, hovorko,“ usmívavě odbýval mluvku Kvilda a sedal si.

Ale Bárta pokoje nedal a rýpal dál: „Před námi, Francku, nemusíš dělat upejpavou slečinku. Jo, milí sousedi; on si Kvilda doma sedne, obírá husu, až je v něm celá a potom: „Snědl jsem ptáka, snědl jsem ptáka.“ No, řekni sám upřímně, zdali takového ptáka v půlhodině nespořádáš.“

„To by bylo zle, abych nespořádal husu!“ přisvědčoval zavalitý volkař bez dlouhých roz-

klus italský zvykl prý si připisovati všechny nehody církve zednářům, aniž by se tázal, jak dalece on má na nich vinnu sám. V příčině re-vise kanon. práva píše: „Nový kodex kanonického práva je nutným a potřebou dávno citěnou. Mnohý uamítne, že máme již dost zákonů a předpisů, ano máme jich více než dost, tolik, že si navzájem odporují a že se v nich ani kanonista nevyzná. Jen tak dá se vysvětliti, proč máme tolik nepořádků v některých věcech; náš „corpus juris“ je pravá archeologie.“ Obzvlášť ostře kritizuje spisovatel systém udělování kardinálských purpurů takto: „Systém spojování kardinálských hodností s jistými úřady působí, že se mnozí za úřady těmi ženou a ničeho nešetří. Tato houba by přestala, kdyby se k purpuru mohl dostat kněz odevšad, předpokládaje ovšem přiměřené zásluhy. Či nezasluhoval by purpur spíše kněz, který mnoho studoval, učené spisy vydal, než prelát, jehož celé studium záleželo v tom, že studoval na to, aby postoupil? To se rozumí, že prelát a monsignori, jichž je zvlášť v románských zemích nad počet, dostávají teprv co proto a nelze se diviti, když se uváží, do jakých rukou se hodnost ta někdy dostane. I tu platí přísloví, že méně bylo by více.“

K otázce římské praví se v brožurě celkem toto: Papež Lev XIII. byl tvrdošíjným hajitelem samostatného území papežů a v tom jej podporoval Mejr. Farabulini; potom však nabyt na něho více vlivu P. Tosti, který napsal spis, čelící k smíření se s italskou vládou. Pak přišla opět protipára — ovšem následkem politických poměrů v zemi — a mosty ku Quirinálu byly strhány na dobro. Co se má státi nyní? Jiné otázky zajímají dnes život církevní nejen v Itálii, ale v církvi vůbec, tak že otázka římská musí ustoupiti. Nejlepší její rozluštění dnes je vyčkati, jaké mezinárodní poměry se vytvoří, neboť otázka ta zajímá nejen Italiany, ale všechny národy katolické, jimž nemůže být lhostejno, v jakém poměru žije papež s italskou vládou, poněvadž dle toho vůdčí tón Itálie v mezinárodním koncertu více nebo méně vyniká. Až tyto mezinárodní poměry svým časem nabudou formy trvalé a klidnější, bude otázka římská rozluštěna tak, že to snad překvapí. „Dnes máme“, píše pisatel brožury, „na obzoru volby a tu nastává otázka: smí-li, neb může-li církevní moc stanoviti hranice politické činnosti kato-

liků;“ a je-li malá, dám si k ní ještě půl kačeny, „bys věděl mrzáku! Rádi byste jedli žebráci, jen kdybyste na to měli!“ A plácaje se širokou dlaní do vesty, pronášel zvýšeným hlasem: „Já si peníze vydělám a mohu si je utratit jak chci.“

„Inu, šikovnost žádná čáry, pravda“, vpletl se do rozhovoru volkař Berný; „každý neumí dělat z patnáctileté krásy čtyřletou jako ty! A taky jsem nedovedl prodat židovi jednoookou krásu za dvouokou jako ty. Ty's tenkrát uměl opravdu šikovně držet krásu za roh, že žid na druhé oko té krásy neviděl. Máš jen jedno oko, kamaráde, ale vidíš dobře, moc dobře, líp než žid oběma očima.“

„No, no“, omlouval se Kvilda, „však jsem tehdy nenapálil nějakého chalupníka; a ostatně lepší dobrá dojnice s jedním okem, než špatná s dvěma očima.“

„I nezamlouvej, nezamlouvej, jsi přece jenom vždycky duše taškářská, všemi mastmi mazaná,“ pomáhal výmluvnosti Berného strejce Hubský.

„Rádi byste napalovali“, odpovídal Kvilda pomalu, „kdybyste měli tuhle, jako já.“ Při tom se fukl palcem do čela. „Ostatně, sousede, ta jednooká kráva neudělala bankrot, rozumíte? A já taky ještě ne.“ Teď Hubský ztichl, jako by do něho stříl. Ale hned přejal slovo Berný; navázal rozhovor na rozprávku o apetitu Kvildově, aby si shromáždění handlíři nezačali vyčítat po pořádku, kdo je v obchodě obratnější. Látky by bývalo příliš mnoho, Berný měl také několik vroubek — a tak by možná vznikla ze zábavy hlučná hádka. „Ale žaludek máš roztažitelný jako harmoniku, to zapřítí, Kvildo, nemůžeš. Vy nevíte, sousedi, co se tady v Kašicích minulý týden při-

líků. Necht' se dá katolickým voličům plná svoboda, stanoviti si politický program, aby nepřišli do rozporů ve své vlastnosti jako občané a jako katolíci.“

Že brožura vyvolala polemiku, dá se mysliti; jest také v srchované míře i pro nás mimoitalské katolíky zajímavou; poněvadž se pisateli dává v mnohém za pravdu, je to nejlepší důkazem, že v Římě a ve Vatikáně samém reforem je opravdu třeba a že k nim co nevidět dojde. Sv. Otcí pak náleží hlavní zásluha, že to k volné diskussi na tomto poli došlo. Ten konservatismus nazýváme pravým a pokrokovým, má-li smysl pro pokrok a časový vývoj; církev jako instituce časová potřebuje oprav ve směru pokrokovém jako každý jiný ústav. Sv. Otcí přejeme, aby měl v tom ohledu šťastnou ruku.

Sdružení katolických zemědělců.

IV.

(3) Dovedli jsme, že proti smělým švindlérům, proti zámyslnému ohlupování českého národa katolictvo k organizované sebeobraně povstati musí; řekli jsme, že musí spoléhati výhradně na sebe. Nerozhodne-li se k sebeobraně samo, pak ať se nediví, nezastanou-li se jeho přesvědčení jiní. Pokřikuje se na nás, že jsme zpátečníky, že modernímu světu nerozumíme. Jestliže se však zcela poctivě chceme hájiti moderním způsobem, organizací, již se ozývá protest; taková sebeochrana prý katolíku nepřisluší. Máme stále choditi k našim odpůrcům pro milostivé poučení, co jest nám činiti? Máme ve vlastní domácnosti se smeknutým kloboukem škemrati o pomoc u lidí, kteří sice nás netupí, ale skutky svými nijak nedokazují, že by k více katolické příslušnosti?

Jak se chceme hájiti bez řádné organizace? Jestliže se zaplavují i vesnice prolhanými protikatolickými letáky, jest nutnou potřebou, aby náš lid četl větší počet brožur obranných. Každý jednotlivec nemá tolik peněz, aby si sám vzdělávací četbu katolickou mohl opatřiti. Je-li však v obci spolek, tu jednotlivec za nepatrný spolkový poplatek má vzdělávací četby dost. Jedna brožura koluje po členech spolku celého, druh druhá upozorňuje na zajímavé články. Jakým způsobem

hodilo. Jdu k uzenáři Sejkovi a chci si kourit dva buřty. Oubyl mne: Nemám teď nic; právě mi d šly. K večeru si zašel pro buřty kmotr Borský. Sejček mu povídá, aby si šel jinam, že teď nic prodat nemůže. To jste pěkný lenoch, hubuje Borský. Tolik lidí k vám chodí a vy se o nic nepostaráte, jen si hovíte a z krámu vyháníte. A uzenář na něho: Copak si myslíte, že mám čtyry ruce? Byl tady ráno strejce Kvilda a to víte, co spotřebuje. Kdyby sem chodil každý den, musil bych si přijednat chasníka. — Teď už se Borskému v hlavě rozbřesklo; Kvilda vyjedl Sejkovi krám. Kdepak se měl potom Sejček buřtů nabrat! — Poslouchej, Kvildo, kdybys se dal pozvat na křtiny za kmotra a dal dva zlaté do vínku, to by tatík dítěte pochodil! Snědl bys mu v chalupě za sedm jednušek!

Kvilda se jen řechtal; kdykoli si někdo dobíral jeho apetit, nehněval se ani za mák. Ještě byl rád, když se o tom hodně mluvilo; myslil si, že se aspoň každý dozví, jak si může popřát. Taková duše, která od rána do večera zachází výhradně s hovádky, hned tak se nerozčílí úsnějším šprýmem. A kmotři využívali trpělivosti Kvildovy do vůle. Po Berném smočil si hned Bárta znovu. „To já vím o Kvildovi ještě jiné věci. Přišel jednou domů a bručel, kde je stará; zlobil se, že už není večere na stole. A tak vzal z vařenky půl bochníku chleba, začal krájet, a než se jeho Barča vrátila, už udělal z půl bochníku mrzáčka, že to nestačilo k večeri ani jeho dvěma dětem. Tobě, Kvildo, takhle dát na vychování berana! Za dva dny by z něho zbyly sotva ržky a kopejtky. Ty bys mohl dělat po velkých městech se svým apetittem hotové koncerty!“

dokáže se na venek, že ještě širé massy rolnictva upřímně lnou k náboženství svých otců? Nevystoupí-li se hromadně, tedy organizovaně, proti smělym odpůrcům, ztropí si nepřátelé z jednotlivých projevů jen smích. Pevná organizace pomohla odpůrcům k tomu, že se do rukou jejich dostalo vedení různých podpůrných spolků, na něž i upřímný katolík platiti musí. Že pak naši odpůrci z jmění spolků takových podporují hlavně cíle své vlastní i na úkor katolictva, o tom svědčí přece mnoho křiklavých dokladů. Nemusí se tedy nikdo diviti, jestliže uvědomělé katolíky takové podruží mrzí; má-li katolík býti považován v takovém spolku za nájemníka z milosti trpěného, dokáže organizovanou svépomocí, že finančně obtočí i bez vedení svých nepřátel. Na př. všeodborové sdružení katolického dělnictva jest teprve v počátcích, ale s podporami členů to jde líp než u sociální demokracie.

Zdaž jediná kazatelna dovede účinně rozptylovati tmy, do nichž uvádějí náš lid socialistické letáky a protikatolické schůze? Není to možné, i kdyby se kázalo v osadě proti tisku nepřátelskému každý den. A pak přicházejí věřící do kostela proto, aby zde slyšeli výhradně o Bohu, aby se potěšili, uklidnili a k zbožnosti povzbudili. Kazatelna není univerzitní katedrou. K odrážení nespravedlivých nájezdů nutno přibrati prostředky moderní, organizaci. Jen jděte na schůzi socialistickou v místě, kde není katolické organizace, kde katolíci svých brožur nechou a k sebeobraně před schůzí se nevzchopili. Taková schůze nejlip nás poučí, co všechno potřebí. Má-li kněz odvahu do schůze přijíti bez organizovaného šiku, pokřikuje se na něho: „Proč nejedete mezi dělný lid? — Proč se utíkáte s celou svojí vědou na kazatelnu? To se vám to hezky mluví, protože vás nikdo opravovat nesmí.“ A ti taky-katolíci, kterým nedávno kněz dobrodiní prokazoval a kteří třeba na ulici před ním i posmeknou, volají hlučně: „Výborně!“ Starci nad hrobem se třesoucí, kteří před rokem do kostela chodili, svítí neuvěřitelně zrakem a pronášejí proti církvi poznámky, až vlasy vstávají. Vzádu se krčí pět šest zbožných katolíků, kteří se neodvážejí ani slovem zastati se svého kněze, ač dobře znají jeho upřímnost a dobrotu. Teprve za dveřmi si pohubují na ty nevěře. A po schůzi člověk, který sotva psáti dovede, chlubí se v hospodě: „To jsem tomu páterovi zatopil; já jsem mu pověděl, kde je pravá vzdělanost a pokrok.“ Za to v místě, kde je silná katolická organizace, mluví i socialista tak opatrně a přátelsky, jako by chtěl s katolíky i srdce rozdělit. Při tom ovšem lze mužně poukázati na socialistický tisk a poučiti, komu takový „beranek“ vlastně slouží. A poznají-li socialisté, že za katolickým řečníkem ve schůzi stojí organizovaná četa, neodvážejí se tak snadno jej překřičeti. Jen tak jít na veřejnou schůzi a poznáme hned, jak neorganizovaní katolíci v případě násilných převratů by si počínali.

A měli bychom i to rolnictvo nechat na pospas socialistické záplavě? Někdo poukazuje na to, že leckdy katolický spolek spíše dobrou věc poškodil, než aby jí prospěl. Na to odpovídáme, že každý spolek, každé sdružení jest zbytečné, které nejedná podle dobrých stanov

a kde převládají osobní zájmy nad prospěchem celku.

Jest však rozumné k vůli chybným jednotlivcům zavrhovati dobrou věc samu? Má se na př. bojovat proti stavu duchovenskému vůbec, že někteří kněží pochybili? Má Rusko zrušiti důstojnický stav proto, že jistý počet zástupníků ve válce svoji pohodlností a neposlušností zavinil ruské porážky? Vzorový katolický spolek, který postupuje ideálně a který při sebeobraně nikomu neublíží, nemůže nikdy církvi škoditi a rozhodně podporuje šíření pravé zbožnosti.

Popatřme za hranice do Německa. Co všechno pevná katolická organizace správným postupem již vykonala! Má-li tyto spolky čas malichernými hádkami, nepoctivou rozpínavostí a svétáctvím duchu církve odporným? Tisíce a tisíce lidí radují se v Německu, že jim poskytnuta katolickým svazem finanční podpora; celé zástupy uchráněny před zhoznou nevěrou. Málo-který katolík v Evropě vyniká tak vroucí, upřímnou a uvědomelou zbožností jako organizovaný katolík německý. Co by z německého katolictva nyní zbylo, kdyby se bylo spoléhalo na snášlivost liberálů a protestantů a kdyby se bylo oddalo sladké dřimotě? Příkladem odstrašujícím jest Francie. Zde olupují se o lidská práva obrovské massy neorganizovaných katolíků hrdkou organizovaných zednářů. Důvěřivost francouzským katolíkům zle se vymstila. Proto pracujme, pokud jest čas. Katolický rolník, vzmuž se, neváhej otevřeně pronésti své mínění o proudech podvratných! Organizuj se a hleď se v katolické organizaci vzdělávati. Povzbud' svým příkladem soudruhy podřimující! A v organizaci postupuj v před bez bázně. Budeš-li hájiti srdnatě svoje práva, nemusíš tím nikomu ubližovati. Považ, že v celém svém životě musíš býti katolíkem celým! Proto potřebí, abys vstoupil do spolku upřímně katolického. Co dobrého v jiných stranách nalezáš, přijmi za své, ale neuč se od stran odporných nepoctivosti a násilnosti! Vyhýbej se zbytečným bojům s agrárním sdružením, ale uvidíš-li, že se dějí se strany té proti tobě zavržení hodné útoky, postav se směle i v tomto případě na obranu! Poznej svoji sílu, která jest dosud veliká, využítuj jí a po pilné práci uvidíš, že máš budoucnost daleko lépe zabezpečenou než strany jiné, byť by ve svém okolí sebe více hluku nadělaly!

Volné listy.

(Na místě celé university jedna fakulta. — Proč dr. Engel opustil říšskou radu.)

(8) S uzavřením brány sněmovní potuchl bez toho chabý zájem na věcech politických. Čtenáři, kteří jindy politické úvodníky a referáty jeduání sněmovního jen hltali, na nejvyšší přechetli si nedbale, co nového na bojišti mandžurském a nyní v politických prázdninách novinových rozkladů politických si ani nevšimnou. Přispívá k tomu vědomí, že s velikými politickými cíli, v něž vloženo bylo tolik nadšení, byli jsme úplně odrazeni a skutečnost ta, dříve bolestná, úplně sevěděla. Když Jindřich Čam-Martinič v osmdesátých letech ve sněmovní jedné řeči o politice státoprávní

šelma jako Bárta, nemohl řádně vysloviti blásky »a« a »e«. Když chtěl někdy přece ty dvě blásky ze svého hrdla vynutiti, zachrastělo mu v ústech jen asi tak, jako když chrastí řetěz při natahování starých bodin. Proto obyčejně nabražoval laciným a pohodlným »he«. Za chvíli se vykuli z kuchyně s talířem v ruce: »Víte, Kvildo, měkčí homolky už všechny došly; tedy přináším jen tvrdší.«

»I to nic nedělá,« ozval se Kvilda rytířsky, jen s nimi sem.«

Ale když měl talíř před sebou, prodloužil obličej. Nějak se mu do žongléřství nechťlo. Homolky byly veliké jako pivní tácky, tvrdé jako kost a na okrajích rozpráskané, ostré jako struhadlo. Panečku, takovou homolku polknout bez kousání — to by sotva dokázal pařížský žonglér ve Varietě. Ostatně i rozkousání takové tvarohové zka-meněliny by bylo velkým uměním. Když Kvilda v rozpacích se zadíval na nepřijemné nadělení, pobídl Bárta: »A jen do toho! Máš-li žaludek tolik prostorný, snad tvůj krk jest taky o něco širší než u jiných lidí.«

»Lehko se to hekné,« škíbil se hospodský; »ale kdo by si chtěl takovou homolkou roztrhnout křk? Já vezmu pilník a trochu jednu obhoum; chcete?«

»Ne — ne — ne,« odmítl prudce Bárta; »Kvilda si nevymínil, jakou homolku chce polknout. Ať se teda do toho dá anebo ať se poddá. Podáváš se?«

Hromový smíchozval se znovu. To podráždilo hrdost Kvildovu na nejvyšší stupeň. Bouchl na stůl pěstí a houkl si: »Uvidíte, tlampači, že se nebojím; nepoddávám se.« Teď zas vyjevili překvapeně zraky spoluhodovníci Kvildovi. Volkař

řekl, že fundamentální články byla vlna, která minula, snesl se na něho přívál výčitek a vlasteneckého hromobití. Když dnes někdo pravdu tu opakuje, nikoho již nerozdílí a výrok jeho mizí jako docela všední ve spoustě obyčejných projevů jiných.

Všeobecnou lhostejnost politickou také podporuje vědomí, že i sliby vládní, v posledním zasedání v příčině university a práv jazykových dané, jsou ceny velmi pochybné a že nemáme moci, abychom si jejich skutečného vynutiti. Nejistota poměrů skličuje vládu a myslící poslance, neboť jest zřejmo, že v říši naší vyvstávají síly, jež přerůstají vůli těch činitelů, kteří prohlédají k celistvosti a jednotě rakousko-uherského mocnářství. Mezi málo těšícími předpověďmi vyskytlo se též proroctví, že na podzim říšská rada bude rozpštěna. Vláda, mladočeští a agrární poslanci začínají s možností tou počítati. Chmury budoucího podzimu shromažďují se na základě pravděpodobnosti, že Gautsch vzpomenných slibů nebude moci úplně splniti a že tudíž mladočeští budou nuceni sáhnouti k obstrukci. Domnívát se ministerský předseda, že novými volbami se sněmovní poměry zjednoduší a mimo to počítá na ochablost mnohých delegátů, kterout' jeho úvahu živí české zprávy o budoucích poslaneckých resignacích. Herold a Grégr již se vyslovili a není tajemstvím, že po příkladu jejich sto chutí mají vypáhnoti i jiní. Stále nezdary, veliká zodpovědnost a obtížné vůdcovské povinnosti vynutily i loni dru Pacákovi v Chotěboři slova, že by poděkoval svým voličům, kdyby ho již ani nevolili. Herold rozhodnutí své, nepřijati mandát, odůvodnil nealtruizností zemského výborství s funkcí říšského poslance a samo sebou se rozumí, že jest to jen zastírání, protože o této neslučitelnosti věděl již dávno před tím. Všechny tyto a podobné zjevy povídají jen, že v řadách poslaneckých plíží se obavy před dalšími nezdary a proto lidé, kteří nechťejí setrvati až do konce a padnouti čestně, zahazují flintu a uchylují se v zátiší domácího krbu.

Tím páhán dvojí hřích: utíká se z bojující fronty a nepovídá se širšímu obecnému pravdu, která ovšem zní docela jinak, nežli bouřlivé poslanecké řeči a výhrůžné články novinářské. Schází vůdčím poslancům stále odvaha k plnému upřímnému slovu pravdy, jež by přinesla jisté vystřízlivění v mysl voličstva, jež svým nazíráním vzdáleno jsouc skutečných poměrů, potácí se v mlhách politické romantiky. Zatajováním pravdy po léta připravována půda pro strany radikální, které většinu mladší inteligence v sebe již pojaly. Ovšem mýlí se i radikalismus, ujišťující, že obstrukce musí býti konečně kornována výsledkem. Odtud si vysvětlíme, že tak snadno se ujmá odsudek, že mladočeši se nechali napáliti a že se stali slabošskými oportunisty. Úvaha o politické nutnosti, která uvedla mladočechy na zatracované drubdy dráhy staročeské, dostaví se a musí se dostaviti i u radikálních dědiců jejich mandátů, jenže čas, v jehož průběhu zkušenosti těch bude nabyto, s mnohými ztrátami nenahraditelně uplyne. Že radikalism při budoucích volbách vzroste, jest jisto, neboť náš lid při zanedbané výchově politické jest přístupnější více mluvě ráznější než úvaze o tom, čeho za daných poměrů do-

vzal homolku, strčil do úst, zahobloval obryzkem, ale marně. — Nový smích. Kvilda polkl podruhé, tentokrát důrazněji a — s větším účinkem. Ale mrška homolka posunula se do jícnu jen tak na polovic; dál se jí nechťlo. Volkař začal modrat. »Vhazte mu tu homolku dál, vždyť vidíte, že sama nechce dojd' jít,« zašprýmoval Lapák, ač druží už hrůzou trnuli. Ale hospodský — sotva vypustil poslední slovo z úst — zmačkl Kvildu dvěma prsty u hrdla tak obratně, že homolka pružně vyletěla ven jako šipka s tětivy. Teď si volkař z hluboka vydechl: »Už jsem myslel, že bude po mně.« »Prohrál's, prohrál's,« vítěskal vítězně Bárta za velikého smíchu celé hospody. »Hospodo, pivo sem na řád Kvildůva.« A volkař dodal: »Tříkrá kolek, abyste věděli, že mám peníze. Je to brynda! Celé husy se nebojím a homolky bych se byl najedl do smrti dost. Ty jsi, Bárto, taškář; tohle jsi sám spískal, že mi Lapák přinesl právě takové homolky.«

»I buď rád, že ti aspoň hospodský pomohl. Bez něho bys . . .«

»Však on šelma ví, že by od jiného hned tolik ze jídla neutržil jako ode mne. Pomohl mi jen k vůli vlastnímu kšeftu. Jste oba stejní taškáři.« — — —

A kmotři pili s gusem dlouho na radost, že ta sázka tak dobře skončila. Bylo již věnku hodně tma, když je Lapák propouštěl z pohostinné jizby s obvyklým »dobrou noc!«

Kvilda jedl i následující dny s velikou chutí, všechno, ale homolku mu neschťla ani žena doma předložit.

Proti homolkám cítil odpor až do smrti už proto, že si ho známí stále s homolkovou sázkou dobírali.

Kvilda zarahtal se znovu. »Toť je toho! — Pál bochníka chleba! Člověk vyloupne třídku a — nemá pomalu nic. Kdybych tolik pil jako ty, Bárto, možná že by mi už tolik jídlo nechutnalo, víme! Ale že nejsem taková houba jako ty, mám žaludek v pořádku. Mohli bychom chodit po těch velkých městech spolu! Ty bys se presentoval s půllitrem a já zase s mísou. Ale já bych dovedl ještě něco jinšího, o čem sotva vš.«

»Hm, a co by to bylo?«

»Co? Polknu celou homolku bez kousání.«

»I neprašle«

»Bodejť bych nepohl. Vsadme se a uvidíme, dokáže-li to někdo po mně.«

Nechť se laskavý čtenář nediví příliš ani těm volkařským novorům ani Kvildově sázce. Taci venkovští handlíři nescházejí se v hospodě k vůli rozhovoru o Dantovi nebo Šekspirovi. Jejich duch nepluje v čarovných sférách Zeyerových románů, Verlainových básní by ani za mák nerozuměli; a kdyby je někdo chtěl přinutiti, aby dobře prostudovali Goethova filosofického »Fausta«, řekli by, že raději budou dva měsíce lámat skálu. Zpotili by se při tom víc než kdyby honili zatoulané hříbě. Že sázka Kvildova působila na společnost velikým dojmem, možno si lehce představit. »Teda se vsázím,« smál se Bárta; »kdo prohraje, zaplatí jednou kolem po půllitru piva.«

»Platí,« zachraptěl otýlý Kvilda; »a teď si běž k Lapákovi, ať mi sem přinese nějakou homolku; šel právě do kuchyně.«

Bárta se škodolibě usklíbil; byl to starý šibal. Objednávkou hospodskému pošepal; a šepal nějak dlouho, jako by objednával čtyry kupouny. Hospodský se zasmál: »No, tohle bude leghace; jen buďte bez starosti.« Hospodský, který byl stejný

slozi lze a čeho nikoli. Nových politických myšlenek a hesel ve volby radikalism také nepřinese. Ačkoli se mluví při volbách o společném postupu všech stran, přece pravděpodobně lze předpovídati, že pro strannické a agitací šlechtitele skutečné prospěchy národa budou odstaveny a volby ovládne politika výhradně mandátová.

Postavení mladočechů bude mnoho oslabeno úmyslem Gautschovým, o němž zvěděl pisatel těchto řádků z pramene velmi hodnověrného. Ministerský předseda oznámil v minulých dnech čelnému českému poslanci, že vláda jest odhodlána zříditi za pět roků právnickou fakultu na Moravě. Tedy na místě celé university jenom jednu fakultu. Při neustálých tabačkách s vládou a Němci tento úmysl vládní nikoho nepřekvapí, neboť my Čechové v politice uvykáme takovému duševnímu stavu, že nás toto málo ani již překvapiti nemůže. Spíše bychom byli překvapeni, kdyby vláda prohlásila, že k vybudování české university v nejbližší době rázně přistoupí. Tedy, jak již bylo řečeno, toto málo, nestane-li se z něho dalším vyjednáváním více, poskytne posily při budoucích volbách radikálům, protože bude vítaným předmětem strannického vykořisťování. Zvítězí-li však směr radikální, budou poslední věci horší prvních a ozřejmí, že český národ za čtyřicet roků ničemu se nenaučil. Když bojujeme o své cíle po čtyřicet let, když bojujeme různými prostředky a různými obraty taktiky, aniž co podstatného jsme dosáhli, ač národ značně pokročil, když zápasíme i prostředky nejráznějšími, ta zkušenost nás zajisté s dostatek poučuje, že nevymohou nic opěťované pokusy radikální a že spíše jest hledati cestu novou. Půjde-li se za zhoršených poměrů cestou radikální, bude to také důkazem, že není ani inteligence dosti, která by dovedla ze zkušenosti těžiti, ani s dostatek odhodlanosti k vyvození důsledků, z lepšího poznání plynoucích. Podráží-li mladší strany nohy straně starší, že není dosti radikální, pak musí nám podati bezpečné záruky, že splní sliby, které projevují již obviňováním dosavadního vedení.

Česká veřejnost od radikálních stran žádá to právo má, protože bez přesvědčujících záruk obnovení radikalismu jest skok do tmy a příprava k novým sklamaním.

Mladočeští poslanci mohli by mnoho vypravovati, jak chybováno bylo nepromyšleným radikalismem v jejich řadách, kdy dostavovaly se okamžiky dalekosahajícího významu. Tak to na příklad bylo s oním radikalismem, jenž přinutil dra Engla, že vzdal se předsednictví klubu a vystoupil z říšské rady. Tehdy jednalo se o získání naší delegace klidné parlamentní práci a ve vyjednávání zasáhl sám mocnář. V rozmluvě zaručil dru Englovi, že Češi dostanou dva odborové ministry, jestliže odloží zbraň obstrukcí. Engel plnou vahou svého významu zasadil se ve schůzi klubovní o takovéto rozluštění, ale hrstka jeho věrných a prohlédavých byla přehlasována těmi, jejichž jediná moudrost politická v té době záležela v naprostém odporu a jediné politické práce jevila se v podobě prudkých řečí. Hlavní odpůrce Englov v klubu byl poslanec Doležal, jenž strhl na svou stranu většinu. Známé věty, že svět by užasl, kdyby se dověděl, jakou trochou moudrosti jest řízen, možno užiti i v tomto politickém případě. Dnes bychom rádi měli své ministry, ale nemůžeme jich dostati, když jsme jimi mohli zasáhnouti ve správu státní, naukaně jsme je odmítli. Tak se nám vyplácí radikalism! Náš radikalism, jako každý jiný, má za základ několik hesel, na nichž bezhlavě ulpívá, nestaraje se nic o to, aby v průběhu doby nastrádanou zkušenost přezkoumal a volil nová východiště.

Jak již podotčeno, radikalism pozvedne opět hlavu při budoucích volbách a nic se neděje, co by jej mohlo zmírnit. Poslanci, které vyzval předseda Pacák k četným schůzím, oddali se klidu a rozjeli se po světě do lázní a výletních míst. A přece jest naděje na rozumný výsledek voleb jen tehdy, jestliže porozumění skutečné situaci najde ohlas v lidu. Na žurnalistiku není možno spoléhat, neboť po většině kritikuje a snaží se rozdmýchat plamen nespokojenosti. Pro poslance jest tedy nutno navázat přímé styky s voličstvem a působiti nejúčinnějším prostředkem — živým slovem.

Ubrana.

(3) **Rozšířovateli Lžipogiova pamfletu** Odůvodnili jsme jasně pravdu, že spisek „Pogia, očitého svědka upálení Husova“, jest podvodným pamfletem, a že ten spisek jest sepsán od člověka, který Husa nikdy neviděl a který životopis Husův ani neprostudoval. Sepsal tento spisek novověký protestant, který Husa přebarvil na protestantsko a notně církvi vyčinił. Užil osoby Husovy za prostředek k zvýšení cti a slávy — protestantismu. Dr. Kalousek píše o tom neobratném pamfletu: „Kdo

se zná v dějinách doby Husovy, pozná hned prvním zblžným pohledem, že ty listy („Pogiovy“) nemohou býti psány od žádného očitého svědka. Že při tolikých pokrocích, jež v posledních 60 letech učinila známost doby Husovy, ten hanebný pamflet mohl býti tolikrát tištěn, není ke cti vydavatelům německým ani českým; neboť nelze si vysvětliti ten zjev jinak, než buď náramnou neznalostí a vydavatelův, anebo snahou, aby čtitelové Husovi byli obalamuceni.“ A toto ostré odmítnutí nemotorného pádělky také dr. Kalousek odůvodnil pádnými příklady, které nepřesvědčí jen toho, který chce zůstat stále slepým. A takovými zmysluými slepci jsou „Hlasy ze Siona“ s p. vydavatelem Horálkem.

Pan Horálek si stýská, že jsme mu vytýkali vydání Lžipogiova „způsobem rízkým.“ Poznáváme, že to vytýkání platilo vůbec těm, kteří vědomě spiskem Lžipogiovým ohlupovali a dosud ohlupují. Opakujeme zcela rozhodně ty „nízké vytýky“; opakujeme, že šíření spisku Lžipogiova po kritických vývozech Kalouskových jest balamucením národa, ohlupováním lidu, zmyselným zpátečnictvím a že jest ten podvodný spisek ničemným pamfletem. A že šíření toho spisku dosud kvete, toho důkazem sdělení pana Horálka, že po něm vydali spisek ještě dva jiní.

Zaznamenáváme, že pan Horálek sděluje o tom spisku: „Nevěděl jsem při vydávání jeho, že jsou o jeho pravém původu nějaké pochybnosti.“ Rádi Vám věříme; takový znatel života Husova, jakým jste Vy, ovšem nedovedl postřehnouti, jak se ten spisek nepravdami jen hemží. Ale po kritice Kalouskové mohl jste nabýti správného názoru — kdybyste se byl vůbec poučiti chtěl. Pravíte: „Kojím se naději, že osvědčeným našim badatelům podaří se najíti rukopis spisu Pogiova, a pak bude možno nepresnosti a nesrovnalosti a případné odchylky od historické pravdy vysvětliti, jako se to stalo jinde.“ Drahý pane, vysvětlivky by nepomohly nic. Aby spisek ten místo balamucení poučoval, bylo by potřebí dvě třetiny prostě škrtnouti. A byli-li přece nějaký původní spis „Pogia, očitého svědka“, co říci protestantskému vydavatel, který si tolik lži k němu nemotorně přibásnil? Kdyby podobný pamflet šířilo české katolictvo na potupu církve protestantské, zazněla by válečná polnice ve všech listech evangelických a pokrokových. Tu byste se dal od dra. Kalouska poučiti hned. Ale přiznati se otevřeně k chybě vlastní — to už jest méně vděčnou věcí.

Opakujeme: proč jste si, pánové, hráli po kritice Kalouskové tak dlouho na schovávanou? Jestliže jste byli již r. 1902 přesvědčeni, že odsuzující kritika Kalouskova není správná a že Lžipogius jest pravdomluvným Pogiem, proč jste nezabýjili věcnou obranu hned? Čas, Hus a jiné listy Vám velice přibuzné — chytře mlčí dále. Zato však brožurka se prodává dál a dál. Zeptejte se na to na př. evangelického knihkupce p. Neuberta z Jilemnice.

Ku konci svého „Zaslána“ jste proti nám chtěl vystřeliti hlavní náboj tvrzením, že my děláme hůř než onen „Pogius“ etěním sv. Jana Nepomuckého. Hlásáte se zápal: „Celá osoba(!) vyhaného světce jest velikým historickým podvodem.“ Tak! Nato odpovídáme: „Snad ani Vy tvrditi nebudete, že přísežní svědkové — odborníci, kteří při otevření hrobu světce byli a neporušení jazyk jeho našli, chtěli zmyselně klamati. Rozhodně nesprávně takové zmyselné bajky jako Vámi hájený Lžipogius. Pochybení v letopočtu nedokazuje nijak, že by „celá osoba byla podvodem.“ Kdybyste si chtěl přecišti nejnovější kritickou úvahu Fr. Štědrého a kdybyste se zamyslel nad nové objevenou zprávou Jana z Posilge, vrstevníka našeho světce, pak byste mluvil jinak. Ale takové věci se „pravdomluvným“ evangelikům nehodí; o těch budou mlčet a raději se postaví na obranu svého miláčka Lžipogiova. Nechtějí-li se dáti přesvědčiti Drem Kalouskem, kdež by teprve se chtěli poučovati z obranného tisku katolického!

(3) **Opětovná výzva k „pokrokovému žurnalistice.** Tvrdíte, pánové, stále, že chcete šířiti pokrok, osvětu a pravdu a že chcete bojovati proti tmářství. Zatím však Vaše osvětové snahy jeví se blavné v tупení katolicismu, ve shánění a vymýšlení různých skandálků, jichž by se dalo užiti za zbraň proti nám. Již jsme vícekrát poukázali na to, že právě v táborech protikatolických pěstuje se soustavně mrzačení českých mozků a že by bylo nejlíp odklízeti ohlupující literární smet, které se kupí zrovna před Vašimi zraky, ve stranách „pokrokových.“ Ale Vám na vzdělání lidu patrně nezáleží; odpouštíte sebe prohanější brožurě, jen když tato buší do katolictva. V statisících šíří se mezi český lid prohané brožury proti církvi katolické čelící; a mezi nimi jest plno brožur zřejmě podvodných. Ač jsme na bezcitné švindly „pokrokových“ brožur často poukázali, zachováváte chytré mlčení. Prodává se horlivě dále protikatolická „řeč Strossma-

yerova,“ kterou Strossmayer nikdy neproslovil, šíří se mezi lid v tisících paličská „Řeč generála jesuitů,“ kterou žádný generál jesuitů neproslovil, rozšiřuje se „Zpověď papeže Alexandra,“ kterou od onoho papeže nikdo neslyšel, atd. Jednou z nejtrapnějších ostud českého písemnictví jest horlivě šířený pamflet Lžipogiov, který se prodává na potupu české vědy dále i po odsuzující kritice universitního profesora dra Kalouska, který pojmenoval onen protikatolický pamflet nemotornou podvrženinou a hanebným pamfletem. Proč jste mlčeli, když dr. Kalousek pronesl slovo rozhodné? Vždyť přece víte, že náš lid z větších knih o Husovi se nepoučuje, mnohý na to nemá ani času. Ten pamflet byl hlavní studnicí lidových vědomostí o mistru Husovi. A Vy, pánové, kteří se tváříte, jako byste o lidové vzdělání tolik stáli a kteří odpornčujete lidu zvláště poznání Husa, necháváte též lid dále balamutit podvodným protestantským pamfletem, který lze o církvi i o Husovi. Neznáme žádného „pokrokového“ listu, který by byl hned po přednášce Kalouskové své čtenáře o protestantském lhaní uvědomil. Teprve po delším čase jsme četli v „Čes. Učiteli“ skromňoučkou poznámku pod čarou. Vy jste dokázali zkrátka, že jest vám i křiklavé ohlupování lidu dobré, jestliže to slouží k pohaně církve.

Vaše pokroková práce! Píšete o jesuitech stále, že měli zásadu: „Účel posvěcuje prostředky.“ Ale o tom jste byli zticha, jak dopadl odpadlík Hoensbroch, když chtěl tuto pomluvu dokazovati. Katolický dějepisec Vavřinec Wintera dokázal, že protestantská revoluce nepovstala v Čechách následkem zavření protestantského kostela v Broumově, poněvadž ten kostel před válkou třicetiletou vůbec zavřen nebyl. Jistě to bylo sdělení pro každého přítele pravdy velice zajímavé; ale Vy jste o něm mlčeli. Děláte si posměch z naší úcty k sv. Janu Nep., ale nové historické objevy, jež svědčí ve prospěch náš, nikde jste neuveřejnili. Vy dokonce prohané pamflety vychvalujete, za to však katolické spisy místo nestranného kritisoání panšálně tupíte bez udání věcných důvodů. Odsuzujete je i bez přečtení. Kdo to tedy vlastně má zásadu, že účel posvěcuje prostředky?

Víte dobře, že zvláště prohanými a podvodnými brožurami socialistickými — hlavně pokud tyto čelí proti církvi — lid se pranic nevzdělává a že jest jimi spíše veden k moslemské zášti proti všemu katolickému; víte, že tyto brožury rozněcují svými sprostými výpady přímo barbarský vztek proti církvi naší. Také jste přesvědčeni, že by neurvalost těchto brožur byla ještě drsnější a smělejší, kdyby státní paragrafy nečinily jistou závoru. Ale Vy necháváte kalné proudy téci a mohnutěti beze slova pokárání. Spíše zřejmě nepoctivě brožury pochvalíte. Přejete-li si podrobnějších důkazů o tom, co jsme zde napsali, podáme je bez váhání. Husův se člověku nestraunému a pokojnému žiti v tak dusném ovzduší. Na jedné straně pokřikujete vášnivě proti vzdělávacímu ústavu jeptišek, na druhé straně necháváte bujeti ve vlastní domácnosti býti tolik otravné. Náledky takové výchovy již se dostavují. Kdo se přímo hlásí pod prapor katolické církve — jest pronásledován jako psanec, i kdyby jakoli vědomostmi vynikal a žádnému protivníku neubližoval. Zpytujte konečně v zájmu národního pokroku také svoje svědomí a vytrhejte plevel z pole vlastního; právě zde upřímně pokrokového člověka čeká práce největší.

(3) **K obraně!** Aby se mařil otravný účinek protikatolických prohaných letáků, nutno hromadně rozšiřovati poučnou četbu katolickou. Spolek sv. Bonifáce činí tak vydáváním „Sv. Vojtěcha.“ Měsíčník „Sv. Vojtěch“ za krátkou dobu svého vycházení zasloužil se znamenitě o uvědomění katolického lidu českého; přinesl celou řadu článků, v nichž postavena agitace protestantská do pravého světla, a jež katolickému lidu odhalují o protestantismu takové pravdy, jichž bychom se nikdy nedověděli z protestantského a liberálního tisku. Kdo se stane členem spolku „Sv. Bonifáce“, tomu se dává měsíčník „Sv. Vojtěch“ zdarma. Prosíme své přátele, aby za nynějšího vášnivého boje protikatolického věnovali „Sv. Bonifáci“ zvýšenou pozornost a hojně k němu přistupovali. V sevřených, svorných řadách bude se nám pracovati daleko lépe, než kdybychom obranu zahajovali jednotlivě. V době, kdy za pomoci německých marek překročilo hranice naší říše na 90 pruských pastorů, aby zvláště v Čechách proti katolictvu pracovali, nutno z lásky k církvi brániti se organisovaně. Nežádají se ve spolku „Sv. Bonifáce“ oběti veliké, takže i ten, kdo jest členem jiného katolického spolku, může dobře ve „Sv. Bonifáci“ spolupůsobiti. Podporujeme tuto organizaci, získáváme jí nové přátele, radme výboru, co kde třeba činiti. Až spolek přiměřeně vzroste, budeme imponovati i nepřítelům.

Politický přehled.

Jisté rozehvění způsobilo rozhodnutí ministerské, jímž české pobočky při něm. učitel-
ském ústavu v Opavě zrušeny a zřízen nový
český učitelský ústav v Polské Ostravě, mě-
stysu to s 18.805 obyv., z nichž až na 2118
Poláků a 690 Němců jsou všichni Češi; i
správa obecní jest v rukou českých. Městys
Polská Ostrava tvoří s velikým městem Mo-
ravskou Ostravou, s Přívozem, Vítkovicemi a
okolím velice značné hospodářské a duševní
středisko okrouhle se 100.000 obyvatel. S to-
hoto hlediska má nový učitelský ústav jistý
význam, jež mnozí uznávají a o němž se také
německé noviny rozepisují, jakého prý se tím
Češi domohli úspěchu, ač i mnozí slezští Němci
jsou tu nespokojeni obávající se počestování.
Pravdou však zůstane, že Čechové rozhodnutím
vládním vlastně odkopnutí a že vláda podlehla
tu nátlaku všenněmeckému. Všenněmci prohlásili,
že český učitelský ústav nesmí býti v Opavě,
jinak že v den císařských narozenin způsobí
velké demonstrace protidynastické a vláda tedy
— povolila. Gautsch jako Körber. Tak Mlado-
češi zase pohořeli, nic se jim nedaří.

Italští studující na sjezdu v Tridentu se
vyslovili pro zřízení italské university v Terstu
a prohlásili, že právnickou fakultu v Roveredě
vůbec pomínou.

V Uhrách vše spěje do náručí oposice.
Dle přání jejího daně se nevybírají, nováčkové
neodvádějí. K tomu rozklad liberální strany
maďarské každým dnem pokračuje; členové
stále vystupují. Dle listů maďarských dal už
mocnář souhlas k předložení zákona o zavedení
všeobecného volebního práva v Uhrách; jenom
radikální změna volebních řádů může za ny-
nějších okolností platně přispěti k vyjasnění
politických poměrů v Uhrách. Jen že to ani tu
vláda upřímně nemyslí. Vždyt minulý týden
při užší volbě v Lipt. Sv. Mikuláši zavládlo
zase známé znásilňování nemaďarských voličů.
Jen tak se mohlo státi, že zvítězil vládní kan-
didát ministr spravedl. Lanyi 1578 hl. proti
slovenskému národ. kandidátu dr. Stodolovi,
jenž dostal 1545 hlasů. I Košutovci, kteří sli-
bovali Slovákům podporu, v poslední chvíli
dali hlasy své Maďarům. — V arcibiskupské
zahradě v Jageru v Uhrách při lidové slavnosti
došlo z hádky k bitce mezi sedláky a
vojáky, při čemž 8 selských hochů zastře-
leno a 18 poraněno.

Francie bratří se s Anglií. Francouzské
loďstvo připlulo totiž do vod anglických u
města Portsmouthu, aby oplátilo Anglii ná-
věstvu jejího loďstva ve franc. Brestu. K uví-
tání francouz. loďstva dostavil se sám král
anglický Eduard.

Tuto neděli provede se v Norsku všeo-
becně hlasování lidu, přeje-li si lid odloučení
Norska od Švédska. Vyhlídky na zřízení re-
publiky v Norsku den ode dne vzrůstají.

V Rusku zatím nastalo jakési utišení. O
opravách se dosud pouze jedná. Vše točí se
kolem vyjednávání o mír, jehož první jednání
právě započalo v americkém městě Portsmouthu.
Japonci už napřed světem dávají hlásat, kolik
miliard náhrady musí jim Rusové složit, na-
fukující se až příliš. Miliardy by jim ovšem
velmi posloužily k novým činům a už proto
se strany Rusů nesmí se vlastně dáti válečná
náhrada. Japonci, kdyby si v Mandžursku
troufali, již by dávno na Rusy vyrazili; ale
melo už z posledního.

Vyrovnejte nedoplatky za »PRÁCI«
a »OBNOVU«!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p.
Fr. Schrötter, kaplan v Pecce, za kapl. do Lim-
berka; p. Karel Valenta, kapl. v Limberku, za
kapl. do Lužan; p. Arn. Šternberák, kapl. v Lu-
žanech, za kapl. do Pecky. Neomystě: p. Hugo
Bittermann za koop. do Vrbice, p. Aug. Cihlár
za II. kapl. do Nov. Města n. M., p. Al. Dolák
za kapl. do Nížkova, p. Ant. Doležal za koop. do
Hradištky; p. Jos. Hurák za II. kapl. do Lan-
škrouna, p. Frant. Paplham za koop. do Třebonína,
p. Jan Pospíšil za kapl. do Žehně. V Pánu ze-
snul: p. Vil. Sladomel (V. Vuln.), farář ve Slati-
nách, † 28. července 1905 (naroz. 1858, vysv.
1884). Uprázdňené místo: Slatiny, fara patron.
brab. Ervína Schlika, od 2. srpna 1905.

**Ve schůzi městské rady králové-
hradecké** dne 7. t. m. usneseno: Provedou se
některé nutné opravy v budově obec. a měst.
školy. — Správe vodárny se uloží, aby čtvrtletní
účty za spotřebovanou vodu u soukromníků do-
plňovala novou kolonou, v níž by bylo u každého
odběratele uvedeno kvantum spotřeby vody. —
Jateční řád na vyzvání c. k. místodržitelství do-

plní se novým řádem o prohlídce dobytka a masa.
— Žádost Josefa Šípy, povozníka, za odproctání
stavební parcely č. 6. v bloku IV. postoupí se
tech. kanceláři k návrhu, pokud se týče formy
stavby a nezastavitelnosti plochy. — Vzata by-
la na vědomí zpráva pana policejního komisaře na
anonymní udání stran neoprávněného užívání zá-
chranné loďky na chytání ryb na řece Orlici. —
Vzata byla na vědomí nabídka jednoty ku po-
vzbuzení průmyslu v Čechách k zavedení nor-
mální smlouvy stavební pro veřejné budovy a
stavební podniky. — Tělocvičné jednotě Sokol
v Kuklenách uděleno povolení k uspořádání výletu
do obecního lesa Boroviny u Březhradu dne 3.
event. 10. září t. r. — Uděleno bylo povolení ku
změně fasády baru staviteli J. Labouckovi na
domě p. K. V. Skuherského a p. Ant. Petrovi,
natěrači, na domě jeho v bloku II. — P. F. Pod-
horovi, zahradníku zde, uděleno bylo povolení ku
zřízení krámu v domě jeho č. p. 318. — Vzato
bylo na vědomí důkazování isr. nábož. obce za
účast při pohřbu zemřelého rabína Abrahama
Khona a sdělení praesidia c. k. kraj. soudu
v Hradci Králové, že c. k. ministerstvo sprave-
dnosti ueschválilo návrh na pronajmutí místnosti
ve starém paedagogiu pro c. k. okresní soud. —
C. k. okr. hejtmanství podá se žádost za svolení
ku propuštění z hypoteky pozemku č. 176/2 a
177/4 v Lochenicích pro pohledávání kostela sv.
Ducza per zl. 16/20 s přísl. — Obecnímu úřadu
na Pr. Předměstí se sdělí, že k žádosti jeho za
úpravu chodníku po levé straně silnice k Praž.
Předměstí vedoucí a sice od dílny p. Samky až
k hraničnímu kamennu vezme se zřetel při sesta-
vování rozpočtu na rok 1906. — C. k. okr. hej-
tmanstvím k vyjádření předložená žádost pí. Terezie
Vackové za udělení koncesse hostinské postoupí
se živnostenskému odboru. — P. K. Štěpánskému
uděleno bylo povolení ku postavení výkladní
skříňe na domě č. p. 76. a 77. — Pí. A. Fult-
nerové uděleno bylo povolení k obývání nového
domu postaveného na místě domu č. p. 80. —
Vzaty byly na vědomí výkazy služby policejní za
měsíc červenec. — Okr. výboru předejde se ka-
nálová taxa a náhrada zabrané plochy uliční ri-
salitý z přístavby u Grandhotelu. — Návrh po-
žárního odboru, aby znovuzřízen byl hydrant, kte-
rýž před domem pana Uhra při zhotovení nového
chodníku byl zadržán, postoupí se technické kan-
celáři k obstarání. — Poukázány byly některé
účty k výplatě.

**Měst. historické muzeum v Hradci
Králové.** Sbírkou městského historického muzea
v Hradci Králové obohaceny byly četnými novými ná-
lezy, koupěmi a dary. Největší vzrůst vykazuje sbírka
předhistorická. Z pohřebišť a sídelních jam na náklad
historického muzea většinou prozkoumaných dostalo
se do ní četné nádoby, nástroje a milodary kamenných,
bronzových a železných. Pan L. Šnajdr, c. k. vrchní
kontrolor a býv. konservator ve Smitčicích, daroval
svou sbírku kamenných nástrojů a keramiky předhi-
storické. Místnost v býv. budově učitelského ústavu,
jež věnována jest předhistorii, je dnes již přeplněna.
Slepování nádob předhistorických a konservování
předmětů kovových provádí se ve zvláštní místnosti
v II. poschodí téže budovy. Sbírkou historicko-archeo-
logická rozmnožena byla četnými nádobami a památ-
kami kovovými, kamennými a skleněnými, nalezenými
v základech nových staveb a při bourání pevnostních
hradeb. Cannon sbírka 120 odlišitě sádrových ze
zvonných, litých většinou zvonných královéhradeckými, zá-
skalo muzeum od pana J. Matějky, cukráře v Jose-
fově. — Od p. Vil. Kupera v Poděbradech koupen
byl nábytek, nádobí, sklenice a jiné památky po V.
Klicperovi, který o národní probuzení Hradce Králové
a o jeho zvelebení velké zásluhy si zjednal. — Kou-
pena byla sbírka 425 otisků starých pečetí a různé
památky ze XVII. století. Sbírkou historicko-archeo-
logické dostalo se též mnohých darů zvláště od měst-
ského lékaře pana Dra O. Klumpara. Obtížnou práci
uspořádání sbírky numismatické vykonal p. Vincenc
Paulus, ředitel v. v., který sestavil i seznam její. Do
sbírky této přibýly různé mince v Hradci Králové při
stavbách a v hradbách nalezené a z některých hro-
madných nálezů zakoupené. Archiv musejní, sbírka auto-
gramů, mrtvá knihovna a studijní knihovna rozmnoženy
byly rovněž novými přírůstky. Pro archiv musejní hojně
výpisků ze staré městské spisovny učinil p. ř. V. Paulus.
Ročníky časopisů, jež v Hradci Králové vycházely,
pokud bylo možno jich získati, a časopisů, jež dosud
tu vycházejí, byly svázané a v musejní knihovně ulo-
ženy. Sbírkou památek z roku 1866 obohacena byla
zvláště darem pana Dra Klumpara, sestávajícím z 235
čísel, a koupí některých zbraní a jiných předmětů na
bojišti nalezených. Na výstavu v Hořicích zapůjčena
byla část této sbírky, jež vystavena byla v tamní
nové školní budově. Panu A. Cechnerovi, prof. a ar-
chitektu, poskytnuta byla potřebná data historická a
zapůjčeny byly některé fotografie pro soupis památek
z politického okresu královéhradeckého. Nákladem
musejním vydán byl spis L. Domečky „Z pamětí M.
Uhlíře, děkana Holohlavského“. Historickému muzeu
zapůjčen byl nejprve průmyslovým muzeem a pak
pro městskou policii zakoupený fotografický aparát,
z něhož mělo nemalý zisk. Fotografovány byly různé
pohledy ze starého Hradce Králové, mnohé památky,
vykopané hroby předhistorické, staré dřevěné stavby
atd. Sbírkou musejní navštívilo roku 1904 šest škol.
Celková návštěva roku toho byla 1139 osob. Obec vě-
novala městskému historickému muzeu na rok 1905
přispěvek K 1000.— a spořitelna K 600.—. Mimo to
obec přispěla na vydání kancionálů K 100.— a spo-
řitelna K 200.— Vstupné do sbírky památek z roku
1906 a do sbírky archeologicko-historické činilo roku
1904 K 77.16. Na zhotovení plastického plánu pevnosti
královéhradecké uloženo jest K 235.37.

✓ **Pruský princ na královéhradeckém bojišti.** Dne 4. t. m. v pátek zavítali do
Hradce Králové 4 vyšší praští důstojníci a ubytovali
se v Grandhotelu na zaplacenou. Odtud vydali se na
památné bojiště z roku 1866, aby si je prohlédli.
Jeden z důstojníků podepsal se do pamětní knihy
v ohlasek rozhlášené vyložené jako princ Jindřich
pruský.

Návštěva Hradce Králové z Uher.
V pondělí a dva dny následující meškali zde bond-
védští kadeti z Buda-Pešti s jedním hejtmanem. Uby-
tovavše se v Adalbertinu, podnikli studijní výlet na
bojiště.

Granáty z války r. 1866. V historic-
kém muzeu v Hradci Králové bylo ve sbírce památek
z války r. 1866 uloženo též 15 granátů, jež na bo-
jišti královéhradeckém byly nalezeny. Poněvadž nebyla
vylovena možnost, že při nárazu nebo v případě
ohně mohly by vybuchnouti, byly v minulých dnech
na požádání dělostřelecké správy v Josefově na vo-
jenském cvičišti v Hradci Králové rostrhány okrasito-
vými patronami.

Přiznání k výnosu nájemného C. k.
okres. hejtmanství v Hradci Králové vydalo násled-
ující vyhlásku: Vlastníkům domů dodány již potřebné
tiskopisy k podání přiznání výnosu nájemného z domů
na rok 1906, a veřejně také vyhlášeno poučení, dle
něhož tato přiznání mají se sepsati, a že lze všem
majitelům domů do tohoto poučení u purkmistrovského
(obecního) úřadu nebo u c. k. okresního hejtmanství
náhlednouti. Majitelé domů, kteří snad posud neodbr-
želi tiskopis přiznání k výnosu nájemného a je podati
povinni jsou, vyzývají se proto, by se přihlásili o ti-
skopis v osmi dnech zduředené neb u purkmistrov-
ského (obecního) úřadu, ježto opomenutí přiznání nikdo
nemůže omluviti tím, že poučení neodbržel, a zakročí
se proti majitelům domů, kteří v ustanovené lhůtě
přiznání nepodali.

Z Březhradu. Župní sjezd dobrovolných
hasičů (župa Albrechtická) konati se bude v neděli
dne 13. t. m. Sjezd jest spojen s veřejným cvičením
a odpoledne s velkým koncertem v zahradě p. velitele.
Příteům hasičstva naskytá se příležitost, aby účast-
něním se sjezdu a zábavy osvědčili svoji známost
přízeň. V případě nepříznivého počasí koná se sjezd
dne 20. t. m.

Krádež v zastavárně. V pardubské o-
becní zastavárně v noci z 3. na 4. srpna 1905 odci-
zeno 128 čísel zástav, ponejvíce prstenů, řetězů a
náušnic zlatých v odhadní ceně 6097 80 K. Před koupi
podobných předmětů od neznámých prodáváčů varuje
pardubský obecní úřad.

Výstraha. Po Polné a v okolí potuloval se
jakýsi Jaroslav Urbánek; tvrdil před kněžími, že prý
byl spolupracovníkem Obnovy v letech 1894 a 1895,
když ji ř. p. Štábl redigoval. Prý se musil chudinka
vzdát svého místa pro nemoc a tak jest odkázán na
milosrdenství kněží. Důkazů na své dojemné řeči ovšem
tento člověk neměl. Připomínáme vld. duchovenstvu,
že Jaroslav Urbánek jest individuum „Obnovy“ úplně
neznámé a že tohoto člověka sotva asi kdo vůbec
v Hradci Král. zná. — Při tom ještě upozorňujeme,
že se takových „žurnalistů“ potlouká po Čechách víc.
Individua, která se sotva podepsati dovedou, žebrají
docela i v redakcích o podporu, daňující se, že byli
redaktory. Před několika lety celá družina takových
chytráků byla v Praze uvězněna pro různé podvody
a nyní časopis „Slovo“ upozorňuje ještě na jiné taky
— žurnalisty. Že takový chlapík nejdříve se obrátí
v obci na kněze, jest snadno pochopitelné. Dejme ra-
ději almužnu poctivému nuzákovu.

Redimé. Pan František Furch, učitel v Če-
ladně, rodilý z Přibramě, se slečnou Matenkou Žofí-
kovou z Chlumce nad Cidlinou slavili sňatek svůj
dne 6. srpna t. r. ve chrámu Páně nejv. Trojice
v Chlumci n. C.

Krajinová výstava v Chrudimi.
První český spolek pro zvelebení včelařství, zahra-
dnictví a chovu hospodářsk. zvířectva pořádá pod pro-
tektorem městské rady král. věnného města Chru-
dimě odbornou výstavu krajinovou ve dnech 28., 29.,
30. září a 1. října 1905 v městském parku v Chru-
dimi. Výstava bude obsahovati: A) Oddělení zahra-
dnické. 1. Ovoce všech druhů, čerstvé, sušené, zavařené,
jakož i mošt. 2. Veškeré druhy zeleniny. 3. Vín
v brozdech i lahvích. 4. Květiny a rostliny medonosné.
5. Ovočné stromky, kraky a podložky k nim a keře.
6. Nářadí a stroje z oboru štápařského, zahradnického
a ku zpracování ovoce. 7. Školské zahradnictví. B)
Oddělení semenářské. 1. Semena zelenin, květin, ro-
stlin medonosných a jiných plodin. C) Oddělení ho-
spodářského zvířectva. 1. Včelstva živá, úly, včelařské
nářadí, med a vosk a výrobky z medu i vosku. 2.
Ptactvo zpěvné, klece, budky pro užitečné ptactvo a
přístroje ku krmení ptactva. 3. Králíky a výrobky
z kůže králíků. 4. Drůbež, zejména kury, kachny, husy
holuby, krůty, perličky a pod., vejce a stroje na
líhnutí. D) Oddělení pomůcek učebných všech uvede-
ných oddělení. 1. Česká literatura o zahradnictví, se-
menářství, včelařství, chovu drůbeže, ptactva zpěvného,
králíků i ryb. 2. Pomůcky učebné zmíněných odborů,
sbírky užitečného a škodlivého hmyzu, sbírky semen
a napodobeného ovoce a hub, sbírky vycpaného ptactva,
diagramy a j. Přihlášky k výstavě přijímá předsed-
nictvo výstav. Výboru v Chrudimi do 16. září t. r.
Tamtéž přijímají se inseráty pro výstavní katalog.
Poplatek insertní za celou stranu 6 K, za půl strany
3 K, za čtvrt strany 1.50 K. Vstupné do výstavy za
jednu návštěvu 30 h. Dětky do 14 let v průvodu ro-
dičů mají vstup volný. Výstavní řád, jakož i přihla-
šovací list zašle se pánům vystavovatelům vždy na
pořádání zvlášť.

Velký požár. Jeden z největších závodů
dřevařských v Čechách, pila náležející firmě J. Mali-
jovské v Borohradku, lehla minulý týden popelem.
Tisíce na hromadách tu navenalých klad a kmenů
různých druhů zničeno. Přes 30 hasičských sborů,
z okolí vralo se s dravým šípem, ale vše marno.
Škoda pojištěním na 800.000 K přece ještě není kryta.

Z Kostelee m. O. (Několik slov k prohlášení obecního úřadu o koupi mlýna). 1. Koupě mlýna v předposlední schůzi zastupitelstva zmařena odchodem opozice. Koupě dána znova na pořad schůze zastupitelstva dne 14. července 1906. Opozice zase odešla. Před odchodem ohlásila protest a minoritní votum proti koupi proto, že p. Holáček, řezník, nedodržel slovo a svou přítomností učinil schůzi schopnou usnášeti se. Koupě přijata 16 hlasy. Opozice odchodem a zdržením se stejné protestovala proti koupi. Nemí tudí pravda, co zdá se tvrdit obecní úřad, že jeden toliko člen výboru byl proti koupi, nýbrž pravdou jest, že koupi odporovalo 18 výborů a tudíž koupě byla přijata pouze většinou jednoho hlasu z celého zastupitelstva. Neboť odchod a zdržení se je stejné protest než nezdvihnutí ruky při hlasování. 2. Společnost koupila mlýn za 58.100 K se všemi pozemky. Z těch dle příslušného obecního úřadu prodala tři posemy rolnické škole za 6650 K. Těšme se, proč společnost neprodá a obci mlýn o týchž 6650 K laciněji, tedy za 49450 K? A proč prodává jej nyní obci za 57803 K, to jest o 8553 K dražší než jej koupila? Dá se vysvětliti, by obecní úřad jako společnost, jejíž všechny části užitek obci přiláhal, na obci chtěl v roce vytknouti 8553 K, kdyby o ně společnost nepřišla ať již pro hospodaření nebo jiným způsobem? Jest tudíž věc vedlejší, zda společnost od rolnické školy peníze dostala či ne, — jisto jest, že asi o peníze zmíněné nějak přišla, ješto jiný výklad není možný — zkrátka peníze jsou pryč. A tondíme po vysvětlení a uvítáme s radostí důkazy, kterými vysvitne, že peníze ty pryč nejsou! 3. V Kostece m. O. nyní nikdo dřívější velký mlýn č. 158 nepojmenuje jinak než spaleniště. Neboť mimo chlév a budovu na výrobu vaty, jichž cena nepatrná a zisk ještě nepatrnější, ostatní reality, stroje a vše k mlýnu náležející jest v popeli a sutinách, z nichž kouká několik špatných zdí, z nichž ani materiál k nové stavbě se nehodí. Pila je v takovém stavu, že ani věrný přítel Nucův J. K. Sedláček za poloviční cenu nechce žezati. Znalci tvrdí totéž o turbíně — ovšem jsou to jiní znalci, než které volal Hájek. Avšak ani síla vodní není tak ohromná. Viděti z toho, že jedna velká továrna po vyšetření dobrozdání znalců poslala k dražbě zástupce a dovolila mu koupiti mlýn jen za 42.000 K, kdežto Hájek za 58.100 K. Z toho vidno, zda možno říci „koupě spaleniště mlýna“ neb „koupě mlýna“. Mlýn to není, a když řekneme spaleniště, netvrdíme tím, že voda či lépe síla vodní nebo právo na ni shofelo! 4. Jest pravda, že A. Hájek jako předseda společnosti v okamžiku koupě stanovil společenství přestoupil, neboť tvrdí členové výboru společnosti, že měl dovoleno jíti jen o 1000 K výše než byla kryta pohledávka a nikoliv o 10.000 K; dále místodržitelství koupi neschválilo, a když páni ze společnosti rekurovali, ministerstvo výnos místodržitelství schválilo. Řekne nestranný člověk, že ministerstvo a místodržitelství, strážci ze zákonů, neschválí koupi, kdyby ji Hájek uzavřel dle stanov společnosti? A konečně kdyby byl výbor v onom okamžiku dal moc Hájkovi, jak on praví, byl by to skutek stejně nezákonný, ješto i výbor stanov společnosti zachovávat musí a stanovou konsekvence Hájkův odsouzl! 5. Mimo jiné věci, jež mezi obecníkem proti řízení společnosti proskakují, pro tento krát pro krátkost uvedeme tyto: 1. proti všeobecnému zákonu o společnostech zasedají v řídícího společenství její vlastní důlníci Fr. Nuc, koncipient, V. Dvořák, hostinský (jeho obor lesní přijde přiláhat na řadu), Fr. Bie, pekař; 2. celá nahofe uvedená koupě není úplně dle stanov; 3. nevidíme, že by společnost jako v jiných městech činí, měsíčně uveřejňovala bilanci v novinách a jiných obvyklých místech; 4. proti volbě Padriána do řídícího společenství a ješto jiným věcem podal stížnost do Prahy Pišta; 5. Dr. Langer z Rychnova v zastoupení rodiny Škopovy vede stížnosti různé v plném proudu; 6. jinými občany podány stížnosti k hejtmánství, k okresnímu výboru (ke 350 podpisů poplatníků) proti koupi mlýna obcí, v nichž nepřímo také stížnost na společnost. Viděti tudíž, že starostovi Hájkovi jde o hájení osob a ne tak o vyložení skutečného stavu věcí. — A poněvadž „Obnova“ bez ohledu v pravo v levo chce vésti opravu celou, občané kstelečtí jsou přesvědčeni, že i tímto řádkům dá v příštím čísle místa. Nejde nám o vykrucování někoho, nýbrž o pravdu celou.

De Kostelee m. O. Těší nás, že dopis uveřejněný v 30. čísle našeho listu tlumočil věrně převéšení veliké části občanstva. Leč nesmíte se paní mraziti na opravu, kterou jsme purkmistrovskému úřadu uveřejnili. Tolik sami víte, že oprava na základě § 19. uveřejnění se musí, i kdyby se zřejmě dalo dokázat, že oprava obsahuje nepravosti. Ale taková oprava v očích lidí nestranných a věcí znalých nezastupuje nic, i kdyby třikrát za sebou byla uveřejněna. Vždyť se to v samém Kostece dle Vašeho sdělení ukázalo. A pak se může říci — jak je vidět — oprava na opravu. Uveřejnili jsme na př. také opravu pověstnému p. učiteli a pokladníkovi záložny p. Pádovi. Tím však p. Pád nepomohl ani ani za mák, poněvadž pozdějším šetřením, jež konáno na základě zprávy uveřejněné v Obnově, ukázalo se zřejmě, kdo měl pravdy víc. Napsali jsme předešle, že chce náš list bez ohledu v pravo v levo vždy pravdu vést i povědět; napsali jsme, že převéšení věštění nám stačí samo sebou a že tedy nebylo potřebí na nás chodit a § 19. Ale teď už vidíme, proč purkmistrovský úřad bral přece jenom útočiště k tomu paragrafu; a Vy to vidíte také. Jen ať se celá věc pěkně dohoví! Přitní-li nás purkmistrovský úřad k opravě nové, a kterou nestranní souhlasiti nebudou, neprosíme mu to ani nyní; buďte ujištěni! Potřebí jen, aby se stáli vědycky na stráni.

Rádění blesku. V neděli 6. srpna večer po 8. hod. snešla se nad Slemem u Rychnova n. Kn. bouře, při níž blesk udeřil do chalupy Frant. Přise, kterou zapálil. V několika okamžicích bylo celé stavení v jednom plameni, že nebylo možno pomyslet na nějakou záchranu a pohofeli děkují Bohu, že vyvázli aspoň s holým životem. Mimo stavení, chlév a stodola dravému švilu za oběť padly také 2 krávy, prasnice, 2 prasata, slepice, veškerá letošní úroda, hospodářské a domácí nářadí, šatstvo, prádlo atd. Škoda

páči se na 6000 K a byla jen nepatrnou částkou na obytné stavení kryta. Bohu jest pohleděti na zdevastovanou rodinu, která natřkáje kolem spaleniště bloudí a lomí rukama, nad stihnutím ji nešťastím, kde veškeré přičinění a veškeré naděje její jsou zmařeny. V této bídě obrací se nešťastní pohofeli ke všem šlechtným lidumilům a prosbou o milodar, vzdávající předem upřímně zaplatí Bůh! Milodary ochotně přijímá obecní úřad ve Slemě u Rychnova n. Kn.

De Kyšperka a okolí. Obyvatelům Kyšperka a okolí doporučujeme pojištění na život a na smrt, protože se v posledním čase přiláhal rozmohl sport motocyklistický, který s odvážností pravých amatérů provozují některí mladí páni bohatých měšťanů, nic se na to neohlížejíce, že ohrožují životy dítek ve vesnicích ano i životy dospělých, jak se stalo na př. minulou neděli, kdy porazil jeden takový jezdec pěšáka dělníka a přejel mu nohy.

Z Bohdanče. V sále lázeňském v Bohdanči bude 15. srpna na svátek P. Marie pořádána hudební a pěvecká akademie, při níž účinkovati bude mimo jiné mladistvá virtuoska na housle, sl. Hyacinta Dostálová, žákyně školy Ševčíkové. Veškerého výtěšku použito bude k opravě mariánské kaple v parku lázeňském. Začátek o 4. h. odp. Vstupné 1 K, 60 hal. a 40 hal.

Manifestační schůze polabských interestentů konati se bude v neděli dne 20. srpna t. r. o 10. hod. dopol. v král. městě Kolíně v místnosti divadelního sálu „Zámecké restaurace.“ Program: „O nutnosti soudného provádění meliorací a úpravou a splavněním Středního Labe.“ Ref. pan Richard Šantrůček, vrchní inženýr rady zemědělské král. českého. 2. Návrhy stran další akce, zejména proti ohrožení zájmů zemědělských nově uvažovaným srovnáním profilu Středního Labe. Ref. předseda JUDr. Fr. Ulrich. 3. Volné návrhy. — Pp. interestenti, kteří si přejí státí se buď členy Středolabského komitétu nebo odběrateli časopisu „Střední Labe upravené a splavněné“, nechtě se během schůze u p. pokladníka Václava Piláše přihlásit.

Hrab. Anenské slatičné lázně v Bělehradě v Čechách dnem 1. srpna 1906 čítaly 1061 hostů (tedy bez hostů na letním pobytu a passantů).

Muž práce. Tento týden slavil svoje 85té narozeniny vynikající pracovník, prostý sice muž z lidu, p. Josef Kaanický, zakladatel a nynější správce muzea král. města Čáslavě. Narodil se v Černíně; v Žehušicích u Čáslavě vyučil se truhlářství, načež odešel do Vídně, kde vlastní pilí vycvičil se na obráběného mechanika. Obohativ se vzácnými vědomostmi po mnohaletém pobytu v Anglii, vrátil se do vlasti, kde již čtrnáctiletí byl nad sbírkami v muzeu čáslavském. Pamětihodno, že tento muž práce z vlastních úspor pořídit si bohaté sbírky přírodní a průmyslové, jež nezištně na vzdělání svých spolubčanů věnoval městu Čáslavi, a položil takto základ k dnešnímu muzeu čáslavskému. Jen více podobných záživých vzorů z prostého lidu! I tak bez zámožných mecenášů vzroste národ náš.

Německá škola v Golč. Jeníkově konečně doklepala. Koncem právě minulého školního roku zrušena, ješto tamní židé nemohli přý už snéstí vydání se školou spojená; vydržovali si ji sami, vlastní jediné podporovali ji křesťanští obyvatelé místní i okolní, kteří hojně navštěvovali obchody židovské. Německí tamní udržovali a dosud tak činí toliko židé s bezohledností jen sobě vrozenou, třeba že si jen výhradně z českých mozdolů plnili a plní bezedné kapsy své. Dokud jim v Jeníkově a širším okolí kvetla pšenice, bylo hej. Golčův Jeníkov, v jehož středu trní židovská synagoga a židovská něm. škola, byl svého času eldorádem židovským. Ovšem neuvědomělým křesťanům se konečně rozblesko, poznali, že jest jejich mravní povinnost, aby podporovali také spolubratry křesťanské. Odtud kapsy židovské se tak neplnily, na rabína nebylo již peněz, a konečně zrušena i něm. jejich škola. Některí židé posílají děti své do českých tamních škol už několik let, nyní tedy učiní tak všichni.

Střední veřejná obch. škola gremia v Kolíně. Dle výroční zprávy za šk. r. 1904-5 navštěvovalo ústav tento ve všech jeho odděleních 149 jinochů a 19 děvčat. Učitelských sil působilo 10. Do střední (dvouleté) obchodní školy přijímají se jinohi od 14 let, kteří odbyli a prospěchem třetí třídu měšťanské neb střední školy, anebo kteří přijímají zkouškou prokázali rovnocenné vzdělání. Do jednoleté obch. školy dívčí, která s ústavem jest spojena, mohou vstupiti dívky 14leté. Pro absolventy ústavu zřízen jest zvláštní kurs, kde připravovati se mohou ku zkoušce způsobilosti pro jednoroční službu vojenkou. Podrobné prospekty každému zašle ředitelství ústavu.

Různé zprávy.

Sjezd bobosloven českoslovanských v Praze zahájen za hojného účastenství dne 3. t. m. po 5. hod. odp. v hotelu „Orient“. Před zahájením schůze zapěl chorál „Svatý Václave“, načež novověcenec vlp. Al. Dolák uvedl, že se čeští boboslovci sjeli také proto, aby dokázali, že dosud v kleru i lidu českém žije idea cyrilometodějská a že kráčíme v jasných stopách nezapomenutelných biskupů Jiráska, Brynychy a Strossmayera. Za čestného předsedu zvolen J. M. rektor české university prof. dr. Věšál, za I. čest. místopř. prof. dr. Nábělek z Kroměšle, za II. místopředsedu prof. dr. F. Šulc z Hradce Králové a za skutečného předsedu kaplan Fr. Krohier. Po té prof. dr. Fr. Kordák promluvil „O nezměnitelných zásadách a stálém pokroku vědy a víry.“ Jádrem řeči kotví ve větech: Čím hlouběji vniká věda, tím více může stoupat budova kultury a blahobytu, drží-li i úspěchování vřle s rozumem stejný krok. Pravda zjevná, v lůno společenského organismu církevního Kristem vložená, netoliko pokroku je schopna, ale pokrok je nutný. Velmi poněkud řeč měl vlp. dr. Fr. Šulc, profesor bobosloví z Hradce Král., objasňuje nynější situaci katol. boboslovce a katol. kněze. Řecký po-

soudil život katol. boboslovce, zmínil se o důležitosti latiny. Dnešní ústavy boboslovce jsou skostnatělé, třeba i rozmnožení míst profesorských. Kněz má se vzdělávat po celý svůj život. Není nešťastnějšího člověka nad nespokojeného kněze. Řecký posuzuje dále život kněze katechety na školách ob., měšť. a středních, smiňuje se o existenčním postavení kněžstva, o otázce patronátní atd. Dr. R. Horák velmi poutavě vyložil thema „Spiritus apostolicus — sacerdoti unum necessarium“, v němž líčil život katol. kněze. Cenné byly také přednášky prof. Dr. F. Nábělky: Jak soudí o náboženství přírodopyskové, faráře J. Kousala „O nutnosti politicko-sociálního vzdělání boboslovce“ a novověcenec Eng. Okona z Přemysla „Poměry boboslovců polských k ostatním boboslovcům slovanským“. Mile působil na osvězení v pátek pěvecko-hudební večer. Sjezd v sobotu před polednem ukončen a účastníci odjeli na pouť na Svatou Horu u Přibramě.

Pamětihodná slova přináší poslední číslo „Věstníku katol. duchovenstva“, kde se praví: „Pracovati veřejně, nepatří k žádným slastem, nýbrž jest to práce plná těžkostí, trápivosti, a bojů a skoro vždy bývá práce veřejná smýkána pomluvami, podkládáním špatných a sobeckých úmyslů a nejčastěji záviští jistého druhu lidí, kteří nešťatí se často žádné zbraně, aby na mužku vzatý objekt úplně zničili a udupali. Do toho trpce si stěžoval Palacký, Rieger, Kaizl, do toho stěžují si skoro všichni naši přední pracovníci, a často otráveni zlobou lidskou, opouští dějiště veřejné působnosti, takže mnoho pravdy do sebe mají slova jistého našeho předáka, který pravil: Kdo se chce dáti u nás pořádně zstuditi, kdo si chce svůj život dokonale otrávit, ten ať začne býti veřejně činným a dostane se mu toho do syta. Chce-li národ hráti nějakou roli, a máti nějaký vliv, pak musí máti své lidi na vysokých a rozhodujících místech. Avšak u nás v Čechách existuje jistá kategorie lidí, která puze jest záviští a záští proti všem veřejným pracovníkům, kteří svoji práci, svým nadáním a zásluhami vynikají, a ta si vytkla za životní cíl, naše nejlepších lidí ubíjeti a blátem jimi smýkati a dopracoval-li se kdo z našich nějakého vlivného postavení, snaží se ho za každou cenu sraziti. A to jest hlavní příčina našich neúspěchů v každém směru. Kterak jinak tomu rozumějí Němci! A proto oni mají ve Vídni své ministry, sekční časy, dvorní rady atd. a my tam máme v kancelářích i u dvora toliko — sluby a topiče. Jest to učiněné naše národní neštěstí, že dotčená kategorie lidí vůbec u nás nezná a nepřiputá, aby Čech hrál vynikající roli, anebo nějaké vysoké místo zastával a proti tomuto druhu lidí měli byohom bojovati beze všech ohledů až do vyhlazení, poněvadž jsou vinní všem našim národním neštěstím a nezdarem.“

Statečné ženy. Purkmistr francouzského městečka Montpellieru záviděl Combesovi vavřiny, jichž si získal v boji proti církvi, proto nařídil odstraniti s náměstí kříž a sochu Panny Marie, jež stály na obecním pozemku. Poněvadž se k této práci žádný z místních zedníků nechtěl propůjčiti, povolání zedníků přespólní. Tito dali se chutě do práce, ale dlouho nepracovali. Ženy montpellierské obklopily křížeborce tak těsně, že byli Tito nuceni práce zanechat a utéci k purkmistrovi. Teprve, když purkmistr na místě slíbil, že budou sochy postaveny na protistranu před chrámem, rozešel se tisícíhlavý zástup žen. — Kdyby měli francouzští muži tolik sebevědomí křesťanského, co ho tu daly na jevo ženy montpellierské, nemuselo to ve Francii dojiti k těm smutným koncům.

Dr. F. L. Rieger na svém zátěši v Malči. Ve Vlčkově Osvětě jsou pěkné vzpomínky na dr. F. L. Riegera, které ožarují jeho povahu. Když Riegera nejvíce sužovaly starosti veřejné, hledal osvěžení na svém statku v Malči. Tu vypytl se také po denních událostech hospodářských, ale často si vymíňoval, aby to nebylo nic nepřijemného. „Vypravujte něco o hospodářství — ale veselého“ říkával. Dával si i zapřáhnutí, aby se podíval na hospodářství; avšak i zde chtěl raději viděti jen to, co se dařilo a vedlo. „Dnes mi okaže, co máte kde bezkého — to nehezké si nechme na jindy, mám toho v politice a životě tak dost.“ V takovém rozpoložení ducha jel i kolem úrody zřejmě poškozené, na př. mrazem, morkem nebo přivalem, jakoby toho nepozoroval. Až později se o takových věcech rozhovořil na př.: „Měli jste tu těžké bouře. Ale příroda si někdy užasně počiná; to, co zkazí, zase sama napravuje. . . . A je-li někde nějaká škoda, není nic platno rmoutiti se tam, kde není v naší moci to napravit. Tu lépe na to nemysleti. Zbytečně se užírat žalem nad tím, co již ztraceno, jest zase jen škoda nová.“ Arci veselil se dvojnásob z toho, co pěkně stálo. Avšak i když na výletech takových nebylo možno nepozorovati něco veselého, uléhal klidně, časněji než jindy, a druhého dne vstal osvěžen, posilněn, a klidně procházel se po své zahradě. Tak neztrácel mysl ani při neštěstí. Když r. 1880 tehdejší překrásná úroda ve zlních nepřetržitým deštěm takřka zhnla a po dlouhé zimě mokré jaro a léto r. 1881 úplnou neúrodou hrozila, počala paní Riegerová jednou večer v nejužším rodinném kroužku hovořiti o nutnosti projeje Malče. Ostatní přítomní trávili se k tomu smutně a přisvědčovali. Tu vstal Rieger vřelým pohledem netrpěliv a řekl: „Prosím vás, děti, jen se tak nestarejte a nemuňte mne. Po mlynářsku se říká: I když dub na hřdel se osedká, však ještě třísky zbudou. Dobrou noc!“ A šel klidně spat. Také bývalo jeho zvláštností, že právě v dobách, když byl veřejnými záležitostmi, či jinak nespokojen, anebo když osvěžení po úmorném napjetí duševním potřeboval, pustil se náhle a neočekávaně do nějaké stavby. Tu měl záminku vycházeti na dozor k zedníkům, sám udílel rozkazy po svém rozumu, nanejvýš pohovořil se starým zednickým mistrem Křivským. Přitom schválně zapomínal na ostatní starosti, meškal stále na staveništi, i nebylo tu radno plésti se mu do toho. Za to usmívalo-li se, jak se říká, slunečko ať již v hospodářství nebo na nebi záležitosti veřejných nebo zdařilo-li se Riegerovi něco v jeho činnosti veřejné, tu v pravdě zářila celá jeho bytost, i chtěl, aby se všichni veselili, a nabádal k veselosti.

Počítání v našich domácnostech.

Málo jest rodin, vylášt ve stavu rolnickém a řemeslnickém, kde by se přiblížilo k řádnému účtování. Tu a tam zapíší si ovšem příjmy a vydání, ale to jest všechno. Na srovnávání příjmů a vydání, na zjištění pravého stavu jmění atd., na to přý se mnohým nedostává času, ač denně při řádném rozdělení práce a zvláště v neděli na každý z každého volná chvíle na zasměření. Počítání prospěje i posledním barátníkovi; má přece jmění nějaké, které roste nebo zase klesá a tu vždy třeba kontroly — účtování —, které ukazuje, jak daleko hospodáti. Bez účtování jest rolník a řemeslník jako lodník bez vesla na moři. Za klidných časů zachovají si jakž takž svůj stateček, ale což přikvapí-li řada nehod, pohrom? Žid začne mnohdy pranepatrný obchůdek, ale ve volné chvíli za svým pultem nebo v noci při lampě moři se počítáním, kde a jak co koupiti, z čeho by mu plynul větší zisk atd. a výsledkem jeho snahy jest vzrůst jmění. Jsou občané, kteří z prostých, nepatrných rolníků a řemeslníků svou podnikavostí a počítáním vzrostli v milostpáný statkáře a továrníky. Jsou případy, kde pouzí nádenníci svou přičinností a šetrností vzomohli se na rolnický statek. A proč by nemohli postupovati i jinde, zvláště kde by i žena s dětmi v duchu pokroku a v šetrnosti spolupůsobily? Nenadarmo se říká, že co muž na vozíku do statku přiveze, to žena v zástěnce ze statku roznese. Žena měla by vlastně dvoj-násob počítati, vždyť domácí hospodářství jest tak složité. Kde muž ruku v ruce se vzdělanou ženou pracuje, kde není před nimi obapolných tajemství, tam se nejen hospodářství daří, tam i štěstí manželské vzrůstá. Z rozumného vychování a vzdělávání vzejde jistě zdatný dorost, který už najde cestičku k lepším časům.

Kam s dětmi. Nesčetní rodičové a poračníci uvažují nyní, kam s dětmi po prázdninách. Že tu povšechně vládne snaha, aby se dětem lépe vedlo než rodičům, aby se nemusely tolik díti a namáhati, aby měly živobytí lehčí, samozřejmě. Nejvíce jedná se o to, aby si synek zajistil nějaké teplé místočko někde v kanceláři, třeba sebe menší, jen když atlé. Naproti tomu každoročně ozývá se varovný hlas zastupců různých povolání, ať se týká práce tělesné nebo duševní, že ten a onen obor už přeplněný, noví vychovanci že nenajdou v něm jistě žádoucího zaopatření. Tak starost rodičům přibývá a děti bez rozmyšlení leckdy odkazují se na takové povolání, v němž pak jen žijí. Dobře praví nám spisovatel Nordau: Povolání samo o sobě neznamena dnes jako za dob cechů pro nikoho jistý chléb, nýbrž nejvýše možnost vydělati si naň. Diplom doktorský nedává lékaři žádných nemocných. Otevření dílny krejčovské nebo obuvnické nepřivolá žádných zákazníků. „Není žádné hloapě živnosti, jsou jen hloupí lidé“, praví staré přelové francouzské a jest ku podivu případným. Není také, do slova vzato, žádné dobré a špatné, žádné přeplněné a zanedbané živnosti, jsou jen zdatní a méně zdatní, čilí a těžkopádní lidé. Bez štěstí a bez nadobyté schopnosti lze v každém povolání, ať jest přeplněno nebo ne, dosíci prvních míst, dbá-li se jistých, velmi jednoduchých pravidel do krajnosti. Svědomitost, důkladnost a vyvarování se všeho švindlování, veškeré chvástivosti, veškeré bezdůvodné osobivosti lze se na každé dráze životní dopracovati tak daleko, aby mohly býti ukojeny všechny rozumné nároky na život. Směr k povolání dětí dáva vychování, jemuž však rodičové věnují pramalou pozornost. Dobytka, rostlinstvo a všemožné jiné věnuje se často vzorná péče, jen aby odtud připlýnul hojný užitek. Ale aby otec, matka zkoumali povahu dětí a náklonnost jejich k té neb oné duševní nebo tělesné práci, na to nemají času a také chuti. Jinak by se děti úředníků a jiných lépe postavených tříd mohly věnovati řemeslu nebo obchodu, kdež by lépe uplatnily síly své a schopnosti. Přilivem schopných a majetných dětí zvýšila by se důležitost řemesel a obchodů. Co je nám platno, může-li se český národ honositi řadami proslulých učenců, umělců a dovedných pracovníků ve všech odvětvích, když na druhé straně široké vrstvy v cizích službách se ztrácejí z našich řad, posilujíce síly nepřátel. Velkoobchody, továrny, dráhy, doly a pod. nejsou v našich rukách a nedostanou-li se, není budoucnost národa českého zabezpečena. Peníze vyzískají se jen v obchodě a ve výrobě. Je-li povolání zvoleno, budiž jímoch přidržen, aby si co nejdůkladněji osvojil všechny potřebné vědomosti a zručnosti, aby se nespokojil se žádnou vědomostí polovičatou. Bude-li takto synek veden v povolání odborném, pak směle může i s Nordaem zvolati: „Nuže, sem, světe! Jsem hotov k zápasu!“

Lázně u Japonců. Každý Japonce, ať z lepších kruhů nebo chudší, koupá se nejméně jednou denně ve vodě 38 až 45 stupňů C teple, v zimě v lázních ještě více vřelých, což se pokládá za národní mrav. V japonských městech jest velký počet veřejných lázní lidových. V hlavním městě Tokiu jest na př. na 800 veřejných lázní, v nichž se denně vykoupá na 300.000 osob. Dospělí platí v lidových lázních za koupel dle naší míny 8 hal., děti polovic. I na vesnicích bývají vzorné lidové lázně a kde jich není, nerozpakuje se Japonce postaviti si vanu před své obydlí, aby se osvěžil koupáním před zraky svých spoluočanů. Japonské vany jsou nejvíce dřevěné a zasahují do nich mřížoviny opatřené měděnou rourou, kterou se voda zahřívá. Jedna a táž koupel musí sloužiti všem členům rodiny, kteří vstupují do vany buď dle „hodnosti“ či dle stáří, děti naposled. I cizinci v Japonsku žijící přivýknou těmto pro nás neobyčejně teplým koupelím a tvrdí, že tímto způsobem vyhnou se reumatismu a nachlazení. Japonci koupají se často, jen aby se zahřáli, a děti jejich jdou do téže lázně několikrát za sebou, dokud se voda nezchladí. Proto i horká minerální zřídla, jichž v zemi hojnost, těší se z neobyčejné návštěvy.

Srdeční vady. Přes pokroky vědy lékařské vad srdečních přece přibývá, ješto nynější moderní životospráva častěji podává podněty, z nichž vady srdeční povstávají. Nejčastěji vznikají vady srdeční z reumatismu, který jako choroba svalstva zachvátí i srdce, jež jest rovněž svalem. A reumatismus z nachlazení uhroťse u bohatých i chudých, za blabobyta

i nedostatku. Vada srdeční přivádí se i zkorotěním, jež jest obyčejně následkem moderního nepoměrného požívání masa a vína. Venkovan při své domácí správě nemusí se obávati zkorotění srdečního jako labužník, jenž se téměř výhradně živí stravou masitou, a tělo svoje pramálo prací nebo chůzí namáhá. Jinak přičinou srdečních vad bývá ztuhlost, jež se vyvine ze nejmírně životosprávy, z pohodlného života za přebytkové výživy těla. Tak zvané organické vlastni srdeční vady posílávají v různém porušení pravidelnosti: v nepravdělné poloze srdce, v nepravdělné podobě a velikosti srdce celého nebo jednotlivých částí, v rozšíření dutin srdečních, ve zvrhlosti srdečního svalu, který tukem proroští ztrácí pružnost a výkonnou sílu a v porušení chlopu. Vyléčené tuto vady srdeční neprozrazují se citem bolesti, takže nemocný, třeba několik roků vadou tou atížený, nemá o ni ani tušení, až se teprv stanou zjevnými, nebezpečnými, porušením výkonu, porušením celého oběhu krve. Kdyby se při nedomyšlivosti chlopu jen desetina kapky na př. ze srdeční žíly vrátila do levé komory při rozšíření tepen, tak se vrací za minutu 8 kapek při 80 úderech srdečních, za hodinu 480 a za den a noc 11.520 kapek, což možno asi porovnat s velkou lžící polévkovou (1 decilitr). Když se obyčejná hojnost krve, pravidelně v levé komoře obažená, tímto způsobem rozmnoží o decilitr, tu při stahování levé komory přibývá svalů srdečních třemena, že musí větši množství krve do žíly čerpati, sval se musí více namáhati, následkem toho povstane živější přívál krve do svalu a tímto přivalem mohutnější výživa svalu, tak že ho na objemu a na síle přibude, jako pozorujeme zmohutnění svalů na ramenech, lýtkách atd. (Pokračování). Dle Š. Kneippa.

Česká továrna na papír. Podobné továrny v zemích českých dosud nemáme. Všechnu lepší papír musíme kupovati od Němců. Proto mile překvapí zpráva, že na Tábořsku zřízena bude akciová továrna na papír s kapitálem K 2 mil., která se proti většině rakouských papíren stane podnikem zcela moderním. Nový tento podnik bude také v každém ohledu podnikem českým.

České mléko do Berlína. Koncem měs. srpna počne se vzhledem na velikou spotřebu mléka dopravovati do Berlína mléko z Čech, odkudž se bude dopravovati ve zvláštních vozech. Vídá, Prusci už si oblíbili naše ovoce, zeleninu a nyní jim také zachutnalo české mléko.

„Milosrdný Samaritán“. Kniha Dědictví Svatojanského na rok 1906. Velmi záslužnou práci vykonali všichni, kdo přispěli, aby v rousě českém se nám objevila tato kniha poučná a modlitební pro nemocné a jejich ošetřovatele. Mnohému bývá nemoc důležitým činitelem ve přičině spásy. Záleží arci vše na tom, jak se na ni člověk dívá a jak ji z rukou Božích přijímá. A k tomu právě poslouží kniha tato. Vezmi a čti, je-li nemocen, v knize této! Důležité jest, což se příklady dotvrzuje, aby nemocný poznal, že právě v nemoci své se má k Bohu obrátiti a nekráčet-li pravými cestami k spásu vedoucími, aby se na ně vydal aspoň v nemoci. Vzácné jsou pokyny, jak by se zdraví chovali měli k neduživým, jak pečovatí mají o to, by se nemocnému dostalo potřebného vzduchu, tepla, světla a klidu. Záchraná pomoc při náhlém nebezpečí smrti (str. 62), jakož i přispání umírajícímu (str. 74) jsou výborné. Dle druhý „Škola pro nemocné“ jest vzácná snůška všeho, co nemocného poučuje, oč by se měl nemocný nejvíce starati. Vyvrácení rozličných námitek proti včasnému zaopatření jest úplné na místě a nemine se účinkem, přečte-li si nemocný buď sám, buď nechá-li si přečísti odatavce (od str. 121) tyto. V každé rodině by měla býti kniha tato, jako do každé rodiny se do stavuje občas nemoc. Čeho pak potřebuje nemocný nejvíce, jest útěcha; neboť, má-li útěchu, pak snese vše. A o tom pojednáno důkladně v díle třetím, kde poukázáno na zřídla útěchy jak lidské, tak duchovní nadpřirozené v nejrozmanitějších způsobech. Originelní jest 12 rozmluv Ježíše Krista, nebeského lékaře, s nemocným, jemuž dáva výborné rady a předpisuje nejlepší léky. O této příležitosti budiž dovoleno upozorniti na Družinu dobré smrti, kterou zřizuje řád Tovaryšstva Ježíšova podobně jako družiny Marianské. Co bývalo vezdy každému smrtelníku důležitějším nad dobrou hodinku smrti? Za naši pak nevěrecké doby výhradně bývali poslední chvíle života pozemského teprve důležité, protože mnozí proudem života časného uchváteni, věčnosti nedbají, nechávají vše na poslední chvíli, až bývá pozdě. A přece vše záleží na tom, aby byl šťastný přechod na věčnost. Upozorníme tudíž jak učenovni správce, tak věstící lid, aby sobě pověsili této jednoty, a kde by se hodila, aby se o ni ucházeli a ji zaváděli. Jaký užitek by přinesla! Kolik duší by zachránila! Scházívali se pak členové v určitý den měsíce, kdy se jim činí rozjímání o umučení Páně, neb o posledních věcech člověka a pod. Podobný směr mají společné modlitby, při nichž se děje zbožná vzpomínka členů v Pánu zesnulých, jakož i těžce nemocných. Závažku pod hříchem není: avšak povzbuzují se údivě, aby častěji svatých svátostí přijímali, zejména v jisté dny, kdy se schůze konají, neb hojných odpustků lze získati buď pro sebe, buď pro duše v očisti; aby i všedního dne, pokud možno, rádi na mši svatou chodili, skutky dobré konali, jako nemocných navštěvovali, starati se, aby v čas těžce nemocní svátostmi umírajících zaopatření byli, modliti se za zemřelé a pod; jestli smrt všem stavům i veličkému věku společná. Takováto družina je zřízena na př. u sv. Ignáce v Praze a prospívá utěšeně. Rádi dají členové Tov. Jež. pokyny potřebné.

Děsné drama odehrálo se v nedělní noci v Umělecko-průmyslovém muzeu v Praze. Hlídač muzejních sbírek Shaněl nalezl ráno v jedné síni muzejní mrtv. zohaven nesčetnými bodnými ranami a vrah jeho F. Sandner, zletlý kandidát profesury, odsondil se sám na dvorku muzejním oběsiv se. Sandner byl velkým milovníkem starožitných věcí. Do muzea cuodival často, obkresluje si tu některé věci. A vášní po starožitnostech sveden, dal se zavřít v muzeu, aoy snad některou věc si přivlastnil. . . . Byl sice bez zaměstnání, ale nežil v bídě; od tehána podpory

však nepřijal. Překvapen hlídačem, při pomýšlení na následky svého jednání ztratil veškerou rozvahu. Vrah i oběť jeho lidé se jako pořádní lidé. Vlastní příčina brozného onoho dramatu stítane nevyvážitelnou. Činem tím krutě postižena rodina Sandnerova i ubohého hlídače.

Proti drahotě masa. Městská rada vídeňská nenesla se, že zřídí na zkoušku obecní prodejny masa v jednotlivých okresech. Zároveň nařizeno magistrátu, aby konal šetření u řezníků a prodavačů masa ohledně nespravedlivého zvyšování. A naše obecní představenstva o podobné ani nezavádí.

Posbude-li člověk schopnosti důvěřivě a silně v Boha a duši věřit, přichytne se fantomu povrchního života a sprstlého požitku. Shání se po úřadech a slatě, pravdou jeho je to co je populární, jeho dobrem, co má okamžitý výsledek. Po-něvadž nemá Boha na věčnosti, věří ve všeobecně lidskou chytrost a ne v sílu pravdy.

J. L. Spalding.

(Zasláno.)

Řádná valná schůze politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep.

bude pořádána v pondělí dne 21. srpna 1906
o 1 hodině odpolední
v Adalbertinu v Hradci Králové.

Pořad:

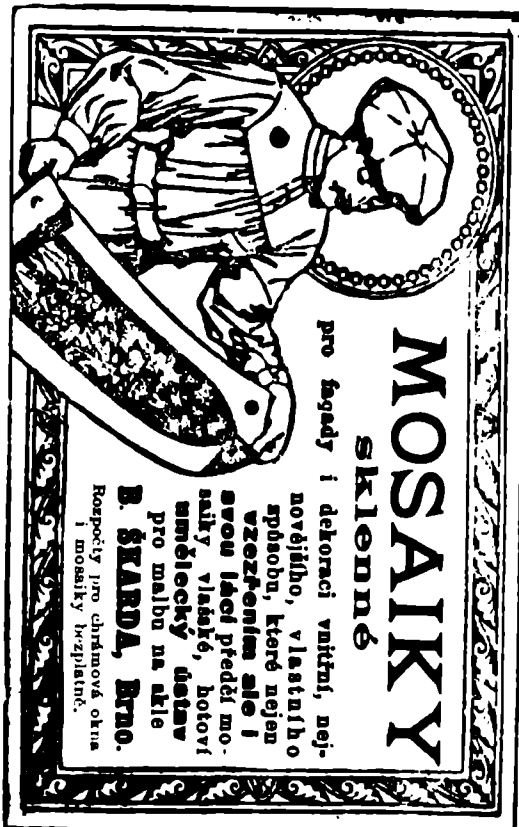
1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé schůze.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva o celkovém jmění družstva.
5. Volba nového výboru.
6. Volné návrhy, mezi nimiž návrh výboru, aby pořádány byly ročně 2 valné schůze, z nichž prvá v lednu by byla řádnou a v srpnu mimořádnou.

Václav Uhlíř,
předseda.

Pozn. Za nedostatečného počtu členů bude schůze zahájena o hodinu později.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 6. srpna 1906. 1. 11 pšenice K 18:00—14 20, žita K 9:80—11:00, ječmene K 8:00—9:20, oves K 5:00—7 80, prosa K 00:00—00 00, vikve K 00:00—00:00, hrachu K 16 00—00:00, čočky K 24:00—28 00, jablek K 27:00—00:00, krap K 18:00—36 00, bramborů K 3:30—3 40, jetelového semene červeného K 48:00—00:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, ržáku K 00:00—00:00, máku K 32:00—00:00, lněného semene K 16 00—00 00, 10) kg žitných otrub K 13:00—00:00, 100 kg pšen. otrub K 13:00—00:00, 1 kg másla K 2:40—0 00, 1 kg másla vepřového K 1:80—0 00, 1 kg tvarohu K 0 32—00:00, 1 vejce K 0:05—0 00, 1 kopa zelí 8:00—12:00, 1 kopa kapusty K 2:00—4 00, 1 kopa salátu K 00:00—00:00, 1 hl cibule K 6:00—8 00, 1 kopa drob. zeleniny K 0:80—1 00, 1 pytel mrkve K 4:00—5 00, 1 hl jablek 6:50—10 00, 1 hl hrášek 5:00—8 00, kopa okurek 2:40—4 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 6. měs. 1906 srpna odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 467, žita 542, ječmene 222½, oves 140½, čočky 6, vikve 9, hrachu 2½, olejky 11½, máku —, jablek 6, krap 7, jetelov. semínka rž. —, lněného semene —. 2) Zeleniny: petržele — kop, kapusty 58 kop, cibule 57 hl, drobné zeleniny, 668 kop, mrkve 29 pytlů, okurek 520 kop, brambor 151 hl, zelí 11 kop. 3) Ovoce: třešně 0 beček, jablek 31 hl, hrášek 46 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 0 kusy, podvinčat 246 kusů, kůzlát 21 kusů.

Ohloubou každé hospo-
dyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě den-
ního kávového nápoje v žádné
— domácnosti více chybět. —

Žádejte výhradně jen původní be-
ličky se jménem Kathreiner a nikdy
nekupujte zboží otevřené (vyražené).

Böhm. Le 98

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

ze stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

všechné v ohni zlatené
a stříbrené, sač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platit
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykázkati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
konpení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikví-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidelen, rádků na křest, svícňů, pa-
cíkářů, schránek na Největší, patenek atd. co nevíce.

lamp, luceren, lustrů, kadidelen, rádků na křest, svícňů, pa-
cíkářů, schránek na Největší, patenek atd. co nevíce.

První nákupní pramen

látka pro domácnost, jakož i dámských a panských
látka jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partii zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské ra-
kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozšíření výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vy-
světlivkem do každého výtisku — vydají se s výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupěno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

vydaná

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarát ve Výprašticích)

doporučuje P. T. velečtější duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zašlou.

Piana,

pianina,

harmonia

a varhany

nejnovějších
soustav — levné.

též na splátky a výměnu nabízí
první královéhradecká továrna

AL. HUGOLHOTA,
HRADEC KRÁLOVÉ.

Sklad na Velkém náměstí č. p. 39.

vedle lékárny.

Král. Vinohrady, Karlova třída č. 8.

Cenníky zdarma a franco. Pochvalná uznání od
předních českých umělců. První výstavní ceny.

Káva nejjemnější jakost, výtečná aroma.

5 kg.

Zásilky franco dobírkou do všech stanic.

Surová:

K

Pražená:

K

Bourbon, jemná . . . 12—
Jamaica, velejemná . 12:50
Semanic, svl. chut. 13—
Quatemala, velejem 12:20
Zlatá Java, velejem. 14—
Portorico, spec. Pis. 15—
Ceylon, výtečná . . . 17—
Menados, specialita. 17—

Perlová, jemná . . . 16—
Liberia, obrovská . . 16—

Směs:

Kavárenská, velej. . 16:75
Pařížská, specialita. 17:75
Pražská, výtečná . . 19:70
Čaj, jak přibíhal 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Příjemný dovoz a velkopražírna. **Posuďte!**

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučuji —

Adolf Bařtipán,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.

Obé za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Caus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpevědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

**Připomenutí o slušném se-
chování v chrámu Páně**
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení sličném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Blsk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Vždy 50 žíněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlakt
na žíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17— do zl. 60—, lesní travou plněné od zl. 5.50 do
zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žíněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franco.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Chemické

čidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové (dům p. Rosy).

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnec. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Zápis žáků

do veřejné střední (dvouleté)

obchodní školy gremia v Kolíně

koná se pro příští školní rok od 15. července v ředitelství ústavu. Ústav tento jest jedním z nejstarších toho druhu. O jeho účelné organizaci a prospěšnosti svědčí nejlépe stále stoupající návštěva žactva (parallelky).

Přijímají se do I. ročníku jinosti od 14 let, kteří s prospěchem odbyli třetí třídu měšťanské neb střední školy, anebo kteří prokáží rovnocenné vzdělání. Zvláštní zřetel bývá se na uchazeče s obchodní praxí.

Absolventi mohou se připravovati ve zvláštním kursu ku zkoušce pro jednoroční službu vojenskou.

Při ústavu jest také jednoroční obchodní škola pro dívky poskytující mimo řádnou přípravu odbornou zároveň příležitost k všeobecnému vzdělání; přijímají se do ní dívky od 14 let.

Školné ročně: pro I. a II. ročník po K 100.—, pro školu dívcí K 90.—.

Podrobné prospekty zašle na požádání ředitelství ústavu.

Proti holohlavosti

jest nejlepší

uměle zhotovená vlásenka.

Vyrábí je pro dámy i pány

KAREL MARVAN,

vlásenkář v Hradci Králové, hotel „Zelený strom.“

P. T. divadelním ochotníkům prodám asi 100 divadelních vlásenek všech různých druhů, krátkých i dlouhových, za nejlevnější cenu.

Vlásenky zašlu též na výběr.

Kočáry.

Doporučuji velectěným pp. majitelům koní svůj velký sklad nových a málo ojetých kočárů všech soustav, jako: elegantní landauery, polokryté faetony, faeton bez střechy, kučírky, gigy, bryčky na pérách i bez pér, pro pp. lékaře jednospréžní, polokryté kočárky s oddělovacími kosačkami.

Velký výběr nových i málo opotřebovaných celo- i poloplatovaných angl. chomoutových, jakož i nápraných postrojů na koně; jezdecké náčiní, jednotlivá sedla a velký sklad příkrývek na koně za ceny tovární. Také kupuji ojeté kočáry, postroje na koně, jakož i celé ekypáže za hotové.

Jindř. Balzar
v JOSEFOVĚ.

Též mám na skladě jednospréžní, sánovní valník na pérách.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. Langhans

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Při rozsahu závodů, který dle prvních světových atelierů zařízen a opatřen úplným nejmodernějším komfortem s oboru techniky i pomůcek, provádí firma veškeré do oboru fotografie spadající práce v provedení čistě uměleckém při cenách nejpříznivějších.

Tableaux Svatební skupiny Zvětšení

v každém provedení (platinovém — pigmentu atd.) až do formátu 80×150 cm; vhodné dary při svátostech a levných cenách ku každé

příležitosti.

P. T. páni amatéři obalují se vyvoláním filmů a desek co nejspolehlivěji.

V řadě prvních evropských závodů.

První Královéhradecké parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol. do 8 hodin odpo.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

PENSIONÁT

císaře Františka Josefa I.

v Hradci Králové,

řízený kongregací Školských Sester „de Notre Dame“,

pro nábožensko-mravní a vlasteneckou výchovu dívek.

V pensionátu jest pokračovací literární i řídící škola, kurs ku vzdělání pěstounek a hudební škola.

V hudební škole vyučuje se hře na piano a harmonium, na housle a citeru jakož i zpěvu, nauce o harmonii a dějinám hudby. Dle přání poskytuje se ve škole této celá příprava ve všech oborech ku státním zkouškám.

Také vyučuje se v ústavě jazyku německému, francouzskému i anglickému. (Chovanky mohou také navštěvovati školu obecnou, měšťanskou a městskou obchodní školu.)

Mimo to připravují se kandidátky ku zkouškám industriálním, jímž u komise zdejší mohou se podrobiti. — Kurs ku vzdělání pěstounek otevře se jen tehdy, když přihlásí se určitý počet žákyň; proto je žádoucí, aby přihlášky a dotazy daly se již během prázdnin.

Ústav položen jest za městem uprostřed veliké zahrady a vyhovuje veškerým požadavkům zdravotním.

Měsíční poplatek za stravu, byt a veškeré ošetření obnáší 36 korun.

Přihlášky a dotazy přijímá a programy zasílá

Správa pensionátu
v Hradci Králové.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudební a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Práci potřebu. — Zapisování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Prací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pešman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Literatura.

Sv. Vojtěch. Obranný měsíčník pro katolický lid. Redakce P. M. Vojtěcha. Roč. II. vyšel právě č. 8. (srpnový) a tímto obsahem: „Nanebevzetí Panny Marie“. Básně od Prokopa Zlatého. — Církevní rok. — Protestanté a katolické hřbitovy. — „Však mně ruka neupadne!“ (Dokontent). — Pončení o manželství dovoleném a manželství hřbitovním. — O sv. Svátostech. — Nepoctivá práce. — Drobné zprávy. — Upozornění. — Literatura. — „Sv. Vojtěch“ dostává každý člen spolku sv. Bonifáce zdarma. Doporučujeme. —

Nákladem „Unie“ v Praze. Dějiny umění národa českého. Napsal F. J. Lehner. Sešit 36. za 70 h. — Spisy Jul. Zeyera XXIII. Dramatická díla. Seš. 4. a 5. po 40 h. — Obrazový zpravodaj. Vychází dvakrát týdně redakce J. Hejreta. Ročník II., čís. 43. Cena čís. 10 h. — Válka ruská-japonská slovem i obrazem. Vychází redakce J. Klecandy týdně v sešit. po 30 h. Dosud vydán seš. 34.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Robotou života. Povídky od J. Šipa. Seš. 4. a 5. po 20 h. — Slavische Roman-Bibliothek. K. V. Rasse Kalibův zločin. Přeložil Kl. Běhal. Seš. 3.—5. po 32 h. — Čechy. Nádherné ilustrované dílo. Řídí Al. Jirásek. V seš. 237. Zd. Wirth vede čtenáře z Něm. Brodu přes Rozsochatce, Okrouhlici, Lipnici, Světlou, Ledč, Lučici, Habry do Golč. Jeníkova. Tu jsou skvostné obrazy Liebacherovy na N. Brod, Sázavu, Světlou atd. Sešit za 1 80 K.

Nákladem I. L. Kobra v Praze. Rukojeť dějin všeobecných (Starý věk). Sepsal Dr. J. V. Prášek. Sešit 2. Celé dílo vyjde asi v 15 sešitech po 40 h. — Velká vzorná česká kucharka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Dle nejlepších spisů a za přispění osvědčených kuchatek upravila Boh. Jermáková. S četnými vyobrazeními. III. vydání. Sešit 7.—10. po 32 h.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsvětější Svátosti oltářní. Řídí V. Roudnický. Nákladem spolku „kněžských adoratorů v arcid. pražské.“ Roč. VII., čís. 5. a 6. Vychází jednou měsíčně za roč. předpl. 1 20 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Pořádá P. J. Rubinger. Roč. IV., čís. 11. Roč. předpl. 2 40 K přijímá administrace v Olomouci.

Causeries françaises. Besedník francouzský, zábavný i poučný. Na prospěch škol i samouků pořádá a vydává J. Kubín, c. k. profesor v Jičíně. Roč. III., čís. 10. Vychází měsíčně kromě prázdnin za 3 K ročně.

Hlas Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Vydávají a vedou členové řádu Továr. Ježíšova na Sv. Hostýně u Bystřice pod Sv. Host. Vychází každého měsíce za předpl. ročně 70 h.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. výchovy. Řídí Al. Adamec. Roč. V., čís. 12. a 13. Vycházejí dvakrát měsíčně za 6 K roč. v administraci v Brně, na Petrově č. 1.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Vydává a řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Vychází dvakrát měsíčně. Roč. předpl. 6 K přijímá V. Kotrba v Praze.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Majitel a vydavatel družstvo „Vlast“ v Praze. Roč. XX., čís. 16 a 18. Řídí Dr. R. Horský. S Katechetickou přílohou, roč. VIII., čís. 7. a 8. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K.

Křesťanský Dělník. Měsíčník pro rodinu a řemeslo křesť. lidu. Řídí a vydává Frt. Waldmann v Praze 1888-II. za předpl. roč. 1 70 K. Ročník IV., čís. 1.

Obchodní Obzor. Organ obchod. jednoty pro Moravu a Slezsko v Brně. Řídí Boh. Holman. Roč. I. V seš. 1. jsou čl.: Situace reformy živnost. řádu v parlamentě, O některých doložkách fakturních, O daních přímých, Pojem a důležitost národního hospodářství, Příklady nekalé soutěže dle vládní osnovy, O přirážkách atd. Vychází jednou měsíčně za předpl. 6 K roč. Administrace v Brně, Rudolfská ul. 20.

Mezi barevnými světly. Román J. O. Kralovce ze života železničnického. Nákladem Edv. Leschingra v Praze. Seš. 6.—8 po 30 h.

Rádce duchovní. Časopis kněžstva českoslovanského (red. Fr. Vaněček), ročník XII., č. 9. přináší bohatou část homiletickou od VI.—X. neděle po sv. Duchu a Ehrenbergovu řeč příležitostnou, což vítati lze jen s radostí. Mezi příspěvateli nalézáme jména: A. Dostála, J. Götznera, Fr. Vaněčka, Kl. Markraba, a j. v. Část druhá vědecká obsahuje články V. Olivy o národním jazyce při službách Božích, Fr. Vaněčka, Thdra Lva Roháka, dra Brychty, mimo obažný a velmi zajímavý přehled. Bylo by dobře Rádce rozšířiti tím, že by věnována byla také pozornost dobrým pracím homiletickým cizím a pak že by si všiml vědeckého ruchu literárního v oiaíně. Nemíť dnes každému možno, aby sledoval v duchovní správě časopisy cizí, byla by tedy podobná rubrika, podávající hlavně homiletika a novinky praktické theologie, všemu čtenářstvu vítanou.

Nábytek zaručeně co nejso- lidnější a nejvкус- nější ve vlastních dílnách pracovaný za ceny levnější než u které- koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od 5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen, na každou stanici dodává velkozávod truhlářský **K. V. Skuherský v Hradci Král.,** proti hotelu „Merkur“ č. 303. Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleddst. kruhům
duchovním největší speci-
einní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: **Praha, Kr. Vinohrady** Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznané. Vzorů a ceníky zdarma a franco.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákresey a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Uznaný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, kobereč a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —

Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
tetulky, prsteny, náramky, ohlky
a j. v. nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zůsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saizony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ddst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Podnikatelství staveb a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresey, ceník a rozpočty besplatné a
franco.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Lehkou

čistěvlněnou látku

na kleriky a letní kabáty

za K 4 80 metr

doporučuje

obchodní dům se sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tucet počínaje,

damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné **ručníky,**

deky, stolní běhouny, garni-

tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí č. 136.

**Vele důstojnému
duchovenstvu!**

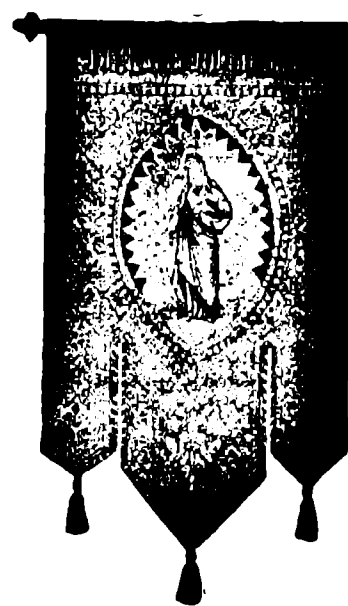
Jan Staněk,

**Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh**

Konviktské ul., **vyučení pastýr** **speciálně na kostelní náčiní**, dovoluje s doporučení svýho hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. **Za veškeré výrobky a slacení ruční.** Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. **Žádné přesované výrobky desenné.** Vše posílám již posvěcené.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.
V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihupecká:
brožovaný 42 h
vázaný v polopletně 58 h
vázaný v celopletně 68 h
vázaný v celopletně se zlaceným
křídlem 74 h
vydání na velinovém papíře vá-
zaný celý v křídle se zlaceným
křídlem a ořádkou K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

První výroba věžních hodin

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První výroba věžních hodin

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
façadní
a freskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastě u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Vychovávací ústav

Školsk. Sester III. ř. sv. Františka
v Koclérově u Svitav

přijímá dívky škoie odrostlé, aby se vzdělaly v jazyce německém, ale tak aby vlastenecký duch a národní smýšlení budoucích českých žen a matek nijak netrpělo. Zároveň se učí ručním pracem, jako: šití prádla i šaty, brání míru, kreslení stříhy, vyšívání a provádění ozdobné práce všeho druhu. Rovněž lze se učit i francouzštině, hře na piano, housle či citeru, vaření, žehlení s leskem.

Krajina je lesnatá a proto zdravá.
Dívky se přijímají mezi 1. a 15. zářím.

Prospekty zasílá
správa ústavu.

**Páni i dámy
všech stavů
mohou všude
vedlejší
výdělek**

až K 300.— měsíčně
dosíci, zastupitelstvím,
přímými i ručními
pracemi, psaním a vý-
kazem adres atd.

Bližší pod „U 46“ sdělí
KAREL WÖRFEL,
Norimberk,
Austrasse 78.

**Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!**

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se vele důstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad
pian a pianin.

rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

**Továrna
na zpracování ovoce,**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pění a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaile.

Vzorky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 18. srpna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Může-li se kněz míchat do politiky?*)

I.

(14) Na tuto otázku dostalo se již mnoho odpovědí a projeveno mnoho různých náhledů. Sama sv. stolice nezaujala k předmětu tomuto určitého stanoviska, ponechávajíc to biskupům, aby se řídili místními poměry a tak se stalo, že co jeden vrchní pastýř kněžstvu své diecése míchání se do politiky zapověděl, jiný sám se jí činně zúčastnil.

Zeptáme-li se liberálů, co oni o tom soudí, odpovědí nám jedněmi ústy: „Nikoli; kněz ať zůstane u svého oltáře“; což je pro nás též odpovědí, ježto co naši nepřátelé nám radili, nikdy nebylo k našemu prospěchu, naopak od čeho nás zrazovali, to jistě bylo k našemu dobru a jejich věc poškozovalo. Proto těch se ptáti nebudeme; vidíme-li, jak se dnes lid soustavně vede k materialismu, tu nemůžeme k tomu mlčeti my, kteří jej máme k ideálům povznášeti. Jim se nikdy nezachováme, kdyby z našich slov nevyšlo žádné jiné slovo, než Boží, ježto pak řeknou, že v seminářích k učení praktickému nejsme vedeni, že životu nerozumíme, krátce, že neumíme, než to kázáníčko a tu mši, kdežto účastníme-li se společenského života a chceme-li být společensky činní, provozujeme klerikalismus. Proto nejlépe jíti svou cestou. Kdyby náboženství mělo pokoj ve veřejném životě, nepotřebovali bychom se míchat do politiky, což by nám zajisté bylo to nejpříjemnější, ježto bychom mohli pak sloužit pouze svému povolání, s nikým bychom nepřišli tak snadno do rozporu a prospěli bychom své věci zajisté více, než celou politikou; poněvadž však nejen v životě veřejném, ale dokonce i ve sborech zákonodárných vysazeno je náboženství a církev útokům, nezbyvá nám nic jiného, než toto náboženství a tuto církev před veřejností hájiti. Neříká ona zkorumpovaný organismem, na nějž by se chodili lidé dívat,

*) Úryvek z řeči na sjezdu bohoslovců.

FEUILLETON.

Za Vilémem Sladomelcem.

Napsal Frt. Jiří Košťál.

Zase tak smutná povinnost, psáti — nekrolog! Ano povinnost! Vzpomínky na léta mládí, na léta ve studiích strávená pudí vzítí péro do ruky, byť při tom cos u srdce bolelo.

Sladomela, té duše na pohled kdysi nepřístupné a dívající se tak ponuře v život a zas usmívavé jako právě české dítě a rozhazující kolem sebe přímo skvosty svého sršícího humoru a i trylky svých písní; Sladomela, který takto jevil se v mládí a zůstal tak asi i do doby nejposlednější — je škoda pro jeho nepopíratelné nadání. U něho se sic mnoho ještě kvasilo — ale také perliho. Šum i jiskry v jedné a téže osobě. Tak jako tam na potoku u „budčského mlýna“ pod Skalkou v koláťu běloujezdské, kde se narodil! Za bouře a rozvíření na potoce, rozvíření i ve mlýně a na hladině pění a šum a za klidna a jasů slunce potok samá vlnka smává a perlička za perličkou na čistoučkou sluncem osázenou hladí! To bylo okolí jeho kolébky, bohužel, že ne na dlouho. Nepříznivé poměry rodinné vyhnaly rodinu ze mlýna a jej jako útlého chlapce z toho okolí čarokrásného, kde nám mohl vzrůst na básníka. Rodina jeho se přistěhovala do Solnice — v podruží. Že valnou část mládí prožil v Solnici, považován byl za Solničana. —

Byli jsme spolu on o rok mladší mne ve škole solnické pod vedením pana učitele Hrušky v jedné třídě. Já takový drobný snilek a on plný vzruchu, černooký, povytáhlý. Vzpomínám, jak kdysi, když rozvířila se bouře nad Solnicí a jeho to postihlo v tom, co před ní utkal s hub kdesi od „vrchoviště“ — jak druhý den před vyučováním postavil se na podium k tabuli a rozkládal o tom, v čem byl, jak blesk za bleskem kolem něho švihel a rachot za rachotem ho děšil — jak

nýbrž ústavem viditelným a lidským, ježto se jedni obdivují, druzí brutálně napadají, ježto mezi lidmi a v občanské společnosti musí si své společenské postavení hájiti, jako každý jiný; a poněvadž je to osoba morální, kdo ji má chrániti, kdo hájiti, než ti, kdo ji fyzicky představují? A to jsme my kněží. Kdybychom měli katolické intelligence, která by se jí všude, zvláště však, když se o ní ve sněmovnách jedná, ujali, mohli bychom si blahopřáti a jim to přenechat, což by bylo zajisté účinnější; poněvadž však této intelligence nemáme, musíme na to pamatovati sami a katolickou inteligenci si v politických klubech a katolických spolecích vychovati. To všecko ale předpokládá pěstování politiky, čili míchání se do politiky.

Má-li pak klerus k tomu práva? Dle přirozeného práva je každý dospělý občan k životu politickému oprávněn, ač není-li duševně neschopným, nebo jestliže se sám mravně z práva toho nevyloučil. Kdo by chtěl tedy práva toho upírati knězi, ježto je také člověkem? Naopak: kdybychom o politická práva nestáli, si jich nehájili, dokazovali bychom, že jich ani nezaslужujeme a že nám občanská společnost byla příliš štědrá, když nám aktivního i pasivního práva poskytla. Kněz však není jen člověk, on je spolu občan, který dosáhl jistého věku, jistého vzdělání, který zaujímá v společnosti jisté postavení a platí své daně jako každý jiný občan, jehož sociální postavení a potřeby přicházejí na přetřes, jako každého druhého, a od kterého nikdo nemůže žádati, aby k tomu mlčel, jedná-li se o něm, či aby se jednalo o něm bez něho.

Kněz je však nejen občan, ale inteligentní občan, k němuž pohlíží lid jako k svému vůdci, jehož to je tedy svatou povinností, aby se toho lidu ujímal, dokud ten bude chtít, t. j. dokud o svou důvěru ke knězi nebyl připraven. Má-li se zájmu lidu s prospěchem ujímati, musí jej kněz dříve znáti, musí věděti, čeho ten lid potřebuje a jak svých potřeb dosáti

pak ku konci toho vyprávění udeřil se v prsa a ten černý lesknoucí se zrak maje upřený ke kříži zvolal: „Hoši, je nad námi Pán Bůh a ten je všemohoucí!“ —

A jiný výjev mám z té doby ještě před očima. Bylo to tuším r. 1866 (?), ale už i po vystěhování Prusáků z Čech. A ještě v parné nedělní odpoledne. My hoši hráli si ve volné teď po žních přírodě na kopcích. Pojednou upoutá naši pozornost veliký, rozlehlý sloup dýmu zlověstného v tu stranu k Dobrušce. A brzo se rozlehl: „Dobruška hoří.“ Rychnované jedou se střikačkou na pomoc, nutí Solnické k pomoci. Leč tentokrát byl „pánem od střikačky“ příliš rozvázný muž, který se kdysi tak komicky nutíval do správné češtiny a ten odbýval i pobízející na pomoc Rychnovany i ostatní k pomoci ochotné Solničany tím, pánové, všechno marno jest — v Dobrušce není ani kapka o dyl! A všechno kolem dívá se na Dobrušku, jak sloupy zlověstného dýmu se šíří, jak celé okolí zahaleno jen a jen v dým a všechno kolem volá „tam musí být zle.“ A to slyší i Sladomel Vilém. Dobruška hoří a tam má tetička! — vzkřikl a už bez čepice a bez kabátu letí k Dobrušce. Dívají jsme za ním, až zmizel v prachu té dlouhé silnice k Ještěticům, chtěje asi dohonit rychnovskou střikačku. Solnická pro „odu“ přece nejela. Pán „od střikačky“ byl mocným pánem i v městě. Ano dívají jsme se dlouho na hořící Dobrušku až do noci, kdy rozlila se po obloze ohnivá záře a zaklopila celé okolní podhůří. Dobruška mívala druhdy ty své požáry tak příšerně grandiózní! — A Vilém Sladomel pak vyprávěl o tom požáru zas tím svým způsobem. V řasách se mu chvěly slzy — slzy soucit, ale v očích černých to přec svítilo — jako odlesk té smutné záře. Tak byl Sladomel už v mládí! —

Na studii do Rychnova odešel jsem dřív o tři roky. Pro poměry rodinné snad nebylo se mu možno rozhodnouti ke studiím dřív. Já si odbyl praeparandu, primu, sekundu a on bez praeparandy odbyv dobře přijímací zkoušku přišel do

může a poněvadž doba naše nadarmo nejmenuje se sociální, ježto všechny třídy pracují na zlepšení svého hmotného postavení, musí kněz hledati cestu k srdci toho lidu nejen s hora, od hlavy, ale zároveň z dola, t. j. od žaludku, musí býti nejen vůdcem lidu k věčným ideálům, ale i v boji za jeho spravedlivá práva! krátce kněz musí dnes pracovati i na poli národohospodářském, chce-li čeliti těm, kteří přes svůj neuskutečnitelný program takého vlivu na lid nabyli jen proto, že si hmotného jeho postavení všimati počali a že proň ve veřejném životě kopí lámali, třeba že to vždy poctivě s ním nemyslili a jen své prospěchy osobní, neb stavovské na zřeteli měli. Poněvadž ale celý náš občanský život je dnes paragrafy sešněrován, tak že člověk o paragraf narazí, ať se hne kam chce, je třeba knězi, aby se politicky vzdělával, zvláště znalostí politicko-sociálních si osvojil. Tuto potřebu poznali naši biskupové a založili stolice pro vědu sociální v kněžských seminářích, kde, jak s potěšením jsem o jednom takovém ústavu slyšel, i sociální politika se pěstuje, aby mladí kněží vycházeli ven do duchovní správy nejen odborně vzdělaní, ale i pro život nesli si znalost aspoň nejnutnějších zákonitých předpisů, jež zrovna do politiky snad nepatří, k vůli nimž však sveden byl zpravidla krutý boj politických stran, prve než své zákonné platnosti nabýly. Bylo by žádoucí, aby zrovna tuto stolicí dostával muž, který nejen slyne odbornou učedností, ale který hluboko do života nahlédl, aby mohl, jak se říká, ze svého nabrati a budoucím kněžstvem bezpečnou cestu ukázati, po které se mají bráti v životě veřejném; bylo by však spolu si přát, aby bohoslovci vědu tuto nepanašovali, za mimořádný předmět nepovažovali, nýbrž aby mu tím více pozornosti věnovali, čím méně budou moci v budoucnosti v případě nějaké pochybnosti do tištěných knih nahlédnouti. Politika a sociální politika je kniha nedokončená, kniha stále otevřená, o níž nikdo nemůže říci, že je a ní

primy. Byl jsem takovým skromňoučkým terciánem, ale musel jsem se dívat na Sladomela primána hezky z nížin do vysoka, abych mu viděl do očí. Spíš on vypadal jako tercián, ano podle vzrůstu a síly svalů mohl být až i kvintanem. A primu ukončil s významem. Pak ale už to nešlo tak stkvěle. Úspěch studií závisl také od bezstarostnosti o ten kus chleba. A v rodině bylo hůř a hůř, Sladomel neměl ani potřebných knih. Vyznamenání s jeho vysvědčení zmizelo. Profesor náboženství Achac Durnkreil, známý dobrák sice, ale Němec, který se i při tolikaletém působení na českých gymnasiích v Litomyšli a pak v Rychnově správně česky nenaučil, Sladomelovi ten postup do zadu jednou vytkl slovy: „Suchoméli — Suchoméli, ty si se daleko pošúpl.“ Nevěděl tehdy, že Sladomel zapasí a bojuje o sousto chleba. Ale když to zvěděl, on starý dobrák leckdy přistrčil Sladomelovi něco od oběda, aby hladu netrpěl. — Dobře řekl vdp. vikář Tichý o pohrbu kněze Sladomela ve Slatinách — „Chudý se narodil — chudý studoval.“ — (co dál řekl, nechám si na konec).

Ano, chudý studoval! Rodiče zašli v bídě, sestry se rozběhly po službě — chudý byl jeho příbytek tam v tom solnickém „Babyloně“, který před časem bývalým starostou H. Suchánkem byl určen vůbec za sídlo chudiny. Smutný příbytek v tom Babyloně, pak později ku konci studií u švakra komínka.

Studoval chudě. Vím to, jak on duše tak nadaná, který letmo pročítal učebnici a autory od jiných vypůjčené, aby aspoň prostředně zadost učinil otázkám svých profesorů a při tom studoval, pravím studoval, spisy našich vynikajících spisovatelů. Vím, jak tak těžce sháněl obědy a měsíční příspěvky, aby byl v kapse aspoň groš a jak těžce sháněl přímluvy a protekce za tímle vším.

Říkáva se: „eh, člověk se protluče vším, jen když má dobrou hubu.“ Ale jsou povahy, kterým tohle protloukání je cestou plnou přemáhání sama sebe, kusem cesty křížové. Vyavětlíme si tím jeden

hotov; politika musí se stále sledovati, má-li jí člověk rozuměti a s prospěchem jí v životě užívati.

Volné listy.

(Duševní průměr literáta, píštěleho o věcech náboženských.)

(8) Do nedělního čísla „Času“ roní obyčejné své duševní perly Machar, o němž dávno již zuřmo jest, že není si vědom velkého vlivu mravního, jaký novinářství a vůbec všechny plody slovesné na život čtenářů provozují. Kdyby jen trochu uvažoval o úzkém styku tom a o zodpovědnosti spisovatelově, nepsal by, jak píše. „Při této myšlence“, jak jsme nedávno uvedli slova Bourgetova, „každý poctivý literát, sebe bláhlejší, musí se chvěti nad svou zodpovědností.“ Ale zodpovědnost, pravda, spravedlnost, to, to, — pojmy tyto v duševní dílně Macharově nejsou přítomny zejména když píše o náboženství, z čehož jde, že nemá ani víry ve vážný úkol svého umění a že mu jsou nade všechno trhavá útočnost, vtip, nevázanost a zlomyslnost. Přátelé líčí obyčejně Machara jako spisovatele, jenž se obírá nejvážnějšími otázkami filosofickými a otázkami lidského života. Jest prý to básník myslivý, jenž prý sestavuje svoji filosofii dějin a jenž o záhadách mnoho studuje. Ve skutečnosti však Machar má hrozně málo porozumění pro lidský vývoj v nejširším rozsahu a nemá ani určitého hlediska, s něhož by život obzírál, z kteréhož nedostatku nemá ani žádného životního programu, leda trhat a se pošklebovat. Hluboké jeho studie zatím projevují se jen mělkými náladami podle toho, jak kde co náhodou z protikřesťanských knih zachytil. O jeho filosofickém myšlení mluví hlasitě jeho úryvkovitost, nesrovnanost, zmatené skoky, kusé nápady, zlomkovité sentence, strojené výkřiky a co hlavní — zívající povrchnost. Kousavé protináboženské hledisko vypálil si od Voltaira a Heineho, kteréž může sleduje místy až otrocky. Jako lidé zbavení vlasti z toulavé výchovy a složitých vkusů vyznávají kosmopolitism a tupí stejně všechny národnosti, tak i Machar na podkladě své četby cítí opovržení ke křesťanství a kdyby nebyl v židovské službě, řádl by i proti židovství. Tady však ze řvoucího lva stává se beránek, jenž vyzná se v diplomacii a spokojuje se s prospěchářským kompromisem. Machar jest typ těch lidí, kteří ohánějí se mocným slovem vědy, obrali si za úkol ničiti pozitivní náboženství. Zatím při důkladnějším rozboru jejich slovesných nájezdů shledáme, že vedeni jsou více směrlostí, než-li hloubkou vědění. Odkrýváme-li a určujeme-li tedy Machara, osvětlujeme zároveň i ostatní, a to jak po stránce rozumové, tak i mravní. Proti útokům musíme dobrou věc bránit a z polemiky, kdy péro samo sebou stává se řezavým a mečovitým, aspoň ten dobrý výsledek

rys v povaze Sladomelově — jakési ponuré nazírání v život a jakousi roztrpčenost! Měl dobrodinců a podporovatelů dost, ale vědomí, jak a v čem všude je vydán na milost a nemilost, zůstávalo v něm své stíny. A nedivme se, že když na chvíli na ty stíny zapomněl, že vybuchlo v něm veselí, že zpíval a zpíval a zpěvem svým i svým humorem rozechvíval všechny.

Rád zpíval na kůru v Solnici. A on jako sextán, septimán a oktáván — takový dlouhán a k tomu vousatý dlouhán, zpíval jako dítě anebo děvčátko — soprán. Pomáhal rád p. učitelu Hruškovi oslavovat Pána Boha písní svou. A jednou chtěl předvésti pan učitel Hruška basové solo „Domine quis habitabit in tabernaculo tuo“, které obyčejně zpíval zámečník, dobrý člen divadla a zpěvák Danielis (bratr býv. děkana v Litomyšli). Danielis odřekl a pan učitel Hruška nutil do toho basu Sladomela. „Olověče — Viléme — vždyť je z tebe vousáč — nebuděš mi pořád stát s Kernerem Václavem (je někde koželuhem) u sopránu jako díťátko.“ — Sladomel nechtěl p. učiteli odmitnouti i sebral ten bassový part a že to jako nacvičil. A chodil s tím po „Řekách“, „po kopcích“ i „hájem“ a nutil se všemožně do bassu „Domine quis habitabit in tabernaculo tuo“, ale v neděli na to slyšeli jsme zas jen jeho soprán. Rozplakal se před p. učitelem, že to s bassem nejde a nejde. Hlavou nakloněn k pessimismu — srdcem však dítě.

A tím srdcem a z toho srdce zpíval nám cestou od Rychnova k Solnici, když jsme chodili každý den domů a zpíval i u nás doma, u mých rodičů v „Řekách“, kde se cítil nejšťastnějším a tou cestou z Rychnova k Solnici se za nás i obětoval. Když totiž dozrávaly švestky na alejích podél silnice a my po tom skrovném studentském obědě a po ztrávených hodinách až do čtvrté, kdy každá jiná duše křesťanská si dopřává dobrodušný sváčinu, my už cítili pak v žaloudečku sevřeném jakousi prázdnotu — přihládeček. Sladomel umíval už dítě, v červnu čistil aleje švestkové od „pouchorců“ čili jak se jinde říká od

vyjde, že veřejnost poznává, jakými ubožáckými prostředky bojují nepřátelé náboženství a církve.

V nedělním „Čase“ dne 6. srpna Machar beseduje takto: „Jaký byl asi pohled na Řím v těch dobách, o nichž píše můj starý klasik? Ne ten ubohý dřevěný Řím republiky, ale Řím císařský, Řím poneronský... Když ten mladý císař, jenž vzdor Tacitovi a Suetonovi zůstává stále ještě záhadnou povahou, provedl tu nejednodušší expropiaci dřevěných baráků, totiž dal je zapáliti a vystavěl Řím nový, jehož řídké památky po tolika stech letech nás naplní obdivem? Jak titěrnou, jak ubohou musila by býti Vídeň v porovnání s ním, věčným městem? Et Roma fuit... Přišlo křesťanství a rozežralo největší říši světa.“

Aby si mohl shladiti záhu na křesťanství, začíná Machar tímto za vlasy přitaženým úvodem, jenž ještě nad to stěná dějepisnou a kulturní nevědomostí. Zvířecíou surovost Neronovu omlouvá Machar záhadností jeho povahy. Povaha Neronova není již dnes problémem. Jeho duševní činnost a skutky do pravého světla postavili již dějepisci římsí, zejména střizlivý a objektivní Tacitus, jenž líčením svým odstraní každou příležitost, mluvit o záhadnosti povahy císaře-netvora. Mluví-li tedy dnes někdo o povaze Neronově jako o nadbožené nové otázce, není to nic jiného než touha po omračování a s Machara jest to zároveň honění po velkém gestu. Záměrem Pappenheimské. Ze starých, dávno vyřízených věcí náhlým a překvapujícím obrátem dělají věci nové, jest již příliš sevednělá manýra těch, kteří chtějí zalesknouti se originalností svého myšlení. Ostatně Neronu ze všech dostupných stránek nakreslil nám přísně realisticky Sienkiewicz. Však spisovatel tento mravenčí pilíř látku studoval, kdežto Machar nadsařbůh pláše. A velebí-li již Machar spálení ním, pak při tomto činu Neronovu, jako při všech ostatních, rozhoduje úmysl, nikoli však nové vystavěná stavení a jelikož tuto část mravonky katolické, o hodnocení činů prostředkem úmyslů, přijal celý vzdělaný svět, o stavitelské slávě Neronově nelze dnes již ani mluvit.

„Přišlo křesťanství a rozežralo největší říši světa,“ vyvažuje z duševních blabin Machar. Při tomto výroku zmouchuje se člověka smíšený pocit humoru a vážnosti. Co do humoristické stránky bylo by potřeba, aby tato žravá duchaplnost potvrzena byla nějakým dryádnickým „bum“, zařinknavším na tureckém bubnu, a chceme-li vážněji mluvit, pak nutno jest označiti výrok Macharův jako perversi kulturních dějin a jako otesek, jenž jest vyňat ze spodních duševních prouků zbrojnice sociálně-demokratické a jenž má pečat vateklé omezenosti a vášnivě menávisť. Nuže, jaká byla ta pohanská kultura, již křesťanství rozežralo a jež jest předmětem vzlykotu páne Macharova? Obloha byla tmavá a nebesa prázdná. V národech usedl příšerný klid anebo neudržené rozjitrění. Bystřejší lidé, přechíňající dav,

„dlaštěk.“ Ted, když zralý švestky, říkaval nám menším, a také i nejmenším z nás: „Hoši, jen mi držte klobouk, aby mi ho v nestřežené chvíli někdo neschvátíl a no, já všude Josáhnů, já vám natrhám.“ A on vysoký, štíhlý a přitom silný, uměl ty švestky přímo klatit. Na tenkrát o nějakou švestku někde nebylo tak zle. Jen někteří pro ni honili, ač nikdy — nedohonili. Jiní a to zvláště Litohradští, když česali a měli plné bečky načesaných sliv, zvali nás, abychom si chutě brali z beček a také podle chuti i toho příhládku. Že jim Sladomel za to zazpíval a my všichni povolali hřimavé sláva, rozumí se samo sebou.

Zmínil jsem se, že býval Sladomel u mých rodičů v „Řekách“ jako doma. Ba oývala u nás pravá studentská kolonie za mých studií a ještě později. I když já byl už za svým povoláním, bratr v Tyrolích a tatíček se nám odstěhoval na hřbitov — studenti maminku ovdovělou neopustili. Zde jako doma byli Sladomel, Jos. Kalous, Jan Kalous, Jos. Hlaváček, Frant. Pražák, Roman Vaníček, Jos. Patřka, Jos. Cvejn, Jan Selichar a mn. jiní.

Vzpomenou si mnozí, jak Sladomel dovedl zazpívat, až to hruď rozechvělo a zas až do potrhání smích. Jeho „V černých lesích ukryt leží zlej bandita don Špagát“ když on to zpíval a doprovázel posuňky a pohyby, to bylo něco! Za tento, řekl bych tak Sladomelovsky pikantní kus humoristického výstupu, vyčastoval nás studenty jednou všechny do jednoho pensista Mazač tak, že jsme na to vzpomínali značně dlouho. Jeho spoluúčinkování při divadle bylo také čestné. Sehráli jsme jednou Klicerův „Žitkův meč.“ Zachariášem byl Frant. Pražák, Pohloňským Sladomel. Pražák měl talent tak na lehkou komiku, Sladomel pak na tu dravější, žibavější, spojenou se sarkasmem. Tehdáž jsme, jak všecko bylo ve smích, mysleli, že ti dva solnické divadlo u Hrušků rozházejí.

Víc však bylo u Sladomela chvíl vážnějších. V septimě měl už prvotiny svých studentských básní za sebou a pouštěl se do prosy. Zjevný vliv

zvedali hlavy, jako by patřiti chtěli na všeobecné zříceniny, neboť slyšeli, jak táhne a ozývá se světem zvuk rozkladu. Pohanský člověk nemravností a požíváním znavený nebyl si již vědom své minulosti, tím méně budoucnosti. Člověk nevěřil ve své bohy a nevěřil již ani v republiku. Kulturnější vrstvy v Římě stravovaly se v prostopášnosti a jejich zoufalost prosákla i davy obecného lidu. Senát otrocky odhlasoval tyranům miliony peněz i pomníky a plazil se před božským císařem. Praetoriáni jedním císařem opovrhovali a druhého zabili, k čemuž zkažení sofistů a davy tleskali. Nebylo žádných zásad, jež by vily nový život ve zpuchřelost, za to panovala honba po největším smyslném požitku. Nebylo již ani vlasti a Brutus prohlásil, že ctnost v Římě zemřela. Lepší lidé, a bylo jich hrozně málo, unikli, aby nebyli poskvrněni stykem s ostatními. Filozofové pěstovali vtipkaření a slova.

Takový obrázek o pohanské kultuře před Kristem načrtáváme na základě zpráv římských dějepisců a na základě spisovatelů novodobých, z nichž ovšem nikdo pravdu tak nemučil jako Machar, jenž o oné kultuře nezná ani tolik, co věděti musí již gymnasiisté, ač nepíše besedy do „Času“ pro českou inteligenci. Dvorní básník Neronův, jak se přiznává, díval se z okna na Vídeň, nu, a tu kouře doutník napsal, co mu napadlo. Svoji blůdu a malost pak dovršuje tím, že kultury a obratu světového křesťanstvím způsobeného neuznává, z kteréž příčiny jest žádoucno, abychom na jeho duševním smetišti ještě trochu poklidili.

Pohanská kultura před Kristem byla jen závěrem rozvoje jednoho světa, jenž byl již vyčerpán a na odchodu, aby ustoupil světu jinému, jehož projevy ozvaly se již na březích Jordánu. Však nechme mluvit o tomto obratu třeba Mazziniho, jenž právě horlivým křesťanem nebyl: „Napočátek nové doby přišel. Duše nejvyšší lásky plná, nejvyšší svatě ctnostná, nejhlouběji nadchnutá Bohem a budoucností, jakou kdy lidé shlédli na zemi — Ježíš. On se naklonil nad tělo mrtvého světa a zašeptnul slovo víry. Nade hlínou, jež byla ztratila vše lidské krom pohybu a podoby, pronášel slova potud neznámá. Lásko, Obět, nebeský původ. A mrtví vstávali. Nový život zakolotal hlínou, kterou filosofie marně se snažila oživit. Z mrtvol té vyvstal svět křesťanský, svět svobody a rovnosti. Z hlíny té povstal pravý člověk, obraz Boží, předchůdce lidstva.“

Co jsou proti této mluvě mrzácké zkonveniny Macharovy a co jest souditi o jeho inteligenci a mravních zásadách? Jak může potom při řádění takových spisovatelů obětati ještě touhu a snahu po pravdě a poctivosti?

Jak charakterisovati jest tvrzení, že Řím křesťanský žádné kultury nevytvořil, když celá vzdělaná Evropa neodolatelnou silou hlásá opak? Co souditi o spisovateli, jenž péro své zasvětil lži a nejhrubšímu násilí na dějinných faktech? A jak bystrým analytikem jest Machar v dějinách křesťanství! Celý středověk

na něho měl Chocholoušek se svým „Jihem“. Ten pročetl kolikrát po sobě. Ku konci studií se Sladomelovi ulehčilo. Získal si přízeň hraběte Zdenka z Kolovrat. Týž mu svěřil i opis poslední své dramatické práce „Starouškové“. A Sladomel zas hořel pro drama.

Rozešli jsme se; já odešel na studia bohoslovná a Sladomel dodělával gymnasium. Po něm nastoupil v učitelství. Líbilo se mu v tom a pracoval tak (v Černikovicích a v Litčně) dosti se zdarem, ale jeho vlastní rozhodnutí zavedlo ho v seminář. Já byl ve čtvrtém a on v prvním ročníku. Ovšem i tu chudě studoval. Když jsem měl mšti doma v Solnici primicii a zval ho na ni, rozplakal se a že ji nejspíše bude slavit v „háji.“ Neměl ani vhodného šatu. Na štěstí byl v Solnici t. č. kanovník Ehrenberger na letním bytu. Týž měl býti také hostem na mé primicii. Vypověděl jsem mu, co je se Sladomelem. Bylo to v pátek na večer a přes sobotu do neděle, kdy jsem slavil své prvotiny, pořídil šikovný mistr Mráz Sladomelovi slušný oblek na náklad kanovníka Ehrenbergera. Nešel už v ten den do háje — byl s námi.

Pak mně nastala cesta za povoláním a Sladomelovi další studie. Nesetkali jsme se osobně než jednou, kdy mne navštívil na Skuhrově. Ale za to objevily se naše práce brzo na to vedle sebe. V „České Koruně“ uveřejnil Sladomel jako Albinský povídku „Nepřítel otcem,“ při níž ještě bylo znáti vliv Chocholouškův a ja tam měl svou rázovitou (jak kritika řekla) rozmarnou povídku „Pantátu Trouila,“ která i ve druhém vydání je rozebrána. A setkali jsme se v almanachu „Sokol od pomezí,“ redigovaném J. K. Hradem. Tenkrát ještě i kněží si mohli zasokolovati, protože Sokolstvo nestálo nám tak na přič a vidělo i v knězi tam syna svého národa. Sladomel-Albinský vydal tam své „Vidění a já čtu“ „Pro čapku sokolskou.“ A na to brzo v „Čechu“ o jednom a též předmětu. Dostal se mi totiž náhodou do ruky „Almanach pro bratry svobodné zednáře“ z r. 1779, který dokazoval, že tenkrát bylo v Německu a

prý žil z mystického Hebreje Jana a když Jan středověký svůj úkol ukončil, přišla nová řada na Pavla, jenž prý byl střízlivým, rozumovým Římanem. Aby tento oslňující objev byl úplný třeba ještě doložit, že jej učinil v dvacátém století veliký kulturní znatel a theolog Machar v té chvíli, když koukal z okna na Vídeň a kouřil doutník.

Machar raduje se, že náboženství a církev katolické nezasadil ránu Luther, nýbrž revoluce francouzská a že nyní Francie úkol ten provádí znovu. I tady musíme s Macharem na konsek hovoru. Ovšem v revoluci sesadili Boha, ale po mravních zboubách brzo k němu se zase vrátili. Hlavní význam revoluce však jest politický a i tu užito pravd křesťanství, na kteréž bylo útočeno. Vždyť revoluce z křesťanského světa vzala své prohlášení rovnosti, jakožto důsledek jednotné přirozenosti v pokolení lidském a odtud vyvodila též své heslo bratrství, důsledek to křesťanského předpisu, že všichni lidé jsou synové Boží. O nyníjším, protináboženském hnutí ve Francii pak poznamenati jest, že důsledky se jistě dostaví. Odstaňuje-li se náboženství, Bůh, pak nezůstává se k uctívání, než síla a hmotné požitkářství s rozmařilostí, které rozleptávají zdatnost a národní sílu, a dějiny dokazují, že lhostejnost ve věcech náboženských nemůže ukázati jiného následku než anarchii.

V řádcích těchto promluvíli jsme o Macharovi, abychom ukázali typ a jeho duševní průměr.

Obrana.

(3) **Boudilný pokrok.** Teď chce uvědomovati a osvěcovati každý. Člověk, který nedostudoval a jenž se pro svoji neschopnost nikde uchytiti nemůže, nalezne si živobytí jednoduchým způsobem. Stane se „pokrokovým“ žurnalistou a chodí — osvěcovat přednáškami. Přednáší o všem možném a píše o věcech, o nichž má sotva slabé ponětí. Jsou-li však ty přednášky a články protikatolické, jsou-li propleteny drsnými útoky proti církvi, „pokroková“ veřejnost zamhouří nad jejich jalovostí a ubohostí obě oči. Čím více drzosti, tím dříve jest pasován takový chlapík na rytíře pokroku.

Jsou však i lidé vzdělaní, kteří místo pátrání po čiré pravdě nejraději vyhledávají příležitost, jak by mohli bojovati proti všemu katolickému. Co je v církvi dobrého, to lidu nikdy nepovědí; za to však jest jim vítaným každý protikatolický pamflet, o jehož šíření horlivě se starají. Tací vzdělanci prospěli by lidu znamenitě, kdyby přednášeli o tom, v čem jsou dobrými odborníky, co již za příčinou svého povolání dosti důkladně prostudovali musili. Ale kdepak? Raději si pohovoří něco o náboženství, o věcech, kterých nikdy řádně neprostudovali. Hned jsou tu přednášky proti pravdám v bibli obsaženým, o původu člověka,

Rakousku loží gr a z těchto tří v Praze a jedna v Klatovech a podal jsem i různé jiné tak zajímavější výpisky z tohoto almanachu. A hle, hned na to podával Sladomel jiné zajímavosti o zednářství a bylo na ráz viděti, že v tomto ohledu má za sebou hlubší studia. A později ovšem následovala celá vážná díla.

První jeho kněžský život nebyl pokojný. Projel kolika kaplankami jaksi nespokojen — neusazen. On, jemuž před očima kmitaly skaliny bobatýrů černohorských a jehož duši jímaly zkazky staroindické poesie, on, který ctil Longfelova a jeho poesii prerie a který jeho „Hiavatu“ znal od slova ke slovu a za nímž šly trpkosti, obtíže a i dlouhky z let studijních i do kaplanky, nemohl jaksi zprvu dlouho vjeti do obvyklých kolejí kněžského života. Srdcem dobrák a bohatě nadán mohl býti, žít v jiných poměrech, Jablonským našeho lidu. Jeho prvotiny znělek na to poukazovaly. Nu aspoň žil mezi lidem a měl ten lid po svém způsobu rád. Ač se někdy honily stíny jeho hlavou a on se stranil všech a všeho, nadešly u něho přece chvíle, kdy zase přichylnost k lidu ukazoval až vášnivými výbuchy oddanosti k němu. Když mu kdosi zašel ve Slatinách na brambory. Farář Sladomel ho přistihl. Rozesmál se a povídal: „Člověče, to jste dobře trefil; slatinskýmu faráři brambory nejvíc podsejpať. Pěťadvacet až třicet kusů pod jednou natí. Váš vidíte, jak se řádky zdvihají“. A nemusíte je doma ani masit, dal jsem k nim, už přiorat to metráků sádla. To jste trefil! Pravím, sršel někdy vtipem, ale jindy zas byl mrzout. Pessimista!

Mohl býti podle toho, co dřív hlavou jeho zvučelo i naším Kalinou, básníkem barikády a nedivím se, že když se uklidnil a usadil v povolání svém, aspoň o revoluci psal a psal ne na rozvíření mysli ale na poučení. On ctitel bývalých Templářů (zednářů pod křížem), Coly di Rienzi a novodobých Silvia Pellica, Mazziniho, Garibaldiho atd., pak zahloubal se v dějiny a poměry zednářstva a revolučních snah a vynášel z tůně svého hloubání i své všestranné sečtělosti poklady pro poučení jiných. Na něm se vyplnilo

o z mrtvých vstání Krista Pána, o neposkvrněném početí Panny Marie atd. Ovšem řečník „dokazuje“ při tom, jak jest církev „zpátečnická“. A jaká jest příprava na takové přednášky.

To se dělá jednoduše. Vezmou se dvě tři protikatolické knížky, vypíší se z toho nejšťavnatější útoky proti církvi a — je hotovo. Jak se brání brožurami sama církev proti nespravedlivým útokům, to řečník věděti nechce. Když ho církev volala, aby se poučil o článcích katolické víry a o Písmu sv. ze spisů katolických, nechtělo se mu do studia; tenkrát ho ty věci nezajímaly. Když mu však o naši církvi nechce říci něco brožura protikatolická, hned o šaležitosti katolické jeví veliký zájem, hned se stává — horlivým „boboslovem“ a plete se do vědy, o kterou dříve nestál. A prostý lid odchází z přednášky se slovy: „Panečku, teď se nám rozbřeslo; vždyť to povídá takový učený pán, tedy jest jistě na jeho řeči mnoho pravdy. Takové věci nám pan páter nikdy říci nesmí“. Na to si však tyto ubozí lidé nevzpomenou, že tomu učenému pánovi šlo víc o štvání než o poučení lidu; nevzpomenou si, že ani nejučenější člověk nemůže učeně hovořiti o všem a že přečtení několika nevěreckých a prolhaných brožurek nečiní ještě člověka odborným znalcem.

Nedávno se nadělalo plno hluku od lidí „pokrokových“ i u nás s myšlenkami německého učenice Delitsche, který svojí řečí chtěl poraziti katolický názor o Písmu sv. Hned vydána brožura o jeho názorech, hned se každý pokrovec zajímal o bibli. Ale žádný pokrokař nesdělil lidu, co proti názorům Delitschovým napsal český kněz — učenec Dr. Alois Musil. To raději naši „vlastenečtí“ pokrokaři chválili o překot učenice německého, než by si byli povšimli řádků českého odborníka, který si získal zvučné jméno i za hranicemi. Brzy nato vydal dr. Musil dílo „Od stvoření do potopy“, v němž důkladně své stanovisko k biblickým zprávám objasnil. A „pokrokoví“ páni o tom díle tolik pro vědu důležitém ani nehlesli. Bodejť by se chtěli něčemu učit od kněze! To budou raději na přednáškách dále proti biblickým pravdám štváti.

Nyní Dr. Musil podal světu nové výsledky svého bádání v zemích východních.

„Věstaňk čís. akademie pro vědy ve Vídni“ přináší širší obsah nejnovějšího díla prof. Dra. Musila o místopisu a dějinách severozápadní Arabie od nejstarších dob až do zániku Omajjovců (750). Pojednáno v něm o přečetných záhadách biblických na př. o poloze horry Sinaj, o stycích Mojžíše s Madianity, obchodních cestách, o významu královny ze Sáby, o vzniku křesťanství v oněch kontinách, o příčinách náhlého rozšíření se islamu atd. Orientalista německý známý Th. Noldeke píše ve svém posudku o tomto díle: „Svým vědeckým ostrovtipem a svou odvahou nám otevřel Musil zcela nové světy, ba možno říci dobyl“.

— „musí člověk sám v sobě se propracovat i leccos přebíjovat, aby mohl býti učitelem jiných.“ Mnozí mi řekli, „divíme se, co toho Sladomel o revoluci a zednářích napsal a taková díla.“ Nu základ k tomu mu poskytla jeho sečtělost a studia z rozvířeného mládí. V tom měl zátiší své a v tom i klidné třeba, když už se blížila půlnoc, usnul a třebaš také i při tom nevěděl, zda ráno bude snít. Stál sic tehdy, on ctitel všech, jež jsem vyjmenoval a mimo ně i Bonaparta, na straně opáčné směrům a intencím, k vůli nimž jeho spisy o zednářstvu a revoluci byly vydány, ale za to je tím pravdivější to, co tam napsal, poněvadž se může říci, že k tomu pravému poznání došel i studiem spisů a dokladů právě z té opáčné a řecké, protivné strany. K tomu přesvědčení, jež ve svých spisech uložil, propracoval se náležitě. Dle své povahy o jiném psáti nemohl, leč o poesii nebo o revoluci a o tom, co revoluce podporuje — o zednářstvu. Ale pak, když o tomto posledním psal — psal spravedlivě. A když uvážíme jeho studia o zjevech poesie staroindické (ukázky vyšly ve „Vlasti“), musíme se obdivovati tomu, kam až se Sladomel dovedl zahloubati a co všechno musel prostudovati, aby i odtud vynášel perly v naši českou literaturu. A on, čím se právě obíral, v tom žil plně a všestranně. Pracoval o zednářích a tu se stalo, že na toto thema přišel i ve svých kázáních jinak dosti populárních. Tím, čeho mysl plna, prokmitne i slovo třeba tam, kde to je i nepřipadné. Často — často zavádil slatinský farář v kázáních o zednářích. Až z toho vyplynul komický důsledek. Jeden zedník se po jednom pouťovním kázání „slatinského“, v němž to také na zednáře došlo, připomáz a pak křičel: „Já nevím, co ten slatinský pán, je to jináč hodnej člověk, já nevím, co má pořád proti nám zedníkům, proč pak nekáže jednou taky proti tesatům a pokrejavačům!“

Nu ano, ano má každý své nadání i svého koníčka. Je známo o bývalém slatinském a jeniovickém faráři Šimerkovi, kterého i bratři Weyrové prohlásili za jednoho z nejpřednějších matematiků českých, že pravdy Boží dokazoval matematikou

Ale otevřel ty nové světy pro naše pokrokaře? I ne; ti jeho díla čísti nebudou. Pokrokové listy ze samé „vlastenecké hrdosti“ ani slovem se nezmínily o vědeckém triumfu svého krajana. Než by sdělili s lidem něco o tom, co katolický učenec na namáhavých výzkumných cestách očitě seznal, raději uveřejní přednášku některého mladíka-socialisty, který „studoval“ biblické záhady ze dvou brožurek doma za pecí.

Nyní vrátil se z výzkumných cest po Palestýně jiný český kněz, dr. Jan Hejčl. Již před svým návratem zaslal do „Čecha“ některé učené články, ale v listech pokrokových bylo ticho tichoucí. A až vydá na základě svého zkoumání větší dílo, bude ticho zas. Pokrokaři se už postarají, aby se lid dovídal o bibli od protikatolických nedouků a o díle Hejčlově budou mlčet. Máme to pěknou osvětu! Místo co by se mělo šířiti vzdělání pravé, slídí se neunavně, čím by bylo možno církev pokáleti. Jak je vidět, není vzdělání jako vzdělání. Jedno vzdělání vede k ryzí pravdě, druhé k fanatické zlobě proti katolictvu. Učenec dr. Musil věří s církvi dále, věří, že bible jest dílem Božím, ale osmnáctiletý socialista, který sotva pětáti dovede, bez dlouhého přemýšlení řekne, že se „přesvědčil“, jak bible klame. — Lide český, prohlédni konečně falešnou hru, kterou tropí mezi tebou nepřátelé naší víry!

(3) **Naše odpověď panu J. Svozilovi.** Bráníte, pane, svoji přednášku proti našemu dopisovateli z České Třebové. Dovolte, abychom tak trochu Vaši obranu rozebrali. Vykládáte sám smysl své přednášky v Čes. Třebové. A v tom výkladu pronášíte slova: „Hus se vzepřel proti absolutismu, vzepřel se proti nesvobodě svědomí. Žádal přesvědčení, poučení, ne víru na povel. Jdeme-li důsledně jeho cestou, musíme dojíti k charakternímu boji proti veškerému absolutismu, proti sociální nespravedlnosti, za svobodu školy a oddělení církve od státu, stejně jako za politické svobody, tedy na př. rovné hlasovací právo“.

Na tohle odpovídáme, že by ovšem každý novohusita rád Husa přebarvil na člověka současných svobodomyslných zásad, ale muže takového, který holdoval zásadám nynějších liberálů a pokrokovců. Ale proti pravdě těžko bojovati. Jak se Hus vzepřel proti nesvobodě svědomí, jak nezádal víru na povel, o tom nejlépe nás poučují vlastní slova Husova. Hus totiž napsal, že kacíři (to jest „svobodomyslní“ křesťané), kteří by po napomenutí od svých bludů ustoupiti nechtěli, na hrdle mají býti trestáni. Jinde: „Bude-li na mne kacířství (to jest svobodomyslné vykládání křesťanské víry) dovedeno, neodmluvám jako kacíř utrpěti.“ — Napsal, že zjevní kacíři násilně mají se k víře přidržovati a že dovoleno jest víry hájiti mečem, k tomu jsou zvláště knížata světská povolána, aby tak činila. Páni mají dle Husa také povinnost, aby pudili poddané k ctnostnému životu světskou mocí. Velmo-

a fysikou — a lidé mu prý nerozuměli, když poukazoval, jaké síly dal Pán Bůh živlům a jak se všech může používat ve prospěch člověčenstva. „Přijde doba“, věstil v Jenšovicích Šimerka, „kdy budeme topit naším potokem“ — a lidé mysleli, že to není v jeho hlavě v pořádku.

V poměrech pro ně nepříhodných hynou nám předčasné mnohé dobré síly. A největší svízel, největší utrpení je to, když mnohý v působení svém je duchem o řadu let napřed, a myslí to dobře, ale v okolí svém nenalézá porozumění. Takovým lidem sluší jiné okolí a místo, kde by naši vzpruhy, nadnesení nad poměry a ne příležitost k zapadnutí. Anebo k předčasnému zániku v té chvíli, když by člověk nadaný přebíjovav všechny rozpory v nitru i v duši mohl pak rozsévati kolem sebe květy a jen květy ve prospěch svatých našich ideálů. Tu platí: i my, bohužel, necháváme talenty zapadat na místě, abychom je sjednotili a nadzvědali všechny stejně ku zdaru našich společných povznesených zájmů. Dalo by se v tomto ohledu mnoho a ještě trpěho vypověděti. Dnes z našich talentů mají prospěch jednotlivci daleko méně však to, co u nás má býti na prvním místě — totiž ty vyšší a světější naše cíle.

Sladomel byl chud v mládí, chud ve studiích — chudý jako kněz — „a jako chudý i zemřel.“ Malé jeho úspory pohltila zdlouhavá nemoc. Pohřben byl za velkého účastenství kněžstva (bylo duchovních na 30) a přífařenců. A přec „byl to“, jak mi sdělil jeden z účastníků, „pohřeb smutný.“ Bylo všem Sladomela líto.

V mé duši zpráva o jeho úmrtí a o jeho pohřbu, když jsem se ho nemohl zúčastniti osobně, vyvolala aspoň tuto vzpomínku, kterou tobě, milý příteli a soudruhu, kladu na hrob jako opozdžený sic, ale přece ještě svěží květek. Z toho pak, co jsi svou snahou a svými spisy zasel, nechť zkvétají nové a další květy! Ku konci podotýkám, že větš a zevrubnější výčet jeho spisů přinesly jiné listy — s nimiž ani nikdy ve styku nestál — než ty naše. Proč se to stalo, nevím. — Po boji kěž odpočívá náš diecéšan — spisovatel zasloužilý — v pokoji — — —

žům příslušní lidé pobloudivé nutiti k přijímání těla Páně; Hus bránil tuto strohou, nesvobodomyšlnou zásadu i tehdy, když katolíci namítali, že násilné nucení k účasti při obřadech církevních nepotká se s výsledkem zdárným. Pomíjejíce jiná bezohledná slova Husova proti „svobodomyšlným“ křesťanům, tážeme se prostě pana Svozila, zda zásady tuto uvedené bojují proti nesvobodě svědomí; tážeme se, zda Hus žádal uvedenými zásadami za přesvědčení a nikoli za víru na povel. Kdyby napsal nynější katolík, že má býti kacíř (to jest dle vlastní vůle věřící křesťan) popraven, že se má policejně hnáti k přijímání těla Páně, co by činil pokrokový tábor? Spustil by s listy židovskými povyk proti katolickému tyranství, až by uši zaléhaly. Tážeme se, zda ony proslovené zásady Husovy vedou jeho následovníky k tomu, aby bojovali za oddělení církve od státu? Hus naopak svými názory spojením církve se státem chtěl utužiti víc než jak církev naše za jeho věku činila. Jestliže tedy vytýkáte církvi, že jest původkyní učení o vládách z „Boží milosti“ a že tím učením podporuje církevně světský absolutismus, měl byste proti Husovi obrátiti své výtky dvojnásobně. Že si pro své vlastní jednání vybral Hus pravidla poněkud výjimečná, odporující pravidlům psaným, to jest ovšem obecně známo.

Ten „církevní absolutismus“ máte při svém výkladu v ústech často. Prý jste poukazyval ve své přednášce na to, kam církev zatahla „neomylnost“, absolutismus a „prostřednictví Boží“. Povíme Vám něco o tom, co jste při této příležitosti rozhodně zamlčel. Že církev prohlásila své články víry za neomylné, které se dle zvláste jednotlivců každou chvíli měniti nemohou, neupadla do tak ubohých duchovních poblouzení jako na př. Hus, kališníci a Táboři. Většinu článků, pro něž Hus byl odsouzen, nechťeli by za své zásady přijati ani nejhorlivější novohusité; vždyť vědí dobře, že by se jim i nestranný evangelík musil smáti. Proto se novohusitští řečníci opatrně vyhýbají kritice článků, pro něž Hus byl odsouzen. Kališníci hájili přímo vášnivě svoji zásadu, že se musí Svátost podávati pod obojí i nemluvněti hned po křtu. Bylo to pokrokové a rozumné? Táboři fanaticky hlásali, že již nadchází den posledního soudu, brojili proti vyššímu vzdělání jako proti věci pohanské i proti církevnímu umění. Dle nich každý jest zlořečený, kterýž mezi svému zbraňuje od pomsty a od vylévání krve protivníků zákona Kristova; ale „má ruce své omýti a v krvi jich posvětit“. Kdo v boji zahyne, tu chvíli bude v království Božím. A že to tábořské „slovo Kristovo“ bylo odstrašujícím příkladem náboženského šílenství, o tom není nyní sporu ani mezi znateli nám nepřátelskými. Že tedy církev, hájíc svoji neomylnost, do tak nešťastných bludů nezabředla, jest pro ni jen ctí. A ten katolický absolutismus? Pane Svozile, nevíte o tom nic, co hříchů do nebe volajících napáchal se absolutismus husitský? Dějiny nám ukazují, jak inkvisice kališná odpravuje bez milosrdenství Táboře a jak zase inkvisice tábořská upaluje a topí sta kněží kališných. Vidíme, jak voje husitské upalují sta kněží katolických ve smolných sudech, na hranicích, jak inkvisice kališná mučí nemilosrdně České bratry a pravidla pro stíhání jich vydává. O tom se, pane Svozile, při svých přednáškách nikdy nezminíte.

Divíme se také, jak jako katecheta vzdělával jste se v náboženství, které jste měl dle svého slibu hájiti. Vyprávíte o našem dopisovatelci: „Neví ani, že Kristus nezaložil žádné církve a dokonce už ne katolické.“ A za to ho litujete. Pane Svozile, takhle znáte Písmo? Kristus přece pravil sv. Petrovi: „Ty jsi Petr (skála), a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné nepřemohou ji.“ Kristus i jinak častěji mluví o své církvi a nadto ještě na zemi jí dal zřízení. Představil jí dvanáct apoštolů se sv. Petrem v čele, dal jim moc kázati, křtiti, hříchů odpouštěti, říditi a spravovati církev; dal jim moc rozkazovati ku prospěchu věřících. Proto také svatí apoštolové o církvi Kristem založené častěji mluví. Sv. Pavel píše, že Bůh Krista dal, „aby byl hlavou nade vši církví, kteráž jest tělo jeho“, že „Kristus jest hlava těla církve“, atd. Sám israelita by se musil pozastaviti nad tím, jak špatně bývalý p. katecheta Svozil zná Písmo, jemuž měl vyučovati. A že by Kristus církve nezaložil, v tom Vám bude odporovati důrazně zvláště kde který evangelík. — V příštím čísle na shledanou! Jest totiž potřeba, aby se ještě lépe vědělo, že p. Svozil neodpadl od církve proto, že její učení dobře poznal, ale z té příčiny, že se o ní „ponořoval“ od našich nepřátel a že místo hlubšího studia přetrhl pásku s církvi jej spojující zcela lehkomyslně, bez vážného a nestranného přemýšlení. Ostatně poukážeme na to, že pan Svozil zúmyslně jedná proti svému lepšímu přesvědčení.

(3) **Naše odpověď realistům.** Jsme rádi, že konečně i „Čas“ dal se do rozhovoru

o soustavném balamcení českého lidu a že se nám podařilo tento „realistický“ list vyvolati z pohodlného zákoutí, v němž si hověl přes časté naše výzvy. „Čas“ z nouze hledí svým čtenářům namluviti, že pan Horálek omyl svůj doznal a doznal prý veřejně. Na to odpovídáme, že p. Horálek promluvil teprve tehdy, když k tomu byl několikrát našim naléháním mravně přinucen a že se k omylu nepřiznává; hledí spíše Lžipogia sofisticky vykroutiti. A téhož pamfletáře Lžipogia zastává se proti Dru. Kalouskovi sama redakce evangelického listu „Hlas z Siona“. Tak dopadá ta evangelická touha po pravdě. Tak dopadá praktické následování Husa: „Pravdu, braň pravdu až do smrti!“ Že by byl „Čas“ a „Naše Doba“ o spisku Lžipogiově v posledních letech šíře referovaly, o tom Obnova pranic nevěděla a nemohla tedy nijak takové faktum zúmyslně zamlčovati. Na všechny naše výtky aspoň byl „Čas“ zticha. Stalo se tak tedy asi v letech dřívějších, což tímto veřejně konstatujeme. Ale to nestačilo. Vždyť právě v posledních letech nalezal Lžipogius úžasného rozšíření a tu pravdymilovný tisk měl rozhodnou povinnost po našich častých dotazech něco dodatečně promluvití proti pokračování v bezcitném mrzačení českých mozků. „Čas“ praví: „Z lidí kritických a vědecky vzdělaných nikdo toho padělků dávno neuznává jakožto pramene“. Souhlasíme; ale při tom znovu tvrdíme, že prostí novohusité chtějí se poučiti o Husovi, krmili se výhradně tímto pamfletem do dnešního dne, třeba že se nakladatelé po našem protestu neodvážili Lžipogia tolik vychvalovati.

Po Horálkovi, po řeči Dra Kalonska putovalo mezi prostý lid ještě dvojí vydání tohoto nehezkého pamfletu. A dle toho pamfletu se přednášelo dále i od intelligentů. Nad to právě po přednášce Kalouskové v intelligentním časopise „Máji“ vychvaloval se ten ohlupující spisek do nebe. Proti „Máji“ bojovalo se pokrokovými listy dost a dost, ale vychvalování podvodného spisku mu pokrokáři odpustili, poněvadž jest ten pamflet protikatolický. A nejedná se tu jen o podvržení Lžipogiovu, jedná se o soustavné ohlupování českého lidu podvodnými spisky v tisku, jež vydává zvláště sociální demokracie a které jsme nejednou jmenovali. „Čas“ hovoří chytře jen o Lžipogiovi, o ostatních podvodných brožurách, na něž jsme minule poukázali, opatrně mlčí. Že si netroufá okřiknouti bezcitné řádění socialistického tisku, to si dovedeme lehce vysvětliti u pokorného služebníka sociální demokracie; pokorný služebník „Času“ slouží socialistům jako starověký nevolník a i když utrží od nich šlehnutí karabáčem, ránu zcela nespravedlivou, hájí se jako uctivý robotník u milostivé vrchnosti. Kdyby tak posvítíl „Čas“ dle spravedlnosti na soustavné lhaní a podvody socialistického tisku, jak se sluší a jak povinnost z lásky k pokroku káže! Tu by mu ukázali soudruzi, zač je toho loket. Socialistická kletba jest kletbou nejhorší a „Čas“ udržuje se jen potud, pokud bude věrně posluhovati v socialistické kuchyni.

Ale největší, ano drzoná nepravdou „Času“ jsou slova následující: „Obnova troufá si vytýkat lidem pokrokovým, že svých omylů neodvolávají? Není jediného příkladu, že by v řadách realistických něco podobného se bylo stalo; je to jednoduše vyloučeno, je to nemožné.“

Prosíme, aby si naše veřejnost těchto slov dobře povšimla. Prosíme už předem všechny lidi dobré vůle, kteří čtou i Čas i Obnovu, aby se trochu zahleděli do dnů minulých. Když jsme dříve dokazovali makavými doklady, jak jest tisk realistický a socialistický zúmyslně prohaný a nepoctivý, „Čas“ aspoň chytře mlčel nebo hleděl si pomoci advokátskou poznámkou. Nyní se hněvem necítí a odvažuje se tvrditi, že je jednoduše nemožno, aby realisté svých omylů neodvolali. Máme tedy úhoře v sítí a přístě „realistickým“, frázovitým lyrikům na tuhle obranu odpovíme věcně, opravdu realisticky. Dojde i na pravdu o jiných útocích ve článku „Času“ obsažených. Jen prosíme celou českou veřejnost, aby pilně sledovala další polemiku, jak se bude jeviti i v „Čase“ i v „Obnově“.

Politický přehled.

Ohledně zřízení čes. učitelského ústavu v Polské Ostravě a tím odstranění čes. poboček z Opavy nastal i ve straně mladočeské rozpor. Jedni označují rozhodnutí ministerské jako vymoženost a druzí zcela právem spatřují v tom odkopnutí národa Českého. — Velmi činným v této době parlamentních prázdnin jest stálý živnostenský výbor ve Vídni. Ve výboru tomto přijata také závazná zkuška mistrovská. — Anglický král Eduard VII. byl v Idu návštěvou u císaře Františka Josefa I. Maďaři neustávají v odporu. Místozupa-

nové prohlásili, že v odporu neustanou. Na-proti tomu uherská vláda chystá se použití ostrých prostředků proti obecním úředníkům, kteří staví se proti přijímání daní a proti dobrovolnému odvádění brančů. Biskup Dessenfy napomíná věřící, aby hleděli najíti cestu ke shodě s králem a národem. Maďari přáli by si ovšem zavedení všeobecného volebního práva, ale dávají si zase pověstné maďarské výjimky, aby totéž právo volební náleželo jen tomu, kdo umí maďarsky. Známa to maďarská svobodomyšlnost.

Lid norský při všeobecném hlasování vyslovil se až na pranepatný počet pro úplnou rozlučku se Švédskem. Tím konečně provedeno bude úplné odtržení Norska od Švédska.

V Rusku dosud se ohlašují na různých místech nepokoje. Propracování Bulyginova návrhu jest prý už skončeno; ústava prohlášena bude uzději. Rozšiřují se i pověsti, že se car vzdá trůnu ve prospěch svého nezletilého syna Alexeje.

Za mírových konferencí trvá sice v Mandžursku příměří, ale Japonci jsou prý stále činní v okolí ostrova Sachalinu, na němž počínají si již jako doma. Jednání o mír v Portsmouth vede přece aspoň k částečnému výsledku. Ruští a japonští delegáti dohodli se, aby se v Koreji uplatnil vliv Japonska; Rusko jest ochotno vykliditi Mandžursko, postoupiti tu svá nabytá práva a výsady, jakož i vzdáti se mandžurské dráhy až po Chabin. Rusko však rozhodně zamítlo požadavky japonské: odstoupení Sachalinu, poskytnutí válečné náhrady, omezení stavu ruského válečného loďstva ve východní Asii a a vydání lodí ruských z neutrálních přístavů. Tím naděje na skončení války jest malá.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady Královéhradecké dne 14. t. m. usneseno: Dodávka uhlí pro vytápění budovy obecních a měšťanských škol zadá se fmě. F. V. Fiala na Pražském Předměstí. — Žádosti společenstva hostinských za poskytnutí 6%, slevy z dávek z piva vyhověno nebylo, ješto vybírání dávek té pronajato jest Právovarnému měšťanstvu. — Nabídka manželů Chrudimských, aby obec koupila dům č. p. 114. pánů Bratří Červinkových a pak vyměnila jej s nimi za dům č. p. 171. na sv. Janském náměstí, přijata nebyla. — Vyhláší se, že dražba na nový pronájem louky na rybníku Temešváreckém na nové šestileté konati se bude dne 26. září 1908. — C. k. okresní hejtmanstvím předložená k vyjádření žádost pana Fr. Hlávky za udělení koncesse hostinské a výtepnické v č. p. 328. postoupí se živnostenskému odboru. — C. k. okresní hejtmanství se požádá, aby předsedávalo kolaudaci veškerých prací ve farní budově v Lochenicích rozpočtem povolených. — Dodání nových železných kamen do budovy c. k. vyšší realky zadáno bylo fmě H. Heim v Praze za K 160.25 — a natření plechové krytiny na střeše divadla p. Frant. Hlávky. — Schválena byla technickou kancelář navrhovaná změna úpravy lavic v obecné škole chlapčské. — Výměna prohláší krytiny tímav v domě č. p. 62. zadána byla p. Neumanovi, klempíři zde. — Vzato bylo na vědomí udělení c. k. okresního hejtmanství, že c. k. místodržitelství povolilo městskému důchodnímu remuneraci K 400.— z fondu Matice špitálské. — Udělena byl příspěvek na pohřeb zdejší chudé příslušnice, zvýšena byla jedna podpora na rok a poukázány byly některé účty k výplatě.

Osobní. Rada zemského soudu p. Karel Rotter v Hradci Králové přezazen k zemskému soudu v Praze. — Prozatímní správce sochařské a kamenické školy v Hořicích prof. Václav Weinzeiti byl jmenován ředitelem téže školy. — Ministr kultu a vyučování jmenoval p. K. Buchtelu, c. k. finančního radu zem. fin. ředitelství v Praze, konservátorem I. sekce c. k. centrální komise pro polit. okresy: Broumov, Král. Hradec, Král. Dvůr n. L., Landškronek, Náchod, Nové Město n. M., Nová Paka, Pardubice, Rychnov n. Kn. a Žamberk.

Městské sady a stromoradi. Oběti, které Hradec Králové na okrášení města a jeho okolí přinášejí, jsou veliké. Každý obyvatel dobré vůle jest vděčen těm pánům, kteří svým hlasováním ve prospěch této věci působili. Vždyť všechny naše smysly těží ze stromů a keřů ve městě a okolí pěstovaných a člověk tělesně i duševně okřeje v jejich blízkosti. Proto každý velice se prohřešuje na obyvatelstvu města, kdo jakýmkoliv způsobem k ničení jmenovaného rostlinstva dává podnět. Nebyvá toho sice od jednotlivců mnoho, avšak jako že jen s kapek povstaly veliké povodně, které celou krajinu spustily, tak také denně jen několik listů, proutků, květů, jen několik řezů, bodů, úderů a j. činí v krátké době z nákladného sadu poušť. — Starý pán s několika ohlařečky chce poukřáti v čistém vzduchu ve městském sadě. Zajde tam, usadí se na lávku a chlapčkové pobíhají za jeho dozoru po stezkách, házejí po sobě pískem, nadbíhá jeden druhému přes trávník, ba i mezi křovinami se prodírají; starý pán má z těch capartů radost, a — „Výstraha“ mu visí nad hlavou. Jindy chlapčkové opatření zelenými sítkami honí se za motýlky, otloukají květinové skupiny a zároveň otupují pohledem na utřáhaného motýlka naproti bolestem svých spolumístů. Upozorně-li takového opatrovníka na to, co děti vyvádějí, omíluje je, že jim přece musí dopřáti nějakou radost. Jiný vyho-

vaje přáním dítě: tu láme jednou „koně“, tam druhou „oprac“, onde třetímu „blů“ — dře ubohé keře — bez nože. Chůva s dítětem v kočárku uložena a jinými dvěma po stranách ubírá se do stromů. Začnou lavičku. Chůva ukládá větvičky, lístky, květy, klade před malíčky, aby se nerozpáskalo. Ohlapeček motýčkou a ryčkem kypří řádu kolem lávky, dělá dolíky, „studně“, „příkopy“, „hráze“, dřevátko pak rozmělněnou semí snáší na lávku, kde „krupič“ od monky odděluje a ještě jiné „vaření“ a „kupecké zboží“ sem snáší. Za chvíli se malíčky v kočárku rozpláče, chůva se zdvihne a děti s ní. Když se malíčky utiší, popojedou k lávce jiné, kde se samostatně jejich opakuje. Jak lávka a její okolí vyhlídí po jejich odchodu, o to se chůva nestará. Poukazuje na to, řeknou Vám hned, že jste mrzout, který malým dětem něčeho nedopřeje. Kde prý si mají ty ubohé děti pohrát? Máme za to, že by si ubohé děti také děti pohrály bez děláni škody. Vidět v síle doma v pokoji maminka také uedovoluje dětičkám zatloukat hřebíčky do blazeného nábytku, rostloukat ublí stříbrnou lžící na její vykládané podnožce a pod. A jsou to přece její děti, jsou to její věci. Ano, ti a taková lidé hned se dovolávají nápravy, když před jich domem s kropením se opozdili, tu hned zdraví obyvatelstva ohroženo. — Když pro různé překážky nebylo lze odklidit tu neb onde nahromaděný rum v ulici neb na náměstí, na němž vítr ehasil svítilnu, hned se obci vytýká, že nebývá o bezpečnost pozdních chodců dostatečně postaráno. Avšak sklouznete-li uob klopýtnete na chodníku, kde dětičky nanosily hlíny, kusů cihel a kamení, tu lesky mlčíte; vždyť prý není místa, kde by si děti pohrály. Připouštíme, že by snad mělo býti upraveno několik vhodných míst v obecních sadech pro hry malíčků, avšak toho budeme se dovolávat stále, aby proti škůdcům obecního a spolu obecného majetku přispějí se nastupovalo. Poškozené stromy a křoví, podmárané dvře a zdi, znečištěné stezky a chodníky atd. volají po nápravě! Nepomůže-li těchto několik upřímně míněných slov, budeme nuceni podati veřejnosti jména těch, kteří lhotejně přibíhají k tomu když se za jejich přítomnosti zbytečně a svévolně kazí a ničí to, co má býti ozdobou a chloubou města.

Výlet na Kunětickou horu pořádá v neděli dne 20. t. m. místní odbor českoslovanské obchodnické besedy. Odjezd vlakem v 1 hod. 9 minut odpo. do Stěblové, odtud pěšky; cyklisté vyjedou v 1 hod. odpo. od hostince „U české koruny“. Hosté vítáni!

Dodatky k vyvlastňovacímu řízení a k politické oběhance u Hradce Králové. V katastrální obci Hradci Krá. komisi konstatovaná potřeba zachování volného odpadu vody z potoka Piletického do regulovaného řečiště labského jakož i potřeba zamezení vnikání spáčených valkých vod do nížin, nacházejících se u vyústění potoka tohoto do Labu, se uznává. — Za zrušenou cestu mezi km 158-6 až 158-1 na pravém břehu zřídí se nová. Blíže km 158-0 bude pravý břeh upraven tak, aby i v budoucnosti umožněno bylo dobývání písku, v této labské trati provozované. — Vyústění kanálu z měst. jatek v km 158-2 bude zachováno. — Sklon bráze, sousedící s důstoj. parkem, oseje se travou. — Upravený břeh u důstoj. parku nebude veřejně přístupný. — Bude o to postaráno, aby důstojnický park při provádění projektovaných prací nebyl nijak poškozen. — Žádání přeložení městské betonové stoky pod nový jez jest již v projektu obsaženo. Proti zvětšení této stoky na průtočnou plochu 1,8^a není námitek; náklad nese obec sama.

Hradec Králové bez vojska. Ve čtvrtek 17. t. m. odešel z Hradce Král. 43. pluk, aby se účastnil císař. manévru; téhož dne vyjeli odtud i dělostřelci. Den před tím za týma dělelem opustily Hradec oddíly 98. pěšího pluku spolu se 36. pěš. plukem z Josefova do Hradce v úterý přibývším. Praporey 18. pěš. pluku byly až dosud ve vojen. táboře u Nov. Benátek. — Se studentstvem, vojákem a pak s učiteli, důstojníky a jich rodinami a jinými, kteří mimo Hradec tráví dni letního odpočinku, již z Hradce Král. zmizelo na 4000 obyvatelů. Nejvíce cítí to různí živnostníci.

Nový časopis. Naše Obrana, politicko-národohospodářský čtrnáctidenník, počal dnem 15. srpna vycházeti v Hradci Králové.

Lev na jeptice byl zvláště na Orlici dne 16. t. m. vydatný. Úplněk schoval se za obláčky, tak že k svítlnám a loučím lovců přilétala celá mračna drobného toho hmyzu.

Z Horního Černilova. Malá osada naše, as 8 km východně od Černilova vzdálená, kráčí pomalu, ale vytrvale v před. Před 3 roky postavili jsme si v osadě křtí, který zde dříve nebyval a nyní opět máme nový zvonec poledníček, jehož jsme až dosud bohužel neměli. Zvonec, ač malý, vyniká jasným, zvukným hlasem, takže poměrně k jeho velikosti jest jej dosti daleko slyšeti. Slechetsnému dárce jeho p. Karlu Adamcovi, staviteli věžních hodin v Čáslavi, vzdáváme tímto nejhlubší, srdečný dík. Nemenším díkem jsme zavázáni svému duchovnímu správci vldp. děkanu Černilovskému J. Seidlovi, na jehož přimluvu zvonec onen jsme dostali, a jež sám také posvětil. Blahoaklonnost a ochota našeho duchovního otce nalezne aspoň v dětině dáváte odplaty, byť snad skrovné.

Nešťastný kněz. Zapomenut zemřel v útavu pro choromyslné v Kosmonosích kněz diecése královéhradecké dp. Josef Havla. Gymnasium studoval v Králové Hradci, kdež bydlel v biskup. Borromaeu. Po studii theologických v Hradci Králové vysvěcen na kněze r. 1892, načež vstoupil do diecése vídeňské, kde byl kaplanem u sv. Brigitty ve Vídni. Tu pak zachvátila ho choromyslnost, již po dvouletém téměř pobytu v útavu jmenovaném podleh. Odpočívaj v pokojí!

Z Kestelce n. O. Schůze obecního výboru dne 14. července 1905 prohlášena za neplatnou a usnesení o koupi upáleniště mýna č. 158 za nezákonné.

Pocta knězi. Obec Ostrušná jmenovala vdp. Jana Tichého, bisk. vikáře a faráře v Ostrušně, za služby, jichž si o obec a zvelebení tamního chrámu Páně získal, v den jeho 40letého kněžského jubilea svým čestným občanem.

Z Chrudimě. Výbor pro odbornou výstavu krajinou v Chrudimě ku konci září odbyvanou koná pilně přípravy. Dle posud došlých přihlášek lze již nyní přelídati, že bude čestně obsazena. V poslední schůzi přijat návrh připojit k posavadním odborům též výstavu psů loveckých, blízka i přepychových, bude-li přihlášek dostatečný počet. Inzeráty pro výstavu katalog přijímají se již nyní. Jich výhodnost netřeba líčiti. Inzerát na celou stranu stojí jen 6 K, na půl strany 3 K a na čtvrt strany 1 K 50 h. Dotazy a potřebná vysvětlení vyřizují se obratem, a na požádání zasílají se programy a řady výstavní, jakož i listy přihlašovací.

Výstava drábože, králíků, holubů atd. v Hořicích. Spolek pro ochranu zvířat, pěstování drobného zvířectva hospodářského a chov ryb v Hořicích pořádá pod protektorátem městské rady a okresního výboru dne 8., 9. a 10. září 1905 velkou výstavu drábože, králíků, holubů a předmětů k chovu a ochraně jich sloužících. Po přání některých interestů prodloužena lhůta ku přihlášek do dne 30. srpna 1905; na posudji došlé přihlášky nebude bráno zřetelo. Přihlášky na výstavu a inzeráty pro katalog zasílány buďtež jednatelem M. Herzlíkovi. Krmít se bude masitým krmivem Fatiingrovým.

Z hospodyněské školy v Opočně. Veřejná zkouška a výstava prací chovaneck letního běhu hospodyněské při síni hospodářské školy v Opočně koná se v neděli, dne 27. srpna 1905. Zkouška počne o 10. hod. dop.; výstava prací otevřena bude od 9. hod. dop. do 3. hod. odp. v budově školy hospodářské.

Studentstvo hořické na prospěch Českých vídeňských. Občanstvo hořické podalo již nejednou důkaz, zvláště o poslední jubilejní matici slavnosti, že má úplné porozumění pro potřeby svého národa a že plně uznává ohromný význam a důležitost národních institucí pro národní záchranu mládeže naší z uzavřeného území. Jedna z těchto institucí, spolek „Komenský“, působí v nepřátelském nám Vídni. Vídeň, největší to české město, ukázalo již bezpočtykrát, že nedovede býti k nikomu tak krutým, bezohledným a nespravedlivým nepřitelem, jako k nám Čechům. To pocítilo v první řadě české školství ve Vídni prapodivným rozsudkem vídeňského soudu. Stát nám upěl právo proto na české školství ve Vídni, poněvadž velice dobře zná důležitost školství pro národ a tím zámýslné a vědomé přešel základní práva humanity. To co má býti avatou povinností státu, totiž starati se o školství české ve Vídni, stalo se téžkou dílohou spolku „Komenský“. Poněvadž „Komenský“ nemá dostatečných prostředků a většinou jen od chudých Čechů vídeňských je podporován, obrací se na Vás, abyse věnovali zde, kde sijete přece jenom šťastnější než oni, trochu času, sil a dobré vůle našim předním národním pionýrům — naší české krvi! Přes 50.000 českých dětí ve Vídni spíná k Vám ruce a prosí: „Pomozte nám, uchráňte nám jedinou českou školu — nedejte jí zaniknouti! Zřídte pro nás nové české obecné školy ve všech okresech!“ Podejte jim ruky pomocné! Každý čin pro ně vykonaný bude hřívnou dobře uloženou a celému našemu národu vyjde za skutky ty hvězda šťastnější budoucnosti! Hořické studentstvo uznávajíc důležitost a nezbytnost českých škol ve Vídni, jakož i služnou činnost spolku „Komenský“, uneslo se přiložit rukou svých k této posvátné práci národní. Z té příčiny uaneslo se hořické studentstvo s vědomím všech hořických spolků, zasvětili hořické posvěcení českému školství ve Vídni! Obraďme se tudíž jménem tisíců a tisíců českých dětí vídeňských na obětavě a uvědomělé obyvatele města i okresu hořického, by nás v této práci laskavě podporovali. V den 3. září t. r. o hořickém posvěcení svou přítomností na slavnosti národní podejme důkaz, jaké máme opravdové pochopení pro naše menšinové školství ve Vídni! Kdo trpícím pomáhá, koná nejen skutek milosrdnosti, ale v tomto případě i svoji národní povinnost! Na shledanou na posvěcenské slavnosti dne 3. září 1905. — Studentstvo hořické.

Slatinné lázně Velichovky u Josefova do 10 t. m. navštívilo 860 lázeňských hostů.

Hrab. Anenské slatinné lázně v Bělehradě v Čechách dnem 10. srpna 1905 čítaly hostů 1148 (bez hostů na letním pobytu a passantů.)

Všeobecná výstava drábože v Nov. Bydčově. Odbor zemědělského spolku pro chov drábože a ochranu ptactva v král. Českém pro N. Bydčov a okolí pořádá 11. a 12. listop. 1905 v N. Bydčově všeob. velkou výstavu drábože, slepic, kachen, krůt, hus, perliček, holubů, králíků a kanárů, spojenou s výstavami aquarií, terarií, sbírek entomologických, ptactva cizokrajného a ozdobného, krmné drábože, vajec všech druhů drábože, voškerých potřeb včelařských, výrobků z medu a vosku, mimo živá včelstva, výtvarné a řemeslné výrobky, které se chovu drábože, králíků (spracování koží na kožešiny, boty atd.) a včelařství týkají, jakož i literatury těchto odborů a pomůcek k ochráně ptactva. Vynikající předměty odměněny budou hotovými penězi, zlatými, stříbrnými a bronzovými medailonky státními, rady zemědělské, různých korporací, pořádajícího odboru, diplomy a čestnými dary. Přihlášky k výstavě přijímá a programy zašle jednatelem odboru.

Z Hořicích u Českých Skalce. (Sjezd rodáků.) Ve středu dne 9. t. m. pořádán byl v milém a úpravném místě zdejších sjezd rodáků z Hořic a nejbližšího okolí, svolaný hlavně p. K. Pichem, nyní v Praze usadlým. Hned v předvečer sešli se účastníci v místním hostinci p. Kašpara k vzájemnému uvítání,

v den sjezdu pak po mali vydali se romantickým údolím Brnic a Harcova do rozkošné Běluně. Odpoledne pořádán byl banket na síle hostince u Vitoušků (p. Janko), ve kterém brzy zavládla upřímná, nenucená zábava, zahájená vhodnými přípitky několika přítomných, jež účastníci s pocití upomínek plnými akklamovali. Mimo hosty, kteří byli na sjezd pozváni, účastnili se tohoto „sjezdu rodáků“ následující dámy a pánové: pí. Hellichová z Kuklen, K. Janků, říd. učitel z N. Města n. M., J. Tyš, obch. z Liberce, Tyš, nájemce Nár. domu v Trutnově, J. Vít, farář v Jeřichově, JUDr. V. Tyš v Čes. Skalici, MUDr. E. Rossa ve Vrajetě, MUDr. J. Kadaník v Malých Svatoňovicích, JUDr. Jirásek v Praze, A. Šimek, finanční rada v Karlíně, V. Vávra, ředitel gymnasia v Písečném, J. Remeš, řed. gymn. v Chrudimě, K. Pich, obch. v Praze, říd. uč. Mojíš z Holohlav, lékař V. Borůvka z Vinohrad, říd. uč. J. Chládek z B. Újezda, říd. uč. F. Moc z Náchoda, lesní K. Vídek z Čermné, stavitel Michálek ze Skalce, uč. Tyš z V. Dřevičky, kand. ing. Ruš, kand. prof. A. Rossa, uč. Rossa, uč. Chmelík, knihk. Langhammer z Kladka a j. Někteří z pozvaných omluvili se. Usneseno za 3 roky sejíti se na Hořicích opět. Druhého dne podniknuta byla na zvláštní pozvání vycházka do velkozávodu p. V. Dlaboly ve Chválkovicích, jehož zařízení každého mile překvapilo. V nádherně zařízené vile byli výletníci rodinou p. továrníkovou pohosteni malým občerstvením. V celku zdalil se sjezd rodáků a nebylo nikoho z účastníků, kdo by jeho průběhem nebyl spokojen. Nechtě tedy po 3 letech sejde se zdraví a spokojení všichni zase!

Sjezd studentstva v Kyšperku. Na 19., 20. a 21. srpna je ohlášeno na rozích v Kyšperku sjezd studentstva východních Čech, sdruženého v „Orličanu“. V neděli dne 20. t. m. o půl 10 hodin bude manifestační schůze, na které budou mluvit: redaktor Osvěty lidu Alois Hajn o požadavku 2. české university v Brně, dr. Štemberka, advokát, o práci menšinové, říd. učitel Hynek ze Slatiny u Žamberka o kulturní práci na českém venkově a kandidát inženýrství Hynek Vrbický z Kyšperka: boj studentstva proti klerikalismu. To je ten hlavní bod a účel celého sjezdu. Aby studentstvo vyvolávalo boj proti „klerikalismu“, to je nejmírněji řečeno nerozumné. Buď to má být boj proti věci a tou by dle srozumitelné češtiny bylo náboženství; tu pak můžeme říci předem, jak dopadne — vědí to všichni, kdo pomyslí, že ten boj proti náboženství katolickému se vede po celých už 19 století — marně! Buď to bude bo proti osobám, jimž se spílá klerikalů, pak sudme následovně: Každého nebylo nikdy nepřátelským studentstvu, mnohý z účastníků musí vyznati pravý opak. Boj věsti proti zbožnému lidu, jenž náboženství chová v srdci, jako něco nejsvětějšího, co ho v útrapách sil a ve smrti útěchy dodává, se bojovníkům nebude vypláceti; věsti boj proti těm „klerikalům“, kteří svého jméni užívají ke konání skutků lidumilých na př. ke zřizování chudobinců, nemocnic, sirotčinců, ústavů pro slepce, pro hluchoněmé, ústavení pro dívky pravě chudé, pracovní třídy — boj takový v očích všech soudných lidí bude směšný a v očích napadených zůstane s opovržením nepovšimnut. Není tedy boj ohlášeny pouhým máváním proti větru? Co vážné práce čeká mladou generaci v národě! Věsti lid k praktickému využití sil přírodních, aby práci si ulehčil, to je hodno posluchačů techniky; věsti lid k praktickému provádění hesla: Svůj k svému, pomoci zakládati družstva řemeslnická, aby zase mohly svítati řemeslům lepší časy, poraditi mu, jak by na př. mohlo ve svých dílnách použiti elektřiny, jak a kde by mohlo nakupovati společně a tudíž laciněji, kde a jak výrobky své dobýti — to je hodno těch, kteří jsou na vysokých školách; ale pomáhati v boji proti tomu náboženství, které vášně krotí, z dravců beránky tvoří, bojovati proti náboženství a těm, kdo je hlásají a studentstva nikdy ničím neubližili — to není šlechetné!

Pos nad dítě. Jistý občan kolínský ujal se opuštěného sirotka — šestého děvčete — a pečuje o ně jako o vlastní. Žádal však na obci, která je povinna o dítě se starati, denní příspěvek 40 h. Zajiště obnos nepatrný. Obec nabízela mu pouze 20 h. Došlo ku sporu, který dotčený občan provedl všemi instancemi a — prohrál. Nádatkem musel zaplatiti na 200 K soudních útrat. Ale sirotka si ponechal přece. — Před několika dny pošťákal psák téhož občana jistou ženu. Nestálo to téměř za řeč, ale bylo v pořádku, že dán byl psák na pozorování. Pozorovací stanice počítala za stravování psíka denně 60 h. A milý občan musel zaplatiti. Stojí tudíž stravování psíka třikrát tolik, jako stravování, šacení a školní potřeby dítěte!

Z Humpolce. Sjezd přátel hudby církevní vydal se jak náleží. Účastníci shromáždili se v pondělí večer v prostorné Sokolovně, kde uvítání byli nejprve předsedou diec. Cyrillské Jednoty vdp. Drem. J. Mrštíkem, arciděkanem z Chrudimě, pak děkanem domácím, vdp. Norbertem Benešem, načež následovala pěvecko-hudební zábava dle pečlivě voleného programu. Mezi přítomnými setkali jsme se nejen s předními osobnostmi města Humpolce, ale i s cizinci zvučného jména z Prahy, Kolína, Chrudimě, Hradce Králové, Golč. Jeníkova atd. Dostavili se mimo mnohé jiné: skladatelé Horůk, Zelinka, Winter, Říhovský, stavitel varhan Petr, docent círk. zpěvu Jurkovič atd. Duchovních zavítalo z blíзка i z daleka, až i z milé Moravenky asi 18. — Druhého dne byla v děkanském chrámu Páně nejprve promluva vlp. Milona Záruby, místního kaplana, a po ní pontifikální mše sv., kterou sloužil ndp. opat Želivský Salesius Roubíček. Již při písničkách, které před kázáním a po něm všechen lid v kostele zpíval, bylo patrné, že předcházel dobrý cvik ve zpěvu lidovém. Jest asi málo kostelů v Čechách, kde by lid — v Humpolci pravda že s pomocí horlivých členů sboru literát.

ského — dle přívuku a smyslu textu tak pěkně přednášel lidové písně duchovní, jako v děkaněm kostele Humpoleckém. Stálo to však neuvěřitelně mnoho a překážek nelekajícího se fidele káru p. O. Rychnovského mnoho práce, mnoho trpělivosti, mnoho vytrvalosti i také mnohou šetrnosti se zabráněnou umělostí jistých škiklounů, než tohoto utěšeného výsledku se dodělal. Nyní již obecenstvo samo posouditi dovede rozdíl mezi dřívějším a nyníjším přednesem zpěvu lidového a poznává, jak mnohem sličněji vypadá zpěv správně přednesený než ledajak bez porozumění a bez ducha odfikčený. — Ale i liturgický zpěv vynikl v Humpolci nad obyčejný stupeň dokonalosti. Napomáhají tam tomu výtečné varhany (stavené Riegrem opavským a opravené letos Petrem pražským), výborný varhaník (p. K. Nápravník, sestřinec p. fidele káru), hlavně však od p. fidele káru pečlivě se cvičený a obezřetně řízený sbor, zejména soprány a alty. Byla to pravá pochoutka naslouchati nejen zpěvu vícehlasému, ale i chorálně předneseným částkám mše sv.: introitu, gradualu, postcommunii a jemné hře na varhany. — Přidané ukázky rozličného druhu církv. skladeb vyzpívány byly s toutéž elegantní lehkostí a přesností, jako mše sv. sama. Mohutný dojem zůstalo čísel poslední: výše dotčeného p. K. Nápravníka osmihlasé „Kyrie“ a „Sanctus“. Po službách Božích uvítal v zasedací síni městské radnice, kde všechny přednášky a cvičby se konaly, starosta města a říšský poslanec, slov. pan Filip Bečvář vzletnými slovy účastníky sjezdu, pak následovaly dle programu poučné a postavě přednášky: p. J. Wintora, fíd. káru v Kolíně „O přednesu chorálu gregoriánského“ a p. V. Říhovského, učitele hudby na paedagogiu v Chrudimi „O předpisech církevní hudby“, mezi nimiž konal dp. docent Jurkovič, vicerektor bohosl. semináře v Hradci Králové, s účastníky cvičení v chorálu dle „Oltáře“, dle „Requiem“, upraveného od Wagnera a dle mše ke cti sv. Řehoře, vydané od benediktnů francouzských. — Odpoledne bylo pokračováno ve cvičbě chorálu, pak přednášel p. J. Maximovič, učitel v Golč. Jenkovic: „O přednosti a důležitosti chorálu proti hudbě pokleslé“ a ukázal drasticky na několika příkladech, jak sem tam na kůrech posud se zpívá a odpovídá. „O vícehlasém zpěvu, o hře na varhany a doprovodu chorálu“ přednesl několik pozoruhodných pokynů opět p. V. Říhovský. — Na věčnou (?) paměť byli pak všickni účastníci fotografováni. O 6. hodině měli jsme opět příležitost poslechnouti, co dovede udušmorná píle s lidem navštívit. V kostele zpívány české nešpory, střídavě od sboru liturgického na káru a od lidu v lodi. Po požehnání celý kostel zpíval „Anděl Páně“ dle „Oltáře“ a pak opět střídavě sbor a lid mimosl. české „Te Deum“ od Jos. Förstera. — Celou tu pobožnost u oltáře za četné přispěhy konal ndp. opat Želivský, jemuž asistoval vdp. Dr. Mrštík. — Koncertní „Regina coeli“ od O. Horníka ukázalo opět výslovnost sboru vícehlasého, jenž dle svědeckých znalostí ona dosti nesnadnou skladbu lépe zapěl, než sbor pražský o sjezdu mariánském. — Skvělé výkony nejen pěvecké, zejména dvojzpěv dam, ale i hudby nástrojové připravily opět příjemný večer účastníkům sjezdu a vybranému obecenstvu v Sokolovně. (Dokonč.)

Z Bohárny u Nechanic. (Svěcení hřbitovního kříže.) Na zdejší hřbitově opraven byl právě v těchto dnech mohutný a krásný kříž podobný kříži na pověstném Chlumu u Hradce Králové. Kříž ten bude dne 27. t. m. o 3. hod. odpol. znova slavnostně posvěcen. Akt svěcení vykoná a slavnostní kázání při tom prosloví vdp. Dr. František Šule, profesor hohosloví a konsistoriální rada z Hradce Králové.

Sdružení katolických českých zemědělců koná následující veřejné rolnické schůze: V neděli 20. srpna v Čepu u Třeboně a v Oboře u Kazňova o 2. hod. odpol.; v neděli 27. srpna v Dobré u Přibyslavě a Černově u Hor. Cerekve o 2. hod. odpol.; dne 10. září v Čertyni u Krumlova o 2. hod. odpol.; ve dny 8.—10. září v Sepekově a okolí na Milevsku; v neděli 17. září v St. Boleslavi a Šonově pod Dobruškou o 2. hod. odpol. Členové Sdružení platí 1 K členského příspěvku na rok a dostávají zdarma měsíční spolkový časopis „Selská Stráž“. Přihlášky členů i přihlášky o selské schůze přijímají v nepřítomnosti jednatele a pokladníka Sdružení Milo Záruby v Humpolci (po dobu od 10. srpna do 15. září) pp. Frant. Šafránek, rolník a předseda Sdružení v Dolním Městě p. Lipnice aneb Em. Jungr, redaktor „Selského Listu“ v Praze č. 200-II, kteří i veškeré dotazy u věci této vyřizují.

Rozmanitosti.

Angličtí žurnalisté o své první pentli do král. Českého. (Dle zpravodaje T.) Pokud jest známo a pokud dotčené žurnály zaslány byly do Prahy, sluší uvést, že vesměs velice pochvalně, ba lichotivě o král. Českém a českých psaly potud následovní po většině největší a velké žurnály anglické: „London Sphere“, „Times“, „Morningpost“, „The World“, „Freeman's Journal and National Press“, „Bristol Times“, „The Newspaper Owner“, „Aberdeen Journal“, „Liverpool Mercury“, „Newcastle Chronicle“, „Imperial Institute Journal“, „Western Daily Press“, „Bristol Times and Mirror“, „Weston-super-Mare Gazette“, „The Publishers Circular London“, dále přinesly obrázky z Čech, serií I. o Praze a Hradci Králové „Grafic“, „The Illustrated Journal“ v Londýně, „The Illustr. World“ v Dublině, „Family Ill. Pictures“ v Bringtonu. — Žurnály ty určeny pro Museum „Vocela“

do Hory Kutné pro věčnou památku. Posledně v „Pall Mall Gazette“ Mr. Darland (asi Mr. Kelley z Dublinu) napsal pěknou úvahu o Hradci Králové jako památku na českého dějepisu. Žurnalist a nadšením popiňuje dojem, jaký učinil naň pobled na „toto nádherné a velebné město staré archaeologie české, kamenné to museum staviteckého umění českého a polovice předešlého tisíciletí. Spisovatel podává malého průvodce turistovi anglickému (dle anglického spisku prof. Zelthamera, vydáním knihkup. a naklad. pana Holana v H. Kutné 1905) a pobádá upřímně k turistu do Čech vůbec. Hradci Králové líčí jako „město vzorného pořádku a krásné soupravy i pohodlí, přebohaté na pestré dojmy a zjevy milovníků tvorby stavitecké a upomínek historických, chvály čistoty a vkusnosti, ač starého rázu a nesouběžných, i námětů lichoběžných a zahrnutých, což vše doplňuje se parky moderními a budovami archaeologickými jako šperk pestrými drahokamy.“ Spisovatel nemá dosti výběr slov pro vyčtení krás chrámů kutnohorských, při čemž věnuje přepis z řečeného shora spisku o velechrámu sv. Barbory, k čemuž upíná stať pověstnou o zbožnosti a věrecké horlivosti českého lidu katolického, který ve svém jádru děkuje vlasteneckým kněžím českým jako učitelům náboženství, že řec, zpěv i mrav domácí i zeměský zachováni mu zůstaly.

Srdeční vady. Jeli světlost otvoru nebo branky srdeční menší než v pravidelném svalu, tak se musí sval srdeční více namáhati, má-li za jednu vteřinu protlačiti stejné množství krve jako pravidelným otvorem větším; z toho rovněž povstane hojnější přívod krve, zvýšená výživa a předužení svalu srdce. Vidíme tu moudrý a prozíravý zařízenou úkonost srdeční, jak z účinku většího břemene krevního, z nutné větší práce svalové sama se vyvinuje snaha přírody, přizpůsobiti tělesu úkolu přiměřeně zmohutněný sval, jehož rozmnožená síla vykonává nemocí přetíženu úlohu touže lehkostí a volností jako v stavu pravidelném. Rostou-li horšením se nemoci nároky porušené rovnováhy v ústrojí, přibývá také stále mohutnosti srdečního svalu, pokud tomu přírodní síly tělesného ústrojí stačí. Pokud je možné vyrovnání, přizpůsobení se, tedy příroda sama si vyrovnává důsledky skutečné vady organické, nedomykavosti nebo zúžení otvorů, takže není, kromě lékařů zřejmých želestů slyšitelných, žádných příznaků nemocnému obtížných nebo patrných a nemocný kolikrát po leta ani neví a necítí, že má srdeční vadu. Zmíněné přizpůsobení má však svoje přirozené meze; když už síly ústrojí nestačí na stále přibývajících nároky organické vady, přestává klidný, necitlivý, počasný průběh nemoci, dostavuje se porušený oběh krve a následky toho po celém těle, v ledvinách, játrech, plicích i dutinách životních, zhoubný průběh se urychlí a nemocný buď podlehe chorobě — náhle mrtvici, nebo prodělá celou řadu důsledných chorob až do vodnatelnosti. Organické vady srdeční jsou dosud dle nynějšího stavu lékařské vědy naprosto nevyhnutelné, ač včasou pomocí může se průběh protáhnouti a zjednatí úleva v obtížích choroby. Hlavně se tu o vědění včasné a účelné léčení vodou přede všemi léky, ač do nedávna platil všeobecný názor, že se vady srdeční pro léčbu vodou nehodí, jakoby voda ještě spíše chorobu zhoršila. Když srdeční vada již vyvinutá jest nezhoditelnou, hledme se uchrániti před nemocí, z níž se vada vyvinuje; zařídme svou životní správu tak, abychom nezavinili vznik nemoci původní, z níž vady srdeční povstávají. Tužme svoje tělo proti nachlazení a kostci, zvykejme si na dojem chladna, vystříhejme se všem nepřirozeným výstřednostem v požívání pokrmů a nápojů. Jenom takovým způsobem lze předejiti nevyhnutelným vadám srdečním.

Jubiläum odstranění copu. 30. července t. r. bylo tomu 100 let, kdy nařízením císaře Františka I. odstraněn byl cop z rakouské armády.

Nádherný hotel jest hotel „San Regis“ v Nov. Yorku, jenž v zařízení svém nemá podobného. Na př. vstupní-li host do „San Regis“, obdrží lístek, na němž musí vyplniti rubriky o žádané teplotě pokoje, vody v lázních atd. A co je nejdůležitější, každý host může si vybrati také určitý vzduch, který se potom zavádí do pokoje zvláštním potrubím. Je tu lesní vzduch, jaký kdo potřebuje nebo má rád. Ventilace v hotelu jest velkolepá, že není nikdy třeba otevřítí okna; v zimě se studený vzduch přicházející zvenčí již předem otepluje. Ceny pokojů odpovídají ovšem tomuto zařízení. Pokoj se salonem a koupelí stojí na jeden den 125 dolarů (800 K); přes to však jest prý hotel vždy úplně obsazen.

Velikost mořských vln. U příležitosti pozorování působnosti vln mořských na umělé stavby vodní vykonal americký major Gaillard velice zajímavá měření výšky, délky a trvání mořské vlny. Ve Velkém Oceánu popisuje vlnu 18.8 m výšky, 229 m délky a trvání 16 vteřin. V Atlantickém Oceánu byly vlny menšího rozsahu, ale za to rychlejší a více 12.9 m výšky, 277 m délky a za 11 vteřin trvání. V Indickém Oceánu udává velikost vln na 10 m výšky, 112 m délky a 7 1/2 m vteřin trvání. Čím plošší voda, tím menší jsou vlny, avšak kratší a rychlejší. Při hloubce vody 5 m zpozorovány vlny 4 m výšky, 66 m délky a 9 vteřin trvání.

Koňské maso podobá si při nyníjší drahotě masa hovězího, vepřového a telecího, která zejména ve Vídni a jině stává se citelnou, raziti cestu i do lepších domů. Spotřebou koňského masa zvláště ve Vídni začínají se obrátiti. Tam v posledních letech stoupl počet řezníků a uzenářů z koňského masem z 83 na 298. Do roka zabije se ve Vídni 26.000 koní. Kdyby však užívání masa koňského se všeobecnělo, nastane nedostatek jatečných koní a ceny masa koňského, které až do dnešního dne jsou o polovici nižší než ceny za jiné maso, značně se zvýší.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červenec 1905. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.445.004.33, vloženo během měsíce K 115.694.79, vybráno K 141.274.08, stav koncem měsíce K 1.419.425.04, stav příjtek počátkem měsíce K 1.344.261.25, přičteno K 112.619.05, splaceno K 95.249.04, stav koncem měsíce K 1.361.631.26, po-

čet účtů 2487, rezervní fondy K 124.568.99, závodní podíly K 67.678.81, pokladni obrát K 999 108.81.

Tržní zprávy

V Hradci Králové dne 12. srpna 1905 1 hl pšenice K 12.50—14.10, žito K 9.80—10.40, ječmene K 8.50—9.20, oves K 5.50—6.50, proso K 00.00—00.00, vike K 17.50—00.00, hrachu K 20.00—00.00, čočky K 28.00—00.00, jablek K 26.00—00.00, kroup K 20.00—40.00, bramborů K 3.20—0.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, rážáku K 00.00—00.00, máku K 34.00—00.00, lněného semene K 14.00—16.00, 10 kg žitných otrub K 10.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 10.00—00.00, 1 kg másla K 2.60—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.90—0.00, 1 kg tvarohu K 0.32—00.00, 1 vejce K 0.05—0.00, 1 kopa zelí K 3.00—4.00, 1 kopa kapusty K 4.00—4.40, 1 kopa salátu K 00.00—0.00, 1 hl cibule K 2.00—3.00, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—1.50, 1 pytel mrkve K 1.20—1.40, 1 hl jablek 0.00—00.00, 1 hl brambor 2.00—3.00, kopa okurek 0.60—1.20. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 12. měs. 1905 srpna odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 850, žito 308, ječmene 454, oves 494, čočky 15, vike 8, hrachu 6, olejky 15, máku —, jablek 0, kroup 0, jetelov. semínka růž. —, lněného semene 18. 2) Zeleniny: cerele 180 kop, kapusty 120 kop, cibule 200 hl, drobné zeleniny, 100 kop, mrkve 240 pytlů, okurek 550 kop, brambor 286 hl, zelí 280 kop. 3) Ovoce: třešně 0 beček, jablek — hl, brambor 85 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů 0 kusy, podvinčat 285 kusů, kůzlát — kusů.

(Zasláno.)

Řádná valná schůze
politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep.
bude pořádána v pondělí dne 21. srpna 1905.

o 1 hodině odpolední

v Adalbertinu v Hradci Králové.

Pořad:

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé schůze.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva o celkovém jmění družstva.
5. Volba nového výboru.
6. Volné návrhy, mezi nimiž návrh výboru, aby pořádány byly ročně 2 valné schůze, z nichž první v lednu by byla řádnou a v srpnu mimořádnou.

Václav Uhlíř,
předseda.

Pozn. Za nedostatečného počtu členů bude schůze zahájena o hodinu později.

Veletčná firma

Fr. Jelínek,
první východočeský odborný závod kávou
Slatiňany.

Buďte tak laskav a zašlete mi opět 5 kg perlovky pražené za 15 K. — Objednávka tato jest nejlepším důkazem, že jsem s dřívějšími zásilkami byl spokojen a tudíž neotálím Vaši ct. firmu všem, kteří sobě dobré a při tom laciné kávy přejí, doporučiti.

Ve věř účtě oddány

Fr. Jelínek,
farář v Nové Vsi u Albrechtic,
v Rak. Slezsku.

Listárna redakce.

J. Š. v Č. „Obnova“ zaplácena až do 31. prosince r. 1905. „Časové Úvahy“ až ročník X.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. velečestojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. Langhans

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Při rozsahu závodů, který dle prvních světových atelierů zařazen a opatřen úplným nejmodernějším komfortem s oborů techniky i pomůcek, provádí firma veškeré do oborů fotografie spadající práce v provedení čistě uměleckém při cenách nejpříznivějších.

Tableaux

Svatební skupiny

Zvětšení

v každém provedení (platinovém — pigmentu atd.) až do formátu 80x150 cm; vhodné dary při zvlášť levných cenách ku každé

příležitosti.

P. T. páni amatéři obaloucí se vyvoláním filmů a desek co nejspolehlivěji.

V řadě prvních evropských závodů.

Katolické veřejnosti

odporúčujeme tyto spisy:

Husitství a protestantství. Cena 8 hal.

Oslava Husova. Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Cena 8 hal.

Husité jindy a nyní. Cena 24 hal.

České náboženství. Cena 16 hal.

Česká konfesse. Cena 24 hal.

Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány na základě nejspolehlivějších pramenů v pravdě vědecky a že tudíž mají cenu trvalou. Při hromadných objednávkách větší sleva!

Objednávky vyřídí
administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Seřadil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Dle III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v kůži 2 K 60 h, franko 2 K 80 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu »Rádce duchovního« r. 1896. Časopis: 88. *Eucharistia* (roč. 1. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Píše: Jsme vděční ctěné blsk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsorem* máme knihu tuto za lepší a přitvrdnější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se ve *Walseru* nedostává. Proto ji odporúčujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.

Knihla obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hrdí se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny a knih došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna

Slavnostním komitétům!

Matičná národní vátka (Echantilon). Český vynález, patentní francouzský výrobek z Paříže, levný, elegantní a praktický. Vrhá značný zisk národním účelům. — Vzorék zasílá se za 20 kr. Adresa: Patent Gustav Toužil, Praha-Žižkov, Havlíčkova třída č. 27 n.

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice vkusném, dvoubarevném, sobrubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u **Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Též lze obdržeti **partie zboží 30 mt.**, obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, barchenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za **K 12.—**, vyplacené od koruny 20.— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. čís. 29
nové blize Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stě-
tými vsazením.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná
rada besplatně, beze vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

MOSAIKY

skleněné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzešlením ale i svou láčí předejí mo-
saily vlastně, hotovi umělecky, uslav pro malbu na skle
B. ŠKARDA, Brno.
Rozpočty pro chrámová okna i mosaičky bezplatně.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i prošitvaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, předvěsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam

Gratiarum actio post Missam.

Obě za 1 K. Po přání prodá se i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis

Reg. Hradecensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se chování v ohrámu Páně

ku připevnění u dveří chrámových.
V provedení slíčném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou

s touto ochranou známkou,

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Putitz 1905.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání,
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

**Pánidámy
všech stavů
mohou všude
vedlejší
výdělek**

až K 300.— měsíčně
dosíci, zastupitelstvím,
písemnými i ručními
pracemi, psaním a vý-
kazem adres atd.

Blíží pod „U 46“ sdělí
KAREL WÖRFEL,
Norimberk,
Austrasse 78.

„SLAVIA“
vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořivého občanstva,
zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na
dožití a úmrtí

**se zaručeným 4% stoupajícím
úrokováním základního pojistného.**

Pojištěný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec
ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned
po jeho úmrtí.

Výhodno zvláště pro ty, kterým v pozdějších letech
vzrostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti
tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubývá
totiž, šestým rokem počínaje, pojistného o 20%,
prvotního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd.,
takže na př. při 20leté době pojišťovací obnášelo by po-
jistné v posledním roce pouze 4%, počátečního obnosu.**

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem
na dividendu.

Fondy a rezervy banky
Slavie jsou K 31,865.380-80

Všechn zisk náleží čle-
nům. Dosud vyplaceno
v celku dividendy K 1,400.596-81

Ve všech odborech bylo
dosud výplat K 82,737.159-57

Podrobné vysvětlení a sazby sdarma sálle

Generální ředitelstvo banky Slavie

v Praze, na Havlíčkově náměstí,

jakož i gener. zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

**Chemické
cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek**

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odb.r.
ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

**Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!**

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

**KNIHY
hudebniny
a časopisy**

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování kniho-
ven. — Velký výběr dopisnic umě-
leckých, místních a s bojiště. —
Koupě antikvarních knih jednot-
livých i celých knihoven. — Výměna
knih. — Literatura cestovní, prá-
voce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných
vazbách na ceny levné.

Seznamy knih a první sekty vycháse-
jících děl na ukásku sdarma.

Denní prodej novin.

Jménem pozůstalých podávám smutnou zprávu svým
P. T. přátelům, že Všemohoucí Pán ukrátil strastiplný život
našeho drahého otce

Františka Kopeckého,

rolníka v Hor. Rápoticích

a po dlouhé nemoci povolal jej k sobě.

Zaopatřen sv. svátostmi zemřel v touze po životě novém.

Pohřeb koná se v sobotu o 10. hod. dopol. na hřbitov
v Kališti.

V Hradci Králové, dne 17. srpna 1905.

Josef Kopecký,
kaplan.

Pro nepřekonatelné obtíže místo zvláštního oznámení.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depót. — Revise
číselských losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 802.181.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Společenstvo organizovaných konsumentů předčí daleko nad kapitalism; od okamžiku, kdy sáhami pracujícího lidu spočine v rukou společenstvo, jest síla kapitálu sdolána, jsme jeho pány. Nejemocnější kapitalista musí kapitulovati, nenaleze-li nikoho, kdo by jeho zboží kupoval a nad hodnotu platil. — — — Jakmile bude potřeba pracujícího lidu organizována, udeřila poslední hodina kapitalismu. Ovšem ne politickým útokem, ani násilnou ranou proletariátu, nýbrž svolna, cestou organického, stravného hospodářského vývoje, a s plným zachováním hospodářské svobody.

J. Herkner: Otázka dělnická.

Práce.

Jako pták k letu, tak člověk jest stvořen k práci. Toho žádá přirozený zákon, který ukládá všem tvorům a tedy i člověku, složením těla podléhajícím zákonům přírodním, aby jak pro sebe, tak pro svůj dorost opatřil pokrm, nápoj, přístřeší, oděv, vůbec všechny životní potřeby. Aby každý tvor o životní svou potřebu mohl se starati, obdařen jest ústrojí, které mu umožňuje opatřiti si potravu jeho přirozeností nejlépe svědčící. Tak má datel zobák dlouhý, přímý, na konci dlátovitý a dle toho uzpůsoben jeho jazyk — je dlouhý, mrštný a na okraji vroubkovaný, aby si mohl snáze dobytí červíků, kteří žijí pod korou lesních stromů. Také jest obdařen jemným sluchem a čichem, aby poznal, na kterém místě bez velké námahy svou kořist má vyhledávati. Vlaštovka musí svoji potravu lapiti v letu, by ji tak daleko do chřtárů dostala, až by ji pohltiti mohla. Jakoby datel zahynul, nemoha si zaopatřiti vhodného sousta, kdyby kolem něho vířil rej rozmanitých mušek, které by zase byly vítanou pochoutkou vlaštovce, tak by zase tato klesla vysílením, kdyby byla na stromě, pod jehož korou by se to hemžilo nesčetnými červíky, jimiž by datel dobře hlad ukojil. Jako jest krtek opatřen rypákem a takovými nožkami, by mohl pod zemí pohodlně rýti, ji odhrabávati a tak dopravovati se ku své oblíbené potravě, ponravám a červům, tak zase štika vyzbrojena je ostrými zuby, by mohla kořist svou uchopiti a se nasytiti. A tak bychom mohli jmenovati téměř všechny druhy živočišstva a každého poukázati na jiné ústrojí, sloužící k opatření toho druhu potravy, která mu k životu jest usouzeno.

Není tedy na světě živočicha, který by neměl na starosti, aby sehnal pro sebe a svůj dorost potřebný pokrm a člověk by v té příčině měl činiti výjimku? K čemu má dvě ku práci schopných rukou? Pouze k jídlu zajisté ne, neboť tu stačila by ruka jedna.

Člověk má nohy, kterých má pouhých, aby sháněl živobytí a nikoliv marně a zbytečně se po světě kymácel. Jest dále opatřen pěti smysly, pomocí nichž má si vyhledávati snazší a pohodlnější způsob obživy. A kdyby člověk k úsilovnému pátrání po životních potřebách nepřičinil ruky, kterému jinému tvorů přislažela by tato povinnost, aby se za něj staral?

Kdyby práce nebyla člověku přirozeným povoláním, kterak bylo by možno, aby člověčenstvo po tolik tisíciletí prací se zabývalo bez újmý své životní síly; vždyť vše, co se děje proti přírodě, nemá dlouhého trvání a proto pokolení lidské bylo by nepřirozený způsob života dávno již smrti zaplatilo a vyhynulo. Ale takto žije podnes, protože práce sílí, blaží a obveseluje, zahálka však činí člověka chabým, mrzutým a lhostejným. Vše tudíž nasvědčuje tomu, že práce jest člověku přirozeným zaměstnáním.

Člověk jest k práci stvořen. Toho žádá sám božský zákon, který vyjádřen jest v bibli slovy: „Šest dní budeš pracovati a sedmého odpočineš.“ Zákon božský mluví tady zcela zřetelně, že určením člověka jest práce; upuštění od ní, úleva, státi se má jen tehdy, je-li tělo unaveno, by si odpočinulo, okřálo a k nové práci zase bylo způsobilé. Zvyk u užité práce strávití den bývá silnější, než touha po vnuceném klidu.

Kdo z těch šťastných lidí, kteří své povolání spatřují v práci, byl by na sobě nepoznal, jak po namáhavé práci, ať tělesné nebo duševní, byla-li provázena úspěchem, mysl člověka jest lehká, veselá, vše jeví se nám přívětivější a vábnější než kdykoliv jindy, slunce kolem nás je svěžeji, tak roztomile svítí a hřeje, příroda je pňavnější, všechn ten shon a ruch, i lidé zdají se nám přívětivější a spokojenější, všechna nálada naše i mimo nás je slavnostnější. Kdo však nepracuje a zahálce se oddává, nikdy nepocítí elasti života, nikdy se nezaraduje tím očitým plesem

a štěstím jako člověk pracující. Teprve když pozdní věk rozhodí jiní po našich skráních, nachýlí hlavu, oslabí zmolené dlaně, vyčerpá síly — tu je čas trvalého a zaslouženého odpočinku, o nějž přirozenost sama se přihlásí.

Odpočinek, poklid — práce sladký dar — teprve smí kmet vzít unaven a stár; ale dokud srdce v pružnou bije hrud, ku předu a vzhůru! vždy tvé heslo buď!

Kristus dal sám na sobě krásný příklad lásky ku práci. Byl odchovancem tesařovým a pracoval v dlíně svého pěstouna až do třicátého roka svého věku. Za apoštoly vyvolil si řemeslníky a rybáře, tedy lid dělný. Svatý Pavel říkal: „Kdo nepracuje, ať nejí“ a radoval se upřímně, že vlastníma rukama dobyt si vezdejšího chleba, nejse nikomu na obtíž. Křesťanství povznese práci na důstojné zaměstnání člověka, kterým se mravně zúčastňuje a duševně prospívá. Každá řádná práce má býti poctivě odměněna, jak sám Kristus pravil: „Hoden jest dělník mzdy své!“ Práce řádná, práce v duchu křesťanském jest ozdobou každého národa. Volám dle hymny kat. dělnictva československého: „Práci čestné — práci křesťanské — sláva — čest.“ Vrš.

Dělnické byty.

O rozhodném hygienickém a sociálním obsahu bytových poměrů netřeba zajisté ani mluvit; každý sám jej pochopí, uvažuje-li jen chvíli o věci. Po těžké celodenní práci, po prachu, hřmotu, vedru a zdraví škodlivých vlivech dělan a pracovních procesů, po přísné kázní má dělník v bytě svém v kruhu svých milých nalézt odpočinek a klid, svobodu a pořádek, čistotu a pohodlí domácí. Bohužel lze ze všech těchto statků, pro vyšší kulturní vývoj a blahodárný rozvoj rodinného života naprosto nevyhnutelných, v převážné většině našich dělnických bytů nalézt jen malouňko, tuze malouňko.

Dejme slovo „smutné a suchopárné vědě“ číslíc: R. 1890 bydlilo z 1000 obyvatel

	v Berlíně	v Ham- burku	v Mnicho- vě	ve Vrati- slavi
v bytech úplně nevytá- pěných	5-4	4-6	2-3	0-7
s 1 pokojem k topení bez příslušenství	441-0	9-1	210-3	351-4
s 1 pokojem k topení s příslušenstvím		232-2	52-9	132-5
se 2 pokoji k topení		288-7	316-2	247-0

Ve sklepních bytech nalézá se v Berlíně 76-8, v Hamburku 64-7, ve Vratislavi 44-5 promille (z tisíce) obyvatel. Statistika vytvořila pojem přelidněného bytu. Rozumíme tím byty, v nichž buď vůbec není žádného pokoje, v němž by se dalo topiti, nebo 1 pokoj k topení bez příslušenství neb s příslušenstvím, v němž však bydlí 6 a více osob; dále byty s 2 pokoji k topení s 11 a více bydlícími. Takových bytů napočteno r. 1900 ve Vratislavi 7647. V Berlíně připadlo r. 1900 na přeplněné byty 269.136 obyvatel.

Vysoká cena bytu nutí pracovní třídy k největšímu omezení, jaké si lze jen představit. Každé místočko, kde jaké jest, musí se využítkovati. Pokud tak dostatečně nečiní již vlastní členové rodiny, přijmou se nociónářky, nociónářky a strážníci. Počet takových nociónářů obnášel ve Vídni a Lipsku 6-4, v Berlíně 6-1% obyvatelstva. Přijetí cizích živlů v rodinné byty, beztoho již značně plné, značí rozklad rodinného života vůbec. Velmi správně praví Göhre: „Uvažme jen, že tito cizí hosté opouštějí dům zároveň s vlastními muži a vlastními dorostlými dětmi, že se v touz dobu jako ti vrací a většinou až do té chvíle, kdy se jde spat, u téhož stolu jako tito pospolu sedí, čtou, kouří a baví se. V mnohých rodinách skutečně mohou býti rodiče a děti nuerušeně sami pospolu jen ještě za noci ve spánku. Neboť i poslední příležitost, kdy by bylo lze pospolu příjemně pobýti, dobu snídaně a oběda, mají namnoze pracovní podmínky, jež brání otcí, synovi a dceři odebrati se domů k jídlu. O vlivu těchto poměrů na mravnost, povahu a smýšlení promluvíme na jiném místě. Zde chtěl jsem pouze konstatovati faktum nastalého již přetvoření podstaty dělnické rodiny a ukázati na příčiny, jež je vyvolaly. Opakuji ještě jednou, že příčiny ty jsou v první řadě plodem dnešní naší hospodářské situace.“

Tyto stávající smutné poměry jsou teprve základem a podnětem k šíření sociálně-demokratického ideálu rodiny budoucnosti. O tomto nemělo by býti v jistých církevních kruzích žádná pochybnost, a místo nářku nad stávajícím úpadkem starého křesťanského rodinného

ideálu a místo žalob na sociální demokracii mělo by se v tomto případě raději spolupracovati na konečném a trvalém odstranění neblahých hospodářských příčin těchto poměrů.

A neméním ujmám než pronajímající rodina jsou vydány zvláště ženské osoby, mají-li pouze místo k přespání. Představme si jen, jak to vypadá, když takováto nociónářka přijde domů. Po namáhavé denní práci v továrně, kde snášela lomož a prach, touží po klidu, po osvěžení. Před ustauovenou dobou nemá však právního nároku na místo v těsném bytu, jest tu pouze trpěna. Je-li kvartýrská ve špatné náladě, musí poslouchati řeči, jež ji roztrpčují, podražují a vyhánějí na ulici. Konečně oběje hodina a co ji nyní očekává? Slavník v úzké světnici, nasáklé kuchyňskými výpary a výpary z prádla, z níž se ráno o 6. hodině musí opět vykliditi. Za tohoto stavu věci není se diviti, jestliže přenocující děvče co možná nejvíce zkracuje noci, chápajíc se každé naskytující se mu příležitosti k zábavě mimo dům. Nejhorší stránkou těchto poměrů jest však bezpřístřešnost nociónářů v neděli a ve svátek. Mladé děvče musí na ulici. Odejde-li rodina pronajímatelova, zavře si; zůstane-li doma, nechce býti omezena místem. Kdyby měla naproti tomu samostatná dělnice sebe skrovnější, ale přece jen vlastní, jí jediné náležející místuost, mělo by to mravně ochranný a výchovný účinek. Bude-li dělnici po denní vřavě, čmoudu a zimničném chvatu továrním kynouti malý domov jako přístav klidu, zůstane často raději doma, místo co by přechala na ulici před odpornými dojmy nociónárny, jež musejí v ní v zárodku ubiti veškeren smysl pro domácnost a domácí ctnosti. (Pokračování.)

Sociální rozhled světový.

Výbor českého odboru zemědělské rady v Čechách při poradě o vládní studii dělnického pojišťování vyslovil požadavek, aby veškeré zemědělské dělnictvo účastněno bylo úrazového, nemocenského a invalidního pojištění, a aby nemoc. a invalidní pojištění zem. dělnictva organizováno bylo samostatně vedle ostatního dělnictva.

Ve Vídni konal se třetí sjezd rakouských nemocenských pokladen, kdež usneseno, aby nemocenské pojištění rozšířeno bylo na všechny, kteří berou mzdu, též na malé řemeslníky a chalupníky, by zvýšeny byly renty a s pojištěním vdov a sirotek se pospíšilo.

V neděli dožadovali se sociál. demokraté v Praze na dvou schůzích všeobecného rovn. tajného přímého práva hlasovacího.

V Záhřebu konal se 8. srpna křesť. sociální pracovní sjezd křesť. sociál. organizace.

V Pešti konati se bude od 11.—15. září mezinárodní sjezd proti alkoholismu.

Vinou zaměstnavatelů vehnáno do stávký v Sasku a Durynkách na 11.000 barvířů a 36.000 textilníků.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 8. srpna 1905. Podporu nemoc. obdrželi: K. Hladíková v Úpici (14) 6 K, Marie Šipová v Ústí (12) 10-80 K, Petr Hošťák v Sušici (14) 6 K, Jan Špička v Rychnově (7) 4-50 K, Josef Kasnar v Náchodě (14) 9 K, Jan Valášek v Náchodě (14) 6 K. Přijato 5 členů.

Schůze užšího výboru 14. srpna 1905. Podporu obdrželi: Josef Soukal v Proseči nemoc. (8) 5-14 K, Ant. Motýčka, Kunčice nezaměst. (10) 4-30 K. Přijato 8 členů.

Schůze o všeodb. sdružení konají se v neděli 20. t. m. odpol. důvěrná v Jablonném n. Orli, večer veřejná v Kyšperku. Na obou přednáší úředník Všeodb. sdružení p. Jar. Astr. — Odbočky a skupiny nechť se u Ústředí v Hradci Králové přihlašují o řečníka. Žádáme svých přátel, by nám označili osoby a místa, kde sice není ještě Sdružení naše zařízeno, ale kde by byla proň vhodná půda a kamž bychom mohli řečníka vyslati.

Bursa práce. Přijmou se: Soustružník kovu samostatně pracující u „První smičické slévárny kovů“ ve Smičicích; tamtéž přijmou se 2 učenci na sléváctví mosaz a bronz a jich zpracování. — Přijme se dovedný truhlářský dělník, případně jen učení. — Přijme se učení na kloboučnictví a do dílny pasířské a zlatnické. — Práci hledají: Zkoušený strojuík a topič, bývalý montér, o-beznalý v elektrickém osvětlení, s nejlepšími vysvědčeními z velkých závodů, absolvent prů-

myš. školy; obsluhoval parní stroje a 1200 HP. Jest ženatý, ale bezdětný. — Zámečnický, jakož i starší dělník zahradnický, svobodný, svědomitý, jenž se vyzná ve šlechtění stromů. — Místo hledá knihařský pomocník, vojny prostý, obeznalý ve vši práci. Nastoupiti může kdykoliv. — Velmi hodný 26letý svobodný mladík, silnější postavy, tváře inteligentní, jenž na svůj stav jest dosti vzdělaný a vyzná se v pracích hospodářských, přijal by místo čeledína na farmu nebo u většího rolníka, buď místo služby v katolickém domě nebo ústavu; zná také částečně německy a mohl by i vypomáhati v jednodušší korespondenci. — Bezdětní manželé přijali by místo domovníctví v katol. domě. Muž se vyzná v němčině.

Upozorňujeme znovu zprávy Odboček, by vždy za každého nemocného člena posílaly lístek nemoc. nejdříve za 14 dní, ať se nemocný člen nachází v domácí ošetrování, nebo v nemocnici. Jinak se každá podpora přesahující 14 dní odmrští. — Jistá odbočka zaslala nemoc. lístky bez potvrzení lékařského a bez udání nemoci a ke všemu ještě nemocenskou podporu sama napřed vyplatila, nečekajíc, až jak výbor rozhodne. Takové jednání jest proti řádu a proto vždy neplatné. — Vytřelo se nám též, že jsme v jistém případě projevíli jakousi shovívavost, ač jsme se tu řídili důvody, na něž se mezi šlechtnými lidmi berou vždy ohledy. Nečekejte proto podruhé žádného milosrdenství; budeme se vždy přesně řídit dle řádu. — Dále vyzýváme funkcionáře i ostatní členy, by hojně dopisovali do „Práce“. Každá nezákonná ustanovení v dílně nebo v továrně, buď špatné nakládání s dělnictvem se strany dozorců, buďtež nám oznamována. Má-li býti „Práce“ časopisem dělnickým, tož je na Vás, byste si jej takovým častým dopisováním učinili. — Opětne se připomíná, aby se veškeré zprávy a záležitosti posílali pouze na adresu: Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové. Dosud jsou funkcionáři, kteří si tohoto upozornění ani nevšimli.

Dopisy.

Z Ústí. V Ústí n. Orli. uspořádala odbočka 6. t. m. měsíční spolkovou schůzi. Schůzi zahájil předseda p. Urban uvítav všechny pp. členy i členky a pozvané hosty. Nato udělil slovo br. J. Astrovi, který promluvil o dnešních poměrech sociálních. Nabádal přítomné k práci organizační, ve které nesmíme nikdy ochabovati ani ustupovati před útoky nepřátel; znázorniv hnutí svépomocné vyhlíd i přítomné, by i oni se chopili této akce a hleděli již dříve zahájené práce k založení konsumního společenstva přivést i ke skutek. Po vzájemném rozhovoru, který následoval, ukončil p. předseda schůzi, a účastníci rozeházeli se do svých domovů s tou myšlenkou, že neustanou pracovat, dokud nedojdou svého cíle. Jen ku předu bratři, neochabujme, dokud síly naše budou stačiti, vždyť pracujeme za to, co nám podle práva a spravedlnosti náleží. Zdať Bůh!

Z Parníku. Odbočka všeodbor. sdružení křesť. dělnictva pořádala v neděli 6. srpna 1905 veřejnou spolkovou schůzi. Předseda p. Habiger uvítav členy i hosty a zahájiv schůzi, udělil slovo br. J. Astrovi z Hradce Králové. Těž promluvil o dnešních smutných poměrech sociálních, nabádal účastníky, by se navzájem spojovali a tak vytvořili jednu velkou rodinu dělnickou na základě křesťanském; toho jedině se domůžeme sdružováním a svépomocí. Ve své řeči poukázal na výhody konsumních společenstev a doporučil zakládání jich. Dále vyzval sbornáždění, by byli pamětlivi našeho hesla „Svůj k svému“ a veškeré své potřeby kupovali u našich, zvláště doporučoval naše křesť. sociální výrobní společenstvo tkalcovské „Vzájemnost“ v Hronově. Po řeči, kteráž přijata se souhlasem, následoval zápis členů nové se utvořivšího konsumního společenstva. Jak viděti, sdružení naše jde cestou pravou, v rámci skutečné práce pozitivní, ač tiše bez křiku a bombastu, ale jistě a úspěšně. Zdať Bůh!

Z Plzně. Skupina Všeodborového sdružení křesť. dělnictva v Plzni obdržela v pondělí dne 21. t. m. svoji členskou schůzi spojenou s přednáškou. Do této schůze mohou zavítati i členy pozvaní hosté. Pročež se veškerí členové vybízejí, by nejen jeden každý z nich se dostavil, nýbrž by i pilně mezi svými známými agitovali, by byla účast co nejhojnější. Mimo přednášky jsou na programu ještě jiné důležité věci. Zdať Bůh!

V Novém Dvoře u Čáslavě konala se v neděli dne 18. srpna důvěrná schůze, kde br. Astru mluvil o důležitosti odborové organizace. Řada nových členů se přihlásila; zápis však trvá dále. Referát o schůzi přistá.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Červených Pečků. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporný spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečcích konati bude v neděli dne 20. srpna t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Jos. Kuchaře. Na této schůzi přednese dp. Frant. Kratochvíl, farář v Radboři: „Úkázky z dějin náboženství, života a mravů některých dělnějších národů před Kristem Pánem.“

Z Úplce. Ve svátek 15. srpna t. r. o 6. hod. več. uspořádala Katolická Jednota veřejnou spolkovou schůzi. Dp. Emil Novák, kaplan, na této schůzi před-

nášel o „povětrnosti a pojišťování.“ Ve své postavě řeči objasnil nám zákon přírody tak důmyslně Bohem sestavený. Jestliže příroda jest mocnou, jsme my lidé obdařeni od Boha rozumem, kterýž nám zase radí, jakými prostředky máme se oproti rozbouřené přírodě brániti. Proti blesku máme dobré hromosvody, proti kroupám atd. Za svou milou přednášku byl dp. odměněn hlubokým potleskem. Jeme velice vděční dp. Novákovi za to, že k nám prostým dělníkům lne láskou upřímnou, že mezi nás dochází, nás poučuje a posiluje v té naší spolkové práci. Zaplať Vám to Bůh! Další naši práci voláme Zdať Bůh!

Krajiněcký katolický sjezd v Rostockech. Neděle 13. července byla pro nás katolíky Rostocké dnem zvlášť slavnostním, vždyť toho dne na sjezd katol. spolků uvítali jsme bratry a sestry z okolních spolků k nám zavítavší. Po 8. hod. ranní počaly se spolky sjížděti a to z Jilemnice, Křižlic, Studence, Mlýnské, Libštátu (s dām. odborem), Lomnice (s dām. odb.), Nové Paky (s dām. odb.) a ze Semil (s dām. odb.) O pól 10. hod. vyšel přívod do chrámu Páně na mši sv. Slavnostní kázání měl náš oblíbený kazatel dp. předseda Boh. Tomášek, jenž slovy úchvatnými k srdci všem promluvil. Vdp. děkan sloužil pak slavnou mši svatou. Po službách Božích odebral se přívod doprovázen hudbou do spolkové místnosti na společný oběd. Po obědě následovala porada delegátů a usneseno, aby příštího roku pořádán byl sjezd ve Studenci. V poledne přikvapivší děsná bouře naplnila nás strachem, že snad se sjezdu nebude nic, ješto přednášky měly býti v zahradě, neboť místnost spolková pro účast lidí nestačila. Ale po hodinu trvajícím bouři vyjasnilo se opět a noví dostavovali se účastníci nedbajíce bláta. Sešlo se na několik set osob. Sjezd zahájen o něco později p. Johnem z Jilemnice krátkým proslovem a zvoleno předsednictvo. Za předsedu p. V. Čistický z N. Paky, za zapisovatele p. J. John; do výboru zvoleni zástupci všech spolků. Po krátkém uvítání předsedou všech přítomných, obzvláště vltcp. c. k. okresního komisaře z Jilemnice, jal se p. řídící učitel Václav Špaček přednášeti o křesť. vychování v rodině. Přednáška tato tak se líbila, že ani nepřátelé naši, také přítomní, slova špatného proti ní neproseli. Po ukončení bouři potlesku měla přednášeti el. Jakubcová, ale ta ze zvláštní příčiny odněkla. Následovala tedy přednáška vdp. F. J. Konečného, jenž mluvil o heslu „Přítel od Říma.“ Slovy úchvatnými a přesvědčivými ukázal, jaké práce a námahy neštítí se naši nepřátelé, aby odtrhli nás od víry pravé a získali pro Prusko. Jako první, tak i druhá přednáška s napjetím vyslechnuta. Na to p. předseda vzdal dík pp. řečníkům za poučné přednášky a posluchačům za vzornou pozornost. Následovalo čtení telegramů a pozdravných dopisů, jež sjezdu zaslány od katol. spolků z Třebochovic (telegr.), z Hradce Králové (dopis), od vdp. Dr. F. Rayla (dopis), od Sv. Prákovské jednoty v Příbrami (dopis), od jednoty kat. žen a dívek v Plzni (dopis). V pondělí po sjezdu přišla dojemná vzpomínka od Vil. Koleča v Münsteru ve Vestfálsku. Než sjezd na dobro ukončen, vzdán projev odhodnosti J. B. M. ndp. biskupu Dr. Jos. Doubravovi i Jeho Veličenstvu císaři a králi Františku Josefovi I. Za povznesené nálady pan předseda ukončil sjezd, vzdav všem účastníkům vtělý dík. Divadlo hráti se nemohlo, ješto jeviště bouří bylo poškozeno; proto nám prominou snad všichni. Srdečný dík všem, kteří jakýmkoli způsobem k slavnosti té přispěli. Zaplať Pán Bůh!

Různé zprávy.

Přednášky v továrnách při práci. V mnohých novorýnských továrnách na tabák zavedli novotu, která veškerým dělnictvem byla s povděkem přijata a záleží v tom, že po tři hodiny denně zvláště k tomu ustanovený předčítatel dělnictvu čte z denních listů a časových spisů. Výběr látky ku předčítání není zřetaven předčítateli, nýbrž jest vyhrazen zvláštnímu komitétu, v němž zasedá člen správy tovární a zástupce dělnictva, kteří určují, které články z novin mají býti čteny. Předčítání z továren na tabák přeneseno bylo i do jiných závodů a osvědčuje se velice dobře.

Vysvědčení do služební knížky. Velmi důležité pro všechny zaměstnavatele. Říšský soud v Lipsku odsoudil nedávno vystavovatele vysvědčení do služební knížky ku značnému odškodnění jisté firmě proto, že vydal vysvědčení až příliš dobré propuštěné osobě. Jistý principál označil osobu ze služby propuštěnou v knížce jakožto věrnou, spolehlivou, mravnou a pracovitou, ačkoliv se prokázalo, že osoba ta žádnou z těch vlastností neměla. Nový zaměstnavatel spolehlaje se na pravdivost vysvědčení, osobu tu přijal, ale přesvědčil se brzy k nemalé škodě, že předešlý zaměstnavatel vydal jí vysvědčení, jež s pravdou se nesrovnávalo. Žaloval ho tudíž na náhradu škody z nepravdivého vysvědčení a nejvyšší instance náhradu tu mu přikla. V příčině té měly by hlavně paničky býti velmi opatrný. Nezasloužili-li si služebníci označení věrnosti, pilnosti atd., postačí v knížce rubrika tu vynechati anebo podotknouti prostě: Sloužil, byl u mne zaměstnán od — do — a dest. Nevychováje-li to propuštěnému, má ovšem právo u policie anebo u starosty žádati, aby ta která rubrika byla vyplněna a vyplní se, ale dle pravdy. Proto zde třeba opatrnosti. Vystavovatel vysvědčení je za ně zodpovědným nejen před soudem, ale i před svým svědomím.

Kratochvílův sociálně demokratický. Bratrství a volnost sociálně demokratická uplatnila se zase až příliš jasně příkladem, jež uvádí křesť. odborový spolek v Magdeburku. Spolek onen dostal totiž dopis: „Přišel jsem 20. července do Magdeburku a obdržel práci. Sotva jsem vstoupil do dílny, přistoupil ke mně jeden z dělníků s otázkou, obdržel-li jsem práci prostřednictvím kanceláře svazu. Řekl jsem, že jsem se po práci ohlížel sám. Na to bylo mi řečeno, že je něco podobného zde zakázáno, k čemuž jsem poznamenal, že jako císař nemohu to věděti. Na to byl jsem tázan, jsem-li členem svazu. Odpověděl jsem:

Ne, jsem organizován v křesťanském odborovém spolku truhlářů. Pak zde pracovati nemůžete a musíte o-tamnitě práce nechat.“ — zněl velitelský rozkaz teroristy. Dále pohroženo křesťanskému dělníku, že v případě neuposlechnutí zahájili by ostatní (sociálně-ističtí) dělníci stávkou, aby tak mistra donu-tili, by jej propustil. — Tak počínají si sociální demokraté dnes vůči dělníku organizovanému, ovšem ve spolku křesťanském.

Práce českého učence. Císařská akademie pro vědy ve Vídni přijala koncem června velikou, na ziklady vykonaných cest od katol. kněze dra. Al. Musila, profesora, sestavenou mapu sev.-západ. Arabie, a určila, aby byla v císa. kr. vojenkém zeměpisném ústavu monumentálně vypracována a samostatně vydána. Tím se dostane vědeckému světu první obšírné mapy oněch území. Odborník univ. prof. Oberhammer píše ve svém posudku, že má toto dílo nepomělnou cenu, poněvadž nás oboznamuje s krajinami dosud skoro úplně neznámými, polává na tisíce nových jmen a co nejdůležitějšího — podává je ve znění původním, nezkomoleném, tak že bude mapa tato tvořiti vědecký základ jak pro zeměpisce, tak pro historiky — vykladatele Písma sv. i orientalisty. Univ. prof. Brünnow nazývá mapu onu vědeckým výkonem přehořad. Tak uztíme konečně výsledek mnoholeté práce (látky k mapě sbírána na cestách r. 1896 až 1898 a 1900—1903) a velké píle, jaké bylo potřebí, než přehlédnuta a srovnána všechna vědecká pozorování a přepsána veškerá jména značkami odpovídajícími arabským dialektům.

Sociální demokrat japonský o Japoncích. Němci a nepřátelé Slovanstva vůbec vše-možně se namáhají, aby Slované, zvláště Rusy zotudili, Japonce pak vyvýšili na nejšlechtetnější občany. Jinak ovšem o svých krajanec soudí sociální demokrat Kiči Kaneko. Píše: „Japonské dějiny jsou plny bojů a krve prolévání. V japonských krámcích byti se mnohem hůře, než v amerických. Nikde na světě není tolik stávek. Dělnictvo je bídně placeno. Roku 1899 bylo z 280,922 továrních dělníků 184,111 žen. Pracovali dvanáct až patnáct hodin denně za mzdu velice nepatrnou. Cena potravin stoupá každým rokem, ale mzda se nezvyšuje. A práce je nebezpečná. Za jediný měsíc poraženo r. 1904 v tokijském are-nále 2810 dělníků. Úroda země nestačí na výživu ná-roda. Japonský vládní systém je lživý, jenom tak na oko. Nevychází od lidu, z lidu a pro lid. Je to vláda několika šlechticů, titulů a především nejvyšší hlavy mikada. Kritičtí lidé tvrdí o Japoncích, že si s konstitucí a parlamentem jenom hraji. Také o svobodě tisku nemůže býti řeči v zemi, kde redaktoři mohou býti a také skutečně bývají vězněni za to, že se o-povážili kritizovati zákony vládou navržené. Kritizovati císařskou rodinu je v Japonsku vůbec naprosto nemožno, ba ani mluvit se o ní nesmí.“ Tak pousu-zuje Japonce Japonce. Jest to lid s náterem evropské vzdělanosti, o němž správně napsal Francouz Char-les Petit, že nic si z evropských stížení tak neovojil jako vojákství a policii, poněvadž nic tak nevyhovovalo jeho povaze jako toto.

Socialisté a vojenské cvičení. Při-slušníci strany soc. demokratické a národně sociální, kteří byli povoláni na cvičení, byli pověřeni úkolem, aby během cvičení podávali zprávy zvláště o tom, jak se se záložníky zachází, jakou dostávají stravu, oděv atd. Zprávy těchto důvěrníků budou pak dány poslancům stran, aby jich mohli vhodně užití v říšské radě.

Mléko místo piva. Na císařské loděnici v Kieli v Německu rozšiřuje se mléko jako nápoj na místo piva. Dodavatel mléka, jenž v létě minulého roku dodával 2000—3000 lahví měsíčně, dodává jich letos 18000. Ani v chladné době roční neubyl po-žívání mléka, poněvadž se dodávalo mléko pastero-vané v uzavřených a dobře ukrytých vozích co možná teplé. Dobré a levné mléko jest nejen tělu prospěš-nější, ale také lacinější než pivo.

Blahobyt národů. „Budoucnost“ píše: Čím lépe se člověk vede, tím více spotřebuje. Porovnáme-li roční spotřebu potravin v různých státech, ohledáme, že nejmenší blahobyt je v Rakousku. Z nedostatku prostředků hmotných a z jakési téměř zoufalosti od-dává se pak lid posítkám alkoholu a nikotinu, jež nahradit mají mu potravu, ale ovšem nenahradí. Dle toho vypadá také dorůstající pokolení, naše „zlatá mládež“, dosti sice slutá, ale málo zlatá a ještě méně zdravá. Průměrné pitípadá na jednoho obyvatele ročně: v Rakousku 10 kg masa, 173 kg chlebovin 8 kg cukru, v Německu 17 „ „ 197 „ „ 14 „ „ ve Švýcar. 18 „ „ 216 „ „ 24 „ „ ve Francii 33 „ „ 764 „ „ — „ „ v Anglii 44 „ „ — „ „ 38 „ „

Manžel knězem, manželka jeptiškou. „New-Yorské Listy“ píš: Reverend Štěpán Innes, býv. rektor episkopální církve, a jeho manželka připravují se na cestu do Říma. Innes se vrátí, aby se připravoval na katol. kněze a manželka jeho vstoupí v Římě do kláštera a stane se jeptiškou. Manželé oddáni byli v New-Yorku r. 1899, když Innes řídil missijní stanici. Stanice nedopracovala se valného úspěchu a proto byla zrušena. Innes potom odebral se do San Franciska, kde stal se rektorem jednoho z předních protestantcko-episkopálních ko-stelů. V r. 1902 však prohlásil, že nabyl přesvědčení, že římsko-katolická církev je pravá a že k ní přistoupí. Úmysl svůj nyní samýšlí provést.

Účinky alkoholu. Professor Westgaard v Kodani praví, že každý piják kofalky, když vypije litr, zkracuje si tím život o tři hodiny, což prý je jen v theorii, v praxi však mnohem více. Dospělý člověk, který pije ročně 60 litrů, zkrátí si život aspoň o rok. Jeden litr kofalky rovná se dle onoho učence 4—5 lahvím piva — půllitro-ým.

Vyrovnejte nedoplatky za »PRÁCI«
a »OBNOVU«!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svět hojně zásobený
sklad náčiní
bogoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

všeobecně v ohni zlatené
a stříbrné, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyhládky. — Platí
mnoho též ve lhotách. Oprava
znovuzlacení a stříbrnění star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již avěšené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykáskati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zápasníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křesť, svícňů, pa-
cíkůlů, schránek na Největější, patenek atd. co nejvíce.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
steční odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákreby a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Josef
Krejčík
V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné čísla 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
stičky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
proměny, fotografie a diplomy. Řezané nábytky a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákreby, ceník a rozpočty bezplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Lehkou

čistěvlákněnou látku
na kleriky a letní kabáty
za K 4.80 metr

doporučuje
obchodní dům se sukny
V. J. Špalek
v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.
nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 90 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské ra-
kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
výtisků — jež po jednom vlepeny jsou a příslušným vy-
světlím do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariátem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Kočáry.

Doporučuji velectným pp. majitelům koní
svůj velký sklad nových a málo ojetých kočárů
všech soustav, jako: elegantní landauery,
polokryté faetony, faetony bez střechy,
kučírky, gigy, bryčky na pérách i bez
pér, pro pp. lékaře jednospréžní, polokryté ko-
čárky s oddělovacími kosíky.

Velký výběr nových i málo opotřebovaných
celo- i poloplatovaných angl. chomoutových, jakož
i náprsních postrojů na koně; jezdecké ná-
činí, jednotlivá sedla a velký sklad příkrývek
na koně za ceny tovarů. Také kupuji ojeté ko-
čáry, postroje na koně, jakož i celé ekypáže za
hotové.

Jindř. Balzar
V JOSEFOVĚ.

Těs mám na skladě jednospréžní, závozní valníky
na pérách.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Dávěry hodným silně na výběr těs i na splátky
bez svýčenní cen. — Založeno r. 1843.

Káva nejjemnější jakost, výtečná aroma

Zásilky franko dobírkou do všech stanic.

Surová: K

Pražená: K

Bourbon, jemná . . . 17—
Jamaica, velejemná . . 17.50
Scemanic, svl. chut. . 18—
Quatemala, velejem. . 18.20
Zlatá Java, velejem. . 14—
Portorico, spec. Pis. . 15—
Ceylon, výtečná . . 17—
Menados, specialita . 17—

Perlová, jemná . . . 16—
Liberia, obrovská . . 16—
Směs:
Kavárenská, velej. . 16.75
Pařížská, specialita . 17.75
Pražská, výtečná . 19.70
Čaj, jak přibal 40, 60, 80 h.

Fr. Jelínek, Slatiňany.

Zkuste! Přímý dovoz a velkoprákna. Posuďte!

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

Proti holohlavosti

jest nejlepší

uměle zhotovená vlásenka.

Vyrábí je pro dámy i pány

KAREL MARVAN,

vláseknář v Hradci Králové, hotel „Zelený strom.“

P. T. divadelním ochotníkům prodám asi 100 di-
vadelních vlásenek všech různých druhů, krátkých
i dlouhových, za nejlevnější cenu.

— Vlásenky zašlu též na výběr. —

První Královéhradecké

parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpo.

— Lázně vanové denně. —

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Nábytek

zaručené co nejso-
lidnější a nejvkus-
nější ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanicí dodává velkovýrob truhlářský
K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu „Merkur“ č. 303.

Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,

damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné **ručníky,**

deky, stolní běhouny, garni-

tury, dámské ručníky atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přizeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod

s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praga-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., **vyučovaný pastýr speciálně na kostelní náčiní**, dovoluje si doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přeměně slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více umění po ruce. **Základní přesvědčení: výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.**

**Továrna
na zpracování ovoce,**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

**dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách**

— nabízí —

**koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sládkové ovočné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medic-
nální), víno sládkové a víno šumivé (šampaňské).**

Upozorňujeme avšak na výšeční a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vysnamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatí medaili, a mnohými ji-
nými diplomy a právem rašení slatí medaili.

Vzorky zdarma a franko.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

*Na ukádku zasílá
se vše franco.*

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v polopletné	58 h
vázaný v celopletné	68 h
vázaný v celopletné se slaceným křížkem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v kůži se slaceným křížkem a ořezkou	K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Umělecké

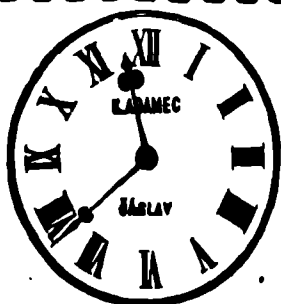
řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlížením k přelustnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

**Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele**

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
říkově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

**Jan Horák,
soukenník**

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 25. srpna 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Může-li se kněz míchat do politiky?

II.

(14) Tedy zkušenosti se zeptáme, do některých křesťanských zemí se podíváme, jak se tam účastnění kněžstva na politice osvědčilo. Nepůjdeme za Gaponem do Ruska, ježto pouliční politiku církev vždy odsuzovala a ošla jí také nikdy neprosperovala; ale Francie tane nám na mysl, země, v níž klerus dlouhý spal politický spánek a kde se tato nevšímavost na něm nejhůře vymstila. Dá se pochopiti, že francouzská hierarchie nemohla se sprátně s republikou, když se jí tak dobře pod lilí borborskou, ano i pod bonapartistickými orly dařilo. Zvláště byl to klerus řeholní, jenž jí vypověděl ihned boj a s t. zv. rojalisty, nyní národními, se spojil v naději, že republika v krátké době zajde. A uvážíme-li, že řeholní kněžstvo od jakživa ve Francii bylo mocné a bohaté, nebudeme se diviti, že nastala brzy pravá propast mezi novou formou vládní a mezi t. zv. klerikalismem, jak katolická církev tam byla nazývána.

Papež Lev XIII. poznal chybu, jakou církev ve Francii učinila, obrátil se na tamější hierarchii zvláštní encyklikou, ale bylo již pozdě; smíření bylo již nemožné a také zbytečné, ježto církev v boji s republikou tolik ztratila, že smířením ničeho již získati by nemohla. I jinak dobří katolíci stali se republikány a republika tolik chyb zatím učinila, tolik slabín ukázala, tolik hniloby mravní nahromadila, že by bylo téměř nebezpečné, uzavírati přátelství s vládou, v níž zednáři, židé a socialisti vrchu nabyli. Dnes musí francouzský klerus, který začal politiku dělati v nepravý čas, kdy měl se pouze dívat, jak se republika ukáže a potom se teprv zpět táhl, když už bylo pozdě, dnes musí hleděti, aby získal, co se získati a zachovati dá — lid, musí svléknouti kleriku, aby v něm lid neviděl uniformovanou zvláštní třídu a hledati těžiště v lidu, když inteligenci ztratil.

Zatím co dělají někteří biskupové? Zakazují mu míchat se do politiky, t. j. do života veřejného. Tak učinil biskup z Tarentese a když liberální list „Flandre liberale“ nad tím projevil velkou radost, uznal za dobré se ohraditi proti přátelství církvi nepřátelského tisku a učinil to asi takto: „Bůh mě chraň, abych chtěl bráti účastnění na vašich polemikách; já měl svým zákazem na mysl pouze kněžstvo své diocese a dokonce ne kněžstvo jiné, kde jsou též jiné poměry. V Německu, kde katolická strana je stranou politickou, doporučuje se politika, jinak u nás, kde se doporučuje reserva, ježto podporovati národní znamenalo by, uraziti republiku. V té věci není žádného absolutního pravidla, žádné doctrine.“ Tak biskup Lacroix; velmi pěkné, ale měl s tím přijíti před 35 lety.

V Itálii dlouho platilo „non expedit“ a posud není vyzdvíženo, ač papežská kurie mlčela, když katolická strana při posledních volbách politické akce se zúčastnila, dvou mandátů dobyla a pěkných menšin i v jiných okresích docílila. Bohužel panuje v této zemi nedorozumění mezi t. zv. stranou katolickou a křesťansko-sociální „demokratia christiana“, nemělo by se na jedné straně zapomínati, že církev bez lidu při dnešních lidových prouděch neobstojí, na druhé pak straně neškodilo by trochu méně sebevědomí. Katolicko-politickou situaci v Itálii dobře vystihuje „libro verde“, nač jsme na tomto místě již poukázali.

Co by bylo z katolické církve v Německu, kdyby nebylo v době kulturního boje Windhorsta a katolicko-politické organizace, či t. zv. centra? Heloty byli by katolíci pod protestantskou státní správou. Tam bylo vmíchání se do politiky se strany kléru přímo životní otázkou, srovná jako dnes ve Francii, kde jsou tytéž poměry, ale nestojné prostředky. Zde chybí naprosto katolická inteligence, bez níž bylo by centrum bývalo nemožným.

Maďarský klerus pracuje v politice, ale

nešťastně a to nešťastně pro sebe i pro církev. Národnostní chauvinismus (strannictví) maďarského kléru popuzuje a odpuzuje ostatní katolíky, kteří nepatří k straně t. zv. lidové a autoritu kněžstva nezvyšuje. Maďarští kněží drží s radikály a ničeho se jim za to nedostává — ani mandátů; opětůž důkaz, že liberálové s námi nikdy žádného oprávněného přátelství neuzavřeli a neuzavrou; trpí nás, dokud nás mohou potřebovati, pak nás ale odkopávají.

Na Moravě byla církev šťastnější než v Čechách a také tam kněží mají politickou stranu a politický vliv, protože tam zůstali ve spojení s lidem, o jehož důvěru nebyli tak systematicky připravováni a pak nebylo tam t. zv. idey husitské. Nám v Čechách škodil boj, jež národ český za svá národní práva vedl a vede a to proto, že národ do toho boje vysílá lidi radikálnější a radikálnější nejen politicky, ale — co přece s věcí pranic nesouvisí — i nábožensky. Kdo by se nám divil, že jsme se při takovém stavu věci táhli zpátky, že jsme zvláště v letech sedmdesátých a osmdesátých, kdy tyto poměry byly horší než dnes, politice se vyhýbali a z veřejného života v pravém smyslu slova i vypuzováni byli. T. zv. liberálové, kteří jsou dnes krotší a střízlivější, zapomínali jednak, že kněz svým úřadem není povolán, aby kázal odboj proti stávajícímu řádu, nýbrž účtu, jedn. k někteří z nás opravdu pro vídeňský centralismus podnikali více, než bylo nejnútnejší třeba, aniž by se stavu našemu toho nejmenšího za to dostávalo. Teprv v letech devadesátých jsme se probudili a viděli, že nám internacionála z největší části vzala lid a to proto, že my jsme proň ničeho nekonali; začali jsme se spolky sociálními a dospěli jsme i k politické katolické organizaci, jež však nedělá těch pokroků, jaké jsme si slibovali a proč? — Protože neuáme katolické intelligence, již si musíme teprv vychovati a že ve vlastním táboře schází nám političtí řečníci a organizátoři, o čemž zase jindy.

Volné listy.

(O vůli lidské.)

(8) Tímto článkem navazujeme zase na úvahu o vůli lidské, kterou p. Rohan i p. Futurus v „Rozhledech“ nejmenují trvalou vlastností, nýbrž jen přechodným stavem organismu. Sami sebou se rozumí, že nevěříme oběma pánům, byť stokrát se dušovali, že ku přesvědčení svému došli vlastní zkušeností. Jejich rozklady jsou jenom odrazem všeobecného rozmachu, jaký činí materialismus jako směr filosofický, jenž snaží se všechny záhady a otázky po svém rozluštit a jenž stává se bohem, před nímž ve jménu vědy všechno padá na kolena. Nejhorlivější věřící materialističtí mají pevně za to, že jsou co nejdůkladněji poučeni o tom, čemu věří. U takových věřících najdeme až překvapující příklady naivní a pevné jistoty.

V předešlých článcích jsme dokázali, že dle nejpřednějších učenců nelze tvrditi nutnost dění ani v přírodě neživé a v živých bytostech že dlužno uznati samostatného činitele, o jehož jméno ovšem učenci posud se neshodli. A je-li v živých bytostech samostatný činitel, tím samým jest řečeno, že nepodléhá zákonům nutného mechanistického dění. Ostatně již dříve jsme uvedli hlasy učenců tvrdících, že životní dění ukazuje své vlastní zákonitosti, kterých není v přírodě neživé. Ano učenec Weisman, nejdůležitější zastávce mechanismu, konečně byl donucen přiznati, že vývoj organismů směřuje k určitému svému cíli, že má tendenci. Tak účelově, jež vedeno bylo jako důkaz nejvyšší bytosti, pojednou ucitlo se v říši životní, ačkoli před tím bylo od atheistů o něm tvrzeno, že již nic neznamena a že vlastně ani neexistuje. Mrtví vstávají z hrobů . . .

Jest to zajisté veliké dostiudnění křesťanské apologii, jejíž účeloslavný důkaz

jsoucnosti Boží byl označován jako nevědecký, když nyní přírodní věda chtě nechtě musí uznati účel ve vývoji bytosti živých, čímž úzce stýkají se názor náboženský a názor přírodní.

Otázku na základě nynějšího stavu a vědeckých výtěžků lze formulovati takto: v životním dění jest činitel, který si klade účel a volí prostředky k jeho docílení. Fysiologové ucitli se dokonce již u pojmu „duše“ a uznávají, že účel ve vývoji bytosti živých poukazuje do nadsvětového, nadpřirozeného neurčita, čímž prý otázka života jest vědecky nerozřešena. Nutnost mechanistická za to slibuje vše rozřešiti, třebaš i dosud nic nerozřešila.

Že se popírá vůle u člověka a tím ovšem i její svoboda, zaviňuje mnoho i nyníjší psychologie, kterou u nás pěstuje zejména dr. Krejčí. Psychologie tohoto směru, podobně jako přírodní vědy, popisuje obsah lidského vědomí, totiž pocity a představy. Jelikož každý člověk ví o jednotě svého vědomí, což vyjadřuje zájmenem „já“, ustává úloha této psychologii jednotu lidského vědomí vysvětliti. Za tou příčinou musí psychologie označiti nějakého nositele tohoto jednotného vědomí. Nechtějí uznati v obsahu vědomí podmětu a popírajíc jej, jest nucena psychologie uvéstí představu a pocity v jednotu jinak a nezbyvá jí pak nic jiného než tělo a zvláštní děje v mozku, tedy pouhá hmota. Tím člověk, osobnost lidská, podmět kladoucí účely, chtějící a účinný, jest stlačen na pouhý předmět hmotný. Proto moderní psychologie dopouští se toho úžasného nesmyslu, že pocity a představy měří jako fysik své páky a kolečka a jako botanik měří délku tyčinek a stonků. Jest tu zásadní omyl. Duševní jevy jsou hodnoty, které se nedají matematicky určovati, a nikoli veličiny, které ovšem jako šířka a délka prken, měřiti se dají.

Opakujeme tedy znovu, že algebraické rovnice v psychologii jsou úžasným nesmyslem a kdo o věci důkladně přemýšlí, neubrání se podivu, že až k takovému směšnostem moderní psychologie mohla dojiti. Proto správně odsuzuje toto počínání prof. Mareš: „Psychologie nemá vůbec s mozkem co činiti, to jest věcí anatomův a fysiologů. Psycholog má své duševní děje, potřebuje-li podkladu pro ně, aby je uvedl v souvislost, má je hledati v oboru duševním, podkladem tím může býti psyche (duše), nikoli mozek.“ Novodobí psychologové však zapomněli, že v obsahu vědomí našeho jsou, mimo pocity a představy, také city. Prof. Mareš cituje Th. Lipse: „Pocity vztahují se na předměty, mezi nimiž prvním jest i mé tělo; ale citem prožívám bezprostředně sebe sama. Citové „já“ jest podmět sám. Bezprostředně citem se prožívající „já“ jest prvotní; není jen souborem pocitů, představ, myšlenek; naopak „já“ činí obsahy vědomí, má pocity, představy, „já“ tvoří jejich hodnotu a souvislost. Toto „já“ jeví se zejména na vůli.“ „Proto“, dokládá prof. Mareš, „zmatení základního rozdílu mezi city a pocity jest v psychologii neomluvitelné.“

Nejen tedy sečítání a odečítání představ a pocitů, o čemž člověk neví, zda mluvíti má více s ironií než s podivem, ale i vynechání citů v duševním životě člověka nikterak nerozmnožuje průkaznost a slávu novodobé psychologie, jejímiž poučkami jest studující mládež nasycována. Tady v otevřeném upřímnosti představuje se nám kus vědy, ve jménu kteréž s domýšlivou pohrdavostí na schůzích a v časopisech bylo horleno proti ženskému klášternímu gymnasiu v Praze jako proti zdroji veškerého zpátečnictví a vědecké nedostatečnosti. Ci snad to má býti v neprospěch nového gymnasia váženo, že bude učiti na rozdíl od nové psychologie, že má člověk duši a že duševní život jeho není výsledkem pouhých sil hmotných?

Nebo tím snad se bude odsuzovati, že bude učiti ve prospěch všeobecné mravnosti, že člověk má vůli a že jest v mnohých případech za činy své zodpověden? Všichni ti, kteří proti gymnasiu sester slatinanských ve jménu vědy plnými vraty vyrazili, netuší ani z daleka, jak základní články katolické k tomuto předmětu se vztahující jsou opodstatněny

a jak tvrzení jejich moderní psychologie pravdy jsou vzdálena.

Tady také kotví spor, jenž povstal mezi Rohanem a prof. Marešem. Rohan tvrdí, že člověk nemá vůle a že jeho duševní život jest zvláštním děním hmoty. To jest popření samostatného duševního činitele. Zatím však celý svět skutečnosti, lidského zkoumání připravený, dokazuje jsoucnost tohoto činitele, jemuž vůle jest trvalá vlastnost a nikoli pouhý stav tělesného organismu. Aby se popřel samostatný od hmoty rozdílný činitel, obyčejně se říká: mozek cítí, nervy cítí. Dotkne-li se akkord hudební nervu sluchového, zdálo by se to býti zcela přirozeno, že nerv i mozek cítí týž akkord, jehož chvění sdělilo se oběma způsobem docela mechanickým. Leč uvážíme-li, že chvění mozkových atomů jest právě takové, jako chvění struny na nástroji nebo chvění předmětů vůbec, kterým sdělují se vzduchem, pak se tážeme, proč vlastně toliko mozek cítí a proč necítí také struna, nebo židle, nebo ruka současně s hudebníkem? Na to nedostaneme odpovědi, nepřipustíme-li, že v mozku mimo hmotu jest jakýsi činitel od hmoty úplně rozdílný, který jest s to, aby proměnil chvění hmoty ve smyslový pocit našeho „já“. Mozkové atomy mohou tedy, jako každé jiné atomy, býti sice předmětem chvění, ale nikoli cítilím podmětem, neboť podmět cítilí má, abychom tak řekli samocítění a po tomto samocítění není ve hmotě ani stopy. Rovněž tak nevědecká jest mluva, že mozek sám sebou myslí, a přece fyziologové všichni do jednoho litují, že nevědí, jak může mozek a jak mohou nervy cítiti bez jakéhosi jiného prvku. Jsou také povrchní vzdělanci, kteří praví: bez mozku není myšlení, tedy mozek myslí. Pak možno také říci: Není malíře bez barev — tedy barvy malují.

Tvrzení materialistů, i páně Rohanova, jakoby duševní život člověka byl výslednicí sil hmotných, nějakým parním kotlem, jest směšná domněnka, která se netoliko neopírá o vědecké výzkumy, nýbrž jim se přímo protiví. Věda nemá žádných důkazů, svědčících proti samočinné jsoucnosti duše, za to nejznamenitější zástupci vědy prohlašují, že bez duše ani těch nejjednodušších zjevů duševních nelze vysvětliti.

Obrana.

(3) **Naše odpověď p. J. Svozilovi**
Vyrůkoval jste v „Osvětě lidu“ s upálením Husa, s Galileem a Koperníkem. To jsou, pane, zbraně už hodně zastaralé. O jiných nevíte? Na to Vám odpovídáme, že církev Koperníkovy hvězdářské výzkumy přijala v brzkou za své a že nad to právě papež na základě katolických výzkumů hvězdářských opravil bystře kalendář. A co činili tehdy „pokrokoví“ protestanté? Luther nazval Koperníka bláznem a střetnutým hvězdářem, pastoři zahájili hotové válečné tažení proti opravě kalendáře. Fanatizovali lid proti novému kalendářnímu počítání drzým vymyšlením různých „zářaků“, jichž líčení každého moderního člověka rozesměje. Ty „zářaky“ vymyšlené od pastora k vůli potlačení vědeckého pokroku by se teď velmi dobře hodily za masopustní humoristickou četbu. Příklady na to jsme již v Obnově uvedli. Ale o tom tupém ublížení vědy protestantskými předáky p. Svozil nepoví nic. A když už p. Svozil chce vyčítati církvi do nekonečna odsouzení mistra Husa, nechť si vzpomene, že Kalvínova „pokroková“ inkvisice nedělala rozhodně s jinověrci tolik okolků jako naše církev s Husem. Kalvín potlačoval násilně každý sebe menší nesouhlas, který se ozval v Ženevě proti jeho nové víře. Během pěti let dal tento „reformátor“ 58 osob popravit a 76 upáliti. O tomhle katanství pan Svozil mluvíti nebude, ani nepoučí nikoho o bezohledné inkvisici protestantské v Německu. Proč? Naši evangelíci, kteří nyní horlivě Svozila chválí, hned by zvedli odpor proti smělci; hned by vznikl povyk, jak Svozil žene vodu na „klerikální mlýn“ proti ubohým „česko-bratrským pohrobkům.“ A měl by pan Svozil po reputaci.

Pan Svozil rozumuje dále: „Když církev se spokojí stejným právem s ostatními společnostmi, když se vzdá násilnického působení a podpory absolutismu — můžeme zastavit boj proti ní — ale — nebyla by „neomylnou“ církví, kdyby tak učinila.“ Předně panu Svozilovi nutno důrazně připomenouti, aby nevládal zámyslně církevní neomylnost tam, kam nepatří a aby tak lid věci neznalý nezaváděl do bludu. Kdy církev prohlásila za články víry, že se musí postupovati proti jinověrcům násilně? Takovou zásadu měl spíše Kalvín. Neomylnost církevní týká se článků víry, nikoliv organizace církevní proti jinověrcům. Pan Svozil to ví, ale plete úmyslně pojmy. Uvádíme zde něco k vůli lepšímu dorozumění. Kdežto v Americe v minulých stoletích pronásledovaly protestantské kolonie krutě každého jinověnce,

stala se katolická kolonie v Marylandu útočištěm všech, pro víru pronásledovaných. Sám americký protestantský dějepisec dr. Bancroft o tom píše:

„Katolíci se v tichosti uvázali ve vlastnictví malého místa a náboženské svobodě dostalo se domova, jediného na celém širém světě a skromná víska, nesoucí jméno Panny Marie v Marylandu, stala se bydlíštěm svobody a štěstí. Svědomí bylo nespoutáno. Mírné a liberální říditelstvo dovolilo každý návrh, blahem poddaných žádáný. Lord Baltimore pozval Puritány z Massachussets, aby se přistěhovali do Marylandu, nabízející jim pozemky a plnou svobodu náboženskou; ale Gibbons, jemuž ono poselství světil, byl tak cele vychován podle neshledlivosti novoanglické, že nechtěl pracovati o uskutečnění přání irského šlechtice a tak se stalo, že pozvání nepřijato.“

Na katolickém sjezdu v Řezně otevřeno prohlášení, že katolíci nechtějí, aby křesťané protestantsí byli pro svoji víru utiskováni. A řekl některý katolík, že snášlivost takto projevovaná čelí proti neomylnosti církve? Sama učební kniha náboženství katolického „Oltář“, jež jest vydána pro diecési Královéhradeckou, poučuje: „Ku křesťanům nepravověrným máme zachovati snášlivost. Katolík snášlivý nepovažuje bludy církvi nepravověrných za stejně dobré jako pravdu církve své, ale zdržuje se všeho, co by nekatolíky právem zarmucovalo, uráželo, a tím více odpuzovalo.“ Tážeme se pana Svozila, zda tato slova otřásají neomylností církve a jakým způsobem? Proto prosíme, aby nefanatizoval proti nám nevědomé lidi zámyslným matením pojmů.

Pravíte tedy, že můžete zastavit proti církvi boj, jestliže se táž spokojí se stejným právem s ostatními společnostmi. Pane Svozile, není tohle farizejská fráze? Proslechlo se, že na Vinohradech má býti zřízeno katolické dívčí gymnasium. Hned se ozval z řad „pokrokových lidí“ násilný pokřik proti tomu podniku, ač katolíci jeptišky nijak nevybízejí protivníky katolické církve, aby na toto gymnasium platily; s Vámi spřízněný „realistický“ Čas dal „svobodomyšlný“ povel: „Česká žurnalistika musí bez ohledu pranýřovati ty professory, kteří by se dali do služeb jeptišek.“ Proti svobodným školám židovským ovšem Čas nenamítá nic. „Pokrokové“ a „svobodomyšlné“ Slovo Rašínovo vybidlo, aby professoři, kteří protest proti tomu katolickému ústavu vydali, „všemi prostředky odvraceli a varovali před klerikálním lapačem. Proti těm pak, kdož přece se dají zlákat, provésti musí bezohledný a důsledný bojkot stavovský i společenský.“ Pane Svozile, nevidíte, k jakému násilnému boji zde radí pokroková tyranie? A ještě něco dále. Když se proslechlo, že dr. A. Herout má býti říditelem toho gymnasia, napsaly „Národní listy“, že bude onen pán onu zprávu „jistě považovati za útok na jeho dobré jméno a přiměřeným veřejným prohlášením napraví úhonu své pověsti.“ Tedy profesor, jenž by chtěl učiti na katolickém gymnasiu nikoliv náboženství — ale třeba jen latině, matematice nebo češtině — ztrácí dle „svobodomyšlného“ žurnálu dobré jméno a jeho pověst trpí tím úhonu. Zato však rabíni, kteří učí náboženství židovskému, kteří vyučují takovým článkům víry, s nimiž ani katolík ani pokrokář nikdy souhlasiti nemůže, mají od „svobodomyšlného“ a „pokrokového“ tisku pokoj. Těm žádný protikatolický žurnál nevyčítá, že ztrácejí dobré jméno vyučováním na židovských, německých školách. Dle toho může p. Svozil posouditi, jak zcela stranické násilí se děje na ústavech a professorech katolických. Proti konfessiálním ústavům evangelickým „pokrokový“ a „svobodomyšlný“ tisk také nepíše. Divná je ta důslednost moderních lidí.

Ale jest tu ještě plno jiných, praktičtějších výlevů „bratřství“ v táborech nám odporných. Pan Svozil na př. může nejlíp věděti, jak v Brně na 1. května násilně si počínali socialisté proti dělnictvu katolickému, které nechtělo socialistický svátek uznati za svátek svůj. Nadto časopis „Rovnost“ ještě se chlubil „udatností“ soudruhů a napsal, že tito považovali za povinnost „působiti k tomu, aby klid práce byl pokud možno úplným.“ Kdyby chtěli katolíci na př. v neděli překážeti socialistům jen ve hraní kuželek nebo karet, hned by se psaly poplašné zprávy o „tyranii klerikálů.“ Katolický poslanec dr. Scheicher byl přepaden socialistickými zákeřníky a ztloučen tak, že sotva stěží život zachoval. Banditsky přepadený muž napsal:

„Kdyby mi byl před 18. červnem někdo řekl, že budu jednou s to věřiti Mayovým radošským kouskům, myslím, že bych se byl s nedůvěrou usmál. Leč zkušenost jest nad účinnost a já to zakusil. Indiáni byli sice také ukrutní, přece však pokládali za bezectné vrhnouti se na bezbranného muže a ze zadu jej přepadnouti.“

Každý rok se dočijeme zkrátka mnoha

příkladů barbarského násilnictví sociální demokracie proti katolictvu. To jest ovšem jenom výsledkem násilnického štvání vůdce této armády. Snad p. Svozil ví, jak při loupežném odcizování katolického majetku francouzskou zednářskou vládou český socialistický tisk jásal a jak litoval, že u nás v Čechách taková „kulturní práce“ se ještě dařiti nemůže. Co by tito lidé s katolictvem udělali, kdyby měli plnou volnost? Nastala by socialistická neúprosná inkvisice, až by vlasy vstávaly. „Utiskování“ soudruzi páší na katolictvu násilnictví, kde se jim dá.

Kdybychom aspoň trochu mohli doufati, že by nám odpůrci naši v případě dokonalého svého vítězství ponechali taková práva, jako jiným společnostem, rádi bychom, pane Svozile, se spokojili. Ale Vy přece dobře víte, že „pokrokoví“ lidé nám takých práv dáti nechtějí, že se k tomu sami přiznávají a již nyní katolictvo pronásledují. Ale Vy takové násilnosti pravým jmenem nenazvete, Vy neokřiknete pokrokovou tyranii; zkrátka nesmíte, protože dobře víte, jaký koncert by Vám zahrála. Není horšího absolutismu nad absolutism „pokrokový.“ Tolik aspoň budiž odpovědi na Vaše slova „o násilném působení církve.“

(3) **Zřetle poctivostí realistického tisku.** „Čas“ tedy píše: „Obnova troufá si vytýkat lidem pokrokovým, že svých omylů neodvolávají? Není jediného příkladu, že by v řadách realistických něco podobného se bylo stalo; je to jednoduše vyloučeno, je to nemožné.“ Že Vám ruka neupadne! Zámyslně prohaný „realistický“ Čas staví se najednou do pošy poctivce a tvrdí, že je „nemožné“, aby realisté svých omylů neodvolávali. Divná, věru divná to logika akademických pánů! Zcela prostítný člověk je poučiti může, že věc skutečná jest rozhodně možná a že co se opravdu děje, také diti se může. Organ realistů „Čas“ i jiné jejich orgány psaly a píší spoustu zámyslných lží, které odvolaly jen tenkrát, když nebylo žádného vyhnutí. Mohli-li realistický úhoň proklouznouti zároveň se svojí lží úplně beztrápně, zůstal s opravou „omylu“ chytrácky za pecí. Zatím aspoň některé příklady. Realista Machar vymyslel si pijáckou a karbanickou historku o knězi Dostálovi-Lutinovu; když poslal napadený kněz do Času opravu, připojil Čas poznámku, že přece věří Macharovi a když pro svědectví jiných Čas vůbec ty lži hájiti nemohl, pojmenoval útok Macharov chytře a vyhláve „neovládnutím se.“ Že by však byl Machar jednoduše lhal, o tom Čas ani slova. Machar napsal sprostácky v básni (!), jak prý jazyk Svatojanský dodává na Hradčany každý rok „kyje řezník z Malé Strany.“ A když tato výsměšná lež byla skonfiskována, tu se realisté postarali, aby ve formě interpellace byla přece jen tiskem uveřejněna. To je to realistické opravování vlastních omylů. Machar napsal o starozákonní Susaně v básničce lež o jejím hříchu proti mravopoctivosti, kterou si „dokázal“ z vlastní hlavy, poněvadž o takovém Susanině poklesku nevyzkoumal nic ani taký učený badatel, který jest velkým odpůrcem katolického náboženství. Kde jest tento „omyl“ v realistickém tisku odvolán? — Nebylo toho před „pokrokovou“ veřejností jednoduše potřeba, poněvadž ta vítá s radostí i každou protikatolickou lež.

Pan dr. Herben napsal v „Čase“: „Jsem zvyklý, že moje slova překrucují v Čechu a Obnově; vidím, že sociálně demokratičtí kněží nejsou lepší.“ Učinili jsme na pana Herbena veřejný dotaz, aby nám pověděl, kde Obnova jeho řeči překrucovala. Je-li p. dr. H. docela zvyklý na to překrucování se strany Obnovy, tu by každý nestranný člověk očekával, že týž vyrukuje aspoň s několika příklady. Ale p. H. chytrácky na naši výzvu ani neodpověděl. Ví totiž dobře, že k četným úmyslným „omylům“ připojil „omyly“ nové. A když už se p. Herben k opravě „omylu“ nijak dobrovolně nemá, vyzýváme jej podruhé, aby své obvinění dokázal.

V témž článku, kde „Čas“ tvrdí, že „je jednoduše vyloučeno, že je nemožné“, aby realista neopravoval svých chyb, upadl „Čas“ do omylu hezky křiklavého. Napsal totiž o vydavateli prohaného pamfletu: „Horálek svůj omyl doznal a doznal veřejně.“ Umí-li „realistický“ úvodníkář dobře čísti, dopustil se tohoto „omylu“ zámyslně. Vždyť pan Horálek o onom podvodném pamfletu napsal: „Až dosud jsem přesvědčen o jeho pravosti, jelikož námitky, které na př. p. dr. J. Kalousek proti ní uvedl, nebyly s to, aby mne přesvědčily.“ A toto jeho prohlášení sama redakce „Hlasů ze Siona“ sesiluje vyjádřením: „Jak „Obnova“ vidí, nyní není třeba ani hlouposti, aby někdo nepostřebal podvržení, které výklady dra Kulouška naprosto není ještě dokázáno.“ Ostatně nám se jedná hlavně o prohlášení Horálkovo, a toto prohlášení naprosto odporuje nepravdivé zprávě Času o Horálkově „veřejném odvolání.“ Zase tedy „omyl“, jehož dosud Čas neodvolal. Zatím

těchto několik dokladů, jak se čas se záští proti katolictvu rád mylí a — jak realistický tisk rád své omyly odvolává. Vybrali jsme zde jen několik článků z řetězu realistické prohlášení, realistických „omylů“, které posud odvolány nejsou. Je vidět, jak „je jednoduše vyloučeno, jak je jednoduše nemožné“, aby realista svých bludů neodvolával.

Politický přehled.

Do panské sněmovny povoláno 32 nových doživotních členů, z nichž pouze 5 Čechů (dvorní rada a prof. čes. university dr. Alb. Brab, dv. rada a prof. čes. university dr. J. Gebauer, průmyslník F. Křížík, velmistř ryt. řádu křížovníků P. Frt. Marat, sochař a prof. uměl. akademie pražské Jos. Myslbek.) Tito věru zcela právem povoláni do pan. sněmovny, ježto dle stát. zák. zákona mají býti jmenováni členy pan. sněm. mužové o církev, stát, vědu a umění zasloužilí. Vedle těchto jest aspoň 14 rozhodných německých liberálů, ostatní Poláci atd. Volbou touto nevybočil ovšem Gautsch ze starých kolejí byrokratických. — V Išlu konala se za předsednictví císařova korunní rada, již se účastnila ministerstva rakouské, uherské a společné. Jednalo se tu o uherských poměrech a obchodních smlouvách. Císař se svého stanoviska ve vojenské otázce neodstupuje. — Říš. a zem. posl. dr. Ar. Bareuther zemřel ve Freiburgu. Byl rozhodným nepřitelem národa našeho a podporovatelem hesla „Přechod Říma.“ — V Kylesovicích u Opavy pořádán tábor českého lidu, jehož tu bylo na tisíce z Opavska, Těšínska a Moravy.

V Uhrách nejsou poměry lepší; vláda skládá prý jedinou naději ve všeobecné právo hlasovací, v čemž vládu podporují agitace socialistů pro toto právo. — Uherský ministr vyučování nařídil, aby školní úřady úsilovněji ve školách pěstovaly státní řeč, maďarštinu. Každý učitel musí uměti dokonale maďarsky. Známé to násilí maďarské.

Norský sněm schválil vládní předlohu o rozluce 104 proti 11 hlasům. Nyní bude Švédsko požádáno, aby svolilo ke zrušení unie.

Radostné vzrušení, ovšem že také zklámaní způsobil v Rusku carský manifest o zavedení říšské dumy a volebním řádu do ní. Tím ovšem ústava v Rusku nezavedena, ale přece učiněn aspoň průlom k ní. Tu musí se s opravami jíti krok za krokem. Říšská дума jest sbor, jenž má prozatímne vypracovati a raditi se o osnovách zákona a zkoumati říšský rozpočet. Absolutismus trvá dál, a car může i bez dumy vydati zákon, jaký mu libo. Volební právo předpokládá nemovitý majetek v ceně nejméně 1500 rublů. Členové dumy jsou jako poslanci nedotknutelní. Židé nejsou z volebního práva vyloučeni. Ženy mohou voliti jen z nálezů svých manželů. Duma sejítí se má nejdříve v polovici ledna 1906. Volby budou nepřímé v městech i na venkově. Úhrnný počet poslanců bude činiti 412. Už takovéto zřízení jest prozatím velkou vymožeností.

V mírových poradách nedošlo se k olli. Vše točí se kolem odstoupení ostrova Sachalinu a vydání válečné náhrady, k čemuž ovšem samozřejmě Rusové přivoliti nemohou. Japonci záleží hlavně na válečné náhradě, vždyť jsou finančně už zcela vyčerpani, kdežto Rusové mohou dále ve válce pokračovati, ježto i vojsko na bojišti dle gen. Liněviče po boji jen prahne a staví se rozhodně proti nečestnému uzavření míru, jak si Japonci přejí.

Sociální demokrati na Rusi bouří znovu. Ve Varšavě zahájili právě všeobecnou stávku, v Lodži prý povstání a nepokoje dělnické a selské i jižních městech ruských. Ovšem revolučním živlům nejedná se o vzejití lepších časů v Rusku, ale o jeho rozklad, aby tu spíše mohli kořistiti.

Zprávy místní a z kraje.

Oslava 75tých narozenin J. V. císaře a krále Františka Josefa I. U příležitosti 75tých narozenin J. V. v pátek 18. srpna sloužil nřdp. biskup Dr. Jos. Doubrava v katedrálním chrámu sv. Ducha o 10. hod. pontifikální mši sv. a Te Deum. Mši sv. přítomni byli mimo nřdp. katedrální kapitolu zástupcové c. k. státních, vojenských, samosprávných úřadů a četná obecenstva.

Duchovních ovčích, jež za účastnictví J. B. M. dr. Jos. Doubravy a nřdp. kapituly katedrální diecéznímu kněžstvu konal vřdp. P. Josef Částecký C. Sa. Redempt. ze Svaté Hory u Přibramě ve dnech 21.—26. srpna ve zdejším bisk. kněž. semináři, účastnilo se celkem 157 kněží diecése naší. Zpovědníky zvlášť posvátnými byli vřdp. P. Hyppolit Filip, provinční řád sv. Frant. z Prahy a vřdp. P. Akureius Košťál, kvardián téhož řádu ze Zámku.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 21. t. m. naneseno: Schváleny 4 případy konfiskací (tři kusů vepřového dobytka pro uhro-

vitost, jednoho býčka a vadného zboží v městských jatcích). — Studentské koleji v Praze udělen byl příspěvek. — Věsto na vědomí rozdělení čistého siroku spořitelny Královéhradecké z roku 1904 pro obec a obecní ústavy. — Divěmu lyceu spolku Ludmila v Ces. Budějovicích udělen byl příspěvek. — K šádosti p. K. Kracíka v Josefově za propůjčení divadla ke koncertu houslisty J. Buchtele na den 19. září nebylo vyhověno vzhledem k tomu, že divadlo zadáno jest již ke koncertu ve prospěch Ústřední Matice Školské na den 24. září t. r. a že od 1. října 1905 počnou divadelní představení. — Předepsány byly desinfekční poplatky. — Panu J. Petříčkovi se uložilo, aby se ihned řídil veškerými předpisy jatečnického řádu. — Žádost městského zvěrolékaře pana B. Jelínka za definitivnímu postoupí se městskému zastupitelstvu. — Žádost Právovního měšťanstva za opravu vše vodárenské na Kozince postoupí se právníckému odboru. — V. Zajíc přijme se provisorně dnem 1. září 1905 počínaje za rozsvěcovací plynových svítlen. — Slečna, která přez upozornění a napomenutí strážníka nechala svého psa v sadech na Žižkově náměstí volně pobíhati, bude napomenuta výtrahou, že přístě bude pokutována. — Akademickému spolku Dobroslov propůjčí se městské divadlo ku slavnosti na den 28. srpna 1905. — K šádosti důstojného farního úřadu v Pouchově za zakoupení hudebních nástrojů pro kostel pouchovský vyžádá se svolení politického úřadu. — Oznámení policie, že cykl sta Jaroslav Třasák sražen byl zúmyslně s kola jedoucím omnibusem z hotelu Merkur na Pražském mostě, postoupí se c. k. okresnímu soudu. — Městské divadlo Klieperovo zadáno bylo p. L. Zelenkovi, virtuosu na harfu, ku koncertu na den 14. prosince t. r. — Vyžádá se svolení politického úřadu, aby trd dobytčů, připadajících na den 7. září 1905, odbyval se v hradbách proti bloku C na levém břehu Labe. — Zpráva farního úřadu na Problusí o náhrobku zemřelého MUDra J. Bartušky, zakladatele nadace pro studující medicíny v Hradci Králové, na tamním hřbitově postoupí se technické kanceláři k shlednutí a návrhu. — Zpráva technické kanceláře o předělení lavic ve školách dle přání pana školního lékaře postoupí se místní školní radě.

Židovsko - social. vedení v Hradci Králové a naše němé pohledy. Ve výkladních velkých skříních předních židovských obchodů v Hradci Králové blýskalo se minulý týden pozvání na zábavu, již ve prospěch své strany pořádají sociální demokraté v neděli 27. t. m. V žádném křesťanském obchodě neobjevilo se podobné pozvání, čímž se nejlépe projevilo přáteleství židovsko-socialistické. Předávkám sociálně-demokratickým leckdy se hodí několik haléřů z wertheimky židovské a zjednaná garda sociálně-demokratická častěji pak za to zabouří si na rozkaz židovských svých vůdců a jedná ve prospěch židů. Odtud ono přáteleství. A naše němé pohledy z města i venkova, které jinak zalomí rukama při líčení zásad sociálně-demokratických, jakoby přece chtělo si mocí mermo aspoň něco vynutiti z přáteleství židovsko-socialistického, když svým přečastým nákupem v židovských obchodech podporuje zároven i stranu sociálně demokratickou. V židovských obchodech to nejlepší, tam samá poklona, službovolnost. Kdepak naši křesťanští obchodníci! Ti se musejí před židem schozati; tak mnohdy zašveholí si naše krasotinky, zvlášť když i leckterý podařený přednost domácnosti má k tomu své poddané. Snad přece mnohé toní aspoň po „eleganci“ sociálně demokratické, když si tolik zamílovaly židovské obchody! Heslo „Svůj k svému“ jest už mnohým maminkám a dcerkám starým habburdům a vlastněctví se slevěká kolikrát za den. Křesťanští obchodníci prosí jen za trochu větší přízeň, ale němé krasotinky naše, které jinak účelovitostí snaží se světu ukázati až příliš, bez milosrdenství obracejí se zády ku křesť. spoluobčanům. Židovsko-socialistické straně vzházeli mezi něčným pohledem naším vydatná podpora.

Nedělní klid u vojska. Dne 20. t. m. v ranních hodinách byl Hradec Králové jako v obležení; na náměstích i v ulicích kupily se zástupy záložníků z řadového vojska s kufíky v ruce, chystající se nastoupiti čtyřnedělní cvičení. Podobný obraz jevil se i v jiných městech 18. t. m., kdy zeměbranci nastupovali vojenské cvičení. U vojska nařízen sice nedělní klid, ale v praxi dle tohoto povolávání záložníků stává se neděle dnem všedním. Všude se volá po klidu nedělním, a voják, že snad nosí útočnou zbraň, má se v srdci svým tím více otupiti nešetřením citu náboženského? Pak se páni diví, kde se mezi lidem nabere tolik nepokojných, podvrtných šivů. Či na tom těm páním ministrům nezáleží?

Smrt českého vojína v císluě. Před 3 měsíci přeložen byl z Hradce Král. 2. prapor polních myslivců do jižního Tyrolska. U 4. setniny téhož praporu sloužil voják J. Derner z Hodkovic u Opocna; nepomyslel, že jest to poslední cesta z vlasti. Vojna tento 20. t. m. účastniv se právě manevrů v okolí města Völsu v Tyrolsku, vylezl na 2690 metrů vysokou horu, hledaje alpeckou protěž, již chtěl přinést příbuzným na památku. Ale nešťastnou náhodou smekl se a sřítíl se do propasti, kde s rostlístěnými údý nalezl mrtv. Za 14 dní měl býti propuštěn z vojny.

Pro hluchoněmé. V neděli 27. t. m. koná se ve všech kostelích diecése královéhradecké sbírka na diecézní ústav pro hluchoněmé v Hradci Králové. Uvášiti dlužno, že jen asi třetina dětí hluchoněmých dostane se do ústavu, kdež dostává se jim pečlivého vychování, takže mohou si jednou samostatně a ve spokojenosti dožítí denního chleba. Co pak nešťastník, zvlášť z rodin chudších, nemůže se účastniti dobrodiní vychování v ústavech pro hluchoněmé, následkem čehož stávají se pak v ubohosti své břemenem spoluobčanů! Diecézní ústav pro hluchoněmé v Hradci Králové jest budova velkolepá, opatřená všemi nejmodernějšími pomůckami na vychování hluchoněmých, jenže se nedostává dostatečného kapitálu na vydržování chudých hluchoněmých. Naskytá se tedy šlechetným lidumilům vhodná příležitost, přispěti nešťastným hluchoněmým k šťastnějšímu životu.

Lesnické zkoušky státní. Státní zkouška z lesní služby ochranné a technické služby pomocné počne 19. září a konati se bude u městodržitelství v Praze, a okres. hejtmantství v Hradci Král., C. Budějovicích, Písku a Chebu. Ke zkoušce připuštění kandidáti dostaví se téhož dne v 8 hod. ku příkazané jim zkoušební komisi.

Valná schůze politického družstva tiskového

pod ochranou

sv. Jana Nep. v Hradci Králové.

Valná schůze konala se dne 21. srpna 1905 v Adalbertinu za četnější účasti nežli předchozí leta. Schůzi zahájil modlitbou a srdečným proslavem předseda družstva, vřdp. vikář Uhlíř, načež jednatelem vřdp. Dr. Reyl přečetl zápisník minulé valné schůze za souhlasu přítomných. Po té podána byla jednatelem zpráva, z níž vyjímáme význačnější místa:

Zvolený výbor ustavil se hned v den valné schůze. Zvoleni byli: Předsedou p. vikář Uhlíř, místopředsedou p. kanovník Kerner, jednatelem p. Dr. Reyl, pokladníkem p. Dr. Novotný. Jednotlivé odbory družstva byli novými členy doplněny. Revisory účtů družstva zvoleni pp. Douda a Sekera, revisory účtů tiskárny zvoleni pp. Douda, Sekera a Vaněček. Správu domu společně vedli pp. Dr. Reyl a Sekera.

Výbor konal 5 řádných schůzí a 2 schůze poradní a pracoval na svém úkolu svědomitě a dle poměrů též úspěšně.

Vetěžná politická činnost nebyla žádnou lidskostí uváděna ve vyšší napětí, proto nešla se klidným tempem. Pořádali jsme zřadilou Mariánskou oslavu 4. prosince minulého roku ve dvoraně Adalbertina, spolupůsobili jsme na Mariánském kongresu v Praze v červnu 1905 a na vytvoření společné nepolitické organizace všech katolíků rakouských se sídlem ve Vídni.

Četnými přednáškami, které konali členové družstva: Dr. Reyl (v Hololavech, v Červ. Pečkách, v Praze, v Dašicích), redaktor Sabula (v Ličně, Nové Pace, Kutné Hoře (2), Černilové (3), Červ. Kostelci, Rostokách, Skoreněch, Chrudimi, Pardubicích, Rychnově, Hradci Králové, Červ. Pečkách, Kostelci n. Orli, Lomnici n. Pop., Častolovicích, Seči u Causalv, Slez. Přeměstí, Vamberku a Kněžicích), katecheta Jukl (Hradec Král., Dvůr Králové, Černilov, Nebovidy a Týniště), prováděli jsme vzdělávací drobnou práci.

Větší intenzitou působili jsme na poli tiskovém. Hlavní náš list „Obnova“ rok od roku nabývá stále širší půdy, letos počet odběratelů rozmnožil se o celé sto.

„Časové Úvahy“ jako leta minulá uhájily si v láci i v kvalitě obsahu prvenství v brožurkové edici české.

Pouze „Štít“ letos zanikl po své šleté ponti, protože nenašlo se dosti pochopení u čtenářstva, že jen konkurenčními podniky lze udržovati staré vydavatelství firmy v kontrole a pobádati je k udržování vyššího stanoviska lidové četby.

Tiskem pracujeme tedy vydatně a budme tomu povděční, že svou tiskárnu a svými publikacemi můžeme pracovati ve vrstvách lidových i tehdy, kdy pro časové poměry je někdy agitační osobní činnost téměř nemožnou. Udržujeme aspoň status quo. Podporujeme svou tiskárnu objednávkami a nedejme se unášeti touhou po různých zdánlivě lacinějších produktech, které prospívají jenom zájmu jednotlivce. Podporou družstevní tiskárny podporujeme každý sám sebe.

Adalbertinu nevěnoval jednatelem letošní zpráve žádné zmínky, ježto ciferní mluva výborně sestaveného přehledu, jež podává p. předseda Uhlíř, docílí jistě lepšího dojmu, nežli výzva ku stále jeho podpoře v zájmu cti celého našeho stavu.

Jednatelem zpráva uvedla též politování nad nízkým útokem, který podnikl loni p. farář Holman v „Bíl. Praporu“ na čest funkcionářů družstva bez všech důvodů, nepokouje se ani o nabízený důkaz pravdy dle předkládaných účetních knih. Vynechali jsme tuto zmínku, protože je zbytečno věnovati pozornost lidem, kteří povážlivě nezaslouhují.

Valná schůze schválila jednomyslně podanou zprávu, když zodpověděn byl dotaz p. faráře Vačka, proč se v „Obnově“ bývalé „dopisy z Prahy“ více nanalézají.

Nejdůležitějším bodem celého jednání valné schůze byla ohlášena

zpráva o celkovém finančním stavu družstva.

Zprávu tuto sestavil osvědčený finančník, vřdp. předseda V. Uhlíř, dle 10 vydaných výročních zpráv, dle vydaných již účtů rozvážných a dle účtů jednotlivých podniků družstva. Zprávu tuto uveřejňujeme v plném snění jasnou přesvědčení, že uvedené cifry vzbudí ve všech členech naději v budoucí život družstva a zároveň důvěru ve správu družstevní agendy.

Vřdp. vikář V. Uhlíř podal zevrubnou tuto zprávu jak nálehuje:

Při dnešní valné schůzi jest mým úkolem, abych Vám vypočetl celkový stav jmění spolkového čili finančního stavu, o němž namnoze nesprávně jsou pojmy, ačkoliv doklady k vyložení jeho jsou zprávy výroční a provolační, které přece každému bývají doručovány a byly doručeny.

Družstvo naše, jak známo, trvá 12 let a hned od počátku skládalo příspěvky svých členů, obdrželo a přijímalo dary zvlášť na stavbu spolkového domu a tak nabylo dosti z náčného jmění.

Jest tomu právě deset let, kdy ve valné schůzi politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. tehdejší jeho předseda, Jeho Milost nejvyšší. Monsig. Dr. Alois Frýdek dne 23. srpna 1895 mluvil o potřebě a prospěšnosti spolkového domu pro družstvo. Řeč ta byla také tištěna a rozšířena po celé naší diecési. Byla pak řeč ta s nadšením přijata netoliko ve schůzi, ale i také po celé diecési radostně vzbudila pohnutí.

Dům ten nyní máme, a všecko to, proč byl stavěn, nachází se v něm, jmenovitě velký reprezentační sál; místnosti redakční a administrační našich

listů „Obnovy“ a „Časových úvah“; biskupská knihtiskárna, jejíž úžitky náleží dle vůle zakladatele výhradně družstvu. Bydlí v něm i jednota katolických tovaryšů a Všeoborové sdružení. Také diecéšní jednota Cyrillské koná zde své schůze. Na ubytování kněží přicházejících do Hradce jsou zde hostinské pokoje, ovšem odevzdané nájemci, a kaple s mešní licencí k pouštění jest zde též. Jsou zde i byty k stálému přebývání. Dále sloužná restaurace v domě i v zahradě.

Také účty toho domu byly vydány hned po dokonání stavby a sice ve zvláštním provolání ze 20. 1898. A tu dle účtů podrobných vyhlásilo představení, že celkový náklad na zbudování domu stál 164.185 zl. 24%, kr. čili 328.370 K 49 h, kterýžto náklad se ovšem zvýšil, když nalezena byla v domě „houba“ a sice ve stropích a pod podlahami téměř v celém domě, zvláště v I. a II. patře a na půdě. To byla velká nehoda! Ačkoliv výměna nakaženého stavebního dříví dala se na škodu stavitele od něho za-

viněnou, přece jsme při tom značně museli přispěti na lepší úpravu a pak někde místo dříví pod podlahu dány byly železné traversy a klenutí jmenovitě v sále, tak že se náklad stavební dle posledního výkazu do 1/2. 1904 zvýšil o 25.632 K 25 h a obnáší nyní celkem 353.902 K 74 h.

V uvedeném provolání vypočten nejprve celkový náklad, pak také vyplacený náklad a vykázan i nezaplacený náklad čili dluh.

Dluh ten byl po stavbě různým řemeslníkům a dodavatelům proplacen, a poněvadž současně se také různé opravy stavební daly, činil

od r. 1898 do 1/2. 1904 celkem 66.348 K 73 h a připočte-li se k němu obnos . 287.554 „ 01 „ jako tehdy splacený náklad, činí výše udaný obnos . 353.902 K 74 h.

Jak družstvem každoroč. vydané tištěné zprávy (jest jich celkem 10) svědčí, zaplatili členové a dobrodinci (viz příjem) tyto částky:

Úhrnem tedy činil příjem 168.808 K 83 h, v čemž není započten dar 20.000 K v Pánu zesnulého nej-důstojnějšího zakladatele družstva, biskupa Brynychy na zakoupení bývalé Pospíšilovy knihtiskárny.

Ovšem toto jmění svým časem bylo vydáno ne-toliko na stavbu přímo, nýbrž také dle účelu družstva na subvence, tiskopisy, spolkové výlohy a na placení annuit. Výkaz o těchto vydáních jest uveden vedle v přehledu.

Poněvadž hotovost na stavbu tak velikou nesta-čila, byly peníze vypůjčeny po větším díle. Tak

- a) v spořitelně městské v Hradci Králové byl učiněn knihovní dluh . K 140.000
- b) Anonymus půjčil nám 50.000
- c) Nejd. B. Konsistoř povolila nám vý-půjčku z fondu na učitelský katolický konvikt 68.000
- d) konečně pl. t. pan praelát Suchánek . 18.000

Úhrnem K 276.000

Dluh v městské spořitelně byl rozdělen a pře-veden částečně na hypoteční banku království Čes-kého v Praze.

Nyní pak jest stav dluhů všech, poněvadž se annuitami umořují, tento:

- a) v spořitelně dluhujeme a budeme ještě po 33 let spláceti K 52.580 32 v hyp. bance dluhujeme a budeme ještě po 33 let spl. . 80 313 16
- b) Anonymovi dluhujeme a budeme ještě po 22 let spl. . 42.099 68
- c) Nejd. B. Konsistoři dluhujeme . 68.000—
- d) Pl. t. panu praelátu Suchán-kovi dluhujeme a budeme ještě po 23 let spláceti 16.347 38

Dluhujeme úhrnem K 259.840 64

Z původn. dluhu jest tedy zapláceno K 16.659 46

Toliko na dluh nejdřet. bisk. Konsistoři nebylo splaceno ničeho. Vypůjčka ta stala se totiž v té na-ději, že se zařídí v domě konvikt pro kandidáty uči-telství a že na místo 4% úroků poskytnou se místnosti Adalbertina pro konvikty, a poněvadž cena míst-ností těch neobnášela tolik, co by obnášel úrok z ka-pitálu, doplácelo družstvo 497 K jmenem úroků.

Než zařízení konviktu se neovládalo a konvikt byl zrušen a nyní by mělo družstvo platiti ze 68.000 K 4% úrok čili 2720 K a případně amortizační quotu, čímž by břemeno družstva vzrostlo velice. Jest ale naděje, že z obnosu toho se i splátka provede. O věci se bude jednati s Nejdřet. b. Konsistoří.

Na stavbu Adalbertina přispěli jsme dle uve-de-ného účtu za 12 let toliko částkou 66.348 K 73 h a pak na úroky a úmor 76.432 K 85 h a máme ještě annuity spláceti po mnohá leta.

I to bylo členstvu tištěným připsáno za prosince 1902 intimováno, kde představení žádalo, aby členové a dobrodinci nenastávali až do zaplacení všech annuit a uznanou ochotou a dobročinností přis-pívati.

Měl by se ovšem dům také spláceti z výnosu vlastního, ale v tom ohledu setkali jsme se s veli-kými překážkami. Z počátku jsme nemohli ani ná-jemníky nalézt a proto účet domu za r. 1898 vykásal užitek toliko hotové 9 K 82 h, ty byly dány co příjem v r. 1899, který byl podobný a končil hotovými 248 K 34 h.

R. 1900 končil hotovými 142 K 74 h a konečně r. 1901 vynal hotovost 127 K 70 h.

R. 1902 nebylo užitku, ale rok 1903 končil schodkem 418 K 21 h, r. 1904 schodkem 1630 K 62 h.

Prováděly se totiž některé adaptační práce pro nájemce nového pana hoteliera Bařtipána.

V uvedeném tištěném dopise z r. 1902 byl uve-den budoucí užitek z domu na 4920 K a s tím se bude moci počítati v budoucnosti.

Nyní jsou nájemci:

- 1. Hotelier p. Bařtipán (bez vody, bez groše) K 3000 — h
- 2. p. Langhans 1000 — „
- 3. p. rada Petřík 588 — „
- 4. Jednota kat. tovaryšů 240 — „
- 5. Tiskárna, redakce a naturalní byty (říditel Hrubý, faktor, Sa-hula, Pochmon, Bina) K 2300 — „

Příjem úhrnem K 7038 — h

Stálé vydání bylo:

úřední groš 3. . . K 192— h
daň z nájemného . . 1395 95 „
za zahradu 900— „
voda a komínk po arážce 800— „ K 1987 95 h

Čistý příjem K 5140 06 h

Také annuity byly v onom tištěném dopise z r. 1902 uvedeny, a sice máme platiti:

- a) Spořitelně města Hradce Králové pololetně 1. dubna 1879 K —
1. října 1879 „ —
- b) Hypoteční bance též 1. května 2047 „ 45 h
1. listop. 2047 „ 45 h
- c) Anonymovi ročně 1. dubna 3000 „ —
- d) Fondu katol. učitel. konviktu 1. ledna 2720 „ —
- e) pl. t. panu praelátu Such. 1. června 900 „ —

Úhrnem 14072 „ 90 h

Na úhradu toho lze užiti výnos domu asi 5000 K, výnos daru s inkultu 5000 K = 10000 K —

Není tedy ukryto 4072 K — a jest jako dosud odkládáno na milodary a celé die-cese každoročně.

K tomu účelu slibil přispívati J. B. M. náš nejdřet. vrchní Pastýř jako protektor ročně 400 K; známé osvědčené dobrodince v Hradci Králové, kteří přispívali dosud přibližem ročně přes 1000 K, prosíme,

Počet politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové.

Příjem.

Vydání.

Roku	Od členů zakládajících		Od členů akcezních		Od členů přispívajících		Darů na Adalbertinum		Úroky a různé		Úhrn		Roku	Subvence a honoráře		Účty		Správní výlohy		Na stavbu Adalbertina		Úroky a annuity		Úhrn	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
1893 a 1894	6960	—	4655	—	1445	—	7834	92	317	26	20.222	18	1893 a 1894	4096	22	—	—	—	—	—	—	—	—	4096	22
1895	2516	—	3155	—	1343	—	21.405	10	1428	58	29.847	68	1895	500	—	3903	16	66	94	—	—	—	—	4470	10
1896	1878	—	2688	—	820	—	6178	38	1394	38	12.798	76	1896	2897	56	—	—	—	—	—	—	—	—	2897	56
1897 do 1/2. 1898	2460	—	4158	—	1743	70	5567	04	3908	90	13.928 3908	74 90	1897 do 1/2. 1898	992	—	7754	—	485	28	3923	80	—	—	13.155	08
1898/1899	804	—	2317	50	867	50	18.362	59	—	—	22.351	59	1898/1899	31	—	304	08	39	52	36.171 6349	02 32	13.830	—	58.664	94
1899/1900	540	—	2075	50	986	—	10.963	89	611	90	14.565 611	39 90	1899/1900	—	—	513	02	761	30	5327 6800	39	14.787	—	28.188	71
1900/1901	360	—	1901	—	826	75	11.402	10	—	—	14.489	85	1900/1901	—	—	104	—	18	11	—	—	14.375	87	14.487	98
1901/1902	319	—	1976	40	1072	20	9729	62	—	—	13.087	22	1901/1902	339	37	180	44	36	94	3402	34	10.161	87	14.180	96
1902/1903	346	—	1773	50	927	20	6811	31	790	98	10.648	99	1902/1903	741	28	174	36	1878	98	164	86	11.645	45	14.604	98
1903/1904	361	05	1170	50	848	—	4883 5262	82 28	—	—	12.335	65	1903/1904	17	30	—	—	—	—	2310	—	11.572	66	13.899	96
Úhrn	15.554	05	25.670	40	10.879	35	108.311	06	8392	—	168.806	85	Úhrn	9604	73	12.933	06	3287	07	66.348	73	76.432	85	168.606	44

aby neulevovali, a pak by bylo duchovenstvo vikariátní k ukrytí asi 3000 K ročně. Všechno máme teď takto na přízeň členstva a duchovenstva diecézního spoletí.

Jaký jest tedy stav finanční našeho družstva?

1. Družstvo jest majetkem domu v ceně 313.902 K. Poněvadž ale byly zde dodatečné náklady, máme co aktivum místo 358.000 K cenu toliko 320.000 K.

2. Družstvo jest vlastním biskup. knihovnicem, jenž má všechny náklady, a ta má 31. pros. 1904 cenu (se skladem tiskopisů) 104.109 K 67 h

3. Sklad družstvem vydaných tiskopisů má 31. pros. 1904 cenu 15.983 K 12 h

Všechno aktiva 440.072 K 79 h

Naproti tomu všechny dluhy obnášejí 259.337 K 74 h

Jeví se čistě jistou 180.665 K 60 h

Tento stav jest zcela přiměřený, povíká-li se, že členové a dobrodinci dali toliko 160.414 K 86 h a v Pánu seznalý odp. b. zakladatel 30.000 K —

Úhrnem 180.414 K 86 h

a my nyní již přes 7 let užíváme svého domu.

Za těch těžkých okolností jest to výsledek velmi potěšitelný a zajištěn důvěry v budoucnost vzbuzující.

Až dosud bylo předsednictvo a výbor nejvíce tížen starostí o dům a zapravení dluhů resp. annuit.

Ve výboru pracovalo se pilně, obstaralo, svědomitě a nezištně, ale nebyl dostatečný přehled účetní, poněvadž na př.:

1. p. Dr. Novotný vede knihu příjmů a vydání od členů a dobrodinců a propírá annuity.

2. p. fidelel biskupské knihovnicem vede účty tiskárny.

3. Jeden člen z výboru, nyní jednatelem p. Dr. Reyl, vede knihu správy domu, a v kanceláři

4. expedici vedou se účty „Obnovy“, Čas. Úvah a knih skladních.

Letos jsme ustanovili, aby fidelel vdp. Antonín Hrubý sestavoval pro tisk účet povšechný. Za tou příčinou — poněvadž účet první k vůli valné schůzi (u příležitosti kněžských exercicií) se konal v pololetí, druhé účty ale teprve ke konci roku slušného, nevydává se letos žádná účetní zpráva, která bude vydána až po ukončení r. 1905 za dobu od 1. července 1904—1906.

Pak, až budou účty prozkoumány a vytištěny, dovolíme si Vás asi v únoru některou středu, která bude blízko úplného měsíčního, na odpoledne do valné schůze pozvat, abychom mohli i o dalších úkolech družstva pojednat.

Po předložení správě účetní přihlásil se ke slovu dp. farář Filip Jan Konečný, upozorňuje, že kněží, kteří nechovají snah k indultu takovou benevolenci, jako si přejeme, nečiní tak z důvodů „dogmatických a právnických“, jakoby pochybovali o platnosti papežského indultu, nýbrž, že buď tu a tam mají na svých osadách zvláštní též (odpadlíci) poměry, nebo též že se domnívají, že indult dán byl hlavně k vůli učitel-skému konviktu, při Adalbertinu zřízenou býti majícímu. Poněvadž pak konvikt ten nyní v život uveden není, odtud zminěná pochybnost, po případě nechť mezi některými kněžími. — Dobře by tedy bylo ve výroční zprávě našeho družstva a v Obnově šetrným způsobem na mylný názor upozorniti, že totiž papežský indult dán nám pro všechny snahy našeho družstva a ne jen pro ten neb onen účel Adalbertina, a že tak dlouho třeba indultu horlivě užívati, dokud všech účelů svých nedojdeme.

K poznámce této vyslovil svůj názor p. Dr. Reyl, že nedorozumění vládo a snad i nyní dosud vládně v otázce indultu, proto také výbor družstva volil vždy při uvedených námitkách cestu poučení a výkladu. Pouze proti zlomyslnosti užívá se ostřejší zbraně v polemické obraně. Nelze nikoho nutiti, aby někdo zájmy družstva blahovolně podporoval, ale nelze též dopustiti, aby někdo všeobecně dobrou prospěšnou činnost družstva svévolně mařil.

Po debatě o tomto předmětu přikročeno k volbě nového výboru, do něhož byli povoláni pl. t. pp.: Fr. Douba, farář v Dobrušce. Ant. Dvořák, děkan v Dobrušce. Dr. Jan Hejdl, prof. theologie. Ant. Hrubý, fidelel b. knihovnicem. Fr. Chejnovský, farář v Sendrašicích. František Jukl, katecheta v Hradci Králové. Josef Mynář, kaplan v Černilově. Augustin Novák, farář v Dobrušce. Dr. Josef Novotný, profesor theologie. Dr. František Reyl, fidelel Borromea. Jan Seidl, děkan v Černilově. Vladislav Sekera, fidelel Rudolfa. Václav Uhlíř, bisk. vikář v Přepychách. Josef Vaněček, kaplan v Mikulovicích.

Skrutinium provedli pp.: Sekera, Beran, Jukl a Jurkovič. Ve volných návrzích bylo přijato, zaslati p. dvornímu radovi Dr. Brávovi blahopřejný telegram ku povolání do panenské sněmovny.

Valné schůzi přistoupí budou se odbývati vždy brzy po Novém roce, ještě všechny účetní knihy uzavírají se koncem prosince, takže lze podati tak přesný obraz hospodářského stavu družstva. Schůze ukončena byla za povznesené nálady, takže lze doufati, že odkaz svěceného biskupa Bryncha neupadl dosud v zapomnění a bývalých jeho spolupracovníků.

Po skončení valné schůzi ustavil se ihned nový výbor následovně: Předsedou zvolen p. vikář Uhlíř, místopředsedou p. děkan Dvořák, jednatelem p. Dr. Reyl, pokladníkem p. Dr. Novotný, správcem Adalbertina p. fidelel Sekera.

Zdař Bůh!

Nekupujte v neděli! Nekupujte po 8. hodině večerní ve všední dny! Tak volá obchodní pomocnictvo, sdružené v českoslovanské obchodnické besedě, malými letáky, na nárožích nalepenými, připomínajíc tím P. T. kupujícímu obecně, že již po více než 20 let domáhá se zákonem upravení všeobecní doby pracovní a úplného klidu nedělního, leč stále maru. V mnohých obchodech, zvláště koloniálních, jest obchodní pomocník držen nepřetržitě od 5. hodiny ranní do 10., ano i do 11. hodiny večerní — tedy od noci do noci, a ani v ne-

děli mu není dopřáno odpočinku! — Vysvětluje tudíž P. T. obecně, by se zdrželo nákupu ve všední dny po 8. hodině večerní a v neděli vůbec, a dokázalo tím, že má porozumění pro právo a spravedlnost, pro lidskost! — Jest si skutečně přáti, by těmto oprávněným, spravedlivým požadavkům obchodního pomocnictva — jež každý uvědomělý, svobodně smýšlející člověk uznati musí — zjednan byl konečně průchod, a to závisí jedině na P. T. obecně, k němuž voláme ještě jednou: Nekupujte v neděli! Nekupujte po 8. hodině večerní ve všední dny!

Zahradní koncert na Slezském Předměstí. Svato-Josefská jednota katol. jinoců a mužů pro Slezské Předměstí a okolí pořádá v neděli dne 27. srpna 1905 v hostinci p. Jo. Sprýhara na Slezském Předměstí „U nádraží“ zahradní koncert kapely Pilnáčkovy. Solové vystupí, koulání o ceny a j. Mesi koncertem i po koncertu v sále taneční zábava. Zvěstí o 8. hod. odpol. Vstupné osoba 20 h. V případě nepříznivého počasí koná se vše v sále.

Z Pardubic. (Pro všeobecné rovné právo hlasovací.) V Pardubicích konaly se za tímto účelem dva dělnické tábory. Jeden svolali na neděli dne 20. srpna dopoledne národní dělníci. Schůze a řeč byly na náměstí. Účastníci byli celkem slabí. Druhý tábor — soc. demokratů — konal se v pondělí v 6 hodin večer na Zeleném předměstí před hotelem „Veselka“. Ani na tomto táboře nevěřilo se účastníkům tolik, jak se všeobecně očekávalo. Po naduřelé řeči konal se demonstrativní průvod po městě s červeným praporem v čele. Průvodu účastnila se bujná mládež pardubská, mnoho ženských a zvláště ku větším cíti a slávě soc. demokratů veliké množství pardubských židů. Po průvodu šlo se na pivo ze vzdoru na všeobecnou mizerii a veškerou společnost lidskou.

Děkanství v Pardubicích. Bídny stav děkan. kostela v Pardubicích dal konečně pohybnost k tomu, že v sobotu dne 19. t. m. dopol. zvláštní komise vyslaná c. k. okres. hejtmánstvím k násl. účelům prohlídka v tomto chrámu, aby se zjistilo, jak dalece může ještě zbědovaná tato budova vyhovovati svému účelu. Komise účastnili se zástupci patronátu, města, okresní inženýr a lékař, potom zástupci příslušných obcí a spolku pro postavu chrámu. Po prohlídce sepsán byl protokol asi toho znění, že je nějaké opravy srovnávané zapotřebí a protože patron se zdráhá čimkoli přispěti, má se nutná oprava konati cestou konkurenční. Tím ovšem trapná tato záležitost nepřivedla se ani o krok blíže k cíli, ba spíše přišlo se z bláta do louže.

Schůze „Středolabského komitétu“ v Kolíně konala se 20. t. m. za účastenství 9 poslanců, zástupců různých útadů, polabských měst a okresů, předsedů obcí, atd. Schůzi zahájil předseda „Středolabského komitétu“, zemský poslanec a starosta královéhradecký p. Dr. Fr. Ulrich ardečným uvítáním všech účastníků. Starosta města Kolína p. Dr. Al. Jelínek uvítal shromážděné jménem města Kolína. Na to vřelí inženýr R. Šantrůček pojednal o nutnosti současného provádění meliorací a úpravou a splavněním středního Labe. Má-li býti dosaženo pravého účelu z provádění vodocestního zákona z roku 1901, musí při tom vyplýnouti prospěch všem součinitelům země, tedy i zemědělství. Kanalizační nastane změna ve stavu hladiny Hčn a tím zlepšení nebo zhoršení přílehlých pozemků. Meliorace jsou proto podstatnou částí splavnění řek a mají se současně prováděti. Labe má býti zároveň tak upraveno, aby se jistě množství vod přívalových dalo neškodně odvésti. Jarní přívalová voda s úrodným kašm musí se zachytiti pro polní hospodářství na zúrodnění polabských luk, které se v budoucnosti stanou velkou pěstí zárobáren. A v letech suchých prospěje tu zavlažování státními zavodňovacími kanálů. Tím by ovšem vyplnul rolnictvu veliký prospěch ze zvláštního chovu dobytka. Na zachycování vody přívalové vůbec mají sloužiti přehradní údolní. Cena příslušných pozemků dle výpočtů řeknických stoupá by takto o 9 mil. K. Důležité jest tu, aby se rolníci chopili svépomoci, zřizující si zvláštní organizaci družstev povodňových. Ředitel p. Jaroška promluvil o organizaci melioračních družstev v Polabí. Organizaci tu měla by provésti okresní zastupitelstva polabských okresů. V okresích královéhradeckém, chlumčeckém a nechanickém zmeliorováno za posledních 8 let přes 70 000 měr pozemků, což znamená i v letech nevhodných zvýšení výnosu o 1,900 000 K za rok. Předseda Středolab. komitétu p. Dr. Ulrich rozhořčil se o návrzích na zamezení labských povodňových letních. K tomu cíli zvolen profil budoucího koryta středního Labe na odvod 600 kub. metrů za vteřinu, počínaje od ústí Jizery dolů a na 600 kub. metrů od téhož ústí nahoru. Tento profil odpovídá skutečně pozorováním středních letních vod na vodočtu brandýšském. Proto návrh c. k. zem. hydrografického oddělení nedávno projevový, aby profil upraveného Labe zmenšen byl od Neratovic, vzbudil nejtrapnější obavy obyvatelstva polabského, zvláště zemědělského. Toto zmenšení všemi instancemi schváleného profilu jest a to, úplně ohroziti účel velikého díla úpravy středního Labe. Řekník chová vášnou obavu, že otázka snížení labského profilu zavádí přílišnost k opětovnému průtahu v pokračování prací na středním Labi. Dr. Jos. Herold ve své řeči poukázal na to, že vláda a ostatní kruhy při vyřizování pro nás tak důležité otázky úpravy českých řek právě proto budou nám diniti obtíže, zvláště když vědí, že jsme praktickými otázkami sáhcátě vázání, obcemeli, abychom s nimi dospěli k jejich vyřízení. Po několika ještě dodatcích některých řekníků přijata resoluce, již se Středolabským komitétu ukládá, aby všemožně působil k tomu, aby schválený profil středního Labe zmenšen nebyl a aby při provádění prací vzat byl obzvláštní zřetel k současné melioraci pozemků. Žádá se pak vládu, by se úpravou Labe započalo ihned, najisto však v roce příštím, a to ve více oddílech, nejméně však třech. Středolabský komitét vyzván také, aby se přičinil o brzké, příznivé vyřízení projektů vyústňování vodní síly středního Labe k vyrábění elektřiny. Nato schůze skončena.

Z Dvora Králové n. L. Již v čís. 31. „Obnovy“ bylo poukázáno na to, jakým způsobem list „Zvičina“ provádí reformaci ve Dvoře Králové a bylo uvedeno, co o její činnosti napsal „Trutnovský Věstník“. — Těs list přitáhá opět v čís. 17. z dne 17. srpna ze Dvora Králové tuto zprávu: „Radíme v zájmu dobré věci, aby pan Max Leonier (Pavlik), redaktor „Zvičiny“ — chopil se místo hodnotou pochybných článků poctivé práce a neurázel český lid z vlastenecké epistolosti; ať jest jen „Trutnovský Věstník“ vlasteneckým bubnem dále, takových my potřebujeme. Ostatně o tom nemyslíme psáti; polemizovat o takové vážné věci se somnambulem — plácalem, bylo by zrovna tak jako něco — roztírat. Kdo jest jen trochu prozíravý, vidí, jak plátek „Zvičina“ si odporuje, že vředění jest absolutně bezzádné, vyděkácké, vypočítané na kapku jisté rage; Max Leonier vzdělání velkého nemá, dle toho také „Zvičina“ vypadá, páte přes deváté. Sný nemám, ale vím s určitostí, co si asi Max Leonier myslí: Nejdříve jsou na řadě potřeby mé a je-li jsem se něčemu užitečnému nenaučil, a dělat se mi valně nechce, nutno spískat časopis, kde jsou zastoupeny dvě rage, jedna trpná a druhá, která třeba platí zcela po způsobu podobných lidí a jiných neúctědných plátek. My jsme záhy pochopili, že jest placený nástroj a proto nedivte se prenic, že náklad „Zvičiny“ sevrkl se na polovinu. Lidu instinkt chápe zrale a marně kdo počítá na jeho domnělou hloupost. Jisto jest, že vůči ještě máme jako židě a vlastenecký cit, t. j. lásku k vlasti a k českému lidu také, a že si nenecháme od somnambule předpisovat, budeme li s trpělivostí u konce.“ — Jak patrné, odbývá menší-nový časopis „Zvičina“ ještě daleko řízněji než „Obnova“.

Návštěva slatinných lázní Velichovky u Josefova jest roku letošního mnohem větší než v letech minulých. — Největší počet hostů jest těch, kteří nabytí zde zdraví, každým rokem půvabné Velichovky navštěvují, neboť Velichovky mají tolik přírodních krás, že nelze jich zapomenouti. Mimo romantické, až k samotným lázním se táhnoucí vysoké lesy jsou zde rozkošné zahrady a veliký, skvostně zařízený lázeňský park atd. Pět novodobě zařízených vil bylo letošního roku úplně obsazeno, takže letošního roku provedeny budou nové stavby.

Z Velimě. 13. t. m. byla katolická Velimě svědkem tiché sice, ale radostné slavnosti, totiž posvěcení nového hlavního oltáře sv. Vavřince. Ještě před 30 lety byl katolický chrám velimský chudíčký a opuštěný, — jak případně podotkl vldp. ařevitel vikář děkan Adolf Paškout ze Sadské — kterážto zpusťlost, jak chrám, tak i jeho okolí, byla velice milá těm, kteří by rádi viděli hodinu smrti všeho katolicismu. Avšak všechna čest budiž veřejně vzdána velimským katolíkům chudým sice na statky pozemské, ale bohatým v pevné víře; neboť jejich přispěním zvelebil se útulný kostel sv. Vavřince tak, že s radostí patřil oko i cizích na veselebnou a důstojnou svatyni. Přemnoho vytrpěli zdejší katolíci — jako všude ve smíšených osadách — avšak utrpení nezlomilo jejich lásku synovskou k církvi a kněžstvu. Dobrý Bůh budiž jim štědrým odplatitelem za vše, co pro Jeho čest a slávu podnikají!

Z Humpolce. (Dokončení). Ve středu 9. t. m. sloužil zpívané requiem vdp. arciděkan Dr. Mrátek, při němž zpívalo se mimo Offertorium, veskrz chorální. „Kyrie“, „Sanctu“, „Agnus“ zpíval střídavě sbor a lid, vedený členy sboru literátského, dle „Oltáře“, ostatní částky zpíval sbor dle vydání Wagnerova. Tak asi zpívali při službách Božích za starých dob křesťanských, kdy choral byl v pravém a vlastním slova smyslu zpěvem lidovým, kdy lid snadnější spěvy mešní buď sám neb střídavě se sborem evičených zpěváků, t. zv. „škola“, zpíval. Ukončil se tedy v Humpolci, jak vdp. předseda sjezdu podotkl, ideál + biskupa Bryncha, aby dle možnosti i lid při slavných službách Božích aspoň částečně účastnil se zpěvu liturgického a tak aby živé bylo spojení mezi knězem a oltářem, sborem na kůru a lidem v lodi. — Přednáška p. profesora Orla, jenž pro stěhování se z Hradce Králové do Holešovic přijíti prý nemohl, odpadla. I přechtili tudíž, když na radnici opět jsme se shromáždili, k vyzvání vdp. předsedy dp. Odo Vorlíček, kaplan Humpolecký, místo převora vdp. P. Methoda Nývltu, jenž nedostávalo se hlasu i dechu, několik slov „O přibuznosti chorálu a lidovou písní choraly: 1. oba náležejí ku zpěvu t. zv. přirozenému čili samostatnému; 2. oba jsou jednohlasné; 3. oba bez taktu; 4. nápěv přiléhá při obou těsně k textu; 5. skladatel textu a nápěvu byl u obou obyčejně týž a to 6. na mnoze úplně neznám; konečně 7. oba choraly zůstaly věrné prvotnímu a původnímu účelu všeho umění: účt a chvále bytosti Nejvyšší a oslavě posv. tajemství. Při shodě třetí mělo ještě vytknuto býti, že jak dp. docent Jurkovič podotkl, nepostačí v plni lidové takt vynechati, jako to činí „Nápěvy k Oltáři“, nýbrž že třeba vymýtit i menšurované noty (přilové, osminové) a psáti nápěv nejlépe v samých notách čtvrtových, aby odpadla konečně nebláhá domněnka, že má slabika s půlovou notou dvakrát tak dlouho se vydržet jako slabika s notou čtvrtovou a tato dvakrát tak dlouho, jako slabika s osmičtou. Jak dlouho noty se vydržet mají, to řídí se jen a pouze textem správně dle smyslu a přízvuku předneseným. Cvičitelé třeba napřed text i nápěv promyslet, přízvuk slovný a přízvuk hudební vyrovnati a pak též žáky upozorniti, jak dle obojího toho přízvuku zpívati mají. — Po přednášce bylo cvičení písní lidové a to velice snadné; nebo v Humpolci píseň lidová beztoho vzorně se zpívá. Byla tudíž dle akademického pravidla: „ultima lectio levis“, poslední úloha Humpoleckého programu skutečně nejlébě. — Odpovědně náleželo Želivu. Asi na 4 febřinových samobybech o jedné až o dvou koňkách silách jelo se do údolí, dvě hodiny vzdáleného, ideje Želivka Trnavku pije. Pohoda byla překrásná. V Želivě prohlédli sobě cizí hosté nejprve kostel, klášter a zahrady, pak shromáždili se místo v dušeném divadle ve volné přírodě pod jasanem a vyslechli pod jeho až na zem sahající zelenou klenbou besední promluvu „O hudbě světové“

žili o t. sv. harmonii afér, kterou prý s různými prameny sestavil jeden člen kláštera a přednesl ot. p. Kvirin Kratochvíl, klerik želivský. — Nato ujal se slova ndp. opat a v delší promyšlené řeči provedl myšlénku, že jako s tří božských ctností jediná láska nepomůže, tak s uměním lidských jediná spása mluví bude ve světlých slanech města věčného. — Obšírným došlovem zakončil pak předseda vdp. Dr. Mršák celý sjezd a vzdal díky všem korporacím a besmála i všem jednotlivcům, kteří jakkoliv o uskutečnění sjezdu nějakou zásluhu sobě získali. — Po krátkém obědovém odebrali se všichni do prostorného jasného chrámu Páně, kde bylo pohánění, při němž od domácího sboru provedeno dvě lidové písně s kancionálu t. sv. telečského od r. 1663, pak litanie od J. Chmelického a „Pange lingua“ od J. Wintra. „Te Deum“ od Řihovského se zvláštní ochotou zapěl liturgický sbor Humpolecký. Dodatkem zaspíval sbor domácí několik skladeb vícehlasých: 1. Chvalospěv Mariánský od Sychry na slova arcibiskupa Jana z Jenštejna († r. 1400), přeložená z latiny od Xav. Dvořáka (středověký jednolhas se smíř. štvorospěvem); 2. „Všemohoucí Bože náš“, píseň (smíř. 4hlas) „v času zarmouceném a nebezpečném, proti Turku a Tataru spívati“, jak v kancionálu telečském psáno stojí; 3. „Vidi aquam“ od J. Zelinky, smíř. 4hlas; 4. Velikonoční Offertorium „Confitebuntur“ pro smíř. sbor od F. X. Witta. Vlašská skladba benátského kapelníka Giovanni Croce pro vysokou polohu tenoru odpadla. A již naděšla doba rozchodu. Někteří odebrali se ze Želiva přímo do svých domovů, většina však zaujala opět feštinové samobyby a vrátila se bez úrazu, nepřetrhl-li se už šádný provaz, do Humpolce. Před odjezdem předseda sjezdu vdp. arciděkan poukázal i na tu harmonii, která prý následkem obědového povstala mezi duchem a tělem, provolal na rozloučenou „sláva“ ndp. opatovi a za krátko na prostorném nádvoří před kostelem bylo opět ticho jako — v klášteře. — Sjezd Humpolecký stane dojíta všem účastníkům v milé a blízké paměti na dlouhou dobu.

Různé zprávy.

Národe, skloň se před lutherským evangeliumem, jak ti k tomu protestantští evangelici radí! Vždyť lutherské evangelium vede k daleko vyšší mravnosti než to katolické; tak to aspoň hlásají pastoři. Jak ta „vyšší morálka“ protestantská doopravdy vyhlásí, o tom napsal několik břítkých slov sám evangelik Bohan. A jakých barbarských krutostí dopouštěli se vojáci protestantského Německa v Číně, jest dosud v čerstvé paměti. Nyní nový doklad. Německem zmítá veliký hněv, že přes všechny válečné oběti doand afričtí Hererové nejsou nadobro přemouzeni. Vzbouřili se tito černoši proti německé vládě proto, že se jim pod německou, „křesťanskou“ pikhabnou vedlo daleko hůře než když kulturu evropskou nepoznali. Loni německý velitel oné jihoafrické osady, generál Trotha, vydal „křesťanské“ provolání, které teprve nyní v širší známost v Evropě vešlo. Provolání to zní: „V Osambu, Vindombe, 2. října 1904. Já, veliký generál německých vojáků, posílám tento list lidu hererskému. Hererové nejsou již německými poddanými. Vraždili, kradli, raněným vojákům utínali uši a nosy a jiné části těla, i nechtějí nyní se zbábelosti dále již bojovat. Pravím lidu: každý, kdož vydá mně nádelníka některého jako zajatce, dostane 1000 marek, kdo vydá vrochného nádelníka Samuela Maharera, 6000 marek. Lid Hererův musí nyní opustiti zemi. Nenutím-li tak, já jej k tomu donutím. Uvnitř německých hranic bude každý Herer, ať se zbraní neb bez zbraně, ať s dobytkem neb bez něho, zastřelen. Nepřijímám již žádných žen a žádných dětí, žádnou je zpět ke kmenu jejich, anebo dám na ně střílet. To jsou moje slova k lidu hererskému. Veliký generál mocného císaře: Trotha.“ — Tak rytířsky bojuje generál Trotha! Později na nalehání z Němce zmírnil své rozkazy Trotha aspoň tak, že rozkázal, aby se nešetřilo přímo do žen a dětí, ale přes jejich hlavy, ať se strachu utekou. Ale k tomu dodal: „S určitostí očekávám, že žádných mužů už nebude zajímáno.“ — Tedy trvá dále v platnosti rozkaz, aby byli vražděni i ti černoši, kteří se vzdávají. Zase tedy jedna ukáns německé evangelické lidumilnosti a „křesťanského“ milosrdenství. Ti pastoři, kteří z Německa přicházejí rakouské příslušníky učít „vyšší evangelické morálce“, udělali by lépe, kdyby zahřmili do duše raději svým vlastním krajanům. Nalezli by doma práce až příliš mnoho.

Jak se oceňuje význam českých behoslužeb ve Vídni? Královské hlavní město Praha, jež nejednou na různé sporty vydá tisíce, na zřízení českého kostela ve Vídni věnovalo 10 K, kdežto několik studentů na Moravě z kraje, jehož půda „jen kámen, písek a vodu rodí“, sebralo mezi sebou 50 K. Na vyzvání hraběte Harracha k celé řadě šlechticů a vynikajících osobností z rodův občanských sešlo se letos poubých K 2199-60 K, mezi nimiž jsou některé šlechtické a kapitalistické dary po 5—10 K. V loňské výroční zprávě Jednoty sv. Methoděje uvádí se mezi dárce moravská učitelka, jež věnovala pro český lid ve Vídni 4000 K, celou svoji úsporu; nejmenovaný katecheta 3000 K, vídeňská roznášedka novin 600 K, kuchařka 200 K, učeník vídeňský 10 K atd. Ti všichni dali nezáhdání a neprošení; a zde celá řada českomoravských velikánů politických a společenských, šlechticův a boháčův z rodu občanského na výslovnou žádost a prosbu — nedala ani haléře. A přece mnozí z nich nejednou honosí se upřímným a obětavým vlastenectvím. Křesť. sociálně vědecký Luegrem v čele staví se ovšem proti českým kázáním, aby prý nebyl rušen německý ráz Vídne. Nepomyslí však, že právě svým odporem pracují do rukou svým nejdůležitějším nepřítelům, sociálním demokratům. Čeho nedostává se českému lidu ve Vídni v tamních kostelech, toho plnou měrou dostává se mu v místnostech a schůzích sociálně-demokratických. Sociální demokraté jsou t ž Němci, a leckdy dosti neurvalí, ale přitom vychytralí, protože vůdci jejich jsou lidé a ti dobře vědí, že několik českých slov veřejně promluvených Vídne nepoškodí, ale sociální demokracii přivede hojně přivřenou

a rozmoční řady její. Sociální demokracie vyhlásí k českému lidu vídeňskému české agenty a propůjčuje mu své místnosti, v nichž sociál. demokratičtí řečníci mluví český. Snahy ty nejsou znenamité ovoc: sociální demokraté založili ve Vídni pro tamní český lid deset velikých českých spolků politických a mimo to skoro v každém tamním okrese spolky vzdělávací a zábavní, jakož i různá odborná sdružení a vydrží jim vlastní čas. denník „Děln. Listy.“ Měsitím co německý šovinismus vídeňské radnice a terroralice vypusuje tisíce lidu českého z vídeňských kostelův, otvírá jim šid a vůdce soc. demokratů vídeňských dr. Adler svoji náruč, čímž z dobrého a zbožného lidu českého nadšené — a nejednou i suťivě přivřence rudé internacionály. A čeho nenechává svými spáry dr. Adler, opanují národní socialisté, kteří v některých věcech ještě předčí své spolubratry. Proti těm jest tamní jednota sv. Methoděje pravou popelkou. — Poněvadž ani rozhodující kruhy české nedbají ardecelomných nářků vídeňského lidu českého, obrací se Jednota sv. Methoděje s vroucí prosbou ku všem lidem dobrého srdce, zvláště k českomoravskému duchovenstvu, aby pamatovalo na opuštěné krajany na Dunaji a občane smiňovalo se o nich svým farníkům a možno-li — aspoň o svátcích sv. patronů českomoravských uspořádalo pro ně kostelní sbírky, aby se co nejdříve mohlo započítí se stavbou kostela a kláštera, jehož teholašci by pečovali o Čechy vídeňské; neboť jinak nelze udržeti tam české služby Boží. Adresa na zasílání milodárů: Praelát dr. Ant. Horný, Domdechant Wien I., Stephansplatz 5.

Sjezd německých katolíků konal se minulý týden ve Štrasburku za velikého účastenství; jest to již 52. podobné valné shromáždění. Podiv vzbuzoval v den zahájení velikolepý průvod katol. dělníků, jehož se účastnilo 35.492 katol. dělníků s prapory a hudebními kapelami. Tak živé organizace mezi českými katolíky není.

Kde platí v Rakousku nejvíce daní? Die úřední statistiky připadá v Rakousku na 1 obyvatele daní ročně: Na jednoho Čecha 57-20 K, na 1 Němce 58-64 K, na 1 Vlacha 50-64 K, na 1 Slovince 34-44 K, na 1 Poláka 25-54 K, na 1 Srba 25-44 K, na 1 Rumuna 20-46 K, na 1 Rusína 20-26 K. Čechové jsou sice nejpoblatnější, ale také nejméně ve Vídni vážení.

Český tisk proti lidu. Již jednou upozornili jsme na to, že se v českých listech objevují inseráty, upozorňující na různé bezcenné léky, jichž kupováním se lid náš připravuje o pracně vydělaný groš. Poukázali jsme tenkrát zvláště na a barnumskou reklamou velebný lék jakéhosi Felleru „Ela-Fluid“, lék to na všechny téměř nemoci. Švindl tu zcela patrný. Ale některé naše české listy dělají, jakoby se nechumelilo a odporučují dále katolickému lidu bezcenný brak, samy takto odírajíce ho, třeba jinak vystupují různě proti všem, kdo by lidu nějak škodil. Za mizerných pár haléřů z insertů podporuje se všeobecná vyděračnost. To už jest bezcharakternost. Také naše české kalendáře, ovšem že i katolické, hemží se chlubnými odporučeními „divotvorných léků.“ A nikde nevzpomenou si na opuštěné koště, aby podobnou smetl z českého života vymetli.

Agituje pro zřízení zemské pojišťovny. Jedním z nejdůležitějších požadavků našeho zemědělství je pozemštění pojišťování a zřízení zemské pojišťovny. Již více jak 30 roků mluví a jeiná se o této otázce; již tisíce petic podáno bylo v záležitosti zřízení zemské pojišťovny aněmu království Českého, a rok od roku opakující se katastrofy přímo vybízají po uskutečnění této instituce, a přece doposud nebylo naléhavému tomu požadavku rolnictva vyhověno. Vzhledem k tomu, že rolnictvo nemůže déle nechat si líbiti toto nešetřné a neomluvitelné jednání rozhodujících kruhů, zvláště pak zemského výboru, svolává „Sdružení českých zemědělců“ velkou schůzi rolnictva na neděli dne 17. září do Prahy, na které jednáno bude „o Zemském pojišťování a zřízení zemské pojišťovny“. Jest třeba, aby rolnictvo české v počtu co nejhojnějším do schůze se dostavilo, aby důstojně manifestovalo pro spravedlivý požadavek svůj. Místnost a program sdělí se co nejdříve.

Dar papeži. Pravidelně každé léto o velikonočních dostane darem papež bedničku s drahocenným velikonočním vajtkem zvláštního druhu. Vejce jest 20 cm vysoké; povrch je složen ze čtyř dílů se slonové kosti. Místo žloutku nachází se uvnitř slatá drahocenná škatulka, v níž je krásný rubín dýmavý obložený. Cena tohoto daru se uvádí na 50.000 marek. Odkud tento dar přichází a kdo jej zasílá, není známo. Každý rok odevzdává se velikonoční vajčko v jiné zemi. R. 1896 bylo odevzdáno v Berlíně, 1899 v Lipsku, 1901 v Düsseldorfu, 1902 v Bukurešti, 1903 ve Vídni a minulého roku v Miláně. Má se za to, že dárcem jest některý vládnoucí panovník, který nechce býti prozrazen.

Zubní lékařství v starověku. V Etrurii objeveny překvapující nálezy, jež dokazují, že tehdejší zubní lékaři zlatem nahrazovali v chrupu chybící zuby. Také Féniciáné znali již falešné zuby, upravené slatým drátem k dáni. Se starověké doby učiněn byl až dosud jediný nález u Tan-gry, kde nalezena zlatá destička na čelisti, mající za účel podporovati dva uvolněné zuby. Egypťané robili falešné zuby ze zvláštní směsiny vosku a rozemletého dříví, jež zasazovali do plotny z jantaru nebo kosti připravené. U mumie jedné nalezen celý hořejší chrup, pořízený ze slonové kosti nad míru dovedným způsobem. Ve středověku zubní technika upadla a byla na nižším stupni než v starověku. Teprve v 17. století ve Francii náhle učiněn veliký pokrok v zubní technice. O plombování zubů děje se první zmínka v rukopisech z 15. století.

Žid ministrem spravedlnosti. Žid dr. V. Realte jmenován právě holandským ministrem spravedlnosti. To se usmívají židovští poddaní.

Léčení deštěm. V některých městech v Texasu v Severní Americe velice rychle rozšířilo se „léčení deštěm“. Onemocnění úplně oděvu prost stojí v dešti, dává se si hlavně přeti na choré místo svého

těla. Jak jednoduché jest léčení, tak velkolepými jsou prý jeho účinky, které se zejména ověřují při rheumatismech a nemocích vlekých, a jež prý všemu do-savadnímu léčení vzdorovaly. Léčení deštěm vzniklo v texaském městě Austinu, jehož obyvatelé jsou o jeho úspěšnosti úplně přesvědčeni.

Úplné zatmění slunce 30. srpna. Počátek zatmění vůbec o 11 hod. 35 minut dopoledne, počátek úplného zatmění o 12 hod. 38 min. v poledne, konec úplného zatmění o 3 hod. 32 min. odpoč., konec zatmění vůbec o 4 hod. 35 min. odpoč. Zatmění viditelné bude ve východní polovině Severní Ameriky, v severní polovině Afriky, v Evropě, v západní Asii a v severních krajinách polárních. — Den 30. srpna je dle Falta kritickým dnem prvního řádu.

Pěstování hříbků v domácnosti jest skutečností. Panskému zahrádku na sámsku Kvasinském p. K. Pfistovi po dlouholetých pokusech podařilo se složit si zemi, v níž hříbky vzniknou a rostou jako z vody. Toť věru něco nového.

Srovnání rohu u dobytka není ani ne-snadné ani nebezpečné. Roh se ovine hadřicí namočenou v čistém líhu a občas se líhem hadřice navlažuje, aby zůstala stále vlhkou. Za 10—15 minut se hadřice odvine a na roh se napíchne horký chléb. Za 6 minut změkne patka rohu a lze roh libovolně ohýbat, což se koná prkánkem, do něhož je vyvrtna dřeva v rozměru rohu. Těba však vše konati rychle, aby roh nevychládl. Byl-li náležitě zpřímen, pak se několikrát poleje studenou vodou, čímž se zchládí a ztuhne. U plemenného dobytka je takové napravení rohu mnohdy s nemalým prospěchem.

Hnojení zeleniny močávkou neb záchodovým hnojem nebezpečné zdraví lidskému. Bylo zjištěno, že poléváním zeleniny hnojivkou, neb rozředěným záchodovým hnojem staly lpěti na rostlinách jedovaté zárodky v hnojivech obsažené, které na nich zaschly a takto dostaly se do útrobu člověka. Vždyť ve výkalech nalezeny bacily tyfu, úplavice, tuberkulosa a cholery. A nejen to. Bacily tyto vnikají kořeny do nitra rostliny usazující se ve stoncích a listech. Nelze se tedy diviti, když se na jedinou objeví v krajině epidemické nemoci. Na objevy tyto přišlo se v kuchafské škole v Darmštatu v Německu a pak pokusy francouzských badatelů. Nebezpečnoství nákazy ovšem pomine vařením zeleniny, jenže většina její požívá se ve stavu syrovém. Z té příčiny nemá se močávky a záchodových výkalů užívatí přímo k hnojení zeleniny, lepšího upotřebení dojdou jmenovaná hnojiva, sadělají-li se do kompostu a přitom i vápnem proloží; hnojení kompostem nikterak pak není zdraví lidskému nebezpečné.

Makový olej — léčivým prostředkem. Makového oleje užívá se nejen na úpravu jídel, ale též v domácí léčbě. Smíes-li se se sladkou smetanou a bílkem, obdržíme dobrou masť na spáleniny a zředí-li se amoniakovým líhem, jest dobrým k natírání údů stížených rheumatismem. Makovým olejem natírají se následkem štípnutí hmyzu oteká a zapálená místa; vnitř užívá se ho při otrávení ostrými a širavými kyselinami, zvláště kyselinou sírovou a dusičnou. Ve Francii užívá se ho při úplavici cukrové; nemocný požívá ho denně po 2 plných lžicích. Výsledek jest ten, že se bolest netoliko značně zmírňuje, ale také poměrně dosti brzo odejde. Aspoň ve většině případů ověděl se tento prostředek výborně.

Ústav Ženského Výrobního Spolku České v Praze. Ve školním roce 1904/5 bylo na ústavě žaček 694, učitelských sil 56. Zápis na rok 1905/6, třicátý pátý od založení školy, bude ve dnech 13., 14., 15., 16. září. V ústavě tom jsou spojeny: 1. Trojroční škola obchodní, nejstarší to obchodní učiliště v zemích československých. Zápis do obchodní školy bude 13. září. 2. Škola průmyslová, která má mnoho oddělení: jednoholeté, dvouholeté i tříleté. Literární odbor poskytuje vzdělání všeobecného i praktický odborného pro domácnost i pro samostatný život. Odbor ručních prací zdokonaluje buď výhradně v šití prádla, vyšívání a moderních pracích osobných, šití šatů a klobouků až k plně odborné zručnosti, nebo vycvičí chovanky ve všech odborech v takovém stupni, aby se jejich domácnost obšla pro všechny toho druhu potřeby bez pomoci cizí. Škola kreslířská s malířským atelierem pěstuje kresbu a malbu umělecko-průmyslovou i s praktickým zřetelem na ruční práce osobné, i na odborné práce kreslířské pro výtvu. 3. Škola jazyků. Oddělení pro jazyk německý, francouzský, anglický, ruský; ve všech jsou oddělení postupná pro začátečnice i velmi pokročilé. Mimo to důkladně se vyučuje zpěvu a hudbě v theorii i praxi, zpěvu sborovému i solovému. Pro dospělejší slečny a paní jsou občasné kursy kreslení stříhů s hospitacemi v pracovních pro shlednutí úpravy a ozdob. Školné doporučeným zcela i částečně se slevuje. Do všech odborů třeba při zápisu předložití propouštěcí vysvědčení ze školy obecné neb měšťanské.

Opětne ocenění domácího průmyslu v císmě. Akciové svítkárně a vorskárně Monopol v císmě Boleslavi byla na letošní výstavě v Londýně, pořádané od května do září, přifčena za vystavené její výrobky první cena, zlatá medaile. Je to již třetí první cena, kterou sávod ten letos na výstavách v Paříži, Praze a nyní Londýně obdržel.

Židovští revolucionáři na Rusi se více a více vybarvují. Dokázáno, že hlavní účast na vzpouře a krveprolití oděssákem měli židé. V seznamu osob, u kterých v Oděse nalezeny sklady pum, revolverů atd., nenechává žádný člen židovské „peněžní aristokracie“. Mezi členy revolučního komitétu židovského nenechává ani jedna „perla intelligence“, ba i bohaté židovské kupce, „čestné měšťanky“, jsou v něm zastoupeny. — Účastenství židů při všech štvaniích a útocih na Rusi přimělo policejního nádelníka v Gomelji, újedněm městě v gubernii mohilevské, k ostrému vystoupení proti židům. Tento nádelník byl teprve čtyry dny v Gomelji, ale už tam byly na něho spáchány dva pumové útoky a pokaždé od židů. Proto policejní tento nádelník vyhlásil, že každý žid, který se objeví na 50 kroků od jeho vozu, bude bez válečné výstrahy

od bezáků zastíhelen. Dále bylo vojsku nařízeno, aby beze všeho zahájilo palbu na každý dům, z něhož se ozve jen nadávka proti vojsku. Všichni lidé, kteří jsou členy společnosti demokratické, se z města vypovídají, atd. Proti starým židům má se zakročovat ještě přísněji. Nařízení tato jsou ovšem krutá, ale proti židovskému řázení oprávněná.

Židovské gymnasium mají v Uher. Hradišti na Moravě, v kraji to čistě slováckém. V právě minulém roce navštěvovalo tento ústav 177 žáků, z nichž bylo pouze 36 Němců, Čechů 48, židů však 93. Bez židů a nevědomých našich samo sebou šlo by toto gymnasium. A tak všude židé jsou hlavními podporovateli německví.

(Zasláno.)

Veletóná firma

Fr. Jelínek,
první východočeský odborný závod kávou
Slatiňany.

Buďte tak laskav a pošlete mi opět 5 kg perlovky pražené za 15 K. — Objednávka tato jest nejlepší důkazem, že jsem s dřívějšími záležitostmi byl spokojen a tudíž neotálím Vaši ct. firmu všem, kteří sobě dobré a při tom laciné kávy přejí, doporučit.

Ve váši účtě oddaný

Fr. Klímek,
farář v Nové Vsi u Albrechtic,
v Rak. Slezsku.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 19. srpna 1905 1 hl pšenice K 12.40—13.00, žito K 10.20—10.60, ječmene K 8.30—9.00, oves K 5.40—7.90, prosa K 11.50—00.00, vike K 11.80—00.00, hrachy K 9.00—00.00, čočky K 26.00—30.00, jahel K 26.00—00.00, krup K 18.00—40.00, bramborů K 3.10—0.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku K 31.80—00.00, lněného semene K 14.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 11.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 10.00—00.00, 1 kg másla K 2.64—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.85—0.00, 1 kg tvarohu K 0.32—00.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí 4.00—7.80, 1 kopa kapusty K 1.60—4.00, 1 kopa salátu K 00.00—00.00, 1 hl cibule K 0.40—0.80, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—4.00, 1 pytl mrkve K 1.60—2.40, 1 hl jablek 8.00—12.00, 1 hl brůšek 5.60—8.00, kopa okurek 0.80—1.40. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 19. srpna 1905 odpovídaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 922 1/2, žito 633, ječmene 827, oves 689, prosa 13 1/2, vike 17 1/2, hrachy 26 1/2, čočky 112, máku 24 1/2, jahel 6, krup 12, jetelov. semínka ržá. —, lněného semene 18. 2.) Zeleniny: cerele 210 kop, kapusty 180 kop, cibule 200 hl, drobné zeleniny 600 kop, mrkve 180 pytlů, okurek 600 kop, brambor 142 hl, zelí 515 kop. 3) Ovoce: jablek 72 hl, brůšek 96 hl. 4) Drobného dobytka: vepřů — kusy, podsvinčat 271 kusů, kůzlát — kusů.

Ohloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné domácnosti více chybět.

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner. a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Bühm. Le 10

Navštivenky všech druhů
nabízí
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY
hudebniny
a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.
Prací potřeby. — Zápisová knižnice. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupé antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.
Modlitební knihy ve skvostných vavřích za ceny levné.
Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukázkou zdarma.
Denní prodej novin.

Umělecké
řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Páni i dámy
všech stavů
mohou všude
vedlejší
výdělek

až K 300.— měsíčně
dosáti, zastupitelstvím,
písemnými i ručními
pracemi, psaním a výkazem adres atd.

Bližší pod „U 46“ sdělí
KAREL WÖRFEL,
Norimberk,
Austrasse 76.

Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k bohatému
figuralnímu provedení a
sice i se barevnými rámy, stě-
ními usazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezes vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nešetelná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonii
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a al. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam na výstavách.

Důstojným duchovním Správám.
Na skladě chováme v jemném
missalovém provedení:
Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.
Obě za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.
Nové:
Causa reservati dioecesis
Reg. Hradecensis
(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpevnickce.
Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.
**Připomenutí o slušném se-
chování v chrámu Páně**
ku připevnění u dveří chrámových.
V provedení aličném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.
Blak. knihtiskárna v Hradci Králové.

Katolické veřejnosti
odporúčujeme tyto spisy:
**Husitství a protestant-
ství.** Cena 8 hal.
Oslava Husova. Cena 8 hal.
Husitství a svoboda. Cena 8 hal.
Husité jindy a nyní. Cena 24 hal.
České náboženství. Cena 16 hal.
Česká konfesse. Cena 24 hal.
Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány
na základě nejspolehlivějších pramenů v pravdě
vědecky a že tudíž mají cenu trvalou. Při bro-
madných objednávkách větší sleva!
Objednávky vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobný
sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akceový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

B. E. TOLMAN, východočeské nakladatelství
a knihkupectví.
Hradec Králové. Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Pecní stroj.

Výhodná koupě nábytku! 36

pokojů solidně a moderně pracovaného nábytku za příčinou vzdání se truhlářství

prodá pod výrobní cenou

v Hradci Králové,

ANT. MANYCH,

Pospíšilova tř. č. 320.

Jediná škola toho druhu v království Českém.

C. k. mistodržitelstvím koncesovaná

první dívčí
odborná škola pro vyučování kreslení střihů,
braní míry, šití a aranžování veškerých dámských oděvů

Emilie Houdkové v Hradci Král.,

Palackého třída číslo 78.

KURSY

v kreslení střihů, braní míry 1 měsíc i déle, až se zákyně řádně vyučí.

Kurs v kreslení střihů, braní míry, šití a aranžování veškerých dámských oděvů 3 a 6 měsíců.

Kurs mistrovský na 1 rok.

Poplatky:

Za vyučení kreslení střihů a braní míry obnáší 12 zl. a 3 zl. přípravy.

Kurs 3 měsíční obnáší první měsíc 5 zlatých, 3 zlaté přípravy, další měsíc po 5 zlatých.

Kurs 6 " " " 5 " 3 " " " " 4 "

Kurs mistrovský " " " 5 " 3 " " " " 3 "

Zápis žákyň v sobotu dne 2. a 9. září 1905 od 8. do 12. hod. dopol. a od 2 do 4 hod. odpo. — K zápisu vyžaduje se propouštěcí vysvědčení ze školy a pro mistrovský kurs též křestní list. — Přihlášky též pro zákyně vzdálené na byt i stravu v ústavě za velmi mírných podmínek. — Vyučování započne dne 15. září 1905; Vyučování dle přání i v německé řeči. — Vysvědčení zákonné.

Emilie Houdková,

majitelka školy a modní síně pro dámy ve Vídni a v Hradci Králové.

Jediná škola toho druhu v království Českém.

SUKNA a modní pánské látky **V. J. ŠPALEK.**
pro podzimní a zimní období již došly a vzory na požádání ochotně zašle obchodní dám se sukny

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a odpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 1. září 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Po boji.

(3) Strašná mluva děl vystřídána konečně bojem humánním — jednáním o mír a — šťastnou dohodou. Japonsko, jakkoli si odnášelo v úporné válce vavřín za vavřínem, podleho v zápase finančním. Jinak by nebylo při konci smírových porad náhle přijalo všechny podmínky ruské. Mikado se ani nenadál, jak dlouho bude musit udržovati v poli armádu tolik obrovskou a že po nejvášnivějších útocích ukázněných řad japonských nepřipraví se ruským vojnám dokonalá porážka. Ustupující ruské pluky vždycky znovu se zcelily a novými posilami se rozmnožovaly. A za dlouhého odpočinku na bitvě u Mukdenu zreformovala se a zmohutněla armáda ruská tolik, že počínalo býti i nejbojovnějším vůdcům japonským nevolno; však také raští velitelé nejvíce žádne bázně a za mírových porad právem tvrdili, že jsou silni dost, aby rozhodným vítězstvím oddělili aspoň pozemní porážky ruské armády.

Japonci při svém zákeřném přepadu ruského loďstva doufali, že potrou ruské voje a že Rusko musí povolit jejich velikým požadavkům v několika měsících. Ale ruská houževnatost, opatrné ústupky ruských čet, jež činily bojiště velice rozlehlým a ruské finance spleť značné jejich plány. Může-li se honositi Japonsko vítězstvím bodáků a lodních děl, dosáhlo na druhé straně Rusko vítězství diplomatického. Ostatně ani ruští bojovníci nevrátili se z bojiště s hanbou. Novověká Evropa neviděla nepřitele tolik úskočného, s takou fanatickou zběsilostí útočícího, jako armádu japonskou. Když padly ruským dělům za oběť celé desítky tisíců vojáků japonských, nové a nové čety Japonců valily se přes stohy mrtvol proti ruským okopům. Japonská vítězství byla vítězství Pyrhovými. Nepřítelé Ruska krčili nad armádou ruskou rameny, haněli ji jako neschopnou. Ale rádi bychom věděli, která jiná evropská velmoc by byla za stávajících okolností svedla proti Japoncům více, než co dokázalo Rusko. A při tom pro Rusko jest s velikým prospěchem spojeno, že jeho armáda v praktickém zapolení s nepřitelem tolik statečným se vycvičila tak znamenitě jako nikdy před tím. S touto okolností budou vážně počítati v budoucnosti všechny jiné velmoci ev-

ropské, které by se na ruský stát vrhnouti chtěly.

Rusku byly při krvavé válce velikou závadou jeho vnitřní nepořádky, neblahé důsledky byrokratického absolutismu. A ještě více škodila mu vášnivá agitace nepřítelů vnitřního, který zvláště po pádu Port-Arthuru nepopřál ruské diplomacii oddechu. Ale nechť nepřítelé Ruska nejeví nad těmito neblahými zjevy radost upřílišenou. Kdyby počala válka nyní jiná velmoc evropská, musila by prodělati zkoušku podobnou. Malý příklad. Francie jistě hýčká socialisty na úkor jiných občanů až přespříliš. A co prohlásili tito mazlíčkové vlády francouzské? „Bude-li prohlášena mobilis ce, odpovíme generální stávkou.“ To prohlásili francouzští socialisté již nyní. Co budou teprv činiti ve vzbuřených vodách? A poukazuje-li se na vnitřní nepořádky ruského samoděržaví, jest sociálních a národnostních nesrovnalostí v říších jiných také dost a dost. Proto by mimoruským velmocem slušel líp důkladný sebezpyt než škodolibý úsměv. Rusko již zkoušku ohněm prodělalo, poznalo v době zkoušky všechny slabiny státu svého a trojí až příliš dobře, ví, co má kde napravit a také již napravuje. Ruský duch vzlétne z plamene trpkých zkušeností obrozen jako onen báječný Fénix. A jest pro tuto slovanskou veleříši velikým prospěchem, že prošlo trnitou cestou důkladného sebezpoznaní dřív než státy jiné, které tři desítky let i déle hoví si v míru.

Drsné zkušenosti čerpané z pohut eb událostí na štěstí neprospejí toliko reformám obecného vzdělání lidu ruského, opravám politickým a sociálním; přihlásilo se též reformní nazírání na otázku náboženskou. Heslo náboženské svobody zalehlo mocně do zkostnatělého, státem tolik vyvyšovaného pravoslavlí a dubylo již pěkných úspěchů. A my doufáme pevně, že náboženská svoboda prospěje nejvíce církvi katolické. Nikoliv sice organizací, ale rozhodně věroukou stojí nám pravoslavní Rusové tolik blízko! A každý rozumnější pop musí nahlédnouti, že oddělení Ruska od katolictva jest hlavně dílem veliké nedůslednosti. Vždyť nejen řečtí nesjednání duchovní ale i ruští kněží čtou ve svých vlastních liturgických knihách o prvenství Říma, mají v nich zaznamenáno, že římský papež má býti uznáván za hlavu křesťanstva, ale v praksi tito

kněží musejí se podřizovati baťuškoví, jako vrchnímu správci své církve. Gagarin dobře praví: „Podobni jsouc židům, kteří střežíce a chovajíce u sebe svaté knihy, mají na očích pásku, která jim nedovoluje pochopiti smysl, mají též biskupové ruští knihy liturgické, které obsahují nauku katolickou, nauku, která prospěla jim k spasení; oni je čtou, oni je zpívají, ale nechápu jich. Mají na očích šupiny, které jim brání, že nevidí.“ Aby konečně stalo se ruské pravoslavlí důsledným, jest pro něho jen dvojitá cesta: buď musejí Rusové zahrnouti svaté otce církve, které tolik ctí a kteří tolik o primátu Říma píší a zároveň změnit text svých knih liturgických, anebo musejí státi o spojení s Římem. Vážně přemýšlející Rusové již ode dávna na to poukazovali. Doufejme, že za červánků nového jitra Rusové ještě lépe pochopí, kam se přikloniti. Dosaďadní poměry jsou rozhodně neudržitelné, a Rusové padnou v náruč církvi, která jest jim věroukou nejbližší.

Při své zkoušce mohlo se Rusko dobře přesvědčiti, jak „vlastnilovným“ občanstvem jsou jeho židé! Co židé na zuboženém Rusku páchali, k tomu jest již potřebí značná mravní otrlost. Kolik židů vůbec cítilo s krvácejícím Ruskem, kolik jich v čase zkoušky pomáhalo Rusku v obrovitém zápase? Jedni z říše prchli, aby nemusili vésti společně obtížné války; druzí, kteří na vojnu nemusili, byli hlavními pachateli pumových atentátů; a ti, kteří přece jen narukovali, byli by pro Rusko učinili líp, kdyby byli zůstali doma. Kdo to tolik ve vojsku bouřil, kdo rozhazoval ve vojsku revoluční proklamace a proč hlavně leč Potěmkin zradila své povinnosti? Žehráno se strany židovské na to, že jest popřáváno lidu malé vzdělání. Kolik však židovští buršiáni v Rusku darovali na kulturní potřeby lidu a kolik dají nyní? Žalováno na ruskou knutu; při tom ovšem japonská drsnost a japonské snižování ženy byly výtek ušetřeny. Jako by jen v Rusku byly domovem zbytky barbarství!

Z těch nižších vrstev ruského lidu, kterým vytýkal před válkou ruský i zahraniční židovský tisk tupost a nevzdělanost, dovedli židé rázem dělati občany „uvědomělé“. Ruský člověk, který se vůbec ani podepsati neuměl, který sotva abecedě otázky sociální rozuměl,

ale dyž je to posvícení, můžeme si třeba vyšlápnout do Lichumburku. Hasiči tam mají vejlet, ale s tema nepudeme; to bysme se moc dlouho zdrželi a udali bysme si velkou outratu. Pudeme jen tak sami procházkou, stavíme se v pivováru v šalandě, vypijeme každé dvě a pak hned domu. Já nechci maminku rozlobit. A dostaneme tam půllitr za pět.

»Hm, copak ty seš svobodnej, ty si můžeš dovolit«, povidá Pepik; »ale já už sem rok ženatý a tak musím dělat větší dobrotu. Kdybych se zapomněl, to by mně Manča zpívala celej tejdén koncert, až by uši zalehaly. Tot se ví, že nechci taky dlouho hejtit; teda pudeme do Lichumburku.« A při tom si Pepik hodně mrkl, jako by to rozhodnutí chtěl dotvrdit. Měl takový bílý, dlouhý řasy, kerejma pořád silně mrkal a při tom se uškliboval, jako by se napil vocta. Lidi vo něm říkali: »Dyž ten Pepek večer doma mrkne, zhasne svíčku.«

A hoši vodpoledne šli. Karliček před vykročením z domu musel vyslechnout ponaučení, že je pivo hodně drabý a že nedělá nikomu dobře. Myslel si při tom, že todle taky ví, ale njak se na maminku neutrh; radši jí připovídal, že se vrátí co nejdřív.

Na cestě potkali kamarádi starou Krásovou. »Kam pak, páni, kam? Kadliček de někam tancovat a za holkou, že jo! To věřím, takovej mladej, hezkej chasník, ten při muzice něco užije. A kdy pak přeci budeme už slyšet vohlásky? Maminku máte už starou...«

»Víte, tetičko, já čekám, až jak dopadne ten asent.«

»I vy, šelmo, dyť už máte po asentýrce.«

»No, dybych já se měl ženit, to bych musel

FEUILLETON.

Ve posvícení.*)

Ve Skuči byli dva dobrý přátelé: Karel Borovýho a Pepik Mezniku. Voni nebyli eště starý, ale eště hodně mladý. Karloj šlo na čtyry a dvacátej rok, Pepik měl za sebou pětadvacítku. Voba chodili do šoucoucký fabriky a někdy taky pomáhali brát při muzikách. Nebyli zhejralci, dovedli hejtit, ale muzikantskej život dycky probouzí trochu větší žízeň než jiný zaměstnání. A proto se taky někdy rádi víc napili než jiný lidi — praua.

Právě vo posvícení nehráli nikde. To bylo jistý, že Pepik uměl na kládyntet moc dobře, ale těžko hrát bez kládyntetu; před šestí nedělema komiska nešla, málo se vydálo, a tak Pepik kládyntet prodal, aby zahnal nouzi; jeho žena z toho měla stejné jenom radost. A Karel? Jeho stará horna visela na stěně; že prej bez Josefa nikam nepude. A pak měl velkou zlost, jak se mu lidi po poslední muzice směli. Myslel, že si vydělá, že si vojděleček sková a tu máš! Přemohla ho žízeň, utratil skoro všecko; a dyž se s trumpetou pomalu hrabal domu, volal na něj starej Sejček — šelma taková: »Karle, Karle, jakžiu sem nevěděl, jak můžeš být trumpeta těžká! Neseš jen takovou

*) Spisuje se u nás různé črty podřezím hanáckým, chodským, pojizerským atd. Budis nám tedy laškově dovoleno uvěřejnění lidového obrásku podřezím ze Skučky. Psáno většinou foneticky; pouze, kde pro obecně známou výslovnost nebylo potřebí pravopis měniti, podržen obvyklý způsob. Pisatel.

malou, ale vona tebou šmejká, jako bys nes' za tři sta říšinet.«

Karel byl uražený a vodsek' strejcoj: »Nedíte se jí, strejčku, nedíte; dyť je to jen trouba, ta neprovede žádnou chytrost. Ale vy byste mohli být kapku moudřejší a mohli byste nechat posmívání. Dyž ste byl mladší, utratil ste za pivo víc než já — abyste věděli!« A eště po cestě si bručel: »Strejdo mižerná, rád bys pil, kdyby ti v hospodě čekali.« Ale doma zkrot' hned, dyž jeho starostlivá maminka začala mluvit; před tou měl velkej respekt, protože dobře věděl, jak se o něj stará, jak ho před zlejma hubama hájí. A protože měl měkký srce, dal se při mamincině domlouvání do pláče.

Druhej den se zařikal, že vicrát ani k muzice do hospody nepude, protože sou z toho jen samý mrzutosti. Ale za tejdén stavil se v hospodě zas — k vůli Pepikoj; ten ho pořád přemlouval. A dyž mu matka vyčtla, jak je nestálež, sliboval, že aspoň k muzice nikdy nepude. Ale za štrnáct dní do něj kamarádi muzikanti tolik hučeli, aby jim s tou hornou vypomoh', že šel i k muzice. Ale než si zavěsil hornu na záda, musel slíbit mamince, že si dá na sebe lepší pozor. A praua — vrátil se v lepším pořádku.

A teď přišlo posvícení; to se slaví ve Skuči několik dní, pije a tancuje starej mladej. Kdo si celej rok nepopřál, vo posvícení se do hospody dycky podívá. Každéj suší peníze na posvícenskou outratu už několik neděl napřed. Skučáci se sjíždějí ze všech stran i z Ameriky. Šak sou taky váleční na putování zvyklí.

Bylo teda posvícení. Říno povidá na rynku Josef Karloj: »Teda kam pak dnesky pudeme?«

»I já bych skoro měl vostat doma — no

stal se hned pod židovskými vychovateli člověkem „nejpokrokovějším“. Stačilo, aby se dal židy navést ke krvavým demonstracím — a už byl dokonale „osvícen“. Takovou výchovu ovšem svedou snadno i lidé nejnevzdělanější. Stávkující, na př. v Sosnovicích, ve Varšavě, často ani nevěděli, proč stávkují. Přišel prý mandát od vrchního štábu a proto musejí práce zanechat. To bylo to sociální uvědomění, to byl boj „osvícených“ proti temnotám. Aspoň nyní Rusko ví, jak nyní na horoucí lásku svých židů má pohlížeti. V kterých ruských krajích bylo židů velice poskrovnu — na př. v gubernii Charkovské — tam panoval klid; neříkáme, že se ruský lid o nic hlásiti neměl, že měl být úplně spokojen. Ale k anarchistickým zachvatům by se nedal strhnouti bez popudu cizího. Anarchistické řádění bylo v lidu uměle pěstováno živly cizorodými. A jak to židé se skutečným vzděláním lidu myslí, o tom se car sice dosti dobře přesvědčil; ještě více by se však lekl, kdyby se na vlastní oči přesvědčil o „upřímné pokrokovosti“ židů v Haliči a Uhrách, kde jsou tito hlavní pány. Kdyby chtěl dle činnosti těchto židů souditi na pravé úmysly židů ruských, spráskl by ruce.

Rusko tedy dostalo ústavu! Zda nyní ruská vláda přemýšlí, co všechno zameškala? Ústava bez nejširšího vzdělání lidových mas málo prospěje. Neuvědomělý mužik, který bez ústavy co nejochotněji se poddával diktátu carismu, může zase lehce státi se poslušným nástrojem politických intrikánů. Obecné vzdělání lidové mělo být šířeno již dávno před ústavou, lid měl být pro ni delší řadu let vychováván. Proto pro první léta příliš pronikavých úspěchů od ruské ústavy nečekáme. Dá však Bůh, že v desíti letech, až se vžijí obecné reformy, bude ústava i pro Rusko velkým požehnáním.

Kéž jen ruská vláda stále má na mysli zkušenosti ze dnů nedávných a dle nich své další jednání řídí! Pak ruský obr vlastní silou zmohutní a bude obrem silným, na pevných nohou stojícím! Pak Evropa k potěšení všeho Slovanstva sezná, jakou sílu dovede rozvinouti slovanská veleříše nedávnými zkušenostmi tolik poučená!

Volné listy.

(Volná kompetence neboli možnost, žádati o kterékoli uprázdněné obročí.)

(8) Již jednou bylo uvedeno v těchto listech, že s úpravou kongruy jest sdružena otázka volného postupu na všechna beneficia, otázka tak zvané volné kompetence. Společně úsilí kněžstva a nřdp. biskupů bude mít ten následek, že hmotné postavení kněžstva bude zlepšeno, ovšem bude-li dělný parlament. Samo sebou se rozumí, že kněžstvo neusiluje o hmotné své zlepšení jako o účel, nýbrž jako o prostředek, aby bezstarostněji mohlo konati své povinnosti. Rostoucí úkoly pracovní, další nutné sebevzdělávání, zhoršení drahotných poměrů, nečinníci u kněze žádné výjimky: vše to jest ve velikém rozporu s prostředky peněžními. Kdybychom chtěli do podrobnosti sledovati příčiny, pro které vázne činnost mnohých kněží, ke které odkazují potřeby času, proč mnozí se stecky ze strany katolických časopisů na ne-

mit milión a — potom bych se teprva neženil, protože bych to nepotřeboval. Já budu čím dál svobodnější.

„Ale děte, takle přeci do smrti nevestanete. Svarba musí být dřív anebo později.“

„Inu, víte, proti gustu žádná dšputat,“ krčil Karel ramenama. — A dyž šli dál, povídá Pepik: „Porád a porád by mně ta bába strkala tu svou Tonku; radši bych se napil petrolínu, než bych si to douce vzal. Fintí se to jako princezna, k žádný kloudný práci nejní; nejdřív to myslelo vysoko a teď ji nechce nikdo. No, von by si ji přece někdo tak před třema rokama vzal, ale máme se bojít každé jako Bonaparta. Teď ke mně mluvila pěkně, ale jak by to dopadlo potom! Ó, ta má hubu! Styry advokáti by s ní nic nesvedli; stačila by vodpovídat pěti zelenákům. Jednou se s ní pustila do hádky Vozilka; ale ta dostala! Vozilka jí v hádce vyčtla, jak strojí své mladší douce. Řekla jí: „Zebroto jedna, v neděli ste si vystrojila doučátko jako do bálu a eště ste se potřebovala za ním dívat, jak mu to sluší.“ Ale bába na ní: „Víte, tetka, vy ste se za svým doučátkem v neděli dívat nemohla, jak je vystrojený, protože ste mu právě prala hadýrky na rendlíku a pak ste je sušila na vidličkách proti peci. To já sem aspoň pořádnější — abyste věděla.“

Všecky lidi se smáli, Vozilka se ztekala a rejpla bábu: „Šik sem eště nekupovala na své dce parádu za kradený peřiny — rozumíte!“

Ale bába se nedala. Chytla jednoho kluka za ruku a povídá: „Di, hochu, pro žida, di — řekni, že mu prodám špinu. Di jen, di.“ — A tak radši Vozilka utekla, aby nedostala eště víc. — Tu bábu by nezkroutil ani Babinský. A uvázat

dostatek odběratelů, vysvětlila by mnoho nedostatečná posavadní kongrua. Nelze ovšem popírati, že někteří kněží jsou dobře situováni, ale ti mizí ve velikém počtu skromně opatřených, a naše veřejnost, která zejména tak ráda sevšeobecnuje ve všem, co se týká kněžského stavu, příkládá stejné měřítko blahobytu na všechny kněze, odkudž ovšem vysvětlují se houževnaté udržující se předsudky, že roh hojnosti otevřen jest všem bez rozdílu.

Úprava hmotná prospěje knězi a umění starosti o jeho osobní potřeby. Volnost a možnost žádati na všechna beneficia týká se však již zájmů církevních a náboženských, neboť tímto způsobem zavedená soutěž bude provázena mnohými dobrými stránkami. Nemíním ovšem soutěž pouze v žádostech o uprázdněná obročí, nýbrž hlavně soutěž v práci, která položí základ, aby soutěž o obročí nabyla toho pravého významu mravního, který posud schází. Soutěž ve všelikém snažení lidském vůbec, nepřekročuje-li jisté meze, přináší zdravý pokrok.

Odsuzovati volnou soutěž o obročí proto, že soutěž hospodářská má škodlivé výsledky, jak se to stalo v jedné skupinové schůzi, jest směšování věcí povahy zásadně různé a jest to veliké neporozumění. Předně soutěž hospodářská má vedle stránek škodlivých nepopíratelně převažující stránky dobré, takže bludě k velikým prospěchům jejím, náleží jí přese všechna nebezpečnoství zásadní platnost v oboru soukromohospodářském a zadruhé soutěž o beneficia, opírajíc se o podklad mravní, má za účel rozpoutati všechny dobré vlastnosti knězovy, protože jest prostředkem k horlivější činnosti sociální a k větším výkonům ve vlastní správě duchovní. Volnou soutěží o všechna beneficia bude konečně uplatněna právní zásada, že propůjčování beneficií má se diti jedině dle kvalifikace a nikoli dle náhody: na kterém patronátě kněz jest a jak dlouho tam působí.

Hledě k větší vážnosti kněze, vyrůstající z práce sociální vůbec, hledě ku prospěchům církevním a náboženským na tomže podkladě, pisatel těchto řádků netajil se nikdy svým přesvědčením, že zavedení volné soutěže o beneficia jest důležitější, než úprava kongruy, čímž ovšem, jak samo sebou se rozumí, nechce želanou úpravu hmotné otázky kněžské zavržovati. Tolik však tvrdí, aby jistým nebezpečstvím z pouhé úpravy kongruové plynoucím bylo vyvarováno, že nutno jest co nejdříve zavésti volnou soutěž o obročí. Oba tyto body jsou tak spojeny, že řekne-li se a, musí se říci také b. Neboť nejen hmotným zlepšením knězovým, ale hlavně volnou soutěží oněch prospěchů náboženských a církevních bude dosahováno.

Pisatel nedávno mluvil s redaktorem našeho katolického denníku a když p. redaktor stěžoval si do nečinnosti kněžstva, řekl mu pisatel: „pište o volné kompetenci v úvodnících, přičiňte se o její uskutečnění a uvidíte, že činnost kněžstva bude brzo patrna.“ Úvodník této věci nebyl však věnován žádný, ne snad neporozuměním redakce, nýbrž obavou před p. t. patrony. Jak totiž z výroku jistého českého šlechtice jest patrna, volné soutěži jest rozuměno jako zrušení presentního práva na beneficia, kteréž neporozumění přece již dávno při dobré vůli mohlo být odstraněno. O takových věcech jest potřebí přímo a otevřeně

si takovej chomout na krk — to bych uměl dřív než vona.

„A starej nejní vo moc lepší,“ povídá nato Pepik; „jednou sme vybrávali Marjánkám; ty's eště s náma nechodil. Deme kolem jejich chalupy, strejda stojí s fajkou venku a hned nás pobízeli: „Zahrejte, mládenci, taky mý starý Mančí; šak nic neprobráte.“ Mý zahráli, stará se z vokna smála, a strejce povídá: „Teda si vypite každej u Hošku tři pulitry pšva.“ Mý sme z radosti zahráli eště třikrát. Pivo sme vypili — praua. Ale strejce šenkýřoj dlouho nic neplatil. Hošek strejce jednou vo jarmarce zastaví, kdy prej chce pivo zaplatit. A strejce: „Jaký pivo mám platit? Já nejsem přeci dlužen nic.“

„Dyt ste, strejčku, řek' před měsícem muzikantům, aby si u mně každej vypil tři pulitry.“

A strejce: „Toť se ví, že sem jim to řek'; proč bych to zapíral? Ale neslibal sem žádnýmu, že mu to sám zaplatím. Dyž si muzikanti pivo vypili, at si ho zaplatěj sami, rozumíte.“ Hošek se zlobil, že bude žalovat, ale rozumný lidi mu řekli, že by nevysoudil ani transk. A zas si Pepik při tom hodně mrk'.

„Bá jo,“ keřval hlavou Karel, „ty dva lidi se-našli; starej jako stará.“

Za řeči přicházeli kamarádi z Lichumburku. Už se za nima ozvala muzika; řek' šli hasiči. Ale Pepik s Karlem se ani moc něvohliželi, aby je nechytlo háky pokušení. — Pan podstarší je v pšvo váře dost pěkně přivítal. Dyž přišli na dvůr, seděl právě na lavičce před žaloudou s placatou čepici na hlavě a bafel z fajtky. Šel s nima do seknice a rozpovídal se, že má velký starosti i v tej neděli. Seděl tam taky strejček Vonásek s fajkou

mluviti, jako to učinil na schůzi bohoslovců v Praze prof. dr. Šulc, neboť kdyby vlivné a významné osoby v důležitých otázkách se neukřovaly, byly by potřebné opravy v rozličných otázkách dávno již provedeny. Co se již na př. napsal o otázce patronátu nřp. biskup dr. Jos. Doubrava! Čas nečeká a obtíže se hromadí. Co se pak tkne otázky tuto projednávané, nikomu z pozorovatelů dnes již není neznámo, že dosavadní postup na beneficia jest přežitek starých dob a že dotýká se škodlivým vlivem nejen životních zájmů každé, ale působí veliké mravní škody církvi.

Jako stát právními normami a sociálními zařízeními musí vyhovovat potřebám života, nemají-li povstati vážné poruchy ve vývoji jeho, podobně i církvi, má-li býti živým organismem, v lidských institucích dbáti jest poměrů časových. Odcizuje-li se církevní zřízení životu, nastupuje odloučenost, která pak vzbuzuje u laiků nedůvěru, ano i nenávisť proti všemu, co s církví a náboženstvím souvisí. Tu sama sebou tlačí se do popředí pravda, že Kristus založil církev pro lidstvo a tato pravda má rozhodovat o všech odžilých formách, které jednak pontají působnost kněžstva, jednak překážejí žádoucímu účinku slova Božího na život. Strážme se, aby o nás neplatila slova dramatika Hebbela: „máme víno, ale nemáme pohár“. V tomto bodě mluvím všeobecně, ale zastaralé právní zřízení patronálního postupu uvádím jako jeden doklad pro celkovou pravdu a ti, kdož horlí, že církev žádných reforem nepotřebuje, jsou právě jejími největšími nepřáteli. Vždyť i úprava kompetence jest stupeň, po němž možno vysetoupiť výše, ale na němž se zastaviti není dovoleno. Musí se již jednou mužně mluvit, neboť máme-li dva kroky před sebou vleklé škody a nesnažíme-li se je potírati, zrazujeme své povinnosti. A že dosavadní postup na beneficia patří mezi instituce, které církvi škody působí, jest mimo veškeru pochybnost. Chceme-li tedy formulovati všeobecný dojem, k němuž docházíme srovnáním všech neblahých stránek dosavadního obsazování různých obročí, bude možno tento dojem uvést na dva základní rysy: nespokojenost kněžstva a nespokojenost církevních úřadů. Nynější postup roztrpčuje předně co nejlouběji myslí kněží, protože není úměrný jejich kvalifikaci a nespokojeny jsou úřady církevní dobře vědouce, že za takových poměrů činnost kněžstva jest oslabována a že pracovní schopnosti kněží ve svém vývoji jsou obmezovány. Málo pozitivního dosahuje se tam, kde duše naplněna jest třpkostí a sklamaním. I církevních úřadů není tajno, že mnohá beneficia dle povahy společenského prostředí žádají účelného obsazování, aby se mohlo hověti zvláštnostem správy duchovní, vyrostlým z místních poměrů. Při dosavadní obmezenosti tak četných patronátů úsudek Nejd. Ordinariátů nemůže se však záměrně projevit. Čeho jest tedy potřebí? Uzavřené obvody patronátu buďtež odevzdány minulosti a kněz měl svobodu a volnost žádati o kterékoli obročí podle zásady: ty kněz, já kněz, nebo obdobně s Havlíčkem: ty pán — já pán! Dobrou vůli p. t. patronů předpokládáme hlavně z toho důvodu, že volná kompetence není revoluční myšlenkou proti jejich právu. I jim na tom musí záležeti, aby kněžstvo, vybaveno jsouc z negativní kritiky nesprave-

v hubě. Von nebyl ze Skuče, von byl z Lichumburku, teda domácí.

Hoši si dali nalejt, tukli si a zaudali si hodně upřímně. Pan podstarší se zasmál a povídá, že je vidět, jak posavad nezapomněli.

„Dyt je dneska u nás posvícení,“ řek' Josef; „a po tej cestě je kloudná žízeň.“

A Karel se zubil: „Že bych já moc pil — to né; ale dyž mně přinesou sklenici, dycky si myslím, že pšvo u dna je říznější a zachovalejší než nahore; v horní polovičce je jen řídká porta a hned pod tím pšvo vyvětralejší. A tak se dycky chci hned dostat k říznější půlce.“

„Ale potom se do zbytku pustíte eště s větší chuti,“ smál se podstarší; „ste vy duše muzikantská, žíznivá.“

„Inu, dyž sou peníze, taky někdy — praua; co bych lhal? Přijou jiný — a proč by to všechno jiný lidi za mě vypili!“

Pan podstarší si nechal přinýst pšvo taky a tuknul si s obouma muzikantama. — Kamarádi už byli na dně. Dali si nalejt zas; a v malý chvílce vstala v každém půllitru jen troška.

„Ale je to žízeň; ani by člověk neřek', jak je venku horko, že vám tolik chutná,“ pšchel Vonásek.

„Inu, nesmíte se divit,“ vodpovídá Pepik; „to víte, jak se muzikant podívá na pulitr, už má žízeň a velkou žízeň. Vostatně už stejně hned pudeme zas domu, jen co dopijeme.“ A hodně si mrk'.

„Už po tomhle půllitru? To snad přeci né; dyť tu nesedíme eště ani půl hodiny.“ A je, žloučce, posvícení.

„Posvícení — neposvícení; copak's už zapomněl, co sme si umířovali?“

divného, řádu, mohlo se věnovati sociální tvorbě činnosti. Na konec se ptám: kde jsou ony četné petice, v nichž kněžstvo o tuto věc žádalo? Kdo víš, odpověz!

Obrana.

(3) Zrcadlo poctivosti realistického tisku Tedy „Čas“ napsal, že je „jednoduše vyloučeno“, že „je nemožné“, aby realista neopravoval svých omylů. My jsme zase naopak dokázali v předešlém čísle na řadě příkladů, jak realistický tisk úmyslně lže a že svých lží obyčejně neodvolává. Nyní ještě několik ukázek „rytířské“ pravdomluvnosti realistického tisku. Čas, „časopis české intelligence“, o závod s prohlášením socialistickým tiskem balamutil českou veřejnost, co prý zkouší chovanky klášterního řádu v Aizu. Děcka prý při vstání byla surově bita, vyškubané jejich vlasy dávány do pytle, které pak prodávány. Děti musily za třet jazykem dělat celá sta křížů na podlaze, atd., atd. Těmhle krvavým historikům „časopis české intelligence“ hned věřil a také je uveřejnil. Rozumí se, že bylo dokázáno, jak celá ta Bambasovská historie byla vymyšlena. A teď se ptejte, zda a kde Čas tuhle povídku odvolal. To raději brzy na to začal lkáti nad nesvobodou „pokrokového“ tisku.

V Masarykově „Naší Době“ napsáno: „Spisy protihusitské jsou na př. Sahu-
lova: Kališná hrůzovláda a pod., jsou to práce vědecky bezcenné, čistě negativní, polemické (proti vědě (11), protestantismu a moderním požadavkům náboženským“. Poučili jsme „Naší Dobu“, že onen spis nese titul „Z husitství do protestantství“, že to jest druhý díl větší historické práce a že se v něm jedná o pustém řádění klerikální družiny kališné proti — českým bratrům a protestantům; proto také nese II. díl té historické práce podtitul: „Kališná hrůzovláda.“ Ten „protiprotestantský“ a „protivědecký“ spis sepsán jest na základě protestantského spisu Bartoše Písaře; poukazuje se v něm na prohnanost těch, kteří utiskovali protestanty. Zkrátka a dobře: „pravdomluvná“ redakce realistického „Naší Doby“ buď vůbec toho spisu nečetla, anebo úmyslně lhala. Tak se kritikuje v časopise „realistickém“, který se pokládá za nejvážnější kritický list realistické strany. Ovšem že po našem upozornění redakce „Naší Doby“ svého omylu nijak neodvolala.

Pan Masaryk se dopustil velmi četných omylů v přednášce o „boji o náboženství.“ Jeden z nejkřiklavějších „omylů“ byl ten, že prý protestantstvím byla postavena rodina výše, než jak bylo v katolictvu. Dokázalo se mu na základě přímé vědecké, že byla žena v protestantském Německu v století XVI. považována téměř za otrokyni, kterou potřebí často mřekat, ale p. Masaryk v příčině svého omylu ani neodpověděl.

A teď maličkost, která přece jen vhodně charakterizuje čistou a nestrannou dušičku Času. Napsali jsme v Obnově o Iškovi: „V Chicagu, kde mluvil před sektem novokřtěnců českých, byl tělesně ztýrán; v St. Louisu vypo-
vězen nejdříve ze Slovanské Besedy a pak i z města. A tak již i v té Americe dohrál.“ Nato napsal Čas tuto zlomyslnou lež: „Obnova

si křesťanský libuje nad nehodou bývalého faráře starokatolického dra Išky, jenž měl být (sic!) v Chicagu za svou řeč českými novokřtěnci ztýrán.“ — Stačí, aby se vědělo, jak nepoctivě Čas katolickou žurnalistiku pomlouvá. Že by takový „omyl“ realisté ochotně odvolali, toho se teprve nedočkáme. Takových nepoctivých zpráv o psaní katolických listů vytiskl Čas už víc. Na př. tahle stkvostná kritika naší úvahy o Macharově: „Obnova přinesla jakési (1) klerikální tlachy (11) o činnosti Macharově a diví se, že s ní nepolemujeme. S dovolením, s farářskými botami se nehádáme a nic jiného to nebylo.“ Tázali jsme se hned, kde se Obnova diví zamlklosti Macharově. Čas na to neodpověděl a „omyl“ svůj neodvolá ovšem ani nyní.

Čas vypustil frázi v učeném světě naprosto nepřipustnou, totiž že v husitském století XV. byl náš národ nejvzdělanější. Že u věcech husitismu vůbec projevuje Čas ubohou ignoranci, tomu se nedivíme; kdo totiž místo sebevzdělávání, místo delšího předběžného studia píše hned celé úvahy a kritikuje o zá-
vod, ten ovšem se zaplétá do frází všelijakých. Ale napsati, že byli Cechové v XV. století národem nejvzdělanějším — k tomu už náleží zvláštní troufalost realistického ignoranta. Poučili jsme Čas, jak v XV. století bědoval Konec ze Všehrd a Bohuslav z Lobkovic a že sám moderní protestant Denis potvrzuje tu pravdu, že vzdělanost česká, v XIV. století tolik kvetoucí, v století husitském byla podlomena. Napravil Čas někde svoje balamucení? Anebo dokázal realisticky, věcně, že mluvil pravdu? Ticho tichoucí.

A ještě něco lepšího. Když došlo k užší volbě mezi evangelíkem Dvořákem a Němcem Matznerem, vyslovil náš dopisovatel z Jaroměřska podivení, jak voličstvo hnáti se mohlo na pouhý povel na stranu muže neznámého, o okres nikterak zasloužilého. Ku konci do-
dáno: „Takové vnucování si katolíci voličové zajisté p o d r u h é líbiti nedají. Případný snad nepřiznivý výsledek užší volby ať si pak přičte strana agrární se zdejšími náčelníky v čele sama.“ (Jednalo se totiž o to, že by mnohý Němec-katolík přece jen spíše dal hlas českému katolíkovi než českému evangelíkovi). Nu — ale omyl světem vládne; došla nás ze San in-
formace od katolíků, že pan Dvořák „ač evangelík, jest velice snášenlivý, skromný a že jest hlavní oporou místního družstevního a občanského života“. My tedy, nenakazivše se morálkou Času ani v nejmenším, uveřejnili jsme opravu omylu našeho dopisovatele v nejbližším čísle. Ale co učinil „pravdomluvný“ Čas? Napsal už po naší opravě doslovně: „Když šlo o užší volbu mezi Dvořákem a Němcem Matznerem, radila Obnova šlápnouti protestantství na krk a volit raději Němce než Čecha-evangelíka.“ Čas tedy předně naprosto zamlčel ochotnou opravu našeho listu a zadruhé rafinovaně lhal, že jsme radili u příležitosti oné volby šlápnouti protestantství na krk a že jsme radili volit raději Němce než Čecha-evangelíka. Teď prosíme, aby Čas nám dokázal, že jsme takovou radu dávali. Že by „omyl“ i největší dobrovolně odvolal, to nijak nedoufáme. Spíš by se člověk dorozuměl před samým soudem s cikánem než s „humanitářským“

„Nebude lepší, dyž si dáte, Mezníku, už radši nalejt plechouku?“ pokoušel Vonásek; „až vám přijde kamarád nazpátek, dá si přeci ještě jednu na cestu — a to byste si musel dávat z kamarádství nalejvat pulitr zas.“

Vidíte, Lichumburáku, máte praudu; to by bylo, abych ještě litr k vůli kamarádovi nevyopil! A peníze mám na to taky.“ — A tak si dal nalejt plechouku. Mazlil se s ní asi půl hodiny, dyž tu Karel se vracel do šalandy.

Pepík byl skoro překvapen, že de Karel tak brzo; povídá: „To seš hodnej, že si's na mě zas tak brzy zpoměl. Už sem přemejšlel, esli's tam nevostal na tanec.“

„Málem, málem“; už se mně tam tolik líbilo, že sem na tebe zapomínal. Ale něco mě zpamatovalo. „Já ti nemůžu na palec u levý ruky.“

„Copak se ti to teda stalo?“

„Inu, pošramotil jsem si palec; bóľ mě, že na něj nechci ani šláhnout. — Počkej, všechno, ti povím — ale musím se napřed trochu napít.“ A v tom se kouk' Borovej na plechouku Pepíkovu. „Ale, ale — ty už z plechouky? To si dám taky z přátelství celej litr.“

„Duše říká, dyť sem si dal ten litr jen k vůli čekání na tebe; a už mám polovičku plechouky v sobě.“ A mrk' si dlouhejma řasama, jako by chtěl na dycky voči zamknout.

„I nespomíněj; sám si dá celej litr a mně to nepřeje. — Dyť už bcztoho potom hned pudeme.“ — Vosáblo se uškľb' zas, přešoup' fajku do druhýho koutka a povídá: „Přejte mu to, Mezníku, přejte. A vy, Borovej, teda povidějte, jak ste se stal mrzákem, třebaže máte palec celej.“ (Dokonč.)

Časem, který hledá v theorii vyšší morálku než jest katolická. Zatím dost. Myslíme, že i tato nová sbírka příkladů o poctivosti realistického tisku otevře nestranným lidem zrak. A takový tisk odvažuje se nestoudně tvrditi, že „je vyloučeno“, že „je nemožné“, aby realista svých omylů neopravoval. Podle toho se daly a ději veliké zázraky. Nemožnost totiž stává se — přechastou skutečností.

Politický přehled.

Nejnověji rozechvěni byli zase Němci, že vláda na prospěch Slovanů ve Slezsku chystá jazykové nařízení. A už si také zabrozili, stane-li se tak, že způsobí velké demonstrace. A vláda přispěchala s ujištěním, že se o podobného cos nejedná. Příčinou tohoto rozbourání jest podání advokátů slezských, kteří žádali ministerstvo, aby podání učiněná v jazyku českém nebo polském byla také v tomto jazyku vyřizována a líčení na požádání stran též v tomto jazyku provedeno. — Slovanům nesmí se státi po právu, Němci by se darmo rozčilili, třeba nemají ke steskům nejmenší příčiny. Císař dle právě na horských manévrech v jižním Tyrolsku, kdež se mu všude dostalo ne-
líčeného uvítání. — Poslanec dr. Stránský složil úřad prvního místopředsedy klubu poslanců svobodomyšlných na říšské radě.

V Uhrách vše při starém. Čím se blíží zahájení říšského sněmu 15. září, tím větší napjetí na všech stranách. Bar. Fejerváry nechce nastoupiti. Vláda místo maďarského velení chystá pro Uhry sociální a hospodářské reformy, prohlášením zároveň, že důrazně vystoupí proti samosprávným úřadům, které spěchují se vybrati daně a pomáhati při odvodu nováčků. Kdyby oposice přece nepovolila, odhodlána jest vláda rozpustiti sněm třeba dvakrát a vypsat nové volby. Chystá se vše k tuhému boji. Také Slováci jsou nyní čilejší. Na nedělním sjezdu v Prešpurku vystoupila slovenská národná strana pro všeobecné, tajné hlasovací právo, vůbec na obranu svých práv národních.

Mezi Anglií a Německem jest jakési napjetí. Král Eduard cestou k císaři Františku Josefovi do Išky se v Německu ani nezastavil a nyní právě brázdí anglické loďstvo v Baltickém moři, aby si zademonstrovalo proti Německu.

V Rusku připravují se zatím na svolání říšské dумы. Jinak počínají se zase šířiti zprávy o velkých nepokojích v ruském Polsku, na Litvě a zvláště na Kavkaze, které je prý všecko v revolučním reji. S tím prý souvisí nová rozsáhlá mobilisace.

Mír mezi Ruskem a Japonskem konečně uzavřen, mír pro Rusy nad očekávání příznivý. Zvítězili-li Japonci ve válce, astoupili před Rusy zjednaným mírem. Rusové nebudou platiti ani kopějky válečné náhrady; z ostrova Sachalinu odstoupena Japoncům jižní polopustá polovina, jinak ani půl ruské půdy. Nevydají také svých válečných lodí v přístavech neutrálních, neobmezí svou válečnou moc námořní v Tichém moři, nevzdají se svého rybolovu a j. Ztratili přístav Port Arthur a Dálný, Mandžursko vráceno Číně a práva tu nabytá připadnou Japoncům a nad Koreou uznán japonský protektorát, ovšem ztráty na lidstvu, loďstvu atd. a vyhozené miliardy jsou na obou stranách. Došlo prý také k rusko-japonské obchodní smlouvě a ku zvláštnímu ujednání o provozování východočínské dráhy, jejíž správu převezmou Japonci.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jos. Smíšek, administrátor, za faráře v Č. Petroviciích; p. Jan Snížek, kaplan v Solnici, za faráře do Valteric; p. Fr. Kuhn, kaplan v Kopidlně, za administr. do Slatin; p. Ed. Kudrnka, kooperátor v Mladočově, za kaplana do Kopidlna; p. Viktor Vlach, kaplan v Lužci, za koop. do Oubyslavic; p. Jos. Tuček, kaplan v Sadešské, za koop. do Rychmburku; p. Jan Beneš, koop. ve Slatinách, za kapl. do Cerv. Janovic. Neomysté: p. Ant. Audrlický za kaplana do Sadešské, p. Rob. Vala za kaplana do Čermné, p. Jaroslav Těšitel za koop. do Zruče, p. Rudolf Laňka za koop. do Pohledu, p. Jos. Dvořák za kapl. do Vamberka, p. Adolf Odvárka za kapl. do Karli, p. Jos. Andacht za kapl. do Lužce, p. Otokar Hůla za kapl. do Holic, p. Jos. Papáček za kapl. do Hostinného. V Pánu zeznuli: p. Vil. Sladomel (V. Vuln.), farář ve Slatinách, † 28. července (naroz. 1858, vysv. 1884); p. Ed. Dobruský, děkan ve Smrdově, † 23. srpna (nar. 1838, vysv. 1861); p. Jos. Plocek (V. Vuln.), farář v Trhové Kamenici, † 30. srpna (naroz. 1846, vysv. 1873). Uprázdňené místa: Slatiny, fara patron. hrab. Ervína Schlika, od 2. srpna; Smrdov, fara patron. Theres. Ústavu šlechticů na Hradě Pražském, od 31. srpna; Trhová Kamenice, fara patron. kníž. Frant. Jos. Auersperga, od 31. srpna b. r.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 24. srpna 1906 usneseno: Schválen byl návrh technické kanceláře na zřízení litinového zábradlí, téhož typu jako na nábržích labekém, v délce 200 metrů na levém břehu Orlice v mezích rozpočtu na rok 1906, pak totéž zábradlí na pravém břehu Orlice u nového Borromea. — Vzata bylo na vědomí oznámení ředitelství severozápadní dráhy ve Vídni, že povoluje obci slevu z dovozu dlažebního kamene do Hradce Králové. — P. V. Rejchlovi, mistru sednickému zde, uděleno bylo povolení ku stavbě rodinného domu na parcele číslo 5. v bloku III. — Schválen byl návrh technické kanceláře na prozatímní kanalizaci v ulici Lysenerově před domy pp. Ant. Petra a Fr. Kryštofa — Schváleny byly tři případy konfiskace (tři uhrovných vepřů a jednoho nedospělého telea v městských ústředních jatkách.) — Vzata byla na vědomí správa revisního odboru, že jmění obroční kostelů zdejšího patronátu vede se odděleně od jmění zádušního. — Vzata bylo na vědomí sdělení c. k. okr. hejtmantství, že c. k. místodržitelství schválilo udělení nadace Protivovské studajícím V. Schejbalovi. — C. k. okresnímu hejtmantství se sdělí, že není námitek proti uspořádání tábora lidu, který se má odbyvati na Malém náměstí dne 10. září 1906. — Žádost c. k. okr. hejtmantství o podání správy stran žádosti paní Emilie Houdkové za svolení k umístění soukromé školy stříhačské v domě čp. 78. postoupí se technické kanceláři ku shlednutí a podání zprávy. — P. Leo Taussekovi, obchodníku zde, uděleno bylo povolení k zavedení plynu do krámu jeho v čp. 27. zde. — Obvyklé vyhlásování bubnem bylo vůbec zrušeno a vyhlášky přístě díti se budou plakáty. — Zamítnut byl návrh na změnu fasády na novostavbě p. Antonína Petrofa na místě starých domů čp. 60. a 61. a naneseno setrati při tom, aby průčelí provedeno bylo dle návrhů stavebnímu úřadu původně předložených a právoplatně schválených. — Povoleno bylo zavedení úžitkové vody v Pospíšilově třídě za pirámem v mezích rozpočtu na rok 1906. — Poukázány byly k výplatě různé účty za dodané léky pro chudé v měsíci červenci.

Osobní. Ředitel měšťanské školy dívčí v Hradci Král. p. J. Kulst dán byl na vlastní žádost po více než 40leté službě učitelské na trvalý odpočinek. Jeho nástupcem v úřadě ředitelském jmenován zatím p. B. Ryba, učitel na téže škole. Na uprázdněné místo učitelské na tomtéž ústavě dosazena sl. Marie Vanická, dosud učitelka obecné školy v Kuklenách.

Zápis do škol v Hradci Králové.
Na c. k. gymnasiu konati se bude zápis žáků do I. třídy vstupujících dne 16. a 18. září t. r. od 8—9 hodin; do II—VIII třídy zapisování budou žáci zdejšího ústavu dne 18. září od 8—11 hodin, žáci z jiných ústavů na ústav zdejší vstupující dne 16 a 18 září od 9—10 hodin dopol. Zkoušky přijímací do třídy I. budou se konati dne 16. a 18. září v 9 hodin ráno, do tříd vyšších dne 16. září o 8. hod.; zkoušky opravné budou dne 18. září v 8 hodin. — Do měšťanské školy chlapecké konati se bude ve čtvrtek dne 14. září pro žáky, kteří bydlí v Hradci Králové, a v pátek dne 15. září pro žáky cizí a to od 9 do 12 hodin dopol. a od 2 do 4 hod. odpol. — V sobotu dne 16. září v 9 hod. dopol. začínají se konati přijímací zkoušky žáků těch, kterým to bude při zápise uloženo. — K zápisu dostaví se žáci s rodiči nebo jejich zástupci a vykáží se školními zprávami nebo vysvědčeními a vysvědčeními očkovacími. — Ve středu dne 13. září o 9. hod. dopol. konají privatisté, kterým to bylo povoleno, zkoušku z III. třídy. Před zkouškou se zaplatí taxa 12 K a předloží se hodnověrný průkaz o státi. Nový rok školní započne v pondělí dne 18. září o 8. hodině službami božskými. — Na měšť. škole dívčí jest dne 14. a 15. září t. r. od 9 do 12 hodin dopol. a od 2 do 4 hod. odp. Do první třídy zapsány budou žákyně, jež s dostatečným prospěchem navštěvovaly 5. ročník některé školy obecné. Do druhé a třetí třídy přijmou se z měšťanských škol žákyně, jež s dostatečným prospěchem odbyly předcházející třídu. Žákyně se škol obecných mohou býti přijaty do druhé třídy, prokáží-li přijímací zkouškou, že úplně znají veškeré učivo prvního ročníku měšťanské školy. Blíží vyšetření obsahuje návštěvi v budově školní. Veškeré dotazy v této věci zodpoví ředitelství.

Zatmění slunce pozorováno bylo ve středu 30. t. m. v Hradci Králové, třeba že povětšinou byla obloha toho dne mraky zahalena. Kolem druhé hod. odpolední, když chvílemi slunce mračny prozářilo, bylo možno sklem na jedné straně očázený zcela jasně viděti částečné zatmění; slunce bylo tu zatemněno měsícem ve své třetině k jihozápadní straně. K zatmění družil se kritický den Falbav, jehož nevládnost projevila se ve větru, který se zvlášť kolem poledne rozdouval, a v chladnu.

Stesk obecnstva. V některých ulicích starého města bývá ve dne sice ticho, za to však v noci se oživují překypujícími veselím, hřmotem a křikem, jež proudí z různých hospůdek. Také v ulici Tomkové bývá až i po půlnoci nadobyčejné veselí, že si okolní pokojní občané na podivný pořádek často stěžují. A po nápravě nikde ani slychu.

Vyučování jazykům. Vnučka známého českého učence Jana z Purkyně, slečna Julie z Purkyně, zahájí dnem 15. září jako zkoušená učitelka vyučování jazyku německému, francouzskému a ruskému v domě pana profesora Brtaického na Nábřeží.

Z minulosti Hradec Králové. Čestina
v „Protokolech exhib. ve věcech judicialu“ z r. 1818. — Den
16. Jannarii 1818. „Magistratualní radosnošení . . .“
Den 30. Márs. „Sprawa wikonanego Peczętietij w Pr-
sibiuhu Smrti Jana Klapky Saneada z Prědsiedmiej
pradeškeho oum Testim.“ — Den 7. April: „Bogus-
chewsky“ Karel Miesčienin zdegřj o wiplacenij geg
z tiech, za Odprodanu byti magicich František a
Anna Ottmarowich Gruntů strěních Peněz geho u
nich magicisio Kapitalu pr 900 fr. B. Z. neb 432 sl.
41½, kr. w. w. y s zasosilimy a powinnowanymy In-
teressy, gak wnitřj uwedeno s 1 Rubr.“ — Den 10.
July. „Podhagsky“ Jan odesila nasptek ten gemu
doručeny“ Bescheid, stran Ewie Schnurfeil pto 100

8 powolony zhy Grad Reálny Exerucze.“ — Den 28ten Auguet. „Protocolli w dulešitostj prawj Wacława Borockichy proti Janowj Hawrda stran od prwnlejšiho na posledniejšim postihungich 100 fl. W. W.“ — Den 17. Octobris. „Inventar na Poštetalost po bez Kšaftu zemfele Barborše Žiakowj rozene Františko Fibigrowj.“ — Den 20. Octobris. „Stolba Josef Saused a mistr Klempirsky sdegyj Předstaweny, a přispogenuu Žiadostj, w dulešitosty od P. Josefa Renner gemu dane Wegpowiedj k wiprazdnienj tohoz w domie B-nerowukom megatu magicziho kramku.“ — Luštenj takowych zajímavosti jest interessantnějš než šteni „záhadných nápisů.“ V. P.—a.

Nepřistojnost. Když skončena dovážka hlíny na Z-škovo náměstí a do Jiřkovy třídy, zůstaly vo-
sázky s kolejnicemi pro radost naší mládeže delší čas
na místě k volnému používání. A roztomilé dívky užív-
valy vítané příležitosti k nenucené zábavě, v níž jim
nikdo nepřekážel. Až by si při neobvyklé jízdě a jin-
ých uměleckých kusech rozbili nosky, byly by
ovšem už méně roztomilé. Nyní zbývá „na place“ ještě
jeden vozík — kolečka jeho odpočívají vedle. A mládež
se veselé již dlouho na něm „houpá.“ Až by si při
nebezpečném klopní přiskříplo některé děcko prstíky,
byla by s komedie — tragédie. Proto není od místa
rada, aby se pracovní náčin po dokonání díla ulo-
žilo na příslušném místě.

S poselstvím jara si přece jen hodně brzy přispěšily dva staré kaštany: jeden naproti domu p. stavitele Schmidta, druhý nad prodejním krámkem u borromejské zahrady. J.ž setřásly staré listy a nasadily svěží nové — i s květy. Snad se jim stáfkím „v hlavě plete.“

**Oslava třicetiletého trvání spolku
vojenských vyloučených v Hradci Král.**
konána dne 20. srpna za četné účasti sborů okolních.
Účastníci byli ráno přítomni mši sv. a kázání u Panny
Marie; odpoledne byl zdařilý koncert na Střelnici,
který skončen večerním věnečkem. — Před třiceti
lety daroval sám císař a král zdejšímu spolku krásný
prapor, jež vysvětilť n. p. biskup Jan Hais. Vzne-
šenou kmotrou praporu byla sama arcikněžna Marie
Valerie; darovala tehdy na prapor krásnou stuhu. —
Starosta spolku, 68letý p. Josef Horák, dosud živý
člen památné „mrtvé baterie“, s níž v bitvě u
Hradce Králové jen několik s životem vyvázlo, mohl
býti s průběhem slavnosti potěšen.

Do Libčam. Plno hovoru, že správu o „vzdělávacím“ večírku psal pan fidci. Mýlíte se, aťkoli by ta správa panu fidciemu nebyla k necti. Onu zcela pravdivou správu psal jiný.

Koncert na Štolském Předměstí,
pořádaný tamější katolickou jednotou v neděli dne
27. srpna, vydařil se k plné spokojenosti. Počasí při
produkci na zahradě bylo příznivé, hudba kapely
p. Pilnáčka z Platic odměňována častým potleskem.
Několik solových výstupů paní z Pouchova i z Hradce
Král. srdečně obecenstvo rozesmálo. Zábava trvala
pozdě do večera. Jakkoli finanční úspěch byl jen
prozatímní, přece si jednota může gratulovati, že za-
hradní koncert — pořádaný v dosti pokročilé roční
době — neminul se jinak s pěkným úspěchem.

Slevy na daních. Na rok 1906 poskytuje se sleva na státní dani pozemkové v částce patnácti procent a na domovní dani třídní a činšovní v částce dvanácti a půl procenta. Sleva tato počítá se pouze z daně státní a nikoli též z přírůstek samosprávných korporací. Po skončení individuálního rozdělení slev na jednotlivé poplatníky bude sleva na r. 1905 vyjadřel do průkazů berních (do berní knížky, ukládacích listů, platebních rozkazů) stranám dodatečně vyznačena. Doba, kdy se počne s vyznačením slev stranám do průkazů berních, bude zvlášť všeobecně vyhlášena.

Svěcení školní budovy v Malšovicích. Čtrnácté hejmanství Hradecké z r. 1603., nyníjší obec Malšovice nezůstává na poli kulturním, za svou mateři Hradeckou. Ač jsou Malšovice obec nemajetnou, postaraly se přece o školní budovu, ježž nemalou jest okrasou obce. Asi málokterá škola na venkově našem se jí vyrovná. Kéž z krásné této budovy i na duchu spanilý dorost vychází. Stavba byla provedena panem Fr. Černým dle plánů p. architekta Němce a návrhů inž. p. Fišera, nákladem téměř 70.000 K. V barokovém tomto paláci umístěna bude nyní škola trojtřídní, jeden sál rezervován jest pro třídu čtvrtou, jež v braku se otevře. Místnosti jsou velmi vzdušné, lavice pohodlné (vždy pro dva žáky jedna), celé zařízení moderní. Nábytek pracoval dovedný mistr živnostník pan Fr. Prokůpek. Místní školní rada se svým předsedou p. Č. Korbelem v čele může býti pyšna na své dílo. Akt cír. posvěcení vykoná v neděli, dne 3. září o pát 3. hod. odpolední vldp. děkan Královéhradecký Mat. Musil za assistance pp. kaplanů. Po svěcení bude v zahradní restauraci p. Matějky ve prospěch chudé školní mládeže koncert, ježž pořádá čtenář. ochotnická jednota v Malšovicích. Začátek v 7 hod. večer. Vstupné libovolné. Po vyčerpání programu taneční vínek.

Z Bohárny a Nechanic. (Svěcení hřbitovního kříže.) Na zdejšíh hřbitově opraven a obnoven byl nákladem záduše krásný, veliký, železný kříž podobný kříži na Chlumu u Hradce Králové. Dne 27. m. m. byl pak kříž ten o 3. hod. odpol. slavnostněm způsobem posvěcen. Akt svěcení z převážné ochoty vykonal a kázání při tom měl vdp. Dr. Frant. Šulc, profesor bohosloví a konsistoriál rada v Hradce Králové. Ješto náhodou po předcházející v předešlé noc ohromné bouři bylo počasí překrásné, shromáždilo se k nebyvalé zde dosud takové slavnosti ohromné množství věřících z celého okolí, z Trnavy, Babic, Kundič, Nechanic atd. Vdp. profesor, než akt svěcení předěvzal, vyložil shromážděnému shromáždění v době promyšlené řeči význam kříže Spasitelova na svatém poli a povzbudil je, aby na mrtvé pamatovali a dle učení

Krista Ukřižovaného živi byli, chtějí-li se dočkati slavného vzkříšení. Když pak slovatný řečník obrátil se k početným družičkám, aby na tento okamžik pama- tovaly a družičkami Kristovými skutečně až do smrti zůstaly, nešťastalo v zástupě oka suchého. — Uvážíme-li, že vdp. profesor před tím kázal dopoledne v chrámu Páně celou hodinu a že měl po kázání ještě velké posvěcené slásky Boží, nemůžeme, než naplnění býti obdivem a úctou nad jeho vzácnou a neunavující obě- tavostí a obojetností, s jakou nejen zde, nýbrž na čet- ných místech naší diecése k uštěchtnění a k umravňení katolického lidu pracuje. Jeho řeč ke cti sv. Barto- loměje v našem chrámu Páně o životní reformě všeho lidu, zvláště křesťanského, mohutný učinila dojem na posluchače, tím větší, že zde za celá léta dřívejší ci- zního řečníka vůbec a tak dovedného zvláště neslyšeli. Bůh budiž mu odplatitelem a těšíme se, že při nej- bližší příležitosti vdp. profesor v nepatrnou osadu naší zase navštívá.

Úmrtí. Ve Smerově na Čáslavsku zemřel 23. srpna místní vdp. farář Eduard Dobruský, o obn. děkan. Narodil se 18. března 1838 v Heř. Městci, na kněze vysvěcen v Hradci Králové 26. července 1861. Pohřben konal se 26. srpna. Zasloužilý sluha Boží, jadrní plet konání svých povinností, když sloužil mši sv., raději jsa mrtvici. R. i. p. — V klášteře Milosrdných bratří v Letovicích na Mor. zemřel po 17denním tam pobytu vdp. P. Lukáš Vrkoč, kněz řádu Milosrdných bratří a dlouholetý katecheta na městě škole v Kuksu. Narodil se v Soběslavi 11. května 1845, do řádu přijat r. 1881 a na kněze vysvěcen téhož roku. R. i. p. — V Trhové Kamenici zemřel dne 30. srpna tamní farář vdp. Jos. Plocek. Narodil se 9. dubna 1846 v Chlencích, na kněze vysvěcen 20. července 1873. R. i. p.

Ve prospěch dostavění děkanského chrámu v Pardubicích, jenž v tak zuboženém stavu se nalézá, že nedávná komise v něm odbyvana prohlásila, že bude nutno jej buď bezodkladně opravit neb uzavřít, uvolil se uspořádati mistr Leo Zelenka-Lerando, virtuos na harfu, koncert. Slechotný čin umělce hodný jest následování zajisté a spolek doufá, že koncert proslulého mistra hry harfové, jenž na podzim se loučí s městy českými, v nichž skoro výhradně 2 sezóny koncertoval, korunován bude výsledkem atkvějším. Koncert bude odbyván dne 27. září a spoluúčinkovati bude při něm koloraturaí pěvkyně sl. Cecilie Smídová, býv. člen Nár. divadla a první opery v Stuttgartu, náš český slavík, jak ji kritika nazvala.

Zápis na ob. jub. ročníce v Náchodě
konati se bude po prázdninách: 1. Zápis do I. třídy dne 16. a 17. září od 8 hod. 2. Do II. aš VII. třídy koná se zápis nových žáků z jiných středních škol dne 14. září od 8 hod. 3. Zápis žáků ze škol měšťanských do II., III. a IV. tř. konati se bude dne 15. září v 8 hod. 4. Žáci ústavu přihlásí se k zápisu 17. září o 9. hod. dopol. a posledním vysvědčením. 5. Zkoušky opravné a dodatečné konají se 16. září v 8 hodin ráno. 6. Nový školní rok 1906-6 počíná 19. září.

Pamětní spis městské rady Hořické.
Městská rada v Hořicích zaslala správé c. k. ministerstva železnic a správě c. k. priv. obchodních drah ve Vídni pamětní spis, jež podepsalo na 70 obcí a masou interestentův, stěžujíc si na dosavadní bídné poměry na trati c. k. priv. obchodních drah z Ostro-
měře do Hradce a ze Sadové do Smřic. Od postavení trati uplynulo již 24 let, ale dosud vše při starém. Zařízení vozů není snad podobného na světě a pak ta hlemýžďí jízda vlaků, jichž by mělo být za den vy-
středáno více a užito lepšího spojení. K tomu jízdní řád se nezachovává a personál jest nepatrného počtu a prací přetížený. Dopravní poměry ohledně dovozu nákladů přímou ubíjejí obchod a průmysl v krajině, která slyne zemědělstvím, průmyslem a obchodem. Je-
nom rychle, energické a spravedlivé zakročení sjednati může nápravu těchto smutných poměrů.

Slavnost odhalení pamětní desky
MUDr. Engena Levita, prvního primáře a operátora
okresní nemocnice v Hotěšicích, koná se dne 7. září
1906 o 11. hodině dopol. v okres. nemocnici.

Tábor lidu selského. Sdružení katolických českých zemědělců pro království České koná tábor lidu selského v neděli dne 10. srpna 1905 o 1/2 s. hod. odpol. na hradě Košumberku u Luže. Program: 1. Postavení a cíle našeho rolnictva, promluví p. Ant. Barcal, rolník a vinař z Tuhaně. 2. „Proč se katoličtí zemědělci sdružují“, promluví p. V. Myslivec, redaktor z Prahy.

Nová budova chláp. měšť. školy
v Labské Týnici vysvěcena bude dne 8. srpna
o pouti místní. Slavnost ta započne službami Božím
o 10. hod. dopol.

Z Humpolce. (Dodatek.) Nemilým nedop-
třením opomenul spravodaj uvést; nejobsáhlejší a nej-
důkladnější přednášku, kterou v úterý dne 8. srpna
odpoledne proslavil p. Jan Ev. Zelinka, fidelet kůru u
Paany Marie Sněžné v Praze. Šeloka, že jsme ji jen
z části slyšeli; nebo asi 100 stránek čítající rozprava:
„O kulturním a zhusťlehtujícím výsuvu hudby a spěvu
vůbec, [chrámové, vokální a instrumentální zvlášť“ byla
by samojediná málem vyplnila celé odpoledne. Proto ji
také p. fidelet sám zkrátil; ale i z toho, co jsme sly-
šeli, bylo patrné, že o vděčném tom předmětu pracu-
val p. fidelet s nemalou zálibou a nevšedním ro-
zhledem. I byl tudíž hluchý potlesk na konci před-
nášky v plné míře zasloužen.

Z Javerníce. Letošního roku byla postavena kolem kaple v blízkém útulném lesním zátíší velmi pěkná vyřezaná křížová cesta nákladem as 780 Kč (z milodarů). Tato křížová cesta byla dne 20. srpna t. r. od vldp. Ant. Kašky, děkana kosteleckého, s asistence vdp. biak. vikáře Vinc. Kleprlíka, dpp. Jos. Pohla, faráře v Liberku, Josefa Světlého, katechety v Trebechovicích a místního faráře posvěčena. Na slavnost tuto přišlo procesí z Bychova a z Liběrka. Před posvěcením měl v chrámu Páně slavnostní kázání vldp. děkan Ant. Kaška; ve překrásné a mocné působící řeči, velmi vhodně přilpogij jednotlivá zastavení křížové cesty na různé stavy, poukázal na po

vianosti těchto stavů a napomenul, čeho jest jim se vyvarovati. Až kázání přes hodinu trvalo a kostel přeplněn byl zbožnými poslouchači, přece všichni s napjatou pozorností naslouchali překrásným slovům slovatého kazatele. Po kázání ubíral se velkolepý, mnoho set mužů i žen šitajících právod na zvuku hudby a spěvu „Tisíckrát posílávám Tebe“ ke křísťové cestě do lesa. Dle svědectví osadníků nebylo ještě nikdy v Javornici tak velkého účastenství. Po vykonaném posvěcení a po návratu do chrámu Páně byla slavnost s Te Deum zakončena. Všem, kteří jakýmkoliv dárkem pamatovali na postavu této krásné památky — křísťové cesty a svým účastenstvím přispěli ke větší oslavě posvěcení této, budiž vzdán tímto srdečný dík a Zaplat Bůh!

Velký požár. V obci Tien na Čáslavsku rozšířil se v pondělí děsný požár, který přes úsilnou pomoc — sjelof se z okolí 23 hasičských sborů — zničil tři čtvrtiny obce, šitajících přes 800 oby. Škoda jest velká. Velká část pohorělých není pojištěna, čímž se bída velká zahořela v obydlích bestohu jinak chudších vesničanů.

Z Dašic. Ve čtvrtek dne 28. t. m. loučil se s námi p. chormistr Bohumil Kašpar ubíraje se na své nové posíláním do Dobrušky a mladé Boleslavi. Ochotnický spolek divadelní, jehož režisérem a účinkující výtečnou silou byl po celých 11—12 roků svého pobytu v Dašicích, uspořádal na rozloučenou večírek, který byl čteně navštívený i animovaný. I se sousedních měst přispěchali důvěrní přátelé odcházejícího p. Kašpara, zvláště uvádíme zde p. kapelníka a chormistra Holuba z Holic, jehožto sl. dceruška, posluchačka pražské konservatoře, s technickou zrůcností přednesla několik kousků na klavír, takže skládila bouři potlesku. Po pohutlivé řeči p. MUDra. Liebicha, obvodního lékaře, ve které loučil se s odcházejícím a děkoval mu jménem místních spolků za horlivou účast ve všech záležitostech společenských atd., věnován ostatní čas výhradně hudbě a spěvu. Ačkoli nebylo stanoveného programu, přece spívaly a hrály kusy pěkné a klasické, takže večírek onen byl pravým požítkem a žádnému ani o pílenci nechtělo se ještě do tmavé a deštivé noci, zkrátka, dle doznání mnohých účastníků, dlouho nebylo v Dašicích tak zářivého a tak čestné dávkami a pány navštíveného večírku, jako tohoto. Vzpomínka na tuto domácí, ale upřímnou oslavu nechtě doprovází p. chormistra na budoucí jeho působení a jest mu upomínkou, že těžil se v Dašicích přízní a lásky všeobecné. Vedle málo šťastných dnů zažil zde více chvílí trpkých a bolných, takže jen důvěra v Boha, jak sám často říkával, a pak dle svého domnění spěv a hudba, jež dal nám Bůh zajisté, aby chom jimi povznášeni byli, nedaly klesnouti duchu jeho. Nuže ta důvěra a víra v Boha a láska k umění hudebnímu, — jež dle doznání již 14letého Nietzscheho oběhuje v sobě všechny dobré vlastnosti: může povznášeti, může láskovat, může nás rozveseliti, ano může mírnými, smutnými tony též zlomiti i mysl nejseurovější... obveseliti a zapaditi chmurné myšlenky, — káži doprovází Vás, milý příteli náš, i do nového působení vašeho. Buďte tam spokojenější, hodně vesel a nespomeňte na své staré známé a přátele! S Bohem!

Dary. Na vnitřní úpravu kostela sv. Mikuláše v Jaroměři věnovali vdpp.: Jos. Ludvík, děkan v Čes. Skalici 52 K, J. Letošník, děkan v Poličce 20 K a Jos. Matouš, fundatista v Kuken 2 K.

Z Čáslavě. Příčinám energického muže, stojícího v čele správy našeho královského města, utvořil se zde spolek k opravě chrámu Páně. Jen vedení káru jest dosud v krizi; bývalý definitivní regent chori spí již několik let věčný sen a místo dosud neobezneno definitivně osvědčenou silou. Bude náprava? — Jest chvalitebné, že nyní již zastupitelství našeho města hodlá sfiditi po příkladě jiných pokročilých měst technickou kancelář. Zase by se uplatnil odborný vzdělaný muž, který by nebyl příčinou zvržení výdajů městských, poněvadž se může za technické komise vybírat poplatky. — Ještě zmínku o stavbě kasáren; stavba rychle pokračuje, jsouc svědectvím odborníka chvalně známému. Čeká se zde rozmnožení vojska a někteří říkají, že se tak naše město „poněmčí“. Občané, to záleží výhradně na vás, aby Čáslav zůstala městem opravdu vlasteneckým. Mluvte jen s každým důstojníkem po česku, neodstrkněte řeč vlastní nikdy a — Čáslav bude tak česká jako dříve. Neponěmčí město vojáci dosavadní — nemusí se to státi tedy ani nyní. Kdyby zde vojska nebylo, nevíme, co by říkali páni domácí prázdným bytům; a kdo by pak platil za majitele domů obecní přirážky? Tedy ani při dobrém úmyslu není potřebí zbytečně přestělovat.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Horovky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

Rozmanitosti.

Upozornění. Za příčinou svátku Narození Panny Marie následující číslo „Obnovy“ vyjde již ve čtvrtek; prosíme tedy o včasné zaslání zpráv.

Ve vzpomínkách na dr. F. L. Riegrova, jež ve Vlčkově Osvětě líčí se jeho V. Červinka, projevuje se v tele zbožné a mužné srdce Riegrovo. — Jednou, když se Rieger vracel z jakéhosi pohřbu, byl jaksi zamyšlen. S výrazem jisté tklivé něžnosti v některých chvílích jemu vlastní rozhlížel se po krajině a zelenající se přirodě. Pojednání obrátil se k svému průvodci řka: „Ta naše církev má přece překrásné modlitby. Může se pronésti krásnější verš, než proměnil kněz nad otevřeným hrobem a nebožtíkem? Kdyby nebylo milosrdenství Tvé nad námi, kdo obstaral by přede tvář Tvoji, o Hospodine?“ Nemyslel? — Rieger vždy zapomínal a odpovídal křivdy i útlisky. Odpáře svého nebo člověka vůbec nikdy nepřipomínal si a osobní výtiskou nebo slosti. Přišla-li řeč

i na událost, která se bač dotkla Riegrovy osoby nebo věci českých, proměnil nanevšest o tom, kdo byl toho příčinou: „Ten člověk nám uškodil“, neb „onen tehdejší chybil“. — Každý, jakýkoli a číkolí úspěch Riegrova těžil. Trudnosti, vzpomínám smutným se nikdy neoddváží říkával: „Co nemohu změnit, nutno odložit z ruky i z mysli.“ nebo „Dokud jiskra naděje, neztrácíme mysl a přiložíme ruky. Ale jak něco ztraceno neodvratně, můžeme si brát z toho poučení, ale na ztrátu lépe nemyslet“; nebo „Zámutek pro věci nezměnitelné jest přitřás, kterou zbytečně duši vnućuje.“ — Zlatá duše!

Židé proti Slovanstvu. Židé jsou hlavními podporovateli hnutí revolučního v Rusku; pracují v tom směru tajně i veřejně. Nejnověji dokázáno, že všechny nitky revolučního hnutí v západním Rusku má v rukou tajný židovský spolek „Bund“, jenž na všech stranách pořádá v červenci několik bouřlivých demonstrací, aby dělnictvo rozeřvalo. Zmatky jsou židům velmi vhodné pro jejich ziskuchtivé machle, zvláště když se jedná o Slováky. — Nebláhé poměry uherské mají také židé z většího dílu na svědomí. V Maďarsku žid všemocným pínem; jde jim o to, aby říše rakousko-uherská byla roztržena a část její aby zabrali Prusáci. Toho dokladem jest brožura vydaná v Berlíně pod názvem „Uherská krise a Hohenzollernové“. V brožurě té vyzývá se Německo, aby pod vůdcovstvím Hohenzollernů vrhlo se na Rakousko, pomohlo Maďarům k úplné samostatnosti a zabralo si nejbližší země rakouské. Dynastie Hohenzollernů jest prý povolána překaziti utvoření slovanského sjednocení v císařství rakouském. Rukopis k této brožurě odevzdal do tisku žid M. Mendel, rodilý z Mělníka, tedy český žid, který jest takto pomocníkem židů uherských. Žid jako žid. Jen všechno rozeřvat! Rebbach se pak tím jistěji uloví.

Jak se máme živilti. Dosud platilo všeobecně uznávané pravidlo, že k zdravému, zdárnému životu přispívá především hojná a dobrá potrava. Ale právě nyní vystoupil americký lékař, professor universitní dr. Chittenden tvrdě, že v hojnosti požitá potrava nejen neposílí, ale oslabí člověka. Sám to ukazuje na příkladech, jež skoumal. Zmírniti a zreorganizovati svou výživu značí pro lidstvo nejen posílení zdraví, ale též lepší uspořádání našich financí. Výživa a zvláště masitá jako nejdražší zájímá v rozpočtu každého člověka velkou, snad největší část. Dr. Chittenden dokazuje, že pro největší počet dnešních lidí o váze těla 70 až 80 kg stačilo by pro mírnou práci denní: dva šálky mléka, dva krajíčky chleba, dvě vejce (nebo neveliký kousek masa), několik lžiček zeleniny nebo místo ní (i s ní) ovoce (dvě tři hrůšky nebo jablka), dva tři brambory — a při přípravě jídla použiti trochu másla nebo sádla a trochu cukru. Tot potřebná a vystačující strava na celý den! Kdo pracuje obzvláště těžce, ať přidá jeden nebo dva krajíčky chleba a něco více osladí. Místo vajec nebo masa možno použiti sýr nebo luštěnin, kterých musí býti na váhu více než prvních, ješto bílkoviny jejich jsou těžce stravitelné a méně vydatné. — Tot ovšem malá porce pro jedlíky a ještě menší než nářizuje církevní pšst. Dr. Chittenden varuje před přílišným požíváním masa, ješto v něm začíná se nad potřebu bílkovin, které zvláště porušují ústrojí tělesné. Ovšem moderní svět neposlechne ani rady církve, aby se v jídle časem zmínil, ani nebudu jednati dle moderní vědy, již vykládá dr. Chittenden.

Zase jedna mezerka vyplněna. „Nové cigarety Dunaj“, 50 kusů za 1 korunu a 1 kus za 2 hal., prodávají se v tabákových prodejnách d. 1. září 1905.

Tělesné tresty zavedeny budou v Dánsku již v září t. r. Zákonem tímto zavádějí se citelné tresty vymrskáním za určitá zločiny násilné, jež spáchali muži ve věku od 18 do 55 let na nevinných, ničím se neprovinivších osobách. Vymrskání diti se bude metlou nebo knoutem; k trestu tomu odsuzují se také muži, kteří se opětně dopustili smilství a děvčaty mladšími 12 let, nebo kteří spáchali jen pokus jeho. Zákon tento zaveden jaksi na zkoušku na 6 let.

Ztrnutí šije v jednom případě objevilo se v Lounech, kam bylo asi zavlčeno dělníky, na česání chmele do kraje tamního zavítavšími.

Med lékem. Časopis „Včela moravská“ píše: Do dnes velice málo obrací se pozornost na okolnost velké důležitosti, že učení medikové ceníce vysokou hygienické vlastnosti medu doporučují jej nemocným. Jeden ze znamenitějších doktorů obřatvších pozornost na med byl prof. dr. Kruckenberg; tento znamenitý medik často doporučoval nemocným požívání dobrého květinového medu. V poslední dobu jiný znamenitý lékař ve včelařském časopise vydávaném pastorem Dichertem vyslovil se též pro upotřebení a požívání medu. Při nynější metodě včelařství vědy možno dostati med z těch květů, jejichž léčebných vlastností chceme použiti. V každém případě velice se klamou ti, kteří se domnívají, že med ve všech případech může býti samé různé druhy cukru. Med dle mínění výše uvedeného lékaře ničí zárodky houby (bacilů) a proto se vždy může používat zvláště u dětí. Jestliže med smícháme s moukou, tu ve způsobě náplasti je výborným prostředkem proti vředům. Zvláště se cení při vnitřním upotřebení. Při upotřebení medu mohou býti zárodky kašlů, rýmy, záškrtu (difteritie) zničeny. Čistý květinový med jest výborným prostředkem proti nemocem rtů, krku a hrdla a orgánů dýchacích, jestliže upotřebí se při zachování diety. Výše zmíněný lékař předpokládá, že v medu obsažená kyselina mravenčí dodává mu jeho léčebné vlastnosti. Jestliže používáme po malé lžici každých 15, 20 neb 30 minut med, tu jeví se znamenitým proti rýmě. Takovým způsobem může býti vyléčen na počátku i zárodek součotiny; také mnohé nemoci žaludku mohou býti medem vyléčeny. V rodinách má vždy býti dostatečné množství medu, by se ho mohlo použiti v případě zasetzení neb v jiných výše uvedených případech. Mnoho lidských životů mohlo by býti tímto způsobem zachrá-

něno. Náš lékař praví, že med nutno doporučiti oběšenstvu jako lékařský prostředek a že nutno všem prostředky snažiti se o jeho rozšíření. Tehdy bude med tím, čím má býti: dobrodiním člověčenstva.

Školní potřeby. Při nákupu školních potřeb pamatujte na osvědčené výrobky Národního podniku jako tužky, drátka, inkoust, pera, pryže atd.

Kornový národní kolek vydala právě Národní rada česká. Doplněna takto stupnice posud vydaných národních koleků po 2, 4, 6, 8, 10 a 20 haléřích vzhledem k četným poptávkám a zejména objednávám českých samosprávných úřadů okresních i obecních. Jsme přesvědčeni, že nového koleku, jehož výtěžek spolu s ostatním výnosem národního koleku připadne účelům Národní rady české a na vybudování všénárodního zřízení národa českého, jakož i ku podpoře nejdůležitějších národních našich institucí, hojně bude užíváno při různých podáních a ofertách i při stvrzování větších zaplacených účtů především v úřadování samosprávném (kromě t. zv. listin veřejných), při čemž však výslovně budí každý tímto upozorněn, že jest nutno národních koleků přetiskovati pro přilepení vždycky razítkem dotčené korporace, soukromým anebo po případě zvláštním razítkem, které Národní rada česká (a 2 K) zaslá. Ústřední prodejna nového kornového koleku, jakož i národních koleků vůbec jest pro království české v kanceláři Národní rady české v Praze, II., Jungmannova tř. 28. Objednávky činěny buďtež za hotové, při čemž poskytuje se 3% provize v kolecích. Rovněž o zřízení nových prodeju obracetež se p. t. majitelé trafik, prodejen známek a koleků, obchodníci papírem a pohlednicemi, jakož i ostatní závody české na kancelář Národní rady české.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 26. srpna 1905 1 hl pšenice K 11.80—13.20, žito K 10.20—10.80, ječmene K 8.80—9.20, proso K 10.80—00.00, vikev K 9.80—00.00, brachu K 20.—00.00, oves K 00.00—00.00, čočky K 31.00—00.00, jahel K 26.00—00.00, krup K 18.00—36.00, bramborů K 3.00—0.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, růžáku K 00.00—00.00, máku K 30.00—00.00, lněného semene K 14.00—00.00, 100 kg čistých otrub K 11.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 10.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.60—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.85—0.00, 1 kg tvarohu K 0.32—00.00, 1 vejce K 0.08—0.00, 1 kopa zelí K 4.00—7.20, 1 kopa okurek K 0.80—1.40, 1 kopa kapusty K 2.00—5.00, 1 kopa salátu K 00.00—00.00, 1 hl cibule K 4.40—5.00, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—3.00, 1 pytel mrkve K 1.60—2.40, 1 hl jablek K 8.00—12.00, 1 hl hrůšek 4.80—7.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 26. srpna 1905 obdývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hl 1086.25, žito 414, ječmene 1133, oves 393, proso 69, vikev 17, brachu 7, čočky 46.75, jahel 6, krup 8, jetel. semínka 1, lněného semene 6, máku 25. — 2) Zeleniny: zelí 620 kop, okurek 400 kop, kapusty 210 kop, cibule 250 hl, drob. zeleniny 750 kop, mrkve 240 pytlů, brambor 183 hl, cerele — kop. — 3) Ovoce: jablek 12 hl, hrůšek 86 hl. — 4) Drobného dobytka: vepřů — kusy, podsvinčat 561 kusů, kůzlát — kusů.

(Z a s l á n o.)

Firma Antonín Petrof v Hradci Králové oznamuje tímto, že její správce Josef Kordina, bytem ve Stěběš, byl 22. července 1905 propuštěn a není oprávněn nijaké platy pro ni přijímati.

(Zasláno.)

Velectená firma

Fr. Jelínek,

první východočeský odborný závod kávou Slatiňany.

Buďte tak laskav a zašlete mi opět 5 kg perlovky pražené za 15 K. — Objednávka tato jest nejlepším důkazem, že jsem s dřívějšími zásilkami byl spokojen a tudíž neotálím Vaši ct. firmu všem, kteří sobě dobré a při tom laciné kávy přejí, doporučiti.

Ve věř účtě oddaný

Fr. Klímek,
farář v Nové Vsi u Albrechtic,
v Rak. Slezsku.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. Langhans

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Při rozsahu závodu, který dle prvních světových atelierů zařízen a opatřen úplným nejmodernějším komforem z oboru techniky i pomůcek, provádí firma veškeré do oboru fotografie spadající práce v provedení čistě uměleckém při cenách nejprůmyslnějších.

Tableaux Svatební skupiny Zvětšení

v každém provedení (platinovém — pigmentu atd.) až do formátu 80x150 cm.; vhodné dary při zvlášť levných cenách ku každé

příležitosti.

P. T. páni amatéři obslouží se vyvoláním filmů a desek co nejspolehlivěji.

V řadě prvních evropských závodů.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jiřikově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou,

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání, které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akciolová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skříňkách. Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným důvěry na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

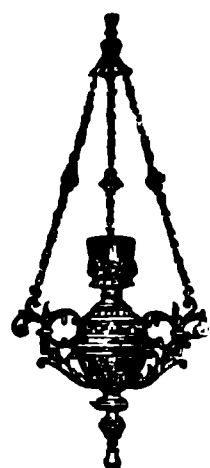
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Veleddstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastř speciálně na kostelní náčiní, dovoluje s doporučení svůj bojné zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohně slatě a stříbrně. Na požádání hotové práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtkvostnějšího. Chudším kostelům dle va v placení. Více umění po ruce. **Žádné přesované výrobky desenné.** Více posílám již posvěcené.

První Královéhradecké
parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol. do 3 hodin odpol.

➡ Lázně vanové denně. ➡

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

SUKNA

a modní pánské látky

pro podzimní a zimní období již došly a vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spořit. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Pecní stroj.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punče, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Pro okres královéhradecký
přijme se muž
pilný a spolehlivý,
s malou kaucí, ku obstarávání prodeje v rodině dobře za-
vedeného a nezbytného předmětu od tovární firmy za plat
a provizi. Oferty s udáním dosavadního zaměstnání, stáří
atd. buďtež od inteligentních a výmluvných uchazečů po-
dány pod značkou „Hradec 120“ pošt. rest. Hradec
Králové.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

**Kněžské
kolárky,**
látky pro dámy,
veškeré prádlo
bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrčníky, kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,
kanafasy,
garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtištěné ručníky,
deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.
doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obalou-
žení, nikde jinde nenalezne.
O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný
Stanislav Jirásek,
speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové
čís. 136. Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída
svůj hojně zásobený
**sklad náčiní
bohoslužebného**
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
všeobecně v ohnizincené
a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
snovuzlacení a stříbrnění star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykázat četnými pochval-
nými příspisy P. T. kázaníků
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborí, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícňů, pa-
ciškářů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrešy a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se velectěnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
plan a planin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam na výstavách.

Vína
ku mši svaté
zaručená je přirodní jakož
i jemná tabulová vína atd.
— doporučí —
Adolf Bařtipán,
Hradec Králové, Adalbertinum.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
**sklad
obleků historických.**
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Nábytek zaručené co nejso-
lidnější a nejvkus-
nější ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu „Merkur“ č. 303.
Žádejte cenníky a prospekty zdarma a franco.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlédnutím k přislíbenému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rozpočty sestavuji zdarma.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporů, přikrův, koberec a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli, č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Výhodná koupě nábytku! 36
prodá pod výrobní cenou
v Hradci Králové, **ANT. MANYCH.** Posníšilova tř. č. 320.
pokojů solidně a moderně pra-
covaného nábytku za příčinou
vzdání se truhlářství

Veškeré kdekoli vydané neb oznamované

KNIHY

hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné

má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecký knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy. Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy. Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné. Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukázkou zdarma. Denní prodej novin.

KRÁSNÉ OBRAZY

ve vkusných rámcích, zrcadla, sochy, kříže a různé umělecké výrobky, vše ve velkém výběru doporučuje nejlevněji

umělecký závod a výroba rámců

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT. BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÝMI VÝHODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNY JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ, NA VĚNO DÍTKÁM, NA VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE 4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK, NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10% DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31,865.380-80
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 82,737.159-57

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,
A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Látky na dámské šaty

podzimní a zimní novotinky.

Vkusné látky kostýmové, jemné látky černé, sukénka, lodeny, ševioty, flanely, barchety, atlasy, velury, dále kepry, polovičníky a grádle za ceny levné zašlá

Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně.

Josef Doubravský v Rychnově n. K.

Jediná škola tohoto druhu v království Českém.

C. k. mistodržitelstvím koncessovaná

první dívčí

odborná škola pro vyučování kreslení střihů,

braní míry, šití a aranžování veškerých dámských oděvů

Emilie Houdkové v Hradci Král.,

Palackého třída číslo 78.

KURSY

v kreslení střihů, braní míry 1 měsíc i déle, až se žákyně řádně vyučí.

Kurs v kreslení střihů, braní míry, šití a aranžování veškerých dámských oděvů 3 a 6 měsíců.

Kurs mistrovský na 1 rok.

Poplatky:

Za vyučení kreslení střihů a braní míry obnáší 12 zl. a 3 zl. přípravy.

Kurs 3 měsíční obnáší první měsíc 5 zlatých, 3 zlaté přípravy, další měsíc po 5 zlatých.

" 6 " " " 5 " 3 " " " " 4 "

Kurs mistrovský " " 5 " 3 " " " " 8 "

Zápis žákyň v sobotu dne 2. a 9. září 1905 od 8. do 12. hod. dopol. a od 2 do 4 hod. odpo. — K zápisu vyžaduje se propouštěcí vysvědčení ze školy a pro mistrovský kurs též křestní list. — Přihlášky též pro žákyně vzdálené na byt i stravu v ústavě za velmi mírných podmínek. — Vyučování započne dne 15. září 1905; Vyučování dle přání i v německé řeči. — Vysvědčení zákonné.

Emilie Houdková,

majitelka školy a modní síně pro dámy ve Vídni a v Hradci Králové.

Jediná škola tohoto druhu v království Českém.

Nutnost práce dlužno považovat za hlavní kořen a vspružinu veškerého pokroku jednotlivců a veškeré vzdělanosti národů; a snad by nemohla stihnout člověka větší kletba, než kdyby všechny jeho žádosti docházely splnění bez námahy a úpasu.

Smiles: Moudrost života.

Jakými jsme.

Kdo pozoruje náš veřejný život, tomu jest asi divno, že celé to naše hnutí stojí na jednom místě, tak jako bychom neměli tolik síly, tolik odvahy, svému hnutí dáti směr přímý a pevný. Než nedivme se tomu!

Zajděme v duchu několik let nazpět, kdy naše hnutí křesť. sociální bylo v plenkách. Co tu bylo nadšení, jaká to radost, když jsme se scházeli, poznávali dříve neznámí; ať přišel bratr od Šumavy nebo od Krkonoš, na sjezdě nebo schůzi byli všichni jedna mysl, jeden směr. Šli jsme všichni za vznešeným cílem, obrození lidské společnosti na základě křesťanském a tu nebylo mezi námi žádného rozdílu. Vzpomeňme jenom našich nadšených pracovníků, jejichž obětavosti jsme se mnohdy divili, a dnes? Slyšíme dnes někde o dpp. Roučkoví, Dlouhém-Pokorném, Fillerovi, Havelkovi atd. Kde jsou ti naši pracovníci? Kaceřování, in trikářství atd. bylo jim odměnou za vši práci a námahu. Ze všech bývalých pionýrů zbyl nám zde náš Myslivec. Než všeho do času.

Kdo tím vším viněn? Nikdo jiný než my sami. Kdybychom byli celými, neústupnými a opravdovými stoupenci naší strany, tu by vše tak daleko nedošlo. Ale u nás jest přednější osobní nevraživost, velikašství a pak co jeden, to ne druhý. Takové známky neukazují, že jsme opravdovými křesť. sociály. Chceme-li býti příslušníky kterékoli strany, tu věci osobní musí stranou, zde jsou přednější zásady. Právě my křesť. sociálové musíme býti každému vzorem, naše povahy musí býti pevné, konání naše přímé a jednotné, a ne dáti víry lečjakému klepu, kterýmž se jenom rozbíjejí naše řady. A že se i tento nešvar zahnil ve všeobecném sdružení, to vidíme dnes sami. V mnohé odbočce se výbor mezi sebou hašteří pro věc, která nestojí ani za řeč, a hučed ten nebo onen člen, jak není po jeho vůli, vystupuje ze spolku. Leckterý člen dělá drahotu; aby ho všichni ostatní při nějakém nedorozumění prosili za odpuštění a uznali jeho zásluhy. Tady se ovšem pýcha jeho, vyvýšenost vůbec nikterak nechce srovnati se službovolností, obětavostí, bez nichž všecko marné naše namáhání. Takoví nedůtkliví, povýšení a tedy vlastně ziskuchtiví nesnášlivci jsou hlavní překážkou pokroku v organizaci křesť. sociální vůbec; takoví nejsou opravdovými stoupenci zásad našich.

A takové poměry jsou vodou na mlýn těm, kteří na oko proti nám nejsou, ale kde mohou, našemu sdružení škodí. Jest to někdy věru bolestné, když slyšíme si stěžovati na šince, jak členové všeodbor. sdružení jsou podezříváni a tupeni od členů katolických jednot. A proč to? Namítá se totiž, že prý všeodbor. sdružení chce katolické jednoty zničit ve svůj prospěch. Jak melicherný to důvod! Mýlíte se pánové! Takového úmyslu tu nikdy nebylo a nebude; přejeme si jenom navázati společné styky k společné práci, doufajíce, že to bude prospěšnější i pro Vás, přijdete-li ruku v ruce s námi, než aby katolické jednoty rozbity byly třebas socialisty. Nebudeme-li pevně zorganizováni hospodářsky-odborově, tož všecko to namáhání, aby lidská společnost obrozena byla na základě křesťanském, jest pouhou noulou a nic více. Proto, kdo jest dobré vůle, nechť jde s námi a p. máhá tak pracovati prakticky a nechá již toho mlácení prázdné slámy.

Žel Bohu, že tam, kde bychom mohli očekávati nejvíce podpory a povzbuzení, pro naše hnutí není porozumění. Jak rádi bychom viděli mezi sebou pracovati kněze! V které odbočce aspoň trochu pracuje katol. kněz, tu ta činnost jen hraje; ale kde se nás kněžstvo straní, mezi členy se vůbec neukáže, jaká tam ochablost a netečnost! Příčinou této nečinnosti jsou různé ohledy, tedy aby bylo více klidu a pokoje. Než všeho do času. Jsme pouze prostí dělníci, ale nikdy se ueschováváme, pohodlí nehledáme, vždyť naším životním úkolem jest stálý boj. Kdo nejde s námi, sám se vlastně prohlašuje za našeho nepřítel. Přes to však řady naše, třeba dosud nevelké, dá Bůh vzrůstou tak, že mnozí nad tím budou udiveně otevírati oči. Bude to ovšem vyžadovati sebezapření, námahy a práce, ale výsledek bude nejlepší odměnou těm, kteří se cele věnují tomuto hnutí.

Mnozí pokrčí rameny a řeknou, že jest již pozdě. O není ještě pozdě, jenom chtějí, to

jest to hlavní. V lidu jest síla i dobrá vůle, třeba však jíti k tomu lidu, burcovati jej ze spánku a ukazovati mu onu cestičku, po které dojde kýženého cíle. Lidu našemu musíme býti dobrými vůdci, učiti jej znáti jeho práva, učiti jej znáti boj, v kterém by zvítězil a tak aby domohl se hospodářské i politické samostatnosti. A bude-li lid viděti, že to s ním míníme dobře a upřímně, že jeho existenční boj přijímáme za svůj, tedy milerád půjde s námi a vstoupí v naše řady. Vše kolem nás nasvědčuje, že musíme se k němu odhodlati. Buď budeme lid poučovati a organisovati, by byl řádně na každý případ připraven, anebo budeme lhostejní, nevšímaví k celému okolí, a pak, až přijde doba poroby buď hmotné nebo duševní (Francie), nenaříkajme, ale pokorně bijme se v prsa: „Naše vina — naše vina“. Jak si kdo ustele, tak si také lehne. Vrš.

Dělnické byty.

II.

„Můžeme projíti byt za bytem“, tak uzavírá professor von Philippovitch své dojmy, jichž nabyl při vyšetřování stavu vídeňských dělnických bytů, „aniž bychom co více spatřili, než nejnuznější zařízení a nejneopatrnější míru oděvu. Z té celé bohaté výroby ve všech oborech domácího nářadí nepronikne nic do těchto vrstev obyvatelstva. Užívají pouze toho, co jest k životu nevyhnutelné, a i toho ne vždy dostatečnou měrou. Ani stopy po stkvostu, ozdobě, po předmětu, který má sloužiti jen k radosti a pohodlí. Byt jest jen ochranou proti nepohodám, noclehárnou, jež při neopatrné prostře, na níž se tu lidé tísní, při nedostatku klidu, vzduchu a čistoty může skytati odpočinek jen vysílenému tělu. Mezi ním a prací a strastí potácí se život této třídy obyvatelstva. Chybí tu vše, co jsme uvykli pokládati za základ zdravého občanského života: samostatná existence rodiny, zvláštní péče o nejhlavnější potřeby veškerého života, o omezení a o ty, kdož potřebují ošetřování, ochrana studu odloučením pohlaví, vychovávání péče rodičů o děti ve chvílích odpočinku a oddechu. Tyto byty neposkytují žádného pohodlí, žádného osvěžení, nemají žádného půvabu pro člověka, zmoženého prací. Kdo v ně klesl nebo se v nich narodil, musí tělesně a duševně zakrnutí a sejíti nebo zdívočiti... Chce-li kdo hledati lůžniště anarchismu, najde je zde.“

Kdežto výživa dělnictva vykazuje značné pokroky, jeví se ohledně poměrů bytových spíše opak. „Nejlépe si to asi každý objasní“, píše předseda velkovévodské bádenské tovární inspekce (zpráva na rok 1892, str. 131.), „uvědomí-li si, že by se sice četné vrstvy středních tříd spokojily se stravou, obvyklou v lepších dělnických rodinách, že by však sotva který příslušník i méně majetné její části vzal za vděk byty dělníků a spojeným s nimi nepohodlím a kulturním úpadkem“.

Kde máme však hledati kořen tak smutných zjevů? Není pochyby, že bromažení se mohutných davů obyvatelstva ve městech, vyhánějí cenu pozemků do závratné výše, má za následek, že i cena nájemních bytů ustavičně stoupá. Mimo to se však také příliš málo staví podle potřeb pracovních tříd.

Nicméně klamal by se naprosto ten, kdo by chtěl hledati nouzi o byty pouze ve městech neb dokonce pouze ve velkoměstech. I bytové poměry zemědělských dělníků na východě jsou začasť právě tak bídné jako ve městech. Vysvítá to z různých novějších šetření o poměrech zemědělského dělnictva s plnou určitostí. Jistá zpráva oznamuje o dělnických bytech zemědělského dělnictva: „Zakalenými tabulkami malého okna, jež nelze namnoze vůbec ani otvírati, prochází nepatrné světlo do místnosti a pod manželským ložem složena jest v díře, chatrné prkny přikryté, zásoba brambor pro zimní měsíce. Za chladnějších zimních dnů hostí obývací světnice z nedostatku vhodného jiného místa i kuřata a podsvínčata. Krb k vaření nalézá se rovněž ve světnici, co za těchto poměrů jest vlastně dobrodiním, jelikož se takto umožňuje aspoň jakýsi druh ventilace. Půda jest téměř všude nerozdělena a složené zde zásoby různých, v témž domě bydlících rodin jsou nechráněny. Přístup na půdu tvoří ostatně prostý žebřík. Zřídka jest v takovýchto bytech podlaha kryta prkny, většinou najdeme cihly místo prken. Smysl pro čistotu nutno při zakrnutí citu pro slušnost a krásu, po celé generace trvavším, u dělnického obyvatelstva teprve znovu vychovávat.“

Co se stalo již k nápravě bytových poměrů, jaké další návrhy se činí? Nejsnáze na-

padá tu podle dělnického ochranného zákonodárství s jeho továrními inspektory působiti k vývoji bytového zákonodárství s bytovými inspektory. Náběhy k tomu lze skutečně již konstatovati v několika zemích. Tak anglické zákonodárství po četných pokusech dospělo r. 1891 k soubornému řádu, jehož příznivé účinky se počínají již objevovati. Ve Francii vydán byl r. 1850 zákon o zlepšení nezdravých bytů. Dle něho může obecní rada zříditi zvláštní komisi k uvažování o prostředcích a cestách, jak docíliti zdravoty bytů. Obec však tohoto práva použila jen nepatrnou měrou. — V Bádensku existuje zákon ze dne 27. června 1874 o zabezpečení veřejného zdraví a mravnosti. Místní zdravotní rada nebo zvláštní komise mohou předsevzítí prohlídku nezdravých bytů a přivoditi nápravu. Dále jde hessenský zákon ze dne 1. července 1893. Dává státním zdravotním úředníkům, místním policejním úřadům a osobám, jimi ustanoveným, právo ku prohlídkám bytů a nocleháren určených k pronajímání; policie má stanoviti, jaký vzdušný prostor musí býti každé osobě vyhrazen. Všecky nájemné byty o třech neb méně místnostech musejí se u policie ohlásiti a tato má právo zakázati po případě jejich používání. Podobné cíle sleduje policejní nařízení královské vlády düsseldorfské ze dne 3. května r. 1893. (Pokr.)

Sociální rozhled světový.

Stálý živnostenský výbor poslanecké sněmovny vyslovil se v zásadě pro zavedení průkazu způsobilosti pro obchodnictvo; zajímavé, že právě teď na sjezdu řemeslnických a živnostenských komor v Kolíně n. Rýnem většinou zamítnut požadavek, aby se pro řemesla a živnosti v Německu zavedl průkaz způsobilosti.

V Solnohradě konal se 14.—16. srpna sjezd něm. křesť. sociálního dělnictva z celého Rakouska. Ujednán tu řád organizační a tiskový.

Na sjezdu německých katolíků ve Štrassburku předseda křesť. odborových spolků v Německu Schiffer v přednášce své doložil, že z řad dělnictva samotného musí vyjít vůdcové, kteří na radnicích, na sněmích věc dělnictva zastávají budou. Veliký důraz kladl na dělnický tisk. Agitováno musí býti slovem i tiskem. Odborového hnutí nesmí se dnes katol. dělník vzdalovati. K tomu potřebí ovšem osobní i hmotné obětavosti. Může-li soc. demokracie přinášeti oběti pro svou špatnou věc, tím spíše musíme je přinášeti my pro věc dobrou.

V Belgii schválen právě zákon o nedělním klidu; pro průmysl a obchod zavádí se polodenní a celodenní nedělní klid.

Ve Varšavě zavládla všeobecná stávka soc. demokraty vzbuzená, ale brzy zase ukončena.

Svaz britských společenstev konal v Paisley svůj 27. sjezd; čítá 1637 společenstev s 2¼ mil. členů. Roční obrát čísl 1837 mil. marek, čistý zisk 207 mil. marek.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 19. srpna. Podpora nemoc. udělena: Cel. Kaufmannové v Ústí n. O. (14) 6 K, Juliu Vimmerovi v Plzni (11) 9 40 K, Josefu Maierovi v Praze v nezam. (7) 3 K. Přijati 2 členové.

Schůze užšího výboru 26. srpna. Podpora nemoc. udělena: Em. Černému v Sušici (14) 6 K, J. Žoudlíkovi v Třebachovicích (10) 8 60, Anně Jindrové v Kostelci n. O. (14) 6 K, Fr. Pirklovi ve Lhotce (11) 4 70 K, Cel. Kaufmannové v Ústí n. O. (7) 3 K, J. Čubovi v Sušici dodatečně (14) 6 K. — V čísle 13. „Práce“ dopatřením kvitována podpora M. Čipové v Ústí n. O. za 12 duš 10 K 80 h místo 10 K 78 h. — Členové přijati 4.

Bursa práce. Přijmou se: Soustrážník kovu samostatně pracující u „První smičické slévárny kovů“ ve Smičicích; tamtéž přijmou se 2 učenci na sléváctví mosazu a bronzu a jich zpracování. — Do stálé práce přijati budou dva starší dělníci na umělé truhlářství a dva na umělé zámečnictví. — Na faru hledá se starší vzorný dělník, který se vyzná v zahradnictví a částečně i hospodářství. Měl by v domě byt, stravu a dencí plat. — Přijme se učeník na kloboučnictví a do dílny pasířské a zlatnické. — Práci hledají: Zkoušený strojuš a topič, bývalý montér, o-beznalý v elektrickém osvětlení, s nejlepšími vysvědčeními z velkých závodů, absolvent průmysl. školy; obsluhoval parní stroje a 1200 HP.

Jest ženatý, ale bezdětný. — Místo hledá knihařský pomocník. Nastoupiti může kdykoliv — Hodný hoch s odbytou měšť. školou rád by se učil kupectví. — Tovární dělník (snovač a přetahovač) hledá podobnou práci kdekoliv. — Bezdětní manželé přijali by místo domovníctví v katol. domě. Muž se vyzná v němčině. — Ženatý dělník přijal by místo za vrátného nebo sluha do domu katolického.

Vzhůru do práce! Žádáme tímto všechny stoupence naše, by nás podporovali v následujícím: Chceme tento podzim svolati několik konferencí dělnictva a sice z volebních okresů: X. XI. XII. a po případě ještě i z jiných; proto žádáme své stoupence, by nám oznámili, kde by se tyto konference daly nejpříznivěji odbyvati a aby dělnictvo bylo na nich vždy řádně zastoupeno. Veškeré nezákonné případy se strany zaměstnavatelů budtež oznámeny, by se o nich na konferenci mohlo jednati. Ku svolání těch konferencí nechť se naši všady řádně připravují, by konference vyzněly jako mohutný protest proti nespravedlivému jednání s dělnictvem. Tedy chutě do práce, ať se již jednou hýbeme! O věcech těchto se rozhodne a program vyhotoví příští plenární schůze Ústředí. Proto také vyzýváme pp. výbory, aby o věci té řádně přemýšleli, by nám podali své dobrozdání a návrhy. — Dále se oznamuje členstvu, že se objednají bílé karafiáty, jako náš znak. Účtovat se budou co nejlevněji a jest povinností každého člena, by si jej u Odbočky nebo skupiny započítal. Z té příčiny žádáme správy Odboček a skupin, by nám co nejrychleji oznámili počet karafiátů, jež máme zaslati. — Na naše vyzvání, by dělníci dopisovali do svého časopisu „Práce“, dosud nikdo se ani neozval. Což pak se Vám, dělníci, vede tak dobře, že o tom nemusí býti veřejnost zpravena? Nebo jest to snad obtížnou prací, napsati několik řádků o svých poměrech? Jen chť a ono to půjde a ne to stále odkládati. Pak se žádá, by se v časopise poukazovalo na nespravedlivé zacházení s dělnictvem. Musí se to tam dříve poslati, my si to nemůžeme vycucati z prstů, neboť nevíme, jaké jsou kde poměry. Jest to na vás, by jste si svůj časopis učinili takovým, jakým jej chcete mít. Tedy jen s chutí do toho a ono to půjde! — Upozorňujeme, že ve dvou odbočkách jsou funkcionáři, kteří si přisvojují vůdcovství, aniž by haléře člen. příspěvků zaplatili. Kdo chce býti vůdcem, sám musí býti vzorným členem i v placení. Pro parádu a křik nikoho nepotřebujeme. — Příspěvky členské budtež řádně v odbočkách odváděny a liknavě upomenuti; jinak Ústředí bezohledně zakročí. — Nechť se mnozí přihlašky o řečníka a naznačují se místa, kde by se sdružení mohlo zaříditi.

Dopisy.

Obuvnická stávka v Hollešech, k níž dělnictvo přinuceno výlukou továrníků, skončena. Dne 23. a 24. srpna za přítomnosti pardubského okres. hejtmána a živnostenského inspektora pilně vyjednáváno, aby zase nastaly klidné poměry. Jednání bylo velice tuhé na obou stranách. Konečně továrníci povolili, aby dělnictvu přidáno na 1 páru obuvi 12 h. Ženám pracujícím u stolů zvýšena mzda o 5 procent. Do konce září vypracován bude oboustranné ceník mzdový, který má platiti od 15. dubna 1906. Není toho mnoho, ale přece něco. Zde nejlépe se ukázalo, co smůže organizace. Ve třech továrnách není ještě dosud vše urovnáno.

Z Kuněle. Odbočka všeobor. sdružení křesť. dělnictva pořádala v neděli 20. t. m. veřejnou spolkovou schůzi. Předseda p. Hrdina zahájil schůzi uvítal přítomné členy a hosty, i z řad rolníků a udělil slovo p. Jar. Astrovi z Hradce Králové. Týž probíral postup dělnické organizace, dáváje za vzor dělnictvo jiných států, které jest na tom daleko lépe než dělnictvo české. Hlavní záchrana dělnictva spočívá pouze v organizaci odborové. Po jeho řeči ujal se slova horlivý náš pracovník dp. Hrbálek, který pobídl přítomné rolníky, by i oni hleděli se organizovati ve svém rolnickém sdružení katolických rolníků. Po vzájemném rozhovoru schůze skončena. Zdať Bůh!

Z Náchoda. Co už bylo projeveno náhledů o zvýšení a snížení podpor v nezaměstnanosti a nemoci! Právem poukazuje se na naše Sdružení, že jest to ne odborový spolek, ale zeměká nemocenská pokladna s odbočkami. Obyčejně jest člen Sdružení i členem nemocenské pokladny, dostává tedy podpory dvě, čímž až dosti postaráno o onemocnělého. Jinak tomu v nezaměstnanosti. Ta nepatrná podpora, která nestačí ani jednotlivci, má posloužiti celé rodině? Váru slušelo by se, aby podpora nemocenská byla snížena, v nezaměstnanosti pak zvýšena. K tomu nechť pracují delegáti při příští valné hromadě. — Všem členům stejně má záležeti na rozkvětu našeho Sdružení a ne se spoléhati pouze na výbor nebo předsedu. Na schůzích mají se všechny náhledy o rozkvět spolku uváděti, ale ne nic jinak nedělat, a jen výborem vytýkat, že nic nedělá. Tak to bývá v mnohých odbočkách. — Od 1. září každou neděli dopol. od 9—10 hod. vybírají se členské příspěvky ve spolkové místnosti u p. Karla Krouského.

Z Nov. Dvora u Čáslavě. Skupina Všeobor. sdružení křesť. dělnictva v Novém Dvoře u Čáslavě konala dne 18. m. m. důvěrnou schůzi. Před-

sedá schůze dp. Stanislav Dobrušský, farář v Turkovcích, uvítal členy i hosty, zahájil schůzi a udělil slovo p. řečníku Jar. Astrovi z Hradce Králové. Pan řečník promluvil o dnešních smutných poměrech sociálních, nabádal účastníky, by se navzájem spojili a tak tvořili jednu velkou dělnickou rodinu na základě křesťanském; toho se domůžeme sdružováním a svépomocí. V řeči své poukázal na výhody jiných spolků podporovatelů, a odporučil i nám, bychom si takové spolky popříjme zakládali. Dále připomněl shromážděným, by se vždy a všude řídili podle hesla „Svůj k svému“, kupující své potřeby u živnostníků a obchodníků křesťanských. Ku konci pak nám vyložil účinek spolku „Všeob. sdružení křesť. dělnictva“, jehož sídlo jest v Hradci Králové a pobídal účastníky, by spolek tento co možná rozšiřovali a skupiny si tvořili. Po řeči, která byla přijata se souhlasem ode všech, konal se zápis členů, který trvá na dále! Zdať Bůh práci naší!

Z Plzně. V neděli 27. srpna odbyvala naše skupina „Všeoborového sdruž. křesťan. děl.“ svoji členskou schůzi, při kteréž mimo jiná důležitá jednání spolková byla na programu přednáška, v které člen sdružení p. Chalupník pojednával: 1. Jakým způsobem by bylo lze již mezi námi odpomáhati nezaměstnanosti dělnictva a malozivnostnictva. 2. Navázal své výklady na článek „To naše sdružení“, uveřejněný v 10. č. Práce. Jmenovaný článek se velice hodí zvláště na naše poměry v Plzni, kde máme tak málo neohrožených, sečtělých zastanců své víry, zvláště náš dorost mužský uic nečte a také se pak při každé příležitosti stydí své přesvědčení před veřejností, před nepřáteli bez bázně vyznati, a proto také není divu, když nás nepřátelé nazývají klerikálními hlupáky a j. Zasloužíme si těch názvů! Po prvním odstavci ujal se slova náš dlouholetý osvědčený pracovník na poli sociálním a starý, zasloužilý veterán práce obuvník p. Čeněk Fremr; souhlasí s výklady předřečníka a poukazuje ještě na to, že se asi v malém celku mnoho neprosypje, t. j. celkové nezaměstnanosti dělnictva, poněvadž stávají zákony, které chrání velkokapitál na úkor malého dělního lidu. Máme naše námahy. Apeluje na přítomné, by znali nejen povinnosti řádného katolíka, nýbrž aby byli též znali svých politických práv, aby si představili cenu volebních lístků, a se přičiňovali, by do našich zákonodárných sborů vysílali muže spravedlivé, řádné katolíky, by ti pak svým vlivem na kompetentním místě zasazovali se o změnu stávajících zákonů, které našemu malému chudému dělnímu lidu jsou málo přísní. Jeho slova, jakož i slova prvního přednášejícího byla přijata s nadšením. — K poradám členským a přednáškám, třeba přednáší domácí člen, měli by míti jednotlivci větší porozumění. Chť jednotlivce k práci spolkové vůbec má býti odměňována všemožnou pozorností členů. Jen tak poroste zájem a tím i síla naše. Kéž noví členové rozhojní řady našeho Sdružení a v praxi provádějí jeho zásady! Schůze skončena hymnou dělnickou „Planí práce.“ Zdať Bůh!

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Ze Žlunova. Katolicko politická vzdělávací beseda pořádala dne 20. srpna veřejnou spolkovou schůzi, při níž promluvil známý horlivý řečník pan Václav Špaček o křesťanské výchově v rodině. Výtečně promyšlená přednáška padla na dobrou půdu a působila dojmem mohutným, tak že z úst účastníků ozývala se jednomyslná chvála. Povzbuzujeme všechny, aby slova řečníkova důsledně a vytrvale ku blahu svých rodin skutkem prováděli. Kéž jen takých krásných schůzí zdať se nám více! Kráčíme svorně za svými křesťanskými ideály dále!

Z Libětic. Zdejší Kat. Jednota pořádala dne 20. srpna t. r. členskou schůzi, na níž s láskavé ochoty přednášel dp. Jos. Macák, kaplan z Lomnice n. Pop. „O vlivu náboženství křesťanského na rodinu.“ V krásné řeči, slohem vzletným, přímou básnickým, uchvátil všechny přítomné, jichž bylo ke 200. Nastínil krátkými řetvami základy a podstatu rodiny, přechází k líčení smutného stavu ženy před Kristem. Probrá postavu žen a matek u Římanů, Řeků, Asiatů, líčí úchvatně opovržen, v němž se nacházely před Spasitelem. Příchodem Syna Božího směnili se krutý los ženy. Kristus Pán povyšuje manželství na svátost, ženu u důstojnosti staví po bok mužovi. V Panně Marii povýšena matka každá. Na to zmínil se o smutném životě žen mohamedánských a slovy pádnými odsoudiv mnohoženství, přechází ke druhému dílu své přednášky: „O rodině.“ Jako krásná selanka vyznělo líčení života rodinného, podané dp. řečníkem. Za velice poutavou přednášku tuto odměnily dp. J. Macák hlubokým potleskem. Příjemně překvapeni jsme byli přítomností milých hostů z Lomnice n. P. Příští schůze 10. září. Přednášeti uvolila se láskavě sl. Fr. Jakubcová. Zdať Bůh!

Různé zprávy.

Katoličtí tovaryší členy soc. dem. skupiny. Na důvěrné schůzi dělníků obuvnických v Chrudimi zastával se katolických tovaryšů soudruh Písa proti nár. soc. řečníkovi, a sice z toho důvodu, že oni jsou též členy sociálně demokratické skupiny odborové. Jeden člen skupiny odborové oboril se pak na řečníka Procházkou těmito slovy: „Vy socialisté, vy jste mluvil o katolických tovaryších? Abyste věděli, já jsem také v „Jednotě“, ale jsem i ve skupině a víc jsem pro dělnictvo udělal než vy!“ Poznámek k tomu netřeba.

Raštinovanost. Všichni dělníci jirchářské továrny bratří Nováků v Třebíči obdrželi v sobotu 19. m. m. pracovní knížky, že továrna přestává pracovati. Za příčinu se udává, že budou přibíráni noví pracovníci; ať prý se provede celá inventura, že se bude

saz dál pracovati. Proč tedy lidé propustili? Není v tom něco jiného, aby se na př. zbavili některých nepohodlných dělníků?

Kapitalisté vystupují proti dělnictvu. V Praze 12 srpna konala se schůze majitelů závodů, kde jednali o své organizaci, která jest namířena proti dělnictvu. Nanejvýš zajímavé jsou pro dělnictvo výklady kapitalisty Carova o účelu schůsky. Právil: „Předně chci vám vysvětliti, proč jsem vás ku dnešní poradě vyzval. Mým dělnictvem byly mně podány následující požadavky: U akciové společnosti Breitfeld Daněk, u První česko-moravské akciové společnosti, u Elektrické továrny akciové společnosti dříve Kolben a spol. atd. žádalo se: 1. Mzda K 2:30 pro dělníka, K 3— pro vyučeného dělníka denně. 2. Zkrácení pracovní doby na 64 hod. v týdně. 3. Vyznění mzdy o 20%. 4. 60% přírůstek při práci přes čas. 5. Při montážích 40% přírůstek. 6. Přerušení v závodě vinou továrníka se musí platit. 7. Uznání dělnického výboru. 8. Uznání 1. května jako dělnického svátku. — Ve své řeči dovoloval zmíněný kapitalista, že tyto požadavky jsou prý velice přeměřené, že by prý oni kapitalisté přišli na mizinu. Z toho důvodu nabádal továrníky hospodářských strojů, by se mezi sebou organizovali a zvolili výbor, jenž by v případě stávky s dělnictvem vyjednával, a případně aby veškeré dělnictvo ze všech továren bylo vyloučeno. Též nabádal k solidaritě, že žádná firma nesmí stávkujícího dělníka jiné firmy přijati do práce. Organizace má býti utvořena ve spojení se spolkem rakouských průmyslníků ve Vídni. — Jakým způsobem asi dělnictvo na toto vyzývavé chování továrníků odpoví? Ne jinak, než zase takovým způsobem, jak jest vysvětleno od kapitalistů. Proti organizaci kapitalistů musí dělnictvo postaviti pevnou organizaci dělnickou. Jen tenkrát může dělnictvo čeliti kapitálu, je-li pevně seknuto v odborové spolky dělnické. Tedy vzhůru do odborové organizace dělnícké, křesťanské, dokud není pozdě.

Zaměstnavatelské srdce. Dělníci říkají, že mnohý továrník a majitel závodu vůbec nemá žádného srdce, leda snad . . . K dělníkovi ukazuje se však přecasto tvrdým a pánovitým. Přerovské „Noviny“ přinesly nedávno také několik fyzických slov o mistřím továrnicku Kulkovi. Píší toto: Poměry dělnictva v továrně p. Aru Kulkové jsou prahanebné a když dělnictvo se hlásilo o zlepšení svého postavení, bylo mu odpověděno propuštěním dvou dělníků. Majitel továrny prohlásil, že než by něčeho dělnictvu poskytl, že prý raději továrnu zavře. Dělníkům nechce poskytnouti ani nejmenšího zlepšení, ale sám vydělává desetitisíce obratem ruky. Skoupil na příklad část zařízení s cukrovaru Skenova za 160.000 K a ihned to rozprodal různým jiným cukrovarům za 220.000 K. Tak se vydělávají peníze! Dělnictvo však může umítni blady. (Budoucnost.)

Továrníci v Německu proti alkoholismu. Také v Německu jsou již četní továrníci, kteří uznávají zhoubný vliv alkoholu na pracovní zdatnost dělnictva a následkem toho se snaží slo alkoholismu potírati. Z téhož důvodu usneslo se předsednictvo východoněmeckého svazu průmyslníků na následujících opatřeních: 1. Dělníkům budiž zakázáno bráti si kofalku do továrny a při práci ji požívat. Tovární dozorcí nechť bdí nad šetřením tohoto zákazu. 2. Dělnictvu budiž poskytnuta možnost vařiti sobě kávu a ohřívati přinesené pokrmy. 3. Budiž podporován prodej kávy, sody, citronky a jiných alkoholů prostých nápojů. 4. Pokud možno budiž přiblíženo k tomu, aby se dělníci mohli stravovati doma. 5. Místi nechť vedou přísný dozor na dělníky k pití náohylné. 6. Opilí ať se okamžitě s práce odstraní. 7. Výplata mzdy děj se den před mistřím trhem a nikoliv před nedělími a svátky. 8. Dělníci budtež na pomínání, přednáškami, letáky a plakáty před požíváním líhových nápojů varováni. 9. Budiž věnována pozornost tomu, aby se ženy a dcery dělníků naučily vaření a vedení domácnosti.

Alkohol a sociální otázka. Socialistický poslanec a dělnický vůdce John Burns z Manchesteru pronesl nedávno řeč, v níž ostře potíral alkoholismus jako největšího škůdce dělnictva. „Hospoda od staletí již jest předsedá k chudobinci, stupínkem do nemocnice, schůzkou hráčů, nádvořím kriminálu. Dvě třetiny vydané za líhové nápoje zaplatí dělný lid, jenž je brzy již nebude moci zdolati. Pít se zvyku není každé ideální snažení, kterým dělník zlepšení svých životních podmínek vydobýti by si mohl. V roce 1901 bylo 648 stávkami straceno (v Anglii) 20 millionů marek, získáno 480 mil. marek zvýšením mzdy, ať dělníci pracovali o 11 millionů hodin méně. V témže čase promrháno však 6:0 až 1000 millionů marek v alkoholu a sázkách. Londýn má 16.000 policistů; stačila by polovice, kdyby nebylo opilec. Vede li v mnohých případech k opilatv chudoba, jesto také, že k chudobě přivádí opilectví. Střídmost rodinu poji, alkohol ji dvoji a ničí štěstí její.“ Burns navrhuje časně zavírání putyk ve všední dny, úplné zavření v neděli, udělení práva obci odepřiti koncesi, lepší byty zejména v předměstích a spojení jejich elektrickou dráhou, která tak stane se nepřítelkem alkoholu. — Na pojišťování dělnictva v Německu nevěnuje se ani půl miliardy a za líhové nápoje vydá se ročně 3 miliardy. V Rakousku jest ještě hůře. Nejedná se tu pouze o ztrátu mizerných peněz, leč třeba připomenouti všechnu tu bídu, bezpočetný rodinných neštěstí, zničených existencí, bespočetných bíd a zločinů, které má alkohol na svědomí.

Proti obchodu s děvčaty. Klub novyorských žen všech národností konal nedávno schůzi, v níž schválena resoluce, aby všemi prostředky v Americe bylo pracováno na potlačení obchodu s děvčaty. Pouze v Nov. Yorku jest nejméně 2000 obchodníků s děvčaty, jichž provozovací kapitál dosahuje obrovské výše. — Rodičové všech stáv měli by všemožně pracovati k tomu, by děti jejich podpořeny křesť. zásadami a vhodnou radou poučeny, nedostaly se do rukou upírů, kteří by miláčky jejich na vědy zničili.

Stávka v Sušici vypukla následkem propuštění dělníka. Mezi stávkujícími jsou členové všeob. sdružení křesť. dělnictva. Pamatujte na stávkový fond!

Besídka

Z Pepánkovy domácnosti.

III.

Pepánek nelenil a v nejbližších dnech napsal anonci do pražských denních listů: „Vyměním krásnou, novou trojřadovou harmoniku, lahodného hlasu a velmi staré housle za velký, pěkný fonograf. Nabídky tam a tam atd.“

Milostivá žendulina nemohla se již dočkat koncertního instrumentu a žadonila na Pepánkovi denně.

„Poslouchejte, mužino, a to ten fonograf hraje jako turecká kapela?“

„No a jaká kapela! To ani naše městská domácí to nezahraje, ač na ni povolila městská rada čtyřicet korun.“

„A zpívá, mužino?“

„Zpívá.“

„A mluví?“

„Mluví!“

„A co ještě dělá?“

„To nevím, co ještě dovede, ale kdyby chtěl dovést také vařit, — to by byl k nezaplacení.“

„Ale jděte, mužino, vy jste ošklivý“, otočila se, ani se na Pepánka nepodívajíc, do kuchyně.

Pepánek měl co dělat, aby milostivou žendulku uklidnil a vymluvil jí, že fonograf asi též nedovede vařit.

Po několika dnech vtrhl Pepánek vesele do pokojíčku své milostivé; uchopiv ji do náruče otočil ní několikráte, až se hedvábí, kterým právě vyšivala, rozletělo do všech koutů.

„Sláva, už se hlásí.“

„Kdo se hlásí?“

„Jeden pán z Prahy o tu harmoniku a nabízí fonograf; přečtěte si to!“

Túze uctivej pane!

Přes ten inserat, co jste ráčil poslati do novin, stran té harmoniky a ten starý housle jsem povědomej a též i ochotnej vám zaslati dotyčnej fonograf zpáteční poštou, to je instrument vrchola vši dovednosti, jenom račte tu harmoniku a zvláště ten starý housle dobře zabaliti a franko zaslati.

V nejhlubší úctě nejoddávanější

Löb. Veigelstock.

„Poslouchejte, mužino, to je žid!“

„Nikdo jiný se nehlásí, a konečně od žida ještě nejspíš něco koupíte, milostivá, — ti mají přece kšeft ve svých rukou.“

„Nu jak, mužičku roztomilý, rozumíte, jen aby v tom nebyla potom nějaká židovina.“

„Mlčte, žendulko, — ty naše instrumenty nejsou také nic tak zvláštního, no budeme vidět.“

„Jak ti slepi povídali“ — dodala zertovně milostivá.

Pepánek zabalil opatrně harmoniku i staré housle, obé vměstnal do bedničky — napsal adresu — „Löb. Veigelstock“ a poslal do Prahy.

Pravda svatá, dlouho to netrvalo a „zpáteční“ poštou došla Pepánka také bednička.

Milostivá ručkama tleskala, když mužina opatrně rozdělal obal, — jakoby tam byl nějaký pekelný stroj, až konečně po veliké opatrnosti na stůl postavil — fonograf.

„Mužino zlatá, spusťte to,“ žadonila milostivá.

„Jo spusťte to, spusťte to,“ mrzutě opo-koval Pepánek, „vždyť ten žid pražská mi neposlal válečky.“

„No a tahle trouba sama nebraje?“

„Ne, žendulinko, ta trouba sama nebraje, k té třeba ještě váleček voskových, na nichž vyryta jest melodie a do těch váleček zasahuje jehla a ta přenáší záchvěvy na membránu, která pak zřetelně pronáší to, — co je na válečku, který se mezi tím dosti rychle otáčí.“

„Mužičku, hleďte přece ty válečky, snad jsou tu —“

„Nejsou, moje nejdražší, ten žid je neposlal —“

„Děláte mi to jen schválně, mužičku, a zlobíte mne, že jsem se na to těšila . . .“

„Ale Pepičko, moje zlato, nedělám —“

„Děláte . . .“

„No nedělám.“

„To je vidět, jak mne máte rád, mužino.“

„No mám.“

„Tak hrejte.“

„Nemám válečky.“

„Děláte mi to schválně.“

„Nedělám.“

„Děláte —“ dupla si nožkou a odešla.

„To je žid, židovská, pražská, ale počkej ty žide“, ulevoval si Pepánek a měl proč. Marně si dnes vymýšlel nejsladší titule a po-

jmenování pro svoji zlatou žendulku, — nechtěla se dát udobřit. A to všechno k vůli tomu židovi.

Druhého dne sedl a psal do Prahy a vyjednával se židem; přece si musí udobřit zase svoji ženušku stůj co stůj. Že psal ostře a nevybíral slova pro žida, dalo se soudit z Pepánkovy spokojenosti, když napsal adresu: „Löb. Veigelstock“ Praha.

Po několika dnech trpké zamlklosti a mrzutosti se ženuškou dostal Pepánek list z Prahy. Že od žida, hned ho napadlo a rychle otevřel a četl:

Moc uctivanej pane!

Mně se diví, že takovej učenej a obeznalej pán může něco od sebe takhle napsati. Já jsem sice starý žid, ale poctivej, poctivej. Gott der gerechte, ráčil jste přece pane si vinšovati fonograf, a já jsem fonograf nabídl, jak mám přece Váš inserát vorhanden. Vy chcete ještě válečky. Jó ten válečky já nemám v kšeftu to je jiný firma vod toho, co prodává a nabízí válečky, ale jestli libost, já je budu zaopatřit a račte být tuze moc spokojený. Taková jedna serie, ale moc nobl serie 12 štyk, ale to je salónštyk koštuje 20 korunů, které ještě račte na dobírku na mě lifrovati a já zpáteční poštou budu expedovati.“

„Podívejme se na žida,“ přerušil se Pepánek, „on chce ještě 20 korun. Ten mně doběh — šereda.“

A musím ještě podotejčiti túze uctivanej pane, co s tou musikharmonik? Ta nemá pro mě žádnéj werth, to je pól wozů? Co s tím? A ten starý housle, — to je starý housle? To je starý brak! To nemá starou firmu!

„I ten žid mizerný, snad si nemyslí, že mu pošlu krémónky nebo stradivárky, — lump“, hovoří si Pepánek.

Za to vám nedá milej pane ani nejlepší přítel od vás zlamaný khudla, to jste mne napálil. Ale abyste věděl, že chci s vámi udělat kšeft, pošlete 20 korunů a já budu poslat zase ten váleček, kdybyste měl eště něco na prodej, třeba hákej kvér lankasterka, nebo starý peršina budu koupit.

Nejponíženější

Löb. Veigelstock.

„Co počtí?“ mnil Pepánek; „ženušku si musím udobřit a mám se s tím židem špinit, to raděj mu těch 20 korun pošlu, aby jen moje ženuška to nevěděla.“

„Teď už si musím být důsledným i v tom napálení.“

Pepánek korunky poslal a v brzkú tu byly válečky „serie 12 salónštyků,“ jak poznamenal pan žid Löw.

Milostivá zase obkakovala usmířená, těšíc se na domácí koncert.

Konečně všechno sesazeno — jen spustit.

První váleček.

Chvíli to vrčelo, syčelo a pak „tarada, tarada tam tam tá da —“ aha Radeckého pochod.

„To je staré,“ podotkla milostivá, „něco nového vyberte, mužino.“

„Ó Emane“ — spustil zase fonograf.

„Fuj, dejte to pryč, — to ne,“ durdila se ženuška.

„Na marijance, na marijance“ — vychrčel fonograf dál.

„Brrr, mužičku, zahodte to“ — a ženuška zacpávala si uši.

„Tak snad toto bude se vám líbiti, moje sladká, milostivá, — Weaner Lieder.“

Chvíli to chrčelo.

„Zur blonden Resi spricht der Drechsler Fraur . . . Das hat ka' Schiller geschrieben, das hat ka' Göthe g'dicht . . .“

„Ne, tohle je německá židovina, — vždyť jsem to, mužinku, povídala, že vás ten žid napálí. Škoda harmoniky, pryč s tím, ani to nechci vidět.“ Vzala fonograf a zanesla jej za komín na půdu.

„Víte co, mužičku, byl by to škandál poslouchat sprosté odrhovačky, sedněte si vedle mne a zazpívám vám naše české písně.“

Pepánek se přitulil ku své ženušce a zbožně naslouchal něžným a krásným písním českým, které se z hrdélka jeho ženušky linuly.

Poslouchal dlouho, díval se do jejích modrých očí, a tu se mu zdálo, že na světě není nic krásnějšího, nic něžnějšího nad české písně.

„Má zlatá, má jediná ženuško, zpívejte dál, jak vás miluji! Zazpívejte mi ještě tu naši „oči modré, oči krásné . . .“

A milostivá zpívala dál české písně a fonograf zůstal na půdě.

J. Jirsa.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie 28. Robotou života. Povídky od Jos. Šíra. Seš. 15. a 16. po 20 h. — Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příruční kniha obecných vědomostí. Řídí F. A. Šubert. Sešit 61. a 62. obsahuje výklad slov Ramri-San Roque. Sešit za 60 h. — Slavieche Roman-Bibliothek. Sešit 61. a 62. obsahuje překlad Raisova románu Kalibův zločin. Sešit za 32 h.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera XXIII. Dramatická díla I. Sešit 6.—9. po 40 h. — Obrazový zpravodaj. Vychází dvakrát týdně. Ročník II., čís. 50. a 51. po 10 h. Redaktor J. Hejret.

Nákladem J. B. Vilímka v Praze. V říši stříbrného lva. Cestopisný román dr. K. Maye. Seš. 41.—47. po 30 h. — Vilímka knihovna mládeže dospívající. Seš. 1. Pavel D'ivoi: Metitellé. Vychází týdně v seš. po 20 h. — Dívčím srdcem. Rediguje P. Maternová. Řada III., seš. 1. A. N. Annenského: Teta Věra. Z ruského přeložila Pav. Maternová. Seš. za 10 h. — Malý Čtenář. Obrazkový časopis pro mládež. Pořádají: G. Šmetana, J. Zelený a F. Procházka. Vychází dvakrát měsíčně. Do roka 20 čísel za 2 K. — Knihovna Malého Čtenáře. Seš. 1. obsahuje Ad. Weniga Bohatýrské zvěsti. Knihovna tato vychází za redakce F. Procházky v seš. po 10 h.

Náš Domov. Obrazkový zábavně-poučný měsíčník. Řídí J. Vévoda. Ročník XIV., čís. 8. Nákladem „Jednoty Našeho Domova“ v Olomouci. Roč. předpl. 4 K.

Kazatelna. Homiletický časop. Pořádá F. Vaněk. Roč. III., čís. 9. Nákladem R. Ruppá v Pelhřimově. Vychází v 10 čís. do roka za 6-60 K.

Modlitby pro nemocné. Upravil dr. J. Sedláč, kanovník. Modlitební tato knížka jest otiskem 6. dílu episu „Milosrdný Samaritán“, jenž vydán letos nákladem Dědictví Svatojanského. Knížka s obrázky, vázaná, velmi úhledná za 1-50 K. Nákladem kněž. arc. knihtiskárny v Praze.

Finanční věda. Od dr. K. T. Eheberga. Přeložil dr. J. Salaba. VI. vydání. Bibliotéky sociál. a polit. nauk svazek X., seš. 9.—10. za 80 h. Nákladem J. Pelcla v Praze. Spis tento každému vzdělanci potřebný.

Weignerův kalendář čes. řemeslníků a živnostníků v Čechách, na Moravě a ve Slezsku na r. 1908 vyšel právě s bohatým a velmi poučným obsahem. Jedná se tu o otázkách, jež se živnostníku denně ve veřejném i soukromém životě přiházejí. Mimo jiné obsahuje: Výklady z řádu živnostenského, písemný styk živnostníků s úřady a zákazníkem, o směnkách, o účtu, o daních, žalobě, o první pomoci v nehodách a úrazech v dílně i mimo dílnu, atd. Cena vzhledem k tak cennému obsahu 1-70 K — velmi mírná. Objeďnávký přijímá nakladatel L. Weigner na Král. Vinohradech, Budečská ul. 31.

Časopis čes. lékařů lázeňských. List věnovaný zájmům léčení lázeňského. Řídí dr. V. Mladějovský a dr. F. Janatka. Roč. I., čís. 6.—8. Předpl. na celou saisonu 2-20 K v administraci v Praze.

Velká vzorná čes. kuchařka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Dle nejlepších spisů a za přispění osvědčených kuchařek upravila B. Jermátová. III. vydání. Sešit 11.—13. po 32 h. Nákladem I. L. Kobra v Praze.

Nová zemědělská knihovna. Vychází nákladem Ad. Eckerta v Chrudimi každého 10. v měsíci. Spisu „Cizopasníci domácích zvířat“ seš. 3. za 50 h. Předplatné na celý rok 3 K.

Die nationale Steuerleistung und der Landeshaushalt im Königreiche Böhmen. Důležitý spis, v němž vyvráceno jest prof. Wiesera chlubné přeházení německé berní poplatnosti a veřejného hospodářství v Čechách. Z českého spisu přeložil dr. J. Hoetzl. Nákladem Národní rady české. Cena 1-20 K.

Osvěty Vlčkov, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, roč. 35., čís. 9. Obsah: Václ. Zelený. Podává B. Augustinová. — Vzpomínky na dr. F. L. Riegra. Napsal V. Červinka. — Příroda na Svaté Hoře Athonské. Přeložila Sava Chilandarec. — Denník italské cesty. Od Bož. Voitolé. — Jan Městecký. Od Ad. Heyduka. — V zlámém věku mladosti. Povídka K. Klostermanna atd. Předpl. 14-40 K roč. u administrace na Vinohradech Král.

Nákladem družstva Máje v Praze. Noviny mládeže. Pořádají V. Štech a dr. R. Kronbauer. Roč. II., čís. 1. Vycházejí každého druhého pátku. V týdně, kdy nevyjdou, vyjde sešit přílohy: Knihovna novin mládeže. Číslo Novin za 10 h. — Knihovna novin mládeže řídí Ant. Klášterský. Sešit 1. obsahuje Veselé chvíle v zoologické zahradě. Od B. Bauše. Za 20 h.

Obchodní obzor. Organ obchodnické jednoty pro Moravu a Slezsko v Brně Řídí prof. Boh. Holman. Roč. I., seš. 2., obsah cenný. Administrace v Brně, Rudolfská ul., přijímá předpl. roč. 6 K.

Populární katechetické kázání J. B. Lobryho. Knihovny Kazatele čís. 11. Seš. 12.—15. obsahuje III. Modlitbu Páně. Pozdravení andělské. Máj sv. Upravil M. Zavoral. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Mezi barevnými světy. Román ze života železničáka od J. O. Kralovce. Nákladem Ed. Leschingra v Praze. Seš. 9.—11. po 30 h.

Selský obzor. Organ „Katol. spolku čes. rolnictva na Moravě.“ Roč. III., čís. 8. Vychází každý měsíc v Ostrově u Sloupu za 1-50 K ročně.

Ruch Cyrillo-Methodějský. Dne 30. září 1906 vydáno bude první číslo tohoto časopisu. Vycházeti bude na slovanském Velehradě a bude přinášeti práce atoupenčů cyrillo-methodějských u všech kmenů slovanských. Veškeré záležitosti budou adresovány: Vydavatelstvo časop. „Ruch Cyrillo-Methodějský“ na Velehradě (Morava).

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomaty s prázdným rašeni státní medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Na čišnictví
přijme se chlapec z řádné rodiny
v hotelu „MERKUR“ v Hradci
Králové.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

**Kněžské
kolárky,**
látky pro dámy,
veškeré prádlo
bílé i trikotové pro dámy i pány,
nákrovníky, kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,
kanafasy, garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtištěné ručníky,
deky, stólní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.
doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectnému P. T. obe-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslu-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný
Stanislav Jirásek,
speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové
čís. 136. Velké náměstí č. 136.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída

svůj bohatý zásobný
**sklad náčiní
bohoslužebného**
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše silně v ohni zlatené
a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
základu se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícňů, pa-
ciifikátů, schránek na Největější, patenek atd. co nejvíce.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se velectnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovozuje si upozornit na svůj sklad
pian a pianin.
Rospočty zdarma a franke. Nejvyšší význam na výstavách.

Vína
ku mši svaté
zaručená jen přírodní jakož
i jemná tabulová vína atd.
— doporučí —
Adolf Bařtipán,
Hradeo Králové, Adalbertinum.

Půjčují za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňují zvláště na svůj bohatý zásobný
sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradeo Král., Pětidomy, č. 288.

Nábytek zaručené co nejso-
lidnější a nejkus-
něji ve vlastních
dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
5ti zlatých výše, bez jakéhokoli zvýšení cen,
na každou stanici dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský v Hradci Král.,
proti hotelu „Merkur“ č. 303.
Žádejte ceníky a prospekty zdarma a franco.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlédnutím k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rospočty sestavují zdarma.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli, č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franke.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.
Akciový kapitál K 2,000.000.—.
Reservní
a pojist. fondy ca. K 500.000.—.
Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depót. — Revise
čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. září 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Všeobecné volební právo.

(14) Co již bylo o tomto předmětu namluveno a napsáno! Bylo by toho věru celá knihovna. Náš list sám přinesl o věci dva úvodníky a jest-li znova k ní dnes přistupujeme, činíme tak proto, že se stala v poslední době zvlášť, jak se říká, akutní. Téměř v celé Evropě pozorovati lze zvláštní ruch ve prospěch všeobecného volebního práva, ne snad že by potřeba jeho stala se pojednou větší, naléhavější, nýbrž že se internacionála, již je všeobecné rovné právo hlasovací parádním kusem v jejím programu, svými úspěchy v Rusku stala troufalejší. V říši této panoval až posud naprostý nedostatek politických svobod a třeba nelze pro to horovati, aby tam samodržaví pojednou ustoupili vládní formě západu, ježto lid pro takovéto svobody a pro tu míru samosprávy není zralý, přece jen musí se připustiti, že přišel i pro Rusko čas, aby se lidu dostalo jakéhosi zastoupení a příležitosti, vysloviti ve veřejných záležitostech své přání. Co však tam sociální demokracie rozdmýchala, co ona lidu do uší nahučela, to již není přirozený postup evoluční, to je nepřirozený skok ve vývoji národů, to je revoluce, to je setkání se dvou protiv, největší poroby a nejrozsáhlejší svobody, jakého ani konstituční zřízení západu nezná. Takovým požadavkem je všeobecné rovné volební právo v ústech ruského sedláka, který posud ani k samosprávě nepřičichl. Lid americký je zajisté pro svobodu již od malička vychováván a přec nelze ani o Americe říci, že by se tam byla s všeobecným hlasovacím rovným právem nedostavila korupce a demoralisace volební.

V každém národě i tom nejpokročilejším budou jednotlivci, kteří cení si občanské právo níže, než okamžitý požitky tělesný a kteří jsou hotovi, své hlasy prodati za trochu kořalky a takých jednotlivců je tím více, čím nižší je úroveň kulturní toho kterého národa, čím menší jeho blahobyt a čím více mizí zásady pozitivní víry v Boha a věčnost. Jest-li i u nás muži opravdu demokratičtí bojí se důsledků rovného hlasovacího práva a váhají ve sborech

zákonodárných vysloviti s ním svůj souhlas, třeba je napsali před volbami na svůj program, nemůže nikdo ve zlém bráti caru a t. zv. straně vládní, že v otázce této nechce jíti tak daleko, jak si židovská internacionála a od ní svedený lid ruský přeje; vždyť není tomu dávno, co prodělal i v zemském sněmu království Českého podobný návrh svou obtížností zkonštruoval a ta nedopadla v jeho prospěch! V budoucím zasedání tohoto sněmu má býti ústavně projednána tentokrát vládní předloha osnovy na změnu volebního práva a zřízení zemského a není žádné pochybnosti, že nenarazí-li na odpor v příčině kurii národuostních, kurie čtvrtá, jak říkají dělnická, hladce přijata bude od Čechů i Němců, třeba ne v tom rozsahu, v jakém si socialisti přejí, čímž by i na sněmu zemském položen byl aspoň základ k všeobecnému hlasování, odkud do samosprávných sborů není již daleko. — Chorvatsko-dalmatské strany přijaly na sjezdu v Zaře do svého programu i všeobecné volební právo; pro totéž horlí sedláci maďarští; slovinsko-národní strana v Prešburgu žádala totéž, ba i na té Černé Hoře dostane lid své zastoupení na podobném základě. Socialisti čeští žádají městskou radu pražskou, aby se pro jich hlasovací právo vyslovila, což ona ovšem šikovně odmítla. Náčelník vlády v Uhrách, chtěje koalici vynéstí trumf na trumf, pojišťuje si socialisty a chystá pro ně osnovu všeobecného volebního práva, jež došla zajisté dřívě schválení koruny. V Rusku ozývá se to všeobecným hlasovacím právem od Baltu až k Urálu — krátce celý pytel roztrhl se s všeobecným volebním právem — důkaz to, že lidové proudy vítězí. Jen jedno postrádám; všichni žádají všeobecné přímé tajné, ale mlčí o rovném. Patrně se socialistům seou jejich tak brzy nevyjeví.

Jak my katolíci, vyznavači učení rovnosti, se na věc dívati máme a můžeme, o tom uvažovali jsme již na tomto místě. Říká se, že každý člověk má jen tolik ceny, mnoho-li si sám dáti dovede; v životě politickém platí každý, resp. každá strana, jak dalece se dovede uplatniti. Kdybychom byli v Bavořích neb aspoň v D. Rakousích a Tyrolech, řekl bych: nebojme se! Katolický lid promluví s pány po katolicku, avšak při nedokonalé naší orga-

nizaci, při slabé volební agitaci musíme býti připraveni, jestli se v čas nevzechopíme, na poměry spíše horší než lepší. Naše jediná naděje je lid rolnický, v němž je posud kus víry; tam musíme nasaditi paky, dokud čas. Prozíravější muži v našem táboře to postřehli a počali již s prací, jen že, jak to u nás již bývá, ne svorně a ne stejným směrem. Zde neplatí slova básníka: „cesty mohou býti rozličné, jen vůli všichni máme rovnou!“ Jedni volají k životu katolickou stranu rolnickou, což by bylo ovšem dílo nejzáslušnější, kdyby se povedlo; druzí navazují nitě, jež by vedly k spojení, nad něž není přirozenějšího — rolnictva a kněžstva. Nejsem dost moudrý, abych si mohl dovoliti úsudek, co bychom měli vlastně dělati a která cesta vedla by k cíli a přec čas kvapí, do roku máme volby a je svrchovaná třeba, aby se o tom veřejně rokovalo, po příp. aby se katolická rada rozhodla buď: půjdeme na venkově s agrárníky, dají-li nám záruky, že budou tak jednati, jak volíci jejich cítí a jak je pověřili, aneb budeme pracovati na vytvoření katolické strany agrární. Neberme to na lehkou váhu! Čilý katolický život spolkový, katolická veřejná manifestace to je jen květ, který je sice krásný a slibný, ale nekryje naše potřeby, nýbrž krásí jen náš sad. Ovoce je nám třeba a to ovoce klidí se jen a jen prací veřejnou, politickou organizací uyní a čilou agitací v čas voleb. Nenechme o tom jednati dva muže, třeba byli pro věc sebe nadšenější, sejděme se, sdělme si své zkušenosti, odvažme své síly a pak jednejme!

Budoucí volby nesmí nás najíti, jako obyčejně, nepřipraveny. Nesmíme na Budějovsku podporovati agrárníky, na Hradecku pak státi proti nim. Tím bychom jen sami svou práci mafil. Proti jednomu a snad i dvěma zástupcům stavu selského pronášejí se ovšem vážné námitky v příčině jich náboženského smýšlení, avšak ti dva nedělají stranu a jistě obrátí, až uvidí, jak se chová ostatních třicet. — Který pak z t. zv. staročeských bývalých poslanečů nedal někdy nějakou nábožensky frivolní anekdotu k lepšímu a přec jsme je podporovali! Mám za včasné, vejíti s agrárními zástupci ve vyjednávací a položit kandidátům

čtrnácti dnů posla i malá prasátka. Všechno deset. Krmili je, měli je pod kamny ve světnici, dávali jim vše možné, než nic naplat. Kapaly chuděrky jedno za druhým jako padavky.

Zavoral div nesešlel. Vlasy si s hlavy rval, rukama lomil, nejedl, nespál, chodil jako umučený. „Ale muži, měj přece rozum!“ těšiti ho musila už i sama Zavoralka.

„Jo, měj rozum! — Ono se ti to fěkne, měj rozum, ale tihle takové peníze ztratit . . . ! A co já se natěšil, co já se natoužil, že si aspoň trochu od dlouhů pomohu . . . !“

„No mlč, muži, Pán Bůh nás neopustí!“ povzbuzovala ho žena.

Zavoral však jako když nealýš. Stále chodil jako zatezaný a zhubnul k nepoznání. Všechna práce padala mu z rukou a na čele mu naskákaly hluboké rýhy.

„Ale muži, pamatuj se přece! Vždyť nám Pán Bůh zase pomůžel!“ kárala ho žena.

„Hm, pomůž, rád bych věděl, jak . . . ?!“

„Prosím tě, muži, jen se nerouhej! — Víš co . . . ?! — Já myslím, když jsme tak o tu prasnici přišli a já právě kojím to naše maličké, že bychom si mohli vzít — nalezence. Bylo by to snad jedno mítí svini nebo nalezence. Tohle by bylo ještě při menší outrátě a při lepším ouklidu. Tuhle sousedka má ho taky a je s tím celá šťastna. Z nalezence dostane každý měsíc 5 zl. a máma dítěte také jim nějaký pakatel posílá a což ještě všeho jiného. Čepeček, šátečky, střevíčky, inu zkrátka, máma si ho sama šatí a ještě jim posílá. Což kdybychom tak i my náhodou na takového padli . . . ?“

„Inu, když mermomocí chceš!“ prohodil Zavoral už na polo utišený a uklidněný. „To je tvoje věc. Já ho ani živit, ani poklízet nebudu . . . —“

Za čtrnáct dní měli u Zavoralů nalezence z Vídne. Byl to kluk jako vejlupek a jako by by-

FEUILLETON.

Jako za Šalomouna krále.

Napsal Josef Váňa.

Chalupník Zavoral neměl štěstí v praničem.

„Zrovna jako by mi někdo všecko ubranul, tak mi to všecko jde nazpátek“, říkával a kroutil malomyslně hlavou.

„Na poli orám, dfu se jako jiní — neurodí se mi; chovám krávu — přijdu o ni; odstavím tele — pojde mi; jdu do lesa — chytne mne hajný; chci na výdělek — nikde žádný není . . .“

A vskutku měl Zavoral proč naříkati. Jako by se byl narodil na nešťastné planetě. Ať počal, co počal, s ničím nepochodil. A přece byl hodným člověkem. Neutratil snad za celý svůj život zbytečné krejcaru. Když šel do města k soudu, nebo vedl tam na trh krávu, vzal si do kapsy kus černého chleba nebo vydržel o hladu do té doby, až přišel zase domů. Kořalky nelíznul, jak je Boží rok dlouhý a pivo — — znal ho pouze dle jména. Za celý rok neužil nic než trochu bramborů a bramborových placek. Ba ani v kalých šatech nikdy nechodil. Ve všední den měl plátěny a v neděli cajkovky, na něž si koupil u domácího žida. Modlil se, chodil do kostela, bál se Boha a přec nic platno. Snad skutečně měl učerováno.

Zavoral vždycky si v duchu přával prasnici, ale bál se, co by tomu řekla žena.

„Poslouchej, ty stará!“ prohodil jednou jako by náhodou.

„No což!“ zaskuhrala tato.

„No víš, urodilo se nám trochu těch bramborů, — mohli bychom snad na tom přece něco chytit.“

„No pro mne!“ svolila žena. A Zavoral v duchu zajásal a už počítal, co mu to vynesou.

Následující neděli odpoledne přivedl prasnici. Bylo radost se na ni podívat. Taková bělounká, širokých zad, veselých očí, schlíplých uší, vysokých nohou . . . Roztomilé zvíře!

A Zavoral mohl na prasnici oči nechat. I žena byla celá šťastna, když ji nesla žrádlo a prasnice do ní rypákem strkala, div ji nepovalila.

„A je přý „břežle“, k jaru má mítí prasátka“ dodával Zavoral.

„To by bylo dobře, to bychom stržili peněz!“ zajásala žena.

„No — jen aby jich hodně měla!“ zatoužil zase muž.

Od té doby střežili Zavoralovi prasnici jako oko v hlavě. Zavoral i v noci vstal a šel poslouchat, zdali prasnice kručí. Ba zdávalo se mu i ve snách už o těch mladých čuňatech. Bral je do rukou, hladil je, drbal je po hřbetě. V tom prasnici se po něm rozeznala a . . .

Zavoral procitnul a blahý úsměv pohrával mu vždy na rtech.

Konečně po dlouhých obavách a poradách a plánech přišel prasnici čas. Vrhla deset prasátek. Zavoral byl celý bez sebe.

„To bude peněz, to bude peněz!“ jásal v duchu. „Po dvaceti zlatých párek!“

„Ženo, ať mi to opatruješ jako oko v hlavě!“ napomínal Zavoralku.

Od té doby nejedli u Zavoralů ani krapet mléka. Všechno ho dali prasnici a podsvinčatům. Za čtrnáct dní jednou ráno vrazila do světnice Zavoralová celá zinalá a zoufalá.

„Muži, svině nežere! Uši má studené a hřbet jako pivoňku . . .“

„Pro Kristovy rány, snad by . . .“

A Zavoral letěl jako šílený k prasečtmu chlívku. Prasnici hladil, dával jí mléko, pelyněk, sádlo, poléval ji studenou vodou, ale nic naplat. Prasnice nežrala a do druhého rána posla. A do

venkovských obcí, až budou před volbami rozvinovati svůj program, přímo otázka: považují-li náboženství za věc soukromou, či jsou-li hotovi, hájiti zájmy svých katolických voličů a nedopustiti, aby došlo uzákonění předlohy protikatolické? Tohoto vyjednávání bude tím více třeba, že nevíme, přijmou-li zástupci rolnictva náš kompromis; nemůžeme přece v okamžité popudlivosti vyslovené slovo jednotlivce považovati za odpověď celé strany. Prozatím nemůže býti věci katolické na škodu, jestli se dá jednotlivce voliti do výkonného výboru rolnické strany, tím méně pak jest-li opět jednotlivce rozvine v selekém shromáždění náš katolický agrární program. Všeobecné volební právo se zastoupením stavovským je náš společný základ, na němž se dá již vystavěti budova dorozumění a svorného postupu.

V jednom venkovském listě čtu obavu, že by všeobecným volebním právem posílen a novými lidmi jakož oživen byl vídeňský centralismus; obavu tu nesdílím; neboť obrodí-li se vídeňská říšská rada, nezůstane bez těchto obrozujících živlů ani zemské sněmy, jež budou vždy protiváhou Vídně. Národně můžeme jen získati; jako páto kurii bylo definitivně rozhodnuto, že Němci již nikdy ne vytvoří ve Vídni proti nám většinu, tak by se všeobecným volebním právem těžiště parlamentární většiny ještě více posunulo na pravo, ježto mnohá města s umělou dnešní německou většinou dostala by se do našich rukou. Staré, pro Němce schvalné, na hotovo dělané volební řady Šmerlingovy posud platí a nepadnou ničím jiným, než všeobecným volebním právem. Proto jako Češi musíme věc, o níž se zase tolik na všech stranách mluví, jen vítati a jako katolíci, nezaspíme-li svou dobu, nemáme se jí co báti. Utrpíme-li v jedné zemi porážku, získáme jinde. Nadarmo nejsme církev katolická, čili obecná.

Volné listy.

(Mravní a vědecký podklad volné myšlenky.)

(8) Kdo si všimá otázek dne a důležitých zjevů veřejného života, často při čtení novin v listech realistických uvidí poznámku nebo prohlášení o přátelích „volné myšlenky“. Označuje se v nich, že tam a tam bude sjezd přátel a stoupenců „volné myšlenky“, jindy se vyzývají stejně smýšlející o peněžitý příspěvek anebo oblaňuje se vyslání delegáta. Všechny tyto názvy a pojmenování, ačkoli na první pohled dívají se do světa tak nevinně, zakrývají potměšile organizaci, která nemá ještě tolik odvahy, aby řekla přímo, co chce. Dobrá věc před světlem skrývá se nemusí a proto zednáři a jejich odbočky „volných myšlenek“ scházejí se potají, aby zakryli své nebezpečné cíle. Zednáři chytře odůvodňují své tajemné jednání porušením a znesvěcením svých obřadů, kdyby organizace jejich celé veřejnosti byla přípustná; a aby mohli pracovati i tam, kde spolky jejich nejsou dovoleny, dávají si obálky s nadpisem „volných myšlenek“. Uvážíme-li, s jakou zuřivostí a nepřátelstvím všech kulturních ohledů prostým, vrhají se

Zavoralovému Honzíčkovi z oka vypadnul, tak mu byl podoben.

„Jsou jako bratři, k nerozeznání“, říkávala Zavoralová, když je oba kladla do jedné kolébky proti sobě.

A od té doby zdálo se, že budou u Zavoralů lepší časy. Peněz měli každý měsíc a i máma dítěte si na ně čas po čase něčím vzpomněla.

Ale netrvalo to dlouho. Asi za rok jednou v noci začal nalezenec vzdychati a škytati a hekati a než se dočkali rána a než mohli pro lékaře, byl nalezenec chladnou mrtvolou. Zemřel katarrhem žaludku a střev.

„Pro umučení Boží, co nás to jen stále stíhá! Sotva jsme si poněkud oddychli a už zase tohle . . .!“

A Zavoral i Zavoralová chodili jako opilí. I na jídlo zapomněli a pořádku jen klonili se nad kolébku a ohmatávali dítě, zdaž skutečně mrtvo čili nic.

„Co teď?!“ vzdychla Zavoralová.

„Hm, co teď! — Nic!“ řekl Zavoral.

„Muži, mně něco napadá!“ ozvala se po chvíli zase Zavoralka.

„No, což pak?!“

„Víš, kdybychom — no víš — kdybychom tak řekli — no — že — no, že to vlastně umřel náš Honzíček a že tuhle ten jest živ. Bylo by beze všeho a peníze by nám šly dál.“

Zavoral vyvalil na ženu oči.

„No, co tomu nápadu říkáš?“ ozvala se opět po chvíli žena.

„I pro mne a za mne . . . — — — — —“ máchnul Zavoral rukou.

A stalo se. U Zavoralů pochováli vlastně svého Honzíčka a pan farář mu udělal v matrice příček a na nalezence brali peníze nerušeně dále . . .

Léto plynulo jako voda. Po zimě přišlo léto a po létě zase zima a tak se to střídalo stále.

realistické a s nimi spřízněné listy na církev a katolické kněze, můžeme si aspoň přibližný úsudek utvořiti o povaze spolků „volné myšlenky“, které ještě zvláště jsou zakládány, protože všechno dosavadní veřejné a dovolené řádění jim nestačí.

Ještě ondyno „Čas“ pochvaloval si proti „Obnově“ svoji přímou, lásku ku pravdě a spravedlnosti. Jaké hodnoty ona přímá jest, dokazuje potouchlost „volných myšlenek“, jejichž tajným radou jest redaktor „Času“ Pelant. Kdy půjde „Čas“ v příčině „volné myšlenky“ rozhodné a zcela otevřené s plnou „pravdou ven“?

Z toho všeho utvoříme si úsudek, jak mohou pracovati o mravní povznesení, jak mohou znovuzřídati český národ, kdož přináší v těleso národní jen živly rozkladné a jejichž činnost znatelně podporuje síly, Čechstvu a Slovanstvu nepřátelské. Nikoli, tady nemáme před sebou lidi, jimž bychom mohli důvěřovati a jejichž ideály by nás povznášely. Usilují sice slovem i perem o pokrok a reformy, a na druhé straně odnímají svým snahám opravdovost a živnou sílu tím, že podlámají v lidu náboženského ducha. Dnes nepostačí, pozná-li jednotlivce svá práva, která se mu odevšad objasňují; jest mu také znáti povinnosti a vykonávati je. Jest to nebezpečné lichocení vrstvám lidovým, když se jim mluví jen o právech a nikoli také se stejným důrazem o jejich povinnostech.

Bude-li však zničeno náboženství, k čemu pracují ta sdružení „volných myšlenek“, odkud a jak odůvodní se povinnost? Ať vyvolá si lid jakoukoli soustavu občanskou, ať absolutismus, monarchii, republiku anebo sociální republiku, bez Boha má každá ta soustava za podklad jen hrubou a slepou sílu. Buď uznáme, že lidské věci mají nad sebou Boha, anebo jest vývoj jich podroben okolnostem, náhodě anebo člověku, jenž dovede toho vývoje pro sebe využiti. Buď budeme poslouchati Boha, nebo sloužiti člověku. Jestliže není naším nejvyšším pánem Bůh, kdo nás uchrání před libovůli našich bližních, vidí-li, že jsou nás silnější? Není-li zákona svatého a neporušitelného, jenž není lidmi vytvořen, jaké měřítko zbudě ku posouzení, je-li nějaký čin spravedlivým, čili nic? Ve jménu čeho budeme horliti proti tyrani a nerovnosti? Jest již pravda nevyvratitelná, že všechnen lidský život vztahuje se k náboženství. A tu najdou se lidé, kteří nemajíce dosti na útočích novinových, zakládají proti náboženství ještě tajné spolky „volné myšlenky“ a při tom prý usilují o zvýšení a zmohutnění života. A protože právě církev katolická nejsilnější autoritu náboženskou ochraňuje, nepřátelé rozvinují proti ní boj s divokostí, připomínající zuřivost pohanstva proti křesťanům v prvních stoletích. V obraně obhájců církve musí však býti jistá prozřetelná rozvaha, která nesmí hájiti vše, co se hájiti nedá. Obsahuje přece církev mnoho živlů lidských a tu nelze se diviti, že páchnou byly chyby a způsobena mnohá zla. Rozumný a poctivý člověk nebude přičítati dnešnímu kněžstvu za vinu to, co jest stínem věků minulých a co lze z povahy oněch dob vysvětliti. Ale, jelikož odpůrci právě z těchto minulých chyb vybírají útočné zbraně své, nejdůležitější

U Zavoralů zdálo se, že se usídlily poněkud klidnější a lepší časy. Na polích dosti se jim dařilo a peníze z Vídně chodily stále. Už mnoho dlouhů poplatil si Zavoral, ba už ani nenařikal, že mu snad někdo všechno uhranul.

Jednou v neděli však šel pan farář z kostela a ublídal Zavoralovou.

„Poslouchejte, panímámo, zastavte se na chvíli u mne!“

„Poněženě rutičku líbám, velebný pane, jak ráčejš poroučet, jen si tuhle u žida koupím trochu jable.“

Za chvíli byla Zavoralová na faře.

„Poslouchejte, matko, tedy přišel z Vídně od fideletství nalezenec dopis, abyate dítě, které tam odtud máte, do čtrnácti dnů odvedla. Tuhle přišly peníze na cestu.“

„Rány Krista Ježíše!“ vzkřikla Zavoralová a seželenala jako tráva.

Pan farář jejímu leknutí nerozuměl.

„No snad nemusí býti tak zle!“ konejšil ji.

„Ach, můj Kriste Ježíši, na tohle jsem si já nepomyslila!“

„Na co jste si nepomyslila. Vždyť přece se tak děje skoro u všech nalezenců.“

„Ach, můj Spasiteli, ach velebný pane . . .!“

„Ale vzpamatujte se přece a mluve, co je vám?“

„Ach, velebný pane, já — já . . . — — —“

A Zavoralová za stálého vzlykotu a křečovitěho pláče vyprávěla panu faráři, jaký manévr provedli s nalezencem a se svým vlastním dítětem . . . — — —

„Nešťastná osobo, nešťastná osobo, co vás jenom tohle mohlo napadnouti“, opakoval stále celý udivený pan farář. Nechtěl ani svým vlastním ušním věřiti.

„Ach, velebný pane, pro Boha jich prosím, nějak to teď udělají . . .!“

obrana spočívá v tom, že se nesmí omývat a — nebo popírat, co s obsahem katolické věrouky a mravouky se nesrovnává. Pisatel těchto řádků se přesvědčil, jak i ve schůzích socialistických přiznání pravdy odzbrojuje. Pravda usmírňuje všudy, proto třeba jí dáti průchod, ale za to pevně hájit to, co jest napadáno nespravedlivě a ve slém úmyslu. —

Předchozími řádky, mimo toto odbočení, vyznačili jsme mravní podklad „volné myšlenky“ a její protináboženské cíle, ať vše to s dostatek jest známo každému, kdo jen poněkud obeznalý jest s našimi proudy myšlenkovými. Přední chloubou „volné myšlenky“ jest, že všechno své jednání zakládají na vědě. Vyšetřme tedy, jak vědecky jest založeno sdružení „volné myšlenky“, k čemuž postačí jen několik řádků. Mezi předními zástupci X. mezinárodního sjezdu svobodných myslitelů v Římě byl Haeckel, jenž tam prohlásil: „Myšlení i chtění jest podmíněno složením mozku, učení o svobodě vůle jest neudržitelné a třeba je nahraditi determinismem, totiž nesvobodou vůle. Myšlení u člověka probíhá dle téhož nutného zákona jako u jiných ssavců.“ Tedy, sjezd byl odbyván pro svobodu myšlení a zároveň prohlásil na prostou nesvobodu myšlení. Znamenitá věda! Drobečky těch rozumů přivezl do Čech redaktor Pelant a troufá se v „Čase“ v podobě „volné myšlenky“, která nedovede mysliti. Jinak směšnému protikladu by se vyhnula. Dle „volné myšlenky“ není nikdo za své jednání zodpověden, protože jeho myšlení a činy dějí se nutně. Nastojte, vědačtí a filosofičtí pánové z „volné myšlenky“, proč vytýkáte tedy rozličné přestupky katolickým kněžím, když podle vašeho učení za své jednání jsou nezodpovědní?!

Mravní slabost jeví se ve veřejném životě právě jako v soukromém. Jindy se patolizalové neodvažovali mluvit pravdu vněšeným, nyní se ji neodvažují mluvit níže postaveným. Jelikož se nyní „davy“ domohly politického vlivu, lichotí se jim lahodnými slovy. Přičítají se jim ctnosti, o nichž jsou sami přesvědčeni, že jich nemají. Hlásat sdavě, ale nepřijemně, se valně nechce nikomu, stávají se podobný odvážlivci nenáviděným. I lidé vzdělanější ucházejí se o přísecku u nevědomců, neboť aby zachovali oblíbenost, stávají se raději nespravedlivými. Mnozí lidé dovedou se klanět, ohýbat a lichotit proto, že je to snazší a bezpečnější než vzdorovat mučně, odhodlaně a velkodušně předsudkům. Proti proudu dovede plavat jen silný a odvážný; po vodě plave každá mrtvá ryba.

Smiles: Moudrost života.

Obrana.

(3) Moderní výchova akademického studentstva. Kým-li ochotně ku všem útokům na církev prostičký socialista, nelze se příliš diviti. Ale od studující mládeže bychom přece měli čekati trochu samostatné soudnosti a nestranného přemýšlení. Podobá se však, že většina akademických studentů chce pomáhati rozvoji pokroku bezky pohodlně, bez dlouhého

„Co mám udělati, vy nešťastnice, vždyť ani nevíte, co jste to vlastně provedla . . .“

„Já vím, velebný pane, já vím, ale když já jsem si myslila . . . — — —“

* * *

Bylo z toho mnoho psaní a mnoho výslechů, než se věc řádně vyvětlila a odůvodnila, jak se to vlastně u Zavoralů stalo a státi mohlo. By vyslýchan starosta, farář, lékař a kde kdo.

„Inu, já myslila, dítě jako dítě“ vymlouvala se Zavoralka.

„Vy jste myslila na peníze a nikoliv na dítě!“ přerušil ji vyšetřující soudce.

„Inu, milostpane, ráčejš vědět, člověk jinak u nás v naší krajině o krejcar nezavádí . . .“

„Mlčte, podvodem nemá si nikdo pomáhati!“ — A což vy, Zavorale?!

Zavoral mlčel. Stydl se a byl by se raději viděl deset sáhů pod zemí.

„Já jsem si to myslil, že by to mohlo takhle dopadnout, ale . . . No bylo všechno dobře, ale když jsme měli dáti své vlastní dítě pryč, tu přece jen . . . — — —“

A Zavoral zkrivil ústa, jako by mu byla jimi zalomcovala křeč a na čele naskočily mu dvě hluboké vrásky, jako by je tam párem volů vyoral . . . — — —

Když po chvíli četl jim vyšetřující soudce rozsudek, Zavoral ani brvou nepohnul. Jen o dvě rýhy přibýlo mu na čele více.

„Prosím uctivě, milostpane, žádal bych jen, abych mohl nastoupiti trest ihned.“

„Jak si přejete!“ doložil soudce a hodil zcela bezvýznamně akta o Zavoralovi mezi jiné věci důdné . . . — — —

studia. Tito mladí pánové vědí, že rytířských ostruh „člověka pokrokového“ lze dosáhnouti za stávajících okolností v Čechách snadno, velmi snadno. Zvláště u akademického studenta stačí jednoduše přihláška k pokrokové straně a již obdrží od ní právo přednášet o všem možném, vzdělávati národ ve všech směrech.

Zvláště při přednáškách „protiklerikálních“ má studující úplně volnou ruku. Není potřebí před takovou přednáškou vážněji se zamyslet, není potřebí čísti články, které katolické časopisy na svoji obranu proti prolhanému tisku veřejnosti podávají. Nač přemýšlet ještě zvláště, když už hotové výslednice svého studia o „klerikalismu“ vydal Masaryk, Krejčí, Prav. Veselý, Drtina? Stačí tedy čísti jejich spisy, stačí zapamatovati si útoky protikatolických žurnálů; a „pokrokový“ duch jest zcela spokojen se svojí rozumovou povýšeností. — Podle toho také dopadají učené rozmyšlenky takových „odborníků“.

Jeden příklad z mnohých. Na student-ském sjezdě „Orličana“ v Kyšperku pohovořil posluchač techniky ke kolegům o „klerikalismu.“ Prý při intelektuelním pokroku naráží kollegové na mocnou překážku, která bude hledati jejich zničení. A která jest to překážka? „Je to klerikalismus, kollegové, jenž je hnusem společnosti lidské, galejními okovy v pokroku lidstva. Klerikalismus zničil (!) náš národ, byl to klerikalismus, pod nímž upeli naši předkové jako pod dŮtkami drába, je to klerikalismus, jenž bují v našem lidu, jemuž chceme pomoci, a který nás za to bude pronásledovat.“ Takovým úspěchitilým tónem to jde dále. A nikdo z těch osvicenějších neřekne takovému mladíkovi, aby aspoň zběžně pročel si dějiny sepsané Tomkem nebo Palackým. To není třeba; čím horlivěji takový student hledí zasypati církev frázovitými stfělami, tím líp, tím jest pokrokovější. Dila katolických učenců pokrokový student vůbec nečte. A jistě se nemýlíme, řekneme-li, že dobrých šedesát procent akademické mládeže desek katolického vědeckého časopisu „Hlídky“ ani neviděla. Učená díla katolického učence Dra Musila, nové historické objevy P. Vavřince Wintery, nejnovější katolické výzkumy o „pokrokovosti“ Luthera a jeho stoupenců, a t. d. — to všechno jest akademické mládeži španělskou vesnicí.

Horlivý akademický „šířitel osvěty“ nazývá dále katolicismus farií, hlízou, „klerikalismus“ pry cílí „k ujařmení lidu v okovy nevědomosti“. A hned oštepá písnička o Galileim a Koperníkovi. Ovšem že horlivý řečník nepověděl, jak nadal Koperníkovi „osvicený“ Martin Luther, jak právě němečtí pastoři stavěli se bouřlivě proti šíření výzkumů Koperníkových, když je již církev za své přijala. Řečník nepověděl nic o krvavé inkvisici husitské a protestantské, o pronásledování svobodnější smýšlejících českých pastorů defensorsy a konsistory protestantsko-bratrskou. Konečně odpouštíme. Úbožák, vzdělaný výhradně četbou protikatolického tisku, vůbec o těch věcech neví a jest již tak vychován k „neustrannému, svobodnému zkoumání“, že by takých věcí ani vůbec čísti nechtěl.

Prý také „daleko náš lid se odrodil právě české povaze, samostatné, hrdé, neoblomné, dostal ohebnější páteř.“ — Zrovna jako bychom četli „Čas“, stokrát ze lži a ignorance usvědčený. — Na to aspoň několik slov. Náš národ nechtěl se rozjetí s církví ani po vítězných bitvách ve válce husitské. Hned po vítězné bitvě na Žižkově vyjednáváno s preláty o sjednocení, po válce husitské konsistory uctivě prosila biskupy katolické, aby světili husitské kněze, prosila je často o dodání posvátných olejů ke křtu a poslednímu pomazání. Husité vysílali často ke katolické hierarchii beze všeho zevnějšího tlaku deputace, jež vyjednávaly spojení s církví katolickou. Kardinál Karvayal byl vítán v husitské Praze jako nějaký král. To byla ta „samostatná, hrdá a neoblomná česká povaha.“ Sám Jiří Poděbradský krátce před smrtí poddával se „vůli Jeho Svatosti.“

Horlivý osvicenec uvedl, jak jedna katolická žádala na sousedce tištěné „Psaní od panenky Marie“, které prý chrání před ostudou. Tázeme se, zda takovou pověřivost prostého lidu rozšířili katoličtí kněží. Pan akademik by mohl věděti, že sami naši nepřátelé takové různé modlitbičky tisknou a šíří na zostuzení katolictva, a že katolický tisk proti takovému ohlupování horlivě vystupuje. „Zázračnou modlitbičku“ a jiné pověřivé říkání rozesílou tajní zákeřníci, kteří pak rovní krákové slzy, co všechno „církev“ lidu podává. Ovšem že o úžasné pověřivosti lidu protestantského onen studující nepromluvil nic, ač zvláště němečtí přímější pastoři lomí rukama vyznávajíce, že jejich ovečky více věří pověřivým prostředkům než všem jejich slovům. O tomto vředu protestantské církve takový studující neví nic, poněvadž židovsko-evangelický „Čas“ a listy s ním spřízněné o tom nic nenapíší.

Věnovali jsme ubohým výlevům jednostranně odchovaného akademika až příliš mnoho

drahého místa. Ale zde se nejedná jen o tohoto frázistu; chceme hlavně poukázati na povahu rozumového vývoje naší akademické mládeže vůbec, chceme upozorniti, co se všechno staršímu „pokrokařům“ na naší mládeži líbí. Co by měli tito pánové mladším domluvit, aby před vystupováním na veřejné kolbiště trochu neustranně studovali, tleskají každému, sebe pošetilejšímu útoku na církev. A řeč onoho mladíka otištěna celá v několika pokrokových časopisech, jako by to byla vzácná perla učnosti, jako by nezralé fráze „pokrokového“ studujícího měly hlubší význam a větší cenu než kterékoli pracné dílo bystrého katolického učence. Pokrokařské veličiny místo co by vedli, pochlebojí mladším o překot, slouží jejich přemrštěnostem s velikou oddaností. Co na tom, že falešně sebevědomí mladíků na úkor skutečného rozumového pokroku stále stoupá? Jen když svým pochlebenstvím získají „pokrovi“ vůdcové nové řady stoupenců. Ani nám nenapadá překážeti studentstvu v prospěšné práci národní. Vždyť jest potřebí mladický zápal jejich podporovati, ale — také věsti; a na to zapomenouti nesmíme. Výchova akademické mládeže uchyluje se na scestí. Jest potřebí rozhodného obratu; heslo „S pravdou ven!“ jest nutno i zde uváděti v praxi.

(3) **Zase pověrečná modlitbička.** Dle zprávy „Času“ zaplavuje se Praha modlitbičkou, která „má se devětkrát opsat a každý den jedna odeslat. Ona byla vídeňskému panu arcibiskupu poslána, on ji devíti osobám zaslal. Kdo tuto modlitbu zamešká, má býti stále nešťasten. V devíti dnech vyplní se přání toho, kdo opravdu modlitbu rozšíří. Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.“ — Tohle tedy k modlitbičce připojeno. „Čas“ praví, že tu modlitbičku šíří „bigotní individua“, že podobnými modlitbami a doložkami zaplavují přímo náš lid t. zv. sv. misie. A hned úspěchitile hovoří o tmářství církve, proti níž musí hluboký odpor pocítiti inteligent.

Na to odpovídáme, že nikoli bigotní individua, ale prohnaní nepřátelé naší církve takové modlitbičky šíří; taková modlitbička rozesílá se na katolíky poštou bez podepsání zasílatele. Není to tak dávno, co v Hradci kolovaly takové modlitbičky též. Adresa napsána elegantním písmem. Kdo se to tedy tak bavil? — Tyž nepoctivec, který rozesílá modlitbičky, spěchá pak do pokrové redakce oznámiti, jak ta církev ohlupuje. Onen nepoctivec, který modlitbičku pro Pražany složil, jest chlapík opravdu rafinovaný. My bychom jen byli povděční, aby se vyzkoumalo, v které tiskárně ta modlitbička byla tištěna. Varovali jsme před takovým balamucením nejednou. A na konec žádáme „pravdomluvný“ Čas, aby nám podal důkaz, že někde misionáři „zaplavují přímo náš lid podobnými modlitbami s podobnými doložkami.“ My náhodou o ničem takovém nevíme; ale mluví-li vševědoucí Čas o hotové „záplavě“ takých tiskopisů, musí přece aspoň o jednom důkazu věděti. Pomluvíti lze snadno; nyní však čekáme realistický, opravdu věcný důkaz.

(3) **Jak se cení práva Čecha v Českém království.** Z Hradce a Rychnova četné společnosti měly v plánu vycházky do Orlických hor k shlédnutí romantických partií kolem břehu Orlice divoké. Leč proti českým „vetřelcům“ hned se zorganizoval odpor „mírumilovných“ německých nacionálů. Jeden z obránců „německé državy“ Landškrounský Waschitzek, jehož jméno nesvědčí právě o praneckém původu, vydal ve svém listě „Deutsche Grenzschutz“ úspěchitile provolání k hasičům, turnérům, rolníkům a učitelům, v němž je vyzývá, aby „přivítali vidlemi, obuškami, cepy a kosami na hranicích Jablonce pověstnou českou zlodějskou chásku, jež chce německý kraj ten znesvětit, a aby vetřelce poslali s krvavou hlavou zpět.“ — A tohle vyzvání, v němž se zrcadlí tak okatě zářná německá kultura, prošlo c. k. censurou. Kdyby takhle psal český list proti Němcům nebo židům, co by se mu stalo? Zkrátka dvojí loket. Takhle se snaží Němci usplňti smírnou akci s českým národem! Dle jejich názorů Čechovi nemá býti dovoleno svobodně cestovati ani ve vlastním království. Kdyby na Landškrounsko přišlo několik pruských pastorů, hned by se s nimi němečtí štváči objímali. — Vlídne propuštění výzvy tolik štváčské státní censurou mělo by se dostati na přetřes do parlamentu. Takový případ za interpellaci rozhodně stojí.

Politický přehled.

Od soboty mešká císař v království Českém u příležitosti císařských manévřů, které se právě odehrávají na Strakonicku v jižních Čechách. Po čas manévřů sídlí mocnáf na zámku knížete Windischgratz ve Štěkně, odkudž již také počil návštěvou svou město

Písek. Věude jest panovník co nejezdečtější vítán; v Čechách pobude až do příští soboty. — Parlamentární prázdniny pomalu chýlí se ke konci. Ministerský předseda bar. Gautsch připravuje se již k práci, začínaje právě po rady s předáky parlamentních stran, aby si zase zajistil půdu ku plodné práci parlamentní. Nejdříve začal poradu s dr. Pacákem tuše věru, že mu poslanci čeští v nastávajícím zasedání dají cititi mnohé trpké slovo pro jeho rozhodnutí stran čes. učitelského ústavu ve Slezsku. — Říšská rada sejde se asi ve dnech 23.—26. září ku krátkému zasedání, po němž má následovati asi šnedělní zasedání zemských sněmů, načež zase sejde se říšská rada. — V Praze bude prý určité zřízena česká vysoká škola zemědělská, ovšem dopustí-li zase Němci. — V stálém živnostenském výboru poslanecké sněmovny přijat návrh, aby i pro hostinativ zaveden byl průkaz způsobilosti. — Po vzájemné dohodě vypovězena zatím šestiměsíční obchodní smlouva Rakousko-Uherska s Itálií. Očekává se, že do 1. srpna 1906 bude jak obchodní smlouva s Itálií, tak i s Německem parlamentně projednána; a nestane-li se tak pro krizi uherskou, tu bylo v Išu při korunni radě učiněno zvláštní usnesení. Ve Vídni započala také právě společná celní a obchodní konference.

V Uhrách se poměry nevyjasňují. Před světem ani vláda, ani oposice v ničem nepovoluje, v zákulisí však stále se umlouvá smír vlády s většinou opoziční.

Švédský král Oskar rozhodl se z obavy, aby se Norsko neprohlásilo republikou, že princ Karlu Bernadottovi dá svolení, aby přijal norskou královskou korunu.

Perský šach byl právě hostem cara v Petrohradě. — Sotva Rusku mír zajištěn, počíná si vláda ruská zase vyzývavěji. Zřízením říšské dumy se jaksi myslí mnohých v Rusku uklidnilo, ale carským úkazem odročují se právě volby do říšské dumy na — rok, čímž ovšem mnoho se nepřispěje ku klidu. O reformách se stále ve vládních kruzích mluví, ale k činům nedochází. — Smlouva o míru mezi Ruskem a Japonskem jest již podepsána a obsahuje 16 již známých článků. V Japonsku vzrůstá se mezi lidem velká nespokojenost s ujednáními podmínkami míru; volá se po pokračování ve válce. Z nespokojenosti této může prý vzniknouti revoluce. — S uzavřením míru vzhází prý výhodná obchodní smlouva rusko-japonská. — Než na druhé straně uzavřena také smlouva anglo-japonská ku vzájemné obraně, namířena hlavně proti Rusku.

Afričtí domorodci víc a více se bouří proti Němcům. Právě přepadli několik osad.

Zprávy místní a z kraje.

Divadlo sdružených měst východočeských zahájí sezonu v Hradci Králové dne 1. října a sice Smetanovou operou „Libuše“. Společnost, kterou p. ředitel Lacina sestavil, vyhoví všemu uměleckému poslání, neb se podařilo získati některé přední síly od Nár. divadla brněnského jakož i od měst. divadla v Plzni a proto jest nyní řada na obecenstvu, by věnovalo tomuto maohoslibnému podniku svou přízeň a hojným předplatným hmotný zdar saisony zajistilo. Podrobný seznam účinkujících umělců jako i repertoire přineseme příště.

Osobní. Pan J. Urban, ředitel firmy Bromovský, Schütz a Sohr v Hradci Králové, jmenován odborným soudcem pro zdejší krajský soud.

V zájmu veřejné mravopěstnosti a dobré pověsti Hradce Králové ozývají se stále četnější hlasy samých Hradečanů proti křiklavým nepřístojnostem, ale dosud akoro marně. Na žádost většiny počtu Hradeckých občanů poukázala Obnova již dávno na nevěstinec nacházející se vedle Klicperova divadla. Nyní poukazuje „Ratibor“ formou ještě ostřejší, jak neblaze působí tato hospoda zvláště na kolemjdoucí mládež. K tomu připojuje trpké poznámky: „Pomalu se budou slušní lidé styděti do divadla choditi, bude-li jim stále kráčet kolem pafeništ mravní otravy. Rozhořčení mezi návštěvníky divadla i obyvatelstvem jest již příliš veliké, že snad přece městská rada si ho konečně povšimnouti musí.“ — K tomu dodáváme, že roztrpčení slušných rodin, které v sousedství oně hospody bydlí, jest stále větší a že trpělivé čekání na nápravu jest již vyčerpáno. Sdělil nám jeden pán, že nebude-li náprava zjednána co nejdříve, přibije ten zlořád na praxi v českých dennících. Bude si městská rada čekat na takové krajní vystoupení? Zvelebi takový pranýř čest našeho města? — Leč pohoršení slušného obcenstva Hradeckého vzrůstá se i na jiném místě. Není to od radnice daleko. Až přijdou členové městské rady ze zasedání, mohou se tak trochu vyptati nejbližšího sousedstva a zaslouchnou stesků dost. Již více občanů z Malého náměstí nás žádalo, abychom poukázali na neplechu, která se v tak oživené části města trpěti nemá! V nejbližším sousedství pověstné hospody sídlí více distingovaných rodin, jimž je při pohledu na pohoršení úsko. Divným sousedstvím jest obtěžován Sokol, internát, továrna p. Červeného, atd. Dítěm chudicím kolem do školy neslouží takové sousedství k velikému umravnění. Taková „živnost“ při Malém Náměstí jednoduše by se měla zakázati. Neradno dlouho trpělivost sousedních občanů přepínati. Bude-li přinucen sámotný majitel domu, aby nekalé ženštiny z domu

vyhostil, nebude nijak „finančně zdrčen.“ Opakujeme, že zde tlumočíme pouze stesk a přání sousedních slušných rodin. Doufáme, že bude konečně v zájmu veřejné mravopřestupnosti zjednána náprava radikální. Nechtějí slavná městská rada nepřehlédne důrazné volání spolunobčanů, jejich slušným požadavkům má vždycky ochotně vycházeti vstříc.

Na e. k. vyšší realce v Hradci Kr. bude zápis do I. třídy dne 16. a 17. září od 8.—9. hod. ráno. Žáci z jiných škol středních, hlásící se do II.—VII., zapisování budou dne 17. září od 9.—12. hod., žáci dřívejší ústavu zdejšího dne 16. září o 2. hod. odpol. Přihlášky žáků ze škol měšťanských budou přijímány dne 14. a 15. t. m. od 8.—9. hod. ráno; hned po přihlášce budou konání přijímací zkoušky.

Zápis žáků do škol v Hradci Král. Do obecné dívčí školy koná se zápis v budově školní dne 14., 15. a 16. září t. r. dopol. od 9.—12. odpol. od 2.—4. hodin. — Žákyně do 1. třídy vstupující nechtějí dostaví se s rodiči neb jich zástupci s přinesou s sebou vysvědčení očkovačů. Žákyně, které úplného šestého roku ještě nedosáhly, mohou jen s přivolením zdejší místní školní rady přijaty býti. — Zápis dítek od 3—6 let do mateřské školy konati se bude v týž den a vysvědčení očkovačů těchto dítek se rovněž vyžaduje. — Do pokračovačů a hudební školy v pensí-onátě cis. Frant. Jos. I. zapisují se žákyně ve dnech 14., 15. a 16. září t. r. dopol. od 9.—12. odpol. od 2.—4. hodin.

Jednota českých střelců v Hradci Králové pořádá v úterý dne 12. září ve zvlášť upravených místnostech na „Střelnici“ na místě dřívější královské střelby salonní střelbu v přebornictví jednoty, k níž určeny 3 ceny: I. cena na hlubokou ránu, nádherný odznak granátový s titulem přeborníka, II. a III. na největší počet kruhů po čestném odznaku. Zároveň usneseno pořádati v sobotu dne 16. září na počest vítězů a spolu ukončení střelby letní v týchž místnostech zábavný programový večírek spojený s rozdělením cen vítězům, k čemuž zvolen zvláštní zábavní odbor, jenž svěřeno sestavení pěkného programu. Hosté pp. členů vítání. Dlužno podotknouti, že místnosti p. hostinským Košťálem propůjčované (začež mu vřelé díky) po celou sezonu letní velice se zamlouvaly, jelikož účelu svému v každém ohledu vyhovovaly a bylo by záhodno, aby se v příštím roce opět letní střelba tamtéž, avšak a větší účasti pp. členů pořádala.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci srpnu 1905 uloženo na vkladní knížky K 146.573.25, vybráno K 127.477.27, vklady koncem srpna 1905 K 11.662.331.18; na hypoteky půjčeno K 41.800.—, splaceno K 46.840.27, na hypotekách koncem srpna 1905 K 9.868.699.12; cených papírů v zásobě K 2.218.000.—.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc srpen 1905. Vloženo K 93.662.33, vybráno K 107.794.91, zůstatek K 1.432.040.63. Půjčeno K 91.871.38, splaceno K 72.183.36, zůstatek K 1.425.602.90. Počet účtů 2600, pokladní obrát K 714.108.57, záruční fondy K 124.597.33.

Záložní Úvěrní Ústav v Hradci Kr. Stav vkladů za měsíc srpen 1905. Stav poukázek pokladničních K 422.000.— knížek vkladních K 1.825.762.14, úhrnem K 2.247.762.14. Suma, do které lze vydati poukázky a knížky vkladní, stanovami neomezena. Na jistinu akciovou zapláceno K 2.000.000.—. Rezervní a pojistné fondy ca 500.000.— Úroky počítají se ode dne vložení do dne vybrání.

Koncert. Sbor kralohradeckých tamburašů „Orlice“ pořádá 28. září koncert v hotelu „Merkur“ v Hradci Králové.

C. a k. dvorní atelier J. F. Langhansa v Hradci Králové vystavuje ve všech svých výkladních skříních zcela nově kolekce portrétů místního p. t. obecněstva v čistě uměleckém provedení. Zvláště výloha na Velkém náměstí na domě p. Dixe, sestavená ze samých dětí, dětských skupin a pod., vyniká přijmutími, které v moderních požadavcích dětských snímků nejlépe lze provést. Ve výloze portrétů vlastního závodu vzat zřetel hlavně k vystavení velkých skupin v rozličných velikostech. Výlohy tyto svědčí o stálém pokroku, v kterém světová firma p. Langhansa od svých začátků neunavne v oboru svém pracuje.

Národní kolek. Pan Lad. Blažka, inspektor banky „Slavie“ v Hradci Králové, zavedl na pojistkách, získaných pro banku „Slavii“, národní kolek.

Zpráva časopisecká. V Hradci Králové počne dne 15. září t. r. vycházeti měsíčník, časopis věnovaný otázkám národohospodářským, finančním a pojistkovacím pod názvem: „Národní hospodář“.

Pěvecko-hudební a deklamatorní večírek v Malšovicích. Čtenářsko-ochotnická jednota „Havlíček“ v Malšovicích pořádá v neděli dne 10. září 1905 v restauraci p. J. Matějky „u Mlýna“ na oslavu otevření nové školní budovy pěvecko-hudební a deklamatorní večírek. Začátek přeseň v 7 hod. Vstupné osoba 30 h, rodina 50 h. Po vyčerpání programu taneční vínek za účinkování chvalné známé kapely pana Jirouta. Taneční odznak pro pána 40 h.

Zvláštní novorozenec. Minulou sobotu narodilo se na Slezském Předmostí v osamělé stodole chudým manželům Al. a Karolíně Čermákovým z Borohrádku, vracejícím se z česání chmele, dítě, jež dle lékařského vysvědčení započalo bylo do matky jako — obojetník, ani chlapec, ani děvče. Pokřtěno však bylo na ženské jméno sv. Františky.

Pedivné přátelství. Pes s kočkou leckdy se spřátelí, buď se spolu odpočívají nebo jídají; dále takové přátelství jde málokdy. Než na Nov. Hradci Králové má hostinský pan Moudr kocoura, který náklonnost svou k černému psíku „cikánovi“ osvědčuje zvlášť něžně, třeba že „cikán“ mourovi jinak nic dobrého neudělá. Dostane-li se totiž „cikán“ do rvačky s nějakým protivníkem z rodu psího, tu milý macek,

je-li na blízku, přechoťně spěje „cikánovi“ na pomoc; vrhne se protivníkovi na záda a nemilosrdně ho prac-kami polehčí; takto „cikán“ zvířetí vždycky. „Cikán“ jest také velikým příznivcem hudby. Kdykoliv u pana Moudra jest skouška hudební, tu černoušek ihned vrasí do síně, tiše poslouchá nebo mezi hudebníky se prochází a lehce si třeba u samého dunícího bubnu.

Hrabecí Anenské slavnostní lázně v Bělehradě dnem 30. srpna 1905 čítali hostů 1321 (bez hostů na letním pobytu a passantů).

Na vyšší realce v Kosteletě n. Orli, která 1. ledna 1906 bude sestátněna, konati se bude zápis žáků do I. třídy dne 16. září od 8.—10. hod. v řídícího ústavu. Zápis žáků přicházejících ze škol měšťanských a z jiných škol středních konati se bude dne 14. září od 8.—10. hod. Blížší zprávy lze si vyžádati u řídícího ústavu.

Úmrtí. Dne 5. září zemřel v Hněvčevsi tamní farář vldp. Václav Kaláš, bisk. vikář traktu Hotického, bisk. notář, osob. děkan, čestný občan obce Hněvčevské. Narodil se dne 8. dubna 1843, na kněze posvěcen 25. července 1868. Pohřeb zaslužilého tohoto kněze bude v sobotu dne 9. září t. r. o 10. hod. dopol. po zádušních službách Božích na sv. poli v Hněvčevsi. — V Kladrubech zemřel tamní vldp. farář F. Klopal, os. děkan, bisk. notář, majitel záslužného kříže s korunou, stříbrné jubilejní medaile, čestný občan Seminský atd. Narodil se v Lokotech r. 1837, na kněze vysvěcen 25. července 1861. R. i. p.

Poděkování. Skupina Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva v Kosteletě n. O. cestou touto vzdává aktivní dík a Zaplatí Pán Bůh dp. Jos. Konárovačkmu, kaplanu ve Vys. Mýtě, za cenný dar, skvostně vázané knihy. Ač tomu je už dosti dávno, co Kostelec n. O. opustil, přece na naše chudícké sdružení nezapomněl, a prokazuje mu takto svou lásku. Za skupinu A. V. Zlesák.

Z hospodářské školy zimní v Nev. Bydžově. Zápis do hospodářské školy zimní v Novém Bydžově. Žádný stav společnosti lidské nepotřebuje tak mnoho vzdělání jako stav rolnický. To se všeobecně uznává. Takového času přiměřeného a modernímu rolníku potřebného vzdělání odborného — stane se mládeži rolnické na zimní hospodářské škole v Novém Bydžově. Pečlivý otec dá tudíž syna svého, jehož ustanovil za dědice otcového statku, zaplati nyní do školy hospodářské. Zápis jest nyní otevřen a trvá až do 1. listopadu 1905. Školní vyučování počíná 1. listopadu a končí dnem 31. března roku příštího. Vyučování jest zcela bezplatné. Zápisné se také neplatí. Žákům, pokud zásoba stačí, zapůjčují se školní knihy z bohaté knihovny. Hospodářská škola má velikou hojnost učebních pomůcek a vyučování dle se názorně s demonstracemi. Ředitel doporučuje žákům v městě byty hledajícím tyto ve spořádání rodinách a přiměřených cen. Do školy mohou přijati býti mladíci nejméně 14 roků staří, jestli prokáží vysvědčením na odchodnou, že odbyli aspoň obecnou školu.

Sjezd Zemského ovocnického spolku, spojený s výstavou ovoce, koná se v neděli dne 1. října 1905 o 10. hod. dopoledne v sále Kodymova Národního domu v Opočně. Při sjezdu promluví člen zemského spolku p. František Freindl: „O důležitosti ovocnictví a sortimentu ovocném pro krajinu Opočenskou.“

Výstava ovoce v Opočně. Hospodářský spolek okr. Opočenského pořádá ve dnech 28., 29., 30. září a 1. října 1905 v místnostech hospodářské školy v Opočně výstavu ovoce vypěstovaného v okrese Opočenském. Přihlášky k výstavě budtež nejdéle včetně do 18. září t. r. učiněny u hospodářského spolku v Opočně, kdežto výstavní předměty odevzdají se den před výstavou t. j. včetně do 27. září t. r. v poledne v místnostech výstavních. Zahájení výstavy koná se 28. září 1905 o 9. hod. dopolední. Prohlášení výstavních cen stane se týž den o 4. hod. dopoledne.

Hospodářská schůze v Opočně. Kurátor, řídící školu a spolek absolventů zimní hospodářské školy v Opočně pro absolventy a chovance téže školy svolává na čtvrtek dne 28. září t. r. o půl 2. hod. odpol. hospodářskou schůzi do zasedací síně okresního zastupitelstva v Opočně. Na programu nalézá se: 1. Přivítání účastníků, zahájení schůze předsedou kuratoria školy. 2. „O některých příčinách častých ztrát skota“ promluví Em. Hofmanal, okresní zvěrolékař v Opočně. 3. „O nynějším stanovisku v příčině sestavování krmených dávek pro zvířectvo hospodářské“ vyloží Jan Heinz, řídící hospodářské školy v Opočně. Po každé přednášce koná se debata.

Královna Württemberská Charlotta přijela včera odpoledne k 14dennímu pobytu k svému otci princovi ze Schaumburg-Lippe do Náchoda.

„Strašidlo“ při požáru. Dne 4. t. m. v noci, před 11. hod., kdy byla právě v Ranné posvícenské taneční zábava, založen byl zločincem nějakým oheň ve stodole majitele hostince p. Bureše. Vroch stavení p. Bureše a Beneše se vši úrodou, jakož i stodoly jejich padly požáru za obět. Též nájemce p. Smrčka má velikou škodu. — U Benešů byla doma stará přibuzná a služka. Krátce před vypuknutím ohně přišla do stavení osoba bíle zahalená, otevřela a zavřela třikrát dveře do světnice a odešla. Na schodech byl pe- lesen veliký špalek, pro který se mohlo ve zmatku státi velice nešťastí. Tím snad asi chtěla osoba ona — nejspíše palíč — zamešiti, by ve zločinném díle svém nebyl přistižen. Manželka truhlářského mistra následkem toho leknutím těžce onemocněla.

Z Labské Týnec. (Slavnost sv. církve školní budovy). Dne 3. září t. r. konala se v Labské Týnici krásná a významná slavnost; byla totiž nová budova měšťanské chlapčeské školy vysvěcena a účelu svému odevzdána. Po slavných službách Božích krácelo velebné duchovenstvo místní i okolní s vldp. Frant. Hajzlerem, bisk. sekretářem a děkanem přeloučským v čele, prováděno jsouc vzácnými hosty panem c. k. místodržitelským radou Vojtěchem Kostkou, ředitelem měšť. školy v Kolíně p. Gustavem Svobodou, jako zástupcem c. k. okres. školního inspektora, p. stavi-

telem J. Šklenářem a p. t. zastupitelstvem města, se všemi spolky ke školní budově vtěsně okrášlené. Tam uvítal vzácné hosty i čestné shromážděné občanstvo starosta města pan Ferdinand Tomášek a pořádal, aby akt svěcení byl vykonán. Po této zádoti uvítala hosty žákyně IV. třídy a učitelstvo místní i z okolních obcí zapělo sdatile sbor: „Tebe v jistých hodinách“, načež promluvil ještě místní duchovní správce vldp. Václav Zörnig o tom, jak důležitá jest v obci škola a jak si jí vážíti mají nejen děti, ale i rodiče jejich. Slova jeho, plná pravdy, sještě neminula se cile. Po vykonaném posvěcení sešli se hosté i čestné občanstvo v krejčířn, kdež pan starosta města poděkoval všem ct. hostům a příznivcům školy. Na to odevzdána v řízení p. ředitele Ladislavu Menclovi, který slibiv, že se bude starati se sborem učitelským, aby mládež vychována byla ke cti a užítku města a vlasti, provolal císaři pánu slávu, načež všecko shromáždění zapělo císařskou hymnu. Vldp. bisk. sekretář skončil výborným doslovem krásnou slavností. Žák měšťanské školy poděkoval všem za školní mládež a učitelstvo zapělo sbor: „Mateřská řeč“ od K. Pospíšila. Mezi tím zapíjeli ctní avá jména do pamětní knihy. Blahopřejné listy poslali vldp. kanovník Marek z Prahy, p. Jos. Libický, c. k. okresní inspektor na Král. Vinohradech, p. Ot. Kremla, c. k. okresní inspektor v Kolíně a jiní.

Sjezd na paměť 25letého trvání gymnasia v Čáslavi. Na popud dp. P. Josefa Rouslera, kaplana ve Velké Outimi, který meškál návštěvou u své matky v Čáslavi, sešlo se několik starších býv. studentů gymnasia čáslavského za účastenství 2 členů sboru professorského, aby se uradili, jak by se oslavila 25. ročníce trvání ústavu, který pro Čáslav jest velikým dobrodíním. Ač pronášeny byly skeptické poznámky, že se asi sjezd pro pokročilou dobu nezdaří, tož přece po vyřízení náhledů ustavilo se místní komitě, které by vše potřebné za řídilo. Sjezd, který koná se ve dnech 9., 10. a 11. září, na základě již došlých přihlášek, bude sještě korunován atkvělým výsledkem. Pořad sjezdu: V sobotu, dne 9. září o půl 8. hodině večer ve dvoraně u „Královce“ přátelský večer. V neděli dne 10. září o 10. hod. dopol. slavnostní shromáždění v budově c. k. vyššího gymnasia. Po tom prohlídka města. O 1. odpolední společný oběd v hotelu u „Královce.“ O 8. hodině slavnostní večer za laskavého spoluúčinkování Jednoty divadelních ochotníků v Čáslavi. Druhá divadlo. Ceny míst divadelní. Po vyčerpání programu koncert v místnostech Čten. Besedy. Při obou večerech účinkuje hudba Ullmannova. Předprodej lístků do slavnostní akademie u pana J. Procházky, fotografa v Čáslavi. P. t. pánům předplatitelům rezervována místa do čtvrtka 7. t. m. V pondělí dne 11. září o 10. hod. dopol. zpívané requiem za zemřelé professo-ry a kollegy bude celebrovati za čestné asistence jeden z nejstarších žáků gymnasia dp. P. Jan Kostkan, farář v Puště Kamenici. Jest naděje, že všichni kollegové se sejdou, aby v přátelském kroužku oživilí upomínky na doby zlatého mládí.

Tábor lidu v Semilech. Sociální demokraté pořádali v neděli dne 27. srpna velký tábor lidu v městské zahradě za přičinou volebního práva. Řečníkem byl jakýsi Houzer z Prahy; proletářem asi nebyl, neb byl notně vypasený. Horlivou agitací sehnali asi okolo 3000 lidí; šen bylo málo, jen asi 20. Nejprve pojednal řečník, jaký užitek plyne z volebního práva a proč se soc. demokraté domáhají přímého, všeobecného, rovného, tajného vol. práva. Mladíčeši stavějí se proti; jsou to sami advokáti a doktoři a ti že by se měli dělit a prostým dělníkům o právo? Agrárníci rovněž, poněvadž zastupují akoro všechny velkostatkáře atd. Vykládal program národní: oni jsou mezinárodní a to ještě neznámé, že jsou beznárodní; kdo to o nich mluví, je lhář. Když by se soc. dem. dostali k veslu, pak ovšem ještě by hned ráj na zemi nebyl, ale pracovali by o to, aby vypadalo lépe to dnešní chudinství, zaopatřování v práci. Minerální vody prodávají se dnes jen za drabý peníz bohatým a přec příroda poskytuje je zdarma, měly by tedy i chudáši smoužíti, oni toho více potřebují. Školství dnes též špatně vypadá, ale nedivme se, když v nejvyšším místě rozhoduje takový monsignor Burian (smích, „hanba“ klerikálům voláno) atd. Takovým asi tónem nesla se jeho řeč, až konečně přišel k tomu nejlepšimu vysvětluje, co znamená tento tábor. To je mobilisace; až uhoříme na buben, budte na ulici. Ven musíme, probouzeti všechny ospalé, do každé zastržené chaty, do každé továrny, do obcí, měst, spolků, korporací, udeříme na poslance a každý necht odpoví otázku: jsi také pro rovné, všeobecné, tajné přímé hlasovací právo? Tedy pořádati velké schůze, tábory a lid politicky uvědomovati. Při druhém bodu pojednáno o vybraní na možný fond . . . Vyčítají nám šidly bohaté, to je lež; my potřebné peníze musíme sebrat jenom sami mezi sebou. My jsme mírumilovní; všechny časopisy válku Ruska schvalují, jen my jsme proti válce. Mluvil o revoluci francouzské, o hesle: rovnost, volnost a bratrství atd. Soc. demokraté ukázali, že dovedou nejen vyhrožovat, ale také i splnit! Druhým řečníkem byl poslanec Černý; ten, byv vyzván, jaké stanovisko zaujímá vůči volebnímu právu, prohlásuje, že je bojovníkem za všeobecné, rovné, přímé tajné hlasovací právo ovšem ve smyslu národní, neb doufá, že jeho zavedením budou národní spory urovnány, neb Čech svým počtem nad Němce zvíťší. Třetím řečníkem byl p. Falcman ze Semil. Chválil soc. demokraty, kteří jediná rázně a prakticky hájí zájmy dělnictva; jiné strany sice také mají v programu všeobecné, rovné, hlasovací právo, však nic pro ně nečiní. (Aby výška tato nebyla oprávněna, je žádoucné, aby politické kluby křesť. soc. konaly svou povinnost! Doufám, že i na valné hromadě diecéšního sdružení bude vzpomenu tohoto politického momentu. Pozn. pie.) Ukazuje, kdo dnes rozhoduje na sněmu a sice: osoby vládní, feudální, velkostatkářské, advokáti, doktoři a podle toho také ty zákony vypadají; však zavedením rovného, všeobecného, práva volebního byly by tyto osobnosti jako hmyz zacherlinem vypuzeny a na místo nich nastoupila by vláda lidu. Virilistě ani nejsou volni a mají hlas jako 72 tisíc voličů. Je to sprave-

dlivě? Vláda má již i pro dělnictvo tovární osnovu starobního pojištění vypracovanou, ale pro živnostenské dělnictvo nemá nic, to odkazuje na fond Františka Josefa. Řemeslník odkázán jest jen na své ruce, nic si nemůže zahospodářit, daně platit musí, když nemá, tak mu zabaví věc movitou. Má se ještě hůř než dělník v továrně! (Pana Falcman, každý cítí bolest své lépe nežli jiného. Myslím, kdyby dělník byl dobře placen, více by kupoval, dluhy by nedělal u živnostníků a tak následkem toho i oni by se měli lépe. Řemeslník, opustil-li pro dluhy své řemeslo, má ještě dvě cesty: do továrny a na šebrotu; šebroti se stydí a tak jde raději do továrny, kde mu je zakoupení útrků a posměchu. Nezář tedy ten život tovární tak blažený, jak se Vám zdá a jestli se Vám zamlouvá, proč jste již dávno nepověsili řemeslo na hřebíček?) Když to šlo v semích jiných, proč to nejde také u nás? Německo jde příkladem napřed. Že to bylo záluskoh katolického centra, to nevíte?) Přeje rovněž akvélého vítězství soc. demokracii. Předseda p. Kulíčka ještě jednou shrnuje slova o účelu dnešního tábora: Ať ukáží, soc. demokraté že něco zможou; dnes k mobilizaci a zítra na ulici! Pozvaný poslanec dr. Kramář jim v dopise radil, aby nechal bezúčelné agitace pro všeobecné, rovné, hlasovací právo, neboť i kdyby ho dosáhli, otěže vlády jim ještě nepřinesou. Za to jej odsuzovali. Na to se shromáždění klidně rozešli. — Večer konala katol. jednota ve Slavii členkou schůzi, na které pojednáno o svrchu uvedeném táboru, i bylo usnešeno, domáhati se rovněž všeobecného, rovného, přímého, tajného hlasovacího práva, ovšem způsobem katol. spolku důstojným. Zdař Bůh!

Z Trhové Kamenice. (K úmrtí vdp. faráře Josefa Plocka.) Ve středu dne 30. srpna o třetí hodině odpolední smutně rozezněl se veliký zvon na věži chrámu našeho a za nedlouho přidružily se k němu i zvony na zvoničkách přifašených obcí, oznamující osadníkům truchlivou zvěst, že dokonat pozemský život svůj jich dobrý, zasloužilý, všeobecně vážený otec duchovní, vdp. farář Josef Plock. Nikdo nechtěl věřit zprávě, která jako blek z čista jasna překvapila každého. Vždyť po 20 let na osadě působil, pln síly a zdraví, nikdy nestonal, a chorobu, která v poslední době na něm se jevila, nikdo nepovažoval za tak těžkou, jakou se ukázala náhlým přerážením jeho života. Bylo jen užšímu kruhu jeho přátel známo, že v poslední době trpěl značným rozrušením nervů, z něhož se vyvinula erodční vada, takže na radu lékařů musel se odebrati na léčení do Mariánských Lázní. Váš pobyt tam nejen nepřinesl žádoucího zlepšení, naopak porucha nervů spíše se stupňovala a zvětšoval v předtuše brzkého skonu vřichled ztrácel zájem o vše, co ho posud těšilo, počal pořádati své záležitosti časné a zabýval se přípravou na smrt, spřáteluje se s myšlenkami na odchod na onen svět. V poznámkách, jež si po čas pobytu v lázních do direktáče činil, stále se lončí, stále si přeje zemřít tam, daleko od domova, aby nepořít svým drahým útrap a starostí o pohřeb. Také častým přijetím sv. svátostí posilňoval se na cestu do věčnosti. Než vůle Boží stanovila, aby zemřel a pohřben byl v osadě své uprostřed těch, jež k odpočinku na hřbitově ukládal. Navrátil se z lázní, složen na těle, v duchu stále smrti se obíraje. V každém hovoru dával znáti, že cítí smrt naň takřka již sáhnouti ledovou rukou. Stále přecházel, ještě v pondělí dne 28. srpna navštívil pole své a obhlédl hospodářství své, kteréž chystal se úplně vzdát — v úterý náhle srdce počalo vypovídati službu, nastávala skleslost sil životních, blížil se konec — S velikou zbožností přijal svátosti umírajících z rukou svého upřímného přítele a souseda dp. Václava Marka, faráře z Hlinaka, načež odevzdán do vůle Boží v kruhu svých milých odevzdal šlechtnou duši svou nebeskému soudeci. Pohřeb zesnulého konal se v sobotu dne 2. září o 10. hod. dopolední. Ač nepřiznivě, téměř mrazivě bylo počasí, sešlo se velké množství účastníků z blízké i z dál svědků, jak veliké láca a účtě těžil se svěcený ve všech vrstvách obyvatelstva. Došli se zástupci knížecího patronátu a knížecí lesnictvo, zástupci okresního, městského i obecního zastupitelstva ze všech obcí, učitelstva, různých korporací, spolků atd. v hojném počtu. Zvláště četné dostavilo se duchovenstvo. Průvod a obřady pohřební konal a zádušní mši svatou sloužil vldp. Jan Kobr, vikář z Chrásti, za asistence vldpp. biskupských vikářů Antonína Schreibra ze Žlebu, Josefa Kaplana z Cuslavi, Vincence Jízla z Libice, vikar. sekretářů Aloise Konvalinky z Hrochova Týnce, Josefa Kašpara z Rosic a Štěpána Dvořáka, děkana ze Skučce, faráři: V. Šinkory z Bojanova, J. Kučery ze Sete, A. Holuba ze Včelákova, A. Mrkvický ze Slatinan, E. Stocks z Nasevřk, K. Neuháza z Kostelce, V. Marka z Hlinaka, J. Holejšovského ze Slavětína z Modletína, A. Bohlíka z Krucemburku, St. Schönberga ze Studenoe, J. Portmana ze Chlen, J. Bezdička ze Sopotnice, J. Trnky, vice-rektora bisk. semináře z Hradce Králové, spirituálů J. Sobotky z Chrádimě a A. Štěpíny ze Slatinan, kaplanů K. Mikuleckého z Chrádimě, J. Zitko z Potěb, J. Holzmann z Vejvanovic, Fr. Machače ze Žlebu, A. Vobejdy z Hlinaka, E. Matouše ze Včelákova a bohoslovce L. Sokola z Hlinaka. V nesení rakve střídal se duchovenstvo, místní městská rada a členové jednoty hasičské, kteří tvořili kolem rakve pohyblivý špalír. Ve chrámu Páně velmi dojemnou, mistrou ředí promluvil o životě a působení zvčenného dp. Václav Marek, farář z Hlinaka, při níž mnohé slzy eměbely líce pohnutých posluchačů. Zesnulý byl boдрým synem českého národa; vroucí láskou lhal k té hroudé otcovské i k lidu svému. Byl svěcenému stádoi pastýřem dobrým, neunavným; neomezoval svou činnost na chrám Páně, ale i v záležitostech hmotných hleděl povznést blahobyť chudého horského lidu. Jeho vzorně vedené hospodářství bylo školou pro celé okolí. Radil, ukazoval, pomáhal povznést rolnictví na výši doby, založil Raiffeisenku, zřídil váhu na dobytek, trieur a mnohé jiné hospodářské potřeby lidu opatřil. I o povzneseení průmyslu v obci staral se způsobem nezištným, vždy jen blaho a povzneseení obce na steteli meje. A při tom všem byl vždy vládným v obcování, úsměv stále byl na jeho tváři. Svým kaplanům byl dobrým otcem a když přicházeli unaveni prací a sklíčení domů, nacházeli vždy v jeho vzorné a útulné domácnosti ký-

ženého obětavosti a milé útěchy a ještě po čase i ze vzdálených pšobíšť rádi pospíchali navštívit svého otcovského přítele. — Měl častěji příležitost nalézt i jiné pohodlnější a výnosnější působíšť než v těch dravých horách, ale on arostl s tím horským lidem, věnoval mu srdce své a vytrval u něho až do konce. — Tam na hřbitově kamenickém, poblíž kříže vedle předchůdců svých odpočívá v chladném lášku to srdce šlechtné, ta hlava starostlivá. Tělo stuhlé uloženo v chladný hrob, ale šlechtná duše jeho s výšin nadhvězdých žehná milovanému stádoi svému, v jehož srdci památka dobrého otce potrvá. R. i. p. — Vedle věnovaných věnců darovali ku počtu zvčenného: Velebášený pan František Charvát, ředitel cukrovary v Hrochově Týnci, 60 K pro chudé školní dívky trhovakamenické, místní záložní a spořitelní spolek 10 K na školní potřeby, místní školní rada 10 K polévkovému fondu, sbor učitelský učinil sbírku ve prospěch sirotčince učitelského.

Různé zprávy.

Vzkříšení v ruských věznicích. V čisté ruských guberniích dostávají vězňové na velikonoční Boží hod požehnané pokrmy. Každý vězeň dostane kousek bílého chleba, dvě vejce a dvoji porci masa. Ihned po službách Božích, které se konají velmi časné, přichází do žaláře státní návladní, soudní úředníci a kněží, aby vězňům přáli šťastného vzkříšení. I k nebezpečným a spoutaným zločincům přichází státní návladní a také se jich, zda dostali velikonoční jídlo. Ve velké cele jest upraven oltář, kde zatím koná kněz pobožnost. Na velikonoční neděli je v ruských žalářích velmi živo. Přicházejí četní návštěvníci, přibuzní a známí vězňů. Všem hostům jest dovoleno prohlédnouti si všechny cely. Vedle těchto návštěvníků přicházejí také paní z předních kruhů, aby přály vězňům šťastné svátky a dle zvyků je třikrát políbí. To jest dovoleno pouze na velikonoční pondělí.

Rusko otvírá se podnikavým lidem. Ukončením války rozproudí se v Rusku evropském i asijském čilý život, který posilován náběhem k zřízení ústavnímu, nabude větší sebedůvěry v různém podnikání. Tato příležitost přivábí na Rus z celé ostatní Evropy různé podnikavé pracovníky, aby tu pro své zájmy i zájmy svých vlastí hojně kořistili. Proč by se takového snažení měli vzdalovati naši čeští lidé? Čech přece sympatičtějš Rusu než jiný cizinec. V Rusku jeví se nedostatky prostředků sil technických, není tu domácích mistrů a prvňích dělníků v mnohých oborech. A ti docházejí proto z ciziny, obyčejně z Pruska, Francie. Takoví cizinci nesplynou s domácím živlem, čimže celé to průmyslové vyrábění až příliš neociclním, v jiném ohledu zase šíí socialismus. Střední technické síly zvláště jsou důležitý v průmyslu a ty se často vyšinují též k velikému vlivu a majetku. U nás jich nemáme sice nazbyt, ale pohyblivější mohli by si i takto hledati lepší cesty jinde; jsou u nás podniky pro vyniknutí jistě těžší. A v našich lidech dostane se Rusku bližšího a věrnějšího živlu. Třeba ještě podotknouti, že podnikavost musí býti spojena s důkladnou znalostí oboru svého. Lidem prostředním, málo vyškoleným nevzejde tam valná budoucnost. Podnikavost, výskolenost v oboru svém, povaha řádná, ucelená, toť mocný základ k šťastnější budoucnosti.

Mateřský jazyk ruských židů. Dle úředních údajů bydlí v území ruském (mimo království Polské), v němž se židům dovoleno bydliti, 4,809.600 židů. Z počtu toho 98%, považují za svůj mateřský jazyk žargon (židovsko-německé nářečí); ostatní, tedy jen 2%, přiznávají se k jazyku buď ruskému, polskému nebo tatarskému. Také 5370 židů přijavších křesťanství uznává žargon za svůj mateřský jazyk. Dle toho vidět, že židé nepřilnou nikdy k národům, mezi nimiž obývají; nadarmo tedy horlí mnozí našiinci o splynutí židů českých s národem českým.

Alkoholismus a francouzská správa vojenská. Ve Francii jest přísně zakázáno prodávati vojákům v ležení a při manévrech líhoviny. Aby zákon tento měl co možná pronikavý výsledek, a aby neměl za následek pouze obmezené požívání líhovin ve službě, které by si pak snad jinde vojíci za to důkladněji vynahrážovali, vydal ministr vojenství zvláštní výnos, dle něhož mají důstojníci a lékaři při svých výkladech zdravotnických poučovati také vojáky přiměřeným způsobem o nebezpečných účincích požívání líhovin. Podobné neškodilo by i u nás.

Deba dospělosti u člověka jest v rozličných pásmech různá. V Evropě dospěje muž v 18—20 letech, děvče o 1—2 léta dříve. V teplejších krajinách provdávají se děvčata v 12.—14. roce. Ve Smyrně bývají již ženy v 12—14 letech matkami. Chardin vypravuje, že v Persii dospívají děvčata již v 9. neb 10. roce. Ovšem, kdo brzo dospěje, brzo také sestarne; v teplejších pásmech lze nalézt stařeny, čítající teprve 20—30 let, jejichž obličej je plný vrásek.

Hmyz rozšiřovatelem nemocí. Moucha domácí tím, že sedá na chrchle a výměty všeho druhu, a pak zase na člověka, potraviny atd., může se státi osudnou, neboť drobnohlavé zárodky nemocí utkví na osádce, nohách a křídlech. Též trusem může zárodky nemocí rozešvati. Zvláštní, že zárodky tyto, ač projdou jejími útrokami, pranic jí neškodí. Bylo zjištěno, že bacilly tuberkulózní, cholery i tyfu se v mouchě rozmnožily, aniž jí v nejmenším ublížily. — I átčnice přenáší zárodky nakažlivé. V roce 1892. shledal Dewevre ve stěvě atinek, ohycených v bytu souchoťnátě, živoucí bacilly tuberkulózní. — Na rozšíření moru přispívají zvláště blechy. Tak se r. 1897 podařilo Ogatovi blechami přenést mor z krysa morem šířených na myši zdravé. Bacilly utkví jim na krsadlech, nohách, ve výmětech. Proto pozor na domácí nasekávatele! — Podivno, že mezi všemi okřídlenými hmyzy jsou jen samičky krvelačné, kdežto samci jsou nevinými vegetariány (býložravci).

Žaloba. Dříve než podáme na někoho žalobu, třeba uvážovati, bude-li nám žaloba co platna. Jest

tudíž radno dříve, než žalobu podáme, vyčerpati všechny pokusy k smírnému dohodnutí. Po marných upomínkách možno využítkovati dobrodini, jež soudní nový řád v § 433. poskytuje a pokusiti se obejti žalobu předvoláním dlužníka před okresní soud pro podání žaloby příslušný, pakliže dlužník v obvodu onoho okres. soudu má svoje řádné bydliště, za účelem dořízení smíru. Svrž takto uzavřený má onu moc, jako smír docílený po žalobě, případně i rozsudek; tím ušetíme sobě i straně druhé útraty a nepřijemností. Pakliže žalovaný k smíru se nedostaví, pak nezbyvá než žalovati. — Kdo jest oprávněn k žalobě a napeání žaloby. Každý muž i žena, není-li v poručenství neb opatrovnictví, nejméně 24 roků starý, nebo kdo byl za zletilého prohlášen, může samostatně jmení své spravovati a v platné závazky vcházeji, jest oprávněn žalovati, žalobu si napeati, ji podati a o ní při stání jednati. Takový může si žalobu napeati sám, jedná-li se o pohledávky nepřesahující 1000 K a které přísluší před okres. soud. Totéž platí i o žalobách, při nichž jedná se o něco jiného než o peněžní pohledávky, při čemž si předmět sporu na nejvýše do 1000 K ceníme, což třeba v žalobě výslovně udati. Žaloby, kde se jedná o více než 1000 K a takové, které patří před aborový soud, oprávněn jest podávati advokát. Pokoutnímu písaři není vůbec dovoleno žaloby sepisovati. V každém takovém případě stihán jest nejen pokoutník, ale i kdo sepsání byl objednal. — Druhý žalob. Chci-li mti se žalovaným státi, aneb chci-li pouze, aby vydal soud žalovanému rozkaz na zaplacení, podávám v prvím případě žalobu a sice buď bagatelní neb řádnou, v případě druhém pak žalobu upomínací neb rozkazní. — Žaloba bagatelní platí pro pohledávky, které na kapitále nejsou větší než 100 K (úroky a útraty v to nepočítaje), aneb pro ony věci, za které jsem ochoten v žalobě přijmouti obnos do 100 K. Žaloba bagatelní patří před soud okresní, v jehož obvodu má žalovaný své řádné bydliště. V řízení bagatelním moha se dáti zastupovati i manželkou. Žalovaný nemůže spor úmyslně protahovati, poněvadž při stání jedná se ústně a soudce při námítce jedné strany také se ihned o výpověď strany druhé; námítky se ihned vyšetří a rozsudek vynáší se pravidelně hned při prvím stání. Lbůta k splnění soudního výroku jest 14 dnů. Žalobu bagatelní nelze podati na pohledávku 100 K z platných směnek. Rozsudek bagatelnímu odporovati lze pouze pro zmatečnost formálního druhu. Řízení bagatelní jest nejlacinější. (Z Weignerova kalendáře česk. řem. a živnostníků).

Ozdohon domů a zahrad bývá také různé úponkovitá čili pnoucí. Na pěstování růží vůbec nemělo by se nikde zapomínati. Kde si v zahrádkách hledí pěstování lepších druhů růží, v takových domácnostech jsou jistě také duše jemnější, ušlechtlejší. Dobře vedená zahrádka se stromky vzácnějších druhů růží navnadí i jiné, tak že v obci nastati může zavodění v okrašlování domácností, čímž věru na jemnosti přibude. Růže pnoucí hodí se zvláště na ozdobení celého domu; dá se velmi snadno rozvésti po stěnách domu, obtočí svou zelení besídky, rozpíná se i po plotech. A opravdu není nádhernější ozdoby našich příbytků, než když z ozeleněných stěn jejich prokmitávají nádherné květy růžové; krásu takovou obdivuje kde kdo. Několik málo růží pokryje ve 2—3 letech celou budovu; i na severní straně domu dají se rozváděti a kvetou. A při tom vyžadují péče malé; na zimu není je nutno ani přikrývati. Třeba jen, aby se jim při vsazení přimísilo trochu živné půdy a v čas sucha a parna aby se trochu postříkaly. Na zalévání hodí se časem voda mydlíková. Růže úponkovité seřezávají se hned po odkvětu poprvé a časné na jaře podruhé a kvetou od června do srpna. K růžím pnoucím patří překrásná čajovka a tmavočervenými přehojnými květy „Královna Maria Henrietta“, z níž se dá také sice vypěstovati růžový stromek, ale daleko účelněji hodí se na rozvádění po zdi, plotě, vyháňejíc četné dlouhé šlahouny, tak že se plocha brzy pokryje. Vyžaduje však výbornou půdu, hojnou močůvkou a výkaly, a hojně zalévání. Místo velkých popínavech rostlin poslouží nám mnohem více růže pnoucí.

Dívčí gymnasium. Představenstvo Školských sester řádu sv. Františka na Král. Vinohradech, Korunní tř. č. 4., upozorňuje pány rodiče, jejich dcery hodlají se věnovati studium gymnasiálnímu, že mohou v době, která ještě později bude přesně ohlášena, dcery své k zápisu přivést.

První chorvatsko-slavonská akciová společnost pro průmysl cukerní v Oseku. V slavonském Oseku, jehož okolí jak půdou tak i výhodným spojením s okolním světem hodí se pro zřízení cukrovary, utvořena akciová společnost, jejížž účelem má býti, zříditi cukrovar v Oseku spojený s rafinerií. Akciový kapitál činí 4,000 000 K, rozdělený na 8000 akcií po 500 K. Subskripce koná se od 4. do 16. září t. r. mimo jiné také u Záložního úvěr. ústavu v Hradci Králové.

Cholera počíná zase v Evropě strašiti. Ve východním Prusku onemocnělo choleroou přes 40 osob, z nichž mnohé zemřeli; také v Hamburku se objevil tento nešťastný host, ano i v Haliči.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 2. září 1906. 1 hl pšenice K 12.20—13.00, žito K 10.20—10.50, ječmene K 8.00—9.60, prosa K 11.00—12.00, vřhve K 10.00—00.00, hrachu K 14.00—20.00, oves K 5.70—6.00, čočky K 13.00—00.00, jable K 20.00—00.00, krup K 18.00—00.00, bramborů K 3.00—0.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, rážáků K 00.00—00.00, máku K 26.00—00.00, lněného semene K 14.00—15.00, 100 kg žitných otrub K 11.00—00.00, 100 kg pš. otrub K 10.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.80—0.00, 1 kg másla vepřového K 1.85—0.00, 1 kg tvarohu K 0.36—00.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa salát K 4.00—7.20, 1 kopa okurk K 0.80—1.40, 1 kopa kapusty K 2.00—5.00, 1 kopa salátu K 00.00—00.00, 1 hl cí-

bule K 4'40—5'00, 1 kopa drob. zeleniny K 1'00—8'00, 1 pytel mrkve K 1'60—2'40, 1 hl jablek K 8'00—12'00, 1 hl brusek 4'80—7'00, — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 2. září 1906 odbývané přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice bektol. 762, žito 438, ječmene 1102, oves 399½, prosa 28, vikve 5, hrachu 4, čočky 17½, jablek 5, krup 0, jetel. semínka 2, lněn. semene 9½, máku 41½. — 2) Zeleniny: zelí 264 kop, okurek 692 kop, kapusty 230 kop, cibule 217 hl, drobné zeleniny 574 kop, mrkve 92 pytlů, brambor 117 hl, cerele — kop. — 3) Ovoce: jablek 27 hl, brusek 42 hl, švestek 126 hl. — 4) Drobného dobytka: vepřů 6 kusů, podvinčat 462 kusů, kůzlat — kusů.

(Zasláno.)

Velectóná firma

Fr. Jelínek,

první východočeský odborný závod kávou
Slatiňany.

Buďte tak laskav a zašlete mi opět 5 kg perlovky pražené za 15 K. — Objednávka tato jest nejlepším důkazem, že jsem s dřívějšími zásilkami byl spokojen a tudíž neotálím Vaši ct. firmu všem, kteří sobě dobré a při tom laciné kávy přejí, doporučit.

Ve věř účtě oddaný

Fr. Klímek,
farář v Nové Vsi u Albrechtic,
v Rak. Slezsku.

Ohloubou každé hospo-
dyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě den-
ního kávového nápoje v žádné
— domácnosti více chybět! —

Žádejte výhradně jen původní ba-
ličky se jménem Kathreiner a nikdy
nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. Lc. 64

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

**svíce pro chrámové
lustry,**

**svíce kostelní ste-
arinové,**

zápalkový drát,

svíce obětí

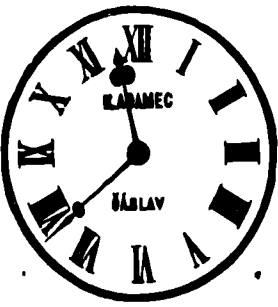
ve všech velikostech

**sloupky voskové a
polovoskové,**

jakož i veškeré do obor-
toho spadající výrobky do-
poručuje velebňat. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: Praha, Kr. Vinohrady Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. uznány. Vzorů a ceníků zdarma a franko.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První Královéhradecké
**parní a vanové
LÁZNĚ**

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpo.

— Lázně vanové denně. —

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retázky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez svýšené cen. — Založeno r. 1843

První nákupní pramen

láték pro domácnost, jakož i dámských a panských
láték jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti **partie zboží** 30 mt., obsahující každé
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše.
Vzorů a ceníků zdarma a franco.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a rezbářský.

Písárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: **sochy, oltáře,**
křížové cesty, jele, Boží hroby, křídla, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tičky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty besplatné a
franko.

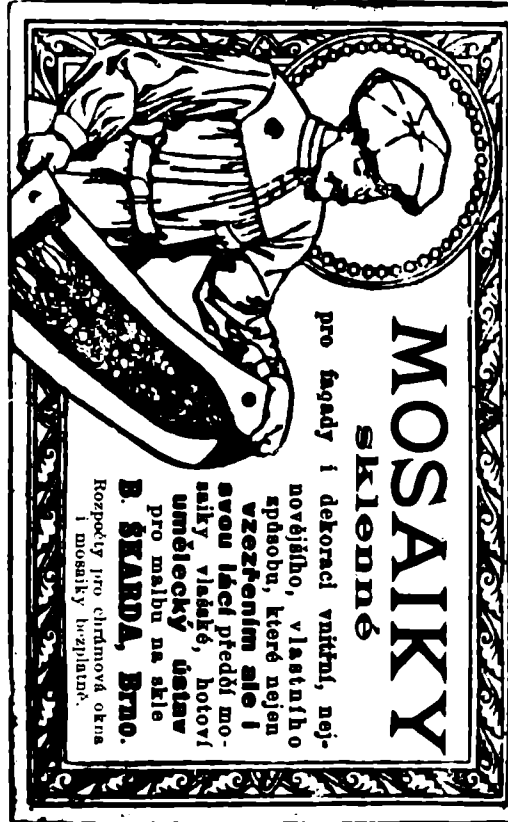
Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Chemické
cídnění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

MOSAIKY
skleněné

pro křesly i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
spůsobu, které nejen
vzrušením ale i
svou láčí předčí mo-
nasty, vlněné, hotové
umělecky dárky
pro malbu na skle
B. ŠKARDA, Brno.
Rozpočty pro chrámové obry-
i mosaičky bezplatně.

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.
Zboží lůžkového.

Železný nábytek.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Látky na dámské šaty

Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně.

podzimní a zimní novotinky.
Vkusné látky kostýmové, jemné látky černé, sukénka, lodeny, ševioty, flanely, barohety, atlasy, velury, dále kepry, polovičníky a grádle za ceny levné zasílá
Josef Doubravský v Rychnově n. K.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého hodlá způsobem ofertního řízení zadati na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1906 dodávání různých potřeb pro zemské úřední budovy č. p. 6, 7, 8, 11 až 16, 176, 259 a 518/III v Praze, pak pro zemské ústavy, totiž: porodnice a nalezinec, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu v Praze, ústavy pro choromyslné v Kosmonosích, Dobřanech, Horních Beřkovicích a v Opořanech, polepšovnu v Opatovicích n. L., donucovací pracovnu v Pardubicích a polepšovnu v Králíkách.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky dříví k pálení, sukna, plátna a jiných tkanin, výrobků provaznických, potřeb čalounických a obuvnických, výrobků voskárských a mydlářských, lihu, petroleje a oleje různých druhů, lučebnin a potřeb lékařských, slámy ložní, pak jiných různých potřeb, konečně potravin, zejména pečiva, masa, mléka a másla, zboží koloniálního, octa a piva.

Potřeby tyto, jakož i jich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přibližné množství celoroční potřeby každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 16. září 1896 č. 56.846, týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokole výboru zemského království Českého a v úředních místnostech ředitelství (správy) každého z řečených ústavů i byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v Čechách.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno právo, ucházeti se o dodávky pro jistý ústav neb pro více ústavů určitých, po případě pro všechny, jest mu však spokojiti se s tím, světlí-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blanketů k účelu tomu zvláště vydaných, jež i u ředitelství (správy) každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia budtež složena u král. čes. zemské pokladny v Praze; oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy, pokud třeba též vzorky opatřené (ohledně kterýchž v ofertách výslovně udáno budiž, zdali oferent navrácení nepřijatých — ovšem na své útraty — si přeje čili nic), budtež podány do 25. září 1905 (12. hod. polední) u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského král. Českého.
V PRAZE, dne 18. srpna 1905.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Labouťky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jiřikově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

KRÁSNÉ OBRAZY

ve vkusných rámcích,
zrcadla, sochy, kříže
a různé umělecké výrobky,
vše ve velkém výběru doporu-
čuje nejlevněji

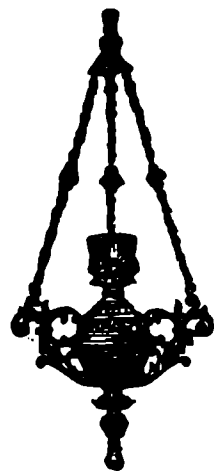
umělecký závod a výroba rámců

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

**Prodá se asi šest
korců pěkné luční
trávy na stojatě.**

Kde, sdělí administrace t. l.

Volebnímu

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýr speciálně na kostelní náčiní, dovoluie a doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně různé pracované kostelní nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob a t. d., vše v přecném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenisky franko. Za veškeré výrobky a slavní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované výrobky besenné. Vše posílám již posvěcené.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenisky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zasílou.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 118.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádně duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

SUKNA

a modní pánské látky

pro podzimní a zimní období již došly a vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

První c. k. místodržitelstvím koncesovaný

hudební a pěvecký ústav Mat. Nepeřeného v Hradci Král.

Oznámení.

Dovoluji si P. T. hudbymilovnému obecnstvu ve známost uvést, že jsem ve své hudební škole, která trvá od roku 1892, zřídil nová dvě oddělení a sice:

I. oddělení pro zpěv sborový

II. oddělení pro hudbu komorní a orchestrální.

Zpěv, jak solový tak i sborový, cvičiti bude dle nové metody věhlasných mistrů světových na základě dokonalé znalosti hudební theorie a lidského ústrojí hlasového.

Hudba komorní, jak známo, jest nejlepší školou pro každého, kdo slouiti chce hudebníkem dokonalým.

Upozorňuji dále, že co absolvent školy varhanické a co výborný žák proslulého učitele houslí p. Ant. Benevitze, ředitele konservatoře pražské, mám hudební škola jedinou toho druhu v našem severovýchodě, kde možno vzdělati se v hudbě až k dokonalosti virtuosní.

Přihlášky do jednotlivých předmětů a oddělení možno učiniti denně v místnostech ústavu v Dlouhé ulici č. 200 proti městskému divadlu.

Vyučovací předměty jsou: zpěv, piano, housle a violoncello.

Nový školní rok počíná 15. září.

Honorář měsíční do oddělení pro hudbu komorní a orchestrální 5 korun a do oddělení pro zpěv sborový 2 koruny.

V účtě dokonalé

Mat. Nepeřený,

varhaník při katedrále a státně zkoušený učitel hudby.

Veškeré

školní knihy

do všech ústavů

antikvární i nové

má v hojné zásobě stále na skladě

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

Bohdana -- Melichara

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Knihy antikvární prodávají
se jen ve vydáních nejnovějších,
schválených.

~~~~~

Zahájím od 15. září

vyučování

jazyku

německému,
francouzskému
a ruskému

v domě p. prof. Brtnického
na Nábřeží.

Julie z Purkyňů,
učitelka jazyků.

Dívčí paedagogium císaře a krále
Františka Josefa I. v Chrudimi.

Zápis nově se hlásících kandidátek koná se dne 14.,
zápis ostatních kandidátek dne 17. září.

Do „Dvoutřídní obchodní školy“

koná se zápis od 14. — 17. září. Přijímací zkouška těch
žákyň, jež nemají měti škol, jest hned po zápise.

Dívčí ústav ve Slatinanech.

Vyučuje se všem ručním pracím i hospodářství.
Industrialky a pěstounky připravují se ku zkoušce. Dívky
nemající měšťanských škol připravují se pro paedagogium
v Chrudimi. — Dívky školou povinné mohou nabýti vě-
domostí literárních.

Mladé hospodyňky

mohou se přihlíti v nově upraveném ústavu ve vile pí
hraběnky ze Stadionů v Slatinanech všem ručním pracím,
též šití šatů a prádla, vaření, chovu dobytka, drábeje,
pěstování zeleniny, mlékařství, sýrařství atd.

Představenstvo ústavů
v Slatinanech.

Dívčí pensionát v Dlažkovicích
u Třebenic.

Nově zřízený ústav nalézá se v rozkošné krajině
v zámku hraběte ze Schönbornu. Letošním rokem sačně
se vyučovati v něm všem ručním pracím i hospodářství.
Industrialky mohou se připravovati ku zkoušce. Bližších
správ možno dověděti se z prospektu, který na požádání
ochotně zašle

Představenstvo ústavu
v Dlažkovicích.

Klobouky pánské,
zaručené jakosti,

Klobouky hedbávné cylin-
dové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a
dětské,

Kožešiny všeho druhu pro
dámy, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuče pravé s kotvou

na skladě má

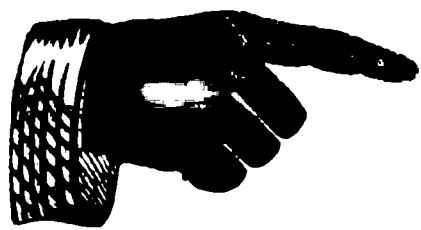
Jos. Dvořáček,

cís. a král. státem vyznamenaný

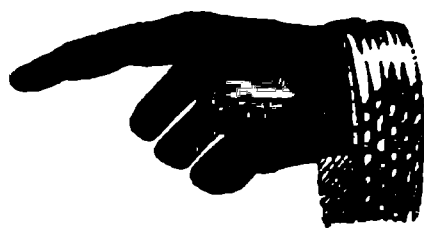
obchod kloboučnický v Hradci Král.,

Palackého třída č. 83.

Tamtéž přijme se učeti.

ŠKOLNÍ KNIHY

nové a antikvární

do všech středních, odborných, obchodních, obecných
a měšťanských škol v místě a okresu stále v největší
zásobě na skladě má

východočeské knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové,

Velké náměstí č. 26, blíž lékárny.

Zakázky na venek vyřizují se obratem. — Založeno r. 1863. — Seznamy zdarma.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 15. září 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Čím chtějí nahraditi křesťanství.

(14) Dnešní svět pomáhá si samonahrážkou; místo kávy je tu cichorie, místo másla margarín a kokos, místo masa Liebigova tresť, místo koncertu fonograf, místo křesťanské lásky humanita atd. Což divu, že by rádi nahradili ti, jimž křesťanství již nestačí, i toto a protože v každém náboženství vidí nové „jařmo“ ducha, nezbyvá, než sáhnouti opět k nahrážce. Ti staří si své dobré zboží, na něž si zvykli, tak lehko vzíti nedají a proto nezbyvá, než obrátiti se k mládeži a začít se školou. Na veřejné škole, kde jim překáží zákon, nemohou ovšem nic dělati, leda navrhovati v parlamentu odloučení školy od církve a církve od státu, ale již t. zv. kuratoria zavádějí místo náboženství etiku na školách pokračovacích. Tato státní etika, jaké se vyučuje k. př. na veřejných školách francouzských, je nahrazení, v níž je trochu rozumu, trochu zkušenosti, trochu kultury, trochu přírody a také něco zdravotvdy, učitelé je však dovoleno, aby, když je s dotčeným státním paragrafem hotov, poukázal na zákon boží a na vzájemný souhlas obou. Není třeba, abychom my katolíci metodu tuto zavrhovali, ale nemůžeme připustiti, aby jí někdo chtěl nahraditi zjevené náboženství Kristovo a lidský výmysl stavěl nad zákon a zjevení boží. My tu metodu nezavrhujeme, ježto žijeme v době, kdy duch nevěry zcela jistě dříve nebo později učiní útok i na rozum a srdce našich nynějších žáků a tu je zajisté lépe, aby tito podrželi aspoň rozumové důvody, když zapomenou katechismus a neodhodili od sebe vše, co člověka, jak se říká, nad vodou může udržeti, po příp., zbloudil-li, v starším věku po téže cestě opět zpět přivésti. Liberálové chtějí každé konfesijské vyučování ze školy vymýtit, my však jsme liberálnější než liberálové, neboť považujeme tuto induktivní rozumovou jejich metodu za vhodně doplnění vyučování náboženského. Je snadno říci: tomu uči zkušenost, rozum, hygiena atd., ale čím rozum, čím zkušenost, čím kultura a hygiena? Říká se: co hlav, tolik smyslů, co lidí, tolik zkušeností, co národů, tolik druhů kultury, co zemí a pásem, tolik předpisů hygienických a názorů mravnostních. Má-li něco platiti jako základní pravda a jako všeobecné pravidlo mravnosti, nesmí do toho mluvití všickni, nýbrž musí tu býti jeden, který promluvil za všechny,

kteří dal zákon lidem všem a tito mohou si ovšem své zákony dle svých potřeb a poměrů upravovati, ale nic více. Dělati si vlastní zákony mravnosti a to třeba takové, jež by zákonu božimu odporovaly, to je věc marná, ježto zákony takové vážou jen ty, kdo se jimi vážati dají. Tu schází autorita boží, již žádná autorita státu nenahradí. Ostatně i ti t. zv. racionalisté, či rozumáři, stojí pod vlivem náboženství, třeba si toho ani vědomi nebyli. Bez náboženství nelze vychovávat charaktery a oni přece charaktery jsou. Lidský zákon odhodí — kdo totiž chce — jako opotřebovanou rukavičku, učiniti však totéž s náboženstvím, k tomu se tak lehko člověk neodhodlá, neboť, ať si řekne kdo chce co chce, strachu před věčností nezhodil se ani ti „nejsilnější duchové“ a strach ten pojímá člověka tím více, čím blíže je k smrti. Kdo se ztrácí Krista, upírá v sobě vnitřní život, proto etika bez náboženství je nesmysl. Silnější vůli má v sobě zajisté člověk věřící, než nevěřec. Kristus Pán neřekl na kříži: „sestaveno jest“, nýbrž „dokonáno jest“. On dal příklad a nejen učení. Myslí-li Comte, že věda sama je s to zkrotiti náruživost, mýlí se velice; poučování ve škole o životě pohlavním nenachrání od špatnosti; mládež si musí ctuost zamilovati a pak bude mít i silnější vůli k dobrému a větší odpor vůči zlému.

A tak jako náboženství etikou, tak chtějí racionalisté příkaz křesť. lásky braditi t. zv. altruismem, avšak i na tom poli dožijí se fiaska; jako je pravda, že každý člověk má vrozený cit pro lásku k bližnímu, tak je pravda, že lásku tu obyčejně provádí, nenechá-li se vésti náboženstvím jen ke svým, tedy k rodině a přátelům, jinak bývá člověk tím větším sobcem, čím větším altruistou. Smysl pro lásku předpokládá sebezapření, rozvahu, odříkání, obětování se — to vše však se rodí pouze na půdě náboženství. Když to dojde k těžkým konfliktům života, mizí rozvaha i sebezapření. Co se nestalo, že matky zabily děti v hladu, že v bouři mořské jednotlivci surově zabíjeli své spolubližní, aby se spíše zachovali sami? Jen náboženství má sílu, aby na uzdě udrželo tu, jak říká Francouz, bête humaine (člověk zvíře).

Jako člověka altruismem, tak chtějí někteří povznášeti občana sociální výchovou, jen že to zapomínají na individualitu, na zabezpečení jednotlivce v tom boji všech proti všem, na zabezpečení proti úzkým společenským pudům. Goethe napsal, že nesobecké lidi našel

jen mezi lidmi zbožnými, čímž zase nechceme říci, že pouze morální výchova společenská byla by bez ceny; my křesťané povznášíme zákon boží jako nejvyšší předpis mravnosti avšak my předpis ten vyvozujeme ze života skutečného, protože víme, nejen u dětí, ale i u dospělých že se musí při výchově vycházeti ne od abstraktního, ale od zkušenosti. K sociální výchově náleží i práce, o níž se praví, že blaží, že vlévá uspokojení z vykonané povinnosti, že je obyčejně korunována výsledkem atd. To vše je hezká věc, ale to neplatí vždy a všude; naopak mnohým a snad všem lidem je těžká práce břemenem. To leží již v povaze člověka; poněvadž pak většina je práce ne po-
žehnaním, nýbrž kletbou života, ana u nich — už na to ukojení hladu — není korunována výsledkem, není ona sama o sobě výchovným společenským prostředkem, nýbrž pouze a jedině ve světle víry Kristovy. Pohané považují práci v potu tváře posud za nečestnou, ježto nevidí v ní zásluhu u Boha, neznají slov: „v potu tváře dobývati budeš chléb svůj“, protože práce není jim spolu pokáním a prostředkem k mravnímu zdokonalení.

A tak ať se rozumáři chopí čeho chtějí, aby zjevené náboženství nahradili svým surrogátem, v ničem se jim nedaří. To náboženství, o němž tvrdí, že ho nepotřebují, stále se jim plete do cesty. Potřebují ho, užívají ho, aniž by o tom věděli, a přece proti němu bojují. Avšak takový byl svět vždy; již farizeům pravil Pán Ježíš: „jest-li pravdu mluvím vám, proč Mně nevěříte?“

Volné listy.

(Individualism a tříštění národa v četné strany.)

(8) Žijeme ve znamení neustálých ministerských porad a ministerských audiencí u panovníka. Návštěvy Fajerváryho a Gautsche vystřídávají jedna druhou anebo konají se současně; předměty porad a státních potíží jsou takové váhy, že při řešení jich i nejženialnějšímu státníkovi hlava může se rozboleti a vlasy sešedivěti. K otázce české přibyla otázka uher-
ská, jež zachvívající samými základy mocnářství umenšuje význam otázky české. Probléme-li se v politické minulosti, uvědomujeme si, že ve všech sporech s národem českým a jeho požadavky vláda vždy nějak si pomohla.

s tak velikou vosobou. A dyž sem se sebral, povídám Manči: „Ženská, až s váma podruhá budu tancovat, vemu si hned testament do kapcy. Vy byste duši z člověka vytancovala; vás se musí každéj bát víc než ukrutnýho kylysara.“ — A Manča, že prej jenom špásovala, že to tak zle nemyslela a kdesi cosi. — Já sem radši utek', aby se mně lidi už dál nesmáli.

Josef se smál a povídá Karloj: „Ukaž mně teda, jakéj máš palec.“ A hodně si mrk'.

„Inu, jakéj ho mám! Jako bych před' třicet let na kolovratu; je tlustej pomalu jako cergulát, celej voteklej. Tudle ho vidíš, ale né abys mně na něj šlahal. Pálí mně, jako bych ho z pece vytáh'. A štipe mně to, jako bych na něm měl plno zezrivejch brabencu.“

„No, no, jen nebreč, šak to nejní tak zlý, jak povídaš. Každá legrace něco stojí.“ A sotva si Pepík mrk', už přicházel pan podstarší: „Teď si snad přeci chvílku posedím. Sou to porád starosti, ba jo!“

„Pane podstarší, můžete na palec, nebóli vás?“ ptal se Karel.

„I proč pak by mně bóleli!“

„Teda nevíte, co je zle; já nemůžu na palec; mám ho celej naběhlej.“ A Karel eště jednou vypravoval, jak si udál z palce mrzáka. Ale povídal tu příběhu zas trochu ináč než Pepíkoj, až se Vonásek smál, že ta ženská snad přeci tolik ukrutná nebyla.

„Počkejte, mládenečku posvícenskéj, dáte si na to stroubanej brambor; potom vám to trochu splaskne.“ A dobrák podstarší přines' syrovej

FEUILLETON.

Vo posvícení.

II.

Dyž si Karel z plechouky hodně lok', začal vypravovat: „Dyž sem přišel mezi kamarády muzikanty, měli boši radost a taky mně dali zaudat, praua. A dyž začali hrát, vrtělo se v kole holek, až se srdičko smálo. Ani se mně vodtamtud nechťelo. To se ví, že se jich začalo hned plno po mně vohlížet; to ti, Josefe, povídat nemusím, že maj' dycky všecy tanečnice radost, dyž du někde k muzice. Je-li člověk trošku vod persóny . . . A copak, se vy, Lichumburáku, smežete? Já za to nemůžu, že sem hezkej; já se tím nechlubím, ale co je praua to je praua; zapírat to taky nebudu. Zeptejte se všech doučat, co mě znaj', a voni vám to samy povědí. S takovým kostrounem verzivým, jako ste vy, by nešla tancovat žádná; to by se radši každá napila pelyňku.“ — Ted se Lichumburskej Vonásek smál eště víc; dal si rád něco líbit a nedál tak hned uraženýho. Pošoup' si jen fajtku do druhýho koutku, bať si, že mu sotva pro kouf bylo vidět vobličej a pobízel: „Teda jen povídejte dál.“

„Teda dyž se tak rozhlížím, přijde ke mně najednou Manča Kosákova; to ti, Josefe, taky nemusím povídat, že je to douče hezký jako šalový jablíčko. Ptá se mně, proč dnesky nehrám. Řek' sem jí, že dyž ty nehráš, to že já taky né. A vona hned: „Teda dete jenom tancovat?“ — To

taky právě né. Já sem jen tak vodskočil z pivováru; sedíme tam s Pepíkem Mezníkovým. Už zas pudu nazpátek.“ — A jak sem to dořek', na jednu spustili kamarádi pěkněj válčík, takovej dojemnej. Ted sem se už nezdržel a povídám holce: „Víte co, abych tady jen tak docela nadarmo nestál, zatancujem si spolu jednou kolem, jo?“ — Tot se ví, že Manča byla hned při tom; dyť na to čekala.

Tancovalo se nám tolik hezky, až sem zapomněl při tom na celej svět. A dyž kamarádi dohrali, eště se mně z kola nechťelo. A než sem se moh' rozmyslit, mám-li se už vrátit sem, už muzikanti načali kvapík. Manča se měla k tanci se mnou, jako by se to rozumělo samo sebou, a už sme lítali, že sem sotva stačil dejchat. Ta ženská mně roztočila. To víš, jak je velká a podstatná! Povídam: „Prosím vás, vosobo, už mě radši puste, nebo se mně při tom honění srdičko utluče; já sem proti vám malej, nemůžu to lítání tak dlouho vydržet jako vy.“ Ale Manča se jen zasmála, chytla mě u boku ještě upřimnějc a roztočila mně šosy, diu že se mně voba kramfleky vod perek neurazily. Šmejkala mnou jako snopem vo žních. Křičím eště jednou: „Ženská, mějte milosrdenství; copak ste kat? Dyť už dejchám jako kovářskej méch.“ — Ale Manča místo vodpovědi se zachechtala a šmejkla mnou znovu. Já sem se jí vyškub' a — už sem se na zemi třikrát překulil jako paňáca. To by nebylo nejhorší, ale Tonda Říšků, co za mnou tancoval, dup' mně podrážkou na palec, div že mně ho neroztlápl'. Lidi se smáli, proč prej takovej třízlik taneuje

Ale jinak jest to s Maďary. Tam vždy vláda naše musila ustoupiti a přítomný právě spor vládnoucích kruhů cislajtských s Uhrami dokazuje, jak rozhodující hlas Maďaři průběhem časů v této říši si opatřili.

V Translajtánii Maďaři a v této polovici říše Němci: toť jsou dvě hradby, mezi kterými pohybuje se a často tápá a zmítá se naše česká politika. Uvážíme-li sílu obou těchto živlů, sílu hospodářskou a politickou, musíme nutně dojít k tomu poznání, že přímočará politika, jak ji hlásají horkokrevnější naši politikové, nemůže býti korunována konečnými uspokojivými výsledky. Jsme sami uprostřed nepřátel, jsme posud hospodářsky slabí a rozbití v mnohé strany a straníčky a není třeba škodlivost této roztržiténosti dokazovati. Zato snad bude s prospěchem příčiny tohoto zjevu určití, neboť může odtud vyplynouti pro nás zdroj poučení a mohou objasněna býti nová pravidla souborného národního života s tím doložením, že rozbor příčin vzrůstajícího dělení politického zároveň jest důležitý pro studium našeho politického života zvlášť.

Politické děje naše za vedení strany staročeské jsou známy a za vůdcovství mladočeského již tolik let uplynulo, že z objektivní dálky můžeme docela zřetelně pozorovat. Oběma stranám bylo vodítkem několik stěžejných zásad, ve kterých se vlastně programy všech českých politických stran občanských shodují. Různosti, které se vyskytly, záležely buď v motivacích, Masaryk a jeho strana na příklad k nabytí samostatnosti kladou přirozené právo před historické, buď objevily se rozpory v podrobnostech prováděcích, jako se to stalo v jazykovém programu, anebo vynořily se odchylky v přesvědčení, že ten cíl jest důležitější onoho. Co do taktiky, mladočeská strana ovšem ve srovnání se staročeskou vystoupila různějším tempem proti vládě a proti Němcům, ale nicméně i u ní počaly se záhy dostavovati chvíle umírněnosti a kompromisů. A když již v poslední době mladí lidé chtěli se v politice uplatniti, měli z nich ve straně mladočeské dosti místa i ti, kteří spoléhají na radikalismus, i ti, kdož čekají spásu od umírněného postupu. Klade-li se pak váha na vyšší inteligenci, bylo nejvděčnějším úkolem mladých vstoupiti ve stranu stávající, ji obroditi a vyčistiti od lidí malých a ubohých. Nebylo potřebí tedy sestavovati stále nové a nové programy, jejichž obsah jest zásadně tentýž. Program politické strany zajisté vyhovuje plně svému účelu, když strana v něm vyjádří své základní cíle a když naznačí, kterak si představuje provedení jednotlivých úkolů zákonodárných a správních dle potřeb doby a dle politických možností. Ovšem jest to již výsadou mladí, že pokolení jdouce za sebou začínají vždy nespokojeností a britkým posuzováním toho, co činili nebo opomíjeli staří. Předjetné příklady toho skýtají nám různé školy básnické, malířské, sochařské a jiné. Tím více láká nespokojené duchy politika, která jest provázena tak mnohými veřejnými okázalostmi a která poskytuje mnoho příležitostí těm, kdož chtějí vyniknouti a státi se předmětem všeobecné pozornosti. A to jest zvláštností politického vystupování, že na tomto poli mohou nabýti velikého významu i lidé skutečně cenní i lidé, kteří jinde zůstali by bez povšimnutí. Odtud si také vysvětlíme, že v posledních letech politického života našeho zmocnilo se poslaneckých mandátů tolik un-

že to valně škodí naší národní reputaci a těm zájmům, které v politice mají býti chráněny anebo vymáhány.

Vedle sobecké choutky, vyniknouti totiž na poli politickém a obklopiti se popularností, u politických stran mladé naší inteligence rozhojňují různost názorů příčiny rázu filosofického. Na universitě počalo se mládeží vštěpovati učení o právu každého jednotlivce, utvořiti si vlastní svůj názor světový a životní, uplatniti všude svoji individualitu, která ve jménu svobody a sebeurčení nesmí býti ničím omezo-ována. Škola jistého profesora, jenž znal prostředky, jimiž snadno lze mládež získati, počala vše staré odsuzovati souhrnně a pohrdavě. Ve hlavách mládeže, jež přirozeně jest nakloněna k sebevědomí a sebepřeceňování, zašumělo nové učení jako mladé víno. Ký div tedy, že mládež takto odchovaná všemu lépe rozuměla, nežli starší generace, že počala o závod kritizovati a rozdrčovati bez odvolání jako veřejný žalobce, žádající hlavu zločince na váhajících porotcích.

Celý ten duševní směr zrcadlí se zejména v literatuře, v níž mladí počali obdivovati a kořiti se svému „já“. Tak vychováno bylo pokolení nanejvýš individualistní a subjektivní. Samo sebou se rozumí, že tyto byliny nevzrostly na půdě české, nýbrž přeneseny byly k nám zejména z literatury francouzské a jsou bezúčelným a škodlivým opičením po vzorech cizích. Mládež bez ladu a skladu počala studovat cizí směry literární a vrhala se na vědecké soustavy, čímž stalo se, co se za takových poměrů státi musilo: ve všech projevech mladší generace zračí se pochybovačnost, nestálost, nejistota, podlehnutí přechodným náladám, svůdným ideám, protože tu scházely, abychom tak řekli, silné svaly, neodvislost a pevnost ducha. Heslo individualismu, vyčtené z knih, bylo tak mocné, že vniklo i ve školství, neboť čteme často: učitel nesmí vyučovat a vychovávat dle šablony, nýbrž musí vyhovět a studovat individualitu každého žáka zvlášť. A nemyslí se, zda jest to prakticky možno, jen když se vykřikne heslo a nemyslí se, jakých nesmyslů napácháno tím, že žádá se, aby se všudy uplatnilo právo svědomí individua. Nechápe se, že toto právo svědomí individua může býti sice předmětem slovních i knižních úvah, ale v životě politickém a sociálním že znamená tříštění sil, jeví se v zakládání nových a nových stran. Toto právo svědomí individua, toto chorobně domyšlivé „já“ jest pramenem nesvornosti všude a, jak zkušenost dosvědčuje, trápí sociálně a politicky tam, kde mu podlehl.

Odtud si vysvětlujeme vznik tak mnohých našich stran politických a jejich dlouhých programů. Jako bychom v Čechách posud nevěděli, které jsou naše základní cíle! A když již zdůrazňuje se právo individua, pak všechny ty obšírné programy svými podrobnostmi překážejí samostatnějšímu nazírání příslušníků té které politické strany. Nepotřebujeme tolik politických stran a tolik doktrinářských programů, nýbrž nutná jest nám svornost v provádění nejdůležitější práce, kterou bychom se svým cílem přibližovali. Hlavní jest, právo individua spojití s potřebami celku a provedeme-li všichni tento nejbližší úkol svůj, pak nabudeme síly, která v těchto obtížných politických poměrech bude mocnou oporou naší vůči vládě a proti Němcům.

brambor s kouskem hadýrku a s niti. „Nastrouhejte si to nožečkem a pěkně palec zabalte.“

„Mockrát vám děkuju-; a už Karel škrábal a dával na klůček. — A zas se rozhovořil: „Porád prej proč se nežením, proč se nežením! Teď to vidíte, co ženský dovedou eště dřív, než si je mládenci vemou. Do dneška sem si myslel, že je ženská slaběj tvor, a najednou mně jedna roztočí, diu že nebyl funus. Ta by se mnou teprva točila, až bych si ji vzal; ba jo. Teď nemůžu na palec, a pak by mně třeba z manželský lásky přerazila celou ruku. Potom se ženěte. — Ale ten palec mně pálí pořád stejně, jako by se ho chytal brant, na mou duši.“

Pepik se podíval namátkou na levou ruku Karličkovu, usklíbil se a vyhrkl na něj: „Nešiko nešikouná, japak by tě nebólel, dyž si's zavázal místo palce ukazováček. Pro samý breptání seš celej popletenej!“

Karel se plác' do čela: „Na moutě že sem se splet', vidíš; člověk mluví a mluví a toho hlavněho si neušimne.“ Vonásek a podstarší se smáli jako při paněčkovy komedii, a Karel stroubal zas. „Inu“, prej, „vo posvícení se stanou eště horší hlouposti než taková mejlka.“

„Kór dyž je hodné piva v hlavě-“ šťpnul Karla Vonásek.

„No, no, eště sem tak moc nevypil; a jak dopřu tudle plechouku, pudeme stejně hned domu.“

Pepik se ptá: „Japak tam máš eště hodné piva? Já už sem hotovej.“

„No, eště nejsem ani v polovičce.“

„Teda si dám eště jednu, abych tady ne-seděl zatím jen tak na sucho.“ — A za malou

chvilku už postavil hoch z pivovaru před Pepika plnou plechouku. „Hochu hloupá, copak sem si poroučel celej litr? Já sem chtěl jenom jednu vo-byčejnou.“

„Jó to ste měl říct dřív; dyž přijete z litru, kdopak by si zpomněl . . .“

„No, to už je teda jedno; dyť je konečně posvícení. Já ten litr taky náko zmůžu. Ale víš, Karličku, musím pospíchat, aby si's po vypití své porce nedal zas přinýst k vůli mně eště jednu. A ten kluk by se zas moh' splist, přines' by plnou plechouku, a tak bysme jeden druhého dopíjeli až do rana. At teda žije posvícení, šak je jenom jednou do roka!“ A boši si připili. — „Jen dy-bych moh' na palec“, vzdychal si Karel.

Pepik pil náko pomalu; aspoň se zdálo Karlovi, že ho kamarád dohání moc pomalu. Už měl Karel skoro vypito, dyž eště nebyl Pepik ani v polovičce své plechouky. — Vonásek už vo-dešel; přišlo za ním jeho douč, že prej maminka zkazuje, aby šel domu; přišla tetka z Perálce k Vonáskom vodvíst si smlouvenou kozu a nechtěla hned všechny peníze dát. A při tom by bej-vala pořád eště ráda smlouvala. Musel teda Vo-násek přijít trochu do tetky pohočet a sám všecko srounat. — Ale za to přišli do šalandy dvá jiný známí. A tak už ani nejní potřeba povídat, co Karel dal, dyž už svou plechouku do dna vypil. Myslel si, že nesmí Pepička pobízet, aby dopil najednou; dyť by mu to mohlo stoupnout do hlavy. A hovořilo se to tolik pěkně! Kóypak zas bude posvícení?

* * *

Obrana.

(3) Za práva Čechů vídeňských. Ve III. okrese vídeňském konána slušně navštívená schůze vídeňských Čechů, kteří různým způsobem znovu projevíli protest proti vládnímu odstrkování školství českého v Dolních Rakousích. S potleskem přijata následující resoluce:

„My shromáždění na schůzi Klubu rakouských národností dne 10. září 1905 vyslechnuvše řečníky a v souhlasu s jejich vývody

1. protestujeme co nejrozhodněji, abychom byli v Dol. Rakousích vůbec a ve Vídni zvláště považováni za lid potulný, který nemá práva na to, aby pro něj platily státní základní zákony o rovnoprávnosti národní;

2. protestujeme proti chování se vlád vídeňských, které proti všemu právu odpírají už skoro plně čtvrt století právo veřejnosti české obecné škole „Komenského“ ve Favoritech;

3. protestujeme s největší rozhořčeností proti tomu, aby české děti proti všemu právu a zákonu vláčeny byly do škol jazyka cizího a zde z nich vychovávali nepřátelé vlastního národa;

4. protestujeme proti bezdůvodnému protahování vyřízení žádostí za školy jazyka českého ve Vídni;

5. protestujeme vůbec proti tomu, že vlády rakouské odpírají tvrdošíjně našemu nejpřirozenějšímu a zákonitému právu na české školy v Dol. Rakousích.

Prohlašujeme dosavadní stav za největší skvrnu na kultuře dvacátého století, voláme k plnění povinnosti a žádáme s plným důrazem, aby nám dány byly konečné potřebné české obecné školy veřejné, jakož i příslušný počet českých škol měšťanských, středních a odborných v Dol. Rakousích.

Prohlašujeme, že nehodláme tento bezprávný stav snášeti klidně dále, varujeme vládu před dalším dráždění českého lidu v Dol. Rakousích stálou nespravedlností a činíme ji zodpovědnou za všechny následky, jež z tohoto dráždění mohou vzniknouti.“

K této resoluci dodáváme: Že Vídeň jest městem tolik velikým a tak významným, to děkovati mají Němci z veliké části našemu národu. Velikou část vídeňského obyvatelstva tvoří Čechové, do Vídně zasílají se z Čech obrovské milliony, z nichž vídeňská státní pokladna jenom nepatrnou část vrací našemu národu zpět. Všimněme si aspoň něčeho. Na př. z Čech odvedeno do státní pokladny roku 1897 ve spůsobě přímých a nepřímých daní, poplatků, tax atd. celkem 125,175.658 zlatých. Naproti tomu věnoval stát za ten rok na politickou zprávu země, na veřejnou bezpečnost, stavbu silnic, školství a j. úhrnem pouze 19,735.862 zlat. Tedy měl stát za ten rok ze země naší čistého přebytku 106,439.797 zlat. Tolik na naší zemi státní pokladna za rok vydělala. A tyto peníze plynuly většinou z kapes českých. Země Česká, ze všech zemí Rakouska, by byla zemí nejbohatší, kdyby dostávala z Vídně tolik, kolik tam musí poslati. A při dosavadním počtářství vídeňského ministerstva stůňou naše finance na úbytě, ovšem — ve prospěch Dol. Rakous a jiných zemí. A k tomu ještě něco. Co státní pokladna do Čech vrátí, za to se mají u nás dobře zvláště ústavy a podničky něme-

Už na nebi proskakovaly vězdičky. „Poslouchej, Pepičku, já už sem tak akorát; abysme snad už vopraudu šli?“

„Teda pudeme.“ — A šli pěkně po silnici. Jít kratší cestou po s kopce dólu — to se jim nezdálo. Bylo málo vidět, bylo jen tak tak pozor- — a na cestě by brkli každou chvíli vo kámen. A dyž tak dou, povídá si Karliček právě u hospody „Skenářky-: „Copak jenom dělá maminka; ta už asi chudinka pořád vyhlíží, esli du domu. Jen aby mě moc nehubovala! Člouček se zdrží, ani neví jak.“

Pepik se usklíbil a odpovídá: „Šak se's moh' taky hnout dřív.“

„A ty taky; seš starší a ani člověka nepobídneš, pořád a pořád musíš sedět, pokud nejseš docela dolitej.“

„I nelži, hovorko jedna; co pak sem se ti málo nařikal?“

„No a já sem tě pobízel taky; a — a přeci deme vobá tak pozdě.“

„Rány Bóži, Karle, todle sme vyvedli zas koninu! Měl sem v kapce vosum šestáku a teď už mám jenom jeden.“

„A já sem měl celou zlatku a teď ne- — nom pětadvacet grejcaru. — Eslipek todle nejní fích říchoucí, co sme dnes páchali?“

„Ba jo; a já ti řeknu, že bysme zasloužili vobá, co by se do nás vešlo. Taková outrata pro nic a za nic!“

„A dybysme za takový ukrutný peníze aspoň někde byli! Sedíme jako sysli v šalandě, nikoho tam nevidíme; neužili sme nic, leda trochu toho truňku. Za takový říšný peníze mohlo bejt posvi-

cké. Kdyby na př. v Praze byly zrušeny dvě třetiny německých škol, zůstalo by tam pro skutečné Němce ještě škol dost a dost.

K tomu všemu i Čechové vídeňští odváděti musejí veliké daně tak dobře, jako kterýkoli jiný příslušník obce vídeňské. A za tak veliké služby, které Čechové státu kosají, nemohou se domoci ani toho, aby pro 300 000 Čechů vídeňských aspoň jediná národní škola obdržela právo veřejnosti.

Čechové vídeňští odvádějí daně na školství čistě německé, pro kulturní posilu národnosti cizí. Ale z těch obrovských poplatků není věnována ani jedna stovka na školství jejich vlastní. Tak vyhlíží v praxi provádění základních zákonů říšských o rovnoprávnosti národní. Kdyby žilo několik set tisíc Čechů v Berlíně, v říši cizí, snad by jim tam vláda dávno dala veřejné školy české. Ale v městě, které má skytati ochranu a právo všem příslušníkům říše Rakouské, odpírá se posud — jediná veřejná škola národní. Český národ nesmí ustati ve svých spravedlivých požadavcích, musí všemi zákonitými prostředky pracovati k tomu, aby Vídeň přes pokřik německých nacionalistů dala i Čechům, co jim právem náleží.

(3) **Sítě na lapání českých dětí do německých škol** byly letos v zemích koruny Svatováclavské ještě rafinovaněji nastraženy než léta minulá. Zvláště na dělnictvo závislé od německých kapitalistů činěn nátlak bezohledný. „Nepošleš-li své dítě do německé školy, propouštím tě z práce!“ Tak zněly výsledky těch, kteří šíří „zářící německou kulturu“ a německý humanismus. K tomu znásilňování přirozených práv jednu poznámku. Kdo by přemlouval nebo dokonce nutil některého rakouského občana, aby přestoupil k jinému náboženství, než k jakému se přiznává, počítá ostří tretního paragrafu. Neměl by také býti vydán důrazný zákon proti těm, kteří znásilňují důrazná práva jazyková již u nedospělých dětí? Takový paragraf by udělal mnoho dobrého. Čechové by se ho ovšem báti nemuseli; ti nenutí německé rodiče, aby odnárodnili své děti. Zato germanisátoři by se šeredně ošivali. Kdyby Němec Čechovi ukradl několik dvacetibátů, bude hned potrestán žalářem; bere-li mu však statek daleko dražší, přirozené právo jazykové, neplatí ani pokuta. Jak dlouho bude utiskován Čech ve své vlastní domácnosti beztravně?

(14) **Nový doklad k protestantské snášlivosti.** Naši přátelé z „Času“ a j. smí vypravovati pouze o nesnášlivosti katolické a znají celé kroniky o tom z dob reformace. Katolická missie ve Švýcarsku vydala roční zpráva, z níž vyjímáme pouze několik vět, jež našim „také katolíkům“ doporučujeme.

„Před 50 lety“, čteme ve zprávě, „nebylo v protestantských kantonech našich dovoleno stavěti ani katolické kostely, ani kaple. Katolická bohoslužba byla tu od dob reformace úplně potlačena, na mnohých místech, jako v kantonu Zúrišském pouhé obcování mši sv. smrti se trestalo. V tomto kantonu nebyl vůbec za 273 let žádný katolický bohoslužebný výkon proveden.“ — A pak ať se někdo diví, že v katolickém Rakousku až do císaře Josefa nepoživali protestanté stejných s katolíky práv! Byly to smutné poměry, ale vinu na nich nenesou pouze katolíci, nýbrž stejnou a snad větší nesou i „snášliví“ protestanté. Přes to však píší protestantské a jiné protikatolické

cení až radost. A teď k tomu ke všemu ještě nemůžu na palec.

„Na mou duši, máš praudu; takový krásný posvícení na všech stranách — a my sme za takovou outratu ani nikde nebyli. Mý bysme zasloužili! Říš říchoucí sme provedli.“

„Ty, Pepku, aspoň můžeš na palec, ale copak tudle já?“

„Nepřej si bejt, hochu, v mý kůži. Já bych ti nepřál poslouchat ten koncert, jakej mně teď má žena udělá. Ta ti umí zpívat, že sem nikdy na kládynek tak silnou melodii nevyfouk’, jakou mně teď bude ječet doma.“

„Jo, ale dyž se má maminka mrzí, nebo dyž si zapláče, dyž že se mně srdce neutrhne. Dyby mně místo toho chytla za pačesy, bylo by mně to milejší. Jak se člověk při tom piti lehko zapomene! A až uvidí máti ten pošramocenej palec, teprvá si bude myslet, kdovi jaký líbeznosti sem vyváděl.“

A co tak Karel bědoval, vozvala se z daleka písnička. „Tukám na vokýnko, spíš-li, má panenko. Poď mně voteuřit. A dyž nevotučíš, tak už si jenom lež; šak já tě nemusím mít.“ Pepek si mrk’ a povídá: „Panečku, já se zas bojím, až mně má panenko bude votvírat. To bude trochu jiný cukrování, než dyž voteuře holka svobodným.“

„Jo, ale dyby ti tak votvírala Manča, co mě dnesky zmrzčila! Panečku, to by se’s myslím teprvá měl!“

Kamarádi byli už u Lázan. Proti nim šlo náhejše šest rozmašřovanéj hoši; zpívali tak silně, až bylo lichumberskejmu vejletníkům ouzko.

listy výhradně o tom, co sami uborí protestanté musili snášeti. A naleznou se dosud i intelligenti po katolicku pokřtění, kteří o pronásledování katolíků protestantskými násilníky nevědí téměř nic.

(3) **„Pokrokový“ a „svobodomyslný“ pranýř pracuje vytrvale dále.** Násilnické nájezdy proti dívčímu katolickému gymnasiu na Král. Vinohradech neustávají. Co bylo křiku o ženské emancipaci, o nutném zvýšení vzdělanostní úrovně českých žen! Co se nakřičelo „pokrokové“ panstvo, jak „klerikálové“ chtějí kulturní pokrok ubíjet! A když katolíci beze všech bombastických frází přikročili k vzdělávací práci, k rozšíření duševního obzoru českých dívek — hr na ně!

U nás se sice o kulturním pokroku žen mnoho mluvilo, ale málo konalo. Ani o dívčí gymnasium „Minerva“ pokrokáři se mnoho nestarali. V časopisestarošty „Minervy“, Elišky Krásnohorské, čteme: „Za doby svého trvání bezpočtukrát napsala Minerva do veřejných listů a do svých výročních zpráv, v jak žalostně chudých poměrech finančních se nachází, že se až hanbí za vývěsni štít národní chudoby — ale na všechny výzvy a na veškeré prosby — bylo mlčení a naprostý klid jedinou odpovědí. Leč najednou dovoluje si každý, kdo dříve ani prstem nehnul a komu vyšší vzdělání ženině ani v nejmenším na srdci neleželo, přímo rozkazovati, co a jak má Minerva konati. Po patnáctiletém ignorování anebo přímém hanobení Minervy může nás podpora této veřejnosti příliš málo těšiti, když jest ještě dávana s podmínkou, že se má státi Minerva kyjem, kterým se má bušiti do klerik. ústavu, o který by se ten díl a drahocenný kyj nepocitně rozbíti musil.“

A teď za příležitosti otevření Vinohradského gymnasia „svobodomyslný“ boj znovu. „Národní listy“ kroutí hlavou, jak prý se mohly jeptišky odvážiti „vzdorovat protestům“ různých těch liberálů; snášlivý „Čas“, který nechává na pokoji všechny vzdělávací ústavy židovské i protestantské, píše: „Česká veřejnost musí věděti jména rodičů, kteří své dívky do klerikálního gymnasia na Král. Vinohradech posílají budou.“ — Žijeme, pánové, v zemi Hotentotů anebo někde v tureckém pašaliku? Má snad Váš násilnický boj býti charakteristickou známkou, jak pokračuje svobodomyslnost v XX. století? Má býti katolík pranýřován jako vyvrhel národa za to, že chce použiti občanské svobody k podpoře ústavu svého vyznání? „Čas“ by udělal pro národ lepší kousek práce, kdyby napomenul české evangelíky, aby neposílali svých dcer do německých ústavů v Drážďanech a v Berlíně; v těch městech evangelické dívky své národní smýšlení rozhodně málo utvrdí.

Orgán Elišky Krásnohorské v příčině „Minervy“ prohlašuje: „My budeme konkurovati (s gymnasiem Vinohradským) jen kvalitou (jakostí) ústavu.“ — Pánové, takový boj je čestnější, než pokrokové hubaření a znásilňování katolického ústavu, který od Váš nechce nic, leda trochu té snášlivosti, jakou věnujete židům. Místo hluku, místo násilnických protestů zřídte si vzdělávací ústav vlastní a — konkurujte s „klerikalismem“ klidnou vědeckou prací. Či jest ten Váš pokrok takovým nedochůdčtem, že mu srazí vaz několik jeptišek? Zvláštní podívaná! Všecko pokrokářstvo musí sahati k vůli záchraně „pokrokového“ ducha k prostředkům

Šli nejspíš vod muziky přímo z Lázan.

„A vodkudpak ste, mládenci, vodkud?“ — rozkřik se jeden. „Mý sme ze Skučce“, řek’ Karliček a už se klepal, aby si s ním hoši nedělali známost trochu dlouhou. Dyby mu taková selská ruka jen jednu vtělila, možná, že by se skulil hned.

„A vodkudpak dete?“ ptá se druhé, ještě větší chlapík. „Víte, mládenci, mý deme z Lichumburku; dyť sme museli uživat taky trochu posvícení!“ — vodpovídá zas Karliček hodně zdvořile.

„Teda pozdravujte koho potkáte, a až uvidíte husu, řekněte: Zdráva byla tetka.“ A ještě řek’, ale jen tak potichu: „Dobrou noc.“ — A dyž se mu zdálo, že skutečný hoši jen tak bez vodpovědi vodcházejí, křik’, až se skuteckejm nohy zatřásly: „Vy na pozdravení nevodpovídáte, c’o, c’o!“ — A Pepík hned hodně nahlas: „I dyť povídáme: „Dej vám Pámbu dobrou noc!“

„Šak byste věděli, dybyste nevodpovíděli! Mohlo by vas přijít třeba tisíc!“ — A při tom vyplašený slepice v blízky chalupě celý poděšený kdakaly. Skutecký hoši radši honem šli dál; věděli, že se mládencům stejská po práce. — Karel si ulevoval krobiánsky pod fousy: „Vornáte jeden, zělí ti kouká z uší, seš vopilej a eště bys chtěl na veřejný silnici pokojný lidi votloukat.“

„I nenadávej tak krobiánsky, nenadávej, dyť si dnesky taky nevykračujš jako lajtnant; šak mý nejsme vo moc lepiš.“

„Šak máš taky praudu; mý bysme zasloužili. Co bude jen máti říkat!“

„Říš říchoucí sme spáchali. Ať seš mně vode dneška hodnějš! Já sem tě měl napomenout — a tu máš!“

tolik nepěkným, aby zvítězilo nad — „zpátečníky“ a „hlupáky“.

Politický přehled.

Překvapení způsobila nenadálá změna v ministerstvu Gautschově. Ministr kultu a vyučování dr. rytíř Hartel a ministr obchodu baron Call odstoupili a vicepresident zemské školní rady dolnorakouské dr. Richard baron Bienenrth jmenován správcem ministerstva kultu a vyučování, a sekční přednosta v ministerstvu vnitřa Leopold hr. Auersperg správcem min. obchodu. Dle toho chystá se bar. Gautsch změnit ministerstvo úřednické v parlamentární.

A v Uhrách se poměry zase zakalily. Ministerstvo bar. Fějervaryho zadalo za propuštěnou a císař žádosti té vyhověl, dva dni před svoláním uherského sněmu. Až do jmenování nové vlády zůstane však Fějervary u vesla. Bar. Fějervary chtěl násilně zlomiti odpor Maďarů, zvláště počítal se zavedením všeobecného tajného práva hlasovacího. Ale panovník s návrhem tímto nesouhlasil. Sněm uherský schází se dnes v pátek a má býti hned po zahájení odročen. Nato znovu bude se vyjednávat se spojenou opozicí. Dle všeho mohou nyní Maďari — na újmu Slovanů a Rumunů — očekávat z Vídně nové ústupky. — V Uhrách již vypátrali původce brožury, v níž vlastizráně nabízejí se Ury Hohenzollernům; do záležitosti té zapleten prý i bar. Banffy.

Arcibiskup poznaňsko-hnězdenský dr. Stablewski zakročil zvláštním listem proti znásilňování polských dětí ve školách německých.

Korunní princ srbský za velké slavnosti prohlášen plnoletým.

Na Kavkaze došlo k velkým nepokojům, vlastně k revoluci, již za oběť padlo tisíce životů. Hlavní slovo měli tu Arméni a Tataři, mezi nimiž vzplanula neutuchající zášť; k nim přidali se soc. demokraté a různá cháska. Spojenci tito způsobili ohromnou spoustu v obvodu města Baku, kde jest nesčetně zříděl petrolejových, jež se po většině nalézají v rukou Rusů a cizinců; odtud také zášť domácího obyvatelstva proti majitelům. Průmysl naftový na delší čas tu ochromen, z mnohých boháčů stali se žebráci. Řež dosáhla takového stupně, že i dělostřelectvo muselo zasáhnouti v boj. Ve vlastním Rusku zvlášť následkem uzavření míru vše se uklidňuje, ač i tu jeví se nespokojenci s mírem. I nový univerzitní řád působí nespokojivě. Na bojišti mandžurském nastal už také klid, ale teprv po podepsání míru panovníky vrátí se vojsko povlovně do vlasti. — V Japonsku z nespokojenosti s uzavřeným mírem povstaly na mnohých místech krvavé bouře, při nichž lid domy bořil a zapaloval. Lid chová se rozhořčeně zvláště proti cizincům.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 5. září 1905 usneseno: Majitelé chatrtných pomníků na hřbitově Ponchovském se vyzvou, aby v době jednoho měsíce dali své pomníky řádně opravit, jinak že budou tyto z hrobů po uplynutí hřbitovním řádem stanovené lhůty odstraněny a prodány. — Schváleny byly dva případy konfiskací (jednoho uhrovnitého vepře a jednoho telete nedospělého) a pronájem chladírny v městských ústředních

Vejletníci už šli po skutecký ulici. Venku na záprsní stála stará Krásová. V očích se jí blejsklo jako čarodenci a hned na Karlička: „Dej jim Pámbu dobrej večir, pane Karel!“

„Dej to, Pámbu, tetičko; dobrou noc.“

Ale bába hned hodně nahlas k sousedkám: „Podivejte se na toho hejska; takovej kašpárek si nechá říkat vonil De z flámu, sotva že se na nohouch drží a myslí si, že je nákej milostpán. Kerá toho trumpetra si bude brát, lepší by udála, dyby se dala zazdit.“

Karel se na jedovatou hubu ani nevobrátil a vytáhl’ za chvilku z kapcy šátek.

„Snad, hloupej, nebrečíš? Kdo cti nemá, jinýmu . . .“

„Dyž ta bába má taky trošku praudu; já nejsem právě vopilej, ale stydím se přeci.“

„No, no, Karličku, no, no; víš, sved to doma mamince na mě.“

„Nic nebudu svádět, dyť už mám bejt taky trochu rozumnej člouček . . .“

Pepík byl taky schlipel jako zmoklá slepice. Dyž přišel domů, byly dvírka u záprsně zauřeny. Zabouchal na ně, až sousední pejsek začal štěkat. Dvírka se voteuřely, Josef šel do seknice, a venku bylo zas tichoučko. — Ale doma bylo ináč. Ach ouvej! — Ba jo!

Ale ani druhou, ani třetí ne děli nemusela vykukovat žena Pepikova a maminka Karlova, dou-li už kamarádi z hospody. Vobě si libovali, že maj’ ty hoši přeci jen dobrý srdce a že si daj’ fíct. — Kdo se nechce dlouho v hospodě zdržet, udělá nejlíp, dyž tam ani nohou nevkróčí. To je prauda praudoucí!

jatkách. — Dotaz okresního výboru zde ohledně vy-
loučení obce novohradské ze zdravotního obvodu
Královéhradeckého předložil se v září městskému za-
stupitelstvu. — Pí. Julii Labouťkové uděleno bylo po-
volení k zavedení vodovodu na stavenišť její čis-
tice. 18. v bloku C. — Schváleny opravy v místno-
stech dvířového obvodu. kursu v obecním domě čp. 230.
— Povoleno p. Fr. Kryštofovi připojení domovní ka-
nalisace a zřízení mosazného chodníku. — p. V.
Součekovi stavba skladiště na dvoře domu jeho čp. 364.
— p. Barb. Šrámkové stavba nových záchodů v domě
čp. 104. — P. Fr. Třasákov dano povolení k obývání
novostavby jeho v bloku C. — Pí. Jul. Labouťkové
povoleno postavení nového domu na parc. č. 18 v bloku
C. — p. Julia Russovi zřízení výkladní skříně
na domě jeho čp. 252-1. — p. J. Ubrovi zřízení por-
tálu na domě čp. 130. — Schválena p. J. Nevyhoště-
nému změna fasády na novostavbě jeho na parc. č. 4
v bloku E. — Dáno povolení p. K. Schulzovi, továr-
níku, k obývání novostavby jeho čp. 182 a 183 a p.
MUDru. L. Trzskému k obývání novostavby jeho
v bloku V. — Výroční zpráva školního lékaře p.
MUDra. R. Zippého za školní rok 1904-5 postoupí
se místní školní radě. — Přijata byla oferta p. Václ.
Grusaa, truhláře, na pořízení dřevěných součástí pro
novou dekoraci selské svatnice v městském divadle
Klicperově. — Podmínky sdělené c. k. okres. hejt-
manstvím zde, za kterýchž c. k. místodržitelství svolilo
k tomu, aby obec stoka uliční vedena byla tělesem
erární silnice v Pospíšilově třídě, postoupí se měst-
skému zastupitelstvu. — Politický úřad požádá se za
svolení k vyplacení mzdy hřbitovnímu hlídači J. Bu-
kovskému v Pouchově na další 3 léta od 1. října 1906
počínajíc. — C. k. okres. hejtmanstvím k vyjádření
předložená žádost p. Kar. Dixe za koncesi hostinskou
pro dům čp. 138 postoupí se živnostenskému od-
boru. — Výkonným výborem místní organizace soci-
álních demokratů ku podpisu předložená petice na
aném království Českého ohledně všeobecného rovného
práva hlasovacího předložil se městskému zastupitelstvu
s odporučením. — Žádost měst. pol. strážníka Jana
Masáka za definitivum postoupí se měst. zastupitel-
stvu. — Na žádost pp. majitelů vill v Morušově
provedou se dva přechodníky na chodník k nemocnici
vedoucí po dokončené předložbě Malého náměstí. —
Vzata byla na vědomí zpráva p. měst. zvěrolékaře o
prohlídce krávnů a vozů mlékařských v měsíci srpnu.
C. k. okresnímu hejtmanství se sdělí, že místnosti
v domě čp. 78 používané p. Em. Hundkovou za dílnu
krejčovskou jsou způsobilé. — Jedna žádost za zvý-
šení podpory byla zamítnuta, a poukázány byly ně-
které účty k výplatě.

Vyznamenání. Býval. professoru bohosloví
v královéhradeckém semináři vdp. Dr. Frt. Xav. Kry-
štofko, nyní kanovníku a universitnímu professoru
v Praze, udělen titul a charakter dvorního rady s pro-
minutím tax.

Jmenování. Okresní školní inspektor v okre-
su pardubském p. Alois Krémář, učitel tělocviku na
státní reálce v Hradci Králové, byl jmenován okre-
sním školním inspektorem v okrese královéhradeckém.

**Sdružení měst východočeských pro
stálou společnost divadelní** ustavila mezi
sebou města Hradec Králové, Chrudim, Litomyšl a
Dvůr Králové. Zřízení a vedení této společnosti opírá
a činoherní ujal se osvědčený odborník divadelní ře-
ditel p. Fr. Lacina. Činnost svou započne společnost
dnem 1. října 1905 v Hradci Králové. Súčasněná
města poskytnou divadelnímu podniku tomuto diva-
delní budovu zdarma a jinými ještě výhodami a se
subvencí divadelnímu fideletu vyplácenou. Jde tu o
chvályhodný podnik, aby i venkovská divadla na své
umělecké dráze povznášela se ze své ztrnulosti a ne-
kázňnosti, by i z venkovského divadla proudilo
znělčtění a takto razila se cesta skutečnému pokro-
ku, osvětě. Záleží na obecnstvu, aby pochopilo do-
sah tohoto nového podniku a nejhodnější účastí udr-
želo si svou divadelní společnost. Nejlepší uměleckou
pověstí známý divadelní ředitel F. Lacina, který po
léta vedl národní divadlo brněnské, je zárukou umě-
leckého zdatu. Členů opery jest 7 dam a 7 pánů; sbor
čítá 11 dam a 10 pánů, orchestr 14 členů. V činohře
působí 7 dam a 9 pánů. Repertoir, který vykazuje 18
oper, 16 operet a celou řadu cenných novinek činoh-
erních, dramát a veselohr z literatury české i cizojazyčné,
bude postupem saiony stále doplňován. Proto
novému podniku všechen zdar!

Šlechtný čim. Vdp. mons. A. Suchánek, pap-
praelát a rektor bisk. semináře v Hradci Králové,
dal na hřbitově Pouchovském vlastním nákladem
opravit 12 pomníků duchovenských jmenovitě Dra.
Stárka, rektora Grueze, Dra. Gabriela, spirituála
Petráně, Škody, kanovníka Tachla a j.

Rožberk oživuje. Ve svátek Nar. P. M.
ohlášeno bylo procesí z Pouchova na Rožberk, kde se
konala odpoledne pobožnost; ale sešlo se mimo to
i z Hradce Král. a okolí ctitelů mariánských mno-
ství větš než jindy. Z Pouchova doprovázeno četné
procesí dlouhou řadou družiček, oběma duchovními a
p. bohoslovcem J. Uškem. Kázání pod širým nebem
měl ku shromážděným zástupům nadšený řečník dp.
A. Jemelka z T. J. Na večer po vykonané pobožnosti
dp. farář Pouchovský vzdává díky horlivému kaza-
teli, přál mu, aby dal mu Bůh dočkati chvíle, kdy
mohl by zde vystupovati v brsku na kazatelnu ne
improvisovanou pod košatými stromy, nýbrž dle vroncí
touhy své v nové vybudované, prostorné a vkusné
poutní mariánské svatyni Rožberské. — Z řeči dp.
kazatele jsme tehdy zvěděli, že sešlo se dosud na za-
myslenou svatyni dárků 8 tisíc a několik set korun.
Na budoucí rok má být se stavbou započato; pak
sajisté i třída Pospíšilova bude se kvapem rozšiřo-
vati.

Tábor lidu. Sociální demokraté uspořádali
minulou neděli dopoledne tábor lidu v Hradci Králové
na Malém náměstí, kdež ředací Svěcený a Borek se
vší rozhodností vystoupili pro zavedení všeobecného
rovného práva hlasovacího. Ovšem přítomnému vlá-
dnímu zástupci slova řečníků: až na ně... i život za
to... za to se musíme bití... atd. byla pře-
příliš ostrá, proto tábor rozpúštěn. A protestující so-

ciální demokraté pod rudou vlajkou táhli městem,
kdeš před Grandhotelem ulevili si ještě dety sou-
draha Svěceného.

**Velký koncert ve prospěch Ústř.
Matice školské.** Dámský odbor Ú. M. Š. v Hradci
Králové pořádá v městském Klicperově divadle dne
24. září 1905 velký koncert ve prospěch Matice za
spoluděinkování sl. A. Bobkové, primadony Národního
divadla v Praze, sl. M. Fúřasové, virtuosky na harfu
a p. K. Moora, hudebního skladatele a virtuosa na
klavír. Záznamy ke koncertu převzal p. B. E. Tolman.

Hradec se plní. Tento týden vrátilo se
z manévru vojsko do Hradce; ovšem jest stančeno o
muštvu třetího ročníku, které propuštěno ze služby
domů. A také žactvem ze škol obecných, měst. a
středních, které dostavuje se a zápisu, oživen valně
všechno ruch v městě. Živnostníkům nastávají zase
lepší časy.

Vyučování tanci zahájí zdejší taneční mistr
p. Čtvrtečka pro obchodní příručí 17. září večer ve
dvoraně Besedy, pro studující 23. září ve dvoraně
Adalbertina. Blíží informace sdělí se v bytě p. Čtvr-
tečky (Palackého třída, č. 369).

**Rádná schůze okres. zastupitelstva
královéhradeckého** koná se 20. září 1905 o 9.
hod. dopol. v zasedací síni Okres. domu s tímto pro-
gramem: 1. Volba tří veriřikátorů protokolu. 2. Zpráva
o činnosti okres. výboru. 3. Volba primárního lékaře
všeobecné veřejné nemocnice „Arcivévodkyně Elišky“
v Hradci Králové. (Referent p. Jar. Červený.) 4. Žá-
dost okresní nemocenské pokladny v Hradci Králové
o prominutí a odepání obnosu 906 K 60 h, kterýž
jest na ošetřovacích výlohách za členy pokladny, fon-
du všeobecné veřejné nemocnice v Hradci Králové
dlužna. (Referent pan Jaroslav Červený.) 5. Návrh
komise o žádosti obcí Výravy, Slatiny, Slezského
Předměstí a Svinar za přijmutí obecních cest vedou-
cích z Výravy k Jilovicím, ze Slatiny do Svinárek,
ze Slezského Předměstí na erární silnici Hradec Krá-
lové-Třebechovickou a ze Svinar do Královéhradeckých
lesů po jich řádné úpravě dle pravidel pro stavbu
silnic okresních do správy okresu. (Referent pan Mi-
lan Morávek.) 6. Návrh komise o žádosti obcí Lípy a
Čistovce za přijmutí ob. ení cesty vedoucí z Lípy obcí
Čistovce ku Benátkám v okrese Jaroměřském po její
řádné úpravě dle předpisů platných pro stavbu silnic
okresních — do správy okresní. (Referent pan Josef
Hořejš.)

Vyučování jazykům. Vnučka známého
českého učence Jana z Purkyň, slečna Julie z Pur-
kyň, jako zkoušená učitelka zahajuje dnem 15. září
vyučování jazyku německému, francouzskému a ru-
skému v domě p. professora Brtnického na Nábřeží.
Slečna učitelka jest vší podpory hodna.

Kurs pro pěstounky otevřen opět letoš-
ním rokem v pensionátě školských sester v Hradci
Králové. Přihlášky možno ještě během týdne učiniti u
správy kursu.

**Panorama Národní Jednoty Severe-
české** v budově bývalého kláštera za kostelem sv.
Ducha v Hradci Králové jest opět otevřena. Od 15.
do 23. září vystavena jest překrásná kolekce Severní
Amerika. Pohled z Brooklynského mostu. Vojenská
paráda v Novém Yorku. Regata v Atlantic City.
Washington. Park Yellowstone. Křišťálový vodovod.
Kráter vodního geyseiru. Mamutí hotel. Stalagmitový
geysir. Trať Pacifické dráhy. Mormonský chrám a j.

**Jednota Českých střelců v Hradci
Králové** pořádá dne 16. září 1905 zábavný pro-
gramový večer na počest střelců-vítězů o přebornictví
jednoty v hostinských místnostech na „Střelnici“,
při kteréž příležitosti odevzdány budou vítězům čestné
odznaky. Pp. hosté jsou vítáni. Začátek o 8. hodině
večerní.

Z Černilova (Uvítání poutníka.) V pátek
dne 1. září vracel se náš volebný pán Josef Mynařík
ze své pouti do Svaté Země. Jak původně bylo sta-
noveno, měl přijeti večerním vlakem o půl 10. hod.
na Slezské Předměstí. Telegram oznámil příchod jeho
na půl 7. hod. večerní do Černilova. Těšili jsme se
nelicně na jeho příchod a proto vyšli jsme jemu do-
leko vstříc. Právdo byl nepřehlédný, jakoby vítězo-
slavný, v čele nesen sv. kříž, pak kráčela mládež,
oba odbory Národní Jednoty s odznaky za svým pra-
porem a hrdbou a veliký zástup osadníků. Do Pa-
radubie naproti poutníku Jerusalemskému vyjel náš p.
děkan. Něčeho netušíc milý poutník velice byl pře-
kvapen samovolnou ovací osadníků. Slzy lásky a od-
danosti provázely setkání. Po pobožnosti v chrámu
Páně promluvil volebný pán ke shromážděným vroucí
řeč, jež provázena byla dojemným štkáním věřících.
— Podán tu důkaz, jak dobrý lid katolický věčně
a láskyplně lne k dobrému knězi svému. Všichni
spokojeně ubírali se domů, vrátili se jim zdrav kněz
milovaný. — Těšme se na přednášky o Svaté Zemi
— káž jich jest mnoho! Přemnozí očekávali poutníka
pozdě večer až na Slezském Předměstí, nevědouce o
ranějším jeho přijezdu.

Z černé kroniky. Dne 7. září odpoledne
nalezen byl v lese katastru Bukovinského u Černilova
oběšený muž. Die listin poznán v samovrahu 44 roky
starý koželuh Adolf Křížek z Třebechovic.

Úmrtí. Dne 8. září t. r. zemřel v Třebecho-
vicích, zaopatřen sv. svátostmi, p. V. A. Crha, reda-
ktor v. v., v 49. roce věku svého. Zesnulý po absol-
vování filosofické fakulty věnoval se žurnalistice, pů-
sobil v redakcích Nár. Listů, Pozoru, Národu, Poslu
z Prahy, posléz byl vrchním redaktorem Pražských
Novin. Napsal také celou řadu povídek a zvláště básní
„Kusy mého srdce“.

Jan Buchtele ve Smiřicích. Přecko-
ochotnický spolek „Hanka“ pořádá v sobotu dne 23.
září 1905 koncert proslulého mistra houslí Jana Buch-
tele a virtuosa Karla Leitnera z Prahy v sále hotelu
„Andreješek“. Program, jež vykasovati bude zvláště
cenné skladby, přineseme příště.

Večírek v Kosteletě n. O. Katolická Jed-
nota v Kosteletě n. O. pořádá v neděli dne 17. září

1905 večírek na počest vážené rodiny p. t. p. vrchního
správce Viktora Salanda, dobrodince a dlouholetého
člena spolku, který přesídlil ke konci měsíce do Prahy.
Při večíрку budou provedeny sbory zpěvné, čísla hu-
dební, čísla solová na housle a cello a přednáška p.
JUDra Fr. Hermana, magistrátního sekretáře z Prahy,
„O působení v životě veřejném.“ Začátek v 7 hodin
večer.

**Velká schůze českoslovanského
lidu v Kosteletě n. O.** koná se v sobotu p. K.
Marka v široké ulici v neděli 24. září 1905 ve 2 hod.
odpol. Při ní promluví p. JUDr. Mořic Hruban, říšský a
zemský poslanec, o předmětu: „Český národ a jeho
budoucnost“; pan František Chaloupka, zemský po-
slanec, o předmětu: „Zemědělské otázky v letošním
zasedání zemského sněmu království Českého.“ Přijď
každý, vylechni pravý stav náš a přilož ruce k dílu,
dokud čas! Každý v chodu musí odevzdati oddě-
lenou vstupenku, vyplněnou svým jménem a svým
bydlištěm. Vstupenky na pořádání obdrží zdarma
jednotlivci i celé spolky pro své členy (poštou) od p.
Františka Šabaty, starosty ve Vrbici (p. p. Kostelec
n. O.). V případě nepřítomnosti počasi jest schůze
na týchž podmínkách v sále „Na Babětejně“. K účasti
zve výbor.

Z Ohorně. J. B. M. nřdp. dr. Jos. Doubrava
zavítá k nám v neděli 17. t. m. a posvěti tu na ná-
městí sousoší, sochařem Rejlem mistrně zrenovované.

**Zimní hospodářská škola v Opoč-
ně,** spojená s pětíměsíčním letním kursem hospodyn-
ským, vydala právě svou výroční zprávu. Z této jest
vidět, že návštěva školy byla letos opět velmi četná.
Škola má ovocnou školku, pokusné pole a mlékárnu;
mimo to honosí se četnými učebními pomůckami
k názornému vyučování. S školou spojen je vzorné
a účelné zařízení internát, kde ubytování chovanci
jsou pod stálým dozorem učitelstva, začež zaplatí za
celé zaopatření v internátě měsíčně 30 K. Školné ani
zápisné se neplatí. — Přihlášky do zimní hospodářské
školy pro nový školní rok, který počíná 1. listopadu
t. r., přijímá fideletství školy.

**Obdobná výstava krajinářská v Chru-
dimi.** Výstavní výbor usnesl se prodloužiti lhůtu ku
přihlášení do 23. září a žádá tudíž všechny pány, kteří
výstavu oblesati miní, aby se co možná brzy přihlá-
sili a vyplněný přihlašovací list předsednictvu výst.
výboru odeslali, by se dle počtu přihlášených vše
uspořádati mohlo. Velice žádoucí bylo by, kdyby se
z našich pokročilých obcí ve dnech výstavních pořá-
daly bromačné návštěvy. — V den 1. října uspořádá
na naši žádost p. Boh. Teplý, vrchní zahradník v Er-
furtě, přednáška: „O vývinu ovocnictví a zahradnictví
vůbec kromě země koruny české.“ Počátek této před-
nášky určen na 10. hodinu dopolední. — Mimo to
připomenouti sluší, že výstava psů loveckých, hospo-
dářských a přepychových počne dne 28. září o 10.
hod. dopoledne a skončí téhož dne o 5. hodině odpo-
lední. Výstava pak drůbeže a králíků a všech ostat-
ních odvětví potrvá po celou dobu výstavní, tudíž až
do páté hodiny odpolední dne 1. října t. r.

**Velký koncert J. Buchtele v Chru-
dimi** za spolupůsobení virtuosa na klavír Karla
Leitnera z Prahy pořádá se ve čtvrtek dne 21. září
1905 o půl 8. hod. večer v sále tělocvičny „Sokola“
v Chrudimi. Předprodej vstupenek ochotně obstará
p. J. Schütz, závod papírnický na nám. Aby klid
rušen nebyl, budou vchody při počtí koncertu usa-
vřeny.

Z Dobrušky. Divadelní podnik p. J. Tuttra
zahájil dne 2. září cyklus her na jevišti Katolické
Jednoty. Společnost řadí se svými výkony mezi nej-
přednější a chová jen herce umělecky kvalifikované.
V příštích dnech vystoupí v společ. pohostinstvu nej-
mladší člen českého zemak. Národního divadla v Praze
malá Žofinka Boušková v nejlepších svých dvou rolích
a sice bude hrát: „Malého lorda“ a druhý den „Na-
lezenec.“ Společnost podnikne s těmito dvěma kusy
pohostinské hry také v Opočně.

Z Kladrab. (Pohřeb.) Pohřeb vdp. P. Frt.
Klapala, bisk. notáře, osob. děkana a faráře při c. k.
dvorním hřebčinci zdejší, konal se slavným zpřeo-
bem dne 3. t. m. za hojného účastenství kněžstva,
úřednictva, učitelstva a širšího obecnstva. Přítomni
byli i vyšší hodnostáři církevní, zejména vdp. arcí-
děkan chrudimský Dr. Mrátek. Kolem rakve rozloženo
bylo množství skvostných věnců od ctitelů a příznivců
zesnulého. Církevní obřady vykonal v zastoupení ne-
mocného p. vikáře vdp. P. Frt. Hajšler, bisk. notář a
děkan z Přelouče, za asistence 22 kněží. Učitelstvo
domácí i okolní předneslo u rakve dojemný truchlo-
zpěv Tovačovského „Vzhůru k nebi“ říšením míst. p.
říd. učitele J. Polikána. Na to ubíral se průvod do
chrámu, kde o šlechtných a vzácných vlastnostech
zemřelého jakož i o neocenitelných zásluhách jeho
vzletně a dojímavě promluvil dp. P. J. Ruml, farář
na Karlově v Praze. Po obvyklých obřadech zapěl
směšný sbor Horákov „Libera a In Paradisum“. Odtud
kráčela v průvodu na hřbitov školní mládež,
živnostenský spolek, hasičské sbory, obecní zastupi-
telstvo přifařených obcí, c. k. dvorní úřednictvo, učí-
telstvo a kněžstvo, za rakví pak odchovanec jeho dp.
kaplan P. J. Mynařík, administrátor dp. V. Voštl, p.
přibuzní zesnulého a nepřehlédný zástup obecnstva.
U hrobu po církevních obřadech zapěl mužský sbor
Procházkovu píseň „Když anděl smrti kynul.“ Po
skončení této vyslovil dík všem účastníkům dp. Mynařík.
Věnce darovali: c. k. úřednictvo dvor. hřeb-
činců kladrabského a lippického, rodiny: Motlochova,
v Wietenn, pp. Dr. Šimberák a Dr. Hucker, pí Hof-
bauerová, Nováková, obecní zastupitelstvo, místní šk.
rada, c. k. služebnictvo, školní mládež a j. V. Sborové
učitelů kladrabských a semánských věnovali místo věnce
k uctění památky zesnulého 10 K na Boleslav sirot-
činec a 10 K na vánoční stromek chudé školní mlá-
deže. Soustrastné projevy zaslali: J. B. M. Dr. Josef
Doubrava, biskup královéhradecký, nejvyšší c. k. stol-
bovní úřad ve Vídni, p. o. k. okr. hejtman J. Novák,
ředitel Al. Hora, ředitel V. Diviš, Čistický a j. Ze-
snný pastýř nezanechal po sobě většího majetku,
avšak v srdcích svých oveček tu nehynoucí paměť, že

prokázal za svého života mnoho dobrých skutků. Že v Kladruzech vystaven byl chudobinec a v přifařené obci Selmicích nový chrám Páně, náleží především zásluha jemu. Bohužel, že nedočkal se vysvěcení nového chrámu, na což se tak velice těšil. Pro své zásluhy významné byl Jeho Velikostí slavným záslužným křížem s korunou a stříbrnou jub. medailí. Přifařená obec Semín jmenovala jej čestným občanem a J. B. M. udělila mu titul notáře a osob. děkana. Nehynoucí mu zachována budí paměť!

Ze Selmie. Slavnost vysvěcení nového fil. chrámu v Selmicích konati se bude dne 24. září 1905. Ku slavnosti této zavítá J. B. M. Dr. J. Doubrava, biskup kralohradecký.

Obrázek z české vesnice. (Ze Slatiny nad Zdobnicí.) Nezapíráme své slovanaké povahy, dělíme se i v naší obci „na hořejší a dolejší“. Dolejší chlábí se kostelem, školou, záložnou, dvěma mlýny, čtyřmi hostinci a nově stavenou dráhou železnou a nádražím, hořejší mají sice jen jeden hostinec, za to ale znamenitou dílnu strojnickou bratří Krčmářů, vzorčá stavení hospodářská, zřizují apdy, upravují cesty a pracují ve spolkové mlékárně. Zvláště ale oko cestujícího se zálibou prodírá nyní na nové ozdobě hořejší obce. U ohybu silnice, mezi dvěma mohutnými lípami postaven vysoký oltář dřevěný, vkusně polychromovaný, na němž v umělých řezbách umístěn jest velký obraz Paany Marie, Pomocnice křesťanů; dole pod ním lze čísti: Na památku sv. břimování 27./VI. 1905. Svěcení obrazu konáno na svátek Narození P. Marie odpoledne za živé účasti uvědomělých zdejších katolíků; dojem slavnosti byl zvýšen přednesem hudebních skladeb v širém okolí známé kapely Ant. Pohla. Materiál pro oltář darovaly rodiny Hostinských a Koukolovů, práci pak vykonaly ochoty p. Fr. Chrudimský, c. k. strážník četnictva v. v. Tento obětavý muž pro blaho zdejší obce má heslo: Každý dle možnosti zvelebuje svoji českou vlast! On z domu svého, původně spustlého, vykonal svými rukama vilu, již pojmenoval: Česká chalupa. Ta pak svoji ornamentikou vzbuzuje vpravdě obdiv cizinců. Pavlač u domu toho stojí na dvou sloupcích, které po délce nesou nápis: „Div přírody ze století 19.“, nápis zasloužený; oba sloupce jsou totiž hrombovitě točené a sice tak, že vždy ve dvou metrech délky odtáh se kol jedné duše 10 pramenů dřeviny, což činí dojem „dobromady srostlých deseti stromů“, které jeduotlivě zřetelně na venek vynikají. Na pavlači samé postavil jmenovaný, by uctil památku své dcery, ctihod. sestry Honoriny z řádu D. N. Dam, rocho P. Marie s nápisem: „Maria, popřej nám šťastného skonání a radostného u Tebe s ní shledání“. Pan Fr. Chr. dimský byl původně příručím stavitelem, umí ale ovládat i náčiní zahradnické s výsledky překvapujícími, i rolnické. Ve zdejší krajině prý zavedl mrvení polí umělým hnojivem, naučil rolníky stavěti z obilí pokoseného tak zv. budky, v nichž se uchrání zrno za častých horských dešťů, by nezarostlo. Tento starý, však statný muž jest okraňujícím spolkem naší osady v jedné osobě. Mimo jmenovaný oltář postavil podobných v různých místech obce ještě pět. Nejen však v ohledu náboženském zdobí obec; vysázel i živý plot na tarase před kostelem a vysazuje ochotně i soukromým žadatelům; nad schody tohoto tarasu postavil dřevěnou bránu, ovínutou divokým vínem, s nápisem: „Zde domov můj“. Na slova ta „Jeho Bisk. Milost v chrámu Páně před sv. břimováním jednou promluva, na kterou ještě stále vzpomínáme. Pan Frant. Chrudimský opatruje a pěstí veřejné sady záduší i obecní, hroby květin ozdobuje, zlobě se na nevědky lidí, kteří pro mamon zapomínají svých povinností k zeměfěm. Na pomník peněz nemám, postavím si jej tudíž ve svých pracích, říká každému, kdo jej upozorňuje, by šetřil již jednou zdraví svého. Od císaře pána dostalo se mu vyznamenání. Kéž i všichni spoluobčané váží si jej upřímně! „Na mnohá léta!“ Zaplať sám Bůh! voláme.

Ze Smrdova u Haber. (O úmrtí p. faráře Ed. Dobrušského.) Nedávno přinesla „Obnova“ zprávu o jmenování vldp. Eduarda Dobrušského, faráře a osob. děkana ve Smrdově, ode všech přifařených obcí čestným občanem za 40leté vzorné působení na osadě Smrdovské, a nyní v krátkém čase na to přinesla zprávu o jeho úmrtí; zesnul tiše po krátké nemoci, zaopatřen jsa svátostmi umírajících od vldp. faráře Josefa Uhlíře ze Skubrova. Zesnulý vynikal čistým, bezúhonným, v pravdě kněžským životem. Byl velmi ošib a oblíben u svých osadníků pro svou milou, skromnou povahu. Každý z nich, jakož i z dpp. spoluobratřů nalezl v něm nezištného ráce a těšitele. Jaké oblibě se těšil, bylo pozorovati z toho, že když se rozešla zpráva o jeho choravosti, každý prosil, by ho Pán Bůh uzdravil a říkal: Takového kněze již nikdy mítí nebudeme. Zesnulý měl tu vzácnou vlastnost, že nikdy žádného neodsuzoval, ale vždy říkal: nevěřte, dokud se o vině nepřesvědčíte, a když se přesvědčíte, pomyslete si, že nejme andělé, ale lidé a nestalo se to ze záloho úmyslu. Zvláště byla vzorná shoda mezi ním a učitelstvem, což také páni učitelové plně uznávali a svou úctu a lásku mu dokázali hojným úctastenstvím a krásnými zpěvy, kterými pohřeb jeho oslavili. Zaplať jim to Pán Bůh. Dojemná shoda a právě synovský poměr panoval také mezi ním a páterem Havelkou, kaplanem jeho, kterého chtěl mítí stále u sebe a ještě večer před smrtí se po něm sháněl, když byl vzdálen za povinností a když se vrátil, po několika slovech s ním se málo okamžiků, poznamenav se svatým křížem, tiše zesnul 23. srpna o půlnoci hodě večer. Tichý, skromný život, tichá, šťastná, bezbolestná smrt. Zesnulý dostal se do Smrdova sotva 26 roků star a dostal soudasné Studenec, na který resignoval. Tehdejší pan biskup Hanl vyjádřil podivení své nad tím slovy: Za mého biskupování se mi to ještě nestalo a pan biskup Brynych vyprávěl při

břimování ve Smrdově, jak jsa bohoslovcem, běžel s jinými ještě se na něho podívat, jak v seminářské klerice a cingulu přišel se představití jako farář dvou far. Přišel do Smrdova po velikém ohni, kdy kostel, fara, kostelní roucha i zařízení kostela ohněm byly zničeny. Mimo to kostel slišl i v Dobrušcích hrozil zřícením. Nyní vše jeho přičiněním jest v pořádku, ale stálo ho to velkého namáhání a obětí na penězích, ježto kostely oba jsou chudí. Návrh kolem kostela i hřbitova vysázel stromy, což nyní slouží k ozdobe. V jednání s lidmi byl vldný, raději promínil a odpustil a často i sám velkou škodu utrpěl, než by byl jině do neštěstí uvrhl. Slyšel také pohostinativm, které jakoby měl v krvi. V choleře roku 1866 často na zemi klče mezi nemocnými v ratejnách ve dvorech je obětavě ošetřoval. Zemel pln zásluh, o kterých avět neví neb vědětí nechce. Bůh je však zještě zná. Jednalo se také, by za zásluhy své odměněn byl záslužným křížem, čehož se však již nedočkal. Jméni zanechal nepatrné, an přijmy své vynakládal na katolickou literaturu a studie příbuzných (Stanislav Dobrušský, farář v Turkovicích, Václav Dobrušský, ředitel národního muzea v Soppii v Bulharsku, † Alois Dobrušský, revident c. k. vrchního soudu zemského v Praze). Byl velikým ctitelem rodičky Boží, kterou i v nemoci stále vzýval, a sám jí zřídil z velké věštiny svým nákladem oltář a zavedl u něho pobožnost májovou, v březnu avato-Josefakou. Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie měl v kostele poslední mši svatou, kterou s velikým přemáháním dokončil a jak pan fidei Václav Němeček se vyjádřil, že kdyby měl padnouti u oltáře, nevynechal by ani jedině písmeno čteného nahlas jako evangelia, přímliuv, ohlášek atd. Znám jest svým důkladným slobem, pro kterýž byl obdivován u úřadů církevních i světských a o plli jeho zvláště svědčí tři velké, silné, památní knihy farnosti Smrdovské, které jsou velice důkladné a podrobné; doplnil je zprávami, z rozličných pramenů sebranými, od nejstarších dob. Pohřeb měl v sobotu 26. srpna 1905 za nesmírného účastenství a pláče lidu, ctitelů jeho. Pochován jest u kostela, do něhož tak rád spěchoval vyprositi požehnání Boží pro své kolaturníky, kteří stále se slon v oku naň vzpomínají a za něho se modlí u jeho hrobu.

Z Dvora Králové n. Lab. Potřád čá-káme marně, kdy „Zvičina“ bez rukaviček a hesky resolutně se rozeplše o skutečných a největších škůdcích národnosti české v našem městě. Teď — při zápisu do škol — bylo toho nejvýš potřeba. Ale pořád neslyšíme nic. Kdyby tak Zvičina do zdejších germanisujících židů píchla, ti by jí ukázali, zaž je toho loket! Se Zvičinou je to jako s „Časem“, „Osvětou lidu“ a též jinými „pokrokovými“ listy. Kdyby jejich financím nepomáhali židovští předplatitelé a hlavně inzerenti, skonaly by na úbytě. Proto „v zájmu vlastenečství“ jest lépe spojovati se s židovskými kapitalisty proti české krvi, než pomáhati rozeným Čechům proti germanisujícím židům. Takové „pokrokové vlastenečství“ víc vynáší, než nejpoctivější národnostní boj.

Sjezd býv. studentů česlavského gymnasia ve dnech 9., 10. a 11. září vydařil se nad očekávání atkvěle. Hle, první to sjezd a možno konstatovati, že celý průběh sjezdu byl důstojný. První večer slavnostní byl velice přátelský; a když div. Vždyť sešlo se na sta býv. spolužáků, aby stikli si pravici a prožili v kruhu přátelském doby zlatého mládí. Někteří neviděli se 25 roků. Jaké to změna! Druh druhá nemohl poznati, neboť z oněch mladistvých ideálních studentů stali se mužové vědy a práce, kteří v společnosti lidské zaujímají čestná místa. Při vzpomnutí již večer, který konal se v dvoranách „u Královic“, pozdravil všechny účastníky sjezdu profesor senior p. Václav Marek, projeviv radost, že tak mnoho býv. chovanců z blízka i z dále se sešlo. Po té ujal se slova Dr. Dutka, vzpomínal přátelské shody mezi učiteli a žáky. Dr. Petrášilka děkoval dámám, které podporovaly studenty a appelloval na slechetné srdce jejich o další přízeň k mladší generaci. V pozdních hodinách opouštěli hosté dvoranu, aby posílili se osvěžující spánkem pro slavnost nedělní. Kulminacním bodem celé slavnosti byl příjezd prvního ředitele ústavu, miláčka žactva, vdp. Dr. P. Reinholda Stránského, školního rady a ředitele c. k. gymnasia rodnického p. Frant. Rutha, bývalého to profesora zdejšího ústavu. Všichni účastníci v imponantním průvodu odebrali se o 10. hod. dop. na nádraží, aby uvítali vznešené hosty. Vlak stanul na nádraží; hromové „sláva“ a „na zdar“ ozvalo se ze sterých úst. Slza skláda se v oko, když spatřili jame milené své učitele. Jménem býv. žáků přivítal Dr. Stránského a ředitele Rutha dp. Jan Kostkan, farář v Pušé Kamenici, slovy vřelými, něščnými. P. školní rada dojat až k slzám děkoval za atkvěle uvítání. Nato odebrali se všichni do gymnasia, kdež odbyvána slavnostní schůze. Nejprve slova se ujal p. ředitel Novák, který jménem celého sboru professorského uvítal býv. studenty přeje hojného zdaru prvnímu sjezdu. Dr. Stránský byl předmětem srdečných ovací. Vzpomínal zakladatelů gymnasia vyzývaje studenty ku vědomosti vůči nim. Hrobové ticho nastalo, když vystoupil býv. žák vp. P. Alois Dostál, kaplan v Novém Městě n. Met., aby promluvil jménem spolužáků. P. Dostál, známý, nadaný řečník, ve své brilantní řeči protkané citáty z Písma sv. a z Horáce všechny téměř oslnil. Obzvláště dojemná byla latinská appellace na Dr. Stránského a vzpomínka na professory a žáky, kteří vyspávají již dočasný spánek na posvátném sadě hřbitovním. Když ukončil nadšený řečník, odměněn byl hluchým potlesek, který nebral ani konce. Též odpřimný reprezentant města Dr. Zimmer vltal všechny, přeje, aby si se sjezdu nesly upomínky ty nejlepší. Když pak i ředitel rodnického gymnasia Frant. Ruth několik upřímných slov pronesl, ukončena slavnostní schůze. Hosté zaplavše se do presenční listiny a dávše se fotografovati, prohlédli si městské památky, obzvláště museum a archiv městský. O 1. hod. odbyván banket. Při tomto proneseny byly četné přpitky. Tak dp. P. Kostkan posvedl pohár a přpil býv. ředitele Stránského a všem professorm. Dr. Stránský zase býv. svým žákům. Starosta města Dr. Zimmer přpil všem studentům, naději do vlasti. Kaplan velkoořimský P. Rössler přpil místnímu přípravnému komitétu v čele s p. Dr. Viktorou. O 2. hodině rozloučil se se všemi p. Dr.

Stránský s p. Ruthem, aby odjeli rychlíkem do Prahy a nadějí, že po 6 letech zase sem zavítají. Večer konána akademie v divadle Dusekové při vyprodaném téměř domě. Proslav velice atkvotně přednesl vp. P. Dostál. Po akademii byl koncert v místnostech besedních. V pondělí o 10. hod. bylo sloušeno dp farářem Kostkanem slavné requiem za asistence dp. duchovního správce polepšovny z Králík P. Jelínka, dpp. P. Dostála, P. Rösslera a P. Pospíšila. Naposledy stikli si všichni pravici a polibivše se, odjžděli do svých půcobišť, alibivše si, že za 6 let opět se sejdou. Všem účinkujícím při přátelském večeru, při akademii, jakož i při requiem buďtež vysloveny nejserdečnější díky.

Z Hory Kutné. Za ryčným letem krásná jeseň. Zrovna jako v životě lidském: Mládí uhání kvapem vatřic — tak mládí nesejdem' se vci! (Zplýváno u nás o sjezdu starých studentů z místních ústavů). A skutečně. Úrodné bylo léto celkem a úrodné i velepamátnému m'stu našemu o turismu českém, domácím i o turismu světovém. A to mnoho znamená. Dávna setba ušlechtilá přináší krásné ovoce. Bez reklamy neuvede se dnes do obchodu ani balíček „kavy“, bez reklamy nestane se nikdo ani domácím, nerci-li okresním výtečníkem či docela spoluvůdcem národa; a proto je zcela na místě, že ve prospěch turismu kutnohorského obětoval se opět nějaký ten reklamní groš do světa. Byť se tolik turistův na Hory nedováželo jako jich reklamní gastometr zdejšího časopisu tu a tam číselně uvádí, je přece jen vidět, že turismu kutnohorský velice rychle stoupí a bohdá vystoupí ještě více, až nové publikace o Hore Kutné a její nových obnovách proniknou do mass. Dnes již pp. učitelé a mládež školní, pp. professoři a studenti, vychovatelé a mistři škol odborných i posluchačstvo škol těch, studenti akademií vysokých škol, intelligence česká vůbec činí Hore Kutné reklamu nejvydatnější po všech vlastech. Obec kutnohorská svědomitě přičiňuje se udržeti a zvětšovati ušlechtilou pověst o krásách veleslavné metropole středoecké na Horách, při čemž starosta města a poslanec pan Jan Macháček a jeho náměstek pan Jan Tuček, továrník varhan, na předním stupni snahy postavají. V posledním zasedání rady městské usneseno, obstarati ke 3000 nových albům a pohledy na Hory Kutnou. Albusy ty, ač nákladné, konají veliké služby milovníkům archaeologie a krajinářům vůbec, jednak jako dary, jednak jako památka jsou nejlepšími zrcadlem kutnohorským domácím i cizím. K přístímu vydání bylo by zapotřebí svolati malou anketu znalců podobných věcí ve přímě zevní i vnitřní formy „albumů“. „Obnova“ přinesla nejvíce zpráv o návštěvě Angličanů do Čech a do Hory Kutné. Slyšíme, že zprávy ty nejsou ještě dočerpány. Za to zvětšovati nám s radostnými pocity o novém díle literárním, které již v tisku se nalézá. Jsou to „dějiny restaurace velechrámu Svatoňborckého“ od počátku (1883) až na naše dny. Autorem knihy je v ohledu tom nejpovolavější kapacita; jest to sám „otec restaurace“ té velikolepé monsignore vesp. arciděkan kutnohorský Karel Vorlíček. Kniha bude dějinným příspěvkem kulturního i uměleckého snažení a života v kral. Českém a v Hore Kutné v minulém i tomto století. Vzácné ilustrace fototypické i rytiny doplní přízdobu díla. V nvažení, že vesp. autor přes třicet let ve zdraví denně a denně vykonává obhlídku při velechrámě, že pak veškeré návrhy o restauraci a jejich zlepšení písemně i osobně činil a podnikal, nesčetných psaní, cest a audiencí v té věci obětavě podstoupil, obrovské náklady na obnovení této nádherné velesvatyně vyprosil, vše, co se na velechrámě za ten čas dělo a událo, od prvé částky viděl a sledoval — a nyní o tom ovoci báječného úsilí svého napeal knihu, — pak věříme, že řádky tyto slysnouti budou tepem srdce radostiplně — jako šlechtného. Dokonánoť dílo na zevním velechrámě již úplné a dílu tomu přestkvělému, jako jedné z největších okras vlasti, zohnati musí všecken národ náš, ježto mu budí čest i slávu a veliký obdiv — všeho vzdělaného světa.—.

Rozmanitosti.

J. M. Zigmund Ant. Starý, generál řádu premonstrátského, opat kral. kanonie na Strahově v Praze, atd., zemel 6. t. m. na Strahově v 26. roce svého opatování. Narodil se r. 1829 v Želčvicích u Zlonic v Čechách a do řádu přijat r. 1851. Zesnulý zanechal tu po sobě vpravdě nehynoucí památku, věren jsa vždy národu českému. Pohřben byl v pondělí za velké účasti v Nebušicích u Prahy. R. i. p.

Zemětřesení v Itálii. Nejjižnější cíp Itálie — Kalabrie — navštíven byl 7. t. m. v noci hrozným zemětřesením. Domy v osadách úplně sesuty, nebo jeví plno trhlin a na některých místech vytvořily se velké propasti. Zemětřesením zabynulo přes 5000 lidí, a raněných jest více než 10.000. Krajina tato jest proslulá častými záchvěvy země.

České gymnasium dívčí na Král. Vinohradech. Ve všech moderních kruzích setkává se myšlenka ženského studia a rostoucího porozumění; z té příčiny přikročila kongregace Škol. sester řádu sv. Františka k zřízení gymnasia tohoto. Účelem gymnasia dívčího jest jednak zjednati dívkám na základě téhož vzdělání, jakého nabývají žáci studující na školách středních, stejné výhody pro život praktický, po případě i možnost dalšího studia universitního a zároveň vychovati je tak, aby vedle ošvicenosti rozumu zušlechtily i svá srdce v lásce a smyslu pro povinnosti k Bohu, k bližnímu, k vlasti a rodině. Na ústavě působí sbor. skládající se z professorů, působících již drahně let na českých školách středních. Zápis koná se ve dnech 16. a 18. září dopoledne od 8—12 a od 2—4 hod. odpoledne v ředitelně ústavu. Žáky — nejméně desítileté — dostavte se buď frekventacím vysvědčením ze školy obecné nebo posledním vysvědčením ze školy měšťanské a listem křesťanským. O přijetí rozhodne přijímací zkouška. Za vyučování gymnasiální platí se pololetně 70 K (předem). Zápisné obnáší 4 K 20 h. Podrobnější zprávy jsou vyvěšeny v budově školní. Při gymnasiu

jest v této vlastní budově PENSIONAT, řízený Skol-
skými sestrami. Tento má ráz útulné a spořádané
české domácnosti. Přední snahou vychovatelek jest,
aby dívky jednak z láskou ve studijních přebíhly radost
rodicům a při tom neztrácely smyslu pro křesťanskou domácnost. Za
veškeré zaopatření (bez prádla) hradí jest měsíčně
předem splatných 50 K (t. j. stravné 32 K, na byt, otop,
světlo 8 K, výlohy správné 10 K). Prádlo chovaneček bude
se práti v pensionátu za přiměřený poplatek. Chovankám
dostává se stálého dozoru pedagogického, návodů
k jemnému společenskému chování, dohledu při stu-
diích a průvodu při vycházkách. K rozšíření dušev-
ního obzoru chovaneček a prohloubení jejich národního
citu slouží vycházky po Praze a okolí spojené s pro-
hlídkou památek jejich, návštěvy výstav, přiměřen-
ých přednášek a pod. — Národní divadlo a koncerty
navštěvovati dovoleno jest chovankám pouze ku přání
pp. rodičů, za svolení představenstva a za náležitěho
dozoru. Za mírný poplatek mohou se chovanky v pen-
sionátu samy učit jazyku francouzskému s konver-
sační francouzsko-českou, (jazyku německému se učí
na gymnasiu), hře na klavír, housle, citaru, theorii
hudební, zpěvu sborového a solového. — Chovanky
mají k dispozici s dostatek pian, za jejich používání
se platí 1 K měsíčně. Představenstvo pensionátu za-
sílá každého čtvrtletí pp. rodičům zprávu o zdravot-
ním stavu a chování svéčencek, spolu s doklady pro-
spěchu školního. — Podmínky přijetí do pensionátu:
Dívka, nejzraje desítiletá, musí býti zdravá a studia
schopná. Bude zaopatřena slušným, moderním, avšak
nenápadným šatstvem a obuví pro léto i zimu. —
Z prádla přinesí každá nejméně 6 košil, 6 nočních
kabátků, 6 ručníků, 6 ubrousků, 12 párů punčoch
a 18 šátků kapesních; ostatní dle libosti. Dále má
míti každá chovanka přezůvky (galoshe), deštník a při-
bor stolní. — Postel, opatřenou slamníkem, přikrývkou
na postel, stolní látkou, umyvadlo a jiné celoroční
potřeby poskytuje pensionát za roční poplatek 10 K.
— Peřiny a prádlo postelní mají každá chovanka své.
Veškeré dotazy zodpovídá a prospekty na požádání
zašle Představenstvo pensionátu českého dívčího gym-
nasia na Král. Vinohradech, Korunní třída č. 4 (u ko-
stela sv. Ludmily).

Hyacinty, tulipány a jiné cibulovité kvě-
tiny, které nádherně svých květů rozvíjejí v době, kdy
ještě veškerá příroda v hlubokém zimním spánku jest
pohřbená, mají mezi milovníky květin mnoho nadě-
ných citelů a přátel, neboť pro snadné pěstění a
krásu svých, většinou libovonných květů si této přízně
plnou měrou zaslouží. Bude proto zajisté s povděkem
přijata zpráva, že firma Fr. Viktorin (J. V. Dvořáček
nást.), závod materiální a semenářský v Hradci Krá-
lové, vydala právě svůj podzimní seznam, který mimo
hojný výběr pravých hollandských (haarlemských)
květinových cibulí obsahuje podrobné návody ku pěstění
a ceník semen k podzimnímu výsevu, jakož i
ceník různých důležitých potřeb pro domácnost a
hospodářství. Seznam tento zašláš se p. t. zájemcům
na požádání zdarma a můžeme zmíněný závod, jako
blízký, levný a spolehlivý nákupní pramen každému
vřele doporučiti.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 9. září 1905
hl. pšenice K 13.00—13.60, žito K 10.60—11.00, ječme-
ne K 8.40—10.00, prosa K 00.00—00.00, v. k. K 0.00
—00.00, brachu K 20.00—22.00, oves K 5.00—5.60,
čičky K 32.00—36.00, jablek K 20.00—22.00, krup K
20.00—26.00, bramborů K 8.00—0.00, jetelového se-
mene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene
bílého K 00.00—00.00, rážáku K 00.00—00.00, máku
K 32.00—36.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100
kg žitných otrub K 11.00—00.00, 100 kg pšen. otrub
K 10.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.60—0.00,
1 kg másla vepřového K 1.80—0.00, 1 kg tvarohu K
0.36—00.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí K 3.60
—4.20, 1 kopa okurek K 0.80—1.30, 1 kopa kapusty
K 2.80—4.80, 1 hl cibule K 4.20—5.10, 1 kopa drob.
zeleniny K 0.80—4.90, 1 pytel mrkve K 1.80—2.60,
1 hl jablek K 7.50—10.80, 1 hl hrášek 4.60—8.00,
1 bečka švestek K 1.20—1.40. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 9. září 1905 odbývaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 258 1/2, žito
239, ječmene 378, oves 151, prosa 9, v. k. 00,
brachu 9 1/2, čičky 1 1/2, jablek 5, krup 0, jetel. semínka
00, lněn. semene 00, máku 4. — 2) Zeleniny: zelí
415 kop, okurek 86 kop, kapusty 180 kop, cibule
160 hl, drobné zeleniny 680 kop, mrkve 186 pytlů,
brambor 83 hl, cerele — kop. — 3) Ovoce: jablek
18 hl, hrášek 46 hl, švestek 598 hl. — 4) Drobného
dobytka: vepřů 6 kusů, podvinčat 343 kusů, kůzlát
2 kusy.

Z a s l á n o.

Přesvědčiv se o poměrech pl. Alžběty Hein-
zové v Praze na Král. Vinohradech, Vyšehradská
ulice č. 997, dovoluji si P. T. veledušojné pány
spolubraty upozorniti na její závod s chrámovými
svicemi. Zmíněná paní jest sestrou kněze-faraře
z Litoměřické diecése, který z bratrské lásky se
jí ujal a novou existenci tímto podnikem jí hodlá
zaopatřiti.

Kdo z P. T. veledušojných pánů laskavou
objednávku svic u zmíněné paní učiní, vykoná
tím nejen veliký skutek charitativní, nýbrž za-
opatří pro svůj chrám svíce jakosti výborné, dle
liturgických předpisů zhotovené.

V Markvarticích, dne 8. září 1905.

Dr. V. Mikolášek,
vikariát tajemník a farář.

(Zasláno.)
Velectná firma
Fr. Jelínek,
první východočeský odborný závod kávou
Slatiňany.

Buďte tak laskav a zašlete mi opět 5 kg
perlovky pražené za 15 K. — Objednávka tato
jest nejlepším důkazem, že jsem s dřívějšími
zásilkami byl spokojen a tudíž neotálím Vaši ct.
firmu všem, kteří sobě dobré a při tom laciné
kávy přejí, doporučiti.

Ve věř účtě oddaný

Fr. Klímek,
farář v Nové Vsi u Albrechtic,
v Rak. Slezsku.

Velectným dámám!
Dovoluji si tímto aktivně oznámiti, že
dnem 15. září 1905 otevřu nový
závod
modistický
v Hradci Králové,

na Velkém nám. č. 22., v domě sl. Pospí-
šilové, v I. poschodí.

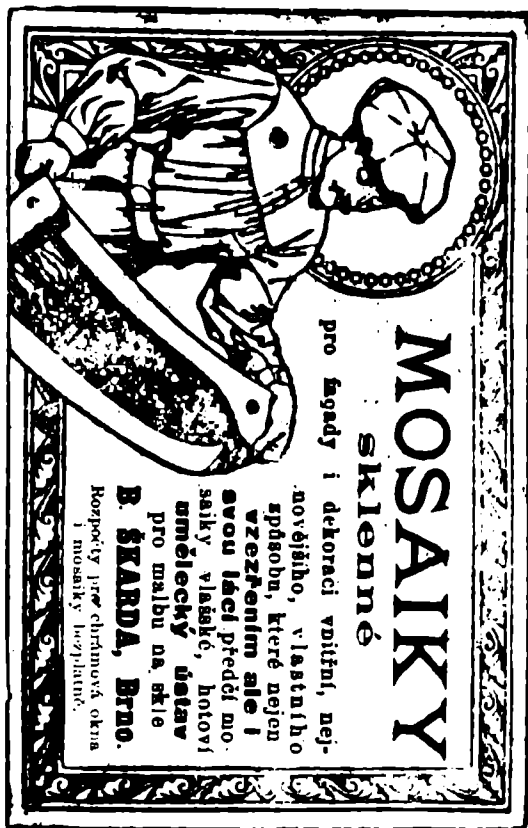
Majíce víceletou praxi mohu ujistiti,
že vyhovím všem požadavkům vele-
ctných dam.

Ujišťuji, že na zřeteli vždy jen máti
budu, bych levnou cenou, velečasným
provedením a rychlým vyřízení ct.
zakázek přízeň velectných dam si
získala.

Na skladě máti budu **klobouky pro
dámy a kloboučky dětské** vždy dle
nejnovějších pařížských a vídeňských
vzorů. Veškeré předělavky a opravy
provedu rychle a co nejdokonaleji.

Prosím o vzácnou přízeň, znamenám
se v účtě veškeré

Zděna Krátká.

V Čtvrtečkově
taneční škole
v Hradci Králové

započne

**vučovací kurs pro pp. obchodní
příručí**

a širší slušné společnosti v neděli 17. září o půl
osmé hod. večer ve **dvoraně Besedy.**

Zvláštní kurs pro pp. studující
započne v sobotu 23. září ve **dvoraně Adal-
bertina** přednáškou, kde se vše blíží sdělit.

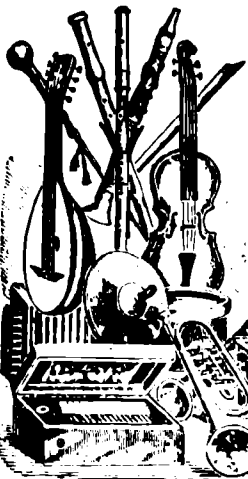
Soukromé hodiny, jakož i veškeré rekla-
mace a zápis do obou kureš v bytě nížeapsaného,
Palackého třída č. 359.

Uctivě zve

V. Čtvrtečka,
konces. taneční mistr.

Čermákovy housle, struny

a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vládké a veicholdské struny, pa-
řížské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správy přesné a rychle.

V dokonale účtě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

V českém dívčím gymnasiu na Král. Vinohradech,

povoleno c. k. vysokými úřady, konati se bude **zápis do I. třídy 16. a 18. září**
od 8—10 hod. dopoledne a od 3—4 hod. odpoledne v ředitelně ústavu. Po zápise konají
se hned přijímací zkoušky z náboženství, z češtiny a z počtů. Žákyně (nejméně 10leté)
vykáží se listem křesťanským a vysvědčením frekvencijním ze školy obecné nebo posledním
vysvědčením ze školy měšťanské.

Školné 70 K pololetně.

Žákyně mimo Prahu bydlící **přijímají se do pensionátu při gymnasiu
zřízeném** na celé zaopatření.

Podrobné zprávy a prospekty zašláš

Představenstvo Školských sester ř. sv. Františka
na Král. Vinohradech,

Korunní třída č. 4 u kostela sv. Ludmily.

Ohloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádném domácnosti více chybět.

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. Le. 68

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kasatelny, společnice, křesla, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

První Královéhradecké
**parní a vanové
LÁZNĚ**
na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do 8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol. do 8 hodin odpol.

Lázně vanové denně.

Bassiny, sprchy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.
nabízí školní knihy:

- 1. Malý katechismus**
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.
- 2. Střední katechismus**
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
- 3. Velký katechismus**
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubnu 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listků — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků případného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři
— vydaná —
nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Katolické veřejnosti
odporúčujeme tyto spisy:

Husitství a protestantství. Cena 8 hal.

Oslava Husova. Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Cena 8 hal.

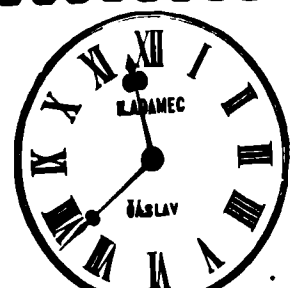
Husité jindy a nyní. Cena 24 hal.

České náboženství. Cena 16 hal.

Česká konfesse. Cena 24 hal.

Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány na základě nejspolehlivějších pramenů v pravdě vědecky a že tudíž mají cenu trvalou. Při brožovaných objednávkách větší sleva!

Objednávky vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučujeme se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. útvaru Nejsv. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. 1. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Píše: Jsme vděční ctěné blsk. knihtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsere* máme knihu tuto za lepší a příhodnější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se ve *Walsere* nedostává. Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny a knih došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nejméně 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v polooplátně	58 h
vázaný v celoplošné	68 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křídlem	74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v křídle se zlaceným křídlem a ořizkou	K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejdušoj. panem biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné, záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story), záclony látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA
v Praze, Václavské nám. č. 32.

První c. k. místodržitelstvím koncesovaný

hudební a pěvecký ústav Mat. Nepeřeného v Hradci Král.

Oznámení.

Dovolují si P. T. hudbymilovnému občanstvu ve známost uvést, že jsem ve své hudební škole, která trvá od roku 1892, zřídil nová dvě oddělení a sice:

I. oddělení pro zpěv sborový

II. oddělení pro hudbu komorní a orchestrální.

Zpěv, jak solový tak i sborový, cvičiti budu dle nové metody věhlasných mistrů světových na základě dokonalé znalosti hudební theorie a lidského ústrojí hlasového.

Hudba komorní, jak známo, jest nejlepší školou pro každého, kdo slouiti chce hudebníkem dokonalým.

Upozorňuji dále, že co absolvent školy varhanické a co výborný žák proslulého učitele houslí p. Ant. Benevitze, ředitele konservatoře pražské, mám hudební školu jedinou toho druhu v našem severovýchodě, kde možno vzdělati se v hudbě až k dokonalosti virtuosní.

Přiblížky do jednotlivých předmětů a oddělení možno učiniti denně v místnostech ústavu v Dlouhé ulici č. 200 proti městskému divadlu.

Vyučovací předměty jsou: zpěv, piano, housle a violoncello.

Nový školní rok počíná 15. září.

Honorář měsíční do oddělení pro hudbu komorní a orchestrální 5 korun a do oddělení pro zpěv sborový 2 koruny.

V účtě dokonalé

Mat. Nepeřený,

varhaník při katedrále a státně zkoušený učitel hudby.

Veškeré

školní knihy

do všech ústavů

antikvární i nové

má v hojné zásobě stále na skladě

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

**Bohdana --
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Knihy antikvární prodávají
se jen ve vydáních nejnovějších,
schválených.

vyučování

Zahájím od 15. září

vyučování

jazyku

**německému,
francouzskému
a ruskému**

**v domě p. prof. Brtnického
na Nábřeží.**

**Julie z Purkyňů,
učitelka jazyků.**

**Dívčí paedagogium císaře a krále
Františka Josefa I. v Chrudimi.**

Zápis nově se hlásících kandidátek koná se dne 14.,
zápis ostatních kandidátek dne 17. září.

Do „Dvoutřídní obchodní školy“

koná se zápis od 14. — 17. září. Přijímací zkouška těch
žákyn, jež nemají měšť. škol, jest hned po zápise.

Dívčí ústav ve Slatinanech.

Vyučuje se všem ručním pracím i hospodářství.
Industrialky a pěstounky připravují se ku zkoušce. Dívky
nemající měšťanských škol připravují se pro paedagogium
v Chrudimi. — Dívky školou povinné mohou nabýti vě-
domostí literárních.

Mladé hospodyňky

mohou se přiučiti v nově upraveném ústavu ve vile pí
hraběnky ze Stadionů v Slatinanech všem ručním pracím,
též šití šatů a prádla, vaření, chovu dobytka, drůbeže,
pěstování zeleniny, mlékařství, sýrařství atd.

**Představenstvo ústavů
v Slatinanech.**

**Dívčí pensionát v Dlažkovicích
u Třebenic.**

Nově zřízený ústav nalézá se v rokošné krajině
v zámku hraběte ze Schönbornu. Letošním rokem začne
se vyučovati v něm všem ručním pracím i hospodářství.
Industrialky mohou se připravovati ku zkoušce. Bližších
zpráv možno dověděti se z prospektu, který na požádání
ochotně zašle

**Představenstvo ústavu
v Dlažkovicích.**

Klobouky pánské,
zaručené jakosti,

Klobouky hedbávné cylin-
dové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a
dětské,

Kožešiny všeho druhu pro
dámy, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuce pravé s kotvou

na skladě má

Jos. Dvořáček,

cís. a král. státem vyznamenaný

obchod kloboučnický v Hradci Král.,

Palackého třída č. 83.

Tamtéž přijme se učen.

ŠKOLNÍ KNIHY

nové a antikvární

do všech středních, odborných, obchodních, obecných
a měštanských škol v místě a okresu stále v největší
zásobě na skladě má

východočeské knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové,

Velké náměstí č. 26, blízko lékárny.

Zakázky na venek vyřizují se obratem. — Založeno r. 1863. — Seznamy zdarma.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

I ten nejakromnější člověk má si říci: „Mou nejprvnější povinností je, abych ctěl a sdokonaloval sama sebe. Jakožto důležitý i odpovědný člen velké soustavy lidské společnosti jsem povinen vůči této společnosti i vůči jejímu Původci, neposkvrňovat ani tělo ani ducha svého, ani pudů svých, ale jest mou povinností, vypěstovat je na nejvyšší stupeň dokonalosti. Jsem povinen nejen potlačovat v sobě slo, ale budít v sobě veškeré dobré živly své přirozenosti. I jako ctím sama sebe, právě tak mám v uctivosti i jiné, jako oni jsou povinni míti v uctivosti mne.“
Smiles: Moudrost života.

Vzpamatujme se!

Na dnešní poměry národohospodářské naříká kde kdo, jak rolník tak i řemeslník, bédoují i stavy vzdělanější, ze všech však nejvíce bédouje dělnictvo.

Chudý pracující člověk platí často za tvora jen k obohacení druhých. Naše pokroková doba vtiskla práci pečť potupnou. Tělesná práce stává se pomalu hanbou, ponížéním, kdežto ale dobře žít nebo býti na účet mozolů, na účet práce, z ní miliony nestydatě těžit, to není hanbou ani neřestí, to je pokrokové.

V naší době každoročně tisíce dělníků, žen a dětí plíží se v hladovění, týráni, v pozvolném umírání. Pro nenasytný mamon odcizeny i děti rodičům, muž ženě a naopak, zmařeno všeliké štěstí krby rodinného. A za to všechno dření vydělá si celá rodina sotva tolik, aby nezemřela hladu. Vždyť ubožáci musí užiti vyššího počtářství, mají-li si mimo chudíčkou potravu ze své nepatrné mzdy zaopatřit oděv, byt a to nejnultnější. K tomu všemu jsou ještě lidé, kteří žádají, aby jim dělník zaprodal cit, čest, přesvědčení, zkrátka všechno.

Jak často bolný pohled na ty tisíce dělníků v továrnách, pravých to lidomornách! Vzdych prosycen parami, horkem, svit slunce tam ani nezabloudí, ze všech stran zeje nebezpečí; zavádí-li dělník někde jen o kolo, řemen, už je veta po něm. Všechno musí jít na minutu a sebemenší poklesky trestají se tím nejcitelnějším trestem: umenšováním mzdy, tedy vlastně hladem.

Naše dělnictvo leckde úplně odkázáno na milost a nemilost továrníků, kteří pro sebe chtějí svobodu, pro dělnictvo však nikoliv. Dnes leckterý podnikatel více cení koně než dělníka. Pečuje o jeho pravidelné obsluhování a co bývá křiku, když přijde i k sebemenšímu úrazu! Jinak s dělníkem, tvorem lidským. Nemůže-li, najme se deset jiných a je po rámsu. A na stará kolena všem sedřeným dělníkům údělem: pytel a žebračka hůl. Co pak zaměstnavateli po dělníku, když už nemůže z něho více těžit! A stát? Ten se věru stará o dělníky, když potřebuje peníze nebo vojáky. Každý badr, každé sousto zdaňuje, i těch pár grošů, jež dělník dostane jako almužnou od svého pána.

V září samého pokroku hyne vůči hledě kmen kdysi statný, lid dělnický. A čím vlastně nám prospívají všechny ty vymoženosti? Co platno, že rychlovlak proletí krajem v jedné vteřině, když ubožák dělník nemá na jízdní lístek, třeba že právě on by potřeboval pohovětí svým ůdům! Co pomáhají dělnímu lidu školy, když nadání jednotlivce nemá tu platnosti? Na studie může se bráti pouze člen mohovitější až na vysoké školy, třeba při tom jevil malé schopnosti, kdežto nadání dělnického dítěte nedostatkem prostředků se jen utlumuje a marní.

Všude všeho nesmírné zásoby, ve vyšších třídách společenských náramný přepych a dělník nemá ani do čeho kousnout; na burách a v průmyslu úžasný obrat peněžní a dělník nemůže se při tom ani slušně uživit. Ředitelové drah, bank, továren, dolů bérout statisíce ročně, kdežto dělník s nasazením všech sil pracovních a každým okamžikem vydán nebezpečenstvím běře 70—80 kr. denně. Máme zákony proti týráni koňů, psů, ale dělníka ztýráti do umdlení, do úmuru, to jest beztravné. Na zloděje v rukavičkách pohlíží se docela jinak než na zloděje s mozolnými dlaněmi. — Nedivno pak, že za takových poměrů stává se práce dělníku kletbou a že všechnu bolest utápí raději v kofale nebo hledá východiško v podvratných revolučních plánech.

Jak se vybaviti z těchto nesnesitelných poměrů? Ani socialistický budoucí stát nám nepomůže. Vždyť sami soc. demokraté dosud nemohou říci, jak bude vyhlížet, narázejíce při tom na holé nesmysly. Dobře žítí, šťastněji, to by si přál každý a ne jen soc. demokrat a každý by se milerád chápal spasného prostředku a pak i ta dosavadní činnost social. demokratická je hotovým odstraňujícím důkazem, že by socialisté musili začít znovu ihned rev-

luci zase proti samé soc. vládě státu budoucího. Dělnictvu pomůže pouze opravdová pozitivní práce na půdě dnešního řádu a to taková, když dělníci vstoupí do obranných a výbojných organizací a pomocí praktického sociálně politického zákonodárství budou pracovat ku zmírnění sociálních protiv a konečně k jich úplnému odstranění. Jen tak dospějí tam, kde všeliké otroctví z práce bude sňato a ve skutek se uvedou slova: „Práce šlechtí!“
F—l.

Blahobyt dělnictva.

Blahobyt dělnictva textilního v továrnách průmyslových ani z polovice nedostoupil dosud onoho stupně, by dělník mohl býti za svou práci slušně živ. V Ústí n. Orli téměř ve všech továrnách pracuje jeden dělník na třech stavech. Mladší dělník na dvou stavech pracující vydělá si na př. v Kančicích za 12 pracovních dní 12—13 K, zručný dělník 15—16 K. Za takových poměrů, je-li dělník ženat a má-li několik dětí, není mu možno rodinu svou řádně vyživit. Následkem toho i manželka připoutána jest s mužem ke stroji, aby mohli býti obtojně živi. Na Kyšperekku jest ovšem velká část dělníků, z nichž má každý malé hospodářství; takoví necítí ovšem tak malou mzdu, jako dělník, který jest odkázán pouze na výdělek v továrně a na cizí byt, při čemž také potřeby životní čím dále v ceně stoupají; nedivno pak, že kapsa jest hned prázdná, zvláště když dělník mimo vodu musí všecko do domácnosti koupiti. Není tedy ani z polovice o dělníka postaráno.

Kdyby se dělníci usnesli pracovat pouze na stavech dvou, tu by ta velká bezzaměstnanost odpadla. Na příkl. v některé továrně s 500 stavů jest zaměstnáno 166 tkalců. Kdyby se pracovalo na stavech dvou, muselo by býti tkalců 250; tedy 84 životelů rodin nalezlo by zaměstnání jen v jedné, poměrně malé továrně. Za takového narovnání po celých Čechách nemusel by býti ani jeden tkadlec nezaměstnán.

Mimo to musí býti každý i při sebe nepatrnější věci připraven, že bude z práce propuštěn. Na př. někdo pracuje v továrně 10 až 15 roků za denní mzdu 75 kr. (svátky se srážejí). Druhý, který přijde později, ač tu samou práci dělá, dostává jen 70 kr. A když se hlásí o přídavek, poukazuje při tom na prvního, tu p. chef učiní vyrovnání: onoho s 75 kr. platu propustí. Jiný případ: Firma dostane větší objednávku; proto nařídí, aby se v tom neoboděleni pracovalo o hodinu dále do neurčité doby. Je-li to od c. k. ůřadu povoleno, na to se nikdo neptá. Ovšem že dělník za celý den udřený, od zápachu v neprodyšných místnostech zemdlý, raději těch 6—7 kr. oželí a práci přes čas odepře. (Práce přes čas má se odměniti dvojnásob, pak by bylo i více chuti.) Druhý den však mají ti neochotní výpověď. Takových případů dalo by se napočítati na sta, ale k tomu ovšem jest každý tichý jako péna a třeba přitom ještě a druhého štre.

Přátelé, dělníci, jak dlouho ještě chcete takto žít? Což neznáte východiška k lepší budoucnosti? Taková netečnost se mezi lidem dělným zahnízdila naproti našemu sdružení, jakoby dělnictvu nic nescházelo. Přehlíží se podpora, kterou člen dostává v nemoci, nezaměstnanosti, zapomíná se, že sdružení jest povoláno k tomu, aby prostředkovalo ve sporech mezi dělnictvem a prácedárcem atd. Toť vše jest jako vnější okrasou sdružení, hlavní věcí jest tu však vzdělání členstva, by si byl každý vědom svých práv, která mu náležejí. Netečnost ta jeví se z různých příčin; jedni by rádi přistoupili k odborové organizaci naší, ale z obavy, aby neupadli v nemilost u svého zaměstnavatele, zůstávají v tichosti doufajíce jen, že i bez jejich přičinění bude lépe. Jiní zase pokládají sdružení za nějakou podpůrnou pokladnu a litují těch 12 hal. týdních příspěvků říkajíce, že dělník u zaměstnavatele pracující jest pojištěn u pokladny nemocenské okresní nebo závodní, tudíž že nepotřebuje platit dvě. Obě tyto příčiny netečnosti dělnictva jsou zcela nemístné a svědčí o nepřilíh velké vyspělosti duševní.

Dnešní dobu dělník beze spolku ani býti nemůže, proto tím více mělo by býti naše odborové sdružení ceněno. Starejte se, aby řady naše mohutněly a to členy řádnými. Při schůzích odboček ať se vše řádně vysvětlí a pobádejte se stále k větší činnosti. Vyskytne-li se někde osobní zášť jednoho proti druhému, tu hledme nejkratší cestou chybu napravit; ať nevznikne nezasloužené podezření, tím předejde se mnohým nepřijemnostem. Ve spolcích našich musí panovati láska a obětavost, jako v řádné rodině. Ien tak se doděláme kžáného cíle.

V svépomoci na základě křesťanském naše hlavní spása. Vědomí, že člověk svépomocí z bídy se propracovati a že vlastní silou ducha a rukou budovu štěstí si vypracovati může, jest vzpružinou k velkým odhodláním v boji o bytí, pramenem velkolepých vynálezů a pokroku. Kéž sobě organisované dělnictvo na základě křesťanském může jednou říci: Jsem sám svého štěstí strůjcem. Za nynější svůj blahobyt děkuji mimo Bohu sobě samému; mne nepovznesla ani protekce ani pomoc státní, nýbrž co jsem a co mám, jest vedle dobrotivého řízení Božího jedině a pouze výsledek mé odhodlanosti.

Sociální rozhled světový.

Továrníci na hospodářské stroje v Čechách a na Moravě zakládají organizaci na hájení svého prospěchu a která by v době stávek a jakéhokoliv hnutí dělnického s dělnictvem za ně vyjednávala.

Sociální demokraté usilují na Moravě o organizaci zemědělského dělnictva, i domkářů a malorolníků.

Sociální demokratická strana v Rakousku pořádá 30. t. m. ve Vídni sjezd.

Proti zdražování masa opře se i obecní rada pražská zřizováním masných krávnů a také Opava.

V království Českém jest 21.987 spolků a společků; pak má býti všeobecná svornost.

Nepolitické spolky křesť. sociální mezi Slovinci počtem 120 vytvořily svaz s více než 12.000 členů. Svaz tento konal 4. t. m. velmi zdařilý sjezd.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 4. září. Nemocenská podpora 6 K (14) udělena J. Valáškovu v Náchodě, v nezaměstnání 4 K (7) Jarol. Kučerovi v Ústí n. Orli.

Schůze užšího výboru 12. září. Nemoc. podpora 6 K (7) udělena J. Vachkovi ve Smiřicích, Al. Hanušovi v Praze 14 54 K, Ant. Hejnovi v Úpici 3 83 K (9); v nezaměst. J. Maierovi v Praze 9 K (21).

Přihlášeno 9 členů.

Veřejná schůze v Náchodě koná se 24. t. m. odpol., na níž promluví p. Jar. Astr z Hradce Králové o Všeodb. Sdružení.

Bursa práce. Přijmou se: Soustružník kovu samostatně pracující u „První smiřické slévárny kovů“ ve Smiřicích; tamtéž přijmou se 2 učenci na sléváctví mosazu a bronzu a jich zpracování. — Do stálé práce přijati budou dva starší dělníci na umělé truhlářství a dva na umělé zámečnictví. — Na faru hledá se starší vzorný dělník, který se vyzná v zahradnictví a částečně i hospodářství. Měl by v domě byt, stravu a denní plat. — Přijme se učeník na kloboučnictví a do dílny pasířské a zlatnické. — Práci hledají: Zkoušený strojuík a topič, bývalý montér, obeznaý v elektrickém osvětlení, s nejlepšími vysvědčeními z velkých závodů, absolvent průmysl. školy; obsluhoval parní stroje a 1200 HP. Jest ženatý, ale bezdětný. — Místo hledá knihařský pomocník. Nastoupiti může kdykoliv. — Hodný hoch s odbytou měšť. školou rád by se učil kupectví. — Tovární dělník (snovač a přetahovač) hledá podobnou práci kdekoliv. — Bezdětní manželé přijali by místo domovníctví v katol. domě. Muž se vyzná v němčině. — Ženatý dělník přijal by místo za vrátného nebo sluhu do domu katolického.

Dar. Vldp. Dr. Frt. Rayl, ředitel Borromaea v Hradci Králové, daroval ve prospěch Všeodb. Sdružení 10 K. Zaplat Bůh!

Upozornění. Do tohoto čísla „Práce“ došlo od členů několik dopisů. Jen neochabujte a piště dále o svých poměrech, jak umíte. My si vše sami upravíme. — Nechť se množí přihlášky o řečníka a naznačují se místa, kde by se sdružení mohlo zříditi. Při tom snad přece budou moci někde vyslanému p. řečníku aspoň něčím přispěti na ůradu výloh cestovních. — Bilých karafiátů, členských to odznaků, máme již dosti v zásobě. Hlaste se tedy o ně správy odboček a skupin, aby jím každý člen příležitostně byl ozdoben. Dáváme je co nejlevněji, při čemž jednotlivým členům může se prodati o 2 i více haléřů draže; zisk případně ve prospěch odbočky, skupiny.

Z agitační činnosti sdružení. V Sušici. Ve svátek 8. září pořádána důvěrná schůze Odbočkou, kdež o nutnosti odborové organizace promluvil p. Jar. Astr z Hradce Králové. Reč jeho byla se zájmem sledována a dá Bůh, že také ovoce ponese. — V Plzni. Na neděli 10. září svolal horlivý

náš pracovník J. Chalupník 2 schůze důvěrné, odpovědně a veče. Přesně o 4. hodině odpolední se hojně účastí, po zvolení předsednictva, zahájil schůzi p. Fremi, zvolený předseda a udělil slovo p. Jar. Astrovi z Hradce Králové, kterýž promluvil o národohospodářské situaci. Ve své řeči častým souhlasem projevované rozebíral postup nynějšího sociálního zápasu, vyzníraje, bychom se na věci budoucí řádně připravovali, by nás doba nenašla snad docela nepřipravené. Musíme se organizovati jako dělníci, Čechové a jako řádní křesťané. Po řeči referenta přihlásil se ke slovu dp. Háek, který nadšeně nabádal přítomné k pevné organizaci, neboť jenom tak bude nám možno čelit nejen proti kapitálu, ale i proti našim všem nepřítelům. Za svou povzbuzující řeč získal hojněho potlesku. Za povznesené nálady schůze skončena. — Večer o 8. hod. zahájena druhá schůze, kteráž byla ještě četněji navštívena. Předseda p. Chalupník uvítal přítomné a požádal p. J. Astra, by se ujal slova. Ten navázal svoji řeč ze schůze odpolední, rozebíral postup odborové organizace a žádá, aby i zde bylo k tomu pracováno všemi katolíky bez rozdílu. Když dokončil, promluvil p. Fremi, v němž jsme poznali dobrého znalce dělnické otázky. I tato schůze vyzněla jako protřet proti nespravedlivému zacházení s dělnictvem. Po ukončení schůze zapělo shromáždění naši dělnickou hymnu „Píseň práce“. Píseň se počíná probouzení a doufáme, že zde křesť. dělnictvo postaví pevnou baštu proti svým vykořisťovatelům. — V Praze. Dne 11. září o 8. hodině večer zahájil dp. Beránek spol. schůzi „Odbočky“, která se konala v sále Jednoty katol. tovaryšů. Pan J. Astr promluvil o odborové organizaci. Red. p. Myslivec nato rozebíral bod za bodem o důležitosti odborové organizace. Jeho věcná řeč vrcholila v tom, že máme být katolickými dělníky celými, totiž své převažující prakticky prováděti a uplatňovati. I zde vane našemu hnutí nový směrnatý duch, který bude dobrým hlasatelem našich ideí. Zdař Bůh!

Dopisy.

Na článek „Jakými jeme“ v předešlém čísle „Práce“ odpovídá čl. našeho sdružení: Jsme malými dětmi; chceme stále, aby nás někdo vodil, jako bychom sami nedovedli choditi. Není pravdou, že činnost ve spolku jen hraje, kde je kněz; tam je spolek živý, dokud kněz pracuje, ale když je buďto přeložen nebo ochabne, celý spolek potom uvázne ve své činnosti, poněvadž se členové ve všem spoléhali pouze na něho; a naopak, kde si členové již záhy uvykli nespolehat se jenom na kněze, kde začali hned sami mysliti a pracovati bez ohledu na to, je-li kněz horlivý nebo ne, takový spolek je živý i dnes a pracuje. Proto líbí se mi velice ta zásada pronesená na katol. sjezdě ve Strassburku, že ze řád dělnictva mají vyjít muži, kteří by hájili zájmy dělnictva na radnicích, v zastupitelstvu i v parlamentě. Kněží z naší krve dělnické jest málo a pak nehlásí se k nám také proto, poněvadž jeme dosud neukázali, že něčím jeme; kdybychom měli silnou, dobře zorganizovanou armádu dělnictva, pak by přišli sami, ani byste je nemuseli mezi sebe pořád zváti a prositi. Že někteří kněží dříve na prospěch dělnictva pracovali, nyní však že jsou umlčeni, to nerozebíráme. Podívejme se však jen na Moravu! Měl snad dp. Šrámek na různých uetián? Psi na něho pošvali a přece zůstal věrným a pracuje podnes. A pak co prospělo dělnictvu ono dlouhé tahání o nepatrný název, je-li vhodnější křesť. demokrat anebo křesť. sociál? Ten čas se prospal, promarnil. Proto agitujeme sami slovem i tiskem, ať již jednou ukážeme, že nemáme jenom na papíře svoji velikost!

Z Kuněle. Co již bylo u nás schůzí, aby dělnictvo bylo poučeno o skutečné potřebě našeho sdružení, a co práce již bylo vykonáno, s malým však výsledkem. Doufáme ale, že přijde doba, kdy dělnictvo porozumí našim snahám k dobru dělnictva celým, a k všeobdobovému sdružení našemu hojněji přistupovati bude. Protož bratři a sestry, sdružení v Odbočce naší, připomínáme Vám, byste s porozuměním četli časopis „Práci“, neboť jest to jediný orgán křesť. sociál. dělnictva. Každý hled, by alespoň 1 členu získal, neboť musíme pracovati soukromě všichni, ne však spoléhati se, co výber sám vykoná. Mnohým našim „přítelům“ jest sdružení naše trnem v oku; starají se o to, by Odbočka naše nemohla se vzrůhati, a tudíž roztrouňují mezi členstvem, že se rozpadne. K tomu připomínáme členům a členkám, by na tyto plané vývody ničeho nedali, neboť výbor vykoná mnoho práce za čas trvání Odbočky naší a ještě vykoná, a ze žádných příčin se své práce nevzdá. Dělník uvědomělý a řádné povinnosti své plnící nevzdá se Odbočky nikdy. Další zdárné činnosti ve všech Odbočkách: Zdař Bůh!

Z Náchoda. Již několikrát bylo v našem čas. „Práce“ poukázáno na nedostatek zdravých dělnických bytů. Nejhorší jest, že dělnictvo bývá tu s jistě příčiny samo vinno svou nevěřivostí; jeden přes druhého byty přepílá, ať to nejsou v mnohých místech žádné byty, jen taková podzemní sklepení. Leckterý domácí pán jeví když má hodný činžák, ale o vedlejší místnosti, kam by si dělník mohl dáti dítě neb brambory a p., o to postaráno není. Což divu potom, že dělník musí palivo a živobytí kupovat na každý den zvlášť, čímž se vše o mnoho zdraží. Máme sice u nás sociální komisi, ale kdyby nebyla, bylo by to jedno, její působnost dělnictvo nikterak necítí. Jsou v ní zastoupeni národní soc. a soc. demokraté, kteří se sice vychloubojí, že jsou dělnickou stranou, ale pro dělnické byty nedělají pranic. Některý domácí pán nechá třeba rok byt prázdný, nežli by ně-

co slevil. Máme tu aspoň 150 bytů prázdných; ale ten plat z nich 150—200 K neodpovídá nikterak dělnickému výdělku. Stavěb se sice podniká dost, ale pro úřednictvo, vůbec pro vyšší třídu, která má vady na vybranou; nádherná radnice, která stála million korun, a kterou nechtěl, když byla postavena, ani církevně posvětit, toť spočívá vše na bedrách nižšího poplatnictva, ale pro ně se nenčiní nic. A jest to tak dobře, zvlášť když o nějaké pomoci pro sebe ani slyšet téměř nikdo nechce, ale jak přijde výplata, již jest slyšet v hostincích hluk, v kořalnách se hýří, ať jest z toho někdy pořádná rvačka, jež skončí dohrou před soudem. A což pak když přijde takový manžel bez peněz z hospody domů? Co si má počít manželka s ubohými dětmi, když jest ještě muž surovec a dopustí se hrubého násilí na své manželce? A to opakuje se často, jsmeť toho svědky. Takoví lidé vyskytují se poněkud ve straně soc. demokratické, která svými plátky šíří shoubu mezi členy svými, že mnohý už ani neví, že má duši. Kdo jest sobě zachoval ještě víru, vzhůra do našeho Všeod. Sdružení k práci za lepší budoucnost!

Z českomoravské pahorkatiny. S potěšením konstatujeme, že ve východní části naší vlasti panuje čilý ruch pro idee křesť. sociální. Všeobdobové sdružení dělnické na jedné straně, rolnické sdružení na druhé rozvíjí se tu tak, jako nikde jinde. Z posledního ruchu důžno jmenovitě uvéstí zdražilou schůzi veřejnou, svolanou křesť. sociály v Krucemburku v hostinci na Špicích. Na této promluvil p. redaktor Václav Myslivec z Prahy o „úkolích křesť. sociálů“, poukazuje zvlášť obšírně na odborovou organizaci. Po něm sčítal se debaty vůdce soc. dem. Dymáček, jenž ale s hanbou musel i se soudruhy ze schůze odejít. Ač bylo počasí přímo mizerné, tínilo se přec v sále na 500 osob, z nichž bylo mnoho přátel z Hlinska, Skutče, Sopot, Podmoklan, Voj. Městce, Ždírcce, Ranska, Čulama a j., na př. dpp. P. V. Nepokoj z Chlumu, P. A. Vobejda z Hlinska a P. Hrubý z Krucemburku. Ze zdražilý výsledek sluší vzdáti dík oběťavému p. Jindrovi, důvěrníkovi odbočky Všeobdobového Sdružení. Schůze tato nesmírně opět oživila ruch ve zdejších okolí. — Na popud a přičiněním J. Adámka, rolníka z Vojtěchova a J. Křivky, rolníka z Voletic, konán byl tábor selský na hradě Košumburku u Luže dne 10. září 1905. K účastníkům, jichž bylo dobře přes 3000 osob z blíзка i z dále, promluvil p. Balcar, sedlák z Tuháně a p. Myslivec, red. z Prahy. Vláda až velice starostlivě postarala se zastoupením p. hejtmana vys. myšlečného a p. komisaře, jakož i značně sešlepenou četnickou stráž o pokoj. Ani socialisté tu nescházeli.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Ze Slezského Předměstí. V neděli dne 17. t. m. o 8. hodině odpo. bude na Slez. Předměstí v hostinci „U nádraží“ při valné schůzi katol. jednoty přednášeti dp. J. Sahula „O státním právu českém ve 14. století.“ Hosté jsou vítáni.

Z Červ. Pečok. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 17. září t. r. o 4. hod. odpo. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře, kde vídp. dr. Gustav Domabyl, bisk. konsistor. rada, professor богослові в Hradci Král., přednese: „Křesťanství o mučnictví.“ I nečlenům vstup volný a zvlášť upozorňujeme na tuto zajímavou a důležitou přednášku.

Ze Slomene. V neděli dne 3. září konána schůze velmi četně navštívená; vp. J. Sahula z Hradce Král. přednášel zde na thema: „Nač zapomínáme?“ S velikou pozorností naslouchalo shromáždění úvaze řečníkové o nenahraditelné ceně a útěšných důsledcích náboženství. Po přednášce místní členové a dva hosté z Kostelce n. Orli. velmi pěkně pobavili účastníky přednesem básní a sólových výstupů.

Z Tutleku. Dne 10. září přednášel zde vp. J. Sahula z Hradce Král. o českém státním právu ve XIV. století. Poukázav, že byl stát český svrchovaný, zcela samostatný, že česká řeč daleko větší měla práva než za čas nynějšího, končil povzbuzením, abychom se domáhali národní rovnoprávnosti se vším úsilím. Dík budiž vzdán dvěma páním členům jednoty z Kostelce n. Orli. za pěknou zábavu, kterou nám poskytli po přednášce přednesem sólových výstupů!

Různé zprávy.

Zazobání vůdcové sociál. demokratické. Vůdcům sociál. demokratickým vede se nad obyčej dobře; o práci se jim však ani nezdá. Není proto divu, že vůdcovství toto mají po většině v rukou židé. Tak i vůdce Jakub Weltner, který býval kdysi nepatrným klempířským pomocníkem, trávívá léto v mořských lázních — Ostende, čehož si jen zámožní lidé mohou dopřát. Tam vdýchává do sebe čerstvé, zotavující mořské povětrí, koupává se ve vlnách mořského přílivu, posedává na elegantním korusu, vesele jí a pije. — Z krvavě vydělaných peněz tyjí se stranou vůbec necítící ziskuchtivci a ubohí hladovící sociál. demokratictí proletáři v zaslepenosti své ženou se dál za židovským komandem.

Sociálně demokratická pectivost. Dlouholetý pokladník sociál. demokratického svazu textilníků v Elberfeldu, soudruh Wolferts náhle smi-

zel a více než 1000 marky a v Dělnickém domě v Prostějově prý se stratilo 3000 zl. A pak prý jen sociální demokraté jsou čisti jako sklo.

Židé proti průkazům způsobilosti. V stálém živnostenském výboru poslanecké sněmovny ve Vídni přijat návrh na zavedení průkazů způsobilosti v živnostech. Proti pořadavku tomu neozvala se dosud ani jedna křesťanská, ať česká či německá organizace. Jen sociální demokraté bouří mocně proti tomuto zcela oprávněnému i jim prospěšnému pořadavku. Ovšem žid musel by také na př. zasednutí na verpének a obháňti se kládívem, porážeti dobytek atd. a to přece nehodí se do krámku měkkorukého žida. Proto, gardo sociálně demokratická, hubnuj na pomoc židovským svým příznivcům!

Japonští dělníci. Moderní Japonsko má již skoro 400 000 dělníků, zaměstnaných ve velkopřemyslu. Je to sice málo v porovnání s Anglií, Francií nebo Itálií či Spojenými Státy, ale je to mnoho, uváží-li se, že před 25 lety zaměstnána byla průmyslově jen malá část dělníků. Téžto 400 000 dělníků, mužů i žen, zaměstnávano je asi v 1400 továrnách; v každé továrně nalézá se průměrně 120 osob. Jednotlivé továrny dají se ovšem co do rozlohy porovnat s belgickými nebo anglickými. Na příklad továrna Kanefugašio v Tokiu má 45 000 vřeten a zaměstnává 3000 osob; v doutníkárně Mourai v Kioto je 5000 dělníků. Největší počet dělníků zaměstnán je v továrnách na hedvábí (129 000), v přádelnách a tkalcovnách (113 000), v hutích (37 000) a ve strojírnách (29 000). Zcela jinak vypadají hospodářské poměry, uváží-li se, že domácí průmysl je značně rozvřen. V malých podnicích je vůbec domácí dělnictvo a mnoho žen. V jediném Kioto je na 4000 žen zaměstnáno v tkalcovnách. Něco velice zajímavého vyzkazuje vůbec japonský průmysl, a sice to, že noční práce přesahuje dobou trvání práce denní, a jak se praví, samo dělnictvo dalo podnět k tomu, aby více v noci než ve dne se pracovalo. Odpovídá to ovšem tamějšímu podnebí. Ale pro průmyslníky jeví se výhoda co do zisku tím, že zřídili i četná opatření pro dělnictvo, jako společná obydlí, noclehárny, podobné věznicím, odkud dělnictvo smí se vzdáliti jen na zvláštní dovolení. Z kasáren dělnic u Kanefugaši směji dělnice vyjít nejvýš tři- nebo čtyřikrát do týdne. V Bosei pak jen od 6 do 8 hodin večer. Běda té, která by se o několik minut opozdila! Většina průmyslového dělnictva jsou otroky nezřízeného vyděračství kapitalistů.

Lázně pro psy. V nynějším osvětleném století dostoupila humanita již takového stupně protřebenosti, že v samém shonu po útlocitnosti zvířeti dává se přednost před člověkem. Tak v Drážďanech zřizují si právě lázně pro psy, které vyhovovatí mají všem moderním požadavkům. Lázně tyto budou míti 1., 2. a 3. třídu a dle toho i ceny jako pro lidi. Nabudou tam ani scházeti baseny k plování, sprchy, elegantní salony pro stříhání, kadeření pař atd. A při takové péči o hovada chudáci zmírají v nečistotě, bez pomoci . . . Je to věru psí humanita.

Žálost a žaloba upomínací. Obou používá se v tom případě, kdy soud žalovanému má bez ústního jednání dáti rozkaz a sice jen pro peněžité pohledávky na kapitále do 400 K aneb pro věci do téže ceny a jen pro onoho dlužníka, který má řádně bydlíště v okrese, kde žaloba podávána. Zde neplatí o místě podání žaloby žádná smlouvená příslušnost soudní ani udání na obch. účtech o místě placení a žalování. Upomínací řízení jest v zásadě nejvýhodnější soudní domáhání, avšak předpokládá pohledávky, jež dlužník uznává. Třeba podati žalobu jen tehdy, kde v určitosti mohu očekávati, že dlužník nepodá proti žalobě odporu.

Kašláni krve. Krev pochází buď z plic nebo z průdušnice; jest barvy světlolčervené, pění a vychrluje se kašlem. Chrlení krve jest především známkou tuberkulózy neb zranění plic. Pošli hned pro lékaře. Nemocný musí ležeti v posteli úplně klidně a vysoko. Nedovol, aby mluvil, neť až se ho na nic a odstraň vše, co by ho ke kašli dráždilo. Nedovol, aby se posadil. Nechť polky malé kousky čistého ledu. Ať pije vodu, v níž rozpuštěny jsou dvě lžice soli. Každý, kdo chrlí krev, jest rozčilen, proto ho nepokoj.

Různé rychlosti v přírodě. Chceme-li naznačiti velkou nebo malou rychlost, užíváme obyčejně příkladu z přírody, na př. „je rychlý jako vítr“, nebo „loudavý jako hlemýžď“, aniz bychom však měli o pojmech těch správnou představu. Teprv v novější době vědeckým měřením různých rychlostí zjištěno přesně, že hlemýžď za 1 minutu „uběhne“ jen 3 centimetry, vítr pak v téže době 14 kilometrů uletí. Vlasý na hlavě u muže dospělého vyrostou za měsíc o 14 milimetrů, u starce pouze o 11 milimetrů. Výhonky klisčících zrněk hrachu při normální teplotě vyrostou za dva dny o 8 až 10 milimetrů, při teplotě skleniskové však až o 54 milimetrů. Závodní kůň urazí za minutu asi 850 metrů, nejrychlejší bleškové rychlovaky (na trati Londýn—Aberdeen) 1980 metrů za minutu. Mnohem značnější jest počáteční rychlost moderních stfel. Kruppovo dělo 34centimetrového kalibru vrhá kule do vzdálenosti 30 kilometrů a počáteční rychlostí 1200 metrů za vteřinu, čili 72 000 metrů za minutu. Ještě úžasnější jest rychlost rozlétnutí se třaskavin při výbuchu, jež u pikrinové kyseliny 6500 metrů za vteřinu a u jednoho druhu dynamitu dokonce 7700 metrů za vteřinu obnáší. To vše je ale přece ničím u porovnání s rychlostí, jakou letí hvězdy nekonečnými prostory všehomíru! Naše zeměkoule otáčí se rychlostí 29 600 metrů a oběžnice Merkur rychlostí 47 560 metrů za vteřinu. S hvězdárnou Yale v Americe byla pozorována jasice (padaající hvězda), která za vteřinu nesmírnou vzdáleností 111 200 metrů proletěla. Vrcholem všech rychlostí jsou pak ony, jakými se pohybují nehmotné přírodní síly na př. světlo a elektřina. Kdežto světelný paprsek proletí za vteřinu 300 millionů metrů, mihne se elektřina měděným drátem telegrafickým dle nových měření rychlostí 450 millionů metrů za vteřinu.

Látky na dámské šaty

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

podzimní a zimní novotinky.

Vkusné látky kostýmové, jemné látky černé, sukénka, lodeny, ševioty, flanely, barchety, atlasy, velury, dále kepky, polovičníky a grádle za ceny levné zasílá

Josef Doubravský v Rychnově n. K.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou,

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání, které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

alkoholová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Labouťky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jířkově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franco zašlou.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

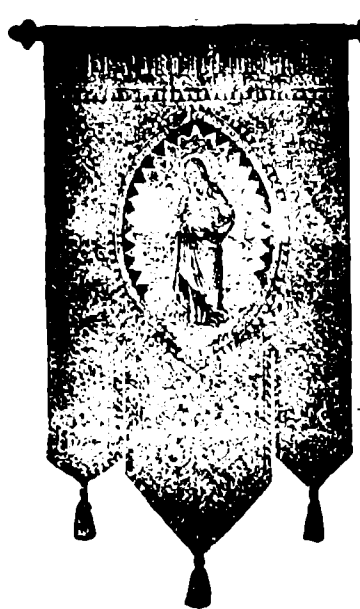
Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seidengasse č. 35.

Na ukázkou zasílá se vše franco.

JAN KALIS,
hodiňář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným dílkou na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

KRÁSNÉ OBRAZY

ve vkusných rámcích,

zrcadla, sochy, kříže

a různé umělecké výrobky, vše ve velkém výběru doporučuje nejlevněji

umělecký závod a výroba rámců

JOS. KIESLICH

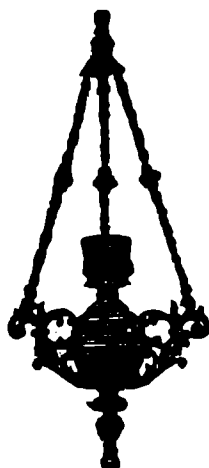
— v Hradci Králové. —

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každé různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barchenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od koruny 20.— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

Veleředstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastí speciálně na kostelní náčiní, dovozuje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb cenníky franco. Za veškeré výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Tableaux
Svatební skupiny
Zvětšení

v každém provedení (platinovém — pigmentu atd.) až do formátu 80x150 cm.; vhodné dary při zvlášť levných cenách ku každé

příležitosti.

P. T. páni amatéři obslouží se vyvoláním filmů a desek co nejspolehlivěji.

V řadě prvních evropských závodů.

SUKNA

a modní pánské látky pro podzimní a zimní období již došly a vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
 — nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nační), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
 Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
 jakosti velmi levný **koňak a výbornou**
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
 Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
 1891 na jub. výstavě v Praze: *stříbrnou medailí*
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franco.

Založeno r. 1850.
 Vyznamenan státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
 doporučuje
Karel Zavadil,
 zlatník a pasíř
 v Hradci Králové, čís. 83
 Palackého třída
 svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
 vše slité v ohni zlacené
 a stříbrené, zač se ručí.
 Vlastní výroba umožňuje
 veškeré objednávky co nej-
 levněji vyřídit. — Platiti
 možno též ve lhůtách. Oprava
 smozulacení a stříbření star-
 ších věcí vykoná se rychle a
 zašlou se již svíceně se str-
 zením Jeho biskupské Mi-
 losti. Starý závod můj může
 se vykázat četnými pochval-
 nými přípisy P. T. zákazníků
 a doporučuje se tedy k za-
 koupení a opravě kalichů,
 monstrancí, ciborií, relikvi-
 ářů, nádobek na sv. oleje,
 lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křesť, svíců, pa-
 cífků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
 všech druhů.
 Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
 Hradeo Král., Pětidomy, č. 288.

Navštívenky všech druhů
 nabízí
Biskupská knihtiskárna
 v Hradci Králové.

Svůj k svému!
 Podporujte křesťanský
 závod!
Kněžské
kolárky,
látky pro dámy,
veškeré prádlo
 bílé i trikotové pro dámy i pány,
 nákrčníky,
 kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
 damaškové grádle bavlněné i lněné,
 kanafasy,
 garnitury kávové, jídelní i vlněné,
 vyšívané i předtištěné **ručníky,**
deky, stólní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky atd.
 doporučím v jakosti nejlepší a
za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obe-
 censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
 můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
 hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
 a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
 žení, nikde jinde nenalezne.
 O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný
Stanislav Jirásek,
 speciální obchod
 s klatovským prádlem a bílým zbožím
v Hradci Králové
 čís. 186. Velké náměstí čís. 186.

Založeno 1853.
 Provedeno přes 500 oltářů a Božích
 hrobů.
 Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
 umělec. závod sochařský a
 řezbářský pro práce ko-
 stelů odborně zařízený. —
 Vlastní malířské atelier.
 Parostrojní truhlářství. — Nákresey a roz-
 počty zdarma.
 Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Josef Šturma,
 stavitel varhan a harmonií
 nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
 doporučuje se velectěnému duchovenstvu a sl. patro-
 nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
 spadajících.
 Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
 Rozpočty zdarma a franco. Nejvyšší význam. na výstavách.

Vína
 ku mši svaté
 zaručená jen přírodní jakož
 i jemná tabulová vína atd.
 — doporučí —
Adolf Bařtipán,
 Hradeo Králové, Adalbertinum.

Nábytek zaručeně co nejso-
 lidnější a nejkus-
 nější ve vlastních
 dílnách pracovaný za ceny levnější než u které-
 koliv konkurence, též na mírné měsíční splátky od
 5ti zlatých výše, bez jakéhokoliv zvýšení cen,
 na každou stanici dodává velkozávod truhlářský
K. V. Skuherský v Hradci Král.,
 proti hotelu »Merkur« č. 303.
 Žádejte cenníky a prospekty zdarma a franco.

Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové
 provádí přesně dle moderních
 požadavků, s uměleckým při-
 hlášením k přelusaému slohu
Antonín Chlouba,
 dekorační malíř
 v Chrastí u Chrudimě.
 Rozpočty sestavuji zdarma.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
 kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
 prádla, praporek, přikrovů, koberec a
 kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
 závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
 v Jablonném n. Orli, č. 86.,
 (filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).
 Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
 Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru franco.
 Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.
 Akciový kapitál K 2,000.000.—.
 Reservní
 a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.
 Založeno roku 1868.
 Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
 výpovědi 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.
 Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
 Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depót. — Revise
 čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Literatura.

Československé Letopisy Musejní, věstník muzeí a městských archivů, náleží mezi ty české podniky, po nichž, pokud neexistují, stále se naříká, když pak z obětavosti odborníka vzniknou, a obtížně hledají příznivce. První ročník tohoto časopisu dosáhl plného uznání kritiky naší i zahraniční. Druhý ročník vyšel v čísle 5. Číslo 4. obsahuje články: Musejní obecnost. — Městské muzeum v Rokycanech. — Archeologický spolek „Věta Čáslavská“ — Zprávy z muzeí, radce musejní a literární obzor. — Vydavatel a redaktor Václav. Vladimír Jeníček v Čáslavi veškeru péči zdokonalení „Letopisů“ věnuje a přesně vytknutou tendenci listu propaguje zdar naší české archeologické práce. V posledních dnech zaslal opět J. B. M. dr. Josef Doubrava, biskup královéhradecký, pochvalný příspěvek vyslovuje své uznání obětavému vydavateli „Československých letopisů musejních.“

Kalendář duchovenstva československého, vydávaný nakladatelstvím Jos. R. Vilímka v Praze, již na rok 1906 vyšel. Přináší portrét a životopis Právdy a řadu cenných instruktivních článků, z nichž uvádíme: Zdravotnictví v kostele. Pokyny pro vyučování náboženství. Domovské právo a chudinské zaopatření. Naše sluneční soustava. Něco o daních. Bezplatná lázeňská místa v Čechách pro kněze. Ceny v Národním divadle v Praze. Konto poštovní spořitelny. Uchovávání cenných papírů. Okružní listky. Hospodářský rádce. Ze statistiky naší říše. Statistika církevní atd. Zevrubný schematicus doplňuje tuto praktickou příručku, již můžeme československému knězi co nejlépe doporučiti. Vázaný výtisk 2 K 40 h.

Nákladem J. Otty v Praze. Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příruční kniha obecných vědomostí. Redaktor F. A. Šubert. Sešit 62.—64. obsahuje vysvětlení slov Restoky—Sedlčanské. Sešit za 60 h. — Ottova Laciná knihovna národní. Serie 28., seš. 17. a 18. obsahují: Tiché světy. Napal M. Jahn. Sešit za 20 h.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera XXIV. Tři legendy o křížovníci. Dům u toulavé hvězdy. Seš. 1.—3. po 40 h. — Obrazový zpravodaj. Roč. II., čís. 55. obsahuje výjevy z císař. manévru u Strakonice. Vychází redakce J. Hejreta dvakrát týdně, čís. za 10 h.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál-Lutinov. Roč. 10., čís. 8. a 9. s bohatým obsahem. Roč. předpl. 10 K. — Nákladem „Nového Života“ vychází Eva. Měsíčník pro vzdělání českých žen a dívek. Čís. 8. a 9. Roč. II. Předplácí se na rok 3 K. Administrace Nov. Života a Evy jest ve Valaš. Meziříčí na Mor.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 21., čís. 12. obsahuje: K. Procházka: České náboženské obrázky XIX. stol. — A. Dostál: V přípravě a zápasích života. Román. — T. Škrdl: Mariánský kongres. — V. Pakosta: Večerní obloze. Báseň. — J. Imšauf: Monka. — J. Vyhlídal: Rok na Hané. — Dr. J. V. Sedláček: V severní Americe roku 1904. atd. — Roč. předpl. 10 K u administrace v Praze.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí M. Zavoral. Roč. XII., čís. 4. Předpl. 7 K ročně přijímá nakladatel R. Promberger v Olomouci.

Rajská Zahrádka. Časopis pro mládež. Řídí V. Špaček. Roč. XV., seš. 1. Obsah zajímavý. K 1. čís. přiložen krásný barvotiskový obrázek: Příchod sv. Cyrilla a Metoděje na Mor. Administr. v Praze-II. 200 přijímá roč. předpl. 1.60 K.

Selská knihovna rolnických přednášek počala právě vycházeti nákladem Katol. spolku čes. rolnictva na Moravě. Vychází v sešitech a každý tvoří pro sebe samostatnou přednášku. První a druhý seš. přináší: O závažných hospodářských společnostech. — Rolníci, brahne sel Selská knihovna vychází ve volných lhůtách a stojí 10 čísel 1 K. Redakce a administrace v Ostrově, p. Sloup na Mor.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Roč. IV., čís. 12. Řídí P. J. Rubringer. Vychází měsíčně v Olomouci za roč. předpl. 2.40 K.

Spisy Maxima Gorkého Díl III., sv. 2. obsahuje povídky: Zálaf. Malva. Z ruštiny přeložil J. Wagner. Za 1.50 K. Spisy Max. Gorkého vycházejí nákladem F. Hovorky v Praze.

Velká vzorná čes. kucharka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Dle nejlepších spisů a za přispění osvědčených kucharek upravil B. Jermátová. III. vydání. 3 četnými vyobrazeními a barvotiskovými tabulemi. Seš. 14.—17. po 32 h. Nákladem I. L. Kobra v Praze.

Rozhledy. Týdeník pro politiku, vědu, literaturu a umění. Rediguje a vydává J. Pelel v Praze. Roč. XV., čís. 50. a 51. Roč. předpl. 16 K.

Kapesní kalendář „Sdružení čes. zemědělců“ na r. 1906 právě vyšel v elegantní úpravě a s velmi bohatým obsahem. Kalendář tento hodí se vždy každému rolníku. Cena 1 K. Objednávky přijímá administrace Obzoru Zemědělců v Praze.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Vydává družstvo Vlast v Praze. Řídí dr. R. Horský. Roč. 20., čís. 17. a 18. S Přílohou katechetickou čís. 9. roč. VIII., již řídí F. Žundálek. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K ročně.

Hlas Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Roč. I., čís. 6. Vydávají a vedou členové řádu Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně, p. Bystřice pod Hostýnem. Roč. předpl. 70 h.

Křesťanský dělník. Organ katol. jinoců a mužů. Řídí Frt. Waldmann. Roč. IV., čís. 2. Vychází měsíčně za 1.70 K roč. předpl. 18 K.

Vědný kalendář březosti, sestavený Fr. Heesem v Lounech. Jest to novinka pro hospodáře všeho druhu jediná. Cena výtisku 1 K. Nákladem E. Vohanky v Lounech.

Šamberkův životopis Nákladem knihupectví Jaroslava Pospíšila v Praze vyjde co nevidět životopis populárního herce a dramatického spisovatele českého F. F. Šamberka, sepsáním jeho dávného přítele a důvěrného druha, redaktora Gustava Toužila. Spis ten bude tím zajímavější, ježto obsahuje vlastní diktando zesnulého mistra Šamberka, a dále různé vzpomínky z jeho života po řadu let přítelem jeho Toužilem sbírané, střídané a stenograficky zachycované.

První moravská lidová pouť do Svaté země v srpnu 1905. 1 exempl. za 25 hal, 10 ex. za 2 K franko. Objednávky přijímá spisovatel dp. kaplan Milo Záruba v Humpolci.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapesníky od 60 kr. tučet počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,
vyšívané i předtiskuté **ručníky,**

**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obecnstvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí, můj nově zařízený a rozšířený sklad si prohlédlo s přesvědčením, že většího výběru a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslužení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přízeň a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 136. Velké náměstí čís. 136.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpěmi krve a ranami, též krásné s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, první pří-
padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledělat. kruhům duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“

akeiová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Filiální sklad: **Praha, Kr. Vinohrady** Škrétova ul. č. 2.
Výrobky všestr. užitné. Vorky a cenníky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše slinné v ohni zlacené
a stříbřené, i se ruční.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platí možno též ve lhůtách. Oprava snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícen se stříbrem. Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochvalnými případy P. T. kazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikvířů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svíců, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svíců, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

**umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —**

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným důvěry na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní jakož i jemná tabulová vína atd.

— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

Látky na dámské šaty

podzimní a zimní novotinky.

Vkusné látky kostýmové, jemné látky černé, sukáka, lodeny, ševioty, flanely, barchety, atlasy, velury, dále kepry, polovičníky a grádle za ceny levné zasílá

Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně.

Josef Doubravský v Rychnově n. K.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

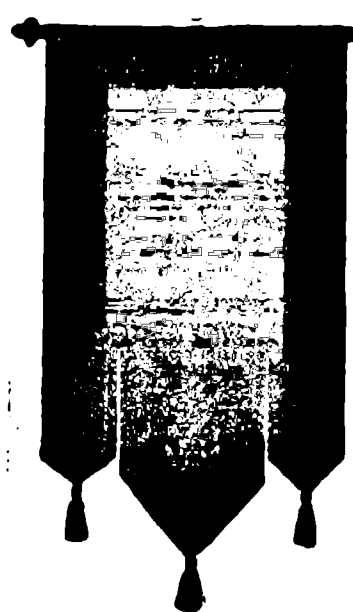
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboučky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

KRÁSNÉ OBRAZY

ve vkusných rámcích,
zrcadla, sochy, kříže
a různé umělecké výrobky,
vše ve velkém výběru doporu-
čuje nejlevněji

umělecký závod a výroba rámců

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

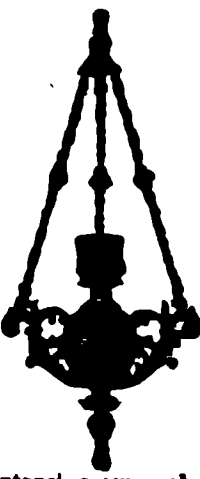
Prodá se

dobře
zachovaný **kulečník**

se vším příslušenstvím

za třetinu výrobní ceny.

Bližší sdělí administrace t. l.

Veleřádnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýr spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastním dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a střelí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Každé výrobky a slavnosti ručně. Největší výroba
a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstojatějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesování vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k přeladnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastě u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, přikrvek, koberec a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

**Továrna
na zpracování ovoce,**
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovice, borovička, jeřábinka,
rumy a punče, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sládké a víno šumivé (lampážné).
Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a právním rámcem státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

SUKNA

a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období již došly a vzory na po-
žádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 22. září 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Stesk osvěcovaného rolníka.

Pokrokoví pánové, přišlo vás už celá řada do naší obce roznášeti moderní osvětu; půjde-li to tak dále, a budu-li ještě přístě naslouchati vašim pokrokovým názorům, snad mne tou pletenicí všech možných názorů utýráte. Každý vykládáte moderní názor na život jinak, každý sociální otázku rolnickou luštíte jiným způsobem. Jeden říká, že jest otázka náboženská čistě soukromou věcí každého jednotlivce, druhý hlásá, že jest náboženství vůbec překonaným stanoviskem, třetí tvrdí, že má budoucnost jen protestantismus, čtvrtý, že je potřeba hledati náboženství vyšší a dokonalejší, než jaké vyznává kterákoli křesťanská společnost. O slavnostech Husových jeden říká, že Hus kacířem nebyl, druhý soudí, že právě kacířství Husovo má nám býti vzorem a že máme býti křesťany dle Husova učení; ale přišel k nám taky jeden s červenou mašlí na krku, který vykládal, že moderní člověk nemůže už tak věřiti jako Hus a že nám má býti postava Husova v moderní době výhradně vzorem neumdlévajícího zápasu s „černým klerikalismem.“ Jeden tvrdí, že české státní právo musíme do posledního dechu hájiti, druhý zas nám namlouvá, že nynější politická situace nás nutí, abychom svoji národnost hájili na změněných, modernějších právních základech. Přišel k nám jeden mladík, který nás poučoval, že nesmrtelná duše lidská jest výmyslem kněží a že vlastně lidské pokolení svým počátečním vývojem těsně se druží k nerozumným zvířatům. Člověk prý svobodné vůle nemá, všechny jeho skutky vyplývají z přirozené nutnosti. A zas přišel jeden starší řečník, který dovozoval, že sice Büchnerův darvinismus jest už překonaným stanoviskem, ale že proto přece nesmí se člověk nad zvíře příliš vyvyšovati; i každé zvíře má prý svobodnou vůli zrovna jako člověk. Opuštěte tedy, pokrokoví pánové, řeknu-li vám, že se z toho pokroku točí prostému rolníkovi blava.

Jest mi věru divné, že vy, kteří stále hlásáte, jak jste v učenosti pokročili, sami mezi sebou se srovnati nemůžete ani v názorech pro lidstvo nejdůležitějších. V útocích proti naší katolické víře jste ovšem svorní, a již pro tuto svoji útočnou povahu pasujete se sami okázale na rytíře pokroku. Ale jste-li všichni tolik bystří, proč hledá jeden světlo tam, kde druhý vidí tmu? Proč jeden prohla-

šuje za právo to, v čem vidí druhý největší nespravedlivost? Zakládáte-li si tolik na pokrokových názorech, uraďte se konečně mezi sebou sami v hlavních bodech pokrokových názorů; dokažte nejprve, že sami jste důkladně vyzkoumali a navzájem se poučili, v čem blahodárný pokrok jediné záleží, a pak teprve chodte poučovat jiné. Takhle té osvěty si z vašich přednášek příliš málo odneseme; čím více bouří hesla pokroku, tím nastává větší matení pojmů, tím více jsme obestíráni mlhou nejistoty.

Zpytajte trochu svědomí. Chcete mluvit o moderním náboženství a sami nejučenější protestantští odborníci ještě se nedohodli, jaká forma by byla nejlepší. „Poučujete“ o vzniku živých bytostí, ale nejlepší přírodopysci říkají, že posud věda v této příčině nevyzkoumala sama jistého nic. Přední naši dějepisci hovoří o duchu našich dějin každý jinak, ale vy už dovedete „přesně“ pověděti „nejlepší“ pravdu. Kde jste se tak dlouho učili, že dovedete přednášeti o všem možném líp než odborníci?

Říkáte nám rolníkům, abychom konečně svrhli pouta duševní poroby a naučili se samostatně přemýšlet. Prý musí býti heslem každého naprostá svoboda myšlení. Dobře, ale jak teď jen do toho? Jak se té svobody chopiti, aby našemu stavu opravdu prospěla? Máme-li opravdu svobodně přemýšlet o vašich hlavních programech, o vašich reformách, musíme ty všechny věci podrobně znáti. Nestačí spokojenouti se jen na články a slova jediné pokrokové strany; nebudu-li stejně pilně zkoumati, co proti programu mé strany namítá strana druhá, nebudu schopen nestranně rozsuzovati, která strana má pravdu. Při soudě jest potřebí, aby byl vyslechnut nejen žalobce, ale i obžalovaný. Ale kde mám vzíti čas k pilnému prostudování všech těch různých programů a k prozkoumání, která strana při politické a sociální práci vede si poctivěji? Myslíte, že mám na takové čtení a přemýšlení tolik času jako některý žurnalista? Nechci-li, aby mi hospodářství přišlo na buben, musím se každodenně dřít od rána do večera, musím býti v práci všude první. A k tomu všemu ještě tolik starostí! Jak mám potom soustavně sledovati všechny možné pokrokové směry, abych si opravdově utvořil nestranný posudek, který směr jest nejlepší?

A dám-li se vláčetí koleje strany jediné, uvěřím-li všemu, co mi elegantním slohem na-

šeptává žurnalistika téže strany, pak že jsem opravdu uvědomělý a pokrokový myslitel? Pánové, nechte si své farizejské pochlebenství pro ješitné stoupence své strany. Dám-li se vláčetí slepě jedním pokrokovým proudem, budu-li tleskati ke všemu, co mi hlásá jediná pokroková strana a budu-li svůj sluch zavírat před úvahami jejího soka, pak se stanu sice vhodnou jednotkou k rozmnožení jisté politické strany, ale nebudu doopravdy mužem své vůle, člověkem, který by uvědoměle pracoval na řádném sebeurčení. Vím, po čem ty pokrokové strany touží. Každá potřebuje kývající občany, jimž za potlesk připíná ostruhy pokrokového rytířství, i kdyby se třeba ani podepsati neuměli.

Ale domníváte-li se, že budu dělat kterékoli pokrokové straně kývajícího hastruše, pak se velice mýlíte. Sami se mezi sebou hádáte, co vlastně jest pravdou, napadáte se z hněvu i osobně, lžete ve svých novinách, až se vám od úst práší, a pak chcete každý míti za sebou četný zástup stoupenců. Odkud tolik hádek mezi vámi povstává i v otázkách pro lidstvo nejdůležitějších? Buď mezi vámi jest plno nevědomců, kteří se sváří nevědouce oči, nebo mezi vámi vládne úmyslná nepoctivost z osobních zájmů. Mám radu: sváři-li se někdo z nevědomosti, učinil by ejlíp, kdyby se před takovým sporem o věci řádně poučil. A nechce-li své hádavé povahy překonati, ať si to vyrovná se sokem soukromě a nevlítá svým tiskem do jalové hádky celé tisíce lidí. A plynou-li takové sváry ze zájmů ziskuchtivých, kšeftářských, bojuje-li pokrokový žurnalista proti poznané pravdě, pak jest to ještě horší; na takové kšeftářské balamucení národa by měly býti určeny přísnější tresty než na násilné olupování o hmotný majetek.

Kdybych podstrčil někomu při koupi místo pytle s pšenicí pytel s žitem, budu zavřen pro podvod, jakkoliv žitná mouka by nikomu na zdraví neškodila. Ale pokrokoví pánové trpí a činí švindly daleko horší. Dvacetiletý člověk, který dostudovati nemohl, a jehož společnost lidská nemůže potřebovati k žádnému inteligentnímu zaměstnání, najednou si založí „pokrokový“ časopis, v němž „poučuje“ o náboženství, v kterém kritizuje universitní profesoři, posmívá se předním našim básníkům, atd. Kloudně neprostudoval nic, ale poučovat musí o všem. A takové mrzačení mozků nechává se bez trestu, jako by „pokrokové“ olupování bylo méně špatným

hamedání. Dle jejich názorů jest křesťan „nevěřící“ a proto na něho nemůže se snést od Allaha „pokoj.“

I jiný starý biblický pozdrav: „Pán s tebou“ dosud žije na mnohých místech v arabském „Alláh maak“. Našemu „na zdar“ rovná se asi častý pozdrav: „marhaba“. Komu se dostalo toho pozdravu, odpovídá: „marhaba ten“ t. j. dvakrát zdar! Jak patrně, chce pozdravený svou odpovědí pozdravujícího „přetrumfnouti.“ Dle této metody na pozdrav „neharak sa'id“ (= dobrý den, vlastně den tvůj buď šťasten) bude nám odpověděti: „neharak sa'id na mubarak“ (= den tvůj buď šťasten a požehnán).

Ráno vstávajícímu z lůžka se přeje: „Zdravý spánek“, „Buď tělo tvé zdravé“ zní odpověď. Našemu „dobré jitro“ odpovídá arabské „sabahum bi'chêr“ (= jitro vaše v dobrou bud). Chce-li přející býti uhlazenější, řekne „tesarraft“ . . . (= mám čest přáti vám . . .) Kýchne-li kdo, řekne si „el-hamd lillâh“ (= díky Bohu) a přítomní dokládají: „allâh jarhamkum“ (= Bůh smiluj se nad vámi).

Pro vděčnost Arab nemá smyslu příliš vyvinutého. Dejte mu za vycílení bot třeba zlatý dvacetifrank a on — podívá se jedním okem na peníz a druhým na vás a z oka jeho jakobyse četli otázku, proč mu nedáte ještě více. Na poděkování obyčejně ani nepomyslí. Poděkuje-li však výměněčně přece, činí tak slovy: „Kattar (allâh) chêrak“ (= rozmnož (Bůh) majetek tvůj) Tak mi poděkovala jedna žákyně francouzské katolické školy v Nazaretě za to, že jsem ji — fotografoval, ač obrázku žádného ovšem nemohla dostati. Z odpovědi jsem hned seznal dobrý vliv školy, která

FEUILLETON.

Arabská zdvořilost v Syrii.

Paběrky z cest. Píše Dr. Jan Hejdl.

„Tři věci — říkával prý Omar I. — získají ti srdce bližního: pozdravíš-li ho dříve než on tebe, učiníš-li mu místo, když přijde a oslovíš-li ho titulem, který mu jest nejmilejší.“ Slova tato jsou vzata z hlubin duše Arabovy. Evropan přicházející na Východ, obyčejně plný předpokladů o vlastnostech Arabů, čerpaných namnoze z cestopisů lidí, již Orientem jen prolétli — brzy pozná, že nelze upřítí Arabovi vysoký stupeň zdvořilosti, ačkoliv nebývá vždycky tato ctnost upřímná tak, jak by bylo žádoucí.

Jako čteme v Písmě sv., že bratři Josefovi před místokrálem egyptským „vsíckni na zem padli“ (1 Mojž. 44, 14), tak činí i dnes Arab, chtěje vzdáti úctu svému panovníku neb vysokým úředníkům, kteří zastupují jeho místo. Před jinými vznešenými osobnostmi nesnímá sice nikdy turbanu, poněvadž mu to zvyk zakazuje, za to však poklonami hlubokými projevuje svoji uctivost, při čemž pravici nejprve až k zemi nechává klepnouti, načež se jí mírně dotýká prsou a čela, jakoby chtěl říci: „Srdce mé i mysl má patří tobě, pane můj.“

Ač jest všeobecně ve zvyku tykati, umí přece Arab aspoň poněkud vzdělanější vykati.

Jako David ve své rozmluvě se Saulem mluví z uctivosti o sobě ve třetí osobě říká: „Proč pán můj honí služebníka svého?“ (1 Král 26, 18), tak činí do dneška Arab v rozmluvě s vysokými hodnostáři: nejen že je oslovuje „pane můj“ (já sídi), nazývá sebe vedle „služebník tvůj“ (abdâk) též „chudá“ (el-fazir). „Ribtetkum“ (= Váš zviděný hodný stav) jest jiný titul pro vznešené.

„Qudsak“ (= Tvá svatost) jest obvyklá titulatura křesťanských Arabů pro kněze. Jindy neskrblí slovy: „Vaše Blaho“ (= saadetkum) neb „Vaše Veličenstvo“ (= azametkum) neb aspoň „Tvoje přítomnost“ (= hadretak). Mladé paní dlouho po svatbě se lichotí „já arûs“ (= nevěsto).

Arab by nedovedl seděti třeba celé hodiny mlčky ve vagonu, jako činíme mnohdy my; jeho družnost ho pudí, by s každým, s nímž přijde do styku, něco málo pohovořil. Nemůže-li jinak, aspoň pozdravení dává průchod své vrozené družnosti. „Salam(un) alêkum“ (= pokoj nad vámi buď) jest pozdrav arabský u nás v Evropě nejznámější, pozdrav to prastarý, jak patrně odtud, že již v 19. hlavě knihy Soudců pozdravuje hostitel v Gabaa svého hosta slovy: „Pokoj tobě.“ Ostatně i sám Spasitel pozdravuje podobnými slovy své apoštoly říká: „Pokoj vám“ (Luk. 24, 36; Jan 20, 19). Dle náhledu východního zajisté zcela moudrého spočívá totiž souhrn všeho blaha a štěstí v pokoji, spokojenosti.

Sklamali bychom se však, kdybychom přišedše do Východu očekávali, že též nás někdo pozdraví těmito slovy. Jeť dnes pozdrav tento jakýmsi patentem, na nějž právo mají pouze mo-

činem než podstrčení žita místo pšenice. Raději bych tloukl do smrti štěrky, než bych se živil nepoctivým ohlupováním. A od takových lidí bych se měl dát vésti k pravdě?

Nemyslete, pánové, že jsem člověkem nevzdělaným. Studoval jsem v mladších letech víc, než ten některý „pokrokový“ redaktor a poučuji se posud, ale čtu tisk poctivěji než jest váš. Od vás se mi totiž nedostane nestranného poučení téměř o ničem; u vás z každého řádku vyčuhuje marnivá samolibost, advokátské vykrucování chyb vašich stran a jízlivé napadání soků. Říkají někteří o sedlácích, že jsou jejich slova hrubá; inu, při té drsné práci člověk nemá chuti mluvit ve vzletných verších. Ale takové sprosté nadávky, jaké se čtou hlavně proti katolické církvi v listech vašich, těžko byste v naší vesnici uslyšeli. Našinci se točí nad tím blava, jaké sprostoty může dávat do tisku člověk takový, který se chlubí, že chce vzdělávat. Pěkně děkuji za takové vzdělávání. Věak to taky působí znamenitě na eleganci těch lidí, kteří vaše časopisy čtou.

Až se mezi sebou aspoň v nejdůležitějších zásadách sjednotíte, až dokážete, že vám jde skutečně o pravdu a pokrok a nikoli o stranické kousání, pak mě přijďte poučovat. Zatím se tedy pranic nedivte, že chci zůstatí věren zásadám své víry.

Volné listy.

(Rozmluva s p. Gayem. — Pohled po našich domácích poměrech.)

(8) Mluvil jsem v těchto dnech s p. Gayem, jenž má u nás jméno horlivého sprostředkovatele styků českých a francouzských. Právě nyní obírá se myšlenkou pořádati v Paříži výstavku českého národního vyšívaní a jedná za tou příčinou s některými pražskými paními. V rozmluvě zabočili jsme na dvě události, které týkají se nejen Francie, ale zasahují mohutně v mravní a hmotné zájmy ostatního světa. Jest to oddělení církve od státu a mír rusko-japonský. V ohledu prvním na moji otázku pronesl myšlenky, které tady uvádím:

Oddělení církve od státu jest projev, který nemůže býti žádnému Francouzi lhostejným. Celý myšlenkový vývoj moderní Francie skutek tento již dávno připravoval. Myšlenky demokratické a odpor proti autoritě, i náboženské, jsou uloženy již v encyklopedistech. Leží již v povaze francouzské, zvědavost svoji všudy ukojovati, všeho se chápati a všechno chutnati, odkudž se vysvětluje, že přijaty různé směry vědecké, z nichž některé nebyly dosti opodstatněny a prokázány. Podle nich řídila se i filosofie i literatura, která všechny možné otázky a problémy zpracovávala v rouše, širšímu obecnstvu přístupném i srozumitelném. Zola na příklad celou svou bytostí přijal materialistický determinismus, ač názory jeho nemohou dlouho vzdorovati různým pochybnostem. Různé tyto myšlenkové směry přímo i nepřímě útočily proti autoritě náboženské, která zvolna sice, ale jistě, svého vlivu na mysl lidské byla zbavována. K tomu přistoupily ještě organizace, které mimo své cíle politické a sociální mířily na náboženství zvlášť. Jest ovšem jisto, že lidé mysliví ve Francii procítují bolestně všechnu tu nestálost a nejistotu ve věcech filosofických a náboženských, ale nechali

uči děkovati. Mohu říci, že jsem byl touto odpovědí překvapen, poněvadž bych byl spíše očekával jiné slovo, žádající náhradu za to, že se fotografovati dala.

»Tariq es-selame« (= šťastnou cestu), nebo podobně volá se na odjíždějícího, jenž odpovídá: »allah jahfaza« (= Allah té opatruj).

Radost z návratu svého známého vyslovuje Arab slovy: »qudüm mubârak« (= příchod požehnaný) nebo »selamât, hallet el-barake« (= blaze nám (neb) požehnání přišlo (k nám)).

Řekneme-li Arabovi něco, co ho těší, neb vypravujeme-li mu něco zajímavého, odvěti nám: »Požehnaná tvá ústa« nebo »tato sladká ústa.« Nám snad mnohdy proti srsti, že etiketa velí po jídle přáteli »dobře zažít«; uctivý Arab volá však i k tomu, jenž se byl právě napil: »hanijjane« (= Na zdraví). Ano i na toho, jenž právě vystupuje z koupele, má Arab formuiku přací: »na-man«, za kterou se mu dostane odpovědi: »Allah ti prokazuj milost.«

Pro »dobrý večer« má mluva arabská celou řadu obrátů, jako na př.: »mesâkum bil'chere« (doslovně = večer váš v dobrou bud). Odpovídá se: »as'ad allâh mesâkum« (= obšťastní Allah večer váš).

Před spaním přeje Arab nejen »bléetak sa'ide« (= noc tvá (bud) šťastná), nýbrž deklará: »Spi blaze a probud se ve zdraví.«

Botkají-li se dva známí, podají si ruce, nezdráka i políbí se. I po pohrbu líbejí se přibuzní nebožtíkovi se slovy: »Zůstaň blava tvá v pokoji«, načť ostatní účastníci postaví se do dvou řad, aby mohli všickni políbiti všechny přibuzné semře-

vývoji úplnou svobodu, takže větší formativní síla stanula u těch, kdož až již ze zlého úmyslu anebo v dobré vůli k oddělení církve od státu pracovali. Jsou ovšem i vynikající literáti a politikové, kteří s protináboženským hnutím ve Francii nesoňhlasí, vytýkajíce mu přehnaný fanatism a tušíce mravní poruchy jako důsledky jeho. Ale odpor jejich projevuje se jen v pouhém konstatování a nikoli v organizovaném činu, neboť proud protináboženský jest příliš silný v šířce a hloubce. Ostatně není-li schopen odporu francouzský klérus, tím méně lze očekávati, že oszdravění způsobí lépe smýšlející laikové.

Nyní, kdy nebezpečství tak drsné zdvihlo hlavu, vychází na jevo, jak nedostatečně kněžstvo francouzské jest připraveno. Tady dlouho se hřešilo. Katolické listy francouzské ovšem volají do zbraně proti zednářům a všem nepřatelům náboženství, ale jaká jest to obrana, když kněz jde do boje bez potřebné autority a když brání se zastaralou a zrezivělou zbraní proti moderním opakovačkám? Nynější doba zmateného svědomí a odporujících si nauk dlouho byla připravována, než aby dnes rázem nepřipravené kněžstvo mohlo jí určiti a dáti směr náboženství méně nepřátelský. Život hledal si a proudil novými řečišti a kněz měl vykonávati naň vliv svůj tím, že byl představenými od něho vzdalován, myšlenkovitě uzavírán. Venku bouřila nebezpečná učení a klérus bez ohledu na to v seminářích byl vyučován a vychováván, jako bychom nebyli středověku vzdáleni již několik století. Výlučnost ta sledována až tam, že kněz neobjevuje se nikde leč v sutaně, aby mohl býti od nezbedných lépe poznán a insultován. Není divu pak, že v mnohých případech na veřejných místech posměšnými vtipy strženi jsou i věřící. Toto nosení sutany pro poměry ve francouzském kléru jest velmi charakteristické. Kázání konána jsou dle zastaralé šablony. Nelze na druhé straně zapřít, že jsou kněží, kteří jsouce hnáni svědomím a poznávajíce nebezpečství doby vlastní pílí se připravují, ti však málo vzmohou na rozsáhlém bojišti, kde jest potřebí celé rozumové a mravně vyzbrojené armády.

(Vzpomínám, že v jednom ročníku „Alétheie“ prof. Bráf mluvil o vytvoření konservativní strany české. Mezi ustavujícími živly uvedl též katolické kněze, kteří však, jak děl, musili by se vydatněji v životě politickém uplatnit. Při té příležitosti upozornil, že na straně odpůrců kněžstva jest průměrně větší vzdělání politické a sociální, odkudž se vysvětluje, že lidé, třeba poměrně mladí, strhují za sebou vrstvy lidové. Tuto vzpomínku sasuji v rámeček tohoto článku nikoli bez příčiny).

V dalším rozhovoru p. Gay projevil mínění, že oddělení církve od státu bude škodlivě působit na francouzský patriotism, kterážto skutečnost již má své smutné doklady. Vzhledem k tomu, že náboženství nemožno nikdy odstraniti ze života člověčenstva, poklesne i mravní síla životní a pobleduon ideály, jež jindy byli lidu svatými, a to věru nebude žádné plus, nýbrž minus. Všechny tyto vývody páně Gayovy mají zajisté všechny známky právě nestrannosti.

Těžké a vážné úkoly nastávají tedy kněžstvu francouzskému, jehož práce mnoho stížena jest předchozí dlouholetou nečinností, jak již v tomto listě nedávno o tom promluvil ávodník (14). Francouzské poměry sociální a po-

lého. Netřeba snad připomínati, že líbají mužové vždy jen muže na obě tváře a rozprádají asi takovýto stereotypický rozhovor:

X: »Kif halak (= Jak se máš? = vlastně: jak chodíš?)

Y: »el hamd lillah mabaut (= díky Allahovi, dobře.)

X: »A jak se má celá tvá rodina?»

Y: »Díky Allahovi, všickni jsou zdraví.« (Tázati se na zdraví manželčino není u mohamedánů ve zvyku, poněvadž by otázka ta znamenala chtítí odkrýti závoj s jejího obličejce).

X: »Pozdravuj mi ji.«

Y: »Při hlavě a oku mám tak učiním.«

Neskrblí-li Arab vybranými i nevybranými frásemi zdvořilosti při setkání se na ulici, tím více jimi plývá při návštěvách.

Chceme-li navštívit známého Araba, bude nám nejprve zatlouci železným hruhem rukověti na zavřené dveře; zvonec u dveří lze viděti zřídka kdy. Za chvíli slyšíme kroky, blížící se ke dveřím a brzy zaznívá »Mina« (= Kdo to? Mezi tím možno, že zaslechneme též šustění šatu žen, které byly na dvoře a nyní utíkají před zraky neznámého hosta.

Že budeme přijati, můžeme očekávati na jisto; nepřijmouti návštěvy považuje Arab za hrubost. Podle tobo, jak vznešený jest host, měří se délka cesty, kterou »domácí pán« vykoná vatříc svému hosti. »Ahlan na sahlan« (= buď vítán) jsou prvá slova hostitelova (doslovně: přátelství a pohoda) a pokračuje as takto: »Učň si pohodlí; s tvým příchodem přichází k nám požehnaní.«

litické budě, věrným zpodobem zpo poměry v naší říši, kde proudy protináboženské škra-božku již také odhodily.

Mimo výslovně protikatolické organizace i u nás vytvořily se vlivy a okolnosti, které ženou většinu inteligence k náboženské netečnosti a ke skepticismu a hrozně málo jest těch, kdož snaží se odolávati. Až poklesnutí smýšlení náboženského i u nás neomylně za sebou vleče poruchy mravní a vzbuzuje bouřlivé projevy proti státnímu a sociálnímu řádu, přece pohřešujeme laických autorit, které by plnou vahou své osoby a svého významu proti úkazům těm se vzepřely. Ve Francii se tak děje, snad proto, že prozíravější duchové tam již určitě poznali, kterak za rozpoutáním pudů protinábožaných hrnou se všechny ostatní špatnosti, které stravní ctnosti občanské a vlastenecké. Toto osudné spojení dokazuje život doklady právě tak úplnými, právě tak neodvratnými jako u kteréhokoli rozsáhlého kasačního dvora.

Ve Francii jest to zejména Brunetiere, jenž proti současným hnutím materialistickým postavil se na odpor. Protestuje proti různým soustavám filosofickým a vědeckým, které pokouší se vysvětliti svět a člověka bez jakéhokoli zjevení a nadpřirozena, proti svobodnému myšlení, jež rozešlirá mravní podstatu člověka. Upozorňuje-li tedy dnes katolické kněžstvo na nebezpečnou dobu, může sebevědomě ukázati na tohoto muže, jenž ví, co chce, a to ve frivolních vrstvách dnešní Francie. Naši domácí odpůrci smějí se našim varovným hlasům jako odpornému kázání, jako obraně živnosti, ale tak mluvíti mohou lidé, kteří nedovedou mysleti a nevědí, že jde o věci velmi vážné, ano o zájmy nejdůležitější. Může se snad zdáti, že ještě není tak zle, však to dobré, jež posud v životě se zjevuje i u odpůrců náboženství, jest dilem vžitých křesťanských názorů, které snad mohou na nějaký čas dostačiti, ale jednoho dne, snad brzy, až nová mravnost nahradí starou náboženskou, co stane se potom? Hle, tu jest nebezpečnost, kterému jsou vydána přísti pokolení. Odtud se právě vysvětluje hnutí, usilující o mravní obrození, hnutí, které pozoruje, že věda, která pomátla myslí velikými sliby, jediná ke správnému životu nestačí, odtud pokusy o mravní a náboženskou obnovu.

Katolické časopisy za takových poměrů vybízají katolíky k obraně a jest jen přirozeno, že předem k úkolům takovým povoláno jest kněžstvo. Ale bez soustavného a hluboce založeného počínu výstrahy ať tím anebo oním způsobem konané, z níзка nebo vysoká přicházející, přijímají se jen zběžně a vyznívají do vzduchu. Teprve potom, až všudy s upřímností a pokorou apoštolskou pronikne vědomí, že není toliko vinec ten »zkažený« svět, že neosnuje boj toliko sám ze sebe, nýbrž že živnou látku k agitacím protináboženským vybírá též ze života církevního, teprve potom bude možno všelikou obranu prováděti účinněji. Přičiňovati se o mravní a náboženské obrození a nepřiznati nedostatky a chyby doma, jest tolik jako svým snahám, byť sebe upřímněji míným, odjímati povahu opravdovosti a svět ještě více proti sobě pobuřovati. Toho si předem musí býti vědoma katolická žurnalistika. A když někdo z nás, spatřuje se v nesouhlasu se »zkaženým« světem, ukazuje mu jednoduše záda jako nepřívětivý mrzout a jako slepý obdivovatel minulosti, který se nechce snížití,

»Allah jubârik fik« (= Allah žehnej tobě) odpovídá host N.

M.: »Již dávno jsem tě neviděl; toužil jsem po tobě velice.«

N.: »A já ještě více po tobě prahnu.«

M.: »Mám vždy veliké potěšení z tvé společnosti; tefaddal uq'ud (= rač se posaditi). Teď začnou zase nezbytné otázky jak se má, je-li zdrav atd. asi tak, jako se u nás při nedostatku látky mluvívá o počasí atd. Mezi hovorem buď hostitel sám praží na ohništi kávu, tluče ji v hmoždíři, sype na vodu se vatříc a nalévá do malíckých nádob a podává ji neb dá ji podati služebníkem. Patříc černá káva k uvítání nezbytné. Mezi tím a pak pokračuje se v hovoru.

M.: »Libo ti s námi pojísti?»

N.: »Nemohu se zdržovati; přišel jsem jen, abych se přesvědčil, jak se máš. Mám mnoho věcí na starosti, jindy se zdržím déle.«

M.: »Allah, ukaž nám tvoji tvář ve zdraví! Prokázal jsi mi velikou čest; příjemné jsi mne pobavil.«

N.: »Nikoliv! Tys prokázal mně čest.«

Poněvadž Arab za čas nemusí platiti, jest dle jeho mínění též bez ceny a proto nemají tyto a podobné zdvořilůstky žádného konce.

Dříve než odejde, praví host N.: »behatrak« (= tvým dovořením odcházím).

M.: »ma' es-salame« (odejdi v pokoji).

Uvážíme-li, že celá tato fraseologie zdvořilostí při setkání se a návštěvách byla v obyčejí i za času Kristových, pochopíme, proč řekl Spasitel svým učeníkům, kteří se nemohli zdržovati ve své apoštolské činnosti neúčinnými, zbytečnými řečmi: »Nikoho po cestě nepozdravujte.« (Luk. 10,4.)

aby otevřel oči vůči přítomnosti, kterou již předem zatracuje — o ubohosti takového po-
činu ani nemluví.

Obrana.

(3) Kde se tisknou pověřené mo-
dlitbičky? Přítel našeho listu nám píše: „Ve
Vašem ctěném listě nedávno projevíte přání,
že byste rádi věděli, kde se pověřené mo-
dlitbičky tisknou. Jednu takovou tiskárnu Vám
oznamuji. Je to tiskárna „Stráž na Cidlině“ —
Ferdinanda Pavely v Novém Bydčově; je to tedy
tiskárna, která tiskne radikální list. Zároveň Vám
tuto modlitbu pověřenou zasílám. Kšeft je
kšeft! A pak to odnese katolická víra!“

Leží tedy na našem stolku pověřená mo-
dlitbička vytištěná v tiskárně radikálního žur-
nálu. V čele vytištěno „poučení“, že by na
ním sám hlouznivý spiritista vrtěl hlavou. Byla
prý ta modlitbička „v roku 1506 na hrobě na-
šeho Spasitele nalezena; když tehdejší císař
(který císař?) do pole táhl (kam?), obdržel
tuto modlitbu darem od biskupa (kterého?),
kterou on k svatému Michalu na štítě téhož
chrámu v kříži zlatými slovy k čtení napsati
nechal.“ A dále poučuje švindlář, že kdo tu
modlitbičku každodenně se modlití bude, „neb
tu samou při sobě nosí, náhlou smrti nezemře,
oheň mu neuškodí, nikdy se nenutí, v žádném
boji nezhyne a žádný jed mu neuškodí, když
novorozenému dítěti tato modlitba se podloží,
bude od mnoho neštěstí osvobozen, kdo tu
samou modlitbu při sobě nosí, jest od padoucí
nemoce osvobozen“, atd. Ještě měl skladatel
této předmluvy dodat, že každá lutristka, která
tu modlitbu u sebe bude nosit, nejmenší každý
měsíc vyhraje. To by šla modlitbička na dračku,
tak že by knihtiskárna radikálního žurnálu
tiskla znova a byl by kšeft ještě lepší.

Tážeme se, kdy takové „poučení“ vy-
tiskla některá knihtiskárna katolická? Právě
 nyni takové modlitbičky se množí jako houby
po dešti a rozesílají se na všechny strany; při-
pomněli jsme již před čtrnácti dny, že je vy-
dávají protivníci katolické církve, aby mohli
potom lhát, co „církve vyvádí.“ Inu, tito lidé
provádějí zkrátka heslo: „Účel posvěcuje pro-
středky.“ Varujeme znovu a znovu před tako-
vou švindlářskou tiskovinou.

Dále připomínáme tiskárně radikálního
listu, že nám pan zasílatel té modlitbičky udal
ještě bližší podrobnosti, takže nějaké vykru-
cování se nepovede; podáme v případě potřeby
informace bližší. A ještě něco: ať dá tiskárna
podruhé pozor, aby na třech stránkách nebylo
tolik pravopisných chyb!

Celé to poučení působí tak, jako bychom
slyšeli německého pastora z XVI. století kázat
různé protestantské „zázraky“, nad nimiž po-
věřečným a obehávaným ovečkám vlasy na
hlavě vstávaly. — Kultura dvacátého století!

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna seje se již 26. t. m.
proto bar. Gautsch pilně zase vyjednával s pře-
dáky stran parlamentárních. — Na voličské
schůzi ve Slaném promluvil posl. dr. Herold
a dr. Dvořák o politické situaci, posuzující
vážnou činnost bar. Gautsche. Dnes není na
smír mezi Čechy a Němci pomyšlení. Mladochéši
jsou pro všeobecné právo volební a doporučují
politiku morálky a zdravého rozumu proti
planému radikalismu — dříve to nevěděli. —
Vláda počala také vyjednávat se zemským
výborem království Českého o návrhu na o-
zdravení zemských financí českých na základě
upravení daně z piva. Pivní přírůstek v Čechách
z 1-70 K má být zvýšen na 2 K. Podobně
má se zavést přírůstek tato i v Haliči. —
Zemským presidentem ve Slezsku jmenován
rada správního soudu dr. Karel sv. p. Heindol
šl. Udynski. — V Eggenburku konal se sjezd
křesť. sociální strany dolnorakouské, na němž
vysloveno politování, že se vládě dosud nepo-
dařilo upravit poměr k druhé polovici říše a
že vláda rakouská znemožnila všeobecné právo
hlasovací v Uhrách. — Členem správního soudu
jmenován také Čech, pražský advokát dr.
Schauer.

Zase jednou po třech měsících sešla se
15. t. m. uherská sněmovna, ale po jedno-
denním zasedání odročena do 10. října. Bar.
Féjervary zase vypískán a vykřičen ze sně-
movny a přes královský reskript odročovací
sněm se hned nerozšel, nýbrž přijat návrh
Koštutův, jímž se prohlašuje odročení sněmu
nezakonným a vládě ohlašuje se pasivní opo-
sice po celé zemi. Vádcové oposice jsou opět
povoláni do Vídně. — Pasivní odpor spojen
většinou uherského sněmu jeví se citelně ve
státních pokladnách. Od 1. dubna do konce
června t. r. přijalo se na daních o 24,126,988 K
méně, vydalo se však více o 14,594,568 K. —
Sociální demokraté obrací se v Uhrách proti

straně Koštutové, která odmítá všeobecné právo
hlasovací. — Aby nebyl schválen program mi-
nisterstva bar. Féjervaryho, zejména zavedení
všeobecného volebního práva, stalo se prý na
radu bar. Gautsche.

Mezi Švédskem a Norskem zavládl opět
napjatější poměr. Prý se na obou stranách
tajně zbrojí.

V Rusku má být zřízen ministerský ka-
binet. Menší bouře, stávky a demonstrace
v různých městech ruských trvají dále, zvláště
v Baku na Kavkaze a v okolí není dosud
sjednán pokoj; krve prolévání trvá dosud.

V Japonsku dosud nemůže se lid spřáte-
liti s uzavřením míru. Nepokoje v zemi trvají
dále. — Japonci se zase vyznamenali. Ač věděli,
že je mír uzavřen, přece ještě 12. t. m. bom-
bardovali ruské město Petropavlovsk, zničili tu
maják, louplili ve skladištích a stříleli též na
přístavy Oyan a Ochosk.

*V sálitostech života rozhoduje charakter více
než um; sebevláda, trpělivost, káseň, spravedlivost
mají ve veřejném i soukromém životě větší cenu,
než pouhý genius. Rossařnost, sdravý smysl, vy-
tržebná zkušenost a oduševněná dobrotnost, toť
jest skutečná moudrost. Vlastní dobrota jaksi sama
sahruje v sobě moudrost, a sice moudrost nej-
vyšší, totiž spojení moudrosti světské s duchovní.
Moudrost činí člověka dobrým, a dobrotnost činí
ho moudrým.*

Smiles: Moudrost života.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování: p. Josef
Procházka, vik. sekretář, farář v Mlázovicích, jme-
nován správcem vikariátu Hořického. Ustanovení
jsou: p. Al. Lorenz, koop. ve Velké Úpě, za ad-
ministrátora ve Forstě; p. Rad. Waschiczek, koop.
v Hradišti, za koop. do Velké Úpy; p. Frant. Pöter,
koop. v Bernarticích, za koop. do Hradiště; p. Frt.
Lexa, koop. v D. Libchavách, za koop. do Bernartic;
p. J. Zelinka, koop. v D. Krupě, za katech. do Poděbrad;
p. F. Havelka, koop. ve Smrdově, za administrátora
tamtéž; p. Jos. Soukup, administrátor Valteřický, za
kapl. do Jablonce n. J.; p. Vojt. Lebdůška, koop.
v Ousobí, za kapl. do Hněvčevsi; p. Vincenc Ciner,
koop. v Borové, za kapl. do Stěpanic. Neomysté:
p. Ludvík Tůma za kapl. do Králova Městce; p. Ign.
Dovrtěl za koop. do Klášterce; p. Ot. Oliva za koop.
do Dolní Krupě; p. Josef Pecháček za kapl. do
Solnice; p. Jan Širůček za koop. do Mladochova.
V Pánu zesnul: p. Frant. Klapal, děkan v Kladrubech,
† 1. září 1905; (naroz. 1837, vysv. 1861)
p. Václ. Kaláš, (V. Valn.) b. vikář, děkan v Hněv-
čevsi † 5. září 1905. (naroz. 1843, vysv. 1868.);
p. Frant. Vogel, (V. Valn.) farář ve Forstě, † 8.
září 1905 (naroz. 1846, vysv. 1871.) Uprázdňena
místa: Kladruby, fara patron. c. k. dvorního eráru,
od 7. září; Hněvčevs, fara patron. Jeho c. a k.
Veliceňstva, od 14. září; Forst, fara patron. Frant.
Kluge, od 14. září b. r.

**Ve schůzi městské rady králové-
hradecké** dne 13. září t. r. usneseno: Vzáto bylo
na vědomí rozhodnutí c. k. okres. hejtmantství týka-
jící se rozšíření hřbitova na „Zámečku“ a zřízení na
něm márnice. — Spolku studentské koleje českých
vysokých škol v Praze poukázáno se doplatek příspěvku
obce, jako člena zakládajícího. — Panu V. Rejchlovi,
mistru zednickému, uděleno bylo povolení k zavedení
vody do novostavby jeho v bloku III. — P. školním lé-
kařem drem. R. Zippem projednáno přání, aby při na-
stávajícím zápisu šachta na školách měšťanských
nebyl překročován počet 60 žáků pro jednu třídu,
s ohledem zdravotních odporů, jež se místní školní radě.
— Sdělení c. k. okres. hejtmantství o udělení koncese
hostinské p. K. Skřivánkové pro dům čp. 18. zde
vzáto bylo na vědomí. — Schváleny byly 2 případy
konfiskace v městských ústř. jatkách. — Žádost přím.
musea za zřízení plynovodu do místnosti, jež slouží
za čítárnu, postoupil se měst. zastupitelstvu. — Dů-
chodu se ubírá, aby opatřil oferty na prodej kaprů
z obecního rybníka. — Sdělení c. k. okres. hejtmant-
ství, že p. J. Mengr nebyl schválen nájemcem živnosti
hostinské v čp. 99, vzato na vědomí. — Spolku ma-
jitelů domů v Hradci Králové uděleno bylo povolení
k veřejnému vyvěšování návestních tabulek o upráv-
něných bytech. — Schválen byl návrh technické kan-
celáře na snížení nůvce chodníku před budovou po-
štovní čp. 183-4. — P. učitel J. Stráglvi uděleno
bylo povolení k zavedení vody do novostavby jeho
v bloku O. — K příštímu výročnímu trhu oznámí se
plakáty a letáky, že dnem 1. ledna 1906 počínaje
budou se v městě zdejším odbyvat výroční trhy pouze
jednodenní. — V sálitostech zdražování masa svolá
se porada měst severovýchodních Čech. — Div. ředi-
teli p. F. Lacinovi propůjčeno bylo do odvolání bes-
platné skladiště div. inventáře v budově u městského
divadla beze všeho ručení za jakékoliv škody. — Ve
schůzi dne 18. září usneseno: Vzáto bylo na vědomí
oznámení správy jatek o pronajmutí chladičích komor
p. H. Česáčkovi na 14 dnů a p. Ant. Sysáčkovi na jeden
měsíc. — Návrh policie, aby ovoce na zdejší trhy při-
vezené prodávalo se buď na hektolitry nebo na váhu,
bude projednáno při směně tržního řádu. — Návrh
lesního odboru, aby p. lesmistru J. Strachotovi vsazeny
byly díky za zhotovení inventáře lesního a polního
hospodářství, jakož i za ocenění pozemků různých
fondů a náležitosti parkmistrovským úřadem spravovaných,
byl schválen. — Návrh téhož odboru, aby honitba
Novohradecká a Svinarská pronajata byla z volné

ruky opět p. lesmistru J. Strachotovi za roč. 800 K
a honitba Březhradská továrnicku p. K. Schulzovi za
ročních 122 K na dalších 6 let, odporuči se městskému
zastupitelstvu. — Návrh téhož odboru, aby všech 11
hajných pojištěno bylo proti úrazu, odporuči se rovněž
městskému zastupitelstvu. — Schválen byl návrh
místní školní rady, aby okna v I. a V. třídě obecné
školy chlapecké byla zabetónována. — Usneseno bylo, aby
napišeno bylo předložení materiálu pro rozpočet na
rok 1906.

**Atentát na svobodu katolíků ve
Francii** se vydařil. A následek toho — nedečká-
vám českého pokrokovatstva, aby byla hozena násil-
nická ohlávka i na šíji katolicistů českého. Zabírat
katolické kláštery a školy, policejné vyháněti katolíky
z církevních útvarů — to ještě nejde. Zatím jest však
potřebí konati práce přípravné. Vždyť francouzští
zsedníci nezvítězili také najednou; trvalo jim to dosti
dlouho, než mohli klášterní budovy rozprodávati za
malé pakatylky šidům. Zatím tedy jest vhodno hodné
buntovní proti „klerikální výchově“. Přispěchal v ne-
děl 17. t. m. p. A. Haja z Pardubic, aby vnesl do
temnot hradeckých trochu světla a pověděl o klášterní
výchově takové hrůzné věci, o kterých neví dosud
ze zkušenosti nic ani šádná dáma hradecká, která
dceru svoji výchově klášterní světila. Považte si!
Chovanky za trest v jednom klášteře musily dělati
na podlaze svými jazyky kříže! — O zdejší klášter-
ní pensionátě ovšem p. Haja takové tvrzení pronésti
nemohl, ale snad se brzy zdejší jeptišky takové kru-
toati přiučí a pak se začne zoztra i o zdejší pen-
sionátě. Při tom mimochodem podotýkáme, že p. Haja
zapomněl opakovati svoji lež o nezkušených učitelkách
ve zdejší pensionátě — ač ji kurážně ve svém or-
gánu vytiskl a po naší klidné a správné obraně ještě
kurážně ve svém listě opakoval. — Četl také o hrů-
zách kláštera Řepčického; co na ty protiklášterní
útoky bylo katolickým tiskem mnohokrátě odpově-
děno, to ovšem chyťte zamlčel. Prý klerikalismus je
národu škodlivější než germanisace. To máli přítomní
židé radost, že germanisací činnost českého a mo-
raského Israele p. Haja ze své úvahy vypustil! Prašští
židé, kteří výhradně německé školství v naší metropoli
udržují, budou jistě vděční, až se dovědí, že dle „po-
krokového názoru“ jejich germanisací činnost jest
lepší než vychovávání dětí v náboženství Karla IV.,
sv. Prokopa, Vl. Tomka a dra. Riegral — Také jeden
zdejší akademik si smočil — zcela dle receptu utokrát
z prohanosti nevědeckého „Času“. Prý jest klerika-
lismus na zblbění mozku. Ovšem na takovou frázi
nemusí člověk nijak dlouho studovat; takový dmy-
slný rozsudok se zrodí bez dlouhého přemýšlení. —
Účastník bylo asi na dvě stě — většinou to bylo
zelené mládí. Že židé ze samé touhy po pokroku
necházeli, to si lehce domyslí každý. Jen ještě ne-
víme, jakým směrem naše náboženství budou chtít
reformovati. Své náboženství dle všeho považují za nej-
pokrokovější, poněvadž dosud nevidíme mezi nimi
žádné hnutí po modernějších náboženských zásadách,
než jaké podává Starý zákon a ještě více pozdější při-
dávky rabínů. Nu — tolik aspoň jisto: kdyby některý
katolík přestoupil k víře židovské, „Osvěta lidu“ by
ho jistě nepronáhlavala jako velkého zpátečníka. Byl
při „protiklerikální“ schůzi tentokrátě také větší počet
dam; ale bylo to nejspíš z kuriozity, že zvědavosti
po spatření ohlášené řečnice Ph.Dr. Babákové, která
náhodou se nedostavila. Resoluce šádala, aby obec
zřídila v Hradci dvě gymnasia. Páni pokrokaři,
začněte honem sami! Ukažte obětavost pro své pokro-
kové zásady a sáhněte do kapes nejdříve! Nejlepší se to
bude konkurovati s „klerikalismem“ obětavostí a
klidnou vědeckou prací.

**Velice učená brožura proti „klerik-
ální výchově“** rozdávana účastníkům „proti-
klerikální“ schůze v hradecké Sokolovně. Brožura ta
nese název „Protiklerikální školám“ a jest svě-
dectvím zcela originální inteligentní drovné touhy, který
ji seumíroval. Pomalu bude platiti za sponzorhodný,
pokrokový a dmyslný projev každé moudré literár-
ní lá, které jsou namířeny proti katolické církvi.
Jak ta brožura nejspíše a prohaně útoci proti výchově
katolické, na to podáváme aspoň některé doklady.
Brožura tvrdí: „Nelze si ani představit, že by stu-
dium humanitní (totiž studium spisů starořímských a
starořeckých) rozkvétati mohlo pod regimem klerikálů,
po věky všechen pokrok dusících.“ Pokroková duše
tudíž nemůže si vůbec představit možnost toho, co
se ve skutečnosti dávno v církvi dělo a co se děje
doposud; buďto pisatel našich kulturních dějin ani
povrchně nezná anebo zámyslně lže. Nebudeme se ro-
zpíseovati znovu a znovu, jak veliké má zásluhy cír-
kev o vzdělání vůbec; upozorníme speciálně, kdo má
největší zásluhu o rozkvět studia humanitního. Pro-
slulí spisovatelé pohanů zachovali před zkáson
katolickými mnichy, kteří je šířili v mnohých přepisech
mezi celým křesťanstvem. Stolic papežská podporo-
vala humanisty zvláště horlivě. Jak veliké přízni pa-
pežského dvora a celého křesťanstva těžil se na př.
slavný Petrarka, důvěrný přítel našeho Karla IV. Jak
horlivě pěstoval humanismus náš biskup Litomyšelský
Jan ze Štíedý, který byl přitelem Petrarkovým a kan-
cléřem Karla IV. Kdo se to ujal učených humanistů,
vypuzených v polovici století XV. z Cahradu? Na
předním místě papežská stolice. S její podporou pěst-
ována studia humanitní a dvojnásobnou plní na ka-
tolických univerzitách. Za to však skrachovaná hu-
manistická univerzita stavěla se proti takovému studiu.
Katolíci Čechové vzdělali se na katolických církevních
univerzitách v humanismu dokonale; ale jak bylo
v Čechách? Katolický učenec Bohuslav z Lobkovic ša-
loval, že platí v Čechách za hanbu, je-li kdo poněkud
ve vědách sběhlý. Hned prý se pokřikuje na něho, že
„mluví s knih“ a že „mudruje po latinsk“. Rozkvět
humanismu dusila v Čechách bratka obmenšených a
špatně placených husitských mistrů, ale nikoliv cír-
kev. — Dále se táže brožura farizejsky, jak lze na
př. představit si v ústavě tomtito (v katol. dělním gy-
mnasiu) výklad věd přírodních a historie? — Odpo-
vídáme takto: V katolickém gymnasiu se nazve „obět-
svědek upálení Husova Pogina“ novověkým podvodní-
kem, jakkoli prohaný a podvodný jeho spisak „evan-
gelický“ tisk dosud tvrdošíjně hájí. Žácky budou po

učeny, že Hus byl velikým ctitelem Panny Marie a že usnával všech sedm svátostí; poví se jim, že byl odešoun pro takové bludné názory, k nimž se nyní ani šádny pokrokát nehlásí. Možná, že teprve v tomto gymnasiu se dívky dovědí, jakých švindlů se natropili Lutherovi pastoři nejapným vymálením „evangelických zázraků“ a že žena platila v protestantství XVI. století za otrokyni, kterou je potřeba často bít, „aby ďábel z ní vyšel.“ A poví-li se dívkám, jak doopravdy vyhlížel „křesťanský charakter“ Lutherův, pak teprve jim bude jasno, proč protestantští pastoři naši vždycky raději mluví o Husovi než o zakladateli svého náboženství. Také se dívky možná dovědí, jakými obětavými reky byli ti karabáčnickí slechtici protestantští, kteří byli strůjci předbělohorského povstání; tito rytíři vysávali města i sedláky krvavými daněmi na vojsko a při tom se ještě sami obohacovali. V přírodopise dovědí se dívky, že Büchnerův darvinismus jest překonaným stanoviskem a že moderní „přírodopysce“ Haeckel při svých útocích na víru dovede si pomáhati podvody. — Brožurka poukazuje se zápalu na emancipaci českých žen husitských. Ano, ano, přivádějíme, že ty ženy „bojovaly ve voji husitské“. Ale dělaly také jiné věci, o kterých sice p. pisatel nikdy mluvit nebude, ale jež jsou stvrzeny svědectvím samých husitských pisatelů. Emancipované sestry tábořské, které Pražákům strhávaly „šlejšky“ a uchaly úpravné spletené vlasy, hodovaly v Praze s bratřími tábořskými z uloupeného vína tak znamenitě, až se opily, jak svědčí kališník Vavřinec z Březové. Při vraždění, loupení i upalování pomáhaly sestry tábořské „jako lité nedvědice“, jak svědčí kališník Bilejovský. Na př. vyvedly z dobytého Chomutova katolické ženy, strhávaly s nich oděv, vyrvaly jim peníze a pak je „pokrokově“ — upálily. Dle toho je vidět, že ještě dlouho bude trvat, než pokrokové dámy dostoupí „zášného vzoru“ emancipovaných žen husitských; nu — prozatím snad stačí k podobnému „kulturnímu“ boji vatečka. — Povedená brožura píše, že se husitské ženy staly „vzory ženám moderní doby, jež nastoliti chce místo církevnictví svobodu mínění (!), snášlivost (!!), úctu k převládajícímu ostatním (!!!)“. Prosíme jen své čtenáře, aby se přilisi nesmáli. „Bíte, zabíte, nikoho neživte“ — a při tom — vzory snášlivosti. Zatím dost. Jistě nad těmito řádky bude vrtět hlavou mnohá pokroková duše; tomu se pranic nedivíme, neboť o těch nepopírných pravdách se nedoví z pokrokových žurnálů pranic. A až vejdou v švot „pokrokové, bezkonfesiční školy“, pak teprve se bude historická pravda zatajovat čistě pokrokařsky. — Bude-li potřeba, vyložíme přítomně pravdivé údaje ještě podrobněji a posvítíme světlom pravdy i na jiné okaté lázi oné brožury. Ovšem že jsme věnovali posudku prolhané brožury místa víc, než zasloužila.

Jmenování. Professorem francouzského jazyka na zdejší obchodní akademii jmenován p. Maxim Emanuel Isnard z Londýna a supplujícím učitelem p. Gracián Černoušek z Prahy.

Divadlo v Adalbertinu. Jednota katolických tovaryšů pořádá ve čtvrtek dne 28. září 1906 představení: „Divadelní vlak.“ Veselohra ve 8 jednáních od F. Šamberka. Ceny míst: Křeslo 80 h., sedadla v prvních řadách 60 h., v druhých řadách 50 h. Galerie a parterre 40 h. Dělnický, studentský a vojenský lístek 20 h. Začátek o půl 8. hodině. Konec o 10. hodině.

Velký koncert. V městském Klicperově divadle v Hradci Králové uspořádá v neděli dne 24. t. m. dámský odbor Ústř. Matice Šk. koncert za spolupůsobnosti sl. Amalie Bobkové, člena opery Národního divadla v Praze, sl. Olgy Fünfassové, virtuosky na harfu, p. K. Moora, hudebního skladatele a p. K. Paula. Začátek v 7 hodin. Čistý výtěžek věnován bude Ústř. Matici Škole.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkušenským způsobilosti učitelské pro období listopadové r. 1905, opatřené náležitými doklady, do dne 10. října t. r.

Počet žáků na školách v Hradci Králové. Na c. k. státním gymnasiu do I. tř. přijato 55 žáků, do II. 60, do III. 55, do IV. 37, V. 32, VI. 38, VII. 31, do VIII. 36 a 1 privatista; celkem 340 žáků. V I. a II. třídě jsou pobočky. V tomto školním roce zavedena na celém gymnasiu jednoduchá frekvence, t. j. vyučování od 8 hod. ráno do 1 hod. odp. — Na c. k. vyšší reálce do I. tř. započáno 86, do II. tř. 78, III. tř. 65, IV. tř. 61, V. tř. 50, VI. tř. 33, VII. tř. 35, úhrnem 408 žáků. Ve tř. I.—IV. jsou pobočky. — Na c. k. učitelském ústavu do I. tř. přihlásilo se 169 žáků, přijato však pouze 50, do II. přijato 50, do III. 52, IV. 51, celkem 203 žáků. — Na c. k. odborné škole pro umělecké zámečnictví jest v I. ročníku 21 žáků, v II. 16 (z nichž 3 hospitantů), III. 19, celkem 56 žáků. — Na obchodní akademii v I. ročníku jest 52 studujících, ve II. 46, III. 29 IV. 37, úhrnem 164. Dívčí kurs obchodní navštěvuje 80 posluchaček. — Na obec. chlapecké škole započáno 248 žáků, na dívčí 307; na chlap. měšťanské 139, na dívčí měšť. 280, celkem 954 dětí.

Zápis žáků do průmyslové školy pokračovací v Hradci Králové bude konán od 27. září do 1. října 1905 v přízemní třídě zdejších škol reálných, a to v neděli a ve svátek od 10 do 12 hod. dopol. a všedního dne od 6 do 7 hod. večer. Letos vejdou v učební nově kontrolní knížky, kde jest necháno na každé straně volné místo pro sdělení pánů vyučujících; na pánech mistrůch bude pak, aby pokaždé po vyučování do knížek učinili nahlédli. Na konci knížek jest připojen nový školní a disciplinární řád. Vyučování počne dne 1. října 1905.

Městské průmysl. museum v Hradci Králové vydalo výroční zprávu o své činnosti, po mnohé stránce zajímavou. Zejména úvodní stať o akci za zvelebením a podporováním lidového průmyslu krajského na Žambercku a Vamborecku svědčí o opravdové a úspěšné korunované snaze kuratoria musea, přispívá se všech sil k zachování tohoto státního průmyslu. Pěknou činnost vykazuje ústřední tržnice kraje, řízená obětavě p. M. Klumparovou.

Slušný obrat peněz, za necelý rok dosažený, potvrzuje, že zájmy chudých našich krajských nemohly nalézt lepších zástupců, než jakou jest právě p. M. Klumparová. Činnost její doplňována jest vhodné činností jejího chotě p. dr. Otak. Klumpara. Přijeme museu, aby i přese ostatních vlivných činitelů zůstala museu nezkrácena, aby mohlo pokračovati dále na dráse šťastné započaté. Neméně záslužnou byla činnost musea i v jiných směrech. Výstavní činnost byla značná. Uspořádáno celkem v r. 1904 8 výstav navštěvených 10 419 osobami. Kuráž uspořádáno 12, jež vykazovaly 328 frekventantů. Největšímu zájmu těšily se kurzy účetnické a odborné kurzy krátkodobé. Kuratorium hodlá ve směru tomto i letos pracovati. Upozorňujeme společenstva obvodu musejního, aby svá přání neb návrhy v příčině pořádání kurážů podala. Kuratorium ráde výslovně přáním vyhově, pokud to jen bude možno. — Upozorňujeme dále na sbírky musejní, chovající mnohý skvost uměleckého průmyslu. Hromadné návštěvy společenstev a učednických besídek, pěstované hlavně od společenstev vzdálenějších, měly by se státí všeobecnými i u společenstev blízkých museu. — Nejvíce uživanou jeví se ze zprávy knihovna a veřejná čítárna průmyslového musea. Frekvence čtenářů a vypůjčovatelů roste, což ostatně jest zcela přirozeno, neboť bohatý obsah knihovny, jež obsahuje pouze díla odborná a vzácná díla umělecká a předlohová, vábí znovu každého, kdo jednou knižovnu navštívil. Knižovna čítá 8876 svazků a 58 000 jednotlivých předloh a reprezentuje slušnou cenu více než 44 000 K. Známost její šíří se poznamenává přes obvod musea, žádosti o zápůjčky knih a předloh docházejí z Moravy a jiných míst. Čile vypůjčují se i v místě samém. V roce 1904 zapůjčeno v místě samém 1678 osobám domů 818 svazků odbor. knih a 8576 předloh. Do okolí 64 ústavům neb školám 2798 předloh a 96 sv. odbor. knih. A přece mohlo by vypůjčováno býti ještě více. Procento fomeslníků nestojí dosud v poměru, jaký by si bylo přáti, činí jen 34 proc. všech návštěvníků. Příčinou toho bude z valné části, že známost o museu a jeho zřízení doposud nevnikla všude do kruhů živnostenských v českých částech obvodu obchodní komory liberecké aneb malicherné přezírání neb ignorování mladé (museum bylo zřízeno v r. 1896) vzdělávání a podpůrné této instituce. Upozorňujeme všude živnostnictvo, sdružené ve společenstvech, i správy škol odborných a pokračovacích na vydanou zprávu, kterou správa musea ochotně na požádání zašle každému společenstvu neb škole, pokud se jim jí nedostalo. — Aby se odpomohlo vsmáhajícímu nedostatku místa, hodlá kuratorium učiniti knižovnu a čítárnu průmyslovou přístupnou vedle každého úterý a pátku večer i v neděli dopol. Jak usnávaná jest potřeba tohoto zřízení, svědčí, že čítá museum té doby mezi svými 170 přispívajícími členy a přispěvkem 2 K ročně nejen fomeslníky a společenstva, ale i učitele, úředníky a dámy. Jednájí tudíž jen ve vlastním zájmu, kdo veřejné práce této si váží a stávajícího zřízení dovedou užiti ku zvelebení národohospodářské a tím i politické moci své i celého národa.

Věnování. C. k. dvorní fotograf p. J. F. Langhans, jediný to pražský fotograf, který sobě váží a fotografickou cestou ve větším rozsahu reprodukuje umělecko-průmyslové památky naše z dob dřívějších, vydal poslední dobou opětně bohatou sbírku kovaných prací pražského mřížovnictví, jež i co do jakosti i co do množství na jednom z nejprvnějších stojí místě v celé střední Evropě. Práce tato zahrnují v sobě neméně nežli čtyři silné svazky, úpravou i skvostným technickým provedením vynikajících fotografií, nejen že může čeliti, ale ona daleko předstihuje všechny podobné práce fotografů vídeňských J. Einsiedla a J. Wilhy, kterýžto poslední přece v oboru tom velice mnoho učinil. S díky tuto zaznamenáváme, že p. dvor. fotograf J. F. Langhans v uznání působení městského prům. musea Královéhradeckého v oboru kovů vůbec a šlezných prací zvláště celou sbírku tu museu daroval.

Množství hub jevílo se v minulých týdnech i v lesích královéhradeckých a lesy se dle toho také hemžily sběrateli. Hradečané donášeli si domů plné tašky hub, jenže si při sbírání i mnozí z inteligentnějších počínali příliš nemilodárně. Houby sbírají beze všeho ohledu na občitění. Mnohým sběratelům ani nenapadne, že takovým počínáním ničí se množství zárodků nových hub, které by se jinak ohizantním zemních částí pro les zachovaly. Nedivno pak, že jedlé houby na mnohých místech vyhynuly.

Úprava náměstí a ulic v Hradci Králové. chýlí se již ku konci. Úpravou touto získalo ovšem celé město. Snad se ale zapomnělo na srovnání chodníku v Jířkově třídě, kde rozšířením chodníku povstaly strže, které se mohou státí příčinou úrazu dětem školním, jež právě tudy velmi čteno do školy spěchávají. Trochu hlíny, o niž přece v Hradci není zle, snad by dostačilo na odstranění této závary.

Studentská nocležárna v Hradci Králové o letošních prázdninách navštívena byla 73 studenty-turisty, z nichž 81 našlo noclehu. Mezi nimi bylo: Posluchačů pražské university 3, z techniky 6, z pražských gymnasií 5; z venkovských gymnasií: 2 z Ml. Boleslavě, 2 z Tábořa, 6 z Králové Dvora, 2 z Příbramě, 1 z Pelhřimova, 1 z Německého Brodu, 1 z Král. Hradce, 2 z Kolína, 1 z Litomyšle, 2 z Býchanova n. K., 2 z Mor. Ostravy, 1 z Českých Budějovic, 1 z Vys. Mýta, 1 z Přerova, 1 z Král. Vinohradů; z reálce: z Ml. Boleslavě 1, z Prahy 1, Tábořa 2, Kladna 1, Pardubice 1, Karlína 4, Kutné Hory 1, Jičína 1, Prahy 1, Král. Vinohradů 2, Žižkova 1; z českoslov. obchod. akademie v Praze 3; z učitelských ústavů: z Poličky 1, Prahy 1, Příbramě 1; z prům. školy v Pardubicích 1; z měšťan. škol: z Hor. Hamru 1, z Police n. M. 2. Učitelů 6. — 6 roků již existuje zde nocležárna studentská a doposud nestalo se tu nic nejmenšího. Až letos přihodily se 2 pozoruhodné případy krádeže, kdy jeden dareba, cestovav na studentský průkaz, aniž by studentem byl, dvakrát v nocležárně byl a pokaždé své „kolegy“ obral. To provedl asi na více místech, až

v Praze byl prý dopaden při činu. Byl-li zadržen, neb puštěn, není známo, ale po čase psaly noviny, že na telegrafickou žádost rodiny byl v blízkém městě zadržen a domů poslán mladík, na kterého se popis hodil, který asi v krádežích zdejších měl ruku. Nerozum jest také od studujících turistů bráti mezi sebe na cesty člověka pochybné pověsti a vydávati ho za svého kolegu, když jím ani není. Proč se vydávají tedy studentské průkazy, když se jich takto s vědomím studujících zneužívá? Proto pro přítě všem studentům připomínáme, aby se podobným individuálním vyhýbali, by se snad něco podobného opět neopakovalo.

Vyznamenání. V sobotu dne 23. září o půl 11. hod. dopol. vyznamenán bude p. Josef Holzmann, o. k. četnický strážmistr na Novém Hradci Král., stříbrným záslužným křížem J. Veličenstvem jemu uděleným.

Šikovnost — šádno čáry. Urodilo se to letos hub! Ani ná ně už neustačí. Jak pak teprve, vzal-li si někdo do lesa jenom koš? Vždyť se o hříbky přímo brkalo. — Jeden občan Novohradecký vyšel si do lesa se skromnými požadavky; vzal si jediný koš. Ale když jej měl za chvíli plničký, a hříbků ještě nacházel dost, přece se trochu rozmyšlel, má-li tu lesní úrodu ponechat jiným — anebo dokonce nechat v pospas zobákům ptactva; a snad by ostatně ty houby sbytečně shnil. Ale kam je jen dát? Pojal tedy zvláštní nápad. Ztenčil svoji tělesnou toaletu o spodní kalhoty a sbíral tak dlouho, až je nacpal houbami plně. Nu — a druhý den si na hříbkách pochutnávali šurmandaké jazyčky občanstva Královéhradeckého. — Historie více velice neestetická, ale pravdivá. Rozhodně nám nebude míti nikdo za zlé, upozorníme-li sběratelé hub, aby toho příkladu nikdy nenásledovali. Zbytečně by si takovou „šikovností“ škodili. Vždyť to odemsovali i jiní.

Koncert ve Smiřicích. Pěvecko-ochotnická jednota „Hanka“ ve Smiřicích pořádá v sobotu dne 23. září 1906 v sále hotelu Andrejsek ve Smiřicích velký koncert proslulého mistra Jana Buchtele za spolupůsobnosti virtuosa na klavír Karla Leitnera z Prahy. Začátek v 8 hodin večer. Předprodej vstupenek převzal p. Adolf Mahler, knihkupec.

Z Dobřemle. Slavena zde dne 17. září poutní slavnost. Slavnou měl sv. sloužil za asistence dp. faráře místního a dp. Krájků, faráře z Votic, dp. farář Nechanický Jos. Hlavsa. Dp. katecheta Karel Hubert z Nov. Bydčova měl předešlý sv. velmi krásné kazání, které působilo na velice čtené posluchačstvo dojmem hlubokým. Na kůru předneseny mešní spěvy za mistrného řízení místního pana řídícího se znamenitou precizností; jest opravdu na menší osadě vzácností slyšeti spěvy tak krásné a dojemné. K výkonům takovým nutno srdečně gratulovati; spěvy ty značně přispěly k povznesení zbožnosti.

Přednáška a zábava v Třebechovicích. Katolická jednota v Třebechovicích pořádá na den sv. Václava dne 28. září t. r. pro své příznivce, členy a jimi uvedené hosty přednášku „O životě a učení Mistra Jana Husa“, kterou přednese kons. rada a prof. vadv. dr. F. Šule z Hradce Král. Po přednášce bude následovati několik zábav. Číslo. Začátek určitě o 7. hod. Vstupné 20 h. Hudba Třebechovická.

Za + vldp. Václ. Kalasšem. Dne 5. září zemřel v Hněvčevsi po 33letém působení vldp. Václav Kalas, bisk. vikář, děkan a farář. Příkladem a vzorem byl knězem a neuváženým a horlivým ve všem povolání; neznal takřka oddech, byl samá práce; každý obdivoval se jeho otužilosti a zdánlivě pevnému zdraví. Při pokročilém věku vždy vzdoroval nepohodám povětrnosti, až tu pojednou v lednu t. r. sem a tam cítil se nevolným a v dubnu kloubový rheumatismus delší dobu přimotal jej na lůžko. Než opětně se dosti zotavil, až dne 18. srpna, kdy máje vykonávati velké služby Boží v kapli sv. Vavřince v Cerekvici, upadl do mdlob, takže na rychle se musil nechat zastupovati. Z lůžka už nepovstal. Jak tišý a mírný byl ve svém životě, tak tiše, bez nářku zesnul, zcela odevzdán do vůle Boží, zaopatřen sv. svátostmi. Pohřeb jeho se konal dne 9. září 1906 na novém hřbitově Hněvčevský. Pohřbu jeho se účastnili: vadv. kanovník a děkan královéhradecký Matěj Musil, jenž vedl kondukt a měl sv. sloužil za asistence vadv. kanovníka Frant. Kerner a vldp. Jos. Procházky, bisk. vikariálního sekretáře, vikáře bělohorského vldp. Jana Sehnala, vlp. Ant. Kozáka, děkana holoblavského; dále spolužáci v Pánu zesnulého: pp. děkana J. Kuhna z Opatovic a J. Dvořáka z Onpice; pp. farářů Al. Soukup a Lochenic, Ruml a Chotěborek, J. Chejnovského ze Sendražic, L. Wichty ze Stádk, J. Březského z Probluze; pp. kaplanů J. Vojtěcha z Náchoda, Vinc. Raabe z Nové Paky, Aug. Kristiana ze Věstar, Jana Brabce z Hradce Králové a všech kněží z vikariátu Hořického. Za rakví kráceli: vldp. Frt. Zajíc, osobní farář z Cerekvice a dp. Vojtěch Lebduška, kaplan v Hněvčevsi. Tklivou řeč pohřební promluvil výmluvný kazatel vldp. Jan Vít, farář z Jetic. Poslední čest zesnulému dále prokázali: vlcip. Bohumil Pecka, c. k. okresní hejtman z Nové Paky, p. Ant. Strnad, c. k. okr. školní inspektor, zástupcové patronátu pp. Antonín Karták, c. k. děchodní ze Smiřic, Rudolf Obacker, lesmistr a Václav Loos, hospodářský správce z Cerekvice, p. MUDr. Ant. Machek z Cerekvice, přes 40 pp. učitelů z Hořic a okolí, všichni páni starostové přifařených obcí a přebýtající zástup kolliaturníků. Odpověď v pokoji, věrný, neuvážený a horlivý dělník na vinici Páně! Každého jeho hleděl získati a uvést na pravou cestu, Tvou vinou jesti nikdo nezahynul, neboť viděl skutky Tvé jen dobré; Tvá závěť svědčí o vzácné šlechetnosti, o pravém církevním a kněžském smýšlení, o pravém milosrdenství k bližnímu; za to doufáme dožít se milosrdenství u Boha. Odpověď v pokoji po namáhavé práci a deji Ti Bůh odčkáti se jedenkrát slavného a mrtvých vstání!

Z Chocně. V neděli dne 17. září odbyvána u nás krásná slavnost. Ráno v 9 hod. savital k nám nejd. pan biskup Dr. Josef Doubrava, aby posvětil sousoší na náměstí našem. Banderium, p. patronáti

komisař, starosta p. Josef Lichtenberg a více jiných pánů vyjelo Jeho Bisk. Milostí vstříc. U brány čekalo duchovenstvo městské, sl. spolky a více než 160 družiček. Družička Olga Hrdá dojemnou řečí uvítala Jeho Bisk. Milostí; pak pan patr. komisař K. Necháněký a p. starosta Josef Lichtenberg; též paní Černušáková a Lichtenberková za spolek Libuň. Za stěelby z hmoždíků a za hudby slavné naší kapely, řízené p. Al. Kubíčkem, ubíral se spolek na náměstí ke vkusně ozdobené soše Mariánské. Nejdř. biskup odebral se s duchovenstvem do chrámu Páně, kde oděš se církevním rouchem; pak vrátil se zpět k soše, kterou posvětil. Po vykonaném obřadu promluvil k velkému zde shromážděnému zástupu přesvědčivě o účtu bl. P. Marie; pak sloužena byla mše sv., při níž sbor dívek a pánů krásně tak jako u sochy zapěl. Odpovědně měl kázání milácké lidu dp. P. Al. Jemelka. Po kázání odebral se nejdř. biskup z fary v průvodu duchovenstva a as 50 pánů do chrámu Páně, kde Jeho Bisk. Milostí pronesl od oltáře tklivou řeč k lidu všechny prostory chrámové naplnivšímu, jejíž obsah byl: „Vy jste mne přijali s upřímností a láskou slavně, a teď já chci se Vám odvděčiti a povýšuji Váš farní chrám za děkanství a farní Vaši na děkanství.“ Dojem řeči Jeho Bisk. Milostí byl uchvatný a nejednomo slzu z oka vynutil. Pak byly litanie s požehnáním a návrat do nového děkanství, kde pronášeny pozdravy a přpitky; upřímnou radost zřítí bylo na všech tvářích. Zvláště dojemné bylo loučení. U vchodu do farní zahrady očekávala Jeho Bisk. Milostí řada družiček a veliký dav lidu. Dvě družičky, M. Archlebová a M. Suchánková, měly krásné poděkování. Nejdř. biskup promluvil k dívkám laskavá slova a přijav od nich krásné kytice, žehnal všem a ubíral se k povozu. Byla to však cesta obtížná. Až povoz sotva 30 kroků opodál stál, nemohl se k němu dostat; malí i velcí tlačili se k Jeho Bisk. Milostí. Bylo nutno upozorniti, aby menší dítky nepřitáhly k úrazu. Za provolávání slávy, stěelby, zvonění a hudby, v průvodu banderia a více pánů v povozech opustil nejdř. biskup Chocení, ve které si postavil trvalý pomník účtu a lásky, takže smělé říci můžeme: „Přítel jsem, viděl jsem a srdce všech dobrých lidí ziskal jsem sobě.“ Vracel a všeobecné přání jest, aby dobrotivý Bůh Jeho B. Milostí k radosti všem diecésním dlouhá a dlouhá leta zachoval a pracím Jeho apoštolským hojně žehnal ráčil.

Z Velkých Petrovic u Nechanic. Dne 8. září t. r. obdivána byla v hostinci p. Frant. Šedivého, starosty obce zdejší, veřejná voličská schůze, kterou svolala česká strana agrární, a při níž promluvil zemský poslanec p. Hrynek Srdáko, okresní starosta ze Svobodných Dvůrů. „O zasedání sněmu království Českého a o politické situaci.“ Řečník vyložil postavení českého národa i útrapy vládou mu působené, rozebral podrobně otázky zemědělské, vyložil činnost poslanců agrárních na sněmu království Českého, dotkl se otázky nouzové a podal jasný obraz o nynějším postavení národa Českého oproti straně vládní.

Z Pardubic. I. výkaz příspěvků na rozšíření děkanství chrámu Páně sv. Bartoloměje. Darovali po 20 K: p. Václav Lavička, c. k. profesor v. v. v. Pardubicích a vážená rodina Kaislerova tamtéž; 10 K: p. Fr. Novotný, kupec v Hohenradorfu u Vídně a pl. F. Žofková, choť c. k. hlavního berního v Chrudimi; 6 K: vdp. P. Pablásko, farář na odpoc. v Chocni; po 5 K: pl. Salavcová, soukromnice a Nejmenovaný, oba z Pardubic; po 4 K: pl. A. Jeníková ve Fischau n. St. v Dol. Rakousku, p. Jan Roth, c. k. cejchovní a choť Mariá a Nejmenovaná; po 2 K: p. Br. Miekota, asistent dráhy v Pardubicích, sl. Vinařová, učitelka v Pardubicích, pl. F. Krausová v Kutné Hoře a Nejmenovaný z Brna. Veškeré tyto dary a příspěvky odvedl děkanství úřad, jemuž byly zaslány neb odevzdány. Jednotě pro rozšíření děkanství chrámu Páně v Pardubicích. O dalším dary a příspěvky uctivě prosí výbor zmíněné Jednoty.

Koncert mistra Lva Zelenky-Lerande v Pardubicích. Koncert proslulého tohoto virtuosa na harfu koná se již ve středu dne 27. září v Městanské besedě o 8. hod. večer ve prospěch Jednoty pro rozšíření děkanství chrámu Páně v Pardubicích. Pořadatelstvo se kójí nadějí, že zmíněný večer bude dostaveníčkem všech, kdož se chtějí pokochati uměním na nástroji ovládaném rukou mistra a kdož chtějí poslechnouti českého slávka slečnu Cecilii Šmidovou, a i těch, kdož jsou příznivci nahore jmenovaného účelu koncertu. Po listech jest čilá poptávka a. P. T. obecenstvo se upozorňuje, že dosud lze obdržeti listky v předprodeji u pp. J. Liebicha, knihkupce, Jos. Poláka, knihkupce a Jos. Štěpána, obchodníka uměleckými předměty v Pardubicích. Lístek na sedadlo 1-60 K, k stání 1 K.

Z Humpolce. Reskriptová schůze, kterou svolal zdejší svobodomyšlný klub, konala se v sobotu dne 16. t. m. v hotelu Bečvářově. „O reskriptu a jeho významu pro budoucnost českého národa“ promluvil člen mladé generace mladočeské dr. Goller z Prahy. Musíme upřímně přiznati, že naskrze věčná a objektivní přednáška p. doktorova přijata byla s všeobecným uspokojením. Byla to přednáška, jaké nebyvalo slyšeti ve schůzích mladočeských. Místo planého radikalismu stříslivě pojímání věci a věčné lžování fakt, které má větší účinek a skýtá větší prospěch posluchačům nežli několik nabubřelých frází a tlustých slov, jimiž zakrývá se nedostatek jadra. Schůzi vřelým, vpravdě vlasteneckým doslovem zakončil starosta a poslanec zdejšího okresu p. Filip Bečvář. Návštěva byla četná. — Nedostatek poštovních schránek jeví se čím dále tím citelněji. Tak na Horním a Dolním náměstí, v ulici Hradeké a celém okolí jsou toliko dvě poštovní schránky, a to je tu celá řada úřadů. Ba ani na domě, kde prodává p. Hala poštovní známky, není připevněna poštovní schránka. Nepochybujeme, že toto upozornění postačí, aby poštovní úřad zjednal nápravu. — Psi od té doby, co zrušena byla městskou radou daň, rozhodně veselěji pobíhají ulicemi. Ale počet jich světlil se tou měrou, že věru začíná být již obtížným. Nemá šádnou vzácnost, viděl-li někde v klubku vrvouch se deset jedenáct psů a kdo má okna na ulici, ten v noci kolikrát již našelval miloordenství městské rady ku

psí havěti. Kdo má takový blahobyt, že si může vydržovat psa pro zábavu a pro lov, s jistotou rád zaplatí uložený poplatek, čímž se zamezí zbytečné množství psů, neváří a pranic, které při mnohdy na ulicích stropí. — Zimní sezonu zahájí tuto neděli zdejší ochotnický spolek dramatem „Hodiny“ od Červinky. Přáli bychom snášívému ochotnickému spolku, aby produkce jeho těšily se četné návštěvě obecenstva.

Vysnámování. Vdp. Frt. Pecka, děkan náchoďský a biskup. vikář, dostal dovolení, že smí přijati a nositi čestný kříž III. tř. kníže Schaumburg-Lippeho domácího řádu.

Pomoc nešťastným. Dne 28. srpna 1905 o půl 4. hodině odpolední vznikl oheň v č. 42 v Tisu neznámým způsobem, jenž podporován silným větrem a snadno vznětlivými krytinami doškovými v krátkém čase zničil 24 přibytků. Ačkoliv 23 hasičských sborů účastnilo se akce zachraňovací, přece nebylo možno ničivému živlu odolat, neboť budovy obce zdejší stojí těsně vedle sebe. Tak 38 rodin, většinou domkářů a chalupníků, nalézá se bez přitěšň. Těmto ubožákům zničeno vše: přibytky (na mnoze do základů), peřiny, oděv, obuv, potraviny, zásoby obilí a píce, hotové peníze, dobytek, drůbež, nářadí, nábytek a náčiní, stroje hospodářské, takže nemají v nynější studené již době kam hlavu skryti, čím se odívati a co jísti. Děti plačící žádají chléb, ženy zimou se chvějí a muži zoufale kolem spaleniště se potácejí. Všeude slyšeti nářek a bédování. Plody klopotné práce, mozolného namáhání za chvíli zničeny. A nouze z černého spaleniště šleblí se po ložicím suchu při nynější drahotě potravin a píce tím více, ješto pohoršili měli vše již sklizenou, obilí i psi, a na svá hospodářstvíčka buď vůbec nebyli pojištěni neb nepatrným obnosem. V této tak zoufalivé situaci obrací se komitét výpomocný v Tisu u Haber ke všem, kdož mají srdce soucitné: k jednotlivcům, obcím, velkostatkům, okresům, zemí a říši; ke spolkům, peněžním ústavům, průmyslovým závodům, obchodním domům, k poslancům, šéfům úřadů, aby dobrotivě ruky pomocné přičinili ku zmírnění bíd ubožáků a jakýmkoliv darem: penězi, potravinami, šatstvem, obuví, materiálem stavebním — hladovící rodiny podarovali. Ochotným dárčům voláme předem: „zaplat milostivě Bůh!“

Zpráva časopisecká. Vydavatelstvo časopisu „Časlavský Kraj“ oznamuje, že 3. číslo „Časlavského Kraje“ expedováno bude 25. září 1905. — Vydavatelstvo „Československých Letopisů Musejních“, věstníku musej a městských archivů, vydá 5. číslo v říjnu 1905. Redakce i administrace obou těchto časopisů jsou v Časlavi.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopěch.

Katechetický kurs v Mnichově.

Otázka katechetická, totiž způsob, jak nejlépe by bylo lze vyplniti přání svatého Otce a mládež přivésti ke Kristu Pánu, dala podnět k několika kursům: v Solnhradě, ve Vídni a nyní v Mnichově. Jest to ovšem kurs německý, ale i pro nás má velkou důležitost tím, že poměry naše jsou mnohem stísněnější než v Německu a tudíž tím více jeví se u nás toho potřeba užití všech nových prostředků, jež se nám naskytují. Vždyť řádné vyučování katechetické, kde dítky se naučí skutečně P. Ježíše milovati i jeho sv. církve, jest nejlepším prostředkem a obranou proti t. zv. hnutí Pryč od Říma. Že kurs tento poslední v Mnichově se pořádá, má svou příčinu v tom, že Mnichov jest střediskem Katechetického spolku a zároveň střediskem t. zv. Mnichovské či psychologické metody. Bude zajištěn alespoň dpp. katechetům zajímavě něco málo zvědět o sjezdu tom, prve než jednání jeho vydáno bude tiskem. Shromáždilo se přes 300 kněží ze všech diecézí německých, z Rakouska, Francie i z Čech (z diecéze královéhradecké dp. Em. Balcar z Přelouče a dp. L. Novotný z V. Mýta). V neděli 10. září o 8. hodině bylo uvítání a schůze účastníků, kde předseda přípravného výboru vdp. kapitulní kanovník Hartl vítal přítomné a vyslovuje přání, by tento kurs byl východiskem pro zvýšenou působivou činnost v úřadě, jenž musí býti považován za nejdůležitější v správě duchovní (souhlas). Přaje, by tento kurs přinesl dítkám i celé nábožensko-mravní výchově lidu trvalé požehnání. Universitní prof. Dr. Svoboda z Vídně připomíná, že my v Rakousku těšíme se ze všeho, co v Bavořích se děje dobrého a výborného. Hranice zemské nejsou zde k tomu, aby národy dělily, nýbrž aby je spojovaly. Panovníké domy Rakouska a Bavor jsou velmi úzce spojeny. Z plna srdce přeje kursu štěstí a požehnání. — Ředitel p. Pavel Bergmann z Drážďan (laik) připomíná, že přibyl s vědomím biskupovým na sjezd, by se zde poučil a poučením tobo pro učitelstvo užil. — Nato ujal se za velkého potlesku slova prelát Dr. Schädler, poslanec, a mluvil humorem provanouto řečí. Připomíná, že se katechetům vyčítá inferiorita, ale že právě tento kurs o tom vydává svědectví, že nelze o inferioritě mluvit a že se má ukázati, že chceme vzíti to nejlepší, ať to je kdekoli, majíce při tom za cíl dobro dítky a čest Boží. K tomu také opravňuje řada pánů profesorů i ostatních prakticky přednášejících. Za Čechy promluvil katecheta dp. L. Novotný pozdravuje kurs a vyslovuje naději, že mnoho nového a mnohé povzbuzení pro náboženskou výchovu mládeže přinese, což zejména pro nás v Rakousku, kde jen 2 hodiny týdně (v Bavořích 4—6) nábožensství sou věnovány, bude k užtku. Mezi jednotlivými pozdravy panoval živý rozhovor, oživený ještě více přednesem několika sborů a jedné ballady. Tím skončilo uvítání. — O jednotlivých přednáškách nechci se nyní zmiňovati, neboť obšírně budou vydány tiskem; ale již nyní na ně upozorňuji nejen dp. katechety, ale i ostatní, kteří mají zájem na věci; k velikému

prospěchu mohou si je zaopattiti. Pak poznají i ti páni, kteří nejsou „výlučné“ katechety, jak obtížné ale zároveň zásluby a požehnání plné jest a může býti působení katechetovo. Tím zajiště učiní se ne- možným vyslovení domněnky, jak zhusta se stává, jakoby katecheta byl tím nejposlednějším činitelem v náboženské výchově lidu, a věnuje-li svou veškeru péči škole, jako by tím vůbec nepůsobil pro duchovní blaho nejen dítek ale i dospělých. Kdo má v rukou mládež, má v rukou budoucnost a to jest katecheta; jest tedy potřeba, aby v tomto svém působení co nejvíce byl podporován.

Znamení národní dar osviceného

kněze. Farář vinohradský a člen tamního obecního zastupitelstva magr. Ford. Lehner daroval pro založení českého historického uměleckého ústavu v klášteře blah. Anežky české v Praze svou drahocennou knihovnu, důležitá reprodukční díla k studiu dějin a malířského umění, několik děl české plastiky, dvě vzácné sochy z XV. a XVII. století, 11 odlitků soch českých mistrů století XIX. a j. Takéž daroval řadu předmětů z oboru uměleckého průmyslu, architektury a j. Dar svůj, presidium městské rady pražské nabídnutý, doprovází vdp. farář m. j. následovně: „Aby tedy má knihovna a započaté sbírky za účelem studia architektury, plastiky, malby a uměleckého průmyslu bylo lze neustále a soustavně doplňovati a rozmnožovati, uskrovnova jsem se po celý věk v životních potřebách a spofivosti nahospodařil jsem fond, z jehož úroků bude možno každoročně rozmnožovati jak knihovnu, tak i započaté sbírky. Za tím účelem odevzdávám tomuto fondu bezodkladně jednu, sto tisíc korun v komunálních úpisích Zemské banky král. českého a akcie akciové společnosti „Unie“ v Praze a Městanského pivovaru na Král. Vinohradech. Každoročními úroky rozmnožovati se bude knihovna a umělecké sbírky tím způsobem, že na zakoupení knih bude věnována čtvrtina a na rozmnožování sbírek tři čtvrtiny ročních úroků, kterých k jiným účelům aneb platům nesmí býti používáno. Řečený fond zůstane nedotknutelným a nesmí se nikdy zmenšiti. 2. 677 výtisků mé publikace „Česká škola malířská XI věku. I. kornovační evangelistů Vratislava krále, řečený kodex vyšehradský.“ Nejmenší roční výtisku je 50 K, celková cena 33 850 K. 3. 20 ročníků mého časopisu „Metoda“, věnovaného výtvarnému umění církevnímu, úhrnem 7106 výtisků a 32 ročníků mého časopisu „Cyrilla“, věnovaného posvátné hudbě, úhrnem 5875 výtisků. 4. 34 mešních skladeb, partitury a tištěné hlasy od předních českých skladatelů v ceně nejméně 20.000 K. Výtěžek z prodeje tiskopisů pod č. 2., 3. a 4. bude tvořiti zvláštní fond, a úroky budou se přirážeti k fondu tak dlouho, až dosáhne výše 100.000 K. Vynasním se, bych fond tento každoročně svými příspěvky rozmnožoval. Jakmile tento druhý fond dosáhne výše 100.000 K, bude úroků každoročně použito podobným způsobem, jako prvního fondu na rozmnožování knihovny a sbírek. Svou knihovnou, sbírkami a dvojitým fondem zakládám „Český historicko-umělecký ústav“, který bude poskytovat poučení a potřebných pomůcek všem, kdož se obírají dějinami českého umění.“ Ústav tento umístěn bude ve svatyni národa českého ze XIII. st., v klášteře bl. Anežky Přemyslovny.“

Kde bohatne s majetku, jenž ulopen francouzským katolíkem? Šikovně to židovsko-zednářská vláda ve Francii zařídila. Židovským millionářům, jimž musí národ francouzský platiti nekřesťanské úroky z peněz státu zapůjčených, nevzala vláda ani vindy; ani Rothschilda nepožádala, aby s těch úroků něco slevil, nýbrž aby mu rozhodně do ruky plynulo každoročně nových milionů dost. Zato však vláda proti katolíkům ukázala jinší kuráž. Jednoduše zabrala pro sebe klášterní budovy, které jsou zřízeny staletými sbírkami, velikou obětavostí francouzských katolíků. A kdo z toho zabraní bude mít největší zisk? Snad se přilepší za peníze prodejem těch klášterů získané proletářům? I kde pak! To konfiskací zbohatnou ještě více židé, ti si a vládou dobře rozumějí. Klášterní budovy, které dříve většinou zdarma sloužily státu a veřejnosti vůbec, prodávají se židům za ceny směšně nízké. Na př. kartusiánský klášter v Nancy, který má cenu při nejmenším půl milionu franků, prodán židovské společnosti za 165.000 franků. Klášter sester Narození Kristova v St. Germain-en-Laye prodán za 82.000 franků; náležejí k němu mimo rozešloun klášterní budovu veliké budovy školní a zdí obrazený pozemek ve výměře 13.400 čtvereč. metrů!! V obci Pont à Mousson prodán klášter židovi za 82.000 franků, což není ani třetina skutečné ceny budov. A tak to jde dále. Pak neměli „lidumilní“ židé mít radost ze zabraní klášterů zednářskou vládou! V místech, kde zněly zbožné zpěvy, kde mládež francouzská nabývala vzdělání a kde tisíce nemocných bylo ošetřováno, rozložil žid svůj kram, aby bohatl ještě víc.

Manifestační schůze českých rolníků

konala se dne 17. t. m. v Praze za přítomnosti 58 zástupců okresních výborů, 131 zástupců hospodář. spolků. Poslanců přítomno bylo 16. Schůze se konala hlavně za účelem zřízení zemské pojišťovny, o níž pojednal poslanec K. Prášek. Rok od roku opakující se živelní pohromy volají na vlivné kruhy, by se přičinily o zřízení zemské pojišťovny. Ale marně. Rolníci pak nepřestávají připomínati tento svůj oprávněný požadavek. V přijaté resoluci vyzývá se zemský výbor, aby přikročil ihned k řešení této pro rolnictvo důležité otázky, aby i stát pomoci svou tu přispěl.

Pozoruhodný a zcela pravdivý úsudek o sociální demokracii pronesl náš proslulý pracovník v otázce národohospodářské, dr. Al. Brkf. Na valné hromadě Zemské Jednoty femeslnických živnost. společenstev pravil: „Jednou z hlavních příčin hospodářského pesimismu jest převrat, který nastal v technice výrobní na konci století XVIII. a na začátku XIX. Vlivem tohoto převratu, této revoluce technické, jež nemá sobě rovné, nastala bez- nádejnost, dostavil se pessimistický názor, že není femeslu pomoci, že zánik jeho jest neodvratný. K tomuto názoru přispěla zejména nauka Marxova, jež svou promyšleností imponovala nejen jeho ortodoxním

stoupencům, ale i těm, kdož se s ním sledovali stav řemeslnicko-živnostenský. Ještě tou dobou také některé živnosti zanikaly, jeť na snadě, že s předpokladů Marxových vyvozovaná sáhba živnosti pokládána byla za neodvratnou. Čas otřásl i zdánlivě pevným učením Marxovým. Marxovy předpovědi se nesplnily v mnohých směrech a konec konců panují dnes názory mnohem střízlivější. K tomu dodáváme, že do nedávna platil u socialistů za početilce a spátečka každý, kdo se odvážil tvrdit, že vývoje Marxovy jsou zcela nepravdivé. Nyní i sami střízlivější socialisté opravují tu nauku, která byla pokládána dříve sociální demokracií za největší triumf sociální vědy.

Američtí Čechové. Jan Habanicht píše o St. Louisu: Již dnes český společenský život v St. Louisu ochabuje, zvláště pokud se týče strany svobodomyšlné, která se starala výhradně o spolkaření, byla a jest neuvěřitelně rozdrobená, a o školství a čistě národní ideály se méně starala a stará. — Katoličtí Čechové jsou tam dosud čilejší. Ale i přes upřímné snahy megr. Josefa Hesouna, nesoucí se k udržení českého jazyka v Americe, přece v st. louiských katolických kruzích česká řeč na dlouho se neudrží. Již dnes česká katolická mládež počíná se v St. Louisu amerikanisovat, ač ne tak zjevně jako mládež svobodomyšlná.

Ze zdravotnictví. Polknutí předmětů. Nejen dětem ale i dospělým přihází se, že jim koněky jídla, hrách, peníze, knoflíky, pecky atd. uvážnou v hrtanu a průdušnici. Nejlépe pomůže lékař; sami však také pomáhejme. Lehčím měkkého patra hleď vyvolati vrhnutí, po němž dostavuje se kašel, a uvážený předmět bývá někdy vykašlán. — Uváží-li dítěti při hře hrách nebo podobně v nose nebo uchu, nevrtej v nich, ješto bys vše jen zhoršil; posečkej, až přijde lékař. — Spolknutá cizí tělesa, jež se dostala až do žaludku, stávají se často neškodnými. Tu třeba na odstranění z těla jisti brambory neb knedlíky se zelím. — Zůstane-li sousto nebo jiné cizí těleso vězeti v hrtanu, strč za ním prst pokud možno hluboko a hleď, aby se vyvolil nebo hlouběji strčil. Nepomůže-li to, udeř několikrát dlaní vydatně do zad, jinak třeba poslati pro lékaře.

Žádost upomínek a žaloba rozkazní. Žádost upomínek jest žádost, aby soud nařídil dlužníkovi placení neb dostání povinnosti. Pakliže dlužník neodporuje, mohou po 14 dnech od doručení platebního rozkazu vésti na dlužníka exekuci, avšak jen do 6 měsíců od doručení, jinak platební rozkaz ztrácí svou moc. Pakliže dlužník podá odpor, tu pozbyvá platební rozkaz moci práva a nemá nároku na exekuci, ano musím i žalovanému hraditi útraty odporu, když to požaduje. Z té příčiny jest ráno voliti raději u pomínek žalobu, která má ten účel, že není zbytečnou ani tehdy, když dlužník podá odpor proti rozkazu platebnímu. Ovšem i tu pozbude rozkaz platební prozatím moci práva, když dlužník podá proti němu odpor, avšak soud, aniž by musila býti podána nová žaloba, nařídí státní k projednání sporného děje, tak jakoby se původně byla podala obyčejná žaloba. — Žaloba rozkazní jest tehdy, pakli mám k odůvodnění svého nároku po ruce věrohodné listiny a sice buď platnou listinu veřejnou, neb legalisovanou listinu soukromou, neb konečně listinu, dle které pro pohledávku zařalovanou bylo do pozemkových knih vloženo právo zástavní. Listiny musí býti účady vydané nebo ověřeny. Žaloba rozkazní mohou podati pro pohledávky na kapitálu až do 1000 K neb pro věci do této ceny u okresního soudu. Pakli se jedná o sumu větší neb předmět vyšší ceny než 1000 K, může býti použito také rozkazní žaloby, avšak musí ji sepsati a podepsati advokát, poněvadž o ní rozhoduje soud sborový.

Mravenci. Mnozí považují mravence za škůdce stromů a hubí je, kde se jenom ukáší. Mravenci však měli by se spíše nazývati „policajty neb štěpničci“, neboť dle zkušeností ukazují se pouze na tom stromě, na němž jest něco nezdravého. Oni nedělají vlastně žádné škody na stromech, nýbrž svým jednáním štěpáje na škodu upozorňují. Strom takový bývá často obrypný mšicemi, trpí přesyceností šťáv, nebo také rakovinou. Proto, uvidíte-li na stromě mravence, hleďte, proč tam ležou a nemoc odstraňte.

Tabulové hrozny s květináčem. I kdo ani zábrádky nemá, může si přece pochutnati na vinných brozích vlastního pěstění s květináčem na okně. Tomuto pěstění vlna věnuje se u nás dosud pramalá péče. K tomu třeba vybrati si především takový druh, který nejen svým zevnějškem, ale také velikostí a chutí plodů nejlépe se zamlouvá. Z bílých druhů jsou to: Golden Champion, hrozny Napoleonovy, Calabrijské, muškátové Alexandrijské — z modrých: Tolingerské, Kolmarské a Mělnické — z červených: Muškátelské a Guttedelské. Množení révy pro pěstování v pokoji jsou dva způsoby. V prvním případě opne se réva tak, aby oplouk, na němž se prut šikmo uřízne, mohl se pohybiti do malého koše naplněného dobrou hlínou kompostovou. Koš má býti zabrán v půdě, aby okraj jeho byl pod povrchem. Réva brzy pustí kořínky, a když se koš na podzim vyndá a hřištěc od matky oddělí, máme samostatný peň, jenž již příštím rokem bude míti plody. — Jinak koncem dubna nebo v květnu protáhneme duem květinák, jehož otvor za tím účelem rozšíříme, plodonosný prut revový tak, aby jeho dvě oka přišla do půdy. Na dno nádoby dává se na 4—5 cm vysoko bařinatého mechu a pak se květinák vyplní přídutou dobrou hlínou. Začnou-li pukati kořínky, narážeme prut pod nádobou, později řez zvětlíme, načet se na podzim réva úplně od mateřského kmene oddělí. Když má réva roditi, nutno ji přesaditi do větší nádoby. Také se zelených prutů možno v polovici května hřištěnci vypěstovati révu ve květináčích. Nezapomínejme proto také na vzácnou pochoutku a ozdobu světnic.

Čarová kuchyně. Pánem v kuchyni čarová jest bývalý kuchař v hodnosti plukovníka, jemuž jest podřízeno 12 sekretářů, 4 místosekretářů, 24 nad-

lokajů, 34 lokajů, 18 podlokajů a 54 lokajských pomocníků. V kuchyni vaří 2 ředitelé, oba Francouzi, jímž jsou podřízeni 4 podředitelé, 38 kuchařů, 20 učenků a 32 učenických pomocníků. Pro cukrovinky je zvláštní oddělení posílávající z 2 nadpekářů, 3 nadcukrářů a 20 pomocníků. Věru „jednoduchá“ to kuchyně. A pak přý car miluje co nejjednodušší kuchyni.

Osvětový svaz. Při Národní radě české zřizuje se právě nová instituce „Svaz osvětový“, jehož místní působnost vztahuje se na království české, markrabství Moravské, vévodství Slezské a město Vídeň, účelem pak jeho jest šířiti a povznášeti lidové vzdělání v národě československém, stránku politickou vyjímaje. Účelu toho se bude „Osvětový svaz“ domáhati: a) zakládaje a zvelebujce lidové knihovny a čítárny; b) rozšiřuje a vydávaje dobré knihy a časopisy; c) pořádaje přednášky a rozhovory; d) udržuje v patrnosti veškerou činnost na poli lidové osvěty, podávaje výroční správy, pořizuje soupisy, vydávaje tiskopisy a pod.; e) zajišťuje besídky pro výchovu mládeže obecné školy odrostlé; f) pořádaje ušlechtilé zábavy, představení divadelní, hudební produkce, vědecké i umělecké výstavy a jinak podporuje uměleckou výchovu lidu; g) podněcuje a podporuje zakládání a organizování vzdělávacích spolků místních i krajových a sdružuje tyto k společné práci vzdělávací; h) pořádaje občanské sjezdy vzdělávacích spolků a jejich členů. Členové „Svazu osvětového“ jsou zakládající, skutečně činní a čestní. Zakládajícími členy stanou se osoby, které zaplatily jednou pro vždy k účelu spolkovému nejméně 1000 korun anebo se zavázaly k ročnímu příspěvku 100 korun; skutečnými členy jsou korporace jako okresy, obce, města a spolky nepolitické, jež se zavázaly k ročnímu příspěvku 10 korun; činnými členy stanou se osoby fyzické, které se zavázaly k ročnímu příspěvku, jež valná hromada ustanoví, a které výborem za členy byly přijaty. Přihlášky i peněžité obnosy zasílány buďtež Národní radě české v Praze II, Jungmannova tř. 28. se sdělením účelu.

Omezení občanských i osobních svobod je stálým údělem českých menšin na severu království. I letos zakusily menšiny naše účinky toho v hojně míře. Kdyby platil zákon, pomohly by si české menšiny ve většině případů samy. Protože však neplatí, nuceny jsou dovolávati se národa a v jeho zastoupení obraných jednot, z nichž jednou jest Národ. Jednota Severočeská. V této své práci vždy těžké a nikdy zcela hotové dočkala se Národní Jednota Severočeská svého dvacátiletí. V době té věnovala na knihovny K 49.284.24, na přednášky K 28.173.47, na časopisy K 50.091.05, na vánoční nadílku K 69.478.74, na podpory K 65.190.37, na půjčky K 124.425.47. Mimo to vydala na školství K 65.092.02, příspěchavši vždy na pomoc Ústřední Matici školské, když její síly byly vyčerpány. — Přileh věřejnosti k Jednotě bude nejkrásnější prokázána, když bude jí příspěho na jubilejní dar, jež skládají přátelé Jednoty k oslavě jejího dvacátiletí. Příspěvky zasílati možno Národní Jednotě Severočeské v Praze II, Spálená 26. Výtěžek jubilejního daru věnován bude na zakoupení spolkových domů pro nejhrošnější české menšiny čekající dosud na své organizování.

Kurs pro výchovu pomocných sil technických při stavbě podniků dopravních, zřízený při státní průmyslové škole v Praze, skýtá absolventům vyšších a mistrovských škol průmyslových příležitost, aby rozšířili své odborné vzdělání i v oboru stavebního inženýrství, a to jak ve vyměřování půdy, staveb silničních, tak i ve stavitelství vodním a mostním. Návštěvou jmenovaného kursu nabudou absolventi průmyslových škol širšího rozhledu při stavbě a udržování všech prostředků dopravních. Důležitost kursu uznána byla četnými kancelářemi technickými a úřady samosprávnými, jež při jmenování svých technických úředníků dávají přednost frekventantům zmíněného kursu před absolventy státního oddělení vyšších a mistrovských škol průmyslových. V poslední době stalo se tak na př. při vypsaném místě okresního cestmistra v Rokycanech. Program pro tento kurs, jenž trvá od 8. listopadu do 15. dubna, zasílá zdarma ředitelství státní průmyslové školy v Praze a přihlášky do něho přijímají se do konce t. m.

Přihlášky k všeobecnému hudebnímu hestinských mohou se činiti a také býti přijaty po 15. listopadu každého roku, když dotčený hostinský dokáže předložením dekretu živnostenského úřadu, že dosáhl koncese k živnosti hostinské a výčepnické, pokud se týče schválení jako nástupce nebo nájemce teprve po 15. listopadu. Hostinští ti nepotřebují dle toho k zamýšlené přihlášce k všeobecnému hudebnímu po uplynutí lhůty k hlášení žádného zvláštního povolení se strany zemského výboru království českého, nýbrž stačí, když předložili listinu koncesní nebo schvalovací živnostenského úřadu u úřadu obecního se přihlášou, kterýž tuto dodatečnou přihlášku do rejstříku A zapíše a pak tento rejstřík s úplným, dotčené třídy odpovídajícím ročním obnosem zvláštním připsím, ve kterémž na dodatečně udělené koncesse nebo schválení za pachtýře nebo nájemce poukázati a údaje dekretu živnostenského úřadu do něho pojeti sluší, o. k. úřadu bernímu za příčinou předložení české zemské pokladně zále.

Ke shodě česko-bulharské zaznamenáváme dnes nový příspěvek: poněkud a pro každého přítele vsájemnosti slovanské výsoce zajímavou sbírku básní Vlad. Šaka, nazvanou „pod Vitoš“, vydanou právě v Táboře u P. Franka. V pouťavém úvodu podán stručný přehled osvobození bulharského, vylíčený atky Čechů s nejmladší větrí slovanou a česko, obklopené poznámky k jednotlivým básním připojené tvoří takřka slovníček pro vzájemné poznání se Čechů i Bulharů. Vysvětlují totiž poznámky nejen mnoho v novějších dějinách bulh. důležitých osob, ale i věcí. První tyto české básně o Bulharsku tlumočí v bezvadné formě souběh věrně a neustranně poměry tamější a jsou cennou, nepostrádatelnou pomůckou ku poznání horké půdy jihoslovanské. Pěkná kniha Šakova jest ale mimo to i dokladem, že učitelé naši přece všechnu vzdělanost a druždy těžké poměry se

nám neodcizili, naopak že s prací nemalou a sebezapřením dovedli proti německé rozpínavosti ubrániti v Sofii čest jména českého, které v kuřectví zachovalo si svuk nejlepší. Proto zajisté dojde zajímavá kniha tato hojněho rozšíření a připraví půdu „Bulharské knihovně“ námi již dříve ohlášené C. na knihy K 1-20 za 152 str. je při vkusné úpravě nepatrná. Na skladě ve všech knihkupectvích, především u vydavatele Dr. A. Rudolfa v Hradci Králové.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 16. září 1905. 1 hl pšenice K 12.60—12.20, žito K 10.00—10.80, ječmene K 9.20—10.20, proso K 10.60—00.00, vřsko K 9.00—11.00, brachu K 19.00—20.00, oves K 5.00—4.00, čočky K 32.00—34.00, jablel K 20.00—00.00, krap K 20.00—24.00, bramborů K 2.30—0.00, jetelového semene červeného K 114.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku K 31.00—33.00, lněného semene K 18.00—19.00, 100 kg žitných otrab K 12.00—00.00, 100 kg pšen. otrab K 13.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.30—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.80—0.00, 1 kg tvarohu K 0.26—00.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí K 3.70—4.00, 1 kopa okurek K 0.80—1.50, 1 kopa kapusty K 2.80—5.00, 1 hl cibule K 4.00—4.80, 1 kopa drob. zeleniny K 0.80—4.80, 1 pytel mrkve K 1.90—2.70, 1 hl jablek K 7.00—10.00, 1 hl hrušek 4.60—8.00, 1 bedka švestek K 0.60—1.20. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 19. září 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 814, žito 384, ječmene 1059, oves 452, proso 18, vřsko 36, brachu 00, čočky 7, jablel 6, olejky 7, jetelov. semínka 00, lně. semene 3, máku 31¼. — 2.) Zeleniny: zelí 425 kop, okurek 52 kop, kapusty 175 kop, cibule 155 hl, drobné zeleniny 635 kop, mrkve 120 pytlů, brambor 126 hl, cerele — kop. — 3) Ovoce: jablek 25 hl, hrušek 42 hl, švestek 957 hl. — 4) Drobného dobytka: vepřů 0 kusů, podavínčat 526 kusů, kůzlát 0 kusy.

Listárna redakce.

Za příčinou svátku sv. Václava jest usávrka listu již ve středu dopol.; prosíme proto o včasné zaslání zpráv.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křesť. busty, jele, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křesť. konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Přívodní nákresy, ceník a rozpočty besplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sálem.

Veletěným dámám!

Dovolují si tímto aktivě oznámiti, že jsem dnem 15. září 1905 otevřela nový

závod
modistský
v Hradci Králové,

na Velkém nám. č. 22., v domě al. Pospíšilové, v I. poschodí.

Majíce víceletou praxi mohu ujistiti, že vyhovím všem požadavkům veletěných dam.

Ujišťuji, že na sřeteli vždy jen míti budu, bych levnou cenou, velevkusným provedením a rychlým vyřízením ct. zakázek přišeh veletěných dam si získala.

Na skladě míti budu klobouky pro dámy a klobouky dětské vždy dle nejnovějších pařížských a vídeňských vzorů. Veškery předměty a opravy provedu rychle a co nejdokonaleji.

Prosím o vzácnou přízeň, znamenám se v účtě veškeré

Zděna Krátká.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecézi královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odběru nejmenší 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

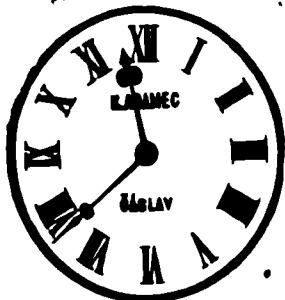
brožovaný . . . . . 42 h
vázaný v polopletce . . . . . 58 h
vázaný v celopletce . . . . . 68 h
vázaný v celopletce se zlaceným
klískem . . . . . 74 h
vydání na velinovém papíře vá-
zaný celý v kůži se zlaceným
klískem a ořezkou . . . . . K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Chemické

**cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek**

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a fed.
ústavu Nejsv. Trojice v La Marche. Dle III. vydání
přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletkové
1 K 80 h, franko 2 K; v kůži 2 K 60 h; franko
2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu „Hádec duchovního“ r. 1896.

Časopis: **SS. Eucharistia** (roč. I. 1896) čís.
10. (Hřnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Přítel: Jáme vděční ctěné bisk. knihkárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto za **lepší a**
příhodnější pro členy věčného klanění nežli onu,
poněvadž podává nejen **hojnost modliteb**, ale i **vy-**
šlenek k rozjímání, čehož se ve Walsru nedostává.
Proto ji **odporučujeme všem** při zavádění věčného
klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění
tento spis, **nepotřebuje dlouho něčeho nového.**

Knihou obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí
se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná
poučení o N. S. O., o naší svatě, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se
kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím
a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke naší svatě; z té příčiny a knih
došla i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému záplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupěno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonii
nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam. na výstavách.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobný

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Katolické veřejnosti

odporučujeme tyto spisy:

Husitství a protestant-
ství. Cena 8 hal.

Oslava Husova. Cena 8 hal.

Husitství a svoboda.

Cena 8 hal.

Husité jindy a nyní.

Cena 24 hal.

České náboženství.

Cena 16 hal.

Česká konfesse. Cena 24 hal.

Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány
na základě neopolehlivých pramenů v pravdě
vědecké a že tudíž mají cenu trvalou. Při bro-
žovaných obálkách větší slova!

Objednávky vyřídí

administrace „Časových úvah“
v Hradci Králové.

Klobouky pánské,
zaručené jakosti,
Klobouky hedbávné cylin-
dové i kulaté,
Klobouky dámské, dívčí a
dětské,
Kožešiny všeho druhu pro
dámy, dívky a děti,
Přezůvky pravé Petrohradské,
Papuce pravé s kotvou
na skladě má
Jos. Dvořáček
cis. a král. státem vyznamenaný
obchod kloboučnický v Hradci Král.,
Palackého třída č. 23.
Tamtéž přijme se učen.

Od 15. září zahájila jsem

v vyučování

jazyku

německému,

francouzskému

a ruskému

v domě p. prof. Brtnického
na Nábřeží.

Julie z Purkyň,
učitelka jazyků.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Čermákovy housle, struny

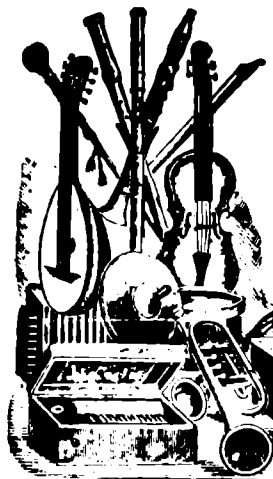
a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vlašské a veicholdské struny, pařížské smyčce a pouzdra. — Vše se prodává se zárukou, výměna dovolena. — Veškeré správy přesné a rychle.

V dokonalé účtě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát od Vaší firmy nástroje a byl jsem vždy úplně spokojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Adressu učitele

angličtiny, němčiny
a vlaštiny,
české a německé
stenografie

sdělí administrace t. 1.

Jednou s důvěrou zkuste a posuďte přírodní 5 kg franko dobírkou vůně.
KAVA zelená, vlnut. K 11.50, 12.50, 14. a 15.—,
pražená vlnut. K 14.—, 15.— a 16.— Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy z celé Hle.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

Svatá zpověď generální

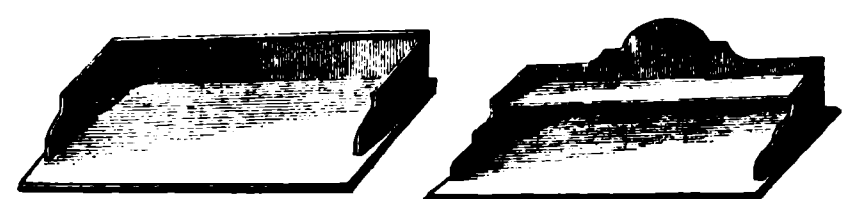
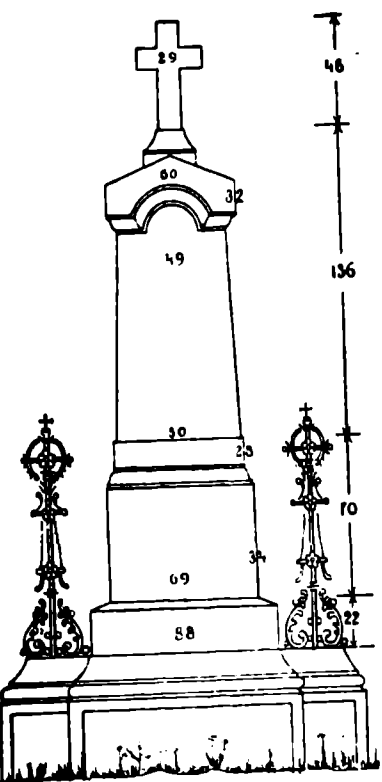
čili všeobecná nebo životní.

Upravil

Frant. Ass. Křivohlávek,
farář v Českých Heřmanicích u Chocně, Oblat kongregace Nejsvětějšího Vykupitele.

S povolením nej. bisk. konsistoře v Hradci Králové ze dne 25. srpna 1905, č. 8236.

Cena 30 h. Nákladem vlastním.

Založeno r. 1860.

Více vysnamování Státní cena.

Nejstarší a největší závod sochařsko-kamenický

— firmy —

ZDENKO JEŽEK v Hradci Král.

odporučuje

k dušičkám svůj bojně zásobený sklad hotových pomníků

s různých druhů mramorů, domácích i cizích žul, sienytn, též švédského a norského labradoru k laskavému prohlédnutí. — Glaz. pánům zákazníkům při nákupu od 100 K počítaje hradím jízdní lístek dráhou sem i zpět bez jakéhokoliv zvýšení původních cen předem již označených. Práce žulové vysnamují se zřetelovým a trvalým lesem i vkusným provedením.

Nejlépeší nákupní pramen pro pány mistry truhláře, mramorové desky na nábytek, pro řezníky, uzenáře, zařízení pro krámy a dílny, zařízení pro kavárny a restaurace, desky pro koželuhy, chladič desky pro cukráře atd. — Cenníky a nártky na požádání franko.

Sklad a dílny nacházejí se ve vlastním domě v ulici Čelakovského, čis. 368.

Dovolují si P. T. obecně oznámiti, že vybidat jsa pokroku milovnou inteligenci zdejší zahájil jsem

akad. taneční hodiny

ve znovuzřízené dvoraně

Živnosten.-čtenářské jednoty v Hradci Král.

Příští hodina v sobotu dne 23. září 1905 v 6 hodin večer.

Taneční hodiny jsou odbyvány dle přání a dle počtu přihlášených dam a pánů.

Hodiny mé jsou oznámeny všem slav. ředitelstvím zdejších ústavů. Honorář mírný, zde obvyklý.

Ježto v Praze, Jičíně, Příbrami, Novém Bydžově, kdež mi vyučování studentstva každoročně světeno jest, k úplné spokojenosti c. k. sborů professorských a studentstva vyučuji, doufám, že i zdejší inteligenci se zachovám a pro příští léta přátel nových získám.

Zápis a přihlášky přijímám denně ve svém bytu: Jiríkova tř. č. 257 (proti c. k. okresnímu ředitelství četnickému), a hodinu před každým vyučováním.

O důvěru pro začátek prosí

MUC. Boh. Jůza,

akad. tan. učitel a člen „Klubu tan. mistrů“.

BYTY

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,

velkozávod truhlářský v Hradci Král., u Pražského mostu.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinajazyčné má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a s bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sekty vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spojit. č. 302.161.

Založeno roku 1863.

Psací stroj.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 29. září 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Svatý Václave!

(3) Vznešený panovníku náš, téměř tisíciletí jsi slaven od věrných Čechů jako zvlášť vzácná perla v kruhu jiných duchů nebeských! Téměř po deset století hlaholí k nebesům nadšené hymny z úst krajanů Tvých k oslavě Tvého jména a zaznívají prosby, abys nedal zahynouti nám ni budoucím!

Jaký žal rozhostil se po nivách českých, když nenadále, zrádně přetržena nit života Tvého! Národ jako jedním ústy prohlašoval Tě za světce, ve stínu praporu Tvého i po Tvé mučednické smrti hledal útěchu a ochranu. Poznal v Tobě statečného rytíře, který ustupuje toliko před nezdolným násilím a i v okamžiku nejkritičtějším dovede pojistiti lidu svému nadějnou budoucnost a vésti jej k metám úspěšného rozvoje! Poznal však v Tobě také vznešeného křesťana, který při všech obranných bojích, při velikých politických starostech nezapomíná, že má býti v přední řadě vojínem Kristovým. Stal jsi se věrným Čechům velikým klenotem, když sezнали, že nejen ústy, ale i skutky Svými jsi dokazoval, jak přílnula jemná duše Tvá k evangeliu Kristovu!

V novějším čase chtěli Tě prohlásiti za náboženského snílka, za pobožnostkáře, jenž by lépe slušelo mnišské roucho než háv kníže. Ale jak klamali lid ti, kteří Tvůj čistý štít chtěli poskvřniti! Proč právě Tebe, kníže náš, vzývalo české vojsko o pomoc, když mělo práva vlasti své hájiti? Po vítězství u Domažlic vystavěli Ti kapli z vděčnosti za Tvoji ochranu, vítězství u Chlumce r. 1126 přičítali Tvé pomoci, před vítězstvím u Kressenbrunn hlaholil prosebný jejich zpěv k sluchu Tvému a pak všechno děkovalo Ti za prostřednictví.

Veliká láska a úcta k jménu Tvému zakotvila se pevně v srdcích lidu českého; celá řada století svědčí o nehynoucí úctě věrných Čechů k Tobě, kníže náš! A přesvědčili jsme se za staletých zápasů svých, že za hold prokazovaný odměňuješ se lidu Svému vpravdě knížecky. Jako jsi zveleboval Svoji vlast v čase pozemského života, tak nad ní bdíš i nyní, kdy dlíš v kruhu bytostí nejasnějších a nejšťastnějších. — A poznali jsme dobře, že čím

vroucnější láska k Tvému jménu v srdcích českých plála, že tím šťastnějším, mocnějším a spokojenějším jsi činil Svoji mocnou přímluvou národ náš!

Rozpomeň se, svěťče, jak za doby Karlovy činil Ti lid náš všechny počty, jaké jen národ svému největšímu miláčkovi prokazovati může! Vděčné děti věnovaly k zvýšení slávy Tvé ze všeho, co měly nejlepšího! V nově budovaném domě Svatovítském zklenul Otec vlasti, šlechtit' a osvícený nástupce Tvůj, nádhernou kapli, kterou pokládali sami cizinci za div světa. Zde uloženy ostatky Tvého těla ve zlaté rakvi a ozdobeny zlatem a drahokamy. Milliony Tvých krajanů proudily ke kapli té, aby zde v náboženském a vlasteneckém rozjímání znovu a znovu na paměť si uváděly slávu Tvého jména. Spisovatelé skládali spisy k rozmnožení Tvoji slávy; ve zbožném vznícení malíři, sochaři a skladaatelé písní zasvěcovali své umění Tvému uctění. Nikdy nebyla na zemi sláva jména Tvého tak široce založena jako v oné době. Ze všech českých úst zvučel jednohlasný, nadšený hymnus chvály k sluchu Tvému; s Karlem IV. sklánel se před svaton postatí Tvoji celý národ náš. Rozpomeň se na onu krásnou idyllu, kdy pohled s nebes na naši zemi byl pro Tebe tolik radostný!

A za důkazy dětinské lásky odměnil jsi se lidu Svému bohatýrsky. Ne nadarmo klekával dlouho a dlouho Otec vlasti před obrazem Tvým a vroucí modlitbou za národ náš. A proč by byl Bůh Tvého orodování nevyslychal? Vždyť víš, že tehdy země Česká byla zvána nejvěrnější a nejbožnější dcerou církve katolické. Jak pod ochrannou korouhví Tvoji zmohutněl náš český stát! S Českou zemí státním svazkem těsně spjata mimo Moravu rozsáhlé Slezsko, obojí Lužice, Branibory, Sulzbach a jiná území, takže země koruny naší měly dvojnásobně větší rozlohu než za nynějšího času. A jak znamenitě zmohutnělo naše státní právo ve stínu korouhve Tvoji! Český stát byl úplně svobodným, svrchovaným, samými říšskými sněmy německými stvrzeno, že do vnitřních záležitostí znamenitě rozšířená koruna Tvé říše Německá nemá právo se vplétati, a že naopak náš král má míti na všechny budoucí časy vážný vliv na volbu císaře Německého. Arcibiskup

starších dob ze všech končin světa putovaly a putují miliony poutníků, aby uctili míst tak drahých. Nedivno, že se v duši křesťana, tím více kněze ožívá touha spatřiti půdu tak vzácnou, a to tím spíše za dnů našich, kdy prostředky dopravní a výlohy cesty nám zemi sv. jaksi přiblížily, takže putovati nebo cestovati do Palestiny není ani tak nesnadno, ani vzácné, ani nebezpečno jako bývalo dříve.

I v mém nitru se mocně ozvala touha prostudovati horstvo této země, její vodstvo, místopis, život lidu, jeho jazyk atd. Když mi bylo uloženo za životní úkol a odbor biblické studium Starého Zákona, tu touha ta opanovala celou duši moji a přivedla mne k rozhodnutí, že za několik roků nastoupím studijní cestu na Východ. Domníval jsem se, že studium všech poměrů orientálních jest pro porozumění a výklad knihy knih tak důležitá, že právem možno považovati znalost Východu, čerpanou z vlastní zkušenosti, za požadavek nutný pro toho, jenž v biblickém studiu Starého Zákona chce státi na výši doby.

Věda, že cesta taková může končiti bohatou kořistí teprve tehdy, jestliže předchází náležitá, důkladná příprava, chtěl jsem se původně na cestu vydati asi za 3 roky. Neočekávané příznivé okolnosti však rozhodly, že bylo mi opustiti vlast o něco dříve. Laskavostí Jeho Biskupské Milosti Dra Josefa Doubravy byla mi udělena dovolená na celý školní rok 1904—1905, takže již o minulých prázdninách bylo mi možno nastoupiti cestu. Že jsem neučinil tak hned v červenci, stalo se jednak z té příčiny, že práce vědecká v této době pro veliké vedro jest v Palestině skorem nemožná, jednak i proto, poněvadž mi bylo ještě aspoň čtvrt roku věnovati na bezprostřední přípravy. Co vzíti všechno s sebou? — Jaké prádlo, šaty, zbraně, knihy? — Kudy jeti? Přes Cañibrad či Terst?

Pražský stal se dohlížitelem i ve třech diecésích říše Německé a svého velikého vlivu v německém území užil na konec k rozkazu, aby Tvůj svátek v oněch třech cizích diecésích slaven byl jako den zasvěcený.

Praha stala se kulturním ohniskem celé střední Evropy, zde stoupl blahobyť, stoupla lidnatost nad všechna města říše Německé, Polské, Uherské a nynějších Rakous. Vznešení cizinci z krajů nejvzdálenějších spěchali do Prahy podívat se nádheře a slávy zvelebovaného města Tvého. A ten jazyk, jímž jsi mluvil, nikdy nebyl tolik vážen i za hranicemi jako za zlatých dob Otce vlasti, kdy jsi byl tolik ctěn. Přikazováno Němcům v Čechách, aby se učili jazyku našemu, chtějí-li sedati na radách a soudech, rozkázáno jim, aby své děti dávali učiti češtině; Otec vlasti poručil též, aby sami kurfiřti říše Německé dávali své syny vzdělávati v jazyku českém. V Německé říši zakládány ku cti Tvé kaple, kdež čeští kněží česky kázali.

A vzdálené, i vysoce kulturně vyspělé státy zvaly celé řady českých vzdělanců k sobě, propůjčujíce jim vysoké hodnosti. Jak veliká byla sláva Čechů, když svorně s dětinskou důvěrou a úctou vinuli se k Tobě! Život plynul zde jako čarovná pohádka. Pamatuješ ještě, co všechno u nás utěšeně zrálo, chuťné plody vydávalo, když jsme si vzájemně s Tebou tak dobře rozuměli?

Zavířil však náhle mrazivý víchra změnil utěšený ráj v místo záští a zhouby; rozkošné idylle bylo konec. Mnozí a mnozí dávali přednost před vírou Tvoji uauce německého nespokojence, který pod záminkou reformace tvrdil, že není potřebí ani desatero zachovávat a že dobrých skutků ke spáse není zapotřebí. A jak bolestné rány zasadil si náš národ vášnivými sváry, jichž dříve nebylo! A dosud jsme se z bolesti svých nevzpamatovali. — Co bys říkal, svěťče náš, kdybys nyní do středu Svého národa vstoupil? Víra Tvoje, která Tebe a Tvůj lid vedla k skutkům tolik šlechtit'ým, jest tupena na mnoze i od vlastní krve Tvé! Zmámené zástupy raději se dají vésti semitskými intrikány než by uznaly aspoň z částečně účinky náboženství katolického na rozvoj země naší. Jazyk náš jest použiteln tolik-

Které místo vyvoliti za východiště? Beirut, kde jest orientální fakulta při francouzské universitě, či Jerusalema, kde jest biblická škola francouzských Dominikánů? Tyto a podobné otázky, z nichž každá souvisela s tisící pochybnostmi, zmatily nemálo lodičkou mé duše, takže jsem zakusil jakousi bouři dříve, než jsem se octl na moři.

Konečně jsem se rozhodl pro Terst a Jerusalema a již 26. září ráno rozloučil jsem se na dlouhou dobu s milou mi svatyní sv. Jana Nep. v Hradci Králové a v několika okamžicích mě povoz unášel na nádraží. V 7 h. 49 m. pískla parní píšťala a již mě železný drak unášel z Hradce Králové do Jerusalema! Snadno se řekne: z Hradce Králové do Jerusalema — ale toho, co vše člověk na této cestě zažije, jest tolik, že snad bude laskavého čtenáře zajímati, když se v několika rysech pokusím něco z těchto dojmů zachytiti.

* * *

Dlouho jsem upíral zraky své z okna železničního vozu zpět na věže a věžičky našeho královského věnného města a i když poslední jeho stopa na obzoru zmizela, dlel jsem v myšlenkách přece jen v něm. Zdaž za rok tudy budu se vraceti? Či snad stanu se někde kořistí dravých vln mořských, či padnu ranou divokého nějakého obyvatele pouště? Tyto a podobné teskné myšlenky se ukrádaly do duše. — Než kdo se dal jednou na vojnu, tomu jest bojovati.

Dříve než jsem se nadál, byl jsem v městě Arnoštově, kde mi bylo čekati na rychlík státní dráhy, s kterým jsem hodlal jeti přes Brno a Břeclavu do města, do kterého jako do moře se stékají všechny řeky a říčky daní z celého Rakouska, aby se odtud zase v podobě páry mnohdy značné řídké a lehké vracely, odkud přišly. Krajina mýjela

FEUILLETON.

Do Palestiny.

Poznámky z cestovního deníku Dra. Jana Hejčla.

Zajisté žádná země celé zeměkoule nevyvolá v naší myslí více nežných vzpomínek a nevábí srdce našeho v té míře, jako — Palestina.

Malý to sice pruh země — (asi 33.000 km²) — jež projdeme od severu k jihu asi v 70 a od západu k východu asi v 30 hodinách; dosti chudý u přirovnání s našimi žitnými lány a jmenovitě s našimi královskými lesy, za to ale nevýslovně bohatý historickými vzpomínkami a památkami. Vyslovíte jméno Palestina a již se vlní v myslí vaší krásný Karmel, k nebesům se zvedá bílý Libanon, vidíte k nebi trčeti Hebal, Garizim, památný Sion, Moriah atd. V údolích zřítíte v duchu stříbrnou hladinu jezera Tiberiadského, ponuré zrcadlo moře Mrtvého, prudký tok Jordánu; patříte na ploché stěchy Jerusalema, Hebronu, Gazy atd. atd. A na nivách a cestách kmitají se vám jak stíny ctihodné postavy patriarchů, slyšíte ohnivě řeči neobrozených proroků, přehlížíte jejich řady, až stanete u Toho, jenž jest středem dějin světových, u Krista. . . . Vzpomínajíc na jeho nadpřirozené počiny zalétáte do Nazareta, chťejíce postáti u jeho kolébky ubíráte se do Betléma, stc-pujíce celý život jeho pohybujete se stále a stále — v Palestině.

Která země v širokém světě má právo zváti se svatou jako tato, jež v pravdě posvěcena jest stopami, pracemi, potem, slzami a zvláště krví Toho, jenž byl očekáváním národů a která takto stala se kolébkou náboženství nejdokonalejšího, celé naší kultury? Pochopitelné, že sem od nej-

Světče veliký, kníže a otče náš, miláčku všech, jichž nitro hárá dosud čistým vlastenectvím, shlédni na bídu naši, pros za nás Boha, aby nás vyprostil z ponížení našeho ! Urážejí-li Tě z nevědomosti nebo z úmyslné zloby i mnozí pokrevenci Tvoji, vyslyš aspoň prosby těch zástupů, které dosud s neuchvějnou věrností ve stínu Tvého slavného praporu útěchu a ochranu hledají. Pros za pobloudilce, aby jim byl dán dar sebezpoznání, oroduj za své věrné, přimlouvej se, aby sláva jména českého obnoveným leskem zazářila. Pro zásluhy šlechtých předků našich nedej zahynouti nám ni budoucím !

(Paní Viková-Kunětická proti vinohradskému gymnasiu s důvodů ženské emancipace.)

Ostatně necht spisovatelka sama odměří význam svého rozkladu a váhu svých spolu-

Vykonav následujícího dne (27. září) povinné návštěvy J. M. rektoru vídeňské university přelátu a dvornímu radovi Dru Schindlerovi, děkanovi theologické fakulty Dru Neumanovi, členu panské sněmovny Dru Zschokkemu atd. snažil jsem se obstarati si pro svůj průvodní list vidimaci tureckého konsultatu. Byla to dlouhá cesta. V tištěném seznamu jsem našel, že kancelář tohoto úřadu jest v Heugasse č. 38. — Běžím tam, najduovníku příslušné číslo, ale jaké sklamání, když mi domovník oznámí, že tu sice konsulat bydlíval, ale přestěhoval se nedávno do jiné ulice. Jdu rychle do

Překážil snad pí. Vikové-Kunětické učebná látka dívčího gymnasia, či co? Tady kámen úrazu jistě neleží, neboť organisace učebného plánu jest tatáž, jako na jiných ústavech laických. Ale proč bychom se dlouho dotazovali. Z každého řádku spisovatelčina přece zeje nenávist a opovržení, že dívky budou vedeny v duchu náboženském. Na jiných ústavech také jest náboženství povinným předmětem, ale v tomto ohledu spisovatelka mlčela posavad jako ryba, až při bezbranných jeptiškách nabrala tolik statečnosti, že nemohla odolati jejím projevu ve feuilletonu, s nímž objevila se Jna zápasisti v průvodu Matěje s otevřenou hubou. Uznává-li se tedy spisovatelka za nepřítelkyni náboženství a chce-li býti učitelkou ženského pokolení beznáboženského, vběhla jí tu přiležitost přímo do rukou, aby zásadně vyložila zhoznbné vlivy náboženské výchovy na život české ženy a odporučila jednu ze dvou cest, které se před ní rozbíhají. Když již tak vášnivě se rozehnala, měla přirozeně za úkol, svěsti na bojišti rozhodnou bitvu a nečiniti je rejdištěm frasovního kejklřství. Slovem pí. Vikové-Kunětická hlavnímu jádru otázky se vy-

Poněvadž mi zbýlo ještě několik hodin času, chtěl jsem si již ve Vídni obstarati lůžko, neb aspoň místo na parníku. Vyhledal jsem v úzké uličce Freisinggasse č. 4. agenturu rakouského Lloyd, která svými nevelkými místnostmi nenechává tušiti, jak velkolepý dům má tato společnost v Terstu pro své úřady.

Spisovatelka míní, že katolicism nesnáší se s ženskou emancipací; kde a v kterých stránkách nám ovšem nepověděla, neboť mluvila tak kulatými a kaučkovými slovy, že z nich nelze pochopiti, co vlastně sama emancipací ženskou vyrozumívá. Ale vzhledem k té nejasnosti a nedorozumění, jaké na poli hnutí ženského i mezi nejhorlivějšími apoštolkami jeho panuje, ze své strany tvrdíme, že katolická církev pravou emancipací žen vždy podporovala a podporuje, zamítajíc však tu svobodu, která se nikdy nedostaví, protože jest proti přírodě. Zkrátka, církev katolická zavrhuje emancipaci nepravou, obsaženou v požadavku, aby žena všude a ve všem byla rovna muži. Měť-li se žena dle muže, snaží-li se státi se mu rovnou a chce-li konati totéž, co i muž koná, nič!

Byla to druhá nemilá poklona zarůstající
bradě.

V době poměrně krátké následovaly za sebou
Semmering, Štýrský Hradec, Maribor, pověstná
Celje, bílá Lublaň začala se již halit do večer-
ního soumraku. Podél moře z Nabreziny do Terstu
jel vlak již za úplné tmy. Po deváté hodině přibyl
vlak do města, kde se mělo o dalších mých osu-
dech rozhodnouti. »Pronto« zavola do temné
noci průvodčí omnibusu na kočho a již nás uná-
šel vůz do hotelu »Delorme«. Cestou jsem počítal,
že jsem již od Hradce Král. nyní vzdálen 902 km.

svou hodnotu. Nejprve totiž výkon mužových nedostihne, a pak dává zakrnutí svým zvláštním vlohám ženským, pro něž jest muži a společnosti nezbytna. Sem směřuje na příklad požadavek, aby se ženám dostalo přímého účastenství v životě politickém vykonáváním aktivního i pasivního práva volebního do zákonodárných sborů konstitučních států. Jest zajisté zřejmo, že takovéto účastnění se života politického jest v rozporu s úkolem matky a jejími posvátnými povinnostmi. V politických bojích ztratili bychom matky a jakého zisku bychom za to nabylí v životě politickém? A tak, kdybychom probírali výstřední emancipace požadavek za požadavkem, všude by se ozřejmilo, že s názory našimi musí souhlasiti všichni rozumní lidé a že nespravedливо by bylo, v ženské otázce přičítati nám zpátečnictví, kteroužto specialitou Viková-Kunětická nás tak ochotně obmyslila.

Aby pak podružné nemusila si přejeti přes rozum, uvedeme jí svědectví, že církev katolická pěstovala emancipaci ženskou mnohem dříve, nežli nynější moderní hnutí povstalo a nežli v něm Viková-Kunětická počala dělati historii. Šlechtná a rozvátná protestantka, paní Gnaucková-Kühnová obrátila zraky přítomnosti na katolický středověk. „Frankfurt nad Mohanem“, tak píše, „měl ve XIV. a v XV. století patnáct lékařek, mezi nimi čtyři oční lékařky. To se stalo v temném středověku, na nějž my, děti tak zvané osvícené doby, hledíme vypínavě jako na dobu největších předsudkův a hrubého násilí. Práv, jež žena ve středověku bez závady vykonávala, chce moderní hnutí dobýti zpět; nechce nic nového, nýbrž chce jen znovu nabýti promlčeného, ztraceného práva.“

Obrana.

(3) **Národní společnost a my.** „Radikální listy“ po způsobu jiných nám odporých listů stihají horkokrevnými frázemi katolické dívčí gymnasium na Král. Vinohradech a katolickou výchovu ve školách vůbec. Na fráze podobného kalibru již jsme odpovídali kolikrát; netřeba znovu odpovědi ty opakovati. Leč „Rad. listy“ přinášejí ve své úvaze také všelicos nového, pokud se totiž úvaha obrací proti těm, kteří jeví v boji proti onomu gymnasiu nedůslednost a místo věcné protiakce z plných plic křičeli a křičeli. Pisatel se vyslovuje: „Třeba se zamyslit. Uskutečnění a ohromný úspěch jeptišského gymnasia znamená ostudu, nic jiného než ostudu, hromadu blamáží na všechny strany. Blamáž Národních listů, blamáž ženského hnutí českého, blamáž celého našeho frázovitého protiklerikalismu. Prasklo několik velkých bublin a můžeme být jen za to vděční chytrým a podnikavým jeptiškám.“ — Ano, jeptišky místo jiskrných frází beze vší barnumské reklamy luští otázku vyššího dívčího vzdělání prakticky. Pozn. red. — A pisatel pokračuje:

„Bylo by nespravedливо činit výtky jen Národním listům. Celá veřejnost i s novinami je spoluvinná. Celá společnost. Předně proto, že svobodomyšlnost naší veřejnosti je hrozně povrchní a neupřímná a nesolidní, aby byla schopna účinného bojkotu vůči gymnasiu jeptišek. Dále proto, že náš protiklerikalismus je línou frází. Je to jako s antisemitismem. V Čechách je každý antisemitou, ale u žida kupovat, to právo musíte nechat každému. Každý je protiklerikální, ale jen nesmíte nikoho nutit, aby to prováděl v praxi.“

A proč se rozčilujeme pro to klerikální gymnasium ženské? Je naše obecná a měšťanská škola bezkonfesií? Je naprosto jasno, že celá ženská výchova školní je katolicky-klerikální, že není jediný ústav pro výchovu děvčat, který by byl prost klerikálního vlivu. Nač tedy to rozčilování pro podnik vinohradských jeptišek? Zdá se mi přepjaté, neuměrné a neupřímné. Není to nic nového. Děvčata z vinohradského gymnasia budou chodit k zpovědi a do kostela nejvýš dvakrát tak často, jako šákyň ženského pedagogia na Rejdišti.“

K tomu několik našich poznámek: Na obecných a měšťanských školách působí učitelé, jichž oficiální orgán prohlásil: „My jsme v sobě Boha porazili“, působí zde učitelé, jichž orgán vyslovil zásadu, že rodiče — (ovšem zvláště katoličtí) — nemají práva dítkám svým vštěpovati vlastní přesvědčení. Orgán ten bije soustavně do všeho katolického, odmítá návrh kněžstva, aby aspoň zavládla mezi učitelstvem a duchovenstvem slušná konvence. A přivedl „pokrokové“ učitelstvo daleko. Učitelé jím odchovaní místo pilného obrácení žatele k nejvlastnějším povinnostem dělají ze sebe velice učené theology, slídí po každém prohaném parafletu protikatolickém, jen aby mohli ty „učenosti“ honem šířiti. Ve škole hezky šikovné — aby se dalo počínání jejich v případech dopadení vymluvit a omluvit — na základě nekritické četby pouštějí rakěty do článků

víry katolické. A množství professorů působících na středních školách podepsalo neslušlivý a zřejmě prohaný protest proti katolickému gymnasiu na Král. Vinohradech. V takových rukou nalézá se výchova valné části naší mládeže! Pak ať katecheta s úspěchem působí! — Děk vychovatelům, kteří přes všechny potupy kolegů vychovávají děti od katolických rodičů svěšené jako děti katolické! Dle zákona aspoň nemá trpěti katolické náboženství ve škole násilí; ale dbá se na zákon ten? A pak je divu, že chtějí mít katolíci za vlastní peníze pro sebe ústav opravdu katolický!

A ještě něco k tomu „svobodomyšlnictví.“ Před lety bál se víření mladočeského frázovitěho bubnu každý. Kdo nechtěl být potupen nejhoršími výpady, musil se aspoň do „svobodomyšlnictví“ nutit. Mladočeské žurnály krmily své čtenáře ustavičně lesklými frázemi, věcně otvíraly rozum národu málokdy. A teď jsou následky: kdo u praporu mladočestství dosud stojí, neví ani sám, či je a jaké vlastně má býti jeho náboženské a sociální vyznání. Valná část občanů však — zvláště uvědomělejších — ačkoli si na venek zahraje na rytíře mladočeského liberalismu, potají leze ke kříži. Ale proč ti pánové ostýchají se dáti veřejně průchod lepšímu svému přesvědčení? Proč nechávají církev hanobit lžemi do očí bijícími bez statečné odvety? Dobře vidí na př., jaké násilí proti svobodě katolictva páčáno zuřivým bojem proti dívčímu gymnasiu, jak se špinil stav kněžský, když všecko duchovenstvo stavěno vedle Drozda, jaké nespravedlivé potupy dozrává církev vydáváním podvodných brožur protikatolických. Proč nepromluví nestranně v zájmu pouhé pravdy? Někdy docela vyhoví poctivé žádosti katolictva, ale hodně opatrně, aby o tom málokdo zvěděl; a když jsou za to strháni revolverovým tiskem, jsou ticho jako ovečky, jen aby se neřeklo, že jsou „klerikály.“ A měli by k spravedlivé obraně pádných důvodů dost a dost. Stydí se konati na katolických násilí, ale při tom jest jim titul liberálů milejší nad všecku spravedlivost, nad všecku důslednost. Mlčky tak stvrzují zásadu, že jakékoli lidské, humánní styky s katolictvem jsou „nejčernějším hříchem proti vlasti.“ Tam jsme došli: přemýšlející inteligenti nikdy souhlasiti nemohou s vřavovým, trhanským liberalismem, ale titul „protiklerikálních liberálů“ žárlivě si střeží. Vědí, že kdyby poskytl židům výhody jakékoliv, nikdy nebudou tak mrskáni, jako zachovají-li se aspoň spravedlivě k církvi té, v níž jsou pokřtěni. — O tom ještě příště.

(3) **Šikovnost — žádné čáry.** O řádění socialistů proti pokojným policistům přinesly podrobné zprávy Čech, Národní Listy, Národní Politika, Hlas Národa, atd. Šikovný „Čas“ však o socialistickém průvodu napsal tohle: „Obrovský tento průvod došel bez nejmenší výtržnosti (!) až na nábreží, kde přece prý (!) odehrála se malá srážka s policií; dle tvrzení dělnictva chtěli prý se policisté zmocnit praporu. Zakročením úředníků byl však zjednan klid, takže padlo jen několik suchých ran z obou stran navzájem. Těžko při ohromném návalu hledati vinníka; dělnictvo má si býti vědomo své moci a ignorovat provokace, jako zase policie má již jednou si uvědomit, že vlídná a zbytečně nezasahující taktika jest mnohem působivější, než drsné zavádění tak zv. „pořádku.“ — Mhm! Inu služebníci svého pána, za nímž se pláští musí — děj se co děj.“

K řeči, kterou proslovil na socialistickém táboru Masaryk, „Čas“ poznamenává: „Jeho vystoupení bylo tím cennějším, že právě v takový důležitý a rozhodující okamžik přišel on, kaceřovaný a pomlouvaný (!?), co zatím armáda tupících ho šmoků (!) a reptilů zůstala zbaběle doma.“ Zase — šikovnost žádné čáry.

To by bývala, pane Masaryku, statečnost, kdybyste byl se odvážil promluvití onomu zástupci socialistů trošku do svědomí. To by bývala statečnost, kdybyste jim byl rázně řekl, že šíření hanebných, švindléřských brožur na potupu katolíků jest velikou nepoctivostí. Vy se k socialistům lístáte, jakkoli byste mohli dobře znáti nepoctivé řádění tisku strany té, jen abyste nepřišel rázem o popularitu. Takhle se stane nyní člověk daleko pohodlněji populárním než rázným povědáním čiré, nestranné pravdy v pravo i v levo.

Politický přehled.

26. t. m. sešla se poslanecká sněmovna k podzimnímu zasedání. Ministerský předseda bar. Gautsch uvítán byl křikem sociálně demokratickým. Teprv po delší době v řeči své prohlásil, že se bude zasazovat o důsledné provedení smluv s Uhry a že vláda dovede uhájiti zájmy rakouských, nebudou-li pro odpor Uher obchodní smlouvy do 1. března 1906 uzavřeny. Pro případ, že se delegace nesejdou, podá vláda v příštím zasedání předlohu o příspěvku na společné zále-

žitosti. Popírá, že měl vliv na otázku všeobecného hlasovacího práva v Uhrách. Přisnává však, že zavedení všeobecného práva hlasovacího není ještě včasným, ježto by prý vedlo ke zkrácení důležitých a oprávněných zájmů (Němci by totiž zavedením jeho ocitli se daleko v menšině). Vláda drží se prý dosavadních zásad vedouc si nestranně; v příhodné době vydá prý jazykový zákon, mluví o postátnění drab, dovolává se svých slibů stran zřízení universit, klade váhu na sblížení obou národností. Toto zasedání bude velmi krátké, aby se dopřálo času zem. sněmům; v poslední třetině listopadu sejde se však zase říšská rada a bude zasedati až do konce června; v červenci pak bude rozpuštěna a nové volby vypsané. Ministr financí podal pak rozpočet, jenž honosí se dvoumilionovým přebytkem. Celkové vydání rozpočteno na 1.819.042.210 K, celková úhrada 1.822.027.401 K. Rozpočty všech ministerstev stoupily každý o několik milionů. Způsobilo podivení velké, že Vlachové vzali s denního pořádku předlohu o italské fakultě. — Zemský prezident v Kraňsku bar. Hein jmenován sekčním přednostou v min. vnitra a jeho nástupcem ustanoven viceprezident při místodržitelství Th. Schwarz.

Uherská krise se zase přiosťčila. Císař přijel pět vůdců koalice, ale výsledek audience překvapil velmi; Maďari doufali, že jim panovník vyhoví, ale byli zcela odmítnuti. Mezi podmínky přijal mocnát, že vojenské otázky jsou z programu zcela vyloučeny; že základy pragmatického společenství jak vzhledem k armádě, tak i k zahraničnímu zastoupení zůstanou úplně neotřetelnými. Revise podkladu z r. 1867 provedena bude za účastenství obou polovic; že budou i rozpočet státní, odvod, obchodní smlouvy schváleny atd. Situace stává se tím velmi vážnou; v Uhrách vyklukují se už hesla protidynastická, revoluční... Ale práce ještě není konec ve vyjednávání. Císař povolal k sobě znovu barona Fejérváryho.

Mezi Norem a Švédskem nastalo dohodnutí na schůzi delegátů v Karlstadu; dohoda bude teprv schválena sněmovnami obou států.

V Rusku se pomalu vše uklidňuje; i na Kavkaze mezi Tatary a Armény nastalo utišení. Nyní pak policie na všech stranách zatýká podezřelá a podvrtná živly.

„Buď a zůstaň chudým, jinochu“, pravil kdosi, „ať si jinej kolem tebe bohatnou podvodem a úskoky; buď bez postavení a moci, an se jinej doprošuj svého povýšení; snádej bol zklamané naděje, an si jinej k jejímu vyplnění pomáhají pochlebenstvím; nesháněj se po milostivém stisknutí ruky, an se jinej plazí a smykají. Zabal se ve svou vlastní ctnost a vyhledávej přítele i svého denního chleba. Jestli jsi s neposkvrněnou cťou sešedivěl ve svém úkolu, žehnej Bohu a zemi!“

Smiles: Moudrost života.

Zprávy místní a z kraje.

Na schůzi okresního zastupitelstva v Hradci Králové dne 20. září zvolen primářem zdejší všeobecné nemocnice p. dr. Honzák. Že se p. dr. Durdík tak vše ujmá žádosti p. Honzáka, rozhodlo prý konfessií stanovisko, ježto p. dr. Honzák je vedle své spůsobilosti též protestantem. — Do správy obecní přijato několik obecních cest.

Ve schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové dne 21. září do místní divadelní komise zvoleni byli pp. dr. L. Batěk, dr. V. Durdík, prof. Kepl, dr. Klumpar, L. Knepr, dr. J. Pazoněk a K. Trapp. — Jedna ze čtyř uprázdněných nadací Jos. Bartůška udělena p. Al. Pazderníkovi. — Pí. Riemrové snížena nájemní kauce z 14.050 K na 8000 K a svoleno, aby kauce tato pojištěna byla právem zástavním na nově vystavěné kolné její u Stěbše. — C. k. okres. hejtmanství dává se příznivá zpráva o žádostech za koncesii k provozování živnosti hostinské s vyloučením výčepu líhovin pí. J. Richtrové v č. 26, p. G. Honke v č. 10. a 11., pí. T. Vackové v č. 165., a p. F. Hlávky v č. 325. a p. K. Dixovi v č. 136. jen podmínečně. Žádost p. K. Spitzze za udělení koncesse vinárenské a kavárenské se v č. 388. nedoporučí. — Projeven souhlas se zřízením samostatné obce zdravotní v Novém Hradci Králové. — Tělocvičné jednotě „Sokol“ na uhrazení schodku udělen příspěvek 500 K. (Středost zastupitelstva obecního ku Sokolu je velmi dojemná. Při jiných společných pánově bývají velmi šetrní. Nyní aspoň každý spolek musí dotati podporu na své slavnosti, protože je peněz dost. Pozn. red.). — Městskému zvěrolékaři p. B. Jelínkovi uděleno definitivum. — Schváleno, aby úprava náměstí Žižkova ve veřejný sad provedena co nejdříve. — Policiejními strážníky zvoleni F. Vojtěch z Českého Škalice a Ant. Otava z Hradce Králové. Policiej. strážníku J. Masákovi uděleno definitivum. — Porce špitálky udělena H. Polákovi a M. Fischerové. — Honitba Březhradská pronajata na 6 let p. továrníku K. Schulzovi za 122 K a Novohradecká na 6 let za 300 K p. lesmistrovi Jos. Strachotovi. — Schváleno, by byla podána petice za zavedení všeobecného práva hlasovacího.

Z Klicperova divadla. Divadelní společnost sdružených měst východočeských, řízením p. ředitele Laciny, započne činnost svou v Hradci Králové v Klicperově divadle v neděli 1. října s tímto repertoírem: V neděli dne 1. října: Slavnostní zahajovací představení. Proslov. Živý obraz „Libuše“. Slavnostní opera od Bedřicha Smetany. — V pondělí dne 2. října: Námluvy Pelopovy.

Melodrama od J. Vrchlického a Zl. Fibicha. — V úterý dne 3. října: Michalovic dceruška Operetta od Messagéra. — Ve středu dne 4. října: Rusalka. Opera od Dra Ant. Dvořáka. — Ve čtvrtek dne 5. října: Zlaté časy. Veselohra od Beatr. Sovaké. — V pátek dne 6. října: Děvče s fialkami. Operetta od J. Helmesbergra. — V sobotu dne 7. října: Hoffmannovy povídky. Opera od Offenbacha.

České dopisování s německými firmami. (Z obchodního gremia v Hradci Králové) Za účelem vymoření českého dopisování ve styku s firmami v Rakousko-Uhersku, především pak vídeňskými, zahájena soustavná akce Jednotou obchodních gremií v království českém v zastoupení veškerého obchodnictva českého a společně s Obch. Jednotou pro Moravu a Slezsko ve smyslu následujícím: České dopisování budiž zahájeno od 1. ledna 1906. Do té doby budiž německým dodavatelům zasílán neb příležitostně připojeným příslušného letáku požadavek českého dopisování oznámen. Leták dostati lze zdarma v libovolném počtu u starosty gremia p. H. Richtera, Jitřkova třída v Hradci Králové. Přimlouváme se všem, aby nejen obchodnictvo, ale i kruhy jiné akci tuto všemožně podporovaly a tím přispěly k uspokojení odůvodněného požadavku právě nyní, kdy v děm těžký boj na ubránění práv národních a kdy inteligentnímu pomocnictvu našemu dlužno umožniti dosažení přiměřeně honorovaných míst tam, kde ve značnější míře se nacházejí.

Mravnost na pohlednicích. Ve výkladních skříních v Hradci Králové roztahuje se dále na pohlednicích různá polorozhalená krása ženského těla a předstávají se tu výjevy, které na vznešlivou mládež působí škázozně. Působnost takovýchto pohlednic zvláště dobře vytiňuje Pelclův Život, časopis pro rodinnou výchovu: „Kterak ulice, a tu zvláště zase vystavované pohlednice na zkázu děti působí, o tom bylo by lze mnoho psáti. Je zjištěno zkušeností, že děti nezastávají se, aby prohlíželi obrazy a sošky čistého umění, předstávající nahotu, ale že oblíbenější známé výklady knihupecké a papírnické, ve kterých je vystavována dráždivá nahota modelů. Nevíte, k jakým orgiím dochází, jmenovitě v jistých kruzích ženských, jež nemajíce vážných povinností, žijí své rafinované smyselnosti. Málokdo o tom ví a když i o tom uslyší, nevěří anebo namítá, že je to sklon vrozený, nepřekonatelný. Nikdy posud v takovém rozsahu, v takové všeobecnosti zkáza a mor nepronikly všemi vrstvami jako nyní. To není řečeno se stanoviska moralistního, nýbrž se stanoviska lékařského, se stanoviska přírodovědeckého. Nutno bojovati proti zneužívání nadání uměleckého ne proto, že některý starý prostopášník svoje falešné zuby brnou na takové podívané, ale pro drzou úmyslnost, jež drážditi chce k nečistě nefestí. Tolik rozchlípené prostopášnosti na ulici neroztahovalo se posud nikdy! Ohrožuje zdraví přítích pokolení, ohrožuje vůbec bytí národa.“ Zkáza odtud pokolení lidskému hrozí působí sice zvolna, ale jistě, a pro přitížení časy také mocněji než — mor. A není nikoho, kdo by se valcům zlu vzepěl. Lho- stejné kráčeji rodičové a jiní vlivní činitelé kolem těchto obrázkových — nevěstinců.

Zdejší nová synagoga v neděli 24. t. m. posvěcena. Přece jen si židé svého náboženství váží! Je si pro své náboženské úkony vystavěli dům tolik pěkný! Ti israelité, kteří boze všeho hluku na stavbu její dali celé tisíce, dokázali, že nejméně aspoň v Boha věří. — Slavnostního aktu účastnila se mimo jiné i městská rada a panem purkmistrem v čele. Bylo slyšeti hlasy, že je dobře, vyznamenává-li se městská rada společenským taktem i k židovským příslušníkům města svého. Ale jiní vrtěli hlavou nad jistou nesrovnalostí. Když se totiž svítily věže zdejší katedrály, pan purkmistr scházel; při svěcení Borromaea, pensionátu a paedagogia marně se ohlíželi lidé, kde je hlava katolické obce. Při svěcení Rudolfiny, kam se přijímají i děti evangelické a židovské, aniž by se dál v ústavě útlak jejich vyznání, pan purkmistr scházel také. A tak mnoho lidí dlouho si lámalu hlavu otázkou, je-li adekvátním klerikalismu spíš lidumilný ústav či židovská synagoga; a není-li obojí klerikalismem, proč ta nestejná etiketa? — Musíme neklidné myslí aspoň nějakým sdělením uspokojit. Jakmile by se pan starosta dostavil k svěcení katolickému, poučily by ho liberální listy, že se dopouští provinění proti svobodným zásadám; za svoji asistenci při náboženském aktu židovském však nebude volán k pořádku žádným „ovčincem“ listem. A tak se již nedivte, že k vůli pokojí i velký pán poslouchat musel. Vždyť se dějí v tichosti věci ještě podivnější. Na př. když si zakoupili židé místo ku stavbě synagogy, obdrželi čtverečný sáh za 7 zlatých, kdežto katolický občan hned v sousedství synagogy musel platiti čtverečné sáhy po 18 zlatých. Tohle je přece ještě podivnější, že?

Šlechtná paní. Paní Zdenka Palmová, choť c. a k. majora ve výslužbě v Hradci Králové, obdržela od vysokého prezidia c. a k. ministeria války zvláštní písemné vděčné uznání i díkůvzdání za to, že po dlouhou již dobu, když jí nějaká přílišená překážka nevádl, účastňuje se zbožné při pohřbech vojáků zde zemřelých, i zcela opuštěných, a že mateřsky pečuje o udržování jejich hrobů v pořádku na vojenském hřbitově Pouchovském. Ale i dále — nejen při pohřbech vojenských, stejně též při občanských jest též šlechtná paní téměř stálou zbožnou průvodkyní; ba ona také pilně a ochotně navštěvuje nemocnici a kde jak může, radou i skutkem hledí jim posloužiti; jest to právě milosrdná Samaritánka, a nepochybujeme tudíž, že její anděl strážný tak obětuje ty její skutky tělesného i duchovního milosrdenství před trůnem Božím v nebesích, jako to konal dle vypravování Písma svatého archanděl Rafael s podobnými dobrými činy starého zbožného Tobieše.

Spolek českých stenografů v Hradci Králové. zahájí letos opět praktické kurzy stenopisné, jež počnou, přihlásí-li se dostatečný počet účastníků, dnem 15. října t. r. a potrvají až do 15. dubna 1906. Přihlášky přijímá starosta spolku p. JUDr. Alf. Rndolf, Eliščinu nábreží č. 306.

Veliký koncert uspořádaný dámským odborem Ústř. Mat. školství byl provázen znamenitým hmotným i morálním úspěchem. Návštěva byla velice četná; jistě zvláště zvůdná jména hudebního skladatele p. K. Moora a operní pěvkyně Amalie Bobkové působila již před produkci dojem zvlášť přitažlivým. Podívali jsme se, s jakým hlubokým porozuměním a s jakou neobvykle případnou mimikou přednesla sl. Bobková apévní díla nejkrásnějších šancí. Vybrala si spěvy, při jejich přednesu uplatnila všechny vzácné přednosti svého měkkého, vyřizbeného hlasu; a jak při rychlých pasážích, tak při vysokém trilkování jejím slyšeli jsme intonaci naprosto bezvadnou. — I umění sledný Fünfassová, virtuozky na harfu, slušně vzdáti zaslužený hold. Při prvním vystoupení, kdy umělkyně hrála Gounodovu „Jarní píseň“ a Schneckrova mazurku, vadilo poněkud uměleckému dojmů slabé rozladění strun; jsou totiž struny královského nástroje velice choulostivé, takže i nepatrná změna teploty působí rušivě na harmonické sladění jejich — a ještě větší svízel, je-li potřeba na rychlo nahražovati prasklou strunu, jako se i při tomto večeru stalo. Zato však při přednesu nesmrtelné Smetanovy „Vltavy“ měli jsme příležitost poslechnouti uměleckou produkci prvního řádu Sledná přemáhala zcela hravě i největší technické obtíže, hrála s takovou bravurou, že na nás přednes té vzácné skladby snad nikdy nepůsobil dojemem tolik podmaňujícím jako onoho večera. — Pianový průvod obstaral sám pan skladatel Moor; z jeho písní zpívala slečna Bobková „Hudbu sestry.“ Slyšeli jsme též nejnovější Moorovu skladbu, melodrama „Utrpení Boha“ na slova Opočenského. Slovní text jest málo zdařilou parafrazi biblické události se ženou cizoložnou, v evangeliu sv. Jana zaznamenané, proto se nám nikterak nezamlouval. Škoda tak pěkných hudebních myšlenek na nevhodný text. Melodramatické zpracování Moorovo jest však mistrné, velice působivé. Pan Moor zahrál na piano solo své skladby: Balladu č. 2., Loučení (úvod k opeře „Český Honza“) a Menuetto D dur. Prvé dvě skladby mají nádech Griegovské melancholie. Skladby Moorovy — v cizině daleko víc známé než v Čechách — jsou díla svérázná, prostá laciných uměleckých; skladatel nesnaží se dosáti úspěchu bromažením technických, theatrálních bizarností, ale předkládá své myšlenky ve formě co nejjednodušší, nejprostší. Bohudík jeho skladby dobývají si příslušné pozornosti v nynějším čase i u nás. Sdělujeme, že v nejbližší době vyjde u Schlesingrova nakladatelství v Berlíně veliký čtyřruční klavírní cyklus: „Z mého deníku“ (6 vět). U J. R. Vilímka vyjde z jeho pera román s uměleckého našeho života: K. Martens. — Nedělní koncert byl pro zdejší umělecké kruhy počátkem prvního řádu; zůstane nám dlouho v milé paměti.

Čestné členství. V uznání zásluh, jakých si za svého 40letého veřejného působení získal pan Karel Adámek, přis. zeme. výboru král. českého, o musea vůbec a o městské průmyslové museum v Hradci Králové zvláště, uznalo se kuratorium téhož musea ve své schůzi dne 27. září t. r. jmenovati jej svým prvním čestným členem.

Z průmyslového musea. Zápis do bezplatného kursu ciselářského na měst. průmyslovém museu v Hradci Králové. obdává se v neděli dne 1. října od 9—12 hod. dop. Vyučováno bude ve dvou odděleních a sice v neděli od 9—12 hod. dop., v pondělí a ve čtvrtek od 6½—8½ hod. večer. — Čítárna průmyslového musea otevřena bude v neděli dne 1. října počínaje třikrát týdně a sice v neděli od 9—11 hod. dop. a v úterý a v pátek od 6½ do 8½ hod. več. — Veřejná kreslárna otevřena jest každou neděli dopoledne. — Přihlášky do kursu malířského přijímá řed. musea.

Státní podpory středním školám v Hradci Králové. Ze státního rozpočtu na r. 1906 dostane se státnímu gymnasiu mimořádné podpory 2240 K, státní reálce 490 K a subvence obchodní akademie se zvyšuje.

Očista města. Na neustálý nátlak zdejšího občanstva nevěstinec u divadla a na Malém náměstí městská rada zrušila. Slušnému občanstvu se konečně ulevilo.

Podzim počal v sobotu 23. září o 6. hodině 19 minut večer, kdy slunce vstoupilo ve znamení vah, čímž nastala podzimní rovnodennost. Vlášdu svou započal podzim za příjemných teplot a slunečních dní.

Meliorační družstva na Kostelecku m. O. Za posledních let vytvořilo se na zdejšímu okrese 38 melioračních družstev, z nichž 9 práce úplně skončilo. Zdrenováno jest 1455 hektarů, na subvencích státních a zemských obdržela družstva 176.838 K, subvence 9 projektům přičtené obnášejí 536.903 K, 15 projektů jest od lonka v úředním jednání, jimž dosud subvence přičteny nejsou; 14 projektů jest buď v práci nebo jsou podány u c. k. okr. hejtmantství. Zregulován byl potok Brodec v délce 16 km, upraven potok ve Lhotě Kostelecké a potok Štědrá v Tutleších. Nesmírný komplex půdy zmeliorován bude zároveň s regulací Alby na Častolovsku. Pracemi těmito přispěno velmi zdárně k zlepšení půdy a svýšlené výnosnosti její jako snad nikde jinde v Čechách.

Postátněné čes. obecní reálky. Obecní reálka v Náchodě převzata bude do správy státní dnem 1. ledna 1906, a obecní reálka v Kostelci n. O. dnem 1. září 1906.

Hospodářská škola v Novém Bydžově vydala právě výroční správu za školní roky 1901—1906. Škola tato jest sice majíc za úkol připraviti žáka pro život praktický. Přihlášek se tu těš, aby chovanci stali se jedenkrát platnými činiteli ve státech samosprávných; za tím účelem zavedeny tu společné rozmluvy. Návštěva školy byla častá jako snad na žádné jiné sice škole hospodářské. Nejvíce žáků bylo v r. 1904/5: v I. roč. 29, ve II. 21. Přítí školní běh počne dne 1. listopadu 1906 a ukončí se dnem 31. března 1906. Přihlášeti se možno ústně nebo

i písemně u ředitele školy. při čemž předloží se vysvědčení z obecní školy. Vyučování jest úplně bezplatné.

K valné schůzi vikariátů východočeských. Upozorňujeme, že účastníci této schůze zcela pohodlně navrátí se do svých domovů. Přijezd do Humpolce přes Ném. Brod ranními vlaky o 9. hod. 15 minut. Začátek schůze v městské radnici o 10. hodině. Odjezd z Humpolce vlakem, který má spojení s osobními vlaky a rychlíky v Brodě všemi směry, o třech čtvrtích na čtyři.

Údoly z rozpočtu státního na r. 1906. Na polepšovnu pro děti školou povinné v Králíkách připadlo podpory 52.000 K, na obnovu Vláského dvora na Horách Kutných 8. splátka 6000 K, na obnovu t. sv. „kamenného domu“ v Hofe Kutné 1. splátka 1000 K, tamže na dodatečné práce ve chrámě sv. Barbory 7. splátka 5000 K, na chrám sv. Vavřince ve Vys. Mýtě poslední splátka 4000 K, na obnovu chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně 4. splátka 12.000 K, na obnovu chrámu Zvěstování Panny Marie v Pardubicích 8. splátka 4.300 K, na obnovu chrámu sv. Mikuláše v Jaroměř 1. splátka 5000 K.

Z Kostelee m. Orlicí. V neděli, dne 24. t. m. obdávala se pólí přípravného výboru velká schůze českoslovanického lidu, již bez odporu navštívil možno schůzi manifestací. Ke schůzi, již účastnilo se přes 750 mužů, dostavili se zároveň zástupcové okresu Rychnovského, Opočenského, Žamberského a Usteckého, mezi nimi přes 30 starostů. Promluvil: pan JUDr. Mofic Hruban, říšský a zemský poslanec: Český národ a jeho budoucnost — pan Frant. Chaloupka, zemský poslanec: Zemědělské otázky v letošním zasedání zemského sněmu království českého. Vývody řečníků byly rázu čistě konservativního, proniknuté ideí Cyrillo-Methodějskou. Oba řečníci, jímž shromáždění vzornou pozornost věnovalo, jasným způsobem předložili nutnou potřebu spojení se českým národem v mohutný celek, jímž by neutěšeným poměhám ve všech vřstvách společenských stále se vzrůstajícím a výsledkem čeliti se mohlo. Resolutní výsledek vyzněl v hesle: Nerozdvojujeme — nýbrž spojujeme se a to na základě pravé bratrské lásky křesťanské — proniknuté svorností, pilností a vytrvalostí.

Z Lužan do Slavenova. Chťe takto ovědčiti uznanou zásluhu všech pánů, již se zájmem pracují na rozkvětu národohospodářském, zejména dp. faráci Václavu Vojnarovi ve Slavenově jménem ostatních spolnobčanů ovědčují, že není pravda, jak utrháče socialistické listy a brožury píší, že ti „černí“ se zabývají klamem a mámením lidu, a tím solé pomáhají kapsy plnit. Jestliže snad někdy někdo dopustí nějakého přehmatu a snad klesne, vždyť to byl přece jen člověk a pak: skutek jednoho ještě nemůže vrhati stín špatnosti na celek, a tudíž nemůže jeden za všechny a všichni za jednoho. Že v katolickém kněžstvu jsou posud mužové v každém ohledu řádní a šlechtní, kteří vedle vzorného plnění svých duchovních povinností si rozkvětu a prospěchu národohospodářského věnují, toho důkazem jest jejich činnost v různých národohospodářských odvětvích. v nichž jako zakladatelé a vůdcové svou činností ovědčili, jmenovitě ve včelařství a štěpařství; v místech takových, kde se mohlo říci, že ani chleba neroste, oni svou pilí a vytrvalostí docílili užitku velikého. Jsem všeho pochlebivického lichocení dalek, toliko z uznalosti a vděku toto píši: mezi tak mnohými jest dp. Václav Vojnar, farář ve Slavenově, jehož rozumným slovem a skutkem jest zalžen v této činnosti blahodárné působící spolek podpůrný „svěpomocné pojišťování hosp. dobytka, proti nemoci a pádu“. O jeho zřízení on obšírně v „Obnově“ v červenci a srpnu roku 1901 referoval, začal já v trvalé účtě podepsaný jménem všech hospodářů v Lužanech, kteří jsme si též takový spolek vytvořili, a za třileté téhož trvání, již jeho prospěch mnohokrát okusili — jemu srdečně díky vzdávám. Příkladem tímto byli i v mnoha sousedních obcích povzbuzeni podobný spolek zříditi, ovšem — jak doslychám — v úderu dle místních poměrů, což však na věci mnoho nemění, ať již jest forma jakákoliv, jen když jádro zůstává totéž. Tolik v odpověď těm utrhačným slovům v různých listech a na poděkování prostosrdečné důstojnému hodnostáři. F. Růžicka.

Hrab. Anenské státní lázně v Bělehradě v Čechách dnem 20. září t. r. čítali hostů 1383, bez hostů na letním pobytu a pasantů

Kdo tím vinem? Minulou nedělí za trhu v Náchodě došlo na náměstí k výtržnostem, jež způsobilo dělnictvo, protestující proti pruským obchodníkům, kteří nad obyčej vyhánějí ceny zeleniny a ovoce do výše. Na nedělní trh do Náchoda, kamž se z českého okolí dováží hojnost ovoce, zeleniny a jiných plodin, dojíždí také množství pruských obchodníků, kteří hledí vždy co nejdříve vše skupiti a do Pruska převésti. Ovšem že přeplácají domácí odběratele, takže není se tomu diviti, ohražuje-li se dělnictvo proti takovému vydírání. Zde by měla městská rada rázně zakročiti a sice tím způsobem, že by do trhu připustěni byli pouze obchodníci teprve tehdy, až by obyvatelstvo domácí mělo svou potřebu krytou, aneb odporučovalo by se vyhlásiti maximální ceny. — Prusaáci mají po celých Čechách své síti. Kde jaké lepší ovoce a zelenina, to skupí a odvezou do Pruska a nám tu zabude pouhý brek, za nějž musíme ještě řádně zaplatit. Nedivno pak, že naše ovoce jest v Prusku lacinější než u nás. Naši lidé bývají pruským obchodníkům vydáni na milost i nemilost. Na př. veškerý vývoz okurek ze St.-Boleslavska, Brandýska n. L. atd. míří hlavně do Německa. Prusaáci diktují tu našim lidem ceny. Letos ajelo se tam na okurkový trh nesčetné vozů, ale prusští obchodníci se smluvili a o trh ani nezavádili; sáhali v Lyse n. L. Teprve druhý den podívali se do trhu a okurky skupili místo za obvyklé ceny 1.20—1.80 K za kopu, toliko za 40—60 h. Ubozí rolníci nuceni byli okurky takto prodati, aby se jim nezkašly. — Není mezi námi pevné organizace, obecní zastupitelstva nemají mnohdy dobré vůle, nedivno pak, že hmotně klesáme. Nikdo jiný nám nepomůže, než my sami.

Rozmanitosti.

Věhlas srdce Riegreve. Jak velikým byl Rieger v práci své pro vlast, tak nádherným a zbožným byl ve svém srdci. Na jeho zbožnost ukazuje V. Červinka ve svých „Vzpomínkách na dr. F. L. Riegra“ ve Vltavě Osvěd: „Nitro Riegrevo bylo zbožné, jak ani u člověka jeho rázu jinak býti nemohlo, ale nestavěl zbožnost té na odív. Častou úctou Riegrevu na výkonech náboženských nelze bráti za okazalost. Při různých příležitostech bylo to samozřejmo, že se dle postavení svého nemohl vzdalovati církevních, slavnostních obřadů. Také nemůže se bráti za okazalost, účastnil-li se na př. pobožnosti průvodu lidu při olitáních v přírodě o slavnosti Božího Těla při patronátním kostele v Modletíně, neboť tu přítomni byli jen ti prostí venkovští, mezi kterými zde žil. Když v zámecké kapli Malečské sloužena byla tichá mše sv. mezi 7. a 8. hodinou ranní, bývaly všedního dne mimo domácí jen několik osob z obyvatelstva a několik dětí přítomno. Tu nechyběl Rieger nikdy na svém určeném místě v lavici při olitání. Čítával tu pravidelně v bibli malého vydání. Obřadů pohřebních účastnil se často, a semel-li někdo z přátel, vážil i delší cestu, aby ho doprovodil k hrobu. Jest ale též jisto, že Rieger i při svých pevně vyražných názorech náboženských i filosofických sledoval se zájmem věd, co přinášela nová doba, co pohybovalo myslími zvláště v posledních desetiletích XIX. věku.

Dívčí gymnastium na Král. Vinohradech. Zápis do „Dívčího gymnasia na Král. Vinohradech“ přes všechny překážky brzy bude ukončen. Ještě lze některá místa v primě obsaditi. Upozorňují se tedy P. T. rodiče, kterým dobrá výchova a vyšší vzdělání jejich dcer na srdci leží, by použili ještě příležitosti této a k zápisu co nejdříve se přihlásili.

Vlastní sílon. Minulý týden zemřel v Praze velkoobchodník Gustav Adámek. Narodil se r. 1848 v Ledči. Životní svou dráhu započal jako kupecký učeň a přičiř. Zařídil si obchod s kávou a cukrem, pak cukerní agenturu. Jako bystrý obchodník převzal do komise prodej výrobků několika českých cukrovarů a tak povzněl i náš průmysl cukrovarský. Přesobil zdárně i v městské radě pražské, pak jako zemský a říš. poslanec. Vlastní sílon vzpoměl se na velkoobchodníka a velkostatkáře, byv majitelem velkostatku Čelá v Dobříšě. Takových lidí jest národu našemu nanejvýš třeba. V podnikavosti Adámkově mají naši lidé, třeba chudí, vzorný příklad k vyniknutí. Práci čest!

Františkán první z Evropanů v Tibetu. Střední Asie, především západní část říše čínské — Tibet, jest zemí dosud ještě málo prozkoumanou. Celá tato země zahalena jakousi tajemností, zvláště hlavní její město Lhasa, kam nesměla dosud vkročiti noha cizince. Do Tibetu směřovali různí cestovatelé, podporováni mnohými evropskými vládami. Posledně Tibetem prošel švédský cestovatel Sven Hedin, ale do Lhasy se přece nedostal, ač byl již před samými hradbami. Teprv loni dostali se Evropané do samotného středu Tibetu, do Lhasy. Angličané totiž, používaje zaneprázdnění Ruska ve válce ruské-japonské, pronikli vojensky až do Lhasy, a zavázali si Tibetany poslušností. Méně však známo, že Odorik Matjuc, františkán, slovinského prý původu, na své misijnářské cestě již v letech 1317—1380 procestoval všechny jižní a východní části Asie a dostal se i do Lhasy. Jeho popis vyšel s názvem: *Mirabilia mundi* (divy světa). Chudí františkán více dokázal, než štědře podporováni cestovatelé.

Vážený dar. Professor J. Wunsch, rodák rohyčanský, zřídil řadu studijních nadací, věnující na ten účel své pozemky v Plzni v ceně přes 100.000 K.

Socialistické tužby. Konal se v Praze v neděli ráno dne 24. t. m. manifestační tábor socialistických demokratů za všeobecné hlasovací právo. Účastenství bylo obrovské; soudruzi si tudíž myslili, že už si mohou dovoliti víc než jindy. Již zástupy proudící na tábor tropily výtržnosti. Před palácem nejvyššího zemského maršálka knížete Jiřího Lobkovicze voláno: „hanba“, stal se pokus nalepiti pamflety s karikaturou maršálkovou; po skončení tábora lepeny ony pamflety na kandelábr a na vozy elektrické dráhy. Někteří soudruzi nemohli se už dočkat nějakého většího randálu. Policajti byli krotci jako ovčeka a už se těšili, že neutralizují ran jako se jim stávalo dříve. Ale tu se najednou ozvaly hlasy: „Policie do nás tlouče — policie nám bere prapor.“ Zatím bylo jenom tolik pravda, že policejní koncipista Prada se ocitl s dvěma policajty blízce nosiče rudého praporu. Bráti socialistům prapor — to by si napřed moc dobře rozmyslil a pak by musel mít aspoň kompanii policajtů u sebe, aby se mu to podařilo. Ale — po čem srdce touží, tomu rádo věří. A už to začalo. Prada dostal se zadu ránu holí. Bylo slyšeti lidumilné hlasy: „Mažte je“, atd. Policisté dostali ran nepočítaných; jeden tasil šavli, byla mu však vyrvána a klobouk mu roztrhán. Jeden strážník za pokřiku „Hodte ho do vody“ byl uchopen v plíši těla a nesen k zábradlí řeky; jiní policisté jej přece vyvobodili, atd. Samo Rašínovo „Slovo“ posnamenává, že policejní orgány srážku nevyvolaly a že se v ní zachovaly zcela pasivně (trpě). Byle již tím „zabráněno násilnému zakončení projevu, které již hrozilo v atmosféře (v ozvěně) rostoucího předráždění lidu.“ — Teď bychom jen rádi věděli, kolik bylo zraněno soudruhů. Socialisté každou chvíli nadávají na surovost policie; člověk by tedy čekal, že vlastním příkladem ji budou učiti jemnějším způsobem. Ale děje se opak toho. Výtržné živly nemohly se dočkat, až policie něčím zástupům doopravdy ublíží; šláply po nějakém laciném „mučednictví“, aby pak v „Právu lidu“ sebe menší výstřednost policie byla široce rostřepávána a — aby nechal zláta k randálům dalším. A když zůstali policisté přes všechno dráždění chladnější než „svobodomyšlní“ soudruzi, musilo se užiti aspoň prolabných výkřiků. Kdyby proti soudruhům se užilo takového násilnictví, jakého si dovolují soudruzi netoliko proti policistům, ale větší ještě měrou proti jiným „buržoám“, zněl by pokřik nad „brutálním násilím“ až

do nebes. — Hájíme zde snad policejní režim proti svobodným projevům? Chceme, aby policie zakročovala proti výtržníkům se vši řízností? Nikoli; nám se jedná o to, aby bylo přisuzováno lidské právo člověku každému, ať už nosí šavli, nebo červenou mašli a široký klobouk anebo čamaru. Jedná se o to, aby se ujasnil spravedlivý poměr člověka k člověku každému, aby každý znal nejenom své práva, ale i své povinnosti vůči lidem jiným. O to by se měl hlavně starati ti, kteří v theorii sice vysnávají hele bratrství, ale při tom šve vášnivě prostě davy proti všem lidem jiných sociálních názorů. A následky štvání? Třískání kamením do oken, vřavy před redakcemi jiného smýšlení, pusté nadávky a skrývání lidí jiných názorů. Ať se socialistický tisk nevymlouvá, že k okatým násilnostem neradí; stačí, jestliže aspoň napoví, aby se soudruzi domyslili. A pak z nouze dělají ctnost — tot věc velice snadná; vždyť se tento tisk proto posad aspoň částečně krotí, že by následovaly jednoduše konfiskace. Pravou touhu však si vyčte každý lehce mezi řádky. Bratrství „utiskovaných“! — „Utiskování“ soudruzi zmlátí pokojné policisty! A jakých násilností se dopouštějí soudruzi pravého května na těch, kteří s nimi nechťají sluziti jejich svátek! A tohle socialistický tisk zcela zřejmě schvaluje. Až my katolíci ocitáme se v rukou „svobodomyšlní“ sociální demokracie zcela, pak se máme nač těšiti!

Německá kultura. Nad Němce prý není! Ti vynikají vědou a vzděláním, což prý je chrání od zločinu. Ale skutečnost dokazuje, že i Němci, byť si přisvojovali vzdělání na fýru, v mravech přece nevynikají. Sám německý státní statistický úřad vykazuje mezi německými studenty následující procentový výkaz trestů a přestupků: Z 10.000 studentů bylo r. 1899 odsouzeno k vůli urážce 17,9%, pro násilí a hrozbou úřadům 18,9%, pro poškození majetku 10,5%. Dr. Vittich, který tento výkaz uveřejňuje, uvádí, že se němečtí studenti nikterak v té věci neliší od obyčejných seelských hochů, dělníků a velkoměstského proletariátu. Většina těchto přestupků byla spáchána v opilosti a to větším dílem ve stavu euruového a nejvyššího opilství. Tak prozrazuje německá kultura!

Žaloby. Žaloba pro rušení dráhu. Když mně někdo neoprávněně zasáhl do mého práva, kterého jsem dosud pokojně používal a nechce nijak ustoupiti, podám na něho žalobu pro rušení dráhu a to do 30 dní od toho dne, kdy jsem se dověděl o rušení dráhy. Propásmen-li však tuto lhůtu, musíme se domáhati práva svého žalobou řádnou, která jest ovšem nákladnější, obtížnější a zdolnavější. — Žaloba v záležitostech nájemních. Jestliže se domáháme práva ze smlouvy nájemní neb pachtovní, podáme žalobu ve věcech nájemních, vyjma žalobu pro placení činže přes 1000 K, kterouž musí podati advokát. Žaloby pro placení činže jsou (do 100 K neb od 100—1000 K) žalobami bagatelními neb řádnými. Sem přináležejí výpovědi z nájmu a pachtu, které v případě podání námitek jsou žalobami a kterými se tak jako žalobou spor zahajuje. — Písemná a ústní podání žaloby. Aby soud ulehčil stranám práva neznalým a ušetřil jim útrat, není třeba bezvýjimečně podati žalobu písemně, nýbrž dovoluje, aby se žaloby a jiné podání, žádosti a návrhy exekucí u soudu okresního přednášely i ústně. Soud jest povinen sepsati protokol, neboli žalobu protokolární a p. Pro podání a žaloby protokolární jsou vyhrazeny u každého soudu toliko jisté dny v týdnu, kteréž jsou ve vyhlášce v soudní budově označeny. Pakliže se v takový ustanovený den dostavíme k soudu i s dlužníkem, můžeme býti rozepři ihned projednána. Jedná-li se však o smír, k němuž soud má dlužníka předvolati, můžeme se kdykoliv k soudu dostaviti. Samozřejmě, že i pro ústní podání žaloby musíme hraditi příslušné kolký.

Peníze za dveřmi. Ze života vynikajícího pařížského malíře Hennera, který minulý měsíc zemřel, vypravuje se hojně anekdot. Byl-li zabrán do malby, nic nedovedlo jej přiměti, aby přerušil práci. Jednou tlučeno asi 10 minut na jeho dveře. Byl to jeden z jeho obchodníků s obrazy, který mu přinášel peníze. Věděl, že jest Henner doma, proto se nedal odstrašiti. Konečně pozbyl malíř trpělivosti a mezi oběma muži dveřmi oddělenými, rozptýlen se následující rozmluva: „Nejsem doma!“ — „Ale miřte, vždyť jsem to já, váš obchodník.“ — „Přijďte jindy!“ — „Miřte, přináším vám 40.000 franků.“ — „Položte je tedy ke dveřím a hleďte, ať už jste pryč!“ Obchodník bylo s penězi odejiti a vhodnější příležitosti vyčkáti.

Pomník slepého krále Jana. Dne 1. října odhalen bude ve francouzském městě Kreščaku za přítomnosti zástupce vlády francouzské a delegátů měst Paříže, Lucemburku a Prahy pomník českého krále Jana Lucemburského, který tu padl pomáhaje svému příteli králi francouzskému proti Angličanům r. 1346 na den sv. Růfa (26. srpna).

První žena inspektorkou v Rakousku. Paní Berta Sprungová jmenovaná byla mimořádnou inspektorkou pro ženské pracovní a živnostenské školy a německou řečí vyučovací.

Poslední velká stávka v Chicagu stála prý na 6 mil. dolarů. Vozkové sami čítají si škody za 300.000 dol. Zaměstnavatelé zaplatili stávkokazům 2 mil. dolarů. Dělnické unie vydaly na podporu stávkujících 350.000 dol. Správa města během stávky zaplatila za rozmnožený sbor policie 305.000 dol. A to vše nemusilo býti, kdyby zaměstnavatelé byli měli lepší uznání s dělnictvem.

Židovští falšovatelé peněz. Ve Vídni, v Uhrách a jinde rozšířeny falšování padělatkoruny. Lehkou touto živností zanechali se haličtí židé, z nichž několik již lapeno. Pak se se židé vždy poctivě žijí.

Nákazy knihami a časopisy. Zdravotní rada dr. Fürst v Berlíně v obsáhlém článku opět připomíná, jaké veliké nebezpečí nákazy brozí s užíváním starých knih. Četná hygienická stále na nebezpečí to ukazují a dr. Mitulesen, který se studiem tím zvláště zabývá, shledal, že 30 procent všech zkoumaných knih

obsahovalo tuberkulózní bacily. Přednostu ústavu pro nemoci infekční tajný rada prof. dr. Dönitz shledal značné nebezpečí nákazy a doporučuje, aby jmenovitě knihovny školní všichni pozornost knihám a snadně přenosnosti nákazy věnovali. Tajný rada prof. dr. Flüge ve Vratislavi důtklivě varuje před tak zvanou infekcí kapkovou, která vykašláváním na listy knih vzniká a její bacily obracením listů lehounce se uvolňují, čímž nákaza nejénaze se přenáší. Totéž možno říci i o přenášení spály, spalniček, tyfu, kašle zádušného i jiných nemocí. Lidé, kteří štítí se starých knih, pečiva, které jiní ohmatali, zábradlí, kterých se drželi, klidně dají miláčkům svým do rukou knihy, kterou celý rok a mnohdy déle užívalo dítě tuberkulózní nebo skrofulózní, aby uspořili nepatrný obnos, který později stonásobně musí věnovati na záchranu svých nejdražších, ačli vůbec záchrana jest možná. Nikoli desinfekce je prvním příkazem zdravotnictví, ale přímo užkoštlivá čistota těla a všech předmětů, kterých užíváme.

Dům pro svobodné muže. V nejbližší době bude ve XX. okresu na Dresdenstrasse ve Vídni otevřen a předán veřejnosti velký dům s byty pro svobodné muže, zbudovaný z jubilejní nadace dle anglických vzorů. Do domu bude prozatím přijato 520 nájemníků, kteří budou platit za byt, prádlo, poslahu, lékařské ošetřování a lázně 2 K 50 h týdně. Ve velké kuchyni bude připravována domácí strava pro ty, kdo ji budou žádat. Zároveň bude zřízena zvláštní kuchyně pro ty, kdo by si chtěli vařit samy. V přízemí jest velká jídelna a dvě číárny, pro kuřáky a pro nekuřáky. V domě jest pro potřebu bydlících krejčí a obuvníků. Správu se již přihlásil velký počet reflektantů na tyto byty. Bude-li podnik mti úspěch, zbuduje se ještě jeden takový dům v X. okresu, ale v rozměrech ještě větších, pro 1000 osob.

Saze dobrým hnojivem. Saze nejenom že jsou dobrým hnojivem, ale jsou také prostředkem na ničení škůdců rostlin. Když se k rostlině nad kořeny přisype trochu sazí, zbavena jest jistě všech škůdců v zemi se množících. Nejlépe jest, když se saze ukládají na hromadu, odkudž pak se jich upotřebí k řepě, bramborám, zelenině a jinde, kde docílíme překvapujících výsledků, jakých žádným jiným hnojivem nedocílíme.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 23. září 1905. 1) pl. pšenice K 12'40—13'80, žito K 10'20—10'60, ječmene K 9'40—10'00, prosa K 11'20—00'00, vikev K 11'50—00'00, hrachu K 19'00—00'00, oves K 5'40—6'50, čočky K 31'00—00'00, jahel K 20'00—00'00, kroup K 21'00—24'00, bramborů K 2'40—0'00, jetelového semene červeného K 00'00—00'00, jetelového semene bílého K 00'00—00'00, řízáků K 00'00—00'00, máku K 00'00—00'00, lněného semene K 19'00—00'00, 100 kg žitných otrub K 12'00—00'00, 100 kg pšen. otrub K 13'00—00'00, 1 kg másla čerstvého K 2'56—0'00, 1 kg sádla vepřového K 1'80—0'00, 1 kg tvarohu K 0'26—00'00, 1 vejce K 0'06—0'00, 1 kopa zelí K 4'00—8'00, 1 kopa okurek K 0'00—00'00, 1 kopa kapusty K 1'40—4'00, 1 hl cibule K 4'00—6'00, 1 kopa drob. zeleniny K 0'60—3'00, 1 pytel mrkve K 1'40—1'80, 1 hl jablek K 0'00—00'00, 1 hl hrůšek 3'00—5'00, 1 bečka švestek K 0'60—1'20. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 23. září 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 607, žito 342, ječmene 510, oves 369, prosa 00, vikev 14, hrachu 00, čočky 2½, jahel 12, olejky 0, jetel. semínka 1½, lně. semene 0, máku 3½. — 2) Zeleniny: zelí 117 kop, okurek 00 kop, kapusty 182 kop, cibule 126 hl, drobné zeleniny 380 kop, mrkve 110 pytlů, brambor 186 hl, cerele — kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrůšek 9 hl, švestek 552 hl. — 4) Drobného dobytka: vepřů 1 kus, podvinčat 388 kusů, kůzlát 0 kusy.

(Zasláno.)

Všem skupinám Zemské Jednoty katol. duchovenstva pro král. České ve východních Čechách!

Ve chvíli, kdy se zase sešla říšská rada, jest potřebí, abychom ukázali, že požadavky naše nejsou nám věci lhostejnou. Předloha kongruová má býti odložena do budoucích zasedání říšské rady...

Velká schůze vikariátů východočeských v Humpolci budiž výkřikem, který by upomenul zákonodárce na povinnosti, které mají ke kléru.

Proto účastníte se hojně této schůze!

Na shledanou v Humpolci 5. října!

Forman, Lašovička, Rašek, katech. v Chotěboři. děkan v Nizkové. děkan v Herálcích. **Jůz,** Hornek, Milo Záruba, vikář v Libici. kaplan v Polné. kaplan v Humpolci.

BYTY

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský, velkozávod truhlářský v Hradci Králové, u Pražského mostu.

Čermákovy housle, struny

a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vláské a veicholdské struny, pa-
říšské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správký přesně a rychle.

V dokonalé úctě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní jakož
i jemná tabulová vína atd.

— doporučuji —

Adolf Bařtipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

Příjmu dělníka

na celoroční práci, rok
nebo dva roky po vyučení.

Jan Michálek,

krejčí v bis. semináři.

Svůj k svému!
Podporujte křesťanský
závod!

Kněžské kolárky,

látky pro dámy,

veškeré prádlo

bílé i trikotové pro dámy i pány,

nákrčníky,

kapsníky od 60 kr. tuoc počínaje,
damaškové grádle bavlněné i lněné,

kanafasy,

garnitury kávové, jídelní i vlněné,

vyšívané i předtištěné **ručníky,**

**deky, stolní běhouny, garni-
tury, dámské ručníky** atd.

doporučím v jakosti nejlepší a

za ceny nejlevnější.

Doporučuji velectěnému P. T. obo-
censtvu, aby dříve než svoje potřeby nakoupí,
můj nově zařízený a rozšířený sklad si pro-
hlédlo s přesvědčením, že většího výběru
a levnějších cen, tudíž solidnějšího obslou-
žení, nikde jinde nenalezne.

O ct. přání a důvěru prosí oddaný

Stanislav Jirásek,

speciální obchod
s klatovským prádlem a bílým zbožím

v Hradci Králové

čís. 186. Velké náměstí čís. 186.

Svatá zpověď generální

čili všeobecná nebo životní.

Upravil

Frant. Ass. Křivohlávek,
farář v Českých Heřmanicích u Chocně, Oblat
kongregace Největějšího Vykupitele.

S povolením nejv. bisk. konsistoře v Hradci Krá-
lové ze dne 25. srpna 1905, č. 8236.

Cena 30 h. Nákładem vlastním.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

**umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
steční odborně zařízený.**

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrešy a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Navštívenky všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž
1906.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujete a žádejte!

„MONOPOL“

akciová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonií

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

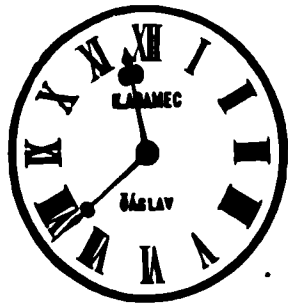
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtíce, kasatelny,
společnice, křtílny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Pávodní nákrešy, cenník a rozpočty besplatné a
franko.

Removaci starých oltářů a kostelních sošek.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuji se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. Langhans

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Při rozsahu závodu, který dle prvních
světových atelierů zařízen a opatřen
úplným nejmodernějším komfortem
z oboru techniky i pomůcek, provádí
firma veškeré do oboru fotografie pa-
dající práce v provedení čistě umě-
leckém při cenách nejpříznivějších.

**Tableaux
Svatební skupiny
Zvětšení**

v každém provedení (platinovém —
pigmentu atd.) až do formátu 80x150
cm; vhodné dary při svatbě levných
cenách ku každé

příležitosti.

P. T. páni amatéři obslouží se vyvo-
láním filmů a desek co nejspolehlivěji.

**V řadě prvních
evropských závodů.**

Látky na dámské šaty

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

podzimní a zimní novotinky.

Vkusné látky kostýmové, jemné látky černé, sukénka, lodeny, ševioty, flanely, barčety, atlasy, velury, dále kepry, polovičníky a grádle za ceny levné zasílá

Josef Doubravský v Rychnově n. K.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtělech)
doporučuje P. T. velečestojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčelní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Labouťky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

KRÁSNÉ OBRAZY

ve vkusných rámcích,
zrcadla, sochy, kříže
a různé umělecké výrobky,
vše ve velkém výběru doporu-
čuje nejlevněji

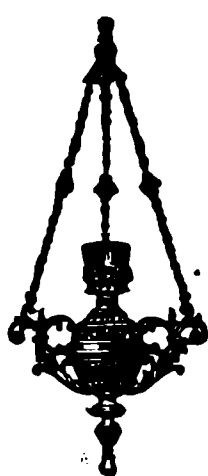
umělecký závod a výroba rámců

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

Prodá se
dobře
zachovaný **kulečník**

se vším příslušenstvím
za třetinu výrobní ceny.
Blíží se administrace t. l.

Velečestojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučovaný parčí spe-
ciálně na kostelní náčelní, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčelní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, křesťanské, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbrí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slatění ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chyťám kostelním úle-
va v placení. Více usnutí po ruce. Žádám přesované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a
kovového náčelní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dřevě závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

SUKNA

a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období již došly a vzory na po-
žádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné

má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vavřích za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukázkou zdarma.

Denní prodej novin.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Velectnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 83

Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše slitné v ohni zlacené a stříbřené, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zadlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. sekretníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svícňů, pacifikálů, schránek na Největější, patenek atd. co nevíce.

Adressu učitele

angličtiny, němčiny a vlaštiny, české a německé stenografie

sdělí administrace t. l.

Ovdovělá dáma

v prostředních letech, vzdělaná, dobrá kuchařka, prosí za místo

hospodyně

nejraději na faře.

Laskavé dotazy ochotně zodpoví administrace t. l.

Finanční věda

ukončena.

V české literatuře je to dnes jediné úplné dílo toho druhu, daty statistickými doplněné.

Za 6 korun, váz. K 7.20.

Pro každého kniha nepostrádatelná.

Nákladem

Jos. Pelcla v Praze-II.

Jednou s důvěrou skuste a posuďte přirodní 5 kg franko dobírkou vřude.

KAVA

zelená, vichut. K 11.50, 12.50, 14. a 15.—.

pražská vlijem. K 14.—, 15.— a 16.—.

Cenníky zdarma. Pochvalné dopisy z celé říše.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 82. Čechy.

Založeno r. 1860.

Více vyznamenání. Státní cena.

Nejstarší a největší závod sochařsko-kamenický

army

ZDENKO JEŽEK v Hradci Král.

odporučuje

k dušičkám

svůj hojně zásobený sklad hotových pomníků

z různých druhů mramorů, domácích i cizích žul, sienytu, též švédského a norského labradoru k laskavému prohlédnutí. — Cizím páním zákazníkům při nákupu od 100 K počínaje hradím jízdní lístek dráhou sem i zpět bez jakéhokoli zvýšení původních cen předem již označených. Práce žulové vyznamenávají se zredlovým a trvalým leskem i vkusným provedením.

Nejllepší nákupní pramen pro pány mistry truhláře, mramorové desky na nábytek, pro řezníky, usenáře, zařízení pro krámy a dílny, zařízení pro kavárny a restaurace, desky pro koželuhy, chladicí desky pro cukráře atd. — Cenníky a nártky na požádání franke.

Sklad a dílny nacházejí se ve vlastním domě v ulici Čelakovského, čis. 863.

Klobouky pánské, zaručené jakosti,

Klobouky hedbávné cylindrové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a dětské,

Kožešiny všeho druhu pro dámy, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuce pravé s kotvou

na skladě má

Jos. Dvořáček,

cís. a král. státem vyznamenáný

obchod kloboučnický v Hradci Král., Palackého třída č. 83.

Tamtéž přijme se učem.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17. Pošt. spojit. č. 802.101. Založeno roku 1883. Psací stroj.

(Ze Všeodborového sdružení křesť. dělnictva.)

Ten člověk, jenž se dovede vpravit do poměrů jiného, a usiluje co nejvíce, aby mu byl nápomocným sociálně, mravně, nábožensky, vykonává Božský vliv. Zásada soucitu, vzájemné pomoci, která činí s radostí to, co jest společností nad míru prospěšno, totiž ulevování bídě i bolesti, jest objevením křesťanství, právě jako nějaká vědecká pravda. Nejlepší a nejšlechetnější lidé bývají nejsympatičtější.

Smiles: Moudrost života.

Dělnické byty.

III.

Mnozí větší zaměstnavatelé, zvláště v městech a na venkově, zřídili dělnické byty. I kdyby jakost těchto bytů byla po stránce technické a zdravotní bezvadná, čehož však vždy není, přece i pak vydáno jest toto řešení bytové otázky nejvážnějším pochybnostem proto, že se tím závislost dělníků na zaměstnavateli ještě podstatněji zvyšuje.

Zevně nejskvělejší otázkou toho, co na tomto poli vykonáno, jest anglické dělnické město Saltaire. Vedle dělnických bytů jest zde divadlo, na které sir Titus Salt obětoval 25.000 liber šterl., klubovní dům s národopisným muzeem, malířským a sochařským atelierem, kostely a školy, krytá plovárna, velký park s hřišti. Na řece jsou k volnému použití čluny, ano dokonce i malý parník. V kostele postavili dělníci zakladateli města mramorovou sochu. Zevní lesk zakrývá zběžnému pozorovateli stinné stránky celého zařízení, teprve rozhovor s obyvateli poučí nás, že všechna tato dobrodružství byla vykoupena ztrátou svobody. Situace dělníků saltaireských dána jest tím, že všechny dělnické podniky jsou vlastnictvím podnikatelovým. Sir Titus vystavěl na počátku let padesátých na půdě, až do té doby polnímu hospodářství sloužící, obytné budovy asi pro 4000 obyvatel a od té doby zůstala firma věrna zásadě, odmítati veškeré návrhy na koupi se strany dělnictva. Náledekem toho může každou jí nepřijemnou osobu odstraniti ze Saltairu, a proto jsou též veškeré pokusy dělnictva o organizaci vyloučeny. Pokud stál v čele podniku sir Titus, blahosklonný tovární patriarcha, pocítovali dělníci odvislost jak hospodářskou, tak politickou nepatrnou měrou. Jeho méně blahosklonní nástupci v závodech neodolali však pokušení využítkovati odvislosti dělnictva. Stalo se to snížením mzdy, jež jest tu nižší než v sousedství. Dělníci byli vůči tomu bezmocní.

Méně povážlivě jest, nabízí-li stát neb obec svým zřízcencům neb menším úředníkům nájemné byty. Jde tu o pracovní poměry, jež vykazují stálejší povahu a k jejichž zlepšení prostředkem odborové organizace, event. stávkou beztoho nelze použiti. Ve značných rozměrech zřídilo svým zřízcencům byty na př. město Frankfurt n. M. I státu železnice tak častěji učinily, a Prusko dalo si svou sněmovnou povolit 5 milionovou půjčku na stavbu domů, jež zůstanou ve vlastnictví státu, na státní účet. Byty v těchto domech pronajímají se dělníkům zaměstnaným ve státních závodech a úředníkům s nepatrným platem. Zřízcencům ponechává volnost, chtějí-li si tyto byty najati čili nic; donucení jako při úředních bytech nestává.

V uvedených případech šlo pouze o pronajímání bytů, náležejících zaměstnavateli, dělnictvu. Stává se však též, že zaměstnavatelé, ojedinele neb ve stavební společnost sdružení, učiní opatření, jež umožňují dělníkům státi se vlastníky malých domků. Tak na příklad poskytnul královské kamenouhelné doly u Saarbrückenu svým dělníkům premie a zálohy na stavbu domů. Dělníkům, majícím chuť do stavby, mohou býti poskytnuty stavební premie 250—300 tolarů a bezúročná záloha.

Jakým duchem prodchnuta jest tato péče o dělníky, vysvětlá jasně z následujících paragrafů „předpisů o poskytování premii a záloh na stavbu domů pro dělníky král. kamenouhelných dolů v Saarbrückenu.“ § 3. Přihláškon nenabývá hlásci se ještě žádných práv na vyžádaná dobrodružství. — § 6. Z povolení premii a záloh jsou vyloučeni tito horníci: 1. kteří svým chováním zavdávají podnět k nespokojenosti... 5. kteří dosud nedosáhli 25. roku nebo již překročili 45. rok; 6. jejichž zdravotní stav vzbuzuje obavu brzké invalidity. — § 12. Bylo-li jednáno proti těmto předpisům neb v tom případě vůbec, — že na př. následkem dobrovolného opuštění dolové práce neb dopuštění se disciplinárního přečinu neb sprostého zločinu neb přečinu, což má v zápětí propuštění příjemce premie na vždy — buď dům

odňat svému účelu, sloužiti po 10 let za obydlí horníkovu a lze vyplacenou premii ihned zpět žádati. — § 15. V týchž případech, kdy se premie stane zpět požadovatelnou, jest stavební záloha ihned a bez předchozí výpovědi splatnou.

Jak se sděluje, osvědčila se tato podpora usazování se důlních dělníků poskytováním stavebních záloh a premii velmi dobře a bohatě odměnila vynaložené na to náklady zaměstnavatelů. Toto zejména jest naskrze uvěřitelné. Dělníci jsou případnou okamžitou splatností dlužních závazků oloupeni o všelikou svobodu pohybu. Odvislost jejich jest zcela mimořádně utužena. Je to prostě využítkování nouze o byty zaměstnavatelem k vlastním prospěchům. Se stanoviskem jistých zaměstnavatelů lze v tom spatřovati rozřešení dělnické bytové otázky, ale nelze schvalovati nikterak, připouštějí-li se jako sociální reformy pouze taková opatření, jimiž se podporuje stoupající třídní hnutí dělnictva. Jest ostatně pochybné, zda zájem zaměstnavatelů docílí bytovou politikou uvedeného druhu trvale zvláštních prospěchů. Jak známo, propuklo i mezi dělnictvem saarbrückenských král. kamenouhelných dolů dělnické hnutí a poměr mezi ředitelstvem a dělníky platí za krajně napjatý.

Podobným způsobem pokusila se i firma Friedrich Krupp v Essenu učiniti své dělníky „usedlými.“ I zde setkáváme se s ustanovením, že zálohou daný kapitál neb nezaplacený dosud zbytek bez ohledu na povolené splácení ve lhůtách stává se ihned a bez výpovědi splatným, je-li dlužník pro přečin proti pracovnímu řádu neb proti jiným služebním předpisům za trest propuštěn nebo vystoupil-li dobrovolně v prvních 10 letech ze služeb závodu, a zůstane-li třeba jen jednou z ustanovených lhůtních splátek bez svolení firmy Kruppovy dlužen. (Pokr.)

Sociální rozhled světový.

Od 18.—20. t. m. konal se ve Vídni mezinárodní sjezd pro pojišťování dělnictva. Ale vyhlídky při tomto sjezdu jsou zase takové jako při předešlém. — V minulých dnech konal se ve Vídni třetí sjezd obuvníků.

Dnem 1. listopadu t. r. vstoupí v platnost zákon, kterým se mění předpisy o úpravě nedělního a svátečního klidu v živnostech. Nejdůležitějším z nové úpravy jest zkrácení dovolené nedělní práce v živnostech obchodních na nejvýše 4 hod. s dosavadních maximálních 6 hodin atd. V živnostech výrobních vztahuje se úprava klidu nedělního na vazacství květin, na výrobu umělých květin, dále na holiče, vlásenkáře, pekaře, cukráře, perníkáře, řezníky, uzenáře atd.

Potravní spolky strany sociál.-demokratické pořádaly počátkem tohoto měsíce sjezd ve Vídni, na němž usneseno, aby se zřídilo velkonákupní družstvo.

V Uhrách konaly se velké demonstrace strany sociál. demokratické ve prospěch všeob. práva hlasovacího. A také v naší polovici říše na všech stranách ozývají se protesty proti bar. Gautschovi, který se přičinil, aby všeob. právo hlasovací v Uhrách zavedeno nebylo. — Velký protestní tábor uspořádali v Praze 24. t. m. sociál. demokraté; při tom došlo k srážce s policií.

Na jenském sjezdu něm. sociál. demokratů dostali se delegáti do sebe. Konečné rozhodnutí, aby se 1. květen dle možnosti oslavoval.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze ústředního výboru 18. září. Nemoc. podpora 6 K (14) udělena Anně Jindrové v Kostelci n. O.; Al. Hanušovi v Praze, 12 K.

Schůze ústředního výboru 23. září. Nemoc. podpora 6 K (14) udělena J. Valáškovu v Náchodě, Fr. Pirklovi ve Lhotce 6 K (14), R. Kolčavové v Parníku 3 K (7), Al. Richtrovi v Týništi n. O. 4.50 K (7); Jos. Maierovi v Praze v nezaměstnanosti 3 K (7). Přijato členů 11.

Upozornění. Na předešlé oznámení v „Práci“ stran pořádání konferencí dělnictva oznamujeme, že pro volební okres X. bude se konati konference v Semilech a pro XI. vol. okres v Novém Městě n. M. Nyní jest na dělnictvu a odbočkách, by podalo Ústředí podrobný program těchto konferencí: totiž o čem se má nejlépe jednati. Konference tyto budou čistě pracovní: dopoledne se bude odbývati porada dělnictva o palčivých otázkách sociálních a odpoledne asi 2 přednášky. Výlohy s těmito konferencemi spojené bude část hra-

diti Ústředí, drabou část odbočky společně. Do XI. vol. okresu spadají následující místa: Úpice, Cerv. Kostelec, Hronov, Police n. M. Náchod, Česká Skalice, Jaroměř, Nové Město n. M., Dobruška, Opočno, Trbechovice, Týniště, Hradec Králové atd. Na konferencích těchto bude se hlavně projednávati další akce na organizaci dělnictva, a přísti propagování požadavků dělnických. Tedy agitujte, bratři, ať tyto konference ukáží kapitalistům, že dělnictvo stojí na stráži a nemíní důstati lhostejné ke všemu, co se kolem nás děje. Co má kdo na srdci, napiš a zašli nám. — V posílání zpráv neochabujte. Pište dále o svých poměrech, jak umíte; my si vše sami upravíme. — Necht se množí přihlášky o řečníka a naznačují se místa, kde by se sdružení mohlo zříditi a na koho bychom se tam v přičině informace mohli obrátiti. — Formát a rozsah časopisu „Práce“ každým způsobem upraví se počátkem r. 1906; dříve není nám možno na nějakou změnu pomýšleti. — Bilých kerafiátů, členských to odznaků, máme dosti v zásobě. Hlaste se tedy o ně správy odboček, aby jím každý člen příležitostně byl ozdoben. Dáváme je co nejlevněji, při čemž jednotlivým členům může se prodati o 2 i více haléřů dražší; zisk případně ve prospěch odbočky, skupiny.

Bursa práce. Přijmou se: Do stálé práce přijati budou dva starší dělníci na umělé truhlářství a dva na umělé zámečnictví. — Na faru hledá se starší vzorný dělník, který se vyzná v zahradnictví a částečně i v hospodářství. Měl by v domě byt, stravu a denní plat. — Přijme se učeník na kloboučnictví a do dílny pasířské a zlatnické. — Práci hledají: Zkoušený strojník a topič, bývalý montér, obeznalý v elektrickém osvětlení, s nejlepšími vysvědčeními z velkých závodů, absolvent průmysl. školy; obsluhoval parní stroje a 1200 HP. Jest ženatý ale bezdětný. — Hodný hoch s odbytou měšť. školou rád by se učil kupectví. — Tovární dělník (snovač a přetahovač) hledá podobnou práci kdekoli. — Bezdětní manželé přijali by místo domovnictví v katol. domě. Muž se vyzná v němčině. — Ženatý dělník přijal by místo za vrátného nebo sluhu do domu katolického.

V neděli 1. října 1905 o 3. hod. odp. koná se v Chrudimi

důvěrná schůze,

na níž p. Jar. Astr z Hradce Král. promluví o odborové organizaci.

Bratři, dělníci, přičiňte se svou účastí, ať svět je přesvědčen, že nespíme, ale chceme svá práva.

Dopisy.

Z Náchoda. V neděli dne 24. září 1905 konala se v hostinci „u Karla IV.“ důvěrná schůze. Svolavatel p. Jiptner uvítal přítomné účastníky a za předsedu navrhl p. Josefa Karáska, ústředního starostu z Hradce Králové, za místopředsedu p. Matouše, za zapisovatele p. Veissara. Předseda p. Karásek zahájiv schůzi uvádí důvod, proč se tyto schůze konají a že jest na dělnictvu, by se chopilo práce organizační na svou vlastní obranu a na to udělil slovo p. J. Astrovi z Hradce Králové, kterýž promluvil o sociálních poměrech dělnictva a odborové organizaci. Řeč jeho se zájmem sledována a se souhlasem přijata. Po té p. Karásek schůzi ukončil poděkovav přítomným za návštěvu a nabádal účastníky, by všady a všude zdárně agitovali pro naše sdružení. Zdař Bůh!

Z Úpice. Úpice zkrátá. Na místech, kde ještě před několika lety stávaly dřevěné domky a pole, jsou dnes domy a továrny, jež vesměs patří — židům. Podle toho by si někdo myslil, že u nás kvete blahobyť i mezi třídou dělnickou. Ale chyba lávky. S tím vzrůstáním města vzrůstá také bída. Někdo namítne, že to není pravda; vždyť máme tu každých 14 dní zábavu taneční a podobné a návštěva jest vždy četná. Putyky jsou také plné a hry v karty u nás také hojně kvetou. Zábavy takové jsou jen vnady, aby lid dělnický při nich na vše zapomněl a otupěl. Kapitalismus dobře počítal, že s lidem, přilísňým a bezuzdným zábavám se oddávajícím, možno vládnouti, jak sami chceme. A jsou toho doklady, že dělník zábavám a pod. holdující má přednost před pořádným; neboť kapitalismus nechce dělnictvo uv. domělé. Tak jest to všude. Kapitalismus tihne se sebou bídu. Vzrůstem tovarů přibývá obyvatelstva a nouze o byty. Do bytů dělnických, jímž lid říká kasárny, měl by se podívatí leckterý pán, který rád mluví o té humanitě, a leckterá útlocitná panička. Mnohé také ovšem panstvo krmit své psy a kočky masem a jinými pamlsky, mají pro ně slamníčky, koberce a jiné pohodlí, ale ubohý dělník v ovislém 20. století, v době samé svobody, osvěty, humanity je někdy rád, když si může koupiti nějaký brambor a má-li za lože kus slámy a za přikrytí nějaký cár. Někdo řekne, že přebýváme. Nuže důkaz! Má-li muž 70—80 kr. denně, co si za to pořídí, když nemůže žena do práce a je-li k tomu ještě několik dětí a když všecko musí se koupit! A on-

mocní-li muž, co potom? Tak jest odměněn dělník za svou práci. Co se týče potřeb bytových, o těch darmo mluvit. Mnohý pán si myslí, že dělníkovi dostačí úplně 5 zl. týdně mzdy. Ale jen to zkusit! Také u nás pořádaly všechny strany společnou schůzi, na níž byla zastoupena i městská rada. Žádalo se, aby se v městě našem ustavila sociální komise, již tu tak třeba. Ale dosud městská rada nehnula ani prstem. Co mu po dělnictvu a naš si s otázkou dělnickou lámat hlavu! Chudinská komise má věru lehkou práci. Mnoho by se ještě o tom našem chudobinci dalo psát! A jak jest i jinde postaráno o sedřeného, zmrzačeného dělníka? Ach, darmo mluvit! Proto by se mělo dělnictvo sdružit ve spolecích odborných a mohutným hlasem se ozvat a žádati na vládě starobní a invalidní pojišťování, a zanechat toho štvání dělníka proti dělníku. Ve Švýcarsku, Německu a Bavorsku si jinak dělnictvo počíná. Dělnictvo mělo by si vzít příklad z jiných stavů, jak ony o otázkách sociálních společně pracují. Dělnictvo vlastně tedy samo vinno tou svojí bídou. Na př. u nás se v minulé zimě pořádala veřejná spolková schůze, na jejímž programu bylo starobní, invalidní pojištění. Ale dělnictvo projevilo tu až mrazivou netečnost. Raději se sedl někde v hospodě a tam se provádí vysoká politika a hra v karty anebo se sedl doma a když chce muž jít do schůze, tu leckterá žena řekne: nechoď nikam, raději si odpočiň a pod. Právě ženy a dívky by měly povzbuzovati své muže a samy pracovat na poli sociálním zvláště v otázce inval. pojištění. Dělnictvo musí se sdružit v jeden mohutný šik, vstoupiti do odbor. spolků a hájiti své právo jako to činí učitelové a jiné stavy. Organizace stavovská zmůže mnoho. — Máme v Úpici konsumní společenstvo „Svépomoc.“ Dělníci si je vedou sami, ale dosud se u nás nepoznal význam takových svépomocných družstev jako na př. v Anglii, kde mají dělníci své obchodní domy, lodě a podobné a také začali s málem. Vůdce jest na tom dělnictvo lépe; v Německu mají star. inv. pojištění, v Dol. Rakousku mají své volební právo do obcí a i ta „klerikální“ Vídeň se postarala o dělníky tím, že postavila masné krámy, kde možno nakoupiti lacinějšího masa. Naše sdružení křesť. sociální vzalo si za úkol podporovati v nemoci, nezaměstnanosti, ve stárci a mnohé ještě výhody. Dělníci, vstupte mezi nás, rozmnožte řady bojovníků za svoje práva, svobodu. Kdo s námi nejde, jest proti nám! Zdať Bůh!

Z Ústí n. Orli. Křesťan. sociální dělnictvo zdejší svolalo na den 13. září t. r. důvěrnou schůzi dělnictva, na níž p. Jar. Astr z Hradce Králové promluvil o „důležitosti konsumních spolků.“ Ve své řeči poukázal na různé výhody členstva a pak co nejdůležitější, jest to, že kde dělnictvo má své odborové a konsumní spolky, že jest tu samostatnější a nezávislé. Řeč jeho byla se zájmem sledována a odměněna potleskem. Hned nato vykonán zápis členů, jichž počet ukázal, že namáhání našich pracovníků nebylo marným. Nová pevná bašta křesť. sociálního dělnictva! Kž by i v jiných městech dělnictvo tohoto příkladu následovalo! Zdať Bůh!

Poměry mezi obuvnickým dělnictvem. Velice bídné poměry panují mezi východočeským dělnictvem obuvnickým v městech: Švratce, Proseči, Skutči, Luži, Chrastí, Chrudim, Heřman. Městci, Pardubicích, Sezemicích, Holicích, Borohrádku, Jelení, Týništi, Kostelci n. O., Třebouchovicích a Litomyšli. Přičin je mnoho. Dělníci praktickými pány rozdělení jsou ve mnoho odborů, a tu závisí jedni na druhých (málo je těch, kdož u nás udělali celé boty). Práce vydává se v tuctech, od čehož snáze lze utržovati a méně platiti. 1. Jsou tu krajeři, druh to intelligence ševcovské, kteří jsou dosud nejlépe placeni. 2. Cídiči, kteří, jak se říká, ještě dost peněz vytřískají. 3. Šteperky, lepičky, šičky, pakergy a poslední ostráci či štukverkáři, kteřížto jsou učiněni chudáci; často celá rodina sedí u verpánku sotva na nejnutnější sežene živobytí. Odbory tyto se navzájem nenávidí a i často pronásledují. Již mnohokrát jsem četl v socialist. novinách, že tonto bídou je vinen jen klerikalismus a proto jsem na tu „potvoru“ číhal; až ji jednou dopadnu, že jí dám co proto a zatím tu máš, světe, mám to černé na bílém v letáku, jež vydal odborný spolek obuvníků v Rakousku při stávce v Sezemicích a Holicích; v řádku 17. a 18. stojí doslovně: „Po celé dvacetiletí udržované a stále se zhoršující hladové poměry mzdové přivedly dělnictvo tohoto odboru na pokraj vlastní záhuby. Bída a hlad, která se našeho lidu zmocnila, vyvolána byla zločinnou hrabivostí a špinavou konkurencí továrníků.“ — Tak vidí! Jak mohou takto balamutit dělnictvo ve dne! Mezi továrníky jsou as 3—4 křesťané, ostatní vyznání Judova. Jsou pak židé vyučení ševcovině? I toto, holečku, ševcovat musí gojimkové; židé jsou jen pány v kancelářích a páchají groše do bezedných kapes. Namítne ovšem někdo, že to není správné, že to nemá být. E co, má nemá, liberální zákon to dovoluje a tak ticho, ani muk! Ale co, ani muk, vždyť máme svobodu! Ovšem svoboda jest svoboda, jako to socialistické: rovnost — volnost — bratrství, jež se hlásá pilně, zvláště to poslední, ale jen v theorii, v praxi platí jen pro vyvolené. Proto nechtěl jsem ani ošim věřiti, že v Holicích a Sezemicích stávkují, v tom něco vězí. Neb aby soc. dem. organizace pracovala proti svému pápovi, je naprosto nemožné. Vinu ale nese dělnictvo též! Či nemohou již jednati přestati ty nedůstojné, ponižující ápendace a zakupování si tak lepších míst a práce? Jak krvavý ten výdělek! Jedni berou říkájce: blázen, kdo dává atd. Velké procento dělníků drží se však hesla: co užiju, budu mít; jsem tu jen jednou, a proto, když je, dejme si, a když není, pískejme! A což nedá se něco napravit? Ba dá mnoho! Ale to se musí pracovat, zakládat továrny, tržnice, sháněti odbyty. Kdo však to má dělat? Jednotlivec ovšem vše podnikati nemůže, ale může radit, pobádat, z dřímoty burcovat a jíti napřed. Na druhé straně máme všeodborové sdružení; vstupujeme do něho, podporujeme, nabádejme k čilejšímu životu! Je nás dosti, kdož social. demokratům nevěříme a můžeme si časem založiti též svůj odbor a sami rozhodovati o tom, kde nás boty tlačí. Jen chutě do díla, než přinutí nás terorem sociální demokraté, abychom vstoupili do jejich organizací. Stále se na někoho spoléháme a

sami nečiníme nic. Chceme-li obstáti a býti věstími, musíme býti v křesťanském sdružení; toť budíť naše heslo pro dobu přístí a nelitujeme groše na podporu a zvelebení křesťanského všeodborového sdružení. Pro přečtení tohoto statečku se přibílas a podej ruku, kdož to s dělnictvem obuvnickým myslí poctivě, ku osvobození, jež nám nespadne do klína; to si musíme vybojovati sami.

Besídka.

Z nehod souseda — nimroda.

Od nepaměti měli revír ve vsi P. „páni“. Platili z něho do obecní pokladny 30 zl. Loňského roku došel „pacht“. Honební či „zajetí“ výbor, jak mu u nás říkáme, vypsal dražbu jak obvykle na určitý den; mělo se všeobecně za to, že honitba ponechá se opět „pánům“; bylo však nutným učiniti formě zadost. Než stalo se jinak.

Před krátkou dobou přistěhoval se k nám nový hostinský — stará to vojna — z části také nimrod, který seznal situaci, vybízel sousedy nenápadně, aby šli za příkladem jiných obcí a ponechali si honitbu sami.

Řekne se snadno „ponechati si honitbu“; ale jak stříleti, když nikdo v celé vsi neměl pušku po celý život v ruce? „O to se postarám já“, dodával hostinský chuti; „ve 14 dnech tak vás ve střelbě vycvičím, že ani vrabec vám neunikne.“

Sousedé dlouho tomu nechtěli rozuměti, ale když hostinský líčil ty elasti honitby, dobrotu a hojnost koroptví, zajíců a dokonce i srnců, „změkli“ 2—3 sousedi a nebyli proti nájmu honitby. Hostinský kul železo, dokud bylo žhavé, smluvil se se čtyřmi sousedy, že vydraží honitbu společně.

V den dražby podával zástupce velkostatku obvyklý poplatek 30 zl., „spolek sedláků“ nabízel 35 zl. Dražba se rozproudila; sedláci přidávali po pětce, velkostatek také, až poslední podání 105 zl. připadlo sedlákům. Tak ocitla se honitba v rukou sedláků, vlastně spolku sestávajícího z hostinského a 4 sedláků. Že se ten den oslavil náležitě, samo sebou se rozumí. Ujednáno také, že hostinský koupí sedlákům po řádné „lankastrovce“ hned druhého dne ve městě. Hostinský měl pušku svou; všichni sousedé jeli ráno pro pušky s ním, aby jich třeba neošidil.

Když bylo vše zařízeno — jen jíti již střílet — hostinský provedl jakés takés cvičení na dvoře do terče, při čemž měli kluci ze vsi největší legrandu. Ujednáno bylo, že první vycházka konati se bude společně. Než mezi sedláky byl jeden velice nedočkavý — sedlák Kutílek — který již toužil po pečení. Kutílek nedbal na ujednání, a sotva že se rozešli, vydal se potajmu na hon sám. Vzal to „od zadků“, aby nebylo slyšet rány. Podařilo se mu, že nenápadně se vytratil. Došel „zadků“, narovnal pušku, natáhl kohoutek a pustil se braunborskem. Docházejí konce brázdy, viděl z ní vyraziti ušáka. Milý Kutílek zapomněl v rozčilení, že má po zajíci stříleti, — snad se mu to zdálo daleko — pustil se za zajícem. V tom zavádil o kohoutek — rána vyšla. Zajíc pelažil, až kdesi zmizel. Později se Kutílek přiznal, že chtěl zajíci nadběhnouti a pak až by byl blíž — po něm stříleti. Toho dne pečínky neobstál, zajíců bylo dost, ale byli buď daleko — a z blízka netrefil ani jednoho. Když vypálil veškeru munici, musel jíti domů.

S tímto honem se jednou pochlubil, když byl notně rozjařen pivem. Měsíc nešel sám na hon. Asi na týden před posvícením nedalo mu to, a tak šel opět sám. Hrád do rána „ferblíčka“, žena hubovala, ušel tedy s puškou z domova. Stavil se v hospodě pro láhvičku slivovice a několik buřtů. V té době bylo již volno každému honiti na svůj vrub — ovšem s přihlášením se lovu za příčinou účtování. Bylo teplé říjnové jitro. Kutílek se brzy unavil — nestřílel nic. Usedl na mez, aby se posilnil. Snědl všechny buřty, zapil slivovičkou; a navene nočním hýřením počal dřímati a za malou chvíli usnul. Spal natažen na zemi spánek spravedlivých. Mezi tím vypravili se jeho kolegové-honci také na hon. Prošli dleli téměř celý revír; a toť se stalo, že našli také spícího Kutílka. Ten spal tak tvrdě, že ani rány z pušek ho neprobudily. Honci obklopili Kutílka a na dané znamení počali pěti jak uměli zamilovanou jeho píseň „Spi, Havlíčku.“ Teprve ku konci druhé sloky probudil se Kutílek. Vyjeven hleděl, co se to děje a kde je. V slavném průvodu vedli Kutílka do hospody, kde na oslavu šťastného nálezu musel vyvaliti „čtvrtě“. Po velké „opičce“, kterou si přinesl domů, nešel se již vyspat na zem, zalezl do sena, že ho ani žena nemohla nalézt. Poeví-censký zajíc mu přišel draho. K tomu žena vypravovala hostům z přízně, že muž už vystřílel za dvě pětky patron a zajíce si domů nepřinesl.

Kutílek se zařikal, že pušku vůbec do ruky nevezme. — A vzal ji zase. V sousedním revíru selekém měli „generální hon.“ Nájemci

nejbližších revírů byli také pozváni. Kutílek dělal si z toho velikou čest, těšil se přenáramně hlavně na tu „trachtaci“, o které slyšával, jaká bývá slavná a veselá. Aby vypadal jako honec, pořídil si slušný myslivecký krátký kabát a nové vysoké boty. Nelitoval 2 desítek, které na to praskly, až žena dělala rámus. Vyšňořen a s taškou nabitou penězi — které si potajmu vypůjčil — ubíral se vážně s kolegy do sousední obce. Hon byl slavný, honců bylo však více než zajíců, a Kutílek střílel jako zběsilý. Poštěstilo se mu jednoho zajíčka postříliti, ale to bylo vše. Honci měli štěstí, že Kutílek do některého náboje nevpálil.

Když bylo po honu, sešlo se všech 15 honců v hostinci, kdež se strojila slavná večeře. Kutílkovi šly sliny na jazyk, nemohl se dočkat té trachtace. Konečně po dvouhodinném čekání octl se zajíc na stole a několik párů koroptviček. Kutílek, který při dlouhém čekání pivo do sebe jen lil, neměl z večeře mnoho požitku. Nechtutnalo mu. Jedl však „přes moc“ a jednu koroptvičku nepozorovaně „gšpatnil“ si na cestu do papíru.

Sotva že honci utřeli si brady, octly se kartičky na stole. Kutílek — náruživý ferblista — byl hned ve svém živlu. Hrálo se z počátku „nevinně“ o málo, s přírůstající nocí vstupovaly sázky; Kutílek, který málo pil, vyhrával. Těšil se již v duchu, co domů „odnese.“ Kabát a boty byly již vyhrány. Než štěstí se obrátilo, Kutílek počal prohrávat, více pil a než bylo ráno — Kutílek byl „lehčí“ o 6 desítek. — „Vyvlastněná“ koroptvička mu přišla draho. S proklínáním batolil se domů — kolegové odešli záhy po půlnoci — cestou tloukl lankastrovkou; až z ní jiskry lítaly. Přišed domů pověsil myslivecký kabát i boty na „hambálka“ a druhého dne hledal kupce na polorozbitou lankastrovku. Prodal ji hostinskému za „babku.“ Na hon nešel již nikdy.

Různé zprávy.

Vídeňský Rothschild a sociální demokracie. Dle poslední účtní rozvahy v červnu tohoto roku vydané má bankovní dům vídeňského Rothschilda 11.117 milionů korun jmění. Z tohoto kapitálu 4%, zúrokovaného plyne ročně do kapes vídeňského Rothschilda na 450 milionů přjmů, denně přes milion korun. V čase, kdy vídeňští Rothschildové obrovského tohoto jmění nabyli, dostoupily hypotekární dluhy v Rakousku 8000 milionů korun. Rothschild tedy víc a více bohatne, zatím co obyvatelstvo v Rakousku zapadá do moře dluhů. A sociální demokraté o tomto „dobrodinci“ Rakouska, když se letos odebral do lána Abrahamova, ani muk. Patrně židé a sociální demokraté jsou nejpěšší přísteli; jeden pracuje druhému do rukou. Co na tom, že davy lidu v bídě živořící metají blesky hněvu proti kapitalismu je sotrožujícím a proti „hydře klerikalismu“, jen když vůdce sociál. demokratů skropí časem slatý dešť z verbeinek židovských; za to v otroctví svém sňbají tisícekrát ruku hrabivého žida, jenž z lidu vyděl miliony.

Židovsko-německá náslimost. Továrna na papuce v Lipníku na Moravě, vydržovaná místní „Vorachusekasou“, vypověděla všechny dělníky a dělnice, kteří mají děti ve škole české. Dělníci vystaveni jsou největší bídě. Strájecem všeho jest professor německé realky Šmid, žid. Tak daleko sahá židovsko-německá láska k českým křesťanským dělníkům. Český dělník jako pes odkopnut, když slepě neposlechl svého pána. A kde jest jaké zastání dělníka?

Domov služebných, jubilejním spolkem katol. „Praha“ založený a vydržovaný, jest nejbezpečnějším útulkem služebných, které buď jsou právě bez místa, nebo přišly do Prahy hledat službu. Ústav tento nalezá se ve vlastním domě čp. 74 v Myslíkově ulici v Praze II. a založen byl hlavně pro dožití vydržování sestárlých a k práci nespůsobilých služebných, ale vedle toho poskytuje také přístřeší těm služebným, které jiného nemají a musely by se za drabý nájem leckde v nezdravém bytě a nezdravé společnosti báti nejen o své zdraví, ale i o čest. Která služebná se stane členkou (60 hal. zápisné a 20 hal. měsíční), má právo bydleti v „Domově“ 14 dní zdarma. Může se také za velmi levný poplatek v ústavě stravovati. Všechny věci služebných (kufry, peřiny, šaty atd.) jsou v ústavě bezpečně uchovány. — Do ústavu bylo již přijato 20 střeňek, z nichž většina byla tím zachráněna od bída a strádání. Čtyry z nich dochoval již spolek až do hrobu a spřijemnil jim aspoň poslední okamžiky života. Celý ústav vydržován je pouze z členkých příspěvků a milodarů. Dobrodincům nasakýá se tu příležitost sebe menším dárkem přispěti k provedení úkolu zajisté důležitějšího a vakuťku humanního. I služebné však upozorňujeme ve vlastním zájmu na tento ústav a zvláště na to, že placením většího měsíčního příspěvku mohou si zajistiti bezplatně soapťení dožití pro případ stáří, nebo nespůsobilosti ku práci. — Blíží pončení lze dostati v místnosti spolku. Dotazy vyřizuje a milodary přijímá předseda Dr. Fr. Herman, Praha 313. II.

Stokrát ženat. Americký žid dr. J. Wits-hoff obchodoval i se ženitbou. V jednom městě se oženil, pobyl tu nějaký den a pak ten tam a všem manželčiným. Tak si v různých městech amerických nashromáždil na 100 manželek, ovšem že také v kapsách beskon hromádku dolarů. A když mu americká policie byla v patách, upláchl do Anglie, kde se rovněž v několika případech ohlásil výnosným obchodem ženitbovým. Nezá nad „chytrost židovskou“

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. října 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Vyjetými kolejemi.

(14) Hned, jak se baron Gautsch stal náčelníkem vlády, pravili jsme, že k němu důvěry nemáme a že změnila-li se osoba, nemění se však systém, či že půjde vše starými vyjetými kolejemi, jak snad ani v Rakousku jinak býti nemůže. Pamatovali jsme si, že Badeniova jazyková nařízení ze všech ministrů jediný Gautsch podepsati se zpěchoval a znali jsme jej jako rozhodného Němce a byrokrata. Naši lidé z diplomatických důvodů musili ovšem o tom mlčeti a přivítati jej, jak žádala opatrnost, jednak aby věc svou již předem nepoškodili, jednak aby se jim doma nevyčítalo, že dělají obstrukci za každou cenu a že neumějí v pravý čas situace využít. Proto znělo to ve všech tóninách: „Nynější předseda má nejlepší úmysly; bude-li mít též sílu, aby je provedl, to uvidíme.“ No a uviděli jsme a vidíme to. Těch devět měsíců, co je při vesle, lze nazvat malou epizodou z dob Taaffových; i Taaffe celou řadu let sliboval a ničeho podstatnějšího pro rovnoprávnost obou kmenů v Čechách a národností neněmeckých v Rakousku vůbec neučinil. Jediný rozdíl mezi Gautschem a jeho předchůdcem je jen ten, že nekoketuje se sociální demokracií a radikály německými a že k ostatním národnostem šetrněji se chová; jinak je kurs tentýž, an je — jako každý jeho předchůdce — jen služebníkem svého pána. Proto nejsme se základními svými požadavky, jako je ku př. otázka jazyková — o státní právu ani nemluvíme — dále, než byli Staročechi před 15 lety a je to také přirozeno. Ve Vídni jsou jednou toho přesvědčení, že je Rakousko státem německým a poněvadž na říši nepřišla přes 25 let žádná katastrofa, nebylo také příčiny, proč by přesvědčení to měnili, zvláště když rozhodující kruhy jsou též národnosti a když neněmecké národnosti nedovedly se za celý ten čas tak dalece sjednotiti, aby ukázaly, kde leží těžiště říše.

Konečně Gautsch promluvil a ukázal, co každý rakouský občan již dávno ví, že je vláda oproti Němcům bezmocná a že se v této říši stane, jen co Němci chtějí neb nechťejí. Otázka jazyková se upraví, česká universita na Moravě se zřídí, ale cestou zákonodárnou, t. j. parlamentární, což přeloženo do dobré češtiny je asi totéž, jest-li Němci nebudou proti tomu;

FEUILLETON.

Astry.

Napsal Josef Váňa.

„Kvetou astry na záhonu,
vitr jejich květy cuchá.
Dnové jdou a léto v sklonu,
ptáky táhne k jihu tucha,
slétají se v pestrém shonu.“
Jar. Vrchlický.

Jak miluji tyto zářivé květy slunných dní podzimů! Jak miluji jejich nádhernu barev, jak zbožnuji úsměv pestrých lící jejich!

„Astry — hvězdičky, hvězdy“ — pojmenoval lid tyto prazvláštní květy.

A skutečně. Jest jich všude, jako by po zemi hvězdy rozsypal, jako by někdo noční oblohou náhle přikryl tvář země. Tak se všude rdí, tak všude plápolají, tak všude hoří, tak všude svítí! Jest jich v každé zahrádce, jako by je tam někdo náhle přes noc rozhodil. A smějou se, třesou se, pyšní se, třeptají se.

Mám rád tyto zářivé květy podzimu, miluji úsměv pestrých lící jejich. Jsouť jako dny života.

V podzimu teprve rozkvétají astry tak jako teprve mnohé radosti na záhonu života a — už studený vítr smutného podzimu po záhonech zavíří, už květy jejich nemilosrdně cuchá . . .

Jsouť i radosti věku mnohého jako květy aster — zářivé, svítící, nádherné, ale — bez vůně . . .

a poněvadž ti k oběma požadavkům těmto nesvolí nikdy, nebude universita v hlavním městě Moravy nikdy a z Čáslavě do Kutné Hory nebudou si okresní soudy po česku psáti nikdy. Vláda může obě ty věci vyříditi cestou administrativní a byla by jistě učinila tak již dávno, kdyby se jednalo o Němce a ne o Čechy; pro nás nemělo by to ovšem té ceny, jako zákon, ale my bychom byli konečně spokojeni i s vládním nařízením; vláda se odvolává na Němce a proto jsme opět odbyti, zač jsme kolik let obstruovali a můžeme začít znova, ač-li na obou těchto požadavcích neústupně trváme, jak jsme kdysi hlásali. K tomu všemu hrozí Němci obstrukci na zemském sněmu, jest-li se jim nepovolí krajský soud v Trutnově a pak by ovšem nezbyvalo ostatním našim lidem než jíti za Stránským.

Do budoucích voleb není daleko a vláda neodvažuje se ničeho, rozpustí-li sněmovnu o půl roku dříve, neboť i pak zbývá ještě pověstný § 14. Poslanci naši mají v nynější situaci věru svázané ruce; buď povolí, co stát potřebuje a pak budou poslancovati a diety bráti dále, nebo nepovolí a pak půjdou domů bez diet. V každém případě je český požadavek opět odložen — až do smíření; zde nepomůže již ani obstrukce, ani ministr krajan, ani prosby, ani hrozby, zde rozhodnou jednou velké události zahraničné, na nichž by byla říše účastněna, aneb snad — změna ústavy. Ve Vídni centralisují, v Pešti centralisují, tak to věru nemůže jíti věčně, protože ani německé, ani maďarské stromy nerostou do nebe. Dojde-li k dualismu, což je pravdě nejpodobnější, musí tato polovice říše dostati novou ústavu a to takovou, jež by odpovídala historickému původu a základu jejímu. Ale i pak nastane ještě boj a to proti centralistickému byrokratismu, jenž se do nových poměrů nebude chtít vřít a jenž musí býti vyplněn novými lidmi. Namítne se mi: „budou-li jiné zákony, budou se muset prováděti“, avšak viděli jsme to, jak se prováděla nařízení Badeniova. Jak těžce to šlo, jako by ty nové paragrafy byly balvány Sisypovými a naopak jak rychle a lehce se celý aparát vrátil k starým německým šimlům, když nařízení byla odvolána, ne jinak, než jako by chefové úřadů dostali tajný pokyn, že nový kurs nebude dlouho platiti. A kdyby to byl aspoň aparát poctivě německý, t. j. dynastický, ale to se o něm naprosto říci nedá,

Miluji astry, jsouť květy jejich jako radosti mnohého života. Dnové jdou a léto už je v sklonu, když se člověk dožije nějakých květů na poli života. Ale ty květy už jsou bez opojného dechu, už jsou bez omamující vůně . . . — — — Jako květy aster!

Astry — hvězdičky, hvězdy.
Přemýšlím, proč lid nazval tak nádherné tyto květy, proč poesie jeho obestřela je závrtnou nádhrou večerního nebe, proč vyznamenala je jménem, jež v prostotě života jeho tak vysoce důležitou roli hraje.

Marně přemýšlím . . . Snad jen proto, že barvy jejich jsou tak nádherny, tak všemi odstíny hraje, jako barva hvězd v průsvitných nocích podzimu.

Astry — hvězdy, hvězdičky!
Jako třeptí se, lesknou se, plápolají, září, hrajou na nebi, tak jiskří v poesii lidu, hrajou v jeho písničkách, plápolají v jeho lásce, třeptí se v okamžicích milostných, září v jeho chvílích posledních . . . — — —

Hvězdám světuje jinou blaho srdce láskou přetékaného, hvězdám žaluje svůj bol. Hvězdy svítí mu na cestu k milované dívce, hvězdy ho od ní vyprovázejí . . .

„Když jsem já šel od milenky,
svítily mně dvě hvězdičky.
Jedna světlá, druhá tmavá,
ach, můj Bože, která je má . . .“

Hvězdy obestřela poesie lidu nejkrásnějším rouchem a dala je v službu zamilovaným. Mláď a láska — blaženost časná . . . Hvězdy

když ve Vídni pod okny císařského hradu při posledních volbách volili i hofráti sociální demokraty a na venkově i státní úředníci Franko Steina, jenž se bez ostychu v parlamentě přiznal, že proň znamená „los v. Rom“ „los v. Österreich“. Člověk žasne, co si ten rakouský stát za své peníze nechá líbiti a ptá se, bylo-li by něco podobného jinde možno. Budou-li taková hesla zanesena ještě do vojska, pak je po Rakousku — bez boje.

Nové ústavy je nevyhnutelné třeba, ježto posavadní je od Maďarů již skoro rozbita, ale nejlepší ústava nepomůže, nebude-li zde úřednictva, jež by věřilo v budoucnost říše i tenkrát, nebudou-li Němci při vesle a dostane-li se všem národům bez rozdílu postavení rovnocenného. Je sice pravda, že posavadní vlády v Rakousku byly německé, je pravda, že úřednictvo jeho povždy německy smýšlelo, ale je také pravda, že se říši při tom dobře nedařilo. Potřebujeme nejen nového vládního systému, ale i nových lidí, kteří by si vzali tu práci, aby vládní povoz vytáhli z vyjetých kolejí a řídili jej bez ohledu na jednu, privilegovanou národnost tím směrem, jaký mu určuje konstituční zřízení a přirozená většina parlamentární.

Volné listy.

(Volá se po rozhodujícím činu. — Povážlivé následky styků s francouzskými zednáři a socialisty.)

(8) Vídeňský parlament v nynější své podobě podobá se člověku, jenž pozdním stářím schvácen a životem omrzen žádá si umřítí. Než živoření, raději smrt, myslí si. Tak i parlament své marastické údy rád by složil k nezaslouženému odpočinku. Hádky, sváry, řeči — a co jest nejprotivnější, každý poslanec ví, že mluví jen, aby mluvil, podává návrhy, protože jest již parlamentní zvyklostí, nějaké ty návrhy učiniti. Všude nechut, dlouhé, znužené tváře a omrzlost, jež vleče se všemi prostoroami budovy a schvacuje zákonodárce, kterýžto čestný druhdy název jejich převrátil se již dávno v trpkou a výsměšnou ironii. A snad pro zívající poslance jest jistým dobrodiním, že jsou vyrušeni z apatie tím, že německí poslanci vhodí ob čas ve stojaté vody shnilého rybníka kamení nadávek, kterými častují se

a nebe — blaženost věčná . . . Jaká to hluboká filosofie!

„Ta dennice, ta nejvíce, ta mně vždycky
svítíla,
moje ze všech z nejmilejší s radostí mě
čekala . . .“

I básníkům dávají hvězdy svou poesii vědeckou látku k pravým skvostům uměleckého tvoření. Nemůžeť dechem jejich ušetřena býti citlivá duše básníková.

Nemohu ani vylíčiti, jak mohutný a hluboký dojem na mne učinily Nerudovy „Kosmické písně“. Tajilo se v nich cosi velkolepého, smělého, širokého, světového, jako ten předmět, jež opěvovaly. U nás byly něčím novým, nezvyklým a rázem rozřuly úzký kruh domácnosti a smělou paží přivlekly do poesie naší — světovost.

Byl jsem jak znovuzrozený, když jsem písně ty četl. Zraky se mi rozevřely, hrůž rozpjala, duch vzrostl, zobrovštěl, rozpjal křídla a již letěl jako odpoutaný balon v prostory závrtnosti, nekonečnosti, nezměřitelnosti, nevyslovitelnosti . . .

A slzy mne polily a hořkostí překypovala mi hrůž, když jsem četl píseň:

„Zelená hvězdo v zenithu,
svíť vesele, vesele!
Když si tak někdy vzpomenu,
jak staří jsme přátelé!“

Před léty jsi mne slyšela,

obyčejně sprostí okralové v krčmě, v níž ode-
všad zapáchá líhovými výpary. Jest to také
jistě osvícení, ovšem sprostšího druhu, ale
poslanci musí býti vděční i za to.

Tyto poměry parlamentní obrážejí se již
v obecněstvě naprosto lhostejností vůči všem
otázkám, které dříve byly sledovány se zájmem
a na nichž voličstvo mělo čilý účastenství.
Všechno spěje k mrtvému bodu a velká ironie
jeví se v tom, že vláda aspoň theoreticky chce
projevovati činnost, jejíž cíle jsou možny jen
tehdy, jestliže jest tu spořádaný a práce schopný
parlament. Marně tedy vláda touží po vyběd-
nutí a po rovnováze, neboť spousty předešlých
hříchů se nahromadily tak v povážlivé míře,
že o pracovních povinnostech poslancům mlu-
viti jest tolik, jako házetí hrách na zeď. Velice
by však chyboval, kdo by vinu na mizerii přičítal
jistě části nezvedených poslanců. Všechno má
své příčiny a jdeme-li k samým počátkům,
shledáme, že příčiny parlamentního malomo-
cenství spadají v jedno se slabostí anebo zlou
vůlí strannických vlád, které na místo aby pl-
nily zákony ústavní spravedlnosti a odměřovaly
rovné právo všem bez rozdílu, hýčkaly Němce
a stranily jejich panovačným choutkám a vsa-
dám. A rozhodli-li se někdy nějaký ministr
přivoditi ozdravení vykonáváním spravedlnosti,
byl brzy zadržen anebo propuštěn, tak jako by
to, co včera bylo uznáno za právo, dnes již
stalo se bezprávím a jakoby nezměnitelná
spravedlnost byla kabátem, jež možno obléci
tu na líc a tu zase na ruby. Nesmí se tedy
souditi, že násilnictví Němců jest ovocem je-
diné jimi samými vypěstěným, že vnitřní roz-
vraty a nemohoucnost Cislajtánie hledati dlužno
v jejich útočnosti; nikoli, prameny blahovolné
přízně vytékající s výšin svažovaly a podpo-
rovaly neustále jedovatý ocún německý, jenž
otrávil a ochromil pravidelný rozvoj státního
životu. Podobnoství o dobrém a zlém rozséváči
jest stále pravdivé: zrní zanesené větrem klíčí
jenom v půdě příznivé jeho vzrůstu. Jestliže
tedy našly panovačné choutky německé laska-
vého přijetí u vlád rakouských, jestliže autoři
tohoto násilnictví byli vždy více ceněni, nežli
věrní a dynastičtí národové slovanští, jestliže
bezpráví německému, páchanému na národech
slovanských v této říši bylo poskytnuto za-
bezpečení a pevné místo, jest třeba to přičí-
tati tomu, že tyto tendence německého teroru
našly souhlas u rozhodujících činitelů, jimž
živel slovanský byl živlem sloužícím a méně
cenným. Národové slovanští vůbec a náš národ
zvláště ze strany řídicích činitelů byli před-
mětem soustředěné pozornosti jenom tehdy,
když říše ocitla se v nesnázích. A jako Slované
v minulých dobách za celistvost říše prolévati
krev na bojištích, tak i v přítomné době po-
litičkých zápasův a vnitřních otřesů voláni
jsou, aby zachraňovali státní jednotu proti
Maďarům. Kdykoli projevíli „politickou mou-
drost“, jak jim bylo lichoceno, a pomohli,
volky nevolky musili zase bráti úlohu mou-
řenina, jenž vykonav svou úlohu, může zase jíti

Maďari a Němci v rodině národů říše
naši podobají se dvěma nezdárným synům, je-
jichž špatné vlastnosti převrácenou výchovou
byly posilněny a utvrzeny. Bývá to tak, že ro-
diče věnují svoji nerozumnou lásku jednomu
nebo dvěma dítkám a ostatní odstrkují. Ne-
zvedenci počnou se záhy v rodině roztahovat,
prováděti svou, až přerostou rodičům přes
hlavu. Maďari a Němci stále těšili se všemož-

ným ohledům; vyhovováno jim, ustupováno
před jejich hrozbami a nenasytné hrdlo jejich
stále přecpáváno masem, řezaným z těla slo-
vanského. Následky dostavily se s železnou
nutností. Maďari chtějí samostatnou armádu a
za požadavkem tím již ani neskrývají touhu
po úplné samostatnosti ústátní, a Němci zahna-
li spánek upřímných rakouských státníků hnutím
velkoněmeckým. Vzhledem k tomuto hnutí
čeští politikové předváděli vládám důkazy do
očí bijící a ukazovali, kterak nebezpečná my-
šlenka ta vzbuzuje četné odezvy v Německu.
My dokonce vynasnažujeme se otázku českou
s toho hlediště osvěcovati jako otázku evrop-
skou a vítáme publicistické projevy francouz-
ské vykládající, jak by se ohrozila rovnováha
evropská rozbitím Rakouska. Ale můžeme si
plíce vymluviti, můžeme četnými důkazy stá-
tníkův rakouským hlavu rozbiti — žádná tu
pomoc, nahoře nechtěti slyšeti a viděti, takže
dostavuje se paradoxní zdání, jakoby rozhod-
ující činitelé hrozcícímu nebezpečí uvědo-
méle přímo chtěli.

Maďari otřásají základy říše a vláda naše
tlukoc na cislajtánský buben, volá po svor-
ném postupu a jednotě proti nepříteli státní
jednoty, ale podmínek, za jakých čeští poslanci
mohou ji podporovati, neklade. Ba ani tak
v kritické chvíli ministerský předseda Gautsch
ve své řeči nezachoval potřebnou opatrnost
dávaje na jevo, že by všeobecným hlasovacím
právem utrpěla národní država německá. Tedy
hovět Němcům až do konce, až do zničení!
Takovým způsobem říše naše věrně nevzchopí
se ke zdravému životu nikdy. Záchrana může
přijíti jen od rázného činu, po němž volají
zbědovaní poměry rakouské a po němž se
ohlízejí všichni rozumní politikové; bolestné
drama vlekoncůch se vnitřních rozvratů může
býti ukončeno rázným prohlášením a vykoná-
váním přísné spravedlnosti vůči všem národům.
A kdyby výkon spravedlnosti poštal Němce
proti bezpečnosti říše a státního pořádku, od
toho jest zase naše zahraniční politika, jejíž
účelem jest zabezpečiti, aby zpyšnělá revolta
německá proti právu beze škody byla usazena.
Veliká věc jest věděti, co se chce, a chce-li
vláda rakouská bezpečnost říše, musí užiti
odhodlaně vhodných prostředků.

V této nejistotě domácí naši kritikové
vytýkají české politice nedůslednost, tápavost
a nerozhodnost. Avšak všechny recepty, jak se
má dnes jednat, jsou bezúčelné a nesmyslné,
protože mlžný chaos pro svoji neurčitost ne-
připustí ani jednoho jasného paprsku před-
povědi, co přinese okamžik budoucí a jakým
směrem budou se bráti síly, jež neustále se
kombinují, křížují a proplétají. Chceme-li býti
politiky, budme jimi dnes aspoň na tolik, že
uznáme, že naše politika musí se řídit dle
okolností a vytváření se poměrů.

Obrana.

(3) **Násilnosti páchané na Čechách
brněnských.** Brno, staroslavné české město,
kde před časy jen po česku se sněmovalo a
úřadovalo! Jděte se podívat nyní, jaká práva
Němci a s nimi spojení židé národu českému
v městě tom přiznávají. Nedělní schůze ob-
rovských mass českého lidu, na níž tlumočeny

co jen svým dohledem na malé Zemi postře-
hnouti může. Všechno ostatní obrovské tajem-
ství Vesmíru a Světa pouští se zřetele a za-
pomíná na ně... V tomhle ohledu jest člověk
sám sobě lhářem největším.

K hvězdám — ad astra!

Rád dívám se u večerní chvíli na trpytící
se háv nezměrné oblohy. Dívám se a dívám —
a chytá se mne závrať a... —

Kdybych nezapomněl v tu chvíli na všecko
na světě, na své vlastní „já“ — přišel bych
snad o rozum... Vall se to k mozku jako
spousty lijavců, zaplaví to mysl jako divoké
rozpjatí žhavých par a... — O Bože, Ty
— Ty... —!! Lépe ničím zvatí Tebe a
lépe v okamžiku takovém ani nemyšliti...!!
Kde je konec tomu moři...?!!

Sursum corda — vzhůru srdce!

Per ardua ad astra — přes srázy a strže
ku hvězdám! Kdyby každý obyvatel Země,
této nepatrné planety v ohromném vesmíru,
slov těchto byl pamětliv, a kdyby každý den
podíval se vzhůru — k hvězdám, nebyl by
musil Kristus narizovati: „Miluj svého bližního
jako sebe sama“, aneb když už to nařídil, ne-
bylo by jeho přikázání tak zanedbáváno a ne-
všímáno.

Člověk však na hvězdy, na vlastní svět
zapomněl a zapomíná, sestrojil si svět sám svůj
vlastní a to pouze kolem sebe a dle toho také
proto se rve, bojuje, zápasí, nenávidí...

Sursum corda — vzhůru srdce!

Ad astra — ku hvězdám!

Pyšný duch lidský však už je takový.

spravedlivé požadavky českého lidu, skončena
kravě. Již před velkým dnem štváno v ně-
meckých listech proti schůzi způsobem váš-
nivým; c. k. censura ty fanatické sáchyty
propouštěla ochotně. Purkmistr brněnský, který
má hájiti práva obou národností, sám byl mezi
požadateli německého sjezdu namířeného proti
požadavkům lidu českého.

Nu, a Němci si vyrovnávali s Čechy ob-
vyklým způsobem. Den před sjezdem účastníci
„volkstagu“ vytloukali již okna v českých
školách. Policie nechala je řádit. Vymláčena
okna v reálce v Antonínské ulici, ve Veselé
i v české technice. Policie místo hájení českého
majetku dráždila český lid shromážděný před
českým Besedním domem. Na český lid házeny
střepty, kusy dřeva, hrnce, atd. bez zakročení
policie. U nádraží kasy Čechové sbiti, že žá-
dali jízdní lístky český. Poraněných Čechů byla
velká řada. A ty dny následující! Večer dne
3. října přihnalo se vojsko německého pluku
před Besední dům, a jakkoli Čechové od vlast-
ního majetku couvali, byl smrtelně raněn od
vojáků truhlářský pomocník Pavlík několika
ranami, takže za krátko skončil. Němci vy-
tloukli hostinec „a tři kohoutů“, okna české
reálky na Křenové vytlučena; přítomná policie
jakoby neviděla tuto „zabavu“. Vytloučen český
učitelský ústav ve St. Brně, atd. atd.

Jest sice pravdou, že od Čechů bylo také
leccos rozbito, ale to se stalo teprve po čet-
ných brutálních násilnostech jak německých
buršáků, tak německé policie. Ačkoli byli Če-
chové v Brně ve většině, jest jich poraněno
sta; kolik jest raněno Němců?

Chápeme velikou vřidnost brněnské radnice
k pouličním štvácům. Kdyby se Němci na
radnici neudržovali způsobem umělým, bylo
by po jejich panství v Brně veta. Odsuzujeme
každou násilnost, ať již se páchá z kterékoliv
strany; tím spíše však odsouditi musíme v kul-
turním, osvíceném století ty, kteří jsou takých
řeží příčinou. Ale divme se! Nadržuje-li bur-
šákům proti Čechům okatě policie pražská, co
bylo možno čekati od policie germanisovaného
Brna? Němci mají v Rakousku universit na-
zbyt; ale že Čechové chtěli se dokáhati, aby
obdrželi aspoň část těch práv akademických,
jakými Němci jsou zahrnováni, už byl shub-
nován proti jejich požadavkům urputný „volks-
tag“. Kdy konečně bude se cítiti Čech doma
ve své vlastní domácnosti?

(3) **Zednářská svobodomyšlnost.** Na
sjezdu „Volné myšlenky“, která má spasiti
„na základě vědy a pravdy“ celý svět, bylo
plno urputných hádek. Už z toho je patrné, že
jest potřebí vyčkati, až ti protikatoličtí účast-
níci sami se shodnou, co je vlastně skutečným
pokrokem a pravdou; pak teprve možno ne-
strannému člověku přemýšleti, má-li komanda
„Volné myšlenky“ poslouchati.

Mluvílo se vášnivě proti církvi katolické,
ale hned zas o žádoucí svobodě každého jed-
notlivce. Tak! Ti lidé, kteří schvalovali lupič-
ské řádění zednářstva proti francouzskému ka-
tolicťvu a kteří ani slovem nezatratili nemrav-
né špiclovství a denunciantství zednářů proti
katolíkům namířené, chtěli mluvit o svobodě!
Jedná-li se o boj proti katolicťvu, podávají si
ruce různé protikatolické strany, třebaže se
do nedávna svářily. Ale vášnivě jednáni účast-
níků „Volné myšlenky“ přece nutí i některé
zaryté odpůrce církve k potřásání hlavou.

Svět stvořil si sám v sobě a ten jest mu ve-
smírem. Hvězdy jsou mu nepatrnými světly
v nesmírném prostoru nekonečna.

A kdyby tam na té některé hvězdě člověk
i bydlil, stvořil si i v té hvězdě říši svět nový
a zůstane člověkem dále... Přetvořen musil
by býti a zván snad jinak, měl-li by býti ji-
ným a nikoli — člověkem...

„V hvězdě noci nebe hoří,
zlatých světél dav a dav!
Kde je konec tomu moři?
Duchu, bezdnem tím se plav,
mez tam je tvým snům i hoří!

A duch vzlet' — čím hloub se noří
v tento nebes zlatohlav,
rouťou křídla jeho oří
v hvězdě zofí.

Chernb nad ním! — Nepokoř
se tvá pýcha? — Let svůj stav!
A hle, mečem svým již máv',
hvězdy blednou, svět se boří.
Duch však nový svět si stvoří
v hvězdě zofí!“ Jar. Vrchlický.

Astry, hvězdice, hvězdy!
Miluji nádhery vašich barev, jsem nadšen
úsměvem pestrých vašich líc. Jsouť ty květy
vaše jako radosti života mého.
V jaru mládí nezaplavuly, mráz života
je spálil, vykvetly, když už léto v sklona a
proto jsou bez vůně, bez opojného dechu...
Květy aster — radosti života!

jak jasně jsem zavýsknul,
když jsem své děvče poprvé
si na prsa přitisknul.

Před léty jsi mne viděla,
jak děsně jsem ublednul,
mrtvou když její ručinku
jeem k ústům svým pozvednul.

To jsou jen drobtý života

K hvězdám — ad astra!

Jest to skutečně k smíchu, co my lidé
jsme si uvykli nazývati — světem.

Pouze naši zeměkouli — a my obyvatelé
starého světa pouze malou Evropu aneb ve své
krátkozrakosti i jen píď té Evropy, kterou
kolem sebe vidíme.

A v té zápasíme, v té se rveme, bijeme,
hněváme, bojujeme o každé slovíčko, o každou
nepatrnou reformu, o každý malicherný para-
graf, nenávidíme se se sousedem, hašteříme se
vespolek a malichernost svých počínání omlou-
váme tím, že to ve světě jinak nechodí... —

Ve světě — hm, ve světě! Co jest vlastně
svět? Jest věru s podivem, že člověk stojí
na kusu Země, na ostatní obrovská tělesa světa
zapomíná. Malicherný, ale ve své domyšlivosti
velikánský a obrovský člověk sestrojil si svět
tak, že vlastně „Člověk“ střed a osa, kolem
níž všecko ostatní se točí a mimo něho že
všechno ostatní titěrné a malicherno jest.
Člověk vlastně jest — světem. A proto jen
pracuje a zápasí a honí se pro to a po tom,

Na př. sám hlavní orgán německé sociální demokracie „Vorwärts“ píše ze dne 13. září: „Vážnější byly přednášky socialisty Buissona o morálce bez Boha a o beznáboženském vyučování ve škole a belgického profesora Denise o socialistické encyklopedii — ostatní všechny řeči byly planými hádkami a nesmysly a ukázaly, že „kongres svobodných myslitelů“ byl vlastně společností fanatiků, žeroucích kněze, anarchistických tatranů a originálních bláznů.“ Tak to tedy dopadalo v tomto „účeném“ shromáždění, které prý chtělo „nestranně“ hledati pravdu a — bojovalo „za svobodu“. Zkrátka patrně, že svobodní myslitelé mysleli až příliš svobodně, ba nekázně — jako ne-svedené děti.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně rokovalo se ještě dosud o prohlášení bar. Gautsche; mláti se na prázdně a k tomu poslanci vyhýbají se sněmovně, jak mohou. Němečtí řečníci horlí proti Slovanstvu; posl. slezský dr. Demel přeje si sice, aby se mládež německá učila češtině, ale jen na ovládnutí nenáviděných Čechů. Sociální demokraté a křesť. sociálové zase se prokázali prudkou srážkou. V pravdě státnickou řeč, plnou spravedlnosti s ohledem na politické dějiny poslední doby a na práva rakouských národů pronesl něm. posl. bar. Morsey. Velké rozrušení ve sněmovně jak na straně české, tak německé způsobily brněnské bouře. Němci nechtěli se znáti k žádným násilnostem, že prý Čechové jsou všim vinní. Vláda že prý všecko vyšetří a pak dle toho spravedlivě rozhodne. — Minulý týden zemřel ve Vídni slovinecký poslanec děkan P. Josef Žičkar. — Zemské sněmy jsou už svolány: sněm království Českého, haličský a solnohradský na den 10. října, moravský a slezský na 16. říjen, ostatní nejdříve na 25. říjen. Proto dnes v pátek odročena jest poslanecká sněmovna.

V Uhrách jest stále stejné; spojená opozice nepoddajná. Teď chystá i obžalobu na ministerstvo Fajerváryho, který bude prý znovu jmenován předsedou ministerstva na základě nového svého, císařem schváleného programu. — Sociál. demokraty v Pešti způsobena byla krvavá řež.

Odhalení pomníku českého krále Jana Lucemburského u Kresčaku ve Francii účastnil se též starosta pražský dr. Srb, jenž tu měl i řeč.

Mezi Rumunskem a Řeckem přerušeny diplomatické styky.

V Rusku konají se pomalu přípravy na ozdravení dosavadních poměrů. Ruský ministr Witte vrátil se již do Ruska, při čemž byl carem povýšen do stavu hraběcího. Car nařídil, aby neprodleně byla provedena opatření k volbám do Říšské dumy.

Zprávy místní a z kraje.

Jmeniny J. V. císaře a krále Františka Josefa I. U příležitosti jmeniny J. V. ve středu dne 4. t. m. sloužil nejd. biskup dr. Josef Doubrava slavnostní pontifikální mši sv. v chrámě sv. Ducha za četné assistance a za účastenství zástupců všech místních úřadů. Také žactvo všech zdejších škol, jakož i vojsko účastovalo se v ten den na svých obvyklých místech slavné mše sv.

Stejný loket. V zájmu pravdy konstatuje „Batibor“, že pozemek pro stavbu synagogy v Hradci Králové prodán byl obci nikoli dle našeho údaje za 7 sl. čtverečný sáh, nýbrž za 12 sl. Že však zrovna sousedící pozemek byl katolickému malolivnostníkovi prodán za 18 sl., nekonstatuje již „Batibor“ a proto je patrné, že se šidům u nás — nenadrhne.

Krajský sjезд strany pokrokové a živnostnické. Píše se nám z kruhů živnostenských: Vždycky jsem měl přesvědčení, že strana t. zv. „pokroková“ není nic jiného, leč staré vydání šejdířského liberalismu v nové obálce. Do strany této hlásí se v přítomné době hladoví advokáti, zadlužení lékaři, hejřiví živnostníci, rejpari učitelé, nedostudovaní výrostci, vypočítaví židé a vždy nespokojení protestanti. Šťastá dělá této sbírce několik omezených živnostníků. To jsou všechno prvky, které tvořily liberální panstvo a které pod pokrokovou kokardou hlásí se k tomu „dobrému lidu“, jestli u něho ještě cítí, že by se dalo něco z něho vyrazit. Na oko pánuv odsuzují staré liberální šejdířství, ale když jsou v ráži, je hnedle cítiti šidlo v pytlí. Na posledním hradeckém sjězdě „ujímal“ se živnostníků dr. Meissner, dle jména patrně křesťanský advokát. Dobrodinec tento zavrhol všechny ochranné zákony, které byly vydány poslední leta na ochranu malolivnostníků před nenasytým kapitálem. Tak na př. savrhoval § 38. živn. f., jenž brání různým fušerům prodávati výrobky, zhotovené nejatými pomocníky na úkor oprávněných živnostníků, savrhoval dále zákon o výprodejích starého braku, zákon o podomních obchodech, tedy krátce všechny zákony, kterými křesťanský lid je chráněn před různými vydílačky. Dr. Meissner docela řekl, že fomesnictvo nepotřebuje ani vůbec zákonů nových, nýbrž že má svým vzděláním a obchodním smyslem státi se schopno volné soutěže. Kdyby dnes nahromaděné mil-

liardy v rukou několika kapitalistů se rozdělily na stejné závodní kapitály pro každého fomesníka a kdyby každému živnostníkovi bylo lze, aby prošel obchodní školy, jako jeho zámožnější konkurenti, pak by řeč dra. Meissnera měla rozum. Za stávajících však třídních a majetkových rozdílů je každé odsuzování ochranných zákonů nesmyslem a jenom „Osvěta lidu“ může se zdáti toto obhajování starých čechů „znamenitou“ řečí. Divíme se, že se našli ve schůzi živnostníci, kteří nedovedli ani pochopiti, proč dr. Meissner zatracoval všechny zákony, lidověckému křesťanu zákonem kladené a že řeč tuto přímou „obdivovali.“ „Pokrokoví“ živnostníci užívali si svou omezenost notnou ostudu a zasloužili by trochu poučení o svém prospěchu. Pokroková strana pak ukázala, jak to vlastně s tím lidem myslí. Bude dle všeho pracovati na odstranění všech ochranných zákonů, protože jistí dobrodinečkové nemohou pro zákonné opatření ty hloupé ovce stíhati, jak to dosud jejich hloupost dovolovala. Pracovati budou ovšem v kalné vodě, aby nebylo viděti pánům na prsty, proto se voda zakalí malováním klerikálních strašáků, jichž má redaktor Hájek celé hejno naložených ve špirituech, aby mu nevětraly. Jaké je to naše vzdělání, když si dovolí česká politická strana takový nájezd na existenci malého českého člověka? Stalo se v Hradci Králové na počátku XX. století!

Ty doby dávno minuly? Ušlechtilou mluvou poučuje nás „Osvěta Lidu“, že prý ty doby dávno minuly, kdy žadatel o nějaké místo posuzoval se dle vyznání. K poučení tomuto odhodlala se „Osv. L.“ následkem naší stručné poznámky o nedávné volbě primáte nemocnice Dra Honzáka, o jehož žádosti jsme poznamenali, že Dr. Durdík ujímal se jí více a konfesního stanoviska nežli vědeckého, ježto Dr. Honzáka je evangelíkem. „Osvěta lidu“ popírá, že Dr. Durdík při své agitaci ve prospěch Dra Honzáka měl na zřeteli konfesní stanovisko, a my rádi věříme, že náboženské přesvědčení u Dra Durdíka nic neplatí. Uvěřili však obecenstvo, že vědecká způsobilost byla vůdčí hvězdou agitace protestantsko-pokrokové kliky ve prospěch Dra Honzáka, je ovšem jiná otázka. Známé příliš dobře konfesní uvědomění protestantských kruhů, které svým souvěrcům poskytnou účinnou pomoc i v záležitostech soukromých a čistě živnostenských; proto nevěříme „Osvěta L.“, že ty doby dávno minuly, kdy žadatel posuzoval se dle svého vyznání. U vlažných a omezených katolíků tyto doby ovšem dávno minuly, avšak u chytrých a konfesně uvědomělých evangelíků doby tyto nikdy nepřestaly, nýbrž zachovávají se šikovně stále. Protestanti ovšem ve veřejnosti o žadateli neprohlásí: „to je náš souvěrec, proto musíme ho podporovati“, nýbrž objeví na žadateli nějakou skrytou dosud přednost a naleznou si mimo své kruhy nějakého dobráka, který se dá trpělivě osedlati a propašuje na svém hřbetě protestantského kandidáta na kýžené místo. Příkladem máme po ruce hojnost. My ovšem nemáme proti Dra Honzákovu zcela žádné námítky, zejména ne proti jeho konfesnímu stanovisku, protože je nám vždy milejší upřímně věřící evangelík nežli katolický nevěrec aneb odpadlík, ale pokládali jsme za vhodné, poukázati na taktiku a agitaci protestantskou, na kterou ovšem nesmíme se jen horšiti, nýbrž kterou musíme též následovati.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 25. září uneseno: Vzáto bylo na vědomí oznámení c. k. okres. hejtmanství, že udělilo p. K. Schulzovi koncesi hostinskou pro dům čp. 193 zde, a oznámení téhož úřadu, že p. Ant. Koutníkovi koncese hostinská pro dům jeho čp. 67 udělena nebyla. — C. k. okres. hejtmanství dá se vyjádření, že se doporučuje zavedení klidu nedělního při živnostech fomesních od 11. hodiny dopol., při obchodech doba pracovní pro neděle od 6—9 hod. dopol. a zavedení úplného klidu nedělního pro kanceláře a pisárské práce vůbec. — Schválen byl telegrafický projev k odhalení pomníku králi Janu Lucemburskému dne 29. září t. r. v Kresčaku. — Provedou se některé opravy v budově měst. děkanství dle návrhů technické kanceláře. — Schválen byl návrh technické kanceláře, aby vybudnutí byli majitelé domů čp. 2, 3, 4, 23 a 211 k opravě fasád. — Schválen byl návrh technické kanceláře, aby roury pro kanály v postranních ulicích, ústících do třídy Pospíšilovy, objednány byly od firmy Barta a Tichý. — Ve schůzi dne 2. října uneseno: Důstojným farním úřadem v Pouchově předložené účty za různé potřeby pro kostel a faru v Pouchově postoupí se pol. úřadu ku schválení. — Žádost pí. Anny Zámečnickovy, vdovy po městském inženýru, za ponechání příspěvku 160 K ročně dceři její Anně na další studia postoupí se k rozpočtu na r. 1906. — Panu Janu Potříčkovu pronajata byla malá chladicí komora v ústředních jatkách na dobu od 24. září do 24. října t. r. — Panu Aloisi Michálkovi z Kuklen, nájemci pozemků obecních na rybníce Temešvářském, vyplátí se přebytek kauce, již na dobu šletého pronájmu složil, částí K 45-83. — Žádost firmy Šimon Semler v Plzni za přenechání borového dříví z lesů obecních postoupí se lesnímu úřadu ku zprávě. — C. k. okr. hejtmanství se sdělí, že p. Josef Hájek jest způsobilý a zachovalý k provozování živnosti výtepnické v hostinci pí. Jetmarové čp. 317. — Lesním úřadem v Nov. Hradci předložený těšební plán lesů na rok 1906 předloží se okres. výboru ku schválení. — Technické kanceláři se uloží, aby do příští schůze městské rady předložila návrh na úpravu zahrad městských škol dle plánů v mezích sbytku na rok 1906 praelimované sumy.

Divadelní vlak v Adalbertinu. Starší práce Šamberkova „Divadelní vlak“ měla před 20 lety svou časovou důležitost a dodnes je velmi působivou veselohrou, neboť každé jednání obsahuje tolik zdravého vtupu a napínavého děje, že udržuje zájem posluchačstva až do posledního výstupu. Úspěchu takového dodělala se veselohra Šamberkova i v Adalbertinu dne 28. září již z té příčiny, že hlavní role spouštěly v rukou osvědčených sil ochotnických tovaryšské jednoty pp. Svátáka, Beránka, Karáska a Nového. Z účinkujících dam velmi šťastný večer měly slečny Švarcová, Novobradecká a Němečková. Menší role dámské v rukou pí. Dvořákové, sl. Černé, Náhlíčkové a Davidové svědčily o anaživém podání. Z nových debutantů zamlouvali se nám pp. Veselý, Pech, Hrdět-

a Černý. Zřejmě p. Veselý přičinil se ze všech sil, aby shoštil se čestně své dosti obtížné role. Hudební kroužek řízením dp. redaktora Šabuly zamluvil se obecenstvu svou ladnou soubrou. Návštěva byla dosti četná, takže i úspěch finanční vyrovnal se úspěchu morálnímu.

Divadlo sdružených měst východočeských ředitelstvím p. Frant. Laciny již od 1. října podává v Klieperově divadle v Hradci Králové ukázky z umění Thaliera. Kde kdo zvědav byl na toto ucelnější divadlo naše, z něhož by se nový život rozproudil v ušlechtilosti své. A nesklamal nás p. ředitel Lacina; společnost jím řízená vystoupila směle v umělecké své snaze, takže dosavadní její výkony opravňují k nejlepším nadějím. Už i to, že hned na počátku pamatováno bylo na nesmrtelné mistry naše Smetanu a Dvořáka, působilo zvláštním milým dojmem. V zahajovacím představení Smetanovy Libuše prozařovala všechna krásna umění. Zpěvy nesly se hladce, měkce, ač se tu, jakož i v orchestru jevila jakási stíněnost, která ovšem z prvního vystoupení jest samozřejmá. Zpěvem svým okouzila Libuše (sl. Kurzová), která jest ovšem hvězdou společnosti. Hlas mužské jistě v rozvinutí svém naleznou platného ocenění, což se ukázalo i v Dvořákově Rusale na hejtmanu (p. Perál). Také p. kapelník Holeček se sborem svým zaslouhuje zvláštního uznání. Zpěv přičiněním p. kapelníka v nástupu svém jest přesný. Pohádkové kouzlo Rusalky zvlášť uchvátilo pozornost všech. V opěte této jak zpěvem, tak hudbou i celou mimikou vložena všechna něha. Hráno v pravdě umělecky. Také melodrama „Námluvy Pelopovy“ a opereta „Míchovic dcerušky“ měly své obdivovatele. A výprava každého kusu jeví se opravdu pěkná, ba skvostná. Takovým-li směrem bráti se bude snažení p. ředitele i jeho celé společnosti, pak jistě těšiti se můžeme na mnohý skvost musy divadelní. Také obecenstvo odměňuje snahu celé společnosti dosti četnou návštěvou, která jmenovitě při prvním představení projevena nevidaným účastenstvím.

Repertoire v Klieperově divadle.

V pátek 6. října: Dávce s fialkami, operetta; 6. hra v předpl. — V sobotu 7. t. m.: Hoffmannovy povídky, opera; mimo předplacení. — V neděli 8. t. m.: Jarní vzduch, operetta; mimo předpl. — V pondělí 9. t. m.: V tiché uličce, veselohra; 6. hra v předpl. — V úterý 10. t. m.: Hoffmannovy povídky, opera; 7. hra v předpl. — Ve středu 11. t. m.: Jarní vzduch, operetta; 8. hra v předpl. — Ve čtvrtek 12. t. m.: Carmen, opera; hra mimo předpl. — V pátek 13. t. m.: Proud, činohra; 9. hra v předpl. — V sobotu 14. t. m.: Eugenij Oněgin, opera; 10. hra v předpl. — V neděli 15. t. m.: Jiříkovo vidění. Začátek o půl 4. hod. odpol. při snížených cenách; večer: Prodáná nevěsta, mimo předpl.

Úmrtí. Dne 2. října zemřela v Hradci Král. pí. Anna Paulová, vdova po měšťanu královéhradeckém, v 92. roce věku svého. Pohřeb konal se 4. t. m. na hřbitově Pouchovském. — Na Pražském Předměstí zemřel 1. října p. Jan Valenta, majitel domu, v stáří 82 roků. Pohřeb konal se 3. t. m. na hřbitově Kukulenském.

Z Obecné kuchyně v Hradci Král.

V sobotu dne 7. října o 4. hod. odpol. koná se v místnostech spolkových (bývalý klášter) valná schůze „Obecné kuchyně“ v Hradci Král. s tímto pořadem: 1. Zahájení schůze předsedkyní. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladníka. 4. Zpráva revisorů účtů. 5. Volby představenstva. 6. Volné návrhy.

Společna Kralohradecká. V měsíci září 1905 uloženo na vkladní knížky K 160.741-97, vybráno K 163.160-26, vklady koncem září K 11.649.912-89. Na hypotéky půjčeno K 81.039-16, splaceno K 29.323-60, na hypotekách koncem září K 9.920.414-88; cenných papírů v zásobě K 2.218.090-—.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů za měsíc září 1905. Stav poukázek pokladničních K 449.800-—, knížek vkladních K 1.909.073-26, celkem K 2.358.873-26. — Suma, do které lze vydati poukázky na knížky vkladní, stanovami neobmezena. — Na jistinu akciovou zapláceno K 2.000.000-—, rezervní a pojistné fondy činí K 600.000-—. Úroky počítají se ode dne vložení do dne vybrání kapitálu.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc září 1905. Vloženo K 99.887-28, vybráno K 129.879-23, zůstatek K 1.402.048-67. Půjčeno K 108.378-18, splaceno korun 88.684-13, zůstatek korun 1.445.296-95. Počet účtů 2498, pokladní obrát K 847.585-28, záruční fondy K 124.630-69.

Zkoušky podkovářské bez kursu konati se budou v prosinci a to 2. v Jičíně, 4. v Králové Hradci a 13. v Chrudimi. Žádosti do 30. listopadu příslušnému okresnímu hejtmanství též s listem výčným a dokladem, že byl žadatel nejméně 3 leta jako podkovářský tovaryš zaměstnán.

Osobní. Vldp. dr. T. Koutil, professor na gymnasiu v Rychnově n. Kn., byl ve svém úřadě konservatorském potvrzen na dalších 5 let.

Z Nechanic. Dne 1. října odbyván ve dvoraně městského divadla v Nechanicích za plného domu skvělý koncert virtuosa na harfu p. Lva Zelenky-Leranda a za spolutěchování sl. Cecilie Šmídové. Těžko přiznati, komu patřila toho večera palma vítězství; p. Lev Zelenka-Lerand překvapil svou technikou a slečna svou lehkostí a výškou kantilen. Přeme oběma hojně zduar na další cesty!

Schůze vikariátní skupiny pardubské konala se dne 4. října t. r. ve 2 hod. odpolnedne na děkanství v Pardubicích a tímto programem: 1. Čtení došlých dopisů. 2. Sdělení z výborové schůze Z. J. K. D. Ref. P. J. Kuhn, děkan z Opatovic. 3. Volný rozhovor. — Pardubská skupina se unesla konati pravidelné schůze každý druhý měsíc, vždy první středu v měsíci. Žadonco velmi, aby veškeré kněžstvo vikariátní se těchto porad účastnilo.

Extenze a náboženství. Dnes není ani jediný přednáška, aby se při ní nepohlo do nábo-

ženství. Kdyby řečník mluvil v jakémkoli oboru, zrajeje náhle na náboženství anebo klerikály. To jest dnes už nezbytnou součástí řečníků. Tak stalo se minulý den i při přednášce Dra Babáka, univ. docenta, který předl pardubské „Budče“ konal v kreslirné tamějši chlapecké měšťanské školy dvě přednášky a sice: Úvod do moderní fyziologie. Nelze popřít, že pan doktor mluvil poutavě a že zajímavé jeho přednášky odměněny byly všim právem vědeckým potleskem se strany četného posluchačstva. My se však přece musíme diviti, že to panu doktorovi nedalo, aby se neotřel nešetřně o náboženství. Pan Dr. Babák totiž při své přednášce zahrnoval onu šablonoitou popisnou metodu těla, jak se to posud děje při vyučování tělovědy na našich školách a při tom jakoby mimochodem podotkl: Žáci z takového způsobu vyučování mnoho nemají. Ve škole to odříkají zrovna tak jako náboženství, kterému nerozumějí. Proč pan doktor vzal na mušku právě jen náboženství? Chtěl snad zúmyslně urazit přítomné kněze anebo snad neví, že jest velmi mnoho žáků, kteří odříkávají celé statě z přírodopisu, fyziky, počtů, měřictví, ba i smluvnice a ze všech systematických a geometrických formulky, nemluví o jiných předmětech učebních. Ba my víme určitě, že mnohým věcem nerozumějí vědy jasné ani posluchači vysokých škol, ač jim to podávají tak vysoce učení páni. Možná dost, že i mezi posluchači samotného pana doktora vyskytnou se mnozí, kteří nedovedou vždy jasné chápati jeho fyziologické výklady a pokusy. Ovšem, to pan doktor Babák všecko ví, ale přece smlnul si s guetem pouze na náboženství. Byla to tedy od pana přednášejícího buď netaktičnost anebo zlomyslnost, či snad docela sestoupil s výšin vědy, aby pronesl obvyklou frázi, chtě se snad některým z posluchačů zalichotiti?

„Osvěta lidu“ o katolických dámách v Pardubicích. „Osvěta lidu“ píše ušlechtilé o katolících: „Často se ta černá armáda naparuje, že ona jest největší podporovatelkou věd a umění, a ukazuje na četné chrámy a jich výzdobu. Za cizí peníze jde ovšem leccos udělat.“ — Pane Hajne, nic se ta „černá armáda“ nenaparuje. Hájí se jenom proti listům Vašeho kalibru, které prolhané líčí katolíky jako největší zpátečníky, ale o zpátečnictví židovským nevědí ani slova. Především mělo daroval katolický kněz Ferd. Lehner na založení českého historického uměleckého ústavu 100.000 korun a drahocenné sbírky umělecké. O tom „Osv. l.“ ani muk. Kdyby dal aspoň pětinu tak veliké sumy na naše umělecké snahy některý židovský kapitalista z mozdů českého lidu tyjící, chválila by ho „Osvěta l.“ do nebes; ale to si ještě s takovou chválou hezky dlouho počká. O mecenáši Lehnerovi však „Osvěta l.“ ani nemuká; nehodí se jí to do krámu. To raději sprostáckými slovy vytýká katolictvu malý smysl pro umění. Když prý malíř a sochař Vacátko požádal některé dámy, aby mu vedly při jeho výstavě pokladnu, tu prý „dámy, bespochyby „nebeské kozy“ prohlásily, nebude-li to ve prospěch kostela, že odřeknou. A tak prý umělec, „aby něco káplo do hubených uměleckých kapes“, musí věnovati něco severočeské jednotě a „klerikálům.“ — A teď naše poznámky; vedení takové pokladny není právě věcí nejpfjemnější, zato hodné zodpovědnou. Proč by tedy dámy kterékoli strany neřádaly, aby umělec věnoval za jejich ochotu na dobročinný účel odpovídající jejich ideám? My katolíci navykli jsme si sloužiti kulturním a národním snahám do úpadu a posud jsme nevezdli vážné hlasu svého ani k ráznému v. lání, aby Čechové mimokatolického smýšlení za naši práci s námi nakládali aspoň jako s krví přfbuznou. Dělá-li něco pro národ evangelík nebo dokonce někdy žid, vymůže si za to různých výhod plno! Když však prostomyslný katolík se hodně napracuje, strčí se do koutka a švihne se po něm za odměnu ještě bičem. — A teď to hlavní: jestli že snad se panu Vacátkovi zřejmě pronesené přání katolických dam nelíbilo, tášeme se v údivu, proč v Pardubicích nenalezl větší ochotu u dam z kruhu židovské „vlastenecké“ inteligence anebo vůbec u dam pokrokových? „Osvěta l.“ přece častěji si libovala, v jak četném počtu účastňují se pokrokových schůzí v Pardubicích dámy. Kde ty dámy teď najednou zůstaly? To je table přčina: zatleskali nějakému řečníku, který účtoil na katolickou církev — toť o mnoho pohodlnější než do opravdy pracovat. Kdo chce někomu něco skazit, nalezne pomocníka i pomocnic vždycky dost; dojde-li k práci, jsou tu dobré katolické dámy, kterým se dostane za ochotu ještě sprostých nadávek. — Vyzýváme pardubské katolíky vůbec, aby řádali za svoji horlivou součinnost v práci národní humanitní respektování svých náboženských zásad! Má-li v Pardubicích v ohledu náboženském pokoj i ten žid, který pro národ neudělal nic, ať se slušně zachází s upřímnými katolíky! Sprostácká slova, jimiž „Osvěta lidu“ doprovází svůj farizejský steek, ilustrují přílehlavě její „kulturní úroveň.“

Z Rovně. (Čestné občanství). Obecní zastupitelstvo v Horní Rovni jmenovalo vldp. děkana En. Starého za jeho blahodárné pětáctileté duchovní působení čestným občanem. Příslušný diplom byl mu dne 1. října deputací obec. zastupitelstva odevzdán.

Přednáška o boji proti tuberkulose. V sále měst. besedy v Pardubicích konal minulou neděli pětiletého odboru spolku pro nemocné chorobami plícními přednášku o tomto akutním thematicu prof. dr. Maixner. Vylíčil zhrubnost této zákeřné nemoci, její přičiny a individuální náklonnost k ní, odporučil všem úsilovný boj proti ní spočívající zvláště v upravení bytů dělnických tříd. Jako vzor v té přičině poukázal na Anglii, která v posledních dobách věnovala na 2 miliardy franků na potírání tuberkulosity. Osobnost slovnatého učence přivábila do přednášky hojnost posluchačů ze všech tříd, nanejmé se řad domácích i cizích lékařů. Škoda jen, že tak zajímavou přednášku mohla s úspěchem povyslechnouti jen část posluchačstva v besprestřední blízkosti pana profesora. Slovnatý pán mluví tiše a

k tomu je třeba naprostého klidu. Mnozí však přicházeli posdě; když přednáška byla již v proudu, přecházením, lomozením a kašláním rušili značně řádovou klid. Je to nešetřnost vůči přednášejícímu i vůči ostatnímu posluchačstvu. Bylo by moudré při takových přednáškách v určitou chvíli dvéře uzamknouti. Zajiště, že by hlas přednášejícího byl také daleko slyšitelnější, kdyby byl na podiu. Co tam chtěly také děti, které některé dámy s sebou přivedly, nelze si vysvětliti.

Parferyní hony v Pardubicích. Sportovní tato pardubská specialita již je zase v proudu. První hon konal se v Kolodějích. Účastentví je však slabé. Šlechta posud se nedostavila. Jediný hrabě Herberstein účastnil se prvního honu. Jelen chycen někde u Hroch. Týnce. Obvyčejně bývá první jelen ponechán na pospas smečce psů, kteří uštváného jelena v okamžiku rosthají a pohlí. Má se tím krvežíznivý pnd jejich na další hony hojně podnítiti. Jen málo, který ten první unikne tak hroznému osudu. Ostatní všichni, pokud se jim nepodaří prchnouti v neproniknutelné houštiny lesní, bývají živí chyceni a dopraveni ve zvláštním voze zase zpět do Pardubic. Letos bylo na mále, že by byly Pardubice o tuto zvláštnost svou připraveny. Jednalo se o to, aby hony ty přeloženy byly do Lisé na panství hrab. Rudolfa Kinského, který je vrchním mastrem honební této společnosti. Zatím ponechány přece v Pardubicích. Zdá se však, že přece jen přijde k tomu, že Pardubice o sportovní tuto zvláštnost přijdou. Charakteristické je, že „Osvěta Lidu“, která byla dříve proti těmto honům tak úporně zaujata, nadávala nedávno dr. Formánkovi vyčítaje mu netečnost, která by prý málem byla přičinou přeložení štvance. Vida, jak se časy mění a „Osvěta“ také. Povídá se totiž, že honební společnost nechá v Pardubicích na 600.000 zl. počítaje v to náhrady za škody na polích a jinde učiněné. Rozumí se, že z toho plyne velmi mnoho do kapes pardubských židů a proto ta změna ve smýšlení. Ovšem byly doby, kde štvance v Pardubicích byly daleko slavnější než nyní. Na 400 koní nejušlechtlejších plemen bylo přivezeno do Pardubic a dnes jich tam přibude sotva 200. Úpadek finanční, který tak mocně ohrožuje všechny vrstvy společnosti lidské, jeví se v značné míře i u šlechty. Nedostatek a velké dluhy u kavalírů zmenšují čím dále tím více také význam světoznámých štvanců na jelony v Pardubicích.

Z Kostece. Ta naše zlatá mládež s reálných škol v krásných chvílích kopá mřč, statně končí a jak umí krasořečnit! Toť zrovna lahoda. V tom ovšem pomáhají i ti menší, kteří nemají mřče kopou do kamení, takže leckomu i na chodnicích sašičel již kámen kolem uší. A ozve-li se, buďte připraveni, že se na vás sesype spona nevybraných slov. Inu nadávají velcí páni, proč by si to tedy nemohla dovolit naše zlatá mládež? Vždyť to osámeno moderní lahodou.

Z Mikulovic. Na den sv. Václava konala se v obci zdejší památná slavnost svěcení nového obecního hřbitova. Starý hřbitov skrovnými svými rozměry již nedostačoval a jelikož rozšíření jeho bylo spojeno s velkými obtížemi, odhodlaly se přifařené obce postavit si svým nákladem hřbitov nový vedle dosud stávajícího naproti kostelu. Přifařené obce nešetřily nákladu a postaraly se o to, aby nový hřbitov nejen vyhovoval svému účelu, ale byl též svědecktvm pokroku zdejších přifařených obcí. Celkový náklad činí asi 14.000 K. Hřbitov sám rozkládá se na svažní kopce Mikulovického, obrašen je stupňovitou zdí, uzavřen krásnými železnými vraty a uprostřed ozdoben krásným vysokým křížem moderní práce z hořického pískovce, zhotoveným p. Suchardou z Nové Paky, jenž tu znám jako sochař uměleckým provedením různých křížů, soch a pomníků. Sama slavnost svěcení počala průvodem z chrámu Páně Mikulovického. Průvod tvořily nejprve školní děti školy Mikulovické a Ostřešanské se svými pp. učiteli, pak podpůrný a vzdělávací spolek „Dobrodin“ s praporem a hudebou, spolky hasičské z Medlešic, Blata, Ostřešan a z Dražkovic, za nimi ubíral se vldp. kanovník a vikář T. Střebský s vlpp. Vaněčkem a Jílkem. Průvod uzavírala slav. obecní zastupitelstva se svými pp. starosty a množství věřících. Slavnost svěcení na hřbitově počala slavnostní kantatou, kterou skvostně zapěl sbor rutinovanyh pěvců řízením p. řídícího učitele J. Havlíčka. Nato promluvil vlpp. Vaněček o významu a účelu hřbitova a vldp. kanovník posvětil kříž a hřbitov a vykonal předepsané modlitby. Po opětném zapění sboru navrátil se celý průvod do chrámu Páně, kde slavnost skončena. Příběh slavnosti veskrze důstojný a velkolepý působil mohutným dojmem na všechny přítomné a zvláště na větší farnosti zdejší, kterým tato vznešená a řídka slavnost s pamětí nevymizí. Zvláštního uznání a díků zaslouží milentý náš duchovní správce vldp. kanovník Tomáš Střebský, který ač ohurav, ochotně tuto slavnostní funkci vykonal a tak nemálo k lesku a zdaru tak památné slavnosti přispěl.

K posvěcení velechrámu sv. Barbory v Hoře Kutné. Blíží se pro město naše velice významný den, posvěcení velechrámu sv. Barbory, který jako světová grandiosa stavitelského umění staročeského strhl na sebe pozornost celé vzdělané pevniny. J. B. Milost nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava přijede dne 15. t. m. majestátní velechrám náš vysvětliti a při tom poprvé do nejpamátnějšího města, první to dcery Prahy, královské máti měst země svatováclavské. Uvítání velepastýře našeho bude znameňtá a nejoddanější. Vábec staroslavná Hora Kutná se přičiní, aby třetí posvěcení velestatyné starohorské bylo jak možno nejokázalejší, a to právem. V uvážení, že čítáme, jak n. p. ve Vídni a okolí při zakládání či posvěcení chrámů Páně dostavuje se J. V. císař a král, následník a arcivévodové, učiní naše sl. rada městská jenom dobře, posve-li k slavnostnímu aktu tomu kruhy nejv. dvora i vys. ministeria kultu jako patrona velechrámu sv. Barbory, sl. vládu, sl. výbor zemský král. Českého, pány poslance, pány zástupce centrální komise pro zachování stavebních památek, která tolik mnoho pro Horu Kutnou učinila, klub přátel starodávnosti v Praze, klub staropražský atd. jako i všemě přátele umění a turismu v Čechách i

jinde. Hněme s sebou přece trochu, vylezme jednou s noustálých maloměstských klepů a hamišností stranických a osobních, vykroíme s naivního jafna nic neznamenající politiky, a budme zase svými, milujme se a nedejme se na pospas štváštím, majíce obrovské díky svornosti starohorské tak vznešené před sraky. Posvěcení velestatyné svatoborské budiš dnem radosti a chlouby nad dílem valkolepým, jemně se obdivuje a ješ velobí celý svět. — Přijďte přineseme legendu o restauraci velechrámu za uplynulých 22 roků, která tolik času, tolik námahy, obětavosti a přičinění s mořem ochoty vyšedala a podnes million korun nákladu státu, král. země, kr. hor. a svobod. města Hory Kutné, jeho spořitelny i oběti arch. sboru „Vocela“ pojala. —

Z Hory Kutné. Jak jsme nedávno uvedli, zakoupila městská rada od fotografa a světlotiskaře p. Krátkého zásohu alb jako památníků kutnohorských. Alba rozesílají se nyní školám a ústavům v Čechách jako učební pomůcka náorná. Abychom vysvětlili, za jakou přčinou dovolávali jsme se malé ankety znalců věcí grafických pro příští vydání alba kutnohorského, uvádíme, že album přítomné ve svém provedení nebylo na šťastné planetě. Fotografie p. Krátkého, které Hora Kutná dala do tisku, jsou velice čisté, odborně řečeno brilliantní, ale provedení alba z těchto obrazů jednak doprovodem ornamentálním, textovým a materiálem naprosto šťastné nebylo. V nejlepši vůli míněná tu rada jest proto, jelikož v posledním zasedání sl. správy města učiněna smínka o potřebě nových alb kutnohorských a o tom, že se přítomná alba málo prodávala; proto, že se nezamlouvala. Odbyt alb vzhledem k četnému turismu letošního nestojí v žádném poměru. — Za to stavební ruch na Horách Kutných v tomto podletí dovrší nebyvalou vspruhu. Ačkoliv statistickou cifru posud nemáme, je letošní resultát z posledního desetiletí nejvyšší. Na př. loni postaven dvoupatrový dům 1, jednopatrových 6 a přízemkových 14. Počet ten se letos aspoň znásobil, při čemž pozoruhodno, že nejméně místní stavitel pan Josef Hřísko má na celém ruchu stavebním v městě i okolí podíl největší, a pro svoji solidnost a svědomitost nejvíce oblíben a přiznán. Skutečnou okrasou města celého a hlavně třídý Kolárovy jest novou slohový dům p. dra Jandy a vedlejší restaurovaný hotel p. Moravců „U černého koně.“ Pan hotelier Moravec s velikým nákladem vyšperkoval hotel svůj vně i zevně, tak že hotel soupravou a vkusem odborným požadavkům i sebe přisenějších a mlenějších turistů svrohovaně vyhovoje a v řadu hotelů i hlavních měst se staví. Zmínujeme-li se o ruchu stavebním, uvedeme přístě o zamýšlených přeměnách budovních, any nyní dostaly se na přetře, při čemž jako hudba luzné harfy Aeolovy zavála zase (asi po kopukráte) smínka o divadle městském. —

Z Něm. Brodu. „Pokrokový“ dopisovatel do „Osvěty lidu“ nafiá na „zachovalé hradby klerikální“, na bahno středověkých předudkův atd. Učinky toho na hospodářský život jsou prý puchopitelné. Prý „anaha po hospodářském povznesení,“ nejví se docela žádá. — Teď si vzpomínáme, jak jednou týž p. dopisovatel řádal, aby se mu dokázalo, že katolictvo něco pro vzdělání činí. Pak prý bude chváliti katolickou církev do alleluja. Podali jsme mu důkazů o katolickém kulturním ruchu dost a dost, ale milý pokrokáči, místo co by činil pokání a dle svého slibu církev chválil, promlouvá a tupí dál. — Nám jest jen něco divno; málokterý člověk na Humpolecku i Německobrodsku vůbec v národohospodářské otázce tak horlivě pracoval, jako zensulý opat Bureš. Ode dne jeho smrti pokrokováť družina v Něm. Brodě i na Humpolecku značně se rozmnožila — ale po smrti „klerikála“ národohospodářská práce vážne přece. Zkrátka pro pokrokaře je pohodlnější, napíše-li několik lamentací do novin, než aby bez dlouhých řečí chopil se národohospodářské práce sám. Takhle sehnat ještě nějakou schůzi, kde se vyčníí pořádně „klerikálům“, to ano; ale starati se o skutečné národohospodářské povznesení — to ať konají jiní! Neumřájejte to filosofie chytrých pokrokařů!

Z Chocemě. (Vzácná účenost socialistického dopisovatele do Východočeského Obsoru.) Zdejší socialisté trnou hrůzou nad tím, že Sokolové a jiní „husité“ účastní se uvítání nejdp. biskupa Dra J. Doubravy. Kdyby Chocenští křesťané vítali německého žida Adlera nebo Singra, měli by od socialistických výtek pokoj. Učenému dopisovateli do „Vých. Obsoru“ nijak nejde do hlavy, jak prý „husité“ mohou vítati katolického biskupa. Dlužno tedy onoho socialistu trochu vyvésti z rozpacitého přemýšlení. Řekneme mu totiž, že i ten, komu se Hus a husité líbí, zcela dobře může osvědčovati oddanost vlasteneckému krajanu, katolickému arcipastýři. Vždyť husité v XV. a XVI. století uvítali v Praze s velikou slávou katolických biskupů více. A když přijel do Čech r. 1448 kardinál Karvayal, vítala ho husitká Praha jako nějakého krále, tak že nebylo pamětníka tak slavného uvítání. Dále rozhodně máše přítel Husův vítati biskupa spíš než židovského předáka socialistické strany s těchto přičin: Hus i Husité uznávali všech sedm svátostí a kárali všechny lidi, kteří více se starali o blaho pozemské než o věčnost. Hus mimo jiné napsal: „Kterákoliv péče není potřebná k jednomu konci (cíli), jenž jest radost věčná, ta jest péče nehodná. Blázniví jsou lidé, kteří pilněji pracují a žádost větší mají k panství neb ku království světa tohoto, nežli ku království nebeskému.“ A tak je vidět, že se Hus srovnal rozhodně spíš s učením katolické církve než s názory židovských kšeftářů a socialistů; socialisté přece nemají v programu starost o blaho věčné. — Jak onen socialistický dopisovatel učení Husovo zná, to prozrazuje opakováním početlých Macharových slov:

„Lástičky v zímě se starvají,
Sokol chodí též klusem,
Podlipný s Pekafem smířají
Panenka Maril s Husem.“

Table slova by se prý měla vypálit na čele Chocobským hradem. I nikoli: měl by si dát vypálit sám Jopisovatel na čele znamení: „Nevědomec“; to by se spíše hodilo. Jen kdo vůbec Husova učení nezná, může tak nesmyslně mluvit. Řekl-li Podlipný, že Hus byl vroucím čtenářem Panny Marie, řekl plnou pravdu; nepotřeboval Hus s Pannou Marií teprve smilovat. Hus učil, že Panna Maria jest nade všechny svaté vyvýšená a že jest naší orodovnicí. Ale socialista zná učení Husovo srovná tak „znamenitě“ jako Machar a proto nepravdu Macharovu jednoduše beze všeho přehýlením opakuje. — Není věštích pokrytectví, jako když oslavuje Husa socialista; takový člověk dělá si posměšky ze všech článků víry, jimž Hus učil a při tom ještě drze dovede vyčítati bezcharakternost těm, kteří učení Husovo lépe znají a proto nabízejí, že Hus blížil se svým učení katolické církvi daleko víc než učení protestantskému, židovskému a Marxovu. Tolik zatím na uklidnění rozčileného socialisty.

Z Úpice. Hlavní věž zdejšího farního chrámu Páně ozdobena byla obrazem sv. Jakuba Ap. s medailonem plechu 1-20 m vysokým, který se kol těžké železné, do malé vrchní bány zasazené tyče otáčel, ukazující směr větru. Od té doby však, co přidělán k tyči drát od hromosvodu, přestala se socha točiti a jelikož se pak vítr do ní opíral, naklonila se těžká tyč tak povážlivě, že musila býti i s podobou sv. Jakuba (dne 27. a 29. září) snesena, aby se všemu nebezpečí předešlo. Obříšenou tuto práci vsal na se p. Řezníček, klempíř z Červeného Kostelce, a s nevšední zručností ji provedl; snesl sochu i tyč i malou bāň, v níž tyč zasazena byla. V této bāni nalezena byla plechová krabice, jež obsahovala listinu zabalenou v papíře, jež zapečetěn 2 světlé červenými pečeti, v nichž je štít obsahující ptáka (snad pelikána), nad štítem je pířba, nad ní kalich, po stranách pak tohoto pířmeny I G (začáteční pířmena jména úpického faráře.) Listina jest jeden arch ručního tužého papíru a obsahuje na 4 stranách tuto zprávu I. strana: „Pochvalen bůd Jez'as'z Kristus. Leta Panie tisiejcho, sedmjesteho, padeseateho, dne dwacateho asesteho miesiejce Februarij na weczir okolo patnactzi mjinut na sedmou hodjnu, strhlo se tak weljke powietr'si z desetiem zmjaseene, z'et tato banie z kostela aneb z tytu wiesz'e swateho Jakuba Wiet'ziho Apostola Panie dolu spadla, bez wascho ale ljdzakeho uszkodienj, ktera p'zed tim w roku 1724 die 9: Martij na (wie'z = nechtelno) wj-taz'ena bjla. Njnj Leta Panie 1750. die 1ma mensie Augusti zase (wjta)z'ena a znou wsażena gest. Kdy'z (toho) c'zasu na swate Stoljczj Apostolske sediel Papez Benedictus XIV. Jos'phus Wratislaw, biskup kralohradeckj. geho consistorni official Gan Josef Sax, secretar'z Jan Michalek a Karel Potuc'zek, diekan, spolu vicarius Nachodeckj. II. strana: W Aupici za Farar'ze sem bil Jan Gittinger, kaplan muj Jan Tichj a Cooperator Jir'zik Springer, u Studankj swak Swatonowskej letniho c'zasu zastawal kaplan Nachodeckj Zameckj Jir'zik Staniek a v Brusniczj muj kaplan R'zehor'z Klugar, odkud'z ka'zdoroce'znie 50 zlatejch sem dostawal, gjnasi, ale ostatnie wasceko no bral. W diedic'znehg Rakonskych Zemi kralowala Marie Teresia, pod ktero'z strasseljwe woguj w nasich zemi diedic'znehg powstalj, seset let ustawic'znie trwalj, od Francuzuw, od Saxuw, od Baboruw, od Brandeburkuj i takj od nascho wogaka Uhruw, Banduruw, Tolpaczuw wjrabowane a wjplundrowane dilem bilj i takj Slezko czele a hrabetwj sme stratilj, nesnesjedlne wimisalone danie sme podstupowalj, z'et kostelowe contribuirowati sou museli, i takj na duchowenstwo mnoha tiz'e nastala, bilj weljce pronasledowani a. III. strana: netoljko penize weljki skladalj, ale gestie ktomu taxa stoli na nas gest bjla potupnie uwalena, z'et sotwa sam Farar'z bj mohl z'iwu bjti, proto'z swoge Caplani propausetieti sac'zali, gak ale to dlouho trwati bugde nemohu wiedziet. gedujm slowem, po wognach miseria miseriariu nastala a na weschoj stranj osoree cleri. Cziesar'zem R'zimskjm gest bil Frantisek Lotrjak, Panetwj nachodeckeho Octavius Eneas kni'ze Piskolomini gesatie mladenece a wogak nad swjm regimentem general dobrj, geho hospodar'zakeg hegtman Antonin Frits a duchodni Dawjd Njwlt. Zdet byl pesenesnjm pjsar'zem nad piwowarem Tomase Semerak, polestnjm Ljnhard . . . eller a sladkem Petr C'zermak. — Primatorem bjł Dawjd Njkljczek, pulmjestrem Kasepar Njkljczek, starresjm kostelnjckem Wjlm Njkljczek, mlde'zim Francis Stara a kantorem Petr Stehlik. IV. strana: Mistrem tesar'zskjm gest bil hinek Clement z Chrudjmy a towarjse geho Francis Maleg z Aupicze; poslednie mjstr klempir'zekj, kterege wie'z tuto pobjgel bjł gest Josef Antonin Wjmmmer kralohradeckj. Pro cseset a slawnu swatoho Jakuba št toto pjsmo na tegto wiesz'j neporuszenie zastawa až do skonani swiata. Amen.“ — Vedle této listiny byl v krabici nejspíše kořený škapulíř obsahující latinské modlitby a začátek Evangelia sv. Jana, slepené dohromady s tištěnými černými obrázky sv. Františka Serafa a trním korunovaná hlava P. Ježíše (sv. Salvator.) V škapulíři pak byl malý 2 cm dlouhý stříbrný (?) křížek s dvojitým přídělem, s výponky raženými písmeny a křížky na ramelech, dále oválná 2 cm dlouhá mosazná čadilka s obrazem sv. Benedikta na jedné a křížem s písmeny C S N D M D atd. na druhé straně; pak malý prstěnek (mosazný?) s dvěma pod sebou stojícími řadami písmen výponků; jeden korálek z růžence a konečně 3 cm vysoká soška P. Marie s Jezulátkem, jež se s teničkou dívka vytesává, se 2 kousky slepená (jež se rozleply.) Místo podoby sv. Jakuba vstýčen bude na věši sv. kříž.

K zdražování masa. (Hlas od Chlumce n. Cidl.) Stále a stále se všech stran osývajících se hlasy proti zdražování masa. Ale hlavní věci nepřijde se na kloub. Povíme to stručně: páni řezníci maso o své újmě zdražili, ale rolníkům dají více nechtějí. Jediné, co se dobře platí, jest dobytek vepřový, ale hovězí a telecí platí se téměř jako jindy za dobrých let. Telecí maso opět se zdražilo! Kdo je zdražil? Odpověď je na snadě — řezníci. Můj soused prodal pěkná dvě telata; od těchto řezníků koupil jsem telecí maso a vykřikl mi, že o 6 haléřů je dražší. Mluvil jsem se s ovesem a tážal jsem se ho, kolik za telata dostal,

zda v poměru zdražení dostal více, a k velkému úžasu dostal za telata jako jiné léta. Kdo tedy to maso zdražuje? Zaplatí-li řezník kg masa hospodáři o 2 neb 4 haléře výše, jistě zdraží maso o 16 až 20 haléřů, což jest v úplném nepochopitelném. Dobytek se u nás platil jako dříve za tutéž cenu, leč odběratelé musili platiti kg masa i o 26—30 haléřů dražší. Každý se tomu divil, ale páni řezníci pravili: „Máme to mezi sebou ujednáno a basta!“ Dobytek laciný — a lid musel platiti maso dražší. Sotva však počali řezníci platiti hospodáři maso o 1 až 2 haléře dražší, ihned plno nářku na drabotu a maso honem ještě o 6 haléřů i více se zdražilo. Připadá mi to jako s uhlím. Dělníkům se 1 haléř přidal a uhlí o 20 haléřů se zdražilo. U nás se dnešní doby hledí na věci daleko menší důležitosti. Plivátka musel býti všude, nikde neplivati atd., ale nepřihlíží se k tomu, aby lid levně dostal maso, aby silnější strava byla ochranou proti tuberkulose. Chleběček se rovněž proti ceně obilí prodává v ceně vysoké, ale naši páni lékaři času nemají, by se o jeho hodnotě převěřili. Když lid dělný pracuje na poli na řepě, ten chlebiček bývá maobdy jen u polovic upečen. Proč páni lékaři nevěnují více pozornosti tomuto nejdůležitějšímu pokrmu? Páni lékaři vyžadují zdravotní desatera, sama ponaučení, ale nedohlédnou, by lid dostal aspoň vypecený chlebě. Sám dělník ukazoval lékaři chlebě nikoli upečený, ale rozpařený; tážal se, zdali se to může jísti. Lékař pokrčil rameny a rychle odkvapil. Inu — nechtěl si rozněvati pana velkostatkáře, který chlebě dává péci. Podobných případů v blízkém okolí Hradce by se našlo velice mnoho a v zájmu lidskosti a dělného lidu bylo by dobře, aby naši lékařové věnovali více pozornosti pečení chleba a houslek.

Z Pouchova. „Vlastenecké“ policii na její výpad proti starostovi Sokola odpovídáme toto: jest pravdou, že není člověkem svobodomyšlným, kdo pranyřuje krajana proto, že účastnil se koncertu katolickou jednotou pořádaného anebo že poslal svoji dcerušku na katolické procesy. My nevytýkáme nikdy za chybu, účastnil-li se evangelický sokol svých vlastních náboženských úkonů; chceme tedy také svobodu pro sebe. Když se židé účastnili slavnosti otevření své synagogy v Hradci Králové, byla „Osvěta“ šikovně zticha i se svým poučovským osvětářem. A také jest jistotou pravdou, že Fügner a Tyrš neviděli vlastenectví v kopání do církve katolické a v nadřizování židům. Pisatel chce moci mermo docíliti v Sokolu náboženského rozeřtávání; s toho by plynul jistě znamenitý prospěch pro národnostní myšlenku! Pravíme mu tedy, že po katolicku se modlili Koperník, Hayden, Dvořák, Rieger, Tomek a jiní velikáni a přece jejich talent proto — jak známo — nijak neztlupl. Za to však lidé, kteří nevytikají ničím, chtějí na se upozorniti a pomoci národnostní myšlence na nohy — aspoň protikatolickými štvárci; k tomu se hodí ovšem lecko. U nás v Pouchově však takým „pokrokářům“ píseň nepokvete. Sokolstvo místo štvání proti katolictvu bude si hleděti dále skutečně prospěšné práce národní.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příklopec.

Grande munus. Dne 30. září t. r. bylo tomu 25 let, co papež Lev XIII. vydal památný okružní list „Grande munus“ (vznešený úkol), v němž oslavil slovanské věrověsty naše sv. Cyrilla a Methoděje a s nimi i Slovaný.

Moravané odřekli účastnictví na katolickém sjezdu ve Vídni. Výkonný výbor katolické strany národní na Moravě roztrpčen jest, že se českému lidu ve Vídni stále ještě z míst povolaných odpírají tolik potřebné české služby Boží, že lid český v této věci na svépomoc a sám na sebe je odkázán a poněvadž pak brněnského „volksagu“, jež právě minulý týden vnesl do Brna krvavé bouře, účastnili se i zastupci vídeňské strany křesťansko-sociální, a ježto se dále ostře projevíli pro zřízení české university v Brně a poněvadž dokonce i katolický stěd na říšské radě projevem svým „volksagu“ se účastnil, prohlašuje, že zástupci naší katolické sjezdu ve Vídni se neúčastní a své řečníky, kteří na sjezdu mluvit měli, vyzývá, aby ihned své řeči na sjezdu i své podpisy na svolání sjezdovém odvolali.

Katolický modernista a Svozil. Dokázali jsme v našem listě, jak umí p. Svozil číselně nepravdy proti katolické církvi přímo z rukávů tronsiti. Nyní se ohraňuje v Novém Životě sám redaktor Dostál-Lutinov proti lidem, které proti němu p. Svozil napsal. Modernisté neublížili Svozilovi po jeho odpadu ani slovem, ale „pokrokový“ Svozil rozumí „světlu pravdy a pokroku“ trochu jinak. Při tom píše Dostál-Lutinov svému bývalému druhu: „Josífku, je nám dvěma těžko, ba na ten čas nemožno se dorozumět: Ty nevěříš ve sjevení. Já v ně věřím. Ty nevěříš v božství Kristovo. Já věřím. Ty nevěříš v božské poslání Církve. Já věřím. Ty nevěříš v možnost její reformy. Já věřím, neboť vidím, jak stále (byť zvolna) se reformuje a obnovuje. (Viz Pia X.) Ty v ní vidíš Ukřutnici, která se svažtělým čelem, zlostným očima a zatvrdělým rtem svažtělá sedí na svém trůně v Římě a ve dne v noci nedělá nic jiného, jen vymýšlí, jak by dávala lidstvo. Já vidím v Římě velkolepý morální centrum rozptýleného lidstva, pevný bod v tančícím moři denních hesel a jeptiších filosofii a morálce, alunce, které svým teplem hřeje a šiví i ty, kteří před ním oči zavírají, pevný sloup lidské vzdělanosti a pokroku. (Viděls kolínský dóm?) Je to instituce v jádru hluboce konservativní, která velmi opatrně přijímá

pokrok, ale tím pevněji jej drží. Není pokrokem stálá honba za novým. To stálé líčení Říma jako nepřítel národního čpí přilíš protestantským zástřím.“ — Věřme, že je těžké dorozumění mezi mužem upřímným a člověkem, který za každou cenu, i s použitím nepravd, chce štváti. Ale hlavní věc: z upřímného vyznání Dostála-Lutinova jest přes některé — třeba i několikrát vyslovené — pochybnosti zřejmo, že jest zásadní rozdíl mezi tímto katolickým modernistou a Svozilem. Řaditi větší katolickou modernu k lidem a la Svozil spravedlivě nemůžeme.

Vládcové burs. Dne 30. září t. r. měli židé „dlouhý den“; tu na obilních bursách v Rakousko-Uhersku nebylo žádného obchodu, důkaz to, že jen židé mají bursy v rukou. Za takových poměrů ovšem nemožno, aby se rolníci dopravovali lepších časů. Na obilních bursách bohatnou jen židé, diktující na úmor sedřenému rolnictvu ceny obilí. Proto vzhůru, rolníci! V pevné organizaci pracujte na odstranění aneb aspoň přeměnění zařízení vám nepřiznivých a škodlivých.

Ruská Amazonka. V minulých dnech přijata byla v Petrohradě carem známá Amazonka Helena Michajlovna, z Mandžurska do Petrohradu právě zavítavší, jejíž vojenské jméno bylo Michal Nikolajewi Smolko. Hrdinná tato žena odívala se vojenskou uniformou, nosila zbraň a byla přidělena štábu generála Rennenkampfa jako tlumočnick. Armádě ruské prokazovala znamenitě služby svou znalostí řeči japonské a čínské. Zajímavé jest, že v podobné úloze prodávala čínské tažení, a mimo jiná četná významná dostalo se jí i válečné medaile na stuze řádu sv. Jiří s nápisem: Za chrabrost. Byla v několika bitvách raněna; dostalo se jí proto i značného příspěvku státního, aby v některých světových lázních evropských mohla nalézt zotavení.

Lidové přednášky. Ze snahy, popularisovati vědu přednáškami, vznikly universitní extenze, jež od několika let pořádá i česká universita pražská. Avšak podnik tento má několik stinných stránek. Ačkoliv jest státem subvencován, přece od posluchačů vybírá se vstupné, někde dosti značné, a na venkově nejsou extenze tyto skoro ani možný, nenajde-li se ochotná městská rada nebo jiné korporace, jež by náklad s přednáškou spojený částečně zaplatily. Mimo to bývají přednášky těžko srozumitelný: jest to dávno známá věc, že kromě několika přítomných inteligentů (obyčejně politických přátel přednášejícího) ostatní posluchači z přednášky mnoho nemají a jdou do ní, jak doznávají, jen „aby se neřeklo.“ Třetí, a katolického stanoviska smutná zkušenost spočívá v tom, že universitní extenze staly se státem placenou a pod rousnou vědy provozovanou agitací určitě strany politické a v přednáškách těch dostává se nám katolíkům kopanců. Za příkladem university zahájili loni organizovaným způsobem extenze i profesoři středních škol, kteří nechtějí tak tučného cestovního a remuneračního za přednášku, pracují v nejbližším okolí svého ústavu a naše spolky mohou mezi nimi nalézt dosti vhodných řečníků o nejrůznějších themech. Upozorňujeme tedy organizace křesťansko-sociální, které chtějí v zimním období podniknouti několik přednášek, by doposlali „Ústřednímu spolku čes. profesorů“ v Praze o podobné podmínky, za jakých přednášky se konají a naznačili zároveň, o kterých asi themech přednášku mají si přejít, či ponechávají-li to volbě dotyčného profesora. Při té příležitosti bychom jen vítali, kdyby profesoři theologické fakulty a bobosloveckých seminářů, jako reprezentanti vědy theologické, sestoupili se svých kathedr a šli mezi lid, jak to činí fakulta filosofická. Na universitní oficiální extenze jich nebude nikdo zvát, ježto dle stanov jejich jsou výlohy veliké a pro chudé dělnické spolky nemožné; ale ukáže-li se ochota u některých pánů, najdou vděčného posluchačstva a všechny skutečné výlohy budou nahrazeny. — Některá vysvětlení podá a přihlášky od spolků i přihlášejících přijme redakce t. l.

Kolkování žaloby. Od kolkování žaloby může býti osvobozen jen ten, kdo si vymohl právo chudých pro vedení sporu. Tohoto práva chudých může si vydobyti ten, jenž pro svoji chudobu nemůže hraditi útraty sporu. K tomu účelu musí si opatřiti od obce, kde bydlí, vysvědčení o své nemajetnosti, a třeba v tomto vysvědčení výslovně uvést, o jaký spor se jedná a že nelze žalobci útraty sporu hraditi. Vysvědčení to musí býti potvrzeno příslušným hejtmánstvím a s takto vyhotoveným vysvědčením možno u příslušného soudu žádati o právo chudých. Žádost takovou lze také jen ústně u soudu podati. Jedná-li se o spor, při němž musí býti strana advokátem zastoupena, možno i žádati, aby zdarma byl advokát ustanoven. Dosáhne-li kdo práva chudých, třeba všechna podání označiti: dle usnesení c. k. okresního soudu v . . . právo chudých. Jinak třeba žalobu kolky opatřiti. Kolky nesmí býti přepesány. — Žaloby bagatelní (do 100 K) a dále žaloby a žádosti upomínací a rozkazní (do 100 K) podléhají kolku 24 h za každý arch, žaloby řádné (přes 100 K), dále žaloby a žádosti upomínací a žaloby rozkazní (přes 100 K) kolku 1 K za každý arch. Přílohy žalob bagatelních, upomínacích a rozkazních do 100 K nutno opatřiti kolkem 20 h, při ostatních žalobách 30 h. Na rozkazy platební v upomínacím řízení třeba přiložiti kolek 50 h do obnosu 50 K, 1 K do obnosu 100 K a 2 K do obnosu 400 K; při řízení rozkazním 1 K do obnosu 50 K, 2 K do 100 K, 5 K do 400 K a 10 K do 1600 K. Znají-li žaloba rozkazní na vyšší obnos než 1600 K, netřeba přikládati kolku k platebnímu rozkazu, neboť poplatek ten vyměří popl. úřad.

Na prospěch národa. Ústřední Matice školská již na pětadvacátý rok zápasí a bojuje za svatá práva českého jména v našich vlastech, sbírá každý rok ve dnech svatováclavských nové síly, řady svých šlechtitelských a obětavých zápasníků rozmnožuje a doplňuje. Zda smíme, zda můžeme jen na okamžik v obraně ustati, když mocný odporce a čerstvými silami usiluje o naše klenoty nejdražší a k novým a novým hotoví se útokům? Padesát škol obecných, 60 opatroven, 4 školy střední, jež Matice tou dobou vydrňuje nebo ochraňuje, sotva stačí pojmuti přes 12.000

českých dětí, jež Ústřední Matice Školská vzdělává. Mají-li i ty ostatní tisíce a tisíce českých dětí, jimž nedostává se ještě dobrodruží české školy, býti národu našemu zachráněny, nesmí se péče o jejich výchovu ponechat školám nečeským. Čechové! Uznáváte-li, že děti jsou nadějí a budoucností národa, nedáte si své naděje vyrvat a zničit a na zdvojený útok odpůrců na českou školu odpovíte mnohonásobnou obětavostí a důstojným jubilejním darem svatováclavským, a dáte hrdou českou odpověď těm, kdož se domnívají, že jste na mysl poklesli, vidouce obrovský úkol, který ještě Ústřední Matice Školská vykonati má. Čím větší překážky, tím větší buď naše síla, čím prudší útok, tím zdatnější a obětavější budiž obrana a tím stkvělejší bude naše vítězství!

Pozor na cizozemské podniky s losy. Lehkověrní lidé z touhy po bohatství přes časté varování dávají se dosud oklamati různými agenty, kteří jim nabízejí cizozemské losy na splátky. Takovou podvodnou firmou, která i u nás sítě rozprostírá, jest „Hollandsche Credit Bank“ v Amsterodamu. Kdo se nechce připraviti o pracovní vydělávaný groš, ukaž takovému vydrhdu dvěte.

Uchovávání ovoce na zimu. Ovoce nemá se na zimu ukládati na větších hromádách nebo v koších, sudích atd. bezě všeho těsně vedle sebe. Na uložení ovoce hodí se především jednoduché dřevěné stojany, které mají nad sebou několik pater dřevěných lásek, tak aby se jednotlivé ovoce na každé lase mohlo pohodlně přehlédnouti. Na čistotu lásku bezě vší slámy a pod. uloží se ovoce stopkou nahoru, jak visí na stromech. Za místnost k přechování ovoce hodí se sklep nebo komora, ovšem kde nemůže působiti mráz. Místnosti větrají se, je-li teplota venku stejná s teplotou v místnosti. Jinak ukládá se ovoce takto: Dobré ovoce po vypaření zamotá se jednotlivě do papíru a ukládá se do bedny as takto: na dno bedny nasype se vrstva měkké prsti, na ni vrstva ovoce, pak zase prst a tak dále, až je bedna plná. Tím způsobem uložené ovoce vydrží dlouho.

Čistě mléko. Zůstane-li na úplně lesklé jehlici, která se do mléka ponoří a pak z něho avise vytáhne, kapka mléka, jistě není mléko jinou látkou promícháno. Neptilne-li však mléko k jehlici a nezachytí-li se tedy na jejím konci kapka, pak věru jest mléko „křténé“.

Skrofulosa nebo krtice. Krtice v posledních dobách vzrůstají velmi, jsouce hostem nejen u chudáků, ale i u bohatců. Krtice dostávají děti narozené v bídě z neduživé matky a které nejtělejší svůj věk trávití musí při nedostatečné výživě v nezdravých bytech. Krticemi postiženy bývají děti jinak zdravé, jimž se místo matčina prsu dostane často skleněné láhvičky, nebo které krmívaly se masem, vejci, které pijí pivo, víno atd. Hojnost silné potraviny ohrožuje zdraví dítěte jako nedostatek, z čehož pak křiví krtice. Oběh živých šťáv v těle děje se mízními cévami, které na určitých místech protékají mízními žlázami. Mízní cévy jednak odvádějí od střev strávené části potraviny do krve, jednak od buněk vyloučené šťavy do oběhu krve; mízní žlázy mají za úkol šťavy jimi protékající přetvořiti. Když pak tyto žlázy z jakéhokoliv příčiny svůj úkol nevykonávají, když na př. naduří a ztuhnou; tu se živné šťavy nedostanou do krve v takovém stavu, jak se pravidelně má dít. A tu pak krev chudne a tělo chřadne i při nejlepší výživě. A takový stav jest u krtic, kde se rovněž naduřelými žlázami nedostane do krve žádné živné látky. V těle pak proudí látky nehotové, které příroda v těle nestrpí a které dle možnosti hledí vyloučiti, čímž pozorujeme po těle lišeje, z uší výtoky, v očích katarhy atd.; mimo to se i chorobné žlázy mízní stále přetvořují, pokud v sobě cizí jedovaté látky obsahují, následkem dráždní tkaniva otékají a za účelem vyloučení těch látek se stále podobírají. Může se státi, že se vyměšování látek z těla zastaví; nemocný zdá se pak zdánlivě zdravým, ale chorobná látka v něm stále vte. Př. krticích vždy nejlépe, ať vnitřním užíváním nebo zevnějším, účinkuje sůl.

Ohlouben každé hospodyně jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě domácího kávového nápoje v žádné domácnosti více chybět.

Žádejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner a nikdy nekupujte sbořité otevřené (vyvážené).

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 30. září 1905
hl pšenice K 12:80—13:60, žito K 10:40—10:80, ječmene K 8:80—9:90, prosa K 11:40—00:00, vike K 11:60—00:00, hrachu K 22:00—24:00, oves K 5:30—6:30, čočky K 00:00—00:00, jahel K 18:00—20:00, krap K 18:00—32:00, brambor K 2:40—0:00, jetelového semene červeného K 112:00—00:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, řádku K 00:00—00:00, máku K 80:00—32:00, lněného semene K 18:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 11:00—00:00, 100 kg pšen. otrub K 10:60—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:60—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:96—0:00, 1 kg tvarohu K 0:28—00:32, 1 vejce K 0:08—0:00, 1 kopa zelí K 2:60—8:00, 1 kopa okurek K 0:00—00:00, 1 kopa kapusty K 0:00—0:00, 1 hl cibule K 8:30—4:40, 1 kopa drob. zeleniny K 0:60—3:00, 1 pytel mrkve K 1:40—1:80, 1 hl jablek K 0:00—00:00, 1 hl brusek 0:00—0:00, 1 bečka švestek K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 30. září 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 456, žito 287, ječmene 816, oves 388, prosa 12, vike 36 1/2, hrachu 10, čočky 1/2, jahel 8, olejky 0, jetel. semínka 1/2, lně. semene 0, máku 6. — 2) Zeleniny: zelí 149 kop, okurek 00 kop, kapusty 000 kop, cibule 112 hl, drobné zeleniny 420 kop, mrkve 98 pytlů, brambor 728 hl, cerele — kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, brusek 00 hl, švestek 00 hl. — 4) Drobného dobytka: vepřů 3 kusy, podvinčat 232 kusů, kůzlát 0 kusy.

Vyrovnejte nedoplatky za »PRÁCI«
a »OBNOVU«!

Světově známý pravý malínský křen

— se zaručením —

zásílá proti dobírce neb dle dohodnutí

od 5 do 10 kg. poštou

5 kg. Iaa výstřelek	5 K 25 h
5 kg. Ia	4 K 50 h
5 kg. obkladové kořeny	4 K 25 h
5 kg. slabší	3 K 50 h
5 kg. prostřední	3 K — h

drahou od 10 kg výše:

10 kg. diverse a sice: 3 kg. křenu, 3 kg. cibule, 2 kg. mrkve, 1 kg. česneku, 1 kg. petržele, vše 4 K 50 h.

Objednávky od 80 kg výše účtují se levněji.

J. M. Jireček,
nejstarší vývoz výhradně prav. mal. křenu
v Kutné Hoře.

Intelligentní hospodyně,

dobrá kuchařka,

přijala by místo ve farním domě. Místo takové již k plné spokojenosti zastávala.
Adresu sdělí administrace Obnovy.

**KRÁSNÉ
OBRAZY**

ve vkusných rámcích,
zrcadla, sochy, kříže
a různé umělecké výrobky,
vše ve velkém výběru doporu-
čuje nejlevněji

umělecký závod a výroba rámců
JOS. KIESLICH
— v Hradci Králové. —

Piano
krátké, dobře zachované
prodám za 200 korun.
Ferd. Novák,
fidelit kůru
ve Smiřicích.

P. T. milovníkům květin
slušně nabízím
pro podzimní a zimní období
krásné zdravé květiny
ve květináčích dle odborných method pěstění, jako: chrysanthemy, cyklamen, primole, karafiáty, fialy raní, a mnoho jiných ozdobných rostlin nejlepších druhů pro květinové stolky, okna a skleníky, **hodící se též na hroby k slavnosti dušičkové.**
Zasílám je též drahou nebo poštou do každé vzdálenosti na dobírku.
10 kusů různých druhů . . . . . za 4 koruny,
20 kusů též různých druhů . . . . . za 7 korun.
Obal účtuji za ceny původní.
Speciální nabídku a ceny na požádání zašlu franko.
Ujišťuji solidním a vzorným obsloužením, znamenám se ve veškeré účtě

Jaroslav Tuček,
uměl. a obchod. zahradnictví, Předměstí n. L.
Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce ke-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Chrámové svíce

voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo krásné,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,
**svíčky a obět. před-
měty pro místa pou-
stnická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové
lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí**
ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleláš. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.
Telefon 914.
Výrobky vješt. uznané. Vzorů a cenůky zdarma a franko.

Látky na dámské šaty

Vzorky na požádání zdarma a vyplaceně.

podzimní a zimní novotinky.
Vkusné látky kostýmové, jemné látky černé, sukénka, lodeny, ševioty, flanely, barchety, atlasy, velury, dále kepry, polovičníky a grádle za ceny levné zaslíla

Josef Doubravský v Rychnově n. K.

Ovdovělá dáma

v prostředních letech,
vzdělaná, dobrá kuchařka, prosí za místo
hospodyně
nejraději na faře.

Laskavé dotazy ochotně zodpoví administrace t. l.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křídla, kasatelny,
společnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Prodá se
dobře
zachovaný **kulečník**

se vším příslušenstvím
za třetinu výrobní ceny.
Blíže sdělí administrace t. l.

BYTY

o 2 a 3 pro-
stran. velkých
pokojích s ku-
chyní, zařízen.
lázní a moder-
ním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou
innd k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje
pro svobodné pány s komfort. zařízením.

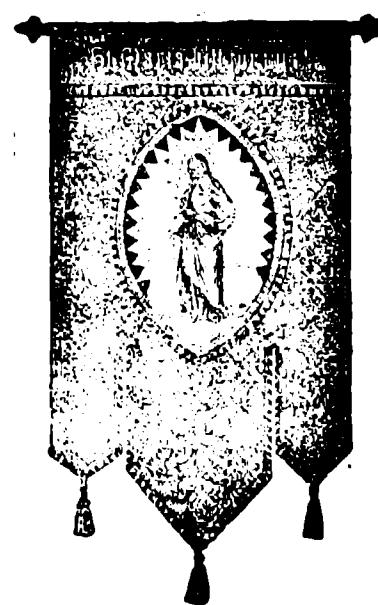
K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král.,
u Pražského mostu.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-**
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Jednou s důvěrou zkuste a posuďte přírodní o kg.
franko dobírkou všude.

KAVA
zelená, vlnut. K 11:50, 12:50,
14:— a 15:—,
pražená vlnem. K 14:—, 15:—
a 16:— Cenník zdarma.
Pochvalné dopisy z celé říše.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

JAN KALIS,

hodiňář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným zásluhy na výběr též i na splátky
bez svýštní cen. — Založeno r. 1843

Svatá zpověď generální

čili všeobecná nebo životní.

Upravil

Frant. Ass. Křivohlávek,
farář v Českých Heřmanicích u Chocně, Oblat
kongregace Nejsvětějšího Vykupitele.

S povolením nejš. bisk. konsistoře v Hradci Krá-
lové ze dne 25. srpna 1905, č. 8236.

Cena 30 h. Nákadem vlastním.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Vždy 50 žiněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaku
na žiněny.

MATRACE

žiněmi plněné od zl. 17.— do zl. 60.—, lesní travou plněné od zl. 5.50 do
zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žiněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

SUKNA

a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na
požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

MOSAIKY

sklenné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezřením ale i svou láčí předčí mosaičky vláské, hotoví umělecký útvar pro malbu na skle

B. ŠKARDA, Brno.

Rozpočty pro chrámová okna i mosaičky bezplatně.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY

hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné

má stále na skladě a může okamžitě dodat

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku zdarma.

Denní prodej novin.

Rozšiřujte „Časové Úvahy“!

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořicího obecního, zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na dožití a úmrtí

se zaručeným 4% stoupajícím úrokováním základního pojistného.

Pojištěný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned po jeho úmrtí.

Výhodno smlouvat pro ty, kterým v posledních letech vzrostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubývá totiž, šestým rokem počínaje, pojistného o 20%, prvního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd., takže na př. při 20leté době pojišťovací obnášelo by pojistné v posledním roce pouze 4%, počátečního obnosu.**

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem na dividendu.

Fondy a rezervy banky

Slavie jsou	K 31,865.380-80
Všechn zisk náleží členům. Dosud vyplaceno v celku dividendy	K 1,400.596-81
Ve všech odborech bylo dosud výplat	K 82,737.159-57

Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavie

v Praze, na Havlíčkově náměstí, jakož i gener. zastupitelstva: v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota, Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Klobouky pánské, zaručené jakosti,

Klobouky hedbávné cylindrové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a dětské,

Kožešiny všeho druhu pro dámy, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuče pravé s kotvou

na skladě má

Jos. Dvořáček,

cís. a král. státem vyznamenaný obchod kloboučnický v Hradci Král., Palackého třída č. 83.

Tamtéž přijme se učení.

Chemické

cidění a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách) (bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovářského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revisé tisel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17. Pošt. spoř. č. 802.161. Založeno roku 1883. Psací stroj.

Besídka

Husy a paní-i-i-i.

(Z tajů moderní domácnosti.)

Husa jest známé zvíře, patří mezi obojživelníky, poněvadž žije na suchu i na vodě. Vylíhne se někde za pecí na vají, je špičatá v zadu i napřed, má žlutý zobák a žluté nohy. Staví se hloupou, aby se nemusela učit žádným kumštům, zpívat neumí, ale vesele štěbetá. Vyrábí se z ní výborná pečeně se zelím a knedlíkem (tu já moc rád), potom husí játra i paštika z nich, drůbky čili kaldoun s nudlemi neb rýží, uzená prsíčka, kosinka na vymetání kamen, husí sádlo na česnečku, chřtán na uvinování nití, z nožních kostí dělají se špičky na doutníky, velkých brků užíváme ku výrobě psacích per, z malých zase dělají se peroutka na mazání buchet. Peří také slouží k zábavnému ukrácení dlouhých večerů. Užitečně i zábavně strávíme večery dráním husího peří. Ze všeho jest viděti, že jest husa zvíře dobré a užitečné.

A teď ještě popis jistého druhu paní — pravím výslovně „jistého druhu“, aby nevzniklo možné pohoršení u těch paniček, na něž se moje charakteristika nehodí. „Paní-i-i“ patří mezi ženské, narodí se obyčejně někde v Libni, Holešovicích, Žižkově nebo na Smíchově. Školu vychodí jen ledabyle, a jak dosáhne 14 let, jde do kartounky, porculánky, kapslovky, prádelny a pod., kde mimo duchaplné práce naučí se různým moudrostem života. Do nějaké služby nejde za žádnou podmínku, to je pod její důstojností. Chodí do zábavy k Liškovičům, Buckovičům a t. d., kde si udělá známost se svým nastávajícím. Jak se vdá, tak je zní paní-i-i. Vařit se nikdy nenaučila, ona to nepotřebuje; od čeho jsou buřty? Domácnosti nerozumí, práť a žehliti nedovede; nemá tudíž celý den ničeho na práci. Mezi tím co muž dře se v továrně neb na železnici, paní-i-i sedí ušmudlaná na prahu, anebo obchází je z bytu do bytu shání nějaký klep u „paní-ích“ stejné povahy a dovednosti. Na pilnou, řádnou ženu, obyčejně bývalou kuchařku neb služku, která vařiti dovede a domácnost ve vzorném pořádku chová, naše paní-i-i patří s pohrdáním. „Ta je hloupá, že se dře, to se nemusela vdávat“. Každá „echt paní-i-i“, protahuje poslední slabiku do nekonečna, aby každý věděl, že přišla z Prahy-ý-ý. Vypravuje, jak jsou celí nešťastní, že museli na venek, „alekdyž pro mýho v Praze nebyla rachetá-á-á“. K obědu uvaří se nějaká šlichta jako na potírání provaznického pruhu, večere koupí se u hokyně; po večeri — jsou-li peníze — táhne paní-i-i s pánem do hospody. Na vrchu huj, ve spodu fuj a doma řve k radosti všech sousedů několik na klíč uzamčených, hladových, umouněných, nemodlených nastávajících paní-i-i a pánů. Ze všeho viděti, že „paní-i-i“ je tvor méně dobrý a méně užitečný.

Ideál každé takové paní-i-i je husí pečeně. Jak výše řečeno, kuchyni nerozumí a proto požádá některou dovednější sousedku, aby ji husu upekla. Dá jí za odměnu peří z té husy. „Já se s tím neumím patlat.“ Jak tedy jsou peníze, koupí se husa. Na trhu nedávají na dluh. „Jak můj dostane milové“, těší se jedna; druhá zase: „Až můj přijede z pa“ (ze stavby — vom Bau). Konečně jsou tu, peněz jako želez. „Musím mojemu udělat dobrý oběd; v sobotu koupím husu.“ Do soboty o jiném se nemluví, než o té huse. Konečně sobota zde, naše paní-i-i časně vstala, pospíchá do trhu; mýti a česati bude se, až přijde. Klobouk, pod nějž nacpala rozcuchané vlasy, narazí na hlavu, „zahuftuje“ špinavou spodničku několika špendlíky, aby jí nekoukala ven, obuje rozšmáchané botky s vysokými podpadky — a už jde. Doma několik, na klíč uzamčených dětí sedí v umouněné košili na zemi a řve, až to nebasa proniká. „Děti, buďte hodné, já přinesu husu“, těší paní i svá robátka za dveřmi. Řev mění se v jásot, a děti vyměňují své náhledy o požitku nastávajícím.

Na trhu je již živo. Starší jakás, slušně oděná občanka smlouvá právě husu. „Ale to je drahota, 2 zlaté 80 krejcarů za husu, dejte ji za půltřetí zlatky, pak ji „vezmu“. Naše paní-i-i to slyší, píchá ji oves, chce té měšťance ukázati, jaká je paní. „Dají sem tu husu a tu mají, 2 zlaté 80 krejcarů; kdo nemůže zaplatit husu, ať si koupí housku.“ Odnáší vítězoslavně husu; ohlíží se, co tomu říkají ti druzí.

Konečně donesla husu domů. Frantík hned jí chytl za krk, div že jí neudusil, Honzík trhá jí brka z křídla, a Pepička uvázala ji za nohy k lavici. Manča zase pro ni přinesla umyvadlo plné vody. Frantík o umyvadlo zakopl — voda rozlévá se po světnici. Naše

paní-i-i zatím chodí pyšně po domě. „Jdou se podívat, paní-i Voštinová a paní-i Vonásková! To jsem koupila krmníka! Je z dobrého futru, prý ze mlýna. Ta je těžká! Ruka mi div neupadla, když jsem ji nesla. Paní-i ohmatávají huse „podpažky“ a pochvalují dobrý kup. Naše paní i jen září. Sousedky vyšly ven, na chodbě se zastavují: „No ta koupila krahulce, vždýť je to suché jako pohrabáč.“

„Viděli ty nohy? Celý kostrbatý; to na nich chodí nejmíň deset let; starej houser to bude.“ — „Mají recht, starej houser je to.“

Za hodinu vědělo veškeré sousedstvo, že naše paní koupila starého housera. Paní Kostrbáčková, bývalá sklepnice, vyukající obzvláštní vyřídilkou, nemohla to déle vydržeti, jazyk jí srběl; šla se nezávaná podívat na husu. „Kde mají toho štáka? Co to koupili za jednoho jestřába, ukážou to, je prý to starý houser kopuleť?“

„Jdou si domů spravít košili, voni jedna, žádný jich sem nevolal.“

„Jaká já jsem u nich jedna? Já mám košile lepší než voni, daj si pozor, aby se jim děti nepřilepily k sobě špinou a nesrostly jako ta dvě dvojčata.“

Inu arci můžou mít fajnovější prádlo, když byli v kafiřně za — —“ padlo slovo, slovo ošklivé, něco pláclo, výkřik, opět to mlasklo, řev, vlasy lítají, ano i celý cop. Honzík pomáhá matce, tluče paní Kostrbáčkovou pohrabáčem přes nohy, dostal za to výkop, až vletěl do výklenku u kamen. Manča za to vychrstla na ni z umyvadla zbytek vody, Franta popadl na lavici dřímajícího kocoura a hodil jej Kostrbáčkové na hlavu. To konečně pomohlo. Obě sokyně zděšeně vykřikly, kocour zaprskal, udělal veliký skok přes hlavy okolo stojících žen, které do té chvíle marně se namáhaly roztrhnouti stany bojovnic; a paní stály nyní proti sobě, lapajíc vzduch. První vzpomatovala se paní Kostrbáčková. „Počkej, ty neřáde, neřádej; můj přijede s osmatřicítkou domů, ten ti dá co proto.“

„Já se ho něco bojím! Až můj přijde večer z fabriky, ten ti zahrá! Tvého muže, toho chřástala, roztrhne jak herinka.“ Tak a podobně zněly vyhrůžky sem i tam, k veliké radosti ostatních paní.

Večer, když přišli páni domů, začalo to znovu. Nejprve pláč a žaloba, pak vzájemné nadávání, pak vyhrožování a konečně římský zápas obou mužů. Rámus ohromný, rozdělení veškerých partají v domě na dvě strany protivné, vzájemné sobě nadávající, rozchod do dvou různých hospod, veliké pití a nadávání od repetice.

Den na to obapolné shánění svědků, žaloba pro urážku na cti, lehké ublížení na těle a rušení domácího klidu. Opět veliké pití ve dvou různých hospodách. Večer doma pokračování ve válce řečnické. Na nevinnou původkyni toho všeho zapomenuto úplně — totiž zapomněli odrostli. Seděla již třetí den smutna pod kamny v kuchyni bez žrádla, bez pití. Smutně klonila hlavu, oči se jí zamykaly, tu i tam bolně zahýkala, což bylo pro Frantu pobídka, aby páchal na husu nové krutosti. Vytáhl ji ven, chtěl, aby skákala přes stoličku, do krku jí cpal kaštany někde v stromoradi nasbírané. Když již husa omdlévala, polévali ji sourozenci Frantovi vodou, aby přišla k sobě.

Paní-i-i přišla domů, viděla, že husa dodělává. Sousedka, která slíbila, že husu upeče, přešla do tábora protivného. Co dělat? V duchu doznati musila, že by bývalo lépe, naučiti se troše hospodaření než trávit mladý věk ve fabrice.

„Koukej, starej, ta husa je nějaká smutná; aby nám snad nepošla! A já to neumím zabít.“ Muž podíval se pod kamna, zdálo se mu, že je husa v posledním tažení. Vytáhl ji ven. „Eh co“, rozhodl, „zabiju ji sám“. Nebudeme se nikoho prosit, však si dáme radu a upečeme si ji sami. „Franto, drž ji za nohy, já jí useknu hlavu sekerou.“

Stalo se; krev střikaia po kuchyni, pokropila všechny děti, že vyhlížely jako řezníci. Nyní začala rodina husu škubat. Ze se paří, to nikdo nevěděl. Trhali peří i s kusy masa. Husa vypadala jako umučená. Nejvíce práce dalo chmýří; však muž konečně jednoduše je opražil. „Tak, a zítra ji upec; dej na ni trochu vody, kmínu a soli, však ona se upeče; nemusíš se nikoho prosit.“ Paní-i-i se do toho dala s kuráží.

Již byla husa na pekáči, když si paní-i-i vzpomněla, že není vykuchaná. Vykuchala ji tudíž, jak uměla. Husa začala se péci, děti stály okolo kamen a čuchaly. Husa pomalu začala červenat. Paní i zářila radostí. Blížilo se poledne, děti běžely až ku fabrice tatínkovi naproti. „Tatínku, už se peče!“

Sedli ke stolu, začali krájet. Bylo to

tvrdé, k neukousnutí a nějak podivně hořké. „Takra, ta se musila pástí někde na samém peluňku“, prohodil muž. „A co je to v ní? Tys tam nechala játra; zdali pak jsi vyndala žluč?“

„Copak má husa žluč?“

„I ty jedna huso hloupá, sněz si to sama. Je to neštěstí, má-li člověk takového chomouta za ženu.“ — Žena něco odštěkla. Nastala hádka, ozvalo se několikrát významné mlasknutí provázené pronikavým ženským jekotem a řevem dětí, otevřelo se okno a — na dvůr vyletěla pečená husa i s mísou. Za chvíli kráčel pán do hospody, kde si poručil čtyři buřty a litr piva. Paní měla odpoledne červené oči, prý od kouře a trochu zpuchlou levou tvář, prý od průvanu.

* * *

Na husu skorem zapomněli, když přišla obsílka od soudu. Smířovací akce pana soudce byla marná. Každá strana chtěla druhou mít v „kremínale“ a „kdyby to koštovalo stojku.“ Pan rada byl milosrdný muž, každá dostala 12 hodin. Paničky se rázem udobřily: „Prosím, vzácný pane, my si to teda odpustíme.“

„Teď už je pozdě,“ řekl pan rada, „teď zas už já nemohu odpustit.“

Hlasitě štkajíc opouštěly paní-i soudní síň. Přijdou prý s tím až k císaři pánu. Tak to skončilo s paní-i-i —

Na dvoře zatím tahali se dva psi o nějaký temný předmět. To byly poslední zbytky nešťastné husy —

Chťel jsem tak trochu zapásmornit, že není paní jako paní; tyhle paní-i od Prahy jsou skutečné speciality.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Animismus neboli Původ a rozvoj náboženství ze ctění duší, předků a duchů. Vzdělávací knihovny katolické sv. 87., seš. 1.—2. Za 1 K. Kritický příspěvek k srovnávací vědě náboženské od Dr. Aloise Borcherta. Přeložil Vojt. Vávra. — Bytová otázka dělnická. Dějiny a přehled úkolů reformy bytové. Napsal Dr. Alois Soldát. Cena 1.70 K. Vzdělávací knihovny katolické sv. 38. Ve spisku tom vylíčen nejen historický vývoj této otázky, ale seznamáme i duševní její stav i snahy, které směřují k jejímu rozřešení. Každý, kdo veřejně působí, najde tu poučení potřebného. — Sebrané spisy Bohumila Brodského. Svazek V. Všechní motivy. Seš. 68.—73. po 30 h. — Český Jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Řídí prof. V. Müller. Roč. XI., čís. 1. se zajímavým obsahem. Ozdobou jest několik obrázků. Vychází desetkrát ročně za předpl. 1 K. — Svatá Hora nad Přibramí. Od J. Koňáče. Se 4 obr. Za 20 h. Podán tu popis naší nejpamětelnější svatyně mariánské. — Zábavy večerní. Roč. 26., č. 6. Mirosl. Javorník: Lesní růže. Dílo 147. za 20 h. Povídka tato jest velmi poutavá. Na „Zábavy večerní“ předplácí se ročně 4 K.

Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesťanské ve veřejném životě. Roč. IV., čís. 17.—19. Vychází dvakrát měsíčně u V. Kotrby v Praze za roč. předpl. 6 K.

Nákladem J. Pelcla v Praze. Rozhledy. List pro politiku, vědu, literaturu a umění. Řídí J. Pelcl. Roč. 16., čís. 1. Předpl. na rok 6 K. — Finanční věda. Z němec. Dr. K. Eberga dle 6. vydání přeložil dr. J. Salaba. Svazek X., seš. 11.—15. za 2 K, čímž v celku vydáno toto znamenité dílo. — O zajíčkovi. Pro malé i velké děti. 8 obrazovou výzdobou J. Filipa. Za 80 h. Kniha tato okouzí malé i velké.

Osvěta. Listy pro rozhled v umění, vědě a politice, sv. 10., roč. 25. Řídí V. Vlček. Obsah: Vzpomínky na dr. F. L. Riegra. Píše V. Červinka. — Václ. Zelený. Podává B. Augustinová. — Zhýralec. Od J. Kalna. — Jarní stíny. Obrázek z pouti od R. Čechov. — Denník italské cesty. Od B. Voitolové. — V zlatém věku mladosti. Povídka K. Klostermanna. Atd. Roč. předpl. 14.40 K u administrace na Král. Vinohradech.

Dějiny markrabství Moravského. Stručné vydání. Píše R. Dvořák. Seš. 5. a 6. Celé dílo vyjde ve 12 až 15 seš. po 40 h. Nakladatel A. Piša v Brně.

Francouzská škola-Hovorna profesora L. Schmidt-Beauchez. Vyučovací listy a zároveň cvičební listy sluchu a mluvidel pro samouky i církevné vyučování pro začátečníky i pokročilé. S přílohou: Vyučovací cvičení. Cena sešitu 1.20 K. Seš. 2. a 3. Listy tyto hodí se velmi k snadnému naučení se řeči francouzské. Nakladatel J. Otto v Praze.

Nákladem Unie v Praze. Dějiny umění národa Českého. Napsal F. J. Lehner. Seš. 87. za 70 h. — Obrazový zpravodaj. Roč. II., čís. 56.—59. Vychází dvakrát týdně redakcí J. Hejrety. Číslo za 10 h.

Rozhledy po lidumilství. Vycházejí měsíčně redakcí F. C. Vika ve prospěch „Jubilejního ženského asylu císa. a král. Alžběty“ v Praze. Roč. XIII., čís. 7. s bohatým obsahem. Předpl. 4 K roč. přijímá pí K. Baumgartlová v Karlíně, Poblěžní ul. 9.

Hlasy Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Vydávají a vedou členové řádu Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně. Vychází jednou měsíčně za 70 h. roč. předpl. Roč. I., čís. 7.

Kalendáře na r. 1906. Moravan. Ročník 55. Uspořádal P. G. Schössler. Nákladem knihtiskárny benediktinské v Brně. Za 90 h. — Vyšehrad. Nákladem B. Prombergera v Olomouci. Roč. V. Za 1 K. Oba tyto zábavně poučné kalendáře hodí se všem právem pro náš lid. — Merkur. Informační knížka o cenných papírech na r. 1906, která o všech losích a jiných cenných papírech obsahuje důkladnou informaci. Řídí J. Růžička. Nakladatel M. Nedvídek v Táboře. Za 1.80 K franko.

Anleitung zur Matrikenführung nach den kirchlichen Vorschriften. Napsal V. Manlík, kanovník u sv. Víta v Praze. Nákladem kniž. arcibiskupské knihtiskárny v Praze. Za 5.70 K.

Detektivní romány Doyleovy: Posbaaskervillský. Seš. 1. za 24 h. Nákladem J. R. Vilímka v Praze.

Rezníkové Zájmy. První a jediný odborný týdeník toho druhu, hájící zájmy rezníků, uzenářů, obchodníků masem a p. Číslo na ukázkou zasláno zdarma administraci Rezn. Zájmu v Brně, Ryčlova ul. 5., u jatek.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medic-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slavné medaille, a mnohými ji-
nými diplomaty s právem rašení slavné medaille.
Vzorky zdarma a franko.

**Volejte stejnému
duchovenstvu!**
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č. 19 n., roh
Konviktské ul., vyučený pařez
speciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj bohatě zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přeměrné slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slavně a střídmě. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnutí po ruce. **Žádné přesazené vý-
robky bezcenné.** Více posílám již posvěcené.

Přijmu dělníka
na celoroční práci, rok
nebo dva roky po vyučení.
Jan Michálek,
krejčí v bis. semináři.

Vína
ku mši svaté
zaručená jen přírodní jakož
i jemná tabulová vína atd.
— doporučí —
Adolf Bařtipán,
Hradec Králové, Adalbertinum.

Čermákovy housle, struny
a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.
SPECIALITY: —
Pravé vláské a veicholdské struny, pa-
řížské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správy přesné a rychle.
V dokonalé účtě
Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

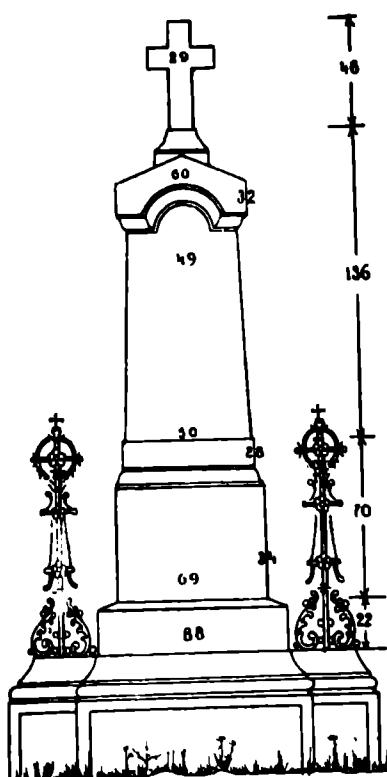
Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli, č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejte látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

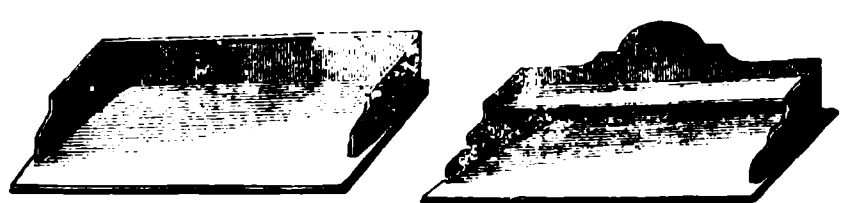

Nejlépeší nákupní pramen pro pány mistry truhláře, mramorové desky na nábytek, pro řez-
níky, uzenáře, zařízení pro krámy a dílny, zařízení pro kavárny a restaurace, desky pro koželhy,
chladicí desky pro cukráře atd. — Ceníky a nártky na požádání franko.

Sklad a dílny nacházejí se ve vlastním domě v ulici Čelakovského, č. 863.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlédnutím k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastě u Chrudimě.
Rozpočty sestavuji zdarma.

**Umělecké
řezbářské práce**
jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Založeno r. 1860.

Více vyznamenaní. Státní cena.

Nejstarší a největší závod sochařsko-kamenický
— firmy —

ZDENKO JEŽEK v Hradci Král.
odporučuje

k dušičkám svůj bohatě zásobený sklad
hotových pomníků

z různých druhů mramorů, domácích i cizích žul, sienytu, též švéd-
ského a norského labradoru k laskavému prohlédnutí. — **Cizím**
pánům zákazníkům při nákupu od 100 K počítá se hradbami jedni-
lístek dráhou sem i zpět bez jakéhokoliv zvýšení původních cen
předem již označených. Práce žulové vyznamenané se **zredlovým**
a **trvalým leskem** i vkusným provedením.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. října 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Moderní škola.

(3) Již učiněn dávno praktický krok k úpravě školy, v níž by vyučování náboženství místa nemělo. Škola interkonfessionální, škola, jak ji nyní zřímeli. Hotová zrůda; ani horká ani studená, ani katolická ani protikatolická — zkrátka obojetnice. Místo konečného rozluštění školské otázky pouze uvedení školy do kritického stavu, do stavu, jejíž nebude možno déle snášeti. Domáhali se liberálové školy interkonfessionální snad ze snášlivosti ke všem vyznáním? Chtěli snad, aby katolickým dětem jejich vyznání ani za zmíněné školní soustavy bráno nebylo? Nikoliv; jejich požadavky sahaly dále; a jen proto, že ještě neuzrálá doba ku sklizni, po níž tolik dychtili, spokojili se s některým ústupkem ve prospěch svý. Fakticky boj liberálů o školu jest jedním článkem v řetěze bojů podnikaných na ubití katolictva vůbec. Zvláště nyní jest to úplně zřejmo; dědicové těch, kteří interkonfessionální školy dobyli, odhazují škrabošku převrátky zcela. Počali nejdříve dle příkladu Francie hlásati, že vyučování náboženství do školy nepatří; prý ať se vyučuje náboženství jinde, třebaš v kostele. Tu máme tu chytristiku našich liberálních přátelů. Jestliže pánové chtěli popřít katolickým rodičům vůbec právo na vzdělání dítě v duchu katolickém, pak mohli věděti, že jest přece celkem jednoduché, kde se děti katolickému náboženství učí. Ale chytráci nalehali na vyloučení náboženství ze školy k vůli ubití katolických ideí vůbec.

A nyní tato „svobodomyšlná“ družina zcela nepokrytě podniká útok proti svobodě katolické; povykuje fanaticky, ať již se vyučuje náboženství katolickému kdekoliv. Pánové aspoň nyní promluvíli přímo, nyní každému i nejprostomyšlnějšímu katolíkovu jest zřejmo, s kým má jednati. Vřavové schůze, uspořádané proti dívčímu katolickému gymnasiu vinohradskému, poučily každého, jakou náboženskou svobodu by nám hlasatelé svobody a rovnosti přáli, kdybychom byli odkázáni zcela na jejich milost i nemilost. Nyní víme zcela určitě tolik: až bychom své skrovné posice na školách stávajících opustili a stídili svým vlastním nákladem školy ryze katolické, nebudeme ani v nových školách ponechání na pokoji. Pokro-

ková a socialistická inkvisice bude vůči silou zasazovati se o to, abychom byli vypuzeni ze své nejvlastnější domácnosti. Příklad zednářské Francie jest tolik lákavý! Tam si také katolíci zřídili školy zvláštní; musili platiti dále na školy beznáboženské, kam dítě svých neposílali, ale přece obětavě platili na školy obojí, jen aby jejich děti byly vzdělány po katolicku. Ale — „svobodomyšlná“ vláda zednářská zrušila také školy tyto, dávajíc na jevo, že si vůbec nepřeje, aby se ve Francii katolickému náboženství vyučovalo. A v Čechách následoval hřimavý potlesk nad tím násilnickým jednáním zednářské vlády u socialistů, realistů, židů, protestantů a u všech našich odpůrců vůbec; a hned projevovalo zřejmě politování, že Rakousko ještě není tolik „osvícené“ jako násilnická vláda francouzská.

I dle nových zákonů školských má vychovávat škola nábožensky-mravně. Jak si však představuje pokrokové učitelstvo plnění této povinnosti, ku které se přísahou zavazuje? Dělá se to hezky chytře. Na př. z dějepisu poví se o bludařstvu v Čechách jen to, co mu slouží ku chvále, při poučování o katolictvu pan vychovatel hezky dlouho se zdrží při stinných stránkách církve, odbýváje světlé stránky činnosti katolictva několika slovy. Kdo může pak vytknouti učícímu nepravdu? Ale kdyby bylo jen to; ve školách se už o církvi lze jen co, ale hezky chytře, aby se nedal pán chytiti. Podučitel, který svůj nejvlastnější odbor zanedbává, který dovede vpraviti dětem sotva slabé ponětí o pravopisu, najednou jest „odborníkem“ ve vědách nehlubších. Místo co by učil děti aspoň trochu snesitelně počítat, „poučuje“ je o vzniku světa a člověka, „vykládá“ články víry, jak to někde četl v prohané brožurce, atd. Svědomitý a zkušený učitel katolický ví, že jest potřebí co nejúsilovněji pracovati v nejvlastnějším odboru a že i při pilném studiu často učitel sotva stačí. Pokrokový mladík však místo těch „malicherností“ sleduje raději světoborné plány, čte podvodného Haekla, Renana atd. Obranných katolických spisů si nevšímá; nad ty je povýšen. A když na děti při pobožnostech dohlížel v kostele musel, čte nějaký román k ukrácení chvíle, při evangeliu nevstane, při pozdvihování nepoklekne atd. Zkrátka děti poznají samy, že jejich výchova

není jednotná. Co zasije katecheta, to kazí často „pokrokový“ mladík. A kdyby tito lidé vedli děti aspoň k náboženství jinému, kdyby je někdy napomenuli, aby aspoň se modlily k Bohu rády a s povznesenou myslí! Kdyby aspoň někdy dali na subě příklad řádné modlitby!

A teď ten farizejský nářek, že se mají ke katolickému náboženství chovati aspoň šetrně! Což tito lidé již před vstupem do stavu učitelského nevěděli, co na ně čeká? Což nevěděli, jakými zákony budou vázáni, až budou vyučovati děti katolických rodičů? Pryč s takovou dvojakou výchovou, jejíž nedůslednost samy děti rozpoznají, nevědouce naposled komu vlastně věřiti. A čest budiž tomu statečnému učitelstvu, které přes všechny ústrky „osvícených“ kolegů vychovává děti v duchu katolickém!

Příklad Francie pohnul protikatolické živly v Čechách a v Rakousku vůbec přímo k horečné činnosti za „svobodnou školu“, v níž by náboženství místa nemělo. A jest zvláštní, že hlavní roli v tomto protikatolickém boji hrají židé a evangelíci. Ti lidé, kteří si své vlastní konfessionální školy střeží, najednou se rozháňují — pro školu beznáboženskou. Není nad chytrost; mráz kopřivu nespálí; židům a evangelíkům v tom boji se neublíží. Jestliže dovedli rozsívatele „čistého evangelia“, lutherští pastoři, umlouvati se s protináboženskými socialisty o společném postupu v hesle „Pryč od Říma“, proč by ze záští proti katolictvu také nepřispěli k boji o beznáboženskou školu? Vždyť na schůzích, kde se prudce útočí proti katolickému školství, zůstávají školy evangelické a židovské ušetřeny všech nájezdů. Ruku myje; a až by dosáhli protikatolické fanatikové cíle svého, pak by sv. m. židovským a evangelickým spojencům neublížili. Evangelické listy na jedné straně stále a stále mluví o potřebnosti konfessionálních škol evangelických, vybízejí k zřizování nových, ale na druhé straně jeví nepokrytou radost, je-li někde náboženství katolických dětí ze školy vypuzováno.

Právě protestantský časopis „Hus“ podává širší zprávu o evangelickém učitelském ústavu v Čáslavi, konče povzdechem: „Hospodine, zachovej již, Hospodine, dávej již šťastný prospěch!“ V téže číslu uvádí myšlenky

»A Vaše ctěné jméno?«

»Josef Bottegare. Nemám s sebou právě navštívenky; dám vám za to pásku z novin, na které jest moje adresa, abyste ji nezapomněli.«

Jak připověděl, tak učinil. Čekal na mně a asi za hodinku pozdravil mě po mši sv. zde obvyklým »prosit«, a když jsem bral již klobouk do ruky chystaje se k odchodu, představil mi jiného pána: »Dr. Triphon Pederzoli, zdejší farář a též bývalý frintanista.«

Uslyšev, že jsem z Hradce, ihned mi uložil po svém návratu pozdraviti svého kolegu z Frintanea pana dra. Domabyla. Měl jsem velikou radost z toho, že frintanista v Rakousku všude bratry má a tato radost byla tím větší, když mi dnešní pan inspektor v sakristii pravil, že se mi může »dopoledne věnovati, pokud budu potřebovati.«

»Máte velkou farnost?« táži se cestou.

»Nesáhá mnoho do 60.000 duší.«

»Tedy jako mnohé farnosti ve Vídni — a kolik jest zde kaplanů?«

»Osm«, zněla odpověď.

Mezitím jsme kráčeli zase podél kanálu, kde již život byl v plném proudu. Vlastina a jazyk slovinský zazníval k nám z úst skládajících dělníků. Tu a tam některý vlaský slavič zašveholil svou ranní píseň.

»Kolik jest zde v Terstu Vlachů?« táži se.

»Dle úředního sčítání bydlí v Terstu celkem 180.700 lidí, z nichž 130.000 mluví italsky, 30.000 slovinsky a 12.000 německy.«

Mezi tím jsme se zase blížili k moři. Mlha byla již značně zmizela, takže bylo dobře viděti, kterak celé divise různých lodí a lodic se volně houpají na modravých vlnách. Vida rozsáhlou

různé zboží, zvláště ovoce a víno. Nezbyvalo mi času pozorovati život lodníků, který tu začínal se vstávajícím sluncem znova prouditi, jen toho jsem si všiml, že celá řada lidí tu spala na ulici na chodníku, asi jako u nás lidé, kteří se přepočítali při sčítání skleněných nádob, — učinil jsem »v pravo bok«, minul jsem druhý most »Ponte rosso« a za několik okamžiků stanul jsem na konci kanálu před mohutnou budovou v řeckém slohu r. 1830 vystavěnou. Veliký nápis v průčelí mi pravil, že jest to kostel »St. Antonio nuovo« — vlastní cíl mé cesty. Vstoupím do sakristie, rozhlížím se a hledám kněze, jemuž bych předložil své »celebret«. U skříně stál nějaký pán v modrém taláru žluté paspulovaném. Kdo jest to? — Rozhlédnu se dále a vidím, že těchto pánů v paspulovaných klerikách nevidané dosud barvy jest zde více a přicházím k poznání, že to jsou — kostelníci. Vzpomínám, že mají u nás ministranti na venkově »právo« nositi červené birety a hledím se vzpamatovati z překvapení, že »paspul« má zde tak velikou cenu. V tom se již blíží kněz v normální černé klerice s vládou tvář, jemuž se představuji a podávám své »papíry«.

»Tedy do Palestiny? A z Hradce Králové? Mám též v Hradci Král. kolegu z Frintanea. Jest to pan dr. Šulc. Až se vrátíte pozdravujte ho srdečně!«

»Milerád. A já mám zase zde v Terstu kolegu z Frintanea dra. Čikoviče.« »Ano, byl sekretářem nebožtíka pana biskupa Šterka a nyní jest profesorem na zdejší státní německém gymnasiu.«

»Kde bydlí, prosím?«

»Po mši sv. Vás k němu zavedu. Mám dnes zde v sakristii inspekci, nebude mi tedy žádnou obtíž na Vás počkati.«

FEUILLETON.

V Terstu.

Paběrky z cesty do Palestiny. Píše Dr. Jan Hejčl.

Uspořádáv si všechny své věci, usedl jsem a myslí svoji jsem zalétal tam, kde jsem vlastně dnes po celý den v duchu děl — do vlasti. Viděl jsem zástupy českého lidu ve svátečním oděvu a slyšel jsem, kterak od Krkonoš až k Šumavě přes odumřající nivy, přes hory i dolů nese se velebný akkord chorálu Svatováclavského. Ještě i v noci znělo mi stále v uších:

Ty jsi dědic české země . . .
nedej zahynouti nám ni budoucím . . .

Tím ukončen den 28. září 1904.

Hned časně ráno následujícího dne jsem pospíchal k moři, ke kterému mě všechno takřka táblo. Zachmuřený obzor nedovoľoval sice paprskům vycházejícího slunce politi svým zlatem ani moře, jež tu odpočívalo jak titán po namáhavém boji, ani stězně nesčetných lodí a lodiček, jež tvořily jakýsi nepravdivý les. Kde kotví asi parník, který mě poveze, jaké jeho jméno? Kde rychloloď, jež dle jízdního řádu odjede dnes v 11 hod. 50 minut do Alexandrie? Zdaž tam bude ještě místočko pro jednoho Hradečana? S těmito myšlenkami kráčel jsem po »Riva del Mandracchio«, kolem nábreží sv. Karla, jež se tu daleko do moře jako silná, kvádrová hráz rozprostírá — pak dále, až jsem stanul u mostu »Ponte verde«, vedoucího přes »velký kanál«, jenž se v tu v délce 333 m a v hloubce 5 m dere do srdce města, aby na svých vlnách nosil menší lodi a bárky, jež tu vykládají

dra. Foerster z Curychu o beznáboženské výchově. Dr. Foerster před evangelickými kazateli letos v srpnu dle správy „Husa“ „dovozoval na základě vlastních zkušeností nedostatečnost vyučování mravouce beznáboženské. První generace beznábožných rodin — pravil — žila ještě z ideálů, které si z křesťanství přinesla. Nedovede však tuto nadšenost přenést na svůj dorost a přesvědčiti jej, že člověk určen jest k něčemu vyššímu na tomto světě, než jen vyžítí se. Objevuje se tu nemožnost, vypěstovati bez náboženství skutečné charaktery. Ethika (mravouka) beznáboženská jest namnoze přes všechn její velebný smysl pro skutečnost plodem stadovny, kdežto právě Ježíš beze všech illusí povahu lidskou rozpoznal. Proto odloučení se od něho znamená odloučení od nehlubší znalosti života. Jenom neznalost povahy lidské může se domnívati, že nižší vášně pouhou osvětou se dají překonat. To dovede jen vášně vyšší, jakou vstěpuje náboženství. Nevykoupená krev člověka jenom krví může přemožena být. Cesta jde přes Golgatu.“

Dobře; ale v témže čísle oznamuje Hus, že vyšlo 1. číslo „Volné školy“ s vybraným obsahem. Tak! Časopis, který horuje na jedné straně pro náboženskou výchovu (ovšem tu „evangelickou“), dělá na druhé straně reklamu časopisu, jehož účelem jest odstraniti náboženství ze školy. Inu, páni si rozumějí; vědí, že se v skutečnosti jedná pouze o vyloučení ze školy náboženství katolického. Kdo se zachytí za šos mocného Israele, vždycky u nás v Rakousku dobře pochodí; kdo se však odváží činiti židovstvu výtky sebe spravedlivější a kdo dokonce chce volně vyznávatí své katolické přesvědčení, ten jest zmrskán „vlasteneckými“ policajty až běda. Nejrůznější strany spojují se svorně na vypuzení katolického náboženství ze školy. „Evangelik“ spojuje se s židovskými a socialistickými protivníky evangelia proti katolíkům, kteří v evangelium věří. A katolík nemůže se spolehat na žádnou podporu vnější; ta jest velmi nespolehlivá a chabne čím dále tím více. Ale boj náš daleko ještě není ztracen. Upřímných katolíků máme ještě velké řady. Kdyby čeští rodiče nyní svobodně hlasovali, zda si přejí, aby jejich děti byly vychovávány v duchu katolickém, poznalo by se, jak prolhané se tvrdí, že „český národ s odporem snáší jeho klerikalismus.“ Potřebí jen, abychom se zorganizovali k čestnému odporu a abychom v praktickém boji poznali svoji vlastní sílu. Výsledky budou zajisté potěšující.

Volné listy.

(Povídálivé styky s francouzskými zednáři. — Katolické hledisko v otázce ženské.)

(8) Ve stycích našich s národem francouzským rysují se dva směry. Jedni, a těch jest většina, dorozumívají se o české otázce s francouzskými nacionalisty, z nichž Henry a Cheradam, seznamovají Francouze s národy slovanskými a zvláště českým, učinili si takofka životním programem. Jejich činnost může se vykázati již pěknými výsledky, neboť podařilo

přistavu, táži se: »Kolik lodí ročně odtud průměrně vyjede a sem přijede?«

»Ročně přípluje asi 10.000 lodí a rovněž tolik jich odjíždí. Mezi těmi jest asi 6000 parníků. Cena zboží dovezeného se pácí na 900 milionů a vyvezeného na 850 milionů korun; převyšuje tedy v obchodním ohledu i Benátky, ačkoliv byl jednou čas, kdy Terst patřil pod vládu republiky benátské. V posledních letech, zvláště od r. 1833, kdy byl založen rakouský Lloyd, pak od doby, kdy byla vystavěna jižní dráha a otevřen Suezský kanál, vyvíhli se Terst neobyčejně; a což teprv, až bude ukončena stavba nového přístavu na jiho-východu města a docela až bude jednou vystavěna nová dráha, jež bude spojovati Vídeň s Terstem! Jak Terst za posledních let vzrostl, patrně z toho, že ještě r. 1702 měl jen 10.000 obyvatel, r. 1857 již 64.000, r. 1890 157.000 a dnes již nebude mnoho chyběti do 200.000.

Když jsme byli v »Café Specchia« na velkém náměstí uprostřed zelených vavříků posídlali a pokochali se pohledem na orloj věže nové radnice (municipio), napodobeniny to orloje benátského, pak studny Marie Teresie před radnicí, zřízené, šli jsme vyhledat dra. Čikoviče.

»A kde vlastně bydlíte?« táže se mne můj průvodce.

»V hotelu Delormes«.

»Jste knížetem?«

»Nejsem, neznal jsem však Terstu a proto jsem zvolil si tento hotel, abych nevlezl snad do nějaké díry. Že jest poněkud dražší, shledal jsem již včera při večeři a pak když jsem četl v pokoji cenník. Byl jsem rád v té chvíli, že mám jen obyčejnou červenou krev a že tedy nemusím si šimati toho, co stojí »nourriture d'un chien«,

se jím již ve společnosti francouzské pro věci české vzbuditi značný zájem. Není také neznámo, že nejnadanější politik francouzský Dechanel otázku českou nespouští ze své pozornosti, protože jako muž velikých rozhledů a bystré kombinace poznává důležitost její v Rakousku a ve střední Evropě vůbec.

Jiný zlomek národa českého, socialisté a ti, kteří jdou posud s „Časem“, odporují styky s Francií prý moderní, totiž se socialisty a zednáři. Dle téždu těchto našich výtečnicků francouzští nacionalisté jsou klerikály. Snad proto, že nevidí znak duševní hloubky v tupení všeho katolického. Čemu všemu můžeme se naučiti od té „moderní“ Francie, podává důkaz redaktor „Času“ p. Pelant, který sotva že pobyl na sjezdu volné myšlenky v Paříži dva dny, již poslal do Prahy ponaučení a rad plný pytel. V dopise svém v „Čase“ aspoň volá: »A potom máme o Francii falešný pojem, říkáme o její vyčerpanosti, o její degeneraci, o nemožnosti, aby slovanský duch čerpal z jejího západnického názoru na život. Nic falešnějšího nad to: my Francii posud neznáme.«

A hned odhrnuje záclonu v dalším: »Že novomalthusianismem omezuje svůj počet porodů, není známkou degenerace, ale zvýšený průměrný blahobyt, zvýšený standart of life a možnost snadnějšího uspořádání sociálního.« Tento omračující objev páně Pelantův zajisté v plné tragice dokazuje, jak působí styky s francouzskými zednáři a socialisty. Nechceme toto poznání páně Pelantovo charakterisovati, ale kdybychom řekli, že mluvil chytře, bylo by to trestu hodnou ironií. Takové intelektuální neštěstí však nepřipouští mnoho slov, tady je nutno jen setrvať za hradbou mlčení a vyvěsiti tabulku s nadpisem: »vedle jdoucí prosí se o tichou soustrast.«

* * *

Nedávné útoky na dívčí gymnasia, vedené z příčin ženské emancipace, vyblízejí, abychom vytkli co do otázky ženské hledisko katolické. Jsou mnozí, kteří domnívají se, že otázka ženská jest otázkou chlebovou, jiní mluví zase, že jest otázkou vzdělání. Nemají však ti ani tu pravdy úplné. Otázka ta jest hlubší a širší. Otázka ta otáčí se kolem hodnoty a důležitosti, jakou žena má pro člověčenstvo, při čemž nesmí se pustiti se zřetele poměr, jaký dle práva a spravedlnosti ve společnosti lidské má panovati mezi ženou a mužem. Mluví-li se dnes o otázce ženské, vyvstává z toho, že ten poměr jest porušen anebo nesprávně pojat, že ona důležitost ženy pro společnost lidskou byla různými vlivy oslabena anebo setřena. Proto hlavní jádro dnešní otázky ženské jest, vrátiti ženě onu úctu a vážnost, která jí náleží právě tak jako muži. Jenom žena povýšená a ctěná může působiti účinně na pokolení nynější, předem však na pokolení, které se pro budoucnost má vychovati. Po této stránce přísluší ženské otázce ono veliké místo, jež dnes ve veřejnosti zaujímá. Sociální demokratka paní Gižycká praví: »Ženská otázka není ani otázkou starých panen, ani otázkou pohlavní, ani otázkou politickou, ani otázkou ryze hospodářskou, nýbrž otázka ženská zabírá v sobě všechny tyto jednotlivé

»nourriture et chambre pour un domestique«
»grand bain« atd. Kam jsem měl jíti?«

»Pro podruhé bych vám doporučoval Volpichův hotel »u černého orla.« A kde chcete dnes obědvati?

»Nevím ještě. Naleznu-li místo na parníku, jenž v 11 hodin 50 m. odjíždí, nemusím hledati nic.«

»Nebude-li vám možno odjetí, pak jděte na oběd do trattoria Bissaldi nedaleko velkého kanálu.«

Hledajíce budovu c. k. gymnasia, prošli jsme několika uličkami, jichž jmen si již nepamatují; jen tolik vím, že jsme šli též kolem biskupské residence.

»Mohli byste zde odevzdati aspoň navštívenku; bude to našeho pana biskupa těšiti. Možná, že ho znáte.«

»Ano, setkal jsem se s ním jednou ve Vídni ve Frintaneu, v době, kdy byl v Římě rektorem »Animy«. Víím též, že jest rodilý Vídeňan a že byl dvorním kaplanem a ředitelem Frintanea až do r. 1889. Kde tu máte kathedrálu?«

»Tamto nahofe. Jest to starobylý kostel sv. Justa.«

»Kdy bylo zde založeno biskupství?«

»Nejstarší známý zdejší biskup jest Frugifer, který kolem r. 524 nastoupil na zdejší veleknězský stolec.«

»Vystřídala se tedy již zde značná řada velepastýřů.«

»Ano. Nehledíc k tomu, že jména některých biskupů ze století VII. a IX. nadobro se ztratila, možno říci, že nynější arcipastýř jest již devadesátý zdejší velekněz. V jejich řadě zvláštní zmínky zasluhuje slavný Eneáš Sylvius Piccolomini, který později se stav papežem, přijal jméno Pia II.

směry, jsouc sama částí, a to částí velmi důležitou, otázky sociální.«

Všeliké zkracování bytí jediného právního nároku ženina jest utlačování ženy a vzbuzuje nutně touhu po odstranění těchto překážek, touhu po osvobození — emancipaci. Že emancipace tato od mnohých žen jest přeháněna, nepotřebuje, tuším, důkazu, a proto hned promluvíme o skutečných právních požadavcích utlačovaných žen. A jelikož ženy ve svobodě prohlašují svůj nejhlavnější právní požadavek, jest potřebí pojem této svobody si ujasniti.

Kdy jest nějaký tvor svobodou? Máte-li se ve svých mezích pohybovati a úkol mu vytýčený plniti. Ryba na příklad jest svobodna, může-li se ve vodě proháněti a nerušeně se vyvíjeti. Nemá však té svobody, aby přes meze jí vykázané odebrala se na suchou zemi. A cítí se snad ryba býti zbavenou svobody proto, že jí uložen zákon ji obmezující, aby žila jen ve vodě? Nikoli. Právě tak není ani člověk svobodou, může-li, nedbaje žádného zákona a vyšší autority, činiti vše, co chce, a neuznává-li žádného jiného zákona kromě toho, jež si sám dal. To jest svoboda filosofického liberalismu, který chce člověka a společnost emancipovati od Boha a jeho řádu, a jenž hlásá autonomii, to jest svobodné sebeurčování bez všelikého ohledu na Boha a bez všelikého obmezování lidskou společností. Není však pravé svobody bez řádu a zákona, jak o tom velmi pěkně pohovořil feuilletonista »Národních Listů« v neděli dne 8. října.

Žena jest tehdy svobodna, může-li jako individuum (jedinec) a jako člen společnosti plniti všestranně onen úkol, jenž jí jest přirodou určen. Má-li se společenský úkol ženy určiti, důležno rozeznávati, co jest ženě a muži společno a co mají oba různě od sebe držeti a zdokonalovati, neboť ve vztahu k ženské otázce nesprávnou jest věta, že netřeba se ptáti, zda jde o muže nebo o ženu, nýbrž že třeba míti na mysli člověka, který jest v muži a ženě týž. V muži a ženě jest zajisté celá a plná přirozenost lidská stejně obsažena, ale muž projevuje tuto přirozenost lidskou jinak nežli žena. Příroda praví, že muž a žena jsou různí a rozlišení, protože mají vyplniti různé úlohy. Povinností ženy jest, aby mohla své zvláštní vlohy ženské co možno nejvíce rozvíniti a zdokonaliti — pak jest svobodna.

Zvláštní vlohou a životní úlohou ženy jest »mateřství«, kterémuž pojmu však dobře jest rozuměti. Onen fyziologický chod a děj, jenž činí ženu tělesnou matkou dítěte, neobsahuje ještě všeho, co slovem »matka« nebo mateřství se vyjadřuje, musí přistoupiti ještě mateřství ve smyslu mravním. Naplněna-li žena duchem oné nezištné, obětavé lásky a dobroty, jež starostí svou objímá vše, co její mateřské péči jest svěřeno, střeží-li oné mravní něžnosti, jež chrání život společenský před sprostotou, pak sníme jí přířknouti čestného jména matky s veškerou jeho důstojností a jeho právy. Ovšem po výtce jeví se tento duch u ženy ve všestranné starosti o její (vlastní) tělesné dítě. Tehdy jest žena ve svém živlu, může-li tohoto ducha mateřství, zejména mravního, skutkem osvědčovati. Sem musí tihnouti výchova ženská. Žena jest tedy svobodna, může-li se projevovati matkou v nejvznešenějším toho slova významu.

(1458—1464). Ani na stolci papežském nezapo-menul na diecési, již od r. 1447—1451 spravoval.

Zatím jsme přišli do budovy gymnasia a dali si zavolati dra. Čikoviče. Měl právě hodiny, ale po jedenácté přijde na přístaviště; dříve než odjedu, několik slov si pohovoříme . . .

A teď zase zpět k renaissanceámu paláci Lloyd (vystavěnému r. 1883 dle plánů barona Ferstla). Kanceláře budou již otevřeny, budu si moci obstarati lístek. Laskavý můj průvodce mě doprovodil, ukázal dveře kanceláře atd. a já nyní začal se o sebe starati sám.

Poněvadž paroplavební společnosti poskytují slevu ve větším míře než železná dráhy, zadal jsem si již z Hradce Králové o snížení jízdného hlavně z toho důvodu, že chci konati studijní, vědeckou cestu. Žádost byla příznivě vyřízena, sleveno mi 25%. Měl jsem jen nyní dostaviti se do kanceláře, naznačiti směr a zastávky své cesty a dáti si napsati žluté lístky pro naznačené routy. Věc šla dosti hladce; jinak však bylo, když jsem přišel k pokladně. Poněvadž bylo u pokladny více lidí, rozhlížel jsem se po místnosti a spatřil nejprve vyvěšený plakát, na němž se oznamovalo, že »Semiramis« dnes vyjede do Alexandrie. Přibude do Brindisi v pátek dne 30. září a v pondělí dne 3. října v 6 hodin ráno spatříme Alexandrii. Odpoledne o 4. hod. téhož dne vyjede dále a ve středu dne 5. října o 8. hod. přibude již do Jaffy! Jaká to rychlost! Brzy již budeš aspoň částečně u cíle své cesty! Na jiném plakátě byly vyvěšeny telegramy oznamující, že ta neb ona loď rakouského Lloyd v tolik a tolik hodin tam a tam šťastně dle jízdního řádu připlula. Vedle jiných telegramů oznamovaly, jaké klimatické poměry kde na př. v Alexandrii atd. panují — zde

Chceme-li tedy ženu emancipovati, osvoboditi, jest nám odstraniti všechny poměry a okolnosti, jež jí důstojnost mateřskou a práva mateřská stěžují anebo znemožňují. (Pokračování.)

Obrana.

(3) **Státní právo českého lidu.** Šest millionů Čechů má na říšské radě 62 poslanců a devět millionů Němců 200. Pak máme v říšské radě domoci se stejných práv s Němci! Dle spravedlnosti měli by míti Němci 157 poslanců a my 105. Pěkně jsme to postoupili od dob „temného pro nás středověku!“ Za Karla IV. i ve dvou stoletích následujících odbývány v Praze říšské sněmy koruny České; teď zde máme jen sněmy zemské. Za Karla IV. každý rada a soudce musil býti mocen jazyka českého, Němcům přikazováno, aby dávali své děti učiti jazyku českému; říšským německým kurfiřtům přikázáno, aby aspoň své synky dali vyučovati jazyku českému. A teď?

Ta města, v nichž vládli ku konci XIV. století a ještě více v XV. a XVI. století Čechové, jsou nyní namnoze nejtužší baštou Němectva, odkud podnikají se prudké útoky na práva naše. (Vzpomeňme na Žatec, Prachatic, Budějovice a Litoměřice).

Za Karla IV. Branibory daly se v poddanství říši České; Berlín sklonil dobrovolně hlavu svoji před Prahou. Nyní Berlín zvláště od časů Bismarkových stále přemítá, jak by mohl dřívější panovníci svoji, Českou zemi, učiniti poddanou provincií své vlastní říše. Vídeň, která ve XIV. století ani zdaleka nemohla se rovnati svojí velikostí, kulturní vyspělostí a politickým významem Praze, vzrostla v XVII. století a v stoletích následujících přilivem českého obyvatelstva a českých daní. Za to zachází vídeňská vláda s Čechami jako s pouhou provincií. Rozdělila za Beusta roku 1867 země říše Česko-rakousko-uherské jednoduše na země rakouské a uherské, jako by bývalá slavná Česká říše byla jen pouhá malá provincie, přílepek Dolních Rakous. Hezky jsme to dopracovali s českým státním právem. A — prosíme o dobré zapamatování, že Beust provedl dualismus bez dlouhých rozpětí, co tomu řeknou Češi; Beust jednal s Deákem o nás bez nás. Taková byla příkládána důležitost našemu státoprávnímu rozhodnutí. Že centralistická správa říše naší škodí nejenom zemím koruny České ale i vnitřní síle říše samé, o tom nemůže býti u žádného nestranného politika sporu. Nechceme pryč od Rakouska; naopak chceme, aby vláda porozuměla prospěchu vlastní své říše, aby pamatující na slavnou minulost zemí koruny naší, přiznala nám práva spravedlivá; tak posílí nejlépe věrnou loyaltitu národa našeho. Kdy se k tomu odhodlá? Z řádků výše uvedených patrné, že státní právo zemí koruny České pracuje od desíti k pěti. — Daleko jsme to došli.

Politický přehled.

Teď zase zemský sněm království Českého upjal na sebe pozornost politického světa v Ra-

nebe jest jasno či zamračeno, moře klidno či pohnuto atd.

Čtu s uspokojením: »mare quieto,« čtu však též »cielo coperto.« Zde v Terstu byla obloha čistá a na papíře stojí cielo coperto! I nad mým plánem a nad mými tužbami se dnes nebe zamračilo. Přistupuji k pokladně a žádám lístek do Jaffy pro dnešní rychloparník.

»Vítečka místa jsou zadána v první i druhé třídě.« Ano několik cestujících, jimž jde o to, aby se dostali do Alexandrie za každou cenu, nemá kabiny, musí spáti v saloně.

»Snad bych mohl spáti též v saloně.«

»Nikoliv; není již možno; nikoho nesmím už na loď pustiti.«

Skutečně, obloha mého nitra se zachmuřila, zatáhla hustými mraky. Co teď? Kdy tedy budu moci jeti? Snad až 17. listopadu, jak mi bylo řečeno ve Vídni? Při té myšlence se mi zdálo, že černý, neproniknutelný mrak, věštlící hroznou bouři, brozí zakrýtí celou duši moji. — Než — »mare quieto« — hladina mého nitra zůstala klidná v naději, že přece zase se nějak vyjasní — a tak se též skutečně stalo.

»Kdy tedy bude mi lze jeti do Alexandrie?« »Chcete-li rychlost, pak nezbyvá než počkati celý týden; chcete-li se však spokojiti s nákladním parníkem, můžete jeti zítra odpoledne. Rozdíl mezi »linea celera« a »linea di merci« jest pouze ten, že v prvním případě rychloloď zastavuje jen v Brindisi, kdežto parník nákladní delší dobu se zdrží v Gruzii, Brindisi, Corfu a v Patras. Vyjedete-li zítra v pátek dne 30. září v 5 hodin z Terstu, přijedete do Alexandrie druhý pátek dne 7. října. V Alexandrii bude vám čekati do pondělka 10. října. Odjedete odpoledne o 4 hod., a úterý ráno dne 11. října přibudete do Port

konsku. První schůze dne 10. t. m. byla formální, hladká, o nějaké obstrukci německé dosud ani řeči. Za to vážností chmurnou den tento obestřen v obrovské manifestaci lidu dělného v Praze na prospěch všeobecného práva hlasovacího. S otázkou touto dle těchto úkazů vážných musí se už přece co nevidět počítati; dále se odkládat nedá. — Finance království Českého jsou v žalostném stavu, v rozpočtu jeví se schodek 13 mil.; přes to Němci nemají chuti vážně pracovati. — Také na sněmu moravském následkem bouří brněnských bude asi po plodné práci; čeští poslanci chystají tu obstrukci. K tomu ještě čes. poslanci moravští všech stran vystoupili ze stálého vyrovnávacího výboru, kterýžto byl dosud jakousi páskou mezi Čechy a Němci v klidnější práci. K vyjasnění situace z bouří brněnských vzešla také nikterak nepřispěly případné odpovědi ministrů; včdyt i také poslanecká sněmovna v poslední své schůzi, jak si i ministrpresident bar. Gautsch s ohledem na Němce přál, zamítla pilnost návrhu na všeobecné právo hlasovací. Pro pilnost hlasovali ovšem socialisté i křesť. sociálové, část něm. lidové strany, Jihoslované, Čechové a několik něm. pokrokovců.

V Uhrách vleče se krise do nekonečna. S napjetím očekáváno zahájení říšského sněmu 10. října. Ale do zasedání nedostavila se ani vláda; opozičníci nemohli si proto na kom ulevit. Sněm pak ještě téhož dne královským reskriptem odročen do 19. prosince z té příčiny, že se dosud nepodařilo ustavit vládu, která by mohla zavésti klidné parlamentární poměry. Ve Vídni ještě doufají, že si Maďaři dají přece říci. A Maďaři zatím oslavují Lajoše Košuta a hr. Batthyanyho, vůdce to revoluce r. 1848. — Katolický sjezd, jenž se měl v Uhrách konati od 15.—18. října, pro politické poměry odložen na druhý rok.

Smrtí biskupa z Valence stoupl počet osiřelých biskupství ve Francii na 16. Mimo to 12 biskupům odňaty příjmy, ježto se prý dopustili nějakých přestupků proti vládě. Přes tento odpor proti církvi nebylo se vládou francouzskou dle výroku ministra Rouviera vzdáti protektorátu nad katolíky na Východě.

V Norsku a Švédsku nejsou dosud vymezeny klidné poměry. Nespokojenost s dosavadním stavem neutichá. Velký počet bank norských žádá na sněmu, aby se s ohledem na nejistý stav přikročilo co možná nejdříve k volbě nového krále.

V Rusku propukají zase nepokoje a sice ve Finsku a pak v Moskvě, kde mezi stávkujícími dělníky a vojskem došlo ke krvavým srážkám; i na jiných stranách způsobeny atentáty pumové. — Volby do říšské dumy v Rusku konati se budou 9. prosince a sněm zahájen bude 19. února 1906. — Ve Finsku připuštěna švédština a švédština částečně jako řeč úřední. — Generál Kondratěnko, hrdinný obránce Port Arthuru, pohřben byl v Petrohradě.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Saidu, odkudž pojedje přímo do Beirutu, kde vás očekává dvoudenní karanténa, takže do Jaffy se dostanete dne 15. října.

Při tomto »exposé« bylo mi, jako bych byl slyšel skučeti mrazivý víchr, který láme naděje koruny stromů. Když se mi zdálo, že se poněkud tento nepřítel tužeb mým utišil, pravil jsem rozhodným tonem:

»Tož prosím o lístek pro ztřejsí loď a to pro II. třídu.«

»Druhá třída jest též vesměs zadána, můžete dostati jen lístek třídy první.«

»Prosím.«

Pokladník vzal můj žlutý lístek a když byl chvíli počítal, pravil: »Celá cesta po odečtení slevy vás stojí 234 koruny.«

Zaplatil jsem, uschoval jsem si lístek a rozhlížel jsem se po sloupech, až oko mé upoutáno bylo návštěvní, které mi pravilo, že zítřa »piroscafo« »Electra« pod velením kapitána Mandiche vypluje z nového přístavu z bassinu č. 3.

Nehostinná Semiramis — proč jsi mě odmítla? Proč nemáš pro mne místa ve svých útrobách? Proč mě odkazujete na Elektru, jež bude sem tam jako zbloudilá se potáceti?

S hlavou svěženou krácel jsem na místo, kde mě očekával Dr. Čikovič. »Tož pojedete se Semiramidou?« volá z dálky.

»Nikoliv«, odpovídám a vypravuji celou onu smutnou historii. Než — blíží se čas k odjezdu, pojďme se aspoň podívat, jak nemilosrdná Semiramis bude se loučiti s terstskými břehy.

Za chvíli přidružil se k nám zase dobrotivý Bottegaro: »Neviděl jste tu Reverenda Josefa Molitoru, Američana? Byl dnes též u nás a pravil, že jede též do Palestiny, kde se hodlá věnovati biblickým studiím.«

Kanovník Tomáš Střebský

Horlivý předseda Zemské jednoty katolického duchovenstva mrtev! V sobotu dne 7. října povolal ho k sobě Pán. Jméno stáříčného a při tom do posledních dnů neuvázně pracujícího tohoto kněze stalo se zvláště v posledních letech velice populárním. — Tomáš Střebský narodil se 7. května r. 1833 v Kyšperku. Studoval v Mor. Třebové, Litomyšli a na akademickém gymnasiu v Praze, kde tehdy působil vlastenecký katecheta Štulec, potomní probošt Vyšehradský a jiní vlastenečtí učitelé, Jungmann, Zelený, Aksamit, Šohaj. — Tomáš pak pobyl jako novic celý rok v klášteře Františkánů v Praze; ale potom vstoupil do semináře Královéhradeckého, kdež byl vysvěcen na kněze r. 1860. Vstoupil do duchovní správy nejdříve v Hrochově Týnci u Chradimě, kdež byl přidělen vikáři Prašingrovi; r. 1864 stal se katechetou na vyšší reálce v Pardubicích, kde také po obdoby státní zkoušce vyučoval zpěvu. Ačkoli byl svým úřadem velice zaměstnán, přece horlivě řídil také pěvecký spolek »Ludmila«, s nímž se dostavil ku kládeň základního kamene Národního divadla do Prahy. — Roku 1870 stal se farářem v Mikulovicích u Medlešic. V místě tom působil až do své smrti. Postaral se o restauraci starobylého gotického kostela ze XIV. století v přifařené osadě Tuněchodch a r. 1855 skoro svým nákladem restauroval i farní chrám v Mikulovicích. Ve třech větších obcích své kollatury založil hospodářské besedy, knihovny a vzdělával lid častými přednáškami. — Střebský vyvinul i nemalou činnost literární. Sepsal dle Frída učebnici Apologetiku, větší spis Bible a příroda. Z menších prací jmenujeme: »Povinnosti státní ke škole«, »Mají-li rodiče právo na školu dětí svých?«, »Poměr církve ke škole.« Sepsal celou řadu článků do Čecha, Katol. Listů, Věstníku, Korrespondenzblattu, a j. v. Pilně účastňoval se katolických sjezdů. Má nemalý podíl na založení Katolického družstva pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové, na založení naší »Obnovy« a zvláště na vystavění velikého spolkového domu »Adalbertina«. — Tomáš Střebský vřele se ujal spolubratřích kněží, nedostatkem strádajících. Na jeho popud zaslalo kněžstvo rakouské na 6000 petič k říšské radě, v nichž tlumočen požadavek, aby se stalo zlepšení v platech za vyučování tří nejnižších tříd, což dalo vznik známému návrhu Žičkarovu. Když vstoupila v život velepotřebná Zemská jednota katol. duchovenstva, postaven jí byl Tomáš Střebský v čelo a jako předseda její zahájil velice rozsáhlou akci za zlepšení platů kurátního kléru vůbec. Jen smrt dovedla přetrhnouti tuto blahodárnou jeho práci. — Od r. 1883 zasedal v okresní školní radě chrudimské. Za své zásluhy obdržel expositorium canonické, byl jmenován biskupským notářem, vikářem a konečně i čestným kanovníkem Královéhradecké kapituly; jmenován též čestným členem Katol. spolku tiskového v Hradci Králové a ode všech přifařených obcí své kollatury čestným občanem. Již z tohoto stručného náčrtku patrné, že Tomáš Střebský těžil hřívnou Bohem mu danou horlivě a úspěšně. Čestná paměť budiž zvěčnělému pracovníkovi!

* * *

Pohřeb kanovníka Střebského v úterý dne 10. t. m. ráno byl velikolepý. Pohřební obřady započal

»Neviděl.«

»Možno tedy, že ho uvidíme na lodi.«

Když jsme přišli dále, spatřili jsme již hrdou Semiramis, krásnou velkou loď se štíhlými dvěma stěžni, nosnosti 4017 tun. Jest teprv před 5 lety vystavěna, ujede 15 mil za hodinu a pohostí v I. třídě 82, v II. třídě 40 cestujících. Lodní můstek byl sice ještě spuštěn, ano i lodní jeřáby ještě pracovaly, ale vše nasvědčovalo tomu, že se již spěchá a že loď již odjede.

Ač Semiramis byla a jest rychloloď, určenou hlavně pro cestující, nemohla přece jen odepřít jistou míru zboží. Co zvláště poutalo, bylo nakládání pěkných, mladých, ušlechtilých ořů, jež majitel obchodník dopravit chtěl do Alexandrie. Měli zvláštní klece z dřevěných latí, do kterých různým způsobem na břehu vlákali koně, nejvíce žádného zvláštního zájmu pro turistiku. Když se podařilo dostati jednoho koně do klece, zavěseno za ním, a jeřábu lodního spuštěn řetěz, klec navlečena; kola, hnaná parní silou, začala pracovati, řetěz se navíjel na lodi na válec, zkracoval se a klec stoupala do výše několika metrů, načež jeřáb se otočil tak, že klec se vznášela nad palubou, řetěz puštěn, tak že již tato pohyblivá stáj stála na podlaže paluby. Kůň vyveden a dopraven na určené místo.

Krutá Semiramis! — volám v duchu — pro koně máš místa a pro mne nikoliv? A zdálo se mi, že teď cení báječná ona žena své bílé zuby a s královským výsměchem že dí: »Kdo dřív přijde, ten dřív mele.«

U druhého jeřábu mohlo se před našimi zraky státí neštěstí. Řetěz, který byl připevněn na můstku, najednou povolil, celou svou tíž uhodil do trámu protějšího a nyní začal kroužiti nad

všp. kapitulní děkan Dr. Frýdek za asistence asi 80 kněží, načež rosvíval se imponantní pohřební průvod, jakého Mikulovice nebyly dosud svědkem. Průvod sahající vedle školní mládeže místní spolky, řada družiček a silný pěvecký sbor pp. učitelů z celého okolí. Za dlouhou řadou duchovních, z nichž mnozí až z daleka vážili cestu, nesena byla rakev osdobená odznaky kněžské důstojnosti sezenulého. Za rakeví kráčely četné deputace, mezi nimiž uvádíme p. místodržitelského radu Rebensteigra, barona z Wiederspergů, c. k. okr. hejtmána pardubického p. Nováka, c. k. okr. školního inspektora p. P. Vepřky; za Chrádím dostavil se p. Dr. Škora, za patronátů úřad barona Drasche pp. Ant. Ladvík a J. Benáček, atd. Za Politické tiskové družstvo v Hradci Králové dostavil se vdp. Dr. Fr. Reyl. Byli přítomni i členové výboru zemské jednoty duchovenství Dr. Víšek, Pauly, Dr. Loskot a Šmidt. Když dospěl pohřební průvod do chrámu, vystoupil na kazatelnu p. arciděkan Dr. Mršák, jenž přesvědčivými slovy dokázal o sezenulém knězi, že byl celým mužem nejenom v životě, ale i ve smrti. Ze stručného jenom výčtu vykonaných skutků vysvětlil, že sezenulý kanovník Střebský byl mužem vzácné energie, příkladného života a pozoruhodného charakteru. Během pohřební řeči dostavil se do chrámu ndp. biskup Dr. Doubrava, jenž ze svého letního sídla přilpěchal, aby netil památku zvěčnělého pracovníka na vinici Páně. Ndp. biskup obětoval zpívanou zádušní mši sv. a vykropil ve chrámě tělesné pozůstatky. Pohřební obřady u hrobu na hřbitově dokončil vdp. prelát Dr. Frýdek. Nad hrobem proslovil tklivou řeč místopředseda zemské jednoty dp. Pauly, poukazuje z četné účasti smutečních hostů na lásku, které se těšil kanovník Střebský nejen ve své farní osadě ale i v širém okolí a v celém království. Četné slzy, kterým se nemohli ubránit ani sešedivělí mužové, potvrzovaly patrně váhu slov technických. Odcházel jsme od hrobu kanovníka Střebského se zármutkem v srdci, ale zároveň s konejšivou nadějí, že z výsledků práce Střebského těšiti bude i příští generace.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování: p. J. Blinky, kooperátor v Bystrém, za katechetu tamtéž; p. Jan; Waachiczek, kaplan v Hostinném, za kapl. do Chvalče p. Jaroslav Procházka, kaplan, za administrátora do Trhové Kamenice; p. Václ. Voštel, koop., za administr. v Kladrušech; p. dr. Václav Pavlík, katech. na realce v Holešovicích, za katechetu na vyšších reálných školách v Hradci Králové; p. Alois Lorenz, koop., za administr. ve Forstě; p. Viktor Vlach, koop. v Oubylavicích, za koop. do Zbislavi; p. Karel Machner, kněz kongregace Missionářů, za koop. do Mladkova; p. Jos. Kulda, kaplan v Hotičkách, za koop. v Bystrém; p. Ed. Kasal, kaplan v Bohdanech u Pardubic, odebral se do Ameriky. V Pánu zomřel: p. T. Střebský, (V. Vuln.), d. kanovník, b. vikář, čestný konsist. rada, b. notář, děkan v Mikulovicích, dne 7. října 1905 (narod. 1833; vysv. 1860.) Uprázdňené fary: Mikulovice, patron. dr. Richarda barona Drasche, od 9. října 1905.

Návštěva Jeho Eminence nejvyššího Pána Leona kardinála ze Skrbenských u J. H. biskupa královéhradeckého Dra Josefa Doubravy v Chrastě. Dne 8. t. m. ráčil Jeho Eminence zavítati do Chrastě, aby navštívil zde meškajícího ndp. biskupa Dra Jos. Doubravu. Ačkoliv návštěva tato

byla rázu soukromého, osvědčilo město Chrast důstojným způsobem, že sdílí s ndp. biskupem radost ze vzácné návštěvy primasa království českého a metropolitů Pražského. V předměstí, jímž Jeho Eminence od Pardubic přijížděl, a na prostranném náměstí se všech domů vlály prapory, a přes nepřiznivé, deštivé počasí připraveno njdp. kardinálovi ardečné uvítání. V nádvoří sánku biskupského čekali s ndp. biskupem chrudimským c. k. místodržitelský rada a okresní hejtmán p. August Rebensteiger z Blankenfeldů, c. k. okresní školní inspektor p. prof. Vepřek, celá městská rada Chrastická se starostou p. Em. Kachynkou v čele, místní duchovenstvo, sbor učitelů se školní mládeží, úřednictvo bisk. velkostatků, katolická jednota, spolek voj. vysloužilců a sbor hasičů, aby vzdali vznešenému církevnímu knížeti uctivý hold sváji. Přijav od jedné z dívek školních kytici a posravy od přítomných hodnostářů, dal si J. Eminence po uvítání v sánku představiteli přítomné zástupce okresu, městskou radu, duchovenstvo, sbor učitelů, úřednický a zástupce spolků, s každým jednotlivcem blahosklonně pohovořil a výraz dal svému potěšení z přijetí tak ardečného, jež mimo jeho očekávání mu připraveno bylo. V úterý opustil ndp. kardinál opět Chrast, zanechav v ardech všech, kdož měli čest s ním se setkat, ardečné a milé dojmy.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 9. října 1905 neneseno: Na střížnost p. J. Jarkovského, starosty a statkáře ve Vel. Bělči, do špatných věh, nřivaných o zdejších trzích sobotních ku vážení másla, sdělil se tmuš, že váhy byly dodatečně na zdejších cejchovním úřadě zkoušeny a úplně správnými shledány. — Odvolání p. Josefa Stejskala s nenesení městské rady ze dne 28. září t. r. ohledně zrušení nevěstnice v domě jeho čp. 229 postoupil se c. k. okres. hejtmanství. — Technickou kancelář předloženy rozpočet nutných oprav v kostele sv. Pavla v Pouchově postoupil se c. k. okres. hejtmanství ku schválení. — Vyplá se off-rtní řízení na prodej kmenového dříví asi 4000 m z městských lešů na rok 1906. — Na uprázdňenou porci špitálskou po Barb. Paulové vyplá se konkurs. — Vyhověno bylo žádosti pp. Al. Michálka a Kar. Čejky z Kuklen, nájemců louky zvané „Malá strana“, aby rozvěsti smáli hlínu, na tutéž louku z náhona na pravý břeh vyházenou. — Účet p. Jos. Kieslicha za práci poslacovačskou v kostele sv. Pavla v Pouchově postoupil se c. k. okres. hejtmanství ku schválení. — Vzata byla na vědomí zpráva policejního úřadu, že strážníci Fr. Valáček a Jan Řádko nastoupili dnem 1. října 1905 službu v městských sadech. — Ženskému spolku „Vlasta“ v Žitci udělen byl příspěvek K 10.— na rok 1905. — Oznámení policie, že v hostincích čp. 229, 128 a 99 již nevěstky nejsou, vzato bylo na vědomí. — Na žádost p. Jar. Tichého, domovníka v městském divadle, poukáže se důchodenský úřad, aby tmuš vyplácel K 1.— denně za čištění městského divadla po dobu divadelní sezony.

Osobní. Radovi zem. soudu p. Frant. Petříkovi v Hradci Králové udělen titul a charakter rady vrchního zemského soudu.

Jmenování. Kandidát notářství p. Št. Mikoláš v Hradci Králové jmenován notářem v Holicích.

Krátká paměť „Osvěta lidu“ posledně předhazuje nám, že mezi vybranými jejími lidmi není žádný Drosd. Chlouba tato spočívá na velmi slabé paměti, neboť potěšná „Osvěta“ zapomíná, že ji zakládal Láda Knypl, že stranu pokrokovou fedroval v Hradci Dr. Fultner, že protiklerikálního tábora oikénakého účastnil se Dr. Ryba a že mezi stálé inzerenty patřil materialista Sigmand. Mohli bychom

místnosti pochutnávat si hosté na rybách a jiných pokrmech, v druhé místnosti táhnou se po celé délce středem ohniště, plotny, stoly, zkrátka celé kuchyňské zařízení. Každý host vidí z restaurační místnosti do kuchyně a může se přesvědčiti, že bře, čistě odění kuchaři a vedle kuchařky svědomitě pečují o to, aby se dostalo hostům stravy čistě, úpravně. Celá světnice zvučí voláním sklepníků, již objednané pokrmy silným hlasem »telefonují« do kuchyně »Risolto« (ryžovnk, prokládaný kousky jater neb rybího masa, zamilované to jídlo italské). »Del vitello« (telec). »H formaggio«. Věru, že by se tu mohl naučiti v brzku celému italskému slovníku kuchařskému.

»Quanto vi debbo?« táže se soused sklepníka a platí. Následují jeho příkladu a jsem překvapen malým obnosem svého účtu. Spokojen odcházím, abych se sešel zase se svým přítelem. Cestou potkáváme staršího pána, jehož tvář svědčí o inteligenci. Přítel mi představuje v něm Matko Mandiče, slovinského zemského poslance. Studoval v Praze filosofii, byl po nějaký čas suplentem na kterési střední škole, brzy však pro vlastenecké smýšlení bylo mu místa toho se vzdáti a věnovati se — žurnalistice. Mluví též poněkud česky. Vypravuje o organizaci slovinské v Terstu; bude prý v těchto dnech otevřen »Narodni dom«; příjdu-li podruhé do Terstu, najdu zajisté byt v jednom z 65 jeho pokojů. »Tamtěle kráčí váš zemlák«, praví po chvíli. Přeslechl jsem »!« ve slově a se zvědavostí jsem hleděl vpřed, co z toho »zemáka« se vyklubé. Po chvíli jsem poznal, že chtěl pan poslanec říci krajan a místo toho že užil slovinského významu. Těšil jsem se z toho, že jsem se setkal aspoň s jedním Čechem zde v Terstu. Byl to Pražan, filosof, studující románskou filologii. Odbýval právě dobrovolnickou svou službu. Dal se přesaditi do Terstu, aby se zde naučil jazyku vlaskému.

uvěditi ještě leckterého pokrokáře, o něhož se srovná perou v peněžních závozech zdejších, ale čtyry doklady stačí k důkazu, že ve straně pokrokové nebyl nikdy žádný »Drosd«. Kdo by nevzpomněl na podobství o počestném fariseu, jenž volal: »Bože, děkuji ti, že nejsem jako tihle klerikálové!« Ostatně s námi Drosd neměl nikdy nic společného. Když politické draštvo žádalo o stavební úvěr ve Drosdově záložně, byl mu odepřen. Což by se jistě nestalo, kdyby Drosd náležel do tábora našeho. Pan H:jn a svých stoupenců vídýcky nalezne kredit. O sverhu uvedených čtyřech počtvácích je známo, že byli zcela rozhodni stranaici strany »pokrokové«. Jen žádnou praderii, pánové, vědyt známe vaše nitro a vaše kapsy až do dna! Frásemi o sacheovalosti nesmyjete se sebe podezření, že fedrajete vlastně jenom pokrok staletých vysáváčů malých lidí. Kdo může odsuzovati ochranné zákonodárství živnostenské, bez toho jen velkým nátlakem na vládu vynucené, ten není přítelem lidu. Drosd je učiněn již neškodným, ale vy podporujete jistou alianci Drosdů, kteří dosud jsou na svobodě. To je ten rozdíl mezi »našim« Drosdem a vašimi Drosdy.

Mateřská řeč těžko se sapírá. Inu, kouká-li se sebesáporu trochu kšeftu mezi dobráckými Čecháčky, tu se ještě zdejší lidé přemohou dost. Ale mezi sebou národní českou etiketu trpěti — to jest přece jenom nad jejich síly. Poslechněte si je na př., jak jim plyne z úst lehoe »samospasitelná«, jdou-li takhle »pohromadě« ze synagogy! Řásem napomínají, že vlastně náleží mezi »české, pokrokové vlastence«. Zvyk druhé přirozenost; ale i takový zvyk by se dal lehoe vyléčiti, kdyby pokrokový tisk choval se k židovskému námcení v českém Hradci Králové stejně jako k jiným přestupníkům vlasteneckých paragrafů. Aspoň tak soudíme z toho: seznají-li nenučené se bavící židé, že se jim blíží některá osoba, která jim právě není nic dlužna nebo která nenáleží mezi pokrokáře, tu už druh do druhu šlouchae a — hovor pokračuje v české řeči.

Repertoire v Klieperově divadle. V neděli dne 16. října: »Prodaná nevěsta«, mimo předp. V pondělí 16. října: »R.serviatka«, operetta; 11. hra v přepl. V úterý 17. října: »Salome«, drama a »Holčička«, komedie; přijem pl. Kneislové; mimo předpl. Ve středu 18. října: »Libuše«, opera; 12. hra v předpl. Ve čtvrtek 19. října: »Hubička«, 13. hra v předp. V pátek 20. října: »Světá pán v šupau«, veselohra; 14. hra v předpl. V sobotu 21. října: »Donna Juanita«, operetta; přijem p. Jos. Javorčák; mimo předpl. V neděli 22. října o půl 4. hod. odpoledne: »Jiříkovo vidění« a večer »Rusalka«, opera. — Pro nahodilé překážky nebylo možno tuto neděli odpoledne hráti oznámené »Jiříkovo vidění«.

Divadlo sdružených měst východočeských. Již druhý týden podává nám p. ředitel Lucina v Klieperově divadle společnost svou počitek umělecký, který ovšem plyne především z vybraných oper. Offenbachovy »Hoffmanovy povídky« objevily se tento týden dvakráte na jevišti a věru vědy v uměleckém svém provedení dosly náležitěho ocenění u obecenstva. Zvláštním kouzlem působila opera Carmen, v níž vdechnuto více životu, opravdovosti. Také operetty a veselohry bývají v pravdě umělecky eshrány, jenže tu neveliká vnitřní cena v rozporu se najde s uměleckým vkusem. Dámy Kursová, Procházková, Horníková, Knüpperová, Holovská, Kneislová, Hasmanová, Zelenková, pp. Mansfeld, Perál, Wildner, Zelenka, Auerwald, Kneisl, Javorčák, Malý jsou zárukou, že z divadla bude trykat vědy nějaký skvost. Vábec v celé společnosti jeví se ta nejlepší snaha, která u obecenstva najde jistě uznání. Návštěva jest ještě dosti slušná, při operách bývá divadlo přeplněno.

»Co znamenají tito lvi na starých domech?« táží se cestou ke kathedrále.

Jsou to lvi svatého Marka a připomínají dobu, kdy Terst patřil k republice benátské.

Stoupáme do příkrého kopce. Konečně objeví se ponurá kathedrála. Stával zde na vrcholi římský chrám, zasvěcený Joviši, jeho »milostivé« a Minervě, z něhož se tu dosud zachovalo několik sloupů. Ve století čtvrtém přeměněn v křesťanskou svatyni. Celá apsis a mosaika, představující Matku Páně se dvanácti apoštoly, jest historický skvost z těch dob. O dvě sté let později prvobiskup Frugifer vystavěl ve slohu basilikovém podle jinou svatyni, jež měla býti důstojné mausoleum pro tělo sv. Justa a jiných mučedníků teratských, která dosud odpočívala v nepatrné kapli za městem. Zvláštní ozdobou této hrobky jest mosaika v apsidě, představující Krista se sv. Justem a Servulem († 273). Ve věku čtrnáctém obě budovy spojeny v jeden celek, a tak vznikla nynější kathedrála o pěti lodích.

S hory, na níž kathedrála k nebesům se vypíná, rozevírá se krásný rozhled na celý Terst. Hledal jsem nádraží, vedle něho pomník pětistyletého spojení Terstu (1382—1882) se zeměmi habsburskými, pak 33metrový maják, věže kostelů, zvláště nejbohatšího jezuitského »S. Maria Maggiore«, jenž chová v sobě Madonnu od Sasoferata a velkou fresku Santi-ho: Allegorie Starého a nového Zákona atd. Však přirozeně nejvíce zrak se neal do labirintu lodic tu kotvících, aby vyhledal — možno-li »Elektru«, na jejíž palubě jsem již zitra měl pokračovati ve své cestě.

Ano, zitra, již zitra na Elektrě do sv. země! Myšlenka ta mi svítila jak jasná hvězda za šera při návratu dolů a toho dne mi sladce zavřela očka.

hlavami lodníků i cestujících. Jedna rána do hlavy řetězem tak těžkým by stačila — k smrti.

V tom Semiramis pískla poprvé; bylo to znamení, že se blíží chvíle rozloučení. Zvuk byl tak silný, a tón tak hluboký, že pronikal celým tělem. Zpívala-li takto ta, jejíž jméno nese loď, pak věru těžko by byla mohla koncertovati. Ještě dobře, že se tato »dáma« s basovým hlasem nejmenuje »Siréna«.

Konečně dospěli na palubu i poslední cestující; zboží všecho z nábrží zmizelo ve velkých prostorách lodi, zásoby všechny, jako maso, chléb, ovoce, víno, pivo, sladká voda atd.

Již zvedá se pomocí jeřábu můstek, který dělníci dole stojící odtáhnou, načež se zavrou široké železné dvře na lodi, tak že okraj její jest výady stejně vysoký. Na palubě jest pozorovati čilý ruch. Námořníci odvažují silná lana, jimiž Semiramis byla připoutána k pevnině a navinují je na válce. V tom přiletí jak střelka malá lodička, jež jiným lanem spojuje uvolněného obra s malým parníkem, jehož úkolem jest vytáhnouti nyní kolosa na širé moře. Naposled ještě zasténá Semiramis dlouhým zvukem, jakoby se bolestně loučila s Evropou a dává se poslušně vléci malým člunem. Cestující stojí na palubě v povznešené náladě; mávajíce šátky, ukončují rozloučení se známými, stojícími na břehu.

»Addio, buon viaggio, signori« slyším volati za svými zády.

Šťastnou cestu, plovoucí ostrove, na němž není místa pro mne — volám i já a vracím se do města — k obědu do doporučené Trattoria Bisaldi v ulici »delle poste vecchie«.

Vstupuji dovnitř. Stoly skrovně obsazeny. Pije se více víno než pivo. Usedám a rozhlížím se po místnosti. Sedává se dvou částí skleněnou zdí až do stropu od sebe oddělených. V prvé

Peaviecnaký věmeček pořádá se v neděli i v pondělí veš. v hotelu Bařtipánov v Hradci Králové.

Proti obchodu s děvčaty. C. k. okresní hejtmanský dolo sdejší městské radě stran obchodu s děvčaty své dnobrodání, die něhož má snad jednati mřstni pollice. Obec sdejší srušením tří veřejných nevěstinec vystoupila ovšem rádně proti této moderní hlize, ale moc její proti tajným podporovatelům prostituce jest slabá. Zde se často i nejbystřejší oko policisty obloandí, nepřipouští-li mu na pomoc domácí páni, jichž mravní povinností jest bdíti nad mravním pořádkem v domě. Také každé nádraží mělo by býti pod bedlivým dozorem. Jen takovouto ochotnou službovolností lze i tajné prostituci a tím i obchodu s děvčaty položit jistě meze.

Stenografický kurs zahájiti hodlá sdejší stenografický spolek v měsíci listopadu. Znalost stenografie vyžaduje se dnes (vedle schopnosti psáti strojem) téměř v každém zaměstnání, i mohou se jí naučiti nebo se v ní zdokonaliti všichni, kdož neměli k tomu příležitosti v některé škole. Vedle široké veřejnosti upozorňujeme na tento kurs kandidáty učitelství, jimž poskytnuta bude ta výhoda, že bude pro ně zřízen kurs speciální, v hodinách zvlášť výhodných, přihlásí-li se jich dostatečný počet. Učitelský ústav jest dnes téměř jediný ústav, který neposkytuje studijním příležitost, aby se stenografii naučili nebo v ní zdokonalili, třebaž jako v předmětu nepovinném, ačkoliv na měšťanské škole se jí závažně vyučuje ve IV. třídě. Uvážíme-li, že školní úřady řídí se pravidelně předpisy platnými v této příčině pro střední školy, že totiž stenografii smí vyučovati ella zkoušená, jest nanejvýš důležitá, aby kandidáti již ze svých studií na ústavu stenografii se obrátili a po skončení dospělosti i státní zkoušce ze stenografie se podrobovali. — Honorář v kursu pro všechny účastníky jest mírný. Přihlášky přijímá a žádání vysvětlení podá dr. A. Rudolf v Hradci Králové. Zahájení kursu zvlášť bude oznámeno.

Protestní schůze. Společenstvo hostineckých z Hradce Králové a okolí pořádá v sobotu 14. října o 2. hod. odp. manifestační schůzi v Živnostenské jednotě v Hradci Králové, kdež tajemník ústřední jednoty „Hostimil“ v řeči své vystoupí proti novému svržení zemské dávky z piva. Členové a hosté nechť dostaví se v hojném počtu, aby takto protestovali proti chystanému svržení, které jest s to mnohé malohostinské na existenci zničit.

Dobrý chlebiček. Naši páni místní pekárů jsou věru starostliví, aby si na jejich výrobku pochutnal kde který hradecký občan. Dobrý jest někdy jen což, jenže kterémuž Hradečanu ten boží dárek minulý týden prapodivně zachutnal. Náš milý občan sedí u oběda, přikusuje k masu vzácný tento výrobek. Než najednou v kousku chleba, jež právě chystal do úst vložit, zjeví se mu překrásný exemplář mouchy červa. Mrška byl řádně veliký, propečený, že by sám mistr výrobce dostal laskominy. Tak jest postaráno o čistotu v dílně pekárské. Prosívatí mouku, čistiti kde jaké konty v moučnicích, toť vlastně nepatří už do oboru práce pekárské. Proto by bylo záhodno, aby pro pekáře byl ustanoven zvláštní odborník v bílém hávu jako komíník v černém, který by vymetal sně čistotného mistra pekárského.

Není komín jako komín. Před nedávnem poněkudoval se na to, že pivovarní komín celé sousedství začasuje. Inu není to tak zlé, aspoň ne stále. Komín ten je vysoký, a v takové výši skoro vždy bývá větší proudění vzduchu, tak že kouř velmi zřídka níže střeš se plazí, tím méně k zemi dopadá. Mnohem horší jsou komínky velkých těch přízemních budov v nádvořích nových domů. Tu do bytů I. a II. patra sousedních domů vniká i při zavřených oknech dusivý dým, tak že při některém větru nelze oken otevřiti. Zdá se, že obyvatelé náštěří Františka Josefa I mnoho se z toho netěší, když se jim hustý dým z dílny pana Nevýhoštěného válí před okny. Ze jim také vniká do bytu, sice netvrdíme, avšak pochybujeme, že jim to lhostejno. Kouř z „továrny“ páne Singrový vychází sice z komína nad střechu dvoupatrového domu vyčnívajícího, poněvadž však komín je nižší střechy domu sousedního, vítr kouř eráří a celé okolí začasuje.

Návrh. Kdo měl nebo poslal měnit mezi 3. a 4. hodinou odpol. předešlou sobotu dne 7. t. m. na poštovní úřad v Hradci Králové (město) bankovky za 500 K a dostal výměnou balíček zlatníků v žedém papíru, pak sedm balíčků korun (v červeném papíru), rasátkem poštovního úřadu opatřených a jednotlivě 20 zlatníků a 10 korun, žádá se, aby to laskavě témuž poštovnímu úřadu oznámil.

Hlasy z obecnstva. Za deštivých dnů jest zvláštní podívaná v Hradci Králové u vojenského parku, jak zástupy lidstva brodí se v bahně, přecházejíce od domu p. Krémářova na chodník k pivovaru. I bylo velmi nářkáno na nevěstovost městské správy, jež jinde nákladné město dluží a zde neupraví jednoduchého přechodu. Upozorňující technickou kancelář na tuto vadu, očekáváme, že slavná městská rada věc v úvahu vezme a přechod co nejdříve upraviti nařídí.

Z Malšovic. (Ochrana vykonané práce okrašovacích spolků.) Na střílnost zdejšího okrašovacích spolku bylo ustanoveno královéhradeckým místním velitelstvím, že jízda koňmo byla na stezku malšovsko-náhonské zapovězena. Též zakázán pochod vojenských oddílů po této cestě a čyřstupu; dovoleno pouze, aby při deštivém počasí, kdy na silnici jest plno bláta, vojenské čety užívaly chodníku k pochodu toliko buď v dvojstupu anebo v jednotapu. — Jak patrné, není na škodu, dovedou-li okrašovací spolky bez nespahů svého práva na kompetentních místech hájiti.

Hudba chrámová. Dne 15. t. m. dávatí se bude v Hořickém chrámu Páně „Missa Bohemica“ pro 4 hl. smř. sbor a varhany, složená z motivů písní rorátních od Jos. Foerstra, kapelníka při domu svato-vřtáckém v Praze.

Svěcení kostela v Pardubicích. Uchram Zvěstování P. Marie v klášterě v Pardubicích dospěl

konečně, díky přemnohým dobrodincům, ku své hotové přestavbě a úpravě. Starobylá tato svatyně oblékla se jak uvnitř, tak zevně v nově, čisté, pěkné roucho svatelné. Zvlášť presbytář na stropě je akvostně vymalován a vyzlacen. Na postranní stěně je vyzdoben pěkným obrazem sv. tří králů. Hlavní oltář je úplně nový, z kamene tesaný. Obraz oltářní tvoří tři malovaná okna, darovaná dobrotivě p. Dr. A. Formánkem, starostou města Pardubic, dp. Langkramerem, katechetou a rodinou Šejbalovou. Také ostatní části chrámové pojí se v jednoduchý sice, ale ladný a důstojný celek. Celková úprava je umělecká a činí příjemný a vážný dojem. Pokud finance stačily, dalo se upravití všecko, aby školní tento chrám vnitřkem i zevnějškem odpovídal uměleckému vkusu a původnímu sluhu a byl tak opravdovou ozdobou města Pardubic. Chybí tu pouze varhany. Leč také ty přijdou bohdá v brzké době na své místo. I okolí chrámové je čisté upraveno a nově kolem vydlážděno. Za příčinou posvěcení tohoto kostela zavítá do Pardubic dne 21. t. m. v sobotu odpoledne J. M. biskup dr. Doubrava a v neděli nato posvěčí slavně chrám. Slavnostní kázání při svěcení bude míti veterán pardubického kleru vdp. Fr. Langkramer, katecheta měřan. dívčí školy v Pardubicích.

Vyznamenání. Professora státního gymnasia v Litomyšli vdp. P. Čápoři při jeho odchodu na odpočinek udělen titul školního rady.

Dívčí lyceum. Obec, zastupitelstvo v Chrudimi uzeno se, že příštím rokem zřídí úplně obecní dívčí lyceum.

Schůze duchovenstva vikariátů východočeských konala se za hojného účastenství dne 5. t. m. v Humpolci. Shromáždění předsedal vdp. P. Rátek, děkan z Hráčce, k němuž se družili čestní předsedové vdp. P. Vlach, vikář z Luže a dr. Mršák, arciděkan z Chrudimě. Po uvítání účastníků zástupcem města p. Smrčkou jednalo o zjednodušení úřadování farního. V případné resoluci se žádá, aby se Zemská Jednota u nejd. episkopátu čes. přičinila o zjednodušení úřadování farního. Potom učitel hospodář. ináček školy v Humpolci p. Č. Dobrkovský promluvil, „O národohospodářských úkolech českého kněze.“ Řečník naznačil tu cesty, po nichž se má kněz bráti, aby přispěl také k hmotnému povznesení svého okolí. Dp. farář Vlček z Nové Vsi velmi zajímavě zodpověděl otázku: Co chceme? Na své působení mezi lidem má se kněz ve všech směrech připraviti již v semináři a jako platný pracovník necht se vždy opřít o organizaci kněžskou. Po té dovodil řečník nutnost slepě kongruy, vystoupil proti farským hostinám a na konec rozhořčil se o otázce volné kompetence. Jadrná řeč tato přijata s bouřlivým potleskem. Po případných poznámkách přijata konečně resoluce, v níž se žádá, aby každý kněz byl členem organizace Jednoty kat. duchovenstva, dovolává se spravedlivého rozřešení otázky kongruové a spolu úpravy patronátních poměrů a prohlašuje se pro právo volné kompetence.

Včelařská schůze koná se dne 15. října t. r. o půl 2. hod. odpol. v hostinci p. Josefa Koška ve Zďelově u Borohrádku. Program: 1. Formalie. 2. Význam novodobého včelaření. 3. Včelařský rok. 4. Volné návrhy a rozhovor včelařský. Přednáška jaká i referát obstará jednatel spolku a kočující učitel včelařství zemědělské rady p. Karel Pazourek. Přítiznivci a přátelé včelařství jsou vítáni. Vstup volný.

Od České Skalice. Poslední dílo náhodských „Lidových Proudů“ přináší správu o tom, že beseda „Havlíček“ z Č. Skalice podnikla společnou vycházku do Mezleče, kdež tamější spolek „Havlíček“ uspořádal přednášku „O ovocnářství“, na níž referoval pan Jar. Holub ze Zlíně, člen „Severočeské Jednoty“ v České Skalici. Hlavně zde nutno poukázati na to, že organizace Mezlečská nevyhnutelně potřebovala by podpory a seslení, neboť zdejší organizace nemá dosti sil ku povznesení a rozšíření spolku samého. Organizace zdejší vede tuž boj se stranou klerikální, která zde ve vřkolf se dosti značnou jeví, jest to národní bašta na rozhraní tak zv. uzavřeného území. Přednáška byla dosti navštívena zdejším rolnictvem a přítomní s napjetím vyslechli slova referenta, který skutečně dovedným způsobem a příklady z vlastní zkušenosti ku povznesení ovocnářství uvedl. Leč který milovník ovocnářství mohl z oné přednášky sobě pro příští dobu za pravidlo vzíti ona ponaučení, kterých referent ve své obšírné řeči tak hojně uvedl. — Zdá se nám býti potřebno pana pisatele trochu opravit. V čem jeví se „klerikalismus“ vůbec a ve zdejší krajině zvlášť, to on ovšem neví sám, chtěl jen něco říci, aby řekl. Že nedochází povážlivě k činnosti „Havlíčkov“, věříme, jesto jest vůbec pochybenou. Litujeme, že i s té příčiny nebyla přednáška p. Holubova, skutečně slušná, navštívena slušněji, ale tuze, až nápadně slabě; ale toho vinu nesou páni „včedové“ se „zakladatelem“ S. sami. Považuje-li se „Havlíček“ za baštu na rozhraní uzavřeného území, proč páni členové nezaložili daleko důležitější a prospěšnější místní odbor Jednoty severočeské, který by za pomoci celé jednoty daleko vydatněji mohl působiti a který by zajisté s lepšími sympatiemi se setkal, než spolek nynější? Je-li kde zapotřebí střediska spolkové, je toho zapotřebí v Mezleči plnou měrou; ale tu by se musilo jeho uskutečnění díti způsobem vášnějším, opravdovjším, než dělo se dosud. Takové „bašty“ národní, jaké máme dosud — nám tuze málo prospějí!

První česká odborná škola krajkářská ve Vamberce vydala právě výroční správu za školní rok 1904-5. Zakladatelkou krajkářství ve Vamberku byla Belgičanka Magdalena rodem z Meldeku, vdova po Kašparovi z Grambu, veliteli vojska císařského, jež se r. 1827 stal pánem Vamberka. Cvičila totiž vamberecké dívky paličkovati krajky, jsouc tobo jako rodilá Belgičanka dobře znalá. Ve brobece chrámu sv. Prokopa ve Vamberce pochována jest dobroditelka Magdalena z Meldeku, mající pod hlavou podobiznu krajkářskou. Krajkářství se nejen na Žambercku vzmáhá, ziskávaje chvalné pověsti, o což má především velkou zásluhu prům. museum v Hradci Král. — Škola tato koncem roku měla celkem 24 chovaneček. Osmnácti chudým a pilným šákyním udělena byla po celý školní rok denní pod-

pora 12 h. Mimo příspěvek tento náležel každé šákyni i výtěšek z prodeje vypracovaných krajek. Během školního roku vyrobeno 712 m krajek a vlozek; o statních paličkových prací přes 600 kusů. Uhraná cena těchto výrobků činila 2235 K. Průměrně si jedna chovanka za rok ve škole výtěžila asi 100 K. O výborné jakosti výrobků svědčí pak tím dále tím větší poptávka a odbyť. Správkyní a učitelkou jest al. Al. Kubiasová. Nový školní rok započal dne 1. září t. r. Vubnější místnosti nabyla škola v nové školní budově.

Z Čáslavě. (Odpověď Duškové „České Stráži“.) Píšte: „Pomalu aby se bál jít s krejcarem v kapse kolem velebných... Neať divu; výchova lidu; založená na alkoholu a balamucení, nemůže vésti přece jinam než k naprosté bezcharakternosti a sločinné povaze. A jinou výchovu pátěři neznají.“ Tak se píše prosím v orgánu „utikovaných českobratrských pohrobků“, v orgánu lidí „evangelický reformovaných“. Po tomto sprostáckém výpadu se tážeme, který kněz Čáslavský komu co ukradl, že tak hanobně mluví o kněších, k vůli případu, kteří oni nezavinili. A že alkoholem vzdělávají lid nikoli kněží, ale Vámi chránění židé, to snad taky víte, rozhlédnete-li se tak trochu po okolí židovskými kofalnami oběstněným. A když už o kradení a alkoholu píšete, připomeneme Vám něco jiného. „Reformovaní“ čestí pastoři a kněží husitští k vůli zvýšení svých příjmů si drželi v XVI. století farní šenky, v nichž se nejednou se sedláky poprali. A co toho v kostelech nakradli a jak lid vydlážděky vydírali, o tom podávají četné doklady soudní akta konsistoře kališné. O tomhle ovšem „reformovaní“ od svých pastorů nikdy poučení nebudou. Tu se dají raději „poučovatí“ pastorským překladem podvodného spisku „Pogiova“. A že zvlášť v posledním čase jest příkladů pastorských defraudací dost a dost, o tom se z „Čes. Stráží“ také nic nedovíme; to si raději „Čes. Stráž“ vymyslí sas novou lež o „pátorské výchově“.

Z Králové Dvora n. Lab. Děk horlivému působení zdejších židů zapsáno do zdejší německé školy celkem 260 žáků. „Zvičino“, jen honem na vlasteneckou stráž a sekni do živého! Nevymk. uvej se jako chlapeček, že židé jsou odpuzování od národní práce „klerikalismem“ občanů Dvorských! Kdcpak vyčítá židům jejich dlouhý den, obřizka a košerování? Nikdo žida k přestupu ke katolicismu nenutí; ale židé, kteří jsou většinou od českého lidu živi, mají rozhodnou povinnost chovati se šetrně k české národnosti.

O velechrámu sv. Barbory na Horách Kutných. — Napsal Gustav Toužil. Když zříme časnou zoru o křídlicné, štíhlé věže velechrámu svatobarborského špy jsou jejího se opírat, vzbuzen v srdci našem blažený pocit vznešené naděje, byť i duše naše lopotami i strastmi pozemskými sebe více ujařmena byla. Když pak nebes Pán vyře slunce, to oko věčnosti, v celé velikosti jeho nad hory a paprsky jeho se tluší a lámon v nádherné směsi fial, kružic, pilířů a oblouků a tonou v překrásných formách tolika oken velesvatné té, pak zdá se nám mimoděk, že celá ta budova pohádková stojí v jednom posvátném plameni čarovném. A dlouho, dlouho trvalo, nežli chrám svatě Barbory na Horách Kutných dočkal se svého vzrůstání a nynější báječné krásy své. Té dob moci, slávy a samostatnosti českého státu je na velechrámu svatobarborském přmo charakteristicky zjevno. Třetího posvěcení svého dočká se velechrám ten dne 15. října 1905. Velechrám Notrdamský v Paříži je tolikéž po třikráte vysvěcen a tamní průvodci i mnichové poukazuji na okolnost tu jako na unikum v církevní historii katolické. A jako na nádherné gotice v mnohém, i v tom má náš starohorský český velechrám svatobarborský s praotec chrámů francouzských letopis spoledný, stejný. A přece v jednom nevyrovná se tak hned který stánek Boží našemu českému gigantu. Je to vroucí láska a upřímná zbožnost, s níž horliví katolíci, měřané a havíři starohorští počti to dílo velikolepé a Bohu milé, založené nákladem, jaký sotva kde mohli nésti králové. A to vše činěno ku cti a slávě Boží. — O původu velechrámu neríkat určitých, ale spadá kolem let 1300. Stavitelé jeho byli Parléř, Matyáš Rejsek, Benedikt Rejt a Mikoláš mnich. Prvé období velechrámu spadá v konec XV. věku za panování Jiřího z Poděbrad a Ladislava Jagailovce, pak téhož krále a syna jeho Ludvíka, kde dostavěn byl presbytář, nejskvělejší díl velechrámu. V bouřlivých pak dobách práce na stavbě chrámové několikrát ustaly, až v XVII. věku velechrám na západní straně jalovou zdí jako na rychlo přikryt, uščen. To byla perioda smutná, neboť zašla sláva stříbro-nosných bání kutnohorských a s ní zapadl i zdroj někdejší obětavosti a bohatosti města. Po bitvě bělohorské zakusila Hora Kutná děsné následky povstání. Pánů českých, přišla o své statky i o velechrám svatobarborský. Tento předán r. 1622 řádu Tovaryšstva Ježíšova; ježto před tím byl přejat evangelický, byl poznovu vysvěcen; avšak na správu nebo obnovení chrámu nedalo se mysliti. Koncem sedmnáctého století postavili Jesuité v Hoře Kutné velikolepou kolej, nynější kasárny; potom přistavili z koleje své k velechrámu chodbu o jednom patře, kudy obodili do chóru. Roku 1732 za rektora Fabiána Veselého byly chatrné již věže stánové i střechy pod nimi strženy a zcela novou, sedlovou věží, prejzy krytou, o třech vřtáčích sanktusových nahrazeny. — Když napotom v době josefinské Jesuité Horu Kutnou opustili, připadl velechrám ochuzený a opuštěný — do ochrany matice náboženské a tím propadl zapomenutí a zkáze téměř neodvratné. Avšak řízením Božím dočkal se svého vykupitele. R. 1877 založen na Horách Kutných sbor vlastimilů, kteří si obrali za úkol pěstovati místní památky starozitné; dáno mu jméno sloutného rodáka a zakladatele archeologie české: „Vocel“. Vedle jiných úkolů vzal na sebe „Vocel“ péči o zachování vřtáčích úkolů velechrámu svatobarborského, pokud na to skrovné prostředky vydati mohli. Byl to podnik odvážný, než staročeské heslo: „Člověče, přičiň se a Bůh ti pomůže“, osvědčilo se i zde v míře netušené. Roku 1881 zvolil sbor obecních starších kutnohorských oblíbeného a vášného kaplana dp. Karla

Vorlíška arciděkanem; a nyní počala ve „Vocelu“ intenzivní a šilá působnost, neboť promýšleno podniknouti energické kroky na záchranu hynoucí budovy velechrámu svatoborbarského; bez něho byla by přelátná kdys svatyně ta za našich dnů již jakousi interestantní zříceninou. Dalo nesmírných proseb, vyřá-dalo bezčetných petio a intervencí, než-li r. 1883 na restauraci chóru chrámového povoleno 50.000 zl., při čemž vláda ustanovila své stavbyvedoucí, pp. vrah. staveb. radu prof. Mockera a inženýra architekta L. Láblera, nyní staveb. radu v Praze. Oba pánové za-počali s pracemi rokem 1884. Avšak nepatrně vládou poskytnuté prostředky dlouho nevyšly, a tu bylo král. Českému, t. j. velesl. zemskému výboru, kr. hor. a svob. městu Hofe Kutné, jeho „Spolitelné“ a arch. sboru „Vocelu“ poskytovatí přispěvky další. Během prvního období prozkoumán celý stav budovy, při čemž poznáno, že záchrana staroborarské velesvatyně jest je-nom tehdy na snadě, bude-li budova v celém rozsahu svém důkladně opravena. Jmenovitě poukázáno na sadní jalovnu zeď o chatrných a nepatrných záklá-dech, která co chvíli hrázla sesutím, tak že se mu-silo pomýšletí na definitivní zakončení v těchto místech. Ale kde na to vzíti peněz? Po nových šetřeních a šá-dostech, po častých bojích proti nepřítelným faktorům, k nimž šel Bůh často i naši čeští lidé se připojovali, docíleno, že konečně vysokou vládou povoleny pro- středky na celkovou restauraci a dokončení stavby ve-lechrámu. Než prostředky řečené nepostačily a byli to opět výše zmínění faktorové autonomní, „Spoli-telná“ a sbor „Vocel“, kteří nedostatky nákladu opa-třili. Proto přisláhl všem faktorům těmto, jmenovitě ale pp. poslancům obou zemských národností za jejich blahovůli vůči věkopamátnému velechrámu sv. Barbory v Hofe Kutné co nejoddaněji poděkovati. (Dokončení.)

Jak se chovají němečtí obchodníci k českým zákazníkům. Vídeňská firma F. A. Sarg & Sohn Co., která přece inseruje v českém Ra-tiboru, odpovíděla na žádost o českou korespondenci takto: „In böhmisch bedauern wir nicht correspondi-ren zu können, da wir dieser Sprache leider nicht mächtig sind.“ — Neproste tedy, pánové, českým in-serem o české peníze. — Pan Josef Dvořáček, zdejší kloboučník, napsal firmě „Josef Toch, Wien I., Juden-platz 5, která se mu sama nabízel, objednávkou svoji český a to písemem zcela zřetelným, jak jsme se sami přesvědčili. Milá firma odpovíděla: Sie schreiben mir einen unentzlichen Brief in einer Sprache, die ich leider nicht verstehe. Ich bitte mir im Interesse eines „glatten Verkehrs deutsch zu schreiben.“ Pan Dvořáček tedy odpovídal po německu a hezky řízně, že tedy své obchodní spojení s Tochem přerušuje. A ejhle! Hned přišla pokorná omluva — v jazyku če-ském. Týž pan Dvořáček sdělil, že jedna firma z ve-likých firem vídeňských posílá své agenty tři a čtyř-krát ročně do všech koutů Čech již dlouhá léta, při čemž zaplazuje české kloboučníky sponzorem německých tiskopisů a doporučení; účty vystavuje toliko ně-mecké. — Kde hledati příčinu této vysýlavosti? U zákazníků samých. Což si dobří Čecháčkové za své vlastní peníze nemohou poručiti, aby s nimi bylo vy-jednáváno mateřštinou? Kdybychom si vlastního ja-zyka vážili víc, měli by před ním větší respekt také Němci. A zajisté, že by se vídeňské firmě zcela dobře vyplatilo, kdyby si držela českého korespondenta. Kdo chce bráti české peníze, ať o ně žádá po česku. Stojíme všichni při svých jazykových právech a to zvláště při té příležitosti, kdy — naše vlastenectví vlastně ani obětí nevyžaduje. Čechové v uzavíraném úseмі vedou obětavý boj a my bychom ani při ná-kupu neměli užívatí svých jazykových práv?

Rozmanitosti.

Kde udržuje na Moravě německství? Olomoucký „Nasinec“ píše: „Německost Olomouce nejlépe dokumentují (dokazují) židovské obchody. V pondělí na Dlouhý den (dne 9. října) bylo jen na Horním náměstí, v Ostraušnické ulici a Eliščině třídě 41 obchodů uzavřeno.“ — Ovšem že tyto obchodníci, náležející k hlavním kapitalistům Olomouce, státně napomáhají udržovati německý ráz města — jako jiné. A kdo má peníze, ten dovede vždy a větším úspěchem v národnostním boji se uplatniti než nějaký český dělník, který bývá svojí existencí odkázan na milost židovského, germanisujícího kapitálu. Kdyby moravští židé zachovávali se k oběma národnostem aspoň neutránně, rásem by strátili na Moravě ně-mecké nacionálové hlavní posice.

Příspěvek k provádění hesla „svůj k svému“ po bouřích brněnských. Lidové Noviny se dne 5. t. m. píší: V důsledcích německé zpupnosti vysýváme veškerý český lid, aby zahájil boj proti německým firmám, které na den 1. října odevzdaly se veřejně jako nepřátelé Čechů. Budeme soustavně uveřejňovati tyto firmy a žádáme českou veřejnost, aby věnovala této rubrice náležitou pozor-nost a prohlásila jim boj až do krajnosti. Na prvním místě jmenujeme „Vzájemnou moravsko-slezskou po-jišťovnu“, která ověšena byla se všech stran všene-meckými prapory. Tento ústav žije z 75% českých peněz, přes to však nevdá mu ani v nejmenším, aby se neprohlásil veřejně provokativním způsobem za ústav německý. Musíme konečně přikročiti od slov k činům a zahájit proti německé brněnskému bez-obředný boj pranýřováním oněch obchodů, živností a vůbec firem, které jakýmkoli způsobem posilují ne-přátelskou posici Němců. Mnohým klientům postadí ostatně již to faktum, že předsedou této moravsko-slezské pojišťovny jest pověstný zloduch českého lidu a celé Moravy — Rohrer. Za peníze dávané cizím pojišťovnám by bylo živo několik českých ústavů, které by mohly zaměstnávat sta českých lidí. — Doba od 1. do 8. září 1906 jest nejšťastnější dobou k za-bhání odvety moravsko-slezské pojišťovně, poněvadž lze ve smyslu stanov vypovídati jí pojištění.

V paměť boje o českou universitu v Brně vydala Národní Jednota v Brně (Solniční tř. č. 13. I.) vkusně pohlednice s podobiznou sava-

žedného Pavlíka, které jsou doprovázeny připadnými citáty. Cena stanovena velmi nízkou, aby se rozšířily v nejširších vrstvách. Prodávají se jednotlivě po 8 h, při odebrání nejméně 100 kusů po 6 h, při objednávce nejméně 1000 kusů po 4 h s 33%, slevou. Zamlouvají se jednak svojí vkusnou a čistou výpravou, jednak svojí láčí, zvláště však tím, že svými sentencemi mají cenu trvalou.

Německá kultura v Brně zaprvé mi-nulých bouřích ukázala se nejen ve vytloukání oken českých obchodů, v probodání českého pokojného dě-lníka německým vojákem, ale projevila se i tím, že s III. posebostí jednoho domu na české zástupy dole shromážděné vylila vřelá voda. Z jedné pak školy děti i se svými učitelkami mávajíce praporečky v ruce řvaly na český lid „heil!“ Tak již od maličkých září německá kultura.

Podání žaloby. Ústní žaloba podává se u soudu ve dnech veřejně k tomu označených proto-kolárně. Žalobu písemně možno poslati soudu kdykoliv též poštou; v tom případě počíná podání teprve v tu dobu, kdy žaloba soudu byla dodána. Při důležitě žalobě třeba dáti si potvrditi přijem rubrikou podací (bez kolka). Pokud se týče bydliště a příslušnosti soudní, posílají řemeslníci a živnostníci té výhody, že mohou na svého dlužníka podati žalobu v dří-vějším jeho bydlišti, když se jinak odtěhoval, avšak toliko tehdy, jestliže od dodání předmětu neuplynulo více než 90 dní. Tato výhoda přisluzí řemeslníkům, živnostníkům, dělníkům, kramářům, hokynářům, sou-kromým učitelům, hudebníkům, hostinským a povoz-níkům. Jedná-li se o docílení smíru, mohou předvolati dlužníka jen u toho okresního soudu, kde dlužník bydlí.

Noviny místo čítanek. V Australii učiněn počátek s odstraňováním školních čítanek a na-hrazováním jich novinami, vydávanými jednou za měsíc. Noviny tyto dostávají se každému žáku zdarma a obsahují v podstatě vše, co se v politickém i vě-deckém světě nejnověji událo a co se hodí k pocho-pení dětským mozkům. Tyto školní noviny vydává zvláštní komise, která koná užší redakční porady a každý z článků, jež uveřejněny býti mají, podrobně uvažuje. Noviny takové rozšívány jsou ve Viktorii a v městech jižní a západní Australie. Za důvod odstra-nění čítanek uvádí se, že je žáci brzy přičtou, takže obsah jich atává se pro ně později naprosto nezají-mavým.

Hledání pitné vody proutky vrbo-vými. Nedávno přineslo několik listů ironické po-známky o tom, že nálezník trůnu dal na svém panství konopištském hledati pramenitou vodu „kou-zelníkem.“ Ve skutečnosti má se však věc jinak. Již ve starých egyptských památkách mluví se o „magické hůlce“, kterou bylo pátráno po pramenech, a také Římané a jiní národové mají o tom záznamy. Ještě na počátku minulého století prováděli Italové Campetti a Amoretti na mnichovské akademii pokusy, že po-mocí zvláštního kyvadla hledali vodu. Od těch dob však považováno pátrání po pitné vodě pomocí vrbo-vých proutků za pověru a teprve v poslední době, přes odpor učenců, pozornost na ně obrácena. Že je na věci skutečně mnoho významu, dokázal nedávno stavitel studní Passel, který přes to, že dvě vrtací společnosti pommerké pro jistý pivovar marně hledaly pramenité vody, zač jim ovšem slušné obnosy zapla-ceny byly, sám během jednoho dne pomocí vrbových proutků našel místo, kde se nalézá střído vody. Pří-čina toho je, že vrbové proutky, blížíme-li se s nimi k zřídelné vodě, k zemi se sklání.

Proti vypařování vlasů jest nejdů-ležitým prostředkem časté mytí hlavy vodou kopřiv-ovou, která se připravuje tím způsobem, že rozsezané listy kopřivové močime v měkké vodě a sice ve skle-nici, kterou na slunce postavíme. K vůli dodání vane možno do vody této přidati něco růžového oleje, když jsme tekutinu filtrovacím papírem procedili. Tímto prostředkem zbavíme se i obtížných lupů.

Millonový hemorář. Známý virtuos na housle Jan Kubelík, jenž si již z úspor svých koupil velkostatek Býchoraký na Kolínsku, nastoupí v li-stopadu uměleckou cestu do Spojených států ame-riických, kdež se mu v 6 měsících za 100 koncertů dostane honoráře na 1 milion korun. Na to nastoupí cestu do Australie, kde 42 koncertů vyneše mu přes 300.000 K.

Korkový dub roste v severní Africe, ve Španělsku, méně v jižní Francii, na jihu Italie a v Řecku. Kůra jeho jest známý korek, vítaná to hmota, potřebná v průmyslu. Když korkový dub dosáhne věku alespoň 15 let, může se s něho již kůra sloupnouti. Toto olupování lze vždy po 8—10 letech opakovati, a protože dub vytrvá 100—150 let, poskytně užítku značného. Sloupaná kůra se suší, sbaví se drsného povrchu a potom se zpracuje k různým účelům. Zátky fezaly se dříve nosem, nyní se však zhotovují na strojích. Z korkových pilin a rozdrbených odřezků dělá se látka velmi pevná, zvaná linoleum. Koberce z ní jsou neobyčejně trvanlivé. (Noviny mlád.)

Noví výrobci vosku. U nás dávají nám vosk včelíčky, v Číně však také zvláštní hmyz červcové „voskovci“, žijící původně na avidě neb ptáčím sobu, na nichž však vosku nevyrábějí, až teprve na zvláštním druhu čínskéých jasanů, kamž se koncem března za noci larvy přenášejí v kornatech z listů jasanových, aby útlý hmyz sluncem škody nevzal. Larvy tyto rozlézájí se po stromech, živíce se šťavou z listů; při zakuklení obalí se puzdrem voskovým. Blížími voskovými kokony obaleny jsou pak větve i puš jasanů jako bělostnou korou sněhovou, jež se pak počátkem října seškrabuje a sváří. Roční výtěžek vosku v provincii. Sečunna činí na půldruhého milionu korun.

Z výstavy nábytku v Král. Oboře. V ústřední síni výstavního paláce vystavuje sochařsko-řezbářská firma Josefa Krejčíka v Praze bobatý hlavní oltář pro nový chrám v Rybářích u Karl. Varů, jenž pouká ve značné míře pozornost obecenstva a dochází pochvalných úsudků. Plán na oltář onen navržen jest

architektem a profesorem Ant. Cechnerem, bývalým dlouholetým collaborateurem svědčného arch. Mockra při velechrámu sv. Víta; jest držen ve slohu román-ském jako celý nový chrám v Rybářích. Oltář sám pak jest proveden z masivního dubového dřeva, jest bo-hatě zdoben řezbou ornamentální na slacené půdě a tabernakl ozdoben jest v kovu tepanými dveřmi od ciseleurské firmy Houdek v Praze. Tři sochy na oltáři umístěné provedl umělecký závod Krejčíkův se dřeva lísového. Při jich výzdobě upuštěno bylo od obvyklé polychromie, jak obyčejně podobné sochy se provádějí, ale vyvedeny byly ze dřeva přírodního, tak že výrazy tváří, malebné záhyby draperií a technika zpracování a řezání dřeva přichází úplně k platnosti jako u jiných podobných prací plastických na pť. z pláskovce neb s mramoru. Náklad na oltář hradí rytířský řád kři-žovníků s červenou hvězdou v Praze, jehož velmiř F. X. Marat, člen panské sněmovny, stavbu nového chrámu v Rybářích, předměstí Karlovarského, provádí. Závod Josefa Krejčíka znovu dokázal, že netřeba pro podobné umělecké práce do ciziny se obracet, jak do nedávna se stávalo a bohužel i dosud, ať snad již v menší míře než dříve se někdy děje. V pravém křídle paláce vystavuje též závod velkou kolekci plánů a návrhů oltářů a kostelních zařízení, s nichž zejména plány pro kostely ve Vysokém Mýtě, Písku, Táboře a j. bohatostí projektovaných objektů pozornost poutají. Rovněž některé modely ku pracím figurálním, pochá-zející od našich ak. sochařů Fr. Hergessella, J. Stra-chovského, svědčného Fr. Procházky a j. jakož i od domácích modelerů, absolventů uměleckých a odbor-ných škol v závodě zaměstnaných, jsou zde vystaveny, aby obecenstvo mělo příležitost seznati složitost a po-stup podobných uměleckých prací. Jak nám bylo lze se přesvědčiti, náležají práce firmy Josefa Krejčíka vříd-ného přijetí a dobré pověsti i v cizině, v Sev. Ame-ricce, Bulharsku, Hercegovině, Ruském Polsku ano i v Řecku, což jest opět novým potěšitelným dů-kazem naší zdatnosti na poli uměleckém a umělecko-průmyslovém.

Časopisy na prodej. Časop. čes. Musea, Vesmír, Zapova Časom. Kronika, Schlosser: Welt-geschichte jsou levně na prodej. Kde, sdělí redakce „Obnovy.“

Mládež v zahradách vatikánských. Zahrady vatikánské, ať jinak bývají tiché a opuštěné, dne 6. t. m. oživeny byly mládeží z více než 30 škol a ústavů katolických v Římě. Za přítomnosti sv. Otce prováděny hry a cvičení v sápech se dozoru cvičitelů. Sv. Otec si přál, aby vítězi byli odměněni slatými a stříbrnými medailami vedle darů cenových, věnovaných kardinály a jinými hodnostáři. Po celou dobu her byl přítomen kard. Merry de Val, který procházející se mezi mládeží měl pro každého slova chválu.

Ráj žebráků. Dle jednohlasného výroku žebráků je Paříž jejich rájem. Tam jsou nejšťastnější lidé z celého světa. V Paříži je poměr žebráků 10:100. Žebráci z celé Francie nemají žádného jiného přání, než aby jednou mohli přijíti do Paříže. Jsou pevně přesvědčeni, že tam zbohatnou.

Pan Gay poslal nám v příčině článku v 39. čísle Obnovy příspěp, v němž prohlašuje, že neprošel slov, na základě kterých „Čas“ mu imputoval „kle-rikalismus. Omyl ovšem jest možný, neovládá-li zá-sající se jazyka francouzského perfektně.

Čtete nejnovější číslo Časových Úvah, jež vyšlo pod titulem: Jest účta Panny Marie oprávněna? Ob-sažený ten spisek jest znamenitou odpovědí na pro-testantské a benévrecké útoky. Prodává se po 8 halé-řích; při hromadných objednávkách veliká sleva. Ob-jednávky vyřídí Administrace Časových Úvah v Hradci Králové.

(Zasláno z Ameriky.)

V uplynulém dvacetiletí počet česko-amerického duchovenstva se více než zdvojnásobil, řady naše se každoročně rozmnožují česko-americkým dorostem; avšak přece na všech stranách ještě dnes se pocítuje nedostatek dělníků na vinici Páně.

I ve dějství diecési nemáme přebytek českých kněží. Nutně potřebujeme dvou mladších českých kněží. Dva nebo tři čeští bohoslovci také mohou se hlásiti o přijetí.

Jsem splnomocněn nejd. p. biskupem postarati se o dva české kněze a několik theologů, kteří s lásky k Bohu ochotni jsou nastoupiti cestu do Ameriky a starati se o duchovní potřeby zámořských krajanů.

Kdo tedy chce zasloužiti život svůj Bohu a spásu svých spolurodáků v dálné cizině, račiž svou žádost a doporučení listiny zaslati vldp. Dr. Janu Jindrovi, prof. kněžského semináře v Hradci Králové, který se postará, aby žádosti přišly na pravé místo, v pravý čas. Výsledek sdělí

F. Kolář, čes.-amer. kněz.

(Z a s l á n o.)

Nemám více než 200 výtisků „O darwinismu“; proto nemohu všem p. t. pánům a dámám vyhověti, kteří jich ode mne požádají. Avšak pořídím druhé rozmnožené vydání a odevzdám knihkupci. — Odev-lání těch 200 výtisků potrvá asi 6 dní; proto prosím o poshování. — Úctivé díky vzdávám za přisloh, pře-hojným posadováním výtisků mně projevem. — Doufáme, že stoupenci Darwinovi přivedou důvodům, darwinismus vyvracejícím.

Na Kr. Vinohradech, 10. října 1906.

Ph. dr. Eug. Kadeřávek

(Zasláno.)

Sdělují všem vaevázaným příznivcům, že mám stále na skládě v nejhojnějším výběru pravé přírodní vína všech druhů: uherská, dalmatská, rakouská,

šampaňské, burgundské, atd. Jako dlouholetý odborník v obchodu a vínem obeloužil každého k úplné spokojenosti. Upozorňuji zároveň své velevážené zákazníky, že větší objednávky na venek dlužno obstarati nyní co nejdříve, ještě před zmrzem, poněvadž zimního mrazu není možno víno transportovati. Do vsácné přísné poroučí se v hluboké úctě oddaný

Adolf Bařtipán,
hotelier
v Hradci Král., Adalbertinum.

Neuvěřitelná chuť a šokolády odporučuje se co nejlépe:

Jana Hoffa

Kandol-Kakao

obsahuje nejméně tuku, stráví se co nejsnadněji, nespůsobuje nikdy zácpu a jest při nejmenší libé ohutí neobyčejně levné.

Pravě jen se jménem

Jana Hoffa

a s ochrannou známkou - lva -

Balíčky po 1/4 kg za 90 hal.

1/2 " " 50 "

Všude k dostání.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 7. října 1905
hl. pšenice K 12.90—13.00, žito K 10.80—10.90, ječmene K 10.00—10.10, prosa K 11.00—12.00, vike K 11.00—00.00, hrachu K 22.00—00.00, oves K 8.80—8.40, čočky K 32.00—00.00, jahel K 20.00—00.00, krup K 18.00—36.00, brambor K 2.40—0.00, jetelového semene červeného K 90.00—96.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, řišáku K 00.00—00.00, máku K 36.00—00.00, lněného semene K 14.00—15.00, 100 kg sítých otrub K 12.60—00.00, 100 kg pšen. otrub K 12.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.96—0.00, 1 kg tvarohu K 0.82—00.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa zelí K 5.00—6.00, 1 kopa cerele K 1.20—1.40, 1 kopa kapusty K 1.80—2.00, 1 hl cibule K 3.60—4.00, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—2.00, 1 pytel mrkve K 1.20—1.60, 1 kopa petržele K 1.00—1.20, 1 hl bráček 6.00—10.00, 1 bečka švestek K 2.60—3.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 7. října 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 184, žito 111, ječmene 262, oves 103, prosa 00, vike 3, hrachu 00, čočky 1, jahel 10, olejky 0, jetel. semínka 0, lně. semene 2, máku 11. — 2) Zeleniny: zelí 180 kop, petržele 140 kop, kapusty 60 kop, cibule 28 hl, drobné zeleniny 120 kop, mrkve 80 pytlů, brambor 249 hl, cerele 110 kop. — 3) Ovoce: jablk 00 hl, bráček 10 hl, švestek 400 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 2 kusy, podvinčat 319 kusů, kůziat 0 kusy.

Malínský křen

letošní sklizně

zasílá v nejlepší jakosti
a levně

Jos. Mikulecký,

vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

Posvícenská zábava

bude uspořádána dne 15. a 16. t. m.

v hotelu Bařtipánově

ve dvoraně Adalbertina. Začátek o 7. hodině.

Uctivě zve

Adolf Bařtipán, hotelier.

KRÁSNÉ OBRAZY

ve vkusných rámcích,
zrcadla, sochy, křídla
a různé umělecké výrobky,
vše ve velkém výběru doporu-
čuje nejlevněji

umělecký závod a výroba rámců

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleřádstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. Langhans

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Při rozsahu závodu, který dle prvních
světových atelierů sřazen a opatřen
úplným nejmodernějším komfortem
s oboru techniky i pomůcek, provádí
firma veškeré do oboru fotografie pa-
dající práce v provedení čistě umě-
leckém při cenách nejprstinnějších.

**Tableaux
Svatební skupiny
Zvětšení**

v každém provedení (platinovém —
pigmentu atd.) až do formátu 80x160
cm.; vhodné dary při svatbě levných
cenách ku každé

přiležitosti.

P. T. páni amatéři obeloukají se vyvo-
láním filmů a desek co nejspolehlivěji.

V řadě prvních
evropských závodů.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 83

Palackého třída

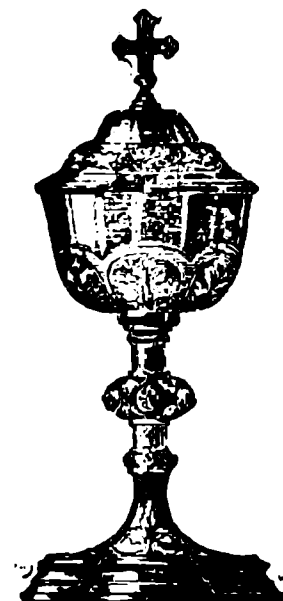
svůj hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**

ze stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše silné v ohni zlatené
a stříbrné, zař se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbrnění star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj máše
se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků
a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,

lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křest, svícňů, pa-
cíkářů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nevíce.

Kanonické tabulky

pro oltáře, v provedení velice
vkusném, dvoubarevném, s ob-
rubou dvoubarevnou, nabízí

ve třech velikostech

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Prodá se

dobře
zachovaný **kulečník**

se vřím příslušenstvím

za třetinu výrobní ceny.

Bližší sdělí administrace t. l.

**Podnikatelství staveb
a technická kancelář**

stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

Prvý závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spoř. č. 302.161.

Založeno roku 1863.

Peací stroj.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devísy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Díkůvzdání.

V hlubokém našem bolu nad ztrátou naší milované stařičké matky

Barbory Paulové

dostalo se nám mnoho projevů upřímné soustrasti. Proto vzdáváme

==== nejupřímnější, srdečné díky ====

všechněm, kteří svými soustrastnými projevy i hojnou účastí při pohřbu veliký náš zármutek dobrotivě zmírnili.

Všem zaplať Bůh!

Marie Paulová,
dcera.

Vojtěch Paul,
c. k. zemský rada a předseda
c. k. okres. soudu v Karlíně.

Veškeré kdekoli vydané neb oznámené

KNIHY hudebniny a časopisy

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Psací potřeby. — Zařizování knihoven. — Velký výběr dopisnic uměleckých, místních a z bojiště. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Seznamy knih a první sešity vycházejících děl na ukásku sdarma.

Denní prodej novin.

Poděkování.

Jménem příbuzenstva a osiřelé farnosti Mikulovické dovoluji si v účtě podepsaní vyjádřiti za vzácnou účast při úmrtí a pohřbu vys. důst. pana

p. Tomáše Střebského,

čest. kanovníka, bisk. vikáře, předsedy zemské jednoty katolického duchovenstva českého, děkana v Mikulovicích atd. atd.,

svůj hluboce procítěný dík

Jeho Milosti Dru. **Josefu Doubravovi**, biskupu Královéhradeckému, Jeho Milosti Dru. **Aloisu Frýdkovi**, generálnímu vikáři, vdp. arciděkanu Chrudimskému Dru. **Josefu Mrštíkov**, deputaci zemské jednoty katol. duchovenstva s místopředsedou dp. Th.C. **Janem Paulym** v čele, p. t. **zástupcům** c. k. úřadů zeměpanských a patronátních jakož i samosprávných, p. t. pp. **professorům**, p. t. sl. **učitelstvu** za účast a dojemné zpěvy, všem slavným **spolkům** a dále všem **účastníkům** a **dárcům skvostných věnou** nejen z osiřelé farnosti, ale i z širého okolí. Zvláštní pak dík náš platí p. t. **duchovenstvu**, které v tak imposantním počtu z celých Čech se slzou v oku se loučilo se svým milovaným předsedou, neohroženým zastáncem a zářným vzorem.

V Mikulovicích, 10. října 1905.

Jménem příbuzenstva:

Josef Vaněček, Josef Jilek,
kaplani.

Jan Střebský,
bratr.

Karolina Střebská,
sestra.

Paula Spanelova,
neteč.

Většina lidí pracuje pro přítomnost, jen nemnozí pro budoucnost. Moudrý člověk pracuje pro obě. Tajemství velikého sdaru spočívá v tom, abychom si dovedli odprátn. Jestli jsme se naučili sebevlády, zasluhujeme násvu vzdělanců; bez sebevlády vzdělanost nemá skoro žádnou cenu.

Smiles: Moudrost života.

Náš nepřítel.

Ta social. demokracie! Co již jen mohla pro dělný lid vykonati, jen kdyby to myslila opravdově, věčně a vážně a tak i konala! Ale takto jest jen nepřitelem věci dělnické!

Cílem soc.-dem. jest: dnešní společenský řád zvrátiti a na troskách jeho vybudovati nový, zcela zvláštní t. zv. „budoucí sociální stát“. Dle ní možno však dnešní řád jen revolucí zvrátiti, proto se musí k tomuto činu lid soustavně vychovávat; ten musí dříve seurovát, aby pak jeho vášně neznaly mezí, a ke všemu byl schopným. Rovněž se musí v první řadě přihlížeti k tomu, aby byly massy lidové stále více zbědačovány, roztrpčovány, neboť v takových společenských poměrech mají podvrtné revoluční plány nejurodnější půdu. Lid ve svých úzkostech hledá v nich jediné možnou spásu. Proto snaha pracovat pro dočasný prospěch dělnictva protívuje se zásadám sociálně-demokratickým, neb tím stal by se lid spokojenějším a od revoluce oddálenějším; přičiňuje-li se však přece soc. demokracie o prospěch svých, činí tak jen pro své nekalé zámysly. Toť vlastní účel, za kterým soc. dem. má spěti, pro který vlastně byla v život uvedena.

Tento směr hnutí vyvolali židé Marx a Engls v Německu na počátku st. 19tého a uvažujeme-li o věci celkově, shledáme hned, že jen pro židovské zámysly. Správně o tom napsal nedávno „Meč“: „Dobře si to ti židé naračili. Jedni zotročují lid hmotně a mravně a druzí duševně. Oni během několika let pěkně si nahromadili milliony, proto se právem obávali, aby se proti nim jednou neobrátila nevole ošizeného a ožebračeného lidu. Proto a jediné proto postavili se v čelo sociálního hnutí, aby tak pojistili sebe a své souvěrce proti výbuchu rozhorčenosti a nevole lidu.“ I jinak vztahno na slova žida Cremieura možno říci, že nadvláda nad křesťanskými národy je cílem Israele a soc. dem. jsou jeho nádenníci, dopomáhající k tomu u menšího lidu, u intelligence zase zednáři.

Celkově tábor soc. dem. dlužno dělit na hlouček vychytralých vůdců, agitátorů a redaktorů a na armádu nevědomého a nemyslivého, na slovo oddaného lidu dělného. Vůdce, vesměs to židé, pěkně namlouvají svým poddaným: Tady dues trpíte, milé, však až v tom budoucím státu budete se mít dobře. Takto dávají opravdu hodně tučné směny svým věrným, splatné až v státu budoucnosti. A na druhé straně kapitalismus židovský bezky pohodlně lid dře nerušeně, až se tento prohýbá; ale lid ani nemuká, spokojuje se planými ilusemi o bájeném státu a příčinu vši dnešní miserie svaluje jen na klerikalismus, jak jej tomu vlastně židé také naučili.

Vůdce vhnájí lid v boj proti majetku všech tříd, vyjmajíc majetek židovský. S tou revolucí je tomu zrovna tak. Chytráci, hledí se zmocniti majetku druhých, z čehož by chudina jako vždycky jindy ničeho zase neměla. Znám, jak to chodilo ve Francii roku 1871. Tenkrát komunistická luza drancovala a loučila zběsile chrámy a kláštery, ale u 250 domů žida Rotschilda stála tatáž komunistická luza na stráž a Rotschild nepřišel ani o haléř. Tenkrát před 100 lety revoluční luza dala židu Simonovi nevinné dítě krále Ludvíka XVI., a tento jej pak mezi krysy uvrhnul a tak umučil.

V tom budoucím státu by to nechodilo také jinak. Křesťané oddaní měli by se nač těšiti. Marx a Engls sice tuto illusi o budoucím státu vytvořili, ale dosud nemohou jejich následovníci s hotovým plánem vyrukovati, protože by sklídili jen posměch a pak by nemohli verbovat tolik lid k svým úmyslům. A vůbec theorie Marxovy pozbývají obdivovatelů. Není zde nikoho, kdo by je prováděl, kdo by udal, jak si je v praxi vlastně představuje. Theorie tyto zůstávají pouhými teoriemi. A není daleko doba, kdy program erfurtský zařazen bude do zaprášených foliantů kulturní historie.

Strana protirevoluční v sociál. dem. se netušeně vzrývá, tvrdíc, že dnes theorie proků Marx a Englse již nestačí a že je potřeba podrobiti je dalekosáhlým změnám a revisi,

ba i hlásají, že hlavní ze zásad, na nichž celá budova spočívá, nelze udržeti, ježto byly během doby úplně vyvráceny a proto prý se musí změnit taktika ve snahu evoluční. Uvedu i příklad. Sám soc. dem. časopis „Odbor. Sdružení tesařů“ píše: „Nedá se upřít, že nejdůležitější theoretické učení naší strany soc. demokratické ve skutečném životě jeví se nepravdivým. Ve skutečnosti neosvědčila se theorie o krizích, úpadkové, o zbědování, o chronické nadprodukci“ — a píše dále „Theorii věří snad ještě dělníci, vůdci však nikoliv a naše politické listy také ne. O theoriích má naše massa buď nejasné, buď nijaké náhledy; příslušníci strany theoretické věci nechtou, jim nejlépe chutnají z němčiny přeložené protest. pamflety proti církvi.“ — Soc. dem. E. Fischer v Žitavě v Soc. Monatshefte dokazuje, že postavení ženy, jak má vyhlížeti v státu budoucím, je snem z dětských let soc. demokracie. Píše: „Dokud to neuvidím, budu se pouhým slovům smáti.“ — Soc. dem. poslanec Bernstein v Německu dokázal, že Marxova theorie o konečném ožebračení řemeslnictva je nesprávnou, podobně odůvodnil i posledně český učenec prof. Bráf. — Na sjezdu německých soc. dem. v Jeně v září řečeno, jak málo mezi dělníky se čte vědecký orgán strany „Neue Zeit.“ Tamže soudruh Bringmann řekl, že „Social. theorie je loď, která se kymácí.“ — Tak jasné vidíme, kterak socialistická věda praská v nejvlastnějším táboře.

V mnohých státech evropských upustili od snah revolučních a vstupují více v boje politické, berouce účastenství v pracích parlamentárních se stranami měšťáckými. — Socialismus francouzský vzdálil se od politiky násilí a stal se stranou na podkladě zákonitém. Socialisté angličtí jsou dalecí podvrtných snah soc. dem. Dělníci jsou tam státními konstitučními socialisty, nikoliv soc. demokraty. — Socialismus ve Spojených Státech stává se také den ode dne prakticky reformním; živlu revolučních v sobě již netrpí. Po Anglii nejmírujeji si vedou soc. dem. švýcarští, svorně pracující v některých otázkách s křesťanskými sociály. I v samém Německu, kde již od Marxu stojí socialismus na půlě revoluční, jeví se stále větší obrát ve směr konservativně-reformní. Vůdce Vollmar utvořil stranu, s níž chce pracovat na půdě dnešního společenského řádu k žádoucím reformám. Tito pracují o každou sebe nepatrnější reformu ve prospěch dělnictva. Druhý radikálnější proud soc. demokratický přísahá na každé slovo Marx a Englse, a i důsledně zásady ty praktikuje. Tak hlasovali tyto na říšském sněmu proti pojišťování dělnického a vůbec proti všem potřebným ochranným ve prospěch lidu malého ku schválení navrženým. — Tak sociální demokracie ve svém vývoji. (Fzl.) (Pokrač.)

Budme svoji!

Brněnské krvavé bouře z 30. září do 2. října t. r., způsobené vlastně Němci, jimž záleželo na tom, aby česká universita v Brně zřízena nebyla, vůbec aby čeští lidé v Brně i na dále byli v područí něm. brněnské radnice, rozprondily zase trochu českým životem, národní vědomí se opět trochu vzpružilo. V českých listech moravských a zvláště brněnských vyzývají se naši, aby nekupovali potřeb svých u Němců brněnských. I u nás v království objevily se v městech na nárožích plakáty vyzývající: Nekupujte od Němců brněnských! A právem! Nač podporovati ty, kteří ještě za to, že jim peníze své sypeme, nemilosrdně nám dávají cítiti svou nenávisť? Jen kdyby mezi námi v ohledu tom bylo více dobré vůle a národní hrdosti!

Přečasto už slyšeti bylo volání: nekupujte u Němců, židů, dopisujte si jen česky s Němci, kteří vám potřeby své prodávají. Ale kde pak! Jako když hráč na stěnu házíte. Vlastenectví a národní sebeochrana máme plná ústa, skutek však utek. Nedivte se pak, že v Praze tolik Němců, že v Brně, Olomouci, Jihlavě a jiných městech s českým okolím vládnou Němci. Bez podpory se strany české již dávno by vymizela vyvýšenost německá z oněch míst. Taková jest naše národní uvědomělost! Židům nemohou mnozí naši přijíti ani na jméno, ale jen se podívejte, jak právě ti plní jejich krámy, zatím co křesťanští obchodníci bídně žijí. Což český křesťanský člověk nezaslouhuje, když ne větší aspoň stejné podpory? Takto ovšem německo-židovský kapitál roste, naše hospodářská opozdilost vyhání pak lid náš z našich chudých krajů a vhná jej do průmyslových krajů německých, kdež se poněmčuje a německý podnikatel i z krajů rýze českých pokouší se dělati německé.

Proto aspoň vy, křesťanští dělníci, se vzpružte a ukažte kruhům zámožnějším a inteligenci vůbec, že máte více národní hrdosti než oni. Snažte se, aby dle možnosti všechno, co používáte, čím se odíváte, co vůbec v domácnostech svých potřebujete, bylo původu českého. Vlastenectví jest láska, ta pak nikdy bez sebe menší oběti osvědčiti se nedá. Vzhůru tedy a i v trampotách svých budme vždycky svoji!

Sociální rozhled světový.

V poslanecké sněmovně ve Vídni zamítnuta pilnost návrhu na zavedení všeobecného hlasovacího práva; pro pilnost hlasovali ovšem také Čechové.

Soukromní úředníci v posledním zasedání říšské rady domáhali se, aby návrh zákona o starobním a invalidním pojišťování co nejdříve byl projednán. Ale dána jim pramalá naděje v brzké vyřízení, jako u pojištění dělnického.

Na Plzeňsku založili si rolníci organizaci „starousedlíků“ na ochranu práv svých proti domkářům, kteřížto se domáhají, by užitek z obecních statků plynul do obecních pokladen.

V Berlíně zahájena stávka elektrářského dělnictva. Vedle 30.000 vyloučených zastavilo práci i zbývajících 3000 dělníků, jež si zaměstnavatelé ponechali chtěli v závodech; celkem stávkuje na 38.000 osob.

Anglické spolky odborové tak zvané „trade unie“ konaly svůj výroční sjezd, na němž zastoupeno přes 1 1/2 mil. členů. Přijaty návrhy o 8hod. době pracovní, o sestátnění drab, dolů a průplavů, o rozšíření ochrany dělnictva atd. Návrh na sloučení se socialisty, kteří by se rádi unii zmocnili, zamítnut.

V Moskvě stávkuje zase na tisíce dělníků, mezi nimiž a vojskem došlo ke krvavým srážkám.

Na mezinárodním trhu práce poměry se pomalu zlepšují. Zejména v Německu stoupá zaměstnanost průmyslu a ovšem pak i dělnictva. V srpnu t. r. připadalo na 100 nabídek zaměstnavatelů pouze 107 poptávek dělníků. Ve Francii i Anglii rovněž se zlepšily pracovní poměry. V Rakousku připadalo posledně na 100 nabídek 151 poptávek. U kvalifikovaných dělníků mužských byl poměr mnohem nepříznivější — na 100 nabídek připadalo 195 poptávek.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 1. října. Podpora v nezaměst. 6 K udělena J. Maierovi v Praze; nemoc. podpora Barb. Černé v Čáslavi 12 K (14) a K. Prchalovi v Čáslavi 6 K (7). Přijato 5 členů.

Schůze užšího výboru 8. října. Podpora nemoc. udělena Fr. Pirklovi ve Lhotce 6 K (14), Jos. Špičkové v Rychnově 6 K (14). Přijato 21 nových členů.

Upozornění. Konference dělnictva pro XI. volební okres nebude se konati, jak předešle oznameno, v Nov. Městě [n. M.], nýbrž v Červeném Kostelci. Neopomeňte tedy na prospěch oznámených konferencí agitovati. Co kdo máš na srdci, napiš a zašli nám. — V posílání zpráv neochabujte. Pište, jak umíte, my si vše sami upravíme. Vaše dopisování uplatní se v našem časopise, jehož daleko účelnější úpravu uchystáme počátkem nového roku. — Bílých karafiátů máme ještě dosti; hlaste se tedy o ně. — Revise ve skupinách a odbočkách má se konati svědomitě; necht si také revisori dáti předložití stvrzenky poštovní spofitelny od složných listků. — Už asi po šesté připomínáme důtklivě, aby se záležitosti sdružení se týkající zasílali pouze na adresu: Všeodborové sdružení křest. dělnictva v Hradci Král., a ne na jednotlivé funkcionáře. Dle toho jest vidět, jak jsou kde dbali. — Kde mají členské knížky po členech vystouplých, prosíme, by nám je do Ústředí zaslali; užijeme jich. Výlohy za to hradíme.

Nový život ve Sdružení. Nové skupiny zřizují se právě v Chrudimi a Českých Budějovicích a řada nových členů přibyla v Proseči. — Mile působí na členy, že na několika místech na prospěch sdružení pracují i dpp. kněží. Vroucí dík jim za to. — Prosíme opět lidi dobré vůle, aby nám laskavě oznamovali osoby ze stavu dělnického, které by ochotny byly v okolí svém, kde se naše Sdružení dosud neujalo, na prospěch jeho aspoň trochu agitovati.

Bursa práce. Přijmou se: knihař v zakázkové práci obeznalý, obuvník, dobře obeznalý krejčí na dámské šakety a kovář. — Práci hledají: Zkoušený strojník a topič, bývalý montér, obeznalý v elektrickém osvětlení, s nejlepšími vysvědčeními z velkých závodů, absolvent průmysl. školy; obsluhoval parní stroje o 1200 HP. Jest ženatý ale bezdětný. — Hodiný hoch rád by se učil knihařství. — Tovární dělník (snovač a přetahovač), holič, kolář a zahradník a pak mladší zručný cukrář, 1½ roku po vyučení, hledají práci.

Veřejné schůze. Politický klub křesť. sociální pro polit. okresy jilemnický, semilský, jičínský a novopacký pořádá v neděli 22. t. m. veřejnou schůzi spolkovou v Lomnici n. P. v hotelu p. Řeháčka o 3 hod. odp., na níž p. Jar. Astr z Hradce Králové promluví o starob. a invalid. pojištění a o odborové organizaci. Na schůzi v Rychnově 29. t. m. pojedná p. J. Astr o odborové organizaci.

Dopisy.

Stávka nádražního dělnictva v Hradci Králové. Ve svátek 28. září předložilo dělnictvo nádražní správě železniční žádost za zvýšení mzdy a stanovení maximální doby pracovní. Dělnictvo zde muselo pracovat někdy až 16 hodin denně za 80 kr. Ač požadavek dělnictva byl co možná nejmenší, přece železniční správa se zachovala zcela odmítavě. Když totiž deputace dělnictva podala své požadavky, tu osopil se na dělníky p. inspektor slovy: „můžete jít, za jednoho deset.“ Povoláno dělnictvo z jiných tratí a nádraží. Avšak zde ukázala se v pravém světě dělnická solidarita. Když se přibýlí dělníci dověděli, za jakým účelem byli sem povoláni, ihned se vrátili. Za těchto okolností byla železniční správa nucena vyhověti dělnictvu. Mladší dělníci obdrželi denní mzdy 1 zl. a akordní 1.80 zl.; pracovní doba stanovena od 1/7. hod. ráno do 1/7. hod. večer. Gratulujeme dělnictvu nádražnímu k jeho vítězství z plna srdce! Zle se nejlépe ukázalo, že ve svépomoci jest naše síla.

Jak by to s námi dopadalo! V Dolních u Přestě pořádali v neděli 24. září soc. demokratické agitace schůzi, po které vyzýval jeden ze soudruhů dělníka Jos. Hodana zaměstnaného u firmy Müller a Kapa v Plzni, by přistoupil do jejich organizace. Když se však tento zdráhal, předhazuje jim zároveň různé švindly, tu onen „šlechtný“ soudruh prováděje do detailů hesla „volnost a svoboda“ vyhrožoval dělníku Hodanovi, že jestli se nedá do jejich sdružení, že do Plzně nesmí přijít dělat a při tom mu brozil holí. Z tohoto obrázku vidno, jak by to s námi dopadalo — kteří nemáme chuti plnit kapsy židovsko-demokratických vůdců — až by se dostala soc. demokracie k vládě, jak by pak své zásady holemi vtoukala lidem do hlav. Dělníci, přátelé! Otevřte jednou již svůj zrak a přemýšlejte, zdali je radno stále odkládat a organizování se v organizaci naší křesť. sociální, ve sdružení všeodborovém dělnictva křesťanského!

K následování. (Z Libětic n. Vl.) Dnem 1. října nastoupila v obci naší činnost svou záložna Raiffeisenova. Myšlenka k založení svépomocného tohoto spolku vznikla mezi členy skupiny všeodborového sdružení křesť. dělnictva, kteří ji také provedli skutkem za laskavého přispění několika přátel dělnictva. Jest si jenom přáti, aby podnik doznal té podpory, jakou zasluhuje, aby byl na prospěch hlavně malým našim lidem, dělníkům. — Správa zdejší železářny na přání dělnictva zavedla počátek práce od sedmé hod. ranní a 20minutovou přestávku odpolední. Pořádáť přes zkrácení doby pracovní mzda denní zůstala táž, bylo tím těžce pracujícím dělnictvu železářskému poněkud uleveno, a soudíme, že ředitelstvo činem tím jenom získalo na vážnosti a oblíbě u svého dělnictva. Dá Bůh, že nezůstane jenom při tomto a že i jiné palčivé otázky dělnické takto dají se provést.

Z Chrudimě. V neděli 1. října konala se za dosti četné návštěvy v místnosti p. Rychlíka v Chrudimi důvěrná schůze křesť. sociál. dělnictva. Po zahájení schůze a uvítání návštěvníků svolava- telem p. J. Sokolem zvoleni za předsedu p. J. Zeman, za místopředsedu p. F. Petr, zapisov. p. J. Zkoumal. Nato p. Jar. Astr z Hradce Králové promluvil o odborové organizaci a o významu všeodbor. sdružení křesť. dělnictva. Reč jeho sledována s živým souhlasem všech návštěvníků. Po ukončení schůze konal se zápis členů. Další činnosti Zdať Bůh! — „Východo- český Obzor“, orgán strany sociálně-demokratické, má stále mnoho zbytečných starostí. V 2. a 3. čís. v dopisech z Chrudimě otírá se o všeob. sdružení křesť. dělnictva. Radíme mu, by zametal před svým prahem, smetl má tam dostatek. Místo Skrbenskému a ostatním ať věnuje raději péči „svým sloupům“ Rothschildům, Beblům, Singlům, Adlerům a celému tomu israel- skému plemeni, bez něhož by sociál. demokracie nemohla existovati. S tím pasením blich měli by se vlastně sami na sebe obrátit předáci sociál. demokr. Vždyť na redaktora „Vých. Obzoru“, ač dosud letně nevypadá, nouzi není nikterak znát; a co platn mají předáci tito jako Adler atd.! O tom by místo špinění druhého měli své členy uvědomovat, kteří z těžce vydělaného groše platí 60 hal. týdlního příspěvku a bítou přímo mizerné podpory. Ovšem, kde předáci a agitátoři všechno spapají, tam se věru nemůže mnoho dostat těm, kteří toho nejvíce potřebují. A konečně a tou spásou dělnictva v sociál. demokrat. organizaci by to též blbě vypadalo. Vždyť jejich stoupenci v „soc. osadách“, jistými přemrzálenci v Americe založených, zanechali raději svoje podíly, jen aby se dostali z toho „pozemského ráje sociál. demokratického“. Dronď jest už dávno hotov, ať také uveřejňuje Vých. Obzor zpronevěry ve své straně; možná, že by nemusel daleko.

Z Proseče. V neděli dne 8. října svolala zdejší Sv. Josefská Jednota důvěrnou schůzi dělnictva.

Ač bylo celý den počasí nepříznivé, oasty plně bez- dného bláta, přece sešlo se velké množství dělnictva z celého okolí, ba někteří přišli z míst přes dvě ho- diny vzdálených; hlavně byli zde zastoupeni obuvníci. Krátce před 8. hodinou odpol. zahájil schůzi horlivý křesť. sociální pracovník dp. Martinek, farář Prosečský, načež p. Jaroslav Astr z Hradce Král. promluvil o or- ganizaci dělnické. Bfice tepal uespravedlivé jednání zaměstnavatelů s dělnictvem, hlavně co se týče dě- lnictva obuvnického; dále vložil přítomným prospěch organizace křesť. sociální a vyzval, by vstoupili v řady našeho sdružení. Ze nemluvil nadarmo, tomu nasvědčo- val bromový potlesk, jímž 300 mužů dávalo na jevo, že souhlasí s vývody řečníkovými. Ke slovu přihlásil se také sociální demokrat Novák, který však byl p. Astem tak odbyt, že mu podrubě asi přejde chuť ob- hajovati šmejd socialistických agitátorů. Dp. předseda na to vyzval přítomné, by byli bedlivými harcovníky našich zásad. Přihlášky do Sdružení předčily všechno naše očekávání. Vzhůru, bratři, do práce, nechtě po celé Českomoravské vyznívá zavlaje prapor křesťanské odborové organizace! Zdať Bůh!

Blahobyt dvacátého století. Století ci- vilizace, ověry a kultury, tak hlásá se dnes vlády. Skutečnost praví nám však opak toho. Malý obrázek z Úpice: Dělník, který máje živiti šleannou rodinu, měl denní mzdy 70 kr. a žena jeho 60 kr. Z toho se musel platit byt, palivo a světlo a co zbude, z toho se má 9 lidí živiti při dnešní drahotě. Ráno trochu černé kávy, což jest pouhý odvar z cikorky, k obědu několik bramborů a k večeru úkrop t. j. svařená voda s chle- bem. Zmíněný dělník nemoha již ani bramborů se na- sytit, šel v noci na cizí pole, by kradl z hladu. Byl přistižen a k smrti stlučen, tak že do týdne zemřel. — Dělníci, pracující u firmy Eduard Morawetz, kteří bydlí v továrních bytech, byli od svého zaměstnavatele obdařeni příplatkem bytovým. Kteří platili dříve 60 K z bytu, mají platiti 58 K. Když se proti tomu ohrá- dil, tu jim bylo řečeno, že prý těch několik krejcarů týdně nenechtí a že jestli se jim to nelíbí mohou jít. A jaká zdravotní zafixace jsou u těchto bytů! Vodu si musí každá rodina vždy večer takřka ukrást z ji- ných studní, jelikož voda v studni domácí jest naprosto neupotřebitelná; stékají do ní všechny možné odpadky a i močůvka. Nestane-li se v tomto náprava, zakro- číme na příslušném místě. Vždybyl.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Poněkova. 17. září uspořádali jsme spol- kovou schůzi, na které přednesl vp. J. Sahula zají- mavé doklady, jak Otec vlasti povznese politický vý- znam země koruny České. Řečník poukázal, že rozloha nynějších zemí koruny Svatováclavské netvoří ani po- lovinu tehdejší slavné Hše České; dovodil, že tehdy země koruny Svatováclavské byly netoliko státem sa- mostatným, svrchovaným, ale že nadto Český král měl právě zaručený veliký vliv i na osudy Hše Německé. Tyto a jiné vývody přijaty od posluchačstva velice vděčně. Schůze účastnili se i někteří členové katolické jednoty královéhradecké. Vzdáváme jim díky za milou soudružnost a přázeň, kterou projevují čilým účastenstvím téměř při každém našem podniku. Pra- cujme všichni horlivě dále.

Z Čermílova. Na svátek sv. Václava konal u nás přednášku dp. Jiří Sahula z Hradce Králové o českém státním právu v XIV. století. Návštěva byla velice četná; živý zájem vzbudilo mezi shromážděnými zvláště přirovnání bývalé české slávy k státoprávnímu poměru Čech nynější doby. Po přednášce rozdával dp. Mynář, kaplan, členům různé památky, které byl z pouťi do Palestiny přivezl. Na to přčetní účastníci schůze v povznesené náladě domů se rozcházel.

Z Třebechovic. Katolická Jednota zdejší pořádala na sv. Václava dne 28. září t. r. v hostinci pl. Kat. Jarkovské přednášku o „životě a učení M. Jana Husi“, kterou laskavě přednesl vldp. konsistorní rada a professor Dr. Frant. Šule z Hradce Králové. K přednášce sešlo se převelike množství obecenstva z města i venkova, takže prostranný sál byl přeplněn. Věcná, poutavá, skoro 2 hodiny trvající přednáška pana doktora zajímala všechny posluchače a vzbudila mu zde výbor za jeho tuto opravdu výtečnou před- nášku ardečné díky. Po přednášce následovalo několik zábavních čísel, při čemž všichni účinkující členové a členky velmi dobře úlohy své sebráli, ač některé z nich poprvé na jevišti vystoupily. Těmto všem a odboru zpěvackému, který rovněž s velikým úspěchem vystoupil, děkuje výbor ardečně. Káž tato veliká ná- věsta pl. t. obecenstva a přázeň jeho k spolku na- šemu povzbudí členy k další horlivé činnosti a vytr- valosti, aby byl i na dále spolek náš sídlem vážného poučení a ušlechtilé zábavy! Zdať Bůh!

Z Libětic. Dne 17. září pořádala zdejší Katolická Jednota svoji měsíční schůzi, spojenou s přednáškou sl. Frt. Jakubcovy, kteráž promluvila: „O kultu Mariánském se zřetelem na katolické dě- nice.“ V krásné, propracované představení nám Pannu Marii jako příklad všech žen. Chudá byla sice na statky pozemské, zato však bohatá cnostmi, vznešená rodem i životem. Na Ni mají hleděti všechny dělnice jako na jasný vzor svůj, od Ni učiti se mají pevně víře, stydlivosti a pokoře, jež se však nesmí svrhnutí v otroctvo zbabělost; i chudé dělnice nechtě se vzdá- lávají, neboť vzděláním povznášejí se k matce své, Panně Marii. Za krásnou a poučnou přednášku od- měněna sl. F. Jakubcovou dlouhou trvajícím potleskem. Zdať Bůh! — Dne 24. září sebral náš div. odbor: „Černý kříž v lese“. Obraz se života vesnického ve 4 odděleních od Elišky Peškové. Návštěva byla neo- byčejně četná a hosté v očekávání svém sklamaní nebyli, neboť jak souhra, tak i výkony jednotlivců byly znamenité.

Z Lomnice n. P. Na den sv. Václava, pa- trona naší jednoty, účastnil se spolek náš hojným počtem členů s praporem velkých služeb Božích. Slav- nostní kázání proslavil dp. J. Macák, člen jednoty,

ještě úchvatným způsobem vyličil zářivé ctnosti našeho národního světce; poukázav na rozšířenost v našem národním životě, vybral shromážděné k následování sv. Václava. Slova dp. kazatele působila na každého mohutným dojmem. Mši sv. sloužil předseda dp. Jan Dvořák, při které vzpomínuto bylo zemřelých členů vroucí modlitbou. Odpoledne po 4. hod. odbyvána byla po letní přestávce zase členská schůze. Předseda dp. Jan Dvořák uvítal shromážděné, objasnil několika slovy účel kat. spolku a vybral zároveň členy k hoj- němu navštěvování spolkových schůzí. Potom předs- ěna byla členem Fr. Harcubou básně Ad. Hejduka- „Falešným prorokům“, načež následovala přednáška dp. Jos. Macáka o „církvi a vědě ve středověku“. Dp. řečník v přednášce své skoro hodinu trvající poukázal na zářivé vzory v církvi katolické ve všech oborech lidského vědění a umění, s přesvědčivými doklady do- kázal, že církev katolická nikdy nestavěla se v cestu pokroku, vyvrátiv liché námitky odpůrců. Dp. řečníku dostalo se za jeho výbornou přednášku bouřlivé po- chvaly. Po přednášce obveselili nás členové záb. od- boru zábavnými čísl. jež s uspokojením přijaly by. Na konec schůze zazpívala solovou píseň členka sl. M. Cermanova, která rovněž s pochvalou přijata byla. Další spolkové činnosti: „Zdať Bůh!“

Z Nové Paky. Naše Katol. vzděl. Jednota zahájila letošní divadelní sezonu v neděli dne 8. září r. 1906 obrazem ze života vesnického „Dílníková dceračka“ od E. Peškové. Před nepříznivě počasí na- plněn byl prostorný sál pana V. Nálevy do posled- ního místačka. Druhý představení: „Před jezdem“, veselohra ve 3 jedn. od E. Součka; hráno bylo dne 24. září a těšilo se taktéž slušné návštěvě, ačkoliv bylo více různých záhaz v místě i okolí. Souhra u obou představení byla velmi zdařilá. Vůbec Jednota naše utěšeně vzrůstá. Za dobu 3 let rozmnožena knihovna naše o 220 svazkův, vešměs vybrané četby, čítajíc nyní celkem 500 svazkův, založen technický kroužek, který pořádá časté přednášky, rozšířeno velké množství brožur a časopisův, sházeno nové jeviště, koupeny nové dekorace, zakoupen velký počet sedadel do divadla a.d., krátce na všech stranách spolkového života našeho viděti jest blahodárnou činnost. Proto vroucí díky našemu p. jednateři. Zdať Bůh!

Jednota katol. mužů v Pardubicích konala valnou hromadu dne 1. října t. r. odpoledne. Po zahájení schůze vykonána volba nového předsedy. Tuto funkci na místo p. katechety Grégra, meškajícího na delší dobu v Meranu, převzal s laskavou ochotou vlp. Četka. Po volbě prošel případnou krátkou pro- mluvu o povinnostech členů jednoty a akcentoval zvláště důležitě, aby všichni členové byli opravdo- vými katolíky nejen dle jména, ale i životem a skutky svými. Nezbytnou povinností všech členů jest, aby všichni všech schůzí horlivě vřadyky se účastnili. Učte se od našich nepřátel!

Různé zprávy.

Velká manifestace pro všeobecné právo hlasovací. Praha v den zahájení zem. sněmu království Českého 10. t. m. byla svědkem velkolepého projevu sociálně demokratické strany i jiných stran ve prospěch všeobecného rovného, přímé- ho a tajného práva hlasovacího. Toho dne pražské i okolní dělnictvo nepracující, ohromným proudem, číta- jícím přes 40 tisíc osob, přiváhalo se před sněmovnu, kde deputace sociál. demokratické i národ. sociální stran přednesly nejvýš. zemskému maršálkovi i místodr- žiteli přání dělnictva, aby zavedeno bylo všeob. rovné, přímé a tajné právo hlasovací. Oba hodnotáři přili- bili ovšem, že budou podporovati snahu dělnictva. Na to se ohromné zástupy v klidu rozešli, že nebylo nikde třeba zakročení policie, četnictva ani vojska, jež ve velkém množství bylo v Praze pohotové. Divným dojmem působily zástupy valící se bez všeli- kého hlasu a klidně v před. Na všech stranách zaví- rány kramy z obavy před výtržnostmi, ovšem na- darmo.

Sociálně demokratický pokladník odsouzen. Karel Hrdý, pokladník spolku sociál. demokratů v Brixenu, byl porotou dne 13. září t. r. odsouzen na 6 roků do vězení. Hrdý byl obžalován, že dne 4. července 1904 ukradl jistě hostinské Stras- serové 2000 K a různě staré mince a 6. srpna 1905 kavárníkovi Valentinovi z uzamčeného stolku 160 K. Čistý pokladník! Ale my přece neříkáme, že jsou ta- kovými sociální demokraté všichni.

Černá kniha dělníků. Organizování mi- stři pekárství ve Vídni sestavili svým časem seznam oněch dělníků, kteří neměli býti přijímáni do práce od členů mistrovské organizace. To znamenalo, že do- tyční dělníci byli na vždy vyloučeni z práce u oněch mistrů pekárských, kteří přináleželi k organizaci. Dě- lníci, cítíce se býti ohroženými ve své existenci, podali žalobu na náhradu škody, ale byli odmítnuti u obou nižších instancí. Obě řeky, že uzavření meziná. smlouvy a vliv, který toto uzavření vykonává na třetí osobu, závisí od svobodného uvážení každého jednotlivce a že následkem toho není v jednatelích pekárských mistrů nic nesprávného. V tomto případě pomocníkům pe- kárským nepřislouží prý podle rakouského práva žádný nárok na náhradu. Nejvyšší soudní dvůr byl však ji- něho náhledu — vyhověl žalobě postižených pomoc- níků pekárských. V odůvodnění pravil, že živnostenský řád nedovoluje, aby do vysvědčení pojat byl bez vý- slovného přání dělníka úsudek o jeho mravním cho- vání nebo o hodnotě jeho pracovních výkonů. Na žádný způsob pak nedovoluje, aby do pracovní knížky pojata byla nepříznivá část vysvědčení. Z toho vyplývá, že zákon o živnostenském řádu chtěl zabrániti, aby dělníkovi byla stěhována možnost najíti práci a ob- živu. Sestavení seznamu nepohodlných dělníků jeví se jako obejítí zákonných ustanovení živnostenského řádu, následkem toho jedná proti právu a zasahuje k náhradě vzniklé škody. Tímto rozhodnutím nejvyš- šího soudního dvora budou odstraněny černé knihy dělníků, pokud snad už byly tu a tam založeny. Od- porují zásadě živnostenské svobody.

Látky na dámské šaty

podzimní a zimní novotinky.

Vkusné látky kostýmové, jemné látky černé, sukénka, lodeny, švioty, flanely, barehety, atlasy, velury, dále kepry, polovičníky a grádle za ceny levné zasílá

Vzorky na požádání zdarma a vyplacené.

Josef Doubravský v Rychnově n. K.

Světznámý pravý malínský křen

— se zaručením —
zasílá proti dobírce neb dle dohodnutí
od 5 do 10 kg. poštou
5 kg. Iaa výstřelek . . . . . 5 K 25 h
5 kg. Ia . . . . . 4 K 50 h
5 kg. obkladové kořeny . . . . . 4 K 25 h
5 kg. slabší . . . . . 3 K 50 h
5 kg. prostřední . . . . . 3 K — h
drahou od 10 kg. výše:
10 kg. diverse a sice: 3 kg. křenu, 3 kg. cibule, 2 kg. mrkve, 1 kg. česneku, 1 kg. petržele, vše 4 K 50 h.
Objednávky od 30 kg. výše účtují se levněji.

J. M. Jireček,
nejstarší vývoz výhradně prav. mal. křenu
v **Kutné Hoře.**

Jednou s důvěrou zkuste a posuďte přírodní 5 kg. franko dobírkou výše.
KAVA
zelená, vichut. K 11:50, 12:50, 14:— a 15:—,
pražená vjem. K 14:—, 15:— a 16:—.
Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy z celé říše.
Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldachinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.
Vídeň,
VII. o., Seidengasse č. 35.
Na ukásku zasílá se vše franco.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobný sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený.
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrasy a rozpočty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodinky** v krásných ořechových skříňkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, ohlky** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.
Důvěry hodným sádky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.
Zlatá medaile Pardubice 1903.
Zlatá medaile Paříž 1905.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání, které jedině kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akolevá svěčárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Intelligentní hospodyně,
dobrá kuchařka,
přijala by místo ve farním domě. Místo takové již k plné spokojenosti zastávala.
Adresu sdělí administrace Obnovy.

P. T. milovníkům květin

služně nabízím
pro podzimní a zimní období
krásné zdravé květiny
ve květináčích dle odborných method pěstění, jako: chrysanthemy, cyklamen, primule, karafiáty, fialy ranní, a mnoho jiných ozdobných rostlin nejlepších druhů pro květinové stolky, okna a skleničky, **hodí se též na hroby k slavnosti dušičkové.**
Zasílám je též drahou nebo poštou do každé vzdálenosti na dobírku.
10 kusů různých druhů . . . . . za 4 koruny,
20 kusů též různých druhů . . . . . za 7 korun.
Obal účtuji za ceny původní.
Speciální nabídku a ceny na požádání zašlu franko.
Ujišťuji solidním a vzorným obslužením, znamenám se ve veškeré účtě

Jaroslav Tuček,
uměl. a obchod. zahradnictví, Předměstí n. L.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

BYTY o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou innd k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.
K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král., u Pražského mostu.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křídlové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křesilny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytky a různé předměty hodící se za dárky.
Původní nákrasy, cenník a rozpočty besplatně a franko.
Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

SUKNA a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Čermákovy housle, struny

a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vláské a veicholdské struny, pa-
řížské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správy přesné a rychle.

V dokonalé účtě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Malbu kostelů, malby dekorační, tačadní a treskové

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlédnutím k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastě u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Vína

ku mši svaté

zaručená jen přírodní jakož
i jemná tabulová vína atd.

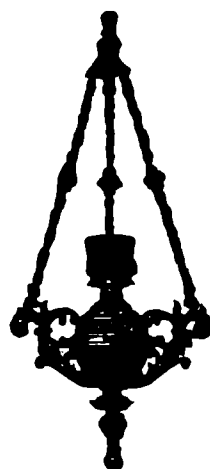
— doporučí —

Adolf Bařtipán,

Hradeo Králové, Adalbertinum.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n, roh

Konviktské ul., vyučení pastř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
doporučiti svůj bojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatě a střídá. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákreasy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelům úle-
va v plácní. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Klobouky pánské,
zaručené jakosti,

Klobouky hedbávné cylin-
dové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a
dětské,

Kožešiny všeho druhu pro
dámky, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuče pravé s kotvou

na skladě má

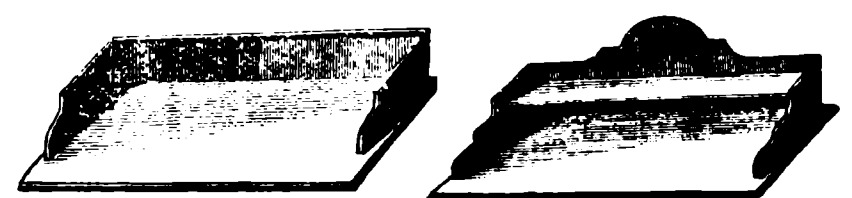
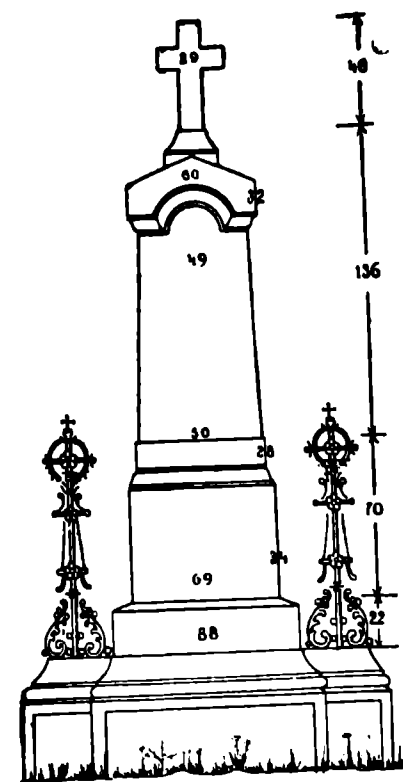
Jos. Dvořáček,

cís. a král. státem vyznamenaný

obchod kloboučnický v Hradci Král.,

Palackého třída č. 83.

Tamtéž přijme se učen.

Založeno r. 1860.

Více vyznamenaní Státní cena.

Nejstarší a největší závod sochařsko-kamenický

— firmy —

ZDENKO JEŽEK v Hradci Král.

odporučuje

k dušičkám svůj bojně zásobený sklad hotových pomníků

z různých druhů mramorů, domácích i cizích žul, sienytu, též švéd-
ského a norského labradoru k laskavému prohlédnutí. — Cizím
pánům zákazníkům při nákupu od 100 K počínaje hradím jižní
lístek dráhou sem i zpět bez jakéhokoliv zvýšení původních cen
předem již označených. Práce žulové vyznamenávají se zrcadlovým
a trvalým leskem i vkusným provedením.

Nejlepší nákupní pramen pro pány mistry truhláře, mramorové desky na nábytek, pro řez-
níky, usenáře, zařízení pro krámy a dílny, zařízení pro kavárny a restaurace, desky pro koželuhy,
chladicí desky pro cukráře atd. — Ceníky a nářky na požádání franko.

Sklad a dílny nacházejí se ve vlastním domě v ulici Čelakovského, čís. 863.

Továrna na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a puně, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 43.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. října 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

V demokratickém století.

(8) Teď je pomalu všechno „lidové“; a čím více demokratický duch bortí hráze stavovského kastovníctví, tím více hledí loviti pro sebe v moderním proudu kšeftaři všeho druhu. Dřív na př. daly se úspěšné atentáty na kapsy lidu chytrými „výprodeji pod cenu výrobní“, v nichž se dali napáliti zvláště venkovští dobráčkovi, kteří koupili třeba i lacino — ale bezcenný brak. Nyní zase jiný, modernější manévř; založí se lidový nákup šatstva, postaví se lidová kavárna, prodávají se lidové obědy, lidové pečivo, lidový nábytek atd. Ačkoli nelze viniti takové podniky z kšeftařství šmahem, přece jest jisto, že s demokratickou ideou se kramář čím dál tím okatěji, jako se dalo téměř se všemi myšlenkovými proudy. Pomalu bude se slovu „lidový“ důvěřovati jen asi tak, jako se důvěřuje všednímu, frázovitému nápisu nad krámem: „Ceny levné.“

Který časopis nenese zřejmou značku „lidový“ a lidu hodně nepodkuřuje, pryč s ním! Takový list dle moderních názorů nestará se o blaho lidu. A tak máme záplavu „lidových“ listů; kterákoli politická strana „lidová“ postupuje stkvěle, i kdyby balamutila a poškozovala důvěřivý lid sebe více. Lidový štítek, lidový titul, zkrátka formalita stačí — i bez práce vskutku lidové.

Kolik prostých lidí má takový bystrozrak, aby viděli, jak za sponstou „lidových“ tiskovin a za hradbou „lidových“ stran skrývá se usmívající se žid s plným měšcem v ruce? Kolikrát lidová redaktoři a vůdcové lidových stran zahřívají přímo proti židovským — ovšem že také „lidovým“ — kořalům a proti úhlavním vydržděním chudého lidu? Kolikrát řeknou otevřeně, beze všeho zamlčování, lidu, jak obrovské úroky musejí státy platiti židům z miliardových státních výpůjček? Kolikrát se lidu upřímně řekne, kteří lichváři jsou hlavní příčinou stále se množících lidových exekucí?

FEUILLETON.

Pane Sádlo, přidají!

Nedivte se, že před lety lokálka spojující Květnov z Křehákovem dopravovala pasažéry stejně opatrně, rozvážně a pomalu jako uhlí, mrkev, krupici a jáhly. Opatrnosti nikdy nezbývá, a ta starožitná lokomotiva, hodně upracovaná, často opravovaná, činila se na své síly ještě dost. Tábla vždycky jenom tři vozíky, ale pachtila se při dopravě dost a dost; vadil jí zvláště kopeček u Laškova, na který vyjela chudinka stará vždycky celá udýchaná, s namáhavým funěním. Když vál od zadu silnější vítr, jelo se jí to vždycky pohodlněji i do toho kopečka. Takovému ctihodnému stroji se musilo rozumět; štěstí, že dobrácký strojevůdce pan Sádlo s tou lokomotivou jezdil už bezkou řadu let a dobře uměl předejiti jejím rozmarům, které z dlouholeté praxe už dobře znal. Kdyby se postavil na tu „mašinu“ nějaký strojevůdce od státní dráhy, nesvedl by s ní nic. Jenom panu Sádlovi nevypovídala poslušnost.

Jelo se vždycky bezky po sousedsku, jako by lokálka dopravovala samé rozvážné zedníky. A jelo se teprv tehdy, když si pohodlně usedli i opozdílci a nikoli, kdy volala pana mašinfra k jízdě určená hodina. První zastávka byla hned asi tři čtvrti kilometru od nádraží — u silnice. K této staci jelo se zvláště pomalu; také u silnice nebyly ani zapadací závory. A nač také? Však vlak nikomu svojí rychlostí na tom místě ublížiti nemohl. Proto i výstražná tabulka s obvyklým „Pozor na vlak!“ byla z polovice zbytečná. Jenom jednou se přece jistě nehoda přihodila; lokálka zajela příliš troulalého pejška, který před ní vytrvale obkakařoval a horlivě poštěkával jako před formanským vozem. To bylo ovšem hlavně proto, že nerozvážný pejsek si neuměl přecháti tu výstražnou tabulku. Dejte takovému mladému a nezkušenému zvířátku rozum!

Kluci z Květnova se vždycky těšili na vy-

Péro pontané závislosti na Israeli vyhne se lidovému, upřímnému poučení šikovným způsobem; aby se odvrátila pozornost od stále rostoucího židovského kapitalismu, poukazuje se na jmění katolické církve. Neuplyne jednoho týdne, aby se nelhalo o „obrovských“ příjmech papežových, atd. A konečně chytráci nemusejí se ani utíkat k zřejmým prolhanostem, chtějí-li poštvať lid proti „klerikálnímu“ kapitalismu. Udělá se to jednoduše takhle: vypočítá se, co má jmění katolická církev v jednotlivých zemích a — dost. Prostý čtenář celý žasne nad tím velkým majetkem. Při tom se zapomene tázati, co vlastně ty všechny statky pro osobní užitek kněží vynášejí; zapomene na to, že do toho jmění jsou započítány kostely a jiné nemovitosti, z nichž nemá kněz ani groše a na jejich opravu sám často musí platiti. Prostý čtenář nenalehá na to, aby se porovnálo, co plyne z těch všech statků do kapes jednotlivých pracujících kněží a jak veliký příjem mají židovští miliardáři bez práce z kapitálu jednotlivým státům zapůjčeného. Proto — chystat žádné čáry; „lidová“ žurnalisté vědí, že zfanatisované davy spokoju se s poučením jednostranným. Ale teď otázka: jest to upřímná lidová práce, bouří-li někdo proti kapitálu pouze frázovitě a hlavní držitele kapitálu nechává bez poznámky?

Ovšem — celkově vzato — lidový ruch našeho století, jenž má napravit sociální zlořády zaviněné rozbrštěným liberalismem, má také mnoho stránek světlých. Muž pracující rukama počíná si dobývati té vážnosti, jaké se těšil v „temném“ středověku; a to jest jistě pokrok chvalitebný. Necht však český lid nesvětluje osudy své kramářským hubařům, kteří hledají dobrou obživu v hnusném pochlebenství a patolizalství k lidu vůbec. Necht náš lid dá se vésti těmi, kteří dovedou říci plnou pravdu v pravo i v levo, a kteří bez ohledu na svoji popularitu vytknou i lidu otevřeně jeho vady. Nemí svatým jen proletář a nejsou nešlechtní lidé jen mezi těmi, kteří něco mají.

jízdku k té první zastávce. Měli lacinou hračku. Někteří se s lokálkou předháněli; ale ke cti toho vlaku musíme říci, že sotva jednou za měsíc podánilo se některému zvláště mrštnému běžci doběhnouti k cíli dřív. Takové dostihy byly pro kluky tak peprným oříškem, jako pro vynikající plavce přeplutí Lamanšského průlivu. Jiní — ti pohodlnější — si zase mysli, že přece někdy neplatí pravidlo: pěšky jako za vozem. Chytili se u zadního vozíku nárazníků, kousek se zdarma svezli a pak hupky vesele dolů. Ale jednou zase se přesvědčili, že za vozem bývá někdy člověku daleko hůř než tomu, kdo kráčí pěšky. Když totiž se jednoho dne vlak od nádraží pravidelně rozdýchá, uslyšel pan Sádlo pokřik dvou cizích hochů: „Chytají se jim! V zadu se jim chytají!“ Pan Sádlo rychle zastavil; dva mladí pasažéři z laciného kraje, kteří se v zadu přilípili, ovšem uznali hned za dobré místo dlouhých řečí ustoupiti silnější moci a pokusiti se o útek. Ale sotva učinili několik rychlých kroků, již držela kostnatá ruka strojevůdce jednoho za límec a druhá ruka beze všeho soudu vlepila pasažéru-amatéři dva pohlavky. To přece každý uzná, že ani pan strojevůdce květnovské lokálky neměl příliš času na zavedení písemného protokolu. „Patří mu to“, schvalovali pasažéři, sledující okny krátký proces; „ještě nás takoví kluci zdržují v jízdě.“ Pan Sádlo po vykonané exekuci vskočil rychle na své místo a pára sykala pravidelným tempem znovu.

Po první zastávce odfukovala si lokálka obyčejně už bujněji, nečekala-li náhodou některá babička na cestě u kolejí s rancem na zádech nebo strejc s nůsí. Bodrý pan Sádlo totiž zastavoval laskavě všude, kde se pasažér u kolejí ukázal, ac již tam byla zastávka úředně ustanovená čili nic. Byl to lidumil od kosti. Kdykoli se některý chodec bhal čerstva s rancem, aby dostihl kolejí dříve než mu vlak přejede, kýval pan Sádlo dobrotivě rukou směrem k pospíchajícímu na znamení, že ještě právě nehoří, že počká, až chodec pohodlně dojde.

Starý strejc Moláček nedovedl si vynachváliti dobrotu pana mašinfra.

Jen si poslechněte některého řečníka socialistického, který jest z dělnických peněz dobře živ a tedy s největší ochotou svým životům zapochlebuje. Posluchač-proletář, který jakživ si nevzpomněl, že by si měl nějaký krejcar ušetřiti, ale který probije všechno a konečně sám někdy uznává, že zavinil svůj neblahý stav, najednou „přichází k názoru“, že jest vlastně člověkem nejhodnější, že nezavinil nic; za to však prohnaná buržoasie jest sama vinna jeho zbědovaností. Teď teprv „otvírají se mu oči.“ Počne se horšiti na vlastního druhu, který v dřívějších letech vydělal daleko míň než on a přece spřívostí zachoval si ně jaký majetek. Zkrátka každý „měšťák“ jest mu stejný, i kdyby cestou křížovou se pracoval k slušnější existenci. Přidá-li se takový šílený proletář k socialistům, již se mu pochlebuje o překot, že jest dělníkem uvědoměným, i kdyby týž člověk ani programu své vlastní strany nerozuměl. Běda tomu, kdo by o socialistickém lidu smýšlel jinak!

Kdyby sám Čiňan podkuřoval tolik maudarini nebo ruský mužík knížeti, jako podkuřuje list socialistický soudruhům, stali by se tací patolizalové nesnesitelnými u vlastních krajanů. Ale u soudruhů to platí za ctnost. A k tomu všemu farizejské chytráctví: vytkne-li třeba sebe větší lidumil socialistům chybu, prohlásí se jednoduše za „nepřítele dělnictva“. Socialistická družina vůbec píše a mluví tak, jako by mimo socialistickou stranu dělnictva nebylo. Chytrý to nápad — očerňiti člověka srovnáním myslícího a neustranně mluvícího jako nepřítele dělnictva vůbec. Zesnulému biskupu Brynychovi, který dělnictvu a na jiné lidumilné účely rozdal všechno, připevnilo „Právo lidu“ titul „nepřítele dělnictva“ ještě po smrti na rakev. Dále pro lid co chceš; jakmile neutrousíš několik zlatek do pokladny socialistického štábu, budeš v novinách zmračen jako nepřítel proletářstva. Jestliže si však vezmeš na hlavu široký klobouk a nějakým grošem na socialistickou propagandu přispěješ, pak

Vypravoval: »Jel jsem jednou v létě do Liškovic a k večeru jsem se zas chtěl vrátit vlakem do Květnova. U Liškovic vlastně zastávka není, pravda; ale pan Sádlo mi slíbil, že u Liškovic zastaví a že na zpáteční cestě do Květnova počká na mne zas; jen prý abych tam čekal s rancem u té košaté lípy. Teda jsem mohl u Liškovic pohodlně vystoupit. Vracel jsem se ze vsi ke košaté lípě v pravou chvíli, aby mi mašina neujela nebo abych daremně pana mašinfra nezdržoval. Sednu si na ranec a čekám — ale vlak pořád nikde. Zapálím si tabáček, bačím už hodnou chvíli, ale pořád nic. Položil jsem si hlavu na ranec a hovím si. A co tak přemýšlím, kdy už se konečně mašina přihrne, pěkně usnu. Začalo se mi zdát, že přicházejí ke mně loupežníci; mě to moc zarazilo, chci se hnout z místa, ale nohy jako olověné. Jeden ničema už mi vytahoval z pod hlavy ranec. Křiknu: »Pomóóó!« — Ale už jsem se probudil. Něký pán mne držel za ruku a volal: »Fotrie, vstávaj! Už jedeme nazpátek.« Já jsem mu začal pěkně děkovat; ale šelma mašinfra křičel z vlaku: »Jo, teď už je, stavej, pozdě, My musíme dál.« A už mašina bafala. Neptejte se, lidičky, jak jsem za ní uháněl, křičel a prosil. Pan Sádlo pěkně zastavil, všechno se smálo; mašinfra nejvíc. Povídá, že mne chtěl jenom postrašit; prý žert je žert. Já jsem mu začal zas pěkně děkovat, ale on na mne: »I nechte, strejče, řeči a radši sedněte.« A tak jsem se dostal do Květnova jak pak pěkně!

Tenkrát zpozdíla se lokálka přes půl hodiny jenom ze zvláštních okolností. Pan mašinfra upozoroval před laškovským kopečkem svoji švagrovou blízko kolejí na louce. Ta křičela dobrácky: »I pozdrav Pán Bůh, švagře; jak se pořád máte a co dělá naše Manča?« Pan Sádlo tedy musil zastavit, aby si švagrová nemyslela, že je k ní nevšímavý. Pohovořil s ní ostatně jen malou chvíli, aby nezdržoval. Ale když jel kolem jedné zahrady laškovské, zastavil zas. Právě tam totiž česala hospodyně s dětmi žestky. Může si jich pan Sádlo trochu koupit; jsou stejně v Květnově velice drahé.

můžeš být třeba fabrickým karabáčníkem a strážníkem; budeš mít pokoj. Slova, uniforma — to platí teď víc než nejprospěšnější lidové skutky.

Místo co by se proletáři pomohlo, bere se mu prolhanými články a brožurami náboženství, vymáhají se na něm příspěvky na dobré bydlo pánů nadeoudruhů a na jízlivou tiskovinu. Nechtě se jen nestranně srovná na příklad, jaké hmotné výhody poskytuje skrovné dosud „Všeodborové sdružení katolického dělnictva“ v přirovnání k široce založenému svazu dělníků socialistických. Nechtě si to každý nestranně promyslí, a potom se mu rozbřesne, nač vlastně socialistický dělník platí. Radíme, aby při úvahách sociální mizerie probraly se nestranně a důkladně všechny příčiny stávající bídy beze všeho zamlčování. Pak teprve možno doufat, že po vytrhání všechněch kořenů sociální zbědovanosti nastane důkladná náprava. Pak můžeme mít naději, že i „měšťáci“, kteří se drží od hnutí dělnického stranou, budou podporovati ruch upřímně, nezištně a nestranně vedený.

A k tomu všemu ten farizejský nářek na utiskování socialistické strany! Slza v oku — a při tom třímá plačící v ruce nelitostný karabáč na všecko „měšťáctvo“. Na příklad v den veliké demonstrace za všeobecné hlasovací právo chodili inkvisitoři po dílnách na inspekci, zda někde „zrádci“ dělníci pracují. Ale to by ještě nebylo tak odpuzující, jako násilné zastavování práce v den 1. května. A s tím se socialisté ve svých listech ještě chlubí. Tážeme se: má-li dělník opravdu požívatí osobní svobody, kdo smí nutiti stojícího mimo socialistický tábor, aby slavil svátek socialistický? Kdyby obcházel po domech ve svátek katolický naši lidé a nutili násilím soudruhy, aby zároveň s námi svátek slavili, strhl by se rozhodně veliký protest proti takovému nucení.

Proto, dělníci, pozor! Není všecko lidové, co se do uniformy lidovosti obléká. Nejsou všichni lidé demokraticky svobodomyšlnými, kteří stále svobodomyšlností se honosí. Neďte se klamatí patolizalskými pochlebníky, kteří hledají v podkuřování dělnictva na předním místě pěknou existenci vlastní a popularitu! Sobeckých proroků bylo vždycky dost. Nyní se jimi naše země jen hemží. Svěřte své osudy lidem upřímným, nezávislým a nezištným, aby to demokratické století nemělo jenom lidový nátěr, ale bylo demokratickým skutečným!

Volné listy.

(Rozhovor o všeobecném a rovném právu hlasovacím)

(12) Politika posledních dnů jest označena všeobecným hlasovacím právem. Neříkáme rovným, protože jakmile by se musilo uvažovati o zásadní rovnosti, vynořily by se hned námitky, pochybnosti a výhrady, jak byly v celkových obrysech tlumočeny řečníky na říšské radě. Zejména předposlední schůze

Pasažéři jeli jenom čtyři a ti mu na požádání povolili mimofádnou zastávku zcela ochotně.

„Kolik dáte, panímámo, těch švestek za tři krejcare?“

„I to uděláme, pane Sádlo, podle toho, jak máte velikou čepici. Máme letos moc pěknou úrodu.“

Když to slyšeli pasažéři, sami slezli a kupovali také; zásoba dole složená nestačila a tak bylo nutno ještě trochu švestek přičesávat. Výprava se tedy zdržela — ale nebylo to nikomu na škodu. Pasažéři ještě panu strojvůdci děkovali za šťastný nápad.

Jindy zpozdila se lokálka tak dlouho jen tehdy, když se v Křehákově nakládalo mnoho pytlů anebo když se čekalo na pasažéra, ktesý den před tím požádal, aby na něj chvíli pan Sádlo druhý den počkal, že přijde o chvíli později. Tak se ovšem někdy vlak vyšinul z kolejí, když si stará lokomotiva trochu víc poskočila. Ale to se stávalo jenom jednou nebo nejvýš dvakrát do roka; a při tom ještě zkušný pan Sádlo vysadil za pomoci tří, čtyř lidí laškovnou lokomotivu na koleje v krátké chvíli. A jelikož jel vždycky opatrně, nestal se při takové nehojě úraz ani jednou. Kdysi nalezli lidé starého Vondru za laškovským kopečkem na kolejích mrtvého. A hned se rozšířila hanebná pověst. Prý ten chudák chtěl se dát přejetí vlakem; čekal dlouho a dlouho a tak než lokálka přijela, umřel prý chudák na marasmus — sešlosti věkem. Ale tohle byla bídná pomluva, směřující proti cti lokálky i proti reputaci pana strojvůdce.

Však nadešel jednou čas, kdy pan Sádlo dokázal, že jeho lokomotiva dokáže tak zrychleným tempem ujížděti, jakého se nikdo nenadál.

(Dokončení.)

říšské rady ovládnuta byla dojmem idee všeobecného práva hlasovacího, kteréž myšlenice, ovšem za rozdílným úmyslem, dalí výraz dva vynikající řečníci: posl. Kramář a Daszyński. Polský řečník mluvil hlavně pro právo to ve smyslu a cílech programu socialistického, český mluvil mimo momenty sociální viděl ve právu tom spravedlnost národního zastoupení ve sborech zákonodárných, uváděje zároveň výhrady poplatnosti pro státní potřeby, v kterémžto ohledu pobouřili se Poláci. Jakmile dr. Kramář připustil, že těm zemím, které méně platí, jest vyměřiti poměrně menší počet poslanců, uvolnil cestu Němcům, kteří na ručest tvrdili, že jim náleží poměrně více poslanců pro kulturní sílu a dějinný význam. Již tato ukázka dostačí k mínění, že rovnost ve všeobecném právu hlasovacím jest pojem, který ještě dlouho bude diskutován, nežli bude vyjádřen právní formulí a nelze tedy hned tak beze všeho tvrditi, že rovné právo volební přísluší každému občanu, jenž vyhovuje jistým podmínkám věku, zachovalosti a státního příslušenství. Má-li se mluvit o spravedlnosti, pak rovnost ve volebním právu musí býti výrazem rovnosti v životě sociálním, čehož však není. Hlásají-li tedy socialisté rovnost všech lidí, mají pravdu potud, že všichni lidé jsou si rovni lidskou přirozeností. Z toho také následuje, že podstatná práva a povinnosti, jež lidské přirozenosti jako nutné věno náležejí, pro všechny lidi jsou stejny. Každý má tedy vždy a všudy právo, aby se s ním nakládalo jako s člověkem, každý má právo na nutné podmínky životní. Má-li tu býti podklad pro rovnost v právu volebním, pak podklad ten může býti schytán jen stejnými životními podmínkami. Jakmile však lidi pozorujeme, jak ve skutečnosti jsou, praví Cathrein, setkáváme se hned s největší rozmanitostí, z níž nutně vyplývá rozmanitost práv a povinností. To také dobře vědí i socialisté, neboť o naprostou rovnost sociální pracují odstraněním tříd, a jest na bledni, že snahy ty nemohou býti uskutečněny, neboť řády společenské utvářejí se na základě tisícových náklonností a potřeb. Jen velkou dělbou práce mohou lidé svým potřebám dostižniti a k vyšší kultuře se povznést; dělba práce žádá nutně rozdělení společnosti v různá povolání, jež různé náklonnosti a schopnosti předpokládají a každému poskytují příležitost vhodný stav si vyvoliti. Vždy budou tu lidé, kteří se zabývají zemědělstvím, obchodem, průmyslem, vždy budou lidé, kteří se různí svým vzděláním. Z toho jde na jevo, že tu rovnosti společenské není a že rovnost ve volebním právu není požadavkem spravedlnosti. Naopak požadavkem spravedlnosti jest, aby parlament náš byl obrazem skutečných poměrů společenských a obrazem početnosti národů říši obývajících, což může státi se hlasovacím právem všeobecným, v němž musí zřeno býti také ku právům stavů vzdělaných a vůbec ke všem živlům, které přispívají ke kulturnímu a hospodářskému pokroku společnosti. To asi také na mysli měl prof. Horáček, jenž ve schůzi obecních starších v Praze ve všeobecném právu volebním vytknul výhradu vzdělání. A jako dnes vedou se nářky, že v parlamentě nejsou zastoupeny všechny vrstvy lidu, které po právu v něm zastoupeny býti mají, tak při rovném právu mohlo by se opakovati vyloučení podobné. Že pak rže pochybnost není neodůvodněna, uvědomí sobě každý, kdo v agitaci pro rovné právo hlasovací vidí vystupovati jisté myšlenky socialistické a dovede proniknouti až k jejich důsledkům. Slovem, jest nesporno, že parlament má býti zastupitelstvem veškerého lidu ve státu. Uzná-li se tato zásada, a nelze ji se zdravým rozumem zamítnouti, pak musí se přijati její logický důsledek, že všechny stavy a všechny zájmy poměrně k počtu svých příslušníků a své mravní váze v parlamentě mají býti zastoupeny, neboť jenom tímto způsobem poslanci mohou zastupovati všechny své voliče a jejich zájmy. Toho však rozhodně nemožno dosáhnouti volebním právem rovným. Či jest to správné, když na příklad Berlín jest zastupován poslanci socialistickými? To není spravedlnost rovného práva hlasovacího, nýbrž znásilnění ostatních vrstev lidových, které nemají ve sněmovně žádného zastoupení. Není jiné pomoci, jen trochu pečlivější úvaha o rovném právu hlasovacím k těmto obavám přirozeně vede.

Z předchozích řádků však nikdo nevyvozuje upírání práva volebního lidu dělnickému, jehož požadavky po zastoupení vlastních zájmů uznati jest bez výhrady. Lid byl dlouho již kapitalistickým systémem hospodářským utlačován, nespravedlivým zastoupením třídním ve svých právech zkracován, než aby mohl věčně mlčeti. Lid dělnický, jenž prací svou tolik ku blahu státu přispívá, musí mítí svůj podíl na zákonodárství, aby lépe opatřeny byly jeho podmínky životní, neboť nelze popřít, že mnohé potřeby sociální při dosavadním zastoupení zůstávaly bez povšimnutí. Zákony

dané jednou částí občanů dle přirozenosti věcí i lidí mohou býti jen odrazem myšlenky, tušeb, žádostí oné části, nepředstavující celou společnost, nýbrž jen část společnosti. Zákon má vyjadřovati všeobecnou snahu, podporovati prospěch všech, odpovídati tlukotu srdce celé státní společnosti. Všechn lid tedy přímo nebo nepřímou musí býti zákonodárcem. Postoupili-li se toto poslání jedné nebo několika vyvoleným třídám, klade se sobectví těchto tříd nad zájmy celku, který jest přece spojením tříd a stavů všech. Tak jako nemůže se udržeti absolutism, v němž občanstvo vydáno jest v libovůli byrokracie, rovněž tak neudrží se vláda právě tak nespravedlivá, kde menšina lidí privilegovaných, menšina peněžního žoku, menšina tříd vyvolených panuje nad velkou většinou.

Snahy po všeobecném hlasovacím právu jsou voláním po spravedlnosti, aby dosavadní sociální život byl ozdraven bez revolučních záchvatů a násilných změn. Má tedy zákon v tom smyslu znějící za cíl nejen hmotné polepšení vrstev lidových, ale také svůj význam mravní. V tomto bodě však rozchází se veliká většina občanstva se sociální demokracií, která se zákonem spojuje své nazírání filosofické: „nechceme žádného života věčného, chceme mítí své nebe na zemi.“ Rovněž netají se sociální demokracie, že rovné hlasovací právo jest jí prostředkem k budoucímu socialistickému státu, jenž stanoví nový řád věcí násilím. Heslo socialistické o vylučném nebi zde na zemi, jakožto prvému předmětu života, jest však zásada nemravná, protože činí z lidí sobce a zbožňovatele hmoty, kteří by vnesli staré náruživosti v nový řád a zkazili by jej v několika měsících. Sociální demokracie ovšem zaběhla tak daleko necitelností kapitalismu a vlivem způsobu života těch desíti tisíců vrchních. Strasti chudého jsou známy, aspoň částečně, třídám zámožným, známy, ale ne cítěny. Při všeobecné lhostejnosti, vzešlé z podkopávání křesťanských základů společenských, při sobectví, jež jest nevyhnutelným následkem stálého a od tolika let hlásaného blahobytu hmotného, navykli si znenáhla ti, kdož netrpí, pokládati ony strasti jako smutnou nezbytnost řádu sociálního. Jejich otrlost a nedostatek křesťanské lásky ku bližnímu živily nespokojenost dělního lidu a posilovaly podvrtné cíle socialistické.

Jest tedy usilovati o všeobecné právo hlasovací z důvodů spravedlnosti, zdravého sociálního života a za příčinou náležitého zastoupení všech národů rakouských vzhledem k jejich početnosti, čímž ve všeobecném právu volebním vystupuje i moment národní. Vhodné poslanci naši zachytili do svých plachet mocný ruch, jenž živelní silou dere se ku předu a jenž nejpřímější cestou může opatřiti slovanským národům spravedlivé zastoupení ve sborech zákonodárných. Posavad dlouhá leta únavně smlouvali jsme s vládami a Němci; ve všeobecném právu volebním však naskytá se prostředek, za nímž stojí ohromné masy lidové, jejichž požadavkům dlouho vadrováno býti nemůže.

Obrana.

(8) Jak se chovají vídeňští socialisté k českým soudruhům. Chce-li katolík hájiti mimo svoji národnost i svoji víru, hned jest zrádcován, jako by nebyl žádným vlastencem; hned se mu vyčítá, že táhne jenom k Římu. Když však evangelický pastorec začne chváliti protestantské Německo, to už se mu odpustí! Jako by přichylnost k Římu snad naposledy náš národ povlaštila a jako by na druhé straně úzké styky s Berlínem měly přinéstí našemu lidu — ozdravení české národnostní idey!

Ale při socialistech přimhuřovala naše „protiklerikální“ společnost oči ještě více. Jestliže některý socialista aspoň někdy neo-brožen se přihlásil k své národnosti, již to bylo vytrubováno do všech stran České země jako makavý doklad, jak sociální demokracie vůbec upřímně smýšlí. Národnostní taktika samého socialistického štábu však se nekritisovala. Kdepak zkazit si dobrou vůli se soudruhy! Ti by ukázali takovému smělci, zač je toho loket! A tak naše „protiklerikální, pokroková“ společnost trpělivě — třeba že se sebezáporem — trpěla rozmary vyhýčkaného mazlíčka. Sociální demokracie čeští, jichž počet jest tak značný, poslouchali poslušně komanda vídeňské centrály. Socialistická strana česká stala se přílepkem nacionálních socialistů německých, posluhovala jim ochotně bez důrazného žádání, aby byla také její národnostní práva šetřena. Nedivme se, že při této české povlnosti rostl vídeňským socialistickým magнатům hřebínek. Tak na př. Vídeň rozhodla na známém sjezdu berluském, že bylo odbor. sdružení českoslov. vypuštěno z mezinárodního seznamu. Při loňském sjezdu amsterodamském

zase bylo odepřeno českoslovan. sdružení právo na samostatné zastoupení na sjezdech strany. To byly už přece důkladné političky; ale naši soudruzi snesli všechno. Mluvíme stále jenom o centralizační soustavě vídeňské vlády, ale na panovačnou centralistickou taktiku vídeňských socialistů — Němců zapomínáme. A přece vídeňské vedení socialistické zrovna tak bezohledné k našemu národu si počíná jako vláda. Konečně čeští soudruzi se počali přece trochu stydět. Začali psát do svých listů i některé články o útisku českého národa; vždyť chytráci věděli, že to zároveň prospěje jejich propagandě i mezi prostomyslnými vlastenci. A po několika dosti opatrných vlasteneckých projevech začali plným hrdlem vykřikovati, že vlastně oni jsou pravými vlastenci a nikoliv ti „tupí měšťáci.“ Vždyť přece sami psali projevy pro některá práva lidu českého.

Ale když již jednou vykročili v před, poznali, že těžko jen tak se zastaví; česká společnost dobře pozorovala, jak sedí soudruzi na dvou židlích. A — vídeňská centrála chtěla mít jasno také. Naposled měla se stát dohoda na konferenci v Brně dne 15. října t. r. Vídeňští soudruzi divili se požadavkům českým a — čeští snad ještě více rozhodnutí svých vídeňských poručníků. Vídeňské vedení odpovídalo totiž na požadavky českých soudruhů: „Říšská odborová komise trvá bezpodmínečně na centralisaci, neuznává organizace, jež se odloučí založením vlastních zemských neb říšských organizací od centrální organizace. Schvaluje se stanovisko zástupce říšské odborové komise na konferenci v Amsterdamu proti připuštění zástupce československé odborové komise k mezinárodní konferenci. Snahy československé odborové komise, rozšířiti činnost svou nad českou část Čech a vytvořiti ji v československou říšskou odborovou komisi, bude vídeňské vedení se vším důrazem potírat, jelikož tyto snahy stojí v rozporu s usnesením všeobecných odborových sjezdů a poškodily by odborové hnutí všech odborů.“

Podivné prohlášení. Taková zeměpisná centralisace má prý více socialistům prospívati než svazy organizované na podkladě národnostním! Počítejme, kolik socialistů jest vskutku německých a kolik českých! Kdyby vydala vídeňská komise poctivý statistický přehled, kolik procent příslušníků rakonské sociální demokracie pochází z krve české a kolik z německé, pak by se ukázalo, že vlastně Čechů jest více než Němců. Na př. v německých krajích alpských zemí socialisté mnoho hejlů nenachytali a v samé Vídni dobrá třetina soudruhů pochází z krve české. A nyní mají nejenom čeští, ale i jiní slovanští socialisté poslouchati režimu německého. Kdyby se svazy sorganisovaly dle národností, bylo by v Rakonsku rázem po panství německé kliky ve Vídni. Vždyť by mohlo dokonce dojít k širšímu slovanckému svazu, a pak by bylo teprv zle! Vídeňská klika bude pomáhati dále v udržování německého náteru Rakonska vůbec. Vytýká se nyní často Luegroví — z části i spravedlivě — že vídeňské Čechy odstrkuje. Když však vídeňští socialisté spřežení s vídeňskými židy neučinili nic pro dobro Čechů vídeňských, a když nyní vídeňská socialistická centrála, ovládaná židovskými vůdci odprá přirozené právo i Čechům v zemích koruny České, tu již bylo a jest dosud ticho tichoucí!

Politický přehled.

Sněm království Českého celkem klidně; pojednává, ješto se Němci usnesli, že prozatím nebudou rušit jednání sněmu obstrukcí. Ovšem požadavky německé bouří stále českou krev. Tak návrh něm. profesora posl. dra Bachmana, jenž žádá, aby zemský výbor sestával z 10 členů volených sněmem. Dva přísedící volila by velkostatkářská kurie (Čecha a Němce); kurie česká a německá volily by po 4 přísedících. Zemský výbor byl by rozdělen na dvě sekce: českou a německou. České oddělení vyřizovalo by agendu české části země, něm. německé části; záležitosti okresů se smíšeným obyvatelstvem vyřizovalo by plenum zem. výboru. Něm. tento útok na rozdělení království Českého náležitě odbyl posl. dr. Dvořákem a dr. Pipichem. Vedle toho podali Němci návrh na změnu voleb. Řádu, zřízení nové všeobecné kurie, které by připadlo 36 mandátů. Usneseno pak, aby všechny návrhy na změnu řádu volebního i zřízení zemského odkázány byly zvláštnímu výboru. Důležitý návrh podali poslanec Krejčík a soudruzi, žádající zřízení živnostenské rady pro království České. — Na zem. sněmu moravském jest už bouřlivěji. Čeští poslanci bouřlivě žádali, aby zem. hejtmán i místodržitel mluvili napřed česky; bouřlivou byla i schůze, na níž jednalo o pilnosti návrhů týkajících se události brněnských. Pozoruhodno, že se na sněmu morav. všechny tři české strany dohodly o společném postupu. Také v Brně jako v Praze při zahájení sněmu

uspořádali sociální demokraté a nár. dělníci v počtu přes 80.000 demonstraci pro všeobecné právo hlasovací. Továrny a obchody zavřeny, pokoj nikde neporušen.

Uherská krise opětným jmenováním bar. Fejérváryho minister. předsedou postoupila v před. Tím ovšem přijal mocnář program Fejérváryho, v němž nalézá se i zavedení všeobecného práva hlasovacího, jež vlastně není právem rovným, ale plurálním, dle něhož na př. budou mít dva hlasy všichni, kdo odbyli nižší střední školu.

Švédský říšský sněm schválil konečně předlohu, kterou se uznává Norsko samostatným státem. Norským králem prý se stane princ Karel Dánský.

Válka rusko-japonská konečně i úředně skončena. Car i mikado podepsali totiž smlouvu o mír. — V Rusku dosud ještě není ticho, zvlášť v Oděse a Petrohradě bouří to dále stávkami dělnickými.

Cit sebeucty ukládá každému muži povinnost, aby hleděl uživit sebe i svou rodinu bez cizí pomoci. On jest středem svého malého světa s jeho nadějemi, obavami, ke kterému jsou jiní více nebo méně lhostejní. Nechudší člověk jest středem dvou věcností, nad kterými se vznášel Stvořitel a nejskromnější bytost má podíl na věčných zájmech. Proto nechť každý člověk chová úctu k sobě, ke svému tělu, ke svému duchu, ke své povaze. Sebeucta pobádá člověka, aby pohlížel výše, aby hleděl zdokonalit svého ducha a polepšit svůj stav. Sebeucta jest kořenem mnohých ctností — čistoty, cudnosti, uctivosti, poctivosti a střelivosti. Bez sebeucty člověk může klesnout až na dno hanby.

Smiles: Moudrost života.

Zprávy místní a z kraje.

A přece nestojný loket. V „Ratibornu“ se dokazuje, že pozemek pro synagogu byl proto levněji prodán, ješto na něm měla býti postavena budova sloužící náboženskému účelu. „Vždycky prý dosud, kdykoliv se jednalo o prodej pozemků pro stavby budov veřejných nebo sloužících k účelům vzdělávacím, humanitním nebo náboženským, městské zastupitelstvo buď je věnovalo aneb slevilo nižší jejich cenu.“ Pokud běží o prodej pozemku pro synagogu a pro příští evangelický kostel, se tak stalo, jakož i pokud jde o jiné mnohé budovy městské a okresní. Bylo by to trochu podivné, kdyby městská rada prodávala ještě své vlastní obci pozemky. V tom s „Ratibornem“ souhlasíme, a také jsme o tom nikdy nepochybovali. Nevidíme však žádnou zvláštní výhodu při prodeji pozemků katolickým zdejším ústavům, které všechny slouží veřejnému prospěchu. „Rudolfinu“ prodán sice pozemek sáh po 4 zl. 20 kr., ale pozemek tento patří z dobré polovice labské jarní vodě a každý potřebný sáh pozemku se navážkou hlíny důkladně prodražil. Několik kroků vzdálený pozemek byl prodán pp. Pilnáčkovi a Steinovi tušme po 2 zl., ačkoliv nic kulturního na něm nevytvořili. Present „Rudolfinu“ věnovaný obec mnoho nebolí. „Borromeu“ a pensionát koupily si celé bloky, proč se jim vyměřila cena 10 zl. za sáh, ačkoliv mnohým kupcům se prodávaly v blocích sáh po 5 asi zlatých. Tedy ústavy zmíněné nemohou si také naříkati, že mají býti za něco obci vděčni. Koupil seminář pozemek pro zahradu a zaplatil sáh po 20 zl.; koupilo družstvo „Adalbertina“ pozemek a platilo 25 zl. Z toho se zdá, že teprv pozvolným vývojem dospělo zastupitelstvo obecní k mírnějším cenám, když se kupovalo pro neklerikální podniky. Uvedli jsme jen proto trochu z pomenuuté historie o koupi pozemků, aby se nězdalo, že dopouštíme se nevděku a závislosti, když veřejně kritizujeme odchylky od nestranného stanoviska. Nemáme nestojné lokty, můžeme veřejně přeměťovati. Že se židům u nás nektivdí, pozná každý z uvedeného.

Přednáška. V neděli dne 22. října bude přednášeti v jednotě katolických tovaryšů (dvorana „Adalbertina“) p. Dr. Reyl „O cestě po Haliči, Tatrách a Slovensku.“ Začátek ve 2 hodiny odpoledne. Vs. up volný.

Výstraha. Kdo změnil v sobotu 7. t. m. odpoledne na poštovním úřadu v Hradci Králové 500 K, žádá se, aby ve svém vlastním zájmu všechny peníze přeplacené vrátil. Byl několika svědky viděn a poznán, bylo by tedy zadržování zbytku jemu jen na škodu.

Repertoire v Klieperově divadle. V neděli 22. října odpol.: „Jitřkovo vidění“ (lidové ceny). Začátek o půl 4. hod. a večer „Rusalka“. — V pondělí 23. října „Automobilista“, veselohra; 14. hra v předpl. — V úterý 24. října „Carmen“, opera; 15. hra v předpl. — Ve středu 25. října „Vagabundi“, operetta; přijem pana Marka; mimo předpl. — Ve čtvrtek 26. října „Nora“, drama; 16. hra v předpl. — V pátek 27. října „Eugenij Oněgin“, opera; 17. hra v předpl. — V sobotu 28. října „Raduz a Mahulena“, slovenská pohádka od Zeyra, s hudbou od J. Suka; přijem al. Haasmanovy; mimo předpl. — V neděli 29. října odpol. „Prodaná nevěsta“ (lid. ceny). Začátek o půl 4. hod. a večer „Zakletý zámek“, operetta.

Z Klieperova divadla v Hradci Králové. Wildova „Salome“ octla se na našem jevišti ne tak pro svou zvláštní vnitřní cenu, nýbrž proto, že hovoří nynějšímu zkaženému vkusu a že profanuje biblickou posvátnou osobu sv. Jana Křtitele. Autor dramatu Wilde byl za své perversní nemravnosti na 2 leta uvězněn v káznici, proto ovšem kde který přítel perversity propaguje jeho spisy. Kdo z naší divadelní komise ve Wildého „Salomé“ spatřuje něco pozoruhodného, neumíme povědět. Přáli bychom si však

výběr kusů nezávadných, protože na udržení Lacinovy společnosti také platíme z obecního svého jmění. Komise divadelní byla snad zvolena proto, aby hájila kulturní zájmy obecního a ne k vůli tomu, aby uplatňovala své výstřední kulturní názory. Neměli jsme dosud příčiny k protestům a také obrací se náš protest k dozorcům komisi, od níž čekáme plný ohled ku křes. obecnímu. — Vikové-Kunětické „Holčička“ věru nemá té ceny, která se v ní vkládá. Paní Kneislová ovšem dala „Holčičce“ výraz nejlepši. — Halboř „Proud“ zasluhoval větší pozornosti se strany obecního. Ona rozervanost rodinná a proctitěná projevována; zvlášť p. Javorčák (statkář Petr Doorn) uchvátí a s ním p. Auerwald, jehož starý Reihold Ulrich nemohl býti lépe podán. Také p. Uxa (Jakub Doorn) byl na svém místě. — Smetanova „Prodaná nevěsta“ působí dále stejným konzem; radost vyzařovala tu z každé tváře. A na jevišti octili se ve svém živlu, ačkoliv tu bylo pozorovati jakýsi apéč. Paní Kurzová (Mafenka) zpívala přeladně a s ní rozezpíval se v plné kráse svého hlasu p. Lebeda (Jeník), jak jsme ho dosud ještě neslyšeli. Také p. Perál v Kecalovi rozvinul plně své nadání. I p. Mansfeldův Vašek postavil se po bok předsedlí. Ovšem že i p. kapelník Holeček jako jindy i tehdy byl obratným dirigentem. — Smetanova „Libuše“ s nemešným zdarem opakována za hojně účasti obecního ve středu. — I ve čtvrtek v Smetanově „Hubičce“ vykouzlen na jevišti kus českého života, jenž v sl. Procházkové zvlášť při ukolébavce našel jistě náležitou interpretku. Ovšem že i Lukáš vdovec (p. Lebeda), Paloucký (p. Perál) a Tomeš (p. Wildner) patřičně se na svých místech uplatnili. Že i Barča (p. Kurzová) vynikla svým jasným hlasem, samozřejmo. Jen ti pašeráci měli asi strach.

Schůze proti zvýšení dávky pívni a pro všeobecné právo hlasovací konala se 18. t. m. večer v Sokolovně. Že už jest zdaněno pivo více než dostatečně, nikdo nepopře; proto jest zcela vysvětlitelná akce hostinstva i pivovarů proti zamýšlenému novému zdanění. Potřebuje-li stát zvlášť na vojáky stále více peněz, může si zdaniti automobily, přepychové obleky, drahá vína, nádherné ekvipáže atd. Chudší člověk platí již i nepřímých daní příliš mnoho. Socialisté pan Svěcený z Prahy využil příhodného okamžiku daleko více pro zájmy své strany než k ochraně hostinských. Konečně dosud nevymizelo hostinským z paměti, jak právě socialistická strana v Praze i jinde vyhlášeným, hromadným bojkotem odpovídala na zvýšení ceny piva. Pan Svěcený mimo jiné hlásal s vervou, jak se každému stane po právu, až zavládne u nás režim socialistický; bankéři a jiní boháči přijdou o své sociální výhody. No — nevíme, stane-li se právě něco bankéřům židovským; o ty aspoň sociální demokracie sotva kdy perem zavádí, natož aby jim kdy ublížila skutkem! Prý také sociální demokracie srovná dobře všechny spory národnostní. — Pane Svěcený, vždyť tyto spory nemohou socialisté srovnati ani sami mezi sebou. Jestliže nám popřete tolik národnostních práv, kolik jich popřává socialistická centrála vídeňská českým soudruhům, pak za to srovnání pěkně děkujeme. — Myslíme tak, že nebyla právě místná známka zastupce hostinských o dobré situaci stavu seláckého. Kdo myslí, že tomu stavu není tak zle a že rolníci většinou sami si svoji mizerii přivozují, měl by jíti aspoň na rok zkusiti tu práci a starosti sám. Utíká se z gruntů nejenom k vůli pohodlnějšímu životu, ale i proto, že se naleznou leckde jinde i při menším kapitálu lepší existence. — Rokování bylo celkem dosti věcné a skončilo svorným přijetím resoluce proti zamýšlenému zvýšení pívni dávky a pro všeobecné přímé hlasovací právo.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha v Hradci Králové vystaví příští týden od 21. do 28. října t. r. 50 krásných obrazů „Císařské manévry“: Císařský malý stan. Žapoušský a franconzský ataché. Srážka jízdy. Střelba z polních děl. Ruský, turecký a německý ataché. Císař jede k stanovišti. Slavobrána v Štěkni. Strakonice za pobytu císařova atd.

Počasí minulý týden bylo v pravdě psím. Dáš, vítr, citelný chlad a sněh, jako by už trvalá zima zavládla; zvlášť neděle byla ve znamení plískanice sněhové; ba také již i mrazík se objevil. Na polích dosud řepa i brambory. Hůle ovšem v horách, kde panovaly právě vánice sněhové.

Mimořádná valná hromada obecního gremia v Hradci Králové koná se v neděli dne 22. října t. r. o 2. hodině odpol. v zasedací síni obecního zastupitelství a tímto pořadem: 1. Úprava pracovní doby v obchodech ve všední dny. 2. Rozhodne se o žádosti obchodního pomocnictva ve příčině zavírání obchodů na nový rok po celý den. 3. Návrh výboru na vybrání poplatku 40 h pro jednotu obchodních gremií od jednotlivého člana, platícího nejméně 10 korun daně výdělkové. 4. Sdělení ve příčině zákonné úpravy nedělí doby pracovní v obchodech a písařnách. 5. Volné návrhy. Valná hromada usnáší se jen tehdy právoplatně, když jest aspoň jedna čtvrtina (t. j. 54) členů hlasovací právo majících přítomna.

Obecná kuchyně odbývala za předsednictví př. Šedové, choti fed., v sobotu 14. t. m. valnou schůzi. Do ní dostavil se jako zástupce sl. městské rady p. dr. Batěk. Příměstředsedkyně zahajující schůzi vítá členy a s potěšením sledává se opět u p. zástupce měst. rady, jehož blahovůli a přízeň spolku věnovanou plně oceňuje. Po odpovědi p. dr. Batky udlí slovo jednateři, z jehož obsáhlé zprávy vyjímáme toto: Po celou sezonu s příkladnou ochotou děliti se o rozdávání obědů P. T. dámy: př. Bačková, choť l. k., př. Bitterlichová, maj. domu, př. Francková, vd. po l. k., př. Jirotková, choť c. a k. podplukov., př. Řepišová, vd. po vrch. ing., př. Steinfeldová, choť c. k. místodrž. rady, př. Šedová, choť fed. sl. Eiglová, sl. Collinová, sl. Fajererová, sl. Francková, sl. Jakubcová, sl. Janečková, sl. Knoblochová, sl. Kuklová, sl. Moravcová, sl. Šedová, sl. Trappová, sl. Vaníčková a sl. Vachková. Spolek čítá 255 členů s příspěvkem K 527-70.

Přičiněním pp. dra Ulricha a dra Baška povoleny městskou radou obecní kuchyni místnosti v domě na Mal. nám. a pak přidány spolku nové 2 místnosti a 4 sklepy v bývalém klášteře. Tyto nové místnosti určeny pro studující a zařízeny nákladem K 408.96. Mezi četnými dobrodinci, kteří Obec. kuch. penězi neb jinými potřebami podporují, dlouho avésti al. obec, al. spofitelnu, okr. výbor, správa právovár, mšř, zastavárna, záložna, výbor úřed. spol., nejd. biskapa, p. JUDra Ulricha a m. j. — Za dobu od 1. října do 31. května připraveno 16.282 polév., 6.146 mas, 11.475 přikrmů, z čehož darováno chudým 2.812 pol., 523 m., 816 přikr., chudým šátkům a šálami zdejším 1120 pol. a toliké přikrmů. — O Středem dni poděleno 262 chudých vánočkami. K tomu psali P. T. pí Steinfeldová, pí Frankeová, pivovar, vasp. dr. Frýdek, vasp. děk. Musil, pí Jerábková, pp. bři Červených, p. dr. Czarba, p. Teubner z Vídne, p. Labler, pí Kvěchová, pí Janečková, zastavárna, al. Schulzová, spořitelna, pí Pokorná, záložna, p. ryt. Kosehin, obec, ndp. biak. dr. J. Doubrava, vasp. kan. Fiala, pí Plesnivá, pí Urbanová, pí Trappová. — Představenstvo přehlédnuvši výsledky docileně v roce uplynulém a uvědomivši si, že možky byly jen za pomoci četných dobrodinců a členů, vzdává všem všel díky nejen jménem svým, alebrž i jménem chudiny. Děkuje zároveň ct. redakci, které ochotně správy spolku našeho se týkající uveřejňovaly. — Za nepřítomného, nemocí se omluvivšího pokladníka podává jednatel zprávu, dle níž činil příjem K 4.234.31, vydání K 4.108.29. Při volbách aklamací zvoleny do představenstva: pí Bašková, choť l. k. předsedkyně, pí Šedová, choť feditel místopředsedkyně, pí Bitterlichová, m. d. správcovou spíše, pí Čechilová, choť vrch. insp., pí Dixová, choť mag. ph., al. Eiglová, pí Frankeová, vd. po l. k., pí Jančová, choť měst. ingen., pí Lendecká, choť c. k. rady, pí Stárková, choť insp. pojišť., pí Steinfeldová, choť c. k. místodrž. rady. Jednatel p. Šarm, učitel, pokladníkem p. Bulšek K., úř. zál. a přehlídali účtů pp. Pich Jos., měst. kontr. v. v. a Vojta Ot., měst. důch. Po některých usnešeních, týkajících se různých nákupů, rozdělení dnů a j. valná schůze skončena.

Tamburašský koncert v Týnlšti
m. Orl. Zdejší křesťansko-sociální spolek pořádá 29. t. m. velký tamburašský koncert v sále „Panského domu“ s bohatým a pestrým programem. Začátek v 7 hod. Vstupné pro člena 40 h, pro nečlena 80 h. Čistý výnos věnuje se dobročinnému účelu.

Osební. Dp. farář V. Hvězda ve Vamberku jmenován zástupcem vyučovací správy v kuratoriu první české odborné školy krajské ve Vamberce.

Z Kratomeh. Dne 16. t. m. pohřbena na našem novém hřbitově pí. Řehouňková, tehdy oblíbeného lékaře z Bělé p. Dra Svobody, za veliké účasti smutečních hostů z celého okolí. Zemřela po operaci, zcela neočekávaně, na klinice prof. Pavlíka v Praze. Mrtvolu z Prahy převezlou doprovodili k poslednímu odpočinku vldp. děkan Kracík z Bělé za asistence dp. faráře Nováka z Dobrušky a zdejšího dp. administrátora Janáka. — Dojemné zpěvy řídil domácí p. řídící učitel. Ztrátu zložené a pečlivé matky, tehdy a babičky bolestně želi pozůstalá dcera, zeť a vnukové i vnučky. Lehké odpočinutí deť jf, o Pane!

Voličská schůze v Litomyšli. V neděli 15. t. m. konala se v Litomyšli schůze voličů městské skupiny litomyšlské, do níž náležejí města Ústí n. Orl., Č. Třebová, Polička, Hlinsko a Chotěboř. Posl. dr. Plaček ličil tu politickou situaci na říšské radě a vyložil důvody, proč z klubu mladočes. vystoupil. Politice české vytýkal slabost a nedůslednost. V přijaté resoluci shromáždění voličové neschvalují další vyčkávací stanovisko české, ješto ministerstvo Gautschovo nesplnilo ani jediného z přání národa čes., zvlášť i proto, že vystoupením svým proti všeobecnému právu hlasovacímu postavilo se ono na stranu Němců. Klub mladočeský žádá se za ostřejší vystupování a důvody vystoupení posl. dr. Plačka uznány za oprávněné.

Povýšení. Ministerstvo vyučování a kultu povýšilo c. k. professory při státní odborné škole průmyslové v Chrudimi: Frant. Boese, Jar. Antoš a A. Raymanna do osmé hodnostní třídy a Jana Ročka při c. k. gymnasiu tamtéž do sedmé třídy hodnostní.

I. český spolek pro zvelebení včelařství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná v neděli dne 22. října t. r. o 10. hodině dopol. v místnostech hudebního spolku „Slavoje“ v průmyslovém muzeu v Chrudimi valnou hromadu s pořadem: 1. Zahájení schůze. 2. Volba zástupce do shromáždění delegátů českého odboru rady zemědělské pro království české. 3. Rozhovor o odborné krajské výstavě ku konci září v Chrudimi odbyvané. 4. Volné návrhy.

Z Velké Ouřimě. (Sněhové vánice. Epidemie.) Není snad zde pamětníka toho, že by paní zima tak záhy a tak bouřným způsobem triumfální svůj jезд slavila, jako právě letos. Bylyť u nás na horách Orlických v prvních již dnech měsíce října takové vánice, podporované silným větrem zvaným „Polák“, že celá téměř krajina pokryta jest až dosud silnou vrstvou sněhovou, obzvlášť v přifašené obci Rasadorfu, kde sněh leží až na 1/2 metru vysoko. Jak smutný jest pohled na chudé naše rolníky, kteří musí nejdříve odstraňovati s polí sněh, aby tak mohli se pracně dostat k bramborům, jediné to jejich výživě. Len jest úplně kžazen — škoda veliká. Než Bůh dopustí, ale neopustí. — Mezi dětmi panuje zde epidemie, již mnohó již nadějných mladistvých životů padlo za obět. Též zdejšímu řídícímu učiteli p. Gůrgovi vyrvána byla z náručí neúprosnou smrtí jediná jeho dcera.

Umrtí. Dne 13. t. m. zemřel ve Velici u Jitiny tamní farář vldp. Frt. Baška, kněz jub., osobní děkan. Zasloužilý tento kněz narodil se 28. srpna 1826, na kněze vysvěcen r. 1862. Pohřeb konal se v úterý 17. t. m. R. I. p.

Návrat do církve. Dne 3. října, v neděli 17. po sv. Duchu, složil ve farám chrámu Páně ve Vojvanovicích o velkých službách Božích vyznání víry a do lána katolické církve přijat byl Václav Volf, evangelik vyznání reformovaného.

Hospodářská pokračovací škola v Gelčově Jeníkově již od roku 1897 platně se osvědčuje na svém místě založena jsouc na ten účel, aby synové hospodářů nabyli základního vzdělání pro své povolání potřebného, vůbec aby uvyklí opravdovému způsobu života a samostatné na svém dalším vzdělání pracovali. Učební předměty jsou: jazyk vyučovací, počty a měřictví, nauka o polním hospodářství. Za posluchače mohou býti přijati toliko ti, kteří své školní povinnosti dosti učinili. Knihovna čítá přes 300 svazků ze všech oborů polního hospodářství a každoročně se doplňuje. Po dvouroční návštěvě obdrží každý posluchač vysvědčení frekventační. — Zápis koná se 1. listopadu od 9—11 hodin dopol. v fideletně chlapecké školy. V sobotu 4. listopadu začne pravidelné vyučování. Vyučování děje se bezplatně po dobu 6 měsíců v 6 hodinách týdně a to ve středu a v sobotu od 1—3 hod. odp. a v neděli od 10—12 hod.

Z Gelčova Jeníkova. Duškova „Česká Stráž“ píše: „Zbytečně loyální byli obyvatelé Jeníkova 18. a 20. srpna, kde (!) nadšeně zpívali 13 veteránů všech 6 slok hymny.“ — My zas připomínáme „České Stráži“, že jest zbytečně starostlivá o naše vlastenectví a víc než zbytečně nevášnivá k „vlastenectví“ svých pastora. „Evangelický“ sjezd v Aši zakončen Bismarkovou hymnou a — dobráček český pastor Hrejza na znamení oddanosti při hlaholení velkonočského popěvku „loyální“ povstal. To byla rozhodně „loyalnost“ — o mnoho zbytečnější. O té „loyalnosti“ pan pastor Dušek ani slovem nezavádí. Vždyť by milovníci Bismarkovy hymny z hrdě nad protestantcko-českou „nešťastlivostí“ zavřeli pokladny, odkud se tronsí peníze k dobru „českokatolických pobrobků“. Jistě tohoto pána velice mrzelo, že „náštelivost“ pana pastora Hrejzy nacionální protestanté němečtí tak nešikovně vyzvonili. Nu — snad si mysleli, že mohou jít už dále, než jak dosavadní „vlastenecká“ hra českých pastorů připouští. Proto by bylo dobře vzkázat „evangelickým“ spolubratrům německým: „Prosíme vás, počkejte; ještě nenadešel čas!“

O velechrámu sv. Barbory na Hoře Kutné. — Napsal Gustav Toužil. (Dokončení.) Po smrti prof. Mocker-a počátkem r. 1899 ustanoven p. Ludvík Lábler hlavním stavitelem velechrámu. Volba nemohla padnouti v ruce odbornější a šťastnější. Jeť pan rada Lábler výtečný gotikář český a mistr chrámových staveb a dokončil také restauraci dokonale. Hora Kutná v uznání zásluh, jichž si pan rada o její památky vůbec získal, jmenovala ho r. 1899 svým čestným spolubobčanem. Jestli dostavba velechrámu kutnohorského stkvělým triumfem českého umění a zbožné české obětavosti katolické. Restaurace dokončena r. 1903, načež počato úpravou vnitřku. Tak znovu postaveny velikolepé varhany o 42 rejstříkách, domácí chvalné osvědčenou firmou p. Jana Tučka. Varhany ty uznávány jsou znalci cizími i místními za nástroj dokonaly a vzácný. Také oltář nový zaslouží nevšední zmínky. Až po rok 1673 zastávala oltář avatoborský skvostná, umělecky vyřezávaná a polychromovaná archa od mistra Jakuba Nymburského, slavného řezbáře Starohorského. O arše té dochoval se nadšený popis Jeany P. Kofínka-Kopihorského a krásné některé fragmenty vyřezávané. Panu radovi Láblerovi stkvěle se podařilo dle řecených pozůstatků navrhnouti oltář nový, který není sice kopií archy dřívější, nicméně nádherný výtvor. Figurální část jako: Večeře Páně, popel čtyř sv. Evangelistů, reliéfy na křídla archy a sochy příslušné, pocházejí od nejlepšího umělce naší doby pro odbor středověkého řezbářství, p. prof. Kastnera; práce na dílech figurálních ve dřevě zadány dále mistru Zalesákovi, vynikajícímu šáku výše řeceného profesora. Umělé opravy a díla truhlářská pro velechrám opatřil mistr p. Ant. Hrabák, městský radní n Hoře Kutné. Restaurace velechrámu neobmezila se pouze na opravu staré části zpustlé, ale rozšířena o výstavbu a definitivní zakončení této převážně památky umělecké. Tak znovuzřízeny opěrné pilíře a podvojnými oblouky, obnoveny okna s krásnými pestrými kružbami, galerie, římsy, chrlice i střechy. Tyto vystavěny v tom složení, jako původně na velechrámě bývaly. Po dobu restaurace práce tesařské prováděl místní mistr p. Josef Gallat. R. 1892 položeny základy ku dostavbě na západní části; chatrná zeď jalová pozorně odklizená. Dostavba ta ukončena r. 1897 na hrubo, načež sklenut její vnitřek a docíleno spojení celku. Pak přikročeno k opravě kleneb a kamenného šebroví, kapli, arkád, ochozů, empor; položena nová dlažba po celém chrámě, znovuzřízeny veškerý stupně atd. Zároveň byly odkryty staré malby nástěnné, které byly pouze očištěny a oživeny pro další restauraci. — Nevyhynula však ani nyní naše zbožná štědrost a láska ku velechrámu Svatoborskému v horlivých katolických rodinách staroslavné Hory. Stkvostné jsou dary věnované al. městskou „Spofitelnou“, která po návrhu svého řiditele, náměstka starosty p. Jana Tučka, dala zasaditi obrovské, uměle malované čelní okno do západní zdi. Malba představuje „Poslední soud.“ Dále zde jest veliké okno ve středu chóru věnované p. drem Schneiderm-Svobodou, o. k. radou zem. soudu a okna v kaplích Hašpléřské a Smáškové, věnované rodinami Filipovou a Markovou. V Hašpléřské kapli obnovení fresk stalo se r. 1893 nákladem šlechtického medika p. Prokopa Slavíka, syna lékárníka místního, nákladem 1900 al. Kartony ku veškerým oknům tímto provedl akad. malíř p. Frant. Urban, a okna zhotovena byla od p. Pasdéry a Kryšpína v Praze. Zasklení ostatních oken se stkvělými malbami a ornamentikou umožněno bylo zbožnými milodary a provedeno bylo domácím mistrem p. Vojtěchem Krehanem, m. radním. Avšak i další řady dobrodinců udělili Nebeský Pán našemu velechrámu.

Šlechtěné duše ty v celé lásce a zbožnosti horlivých katolických neřádají ani jmenovány býti. Jsou to vážení dárcové a dárkyně drahocenné lampy věčné, mohutných svícenů oltářních, stkvostného uzavřeného tabernáklu a různých ozdob oltářních v přesném provedení stebovém z bronzu i stříbra, což provedeno v pražské dílně p. Aafje; jest též neanšný dárců veliké sochy sv. Barbory na západním portálu od mistra Čapka z Prahy. Turista i zbožného poutníka překvapí konečně krásný sad vinoucí se od varhanářské továrny Tučkovy kolem velechrámu, udržovaný v rozkošných skupinách a kobercích i cizokrajných květin, dovezenou rukou městského uměl. zahradařa, p. Černovského, nákladem obce. A tak stal se každému upřímnému vlastenci a všechném Kutnohoranům věrným a celému světu katolickému dárno kysený a toužebně očekávaný ideál vtěleným skutkem. Dokončení restaurace vyřádalo sumu jednoho milionu korun. Jest to pozoruhodno pro kulturní výnam našeho nevelikého ale silného národa v řadách evropské osvěty. A za to vše sluší vzdáti vřelý dík veřejný všem zasloužilým činitelům. Jak již stručně „Obnova“ uveřejnila, stojí v čele té činnosti náš vysocerváňený a od r. 1894 čestný společen, Monsignore Karel Vorlíček, arciděkan kutnohorský. Vedle duchovní správy své měl Monsignore jen jedinou snahu a péči v král. horním městě našem, totiž povznésti velechrám Svatoborský z brozicního pokofení a zánuby. Nešetěte zdraví, ni obětí, ni námahy, podjal se Monsignore Vorlíček skutečně obrovské a nesnadné práce té se vsácnou energií, že zdraví téhož vzorného kněze-vlastence až pohroma hrozila právě před koncem díla jeho. Bůh popál, dal zdraví dál a veledůstojný pan arciděkan, co započal, to s pomocí Boží za 23 roků — právě šťastně i stkvěle dokončil. Zdať mu to Bůh!

Vysvěcení velechrámu sv. Panny Barbory v Hoře Kutné. (Zvláštní správa „Obnovy“.) G. T. — Slavnostní dny kutnohorské zalétly a uplynuly do času, aby staly se krásnými listy v přehohaté historii místní a neméně utěšenou a radostnou památkou i vzpomínku zakotvily v srdcích po celou dráhu života všem Kutnohoranům věrným, vlastencům dobrým, i Čechům upřímným — kteří byli dnů těch účastni. Avšak nejenom tímto všem, ale i tisícům a tisícům, milovníkům a velebitelům našeho dráhého paladia starohorského, velesvatyně svatoborské, zaplesaly v prsou city radostné; jesti archeologický tento stkvost významu světového. V těch dnech slavným posvěcením — jako nádherná nevěsta ženichu — obnovený, vyšňosený, přizdobený šperky řídké výtečnosti odevzdán byl veřejnosti. — Pí pravý. Ze slavnost toho druhu a dosahu vyžadovala velice mnoho chystání administrativního a fyzického se strany pořadatelstva, dá se mysliti. Pořadatelem byla sl. rada městská s pp. starostou a zem. poslancem J. Macháčkem, náměstkem továrníkem Tučkem, referentem chrámů drem Koníčkem, advokátem, statkářem F. Sýkou, Vojt. Krehanem, maj. realit. B. Černým, obchodníkem a maj. domu, Ant. Hrabákem, uměl. truhlářem, Ferd. Jágrem, maj. domu a J. Štěpánkem, velkovýrobem zboží hrnčířského. Dále výborem sl. archaol. sboru „Vocel“, jehož předsedou je Monsig. K. Vorlíček, arciděkan, a městský lékař, primář p. dr. Em. Jäger, jednatel. Ustanovená snesení vykonávána byla velice pilně a svědomitě pp. úředníky městskými, tajemníkem p. drem Dřosem, oficiály p. J. Peřinou a J. Holubem, akces. G. Jiřkem, pol. komisařem Vlachem, insp. Říbkem a měst. zahradníkem p. Černovským. V uvášení, že na 4000 pozvání a na 200 dopisů do světa rozesláno, že vše v městě vně i zevně pečlivě upraveno a uspořádáno, že pracováno s chvatem od rána po večer, ba v posledních dnech i o světlech v noci, jen aby všemu vyhověno, pak nechybí na ničem, než-li všem řeceným faktorům poděkovati veřejně a co nejzdvoleji. Na výchoďnou díle náměstí Palackého při ústí Tylovy ulice byla vztyčena slavoobrána a prapory národní vlály živě a všel chrámů i budov městských, tolikéž a domů měšťanstva místního a to po všech městských i ulicích, tak že projev účty a radosti těmito znameními na jevo daný byl okázalý a všeobecný, neboť se dotýkal jednak slavnosti dlouho očekávané, jednak pěkného uvítání a prvé návštěvy Jeho Biskupské Milosti nejd. dra Josefa Doubravy, vrchního pastýře diecese Královéhradecké, do věkopamětných zdí staroslavného král. hor. a svobodného města Hory Kutné. — Přivítání J. B. M. nejd. biskupa dra Jos. Doubravy. V sobotu dne 14. října již v ranních hodinách byl v městě čilý ruch a vše, oděno svátečně i v kroji, ubíralo se k svým stanovištím. Lze říci a pověděm, že všechných stavů příslušníci shledávali se v jediné myšlence svorné, dovršovati účasti vládnou a horlivou slavnost posvěcení dráhého nám velechrámu avatoborského, s nímž duší i srdcem srostli každý Kutnohoran, necht mílad či star. Samo počasi, před sobotou zimavé, vyhravé a plavavé, ulevilo. Po desáté hodině dopoledni vyjeli pp. starosta a posl. Macháček s náměstkem p. Janem Tučkem a místodrž. rada a okr. hejtman Šapka v kočárech J. B. M. v ústretu až na hranice města, kde bylo krátké uvítání. Mezi tím seřaďovali se místní korporace a notabilita duchovní, samosprávná i zeměpaneká u slavoobrány a na náměstí. Pro věčnou pamět a zpravodajskému úkolu svědomitě zadost činíce, pokusíme se vyjmenovati čeláe pp. účastníky. P. T. duchovenstvo: S Mons. vik. Vorlíčkem a vik. sekretářem, děkanem Dvořákem z Nebovid v čele, seřaděna vikariátní skupina jak následuje: Vdpp. Josef Vašák, farář a Jos. Pavel, kapl. z Byčkaně, K. Volenec, kapl. z Církvice, farář Bartoš z Č. Janovic, J. Záruba, farář z Grunty, Jos. Hovorka, farář z Kaňku, farář G. Čenák z Konárovic, Al. Novák, farář z Křesetic, Jos. Prudič, kaplan z Nebovid, farář Stanislav Červ z N. Dvůrů, farář F. Kratochvíl z Radboře, farář Jos. Ptáček a kaplan J. Zelený ze Sedce, bisk. notář, farář Fr. Macháček z Malešova, Jos. Sedláček, farář a kaplan Jar. Petr ze Solopisk, farář J. Eliáš ze Sudějova, děkan V. Spurný a kaplan Jan Král ze Suchdola, kaplan F. Paplham z Třebonína, farář J. I. Mejenar ze Zábře, kaplan F. Dvořák z Chotusic, farář Ant. Michal ze Zbišlavě, pak vdp. Ant. Schreiber, b. vikář ze Žlebu jako zástupce Z. J. K. D. a předseda vik. skupiny čáslavské, vdp. děkan J. Malich z Kluků,

vdp. děkan O. Rejsek z Nymburka a vdp. dr. Jos. Mrštík, arciděkan chrudimský. Mimo tyto pány byla na Horách ještě celá řada duchovních jako hostů-tarištv, jichž jména i přes úsilí sjistiti nám lze nebylo. Místní duchovenstvo účastnilo se slavnosti korporativně a byli to vdp.: kaplani Fr. Pěkárek a Fr. Velebný, profesor Fr. Müller a Fr. Fridrich, katechetové Vilém Kneval, Jos. Teplý a Jos. Zuzánek, řídící psed. kláštera Th. Dr. K. Truxa, kazatel u sv. Bartoloměje Fr. Pour, kazatel u Matky Boží J. Marek a kazatel svatoborský Jos. Mašina. — Na celém místě stála velká deputace pp. c. a k. důstojníků místní posádky s plukovníkem p. Lukášem v plné parádě, tolikrát milý host p. dvorní rada Müller-Kutnohorský, řídící c. k. hl. mincovny vídeňské, p. dr. Schneider-Svoboda, c. k. rada v. z. s. m. sl., pak el. gremium c. k. krajského soudu s c. a k. dvorním radou a presidentem ryt. Košíkem, dep. c. k. okres. soudu s radou z. s. Maiererem, c. k. horní hejtman p. Bifert, c. k. poštovní úřad s přednostou p. Hromádkou, úřednictvo c. k. okres. hejtmantství s kom. p. Vichrem, rada městská a členové obec. zastupitelstva, okresní starosta p. A. Výborný, člen výboru okr. p. Novotný a tajem. Ptáček, poslanec dr. Pacák, sbor ostrožskécký a velitelem p. Moravcem, s praporem a hudbou, deputace arch. sboru „Vocel“, pp. c. k. škol. rada prof. Lehninger a c. k. prof. Hejnic Otakar, místní archivář a archeologové, jednatel p. Mar. Em. Jäger, za velkoprávní p. T. Aupěka, to várník a c. k. rada, c. k. gymnasium s říditelem p. Strnadem, c. k. pedagogium s říditelem p. Šimkem, měšťanská škola s říd. p. Šmídem, občanská škola s říd. p. Zavadilem, hospodářská škola s říd. p. Ciovárkem, průmyslová škola s říd. p. arch. Moravcem, škola dívčí klášterní vedena ctih. členkami konventu sv. Voršily, dále společenstva živnostenská, řeznická s předsedou p. F. Jägrem, pekařské s předsedou p. Frant. Benešem, oděvní s předsedou c. a k. dvorním dodavatelem a továrníkem p. Em. Bělským, sbor hasičský a velitelem p. Dajbychem, sbory vojenských vysloužilců s veliteli pp. Němotou a Polákem, deputace obce israelitické s pp. Blattnerem a rab. Abelesem, Bratrstvo občanů, spolek Mariánský a spolek sv. Vojtěcha s předsedy pp. Ontlem a Bartuškem, dámský dobročinný spolek s předsedkyní paní Markovou-Vondrákovou, spolek paní a dívek s předsedkyní paní Sedláčkovou, spolky školní zastoupeny poněmáky svými předsedy, mládež školní a studující obou státních ústavů středních provázení sbory pp. profesorů a učitelů i sl. učitelů a říditelkou sl. Vítkovou. Náměstí bylo četným obecenstvem naplněno a toto tvořilo široký špalír od slavobrány až ke chrámu sv. Jakuba. (Dokonč.)

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Různé zprávy.

Pátý všeobecný rakouský sjezd katolický. Komisaři pro všeobecné sjezdy katolické p. hr. Sylva-Tarouca a bar. Wittinghoff-Schell vydali toto prohlášení: „V poslední době v časopisech katolických stran povstala různá mínění o jednotlivých kulturních otázkách, do nichž zatahnout i pátý katolický všeobecný sjezd rakouský. Přípravovací komitě vidí se nuceno poukázat na své dřívější publikace a na novo prohlásiti: Sjezd katolický stojí na stanovisku katolicko-vlasteneckém, přichází se stejnou blahovůli všem náboženským a osvětlovým snahám rakouských národů vatřic. Sjezdu nemožno nějakým způsobem zasahovati a vlivu prováděti na politické strany při řešení sporných otázek.“

Čechové vídeňští, vzhůru! Dosud marny byly české prosby, aby vídeňským Čechům zřízeny byly české služby Boží a veřejné školy. Vídeň nechce věděti, že ve svých zdech přechovává na 300.000 Čechů; proto právem radí kterýsi vídeňský Čech, aby sepsána byla opět petice a odevzdána předsednictvu katolického sjezdu, jenž se má v listopadu ve Vídni konati; při tom at petici odevzdá deputace, již nechť doprovodí tisícové Čechů vídeňských. Žáci školy Komenakého, učenci, dělníci, mistři, obchodníci, učitelové, kněží, úředníci, ukažte se v neděli 19. listopadu před radnicí, před arcibiskupskou i nunciiovou residencí. Připomněte vy tisícové Čechů vídeňských všeobecnému katolickému sjezdu rakouskému, že tu jste, aby se vás na patřičných místech zastal, jinak že prohlášení katol. předáků: „Katol. sjezd vychází všem náboženským a kulturním snahám rakouských národností se stejnou blahovolností vatřic“ nebo: „Katol. konserv. centrum nezapřelo své zásady a neustoupilo od křesťanské spravedlnosti a neuznává platnost tak zv. národní drávy“ jsou vlastně míněna zcela neupřimě.

Nebezpečnost velkých měst. Do měst na práci hrnou se za dnešních dob zástupy venkovského lidu. Bez rozmyslu posílají rodiče své děti sotva škole odrostlé do města, aby si tu samy na sebe odkázaly hledaly chleba, šťastnější budoucnost. — Mravní zhuba plísá se tu za každým krokem. V jistě osadě moravské, dožud neokusili života vídeňského, panoval jakž takž mravní pořádek. Ale s vydělaným grošem na vídeňských stavbách zavazul do vesnice duch nevěry, sociální demokracický, děvčata vynamávala se bezuzdným životem; ano jsou příklady, že sama mladá žena s vědomím svého muže nabídl se dozorcí stavebnímu k rozkoši, jen aby muž její dostal lehčí práci. Nebezpečnost v městech hrozí zvlášť beským dílvím tvářičkám. Mnozí rodičové venkovští ani nemají zdání, jaké nástrahy rozevřají se tu před jejich dětmi. A nevinná, nezkušená dívka ve své důvěrnosti, neznajíc poměrů v novém svém okolí, dá se zlákatí lichotnými slovy a smámená loučí se s nevinností svou. Nedivno pak, že mnohé děvče zapadá

v domech hanby, prodáno daleko do ciziny; rozloučilo se navždy s domovem. Vůbec jest velikou opovrhlivostí, posílat-li rodiče děti své do velkých měst beze vší znalosti jazyka velkého města a domácích prací a beze vší znalosti přátelské. Za tou příčinou ve všech zemích evropských i v Americe zřízeny ústřední stanice proti hnusnému obchodu s děvčaty. Posledně takový spolek zřízen ve Vídni s názvem „Nádražní missie.“ Členové její, hlavně katolické dámy, označeny medailonkem Panny Marie, očekávají již na nádraží dívky, přijíždějící sem hledati svého zaměstnání. Ujmají se jich, poskytnou jim radu, aby neupadly v záhubu. Nádražní missie udržuje se dosud z darů. Pro Čechy důvěrníkem Nádražní missie jest dp. V. Hálek, farář v Liboci u Prahy, jemuž budíž dopřáno o karty pro dívky, které se přese všechno odhodlaly na službu do Vídne. Dívka upevní si kartu na dat a jest dle ní na nádraží od dam Nádražní missie poznána. Mimo to dopíše důvěrník předem do Vídne Nádražní missii, kdy dívka přijede, by tam byla již dámon-členkou na nádraží očekávána.

O etickém a sociálním významu manželství. Dr. O. Kramář v Pelcových Rozhledech píše: Jest ovšem mravním požadavkem, aby muž a žena v manželství navzájem sobě porozuměli, sebe ocenili, oboplně byli shovívaví, vzájemně sebe poučovali a sobě se přizpůsobovali. Avšak jisto jest s druhé strany, že rozdílnosti muže a ženy nikde v takové ostroiti se nejeví, protivy nikde tak zřejmé nevynikají, jako právě v manželství. Před tím a vůbec v ostatních sevních poměrech života jeví se muž ženě ve své obvyklé lichoiti a proto imponující zdvořilosti a uhlazenosti, tato onomu v lahodné a půvabné žen-skosti. Obzvláště pak ukazují se snoubenci sobě stránkami nejlhodnějšími; a to platí s nepatrnými rozdíly i v paláci královském i v bydlíšti dělníkově. Vzájemný klam, podporovaný obabou zalíben a obzvláště vzmochnující silou obrazotvornosti, která někdy lásku až k šílenému blouznění stupňuje, přestává posvolna, když v manželství a v blízkém styku a spojení salonní aneb aspoň slavnostně vyzdobené vystupování obou mizí a jednáni vstupuje do obvyklých cest prostého života. Muž stává se poněkud nedbalý na své chování, žena naproti tomu odkládá svádou půvabnost ženskosti, ježto se domnívá, že této masky není více třeba. A tu počínají jevit se odznaky povahy obou pohlaví vždy zřejměji, a sice dle času a okolností tím nebo oním způsobem, u muže na př. pánovitost neb vrtolivá nálada, u ženy svěhlavost a nepovinnost. A v těchto úkazech především spočívá příčina poněkud se jevící a rozmáhající nespokojenosti. Jeden i druhý cítí se zklamána, co každý očekával, nespěhuje se, vyblouzněný ráj stává se obyčejným tržištěm života. Zahálka jedné i druhé strany úsasně podporuje a urychluje vyhlazlivění. — Čím možno v této neshodě pomoci? — Jen tím, že oba, muž i žena, to co konali před manželstvím láskou jeouce zaslepeni a v jakémsi nadšeném blouznění, nyní konají ze zásady, jako důležitou a posvátnou povinnost. Co dříve bylo pouhým klamným lídicím, to staníz se nyní mravní opravdovostí. A kde vůbec má se zásada lásky k bližnímu spíše uplatňovati než v manželství? Manželé jsou sobě nejbližší, jsou, jak Pán Ježíš praví, jedním tělem. Necht tedy jsou také jednou duší a jedním smýšlením.

Spalování mrtvol. Společnosti pro spalování mrtvol v Praze odeprno místodržitelstvím povolání, aby si zříditi mohla podnik k spalování mrtvol, ježto dle platných zákonů jiný způsob pohřbívání než dosavadní pochovávaní dovolen není.

Svatek rádek. Na 13. t. m. vyloupen děkanský kostel v Lišově u Č. Budějovic. Neznámí lupičové ze svatošatku na hlavním oltáři uloupili ciborium a monstranci, hostie a svícny rozházeli po zemi, v zákřistí pak sebrali několik kalichů a jiné cennější věci. Surový tento čin způsobil v celém okolí pochopitelné rozhořčení.

Daň z výbavy. Správní soud prohlásil v určitém případě zrušit rozhodnutí ministerstva financí, že výbava děvčat jakož i věno nemůže býti považováno za dar, nýbrž slouží považovati obvěnění za povinnost rodičů. Tím mají rodiče deeti umožniti, aby si zabezpečili existenci mimo otcovský dům. Dle tohoto rozhodnutí třeba z výbavy jako z věna platiti daň.

Vdavecké živé bude asi zajímati následující manželský zákon škotský, vydaný za panování královny Markéty r. 1288. — Nařizuje se, aby každá dívka at vysokého nebo nízkého rodu směla si vybrati za manžela, kdo by se jí nejlépe líbil; a kdyby on se zpěchoval pojmuti ji za choť, zaplatí pokuty až 100 liber dle svého majetku, leda že by dokázal, že jest zasnouben s jinou.

Nemocní-li služka, čeledín ve službě, musí zaměstnavatel platiti útraty nemocenské po 4 neděle. K nemocné služce (čeledínovi) jest hospodář povinen povolati lékaře, který dle potřeby poradí, má-li býti dána do nemocnice. Co zaměstnavatel zaplatí, má právo požadovati zpět z majetku služčina, nebo její pozůstatosti.

Hospodář jest povinen zaplatiti čeledínovi mzdu za dobu, po kterou byl na vojně, jestliže čeledínovi v době, kdy povinnost vojenkou konal, nebyla řádným způsobem dána výpověď ze služby.

Zastoupení při soudních jednáních. Strany mohou před soudem proces projednati samy aneb mohou se dáti zastoupiti. Pravidelně jest zastupcem strany advokát. Před soudy sborovými musí se strany dáti zastupovati advokátem. Při jednáních u soudu okresního může strana opatřiti za zástupce i neadvokáty, dospělé osoby mužského pohlaví; při jednáních v záležitostech nepatrných může i žena strany jako žalobce vystupovati. V každém případě třeba dáti zástupci plnou moc písemní pro spor. Jsem-li přítomen, mohu dáti plnou moc protokolárně. Obě, jak protokolární, tak i písemná plná moc musí býti kolkována (1 koruna) a vlastnoručně podepsána.

Výroba jemných drátů. Dráty vyrábějí se v tloušťce od 12 mm až k nejmenšímu platinovému drátům 0.001 mm. Protože veškeré kovy jsou více

méně tačné, lze tenké dráty zhotovovati ze všech kovů a slitin. Cesta všech těchto kovů vede mnohdy otvory, které jsou menší než ouško jehly. Zprvu se protahují a protlačují kovové tyče za studena otvory o málo menšími než prvotní průřez. Následek této procedury jest prodloužení a ztenčení tyče; tím způsobem se postupně pokračuje až k žádanému průřezu. Prvotvary (pruty) vzácných kovů mají před železem a ocelí tu výhodu, že je lze snadno na válec navinouti a prostým tahem prodloužiti. Teprve moderními způsoby válcovacími podařilo se vyrobiti dlouhé pruty kulatého železa — až i 100 m — a navinouti je na válce a p. Zajímavé jest, že tačným kovům, jako jsou zlato, stříbro, také olovo, cín a zinek, je mnohem obtížnější dáti přesně žádaný průměr než železu, oceli a mosazi. Příčina je ta, že při prvých se kov po vystoupení z průtažky následkem vnitřního napětí opět poněkud roztáhne, kdežto u železa pro větší pevnost jeho zůstane průřez skorem shodný s otvorem průtažky. Zlato a stříbro mají tu přednost, že je netřeba před užitím rozřezati jako skorem všechny jiné kovy, které tím značně zkrátknou. Překvapující je často poměr délky vytaženého drátu k objemu, váze prvotního prutu. Tak lze 46 mm silný a 750 mm dlouhý prut stříbrný vytažnouti na délku 650.000 m; drobek zlata vášící 30 g dává drát o délce 6000 m a z jednoho krychlového centimetru platiny lze vytažnouti kovovou niť, která by se dala jedenkrát navinouti na zeměkouli. Takové pavučinové dráty protahují se napřed malými otvory v ocelových deskách a pak průtažkami z drahokamů. Belgičtí brusiči diamantů mají velikou zručnost v zhotovování takových průtažek z rubínů a safírů, a otvory v nich lze spatřiti jediné pomoci zvětšovacího skla. Nejčastěji slouží takto vyrobený zlatý nebo stříbrný drát k opředení jemných nití hedvábných k účelům výšivacím. Jakmile opustil drát poslední otvor, aploští se poněkud mezi dvěma válečky, aby se mohl lépe k opředení použiti. Jemné platinové dráty slouží k zhotovení vlasového křídla v geodetických a astronomických nástrojích; je tak jemný, že nelze jeho sílu dosud nepřesnějšími přístroji měřícími určit.

Mnoho-li pelu donese jedno včelstvo za jediný den? Silné včelstvo v čas dobré snůžky může až 7 kg medu denně donésti. Méně známo jest, mnoho-li pelu snese včelstvo za den. Jistý včelař čítal po jeden den včely nesoucí pel a načítal jich 50.400, druhého dne 54.870. Množství pelu, které včela na nožičkách nese, váží 25.14 mg. Dle toho druhého dne donesly včely 1 kg 38 dkg pelu. Silné včelstvo donese tedy denně přibližně 1 1/2 kg pelu. Aby včelka naplnila jednu buňku pelem, musí proň 18krát letěti. Na pel nesoucí druhého dne včelami, jak shora udáno, bylo potřeba 3048 buněk.

Ságo. U kupců prodává se jen jedno ságo, ve skutečnosti však kupujeme dvojí. Jednou koupíme za určitý peníz právě ságo, podruhé dostaneme za týž peníz nepravé ságo, totiž ságo bramborové. Pravé ságo u nás neroste a také se nemůže dělat, nýbrž přiváží se k nám z Asie, hlavně z východoindických ostrovů; tam dělá se ze dřevě (duše) stromů, jimž se říká latinský sagns, český ságovník. Dřeň se vybere ze stromů, propere ve vodě, usuší na slunci, rozmačká a přehazuje v pytlících, až povstanou samé kuličky. Ty se se sáčků vyndají a dosuší nad ohněm. Bramborové ságo připravuje se u nás ze škrobové moučky, z které se nadělají zrnka, jež se ovíhčí a suší. Někde tato zrnka obarvují praženým cukrem. Oba druhy sága lze v polévce snadno rozeznati. Ságo bramborové se snadno rozvaří a prozradí se svou chutí, kdežto pravé ságo tvoří pěkné pružné kuličky.

Co je vlečka? Vlečka na ulici jest přý hloupým pokusem krejčovským, aby se člověk prodloužil ve vodorovném směru; jest dále koštětem při suchém počasí, hadrem v dešti a blátě, utěrákem nej-různější spíny na ulici, podnožkou pro zlomyslné ne-neopatrné, záclonou pro křivé a ohyzdné nohy, otravovatelkou plíc za sucha, spolehlivou příkryvkou špinavých a deravých punčoch a střešiců atd. Přes to jest „šlep“ i nadále důležitou ozdobou dámskou.

Sůl jako domácí lék. Sůl slouží nám již od pradávna jako domácí lékivý prostředek. Je-li komu někdy a to obyčejně následkem pokaženého žlutku nevolně, nechť si přimíchá do piva trochu soli, vypije to a jde se spánkem posilniti, vypotiti. Ráno po řádném vytrávení bývá zase čilým. Sůl prospívá i při jiných vážnějších chorobách. Tak na př. při zánetu v hrdle nebo čípku velmi jest na prospěch vykloukání hrdla solnou vodou. Tonz vyplachují se i ústa, aby krvácení dásní přestalo, nebo aby se vi-klavé zuby zase usadily. Po vdýchání solných par pomíjí ochraptění čili šipání. Rozpuštěme-li bral soli v půllitru vody a natřeme-li pak řádně tí to roztohem oteklé, zanícené koleno, připojíme naň i podobný obklad, hojivá se tento kloubový neduh jistěji i rychleji, nežli jódovou tinkturou.

Zlaté mládež. Minulý týden zatčení byli v Brně dva třináctiletí kluci, právě když chtěli vstupiti do vykríčeného domu. Shledáno, že oba kluci jsou z Vídne, kde rodičům svým ukradli 160 K a dva brilantové prsteny.

Vídeň v rozpočtu obecním. Na rok 1904 činily řádné příjmy obecní ve Vídni 107.913.323 K, řádná v/dání 101.327.186 K, zvláštní příjmy činily 26.939.412 K, zvláštní výdání 30.013.132 K. Hospodářství města Vídne pomocí všech rakouských poplatníků zvlášť českých roste rok od roku a nedivně zvlášť když i naše menší česká města v rozpočtu svém přibližují se často milionu.

V zájmu české korespondence obecní. (Z národní rady české). Drahoun řadu let, zejména však v době poslední trpce jest si stěžováno, že dodavatelé jiných národností, zejména německé, neobsluhují české odběrateletvo, tedy za jeho české peníze, v jazyce českém, ba, že vracejí se někdy české dopisy e urážlivými poznámkami. Poněvadž jednotlivci, německé řeči neznalí nebo svých práv se dožadující, trpí, uznaslo se všecko obchodnictví české, sdružené v Jednotě obchodních gremií v království Českém sídlem v Praze i v Ústřední jednotě českých

kupců pro Moravu sídlem v Přerově, počínaje 1. lednem 1906 užívati v korespondenci své výhradně češtiny a netrpěti dále, aby požadavek správné české korespondence, fakturování zboží, jakož správné český znajících obchodních zástupců k osobnímu jednání, nadále bez odvěty byl ignorován. Národní rada česká, dožadována býti uvedenými korporacemi obchodními za dobrozdání, vítá nesení to s upřímnými sympatiemi a žádá veškeré věrné příslušníky národa českého, aby s jednomyslnou solidaritou od 1. ledna roku nastávajícího ve styku s firmami cizími užívali češtiny, a korespondence jiné, zejména německé ne trpěli. Zvláště pak důrazně prohlásiti za bezvýjimečný zákon národní, aby s firmami vídeňskými, které mají tak obrovské obchody s odběratelstvem českým, jakož samozřejmě ovšem s firmami ze země koruny české bez výjimky žádný poctivý český člověk nekomunikoval jinak, nežli česky, a nepřijímal vůbec obchodní zástupce a cestující neřku-li od nich kupoval, kteří neznají dokonale jazyk šestimilionového kulturního národa, kterému chtějí svoje zboží prodávati a z obchodů s ním těžiti. České dopisování a jednání bude zahájeno všeobecně teprve od 1. ledna 1906, aby dodavatelé a výrobci němečtí v soustátí Habsburském i daleko mimo ně mohli vykonati ke splnění spravedlivých požadavků českého odběratelstva potřebné přípravy.

Sociální kurs. Zemské sdružení katolických spolků v král. Českém pořádá v sále Jednoty katol. tovaryšů v Praze I., Anenské nám. č. 209. sociální kurs s programem: I. schůz v neděli dne 22. října v 5 hod. odpol. Referenti: Karel Bartovský, farář z Citova: „O moderním socialismu a křesť. zásadách.“ — T. J. Jiroušek, redaktor: „O dělnické otázce v naší době a jejím řešení na základě křesťanském.“ — II. schůz v neděli dne 29. října v 5. hod. odpol. Referenti: Josef Hovádek, mistr knihařský: „O opravných suších v řešení otázky řemeslnické a živnostnické.“ — P. Milo Záruba, kaplan z Humpolce: „O snahách stavu rolnického k hospodářskému povznesení.“ III. schůz v neděli dne 5. listopadu v 5 hod. odpol. Referenti: Mgr. dr. Jos. Burian, kapitolní děkan vyšehradský a zemský poslanec: „O kněžstvu a jeho zvláštních úkolech v otázce sociální.“ — František Vaněček, sídelní kanovník vyšehradský a předseda Jednoty katol. tovaryšů v Praze: „O úkolech křesťanské charity.“ IV. schůz v neděli dne 12. listopadu v 5 hod. odpol. Referenti: dr. Rud. Horský, kníž. arcib. vikář, kons. rada a farář ze Šárky: „O otázce žen.“ — Václav Myslivec, redaktor: „O praktické práci sociální.“ Přístup do schůzí mají legitimovaní členové katol. spolků a jizí uvedení hosté.

Obrovské doutníky. Největší doutníky, jež kdy snad byly vyrobeny, došly v těchto dnech z Havany do Londýna. Jsou 16 a půl palce dlouhé a mají v objemu 6 palců; každý doutník váží čtvrt anglické libry. Výrobní cena tisíce kusů těchto doutníků obnáší 24.000 kor. Kdo si může dopřáti tohoto kuřiva?

Výnos z hospodářství dal by se při dobré vůli aspoň trochu zvýšiti pěstováním lékárnických rostlin a spojenou s tím výrobou etherických olejů a esencí. Ptejte se jen lékárníků, materia istů, cukrářských, voňavkářských závodů, kde nakupují potřebných surovin nebo již hotových výrobků. S podivením pak sledáte, jak dobrovolnou daň v statisících odvádíme do ciziny za mnohé věci, které bychom si mohli doma snadno vyrobiti a tím vlast svou obohatiti. Zvlášť malorolníci měli by uvažovati o pěstování rostlin lékárnických. Zde se nejedná snad o zdělání celých lánů pro pěstování těchto rostlin; veliké množství by bylo na úkor možného výnosu. Zde jde však o to, aby pouze menší kus pole, nějaký jinak nevyužitý kont věnován byl rostlinám lékárnickým, k jejich pěstování by se snadno i v prázdné chvíli mohlo přiblížiti. Byť by odtud plynul sebe menší užitek, už to znamená něco; vždyť právě ze zvýšení výnosu povstává chuť k další práci. Hospodářské spolky, besídky mají býti ohnisky, odtud by vycházel popud k drobné práci, o níž mnozí nedbají, ale která právě vede k blahobytu.

Kolonisace mandžurského vojska v Sibiři. Ruská vláda na posílení svého ruského v Sibiři uchystala právě plán kolonisace vojnů z války rusko-japonské. Prostým vojnům připraveny kolonisační podily 15 dejtin (přes 16 ha) na každou duši pracovní, důstojníkům od 200 do 400 dejtin (220 až 240 ha). Kolonistovi vojínovi mimo to bezplatně převezena bude celá rodina z domova až na místo, po celý život sprostěna bude raněný kolonista všech daní státních i zemských, neraněný na 20 let. Na první zařízení dostane každá rodina 100 rublů a po tři léta další na žádost. Země se vydá všem kolonistům úplně bezplatně a mohou si své podíly vybrati kde budou chtít. Důstojníkům, kteří usazení budou jako menší velkostatkáři, dána pouze ta podmínka, že do pěti let vystaví na svém statku obytná a nejnutnější potřebná hospodář. stavení a zavedou si celé hospodářství. Věřena půly zůstane pastvinou pro dobytek. Tato vítaná příležitost uchopí se jistě zvláště ti vojín, kteří nemají ani kousek vlastní půdy, aby se v krátké době stali zámožnými hospodáři. Vláda ruská počítá také s tím, že mnoho vojnů a důstojníků za války zvyklo podnebí asijského a že se tu mnohým tím více zalíbí.

(Zasláno).

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve čtvrtek dne 28. října 1905, o 2. h. odpol.

v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova tří-
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 14. října 1905. 1 hl pšenice K 12.50—14.20, žito K 10.00—11.20, ječmene K 9.90—10.40, proso K 7.20—00.00, vikev K 14.00—00.00, hrachu K 21.00—00.00, ovesa K 5.80—6.60, čočky K 32.00—00.00, jahel K 20.00—00.00, kroup K 18.00—36.00, bramborů K 2.20—0.00, jetelového semene červeného K 120.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku K 30.00—00.00, lněného semene K 18.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 12.60—00.00, 100 kg pšen. otrub K 12.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.98—0.00, 1 kg tvarohu K 0.32—00.00, 1 vejce K 0.08—0.00, 1 kopa zeli K 6.00—9.00, 1 kopa cerele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.00—3.00, 1 hl cibule K 4.00—5.00, 1 kopa droh. zeleniny K 1.00—5.00, 1 pytel mrkve K 1.20—1.80, 1 hl jablek K 16.00—20.00, 1 hl hrášek 12.00—16.00, 1 bečka švestek K 3.00—3.60. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 14. října 1905 odbytý přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 369, žito 144, ječmene 264, ovesa 306, prosa 1, vikev 2 1/2, hrachu 2, čočky 1, jahel 10, olejky 0, jetel. semínka 3 1/2, lně. semene 2, máku 1/2. — 2) Zeleniny: zeli 210 kop, petržele 000 kop, kapusty 60 kop, cibule 35 hl, drobné zeleniny 150 kop, mrkve 70 pytlů, brambor 149 hl, cerele 000 kop. — 3) Ovoce: jablek 24 hl, hrášek 10 hl, švestek 326 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 1 kus, podvinčat 642 kusů, kůzlat 2 kusy.

Prosíme pp. odběratele, aby nedoplatky bez prodlení vyrovnali. Máme sami též povinnosti, jimž musíme dostáti.

Prodá se
dobře zachovaný **kulečník**
se vším příslušenstvím
za třetinu výrobní ceny.
Blíže sdělí administrace t. l.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Bednáře
na stálou měkkou a tvrdou práci
přijme
Josef Hilina,
mistr bednářský v Josefově.
Týž kupuje staré, zachovalé vinné
nádoby.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vypraohletích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Chemické
cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek
co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu
JAN MACH,
na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veleddstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
plan a planin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

B. E. TOLMAN, východočeské nakladatelství
Hradec Králové. a knihkupectví.
Prvý závod na českém severovýchodě.
Telefon č. 17. Pošt. spořit. č. 802.161. Založeno roku 1883. Psačí stroj.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franke.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**
Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé, č. 19 n, roh
Konviktní ul., vyučený pasíř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni stříbí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franke.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přeložené vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Vína
ku mši svaté
zaručená jen přírodní jakož
i jemná tabulová vína atd.
— doporučí —
Adolf Bařtipán,
Hradeo Králové, Adalbertinum.

Založeno r. 1850.
Vyznamenan státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, čis. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše silně v ohni zlatené
a stříbrené, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. — Platit
možno též ve lhůtách. Oprava
movuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
sáhlou se již svícen se stv-
zením jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykázat četnými pochval-
nými přípisy P. T. záznamů
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborí, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
amp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křesť, svícň, pa-
říšků, schráněk na Největší, patenek atd. co nevíce.

**Umělecké
řezbářské práce**
jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

MOSAIKY
skleně
pro fasády i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
spůsobu, které nejen
vzezřením ale i
svou láčí předčí mo-
saičky, vlnské, holové
umělecky dle
pro malbu na skle
B. ŠKARDA, Brno.
Rozpočty pro chránová okna
i mosaičky bezplatně.

První nákupní pramen
látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově.** Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12—, vyplacené od korun 20— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

**Podnikatelství staveb
a technická kancelář**
stavitele
Jindřicha Laboutky
doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
sukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
říkově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retázky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

OLTÁŘ
poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.
Druhé vydání — 368 stran 8°.
V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franke za 20 K, 100
kusů za 40 K.
Cena knihkupecká:
brožovaný . . . . . 42 h
vázaný v polopletně . . . . . 58 h
vázaný v celopletně . . . . . 68 h
vázaný v celopletně se zlaceným
křížkem . . . . . 74 h
vydání na velinovém papíře vá-
zaný celý v kůži se zlaceným
křížkem a ořizkou . . . . . K 1-80
Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou
schváleno *
a nařízeno.
(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)
Biskupská knihtiskárna.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.
nabízí školní knihy:
1. Malý katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.
2. Střední katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
3. Velký katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.
Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupě ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubnu 1894.
Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18%, slevou proti hotovému zaplacení.
Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světlivím do každého výtisku — vydají se 2 výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu
zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři
— vydaná —
nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

**KRÁSNÉ
OBRAZY**
ve vkusných rámcích,
zrcadla, sochy, kříže
a různé umělecké výrobky,
vše ve velkém výběru doporu-
čuje nejlevněji
umělecký závod a výroba rámců
JOS. KIESLICH
— v Hradci Králové. —

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovoých náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Malý Brehm

Druhé vydání.

Vylíčení života a vlastností zvířat
i rostlin.

Podávají profesoři B. Záborák a J. John.

5 svazků 10 zl. 40 kr., vázané s barevnými
přílohami 12 zl. 40 kr.

Díl I. Savci. 300 stran a 200 vyobr. Cena 2 zl., váz.
2 zl. 90 kr. Díl II. Ptáci. 323 stran, 184 vyobr. Cena
2 zl., váz. 2 zl. 90 kr. Díl III. Plazi, obojživelníci,
ryby atd. 379 stran, 342 obr. Cena 2 zl. 40 kr., váz.
3 zl. 30 kr. Díl IV. Rostlinopis. 372 stran, 337 vyobr.
Cena 2 zl. 40 kr., váz. 3 zl. 30 kr. Díl V. Hroty a
horniny, 210 stran, 214 vyobr. Cena 1 zl. 60 kr., váz.
2 zl. 40 kr. — Krásná úprava. Sloh zábavný.

Atlas hrouků

středoevropských.

50 nádherných barvotiskových tabulí s 1800 obrasy s
textem prof. Fr. Klapálka. Ve dvou svazcích váz. 20 zl.,
tabule váz. 9 zl. Známý odborník prof. Bernard v dlou-
hém posudku „České Politiky“ píše: Nový podnik máme
tudíž doporučit nejvteji, jako knihu nejlepších svého
odboru.

I. L. Kober v Praze,
Vodičkova ulice.

Přátele humoristické četby
dovolují si upozornit, že
Herrmantův

Tchán Kondelík a zet' Vejvara

právě počal vycházeti
v sešitech po 32 hal.

Objednávky přijímá a obratem
poštou vyřizuje

První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

Bohdana -- Melichara

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Klobouky pánské,
zaručené jakosti,
Klobouky hedbávné cylin-
dové i kulaté,
Klobouky dámské, dívčí a
dětské,
Kožešiny všeho druhu pro
dámy, dívky a děti,
Přezůvky pravé Petrohradské,
Papuce pravé s kotvou
na skladě má
Jos. Dvořáček,
cís. a král. státem vyznamenaný
obchod kloboučnický v Hradci Král.,
Palackého třída č. 83.
Tamtéž přijme se učení.

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÝMI VÝ-
HODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTKÁM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK.,
NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ - -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31,865.380-80
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 82,737.159-57

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLIČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNÍ,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁHRĚBĚ.

ADRESSA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

● Největší sklad ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i proší-
vaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, před-
věsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních
dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Čermákovy housle, struny

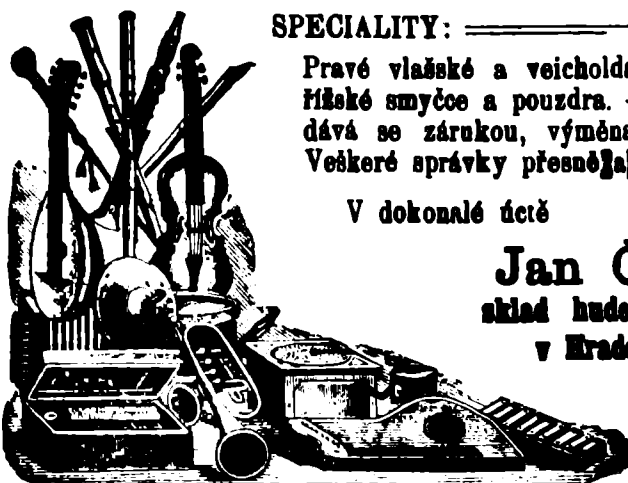
a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vláské a veicholdské struny, pa-
říské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správký přesně a rychle.

V dokonalé účtě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaca.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise
číslo losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Besídka.

Zlaté časy.

Ba věru zlaté to byly časy tak před dvaceti lety! Práce všude nadbytek, peněz jako smetl! Cukrovary vyplácely ještě dividendu akcionářům a nikoli pouze bernímu úřadu, jako nyní.

Kam se člověk obrátil, všude ruch, práce a blahobyť. Nejvíce na pilno měly tehdy strojírný; velká strojírna v městě X musela pracovat ve dne v noci, aby zakázky včas vyřídila mohla. Dělnictvo strojírné, zejména kováři a soustružníci kovu, vydělali peníze do té doby neslýchané a to beze „štrajků“ a bez ústředních svazů. Mnohý spofivý, řádný dělník založil si tehdy pevný základ příštího blahobytu, mnoho pěkných domků tehdy postaveno; v útulné zahrádce seděla po večeri a denním lopocení šťastná rodina dělnická, těšíc se ze svého vzrůstajícího majetku.

Bohužel větší část dělnictva v přepychu a bytění neslýchaném peníze přímo rozhazovala; karban a nestřídmost v nejhorské své stránce — to byla zábava větší části nerozváženého dělnictva. A při tom ještě pobádání byli svými manželkami, po většině bývalými fabričkami, které nejen mužů svých nezdržovaly, ale naopak samy s nimi po celé noci v krčmách křepčily, pily a hodovaly. Děti obyčejně vzaly do krčmy s sebou, uložily je k spánku někde na lavici a už se o ně nestaraly. Hýřilo se v dusném, dýmem a alkoholem přesyceném ovzduší do rána. To byly zlaté časy pro krčmáře a žida kořalečnicka.

* * *

Je po výplatě; v krčmě sedí několik místních živnostníků. Otevřely se dveře, vstupuje nový host. Statný hezký člověk. Oděv z látky moderní bleďošedé, ještě zánovní, ale několik velkých mastných skvrn na vestě i kalhotách špatně se shoduje s novými manžetami a vysokým stojatým límcem.

Přichodí nepozdravil, sedl k prostřednímu kulatému stolu, který byl vyhrazen pro pány a jediný pokryt ubrusem. Náš host prudce zazvonil, krčmář vyletěl z kuchyně.

»Ale pěkně vítám, pane Krotký; co si račíte přáti?«

»Přineste mi půllitr šampaňského.«

»To se prosím v půllitru nepodává; to by si musili vzít celou láhev a to je drahé, to stojí pětku.«

»Co drahé — kdo se vás po tom ptal? Sem s ní, ať stojí co stojí, já to mohu dělat.«

Hostinský ve spěchu přinesl nápoj a k němu dlouhou, úzkou sklenku.

»Copak s tím náprstkem chcete? Půllitr mi přineste; což jste neslyšel?«

»Ale to se nepije z půllitru, to by vám to uteklo —«

»Pije — nepije, půllitr přineste, ať utíká co utíká, co je vám po tom?«

Sousedů zmocnilo se závistivé žasnoutí; zraky všech obrátily se k panu soustružníku Krotkému, který vyrazil zátku, šumící břechku, jež mu jako šampaňské byla předložena, nalil do půllitru; nic nedbal, že polovina vyběhla na stůl. Vstal, vzal půllitr, obrátil se k sousedům a prohodil furiantsky: »Kterej pak z vás si může dát tohleto najejt? Ať žijou trasklíři! A co, nebyl tu ještě kovář Šplícha?« Jako na zavolání vstoupil dotazovaný. Silný, kostnatý muž, v nejlepší věku; s ním manželka v bílé noční kazajce a za tou čtyry umazané, otrhané děti.

Hostinský vstal — vítal nové hosty. »Co si račíte přát k večeri? Je tam paprikáš, guláš, buřty, presbuit a flákota (uzené maso).«

»I tak přineste od každého talíř na košť; co nám bude chutnat, to si dáme, vid' stará.« — Při tom plác ženu na široká záda, až se probudila — »Ale starej, ty nemáš rozum!«

Všecko se smálo vtípu kováře.

»A kdes byl tak dlouho?« ptá se pan Krotký.

»Inu to víš, však kdyby se člověk neozval, dali by mi, co by sami chtěli. Dostal jsem tento týden jen 70 kufí; to je výplata pro mne, pana Šplíchu ze strojírný? Já jsem nejlepší kovář v továrně, to víš teď už každý; beze mne nemohou být, a proto mi v sobotu musejí dát co já chci a ne co by oni chtěli. Jináč jim tím seknu a mohou tu putyku zavřít. Však jsem tomu inženýrovi řekl své mínění; ještě 10 kufí musel donést. V pondělí si na něj došlípnu lip.«

V tom tónu vedla se zábava dále. Přišlo ještě několik soudruhů s paními; muži začali brát v karty, paní usedly v rohu u stolu, kde děti spaly a poručily si »ponč« hodné horkej a bodné sladkej; a daj k tomu lomnický cvibak« nafizovaly krčmáři a bavily se dle svého.

»Věd' paní, já nevím, co ti paní mají na tom bažantu! To je mi vepřová milejší. Nedávno můj přinesl z města bažanta; teda jsem ho uvařila k večeri s nudlemi. Řekla jsem mojemu: nic na om není, slepice je lepší; vícekrát mi to nenos.«

Druhá zase: »Achich, v pondělí pereme, to jsem vždýcky celá nemocná!«

»Což pak voní sama perou?«

»I co jim to napadá, já si zjednám. K vůli těm pár krejcarům si nebudu kazit zdraví. To by za to stálo! Vždyť na to máme.«

»Vidějí paní-í, já také nemohu sama prát; jak se jim shýbnu k neckám, stoupne mi krev do hlavy, až myslím, že mne treťí šlak.«

»Kde koupili ten géerok, ten jim štekne.«

Tak a podobně bavily se paní-í při »ponči«.

V tom objevil se harmonikář, začal to tabací neštěstí probírat a za chvíli dupání, řev, výskot — nová zábava až do rána. Ráno vzbudily se děti; pan kovář Šplícha klopýtal domů. Prohrál třicet zlatých v kartách; nadával inženýrovi zlodějš, že mu v sobotu dal málo. Za ním táhly s brekem děti a pozadu v nápadné vzdálenosti vedl pan Krotký paní Šplíchovou.

V neděli pokračováno v uslechlé zábavě. V pondělí pan Šplícha do továrny nešel. Prohrál v neděli opět v kartách; byl mrzut, že krejčí dovolil si ho upomenouti. Taková drzost! On prý vydělá více za den, než krejčí za týden! Pil na zlost, arci na dluh. Z továrny poslali pro pana Šplíchu, aby šel pracovat, aby také nezaháleli jeho pomocníci. Odpověď byl nectný vzkaz; prý že půjde, až bude chtít.

A nyní přihodilo se něco nečekaného. Kde se vzal — tu se vzal — u brány továrny přihlásil se statný, slušný kovář o práci.

Vzali jej ihned, a na zkoušku přidělili mu oheň a pomocnictvo pana Šplíchy.

Druzí kováři zvědavě pohlíželi na nového soudruha, který se chopil práce velice zručně. V poledne bylo již zřejmo, že nový kovář pana Šplíchu úplně může nahraditi.

»Však on tam dlouho nevydrží,« rozumoval pan Šplícha, jemuž kamarádi za tepla novinku přinesli; »až práci pokazí, však rád pro mne pošlou.« Ale nepokazil — a neposlali. Uražen ve své samolibosti čekal pan Šplícha den ode dne — marně. — Začalo mu přece býti úzko; dříve vynadal úředníkům, mistrům, do práce nepřišel a přece pro něho posílali; a teď nic? Snad by to nemysleli do opravdy? V pátek konečně, po tuhém duševním boji táhl pan Šplícha do továrny. »Však já jim to tam povím.«

K velkému úžasu svému nebyl do továrny vpuštěn, u domovníka odevzdali mu písemnou týdenní výpověď a zároveň mzdu za týden a vysvědčení.

»To si ze mne chtějí dělat legraci!« zasípal; »ale teď kdyby mne na kolenou prosili, nepůjdu.«

Ale — neprosili. V poledne vědělo již celé sousedstvo, že pan Šplícha je »fremd« t. j. že je vypovězen z práce. Příběh krejčí a sebral na kvap nový oděv, jež teprve v neděli odvedl a žádal zaplacení starého účtu; švec stál za dveřmi a domáhal se svého. Těch několik zlatých, co pan Šplícha v továrně za týden dostal, sotva na to stačilo. A již tu byl žid, krčmář, řezník, pekař a švadlena. Pan Šplícha jen trnul. Jakž takž je upokojil, že si zítra ještě ve strojírně s těmi pány pohovoří, tohle že nejde jen tak. Šel do hospody, poručil pivo. Šenkýř, který ještě včera byl samá úsluznost, místo piva předložil dlouhý účet; 30 zlatých účtováno jen za »ponč«, který vypila paní-í během několika neděl. Prý najeje pivo, až bude účet vyrovnán.

Škrípaje zuby, zahanben opouštěl pan Šplícha hospodu a šel domů. Ženu nehorázně zmlátil, že mu prý nadělala dluhy. Za dva dny mu zabaven veškerý nábytek. A doma ani krejcar. Děti chtěly jísti — nikdo na dluh nechtěl dát, a hned první dny, co byl bez práce, hladověl. Doma nemohl vydržeti. Šel na procházku, náhodou kol útulných domků svých kamarádů, kteří předce mnohem méně vydělali než on — a nyní sedí ve svém. »Chlapi, hraboši,« zasyčel, »hrom vám do těch baráků má uhodit. Proč pak já nic nemám?« Prosil bývalé soudruhy o půjčku nejprve několika zlatých, pak několika šestáků. Nikdo nepůjčil. Hladové děti chodily po sousedkách prosit o trochu jídla. Konečně se kamarádi složili, aby se pan Šplícha mohl podívat do Prahy a tam si nalézt práci.

Nášel práci brzo, avšak v oboru jiném než jakému byl uvykl. Též s novými pomocníky nechtělo to tak jít jako s těmi starými. Přišla první výplata; pan Šplícha nechtěl svým očím věřiti, když dostal jen 14 zlatých. Ve vzteku dal bez rozmýšlení výpověď. Byl opět několik dnů bez práce; domů neposlal ani krejcaru. Nalezl opět práci jinde. Marně se namáhal dosíci bývalého výdělku. Části, které kovati děl, byly mu nové, nezvyklé; a ve své domýšlivosti nedal se od nových soudruhů poučiti, kudy na to. Doma zatím dohnal hlad paní Šplíchovou ku práci. Proslýcha se, že ve městě pere za několik šestáků denní mzdy. Již jí krev nestoupila do hlavy, když se postavila k neckám. A šlo to bez »ponče«.

Po dlouhém duševním boji rozhodl se konečně pan Šplícha, že se vrátí, že odprosí; jistě jej vezmou do továrny, kde tak dlouho pracoval,

opět se vrátí zlaté časy! A jak bude spofit! »Také si vystavím takový malý barák,« těšil se. Na dráhu neměl, odhodlal se v kruté zimě nastoupiti cestu pěšky. V chatrném oděvu, s několika krejcarey jen v kapse, vydal se na cestu. Byl třeskutý mráz. V Libni ještě vypil trochu kofalky »pro zahřátí,« pak odhodlaně vyšel ven. Prodávka zvědavě vyhlížela za tím sešlým, chatrně oděným člověkem, který mizel v chumelenici.

Druhý den v novinách se četlo, že za Libní v příkopě u silnice nalezen byl člověk zmrzlý, sněhem zavátý, dle nalezených papírů jakýs kovář Šplícha. —

Pro ubohou ženu nadešly kruté časy. Došla si do továrny, kde muž dříve pracoval, pro podporu. Pokladník pokrčil rameny. »Vždyť Váš muž vydělal veliké peníze; proč jste nepamatovali na konce?« Jat útrpností, dal jí 5 zl. ze svého, jelikož z továrny pokladny pro případ podobný dáti nemohl. Žena odešla pláčky. —

Socialistický časopis »Krvavý šroub« o tom napsal: »Kovář Šplícha, který 12 let pracoval ve strojírně, byl pro nicotnou příčinu, jsa sedřen, z továrny vyhnán do sněhové bouře, kde zabynul. Jeho žena, sedřená těžkou prací, matka pěti nezaopatřených dětí, žádajíc právem na továrně náhradu a výživu, dostala celých 5 zl. Nový to doklad znemravnělosti kapitalismu! Ať zhyne kapital, jen v socialismu kynou nám zlaté časy!«

Literatura.

Z nakladatelství J. B. Vilímka v Praze. Spisy K. Klostermanna, řada II Světák z Podlesí. Román. Seš. 15.—19. po 30 h. — Cestopisné romány dr. K. Maye: V říši stříbrného lva. Román. Seš. 48.—53. po 30 h. — Vilímekův jízdní řád pro Čechy na zimní období 1905—06. Cena 20 h.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Redaktoři dr. F. Král, dr. F. Kryštofek, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Roč. 46., seš. 9. Obsah: Dr. Spáčil: Volba papežská a tak zvané právo exkluziv. — Dr. Vrátný: Panna Maria v literatuře kat. Islandu. — Dr. Špaček: Rozum a učení o nejsv. Trojici. — Dr. Kryštofek: Jansenismus a jeho zlobný vliv na katol. státy v Evropě. — Dr. Hejčl: Pentateuch. — Dr. Stačický: Spencerovo »Nepoznatelné«. — F. Fryč: Chronologie života Páně. — Dr. Špaldák: Řeční Otčenáš církevní o neposkvrněném početí P. Marie. — Dr. Samour: Křesť. misie a jejich kulturní význam. Atž. Nakladem knížecí arcibiskupské knihtiskárny v Praze. Roč. předplatě 9 K.

Slavorum litterae theologicae Conspectus periodicus. Zvláštní vydání z »Časopisu katol. duchovenstva« Řídí dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Seš. III a IV. Vychází pětkrát ročně za 6 K nákladem knížecí arcibisk. knihtiskárny v Praze.

Řádce duchovní Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněk Roč. XII., čís. 11. Nákladem V. Kotrby v Praze. Předpl. roč. 8 K.

Tetín a sv. Jan pod Skalou. Napsal Jul. Koňář. Za 30 hal. Výchátek z díla: Putnická místa a památné sv. tyň v Čechách. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál Lutínov. Roč. 10., čís. 10. Roč. předpl. 10 K přijímá vydavatel v Prostějově.

Eva. Měsíčník pro vzdělání českých žen a dívek. Vede B. Konařík. Roč. II., čís. 10. Roč. předpl. 3 K přijímá vydavatelství v Prostějově.

Příležitostné řeči duchovní. Příloha Kazaletny sv. III. Seš. 9.—11. obsahuje řeči k různým sv. cením. Řídí F. Vaněk, exposita na Křemešnicku. Nákladem R. Rupp a Pelhřimov. Seš. za 60 h.

Hospodářský list. Týdenník věnovaný rolnictví, hospodář. průmyslu, národnímu hospodářství a samosprávě. Roč. 31., čís. 2 Roč. předpl. 10 K. Řídí a vydává A. Eckert v Chrudimi. Se samostat. přílohou: Zlatý domov. Ilustrovaný časopis věnovaný zájmům čes. venkova a česká hospodyně. Předpl. na každou z obou příloh roč. 3-50 K.

Nová zemědělská knihovna. Vychází každého 10 dne v měsíci. Seš. 4. a 5. obsahují »Drůbežnictví« od F. Suchého. Cena 50 h. Nákladem Ad. Eckerta v Chrudimi.

Divadelní List Máje. Pořádají dr. J. Borecký a L. Novák. Roč. I., čís. 10. Nákladem nakladatelského družstva Máje v Praze. Za 40 h.

Bezdeťná. Venkovský obrázek. Souborné vydání spisů J. Kejčany. Díl I., seš. 1. za 24 h. Nákladem J. Kotška na Smíchově.

Obzor. Nejlepší zábavně poučný čtrnáctidenník. Řídí a vydává V. Štautný v Brně. Roč. 28., čís. 19. Celoroční předpl. 4 K u administrace v Brně.

Videňský národní kalendář na rok 1906. Ročník I. Pořádají pěti Národní rady Čechů dolnorakonských. Nákladem knihtiskárny J. Otty ve Vídni.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. J. Rabringer. Roč. V., čís. 1. Vychází měsíčně v Olomouci za 2 K ročně.

Úplný soubor nauk Kneippových vyšel jako lidové pojednání pro lidi zdravé i nemocné pod názvem »Veleknih Kneippova«, kterou po smrti Kneippa zpracoval a vydal převor F. Bonifac Raile a zveřejnil E. avob. pán S. z Friedbergu (Mirohorský). Dílo ob- jemné, čítající přes 1000 stran a četná vyobrazení,

podává veškeré nauky, rady a pokyny světoznámého vodoládky v přehledné souvislosti. Spis v jazyku českém vydán byl nákladem knihoskladu J. Kóselova v Kemptenu v Bavořích, ale lze jej dostati v českých knihoskladech, zejména u komisíonáře jeho, Fr. A. Urbánka v Praze (také na splátky.)

Příručky pro učitelstvo seš. 14.—17. obsahují dokončení 4. svazku a sice spisů Lad. Náglu „Vyučování psaní a krasopisu ve škole obecné a měšťanské na základě tvarů písma úředně schválených.“ Díl 1. Latinka. — Uvedená práce jest první u nás tohoto druhu příručkou, jež na základě jednotnosti tvarů stručně a přehledně přináší nejpotřebnější výklady metodické pro všechny stupně. Výklady pak doplněny jsou bojným a pečlivě sestaveným cvičivem, upraveným vhodně pro všechny školní roky všech kategorií škol. Kniha Náglu přidrží se metody nejvíce užívané a hodí se též dobře ke zkouškám učitelským z krasopisu.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Redaktor T. Škrdl. Roč. XX, čís. 1. S bohatým obsahem. Roční předpl. 10 K u administrace v Praze.

Jedminek. Kalendář humoristický na r. 1906. Ročník VII. Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Za 1 K. Obsah bohatý, hodící se pro lid.

Obchodní Obzor. Organ obchodní jednoty pro Moravu a Slezsko v Brně. Řídí B. Holman. Roč. I, čís. 3. Vychází jednou měsíčně za 6 K ročně.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.
Telefon 914.

Výrobky včest. uznané. Vzorů a cenů zdarma a franko.

svíčky a obět. před-

měty pro místa pou-
nická, prvníjší pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do obor
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobný

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Světoznámý pravý malínský křen

— se zaručením —

zasiílá proti dobírce neb dle dohodnutí

od 5 do 10 kg. poštou

5 kg. 1aa výstřelek	5 K 25 h
5 kg. 1a	4 K 50 h
5 kg. obkladové kořeny	4 K 25 h
5 kg. slabší	3 K 50 h
5 kg. prostřední	3 K — h

drahou od 10 kg výše:

10 kg. diverse a sice: 3 kg. křenu, 3 kg.
cibule, 2 kg. mrkve, 1 kg. česneku, 1 kg.
petržele, vše 4 K 50 h.

Objednávky od 80 kg výše účtují se levněji.

J. M. Jireček,
nejstarší vývoz výhradně prav. mal. křenu
v Kutné Hoře.

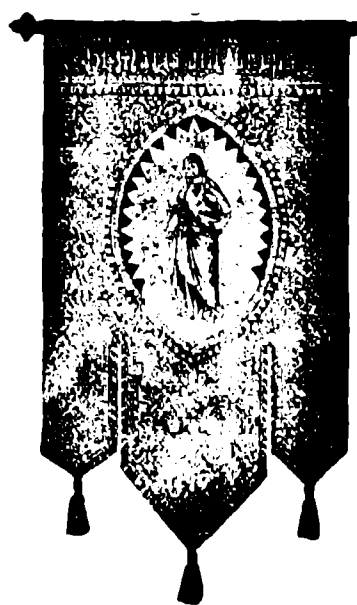
Jednou s důvěrou zkuste a posuďte přírodní 5 kg
franko dobírkou všude.

KAVA
zelená, vichut. K 11:50, 12:50,
14 a 15:—,
pražená vjem. K 14:—, 15
a 16:— Cenníky zdarma
Pochvalné dopisy a celé řádky.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o, Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

P. T. milovníkům květin

slušně nabízím

pro podzimní a zimní období

krásné zdravé květiny

ve květináčích dle odborných metod pěstěné,
jako: chrysanthemy, cyklamen, primule, karafiáty,
fičky ranní, a mnoho jiných ozdobných rostlin
nejlepších druhů pro květinové stolky, okna a
skleničky, **hodící se též na hroby**
k slavnosti dušičkové.

Zasílám je též drahou nebo poštou do každé
vzdálenosti na dobírku.

10 kusů různých druhů . . . . . za 4 koruny,
20 kusů též různých druhů . . . . . za 7 korun.

Obal účtují za ceny původní.

Speciální nabídka a ceny na požádání zašlu franko.

Ujišťuji solidním a vzorným obslužením,
znamenám se ve veškeré účt

Jaroslav Tuček,

uměl. a obchod. zahradnictví, Předměstí n. L.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

BYTY

o 2 a 3 pro-
stran. velkých
pokojích s ku-
chyní, zařízen.
lázní a moder-
ním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou
ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje
pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král.,
u Pražského mostu.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné čísla 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křídla, kasatelny,
spovědnice, křesťelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámečky na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákrety, cenů a rozpočty besplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Látky na dámské šaty

Vzorů na požádání zdarma a vyplaceně.

SUKNA

a modní pánské látky

pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na
požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

podzimní a zimní novotinky.

Vkusné látky kostýmové, zejména látky černé, sukénka,
lodeny, ševioty, flanely, barchety, atlasy, velury, dále
kepry, polovičníky a grádle za ceny levné zasílá

Josef Doubravský v Rychnově n. K.

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Sienkiewicz projevuje ve svých spisech hluboký smysl náboženský, tu a onde sice ojedíněle, ale v románech „Bez dogmatu“ a v „Rodině Polaněckých“, možno-li tak říci, profese. Děj těchto románů odehrává se na půdě přítomné společnosti a autor zachytil v nich všechny psychologické podrobnosti moderního člověka, jenž obtížen jest bolestmi časového prostředí. Zejména v románu: „Bez dogmatu“ na Leonu Ploszowskim znázorňuje všechnu malomoc moderní filosofie, jež odstraňuje náboženství a odporňuje člověku náhradou přemíru intelektuálních poznatků, vyrábí lidi bezkrevné a unavené, lidi, kteří neustále nespokojeně mudrují, ale za to olupení jsou o možnost životního činu. Uměleckým anachronismem vyjadřuje pravdu tu Sienkiewicz v rozmluvě Caja Cinny s Timonem v novelce: „Pojďme za ním“. „Proč, šlechtetný Timone, nemohu nalézt cestu?“ Timon odpovídá: „Dříve odpočinek byl v bozích, dnes vírá v bohy vyhořel jako oliva v lampě. Potom usuzováno, že filosofie bude pro duše sluncem pravdy. Nyní, jak sám nejlépe víš, na jejich zříceninách v Římě, i v Akademii v Athénách i zde sedí skeptikové, kterým se zdálo, že naleznou pokoj a nalezi neklid. Zhlostili se tepla a světa znamenají zůstat v temnotě, kterouž jest nespokojenost. Vztahující ruce před sebe hledáme východiště a — — —“

Kdo sleduje duševní proudy u nás, pochopí, proč z jisté české strany díla Sienkiewiczova byla znehodnocována. Nebyly to krvavé scény, jak pravili, které jim překážely uznání umění spisovatelovo, nýbrž jeho sklon k náboženství, a k hanbě naší jest, že tito nesvědomití lidé získali hejna nemyslicích špačků. Ostatně o tom ještě někdy promluvíme.

Obrana.

Právo Lidu a Milosrdní bratři. Jest všeobecně známo, že soc. demokratické orgány, když se jedná o to, popírní zájmy katolické církve, neznají rozdílů u vyhledávání prostředků a že se při tom nelekají ani lži, ani pomluv, aby věc katolickou poškodily. Nepřekvapuje nás ovšem, že se odvažují prohaně potupiti i nemocnice spravované Milosrdními bratry, ústavy to lidumilné a prospěšné všechněm ne-duživcům; k těmto nemocnicím má úctu i pohan, ale socialistický tisk je musí přece potupiti aspoň v zájmu vlastního řemesla, jelikož jsou to zkrátka ústavy katolické. Aby však nezástal ojedinelým případ všenněmeckého poslance Malika, který na sněmu říšském ve Vídni r. 1901 neurvale napadl vídeňské Milosrdné bratry, počalo též „Právo Lidu“ starati se o to, aby svým známým způsobem pohanělo nemocnici Milosrdných bratří v Praze. Proto v čísle ze dne 20. září přineslo zprávu, jak se jedná v nemocnici Milosrdných bratří. Uvádí, jak pilnický pomocník 22letý Tomáš Hůla byl nevládně, hrozbami a zastrašením vybitnut, aby přijal svátosti umírajících, jak uleknut se nad tím, žádal, aby otec jeho telefonicky byl zavolán. Po té vyličeje se dále, jak tato žádost jeho byla bratrem Albánem nevládně způsobem odepřena, a jak vedle ležící jeho druhové, pekařští pomocníci, se svého těžce nemocného druhu ujali, br. Albánovi za nelidské jednání pořádně vyčinili, začal nemocničním lékařem Ečerem byli propuštěni. Mimo to jeden z nich, který si při zastávání svého nemocného druhu nejbouřlivěji počínal, byl strážníkem na pol. komisařství předveden.

Kdyby nebylo po celém světě známo, jak Milosrdní bratři s nemocnými každého stavu, každého vyznání zacházejí bez jakékoliv odměny, jak ošetřují všechny, i nevléčitelné, i tu by snad mnohý, kdo tento orgán čte, byl v pochybnostech, je-li zpráva ze dne 20. září uveřejněna v „Právu Lidu“ správná čili nic. Poněvadž právě ti nejchudší jsou nejčastějšími, ba skoro stálými ošetřovanci nemocnice Milosrdných bratří a velká část jich čte „Právo Lidu“, tu zajisté každý, kdo zprávu onu četl, buď z vlastní zkušenosti anebo od jiných ví, jak se v nemocnici Milosrdných bratří s nemocnými nakládá; pozná ihned, že „Právo Lidu“ pravdu nemluví. Vyvracet, že Tomáš Hůla byl nevládně vybitnut ku přijetí svátosti umírajících, je zbytečno, poněvadž on jako katolík, jakým se po svém příchodu prohlásil, také od duchovního své církve zaopatřen byl. Frivolní lži jest tvrditi, že by byl Tom. Hůla snad zastrašováním a hrozbami k tomu vybitnut; tomu snad tanto „poctivý“ orgán sám nevěří. Rovněž čirou smyšlenkou jest, že bylo mu odepřeno povolání jeho otce telefonicky, a že se druhové jeho, oba pekařští pomocníci, sami se postarali, aby otec Hůly telefonicky povolán byl; neboť matka tohoto prodílela po čas nemoci svého syna skoro celý den u lůžka sama, bez jakéhokoliv zavolání. Z toho jest viděti, že zpráva tato je z velké části vyhláška a co se týče ošrocování Milosrdných bratří, naprosto nesprávná. Jednalo se „Právo Lidu“ jenom o to,

aby mohlo napadnouti nemocnici Milosrdných bratří, na kterou se do té doby neodvážilo. Pěkná odměna za obětavé ošetřování! Socialistický soudruh dá se léčiti a pak poděkuje pomlouvou! Některý vyhledá nemocnici tu jen k vůli špiclovství, a poněvadž se mu nic podstatně nesprávného vyslíditi nepodaří, aspoň si pomůže lží. Některá individua bývají propuštěna z nemocnice pro hrubé chování, ano i pro krádeže a pak se pomstí pomlouvou.

U všech národů křesťanských a jiných vyznání, ba i u pohanů, řád Milosrdných bratří těší se veliké důvěře a uznání, všude se o něm jen s úctou mluví, neboť jejich zásluhy o trpící lidstvo jsou neskonale, takže jenom člověk bez citu, může urážeti ty, kteří v pravdě z křesťanské lásky obětavě ošetřují nemocné. „Právo Lidu“ ku konci své zprávy slibuje, poněvadž z nemocnice této se na správu časté stesky ozývají, že této náležitě posvítí. Této vyhrůžce se musí každý nepředsoujatý a soudný čtenář pousmáti. My v odpovědi své na vyhanou tuto zprávu stotožňujeme se úplně s drem. Luegrem, purkmistrem vídeňským, který po zásluze odbyl všenněmeckého poslance Malika, když na říšském sněmu odrazil surový útok tohoto velikého pangermana. Radili bychom socialistům, aby sami zkusili ty slasti, jichž Milosrdní bratři při ošetřování nebožáků zakoušejí. Ale víme, že se takové práci žádný soudruh nevěnuje. To je pohodlnější sednout ke stolu a perem lidumilné a obětavé ošetřovatele potupiti. Taková práce se nyní více vyplácí, než nehluché, trpělivé konané skutky pravé lásky k bližnímu.

Politický přehled.

Konečně tedy vláda sama podala na zem. sněmu království Českého dvě předlohy zákonů o změně zemského zřízení a vydání nového volebního řádu, aby rozřešena byla otázka česká a tím upravena půda na říšské radě. Ale předlohou touto neuspokojeni ani Češi, ani Němci. Vláda si přeje, aby byl rozšířen počet poslanců za města, obchodní komory i venkov a aby zřízena byla nová všeobecná kurie o 36 mandátech. Vláda jest i pro zřízení národnostních kurií, jež zaručují každé národnosti, že při správě země, při správě ústavů zemských a při poradách o záležitostech zemských v komissích bude na ni brán přiměřený zřetel. Posl. dr. Herold stkvělou řečí odůvodnil svůj návrh na změnu zemského zřízení a ten také většinou česko-velkostatkářskou přikázán 27členné komissii. V úterň schůzi jednalo se o návrhu posl. dr. Podlipného na zavedení všeobecného práva volebního. Posl. dr. Kramář v odůvodňování návrhu tohoto prozradil, že strana mladočeská pomýšlí vážně na podporu se strany soc. demokratické. — Zemský rozpočet království Českého na rok 1906 vykazuje úhrnné potřeby 76,295.125 K, vlastní úhrada 16,506.632 K, zvýšena údělý z výnosů osobní daně z příjmů a kořaleční dávky, činí vlastně 21,499.085 K; na uhrazení výdajů bude se vybíratí dosavadní zem. přírážka 55 h ku každé koruně přímých daní a přece ještě zbývá neuhrazený schodek 13,865.291 K. — Na sněmu moravském schválena právě pilnost českého návrhu na volební opravu, pilnost německého zamítnuta, čímž ovšem Němci velmi roztrpčeni. — Velké tábory lidí konaly se minulý týden v několika českých městech na Moravě, na nichž žádáno zřízení čes. university na Moravě, zavedení všeob. voleb. práva a se-státnění severní dráhy. — Ve Vídni utvořil se prý velkorakouský říšský svaz, jenž zahájil agitaci mezi Charvaty a Rumuny proti Maďarům. — Teretské městské radě odňato právo všelichého úředního jednání v případě mobilisace za příčinou války.

V Uhrách se spojená maďarská koalice staví urputně proti ministerstvu Fejérváryho, jež hospodářským svým programem hodlá obšťastniti celé Uhry a tím poraziti koalici. — Rumunští poslanci vyzývají obce ve svých volebních okresech, aby členové obce dobrovolně platili daň a k odvodu se dostavovali.

V Rusku šíří se velmi stávkové hnutí zvláště v Moskvě, kdež jakož i v Petrohradě vypukla také stávka železničních zřízenců. Doprava zastavena jest na tratích vedoucích z Petrohradu do Moskvy. Ministr Witte prohlásil k deputaci dělnické, že jest proti požadavku dělnictva za všeobecné volební právo. Stávka musí býti skončena, než se počne vyjednávat.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. Frant. Proschwitzer, majitel kříže pro Ec. et Pontifice, b. notář, farář v Niederhofu, b. vikářem okresu vrchlabského; p. Ant. Nývt, děkan v Onstí, b. vikářem okresu Lanškrounského; p. Jos. Syřístě, děkan v Aders-

bachu, b. notářem. Vyznamenání jsou: p. Jan Šolc, registrátor a archivář a p. Václ. Bayer, protokolista, při b. Konsistoři, obdrželi farní synodalie. Ustanovení jsou: p. Frant. Hovorka, kapl. v Rokytnici, za kaplana v Bohdaneči; p. Jan Ptáček spirituálem ctih. Seester v Koucléřově; p. Jos. Vaněček, kaplan, za administr. v Mikulovicích; p. Vlad. Hornof, katech. škol měšť. v Novém Bydžově, za suppl. katechetu na gymnasiu v Litomyšli; p. Em. Čihák, katech. škol měšť. chlapeckých, za katechetu škol měšť. dívčích v Novém Bydžově; p. Karel Hubert, katech. škol obecných, za katech. škol měšť. chlapeckých v Nov. Bydžově; p. Bohusl. Beneš, koop. v Radimí, za katech. obecných škol v Nov. Bydžově. Na odpov. činek vstoupil p. Jos. Syřístě, děkan a b. notář v Adersbachu. V Pánu zesnul p. Frant. Rašín, jubilar, b. notář, děkan a farář na Veliši, † dne 13. října 1905 (naroz. 1826, yvav. 1858). Uprázdněná fara na Veliši, patron. hrab. Ervína Schlicka, od 19. října 1905.

Ze schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové. Dne 18. října 1905 usneseno: Udělena byla povolení k užívání: Novostavby synagogy v Posp. třídě, přístavby I. patra na domě čp. 385 p. Jos. Berana, domu p. Aug. Hradeckého v bloku C., domu p. Frant. Křištofa v bloku II. a domu p. Jos. Strégla v bloku O. — Živnostenskému odboru postoupeny byly: Žádost odboru zemské jednoty soukromých úředníků v král. Českém o zavedení úplného klidu nedělního v písařnách, žádost p. Josefa Mengra a p. Ant. Kontolka za udělení koncesse kavárnické, žádost p. Jos. Červeného o svolení k nalévání liquerů, žádost p. K. Kubišty za udělení koncesse hostinské pro jeho dům čp. 299, žádost p. J. Kotrče z Radkovic za koncesse ku sprostředkování prodeje a koupě realit v Hradci Králové. — Majitelé starých sešlých pomníků na hřbitově Pouchovském se vyzvou, aby dali je do pořádku, jinak budou pomníky tyto dle hřbitovního řádu z hrobů odklizeny a ve dražbě prodány. — Uděleno bylo povolení p. Jul. Felklové ku zřízení vodovodní odbočky do jejího domu čp. 406, p. Fr. Černému, mistru zednickému, povolení k postavení nového domu na parc. č. 10 v bloku O, p. V. Rosovi ku zřízení krámu v domě jeho čp. 372, Zálazn. úvér. ústava zde ku zřízení kanalizačního potrubí v domě čp. 292 a p. Ant. Manychovi ku zřízení mosaikového chodníku před jeho novostavbami v Posp. tř. Vyžádá se svolení c. k. okres. hejtm. k různým opravám ve farních budovách v N. Hradci Král. a v Pouchově. — Žádost Právovárního měšťanstva za opravu věže na „Kozince“ postoupí se právníckému odboru. — K návrhu lesního odboru přijata byla oferta p. J. Horáčka ze Sezemice na koupi ryb z obecního rybníka v r. 1905 s podmínkou, že dodá násadu za dřívější obvyklou cenu. — Požitky z nadace, založené Fr. Teubnerovou, uděleny byly: Kohoutkové Anně, Kohoutkové Ter., Krakovičové Vil., Šárové Just., Řezníčkové Jul., Riedlové Barb., Hrabové Pavlíně, Schneidrové Mat., Mayerové Al. a Friedrichové Anně.

Ve schůzi městské rady Královéhradecké dne 23. října 1905 usneseno: Vybitnutí spolku pro průmysl pivovarnický v Praze, aby obec připojila se k protestu proti zvýšení zemské dávky z piva, bylo schváleno a petice podepsána. — Žádosti p. F. Urbánka v Praze za propůjčení městského divadla ku koncertu p. Jaroslava Kociána v listopadu t. r. vyhověno nebylo, ježto divadlo je pro měsíc ten zadáno. — P. Jos. Nevyhoštěnému uděleno bylo povolení k zavedení vody do novostavby jeho na nábořež. — Technické kanceláři se uložilo, aby do 14 dnů předložila výkaz veškerého vydatí spojeného s předložbou města a aby dlažba dala parním válcem uválet. — Žádost městského lesního p. K. Kaláta o přídavek K 400.—, o udělení dvou kvinkvenálek a o vpočtení dvou let jinde strávených do penze, postoupí se lesnímu odboru. — Oznámení okresního výboru v Hradci Králové, že stížnost p. Fr. Chrudimského podaná v záležitosti oplocevní stavební parcely č. 16 v ulici Čelakovského byla zemským výborem zamítnuta, vzato bylo na vědomí. — Panu Chrudimskému se uložilo, aby cihly a kámen do tří dnů odklidil a nařizení jemu danému vyhověl, jinak že by tak učiněno bylo na jeho náklad. — Vyhláší se pronájem honitby v rayonu pevnostním na dobu 6 let od 1. února 1906 počínaje, pronájem rybolovu na dobu 12 let v rayonu pevnostním od 1. ledna 1906 počínaje. — P. Fr. Černému, mistru zednickému, uděleno bylo povolení ku stavbě koníry, kůlny a plotu na parc. u. 6. v bl. O. — Schválen byl návrh právníckého odboru, aby p. Konst. Mráčkovi, architektu, za stavbu paedagogia doplaceno bylo s výhradou schválení měst. zast. K 1800.— a za stavbu jatek K 400.— beze srážky obnosu za opravy obcí provedené.

Výstava. Výstavu moderních uměleckých předmětů, jichž v letech 1902 až 1905 koupil nabylo pro své sbírky, uspořádá městské průmyslové museum v Hradci Králové ve dnech 4.—6. listopadu. Přátelům umění i uměleckého průmyslu poskytne výstava mnohé překvapení. Zejména oddělení keramické vzrostlo značnou měrou o výrobky prvního řádu. Překrásné porcelány kodaňské, mišenské i král. berlínské továrny, Delf, Levres, i keramiky italské, švýcarské, rakouské i české zastoupeny tu mnohými zdařilými exempláři. — Milovníky uměleckého skla zajímají bude věrná kopie poháru z doby Rudolfa II. i několik skel moderních od Gallého, Tiffanyho, Menyera i Harracha. — Z předmětů kovových nové pro sbírky zakoupených zaujmají první místo nádherné plaketty Suchardovy, snad všechny, jež umění jeho vytvořilo. Výborné bronzы Kratinovy i serie nových kovových prací od Fr. Anyše potěší přátele českého umění, průmyslu. Než

i pro oddělení textilní podalo se muzeum siskati několik cenných předmětů. Upozorňujeme jen na kolekci vzácných čínských výšivek. Vydáváné tyto nástěnné koberce upoutají jistě pozorovatel znalých. 383 nových řadných předmětů čítají přírůstky sbírek za celá 3 léta. — Výstava uspořádána bude v čítárně přím. muzea v budově c. k. odb. školy. Volný vstup umožní každému shlédnouti aspoň část bohatých sbírek muzea, které pro nedostatek místa nebylo možno učiniti přístupnými pravidelně veřejně návštěvě. Neopomeneme přiuvesti bližších zpráv o chystané výstavě.

Okrašlovací spolek v Hradci Králové. provedl jistě záslužný kus práce od svého založení. Minulá léta nebyla práce jeho viditelná, neb se konala na různých a odlehlých místech. Doufáme, že nyní jeho činnost je těm, kteří i menší procházky konají nové upravenými částmi města, dostatečně známa. Tímto podzimem zamýšlí ještě větší práce vykonati, an jak známo, jest podzimní sázení mnohem cennější. Poněvadž tento těžký úkol lze vykonati za nejhojnější podpory, obracíme se k ct. obecnostu, které z toho největšího požitku má a jistě se rádo pokochá úpravou různých květinových koberců a pookřeje ve stínu svěží zeleně, aby co nejhojněji již nyní se za členy přihlásilo, neb příspěvek 2-40 Kč ročně bezesvého zápisného t. j. 20 haléřů měsíčně jest nepatrný. Ač příspěvek tento tak nízký, jest pouze 200 členů ve spolku tomto, třeba že on slouží celé veřejnosti. Doufáme, že 20 h. měsíčního příspěvku nikomu neuškodí a apelujeme na ty, kteří užívají nejvíce těchto krás přírodních, by přispívali tak nepatrného příspěvku svou pomocí neodmítli, an spolek má nyní pokladnu následkem velikých prací úplně vyčerpanou. Každý nový člen může se účastniti příští valné hromady, kdež uslyší, co spolek vykoná a nutno poznamenati, že kdyby nebylo větších darů od sl. obce a různých ústavů, nemohl by ani čtvrtinu práce, z které se těší celá veřejnost, vykonati. — Zároveň upozorňujeme, by každý člen hleděl zapraviti příspěvek najednou, ježto není možno tak malý příspěvek na vícekrát vybírat.

Repertoire v Klicperově divadle. V neděli 29. t. m. o 1/4. hod. odpol. při lidových cenách „Prodaná nevěsta“; večer operetta „Zakletý zámek“. — V pondělí 30. t. m. „Donna Juanita“, operetta; 18. hra v předpl. — V úterý 31. t. m. „Salmit“, dramatická báseň od Zeyera; pohostinská hra p. Staré, býv. člena Nár. divadla v Praze, ve prospěch „Ústřední Jednoty Českého Herectva“ (mimo předpl.) — Ve středu 1. list. „Kříž u potoka“, činohra; mimo předpl. — Ve čtvrtek 2. list. „La Bohème“, opera od Pučiniho; 19. hra v předpl. — V pátek 3. list. „Vina“, druhá a poslední pohostinská hra p. Staré; 20. hra v předpl. — V sobotu 4. list. „Dalibor“, opera od Smetany; pohostinská hra p. Pácala, člena dvorní opery vídeňské; příjem vrchního regisseura Jos. Malého; mimo předpl. — V neděli odpoledne „Raduz a Mahulena“, lidové ceny, začátek o 1/4. hod.; večer „Cesta kolem světa za 80 dní“; výpravná hra ve 14 obrazech.

Vynález velmi zajímavý jest fotografování portrétů při světle umělé. Chvalně známý závod p. J. F. Langhans, c. a k. dvorního fotografa v Hradci Králové, učinil v oboru tomto pokrok, že při nastávajících krátkých zimních dnech nemusí se již bráti zřetel na světlo denní vůbec. Pan Langhans sestavil stroj dle svého vlastního systému, kterým lze pořídití příjmutí od denního světla naprosto nerozeznatelná. Při rychlosti expozice lze provésti zvlášť příjmutí dětská s výsledkem překvapujícím. V nejbližších dnech vystavena bude kolekce speciálně jen z příjmutí při světle umělém (u hlavní trafiky) sestávající, kde přesvědčí se p. t. obecnost sama o krásné výkonnosti stroje p. Langhansem sestaveného.

Přednáška p. dra. Fr. Reyla přivábila do Adalbertina slušný počet obecnosty. Se zájmem sledovali všichni slova p. přednášejícího; věru každý živě mohl si představit tu krásu přírody v Haliči, Tatrách a Slovensku, již letos shlédli vldp. řečník a kteron snázil se znázorniti ukazováním případných obrázků. Poučení a ovesnění z přednášky této vyplynulo všem přítomným.

Z Klicperova divadla. Právě minulý týden a většim ještě zdarem opakovány opery Rusalka a Carmen. Odporučovalo by se věru, aby se místo opakování oper věnoval čas nějaké činohře. Bozděchův „Světá pán v županu“ sehrán pěkně, přece však neškodilo by mu více na živosti. V Kraatzově „Automobilistovi“ předetavil se poprvé p. ředitel Lacina. Hral ovšem nenuceně, umělecky. Kus sám, ač právě tolik nevyniká, sehrán opravdu skvěle. Operetta „Vagabundi“, třeba není velké ceny, přece má i dojmavé místočko ve scéně svatební. Pan Marek, jenž měl příjem, může býti spokojen. Ibsenova „Nora“ působila v pravdě dojemně. „Nora“, sl. Haasmanová, v produkování svém uchvátla; na svém místě byl i p. Kneisl a Anerswald.

Oheň na nádraží. Příšerný výjev naskytl se z nenadání na našem nádraží v sobotu dne 21. t. m. odpoledne. Z neznámé došed příčiny vznítil se oheň na vagonu, na němž naloženy kovové soudky s benzínem a karbidem. Ozývaly se hromové výbuchy soudek, hořlaviny vybuchovaly až do výše 20 metrů. Scéna jako vybraná z hofického Baku. Jeden železniční zřízenec a nebezpečenstvím vlastního života odepjal vagon od ostatních, tak že se předešlo dalším škodám. Hustý dým naplňoval nádraží dlouhou dobu.

Podvodnice. Minulý týden potloukala se po Hradci Králové jakási Němka mámě v zdejším peněžních ústavěch podpory na dobročinné účely. Lapena však zdejší policií a tu zhlédáno, že podpor potřebovala na vydržování sebe a svého galána v hotelu Holubově a Pražském Předměstí v teploušku si hofického.

Uzavření pitné vody. Za příčinou čištění parního kotle ve stanici vodárenské v Plotišťech bude pitná voda dne 28. a 29. října t. r. vždy od 7. hod. večerní do 7. hod. ranní uzavřena. Za dne pak nutno vodu čistiťi, aby zásoba po čas čištění vystačila.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové zavede od 1. listopadu t. r. jednoduchou frekvenci i bude úřadovati od výše uvedeného dne od 8. hodiny ranní do 2. hod. odpol. — V neděli a ve svátek — jako dosud — se neúřaduje.

V Pouchově bude příští týden na Dašičky o 1/8. hod. odpol. pro návštěvníky královéhradecké konati slavnostní kázání vdp. Frant. Šulc, doktor bobosloví a professor bisk. semináře v Hradci Králové.

Úmrtí. V Bohdaneči u Pardubic zemřel dne 23. t. m. tamější řídící učitel v. v. Josef Hroch. Býval dlouhá léta regenschorim při bohdaněckém kostele. Pohřeb konal se v Bohdaneči dne 25. t. m. v 2. hod. odpol. za hojného účastenství kněží a okolního učitelstva. — V Oumyslovicích u Poděbrad zemřel 18. t. m. u svého syna dp. faráře Lad. Kaliny p. Ant. Kalina, měšťan a býv. dlouholetý parkmistr v Ném. Brodu, ve stáří 78 roků. Pohřeb konal se 21. t. m. v Oumyslovicích.

Z Třebechovic. (Úmrtí.) V Třebechovicích dne 21. t. m. zemřel po bolestné nemoci dlouholetý parkmistr bývalý a vážený občan p. Frant. Růžička, majitel zámečnické dílny, ve věku 63 let na diabetes. Byla to povaha rýs, charakter šlechetný, který o město velkých zásluh si získal. Pochován byl za převelkého účastenství obecnosty na městském hřbitově, památném „Oreš“ dne 24. t. m. Několik tklivých slov vldp. děkana Ferd. Hanouska dojalo všechny přítomné tak, že v očích mnohých leskly se slzy. Část budiž památce zesnulého! — Dne 27. října t. r. pořádkala zdejší Katolická Jednota vycházku do sousední obce Jenkovic. Při této příležitosti promluvil poutavě před dosti četným obecnostem v hostinci p. Hamáčka dp. Frant. Jakl, katecheta z Hradce Králové, o „rolnické otázce“. Po přednášce následovalo několik úseř zábavných, přednesených od horlivých členů a členek Jednoty, kteří znamenitě provedli své úlohy a obveselili celou společnost. Výbor vzdává srdečné díky p. přednášejícímu a všem, kteří o zdar této zábavy se postarali.

Z Holohlav de Smiřic. Děkaný chrám Páně v Holohlavech se avaiť úplně restauruje, což vyžaduje velkého nákladu. Proto se děkaný úřad Holohlavský a uctivou prosbou obrátil k sl. zastupitelstvu obecnímu ve Smiřicích a ctěnému předsednictvu městské spořitelny o příspěvek na ukončení výzdoby chrámové a prosba jeho nebyla oslyšena. Ctěné zastupitelstvo obecní zaslalo v těchto dnech značný dar 200 K, a právě tolik darovalo ctěné předsednictvo městské spořitelny, tak že bohumilé dílo to bude moci býti úplně provedeno a že se v krátké době zasetví náš mateřský chrám v novém rouše. — Za tou příčinou vidí se duchovní správa Holohlavská nucena veřejně co nejvrouceněji dík vzdáti jak ctěnému zastupitelstvu obecnímu, tak ctěnému předsednictvu spořitelny Smiřické, že tak ochotně pomooou ruku k dílu tak chvalitebnému podalo, a volá z hloubi srdce: Bůh Vám žehnej i městu Vašemu a odplatíť všim dobrým kolikeronásobně! — Těš při této příležitosti budiž vzdán upřímný dík p. Václavu Kovařkovi, c. k. patronátnímu staviteli, za všecku námahu a péči při obnovení našeho kostela. — Ant. Kozák, děkan.

Z Holohlav. Zdejší katolický spolek pořádá v neděli 29. t. m. o 3. hod. odpol. v hostinci p. J. Tuška v Holohlavech schůzi, na níž p. red. Antonín Pochmon z Hradce Králové promluví „O cestě k blahobytu“ a p. J. Astr „O národohospodářské situaci“.

Z Kotelce n. Orli. Katol. Jednota v Kotelci n. Orli pořádá v neděli dne 29. t. m. o 7. hod. večer v sále na Rabštejně divadelní představení pod názvem: „Jakou našel Jakub metlu na slon Teklu.“ Lidová hra o sedmi odděleních se zpěvy. Ceny míst obyčejné. P. T. příznivci se žádají, by pro podnik tento díle agitovali.

Renovace děkanského chrámu P. v Chlumci n. C. Dlouhou již dobu napřed mluvilo se v městě našem o dni 22. října t. r., neboť na ten den ustanoveno bylo posvěcení obnoveného děkanského chrámu Páně. — Chrám města našeho drahné doby nezažil nejmenší opravy, takže během času začel, že téměř nebyl stánkem Boha důstojným. A ač již dávno toužilo se po nutné opravě, nebylo toho, kdo by rukou energickou uvažal se v práci tak velikou a s tak mnohými obtížemi spojenou. Až teprve nyní se vldp. děkan Karel Khun, který veškerou energii dílu tomu se věnoval a tak sobě zůstavil v Chlumci i v celé farnosti trvalou památku. Nešlo to rychle; bylo tu mnoho ještě naléhavějšího, a také nebylo dostatečných prostředků. Ale kámen základní položen hned, když pomocí jiných pp. měšťanů, kterým záleželo na opravě chrámu P., založen „spolek pro opravu chrámu P.“ A Bůh, o jehož stánek tu šlo, svým přispěním provázal úmysly spolku, že našel i jiné, kteří šlechetnou snahu jeho podporovali. Na prvním místě jest to urozený p. patron hrabě Zd. Kinský, který věnoval potřebný materiál, pak p. patr. komisař Jindř. Jaroška, který ukázal na Chlumec, jaké jsou povinnosti patr. komisaře a jak se mají plniti. Škoda, že tohoto pána, tak starostlivého o domy Boží strácíme od nás. — Při této příležitosti vzdáváme mu za vše zasloužený dík, a přejemu mu vše nejlepší na novém jeho působení, kde jistě také svůj cit k chrámům P. bude uplatňovati. Bůh žehnej anahám jeho! — Ochotně činným ukázal se i p. hr. stavitel Ant. Vyletal, který veškerý rozpočet a dozor při pracích zednických a tesáckých konal zdarma. Sl. městská rada, dbalá a čilá v úpravě města, projevila i zde svou šlechetnou snahu pojavši jistou částku ku opravám chrámu P. do svého rozpočtu. Předseda spolku pro opravu chrámu p. továrník K. Friš skutečně svou neúnavnou činností dokázal, že zasloužil si býti hlavou spolku tak charitativního. Jeou tu mnozí a mnozí jiní pp. členové spolku a dobrodinci chrámu P., mezi něž patří i četné dámy, které darovaly dostatek ko-

stelného prádla a jiných potřeb. Takovým způsobem podánilo se dávnou tušbu učiniti skutkem. — Již roku loňského v měsíci srpnu došlo k vnější opravě, a roku letošního od července do října k vnitřní. A k jaké opravě. V chrámu našem nezůstalo místočka, jehož by se ruka lidská nedotkla, aby bylo vkusně upraveno. Nejprve opravena otlučená a popraskaná omítka, na níž ruka odborná krásnou vytvořila malbu. A věru dobře bylo, že malba ta svědčila skutečně ruce odborníka p. B. Suchardovi z Nové Paky. Ač jsem mnoho kostelů sešel, nikde nenašel jsem takový ráz malby. Máme kostel ozdobený ornamenty secesními, ale přece v duchu církevním. Ano v našem kostele je vidět, že i umění moderního možno v kostele ušiti bez ujmy ducha církve ovšem, že musí je prováděti ruka zkušeného a pracovitého odborníka. Svinutá maděnka zdobí klenbu, a pichlavý bodlák stěny a sloupky kostelní lodi. Nad praebytářem modrá klenba nebes, v níž pěkně vytvořena mléčná dráha; úhly gotických šeber zdobí tklivý kosatec. Kdo tu malbu viděl, každému se zamlouvá — ano jistý odborník se vyjádřil, že jí pro Chlumec škoda — a na to jsme hrdi. — Oltáře všechny obnoveny avaiť polyhromií, ale při tom přirozenou a souladnou od p. A. Suchardy. Darem místního měšťana p. F. Pařiska dostal kostel nový „Mariánský“ oltář, čistě provedený, gotický. — Bohatá barokní kazatelna, která je skutečně umělecky cenným předmětem, v nynější své úpravě mluví zrovna sama. — Pohutlivě působí na srdce každého nová křížová plastická cesta — dar to neimenovaných manželů. Jest to podané dílo p. B. Suchardy. Trojbarvené duhový stříkaný nátěr mystikou její uchvacujícím způsobem vyjadřuje. A tu tedy není divu, že každý s napjetím čekal na den, kdy takto důkladně a umělecky vkusně opravený chrám bude zase bohoslužebným účelům odevzdán. — Sešlo se mnoho lidí z blízka i z osad vzdálenějších, takže, když o 10. h. zahájeny obřady církevní, byl chrám i okolí jeho lidmi přeplněn. Súčastnili se též v plném počtu: městská rada a p. starosta J. Kozelkou, státní úřady a p. c. k. sem. a radou V. Suškem a patronátní i hraběcí úřad a p. patr. kom. J. Jaroškou a p. lemistrem Fr. Hookem. K těmto četným — hlava na hlavě — účastníkům krásnou, pročitěnou a časovou přednesl řeč výborný řečník vldp. Dr. Fr. Šulc, prof. z Hradce Králové. Upozornil na povinnosti věřících: že mají chrámy stavěti, je slobiti a navštěvovati. Velmi krásným a všeobecně se zamlouvajícím bylo jeho přirovnání chrámu Páně ku škole, hostinci a záloze. Zájímavost řeči své zvýšil vldp. kazatel vkládáním historie zdejšího děkanského chrámu Páně a k pozornosti upoutal, takže nikomu ani slova nešlo, svým v pravdě řečníckým přednesem, sač budiž mu srdečný dík. Pak vykonal vldp. b. vikář J. Šrámek posvěcení chrámu a oltářních křížů a sloužil slavnostní mši sv. za assistance 10 kněží, při níž krásně přednesena místním spěváckým spolkem „Klicpera“ a quartetem „Hlaholu“, Varytem“ za řízení p. řed. kůru R. Haslingera „Treglova Missa Jubilaei“. P. b. vikáři i všem ostatním pp. duchovním rovněž i sl. quartetu „Varyto“ a spolku „Klicpera“ srdečné děkujeme. Když pak lid po této slavnosti velkolepě opouštěl chrám, bylo čísti na tváři každého jednotlivce uspokojení a blahý klid, jaký vlévá člověku jedině pobyt v útulném a čistém domě Božím. Na těch tvářích účastníků mohli čísti všichni, kdož k opravě a úpravě chrámu jakýmkoli způsobem přispěli a o ní se starali, vroucí a srdečný dík, který i my tuto veřejně projevujeme srdečně: Zaplať Vám to Pán Bůh! P. Suchardovi pak se srdece přejeme, aby Bůh žehnal jeho v pravdě uměleckým snahám, spojovati umění moderní a duchem církve — a pp. všem pp. duchovním správcům vše a s nejpřímým vědomím závod jeho odporučujeme. Kde by i jiné kostely po vlastech českých byly tak šťastny, jako je nyní náš chrám Páně chlumecký.

E. St. Vráz v Opočně. Měšťan. Beseda na Opočně uspořádá v sobotu 4. listopadu v Kodymově Národním domě přednášku cestovatele E. St. Vráze: „Mezi troskami paláců indiánských v Yukatanu a jiné črty o sahlé slávě národů amerických.“ Přednáška provázena bude světél. obrazy. Začátek o 8. hod. večer. Předprodej lístků v knihtiskárně p. J. Sluky.

Z Nového Bydžova. (Úmrtí.) V pátek večer dne 20. t. m. po 9. hod. zasílel se v prudkém návalu chorobnosti ve svém bytě profesor zdejšího gymnasia p. Jos. Oswald. Zesnulý byl týž večer ještě na přednášce Vrázové v sále na Kopečku; po první přestávce stěhoval si na nesnesitelné bolesti hlavy a z přednášky odešel, za krátko pak rozrážela se již pověst o jeho smrti městem, budíc všude upřímnou soustrast. Ve škole vedl si úplně normálně, trpěl však od nějaké doby stihomamem a ve fixní myšlence, že je pronásledován, ba i na životě ohrožován, učinil svému jinak velmi činnému životu předčasný konec. Zesnulý byl učitelem velmi dobrým, mládeži studující oddaným přítelem a výborným kolegou. Pro svou milou a společenskou povahu byl ve všech kruzích zdejší společnosti velice oblíben. Sám byl velikým milovníkem zpěvu, zvláště církevního a nescházel téměř nišádne neděle na zdejším kůru děkanského kostela, i při studentských učích vypořádával velice rád a ochotně. S neblahým jeho osudem jeví se po celém městě upřímný soucit. Dobrotivý Bůh bude mu dojiata miloňrdným soudcem! — Téhož dne v pátek 20. t. m. rozřehkala se světem po dlouhém utrpení choť profesora zdejšího gymnasia p. Ot. Jandečková paní Math. Jandečková. Zesnulá byla pro svou ušlechtilou povahu ctěna ode všech, kdož ji znali. Pohřbena byla v neděli odpoledne dne 22. t. m. za neobyčejné účasti všech vrstev zdejšího obyvatelstva.

Výstraha z Nevebydžovska. Chodí po našem kraji rostomilý handlíř; nabízí chudým rodicům stovku, svolí-li, aby jejich děti opatřil dobrou službu v Rusku. V Sefekicích u Nového Bydžova již mu jedna rodina sedla na lep; světili hezkou dobru kšeftařovi za hotovou stovku — a teď ani nevědí, kde se chudák nalézá. Tak velké peníze neplatí se dříve nikdy, pokud ještě do poctivé služby nevstupila. V nynější době, kdy obchod a děvčaty tak valně jest rozšířen, potřebí opatrnost sdvojnásobiti, aby dívka nepadla do rukou nešlechetných.

Schůze skupiny pardubské. Pardubská vikariátní skupina koná svou obvyklou schůzi dne 8. listopadu odpoledne ve 2 hod. na děkanství v Pardubicích. Na programu je velmi důležitá přednáška vdp. děkana Kubna z Opatovic a dp. faráře Klímy ze Chvojna. Pánové, dostavte se všichni. Účast všech je nezbytná. Doba je vášná a těžká. Pouze usilovná společná práce může nás zachrániti. Odložte všechnu šnilou netečnost a přijďte. Prosíme, aby i pánové se sousedních vikariátů se hojně dostavili. Budete nám vřele vítáni.

Slavnost svěcení školního kostela v Pardubicích. Všácná a spolu radostná slavnost církevní konala se v Pardubicích minulou neděli dne 22. t. m. Vkusně upravená a přestavěná školní svatyně Zvěstování P. Marie byla toho dne J. M. biskupem dr. Doubravou slavnostně posvěcena a svému bohoslužebnému účelu opět odevzdána. Nejdříve biskup zavítal za tímto posvěceným úkonem do Pardubic již v sobotu odpoledne před vřelými slavnostmi. Ač všichni podivnatí životové slovom i tiskem v potu tváří snažili se slavné uvítání nejdříve biskupa státi co státi porušiti, marná byla přece všechna jejich neschůdná námaha. Krátce uvítání vřelého pastýře našeho v Pardubicích bylo slavné a muselo nás veskrz uspokojiti. V ústřety J. B. M., který přijel z Chrasti, vyjeli c. k. okr. hejtmán p. Novák, jako deputace sl. městské rady starosta dr. Formánek a rada Klečka a okr. starosta p. Markalous. Krátce po 4. hodině přijel J. B. M. k hotelu „Veselka“, kdež postavena byla slavnostní na přivítanou. Zde očekávali vznešeného hosta duchovenstvo, učitelstvo se školní mládeží a nesčetný zástup lidstva. Jménem duchovenstva přivítal nejdříve biskupa dp. Em. Teplý, katecheta reál. škol a jménem školní mládeže tři bělostné oděné dívky měšťan. školy. Po dojemné odpovědi Jeho Milosti ubíral se nejdříve biskup v četném průvodu městem ozdobeným vřelými národními prapory na náměstí k radnici města. Na náměstí, které bylo četným občanstvem přeplněno, uvítali nejdříve hosta dva studující reálných škol, které se svým profesorským sborem a p. ředitelem Paulusem v čele a studujícími tvořily spálir až ku radnici. Pan ředitel Paulus uvítal jménem sboru profesorského J. B. M. Vřelou uvítání byl však na odchodu radnice, která byla vkusně vyzdobena a kde v slavnostním úboru očekávala J. B. M. většina městské rady pardubské a p. starostou dr. Formánkem. Pan starosta pronesl tu k nejdříve pastýři vzletnou a upřímnou řeč na slova: Host do domu, Bůh do domu. Stejně vzletně a od srdce odpověděl nejdříve biskup Otdůl hnu se průvod čím dále tím mohutnější se vzácným hostem k děkanckému kostelu, kde v plné parádě očekávali J. B. M. důstojníci zdejší bulánské posádky a p. podplukovníkem Krauslerem v čele, sbor profesorský c. k. státní průmyslové školy a p. radou Fialkou a přemnozí jiní náčelníci a deputace různých úřadů, odborů a spolků. Na prahu chrámu přivítal J. B. M. vdp. děkan Ulbrich. Po krátké modlitbě v chrámu odešel vřelý pastýř na děkanství, kdež přijímal jednotlivé deputace. V neděli nato o 1/8. hod. ráno začala vlastní slavnost svěcení. Průvod s ostatky svatých ubíral se z děkan. kostela ku chrámu P. Marie. Při průvodu zpívali studující chorál k sv. Václavu. Spálir trojili studující a školní mládež. Po příchodu průvodu skrze slavnobránu ku dveřím chrámovým začal církevní úkon svěcení, který s pontifikální mší sv. a závěrečnou řečí nejdříve světitel trval až do 1 hodiny a poledne za přehojné účasti sl. městské rady, všech c. k. úřadů, šlecht, důstojnictva, různých spolků a přemnohých jiných, kteří v trpělivosti vytrvali až ku konci tak vzácné slavnosti. Při jednotlivých aktech svěcení a při mši sv. zpívali překrásně alumnové z Hradce Král. a studující za řízení vdp. arciděkana Mrštíka z Chrudimě a p. učitele Hrocha. Ku konci musíme doznati, že přes všechnen terrorismus pardubská intelligence a všichni lidé dobré vůle, kteří si zachovali v duši trochu zjemnělého citu, brali vřelou účast na vzácné této slavnosti.

Dostihy na pardubském závodistišti. Dne 29. t. m. konají se na pardubském závodistišti u „tribuny“ velké koňské dostihy za účastenství domácí i cizí šlechty. Počátek je o 1/1. hod. odpolední. Celkem koná se pět závodů. Vlaky přijíždějí až na závodistiště.

Krasomné snahy pardubských socialistů. „Východočeský Obzor“ uvítal ndp. biskupa „báseň“, která zvláště významně svědčí o kulturní vyspělosti této „pokrokové“ družiny. Nad verši vytištěna ubohá karikatura s jaternicí nad hlavou. Pardubští občané všelijak přemýšleli, co vlastně ta nestvůra má znamenati. Někteří hádali, není-li to podobizna samého básníka. Ve sbírkách básní bývá totiž často v předu podobizna autora. A pak ta jaternice byla tak znamenitým symbolem oněch sprostáckých veršů! Jaternice nad básníkem — hodně slaná, ale nemastná vepřová pod ním, to by se dost dobře k sobě hodilo. Jiní zase si mysleli, že ta karikatura má představovat žida; má totiž ta postava na sobě kaftan. Ten širák prý aice by znamenal socialistu, ale jaternice zas může být odznakem židovských velkoobchodníků vepřovým dobytkem. Někteří docela tvrdili, že ta ukázka socialistického umění znamená žida a socialistu zároveň. Vždyť jsou si prý ti lidé stejně blízcí. Jen ta potupná básnička na ndp. biskupa uváděla do rozpaků. Prý báseň sepsal trublár, kterému se nechce do klížení překének; klíží tedy k znešlechtění elegance svých souduhů — verše. Ale teď to nejlepší. Socialisté běhali s tím pamfletem horlivě po všech ulicích a uličkách města, vnučující výplod socialistické vzdělanosti každému, i dětem, aby se přesvědčilo celé město, jak ta jejich osvětenost vyhlíží. „Utiškování soudruzi“ tak aspoň dokázali, jak se dovedou chovati snášlivě k člověku, který není socialistou, nebo židem. Že tím udělali bezděčně katolické věci reklamu, jest jisto a ukázalo se to skutkem při samé slavnosti. Nad takovým úkazem

kulturní úroveň vřel hlavou kde kdo. Aspoň odkryli soudruzi jednou srdce i ledví, a to je nám jen ku prospěchu.

Vělelařský spolek v Sopotech pro politický okres Chotěboř a Jednota katolických jinochů a mužů v Sopotech konati budou v neděli dne 29. října o 8. hodině odpolední společně v Sobinově v hostinci p. starosty Janáčka schůzi, ve které přednášet bude p. Alois Thuma, učitel a spisovatel v Chrudimi: 1. o zimním klidu včel, 2. o životě královny včel, 3. o vychování člověka v rodině, ve škole a v chrámě.

Z Kladna a Hlinska. Jen krátký čas tomu, co se přistěhoval do hostince p. Nekvindy ve Kladně nový nájemce p. Halamka, a již by byl málem přišel do značného neštěstí. Stodola p. Nekvindy z 17. na 18. října chytila na dvou místech a také lehla popelem. Hasičské sbory kladenský, vojtěchovský a oldříšský ztěžili uhájily stavení obytné.

Z Kolína n. Labem. Jaký rámus sponští vědecky naše žurnalistika, když se doví, že v uzavřeném území odepřeno bylo volební právo českým poplatníkům, že dluhují nějaký halib daní. Ale když totéž provádí se v městech českých, když provádějí to mužové, kteří derou se do popředí politického života, tu jest ticho. A jest to přece zneuzmavnění výššího stupně, když na př. u nás přes 800 voličů má býti okradeno o své právo a to okradeno v pravém slova smyslu muži, kteří včera nebo zítra budou se rozpalovati všeobecným, rovným, tajným právem, kteří budou bombastickými frázemi volati lid do zbraně proti vyhaným strašákům aristokratismu a klerikalismu, kteří prý lid o volební právo okrádají. Bylo by opravdu záhodno, aby už jedenkrát vymety byly tyto angiašovy chlavy veřejnosti, které straší snad v každé vsi. Snad si naši občané dají přece říci a nebudou s koštětem odkládati. — Restaurace chrámu sv. Bartoloměje tak alibně započatá byla prozatím přetřena. Jednak blíž se zima se všemi svými nepříjemnostmi a jednak třeba urovnati jistě neshody. Mluvití ovšem o celé akci jako o snasku, jest nesmysl a strkati ji na bedra jedné osobě, bylo by nespravedlivé a neslušné.

Z Čáslavsku. Vavřiny v rozeštrání všech vrstev, kterých dobyla si pověstná kolínská „Česká Stráž“ v Kolíně, sláskaly ji, aby se o ně pokusila i v okrese čáslavském. Našla také tady dosti zneuzmavných genů, kteří nakašeni moderním bacillem „převosti“, spatřují celou svou budoucnost v reformování svého okolí perutnými frázemi omáličkovými pokrokovostí a podobnými floskulami. Že si smlane na kněžstvu, dalo se při její otrocké patolizavosti k pastordům předpokládati a také své správy z Čáslavsku zasvětila tomuto sportu. Jelikož však na tyto zprávy její dneška nikdo se již nechytne z katolíků, kteří znají daleko lépe své duchovní než dopisovatelská nedochůdčata, počíná podrývati harmonii mezi učitelstvem a kněžstvem, pranyřující kde kterého učitele, jenž by byl přistážen v rozhovoru neb ve společnosti kněze. Odatonává to p. ředitel měšť. školy v Habrech, p. učitel jeníkovští, p. řídící v Křehlebech a na koho redakční guilotina ještě čeká, to se dovíme asi v číslech příštích. Výpadům proti všem těmto osobám se nedivíme. Pan ředitel v Habrech rozlíl si silně ocet, protože se vrátil do kat. církve a to mu protestantský fanatismus nikdy neodpustí, neodpustil to ani jeho staříckému otci; p. učitel jeníkovští nechťjší smahem přisahati na prapor sbírkého pokrokářství z Vilémova a p. řídící z Křehlebe žije v pokoji s farou, což před tím na jeho předchůdců k veliké radosti opět protestantů nebylo. Mají tedy tito pánové dohnání býti k tomu, aby vypověděli každému knězi boj na život a na smrt nebo aby aspoň hnuli kapsou a předplatili tento revolverový plátek. Myslíme však, že ani jednoho ani druhého se početný orgán kolínský nedočká, tím méně se ovšem dočká, aby Budeč jim vyslovovala neřibost neb je vylučovala. Pokrokářská exkomunikace na p. učitele ze Štrampoucha přinesla tomuto jenom čest a vážnost, původcům trochu ostudy. Ostatně pozor na máslo! — Také jeden už dřív napadený.

Z Vlkavče. Ani by pomalu o nás nikdo nevěděl, kdyby horlivý reportér České Stráže nás nebyl objevil na obzoru svého pokrokářsky rozlehlého hlediska a honem nebyl uveřejnil své nazírání „přes tu věc“ do sloupců svého žurnálu. Takhle chvála Bohu vědí o nás teď od nordpolu šrekou přes celou Evropu až k Zanzibaru. Bohužel že informace, kterou svět o nás prostřednictvím světového orgánu z Kolína mlti bude, není z plna správná. Není předně p. farář vypasený (kolínský pastor p. Dušek je ducatější), nemohl se vypásti ze stoly, protože téměř žádnou nebere, (měnil by hned s nevlastními p. bratry v evangelium z okresu Čáslavského) a konečně nejsou vesměs všichni jeho osadníci zcela zklerikalizováni, rozuměj katolicky uvědomělí, ač by si to přál (příklad, že se octl proslaný dopis ve Stráži). Doufáme, že p. dopisovatel omyly své opraví a bude-li si přáti podruhé informace o záležitostech duchovních, nebude je sbírat po hospodách a po trzích.

Z Jiřic a Humpolce. (Slavnost svěcení věže.) V neděli dne 22. t. m. konána u nás významná slavnost posvěcení nové věže. Kostel sv. Jakuba připomíná se již r. 1350 jako plebanie. Později přináležel jako filiální kostel k Mladým Břístům a od r. 1707 k Humpolci. Roku 1784 obnovena v Jiřicích samostatná duchovní správa. Kostel však postrádal věže. Letos po Novém roce nanesli se osadníci, že za přispění kláštera Želivského, jakožto patrona, postaví věž. Sdělán rozpočet na 14.000 korun, ku kterémuž přispěl patron polovičkou; druhá polovina upadána dobrovolnými příspěvky osadníků, rodáků a dobrodinců. Stavba počátkem května t. r. podniknuta a dne 22. října od J. M. ndp. opata ze Želiva, Salesia Roubíčka posvěcena. Njdp. světitel uvítal jménem přifařených obcí a jménem komitétu pro postavení věže p. Antonín Matoušek, starosta z Jiřic. Před 10. hodinou sestaven průvod s fary ke kostelu, při němž překvapovalo množství shromážděného lidu, vřelosti mužů. Když posvěcena věž, promluvil njdp. opat k shromážděným oceniv jejich obětavost pro čest a slávu Boží, pro

ozdobu chrámu Páně, jež jest důkazem jejich pevné a živé víry. Moocným dojmem působilo na osadníky, když jim njdp. opat sdělil, že i Jeho Milost nejd. pan biskup zpraven o stavbě věže a obětavosti osadníků vzkasuje osadě Jiřické posravení a požehnání a vyslovuje všem své vřelohopastýřské uznání a díky. List J. biskupské M. přechetl dp. provisor ze Želiva P. Hugo Kubík. — Následovalo kázání a pontifikální mše sv. za hojně assistance z vřelosti se dostavivšího duchovenstva. Chvalozpěvem ambrosiánským a požehnáním Nejev. Svátostí ukončena tato významná a pro osadu Jiřickou tak památná slavnost.

Z Humpolce. Ochotnický spolek zahájil zimní sezonu „Hodinami“ od Červinky; souhra i výprava ukázala, že ředitelství i režie věnuje plnou pozornost provedení zvolených kusů. Ve velice krátké době 14 dnů překvapili nás ochotníci provedením Bozděchovy „Státníkovy zkoušky“ a Kunětické „Co bylo.“ Z nových adeptů Thaliiných zvláště se vyznamenala sl. Vodrážková a sl. J. Šamanová. Pro příští neděli připravuje se „Mlynář a jeho dítě“ z ohledů finančních. Je smutným znamením, když ředitelství divadla musí se utíkat k starým, nevkusným obrazům ze života jen proto, aby mohlo zaplatiti nájem z divadla, světlo atd. — Okresní nemocnice byla v letošních prázdninách znovu upravena pod dozorem jejího primáře Dr. Kašpara. Také elektrické světlo bude zásluhou p. primáře a laskavostí p. továrníka Smrčky do operační síně a některých jiných místností zavedeno. Doufáme, že oblíbený a rozšířený pan primář nespustí ze zřetele rozšíření celé nemocnice. — Akciové družstvo pro výrobu škrobů chťjší uskutečnění některých zdejších producentů semáků. Chystané družstvo však počítá se závodními podíly příliš vysokými. Máme za správné, že by podíly, pokud možno, měly býti malé, aby širší veřejnosti zdejší a zvláště menším rolníkům umožněna byla subskripce. — Na pohřebě v Lipnici vykonaná sbírka o slavnosti sv. Václava vynesla 28 K, které byly zaslány c. k. okresnímu hejtmanství. — Nejrozšířenějším listem jest u nás beze sporu „Neue Freie Presse“. Divíme se a litujeme zároveň, že v místě tak ryze českém jest možno ještě dnes kolportovati list, který tupí a hanobí vše, co je české. — Zdejší Svobodomyslný klub hlásí se opět k životu. Uspořádá řadu četné navštívených schůzí o ústavním životě rakouském. Přednášeli pp. Dfi Goller, Marschan a taj. mladočeského klubu Moudrý. — O své cestě do Palestiny promluvil ve „Svornosti“, v „Remeslnické Besedě“ (ve prospěch zchudlých mistrů) a u „Bečvářů“ (ve prospěch polév. ústavu) zdejší kaplan dp. P. Záruba. — Pro zimní období obytá zpěvácký spolek koncert Kociánův.

Z Červ. Pečok. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 29. října t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Jos. Kuchaře, kdež dp. Josef Prudič, kaplan v Nebovicích, přednese „Boj proti nepřítelům pravdy“. I nečlenům vstup volný.

Z Hory Kutné. Velkolepá slavnost, o které tak důkladně přinášíte zprávy, nedala ovšem spáti nepřítelům žurnálům blízkého okolí. Vyřítli se po svém způsobu na celou slavnost a pokrokářský tisk cituje i proti nám Kutnohoranům Havlíčka. Doufáme, že Havlíčka známe lépe než-li politická nemluvnata, která si dávají zvučné jméno pokrokových a jame přesvědčení, že kdyby dnes žil ještě Havlíček, první by ve své energické prudkosti natáhl nohu, aby takové bejli vykopl z národa, jako jest neznažoběžka, materialistická havěť pod kloboukem pokrokářským, ač-li by si vůbec špičku své boty chtěl popíniti. Je potřeba to pánům říci po lopatě, aby zpotvořeného Havlíčka stále nenastrkovali českému lidu. Havlíček by nejedl po Německu šnášet peníze jako a lá 1. patron kolínského pokrokářství, nebyl by vynášel do nebes každou německou dřnu a tupil českou vlast a lá 2. patron a nebyl by se spojoval s největšími pijavicemi českého lidu, třetím to patrony kolínské tiskoviny atd. atd. To jsme chtěli jenom podotknouti, že se nelekáme ani sebe delších zkroucených citátů, neboť pro strach máme uděláno. Ostatně mohli-li vítati Dra Herbena zdejší evangelici před časem ve své modlitebně se vši pompon a okázalostí, nedáme si ani my katolíci poroučeti od nějakého škrabálka.

Vysvěcení velechrámu sv. Panny Barbory v Hoře Kutné. G. T. — (Pokrač.) Za hlaholu zvonů a starohorských fanfár na terase domu p. Zemana na náměstí, které řídil kapelník p. Láznicka a jež velice byly chváleny, přijel J. M. ndp. biskup do města. U slavnobrány stannly kočáry, načel velice pěkným proslovem a s něžnou vervou uvítala J. B. M. zákyně Frant. Mláčanová, dceruška advokáta, a podala J. B. M. skvostnou kyticí. J. B. M. vlídně divčinně poděkoval. Magr. arciděkan Vorlíček přivítal církevního hodnostáře jménem duchovenstva místního a vikariátního, k čemuž ndp. biskup s potěšením odpověděl. Na to přivítal J. B. M. starosta p. Macháček, po němž následovali předsedové a činné osoby deputací. Kapela střelecká zahrála hymnu papežskou. J. B. M. zehraje krácel za duchovenstvem spálírem do chrámu sv. Jakuba, kde bylo sv. požehnání. Moment průvodu s arcipastýřem byl red. G. Toužilem na památku zdařile ofotografován. Vlakem dostavilo se 25 cttpp. alumnů z Hradce Králové. Sluší uvěsti i program chrámové i vokální hudby o slavnosti a mši sv. pontifikální, při níž účinkovali: sbor dam, pp. theologové z Hradce Králové, chovanci 3. a 4. ročníku a orchestr učitelského ústavu. Sbor zpíval: Kyrie, Gloria, Sanctus, Benedictus a Agnus ze mše složené ku počtu sv. Panny Barbory J. Janderou. Introitus, Credo a Communio chorálně. Offertorium a Graduale a capella od J. Jandery. Odpovědi dle úpravy J. Jandery. Mimo to o průvodě do chrámu sv. Jakuba v neděli o 1/8. hod. ráno účinkovali pp. paedagogové 2., 3. a 4. roč.

níku spěvem staročeského chorálu „Sv. Václava.“ První pošeňání konáno v pondělí dne 16. října o 6. hod. večer. Účinkovali: sbor dam a chovanci 4. ročníku učitelského ústavu. Solisti: sl. Bobatova, sl. Kofínkova a sl. Šimkova. Před pošeňáním o 5 1/4 hod. zahrála sl. Šimkova „Andante“ s koncertu od Goldmarka a průvodem varhan. Řídil J. Jandera. — Průvod a vysvěcení velebatyně Svatoborbarské. V neděli dne 18. října, v níž vrcholiti měli dnové slavnosti, byl již od ranního zářeší veliký nečas. Děšť i sněh padal při velikém větru z temných oblak; přes to však zdejší notabilita, korporace i lid shromáždili se v pořádku dříve vybraném na procesi z chrámu Páně svatého Jakuba do velechrámu Svatoborbarského, která počalo o 1/8. hod. ranní. Ndp. biskup dr. Doubrava po obřadech u sv. Oatatků jel v průvodě a špalírem členů ozbrojeného sboru měšťanských ostro- stělců, jimž velel poručík p. Viktora, s pp. monsign. Vorlíčkem, děkanem F. Dvořákem a ceremoniálem H. Doskočillem v kočáře, veza na stkvostném podnosu sv. relikvie. V čele průvodu kráčela kapela a sbor voj. vysloužilců, duchovenstvo a alumnové; sbor pěvců a prof. J. Jandera s celým sborem svatováclavským. Z čet- ných vzácných hostů, kteří se dostavili na slavnost nedělní, budtěž jmenování aspoň tři: deputace kr. hl. města Prahy s pp. radními Brožem a Hubáčkem, zá- stupce c. k. českého vysokého učení Karlo Ferdinand- ského ThDr. Všeštal, rektor universitní, deputace české akademie věd, umění a slovesnosti J. V. císaře a krále Františka Josefa I. pp. dři J. Vrchlický, prof. Raymann a prof. Plč, poselstvo kr. vñ. města N. Bydžova, pp. starosta Seidl, radní B. Kohout a Hykš, zástupci kr. v. města Chrudimě, pp. arciděkan dr. Mrátek, p. Má- dlo, okresní tajemník p. Ježek a radní Horký, c. k. zem. vládní instruktor dr. K. Polák, c. k. freg. ná- dělkář dr. Bach z Poly, p. K. Šolc m. radní z Kladna; p. Šimáček, velkoobchodník z Prahy, vdp. farář Sty- blo z Ložan; dostavila se řada pp. starostů z okresu kutnohorského a okresů i měst okolních a sousedních obcí a osad. O průvodě městem zpíval sbor prof. Jan- dery staročeské chorály a alumnové pěli případně sbory obřadné. U velechrámu očekávala školní mládež a lid. Kázání před chrámem musilo se pro nepohodu vynechat. Arcipastýř vykonával posvátné obřady zvenčí a po otevření velechrámu pokračováno uvnitř dle oznámeného již pořadu. Chrám byl celý lidem na- plněn. Liturgické obřady trvaly plných čestero hodin, a vedlo by daleko i jen stručně je popisovati. Na konci obřadů doručili nejstarší duchovní pánové b. v. sekretář děkan Dvořák a děkan Spurný ze Suchdola J. Milosti Biskupské telegram od J. Svatosti papeže Pia X. z Říma J. Milost měl krásnou, duchaplnou a vlasteneckou promluvu slavnosti se týkající, při níž sdělil s věřícími i duchovenstvem svým obsah tele- gramu papežova, jak následuje: „Z toho, že velechrám sv. Panny Barbory nákladem a péčí věřících ze sou- tin jsa pozdvižen, bývalou krásou se atkví a zítřejš- ho dne posvěcen bude, velice se raduje Sv. Otec a proto s radostí uděluje své apoštolské požehnání pře- děvším Tobě, pak duchovenstvu a věřícím, zvláště těm, kteří snahou nebo penízem přispěli k dílu tak překrásnému“. Za Sv. Otce: kardinal Merry del Val. — Nato nejdp. biskup s doslovem udělil shromáždě- ným papežské požehnání. Hymnou sv. Václava o 2. hodině odpol. chrámová slavnost skončena. — Sluší vzdáti plnou chválu provedení duchovního koncertu, který pořádán k dovršení velebných slavností sborem dam místních a pánů studujících státního učitelského ústavu, řízením jich oblíbeného a váženého profesora p. Jandery. Vokální i hudební program byl báječně preciznosti a delikátnosti, tak že do slavnosti Jan- derova a sborů jeho přibyl nový laur eti a zásluh, k čemuž přátelsky a oddaně blahopřejeme. Nedělní produkce byla velice krásná a chválena obecně.

Z Chrudimě. „Osvěta lidu“ při hovoru o „Českém Východu“ se vyjadřuje: „Kněží žádají list sprostotou, lži a bloupostmi oplývající.“ Je-li tohle pravda, pak musíme vytknouti všemu kněžstvu chrudimskému velikou nedůslednost; ani jeden z nich totiž nepředplatil si „Osvětu lidu“, kterou sám protikatolický časopis „Český Učitel“ nazval stokou nejspodnější špíny. A kdo by o pravdě slov „Českého Učitele“ pochyboval, ať sleduje tón „Osvěty lidu“ aspoň měsíc. Pak se naučí nadávat bít než bonák, který ani do školy nechodil. Tak se vyrábí ta pokroková kultura.

Různé zprávy.

O mravním a sociálním významu manželství. Nelze dosti hájiti se zřetelem k mrav- nosti zásadu, aby manželství bylo nerozlučné a církev katolická v tomto směru rozhodně zachovává stano- viako správné. Ovšem pravda jest, že tu i tam jsou manželstva nešťastná, avšak je velmi pochybné, zdali by uzavřením nového sňatku zlo bylo napraveno, ob- zvláště jsou-li dívky a nebyla-li by napotom nespo- kojenost ještě zvýšena lítostí a výčitkami svědomí. Lepší výchova obou pohlaví má působiti k tomu, aby snášelivost a oboplné ochotné přizpůsobování bylo věcí snadnou. Neboť mimo hrubé poklesky cizoložství a záletnictví zavinuje nespokojenost povětšinou toliko nedostatek upřímné snahy. Žádoucné jest ovšem, aby lidé uzavírajíce sňatky nedali se vésti toliko myslnou zálibou, nýbrž rozumem a uvážením všech okolností. Lehkomyslnost a pouhá žádost smyslná bývá v té příčině často základem neštěstí a nespokojenosti. Roz- vod svazku manželského jest však sám sebou noprak- tický a mravnosti společnosti nebezpečný. Neboť kdo v jednom sňatku nesnáze a obtíže, jež všude se na- skytají, nedovede snášeti, sotva lépe jim odolá v nově uzavřeném. Stane li se však rozvodu v manželství všeobecně platnou zásadou, pak dostane se lidem lehkomyslným a smyslně žádostivým velmi mocného podnětu k nestálosti. Poučným příkladem jsou nám mravní poměry v Habeši, kde rychlé a snadné roz- vody manželstev jsou obyčejem všeobecným. Cesto- vatelé a misijnáři podávají o tom přímo obyčejný obraz. Čím pak líší se manželství, jež má být roz-

vedeno a jiným nahrazeno a opět rozvedeno atd., od pouhé prostítace? — Ješto však i v nejlepším případě snad nebylo by možno všechny členy ženského pohlaví zaopatřiti sňatkem, tedy měla by výchova společnosti k tomu hleděti, aby dívky nepokládaly provdání za nejvyšší cíl života, a aby záhy přivýkly možnosti ne- provdání. Že to není tak snadno, vysvětlá již z po- vahy ženského pudu pohlavního. Ne pud obcovací jest předním jeho znakem, nýbrž očekávání mateřství. Ovšem ale opožděná cosi jiného v ženském povaze, co zasluhuje vážné pozornosti a pokud možno vždy má být zamezováno: strojivost, ješitnost a koketerie. Je- šitnost a koketnost jest mravností ženy sajíaté právě tak škodlivá a nebezpečná jako prudká smyslnost. Avšak veškeré naše společenské styky, veřejné zábavy, umění a literatura právě jen k tomu směřují, aby ony nesprávné vlastnosti ženské povahy co možná nejvíce byly vypěstovány. Nepěstuje-li se u ženy chťš, jenž z ješitnosti a koketnosti snadno se vyvíjí — a to se děje za našich dob zrovna systematicky — pak zbývá v pudu pohlavním ženském obzvláště to, co ženu činí otihodnou a samo sebou nikterak není povážlivo: pud mateřský. Tomuto však ve společnosti snadno jinak může býti vyhověno, totiž pěstováním a vychováváním dítek cizích. S druhé strany však ukazuje zkušenost, že pud mateřský, nejzávažnější to vlastnost ženské po- vahy, drážděním smyslnosti a záletnosti zcela může býti zatemněn i vyhlazen. Proto jsou modní dámy a záletnice špatnými matkami, jež pokládají dítky za pouhé břemeno; záletnice pak obzvláště vyhledávající toliko styky s muži stále střídavé a stále poskytující nová dráždidla smyslnosti, netouží nikterak po dítkách. (Z Pelcových Rozhledů.)

Výnosnost drobného ovoce nejlépe potvrzuje také jedna s nejhudších obcí na morav. Va- lašsku Vefovice, kde se v posledních letech vyvinul vývoz malin z okolních lesů. Letos v červenci vyvezli jich odtud 400 metr. centů blavně do měst na Hané k účelům cukrářským. Za 1 kg malin platilo se 26 haléřů, takže tamní občané stržili za ně slušný obnos. Co v našich lesích rodí se nadarmo malin, ostružin, borůvek, jejichž využitkováním daly by se vytěžiti tisíce! Zavařeniny, víno a různé likéry z těchto plodin ušitím patřičné reklamy nalezly by jistě co největšího rozšíření, že by se věru vyplatilo i pěstování zmíně- ných keřů v zahradách. A kdybychom se vůbec ne- spoléhali na prodej, nýbrž pouze sami plodin těchto užíli v domácnosti, už to jest mocnou pobídkou, aby- chom pěstování drobného ovoce věnovali co největší pozornost.

Útraty sporné. Kdo dle žalobního rozsudku podlehná, jest z pravidla povinen hraditi všechny útraty. Ovšem mohou býti útraty i na obě strany ku hrazení vloženy dle toho, jak žalobce se svou žalobou zvíťazil nebo podlehl. Pod náhradou soudních útrat rozumíme útraty nutné a k vedení sporu účelné a přísluší procesnímu soudu právo uvažovati o tom, které náklady jsou nutné. Zástupcům mimo advokáty příkne soud jen hotové výlohy, cestovné, stravné a kolky. Pakli žalobce během sporu žalobu odvolal, musí hraditi druhé straně způsobené útraty. Kdo žádá náhradu útrat, musí ještě před rozhodnutím tyto uvést, jinak pozbývá práva později náhradu útrat žádati.

Stipendia pro posluchače kursů mistrovských v Praze. K žádosti technologi- ckého průmysl. musea (ústavu pro zvelebování ži- vností) v Praze a k doporučení župního odboru zemské jednoty živnost. a řemesl. společenstev v Rychnově n. Kn. usnesl se okresní výbor v Rychnově n. Kn. vložiti na r. 1906 obnos 80 K na 2 stipendia pro posluchače kursů mistrovských, pořádaných při technolog. prům. museu v Praze. Museum technologické uposor- ňuje na tyto blahovolné podpory a jest ochotno v té příčině, zejména pokud doby pořádání kursů se týče a podmínek přijetí, zájemníkům další informace sděliti.

Banka Slavia. Rozvoj životního odboru to- hoto českého ústavu vykazuje čím dále pozoruhod- nější úspěchy. Myšlenka vzájemnosti, která i v cizině jest stále pronikavěji uznávána, učinila „Slavii“ nej- větším českým pojišťovacím ústavem. Důkazem toho jsou následující výsledky: Za prvá tři čtvrtletí roku 1906 bylo „Slavii“ podáno v odboru životním 6380 návrhů na kapitál K 17,908,230 —, z čehož bylo vy- hotoveno 5184 pojistek na kapitál K 14,286,130 —. V době té bylo vyplaceno K 1,226,147.50 kapitálů na dožití a úmrtí, za všechnu pak dobu svého trvání ústav vyplatil v odboru tom K 33,601,523.89, a ve všech odborech převýšily výplaty již K 86 000.000 —. Jsouc ústavem vzájemným, „Slavia“ vyplácela až do- sud členům svým na K 1,500.000 — dividendy. Po- jistného v odboru životním přijala za jediný předešlý rok K 4,187.274.26, fondy rezervní dosáhly pak zna- menitého obnosu K 31,865.380.80, které v každé pří- čině zabezpečují členstvu naprostou jistotu — Vý- sledky ty stavi „Slavii“ mezi přední ústavy pojišťovací vůbec, a tak banka „Slavia“, opírajíc se o úplnou důvěru obecnstva i o své velmi výhodné a liberální podmínky pojišťovací, plnou měrou koná své důležité národohospodářské poslání.

(Zasláno.)

Slavné Obchodní a živnostenské komore

v Liberci.

Odvolává se na komorní připsi ze dne 20. t. m. č. 20074, jímž oznámeno mi bylo zvolení za řád- něho člena uprázdněné úmrtím p. Rob. Rätze, dovo- luji si nyní jako řádný člen této komory připojiti se v plném znění k protestu, který ve schůzi obchodní a živnostenské komory v Liberci dne 19. října b. r. v příčině znásilňování jazyka českého, jako rovno- právného při zasedání komory podali pánové Ph. mg. Bohumil Matoušek, starosta král. vñ. města Mladé Boleslavi a p. František Pitra, knihař v Liberci, oba členové obchodní a živnostenské komory Liberecké.

V Hradci Králové, dne 25. října 1906.

Jar. Červený,

c. a k. dvorní továrník hudebních nástrojů.

(Z a s l a s o.)

Valná schůze ústředního svazu diecévního katol. spolků

koná se v Hradci Králové

v neděli dne 12. listopadu 1905 ve dvo- raně Adalbertina o 2. hodině odpolední

s obvyklým pořadem.

Dr. Fr. Royl,
diecévní předseda.

Fr. Jukl,
jednatel.

Poznámka. Od obvyklého manifestačního sjezdu jednot bylo letos upuštěno, ješto na dvou místech projektovaný námi sjezd nemohl býti pro místní pře- kážky uskutečněn a v Hradci byl sjezd již častěji. Pp. delegáti přineste s sebou legitimace a krajinní funkcionáři referáty.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 21. října 1906. I. hl. pšenice K 12.20—13.80, žito K 10.50—11.10, ječme- ne K 10.10—10.80, prosa K 11.00—00.00, vike K 00.00—00.00, hrachu K 20.00—00.00, oves K 5.80—6.00, čočka K 32.00—00.00, jahel K 22.00—00.00, krup K 20.00—35.00, bramborů K 2.20—0.00, jetelového se- mene červeného K 00.00—00.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, ržáku K 00.00—00.00, máku K 30.00—00.00, lněného semene K 16.00—00.00, 10 kg žitných otrub K 10.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 9.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.44—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.98—0.00, 1 kg tvarohu K 0.28—00.00, 1 vejce K 0.08—0.00, 1 kopa selí K 4.60—8.00, 1 kopa cerele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.00—3.00, 1 hl cibule K 4.00—5.00, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—4.00, 1 pytel mrkve K 1.20—3.00, 1 hl jablek K 16.00—20.00, 1 hl brůšek 00.00—00.00, 1 bedka švestek K 8.60—4.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 21. října 1906 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 392, žito 82, ječmene 193, oves 187, prosa —, vike —, hrachu 5, čočky —, jahel 10, krup 8, jetel. semínka —, lněn. semene 4, máku 1. — 2) Zeleniny: selí 170 kop, petržele 900 kop, kapusty 60 kop, cibule 45 hl, drobné zeleniny 200 kop, mrkve 70 pytlů, brambor 104 1/2 hl, cerele 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 38 hl, brůšek 00 hl, švestek 26 bedek. — 4) Drobného dobytka: vepřů 0 kus, podvinčat 525 kusů, kůzlát 0 kusy.

Novým lidem a školákům doporučuje se co nejlépe:
Jana Hoffa
Kandol-Kakao
obsahuje nejméně tuku, stráví se co nejsnadněji, nezpůsobuje nikdy zácpu a jest při nejjemnější libé chuti neobyčejně levné.
Pravé jen se jménem **Jana Hoffa** a s ochrannou známkou „Jlva.“
Balíčky po 1/4 kg za 90 hal.
1/2 „ „ 50 „
Všude k dostání.

Oznámení do Hradce Král. a okolí.

Dovoluji si velectěnému obecnstvu zdvořile oznamovati, že od 1. listopadu 1905

přesídlim
svůj

závod kožešnický

z Malého náměstí

na Velkou podlaž číslo 143 (dům p. Janečkové) proti kostelu Panny Marie.

Děkuji velectěnému obecnstvu za přízeň ve starých místnostech mi věnovanou a prosím, aby mi vzácná přízeň ta i v nových místnostech zachována byla.

Vynasním se, jako až dosud, velectěné obecnstvo obsloužiti ku všestranné spokojenosti prací solidní, vkusnou, při cenách mírných.

V uctivé oddanosti

HUGO DUDA,
kožešník.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 60 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný . . . . . 42 h
vázaný v polopletně . . . . . 58 h
vázaný v celopletně . . . . . 68 h
vázaný v celopletně se slaceným
křížkem . . . . . 74 h
vydání na velinovém papíře vá-
zaný celý v kůži se slaceným
křížkem a ořádkou . . . . . K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

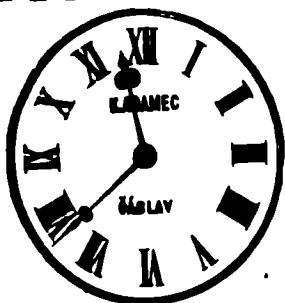
(Vis Ordin. list čís. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. čís. 9
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těními vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

První Královéhradecké

parní a vanové

LÁZNĚ

na Žižkově náměstí

otevřeny jsou od 9 hodin dopoledne do
8 hodin večer.

Parní lázně pro pány v pondělí, ve
čtvrtek a v sobotu, pro dámy v pátek
celý den.

Na přání P. T. obecnstva jsou lázně
otevřeny i v neděli od 8 hodin dopol.
do 3 hodin odpol.

— Lázně vanové denně. —

Bassiny, sprechy. — Ústřední topení.

Fr. Hlávka,
majitel lázní.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed.
ústavu Nejsv. Trojice v La Marche. Dle III. vydání
přeložil **Vojtěch Kameš**, farář v Chřenovicích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletně
1 K 80 h, franko 2 K; v kůži 2 K 60 h; franko
2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu „Řádek duchovního“ r. 1896.

Casopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís.
10. (Hřnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Píše: Jáme vděční ctěné bisk. knihtiskárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po
srovnání s *Walsarem* máme knihu tuto za lepší a
přihodnější pro členy věčného klanění nežli onu,
poněvadž podává nejen *hojnost modliteb, ale i my-
šlenek k rozjímání*, čehož se ve *Walsaru* nedostává.
Proto ji *odporučujeme všem* při zavádění věčného
klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění
tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*.

Knihou obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí
se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná
poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se
kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditaci
a kázání. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny a kni-
hou dala i v našich klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna

Katolické veřejnosti doporučujeme

tyto poučné i zábožné knihy:

Štít víry. Vyvážení katolických pravd s vyvrácením
námitek proti nim činěných. Napsal Eduard
Brynych. — Cena 50 hal.

Přátelé lidu. (Přítel žid. Přítel liberál). Dva obrázky
z venkovského života naší doby. Napsal
Boh. Zahradník (Brodský). — Cena 60 h.

Duch katolické obnovy. Sbírka úvodních článků
týdenníku Obnovy z pera
† Eduarda Brynychy. — Cena 4 K.

Obrázky ze smíšené osady. Katolickému lidu
na osadách smí-
šených napsal Fr. Mimra. Díl I. 86 h, díl II. 2 koruny.

Kříže a kalichy. Obrázky ze smíšené osady. Napsal
Eduard Brynych. — Cena 2 K.

Jana Leopolda Haye, biskupa královéhradeckého
kraje čáslavského, již roku 1783 k rozkazu císaře Jo-
sefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řezníček. — Cena 80 h.

Jana Leopolda Haye, biskupa královéhradeckého
kraje chrudimského, již jako královský komisař r. 1782
k rozkazu císaře Josefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řez-
níček. — Cena 80 h.

Křestan Nejsvětější Svátosti posvěcený. (Poučení o mši sv.,
sv. přijímání, rozjímání o Nejsv. Svátosti, pobož-
nosti před Nejsv. Svátostí, k svatému přijímání, ke mši svaté).
Sestavil A. Henry. Dle III. vydání přeložil Vojtěch Kameš. —
Cena brož. výtisku K 1-40, váz. v plátně K 1-80, v kůži K 2-60

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revize čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Přátele humoristické četby
dovolují si upozorniti, že
Herrmantův

**Tchán Kondelík
a zet' Vejvara**

právě počal vycházeti
v sešitech po 32 hal.

Objednávky přijímá a obratem
poštou vyřizuje

První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

**Bohdana --
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

**Prodá se
dobře
zachovaný kulečník**

se vším příslušenstvím
za třetinu výrobní ceny.
Blíží sděli administrace t. l.

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Ku slavnosti

DUŠIČEK

Svíčky náhrobní

všech druhů, různých tvarů, malé barevné
svíčky, svíce do svítlen, řepkový olej
dvakrátě čistěný ku svícení ve smutečních
lampách, velké svíce obětní a pamětní,
voskové i polovoskové, vše vlastní výroby

mašíní nejlevnější

c. a k. dvorní továrna na svíce, mýdla a voňavky

J. Pilnáček v Hradci Králové,
Velké náměstí.

Malínský křen

letošní sklizně

zasílá v nejlepší jakosti
a levně

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. Langhans

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Při rozsahu závodu, který dle prvních
světových atelierů zařazen a opatřen
úplným nejmmodernějším komfortem
s ohledu techniky i pomůcek, provádí
firma veškeré do oboru fotografie spa-
dající práce v provedení čistě umě-
leckém při cenách nejpříznivějších.

**Tableaux
Svatební skupiny
Zvětšení**

v každém provedení (platinovém —
pigmentu atd.) až do formátu 80x100
cm; vhodné dary při svátostech levných
cenách ku každé příležitosti.

**Systém Langhans
pro přijetí při světle
umělého.**

P. T. páni amatéři obalouť se vyvo-
láním filmů a desek co nejspolehlivěji.

**V řadě prvních
evropských závodů.**

Jednou s dárkou akusté a posuďte přírodní 5 kg
franko dobříčkou vláda.
KAVA
zelená, vichut. K 11.50, 12.50,
14. — a 15. —,
pražská vjem. K 14. —, 15. —
a 16. —. Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy a celé říše.
Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se velebáckému duchovenstvu a al. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam na výstavách

SUKNA

a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na
požadání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

B. E. TOLMAN,
Hradec Králové.

východočeské nakladatelství
a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spořit. č. 802.161.

Založeno roku 1863.

Paací stroj.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatní na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. října 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Sociální demokracie jindy a nyní.

(14) Nadarmo nezovou dobu dnešní sociální; jeť dnes obzvláštní snahou všech tříd a každého jednotlivce, zlepšiti své společenské postavení. To je ostatně věc nejen dovolená, nýbrž přímo povinná a každý poctivý člověk bude snahy tyto podporovati; nemohl by tudíž ani sociální demokracii nikdo zazlívati, jestli ujímá se t. zv. nižších tříd v boji za zlepšení hmotných poměrů, kdyby jí opravdu pouze o to šlo. Ona však při každé příležitosti dokazuje, že moudrým a možným opravám v společenském zákonodárství nepřeje a to jen proto, aby pracující třídy nebyly upokojeny a všeobecnému jítí aby nebylo konce, neboť to by znamenalo počátek konce internacionály, jež z nespokojenosti jiných žije. Proto musí lid býti jítí a nové příčiny k nespokojenosti vymýšleny.

V Rakousku stalo se v sociálním zákonodárství tolik, že žádná téměř jiná říše se s naší měřiti nemůže; přes to však panuje tu vedle národnostních třenic i rozervanost sociální, jako jinde, důkaz to, že internacionála má pro všechny země též cíl a tytéž zbraně a že nechce přirozený vývin věcí společenských cestou opravou na nynějším základě, tedy evolucí, nýbrž revoluční převrat posavadního společenského řádu nynějšího a zbudování nového, jehož program, ba ani nástin posud nepodala, aby se nečinila směšnou a nemusela jej hájiti nroty zdrcujícími důvody. Část programu sociální demokracie odpovídá náboženství křesťanskému a je tudíž sympatickou, jsou v něm však též věci, jež nikdy žádný rozumně myslící člověk za své přijmouti nemůže, což bylo též — myslím — příčinou, proč se vůdcové internacionály rozešli, proč hnuli toto, v počátku svém tak hroící, bere na se formu zcela jinou, ostatním třídám společenským bližší, sympatičtější a také méně hroící. O internacionále možno vřím právem říci, že rozbila si hlavu

sama o sebe, poněvadž zkušenost a život poučily socialisty, že Lassalův a Marxův program je k provedení nemožný, na pohled pěkná theorie bez jakékoli záruky praktického uskutečnění. To nejhlavnější, oč socialisti stáli, buď již mají, neb v několika letech (všeobecné volební právo) míti budou a to ostatní internacionálu zabije, že za 50 let o ní, v tom smyslu, jak vyšla z původní své dílny, nikdo mluvit nebude, neboť nikdy nepomine soukromý majetek, tato pružina všeho lidského žití a namáhání, nikdy nepomine náboženství, tento základ každého společenského řádu a nikdy neuskuteční se svobodné manželství, ježto již v pojmu samém spočívá výklad, že musí ono býti spojením pouze dvou osob, má-li zůstat zdravou jednotkou v počtu, kterému se říká společnost občanská. Co tu bylo ještě před desíti lety řečnění a rokování! Žijí v obci, v níž téměř každé neděle některý ten spasitel lidu vykládal požadavky sociálně demokratické a dnes? — Nikde nic; ticho, jako když se ani listek na stromě nehýbá.

Takou byla sociální demokracie jindy a takovou je nyní. Což se jí vše již vyplnilo? — To nikoli; ale lid poznal zdravým svým smyslem sám, že je jen štván a že násilím si své poměry nezlepší, nýbrž že na to musí jíti jinou cestou a to cestou ostatních tříd, hájících své zájmy ve sborech zákonodárných, příp. samosprávných; lid poznal, že ona mezera, která tu od jakživa byla a co svět světem státi bude, překlenouti se nedá, mezera totiž nerovných sil duševních i tělesných a následkem toho i rozdílu v blahobytu, on ale též poznal frivolnost programu Bebelova o volné lásce a o zrušení soukromého majetku, protože i mezi socialisty jsou a budou muži, kteří milují své rodiny a vládnou soukromým jménem. A tak nezůstane z celého starého programu nic, než všeobecné volební právo, věc i se stanoviska křesťanství spravedlivá, k níž i v Rakousku dojíti musí, nikoli však, že tomu socialisti tak chtějí, nýbrž že jinou cestou nevyrovnej se

v této podivné říši poměry národnostní, než buď ústupkem Němců a uznáním rovnoprávnosti neb provedením všeobecného hlasování, jímž by k tomuto uznání přinuceni byli. Němci dobrovolně se své nadvlády nevzdají, poněvadž jsou z ciziny systematicky štváni a proto musí dojíti k druhému. Nechtějí nemyslet však socialisti, že s všeobecným hlasováním čeká na ně již hotový nový sociální stát! V Německu jsou již 50 let trvá a o vůdci úloze socialistů v státě není posud řeči a ve Francii dodělali se jakéhosi vlivu na správu veřejnou jen proto, že radikálové jich potřebovali v boji proti církvi. Jako ve Francii, tak i u nás a všude jinde chyba udělaly kruhy intelligentní, zvláště kněžstvo, že připustily, aby se dělnické internacionály ujala internacionála židovská, že včas pracující třídy nezískaly a že nezamezily, aby židovská a materialistická nevěra vtiskla jim ráz protikřesťanský. Židovstvo bojuje od jakživa proti křesťanství a vykonalo pouze šikovný diplomatický tah, když toto své zášti proti církvi katolické přeneslo do pracovního lidu a ten byl tak zaslepený, že ihned neviděl, oč se tu jedná. Proti kapitalismu socialismus bojuje, s židovským kapitálem však se spojuje. Internacionále je každý dobrý, kdo jí pomáhá a židovstvo jí pomáhá nikoli z lásky a obětavosti, nýbrž z vypočítavosti a sobectví, poněvadž tuší bouři a včas hájí svou kůži. Poněvadž volnou lásku a sestátnění majetku i někteří socialističtí vůdci z programu svého vypustili, nezbylo v něm krom toho volebního práva vlastně již nic, než zášti proti církvi a jsou bohužel posud muoží, na pohled i otevřenější socialisti, kteří žijí v tom mínění, že vykonali pro své soudrhy velký skutek, když si vylili na veřejném shromáždění zlost na t. zv. klerikalismus, o němž mnoho nepravd roztrousili, ale až posud nedokázali, že by jim v něčem byl ublížil. Nepravá věc sama se ubije; poněvadž zášti internacionály proti katolické církvi je nepravá, t. j. neodůvodněná a poněvadž ona hájila věci, jež se

FEUILLETON.

Pane Sádlo, přidej!

(Dokončení).

Jednou ve středu seděl topič Palík v hostinci s kovářem Trávníkem. Kovář byl veselá kopa, šáklil každého různými vtipy, až z toho povstalo někdy nepřátelství. Palík byl však člověkem velice trpělivým. Rád hrával s Trávníkem karty, nechal si od něho líbit dost. Když ostrý jazyk Trávníkův píchál příliš nesnesitelně, odrazil Palík nestoudného vejáklivu slovy nehledanými, sebral svrchník a hajdy domů. Ale třetí nebo čtvrtý den hodil si s Trávníkem „sedmičku“ zas, jako by se bylo nic nestalo.

Tentokrát sedělo v hostinci mnoho hostů. Když Palík dobral partii, začal si ho Trávník dle starého zvyku hodně dobírat: „Poslouchej, kamaráde, prosím tě mi řekni, topiči-li v tom kafejně roští nebo slámou, že to jede tak pomalu jako vesnická stříkačka k pojištěnému baráku?“

Všechno se smálo, a Palík hleděl odraziti jízlivce vlastním vtipem: „Inu, ty můžeš ve své kovárně topit víc; tobě se to spíš vyplatí, protože si v ublí potom pečeš brambory a tvá stará suší si nad tím prádlo.“

Nový smích. — Ale Trávník pokračoval v rýpání: „To jsem rád, že sám uznáváš, jak jsem chytrý a hospodárny. Ale takové využitkování obné jest jenom čistě soukromou záležitostí. Za to pasažérům nemůže být lhostejno, co ty sám u peci té mašiny kutíš; to se už týká veřejnosti. Můj trakař má jenom jedno kolečko, ale dojde do Křehákova dřív nežli všechna kolečka té vaší mašiny najednou. Ten trakař umí uhánět! Kdybys mu stačil, jsi za pět minut v Křehákově!“

Ted už se stupňoval smích pozorných posluchačů v chechtot. Trávník hned ještě dodával: „Jedu-li do Křehákova na bicyklu, jsem tam vždycky dřív než lokálkou; a dokážu to beze všeho topení.“

„I nepraš!« odporoval Palík.

„Taky že jo, vsad se,« neústupně trval na svém Trávník.

Palík ovšem dobře věděl, že by lokálka květnovská neobstála v mezinárodních závodech na pacifické dráze; ale že by nad ní slavil triumf Trávník se svým rezatým, starožitným bicyklem, to mu přece nešlo do zkušené hlavy. Odbýval protivníka: „I dej pokoj, taškáři, se vsázkou! Tu si jdi vyjednat s panem mašinírem. Já jenom topím. Vždyť by to bylo jenom pro ostudu, kdyby pan Sádlo se chtěl předhánět s bicyklem. Naše lokálka jede docela dobře, rozumíš! A kdybychom nemuseli pořád na cestě zastavovati, to bys teprve viděl, jak by letěla!“

„Hm, jako vrána s přistřihnutými brky, vidle kousal dále Trávník.

„Na mou duši, že bychom rádi viděli, kdo dojde dřív — zda-li Sádlo, nebo tuhle Trávník,« křičel křejčl Křivák.

„Jen se nestarejte, nestarejte,« odpovídal Trávník; „však se dám do té předjížky, že se ani nenadějete...“

Tentokrát vracel se Palík z hostince velice roztrpčen; málokdy ho ostrý jazyk Trávníkův tolik posekal jako ten večer. Druhý den sděloval bezky za tepla jádro včerejšího sporu panu Sádlovi: „Věděl, pane mašiníre, ten taškář pro pozlobení člověka udělá všechno. Že si některou chvíli na předjížku vyjede, to jistě. Na toho si musíme dát zvlášť dnesky pozor; všechno musí být v nejlepšímu pořádku. Však vědět dobře, jak nám jednou náhodou došla na cestě pára a že nám to trvalo přes čtvrt hodiny, než jsme vodu sehnali! Ještě bylo štěstí, že tenkrát nejel žádný pasažér; ten by byl dělal hluk! Vždycky ti lidé vyvádějí, při každém nejmenším nedopatření, jako by se bořil vlak. A — jestliže by nás k tomu všemu předejel ten šelma Trávník, bude to vyzvánění se smíchem po celém okolí. Ta jeho nectná huba nám nadělá víc ostudy než sto pasažérů dohromady.“

„Ba jo,« ulevoval si zakaboněný pan Sádlo, „je to sekatura od všelijakých trestalů.“ Sdělení

Palíkovo ho přivedlo do nálady velice mrzuté. Připravuje se na nedobrovolný závod, prohlídl co nejpozorněji v lokomotivě každý nátek. — Lokálka vyrukovala; topič i strojvůdce za jízdy utkvívali chvílemi pozorným zrakem na silnici vedoucí do Křehákova, která se vinula mezi stromofadím téměř rovnoběžně s kolejemi dráhy. Ale při všem bedlivém pozorování nevyzpytovali nic. Vlak také byla silnice po dešti, a to se špatně na bicyklu jezdí.

Druhý den již byl pan Sádlo bezstarostnější. Ale sotva bařala lokálka od první zastávky minutu, už zvolal Palík vyjeveně: „Pane Sádlo, přidej, přidej! Kouknou se, jak ten šelma jede, div mu vítr šosy neutrhne!“ A Trávník jel skutečně s horlivostí velikou, obraceje často hlavu směrem k lokálce, aby viděl, kdo s koho. „A jen přidej, pane Sádlo ještě!“

„Tak, a jen si poskoč stará, poskoč!“ do-
dával kurážně starému stroji pan Sádlo.

„Je-li to možná, přidej, pane Sádlo ještě! Kdyby ten chlap —“

„Jo, jim se to řekne; vysmekne-li se nám v takovém letu mašina z kolejí, jsme oba ne-
božtíci. A víc už to skoro ani nejde. Ostatně —
kouknou se, chlapík už zůstává pozadu.“

Lokálka si pofukovala jako mladice; chodci, kteří znali její obyčejný běh, zastavovali se v ú-
divu, co se do té staré mašiny najednou dalo. Jedna stařena čekala na stezce u kolejí, čekajíc, že pan Sádlo vlak zastaví, aby se pěkně svezla. Ale tentokrát se zklamala. Křičela z plných plic: „Pane Sádlo, pane Sádlo, copak jste se zbláznil? Počkejte přece!“ Ale pan strojvůdce byl jako hluchý, nemaje na mimořádnou zastávku mimo-
řádně ani pomyslení. A kdo ví, zda v parné chvíli stařenu vůbec pozoroval? Musil všechnu po-
zornost věnovati svému stroji a jízlivému soku.

Vlak stoupal poněkud do kopečka, a šelma Trávník sjížděl právě po svahu silnice dolů, tak že už brozilo nebezpečností, že bicyklista v té chvíli pana strojvůdce předejde. Lokomotiva su-
pěla do lašovského kopečka tolik ztěžka, jako u-

stanoviska rozumu jsou nemožné a po stránce mravní nedovolené, nepokračuje včej, nýbrž jde nazpět, čehož důkazem je úbytek mandátů v druhém volebním období. Masové volající po všeobecném hlasování nesmí nikoho zmásti, v těch jsme i my křesťanští sociálové a všichni, kdo z lidu vyšli a s lidem otiřli.

Kéž by všeobecné volební právo, ať zájmové, ať progressivní, přivodilo žádoucí nápravu v konstátí rakouském, kéž by přineslo národnostem německým rovnoprávnost a všem, kdo v této říši žijí, sv. spokojenost; kéž by však přivedlo k poznání i pracující třídy našeho lidu, že se jim dostalo, co chtěly, dále však že to již jíti nemůže a nesmí! V státě nejlíj jen socialisti a proto socialistický stát, v němž by jen oni rozhodovali, je chimérou.

Začneme u sebe.

Naříkat jenom a bouřit do světa, že nám Němci, vládami jsouce na všech stranách podporováni, na každém kroku překážejí, a pouze tedy tím že nejsme tam, kde bychom měli býti, jest věru nesmyslné a pro náš národní rozvoj neprospěšné.

Národ — jehož někteří křesťané v předešlých dvou stoletích vzdávali se už naděje, že lid český přece jednou procitne k novému životu — národ, jenž se přese všechno vzmohl, že má poměrně více umělců, učenců, profesorů, úředníků než Němci a jehož technické v cizích službách zastávají významná místa, takový má ještě dosti moci, aby vlastní silou dospěl dále, zvláště když ta síla proudí ze stavu rolnického, jenž jako všude jinde tak i u nás, jest nejpřirozenějším povoláním člověka a stavem tak důležitým, který musí v každé zemi, kde jsou lidé, trvati. Rolnictvo ve stálém a bezprostředním styku s matkou zemí, živitelkou všeho, co nosí, nemůže padnouti. A přece jednají různí národové tak, jakoby konec jeho stál přede dveřmi. Na př. Maďaři uvažující, že jim z nadvýroby obilní ubývá odbyť, s těžkými obětmi zavádějí průmysl. Ale tím nevybřednou; z jedné nadvýroby padnou do druhé.

Kde tedy pomoc? Či snad pomůže vláda? Odtud jest to poslední čekati pomoc. Vše, co hospodářsky nemůže samo sebou a ze sebe existovati, jest choré. Tak jako vůbec žádný průmysl žádné podpory požívati nemá, poněvadž, jakmile jí potřebuje, stal se chorým a jest lépe, když ho nestává, tak ani zemědělství žádné podpory nepotřebuje. Ono může samo ze sebe žiti a vyhověti všem nárokům člověka, který je pěstuje a který si dovede pomoci sám, stav se od světových cen pokud možná neodvislým.

Jen kdyby nám nescházela touha po samostatnosti, neodvislosti, hlavní to vzpruha podnikavosti, bez níž nic nedokáže obchodník řemeslník, ani rolník. Ideálem našich lidí jest jako ještě za dob roboty — panská služba: sebe menší místečko, jen když jisté a pod pensí. Českých lidí takto po všech úřadech!

hnaný valach. A k tomu všemu měla býti ještě u Laškova pravidelná zastávka. Strojvůdce v duchu nadával, proč několik pytlů lukavického prášku nebylo ponecháno k transportu ztřeššímu. Jelo by se do kopečka pohodlněji. Náklad byl dnes tak značný! Ještě štěstí, že u laškovské zastávky žádný kmotr na vlak nečekal. Stíněnému srdci pana Sádla znamenitě se ulevilo; řádnou zastávku mimořádně vynechal a hnal lokálku s kopečka, až šlo o život. Vlak kodrcal o koleje s velikým hlukem, jako by po silnici tryskem ujížděly fepné vozy.

Rozumí se, že koleje květnovské lokálky nebyly právě upraveny pro jízdu rychlou a při tom neblučnou, pohodlnou; odtud to veliké rachocení, až čtyři pasažéři lokálkou jedoucí odeskakovali od sedadel, jako by seděli na starožitné, rychle uhánějící bryčce. Div se některý neskulil na podlahu.

Veliké úsilí pana Sádla konečně korunováno zdarem. Vlak dojel dobře o půl druhé minuty dříve než kovář. Trávník vjel na nádraží též, trochu se zakabonil, že lokálka byla přece rychlejší než jeho bicykl. Liboval si však, že by přece dojel dřív, kdyby pan Sádlo u Laškova zastavil. Zkrátka měly radost obě zápasící strany.

Z vlaku vystupoval krejčí Křivák a podíval kováři ruku se slovy: „Pěkně vám, sousede, děkuju, že jste dnes jel do Křehákova. Mam tady různé řizení a pak chci jeti vlakem ještě dál do Brázdovic. Kdyby nebylo vás, přijel by sem vlak nejmén o půl hodiny později, a to by mi způsobilo velikou nesnáz. Než bych si tu všechno pochobil, ujel by mi snad vlak před očima. To víte, že na trati do Brázdovic vlak na každého nečeká jako květnovská lokálka.

„No, rádo se stalo. — Teď jste aspoň, strejče, viděl, že nedovedu jenom hodné nafukovat svůj kovářský měch, ale že umím taky znamenitě nafuknout plíce naší lokálky. Jen aby se jí z toho běhu nechytí nějaký zápal!“

Kdyby tito lidé vždy zůstali opravdovými Čechy a aspoň tu, kdy se křivda národu našemu děla, hleděli se ho zastati, kde bychom už byli? Jeden továrník bohatý k nám se hlásící a českou věc podporující více prospěje, než 10 odbor. přednostů v ministerstvech, kteří se za svůj původ stydí, a než řady podřízených úředníků, slabů úředních a jiných pánů, kteří své vlastenectví musí pěkně skrývat.

A kde všeho toho příčina? Již doma často slyší děti od otce řemeslníka, rolníka a obchodníka nadávky na tu dřinu, vidí samou ledabylost, nelze se proto diviti, že i děti nemají lásky k povolání otcovu a že podporováni rodiči prchají do světa za „lepším chleběčkem“. A doma zůstane pak leccaják blbeček, který ovšem za ledabylostí návodu otcova ničemu kloudnému se nenaučí a tak hyne stav rolnický, řemeslo i obchod. Nepomyslí takový tatík, který z ničeho domohl se v řemesle, obchodě samostatnosti, který jakž takž si udržel otcovský stateček, že by právě neměl svému stavu klnout a dítě své mu odcizovat, ale tím větší vážnost k němu v srdce dítěte vložiti. Byť se otec v řemesle domohl sebe menší samostatnosti, už tady přece nějaký základ a zkušenosti otcovy jako na tatíci; synek pak ušetřen mnohých svízeli na cestě po samostatnosti, může takto snadno v zdokonalení svém pokračovati a záhy zmohutněti. Převráceným však jednáním statky, obchody i řemesla přecházejí z ruky do ruky, národní jmění se umenšuje, a naši lidé sami se ubíjíjí. Na zděděný verpánek, pult kupecký, stateček měl by býti každý brd, jako šlechtic na svůj erb, na své předky pod tímž erbem. Kde pak, aby syn zbohatlého uzenáře, pekaře věnoval se řemeslu svého otce; zástěra takovému vyvýšenci jen přihanou. Tak vyraženo zlaté dno řemeslu, obchodu i zemědělství dáno ve pí. Třeba ovšem uvážit, že jsou nyní jiné časy. Jako musí býti nyní sedlák polovičním učencem-přirodozpytcem, tak i řemeslník nejen zručným dělníkem, ale i obchodníkem. Řemeslník a obchodník dle platných zákonů přidržován jest sice k sebevzdělání, jinak rolník. Zde se myslí, že kdo dovede dobře vésti pluh, brány, válce a zná v hospodářství všechny obvyklé práce, že zasluhuje, aby byl zván pokročilým českým rolníkem. Toť hrozné zpátečnictví; vždyť všechno to dovede i čeledín, k čemu by byl tedy hospodář? Dokud byl sedlák na statku pouhým robotníkem avé vrchnosti, dokud neschl vlastně mysliti ani cítiti, tehdy ovšem nepotřeboval vzdělání. Nyní pouhá práce tělesná ho nepovznese, ale pomalu do otroctví novodobého, do dluhů přivede. Rolník jako řemeslník i obchodník musí více než dosud pracovati rozumem. Řemeslníci musí si sami výrobky své do obchodu uvést, tak jako rolníci nesmí si v budoucnosti dáti libiti, aby jim žid bursián nadiktoval ceny obilní, jak by sám chtěl. Ve všech těchto stavech musí se dobře počítat, všeho si všimati, o všem uvažovat, jak by získati možno bylo v poctivosti sebe menší groš. Žid obchodník už napřed ví, jak si jeho konkurent počíná v obchodě, domácnosti, ve veřejnosti, a dle toho pak jednání své zařídí, což naši lidé často přehlízejí.

K lepším časům dostane se nám základu na dobrých školách rolnických, obchodních a průmyslových a pak při dobré vůli jistě dopracujeme se blahobytu. Napravme dřív sebe, ostatní už snadno se podá.

Volné listy.

(Počíná vycházet nový román Sienkiewiczův).

(12) Na trhu literárním objevil se prvý sešit nového románu Sienkiewiczova: „Na poli slávy.“ Dychtivost a očekávání, které se nesly veštré novému dílu Sienkiewiczova, mohou býti přirovnány k nedočkavosti, která zmocnila se duši čtenářů, když po grandiózním románu: „Ohněm a mečem“ oznámena byla „Potopa“.

Rozřezáváš na rychle sešit, jehož titulní obrázek představuje krále Sobieszkého se vztýčeným mečem uprostřed vojska, a čteš úvod. A tatáž mohutná nálada čehoši velikého a tajemného udeří tě v duši právě tak, jako při úvodních slovech „Ohněm a meče.“ Z neobvyklého zjevu přírodního, z tuhé zimy, že i nejstarší lidé nepamatovali podobně, nebo z tepla trvajících dlouho až do pozdního prosince, takže tu a tam objevily se letní rostliny s květem, dovede Sienkiewicz zachytiti čtenáře, dává mu tušiti velikost budoucích dějů. Jest to nanejvýš umělé, řekneme přímo rafinované, sugerování lidové nálady vzdělanému čtenáři. Tím dociluje veliký románopisec, že hned z počátku duše čtenářova podléhá báječné přímo sugesci jeho vět, očekávající příští obrovské vidiny, široké obrazy v plné jich dramatické živosti, hutnosti a síle, všechno vření a těsnění vojsk, jednotlivých hrdinů a celých národů, kterýmto materiálem všude šlehá a září plamen horoucí lásky k otčině. Tak koho

by na příklad nepodmanila napovídavá tajemnost úvodu „Ohněm a meče?“

„Divný rok byl“, začíná ona veliká epopej, „rok 1647.“ Roku toho ukazovala se na nebi a na zemi podivná znamení a věštila tak jakési chmury a neobyčejné události. Současní letopiscové vzpomínají, že na jaře vyrojila se celá mračna kobylek z Divokých Polí (Divoká Pole jsou stepi při řece Dněpru), a že zničeny tak byly veškeré zásevy, ba i tráva, což prý bylo předzvěstí vpádu tatarského. V létě bylo zase veliké zatmění slunce a brzo po té objevila se i kometa. Ve Varšavě objevovala prý se nad městem mohyla a ohnivý kříž v oblacích. Lidé káli se tedy postem a dávali almužny, poněvadž někteří tvrdili, že mor vpadne do země a vyhubí lidské pokolení. Konečně nadešla zima tak mírná, že i ti nejstarší lidé mírnější již nepamatovali.“ A tak dále šine se a rozvíjí vypravování Sienkiewiczovo mohutným veletokem dějovým, jenž v každém řádku odkrývá duševního obra řídkého daru fantasie, vzácného umění, hluboké a měkké citovosti slovanské.

Romány Sienkiewiczovy jsou takové strhující síly a takového vzácného umění, že bez rozpaku dlužno mu přiznati místo prvního spisovatele v oboru historického románu. Dokazuje to dostatečně oblíba, která vynáší jméno jeho v cizině, kdež uchvácení byli nejen romány, jejichž látka vzata z dějin slovanských, ale také zejména románem „Quo vadis“, jímž dobyt naprostého a dokonalého triumfu. Mluví-li se tedy o popularnosti Sienkiewiczově, slovo „úspěch“ jest příliš slabé, aby vystihlo všechn ten zájem o slavného Poláka; tady platí bez výhrady jen slovo dokonalého vítězství a úplného vpeření se v srdce čtenářů. Málokteré knihy mohl se honositi, že jsou tak často čteny jako knihy Sienkiewiczovy. V Polsku jsou jednotlivci, kteří v každém roce přečtou všechna díla svého národního miláčka. A nejsou to jen Poláci, jsme to i my Čechové, kteří duchem svým noříme se v moře románové úchvatnosti, dokonale krásy a zabíráme pro sebe ze všeho toho potěšení a sálajícího tepla, které Sienkiewicz v pokladech svých vykouzil a shromáždil. Chápeme úplně, že romány Sienkiewiczovy tak mocně rozechvěly struny srdcí polských a vůbec slovanských. Vždyť doba největšího rozpjetí národních citů polských vyjádřena v nich netušenou takofka obrazivostí a vzletem orla, a pak boj slovanské větve polské proti nepříteli jest obrazem obrany všeho Slovanstva, které přes to, že musilo stále zápasiti o své bytí, přece zanechalo a zanechává mocné stopy i ve všeobecném vývoji kulturním.

Nelze jinak, duševní náladu při četbě románů Sienkiewiczových třeba nazvati takofka vytržením, neboť mysl s vyprávěným dějem tak se ztotožní, že o jednotlivých osobách románů člověk mluví a myslí jako o lidech živých. Věak také paní polské, vzácné a prosté, prosily Boha, aby synové jejich měli tak vzácné duše jako hrdinové Skřetuskí, Podpipatá, Volodyjovskí a jiní. A nevyplývá snad nadšení slovanského čtenáře z jednostranného citění národního. Román „Quo vadis“, jenž se stal majetkem vzdělaného světa, s dostatek dokazuje, že Sienkiewicz jest mistrem nad mistry. Před polským spisovatelem pro látku antickou v letech třicátých a čtyřicátých sáhl Ebers, jehož romány ze starého Egypta těšily se značné oblíbě; ve Francii byl to Flaubert, jehož „Salambô“ považována za nepředstížený román ze světa antického, ale Sienkiewiczovo dílo „Quo vadis“ zastihuje v tomto ohledu všechny předchozí nejen uměním ve vytváření osob a líčení ohromně vzrušujících dějů, nýbrž i namáhavým a dokonalým studiem, kterým vnikl v prostřed společenského a státního života v době Nero-nové. Hlavním kouzlem románu jest ovzduší, ve kterém protínají se výbuchy nejběstidnějších vášní světa pohanského s tichými zásvity rodícího se křesťanství. Sverenaí moc protikladu, v němž tichý klid křesťanských mude-níků přemáhá surovou, hmotnou moc pohanstva, zachvacuje posvátnou velebou. Jest známo, že přípravou k románu: „Quo vadis“ jest novela: „Pojďme za ním.“ Slova ta vyřkla manželka Cinja, Antea, kteráž po boku skeptického muže stala se křesťankou. Úchvatné líčení smrti Ukřižovaného, moc veliké víry, jež sladkým kouzlem objala mysl vznešené Římanky, provádí Sienkiewicz takovými ryey, že schází nám slova na vyjádření obdivu a nezměrného úžasu. Když po změnách duševních zápasů konečný obrat jest vyvroholen zá-sraky na Golgotě, Antea rozřeší situaci vědi mužovi a celému okolí životním pravidlem, jež jest nadpisem novelky: „Pojďme za ním!“ Nejen v onom prostředí, nejen pro ony osoby, jež spisovatel předvádí, ale pro všechny poměry podobné, pro všechny život strhující síla prustinkého slova toho jest úžasná. „Pojďme za ním“, pro význam, jaký v něm Sienkiewicz zhustil, jest potřebí, aby slovo to bylo vryto ve kříže a rýsováno na zdi chrámové.

Pořádek jest zámožnost a kdo náležitě užívá svých důchodů, skoro je tím zámožnější. Nepořádní lidé bývají zřídka bohatí a pořádní zřídka chudí.

Smiles: Moudrost života.

Náš nepřítel.

Sám Marx by se ani v dnešním chaosu nevyznal a zasnul by, co že si to „soudruzi“ za soc. demokracii představují. Chceme-li o soc. demokracii správnou představu si učiniti, tu nám musí býti jediným vodítkem praktická činnost. Samotní vůdové prohlašují, že prakse má daleko větší důležitost nežli theorie. Revue social. „Akademie“ píše: „Soc. dem. není jenom enem „pro budoucnost“, ona je hnutím též pro přítomnost a vlastně více pro přítomnost než budoucnost“ — jinde — „O budoucích věcech nelze přece vyslovovati celkem nic jiného než více méně pravděpodobné hypotézy.“

Soc. demokracie hnula sice reformami, majíc za úkol politicky a hospodářsky povznášeti dělnictvo, ale s jakými úmysly tak činila a činí, je zavržením hodné. Je bohu na to poukazovati, když tu ještě vidíme, že mimo kapitalismus, úhlavního to našeho nepřítel, i naši vlastní bratři kuji zradu; vedouce proti nám bratrovražedný boj.

Socialisté francouzští, jak jsme se předešle zmínili, od let devadesátých uchytili se na půdu zákonitou, k práci pozitivní a již také po 6 let nalézají se u vládní většiny, ale za tu dobu nevymohli pro dělnictvo ničeho, ani pojištění ve stáří, ani invalidní, místo chleba podávající lidu jen stále kámen proticírkevního štvání. Namítne se, že byli na několik stran rozštěpeny, ale to padá stranou, vidíme-li, že se dovedou sjednotiti, jako na př. když se jednalo o známých proticírkevních předlohách, jež jednoblasně schválili, ba právě oni všichni do jednoho nejvášnivěji si počínali a pomáhali vyhánět milosrdné sestry a bratry z nemocnic, v nichž tito pečovali o ubožáky, když je byl židovský továrník seděl. A dnes už také víme, pro koho to pracovali. Židé skupují všechny majetek církevní od státu za babku a nebude to trvati dlouho, kdy tento „nepohodlný“ majetek ocitne se úplně v jejich rukou. Francouzští socialisté jsou chlapci, jimž naši se lepší na paty. Mají v programu naznačen boj proti militarismu, hubou ho chtějí jako všude jinde rozbiti, ale poslední vojenský rozpočet, jenž jest mnohem větší než náš, jednoblasně schválili, ačkoliv, kdyby byli nehlasovali, padl by a s ním celá vláda. Co tomu říkáte, přátelé?

V třetí sociální revoluci ve Francii podařilo se jim na několik neděl ukázati, jak míní svůj sestátnovací systém prakticky prováděti a když nasekali na zem přes 70 milionů dluhů a dospěli k horším poměrům ve svých státních továrnách než byly před tím i potom, musili toho nechat a byli rádi, že se toho ujal někdo, kdo tomu rozuměl. V Německu hlasoval druhý radikálnější proud proti všem ve prospěch dělnictva daným předlohám. Tak r. 1883 proti pojišťování dělnického, r. 1884 proti pojišťování úrazového, r. 1889 proti pojišťování starobního a invalidního, r. 1890 proti zavedení soudů živnostenských, r. 1891 proti zavedení zákona na ochranu dělnictva a proti I. předloze o zavedení bursovní daně, r. 1886, 1889 a 1893 proti zřízení dělnických komor, r. 1890 proti předloze zákona proti lichvě, r. 1891 proti předloze o dani bursovní, r. 1894 proti ztřeštěnému zákonu o lichvě, r. 1895 proti zákonu o nepoctivé soutěži. Byli tedy proti pojišťování dělnického, pro lichvu, proti zdanění bursiánů, proti stíhání lichvářů, pro nepoctivou soutěž. A pak „soudruzi“ poukazují, jak v Německu soc. demokracie pro lid pracují.

A u nás? To bylo křiku, když v předposledních volbách zvítězilo 14 kandidátů soc. demokratických. Šli do sněmu, navrátili se a je zase při starém. Musili v duchu pokorně vyznat, že to tak nejde a nepůjde, jak si přejou, a proto aby lid nebyl v různých nadějích klamán, hodí se nezdar klerikalismu na krk nebo-li po česku: proti Vídni nic nezmůžeme, na židy, bursu nesmíme, tak to odnesou klerikálové. Vymalujeme v novinách, jak drží všechno ve svých spárech, proto jest třeba proti němu ještě honževnatého boje.

U nás horují také sociál. demokraté pro 8hod. dobu pracovní, ale v investičním výboru na říšské radě ve Vídni navrhovali 10hod. dobu pracovní, zacož je kárali sami nepřítel soudruzi na sjezdu ve Vídni r. 1903. — Také hlasovali v parlamentě proti zákazu termínového obchodu obilního. Při hlasování v li-

stopadu r. 1901 o zrušení termínového obchodu, této jedné moderní hydry, již rolník přichází o svou cenu práce a dělník musí draze platiti chléb svůj, soc. demokraté opustili síň, aby nemusili hlasovati oro zrušení jednoho z tučných machrů židovských. Jich hlava žid dr. Ellenbogen zůstal však v síni a hlasoval proti. Tak pochovali tuto lidumilnou předlohu sami. Teprve křesť. soc. dr. Schöpfer svým přičiněním dokázal, že 31. května 1902 byl v parlamentu našim zakázán.

Tlúkou do zklerikalizovaného Rakouska, ale s Kórbrem za kulisami se bratříčkovali, a nadarmo se nechlubili na sjezdu v Jeně, že používají u nás svobody rovné americké. Nyní chopili se všeobecného hlasovacího práva. Je to věru smutné, že se takového vele důležitého požadavku užívá ku prospěchu jich strany. Z toho důvodu se toho chopili, aby se mysl soudruhů odvrátila od známé roztržky mezi pražským a vídeňským štábem.

Nebude pak nikdy na škodu, když se soc. demokraté dostane do sněmu 5krát tolik, aspoň lid uslyší pravdu; neboť u nás si stále myslí, že by tato strana, kdyby se jí to dovolilo, šmahem rozřešila sociální otázku a jen proto se tolik utlačuje, jelikož prý chce prospěti utiskovanému lidu, že chce prý prováděti neslýchané věci.

O celém politickém hnutí soc. demokratickém platí slova: „Svět vím vládu a máte z nich tytéž byrokratické šosáky, za jaké oni považují vůdčí a střední kruhy.“

(Pokrač.)

Pokyny, jak si počínati při úrazu.

Mnohdy se stane, že dělník, je-li postižen úrazem, svou nevědomostí přijde o podporu od úrazovny. Z té příčiny uvádíme některé pokyny, jak se postiženému jest zachovati. Oznámení úrazu. Stane-li se, že některý dělník přijde k úrazu, to hned necht' úraz onen oznámi u správy továrny a nechá si očitými svědky případ ten potvrditi. Po nějakém čase jest záhodno, by se postižený obrátil s dotazem na úrazovnu pojišťovny, zda-li jeho zaměstnavatel úraz oznámil; stává se totiž, že zaměstnavatel mnohdy úraz takový neoznámí, čímž přichází postižený o nárok na rentu. Doba promlčení činí 1 rok ode dne, kdy se přihodil úraz. Neopomeňte se tedy nikdy přeptati u úrazové pojišťovny, zda úraz byl oznámen. — V ým ě r r e n t y. Po 28 dní léčební doby obdržel úrazem postižený nemocenskou podporu od nemocenské pokladny. Po těchto 28 dnech v době léčební vyplácí úrazová pojišťovna sama rentu, která se rovná 60% ročního výdělku, až do doby vyčerpání nároků na nemocenskou pokladnu. Později vyplácí pojišťovna přímo. Po ukončení léčební nechá úrazová pojišťovna úrazem postiženého svým lékařem prohlédnouti a dle toho pak přiřkne buď trvalou, dočasnou anebo žádnou rentu. — P o h ř e b n ě, v d o v s k á, s i r o t ě i a a s c e n d e n t n ě i r e n t a. V případě, že z úrazu v podniku nastala smrt, pozůstává náhrada: 1. Z útrat pohřebních, jichž jest dle zvyku místa, avšak nejvýše obnosem 50 K vyměřiti. 2. Z důchodu, jehož pozůstalým usmrceného, dnem smrti počítajíc, poskytnouti jest. Tento důchod obnáší:

a) pro vdovu usmrceného až po její smrt aneb znovu se provdání 20 procent; pro vdovce, když a pokud k výdělku neschopen jest, 20 procent; pro každé pozůstalé manželské dítě až do skončeného 15. roku jeho žití 15 proc., a ztratilo-li neb ztratilo-li též druhého z rodičů, 20 proc. ročního výdělku; pro každé pozůstalé nemanželské dítě až do skončeného 15. roku jeho žití 10 proc. ročního výdělku. Důchody vdovy, pokud se týče vdovce a dětí, nesmí převyšovati dohromady 50 proc. ročního výdělku; vyskytne-li se z božejších sazeb vyšší obnos, pak zkrátí se poměrně jednotlivé důchody; b) pro předky (rodiče, děda a bába) zemřelého, byl-li tento jejich jediným živatelem, po dobu až do jejich smrti aneb až jich potřebnost odpadne, 20 proc. ročního výdělku. Tento obnos se nesmí překročiti proto, že tu jest vícero oprávněných a přísluší v tomto případě rodičům přednost před dědem a bábou. Při opětém provdání obdržel vdova trojnásobný obnos své roční renty jako odbytý. — Vešla-li poraněná osoba teprv po úrazu ve stav manželský, tu nepřislouší po její smrti vdově, pokud se týče vdovci a z takového manželství pocházejícím dětem žádný nárok. I nemanželským dětem, které teprv po úrazu zplozeny byly, jakož i manželé z vlastního zavinění v manželském spolku nežijícímu nepřislouší žádný nárok. — Setkají-li se oprávnění pod a) naznačené třídy s oprávněnými, kteří pod b) označeni jsou,

přísluší poslednějším nárok jen potud, pokud označený nejvyšší obnos důchodu se nepožaduje pro první. — R o z h o d ě t i s o u d. Proti všem rozhodnutím úrazové pojišťovny může na tuto podána býti žaloba u rozhodčího soudu v době jednoho roku ode dne dodání výměru. — Podali jsme tuto nejnutnější, co každý dělník věděti má, by se mohl dle toho řídit, buď je-li sám postižen úrazem anebo poraditi tomu spoludělníku, který by nevěděl, jak se v takovém případě zachovati. Každý člen nechť si číslo toto uschová, by jej měl v případě po ruce.

Sociální rozhled světový.

Ve Vídni konati se bude od 30. října do 3. listopadu „dělnický“ sjezd soc. dem. strany, na němž však ředniti nebude ani jeden opravdový dělník, ale vesměs zazobaní proletáři à la Adler. Vlastní lid ze sjezdu vyloučen vysokým vstupným 6 K. A ubozí obyčejní proletáři dosud nepochopují, že jsou vlastně pouhou onucí.

V elektrárnách berlínských stávka sice již skončena, ale s nepatrným úspěchem pro dělnictvo. — Hlavní sdružení saských a durýnských tkalcoven usneslo se ve všech svých závodech zastaviti práci. Tím vyloučeno asi 50.000 dělníků z práce.

V Moskvě nabyla stávka obrovských rozměrů a šíří se víc a více; i v Petrohradě na novo propukává.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 16. října. Podpora nemoc. udělena J. Špičkové v Rychnově n. K. (7) 3 K, Č. Junkovi v Ústí n. Or. (14) 12 K, K. Hlavovi v Týništi u. Or. (14) 9 K, Barb. Černé v Čáslavi (21) 18 K, v nezaměst. J. Maierovi v Praze (7) 3 K. Přijato 7 nových členů.

Schůze užšího výboru 24. října. Nemoc. podpora udělena J. Zajícovi v Čáslavi (14) 12 K, Al. Černému v Praze (7) 6 K, J. Klímovi v Sušici (7) 3 K; v nezaměst. J. Maierovi v Praze (7) 3 K; J. Zajícovi ve Smiřicích mimořad. podpora 5 K. — Přijato 25 nových členů.

Upozornění. Na každé pokladniční listině necht' se od nynějška poznamenat skutečný počet všech členů a mimo to, kolik čísel „Práce“ se zvlášť prodává. — Kde mají členské knížky po členech vystouplých, prosíme, by nám je do Ústředí zaslali; užijeme jich. Výlohy za to hradíme. — Cvičte se dále ve skládání zpráv o svých poměrech; pište, jak umíte. Záleží na tom, abychom měli více dopisovatelů, až si svůj časopis co nejdříve upravíme a rozšíříme. Časopis tento musí pak býti zrcadlem našeho života. — Každý z Vás ať se dle možnosti snaží, aby za rok aspoň jednoho členu získal. Jen tak vzroste v armádu, s kterou musí každý počítat. — Bílých karafiátů máme ještě dosti. — Zprávy Sdružení se týkající, nejen tedy spolkové, ale na př. různé porady, vysvětlení atd. vůbec vše, co se Sdružením i v nejmenším souvisí, buďtež zaslány pouze na adresu: Všeodborové sdružení křesťan. dělnictva v Hradci Králové.

Bursa práce. Přijmou se: obuvník, dobře obeznalý krejčí na dámské žakety a kovář. — Práci hledají: holič, kolář, zahradník a mladší zručný cukrář, 1 1/2 roku po vyučení; hodný hoch rád by se učil knihařství.

Plenární schůze

ústředního výboru

Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva pro království České

koná se

v úterý dne 5. listopadu t. r. o 2. hod. odpo. v Adalbertinu v Hradci Král.

Pořad:

1. Čtení protokolu.
2. Zpráva o stavu Sdružení.
3. Jednání o konferencích.
4. Zřízení odboček v Týništi a Plzni.
5. Spolkový časopis.
6. Instrukce pro úředníka.
7. Volné návrhy.

Představenstvo.

Dopisy.

Nový Kocourkov. Naše slavná obec se ráda řadí mezi obce pokrokové, ale co se týče věci dělnické, tu jest dobře sto let pozadu. Vědy, kde obec jde a duchem časů, zrušuje školní plat, zvláště ohledně poplatníků dělnických, ale pokrokové Havlovce u Úpice toho nedbají. Když se proti placení školního platu ohrazoval jistý dělník, tu mu bylo řečeno, že prý to nejde, aby jej dělníci neplatili, že by prý museli zámožnější občané platiti ročně větší obecní přirážku o 7 K a že mnohé rodiny zámožnější třeba ani dítek nemají, takže by prý byly zkráceny. O moudrosti šalamounské! Tedy dělník, který nemá, čím by zaplatil, musí zaplatit, kdyby i hladovět měl a ti, kteří mají a mohou platiti, těch se šetří.

Z Úpice Podzim počíná letos tak nepřijemně, počasí mizerné; každý bledí, by byl dobře zaopatřen a nemusel se v té slotě plahočit. Veškerá práce venkovská bere za své a dělnictvo, které bylo po celé léto za štěstí po venku, jde do továren, by sobě na zimu zajistilo výdělek. Zde právě spočívá naše zlo. Venkovské dělnictvo jako zedníci, tesaři atd., kteří měli po celé léto slušnější výdělek než dělnictvo tovární, na zimu vyhání zase dělníky tovární. Dělníci takoví nabízejí svoji sílu za poměrně menší mzdu, než může pracovat dělník, který jest v továrně v zimě v létě. Takto rozmnožuje se počet nezaměstnaných a kapitalista nejlépe využije toho ve svůj prospěch. Pro sebe menší přestupek dostává dělník pokutu a ty reporty; pro nic za nic, že mnohdy to nestojí ani za řeč. Jako tihle byl volán jeden dělník k reportu u Eduarda Moravce 2krát za sebou proto, že nechal u kraje nit. Ozve-li se proti tomu někdo, tu jest jednoduše odyt: „když se vám to nelíbí, tedy můžete jít.“ Staří, dobří tkalci se vybírají a různí příběhači mají přednost. Kdo tím vinen? Nikdo jiný než vy sami. Proč jste tolik pohodlní a ke svým spoludělníkům nepřátelští? Podejte si společně ruce k obraně, spojte se v celek, vatupte jako jeden muž do odborové organizace. Povinností každého dělníka jest, by byl členem všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Tedy, bratři dělníci, nenaříkejte, ale jednajme rázně a odhodlaně. Vzbůru do všeodborového sdružení křesť. dělnictva, kde nám jedině kyne záchrana. — Otta Moravec přilíši asi nedbá o čistotu pro své dělníky. V jeho továrních bytech u „putyky“ jest dvůr tak znečištěn, že hanba o tom psát. Když trochu prší, tu jest zde celé jezero, k tomu ještě výkaly ze záchodů a pak když se to počne patiti, tu není takřka možno přes dvůr jíti. Výpary tyto musí do sebe vdechovati i nemocní a pak se divíte, že u nás tolik součotníků. Co dělá městská rada a povolání činitelů? Hezky to u nás jde, čím dál tím lépe. — V továrně u Buxbaumů jest nějaké podařené také kvítí. Jest to bývalý sociální demokrat Zimandl, který všemožným způsobem sekuruje dělníky. Přijde-li někdo prosit o práci a nelíbí-li se jemu, tu řekne fidiťeli, by jej nebral. Jen ať dá pozor, by sám neletěl.

Z Lomnice n. P. Politický klub křesť. sociální pro politický okres semilský, jilemnický, jihozápadní a novopacký uspořádal dne 22. října 1905 veřejnou spolkovou schůzi. Předseda katolické Jednoty místní dp. Dvořák s potěšením vítá přítomné i politický klub křesť. sociální, který v tomto místě se uvolil uspořádati schůzi. Schůzi zahájil předseda klubu p. Čistěcký, načež udělil slovo br. Jar. Astrovi, který promluvil o vládní předloze starobního a invalidního pojišťování a o odborové organizaci. Po řeči referenta, kteráž se souhlasem přijata, rozpřel se živý rozhovor, do kterého zasahovali pp. John, Kozák a Čistěcký. Případná resoluce přijata a nová řada členů se přihlasivších byla dokladem, že schůze ona nevzněla na prázdno.

Z Písně do Písně. S potěšením konstatovali musím, že činnost naší skupiny „Všeodborového sdružení křesť. dělnictva“ zde začíná se utěšeně rozvíjet. Tak v posledním čase pořádána schůze, při kteréž uvolil se k nám laskavě promluvit dp. Jos. Háek o tematě: „Co nám schází, čili čeho nám zapotřebí“. Uptímná slova dp. řečníka vyznívají celkem takto: Scházeti nám lidé, kteří by dovedli svoje přesvědčení s úspěchem hájiti, krátce řečeno schází nám dostatečně vyškolení, obratní, lidoví řečníci. — Na přání několika členů sdružení usneseno, utvořiti řečnický odbor, v kterém bychom se vzájemným dotazováním, čtením soc. spisů, poučením zkušenějších atd. vyškolovali když ne v řečníky, tož alespoň v obratné spolkové agitátory. — Základ k tomuto věšpuje nám milovaný, obětavý, již v předu vzpomenuť náš příznivec dp. Jos. Háek. Ze touna po vzdělání náš katolický lid obého pohlaví dosud neopustila, vidno z toho, že při své návštěvě v řečeném kroužku řečnickém dostoupil počet přes 30 hlav po sebevzdělání toulčích, při druhé však byl počet více jak dvojnásobný, následkem čehož usneseno, že pravidelné členské schůze budou odbyvány každé pondělí v 8 hodin večer a hodiny řečnické při těchto schůzích. Ze zájem pro naše hnutí křesť. sociální nabývá vždy víc a více pády, vidno z toho, že nemine schůze, by někdo z přítomných nepřistoupil za členu. Kde nám Bůh šehná tak stále! Dokažme svou horlivou činností, že máme opravdový zájem na věci, by to, co před několika lety jistými (vlastně jistotou osobou) bylo pokázano, dočkalo se v brzkou když ne úplné, tož alespoň částečné nápravy. Toho však docílíme jedině obětavou, neúmornou agitací a opravdu křesťanským vystupováním jak celku, tak jednotlivce ve veřejnosti. Proto naše schůze musí býti vzorné. Říká se: „Čas k dílu, čas k jídlu.“ A já toto pořekadlo posmějuji a pravím: „Čas k sebevzdělání a čas k zábavě.“ Nikdy nebudeme trpět, aby při řeči kohokoliv z nás některý se mezi sebou bavili a tím sebenepřátelského mluvčího uráželi. Až budeme pořádati zábavu, neb po ukončení schůze, pak se můžeme bavit dle libosti. Kázeň musí býti všude, proto též ve spolku. Ku konci oznamujeme ještě, že 19. listopadu t. r. pořádá naše Skupina „Přátelský zábavný večer.“ Na programu je: jednoaktovka, solové vystupy, kuplety a zpěvy. Vstupné libovolné. Ovšem dobročinnosti se meze nekladou. Přátelé! Hledme se vynasnažiti a ukázati jak svým přátelům,

tak i nepřítelům, že nejen dovedeme, když je čas, se modliti a své náboženské přesvědčení bez bázně před veřejností vyznati, ale že se též dovedeme ulehčiti pobavit. Po domech zváti, jak zde v Plzni bývá zvykem, se nebude, proto nechť každý z členů toto vezme na vědomí a jistě přijde, a zároveň tím též každému členu nastává povinnost, by se přičinil co možná o nejetkvejší jak mravní, tak i hmotný výsledek zábavy, tím že své známé a přátele na naši zábavu pozve a přivede. Začátek o půl 8. hod. večer. — Zdar Bůh! Ch.

Besídka.

Z modlitby Páně.

Napsal Josef Váňa.

Otče náš, jenž jsi na nebesích.

Zřím Ho, jak kráčí po slunných stezkách Galileje pln krásy a veleby. Svatá jeho hlava kloní se v před a oko jako ohnivý šíp zabodává se do vyprahlé půdy.

Zvláštní to oko! Temné jako lesy na dálném Libanonu, hluboké jako vody Tiberiadeké a smutné jako poušť zajordánská. Plane z něho nadšení, svítí z něho láska, mluví z něho výčitky, a zrcadlí se v něm bol truchlivých hodin Kalvarie . . .

Zvláštní to oko!

Viděli jste tohle jeho oko na obzoru od Gabriela Maxe?! — Zadívali jste se v hlubokou tu propast neobsáhlé lásky, svítící utrpením a krví, výčitkami a odpuštěním . . . ?!

Zřím Ho, jak kráčí po slunných stezkách Galileje pln vznešenosti a veleby. Svatá jeho hlava kloní se v před a oko jeho jako krví potřísněný šíp zabodává se v půdu vyprahlou.

I přistoupili k Němu učenci jeho. Lidé prostí, tvářící osmahlých, rukou upracovaných, na nohou sandály, odění hrubým, neuměle setkaným šatem. Bída zírala jim z tváří a starost o zítřek vryla jim hlubokou rýhu v potem zvlhlá čela.

„Mistře, nauč nás modliti se. — Jan učil též učeníky své modlitbě . . .“

Oko Mistrovo zaplálo a zdálo se, že ještě více zčervenalo, že ještě více ztemnělo, jako by v něm jakási rozlité krev byla sbrunátněla a zrudla. Tuhle otázku očekával nejmně.

Kdyby se ho byli tázali: „Mistře, nauč nás lehce býti živu“ — aneb: „Nauč nás snadno vydělávati si groš“ — aneb: „Nauč nás snadno a rychle zbohatnouti“ — nebyl by se tolik divil. Ale to k němu přijdou ti jeho učenci a dají mu tuhle otázku. A tak náhle, tak neočekávaně.

„Mistře, nauč nás modliti se . . .“

Usmál se Mistr a cosi jako blaženost nebes kmitlo mu tvář. Pohlédl mile na učeníky, usmál se ještě jednou a již otevřel ústa svá, aby promluvil.

„Když se modlíte, neříkejte mnoho slov . . .“

Zmlkli učenci. — Zdálo se jim, že vítr zašelel rákosinami Tiberiade, že rozpělo se ptactvo v hustých křovinách na jeho březích. — Tak myslili a ne jinak, když Mistr jejich je oslovil. A naklonili tváře a napjali sluch, aby tím lépe vnímali, aby tím více duše jejich kochali se mohla v lahodě hlasu toho. A utichli tak, jako když v nocích měsíčních, s duší utajenou očekávali zástupy ryb v síti v bezedno vod genezaretských ponořené . . .

Když se modlíte, modlete se takto: „Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

Oj, jaké to slova, jaká to prazvláštní modlitba!

Učenci ani skoro nedýchali a stáli jako bez duše, se zraky vyřeštěnými, tvářemi vyjevenými. — Necháпали . . .

Takhle nikdo a nikdy dosud nemluvil! Tohle že má býti celá jejich modlitba?! — Vždyť jest to pouze několik slov! — A jaká ještě slova! — Prazvláštní, neobvyklá, neslychaná . . . Byli vyučeni, že nesmějí jméno Hospodinovo ani vysloviti a nyní Mistr jejich učí je, že mají k tomu obávanému Jehova volati: „Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

Oněměli apoštolé úžasem a neodvážili se již Mistra tázati. — Mnohé divné věci od něho slychali, na mnohé věci se ho tázali, aby jim je vyložil, ale tentokrátě ústa jejich zůstala němá. Něco podobného dosud neslyšeli a prostý jejich rozum nedovedl v okamžiku pochopiti velebnost, hloubku, krásu, vznešenost a obsažnost slov nedávno slyšených . . .

„Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

Mistře! — I já, prostý učeník tvůj, zasažen jsem nad velebností a hloubkou této modlitby a ve svaté hrůze vrhám se Ti v duchu k nohám. — Kdyby byla tvá přesvatá ústa ani o slovo více nepromluvila, kdyby byla lidstvo ničemu více nenaučila, než této prosté a přece tolik vznešené modlitbě, v obdivu, hrůze a bázni vzhlížely by vždycky zraky duše mé k Tvé přesvaté osobě a v prachu a ponížení plazil by se můj duch před vznešenou velebností Tvou. — Modlitba tato jest nad modlitby modliteb, jest nad prosby proseb, nad knihy knih. — Co svět světem stojí, nikdy nic dokonalejšího nebylo prosloveno, nikdy nic vznešenějšího lidem ku ctění a velební Boha ulo-

ženo. — V modlitbě té všecken Zákon i Froci . . .

„Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

Jsi Otcem nás všech, jsi Otcem všech lidí! — S chloubou a hrdoostí blásáme, že jsme díky Tvé, že jsme synové Tvoji, že jsme synové Boží! — S chloubou a hrdoostí vyznáváme, že jsi Otcem nás všech a my všichni, že jsme vespolek bratři . . .

Bratrství — rovnost!

Hoj, jaký to výkřik, jaké to slovo! — Svět se chvěje v základech, říša se otřásá, předsmuky lidí se boří, kastovní výsady se rozpadávají, hranice mezi národy mizí . . .

Bratrství — rovnost!

Člověk jako člověk! — Žádný rodem výš, žádný rodem níž! — Není národ nad národ! — Každý má právo synovství Božího, každý má právo vyvíjeti se v poměrech, v řeči a v zemi, kam ho Otec poslal a postavil . . .

Bratrství — rovnost!

Nejen povinnosti, nýbrž i také práva! — Všichni do jednoho jsme synové Boží, všichni do jednoho jsme díky jednoho Otce . . .

Oj, jaký to obrat, oj, jaké to přetvoření celého světa, jaké to znovuzrození člověka!

Pouta a okovy otroctví se zabazují, privilegia a výsady se zatracují a nová Osvěta jako žhavý blesk letí celým světem, letí tam, kde naučili se modliti: „Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

* * *

„Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

Mistře! Tak učil jsi modliti se své učeníky před devatenácti sty léty, tihle modlitba dal jsi jim jako svůj odkaz, jako dědictví, povýšil jsi všechny lidi bez rozdílu na syny Boží, posvětil jsi svazy lidí a národů svazem rovnosti a bratrství a dnes po toliké době . . . ?!

Bylo to nedávno v jednom větším městě v zemi sousední.

Nepřehledné davy hrnuly se z blízka i z dále k branám jeho a ulicemi proudily zástupy nespočetné. A šumělo a hučelo to davem, jako když v červenci táhne vítr zralým obilím . . .

„Chceme, aby nám bylo měřeno stejným loktem, jako našim spolubydlitelům. Oni jsou hýčkáni, my odstrkováni. Žádáme, aby aspoň, když ne po právu, tedy po spravedlnosti stalo se nám. Nechceme křivditi nikomu, ale žádáme, abychom i my mohli růsti, vyvíjeti se, siliti, vzdělávati se. I nám jazyka dar světil Bůh a nechceme si ho dáti vyrvati nikým. Stejně povinnosti, stejná práva . . .“

A davem to hučelo, jako když přichází z dále bouře.

„Zpátky, rozejděte se!“

V bezbranný zástup vrasili najednou mužové s nasazenými bodáky. Nezkoušený mladík nerozumitelným jakýmsi povelom tak rozkázal.

Nastal zmatek, křik, hluk, zděšení, pláč. Každý v úzkostech skrýti se chtěl, ale nemohl. Zástup jako nerozborná vozová hradba pohyboval se jen zvolna.

„V před!“ zavzněl nový povel.

Výkřik a již krev stříkala po studené dlažbě a ubohá, bezbranná oběť klesala v bezvědomí k zemi . . .

A v téže době spínalo tisíce a tisíce dítek a synů lidských ruce k večerní modlitbě před spánkem a šeptalo s vroucím zanícením: „Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

Bratrství — rovnost . . .

Mistře Nazaretský! Proto jsi učil učeníky své tak vznešené modlitbě, proto jsi chtěl, aby tvoji vyznavači každodenně ve zbožném zanícení volali: „Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“? — Hleď, toť ta rovnost, toť to bratrství, toť ta osvěta, již jsi svým vyznavačům svou modlitbou v odkaz dal . . .

„Otče náš, jenž jsi na nebesích . . .“

Zlořečený člověk křesťan, ať vyznání toho či onoho, jenž hřeše na perutné slovo osvěty a vzdělanosti drzým a nestoudným svým jazykem pošklebuje a posmívá se zbožným rťům modlící se stařenky: „Otče náš . . .“ Posmívá se vlastně v hlouposti své nedostihlé moudrosti Mistra z Nazareta, pošklebuje se své vlastní lidské důstojnosti, stírá drzou rukou s čela svého znak synovství Božího a šlape nestydatou nohou po nejsvětější odkaze Kristově, šlape po bratrství a po rovnosti mezi lidstvem . . .

Kdo posmívá se zbožnosti a hledí lidu vyrvati modlitbu, jest nepřitelem lidstva největším, jest nepřitelem osvěty, jest nepřitelem rovnosti a bratrství mezi lidstvem a národy . . .

„Mistře, nauč nás modliti se! — Nynější lidé tu modlitbu Tvoji zapomněli, neb neznají, neb znáti nechtějí . . .“

I zřím Ho zas, jak kráčí po slunných stezkách Galileje pln vznešenosti a veleby. Svatá jeho hlava kloní se v před a oko jeho jako krví potřísněný šíp zabodává se v půdu vyprahlou. A z oka toho plane nadšení, svítí z něho láska, mluví z něho výčitky a zrcadlí se v něm boj truchlivých hodin Kalvarie . .

Malbu kostelů, malby dekorační, tačadní a treskové

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k přitažlivému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastě u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboučky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zašlou.

Veleddstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., **vyrábí pasy** spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přemělném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
lamině a jen v ohni slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukázk, rozpočty, nákresy neb cenníky franco.
Za veškeré výrobky a slavní ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstříkavějšího. Chádná kostelní díle-
va v placení. Více uznání po ruce. **Zádná přemělná vy-
robky bezcenné.** Vše posílám již posvěcené.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

MOSAIKY
skleněné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nej-
novějšího, vlastního
spůsobu, které nejen
vzezřením ale i
svou láostí předčí mo-
naly vlnitě, hotový
umělecký nástav
pro malbu na skle
E. ŠTANDA, Brno.
Rozpočty pro chránová okna
i mosaiky bezplatně.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákresy a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

První nákupní pramen

látka pro domácnost, jakož i dámských a panských
látka jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12—, vyplacené od koruna 20— výše.
Vzorky a cenník zdarma a franco.

KRÁSNÉ OBRAZY

ve vkusných rámcích,

zrcadla, sochy, kříže

a různé umělecké výrobky,
vše ve velkém výběru doporu-
čuje nejlevnější

umělecký závod a výroba rámců

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladké a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaile, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaile.

Vzorky zdarma a franco.

Bednáře

na stálou měkkou a tvrdou práci
přijme

Josef Hilina,

mistr bednářský v Josefově.

Týž kupuje staré, zachovalé vinné
nádoby.

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž
1905.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jedině kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akcelová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čís. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše slinné v ohni zlacené
a stříbrené, zá se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
smozulaceni a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. záznamník
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křest, svícň, p a
ciborií, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce

Čermákovy housle, struny

a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vládké a veicholdské struny, páté smyčce a pouzdra. — Vše se prodává se zárukou, výměna dovolena. — Veškeré správy přesně a rychle.

V dokonalé účel

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát od Vaší firmy nástroje a byl jsem vždy úplně spokojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Světově známý pravý malínský křen

se záručením

zasílá proti dobírce neb dle dohodnutí

od 5 do 10 kg. poštou

5 kg. laa výstřelek	5 K 25 h
5 kg. la	4 K 50 h
5 kg. obkladové kořeny	4 K 25 h
5 kg. slabší	3 K 50 h
5 kg. prostřední	3 K — h

drahou od 10 kg. výše:

10 kg. diverse a sice: 3 kg. křenu, 3 kg. cibule, 2 kg. mrkve, 1 kg. česneku, 1 kg. petržele, vše 4 K 50 h.

Objednávky od 30 kg. výše účtují se levněji.

J. M. Jireček,
nejstarší vývoz výhradně v mal. křenu
v Kutné Hoře.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seidengasse č. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele důst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého rýze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Velkozávod

koberců, záclon a všech druhů pokrývek.

Zboží lůžkového.

Železný nábytek. Nábytek z ohýbaného dřeva.

Úplné vybavy nevěstám.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské náměstí 32.

Nakladatel knihupectví L. L. KOBER v Praze.

Prostředně sepsaná

Českomoravská kronika.

Nejoblíbnější dějiny české.

Sepsali K. VI. Zap, J. Kofán, Dr. A. Rezek, J. Svátek a Dr. V. Prádek.

Ozdobena více než 500 vyobrazeními.

Díl I. **Prvopočátky až do r. 1306.** (VI a 108 str.) 6 zl., v. v. v zlacených deskách 7 zl. 20 kr.

Díl II. **R. 1306–1437.** (IV. a 1378 str.) 7 zl. 50 kr., v. v. v zlacených deskách 8 zl. 70 kr.

Díl III. **R. 1347–1526.** (1068 str.) 6 zl., v. v. v zlacených deskách 7 zl. 20 kr.

Díl IV. **R. 1526–1620.** (1740 str.) 12 zl., v. v. v zlacených deskách 13 zl. 20 kr.

Díl V. **R. 1620–1648** (1372 str.) 14 zl., v. v. v zlacených deskách 15 zl. 20 kr.

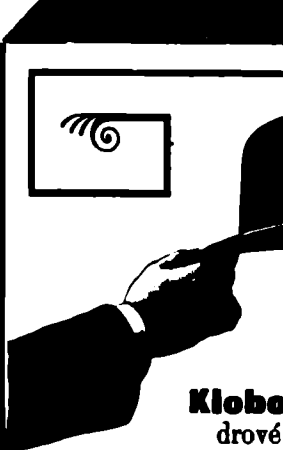
Díl VI. **R. 1648–1705.** (1046 str.) 10 zl., akvost. v. v. 11 zl. 20 kr.

Díl VII. **R. 1705–1780.** (936 str.) 9 zl., v. v. 10 zl. 20 kr.

Díl VIII. **R. 1781–18010.** (1251 str.) 12 zl., v. v. 13 zl. 20 kr.

Desky k jednotlivým dílům (barvy černé, červené a modré) po 1 zl.

Vazba jednoho dílu 1 zl. 20 kr.

Klobouky pánské, záručené jakosti,

Klobouky hedbávné cylindrové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a dětské,

Kožešiny všeho druhu pro dámy, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuce pravé s kotvou

na skladě má

Jos. Dvořáček,
cis. a král. státem vyznamenaný
obchod kloboučnický v Hradci Král.,
Palackého třída č. 83.

Tamtéž přijme se učení.

BYTY

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král.,
u Pražského mostu.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612–VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje utvář své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křesťelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákrepy, ceník a rozpočty besplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. listopadu 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Něco o revoluci a lidovládě.

(3) Roseáhlé Rusko prošlo trpké okamžiky. Důsledky byrokratického absolutismu jeví se nyní ve formě tak příšerné, až překvapují. Hotová anarchie, bezpečnost nikde, nebylo spolehlutí ani na věrnost vojska. Revoluční duch ovšem by nevycholil ve výjevech tak děsných, jaké se právě odehrávaly, kdyby nebyl stupňován umělou a bouřevnatou akcí židovstva, které pracuje slovem i penězi k rozvratu starých poměrů. Jak si vysvětliti, že ruský lid, považovaný za „přátelský, otrocký a neuvědomělý“, najednou projevuje energie a „uvědomění“ víc než lid států pokročilejších? Odkud najednou tak mocné bouření v lidu do nedávna tolik klidném? Někdo by to zval prohlédnutím, sebepoznáním; ale jisto jest, že většina davů zjitřených zrovna tak slepě, bezmyšlenkovitě šene se za původci vzpoury, jako dříve tytéž davy slepě se podřizovaly i nehodným úředníkům cara-batušky. Kam však dospěje revoluce, jejíž osud a cíl závisí na vůli intrikantů? Zdaž přijdou k duhu Rusku důsledky revoluce, jež na mnoze počínala si zcela nespravedlivě? Tisíce přidávaly se k revolucionářům jen z té příčiny, aby od hlasatelů svobody samy bezohledného násilí trpěti nemusili. Jen spravedlivý odpor může se do dělati účinků pro národ blahých a prospěšných. Dějiny lidstva nás o tom až příliš často poučají. Ba dějepis nám dokazuje ještě více; v něm se dočteme, že klidný vývoj vždy přinášel pro pokrok a svobodu plody daleko blahodárnější než sebe mohutnější záchrany revoluční.

Často a často se provolávalo, co všechno sám lid smělym útokem proti držitelům moci zmůže a jak sám bez kterékoli pomoci jiné promění odvážnou revolucí stát ujařmený a strádající v ráj svobody a blaha. A praktické důsledky hesel takových? Lid athénský zvolil si za vůdce zbrklého Kleonta; ten si vedl tak nerozvážně a neobratně, že nespíšil vítězství aristokratické Sparty nad Athénami. Nu — a byl to vůdce zvolený lidem. Pak hleděl lid athénský porážku napravit tím, že si postavil v čelo dobrodruha Alkibiada. A tento vůdce samým lidem uznán Athénany ničemně zradil, tak že nastaly Athénám časy ještě horší.

FEUILLETON.

Na lodi.

Paběrky z cesty do Palestiny. Píše Dr. Jan Hejčl.

Čtám již první poznámky do zápisníku pod datem 30. IX. — na „Elektře.“ Jest to velryba dlouhá 108 metrů, nesoucí na svém hrběti tři vysoké stěžně, jež se zarývají do těla jejího jako tři harpuny, jimiž při lovu byla raněna. Dcera Agamemnonova nepomyslela, že bude jednou jméno její nošeno od břehu ke břehu přes proudy mořské; nepomyslela, že jméno její ponese sopčící netvor vlnami oceánu. Unese 3185 tun. U porovnání s mladou „Semiramis“ jest „Elektra“ — stařenou. Sedmácte let tomu, co ji spustili na moře. Pochopujeme, že pluje rychlostí průměrně jen dvánácti mil, že tedy kráčí po vlnách jak ctiuhodná matrona rozvázná. Má též své zásluhy. Loni transportovala do Port Arthuru a do Vladivostoku ruské vojsko. Zásluha tato naplňuje důvěrou, že snad dovede i nás dopravit na místo mnohem bližší. Břicho této velryby chová 66 lůžek pro třídu prvou a 20 pro třídu druhou. Připočítáme-li třídu třetí, pak všechny námořníky, shledáme, že obyvatelstvo její tvoří jakýsi malý stát, v jehož čele stojí kapitán.

Rozhlížím se po kabině. Jest dosti prostranná. Jest docela v zádi lodi a má tři lůžka. Prozatím jsem tu sám; mohu si vybrati, které chci. Na jedné straně jsou dvě lůžka nad sebou. Jest tu tedy jakési přízemí a první poschodí. Nahoru se mi nechce. Škoda, že tu nejsou schody, po nichž bych se dostal do onoho prvního patra, kde zajiště se sní sladké sny . . . Naproti dveřím jest

Málokdy byly v severní Itálii poměry tak rozervané a nesnesitelné, jako když v století XIV. uvolněny byly svazky papežského panství. Papežové přebývali v Avignonu, císařská moc nad horní Itálií neznamenalala v praxi skoro nic. Počal si tedy svobodomyšlný lid italský vládnouti sám dle vlastních rozmarů. A brůza jímá při pomýšlení na květy té svobody! Vlastencům italským bylo při té „svobodě“ dusno až k zalknutí. Ci není známo časté volání slavného Petrarkey po pomoci mocného monarchy, našeho Karla IV.? Nikomu se nechtělo poslouchati nějaké ústřední vlády. Každé město bylo tolik pro sebe svobodomyšlné, že chtělo zotročovati města jiná. Proti klidným lidem řádili pověstní milánští Viskontové a celé loupežné roty. Vše rozdrobeno na státy a státěčky, jež neustále navzájem válčily. Nikde nebylo jistoty; nejmocnějším právem bylo právo péstní. Papežský Řím pustl nad pomýšlení; lid si postavil v čelo ztřeštěného blouznivce Cola di Rienzi. Ale tento muž natropil se takových kousků, že se ho sami Římané zbavili úkladným usmrcením. Pak ještě rádi vítali ve svých zdech monarchu Karla IV. a papeže Urbana V. — A právě tehdy, kdy v svobodomyšlné Itálii stoupalo bédování utiskovaných přímo k nebesům, vedlo se znamenitě méně svobodomyšlnému národu našemu, poddanému poslušně žezlu mocného a rázného katolického monarchy.

Vláda Ludvíka XVI. byla ovšem zlopočestná; snadno vysvětlitelno, proč lid přestal čekati na klidné, přirozené rozuzlení trapné krise. Ale zdaž radikální, náhlá přeměna přinesla plody lepší? Lid začal vládnouti sám a jak! Třem bezohledným krvelačným násilníkům světil oči vlády. A kdo přestal na chvíli provolávati slávu novým poměrům, již se stal obětí potměšilých, taky — demokratických špiclů. Zkrátka, kdo pod „svobodomyšlnou“ vládou chtěl sám aspoň trochu svobody smýšlení a řeči užiti, již skončil pod guillotinou jako zrádce. A konec toho běsnění? Hodně zpátečnický; demokratický národ pojednou vítá okamžik, kdy bezohledný despota Napoleon prohlašuje se císařem, a týž demokratický národ, který do nedávna měl v ústech plno svobody i pro národy jiné, pomáhal bezohlednému Napoleonovi s velikou horlivostí zbavovati národy jiné svobody. Demokratický

okno, takže průvan může stále občerstvovati vzduch kabiny. Důležitá to při jízdě věc. Dole pod lůžky v zásuvkách jsou vloženy „salvante“ t. j. široké korkové pásy pro případ neštěstí. Pod nimi nádobky, jež naplňuje mořská nemoc. Sítované okno, dveře i jednotlivá lůžka lze zastříti drahocennou pestrou clonou. Nad umyvadlem stojí k službám bílá skleněná růžice elektrického světla. Jsem se zařízením svého „bytu“ spokojen. Po několika poznámkách odkládám zápisník, úzkou uličkou kráčím do salonu a odtud po schůdkách stoupám na vysokou palubu, bych se odtud rozloučil s Terstem a s Evropou.

Platí pravidlo, že cestujícím jest se dostaviti na loď jednu hodinu před ustanoveným odjezdem; ačkoli však jest již 6 hodin a doba odplutí již uplynula, přece Elektra přijímá „opozdné chodce.“ Zdá se mi, že již zde začíná orientální přesnost, které hodina, dvě hodiny jsou maličkostí. Konečně však přece začíná se opakovati celá procedura, kterou jsem viděl včera při odjezdu Semiramidy; k sedmé hodině večerní „Elektra“ začíná samostatný život. Prudce začíná dýchati, silně buší její srdce — strojovna a její ploutve — šrouby začínají brázditi těžké vlny. Že její práce není snadná, patrně odtud, že na celém těle se chvěje. Každou vteřinou jsem dál od Evropy a všeho, co mi drahého chová — dále od biblioték, dále od foliantů, za to blíže zemi, ve které vypučely krásné květy biblické poesie. Buď s Bohem, vlasti má, buď s Bohem, vzdálené město českého východu, které po tolik roků již mne hostí, a víteji mi již, země, ku které srdce mé přirostlo již ve mládí, již ve škole, kdy jsem vypravovati slyšel o nivách betlémských, o ulicích jerusalémských. Stojím na zádi paluby a patřím, kterak tma přikrývá zá-

romach končil nesnesitelnou, panovačnou nadvládou nad Evropou; panovačným Napoleonem, který se za svůj demokratický původ stydl, byl Francouzi zbožňován jako polobůh.

Hnutí husitské bylo z veliké části hnutím demokratickým a — pro chyby a násilnosti demokratického vojska tábořského skončilo nebyvalým uhnětením, nekřesťanským porobením prostého lidu. Nikdy před tím u nás nezařídlo tak šosácké a přímo směšné kastovníctví jako za vlády husitismu a protestantství. Před nastoupením Ferdinanda I. byla husitská Praha v skutečnosti samosprávnou republikou; rozkazů králů Vladislava II. a Ludvíka nedbala, spravujíc se vlastní vůlí svojí. A na tu dobu pražské samosprávy lze jen s hrůzou vzpomínati. Pašovství, šiclovství, popravky, vydírání — to všechno prováděli měšťané v čele obce stojící, tak že jen jejich stvůry byly majetkem a životem bezpečny. Tak si vládla Praha sama nad sebou. Teprve rázný monarcha původu cizího dovedl zastaviti řádění, které prováděla zlopočestná radnice proti vlastním krajanům.

Angličané si utvořili také na krátko republiku a — postavili si v čelo tyranu Cromwella tolik krvelačného, jakým nebyl žádný anglický král. —

Takových příkladů dalo by se uvéstí ještě mnohem více. Hlasatelka rovnosti, sociální demokracie, zavádí bezohledné tyranství už nyní. Jak bude, až se dostane jejímu řádění plně volnosti? A nevidíme, jaké pašovství, strýčkovství a šosácké strannictví vládne velmi zhusta i v samosprávných korporacích moderních? Může se lid vždycky spolehnouti, že svěří otěže vlády člověku upřímnému, nesobeckému, obětavému?

Jak bude nyní v Rusku, kde revoluce si vynutila na byrokratické a nespravedlivé vládě značné ústupky? Zdaž osvobození Rusové použijí své svobody k skutečnému prospěchu vlastnímu či k dobru sobeckých intrikantů? Davy revolučními vůdci vedené odpiraly službu v ten čas, kdy se měly dovážeti potravní zásoby hladovícím krajím Ruska a strádajícím vojsku. Každý upřímný Slovan musí přáti spolubratřím ruským přítomné osvobození. Ale jest otázka, zda přítomná přeměna bude vydávati hned v prvních letech blahodárné plody. Které ruce budou řídit pokrok Ruska nyní? Že nelze jásat před časem, o tom promluvíme příště.

vojem vždy a vždy hustším přístav, pobřeží Istrie, v normanském slohu vystavěný zámek Miramare; jen elektrický osvětlený orloj radnice teratské a pak zvláště maják vrhají své světlo za námi do vln, jakoby na rozloučenou s Elektrou. „Cielo coperto“ zaslechnu za sebou a hledím vzhůru do temna! Skutečně! Těšil jsem se, že dnes uvidím na lodi krásu mořského večera; však pro dnešek aspoň — sklamání . . . V tom zazní zvonec pod mnou poprvé asi na pět minut, podruhé — a již hrne se celá společnost do jídelny k diner. Jdu též. Lodní „cameriere“ rozdál zatím na přichystané talíře listky se jmény jednotlivých cestujících.

Našel jsem své jméno u prvního stolu, v jehož čele zasedal kapitán. Před mnou seděl hrabě Khevenhüller, rakouský generální konsul v Beirutě, který se svou rodinou právě se ubíral z dovolené na místo svého úřadu. Proti němu seděl jeden paša egyptský, bývalý rakouský generál, kterého si nyníjší kheadiv za svého pobytu ve Vídni oblíbil a vzal s sebou do své družiny. Za mnou seděl jeden bey z Alexandrie (prý zednář) se svou paní Vlaškou a pak jeden anglický kapitán v občanském obleku. Nejvíce mě zajímal můj protějšek. Upoutal přirozené moji pozornost, hned když jsem ho při vstupování na loď poprvé spatřil. Tmavý oblek, výraz tváře, jakýsi druh koláru nasvědčoval tomu, že jest to nějaký duchovní. Naproti tomu zdál se svědčiti neurovaný, přízrýl vous, kulatá cestovní čepička na hlavě a krátký kabátec. Vyměnil tehdy několik slov se třemi diakoniskami, které ve II. třídě pluly též na východ. Domníval jsem se, že to jest nejspíše nějaký protestantský pastor, snad nějaké obskurtní náboženské společnosti ze Spojených Států ame-

Volné listy.

(Naše hledisko na ženskou otázku.)

(8) V minulém článku o otázce ženské uvedli jsme, že třeba jest promluvit o věci tak, jak jí rozumí církev katolická a nutnost projevu našeho odůvodnili jsme neustálými pomluvami, jakoby církev katolická svými zásadami a svou praxí otázku ženskou řešiti nedovedla nebo snad dokonce nemohla. Jasného hlediska jest potřebí zejména proto, že mezi apoštoly a novými přívrženci ženské emancipace jest mnoho nedorozumění, a situace vůbec jest nevyjasněna. Minule podotkli jsme také, že nutno jest v otázce určití svobodu ženy jako jedince, jako člena společnosti domácí a jako člena společnosti občanské a státní.

Žena jako jedinec (individuum) má nárok na tutéž důstojnost svobodné lidské osobnosti jako muž a má všechna její práva, pokud jich vykonávání s její zvláštní úlohou životní lze spojit. Tu předem promluvíme o svobodě mravní, kterýmž pojmem nerozumíme snad mravní nezávanost, nýbrž ten požadavek, aby na ženu nebylo pohlíženo jako na prostředek ukájení smyslných chutí; slovem, křesťanský zákon mravní stanoví pro obě pohlaví tytéž mravní povinnosti. Dožadují-li se tedy nynější řešitelé otázky ženské těch mravních povinností pro obě pohlaví, potírají-li prostituci, jež ženu v mravním ohledu zotročuje, pak opakují to, co již dávno prohlášeno bylo v křesťanském zákoně mravním. Svobodná mravní osobnost ženy určité žádána jest ve slovech apoštolových: „Kteříkoli jste v Kristu pokřtěni, Krista jste oblékli. Tu již není žid ani pohan, není služebník ani svobodný, není muž ani žena; neboť všichni vy jedno jste v Kristu Ježíši.“ Toto lapidární a velebné prosté prohlášení apoštolovo obsahuje tedy všechno, čeho dnes co do mravní svobody ženy všeobecně se žádá a nejsou si nedůslednosti vědomi ti, kdož chtějí řešiti otázku ženskou bez ohledu k náboženství a kdož zásadní důležitost náboženských příkazů v otázce ženské popírají. Neplatí-li tedy stejná morálka pro obě pohlaví, jest-li žena mravně zotročena, jest to následek toho, že se hlásá mravouka bez pevných základů víry, tak zvaná morálka bez dogmatu. Po hojných zkušenostech a bedlivém pozorování života v tom ohledu napominá rodiče Anna Bayerová: „ne- nechávejte dívky své vyrůstati bez víry,“ a hlas její jest také z té příčiny pozoruhodný, že žije mimo církev katolickou. Abychom do podrobnosti dokazovali, jak s přesvědčením náboženským pohasíná i mravní svoboda ženy, ovšem také muže, bylo by třeba, abychom mohli obsáhnouti a sledovati od počátku až do konce duševní vývoj člověka. To jest však práce, jež není tady právě naším úkolem a jež by žádala příliš širokého rozvinutí. Spokojíme se jen konstatováním, že v naší civilisované společnosti jest státně regulované trpění toho nejsprostšího snižování ženské mravní svobody a počestnosti. A k tomu že všemu u nás v Rakousku soukromé právo neposkytuje prostitutce žádné ochrany, neboť chce-li se taková ubohá žena vzbouřiti a neřesti zanechat, naráží na překážky skoro nepřekonatelné. Mají-li se poměry zlepšiti, jest starati se o prostředky, kterými by se nebezpečnoství prostituce předešlo.

rických. Sede naproti němu při stole, mel jsem nyní více příležitosti vyšetřovati, pokud má domněnka se zakládá na pravdě. Hovězí polévky, kterou diner začínalo, ani se nedotekl. Z celé řady pokrmů, jež byly přinášeny, neokusil nic masitého, spokojiv se jen s příkrmy a ovocem. To zviklalo mou domněnku a já tušil, že to bude přece as katolický kněz, když dnes v pátek i na lodi zachovával církevní příkázání o postu, ač by na lodi právem mohl míti za to, že není jím vázán.

Hovor první večer pochopitelně z počátku vázl. Každý studoval francouzský jídelní lístek a pak vlašsko-anglický ceník vín, piva a likérů, jež lze cestujícím na lodi koupiti. Ke konci večere však přece se rozproudil hovor, který vedl hlavně hovorný kapitán. Hovor ten a s ním přátelský poměr nejen u stolu, nýbrž mezi všemi cestujícími rostl den ode dne; když pak v Alexandrii neb v Beirutě někteří známí nás opouštěli, tu nám bylo, jako bychom ztráceli jednoho člena rodiny.

Na pravo ode mne se hovořilo brzy vlašsky brzy francouzsky, tu a tam padlo též několik slov německých. Na levo ode mne se mluvilo výhradně anglicky. Při hovoru prim měl kapitán, svěží, silný čtyřicátník, jemný bílý kabátec a bílé spodky pěkně slušely. Měl sice jméno slovanské, narodil se však v Cařihradě. Nemálo si zakládal na tom, že mluví plynule všemi jazyky, jichž se na pobřežích Středozemního moře užívá: vlašsky, charvatsky, francouzsky, řecky a anglicky. Uměl též německy, ale shledal jsem později, že tímto jazykem nerad mluvíval. Z jeho hovoru jsem se též později přesvědčil, že jest to v náboženském ohledu fanatický Řek, církvi katolické nepřítel.

Předem jest potřebí, aby se nepal mohutný pramen prostituce, jímž jest ubíhání dívek z venkova do velikých měst, neboť velkoměstská tato horečka jest skutečnou nemocí sociální. Po té jest nutno, aby cestou zákona byla zjednána možnost k polepšení těm ženám, které mají dobrou vůli k mravního bahna vyhlednutí. Charita nemůže při nemoci tak rozšířené pronikavě působiti. V obém směru však pracovalo již starší zákonodárství církevní k mravnímu osvobození ženy a památná jsou slova, která pronesl katolický biskup Jan z Dirpheimu, když potvrzoval ústav pro padlé ženy. „Otroci“, pravil, „nabudou-li svobody, obdrží všechna práva mužů svobodných; bylo by tudíž nespravedlivo, kdyby s ženami, jež byly otroky nesprávného hříchu, nejednalo se podobně, jakmile se k lepšímu životu vrátily.“

Dalším právem ženy jest, aby měla nezávisle na muži a o sobě i mimo manželství samostatnou platnost, neboť i žena neprovdaná může své povolání životní dobře naplniti. Jest špatným mravem domnívati se, že žena neprovdaná jest méně cennější, nežli provdaná, a z předpokládání a posměchů vůči starým pannám měli by se lidé co nejdříve očistiti, ať již neprovdanost jest zaviněná nebo nezaviněná. Nebledě k tomu, že k starému panenství nuti dnes mnohé ženy nepříznivé poměry sociální, i dobrovolný panenství musí se po zásluze oceňovat, zejména když žena v tomto ohledu věnuje se celou bytostí svou službě vůči bližnímu, či jinými slovy nabude hodnosti duchovní matky nemocných a sirotek, kteréžto duchovní mateřství nejkrásněji zračí se v životě milosrdných sester.

Z důvodu práva přirozeného i z důvodu neblahých poměrů sociálních, které ohrožují zajištění životní, má žena plné právo na samostatné nabytí vlastníctví. Tím ocitli jsme se u věci, která dle mínění mnohých tvoří obsah otázky ženské. Vystupuje vždy nutkavější otázka, odkud vzíti chléb pro mnohé ženy neprovdané a jak zafiditi jejich vychování, aby jejich existence samostatně byla zabezpečena, z čehož jde na jevo, že otázka vzdělání a otázka žilnická co nejtěsněji souvisí. Mnoho se již namluvilo o vzdělání žen, ale mezi výsledkem tohoto mluvení, jež ostatně budoucnost změní, a mezi veškerou tou námahou a nadšením pro věc jest veliký nepoměr, jenž sice zaráží, ale není přece nevysvětlitelným. Jednotlivé části otázky ženské, jak jsme již podotkli, zahaleny jsou v nejasnost, což překáží výslednému řešení. Na jedné straně totiž činí se nejnesmyslnější požadavky svobody a na druhé straně trpí se utlačování ženy. Musí tu tedy býti měřítko, dle něhož meze výrobní a výdělkové činnosti ženy a k tomu směřujícího vzdělání třeba určit. A tu předem jest stanoviti zásadu, že třeba zachovati ženám ty obory práce, které jim náleží, neboť posavad zasahují ženy do oborů mužův a naopak. Pokud otázka ženská uspokojivě nebude rozřešena, ty ženy, které pracují v továrnách, nebudouž prací přetěžovány, aby mohly dostáti svým úkolům mateřským a budiž usilováno o to, aby tovární práce vdaných žen byla úplně odstraněna. V každém ohledu však zavrhnouti jest výstřední požadavek sociální demokracie, dle něhož má býti žena na poli hospodářském a sociálním muži úplně souřadna, to jest na

Po večeri vyšel jsem si ještě na palubu. Hustá tma a dosti mrazivý vítr sice nečinily pobyt zde právě milým, ale chtěl jsem se projít. Můj protějšek se tu již též procházel. Šli jsme mlčky několikrát kolem sebe; konečně jsem však přece mlčení přerušil, zastaviv a osloviv ho. Na návštěvence, kterou mi podal, četl jsem při matném světle:

Rev. A. E. Breen, Ph. D., D. D.
Professor of Holy Scripture

Rochester, N. Y.

»Kam jedete?« táží se.
»Do Jerusáléma.«
»Já též. Kde budete bydleti?«
»V biblické škole; psal jsem již z Mnichova prof. Lagrangeovi.«
»Těší mě, že budeme spolubydělci a spolustudujícími.«
»Budete konati též cesty po Palestině?«
»Ovšem.«
»Těší mě, že budu mlti spolucestujícího.«
Z dalšího hovoru jsem shledal, že jest to sice Američan, ale katolický kněz a k tomu profesor biblického studia při koleji sv. Bernarda v Rochestru ve státě New York. Pochází vlastně z irské rodiny. Otec jeho se vystěhoval z Irska do Ameriky. Silný, skoro gigantický jeho prní koš a mohutné vyvinutá hlava dobře odpovídala americké energii.
»Tuším, že jsem vás zaslechl též mluvit vlašsky.«
»Ano, byl jsem sedm let v Římě v americké

roven postavena. Zamítavé toto hledisko jest podepřeno zejména tím, že všestrannou takovou činností poškozováno by bylo jich zvláštní povolání ženské a škod odtud vzniklých počítávala by celá společnost, a všichni muži do jednoho nebyli by s to, aby je napravili. Co se pak tkne žen dobře situovaných ze stavů tak zvaných vyšších, třeba jest, aby lépe rozuměly, než dosud, že i v plnění prostých domácích povinností duševní a myšlenková práce jest obsažena a že společnosti dobře mohou prospěti zejména tím, když ve svých příznivých poměrech rozvinou péči o přetížene družky svého pohlaví. Jinak oprávněna by byla výtku, že musí býti živeny, kdežto žena dělníková živí se sama.

Příčiny velikého počtu žen, jež práce potřebují, aby se mohly užítí, jsou rozličné. Mnohé dívky středních a vyšších stavů, jež se vdávati chtějí, se nev dávají, neboť ke sňatku manželskému patří také muž a u mužů nechut k ženitě stále roste, což jest také velmi nezdavým zjevem společenským. Velice časté dívky vinou svých krátkozrakých rodičů snaží se dosáhnouti zaměstnání, jež buď skutečně aneb domněle patří mezi tak zvaná lepší postavení a odtud se vysvětluje nával dívek, zejména venkovských, do velikých měst. Mnohá zaměstnání, jež patří ženám, byla zabrána muži a za to ženou se ženy v zaměstnání, jež zastávají obyčejně muži. Celkem řečeno, velká část žen jen proto nových odvětví živnostních a výdělkových se chápá a tím s muži soutěží, jelikož bídne sociální poměry je k tomu nutí.

Vzhledem k universitnímu studiu povede hnutí ženské k potěšitelnému a žádoucímu výsledku asi jen v lékařství, a to při vlastním pohlaví. Ostatně ke studiu universitnímu jest potřebí peněz, a nával žen do mnohých činností má zajisté předem původ v tom, že střední stav hmotně klesá. A tu by mělo dlouholeté studium pomoci? Zdůrazňuje-li se tedy universitní studium žen, nastává otázka, k čemu toho jest potřebí. K zaopatření žen nikoli, protože, jak jsme právě uvedli, ženy svoji existenci zajistiti musí v nedlouhém čase a bez značných výdajů. Či snad jest ženského studia universitního potřebí ku práci vědecké? To však, přes všechny poklony, ženy vědecké práce nejsou schopny jako muži, a pak dnes ve všech oborech vědeckých pracuje se s takovou překotností, že již ani odborník práce svého odboru nemůže si osvojiti. (Pokrač.)

Obrana.

(3) O dělení diecézí počínají se znovu houževnatě starati právě ti lidé, kterým leží na srdci více utlačení našeho národa než všecken prospěch církve katolické. Němci, kteří si podávají ruku s šifřiteli hesla „Los von Rom“, najednou se začínají starati o „blaho“ katolické církve. A tak činí se útok na náš národ jak od losvonromistů, tak od různých taky-ke-tolíků. Všeněmci zkrátka si myslí: „Cesty mohou býti rozličné, jenom vůli všichni máme rovnou.“ Lidé, kteří do kostela nepřijdou ani jednou za rok, najednou projevují farizejskou starost o spásu německých duší, jako by se v dosavadních diecích Němcům ubližovalo. Jsou-li němečtí národnostní tolik pečliví o

koleji a tam jsem se naučil vlašsky. Můj jazyk mateřský jest však angličtina.

»A kde jste se naučil německy?«

»Mluví m špatně německy. Začal jsem se učiti doma, kde při semináři máme též profesora němečtiny, a teď jsem trávil právě tři měsíce v Mnichově. Jde mi jen o to ještě, abych se zdokonalil ve francíně, bych mohl francouzské přednášky na biblické škole dobře sledovati.«

»Tož se budeme na lodi učiti spolu francouzsky!«

Cestou do kabiny radoval jsem se, že jsem našel hned prvního dne na palubě přítele, s nímž mám tolik zájmů společných. Kdo cestoval někdy delší dobu sám a sám v cizině, ten ví, jak tato samota těžce dolehá na jeho mysl a dovede posouditi, že cestovati ve společnosti přítele poslouží dobře oběma.

Přišel do svého bytu, shledal jsem, že jsem tu dosud sám. Měl jsem více příležitosti procítiti dojmy první noci nad propastí mořskou. Poněvadž pak můj »pokojík« byl až v zadu lodi, mohl jsem více než kde jinde sledovati celý pohyb plovoucího tohoto ostrůvku. Dva směry lze pozorovati. Jeden podélný a druhý příčný. Tento se jeví stálým kolísáním, podélný stálým stoupáním a klesáním, tak že celá výslednice tohoto pohybu jest jakási spirála. Nejvíce trpí jím žaludek. Diví se nejprve, co se to s ním děje a pak začíná stávkovati. Ně- kterému cestujícímu se podaří brzy tohoto socialistu uchlácholiti, u jiného však stávka trvá déle, až dochází i k »násilnostem«. Ačkoliv můj »občan« se spokojil jen s jakousi vyhrůžkou, přece jsem té noci nemohl spáti. Hned nad mou kabinou byl silný řetěz, kterým se řídilo kormidlo. Poněvadž

spásu duší nesmrtelných, nechť se laskavě postarají, aby bylo řádně postaráno o české kostely ve Vídni pro statisíce Čechů.

Upřímný německý katolík, který přeje dle křesťanské mravouky jiným národnostem tatáž práva, jakých sám požívá, po dělení diecézí nevolá. Až úsilí po rozmožnění diecézí českých nebude mít za podklad panovačnou choutku nacionální, pak proti němu reptati nebudeme. Ale za těchto okolností? Ale rozhodně se stavíme proti tomu, aby ti lidé, jimž se o prospěch církve nijak nejedná, směli v přední řadě o zřízení církevním rozhodovati. Zároveň pevně doufáme, že naše česká hierarchie osvědčí tutéž bdělost, opatrnost a spravedlivost, jakou osvědčila již při dřívějším pokusu německých nacionálů. Naši hierarchii jedná se o blaho duší všech; a v tom duchu bude luštití krizi přítomnou. Vždyť víme, že na př. usilování zřízení biskupství v Chebu má ten cíl, aby se v uzavíraném území českým menšinám takového „práva“ dostávalo, jako je tomu ve Vídni.

(3) **Vlastenectví a sociální demokracie.** Kdyby se čeští katolíci podřizovali německému vedení s takovou ochotou a poslušností, jako to činí čeští socialisté, bylo by v našich „vlasteneckých“ žurnálech křiku až hrůza. Ale socialistický mazlíček byl hýčkán stále; jakkoli byl a jest sluhou nacionalistických socialistů německých, dovoloval si dokonce troufale českou společnost brutálně tupiti, že neposlouchá každé jeho nářady. Kdyby vlastenečtí katolíci se odvážili tak ostrých útoků a násilnictví proti krajanům přesvědčení jiného, hned by se sešikoval svorně proti nim náš „vlastenecký“ tisk po boku židovského německého tisku. Pro socialista je loket jiný; každý se bojí „svobodomyšlnosti“ soudruhů, kteří pracují nejen „ráznými“ slovy, ale i „ráznými“ skutky.

Uvedli jsme v čísle 43., že němečtí socialisté z Vídně upřeli českým soudruhům právo organisovati se na základě národnostním, ačkoli skutečně pracujících socialistů českých jest vlastně více než německých.

Nyní čeští soudruzi ve Vídni hleděli se s německým vedením dozorovati. Čechové vytýkali vídeňskému vedení, že vydává i pro Čechy zprávy výhradně německé. Dále poukázáno na to, že němečtí soudruzi v Čechách přihlížejí klidně ku vyhánění dětí českých socialistů do německých škol v uzavíraném území. — Němečtí soudruzi pomohli si z nešetrnosti chytře; odložili dohodnutí o česko-slovenském odborovém svazu na dobu pozdější.

A teď ta práce vídeňských soudruhů v přirovnání k práci socialistů pražských! Již časopis „Čech“ poukázal na to, jak v době, kdy Praha a Brno chystá se k rozsáhlé manifestaci za všeobecné hlasovací právo a ku generální stávce v den k tomu určený, jest ve Vídni, v centrále socialismu rakouského podivné ticho. Samo centrální vedení vídeňské dle sdělení delegáta Tomáška zdržovalo vídeňské dělnictvo od mocného projevu. Prokeš z Mor. Ostravy upozornil, že v zemích českých byly demonstrace i v nepatrných městech, ve městě millionů, ve Vídni — nic. Říšská konference alibila bouři, ale bouře se nedostavila. Sám dr. Soukup vykřikl, že na místě oznámené obecné bouře proti Gautschovi došlo jenom

moře bylo dosti pohnuté, vlny narážely silné na kormidlo, jež přivádělo stále řetěz v pohyb. Chřest takto vzniklý nedovoloval mi spáti. Kdybych byl el na lodi mladší, možná, že by to bylo všechno šlo lépe. Stavět se na nových lodích kabiny první třídy uprostřed lodi, kde onen podélný bohyb jest poměrně nejslabší, a kde řetěz nechává klidněji spáti. Takto mi ale nezbývalo, než mít shovívavost s nedokonalostmi stařený a býti jí vděčen za to, že mne nese k cíli mému blíž a blíž.

Byl bych rád aspoň ze vzdálí vidět celé západní pobřeží Istriie, ale nepřítelkyně noc mi nedovolovala. Též jsem se též, že druhého dne (1. října) uvidím některé z nešťastných ostrovů, ve které jest pobřeží charvatské a zvláště dalmatské roztrháno. Ale ani toho mi nebylo dopřáno. Jednak se Elektra vyhýbala velice pečlivě skaliskům, jela ve velké vzdálenosti od pobřeží, jednak ostrý vítr nahnal tolik mraků na oblohu, že i moře ztratilo svoji jasnou modř. Na západě z břehu italských nebylo lze viděti pranic. Teprv k večeru ukazoval jeden důstojník místo v dále, kde admirál Tegetthof zajistil r. 1866 slávu rakouského loďstva na vždy. Hleděl jsem na mapu, snažil jsem se aspoň určití poněkud směr, kde leží Ankona, přístav to, z kterého vyplul r. 1209 sv. František z Assisi v průvodu 12 bratří na Východ, by roznášel jméno Kristovo mezi národy po Syrii a Egyptě.

Při pohledu na mlhavé rysy pobřeží dalmatského vspomínal jsem, kde as leží Grabovo Polje, místo, kde stával druhdy Stridon, rodiště vynikajícího biblioty, Jeronýma (naroz. r. 340). Aby obohatal své vědomosti biblické, nedbal žádné námahy, a užil všech prostředků a pomůcek, jež tehdejší věk poskytoval. Studoval v Římě, Cařihradě a v Ale-

k několika nevinným výkřikům v parlamentě. A co se na to odpovědělo? Brněnský německý redaktor Nissner káral Čechy, že svými výtkami vnášejí do strany jenom nesvár a nové protivy.

Tu to máme. Chce-li býti vídeňská centrála fideletkou, proč neřídila a nevedla demonstrace vlastním příkladem? Proč se dává poháněti od podřízených Čechů? Ta socialistická družina vídeňská, která provedla proti Luegovi tolik krvavých krvalů, byla najednou v okamžiku tolik důležitém zticha jako žába v bahně.

My víme, co v tom vězí. Všeobecným, tajným a rovným hlasovacím právem utrpěli by němečtí nacionálové v Rakousku velikých škod; a poněvadž němečtí soudruzi v otázce národnostní táhnou se štváckými nacionály ne sice okatě ale přece vydatně za jeden provaz, nemohou se nijak rozehřáti pro faktické uskutečnění vlastního programu; vždyť by volební reformou utrpěl sám německý ráz Vídně značnou ránu. Socialisté němečtí rádi užívají služeb českých mouřenínů, za to jim však nechť popřít ani lidských národnostních práv; naopak jim jest německá nadvláda daleko milejší než spravedlivá rovnost národů. Mezi zahajovacími řečníky vídeňského sjezdu byl sám německo-říšský poslanec Molkenbuhr, který sice mluvil cosi o sociálně-demokratické rodině, ale hned kladl větší váhu na užší svazek pokrevenský s demokraty říšsko-německými a rakouskými socialisty; řekl: „My jsme přece krví z téže jediné krve a byli jsme od sebe odděleni pouze politikou panovníků trhnutím r. 1866.“ — Aha! Velkoněmec s rudou kravatou. Nechť česká veřejnost zví, jak čeští sluhové nacionálního vedení vídeňského mohou prospívati národnostním zájmům vlastním!

Není tak důležité, mnoho-li v člověku, ale to, k jakému cíli a účelu to v. Cílem všelikého vědění má býti prospívání v moudrosti a dokonalosti povahy, abychom byli lepší, šťastnější i užitečnější, dobročinnější i bedlivější v plnění se po vyšším úkolu života. „Počnou-li lidé obdivovat a povyšovat pouhou schopnost bez ohledu na mravní povahu, nacházejí se na jisté cestě k úpadku.“ My sami musíme být a jednat, a nespokojovat se čtením a rozjímáním o tom, čím jiní lidé byli a co konali. Naše nejlepší světlo musí se stávat životem, a naše nejlepší myšlenky jednáním.

Smiles: Moudrost života.

Politický přehled.

Sněmování na zem. sněmích království českého a markrabství moravského počalo sice ve znamení rozehřevení, ale nyní si poslanci příliš nelámou hlavu. Na zem. českém sněmu se dosud nic vážnějšího neprojednalo. Předlohy vládní a všechny návrhy na změnu zemského zřízení a volebních řádů přikázány zvláštní komisi k účelu tomu zřízené. Pilněji pracuje se v jednotlivých komissích. Posl. Prášek prozradil, že vládní návrh opravy volebního řádu smluven byl mezi velkostatkáři, Němci a českým klubem svobodomyšlným. Proto asi Němci zanechali obstrukce. — Sociál. demokr. předák ve Vídni dr. Adler při doplňovací volbě v Liberci zvolen říšským poslancem. V Dol. Rakousích ho nechťeli. — Při doplňovací volbě

xandrii. Cestoval po Galii i po Syrii, roku 385, když byl navštívil svatá místa v Palestině, usídlil se trvale v Betléme, kde strávil celé čtvrtstoletí. Zde neunavně pracoval za stálého strádání na biblické literatuře, až konečně vyjel svého genialního ducha 30. září r. 420. Bud' zdrav, ty plodný veleduchu, zasluhující toho, aby tvůj obraz zdobil všechny přední obrazárny světové. Překládal jsi knihu knih, vykládal ji, upravil její text, tak že i dnes jest nám skloniti šiji před tvojí učeností. Na modré obloze literatury církevní budeš vždy zářiti jak hvězda první velikosti; vždy zůstaneš velikým učitelem církve. Na věky šlechtiti tě budou slova, jež jsi napsal (k Pám. a Ocean): „Jsa jinocem, zánícen jsem byl podivuhodnou touhou učiti se (= studovati) . . . A když již jediny se jevil na hlavě mé a když jsem měl býti spíše učitelem nežli žákem, odebral jsem se do Alexandrie, abych slyšel Didyma. Pak se lidé domnívali, že jsem se přestal učiti; já však přišel zase do Jerusáléma a Betléma a s jakou námahou a za jakou cenu dal jsem se v nočních hodinách vyučovati od Baraniše (hebrejsky).“ Z tvého životopisu jest mi patrné, že bez boje není vítězství, že bez práce, námahy a odvahy není úspěchu. Totéž mi praví i „Elektra“. Či není to odvaha vrhnouti se do středu rozbouřených vln? Co jest 108 metrů její délky proti tisícům kilometrů rozměrů mořských! A jaké překážky jí staví moře do cesty! Těžké vlny jakoby rozlité olovo ženou se proti ní, chtějíce ji zahnat zpět; ona však ostrou svojí přídíl je řezá, poltí, dělí od sebe, odhání a tímto bojem vítězí. Vrhni se i ty do vln, jež ti brání dojít k tvým dobrým ideálům a bičuj je nemilosrdně, až ti otevrou cestu. (Dokončení).

zem. posl. ve volebním sboru nesvětského velkostatku v Čechách zvolen dr. E. Maixner, professor na lékařské fakultě čes. university v Praze. — Ve Vídni konal se právě sjezd socialistické strany, při němž zase propukla neshoda mezi českými a něm. soudruhy.

Bar. Fejérváry konečně ohlásil svůj program, jímž způsobil jisté překvapení. Pro každého má něco; zatím ovšem jen sliby. Ohledně armády trvá vláda na dvouleté povinnosti vojenské, že však musí býti zachována jednotná řeč velcí; slibuje ale úplné pomaďarštění vojska v Uhrách. Má býti zavedeno všeobecné, tajné a přímé právo volební dle obcí, jež by měl každý plnoletý občan, který umí číst a psát. Jest pro rozlučku od Rakouska, ale až od r. 1917. Velké státní a fundální statky mají býti rozděleny na menší dílce a dány v pronájem malým rolníkům. Konverse hlubů menších statků má se umožniti. Budou se stavěti průplavy, upraví se řeky, dělníkům dostane se ochrany, daně se zreformují atd. Sliby velmi lákavé. Koalice přes to bouří dál; i liberální strana zavrhuje program Fejérváryho.

Francozský prezident Loubet meškál návštěvou ve Španělsku a Portugalsku.

Podepsány již úmluvy, kterými se Norsko uznává samostatným státem. Král švédský prohlásil, že pro svou osobu a pro korunního prince vzdává se všech nároků na norský trůn.

Sultán zamítl žádost šesti velevlavců, kteří ve společné audienci chtěli naléhati na zavedení mezinárodní finanční kontroly v Macedonii. Velmoci ovšem zašlou Turecku ultimatum, aby s reformami nedkládalo.

Z Ruska docházely truchlivé zprávy o revolučních snahách. Železnice nejezdily, telegrafní spojení přerušeno a zvláště Petrohrad, Moskva, Oděsa, Charkov, Varšava, Loď byly ve znamení všeobecných stávek, ač klidnějších proti dřívějším. Revoluce brozila a hrozí úplným převratem. Ovšem zprávy jsou jako vždy přeháňny. Do těchto neblahých zvěstí zahlaholil najednou nový carský manifest, jímž se prohlašuje svoboda občanská, svobodné vyznání víry, svoboda spolková a shromažďovací. Zřizuje se zákonodárna дума, bez níž nemůže nabýti platnosti žádný zákon a k účasti na domě povolány jsou všechny ony vrstvy lidu, jež jsou nyní z volebního práva úplně vyloučeny. Hr. Witte jmenován zároveň předsedou ministerstva z úkolem, aby sjednotil vládní funke. Tak padá ruské samodržavi a Rusko z přinucení vstupuje v řadu států konstitučních. Všude prý panuje radost z nastávajících nových poměrů, ač revolucionáři neradi pouští zbraň z rukou. Na některých místech po zprávě o carském manifestu ihned stávkou přerušeny. Rusku vzchází snad požeňnanější doby.

Zprávy místní a z kraje.

† Arcijáhen a prelát Fr. X. Fiala.

Staříčský senior kapituly zdejší, infulovaný arcijáhen, papežský prelát, čestný člen kanonie Vyšehradské zemřel v Hradci Králové v den Všech svatých o 5. hod. odpolední. Narodil se 25. listopadu r. 1817 v Čáslavi; na kněze vysvěcen byl 25. července r. 1741. Jako kaplan a od r. 1851 administrátor ve Smidarech získal si značných zásluh ve správě duchovní, takže sami kollaturníci vymohli svými prosbami na patronovi a konsistoři, že byl jmenován 25. června 1851 jejich farářem — v mladém věku 34 let. Jako farář horlivě a obětavě pracoval na restauraci kostela tamějšího a vedl si v duchovní správě vůbec tak horlivě, že již r. 1856 byl jmenován čestným kanovníkem kapituly Vyšehradské a domácím prelátem Jeho Svatosti; byl též čestným děkanem, bisk. vikářem, c. k. školním inspektorem okresu novobýdžovského, člen musea království českého, předsedou jednoty sv. Josefa k podporování kněžské deficiencí. Roku 1879 dne 8. srpna zvolen za sídelního kanovníka kathedrální kapituly v Hradci Králové, kde trávil do smrti jako infulovaný arcijáhen a komendátor rytířského řádu Božího hrobu. Městečko Smidary a Lhota jmenovaly jej čestným měšťanem. — Posledních několik let zesnulý hodnostář, stížen jsa pokročilým stářím a nemocí, trval v ústraní. Připomínáme, že podporoval vydatně misijní fond, na něj pamatoval značným obnosem i v poslední své vůli. Zajímavé, že při jeho primici ministroval nynější vesp. generální vikář Dr. Alois Frýdek, na což zesnulý velmi rád vzpomínal. Ve Fr. X. Fialovi zemřel poslední spolutvůrce spisovatele Ehrenbergra. Bůh odplatí horlivě a šlechetně duši zesnulého! Pohřeb konati se bude v sobotu o 9. hod. dopoledne.

Osobní. Vldp. Dr. Fr. Reyl, fidelet Boromaea, jmenován konsistoriálním radou a předsedícím konsistoria.

Povýšení. Pan Vít König, c. k. evidenční asistent při c. k. okres. hejtmánství v Hradci

Král., jmenován ministerstvem země obrany c. k. evidencním oficiálem na dosavadním působení.

Klíček. Některý znalec hradecké historie odvádí v „Ratiboru“ pozornost čtenářstva od pozemku synagogy na pozemky, zakoupené kdysi katolickými ústavy. Neznáme důvody tohoto klíčování, ale myslíme, že se tím nesetřívá pravdivost výroku našeho o kolísavém stanovisku obecního zastupitelstva při prodeji pozemků. Tím ovšem nechceme nyní správu obce za všechno minulé činiti zodpovědnou a nepopíráme, že při prodeji pozemků určují cenu mnohdy různé okolnosti a výhody s parcelou spojené. Při prodeji pozemku synagogy a sousedního malého živnostníka jsme ovšem nenašli důvodu, proč platil pan Komárek o 8 zl. sáh dráze a při prodeji pozemků, ukončených katolickými ústavami, jsme shledali, že se prodávalo zrovna tak, jako každému soukromníku. Ano vypočetli jsme případy, že se prodávalo dráze, protože voda, osvětlení, kanalizace atd. dostavili se také až po vybudování novostaveb nejenom u Rudolfiny, ale i u Borromea. A stálo to vždycky hrozného vyjednávání, nežli se provedlo to, co stavební zákon obci přikazuje. Všecko, co „Ratibor“ uvedl pro důkaz o nějaké protekci katolických ústavů, bylo by sice pěkné, jen kdyby to bylo pravdivé. Nevyvrácíme jednotlivosti, protože nemáme v úmyslu obnovovati starou kyselost, na kterou bychom si snad ani nevzpomněli, kdyby byl „Ratibor“ nevytasil se trumfem o nějakém graciálu při prodeji pozemků. Ostatně chceli se historik z „Ratibora“ přesvědčiti o protekci ku katolickým podnikům, nechtěl si prohlédne propast na chodníku u adalbertinské zahrady. Brzy nastane zima a dlažba od července není dosud dodělána. Nejsem nerudní, proto neděláme křiky, doufáme na spravedlnost a jednotný loket pro všechny příslušníky obce.

Výstava umělecko-průmyslových předmětů. Městské průmyslové muzeum pro severovýchodní část král. Českého v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 4., v neděli dne 5. a v pondělí dne 6. listopadu 1905 výstavu umělecko-průmyslových předmětů, jež v letech 1902 až 1905 koupil nabylo pro své sbírky. Výstava nalézá se v čitárně průmyslového muzea v budově c. k. odborné školy v příměstí na levo, a jest přístupná od 9 do 12 hodin dopoledne a od 2 do 6 hodin odpoledne. Vstup volný.

Přísaha nováčků. 1. listopadu po polední mši sv. a případné promluvě konala se ve Vodňákových kasárnách přísaha nováčků zdejší posádky.

Tamburašský koncert. Tamburašský odbor katol. jednoty v Hradci Králové pořádá dne 5. listopadu t. r. v hotelu Adalbertinu, velký tamburašský koncert. Vstupné 40 hal. Začátek v 7 hodin večer. — Zafixování restaurační.

Den všech svatých byl dnem překrásné pohody. Smuteční pouť na Pouchov byla z Hradce Král. tak čestná, že dlouhé řady návštěvníků pouchovského hřbitova celá odpoledne ani se netrhly. Také nypj. biskup Dr. Jos. Doubava zavítal na hřbitov pouchovské, kde vykonav pobožnost v chrámě navštívil i hroby zesnulých kněží. Téhož dne sloužil velepastýř slavnou pontifikální mši svatou, na Dušičky pak slavné requiem s četnou assistencí. I na Dušičky připadalo na hřbitov místní mnoho návštěvníků. Hroby byly zdobeny a osvětlovány s pečlivostí velikou.

Ve schůzi městské rady králové-hradecké dne 30. října 1905 usneseno: Na žádost odboru zemědělské jednoty soukromých úředníků v království Českém jest městská rada ochotna podporovati snahu jeho o zavedení úplného klidu nedělního v písařnách a úřadech. — Žádost p. Jana Kotrče za udělení koncese ku sprostředkování koupě a prodeje realit v Hradci Králové doporučí se c. k. okresnímu hejtmanství ku příznivému vyřízení. — Schválen byl návrh technické kanceláře na rozšíření a upravení obou přechodníků přes erární silnici u reálky. — Technické kanceláři se uložilo, aby dala zříditi přechodníky k domu pravověrečného měšťanstva pod Kozinkou, k vile p. Viewegha u všeob. věř. nemocnice a u domu p. Horáka v Posp. třídě. — Panu K. Štěpáněmu, majiteli domu, uděleno bylo povolení ku zřízení schodů v I. patře jeho domu čp. 76, p. Jul. Pokornému, maj. domu ku zřízení kramu v domě jeho čp. 181 a Pravověrečnému měšťanstvu ku znovuzřízení střechy nad vytahovadlem pro slad. — Vzato bylo na vědomí oznámení technické kanceláře, že stuka uliční ve třídě Pospíšilově jest hotova. — Pp. majitelům domů v Pospíšilově třídě zaslou se vysvětliti, aby domovní stoky do hlavní stoky uliční co nejdříve provedli a příslušné taxy kanálové ihned složili. — Ústř. jednotě českého herectva udělen byl příspěvek K 20.—, odboru Bolzanova sirotčince učitelského v Praze příspěvek K 15.—, Živnostensko-čtenářské jednotě v Hradci Král. příspěvek K 15.— na vánoční stromek pro chudé děti. Žádost c. k. okresního hejtmanství na vyjádření o žádosti p. Ot. Hutlové za udělení koncese k výčepu piva v domě čp. 77 postoupí se živnost. odboru. — Schválen byl náklad K 201.50 na provedení nutných oprav bytu ředitele měšťanské školy divč. v Hradci Králové. — Návrh chudinského odboru na rozdělení požitků z nadace V. Ponca za rok 1905 v den Dušiček dne 2. listopadu byl schválen. — K návrhu požárního odboru dopíše se p. staviteli V. Nekvasilovi, aby do 8 neděl veškeré dříví ze staveniště v bloku A odstranil. — Rovněž dopíše se p. K. V. Skuherskému, aby dosavadní kamna ve svých dílnách, kde nahromaděno jest hoblůvek a dříví, do 3 neděl nahradil kamny novými, bezpečnějšími. — Z pohledův za odprodání stavební pozemky bude se počítati 4%, úrok ode dne schválení prodeje městským zastupitelstvem do dne zaplacení. — Technické kanceláři se uložilo, aby podala návrh na opravu schodů „Bono publico“ a u vojenské nemocnice.

Z Klieperova divadla. Nezapomenutelný Zeyer minulý týden dvakrát byl oslaven na jevišti ve svých dílech. Známou jeho slováckou pohádku „Radúz a Mahulena“ zvolila si al. Hassmannová na čestný večer. Konzo pohádky v provedení svém působilo na každého; zvlášť sledna

Hassmannová (Mahulena) celým zjevem, výkonem ukázala se mnohoslibnou umělkyní. I p. Lacinová projevila se platně v úloze královny Runy, a s ní i p. Kneisl (Radúz), p. Zelenková (Nyola), p. Javorčák (Radovid), p. Anerswald (král Stojmír). Zeyerova „Sulamit“ svou vnitřní cenou poskytla umělecký požitok prvního řádu. Věšky dramatické básně této plynuly dosti ohebně s dat hrajících. Pohostinská hra p. Boženy Staré, býv. člena Národního divadla v Praze, v úloze dívky Sulámak jevila ovšem zvláštní přitažlivost. Paní Stará nezapoměla, že hrávala v Národním divadle. Než i členové společnosti p. Lacinovy téměř se předstihovali v umělecké snaze, především p. Javorčák v bolesti a rozboření nad neuznáním, že skutečným králem Salomounem, uchvátit; neméně zdatně vedl si p. Uxa (Benaja), p. Zelenková (král. Batševa), al. Krečmarová, která tentokrát opravdu lépe se osvědčila než jindy, také pan Kneisl a p. Zelenka (Galamiel), kterému zvlášť mluva přirozeně zní. Výprava jest vždy pečlivě provedena, ba skvostně. Návštěva bývá dosti slušná, že p. ředitel Lacinu může býti spokojen.

Repertoir v Klieperově divadle. V neděli 5. listopadu odp. „Radúz a Mahulena“, se al. Fančou Horákovou v úloze „Mahuleny“, zač. o 1/4. (lid. ceny) a večer operetta „Bláznivá noc.“ V pondělí 6. list. „Flachsmann, vychovatel“, (veselohra;) 21. hra v předpl. V úterý 7. t. m. „Loutka“, operetta; příjem al. Horníkovy (mimo předpl.) Ve středu 8. t. m. „Prodáná nevěsta“, opera; 22. hra v předpl. Ve čtvrtek 9. t. m. „Soud lásky“, (původní veselohra;) 23. hra v předpl. V pátek 10. t. m. „Židovka“, opera od Halevyho; příjem p. Jetty Kurzové; (mimo předpl. V sobotu 11. t. m. „Zakletý zámek“, operetta; 24. hra v předpl. V neděli odp. „Hubička“, opera; (lidové ceny, zač. o 1/4.) večer: „Cesta kolem světa za 80 dní“, velká výpravná hra ve 14 obrazech od J. Vernea. Ku hře této byly malovány vesměs nové dekorace p. J. Anerswaldem, a pořízeny nové requisity ze závodu pana Lindy v Čes. Budějovicích. — V nedělním odpoledním představení Radúze a Mahuleny dne 5. t. m. vystoupí v úloze „Mahuleny“ sledna Fanča Horníková, která byla první interpretkou „Mahuleny“ na jevišti Nár. divadla v Brně, kdež skvostným podáním této úlohy docílila velikých úspěchů.

Zápis do nových dvou oddělení průmyslové školy pokračovací v Hradci Králové. Vyneseno se dne 24. září 1905, číslo 152 M. s. k. zřídila c. k. ministerstva vnitra a obchodu dosavadní volnou živnost řáděnskou (šití dámských šatů) mezi živnosti řemeslné. Kde pak živnost řáděnská jest nyní řemeslně provozována, tam podléhá ovšem příslušným ustanovením řádu živnostenského; jsou tedy v živnosti šití dámských šatů i „mistrové“, „pomocníci“ a „učennice“. Učennice podléhají následkem toho i povinnostem, navštěvovati po dobu učení místní školu pokračovací. Školní výbor usnesl se ve schůzi dne 7. října t. r. konané, aby učennicím těmto bylo uděleno vyučování ve zvláštním oddělení. Vyučováno bude stříháním dámských šatů, českým písemností a živnostenským počtem a účetnictvím. Zápis bude vykonán dne 5. listopadu o 9 1/2 h. dopol. v budově reálky, načež počne ihned vyučování. K zápisu potřebí vzíti s sebou vysvědčení na propuštění se školy obecné nebo měšťanské. Dle předběžného soupisu jest těchto ve zdejších městě přes 20. — V pondělí dne 6. listopadu t. r. počne o 4. hod. odpol. vyučování u šití číšníckých, rovněž ve zvláštním oddělení, jež na žádost pp. hostinských školní výbor při pokračovací škole zřídil. Sejdou se tudíž všichni učnové číšníčtí v ustanovenou hodinu v budově reálky, kdež jim budou další sdělení učiněna.

Nedělní klid v Hradci Králové. Představenstvo hromady pomocníků při gremiu obchodníků v Hradci Králové prohlašuje: Nový, 1. listopadem 1905 v platnost vstupující zákon o klidu nedělním nařizuje, že smí se personál (příručí, učnové i sluhové) v neděli pouze 3 hodiny zaměstnávat a oni páni obchodníci, kteří svůj personál dle 3 hodin zaměstnávají, jsou povinni poskytnouti mu celou druhou neděli aneb půl všedního dne co náhradní odpočinek. Hromada pomocníků při zdejších obchodním gremiu uložila jednolásem usnesením svému představenstvu, by nad dodržováním této úpravy přísně bdělo a každý přestupek bez rozdílu oznámilo c. k. okr. hejtmanství ku úřednímu zakročení a to nejen v zájmu svých členů (pomocníků), ale i v zájmu oněch řádných obchodníků, kteří předepsaný nedělní klid správně dodržují. Aby se předešlo všem nepřijemnostem, upozorňujeme Vás proto nutně, leč co nejdůležitěji, že ona část Vašeho personálu, která bude hned příští neděli, 6. listopadu od 7—11 hodin dopoledne zaměstnána, musí dostat buď půl všedního dne volno, aneb celou následující neděli (12. listopadu). Činíme Vás na to již dnes pozorna, abyste hned po příští neděli neopomněli ku klidu najmouti stanoviště odpovídající zákonným předpisům a uvaroval se tím hned od začátku všem nepřijemnostem a případnému pokutování ze strany c. k. okr. hejtmanství. Rovněž Vás aktivně upozorňujeme, že se práce písařské smí vykonávati v měsících listopadu a prosinci 1905 toliko od 9—11 hodin dopoledne a personál takto zaměstnaný (praktikanty a kancelářské sluhy v to počítaje) musí míti celou příští neděli volno. Od 1. ledna 1906 jest práce písařská vůbec zakázána, tedy počínaje Novým rokem 1906 nesmí se personál písařské vůbec zaměstnávat. Podotýkáme slušně, že podepsanému představenstvu bylo rovněž jednolásem usnesením pomocnické hromady uloženo, by nad dodržováním písařského klidu se vši přísností bdělo a proto, byste i v tomto směru hned příští neděli zákonným předpisům vyhověli. Upozorňujeme výslovně, že každá soukromá ujednání mezi obchodníkem a jeho personálem, kterou se pře-

depsaný nedělní klid obchází, jest nezákonná, tudíž neplatná a je-li takovouto úmluvou pomocník na klidu, zákonem mu sručeném, zkrácen, musí představenstvo i v takovém případě zakročiti jako při každém jiném případě rušení klidu nedělního.

Nesprávný názor o jednom zdejších uměleckém závodu českém má časopis „Naše Obrana“. Pravdou jest sice, že nemilým nedopatřením zaslala účet s německým textem Cechovi. Že však jí ani nezapadlo provokovati úmyslně, to lehce každý usuzá; vždyť již sama obchodnická opatrnost nutí i některé německé firmy korespondovati s našinci po česku. Nadto však prohlašujeme, že zmíněný závod jest firmou rozhodně českou a křesťanskou, že zaměstnává jen úředníky české a křesťanské. K tomu při rozsáhlém svém obchodním spojení koresponduje pouze českým jazykem při vlastních objednávkách u firem jinolazyčných. Nechtějí tudíž správně obviněti hned z úmyslné drzosti firmu takovou, která jest osvědčeným závodem národním. Tolik na dorozuměnou.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc říjen 1905. Vložena K 126.612.15, vybráno K 117.168.64, zůstatek K 1.424.497.18. Přijato K 94.896.42, splaceno K 74.989.60, zůstatek K 1.465.208.77. Počet účtů 2.501, pokladní obrát K 791.931.38, záruční fondy K 124.589.29.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. Stav vkladů za měsíc říjen 1905. Stav poukázek pokladničních K 446.800.—, knížek vkladních korun 1.922.656.85, úhrnem K 2.369.456.85. Suma, do které lze vydati poukázky a knížky vkladní, stanovami neomezena. Na jistinu akciovou splaceno K 2.000.000.—. Rezerva a pojištěné fondy ca K 500.000.— Úroky počítají se ode dne vkladu do dne vybrání.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové vykazuje: Členů čítá společenstvo 1.014, kteří za členské podíly K 30.200 splatili. Mimo to upsali a dosud dluhují členové K 2.260, tak že členské podíly K 32.460 obnášejí. Ve smyslu stanov ručí členové trojnásobně, čímž záruka členských podílů činí K 97.380. Připočtením v první polovici roku doclešeného čistého zisku jeví celková záruka společenstva přes sto tisíc korun, což jest zajiště vzhledem k tomu, že ústav teprve 18 měsíců v činnosti se nalézá, obnos více nežli dostatečný k zajištění závazků společenstva. Od nového roku poskytnuto bylo půjček K 210.000, na které splaceno K 108.000, zůstatek půjček K 102.000.

Veřejná manifestační schůze c. k. pošt. úředníků s vých. Čech koná se 5. dne měsíce listopadu 1905 o 3. hodině odpolední ve dvoraně Měšťanské Besedy v Pardubicích. Program: 1. O postupu. 2. 30letá doba služeb. 3. Dovolání a nedělní klid. 4. Služební pragmatika. Popáté příchází spolek českých úředníků poštovních se svými skromnými sice, ale spravedlivými a oprávněnými požadavky na veřejnost českou s přesvědčením, že apel jejich na sympatie i morální podporu všeho občanstva českého, jemuž přislul v první řadě právo veřejné kritiky v poštovníctví — nevysní na prázdno.

Z Třebosovic. Katolická Jednota v Třebosovicích sehraje v neděli dne 5. listopadu 1905 v sále p. K. Jarkovské: „Zachycen proudek.“ Obraz ze života ve čtyřech dějstvích od Dr. Frant. Hermanna. Začátek o půl 8. hod. večer. Hudba p. Jaroměřského. Po divadle volná zábava.

Z Týmitě m. Orli. Skupina Všeoborového sdružení křes. dělnictva pro království České v Týmitě m. O. pořádá v neděli dne 12. listopadu 1905 v sále v „Panenském domě“ všeček. Hudba Borohradecká osobním řízením pana kapeláka J. Macha. Začátek v 7 hodin večer. Vstupné 1 K 20 h, druhá dáma 20 h.

Z Holohlav. Schůze pořádaná našim katolickým spolkem dne 29. října 1905 v hostinci p. J. Tučka v Holohlavech jako všechny předešlé usazené se zúčastila. Slovy pp. řečníků, s nichž p. redaktor Ant. Pochmon přednášel „O cestě k blahobytu“ a p. Astr. „O národohospodářské situaci“, povzbuzeni byli přítomní, by snažili se domáhati blahobytu pozemského, při tom však by nezapomínali na statky duchovní, totiž na sv. víru a tuto nejenom v kostele, nýbrž i ve veřejném životě vyznávali a hájili. V pravdě krásná byla slova, jimiž naše ženy a dívky vyzývány byly, by i ony postavily se jako bojovnice pod prapor Kristův. Oběma pp. řečníkům srdečně děkujeme. Ku cti pak našich milých členů jednoty podotýkáme, že dobře pochopili, že byti členem jednoty nesignaluje snad jen platit nepatrný měsíční příspěvek, nýbrž plniti všechny povinnosti s členstvím spojené a všech schůzí se účastniti, a proto dle toho také jednají. Každý opravdový přítel našeho spolku s toho se opravdově raduje a s duší si přeje, by členové v této horlivosti vytrvali a jeden druhého slovem zvlášť však příkladem povzbuzovali.

Společná schůze skupin Z. J. K. D. pardubické, chrudimské, chrastocké a skutečské bude se konati v Pardubicích na děkanství ve středu dne 8. listopadu ve 2 hodiny odpoledne.

Průběh děje se do Lázní Bělé-hradeckých, třeba tyto jsou v kraji čistě českém a odkázaný povětlině na české hosty. Průběh děje to podporuje ředitelství hraběcího panství v Lázních Bělýchradě, vlastně vrah lesmistr Jindřich Schubert, jenž insertem ve vídeňské „Forst-Zeitung“ hledá lesmního asistenta a revírního adjunkta, na něž se mimo jiné žádá, aby byli německé národnosti a německého smýšlení. Taková průběh děje vyřývavost neměla by státi bez povšimnutí a českých hostů lázeňských.

Z Hlebe. Zpěrácký spolek „Batibor“ v Hostovicích, člen „První české pěvecké a hudební skupy“, pořádá v neděli dne 5. listopadu 1905 v hostinci p. Josefa Šála sábovní večer se laškového spoludělníkův baritonisty p. F. Koláře, c. k. pošt. asist. v Pardubicích. Začátek o půl 8. hodině večer. Vstupné: členové Batibora a členové jeho rodin 3 k. h. Nečlenové 1 K 2 h. Národní kolek.

Za děkanem Frt. Rašínem. Ve Velkém u Jičína zemřel 13. října a 17. téhož měsíce pochován jest tamní vdp. děkan František Rašín. V Pánu zesnulý narodil se 28. srpna 1826 ve Veselí u Velké, jako syn zbožných rodičů rolnických. Školního vzdělání nabýval nejprve na farní škole Velické, od učitele Františka Kovandy, Josefa Matějky a Františka Pelce, na něž vždy rád a vděčně vzpomínal. Třetí třídu t. sv. hlavní školy prodělal privátně u tehdejšího Velického kaplana Josefa Morgause, načež v r. 1839 nastoupil studia gymnasia v Jičíně, po jejichžto ukončení r. 1845 studoval na filosofii v Praze. Po té obmyšlel se připravovati ke studiám na profesura gymnasia, v čemž pak byl přerušen bouřemi r. 1848. Téhož roku na podzim věnoval se studiu theologie na universitě Pražské. R. 1849 ucházel se o přijetí do semináře Královéhradeckého a to do 2. ročníku, byl však přijat do ročníku prvního, jako několik jiných spoluzákladatelů, ačkoliv již jako externistě přednášky tohoto ročníku byli slyšeli a tak stráž jednoho roku podrobili se musili. R. 1853 dne 25. července byl na kněžství posvěcen a nastoupil po částem srpna téhož roku do duchovní správy jako kooperátor ve Vracích, kdež pobyl až do 25. listop. 1854, kteréhož dne přestěhoval se za kaplana do Ostružna. V osadě této působil do 10. října 1866, po smrti děkana a vikáře Jana Makoše jako administrátor, při čemž prodělal veškerý útrapu a všelike válečné za bitvy Jičínské. Z Ostružna přesídlil jako kaplan do Kopidlna a zde pobyl do r. 1872. Na tato léta života svého rád vzpomínal, svláště na dobu, ve které tu působil se svým milým přítel-kaplanem nynějším vdp. děkanem Novohradeckým Ant. Vitvarem. Z Kopidlna přesídlil P. Rašín do Libáně, kamž jmenován byl farářem. Zde působil plných 27 let velmi chvalně. Ndp. biskup litoměřický oslovil jej expositorem canonie, r. 1885 potvrdil jeho jednohlasnou volbu za bisk. vikariát. sekretáře Nymburského a r. 1890 jmenován čestným děkanem. Kromě svého řádu duchovního vážil si i záležitosti občanských. Záhy zvolen jest za člena obec. zastupitelstva Libáňského, potom za člena okresního zastupitelstva okresu Libáňského, kteréžto jej zvolilo i za svého starostu. V téměř čase působil též po 6 roků jako člen c. k. okresní školní rady Jičínské. Město Libáň usnávaje jeho blahodárné působení, zvolilo jej r. 1890 čestným svým měšťanem. Když pak r. 1899 ve Velkém zemřel vdp. vikář a děkan Ferd. Kopecký, ustanoven jeho nástupcem v Pánu zesnulý P. Frant. Rašín. Jak sám často říkal, odtěhoval se z Libáně na Veliké proto, aby měl blíže do hrobu. Ochtěl býti pochován ve hrobě svých milých rodičů na hřbitově Velickém. Ačkoliv přestěhoval se na Veliké ve věku pokročilém, získal zde všeobecně úctu a lásky. Byla to ovšem v první řadě jeho pobožnost, dobročinnost a vřidnost, se kterou každého přicházejícího do svého farního domu vítal. V Pánu zesnulý každého potěšil, obveselil, proto také až jsi mluvil s prostým neb učeným, bohatým neb chudým, každý ti řekl: Kde by ho Pán Bůh ještě dlouhá léta zachoval. Než nebylo souzeno osadě Velické, aby tu déle duchovním otcem zůstal. Již r. 1903, kdy se svými milými společníky Magrem Fr. Hamplm a Magrem Ant. Suchánkem v Hradci Králové slavili své kněžské druhotiny, začal chřadnouti. Zotavil se sice, ale letos na jaře kloubový reumatismus upoutal ho na několik dnů na lůžko. Po svátcích velikonočních opět si vyšel do Boží přírody, ale pobyt venku vždy ho spíše unavil než občerstvil. Konečně o svých jmeninách 4. října t. r. slehl, dal se zaopatřiti sv. svátostmi a 13. vypustil šlechtinou duši svou. Pohřeb jeho byl nejkrásnějším důkazem, jak byl vážen a milován. 40 duchovních bratří doprovázelo jej ke hrobu. Pohřební průvod vedl vdp. vikář kopidlenský Jan Tichý a pohřební řeč konal vdp. sekretář Frant. Vohnout, osvědčený kazatel, na slova Gen. 49, 29: „Já se shromažďuji k lida svému, pochovejte mne s otcí mými.“ Mezi smutečními hostmi pozorovali jsme téměř veškeré úřednictvo J. Os. hraběte Ervína Schlika jednak s úřední kanceláře kopidlenské, úřednictvo hospodářské s p. říditelem Javárkem, lesní s p. lesmistrem Valentem, patron. komisařem, deputací okres. zastupitelstva Libáňského, obec. zastupitelstvo města Libáně, obecní zastupitelstvo Velické, všechny pp. starosty obcí přifařených s p. okresním starostou Jičínským Fr. Vejvapkem, slav. výbor Svatovácl. záložny Velické, sl. sbory hasičské z Bakovic, Podhradí, Chyjic a Nadslavě, sl. sbory učitelské všech přifařených i okolních obcí se žactvem a nezmírně zástupy kolaturníků, kteří všichni loučili se se svým duchovním správcem se slovy: „Je ho škoda.“ R. i. p.

Dýmkařský průmysl ve východních Čechách. Výroba dýmek rozšířena jest ve vých. Čechách na Vysoké-Mýtsko v Proseči, Zábři, Martěnicích, Pasekách a Rychavě. Původně koncem XVIII. a počátkem minulého století vyráběli jednotlivci v Martěnicích a Pasekách dýmky pro sebe a své známé v okolí. Když pak našly dýmky tyto oblibu pro svou láci a trvanlivost, šel se i odbyť obchodem a výroba ta již tehdy provozována jako domácí. Prvotně vyráběly z olše bez kování, a teprv se v letech dvacátých minulého století dýmky faturují a opatřují plochovým vrchním kování (pokřepky). Dnes sledá-

váme v oblasti míst svrohu vytkaných mezi 110 až 190 vyráběli dýmek vůbec 18 živnostenských oprávněných dýmkařů se 30 pomocnicí a 40 učni. Tak svazných „štukverkářů“ jest přes 100, kteří mají své učně a pomocnicí, povětšinou členy rodiny, císařů málo. Hlavním pomocníkem štukverkáře jest žena, někdy i děti. Mimo tyto dýmkaře a štukverkáře jsou tu ještě jiní pracovníci, jmenovitě starší, kteří vyrábějí dýmek jenom odkoukali a ti vyrábějí ovšem nejlacinější druhy dýmek. Celkem lze tvrditi, že se výrobou dýmek na Prosecku zaměstnává a žije celkem na 300 lidí. Mimo to jest tu 5 obchodníků, kteří odbyť sprostředkují. Vyrábí se asi 100 různých druhů dýmek různých pojmenování. Výroba děje se dílem na soustruhu kratším, dílem v ruce. Hlavní surovinou jest dříví olšové, které jest dvojí: na lepší druh dýmek užívá se dříví řádového (pásezy od kořene) a na podřazený druh dříví „blámové“ (rovnovážné) z horní části kmene, z něhož se vyrábějí dýmky uměle řádované. Jinak pak užívá se z oiskrajných druhů dřev: brýřerů, osenu, bříšy švédské a polské. Olši kupují si dýmkaři sami, poněvadž okolí jest vyčerpáno, často až z Moravy i z Uher, oiskrajné druhy dřev dodávají výrobci místní obchodníci. Ceny dříví jsou dosti značné a rok od roku stoupají. Výdělek bývá přirozeně i větší, podaří-li se dříví koupiti v ceně mírné. Prostředně pilný štukverkář vydělá si práce 2 K denně. — Vydělá by i více, kdyby měl peníze na dříví, které musí bráti od obchodníků, jimž výrobu dodává na účet neb zálohu, čímž se mu vlastně ceny materiálu diktuji. Samostatný dýmkař bez prostřednictví místního obchodníka dodává se ovšem zisku většího. Cena dýmek za tucet stoupá od nejlacinějších K 1.10 až i na 30 K. Nejdražší dýmky jsou zdobeny řezbami. Mrtvá sezona výroby nastává vždy v létě. Majitel dýmkařské vlastního pole, štukverkáři najímají pak kousek pole, čímž i výroba v létě klesá. Celková roční výroba dýmek činí se na 50.000 tuctů, jež se mimo po Čechách, i do Moravy, Rakous (Vídeň), Uher, Itálie, Německa, i jinam zasílají, ba až do Ameriky. (Dle Obzoru Národohosp.)

Z Náchoda do Náchoda a okolí. Za nynějších dnů, kdy snažíme se alespoň trochu vymazati z podruží našich nepřátel zjevných i tajných v oboru průmyslu a obchodu, bude zajímavě svědět, že v městě tak lidnatém, jakým je Náchod, nebylo dosud ani jediného obchodu sukny a dámskými látkami, který by se nacházel v rukou Čecha a křesťana! Bude tedy asi vítáno, zvláště naši čtenáři, že podnikaví nařízení, pp. Hyhlík & Souček, zřídili zde velký, všem moderním požadavkům vyhovující obchod látkami pro náby, dárky, ryze český a křesťanský. Jest nyní na nás, bychom dle hesla „Svět k svému“ jednali i jiné k tomu nabádali!

Z Ústí n. Orli. V neděli dne 29. října obýval se pohřeb zesnulé paní Julie Hernychové, choti velkopřemyslníka a velkostatkáře, se velké účasti veškerých vrstev místního, okolního i z dále dostavivšího se občanstva. Mrtvola ve stkvostné kovové rakvi vystavena byla v domě smutku na katafalku v květinovém háji palem a v záři planoucích voskovic. Černé zastřené stěny pokoje přímo pokryty byly četnými, stkvostnými kyticemi v barvách smutečních a národních s příslušným věnováním zdobenými. Věnce na rakev mimo chotě, synů a veškerého příbuzenstva položilo také dělnictvo závodu ústeckého (a sice: tkalci, strojní personál a skladiště), vambereckého, hnátnického, chrudimského, nadelburgského (přádláci), pak zřízení a techničtí úředníci z Ústí n. Orli, Vamberka a Nadelburka, dále úředníci skladiště a úřednictvo ústřední kanceláře v Ústí n. Orli, jakož i osobně seznámení, jako od mistra Jaroslava Kociána, Dra Josefa Jana Svátka, rodiny Huberta Andresa a jiných více. Rásem třetí hodiny dostavil se místní děkan a vikář vdp. P. Antonín Nývlt s asistencí místních dpp. kaplanů a katechetů dp. P. Kubna, vdp. P. Václava Hvédy, faráře, a dp. P. Řezníčka z Vamberka, jakož i dp. P. Koppa z České Třebové. Před započetím církevních obřadů zapěl mužský sbor místní Cecilié jednoty řízení učitele p. Julia Kociána tklivý smuteční sbor od Nevadby, načež dšst. duchovenstvo vykonalo výkrop a rakev snesena s katafalku zřízením místního závodu. Průvod zahájen školními dětmi, po nich následovalo dělnictvo obého pohlaví v velkém počtu se závodu místní o, jakož i deputace všech poboček, zřízenčí a úřednictvo závodu, pak místní sbor dobrovolných hasičů, spolek vojenských vysloužilců, četné občanstvo, městská rada místní se svým starostou p. MUDrem Vencou a vamberecká se starostou p. Antonínem Bednářem v čele, okresní zastupitelstvo se starostou p. Josefem Jelínkem a jiných více. Dále pozorovali jsme v průvodu četné hosty jako: předsedu spolku průmyslníků textilních p. Josefa Bartoně, továrníka z Náchoda, tajemníka téhož spolku p. Dr. Jar. Preise, p. Jana Zemana a Josefa Suchánka, továrníky z Vamberka, p. Jehničku, továrníka z Chocně a mn. j., zástupce místních úřadů státních atd. Pak následovali: místní odbor spolku soukromých úředníků, spolek strojmistrů a hudba. Ve věncovém pohyblivém špalíru utvořeném 60 dělníky a zřízenčí kráčeli členové Cecilié jednoty spívající cestou „miserere“ za řízení řed. kůru p. Petra Kociána, jakož i důstojné duchovenstvo. Rakev nesena střídavě dělnictvem, mistry a zřízenčí, úředníky se závodu a panství, pak členy „Cecilie“, hasičského a vysloužilceho spolku. Po obou stranách rakev neseny byly hořící voskovic. Za rakvi následovali manžel zesnulé provázen dvéma syny a četné příbuzenstvo, dámy úřednické závodu, dámský spolek „Tetina“ a mohutný zástup lidu obého pohlaví. V ulicích, kudy se smuteční průvod ubíral, stálo občanstvo hustým špalírem. V kostele, v němž veškerá světa rozlehnuta, uložena rakev na katafalk, osázený několika řadami svíců, mužský sbor zapěl po vykonání církevních obřadů „Libera“ a „Salve“, načež průvod v téměř pořadu ubíral se na hřbitov,

kdež po opětném výkropu rakev nejbližšími příbuznými do rodinné hrobky spuštěna a sponou čerstvých květin obeypána. Pak následoval pohřební došlov ředitele p. Hlavy následovně k zesnulé pronesený: „Jménem veškerého dělnictva, zřízenčí a úřednictva našich závodů loučíme se s Tebou, drahá zesnulá. Ty's byla pro nás povždy andělem láskavosti, lidumilnosti a dobroty. Ty's byla obětavou matkou nejen nám všem, nýbrž i veškeré chudíně, mládeži i opuštěným. Tvůj důstojný příklad šlechtnosti a lidumilnosti zůstane v myslích našich povždy světlou památkou. Budiž Ti země lehká a světlo věčné ať Ti svítí. Buď s Bohem!“ Po této tklivé řeči nezůstalo ni jediné oko nezarozeno, což svědčí o veliké lásce, z které zesnulá paní ve veškerých vřetvách lidu se těšila. V pondělí dne 30. října t. r. slouženo slavné rekviem v místním chrámu Páně, na kterém kromě veškerých místních příbuzných, úřednictvo a zřízenčí závodu, jakož i bojná část občanstva brali účast. K uctění památky zesnulé obdrželi různé korporace značné obnosy, mezi těmi i místní chudí 200 K, kterýž obnos po přání dárce ihned musel býti rozdělen. — V zesnulé paní ztrácí jmenovitě místní chudina nad míru velou příznivkyni a bude na zlaté srdce její, které mnohou almu s oka chudiny setřelo, trvale vzpomínati. Čest budiž její památce!

Doprava na trati Kutná Hora-město — Zruš zabájena dnem 1. listopadu t. r. Stanice na této trati: Kutná Hora, Malešov, Červené Janovice, Zbraslavice, Zruš jsou otevřeny pro veškerou dopravu; nákladistě a zastávky: Poličany, Bykán, Hodkov pro osobní a omezenou dopravu zavazadel, jakož i pro dopravu nákladu v plných vozech; osobní zastávky: Bahno a Želivec pro osobní a omezenou dopravu zavazadel. V týž den byla také místní dráha Sedlec — Kutná Hora-město, dosud severozápadní drahou spravovaná, do c. k. státní správy železniční převzata a c. k. ředitelství státních drah v Praze přidělena. Trať Kutná Hora — Zruš již přispěje k oživení polosapadlého onoho kraje, jenž vyniká i leckde krásou přírodou.

Po vysvěcení velechrámu sv. Panny Barbory v Hoře Kutné. G. T. — Banket v Lorcí. Rada městská a výše řečený komitét slavnostní aranžovaly v loreckém sále nádherný banket pro urditý počet pp. hodovníků. Členů rady a sboru občanského zastupitelstva přítomno šestnácte; k tomu přistupovalo 41 hodnostářů duchovních, náčelníků úřadů a hostů zvláště pozvaných. Hostitalem byla sl. obec, pořadatelem radní p. F. Sýkora. Za přípitku nejd. biskup připomnul shora citovaný telegram papežský, porovnal Sv. Otce ku ohni planoucím, planoucím a zářícím otcovskou láskou k celému světu, ku všem věřícím a k duchovenstvu katolickému. Nejd. řečník vylíčil, jakou živoucí láskou pečuje Sv. Otec o všechny křesťanský, katolický svět a o blaho lidstva veškeré pevnou, která zejména se a se velou účtí sleduje kde kterou událost v církvi katolické a proto. že nejvše vysnamenal i dnešní slavnost kutnohorskou vzpomínkou telegrafickou. Po uctivé blahověti Sv. Otce připil mu nejd. biskup s provoláním slávy a dlouhého panování. — Monsig. Vorlíček v úvodu své řeči připomnul počátky restaurace velechrámu sv. Panny Barbory a fakta ze dne 13. listop. 1882, kdy na žádost arch. sboru „Vocela“ v Kutné Hoře nařídil Jeho Apoštol. Velikénstvo císař a král náš, aby na opravu chrámu sv. Barbory 50.000 zl. pro prvou potřebu bylo věnováno, kterýmžto nejvyšším rozhodnutím dán základ k dalším podnikům a dovršení díla, dnešního dne tak krásně dokonáného. Z úcty nehynoucí a vděčnosti nejoddanější připil Monsignore, J. V. císaři a králi Františku Josefu I. na dlouhé panování pro blaho věrných národů a vědy věrného lidu českého. Po přípitku zahrála přítomná vojenská kapela cíl. hymnu rakouských národů a přípitek nadšeně aklamován. — Starosta a posl. p. Macháček zvedl číši a uvádí, kterak deputace kutnohorská, zavítavši do Hradce Králové, posvala nejd. biskupa dra Doubravu ku slavnostním dnům kutnohorským, již tím mile překvapena byla vtělenou blahověti a láskavostí, s níž J. B. M. Kutnohorany přijal, i tou ochotou a radostí, s kterou arcipastýř splnil vyslovené přání deputace, přielibiv s potěšením do Hory Kutné zavítati, vysvěcení vykonati a staroslavnou Horu Kutnou a jejími velikými památkami poznati. Dnešním dnem děkuje starosta kutnohorský za tu počtu a připíjí jménem celého města J. B. M. na dlouhé panování a prosbou o další přízeň městu našemu. Přípitek provázen byl hluchým potleskem ze zvuků fanfár. — Posl. dr. Pacák měl delší řeč, v níž uvedl, jak veliké dílo dokonáno pro celou naši vlast i říši a pro celý vzdělaný svět; vyvodil, že jak těžkých již pro velechrám časů vyzvytl se v Hoře Kutné mladý kaplánek, který jako orlíček vznesl se nad zubožený a omšelý velechrám Svatobarborský a vida jej blížek sutiin, pojal úmysl orla, povznésti velechrám ten k záchraně a životu novému. Úmysl ten se orla sdařil. Doufejme s novým velechrámem našim i v novou budoucnost českého národa, aby i tento — rovněž jako výtvarný klenot náš — dočkal se svého vzkříšení a obnovení. Avšak vedle našeho Vorlíčka byli to ještě jiní přátelé velechrámu sv. Panny Barbory, kteří zasazovali se velice ve sborech zákonodárných o zachování jeho. Tak jmenovitě byl to poslanec Karel Adámek, který se přímo rval s odpůrci restaurace velechrámu sv. Barbory, až zvítězil. Dále byl to poslanec stav. rada, prezident Hlávka, který cestou neurychlenou, ale jistou a bezpečnou, kráčí a kráčí radíval, aby země i stát zde konaly další povinnost. Rady jeho byly dobré a osvědčily se v každém případě. Veškeré práce, námahy mužů těch a snahy našemu království českému nalezly horlivého protektora v J. J. nejvyšším maršálku senátu, knížeti Lobkovicovi, který vždy snažil se udržovati přízeň k velechrámu našemu ve známých i v vládě. Těmto čtyřem mužům patří můj přípitek, ať šíří! Potleskem a provoláním slávy byla zdruvce tato aklamována. — Arcipastýř svedaje číši, praví, že s té duší s řečníkem souhlasí; mluvě k Monsignoru Vorlíčkovi, vesele jeho služby veliké o restauraci velechrámu sv. Panny Bar-

bory, o nichž často s vděčností uvažoval; pokud v jeho moci spočívá, chce se odměnit panu arciděkanovi tím, že ho dnešním dnem jmenuje konsistorním radou své diecése královéhradecké; přeje mu, aby blažen s díla svého dlouho byl zdráv. Veškeré přítomné hraou se k nově jmenovanému panu konsist. radovi, aby mu upřímně blahopřáli a připili. — Jeho Magnificence prof. dr. Všešál, rektor university, připomíná časté a důležitě styky pražské university s Horou Kutnou a její politickou a kulturní historií po celou řadu let. Pan rektor dovodil, že byly to české hlavy, které vymyslely plány a formy archaologickým stkvostům kutnohorským a že byly to české ruce, jež díla ta překrásně byly vytvořily. Velechrám sv. Barbory jest velikým stkvostem, k němuž vzímavá duše domácí i cizí lne a děton. Těšme se s toho velice upřímně a budmež na to hrdí, že uměním českým tak mocně jsme vítězili; a v tom připijím slavné zemi naší, slavnému městu tomuto i slavnému umění v král. Českém healem universitním: „Nechť roste, zkvěta a se zelená!“ — Po kratší přestávce pokračováno. Nejdř. biskup pravil, že není mu ani možno vysloviti ohlas vděčného srdce svého za láskyplné přijetí, jehož dostalo se mu včerejšího dne. Nepochyboval o pověsti, že město toto uvítá svého vrchního pastýře s oddaností a děton; avšak včerejší událost, při níž vesměs přední třídy slavné obce, první její osoby a všechno měšťanstvo téměř krok za krokem počítávaly svého biskupa, dojala jej velice. Tímto pocitem vděčnosti puzen, připijí J. B. M. starostovi města p. posl. Macháčkovi, celé sl. radě městské a sl. sboru obecních starších a veškerým váženým hodnostářům úředním, vojenským, samosprávným i ústavů vzdělávacích, všemu milému občanstvu i hodné mládeži školní. „Připijím všem na krásnou budoucnost! Bůh vám zaplať“ končil nejdř. biskup. Nato vystoupil a učiniv obchůzku kolem stolic připíjel s každým s pp. účastníků jednotlivě, což veškerými přítomnými bylo velice mile přijato. — Vldp. arciděkan vyložil v delší řeči obšírné počátky restaurace velechrámu a ještě obtížnější sdělování rozpočtů. Vzpomíná vřelými slovy Nejvyšší blahověle Jeho Veličenstva, darů sněmu a vlády, darů jednotlivých dobrodinců chrámu Svatobarborského, zejména obce a společenstva kutnohorské, jimž připil s provoláním slávy. Nato šádal pan řečník, aby jménem shromáždění byly odeslány telegra y J. V. císaři a králi, J. J. knížeti Lobkowitzovi, nejvyš. maršálku zemskému, poslanci K. Adámkovi, a stav. radovi Hlávčovi, což ihned vykonáno. Holdovací telegram, jenž byl J. V. císaři a králi Františku Josefu I. zaslan, zní: „Rada král. hor. města Hory Kutné a arch. spolek „Vocel“ pro zachování velechrámu sv. P. Barbory v Hore Kutné používají příležitosti dnešního slavnostního posvěcení tohoto velechrámu sv. Panny Barbory k vyjádření pocty nezměnitelné věrnosti a oddanosti i lásky, již chovají k Vašemu Veličenstvu, svému nejjašnějšímu císaři a králi, Jehož nejvyšším rozhodnutím se dne 26. října 1892 dostalo se našemu velechrámu subvence státní a tak zachován a po práci 21 roků trvající nákladem i mil. korun obnoven a dnes slavně posvěcen. V nejlubší účtě podepsaní prosí co neuctivěji, aby tento projev pokorně a vždy věrné oddanosti Vaše Veličenstvo co nejmilostivěji přijati ráčilo. V Kutné Hore, dne 16. října 1906. Karel Vorlíček, arciděkan, předseda „Vocela“, Jan Macháček, starosta.“ — Nejdř. biskup dr. Doubrava připil dále celému vývinu krásného umění výtvarných a vyslovil vetejnou pochvalu mistrům, kteří na velechrámě sv. Panny Barbory pracovali. (Pp. † Mockrovi, Lábleroi, Kastnerovi, Urbanovi, Tučkovi.) Těmto mistrům nejdř. biskup připil na zdraví a prof. Mockrovi na vděčnost paměť. Dr. Pacák uvedl, že stává ještě více mistrů, kteří pracovali na výtvarcích vnitřních a zevnějších při velechrámě a jmenoval pp. Anýše, Zalesáka a Ušla v Praze, Ant. Hrabáka a řezbáře Nováka v Hore Kutné, jimž připil, čímž oficiální toasty skončeny. — Nejdř. biskup svoji milou, sdílnou a upřímnou povahou získal si srdce všech. Nejdř. biskup pán stal se miláčkem všech, ve velechrámě, ve školách, na ulici i při hostině, kde řečnil bez únavy, podepisoval pohledky do tuctů, mile s každým pohovořil, a když jeden s advokátů ve svém plaidoyeru uvedl, že s toho bude žaloba, ježto arcipastýř uzmul dnes srdce všem Kutnohoranům — ujistil vedle stojící rada vrch. zem. soudu a státní zástupce nejdř. biskupa, že vyšetřování to s moci své „zastaví“ okamžitě, a že ani nedojde k obžalobě. — A tak uplynula hodina za hodinou, až nastoupil nevyhnutelný rozchod. Páni účastníci, rozloučivše se s J. B. M., za hlasů fanfár hudebních provolali „sláva“ a mnozí provodili jej až k povozu. Společnost, potrvávající do pozdní hodiny večerní při milé zábavě a vzpomínkách, ukončila slavnostní dny kutnohorské s vřelými city vděku a nadšení. — Nejdř. biskup rozhodl se setrvati v Hore Kutné do úterý dne 17. října, jednak za přítomnou návštěv škol, ústavů a veřejných zařízení místních, jednak aby prohlédl sobě město a jeho památky a konečně pro návštěvy čelných hodnostářů v městě. V pondělí počala projížďka městem v průvodě pp. Monsig. Vorlíčka, starosty a posl. Macháčka a náměstka, tov. Tučka. Nejdř. biskup byl nádhernou velikolepých monumentální a archaologič kutnohorských z té duše překvapen, chválil velice zvelebu a restauraci děl menších i velkých, stavitelských, ve školách i ústavech, kde šactvo i studenti s pp. fidieli a profesory, katechety a sbory učitelskými i dámskými učitelskými J. B. M. odebírali. Velice zajímal se o vývin a trvání těchto, mile vždy promlouval a laskavě jednal, tak že jen utěšeně vzpomínky zanechal. V pondělí večer vykonal J. B. M. sv. požehnání ve velechrámě sv. Panny Barbory. Pobožnosti té obceval velice četný počet věřících. O požehnání účinkoval opět vyhlášený mistr prof. Jandera se svým sborem, při němž měla solo virtuosa, šákyne prof. Ševčíka v Praze, sl. Šimková, dcera c. k. fidiela paedagogia kutnohorského. Nejdř. biskup po obřadech prof. Janderoi velice lichořivě děkoval a jeho řízení i evidentní sboru tak znamenitého vše pochválil. V úterý obědval J. B. M. mái sv. v novém chrámě konventu sv. Václava, načež navštívil tamní školy a paedagogium dvak. Při návštěvě té bylo i přítomní slavnostní, při němž šákyne Rutová podala J. B. M. stkvostnou kytici. A ještě jednou navštívil J. B. M. náš překrásný velechrám Svatobarborský a jeho om-

pory v průvodě Mons. Vorlíčka, který podával vysvětlění o postupu restaurace. Na velikém choru zasedl J. B. M. ku častu zmíněným zde varhanám Tučkovým a s pravou vervou hudebníka-znalce preludoval a hrál vádnou piecu, nemale dosti chvály nad výborným nástrojem tímto. — O 1/2. hod. odpol. opustil J. B. M. Hore Kutnou, přišeliv za příštího léta opět s radostí sem zavítati. Se vzkazem díků a Božího požehnání celé Hore Kutné po vdp. Monsig. Vorlíčkovi, který nejdř. biskupa až na hranice vikariátu provázel, odejel přemilý náš vrchní pastýř do Chrásti. Zdař Bůh!

Nový oltář svatobarborský a dary na přízdobu velechrámu v Hore Kutné. Nad pomyslné důstojnou přízdobou velechrámu jest nový oltář hlavní odvojných křídlech. Označili jsme již, že díla těchto fragmentů a popis staré archy bývalé letopisce Kofinka-Kapichorského S. J. navrhl jej stavitel velechrámu v. r. p. Láblar. Úžasné impozantní výtvar ten vyšel z rukou mistrů nejlepších. Je to překrásné dílo plastiky řezbářské, prací truhlářské, kamenické a polychromové. Hlavní pohled tvoří skupina dvanácti sv. apoštolů s Božským Místrem našim Ježíšem u večere Páně, potom čtvero obrazů-reliefů svatých evangelistů Páně a čtvero světice na obou křídlech archy, dle starohoraké školy řezbářské, o níž bylo již psáno, přesně a dokonale provedených. Korunní okrasu prolamované gotického věžoví a pletiva vyřezává místní mladý, ale dovedný mistr Novák. Umělé práce truhlářské po dobu restaurace, tolikéž i práce na arše provedl místní mistr truhlářský p. Ant. Hrabák, m. radní; kamenný podstavec sdělán v huti p. Ušla, stavitel na Smíchově, který ve své huti na Horách Kutných veškeré přízdobné výtvary kamenické pro chrám opatřoval. Bohatě polychromování a zlacení archy obstaral pečlivě místní poslacovač p. A. Ontl. Avšak dobrodincové, o nichž zmínili jsme se předešle, neustáli a dá Bůh, že neustanou v přízni své k naší vznešené velesvatyni a rukou svých štědrých tak hned nenasavou před ní. Tak dámy Breuerovy věnovaly svůj šperk rodinný, krásné perly ve prospěch chrámu, za něž nádherný koberec před archu pořízen. Nezámožná měšťanka, zbožná paní Marie Maixnerová z Čechovského předměstí, věnovala 1400 K na věčnou lampu, která chrámový přesbytář krášlí. Zmíněná již vepokutkářka pl. Marková-Vondráková v Hore Kutné slíbila věnovati příslušné bronzové mřížoví nad oltářní stupně. Tak i devatero oken lodních opatřeno mozaikou s dobročinných darů, jež věnovali: P. T. pl. Marie Breuerové, Ant. Bouškové, Marie a Teresie Heuslerovy, František a Teresie Holubovi, sl. Marie Holubová, Jan a Barbora Josefy, JUDr. Albin Bráf, univ. prof. a dvorní rada, Marie Gráfová, Antonie a Emil Haškovi, Marie Ješková, Aloisie i František Jirálkovi, Marie a JUDr. Frant. Mičan, Marie Musilová, Anna a Václav Křepinský, Jan Oliva, Růža Quokiová, Anna a Ant. Štolbovi, Marie Peková roz. Raabová, JUDr. Jindřich Šafránek a choť Julie, Božena a Antonín Vašák, Monsig. Karel Vorlíček, Alois Oliva Kutnohorský dal 8000 K, JUDr. p. Ant. Svoboda, c. k. rada v. z. soudu, státní zástupce a maj. realit, věnoval střešní veliké okno čelové, malované, ve vysokém kůru, které jest značné ceny a umělosti, s památným označením na den 18. srpna 1888, kdy šlechtitný darce nastoupil jako právník státní službu. Vážený hodnostář tento jako nadšený student vlastenec byl r. 1862 zakladatelem „Tylový nadace“ a pamětní desky na rodný dům J. K. Tyla v Čáslavské ulici, a jako Kutnohoran po celou řadu let podporuje snahy humanitní místní, náboženské i kulturní v míře nejmožnější. Věnované okno má votivní nápis, že stává na oslavu sedmdesátého dne výročního narození J. V. císaře a krále Frant. Josefa I. Konečně vzdejme čest českému živnostníku, který o malých počátcích v Hore Kutné se soločil, nyní však jako přední průmyslník český v oboru umělého varhanářství valným knzem světa slovanckého i Uhrami zdatně cestu si razí, a tím našemu průmyslu i jménu českému tolikéž i Hore Kutné čestně přispívá a věhlas její šíří. Jest to čestěji již zmíněný p. Jan Tuček s choť pl. Kateřinou, kteří přispěli 2000 K a se závazkem, řečené již velikolepé varhany po možnosti a ochotně vždy čistiti, laditi a udržovati, při čemž sluší uvěsti, že mistr Tuček varhany svatobarborské postavil na výslovné přání vdp. arciděkana Vorlíčka, a to za cenu jen výrobní a ku oti a slávě sv. Panny Barbory a na paměť své rodiny, jak v kolaudačním protokole zřejmě uvedeno. A tak zdař Bůh i dále, aby velechrám časem na přízdobách a okrasách rostl, aby i potomstvo naše někdy s hrdostí se pochlubiti mohlo: Máme, co pradědové i dědové nám zachovali — zachovejme i my, aby i děti naše po-dědily. Protož všem štědrým dobrodincům těm i budoucím: Zaplať Pán Bůh!

Různé zprávy.

Český kostel ve Vídni. Čechové vídeňští doposud nemají svého vlastního kostela, jako na př. mají v nepatrném počtu proti Čechům tu obývajcí Poláci, Maďaři, Vlachové nebo i Francouzové. „Jednotě sv. Methoděje“ podařilo se sice na duchovní vrchnosti dosáhnouti, že se nyní v pěti kostelích ve Vídni konají pro Čechy vídeňské dopolední nebo odpolední služby Boží, pokud ovšem nepřekážejí německým, ale náklad na ně zapravuje Jednota s darů dobrodinců a přispěvků členstva z Čech a Moravy. A přece toho šládr důstojnost českého národa, který po německém národě v sídelním říšském městě zastoupen je nejděnější, čítaje na 300.000 hlav, aby i on měl ve Vídni své náboženské středisko, v němž by kotvila pro vědy péče o zachování a rozšíření služeb Božích pro české katolíky, a kde by každý kněz z Čech a Moravy jako v „koleji České“ ve vzdáleném Římě našel nocleh a opatření. Jest to povinnost lásky k bližnímu, opatření českým katolíkům ve Vídni pomoc v jejich duševních potřebách. Považte dobře, že ohromný počet lidí českého v době velikonoční sděstává bez svatě spovědi a svatého přijímání, neboť při farních kostelích nena-lezne kněží, kteří by jej český spovídali. Mnoho katolík vídeňských umírá takto bez sv. svátostí umírajících. — Naskytla se sice vhodná příležitost, že

pro Čechy mohl býti zakoupen kostel ve III. okresu se nalézající a dosud patřící Sestrám Redemptoristkám, z kterého se státi mohl kostel český. Když se však přes všechno namáhání nepodařilo sehnati potřebný kapitál ke koupi tohoto kostela, nenale se Jednotě sv. Methoděje, že na pozemku v X. okresu ji patřícím vystaví kostel z nouze, jehož stavba bude vyžadovati asi 150.000 K. Na ten účel bylo osud sebráno 80.000 K, jimiž částečně zaplácena kupní cena pozemku. Na stavbu samou potřebuje však spolek ještě obnos shora vyčíslený — 150.000 K. Co kdo dá, vděčně bude přijato. Nezávěrej nikdo očí nad potřebami lidí, který je chudý a většinou mizerný svých rukou živ, sám sobě pomoci nemůže. Milodary a přispívky přijímá lavní pokladna hraběte Harracha ve Vídni I., Freising 3.

Židovský učenec. Universitní profesor ve Vídni dr. Beer počítal se i jinými sván učenecem svatého jména, ale přes svou vývženost vědeckou sváděl svěžené sobě dva 13leté chlapce osobních svých přátel k nemravnému spolupůsobení. Chlapci přes své mládí proti svědci svému jevíli hnu. Nemravný učenec ovšem ocitl se před soudem, jenž tomuto řádu rodem, který se svých bývalých souvěrců držel, třeba se stal evangelikem, dal na pamětnost, že pouhá učenost bez víry v Boha nemá ještě nároků na pravou vzdělanost. Odsouzen k tříměsíčnímu žaláři. Po složení kauce 200.000 K bude dočasně propuštěn na svobodu.

Výstraha před uherskými agenty s kosami. V posledních letech potloukají se po našem venkově agenti uherské firmy Bratři Braunů v Rima Szombaté a Štěpána L. Zagyiv v Gesztete, nabízejíce rolníkům ke koupi kosy s příslušenstvím, při čemž za součinnosti starosty obce neb jiného důvěrníka přijímají objednávky, jakot i domáhají se záruky jich za zapravení kupní ceny. Dodané pak zboží neodpovídá, jak z mnoha stížností na jevo vychází, ve většině případů ukázaným vzorkům, po případě ob-jednávce a nemá přiměřenou cenu. Poslouží pak sobě každý nejlépe, když podobným cizozemským agentům ukáže hned dvě. Mimo to starostové mají nad objevením se a činností takových agentů bdit a případně oznámení učiniti příslušnému okresnímu hejtmanství.

Otroci mezi zvířaty. Člen Pasteurova ústavu v Paříži dr. Adrien Loir zabývá se delší dobu studiem, účelůmi k zamezení zhoubné činnosti termitů (bílých mravenců). Podotilo se mu vykonatí, že termiti mají nebezpečné soky ve velkých černých mravencích, zvaných „Matables“, poněvadž mají barvu obyvatel stejnojmenné země. Jsou značně větší našich domácích mravenců. Blížíci se armáda matablů posobí postrach na stavbě termitů. Jsouce mnohem silnější termiti vrhají se na semknutý jejich hlouček a Loir pozoroval, že jeden matabl vlekl až třináct termitů najednou. Jaký účel mají tyto vpády černých mravenců do tábora termitů, kteří černými bratřím přece v ničem nejsou na útju? Pozorujeme-li termity do zajetí zavlečené, shledáme, že se jim tam v ničem neubliží. Termiti stali se pouze otroky černých mravenců a musí jim jen stavěti solidní byty a prákopy a hlídati larvy. V táboře matabelů často pracuje celý sbor termitů. Tito dovedou přesněji a pevněji stavěti, kteréžto vlastnosti černí mravenci si povšíli a ku svému prospěchu jí využítují.

Proba o staré knihy. Duchovní správce v nemocnici ve sv. Hippolitu prosí o staré české knihy pro české nemocné dělníky. Kdo by se členů našich mohl postrádati staré kalendáře, postilky aneb jiné dobré vzdělávací knihy, učil jimi dobrý skutek a zašli je vyplacené na adresu: Franz Hálke, Seelsorger in St. Pölten, N. Oester. Kremsierlandstr. 36.

Čerstvé květy stězané dlouho se udrží úplné živé a nevaďnou, když je dáme do vody, k níž přidáme na špičku nože dusičanu sodnatého. Tak lze v zimě růže a jiné květy po mnoho dní uchovati zcela svěží.

Svatební dny. U nás je ve zvyku oslavovati výroční svatební den až po 25 a 50 letech jakožto stříbrnou a zlatou svatbu. U Rumunů potrpí si na častější slavení svatby a jsou i manželé, kteří se řídí touto stupnicí: Po roce slaví svatbu vlněnou, po 3 letech koženou, po 5 letech dřevěnou, po 10 cínovou, po 12 hedvábnou nebo lněnou, po 15 křesťilovou, po 20 porcelánovou, po 25 stříbrnou, po 30 perlovou, po 40 rubínovou, po 50 zlatou a po 60 diamantovou.

Pozornost německé firmy k českému jazyku. Uvedli jsme v čísle 42. některé doklady, jak spupně si počínají německé firmy k českému jazyku i ve své korespondenci a témi Čechy, u nichž o spojení obchodní (t. j. o české peníze) šebrou. Ale již se ukazují výjimky stále hustěji; aby německý křest neutrpěl útju, dávají si německé velkoobchody tiisknouti reklamní letáky také po česku. Ale ta čeština! Za takové znětvořování češtiny pěkně děkujeme. Zde příklad, jaké letáky byly zaslané do Hradce Králové od vídeňské firmy „H. Feniach, Höfergasse 13.“: Ctěné obdržiteli cenůku toho, prosí se zdvořile by cenůk tento odporučili v kružech svých známých, za kterou laskavost se již děkuje. Při objennávkách odporučuje se udati číslo předmětu, který si ct. objednavatel přeje. Podmínky zásiu: 1. Na předměti po 25 kr. mohou se jen objednávky na více než 10 kusů provésti. 2. Všechny ceny rozumějí se netto ve Vídni pod dobříkou pošty aneb zaslané obnosu napřed. 3. Hodiny zasílají se jen dobře regulovány, každé zasilka hodin obdrží záruční listinu na 3 roky. 4. Při velkých objednávkách na hodiny, budíčky, hudební instrumenty neb lampy, prosí se o služný závdavek. 5. Obali čítají sen jen co kupní cena obnáší. 6. Zboží, které ctěnému obdržiteli neconvouje, do 3 dnů proměňu ochotně za jiné, aneb se může vrátit, a obnos peněz na to obdrží se opět, ale prosí se, o vyplacenou zpáteční zasilku bez dobíčky. 7. Při objednávkách na sklo a porcelán odporučuje se zasilka po dráze. — Kdyby takovou češtinou psal některý korespondent, mnoho bychom se nedivili. Ale jest úkazem veliké smělosti, posílá-li firma ona do Čech reklamu tak ubohé formy v tisících otisků. Což při takové příležitosti nenalezla by ve Vídni tisíce vzdělaných mužů, kteří by jí sepsali leták správnou češtinou? Kdo jeví tak skrovnou šetrnost k našemu jazyku, že nám předkládá takovou slápninu, ať si vyhledává obchodní spojení jinde.

Význam kožešiny na těle zvířecím.

Známo na obuvi neb na rukavičkách, že čím těsněji na nohu neb na ruku přiléhají, tím méně v nich zimního času tepla. Volný šat v přirovnání k těsnému bývá až o třetinu teplejší. Proč? Pro vrstvu vzduchu věsící pod ním, nebo vzduch je špatný teplovodiv a tudíž nedopouští, aby teplo z těla rychle unikalo. Z toho plyne, že právě látky, jež pokládáme za nejteplejší, propouštějí vzduchu mnohem víc než-li ty, které jmenujeme chladnými. Zkušenost dokazuje, že rukavičky z kůže jirchové (prací) jsou teplejší, než-li z kůže hlazené, a přece jest jircha vzduchu 50krát prostupnější než-li kůže hlazená; ba při flanelu prostupnost ta je 100krát větší, a přece pokládáme flanel nad jiné za teplejší. Že tělo žádá pravidelného provětrávání, toho důkazem, že bychom ani nesnesli oděvu, kterým vzduch neproniká. Zároveň si pamatujeme, že si tělo také svůj oblek vyhlídá, čili jinými slovy, že oblek zadržuje teplo z těla sálající. Vzduch pak, pronikající skrze vrstvu vzduchu již vyfátého, přibíhá se od něho též; k tělu přichází tedy již ohřátý. Pod oblekem při samém těle sledujeme proto teplotu vzduchu průměrně 20—25° R. Za oblek člověk používá zimního času také kožešinu. Netřeba dokládati, že při kožešinu jest to hlavně srst, která tělesné teplo zadržuje. V té příčině podjal se zkoumatel Krieger zvláštních zkoušek. Vzal plechovou nádobu, naplnil ji horkou vodou určitého stupně a povlékl ji kožešinou; nyní pozoroval podle vložené dovnitř teploměru, jak bude uvnitř horka ubývat. A tu sledoval: unikne-li v jisté době skrze kožešinu 100 dílů tepla, ujde skrze ni, když na holo byla ostříhána, za též čas 190 dílů, tedy téměř dvakrát tolik. Kůže suchá je však vzduchu prostupnější, než na př. kůže fermeží natřená, poněvadž fermeží dírký (póry) se zalepí. I ten pokus Krieger provedl; oholenou kůži natřel fermeží. A hle, odchod tepla zvýšil se na 258; natřel-li oholenou kožešinu roztokem arabské klovatiny, zvýšil se na 296, tedy téměř trojnásobně. Jako s nádobou, naplněnou teplou vodou a obalenou kožešinou, jest také s tělem člověka šatem oděného nebo s tělem zvířete ve svůj kožich oděného. Z minulých časů již známo, že pes, králík neb jiné osrstěné zvíře pojde, pak-li se mu srst ostříhá a kůže jeho natře fermeží. Z pravidla však přičítána smrt tomu, že nátlakem pokouší výpar zameziti. Tomu není tak; zvíře pojde proto, že teplo z těla jeho přes přilisi uchází; ono v pravdě zmrazne, třeba i ve světnici nepřilisi studené. I to přesnými zkouškami doloženo. Sáhne-li v tuhé zimě na psa, na ovci neb jiné zvíře hustou srstí oděné, sledujeme je na povrchu velmi studené. Zde přestává ztráta teploty sáláním. Co se tu tepla ztrácí, uniká jenom tím, co se ho přepouští vzduchu, pronikajícím dovnitř mezi srst. Mimo tu rostoucí zimou zmenšuje se výpar, ano dostupí-li zima 16° R, přestává zcela. Tu tedy zvíře vynakládá skoro všechno teplo, jež ve svém těle vyvodí, na to, by vytápělo si vzduch ke kůži pronikající. Je-li řádným kožichem opatřeno, vydrží i v zimě mráz ledného moře, teplota krve zůstává ve stejné míře — vydrží ale i v letě nebo v kraji teplém tím, že zase výpar jeho se rozmnoží a vnitřní teplota posune se na povrch srsti, kdež volně do vzduchu může sálati.

Svaz osvětový s působností pro království České, markrabství Moravské, vévodství Slezské a sídelní město Vídeň, který bude sloužiti výhradně organizování a zdokonalení osvětové práce v našem národě a to takovým způsobem, aby v našich okresech a obcích, zejména městských, zřizovaly se z místních činitelů a pracovníků vzdělávací jednoty nebo sbory, které by v tomto celkovém sdružení našly oporu a ústředí společné s osvětovými spolky už stávajícími. Jménem Národní rady české zveme tudíž veškerou naši českou samosprávu, všechny naše národní ústavy a spolky, zejména pak stávající ústřední jednoty nepolitické, sbory a spolky vzdělávací, jakož i pracovníky, kteří jsou ochotni cíle zde vytčené podporovati a uvědomělé nasáze vůbec, aby do organizace Svazu osvětového přistupovali a tak umožnili, aby národní svépomocí působeno bylo k duševnímu povznesení našeho lidu. Pohled na vzdělávací hnutí v cizině, jmenovitě v Anglii, Severní Americe, Francii, Švédsku, Dánsku a Německu poučí nás všechny, jak vysoce důležitou a nezbytnou jest u nás veliká, ústřední organizace, jakou právě Svaz osvětový býti má a bude. Zde jest půda, na které všichni věrní Čechové setkají se můžeme bez rozdílu politických, náboženských a stavovských k společné, důležité kulturní práci: duševního povznesení našeho lidu! Za Národní radu českou: Dr. Josef Herold, předseda. — Za osvětový odbor Národní rady české: Prof. Dr. Jar. Čelakovský, předseda. — Dle stanov účelu toho se spolek bude do máhati: zakládaje a zvelebujaje lidové knihovny a čítárny; rozšiřujaje a vydávajaje dobré knihy a časopisy; pořádaje přednášky a rozhovory; zřizujaje besídky pro výchovu mládeže obecné školy; pořádaje ušlechtilé zábavy, představení divadelní, hudební produkce, vědecké i umělecké výstavy atd. Členové spolku jsou zakládající, skuteční, činní a čestní. Zakládajícími členy stanou se osoby právnické nebo fyzické, které zaplatily jednou pro vždy k účelu spolku nejméně 1000 korun anebo se zavázaly k ročnímu příspěvku 100 korun; činnými členy stanou se osoby fyzické, které se zavázaly k ročnímu příspěvku, jíž valná hromada ustanoví, a které výborem za členy byly přijaty. Přihlášky členů i peněžité jich příspěvky přijímá kancelář Národní rady české v Praze II, Jungmannova 28.

Alkohol a rusko-japonská válka. Znalci ruských poměrů pokládají právem za jednu z hlavních příčin, proč veškerá vojenská organizace ruská selhala a zejména také důstojnictvo naprosto se neosvědčilo, samofeni veškerého vojska alkoholismem, kterým jsou zachváceny zejména také vyšší kruhy důstojnické, mezi nimiž je mnoho pijáků se zvyku. Jako v celém ruském národě náleží „pít“ mezi denní potřeby, tak i ve vojsku od desítek let nič líhoviny síly a káseň. Tak v první době po dobytí Tatkentu za generála Černajeva rozmohlo se ve městě pítí vodky v úžasné míře; celé ulice skládaly se jen z kofalen. Teprve pod správou gen. Kauf-

manna nastala náprava. Budoucnost zajisté ukáže, jak osudnou roli v kampani mandžurské hrál právě také alkohol. Již nyní je známo, že ruští důstojníci všude skoupili sekt a dle toho také šili. S drobné strany hrála jistě nemenší úlohu neobyčejná střídmost Japonců a s ní související houževnatost, jistě jeden z hlavních činitelů, který jim dopomohl k vítězství.

Léčivá moc ovoce. Dokázáno, že požívání ovoce působí velmi blahodárně na organismus lidský. Proto také spotřeba jeho stále stoupá v krajích, kde lid jest nejvzdělanější a nejčipernější. Na stole bohatých Francouzů, Němců a Angličanů nikdy neschází ovoce čerstvé nebo upravené. Ovoce samo ukládá se většinou z vody. V jednom metr. centu jablek jest 74 kg vody, 8 kg cukru, na 4 kg rostlinného rosolu a 1 kg rostl. kyseliny. (V maso dobytčete dobře vykrmeného jest asi polovička vody a ostatek látky výživné; v maso nevykrmeného kusu jsou asi 3/4 vody a 1/4 látek výživných. Kopajeme-li tedy maso lacinější, tím více se sami šidíme). Z jmenovaných látek v ovoci má výživnou cenu cukr, jenž olouží k dýchání, k výrobě tepla, ku práci. Ovocné kyseliny působí slabě projímavě, odstraňujíce tak nebezpečné záněty střev. Ovoce, hlavně jablka, má mnoho železa. Nemocní bledňičkou trpí nedostatkem železa, pročež jim a hlavně dětem velice svědčí. Lékaři tvrdí, že požívání ovoce má za následek zvláštní pružnost myslí a rychlejší růst těla. Kdo se mnoho duševně namáhá a málo pohybuje, těm jistě poslouží po obědě nebo večer dvě jablčka. Zvlášť na mládež pamatujme ovocem.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 28. října 1905. 1 hl pšenice K 13.60—14.60, žito K 10.70—10.90, ječmene K 9.60—10.70, prosa K 11.20—00.00, vike K 12.00—00.00, hrachu K 20.00—00.00, oves K 5.90—6.70, čočky K 31.00—00.00, jablek K 22.00—00.00, krup K 20.00—35.00, bramborů K 2.20—0.00, jetelového semene červeného K 114.00—0.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, řízku K 00.00—00.00, máku K 32.00—00.00, lněného semene K 14.00—16.00, 100 kg žitných otrab K 10.25—00.00, 100 kg pšen. otrab K 9.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.16—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.92—0.00, 1 kg tvarohu K 0.32—00.00, 1 vejce K 0.08—0.00, 1 kopa zelí K 6.00—12.00, 1 kopa cerele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.60—4.00, 1 hl cibule K 7.20—8.80, 1 kopa drob. zeleniny K 1.00—1.20, 1 pytel mrkve K 1.60—2.00, 1 hl jablek K 18.00—24.00, 1 hl brněšek 12.00—19.00, 1 bečka švestek K 3.50—4.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 28. října 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 291 1/2, žito 175, ječmene 293 1/2, oves 263, prosa 2, vike 4, hrachu 4, čočky —, jablek 22, krup —, jetel. semínka 1, lně. semene 1, máku 1. — 2) Zeleniny: zelí 103 kop, petržele 00 kop, kapusty 117 kop, cibule 63 hl, drobné zeleniny 292 kop, mrkve 77 pytlů, brambor 152 1/2 hl, cerele 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 34 hl, brněšek 11 hl, švestek 21 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 2 kusy, podvinčat 494 kusů, kůzlát 0 kusy.

Jednou s důvěrou zkuste a posuďte přírodní 5 kg franko dobříčkou vůde.

KAVA

zelená, vlnut. K 11.50, 12.50, 14. a 15.—, pražená vlnut. K 14.—, 15.— a 16.— Cenníky zdarma. Pochvalné dopisy z celé říše.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

Ohloubou každé hospody jest dobrá káva.

**Kathreinerova
sladová káva Kneippova**

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné — domácnosti více ohybět. —

Žádejte výhradně jen původní balení se jménem Kathreiner a nikdy nekupujte zboží otavřené (vyvážené)

Frant. Beran,

kožešník v Hradci Král., Svatojanské náměstí číslo 170., odporoučí veškeré zboží kožešnické vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru rukávníky, dámské nejmodernější golie, nánožníky, čepice, kožichy nejrozmanitějších druhů a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i kožichy cestovní a pod.

Stále hojná zásoba nejmodernějších klobouků plstěných, látkových i slamených, jakož i vlasových klobouků. Hojný výběr všech sokolských potřeb, čepic všech fagon, jakož i všeho v obor tento spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se co nejpečlivěji a nejkulatněji.

Ošetřování kožichů přes léto přijímá se za levný poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují za mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejnižší.

Založeno roku 1889.

Chemické cídění a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,
na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Klobouky pánské, zaručené jakosti,

Klobouky hedbávné cylindrové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a dětské,

Kožešiny všeho druhu pro dámy, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuce pravé s kotvou

na skladě má

Jos. Dvořáček,
cis. a král. státem vyznamenaný
obchod kloboučnický v Hradci Král.,
Palackého třída č. 83.
Tamtéž přijme se učeň.

Návštěvou u Slovanů.

Tento název nese spis Dr. Fr. Reyla, vydaný v Čas. Úvahách jako číslo 11. ročníku IX. Autor, který tohoto roku cestoval po Haliči a Slovensku, vypisuje zajímavým způsobem dojmy zažité v bratrských zemích. Knížka ta jest originálním a zdařilým příspěvkem k podpore slovanské vzájemnosti.

Stran 82. — Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akcievých kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směn. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Proměny. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

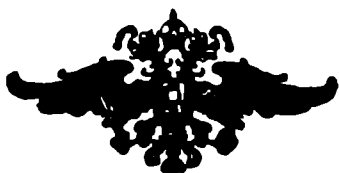
KARBID

la. jakosti, se zárukou za 300 l. plynu, pečlivě tříděný, prachu prostý, nabízí

Bohdan Kasper,

válc. mlýny a továrna karbidu v Lobkovicích, p. Neratovice.

Pro pohodlí P. T. pp. odběratelů zřízeny sklady v Praze na Smíchově, č. 280, proti západ. nádraží a v Hradci Král. u p. H. Říchna, zasílatele, kde možno vždy karbid bez předchozí objednávky obdržeti.

C. a k. dvorní dodavatel

Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesné dle liturgických předpisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bezvadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětí a smuteční, hladké i krášené paschaly příslušné vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a nejlepší jakosti.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné ceny dle ujednání!

K době adventní

veškeré druhy sloupků voskových a polovoskových rozmanitých tvarů a

k Vánocům

svíčky na stromek voskové, polovoskové, kroucené stearinové a parafinové, bílé neb barvené a potřebné svíčky k nim, třínožky zlatené a bojný výběr pěkných okras na vánoční stromek.

Pro všeobecnou potřebu

svíce lustrů, dekorací, renaissanční, barokové, stolní svíčky stearinové plné a duté, svíčky s rýhovaným kuzelem (do každého svícnu se hodí), svíčky sklepní, levné parafinové svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček

v Hradci Králové

Továrna založena roku 1816.

BYTY

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svedené pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král., u Pražského mostu.

Přátele humoristické četby

dovolují si upozorniti, že

Hartmanův

**Tchán Kondelík
a zet' Vejvara**

právě počal vycházeti
v sešitech po 32 hal.

Objednávky přijímá a obratem
posly vyřizuje

První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

**Bohdana--
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Účet pošt. spořitelny č. 864.988.

Telefon č. 10. Telefon filiálky ve Vídni č. 5594.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

(Filiálka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 13)

za příčinou srovnání svýšené sazby diskontní Rakousko-Uherskou bankou dle vkladů:

a) uložené za podmínek dosavadních

4½ %

b) uložené nejméně proti 90denní výpovědi

5 %

a to ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Vzdáleným P. T. vkladatelům zašlou se na požádání zdarma slovní listy poštovní spořitelny, aby mohli bez výloh ukládati.

Kdo z dosavadních vkladatelů přeje si diskontní 5%, musí vkladní knížku za příčinou zapsání výpovědní lhůty nejméně 90denní předložiti.

Půjčky poskytují se za výhodných podmínek úvěrahodným osobám všech stavů; velmi výhodné splátky jsou přípustny.

Eskont směn obchodních za obvyklé sazby.

Zálohy na cenné papíry a skvosty.

Přijímá zakázky pro burzu Vídeňskou, Pražskou, Berlínskou, Petrohradskou, Pařížskou i Londýnskou.

Prodává veškeré cenné papíry dle denního kursu netto bez jakékoliv provize.

Prodej všech v Rakousku dovolených losů na měsíční splátky.

Úřaduje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

Různé

zpěvné ptactvo

blavné právě

harcké kanáry

prodávám za mírnou cenu.

Josef Raus v Hradci Král.,

Komenského třída, č. 243.

SUKNA

a modní pánské látky

pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

B. E. TOLMAN,

Hradec Králové.

východočeské nakladatelství

a knihkupectví.

První závod na českém severovýchodě.

Telefon č. 17.

Pošt. spořit. č. 802.161.

Založeno roku 1883.

Peací stroj.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Malý Ottův slovník naučný, dvoudílný. Příručí kniha obecných vědomostí. Řídí F. A. Šubert. Seš. 65.—68. obsahují vysvětlení slov Sedliště—Spotřební a mapkami Švýcarska, Španělska a Portugalska. Sešit za 60 h. — Ottova Laciná knihovna národní. Serie 28., seš. 19. a 20. Tiché světy. Napsal M. Jahn. Seš. za 20 h. — Slavische Roman-Bibliothek. Seš. 62.—64. obsahují Reissův román Kalibův sločin; přeložil Kl. Běhal. Sešit za 32 h.

Z nakladatelství Unie v Praze. Spisy Julia Zeyra XXIV. Seš. 4.—8. Tři legendy o křížovcích. Dům u tonoucí hvězdy. Sešit za 40 h. — Válka ruskopojaponská, obrázková kronika, vypisující všechny válečné příběhy od prapočátku až do uzavření míru. Seš. 35—37. po 30 h. Řídí J. Klecanda. — Obrazový zpravodaj všimá si především všech pozoruhodných událostí z českého života, zdoben je pěknými obrázky. Řídí J. Hejret. Ročník II., čís. 68. Vychází dvakrát týdně; číslo za 10 h.

Osvěta. List pro rozhled v umění, vědě a politice. Řídí V. Vlček. Ročník 35., čís. 11. Obsah: Renat. Tyršová: Ant. Lhota. — B. Augustinová: Václav Zelený. — S. Chilandarec: Umění na Svaté Hoře Athonské. — J. Mikeš: Ruští dekadenti a symbolisté. — J. Vrchlický: Svojanovské granáty. — F. Procházka: Kdo má pro sebe dost. Atd. — Osvěta vychází na Král. Vinohradech za roční předplatné 14.40 K.

Nákladem J. Pelcla v Praze. Ogaři. Dětský život na vai v moravském Valašsku od Jos. Kaldy. — Humor Nerudových feuilletonů. Píše Sýkora Kri-tické knihovny sv. 24. Za 1 K.

Náš Domov. Nejladnější zábavně poučný ob-rázkový měsíčník. Řídí J. Vávoda. Ročník XIV., čís. 9. a 10. Vychází nákladem Jednoty Našeho Domova v Olomouci za roční předplatné 4 K.

Časopis Musea království Českého. Ročník 79. Sv. čtvrtý. Řídí Č. Zibrt. Nákladem Musea krá-lovství Českého za 10 K ročně.

Velká vzorná česká kuchařka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Upravila B. Jermátová S četnými vyobrazeními. Třetí vydání. Sešit 18.—21. po 32 h. Nákladem J. L. Kobra v Praze.

Z nitra svědomí. Životopis vězně trestnice na Borech. Píše B. Štourač. Sešit 1. za 30 h. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Causeries françaises. Besedník francouzský zábavní i poučný. Na prospěch škol i samouků redi-guje a vydává J. Kubín, profesor v Jičíně. Vychází ve lhůtách měsíčních za 3 K ročně.

Učitelství přehled. Řídí J. Černý. Ročník II., čísle 1. Vychází měsíčně v Kutné Hoře za roční před-platné 4 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. B. Vaněk. Ročník III., čísle 10. Vychází v 10 číslech do roka nákladem R. Ruppá za 6.80 K.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Řídí dr. B. Horák. Ročník XX., čísle 19. a 20. Vychází dvakrát měsíčně nákladem družstva „Vlast“ v Praze za 6 K.

Hlasý Svatováclavské. Sběrka časových brožur. Vydává družstvo „Vlast“ v Praze. Řídí VI. Hálek. Roč. VI., čís. 1. Proti heslu „Pryč od Říma“. Podává L + 4. — Brožury tyto vycházejí šestkrát do roka. Předplácí se na rok 60 h.

JAN KALIS, hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení **s úplnou zárukou!**

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Dávěry hodným úsilky na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyraetelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a koveého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Čermákovy housle, struny

a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vlásečkové a veicholdské struny, pa-tišské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-dává se zárukou, výměna dovolena. — Veškeré správký přesné a rychle.

V dokonalé účtě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát od Vaší firmy nástroje a byl jsem vždy úplně spokojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení ko-stelních rouch, korouhví (balda-chinů), nebes a spolkových prapo-rů; na požádání obstarám též ko-vové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekcei nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Nakladatel I. L. KOBER v Praze
Vodičkova ulice.

Jediné svého druhu dílo.

Truhlářství stavební a nábytkové.

Příručí kniha praktického truhlářství.

Za přispění zkušených odborníků napsal Kl. Skramlík. — S mnoha sty vyobrazení. Vychází v sešitech po 30 kr. Předplatné na 10 sešitů 3 zl.

Josef Krejčík V PRAZE, umělecký závod so-chařský a řezbářský.

Plešna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Skład: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: *sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.*

Původní nákresy, ceník a rozpočty besplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a roz-počtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-říkově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

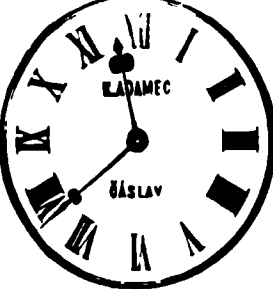
Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejllepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce ko-stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákresy a roz-počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

**První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi**

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Lutoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuji se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Elišbina třída, 5.)

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

**Malbu
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a treskové**

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlédnutím k přelustřnému slohu

Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rozpočty sestavuji zdarma.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecézi královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°. V plochých arších při odebrání nejmenší 60 kusů franko za 30 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihupecká:
brožovaný . . . . . 42 h
vázaný v poloprátně . . . . . 58 h
vázaný v celoprátně . . . . . 68 h
vázaný v celoprátně se zlaceným křídlem . . . . . 74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ořezkou . . . . . K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejvyšším panem biskupem Dr. J. Doubravou

**schváleno *
a nařízeno.**

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Světznámý pravý malínský křen

se záručením
záslá proti dobřice neb dle dohodnutí
od 5 do 10 kg. poštou
5 kg. Iaa výstřelek . . . . . 5 K 25 h
5 kg. Ia . . . . . 4 K 50 h
5 kg. obkladové kořeny . . . . . 4 K 25 h
5 kg. slabší . . . . . 3 K 50 h
5 kg. prostřední . . . . . 3 K — h
drahou od 10 kg výše:
10 kg. diverse a sice: 3 kg. křenu, 3 kg. cibule, 2 kg. mrkve, 1 kg. česneku, 1 kg. petržele, vše 4 K 50 h.

Objednávky od 30 kg výše účtují se levněji.
J. M. Jireček,
nejstarší vývoz výhradně prav. mal. křenu
v Kutné Hoře.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile 1903.
Zlatá medaile Paříž 1905.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání, které jediné kupujete a žádejte!
„MONOPOL“
akolevá svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, čis. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše slité v ohni zlacené a stříbrené, což se ručí
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. — Platit možno též ve lhůtách. Oprava snovuzlacení a stříbení starších věcí vykoná se rychle a radlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykazati četnými pochv. l. nými případy P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svícňů, pacifiků, schránek na Nejvyšší, patenek atd. co nejvíce.

**Továrna
na zpracování ovoce,**
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaile, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaile.
Vzorky zdarma a franko.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veledělostojnému duchovenstvu a al. patronátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho spadajících.
Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad
plan a planin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam. na výstavách.

Veledělostojnému
duchovenstvu!
Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, čis. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pasíř specialně na kostelní náčiní, dovoluje doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní práci na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chydlám kostelům dle va v placení. Více usnutí po ruce. **Žádné přesované výrobky basemné.** Vše pečlivě již posvěcené.

Umělecké
řezbářské práce
jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, čislo 116.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Půjčují za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňují zvlášť na svůj bohatě zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradecký Král., Pětidomy, č. 288.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. listopadu 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Konstituce v Rusku.

(14) Tak se poznenáhlu přetvořuje tvář Evropy — ještě jednoho despota převezou přes Bospor a v Evropě není samovlády více. Nikde nešlo to hladce, všude předcházeli úporný boj mezi panovníkem, jeho rádci a národem, ani v Rusku nemohlo být jinak. Když jsme my v Rakousku r. 1848 stavěli barikády, nebylo v Rusku ani potuchy, že by samodržaví dobrovolně vydalo, co drželo; říše tato jediná strpěla samovládu, ježto pro spoluúčastenství ve vládě lid ruský nebyl zralý, ale Rusko stalo se za to rejdištěm anarchismu, nemohouc postačiti vyvážením nepohodlný materiál na Sachalin a Kamčatku. Jako křesťané, věřící a učící, že každá vláda je od Boha, nejeme zásadními nepřáteli absolutismu, ale absolutism ten musí být dobrý, o blaho lidu pečlivý, sám v sobě zdravý a života schopný; pak je jistě lepší, než republika, jakou zříme v celé mravní zuboženosti ve Francii. Že by absolutism ruský byl prohnitý, netroufali jsme si při mohutnosti této veleříše, po Sebastopolu a Plevnu, ani mysliti; avšak poslední válka odhalila jej v celé nahotě. Rusko potřebovalo opravdu oprav, neboť tak jak bylo, spělo rychlým krokem k revolučnímu rozvratu a nebylo by na dlouho přes své ohromnosti udrželo své velmocenské postavení. Hlavním činitelem, jenž urychlil pád absolutismu, ovšem nikoli z důvodů lásky k vlasti a národu, nýbrž z ohledů čistě sebeckých, byli bez odporu židé. Komu židovstvo přísahalo pomstu, ten to odjakživa také odnesl, neboť ono je ve své masě strašné a prostředky jeho jsou ohromné. Židé nezapomněli na Kišinev a nestrpěli přísné vypovědací úkazy carovy, jež vydány byly v nejlepší úmyslu; byly sice bezohledné, jak židovstvo zasluhuje, ale byly by se potkaly dojiště s příznivým výsledkem národohospodářským, kdyby říše byla na ně připravenější, kdyby byla v lepším stavu a vydržela útok semitické ráce japonsko-židovské, podporovaný Anglickem a kdyby i na vnitřní bouři byla připravenější. Jen slepec nemohl neviděti, že válka na východě a vnitřní nepokoje v Rusku

stály v úzkém spojení a že Japonci, nemohouce s ruským kolosem být hotovi na poli válečném a jsouce sami již v úzkých, vyvolali za pomoci židů vnitřní bouři, aby Rusy tím dříve donutili k nečestnému míru. Všude, kde kzáctvo musilo zakročiti, nalezalo se mezi raněnými a zatčenými poměrně mnoho židů a považíme-li, že židé jsou v tom ohledu zbabělci, můžeme přibližně aspoň posouditi, jaká číselice zfanatisovaného židovstva byla zúčastněna na vnitřních bouřích v Rusku. Obě se nepřátelům Rusů podařilo; byli poraženi a doma proti své, až posud nejvíce milované vrchuosti pobouření a to od hora dolů a od dola nahorů, což by se ovšem nikdy bylo nestalo, kdyby tento kolos nestál na shnilých nohou, aneb kdyby se byl car rozhodl k svému kroku na jaře místo na podzim. Na jaře byl by ukázal, že dal dobrovolně, co dal, říše byla by měla pokoj a mír s Japonci byl by dojiště dopadl příznivěji, jestli by vojsko v Mandžurii, na mysl nekleslé zprávami o vnitřních bouřích a důvěrou k svému gosudaru naplněné, vůbec svou povinnost bylo lépe konalo. Takto ukázal car, že dal, protože musil, což naplňuje ruský lid obavami, nebude-li sklamán a bude-li vláda též šetřiti nových ústavních práv. Ruští revolucionáři poznali slabost, přímo bezhlavost vlády, ostatní lid ztratil pro ni respekt a kdo ví, spokojí-li se již výstřední živly s tím, co se jim nabízí a co v mnohem ohledu daleko překonává očekávání Evropy. Manifest carův není činem předloženým, ani jedním dle všech známek ze strachu a ustoupil, zůstav v srdci absolutistou a běda mu, dá-li se rádci svěsti k neupřímnosti! Pak může být po dynastii romanovsko-bolštyňsko-gotorské. Nic se nemstí na trůnech tak, jako neupřímnost k národu a strach před ním; toho dokladem je Ludvík XVI. V Rusku jednali neupřímně, chtějíce t. zv. dumou národ uspokojiti a mu místo pravé konstituce pouhou její napodobeninu poskytnouti, dumou, jež mnoho slibovala, ale k ničemu nezavazovala, ba ze správy státní přímo národ vylučovala. Spasí-li Rusko konstituce, to je otázka budoucnosti; nás v Rakousku aspoň nespasila, naopak náš parlament je příčinou všech konstitučních nepořádků, jak si je ne-

konstitučně jen mysliti můžeme. A lid ruský je ještě nezralejší a národnostní otázka dostaví se tam též, jen jakmile se sejde parlament.

Znajíce revolucionáře, myslíme, že máni-festem carským, jímž se národu udílí, co jen může žádati pro své občanské svobody, svoboda shromažďovací, tisková, svoboda náboženská, nedotknutelnost osoby atd., není tragédie ruská ještě ukončena; snad nové vnitřní nepokoje čekají na ruskou říši, dokud revolucionáři nepřivedou lid tam, kde jej chtějí míti — v protidynastické revoluci. Snad věci ruské vrhnou dlouhé své stíny i na ostatní říše, neboť sociální demokracie jásá. Ubohá sv. Rusi, ubohý gosudare, ubohý batuško care!

Ale necht se židé nemýlí; kdo seje vítr, klidí bouři! Až ruský lid přijde k rozumu, zastydí se nad činy svými a vyleje si zlost na těch, kdo jsou jedinými původci sociální revoluce v jeho zemi. Již se stalo v Oděsse, Chersonu, Novgorodu, Kyjevu a jinde.

K pražským bouřím.

(3) Jsme národem vyděděným. Od bitvy Bělohorské marně se namáháme, aby k nám hleděla Vídeň jako k národu rovnoprávnému s Němci. A je-li ústava naší monarchie tak zřízena, že nemáme spravedlivého zastoupení v říšské radě, je-li tak sestavena, že může vláda svobodně přirozeným právům našim i jiných národů slovanských v cestu se stavěti, pak ovšem naše monarchie strádati musí vnitřní rozervaností. Připomínáme to právě při příležitosti pražských nepokojů. Posud by vření a demonstrace za všeobecné hlasovací právo nedostoupily takového vrcholu, kdyby národu našemu bylo zabezpečeno větší právo v jeho vlastní domácnosti.

Poněvadž však boj za všeobecné hlasovací právo úzce souvisí s naším národnostním rozmachem, poněvadž by reforma volebního práva uvolnila těsná pouta, jež náš národ po staletí svírají, přidávaly se k heslu socialistickému celé masy politických stran jiných. Kdykoli Pešť anebo Vídeň zasadila se o prospěchy národa německého nebo maďarského, obyčejně

»Slavnost růžencové Panny Marie. Za chvíli půjdeme průvodem po silnici a po průvodě budou velké služby Boží.«

Těšil jsem se, že budu viděti, kterak zdejší bratři Charvaté umějí ctíti Královnu nebes.

Za hláholu zvonů a za zvuku hudby v čele průvodu šla četa rakouských myslivců, vedená důstojníkem. Za ní ve stínu praporů a korouhví následoval zástup bělostných družic, výkvět to zdejší osady. Několik z nich neslo na ramenou sošku růžencové Matky Boží. K nim se družil zástup paní, oděných v černý hedvábný stejnokroj. Průvod zakončen velikou řadou mužů. Bylo patrné, že tu není snad zastoupena jen jistá část zdejší osady, nýbrž že se pobožností účastní celá zdejší obec, všechny vrstvy, všechny kruhy.

Když již poslední rány z hmoždířů dozněly, procházel jsem malým městečkem, čítajícím asi 1200 obyvatel. Gruž teprve v poslední době se začíná rozvíjeti a má naději, že rozkvetne jednou ve značný přístav na úkor Dubrovníka (Ragusa), který odtud jest asi jen malou hodinku vzdálen. Podniky k rozkvětu jsou již zde. Rozsáhlejší basin přístavu než v Dubrovníku a stanice železné dráhy spojující Gruž s Mostarem a Sarajevem.

K polednímu jsem se vracel přes koleje dráhy a uličkami narovnaných prken k »Elektře«. Byl jsem osvěžen. Organismus, který byl trpěl po 36 hodin stálým kolotáním, mohl si nyní odpočinouti, žaludek přišel do svých vyslapaných kolejí, a občerstvená mysl mohla ještě po celé odpoledne píti z kalicha přírodních krás, jimiž zdejší krajina oplývá. Škoda jen, že tuto velebnou krásu neděle kazí člověk, lidé, kteří s hlukem ženou na loď celé stádo ovcí, posypaných červeným, desinfekčním práškem, který našemu čichu příliš nelabodí.

Znenáhla začali se scházeti zase cestující a plnili salon. Byli skorem všickni na službách Božích v blízkém biskupském městě Dubrovníku

FEUILLETON.

Na lodi.

Paběrky z cesty do Palestiny. Píše Dr. Jan Hejčl.
II.

Z rozjímání probudil mě zase zvonec, volající k večeři. U stolu jsem nemohl nic více si přát, než co bylo poskytováno. V 11 hodin a zvláště v 6 h. každého dne pravá hostina knížecí. Za to jsem pohřešoval na lodi jiného. Nevábily mě příliš stříbrné, leskem svým oslňující přibory, mísy a knoflíky sklepníků lodních; více by mě byly poutaly stříbrné neb zlaté písmeny na hrbelech knih lodní bibliotéky. Za celou skorem nekonečnou řadu jídel s krocany, bažanty, banány atd. bych byl raději viděl nějakou duševní stravu. Než marně jsem hledal nějakou knihovnu. Pro toho, jenž miluje hudbu, bylo sice postaráno lesklým pianinem, stojícím v čele salonu, ale příteli knihy bylo sáhnouti jen do svých vaků a vyhrabat odtud sousto nějaké pro ukojení hladu duše. Nechtěl jsem tomu ani věřiti, že ve XX. století loď může být ještě bez knihovny, holá skutečnost mě však poučila, že každý si čte jen knihu, kterou si byl sám na loď přinesl.

Mezi horlivé čtenáře patřil též lodní lékař. Byl od Chomutova a studoval v Praze na německé universitě. Právil, že uměl též mluvit česky, že však zapomněl, poněvadž neměl mluvit dlouho s kým. Na národní třenicu hledí pryč s povzneseného stanoviska, poněvadž zde na lodi, kde se tolik národností stýká, tolika jazyky mluví, zdá se mu národnostní boje v Čechách malicherné. Jest u Lloydů již asi druhý rok a po druhých dvou letech se vrátí, poněvadž na lodi zůstane doživotně malokterý lékař, který zde

ostatně má praxe velice málo, ježto onemocní-li některý cestující poněkud vážněji, dá se v nejbližším přístavě přenést na pevninu do nemocnice; vstoupil do služeb Lloydů hlavně proto, aby se naučil dokonale anglicky, francouzsky a vlásky; vypravoval drobnosti ze svých plaveb do Indie, Číny a Japonska.

»Elektra« urazila již 290 mořských mil (= 537 km), když v neděli, dne 2. října (1904) začala zabočovati silně na levo ku břehu. Moře toho dne se dokonale utišilo, jako by chtělo světiti s lidstvem neděli. Vlny si jen brály, ale nepracovaly. I slunce přispělo toho dne k nedělní náladě. Dříve než se samo ve svém královském majestátu vyhoupllo, poslalo před sebou posly-červánky, jež svým nachelem zakryly celou hladinu mořskou právě tak, jako vysoké, příkré hory, jež na východě vroubily úzký, nízký pruh země na samém kraji Adrie. Zdálo se, že v staré »Elektře« poskočilo radostí srdce nad tím, že může se nyní koupati v nachu vln a radost ta ji tím více hnala vpřed ku břehu, obydlenému Slovany, ke — Gruži (Gravosa). Když pak slunce začalo líti do moře zlatem svých prvních paprsků, tu krása celého našeho okolí dostoupila svého vrcholu. Azur oblohy nahoře, smaragd mořských niv dole, zlaté paprsky slunečních, jež vrhaly do vod stíny zelených lesů, stojících na okrajích ostrůvků, to vše vyznívalo v jeden mocný akkord ke cti Krávy nejvyšší.

Do tohoto akkordu barev nesl se říjnovým jitem od blízkého kostelíka s nevysoké výšky hlas zvonu, zvoucího k službě Boží. Unesen tímto mohutným dojmem, nemohu dočkat se, až bude spuštěn můstek, spojující náš plovoucí ostrůvek zase s pevninou. Sotva se tak stalo, pospíchám městečkem tam, odkud volul zvonu hlas. Kostelík spravovaný několika dominikány, kteří tu mají malý konvent, byl dnes slavnostně ozdoben.

»Jaký velký svátek zde máte dnes?« táži se.

vláda ochotně vyhověla. Zavířil-li však sebe mohutnější projev Prahy za práva naše, odpovídalo se zavedením výmínečného stavu, atd. A jak se zachovali němečtí poslanci a německý tisk k volání po volební reformě? Nikoli ze zájmů stavovského kastovníctví, ale ze zášti národní vzbuzen veliký odpor; židovský tisk pomáhal statečně. Vzal tedy národ vůbec celou záležitost za svou a řady demonstrantů socialistických rozmnoženy dvojnásobně demonstranty českými stran jiných.

V dobré ještě paměti má Praha, jak se chovala policie a četnictvo, když napadlo hloučku německých buršáků na nejživějším městském chodníku bumlovati. Až se tím rušila pasáž, až studenti čeští takové zhola zbytečně provokace sami nečinili, byli páni Němci chráněni celým zástupem ozbrojenců, aby se jim ani vlásku nezkřivilo. Nemohly se zkrátka a rázně k vůli národnostnímu pokoji takové bumly zakázati? A nyní, kdy manifestovaly celé obrovské massy Čechů, karta se obrátila. — Vídeňští socialisté sice strhli pokřik, že i jim bylo při demonstraci ubližováno policií, ale ve skutečnosti celé „krveprolití“ bylo pouhou nevinnou hračkou vůči událostem pražským. Jak se jedná o Čecha, ať už jest katolík či socialista, sáhne se bez rozpaků k prostředkům — umlčovacím. Tak se luští obvykle krise našeho státního práva. Upevněte konečně svory monarchie spravedlností ke všem národům a uvidíte, že náš národ bude loyálnější než celá německá Vídeň!

Ovšem mezi uvědomělé demonstranty pletli se i hoši sotva škole odrostlí, působící povyk největší. Právě většinou tací pykali za svoje výstřednosti. Za to však těžko odsuzovati demonstranty vyspělé. V městě tak velikém čekají vždycky různá individua na příležitost, aby za zmatku provedla svoji zvůli i — na škodu národa a jeho dobré pověsti. Bylo na př. rozumné zapálení barikády, jež byla se skupena z obecního majetku? Komu se tím ublížilo? Ostatně když se množily výstřednosti, jež váze manifestačního projevu jen škodily, sami vůdcové národa zvedli svůj výstražný hlas, jímž další nerozváznosti zastavili.

Rozumnější socialisté po přestálých zkušenostech aspoň nahlédnou, že není nepřitelem lidu strana katolická ani jiná strana upřímně národní. Viděli, že potlačování českého proletariátu vychází odjinud a že nutno pracovati na národohospodářských a politických reformách v rámci národnostním. Projevy jejich za volební reformu podporovány jinými stranami českými víc než jejich soudruhy vídeňskými. Aby národ uhájil svoje lidská práva, potřebuje většího semknutí, sblížení všech stran. Tupením přesvědčení katolických občanů však socialistický tisk své soudruhy příliš málo obohatí. — Buďtež události pražské dobrým poučením každému!

Volné listy.

(Spor mezi poslanci Kramářem a Plačkem.)

(12) Spor mezi poslancem Kramářem a Plačkem odhaluje nejen kritický stav politiky

Při obědě poznamenal egyptský paša, že na francouzských lodích slouží se v neděli a ve svátek má sv. vždycky, kdykoliv nějaký kněz jest mezi cestujícími.

Nakládání ovci a jiných zavazadel bylo příčinou, že »Elektra« nemohla dle řádu jízdního odplouti o 2. hod. odp., nýbrž teprv někdy kolem 6. hodiny; opozdila se tedy o celé 4 hodiny, jež při nákladních lodích mnoho neznamenají. Nepřijeli jsme proto do Brindisi o 2. hodině noční, nýbrž teprv v 7 hodin ráno dne 3. října. Plných 13 hodin potřebovala »Elektra« k tomu, by urazila 123 mořské mile (= 224 km) a tak se přiblížila ku břehu italskému a ke městu, známému z dob římských a středověkých (Brundisium). Fotografoval jsem si památný vysoký sloup z dob římských, který stojí nedaleko přístavu. K větší cti však než tato památka slouží městu, že tu zemřel pývec Aeneidy, Virgil. Blíže si prohlédnouti město, čítající na 17.000 obyvatel, nebylo lze, poněvadž parník zde stojí jen 2 hodiny. Přistoupilo a vystoupilo zde více cestujících, znamená to, že Brindisi dosud jest spojovacím bodem mezi Východem a Západem. Mezi přistoupivšími nejvíce mě zajímal jeden monsignore a pak jiný kněz, jehož fasný klobouk se širokým okrajem prozrazoval jeho vlast — Italii. Čekal jsem, až přijde na palubu, ale marně. Teprv později jsem se dověděl, že nepřichází na palubu, vyhrazenou třídě I. a II. proto, poněvadž jel ve třídě III. Nemohl jsem pochopiti, jak jest to možno, aby kněz jel na lodi ve III. třídě a tím ve společnosti, kterou mi nesnadno popsat.

V Alexandrii jsem se s ním sešel a tázal se na to. »Chci navštívit sv. místo, jsem však chudý italský venkovský farář. Osada má čítá v celku 600 duší. Mé finanční poměry jsou takové, že mi co nejvíce jest šetřiti.«

»A co jste ve III. třídě jedl? Měl jste nějaké

české, což konečně prozíravějším lidem není žádným tajemstvím, ale nadsvedá také roušku nad zbědovanými osobními poměry v klubu poslaneckém. A vrcholem všeho jest, že osobní nevraživost má býti vodítkem politické výchovy našeho lidu, jak to bohužel spatřujeme v případě Plačkově. Jest skutečností, že poslanec Kramář vyčetl posl. Plačkovi osobní zaujatost proti poslanci Pacákovi, a obviněný na schůzi v Ústí n. Orli se neočistil. A to slavné naše voličstvo! Plaček v Litomyšli maloval, že poslanci byli v jedné chvíli na vrcholu nejvýhodnější politické situace a že zkažena byla neobratností vůdcův, a z voličů nikdo neřekl: »pane poslanče, proč pak jste hned tehdy se svým prozíravým přesvědčením nevystoupil na veřejnost a proč to povídáte teprve nyní?« »Pane poslanče«, mohl říci, jiný volič, »za daných poměrů nemohla naše delegace vůbec prorazit se svými požadavky a Vy se svoji negativní kritikou chcete nás šimrati jen pod bradou.« A jako přitakovali Plačkovi, za týden právě tak souhlasili by s Kramářem, kdyby vložil politickou situaci po svém. Nelze popírati, v našem voličstvu jest úžasný nedostatek vlastní soudnosti a despotism hotových úsudků hromadě přednesených jest snášen s největší poslušností, jen když vyjádřeny jsou šťastným výrazem. Jest to, jako v oné hře, kde hrající vykřikují otázku: »hlava nebo orel?« Právě tak rozhoduje se většina, politické poměry pozorovati z jedné pouze strany, na niž pouhá náhoda zrak připoutala.

Politika jest záležitost, v níž se musí člověk co nejvíce ohlížet, aby, nepochytil-li pravdy celé, pravdě se alespoň přiblížil. A pravdu, pokud se jí ovšem zmocnili, jest mluviti poslancům, když stojí před voliči. Neplněná tato povinnost věsí se na nohy poslanců olovenou přítěží zejména tehdy, když jedná se o porozumění situaci, která z taktických ohledů nemůže se vykládati po lopatě.

Konečně ani tomu voličstvu se nedivme. Nechceme nic vyčítati, protože vážnost situace politické vylučuje každou strannickou škorpiovitost, ale za příčinou jasnějšího porozumění duševnímu stavu voličů stručně uvedme aspoň něco. Mladočeští poslanci, když za plného souzvuku vrstev voličských vstoupili na bojiště parlamentní, zaujali národ silnou sugescí, že se jejich rázností podaří, co se nepodařilo obezřetné opatrnosti jejich staročeských předchůdců, čímž lid si uvykl mysliti, že národních požadavků nebude dosaženo, než příkrým a rázným postupem proti vládě. Mimo to žurnalistika, která v politických záležitostech ovládla, většinu národa ve zmíněném právě směru myšlení bez únavy utvrzovala. Poslanci však na horké půdě vídeňské rok od roku formulovali nové přesvědčení, docela odchylné tomu, ve kterém utonul lid. Doma lid na schůzích bouřil v resolucích a kasal se proti vládě a ve Vídni poslanci musili zařizovati své kroky dle pravidel nejpřísnější opatrnosti. Chápeme tedy, jak tížila tato dvojakost přední poslance, pocítující plnou vahou svoji zodpovědnost. A mezi tím, co v novinách a na schůzích zatvrzele se lidu lichotilo a pěstilo se v něm domýšlivé veličáctví, byl to dr. Kramář, jenž nemoha povážli-

zásoby z domova?« táži se dále věda, že na parnících Lloydů se jede ve III. třídě »beze stravy«.

»Měl jsem něco z domova a pokud to nestačilo, kupoval jsem si zbytky pokrmů z třídy I. a II., jež správa lodi dává prodávati.«

»A což společnost, ve které jste byl?«

»Byla taková, že již nikdy více nechci s ní cestovati. Raději nebudu doma vůbec jisti, než v takové směsici různých lidí bydleti a přenocovati.«

Měl jsem soustrast s tímto živým exemplářem italské bídě, která mu kázala strádati a trpěti nevýslovně. —

Mnoho jsem slyšel o krásách ostrova Korfu v moři jonském. »Elektra« měla nyní k tomuto vzoru krásy připlouti, zde docela zastaviti a nám poskytnouti příležitost prohlédnouti si jeho vnady. Než — chyba lávky! »Elektra« si pohověla v Brindisi zase o něco déle, než jí bylo dovoleno a tak se stalo, že jsme zakotvili u ostrova Korfu místo o půlčtvrté odpoledne, teprv o 11. hodině v noci! Dívejte se nyní v tmavé noci třeba až do odjezdu (2 hodiny po půlnoci) na čarovný ostrov — uvidíte-li co. Škoda, přeškoda. Kdy si to nahradíte? Kdy se ti naskytne v životě příležitost viděti Korfu v záři sluneční? Krutá, nemilosrdná noc! Proč skrýváš pod svým černým rouchem perlu takovou, jako jest Achilleon?

Náhradou za to se nám dostalo druhého dne jeti dlouho, dlouho podél Ithaky a při pohledu na tento ostrov vzpomínati na osudy Odyseovy. Toho dne vlajka rakousko-uherská na lodi začala se vlniti živěji než kdy jindy, jakoby i zde daleko od vlasti chtěla přispěti k oslavě dnešních jmenin Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.

Seděl jsem právě na lavici na palubě a počítal, jak daleko jsem již nyní, kdy na obzoru vystupuje fecký přístav Patras; od vlasti a od Králové Hradce jsem již v celku urazil 2122 km,

vého rozporu déle snášeti, na známé schůzi v Táboře prvý s poslanců prorazil okno zdravému vzduchu kritičtější úvahy. Měl tedy odvahu upřímnosti, měl odvahu vydati se v plan nepopulárnosti, kterou hned voliči obklopí toho, kdo plným hrdlem nekřičí. Mohlo by se říci, že jednání Kramářovo rozumí se samo sebou, ale vezmeme-li v úvahu naše zvláštní poměry a náladu vrstev voličských, jest přiznati, že tu projevena byla odvaha pro odhalení pravdy, jež za stávajících okolností nelibě se poslouchá. Věak právě proto, že mluva Kramářova vybočovala z ujetých kolejí, že byla neslychaná, stala se předmětem obecného podivu, a naše časopisectvo nevěnovalo jí pozornost jako důležité události. Byl to tedy vážný pokus o ozdravení našich politických poměrů. Kde byl tehdy dr. Plaček, jenž nadhazuje nyní, jako by byl dr. Kramář překážkou ozdravení v naší politice? Kde učinil dr. Plaček podobný projev, jenž by svědčil o poslanecké svědomitosti?

Bá ano, veliký rozdíl rysuje se mezi oběma poslanci v jejich projevech. Plaček vidí pravdu jen z omezeného výseku, svojí kritiku řídí jen na vedení klubu, tedy jen na osoby, činí jen krůček, kdežto dr. Kramář obzírá pravdu celou, objasňuje nezdravost politických našich poměrů na celé základně, mužně přiznává se k chybám a zejména popravuje nedostatek upřímnosti. »Zvláštní způsob jednání na našich sjedezích«, praví dr. Kramář, »posvěcený tradicí, parádní řeči, nedostatek opravdové výměny názorů, přímo komická bázeň před konflikty, strach před bezohlednou, otevřenou pravdou, třeba by byla sebe nepřijemnější... Tak raději se nechalo všechno v polotmě a v polomraku — v tom, co každou stranu musí zabít.« A jinde vykládá o chybě, že se neobstruovalo hned po zrušení jazykových nařízeních, vyznává takto: »Vinni jsou zrovna tak ti, kteří chlácholili, jako ti, kteří se dali uchlácholiti. Poslední snad ještě více a já se otevřeně přiznávám, patřil jsem k nim.«

Jádro předchozího stazku Kramářova ovšem týká se hlavně politických poměrů domácích, pokud vytvořeny byly mladočeskou stranou, vlastně mladočeskou žurnalistikou, v níž dlouho prim hrály »Národní Listy.« Že posl. Kramář jest nespokojen s mladočeskou oficiální žurnalistikou, ověřikají vrabci na střeše, a odtud vysvětlují se zprávy, občas na veřejnost vyskakující, že Kramář stále má na zřeteli, založiti klubovní orgán, jenž by byl též politickým listem v nejširším významu. S Kramářem všichni myslící lidé zajisté sdílejí to mínění, že listu takového potřebí jest poslancům i obecnstvu, neboť bez zdravé politické výchovy ani poslanci ani voliči nemohou dosáti oné účasti v životě politickém která zaručuje zdar poslání uvědomělých občanů v životě ústavního státu. Bez této reálné výchovy občanské vlohy v každém jednotlivci dřímají ztrnule a neplodně, jako schopnost života, jež obsažena jsou v semeni ležící ladem, jestliže símě vhozeno jest na půdu nezoranou a zůstává bez dobrodinné vláhy a bez péče bedlivého rolníka.

Upřímný projev Kramářův pro ozdravení politického života našeho vítáme tedy jako

a dojdou-li šťastně Alexandrie, stoupne počet ten na 3314 km. Jak závratná to vzdálenost!

Sotva jsem své počty ukončil, přisedl si ke mně monsignore, jenž včera k nám v Brindisi se přidružil. Jest to Mr. Marini, kanovník vatikánský a sekretář brev. Vydává známý časopis »Bessarione«, jehož úkolem jest seznamovati Západ se stavem církve východní a tak pracovati na spojení obou těchto církví, — myšlenka to, pro kterou žil Lev XIII. Chce vydati pojednání o podobnostech evangelických a cestuje nyní na Východ, nejprve do Jerusalema, kde bude hostem patriarchovým. Dovéděv se, že jsem Čech, jal se s velikou živostí popisovati svou cestu do Prahy, kde byl hostem nejdp. kardinála Skrbenského. Líčil podrobně stříbrný hrob sv. Jana Nep. v metropolitním domě sv. Víta. Jiskrné oko prozrazovalo, že mluví s nadšením. Mé české srdce nemalo plesalo, když jsem slyšel z úst cizince daleko, daleko od vlasti hymny na Prahu a Čechy. Plíce »Elektry« zatím začaly dýchat tišeji, volněji, znamená to, že brzy zastaví v přístavě. Vyskočili jsme ze svých sedadel a upjatě hleděli před sebe na břeh klasické půdy, od které letělo k nám celé mračno bárek letem šipek. Co chtějí ti lidé? Což budou zde všickni vystupovati, aby odtud po železném dráze navštívili Athény? Možná, že několik z našich tak učiní; k tomu ale není tolik bárek třeba. Již jest zde mezi lodníky tak veliká konkurence? Za krátko celá věc se vysvětlila. Bárky se přiblížily až k samé »Elektře« a nyní potomci slavných Řeků s košíky na zádech jali se šplhati na palubu buď po provazivu lodním, buď po bidlech, jež byli upevnili na zábradlí. Dřív než jsme se nadali, stála již celá řada na palubě. Otevřeli své koše a nabízeli na prodej hrozy bohaté, s obrovskými bobulemi. V krátké době bylo vše rozprodáno i fetkve veliké jako pěst. Oště jsem hleděl do tváří těchto šplhavců obchodníků, hledaje

zásvit lepší budoucnosti, a jest si jen přáti, aby tento počin v moři naší veřejné netečnosti beze stopy nezapadl. Slyšíme z něho hlas: Pozor! Jsme v nebezpečnosti ve Vídni a jsme v nebezpečnosti doma.

Jakkoli potřeby naše národní volají po soustředění postupu všech českých lidí, přece jen stále vztyčují se nové vlajky a rozvíjejí se nová hesla, jakoby dovoleno bylo silami národními do nekonečna bítiti a strannická kritika, ukájející se trhavou rozkoší přítomna, zapomíná prospěchů budoucích. Tak na příklad Kramář opětně prvý z poslanců mluví ozdravující mužné slovo, které u národa opravdu politicky živícího bylo by událostí, a poslanec Plaček zřejmě posouvá na Kramáře a mluví o rakovině a hnilobě jedné části strany svobodomyšlné. Může-li býti hnilobou zachvácen poslanec, jenž upřímně přiznává hnilobu nejen celé strany, ale také vůbec politických poměrů našich a má-li pravdu ten, jenž z bázně před konflikty bojí se širokého řezu a střílí do lákavé potřebny ten řez vykonávajícího? Naše soudná veřejnost a žurnalistika v paralele mezi Kramářem a Plačkem není ani dost málo v rozpacích, kterému z nich má barvu přiznati.

Však přece vyskytl se časopis, jenž tážení proti Kramářovi pomáhá inscenovat a nafukuje malicherné drobnosti. Jest to „Čas“, jenž nemůže zapomenout, že Kramář byl realistou a že jedné chvíle ukázal realistům záda. Orgán páně Herbenův umlnil si svéztí se s Plačkem. Uviděl malou zášklebu a hned čiperně vynasnažuje se, aby z ní vyrostl veliký mrak a snesla se národní bouře na hlavu nejpřednějšího aktivního politika, který na pokřiky jeho nikdy neodpovídá. „Čas“ však v otázce sporu mezi Plačkem a Kramářem není kompetentním soudcem, neboť má pojmy strašně popletené a na dovršení hrůzy mluví jako politik před sebevraždou. V čísle, kde výtky Plačkovy prohlašuje za zásadní, v zásadní otázce prohlašuje: „pokaždé přišlo z Vídně komando, že se politika dělá ve Vídni a ne v Čechách a ne v novinách.“ A zase v témže čísle na jiném místě úporně tvrdí toto: „Přehled mladočeské politiky za posledních 5 let podaný drem. Kramářem podává důkaz, že mladočeské vedení skoro nikdy nevedlo, nýbrž vždy bylo vedené.“ Tak mluví časopis, který vždy plývá moudrými zásadami a pravidla politické důslednosti vyrábí po velkotovárnicku. Však ještě jeden příklad spojení Plačkova s „Časem“. V jednom čísle „Čas“ vytýkal Kramářovi, že zakročil u Goluchovského, aby Körber pudl, a bude-li ministerským předsedou Gautsch, že Mladočeši nebudou obstruovat. Plaček hned na to na schůzi v Ústí n. Orli s velikým rozmachem vyzývá Kramáře, aby v této příčině odpověděl. Nu, a toť se samo sebou rozumí, ve voličstvu ozvaly se hluché projevy nevole proti Kramářovi. Patrně, že Plaček i „Čas“ spekulující na nesoudnost jisté části obecnstva, zahrocují tendenčně proti Kramářovi věc, která, byť byla i pravdivá, není žádným hříchem, nýbrž jedním z četných prostředků k určitému cíli. Hlavní smysl sporu mezi Kramářem a Plačkem jest však jinde. Chybovala de-

v jejich tvářích něco klasického. Než nadarmo! Za to lékař jeden, který jel s námi, mohl by do dneška býti sochaří za model ke klassické hlavě.

Litoval jsem, že nelze navštívit města samotného, protože loď kotví daleko od molu a dlouho se tu nezdrží. Nezbyvalo leč vyplniti dobu, po kterou »Elektra« stála, pozorováním anglických válečných lodí, jež tu křižovaly, aneb pozorováním malých dětí, hrajlích si na palubě na honěnou, k čemuž jim kanárky v kleci na stěžni upevněné prospěvovaly.

Když pak večer bezprostředně před naším odjezdem vzplanulo celé město v záři osvětlení, vzpomínal jsem, jak dnešní večer celé Rakousko hoří v moři světla. Při odjezdu z Patrasu ukazoval nám námořní důstojník směr, kde leží Lepante, proslavené vítězství Jana d' Austria nad loďstvem tureckým 7. října r. 1571. Byla to největší námořní bitva nové doby, jež ukázala, že Turci nejsou nepřemožitelní a to tak, že od toho okamžiku začal úpadek moci osmanské. Od námořní bitvy, svedené nedaleko odtud u Akcia mezi Oktaviem a Antoniem, nebylo tak četné loďstvo shromážděno. Na obou stranách bojováno po čtyři hodiny s neúspěšnou bouřevnatostí. Křesťanští spojenci (Španělé, Benátčané a církevní stát) měli na 300 lodí a více než 80.000 mužů; proti nim stála námořní moc sultána Selima II. v síle 120.000 mužů na 250 válečných lodích, provázených velkým počtem lodí dopravních. V sobotu, dne 7. října 1571 o osmé hodině dal mladistvý, 24letý velitel spojeného loďstva vztýčiti na své admirálské lodi »Real« vlajku, darovanou papežem Piem V. a představující Krista v blankytném poli — znamená to, že dnešní den bude bojováno. Vzduch se zafířel radostným voláním nadšených bojovníků křesťanských. Don Juan přejel ještě jednou celou bitevní čáru na 3 anglické míle dlouhou, volaje ke svým podřízeným: »Jste zde, byste bojovali za sv. kříž. Buďte zvítězit, neb ze-

legace ve Vídni, chyboval Kramář, to všichni víme, ale v chybách měl účastenství i Plaček. Plodnější však jest ptáti se, kde chyby vězí, nežli řevnivě odvažovati, kdo jich má více. Oceňujeme tedy Kramáře, jenž proniká hloub v naše problémy politické a vynasnažuje se, aby se bez bázně před pravdou střízlivě rozumovalo o věcech, které posud pojímány byly příliš důvěřivým citem. A všichni máme povinnost, abychom k tomu vyjasnění a uvědomění přispívali.

Obrana.

(3) **Ke dni 8. listopadu.** Nešťastné povstání před bitvou na Bílé hoře zosnovali protestanti šlechtici, kteří pro sebe chtěli mítí zvůli plnou, ale přitom byli nejhoršími karabáčníky uhněteného lidu. Sami jejich pastori sténali pod tyraní šlechticů těch. Paměťhodno, že krátce před Bělohorskou katastrofou vznikaly sel-ké revoluce proti těmto „svobodomyšlným“ utlačovatelům. Když došlo k válce, tu šlechta vydírala lid nesnesitelnými daněmi vojenskými; sama nechtěla dáti k účelům války nic. Spíše se z peněz na vojsko určených sama obohacovala.

(3) **Byla poroba našeho národa po bitvě Bělohorské zasloužená?** Po katastrofě potrestání vinní a nevinnými. Nejen protestantský, ale i katolický lid vypil kalich utrpení až na dno. Českému národu řečeno, že propadl svá práva, jakkoliv se měli trestati pouze vzbuřenci a nikoliv katolíci, a českému státu dáno zřízení nové, které učinilo konec bývalé svobodě. Německý jazyk postaven na roveň s českým, až konečně v 18. stol. v úřadech i školách zavládlo výhradně panství němečiny. — Důsledky katastrofy dosud nejsou odčiněny; my však pracovati musíme za uznání i uplatnění svého státního práva.

Politický přehled.

Snám království Českého jest jako loď na mělčině; dosud nic platného nevykonal, ani v komissích to nejde lépe. A teď do té malátnosti parlamentní zalehly krvavé bouře pražské, způsobené agitací sociál. demokratickou pro všeobecné právo hlasovací. Účinkem se nemily i krvavé demonstrace vídeňské pro všeobecné právo hlasovací, vyvolané rovněž sociál. demokraci a také nedávné bouře brněnské, jakož i události v Rusku mocným dojmem působily na rozhodující křehy vídeňské, že vláda pospíšila si s prohlášením, jímž se uznává nutnost volební opravy, kterážto otázka nesmí býti řešena na ulicích, ale v parlamentě. Pro všeobecné rovné právo hlasovací se vláda ovšem neprohlásila, ale nestaví již tolik v předě udržení panství německého dokládajíc, že otázka volební opravy musí býti v Rakousku řešena s různých hledisk. Bouří to na všech stranách. Ve Vídni zavřena universita pro spory mezi německými a slovanskými studenty,

mříti! Ať již zvítězíte neb zemřete, činite svou svatou povinnost a získáte si nesmrtelnost.

Po té uprostřed bitevní čáry, před očima všech poklekl na palubu a jal se modliti. Všichni modlili se s ním. Přítomné kněžstvo udělovalo rozřešení a požehnání do boje.

Krátce po polední zavazněly polnice na křesťanských lodích a boj začal. Turci se snažili obejít obě křídla a zprvu se jim tento plán dařil. Za to ve středu, kde velel sám Don Juan, začalo se záhy vítězství kloniti ke křesťanům. »Real« hnala útokem proti turecké admirálské lodi, která měla 28.000krát zlatem vyšívané jméno »Allah«. Dvakrát pronikli křesťané až na palubu »Allah«, ale dvakrát též byli zapuzeni. Při třetím však útoku padl turecký admirál a vrchní velitel Ali paša a brzy vláda »Allah« vlajka křesťanská.

Když byl nepřátelský střed prolomen, přichvátil Don Juan na pomoc ohroženému pravému křídlu a brzy nezbyvalo veliteli levého křídla tureckého, renegátu Uluch Ali-mu, než spasiti se útekem. Všecky turecké lodi válečné až na 40 z pravého křídla byly buď potopeny, buď zajaty. Křesťané ztratili jen 15 lodí a 8000 mužů. Zato však bylo osvobozeno 12.000 křesťanských zajatců, kteří byli k lodním sedadlům přikováni.

Jak udatně bylo bojováno, patrně z toho, že na mnohých lodích padla většina mužstva a nebylo jediného, který by nebyl býval poraněn. Sám vrchní velitel křesťanů odnesl si ránu na noze. Mezi bojujícími vynikal se též slavný španělský spisovatel Cervantes; dvakrát raněn byl na prsou a jednou na levé ruce tak povážlivě, že nikdy více ji nemohl vládnouti. Těšil se myšlenkou, že sláva a čest, že mohl bojovati v této bitvě, vyváží všecky jeho bolesti.

Dlouho a dlouho bude připomínati toto vítězství nádherný obraz Titianův »Vítězství sv. ligy«. Bohužel, že sobectví Benátčanů zabránilo náležitě využítovati tohoto vítězství.

zavřeny i vysoké školy pražské, kde studentstvo rozhořčeno na professory, kteří na sněmu hlasovali proti zavedení všeobecného práva hlasovacího, sympatizuje s dělnictvem, které se chystá na všeobecnou stávkou; ve všech městech českých pořádají se demonstrační schůze všech kruhů občanstva; dle toho vláda nesmí už déle prodávati a odmítati oprávněná přání občanstva. — Nový statut autonomní srbsko-orthodoxní zemské církve v Bosně byl uznán i lidovou stranou, která po devítiletém vzdalování se začala opět navštěvovati srbské pravověrné kostely. Tím konečně srbská strana v Bosně uznala zabránění Bosny Rakouskem.

V Uhrách spojená strana opoziční bouří ovšem dále proti vládě Fejérváryho, ale jinak veřejné mínění pomalu se kloní na stranu vládní.

Král španělský zavítal na návštěvu do Berlína, kde byl císařem Vilémem okázale hostěn.

Kníže černohorský Mikuláš dal lidu svému ústavu.

V Rusku nastává přece uklidnění; stávky pomalu pomíjejí. K utišení přispělo také prohlášení amnestie, dle níž propuštění jsou na svobodu všichni političtí vězňové i katoličtí duchovní a členové řádů, kteří byli držáni v klášterech. Teď však obrací se zloba lidu proti židům, jako hlavním původcům nynějších zmatků na Rusi; v mnohých městech byla velká krveprolévání a drancování ve čtvrtích židovských. Židé přebíhají odtud hlavně do Rakouska.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. Dr. Frant. Reyl, b. notář, ředitel b. Borromea, suppl. profesor bobosloví, skutečným b. konsistorním radou a assessorem; p. Petr Čáp, b. notář, gymn. katecheta a profesor v Litomyšli, čestným konsistorním radou; p. Dr. Mrátík, b. notář, vik. sekretář, arciděkan v Chrudimi, správce vikariátu Chrudimského; p. Ludvík Novotný, katecheta ve Vys. Mýtě, obdržel farní synodalie, p. Matěj Dušek, b. notář, gymn. katecheta a profesor ve Vys. Mýtě, ordinariátní pochvalu a p. Jarosl. Schovanec, katecheta ve Světlé, pochvalu konsistorní. Ustanovení jsou: p. Al. Dudek, farář v Žichlínce, za faráře do Damníkova; p. Frant. Řib, administrátor, za faráře ve Studenci; p. Jos. Klepl, kaplan, za administrátora na Veliši. V Pánu zesnul: Vys. důst. Msgr. Frant. Fiala, (V. Vuln.), papežský prelat, infulovaný arcijáhen katedrální kapituly, konsist. rada atd., † dne 1. listop. 1905 (naroz. 1817, vysv. 1841.) Uprázdnila se: praebenda Bischofstěinská při kath. kapitule od 2. listopadu; fara v Ahrspachu, patron. nábož. matice, od 1. listop.; fara Žichlínek, patron kníže Lichtenstein, od 2. listop.; fara na Veliši, patron hrabě Ervín Schlick, od 19. října 1905.

Pohřeb arcijáhna a preláta Fialy.

Za překrásného dne doprovozany tělesné pozůstatky zvěčnělého hodnostáře k poslednímu odpočinku. V sobotu dne 4. listopadu o 9 hodině sloužil ndp. biskup ThDr. Josef Doubrava zpívané requiem za čestné asistence. Veliký průvod vybral se z kostela; kondukt převzal vadv. generální vikář dr. Alois Frýdek. V průvodu kráčeli členové zlojící kath. kapituly a všecko kněžstvo královéhradecké vůbec. Z vdpp. duchovních, kteří z venkova se dostavili, budtež jmenování aspoň tito: V. Uhlíř, vikář z Přepych; děkanové: Josef Smidt z Libčan, Jos. Foltz z Čáslavě, Jos. Seidl z Černilova, Ant. Štěpánek z Jaroměře; faráři: Alois Vašátko z Král. Městce, Al. Soukup z Ločenic, Václ. Honzák ze Žehně, Šeb. Karásek z Bojstě, J. Kašpar z Rosic, J. Hlavas z Nechanic; kaplani: Al. Dostál z Nov. Města, Jos. Šmejkal z N. Bydžova, Fr. Krasa z Kuklen, Josef Andacht z Lučce. Za rakví kráčeli též pp.: za c. k. okr. hejtmanství místodrž. rada Steinfeld, za krajský soud dvorní rada Koschin a jinými úředníky, zástupcové gremia, za státní návladnictví státní návl. Matouš a nám. státní zástupce Cvač, za berní referát p. oficiál Brandmayer a jinými pány, za městskou radu p. náměstek Pilnáček a dvěma jinými členy měst. zastupitelstva, za odb. školu zámečnickou p. ředitel Haněl, za reálku p. ředitel Branšovský, za paedagogium pp. Beránek, Veverka a Tittelbach, za obchodní školu p. ředitel Dr. Pazourek a p. prof. Kozák; přítomni i jiní pp. professoři a zástupci okres. výboru. Za c. k. poštu dostavili se pp. přednosta Nermut a vrchní kontrolor Juliš, za c. k. důstojnictvo p. generálmajor Potocník s jinými důstojníky. Rakov provázely dívky obecných i měšťanských škol a pp. učitelé, chovanky pensionátu se ctih. sestrami, chovanci a chovanky ústavu hluchoněmých »Rudolfina« a představenstvem a veliký počet jiného královéhradeckého obecnstva. Průvod zaměřil od kath. chrámu sv. Ducha přes Svatojanské náměstí do Jiřkovy třídy, odtud do Komenského třídy. Na křižovatce před Vodňanskými kasárnami učiněna zastávka. Vadv. generální vikář, obrátiv se k četným účastníkům, děkoval všem za počtu zasloužilému prokazanou. V ředí své uvedl, že ministroval svěcenému ctihodnému kmetovi při primici. Od té doby velice často s ním se stýkal; naposled zesnulý stal se jako kanovník sousedem jeho, tak že byly styky jejich oo nejužší. Když pak státní hodnostář v posledních letech na těle i duchu slábl, též jej vadv. řečník často navštěvoval; může tedy říci, že jej velmi dobře znal. Nemůže pro krátkost času líčiti jeho zásluby, ale tolik se jistě každý z přítomných mu uvěří, že ne-li jako dobrý znalý skutků státních na své dobré svědomí, že byl zesnulý věrný služebník Boží. A jako dobrého sluhu svého

nebeský Pán zvěčného hodnostáře za jeho záslužné konání odměňoval. Vyplnila se na něm slova šalmu, platící věrným slušebníkům Hospodinovým: „Poněvadž ve mne doufáš, vyvolá budu tě, ochráním ho, nebo poznal jméno mé. Volati bude ke mně, a já vyslyším jej: a nim budu v souzení: vytrhnu jej a ovláím jej. Dlouhosti duší naplním jej a ukáži jemu spasení své.“ — Ano, dlouhosti duší naplnil jej Hospodin. Když v posledním čase pamet i zrak zemřelého opouštěly, truchlil velice nad tím, že nemůže se modliti kněžské hodinky — breviář. Ale náhradou za to byl mu růženec. Tecknil, že již nemůže sloužiti ani sv. Aspoň kinych mohl ještě jednu mši sv. sloužiti! tak tušil věkem oslablý kmet. Náhradou za to mu bylo řádné zaopatření svátostmi umírajících. Ačkoli před příchodem duchovního duch jeho byl zatemněn, najednou měl mysl zcela jasnou, rozmlouval s knězem s plnou uševní sebraností. Litoval svých poklesků v s velkou vděčností a radostí přijal zbožné tělo Kristovo. Vrouci dík budil všeschné, kteří na poslední cestě jej provázeli — Jadrná, pročitána promluva působila na účastníky dojmem mohutným, tak že mnohé oko se zarsilo. Naposled požádal řečník účastníky, aby se s nim za duši zasloužilého kmeta pomodlili modlitbou Páně a pozdravení andělské. Zbožná modlitba dozněla. Pak členové katedrálního kůru zapěli spolu s cith. pp. bohoslovci dojemný zpěv pohřební. Většina účastníků se rozcházela. Rakev pak dopravena na vzdálený hřbitov na Nov. Hradci Král., kdež uloženy ostatky stáříského hodnostáře k věčnému odpočinku za účasti některých pp. kanovníků a jiných přátel zesnulého. — Ave, anima pia!

Vychovatel — nadčlověk. Již jsme dříve napsali, že mnohý moderní pedagog, který nemůže nijak vyniknouti ve svém vlastním odboru, chce aspoň imponovati junáckým osvědčováním, že už se sebe setřásl „finskou pověrou.“ Tohle jest nejpohodlnější cesta k popularitě; a začne-li takový pedagog učit se hláskiti k svému nepřesvědčenému „přesvědčení“ i před mladými žáky, pak někteří přímo s povzrnutím obdivem patří na takového nadčlověka; vrtí hlavou nad tím, jak jejich tatínkové a maminky dosud mohou tápati v temnotách a jsou potěšeni, jak konečně „prohlédli“ — ovšem pohodlně, bez velikého lámání hlavy. Napomíná-li je týž vychovatel k některým věcem dobrým, tu se v mladých hlavách rojí různé námitky; ale mluví-li proti náboženství, tu již mu dají za pravdu hned. Ale — rozumnější žáci sami jsou v rozpacích, naslouchají-li místo odbornému vyučování takovému rozumům. Podle moderních zásad prý náboženství do školy nepatří. Mhm! Ale zdá-li se o to, aby katolické přesvědčení žáků bylo zvikláno, tu mluví o náboženství moderní pedagog ihned — třeba že není do školy povolán k přednáškám o moderním názírání na otázku náboženskou. Příklad toho máme i v Hradci Králové. Pan profesor žáky poučuje: „Vzdělanec víry nepotřebuje, ale lid jí potřebuje. Lidu víry neberte, třeba byste s ní víry neměli.“ Pane profesore, takhle zavádíte své žáky do jedné velice nedůsledné. Nemusí-li něčemu věřiti vzdělanec a jestliže víra jest klamem, proč by měl věřiti bludu prostý člověk? A pak pozor! Ani Masaryk nesouhlasí s názorem, že vzdělanec víry nepotřebuje. Ostatně můžete poznati na osudu samého velikého učence Beera. Kdyby byl věřil na věředoucnost Boží a jí se bál, nemusel se pak tolik strachovati pozorných očí policajtů. Palacký, Komenský, Rieger a Havlíček byli přece jiní chlapci než hradecký pan profesor, a ti rozhodně uznávali potřebu náboženství i pro vzdělance. — Následky poučování nadtheologova již se dostávají. Mimo jiné dostala se nám do rukou zpráva, jak jeden žák panem professorem osvěcený přestal si hleděti učení; zato však luští učení záhady o původu lidstva a pod.; už nevěří v nesmrtelnou duši. Nejlepší nabral trochu rozumu z nedávno přeloženého spisu podvodného profesora Haekla, jehož „objevy“ sami protestantští učenci zavrhnou jako ostudu vědy. Ostatně vám Masaryk, který bez dlouhých rozpaků papouškují po té či oné hvězdě německé učnosti, tentokrát proti spisu Haeklovu vystoupil. Otce studentův jest nad ověřeností nestudujícího syna celý zaroucen. Ale synáček jde svojí cestou dále. Snad až na základě Haekla „hádkám světa“ povede se mu líp než všem jeho soudruhům. Anebo — poděkuje panu profesorovi, že ho odborně pro život vzdělával. Ale takové poděkování milé nebude. Uvedli jsme jenom něco z působení pana profesora-nadčlověka. Dostaly se nám však již dříve zprávy o mnoho markantnějších osvědčujících junáckou činnost profesora nadtheologa. Mlčíli jsme v naději, že snad se pan profesor změní; ale poněvadž „poučuje“ dále, chceme aspoň malou výstrahou upozorniti, že o jeho působení dobře víme a že se docela některým jeho žákům nelíbí jeho „přesvědčení“. Nepřestane-li, vystoupíme s doklady zajímavějšími a povíme vše určitěji. Kdyby pan profesor mluvil o věcech, jimž rozumí a kdyby neuloval svému odporu proti víře nepravdami, pak bychom mlčeli. Ale proti ohlupování mladých hlav vystoupiti musí konečně každý. A věste, že Vaše „nvedomování“ rozhodně se přiči zásadám jiných zdejších pp. profesorů, kteří jsou jinými učenými a vychovateli než Vy.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 6. listopadu usneseno: Vzato bylo na vědomí oznámení c. k. okres. hejtmantství, jímž uděleno bylo povolení ku zřízení pekařské pece a dílny v domě čp. 364 p. Fr. Pavlíka. Schváleny byly c. k. okr. hejtmantstvím ustanovené p. licejní hodiny v hostincích a kavárnách na jednu hodinu po půlnoci, ve vinárnách a výčpech piva na 11. hod. před půlnocí a ve výčpech pálených nápojů na 7. hodinu večerní, a jednu korunu za překročení pol. hodiny pro ústav chudých. Ohledně cestujících, přijíždějících do hotelů a zájezdních hostinců, policejní hodiny platnosti nemají. — Schválena byla konfiskace dvou uhrovných vepřů v městských ústředních jatkách. — Usneseno bylo, aby dožádáno bylo okres. hejtmantství za pokutování p. J. Šolce, ježto nepředložil uznané maso k prohlídce na městské jatky. — Panu V. Skuherskému uděleno povolení k obývání nově postave-

ného domu čp. 347 v bloku A, p. Ant. Koutníkovu p. estavbě nádvorní budovy u domu čp. 67 a p. Ant. Manychovi k obývání nových tří domů jeho na parc. č. 9, 10, 11. v bloku T v Pospíšilově třídě. Panu V. Součkovu uděleno povolení ku zavedení vody do domu jeho čp. 354. — Technické kanceláři uloženo, aby dala ohlášené jí policii závady dlažby ihned opravit. — Uložena byla jedna chudinská podpora měsíční, jedna podpora mimořádná, a poukázány některé účty k výplatě.

Úmrtí. Dre 8. t. m. zemřela v Hradci Králové paní Marie Morávková roz. Hejčlová, sestra vdp. dra. J. Hejčla, profesora bobosloví v Hradci Král. Pohřeb koná se v sobotu 11. t. m. na hřbitov Pouchovský.

Z obchodního gremia v Hradci Králové. Obchodní gremium rozšířilo svému členstvu následkem usnesení mimořádné valné hromady ze 29. října připsal následujícího znění: Velečtý pane kolego! Činíme Vás tímto pozornou na usnesení mimořádné valné hromady dne 29. října t. r. odbyvané a žádáme zdvořile, abyste usnesení toto dodržel a sobě i svému personálu zaslouženého klidu dopřál. Appelujeme na naši stavovskou čest, doufáme, že doba tato bude solidárně dodržována a nebude dalších upozorňování zapotřebí. Úprava pracovní doby zní: Veškeré obchody budíž otevírány od 15. října 1905 do 15. března 1906 o 7 hod. ranní a zavírány o 8 hod. večerní. Od 15. března 1906 do 15. října 1906 budíž obchody otevírány o 6. hodině ranní a zavírány o 8. hod. večerní. Ve dny trhů výročních a týdenních, jakož i týden před svátky vánočními a velikonočními, prodává se doba zavírání do 9. hod. večer a doba otevírání o 6. hod. ranní. Výše uvedená doba pracovní nesmí býti prací při uzavřených dveřích překročena. Obchody, které se zabývají výhradně prodejem mléka, ovoce a zeleniny, nepodléhají tomuto usnesení.

Obchodníci a živnostníci okresu královéhradeckého svolávají za spolupráce všech organizací dělnických velkou manifestaci schůzi v neděli dne 12. listopadu 1905 v Hradci Králové, o 1/10. hod. dopol. v „Sokolovně“ s programem: 1. Hospodářské postavení středních vrstev a zdražování potravin nepřijmými daněmi. 2. Buj za všeobecné právo hlasovací. Promluví řečníci z řad živnostenských a dělnických. Povinností každého živnostníka i dělníka jest, aby se této manifestace účastnil. Na tuto schůzi pozváni jsou veškerí páni poslanci zdejšího okresu a zastupitelstva okresní i obecní. Páni obchodníci a živnostníci se vyzývají, by rázem 10. hod. dopolední své obchody pro tuto neděli uzavřeli, a této manifestace se v plném počtu účastnili, by tato vysněla jako celkový a důstojný projev všech vrstev utlačovaných.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. Velejnou čítárnu průmyslového muzea: avstřívilo ve 14 večerech 237 osob. V knihovně vydáno na 612 žádánek 262 svazků odb. spisů a 366 předlohových dě a více než 18 000 předloh. Dmů půjčeno 289 osobám 251 svazků odborných knih a 1980 předloh. Na venek zasláno 9 školám a 14 jednotlivcům 65 svazků odb. knih a 1353 jednotlivých předloh. Čítárna otevřena jest i v neděli dopoledne. Naše živnostníky upozorňujeme na vhodnou příležitost k prohlédnutí bohatství vzorů pro veškerá řemesla, obsažených v knihovně průmyslového muzea. Po dobu předvánoční chystá kuratorium nový cyklus odborných přednášek. Zahájen bude ve čtvrtek dne 23. listopadu přednáškou p. inž. Stracha „O telegrafii bez drátu.“ Výstava drobného umění a uměleckého průmyslu českého otevřena bude od 15. do 30. pros. a poskytně milovníkům a příslivcům umění vhodnou příležitost k nakoupení předmětů hodnoty opravdu umělecké za přiměřené ceny. Na leden chystá se výstava výrobků umělecko-průmyslových škol rakouských, která na světové výstavě v St. Louis budila oprávněnou pozornost. Vzácnou ochotou velelávského zemského výboru umožněno zakoupení prvních strojů do přístří vzorné dílny pro zpracování kovů a dřeva. — Postaveny a vyzkoušeny stroje na prosekávání a prořezávání plechu až do 4 mm síly; plynová výheň na letování bronzů a mosazí, jakož i přístroj na zapouštění zámků, závěsů a rohovníků upraveny budou k používání v krátkém čase. Stroje nalézají se zatím v díleňských učebnách c. k. odb. školy a možno jich denně od půl 2. hod. do 6. hod. večer volně použiti. Doufáme, že naše živnostnictvo neopomene použiti strojů těchto hlavně při větších objednávkách.

Výstava umělecko-průmyslových předmětů, kterou minulý týden uspořádalo městské práh. museum pro severovýchodní část král. Českého v Hradci Král. v c. k. odborné škole, byla věru poučnou. Umělecké výrobky keramické, nádherné plaketty Suchardovy, bronz Kratinovy, ozdobné práce c. k. odbor. školy, různé výšivky, zvlášť nástěnné koberce čínské působily jistě na vytříbení uměleckého vkusu v domácnostech našich a zřetelnou nadanější jednotlivcům podnětem k ulehčením řemeslné práce.

Z Kileperova divadla. Pan ředitel Lacina nemálo se zavděčil obecenstvu „Daliaborem“ nesmrtelného Smetany. Umělecký požitek zvlášť zvětšen pohostinským vystoupením em. dvorního operního pěvce p. F. Pácala, který lahodon svého hlasu okouzli. Jasný jeho hlas vyníval měkce a jistě. Ovšem že pí Kurzová (Milada) i tu byla na výši svého umění, k níž se družili sl. Procházková, pp. Peršl a Wildner. A p. kapelník Holeček tentokrát ukázal se zvlášť obratným dirigentem. — Také opera „Bohema“ patřičně byla nacvičena, že obecenstvo s uspokojením přijalo výkony pí Kurzové, pp. Lebedy, Peršla, sl. Procházkové a p. Kalaše. — Ernstův „Flachsmann vychovatel“ působil svým zvláštním dojmem; úlohy všechny byly v dobrých rukou jako Flachsmann (Javorčák), dr. Prell (řed. Lacina), Flemming (Uxa), Weidenbaum (Auerwald), Holmová (Kneislova) a také školník (Zelenka). — Ordoneauova operetta „Loutka“ ve

prospěch sl. Horníkové sebrána ovšem pěkně, jen že právě svým vstahem k mnišskému životu patří mezi méně cenné, ba urážející kusy.

Reportáž z Kileperova divadla. V neděli dne 12. listopadu odpo. „Hubička“, opera (lidové ceny), zač. o 1/4, a večer „Cesta kolem světa za 80 dnů“, velká výprav. hra ve 14 obrazech od Jul. Vernea. Nové dekorace namaloval Jar. Auerwald a nové requisity pořízeny ze závodu p. Lindy v Českých Budějovicích. V pondělí 13. t. m. „Cop“, původní veselohra; 25. hra v předpl. V úterý 14. t. m. „Krásná Helena“, operetta; příjem p. Jos. Zelenky (mimo předpl.). Ve středu 15. t. m. „Cesta kolem světa za 80 dnů“; 26. hra v předpl. Ve čtvrtek 16. t. m. „Faust a Markéta“, opera; mimo předpl. V pátek 17. t. m. „Loutka“, operetta; 27. hra v předpl. V sobotu 18. t. r. ? ? příjem p. Novotného (mimo předpl.). V neděli 19. t. m. „Cesta kolem světa za 80 dnů“; lidové ceny, zač. o 1/4 a večer „Čert a Káča“, opera od Dra Ant. Dvořáka.

Spolek českých stenografů v Hradci Král. letos čile si vede, což umožněno tím, že nastoupily v řady jeho členstva nové svěží síly z Moravy, v brněnském spolku již osvědčené. Tak úspěšně bude zvláštní kurs pro pomocníky při gremiu obchodníků zdejších a co hlavní, učiněny potřebné kroky, aby zaveden byl tésnopis aspoň neobligátne na zdejších pedagogiu. V tom ohledu nezůstane zajisté Hradec za Kutnou Horou, neboť potřeba učitelů tésnopisu pro měšťanské školy stoupá.

Společnost Královéhradecká. V měsíci říjnu 1905 uloženo na vkladní knížky K 177.453.76, vybráno K 178.153.72, vklady koncem října 1905 K 11.649.212.93; na hypoteky půjčeno K 29.070.84, splaceno K 63.427.12, na hypotekách koncem října 1905 K 9.886.058.40, cenových papírů v zásobě korun 2.218.000.

Výtah z vyhotovených platebních rozkazů na osobní daň z příjmu, kterou poplatníci zapraviti mají, jest dohotoven a lze do něho pádným popíratkům, kteří se platebním rozkazem na osobní daň z příjmu na rok 1905 vykáží, po 14 dní a sice od 4. listopadu t. r. až včetně do 17. listopadu 1905 u c. k. berního referátu v Hradci Králové v kanceláři c. k. finančního tajemníka během úředních hodin nahlédnouti.

✓ **Z minulosti Hradce Králové.** (Řídně, hospodářské i společenské poměry poddaných koncem 18. století.) Z knihy „Prothocollum über Verschiedene Handlungen der Unterthanen Sowohl in Streitsachen, als in Fällen des Adlichen Richter-Amtes in Erbschafts-Sachen und Grund Verschiedenheiten. Beider Gemein Herrschaft der Stadt Königsgrätz“, která začíná „10. Septembris 1788“ a končí „25. Novembris 1791“, nabývá lze mnohého objasnění o rodinných, hospodářských a společenských poměrech „poddaných“ v té době na panství města Hradce Králové. Aby pak laici čtenář seznal také způsob úřadování „úřadů vrbnostenských“, uvádějí se zde některé protokoly celé. — Dne 10. Septembris 1788. předsevzato bylo narovnání mezi dědici po nebožt. Janu Šejvlovi z obce Plácké: mezi pozůstalou jeho manželkou a dětmi dvojího manželstva. „Tu živnost nebožt. Jan Šejvl moci před 16 léty pořízeného křsta odkázal synu svému z prvního manželstva, J. sešovi v 850 zl. a ačkoli na tu samou hospodářství manželce své do její vůle vyhradil, poněvadž ale syn Josef již svých let došel a na živnost nastupuje, pročež od strany onědu hospodářského za slušné se uznalo, aby jemu taková se popustila, však proti vejmniku manželce Šejvlové v tom křstě vyhrazeném, který vejmněkem jest následující: 2 korce země: 1 str. do úhory a druhý do pšeněti, které nastupující hospodář dělávat i 1 str. svým semenem zasévati bude, suté pšenice 1 věr., jahel 1 věr. 2 čtr., hrachu 1 věr. 2 čtr., jalovici pro manželku vykázel jednu, a poněvadž ji hospodář nemá, vykasuje jí jednu prvníčku, která na statku zůstává, tu samou hospodář svou píci živiti povinen bude; komora zadní a pokojný byt spolu s teplem u hospodáře, které teplo hospodář dáti povinen bude, též povoluje se mléko své dávat do hospodářova sklepa; z obou zahrad 4. díl všeho ovoce, letošní oúrody, to jest pšenice, žita a jedméne 4ty korce od té doby, jak nyní po zasetí v stodole pozůstává.“ Item připouští se jí vdově na svou píci nějaké praškto, tím způsobem nějakou hnan držeti.“ Co se pak týče pořádnosti pro Josefa na živnost tu nastupujícího, ta jest následující: Nastupuje on na tu živnost od sv. Václava letošního 1788. roku v ceně v křstě vyznačené za 850 zl., z nich však erazí pro sebe, též Václava a Martina jménem mateřského dílu jim v křstě předkem vykázaných 20 kop neb 23 zl. 20 kr.; co se pak ostatních dluhů dotýče, totiž: král. půjčky, neméně Kvasničkovi 20 zl., Františku Svobodovi 6 zl., ty přijímá hospodář na sebe beze vší porážky výš psané trání sumy.“ Pročež dřív, než by se na to pořádný zápis vyhotovil, poukazuje se nový hospodář, aby on s ostatními spolunápadníky stran vyplacení jejich dílu se uamlvil, zvlášť když dle správy některý z nápadníků na budoucí svůj díl něco obdržel, což jemu k poražení přijde, prozatím ale on Josef Šejvl dle těch nahofe psaných vejmněk od sv. Václava roku 1788. za hospodáře se ustanovuje s tím závazkem, všeco, co tu psáno jest, pevně zachovati, matku svou ve věčnosti míti a s ní pokojně žiti býti, což pokud by se nestalo, v tom onědu hospodářský matku jak sasetati vědětí bude.“ Co se dotýče koňského dobytka, pro budoucí paměť takto jest ustanoveno, že koňský dobytek jako i to hříbě hospodářovi, poněvadž on dluby na sebe přijímá, zůstalo, naproti tomu bude povinen pro nejmladší sestru Annu, kdyby se vdávala, jednorodný jalovici vyhovati.“ Stalo se při onědu hospodářském v Hradci Králové dne a roku svrchu psaného.“ Fran. Schnyder, v. r., Wirtschafts-Anwalt. — Ignaz Moratty v. r., Bau-Verwalter. — Václav Kubec v. r., rýchtář Plácký. (Prothocollum fol. 1.)

Manifestace za všeobecné hlasovací právo. Ve středu před sedmou hodinou večerní uspořádán veliký průvod od Pražského Předměstí přes všechna náměstí k Sokolovně. Průvod šel klidně, sebevědomě, v předu nesen rudý prapor. Zástup včasně se — pokud bylo možno — do Sokolovny, kde promluvil soudruh Borek o požadavku všeobecného, rovného, přímého a tajného hlasovacího práva. Odsuzoval všechny odpůrce volební reformy slovy ostrými, zvláště šlechtu. Kladi důraz na to, aby dělníci připraveni byli na generální stávkou, která přinutí odpůrce k povolenosti. Po něm mluvili ještě jiní. Boulivě provolána hanba pol. říditeli Křikavovi a prof. Riegrovi. Po schůzi táhli manifestanti zpět přes Malé a Velké náměstí, a klidně se rozešli.

Šňatek. Pan Josef Javorčák, člen divadelní společnosti p. Luciny, oddán byl 8. t. m. v kath. chrámu Páně se slečnou Adélou Svobodovou, neteří p. Luciny; při té příležitosti zpíval sbor a hrál orchestr téže společnosti.

Z Třebechovic. Dne 5. t. m. uspořádala katolická Jednota divadelní představení „Zachycen proudem“ od dr. Hermana. Návštěva byla velmi četná, úspěch byl morální i hmotný. Výkony p. t. hrajech zaslouhují plného uznání, takže obecenstvo odcházelo dojata jak obsahem, tak i přednesem divadelní hry. — Také u nás byla demonstrace pro všeobecné právo hlasovací. Dne 8. t. m. po 6. hod. táhli městem hlouček lidí s praporem v čele a zpíval píseň.

Prelát František Fiala kaplanem a farářem ve Smidarech. (Pohrobek vzpomínka, kterou vysoce zasloužilému předchůdci věnuje V. Šrám.) Bylo to v měsíci září r. 1812, kdy se kaplanem ve Smidarech stal mladíček, před rokem teprv vysvěcený kněz František Fiala, rodem z král. věn. města Čáslavě. Přišel k farářovi již staršímu, časem churavému, avšak knězi horlivému a vysoce vzdělanému — Ignáci Hanusovi — rodáků vysokomýtskému. — Mladíček kaplan již svým zjevem upoutal pozornost každého. Byl více než prostřední postavy, útlého složení těla, světlých, růžových tváří s jemnými rysy v obličeji, jiskrným okem, kaštanovým, poněkud kučeravým vlasem. Úbor jeho byl vždy bezvadný. V dlouhém černém kabátě, vysokých, jak zrcadlo se lesknoucích botách, vždy v kólaru, s kloboukem na hlavě, v rukavičkách, s hálkou v ruce, tak bývalo vidět kaplana Fialu. — A což, když ten ulazený paníček na člověka se podíval, s ním promluvil, tu posklobovalo a rozechvělo se srdce i ustarané. A Fiala zastavil se a promluvil rád s každým a dovedl také s každým vhodně pohovořit. Proto byl u všech velice oblíben. A to nejen u lidí obecných, ale i u tehdejší vrchnosti smidarské pana Martina Waagnera a statičké choti jeho Kláry, jakož i u vrchnosti sktivané p. Gustava Ledvinky, rytíře z Orlové Skály, byl velice nviden, neboť taktní vystupování mladého kaplana, jeho milá, duchaplná, ve vědomost nikdy nezabojující rozmluva musela se i panstvu zamlouvat. V duchovní správě byl kaplan Fiala horlivým, ve vykonávání povinností svých svědomitým, kazatelem věhlasným, katechetou výtečným. Měl dobrého a upřímného rádce ve faráři Hanusovi, jenž postaral se velebníčkovi nejen o možné pohodlí, ale otcovskou radou a vzácnými pokyny razil mladému kaplanovi cestu k jeho budoucí kariéře. — Hanus měl bohatou knihovnu, jež obsahovala díla na tehdejší dobu opravdu cenná, obsahu nejen bohoslovného, ale i země a dějepisného, přírodopisného a přírodopisného. Této knihovny Fiala ve volných chvílích rád používal, sám také knihovnu si zakládal a již jako kaplan byl činným členem Musea království českého. — Ve Smidarech byl tenkrát justiciárem horlivý národovec a spisovatel Jan Šantl, rodák poděbradský. S ním spojil se kaplan Fiala, aby pokračovali v díle, bývalým justiciárem, básníkem a rodákem královéhradeckým Karlem Sudimírem Šnaidrem tu započatém, aby českou knihou probouzel českou duši a rozvítil ducha vlasteneckého. Roku 1845 utvořili kroužek vlastenecky smýšlejících měšťanů a odebrali české noviny a časopisy: Květy, Českou vědu, České noviny, Pražského posla a Palečku. Kroužek ten míval kolem 20 členů a vytrval až téměř do r. 1848. — Druhým vlasteneckým členem kaplana Fialy a justiciáře Šantla bylo založení knihovny. V září r. 1844 vydal Fiala k měšťanům smidarským následující provolání: „Při nynější v celé milé vlasti české veliké pokroky činící národnosti byla velmi vítaná nízpepanému myšlenka některých pánů, aby se k chvalitebnému rozšiřování národního citu dle příkladu jiných čtenářských společností i v našem městě knižovna pod jménem školní knihovny založila; dobře nahlížeje, kterak mnoho dobrého z takových čtenářských společností jinde zrostlo, a i mezi námi vykvésti máže.“ Fiala sám k jednotlivým měšťanům docházel, by jen hodné členů sehnal a tak se stalo, že již prvním rokem přihlásilo se k čtenářské společnosti 43 členů, na příspěvků sešlo se 47 zl. etř. a 126 knih, z nichž Fiala sám 54 daroval. Koncem roku 1844 čítala knihovna 386 a r. 1848 vykazovala 637 svazků knih vesměs cenných. Skřín s knihami postavená byla v kaplance a Fiala také knihy půjčoval. — O založení knihovny napsal justiciář Šantl v Květech v čís. 9. ze dne 11. ledna 1845: „Kdy a kdekoliv se v naší údrabě vlasti nějaký vlastimil objeví, jenž ku vzdělání a probuzení národnosti v dědinách našich působí, je zajisté hodno, o takové snaze zmínku učiniti. Také ve Smidarech, kdežto již od umrtí našeho básníka Šnaidra ouradné vlastenecké pole zcela ladem leželo, vznikla půjčovná česká knihovna, která v krátkém čase neuvěřitelnou snahou ctihodného p. P. Fialy, tamnějšího kaplana, a jen pouhými příspěvky domácích již až na 400 svazků zrostla, a den ode dne se množí, proč i také o národním citu a lásce k věci dobré tamních usedlých měšťanů se pochvalou se zmíniti musíme. Dle zjevné horlivosti, a jakou sobě zmíněný duchovní v tom počíná, lze se od něho nadíti, že ve svém výtečném zámeru dále postupovati bude.“ — Založení s řízení

knihovny nebylo tehdy věcí tak snadnou. Byla přinejmenším cenzura; již povolení k založení knihovny dalo dost práce a čekání. Proto také dáno bylo knihovně jméno „Knižovna školní“, aby spíše povolení se dosáhlo, ačkoliv byla to vlastně knižovna občanská. Správce knihovny musil každým rokem zasílati seznam knih úřadům, které pilně pátraly, není-li v knihovně nějaké knihy zavadné zvláště v ohledu politickém. — Po smrti faráře Hanusa r. 1851 jednalo se o obsazení fary smidarské. Bylo více žadatelů, z nichž nejmladším byl kaplan Fiala, jenž teprv na desátý rok byl knězem. Poněvadž však za svého devítiletého kaplanování získal si jistých zásluh a u osadníků byl velmi oblíben, tak že nejen zástupci městečka ale i všech přifařených obcí žádali patrona, aby Fiala na smidarskou faru prezentoval. Patron p. Karel Wagner byl mu nakloněn a bisk. konsistoř nemohla pominouti též jeho zásluh, a proto byl kaplan Fiala 26. června 1851 na faru smidarskou prezentován, kanonicky investován a 21. září od hradeckého kanovníka Václava Valenty u přítomnosti 17 kněží slavně instalován. Mladíček, teprv 24 roků čítající farář nesklamal také naději do něho kladených; byl horlivým duchovním správcem a pravým otcem světců sobě ovců, tak že dosud „pan prelát“ žije ve Smidarech v milé vzpomínce. — První péči věnoval vnitřní úpravě chrámu Páně. Svým nákladem dal obnovit hlavní oltář, z milodarů pořídil dva poboční oltáře a pro jeden z nich ze svého zakoupil obraz Panny Marie; taktéž z milodarů pořídil novou křesťanskou cestu, boží hrob. Přičiněním jeho kupeno ze záduší množství bohoslužebných roucho, jakož i dobrodinci jím povzbuzeni mnohé cenné věci pro kostel darovali. Jeho péčí byl obnoven filiální kostel v Loučné Hoře a na rozšíření Mariánské kaple ve Lhotě Smidarské věnoval 1000 zl. Taktéž faru budova byla za něho rozšířena. V duchovní správě byl neuvěřitelně. Ve farnosti, ku které mimo městečko ještě 5 vesnic náležel, a jejíž počet duší již tehdy ke 4000 se přiblížoval, působil Fiala také sám bez kaplana, maje ku pomoci faráře vikariátského na odpovídání Jana Brehma. Až do r. 1876 měl pak tu Fiala jen jediného kaplana. — V kostele Smidarském zavedl krásné pobožnosti a náboženské jednoty, zvláště jednotu živého růžence, která čítala pátiletého sta členů, a r. 1857 oblíbenou pobožnost májovou. R. 1854 byla tu sv. missie a r. 1857 obnova sv. missie, jakož i každým rokem v postě pozval si některého misijnáře, který tu týden vždy pobyl a věřící k přijetí sv. svátostí připravil. Několikrát byl tu také rodák zdejší P. Václav Tomásek, nyní rektor koleje redemptoristů v Cervené u Litvle na Moravě. — Dvakrát prodělal Fiala ve Smidarech epidemii cholery, a sice jako kaplan r. 1850, kdy v 5 nedělích v srpnu a září sám 68 osob zachránil, které zemřely mimo ty, které se přece udržely; r. 1866 pak jako, farář, maje ku pomoci kaplana Karla Holakovského, rodáka královéhradeckého, kde v jediných Smidarech 147 lidí zemřelo a v obcích přifařených 28. — Karel Holakovský byl tu kaplanem 15 let. Fiala si jej velmi zamiloval a neřikal mu jinak než „Karlíček“. Karlíček byl také na to hrdý, že měl šéfa, jenž již tehdy byl nejen čestným děkanem a bisk. vikářem, ale též kanovníkem Vyšehradským a domácím prelátem Jeho Svátosti, a splácel dobrotu otcovskou oddaností synovskou. Doma, ve farnosti byly panem hodiny; jak odbila, musel být stál připraven a Karlíček neměl ovšem scházet. Stalo-li se, že se někdy Karlíček zabavil, ač to bývalo velmi zřídka, začal si pro něho pan prelát, věděl dobře, kde ho najde, vždyť rád býval u p. učitele Lhoty. A tu obyčejně si ještě pohovořili, že i p. prelát přišel později k večeru. — Prelát Fiala měl valnou část polí ve vlastní režii. Ač měšťák, rozuměl hospodářství dobře a poněvadž v městě byl cukrovár, v panenské půdě fapa se dafila a přes zlatku za starý cent se prodala, hospodářilo se tehdy pěkně. Ovšem že k tomu musel být také potah. A pan prelát potpěl si na pěkné spežení, s kterým odbyl práci polní a také začasté si vyjel. Taková vyjížďka parádila se Karlíčkovi ovšem nezamlouvala, neb sám obyčejně také při tom seděl — ale doma. Jednou ale p. šéf chtěl mu učiniti radost a dal mu koně k dispozici. Milý Karlíček vzal nejlepší úbor a víte, kam si zajel? Do Hradce, a tam hned k semináři, aby se pánům majetřům pochválil. Kdo by neznal tam povoz p. preláta smidarského? Cerberus vida známý povoz přijížděti, přistojem otevřel bránu a spěchal k p. rektorovi hlásit přijezd p. preláta smidarského, jenž v Hradci vůbec a v semináři zvláště častěji byl hostem. Pan rektor vzal p. spirituála a i p. vicerektora, s nimiž se na chodbě potkal, a šli milému hosti vstříc. Tu ale z krytého kočáru vyskočil Karlíček! Často potom vypravoval šéfovi, jak celé vd. představenstvo semináře jej vítalo, a to bývalo zvláště tenkrát, když pana preláta chtěl rozveselit a s jeho spežením opět někam si vyjet. — Karel Holakovský zemřel ve Smidarech 4. června r. 1877 ochrnutím plíc ve věku 43 let. Prelát Fiala říkával, až jej Pán Bůh povolá, že přeje si odpočívati v hrobě milého kaplana Karlíčka u sv. Kříže na sv. poli smidarském. — Prelát Fiala žil ve Smidarech prostě, jednoduše, velice střídmě a tím dosáhl tak vzácného věku 88 let. Při tom však dbal slovaneké pohostinnosti a poněvadž byl bisk. vikářem, scházivali se na farní smidarské ložení kněží vikariátní, ale i soušedé z vikariátu hořického a kopidlenského. Často sem zavítal vesp. prelát Suchánek, dokud byl kaplanem v Novém Bydžově, tehdejší farář hlubický, později kanovník a farář smidarský, František Malý a jiní a jiní, neb Fiala měl mnoho známých a dobrých přátel. — Dobrodincem chudiny byl p. prelát velikým. Smidarským mnil zanechati zvláštní památku. Měl již z domova slušné jmění, na farní také si něco přibohospodářil a koupil tu domek při silnici v dolní části městečka se zahradou ve výměře 8 korců. Zahradu krásně si upravit, pravidelně rozměřil, cesty stárkem a písek vysypal, uprostřed zřídil si velmi prostornou besídku. Vzácné druhy stromů tu pěstoval, vinnou révu, chřest a jiné seliny, jakož i květiny. Sem pan prelát ráno po mši sv. a i odpoledne chodíval a se silnicí bylo jej viděti, jak se prochází a modlí se breviář. Říkalo se tu a říká dosud „na malé farní“. K tomuto domku chtěl ještě přikoupiti rozsáhlé stavení sousedící se zahradou. Budovu chtěl zbořiti a

zahradu rozšířiti. Nedošlo však k tomu, poněvadž majitel, domluvaje se, že p. prelát za každou cenu jeho barabinu mu odkoupiti musí, činil přehnaný požadavek. Zato pak se Fialovi matil, že často na své zahradě nesměl se ani objevit. Domek se zahradou chtěl buď darovati neb za mírný peníz postoupiti městu pro opatrovnu. Poněvadž však p. prelát kladl výminku, že do opatrovny k ošetření dětí musí býti vzaty jeptišky, zaslíbil se návrh jeho některým moudrým hlavám a z celé věci sešlo. Rozmrzen prodal pak domek i se zahradou jednomu dějstmu obchodníkovi. Opatrovny však zajisté již tehdyž potřebovaly a zvláště nyní potřebují Smidary více než co jiného. — Brzy nato p. prelát Smidary opustil, byv 8 srpna 1879 jmenován sídelním kanovníkem katedrální kapituly u sv. Ducha v Hradci Králové. Dojemné bylo loučení jeho se smidarským kostelíčkem, o jehož výzdobu tak pečoval; se slzou v oku loučil se s místem, kde po 37 let pro čest a slávu Boží, pro spásu světců ovců tak neuvěřitelně pracoval, od svatostánku šel ke každému oltáři zvláště, děkova Pánu Bohu za dary a milosti tu prokázané a odposlal se srdce každému, ku ž za jeho dobrotu nějakým příkořím se mu byli odměnili. Ještě v Hradci rád na Smidary vzpomínal a darem nějakým pamatoval. Na dlažbu kostela farního daroval svému nástupci faráři Hlínovi 300 zl., bratrstvu růžencovému na pořízení obrazu Panny Marie 50 zl. a mnohý zlatník putoval ze stádré ruky páne prelátovy pro chudé v bývalé jeho farnosti. Bůh sám budí mu za vše stédrym odplatitelem! Za to také při slavných zádušních slavných Božích, jichž se zástupci městské rady, školní dítky se sborem učitelským a velmi mnozí z bývalých Tvých ovců účastnili, všemohoucího snažně jsme prosili.

Demonstrace v Pardubicích. Pardubice stojí ve znamenitých demonstracích pro rovné hlasovací právo. Po Praze nejbouřlivěji demonstrují v Čechách posud Pardubice. Téměř denně se tu konají na různých místech schůze a průvody za provolávání radikálních pokřiků a hesel. V čele demonstrací hnutí stojí hlavně socialistický redaktor Borek, který řídí a články ve „Východočeském Obzoru“ rozpatuje dělnický lid, udržuje rozčilení a pobádá k demonstracím a všeobecné stávce. Tisícové masy lidu semknuté v jediný řík s červenými prapory procházejí ulicemi a demonstrují pro stejné hlasovací právo. Veliký byl zvláště tábor konaný na Olšáncích a u pomníku „bratři Veverků“. Politické úřady mají hlavu plnou rozčilujících starostí. Úředníci musejí stále býti v uniformě a procházeti po městě. Vojsko stojí v kasárnách v hotovosti. Část zdejší posádky v plné zbroji musela však v neděli odpoledne odejiti zvláštním vlakem do Prahy. Významno jest, že někteří železniční zřízenci vzpírali se doprovázeti vojenský vlak, odvolávajíce se na to, že se nedají vyhoditi do povětří. Teprv na důtklivou domluvu vrchního konduktéra zaujali ve vlaku vykázaná místa. Do Pardubic za to povolána eskadrona hulánů z Bohdanece a část vojska z Vys. Mýta. Demonstranti mají namířeno hlavně na zdejší šlechtické kasino, které hlídají četníci. Obvyklý šlechtický ples na sv. Huberta byl za příčinou demonstrací odložen. Neméně významno jest, že zdejší obchodníci se stělnou zbraní prodali veliké množství revolverů a nábojů. Obecenstvo chystá se na delší stavku nákupem různých viktualii a hlavně uhlí.

Z černé kroniky pardubské. JUC. Jos. Podolák, okr. tajemník v Pardubicích, odejel v neděli dne 5. t. m. s některými pány na hon k Lánu u Dašic. Po krátké obchůzce v polích odebral se se slovy, že je mu špatně, do malého remísku, rozepjal vestu a vypálil si ránu přímo do srdce. V malé chvíli byl mrtev. Podolák byl obratným a nadaným spisovatelem a mladočeským předákem na čes. východě. Škoda, že neměl se svojí hřívnou lépe hospodářiti. Býval druhdy také vychovatelem u hraběte Kulovrata v Rychnově nad Kn. Rozhřaný život vtiskl mu sebevražednou zbraň do rukou. Zanechal vdovu a dvě děti. V okraší kanceláři nešťastného nepřišlo se na žádný nepořádek.

Sociální komise ve Vamberku v první své schůzi minulého měsíce usnesla se: 1. Městské zastupitelstvo budiž požádáno, aby se otevřela opatrovna a veřejná čítárna. 2. V neděli a ve svátek ať se prodávají lidu laciné nápoje bez líhovin. 3. Taneční zábavy, jež nejsou od spolků pořádaný, netrvají déle než do půlnoci. Mladici do 17 a dívky do 16 let nebudou v těchto zábavách trpěti. — Zahodno, aby v každé obci zřízena byla sociální komise, jejichž snah měla by si správa obce pilně všímati a případně dle nich se řídit.

Výstava moderních plakátů v Hořicích. Průmyslové muzeum podkrkonošské v Hořicích pořádá od 5. do 30. listopadu t. r. výstavu moderních plakátů v „umělecké síni“ obvodní školy „na Habru“ v Hořicích. Výstava obsahuje vedle světoznámých plakátů Alfonse Muchy, českého malíře v Paříži usedlého, tvůrce též plakátů výstavy hořické, — zapůjčených laskavě městským průmyslovým muzeem v Hradci Králové — velkou kolekci krásných, originálních plakátů, ochotně věnovaných p. průmyslovému muzeu reprodukčními ústavy, závody, firmami obchodními tu i cizozemskými. Otevřena každou neděli a čtvrtek od 9—12 hod. dopoledne a od 2—4 hod. odpoledne. — Každou neděli o 2. hodině odpoledne odborný výklad s pochůzkou po výstavě. Vstup volný.

Požár v Lučenci u Něm. Brodu. Dne 5. t. m. povstal o 5 1/2. hod. večer dosud neznámým způsobem oheň, který podporován jsa velkým větrem zničil v krátkosti budovy 5 domků a 4 budovy větších hospodářů se vši úrodou. Deset sborů hasičských sjelo se z okolí, ale nedostatek vody brzo se ukázal. — Jan Zidko při tom požáru raněn byl mrtvicí a hned zemřel; též 2 hasiči těžce jsou popáleni. — Škoda způsobená nedá se nikterak nahraditi nepatrnou pojistkou. Sám Pán Bůh je potěš a posilni na nastávající zimu v našem okolí velmi krutou! Milodary přijme farní úřad v Lučici.

Z Kutné Hory. (Odpověď Duškové České Stráži.) „Realistická“ Česká Stráž píše: „Velmi malou purci mravní hodnoty prokázala(!) u příležitosti návštěvy Doubravovy naší(!) svobodomyšlní zástupci. Radi si zahrají na protektora při každé příležitosti.

Nevidí-li(i) přichází-li(i) do sporu se svým přeavě-
čením. Jednou Hus, Havlíček — podruhé Brynch, Doubrava. Jaká ubohost. — Na osmi řádcích čtyř
pokus o reformu českého jazyka. To už je trochu
mnoho. Ale my jsme přece vanikli do smyslu této nej-
modernější češtiny. Zato nám zůstává záhadou, jak
se může opovážiti tento pastorační orgán vinit zá-
stupce Kulné Hory z nedůslednosti. Činí-li tak Česká
Stráž z nevědomosti, nutno ji poněkud poučiti. Ře-
keme tedy krátce, že ten, který prokazuje přích ke
katolickému biskupovi, má daleko větší právo chváliti
dobré vlastnosti Husovy a Havlíčkovy než „evange-
lický“ pastor. Hledáte-li nedůslednost, naleznete ji u
pastorů měrou vrchovatou; zde jest vše než nedů-
slednost, zde se hraje srovnávková komedie. Ti,
kteří se drží učení násiinného Luthera a katanského
Kalvína, dovedou bez uzardění vychalovati svobodo-
myslnost Husovu a roniti f-riizejské slzy nad odsou-
zením Husovým. Aby odvrátili pozornost od původních
otců své věrouky, dovedou zchytale stále mluvit o
Husovi, jehož učení nevznášejí! Pánové, Hus nebyl
pro heslo: Pryč od Říma! Chť se stát svobodným
údem církve té. Přechtěte si jen spis protestanta Denise:
„Hus et la guerre des Hussites.“ Ale ani toho není
potřebí. Kdybyste prostě přečetli nauku Husovu, zhlé-
dali byste, že Hus uznával všech sedm svátostí; zhlé-
dáte dále, že se Hus lišil od církve takovými články
věry, jichž se sami nechránili. Kdybyste se jich chtěli
držeti, každý pokrokovější člověk by nad vámi vrtil
hlavou; vy to dobře víte. Chcete-li činiti námítky,
povíme vám to zřetelněji, podáme k tomu reální dů-
vody. Havlíček, ačkoli proti kněžství častěji psal,
nebyl také šifiletem hesla „Pryč od Říma!“ Byl po
katoliku zaopatřen. Havlíček byl i v přátelském spo-
jení s katolickými kněžími. Vaši patroni však raději
vyhledávají besedu s pruskými pastory v německém
kasíně. Taci lidé, kteří uctívají povstávající při pění
Bismarkovy hymny, chtějí oslavovati Husa a Havlíčka.
Vyprávěl by je Havlíček až do Berlína, kdyby nyní
z hrobu vstal. Zato však kdo jeví úctu k vlasteneč-
kému Havlíčkovi, zcela důsledně může míti úctu
k vlasteneckému biskupu Brynchovi, jehož upřímně
české srdce přes všechna příkoří vykonalo pro vlast
více než všichni pastoři, kteří se velkoměstským
druhům. Svobodomyšlný člověk může míti rozhodně
úctu k nynějšímu nejdp. biskupovi, který na př. če-
skému umění v několika letech projevil daleko více
obětavé péče než všichni naši pastoři; ovšem že se
tím nikde nevychloubá. A tak, pánové, jen důsledně!
Vychalujete-li Husa, neurážíte jeho památku tak
křiklavým komoláním mateřského jazyka! Místo po-
křiku „Pryč od Říma!“ starajte se o mravní reformu!
Ovšem musíte učiniti počátek v táboře vlastním, pak
teprve budete imponovati katolíkům i bez velkého
křiku a bez umělých agitací. Jen hezky důsledně!
Buďte přijímáte zásady Husovy a odsuďte různá poli-
cajtekou a bezohlednou inkvizici Kalvínovu i Luthero-
vu, anebo tečně přímě, že se k Husovi hlásiti
nemůžete! Již má národ té vaší komedie dost a po-
znává čím dál tím líp, jak při lovení duší sedáte na
dvě stoličky.

Dodatek ku zprávě o vysvěcení chrámu Svatobarbarského. Blahopřejné pří-
pisy zaslali pánové a korporace: Poslanec K. Adámek
z Hliněna, Klub českých turistů z Prahy, okresní výbor
v Táboře, správa odborné školy v Lomnici n. P., okr.
výbor ve Vlašimi, městská rada na Kladně, sbor pro-
fesorů c. k. české vyšší realky v Karlíně, městská
rada v Plzni, v Sušici, řídící škola c. k. státní realky
v Rakovníku, v Karlíně, J. O. Jan hrabě Harrach za
správní výbor Musea král. Českého, Musejní a literární
spolek „Palacký“ v Slaném, městská rada v Roudnici,
obecní rada v Pečkách, prof. Jan Kašner v Praze,
presidium kr. hl. m. Prahy, starosta dr. Srb, J. B. M.
Dr. Martin Říha, biskup budějovický, kanovník Rodler
v Brně, J. Hoffmann, arciděkan v Trutnově, F. J. Ko-
nečný, farář, američtí Čechové ze St. Louis a Magrem
Josefem Hasounem a P. Hynkem Dostálem, redaktorem
„Hlasu“, P. Alban Schachleiter O. S. B. v Praze, pro-
fesor Čáh, okresní starosta Zvěřina v Chotěboři, farář
Kocok v Pravoníně, vikář Sehnal, malíř Urban na Kr.
Vinohradech, Emerich hrabě Chotek v Praze, prof. Dr.
Kalousek, J. M. kníže arcibiskup Olomoucký Dr. Fran-
tisek Bauer, katolická kapitula a biskupská kon-
sistoř v Hradci Králové; p. mag. rada Schneider vedle
přípisu zaslal 20 K kterému místnímu úřadu dobro-
činnému. Dodatkem oznamujeme, že všechny práce
stavební zadány byly k provedení panu staviteli Daj-
bychovi, jakmile se stáť restaurace velechrámu ujal;
pan Dajbych také se svým dělnictvem provedl vše od
počátku až do ukončení stavby svědomitě a solidně,
jak to uvedeno v kolaudačním protokole. Ba již od
r. 1881 prováděl pan Dajbych nejnutnější opravy dle
vlastních návrhů, takže byl téměř po 25 let zodpo-
vědným za práce na velechrámu tom. Pan Dajbych
tudíž náleží mezi nejzasloužilejší činitele v přičině
restaurace velechrámu Svatobarbarského.

Z Něm. Brodu. Pověstný dopisovatel do
„Osvěty lidu“ dokazuje znovu své velké vědomosti
historickými. Slyšte, co praví náležitým tónem svým
odpůrcům: „Pánové, nahlédněte jen do Barákovy „Svo-
body“ aneb do Havlíčkova „Slovana“ a přeověřte si
se, že „Osvěta lidu“ jest věrna programu těchto zá-
pasníků za naše práva, kdežto vy jste spíše přivrženci
Nácinů z Loyoly, jehož stoupenci dali českému ná-
rodu vyprázdňiti kalich utrpení až na dno.“ — K tomu
posuzujeme, že Baráková a Havlíčkova píro roz-
hodně tolik nenadržovalo židům proti vlastní své krvi
jako to činí „Osvěta lidu“. Přijíždí to boj za práva
českého lidu! A když už mluvíte sprostácky o těch
hrozných stoupencích „Nácinů z Loyoly“, uveďte
vám na paměť něco, co židovská „Osvěta lidu“ nikdy
nepoví. Sv. Ignác z Loyoly doporučoval získávati pro-
tivníky láskou. Zato lutherští Čechové měli patrona
různého. Luther odporučoval topiti a věšeti kardi-
nály a papeže, nadával utiskovaným selákům vzbou-
řencům až hrůza a rozkazoval, aby byli popraveni.
Pronásledoval přímo fanaticky ty lidi, kteří s ním
v otázkách náboženských nechtěli souhlasiti, ačkoli
sám učil každou chvíli jinak — dle okamžitého roz-
maru. Právě napsal Němec Griesar v „Lit. Beilage d.
Köln. Volkszeitung“ o něm: „Luther nejvíce jako

člověk plný vědomé sloby, nýbrž jako nešťasník ab-
normálního (srádného) života duševního, trápěný hal-
lucinacemi (přeludy) ďábelskými, podléhající autosug-
gesci (sebeklamu) parád. xnf (nesmyslné) své fantasie
a povahy šílené vášnivě a plně nezkrutného vzdu-
chu, nazývaný od vlastních přátel doktor hyperbolicus (do-
ktor vyšetřovací), jako hyperapiritualista a fanatik, vě-
řící svým vlastním lžím.“ Není ovšem divu, že člověk,
který tolik popíjel, jednával nikoliv se zdravého roz-
myslu, ale s nezkrutné vášní. A toho protestanté vy-
výšovali jako muže Božího, kterého jest potřeba se
všech křesťanů nejvíce poslouchati. Kam vkročili před
bitvou Bělohorskou jesuité, tam se zakládaly školy a
nastávala obřad mravní. Kato přišli tehdy protestantští
pastoři, tím rozmáhal se život přímo zvířecí. Máme
toho příklad na „utiskovaném“ Broumově, kde nejhorší
zlodiny mezi protestanty ani se netrhly. Hrozné dů-
sledky bitvy Bělohorské nezavinili jesuité, ale kara-
bácká šlechta protestantská, která proti vši uja-
meného lidu dala se do vojny a lid odírala vojenskými
daněmi. Sama nechtěla dát na válku nic, naopak z daní
vybraných pěkně sumičky schovávala do kapsy vlastní.
Když bylo naše království pokoteno a lid dále úpil
v porobě, právě jesuité zvedali svůj hlas pro uvolnění
a vzdělání lidu. Jen si přečtěte trochu Reška, Denise
a Wintra; pak nabudete o katolictvu trochu jiných
názorů, než v jakých vás vychovala „Osvěta lidu“,
která jest tolik oddanou služebnici židovstva a evan-
gelických kleriků. A bude-li libo, poukážeme ještě
dále na rozdíl mezi jesuity a demoralizovanými pa-
story protestantskými století XVI., kteří musili ve
všem plniti vůli karabácké šlechty protestantské.
— Občané Broumští, dejte se honem pod prapor pa-
storů a budete mítí pokoj! Jak se o blaho naší země
protestantstvo postaralo, to patrně z toho, že nám do
Čech uvedlo Fridricha Falckého.

Z Golčova Jeníkova. Celé široké okolí
Golčova Jeníkova jest čistě rolnické, ale přes to snaha
po zvelebení zemědělství jeví se u nás pramalou, třeba
že tu máme i hospodářský spolek. Hospodář se jak
se hospodářoval; tu a tam nějaký nejnovější stroj
hospodářský, to jest ještě velmi málo. Ten pokrok vi-
dět u nás v zanedbaném chovu dobytka, v nehlédnutí
si ovocnictví. Před lety dávaly se tu v zahradách vý-
borné druhy jablek a hrůšek; naši dědové byli pokro-
čilými zahradníky; teď máme v zahradách všelijakou
ovocnou směs. Na polních cestách není zřítí ani stro-
mečku, ač by se tu výborně dávali mohlo celým okolím,
z nichž by jednotlivcům, případně obci plynul zisk ne-
malý. Máme u nás také příhodná místa pro rybní-
kářství; hledati dále cestičku nových příjmů nikomu
se nechce a pak leckterý sedřený rolník co se nanafká
na tu dfinu. Jest věru v městě našem potřeba jiného
popudu k práci, zinní školy hospodářské. Dosavadní
škola pokračovací zmůže pramálo. Golčův Jeníkov jako
střed všeho čilejšího podnikání převlehl by získal
zinní školou hospodářskou, získalo by i daleké okolí.
Zinní školy hospodářské jest nám třeba jako soli;
zřizují jeji mů se státi místním činitelům přední úlohou.

Z Křešína u Čechtí. Krásnou vkuenou
malbu v gotickém kostele Křešinském u Čechtí pro-
vedl malíř p. Jan Petr, měřan Pelhřimovský. Zdi
kostela tohoto staly se během času neuhlednými a
měly býti obileny. Obnos k tomu potřebný obnášel
598 K. Za tento obnos byla však provedena malba
velmi slušná, kteráž tomuto kostelu nemalé krásy do-
dává. Zdi v lodi chrámové mají jednoduchý ozdobný
náter mramorovaný s ozdobnými sloupky mezi okny
stojeckými. Zato ale velmi malebně se vyjímá přestýtlá
okrášlený kobercem s monogramy JHS, uad nímž
vypíná se velebná klenba blankytné oblohy nebeské
s nesčíslnými hvězdami zlatými. Část budíž tomuto
zbožnému umělci, který z dovednosti své nikde re-
klamu nečiní, nikomu se nevnučuje a pro svou skro-
mnost, solidnost a plii pro kusely všelého odporučení
zasluhuje. Letošního roku provedena byla také v tomto
kostele zevrubná oprava varhan chvalné známost čes-
kou firmou „Bratři Paštkové“ v Praze; varhany vy-
dávají lahodný, jasný a mohutný zvuk, jsouce nyní
nejlepšími v celém úkolí. Též jinými potřebnostmi
jest tento kostel slušně opatřen, takže se tento co do
výstavnosti, krásy a vnitřní úpravy všem kostelům
v okrese vyrovnati může.

**Uznání zásluh bývalého pana říd-
tele c. k. gymnasia vysokomýtského.**
Pan řídící Václav Hospodka získal si za pětadvaceti-
letého působení na gymnasiu zdejšího zásluh nesčet-
ných. Studentstvu, zvláště chudému, byl pravým po-
živým otcem. Neopomenul žádnou příležitost, mohl-li
kdekoli pro chudou studující mládež nějakou podporu
vyprositi. Jeho lidumilná snaha korunována obyčejně
zdarom nejlepším. Jest ve Vysok. m. Mýtě značný počet
rodin, které obětavě na přímluvy dobrého ředitele o
hmotné zaopatření se staraly. Studentstvu věnovány
sympatie v „zpátečnickém“ městě všude; jednáno
s nimi jako s dětmi v rodině. Pokud nebylo přijato
gymnasium do správy státní, musilo vydržovati město
tento ústav s krajní obětavostí samo; ale přes všechny
oběti vydávalo peněz dost a dost na podporu chudých
studujících. Zvláště proslulá První záložna za vedení
šlechtného a osvědčeného ředitele pana Jana Fidleru
vynášela každoročně sumu velice značnou jak na
běžné výdaje ústavu, tak na podporu chudého žactva.
Řídící Hospodka vědecky po své prosbě odcházel
spokojen. Leč řídící též s úspěchem pracoval na ná-
božensko mravním a kulturním vývoji žactva světa-
ného. Za jeho správy morální stav studentstva byl
přímo vzorný a prospěch ve vědách velice chvalitebný.
Tento zdravý vývoj studující mládeže byl ovšem po-
porován i tou okolností, že v městě nikoli právě nej-
větším a celkem tichým, souseckým byla umosnána
snadno všetranná kontrola života studentského. Byl
to život vskutku patriarchální. Řídící projevoval
upřímně vlasteneckého ducha, ale při tom byl mužem
loyálním od kosti. Jak často napomínal, povzbuzoval
studentstvo k účt k panující dymastii! A přece — na-
jednou „vyskoumal“ jeden Flachman, že dobrák Ho-
spodka má loyálnosti — málo. Příčina obvinění byla
tak nepatrná, že každý vrtil hlavou nad byrokrati-
ckou logikou. Kdo poměry znal, vyjadřovali se:
„Není-li loyálním pan řídící, pak už není věrným
Rakušanem žádný zdejší občan.“ Ale působením umí-

něného Flachmana — nadrukovaná připraveny vzor-
nému, věkem již značně pokročilému řídícímu čile
trpké, žalostné, k sešlání. Teprve když jiny vysoký
c. k. hodnostář rázně proti šikanování vystoupil, po-
přáno zaslanému řídícímu trochu klidu. Neudrželo na
těchto místech odkrývati staré rány lidem podrobnou-
atí; ale tolik jest jisto, že kdyby nějaký německý ří-
dící proti loyaltě i zdmyšlné jednání, že by mu to
sotva v kariéře vadilo. Staré, nesprávné obvinění ne-
zůstalo bez dalších stínů. Pan řídící, jak přímo u-
pracován horlivou činností, odebral se na odpočinek;
a stáť? Vzal prostě jeho odstoupení na vědomí — a
dost. Stát spíše pamatuje na vyznamenaní některého
strážmistra než zaslaného pedagoga. Zato vzdaly
činnosti Hospodkové zaslanouženy byly kruhy církevní.
Sv. Otec Pius X., byv upozorněn na vyučovatelskou
činnost Václava Hospodky, udělil mu čestný papířský
kříž „Pro ecclesia et pontifice“; tento kříž a přípa-
dným diplomem a spolu s blahopřejným přípisem nup.
biskupovi dr. Doubravovi, odevzdau byl vyznamena-
nému panu řídícímu v. vikářem Vlachem osobně
minulou sobotu. — Doufáme, že tato pozornost a u-
znání apoštolické stolice bude šlechtnému kmetovi
značnou útěchou po toliké práci a svazích. — Žij
šťastně ještě dlouho, slovatný kmetě a buď ujistěn,
že sta a sta Tvých odchovanců v vděčnosti a láskou
ještě dlouho na Tebe budou vzpomínati!

Od Vysokého Mýta. Nejdp. biskap Dr.
Jon. Doubrava odjížděl po konsekraci vysokomýtského
znamenitého chrámu sv. Vavřince a vykonané visitaci
(r. 1904) s nejlepším uspokojením. Chť se projeví
uznalost těm, kteří horlivě pracují zde ku záruce církve
i města, udělil tato vyznamenaní: pochvalné dekrety
pro zásluhy o restauraci chrámu a jeho zrušením
výzdobu slavné městské radě Vysokomýtské, pp. sta-
rostovi města Antonínu Thumovi, tovarníku JUC Jo-
sefu Tomáškovu, slavné První záložně a panu Josefu
Podhajskému, měšťanu a dozorcí školnímu ve Vys.
Mýtě. Pochvalné dekrety za nábožensko mravní výchovu
nejdp. biskap udělil panu Václavovi Žiskovi, řídícímu
školy měšťanských a p. Josefu Šimovi, řídícímu školy
obecní. Projevil písemně díky a uznání p. c. k. okr.
hejtmánovi Josefu Haasovi za pozornost věnovanou a
pochvalným dekretem odměnil zaslaného c. k. gym-
n. profesora náboženství vdp. Matěje Duška. Katecheta
měšťanských a obecních škol dp. Ludvík Novotný ob-
držel práv. nos. farní synodalie a městský kaplan
dp. Josef Komárnovský vyznamenan byl za horlivé pl-
nění svých povinností zvláště školních z uložení nejdp.
arcipastýře pochvalným dekretem úřadu vikariátního

Z Chvalkovic na Jaroměřsku. Mi-
nulou neděli pořádána byla u nás slavnost, která
radostně rozrušila nejen místo, ale celé okolí, totiž
svěcení opraveného a vymalovaného zdejšího chrámu
Páně sv. Jiljí. Skutečně již mnohých oprav vyžadující
chrám byl již vloni opraven zevně, letos pak přikro-
čeno energicky k úpravě a opravě vnitřní. Především
znovuzřízen olór, jenž způsobiti mohl sešlosti svou i
katastrofu, která zanehnána byla jen prozíravostí zá-
stupce obce, pana Diaboly, opraveny varhany a celý
vnitřek nádherně vymalován. Opravu varhan důkladně
provedl pan Linhart z Třebetovic, kterého můžeme
jako praktického odborníka v oboru tom doporučiti.
Vymalování celého kostela svěřeno v okolí chvalné
známému a dovednému p. Žďárskému z Chvalkovic,
jenž provedl malbu tak, že vnitřek kostela čini dojem
míle překvapující. — Dopoledne v den svěcení koum
byl průvod spolků i obecnostva na měi sv., před
kterou p. farář Hrdina měl kázání úplné příbuzné.
Případnými a vřelými slovy zmínil se o zásluhách p.
továrníka Diaboly a jeho rodiny o výzdobu kostela,
přeje mu, aby Bůh odplatil mu zdravím, spokojeností
a štěstím v potomstvu. Po poledne pořádána slavnostní
hostina v hostinci p. Posnerové, kterouš slavnost,
zdařile pořádána, byla ukončena. Dlužno ještě pří-
pomenouti, že svěcení vykonal vdp. vikář Pecka, který
s nevědní ochotou přijel k cíli tomu z Nachoda, ač
podání bylo nepřijemné, a od oltáře k lidu se vzletem
promluvil kratší řečí. —d—

Ze Dvora Králové n. L. O Bulharsku
přednáseti bude v nejbližších dnech v odboru
klubu českých turistů královéhradecký advokát p.
Dr. A. Rudolf.

Z Humpolce. Živnostenská schůze,
svolaná některými zdejšími živnostníky do Soko-
lovny, byla čteně navštívena. Pozvaným řečníkem
byl p. Zajíc, zámečník z Vodňan, který pro-
mluvil o opravě živnost. řádu, o vol. opravě a o
starob. pojištění. Bohužel vývody p. řečníkovy ne-
kryly se vždy pravdou. Důvody pak, které uváděl
proti fondu olš. Frant. Josefa, spočívaly docela na
neznalosti věci, jak p. řídící Slabý trefně ukázal.
Zima v sále vypudila mnohé účastníky před
koncem schůze. — Cyklus přednášek pořá-
daných femeslnickou Besedou zabýval p. prof. c. k.
státní průmyslové školy v Praze Josef Novák
promluvou „o motorech maloprůmyslaických“. Ná-
vštěva byla tak četná, že spolková místnost
ani nestačila. — Koncert Kociánův zdařil se
v každém ohledu. — Zřizování veřejné čítárny
jeví se čím dále tím více nutností. Akce uchopiti
by se měla městská rada; třeba svolati zástupce
všech spolků a interessenty, kteří by ochotni byli
celou věc provésti. — Stavební ruch, ač
silnější než jiné léta, byl přece jenom slabý.
Postaveny byly v minulém létě jen dva nové domy
(Poláčekův a Ehrlichův) a provedeny některé
adaptace u rybníka Dítěťova. V interessovaných
kruzích se přetřásá otázka, aby dotádán byl p.
továrník Dítě, by bybnk své továrny položil vyše,
a při cestě v Kamenné ulici na místě rybníka
aby stížen byl sad. Získalo by tak město i továrna.
— Okrašlovací spolek hodlá letos i v sále
uspořádati několik přednášek, aby jimi probudil
zájem širších vrstev pro věc, která jest jeho ú-
kolem. První přednášku promluví p. řed. Řeháček.
— Křesť. soc. jednota „Svornost“ svolává

na neděli 12. t. m. schůzi „na Kocourak“. „O výchově rodinné“ promluví p. u. Rychnovský. Po přednášce sehraje div. odbor Hilbertovu veselohru „Hodinu manželů“. — Zdejší odbor soc.-dem. Unie chystá na pondělí veřejný projev pro všeob. hlasovací právo. — Jednatel hosp. spolku okresu humpoleckého zvolen Milo Záruba.

Valná schůze ústředního svazu diecévního katol. spolků

koná se v Hradci Králové
v neděli dne 12. listopadu 1905 ve dvo-
raně Adalbertina o 2. hodině odpolední
s obvyklým pořadem.

Dr. Fr. Reyl, Fr. Jukl,
diecévní předseda. jednatel.

Poznámka. Od obvyklého manifestačního sjezdu jednot bylo letos upuštěno, jelikož na dvou místech projektovaný námi sjezd nemohl být pro místní překážky uskutečněn a v Hradci byl sjezd již častěji. Pp. delegáti přineste s sebou legitimace a krajinští funkcionáři referáty.

(Zasláno.)

Pomozte strádajícím!

Na Skutečsku vypukla veliká stávka obuvníků zaměstnaných většinou v židovských továrnách. Stávka jest spravedlivá, byla vyvolána příliš nízkou mzdou. Jsou v ní účastníci i upřímní naši. Proto prosíme naše přátele, aby neprodleně přispěli něčím na tyto stávkující přispěvkem a díkem přijímá a na příslušné místo dále.

Všeobecné sdružení křesť. dělnictva
v Hradci Králové.

Tržní zpravy.

V Hradci Králové dne 4. listopadu 1905. 1 hl pšenice K 18 00—14 00, žito K 10 70—11 50, ječmene K 10 00—11 30, prosa K 00 00—00 00, vike K 12 00—00 00, hrachu K 22 00—00 00, oves K 6 20—7 40, čočky K 44 00—00 00, jabl K 22 00—00 00, krup K 20 00—36 00, brambor K 2 20—0 00, jetelového semene červeného K 108 00—0 00, jetelového semene bílého K 00 00—00 00, rážáku K 00 00—00 00, máku K 22 90—40 00, lněného semene K 00 00—00 00, 100 kg žitných otrub K 12 00—00 00, 100 kg pšen. otrub K 11 60—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 20—0 00, 1 kg sádla vepřového K 1 94—0 00, 1 kg tvarohu K 0 32—00 00, 1 vejce K 0 08—0 00, 1 kopa zelí K 5 00—14 00, 1 kopa cerele K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 2 00—4 00, 1 hl cibule K 6 00—6 80, 1 kopa drob. zeleniny K 1 00—1 20, 1 pytel mrkve K 1 20—1 90, 1 hl jablek K 18 00—24 00, 1 hl hrášek 12 00—19 00, 1 bečka švestek K 3 50—4 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 4. listop. 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 817 1/2, žito 229, ječmene 527, oves 580, prosa 9, vike 12, hrachu 13, čočky 3, jabl 25, krup 25, jetel. semínka 19 1/2, lně. sem. 17, máku 14 1/2. — 2) Zeleniny: zelí 350 kop, petržele 00 kop, kapusty 300 kop, cibule 120 hl, drobné zeleniny 400 kop, mrkve 180 pytlů, brambor 211 hl, cerele 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 78 hl, hrášek 50 hl, švestek 16 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 4 kusy, podvinčat 451 kusů, kůzlát 0 kusy.

Kandol-Kakao
obsahuje nejméně tuku, stráví se o nejlehlejší,
nepůsobuje nikdy zácpu a jest při nejménějším
kde chutí neobyčejně levné.
Pravé jen se jménem
Jana Hoffa
a s ochrannou známou slva.
Balíčky po 1/4 kg za 90 hal.
1/2 „ „ 50 „
Všeude k dostání.

**Prodá se
dobře
zachovaný kulečník**
se vším příslušenstvím
za třetinu výrobní ceny.
Bližší sdělí administrace t. l.

Prátele humoristické četby
dovolují si upozornit, že
Herrmannův
**Tchán Kondelík
a zet' Vejvara**
právě počal vycházeti
v sešitech po 32 hal.
Objednávky přijímá a obratem
pošty vyřizuje
První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát
**Bohdana--
Melichara**
v Hradci Králové.
(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

První nákupní pramen
látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti.
za K 12—, vyplacené od korun 20— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. Langhans
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Aparát pro fotografování světlem umělým (Patent Langhans) umožňuje momentní přimnutí při každém počasí a v každé době. Důležitě zařízení toto jest zde
**bez konkurence
pro fotografování dětí!**
**Značně snížené ceny pro
nynější dobu vánoční.**

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
**výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.**
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
**Solidní obsluha při mírných
cenách.**
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bes svojí cen. — Založeno r. 1843.

Malínský křen
letošní sklizně
zasílá v nejlepší jakosti
a levně
Jos. Mikulecký,
vývoz malín. křenu v Kutné Hoře.

**Chemické
cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek**
co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor.
ústavu
JAN MACH,
a Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

**Malbu.
kostelů,
malby
dekorační,
tačadní
a freskové**
provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlášením k příslušnému slohu
Antonín Chlouba,
dekorační malíř
v Chrastí u Chrudimě.
Rozpočty sestavují zdarma.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií
nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
doporučuje se veleřádnému duchovenstvu a st. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.
Dále dovoluje si upozornit na svůj sklad
plan a planin.
Rozpočty zdarma a franko. Nejvážk. vyznam. na výstavách

Díkůčinění.

Kathedrální kapitula v Hradci Králové vzdává tímto následkem úmrtí i pohřbu svého člena, arcijáhna

FRANTIŠKA FIALY,

všechněm, kdož jemu i jí jakkoliv přízeň a lásku dobrotivě prokázali, povinné

nejvroucnější díky.

Pán Bůh račiž vše mnohonásobně odplatiti!

Hradec Králové, dne 6. listopadu 1905.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálogy na uložené zboží.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jířkově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medicí-
nální), vino sladké a vino šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenaný byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a právem rašení, slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Fr. Beran,
kožešník v Hradci Král.,
Svatojanské náměstí číslo 170.,
odporoučí veškeré

zboží kožešnické
vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru ru-
kávníky, dámské nejmodernější golie, nánož-
níky, čepice, kožichy nejrozmantějších druhů
a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i ko-
žichy cestovní a pod.

Stále hojná zásoba nejmodernějších klobouků
plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových
klobouků. Hojný výběr všech sokolských potřeb,
čepic všech fagon, jakož i všeho v obor tento
spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se
co nejpečlivěji a nejkulantněji.

Ošetřování kožichů přes léto přijímá se za levný
poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují za
mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmiřejší.
Založeno roku 1869.

SUKNA

a modní pánské látky

pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na
požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Není v naší moci, abychom mohli volit být chudým nebo bohatými, šťastnými nebo nešťastnými, ale povinnost, která nás kolem obkličuje, máme vykonávat. Podrobení se povinnosti za každé okolnosti i v každém nebezpečí jest podstatou vzdělaného života. Velké skutky dlužno konat prací, nadějí i třeba smrtí nyní jako jindy.

Smiles: Moudrost života.

Náš nepřítel.

III.

Jak jsme se posledně zmínili o pěti politické, právě tak, ne-li smutnější, to dopadá po stránce hospodářské. Nejsmutnějším jest ale to, že se tu bídně zahrává s nejsvětějšími zájmy oddaného lidu, který je tak zaslepen, že nevidí to zaprodávání a mámení duší dělnických.

Prof. Herkner v „Dělnické otázce“ uvádí: „Osvícené hlavy předešlého století byly prodchnuty přesvědčením, že nejvyšší bytost stvořila svět za účelem pozemského oblažení lidstva. Lidé a jejich pudy jsou přirozeně dobré, protože je stvořil Bůh, který může chtít jen dobré. Vykazuje-li pozorování skutečných poměrů tolik neštěstí, zloby, zvrácenosti a nevzdělanosti, vyplývá to pouze z toho, že lidé nedávají svým poměrům vyvíjeti se dle přirozených, Bohem daných zákonů. Celý ten umělý řád, jenž byl během dob vybudován v odporu s oněmi zákony, nutno proto odstraniti. Na jeho místo musí nastoupiti stav přirozené svobody. Pak zkvetě Bohem obmyšlený porádek, soulad a krása vesdejšího bytí všude a nejbojnější měrou.“

Během dob byly vybudovány různé národohospodářské soustavy v odporu se zákony Bohem danými. Tak známe na př. soustavu zvanou merkantilismus z 15.—18. století, o níž nám povědomo, že vyráběla z měšťanů a obchodníků bohatce, ostatní vrstva spěla ale v ubohé postavení podobnému jako má za úděl dnešní pracující lid. Po něm nastoupil fyziokratismus; ten pomáhal zase jen zemědělcům a ostatní třída dále a ještě více hynula; až tu na počátku století 19. vyšlo „světlo světa“ liberalismus, osahující doposud i naše 20. století. Tento má nesčetné nejmudnější zásluh o člověčenstvo, na něho žalují miliony porobeného lidu. Sliboval ráj na zemi, ale ve skutečnosti ho připravil jen několika šikovným továrníkům, nadávav z nich velkokapitalisty, a utvořil novou třídu — tovární dělnictvo. Kapitalisté na účet lopotné práce dělnické shromáždili miliony, kdežto tato masa — proletariát — těžce zápasí o denní styk chleba.

Jak v průmyslu i obchodu a zemědělství i po stránce morální a vůbec ve všech směrech života našeho způsobil liberalismus pravou anarchii. Odtud pochází pak to mocné hnutí sociální — lid volá po nápravě.

Ukolem naší doby jest, tento umělý řád — nadvládu kapitalismu — zvrátiti. Zde leží ten hrot před námi, čekaje svého rozřešení, hrot o který soc. demokraté ve své zaslepenosti zase brkají. Rozluštíti se musí ta věc, buď jak buď, nelze jinak přejíti přes ni k dennímu pořádku.

Kulturní a mravní povaha lidí je základem společenských zřízení a samozřejmo, jsou-li tato špatná a nedokonalá, jsou dilem špatných a nedokonalých lidí. Zcela přirozeno, že špatní lidé dělají špatné časy, byť by byla země hotovým rájem. Jest proto také otázka sociální ponejvíce otázkou mravní. Sama pak vyvívá z hospodářských nerovností a rozřešení může být zase jen hospodářskými opravami. Tedy naše společenské zlo — nadvládu kapitalismu — nutno zvrátiti, to je úkolem naší doby. Ten zápas musíme podniknouti, ba ani se mu nevyhneme, budeme-li chtít žít a lidmi být zvaní. Je to boj o kus chleba, o zlepšení existence, o uznání lidské důstojnosti; obrana proti vydrápání kapitalistickému s konečným cílem: celé toto jho s beder svaliti.

Již dnes na četných místech boj zuří, předvoje utiskovaných a kapitalistů se křížují, již dnes podniká tu dělnictvo zápas oproti kapitalistům za práva svá. Sledujeme-li tyto jednotlivé případy, můžeme si snadno představit, jaký boj na nás čeká, dosavadní úkazy nasvědčují, že poslední věci budou horší první.

Přemítáme-li stránky historie, seznamujeme se s celou řadou bojů národnostních, náboženských, kulturních i politických, tu menších, jinde zuřivých. Ale u porovnání možno říci, že boj sociální bude nejhouževnatější. Jde tu o život a co je důležitějšího životní otázky? To znepokojuje i posledního mrzáka i hlavy korunované, vše úzkostlivé s vážnou obavou

hledí budoucnosti vstříc, co nám přinesou doby příští. — Jest a bude to boj nerovný, mohl se zde chudý s kapitalistou, který je vyzbrojen vždy ve všem moderně, ale chudák jde tu do boje s hladovým žaludkem, mozolovitou rukou a prázdnou kapsou. A tu je proto jen v sjednocení možná spása, v ničem jiném, jen v sjednocení vězí síla chudého lidu, ale v sjednocení organisovaném. — Proto jakou měla důležitost ve všech válkách armáda, zrovna té důležitosti bude mít a již dnes má odborová organizace. Ji patří 20. století, století životní otázky, kterou spáchal bezbožský liberalismus.

Organisace dělnická musí být moderní, totiž odborová, utužená kázni a pořádkem vojenským. Vždyť tu nejmocnější nepřítel, kapitalismus, upírá lidských životů. V Anglii již dávno, před 100 lety, řádl kapitalismus nelidsky, avšak v třídách dělnických proti němu vzbuzen tuhé odpor; dělníci se odborově organizovali. A dnes vidíme tamže dělnictvo, ovšem po krutých bojích, na výši doby, ono je pravou aristokracií dělnického světa.

Socialisté očekávají, že až dostoupí kapitalistická nadvýroba nejvyššího vrcholu, že nastane krach dnešního řádu a přirozená nutnost socialistického řádu. Pracující lid, bude-li organizován, tím snadněji přejde v nový stát. Taktikou socialistů tedy jest, aby všechny pracující vrstvy byly zorganizovány, v příhodné chvíli že pak za přispění politického hnutí ovšem přejde vše v moc socialistickou a bez přestávky půjde to dále. Opět to představa nesmyslná. Skutečnost je zcela jiná, opáčná. To vidíme zase na Anglii. Tam již dávno kapitalismus slavil nejvyšší myslitelné triumfy, že ty doby nemají sobě rovných. Dle soc. demokratických teorií vůbec dávno by tam už samo sebou musela být zavedena socialistická společnost, avšak jest tomu ten pravý opak. Právě v Anglii byly od prvopočátku až i do dnes ideje kommunistické, jež se tu nejméně ujímaly a třeba že je v Anglii zapotřebí mnoho a mnoho oprav, můžeme přece říci, že stojí už na prahu rozřešení sociální otázky.

U nás jiného nezbyvá, než v prakticky osvědčené organizaci opřít se rázně vyděračnému kapitalismu. V mohutné odborové organizaci musí se lid připravit k boji za odstranění společenského zla, v přeměnu ve stav přirozené svobody. Bratři! Dělníci! Uvažujte o věci bedlivě a vzchopte se, dokud ještě čas! Fzl.

Sociální rozhled světový.

Teď právě zabouřily rakouským světem demonstrace pro všeobecné volební právo v Praze, ve Vídni, Brně, Plzni, Kladně, Lvově, Linci a jinde, způsobené soc. demokracií. Zvlášť hroznivě se ukázaly v Praze, kde prolilo hojně i krve. Popud k těmto demonstracím vzešel ze sjezdu sociální demokracie ve Vídni, kde vyrazil na povrch vnitřní spor národnostní mezi Čechy a Němci, zvlášť když jednalo se o všeobecné právo volební, kdy se německému vedení vytýkalo, že nečiní svou povinnost, nechávajíc boj jen organizaci české. Nato usnesl se sjezd zahájit na všech stranách boj o všeobecné právo volební.

Železniční zřízenci c. k. státních drah v Čechách, nemohouce jinak domoci se zlepšení svých poměrů, konají službu přesně dle předpisů, které jsou pouze na papíře, aby správy drah mohly se krýt proti úřadům bezpečnostním, v praxi se jich však užívati nemůže, ježto by vedly k zmatkům, jak se právě nyní jeví. Nejlépe to pozorovati v hnědo-uhelné pánvi české, kde se pro nedostatek vozů zásoby uhlí, řepy atd. hromadí. Konání služby dle předpisů rozšířilo se na všechny tratě v Čechách a vzrůstá se i v H. Rakousích a v Solnohradech. S dělnictvem projevují souhlas i úředníci železniční. K tomu ministerstvo železnic prohlásilo, že počátkem r. 1906 ve všech dílnách státních drah denní doba pracovní zkrácena bude z 10 hodin na 9 a půl hod.; počátek práce všeobecně ustanoven na 7. hod. ranní a polední přestávka vyměřena vesměs na půl 2. hod.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 30. října. Podpora nemoc. udělena A. Eliášovi v Týništi (7) 450 K, A. Francovi v Úpici (23) 987 K, A. Absolonovi v Ústí n. Orli. (14) 12 K; mimořádná podpora A. Jindrovi v Krucemburku 12 K. Přijato 6 členů.

Schůze užšího výboru 6. listopadu. Podpora nemoc. udělena Rud. Novákovi v Proseči (10) 428 K. Nových členů přijato 14.

Plenární schůze výborová dne 5. listopadu konala se za účastenství 13 členů ústř. výboru a 1 člen dozorcí rady. Všeodborové sdružení naše postupuje v před zapouštějící kořeny i na těch místech, kde o něm dosud nebylo ani slechu. Do dnešního dne přistoupilo letos 330 nových členů. Nové skupiny zřízeny v Chrudimi, Čes. Budějovicích, Hřimědicích, Lomnici n. Pop. a další zřizují se právě v Rychmburku a ve Skutči. — Konečné rozhodnutí o konferencích ponecháno užšímu výboru. — Skupiny Týništská a Plzeňská proměněny v odbočky. — Spolkový časopis „Práce“ počátkem nového roku po valné hromadě bude vycházeti jako týdeník (číslo za 2 hal.) v zcela jiné úpravě. Socialistických časopisů jest na fóru, strana katol. nemá však vlastně ani jediného odborného listu. Není to již mocnou pobídkou, abychom se konečně vzchopili k účinnější akci? — Schválena instrukce pro spolkového úředníka. — Na návrh p. Astra dají se zhotoviti trojbarevné pohlednice, z jichž hojného rozšíření připlýne zisk jak Ústředí, tak odbočkám. — Jednáno také o návrhu p. A. Pochmona na zřízení výrobního družstva; usneseno, aby si p. A. Pochmon do příští plenární schůze zjednal potřebných informací. — Přečten dopis p. V. Kolečka z Hamburku, jímž projevuje radost z našeho všeodborového sdružení a povzbuzuje k další práci. — Tato plenární schůze byla schůzí vzornou, na níž všichni v bratrské lásce měli na mysli jediné: prospěch všeodb. sdružení.

Upozornění. Nejdéle 10. prosince t. r. nechť se vykonají v odbočkách volby nového výboru, revisorů a delegátů do ústřední valné hromady; též skupiny provedou volbu. Delegát má tolik hlasů, kolikrát 15 členů zastupuje (zlomky se nečítají). Delegáta volí i skupiny, které mají aspoň 15 členů, a mají-li méně, spojí se s nejbližší skupinou nebo odbočkou. Předseda odbočky nebo důvěrník skupiny jsou povinni schůzi tuto aspoň tři dni dříve oznámiti ústřednímu představenstvu a také ve spolkovém čas. „Práci.“ Protokoly o schůzích těchto zašlou se ústřednímu představenstvu do 17. prosince t. r., aby se mohly připravití potřebné zprávy na ústřední valnou hromadu, která se bude konati v první polovici ledna. — Nechť členové už nyní agituji pro náš v nové úpravě chystaný časopis, aby měl co nejvíce odběratelů. Časopis tento musí být novým zdatným průkopníkem našich zásad; jest nám ho potřebl jako soli, zvlášť když vidíme, že naši odpárci daleko nás v tisku předhonili. Při tom mají členové do časopisu pilně přispívati; jen tak stane se on zrcadlem našeho života. Každou zprávu si upravíme sami, proto nemějte starosti se složením dopisu. Pisatel nikdy se neprozradí. — Na každé pokladniční listině poznamená se skutečný počet všech členů a mimo to, kolik čísel „Práce“ se zvlášť prodává. — V nejbližších dnech zaopatříme si pro odbočky a skupiny na zaslání zpráv do Ústředí vhodné obálky a papír, což jistě bude s prospěchem všech. Objednávky se již nyní přijímají. — Všecky zprávy sdružení se týkající nechť jsou zasílány jediné pod adresou: Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové. — Bursy práce si teď mnozí nevěstí.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pořádá
veřejnou schůzi
v Hlinsku
v neděli 12. t. m. o půl 4. hod. odp.,
na níž promluví p. J. Astr z Hradce Král.

Dopisy.

Z Chrudimě. V neděli dne 5. t. m. konala se měsíční schůze zdejší skupiny všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Přes to, že všem členům byla schůze oznámena, přece se všichni nedostavili. Nemyslete, že jsme již vykonali dosti, když jsme se přihlásili za členy a zaplatili příspěvek, ale uvažte, že každý z nás je bojovníkem, jenž musí pracovat o rozkvět naší věci poctivě. Neboť jak můžete žádat, by k nám jiní přistupovali, když sami se budeme spolkových záležitostí stranit? Vezměme za příklad socialisty; když oni něco pořádají, tu jsou všichni do jednoho na místě, ač tito proletáři jsou pouhou hříčkou nepoctivých židovských vůdců. Nestydíme se za to, že nás nazývají klerikály, vždyť křesťanství pozvedlo dělníka ze jha otroctví k pravé jeho důstojnosti, a tomu, co ho v cové otroctví přivádí, říkáme moderní lisivobodářství. Proto, bratři — spojme se v pevný šik a hleďme své přesvědčení uplatňovat ne terorem, jak dělají socialisté, ušbrl laskavým, mírným a přesvědčivým vysvětlením věci.

Sociální demokracie na rámeček.

Svého času vyjádřil se soudruh Krejčí, jinak dělník v továrně p. Poppera v Chrušimě, že kdo nebude organizován, že musí z továrny ven. To by ovšem nebylo nic divného, příkladů terorů soc. dem. jest nesčetně. Ale v tom jest jiný háček. Vědovce a la Adler musejí se dobře míti, proto třeba co nejvíce členských příspěvků. Všichni dělníci chrušimští nejsou však stejného názoru jako soudruh Krejčí a chtějí též užít své svobody, které mají soc. dem. plná ústa; přiblížili se proto — dle něhle: „soudruh“ — k „zbytečné“ skupině všeob. sdružení křesť. dělnictva. To však dopadlo předáky a la „Piš“ a zahájili akci. Jelikož však v Chrušimě nemají „majoritu“, neohli vystupovat proti skutečným obuvníkům, ale žádali, by byli z práce propuštěni ti, kteří řemeslu vyučení nejsou. To by ovšem bylo správné, ač by pak musili propustiti i všechny dělnice, neboť ony nejsou též vyučeny. Zde to má však háček ještě jinde. Před lety byli tu zaměstnání i neobuvníci, kteří byli však sociálními demokraty nebo bezbarými, s nimiž mohli tedy počítati. Když se tam však zjeví najednou „klerikálové“ a to třeba organizovaní, tu není ovšem divu, že vzkyplí krev. Známe ptáka, kterému není radno ukazovati červené; tito však se vzpěnou krví dle vlastního doznání jsou „vyvinuté opice“, a ovšem horší než ten pták, neboť bílé a černé rozlílí je, div je mrtvice neraní. Dělníci, kdy konečně otevřete oči a shledáte, kdo s vámi myslí poctivě? Zlatí pak vy, proletáři, kteří takový příspěvek platíte, víte, na co platíte? Zdáli pak vám námo, že pámbiček socialistů v Rakousku žid Adler je milionářem a přece z příspěvků vašich běže ročně přes 5000, k čemuž se sám přiznal; jiní pak na př. Schmeier ještě více berou a při tom statně štvou proti majetku klerikálů, sami takto drouce dělnictvo bez nože. Trefné jim odpověděl na jejich požadavek továrník Popper, jenže soudruhům se s tím nechce ven. Oni to raději zapíjí nějakým donškem drozdoviny. Váš bych málem zapoměl poděkovati za dárek do vínku, který nám posílali z Čáslavě p. „Obzor“. Cesta z Chrušimě do Čáslavě obtížná a musím s lítostí doznati, že jsem špatný jezdec; nemohl jsem tedy na patřičném místě honem poděkovat. Když jsem však konečně chtěl povinnost zařadit učiniti, shledal jsem k velikému ustrnutí, že pro nás v Čáslavi nic „nepekli“. Nechtěly tedy jinak, nežli že se „Obzor“ spletl v adrese, což by nebylo divné, neboť má na očích tlustá skla, která velice zvětšují a tím i přibližují; tak se asi stalo, že to nadělení patřilo trochu níž. Byl to bezpochyby nějaký „Reis“, ale žádný „Junger“. Ať tedy soudruzi hodné píši, alespoň se veřejnost doví, že jsme zde; nám to škodit nebude.

Stávka obuvníků skutečských továren. Po starých lepších časech ani stopy. Skuteční obuvníci, zaměstnaní v šinon u židovských továrenků, strádají mnohem hůře než v městech jiných. Uznáváme, že rozmnožení průmyslu obuvnického v Uhrách uvedlo jednou v trapné rozpaky samy továrníky. Leč nyní jest pro zaměstnavatele o mnoho lépe. A může-li se v přítomné době slušněji platiti obuvnickému dělnictvu v Holíčech a Sezemicích, proč by nemohli popřáti snesitelnější mzdu továrníci skuteční. Vždyť mají rozsáhlejší a výhodnější obchodní spojení než kterékoli továrny jiné, tak že mohou své zboží s větším prospěchem odbyti než jinde. Ale — dělnictvu skutečskému není popřán ani takový výdělek, jaký měli obuvníci holíčtí a sezemický před stávkou. Ve Skutči platí se od páru „flukovaných“ bot 29 až 33 krejcarů, od šitého páru bot 40 až 50 krejcarů; za to jinde dostávají dělníci od flukovaného páru 38 až 44 krejcarů, od šitého 50 až 60 krejcarů. A to jest veliký rozdíl, rozdílný nespravedlivý. A proto stávka za takových poměrů jest zcela správná. Když dělnictvo žádalo své zaměstnavatele za zvýšení mzdy, unesli se továrníci, že žádný z nich nesmí dělnictvu pod pokutou 1000 zlatých povolit; zosnovali též výluk dělnictva z práce. Než však se mohlo k výluce přikročiti, zahájilo samo dělnictvo stávku dnem 30. října o 11. hod. dopolední. Postavení chudých zápasníků o lidská práva jest ovšem žalostné. A my radíme, aby dělnictvo nedalo se zmásti jalovými sliby, ale aby teprve po jasné a pevné smlouvě práci zase nastoupilo. Nechtě si vzpomene, jak prováděli své sliby zaměstnavatelé před lety, když první mohutnou stávku se jim podařilo zažehnati. Neslouží továrnictvu skutečskému právě ku cti, že se dává ovládati židem panem Borgešem. Každý obuvník ví, jakým jest tento pán přítelštěm dělnictva. O tom dalo by se psáti mnoho. Nynější stávku zavinila též vyhradná firma jeho. Roztomilá „Osvěta lidu“ mluvila nedávno o jeho „demokratičnosti“ — inu, protože jest to žid. Měla jen uvést, čím ten jeho demokratický duch platně se osvědčil; na to zapomněla. A teď najednou — pan Borges jest hlavním původcem nebláhé krise; a tak „Osvěta lidu“ sama obrací a žaluje na jeho arroganci. — Zároveň varujeme dělnictvo před všemi nepředloženými skutky. Veďte boj svůj důstojně! Nadávkám, rozbitým oknům a pod. žid se jen za zdf směje. Pomohli byste si tím? Zato však důstojně, pevně a následně trvání na spravedlivých požadavcích bude nejlepším prostředkem k větší ochotě kapitalistů. Zároveň radíme, aby křesťanští zaměstnavatelé zhostili se komanda Mandelšův a Borgeš a dokázali, že jsou ochotni pro krev sobě přibuznou z lásky k bližnímu vykonati víc, než čemu se odhodlá žid, který s naším národem necítí.

Poměry v Náchodě. V době panující drachoty počal židovský továrník Jonáš Lewith dělnickou mzdu — snižovati. Na př. jedna dělnice za třídní práci obdržela dvě koruny osmáct haléřů! Říci tak panu Lewithovi, aby se za dvě koruny tři dny živil! Dělnictvo bylo nuceno žádati, aby se mu nenadávalo, aby se záchody lépe upravily, aby dáván byl k zpracování lepší materiál, nikoliv shnilé osnovy, aby byla zvýšena mzda o 40%, atd. Pokud měl továrnu katolí

pan Kočnar, byly poměry pro dělnictvo daleko lepší. Zkrátka jest viděti, jak to šidě s dělnictvem upřímně myslí.

V Hlinsku konala se před nějakým časem veřejná schůze, na níž sociál. demokratický předák Dvořák mimo jiné poznamenal též, že dělník pracující přes čas, jenž jest svému zaměstnavateli za dobré jedno slovo ihned po vůli, aniž by žádal za zvýšenou dobu pracovní patřičnou odměnu, jest dělníkem nevědomým a pro stranu sociál. demokr. největším zlem. K slovům těmto tehdy bouřlivě přisvědčovali zdejší sociální demokraté. Ale jak daleko tu od slov k skutkům, viděti nejlépe v tkalcovské továrně p. Jos. Tausig, kde jsou dělníci vesměs soc. demokraty a mezi nimi jejich předáci. A světu na div pracuje se tu už asi dva měsíce přes čas, po celé neděle a svátky, ve dne v noci, ale po zvýšení mzdy ani potuchy, pracující sociál. demokratičtí dělníci zvýšení asi nepotřebují, ješto p. Tausig jest hodný pán a předáci mu rozumějí. Tak jednají uvědomělí sociál. demokraté! To není zpátečnictví? Pak bouři proti vzmaňující se u nás straně křesť. sociální. Ta ovšem vždy postaví se proti podobným zaprodancům. — Jsou u nás také křesťanští mistři, kteří se chlubí takovými názvy, ale v neděli a ve svátek zaměstnávají své pomocníky a učedníky až do 3. hod. odpolední, jakoby neměli práva ke klidu nedělnímu, tedy i k návštěvě chrámu a ke vzdělání. Nepomůžte-li toto upozornění, uveřejníme přístě jméno každého takového mistra. Podruhé více.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Turova. Zdařilou schůzí konala u nás dne 22. října katolická Jednota pro Císlav a okolí. Účastenství bylo hojné. Dostavili se do schůze nejen členové a hosté z farnosti Císlavské, ale i četní hosté z farnosti Skorenické, Choceňské a Brandýské. Při schůzi přednášel vlp. ThC. Ant. Mikan, kaplan z Brandýsa n. Orli., který znám jest v celém okolí jako výborný řečník. Proto těšili jsme se na jeho přednášku a nebyli jsme sklamaní. Přednáška vlp. byla nejen dobře propracována, ale i velice poutavě podána. Doufáme, že tohoto dobrého řečníka, kterého tak blízko máme, neslyšeli jsme v Jednotě naší naposled. Po schůzi o dobrou zábavu postarali se: B. Chamasová a pp.: V. Dostál, Synek, Chamas a Vondráček, kteří provedli několik pěkných solových výstupů. I tyto účinkující nutno pochváliti, neboť provedli své úlohy k úplné spokojenosti.

Různé zprávy.

Pout katolického kněžstva i lidu českého z Čech, Moravy a Slezska do Říma pořádá se Zemskou jednotou českého katol. duchovenstva pro království české ve dnech 19. dubna až 1. května 1906. Loňského roku nadšenými slavnostmi oslavil katolický lid český padesátileté jubileum prohlášení článku víry o Neposkvrněném Početí přesevaté Panny; letos za tímže účelem konán v královské Praze velikolepý kongres Mariánský. K těmto jubilejním slavnostem přidruží se jako poslední, významný dozvuk naše pouti do Říma. Chceme při této příležitosti předstoupiti před hlavu křesťanstva, sv. Otce Pia X., aby nás pozval, chceme ho ubezpečiti, že kněží i katolíci českoslovanští jsou oddanými syny Církve, chceme, by tato oddanost čerpala posilu i nadšení na hrobech knížat Apoštolských, na svatě půdě věčného města, kde vykrváceli tisícové mučovníci za víru svoji. Chceme kněžstvu i lidu českoslovanckému poskytnouti příležitost, aby seznal slavné památky vzdělanosti a umění, jež v Římě nashromáždily dlouhé věky. Toť tedy cíl naší pouti. Snažte se všichni, komu poměry dovolují, účastniti se této pouti, aby byla manifestačním projevem naší víry! Mívalými poutěmi do Říma poučení, učinili jsme všechna opatření, jež by zaručovala nejméně pohodlí a uspokojení v každém směru. Odůvodněné stížnosti rozhodovati bude smířlivý soud, sestavený dle právních předpisů. Pro pout: zvolena nejkrásnější doba — duben — kdy přírodní krásy Italie jsou nejluznější, a také ceny jsou oproti dřívějším velmi mírné. Za I. třídu platiti se bude při nastoupení cesty z Prahy neb Brna 400 K, za II. tř. 310 K a za III. tř. 265 K. Možno však též nastoupiti cestu z Českých Budějovic, z Břeclavi neb z Vídně s přiměřeným snížením. V cenách jest obsaženo jízdné tam i zpět, stravování i s vínem, ubytování na cestě do Říma a šestidenní pobyt v Římě. Přihlášky řízeny buďtež na cestovní kancelář Čeněk Šulc a spol. v Praze II. (Havlíčková ul. č. 1.) Přihlášky za uvedené ceny přijímají se toliko do 15. ledna 1906. Po této lhůtě bude cena zvýšena. Podrobný program pouti uveřejněn bude co nejdříve.

Jak vzkvétá Japonsko. Nippon, říše květů, má 27.188 lidových škol a v nich 108.360 učitelů; 94% žáků chodí řádně do školy. Těchto 5 mil. dětí nejsou však jedinými školáky; jest tu ještě celá spousta škol odborných; jediné do obchodních škol chodí přes 36.000 žáků.

Lužický seminář v Praze trvá již na sto let; založen byl dvěma nadšenými lužicko-srbskými kněžími, v němž se vzdělávali studenti a bohoslovci, kteří pak v Sasku působili jako duchovní mezi katolickým lidem. Letos má lužický seminář 34 chovanců, z nichž pouze jediný jest lužicko-srbské národnosti. Lužičtí Srbové, kteří v Praze studují, naučí se dobře jazyku českému, nabudou hlubokého národního vědomí a působi pak nadšeně ve své vlasti. Tak se vysvětluje, že se z 12.000 katol. Srbů málokdo poněmčí. Za to protestantské osady srbské valem se poněmčují, poněvadž protestantští bohoslovci studují na německých fakultách, kde se svému národu odcizují.

Pamětní deska na rodném domě Fr. Pravdy v Nekrasíně u Jindř. Hradce. Literární sekce družstva Vlast unesla se, zasaditi na rodném domě Fr. Pravdy pamětní desku. Milodary k tomu účelu přijímá pokladník družstva Vlast red. Tom. Štrdla, Praha čp. 370. II. — Za slavnostního řečníka pozván bude kons. rada a kníž. arcib. vikář Dr. Rudolf Horský a vedp. Dr. Alois Jiráek, probošt v Jindř. Hradci, bude požádán, aby dopoledne před tím sloužil za Fr. Pravdu mši sv. Oslava Fr. Pravdy konati se bude o prázdninách ve všední den, ve velkých rozměrech. Předběsná vyjednávání vykoná člen Liter. sekce farář Vlastimil Hálek.

Z módy. Po persiánu zatouží leckterá dáma, aspoň kdyby měla z něho na zimním kabátci ozdoba! Jest to drhák košešina... letos přijdou do módy jupky z persiánu, sa něž se zaplatí maličkost... dvě stě až čtyři sta korun. Tato košešina, černá jako uhel a nakadeřená jako hlava černochova, jest z kůže beránka, jejíž kudrlinky jsou vynuceny zvláštní procedurou. Mladé j-hňátko zašije se do těsného, přiléhavého obalu. Zvláštko roste, přibývá na objemu, vlna mohutní, ale poněvadž obal jí dusí a tiskne, zakrucuje se v závitky, jež vypadají, jakoby byly vytvořeny nejohratnějším kadeřníkem. Obal někdy praskne jako zelená slupka dozrávajícího kaštanu... jeňhátko naplnilo svůj úkol, život jeho jest už zbytečný... vlna je nakroucena, putuje do jirchárny a odtud do světové barvírny v Lipsku.

Korespondenční lístky a málepký na přední straně jako jsou ne př. kolky dobročinné, národní a pod. dle nejnovějšího usazení ministerstva obchodu musejí se dopravovati a doručovati bez závady.

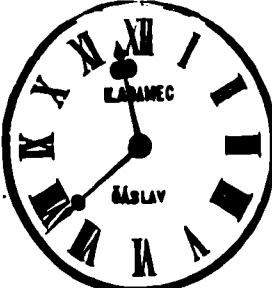
Co v zimě? Zima jest již na prahu a s ní dlouhé zimní večery. Tu právě naskytá se nejpříhodnější čas na přehlédnutí dosavadní činnosti v domácím hospodářství. Nejen ten, kdo má chaloupku, kus pole, zahrádku, ale i kdo odkázán na denní výdělek, má se poohlédnouti, jak hospodařil, zda pracoval se ziskem či se ztrátou. Bohatý jako chudý má každoročně skládati účty z hospodaření svého. V klidu zimním nejlépe se uváží, čeho se chopiti, aby naše hospodářství vzkvétalo; tu nám už tak snadno neujdou ony drobnosti, z nichž by nám plynul zisk, třeba pranepatrný. Známe továrního dělníka, který četbou a uvažováním za zimních večerů vyřinul se na obratného hospodáře, jehož královstvím jest nepatrná chaloupka a zahrádka s kouskem pole vedle. Zkušený odborník zahrádkář nemohl by si lépe počínati. Chaloupka jako klícka po stěnách kolem dokola obehjata vínem a kordony zákraků nesoucích nejjemnější tabulové ovoce. Uhlavný dvorek jest rejdištěm několika stkvostných exemplářů chovných slepic a pod střechem v hranici sestaveno několik beden, přibytků to jemných stříbřitých králíků. A zahrádka s kouskem pole proměněna ve stkvostný sad, v němž není místečka, aby nebylo upotřebeno. V několika řadách táhnou se tu zákrskové kordony a pyramidy nejjemnějších druhů ovocných, mezi nimi záhonky zeleniny střídají se s řadami bobulovitého ovoce: angreštu, rybízu, malin. Neschází tam ani záhonky nejpestřejších květin s několika stkvostnými druhy ráží. A sad tento obtočen se všech stran dobře pěstěným živým plotem z lískového ořeší. A když se rok s rokem sejde, plnému dělníku naskočí na 400 korunek zisku. Pracovník tento byl z počátku pouhým nájemníkem; jen vlastní plů domohl se nysnějšího majetku. A žena s dětmi po celý den hledí si hospodářství doma, aniž by musely do tovary. — Proč by tedy i jiní nemohli se dopracovati lepších časů? Kdo o sebevzdělání nedbá, komu jest milejší nemastné hospodské povídání než ušlechtilá vzdělávací četba, pak ovšem štěstí se vyhne podobným pracovníkům na sto bonů.

Celní deklarace zboží. Při celních deklaracích zboží, které mají býti podány ve dvou souhlasných stejnopisech, mohou strany užiti známek, k jejichž zhotovení upotřebiti jest anilínové inkoustové tušky a otiskovací papíru indychového. Toto povolení neplatí pro řízení s listem průvodním a pro řízení záznamné.

Bramborevou mouku i ságo pořídíme si v domácnosti bez výloh, kdežto v obchodech stojí kilogram 36—40b. Vyrábí se takto: Zemáky vyzrálé a zdravé okrajíme, opereme, postrouháme a čistou, měkkou vodou rozředíme. Kaši sítím hustým procedíme a necháme ustát. Po nějaké chvíli vodu opatrně slejeme a čerstvou na radíme, sedlinu promícháme a když se opět ustálá, za 12 hodin zase slejeme, bílou hmotu na čistém papíře rozložíme na prkne a usušíme buď na slunci, anebo za nepohody na kamnech. Suchou hmotu rozmeleme, jemným sítím prosejeme a v plechových krabicích k další potřebě uschováme.

Vliv měsíce na rostlinstvo. Že měsíc má vliv na rozličné živly zeměkoule, jako na moře, vzduch atd., to věděli lidé od dob nepamětných. Bělidlo ku př. jest vynález tak starý, jako lidstvo samo. Na přirozenou povahu člověka vykonává měsíc velký vliv, vímeť o „náměsícnictví“, o vzrůstu vlasů atd. Slavný zoolog Cuvier objevil na různých zvířatech patrný vliv měsíce, a Humboldt pozoroval, že květiny některé obrací se po měsíčním světle. Avšak vinaři též dávno vědí, že víno zraje na podzim působením měsíčního světla tak dobře, jako světlem slunečním a rádi jsou, když v době zrání jest hodně jasných nocí. Badatel v oboru rostlinopisném Musset činil pokusy pro hospodáře nad míru zajímavé. Čočka a vikev zůstávají na místech měsíci nepřístupných chatrný, a mají barvu olověnou šedou, kdežto na měsíční straně mají barvu živou a obrací se po měsíci zrovna tak, jako mnohé květiny po slunci.

První výroba
věžních
hodin
v Āslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové
(ceresinové)

velikonoční svíce
(paškaly) s krápkami krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,
neb krášené,

svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv. biřmování se stubami a případnými nápisy,

svíčky a obět. předměty pro místa poutnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní starinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleddst. kruhům duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi

Tovární sklad: **PRAHA, Václavské náměstí, 40.**
Telefon 914.

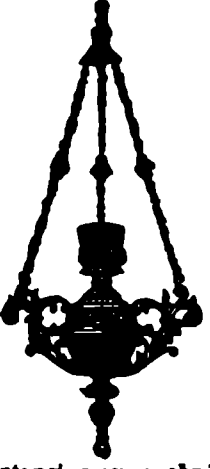
Výrobky všestr. uznáné. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

uměleo. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrety a rozpočty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Veleddstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktné ul., *vyučení pastýř specialně na kostelní náčiní,* dovoluje doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chyďm kostelním úleva v placení. Více uznání po ruce. *Zádné přesované výrobky bezcenné.* Vše posílám již posvěcené.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, prapery, příkrovů, kobereců a kevevého náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Různé

zpěvné ptactvo

hlavně pravé

harcké kanáry

predávám za mírnou cenu.

Josef Raus v Hradci Král.,
Komenského třída, č. 243.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílňa ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seidengasse č. 35.

Na ukásku zasílá se vše franco.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázni a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král., u Pražského mostu.

Účet pošt. spořitelny č. 864.933.
Telefon č. 10. Telefon filialky ve Vídni č. 5594.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové
(filialka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 13)

za příčinou značného zvýšení sazby diskontní Rakousko-Uherskou bankou úrokuje vklady:

a) uložené za podmínek dosavadních

4 1/2 %

b) uložené nejméně proti 90tídení výpovědi

5 %

a to ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Vzdáleným P. T. vkladatelům zašlou se na požádání zdarma slovní listky poštovní spořitelny, aby mohli bez výloh ukládati.

Kdo z dosavadních vkladatelů přeje si úrokování 5%, musí vkladní knížku za příčinou zaplacení výpovědní lhůty nejméně 90tídení předložit.

Půjčky poskytují se za výhodných podmínek uverohodným osobám všech stavů; velmi výhodné splátky jsou přípustny.

Eskont směnek obchodních za obvyklé sazby.

Zálohy na cenné papíry a skvosty.

Přijímá zakázky pro bursu Vídeňskou, Pražskou, Berlínskou, Petrohradskou, Pařížskou i Londýnskou.

Prodává veškeré cenné papíry dle denního kursu netto bez jakékoliv provise.

Prodej všech v Rakousku dovolených losů na měsíční splátky.

Úřaduje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Velojemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Písárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře, křídlové cesty, jesle, Boží hroby, křídla, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákrety, cenníky a rozpočty besplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

KARBID

la. jakosti, se zárukou za 300 l. plynu, pečlivě tříděný,
prachu prostý, nabízí

Bohdan Kasper,

válc. mlýny a továrna karbidu v Lobkovicích, p. Neratovice.

Pro pohodlí P. T. pp. odběratelů zřízeny sklady v Praze na Smíchově,
č. 280, proti západ. nádraží a v Hradci Král. u p. H. Řiřtra,
zasílatele, kde možno vždy karbid bez předchozí objednávky obdržeti.

C. a k. dvorní dodavatel.

Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním
listem nejdušojnější biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů
zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bez-
vadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětní a
smuteční, hladké i krásné paschaly příslušné
vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a
nejlepší jakosti.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné
ceny dle ujednání!

K době adventní

veškeré druhy sloupků voskových a polovosko-
vých rozmanitých tvarů a

k Vánocům

svíčky na stromek voskové, polovoskové,
kroucené stearinové a parafinové, bílé neb bar-
vené a potřebné svíčky k nim, třínožky
zlacené a hojný výběr pěkných okras na vá-
noční stromek.

Pro všeobecnou potřebu

svíce lustrů, dekorační, renaissanční, ba-
rokové, stolní svíčky stearinové plné a duté,
svíčky s rýhovaným kuželem (do každého svícnu
se hodící), svíčky sklepní, levné parafinové
svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy
svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček

v Hradci Králové

Továrna založena roku 1816.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velečtému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 83
Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše silně v ohni zlácené
a stříbrené, zaš se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
zmozulaceni a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může
se vykázat četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, reliqui-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křesť, svícň, pa-
cíkářů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí

závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, čislo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné.

Cihlářství.

Přiruční kniha pro zařizování a zdokonalování závodů:
cihláckých, výrobu cihel, tašek, rour, obyčejných a me-
nikových dlaždic, drátkových tašek atd.

8 238 vyzobrazení. — Cena 3 zl.

Starostům obcí

Obce právo a moc.

Ku potřebě obecní, členů úřadů samosprávných, hospo-
dáckých, lesnických a jiných.

Seřadil Filip Knopf, c. k. okr. tajemník.

Druhé až na nejnovější dobu doplněné vy-
dání. — Abecedně seřaděné. — Kniha obsahuje
kde jaký zákon neb nařízení v obecním úřadování po-
třebné a netřeba jiných pomůcek.

Raďte žádati na ukázkou.

Na 1000 str., cena 7 zl., váz. 8 zl.

„Národní Listy“ o dle píš: Potřebám tisíců malých
obcí a starostům neprávnickům doporučuje se praktické
rukově Knopfova, k níž pozornost jejich obrácíme. Každý
zákon neb nařízení se srozumitelným výkladem snadno
lze nalésti. Kniha je nezbytným rádcem všem v životě
veřejném.

Nakladatel I. L. KOBER v Praze,
Veděckova ulice.

Jednou s důvěrou akuste a posuďte přírodní 5 kg
franko dobírkou vřude.

KAVA

zelená, vichut. K 11-50, 12-50,
14- a 15-—,
pražská vjem. K 14-—, 15-—
a 16-—. Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy z celé říše.

Fr. Jelínek, Slatňany č. 82. Čechy.

MOSAIKY
skleněné

pro křesť i dekorační vnitřní, nej-
novější, vlastního
spůsobu, které nejen
vzrušují oko i
srdce, ale předí mo-
naty, vlnitě, hoto-
vily, umělecky, křesť-
pro malbu na stě-
a skleně, křesť.
Rozpočty pro chrámové okna
i mosaiky bezplatně.

Klobouky pánské,
zaručené jakosti,
Klobouky hedbávné cylin-
drové i kulaté,

Klobouky dámské, dívčí a
dětské,

Kožešiny všeho druhu pro
dámy, dívky a děti,

Přezůvky pravé Petrohradské,

Papuce pravé s kotvou
na sklade má

Jos. Dvořáček,
cís. a král. státem vyznamenaný

obchod kloboučnický v Hradci Král.,
Palackého třída č. 83.

Tamtéž přijme se učení.

ZÁCLONY

krajkové bílé, záclony krajkové crème, záclony krajkové barevné,
záclony muselinové, záclony tylové, záclony jednodílné (story), záclony
látkové, záclony axminsterské, záclony marokánské, záclony šinilkové
atd. v nejbohatším výběru a továrních cenách.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. listopadu 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Nynější stav ruských nepokojů.

(3) V Rusku je přes 93 millionů lidí, kteří žijí se zemědělstvím a příbuznými odvětvími. Průmyslem zaměstnává se skoro 12,300,000 duší. A teď se ptáme, kdo v nepokojích jest hlavně šťastnější. Zemědělci? Nikoliv; vždyť všechny listy souhlasně tvrdí, že na venkově i za nynějších nepokojů trvá klid. 93 millionů ruských občanů venkovských po vydání manifestu carova se uklidnilo; tito lidé nepřijí si skandálních výtržností, které za nynější situace uškoditi mohou nejvíce ruskému lidu samotnému. A zdaž aspoň těch 12,300,000 průmyslníků jeví dále revolučního ducha? Nikoliv; revoltují dále někteří hlavně tam, kde nepřestávají štváti židovské agenty. A při tom v nejnovějším čase v samých velikých průmyslových městech obrací se rozhořčení ruského dělnictva proti židovským výtržníkům.

Lži by tedy bylo namlouvatí světu, že sám ruský národ vůbec bouří v nynějším čase proti carské vládě. Z židů jest jen 3-24% zemědělců, tedy žijí židé na venkově jenom nepatrným počtem; proto jest tam klid. Zato plno židů zabývá se v městech obchodem a průmyslem; a zde jest kvas nejhorší. Ze 125,670,000 bouří se nyní v Rusku sotva million křesťanského obyvatelstva ruského. Mluvil jsem s jedním pánem, který i v rozbourané době tohoto roku třikrát v Rusku pobýval a ruské poměry vůbec dobře zná. Ten sice vyznal, že v některých místech na žida před sebou pohlíželo křesťanské obyvatelstvo, zvláště dělnictvo s pohrdáním až — nekřesťanským; leč za vypuknutí bouře najednou — byli křesťanští dělníci s židy jedna ruka. Dodal pak: „V guberniích, kde není židů, panuje klid; v krajích těch také skoro nikdo nekrade, poněvadž by kradenou věc nikdo od něho nekoupil.“ — Tedy znamenité „umravňování“ křesťanského lidu ruským židovstvem; a za revoluce „umravnil“ židé tento lid ještě víc.

A teď najednou ten obrat, zcela vysvětlitelný, ale pro židy překvapující! Ruský lid obrací se proti židům. Pokud lid ruský společně se židy pobíjel křesťanské úředníky, prohlašovali jej židé za uvědomělý; když však

po trpkých zkušenostech obrací se násilně proti židům samým, již píše židovský tisk o chátře a luze. My však, ovšem jako křesťané odsuzovati musíme krvavé, davové vraždění, jež se děje bez řádného soudu; leč zároveň zcela rozhodně tvrdíme, že židé upletli si na sebe bič výhradně sami. Jejich vyzývavost neznala mezí; již již se domnívali, že ruský lid i s carem leží u jejich nohou a že mohou poroučeti ruské říši jak jim libo.

Na př. v Kyjevě vyzývali židé k povalení carství a k prohlášení republiky. Strhli v radničním sále obrazy cara Mikuláše II. a Alexandra III. i patrona města sv. archanděla Michaela. Zkrátka ukázali pravou tvář, nenastrknouce z opatrnosti před sebe nějakého nového „zbožného“ popa Gapona. Na obrazy plivali, šlapali a roztrhali je. Židovský advokát Ráther vystoupil na balkon a vášnivými nádvankami útočil na carskou rodinu. Právil mezi jiným: „Už se tě, Mikulášku, nebojíme, teď jsme my pány Ruska. Smrt caru a všem Romanovům! Ať žije republika!“ — Tak hovořil smělý žid tvář v tvář ruskému vojsku, které stálo před radnicí. Jeden důstojník byl tak smělý, že si dovolil proti židovskému štváči prosloviti jiný náhled. Ale bylo hned zle. Žid střelil s balkonu proti důstojníkovi, načež začali hned židé střeliti s oken, se střechy radnice i okolních domů na vojáky. Co jim ti vojáci dělali? Rozumí se, že teď už přešla vojsku trpělivost; začalo se brániti, dostalo se mu podpory i od občanů. A teď začalo oboustranné zápolení po dva dny trvajícím, při němž ovšem hůř se vedlo židům než přesile podrážděných křesťanů. Potupil někdo v Rusku tak veřejně a bezohledně náboženské city židů, jak to učinili tito sami křesťanům?

Dle zprávy českého krajana v Kyšiněvě vzbudili proti zlobě bouři kyšiněvští židé též drzon vyzývavostí. Vydání carského manifestu oslavili — revolucí!! V pondělí 30. října pořádali městem demonstrační průvod a poroučeli s výhrůžkami zavíratí krámy. Druhý den veliký průvod židů křičel: Pryč s carem! Vojsko židům nijak neubližovalo, a na rozkaz židů přestalo se v dílnách pracovati. Hlavní židovský řečník provolával: „Rusko je oslabeno; a teď, když se nemůže již hýbat, je naší

povinností, abychom dílo dokonali a proto: „Dolaj carja!“ — Roztrhal carův obraz a řekl, že to jest poslední car z rodu Romanovůch. V úterý židé napadli řezníky, prodávající vepřové maso, protože prý svým obchodem urážejí jejich židovskou víru. Ve středu kráčel lid s obrazem carovým v radosti nad konstitucí k děkuvným bohoslužbám. Leč neměl od židů pokoje. Carův obraz prostřelen, křičeno „dolaj car!“ a na lid střeleno. Teď teprve podrážděný lid začal židům stejnou mincí spláceti. Rozvinuly se pouliční boje, větší počet lidí s obou stran padlo a židovské krámy drancovány. Pozoruhodno, že mezi revolucionáři byli i žáci obchodní školy 14-16 letí, ozbrojení vesměs revolvery. Gubernátor dostal od židů mnoho výhrůžných dopisů.

A v Oděse židé dráždili křesťanské obyvatelstvo střelením a pod. Dopisovatel Nárlistů končí popis židovské řeže slovy: „Židovský patnáctiletý revoluční výbor v Oděse s počátku žádal za odstranění policie a chtěl k ochraně bezpečnosti zorganizovati městskou gardu jako v jiných ruských městech; později, když bylo zle, sám tento revoluční komitét prosil gradonačalníka o polic. ochrann. Policie nyní, musí-li židy chrániti, činí tak neochotně. Oni po dvě léta ruské policisty vraždili revolvery, dýkami a pumami a na sta jich se světa zprovodili, aniž se čím provinili, nežli že byli ruskými policisty. O tom, jak je byzdili v očích celého světa, ani mluvit nebude. Nyní klidí ovoce svého díla. Všecko, co se tu děje, jest úžasné a převyšuje hrůzami všecko pomýšlení; je to takové, že člověk lituje, že se narodil člověkem; ale s židy ruských nikdo nesejme vinnu, že počátek těch hrůz vyšel od nich.“

Teď zkrátka objevila se „svobodomyslnost“ a „vlastenecká duše“ ruských židů v pravém světle. Právě kdy ruský lid začal jásati nad konstitucí, bouřili židé s dvojnásobným úsilím, jakoby carova reforma byla novým bičem na ruský lid. Židé v této chvíli novými štvánicemi dokázali, že si nepřejí, aby reformou ruský stát se uzdravil a sesílil; chtějí stát naprosto znásilniti, aby mohli poroučeti sami. Začali pronásledovati Rusy i pro jejich náboženské přesvědčení, ačkoliv ani kozáci ani po-

FEUILLETON.

Na lodi.

Paběrky z cesty do Palestiny. Píše Dr. Jan Hejčl.

III.

Za mých vzpomínek na vítězství slídného bratra španělského krále Filipa vynořují se v dále na obzoru ostrov Zante, později Cerigo a Cerigotto; v noci prý poplujeme kolem Kréty. Moře bylo toho dne nádherné. Vlny nebyly větší než vlnky bublajícího horského potůčku. Klidnější — pravili námořníci — nemůže moře býti. „Elektra“ plula tak tiše, že jsme v saloně při jídlu ani ne pozorovali, že jedeme. Zdálo se nám, že jsme v paláci na pevnině. Aneorid svým „tempo constante“ věstil, že moře nám zůstane i dále příznivo. Bylo to pro nás tím vítanější, poněvadž po Krétě bylo nám plouti širokým mořem. Po celých 30 hodin plavby neměli jsme viděti leč vodu a opět vodu!

Teploměr, jenž ukazoval 25°C, vyhnal všechny cestující na palubu. Příroda nám uchystala k večeru stkvostné divadlo — západ slunce. Škoda, že nejsem básníkem, abych mohl vyličiti krásu večerních červánků, rozlitych na nebi i na moři a protkaných zlatem paprsků slunce, jež každým okamžikem se blíží k hladině mořské blíže a blíže. Již omočilo svůj spodní okraj ve vodách, již se koupe až do pola, již sahá voda až po pás, po oči a v okamžiku zmizí celý veliký kotouč červený pod vodou, jako když se ponoří úplné koupající se člověk. Ještě chvíli nachové vlny boujují s blížící se tmou, až konečně podléhají docela a noc uchopí své svého žezla i nad říší Neptunovou a skryje zrakům našim i veliký ostrov

Krétu, ku které nás poutá množství vzpomínek biblických. Ba i modré, širošíře moře bez hrází, jež na úsvitě a po celý následující den (6. října) brázdíme, připomíná nám, že tudy někdy se plavil též sv. Petr na své apoštolské cestě do Říma, pak apoštol národů; připomíná nám, že tudy křižovaly a křižují již po 19 století lodi, vezoucí missionáře z Východu na Západ a ze Západu na Východ. Ani vlny nemohou klásti odporu horlivosti apoštolské! A zahyne-li tu některý věrozvěst, pak moře samo se mu postará o veliký náhrobek — svou živou okrouhlou vlnou!

Ostrov sám dle zpráv Strabonových spojen s pevninou a městem hrází 7 stadí, t. j. asi 1300 metrů dlouhou, jež byla později naplaveným písekem a ssutinami domů rozšířena tak, že nyní měří půldruhého kilometru v šíři a ohraničuje na východní straně t. zv. „starý přístav“. Až budeme vystupovati z lodi, uvidíme místo toto, na kterém nyní jest vystavěna veliká část nového města. Uvidíme též místa, kde stávalo „serapeum“ s druhou knihovnou čítající na 300.000 závitků, uvidíme též místa, kde starí učenci ve stkvostných kolonádách se procházeli, kde společně stolovali, rozdělení jsouce ve skupiny Aristotelovců, Platonovců, Stoiků atd. Uvidím město, v němž vlastně byla zachována celá hellenská literatura, jež měla a má dosud tak mocný vliv na kulturu celého západu. Při tom vzpomínám bezděky na ony doby, kdy jsme i my s řeckými klassiky pod pažďí kráčívali do školy a ačkoliv se blížíme stále k jihu víc a více, přece zase duch zalétne na sever do síní gymnasijských, odkud si do života odnesl tolik milých, sladkých vzpomínek!

Když jsme tehdy probírali dějiny řecké a pak římské, nepomyslil jsem si, že užřím jedenkrát Alexandrii, do které slavil velkolepý, triumfální vjezd César po zavraždění Pompéja; nepo-

myslil jsem, že užřím jednou město Kleopatry a Antonia, město, jež tehdy čítalo prý více než půl milionu obyvatel původu egyptského, řeckého, židovského, fenického. (Později za dob Trajánových (98-117) tvořili židé celou třetinu obyvatelstva!)

Z těchto vzpomínek vyrušil mě hlas Araba volajícího „Iskanderijek“ upozorňujícího, že již na obzoru vystávají obrysy města, které tolik zažilo. I barva moře věští blízkost břehu. Není již tak čistě modrá, spíše přechází do zelena a místy do žluta. Je zde již ve vodě množství písku, jednak znáti zde výtok vod nilských. Jsme nyní na nejzápadnějším hrotu delty! Hledíme všickni upjatě v před, odkud se blíží k nám veliký parník. Rychle se blíží k „Elektře“. Již viděti asi pět neb sedm osob, jeho to „posádku“. Jede nejprve podél naší lodi, načež zahýbá, jako by chtěl učiniti útok na její bok. Již se přiblížil k samé lodní stěně, a jeden z lodníků přivazuje parník provazem k „Elektře“. Co to? Dříve, než jsem si mohl tuto otázku zodpověditi, vyskočil z parníku statný, osmahlý Arab, vyšvihl se na lodní lanové pletivo a v okamžiku, jak veverka vyšplhal se na palubu. Mohl jsem si ho dobře prohlédnouti. Dlouhé rocho jeho, podobné římské „tunic“, sahalo až po kotníky a sotva dovoľovalo popatřiti na černé střevice a punčochy na nohou. Kolem pasu vinul se pestrobarevný pás. Kolem červeného, neovinutého řezu vznášel se kotouč kouře z egyptské cigarety, na které si masité pysky Arabovy pochutnávaly. Evropský převlečník, dle nejmodernějšího střihu ušitý, divně se vyjímá na arabském svrchním roucho. Pravice si pohrávala černou holf se stříbrným knoflíkem.

Sotva vyskočil na palubu — již zaměřil jako starý známý na velitelský můstek... Teprv nyní poznal jsem, že jest to lodivod (pilota), který se nyní ujal řízení lodi místo kapitána. Jeť moře u

lioisté židů v pohnuté době pro jejich náboženství nepronásledovali.

Teď honem Rotschild a jiní židovští kapitalisté žádají ruskou vládu za ochranu židů. Když židé vraždili bez rozpaků vinné a nevinnými, tu je Rotschild nenapomenul; to raději posílali zahraniční židé svým ruským souvěrcům na revolvery a pumy velké peníze. Ostatně byli již sesazeni vládou gubernátoři, kteří nečinili dostatečná opatření proti režim protizhivovským a jiným; stalo se tak v Oděse, v guberniích estlandské, permské, tomské a kazanské.

Řeže protizhivovské schvalovati nemůže žádný člověk smýšlející křesťansky; ale potřebí jest mít na mysli, kdo je zavinil. Souhlasíme, že i plno luzy účastnilo se na protizhivovských nepokojích; nebylo však také plno chabry účastněno na drancování domů křesťanských před tím? Ať zpytuje svědomí nejenom vláda ruská, ale i ti židé, kteří tolik štvali proti křesťanskému lidu, jenž chtěl užiti konečné klidu.

Volné listy.

(Otázka ženská. Svoboda a důstojnost ženy v rodině.)

(12) Požadavek výstřední emancipace, aby žena hospodářsky a politicky byla úplně samostatná vedle muže, vede k rozvratu rodinného života a klidné domácnosti. Proto také hlasatelé a přívrženci této krajnosti v ženské otázce tak málo mluví o rodině a sociální demokracie dokonce nahraditi chtějí rodinné výchování dressurou ve státních, k tomu účelu zřízených ústavech. A to se děje v dobách, v nichž heslo individualismu stojí tolik inkoustu a papíru a v nichž s prorockou tváří se káže, kterak rodiče již v útlém mládí svých dětí mají přiblížiti k jich osobitým vlastnostem a zvláštním náklonnostem.

Právě proto, že žena má úplnou a celou přirozenost lidskou, má též touhu po společenském spojení a touha ta předem a pravidelně se jeví ve přilnutí k muži, ve přilnutí k životu rodinnému, k domácnosti. Mezi ženou a mužem v tomto ohledu není žádného rozdílu. A jest to známka nemoci buď duševní nebo tělesné, jestliže někteří muži a některé ženy touhy této nepocítují. Jsou-li pak tisíce, ano statisíce mužů, kteří útulku v domácnosti a tepla rodinného nehledají, ukazuje zjev tento bromaďnou mravní degeneraci a hříchy proti zákonům Božím a zákonům přirozeným. Ke cti žen příznati sluší, že u nich tato sociální hniloba místa nenašla.

Jsou-li však i mezi ženami výjimky, pak je nacházíme obyčejně u žen, které zmíněnou touhu a náklonnost nepřirozeně potlačují do mněle vyššími příkazy špatně pochopeného emancipačního poslání. Právě to byla S. ňa Kovalovská, jedna z nejzajímavějších žen devatenáctého věku, která zakoušela bolestné spor svého geniálního ducha se svým ženským srdcem a která v posledních letech svého života o konečném zdanu ženského hnutí velmi pochybovala. Pisatelky jejího života říkají, že ve věcech citu jest sňgonou a že úsilí, rozluštit

tajemství jejích tužeb a intimních zájmů, rozbíjí se o složitost a uzavřenost její povahy. Po našem soudu není rozluštění to tak nenasnadné. Uvážíme-li sllu jejího ducha a železnou přímo vytrvalost v práci duševní, pochopíme, že pevnou vůli dosáhla toho, aby spor mezi jejími zásadami jednou již pojatými a mezi potřebami ženského jejího srdce v znatelných výrazech neprovalil se na venek. Zápasy její duševní nápořem silné vůle děly se uvnitř a skrytě. Vždyť její theoretická umíněnost násilně dusila city k muži, kterého milovala. Byla-li tedy ve věcech citu sňgonou, pak sňgonou ta označena jest sporem přirozených náklonností a pudů s umělým jich potlačováním za účelem vyššího poslání, jemuž Soňa Kovalovská podléhala jako neúprosnému tyranovi. Příklad Kovalovské dosvědčuje tedy, že i žena tak energická, která vytkla si cíle rozdílné krba rodinnému, přece konečně přitažena byla ve společenství s mužem a zatoužila po čistých radostech domácího a rodinného života, kdež nejvlastnější místo každé ženy.

Kristus Ježíš, povýšiv manželství na svátost, zjednal ženě v manželství pravou svobodu. Nejprve osvědčilo se požehnání svátosti stavu manželského při uzavírání sňatku, neboť církev Kristova nennavně pracovala k tomu, aby se ženě při uzavírání manželství dostalo úplné svobody. Snaha tato musí se oceňovati od každého, kdo z života naučil se čísti, co zla způsobily sňatky z přinucení rodičů a jak bezduchá jsou manželstva tak zvaná konvenční. Snad někdo řekne: „ale toť se samo sebou rozumí.“ Dobře, ale církev to řekla již před stoletími a slavnostně prohlášovala na koncitech. Na příklad koncil tridentský s důrazem vyslovil se o svobodě při uzavírání sňatku vůči rodičům a vrchnostem. Odsuzující tím nízkou vypočítavost a hamižnost, usiluje církev o to, aby žena úplně svobodně předem uzavřítí mohla sňatek duší, vzájemného porozumění a lásky, neboť jenom za těchto podmínek žena může rozvinouti všechny své dobré vlastnosti v rodině a domácnosti.

Svátost stavu manželského a nerozvíitelnost spojení muže a ženy jediné způsobily, že rodina jest tím, čím nyní jest, že rodina jest nejdrazší společností každého člověka, že rodina jest domovinou srdce. Všichni lidé, kteří dovedou pozorovati a mysliti, vyznati musí, že andělem rodiny jest žena, matka, které tvoří život půvabu, vřidnosti a lásky. Kdo zažil kdy radosti čistších, jimž člověk na zemi těšiti se může, nežli jsou ty, které prožil pod ochrannými křídly své matky a v středu svých sourozenců? Kdo nemohl pro osudné okolnosti žiti jasným životem rodinným, kdo ocitl se ve světě záhy osamocen, bez matky, bez otce, bratří a sester, zdaž může odstraniti stín smutku na duši a prázdnotu v srdci? Radosti, které ve svátostném a nerozvíitelném manželství dovede vykouzlití žena, jsou tak cenné, že na místo nich nelze jinde naléztí radosti vřucnější a útěchy rychlejší pro rány v životě zasazené. Církev katolická proto věnuje všemožnou pozornost zdanu manželství, protože v rodině jsou poklady těšící dobroty, jež léčí jakoukoli bolest, protože v rodinách kladeny jsou základy jak k povaze a činům

tak, že jen rvbařské čluny ho používají. U tohoto přístavu, kterému v dobách arabských dáno jméno přístav „nový“, vlastně stál vysoký onen maják, z něhož sice dnes nic nelze viděti, za to však zachovaly se nám zbytky starého mola, které chránilo bassin přístavu před pískem. Dnes velké lodi zastavují v přístavě západním, ktevý stať jmenovali Eunostos a který Arabové nazývají „přístav nový.“ Skládá se ze dvou částí, z přístavu vnějšího většího a menšího vnitřního. Pozorujete, že Elektra začíná pracovati volněji, znamená to, že jsme se přiblížili již značně ke břehu.

Již jsme v přístavu zevnější, měřícím 700 ha. Na levo, na západ vidíte velikou brázu, 300 m dlouhou. Jest to lamač vln, jenž vyniká v době odlivu 3 m nad hladinu. Na jeho severním konci vidíte nový maják, o něco dále palác Khedivův, zvaný Rás el-šín (= mys říkový) a odtud na pravo námořní arsenal. Na pravo vidíte vyčnívati do moře molo, 900 m dlouhé, jež ohraničuje zde vnitřní přístav, měřící 190 ha. Již jsme v něm... Lodi mohou připlouti až k samému břehu, poněvadž jest zde moře vřude hluboké asi 8 metrů. Pro pohodlí cestujících jezdí v době saisony vlaky až na samé molo.

O něco dale za molem vidíte ústí se do moře veliký kanál. Vystavěl ho r. 1819 Muhammed Ali a nazval ho podle jména tehdejšího sultána „Mahmudije“. Spojuje rameno Nilu, jež se ústí u Rosetty do moře — s Alexandrií a zavlažuje oba své břehy i okolí Alexandrie. Jest to obrovské dílo zavlažovací. Stál 7 1/2 milionu franků; čtvrt milionu dělníků při stavbě jeho robotovalo. Na vraku přímo proti nám jest citadella Napoleonova a pod ní dle hned na břehu jest celnice a úřad zdravotní.

Za tohoto výkladu dobrovolného dragomana pozoroval jsem se s jím, kterak v dříče nářka-

velikých lidí, o nichž mluví svět, tak k povaze lidí, kteří věrným plněním sdánlivě nevýznamných povinností stávají se v pravdě také velikými, byt právě hluchou pozorností světa k sobě nezávěbili. Proto považovati jest rodinu jako za svatou, za nerozlučnou podmínku zdravého života sociálního a proto nesmlouvajícím důrazem jest odmítnouti každý útok, který proti ní se děje od lidí, prochnutých nepravou a a hrubou filosofií.

Nedávno z advokátní komory pražské ozval se hlas proti nerozvíitelnosti sňatku katolického a učinili tak pánové, kteří jsou blízcí professoru Masarykovi, jenž tak horlivě a přesvědčivě dokazuje, že jen v nerozlučném manželství mohou manželé uskutečňovati vyšší svůj vývoj a zabezpečovati hmotné i mravní blaho rodiny. Theoretikové takoví nevědí, co činí. Domnívajíce se, že zrušením nerozvíitelnosti manželství chrání právo ženy — potlačují je. — A zase byl to týž prof. Masaryk, jenž jako redaktor v prvé číslo „Naši Doby“ přijal článek, jenž, útoče proti katolickému manželství, žádá, aby z manželství odstraněny byly názory náboženské a aby zaveden byl v Rakousku sňatek civilní, ješto prý, jako kterákoli jiná smlouva, podléhá světské moci státní.

I tu platí známé slovo, že šedivá jest každá theorie a jest velmi šedivá, jestliže protiví se pravým zájmům životním. Tedy měnícím se novodobým heslům má se státi pokusným polem i rodina a manželství. Věru, není doby, ve které by se tolik theorisovalo jako v době naší a ve které by se hned překotně žádalo, aby s každým na povrch vynořivším se názorem činily se pokusy jako ve fysice a chemii. Věak nejživotnější zájmy lidstva nesueson pokusů, které provádí chemik ve své křivuli a fysik pod svou vývěvou. A nikdy nebyla náklonnost rozhodovati se o něčem po způsobu stáda ovcí všeobecnější, než nyní. Chybu tuto nezakryje mlavení, že v krajnostech jest síla a příčina našeho pokroku a že k cílům svým člověčenstvo ubírá se nutně a pudově. Každý ideál, utvářející se v blubínách života anonymního, má prý právo se uskutečnití. Jest-li po uskutečnění jeho zpozorujeme, že nesplňuje, co sliboval, bude prý spravedlivě pomýšletí na jeho zlepšení nebo nahrazení. Učení toto nevede lidstvo po jasné cestě poznání a zkušenosti, nýbrž zavádí v temné houštiny neustálých nejistot a bludné tápavosti. Od čeho pak jest rozum a vůle lidstva, aby předzvídalo a záměrně upravovalo podmínky svého života? Právě tak jest to s pokusy v manželství. Jestliže se osvědčuje nerozvíitelnost, proč vskočiti v nejistotu a v nebezpečenství, životními doklady tolik prokazané? Připustí-li se a bude-li se provádět rozloučení manželstev, neupevní se ctnosti rodinné a vlastenecké, pak ta tam bude vážnost výchovného poslání. To bude všípění sobectví na kmen rodiny a rodiče v takové nejistotě a nejednotnosti nebudou s to, aby dítkám vpravili přesvědčení, že život není hledání rozkoší a blahobytu, nýbrž že jest povinností a poslání.

Rozvíitelnost sňatku neupevňuje právo ženy, neklade podmínky k rozvoji jejího duchovního mateřství. Znamená nesvobodu a vy-

dali na lodi uhlí. Vpluli s lodí pod železné koleje v obrovské výši upevněné, načež po kolejích posunovali vozíky podobné oněm, na kterých se u nás převáží hlína, překlopili vozík a uhlí se sypalo s výše do lodi. Rychlý to věru způsob zásobiti lodi potřebným palivem, rychlejší mnohem, než když se musí uhlí donášeti v koších na blavách dělníků.

Elektra dýchala slaběji a slaběji, až konečně ustala pracovati na dobro... Za to jaly se pracovati nyní usilovně plíce a hlasivky Arabů, v pestré směsici čekajících na lodi, by si vydělali něco donáškou, tlumočnictvím atd. Solva že byl z „Elektry“ spuštěn na břeh můstek, již se valili v celém proudu na palubu. Žádný cestující nesměl se odvážiti plovati proti tomuto proudu, nechť-li býti smeten jak žalud. V několika vteřinách byla celá paluba zaplavena různými nosiči, již měli oděv pestrý ozdobený různými nápisy. Nejkriklavěji oblečení byli zřizenci jisté cestovní firmy. Červené jejich kabátce by byly spíše nasvědčovaly tomu, že to jsou katovi pomocníci, než nosiči. Viděl jsem též Araba, jenž nesl na prsou nápis „Ali für Deutsche“. O překot tlačil se jeden po druhém na nás, z hlubokých kapes jali se vytahovati staré, umaštěné navštívenky, jimiž chtěli ukázati své doporučení, lámali špatné brzy angličtinu, brzy franciinu, vlastinu ano i němčinu. Nemusel jsem dbáti dotěrných Arabů, poněvadž jsme měli ujednáno s Monsign. Mariniem, jeho syhovcem advokátem a prof. Breeneth, že si vezmeme drožku. Počkal jsem s nimi, až se vřava poněkud utišila, když klidně a pomalu jsem sešel po můstku dolů, abych poprvé státní na břehu Afriky, na půdě Egypta... Bylo to v pátek dne 7. října kolem 1 hodiny a polodně.

dání ženy a matky v plen chvilkových nálad a v tyranství vášní. Z té příčiny katolická církev hájí posvátnost a nerozlučitelnost manželství za tím účelem, aby žena uchránila svou důstojnost a svobodu matky.

Obrana.

(3) **Moderní názor na pokrok.** Ústřední výbor českého studentstva prohlásil v Národních listech (14. listopadu), že dr. Alb. Bráf jest proti každé pokrokové myšlence studentstva. Pro bůh! Co si vlastně studentstvo pod jménem pokroku představuje? Jest snad pokrokem každická modernější idea, která třeba hned po svém zrození nese známky podstatné choroby? Jsou pokrokem i ty myšlenkové proudy, jichž výslednicí jest rozvrat a zabředání do nejmutednějších nesází? Nemaťte pojmy! Nenazývejte všecko moderní pokrokem! Je-li některá moderní myšlenka pokroková, dovědčí to výhradně a nejjistěji výsledek akce, jež na podkladě takové myšlenky se provádí.

Pomíjíme zde stanovisko Bráfovo k hlasovacímu právu; obrácíme zřetel k paušálnímu obvinění dra. Bráfa vůbec. A tu nutno vyznati, že Bráfovi se rozhodně ubližuje. Kdyby studentstvo a celý národ náš řídily se na př. národohospodářskými pokyny, jaké dr. Bráf od počátku svého veřejného vystupování nám dával, jak by byl náš národ hospodářsky pokročilý! Jistě by mu takový zdravý pokrok prospíval víc než malicherné třebas „nejpokrokovější“ strannické třenice různých stran a frakcí národních. Kéž by jen studentstvo vesměs chtělo porozuměti bystrým, zdravě pokrokovým názorům Bráfovým a je chtělo šířiti! — Ale — snad víc národu prospěje násilnická akce proti jeptišskému gymnasiu? Jen dobře rozlišovati slova „moderní“ a „pokrokový“!

(3) **Dvojitý loket.** U socialistů platí kněžská práce za — zahálku. „Nic nedělají a dobře se mají“, to jest ustálená fráze v ústech socialistických. Ale teď se podívejme na jejich dvojitý loket! Kněz a učitel přece konají duševní práci velice podobnou a zasluhují tedy oba přiměřené odměny. Socialisté brněnští právě před volbami prohlašují tento svůj požadavek: „Rádné odměňování všech městských učitelů. Přidávky z prostředků obecních, pokud nepostačí platy zemské“. Podobná, ovšem zcela spravedlivá přání pronášejí i socialisté jinde. Jak se však stará sociální demokracie o zlepšení platů chudých kněží? Velikým rámcem proti úpravě kongruy a stálým poukazováním na josefinskou štolu, která vlastně má každému moderně smýšlejícímu člověku platiti za přídavek, neodpovídající potřebám doby. Nechceme zde poučovati soudruhy o veliké potřebě výchovy náboženské; o tom jich nepřesvědčí sebe pádnější důvody. Chceme poukázati hlavně na to, že duševní práce duchovních jest nejméně tolik náročná jako práce učitelstva a že tedy jejich život není pouhou zahálkou. Katecheta má tolik hodin vyučovacíh jako učitel a někdy ještě více. Kněz v duchovní správě někdy má skoro tolik hodin vyučovacíh jako učitel; aby pak dívky náboženství naučil, musí na to vynakládati tolik bdělé pozornosti jako každý jiný vychovatel. Při tom musí kázati a na to se musí připravovati nejméně tolik, jako dobře placený řečník socialistický. Musí k vůli státu mnoho úřadovati a při tom vésti si opatrněji a bystřeji než placený administrátor socialistického časopisu. Kněz koná toto úřadování většinou zdarma. Zdarma také zpovídá a zaopatřuje. A to je též velká práce duševní; pochybujeme, že by chtěl na př. některý socialistický advokát vyslyšet své klienty 4—5 hodin zdarma a že by se socialistický lékař šel v zimě v noci k nemocnému úplně zdarma. Tedy, soudruzi, jen spravedlivě! Prohlašujete-li se svého stanoviska kněžskou práci za nepotřebnou, nenazývejte aspoň kněze lenochy, darmochleby, atd., poněvadž za podobné „lenošeni“ svým redaktorům a administrátorům sami dobře platíte.

Politický přehled.

Zasedání sněmu království Českého chýlí se ku konci, ale něco platného na prospěch celého království dosud nic nevyřídil. — Na Moravě má dojít ku kompromisu v otázce volebního řádu a zemeckého zřízení. — Tyrolský sněm schválil volební opravu. Zavedena jest nová všeobecná kurie a rozmnožen počet mandátů. — Předseda ministerstva bar. Gautsch řadí se s náčelníky politických stran o zavedení všeobecného práva hlasovacího. A k deputaci průmyslníků se vyslovil, že hned v první schůzi sněmovny poslanecké předloží volební opravu, spočívající na všeob. volebním právu, kterou má říšská rada ještě v tomto zákonodárném období vyříditi. — Španělský král Alfons přijel na návštěvu císařského dvora v

Vídni. — Český posl. dr. Fořt, vynikající odborník v tarifních záležitostech, stal se sekčním šefem v ministerstvu železnic. — Trpný odpor (vykonávání služby dle předpisů) na všech tratích státních drah skončen po dohodnutí železničních zřízenců s vládou, která zřízencům zvýší mzdu a přičiní se o upravení mzdových poměrů zřízenců drah soukromých. V Uhrách vše při starém; koalice maďarská pracuje dále na znemožnění vši činnosti ministerstva Fejérváryho. Na zajištění potřebného přesenního stavu vojaka v Uhrách povoláni budou náhradní záložníci, kteří nejsou příslušníky státu uherského.

Francouzský ministr vojenství Berteaux, bývalý bursovní agent, socialista, odstoupil. V arseálech francouzských vypukla dělnická stávka, která není však všeobecnou.

Při hlasování lidu norského bylo odevzdáno ve prospěch království 78 9/10 % ze všech odevzdaných hlasů; následkem toho nastane volba norského krále.

V Rusku nastává všude klid, i bouře protizidovské ustávají. V Kronštadě vypukla sice vojenská revoluce, ale hned potlačena. Radikálně socialistickou stranou šíří se snaha, aby ruskému Polsku dána samospráva. Myšlenka tato rychle se ujímá v lidu polském. K uskutečnění tohoto přání polského pro tento čas není žádné naděje; zastoupení Poláků v dumě jest aspoň pro začátek velkým a jistým prospěchem. Živlům revolučním jedná se tu vlastně o povstání a tím o další rozklad Ruska. Ruská vláda na projevy po samosprávě odpověděla zavedením válečného práva ve všech desíti polských guberniích. Vina této nepřízné připisuje se hlavně císaři němec. Vilémovi, který v případě povstání hotov jest vtrhnouti s vojskem svým do ruského Polska. — Hrab. Wittovi podařilo se utvořiti nové ministerstvo. Celá řada vysokých byrokratů odstoupila, i sám nemilosrdný generál Trepov propuštěn.

Zprávy místní a z kraje.

Nejdp. biskup Dr. Doubrava účastní se biskupských konferencí, jež dne 14. t. m. ve Vídni počaly.

Oslava blahověčení. V mariánském chrámu Páně v Hradci Králové koná se oslava blahověčení ctih. tří mučedníků Košických, dne 7. září l. P. 1619 od Kalvinec v Košicích krutě umučených a dne 15. ledna l. P. 1905 Jeho Svatoctví papežem Piem X. slavně za blahoslavené prohlášených. Jsou to: Bl. Marek Křizanin, Chorvat, kanovník ostřihomský, Bl. Štěpán Pongráz, Uher, Bl. Melichar Grodecký, Slezan, misijnář tovaryš. J. J. šlova. Pořad slavnostní. Dne 25. listopadu v sobotu večer. O 6. hod. zahájení slavnosti Jeho Bisk. Milostí: Prohlášení papeže brave v překladu českém, odhalení obrazu blahoslavenců, slavné jich vzývání, litanie zpívané pp. bohoslovci a požehnání. — Dne 26. listopadu v neděli. O 10. hod. pontifikální mše sv. Jeho Bisk. Milostí. Odpoledne o 4. hod. za velkého osvětlení slavnostní kázání konati bude P. T. Dr. Jan Soukup, kanovník, nato litanie zpívané pp. borromeisty a požehnání Jeho Bisk. Milostí. — Dne 27. listopadu v pondělí. Ráno 6. hod. zpívaná mše sv. — Večer o 5. hod. slavnostní kázání konati bude P. T. Dr. Frant. Šulc, professor bohosloví, nato litanie zpívané pp. bohoslovci a požehnání Jeho Milostí Magra Frant. Xav. Hampla, arcibiskupa a preláta. — Dne 28. listopadu v úterý. Ráno o 6. hod. zpívaná mše sv. — Večer o 5. hod. slavnostní kázání konati bude P. T. Dr. Gustav Domaby, professor bohosloví, nato slavné Te Deum sprovázené vojenskou kapelou a požehnání Jeho Milostí Magra Aloise Frýdka, kapitulního děkana a gener. vikáře. — Věřící mohou v těch dnech získati odpustky apoštolickou Stolicí udělené.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 13. listopadu usneseno. Správa revisorů účtů o vykonané revizi všech účtů důchodenských a zádušních za rok 1904 předložil se reviznímu odboru. Konfikace jednoho uhrovnitého vepře v městských ústředních jatkách a neoznámkovaného vepřového masa vzata byla na vědomí. Vzato bylo na vědomí: důkazování kapitoly katedrálního kostela sv. ducha za soustrast, projevenou nad úmrtím p. kanovníka Fr. Fialy, schválení okresního výboru o pronájmu honitby královéhradecké p. J. Strachotovi a honitby břežhradské inženýra p. K. Schulzovi, schválení téhož okresního výboru návrhu roční těžby z lesů na rok 1905-1906 a návrhu na nové zalesnění. Dále vzato na vědomí oznámení okresního výboru, že zemský výbor schválil obecní dávku z piva K 3.40 z jednoho hl na dobu 3 roků a dávku z vína K 2.84 z jednoho hl na dobu jednoho roku a pravidla pro jich vybírání. Spolu p. paní a dívek českých v Trutnově udělen byl příspěvek K 5. Uděleno bylo povolení k obývání novostavby pana Ant. Petra na parc. č. 442 v bloku II. a přístavby domu čp. 361, náležejícího p. Mat. Motýčkovi. Schválen byl návrh technické kanceláře na opravu pomníku zemřelého J. Bartůška na hřbitově proboštském. K ohrazení výšepníku líhovin proti nařízení obecního usavírání jejich obchodu o 7. hod. večer sdělil se jim, by se šádostí svou obrátili na c. k. okresní hejtmanství. Uděleno bylo povolení k zavedení vodovodu do domu p. Josefa Štěpa čp. 371, p. Josefa Kváslíčky čp. 360 a ku střílení plynovodu do domu p. Ant. Petrofa čp. 60-61. Žádosti p. K. Viewegha za přenechání louky pod Marušovkou pro klusářské vyhověno nebylo. P. staviteli V. Bahňkovi se uložilo, aby materiál stavební, u kostela sv. Duha nahromaděný, nejdříve do 14 dnů odstranil.

Manifestační schůze pro všeobecné právo hlasovací a proti zdražování potravin dne 12. listopadu ráno vyzněla v projev zvláště mohutný. Tisíce účastníků všechných vrstev občanstva zdejšího i z okolí tísnilo se na Malém náměstí. Po uvítání p. Jindřichem Jelínkem zvoleni za předsedu p. H. Richter z Hradce Králové, za místopředsedu p. Hampl z Kutlen, za zapisovatele p. Fait z Hradce Král. a p. Řebák z Plotiště. Z poslanců dostavili se pp. V. Formánek, V. Šternberg a H. Srdínko. Jménem městské rady uvítal shromáždění p. Dr. Batěk. Řeči všeobecných panů řečníků různých stran se shodovaly a vzájemně doplňovaly. Na konec k návrhu p. Špalka byla přijata jednohlasně následující resoluce: Obchodnictvo, živnostnictvo, organizace dělnictva a všeho pokrokového občanstva, shromážděné v počtu mnoha tisíců na táboru lidu v Hradci Králové dne 12. listopadu, žádají za neprodlené uzákonění všeobecného, rovného a přímého práva hlasovacího a bezodkladné uspořádání záležitostí železničních zřízenců. Stávající poměry jsou neudržitelné. Protestujeme proti stálému zdražování všech lidových potřeb nepřímými daněmi. O resoluci neprodleně telegraficky uvědomění: baron Gautsch, kníže Lobkovic, hrabě Coudenhove a Dr. Pacák. Za hřimavého volání slávy ukončil p. H. Richter manifestační tábor, načež účastníci klidně se rozcházel. Sluší dodat, že krámy a hostince rázem 10. hodiny na předchozí požádání pořadatelstva byly uzavřeny. Připomínka vládě, židovskému německému tisku, velkostatkářům a šlechtě: bude lépe s lidovými stranami v dobrotě se dohodnouti, či přes odpor valně většiny rakouského obyvatelstva trvati na rádech starých? Demokratickému rozmachu těžko nyní klásti úporný odpor.

Úmrtí. V pondělí 13. t. m. zemřela v Hradci Králové paní Hermína Pilnáčková, choť továrníka, zaopatřena svátostmi umírajících, po dlouhé, těžké chorobě, ve věku 50 let. Pohřeb konal se ve čtvrtek 16. t. m. na hřbitově kuklenském. Pohřbu šlechtěné, lidumilné paní účastnila se i školní mládež obecných i měšťanských škol. — Dne 12. listopadu zemřela v Hradci Králové paní Aloisie Michálková, vdova po obchodníku. Pohřeb konal se 14. t. m. na hřbitově poučkovském.

Z Klieperova divadla. Vrchlického „Soud lásky“ jest pouhou veršovanou sbírkou lyrických monologů. Obecenstvo odcházelo patrně sklamáno. Pan Javorčák svého sekretáře soudu podal maskou i provedením příliš šaškovitě, což dosti rušivě působilo v delikátní celkové souhře. — V Scribeově opeře „Židovka“, která dávana ve prospěch primadony p. Kurzové, přední pozornost vedle p. Kurzové upoutal k sobě host p. Doubravský, první tenorista z brněnského národního divadla, jako klenotník Eleazar, jehož hlas zněl skvostně, při čemž i ostatní zjev jeho pohyboval se v mezích přirozených, jako u p. Kurzové. Pan Peršl i tenkrát jakož i p. Mansfeld s vážností umělce vystoupil, též sl. Procházková byla na svém místě. — V Puldové „Cestě kolem světa za 80 dní“ zobrazuje se duch Jul. Vernea, který zvláště mládež upoutává. Výkony hrajících braly se ovšem snahou uměleckou; p. Auerswald bez těch někdy výstředních pohybů byl by věru na výši svého umění. Výprava byla vzorná, k níž nemálo přispěl svým šéstem i p. Auerswald. — Operetta „Krásná Helena“, již si zvolili manželé Zelenkovi za svůj čestný večer, měla též své obdivovatele, zvláště svou vzpomínkou na dobu starých Hellenův. Ovšem burlesknost operettní vzpomínku tu zakalovala. Hrál se velmi pěkně. — Také Vikové Kunětické veselohra „Cop“ ve své zvrácené výchově budí jistou pozornost, která proctěním účinkujících tím více se stupňuje.

Repertoire v Klieperově divadle. V neděli 19. t. m. odp.: „Cesta kolem světa“, zač. ve 3 hod. odp. (lidové ceny); večer „Čert a Káča“, opera od Dr. Ant. Dvořáka. — V pondělí 20. t. m.: „Mamselle Nitouche“, operetta; 28. hra v předpl. — V úterý 21. t. m.: „Potopený zvon“, pohádka od Hauptmana; 29. hra v předpl. — Ve středu 22. t. m.: „Piková dáma“, opera od Čajkovského, s panem Wladislavem Florjanským j. b. v úloze „Heřmana“, ve prospěch p. Josefa Peršla (mimo předpl.). — Ve čtvrtek 23. t. m.: Poslední operní představení „V stadní“, opera od Vil. Blodka, s p. Jančovou, chotí městského inženýra zde, v partii Lidanky, j. b. K. toma „Pomsta Catallova“, veselohra od Vrchlického. — V pátek 24. t. m.: Poslední představení této stagiony: „Zdravý nemocný“, veselohra od Moliere a „Zloděj filosof“, komedie od Moliere.

Valná schůze ústředního svazu dělečnického katol. spolků konána dne 12. t. m. odpoledne za slušné účasti. Schůze byla v pravdě pracovní. Obšírnější referát přineseme příště.

Požár. Kolem 5. hodiny ranní v úterý rozmohl se požár v hospodářství p. Holuba v Plotištích, který zničil stavení, dobytek, nevymáčenou úrodu i hospodářské stroje. Požár ten jest pro p. Holuba velkou ranou, ježto byl tento hospodář pojištěn jen na skrovnou část zničeného majetku.

Nábrežní čadidla. Když jsme se zmínili o začarování celého nábreží „Císaře Františka Josefa“ z komfů, které tam neměly nikdy povstat, nebyla činnost páně Singrovy tovaryšy posud v plném proudu. Nyní však, kdy se již nepřetržitě pracuje, chrlí „tovární“ komín takové množství kouře, že chvílemi nelze

rozeznati stěch na domech v ohoří. Čin to je? — Tím, že komín v této níže položené části města jest pro takové vytápění nízký a snad i také úzký! Vždyť v sousedních budovách „Záložensk. úřr. ústavu“ bylo třeba svýžiti některé komíny plechovými nástavky, aby se docílilo lepšího tahu zvláště při jihovýchodním větru. Staré město výše položené se svými vysokými budovami stojí v cestě větru jihovýchodnímu a proto nad budovami na nábreží císaře Františka Josefa stáblí proudění. Při větrech opačných naráží kouř z nízkého továrního komínu přímě na budovy nábreží Eliščina. Tak se děje nyní Zůstaue-li věc v tomto stavu do té doby, až houlou řady domů v ulici Havlíčkově a Čelakovského doplněny, bude ještě hůř. Aby toto zlo brzo bylo odstraněno, přejí si veškeré obyvatelstvo této části města, poněvadž tím cena jejich bytů klesla o mnoho procent. Jak tomu odpomoci, v tom nechceme se míchati nikomu do úřadu, avšak máme za to, že to v první řadě povinností těch, jichž přičiněním se na nábreží fabrika postavila. Kdyby byli uvažovali u otázky, proč se větrné mlýny stavěly na návrších, snad by byli zřízení továrny zamezili.

Virtuos na harfu mistr Lev Zeleňka do Hradce Králové. Na koncertním svém turné, jež umělec se slečnou Cecilíí Šmídovou po městech českých podnikl počátkem září t. r., zavítá společně s jedním umělcem dne 14. prosince do Hradce Králové. Koncert, jež bude pořádán v Klieperově divadle, zajistí přívábí hojnost obecenstva hudby-milovného po příkladě jiných měst jako Tábora, Písku, Klatov, Hořic, Vysokého Mýta, Litomyšle, Pardubic, a j., kdež koncerty byly vyprodány. Nejblíže koncerty mistra Zelenky a sl. Šmídové jsou 18. t. m. v České Skalici, 19. v Kosmonosích, 23. ve Vídni, 25. v Napajedlech, 26. v Rakovníce, 3. prosince v Čáslavi, 8. v Náchodě. Koncertem v Hradci Králové zakončí umělci své turné po městech českých.

Něco o veřejných nápisích. Píše se nám z kruhů zdejšího obcenstva: „Každý spravedlivý požadavek Čechů nazývají Němci provokací; není jim po chuti ani to, chceme-li, aby v městech národnostně smíšených byly úřady, veřejné budovy, kasárny, atd. označovány také nápisem českým. A No! Je-li někde v uzavřeném území psána firma českého živnostníka červeně na bílé půdě, již pro to bývá hluk, jakkoli jsou to přece zemské barvy. V českém městě však mohou býti na některých státních budovách jen německé nápisy a k tomu leckde — v barvách černobílých. Mlčíli bychom, kdyby naše české barvy Němce tolik do očí nepíchaly. Ale nyní se tážeme: je-li barva pruská dovolena bez závary a bez odporu, má se tolik protestovati proti barvě zemské?“

Ze spolku českých stenografů v Hradci Králové. Na docházející dotazy ohledně zahájení kursu pro kandidáty učitelství sloužili k laskavé vědomosti, že zemský inspektor p. Dr. Kaňka, dle soukromého sdělení, jest zcela ochoten účinně podporovati snahy spolku ve přičině zavedení těsnopisu jako předmětu nepovinného; celá záležitost projíti musí však úřední cestou, — jak stalo se v Kutné Hoře a jinde. — Proto podává spolek právě řádně doloženou žádost k c. k. zemské školní radě, dle předpisů prostřednictvím ředitelství zdejšího paedagogie, i není pochyby, že p. ředitel Novák, z dřívějších let jako příznivce spolku těsnopisného známý, žádost tu ku příznivému a brzkému vyřízení doporučí. Prosíme tedy o laskavé strpení.

Z minulosti Hradce Králové. (Rodinné, hospodářské i společenské poměry poddaných koncem 18. století. Z knihy „Prothocollum über Verschiedene Handlungen . . .“, která začíná 10. září 1788 a končí 25. listopadu 1791.) „Dne 7. Octobris 1788. při úřadě hospodářském předsevzato bylo další porovnání mezi dědici po Janu Šejlovi z obce Plačického jak následuje: 1. Poněvadž tu o zápis na živnost od nebošt. Jana Šejla synu svému Josefovi kástem per 850 zl. co činili jest, pročež předně jest jim ten samý kášt otcovský přičten a od rychtáře Plačického Václava Kubce, že to skutečně ten kášt jest, který neboštík pořídil, dosvědčen. 2. Na to jim byla publicována Commissi za přičinou té živnosti mezi synem Josefem Šejlem a matkou jeho Mařenou dne 10. Sept. držána, která rovně nic jiného než ten otcovský kášt za svůj základ má. 3. Na to byli společní dědici zde přítomní, zdaž s tou Commisí, co se zápisu na živnost a věrminku pro matku týče, spokojeni jsou, takto se declarovali: že Josef syn nastupující na živnost a tou commissi jest spokojen; tím způsobem matka Mařena s tím tam obmezeným výměnkem, nejmladší však syn Jan hlásí se, že jemu patří živnost, na co se jemu také cesta právní vyměňuje; dcery však jmenovitě Kateřina, provdaná Pešková, Anna dosavadě svobodná declarují se, že s tou Commisí jsou spokojeny. Starší bratři ale, obzvláště Martin, proti té Commisii protestují a praví, že, poněvadž oni z jednoho otce pocházejí, že by měli stejným dílem děti poděleny býti. Poněvadž tedy na tom nejvíce pošetává, aby živnost hospodářem byla zaopatřena, pročež také od strany úřadu hospodářského za dobré se uznává, aby synovi Josefovi, tak jak Commis pod 10. Septemb. hlásí, živnost s zápisem se odevzdala a dle té samé dilly dědicům se vyvolili.“ — „Při tom k připamatování přichází, že bratři Martin a Václav z gruntu od té živnosti do fortificace potaženého již nějaké peníze získali a poněvadž stran toho živnosti Josefovi káštovaně o tu samou sumu, kterou oni získali, stěněna jest, tím samým taková na dilly Martina a Václava k sražení a Josefovi k dobrému přichází.“ — „To, co jsou získali, pozůstává za Martinem 40 fl. 57 kr., za Václavem 60 fl. 57 kr., což na budoucí jejich dilly k sražení přichází.“ — „Při tom k připamatování přichází, že vedle vyšetření po dlouhém pro Contra vyzkoušení matka synovi Václavovi 9 fr. dlužna pozůstává, stran kterých na smluvě stran placení se poukazují.“ Actum Anno die ut Supra. (Protocollum, fol. 7.)

Spolek absolventů zimní hospodářské školy v Kukleněch obýval v neděli dne 12. listopadu v hotelu Holub na Pražském Před-

městí schůzi, na níž mimo jiné stanoveno bylo pořádání hospodářského plesu. Jako roku loňského, tak i nyní přichází spolek s tímto programem před rolnictvo okresu královéhradeckého, nechanického, jaroměřského, pardubického a hořického s tou žádostí, aby snaha spolku dle možnosti byla podporována, by v celém kraji jediná zábava toho druhu stavu rolnickému důstojnou se stala. Nově zvolený záborový odbor, ve kterém zastoupeni jsou členové ze všech jmenovaných okresů, se přičiní, aby tento reprezentační ples v každém ohledu se vydařil. První schůze tohoto odboru koná se v sobotu dne 18. t. m. v 9 hod. dop. v nové části Grand-hotelu v Hradci Králové. Páni interestati se sházejí, by neobtěžovali sobě schůze této se účastnit.

Ze Slezského Předměstí. Sv. Josef. Jednota jinochů a mužů pro Slezské Předměstí a okolní pořádk v neděli 19. t. m. v hostinci p. Šprýhara divadelní představení: Jakou našel Jakub metlu na slon Tekle. Začátek v 7 hod.; po divadle volná zábava.

Z Černilova. (Přednáška) V neděli, dne 19. listopadu o půl 3. hod. odpolední bude ve spolkových místnostech mti vel. p. Josef Mynářek první přednášku „o své pouti do sv. země“. Vstup volný. — Katolická národní jednota v Černilově pořádá v neděli dne 26. listopadu t. r. divadelní představení: „Divadelní vlak“ aneb „Vzhůru do Prahy!“ Žertovná hra ve třech jednáních. Napsal Ferd. Fr. Šimberk. Ceny míst obyčejné Začátek v 7 hodin večer. Školním dětkám vstup zakázán. Po divadle taneční zábava.

Z Týniště n. Orli. V obci naší máme po obecních volbách. Volby vypadly vesměs ku spokojenosti většiny občanů, neboť byla opět zvolena většina dřívějších funkcionářů, toliko hlava obce se změnila; místo dřívějšího p. Votíška, obchodníka, který za žádných okolností nepřál si býti více volen, zvolen starostou pan Augustin Vrabec, hostinský, upřímný vlastenec. Volba tuto všeobecně uspokojila, ačkoliv strana podporovaná sociální demokracií měla na mušce jiného kandidáta. — Velkou neľibost vyvolala v neděli 12. t. m. právě v době služeb Božích jízda pp. J. V. a jeho zeť K. na motocyklu po náměstí. Hřmot strojem vyvolaný působil sice zmíněným pádům radost, měl však také jiné pozlobiti. Než po radosti žalost chodí; motocyklistům stal se malér. Když asi po desáté náměstí objížděli, hrklo to v jejich stroji a milí páni váleli se v bláto, úpěnlivě o pomoc volající, zatím co mrška motocykl převržený uad nimi nemilosrdně jím dále hrál. Obvážané ruce a hlava potvrdily, že není radno rušit nedělní klid.

Stávka na radnici v Pardubicích. Městská rada v Pardubicích při schůzi obecního zastupitelstva dne 11. t. m. resignovala. Důvod jest ten, že zastupitelstvo usneslo se v dřívějších schůzích sbourati dva domy na západní straně náměstí za přičinou volnějšího průchodu do náměstí, nyní na zmíněné schůzi hlasovalo proti svému dřívějšímu usnesení, projevující tak městské radě jistou nedůvěru. Městská rada, citíc se tímto projevem dotčena, složila ihned úřad. Starosta města dr. Formánek nebyl na schůzi přítomen, ja tou dobou zaměstán jako poslanec v Praze. Čeká se ale najiato, že také on podá svoji resignaci na stolec primátorský. Zdá se, že v celé záležitosti má prsty zdejší židovsko pokrokaté klika, usilující vši mocí zmocniti se vesla vlády v městě. Pokrokatí mají už nyní ukrutnou radost. Obecní volby se budou konati v nejbližší době a tu nasadí stoupenci „Osvěty L.“ všechno, aby se stali pány situace. Usilovný boj za tímto cílem rozdeřil mocné vody společenského života v Pardubicích.

Dary na kostel v Pardubicích. Klášternímu či školnímu kostelu v Pardubicích darovalo zdejší šlechtické kasino vlivem J. Exc. hraběte Lariše překrásný skleněný lustr. Některé jiní dobrodinci dali nová malovaná okna do tohoto kostela, takže nyní všechna okna v tomto chrámu budou malebně figurovaná a budou přepěknou ozdobou roztomilé této naší svatyně.

De Vysokého Mýta. K vyznamenání ředitele gymn. p. V. Hospodky vysokým řádem sv. Stolice přisá se nám z kruhu prof. středních škol: „Ocenění zásluh ředitele V. Hospodky sv. Otcom bylo přijato u nás s povděkem. Vysoký řád umístěn na pravém místě. Působí ředitel ten nejen po stránce nábožensko mravní, nýbrž i paedagogicko-didaktické výborně. Několik slov učitelových stačilo mu při hospitacích k okamžité správné orientaci a ku přesnému posouzení i učebné osnovy i metody jeho a ku správnému poznání prospěchu žactva. Vysvětliti to lze jeho hlubokým odborným vzděláním a širokým a obsehlým obzorem vědeckým. Prospěch ústavu byl jeho nejprvejdějším cílem. Tomu podřizoval i vlastní zájmy své i rodinné. Kde běželo o rozvoj, o blaho ústavu, tam byl ředitel Hospodka na místě první a odcházel poslední. Při tom byl k učitelstvu i žactvu jak ředitelem, tak i otcem. A vedl si zároveň tak skromně, že jeho úmorná práce, jeho obětavost teprve po letech vyšla na jevo. Trůn i oltář byly jeho ideálem. Co však bylo rázovitou vlastností ředitelovou, byla jeho křesťalová upřímnost a vroucí láska, ba pieta ku každému učiteli i žáku, jejichž všechny i podřizované zájmy došly u něho povšimnutí. Jeem přesvědčen, že mluvím ze srdce přemnohých, snad všech profesorů, kteří pod ředitelem Hospodkou sloužili, přejí-li mu upřímně, aby popřány mu byly časy dlouhé a léta mnohá ve svitu zdraví a blaha. Ad multos annos!“

Sdružení katolických českých zemědělců koná veřejné schůze rolnické: v neděli 19. listopadu v Opatovicích u Brandýsa n. Orli o 2. hod. odp.; v neděli 26. listopadu v Kladně u Vládky o 2. hod. odp.; v neděli 3. prosince v Vojetěchově u Hlinska o 2. hod. odp. Žádáme o hojnou agitaci ke schůzím těmto. Přihlášky nových členů i žádosti o seleké schůze přijímá a vyřizuje Sekretariát Sdružení K. Č. Z. v Praze, Pátrsova ul. č. 200.—II.

Výstava drob. domácího zvířectva v Nov. Bydžově od 11.—13. t. m. jest bespečným dokladem, že snahy za zvelebením vědeckého, právě chudším vrstvám též přístupného chovu toho

našly porozumění. Mezi drůbeží, umístěnou v tělo ovidné městské školy pro hochy, vynikaly vlašky (kroptví, bílé, žluté) počtem — to právě, doporučené se nám velice nosností. Je to sice cizí plémě, nutno však k takovým schůzím, kdy naše stará domácí slepice se stala tak vzácnou, ba mizením a rozmazlením plemeny snad zcela zmizela. Aspoň na výstavě této nebylo jí také viděti. Druhé plémě pro nosnost nejlépe vhodné „Minority“ bylo zastoupeno již méně, zato však ukázkami hřebenů nízkého, jenž tak snadno nesmrsá jako nádhernější hřeben vysoký, ozubený. Wyandotky rovněž doporučené byly též častě zastoupeny v různých odátech. Z vodní drůbeže vynikaly krásné pekingské kachny obrovské v několika kmenech, ale ani obrovské huzy nescházely. V místnostech hostince „Na kopěčku“ byla větší část výstavy: holubi ve velmi četných odrůdách, jež krásou poutaly zaještě i neholubáře. Vynikali tu čeští staváci, angličtí voláci (šlechtá holubi), obrovští „Bismeni“, němé lumbrky a rackové, i krátkozobí kotřelci (puffci). — Mezi králíky převládali belgičtí obři (jednotliví vážili již přes 6 kg) v barvě černohnědé, stříbrní v očkém nejvzácnějším, jenž však neupravě nejkrásnějším! Též malá, domácí odrůda králíka byla tu vystavena — na rozdíl od kurův a holubův, z nichž „polní“ holub v pěkných, pravidelně zbarvených párech pro užitečnost svou jest též zasluhuje na výstavách místa. Velmi zajímavá byla výstava kožšin králíčích, jmenovitě redaktora „Česk. králíkáře“ učitele Kálala, jenž podal ukázky napodobenin vzácných kožšin (kuny, bobra, chinchilly atd.) vesměs z králíčiny! — Poskytli-li dosud jmenovaní tvorové sice oku zajímavou podívanou, ale ústrojí dýchli přesto, že užito vydatnou měrou účelné rašeliny, někdy pocit ne právě příjemný, odměněn byl jiný smysl náš: sluch v malém přístěnku milými pěvci „barskými“ kanáry, vypěstěnými ovšem daleko od Harzu, v Nymburce, Bydžově a okolí. Bylo vzácným počínkem naslouchati u přívěsných akcínek, v nichž umístěny byly klce. — Ze spolek, jenž výstavu pořádal, i volnému ptactvu, horlivým spolupracovníkům hospodáře i zahrádníka a lesníka, věnuje péči, o tom svědčila výstava budek pro ptactvo v dutinách hnízdic, vycpaného ptactva a jeho hnízd. Též diagram školy jest, jak mládež se vede k šetření ptactva, milým je svědectvím dobré snahy učitelstva. Jen nějak divným dojmem působí slovný obrat „ošetřováno žáky hnízd . . .“ Písařel a jest též jiní mají za to, že nejlépe „ošetřujeme“ hnízdo, zůstává-li je pěkná na pokoji, nevyhledáváme-li a nenavštěvujeme-li ho všetečně jednotlivci, tím méně celá třída neb škola dokonce. — Všeletství bylo poměrně nejslaběji zastoupeno. Říd. učitel z Konic předváděl výrobu mezitím osobně (dopoledne v neděli) — tím získá jest výstava nemálo. Americký dvoják pošt. oficiála Hlineck ho z Mělníka, horlivého šifitele tohoto praktického úlu, zůstal zadržán mezi kotci a bednami ve výstavě králíkův — nešetřnost to, kterou nutno výslovně pokárat! — Poví-li-li, že též odborná literatura, malá akcíneka se zámožky hedvábíka byla vedle dřevěných drobností, jež tu prodávány (dýmky, bouchačky a p. a drobným zvířectvem však mají málo souvislosti a jsou patrně jen upřasy), vystavena, přehlédli jsme asi vše. — V zahrádě hostince vyloženy byly některé hospodářské stroje, mezi nimi separatory „alfa“ a „baltik“ — jež jsou právě v konkurenčním boji a proto dal rozdávat podnikatel poslednějšího přístroje uistěný nábeh vůči prvnímu, sepaný tonem, jaký nyní zobecně v naší žurnalistice bohužel téměř všude. — Celkem nutno výstavu nazvat rozhodně zdařilou: přirovnáme-li ji na př. k „jubilijní“ výstavě chrudimské (letošní), tím více vynikne. Uznáváme ovšem rádi, že doba této výstavy pro drůbež (již koncem září, čas pelichání) byla rozhodně nevhodná a tudý mnohého od vystavování zradila. Kéž splní též úkol svůj, ať je pobídkou k další práci, třeba drobné, akromné, na prospěch našeho lidu, naší domoviny. Hojný zdar!

Z Kolína nad Labem. V posledních týdnech zdá se, jakoby náhle zmizely všechny otázky dotud městem hýbající, otázky vnitřní obecní politiky. Zatlačil je mohutný rozmach národní politiky o práva volební. I naše město prodělalo již demonstrativní schůze a průvody ve prospěch přímého, rovného a tajného hlasovacího práva a to v plném pořádku a co podivuhodného, v plné svornosti všech stran. Na jak dlouho, to je těžko říci, ale přece jenom působí to radostným dojmem, zvláště, vzpomeneme-li, že již zabíhal boj mezi našimi stranami na secesi, kam neznalý našich poměrů jenom s politování mohli je provázeti. Nestačilo již slovo mluvené a tisknuté, nestačily již hrubé polemiky, přikročilo se k obrázkům vydaným na zvláštních pohlednicích, jimiž měli býti ubíjeni stranníci odpůrcové. Těba ovšem konstatovati, že tento v pravdě hnusný způsob boje počala opět ona umravňující strana pokroková a že myšlenka vrostla v hlavě dvojjetihodné. Charakteristické pro onu vyšší morálku protestantskou a pro ono hlubší chápání evangelia. Opakujeme, že nás to naplňuje radostí, že konečně umlká ten boj klik a stran. Ale jedno působí při tom všem dojmem podivným. Svobodomyšlná strana s pokrokovou svorně protestuje proti upírání volebního práva masám dělnickým a tím proti odlučování nejširších vrstev od života veřejného a doma, zde v Kolíně vylučuje 800 občanů od volebního osudí berouc jim jejich i dosavadními platnými zákony přiznané právo! Nezaplátli daně! Jakoby dnes mohli femesník, živnostník hned a všechny daně zaplatit a jakoby obrovská řada občanstva nevisela nějakým tím dlouhým berním úřadem. Je to upřímnost, jest to české, vlastenecké? Když to učiní na př. Taschkaři v Budějovicích, bijí všechny listy na buben, a doma to děláme sami a hůř! Ovšem není v téhle věci Kolín ani první ani poslední.

Stávka skutečských obuvníků. Již dříve zmíněno, že hlavní příčinou stávky jest lidový velkokotvárník p. Borges. Ten uměl ostatní továrníky lapiti do jedné sítě — do kartelu, v němž poroučel s mocí neobmezenou. Pro něho nebylo ovšem nijak zle. Jsa na stávku pojištěn, sebral v čase přerušení práce českých pár stovek. Svoji neúspěšností ublížil nejenom obuvnictvu, ale i menším továrnám křesťanským značně. Takovou stávku sice dovede vy-

drát oz, ale malým továrnám, jež nejsou tak dobře situovány, hrozí úpadek. Šikovná to špekulace! Kdyby byli předvidali křesťanští fabrikanti, jak stávka dlouho potrvá, sotva by vešli s dělnictvem v boj. A padne-li několik firem nedávno založených, nastanou zlé časy nejen obuvnictvu, ale i Skutči celé. Za stávky samé domalo naše město strát velikých. Málokdo co mohl koupiti. A následky žalostné stávky budou pocíťovány ještě dlouho. P. Borge dělal hrdinu. Však při dělníci přilehou s prací, až nebudou mít co jíst! Pane továrníku, teď už přece s organizovaným dělnictvem nebude tak sle jako při první stávce, kdy nedostávali dělníci podpory odnikud! Tedy jen hezky opatrně s poukazováním na své panství! Zajímavé, že u p. Rybičky i při početí stávky pracovali dělníci chytří. Nechali práce hlavně na nalehání druhů s továren jiných. Vůbec u křesťanských pp. Šlemrů a Rybičky byl stav pro dělnictvo lepší než u velko-fabrikantů židovských, kteří mohli vzhledem k velkovýrobě poskytnouti výhody větší. Poměry nebyly zlé všestranně; nařikali výhradně na malou mzdu „ostráci“; kdyby se jim bylo místo osnovení kartelu u křesťanských firem přidalo, byli přinuceni židé přidati též. Ještě malé připomenutí k dělnictvu. Solidaritu při vypuknutí stávky bylo nutno zachovati dělnictvu organizovanému, které v organizacích na ní svorně se usneslo. Nebylo však správnou činností nátlak a provázeti ne-vevodomyslným postikem dělníky indiferentní, že pracovat chtěli. Ostatně však všemu dělnictvu slouží ke cti, že ani v době největšího kvašení nedopustilo se žádných násilností na továrnících a že naopak bdělo nad tím, aby se nikde ani okno nevytlouklo od nikoho. Nechtějí maji pp. továrníci dobře na mysli toto charakteristické počinání dělnictva a dle toho nechtějí se k němu také zachováti!

Z Červených Pečků. Křesťansko katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 19. listopadu t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře s přednáškou dp. Jiřího Sahuly z Hradce Králové: „České státní právo v XIV. století.“ I nečlenům vstup volný.

Z Kutné Hory. Bouřlivý vzduch zavanevá z Prahy na venkov pobouřil i naše klidné město. Už dávno jsme neviděli valiti se ulicemi kutnohorskými takové davy nadšené myšlenkami politickými a volající politická hesla jako minulé dny. Hned po nedělních pražských horkých chvílích to městem zachvělo a nebyti líjaku, který rozebral davy táhnoucí ke kasárnám, mohla se ulice sv. Barborská státi jevištěm smutných událostí. Mezitím ovšem myslí se častěji uklidnily a místo horkokrevného nadšení nastoupila sebevědomá vášnost veřejného projevu. Stalo se tím, že v čelo hnutí postavili se mužové celí a že nezadržitelný vířící chod nových ideí uvedli do pravých kolejí pořádku, svolavše tábor lidu na Havlíčkovo náměstí, aby tam lid přednesl své přání a své stížnosti. To stalo se v neděli 12. t. m. a pořad projevu byl mohutný množstvím přítomných i imponující poslušností v pravdě disciplinovanou. Jako zvláštnost zaznamenati sluší, že v době konání tábora mezi 2—4. hod. odpolední byly zavřeny všechny hostince. Ačkoliv nejsem entusiast pro pouliční politiku, přece jenom nemůžeme než konstatovati, že když už jednou u nás počaly se otázky politické luštití na ulicích, dobře učiní vážné kruhy, když chopí se samy vedení a pak nebude nikdy potřeba ozbrojených assistencí, protože spodní živlové, kravalisti, ani se na venek neodvážejí. — Od 1. listopadu otevřeno bylo nové nádraží, ale na co už dávno bylo upozorňováno, to se v plné míře ukázalo. Nádraží nové jest menší a těsnější starého. Jak mohli příslušníci činitelé přistoupiti na takovou stavbu, věru nevíme. Počíná se mluvit již o tom, že bude se musit nutně budova rozšířiti. Co tomu řekne zemský výbor? Není to zbytečné vybazování peněz? Personál není si s tím rady. A pak ještě něco. Ten přístup k novému nádraží! Teď na podzim v době deště je bláta k utopení a v rozjetém šterku jde o zlámání nohou. To je ovšem úloha města. Když nádraží postřeeno tak daleko, mělo býti zavčas postarano o řádný přístup. Ci snad se to nechává už nové správě města?

Z Čáslavě. Mezitím, co okolní města otřásají se voláním po volební opravě, u nás jest ticho. Povídá se sice, že i u nás bude veřejná schůze, ale svolavatelé ještě se neoshodli. Víc než volební reforma zajímá naše občanstvo reforma osvětlovací, která za nového ministra naší osvěty topí se ve tmách. Vždy více a více jeví se přesvědčení, že s plynárnou se město trochu přepočítalo a že kapitál vynaložený se velmi bídně úrokuje. Třeba tu šetřit všemožně, při čemž osvětlení města až dvakrát dražší než dříve jest několikrát horší než dříve při pouhých petrolejkách. Až jestli dráha si dá říci a zavede plyn. Druhá věc, která mučí mozky, jest, jak zabrániti systematicky se vyskytujícímu kradení krmených hus v měsících podzimních. Aspoň pro dámy otázka dalekosáhlá. Jako potěchu třeba uvést, že už naše policie o tom přemýšlí. — Obrázek blahobytu našeho král. města ukazuje dražební bubín. Chytá se nucený prodej více než 10 domů. A kupci přý budou — židé.

Z Halesova u Kutné Hory. Konečně hnutí bylo po příkladu jiných míst i u nás otázkou školního platu a dle usnesení zastupitelstva byl zrušen. Je to opět krok ku předu a krok chvály hodný. Bylo by dobře, kdyby zástupcové obce udrželi se na této cestě. Měli bychom k nim maličkou prosbu. Teď otevřela se novou drahou celá krajina naše, krásná a zdravá krajina. Jsou menší a zapadlé konty, kam dráha svede celou řadu letních hostů, kteří hmotně žijí kraj. Nemohlo by býti i u nás? Jenom agitace třeba, trochu upozornění ve veřejných listech, v turistických časopisech. Něco jako obstaravatelství, jednání. Což nešlo by to při dobré vůli? Snad by se našly hlavy i ruce, které by se toho ujaly. Je to také trochu povinností!

Z Velkého Otřima u Solnice. Útlný zdejší kostel obohacen byl letos s lustry a mimo to skvostným baldachýnem, kterýž pomocí sbírek pořízen byl. Starý baldachýn byl již tak sešlý, že nemohl se více na právo vyšíti. Proto podniknuta sbírka po-

kolatně; ač horaký ten dobrý lid náš chud jest, tož přece dle možnosti přispěl hřivnou svou k nasnaženímu účelu. Mimo to appellováno na šlechtěné srdce některých cístích dobrodinců — a hle, prosba nebyla oslyšena. Sbírká kornovaná sdařilým výsledkem, neboť vbrsku sešlo se 320 korun, za kterýžto obnos pořízen nový baldachýn (nebosa) — pravá to ozdoba našeho kostela — u osvědčeného dvorního dodavatele p. Josefa Neškudly z Jablonného n. Orlicí, na jehož poctivost a dovednost byla zdejší duchovní správa uposorněna vdp. Frant. Jiřím Kněšalem, zasl. farářem na Skuhrově. Dík, tisícový dík p. Neškudlovi, jenž opět dokázal, že není třeba činiti objednávky v cizině, když i domácí firma všem na ni vloženým požadavkům přesně vyhoví. Sám nejdůstojnější vrchní náš pastýř vyslovil se velice lhostivě o práci této, meškaje právě ve Vel. Otřimě při příležitosti udílení sv. biřmování. K zakoupení nového baldachýnu laskavě přispěl p. t. pp.: Jeho Excel. místodržitel český 26 K, J. M. světicí biskup Kalous 6 K, J. M. světicí biskup dr. Král 6 K, J. M. Megre Suchánek, rektor kněžského semináře v Hradci Králové 10 K, univerzitní profesor dr. Sedláček 6 K, univ. profesor dr. Sýkora 3 K, převor kláštera Strahovského P. Schmidt 40 K, pl. Zdeňka Škvorová ze Slatiňan 80 K, pl. N. N. z Rokytnice 14 K, pl. Vanková z Dobrušky 6 K, konečně osadníci zdejší. Všem, všem vznešeným a spanilomyšlným dárcům tlučme: Zaplať Pán Bůh! — Při této příležitosti nelze se nezmíniti o velké obětavosti a horlivosti velect. pl. Zdeňky Škvorové ze Slatiňan, jež tak často již dala na jevo svou benevolenci netoliko k chrámu zdejšímu, nýbrž i k mnohým jiným. Socha Božského Srdce Páně, zdobící již několik roků presbytář, místné do dílo bratři Bušků ze Sychrova, ta četná bohoslužebná roucha našemu chrámu věnovaná, jsou merkantním důkazem, jakou živou vírou a horlivostí pro výzdobu stánku Božího prodchnuta jest dotčená paní. Jméno šlechtěné, skromné této dámy jest chvalně známo netoliko v srdci naší milé diecése, v Hradci Králové, nýbrž i v kruzích katolických po celém království, ano i za hranicemi. Účelem těchto několika řádků jest ukázati na tuto obětavou, tichou pracovnici k účtě Boží a zároveň postaviti ji za zřejmý vzor četným našim křesťanským paním. Kdyby dámy naše dle příkladu pl. Škvorové jednaly a aspoň takovou horlivost pro výzdobu chrámů našich jevily, jakou jeví ku př. ve sbírání příspěvků na ústř. Matici školskou, 6, pak by zcela jinak vyhlížely ty mnohé „také“ domy Boží! A takovýto řešením palčivé této otázky vbrsku by odpomoženo bylo chudobě našich chrámů, obzvláště nouzi o slušná paramenta. Hojná náplň milosti Boží budiž velect. pl. Škvorové odplaton!

Z Pertoltic. Starobylý náš kostelík sv. Jiří, sahající původem svým do 13. století, dlouhá léta už čekal na dobrou vůli a dobročinnou ruku, která by mu dopomohla k bývalému vzhledu skutečného domu Božího. Století za stoletím leželo přes vížku jeho, větry drobilí omítku jeho zdí, bouře pokoušely se o žulové zdivo starobylé památné věže jeho, románské luč ve zdech svých vážně už klesala a ozdobné presbyterium gotické trpělo násilím slohové neuvědomělých opravců různých dob. A duchovní správceové minulých dob marně pokoušeli se o důkladnou nápravu staré nedbalosti, hlavně pro naprosto chudobu ubohého kostela. Teprv nynější náš p. farář vytrvalostí svojí a mocným vlivem přátel dobře smýšlejících dosáhl toho, že důkladně a sluhově přesně obnovený farní chrám slavným způsobem znovu požehnaný, bez jakýchkoliv obětí poplatného lidu, jemu jej téměř darem dal. Slavnost znovuzasvěcení jeho vykonána byla v neděli dne 12. t. m. od vdp. vikáře Chaloupky ze Světlé, děkana Ledčického a Kralovického, faráře Chřenovického, Zručského a Zbraslavického; přítomni byli a veškerých obřadů se příkladně účastnili p. okr. hejtman z Ledče Marek, pp. patr. komisaři z D. Kralovic a Ostrova, p. poslanec zemský J. Prášek, starostové všech přifařených obcí, domácí i okolní učitelstvo, sbory hasičské z přifařených obcí a veliké zástupy lidu z celého okolí. Zručský p. farář promluvil o tom, co kostel dává svému lidu, a čím lid zas povinen svému chrámu. Kostel činí jak nynějším vzhledem vnějším, tak zvláště krásnou úpravou vnitřní dojem nejlepší. A až i okolí jeho dle plánu upraveno bude, budou mít Pertoltice stěží památník činnosti a obětavosti muže — katol. kněze, jenž nejstálěji za vytrvalou práci a snahu klidivá neporozumění od těch, jímž dobře činí.

Starost sociálních demokratů o Mladé Bříště. Socialisté téměř všude stejní. A není divu! Jen prozkoumejte školu, v níž se „vzdělávají.“ Prohlédněte si sprostácké, náilnické a prohané listy socialistické, jež jsou soudruhům duševním chlebem! Pak poznáte, jak asi vyhlížeti může povaha takových čtenářů. — Příklad z Mladých Bříšť. V přifařené obci Velkého Rybníku konala se 17. září slavnost svěcení stříkačky. Dp. farář Gibl. Křikava v případné řeči pochválil hasičský sbor jako spolek záslužný a varoval před spolky záhubnými. — „Právo lidu“ nemeškalo a napsalo 24. září ze msty: „Člověk při prvním setkání se s farářem Křikavou sezná, že má co činiti s alkoholikem. Prý tento sluha Páně odepřel oddati nevěstu dříve, pokud se nepodrobí kontrole porodní báby, což jest zvrhlost, atd. Zatím všichni nešťastní občané Ml. Bříšť musejí dosvědčiti, že pan farář hostinec navštívil vždy jen při zvláštní příležitosti a že vůbec pije pivo jen výjimkou. Ostatně každý cikán podle sebe hádá. Kdo se alkoholem opojí, dušuje se, že jest střízlivý a vytýká opilství kolem stojícím. Dále bylo pravdou tolik, že farář zcela spravedlivě bránil té nevěstě jíti k oddávám ve věnci, které věnc neppřisloušel pro příčinu obecně známou. A „Právo lidu“ hned z toho udělalo odiprání oddávky! Není nad chytrost lidí vychovaných v mazaných lžích! Byla též v tom smyslu zaslána Právu lidu oprava. Ale — počesný hlavní žurnál české sociální demokracie 5. října místo uznání vlastní viny napsal, jak farář Křikava ve Velkém Rybníku (!!) spílá socialistům, hlavně ovšem vůdcům, poněvadž prý se dobře mají z trpce vydělaných dělnických grošů. Prý „bude asi málo „vůdců“ sociálních demokratů, kteří by se měli tak dobře jako na p. arcibiskup Škrbenský.“ —

Dopisovateli „Práva lidu“, který faráře tolik zná, že s něho udělal hned faráře a Velkého Rybníku, sloužící k vědomosti následující: Kardinál Škrbenský rozhodně za své peníze nemá se tak dobře jako zlátní vůdcové socialistů. Nechodí na své útraty popljetí, nenavštěvuje chantany, dostihy ani bály, neprohrává veliké sumy v kartách. Kam tedy se dějí jeho důchody? Jak se mu dostanou peníze do ruky, hned jsou vydávány na účely církevní a lidumilné. To mohou dosvědčiti i ti obdarovaní lidé, kteří právě katolického přesvědčení nejsou. Snad by na p. mohl věděti socialistický dopisovatel, jak r. 1903 prokazoval pan arcibiskup obyvatelům svého panství, postiženým krupobitím, i také obci Velkého Rybníku veliká dobrodlná. Socialističtí kapitalisté však nedali nic. — Za to socialističtí a židovští kapitalisté dovedou zcela jinak využívatí svého jmění. Neví na p. „Právo lidu“ nic o tom, co r. 1896 spotřebovali socialističtí vůdcové o banketu v Carmaux, zatím co ženy a děti stávkářů smřáli hladem? Neví nic o tom, jak jsou vysáváni dělníci v socialistických pekárnách, cukárnach a jiných závodech v Hamburku, Drážďanech, v Berlíně a jinde? Neví nic, jak si nacpali ti vůdcové kapsy a jak až ku krachu přivedli obce, kde dostali obecní správu do svých rukou? Jest známo „Právo lidu“, jak za veliké stávky uhlokopů v zemích koruny české znamenitě žili a se bavili socialističtí vůdcové, zatím co stávkáři hladověli? Jistě také ví, ale nepoví tento žurnál, jak přepychově žije socialistický kapitalista Babel. Kdyby se taklo socialistickému vůdci, aby žil z prostředků svých tak, jako některý biskup, hned by ho přešlo nadšení a horování. Proti jmění katolické církve u socialistů neustálý boj; ale kdy vrhly socialistické žurnály jasné světlo na jmění židovstva a na to, k čemu se tohoto jmění užívá? Socialistický tisk jako pokorný sluha židovstva musí mlčet.

Z Humpolce. Na schůzi „Svornosti“ 12. t. m. přednášel p. učitel O. Rychnovský „O výchově rodinné“. Velice poutavou přednášku svou rozdělil p. přednášející na tři díly: 1. Jak zachováti dětské zdraví tělesné a čistotu srdce. 2. Jak vstřípiti dětem lásku k Bohu, lidem a přírodě a 3. Povinnosti rodičů ke škole. V prvním díle zmínil se o výživě dětí, o nemocích, jichž příčinou bývají rodičové odání alkoholismu a přílišnému kouření; ukázal, jak nutno děti chovat na zdravém vzduchu a věsti je k čistotě. Uváděl případy, které vedou k zchoullostivění dítěte a tím i k nemoci. Neméně potřebná jest dětem čistota srdce. Máte pozor na to, co mluvíte před dětmi! Máte pozor na četbu svých dětí. Neberte školní děti do divadel a zábav, kde se smyslnost dráždí. V druhém díle své řeči uvádí, kterak mají matky začínati s výchovou náboženskou. Připomíná, kterak Komenšský a Pestalozzi učí matky vyvíjeti pojem Boha. Současné s láskou k Bohu má se u dětí pěstiti láska k lidem. Neučte děti mstivosti, neposuzujte před dětmi každého. V přírodě ať děti spatřují laskavou matku a ne nějakého nepřítel. Proto nestraťte děti každým zvířátkem. Ve třetí části své přednášky promluvil o tom, jak mají rodiče připravovati děti na školu, a kterak mají působiti se školou, když už dítě do ní chodí. Nestraťte děti učitelem. Vstěpujte dětem lásku ke škole. Ať se mu škola stane konzelným snem, ať se těší na okamžik, až bude sedět v lavici školní. Učte děti řádně mluvit. Nejdůležitější úloha nastává rodičům, když dítě vstupuje do školy. Kupte jim zavčas vše, čeho potřebují. Posyílejte děti do školy včas, pečlivě umyté a očesané. Pomáhejte učiteli v obtížném jeho povolání a přesvědčujte se, zda děti dostávají svým úkolům. Prohlédněte dětem častěji knihy, sešity. Váamejte si bedlivě jejich vyvádění. Osobnost učitele a katechety budiž vám před dětmi posvátnou. Učitele mravného a vzdělaného, pravého otce dětí, si všichni vášte a pomáhejte mu v těžkém jeho úřadě. Toť hlavní rys řeči p. učitelovy. Přednáška sama protkaná řadou praktických případů a příhodných citátů působila nejlepšími dojmy na posluchačstvo. Takovéto přednášky jsou zajisté s to, aby získaly přátel nejen škole, ale aby i rozpomenuly rodiče a vychovatele na jejich důležité a zodpovědné úkol. — Po přednášce sehrál dram. kroužek Hilbertova veseloheru „Hodinu manželů.“ — Volby do okr. zastupitelstva konají se příští týden. Zastupení v zastupitelstvu i ve výboru zůstane asi nezměněno. — Přechodníky“ a sice kamenné mělo by město zříditi od domu p. Heuschneidra k protějším chodníku, a od p. Pauly ku chodníku u kavárny. Má-li chodec přejíti tato dvě místa v době nynějšího bláta, je k tomu potřeba hodně kuráže. — Nouzový komitét pro rozdělení subvence zemské (20.000 zl.) se již ustavil za předsednictví okr. starosty p. Valentý.

Na pomník p. Josefa Lupoměského, kaplana v Pecco, pohřbeného v Trhové Kamenici, přispěli pp: ThC Jos. Trnka, vicerektor bisk. semináře v Hradci Králové 10 K, Jan Zítka, kaplan v Potěbách 4 K, Jan Bruckner, kaplan v Lab. Týnci 3 K, Bohumil May, kaplan v Železnici 3 K, Josef Káva, kaplan v Meziříčí 2 K, Otakar Semerád, kaplan v Čáslavi 2 K, František Novotný, kaplan v Golč. Jeníkově 2 K, Josef Honek, kaplan v Litrbářích 2 K, Josef Kopecký, kaplan v Hradci Králové 2 K, Jan Brabec, kaplan v Hradci Králové 1 K, Rudolf Kosek, katecheta v Grulichu 1 K, Jan Lonský, katecheta v Ledči, sebral 60 K, úroky 6 K, celkem 98 K. Další milodary přijímá Jan Zítka, kaplan v Potěbách.

Různé zprávy.

Katolický tisk v nepřátelských službách. Už několikrát jsme upozornili, že některé naše katolické české listy uveřejňují inseráty, vychvalující „záračný“ lék „Ela-Fluid“, cizácký to výrobek. Lék tento působí prý proti bolestem žaludku, proti mdlobám, nechuti k jídlu, proti bolestem práním, zubním, reumatickým, v křží, svalch, utiňuje nemoci očí, hlavy, krku atd., zkrátka lék na všecko. Člověk jenom s trochu rozumu musí již dle vytčení všestranného působení léku tohoto na tělo lidské poznati, že jest vše pouhým švindlem. Ale jeden z nejrozšířenějších

Mích českých katolických týdeníků, který si vždy a všude osvojuje právo zastávat se lidu proti každému, kdo by z lehkovérnosti lidu chtěl křiviti, ten jediný se dosud nezdá a bombasticky dále odporuje Fellerův „Elsa-Fluid“. Katolický list jest tedy pomocníkem oizáku na vyloučení pracně vydělaného groše z mohlé dlaně našeho lidu. A což překvapuje, týdeník tento, který jinak vystupuje proti nevěreckým štváčkům, proti nevěreckému tisku vůbec, sám vlastně přispívá na rozšíření nevěry mezi lidem našim, který právě v listu tomto vidí nejlepšího svého přítele a zastance. Máme doklad v ruce, že spotřebitelé uvedeného „Elsa-Fluidu“ po několika objednávkách jako premií dostávají od výrobce kalendář „Palacký“, který jest protikatolický. Časopis tento uveřejňuje též protestantko-německý inserát „Mýdlo a jelenem“ a také inserát hodináře Hanuše Konráda v Mostě, zaplavujícího celé Čechy svým zbožím, ač tento něm. vyvýšenec dělnictvu a něho zaměstnanému pod peněžitou pokutou zakázal mluvit česky. Jak se tu shodují zásady vlasteneckého českého tisku katolického a správy? Budou-li ony inseráty uveřejňovány dále, uvedeme jméno tohoto patentovaného rozšiřovatele plným jménem.

Očistný čin výkonného výboru strany pokrokové. Vyloučili dra Herbena ze strany; několik let zadržel u sebe sebrané peníze na sirotky po zhybnutých hornících. Pod výpověď ze strany podepsal se sám Masaryk. Herben se hájí tím, že peníze konečně přece jenom dobročinnému účelu odevzdal. Myslíme, že podnět k vyloučení dra Herbena má příčinu hlubší, o které by se pánové neradi zmiňovali, neboť Herbenovo neplacení není ještě právě smělnou defraudací. Dle zprávy „Čecha“ hájil Masaryk Herbena aspoň jako novináře. Tak! Nestoudné a stokrát dokázané lhaní „Času“ má být pro jeho redaktora lepším vysvětlením! Prolhaností svojí redakce „Času“ za jeden měsíc nškodila české veřejnosti víc, než kdyby si byla administrace téhož listu nespravedlivě přisvojila celé tisíce zlatých. Či pánové neprohlédli stranické lhaní téhož listu posud? To by byli jistě hotovými slepci.

Důsledky byrokratického režimu. Podívaná pro bohy! Nádražní zřízenci odhodlali se pracovati podle předpisů, jež jim dány předatavěstvem. A tu najednou nahofe hluk pro — neposlušnost; k tomu všemu nově, určitě a trvale závazné předpisy žádné. Chtěl-li zřízenec před pasivní resistencí vypraviti vlak v určený čas, nemohl nijak podle předpisů si počínati. To úřednictvo dobře vědělo. Ale stala-li se nějaká nehoda, hned byl trestán „provinilec“, jestliže se dokázalo, že katastrofa stala se pomínutím předpisů. Teď zas hněv nad pracováním podle instrukce! Přeloučné úřední orgány dobře věděly, že má rozhodně nastati reforma v předpisech; věděly dlouhou dobu o nesnáších a nedůslednostech, jež plynuly z byrokratické správy, již dlouho stále hlasi- teli volali zřízenci po nápravě, ale — náprava stále se nedostavovala. Poměry byly prostě neudržitelné — ale jako na posměch logice chtěli je pánové udržeti z justamentu. A tak byrokratický aparát prokázal velikou neschopnost. — Ale teď ještě další poznámky. Myslíte si, že u jiných státních úřadů jsou předpisy bezvadné, moderním potřebám vyhovující? Kdyby měl na př. úředník poštovní jednati vždy podle nescíselných státních předpisů bez ohledu na zkušenost vlastní, byl by někdy prohašován od obyčejného občana za úředníka neobratného. Kdyby úředník berního referátu měl vždy se tázati o radu státních instrukcí, nebyl by nikdy se svojí prací hotov. A což teprve u soudů! Nejzkušenější soudní úředníci shodují se svorně v přesevědčení, že radikální oprava soudního řízení jest rozhodnou a stále naliehavější nutností, má-li míti právo bezpečnější ochranu a nemá-li skutečný složinec nějakým knifem vyvážnostmi snadno z trestu. A co se všecko poroučí učitel! Říká:ými formalitami jest tolik vázán a zdržován, že mu ubude plno času, jež má věnovati vyučování. A zná-li nezbeda jistě školní zákony, může připravit učitel ve škole hotový očiátec, aniž se mu proto co stane. — Zkrátka vysoká úřednická místa bývaly obsazena právě těmi lidmi, kteří odborného vzdělání mají málo a odborných zkušeností ještě méně. A kdyby u nich aspoň nescházela dobrá vůle! Odsuzujeme byrokratismus ruský, ale byrokratického režimu v domácnosti všimáme si málo. Předpisy v příčině poštovních vagonů savinily konečně obrovské škody celé naší zemi; ač předpisy i platy budou lepší, pak se to bude pracovati zřízencům veseleji. Pak obelouzí vlaky s větší péčí. Leč potřebí reformy — jak již výše řečeno — též na stranách jiných, aby přestaly rozpaky jak úředníkův a zřízencův, tak také obecně.

Buráši a vláda. V předminulém týdnu způsobili něm. buráši na vídeň. universitě demonstrace protestující jimi proti jmenování dra Dvořáka, rodem Čecha, profesorem na vídeň. universitě. Následkem těchto demonstrací vyloučeno bylo 6 burášů. Ale nedotknutelní buráši pod ochranou pověstného Wolfa svolali protestní schůzi, na níž rozhořčeně mluvili proti posilování Vídně, že prý se akademické úřady ukazují slabými naproti dotěrným požadavkům německých hostů na vídeňské universitě (jakoby Vídeň jako říšské město nebylo pro všechny národnosti). V příčině jmenování prof. Dvořáka prohlašují buráši, že nestřípi, aby jim vyučování byli cizí učitelé, neboť prý lid německý jest dosti mocný, aby sám poskytl německému studentstvu učitele. (Je však pravda, že něm. lid v Rakousku nikterak není s to, aby dal všem německým universitám učitele; vždyť dle N. Fr. Presse na místo zemřelého prof. Nothnagla, který byl „Průšák“, opět zvolán do Vídně prof. Krell ze Strassburku). Rozhořčení buráši doložili také, že potrestání něm. studentů, kteří byli z university vyloučeni, musí býti odvoláno. A příznivec jejich posl. Wolf jim na to oznámil, že se ministr rozhodl, aby vyloučení všech 6 burášů bylo odvoláno. Vláda zase tedy ustoupila před křikem německo-průšáckým a nedivno pak, že neoprávněné požadavky německé rostou do nekonečna. Tak se v Rakousku nikdy nedoděláme pokoje.

Francie klesá. Dle francouzského listu „Temps“ počet narozených ve Francii každým rokem klesá, počet úmrtí každým rokem roste. Francouzská

rodina má průměrně jen tři děti, anglická 4, německá 5. V Anglii přibývá ročně obyvatelů více než čtvrt milionu, v Rakousku Uhersku o půl mil., v Německu o 800.000; z Francie bude za krátký čas mocnost druhého neb třetího řádu. Ale vládnoucí kruhy nevidí vlastní příčinu toho v klesání mravnosti, ony zahánějí jen stále „příšera“ klerikalismu.

Ze života japonského. V Japonsku není snátka z lásky a vzáti si děvce z lásky, jest tam skoro hanbou. Manželství pokládají Japonci za věc velmi důležitou, ale nikterak posvátnou, jelikož jest jim jenom prostředkem k uskutečnění silné touhy po udržení rasy. Každý Japonec považuje zánik svého rodu za nejhorší pohromu, která může stihnouti bytost lidskou. Přiznání se nebo provdati do dobré rodiny jest větší ctí, než jakou může Japonci opatřiti vychování nebo bohatství. Nejstarší syn japonského otce má se oženiti v osmnácti letech a zvoliti si povolání svého otce. Otec, který má jenom dceru, najde jí muže, který jde pak za svou chotí do jejího domu otcovského, dostane její jméno a zastupuje místo nejstaršího syna. Nemají-li manželé vůbec dítek, musí adoptovati syna i dceru, jež se vezmou, aby jim pak otec mohl odevzdati svůj majetek. Jest povinností otcovou zasnoubiti svoje dítky a proto je v Japonsku málo starých mládenčů a panen. Nevdaná dcera jest hanbou pro rodinu.

Pást u Trappistů. Trappisté zachovávají nejpřísnější řeholi. Od 14. září do první soboty v postě jedí pouze jednou za den a to o půl 3. hod. odpol., 12 hodin po tom, když vstanou; vstávají o 3. hodině ranní. Jídlem jest jim chléb, brambory, polévka nemaslná a ve vodě vařené příkrmy. Masa, ryb a vajec nesmějí jísti. Zákuskem jest jim syrové nebo vařené ovoce. Mimo vodu pijí pouze jablkové víno. Přes to jsou Trappisté zdraví a čilí, o mnohých nemocích se jim ani nezdá. Trappisté svým životem doznávají tedy, že střídmost v jídle a pití jest nejlepším prostředkem k utužení zdraví lidského.

Jak se staví silnice. Posl. Steiner na dolnorak. sněmu doznal, že se na účet náboženského fondu staví v jižních zemích naší říše okresní silnice. Má-li se však peněz z fondu tohoto užití na obnovení nějakého kostela nebo na podporu nižšího duchovenstva, pak se ovšem ihned namítne, že náboženský fond jest pasivní. Nač jest tedy náboženský fond?

Dvorský titul. Za udělení titulu: císa. a král. dvorní dodavatel, císa. a král. dvorní obuvník, krejčí, uzenář atd. žádati třeba u nejvyššího úřadu hofmistrovského nebo u císa. a král. úřadu nejvyššího podkoní. Žádost s kolíkem 10 K. Za titul tento se platí taxa 500 K. Dvorský titul uděluje se rovněž podnikům vynikajícím.

Upozornění křesťanským dívkám. Ve Vídní utvořilo se sdružení z kněží a katol. dam, díla sv. Filipa Neri, pod jménem „nádražní missie“, které si obralo za úkol dívkám, jež přijíždějí do Vídně hledat si službu, u příjezdu na nádraží poskytnouti radu, přistřeší v katol. dívčích útulnách a doprovod, by neupadly do zlych rukou. Dámy-členky nádražní missie, které budou čekati na dívky v nádražích vídeňských, lze poznati dle medailky Panny Marie Ochraně na bílo-žluté stužce. Jedoucí dívky do Vídně obdrží zase na požádání od podepsaného důvěrníka za odznak, jež si upevní na šatě, modrou doporučující kartu, dle které budou od dam-členek nádražní missie poznány. Mimo to lze předem též nádražní missii do Vídně koresp. listkem dopisati (adresa: Bahnhofmission, Wien I., Himmelfortgasse 29), kdy, kterou drahou a kterým vlakem dívka do Vídně přijede, by ji mohla členka nádražní missie v udanou hodinu na nádraží již určité očekávati. Dívky do Vídně jedoucí upozorňují se na dobrodruží nádražní missie, by se obrátily na důvěrníka „nádražní missie“ pro Čechy dp. V. Hála, faráře v Liboci u Prahy, schváleného nejduš. Ordinariátem, jenž jim doporučovací karty a koresp. listky k oznámení příjezdu zašle, spolu i ostatní pokyny a poučení sdělí. Pokud možno budiž 10 hal. poštovní známka na odpověď připojena.

Mistrovský kurs pro malíře pokojů v Praze. Na technologickém průmyslovém muzeu (ústavu pro zvelebování živností) obchodní a živnost. komory v Praze konati se bude v době od 8. ledna do 17. února 1906 mistrovský kurs pro malíře pokojů s následujícím programem: Odborné kreslení, nauka o slozích, malířské techniky, praktická cvičení v malování, lučební výklady o barvách a jich účincích, živnostenské účetnictví a kapitoly ze živnost. práva. Vyučování díti se bude od 8—12 hod. dopoledne, odpol. od 2—7 hod. večer. V neděli konány budou vycházky do budov výzdobou svou vynikajících a pro malíře pokojů význam majících. Školné obnáší 60 korun; nemajetní budou od placení školného osvobozeni. Potřeby a národní malířské opatři musem svým nákladem. Do kursu mohou býti přijati mietři neb též pomocníci ve stáří od 24—45 roků. Z pomocníků mají přednost ti, kteří v nejbližší době hodlají se státi samostatnými. Doporučuje se, aby ku přihlášekám připojeny byly některé práce, jakož i údaje o návštěvě školní a dosavadní praktické činnosti. Ohledně stipendií odkazují se uchazeči na příslušné obchodní a živnost. komory, okresní výbory a městské rady, jež jednak stipendia byla přidělila, jednak jsou ochotna od případu k případu podporu udíleti. V té příčině ochotno jest musem podati bližší vysvětlení. Přihlášky ke kursu dějí se listy přihlašnými, které vydává musem technologické na ústní neb písemní žádost. Žádosti za osvobození od školného a přihlášky do kursu přijímá technologické průmysl. musem v Praze (Purkyňova ul. 6.) do 15. prosince t. r.

Kde snají sven povinnost. V dolech vestfalských pracuje na 250 tisíc Poláků a na 10 tisíc Slovinců. Aby v duchovním ohledu postaráno bylo o tyto dělníky, přijel do Lublaně z Německa dr. W. Petero, diecése münsterské, aby se naučil slovinsky mluvit a kázat. Naučil se už dříve polsky a teď naučiv se sákladům z mluvnicka a čtení, přišel se dončit mluvené slovinné. Ve Vídni své povinnosti nechápon!

Zakázaný lék. C. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové prohlašuje: Lékárna u sv. Jiří v Mnichově rozeslala jako vzorek pod nepravou deklarací „Sanatogen“ soukromým osobám v tuzemsku prostředek nazvaný „Fanny Buchner's Fräuentrost“, jenž prý napomáhá k ulehčení porodů u žen. Poněvadž tento tajný prostředek vyloučen jest jak z dozoru prostřednictvím celních úřadů, tak z doručování poštou a poněvadž jen na kapsy neuvědomělého obecněstva prodejem jeho naléháno jest, bude v daném případě s veškerou přísností zakročeno proti každému, kdyby přes zákaz prostředek tento do prodeje dával aneb jiným způsobem v reklamu uváděn byl.

Tržní zprávy

V Hradci Králové dne 11. listopadu 1905 1 hl pšenice K 13'40—14'00, žita K 10'60—11'40, ječmene K 10'40—11'40, prosa K 12'00—00'00, vikve K 11'70—00'00, hrachu K 18'00—00'00, oves K 6'20—6'60, čočky K 39'00—00'00, jable K 26'00—00'00, krup K 28'00—00'00, bramborů K 2'40—0'00, jetelového semene červeného K 98'00—108'00, jetelového semene bílého K 00'00—00'00, řdžáku K 00'00—00'00, máku K 40'00—00'00, lněného semene K 18'00—00'00, 100 kg žitných otrub K 12'40—00'00, 100 kg pšen. otrub K 12'00—00'00, 1 kg másla čerstvého K 2'10—0'00, 1 kg sádla vepřového K 1'92—0'00, 1 kg tvarohu K 0'28—00'00, 1 vejce K 0'08—0'00, 1 kopa zelí K 4'00—12'00, 1 kopa cerele K 0'00—0'00, 1 kopa kapusty K 1'20—5'00, 1 hl cibule K 6'40—8'00, 1 kopa drob. zeleniny K 1'00—1'60, 1 pytel mrkve K 1'20—2'00, 1 hl jablek K 24'00—28'00, 1 hl hrušek 00'00—00'00, 1 bečka švestek K 0'00—0'00. — Na týdenní obilný trh v Hradci Králové dne 11. listop. 1905 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 538, žita 200, ječmene 464, oves 332, prosa 10, vikve 9, brachu 2, čočky 14, jable 18, krup 15, jetel. semínka 3¼, lně. sem. 00, máku 1. — 2) Zeleniny: zelí 587 kop, petržele 00 kop, kapusty 290 kop, cibule 110 hl, drobné zeleniny 389 kop, mrkve 175 pytlů, brambor 111 hl, cerele 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 25 hl, hrušek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 0 kus, podevinčat 558 kusů, kůzlát 0 kusy.

Ohloubou každé hospodyně jest dobrá káva.

Kathreinerova
sladová káva Kneippova

neměla by při přípravě denního kávového nápoje v žádné domácnosti více chybět!

Žadejte výhradně jen původní balíčky se jménem Kathreiner a nikdy nekupujte zboží otevřené (vyvážené).

Böhm. I. c.

Nový dům

dvoupatrový v pěkné poloze v Hradci Králové se prodá za přiměřenou cenu z příčin rodinných.

Bližší sdělí se v insertní kanceláři E. Pekorného v Hradci Králové, Palackého třída č. 77.

Hledám pokoj

elegantně zařízený s celým zaopatřením, s absolutně zvláštním vohodem.

Ct. nab. pod značkou

„X + Y + Z“

do administrace t. l.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Právě vyšlo

1. číslo IV. roč.

KAZATELNA.

Rediguje Fr. B. Vaněk. 8 povol. nejd. Ordinariatu v Č. Budějovicích. — Vychází za rok v 10 číslech u R. Rupp v Pelhřimově. Ročně 6 K 60 h.

OBSAH 1. čísla: I. ned. advent.: Josef Pospíšil, cyklus advent. řetěz „O křesťan. dokonalosti“. I. O sebezapírání; II. Fr. B. Vaněk, Shoda vědy a víry o konci světa; III. Frant. Dvořák, O vzniku a rozšíření Písma svatého (exhorta); IV. Mehler, Význam adventu (osnova), upravil Verus. — Svátek Neposkvr. Poč. P. Marie. I. Jos. Pospíšil, O pokore (cykl.); II. Jan Ptáček, V čem záleží učení kat. o neposkvr. Poč. P. M.; III. Bourdaloue (upr. Verus), Nač nás upomíná Nep. Poč. P. M. (osnova). — II. ned. advent.: I. Jos. Pospíšil, O křesťanské trpělivosti (cykl.); II. Dr. Jos. Kašpar Pohanství a křesťanství: a) smutný náboženský stav pohanů (exhorta); III. Frant. Dvořák, Vliv Písma sv. na národy, svl. český, (exhorta). — III. ned. advent.: Jos. Pospíšil, O ctnosti mírnosti (cykl.); Cvr. Hellén, O vraždě, svl. nemanz. děti; III. Dr. Jos. Kašpar, Pohanství a křesťanství: b) smutný stav pohanů mravní (exhorta); IV. Abbé Gibir (upravil Jan Ptáček), O námitkách proti Písmu sv. IV. ned. advent.: Josef Pospíšil, O lásce k nepřítelům (cykl.); II. Frant. B. Vaněk, Jak nejlépe oslaviti Štědrý večer; III. Fridrich (přel. Dr. Al. Lang), Láska člověčenstva ku Kristu dokazuje jeho božství (exhorta). — Články: Jos. Pospíšil Jak zvýšiti účinnost duch. řehnicství. — Ad. Bölsk, Abraham a s. Clare — Podobizna Abrahama a s. Clara. — Varia. Příklady.

Nákladem Kasatelny vyšly i „Příležitostné řetěz duchovní“. Dosud 11 řetězů po 60 h. Obsah jejich: 14 řetězů svatebních, 1 svat. jubilejní, 9 primičních, 2 v domě novověčencové, 2 při příchodu, 2 při odchodu kněze, 4 instalací, o 40. a 50letém jubileu kněžském, 6 řetězů ku přípravě birmovanců, 13 řetězů k prvnímu sv. přijímání, množství řetězů pohřebních pro různé stavy a věky smrtelných, řetězů ku svěcení kostela, oltáře, hřbitova, kněze, svatce, školy, kříž. cesty, praporek, stříkačky, nemocnice a humanitních ústavů, varhan. Nejblíže seštem bude dílo toto ukončeno. — Kasatelnu i příležitostné řetěz zasílá nakladatelství Rud. Rupp, knihkupectví a knihtiskárna v Pelhřimově.

Malbu kostelů, malby dekorační, façadní a treskové

provádí přesně dle moderních
požadavků, s uměleckým při-
hlédnutím k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

BYTY

o 2 a 3 pro-
stran. velkých
pokojích s ku-
chyní, zařízen.
lázní a moder-
ním přístrojem pod jedním uzavřením jsou
ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje
pro osazené páry s komfort. zařízením.

K. V. Šuberský,
velkokámož truhlářský v Hradci Král.,
u Fratekého mostu.

Skvostný byt

5 prostranných pokojů s přísl. lázní a balkonem

● pronajme se ihned? ●

ve vile **Dr. A. Rudolfa**, advokáta v Hradci
Králové, v jehož kanceláři obdržeti lze bližší
zprávy.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.

Nejlepší doporučení.

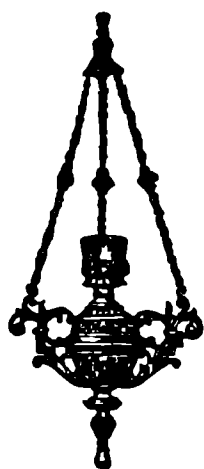
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákreby a roz-
počty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., *vyučení parčí spe-
ciálně na kostelní náčiní*, dovoluie
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
práci na ukásku, rozpočty, nákreby neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. *Základní pracovní
výrobky bezcenné.* Vše posílám již posvěcené.

Jednou s důvěrou akustie a posuďte přírodní 5 kg
franko dobírkou vřude.
KAVA zelená, vichut. K 11:50, 12:50,
14:— a 15:—,
pražená vjem. K 14:—, 15:—
a 16:—, Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy z celé říše.
Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

Umělecké

řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(přechodová firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředitel ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a křesťanských náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecézi králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko na 20 K, 100
kusů na 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný . . . . . 42 h
vázaný v polopletně . . . . . 58 h
vázaný v celopletně . . . . . 68 h
vázaný v celopletně se slaceným
křížkem . . . . . 74 h
vydání na velinovém papíře vá-
zaný celý v káži se slaceným
křížkem a ořádkou . . . . . K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonií

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patro-
nátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluie si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam. na výstavách.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupě ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kni-
ho-skladu a 18%, slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudší školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vy-
světléním do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudší. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, scales spraved-
livé dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutáž školu

zdarma pro chudé.

Instrukce o katechismu a Oltáři

— vydaná —

nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.

1 výtisk brožovaný 4 h.

Návštěvou u Slovanů.

Tento název nese spis Dr. Fr. Rejla, vydaný
v Čas. Úvahách jako číslo 11. ročníku IX. Autor,
který toboť roku cestoval po Maříci a Slovensku,
vypisuje zajímavým způsobem dojmy ze všech v
bratrských zemích. Kniha ta jest originálna a zá-
řím přehledem k podpoře slovancké vzájemnosti.
Stran 32. — Cena 8 hal.

Při brožování objednávkách větší slevy.
Objednávky vyřídí administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akcievý kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depôt. — Revize čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Fr. Beran,

kožešník v Hradci Král.,

Svatojanské náměstí číslo 170.,

odporoučí veškeré

zboží kožešnické

vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru rukávniky, dámské nejmodernější golie, nánožníky, čepice, kožichy nejrozmanitějších druhů a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i kožichy cestovní a pod.

Stále bojná zásoba nejmodernějších klobouků plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových klobouků. Hojný výběr všech sokolekých potřeb, čepic všech fagon, jakož i všeho v obor tento spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se co nejpečlivěji a nejkulantněji.

Ošetřování kožichů přes léto přijímá se za levný poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují za mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmírnější.

Založeno roku 1869.

C. a k. dvorní dodavatel.

Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním listem nejdušojnější biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bezvadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětí a smuteční, hladké i krašlené paschaly příslušně vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a nejlepší jakosti.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné ceny dle ujednání!

K době adventní

veškeré druhy sloupků voskových a polovoskových rozmanitých tvarů a

k Vánocům

svíčky na stromek voskové, polovoskové, kroucené stearinové a parafinové, bílé neb barvené a potřebné svíčky k nim, třínožky zlatené a bojný výběr pěkných okras na vánoční stromek.

Pro všeobecnou potřebu

svíce lustrů, dekorační, renaissanční, barokové, stolní svíčky stearinové plné a duté, svíčky s rýhovaným kuzelem (do každého svícnu se hodící), svíčky sklepní, levné parafinové svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček

v Hradci Králové

Továrna založena roku 1816.

Účet pošt. spořitelny č. 864.933.

Telefon č. 10. Telefon filialky ve Vídni č. 5594.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové

(filialka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 13)

za příčinou značného zvýšení sazby diskontní Rakousko-Uherskou bankou úrokuje vklady:

a) uložené za podmínek dosavadních

4½ %

b) uložené nejméně proti 90denní výpovědi

5 %

a to ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Vzdáleným P. T. vkladatelům zašlou se na požádání zdarma slovní listky poštovní spořitelny, aby mohli bez výloh ukládati.

Kdo z dosavadních vkladatelů přeje si úrokování 5%, musí vkladní knížku za příčinou zaplacení výpovědní lhůty nejméně 90denní předložit.

Půjčky poskytují se za výhodných podmínek úvěrůhodným osobám všech stavů; velmi výhodné splátky jsou přípustny.

Eskont smének obchodních za obvyklé sazby.

Zálohy na cenné papíry a skvosty.

Přijímá zakázky pro burau Vídeňskou, Pražskou, Berlínskou, Petrohradskou, Pařížskou i Londýnskou.

Prodává veškeré cenné papíry dle denního kursu netto bez jakékoliv provize.

Prodej všech v Rakousku dovolených losů na měsíční splátky.

Úřaduje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

Hezký obličej

jest doporučitelným zjevem všem srdcím, který matka příroda svým miláčkům na cestu dává; avšak, bohužel, málo kdo se těší této přednosti. Růžovou kůži a jemnou pleť může si však — díky pokroku v kosmetice — dnešní dobou každá dáma sama opatřit, když jenom pravých prostředků upotřebí. Ku dosažení cíle slouží

Grolichovo mýdlo

z lučních bylin

(se známou Grolich) zpracované z trestí cenných květů, kůží osvěžující a očišťující.

Vlas stane se bujným, hezkým a plným po použití Grolichova mýdla z lučních bylin.

Zuby čistěné denně Grolichovým mýdlem z lučních bylin sůstanou silnými a bílými jako slonová kost.

Mýdlo toto lze dostati v lékárnách a droguériích za cenu 30 kr. — V Hradci Králové K. Dix, droguista, F. Viktorin, materialista; v Po-

lici n. Met. A. Pohlová, droguerie; v Novém Městě n. Met. Jaros. Kracíková, droguerie, Boh. Imlaňová, vdova; v Dobrušce Al. Kňourek, droguista; v Golčově Jeníkově J. Thoň, lékárník; v Červeném Kostelci H. Klatovský, droguista; v Josefově Lud. Jarolímeček, droguista; v Týněti n. Orli. J. Plný, droguista; v Opočně Josef Středa, obchodník.

Právě vyšel 1. svazek
laciného vydání pro český lid
SEBRANÝCH SPISŮ
VÁCLAVA BENEŠE.

TŘEBÍZSKÉHO

svazek 5 archů
80 stran po 10 kr.

Úplné v 80 svazc. po 20 h; obsahou v 16 dílech 160 povídek a histor. románů.

Zvláštní umělecké prémie
odběratelům.

Odebírejte a rozšiřujte spisy nezapomenutelného hlecauského kněze kronikáře, jež tímto neobyčejně laciným vydáním stávají se nyní přístupny každému. Svazek 1. pošle na ukásku a pokračování i prémie správně dodá.

První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

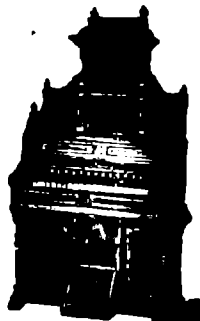
Bohdan Melichar

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Alois

Frodl

Královéhradecká

výroba

amerických

cottagových

harmonii

odporučuje nástroje vlastní výroby, elegantní úpravy, nejnovější konstrukce, krásného silného zvuku

v cenách nejlevnějších.

Obehrané nástroje se kupují aneb za nové vyměňují.

Správký a ladění se rychle a levně vyřídí.

Josef Krejčík

V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře, křeslé, cesty, jesle, Boží hroby, kříže, křeslé, spovědnice, křeslé, konsoly, svícny, lustry, patky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Převodní nákresy, ceník a rozpočty besplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sítí.

SUKNA

a modní pánské látky

pro pedzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Besídka.

Z Pepánkovy domácnosti.

IV.

Konečně zase po delší době se mi podařilo chytit na okamžik Pepánka. Byl všecek blažen a zářil jak měsíček v úplňku.

Jak se máš kamaráde, ty se děláš nějak vzácným!

To víš, příteli, — nemohu teď mnoho vycházet, čekáme radostnou událost doma a to nesmím ani na okamžik od své ženušky.

Ach to ti gratuluji.

Jsem šťasten, hochu; jest to přece jen hezké být mladým manželem. Užívám toho štěstí všestranně, nevím co se děje kolem mne, co dělá svět — nic, pro mne jest pouze ženuška moje.

No, jen se nerozplyň — zastavuji proud jeho řeči.

Tomu ty nerozumíš; víš, to se musí prožít, prožít to blaho; ten život krásný u krbu vlastního domova; ani slovy nemohu vystihnouti pávab — víš, víš, — já už musím běžet —

Na křtiny přijdeš, to se rozumí, — a poslechni, přijela mi také tchýně — maminka, to je roztomilá paní, — hochu, to je slato — já mám slatou panímámu.

Přivádíš mne do údivu.

Přivezla sebou několik spořitelních knížek, — jak povídám, slatá panímáma.

Rád věřím, že slatá!

Ale teď už abych běžel.

Víš, víš, já mám brozný strach o moji ženulinku. No, už musím běžet, — přijď, to ti povídám.

Už byl ten tam, jako beshlavý, radostí a štěstím celý vyjevený. Nebylo divu, (takové štěstí rodinné mohlo Pepánka připravit o rozum.

Druhý den jsem už slyšel, že Pepánek je šťastným otcem; narodila se mu dvojčátka: holčička a hoříček! — — —

„Pst“ slyším přes celé náměstí za sebou — ohlédnou se, Pepánek letí někam na kvap „všecko dobře dopadlo, v neděli máme křtiny — přijď,“ křičel a už byl ten tam.

Toť se ví, jak bych nešel na křtiny — Pepánkovi — kamarádu dobrému, srdce zlatého a dobroserdečného. Musím se přece převéřdit, jak mu tatínkování bude slušet a jak si bude vyvádět.

Odpoledne v neděli. U Pepánka domácí hostinka na počest novorozenátek, kolem stolu nejvyšší kruh přátel Pepánkových. Přišel jsem už poslední. V kuchyni mne vítala tlustší dáma, statná, v bílé zástěrce, v bílém čepečku, jen hořela, tak resolutní dáma.

Aha, pomyslíš si, to jest nejspíše zlatá panímáma.

Jen raďte dál, raďte si sednout nahoru, tam jsem dala lepší věci, tam dole to se mi nějak nepodařilo — strkala mne dál.

No sedl jsem si; co bych kazil upejpáním veselou náladu? Uvedl jsem nahoru k podařenějším buchtám. Hosté plní humoru i satyry dobírali si Pepánka, jak mohli; dovolil jsem si tu a tam také polínko přiložit. Stál byl přetřesen různým jídlem, — ale všecko sladké, — samé cukrovinky, piškoty, koláče, buchtíčky. Paní tchýně roznášela v košíčkách — čokoládu, kašičko.

Ram, čaj, čokoláda, černá káva — spustil někdo z hostů.

Hlavní slovo vedla zlatá panímáma, — Pepánek zůstával jen v sebeobraně.

Tak se přece, Pepánku, pochlub svou rodinkou!

Pepánek odběhl a přinesl obě dětátka, každé na jedné ruce.

Velectění, spustil, dovoluji si představit si svoji rodinu, tohle je Pepíček a tohle Pepička, vlastně ne, — tohle je Pepička a tohle Pepíček a vlastně — — —

Prosím Vás, spustila panímáma, vy jste pleticha, tohle je Pepička a tohle Pepíček, neznáte ani své děti; a jak je držíte! Jděte se učit chovat děti dříve někam, — drží je hlavou dolů.

Bodejt — teď půjdu někam za chůvu, když musím chovat doma, bránil se Pepánek. Potřeboval bys ještě jednu ruku — prohodil kdosi.

Proč?

Im jak je chceš krmit obě najednou?

To obstará tamhle panímáma.

No, vy byste jich neukřivil — protivu, odsekla panímáma.

Tohle se mi líbí — samý Pepíček, Pepička, rodina Pepičků a Pepíček.

Ať žijou děti našich rodičů! — volal Pepánek.

Položte je raději do postýlky, ať je neupustíte, dodává paní tchýně.

Pepánek poslechl, položil dětátka, odběhl do vedlejšího pokoje, kde byla jeho ženulinka. Pořád šuškal sem tam, nosil potajmu do vedlejšího pokoje, inu starostlivý otec

Za chvíli přiběhne zlatá panímáma, rudá v obličeji. Inu vy jste jedno nemešlo, spustí na Pepánka. Jen si to rozvažte, on dá své paní nemocné — kyselou okurku a cukroví — a půllitru piva, jak živa jsem to neviděla, do čeho to Pán Bůh tu duši dal, — vždyť ji zabijete chudáka. Ach, má ubohá dcera, ta zkusí, když má takového nešiku za muže.

Veliké haló mezi hosty.

Ale, panímámo zlatá, vždyť moje ženuška, ubohá Pepuška, tolik trpí, a pak, vždyť si to sama přála.

Nestarejte se o to, čemu nerozumíte; — kočárek, to jste nezaopatřili.

To já přemýšlím, — mám-li koupiti landauer nebo bumel, nebo oba dva.

Kupte si třeba trakař, ale u paní ať vás nevidím; vám dáti tak ženu do rukou, ta by chudáčko vypadala!

Jo, takhle ještě jednu tchýni, pro bohy, — teď mne pošle ještě pro piškoty, ulevil si Pepánek, když zlatá panímáma odběhla. To bylo hostům vodou na mlýn, v růžové náladě se rozešli.

Mnoho neděl Pepánka skoro ani vidět nebylo.

Až zase náhodou, skoro do mne vrazil.

Co je s tebou? Vždyť vyhlížíš jako umučená hodinka, nebo jako opuštěná hlídací bouda?

Nediv se, tolik starostí. Ono přece jen mé zlaté ženušce po té kyselé okurce nebylo právě nejlépe, ale když si ji chudáček přála, nemohl jsem jí to odříci.

A co zlatá panímáma?

Ta mi dala . . .

Knížky spořitelní?

I chraň Bůh, — ty si zas odvezla dnes sebou.

Ale, ale?

Ta by mne utrápila, kdyby zde ještě zůstala, to ti nemohu ani vypovědit; dobře, že nemáš takou tchýni.

Snad chceš říci zlatou panímámu!

Jakou zlatou, — to je vlastně tygrmutter. Jsi rád tedy, že odjela?

Zaplat Pán Bůh! Poslouchej — buldoka zlého jsem odvázel a prkna na „senkgrubně“ jsem podfázal — a nic platno, nespadla tam.

Máš mizernou náladu, no jen když je doma vše zdrávo a z dětiček máš radost, co?

Náramnou, však už letím zas domů, — víš, víš, — nejlépe je, když jsme sami se ženuškou, — to je rozkošný život, — tomu ty nerozumíš. Na shledanou, příteli!

Pepánek mi zase zmizel, kdo ví, na jak dlouho.

Toho večera se Pepánek dlouho modlil. Prosím tě, Pepo, — co jsi tak zbožný dnes, jdi už spát, volá ženuška.

Drahoušku, modlím se, aby se vagon nerozbil v tunelu a panímáma aby dobře došla domů.

No mlč, mužinku, bude zase dobře.

A bylo.

J. Jirsa.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Xav. Dvořák: Z hlubin věků. Básně. Cena 2 K. Je to sbírka legend, k nimž básníkovi náměty podaly buď Písmo sv., nebo dějiny církevní. — Kar. Záruha: Staročeské zpěvy rožnátní (z času Otce vlasti Karla IV.) a písne vánoční. III. vydání. S průvodem varhan za 3 K, písne v příručné knížce s notami za 20 h. — Ludm. la, sbírka zábavné četby pro český lid. Roč. VIII, sv. 1. podává práci oblíbeného spisovatele Boh. Brodského Sladká kouzla. Ročně vychází šest svazků za 2 K. — Rajská Záhádka. Časopis pro mládež. Roč. XV, čís. 1. a 2. Řídí V. Špaček. Vychází každého měsíce za 1.40 K roč. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čes. školství. Řídí V. Špaček. S přílohou „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Roč. IV, čís. 22. Vychází dvakrát měsíčně za 6 K roč. předpl. — Český jinoch. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Vychází desetkrát ročně. Číslo za 10 h. Roč. XI, čís. 2.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Spisy K. Klostermanna, řada II. Hostinný dům. Seš. 20—23, po 30 h. — V Hlávě stříbrného lva. Cestopisný román dr. K. Maye. Seš. 54.—57 po 30 h.

Nákladem A. Piše v Brně. Dějiny markrabství moravského. Stručné vydání. Napsal R. Dvořák. Seš. 7. a 8. po 40 h. — Epigramy. 1901—1906. Sepsal L. Havlík. Kniha I. Za 1 K.

Můj systém. 15 minut denní práce pro zdraví. Napsal J. P. Müller. S 41 obrasy. Z danětiny die 5. vydání přeložil M. Smíšek. Kniha velmi pozoruhodná. V komisi knihupectví Grosman a Svoboda v Praze. Cena v barvotiskové obálce 2.60 K.

Náš Domov. Nejilacinější obrázkový, zábavný poučný měsíčník. Řídí Jos. Vévoda. Roč. XIV., čís. 11. Nákladem Jednoty Našeho Domova v Olomouci. Předplatné na rok 4 K.

Obzor. Zábavně poučný čtrnáctidenník. Řídí Vl. Štastný. Ročník 28., čís. 21. Celoroční předplatné 4 K přijímá administrace „Obzoru“ v Brně.

Československé Letopisy musejní, věstník museí a městských archivů československých (redaktor a vydavatel V. V. Jeníček v Čáslavi) přináší v pravé vydaném 5. a 6. čís. články „Realism a diletantism v archaologii“, „Otevření musea v Rokycanech“, „26 let musejního spolku v Pardubicích“, „Taxy při hrdelem právu z r. 1683“, atd. Ročně vychází 11 čísel za předpl. 6 K v administraci v Čáslavi.

Esperanto. Neutrální jazyk mezinárodní. Učebnice se slovníčkem. Upravili T. Čejka a J. Krumpholtz. Vydal T. Čejka v Bystrici pod Host. na Mor. Čís. 1. za 20 h.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. J. Rubringer. Roč. V., čís. 2. Roč. předpl. 2 K přijímá administrace v Olomouci.

Vychovatelské Listy. Časopis věnovaný zájmům křesť. výchovy. Řídí Al. Adamec. Roč. V., čís. 21. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předpl. 6 K u administrace v Brně. Nákladem Katol. spolku čes. učitelů na Moravě.

Obchodní Obzor. Organ Obchod. jednoty pro Moravu a Slezsko v Brně. Řídí Boh. Holman. Vychází jednou měsíčně za roční předpl. 6 K. Administrace v Brně.

Noviny mládeže. Pořádají V. Štech a dr. R. J. Kronbauer. Roč. II., čís. 5. Vycházejí nákladem Nákladatelského družstva Máje v Praze každého druhého pátku. Celý ročník za 1.60 K. Číslo za 10 h.

Causeries françaises. Besedník francouzský, zábavný i poučný. Na prospěch škol i samouků. Řídí a vydává J. Kubín, professor v Jičíně. Celoroční předplatné 3 K.

Smuteční chorál pro mužský sbor složil osvědčený hudeb. skladatel a ředitel kůru v Hofm. Městci p. Quido Havlasa. Smuteční sbor ten jest jednoduchý, dobře znějící a praktický. Cena partitury 40 h, hlasy po 20 h. Sbor vyšel nákladem skladatelovým, u něhož lze jej objednat. Najde-li p. skladatel podporu v podniku svém, hodlá ve sbírce pokračovati.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci

nejnovějších druhů pravých

vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna

na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Očedáči

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a punše, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicínalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili státní a diplomem slatě medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Čermákovy housle, struny

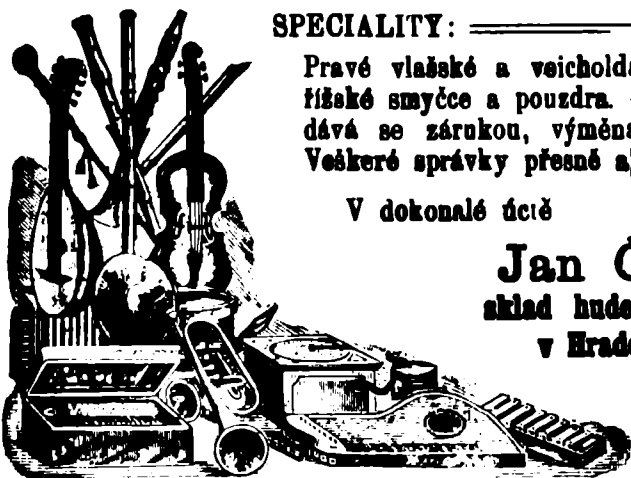
a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vlašské a veicholdské struny, pa-
říšské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správy přesně a rychle.

V dokonalé účel

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Podnikatelství staveb a technická kancelář

stavitele

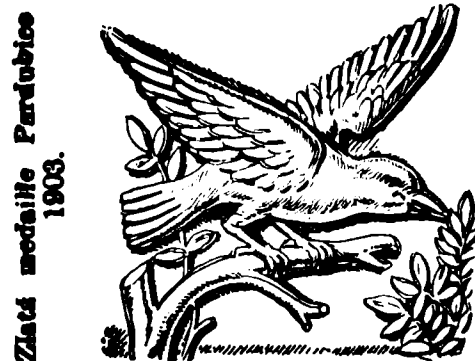
Jindřicha Laboučky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochranou známkou.

Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujete a žádejte!
„MONOPOL“
akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrnský sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o, Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku posílá
se vše franco.

Různé

zpěvné ptactvo

blavné pravé

harcké kanáry

prodávám za mírnou cenu.

Josef Raus v Hradci Král.,
Komenského třída, č. 248.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapsní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Děvory hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez svýčestí cen. — Založeno r. 1843.

Klobouky pánské,
zaručené jakosti,
Klobouky hedbávné cily-
drové i kulaté,
Klobouky dámské, dívčí a
dětské,
Kožešiny všeho druhu pro
dámy, dívky a děti,
Přezůvky pravé Petrohradské,
Papuce pravé s kotvou
na skladě má
Jos. Dvořáček,
cís. a král. státem vyznamenaný
obchod kloboučnický v Hradci Král.,
Palackého třída č. 83.
Tamtéž přijme se učení.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída

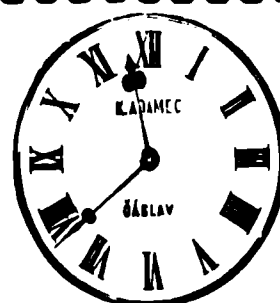

světý hojně zásobený

**sklad náčiní
bohoslužebného**
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše silné v ohni zlatené
a stříbrné, sač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. — Platit
možno též ve lhůtách. Oprava
snovuzlacení a stříbení star-
ších věcí vykoná se rychle a
sáhlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může
se vykazati četnými pochval-
nými příjmy P. T. akademiků
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křesť, svícňů, pa-
cíků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejlépe.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných vězových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu vězových hodin
se zárukou. Pro nemejetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, kobereč a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

**Strojníkům, zámečnickům
a truhlářům.**

Zámečnictví. Příruční kniha pro zámečnický stavební,
umělecký a jiná odvětví Napsal M. Oehm.
418 obrazů v textu. Cena 4 zl.

Parní kotle a stroje a jejich obsluha. — Napsal A.
Schanol. —

Cena 70 kr., váz. 90 kr. Sedm topičů dle tohoto snad-
ného návodu připravovaných při zkoušce znamenité
obstálo.

Nauka o kování koní. Od Fr. Štěpánka. 88 vyobr.
Nejlepší spis Cena 80 kr.

**Kniha pro prakt. strojníky, inženýry, stavitele
a prům. školy.** —

Napsal prof. A. Holeček 8 442 obrazů. 744 str. Cena
4 zl. 50 kr., váz. 5 zl. 20 kr.

Soustruhování kovů. Zařízení, výkonost a obsluha
soustruhů. — Napsal J. Janov-
ský. 8 88 obr. a tabulkami. Cena 1 zl. 20 kr.

Kniha pro kovářské. Sestavil V. Červenka. —
Barvení, bronzování, alacování, sdo-
bení atd. kovů 147 str. Cena 1 zl. 20 kr.

Moření, bílení, broušení a lakování dřev.

Nejnovější návody pro truhláře, lakýrnyky, tesáře a j.
Al. Skramlíka. Cena 1 zl.

I. L. KOBER v Praze,
Vodičková ulice.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 24. listopadu 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Bratři tři bodů.

(14) Lidská obraznost nezná mezí; co jen nabájeno v krvavých románech o jesuitách! Br! Ještě dnes najde se i vzdělanec, který si pod tím slovem nemyslí nic jiného, než souhrn špatnosti a zachvřeje se. A není také divu, vždyť je na tisíce románů, v nichž židé, zednáři a nevěrci jesuity nechávají vystupovati jako intrikány nešťitící se ani dýky ani jedu, aby došli cíle. Choré hlavy to vzrušuje, kouká z toho zisk a více taková „episovatelé“ nebledají.

Totéž platí o spiritistech a magnetizérech, kteří při své bezvýznamnosti ani nevědí, jak to přivedli na vědu a jak přišli k Dumasovým hrdinám: Monte Christo, Josef Balsamo a p.

Nejvíce však napsalo se tajemného o zednářích a nejlepši při tom je, že o nich psali, kdo jak živi o lóži nezavadili. Tajemné ceremonie, spojené s uváděním do lóží a rozličných hodností, černým sukem potažené sály zasedací, soudcové v škraboškách, železné masky, tajemné popravy a úkladné vraždy sloužily rovněž za látku ke krvavým románům. Jestli se jim horší věci přičítali než skutečně sledovali a sledují, pak jsou zednáři na tom sami vinni a to proto, že si skutečně tajemné počínali, nechávající i nižší stupně svých členů v nevědomosti. Vlastní tajemství zednářstva je naturalismus, jež hlásají — vše ostatní je pouhý hokus pokus. Pro ně je pozitivní náboženství Kristovo zbytečným, mravouka bez Boha postačitelná; z toho vyplývá zcela logický boj proti církvím, hlavně proti církvi katolické a papežství. Humanita, kterou všude proti náboženské charitě na odív staví, není pouze jejich vlastnictvím; v první řadě náleží nám, pocházející ve své nejvznešenější čistotě od Syna Božího, od Něhož si ji zednáři vypůjčili, i kdyby to sebe více zapírali.

Dnes jesuité, spiritisté i zednáři s fantastickým svým pozadím patří minulosti; jesuité

sice na světě posud jsou, ale jsou to kněží jako jiní, žijící tiše ve své řeholi a pěstující vědy; spiritisté jsou rovněž, ale více jen dle jména, ve skutečnosti jsou to „blouznivci našich hor“, bývalí zbožní křesťané, kteří následkem své náklonnosti k přemítavému mysticismu, špatným čtením a svou tvrdohlavostí přivedeni byli tam, kde nejsou jiní křesťané — do tábora bludařů a nepřátel církve. Též zednáři jsou tu posud, ale ty tam jsou báje, jež je obestíraly — dnešní svět nevidí v nich než zábavné, nejvýše snad podpůrné kluby židů a svobodných myslitelů. A je to také zcela přirozeno; se svou osvětou, bratrstvím a rovností, svým bojem proti pozitivním náboženstvím musili to v dnešních demokratických proudech také přivést tam, kde jsou. Internacionála, s níž se spojili a již podporují, přivedla je vlastně k veliké nedůslednosti.

Byly doby, kdy naši církevní spisovatelé stavěli „grand orient“ proti katolické církvi — dnes je to pouhý strašák. Od té doby, co demokratická myšlenka vítězí na celé čáře, stali se zednáři zastaralým zjevem moderní společnosti, asi tak, jako oni tvrdí o nás s tím toliko rozdílem, že organizace jejich čítá asi 300 tisíc členů, kdežto světová organizace církve čítá tolik milionů. S této strany věru nehrozí katolické církvi nebezpečí žádné. V Předlitavsku, kde jsou zednářské kluby zakázány, je jen několik set členů, kteří tíhnou buď do Uher, neb Němec. Nejvíce je mezi nimi židů, továrníků a dělníků od dráhy, tedy lidí, kteří mnoho přicházejí ve styk s cizinou. Z díla světa má zednářství nejvíce Amerika, z evropských říší poměrně Itálie. Na cestě do orientu sešel jsem se s židem karbonářem, jenž mi nabízel spiritistické brožury. Není tedy spiritismus nic jiného, než zbraň zednářstva proti katolické církvi. Sem tam se zednáři sjedou, aby se sbratřili a napili, ale nešťastí se na takém sjezdu nestalo posud žádné. Sešli se v Bostonu, letos v září pak v Ženevě a Paříži. První schůzi pojmenovali kongresem nábožen-

ským, druhou sjezdem „svobodných myslitelů“.

Snad bude čtenáře naše zajímat, o čem tam rokovali. Celé jednání vyznělo v negaci (upírání) náboženství; to byla celá jejich pozitivní práce. V provolání chtěli přivést v spojení všechny, kteří chtějí čisté náboženství uvést v souhlas s lidskou svobodou a pěstovati myšlenku bratrství. Aby čisté náboženství docílili, očistili je ode všeho pozitivního a aby myšlenku bratrství povznegli, zřekli se obcování se všemi, kdo by se náboženství křesťanského chtěli ještě držeti. Hlavní jádro dali liberální protestanti, několik katolíků nevěrců, pár Turků a indických theistů. Sjednotili se tedy hned a to v potírání vši nauky Kristovy, tak že víra v trojjediného Boha, Božství Ježíše Krista a zjevení Boží jen málo prý zastanců našly. Místo náboženství autority chtějí zavést náboženství ducha. Též slovo „církev“ nadobro z programu vymýtli a zavedli — ovšem že jen místy — demokratickou organizaci, svobodnou nábož. obec, v níž by se mravní problémy svobodně luštily. V jedné věci však přece nebyli svorní a to v hlavní otázce: „Co je náboženství a je-li ono vůbec pro společnost lidskou nutné?“ Nejvíce se líbila definice rabína Leviho z Dijonu: „náboženství je nutný doplněk světla, jehož žádá rozum, když věda je již vyčerpána“, t. j. když věda neví si rady. Velmi duchaplné; mnoho Louis Germain Levi nepovídal, ale může si z toho vybrati každý, co chce — po židovsku. Konečně v jedné věci žádali zednáři ženěvští solidaritu, totiž: „náboženství nesmí sociální časové poměry pouze kritizovati, ono musí k zlepšení jich spolupracovati.“ Tedy přece k něčemu dobré.

V Paříži šli trochu dále, tam již se neuspokojili s bořením, tam bylo usneseno: stavěti, a sice uloženo zvláštnímu komitétu, vypracovati do budoucího kongresu encyklopedii, zednářský katechismus, a sice prozatím filosofickou jeho část. To se rozumí, že francouzští zednáři hleděli kongresu též politicky a proti

FEUILLETON.

Z modlitby Páně.

Napsal Josef Váňa.

Posvět se jméno Tvé.

Ty, jenž jsi dechem svým rozšířil v závratné výši nebes miliony světů, Ty, jenž denně slunce rozžiháš a měsíci planouti velíš, Ty, jenž zemi úrodou obohacuješ a nádherou květín kráslíš, jaké jest vlastně jméno Tvé . . . ?!

Hřímáš ve vodopádech, burácíš v oslepujícím svitu blesků, usmíváš se v jitrnce, rdíš se v červánkách západu, dýcháš v májové mlze, šepotáš v rozkvetlých hájích, tělestíš v pohádce lesa, ozýváš se v kлокotání slávy, brozíš v přívahu vod a krupobití, hovoříš v praskotu zrajících klasů . . .

Ty, jenž trůníš v nedozírných výšinách, kráľuješ v bezedných propastech, zíráš v dálky nekonečné, Ty, jenž držíš v rukou svých základy země a hvězdám a oblakům dráhu vykazuješ, Ty, jenž řídíš každý krok člověka a vši i o každém hnutí červíčka, jak že mají vlastně lidská ústa jmenovati Tebe?

Zrcadlíš se v tůních tmavých jezer, obrážíš se v planoucích krůpějích rosy, hofíš v barvách rozkvetlých růží, směješ se v nádhře rozpjaté duhy, atkvíš se a jiskříš na křídlech motýlů . . .

Ty, jenž život pokynem dáváš a v okamžiku jej maříš, Ty, jenž vládcem jsi nekonečných prostorů, Ty, jenž jsi býti nezačal a jemuž konec neznám jest, jaké že jest jméno Tvoje?!

»Podivný, Rádce, Bůh, Hospodin, Jehova . . .« tak nazývají Tě chtěl, tak nazývají Tě uvykl jazyk synů lidských. Tebe nekonečného obsáhnouti chtěl malicherný úd těla lidského. Tebe, jemuž i prostory Nekonečna téžny jsou, odříci chtěli u vetchý rás několika písmen, vměstnati chtěli do počtu několika slabik . . .

Ty, jenž ústrojí jazyka se vymykáš, Ty, jenž myšlenku lidskou přezahnuješ, Ty, jenž v pojem

vyslovitelný obemknouti se nedáš, jak tedy vlastně máš býti označován?!

Ať Tě nazývají »Hospodin, Bůh, Jehova, Allah . . .« — já nazývám Tě »Otc« a v horoucnosti duše své volám: »Posvět se jméno Tvé!«

A těmi, kteří ve své pyše a omezenosti chtěli Tě nazývati »Neznámým«, těmi pohrdám a pln radosti, nadšením a jásotu volám k Tobě: »Otc náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno Tvé!!!«

Tvé svatě, Tvé veliké, Tvé dobrotné, Tvé otcovské jméno budiž velebeno nyní i vždycky a stále až na věky!

Od východu slunce až po jeho západ chváleno budiž jméno Tvé a všem lidem budiž svato tak, jak svato, jak úctyhodno jest zvedeným dětem jméno otce drahého . . .

Ó Otče, ó Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno Tvé — — —!

Bylo červencové nedělní odpoledne.

Ve vesnici * sedlo v zahradě v hostinci několik rolníků a bavili se brou v kuželky.

Slunce na obloze pájilo, jako by všechno na beztoho vyprahlé zemi sežehnouti chtělo. Bylo dusno k zalnutí a i v chládku pod košatými lípami nebylo k vydržení. Po obloze byly jen sem tam roztroušeny šedivé pruby.

»To máme dnes vedro k zalnutí!« poznamenal jeden soused a vypustil silný kotouč dýmu z úst.

»Máme — a bude myslím bouřka, dodal druhý a hodil prudkým rozmachem do kuželek.

»Osm! — Sláva! — Naši vyhráli!« zajásala celá jedna strana a hnala se ke stolku pro peníze.

V tom zašlechl okolo cyklista a zrovna před zahradou seskočil s kola.

»Má účta, pánové!« pozdravil a otíral si štátek zpoceného čela. — »Toť je dnes zrovna trest na tom kole.«

»I vždyť vás k tomu nikdo nenutí, směli se sousedé.

»Hm, sport je sport! — Moderní člověk musí všechno prodělat,« poznamenal cyklista a

při tom sňal si s nosu skřípec a otíral s něho prach.

»I to my si raději v neděli odpočineme,« dokládali sousedé.

»Není to viděti, vždyť hrajete. — Ostatně na tom nezáleží. Vezmete mne, pánové, k sobě?«

»I proč pak ne, vždyť nám právě jeden schází.«

»A co vlastně hrajete?«

»I jenom válečnou. — Prosím, můžete hned začít.«

Cyklista chytil kouli a chtěl házet. V tom ozval se s nedaleké kostelní věže zvonku hlas a oblaňoval, že se dává v kostele právě požehnání s Nejsvětějším. Sousedé sňali čepice, bili se v prsa a křížovali se.

»Co to, prosím vás, tropíte?« zasmál se cyklista.

»Je požehnání, bijeme se v prsa.«

»Hm, to jste tu ještě náramně pozadu, že na takové blouposti držíte!«

»Nechte řeč a házejte!« zahřměl jeden rolník a zamračil se. — »Nezvali jsme vás sem, abyste nám kázal.«

Cyklista umlknul a házel . . .

V tom na západním nebi ukázal se mrak. Rostl jako hora a roztahoval se s rychlostí nevídanou po celé obloze. Dusno bylo ještě větší.

Najednou z hloubi zahřmelo . . .

»Vidíte? Neřekl jsem to?« poznamenal jeden rolník.

»Pán Bůh rač nás chrániti před krupobitím!« dodal druhý.

Než to však dořekl, strhl se vítr a celý mrak prachu hnál se jako přišerný sloup po blízké silnici.

»Pánové, abychom toho nechali . . .«

»Hned, jen to dohrajeme . . .!«

V tom se zablesklo, zaduněla bromová rána, a již veliké krpěje deště pleskaly na vyprahlou zemi.

Rolníci smekli čepice a křížovali se.

»Pán Bůh rač nás chrániti . . .!«

Cyklista se rozesmál. Podíval se přes skřípec

katolickým využívatelů a uspořádali Giordano-Bruno-slavnost na Montmartru proti kostelu Sacré-Coeur; odhalili totiž pomník svobodného myslitele, popraveného mladíka Jean François Lefèvre. Zajímavým byl referent Buisson, když pravil, že mravouka musí být prouta všech náboženských, nadsmyslných představ a důvodů, pouhým výsledkem exaktní vědy, vědeckého bádání a socialistické disciplíny. Ona nesmí nésti na sobě žádný absolutní ráz, nýbrž být v stálém vývinu, jako společnost lidská a záviset od časových, místních a sociálních poměrů a tak vyplývat nikoli z článků víry, rozumu vnučených, nýbrž z logického požadavku, tak že dle Buissona bude nutně nemravnějším ten, kdo nejlogičtěji myslí a vzdělanci musí být již proto i lidmi mravnými. Bezpochyby mají zednáři dvojí mravouku, theoretickou a praktickou; první mají na kongresech, druhou pro soukromý život.

Reverend Savage z New-Yorku měl poslední slovo a to bylo také celkem nejrozměšnější. „Náboženství mohou vymřít“, pravil „a bohové zmizet, ale jak dlouho bude lidstvo na světě, bude mít nějaké náboženství.“ Ejhle tedy!

Volné listy.

(Vypravuje se o českém Katonovi, dru Herbenovi.)

(12) „To, čeho jste se dopustil s penězi sebranými pro sirotky po hornících zahynulých na dolu „Jupiter“, lze kvalifikovati jako defraudaci, jež ovšem — byla-li spáchána osobou Vašeho veřejného a společenského postavení — je proviněním nejtěžším.“ Toto prohlášení má datum 7. října 1905 a bylo posláno dru Herbenovi výkonným výborem české strany pokrokové. Stává se zřídka, že nás rozhodné okolnosti zastihnou nepředvídaně, ale tato v pravém a nejpřímějším slova smyslu mravní pohroma zastihla i českou veřejnost nepřipravenou i nepřipravenou samého dra Herbena, jenž, kdyby byl předvídal, zajisté by byl učinil v čas vhodná opatření. Hrozná tato nehoda jednala proti Herbenovi jako dravec na číhané; hle, dravec čekal, přikrčil se, pojednou skočil a srazil Herbena k zemi. Chefredaktor „Času“ utržil strašnou mravní trhlínu, dostal ránu, od níž mu zajisté v uších hučí, čelo div mu nepraskne a chmurná bouře asi bolestně rozpoutává se v jeho prsou. Kdo si uvědomí význam a poslání Herbenovo ve straně realistické, kdo změřil místo, které si sám Herben určoval v českém životě a v české žurnalistice a na druhé straně čte slovo výkonného výboru o „defraudaci“, pochopí duševní stav muže, jenž poznává, že jest svržen do propasti a že jest neodolatelně ztracen. Jakkoli Herben měl ucelivou inteligenci k útokům na vše katolické a jakkoli v tomto ohledu vypěštoval v „Čase“ zvláštní metodu pomluv, přece v této chvíli zmožňuje se nás více soucit a lítost, než radost

na vyděšené rolníky a posměšně pravil: „Hm, když Pan Bůh chce bráti se sv. Petrem v kuželky, nemůžeme ovšem my . . .“

„Hlupáku, buď zticha a nerouběj se!“ zavolal jeden mladý rolník hněvivě a z očí sršely mu blesky.

„Co že jste to řekl . . .!“ vyjel nah celý rozrušený cyklista.

„Snad jste tomu rozuměl a nerozuměl-li jste, tak se neptejte . . .“

* * *

Za čtrnáct dní byl volán rolník k okresnímu soudu, aby se zodpovídal pro urážku na cti.

„Nazval jste zde toho pana hlupákem“, pravil soudce a ukázal při tom na cyklistu.

„Prosím, ano!“

„A proč jste tak učinil? — Což pak nevíte, že jest to urážka na cti a že to jest trestné před zákonem?“

„Vyslovil se neslušně o Bohu . . .!“

„Ja jsem jen žertoval, omlouval se cyklista.“

„Ja také . . .!“ hájil se rolník.

„To neplatí, milý příteli . . .!“ přerušil ho soudce. — „Odsuzujete se k pokutě 10 K.“

„Hm, to jsou divné pokuty . . .“

„Nemluvte a raději zaplaťte, sice byste mohl ještě . . .“

Rolník zaplatil, ale nemohlo se mu nijak srovnati v hlavě, že čest a jméno synů zákonem se chrání, ale jméno Otce že se může hanobiti beztrestně . . . —

Inu všechny dítky nejsou vždycky zvedené a pokolení Chamiovy nevyhyne. Pro dítky pak zvedené zákona není třeba —

— — — — —
Ó Otče! Tvé svaté, Tvé veliké, Tvé dobrotné jméno budiž velebeno nyní i vždycky a stále až na věky . . .

Od východu slunce až po jeho západ chváleno, budiž jméno Tvé v všem lidem budiž avat tak, jak avato, jak účtyhodno jest zvedeným dětem jméno otce drakého —

Ó Otče, ó Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět se jméno Tvé . . . — — —

nad padlým mravokárcem a poraženým humanistou. Dojem tragického pádu však nemůže překážeti, abychom nepromluvíli o věci určitéji, ať z té příčiny, že Herben mnohé lidi ve svém časopise odpravoval ve jménu pokroku, poctivosti a humanity. Mluvíme-li tedy o případu obšírněji, děje se tak proto, že Herben jest příznakem mravní choroby vůbec a že měl dlouho čelati, snad rozhodující slovo ve straně, jež rozvinula prapor národní očisty.

Žurnalistická činnost Herbenova projevila se určitěji, když vystoupil z redakce „Národních Listů“ a počal redigovati týdeník „Čas“, jenž střídalivostí, rozhledem a jasným úsudkem získal si brzo mnoho přátel. To byly zlaté časy Herbenova časopisu. Když však „Čas“ přeměnil se v denník, nastaly finanční svízele, pro které časopis od svého původního programu odstoupil, počal kompromisovati, ba psati i často proti prospěchům národním, a vedle politiky stal se konfesionalním listem židův a evangeliků. Vášnivě a strannické psaní „Času“ jalo se dokazovati, že všichni lidé v Čechách bloudí a jediné že v táboře realistů jest pravda, pravda v jednáních, slovech, zkrátka ve všem životě. Všechno to tvrzeno s takovým náterem moudrosti, jakoby „Čas“ pocházel z levého boku Jupiterova. Středem a jediným rozhodčím veškerého života národního „Časem“ označen byl jednou pro vždycky prof. Masaryk. Katolicismus pronásledován od „Času“ fanatickou přímo vzteklostí, a užíváno k tomu cíli zbraní nejhanebnějších: hloupých klepů, nízkých pomluv a nejrafinovanějších lží. Finanční poměry se horšily víc a více, očekávaný zlatý dešť od židův a evangeliků se nesnesl a proto Herben bil do katolíků vždy vášnivěji, na všechny strany terorisoval a — přestav byti žurnalistou ve vznešenou slova významu, stal se žurnalistickým advokátem. Advokát, chce-li míti úspěch, nesmí se báti činiti koncese a ze všech jeho opatření, jež činí, když vstupuje v obvod spravedlnosti, jest, aby hlas svědomí udusil. Herben to činil statečně a důsledně a nebylo ani památky v jeho praksi po těch lesklých zásadách, jež theoreticky hlásal. V morálce pravdy a spravedlnosti byl povrchní a lehkomyslný jako naše doba a ochotně podrobil se zásadám užitečnosti, všeobecné přijatým. I na Herbenovi se osvědčilo, že prvý přestupek, byť byl sebe nepatrnější, má neodvratně za následek druhý, neboť v řadu mravních jest zákon osudného postupu. Pozoruje se to v životě, z jehož přírod sklízíme mnoho úvah, z nichž nejzřejmější jest: dobro plodí dobro, ale ještě jistěji zlo plodí zlo. Jest tu řeka, protože tam nahoře jest pramínek. Co se v „Čase“ náboženským zásadám našim nachechtali, co se projevů života katolického posměšně nakritisovali! Snad proto, že dovedli lépe jednat a žiti na zásadách jiných? I nikoli, jest tu řeka, protože tam nahoře jest pramínek. Řeka mohutní, naráží na hráz, bouří se a kлокota. Včera stal se výbuch s defraudací a dnes již mluví se o schodku v „Čase“, přesahujícím čtvrt milionu korun a klade se dotěravá otázka Herbenovi, jak bylo možno takový schodek učiniti a kam poděly se peníze. Pisatel v „Osvětu Lidu“ tvrdí, že jest v takových věcech odborníkem a že d. f. i. i. t. „Času“ v nejneprůzračnějším případě nemůže činiti více než 80.000 korun. Pak ovšem chápeme, že v takových shnilých poměrech mnozí stranníci se finančně zaarváci, jak se to na příklad vypravuje o prof. Drtinovi. Dr. Herben řečí o čtvrt milionu prohlašuje za darebactví. Jest tedy čekati, jak se věc vysvětlí, neboť jazyky stoupenou strany počínají se na všech stranách potěšitelně rozvažovati. A také Herben nezahálí. Brání se, brání, ale ve vývinech jeho jest hmatatelná téžkopadnost, nejistota a na místo toho, aby na každou výtku nebo obvinění odpověděl dopodrobna a vysvětlil, jak se říká, všechno z „gruntu“, z daleka jen obchází a vypovídá beze všeho sebevědomí. I z jeho řeči jest pozorovati, kterak si jest vědom, že nad hlavou jeho kupí se černé mraky a že se neustále rozšiřují. Zjevně ku podivu jest, že snesl s počátku nářknutí z defraudace a ku podivu jest, že pány, kteří ho tak stigmatizovali, nedoporučili hned státnímu zástupci. Zatím hromadí se roztomilá nazývka a případná úsudky od lidí Herbenovi velmi blízkých. „Čas“ jest obilným hrobem, tvrdí Hajn v „Osvětu Lidu“. Další zajímavosti ještě zajisté přijdou, za kterouž příčinou nelze již dnes učiniti si o celé záležitosti definitivního úsudku. Jest jenom jisto, že páni Herbena mají již po krk a že se ho chtějí zbaviti; svědčí o tom to, že trumf o mosteckých defraudovaných penězích proti Herbenovi byl vyhozen od vlastních stranníkův, a z jejich odhodlané ráznosti lze očekávati, že Herbena z lázně nepustí, aniž by ho důkladně vyprali.

Karakteristické jest pro Herbena, že se ho zastává pardubský židovský „Rozvoj“; ve zjevu tom jest také poučení pro naši veřejnost a prokukuje tu ona ramenářská morálka, jež v posledních letech v Čechách známenitě se rozmohla a jež svému majiteli vyloží vždy vše

to nejlepší, jako prohnaná kartářka tomu, kdo z karet se chce dovědět svého štěstí.

Divné věci a veliká překvapení! Vždyť ten Herben tak hezky psával. Nemohl se smířiti s obklopujícími ho poměry, toužil po prostotě, po světle, po všeobecné užitečné činnosti, proklíval svorně s Macharem českou neopravdivost, všechnu lež a mrakost, lpěl na českém životě — a jiné krásné věci Herben nám povídal. Zdál se míti vlastnosti člověka, jenž jest schopen tvořiti novou dobu: jako Luther, jenž založil novou církev, jako Petr Veliký, který udusil starou Rus! . . .

Při těchto pochmurných úvahách mané přichází na paměť kulturní obrázek, v jehož středu jest namalován bývalý starosta svatováclavské záložny, Drozd. Činila se tehdy, jen co je pravda, žurnalistika česká, zejména ta pokroková. Dostal svůj díl Drozd, proti čemuž nelze nic namítat, ale dostali také všichni kněží — a to již bylo lumpactví. Brzo totiž žurnalistům zmizel z očí Drozd a stál jim před tváří český katolický kněz. A počaly orgie, počal šílený tanec inteligentních kanibalů, kteří se vyřítili jako smečka vlků a řvali, že takový Drozd jest na každé faře. Byly to chvíle, kdy každá podlost a infamie byla udávána „pokrokovým“ žurnalistou jako peníz ryzí pravdy, kdy hnusné pomlavy měly svůj průvodní list, kdy místo myšlenkové činnosti a mravní zodpovědnosti zaujaly pusté štvance, — protože se jednalo o katolické kněze. A v tomto konkursu hnusností, páchaných od inteligentů, měl přední účastenství rytíř ducha, strážce dobrých mravů a český Kato, dr. Herben, jako chefredaktor „Času“, jemuž teď vlastní přátelé nebojácně vmetli ve tvář obvinění z defraudace sirotčích peněz. Tak se časy mění! . . .

Poznámky redakce k vývodům p. dopisovatele.
Dr. Herben pro nářknutí z defraudace podal již žalobu. Rozhodně popírá, že by passiva „Času“ dosáhla tak obrovské výše, o jaké mluví „Osvěta Lidu“. Masaryk neuznává za správné obvinění Herbena ze skutečné defraudace, ale — dle jeho slov — mravně jest věc hrozná. My sami jsme napsali, že Herbenovo neplacení není ještě právě smělou defraudací. Při tom konstatujeme, že vyloučení dra Herbena z pokrokové strany nebylo podepsáno Masarykem, ale že se stalo pouze za přítomnosti prof. Masaryka. Herben sám dokázal svým žalobcům a soudcům pokrokovým některé nepravdy v jejich tvrzení, ale jeho opravy na celkovém sdělení žalobců mnoho nemění. Herben táže se p. Ventury, jakým způsobem dostaly se adresy Času do rukou administrace „Přehledu“. Ale ať je jakkoli, zajímavost jest pro českou veřejnost toto: Herben přímo kupil „politické a mravní“ mrtvoly. Byla jeho stála fráze: „Pro nás je pan X mravní mrtvolou“. Házel přes palubu tento rytíř ducha jednoho českého publicistu za druhým. A teď najednou — jest vyhoštěn z tábora vlastního. Ochránce „česko-bratrských pohrobků“, duchovní životel „evangelických“ listů, vášnivý obránce evangelických kleriků, návštěvník pastoračních hostin, přihlášený úd evangelické církve — vyhoštěn ze strany, kde jeho klienti, židé a evangelíci, docela ve výboru zasedají. Muž, který tolik stýskal na naši národohospodářskou a finanční ubohost, jest tepán v realistickém týdeníku „Přehledu“ pro své neumělé hospodaření. Měl-li tak bystrý finanční rozhled, že mohl raditi jiným, proč zavčas neodvrátil další finanční ztráty strany na př. změnou denníku „Času“ na týdeník? Měl jíti zavčas „s pravdou ven“, jak jiné pobízí. Veliký „mravní reformátor“, horlivý velebitel Husa a Havlíčka, jehož povznešené zřetelnosti byla mravouka katolická ne lokonálová, najednou musí slyšeti od vlastních, že jeho chování jest horší než průměrného občana. Ten, který dle příkladu Masarykova hledal dokonalejší náboženství než jest naše, skutky svými nestál ani na výši průměrného budhisty. Zvláště stokrát dokázaná prolhanost „Času“ ukazovala na prapodivné zásady toho, který chtěl raziti cestu — novému, dokonalejšímu náboženství. *A to měli mítí pánové odsuzující Herbena na mysl nejvíce.* To měli odsouditi daleko přísněji než otaleni s odvedením peněz. Teď ještě otázku: padne-li „Čas“, z čeho budou opisovati náboženské a politické moudrosti „Hlasy ze Sionu“?

Čisté zřídlo ruských nepokojů.

(8) Podali jsme předešle ukázky, jak za nynější doby odkryla duše ruských židů škra-bošku, aby se ukázala v pravé podobě. Doplňujeme nyní příklady ještě dvěma. Z ruského veleoměsta Lodi píše „Nár. listům“ očitý svědek, jak procházejí městem velké davy demonstrantů, z nichž jest 90—95% židův a židovek. Dopisovatel sděluje dále: „Každého jednotlivci bije do očí, že to, co se nyní děje, jest pouze a jediné dílo židovské, tak zvané „židovská revoluce“. Židé rozhazovali po všech

místech a na všech ulicích města proklamace (vyhlášky), v nichž se obecnostvo vybízí na ulici, aby zde tiše demonstrovalo. Poněvadž někteří majitelé restaurací a obchodů zdráhali se své obchody a závody uzavřít, vytlučena jim od židů kameny okna a výklady. Tak zejména v „Grand Café“ v uzenářském závodě Weirauchově, v obchodě s galanteriím zboží Schwalba a j. v.“

Když ohlášena 31. října carská vyhláška o konstituci, přijalo ji obyvatelstvo různých národností s velikou radostí, leč židé a jejich náhončí socialisté s výsměchem. Téhož dne večer židé „z vděčnosti“ uspořádali protivládní demonstraci; chtěli odebrati dvěma vojínům ručnice, leč přispěchavší vojenská hlídka je rozehnala. Demonstranti krátce po ústupu spustili palbu z revolverů, na což ovšem vojsko odpovídalo výstřely z ručnic.

Ve středu 1. listopadu ráno nalezeny nalepené revoluční proklamace, v nichž hlásáno, že hodiny carské samodržavé vlády jsou sečteny a národ se vyzývá k další válce proti cara a jeho vládě až do úplného zničení a do prolití poslední kapky krve za svobodnou republiku. Večer vrazilo na 800 židů a židovek do koncertního domu, kde se dlouho řečnilo. Shromáždění nadělalo tam velikých škod a mnoho předmětů cenných majiteli pokradlo. Dodává dopisovatel: „Řečníci a řečnice, židé a židovky, střídali se a zasypávali cara i jeho vládu nejhanebnějšími a nejsprostšími nadávkami, jakých u nás největší luza mezi sebou nepoužívá a všichni shodovali se v tom, aby byl car ihned s trůnu svržen, vláda jeho zničena a prohlášena svobodná republika s dosazením republikánské vlády.“ — Tak se ukázal židovský vděk za carovo prohlášení konstituce. Ale jak si židé tu přísti ruskou republiku představují, ukázalo se hned, jakmile jeden Polák projevil touhu, aby bylo prohlášeno ruské Polsko za samostatné království. Všichni přítomní židé proti tomu protestovali. Křičeli, zda by polský král koupil od nich veškeré zboží, jež by vyrobili. Povykovali: „Nám netřeba odloučení od Ruska, nýbrž všeruské, demokratické svobodné republiky, abychom tam mohli své tovary, zde vyrobené, prodávat.“

K tomu dopisovatel „Nár. listů“ poznamenává: „Židé otevřeně na této schůzi projevíli, oč jim jde, a že by bez ruských národností a ruské říše vůbec hospodářsky žít nemohli.“

Veškerá zdejší intelligence, žádnou národnost nevyjímaje, shoduje se v tom, že tím dnem, kdy Židé by dosáhli posledního cíle, bylo by konec nejen království polského, nýbrž i celé západní i jižní Rusi, kde židé převahu nad křesťany mají. Zdejší židům, kteří dnes mají ve svých rukou takotka veškeré peněžní ústavy na Rusi, kteří ovládají veškeren obchod v říši, kteří mají intelligenci všeho druhu, a vrozený pud, hospodářskou obět svou vyssátí do poslední kapky, jako pavouk mouchu, schází pouze svoboda rozprostiti se po celém evropském i asijském Rusku, uchopiti se vlády, obsaditi svými nejvyšší úřady a budou mít v rukou světovládu, aby zkrátka oni vládlí.

To jest jejich poslední cíl, proto jest jim zapotřebí zničení ruský stát, jedno, jestli samodržavý nebo konstituční, a provolati demokratickou svobodnou republiku. Koncepce (záměr) zajisté velkolepá. K účelu tomu vyhazují miliony rublů na agitace, a já nedám za to nic, že polský lid dá se získati za židovské vojsko proti Rusku.

Mnozí Rusové jim sami do rukou pracují žádajíce od cara a vlády nemožné věci. Totéž platí o neslovanských, ale křesťanských národnostech v Rusku, o Finích, Lotyších, Arméních a p.“ —

O pohnutých dnech v Oděse docházejí nyní podrobnější zprávy nad míru poučné. Revolucionáři, kteří cara „sesadili“, prohlásili, že Nová Rus a Černomořská oblast odtrhnou se od říše ruské a zřizují se jako zvláštní stát pode jménem „Černomořsko-dunajské republiky.“ Všechny dosavadní úřady se zrušují, úředníci se sesazují, vojsko se rozpouští, policie propouští; obranu území i ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti bere na sebe „národní vojsko.“ Tak prohlašovali revolucionáři — většinou židé — „ve jménu národa.“ Jako nejvyšší úředníci „nové vlády“ zvoleni vesměs bohatí židé a to: za presidenta advokát Pergament, za ministra obchodu bankéř Hais, za ministra financí kapitalista Brodský, za ministra spravedlnosti Kraushaar, za ministra vyučování Zuckerhandel. Tohle mělo býti „lidové“ zastupitelstvo pro národ ruský. Ve stínu rudého praporu zvoleni za představitel „lidové republiky“ židovští kapitalisté! Usneseno, že Kozáci budou vyhoštěni jako psanci a půda jejich se daruje židovským kolonistům. — A hned po radniční schůzi dokázali revolucionáři, jak chtějí udržovati „ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti“; převraceli tramwayové vozy, káceli telegrafické sloupky, podpilovali stromy a dělali z nich barikády.

Všecko „ve jménu národa“. Ale národ sám vzkypěl hněvem nad židovskou drzostí. A pak následovala nelítostná, barbarská řež židů oděských.

Z předešle uvedených zpráv i z těchto sdělení patrné, že si přejí mít židé oblečenou kýženou republiku do kaftanu. Pod „demokratismem“ rozumějí naprostou poslušnost k židovským rozkazům. Již nyní zapovídají řečníkům prodávati maso, poněvadž prý řečníci takovým prodejem urážejí židovské náboženství; již nyní trhají fanaticky obrazy křesťanských světců, již nyní dokazují, že vlastně křesťanské obyvatelstvo má v Rusku sloužiti hlavně zájmům židovského kšeftu, atd. Co by následovalo, až by tou politiky a směr sociálních oprav řídili výhradně rabíni? Nu — ochotných uánodních mají v bezvěrecké sociální demokracii dost. Který křesťan nepohlédl dosud hru židovských ruských revolucionářů, zůstane slepým do smrti. A pozorujeme-li drzou útočnost židovských kšeftářů, jimá nás odpor proti farizejským slzám židovského tisku a židovských schůzí, které nařikují nad hrozným útlakem ruských židů a miliony na tyto „oběti“ sbírají. Židovský tisk rámuje, co všecko židé v Rusku snášejí, jako by byli hotovými nevinňáky. A bobužel, že mocný, dobře zorganizovaný tisk židovský dovede poplésti plno křesťanů. Socialistický tisk statečně sekunduje; co by jiného také oddaný sluha židovstva směl dělati?

Židé dobře vědí, že vládní reformy nedají se provésti najednou a že jest potřeba delšího času, než obrovský stroj státu ruského vjede celý do nových kolejí. Ale štváli přece fanaticky právě v čase, kdy prohlášena konstituce. Vztek je pojal, že se Rusko reformovati chce dříve, než by bylo pozdě. Jim by bylo milejší, aby vláda ruská ulpěla na samodržaví, poněvadž pro své štvance by měli lepší omluvu; v tom případě by jejich tisk ovládl mysl ruského lidu daleko líp. A když vláda ruská splekla plány židovské reformním projevem, ulevují židé svému vzteku nyní nepokrytě.

Ale už dochází ruským buřičům pacht. Ti zmámení lidé, kteří k vůli židovským kouskům dlouho stávkovali a hladověli a kteří k vůli nim ničili bezhlavě národní majetek, vracejí se přes všechny pokřiky židovských kšeftářů a jejich náhončích k obvyklému zaměstnání. Prošli trpkou školou a poznali dostatečně, jaký rozdíl jest mezi humanitou a svobodomyšlností židovstva a křesťanstva.

Ubrana.

(3) **Veliká nevědomost či zámýslná nepoctivost?** Po příkladě socialistických listů musí vyrukovati i národně-sociální „Svornost“ s protikatolickými lžemi již dávno vyvrácenými. V čísle ze dne 4. t. m. píše, že duchovní tresty byly vynalezeny r. 159., poslední pomazání r. 540., peklo r. 593., očištěc r. 596. Člověk neví, má-li se smáti hlouposti pisatelově nebo se horšiti na jeho drzost. Nebudeme zde šife vykládati pádné historické důvody, které svědčí o tom, že víra na peklo, očištěc, poslední pomazání jest tak stará jako církev katolická sama. Kdyby se chtěl jízlivý pisatel opravdově o tom všem poučiti, našel by důkazy snadno. Na př. o pekle mluví zcela zřetelně a na mnoha místech Písmo samo. Ale kdepak by znal „osvícený“ pisatel Písmo? To raději prohlásí jednoduše, že peklo „bylo vynalezeno“ teprve roku 593. Církevní spisovatelé prvních století po Kristu píší souhlasně o pekle, očištěci, posl. pomazání jako o věcech obecně známých. Nejnovější bádání v katakombách, které bylo konáno i od protestantů, potvrdilo zvlášť stkvěle naše přesvědčení, že nynější víra katolická jest zrovna taková, jaká byla za časů apoštolských. Ale nač by si lámali „pokrokoví osvícenci“ hlavu nejhrůznějšími nápisy zachovanými z prvních století po Kristu! Jest daleko pohodlnější prohlásiti šosácky a zpátečnický, že církev některé věroučné články teprve v pozdějších stoletích libovolně si vymyslela. Že se tím český lid balašní, to nevádí; jen když se poštve takovými nepravdami proti církvi, v níž jest vychován! To je hlavní účel takového „poučování“. A redaktor „pokrokového“ listu přece jest k tomu, aby církev „porážel“ a nikoli aby o ní pravdu psal. Vystříhne se tedy s chutí nějaká prohaná lokálka ze štvavého listu socialistického, dá se to do tisku — a kus pokroku jest hotov! Trebas šosácky a tmářsky — jen když proti církvi! Také „Svornost“ zasnoucímu čtenářstvu sděluje, že „sluha Boží Pius X. má k své vlasti obaluze více než 4.000 lidí.“ Tak! Na tohle vůbec není odpověď. A snad se tomu zasmějí i prostí čtenáři „Svornosti.“

Ale nehněvejme se příliš ani na socialisty Bablovy ani na Klofáčovy. Ti nenesou viny největší. Naučili se totiž takovému protikatolickému lhaní z pastorských orgánů. Ano — ten tisk, který má evangelia plná ústa, jest

hotovou školou prohané prolhanosti, jak jsme velmi často dokázali. Tam najdeme takové příklady pastorského farizejství a jízlivého lhaní, že člověk věci znalý užasne nad tou drzostí. „Ochránci evangelia“ lhou o naši církvi až hrůza a socialističtí žáci se pilně přiučují.

Politický přehled.

Sněmy zemské pracují již z posledního. Všude chvat. Na sněmu království Českého mezi jiným schváleny zprávy komisií ve II. čtení ve příčině remunerační za vyučování náboženství, jež na školách národních obstarává duchovní správa — a v příčině zákona týkajícího se osvobození budov se zdravými a levnými byty dělnickými od různých přírážek. — Sněm moravský již odročen. Důležitým dílem jeho jest nová volební oprava, prospěšnější sice, ale přece opět proti velké většině obyvatelstva moravského. Dle nového řádu připadá Čechům na sněmu všude většina prostá, ale ta sešňěrována jest dvěma body, že jim ta většina málo pomůže. Pro dosavadní vydědence z práva volebního zřizena čtvrtá kurie o 20 mandátech. Němci přece uznati tu musili aspoň částečné práva většiny obyvatelstva. Přijaty též zákony o jazykové rovnoprávnosti při úřadech samosprávných, o dozoru na školy, o rozdělení školních úřadů dle národnosti. Ditky mají se přijímati jen do té školy, jejíhož jazyka vyučovacího jsou mocny. — Sněm hornorakouský a štyrský vyslovil se pro zavedení všeobecného práva volebního. Na sněmu krajinském usneseno, aby od nynějška sněmovní protokol spisován byl pouze slovinsky. — Sněm slezský zamítl požadavek Slováků, aby u zem. výboru provedena byla rovnoprávnost, a volební opravu schválil dle návrhu Němců. — Říšská rada svolána jest na 28. listopad, v kterýžto den se chystá všeobecná stávka.

Uherská vláda odhodlaněji nyní vystupuje. Neposlušní úředníci a orgánové vůbec jsou suspendováni, propouštěni. 12 komitátům zastavena dotace jako příspěvek na samosprávné výdaje.

Turecko dosud nevyhovělo přání mocností ve příčině finanční kontroly v Macedonii a proto mocnosti svým loďstvem demonstrují ve vodách tureckých proti Turecku.

V Rusku se nezdařila generální stávka; lid sám obrací se proti osnovatelům stávek. Kde se děle stávkuje, vláda pohrozila, že pak vůbec továrny ty s dorozuměním majitelů budou uzavřeny. Že i professoři a studenti budou propouštěni a vyloučeni, nenastane-li na universitách opět pořádek. Kongress městských zastupitelů usnesl se podporovati vládu Wittovu, noviny vyslovily se proti nové anarchii. Právě Rusové mají všech zmatků již po krk, jen revolucionáři bouří dál.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 20. listopadu 1905 usneseno: Žádost městských policejních strážníků za úpravu služebních platů odporučí se rozpočtovému odboru k příznivému vyřízení. — Polévkovému ústavu na Novém Hradci Králové uděleny byly bezplatné 3 m měkkého dříví. Oferta p. Fr. Paulíka na koupení stavebního pozemku za Moravským mostem postoupí se technické komisi. — Žádost c. k. okresního hejtmanství za sdělení, zamýšlí-li obec po obou stranách silnice erární ve třídě Pospíšilově zříditi rigoly po zasypání příkopů, postoupí se technické kanceláři k podání rozpočtu a návrhu. — Panu J. Pilnáčkovi, c. k. dvor. továrníku a starostova náměstku, vzdány díky za dary K 100— ve prospěch místních chudých a K 50— na vánoční stromek v Opatrovně za přičinou úmrtí jeho chotě p. Herm. Pilnáčkové věnované. — Proti platebnímu rozkazu, jímž vyměřena byla daň výdělková z městských ústředních jatek na r. 1906, podá se rekurs. — Technickou kanceláři předložena oferta p. J. Nevyhostěného na 2 nové a opravu 4 starých lavic do kostela sv. Ducha předložil se rozpočtovému odboru. — Zprávu technické kanceláře o úpravě schodů „Bono publiko“ a o zřízení nových kamenných schodů u vojenské nemocnice předložil se k rozpočtu na r. 1906. — K žádosti p. K. Viewegha, c. k. okres. tajemníka a spol., uděleno bylo povolení ku zřízení kluziště na louce u řeky Orlice, vedle obecního koupadla s podmínkou, že kluziště bude veřejné a že obci žádného nákladu ani škody nevzejde. Rovněž propůjčí se pro kluziště bezplatně bouda z obecního koupadla. — Žádost ředitele divadelní společnosti p. Fr. Laciay o slevu obnosu za spotřebovaný plyn v divadelní saisoně postoupí se měst. zastupitelstvu. — Došlé tři oferty na ukoupení kmenového dříví z městských lesů postoupí se lesnímu úřadu k rozpočtu a návrhu. — Stížnost obyvatelstva na nábřeží Františka Josefa, že obtěžováno jest kouřem z komína továrny p. A. Singra, postoupí se technické kanceláři k podání zprávy.

Oyklus přednášek odborné vzdělávacího rádu v zimním období 1905-6 městské průmyslové

museum v Hradci Králové za součinnosti technologicko-průmyslového musea v Praze. První přednáška bude již v neděli dne 26. listopadu o 8. hod. odpol. a sice bude přednášet p. inž. Fr. Strach „O telegrafování bez drátu“. Přednáška doprovázena bude zajímavými demonstracemi, které významný tento pokrok technický náležitě objasní. Neméně zajímavá bude přednáška p. před. J. Šidivého „O užití vysokých teplot v kovořině“ (alluminothermii). Upozorňujeme na ni nejen kruhy odborné, ale každého vzdělance. Podány zkušenými odborníky jsou vzácnou příležitostí k seznání posledních vynikajících novinek technických. Pořád ostatních přednášek přineseme příště. Výstavu umělecko-průmyslových předmětů z majetku musea navštívilo ve 3 dnech 966 osob. K vánoční výstavě docházejí četné přihlášky i domácích řemeslníků.

Subvence ústavu pro hluchoněmé zvýšena. Ve prospěch zdejšího „Rudolfina“ vykonán šlechtařský, lidumilný čin. Za spolupůsobení hr. Zedwitze a hr. Schönborna a na přímělu zemského posl. a zdejšího starosty Dra. Ulricha usnesl se rozpočtový výbor zemského sněmu dne 15. listopadu, aby zemská podpora na „Rudolfinum“ byla zvýšena, a to počátkem roku 1906. Ústav tento, v němž nalézají útluk hluchoněmé díky rodičů všech stavů a všech náboženských vyznání, jistě této zvýšené podpory zasluhuje. Proto chvalitebná byla námaha, kterou zdejší pan starosta podnikl na prospěch „Rudolfina“ i tohoto roku. Jemu děkuje též ústav tento za to, že na jeho přímělu byl subvencován již dříve tak dalece, že se mohlo začít s nákladnou stavbou nového domu. Zajisté že všichni přátelé Rudolfina jsou panu dru Ulrichovi za jeho péči vděční.

Z Klieperova divadla. Divadlo sdružených měst východočeských, které ředitelstvím p. Frt. Laciny zakotvilo nejdivně v našem stánku Thalie, zřítkem opouští Hradec Králové, aby druhému ze sdružených měst, Králové Dvůru n. L., dostalo se podítku z pravého umění. Společnost páně Lacinova působila v Hradci necelé dva měsíce, v kterémž čase stala se ucelenější, ve výkonech svých jistější; jevilaf se tu stále snaha, aby se divadlu našemu dostalo právě umělecké tváře, by konečně vybledlo z oné podprůměrnosti venkovských divadel, někdy tolik do očí bijící. Výběr jednotlivých kusů byl pečlivější, ačkoliv přece i tu objevilo se — ovšem málokdy — co se stýdlo s mravním citem; tu však všelikého přehánění bylo vyvarováno. Pan řed. Lacina zjednal si slibné sly, jak v činohře tak opere, které při náležitém vedení jistě budou českému divadlu dělati čest. V posledním tomto týdně připraveno obecněmu hradeckému ještě několik milých chvil provedeními opery „Faust a Marketa“, v níž pohostinsky vystoupí člen Národního divadla v Praze p. Mařák, operou „Pková dáma“ s pohostinskou hrou p. Vl. Florjanského a Dvořákovou operou „Čert a Káča“. I ochotnice naše jako paní Paulová v Mrštíkové „Maryše“ a paní Jančová v Blodkové „V studni“ spojily se čestně s herci v povolání za celou uměleckým.

Seznamy voličů k volbě členů a jejich zástupců do odhadní komise pro osobní daň z příjmů, na základě kterých poplatníci v odhadním okresu Hradec Králové do jednotlivých aborů voličských vřadění byli, jsou zhotoveny a u c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové v síni č. 5. od 26. listopadu 1905 až včetně do 23. prosince 1905 během úředních hodin za přítomnosti podání příslušných stížností k nahlédnutí vyloženy. Páni voliči musí se před nahlédnutím do volebních seznamů řádně legitimovati.

Proti nábrežnímu čadidlu na tovarně pana Singra postavili se svorně okolní občané, kteří nejvíce dýmem z toho komínku trpí a odevzdali městské radě žádost za odpočoc. Doufáme, že nezájeli marně.

Místní odbor Českoslovanské obchodnické besedy v Hradci Král. pořádá v neděli 26. listopadu v sále hotelu „Bařtipán“ Mikulášskou zábavu. Vstupné za osobu 52 hal. včetně s národním kolkem. Hudba pana Česka. Správně adresované dárky přijímají se v den zábavy v určených místnostech od 2 hodin do 8. hodiny večer. Program: 1. Duše Nerudova (recitace). 2. Cop. Veselohra o 1 jednání. 3. Ti muži (recitace). 4. Strážník (píseň pro nižší hlas). 5. Pan Ženidlo (sol. výstup). 6. Co to na nás leze (kuplet). 7. Moderní kluk (kuplet). 8. Automobilisté (dueto). 9. Mikulášská scéna. Začátek v 8 hod. večer. Po vyčerpání programu volná zábava při hudbě.

Nový článek k řetězu nestoudného lhaní „Osvěty lidu“ připojem. Dle správy „Osvěty lidu“ prý jsme v lokálce „Vychovatel“ — nadělovák — denuncovali. Zde se prý překrucovala pravda, volalo se zde po policajtské byrokracii, štváli se rodiče nedbalých studentů proti učitelu. — Na to odpovídáme, že co řádka, to lež. Jak jsme mohli „denuncovati“ učitele, jehož jsme nejmenovali? Jaká je to denunciacce, jestliže jsme ani neudali ústav, na němž působí? Byli jsme však nuceni vystoupiti z rezervy nikoli z osobních přičin, se zloby a pod., ale pro to, že jsme byli často vysváni, abychom v sájmu pravdy pověděli, jak se na takové „poučování“ o otázkách náboženských blběd. A tážeme se, zda má právo kterýkoli vychovatel, aby holými nepravdami usiloval zvíklati náboženského přesvědčení těch synků, které mu upřímně katoličtí rodiče svěřují s důvěrou k výchově. A kde jsme překrucovali, kde jsme volali po byrokratické policii, kde jsme štváli rodiče nedbalých studentů proti učitelu? — Žádáme důrazně farsijského a prohaného pisatele za důkazy. Zároveň svým čtenářům doporučujeme, aby si onen náš článek z 10. t. m. přečetli a sami si učinili úsudek o „po-

crokovém“ prohanci, který se nestydí k tak nepoctivým podstatkům se snášovati.

Z minulosti Hradce Králové. (Rozdání, hospodářské i společenské poměry poddaných koncem 18. století.) Dne 19. listopadu 1788. následující „Nota“ k zaznamenání příchází, to sice ad Commissionem dědičiv Šejvlovských pod datum 10. Septemb. a 7. Octobr. 1788. „Dne 16. Novemb. 1788. křáfovni svědkové křáftu Šejvlovského vyznali, kterak nebožt. Jan Šejvl mimo výměnek pro svou vdovu odkázal také stejný díl s dětmi pro pozůstalou vdovu, kterou okolostojnost křáfovni svědkové v přepisování křáftu omylem opomenuli. Proč se zapotřebí se usnalo, aby to samé pod zápis Josefa Šejvla, který otcovskou živnost přejímá, se napravilo, nač také sám rýchtář Pládičský jakožto budoucí thán Josefa Šejvla svolil s tím doložením, aby vdova od jednoho strychu žita osvětlení upustila, což také za slušno se uznává, zvláště když výměnek osvětlení pole proti generalisim snižuje a hospodářovi jest obtížný.“ Vedle čehož pod zápis Josefa Šejvla následující juxta postaviti můžeme: „Poněvadž po obdrželém zápisu na světlo vyšlo, že dle správy křáfovni svědkův pozůstalé vdově Šejvlové mimo výměnek také stejný díl s dětmi odkázán a od křáfovni svědkův v křáftu omylem vypuštěn byl, proč se dily nápadníkův Šejvlovských takto se napravují: Místo 118 zl. 6 kr. 4¹/₂ den. na jednoho každého vypadá díl per 103 fr. 20 kr., totiž: Martin přijal v hotovosti za role do fortifikace vzaté 40 zl. 57 kr., od hospodáře dostane 62 zl. 23 kr. = 103 zl. 20 kr., Václav vzal hotové 60 zl. 57 kr., od hospodáře dostane 42 zl. 23 kr., dohr. 103 zl. 20 kr., Jan dostane zcela 103 zl. 20 kr., Matěj též podobně 103 zl. 20 kr., Kateřina provdaná Mart. Peškova 103 zl. 20 kr., Anna 103 zl. 20 kr., Matka Mařena Šejvlová 103 zl. 20 kr., Hospodář na sebe porazí 103 zl. 20 kr., facit netto 826 fl. 40 kr.“ s tím dalším doložením, že na-proti tomu od budoucího roku počínaje vdova Šejvlová od jednoho strychu výsevu ve svém výměnku upouští, což tuto v zápisu Šejvlovském při juxtam se zaznamená. Actum při úřadě hospodářském dne 19. listop. 1788. (Protocolum, fol. 19.) Dne 17. září 1788. byla projednána pozůstalost po Matěji Hodycovi z Lochenic pro dvě nepulné děti a vdovu Dorotu. Matěj Hodyc zanechal chalupu v ceně 300 zl., na jistčině 195 zl. a doma na hotovosti 555 zl. a ustanovil, aby matka hospodářila na chalupě do své libosti, z pozůstalých peněz pak každému dítěti odkázal 250 zl., podobně i matce. Matka byla povinna složit podíl sirotků do sirotčí pokladny, odkudž jí úrok byl vyplácen na výživu dětí. (Protocolum, fol. 8.)

U Všeobecné úvěrní banky v Hradci Králové možno upisovati třetí emisii akci Ústřední banky českých spořitelů v Praze.

Z Pražského Předměstí. Naše obec vyniká nad jiné osady české nepopírnou zvláštností. Má sice zvonaře, ale zvonečku nema. To jest přece speci-alita. I v zapadlých, čtrnáctichalupových obcích mají aspoň „poledníček“, ale na Pražském Předměstí, čítajícím přes dvě stě stavení, se ještě nerozmýšlili, má-li se zde nějaký zvoneček opatřiti. Hovořilo se o tom dost, ozvaly se četné projevy, že obec čítající tisíce občanstva, má nějaký zvonek pořídit — ale skutak utek. Prý by to bylo pro obec tak velkou nedůstojnost, míti prostý zvoneček pod střškou — jako někde v Zlámáně Lhotě. Prý jest potřeba zvonek pěkný, větší; dojde k objednávkě toho zvone, až zde bude postavena důstojná kaple nebo kostel. Mhm! Ústy tedy projevuji pánové ještě větší obětavost než jaká se na nich žádá. Jenže taková resoluce jest příliš pohodlná. Ten kostel totiž bude postaven na Pražském Předměstí teprve asi tenkrát, až státní kasa vídeňská bude posíliti do Čech víc než od Čechů vybere a až bude uznáno vídeňskou vládou všeobecně české státní právo. Narodí-li se v Pražském Předm. nějaký nový Mathusalem, snad se toho dočká; ale sotva se toho okamžiku dočkají vnukové nynějších občanů zdejších. — Kdyby byla naše obec zcela socialistickou, kdyby zde bylo upřímných katolíků málo, nesmiňovali bychom se o tom nedostatku. Leč tlumočiti musíme hlasitě reptání velké části zdejšího obyvatelstva; a doufáme, že katoličtí občané při svých velikých obecních platech také mají kus práva, aby se bral na jejich přání ohled. Obecně se reptá, že při úmrtí a pohřbu člověka chudšího i bohatšího neovze se ani malý zvoneček. Obdané spěchají obyčejně na Farářství, aby aspoň zde, mezi několika chalupami zakvílel zvoneček, když už velká obec žádného nemá. Jenže takové přespolní zvonení mnoho neznamena. Skupina několika chalup má obstarávati zvonení veliké obci! Opakujeme znovu, že se obecně reptá proti nevysvětlitelné liknavosti. Zároveň doufáme, že obecní správa uspokojí zdejší občany již před stavbou kostela — jehož plány se budou sestavovati teprve tenkrát, až bude zřízeno u nás nějaké arciděkanství.

Z Čermilova. (Přednáška.) V přepíněném posluchači sále spolkovém konal minulou neděli vp. Josef Mynářek prvon přednášku o své ponti do sv. země. Při přednášce tak zajímavé, praktické, povta-vé, poučné lpělo posluchačstvo i z daleka přišlé takměř na útech p. ředníka po dobu téměř 3 hodin. Velký potlesk byl jemu odměnou zaslouženou. Po-lechnouti tak pěkně přednesené zkušenosti pontní jest pravou pochoutkou. Slyšeli jsme o počátku ponti, cestě drabou a prvním dnu cesty námořní, což až před-staví se duševním zrakům země sv. Jak nevýslovně těšíme se všichni na přednášku příští, kdy světelnými velkolepými obrazy znázorněna budou místa přepamatná!

Ze Smiřic. Křesťanské sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí pořádá v neděli dne 3. prosince 1905 v sále Městského hotelu ve Smiřicích přednášku p. řídícího učitele J. Buchara z Dolních Štěpanic u Jilemnice „O krásách Krkonos“. Přednáška doprovázena bude projekcí 150 barevných světelných obrazů, jež dle vlastních fotografií zhotovil a sapsal p. MUDr. Vojnar z Jilemnice. Začátek v 7 hod. Konec o půl 10. hod. Ceny míst: křeslo 3 K, I. místo 1 K 20 h, II. místo 80 h, člen 60 h, k stání 50 h, člen 40 h, galerie 30 h. Předprodej lístků v závodě Bartoškové ve Smiřicích.

Z Častelovic. Katolický lidový spolek pro Častelovice a okolí pořádá dne 26. listopadu 1905 v hostinci „U lva“ v Častelovicích divadelní představení: Zrzavá. Obraz se života vesnického ve 3 jednáních. Pro česká divadla upravila Eliška Peřková. Začátek o půl 8. hodině. Školní děti přístupu nemají. Po divadle volná zábava.

Z Kostelee n. O. Katolická Jednota sehraje v neděli 26. listopadu 1905 veselohru „Dobrodinci“ ve 3 jednáních od JUDra Fr. Hermana. Začátek v 7 hodin večer v sále na Rabštejně. Ceny míst obyčejné.

Divadelní ochot. jednota „Tyl“ v Rychnově n. Kn. pořádá v neděli dne 26. listopadu 1905 v Národním domě divadelní představení: „Hodiny“. Hra o třech dějstvích. Repertoární hra Národního divadla v Praze. Pokladna se otevírá o 7. hod. Začne se určitě o půl 8. hod. Konec o 10. hod. V mezíaktů účinkuje ct. hud. spolek Dalibor. Ceny míst obyčejné, dělnický lístek 20 h. Předprodej lístků na číslovaná sedadla laskavě obstará p. Josef Říha, obchočník v Rychnově nad Kněžnou.

Z Porteltie. Na doplnění správy v číslu minulém uvedené a opraveného kostela našeho se týkajících sdělují, že plány dle dobrozdání pana konservátora, ředitele Kroutila z Kolína, zhotovil stavitel a učitel na průmyslové škole v Kolíně p. Dvořáček. Provedení opravy svěřeno p. Lad. Divišovi z Kácova, který stavbu za stálého dozoru techn. asistenta p. J. Ryse řádně provedl, tak že k podobným stavbám odporučiti jej lze. Jednotlivé práce zadány byly a řádně provedeny od firmou osvědčených. Varhany opravila chvalně známá firma bratří Pařtíků ze Žitkova. Práci truhlářskou provedl p. Ant. Hrabák, klempířskou a hromosvod p. Ant. Jhna, pokrývačskou p. J. Mračno, váčnicki z Kutné Hory. Okna zasklena jsou barevným sklem katedrálním, hlavní okno zdobí skvostně provedený obraz sv. Jiří na skle, což dodala firma Jan Böhm v Praze. Kamenickou práci provedli pp. Pospíšil z Nučic, Pokátek z Dolního Města a Zeman z Proseče. Zvláště pěkně provedena malba kostela p. J. Holoubkem z Benešova. Práci natěračskou vykonal p. Oldř. Drahovzal z Uhl. Janovic a zámečnickou p. Hraha ze Zámku. Až dokončena bude ohradní zeď kostela a opatřena bude drátěným plotem od Vendlera z Prahy, bude teprve tvořiti kostel náš a okolím svým celek, činný dojem velmi pěkný. Celkový náklad činí asi 23.000 K. Stkvostný to pomník památky nehynoucí, který postavil si tím po osmileté práci, námase a velkých hmotných obětích, nečekaje díky a uznání, náš p. farář Václav Šafránek, ve stědu obce, v níž po 13 let již ku cti a slávě Boží neustavne pracuje (J. Richt.)

Z Nebovid u Kolína. „Čestíčko, čestíčko ušlapaná!“ Sotva jsem vepěl teuble verš, už jsem šlápl do bláta, až mi nad hlavu stříklo. Některá ceata jest pro povozy, jiná ke konservování vody, aby se v blátě rozšlapalo více podráček a aby se v tak vých kaluších pošramotilo trochu povozů. Z takových cest mívají obuvníci a koláři vždycky radost; vydělají si pěkně peníze. Ale když už je otcům milejší to bláto než nejtvrďší štěrka, až ho nějak hospodářsky využítka. Ať na „silnici“ nastelou trochu „slámy“ a pak „uleželou“ smíšeninu vyvezou na pole. Takový kompost jim snad nikdo neukradne a — vyplatí se. Také by se odporučovalo hospodářům, aby si chovali více vepřků. Mohli by je vyhnati na ty naše cesty; a mohou býti jisti, že by se jim ta zvířátka z tolika krásného bláta nerozutekla, poněvadž bláto jest jim tak milým a potřebným živlem jako rybě voda. Škoda, přeskoda, aby tolik pěkného, hustého bláta leželo bez užitku! Pro lidské nohy jest to ovšem živel méněro užitečný. Básník Čelakovský pje: „Komu los však méně stkvoucí, ten tu aspoň pro budoucí pontníky a pontnice ušlapávej silnice.“ Inu, on by to chtěl u nás dělati třeba i některý baráčník; a obětoval by na to třeba troje podráčky — jen kdyby to ušlapávání co pomohlo. To je právě veliká chyba, že čím víc se pro budoucí pontníky a pontnice sa dešivého počasí ušlapává silnice, tím víc — se rozšlapává. Čím víc se chodí, tím jest to horší. Až budou zdokonaleny řiditelné balony, koupíme si je nejdivně v Nebovidech; pěkné bláto vždycky přeletíme. Ale zatím jest to s námi bída. Větší obec v pokročilém kraji kolínském má horší „silnici“, než Zlámáně Lhota někde v horách. Prosíme, aby se stala náprava rozhodně dřív, než ty řiditelné létací balony budou dokonale a lacinější, protože bychom se toho sotva dočkali.

Z kraje. Tak jsme četli nápis lokálky pokrokové tiskoviny kolínské, ve které se těší, že jí plence kvete. Pokvete-li jako jejímu tatínku „Času“, mnoho sypati nebude. Prý „Obnova“ se pranic nepřiučila. Sprostáctví pěstovanému v lokálkách pokrokových učiti se uchece, protože její úlohou je lid vzdělávat a ne sesurovovat. Co zásluh si už kolínský lístek dobyl v boji proti klerikalismu! „Orečky prý před střškou přchají, vláda nad lidem aniká, a kdyby prý se jim nejednalo o princip, ani prý by si nepošpinili botu kopnutím do klerikálních kohoutů.“ Teď se nedíváme, že bojují pokrokařtí učitelé tolik o akademické vzdělání. Dle posledních slov dopisovatele, jímž není nikdo jiný než některý sotva školní droune uteklý mladší chlapec, potřebovali by toho vzdělání na výsost!

Z Kolína nad Labem. Přikvácila nová kabinetní otáka. Má se stavěti p.řtovní úřad a vzplanul už nový boj. Jedni navrhnají t. zv. Hanou-akův dvůr, druzí bojují pro Židovskou ulici, či jak se říká lépe na hradbách. Pro poslední zvláště strana slepená z pokrokařtá a Mladočechů. Nedívíme se, neboť jedná se o zjednotání flastru na bolavou ránu Kolína, kterou jí zasadil Křída. Nejlépe by bylo, kdyby

p. Leger nabídl ku koupi „modrou hvězdu“. — Tábor lidí se svornosti všech stran konaný stal se dračím semennem, z něhož vzrostou jen nové nesváry. Už to začíná. Co je zajímavého při tom, že podniknuta štvárnice od pokrokové strany proti dru. Podvíncovi, kterého ještě nečasto nemohla dosti vychválit. A to proto, že měl své mínění o otáče, v jejímž veřejném hájení je tolik až zřejmý pozorovaný neupřímnosti i chameleonství právě i mezi těmi, kdo zasedali na samé tribuně. — Konaný sjezd pokrokatů unesl se zuložití krajský klub. Přáté více o tom.

Z Hory Kutné. O nové trati píše se nám ještě: Skoro dvacet let jednalo se o uskutečnění nové komunikace dražní s Horou Kutnou a dospělo se v letech 1888 téměř k hotovému projektu a koncesi. Známost, která nastala v obecními volbami, nastoupila změna i v podniku dražním a po dlouhých, namnoze dramatických příhodách stal se sklonem roku letošního a sice dnem 1. listopadu projekt dráhy H. ra Kutná. Žruč skutkem. Potíže dány podniku již do vlnu a s potížešmi dráha ta běží po světě. Mimo nadání i zde totiž rozhodující krahové ve Vídni nevynechali choutky germanisační, a opatřili značky vozniho páska — nemeckými nápisy. Troštným se ale, že stalo se tak až potud vždy v českých kraji a zůstalo tak i přes protesty, papírové bouřky v novinách a pivní v hospodách malých i velkých, čímž ovšem ruší na politickém barometru českém nijak na „pěkné“ nastoupila, leda že způsobila citelné ochlazení. Proto taky neoslovovali jsme vymoženost tu nám nejnovější nijakým okázalým způsobem, ba celá procedura vykonána v noci, aby německé značky na ultra české trati v Kutnohorsku ani slepý neuhlídal. Jak nesnadno ubrániti se satíře nebo sarkasmu! Vzhledem k turistu a dekoraci krajinské získala Hora Kutná novou dráhou velmi mnoho. Úchvatný pohled skýtá zde již panoráma na město od výšin Poličanských a bájebná krása přímo oslní pozorovatele, vjíždí-li nad údolí Vrchlické do zorné čáry velechrámu svatobarbarského a kasáren, dřívější do koleje jesuitické, nebo čarou opáčenou z města kolem Vlasého dvora. Pohledy ty učiní turistu kutnohorskému znamenitou reklamou, neb nenaskytne se tak hned příležitost k názoru na nejkrásnější archeologické punkty monumentální v celé své nádhře úplně odkryty oku a citům sledovatelův — jako jest tomu zde. Trať z Hory Kutné ke Zručí jak jest, poskytovat rentability ovšem nemůže; o tom bude lze trochu mluvit až po dalších přípojkách na jih a na sever. Na jih ku Týnu n. V. a na sever k Týnci na Labi, případně dále. Prozatím těšme se blahou naději a budeme spokojeni s tím, co máme, byť toho mnoho nebylo a třeba to bylo provázeno cajchem polyhku ponížení národního. — 1.

Z Čáslavě. Mianle zmínili jsme se, že naše královské město jevílo nápadnou tichost proti ostatním sousedním městům v otáče všeobecného rovného práva. V neděli však 19. t. m. odbyli jsme veřejný tábor lidí na náměstí, k němuž však z obyvatelstva čáslavského poměrně málo se dostavilo účastníků. Celkový počet obnášel asi 1000 osob, ale silně zastoupen byl venkov dělnictvem většinou národně socialistem. Na tribunu pro všeobecné rovné přímé tajné hlasovací právo vyslovili se řečníci jednotlivých stran a to za svobodomyšlnou stranu ústy Dra Zimmra, za národní socialisty a verou přednesenou řečí A. Hejnice, za sociální demokraty redaktorem Akademie Mědráčkem z Prahy a za stranu pokrokovou red. Hájkem z Kolína. Po přijaté posluchačtvev resoluci nastoupen právod k soše Žižkově, u níž zapán „Kde domov můj“ a jiné vlastenecké písně, načest se účastníci klidně rozešli. Že i u nás nescházelo strašpytlů, kteří viděli v chystaném tak náhle táboru nebezpečí pro své zájmy a že nescházelo i škodolibců, kteří by rádi byli viděli nějaký ten excess lidu, jest pochopitelné. Není to jinde lepší. — Kriše více méně těžké prodělávají naše spolky. Jakoby nějaký nový bacil byl infikován jich tělům. Po křesťansko-sociálním spolku přišel klub státních úředníků a sotva tam byla nemoc zažehnána, objevuje se v jednotě divadelních ochotníků a v jednotě hudební. Přáli bychom, aby zvlášť ochotnická jednota našla v brsku protijed. Bylo by opravdu škoda, aby pro vedlejší nahodilosti mělo hynouti to, o čem tolik hlav a srdcí pracovalo. Doufáme, že se najde lékař. — Křesťanství sociálové v podzimním období opět počínají s veřejnou činností. Poslední dva večery se jim pěkně vydařily. Lze předpokládati, že je to nadchne, aby pracovali i dále tak svědomitě a bratrsky. Už k vůli těm hrobařům, kteří je chtěli mermomocí pochovávat.

Z Habrů. Poznamenali jsme již v jednom z minulých čísel náležitý tón, s jakým k nám zavál dech pokrokatství, které projevuje kde možno onu „náležitou“ snahu, otrávití veřejné i spolkové poměry, poškvniti osoby zvlášť z opáčeného táhora a terrorismem hodným francouzských beskalhotníků donutiti slabší povahy buď vzdáti se na milost nebo nemilost nebo přidati se k této se soulože s doklepávajícím realismem splozené straně. Vědouce, že šádny slušný člověk je nepoškoze k soudu, jako nehoníme známé místní krobáňny, nadávají jako špačkové. Ba jejich darebáctví jde tak daleko, že osmělují se zasahovati až do rodinných poměrů a po způsobu klepavých bab rostrušovati nemastné a neslané, na půl út vyslovanou promluvy tak, aby v případě stíhání je za pačesy nikdo chytiti nemohl, ale aby při tom přede lidé poměrů málo znalí na osoby se dívali skrze prsty buď s tajným škodolibím posměchem neb opovržením. Gaminství toto provozují nyní na řediteli měšťanské školy a na katechetovi. Řediteli vytýkají bezcharakternost, že se vrátil jsa učitelem v Ronově do církve katolické, oni šlechtní a charakterní, jichž strana čítá celou řadu odpadlíků od katolictví k protestantismu z čistě obchodního zájmu, a jejichž venkovští dopisovatelé většinou mladší kolegové před c. k. inspektorem až k zemi se ohybají, po straně mu na jméno nemohouce přijíti. Že katecheta před nimi neobstojí, kdož by se divil, vždyť je to kněz a ten na pokrokové účinky je tak červený šátek na krocena. Ostatně se ohválu v takovém listě by se každý kněz poďěkoval. Tolik na pamětnou dopisovateli, který by

lépe udělal, kdyby si hleděl svého zaměstnání, za něž je placen v první řadě a které by jeho sil sverchované potřebovalo.

Z Krehle. Hyenismus v „České Stráži“ nepřestává, až dostalo se a dostává morálního výprasku těmto štváčům ze fesele opovržením všeho soudného občanstva našeho. Patrně jedná se jím o to, aby opět v kalné vodě mohli zaloviti. Jen pozor, aby se nestalo, co se kdysi přihodilo učitelakému mládenčí, že místo ryby chytil šábu. Jako zločince vede svědomí slé stále na místo zločinu, tak vrací se znova a znova dopisovatel Č. S. na affru Krumlovu. Za zasmazenání stojí doznání, co všechno může provésti ve svobodě se utápějící pokrokatství na muži, který nepřisahal na tyto moderní proroky. V posledním čísle přiznávají se, co vše způsobili p. uč. Krumlovi za to, že měl odvahu nazvati ničemnost ničemností. 1.) učitelstvem byl vyloučen a ignorován, 2.) rodina jeho připravena o klidné spožití, 3.) jeho paní je stříšena nervovou nemocí, 4.) občany je posmíván, 5.) děti za ním pokřikují, 6.) žije životem štvané zvíře, a 7.) je křesťanem. Ať šije pokroková svoboda! V Krehleších prý jsou zabíjálaké poměry, dí Č. S. Věřme, na slovo věříme! Banditství, páchané na nepohodlných osobách pokrokatí, tomu plně nasvědčuje.

Ze Zlebo. Hnutí, které zavládlo mezi dělnictvem cukrovarů, zachvítilo i sdejší dělnictvo. Po příkladu z okolních cukrovarů chystalo se dělnictvo ku stávce, aby dosáhlo zvýšení platu denního. Intervenci se strauy správy závodu dosaženo bylo narovnání a sice uznána byla šádost dělnictva a denní plat zvýšen. — Slavné hony knížecí byly zahájeny, ale jeví se letos menší počet zvíře nežli minulá léta. Dle toho stoupne cena značně.

Ještě k výpravě anglických žurnalistů do Čech. (Dle zpravodaje T.) Londýnský „Dámský Jurnál“ uveřejňuje již od měsíce srpna pěkné vzpomínky na turistu Angličanů ze svazu společnosti žurnalistů po Čechách. K zprávám dřívějším tedy ještě něco dodáváme. Dvě z předních anglických žurnalistek a sice Ms. Agnes Bakerová a Ms. Mary a Raonbov popisují letem pobyt v jednotlivých městech o putování po král. Českém; nerozepisujeme se o něm, ačkoliv je v mnohém poučné. Neméně zajímavé jest ono světlé a čisté nazírání na naši společnost českou, na naše způsoby a mravy viděné očima vzdělaných a osvícených cizinek, jimž popřáno bylo tu a tam jen několik hodin pobytu mezi námi. A jak mnoho vypozorovaly na ten čas! Tady je shrnuta záplava myšlenek, zde je znáti veliký fond pozorovacího talentu; to je malba a kresba duše, to je umění, jehož lze bá-davému duchu nabyti jen cvičbou, pilnou čtenou a zkušenostmi ve světě, turismem. Protestantští list kolínský volal nedávno na pomoc proti slavnostním dnům kutnohorským — Karla Havlíčka Borovského! Odpovídáme na to, že „osvícený“ ignorant, který cos podobného do světa hoditi může o Havlíčkovi, sotva o něm slabou stránku životopisnou přečte. Je to bohopustá urážka, veleducha Havlíčkova vyvolávati na pomoc, aby se tak rozštědlé frázi dával nádech „povznesené kritiky“ velikého politika a žurnalisty své doby! Má se tím tupiti náboženství? Má se snižovati úkon v Hofe Kutné skrze Jeho Biskupskou Milost právě před měsícem vyřízený? Nenapsal Havlíček r. 1840 jako velice pilný student-filosof: „Chávo moje, náboženství?“ atd. Dokázáno jest, že Havlíček jako student i jako muž horlivě čítával v Písmu svatém, chrámy navštěvoval, a dne 10. března 1840 — ten večer před svým soudem porotním v Praze v Lázních vláckavských, modlil se Havlíček na kolenou kliče před obrazem Spasitele ve svém pokoji tak horoucně, že ani nepozoroval choť svou Julii, když s malou Zdeničkou na ložt vstoupila jej potěšit. A toho muže volá jakýsi „pokrokovec“ na pomoc proti úkonu náboženskému? Tohoto obra duševního chce ten paleček bráti sebou do pytle, ve kterém se svými patrony třel v kalu nevědomosti a v temnotě furiantství! Ostatně téžko se domlouvat s nevidomým o barvách. Proto raději k věci. Když Angličané projížděli po více nežli 70 hodin krajinu na Prachaticku v kočářích, stala se následovní příhoda. Angličané stoupali lesem k jakési vci o západu slunce a zvonění klekání. Vyšedše z lesa spatřili, kterak lid rolnický za zpěvu písní a polk ku vci se ubírá, když proti němu a angl. společnosti pospíchal kněz s Nej-světějším k nemocnému. Dělníci umkli a kleknuvše, očekávali duchovního s chlapcem, který zvonil. To vše naše společnost s hlubokým dojmem sledovala — plnou Angličanky. — „Svolali jsme se ihned a když duchovní k nám se blížil, nemeškali jsme a učinili jsme jako ten zbožný, český lid. Před Největějším padli jsme všichni na kolena a duchovní udělil nám požehnání. Lid nad námi, u jakési kapličky, vida nás tolik a za námi osm kočárů řadou dlouhou, nevěděl patrně kdo a co jsme, až někteří s kočími našimi se domluvíli a bylo uvedeno, že byli jsme v Husinci na ponti a že jsme Angličané. Mezi tím přiběhl sem jiný zástup a lidé i děti z vesničky. Dali se do zpěvu v tom krásném, letním večeru a pěli nábožnou, jednoduchou ale krásnou píseň. My rádi naslouchali atd.“ — A víte, jak tyto vzdělané cizinky, případně nekato-lické vyznání náboženského popsalý dojem zde jen stručně uváděné scény? Grand „and charming wiew“ (= velkolepý a úchvatný zjev!) Iau — ale ty vzdělané Angličanky přece jenom byly velice nepatr-né proti uraženému nadělověku — umravněnci, který ve své vyvýšenosti velice tesknil nad tím, že katolický lid účastní se svécní velechrámu toho, jenž jest chloubou českého umění! Téžko jest ne-umětati se Palečkovi, hrajícímu si na pokrokového velikána.

Rozmanitosti.

Oprava ruského kalendáře. Konečně tedy samo Rusko uznává vědecký význam opravy, kterou podnikl v rozdělení roku osvícený papež Řehoř XIII. Při tom vzpomínáme, jaké vášnivé útoky činili „pokrokoví“ protestanti proti té zcela vědecké změně v XVI. století. Nenapadlo jim opravu prostu-đovati, hned počali štvíti proti papeži jako proti

ukrutnému sloinci. Protestanté věděli docela o roku, kdy v XVI. století nastane soudný den; Luther jim předpovídal brzký konec světa a pastofi už po něm docela učené si vypočítali, který rok ta rána lidstvo stihne. A najednou ta z člena v počítání času! Sám protestantský professor matematiky (!) napadl papeže, proč prý v novém kalendáři není smínky o posledním dni lidstva? Prý jest z toho opomenutí viděti, že papež se svými přívrženci zcela nic o posledním dni nevětl a neoblíbejí se nic ani na Krista ani na skončení světa. Saský pastor Kašpar Fűger poučoval sedláky, proč papež změnu v počítání času zavedl; prý chce, aby Kristus nevědl, v kterou hodinu má začít poslední soud; prý nový kalendář má způsobiti zmatky v přelíně posledního soudu proto, aby papež nemusil se brzkého soudu báti a aby mohl tím déle svobodně páchatí své „klukovské kousky“ a urážení Boha beztréstně. Necht ho Bůh za to potrestat! — Takových neomyšlených útoků proti osvícenému papeži ozývalo se v Německu plno. A — naposled děti těchto fanatiků uznali za zcela slušné a vhodné podříditi se kalendáři opravenému papežskou stolicí. Rusové přijmou náš kalendář teprve teď. Ačkoli však tak dlouho vá-hali, přece jenom slušno vyznati, že neprovázela pra-voslavná církev katolickou opravu kalendáře nikdy takým fanatickým a pověrečným křikem, jako kdysi „osvícená“ církev lutherská, v níž bujely pověry nej-horší.

Pátý všeobecný katolický sjezd ra-konský zahájen v sobotu ve Vídni za velikého účastenství, za přítomnosti 18 biskupů, mezi nimiž i ndp. biskup Dr. Josef Doubrava. Předsedou sjezdu zvolen hr. Ad. Rhomberg, jenž první přednášel o ú-kolech katolického sjezdu; má se jím docelit sjedno-cení všech katolíků. V neděli na to prof. dr. Otto Williman pojednal o sociálních úkolech učitelstva, Mš. posl. Barwinski o poměru školy a rodiny, posl. Šchoiswohl a barvířský mistr Jos. Preis pojednali o starobním, úrazovém, invalidním pojišťování a zas-patření vdov a sirotků. V pondělí při třetí schůzi jesu-ita P. Kolb pojednal o tisku, posl. Loser a Eiz o živnostenských otázkách, K. Boaz o kupecké organi-saci, kpl. F. Stadler a pošt. úřed. E. Richter o kol-portáži. Ve večerní slavnosti schůzi promluvil princ Al. Liechtenstein o vědě a víře a člen měst. rady vídeňské L. Kunschak o dělnické otázce a křesťanství. Ve třetí den jednáno o agrární otázce, o nedostatku kněží, o ruchu abstinencím a proti nemravnosti, o ruchu odpadlickém. V závěrečné schůzi slavnostní jednalo se o hlavních úkolech katolické činnosti v ny-nější době. Mimo to byly ovšem denně rozmanité schůze a porady jednotlivých odborů.

Kde má pro sebe dost. Pod tímto titu-lem ve Vlkově Osvětě velmi případně o naší nepod-nikavosti a nevšímavosti píše Fr. Procházka: U nás si obyčejně pomůže žid nebo Němec; lidé pamatují o něm toliko, že přišel s ranečkem, — ten raneček při-rovnávají k nynějším jeho panstvím, továrnám, vilám, ale toho postupu, jak se kouzelný raneček domohl tak velikého majetku, našinci sobě nevšímou. Je tu pravidelný výsledek zápasu rozdílných prvků: šetrnosti, důmyslu, podnikavosti a bezohlednosti císařské se zdě-děnou nešetrností, netečností, duševní leností a měkkou ústupností našich. Boj z počátku ani nepozorovaný, dokud mu podléhá jen ten onen lehkomyšlný, zadlu-šený jednotlivec, ale plný zoufalé resignace, když se na konec přivandrovalci s ranečkem pokouje celá obec i se svým okolím hmotně i v národním ohledu. Podivná věc — zahloubáte se nad tím. Ves chudá. Páda nestatila již obyvatelům, jichž přebytek stěhoval se do okolních krajin s továrnami a doiy; ale přišel žid, přišel i jeho konkurent a oba tu nejen dobře žili, ale i zbohatli. Peníze tu, jak říkáme, ležely, jen zdvihnut jich nikdo neuměl. Ba žid dokázal i něco více. Zastavil stěhování že vsi nebo z městečka. Uká-zal lidem na pš., kterak se lepší škatulky na sirky, nebo jak se šiji rukavice. Nebylo toho více než na trakač, čím začal, a chyty se toho z prvu jen děti a výměnkáři ale „šlo to.“ „Továrna“ rostla a „rane-ček“ stával se chlebobárcem a milostpánem obce i celého okolí. Podobný „raneček“ začal výrobou zámků a klíčů ve velkém, jiný broušením a navlékáním ko-rálů, ba i dovedností, jakou moderní škola dívkám věšpuje, dovedou noví „ranečkové“ učiti a dávají jim práci do domů. Uměle pletenou čepičku dětaku na pš., práci dvou tří dnů, za 15 kr. a podobné placený živůtek, za nějž ve velkoměstských skladech žádají pět zlatých i více. A jde to, všude to jde. Nový roz-hled a šťastná příležitost za nabytý kapitál získá polo zdarma padlý akciový cukrovar nebo velkostatek, jehož lesy samy zaplatí difference, na kterou se smelec odvážil, a krajina má nového velmože, který pátře, přemýšlí a pracuje dál. Vše, co potřebuje, nabízí se mu již samo. „Ještě nemá dosti?“ ptávají se naši lidé slyšce o nových úspěších velmožových. Charakte-ristická otázka pro povahu našeho lidu, který ne-chápe této nezkrotné energie a neúporné snahy člo-věka, jenž i na velkém jmění nemá ještě dosti. Toto pamatování toliko na sebe — až bude mít pro sebe dosti, — to zaražení vái podnikavosti a snahy, jak-mile si mnš zabezpečil stáří a odpočinek bez práce, jest pro nás význačné jako nešťastost majetku v jed-notlivých rodinách, kdy již vnuk pravidlem musí pracnou stavbu nabývání jeho začínati ze základu, od krejcaru, nemoha učiti ani staviva šficené budovy, již rozevalila nešťastná liná poživavost, nazvaná odpo-činkem.

Zvláštní francouzské jubileum. Letos jest tomu sto let, co narodil se žid Ferdinand Lesseps, který Francii tak osatil, že se z toho nadě-lení ještě dlouho nevzpamatuje. Lesseps dlouhou dobu řídil prokopávání průplavu Panamského. Celá sta mil-ionů strácela se v jeho kapse a — práce šla přece jenom velmi zvolna. Sedm let Lesseps pracoval, pod-porován jsa vládou, parlamentem i penězi chudých francouzských akcionářů, a pak — prohlásil krach. Páldrně miliardy, čili tisíc pět set millionů franků propadlo se v bezedné kapse tohoto žida a jeho ka-marádů. Krach ohlášen počátkem roku 1889, ale teprve roku 1892 dala se donutiti posílovatělá sně-movna k třetnímu procesu proti tomuto sloději a jeho pomocníkům. 9. února 1894 byl tento žid a jeho

syn Karel Lesseps odešel na pět let do vězení a k nahradě škody 8000 franků (11). Mimo to Karlovi přidán rok vězení, že podplácel úředníky, poslance a redaktory, aby o švindlech mlčeli. Ministr Bailloutovi určen trest pětiletého vězení a pokuta v obnosu 750.000 franků. A o tom švindlovém podvodníkovi řekl před tím známý Renan v sezení francouzské akademie, že „po Lamartinovi jest nejmilovanějším mužem země a století“ Lessepsem byla ošetrána Francie víc, než když by byla prohrála válku. A při tom všem místo dokonalé čistoty počínaly si příslušné orgány tak šikovně, že většina kamarádů Lessepsových ušla zaslouženému trestu. Nyní si hledí Francie nahraditi onu ztrátu konfiskací církevního jmění; jenzé to bude slabá záplata na ránu, poněvadž zabavené budovy prodává židům za cenu směsně nízkou. A po všech těch škandálech francouzská vláda podřizuje se židům více než dříve. — Rozumí se samo sebou, že o stém výročí narození Lessepsova požádavštelé „Právo lidu“ a „Čas“ jsou úplně zticha.

Mecenáš. President České akademie císaře Františka Josefa pro vědu, slovesnost a umění v. stavební rada Hlávka věnoval na podnět a z přátelství k dvor. radovi prof. dr. Alb. Bráfovi, — který svými články národohospodářskými pobádá k větší součinnosti na tomto zanedbaném poli — fond v částce 200.000 K na stipendia pro české národohospodáře. Pan v. st. rada Hlávka věnoval už přes million na prospěch české věci. Jen houšť takových mužů!

Proti drahotě masa. „Reznické Listy“ právem píší: „Příčina drahoty je, že nabídka nestačí ku krytí spotřeby. Naše kruhy zemědělské nepochopily situaci. Při rychlém množení se vepřového dobytka mohly počet chovaného dobytka tak rozmnožit, že mohly Boží požehnaní letos v stkvělé úrodě bramborů a jiných plodin se jevící velmi dobře zpeněžit. Byly by tím mnoho získaly; a drahoty masa by se zmírnila. Zatím vidíme zde v Praze, že z českého venkova ani to malé množství vepřového dobytka se nepřiváží, které v dřívějších letech se sem přiváželo. Ba naopak, z krajin, z kterých vždy něco vepřového dobytka se přiváželo, přicházejí množstvím do Prahy nebo nakupují přímo v Haličích.“ — Rolníci naši málo si dosud váží chovu vepřového, hovězího a jiného dobytka, a činí li tak přece, řídí se dle zastaralých pravidel. Řádně opravený chlév, vybraný dobytek a vůbec snaha po zdokonalení prostředků hospodářských jeví se málokde. Mnohý má hned výmluvu, že na zlepšení hospodářství jest třeba peněz a nepomyslí, že vlastní pilnou práci, třeba nepatrnou, dokáže se daleko víc než peníze. Naši hospodáři nestarají se nejen o chov hovězího a vepřového dobytka, jim i z nehlédnutí si chovu koz, králíků a drůbeže ucházejí ročně miliony.

Ze života japonského. Šňatek v Japonsku uzavírá se prostřednictvím „nakoda“, prostředníka. Chce-li otec japonský najít ženicha pro svou dceru, oznámí to svým přátelům, z nichž některý ochotně ihned najde vhodnou partii a uchází se o roli zmíněného prostředníka, jež jest úkolem velmi čestným. Otcové, než se definitivně rozhodnou, poskytují mladým lidem příležitost viděti se, a sprostředkovatel připraví dostaveníčko, ale stejně často odbude se vše bez předchozího poznání. Avšak ani při dostaveníčku, které jest vlastně návštěvou s čestnými obřady spojenou, ubohý ženich mnoho nevidí. Dívka za návštěvy se přiblíží, podává šálek s čajem, uklání se a hned potom mizí v sousedním pokoji. Dívka setrvala při návštěvě sotva tři minuty, nepromluví ani slova. Tak mladík ani dívka nic o sobě nevědí. Dostaveníčko odbude se také na nějakém mostě jen pohledem při setkání; delší dostaveníčko jest v divadle v loži rodiny za dozoru dospělých. Obřad svatební nemá v Japonsku nijakého rázu náboženského. Sprostředkovatel sám vykoná úkol jak kněze, tak vrchnosti politické. — Japonci jsou pověrčiví a volávají proto den šňatku velmi pečlivě. Před svatbou pošle nevěsta svému ženichovi věceky svoje čestné šaty a něco nábytku; i jistou částku peněz přinese. Celkem jest výbava nevěsty věc velmi drahá. Japonské přeloví praví: „Má-li člověk tři dcery, nic mu bohatství není platno; až je vdá, schudne“. Proto narození dcery žádného otce radostně nepřekvapí.

Úrazová pojišťovna dělnická pro království České v Praze. Ve schůzi představenstva konané dne 27. října 1905 za předsednictví p. JUDra Otty Přibrama, advokáta, bylo oznámeno, že nynější katastr čísla 122 804 podniků. Od počátku činnosti ústavu (t. j. od 1. listopadu 1889) hlášeno do konce r. 1901 130.700 úrazů, v r. 1902 15 182 úrazů, v r. 1903 15.555 úrazů, v r. 1904 17 402 úrazů, v roce 1905 dosud 14 908 úrazů. Pohřebného vypláceno do konce r. 1901 114.997 k 78 h; v roce 1902 10.550 k 19 h, v roce 1903 10.065 k 39 h, v roce 1904 11.335 k 63 h, v r. 1905 dosud 8609 k 92 h. V 76.087 případech byly důchody zraněných stanoveny a splatných částek účtováno za 19.712.240 k 06 h do konce r. 1901, v r. 1902 3.708.455 k 42 h, v r. 1903 3.910.712 k 36 h, v roce 1904 4.229.604 k 07 h, v r. 1905 dosud 3.698.368 k 82 h. Úhrnná výše vyplaceného odškodného dosahuje do konce r. 1900 19.258.804 k 85 h, v r. 1901 3.994.620 k 58 h, v r. 1902 4.302.983 k 34 h, v r. 1903 4.533.139 k 22 h, v roce 1904 4.898.522 k 76 h a v roce 1905 dosud 4.365.240 k 05 h. Ze stálých důchodů plyne: 2039 vdovských důchodů v úhrnné roční výši 308.984 k 28 h, 2460 dětských důchodů v úhrnné výši roční 256.175 k 88 h; 131 ascendentní důchody v úhrnné roční výši 15.486 k 12 h a 15 952 důchodů pro trvalé úplné neb částečné k vydržení neschopné v úhrnné roční výši 2.465.897 k 52 h. Vykázaných 20.582 důchodů stálých, plynoucích v roční úhrnné výši 3.046.897 k 52 h vyžaduje úhradní jistiny asi 85.405.733 k, která vzroste ještě o hodnotu důchodů, jaké přísluší z 14.920 úrazů projednávaných, z nichž mimo důchody léčebné plyne již 10.645 dočasných důchodů po skončení léčby. Závezky ústavu na důchodech v uvedeném smyslu stálých tvořily na konci r. 1904 opět jenom 64 proc. hodnoty všech závazků na odškodném. Pojistného došlo do konce r. 1900 85.956.861 k 37 h, v r. 1901 5.716.658 k 71 h, v r. 1902 5.839.015 k 15 h, v r. 1903 5.514.834 k 90 h, v r. 1904 5.848.877 k 21 h, v r. 1905 dosud 5.997.721 k 81 h.

Oprava. V sazbě feuilletonu Dra Hejčla v předěleém čísle vynechány nedopatřením s řádky, čímž porušena souvislost líčení. Slova „Ostrov sám dle zpráv Strabonových . . . atd.“ nevztahují se již k ostrovu Krété nýbrž k ostrovu Faros.

(Zasláno.)

Na obranu.

Já a „Osvěta lidu“ nemáme se rádi. Netajil jsem se totiž nikdy zásadním nepřátelstvím ku kulturnímu programu strany pokrokové a neuznával jsem nikdy novinářský obchod bratří Hajnův za prospěchový zájem celého národa. Zásadní spory ukožňují předce osobní šetrnost ve vzdělávacích kruzích, proto nemusila by „O. l.“ snižovati se k tak surovému tónu, jakým provedla v č. 99. a 100. nízký útok na mé veřejné působení. Mohl bych opovržitlivě ignorovati projev, jenz se oduzuje sám svou neurvalostí, ale aby toé tiché opovržení nebylo vykládáno za zbabělost aneb za strach, že by „O. l.“ mohl s něčím, skutečně mou čest kompromitujícím, vytáčet si, odhodlal jsem se zakuklenému svému útočníkovi otevřeným hledím odpovéděti.

Co jsem udělal? Dle č. 99. v úřadě výpomocného exhortatora na zdejší c. k. realce „poslal jsem feditelství tohoto ústavu přecuné udání, že prý tři členové sboru professorského, konající nad žáky dozor, při čtení evangelia před exhortem nepovstali a nepoznamenali se křížem, čímž prý způsobili u žáků pohoršení.“

Zpráva tato je skoro až na znamení kříže pravdivou a já nemám příčiny ji popírati. Ohražuji se však proti tvrzení „O. l.“ že jsem byl pouze „já pohoršen ve své církevní nadutosti a panovačnosti“ a že jsem byl ul dohnan „ku podlému udavačství.“ Předně nežádal jsem pro sebe žádný projev zdvořilosti, nýbrž církevním předpisem nařízený projev úcty ku sv. evangeliu. Dále volil jsem naležitou cestu při své žádosti. Poprvé za svého šestého působení na realce hledal jsem čistě diskretní úřední cestou u patřičného školního úřadu ochranu ku svobodnému výkonu váni náboženského úkonu, jemuž jsem jiným způsobem nemohl zjednatí volnost, nejsa přímým představeným učitelů a nechtěje jich nepřistojnost veřejně pokárati. Mohl jsem snad celý případ uvěřiti anonymně v novinách, jako to učinila „O. l.“ mohl jsem dodnes dálati se bezkrym vůči napadeným, jak to dělávají hradečtí dopisovatelé do „O. l.“ a nemusil jsem platiti za denuncianta. Přímostí a právní kroky z povinnosti úřední podniknutí prohlašuje „O. l.“ za udavačství, protože se to náhodou citelně dotklo její lidí.

Nedám si vystavovati vysvědčení občanské zachovalosti od pokrokového tábora a také mně na úsduku „O. l.“ pranic nezaleží. Za svého šestého pobytu na realce jsem se stýkal s různými povahami a vyhnul jsem se vždy osobním sporům. Zásadní stanovisko svého úřadu jsem bájval vždy energicky a proti každému. Kdyby mé oprávněné stížnosti nebylo u prvního úřadu vyhověno, byl bych svou stížnost vedl dále. Jsem svého práva znalým a dovedu si to ubhájiti. Zbabělost a šosáckou shovívavost ku provo kativnímu zlehčování náboženské idey muš neemi vyčítati nikdo.

Ku farizejské otázce dopisovatele do „O. l.“, zdaž budu moci i nadále po tomto případě setrati exhortatorem na realce, odpovídám, že jsem dodržel přesně počátek roku feditelství onlášený termín do konce října b. r. Nejsem sice exhortatorem na feditelství ústavu, ale doufám, že náboženská svoboda žactva, státním zákonem zaručená, nebude ani za mé nepřítomnosti svévolně zkracována.

Na obranu své úřední činnosti jsem obšírněji odpovéděl, ježto případ můj má zásadní důležitost a zaslouží pozornost nejširších kruhů. Na osobní útoky odpovím zkrátka. „Demokratický“ list zakazuje mně v č. 100. přednášet o sociologii, protože prý „mně budou lidi nadávati, že jako syn proslé pradený stavěl jsem se proti lidem věřícím, nadšeným svými ideály a tihnoucím se světem.“ Ovšem nemůže každý býti dosti opatrným ve volbě svých rolích, aby pro svůj vysokorodý původ mohl mluviti o sociologii. Demokratický list opovrážil se předhazovati mně lidový můj původ, jež jsem nikdy ni slovem ni skutky nepopíral. Nepovažoval jsem to nikdy za přihanu, nýbrž za svou chloubu, že jsem se vypracoval z nuzných poměrů chudého studenta vlastní silou a nezlomnou energií k nynějšímu svému postavení beze vši rodové protekce a také svou celou veřejnou činností vánoval jsem se povzneseu prostého lidu, s nímž moje rodinné tradice jsou úzce spojeny. Dříve nežli dopisovatel „O. l.“ mně chtěl utěditi náležitým pokyn ku lidové činnosti, mohl se informovati ve vrstvách, u nichž jsem po 16 let znám. Proti lidem za „světle tihnoucím“ jsem se nestavěl nikdy, potíral jsem jenom výstředníky a pomatence nezdravými zásadami, což je ostatně povinností každého rozumného a inteligentního člověka.

Když již „O. l.“ s náležitými snahy pátrati chce po mém rodokmenu, mohu jí usnadniti heraldické studie a uděloji jí, že jsem také synem prostého fomeslníka a že všichni moji sourozenci byli vyučeni fomeslu. Zádny z nich však nikdy podvodným úpadkem neošidil sponu lidu a nepadělal směnek. Můj rodokmen nemůže se sice vykázáti vysokorodými předky, ale za to čistým erbem ozdobeným šlechtivím práce a ducha, erbem, jenz předce nemůže býti tak bezvýznamným, když po tolik let hlodají na něm odporné vosy bezúspěšně.

Dr. Fr. Rojl.

Trní zprávy.

V Hradci Králové dne 18. listopadu 1905. 1 hl pšenice K 13:30—14:30, žito K 11:30—11:70, ječm. - ne K 10:20—10:80, prosa K 00:00—00:00, vik. K 11:00—00:00, hrachu K 23:00—25:00, oves K 5:40—6:80, čočky K 36:00—00:00, jablel K 25:00—00:00, krup K 20:00—36:00, bramborů K 2:40—0:00, jetelového semene červeného l. 106:00—00:00, jetelového semene

bílého K 00:00—00:00, ržáku K 00:00—00:00, máku K 32:00—36:00, lněného semene K 18:00—00:00, 120 kg žitných otrub K 12:00—00:00, 100 kg pšen. otrub K 12:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:00—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:42—0:00, 1 kg tvarohu K 0:24—00:30, 1 vejce K 0:08—0:00, 1 kopa selí K 6:00—18:00, 1 kopa cerele K 1:00—4:00, 1 kopa kapusty K 1:80—4:00, 1 hl cibule K 7:00—8:60, 1 kopa drob. zeleniny K 0:80—1:70, 1 pytel mrkve K 1:40—2:00, 1 hl jablek K 12:00—18:00, 1 hl bruskek 00:00—00:00, 1 bečka švestek K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 18. listop. 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 727, žito 887, ječmene 834, oves 529, prosa 00, vikve 8 1/2, hrachu 1, čočky 1 1/2, jablel 0, krup 7, jetel. semínka 8 1/2, lně. sem. 1, máku 3. — 2) Zeleniny: selí 524 kop, petržele 00 kop, kapusty 365 kop, cibule 74 hl, drobné zeleniny 320 kop, mrkve 184 pytlů, brambor 107 1/2 hl, cerele 70 kop. — 3) Ovoce: jablek 58 hl, bruskek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 1 kus, podsvínat 596 kusů, kůzlát 0 kusy.

Nová káva a čokolády odporučuje se se nejlépe:
Jana Hoffa
Kandol-Kakao
obsahuje nejméně tuku, stráví se oo nejsnadněji, nepůsobuje nikdy zácpu a jest při nejmenším libé ohutí neobyčejně levné.
Pravé jen se jménem **Jan Hoff** a s ochrannou známkou slva.
Balíčky po 1/4 kg za 90 hal.
1/2 „ „ 50 „
Všude k dostání.

Chemické
cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek
oo nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,
na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Účet pošt. spořitelny č. 864.983.
Telefon č. 10. Telefon filiálky ve Vídni č. 5594.

Všeobecná
úvěrní banka
v Hradci Králové
(Filiálka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 13)

za příčinou značného zvýšení sazby diskontní Rakousko-Uherskou bankou úrokuje vklady:

- a) uložené za podmínek dosavadních
4 1/2 %
b) uložené nejméně proti 90tí denní výpovědi:
5 %

a to ode dne vložení do dne vyčtrání.

Dah důchodkovou platí banka se svého. Vzdáleným P. T. vkladatelům zašlou se na požádání zdarma složní listky poštovní spořitelny, aby mohli bez výloh ukládati.

Kdo z dosavadních vkladatelů přeje si úrokování 5%, musí vkladní knížku za příčinou zaplání výpovědní lhůty nejméně 90tí denní předložit.

Půjčky poskytují se za výhodných podmínek úverohodným osobám všech stavů; velmi výhodné splátky jsou přípustny.

Eskont směnek obchodních a obvyklé sazby.

Zálohy na cenné papíry a skvosty.

Přijímá zakázky pro bursu Vídeňskou, Pražskou, Berlínskou, Petrohradskou, Pařížskou i Londýnskou.

Prodává veškeré cenné papíry dle denního kursu netto bez jakékoliv provise.

Prodej všech v Rakousku dovolených losů na měsíční splátky.

Úřaduje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

OSNOVU k vyučování sv. náboženství na školách obecných a měšťanských pro diecési královéhradeckou

Lze dostati ve vkusné úpravě brožované (v celoplošné) 8° 28 str. za 50 h
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.
Lze dostati též v řeči německé.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasilá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejmné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Alois
Frodl
Královéhradecká
výroba
amerických
cottagových
harmonii
odporučuje nástroje vlastní výroby, elegantní
úpravy, nejnovější konstrukce, krásného silného
zvuku
v cenách nejlevnějších.
Obehrané nástroje se kupují aneb za nové
vyměňují.
Správky a ladění se rychle a levně vyřídí.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Umělecké
řezbářské práce
jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 118.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Samostatná paní mající přes 2000 korun
převzala by samostatně dobře
jducí

obchod

aneb též přistoupila by co spolčnice obchodu.
Čtené nabídky pod značkou „Obchod“ do
administrace t. l.

Nové slepěný, sákonem
chráněný nedostupitelný
křem na zuby
Mikulášková
Libuše.
Cena 25 kr.
K dostání v lékárnách,
drogeriích a voňavkářských
závodcích. — V Hradci
Král. K. Dix, droguista,
Fr. Viktorin, materialista;
v Polici n. Met A. Poh-
lová, droguerie; v Nov-
ém Městě n. Met Jarosl.
Kracíková, drogerie, Boh.
Imlaufová, vdova; v De-
brázi Al. Křourek, dro-
guista; v Golčově Je-
níkově J. Thoň, léká-
rník; v Červeném Ko-
stelci H. Klatovský, dro-
guista; v Josefově Lud.
Jarolímek, drog.; v Tý-
něm n. Orli. J. Plný, droguista; v Opočně Jos.
Štěpa, obchodník.
Budíž heslem a snahou každého uvědomělého
Čecha jen domácí výrobky upotřebiti.

Katolické veřejnosti

odporúčujeme tyto spisy:

**Husitství a protestant-
ství.** Cena 8 hal.
Oslava Husova. Cena 8 hal.
Husitství a svoboda. Cena 8 hal.
Husité jindy a nyní. Cena 24 hal.
České náboženství. Cena 16 hal.
Česká konfesse. Cena 24 hal.
Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány
na základě nejspolehlivějších pramenů v pravdě
vědecky a že tudíž mají cenu trvalou. Při bro-
madných objednávkách větší sleva!
Objednávky vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprahticích)
doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Různé
zpěvné ptactvo
hlavně pravé
harcké kanáry
prodávám za mírnou cenu.
Josef Raus v Hradci Král.,
Komenského třída, č. 243.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.
nabízí školní knihy:

- 1. Malý katechismus**
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.
- 2. Střední katechismus**
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
- 3. Velký katechismus**
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské ra-
kovské ve Vídni dne 9. dubna 1894.
Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.
Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu
zdarma pro chudé.
Instrukce o katechismu a Oltáři
— vydaná —
nejd. bisk. Ordinariatem v Hradci Král.
1 výtisk brožovaný 4 h.

Kanonické tabulky
pro oltáře, v provedení velice
vkusném, dvoubarevném, s ob-
rubou dvoubarevnou, nabízí
ve třech velikostech
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Malínský křen
letošní sklizně
zasílá v nejlepší jakosti
a levně
Jos. Mikulecký,
vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

MOSAIKY

sklenné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezřením ale i svou láčí předčí mozaiky vláské, hotové umělecký útvar pro malbu na skle

B. ŠKARDA, Brno.

Rozpočty pro chrámová okna i mozaiky bezplatně.

Fr. Beran,

kožešník v Hradci Král.,

Svatojanské náměstí číslo 170.,
odporoučí veškeré

zboží kožešnické

vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru rukávniky, dámské nejmodernější golie, náožníky, čepice, kožichy nejrozmantějších druhů a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i kožichy cestovní a pod.

Stále bojná zásoba nejmodernějších klobouků plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových klobouků. Hojný výběr všech sokolských potřeb, čepic všech fagon, jakož i všeho v obor tento spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se co nejpečlivěji a nejkulantněji.

Ošetrování kožichů přes léto přijímá se za levný poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují za mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmírnější.

Založeno roku 1889.

Jednou s důvěrou skuste a posoudíte přirodní 6 kg franko dobříčkou všude.

KAVA zelená, vichut. K 11.50, 12.50, 14.— a 15.—, pražená vjem. K 14.—, 15.— a 16.— Cennýk zdarma. Pochvalné dopisy z celé Hše.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

Právě vyšel **1. svazek**
laciného vydání pro český lid
SEBRANÝCH SPISŮ
VÁCLAVA BENEŠE.

TŘEBÍZSKÉHO

svazek 5 archů
80 stran po **10 kr.**

Úplně v 80 svazc. po 20 b; obsahnou v 16 dílech 160 povídek a histor. románů.

Zvláštní umělecké přemle
odběratelům.

Odebírejte a rozšiřujte spisy nezapomenutelného klecanakého kněze kronikáře, jež tímto neobyčejně laciným vydáním stávají se nyní přístupny každému.

Svazek 1. pošle na ukásku a pokračování i přemle správně dodá

První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

Bohdan Melichar

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

C. a k. dvorní dodavatel.

Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním listem nejdušejnější biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bezvadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětí a smuteční, blaské i krásné paschaly příslušné vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a nejlepší jakosti.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné
ceny dle ujednání!

K době adventní

veškeré druhy sloupků voskových a polovoskových rozmanitých tvarů a

k Vánocům

svíčky na stromek voskové, polovoskové, kroucené stearinové a parafinové, bílé neb barvené a potřebné svíčky k nim, třínožky zlatené a hojný výběr pěkných okras na vánoční stromek.

Pro všeobecnou potřebu
svíce lustrové, dekorací, renaissanční, barokové, stolní svíčky stearinové plné a duté, svíčky s rýhovaným kůželem (do každého svíce se hodící), svíčky sklepní, levné parafinové svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček

v Hradci Králové.

Továrna založena roku 1816.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořicího obecnstva, zavedla v odboru životním novou sadbu pojišťovací na dožití a úmrtí

se zaručeným 4% stoupajícím úrokováním základního pojistného.

Pojištěný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned po jeho úmrtí.

Výhodno zvláště pro ty, kterým v posledních letech varostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubyvá totiž, šestým rokem počinajíc, pojistného o 20%, prvotního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd., takže na př. při 26leté době pojišťovací obnášelo by pojistné v posledním roce pouze 4%, počátečního obnosu.**

Jaké jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem na dividendu.

Fondy a rezervy banky
Slavie jsou K 31,865.380.80
Všechn zisk náleží členům. Dosud vyplaceno v celku dividendy K 1,400.596.81
Ve všech odborech bylo dosud výplat K 82,737.159.57

Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavie

v Praze, na Havlíčkově náměstí,
jakož i gener. zastupitelstva:
v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Zářtebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Dle stávající situace jsou té doby
nejvýhodnější

400 frankové

turecké státní

LOSÝ.

Hlavní výhra 1. prosince t. r.

600.000 franků.

Nejpříznivější herní plán, se šesti tahy ročně. Výhry po 600.000, 400.000, 300.000 a 200.000 franků. Nejmenší výhra 400 franků.

1 los na 36 měsíčních lhůt

a K 5.—

Losy tyto jsou po přijatém unifikčním projektu naprosto zajištěné, neb jejich správa nalézá se pod přísným dohledem a kontrolou finančních interestů všech států evropských.

Losy tyto i veškeré jiné druhy losů jsou k dostání buď na měsíční splátky, na běžný účet, aneb proti hotovému zaplacení dle denního úředního kursu u

Všeobecné

úvěrní banky

v Hradci Král., proti Grand hotelu.

Odprodávám
neobyčejně levně
pokud zásoba stačí k nastávajícímu vánočnímu období, krásné, důkladné

dámské látky

na kostymy a šaty.
Mnoho druhů — žádné partie — při značně snížených levných cenách.

Vzorky na požádání ochotně a franco!

Josef Doubravský v Rychnově n. Kn.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva pro král. České koná dne 3. prosince 1905 konferenci dělnictva křesťanského v Červeném Kostelci v domě Katolické jednoty.

Pořad:

Od 10. do 12. hod. dopol. porada křesť. dělnictva a křesť. sociálních organizací o mzdových a sdravotních poměrech, a o účelné agitaci.

Odpoledne pořádá Katolická jednota veřejnou spolkovou schůzi s tímto programem:

„Ženská otázka“, referuje sl. Jakubcová z Tuhane. — „Boj dělnictva za lepší existenci a odborová organizace“ křesťanská“, pojedná p. Astr z Hradce Králové. Bratři! Dělníci! Svou mohutnou účastí ukažte, že v boji za své práva budete vždy na svém místě.

Veřejná schůze

pořádá se v neděli 26. t. m. odpol. v Týništi n. O., na níž p. Jar. Astr z Hradce Králové promluví o všeobecném právu hlasovacím a odbor. organizaci.

Náš nepřítel.

IV.

Jako pták k letu, tak člověk je stvořen k práci. Práce je základem blahobytu, jí získává se majetek, zajišťuje existence všeho lidstva, ona vede k pokroku, jí zušlechťuje se lidská společnost. — Práci byla zjednána kultura a civilizace evropská, neboť lidstvo prací rukou svých vymýtilo lesy, vzdělalo pustiny a močály, zakládalo rybníky a zahrady, provozováno řemesla, stavěny domy, pracováno na polích, slovem práce byla a jest podmínkou a základem blahobytu lidského. A právě středověk křesťanský jest zlatou dobou v dějinách práce, což i samotní socialisté pokorně musí přiznati.

Otec liberalismu Smith hlásal, že práce lidská je pramenem blaha a liberalismus sám chytře vystihl, že lidská práce dojde nejlepšího ocenění v průmyslu, kdežto před ním fysiokraticismus předpokládal zase, že v zemědělství. Liberalismus nedbal zemědělství, protože půda přináší skrovný výtěžek a skoro pořád stejný; není tu možnost rychlého zbohatnutí jako v průmyslu. Liberalismus učinil neodpuštělnou chybu, z které nedozírné následky a zlo citelně pocítujeme, že průmyslovému rozmachu povolil úplně uzdu; nechtěl každý bez překážky zápolit a dělat, co umí; zapomněl úplně na práci, zůstaviv jí úplně bez ochrany, a k tomu pozůstatky starých ochranných bašt práce ještě sražil. — Tu pak z přílišné anarchie v nadvýrobě a z půdy nesorganizované vyrostl zvláštní živel — kapitalismus, — který přirozený běh bohatství z práce plynoucí svedl s cesty a poznenáhlu všechny prameny ony sám v sebe čím dále tím mocněji vstírá. — Práci si podmanil úplně a uvalil na ni otroctví nejen hmotné, ale i mravní, jakého neznal ani pohanský svět. Odtud potom práce potupena a snížena. Pracující lid nevidí dnes v práci čest, povolání, ale trest, ponížení, hanbu; pracuje jen proto, že musí, jsa denní bídou nucen. Dnes i poctivá práce neuživí, proto se jí raději mnohý vyhýbá a štítí.

I sebe obtížnější práce ani tak nezarmoucuje pracovitěho člověka jako to, že musí pracovat nad své síly a mzdu přímo hanebnou. Nemá-li dělník za svoji úmornou práci řádnou odměnu, aby se mohl řádně nasýtit, tu zájem pro otázky vznešenější se v něm utlouká; takový pak zanevívá na všechno stávající a přidává se hned k mínění těch, kteří nahlížejí, že není pro ně žádné spásy než jen v surovém zápase, revoluci. Na práci lpe otroctví, to musí být snato!

Milióny dělníků přičiňují se v továrnách seč mohou, dnem nocí, tisíckrát více jak ten poddařený žid-milionář a přec nemáme příkladů, že by se byl některý vyšinul. — Dělníci mohou pracovat i větší počet hodin než dřívě, třeba i pět dní, tím si ale ještě sami škodí. Vyrobeného zboží přirůstá, na druhé straně ta sama potřeba, zboží se hromadí, práce ubývá, povstává nezaměstnanost, důsledek toho: snížení mzdy.

Vlastní silou si dělník nepomůže, zde musí být svépomoc jiná, zvláštní, — svépomoc stavu řádně organizovaného. — Tuto svépomoc se umožňuje i tomu nejposlednějšímu na výslunní hospodářské naší soustavy dopracovati se k lepším existenčním poměrům. A tato organizovaná svépomoc stavu dosahuje úplného rozvoje v odborovém sdružení — či odb. organizaci, pomocí které možno odstraniti všechny rány, z nichž krvácíme.

Kapitalismus, jenž dělnictvo olupuje o všechna práva přirozená, musí se v odborové organizaci potírati příslušnými, naší době odpovídajícími zbraněmi. — Odb. organizace jsou dále ochrannou baštou proti vykořisťování z kterékoliv strany; odtud se též provádí dobře promyšlený útok směru výbojného na naše nepřátele, útok ofensivní. — A jen odb. organizací možno práv dobytých také uhájiti a přiblížiti na jich udržování. Odborové organizace jsou buňkami, základním pletivem, z něhož se světové ústrojí budoucího sociálního zákonodárství vyvinouti má. — Odbornou organizací musíme si na dnešním průmyslovém rozmachu vynutiti i nějaký prospěch a pak všemi možnými prostředky pracovati k tomu, aby se lid dělný postupně povznesl tam, aby mohl míti jednou spoludílelnost v kapitálu podnikatelském, a pak bude spojen kapitál a práce v jedné ruce, a tak bude nejlépe uskutečněna křesťanská spravedlnost v organizaci práce a rozdělování zisku.

Namítne leckdo, že blouzníme. Tomu však připomeneme Anglii, kde zorganizovaní dělníci mají již své továrny, velkoobchody, jsouce podnikateli a zároveň pracujícími; mají i velké koráby, které jim dovážejí a vyvážejí zboží za hranice; vládnou již miliony. — Kde k této dokonalosti nedospěli, tu zase praktickují podobnou soustavu: „spoludílelnost parthnership“. Tu kapitalisté se svými dělníky tvoří spolek, do něhož dělníci výdělek svůj jako kapitál vkládají a podle něho i přiměřený podíl na zisku běrou. Spolkům těmto se obzvláště dobře daří.

Přátelé! Přechod z otroctví pohanského ke svobodné práci byl rozhodně hlubší, závažnější, než jak můžeme již dnes předvídati přechodu nastávajícímu z nynějšího systému mzdového k onomu, kdy kapitál i práce bude v jedné ruce, kdy zisk z výroby úplně připadne pracujícímu. Něco podobného bylo již ve středověku. Tenkrát zorganizována řemeslnická výroba a v naší budoucnosti musí býti zorganizována velkokapitalistická výroba; tamto spočívalo vše v jedné ruce pracujících rukou, i zde tomu tak bude. Dělníci angličtí jsou už na té cestě. Proto i my také započneme, jsouce vědomi, že nepomůžeme-li si sami, mocní tohoto světa nám nepomohou. Přemýšlejte, ale také jednejte! Fzl.

K sv. Mikuláši a svátkům vánočním.

O sv. Mikuláši i o svátcích vánočních jistě mnohý sáhne na úspory, aby svým milým sebe menší radost způsobil, a není-li úspor, i od úst sobě otec i matka utrhnou; vždyť radost jednoho domácích jest radostí celé rodiny. Dáreček o sv. Mikuláši, k Ježíšku, ten milý nádech kouzla vánočního jsou věru ne nepatrným prostředkem výchovným pro naši mládež. Jde ovšem o to, aby dárek nebyl pouhou tretou, která brzo sevedne a bezúčelně se rozpadne; má býti tak volen, aby se tedy nejen líbil, ale aby se ho mohlo prakticky užiti, by byl případně i vzpružinou k samostatnějšímu myšlení a podnikání v pozdějších letech. V dárcích nechtě se vždy spojuje krása s užitekem, jinak jsou dárky pouhým podporováním marnotratnosti naší.

Dárek i jinou radost může si připravit i chudý dělník. Povídaní, že nemajetní, chudí mají na světě pramálo radosti, té že nejvíce užijí páni, jest holým nesmyslem. Hlavní příčinou, že se mnozí nemohou zmoci a neustále s chudobou zápasí, jest jejich nehospodárnost. Považte na př., že se v českých vlastech ročně přes 30 milionů K prosází v loterii, prokouří se tu přes 80 mil. korun a daleko více propije. Směle můžeme tvrditi, že naše rolnictvo ročně přes 300 mil. korun ztrácí, ponevadž nevěnuje dobytkařství náležitou péči a co milionů leží ladem, že si nevědomě ovocničí. Karban, paráda a nezřízené požitkářství rovněž ročně vykazují milióny promrhané. Nejsme tedy chudí, ale nehospodární, nedovedouce si proto vykouzlit kus pozemského štěstí. Jenom chtít a umět!

Ohledně koupě různých potřeb jsou mnozí naši lidé příliš liberální, podporující nejen katolíka, ale též — a často i více — evangelíka a žida; mnohým jest milejší obchodník německý než český. A do té nevědomosti našich lidí zaléhá pak často nářek, že katolíci nic nezmohou, že jsme nepodnikaví a tím hmotně často odkázáni na Němce. Ovšem když obchodníci protivných stran shrabují naše korunky, pak věru čeští katol. obchodníci a živnostníci jen živoří. Tady by nejlépe prospěl pořádný karabáč, který by mnohým připomněl jejich svatou povinnost, aby naši obchodníci a živnostníci byli co nejvíce podporováni.

Sociální rozhled světový.

V minulých dnech konaly se po vlastech našich společné veřejné schůze téměř všech lidových stran, na nichž voláno po všeobecném volebním právu hlasovacím. — A vláda nezavírajíc dále uší svých naproti tomuto spravedlivému požadavku, v příštím zasedání říšské rady předloží prý osnovu zákona o všeobecném právu volebním. — Na sněmu moravském přijata volební oprava, částečně sice zlepšení, ale přece opět proti velké většině obyvatelstva moravského. Místo všeobecného práva volebního dostalo se lidu ohlodané kosti, čtvrté všeobecné kurie, v níž dosavadní vydědenci z volebního práva rváti se budou o těch 20 mandátů, které jim z milosti německé uděleny.

Trpný boj na dráhách státních i soukromých skončen a železničním zřízencům dostane se některých ústupků.

Na Hořovicích stávkuje přes 1000 dělníků cvočkařských.

V sasko-durynském průmyslu textilním vyvolána výluka, již postiženo na 18.000 tkalců a téměř tolik dělnictva barvířského. Nejedná se tu o difference mzdové či v pracovní době, nýbrž podnikatelům jde o prolomení organizace dělnické.

Dělníci v státních arsenálech francouzských zahájili stávku, ale vláda jim nemíní vyhověti.

V Rusku téměř veškeré dělnictvo vrací se do práce a ani generální stávka nenastala. Osmihodinová doba pracovní nepovolena, pouze 9hodinová.

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího výboru 10. listopadu. Podpora nemoc. udělena A. Absolonovi v Ústí n. Orl. (7) 6 K. — Přijato 12 nových členů.

Schůze užšího výboru 13. listopadu. Podpora nemoc. udělena M. Holakovské v Rychnově (7) 3 K. — Přijato 12 nových členů.

Schůze užšího výboru 21. listopadu. Nemocem podpora udělena: Marii Keprtové v Kunčicích (14) 6 K, A. Frycovi v Týništi (7) 450 K, A. Vavřínovi v Ústí n. Orl. (14) 12 K, F. Frýdlovi ve Smiřicích (7) 450 K, M. Holakovské v Rychnově n. K. (7) 3 K. — Přijato 15 nových členů.

Bursa práce. Knihař ve všech pracích i ve zlačené obeznalý hledá místo; nastoupiti může hned. — Přijme se hodný učeň na pekařství.

Upozornění. Volby v odbočkách a skupinách musí se vykonati nejdříve do 10. prosince t. r. — Z některých míst docházejí patřičné zprávy do „Práce“, ale někde zůstali netečnými k vyzvání, aby se do časopisu našeho pilně dopisovali. — Za nedlouho rozešleme po odbočkách, skupinách a katol. spolicích vůbec letáky, jimiž upozorníme na náš časopis „Práci“, který v lednu počne vycházeti jako týdeník v zcela jiné úpravě a bohatší obsahem než dosud. Prosíme Vás proto, přátelé, rozšířte letáky ony co nejvíce po svém okolí, po svých známých a vůbec po lidech dobré vůle. — Na každé pokladniční listině nechtě se poznamená skutečný počet všech členů a mimno to, kolik čísel „Práce“ se zvláště prodává. — Odbočkám i skupinám dle přání dodáme velké obálky a papír, oboje pouze za 2 h.

Z agitační činnosti. V sobotu dne 11. t. m. o 7. hod. večer uspořádalo Všeodborové sdružení schůzi v Proseči v síle Katolické jednoty za účasti asi 100 mužů, většinou dýmkařů, které si ustanovilo Ústředí zorganizovati ve zvláštní výrobní družstvo, aby veškeren zisk zůstal v rukou dělnických, a ne jako dosud, kdy většina jich jest odkázána na milost i nemilost některých obchodníků, kteří od nich zhotovené dýmky přejímají a naopak jim suroviny k zpracování dodávají. Na povzbuzení promluvil p. J. Astr z Hradce Králové o důležitosti výrobního družstva dýmkařského. Na to debaty jako nejpovolavější znatel místních poměrů účastnil se hlavně tamní farář dp. F. Martinek. Teď právě zřizuje si tamější jeden žid-obchodník stroje na výrobu dýmek, čímž dle všeho veškerá výroba u něho zakotví a jednotliví dýmkaři budou u konce, bez práce. — Ti jediní záchranu vidí v vytvoření výrobního družstva, zvláště když už dřívě ministerstvo slíbilo, že ochotno jest na pomoc přispěti, jen kdyby se vytvořilo družstvo. Uchopí-li se celé akce tamní čilý obchodík p. Hemerka, pak věru možno očekávat, že se dlo na prospěch mnohých podaří. Všeodborové sdružení dle možnosti ku zdanu tohoto podniku bude nápomocno. — V neděli 12. t. m. před 4. hod. odpolední v síle Katolické jednoty v Hlineku uspořádána za hojného účastenství schůze, na níž p. Jar. Astr z Hradce Králové promluvil o nynějších tísnivých poměrech, o právu hlasovacím a o odborové organizaci. Uchvacující řeč tato neminula se patřičným účinkem. Oba místní duchovní dpp. V. Marek, farář a A. Vobejda, kaplan, před i po schůzi měli vhodný proslav na vybídnutí. Díky oběma se

přátelství, které dělnictvu věnují. — Téhož dne o 8. hod. večerní na schůzi „U Svěráků“ ve Skutči rozhořčil se zase p. Astr o tom, co dělnictvo a nižší třídy vůbec trpí a o odborové organizaci. Pan řečník mluvil přesvědčivě, což posluchači dávali často na jevo. Vldp. děkan Dvořák, který se o všeobdobové sdružení velmi zajímá, podal ještě některé vysvětlivky. Schůzi přítomen byl i dp. katecheta J. Sokol a několik občanů z Rychmburku. Z této dvoudenní agitace vzešlo na 40 nových členů.

Dopisy.

Z Rychnova n. K. Odbočka všeobdobového sdružení křesť. dělnictva uspořádala v neděli dne 19. listopadu veřejnou spolkovou schůzi. Dp. Novohradský, kaplan, zahájil schůzi a udělal slovo p. Jar. Astrovi z Hradce Králové, který promluvil o národohospodářské situaci. Po řeči přihlásilo se zase několik členů k sdružení. Dá Bůh, že i zde rozmuoží se naše řady; jen potřebí pracovníků, kteří by pomáhali nám pracovat.

Z Hlinska. Místní odbočka Všeobdob. sdružení pořádá 8. prosince o půl 4. hod. odpolední ve spolkových místnostech výroční valnou hromadu. Bratři a sestry, dostavte se v počtu nejhojnějším. Agitujte stále, aby se naše řady rozhojnily. Druhé strany u nás pochopily jinak cenu organizace a jak při tom vespolek pracují. — Panu Astrovi za přednášku dne 13. t. m. znovu srdečný dík; odtud přibyl nový člen 13. Rovněž Zaplať Pán Bůh našim pp. duchovním, kteří i sdružení své věnují.

Z Úpice. (Poměry dětek a vazaček ručních v Úpici.) Ve zdejších továrnách vyrábějí hlavně ubrusy, ručníky a deserty; mimo to dávají se hlavně ručníky k dalšímu zpracování do domů. Jaké jsou ale mzdové poměry těchto dělníků a dělnic domácností, to každý nejlépe posoudí z následujícího: Je-li 3členná rodina dosti pilná, tu za 14 hodin denně vydělá sobě i K 20 h, ale k tomu musí mít též stroj. Jedna osoba při šití ručnicků vydělá denně 40—70 h. Obvykle bývá při té práci zaměstnána celá rodina i dívky školou povinné. A za týden po úmorné práci odvádí se práce ke všemu ještě s obavou. Kdyby byla ona práce sebe lepší, přece se něco nalezne a pokuta následuje. Říkává se, že ty pokuty jsou jako zpropitné. Minulý týden šla jistě žena z Batňovic odváděti práci do závodu žida Edvarda Moravce. Mladý úředník, který práci onu přijímal, shledal i ubrusy poněkud poškozeny — což však nestálo ani za řeč — a zmíněné ženě nedal za celý týden práce ani haléře mzdy. A přece ona žena pracovala ještě s dvěma dítčami celý týden a měla dostati jen 2 koruny; nitě musela si kupovati sama. Když žena ona nepřišla domu žádnou mzdu, její muž postěhoval si chleba zavedu. Chef dal si zavolati onoho příjimatele zboží a poklepav mu na rameno pravil: „Tak, tak hochu, když to nebudou mítí akorát, tak jim nic nedej, oni ti lidé by se chtěli mítí z toho dobře.“ — Charakteristické, není-liž pravda? 3 osoby mají býti živý celý týden za 2 K a pak ještě za všechny tu práci nedostanou nic; takový obnos stačí denně fabrikantu sotva na doutnky. Podobné poměry jsou ve všech závodech. Šitky, které jsou v továrnách, nejsou na tom nic lépe, neboť se jim zase strhuje na mzdě. Všem jsme tou radou, by vstoupily do našeho sdružení, neboť pak budou mítí oporu oproti těm necitelným dobrodincům. Dávčatům se statků radíme, by šla raději sloužit a neubírala chleba lidem chudším. I těm, která ubírají tuto práci potřebným jen k vůli své parádě, radíme, by toho nechala, neboť jest to směšné, mítí při práci na ruce až 4 zlaté prsteny a v neděli se mnohá vystrojí v té nádhře jako tůvárnice. Ty šaty a šperky nezakrývají vaši prázdnotu hlavy, kdybyste měla na ní sebe větší klobouk a chocholem. Pány učitele prosíme, by dětem školou povinným toto šití zakázali, zvláště těm, které mají býti od čeho živý. V celém okrese takřka každá selka s dcerami šije celé dny, jen aby mohly v neděly ukázati tu pradu; pracují za každou mzdu, neboť šivobytí mají své a tedy jen když vydělají na marnivou parádu a neohlíží se na to, že tím ničí rodiny, které nemají pak dáti co do út. Podruhé si posvítlme na něco jiného.

Z Náchoda. Poměry u firmy Isáka Maunthnera jsou již neunesitelné; materiál k zpracování jest tak špatný, že starý dělník kladec si týdně více nevydělá než 8 nebo 9 K, kdežto dříve si vydělával 7 a 8 zl. Tento týden bylo povoláno na 120 dělníků k reportu pro docela malé chybičky. Zajiště to byl vypočítaný manévř ředitele S, aby mezi dělnictvem bylo vyvoláno nějaké jítění, by měl přičina k povolání vojska. Naši židé se v dnešních nepokojích náramně bojí o svou kůži, kdežto město o vojsko nestojí, poněvadž ručí za pořádek. Snad zapomněl ředitel ve své brutálnosti, že byl odvezen ze Šumberka v bedně, by jich nenahrabal. S dělnictvem zachází se jako s otroky a k tomu ještě najdou se lidé, kteří mu dělají karabáčnicka a špiola. Jeden takový špiel je také mistr K. Řiditel se též vyjádřil, že kdyby nebyl od knsu žádný plat, že musí být dobrý. Jen všeho do času! Dělnictvo má již toho otročení dost. Jest na dělnictvu, by přestalo býti liknavým a vstoupilo do řady všeobdobového sdružení křesť. dělnictva, neboť jenom zde mu kyne spása. Podruhé více.

Z Ústí n. O. V neděli dne 19. t. m. při měsíční schůzi odbočky, kterou řídil p. Urban jako předseda, podána byla správa o plenární schůzi ústředního výboru, která byla s uspokojením přijata. Zvláště mile došlo členy, že časopis „Práce“ bude vydáván jako týdeník. Při této schůzi promluvil též několik slov p. Bibus o významu všeobecného, přímého, tajného hlasovacího práva, a kladl důraz hlavně na první organizaci odborovou, která jest též přípravou k organizaci politické. — Valná hromada odbočky odbyvá se bude 8. prosince t. r. Jest žádoucí, aby všichni členové do této valné hromady přišli a vůbec veškeré schůze by byly četnější navštěvovány a ne jak se dodnes stává, že členů nepřijde někdy ani polovina. Pak máme něco dokázat, když mezi námi

taková lhostejnost. — Křesťansko-soc. dělnictvo skládá v městě našem konsenzní jednotu. Stanovy jsou již potřeby zadány; doufáme, že nám nyní budou povoleny. Jest nyní na našem dělnictvu, by přistupovalo za členy, by tak mohl konsenz sloužiti tomu, k vůli čemu se vlastně zakládá, totiž ve prospěch dělnictva samého. — Blíží se doba sv. Mikuláše a vánočních svátků. Židé chtějí pak mítí z těchto křesťanských svátků co největší užitek, proto vystavují ve výkladních skříních všelijaké hračky, pomoci letáků vábíce křesťanský lid, by chodil k nim kupovat. Doufáme, že se naši lidé zlákatí nedají, a že u nich dosud platí heslo „Svůj k svému!“ — V neděli dne 13. t. m. pořádána byla u nás protestní schůze hostineckých proti sdružení pive, která vysunula v mohutnou manifestaci pro všeobecné přímé, tajné hlasovací právo. Průvod, který se po schůzi městem ubíral, byl veliký, při čemž zpívány byly soc. dem. písně a též národní. Tato manifestaci vyvolali soc. demokraté, ale účastnilo se jí veškeré dělnictvo, které se zásadami soc. dem. neseubírá. Jednou k tomu přijde, že dělnictvo, které jest dnes ještě indiferentní, musí přiznati barvu; buďto půjde pod prapor rudý anebo pod prapor kříž. Doufáme, až jednou dělnictvo prohlásí karty soc. demokratické, že přijde pod prapor náš. K tomu voláme: „Zlať Bůh!“

Sychrovské poměry. U nás jsou opravdu poměry turecké! Dle pracovního řádu máme pracovat 10¹/₂ hod. denně. Báno od 7 hod. do 12 hod. v poledne, od 1 hod. až do 1¹/₂ hod. večer. Ve skutečnosti zněne se ráno pracovat od 6 hod. 40 minut, odpoledne od 1¹/₂ na 1 hod., tedy více než 11 hod. denně. S takovým chvatem se pracuje, jakoby snad nebylo dosti pracovních sil, anebo jakoby snad bylo přespříliš objednávek. Na jedné straně se dělnictvo všíhá do práce, na straně druhé jsou zase skladiště plná. Místo aby se v týdně pracovalo 6, pracuje se 5 dní; vždy každý pondělek se nechá tkalcovna stati; není prý odbytu. Prozatím tolik, podruhé něco o nad dozorcích p. Kinzlovi a dozorcích Kníškovi, těchto podávaných dvou velikanech.

Z Písně. Nově ustavená odbočka naše Všeobdobového sdružení křesť. dělnictva“ pořádala 19. listopadu „Přátelskou zábavu“, která se vydařila nad očekávání. Ani jsme nemysleli, že máme tolik příznivců. Četní naši hosté a členové museli se u nás velmi těšiti. Podruhé tomu nedostatku odpovíme. Večer zahájen hymnou dělnickou „Písní práce“, načež následovala přelíbitostná promluva dp. Jos. Háka, jenž velmi poutavě líčil, že každému člověku jest se starati o velice starého výměnkáře, který vyžaduje veškerých našich prací a služeb. Po dosti dlouhém napínání myslí seznáno, že tím výměnkářem jest naše tělo. A nyní dp. přednášející šivě vyložil, jak ten náš život máme udržovati v pořádku; zvláště zmínil se o střídmosti v jídle a pití, čistotě těla a obydlí, — až pak přišel na čtvrtý bod, v němž vyložil, že jako je tělu třeba potravy a jiných důležitých věcí, že mu je též na výše potřebu odpočinku, a k tomu odpocinku že patří též i slušná zábava. Dp. řečník za svou poutavou přednášku odměněn neutuchajícím potleskem, čímž dali přítomní na jevo svou lásku a přichylnost ku knězi, který a lidem opravdu cití, který pochopil potřebu naší nynější polonuté doby věda, že ztratí-li kněz lásku u tohoto nejchudšího lidu, ztratí všecko. Před rokem bylo v „Meči“ stědováno na duchovní pány plzeňské a užito tehdy i dosti trpkých slov; nechť toto jest jim zase poučením, že si pravého kněze dovedeme vážit. Zaplať Bůh dp. Hákově. I vám, členové a členky, kteří jste se přičinili velice mnoho ku zduaru naší zábavy, platí naše nejupřímnější „Zaplať Bůh“. Jsem přesvědčen, že nečekáte na odměnu jinou, tolik však vás ještě snažně prosím, by jste nezdátávali státi na začátku cesty vedoucí k uskutečnění našich cílů, nýbrž kráčeli pevným krokem až ku konci. Co jsme až posud podnikali, není nic proti celému našemu programu. Zaspali jsme zde v Písně velice mnoho, proto jest na nás, abychom tím horlivěji zanedbané dohonili. Přivádějte co možná nejvíce svých známých do pondělních našich schůzí. V „Provolání“ našem ku katolickým plzeňským končíme slovy, která i zde vkládáme: Jen v jednotě síla a v síle je zdar! Zdať Bůh! — J. Ch. Volba v našem sdružení plzeňském ustanovena jest na pondělí 4. prosince t. r. v 8 hod. večer, v místnostech v Dominikánské ul. č. 14., I. pos. Přítomnost všech členů nutná.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Valná schůze diecévního sdružení. Letošním rokem nepořádal diecévní svaz manifestačního sjezdu před valnou schůzí, protože pro nahodilé překážky nebylo lze v létě sjezd uskutečniti ve dvou městech a v Hradci byl již sjezd několikrát pořádán. Omezilo se tedy diecévní představenstvo pouze na valnou schůzi, která se odbyvala dne 12. listopadu 1905 ve spolkové místnosti katol. jednoty v Hradci v Adalbertině. Schůzi zahájil diecévní předseda p. Dr. Reyl vylošiv příčiny, které způsobily odklad obvyklého sjezdu a nastínil krátce vývoj tužší organizace, která se utvořila založením zemského sboru v Praze. Reč ukončil poukazem na blízkou možnost všeobecného hlasování, při němž se může uplatniti jenom strana čilá a pracovitá. Po zahajovací řeči podal jednatelemkou a pokladní správu jednatele svazu p. katecheta Jukl. Ze správy jest patrno, že v uplynulém období přibýly tři nové jednoty: v Holohlavěch, Dašicích a Žitonicích. Na popud výboru svolána byla v Praze konference katol. stran, kde založen byl zemský svaz, jenž má býti spojovacím článkem mezi katolickými stranami. Jednatel upozorňuje všechny členy katolických spolků na odbornou organizaci křesť. dělnictva a rolnictva. Dovojuje nutnost a oprávněnost organizace odborové, která jest přirozeným protitlakem liberalismu a končí vyzváním, aby každý uvědomělý katolík stal se členem odbor. organizace a tam aby pracoval o zlepšení svých hmotných i právních poměrů. Všecky spolky katol. vysývá, aby odborové

sdružení ve snahách jeho podporovaly a členstvo své o všech sdruženích odborových uvědomovaly. Zpráva pokladní proti roku loňskému vykazuje zlepšení; neboť většina jednot se uplynulém období povinné členské příspěvky zapravila, čímž dosažen příjem 137 K. Vydané činilo 46 K 52 h. Má-li ústřední svaz všem svým povinnostem dostáti, jest povinností jednot všech, aby členské příspěvky i za léta minulá doplatily. Roční příspěvek 4 K sájetí velikým není. Při volbách výboru zvoleni byli p. t. pp. s Hradce Král.: Frant. Jukl, Jos. Polák st., Jar. Astr, V. Jendovský; s Kostelee n. O.: A. Dvořák a K. Dašek; s Týniště n. O. p. Fr. Hlavatý; J. Mýnařík s Černilova. Za náhradníky pp.: Jos. Katnar, Jos. Polák, Ant. Pochmon a J. Netuka vešměs s Hradce Král. Za revisory pp.: Jiří Sahula z Hradce Králové a J. Běhák ze Slen. Předsedství. — Při volbách návrhů bylo přijato, aby příštím rokem byl sjezd pořádán v Choceň před prázdninami. Při pronášených tužbách o soupisu nových řečníků, upozorněno bylo velmi vhodně na středškolské extenze, jichž by mohly katolické jednoty velmi dobře pomáhati. Mimo to ku thematům z různých oborů vědy našlo by se dosti ochotných přednášedů s řad inteligence, proto měly by se jednoty obraceti na ústř. správu se žádostí o některého řečníka a nevybírovati si jen určitou osobu, která bývá při častých poptávkách velmi zaměstnána na úkor druhých. Přítomný delegát za Choceň p. Kaizrlík podal obšírný návrh ku organizaci katolického tisku. Návrh jeho dojde provedení vydáním informačního letáku o tiskové propagandě. Na utěšené výsledky tiskové organizace v obvodu kosteleckém poukázal p. delegát Dašek. Pan jednatele Jukl spatřuje v programové rozšířenéosti jednu z hlavních příčin nynější ochablosti a vyvoluje náhled, že nutno svolati sjezd celé strany. Pan Polák ml. upozorňuje, že litomyšlský program byl značně rozšířen křesť. sociáli na Moravě dle vývoje společenských poměrů a přece byl přijat celou českoslovanskou stranou. Má-li býti jednotný postup v celé straně, nutno litomyšlský program doplniti a rozšířiti. To by bylo úkolem příštího sjezdu českoslovanského, pro nějž by bylo vhodné místo v Hradci Králové. Budou podány zemskému sboru určité návrhy nejen diecézním svazem, ale i jednotlivými spolky. Bylo též upozorněno, že členu cestujícímu má býti vydána cestovní kniha s přesným datem počátku cesty a spolková legitimace má býti uložena v archivu spolkovém. Mnoho bývalých a dávno vystouplých členů putuje sebléživě a pouhou legitimací a obtěžuje spolky. Po vyčerpání programu byla schůze za povznesené nálady skončena.

Schůze katolické jednoty v Pardubicích. V neděli dne 12. t. m. odpo. měla zdejší katol. jednotka svoji schůzi ve spolkové místnosti. Předseda dp. Čecheta zahájil schůzi promluvil k přítomným instruktivní přednášku „O čestě a konci kalendářů a knih.“ Velice vhodná přednáška zavdala podnět k živé debatě o tomto předmětu, v níž zvláště vytčeno bylo stanovisko, podporovati se všech sil možných tisk katolický a potírati veškerou tiskovinu podrývající náboženství a víru. To vlastně je první a nejdůležitější úkol všech katol. jednot vůbec a každého katolíka zvláště. Na schůzi dostavil se také vdp. děkan Ulbrich, což všechny členy srdečně potěšilo. Bylo usneseno věnovati dar J. M. panu biskupu v obnosu 30 K na zřízení kříže na spolkovém praporu. Jednota pešinná si nyní za řízného vedení obratného p. předsedy velmi čile. Zdať Bůh!

Z Holohlav. V neděli dne 26. t. m. bude členská schůze naší jednoty, při níž přednáseti bude dp. Jiří Sahula z Hradce Král. o Karlu IV.

Z Lična. Národní katolická jednotka v Ličně pořádala v neděli dne 19. listopadu t. r. velmi čestně navštívenou schůzi, ve které přednášel dp. Al. Dvořák, katecheta z Kostelee n. O., o všeobecném sájmovém hlasovacím právu volebním. Za časovou tuto přednášku odměněn by: pan řečník vděčnou pochvalou. Také zábavná část se posluchačům líbila a tak spokojeni opouštěli zdatilou tuto schůzi.

Ze Žitonic. V neděli dne 26. listopadu o 3 hod. odpo. koná katol. politická vzdělávací beseda v Žitonicích spolkovou schůzi s přednáškou „Stíny revoluce francouzské a rok 1848 v Rakousku“. Hosté jsou vítáni.

Z Červených Pečok. Opět jedna zdatilá schůze. Přednášel u nás v neděli 19. t. m. vp. Jiří Sahula z Hradce Králové o českém státním právu ve století XIV. Velice zajímavě bylo sledovati srovnání, jak veliká práva politická a národnostní měl náš národ dříve a v jakém služebním postavení nacházel se nyní. Řečník končil vroucním přáním, aby našemu národu vráceno bylo, co mu po právu náleží. Do schůze dostavili se i milí hosté odjinud, mezi nimi dp. farář Záruha z Gruntů. Při schůzi schválen návrh, aby národní Jednotě Pošumavské na její prosbu nasláno bylo 10 korun. Přijati tři noví členové. Horlivému předsedovi vldp. Ant. Dvořákovi i celé jednotě žehnej Bůh!

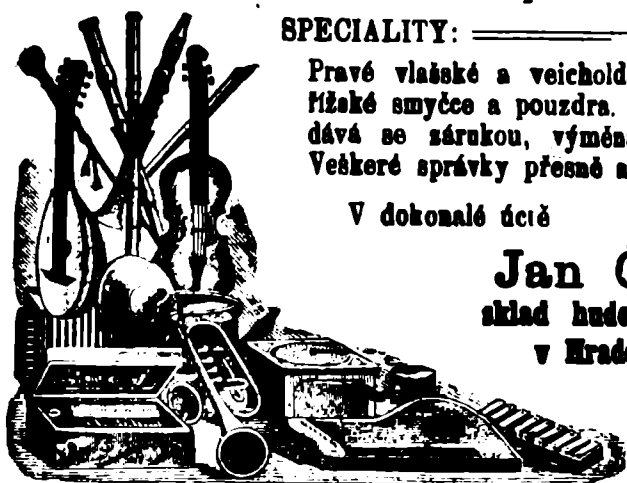
Různé zprávy.

Lidumilnost. Majitel jedné z největších písmolien v Paříži p. Renault předal nedávno svému vnukovi závod. Rozloučiv se s dělníky, doručil každému zapečetěnou obálku, v níž nejstarší našli 2400 franků, mladší poměrně méně, nejmladší pak — učňové — dostali po 400 franků. — Všecka čest tumato přecedárci; takovými by otázka sociální velmi snadno byla rozřešena.

Drom se na jímé. Pražská společnost šlezácká dle poslední své valné hromady má čistého zisku 7,918,979 K, z čehož akcionářům připadla dividendy 15%, a z nové a 30%, a z staré akcie. Kapitalisti shrábnou tu bez práce milióny, kdežto ubozí udělení dělníci, když se na svých pracedářích dožadují zlepšení svých neunesitelných poměrů, jsou považováni za rebelanty. Což nezasluhují dělníci, z jichž mozdolů vydírají továrníci tisíce, ba milióny, aby se i jim každoročně dostalo společně několik tisíc na přilepšenou? Ovšem kapitalismus jest nemilodrný démon.

Čermákovy housle, struny

a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vláské a veicholdské struny, pa-
řížské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správy přesné a rychle.

V dokonalé účiě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, č. 83

Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů

vše aliné v ohni zlatené
a stříbrné, což se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. — Platí
možno též ve lhůtách. Oprava
umovnění a stříbrnění star-
ších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svěřené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykásat četnými pochval-
nými přípisů P. T. sázníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborů, reliqui-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táčků na křest, svícňů, pa-
ciifikátů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

lamp, luceren, lustrů, kadidel, táčků na křest, svícňů, pa-
ciifikátů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, přikrův, keberů a
keveho náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

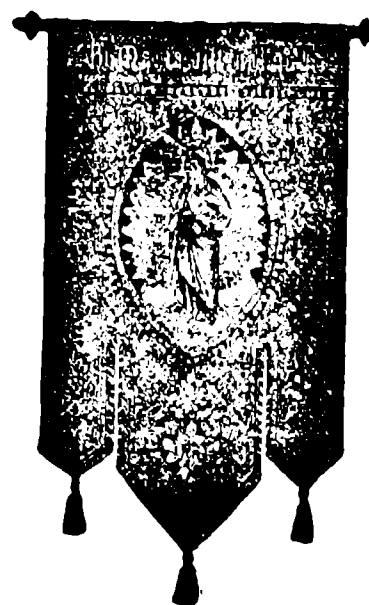
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

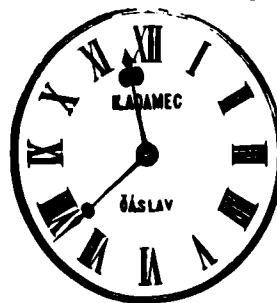

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku saslá
se vše franco.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Podnikatelství staveb
a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Laboučky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
říkově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vázavosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovočné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Vždy 50 žíněných matrací
na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlaktů
na žíněny.

MATRACE

žíněmi plněné od zl. 17.— do zl. 60.—, lesní travou plněné od zl. 5.50 do
zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slamou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žíněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
retázky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Dávěry hodným silůky na výběr též i na splátky
bes svěřením cen. — Založeno r. 1843.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkasa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise účelů losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Akceový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlépe doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupěmi krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

trůnočky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pontnická, první pří-

padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje velel. kr. duchovním největší speci-

elní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Výrobky vestr. usnané. Vzorů a ceníků zdarma a franko.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partii zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, barčenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše. Vzorů a ceníků zdarma a franco.

Herbář.

Léčivé rostliny.

Vychází právě v čtvrtém vydání m 4° nádherné úpravy po 25 kr. sešit. S 86 barvotiskovými tabulemi, na nichž je zobrazeno přes 260 rostlin.

Se zřetelem na spisy faráře Š. Kneippa napsal prof. FR. DLOUHÝ.

Léčivé účinky i spolehlivý návod, kterak se k různým účelům upravuje.

Skvostné tabule barvotiskové a 145 obrázků v textu. Vydání bez tabule sl. 120, a 27 tabulemi vás. sl. 280, a 50 tabulemi sl. 4.

„Národní Listy“ píší: Důkladnější nelze léčivých účinků vypočítavati. Krásnými obrazy nabývá kniha sjevu až luxuriózního.

3257 receptů obsahuje 3257 druhé vydání

KUGHAŘKY

Bohumily Jermářové.

Cukrovinky. Zavařeniny. Nápoje. Servírování.

Úprava ubrousků. Kuchyně pro nemocné.

Pochvalné posudky: Nár. Listů, Katol. Listů, Politiky.

Cena 3 zl. 50 kr., váz. 4 zl., s barvot. tabulemi (masa, úprava masa a tabule) 4 zl. 40 kr.

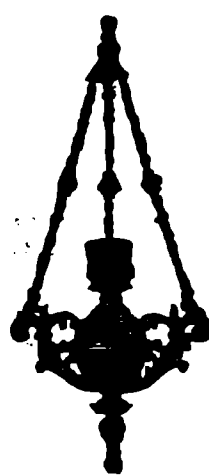
Vydání s 1955 recepty 2 zl., váz. 2 zl. 40 kr.

I. L. KOBER v Praze, Velel. kr. duchovním.

Velel. kr. duchovním duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastř. speciálně na kostelní náčiní, dovoluje i doporučení sv. vojné zásobení sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb ceníky franko. Ze veškeré výroby a slacení ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejzpracovanějšího. Chydlím kostelům dle va v placení. Více usnaní po ruce. Žádám přesované výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Josef Šturma,

stavitel varhan a harmonii

nejnovějších soustav

V PARDUBICÍCH,

doporučuje se velel. kr. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům ku provedení všech prací do oboru toho spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

plan a pianin.

Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší význam na výstavách.

Malbu kostelů, malby dekorační, tačadní a treskové

provádí přesně dle moderních požadavků, s uměleckým přihlížením k příslušnému slohu

Antonín Chlouba,

dekorační malíř

v Chrastí u Chrudimě.

Rozpočty sestavuji zdarma.

BYTY

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský, velkozávod truhlářský v Hradci Král., u Pražského mostu.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612—VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, reliéfy, křesť. cesty, jele, Boží hroby, kříže, katedrály, spovědnice, křesť. klenby, klenby, klenby, pulchry atd. dle slohu kostelů, řezané práce na obrazy, premie, fotografie a diplomaty. Řezané nábytky a různé předměty hotové se sa dárky.

Původní nákrety, ceník a rozpočty besplatné a franko.

Removace starých oltářů a kostelních zařízení.

SUKNA

a modní pánské látky pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

prospěje, nejsou-li konservativci ani zdaleka tak pevně zorganizováni jako socialisté? Co prospěje větší počet, který neje spjat pevným svazkem organizace, dá se lehce zastráhati? Musíme mít na mysli, že v Rakousku v politickém boji nevyhrává ani většina ani spravedlivost, ale ti lidé, kteří umějí úporně, neodbytně proti vládě nastupovati. Vykona-li v zájmu církve a vlasti každý svoji povinnost, budeme-li státí každý v rozhodném okamžiku na svém místě, pak přes intriky Němců a socialistů stane se všeobecné hlasovací právo národu a církvi požehnáním.

Povaha ruských bouří.

(8) Čím dále tím lépe se osvětluje čisté zřídlo ruských nepokojů. Prolhané telegramy a jiné zprávy, procházející židovskými rukama, volaly celou Evropu k pláči nad židovskými „utiskovanými nebožáky.“ Zatím však kdekoli se pobíjení židů událo, všude se to stalo proto, že židé útočili první. A v ty dny, kdy prohlášována křženská konstituce, kdy tatáž byla vítána upřímnými Rusy s jásotem, řvali židé se svými podplacenými náhončími proti caru hůře než před tím a dopouštěli se na pokojném občanstvu násilností nejdrzejších. Pryč s carstvím! Židé nechťejí, aby car konal politické reformy sám a aby tak seslaboval vliv, otravný vliv židovských revolucionářů na ruský lid; sami židé začnou reformovati a obracetí všechny přirozený vývoj na ruby. Ruskó musí se podříditi jejich vlastním komandám; založí se v říši republika, kde bude několik židů poroučeti obrovské masše národa ruského. Taková přáníčka židě slovy i skutky na jevo dávali až příliš nepokrytě — zvláště v Oděse. A běda tomu, kdo si chce zachovati svobodný názor na průběh pohnutých událostí! Hlavu dolů člověku tolik „neposlušnému!“

Francouzská požidovštělá sněmovna má tisíc chutí na odloučení církve od státu. Již jest rozhodnuto, že toto odloučení má se prakticky provést co nejdříve; a jakkoliv horlivě pilují kolečka na novém politickém stroji, posud jej do běhu nepustili. Vždyť takové radikální převraty vyžadují nějakých úrad, nějakého přemýšlení! Ale židé mají hrozný hněv, že Rusko do nedávna ovládané absolutismem nemá hned a najednou konstituci radikálnější, než jiné státy evropské. Norové zajisté projeví velkou svobodomyšlnost přerváním svazku se Švédskem. Jest zde lid daleko pokročilejší, uvědomělejší než v Rusku. A přece po delším přemýšlení velká většina národa ruského rozhodla se nikoliv pro republiku ale — krále nového. Zato židé v neuvědomělém Rusku tlukou horlivě na republikánský bučen. Proč to? Inu ze sobecké chytrosti. Jakmile by padla vláda křesťanského panovníka, pak by židovští kapitalisté nad zaslepeným lidem mohli vládnouti volněji. Aspoň ten lid, jež podařilo se židům rozeštvati, dal by si od nich namluvití všecko, přijal by všechny jejich návrhy. Ze zabraněných sbírek

„U nás v Americe ale pracuje každý, i největší milionář po celý den problíží své účty neb jinak těží z času.“

Než tím jsme zaléti vlastní od Damašské brány v Jerusalemě až do Ameriky, která není nikterak cílem naší cesty. Proto zpět z Ameriky a kolem jmenovaného hospice, který stojí na místě, apoštolskými kročejemi sv. Pavla posvěceném, zabíháme po silnici dosti dobré na levo k východu, směrem k hoře Olivetské. Po pravé ruce se táhne hradební zeď Jerusalemská. Jest to aspoň zde na severní straně práce stavitelství arabského, jež používalo staršího materiálu a jmenovitě základů. Arabská tato zeď jde asi týměž směrem, kudy se táhla tak zvaná třetí zeď Jerusalemská, vystavěná teprv po Kristu od Heroda Agrippy I., který chtěl ji severní předměstí (Bezitha) přivtělit k městu; byla prý vystavěna z velikých kvádrů a dle původního plánu měla míti go věží. Co krve bylo v těchto místech prolito! Zde někde tábořili r. 1099 při první křižácké výpravě Robert, vévoda normanský a druhý Robert, hrabě flanderský. Nynější zeď jest vystavěna na skále, takže na mnohých místech nebylo třeba ani stavěti, ježto stačilo uhladiti kolmou skálu. Na nejvyšším bodě této skály třčí domy amerických Mormonů, kteří zde mají též svoji kolonii. Dle jest malý vchod do tak zvané jeskyně Krulovské, čili babilonské. Jest to jeskyně, táhnoucí se asi na 200 metrů pod městem až skoro k basilice sionských sester. Půta jest velice nerovná, ano na mnohých místech jest totik děr, že jen s velkou opatrností lze kráčet s rozžatou svíčkou v před. Na konci jest nádržka, do níž skalou po kapkách prolíná voda. Pohledneme-li na stěny, shledáme dosti hluboké rýhy, žlabky pravidelné do skály čisě bílé vydlabané a vidíme, jak tato jeskyně vznikla. Shledáváme, že jest to starý lom. Domněnku tu nám potvrzují četné zbylé výklenky, do nichž se kladly svého času lampy. Strop, popsáný nyní jmény nesčetných návštěvníků, podepřen jest mnohými massivními,

dobře placení vůdcové sociálních demokratů a šestnáctiletí studenti — to jsou zvláště významné opory židovských štvanic. Když v Turecku byly ubíjeny celé tisíce nevinných Arménů, kteří smírali často za neslychaných muk, židovský tisk nezdvíhal žádného zvláštního poplachu. Když nyní trpí slovanští národové od Turků útlaky nejnurovější, také židovský „lidový“ tisk zachovává duševní rovnováhu. Také maďarské násilnosti na Slovácku jsou židovskému tisku lhostejné. Za to však Rusko jest tomuto tisku zemí nejhorší. Vysvětlení jest snadné. V Turecku a na Slovácku mají židovští křesťané pravé hody, kdežto v Rusku platily pro židy některé výjimečné zákony. Odtud ten hněv na utiskování lidu — ale kterého!

K dosavadním dokladům o čistém zřídle ruských nepokojů připojujeme nové. V Kyšněvě oslavili konstituci vlastenci jako svátek, židé jako neštěstí. Židé i židovky vyšli na ulici v černém oděvu na znamení smutku(!) a zavřeli své krámy. Jednotlivé skupiny jejich rokovaly velmi rozčileně. Pak židé nutili křesťany, aby také své obchody zavřeli. Ale pravoslavní Rusové nijak nemohli chápati, proč by po vydání konstituce měli dávat výraz nějakému smutku a proto vzepřeli se židům. Pak židé vynесли rudé prapory a provolávali pod nimi revoluční hesla. Křesťané, jakkoli byli tímto pokřikem rozhořčeni, nechali židy povykovati svobodně po dva dny.

Třetí den odhodlali se ruští křesťané k vlastní, loyální manifestaci. Průvod jejich byl obrovský. Ale brzy tito křesťané seznali, jak jsou jim židé vděční za všerejší jejich shovívavost a jak jsou zkrátka svobodomyšlní. Když se totiž křesťanští manifestanti zastavili před chrámem k modlitbě za cara a vlast, počali na ně židé hustě střílet. Ovšem, že Rusům nyní přešla všechna trpělivost. Židé jsouce dobře ozbrojeni, couvli chytře do úkrytů, odkud stříleli statečně na neptipravené Rusy a i na vojsko a policisty, kteří je proti rozrušenému davu chránili. Gubernátor tedy dal ohlásiti, že dá rozstřeliti doly všechny domy ty, z nichž bude stříleno. Vskutku zbořeny dělostřelbou tři domy, z nichž jeden náležel pravoslavnému duchovnímu. Lišáči židé vedrali se totiž i na půdu tohoto domu, myslíce si, že odtud mohou střílet bezpečně, že dům ten bude ušetřen bombardování, i kdyby stříleli sebe více. Za půldruhého dne byla bouře vojskem utištěna.

Revolucionářský tisk nyní šve proti vládě, caru, církvi nerušeně; nikdo mu nebrání. Zato však jiný tisk jest podrobován nemilosrdné, násilnické cenzuře štváčů. — Pěkná svobodomyšlnost. — Na příklad nový politický „spolek 30. října“ dal si vytisknouti v moskevské tiskárně Kušnerově provolání, v němž mimo jiné bylo požadováno, aby nebyli dělníci donucováni k stávkám. Sazečům však tento požadavek se nelíbil; poslali vyhlášku revoluční cenzuře, která ono „závadné“ místo škrtnla. Tiskárna tedy oznámila, že po rozhodnutí revolučního výboru nemůže provolání vy-

silnými pilíři, které lamači a kameníci nechali, aby byly pevnou oporou stropu a části města nad ním vystavěné. Nejprve se lámal asi kámen na místech, kudy vede dnešní silnice, takže vznikla nyníjší prohloubenina; později lámáno na jih a vytvořena jeskyně Královská, na severu pak podobným způsobem vytvořena tak zvaná jeskyně Jeremiášova, záležející ze dvou síní, z nichž první chová hrob jakéhosi dervíše, mohamedánského to „svatého.“ Klíč od jeskyně Královské chová se u tureckého politického úřadu, takže návštěva místa toho jest spojena s obtížemi. Za podívanou však rozhodně stojí. Vstup do jeskyně Jeremiášovy umožní bakši, darovaný dervišovi, který jest při tomto majetku sultánově (= státním) ustanoven strážcem.

Dále následuje brána Herodova (Báb es-Sahire) a proti ní vršek, sloužící nyní za arabské pohřebiště; musí míti však velice bujnou obrazovost, kdo chce v útvrách skály viděti jakousi podobu lebky a ještě více úzdu by musil popustiti své fantazii, kdo by chtěl se přikloniti k mínění pověstného anglického generála Gordona, který na tomto místě chtěl hledati zhradu Nikodemovu!

Chťeli jsme se podívatí též na tento hřbitov výminečně ohrazený; strážce nás však ani za bakši nechťel pustiti. Byl to jeden z nemnohých případů, kdy bakši nic neprospěje. Teprve později podařilo se mému příteli obstarati si dovolení písemné od tureckého ministra vyučování, který tou dobou byl na svém letním sídle v Bět Džala nedaleko Jerusalema. Dříve býval přístup volný, poněvadž však někteří „Frankové“ se nešetřně chovali, byl jim přístup přísně zakázán. Snad padala na váhu při tomto zákazu i ta okolnost, že zde mohamedánské ženy prokvřily neb aspoň prosedí celé dny a často návštěvou cizinců byly by vytrhovány a nemohly by tak nerušeně s kopečka hleděti dolů na silnici a pozorovati kolem jdoucí. Jeť zvykem všeobecným, že

tisknouti. Člen spolku Gučkov zakoupil jednu z tajných tiskáren a teprve pak mohl tisknouti. Patrně, že „svobodomyšlní“ revolucionáři násilně potlačují svobodné projevy lidí jiných. Zrovna jako za revoluce francouzské!

Ve Vologdě byl carův manifest prohlášen 31. října. A účinek? Studající, jimž manifest na gymnasiu čten, druhý den strblil pokřik, že jim konstituce nedostačuje; prý taková svoboda jest dobrá pro zotročilou(!) západní Evropu, ale nikoli pro Rusko. Aby pak svá slova tím více zdůraznil, vytloukl okna svého ústavu. Kdo to agitoval před tím mezi nezkušenou mládeží, že „v rozhořčení“ vytloukala okna jako na poděkování za carův manifest? Chlapcům dvanáctiletým, šestnáctiletým konstituce — nestačí. Večer židovští, studentští i jiní revolucionáři měli schůzi, na níž se neslychaně spílalo caru, vládě a státu. Tu již obyvatelstvo caru oddané, jež tvoří v městě většinu, počalo házet do oken kamením a střílet po těch, kteří hleděli utéci. Revolucionáři měli co děkovati nenáviděné policii, že je uchránila před velikou řetí. Čtyři agitátoři však byli ubiti a mnoho jich poraněno. — V Strogonovském učilišti v Moskvě konána paedagogická porada učitelů a rodičů. Ředitel připustil i „delegaci žáků“, která přednášela podmínky, za jakých chce upustiti od školní stávky. Sami tatíkové žáků se roztrpčili, když slyšeli, co všechno hoškové požadují. Hoši změnili tatíky opovržlivým pohledem a odešli i s učiteli. Učitelé odsoudili rodiče za to, že „nemají pochopení pro ducha času.“

Soukromým dopisem sděluje se naší redakci ze Sěice u Sosnovic, že tam revoluční dělníci předepsali úředníkům daň. Kdo má měsíčně 50 rublů, platit musí 2%, příjem od 50 do 75 rublů zatížen daní 4%, od 75 do 100 rublů 5%, od 100 do 150 rublů 10%. Tedy větší daň než v nejprodlouženějších státech. Už taky zde dělnictvo provádí sondy nad „provinilými úředníky.“ Hezké obrázky! Přes to lehce pochopujeme, proč naši socialisté ruské násilníky velebí jako muže pokrokové, utiskované a nejvš lidumilné.

Volné listy.

(O tisku katolickém. Návrh katolické národní rady.)

(12) Na vídeňském katolickém sjezdě P. Kolb promluvil o katolickém tisku, tedy o předmětu sice starém, ale stále časovém, ano dnes v pravém slova významu palčivém. Řeč jeho byla velmi obsažná a plynula z hlubokého přesvědčení a opravdovosti. O našem tisku řeční se na všech katolických sjezdech a člověk poslouchá krásná slova, jest unesen a v rozjaření si myslí: nuže, teď to půjde, jest potřebí jen věci se uchopit. Jest po sjezdě, hovoří se tu a tam ještě, protože působí poslední dojmy, ale nadšení počíná ochladat a v návalu jiných starostí na předmět společného toužení a palčivé potřeby počíná se zapomínat, neboť vůbec zapomínati jest tak snadné. A tak

ženy arabské zvláště za pěkných odpolednů slunečních se v boufích scházejí na vyvýšených místech a zde sedíce na zemi, ukájejí svoji zvědavost.

Cestou potkáváme velbloudy, mezky a osly, dopravující na svých hřbetech stavební materiál z lomu nedaleko na úpatí hory Olivetské se rozkládajícího. Jak divná to doprava! Soumaři mají na hřbetě kus jakési pokrývky, na ní jakési sedlo, podobné dřevěnému kolků a na něm přivázány jsou provazy neb i řetězy kameny, dlaždice, kvádry, takže pěšmu chodci jest třeba dávatí pozor, aby nenarazil. Za soumary krácejí honci a pobízejí neposlušné oslíky ostnem, aby kráčeli dále. Pohled na některého tohoto osla jest hrozný. U sedla neb i na jiných místech zeje mu živé maso — zjev to na východě velice častý, svědčící o bezcitnosti Arabové k zvířatům. S ošklivostí se obracíme od toho surového nakládání s dobytkem a za malou chvíli slyšíme střelnou ránu, jež nám oznamuje, že jsme blízko — lomu. Z okolí již sbíhají se lamači, aby shledali, jak vydatná byla rána. Jedni odklízují roztržštěné kameny, roztržďují je, jiní železnou tyčí s ocelovým hrotem dlažďají novou 40—80 cm hlubokou díru pro prach. Když jest práce hotova, naplňují ji hrubým prachem, zavzní „hadur“ (t. j. pozor) a již se zase všickni rozutíkají na všechny strany až na jednoho, kterému připadá úkol prach zapáliti. I tento lom jest celý den svědkem arabské pracovitosti. Kámen v Palestině lámán jest většinou (ve střední a jižní Palestině vesměs) vápenec různého druhu, zbarvení i tvrdosti. Velké lomy s pěkným kamenem má též Betlem. O dobrý kámen stavební — až na některé roviny — není v Palestině nouze; vysvětlíme si proto, že mohli Římané zde tak velikolepé a nádherné stavby provésti, vysvětlíme si též, že nyní v Palestině cihlu pálenou ani skorem nespátíme. Celou práci v lomě možno sledovati zde se silnice, vedoucí k vlastnímu cíli naší cesty — k rybníku Siloe.

plejády slov a článkův o důležitosti katolického tisku se stále objevují nadarmo, takže každá ta řeč a každý ten článek nabývá podoby elegie a sčůstrasti. „Již to člověka unavuje“, pravil jeden kněz. Snad. Ale za to nemohou řečníci, z nichž každý vykládá předmět dle vědomostí a dle své letory, nýbrž vinna jest naše mizerná praxe, která řeči ty vyvolává a opět vyvolávat musí, pokud nepočne tady nový a světlý život. Kdyby se pořádně začalo pracovat, nebylo by tolik unavujících theorií, pohybujících se kolejeji stále opakovaných myšlenek, až po právu třeba usnat, že mnohé slovo vystihlo skutečné poměry aspoň částečně, přiléhalo, bylo srozumitelné a té oné potřeby a takorba polovičním činem.

Jame všichni. Jestliže společnou myšlenkou jsme uznali nutnost a potřebu zdravého katolického tisku, pak společnou prací měli jsme úkol provést. Tříbením názorů, snádkou praktických zkušeností, radami starých a mladých. Pokusův učiněno již dosti a byl čas, vyvoliti to nejlepší a nejdůležitější. Dostojevský uvažuje o společenských nedostatkách, o chybách mravních, zachvacujících celé vrstvy společenské, taktéž domlouvá: „nevymlouvej se nikdo a neukazuj na bratra svého, ale přiznej se, že jsi vinen, — a pak konečně všichni jame vinní.“

A dobře to vystihuje ruský slavný spisovatel. Jakkoli velikým událostem a novým směrem často razí cestu velcí duchové, třeba uznati z druhé strany, že mnohé navratvení ohyb, nedostatků anebo předností společenských jest vlastně dílem hromady, jak dlouhá léta myslila a jednala. Co do našeho katolického tisku nejame praktičtí. Praktickým jest ten člověk, který v rychlém sledu událostí a rušných změn vždy jistě rozhodne se a uchopí to, co se právě v rámech poměrů hodí a co jest nejvýhodnější. Mnozí z nás jsou také příliš idealisty. Dovedou poslouchati řeč, pochvalují si ji a když potřebí jest, také moudře o řeči hovoří, — dále však nejdu, řeči o důležitosti katolického tisku končí se u nich všechno.

Ruský spisovatel Čechov hezky to povídá o ideálu a činech: „ale to není, můj zlatý, to nejdůležitější, nýbrž ta okolnost, že se povyšujeme na idealisty a dále nic. Proč tu j jednáni lidí šedesátých let: to byli skuteční, čestní a jednající idealisté. Svoje ideály přenášeli v život. A my jenom zvoníme jazykem.“ Jinde též spisovatel vyjadřuje náladu těch z nás, kteří ještě pořád mají dost času, kdežto ve skutečnosti nepřátelé vnikají všemi stranami v tvrz: „Počkej, jest na nás ještě časné, musíme se pěkňounce přičít, co nejlépe se připravit, zásobu nejlepšího uložit na půdu, nabrat sil, sesílit a potom také vyjdeme boj.“ Ach nikoli, my dávno jame měli být v boji dobře zorganizováni, na posici dobře volené, s dobrým operačním plánem a úspěšnou taktikou. Vždyť přítomný stav společnosti jest stav války, skutečné nesmířitelné války na všech stranách i ve všech věcech a v té válce veliký útok proti všemu katolickému nenabyl nikdy povahy tak hluboké a všeobecné jako nyní. Pro boj ovšem musíme být vyzbrojeni moderně jako nepřítel. On tiskem, my také tiskem, on slovem, my právě tak, což ostatně jest již pravdou, která bije dnes každému do očí. Se zbraní zastaralou, s nepotřebným střelivem, s těžkými zavazadly marně bychom se namáhali nepříteli odolati. Co platí o obraně ve vážných vědeckých knihách, platí též v lehkém harcovnickém tisku. Každá doba má své účely a své prostředky. Kdo by se snažil účely dané doby uskutečňovati prostředky doby staré, musil by projíti nejen velikou řadou marných pokusů, ale mimo to, uondán nepoměrem prostředkův a účelů, stal by se nanejvýš udfeným pracovníkem, nikdy však vítězem.

Máme-li svědomitě plniti úkol určený tisku, musíme předem počítí řádnou sebekritikou, bez níž jak u jednotlivce, tak u celých skupin není myslitelný pokrok. Kritika tato jest předem rázu negativního a teprve potom může se dostaviti pozitivní tvořivá práce. Bylo velikou chybou, a snad leckde jest posavad, že vše, co bylo publikováno pod firmou katolickou, bylo prováděno všemi možnými superlativy chvály a předností. V jistém katolickém časopise každý katolický autor byl označován nadaný, učený, a rozmáchlo-li se péro o něco více, stal se hned velenadáným a velenčeným. Lehkověrné duše mohou se tím snad utěšovati, jací jame to chlapi, ale věci samé to neprospívá a vážnosti naší to škodí.

Oheame-li, aby budoucnost byla lepší nejen minulosti, ale i přítomnosti, musíme uchopiti býka pořádně za rohy. Toho žádá opravdovost cíle našeho, kterým jest uvědomění našeho katolického lidu. Jsou ještě celé lány netknuty, ale činí se již pokusy, aby i tam zanesen byl názor životní, jenž učí žítí rozkoši a hovětí všem nízkým pudům. Novodobý, vědecký prý názor světový a životní vytvořil již úplné ovzduší, dle kterého žije a amýšlí inteligence a jímž napojuje se studující mládež, zejména univer-

sitní. Tato suma často naprokázaných a dílem již vyvrácených poznatků hrozí státí se v ne-daleké budoucnosti majetkem všech vrstev lidových; slovem, jest krajní nebezpečnost, že materialism uzákoní se v celém životě působením tisku.

Nuže, co jest nejbližším naším úkolem? Otázka jest položena přímo a třeba na ni přímo odpovědět. Dlužno vniknouti v nejšířší vrstvy lidové laciným krejcarovým listem za účelem obrany vacy a k tomu cíli, aby všechny důležité otázky sociální, politické a hospodářské byly lidu katolickému všestranně objasněny. Tento list budiž učitelem a vychovatelem lidovým, a hlavní vědomosti rozměňuj na drobné peníze. Není potřebí zakládati list nový, potřebný list máme již v „Křži“ a „Marii“, které se jistě udomácnily, a jest se jen postarati o nový jejich obsah. „Křži“ a „Marie“ nesplnily úlohy, která jim byla výtčena a vzácnou dvanáctiletou přiležitost promrhaly. Ale nejen to, časopis ten překážel četbě užitečné. Přišel „Meč“, nabízel jsi jej. „No, máme Křži a Marii“ odpověděli ti. Objevil se „sv. Vojtěch“ a slyšel jsi odpověď tutáž. Čtenářstvo z pohodlného a bylo, možno-li tak říci, duševně zmaterialisováno. Přímě a důrazně tvrdím, že se čtenáři „Křže“ a „Marie“ nemůžeme vejti v žádné sociální zápasý, neboť úplná porážka jest jista předem. Jest v tom veliký hřích, že se v čas neužilo časopisu, jenž si získal takového počtu čtenářů, a chce-li kdo, v tom jest všechna naše nepraktičnost.

Máme katolickou radu. Ji činím návrh, aby s majitelem „Křže“ a „Marie“ nutnou reformu vyjednala. „Meč“ budiž spojen s předchozími v časopis jeden, neboť povaha a zvyklosti našeho lidu jsou takové, že posud nenesou rozvoje na dva časopisy. Až bude záležitost vyřizena, každý kněz starší se o nejhojnější šíření listu ve svém okolí v tom přesvědčení, že lhostejnost v této příčině pro kněze znamená mravní degradaci. A pak všeobecné hlasovací právo stojí přede dveřmi. Na konec pak žádám všechny kněze, aby veřejnou diskusí můj návrh schválili anebo zavrhlí. Buď jak buď, ale tolik jest jisto, že se již jednou začítí musí.

Obrana.

(2) Škola bez náboženství. (Odpověď „Osvěte lidu“.) Církev katolická je učitelkou národů, proto zřizovala školy zároveň s chrámy již v té době, kdy velmožové spokojovali se znalostí tolika písmen, kolik jich bylo k podpisu zapotřebí. Vládnoucí kruhy ponechávaly samému lidu poddanému starost o vzdělání a proto škol nezřizovaly. Církev ujímala se opuštěného lidu a svými fondy na školy obecné i střední značně přispívala v dobách ještě nedávných. Jednak historický vývin, jednak kulturní poslání církve a skutečně prokázaný zájem o školství opravňovaly církev ku rozhodujícímu vlivu na veškeré vyučování školní. Teprv zákon z r. 1868 vyhradil nejvyšší správu a dohled ku všemu vyučování státu. Církev však ani tento liberální zákon naprosto ze škol nevyloučil, nýbrž v § 2. pojistil jí vliv na vyučování náboženské ustanovením: „Bez ujmy tohoto (státního) práva dohledacího zřizováno jest každé církvi nebo společnosti náboženské, by opatrovala i řídila vyučování a cvičení v náboženství na školách obecných i středních.“

Státním zákonem je vyučování náboženské ponecháno všem církvím, ale přes to předce redaktor Haja s oddaným učitelstvem chtějí jediné katolické církvi náboženský dozor ve škole vzíti. Výnosem ministerstva kultu ze dne 16. května r. 1880 důtklivě připomínáno, že všichni žáci na školách obecných i měšťanských, bydlící v místě školy a fary, jsou povinni nedělní a sváteční společné služby Boží navštěvovati, ale to nikterak nevadilo zmíněným odborníkům ve zlobném útoku na církevní zástupce v zdejší okr. školní radě, když letos pilnou tuto návštěvu kostela vyžadovali. Nejnověji rozšířili se až k nepřičetným projevům, když bývalý exhortátor na zdejší realce p. Dr. Rey l písemnou prosbou požádal kompetentní úřad tamního říditelství o zamezení pohoršení studující mládeže, jehož se dopustili 3 členové sboru professorského, nepovstávše při čtení evangelia. Každý jenom trochu slušný člověk řídívá se obvyklými společenskými formami při veřejných shromážděních, smekává na př. v divadle, povstává při zvuku národní hymny a střeží se urážeti náboženský cit i při bohoslužbě jinověrců. Totéž spíše lze čekati od inteligentního člověka — a tím snad předce professor realky může být — že se zachová dle obvyklého mravu v kapli svého ústavu před žactvem, jemuž má být vzorem mravního charakteru. To velí vzdělanci již taktností, byť bychom připustili, že je naprostý nevěrec a že nemá ani kousek úcty ku knize knih. Slyšeli jame výrok evangelika, když mu vyprávěno o této neúctě vůči biblí a pánové

mohou se domyslíti, jak je charakterisoval. Kdybychom slova ta zde reprodukovali, nevíme, zdaž by se páni mohli beze studu před svými žáky objeviti.

Dalo by se očekávati, že umravňující list, za jaký se dle vzoru Herbenova „Osvěta lidu“ vždy vydává, bude mítí slovo odsouzení pro rušitele — řekněme — společenského mravu, ale chyba lávky! Provinilci jsou blízcí srdci Hajnové a katecheta, s povinností úřadu si stěžující, je náhodou politický odpůrce Hajnův, proto vinníkem prohlášen Dr. Rey l, jako udávající strana chybující byla omluvěna ministerským výnosem z 11. června r. 1873, dle něhož „dozor nad žáky při službách Božích není žádným výkonem náboženským, nýbrž jenom povinností udržovati disciplinu v žactvu.“

Jak tento výnos může býtí na omluvu uváděn, je nepochopitelné. Učitel dle tohoto nařízení nemusi býtí zbožným, to od něho nechce ani ministr ani žádný katecheta, ale učitel má udržovati disciplinu t. j. bdíti, aby žactvo šetrilo předpisů a obyčejů náboženských. Jestliže však ostentativně učitel projevuje neváznost ku slovu Božímu, pak disciplinu sám kazí. Kdyby mohl dozírající učitel při bohoslužbě beztravně posmívati se svým chováním náboženským výkonům, pak by byl sám nejhorší závadou náboženské výchovy mládeže a závadou tím horší, ježto ho zákon svým předpisem do kostela na pohoršení mladých duší komanduje. To by se katolický lid za své ohromné oběti na školství poděkoval, aby si živil a vydržoval na školách škůdce svých dětí. Nechceme, pánové, abyste jednali proti své nevěře, ponecháváme vám svobodu „svědomí“, ale dovolte, abychom si též ponechali svobodu svědomí a volili si takové lidi za učitele, kteří nebudou jen dětem cpáti do hlavy bezduché pravidla o trojčlence, ale kteří šlechetným mravem a vzorným životem — ne snad vyčtenými pouze frásami — posilují v duši lidské mravní city a vypěstí v ušlechtilé charaktery. Zlostným podrýváním náboženských citů podřezáte si větev, na které sedíte a mládež zbavená úcty k Nejvyšší autoritě bude si posmých tropiti z cylindrů svých učitelů. Před tím vás ani Hajn nezachrání!

Nepotřebujeme a také nežádáme od nedostudovaných Hajnovců žádných milostí k náboženským výkonům na školách. My se opíráme o platné školní zákony a hledáme právo nejprv cestou školních úřadů. Kdyby se stalo, že by školní úřady podlehly terroru pokro-kářských křiklounů, obrátíme se ku trestnímu soudu, jenž dle § 303. tr. z. musí odsouditi každého, „kdo se v čas veřejného provozování náboženství tou měrou neslušně chová, že z toho jiným vzejíti může pohoršení, čímž dopustí se přečinu rušení náboženství, a potrestán býtí má tubým vězením od jednoho do šesti měsíců.“ Pak se ovšem nasedí každý, až ho to bude mrzeti! Kassační soud dle zprávy „Čecha“ ze dne 1. pros. r. 1904 rozhodl, že i jinověrec musí smeknouti před katolickým knězem, jdoucím s Velebnou Svátostí, protože tu jde „o akt povinné reverence, či jakési formální uctivosti“, ku které je povinen i jinověrec, aby náboženské city jiných neurážel. Nebudou se tedy moci pánové vymlouvatí na ministra z r. 1873, že mají jen „disciplinu“ v kostele udržovati, nýbrž budou uznáni vinnými dle judikatury. Tak jen pomalu s tím křikem, páni pokrokáři, abyste nevyvolali svou zpupností kulturní boj, jenž by provětral naše školy od nedozralých a zrůdných výrostků, kteří by se snad hodili za kočí ke koňské tramvaji, ale nikdy za vychovatele školní mládeže. My ovšem nespustíme se zřetele křechkovité snahy Hajnovských učitelů, nýbrž budeme zhoubný jejich vliv se vši ostroostí potírati, ale také církevní příslušné úřady musí věnovati bohoupustému tomuto řádění bdělou pozornost. Jestliže se nebojí na př. učitel ve veřejné schůzi útočiti proti státnímu zákonu o výchově náboženské, pak je patrné, že náboženská výchova katolické mládeže má mnoho sřejmých nepřátel a proto nutno bdíti.

Politický přehled.

Brány sněmů zemských uzavřeny i českého, na němž mimo několika nejnaléhavějších věcí nebylo možno učiniti nic, co by mohlo přispěti ku šťastnému řešení otázky politické. Na konec schválen pouze prozatímný rozpočet na dobu od 1. ledna do 30. června 1906. Němci si postavili hlavu, proto se nesmí pracovati ani na sněmu království českého. — Za nevidaného ruchu po celé rakouské polovici říše zvlášť v zemích českých sešla se 28. listopadu říšská rada. Obrovské zástupy po většině dělnictva demonstrovaly toho dne pro všeobecné, rovné právo hlasovací. V Praze bylo demonstrantů na 200.000, ve Vídni čtvrt milionu. Celkem minuly klidně, pouze v Lounech, Boskovicích a Slavkově došlo k násilnostem i ke krveprolití. S napjetím očekáváno prohlášení vlády stran všeobecného rovného práva hlasovacího, jež

jest spravedlivým požadavkem a jedním z hlavních prostředků k zjednáni klidných poměrů v naší říši. Ale odpověď bar. Gautsche, hned na počátku zasedání poslanecké sněmovny daná, není zcela jasná a určitá. Předlohu slíbil až v únoru a spokojil se zatím jen povšechnými zásadami, na nichž prý vládní předloha o změně volebních řádů bude zbudována. Vláda je sice pro všeobecné, rovné právo hlasovací, avšak toliko pro říšskou radu, na sněmy zemské nehodlá je připustit. Než i pro říšskou radu činí jisté výhrady, až zase podotkla, že parlament má býti pravým obrazem říše. Uvidíme v únoru podobenou fotografii rakouských poměrů. Německé strany již nyní jsou tu na stráži. — Císař schválil už zemské zákony o změně řádů volebních, o rozdělení školních úřadů i jazykové rovnoprávnosti při samosprávných úřadech na Moravě. — Čechové brněnští chystají se k obecním volbám v Brně. — Staročeská strana jest odhodlána zasáhnouti zase do veřejných záležitostí. — V V. volební kurii na Znojemsku, kde dosud volen býval Němec, zvolen český kandidát dr. Veleba.

Poměry uherské jsou stále stejné; spojená koalice bouří dál a vláda vystupuje ještě ostřeji.

Císař Vilém ve své trůnní řeči poukázal na nepříznivý poměr k Francii a Anglii a doporučuje, aby Německo pomýšlelo na zesílení obranných prostředků proti nespravedlivým útokům.

Nový král norský Hakon VII. přísahal už na ústavu a blahopráno mu i se strany císaře Františka Josefa I.

Spojené válečné loďstvo mocností v demonstraci své proti Turecku obsadilo ostrov Mytilenský.

V Rusku dosud není klid, nepokoje a stávky objevují se stále tu a tam. Vládě činí nyní starosti doprava vojska z Mandžurska a zajatých do domova. Od vracejícího se mužstva očekávají se nové vzněty k nepokojům; proto se doprava zdržuje. Sjezd zemstev a měst v Moskvě schválil resoluci, v níž se projevuje podpora vlády a souhlas se snahami polskými po autonomii.

Hodnotu národa tvoří jen lidé velcí, ale také ta povaha, která se projevuje v jádře lidu. Povahu národa nelze poznávat na jeho vytržebných lidech, neboť ti jsou všude stejní. Státníci, filosofové a bohoslovci jsou myslící silou společnosti, ale lidé práce, průmyslu, razící nové dráhy, jakož i dělníci jsou tím zdrojem, z kterého se prýští národní síla i duch. Oni jsou životní silou: páteř každého národa. Národové musí býti právě tak dbalí svého charakteru jako jednotlivci. Národ, neznající jiného boha mimo rozkoš a peníze, jest věru chudý. Bylo by lépe vrátit se k bohům Homérovým, neboť tato pohanská božstva aspoň zobrazovala lidské ctnosti, a stála za podívanou. I nejlepší řády jen málo určují úroveň národní povahy. Mravnost a trvanlivost národa upevňuje se duchem, kterým jsou proniknuti jednotlivci.

Smiles: Moudrost života.

Zprávy místní a z kraje.

Po slavnosti blahověčení Mučnických Košických v mariánském chrámu Páně v Hradci Králové. Kde by děle byla potvrzala slavnost tak dojemná! Kde by opět brzy podobného něco nastalo! Takové byly hlasy na ulici, které jsme slyšeli. Byla to slavnost vzácná; neboť od kanonizace sv. Jana Nep. r. 1729 Hradec Králové podobné slavnosti neviděl. Mnoho také bylo čtenářů, kteří přispěli k zdražení oslavě této. Stavěl se oltář na lešení ve výši 6 m pro nový obraz blahoslavenců. Sháněly se rudé draperie s přiměřeným baldachýnem. Palmy a zeleň byly výzdobou oltáře. Od čtvrtky se pracovalo a v sobotu dopoledne bylo vše hotovo. Praporey s vějířem zvěstovaly nastávající slavnost. O 5. hod. večer přijela Jeho bisk. Milost za velké assistance do mariánského chrámu, který zářil aurovým světlem. S kazatelou oblažuje se papežské Breve blahověčení, které bylo dne 15. ledna t. r. Jeho Svatosti Piem X. slavně vykonáno v Římě. Slavnostní nálada vzrušila celé město, takže již v sobotu při zahájení byl chrám Páně plný. Opona spadla s obrazu a nastalo trojzásobné ztvárnění blahoslavenců Marka, Štěpána a Melichara se slavnými ohlasy, kterými oslavoval je sbor s katedrálou zprovozený vojenskou kapelou. Vítěly i timpany, avšak tak jemně a mile, že byla radost poslouchati. V neděli o 10. hod. byla pontifikální mše sv. Jeho bisk. Milosti co nejslavněji, při níž opět se významovalo společné a vzájemné apřesnění četné zastoupěného spěvu s vojenskou hudbou. Odpoledne o 4. h. opět se objevila Jeho bisk. Milost. P. T. kanovník Dr. Jan Soukup jme se oslavovati s Mučnickými bl. Marka Křesťanina, Chorvata, kanovníka ostřibomského, jak na základě pravé víry dovedl svých valkých schopností a darů od Boha využítkovati blahoslavenec ku svatosti života, k řádu apoštolskému, až vrcholil jeho sláva ve smrti mučnické. Nato dojemně chovanci s Borromea přednášeli své spěvy, takže byli všichni přítomní k nábožnosti povzbuzeni, slyšeli když se zpíval „Otče náš“ a „Zdravím tě, Dny den o 5. h. v večer měl kázání P. T. p. rada Dr. Jan Soukup. Sám, kterému se podařilo vystoupiti, jeho mocná jest naděje kře-

stanská, na jejímž základě bl. Štěpán a Pongrác přemohl svět lákavý, se mladistvý hrabě volil místo bohatství chudobu, místo radováněk marných štěstí, místo marnosti poslušnost v řádu tovaryšstva Ježíšova a našel za to poklad v Bohu a pojal si jej nejdražší cenou krve své, kterou prolil v mučnické smrti. Páni bohoslovci pak úchvatně zpívali a přispěli nemálo k oslavě tak mimořádné, jmenovitě svým „Anděl Páně“. Jeho Milost p. prelát Mgr. Hampl měl pošťuhání. Třetí den o 8. hod. kázal P. T. p. rada Dr. Gustav Domaby, který vyložil křesťanskou lásku, na jejímž základě bl. Melichar Grödecký rovněž se šlechtického rodu bohatého od dětinství budoval život svůj bohumilý, až ohně lásky této vřelosti v mučnické smrti, oběti pro svrchovaného Krále Ježíše Krista. Porovnání doby XVII. věku, kdy naši blahoslavení od nepřátel katolické okřve ukrutně umučeni byli, a dobou naší, kdy rovněž tolik nepřátel má pravé náboženství katolické, bylo velice vhodné. Právě sám papež Pius X. v apoštolském Breve, že „blahoslavení ti to máš býti příkladem křesťanským mužům za našich okřví sv. tak nepřiznivých dob, aby je následovali a, nastane-li vhodná chvíle, ve statečném vysnání víry vzoru jejich věrní sledovali“, totiž i životy se sv. víru v lásku obtožovali. Po kázání byla zářivější slavnost, kterou měl P. T. p. kapitulní děkan Mgr. Frýdek sub infula. Opět jako na počátku v sobotu byla slavná invokace blahoslavenců, při čemž trojzsobně sbor katedrální ve spojení s vojenskou kapelou, valně odpovídali. Velkolepé bylo Te Deum, při němž mnohoství zpěváků zúčastněno bylo s vojenským sborem, takže bylo vše povznášeno na mysl k nebeským výšinám. Čím dále tím vesmější byly tyto hody duchovní. Zdařilá to byla slavnost. Když div, že přeplněn byl kostel mariánský. A poněvadž se právě v týž den, totiž 28. listopadu nepracovalo, použilo veliké mnohoství mužů našich příležitosti a zúčastnili se slavnosti. Osvědčilo se opět, že spojený mířím se dá pořídit i ve chrámu Páně, co jinak nelze. Díky zasluhují všichni, kteří se tak ochotně propůjčili ku slavnosti této v našem král. věnném městě v Hradci Králové. — Jak nahoře podotčeno, chór katedrální, svým mohutným a dojemným spěvem, jež v tak krátké době bezvadně nastudoval p. říd. Wüsch, nemálo přispěl k oslavě této. Uvádíme na příklad v neděli dopoledne: mši od K. Mülera, provedenou s úplným orchestrem a úterý večer, kde slyšeli jsme tři chvalozpěvy, slož. od Jana Wüsch, s průvodem duchovních nástrojů a velkolepé „Te Deum“ od L. Beethovena, provázené úplnou vojenskou hudbou.

Poděkování. P. Superior u P. Marie v Hradci Králové vzdává nejardnější dík všem P. T. dobrodincům, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli ku zvelebení zdražené slavnosti blahověčení mučnických Košických v mariánském chrámu Páně.

Ředitelem c. k. gymnasia v Hradci Králové jmenoval císař p. Františka Rutha, dosavadního ředitele gymnasia v Roudnici.

Ještě o té naší „denunciaci“. Čistá logika „Osvěty lidu“! Je škola málo vychovatel bez kontroly kohokoli uváděti, a pochybnost články katolické víry; katolíci však nemá ani práva tato činnost konstatovati, byť by jméno předsedného pedagoga zamlčel. Aby však bylo jasno, prohlásujeme oteřené, že přes farizejské lamento „Osvěty“ nepovažujeme za denunciaci ani ten případ, jestliže by se uvedlo i jméno pána, který protivněckými nepravdami směle porušuje náboženské přesvědčení nevyspělých studentů. Odpornou denunciací jest takové udání, které děje se nikoliv z dobrých úmyslů a k obhájení zdravých zásad, ale z osobní zloby a z touhy po zničení existence řádného muže; a v takovém udavačství se vysná velmi dobře „Osvěta lidu“. Má-li krátkou paměť, posloužíme několika příklady a dokážeme jí, jak se nechtěti při svém denunčním řemesle ani láf. — Co takový „moderní“ vychovatel, povznešený nad „klerikální pověry“, žákům vykládá, to si lehce může každý domysleti, prohlédne-li aspoň trochu moderní protikatolické spisy, vydané jazykem českým. Úžas jímá člověka, čemu všemu nemysleli inteligentní ochotná věřít a jaké napaponávané nepravdy dovede bez dlouhých respaků šířiti. Věnujme si na př. Masarykova spisu „V boji o náboženství“. „Obnova“ dokázala autorovi velikou neznalost historie, dokázala mu, že tento „nejčtenější z učenců“ plše ve svém díle hotové, křiklavé protimluvy; pan Masaryk i jeho věrný „Čas“ mlčeli na naše výtky jako zateřeni, protože bylo zřehla nemožno naše výtky nějak „vědecky odpravit“. Ale naše inteligence čtla dyobytivě Masarykovy protimluvy dále, neohlížeje se ani za mák, jak se hájí náboženská strana Masarykem napadená; tato nevědomost ovšem plynula z realističké nestranosti. Nu — a potom musilo se něco z rozumu Masarykových sdělení také mládeži, aby přece krádeja s duchem času. Modernímu pedagogovi hovoř: se bez kontroly odborníků vědi znalého proti katolictvu velice snadno. Ale, jen pápové, ven, na světo s těmi rozumu čelícími proti článkům katolické víry! Pověsta nám oteřená, jak mládež „theologicky“ vzděláváte! Pak Vám vysvětlíme klidně a věcně, jakými jste odborníky v teologii. Beze váš policej úřední, pouhou policii vědeckou s Vámi svedeme vítězný boj; ukážeme Vám, co všechno ještě jest Vám potřeba studovati, než začnete poučovati. „Osvěty lidu“ dovíte se o našich článkách víry pravomocnou pravdu. Ta to bere velice jednoduše. Začneme-li s ní, řecnou, klidnou disputací, odpoví sprostáctvím, přikypčováním a lžemi, jako to učinila poslední v odpovědi na náš článek „vychovatel — nedělově“. Inu — pokrokové morálce! Ta naučí knížkám, pedakokům, vychová své věrné v nadávkách a v úskočném lhaní. My však přes surové výpaly budeme státi na strážní pravdy dále.

Vátná hromada pravověrečného měšťanstva v Hradci Králové v neděli, dne 26. listopadu t. r. minula dosti klidně; zahájil ji předseda p. Collino, vspomínuv všech zemřelých apod. v minulém roce. Zpráva obecního předsedy p. Formánek, který věnoval většinu vspomínky zemřelých spolupracovníkům: pp. Jančákovi a Udalíkovi, slyšeli pak dlouholetému, věrnému (množenému) p. Honkemu.

Dále sdělil, že pivovar byl postižen požárem, který však v zárodku utlumen, aniž vážnější škoda nastala. Na zamezení dalšího neštěstí opatřila prý správa dva rační stříhačky, což se nám zdá velmi neapraktické. Záhodno by bylo, aby správa dle možnosti tyto vrátila a na místech, kde by požár škody udělniti mohl, střídila zasahlé stříhačky s hydranty a hadicí; podobná zařízení bývá v cizině ve všech průmyslových závodech, kde by byla před požárem obava. Voda je přece v pivovaru, lze tedy lehce vše prověsti. Dále měl jiným sděliti, že dům pod pivovarem, kde se nalézá lednice, je již od minulého roku pro finanční okr. řed. na 12 let za roční nájemné 3130 K pronajat; nájem se ovšem platí, ale finanční ředitelství posud ade nemáme. — Daně potravní zaplacené K 218 000, celkem K 248.290.80. Rozumí se, že ostatní dávky, jež platí hostinář, v to počítány nejsou; slušná to sjeistě suma do bezedné státní pokladny. Zpráva tato byla jednohlasně schválena. Za verifikátory protokolů byli zvoleni pp. Rudolf Hellvich a Bedřich Stein, za skrátkory pp. Halounek, Hoffmann, Špalek a Urner. — K 8. bodu šádk se schválení k případnému pronájmu pozemků pravověrečných blíž vojenského cviště na rozšíření téhož zdejší městské obci na 25 let, což proti názoru p. Chrudimského bylo schváleno. Výbor šádk zmocnění o eventuelním odprodeji pozemků pravověrečných, když se kupec hlásiti bude, což témuž valně bromaďa neschválila a musel tudíž každý další prodej pozemků oznámiti a schválení vyžadati u příslušných bromaď, poněvadž pozemky tyto po úpravě Labe, kdež zajisté nastane čilejší ruch průmyslový, značně na ceně stěkejí. Volný návrh p. Chrudimského, aby se 12 dílů, jež patří jako odměna ředitelství, se zaplatila voda t. j. 2400 K, podporován nebyl a nedošel k schválení a skoro jednohlasně zamítnut. Zdež nyní na ředitelství, aby se podobný návrh opět nevykytl a aby ve svém jednání byli agilitnější a nezneužívali svého postavení v pivovaru ke svým osobním zájmům. Ku konci se provedly doplňovací volby 5 členů výboru a 3 náhradníků, při čemž šádk ukázali solidaritu a volili svorně p. Filipa Borgra a p. měst. rad. Jul. Rusa. Do výboru zvoleni pp. Dr. Jos. Czurba, Jos. Pilnáček, Karel Štěpánský, Václ. Javřek a K. Richter; za náhradníky pp. Josef Jeřábek, Cyril Vlach a Gustav Honke. Za revisory účtů zvoleni byli pp. Frant. Hoffman a Ot. Urner. Nelze zamlčeti nepěkný sjev při těchto volbách, že někteří páni volí sama sebe, což se nesrovnává s mužskou důstojností.

Manifestační den v Hradci Králové. Den 28. listopadu ohlásil se tichem, jakého není pamětníka. Všecky obchody, peněžní ustavy a hostince byly uzavřeny, povozy odpočívaly, v dílnách přestalo se pracovati. V časných hodinách bylo zřítí jen tu a tam osamělého chodce, později menší skupiny manifestantů; zatím konány přípravné schůze po obcích sousedících s Hradcem Králové. Po desáti hodině shromáždili se manifestanti za „Moravskou branou“ k průvodu a po čtvrti na jedenáctou hnul se mohutný průvod se všech vrstev obyvatelstva i všech politických stran do města, kde se zastavil na Velkém náměstí. Zde s balkonů domu p. Richtera promluvíli pp. Širáček, Švagerka a Hampl o všeobecném přímém, rovném a tajném hlasovacím právu. Pan Švagerka svoji neobvykle ušlechtilou řečí přiláhal málo přispěl k svýšení slavnosti dojem. Slova jako „přesakra — votroci“ a pod. byla podivným výrazem socialistické kultury. Takhle řečnit by se naučil zcela pohodlně každý. Řeči trvaly necelou hodinu; pak zahlaholila trubka několik taktů „Písne práce“, načež účastníci klidně se rozešli. Zástup účastníků byl odhadován na 10.000 hlav. Proti naprostému klidu v den manifestace pranic jsme nemítali; sami jsme se ku klidu připojili. Leč připomínáme, že inkvisitorské přihlížení manifestantů k naprostému zanechání práce bylo nemístné. Mluvíme-li právě nyní tolik o svobodě, poptejme tolik každému, aby pro dobrou věc rozhodl se zcela svobodně.

Charakteristika pokrokářů. Často jsme měli příčinu poukázati na mravní a společenskou pokleslost t. zv. pokrokářů. Pro pravdivé naše levity páni se vždy ukrutně zlobili a upadali hněvem až v nepřítelstou zlobilost, za které v „Osvětu lidu“ ohlíželi nadávky na všechny strany. Že jsme pántm nektivdili, ukázal nejnovější jejich spor s Herbenem. Tento z defraudace sirotčích peněz obviněný redaktor vyčítá členům výkonného komitétu pokrokové strany, že mu někdo ukradl adresy abonentů pro časopis „Přehled“ (Čas 8. 328). Jinde zovne básník Maehar celý výkvět pokrokové strany moralistní bestii, které šije mozlem, ale nemá kultury srdce. (Čas 8. 336.) Kdo by si pomyslíl, že si v ráži páni odhalí své srdce! Až začne zase moralistní bestie v „Osvětu lidu“ rozhrávat čest neabonentů, připomeneme jí ty ukradené adresy a upozorníme ji, že morální rozhodnutí bývá jedinou zbraní omezeného mozku atd. Po takové lázni pokrokových umravněnců usnají snad i zdejší přívrženci moderního pokroku, že „kultura“ mozková bez kultury srdce je horší nežli barbarství. A není-li ještě ani nadbytek té mozkové kultury pod šošáckým cylindrem nadutého pokrokového nečty, jakou má sociální cenu takový polovzdělávaný inteligent se skazeným nitrem? Ovšem Maehar a Herben neřekli nic nového, ale ocejovali své odchovance málo lichotivou signaturou. Dobré sešití!

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 27. listopadu usneseno: Vyhlášení c. k. okr. hejtmantví k účtení ve příčině nezachování nedělního klidu holící a kadeřácký postupí se policii k vyřizení. — C. k. okr. hejtmantvím dodány spie koncesse hostinské p. G. Honkemu pro dům čp. 10 a 11 vsat byl na vědomí. — Akademickému spolku „Dobroslav“ propůjčeno bylo městské divadlo Klieperovo na den 6. ledna 1906 — ku přednášce a promítání poplatař na divadlo, ověřeni a otep. — Žádost hostinského p. V. Provanška, aby povo-

lono mu bylo střídi noční kavárnu se šenkou obeluhou v dosud neobtěžovaném domě v Havlíčkově ulici, vrátili tamto, ješto městská rada k vyřízení žádosti té není kompetentní. — Stělení c. k. okr. hejtmantství, že svolaje k tomu, aby se jmenit kostela sv. Pavla na Pouchově vyplacen byl náklad opravných prací v tomtož kostele v částce K 481.—, vzato bylo na vě domí. — Žádost ředitelství měšťan. školy chlapecké zde o vyřízení místa pro hřiště postoupena pevnostnímu odboru. — Nabídka tmy. H. Gottwald v Praze na koupi přístroje k odeávání prachu (Atom) postoupí se technické kanceláři a podání správy. — Technické kanceláři se uloží, aby podala návrh a rozpočet na úplné vyčištění kathedrály sv. Ducha.

Jak se to má s továrnou Artura Singra? Jak se se zavěšených kruhů dovídáme, má to zánem z tohoto továrního závodu své posadí. Nedostatků v této továrně mají míti svůj původ v konkurenci. Majitel oběhl míti vše na oko hezké a pítom lacině Stavitel konkurent chtěl jinému staviteli konkurentu konkurovat a podal nejacinější offeru, pti nř si vyhradil veliké úspory a volnou ruku. Tak se pti stavbě všelicos uspořilo. Tyto úspory mají pak okolní obyvatelé pro nic za nic nyní odkáskati. Chytrý Singer předal celou věc též vlivuplnému státupci a proto s tím větš jistotou počítal, že věc projde a až v posledním téměř okamžiku karta se obrátila. Ně které nedostatky v kóminu mají býti na první pohled pti porovnání s plány patřný a jmeně nemálo zvědaví, co se s tím nešťastným objektem, po mnoha komisích a rekursích, na konec stane. Prozatím zpívají vě chby sčastné kruhy starou písničku „my nic, my musikanti.“ Singer to svádí na stavitele, stavitel na Singra; stavební orgány vinu svalují na politický úřad, takže se prozatím nikdo nezavěšený v celé věci nevyzná. A zatím kómin továrenský dál řadí a okolí celé znečvřuje.

Nová svoboda na pochodu. Nasnadíme situaci krátce. Stávka v Kuchléně. Veliké roshoření evobodemyslných beránek socialistických na ty, cčlníky, kteří se odhodlali pracovat dále. Dva lidumilní socialisté večer na stráži na odlehlé štaci Slezského Předměstí. Mladý muž, vesničan, kráčí kolem. Klamná domněnka strážce, že to jest stávkovík. A tak besa všeho ptaní a soudu dopadají kannibalské rány na tělo bezbranného, že zkrvavený muž sotva se domů doplřil. Žádný pražský policajt by si nevedl tak úskočné a surové proti socialistovi, i kdyby od něho byl přepaden. Výsledek socialistické kultury. Zkrátka — nová svoboda na pochodu; kdo se jí nepodřídí, ať uteče před socialistickou, motivou pětí nejraději někam k nevzdělaným černochům; tam bude bezpečnější než mezi „vzdělanými, utiskovanými a pokrokovými“ socialisty.

Z veřejné čítárny průmyslového muzea v Hradci Králové. Čítárnu navštívilo v 10 večerech 632 osob. Domů zapůjčeno 308 osobám 130 svazků knih a 669 předloh. V čítárně vydáno na 517 žádánek 382 svazků knih a 298 předlohových děl a více než 14 540 předlohami. Do okolí zapůjčeno 6 osobám 17 svazků knih a 186 předloh.

Přednášky v měst. průmyslovém muzeu v Hradci Králové. Vzhledem ku přednášce Vrásové odkládá se přednáška p. L. Weignera na pátek dne 8. prosince na 3. hod. odpol. Místo oznámeného tématu promluví p. insp. Weigner „O poměrech živnostenských v cizině“. Théma toto jest mnohem časovější a tím cennější, jelikož p. přednášející na své letošní cestě po Německu a Belgii získal mnohých zkušeností, zvláště o otázce průkazu způsobilosti. — Při přednášce p. ing. Stracha z Prahy „O telegrafii bez drátu“ ukázala místnost, že návalu posluchačstva zcela nepostačuje. Byla to velice zajímavá směs obecněstva; malý studentík vedle starého profesora, dělník vedle svého představeného a pod. Jmenovitě samlouvaly se nám odůševnělá tváře našeho, zde slušné zastoupeného, opravdu nadějného dorostu, dělnické inteligence. Ano i dámy vytvářly přes děsnou atmosféru až do konce přednášky, plné dvě hodiny. Přednášky tyto zasluhují co nejvřelejšího doporučení.

Satira při přednášce. Když se p. inženýr Strach v přednášce své při zmínce o telefonu zmínil, že „když se v Hradci mluví, slyší nás ve Vídni“ — ozval se zvučný hlas: „to není pravda, ve Vídni nás nikdy neslyší.“ — Na okamžik vše se zarazilo — i pan inženýr — ale ihned vtípu porozuměno a vše se veselo zasmálo.

Bezplatný kurs účetnický pro pekaře a cukráře pořádá ve dnech od 4.—16. prosince 1905 a od 4.—12. ledna 1906 městské prům. muzeum v Hradci Králové. Veškeré přihlášení účastníci dostavte se v pondělí, dne 4. prosince o 2. hod. odpolední do učebny I. roč. c. k. odb. školy v I. patře. Veškeré potřebné rekvisity obdrží účastníci za 1 K před zahájením kursu.

Nešťastnost. Dne 27. t. m. nebo, bylo-li to po přiloci, tedy 28. listopadu, přihlížoval si neznámý etitel tmy k zahrnutí sdi u děkanství v Hradci Král. řebřick. Koňák se na pravo a na levo, vyhoup se na sed, pak se přehejb' do zahrady. Z altánku si vypáčil: stál po nebožce paní Reibsteinové se čtyřma nohama, malý hraoí stolek se stoličkou pro malé děti, trochu nedraného peří s přechodného zajíce, dvě bídla pro prádlo a jiné vsácné dědictví předměty. Nepovažujce jej za zákonitého dědice, řádáme slušně, aby nám své jednání vysvětlil, po případě do týdne se omluvil a zároveň, aby v nějaké knize jednající o slušnosti se poučil, jak do úřadu vstupovati třeba. Budoucí návštěva budíh tedy laskavě buď předeem ohlášena, aneb svou přítomnost naznačí navštívenkou. Bojácnost své povahy neb stydlivost skrýváti netřeba, poněvadž ponocný neb jiný škodlivý duch v tyto kondiny jakživ se neodvážá i kdyby snad nějaká jiná překážka se naskytla, budíš v pravý čas na děkanském úřadě oznámena.

Neomluvenná schůze. Na budoucí sobotu, jak obyčejně, připravuje se velká schůze kobyli na děkanském náměstí v Hradci Králové. — Na všeobecnou

žádost řádáme všechny obrkobyly, aby daly svým podřízeným pokyn o zachování řádoného klidu po celou tu dobu. Necht' sčstanou státi na vykázaném místě, dokud jejich podkoni se neráží z hospod a volně k jiným nepobíhají, nepomlouvají a neklepají o jiných hubených kolegyních. Jetejové neb jiné zákusky bráti z cizích porcí není dovoleno. Buděš dále upozorňeny, že dčmavé kloubky nejsou řádné opálky s travou, se kterých by měly tahat pampelišky, planý mák neb vypevané ovoce. Toho dne necht' se odklonit včelíkyh radováněk, her zvláště dětákyh, jako kopání, koketného pošlechávání a šubání kolemjdoucích, přilišného výskříní a ječení, a budíš jim vysvětleno, že jako milovníce moderního sportu pro přilišné stáří nemohou dojíti náležitěho porozumění a ocenění. Konečně budíš jim sdovětilo uvedeno ve známost, že místo od děkanského úřadu ke křeteliu sv. Ducha a od domu p. Soukupa k pivovaru vyhradili si smrtelnici o dvou nohách a nikoli o čtyřech.

Ztráta v úterý 28. listopadu. mezi 6. a 7. hod. več. strážna byla přes Vělké náměstí v Hradci Král. k Malšovickým kněžka se zelenými deskami, formátu osmerkového. Poctivý nálezece se řádá, by ji proti odměně odevzdal v administraci t. l.

Úplný celonedělní klid v Hradci Král. saveřily na podnět firmy F. Hanuš & syn ve svých obchodech a kósech od 1. prosince t. r. i ostatní firmy: J. Steindler, A. Štala, Rudolf J. Müller a J. Ferbas. Toto dobrovolné zavedení celonedělního klidu máše býti ostatnímu sdejšímu obchodnictvu, jež s velké většiny klade tak bouřeznatý odpor spravedlivému boji obch. pomocietva za úplný nedělní klid, nejlepší důkazem, že svorným dohodnutím mohou pp. cheřové nejen svým zaměstnancům, ale i sami sobě potřebného odpočinku po týdenní námaze vymoci a sjednati si tak puvěsti lidí uvědomělých, pokroku milovných.

Z minulosti Hradce Králové. (Bodinné, hospodářské i společenské poměry poddaných koncem 18. století.) Dne 17. Septembra 1788. byla šetřena pozůstalost po nebožt. Panenkovi v obci Lochenické, která jak se vynachází tuto pro budoucí paměť do protokolu se vtáhla jak následuje: Pozůstalost nebožt. Matěje Panenky pozůstává na jedné chalupě v Lochenicích, která dle zápisu fol. 98 v roku 1770 dne 1. Octobris na něj, Matěje Panenku a manželku jeho Mařenu, rozenou Martina-Peškovanu zapsána jest. Matěj Panenka umřel 1784 roku beze všeho křaftu a zanechal po sobě syna Václava, nyní stáří 5 let a dcerušku Annu, nyní stáří 11 let, též vdovu Mařenu, která se nyní provdala za Václava Jarše. Poněvadž tedy pozůstalé děti k hospodaření dospělost nemají a matka jejich Mařena na tu chalupu společný zápis má, a dle zprávy rychtáře s nynějším manšelem na živnosti dobře hospodaří, pročž pozůstává ona na té živnosti spolu s nynějším svým manšelem za hospodyní až do času, kdyby jedno neb druhé dítě po živnosti se potábovalo a vrbnost by to uznala, aby na živnost dopřazeno bylo. Při tom však pro stranu nynějšho manšela toto zaopatření se činí, že cokoliv na živnosti a jeho přičiněním zlepšeno býti se dokáže, jemu a jeho dětem k dobrému počítává. Actum Anno et die ut supra. (Protocolum, fol. 4.) — Dne 17. Septembra 1788. byla šetřena důležitost na pozůstalost Matěje Pavlíka z obce Lochenické, který po sobě zanechal chalupu a syny dva, totiž Jana v prvního manželstva a Václava s druhého manželstva, též vdovu Mařenu pro rodilou Kalašovou, pořídil křaft roku 1783. v kterém živnost svou neb tu chalupu synům na rovné díly odkázal, matku ale Mařenu za hospodyní až do vře její ustanovil. „Syn starší od 30ti let pozůstává v službách, o kterém se neví, a syn Václav okolo 15ti let počítává u matky, která se nyní provdala za Václava Kalaše.“ Když tedy mocí křaftu mezi nápadníky porovnalost činiti se chtěla, vyšlo na světlo, že o synu Janu se neví, kde (se) pozůstává, a poněvadž dle zprávy rychtáře, matka nyní provdaná Kalašova se svým manšelem na živnosti dobře hospodaří a mladšího syna Václava na své starosti mají, není posavad přičiny, proč by na rozdělování té živnosti po nynějš čas se nastupovalo, pročž ta samá pozůstává v rukou matčinyh, až by buď syn Jan o rozdělení živnosti stál, aneb přítel jeho na to nastupovali, stran čehož tedy by přítel vyrozumění býti museli a to jsou Jan Mareš v Lochenicích a Jan Mareš mladší též v Lochenicích. Actum Anno et die ut supra. (Protocolum, fol. 5.)

Katolickým spolkům diecése královéhradecké. V těchto dnech zaslali jsme všem spolkům důležitá petice. Postarejte se, ať co nejvíce členů je podepíše. Buďte-li třeba, připojte pro podepis k petici půl archu papíru s podepsáním neotálejte, abychom v brzké době mohli petice odeslati na patřlivé místo, aby ještě o Vánočích mohlo dojít ke konferenci. Také jsme rozposlali spolkům, dluhujícím dí, příspěvky, upomínky. Prosíme, aby nebyly odloženy! Valnou hromadou znova jest schválen roční příspěvek 4 K pro spolek. — Kdyby si katol. spolky přály, obstaráme jim a zašleme bílé karafiáty (odznak to naší strany). Kus dčtovati budeme po 8 haléřích. — Ústřední sdružení.

Z Třebouchovic. Katolická Jednota v Třebouchovicích pořádá v neděli 3. prosince t. r. v sále pl. K. Jarkovské Mikulášskou zábavu s přednáškou Dojmy z cesty po Egyptě, Palestině a Syrii, kterou přednese vřdp. dr. Jan Hejřl, prof. v semináři královéhradeckém. Po přednášce následovati bude jednoaktovka „Spanilá mlynářka“ od Melesvilllea, zpěvy a solové vystupky. Na konec rozdávání mikulášských dárků. Začátek určité o 7. hod. Hudba p. Jaroměřského. — Poznámka. Přijímají se jen slušné dárky v den zábavy od 3—6 hod. odpol. v sále pl. K. Jarkovské, kde v týž čas i lístky k rezervovanému stolu budou se prodávati; večer se dárky odmítají. Miloslivost jest saručena. — I u nás manifestovalo se ve prospěch všeobecného hlasovacího práva. Dne 26 t. m. pořádán byl tábor lidu, jehož se účastnilo živnostnictvo a strany národně sociální, křesťansko so-

ciální a sociálně demokratická. Schůze měla býti od bývána v hotelu p. Stoňka, a poněvadž účastníků bylo tolik, že by se do vřlu nevešli, uspořádán na náměstí tábor. Prvním řečníkem byl národní socialista Seidl z Prahy. Řeč jeho byla snůškou frází. Následující řečník, red. V. Myslivec z Prahy, vysvětlil, co všeobecné hlasovací právo je, proč se domáhá a jaký je jeho účel. Vývody řečníkovy všechny strany uspokojily. Za živnostnictvo promluvil řep. p. Malec z Opocna a o jenerální stávce mluvil soc. dem. Havlena. Po ukončení tábora konán průvod městem, v čele nesen nápis: všeob. hlas. právo. Vře skončilo v tichosti. — Ohtas jenerální stávky byl v úterý i u nás. Nikde se nepracovalo, hostince a krámy byly do 5. hod. zavřeny, městem pořádán odpoledne opět průvod v tichosti.

Z Dobřenic. Minulou neděli 26. listopadu měli jsme vsácnou podívanou. Zástupy mužů i chlapeč z okolních vesnic vřem hnaly se k nám. Že ne do kostela, poznali jsme z jejich hollí a svázaných hlav. Kam tedy? Pan Weinrich, majitel velkostatku, ráčil v neděli uspořádati hon. Šest dní v týdně na tu panáskou kratochvili nestačí, musí se znevěřit neděle, aťhlon nepotřebnou prací u nás hanobená. U nás v neděli i ve svátek se oře, mele na parním mlýnu, dobývá řepa, kolem kostela v době služeb Božích vřse se řisky a řepa (kolik vřse za sebou), přehazuje na špýchaře obilí. U nás neplatí zákon Boží: Pomni, abyse den sváteční svěřil — pro Dobřenice je zrušen státní základni zákon o nedělní práci veřejné a o klidu v okolí kostela mezi službami Božími. I hoši školou povinní museli na hon. Pak se vřelci páni diví, jak je lid surový, zlobí se, když na jich majetku se leckdo přehmátné! Kdo ho ale křší? Neplatí-li přikázání Boží pro „pány“, neplatí i pro „kmány“. Co platná vřeká vřychovatelská činnost kněží a učitelů, když „páni“ pro svou kratochvili a siak děti i dospělé křší. Běda tomu, skřze koho pohorření pochází! Tolik pro dnešek! Přítě, bude-li třeba, pustíme na dobřenické bahno trochu více světla!

Lev Zelenka-Lerande v Josefově. Proslulý virtuos na harfu spola s koloraturní pěvkyní Cecilíí Šmídeovou, členem dvorní opery ve Stuttgartě, pořádá koncert v sále „U slunce“ v neděli dne 10. prosince 1905 o 8. hod. večer. Dle velmi čilé poptávky po vstupenkách souditi lze, že tento koncert bude nejlepším v letošní sezóně.

Krádež v Holicích. Minulý týden v noci ze středy na čtvrtek ukradena byla na sdejší fátě neznámými pachateli vřeka drůbež.

Manifestační schůze za volební opravu v Pardubicích. Dne 28. m. m. byl v ranních chvílích v Pardubicích naprostý klid. Bylo to tak jako před lety o hodech božích. Vře zavřeno; jen tu a tam nějaký osamělý chodec. Žádný povoz, žádný dělník. Takové ticho pustě jako před nějakou bouří. Po 9. hod. začal již čilý ruch. Školy byly zavřeny. Před reálkou a průmyslovou školou, kdež se mělo učiti, postavil se kordon dělníků a zabránil zákum vstup do školy. Proto odpadlo také na těchto ústavech vyučování. Na zelené bráně a na radnici vřtýbeny prapory národní a rudý. Kolem 9. hod. začaly schůze. Na náměstí shromáždili se socialisté národní v počtu asi tisíc osob. Řečníkem byl p. Novotný, úředník úrazovny. Před ním promluvil krátce p. dr. Formánek, starosta města. Již v neděli dne 26. m. m. měli tu národní socialisté první schůzi na náměstí a mluvil tu redaktor „České demokracie“ Pichl. Sociální demokraté seřadili se před „Veselkou“. Bylo jich asi na 2000 z Pardubic i z okolí až se Sezemice. Řečníci mluvíli s balkon hotelu. První promluvil opět dr. Formánek, starosta. Po něm mluvil za stranu pokrokovou Kostecký, obchodník, který řep svou předčítal z jakéhosi papírku. Velmi přý se zavěděl, když připomenul, že jemu jest 70 dělníků milejších než 70 kavalirů, protože 70 dělníků dovede přý dům vystavět, ale 70 kavalirů dovede jen dům proflamovat. Třetí řečník byl sociální demokrat Rautenkranz, zednický poltr z Prahy. Mluvil dosti věcně a vybízel dělnictvo ku stávce, tvrdě, že je to nejstrašnější zbraň v rukou dělnictva. Také prohlašoval, že se nebudou báti kanonů, ani bajonetů, ani repetyrek. K závěru mluvil redaktor Borek, který, obrátiv se k sousedicím domu hraběte Kinského, vybízel panské služebnictvo, aby se vřezplo svým páním a nedělalo jim otroky. Potom nastal klidný rozechod. Až do večera procházely se zástupy dělníků po ulicích. Když pak došel z Vídně telegram, že dožadované právo není s jistotou saručeno, provoláváno vřude: Hanba! Pryč s vládnou!

Příznaky doby. Minulou neděli konali sociál. demokraté v Dačicích schůzi. Dostavili se tam soudruhové i s okolních míst. Také z Pardubic přišla jich hrátka s červeným praporem, zastřeným řlorem černým. Když se večer soudruzi vřaceli pardubským nádražím, procházeli se tu jistý pán se svou dceruškou, která se zvědavě tatínka ptala, co ten prapor znamená. Praporečník, uslyšev ta slova, vřyzvavě předstoupil před onoho pána a rozkřikl se: To je prapor anarchie a počátek revoluce!

Revolta na pokračovací škole. Jak duch naší rozbouřené doby vřníká a do vřnětlivých myslí nedospělé mládeže, to posoruje zajisté každý, kdo nemá ani s tou zlatou naší mládeží pranic dělati. Doklad toho podává nám případ na pokračovací škole na Vřchodobořsku v P., kde v předěšlých dnech při večerním vyučování učesky inscenován byl pěkný pouliční výjev. Pan učitel R. měl ten den přijímatý večírek. Než přišel do školy, napsali mu jeho hoši áci na tabuli: Pryč s učitelem R.! Ať šije anarchie! Sláva revoluci! Výsledě pak po vyučování na ulici, strhli takovou kočidinu před školou, že se sem lidé sbíhali se vřech stran. Výkřiky: Hoří! Pryč s učitelem R.! Ať šije revoluce! zněly daleko ulicemi kol školy. Proč by si také mladí páni takovou legraci nedovolili? To dobře vědí, že má před nimi kde kdo strach — policajti i tam ve škole. Ale za tuto revoltu proti učiteli nestalo se mladým páním pranic a policajti byli konečně rádi, že hoši provedše svou dobrovolně se rozešli. Také úkes doby.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 1. prosince 1905.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Veliká manifestace za volební reformu.

(3) Bylo takové manifestace zapotřebí. Vláda rozkývá se k reformám teprve tehdy, když se jí povinnost připomene velice důrazně. Jest však otázkou, zda oběti, které přinesl zvláště národ náš politickou stávkou ve prospěch všeobecného práva volebního, přinesou přiměřené ovoce. Uvažujme klidně. Dovědí se kompetentní kruhy ve Vídni aspoň o všech větších manifestacích venkovských, o jejich průběhu a jádru řeči pronesených? Kolik z těch pánů vůbec rozumí jazyku českému a kolik si jich dá práci, aby nejrůznější pravdivé referáty českých listův o manifestacích dobře prozkoumali? Pánové spolehnou se hlavně na referáty okresních hejtmánů; ty budou považovati za nejbezpečnější informace. A že takové referáty obyčejně líčí situaci růžovějšími barvami než jak v skutečnosti jest, sotva někdo bude popíráti. A ústřední orgány zasjednou k diplomatickému stolku bez velikého rozčilení, s akademickou „rozvahou.“

Odbývaly se obrovské národní tábory ve prospěch českého státního práva; promlavit se mnoho nadšených řečí, ozýval se nadšený potlesk. Nu — a praktické důsledky rovnaly se nejvýš výsledkům četných novinářských článků; jinými slovy: prospěch toho všeho byl velmi nepatrný. Pokud se nekřičí hned pod okny Vídne, slyší pánové vždycky jen siabou ozvěnu. Ovšem nelze popíráti, že události dne 28. listopadu zbucují ve vládě svědomí více než kterékoli manifestace předchozí. Ale srovnejme oběti národem podnikané s výsledkem. Pro Vídeň většina i vážných manifestací českých jest politikou za zdí. Jednodenní politickou stávkou obětoval národ ve prospěch volební reformy několik milionů; stávkoval kde kdo. Kdyby místo demonstrací konaných za zdí byl český lid v hojném počtu přispíchal do Vídne, kdyby pod okny ústředního parlamentu dalo průchod svému mínění nějakých sto tisíc příslušníků národa našeho, pak by toto přímé, bezprostřední oslovení korunní rady mělo význam a úspěch daleko větší než demonstrace prováděné daleko od Vídne. Kdyby

milliony dobrovolně ztracené generální stávkou dány byly lidu na podporu cestovní do Vídne, rozhodně by národ nebyl chudší než po politické stávce. Snad někdo nazve tyto myšlenky příliš fantastické. Ale dějiny svědčí, že takový způsob lidového projevu býval nejdělnější a že při takovém projevu nebylo ani potřebí sáhati k násilnostem. Jestliže se sjíždělo k demonstracím z daleka široka obecnstvo do Prahy, proč by se nemohlo sjetí do Vídne? Ale tu jest jeden háček; když Praha nedávno před 28. listopadem demonstrovala co nejmohutnější, vídeňští socialisté si hověli. Popřáli vídeňští soudruhové chytrácky první slovo Praze — městu tolik vzdálenému od státního ústředí. Pak ovšem demonstrace pražská měla význam výhradně teritoriální a nenahala nijak mnoho strachu státnímu ústředí.

Socialisté nyní se pyšní svými vavříny; snad se domnívají, že za rudým praporem potáhnou jindy zrovna tak veliké massy jako ve dnech právě minulých. Ale nechť se jenom nemýlí! Všeobecné hlasovací právo jest společným požadavkem nejenom socialistickým, ale i jiných stran českých. Proto tak obrovské massy dráždily se i k rudému praporu v zájmu věci společné. Až budou socialisté manifestovati v zájmu pouze své strany, rozmyslí si naše veřejnost dobře, než se přidá k jejich průvodu. Nejrůznější násilnosti socialistické strany na českých stranách jiných jsou dosud v čerstvé paměti. Rozvážné, neustranné přemýšlejší kruhy naší národní společnosti dobře postřehly, že bojuje sociální demokracie za všeobecné, přímé a rovné hlasovací právo výhradně pro sebe; vědí, že tato strana rozhodně nepřeje jiným Čechům téžže právo, jakých se domáhá ve prospěch svůj. Kdo se k ní nelisá, toho stihá kletbami přímo barbarskými. Slidivá, neúprosná inkvisice rudého praporu že by přála každému volnost hlasování? Staví-li se vášnivě proti svobodnému pronášení poctivých myšlenek stran jiných, kaceřuje-li jako zrádce ty lidi, kteří si chtějí uchovati svobodu vlastního konání, pak tím méně bude přáteli stranám jiným svobodu tolik důležitou hlasování. Již nyní máme plno příkladů, jaký vášnivý nátlak činí socialisté na voliče a jakých podvodů volebních se dopouštějí, jen aby provedli za

každou cenu svoji vlastní vůli. A ta nelibostná rudá inkvisice! Naše veřejnost dosud se nevzrušila k spravedlivému protestu proti barbarismu násilí, které provádějí socialisté na svůj svátek 1. května, nutíce i dělníky mimosocialistické k slavení téhož. Tázeme se, zda dělník stojící mimo socialistický tábor jest mravně povinen slaviti den, který mu socialisté nadiktují? A to jednání při stávkách! Usnese-li se v některém místě socialistická organizace na stávce, má sice právo nazývati zrádcem svého organizovaného soudruha, nepřestane-li též pracovati. Nemá však ani nejmenšího práva brubě spílati „zrádce“ dělníkům jiných stran, kteří se stávkou nesouhlasí. Nemá nejmenšího práva ohrožovati život pracujícího dělníka, který do socialistické strany nevstoupil. Leč soudruzi mají o svobodomyšlnosti prapodivné názory.

V den 28. listopadu slidivá socialistická inkvisice projevila svoji „svobodomyšlnost“ a „náštelivost“ novými skutky násilnými. Ač sami jsme proti politické stávce nic nenamítali, přece jsme toho názoru, že se k ní nikdo neměl hrozbami ani násilím nutiti. Chlubiti se mravním triumfem a „souhlasem“ nejširších vrstev tam, kde vlastně rozhodl nátlak, toť jest vlastně nebezpečnou přetvárkou. Myslí-li sociální demokracie, že má sama pluky dosti silné, nechť táhne s nimi do boje bez násilného nucení ke spojení. Jestliže poslouchaly její rozkazy obrovské massy lidí jiného smýšlení jen z bázně před pomstou, pak jí to nijak neslouží ke cti. Kdyby na př. katolíci chtěli nutiti dospělé socialisty k svěcení svátku sv. Václava, zdvihl by se u nich pokřik, až by uši zalehaly.

Již zůstane pravdou, že strana násilná, jako jest sociální demokracie, rozhodně v praxi nebude přáteli všeobecného hlasovacího práva stranám jiným. Do nových voleb poženě se ještě s větším kaceřováním každého jinak smýšlejšího. A proto potřebí, aby strany konservativní, a zvláště naše strana katolická již od nynějška připravovaly se pilně na okamžik, kdy se budou prováděti volby ve znamení nového volebního řádu. Jest sice jistou pravdou, že u nás v Čechách posud jest konservativního živlu více než pokrokařského. Leč co to všechno

FEUILLETON.

Cestou k Siloe.

Paběrky z cesty do Palestiny. Píše Dr. Jan Hejč.

Bylo to v úterý dne 11. dubna, kdy ke 3. hod. odpolední se shromáždili všichni posluchači biblické školy na nádvoří basiliky sv. Štěpána, aby — jako každý úterek — za vedení profesora východní starovědy P. Vincenta podnikli archaologickou procházku. Poněvadž nadějný mladý profesor Vincent přepracováv se, na radu lékařskou odebral se do své otčiny někde ve francouzských Alpách — vedl nás tentokrát profesor biblického zeměpisu R. Savignac.

„Kam půjdeme dnes?“ táží se.

„K rybníku Siloe a pak zpět vesnicí téhož jména“, dostávám v odpověď.

A již kráčíme ulicí v houfu k jihu, k Damaséské bráně. Na konci ulice je rohák — turecká kavárna, ve které jest skoro celý den živo. Před domkem jest nastrháno několik dřevěných tyčí, spojených nahoře nemnohými latěmi a na nich tvoří střechu několik rozprostřených, špinavých, děravých cínů z rezného plátna, asi takových, jakými u nás na venkově pokrývají hospodyně podlahu právě umytou, aby se jim zase hned nezamázala. Jest to místnost věru „vzdušná“. Ze všech stran, i shora, stropem může vzduch volně prouditi a osvěžovati unavené hráče, kteří tu u prázdných kávových koflíků na nízkých stoličkách sedí a hrají. Věru roztrhaná chalupa, slunce do ní svítí. Z daleka již jest slyšeti blasfémický hovor. Neumíš Arab šeptati a kdykoliv mluví, mluví s odplácem, zvláště ovšem při hře.

Některí z p. t. pánů hostí čtou »ve knize chudých a žebráků«; to znamená po česku »masti

karty«. Věru, zvláštní to kniha, o 32 stránkách, nevázaná sice, zato ale bohatě ilustrovaná. Sluje kniha »chudých a žebráků« nejen proto, že ten, kdo v ní pilně čítá, slane se snadno žebrákem, nýbrž hlavně proto, poněvadž na Východě i nejchudší člověk, který si nemůže opatřiti koránu, opatří si aspoň tento přístupný plod světové literatury.

Jiní koufice z »nargile« mají před sebou na nízkém stolku rozvěšené dřevěné, čtverhranné pouzdro a metají na ně kostky.

„Podívejte se, herce z Monte Carlo se přestěhovala se do Jerusalema“ upozorňuje mě přítel. Hledíme-li na výstavnost tohoto »ústavu«, pak jest poznámka tato ovšem hořká ironie; hledíme-li však na vášeň hráčů, jest poznámka úplně pravdivá. Jeť karban a vášeň hráčů u mnohých otrhaných Arabů právě tak vyvinutá jako u vášeňé společnosti v jmenovaném městě, jehož nenasytný jícen polyká celé miliony.

Naproti, na levém rohu bude státi brzy veliký hospic katolíků z Německa. Vůdce se horlivě pracuje. — Jaké to rozdíly! Na pravo — v kavárně celý den se leluje, pije a hraje, a na levo celý den Arabové horlivě pracují. Jest Arab líný či pracovitý? V různých cestopisech bývá Arabova pracovitost líčena ve světle ne příliš příznivém. Celkový úsudek o jeho přičinlivosti lze si však utvořiti teprv delším pozorováním.

V Egyptě jsem viděl, že Arabové po celý den od rána do večera na kanalisaci Nilu pracovali, oblečení jsouce pouze v jakýsi druh plavků — a to v době, kdy teploměr ve stínu ukazoval 43 C°! Honci velbloudů kráčí po celé týdny mnohdy v největším úpalu slunečním po boku svého živého majetku, honci oslů skákalí a běhají za svými intelligentními miláčky po celý den; když osel začne klusati, utíkají za ním, propotí

se dokonale, a přece následujícího dne jsou zase plni humoru a na »kommutaci« svého povolání ani nepomyslí. Mukti se plahočí rovněž po celý den a v noci jen dřímají dávající pozor, aby někdo nepovolal si nevypůjčil jejich koní. Vystěhovali Arabové pracují docela v Americe v továrnách jako jiní dělníci. Nelze tedy říci, že by neschopnost k práci neb lenost byla neodstranitelná vada národního charakteru arabského. Treba-li však přece v mnohých případech vytknouti Arabovi nedostatek vytrvalosti při práci, nesamostatnost, povrchnost, třeba hledati příčiny těchto zjevů jinde. Chtíce býti spravedliví, považme, že vláda turecká se nestará, aby naplnila nějak pracovitost svých poddaných, že výchova školní jest naprosto nedostatečná a není tedy s to, by si Arab odtud nesl přesvědčení o povinnosti pracovati, o ceně času atd. V říši, kde vláda svými finančními orgány všechno, co si poddaný pracně vydělá, hledí zase vzít — v takové říši dostaví se konečně nechť k práci a Arab si řekne: Nač bych se namáhal a pracoval pro Cařihrad? — Budu pracovati jen tolik, mnoho-li jest nezbytné třeba pro uhájení života. K tomu přidejme, že Východan nemá tolik životních potřeb jako my Seveřané, že k uchování normální teploty tělesné mu dostačí kus chleba, několik šků atd., že nemá starosti, jak se v zimě u teplých kamen zahřeje atd. a vysvětlíme si náklonnost Arabovu k nečinnosti, ač tím nechceme omlouvati vyloženou lenost v mnohých a mnohých případech, jako nelze nám omluviti lenosti mnohých a mnohých našich krajanů. Mimoděk vzpomínám tu na svého přítele Američana, který se v Mnichově divil, že tak mnoho lidí vidí celý den nečinně jezdit po městě a seděti v restauracích.

„Jsou to bohatí lidé, kteří mají statky a obligace“, namítám.

Jak se domáhají předplatitelé. Nedá se popřít, že redakce „Východočeského Obzoru“ v Pardubicích vyaná se výborně ve svém obchodu. Nedávno přišel redaktor tohoto listu z Vídně do Pardubic a založil tu měsíční list pro stranu sociálně demokratickou. Osvědčil se mezi svými opravdu jako obřetř-organisační a bombastickými řečmi svými upoutal na sebe pozornost. Hlas má opravdu jako tůr. Ale k dobru životu jest třeba také hodné abonentů a inzerentů. A ty si dověděte hlavně redakce také zaplatí, když ne po dobrém, tedy terorem. Kde kdo, úředníci všech kategorií, profesori i učitelové a celá ta nenáviděná buržoazie počtůna byla číselm na účtůna a důtklivým pobídáním k předplacení listu. I měsíční živnostníci dostali list tento a zároveň kategoričké aviso buď odebrati aneb inzerovati; kdo neposlechnal, bude na celé čáře bojkotován aneb ještě víc. A protože strach má velikéhočí atd. At si je svoboda!

Z Kostece nad Orlicí. Za sdařilé provedení divadelní hry „Dobrodinci“ — od p. Dr. Frant. Hermannu z Prahy — jak všem velič. dámám, tak páním účinkujícím a zvláště p. režiseru Šupkovi děkuje Katolická Jednota.

Z Přelouče. „Svornost“ přeloučská pořádá v neděli dne 3. prosince t. r. o 4. hod. odpo. v místnostech spolkových v hostinci „u černého koně“ měsíční schůzi, při níž laická uvolí se přednášeti pan Jan Maštařík, žurnalista z Prahy, o tematě: „Stinné stránky modernosti v životě soukromém i veřejném.“ Přednáška jen pro dospělé. Pozvaným vstup volný. Hosté, uvedeni členy Svornosti př., jsou vítáni. Zast. Bůh! — 28. listopadu konala se valná schůze občanstva s manifestacína průvodem v čele se sl. městskou radou ve prospěch všeobecného práva hlasovacího.

Tamburašský koncert v Kyšperku. Občanská beseda v Kyšperku pořádá v místnostech svých dne 8. prosince t. r. velký tamburašský koncert za laického spoludělníkování tamburašů hradeckých. Vstupné 40 kr. Začátek v 7 hod. večer. Zřízení restaurační.

Z Ústí n. Orli. Ceciliá hudební jednota slavila 21. t. m. a dny následující výroční památku (letos 102ho) obvyklým krásným způsobem. V předvečer sv. Cecilie konána valná hromada v sále p. Frimla, po níž sehrána vybraná koncertní čísla hudební. Druhý den při slavné mši sv. provedli členové jednoty skladby zdejšního rodáka A. Hniličky. Večer na to pořádána zábava rázu veselého a šertovného pro členy jednoty a jejich rodiny. Slavnost ta, tři dny trvajcí, jest tak slavností rodinnou v širším slova smyslu. Tu, jak uvádí Fr. Záborský ve svých „Pamětech Cecilijských“, byla Ceciliá jednota pouhý neutrální jakousi půdou, na níž stýkali se všichni čelnější měšťané, — odtice se zde účastnily jediné společné a povznášející myšlenky, odtice se zde navzájem bratry. Kde se udržel duch, vyjádřený v starodávné písní této jednoty (Bože) Našemu pak společenství výborně zdraví popřej! Sjednocenost a přátelství mezi námi zachovej!

Z Újezdu u Checmě. Od 10.—18. prosince t. r. konati se bude ve zdejší farnosti sv. misie, první to vůbec, co zde samostatná duchovní správa zřízena byla. — Sv. misii konati tu budou důstojní Otcové z kongregace Nejev. Vykupitele ze Svaté Hory u Přibramě.

Z Humpolce. Svobodomyslný klub konal valnou hromadu. Za předsedu zvolen pan Martin, stavitel. — Zpěvácký spolek „Čech a Lech“ snaží se udržeti tempo se zdejšími ochotnickým spolkem. V době 14 dní pořádal letos již druhý koncert. Pozvanou pěvkyní byla pí. Musilová z Chrudimě. Předcházela sice pí. Musilovou pověst nejlepši, ale přes to pověst zůstala daleko za skutečností. Paní Musilová svým bohatým fondem hlasovým, procítěným přednesem a vzornou deklamací uchvátíla všechny posluchače. Vrozená její skromnost umělecká a umění získaly jí srdce všech. Paní Musilová se u nás líbila, těšme se, že nám nezpívala naposledy. Zpěvná část programu (sbormistr p. Nápravník) a hudební (dirigeat p. Berenda) stála na obvyklé výši. — Ochotnický spolek slaví tento měsíc jubileum svého 40letého trvání. Oslaví je přátelským večerem, na němž mluvití bude býv. ředitel Národ. divadla F. A. Šobr. Druhý den po té 17. pros. bude se dávat „Vyrava“ s p. Staňkem z Ném. Brodu v roli titulní. Nákladem spolku vydán bude i jubilejní almanach, s příspěvky nejstaršího ochotníka p. F. Přiborského. Pro vánoční dobu chystají ochotníci „Strakonického Dudáka.“ Přípravy jsou již v plném proudu. — Manifestace pro všeob. hlas. právo, které úspěšně se všechny vrstvy našeho města, odbyla se v klidu a způsobem v pravdě důstojným. — Myšlenka, založiti spolek pro dozor nad opuštěnými sirotky, pomalu dozrává. Co nejdříve přikročeno bude ku konstituování zřizovacího výboru. — „Svornost“ humpolecká pořádá 3. pros. společenský večer, na němž mluvití bude p. Alfons Hornek, kaplan z Polné. — Stará freska v děkan. chrámu Páně bude se obnovovati z jara příštího roku. Opravou tou pověřeni budou mniši beuronští z Emaus. — Daň ze psů vybíratí se bude od nového roku.

Církevní umění. Pro rozsáhlý farní chrám ve Váchovicích bylo zapotřebí nového obrazu: „Křest kněžky Bořivoje“ a restaurování památné malby: „Sv. Marka Magdalská přijímá Tělo Páně.“ Úkol tento k provedení svěřen vynikajícímu umělci dp. farář Ed. Neumanovi, kterýž s obzvláštní pietou nádherný originál vytvořil a opravu staré malby nad očekávání provedl. V sájmě opravdové malby církevní a s touhy, aby i jiným stánkům božím dostalo se ozdoby tak povznášejcí, sdělujeme s vřelostí i přispí, kterýž umělci byl dodán: Vldp. E. J. Neumannovi, řáční a akad. malíři v Rohozněl. Rádli jste tak ochotně pře-

vařli opravu oltářního obrazu sv. Máří Magdaleny a malbu značně velkého nového obrazu sv. Metoděje. — Neobyčejně mile byli jsme překvapeni, když obrazy dorazily a vško s bednou odetraseno. — Obzvlášť nový obraz: „Sv. Metoděj křtí kněžku Bořivoje“ vyniká svou uměleckou úpravou. Seřazení osob kol sv. Metoděje a kněžky Bořivoje, historický oděr účastníků, rozkošné spojení barev, překrásné tváře, a nichž sám zbožnost, radost, úcta, podiv... vše uchvacuje pozorovatele. Toť dílo uměleckého nadání a píle nenávné. — Též restaurování drabého obrazu oltářního vyřadilo mnoho píle a práce a vyřadilo se velkolepě. — Ve vší účtě podepsaní jménem farnosti a svým ardební děkují Vaší Velečejnosti za uměleckou práci trvalé ceny a připomínají: Oba oltářní obrazy jsou ve farním našem kostele pravými perlami, nejpřednějšími osobou. Díky nejardčejší. Ve Váchovicích, 10. listopadu 1908. Mgr. Josef Kubíček, m. děkan a kom. rada. Ang. Fuchs, předseda kost. šk. výboru. L. S. 3. 378 L.

Různé zprávy.

Slova mocnářova o volební opravě. Při audienci poskytnuté poslanci Perathonerovi (28. listop.) vyjádřil se císař: „Očekávám, že zavedení všeobecného a rovného práva hlasovacího přivede uzdravení parlamentních poměrů. Zavedení všeobecného hlasovacího práva jest potřebné, a hnutí platící této otázce nedá se již zdržeti.“

Čestní živnostníci, pozor! Od 1. ledna 1909 musí každý český živnostník dopisovati každou firmou, s ní stojí ve spojení obchodním, jediné česky. Aby firmy nečekaly na tento jednotný a účelný krok všeho českého živnostnictva mohly se připravit, musí každý z nás dodavatelům svým zaslati o tomto zá-měru našem závěs zvláštní vyrozumění. Obdržíte je v libovolném počtu u Obchodnické jednoty pro Moravu a Slezsko v Brně. Jeden kus stojí 2 h. Rozumí se ovšem samo sebou, že akce naše má i jiný účel. Neustálí, dopisovatelé česky, firmy cizí musí přikazy naše i česky vyřizovati. A co je hlavní: Je už na čase, abychom firmám cizím dali výhost. Kde to dosud nejde, alespoň si za svoje české peníze česky poručme! Ústředí a posměšlků jslivých má snad již každý z nás dosti!

Lužičtí Srbové v Praze. Jak již v 46. čísle t. l. podotčeno, studuje v Praze v lužicko-erbském semináři, jež založili dva vlastenečtí lužicko-erbské kněží, 84 chovanců, z nichž jest 14 (nikoliv jen jediný) národnosti lužicko-erbské. Tito erbské studující, z nichž jest jeden bohoslovec, ostatní dosud gymnasiaty, sdruženi jsou v tovaryšstvu Serbovců; a každé pak neděle evidují se pilně v mateřském jazyku lužicko-erbském, jehož budou nezbytně potřebovati později jako budoucí kněží a kazatelny i ve školách jako učitelé náboženství, jemuž se vynořuje v katolických krajích pouze srbsky. Nynější ředitel semináře vldp. P. Rotzinger dbá horlivě, aby se budoucím kněžím lužickým této nutné přípravy pro jejich povolání dostalo. Česky učí se jednak na gymnasiu, jednak soukromě v kroužcích (na př. u p. prof. Klímy), v nichž se pilně také překládají české povídky i divadelní hry na osvěžení literatury erbské.

Spořitelny pro mládež dle holandského způsobu. V četných obcích v Holandsku dostane se každému novorozenci darem od obce spořitelní knížka s nejmenším vkladem, jaký je při místní spořitelně ustanoven. Vklad tento má býti vyzdvížen až po ukončeném čtrnáctém roce dítěte. V případě, že by rodiče pro dítě na jeho spořitelni knížku ničeho nenkládali, připadne tento základní vklad zpět obecnu úřadu i s úroky. Tento způsob spoření těší se v Holandsku veliké oblibě. — Věru bylo by i u nás velmi prospěšné, kdyby rodičové nebo kmotři dali novorozenci do vlnu místo různých dárků spořitelni knížku se vkladem jakýmkoliv, jež by rodičové dle možnosti byt sebe menším obnosem rozmnožovali, a dítě, až by vrostlo do školských let, jistě by se pečlivě staralo dále, aby úspory jeho rostly. Tím bychom nemalo přispěli k tomu, aby se mezi našinci rozmohla větší vážnost peněz, abychom si již v mládí připravili jistý kapitálek, který mnohdy státi se může podnětem k podnikavosti, již se nám tolik nedostává. Takovým spás hem bez velkých starostí může se mládež připravit i věno anebo, ukládá-li se již od nejútlejšího mládí měsíčně třeba po koruně do fondu Františka Josefa v Praze, pak ve státi jako bychom našli zaopatření v penězích nemalé.

Židovští dobrodělci. Uhry stávají se židovstvu semí zaslíbenou, tam sbíhají se jejich cesty s celou Evropou; a Maďari je vždycky přijmou s otevřenou náručí, vždyť potřebují nové krve na posílení svého žilve, který sám na sebe odkázán nedočkal by se dlouhého trvání. A židovští přistěhovalci se samé lásky k Maďarům stídili si v Londýně „továrnu“ na peníze, aby každý přistělník státu maďarského ihned zbohatl. Tak bankovky v Londýně padělané — na pět milionu kusů — zaplavily celé Uhry. Ale zákon částo dobrodincům nechťl rozumět. Dosud začleno 75 členů této společnosti penězokazů, kteří se zvláště v severozápadní části Uher — tedy mezi Slováky potulovali. Pávod náčelníků těchto maďarských penězokazů posazte již dle jmen: Abraham Kass, Lazar Fischer, Salomon Stemb.

Rodinné kronika. Se zájmem nemalým čítáme o dávných předcích svých, jak v slávě rostli a v pokolení khal, jaké snahy je životem provázely, jak vůbec si počínali. Život jejich jest nám příkladem, jak vůbec dějepis jest učitelem národů. Rádi alycháváme o časech minulých, sami k tomu však pramálo přičínáme. Leckdo rád by věděl něco více o svých nejbližších předcích, o rodě obci, ale jak

často jsou tu v kronice rodinné a obecní časné nedostatků a mezery. Neví se už ani, odkud pocházel praděd, a oada rodná v kronice tak malá, jakoby teprv nedávno založena byla někde na plánci amerických. Jak by došlo synka, dcera, kdyby se v rodinné kronice dočetli, jak otec jejich žil mladý život, jak s matičkou plni ideálů pastili se v boj životní, co vytrpěli, čím se utěšovali, s jakou starostí je, děti do světa posílali. A obce rodná, třeba jen o několika chaloupkách, má v dějepisu také své místo, vždyť se tu projevují povahy osob a obec zasloužilých, různé slavnostní události k rozvoji obce se nesoucí, pobromy, neštěstí atd. Kronika rodinná, obecní, v nichž auchá data propletena jsou rázými dojazy, úmysly atd., věru v blabé vzpomínce stanou se studnicí osvězení a pobádky za cestě životních utrpení. Třeba jen nějaký osvět papíru, trochu dobré vůle a něco volného času také vědycky se najde na zápis do rodinné nebo obecní kroniky. Jen sedáme; postupem času poznáte i chuť na delší zapisování. Kde se o události rodinné, obecní mnoho nezajímají, byt prošli školami sebe většmi a vzdělanci se nasyvali, taková vlastně jen živoři, jsouce rozvoji obce i vlasti spíše na závedu než na prospěch.

Na prospěch zdraví. Dán J. Müller, jehož „Můj systém“ (15 minut denní práce pro zdraví) a prospěchem by se mnohemu hodil, o stravě píše takto: Jest více lidí, kteří se pomalu ujdají než takových, kteří mrou hladu. Nejděj tedy tolik, kolik mniáš, že můžeš do sebe nacpat, avšak ne večer. Nehledej jídlo a nečti při jídle, neboť pak zapomeneš jídlo dostatečně žvýkat. Neopak neemáš se však domýšlet, že se můžeš dožít 80 let jen proto, že žvýkáš každé sousto třeba oskrát. Není-li ti dobře, bude přičina často asi ta, že je žaludek přeplněn, a té odpomůžeš, přeskochíš-li jedno jídlo anebo postíš li se celý den, pije jen vodu. I k vůli játrům — naší přední strádí proti nakašlivým nemocem a otrávám — nemáme jisti příliš mnoho a příliš silné stravy. Varuj se octa a silných koření, a pamatuj, že každé a chléb dávají více síly a méně dny než pečené a roštěnka a cibulí. Já se nedávno sám vyčlil ze slachové dny (na vnějších krajích rukou i nohou) tím, že jsem si po dva měsíce odepřel maso i ryby. Jak často jsem vídal, že trávím tak zvaných „veseláckých závodních besetek“ spotřebovalo tolik sil mužstva činnu, že my, kteří jsme jedli jen kus chleba nebo talíř ovocné kaše, daleko jsme je předhonili. Téžká masa, kořeněná saláty, jídla připravovaná s octem, sardinky, ostré sýry a p. jsou jedem pro žaludek, kterému není ještě 14 let. Totéž platí o nápojích jako jest víno, silné pivo, káva a čaj. I dospělí díní dobře, vtiplí-li si, že „silné nápoje díní slabé muže.“ Kapka alkoholu při slavnostních příležitostech snad neškodí, ale každý, kdo jej pije denně nebo se svyku, ať ví, že tím své zdraví, aneb aspoň svou odolavost proti nemocem podlmanuje.

Z praxe rakouského práva trestního. (O prohlídce domu a osoby). Státní základní zákon o všeob. právech občanských prohlašuje v čl. IV. domovní právo občanů za nepornatelné a má tak poskytnouti občanům ochrany proti libovolným domovním prohlídkám ze strany úřadů veřejných. Domovní prohlídky mohou býti konány jen výjimečně a v mezích zákonem stanovených. V řízení trestním platí tyto předpisy: Prohlídka domovní, to jest prohlídání bytu (nikoli tedy jen vlastního domu) neb jiných místností k domácnosti náležejících, jako sklepa, půdy, vedlejších stavení atd., může se vykonati jen tehdy, když jest důvodné podezření, že se tam ukrývá buď osoba nějaká se zločinu neb přebíhu podezřelá, nebo že tam jsou věci, jejich držení neb ohledání může býti v tom kterém vyšetřování důležitě. Nesmí se tedy prohlídka konati za tím účelem, aby se důvody pro nějaké podezření teprve hledaly. Ti, o nichž jest pravděpodobno, že mají věci takové, nebo kdož jsou podezřelí z nějakého zločinu neb přebíhu aneb požívají jinak špatné pověsti, mohou býti podrobeni také prohlídce osoby a oděvu. Další podmínky jsou tyto: Prohlídka může se s pravidla konati jen tehdy, když byl dříve vyslechnut ten, u něhož nebo na něm se prohlídka vykonati má, a to jen potud, pokud se výsledkem nedočká ani dobrovolného vydání toho, co se hledá, ani odstranění přičin, pro něž se má prohlídka vykonati. — Od tohoto výsledku může se upustiti, jde-li o osoby špatné pověsti požívající, dále je-li nebezpečí v prodlení (když věc delšího odkladu neustří), nebo když se mají prohlédnouti místnosti obecnatru přístupné, jako místnosti obchodní, hostinské atd. Z pravidla může se prohlídka vykonati jen na základě soudcovského rozkazu důvody opatřené. Tento rozkaz dodán buď tomu, jehož se týče, buď ihned anebo v nejbližších 24 hodinách. — Proti tomuto rozkazu má ten, u něhož se prohlídka koná, právo stížnosti na radní komoru.

Za Brno — Humpolce. Písa se nám z venkova: Říkává se, že všechno alé je zase pro něco dobrým a tak i poslední události v Brně, kde přemýšlení a obchodníci, odkázáni po většině na odběratele české, účastnili se hurovských štvanic — proti českých. Lid máš vzpomínatovav se, také se mimovolně, proč se má podporovati zjevně své nepřátele židovsko-německé, když sboží, jež u nich kupuje, dostane třeba hodnoty a snad ještě laciněji a upřímaných našinců? A suřivci němečtí v Brně to přj již čtí, hodné čtí! Jaký div, když Moravané jsou v takových případech pevnější a — důslednější, než my v Čechách, kde nám mohou dnes ukázati dříve, kam my sítva zase peníze ponecháme! Ale — i tu se list obrací a obecnatru i obchodníci všimají si více látek humpoleckých, kdežto dříve byly jim brněnské nenahraditelnými. Humpolečtí pak vycházejí velmi vhodně obecnatru vstříc. Tak na př. továrna a velkoobchod sukny pp. Josefa Poláčka a spol. v Humpolci stanovila právě pro duchovní a světské učitelstvo zvláštní pevné ceny a podmínky platební, dle nichž při objednávkách do 50 K povoluje 4 měsíční splátky, přes 50 K 6 měsíčních splátek bez zvýšení ceny co nejméně určené. Uváží-li se, co se vydá v každé naší rodině ročně za sukna a lodeny, sezna se též, jak mohly by snadno rozkvést

národy domácí, kdybychom vždy jednali dle heba „Svět k svému“ a co českého lidu děláho, z území národného vyháněho, našlo by výživu v národech — domácích. Zde si to vše již jednou uvědomíme? Vždyť bylo by to ku prospěchu nám všem, ne snad jednotlivci, nýbrž celému národu! —d—

Bezděky zahradní. Ve venkovských obcích téměř a každého domu zahrádka, ale bezděk (altánek) spatřiti lze pořídku; kde pak ji mají, tam lze o ní mluvit, že by byla kontem opravdu útulným. Z latěk a prken stlučené boudě s lavičkou a stolem nepřiléhá předce ještě úžev „altánek“. Naši venkované : omohou se dosud vysouti z té těžkopádnosti, kterou je obestřena těžká práce polní. Rolník má vlastní svou úmornou práci spojovati s jemností, která se jeví v různých pracích domácích. Jemnější práce povznášejí udřeného rolníka, zpřijemňuje mu trudný život na tvrdé hroudě, že pak by svou živnost nedal za nic na světě. Odtud pramení se všechna slost na nevědnou prý práci rolnickou. Pěkná bezděka, vlastní rukou rolníkovou zhotovená, již jest článkem, jímž se trochu radosti do slzavého údolí přitahuje. Ořem dřevěná kostra altánku musí býti přiměřeně propletena otáčivými rostlinami, v upraveném nejbližším okolí aby bylo kus divokosti, která by se na př. projevovala několika kameny, představujícími skalisko se skupinou květin, trávničkem a pod. Takovou bezděku, která ovšem musí býti na místě příhodném a zdravém, může si každý zhotoviti sám. A věru nikdy nebude litovati trochu té námahy. Healem našim budíž také: Více jemnosti a okrasy nechť provází každou těžkou práci!

Příloha. K dnešnímu číslu našeho listu přiložen jest je obrázkový vánoční seznam Singer Co., akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové, Jiřkova tř. 270 obsahující doporučení jejich výtečných, jako užitečný vánoční dar zvláště se hodících původních Singerových rodinných šicích strojů.

Listárna redakce a administrace.

Za příčinou svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie vytištěna bude „Obnova“ již ve čtvrtek. Prosíme proto o včasné zaslání zpráv.

Zprávy z Dobrušky, Žitavice, Rychnova, Nového Bydžova až přistě.

Jiříce u Hump. „Obnova“ zaplácena do 31. prosince 1902; „Čas. Úvah“ zapraven ročník VII.

(Zasláno).

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

v úterý dne 5. prosince 1902, o 2. h. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova třída č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
předseda. jednatel.

Tržní zpravy.

V Hradci Králové dne 25. listopadu 1902. 1 hl pšenice K 13:30—13:80, žito K 11:00—11:80, ječmene K 10:30—11:20, prosa K 00:00—00:00, vike K 13:10—00:00, hrachu K 20:00—22:00, oves K 8:20—8:80, čočky K 40:00—00:00, jahel K 25:00—00:00, krup K 35:00—00:00, bramborů K 2:80—0:00, jetelového semene červeného K 100:00—112:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, ržáku K 00:00—00:00, máku K 35:00—00:00, lněného semene K 00:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 12:00—00:00, 100 kg pšen. otrub K 11:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:20—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:84—0:00, 1 kg tvarohu K 0:28—00:00, 1 vejce K 0:08—0:00, 1 kopa zelí K 4:00—15:00, 1 kopa cerele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 1:20—5:00, 1 hl cibule K 5:60—9:00, 1 kopa drob. zeleniny K 0:80—1:70, 1 pytel mrkve K 0:70—2:00, 1 hl jablák K 12:00—16:00, 1 hl hrůšek 00:00—00:00, 1 bečka švestek K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 22. listop. 1902 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 611, žito 389, ječmene 984, oves 566, prosa 9, vike 38, hrachu 21, čočky 10, jahel 41, krup 46, jetel. semínka 10, lně. sem. 4, máku 18. — 2) Zeleniny: zelí 346 kop, petržele 00 kop, kapusty 120 kop, cibule 46 hl, drobná zelenina 188 kop, mrkve 56 pytlů, brambor 358 hl, cerele 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 25 hl, hrůšek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 9 kusů, podvinčat 412 kusů, kůzlát 0 kusy.

Nejd. bisk. Ordinariatem nejnověji vydanou v Ordin. listě t. r. č. 10

OSNOVU k vyučování sv. náboženství na školách obecných a měštanských pro diecési královéhradeckou

Lze dostati ve vkusné úpravě brožované (v celopísně) 8° 28 str. za 50 h

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Lze dostati též v řeči německé.

Samostatná paní mající přes 2000 korun
převzala by samostatně dobře
jduou

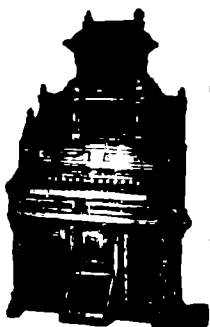
obchod

aneb též přistoupila by co spolčnice obchodu.

Otčené nabídky pod značkou „Obchod“ do
administrace t. l.

Alois

Frodl

Královéhradecká

výroba

amerických

cottageových

harmonii

odporučuje nástroje vlastní výroby, elegantní
úpravy, nejnovější konstrukce, krásného silného
zvuku

v cenách nejlevnějších.

Obehrané nástroje se kupují aneb za nové
vyměňují.

Správy a ladění se rychle a levně vyřídí.

Tatínku, prosím Tě!

kup mi k Vánočům

100 stereoskopických
obrazů
z celého světa

i s kukátkem a popisem

pouze za K 7:80, bez kukátka K 5.—.

Pobavíme a poučíme se za dlouhých zimních ve-
čerů celá rodina.

Deset vyše serií 6. — Vydává fotochemigrafie

F. KRÁTKÝ v Kolíně.

Josef Šturma,
stavitel varhan a harmonií

nejnovějších soustav

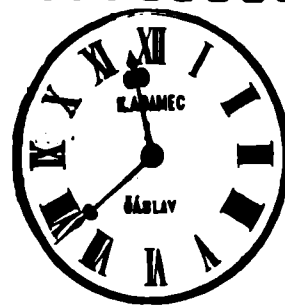
V PARDUBICÍCH,

doporučuje se veleúspěšnému duchovenstvu a sl. patro-
nům úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
spadajících.

Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad

pian a pianin

Rospočty zdarma a franko. Nejvyšší význam na výstavách.

První výroba
věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomé-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Za nepatrný obnos 35 korun možno
obdržeti

roucho mešní

barvy fialové,

celé hedvábné s Lyonskými portami, úplně za-
chovalé; kříž jest sátem tkaný. — Dotaz
v administraci t. l.

Jednou s důvěrou akuste a posuďte přírodní 5 kg
franko dobříkou vládu.

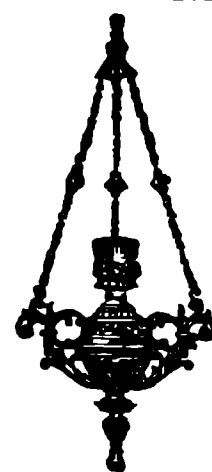
zelená, vichut. K 11:50, 12:50,
14:— a 15:—,
pražená vliem. K 14:—, 15:—
a 16:— Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy z celé říše.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

BYTY

o 2 a 3 pro-
stran. velkých
pokojích s ku-
chyní, zařízen.
lázní a moder-
ním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou
ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje
pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král.,
u Pražského mostu.

Veleúspěšnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastí spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob a t. d., vše
v přesném alohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a střebí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za velké výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Odprodávám
neobyčejně levně

pokud zásoba stačí k nastávajícímu vánoč-
nímu období, krásné, důkladné

dámské látky

Josef Doubravský v Rychnově n. Kn.

SUKNA

a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na
požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Nejužitečnější
vánoční dary
jsou
SINGEROVY
šicí stroje.

Koupiti je lze ve
všech krámech,
které jsou
tímto znakem
opatřeny.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřkova třída 270.

C. a k. dvorní dodavatel.
Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním
listem nejdujstojnější biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů
zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bez-
vadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětní a
smuteční, bílé i krásné paschaly příslušné
vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a
nejlepší jakosti.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné
ceny dle ujednání!

K době adventní

veškeré druhy sloupků voskových a polovosko-
vých rozmanitých tvarů a

k Vánocům

svíčky na stromek voskové, polovoskové,
kroucené stearinové a parafinové, bílé neb bar-
vené a potřebné svíčky k nim, třínožky
zlacené a hojný výběr pěkných okras na vá-
noční stromek.

Pro všeobecnou potřebu
svíce lustrové, dekorální, renaissanční, ba-
rokové, stolní svíčky stearinové plné a duté,
svíčky s rýhovaným kuželem (do každého svícnu
se hodící), svíčky sklepní, levné parafinové
svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy
svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček

v Hradci Králové

Továrna založena roku 1816.

DOMY čis. p. 139.
a čis. p. 23.
v Třebetovicích
se prodají.

Dům čis. p. 23. ješt pravovárečný, ve kterém
po dlouhá léta řeznictví a usenářství se provo-
zovalo. Dům čis. p. 139. ješt pronajat pro obchod
se střišným zbožím. — Oba domy nalézají se
v místech velice frekventovaných.

Bližší zprávy ochotně podá Jan Hamerský,
řídící učitel v Pohoří u Opocna.

Batovcův Politický kalendář na r. 1906

právě vyšel a rozesílá ho

První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

Bohdan Melichar

v Hradci Králové.

(Býv. závodní tiskárna, založ. r. 1808.)

Cena K 3.—

poštou franko K 3.30.

Fr. Beran,

kožešník v Hradci Král.,

Svatojanské náměstí číslo 170.

odporoučí veškeré

zboží kožešnické

vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru ru-
kávníky, dámské nejmodernější golie, nánož-
níky, čepice, kožichy nejrozmanitějších druhů
a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i ko-
žichy cestovní a pod.

Stále bojná zásoba nejmodernějších klobouků
plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových
klobouků. Hojný výběr všech sokolových potřeb,
čepic všech fagon, jakož i všeho v obor tento
spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se
co nejpečlivěji a nejkulantněji.

Ošetřování kožichů přes léto přijímá se za levný
poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují za
mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmírnější.

Založeno roku 1889.

Nádherný a praktický dárek ješt

krásný obraz

nebo jiný umělecký předmět, které, jako
zrcadla, sochy, rámce, křesla atd.
ve velkém výběru a levných cenách na
skladě má výrobce rámců a

odborný závod umělecký

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

Těži veškeré

zboží papírnické, umělecké dopisnice,
kasety, alba, hry, kalendáře atd.

Velikých výhod, jakých požívá

všeobecné, tajné
a přímé hlasovací právo,

požívá též **tkalcovské zboží** firmy

ALB. HOLÝ, Hradec Králové,

Kloperova ulice 263.

jednak že se považuje za nejlepší co se týče
kvality a potom, že je prodáváno za báječně
levné ceny; doporučuje se jako

nejvhodnější vánoční dárky.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depýt. — Revise
čísel losů. — Safesové schránky. — Devísy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Literatura.

Bulharské knihovny tak dlouho očekávané vyšlo skutečně nákladem knihkupectví Al. Šaška ve Velkém Meziříčí na Moravě dílo I. obsahující I. díl zajímavého a poutavého románu „Carevna z Karaláru“, s pěra nejlepšího básníka bulharského S. V. Vazova v překladě prof. V. Šaška. Roční vycházení budou nejméně dva, nejvíce čtyři svazky. Cena I. dílu 22 str. za 1 K je při pěkné úpravě levná. Třeba jen, aby nový literární podnik našel náležitý pochopení a vřelého přijetí tak, aby rychleji mohlo ve vydávání předních děl bulh. literatury býti pokračováno, neboť jasno, že nic nenapomáhá vzájemnému sblížení, poznání a ocenění jednotlivých kmenů slovanských více, než poznání jejich literární tvorby, ve které předce národní duch, dějiny, život, práce a změny národní, jich tušby a cíle nejlépe se odrážejí. Acoi třeba pevné ruky za účelem výběru děl opravdu cenných a co hlavní též pro kontrolu překladu, má-li dílo podobné se sdarem se potkati, a proto nakladatelství zajisté dobře volilo světliví redakci nového podniku známému příteli Bulharů p. dr. Alfr. Rudolfovi, advokátovi v Hradci Králové, jenž místní i osobní známosti svoji bude v novém podniku dobře moci vyplniti. — Současné lze nám oslámiti novou knihou, pro česko-bulharské styky vysoce zajímavou: „Pod Vitošší“, bezmála 160 bulharských sonetů, prof. Vlad. Šaška, jež vydal, úvodem a poznámkami opatřil dr. A. Rudolf. Cena 1 K 20 h za 160 stran ješ při úhledné úpravě mírná. Nemůže opravdu ku posouzení dnešních poměrů na Balkáně býti cennější pomůckou než dojmy a pozorování básníka, jenž rodem Čech přes 23 let již mezi Bulhary žije a jak sám praví, zná jejich chyby, ale přes to má je opravdu rád. — Země, lid, povaha i způsoby jeho života, neblahé doby tureckého jaha, povstání Srednoganské z r. 1876, válku a památné její chvíle u Plevny, na Šípce, u Šejnova a j., usvození a dnešní poměry vše vylíčeno formou bezvadnými sonety Šakovými živě a co hlavní pravdivě. Četné a obsažné poznámky jsou pak jaksi slovníčkem pro vzájemné poznání a tím i pro česko-bulharskou shodu. — Podáváme z nich pro dnešek některé ukázky:

LID.

Úhory země v pota tváře oře
za skývu chleba v lopotě se dře;
v truchlivý život radost vpadá spoře —
jen k bídě srodil se a v nouzi mře.

Bob Musulmana, snášel muky hoře,
biš, vraha jamruk, hanbu pranýře;
proplakal v jafnu slzi celé moře,
lnul k víře otců v zbožné důvěře.

Do krve bit, šil život bouřlivatý,
z pra matek bořkost pil, esál sílu z nich
s mystickou vírou v „dědo Ivana“.

Ryk ruských vojsk ho vsadil z mrákot sna...
Má v krvi lásku, již své ruské „bratry“
rád bude mít' do ohvil svých posledních!

SOFIE.

Má boulevardy, parky, promenady,
a tramvaje sít křídli ulice.
Na plánech kmetstvo staví vzdušné hrady
pro lázně, školy, palác justice.

Divadlo, kathedrálu, městské sklady,
a báh sám ví, co všechno stavěť chce.
I elektrické světlo září tady
po provisorním svitu měsíce.

Má nářez moderní, chic velké dámy,
jíš jehelné v klín padá s velkých daní!
Vkus roby apartní tě vábí k ní!
— do dneška švadleně je důlna za ní
ta velká dáma, ješ dle hlasů támy
špinavé prádlo nosí pod sukni.

SOFIJSTÍ ČEŠI.

En miniature dnešní český svět
s přikalem rmutu světoběžných hochů.
Tu vedle bodrosti i chlupatý ret,
klep, motivost i trnc najdeš — všeho trochu.

Pokroku zákmit, k lepším cílům vsnět
lhostejně rdousí pohodlnost kmochů,
jimš nejlépe je jenom u karet...
A bída zdvihá nakloněnou plochu.

I měkkou páteř s ovikem akrobatů
se shýbat' sšíš tu, div srak nestrne
nad křivkou evoluce místně.

Svon prací každý šiv je poctivě.
Rozvinout' sílu, pšdu k tomu má tu —
však energickým je jen při pivě.

Nákladem J. Otty v Praze. Ottova Laciná knihovna národní. Serie 28., čís. 1. a 2. Jan Havla: Lidé na horách. Tatranské povídky. Sešit za 20 h. — Malý Ottův slovník napěný, dvoudílný. Příruční kniha obecných vědomostí. Řídí F. A. Šubert. Sešit 69.—70. obsahují vyvěstění slov... Spott — Synoradzki. Sešit za 60 hal. — Epidauros a tamní léčení. Napsal H. Vysoký. Lidových resprav lékařských čís. 65. za 1.50 K. — Čechy, nádherné ilustr. dílo, za vedení Al. Jiráka; sešitem 239. ukončen sv. Východních Čech. Nádherná tato kniha obsahuje na 411 vyobrazení měst, míst, zřícenin, významných budov a pod. Mimo ty kresby Liebachera, Chitussiho atd. obsahuje 33 uměleckých kartin K. Liebachera. Dílo toto doprovázeno jest výklady K. Adámka, T. Novákové, T. Nováka a Z. Wirtha. Sešit za 1.80 K Dosud vyšlo 13 dílů. Slavische Roman-Bibliothek. N. S. Leskov: Novelen. Aus dem Russischen von dr. S. Miersinski. Seš. 1.—4. po 22 h.

Z nakladatelství „Urie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera XXV. Dramatické díla II. Seš. 1.—5. po

40 h. — Válka rusko-japonská slovem i obrazem. Vychází redakcí J. Klecandy v týdenních seš. po 20 h II. díl. Sešit 28.—41. po 20 h.

Nákladem J. E. Vilímka v Praze. Spisy K. Klostermanna. Řada II. Hostinný dům. Seš. 6. a 7. po 20 h. — V říši stříbrného lva. Cestopisný román dra. K. Maye. Seš. 59. a 59. po 20 h.

Vlčkovy Osvěty dokončen právě 35. ročník vybrané četby. Dvanáctý sv. obsahuje: Václ. Zelený. Lidé B. Augustinová. — B. Voitolová: Některé myšlenky o umění. — Fr. Procházka: Kdo má pro sebe dost. — Sava Chilandarec: Umění na Svaté Hoře Athonské. — K. Klostermann: V slatém věku mladosti atd. — Roční předplatné 14.40 K.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. XXII., čís. 2. obsahuje: Dr. A. Lens; Lze říci podle pravdy, že byl Hus, trváje v Čechách, aš bloudil ve víře, vnitř katolíkem. — Vl. Pittnerová: Paňátko. — J. Vyhlídal: Rok na Haně. — Dr. J. Sedláček: V severní Americe 1904. — F. Žandálek: St. Vydra. — B. Jiřáček: Mojíš a Darwin. — J. Imlauf: Moskva. — Ad. Chlumecký: Ode šní do šní. Atd. Nákladem družstva Vlast v Praze. Roční předpl. 10 korun.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou, věnovanou theologické literatuře národů slovanských. Řídí dr. F. Král, dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Ročník 46., čís. 10. Nákladem kně. aroib. knihtiskárny v Praze. Vychází 10krát ročně za 9 K.

Informatorium moderní ženy. Ženám českým napsala Kr. Nevěsimalová. Knihovny Rozhledů sv. 62. Vydává a řídí J. Pelel v Praze. Za 1.50 K.

Velké vzorné české kucharka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Upravila B. Jermátová. III. vydání. Seš. 22.—24. po 22 h. Nákladem J. L. Kobra v Praze.

Svatý František. Kalendář terciářů českoslovanských na rok 1906. Nákladem „Serafinských Květů“ v Olomouci.

Mezky oblíbený

jest doporučitelným zjevem všem ardcim, který matka příroda svým miláčkům na cestu dává; avšak, bobužel, málo kdo se těší této přednosti. Růžovou kůži a jemnou pleť může si však — díky pokroku v kosmetice — dnešní doba každá dáma sama opatřiti, když jenom pravých prostředků upotřebí. Ku dosažení cíle slouží

Grolichovo mýdlo z lučních bylin

(se známou Grolich) spracované s trestí cenných květin, kůží osvěžující a oživující.

Vlas stane se bujným, hezkým a plným po použití Grolichova mýdla z lučních bylin.

Zuby čistěné denně Grolichovým mýdlem z lučních bylin zůstanou alnými a bílými jako slonová kost.

Mýdlo toto lze dostati v lékárnách a drogueriích za cenu 30 kr. — V Hradci Králové K. Dix, droguista, F. Viktorin, materialista; v Po-lici n. Meš. A. Pohlová, droguerie; v Novém Městě n. Meš. Jaros. Kracíková, droguerie, Boh. Imlanfová, vdova; v Dobrušce Al. Khourek, droguista; v Golčově Jeníkově J. Thoň, lékárnik; v Červeném Kostelci H. Klatovský, droguista; v Josefově Lud. Jarolímek, droguista; v Týněti n. Orli. J. Plný, droguista; v Opocně Josef Středa, obchodník.

Skvostný byt

5 prostranných pokojů s přisl. lázní a balkonem

● pronajme se ihned ●

ve vile Dra. A. Rudolfa, advokáta v Hradci Králové, v jehož kanceláři obdržeti lze bližší zprávy.

Různé
zpěvné ptactvo
hlavně právě
harcké kanáry
prodávám za mírnou cenu.
Josef Raus v Hradci Král.,
Komenského třída, č. 243.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce ko-
steční odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákrasy a ro-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Nakladatel knihkupectví I. L. KOBER v Praze.

Prestonárodně sepsaná

Českomoravská kronika.

Nejobšírnější dějiny české.

Sepsali K. VI. Zap, J. Kořán, Dr. A. Rozek, J. Svátek a Dr. V. Prádek.

Ozdobena více než 500 vyobrazeními.

- Díl I. **Prvopočátky až do r. 1306.** (VI. a 1083 str.) 6 al., vās. v zlacených deskách 7 al. 20 kr.
Díl II. **R. 1306—1437.** (IV. a 1378 str.) 7 al. 50 kr., vās. v zlacených deskách 8 al. 70 kr.
Díl III. **R. 1347—1526.** (1068 str.) 8 al., vās. v zlacených deskách 7 al. 30 kr.
Díl IV. **R. 1526—1620.** (1740 str.) 12 al., vās. v zlacených deskách 13 al. 20 kr.
Díl V. **R. 1620—1648** (1372 str.) 14 al., vās. v zlacených deskách 15 al. 20 kr.
Díl VI. **R. 1648—1705.** (1046 str.) 10 al., akvost. vās. 11 al. 20 kr.
Díl VII. **R. 1705—1780.** (936 str.) 9 al., vās. 10 al. 20 kr.
Díl VIII. **R. 1781—1810.** (1251 str.) 12 al., vās. 13 al. 20 kr.

Desky k jednotlivým dílům (barvy černé, červené a modré) po 1 zl.

Vazba jednoho dílu 1 zl. 20 kr.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kaperní hodinky všech
druhů a sonstav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Děvěry hodným sísilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

Podnikatelství staveb a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jiřikově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání, které jediné kupujete a žádáte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Tovární sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldachinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku saslá se vše franco.

Josef Krejčík

V PRAZE,
umělecký závod sochařský a rezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pušky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Čermákovy housle, struny

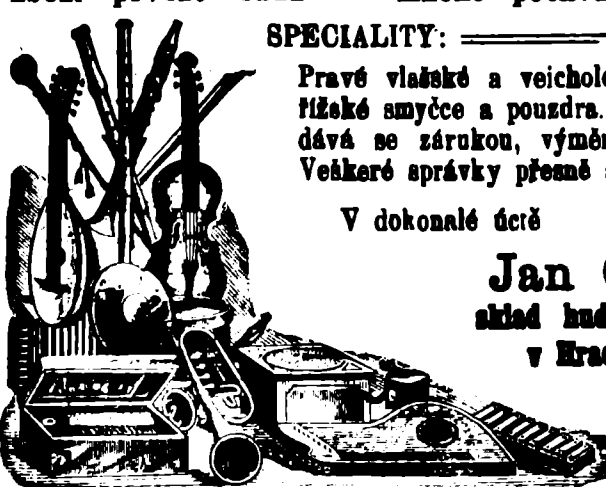
a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť co odborný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vlastské a veicholdské struny, pařížské smyčce a pouzdra. — Vše se prodává se zárukou, výměna dovolena. — Veškeré správy přesně a rychle.

V dokonale úctě

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát od Vaší firmy nástroje a byl jsem vždy úplně spokojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahtelích)

doporučuje P. T. veleřdušojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kevového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
'pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střešními vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Továrna

na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, rumy a puně, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem slavné medaille, a mnohými jinými diplomy a právoem rašeni slavné medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída

svojí hojně zásobený

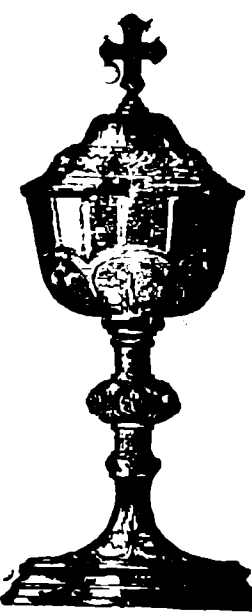
sklad náčiní

bohoslužebného

ze stříbra, zlata a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrené, zač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava amovizací a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má může se vykásati četnými pochvalnými přispíji P. T. sakramentů a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikvíářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svíců, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, keberců a kevového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. prosince 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

F

Hostmi u Luegra.

(14) Vídeň před dvaceti lety a dnes! Národové, města a vše na světě stárne, Vídeň však omládlá. To již není ta ustaraná a zotročená Vídeň, v níž žid a z židovské milosti liberál byl pánem, křesťanský, katolický pak lid jich sluhou; to již není ta Vídeň, v níž na radnici i na ulici, v redakcích i úřadech, hotelích i kavárnách, divadelních i zábavních místnostech rostahovali se židi a jich kortesové, to je Vídeň zcela nová, Vídeň moderní, v níž křesťanský člověk volně dýše a cítí se doma. Ještě však nejsou vybojovány všechny posice; ještě sbírá poražený všechny síly, aby hlavu říše zpět uchoval, avšak marně. Židovstvo, jež dovede býti zrovna tak pokorným a krotkým, vidí-li převahu na druhé straně, jako zpupným a pánovitým, cítí-li půdu pod nohama pevnou, jen tajně, aneb aspoň ne provokativně podporuje nepřátele nynější katolické Vídně, za to však socialisté a zbytek starých liberálů nešetí se žádných prostředků, ani násilných.

Nejlépe cítí podivuhodnou tuto změnu kněz, jenž znal říšské hlavní město dříve a vidí je dnes; druhdy si ho — ač-li se nepotkal s urážkami — nikdo nevšímal, dnes pozdravuje jej intelligent i muž z lidu. Sedím v kavárně Zillerové; do buffetu vstoupí elegantní dáma, již jde přátel celý personál dobrého jitra — patrně domácí dcera — a ať tu sedí jiní denní hosté, její pozdrav: „ruce libám“ platí venkovskému knězi. Ve Vídni vyrůstá nové pokolení, pokolení, jež vidělo a prožilo velký boj za křesťanskou ideu. A proto marně se namáhá červená internacionála; proti ní stojí internacionála černá, lid křesťansko-sociální, jenž poznal, že se mu nyní volněji dýše a nemíní zapráhnouti se do starého jha.

A tuto záračnou přeměnu společenských poměrů a kulturní náboženských názorů způsobil jeden muž, jenž se stal vším právem miláčkem vídeňského lidu. Jede-li dnes Lueger do veřejného shromáždění neb z něho, jest pozdravován ne jinak, než jako sám mocnák — voláním slávy — a kdyby na trůně neseděl tak oblíbený panovník, jakým je František Josef, purkmistr Lueger byl by snad první

osobou Vídně. Nepřátelé jeho odsuzují činnost jeho politickou, uznávají však jeho schopnosti administrativní, jeho práci pro Vídeň, což přivržence křesťansko-sociální myšlenky může těšiti tím více, čím více se upírá nám katolickým pokrokovost a intelligence. S naší strany vyčítá se mu předpojatost proti Čechům, zapomíná se však, že při dnešních národnostních poměrech byl by Lueger ve Vídni hotov, kdyby nehájl německý její ráz a že pod židy a liberály byly by poměry ještě horší. Ostatně, kdo pak, máje denně dva i třikrát veřejně mluvit, někdy nepřestřelil? Císař Vilém přestřeluje velmi často a přece jej jeho Brandeburští zbožňují. Lid se musí přesvědčiti, že to jde od srdce a že s ním někdo poctivě smýšlí — o pravidla klassické mluvy a umění diplomatického se nestará. Ovšem měl Lueger ve Vídni připravenou půdu, měl pohotově materiál, z něhož novou stranu přes noc vydupal; poměry křesťanského lidu byly přímo nesnesitelné, avšak jemu patřil zásluha, že začal a že se pod znamením kříže odvážil boje proti židovskému lžiliberalismu v době, kdy se to zdálo býti některým odvážností až šílenou. „Odvažným štěstí přeje“, říká se a Lueger měl štěstí. Bůh požehnal dílu jeho tak, že katolíci rakouští mohli svůj pátý sjezd odbyvati doma — v katolické Vídni. Přes všestrannou svou zaměstnanost našel purkmistr vídeňský chvíli, kdy se sjezd aspoň v slavnostních jeho projevech mohl zúčastniti a kdykoli promluvil on, ať to obažně nebylo žádnou zvláštností, působilo to jako elektrická jiskra v řadě žárovek. Starci omládlí, mladíci zmužněli, ba i ti zmlaní Vídeňáci, jimž leccjaká slavnost již neimponuje, byli nadšeni, když viděli zástupce všech národů říše a slyšeli řeči všech kmenů pod jedním žezlem zastoupených. Tu se zase jednou ukázalo, že tito národové dovedou se sejíti, dovedou rokovati a hlasovati, dovedou se svorně usnášeti, aniž by si byli ve vlasech; tu se zase jednou ukázalo, že je posud jedna půda, na níž rozvaděné národnosti rakouské mohou se sejíti, jeden bod, jeden zájem, jenž všechny dovede spojit a nadchnouti. A ten bod je katolicism církve Kristovy. Ta Vídeň nebyla nám nikdy vlastní matkou; již po padesát let, co se tam ze všech konců říše shromažďují naši zá-

stupci, necítili jsme se tam volnými, vždy čekaly na nás jen zápasy a stalo se zřídka, že s jakýmsi uspokojením vraceli jsme se do svých vlastí, ale tentokrát se ukázalo, že když katolíci se sjedou, sjedou se bratři.

Není zde místa, popisovati stkvělé shromáždění sedmnácti biskupů, vysoké šlechty, duchovenstva, měšťanstva, žurnalistů, rolníků, paní a dívek, tím méně možno vypisovati předměty rokování; postačíž, řeknu-li, že Volkshalle, kam se vejde na 10 tisíc lidí, byla ve všech prostorách, vestibulech i chodbách nabitá. Referáty byly v rukou výtečných odborníků a neměli jsme jiného přání, než aby materiál bylo méně, čehož mohlo se snadno dosíci, kdyby předměty, na předešlých sjezdech dostatečně projednané, jako: „víra a věda“, byly odpadly a kdyby se bylo pouze k praktickým časovým věcem a potřebám přihlíželo.

V úterý sjezd slavnostním shromážděním skončen, dříve však než jsme opustili Vídeň, měli jsme se i na vlastní oči přesvědčiti, že jsme byli doma a mezi svými. Purkmistr pozval nás totiž k sobě na radnici, kde jsme se o 1/4 na 11. h. večer sešli. Již radnice sama v jasů elektrických světél stojí za podívání; její přijímací a banketní sály jsou snad jediné v říši.

Živiální Lueger, jak je, nedělal dlouhých řečí; přivítav nás, položil důraz na to, že jsme duchovní potravu měli již dost a že je čas, mysliti také na tělesnou. Sál, v němž sedává 2000 hostů, pojal tentokrát něco přes 1600. Při hostině zmínil se Lueger: „Socialistické listy budou o mně zítra psáti, ale já si z toho nic nedělám, jsem ve výboru společnosti a mně milé.“

Je osud velkých mužů, že nemívají stejně velkých nástupců. I katolíci vídeňští kladou si otázku: „Kdo přijde po Luegrovi?“ . . . .

Volné listy.

(Trojlenná společnost pro ubití pravdy a mravnosti).

(12) Bylo by chybou aféru Herbenovu se zřetele pouštěti nejen pro něho samého, ale také pro jeho dva přátele: Machara a Masa

té tryskaly také jiskry a ve světelných proudcích sálajících z nástrojů těch tyranských byla obrovskými písmenami napsána slova: „Láska . . . .“

„Láska — láska! — Miluj Boha nade vše a bližního jako sebe . . . .“

Tento hymnus znel tam v království tom stále, zněl tam od věků až na věky a čím více a častěji zazníval, tím větší blaženost a radost v nepřehlédné ty zástupy rozléval . . . .

Otče, tak viděl jsem v duchu království Tvé! A viděl jsem i království jiná . . . .

Armáda se strany jedné, armáda se strany druhé. — Hukot děl, ržání koní, praskot pušek, sykot šavlí, vzdechy raněných, kletby umírajících.

A zástupové se strany jedné, zástupové se strany druhé valili se jako pítval kobylek. A zraky jejich byly vytřeštěny, zornice rozšířeny, ruka zatýčena, svaly napjaty . . . .

A s trůnu, okolo něhož stáli zamračení rádčové, hřmelo telegrafu povelom: „V před! Hurá! V před na nepřitele! Čím více krve, tím bližší vítězství . . . . Dítě, manželka, otec, milenka, bratr, sestra nic, všechno nic . . . . Vzhůru na nepřitele!“

A zástupy se hrnuly. Člověk vraždil člověka, bratr bratra. Koně supali, oblaky prachu se zdvihaly, oči hněvem sršely a na všech stranách jiskřilo, zářilo a planulo slovo: „Nenávist . . . .“

Tak bylo na východní straně toho království. A na západě skřípal zubu opuštěný neduživce, proklínal vychrtlý stařec, zatínal pěst nepotřebný mrzák, volaly o pomstu opuštěné ženy, sténaly po otcích hladové sirotky . . . .

A bouřilo to, dunělo to na všech stranách, jako když v sopce nahromadí se spousta třaskavin a někdo kráter obrněnou přikrývkou zacpáti se snaží . . . .

Bezohlednost jedné stala se rozvášněním

FEUILLETON.

Z modlitby Páně.

Napsal Josef Váňa.

Příje království Tvé!

Otče, viděl jsem v duchu království Tvé . . . .
Bylo to království bez konců a obzorů, království bez hranicních čar a mezníků, království bez různých řečí a vyznání, království bez úřadů, hodností a titulů, království bez privilegií a výsad, království bez urozenosti a šlechtictví, království bez děl a bodáků, království bez lesklých uniforem a parádních úborů, království bez přijímání osob a bez úlisných řečí lichotníků . . . .

Bylo to království rovnosti, království spravedlnosti, království blaženosti. Nebylo v něm pláče utiskovaných, nebylo v něm slz ukřivdovaných. Nebylo v něm blahobytu pohodlných, nebylo v něm zlořečení pracujících. Nebylo v něm plesání nasycených, nebylo v něm sténání hladových a lačných. Výkřiky zoufalců byly v něm neznámy a kletba porobených obracela se v blahorečení. A každý v království tom chtěl býti jen nižším a menším, každý jen toužil býti hodně poníženy. V tom spatřovala se sláva, blaženost a velikost . . . .

Otče, tak viděl jsem v duchu království Tvé. A prostorami království toho, kdež slunce neodmítalo den dnešní a zítřejší, kdež v zásluhy nečítaly se řády a hvězdice a vysoký rod, kdež velikánstvím nebyl v pohodlí a lenosti sešedivělý vlas aniž zase hříchem sálající oheň mládí, prostorami království toho bemžily se zástupy všech věků, lidí, národů a jazyků a žádný zástupů těch spočítati nemohl, ba ani je přehlédnouti nedovedl . . . .

A valily se zástupy ty jako příboj vlnobití mořského a šumělo a bučelo a šustělo to v nich, jako když náhlý vítr zalehne v koruny pralesů a jako když neviditelný orchestr rozhoví se sotva slyšitelným dechem v tajů plnou symfonii . . . .

A plesalo a jásalo to se všech stran: „Amen! Dobrořečení a jasnost a moudrost a důkudnění, čest a moc i síla Bohu našemu na věky věkův. Amen!“

A hlavy zástupů těch ukláněly se stále ve stranu jednu a oči všech upíraly se stále ve směr jediný. A jak se zase zdvihly hlavy zástupů těch, zraky oslněné zastrati musily k čelu zvednuté ruce. A přec znovu a znovu, dychtivěji a dychtivěji plesající zástupové upírali zraky své ve směr jediný . . . .

A z místa toho tajů plného rozlévala se nejvyšší rozkoš a blaženost a jakási síla neviditelná táhla zraky zástupů právě k tomu nevyzpytatelnému bodu, tak jako střelu magnetickou nevyhnutelně k sobě vábí mysteriální Sever . . . .

A v závratné dálce místa toho, kam zraky zástupů se upíraly, rděla se v oslnujícím jasu slova obrovských rozměrů: „LASKA . . . .“

A nádherný trůn, který tam na tom místě byl postaven, stápl se celý v lesku slova toho, svítil, třeptil se, jiskřil, planul, stkvěl se, hořel a plápolal.

A celé kaskády světelných proudů tryskaly na vše strany, zaplavovaly prostory království toho jako povodeň a všude na všech stranách hořel nápis: „Otec jest láska . . . .“

A vedle trůnu Otce stál zrovna Syn. Stál v jasů té veleby a nádhery a krásy a slávy nikoli jako jediný všemocný Syn, nýbrž stál jako nejnížší sluha, pln pokory, poníženy a tichosti. A na ramenou spočíval mu těžký kříž a na hlavě třela koruna trnová. A z kříže toho a z koruny

ryka, kteří všemožně se vynasnažují, aby veřejnost mravní jich jádro dobře si mohla vylustit a určit. Tito pánové opřeli se hlavou do myšlenky, že pomohou Herbenovi jísti kaši, kterou si navařil, ale čím více celou záležitost a poměr svůj k Herbenovi přetřásají, tím větší bahno vyplývá na povrch. Jsou to muzikanti, kteří nemohou se shodnouti v písničce, ačkoli mají tu nejlepší vůli, naštemovat na jednu notu: nic se nestalo, Herben jest vtělená nevinnost. Chtějí Herbena omluviti; však viz, jest to tak, jako když se někdo chce očistiti špinavým lavičnickem. Jest to až dojemné pozorovati, jak rukou nerozdílnou druh namáhá se nad druhá, aby ucpal díry a upevnil podpěry na realistické chalupě, do níž mocně bije víchr veřejného mínění. Při tom operují logikou, za níž by jim nikdo kouska chleba nepodal a sestavují tento princip: vše zapomenouti, morálce dáti pořádnou přes deta, jíti s drzým čelem před veřejnost a ji oblužovati zamotanými sofismaty.

Tak hned se podívejme na toho Machara, jaké má o věci přepodivné názory. V „Besedách Času“ dne 26. listopadu oblekl se ve slavnostní roucho diplomatického filosofa a odsuzuje „moralistní bestii“, které, jak praví, podlehl výkonný výbor strany pokrokové, jenž vyhodil Herbena na dlažbu a vpálil mu na památku cejch defraudanta. Však celý článek Macharův o „moralistní bestii“, plný neupřímného a nuceného rozhořčení, má fysiognomii otevřenou jako tržiště; jest možno v ní čísti všechnu neoprávněnost Macharovu vůči sobě, vůči Herbenovi i naší veřejnosti, možno v ní čísti, že mravní zásady u Machara již docela nic neznamenají.

Dovolte, Machare! Před svojí obranou, kterou jste podnikl v „Čase“, obdržel přece výkonný výbor strany pokrokové od Vás list, ve kterém Herbena přísně odsuzujete. To mluví o Vašem komediantství dosti hlasitě a srozumitelně, a jest jasno jako na dlani, že ani ve velkých, ani v podružných otázkách nemluvíte nikdy opravdově. Bylo to sice vždycky dosti zřejmo, ale tentokrát chycen jste za límec při činu.

Od této doby, až se bude Machar někdy nadýmati, má právo každý o jeho slovech tvrditi, že jsou napsána vidlemi na vodě. Z protokolu, který lze v záležitosti Herbenově s Macharem zavést a v kterém na každou určitou otázku následuje ještě určitější odpověď, jde na jevo, že Machar v životních pravdách přesedne hned z měkkého divanu na druhý bez nejmenších rozpakův a výčitek svědomí, což vlastně již není nic jiného než mravní čachrářství. Plácněte Machara přes ruku, až budoucně bude chtít účastniti se nějaké mravní diskuse. Ostatně jest on chlapisko s tvrdým a nezmarným sebevědomím, a bude třeba smeknouti před tím člověkem, jenž mu věští sebezpoznaní, že mluvu jeho dlužno přijímati s takovou mravní opravdovostí, jako když alkoholik chce někoho vážně přesvědčiti o přednostech abstinence.

A nyní něco o té „moralistní bestii.“ Machar jest čiperně kombinující člověk. Výkonný výbor moralisoval, že Herben zadržel peníze, sebrané na mostecké sirotky, a jelikož byl učil redaktora „Času“ ze strany, přestává

druhých a na všech stranách zaplanulo slovo: „Revoluce . . .“

A tráslí se ti, kteří byli v království vyššími a kteří myslili, že je jen království pro ně. Tráslí se ti, kterým nebylo dáno rozuměti utlačovaným a cítiti s porobenými . . . —

Otče, i takovéhle království jsem viděl!

A ještě jedno království jsem viděl . . . Prostorami jeho valili se zástupové ze všech možných národů, lidí a jazyků. A valili se jako rozbouraná řeka a šum a ruch a hluk rozléhal se od zástupů těch od hrbetů horských velikánů až k nížině břehu mořského.

A s trůnu, jenž stál uprostřed království toho, zářila slova: „Rovnost všem, stejná práva všem . . .“

I rozchechtaly se davy, které byly trůnu nejbližší, plivaly na slova ta, chtěly je s trůnu smazati a napsati tam: „Panovačnost, nadvláda!“

Ale davy v zadu hučely, jítily se, bouřily se. Probudila se v nich lidskost, procitla uražená spravedlnost. A začaly křičeti: „Rovnost všem, stejná práva všem, jak to stojí na trůnu!“

I ulekli se slov těch strážcové trůnu, v bezhlavosti své strhli s boků zbraň a zvolali: „Palte do nich!“

Nastal poplach, zmatek, útek, pláč, kvílení . . . Tekly slzy, ronila se krev . . . —

Otče, i takovéhle království jsem viděl . . .

Otče, viděl jsem království Tvé. Všude na všech stranách hořelo, jiskřilo, zářilo, planulo slovo: „LASKA.“

Láska — láska! Miluj Boha nade všechno, miluj bližního jako sebe!

Láska — láska . . . —

Otče, kdy přijde k nám tohle království Tvé?!

býti rozhodnutí to morálním, nýbrž dle dekretu Macharova jest to moralistní bestie. „Takový jest už běh světa a lidských osudů.“ Kultura ducha jest krásná věc — ale bez kultury srdce jest horší než nejpustší barbarství. Ona ví vše, prohlíží vše, káže a ukazuje vše, ale jenom jiným, jenom tím druhým. „Vidím dobré a schvaluji to — ale jdu za tím, co špatného. Poslední chudák má často víc té kultury srdce, než takový akademicky vzdělaný muž.“ Hezky to pověděl p. Machar a co zejména p. Machar, pověděl sám o sobě a o svých přátelích z „Času“, v kterémž časopise shledávali jsme sice kulturu ducha — ale nikdy kulturu srdce. Uvedený právě výrok Macharův jest jako jisté rostliny, jež vydávají jed nebo léky dle práce toho, kdo s nimi zachází. A že Machar a přátelé rozstříkali po našich vlastech více jedu než léku, jest mimo všeskeru pochybnost. Tak na příklad stále učili to, co nejvíce ke kultuře srdce přispívá, totiž náboženství, které vkládá do lidského nitra nevyhladitelné sympatie, útrpnost s tím, kdo nařiká, radost s tím, kdo se usmívá, hněv proti nespravedlivému pronásledování, ustavičnou touhu po pravdě, obdiv pro genia, jenž objevuje zákony Boží v přírodě.

V případě Herbenově Machar se svou kulturou srdce nikdy nevystačil, ba postrkuje přitele svého blíže k šibenici, neboť právě tu kultura srdce co nejvíce se přimlouvala, aby sebrané peníze sirotkům mosteckým včas byly odvedeny. Právě-li pak Machar, že věc jest právnícky sporná, tož dle kultury srdce jest určita. Utlačování vdov a sirotek jest hřích do nebe volající a právě v tuto kategorii musí každý člověk zařaditi čin páne Herbenův. Žádnou událost není možno dobře pochopiti nebo vyložit, pozoruje-li se osaměle; pořadí její a vztah, v jakém stojí v čase a prostoru ke skutkům, které ji předcházely a následovaly, jsou od pravého jejího zpodobení neodlučitelny. Též sirotčí peníze Herbenovy mají svůj vztah a okolí. Dr. Pěnička z Rychvaldu ve Slezsku poslal do redakce „Času“ 60 zl. jako splátku na akci českého hotelu „Monopol“ v Karlových Varech. Peníze však uvízly v administrační kase „Času“. Teprve když dr. Pěnička udeřil na redakci „Času“, milých 120 K stěhovalo se do kasy družstva. „Čech“ stále naléhá na Herbena, aby promluvil a vysvětlil, jak se věc vlastně měla, ale Herben spolknul jazyk — oněměl.

Události tedy přesvědčují, že hříchem proti mravnosti jest netoliko Herbenova reforma sirotčích kas, ale také způsob, kterým Machar svého přitele omlouvá. Machar jest znám sice jako člověk důvtipný a umí mravní zásady měniti jako rukavice, ale Herbena se sirotčími penězi přece nepodaří se mu nikdy profitrovati.

A co Masaryk? I on se účastní prací zachranných a usiluje, by pravda před veřejností stala se nepravdou. V „Čase“ dne 22. listopadu pod čarou miní pomoci Herbenovi chytráckým vykrucováním. Že řekl, že s Herbenem jest mravně hotov? Ale ta věta jest vytržena z celku, nepodává jeho úsudku a pak řekl výk. výboru, že poměr jeho k dru Herbenovi i „Času“ jest jen mravní. Co se týká peněz mosteckých, řekl, že se nedá Herbenovi dokázat ani dolus ani defraudace, ale jest pravda, že věc odsuzoval přísně. Když Masaryk toto prohlášení psal, domníval se, že jeho autorita zabráni, aby nikdo z výkonného výboru neodvážil se dokázati mu lež. A stalo se přece. V realistickém „Přehledu“ redaktor Beneš rozfokl všechno mravní puritánství Masarykovo několika řádky. Konstatuje: Masaryk přinesl „Času“ nejtěžší oběti, (nebyl k němu tedy pouze v poměru mravním), přemáhal svůj odpor k Herbenovi a činil si mravní násilí. Masaryk řekl: „Rozeznávejte a odlišujte „Čas“ od dra Herbena. Jde o to, „Čas“ zachránit a dra Herbena odstranit. Já jsem s Herbenem mravně hotov.“ Na schůzi věřitelů se ukázalo, že jest deficitu 288.000 K. To jsou fakta, která nejurčitěji Masarykovi dokazují lež, kterou drhl mouřenínna Herbena ve feuilletonu dne 22. listopadu.

Proč vše uvádíme? Protože věc má svůj důležitý význam. Herben, Machar a Masaryk se postarali o důkaz, že všechno jejich minulé mluvení o humanitě a mravnosti byly jen velikolepé fráse. Zvráceny jsou stejné zásady, které Masaryk z českého probuzení přivlastňoval nyní svým snahám a rozdrce na padl jeho realistické humanitní filosofie. Padla mravnost vůbec a padla zvlášť mravnost realistická, budovaná na zásadách pouhého rozumu. Herben jí zasadil ránu smrtelnou, Masaryk a Machar ji pak dobili svými osvědčeními, jež sami uznávají za směrodatná. A tak toto trojčlenné kolegium lze nejvhodněji zobraziti starobylým symbolem hada, jenž hryže svůj vlastní ocas.

»OBNOVU« V PRAZE

dvoustati let v knihupectví p. Františka Havorky, v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

(8) Evangelický tisk o konfessiálním školství. Protestantský časopis „Hus“ v pojednání o evangelickém učitelském semináři česlavském se vyjadřuje: „Jen sobě předstávme, jak by to vypadalo, kdyby našeho učitelského semináře nebylo. Když by se někde uprázdnilo místo s většinou nebo menšinou žáků evangelických, nebylo by pohotově žádného evangelického žadatele. Jelikož však děti někým vyučovány býti musejí, sáhlo by se, což samozřejmě, k učitelům vyznání jiného. Co to znamená, ví každý. Jest jiný duch vědy, kde není posvěcujícího vlivu Evangelia. Učitel katolík, i když je hodný člověk a snášenlivý muž, není s to, aby dal evangelickým dětem to, čeho potřebují. Musel by to napřed sám v srdci mít. Ale jak to má mít a dáti, když toho nikde od nikoho nepřijal? — Úbytek evangelických odchovanců učitelského řádu jevil by se ještě na jiné straně jako patrná škoda. Nebylo by nikoho, kdo by vypomáhal duchovnímu správci ve vyučování náboženství na školách obecných, kde jsou buď evangelické menšiny anebo jen několik evangelických žáků. A byt byli na škole dva nebo tři evangeličtí žáci, nesmějí býti zanedbáni ve vyučování náboženském a mravním.“

Tato slova protestantského časopisu předkládáme českým pokrokářům a socialistům k pilné úvaze. Protestantský tisk chce, aby učitel byl vychován konfessiálně a aby duchovnímu vypomáhal při vyučování náboženství. Proti této protestantské žádosti nevznikne u pokrokářstva bojůjícího za „svobodnou školu“ žádná „bonfe spravedlivé nevole.“ Když však katolický tisk vysloví aspoň ten požadavek, aby učitel katolický křtěný a za katolické peníze placený neohlupoval děti rodičů upřímně katolických nespravedlivým rypáním do katolických článků víry, už se spustí farizejské lamento nad utiskováním „svobodomyšlného a pokrokového vychovatele.“ A nejvíce chtějí protikatolickým způsobem „osvěcovati“ mládež výpomocní mladici, kteří se dobře nevyznají ani v oboru nejvládnějším a se složením zkoušek odkládají. Takový „genius“, jehož vzdělání jest nejskrovnější, chce se uplatniti a proslaviti aspoň „pokrokovým“ štváním proti církvi, což konečně dokáže snadno každý učeň s vřiskavým hrdlem.

Ovšem, že se takový „pokrokovec“ vzdělá v protikatolických zásadách způsobem velice pohodlným. Přechte si několik prohaných pamfletů socialistických, po případě sáhne k některému protikatolickému spisů Masarykovu, jehož protimluvy nepromyslí — a pokroková učenost už je tady. Co uvádějí na svoji obranu katolíci, toho si velkopanský ani nevšimne.

Ruku na srdce, pokrokoví páni, kteří s velikou chutí čtete na př. protikatolické Haeklovy „Záhady světa!“ Haekel jest osvědčen od německých učenců z křiklavých vědeckých podvodů, ale vy jeho rozumu přece čtete a pokud jsou namířeny proti církvi, šíříte je jako nové světlo. To jest podivná vědecká důslednost. Ale — co má srdce rádo, tomu rádo uvěří. Slídíte horečně po všem, čím byste mohli církvi uškoditi a tak i nevědecká protikatolická tvrzení vítáte s otevřenou náručí. Zato nikdo z vás nečte promyšlené episy katolického učenice dra Musila, jehož práce těší se veliké pozornosti učeného světa i daleko za hranicemi. Četl někdo z vás na př. jeho důkladný spis „Od stvoření do potopy“? Tam promlouvá spisovatel o faktech, která Haekel překrucuje. Ale kde byste četli nějakou obranu „klerikála“? Máte-li však zálibu pouze v četbě protikatolické, pak ustaňte již s farizejským tvrzením, že jest vaším ideálem nestranná věda. Pak se aspoň upřímně přiznejte, že se vám jedná výhradně o boj proti církvi a že jsou vám k takovému boji všechny prostředky dobré. A pak — řekněte upřímně, máte-li se vtírati za vychovatele katolických dětí; řekněte nám, zda máte tolik učenosti a práva, abyste místo přihlížení k vlastním předmětům uváděli mladé duše v rozpaky „vysvětlováním“ protikatolických „objevů“?

Když si hájí protestant právo na konfessiální vychování protestantských dětí, jest ticho tichoucí. Když však jeptišky zřídili na Král. Vinohradech střední konfessiální ústav, tu se proti tomuto podniku přímo řvalo. Hrozilo se spoletčenským bojkotem všem, kteří tam budou učiti; staly se nejsurovější výpady proti svobodě českého katolictva. Násilnický protest proti ústavu tomu podepsali pánové, kteří vychovávají na ústavech naplněných katolickou mládeží. Ale buďte jisti, že po těch štvanicích zvedne se katolictvo na obranu přesvědčení své mládeže zrovna tak, jako to činí už ode dávna protestantstvo.

(3) Žádá se omluka theologické fakulty od vysokého učení. Herbenův „Čas“, aby si zachoval i nadále punc moderní pokrokovosti, uvádí vyhlášku pražských akademiků,

v níž se praví: „Pokrokové studentstvo vždy důsledně stálo proti tomu, aby theologická fakulta považována byla za část vysokého učení. Pokrokový student dal vždycky za jevo demonstrační nesouhlas, když člen ústavu theologického byl zvolen za funkcionáře university. Pokrokové občané! V úterý 5. prosince bude instalován (slavnostně ve svůj úřad uveden) profesor theologického učení; ukažte i tenkrát formou slušnou svůj protest. Opatřte se legitimacemi a přijďte do auly (do instalační síně); jak započne instalace, demonstračně opusťte sále! Pamatujte, že k instalaci může přijít místodržitel.“ — Při čtení těchto řádků mi napadá, jak snadno student může osvědčiti, že má učenější a pokrokovější hlavu než některý „klerikál“ nebo jiný zpátečník. Udělá se pohodlně demonstrace — pokrok bude tak zachráněn, a pokrokové listy s pochvalným údivem budou psát o velkolepém skatku studentstva, který prospěje netašeně celému českému národu. A po tom velkolepém, geniálním činu mohou studenti vynechávati návštěvu přednášek, třeba půl roku, ale to jim na pokrokovosti neubere nic.

Leč vážné slovo! Víte-li pak, pokrokoví pánové, kdo má o to zásluhu, že vysoké učení v Praze vůbec bylo založeno? Snad některý husita, protestant nebo pokrokář? Jen se dobře nepamatujte, že právě katolická církev učení to založila a že tato universita byla zřízena z katolických peněz Arnošta z Pardubic, Karla IV. a českých klášterů.

Leč příkla doba „větší nábožnosti“ než jakou byla doba katolická. Husité ze samé vroucí zbožnosti a pokrokovosti skonfiskovali universitní statky, vesele se o ně podělili a — učinili již dávno to, o čem usilují nynější pokrokoví studenti. Oni docela ze samé zbožnosti fakultu theologickou zničili. Co na tom záleželo, že se pak „vzdělanosti“ husitských kněží cizinci smáli! Ať se neměli kněží kde vzdělávati, jen když měli husitští byrokraté v kapse peníze! Ale ještě větší „povznešení“ universitě přineslo protestantství. Zbývalo na universitě několik obmezených hladovicích mistrů, kteří za řemeslné odřikávání lekcí dostávali příliš hubené sousto a tak byli nuceni přivydělávati si všelijak. Aby od bohatých protestantských šlechticů obdrželi aspoň nějaký dar, hleděli se jim zalichotiti tím, že volili jejich nezralé ohlapce za rektory! Ale páni šlechtici nedali ani tentokrátě mistrům nic. Taková byla universita v rukou „neklerikálních, pokrokových“, universita bez theologické fakulty. A — nebylo lépe, pokud tento ústav nezvedly z prachu po nížení katolické peníze.

Tohle nutno připomenouti nadpokrokovým studentům. Pokrokový studující měl by býti církvi vděčen, že mu založila, nadala a znovu-zřídila universitu; leč student se odvděčuje kopancem. Odporujeme pokrokové veřejnosti, aby si učinila sbírku na universitu novou když už ta universita za katolické peníze zřízená jím nepostačuje. A přikročili-li srdnatě k činu, pak poznají, že jest těžší věc dokazovati pokrokového ducha skutky ušlechtilé pokrokovými než nějakou demonstrací proti theologické fakultě.

Když se začali evangelíci ozývati, že by měla býti v Praze založena pro několik evangelických kandidátů fakulta bohosloví evangelického, mlčela pokroková veřejnost jako Turek na pražském mostě. Ale pro vyloučení katolické fakulty hlasuje se hned. Taková nesnášlivá vyhláška jest hodně laciná, pořídí se rozhodně za menší peníze než — nová universita. Ale nechť pánové zvídají, že theologická fakulta ze své vlastní domácnosti se vyhazovati nedá.

(3) Návrh na zřízení nové university bez fakulty theologické. Když už Herbenův helvetsko-židovský „Čas“ valně se zajímá o demonstrace studentské proti rektoru z kruhů duchovenských a demonstranty omlouvá, dáváme jistý návrh! Ať pánové se sešepnou kol „Času“ seberou peníze na universitu novou, „neklerikální“, která nebude míti theologické fakulty katolické; tak dokážou, že dovedou pro pokrok věd přinést takové finanční oběti jako katolictvo. Nová, zcela svobodná universita by se dala znamenitě zreformovati dle moderních požadavků. Navrhujeme pro stolici historie „Času“ oddaného pana Šádka, redaktora evangelických „Hlasů ze Siona“. Tenhle pán aspoň už překonal zpátečnického profesora universitního dra Kalouska: aspoň napsal, že vývody Kalouskovy ještě není dokázáno, že by spis „Poggia, očitého svědka upálení Husova“, byl podvrženinou. Posud sice nevyrukoval proti dru Kalouskovi s věcným důkazem žádným, ale to jen proto, že na studium nemá mnoho času. Až bude professorem historie, pak jistě vydá o svém historickém náhledu důkladnou knihu. Masaryk by jistě šel na novou universitu hned; a proto odporujeme, aby zde přednášel „o nepoznatelném“; při takových přednáškách bude moci deklamovat cokoli, aniž by jeho nepravdy byly

tak zřejmé, jaké jsme poznali v jeho spise „V boji o náboženství“. Také by bylo záhodno k vůli výchově obrátitých realistických žurnalistů střídi stolicí dementistickou; na ní by mohl přednášeti jednou Masaryk a podruhé Machar hlavně na právnícké thema: „Kterak učiniti věc pravdě napodobnou.“ Teď právě tyto oba sokolci taží se znamenitě ve výrobě dementi na prospěch utiskovaného dra Herbeny. Machar jako básník by mohl též vyučovati žurnalistické eleganci. Nazval na př. kněze vráždětem, nazval realisty proti Herbenovi píšící moralistní bestii, jejich diplomacii pojmenoval „svinstvem“, prsty realisty Beneše přilíhl špičavými, atd. A co utiskovaný Herben? Ten by se hodil nejlépe za kvestora. Širocí peníze ležely v jeho kase několik let, už se po nich nikdo neshaněl a — přece se naposlady zase našely. A poněvadž velké finanční starosti těžko může obstarati finančník jeden — jak se to nyní ukazuje v hospodářství Času — ať si p. Dr. Herben přibere k ruce p. K. Horkého. Ten se osvědčil dle zprávy „Přehledu“ jako znamenitý finančník Krameria. Ovšem že by mu Herben musil koupiti pudla před nastoupením v úřad — zvláště nemá-li Horký peněz. Realista Jozísek by mohl vykládati o protestantismu a československém; svoji schopnost k tomu projevil tím, že bez šosáckého čtení starých rukopisů a beze všech ohledů na zastaralého Tomka hned „z lafny“ a z vlastní geniální fantasie spřel tak moderní historické úvahy, že jimi rozkopá rázem názory šířené Gindelym, Řezníčkem, Denisem a Palackým. Ať žijí tak švarní sokolci a ještě mnoho napiš, co by se evangelickému táboru zamlouvalo! Pan Al. Hajn by mohl mladistvé studující pokrokaře učiti, jak jest potřebí citovati a parafrazovati v novinách myšlenky uložené v katolických listech, aby tím pokroková strana mnoho netrpěla. Časopis tohoto pokrokaře docílil v té příčině tak znamenitě obratnosti, že cituje často z listů katolických takové věci, které tam nikdy vytištěny nebyly. Pro věc pokrokovou jest i taková činnost velice výhodná.

A proč jest potřebí, aby se pokrokové studentstvo vzdělávalo v umění žurnalistickém? Inu — to je tak; často takový mladý horlivec pro samý pokrok zapomene se učiti, takže nemůže býti přijat ani za výpomocného učitele na střední škole; a tu takovému geniovi nezbyvá jiného než — uvědomovati svobodně zpátečnický národ, čili založiti pokrokový časopis.

Politický přehled.

Přes týden zasedá již říšská rada, ale přes to nic platného nevyřídila. Dosud ještě jedná se ve sněmovně o vládním prohlášení ohledně všeobecného práva hlasovacího, ale mezi poslanci jeví se v té věci zájem pramalý, neboť sněmovna bývá skoro prázdná. Proti této chystané vládní předloze vystupují velkostatkáři, Němci, vyjímajíc křesť. sociály a sociál. demokraty a pak Poláci, kteří právem se domnívají, že by klub polský úplně ztratil svůj dosavadní význam; ovšem rytíři a různí šlechtici by se pak také již s mandáty neshledali. Všeobecného práva hlas. se zvláště čestí poslanci zastávali. I panská sněmovna jest velmi nespokojena s plány bar. Gantsche na zavedení všeob. práva hlas., zvláště ostře proti němu vystoupil hr. Frt. Thun. Nespokojenci přisuzují proto už nyní bar. Gantschovi pád; tvrdí se však také, že následník trůnu arcikníže František Ferdinand jest rozhodně pro všeob. rovné právo hlasovací.

Uheráká krise trvá dále. Chystá prý se však v tichosti poslední pokus k dosazení kompromisu, v němž by se ovšem bez L. asi Maďarům udělených neobešlo.

V trůnní řeči německého císaře vyzývají se Němci k upevnění německé državy v polských krajích. Současně zřizují se na francouzských hranicích opevnění proti Německu. Porta dosud zdárá se vyhověti velmocem. Proto mezinárodní loďstvo obsadilo mimo ostrov Mytilene ještě ostrov Lemnos.

V Rusku stále ještě jsou nepokoje, které se projevují zvláště ve vojsku. V Sebastopolu došlo k pravé bitvě mezi vzbouřenými vojáky a vojskem vládě oddaným. Také ve Voroněži a Kijevě bouřili se vojáci. Velké nesnáze působí též stávka poštovních a telegrafních úřadů a právě nastalá železniční stávka ve Finsku. Veliký rozruch vznikl právě klesáním ruských papírů; jest obava, že nastane státní bankrot. Cizozemské listy líčí situaci v Rusku velmi povážlivou, což zajisté ve skutečnosti nebude se srovnávati zcela s pravdou.

Zprávy místní a z kraje.

O poměru pokrokařů ke škole píše nám inteligentní čtenář: „Výpady „Osvěty lidu“ proti dru Raylovi jsou malou ukázkou, jakým asi

způsobem „vychovávají“ páni profesoři „nové školy“ středoškolskou mládež. Budil-li pisatel s počátku svůj makrašenost úsměv a útrpnost, budí dnes hnus a odpor. Snad počítá sám, že i v jeho vlastních řadách jeho výbojně počínající jest odesuzováno. Nebudeme „denunciovati“, kdo to je, vždyť v Hradci je to — veřejným tajemstvím; ostatně kdo dovede čísti mezi řádky a spojití několik roztroušených myšlenek v „Osvětu lidu“, pozná ho hravě. V minulém čísle „Obnovy“ domnívá se kdosi, že už se slušnosti mohli páni, o něž běželo, udělati kříž. Mám přinejmenší měřítko. Postižení odvolávají se na ministerské vynešení, že členové sboru učitelského povinni jsou k disciplinárnímu dozoru žáků svého vyznání k bohoslužbám shromážděných. Kládou váhu na slovo dozor. Ale každý uzná, že i zde platí zásada: Verba movent, exempla trahunt. Ano, dobrý příklad dáváte mládeži a to bude nejlépeším dozorem. Chovejte se sami, jak katolíci vůbec při svých bohoslužbách se chovají, a váš dobrý příklad bude udržovati kázeň sám. Ale vidí-li žáci, že učitelé na místě božím se baví, nevěte se chováti, proč nemohli by oni dovoliti si něčeho podobného? A školní předpisy tento dobrý příklad očekávají. Vždyť ukládají dozoru na žáky jen při školních bohoslužbách svého vyznání. Nuže, páni, chcete-li se zbaviti své obtížené inspektorské funkce, cesta je snadná: zvolte si církev, která je podle vaší chuti, jděte za příkladem svého arcivychovatele Masaryka, portae patent. Církev katolická oživila uschlé větvičky na svém stromě. A budete aspoň trochu charakterní, když ukážete světu, že nechcete katolíky ani slouiti, nechcete-li se jako katolíci chovat. Snad jako jinoverci budete se potom chovat — šetrněji. Napadají mi slova Angličana Chesterfielda, jenž píše svému synu: „Navštívil-li místa bohoslužebná, a já si přeji, abys je navštívil všechna, i odchylná, a kterými se setkáš, máj na paměti, že žádné z nich nemá býti předmětem posměchu, i kdyby se zdálo, že spočívají na bludu. Poctivý blud zasluhuje naší soustrasti, nikoli výsměchu. Účel veškeré bohoslužby je tentýž, totiž uctívání věčné Bytosti, která všechny věci stvořila.“ A jinde dále: „Já chci poukázatí jen na to, že je slušné, užitečné a nevyhnutelné projevovali náboženství i zevnějškem... chci tím říci, že naprosto nemáš přizvukovat, povzbuzovat nebo schvalovat ty uvolněné názory, které pohrdají každým náboženstvím a jež bývají výsledkem polovzdělanosti a malicherných filosofů... Octneš-li se tedy ve společnosti mužů tak zvaných duchaplných nebo nemyšlících svobodářů, kteří si tropí posměch z každého náboženství, aby se pochlubili svým duchem nebo na účet náboženství provádějí rouhání, aby nevážnost svou kornovali, chraň se, abys ani slůvkem nedal na jevo své nejmenší schválení, ale zamklou vážností dej na jevo svůj odpor. Nepouštěj se do takových předmětů a střež se každého o nich rokování, které je vždy marné a neslušné. Věř mně, že tím nepřiznivěji na člověka pohlížíš a tím méně mu věříš, jestli se o něm domnívají, že nemá žádného náboženství; navzdor oslňujícím názorům, které si dává jako rozhodný liberál, mravní filosof i moudrý bezbožec (je-li taková věc možná), předstírá nějaké náboženství v zájmu svém vlastním i aby uhájil svého charakteru ve světě.“ — Jak církev ve škole se může roztažovat, mohli by nejlépe říci katecheti, kteří musí mnoho poznámek přesechnouti, jen aby zachovali svornost ve sboru. A ještě na jednu věc třeba poukázat. Zemský inspektor má právo, aby hospitoval i v hodinách náboženských, ovšem jen co se metody týká, a při generálních inspekcích nebo před jmenováním tak činí. A vice versa má podobné právo i biskupský komisař. Dle ministerského vynešení „dozor náboženskomravní může vykonávati biskup sám nebo ustanovený od něho komisař, kterému přislouží právo ve všech předmětech bez rozdílu hospitovati a zkouškám přítomni býti!“ Ptám se na konec, slyšeli jste někdy, že by takový komisař odvážil se do jiné hodiny kromě do náboženské? Dovedete si představití ten rámus, který by pak strhla „Žár“ až ke skomírajícímu „Času“? —

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 4. prosince 1905 uneseno: Panu

Antonínu Koutníkovu, majiteli domů, uděleno bylo povolení ku přestavbě nádvorní budovy v domě čp. 67. — Děchodenský úřad se poukáže, aby přijal obnos K 1108.25, složený p. Aloisem Česákem, z pozůstalosti p. Kristiny Komárkové, pro zřízení mešní nadace při kostele sv. Ducha. — Žádost učitelských sborů měšťanských a obecných škol zdejších o udělení drahotního přídavku postoupí se rozpočtové komisi. — Poukáže se k výplatě obnos K 490.68 za dodanou kapří násadu pro rybník „Datlík“. — C. k. okr. hejtmantství se oděl, že se nečiní námitek se stanoviska policie bezpečnostní a dopravní proti udělení koncesse k jízdě automobilových dostavníků z Hradce Králové na nádraží p. J. Veselému z Bohdanče. — P. Barb. Svobodové, majitelce domu čp. 99, poskytne se pravidly určená sleva z poplatku za dodanou vodu užitkovou, když dům ten označen bude tabulkou: „Záchodek veřejně přístupný“. — Topičům zaměstnaným v městské plynárně udělen byl obvyklý novoroční dar K 120.—. — Ohlásí se offertní řízení na vybírání poplatků tržních o tržích výročních a týdenních na rok 1906. — Žádost městských ponocných za zvýšení mzdy postoupí se rozpočtové komisi. — Zpráva technické kanceláře o řízení rigolů místo stávajících příkopů silničních v Posp. třídě nákladem K 9.726.— předloží se c. k. okres. hejtmantství. — Schválen byl návrh požárního odboru na zakoupení 8 bambusových tyčí na houba pro městské divadlo Klicperovo k hašení ohně v kulíšech a návrh téhož odboru, aby policejní stráž nařízeno bylo udržovati při požáru pořádek, aby obecenstvo netlapalo po hadičích a nepřekáželo hasičům a aby se též do výkonu hasičských nemíchala, když o to není požádáno.

Volby do obchod. a živnostenského komory liberecké snad přece pobídnou mnohé ke konání povinnosti voličské; vždyť u této komory, která jest v rukou německých, nechťají ani připustit, že k ní též přísluší téměř 50% obyvatelstva české národnosti; rovnoprávnost jest jim nesnášlivým činitelem. Ukažte proto,

naši obchodníci a živnostníci, že tu jste a že tak snadno nedáte přes sebe přejít a volte dle navržené české kandidátní listiny. V sekci obchodní I. sboru navrzeni jsou pp. Jar. Červený, továrník v Hradci Králové, Dr. Fr. Ullrich, starosta v Hradci Králové, a Zábelský Jos., velkoobchodník v Nové Pace. V průmysl. sekci v I. sboru mezi 6 členy navržen jest p. Viktor Collino, předseda pivovaru pravovar. měst. v Hradci Králové, Fejfar Jos., předseda akciov. pivovaru v Hořicích, Klazar, továrník ve Dvoře Králové n. L. a Dr. K. Kramář, poslanec. — Sebráním listků hlasovacích pro Hradec Králové jest pověřen p. Kumprecht. Práské Předměstí a Kukleny seberou listky samy. Do obcí venkovských pojedou zvolení pp. členové komitétu a sice: p. Em. Svoboda, Jos. Růžička, Zdenko Ješek a Karel Halounek. Se sebráním započne se se v pátek dne 8. prosince dle seznamů voličů dotčených obcí.

Pro majitele domů. V poslední době můžeme v Hradci Králové pozorovati povážlivý zjev, že řada uprázdněných bytů stále se množí. Jako člověk skuro proti všemu, mubou i pp. domácí dáti se pojištit proti ztrátám, které jim uprázdněním vzniknou. Každý, kdo je pojištěn pro případ dožití neb úmrtí, může si placenou pojišťovací premii při přiznání k osobní dani z celého příjmu odečísti; soudilo se tedy, že i domácí při přiznání k dani činovní mže si odečísti od číne premii pojišťovací, kterou pro případ uprázdnění bytů platí. Ministerstvo financí prohlásilo však na učiněný dotaz, že pojišťovací premii z přiznané číne odečísti nelze; a druhé s rany však netřeba započítavati do číne vyplacené pojistné, které bere domácí, má-li některé byty prázdné. — abc

Ještě o továrně p. Singra. Sděluje se s námi, že konkurence na stavbu továrny Singrovy byla zcela normální; oferty nebyly podány příliš laciné z konkurenčního boje. To vysvětluje z toho, že přijata oferta chvalně známého a naprosto solidního stavitele p. Schmidta, který neměl prázdné příčiny k velikému konkurenčnímu boji, jelikož mu svěřeny v ten čas nákladné stavby jiné. A že by si býval p. stavitel vyhradil ke všemu ještě při stavbě veliké úspory, to se nezakládá na pravdě; z fakt zřejmě vysvětluje, že se ujal práce co nejevdomitěji. Vystavěl totiž některé části důkladněji, než jak k tomu byl smlouvou vázán, což lze eventuelně šité dokázati. K tomu dlužno dodat, že ač pan Singer četli až přespříliš, přece jenom zaplatil panu staviteli všechno řádně na haléř, tak že p. Schmidt byl plně spokojen. — Ale právě toto pravdivé sdělení ukazuje nám nepřímou na pravdu jinou, p. Singrovi méně lichotivou. Stavěl-li p. Schmidt důkladněji než bylo v konečném rozpočtu a vystavěl-li zvláště komín značně vyšší než jak byl smlouvou vázán, co říci opatrnickému jednání p. Singra? Kdyby byl se práce ujal stavitel, který by byl pracoval přesně dle rozpočtu, bývala by továrna pro okolí ještě horší obtíž než jest dnes. Kominek by byl vyčadil všechny nájemníky v domech okolních. Zůstává tedy pravdou, že za nedostatky fabričního zařízení jsou zodpovědným p. Singer výhradně, ba jedině sám. Nájemníci obou budou pomalu vypadati jako obyvatelé vzdálené země mouřenínské.

Kouř na mábřeňi. Dle „Ratibora“ chystá se prý i p. Trásák jako p. Singer oblažovati své okolí kouřem ze svého závodu. K tomu podotýká pan Trásák sám, že má již přes měsíc v domě svém parní pohon, aniž v nejmenším jest okolí kouřem obtěžováno.

Mikulášská zábava v Adalbertině. Jednota katolických tovaryšů pořádá v neděli dne 10. prosince t. r. Dramaticko-hudební večer s rozdávaním mikulášských dárků. Program: Za sténou. Žert v 1 dějství od Nováka. Režii vede p. Beránek. Po divadle koncert hudebního a tamburášského odboru jednoty, zpěvy, atd. Začátek o půl 8. hod. Restauranční zařízení. Vstupné: Osoba 40 h, rodina 1 K. Dárky přijímá diskretně v č. 1. jednatele p. Polák.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc listopad 1905. Vloženo K 159.850-80, vybráno K 96-778-—, zůstatek K 1.487.573-13. — Půjčeno K 83.152-62, uplaceno K 74.409-50, zůstatek K 1.473.945-89. Počet účtů 2501, pokladni obrát K 663.475-67, záruční fondy K 124.635-89.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci listopadu 1905 uloženo na vkladní knížky korun 170.427-86, vybráno K 146.339-53, vklady koncem listopadu K 11.673.301-26; na hypotéky půjčeno K 16.000, splaceno K 38.101-40, na hypotékách koncem listopadu K 9.863-957; cenných papírů v zásobě K 2.318.000.

Úmrtí. Dne 27. listop. zemřel na Práském Předměstí p. V. Mašner, četnický strážmistr v. v., v 60. roce věku svého. Pohřeb se konal 29. list. na hřbitově v Kuklenách. — Pan František Svatek, řídící učitel ve Zbožnově, zemřel dne 1. prosince ve věku 51 roků. Pohřeb konal se 3. prosince na hřbitově Skutečském.

Stávkující v Praze a ve Skutči. V Hradci Kr. sebráno 21-17 K, vldp. V. Blažek, profesor v Poličce, zasílal 2 K, dp. A. Vobejda, kaplan v Hlinsku 2 K, katol. jednota v Hlinsku 2-70 K, členové Všeoborového sdružení křesť. dělnictva v Plzni 10 K, v Chrádmi 8-70 K. Příspěvky tyto také již potřebným rozděleny. Zaplat Bůh dárčím!

Vánoční hra v opatrovně na Nev. Hradci Králové. Měním Školských seater koná se ve čtvrtek 14. prosince 1905 o 10. hodině dopolední s programem: 1. Modlitba. 2. Přivítání P. T. pánů

hostů. 3. Básně: Jak bývalo, není více. 4. Básně: Tužba se. 5. Básně: Otázky. 6. Básně: Věstečka. 7. Hra vánoční: Chlubivá Esterka. 8. Básně: Koledníčkové. 9. Poděkování. — Vše provedeno dle s opatrovně.

Sestátní obecní reálky v Kosteletě m. Orl. dnem 1. ledna 1906 schváleno i J. V. osásem. Professorský sbor ústavu byl proto sem. školní radou vyzván, aby za příčinou převzetí reálky do správy státní předložil sem. školní radě potřebné doklady.

Z Kosteletce m. O. Při akademii Katolické Jednoty dne 8. prosince 1905 promluví vsdp. konsistoriální rada Dr. František Šulc, profesor z Hradce Králové, o them. „Moderní pokusy v oboru náboženském pro budoucnost“. Přednáška tato bude pokračováním zdatilé řeči PhDr. Josefa Kratochvíla, hraběšho vychovatele. „O moderních výskumech o původu náboženství“. Přednáška výtečného vsdp. řečníka hledi všichni s touhou radostnou vstříci. Začátek v 7 hodin večer na Rabštejně.

Drahocenný prsten. V minulých dnech přišli dva hoši, dle zevnějšku školáci k p. Pelcovi, zlatníku v Pardubicích, a nabízelí tu ke koupi prsten. Umouňný prsten neukazoval na velkou cenu, ale když byl očištěn, bylo viděti, že to je brilantový prsten v ceně aspoň 100 K. Chlapci tvrdili, že je posílá tatínka a že prsten prodává pro velikou domácí bídu. Zlatník to bylo přece trochu podezřelé a proto vyzval chlapce, aby přivedli tatínka, že tak veliký obnos za prsten do rukou jim dáti nemůže. Ale hoši nechťli tu prsten ponechat a p. Pelc jim ho neopatrně vrátil. Rozumí se, že podezřelí chlapci se více nevrátili. To přimělo zlatníka, že to oznámil policii, která nyní chlapce hledá. Posud marně. Zdá se, že ten prsten pochází z veliké krádeže, která před nějakým časem byla v pardubské zastavárně spíchána, ale po její přivodech zmizela veliká stopa.

Z Kyšperka. Koncert tamburašů z katolické Jednoty kralohradecké v Kyšperku, v Besedě dne 8. prosince konaný se znamenitě vydařil. Nesmám zde hubda slovanckého jihu přiváblila přátele Besedy, elitu zdejšího občanstva a rozehlála chladnou krev ohnivými melodiemi písní chorvatských i písní českých přednášených na hudebních nástrojích národa chorvatského. Obecenstvo bylo nadmíru spokojeno, ba nadšeno. Nejdůležitějším dílem večera bylo bohužel že poslední číslo programu: pochod tamburašů, skladba to dirigenta sboru dp. Jurkoviče. Neunavný a skromný redaktor „Obnovy“ dp. J. J. Sahula dal nám tehdy poučení, že jeho ruka dovede vládnouti nejen přem, ale i smyčcem. Tak animovaného večera Beseda dávno již neměla. Všem účastníkům za jejich nezištnou obětavost srdečně díky a dalším úspěchům upřímně: Zdať Bůh!

Ze Dvora Králové n. L. Manifestace dne 28. listopadu zde konaná pro všeobecné rovné právo hlasovací ukončila se klidně a beze všech výtržností. Všecky obchody a hostince byly uzavřeny, ve všech továrnách zdejších se nepracovalo, na obecních a městanských školách se nevyučovalo. Vyučováno bylo toliko na gymnasiu a v odborné škole tkalcovské. Pořadatelé průvodu dostavili se do gymnasia a žádali, aby vyučování i tu bylo přerušeno. Ředitelství poukázalo na výnos zemské školní rady, kterým vyučování na všech školách se přikazuje. V sousedních obcích německých Kocelčově a Kocbeři prohlásili sami dělníci v továrnách, že v den 28. listopadu pracovati budou; a skutečně ve 2 továrnách kocelčevských a v továrně na hedbávné látky v Kocbeři po celý den bylo 28. listopadu pracováno. Jako v jiných městech, tak i zde řečnili na náměstí a balkonu domu p. Jeřánka socialisté před shromážděním 8 až 10.000 osob účastícím. Národní socialista Rak řečnil klidně, bez vášně a štvání. Za to socialist. demokrat Klika měl řeč revoluční, vybízel k boji až ke krajnostem, k boji proti kapitalismu a černé moci. Vybízel lid, aby do kostelů nechoďil, kostelů se kňasů nechtěl, každý prý může se doma pomodlit. Kostely dle umělecké hodnoty mohou se proměnití buď ve sklady nebo akromaždiště lidu atd. — Pokojné obyvatelstvo jest nyní od soc. agitátorů stráženo — všeobecnou stávkou. — Soc. demokraté a anarchisté šíří nyní brožura „Všeobecná stávka“, vydanou nákladem Karla Vohrysky v Bruchu, která prodává se po 12 h. V brožurě té jest odstavce „zemědělství.“ V odstavci tom stojí, že jakmile proletáři všeobecnou stávkou dobudou vládnouti, počnou prý i sedláci nejzpatnější, expropriovati veliké pány. Lesy, pole a pastviny, velkostatkářům odňaté proměněny budou v majetek obecný a budou tvořiti největší část obecní půdy vůbec. Tak dojde prý venkov k vesnickému komunismu obecnímu a jiné nemysly. Všeobecná stávka jest prý konečná emancipace proletariátu. — Při zdejší dm důchodenském úřadě obsadí se místo kontrolora. Žadatelé musejí se vykáhati vysvědčením z vyšší obchodní školy nebo státní skouškou z účetnictví.

V Bílé Třemešné u Dvora Králové n. L. sídlí několik potěšitěných západ anarchističtých a ti v minulém týdnu dali na jevo svoji podvratnou činnost. Třem vášněm rolníkům za temné noci pokazili šentoury. Téže noci ze schránky na lípě blíže kostela visící vytáhli sošku Panny Marie a hodili ji do bláta. Toť jsou následky štvání různých řečníků, kteří ve schůzích a při veřejných průvodech prohlašují se za nevěroce a vychvalují revoluci a anarchismus.

Nešetřnost. V Novém Bydžově ruší se právě hřbitov u Nejevědější Trojice, aby přístím jarem proměněn byl v park. Staré pomníky z konce 18. a z počátku 19. století, které byly na kostele připevněny, byly strženy a otlučeny váleji se v rumu stavebním. Snad by při trochu dobré vůli stávající zde Musejní spolek mohl zakročit, aby tyto dosti vážené památky byly zachovány a na svá stará místa ku kostelní udi připevněny. — Pozorovatel.

Z Čes. Skalce. (Svěcení chrámu.) Na první neděli adventní, dne 8. pros. t. r., konalo se církevní posvěcení zdejšího opraveného farního chrámu Páně. Svěcení vykonal se svol. bisk. konsistoře vsdp. vikář a děkan Pecka z Náchoda. Obnovení kostela, vše a fary na zevnějšku provedeno dle konkur. řízení nákladem 6562 K 72 h (patron. 4670-02 K, přifazenci

1892 K 14 h). Obnova vnitřní ubravana sbrkami, jež konány po osaděch a jež vynesly 8622-43 K. Z. sbrak provedeno: položena vkusná terrazzová dlažba (eolické obetarla cementarua p. Macháčka v Král. Dvoře nákladem 1125 K), opraveny, vl. a polovice novými nahrazeny dubové lavice, pod lavice dána podlaha, kostel vymalován asi v 6 barvách: strop světle modrý, stěny nazelenalé, pilíře nástěnné, oblouky na klenbě a menší různé pásy slatavé bílé, vše pak ošobeno hojnými zlatými linkami z dukátového zlata (p. Václavík z Č. Skalce); polychromovány suchy sv. apoštolů na hlav. oltáři, i ostatní suchy, polychromovány všech 6 oltářů a kazatelna, ke hlav. a jednomu vedl. vohodu postaveny vkusné latické dřve a barev. světlikem a mosazným kováním, stará dlažba dílem položena kol chrámu na pěšiny, dílem odprodána v dražbě. v prebytlíci zasazena 4 železná kathedrálí okna (fir Habich v Praze), dvě se sbrak, dvě od soukromníků. Na jaře budou dána i ostatní barevná okna v lodí chrámové, která už jsou dobrodinci zjištěna. Konečně dány budou na zimu na dlažbu kokosové rohože a tak jednak zamezením průvanu dvojítmý dveřmi, jednak rohožkami a podlahou pobyt v chrámě jak mládeži, tak i dospělým v zimě se usnadní a zpříjemní. Rádcem při opravě chrámu jak malířem, tak natěračem byl vřhlánský malíř umělec fr. Pantaleon Major z Enauzkého kláštera v Praze; na jeho rozpočty a rozvrhy právě mnohé věci levně opatřeny, zvl. barevná okna. Již přes 20 chrámů v Čechách je, návodem a vedením bylo obnoveno (letos také v Černilově a Milestíně). Dvakráte sem z Prahy zavítal a ve všem bohatou zkušeností a radou byl nápomocen. (V pádu potřeby nutno páti opatřiti kláštera a zapřaviti cestné.) — Také zde v úterý, 28. listop., zastavením práce ve všech pěti továrnách a jiných závodech a obchodech, dále veřejným průvodem a řečí na náměstí manifestováno pro zavření všeob. hlasov. práva. Klid nebyl porušen nikde. — k

Pokrok v Býchnově n. Km. Zdejší pan kaplan, jakkoli má v duchovní správě práci plnou, odhodlal se vyučovati na zdejší pokračovací škole náboženství jednu hodinu týdně. Že vyučování na takové škole není prázdnou zábavou, to potvrdí každý pan učitel. Ale odměna se dostavila. Pan Cmr ve svém „Podhořanu“ uveřejnil protest mistrů proti vyučování náboženství na pokračovací škole. Pochybujeme, že myšlenka tolik „pokroková“ vyšla z hlavy mistrů našich; vždyť za okny bytů jejich vidáme často tabulky a nápisy: „Zde se přijme mrav. u hoch do učení.“ A páni mistři jistě jsou přesvědčeni, že pravá, nepokřtěná mravnost plyne jen z hlubokého náboženského přesvědčení. Jest to zcela lehce pochopitelné. Takový člověk, který věří ve všeobecnou Boha upravenlivě odměňujícího i trestajícího, rozhodně jest mravnější, než takový, který se bojí bříchu jen tenkrát, vidí-li policajta. V kom jest utrzeno přesvědčení, že Bůh zná i tajná myšlení naše, ten i myšlenky a žádosti své bude říditi zákonem mravnosti. Zato člověk nevěrec dělá dobrotu hlavně na venek; nestopuje-li ho oko bližního, vyvádí, co se mu líbí. Tedy páni mistři že by byli proti vyučování náboženství? Nebylo by to šlapáním po nejvyšších ideích i těch našich velikánů, které sami pokrokaři tolik ctí? Komenský, Blahoslav, Chelčický, Hus — ti všichni hladili náboženství nejvyšše ze všech ideí vůbec. A byli zbožní skladatel Dvořák, veliký Rieger, Tomek, Palacký méně ošiveni než některý sedmnáctiletý „pokrokař“ proto, že vroucně lauli k náboženství? A stavěl se snad Havlíček proti vyučování náboženství? Naopak, často vroucně se modlil a dal se na opatřiti svátostmi umírajících. Ale teď se to namnoze dělá jinak; člověk, který o náboženství nikdy hluboce nepřemýšlel a který má vůbec tak nepatrné vzdělání, že se nemůže existencně uchytiti v žádné inteligentní společnosti, chce imponovati aspoň tím, že se prohlásí za „pokrokového protiklerikála“. A — případně vsedne na kathedru učenosti a počne „uvědomovati národ“ časopisem. Nepřijala by ho třeba lidská společnost ani za mašinfira nebo kancelistu; ale takový pán přece se pasuje sám na — učitele národa. Který nestraný a uvážlivý člověk dá se takovým žurnalistou voditi? Chce-li někdo trahatiti nebo blíti domy samostatné, musí napřed dostati vysvědčení, že se tomu naučil; ale „poučovati národ“ — to chce dokázati každý, i takový člověk, který nemá dostatečné znalosti českého slohu. Kdyby měl pan Cmr dítky, snad by ho aspoň trochu poučil o katolickém katechismu a popravily by mu hrubé alovové poklesky v jeho článcích. — Konečně výpad „Podhořana“ nás an tolik nepřekvapuje jako ty rozmy, které zde trouští člověk vzdělanější, kandidát profesury p. B. Novák! Jádrem řeči tohoto pána, který má jednou katolickému mládeži vyučovati, bylo: „Přes klerikalismus! Přes náboženství ze škol!“ Bylo by tedy nejlíp, aby mladý „učenec“ šel pak vyučovati někam na „svobodnou školu“, o kterou žádá tolik naučij a aby se nevrátil za vychovatele těch mladíků, které upřímně katoličtí rodiče střetdním ústavům svěřují s tou důvěrou, že zde o své náboženské přesvědčení nepřijdou. Křídí se vydatně: „Přes klerikalismus“, aby se odvrátila pozornost od židovského kapitalismu, který vrůstá na Molocha hitajického výsledky mizolné práce celých států. Mnozí s těch, kteří, pane kandidáto, Vaše fráze slyšeli, říkali: „Kdyby se raději horlivě učil, aby brzy zkoušky udělal! Tak by rozhodně prospěl národu a zvláště svému otcí lip než takovým útočením.“ Nu — možná že pan Novák, ať nebude jeho geniální duch dostatečně od zkoušek pánu v Praze „pochopen“, založí si taky nějaký pokrokový list. Takových PhC. a JUC. redaktorů máme v Čechách už hojně. Ostatně — snad až tento horlivý pokrokovce nabude zkušeností trochu více rozumu, sám se přesvědčí o správnosti výroku slavného Washingtona: „Kdo není přítelem náboženství, není přítelem vlasti.“ A snad přijde k náhledu samého Renana, který dí: „Hrozný úpadek mravní a snad i duševní následoval by za dnem, v němž náboženství zmizelo by ze světa.“ — Zatím tolik. Přistě ještě některé dodatky a poznámky o Býchnovské manifestaci se volební reformou.

Z Kolína nad Labem. Odumírající již poněkud osobní třelice znova pobouřily a nás poslední události a otázkou přímého, rovného a tajného hlasovacího práva spojené. A tak počiná u nás druhé

období maloměstských třenic, jež pod novým jménem a heslem směřují k starému cíli: svržení dosavadních neprobíhových zástupců a posazení na čestná místa obecního parlamentu vlastní straušinky. Ale co je při tom povážlivé, že tomuto snažení má dodávati důrasu ulice. Jest neradno vyvolávati činitele, který může přerušiti přes hlavu volice snadno i svým vyvolavatelem. Neosouhlasíme naprosto a takovouto hroz. Argumenty ulice bývají často velice chloubovitě a politika vedená na dlabě končívá kamenováním. Mnoho k tomu nescházelo při onom vynucovaném klidu 28. listopadu v některých závozech Litujemy dělnictvo, že sedne na vějířku žurnalistickým štrádám se řemesla, kteří až na několik laciných výkřiků v novinách by pro ně ani přetom nehnu. Komické podívání v těchto vášních dnech poskytovali naši židé. Ku podivu, jak se naučili mluvit veřejně česky a jak najednou se v nich probudilo národní české vědomí. Ovšem jenom potud, pokud se zástupy dělnictva nepřevalily přes město a pokud rudé a červenobílé prapory nezmizely ve spolkových místnostech — Nově založený politický klub strany pokrokové počíná rozvíjeti svoji činnost. Dle všeho má Kolín státi se baštou pokrokové, odkud budou rejtaři moderního Bedřicha ze Strážnice činiti výpady do celého Polabí. Hejtmani se již oblaňují. Jména doktorů vyskytávají se v posledních dnech na všech schůzích zaji se tomu nasvědčují Neopomeme ovšem snahy tyto bedlivě sledovati.

Návrat do církve katolické. V minulém měsíci přestoupili v Lanškrouně Fr. Řepka a Karel Srtka, náboženství evang. reformované, do církve katolické.

Z Čáslavě. (Restaurace chrámu Páně.) Die sdělení p. perkmistra Dr. Zimra jsou plány na opravu děkanického chrámu Páně p. architektem Hilbertem hotovy a budou co nejdříve zaslány do našeho města, kde budou fotografovány a pak k veřejnému nahlédnutí obrázy jich předloženy. Jeden důležitý krok jest tedy učiněn, nyní nastává druhý — pomocí subvence zemské a státní pro naši krásnou památku stavitelskou. Tu bude třeba rozvinouti především usilovnou činnost spolku pro restauraci chrámu Páně, aby sehnán byl dožadovaný základ finanční. Myslíme, že by bylo záhodno, aby neomezoval se spolek jenom na agitaci dům od domu, ale aby také vhodnými přednáškami osvětloval historii a význam chrámu pro město, okolí i cel v zvlášť, aby vyvětlil účel restaurace, aby objasnil podrobnosti nových plánů, zkrátka aby časem upoutával pozornost na tuto ná. všem drahou památku a budil k ní lásku. Tím se stane, že všechno naše obecníctvo bude proniknuto přesvědčením, že se něco státi musí, a pro toto přesvědčení že i potom nebude šetřiti obětí hmotných. Je třeba trochu rozpálit srdce širokých vrstev. Při kooptaci členů výboru by mohlo býti pamatováno i na tento zajiště neméně důležitý úkol. Vždyť každý kámen našeho chrámu má kus své historie a ze šerých koutů jeho volá tolik krásných vzpomínek slavných dob.

Z Křehleba u Čáslavě. Nebýtí naší obce, totiž některých našich občanů, snad by musil redaktor České Stráše zavřítí kram. Není jednoho čísla, aby se neotřel o naši obec. Poslední bere si na mušku p. Výborného a kritikuje jeho činnost jako člena okresní školní rady, což se ví, že a velkopanským pohrdáním, ale tak šikovně, aby mu nemohl šlápnouti napadený na kuří oko a vykráskati mu jako uličníkovi. Nechceme snad činiti advokáta p. Výborného, ne snad proto, že je evangelík, ale proto, že advokáta jeho členství okr. školní rady nepotřebuje, ale jednu radu bychom mu dali, kterou jsme slyšeli od zákeřnický dříve napadáných pánů v Čáslavi. Pětka předplatného přf to spravi. Ostatně potvrzuje to i poslední číslo „Pravdy“ a pak nápadný obrát v rubrice České Stráše z Čáslavě přímo pře. O umravňené a umravňující přesvědčení, o zásady až do těch kapes!

Ze Skutče. Spolek křesťansko-soc. lidový ve Skutči pořádá v neděli 10. prosince 1905 Mikulášskou zábavu v sále p. Ant. Svěráka. Zábava o půl 8. hod. večer. Vstupné 20 h. Dárky vhodné přijímají se dobře zabalené, opatřené adresou, v místnosti spolkové od 2. hod. odpol. v den zábavy. Za mlčelivost se ručí.

Jaký pokrok má sledovati Německý Bred? Nepřímou odpověď na to dává „Osvěta lidu.“ Píše: „Osvěta“, starovlastenecký, copářský list václava Vlčka, doporučoval horlivě k četbě a odbírání na našem gymnasiu žactvu jistý profesor. Litovali jsme kdysi jeho odchodu, dnes ovšem tak činiti nemůžeme, poznáváme důkladněji jeho činnost. Když už je řeč o „Osvětě“, zmíníme se o článku, který snad jest v naší literatuře jistě unikem. Právě končí v posledním čísle a má název „Konce realismu“. Zdá se, jako by jej psal někdo nepřítelny. A to se tiskne v revui, která chce býti brána vážně, a která se doporučuje v síních středních škol! — Na to odpovídáme, že házet po pisateli „Konce realismu“ nadávkou „nepřítelny“ dovede snadno i člověk, který sotva psáti umí. Zato jest těším úkolem pro německo-brodské pokrokové ty „nepřítelny“ klidně a věcně dokázati. Článek onen šel do živého, pánové se zlobí, že nemohou z jeho pravdivých slov nic podstatného vyvrátiti. Jen pánové místo sprostáctví — hesky realisticky. Jenže bude potřebí počínati si trochu reálněji než ty časopisy realistické. Povíme Vám něco o revui, která chce se nazývati časopisem vážnějším, než jest Vlčkova „Osvěta.“ Všimněte si trochu nestranně jedovatých útoků „Naší Doby“ proti katolictvu. Jest tam na příklad odsuzující kritika o historickém spisu J. Sahuly; z té kritiky jest sřejmo, že pan kritik buď toho spisu vůbec nečetl anebo že nepoctivě lhal. Přímou komicky působí, že slovnatý kritik „Naší Doby“ vkládá do toho spisu obsah, jaký tam vůbec není.

K takovému vědeckému kotrmelci vede jen velká porce záští proti katolické církvi a notná porce drzosti. A tohle že by byl vážnější časopis než „Osvěta?“ V „Naší Době“ též v úvodním článku velice byl chválen mladík K. Horák pro svůj frázovitý spisek „Mizerie“. Inu — byl to spisek protikatolický a proto bonem sem s realistickým vavřinem na hlavu realistického učedníka Horáka! Jaký tou Horák jest učenec a charakter, vysvítá z toho, že se ho nyní sami realisté odřikají. V „Naší Době“ byl pomluven katol. kněz Dostál-Lutinov prohanostmi Macharovými; ale i když vyšlo na jevo, jakým „rytířem pravdy“ jest Machar, napsala „Naše Doba“, že Machar Dostála dobře charakterisoval. Tak umí tento „vážný časopis“ odvolávati své myšlá nařčení. Je to časopis vážný? Teprve teď, kdy Masaryk začal neobratně omývati dra Herbena, byl nucen p. Alois Hajn, redaktor „Osvěty lidu“, se vyjádřiti, že Masaryk převrací pravdu na ruby. Ah! O tom ví p. Hajn teprve teď. Dřív, když se lhalo v „Naší Době“ přímo křiklavě proti katolictvu, to už bylo v pořádku, to byli Machar i Masaryk pravdomluvnými. — A tak jen pánové, ponechte Německému Brodu pokrok lepší než jaký mu podává z mnohých lží uvěděná a Vámi obdivovaná „Naše Doba“. Vlčkova „Osvěta“ nikdy se nedopustila tolika strannických a protivědeckých přemetů jako revue Masarykova.

Z Humpolce. Minulou neděli pořádala zdejší „Svornost“ schůzi, na které přednášel p. P. Alfons Hornek, kaplan z Polné. Thematem své přednášky učinil dobu bitvy bělohorské. Na základě nestranných autorit Denise, Tomka, Rezka, Rezníčka, Palackého vyličil dobu předbělohorskou, zcela reálně ukázal hranice mezi stínem a pravdou, a tak přivedl účastníky na ono stanovisko, s něhož na dobu bělohorskou dívati se třeba. Bitva na Bílé Hoře nebyla střetnutím dvou náboženských názorů, ale bylo to vylití odboje panstva proti svému králi. Pontavou přednášku svou skončil řečník vřelým appelem na všechny přítomné, vybízejí ne k planému radikalismu, ale k opravdové, svorné a společné práci na půdě národní. Hojný potlesk byl odměnou p. přednášejícímu. Přednáškové večery „Svornosti“ též se čím dále, tím více pozornosti našeho obecníctva. Tak na posledním večeru pozorovali jsme vedle účastníků z kruhů dělnických a řemeslnických také i zástupce zdejší intelligence a to nás těší. Neboť uvidí-li lid, že intelligence sama jeví zájem na tom, co širším vrstvám se přednáší, tím více vážiti si bude vzdělání, a neopomene užiti všech mu poskytovaných prostředků, jimiž vědění by si osvojil. — Ukázali jsme v jednom z posledních čísel, že nejvíce rozšířeným listem je „N. Fr. Presse“. Musíme ukázati, bohužel, ještě na jiný nedostatek, jak totiž málo u nás podporuje se dobrý, křesťanský tisk. Je u nás plno rodin zbožných, konservativních a katolických a přes to odbírají noviny buď bezbarvé, anebo listy, které přímo píší proti náboženskému jich přesvědčení. Voláme ku všem těm: odstraňte takové listy ze svých rodin a zaměřte je listy, které píší v ducha a přesvědčením Vašem. Kdo chce denník čísti, abonuj si „Čecha“, kdo nemá mnoho času na čtení, předplat si „Obnovu“, která vychází jedenkrát za týden, anebo výborně redigovaný krejcarák „Meč“. Tisk jest velmoc, a kdo má v ruce své tisk, je pánem budoucnosti!

Loupež na bílého dne. Dosud více méně šprýmovné historie o krádežích drábež v Čáslavi doznaly nejednou neočekávaného finale v loupežném přepadení za bílého dne pl. vrchní berní Navrátilové v bytě v ulici Havlíčkově. Dne 4. t. m. po druhé hodině odpolední zasvoněno bylo u bytu p. vrchního berního, a když paní otevřela, vrazili dovnitř dva slušné oblečení mužové, kteří na otázku, čeho si přejí, odpovídali, že by rádi mluvili s pánem. Než mohla paní odpověditi, byl jí vhozen na hlavu pytel, načež poražena a svázána. Byt pak byl vyloupen. Teprv po návratu slučky, která byla zaměstnána prádlem, byla paní polomrtvá osvobozena a událost oznámena na polic. komisařství a četnictvu. Zahájeno usilovné pátrání, které snad v brzkú přivede na stopu odvážlivých lupičů. V pravdě americký tento čin rozčilil obecníctvo nemálo a bude asi počátkem důkladné reorganizace naší policie.

Z Dobalíček u Sadové. Den 22. listopadu zůstane nám v milé paměti. V ten den konaly se totiž ve zdejší chrámu Páně služby Boží na oslavu sňatku Jana hraběte z Harrachů a komtesou Žofii Eliškou z Preysing-Lichtenegg-Moosau, který se konal v kapli arcibiskupského paláce v Mnichově. Na Dobalíčky sjelo se proto více než 20 kočárů hraběcího úřednictva Harrachovského panství Sadová. Chrámu byl neuvěřale naplněn a k této oslavě zvlášť ozdoben. Mše sv. provázena byla krásnou hudbou chrámovou a velmi pěknými zpěvy s káru chrámového. Při ukončení služeb Božích vldp. farář Fr. Douba v nadšené řeči nastínil účel dnešních služeb Božích, vyličil velké zásluhy J. O. vznešeného otce enoubenců Jana z Harrachů, načež modlitbou za celou hraběcí rodinu Harrachovskou služby Boží ukončeny.

Různé zprávy.

Upřímné slovo. S radostí čti jsem ve 49. č. „Obnovy“ „Volné listy“. S radostí proto, že počíná se v širokých kruzích katolických chápati, že nestačí

jen svolávat sjezdy a na nich odhlasovati krásné resoluce, ale že třeba jest starati se i o jejich provádění. P. pisatel dotekl se zvlášť katol. tisku, jež úlohy své neplní vždy tak, jak by bylo žádoucí. Tisk náš — výjimky ovšem jsou — nemá ducha organizatorského, nepřináší nejen nových myšlenek a názorů sociálních, národohospodářských a politických, ale často čtenáře ani náležitě neinformuje. Stojí krátce pod úrovní požadavků na něho činěných. A přičiny toho? Jest jich více. — Nejzákladnější chybu vidím v tom, že nemáme žádného ustáleného programu sociálního ani národohospodářského ani politického. Program litomyšlelý jest neúplný a leckde zasluhuje i revie. Základní zásady programu ovšem máme; jsouť dány křesťanstvím, ale schází nám ujasnění, jak nejlépe tyto základní zásady přizpůsobiti požadavkům a potřebám křesť. lidu a doby. K veřejné činnosti, k získávání vrstev lidových pouhá znalost křesť. pravdy nestačí. Co jest rozličných požadavků lidových, které křesťanství nijak se nedotýkají a přece nutno jest zaujmouti k nim určité a odůvodněné stanovisko. Tisk náš musí býti ve stálém styku s lidem, musí býti tlumočnickem přání a potřeb lidu oboru jakéhokoliv, musí býti forem, kde nejen zásadní, ale i denní otázky lidové (sociální i politické) se projednávají se stanoviska křesťanského. Má býti bodem, ve kterém se soustřeďují, upravují a dobývají požadavky lidu. Nemá býti pouze obráncem pravdy křesť., ale má býti i dobyvatelem lidových požadavků a práv. Má býti vůdcem a služebníkem lidu a ne obchodním listem nakladatele. Má sloužiti věci a nikoliv osobám. Kdybychom měli jasný a určitý program, pak by byla i jednotu mezi katol. listy a jednotný postup, čehož mnohdy není. Jest tudíž nutno svolati sjezd zástupců křesťan. lidu pracovního a na něm vypracovati určitý lidový program, v něm shrnutý budou všechny důležité požadavky jeho národní, sociální, politické i kulturní. Tisku pak připadne povinnost, za požadavky ty bojovati. Tím tisk náš nabude zajímavosti a důvěry ve vrstvách lidových, jaké též se listy lidových stran jiných a soustřeďovati bude kolem sebe kruhy vždy širší. Dosud v patách tisku našemu kráčí nejasnost v nazírání na časové požadavky lidové a nerozhodnost v dobývání jich a odtud přáti i zdržlivost, po případě nepřátelství lidu vůči tisku katol. — Na sjezdu bude nutno provésti i řádnou organizaci, po které přímo křičí zmíněné poměry sociální a politické a po které prahnou i uvědomělí katolíci. Řádná organizace bude na spěch nejen našim zájmům politickým, ale i národohospodářským a kulturním. Tisk nalezne v ní své přirozené šéfitele a zpravodaje. Řádná organizace bude regulativem (řiditelem) veškeré naší veřejné činnosti. V ní dojdou tužby lidu svého vyjádření a formulování. Bude ceniti a označovati důležitost jednotlivých časových požadavků a tím stane se výtečným pomocníkem tisku, jež bude včasné a správně informovati o lidových požadavcích, které dostati se mají na denní pořádek diskuse časopisecké. Tím prospěje se i lidu, jež bude upozorňován na falešná a bezvýznamná hesla politických a sociálních křiklounů a přiváděn bude k pozitivní práci soustavné a činnorodé. — Bude-li lid o požadavcích svých tiskem náležitě poučován a bude-li viděti, že tisk za požadavky ty i bojuje, pak nebudou časopisy naše hynout, ale bude jich přibývat, jak dokazují nám sociál. demokraté a národ. socialisté, jejichž tisk v kruzích lidových se již povážlivě zakořenil. A čím toho dosáhneme? Jasným, ačkoliv nesprávným programem, stálým stykem s vrstvami lidovými, bojem za lidové požadavky a pevnou organizací. Toť jediná cesta, kterou i my konečně nastoupiti musíme, chce-li se nějakých výsledků ve veřejnosti dopracovati. Proto volám ku vůdcům již stávajících katol. organizací: Přičiňte se o svolání sjezdu křesť. lidu českého, vypracujte tam program, jež by shrnoval požadavky lidu a doby, pracujte k jeho provedení bez ohledu na lidi v konservatismu ztrnulé a proveďte také řádnou organizaci křesť. lidu. — I.

Království České na výstavě v Londýně r. 1906. V polovici května r. 1906 pořádána bude v Londýně výstava průmyslová, které se účastní především Vídeň a německé obyvatelstvo říše Rakousko-uherské za vydatné podpory vládní; české naše kraje měly tu býti trpěny z milosti německé někde v kontku. Na přání některých stran přiznáno nám sice zvláštní oddělení české, ale pouze na útraty našeho národa. V tomto českém oddělení znázorněna má býti královská naše Praha různými pohledy a památkami, význačná místa i města království Českého, jakož i jednotlivé hrady a zámky naše; z průmyslu lidového zastoupeny tu budou různé výtvory, krajky, lidové hračky. Tím má se v cizině získati větší zájem pro naši krásnou vlast. Ovšem zřízení českého oddělení vyžaduje nákladu přes 80.000 K; záleží tedy na jednotlivcích, na zastupitelstvech našich obcí, okresů, na správách peněžních ústavů, aby tu pomocí svou přispěly.

Stesky našich lnářů. V poslední době nuceny byly tkalcovny pro „drahotu přize“ všechny výrobky lněné značně zdražiti. Z krajín, kde jsou přádely, natíkáji přadláci až běda na mizerné mzdy. Ti tedy zboží mzdou svou nezdražují. Tkalci teprve jsou známi jako nejobořší mezi ubohými co do mzdových poměrů. Tu tedy přičina zdražení nevězí. Je tedy snad surovina — len — dražší? Před časem četli jsme v některých listech toto tvrzení, že pěstuje přf se u nás málo lnu, lnářství je v úpadku atd. a proto ceny lnu atoupají. Jaký to klam — ba zůmyslná lež! Jděte do Českomoravské vyzočin, třeba na Polensko a přesvědčte se sami! Tam dosud pěstuje rolník dle dávnolétého zvyku rád a pečlivě značné rozlohy lnu. Víme to z vlastního názoru, jak čistý lse tam dostati len, protože hlavně plati věnuje se pěstě až úzkostlivě. To, co zde v Hradci někdy zahlédli jsme prodávati za len, byly cucky, koudel, z které na Polensku uplétají sotva špatné posmyky na vášní svazků. A hle, rolníci mají v jednotlivých vesnicích na Polensku, k přf. v Nízkově, mnoho set metric centů pěkného lonského lnu ležeti ladem — není kupců! Proč? Ptejte se Polenských židů a jejich výsklebek vám dá vysvětlení! Rolníci podnikavější chopili se sami obchodu se lnem, myslíce: Což má se nám všude vtírati jen žid a opět žid? Což nedovedeme počítati sami, nedovedeme z dlouholeté zkušenosti nejlépe posouditi jakost lnu a proto

sami si jej vytříbí a prodati? Nakoupili tvrdého lnu, domácími silami — bestak v něm jinak málo sametnanými, jej vytřeli a upravili — ale prodati nemohou. Trpí strátou pojistného, strátou úroků a na lnu — toť se ví — neptibude. Velkoobchod lmem je výhradní výsadou židů a aby jim rolníci do tohoto monopolu se nevtřali, šroubují ceny lnu dle svého prospěchu a pro sebe výhodně doby nahoru a dolů na hmotné poškození rolníků, odmítají koupit lnu v rolnických pašernách rolníckými obchodníky vytkleného, aby tak úplně zbavili se křesťanských konkurentů v tomto odvětví svého výhradního a výnosného obchodu. Na schůzích rolnických pěkně jsme slyšeli mluvit i naše pohlaváry-poslance: Rolníci, pěstujte len! — ale neslyšeli jsme ve sdruženích rolnických vystoupení vlivuplné zástupce naše na ochranu zotročovaných židů našich lnářů, aby řekli také: Rolníci, nebojte se, až ten len, k jehož pěstování jsme vás vybídlí, budete prodávati, nenecháme vás drancovat a odřít židovskými velkoobchodníky, my dovedeme sami navázati ve sdruženích rolnických styky s výrobci-továrníky, pomůžeme vám ten len také výhodně prodati, abyste nebyli vydáni na pospas nejhorších našich upířů. — Ne, tohle jsme dosud nikdy a nikde neslyšeli! Bůh to napraví! Ne fráse, ale skutky, ale také ne rozpůtlenost, nýbrž organizace jednotlivá vyrobodí nás!

Socialistická svoboda v Pešti. Socialističtí aszeči v Pešti nenesli se, že nebudou sázeti ty časopisy, v nichž se bude psati proti socialistům. Zástup vytloukl okna v redakci protisocialistického listu „Budap. Hirl“ a střílel do oken téže redakce z revolverů; socialisté vnikli též do strojovny, kdež rozmílali dva tiskařské stroje. — Socialističtí aszeči vytrvají ve stávce tak dlouho, pokud se jim nezavází všichni chefredaktoři, že nebudou trpěti ve svých listech útoky proti socialistické straně.

Chytrá taktika sociálních demokratů. V den 28. listopadu, kdy sociální demokrati v Praze vynucovali všeobecnou stávku, zcela nerušeně se pracovalo v tiskárně vídeňského denníku „Arbeiter-Zeitung.“ Tedy Praha musila na povel socialistů vídeňských upustiti od práce nadobro, zato však sami vídeňští socialisté — práci nezastavili. Pak věřte v upřímnost a důslednost r. d. štábu.

Židé při volebních demonstracích. Jak vychytralý jest tento „mezinárod“, ukázaly nám opět minulé volební demonstrace. Jisto je, že židé měli z toho veliký strach. Čekali věci horší. Vynasnažili se ale také se mohli, aby každou pohromu od sebe odvrátili. Proto se tak sociálním demokratům lichotili a všude účastnili se houfně pouličních průvodů mezi červenými soudruhy a to s rudým karafiátem v knoflíkové dírcce. Maobý sice tetelil se úzkostí, ale spoléhal na rudý hromosvod na kabátě. Bylo to věru přilíh komické. Ale neal nad chytrost židovskou a opatrností přece nikdy nezbyvá. O barvy Havlíčkovy židé tehdy nestáli. Snad až jindy. Vždyť se k tomu najde také příležitost.

Židé při obec. volbách v Brně podali si ruku s čes. sociál. demokrati na udolání křesť. českého živlu. Jen tak se stalo, že při brněnských volbách ze IV. sbor zvítězila klika německo-socialistická. Židé brněnští téměř do jednoho volili s Němci proti Čechům. Nejlepší odpověď na to jest důsledné provádění hesla „Svůj k svému.“

Sedláci-revolucionáři. Ruští sedláci, vyšeďší na rozchvácení panského pole a sřídla, nejdou na lidi, šetří vůbec životů lidských. Jen nejnenáviděnější úředníky a pány vyženou s výsměchem a škodolibostí, ale i těm dají jinak pokoj, neprotiví-li se. Pouze, jsou-li napadeni, brání se. Plení-li statek pána, a nímž se dobře anázejí, prosí za odpuštění dokládajíce, že musí „carový rozkaz“ vyplnit. Pozemky, dobytek, zásoby klidně rozdělí mezi sebe; na vyhrůžku, že budou za to potrestáni, odpovídají úsměvem, že jest teď už jiný pořádek. Tak židovsko-soc.-demokratičtí revolucionáři pobuňují pokojné sedláčky ruské, kteří i za těchto bouří cara svého zbožňují.

Z praxe rakouského práva trestního. Bez soudcovského rozkazu může se vykonati domovní prohlídka za účelem trestního soudnictví v těchto případech: 1. Je-li nebezpečí v prodlení. Prohlídku takovou může vykonati buď úředník soudní nebo úředník bezpečnostního úřadu. Úředník k prohlídce vyslaný opatřen budiž písemným zmocněním, kterým se má prokázati tomu, u něhož má býti domovní prohlídka vykonána. 2. Zřízenci úřadu bezpečnostních a četnictva mohou za účelem trestního soudnictví vykonati domovní prohlídku ze své vlastní moci a) je-li na někoho vydán rozkaz, aby byl předveden nebo zatčen; b) je-li někdo při samém činu přistižen; c) je-li někdo veřejným honěním neb obecným hlasem z nějakého trestního činu za podezřelého označován; d) když byly u někoho nalezeny věci, které k tomu ukazují, že v nějakém trestném činu má účastniti.

3. Státní zástupce může naříditi úřadům bezpečnosti vykonání prohlídky domovní. Úředník soudní neb zřízenec úřadu bezpečnostního, který bez soudcovského rozkazu anebo z vlastní moci prohlídku vykonal, má k žádosti osoby, u níž prohlídka byla konána, buď ihned aneb v nejbližších dvaceti čtyř hodinách vydati potvrzení, že u ní byla prohlídka vykonána a z kterých příčin se tak stalo. — Chce-li četník ze své moci vykonati domovní prohlídku, nechť si k tomu přibere některého člena obecního představenstva neb alespoň některého obecního zřízence. Nechce-li majitel papírů a tiskopisů při provádění domovní prohlídky četníku dovoliti, aby tyto papíry a tiskopisy prohlídal, mají býti zapečetěny a zapečetěné soudu odevzdány. Četník není oprávněn k tomu, aby zapečetěné písemnosti otevíral. Prohlídka domu a osoby vykonati se má vždy bez vzbuzení zbytečné pozornosti a tak, aby ten, u něhož prohlídka se koná, nebyl více než nevyhnutelně zapotřebí obtěžován; a vyrušován, aby se šetřilo co nejvíce jeho pověsti a jeho soukromých

tajemství, která s vyšetřováním nesouvisí a aby se zachovala co nejméně škodlivě a slušnost. Majitel místnosti, která se má prohlížeti, buď vyzván, aby byl při prohlídce přítomen; jinak buď k tomu vyhládnut některý dospělý člen jeho rodiny a není-li ho, některá domácí osoba neb některý soused. Zalobce a obhájce mají právo býti přítomni při prohlídce domu. K domovní prohlídce, kterou provádí soudce vyšetřující, má se vždy přibrati zapisovatel a kromě něho též dva soudní svědkové. O vykonané prohlídce má se sepsati protokol, který všichni přítomní podepíší. Nenalezne-li se u něhož podezřelého, budiž o tom osobě, u níž se prohlídka konala, k její žádosti vydáno potvrzení.

Významné. Brněnský profesor Welner, který při minulých bouřích brněnských poražen byl na oku, když poličkoval českého chlapce, byl jmenován dvorním radou.

Coelibat učitelů. Některé učitelky se chtějí mermomocí v ávati a setrvali ve svém úřadě. Nyní však povstala jiná část učitelů, která jest pro trvající coelibat a protestuje proti tomuto hnutí svých kolegů. Bude co nejdříve vypracována protipatie, která bude podepsána učitelkami, které se vzdávají nechtějí Učitelka Marie Prašingerová v Kostelci n. L. uveřejňuje v tom smyslu v novinách provolání.

Hnutí mezi sluškami. V Morav. Ostravě konaly 26. listopadu služby schůzi, na níž předložena řada požadavků z části povahy národních a z části hospodářské. Mimo jiné žádaly, aby česká děvčata chodila jen do českých a německá do německých služeb, denní práce aby trvala 12 hodin, od 6 ráno do 6 večer, a každou neděli aby měly prázdno a platy by byly zvýšeny.

Břichomluvecství jest dlouhým cvikem nabytá schopnost, slova pronášeti tak, aby na ústech nebylo znáti pohybu. V břichomluvecství jsou nejspolehlivější Indiáni a Eskymáci, vůbec národové ještě necivilisovaní, nejméně se k tomu hodí němčina. Umění břichomluvecské znali lidé už za časů pradávných. I židé měli své břichomluvice. V pradávných dobách těch byli lidé na váhách, mající-li břichomluvice považovat za lidi obyčejná, kteří hlasy jiných pouze napodobí, nebo mající-li uznávati ve zvláštních těch zvucích hlasy duchů nebo osob zemřelých. Dle toho možno tvrditi, že mnoho ze známých starověkých „divů“, hlavně proslulé věštírny nabyly své světové pověsti jen na základě břichomluvecství. Ovšem i ve starověku byli lidé, kteří znali vlastní podstatu břichomluvecství. Ve středověku hrávalo břichomluvecství někdy velice osudnou roli ve známých, neblaze proslulých procesech s čarodějnicemi. Afričtí černoši břichomluvecstvím léčí, lákají škodné dravce a zvířata nesoucí náitek a jiné leckdy užas vzbuzující věci provádějí pomocí břichomluvců.

K volebním agitacím. Agitátoři a socialisté mají nyní opravdové žně. Lid je v horečném napjetí, rozehříván vášnivými řečmi a přístupný lehké štvavým heslům. Většina svedeného lidu žije v utopích, čekajíc úplný společenský převrat a vidí již ve své rozvášněné obrazotvornosti vycházeji slunce nevázané svobody a naprostého blahobytu bez vešlék nějaké námahy. Ostatní obecnostvo a myslí rozrušenou očekává další běh událostí. Čelným socialistům jedná se o to, aby napjatý rozehříván stav potrvál stůj co stůj. Při takovém zivutičném napjetí kvetou socialistické obchody utěšené. Demonstrační schůze a řeči nesmí ochabnouti a veškerá duševní činnost lidu musí za každou cenu obrácena býti jen a jen ke všem možným i nemožným socialistickým iluzím. Socialističtí řečníci a agitátoři jsou za své demokratické výkony pěkně placeni a nad to prodá se při takových schůzích a řečech sponou socialistických novin a brožur. Do továren přicházejí denně roznašedí rudé tiskoviny a na pohmátku je vše rozebráno. „Právo lidu“ nalepuje po českém venkově veliké plakáty, vyhláňjící boj proti listům sloužícím klerikalismu a kapitalismu (!) vybízející zároveň k odebrání listu. A náš katolický tisk skomírá. Máme „Sv. Vojtěcha“ a vytiskne se ho snad přes 100.000 čísel, rozešle se po farních úřadech, ale tam na mnoha místech v celých balcích v prachu za kamny dřímá věčný sen. Ano, pravda je, sociální demokraté jsou velmi šifí a proto etn veliký úspěch. A kde jsme my?

Bachova slavnostní máe v h. moli provedena bude v koncertě pražského „Hlaholu“ v polovici prosince t. r. Sola zpívají sl. M. Bobkova, R. Matušova a pp. Ed. Krčička, V. Kliment. Orchestrují part zahraje Česká Filharmonie, part varhanní, dle Bachových skizz vypracovaný Dr. Jadassohnem, sehraje mistr královského nástroje prof. J. Klička. Účinek Bachovy máe při provedení slibuje býti velkolepý, uvážíme-li, že koncertu účastní se všechno činné členstvo „Hlaholu“ počtem přes 300, zvětšený orchestr Č. Filharmonie, sesílený partem varhanním.

Absolventi hospodářského ústavu v Táboře a vůbec všichni absolventi hospodář. škol a celá hospodářská veřejnost se vybízejí, aby obledné obstarávání míst pro hospodářské úředníky a zřízence správy u uprázdněných místech byly zaslány na odborný časopis „Kodym“ v Táboře, kterýžto hospodářský měsíčník zvolil spolek posluchačů hosp. akademie svým orgánem a v němž chce veškerou práci soustřediti. Bližší podrobnosti o zamýšlené akci přinese 12. čís. tohoto ročníku „Kodyma“, jež vyjde 19. prosince. Veškeré dotazy přijímá redakce „Kodyma“.

Sladký jeřáb jak by nyní v zimě přišel vhod zvlášť v krajinách horpátných, kde se ovocnému stromoví nedáří! Tento nový strom jest znám teprv asi dvě desetiletí a pochází z moravských Sudet. V mnohých místech požívají se plody jeho — podobné jeřábu divokému, o něco však větší — buď syrové, savařené po způsobu bramberek jako kompot, jemná hrupešina a marmeláda; i chutný mošt ano i likér lze z něho připraviti. Z četných chudších krajů horpátných dovážejí se jeřabiny do měst, kdež se pro-

dávají, čímž se nový pramen výživy sjednává. Každým způsobem vyplácí se vysazování jedlého jeřábu. Kdo si chce zvlášť v krajích hornatých polepšit, jistě se chopí pěstování tohoto užitečného stromu.

Ještě něco do památníka pokrokařů připsal Machar v Čase (8. 331): „Tobě (Herbena) obvinili z defraudace peněz, ale sami kradou listy jako zřízenci černého kabinetu — také osvětové a mravní stanovisko! A potom Tě chtějí souditi. A tohle jsou zástupci partaje, která chce spasit český národ! Je-li český národ jen trochu opatrný, neovší straně, která si volí výbor a tak širokým svědomím, ani . . . v opatrování, natož své osudy.“ Čím dále, tím lépe pokrokaře poznáváme. Kradou nejen adresy, ale docela i soukromé dopisy. Jen osvětové a mravní!

(Zasláno.)

Několik poznámek k mé obraně.

Ve 4 za sebou jdoucích číslech „Osvěty lidu“ vychrlili na mne zdejší pokrokaři celou záplavu živořilostí, aby veřejnost jim uvěřila, že mají pravdu. Obyčejně, když člověku schází (vají) důkazy, sahne k nadávce, kterou se neomylně pravda dokáže. Neuvěřalý útok „Osvěty“ minul se mimo očekávání útočníků svým cílem, neboť poskytl jen mým četným přátelům příležitost, osvědčiti mu své sympatie, za něž vzdávám hluboce cítěný dík. Nemadál jsem se ani, že mám dosti přátel i v kruzích, které jsou s táborem pokrokovým ve spojení. Nemusím tedy náparou silných výrazů konkurrovati se zakuklenými svými protivníky a proto zase zcela klidně omezují se na vyvrácení dalších lživých obvinění.

Pouhou lží, několikrát opakovanou, je tvrzení, že jsem si stěžoval teprv tehdy, když jsem úřad exhortatora ukončil. Pravda je, že jsem zaslal fideletství dne 9. října dopis, ježto jsem do reality mezi týdnem nedocházel, a po této stížnosti jsem ještě do konce měsíce v úřadě setrval. O nějakém útoku ze vzdáli nemůže býti ani řeči. Vidával jsem za svého pobytu na realce často, že se pp. profesoři i žáci obraceli v různých i osobních záležitostech na fideletství ústavu, proto jsem mohl souditi, že také i pro mne je fideletství úřadem kompetentním k urovnání vnitřní školní záležitosti, která také, jak jsem se přesvědčil, byla in camera sinceritatis zcela klidně urovnána a jenom neomaleností dopisovatelů „Osvěty“ byla povýšena na událost zásadního rázu.

Lživým je dále tvrzení, že jsem byl veřejným vykonavatelem nějakého smluveného manévru, nýbrž je pravda, že jsem beze všech předcházejících porad zakročil a přetřel snad mimoděk umluvený manévru druhé strany, v kterémž podezření utvrzují mne sáhodlouhé výklady „Osvěty“.

Lživým je tvrzení, že jsem si chtěl osobovati dozor i nad profesoři, nýbrž je pravda, že jsem se považoval vždy jen a jen za katechetu svých žáků a jen tyto chtěl jsem chrániti před poboršením, které jsem vyčetl z jejich významných pohledů do lavice, kde zmínění 3 profesoři seděli.

Uvedl jsem z celého předíva pomluvu jen 3 lži, aby bylo patrné, na jakých důkazech spočívaly útoky „Osvěty“. Neměl jsem nikdy veliké důvěry ve mravní cenu t. zv. pokrokové inteligence, ale přesvědčil jsem se ve vlastní záležitosti, že netrpí nejenom nedostatkem mravních zásad (lže a pomlouvá), nýbrž že nemá ani nadbytek vzdělání, neboť by tak hrubě nenadávala.

Jest zcela pochopitelné, že vyhrůžky „Osvěty“ o nějakém odepírání obvyklé společenské reverence se strany tak kvalifikovaných inteligentů jsou mně úplně lhostejnými, protože jsem pěstoval vždy styky jen se slušnými lidmi a těch mám tolik na své straně, že mně nahradí strátu tak malichernou.

Dr. Fr. Rojl.

(Zasláno.)

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům k laskavému povšimnutí.

Dovoluji si oznámiti, že právě zřídil jsem umělecký závod pro stavbu varhan a harmonií v Rychnově n. Kn. Pracoval jsem dosud u mnohých proslulých rakouských i cizosmanských firem, kdež nabyt jsem velikých odborných zkušeností, tak že v oboru svém dovedu vyhověti všem moderním potřebám. Z té příčiny osměluji se prositi, aby byla mému závodu věnována laskavá pozornost a přisáh.

V hluboké úctě

Václav Poláček,
stavitel varhan a harmonií
v Rychnově n. Kn.

Naším pp. odběratelům.

Račte vyrovnati nedoplatky! Zasláte vás předplatné! Nikdo s placením neotálej; kdo odkládá, zapomene. Včasným zaplacením příslušného poplatku prospějete svému listu a ušetříte nám velkou práci, jaká jest spojena s upomínáním.

Administrace „Osvěty“.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 3. prosince 1905. 2 hl pšenice K 13.50—13.80, žito K 11.80—12.70, ječmene K 10.50—11.70, proso K 12.00—13.00, vřsko K 12.00—13.00, hrachy K 20.00—20.00, oves K 6.10—6.60, čočky K 40.00—50.00, jahel K 25.00—00.00, krup K 20.00—26.00, bramborů K 2.40—0.00, jetelového semene červeného K 90.00—100.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, řisáku K 00.00—00.00, máku K 22.00—24.00, lněného semene K 14.00—17.00, 100 kg žitných otrub K 12.00—00.00, 100 kg pšen. otrub

K 12:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:20—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:92—0:00, 1 kg tvarohu K 0:28—00:00, 1 vejce K 0:08—0:00, 1 kopa soli K 10:00—12:00, 1 kopa cerele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 1:00—2:40, 1 hl cibule K 7:60—0:00, 1 kopa drob. zeleniny K 0:60—2:00, 1 pytel mrkve K 1:50—1:80, 1 kopa celere K 1:00—1:60, 1 hl jablko K 00:00—00:00, 1 hl brambor K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 2. prosince 1905 odbytý přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 980, žito 453, ječmene 1149, oves 600, prosa 0, vikev 20, brachů 18, šošky 00, jablek 12, krup 12, jetel. semínka 26, lněn. sem. 0, máku 8. — 2) Zeleniny: solí 81 kop, petržele 00 kop, kapusty 130 kop, cibule 80 hl, drobné zeleniny 180 kop, mrkve 80 pytlů, brambor 116 hl, celere 130 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, brambor 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobného dobytka: vepřů 4 kusy, podvinčat 346 kusů, kůnat 0 kusy.

Kandol-Kakao

obsahuje nejméně tuku, stráví se o nejlehčeji, nespůsobuje nikdy zácpu a jest při nejjemnější chuti neobyčejně levné.

Pravé jen se jménem **Jana Hoffa** a s ochrannou známkou slva. Balíčky po 1/4 kg za 90 hal. 1/2 „ 50 „

Všude k dostání.

DOMY čis. p. 139. a čis. p. 23. v Třeběchovicích se prodají.

Dům čis. p. 23. jest pravovárečný, ve kterém po dlouhá léta řeznictví a uzenářství se provozovalo. Dům čis. p. 139. jest pronajat pro obchod se střížným zbožím. — Oba domy nalézají se v místech velice frekventovaných. Blíží zprávy ochotně podá **Jan Hamerský**, řídící učitel v Pohoří u Opočna.

C. a k. dvorní dodavatel. Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním listem nejdušojnější biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bezvadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětí a smuteční, hladké i krásné paschaly příslušně vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a nejlepší jakosti.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné ceny dle ujednání!

K době adventní

veškeré druhy sloupků voskových a polovoskových rozmanitých tvarů a

k Vánocům

svíčky na stromek voskové, polovoskové, kroucené stearinové a parafinové, bílé neb barvené a potřebné svíčky k nim, třínožky zlatené a bojný výběr pěkných okras na vánoční stromek.

Pro všeobecnou potřebu

svíce lustrů, dekorační, renaissanční, barokové, stolní svíčky stearinové plné a duté, svíčky s rýhovaným kuželem (do každého svícnu se hodící), svíčky sklepní, levné parafinové svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček
v Hradci Králové

Továrna založena roku 1816.

Nádherný a praktický dárek jest

krásný obraz

neb jiný umělecký předmět, které, jako zrcadla, sochy, rámce, kříže atd. ve velkém výběru a levných cenách na skladě má výrobce rámců a

odborný závod umělecký

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

Též veškeré

zboží papírnické, umělecké dopisnice, kasetty, alba, hry, kalendáře atd.

Varhany a harmonia

veškerých soustav ladí a opravuje

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově nad Kněžnou.

Varhany starších soustav představuji na pneumatické. Též obstarávám ladění pian.

Veškeré práce vykonávám co nejlépe a levně.

Piano

krátké, dobře zachované

prodám za 200 korun.

Ferd. Novák,

fiditel kůru

ve Smiřicích.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skříňkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, ohlady a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na přžádání zašle.

Důvěry hodným důvěry na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Malínský křen

letošní sklizně

zasílá v nejlepší jakosti a levně

Jos. Mikulecký,

vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupěmi krve a ranami, též krásné s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásné,

svíčky ke křtu.

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleddst. kruhům duchovním největší speci-

elní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40. Telefon 914.

Výrobky všestr. usnadně. Vzorů a cenů zdarma a franco.

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákrety a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

Chemické

cidění a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu

JAN MACH,

na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

Různé

zpěvné ptactvo

hlavně pravé

harcké kanáry

prodávám za mírnou cenu.

Josef Raus v Hradci Král.

Komenského třída, č. 243.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše. Vzorů a cenů zdarma a franco.

Nejužitečnější
vánoční dary
jsou
SINGEROVY
šicí stroje.

Koupiti je lze ve
všech krámech,
které jsou
tímto znakem
opatřeny.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřikova třída 270.

Fr. Beran,
kožešník v Hradci Král.,
Svatojanské náměstí číslo 170.,
odporoučí veškeré
zboží kožešnické
vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru rukávniky, dámské nejmodernější golie, nánožníky, čepice, kožichy nejrozmanitějších druhů a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i kožichy cestovní a pod.
Stále bojná zásoba nejmodernějších klobouků plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových klobouků. Hojný výběr všech sokolských potřeb, čepic všech fagon, jakož i všeho v obor tento spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se co nejpečlivěji a nejkulantněji.
Ošetrování kožichů přes léto přijímá se za levný poplatek.
Veškeré správký a předělávky vyřizují za mírnou cenu co nejrychleji.
Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmírnější.
Založeno roku 1889.

Navštívenky všech druhů
— nabízí —
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Co
dary vánoční
odporoučí níže psaný
velké obrazy

v způsobu platinovém
(i dle naslaných fotografií)
při

cenách snížených.

C. a k. dvorní fotograf

J. F. LANGHANS,
Hradec Králové, Adalbertinum.

SLAVIA,

VZÁJEMNÉ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÝMI VÝHODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNY JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTKÁM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK.,
NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ - -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31,865,380-80
DOŠAVADNÍ VÝPLATY K 82,737,159-57

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANĚ, VE LVOVĚ A ZÁHRABĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Tatínku, prosím Tě!

kup mi k Vánocům

100 stereoskopických
obrazů
z celého světa

i s kukátkem a popisem

pouze za K 7-80, bez kukátka K 5-.

Pobavíme a posloužíme se za dlouhých zimních večerů celá rodina.

Deset vytiště serií 6. — Vydává fotochemigrafie

F. KRÁTKÝ v Kolíně.

Batovcův
Politický
kalendář

na r. 1906

právě vyšel a rozesílá ho

První královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

Bohdan Melichar

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1906.)

Cena K 3-
poštou franko K 3-30.

Šulc - Vín - Praha

prodává

zaručená mešní vína.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000,000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500,000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Proměny. Přijímání papírů do depýt. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Důvěrná schůze

koná se v Semilech v hotelu „Slavie“ 8. t. m. o 2. hod. odpoč., kdež p. J. Astr z Hradce Král. referuje o požadavcích pracujících lidí a o odborové organizaci křesťanské.

Ustavující valnou hromadu

odbyvá nově se utvořivší odbočka v Krušemburku 10. prosince od 1. do 2. hod. odpolední, nčež následuje veřejná spolková schůze, na které p. Jar. Astr z Hradce Král. promluví o starobním a invalidním pojišťování a odborové organizaci.

Bratři! Dělníci! Ukažte svou mohutnou účastí, že jste odhodláni bojovati za zlepšení své existence.

Za pěknou denní práci pěknou denní mzdu.

Že je dělník hoden své mzdy, nikdo nemůže a nesmí upírat; ale jaká by to byla ta mzda, které je hoden, anebo dle jaké základy by se její velikost měla řídit, to jest jedna z otázek, o kterých se nyní rokuje do nekonečna, avšak jejího rozluštění jsme skoro právě tak daleko, jako bývalo jindy. Formulí: Za pěknou denní práci pěknou denní mzdu, uznává každý, ale jakmile jsme zabořili do skutečnosti a předkládáme otázku, jaká je ta pěkná denní práce a jaká je ta denní mzda, odpoví nám každý člověk jinak a nejvíce se rozchází ten, kdo práci koná a ten, kdo práci dává. Moderní věda národohospodářská je s odpovědí svou dávno hotova a má tu přednost, že je jasná a určitá. O pěkné denní mzdě za pěknou denní práci rozhoduje prý trh, kde se její hodnota vydražuje od nejmenšího obnosu, za který dělník práci svou nabízí, až do největšího, který zaměstnavatel je ochoten zaplatit. Mzda prý závisí od dodávky a poptávky. Je-li práce hojnost a dělníků málo, je mzda nutně větší; je-li dělníků dosti, ale práce málo, musí mzda být nutně ušík. To je dle politické (liberální) ekonomie velký zákon přírody, kterému se má zůstat, aby sám tuto otázku rozřešil.

Jako všeobecná záhada to má snad svou platnost. Zákon dodávky a poptávky musí být velkým upravitelům mzdy a každé násilné nebo umělé porušení tohoto pravidla vede vždy ke zlým koncům. Vzdor uvedenému je přece jen pochybné, zdali zákon dodávky a poptávky je ve všem postačitelý a zdali není vhodno učiniti někdy pokus, vyšetřiti a správněji určití poměr mezi dodávkou a poptávkou a jaká je asi největší mzda, kterou zaměstnavatel může nabídnout a jaká je nejnižší, kterou se dělník může spokojit.

My neupíráme, že mnozí dělníci jsou dosti slušně placeni, ale také víme, že mnozí jsou placeni tak nedostatečně, že na ně nezbyvá nic z toho zákona: za pěknou denní práci pěknou denní mzdu, ani z toho, čím Bůh požehnal práci a společnost. My víme, že všichni lidé nemohou žiti po panský; také nezapomínáme na to, jaké velice sumy peněz dělnictvo promrhává, ale my přece dospěli jsme k té závěrce, že přítomný stav mzdy v mnohých odvětvích činí i nejlepšímu a nejšetrnějšímu dělníku nemožným, aby život svůj mohl řídit ohledy na své tělesné a mravní zdraví. Kolik je na př. dělnických rodin, sestávajících ze vzrostlejších synů a dcer, které by měly více než jednu obydlíenou místnost? Stav dělníka, postiženého nemocí, je také žalostný, neboť nemá toho ústraní, pohodlí, jakého je mu v tomto stavu třeba. Nemocnice jsou sice velkým dobrodiním, ale zákon přírody požaduje, aby chorého manžela a otce především mohla ošetřovati jeho žena a dcera. Jsou doby v životě ženy, kdy potřebuje, aby se šetřila. Někdy svalí se na ni právě v okamžicích takových břemen, která ji ničí tělesně i duševně. Kdyby jen trochu si mohla polevit, přečkala by zlou dobu snadněji. Ještě trapnější je, že někteří sestáří dělníci umírají takřka stoje. Poslední léta jejich života jsou opravdová muka, neboť mnozí musí do práce, kdyby jim ani v posteli nebylo volno. Jak bolestno je poslouchati vypravování ženy, která musela chodit naproti muži, aby ho po práci dovedla domů. Jednou nepřicházel dlouho. Vyšla mu vstříc ještě větší kus cesty a našla ho sedícího na zídce a z těžka oddychujícího. Teprve, když se trochu zotavil, nastoupil bolestnou cestu k domovu. Toť za jisté špatné znamení „pěkné denní práce za pěknou denní mzdu.“

My víme, že křesťanští mužové a ženy dovedou vykonat mnoho ku zmírnění tohoto zla, ale bez ohledu na to chceme zůstat při

otázce, zdali je nějaký zákonný způsob, dle něhož by se vůbec mělo upravování mzdy ve prospěch dělníků řídit; způsob, dle kterého by se jejich mzda měla někdy zvýšit a jejich práce zmenšit, způsob, dle kterého by se denní práce a denní mzda rovnaly tak, jak je žádoucí ve prospěch dělníkovy rodiny v osvětleném století a v křesťanském národě a státě.

Pochlédněme se po několika prostředcích, jichž se k tomuto účelu již používalo. Otázka zní tedy takto: Zlepšily stávky naše postavení a stav dělníka, zvýšivše jeho mzdu? Toto šetření rozpadá se opět na dvě otázky: jednu ekonomickou, druhou mravní. Bude snad dobře, jestli je v těchto několika poznámkách od sebe rozloučíme. Co se týče stránky ekonomické, je účinek stávek na zvýšení mzdy dělníků posud zahalen v takový mrak sporů, že je až strach se jí přiblížit. Moderní stávky zlepšily leda postavení těch, kteří je vyvolali a potměšile aranžovali, aby sobě pomohli a renomé „vůdcovství“ sobě zachovali. Komise, které se touto otázkou zabývaly, neproněsly o ní rozhodného mínění. Bylo by tedy rouhavé, kdyby pouhý divák chtěl rozhodnout o tomto předmětu. Celkem je ale našim přesvědčením, že stávky často hnuly otázkou mzdy ve prospěch dělnictva. Je pravda, že mnohé stávky skončily beze všeho výsledku, neboť stávka může mít úspěch jen za dvou podmínek: předně musí býti dělníci v právu a za druhé aby vydrželi déle než jejich zaměstnavatelé. Nejsou-li dělníci v právu v dotýcém sporu, totiž jestli zaměstnavatelé naprosto nejsou s to vyhověti jejich požadavku, skončí stávka nutně se škodou dělnictva. Nemohou-li pak dělníci vydržet stávku, miji se taktéž s výsledkem vítězství a prospěchu. Stávky, budiž upřímně řečeno, jsou následkem nekřesťanského poměru mezi pánem a dělníkem. Místo, aby si byli bratři, ne-li dítkami vůči otci, zaujímají proti sobě stanovisko válečné a číhají, jak by jeden druhému něco vyrval. Dělníci nevěří pánu, pán nedůvěruje dělníkům. Stávka zvyšuje vzájemné roztrpčení na úkor veškerého křesťanského citění. Kde se tento nepřátelský duch zahnízdí, bývá toho obyčejně příčinou ledově chladné, odmítavé chování panova. Dělnictvo málokdy žádá věci neuplnitelné, a je známo, že v mnohých závodech, jejichž majitelé vynikají lidumilností, dělníci vzdor činěnému nátlaku se strany pobouřených stávkářů neradi připojují se ku stávce. A jedná-li pán vůči dělnictvu aspoň trochu v duchu křesťanském, není se co báti stávek.

Dělnictvu má býti dovoleno nejen se sdružovat, ale jest to jeho povinnost, jelikož vidí, že se sdružují i jeho předárci. Výsledky dělnických sdružení budou tím účinnější a větší, čím moudřejším a lepším se stane dělnictvo. Ono se musí státi moudřejším, aby dovedlo správně soudit o tom, kdy se naskytne nejvhodnější příležitost učinit nátlak a lepším, aby tento nátlak činilo v křesťanstějším, mravním způsobu a duchu. Ostatně smířčí soudy odkládí snad ukrutný způsob nápravy stávek, právě jako šířící se křesťansko-sociální smýšlení a organizace odkládí nabubřelou, jeduplnou saň soc. demokracii, která otravuje ovzduší dělnického života.

Končíme tuto kapitolu slovy dra. Chalmersa, skotského politického ekonoma, filosofa i bohoslovce, která pronesl o nejlepšímu a nejjistějším způsobu k povznesení dělnického stavu: „Jest to našim přesvědčením“, praví ve spise „Ekonomie velkých měst“, že ze třech součástí hodnoty mzdy za práci konečně stoupne k trvalému a věčnému poměru ke kapitálu a k pozemkům a že takovým způsobem dělník bude míti rovnějšího podílu s kapitalistou a majitelem půdy na pohodlí, ano zjemnělosti života než posud. To neprovedou přemrštěnci (à la soc. demokrat) přítomné doby, ale vzrůstající osvětenost dělníků a lidu. Blahá a krásná to bude doba, až člověk zlidštěný vzděláním a světlým křesťanským bude schopen nšlechtilějšího vkusu a vyšší snahy, než chtít se válet v tom, oč připravil svého spolubližního.“

O. P.

Z našeho života.

U stolu baví se společnost Slečna na vdávání, která se nemůže dočkati, aby už přece jednou pod čepec vklouzla, v rozmluvě se sousem svým namítá, že by v dvoudenné domácnosti nikterak nemohla vystačiti s 2 K na stravu. Společník její dokazuje však, že jsou ženy, které i s 2 K dovedou hospodařiti, aniž by se v domácnosti ukazovala nuzota. Na slova ta milá slečinka projevuje jen pohrdání; taktéž i poukázání, že pořádná hospodyně jest povinna sebe menší příjem a vydání náležitě si

účtovat, provádí nešetrnými slovy. „To tak ještě! Takový nuzácký peníz, a ještě se mořiti s počítáním!“ Podobným směrem běhou se snahy mnohých našich vědavě ctitvých děvčat; nedivno pak, že se mládenci manželským poutům vyhýbají na sto honů. Až se ženy prakticky vpraví do rodinného života, by se bez potřeby, nedal z domu ani haléř, pak se i muži rodinnému životu více nakloní.

Také s vlastenectvím neumíme počítati. Hrajeme si na vlastence, ale jen brajeme; ve skutečnosti jimi nejsme, ač vlastenectví má z nás vyzářovati od hlavy k patě. Již nové zrozené naše oblákáme v cizotu, dávajíc jim jména původu cizího a k tomu ještě všelijak směšně zkroucená. Což nemáme vlasteneckých svých svatých jako Václava, Cyrilla, Metoděje, Jana Nep., Ludmily, Prokopa atd., aby jména jejich byla ozdobou nám i budoucím? I volbou jmen dítek má býti projevoována příslušnost k českému národu. Není volba jména dětského tak ledabylostí věcí; v mnohých případech jest jméno takové živou upomínkou na rodiče, třeba již dávno zemřelé, aby si dítě připomnělo, jakého jest národa členem.

Národové dávají si záležeti, aby ani jeden jejich příslušník nebyl ztracen netečností aneb liknavostí nadřizených. Jak teprv národ náš musí býti bedliv toho, aby se počtem neztencil. Ale toho se u nás máso dbá. Již dětem dávají se do rukou všelijaké hračky, knížky, obrázky; na stěnách obrazy, ve skříních oděv, nádobí atd., vše namnoze čpí cizotou. A nevzrosteme, nepřičiníme-li se, aby ze všeho, co nás obklopuje, zářilo čisté češství, by již v nevinné srdce dětská zapuřilo pevné a nevratné kořeny, jež by v pozdějších dobách nezvratilo ani přemlouvání ani hrozby.

S vlastenčením úzce souvisí tak často blázané ale v praxi málo prováděné heslo „Svůj k svému!“ Na oko jsou naši zastanci tohoto praktického hesla, ale ve skutečnosti po něm opovrživě šlapou. Čech, Němec, katolík, jinověrec, to jest jim jedno. Nedivno pak, že od hlavy k patě v celé domácnosti jsme cizotou prolezlí. Český člověk při každém haléři, který vydává, musí si býti vědom, že toho, od něhož kupuje, obohacuje. A ježto jest samovraždou obohacovati svého odpůrce, nepřítel, ať už je to Němec, žid neb kdokoliv, dávati mu do rukou prostředky, aby nad námi vynikl a nás i zdolal, třeba pilně dbáti, aby ani jeden haléř náš nedostal se do cizácké kapsy. Tím způsobem zachováme do roka na miliony národního jmění. Považme jen! Jest nás Čechů na 8 milionů; a kdybychom na potřeby své vydali denně nejméně 30 hal., jeví se tu 2,400.000 K denního vydání. Co ročně z toho pohltí náš nepřítel! Jsme tedy sami sobě největšími škůdci. A pak nenáříkejme na vládu, židy, Němce nebo i Maďary!

Sociální rozhled světový.

V den 28. listopadu především v zemích českých provedena všemi stranami zvlášť sociál. demokratickou významná manifestace ve prospěch všeobecného rovného práva hlasovacího. Z veřejných schůzí upozorňována byla vláda, aby provedení tohoto spravedlivého požadavku již neodkládala. V únoru podá vláda stran všeob. hlas. práva předlohu; není však valná naděje, že by se přání většiny zcela vyplnilo.

Ve francouzské sněmovně schválena první část zákona o starobním pojišťování dělnictva. Tímto zákonem nabývají práva na starobní pojišťování také čeledinové 60. rokem.

Dle poslední zprávy úřadu pro statistiku práce v Rakousku umístěna byla pouze polovina dělnictva, které hledalo práci. Dle toho panna je ovšem ještě velká nezaměstnanost. Proti loňsku stoupl počet uprázdněných míst z 50.159 na 56.371, zároveň poklesla poptávka dělníků po práci. Výsledek sprostředkování práce stoupl ze 47 na 53 procent, což se jeví více na prospěch sil ženských než mužských. — V Německu jest stav trhu práce velice uspokojivý. Nabídka a poptávka byly skoro stejné. — I ve Francii jest patrné zlepšení na trhu práce. — V Anglii se poměry celkem nezměnily. — Nezaměstnanost začínala býti v poslední době na některých místech tak povážlivou, že poslanecká sněmovna neváhala a přijala zvláštní zákon o podpoře nezaměstnaného dělnictva.

V Belgii schválen zákon, který ustanovuje, že ve skladištích a krámech musí býti židle, aby si ženský personál mohl odpočinouti v době, když nemá co dělati. V téže zemi upraven také nedělní klid v podnicích průmyslových a ob-

chodních. V té příčině zákon práci v neděli vůbec zakazuje; ovšem i tu jsou výjimky přípustny. — Ve Švýcarsku dle nového zákona pracuje se v sobotu nejvýše 9 hodin; odpoledne téhož dne nesmí práce trvat přes 5 hod. Totéž platí i pro všední dny před zákonnými svátky.

Věstník všeob. sdružení.

Schůze užšího výboru 28. listopadu. Nemoc. podpora udělena L. Křiklavovi v Proseči (14) 9 K, F. Macháčkovi v Třebouchovicích (14) 9 K, M. Kepřtové v Kunčicích (7) 3 K, J. Chalupníkově v Plzni (9) 5 78 K, E. Herclové v Sašici (7) 3 K; mimořádná podpora J. Šrámkovi v Nov. Dvoře 6 K. — Přijato 42 nových členů.

Schůze užšího výboru 5. prosince. Podpora nemoc. udělena F. Červené (14) 6 K, K. Ufmanovi J. v Ústí n. Orli. (14) 6 K, F. Macháčkovi v Třebouchovicích (7) 4 60 K, mimořádná A. Jiptnerovi v Náchodě 5 K. Stávkujícím v Proseči uděleno J. Soukalovi 12 K, A. Janouškovi 3 K, J. Holomkově 4 50 K, J. Kosiňovi 4 50 K, J. Hanělovi 3 K. — Přijato 9 nových členů.

Bursa práce. Knihař ve všech pracích i ve zlazení obeznalý hledá místo; nastoupiti může hned. — Přijme se hodný učeň na pekařství.

Upozornění. Po vykonaných volbách v odbočkách a skupinách nechtě se nám také oznamí (do 17. t. m.) jednatele zpráva, totiž přehled činnosti v odbočce nebo skupině. — Zároveň žádáme, by v každém místě bylo pilně agitováno pro týdeník „Práce“, který nejdéle koncem ledna příštího roku počne vycházeti. Možno-li, oznamte nám již nyní, mnoho-li výtisků se bude odebírat. Tento týden rozešleme též letáky ohledně „Práce“; proto je co možno nejvíce rozšířte, aby náklad „Práce“ vzrostl nejméně na 12 000 výtisků. — Odbočkám a skupinám dle přání dodáme velké obálky a papír i s firmou, oboje pouze za 3 h, počítajíc v to i poštovné. — Též prosíme o hojně zasílání zpráv místních a sice vždy včas. Někde se v oznamování zpráv činí jen což; i ženy se přičiní. — Pohlednice dle náčrtutého obrázku budou velmi pěkné. Do vánoc dostanou je snad žádající do ruky. Hlaste se o ně už nyní. — Petice, které byly zaslány odbočkám a skupinám k podepsání, ať se co nejdříve podepsané vrátí.

Z konference v Červeném Kostelci. V neděli 3. prosince konána zde konference křesť. sociálního dělnictva. Po 10. hod. dopol. zahájil tuto konferenci br. Jar. Astr, tajemník všeob. sdružení křesť. dělnictva. Vítá všechny delegáty, kteří se na tuto konferenci dostavili a děkuje, že jsou zastoupeny organizace: Týniště, Náchod, Úpice, Lomnice n. Pop., Hradec Králové a Červený Kostelec. Za předsedu konference zvolen p. Frant. Kejzlar z Červeného Kostelce, za místopředsedu p. Fr. Hlavatý z Týniště n. Orli. a za zapisovatele pp. Lkvenc a Hladík z Úpice. Nato delegáti Náchodští podávali zprávu o mzdových poměrech v továrně Mauthnerové. Za organizaci Lomnickou referovala sl. Jakubcova. Jelikož organizace Úpická zaslala vzorně vypracovaný mzdový ceník do Ústředí, referát odpadl. Za organizaci Týnišťskou podával zprávu p. Hlavatý a za Červenokostelecko p. Kligar. Všeobecný názor byl ten, že nutno vždy pracovat pro odborovou organizaci křesťanskou. Velmi živou debatu vyvolal programový bod o účelné agitační. Jednomyslně usneseno, by co nejdříve svolán byl jezd křesťanských sociálů, na kterém by se rozšířil program Litomyšlský a ustanovena přesná direktiva. Jenom ta strana může se řádně rozvíjet, má-li pevnou disciplínu. S povděkem též uvítán nový krojearový týdeník pracujícího lidu křesťanského, který bude se hlavně obrátit otázkami národohospodářskými. Doufáme, že tato schůze byla vzpruhou činnosti našeho hnutí. Odpoledne uspořádána místní katolickou jednotou veřejná spolková schůze. Po druhé hodině zahájil schůzi hojně navštívenou předseda p. Frant. Kejzlar. Sl. Jakubcova velice krásně zde promluvila o otázce ženské se stanoviska křesť. sociálního. Za svou poučnou řeč odměněna hojným potleskem. Že i br. Jar. Astr nemluvil nadarmo, tomu nasvědčoval četný souhlas a hluchý potlesk. Ohnivá a vzletlá řeč neminula se s účinkem. Jen houť takových schůzí a brzy ukážeme všem nepřítelům, že jsme zde a také zůstaneme. Zdať Bůh!

Dopisy.

Do Smiřic. Ústředí Všeob. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové vysílá tímto veřejně pana Františka Erbena ze Smiřic, aby nám dokázal, že dělničtí organizovaní ve Všeob. sdružení křesť. dělnictva, sbírají příspěvky na papežskou pokladnu, že je dávají kněším, čímž takto okrádají lidi potřebné. Nedokážete-li, musí Vás každý slušný člověk nazvat utrhačným lhářem. — Bez rozmyslu vytýkáji nám sociál. demokraté okrádání lidu o pracovní vydělávající, žale sami nuceni jsou sypati tisíce a tisíce korunek, aby jejich šidlovití generálové à la Adler v přepychu hovětí si mohli.

Z Úpice. V sobotu 25. listopadu svolána veřejná schůze lidu národním socialisty v Úpici. Rozsáhlá dvorana p. Vacka na Závodě byla do posledního místa naplněna. Nejdříve mluvila národní

socialistka Hadová „o úkolech moderní ženy.“ Ač schůze ona byla hlavně svolána za účelem všeobecného, rovného práva hlasovacího, a ač dříve výslovně prohlášeno, že veškerý stranický boj přestává v tomto důležitém okamžiku a že všichni jdeme za jediným cílem, přece p. Hadová se musela otklíti o náboženskou výchovu v rodině. K bodu o všeobecném, přímém tajném právu hlasovacím promluvil tajemník nář. sociální strany Saidl z Prahy dosti věcně. Za křesť. sociály promluvil br. Jar. Astr z Hradce Král. Druhý den v neděli 26. svolala „Olbočka“ na rychlo důvěrnou schůzi, která se nad očekávání vydařila. O všeobecném právu hlasovacím a odborové organizaci promluvil br. Jar. Astr. Po jeho řeči rozproudiv se malá debata s národním sociálním mladíkem.

Stávka v továrně p. Fischla v Kyšperku a p. Weise v Orlici skončila vzájemným dohodnutím za sprostředkování c. k. okr. hejtmána p. Vojáčka v ten smysl, že splněna polovice požadavků stávkujícího dělnictva. Dělnici žádali zkrácení pracovní doby o 1 hodinu a 20%, přídávku; obdrželi zkrácení o 1/2 hodiny a přídávku 10%. V úterý ráno začalo se zase pracovat.

V Novém Dvoře u Časlavě na schůzi dne 3. prosince zvolen jednoláseň důvěrníkem zdejší skupiny Všeob. sdružení křesť. dělnictva bratr Emil Strnad, mistr truhlářský z Podhořan. Skupina naše dosti rychle vzrůstá; — při dnešní schůzi přijato bylo několik nových členů. — Dne 25. prosince koná se členská schůze o 2. hod. odpo. v Novém Dvoře v hostinci p. Fr. France. Nechtě se každý dostaví, neb každého řádného člena jest povinnost, by do každé schůze chodil a ve prospěch sdružení pracoval. Mnohý člen místo aby šel do schůze, zajde si do hostince a tam v potu trvá závody ve hře v karty. Toť přec pro nás hanbou. Protož, draží bratři, zanechte nedělních toulek a na den určený na schůzi se dostavte. Zdať Bůh!

Z Náchoda. (Boj dělnictva.) Klidný běh života rozvínil se v poslední době měrou nebyvalou mezi řadami dělnictva. Jedna demonstrace následovala druhou; pořádány veřejné schůze. A co přičinou takového ruchu, známo každému čtenáři. Jeť to oprava volebního řádu. Požadavek ten propagován všemi stranami, dostal se do proudu a přijat byl veškerými vrstvy obyvatelstva jak dělnictva, tak inteligence. A pak li že kdo potřebuje opravy té, jest to zajiště v prvé řadě české dělnictvo, vlastně celý národ, jenž úpí podle jhem nespravedlivého řádu volebního, jež hříchem v rukou centralistické vlády a německé menšiny. Poslední vážná demonstrace v hlavních městech, a pak opravy v Rusku přinutily vládu, že se rozhodla pro požadavek širokých vrstev lidových, alibívali podati v nejbližším zasedání říšské rady návrh zákona pro opravu volebního řádu. Víme však ze zkušenosti, že sliby své nebrala vláda nikdy vážně, zvláště jednala-li se o český národ neb o blaho dělnictva. Důkazem toho na př. starobní a invalidní pojištění dělnictva. Kde je dnes návrh toho zákona? Zmizel; a tak stalo se i s jinými sliby. Proto konány krátce před zahájením říšské rady důvěrné schůze všech stran dělnických po všech vlastech československých. V poradách těch usneseno zabýjiti 28 list. všeobecnou politickou stávkou a klid práce, důstojnou manifestací pro zlidování volebního řádu na základě spravedlnosti. S radostí důleho konstatovati, že v málo místech na venkově konána manifestace tak skvěle, jako zde na pomezí kladeckém. Nade vše v soulad vyzněla politická srovnalost stran v důvěrných schůzích. V ustaveném výboru zastupoval stranu naši br. Jiptner a Kaestnar, k nimž se přidružilo 16 předatelů, vesměs to členů odbočky. Po desáté hodině opouštěly všechny spolky a korporace své místnosti a ubíraly se v průvodu na pivovarskou louku. Ohromné davy lidí tvořily pestré směsice ozdobené rudými, bílými a bíločervenými karafiáty. Po umístění všech praporů na tribuně zahájil purkmistr města vzletnou řečí tábora uvítav shromážděné davy a nastívil účel jeho. Za stranu nář. soc. promluvil red. Kovačovič, po něm za naši křesť. soc. stranu br. Astr a za soc. dem. Cvejna; za ostatní občanstvo a inteligenci red. Rydlo. Po ukončení tábora ubíral se lid v průvodu na náměstí, kdež titíž řečníci měli krátké řeči na rozchod. Následoval ještě demonstrační průvod ulicemi města za zpěvu národních písní zpět na louku, kdež nastal rozchod, čímž tato vzorná manifestace skončena. Násinci, kteří se manifestace té účastnili, odebrali se pak do spolkových místností „u Karla IV.“, kdež br. Astr promluvil o našich právech a povinnostech jako dělníků, kteří mají pracovat pod ochranou odborové organizace. Řeč jeho odměněna potleskem a nově přistouplými 4 členy. V. B.

Ze Starého Města. Zdejší křesť. firma Josef Bartoň & Synové uvázala se den politické stávky dne 28. listop. dělnictvu úplně hraditi, a prohlásila předem, že v tomto případě chce dělnictvo svých závodů po jeden týden, bude-li toho třeba, vydržovati.

Z Vysokova. Ve veřejné schůzi, pořádané zde za účelem všeobecného práva volebního, jeden řečník prohlásil otevřeně, k jakému účelu bude třeba užití nastávající výhody tohoto práva, které uskutečnit se musí, totiž k vymáhání volné školy, prostě všeho nátlaku klerikálního. Takto dodal si kuráž a vzal si na mušku všechny černé, liče je jako největší nepřátele dělnictva. Tím však zranil kosou na kámen a nedokončiv ani svoji řeč musel se rychle ohlížeti po místě, kde nechal teatál díru. Nemá známo, ku které straně náležel. Takovýto prostředek patří na každého tlachubu.

Z Plzně. Dne 19. listopadu na veřejné schůzi národ. organizovaných žen a dívek promluvila p. Hadová z Prahy „O postavení ženy v národě“. Zmínila se tu, že žena jest nyní větším otrokem než ve středověku, kdy byla vlastně panovnicí ve své domácnosti. Tak p. Hadová nevědomky odůvodnila, jaký byl pokrok už ve středověku za nejlepšího rozkvětu církve katolické, třeba jinak ona a různí ovičení pokrokářů hlásají, že ve středověku bloudil lid v omezenosti — samé tmě. P. Hadová dokládala též, že za nynější draboty mada mušova některak

nestačí, že proto nucena žena i do továrny, při čemž děti postnou. Ovšem, často pravda. Záleží-li matce na tom, aby děti vzrostly v hodné lidi, neopouští jich hned. Je-li továrna někde na venkově, bude pro rodinu dělnickou rozhodně lépe, najmou-li si od hospodáře kousek pole, jež žena s dětmi dle možnosti vzdělává. Tak žena ve zdraví pro rodinu více dokáže, než kdyby byla v továrně. Paní Hadová vybizela shromážděné, aby si samy pomohly, nač se tolik modlit; ani v zářasky netřeba věřit. Pak se i poklebovala, že, ač sv. Antonín jest zván jako patron věcí stracených, přece přý neptá se, když se v svatovácí. záložně v Praze stratilo tolik milionů. Dle ní klerikálové šifí pouze tmu, ač sama dobře ví, co se na schůzích katol. rozšíří brožur a všelijakých novin a spisů. Paní Hadová vybizela též přítomné, aby nechodili na procesy a tak dále sekala do nenáviděných klerikálů, brouse si otklí svých posklebků na náboženském přesvědčení našich žen a dívek, třeba poznamenávala, že jest daleka toho, aby se víry dotýkala. Jen tak já! Vezměte ženám a dívkám podobným zlehčováním víru a pak uvidíte, jaké peklo se vám v domácnostech zahostí. — Jedna posluchačka.

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Holohlav. Křesťanský sociální spolek pro Holohlavu a okolí pořádá 26. listopadu 1905 členskou schůzi, při níž přednáší dp. Jiří Sabula z Hradce Králové o Karlu IV. A radost byla věru poslouchati dp. řečníka, když líčil velikost a slávu našeho národa za zlaté vlády Otce vlasti Karla IV., mocného vladaře ale i zbožného a věrného syna církve sv. Přednáška sledována byla s utajeným dechem, a když dp. řečník přerádnou svou řeč skončil, odměněn bouřlivým potleskem. Schůze tato navštívena byla velice četně nejen členy, ale i četnými hosty zvláště ze Smiřic, což nás velice těší. — V neděli následující dne 3. prosince uspořádá náš katolický spolek přednášky ve Smiřicích; odpoledne pro školní mládež, večer pro dospělé. Přednáší p. Hříst učitel ze Štěpanic J. Buchar o krásách Krkonoš. Účvatnými slovy líčil malebnost jejich, při čemž doprovázena byla jeho řeč asi 150 světlými obrazy, tak že četní posluchači beze vši námahy vykonali za 2 hodiny cestu po krásných a romantických našich horách pohraničních. Všichni přítomní odešli nanejvýš uspokojeni a mnozí zajiště s pevným úmyslem, že použijí nejbližší vhodné příležitosti, by přírodní krásy Krkonoš, které viděli na pěkných obrazech, spatřili ve skutečnosti. K tomu též povzbuzeni byli závažnými slovy pana přednášejícího, který zajímavý svůj přednes končil vyzváním přítomných, by Krkonoš nezanedbávali, má-li na nich český živel opět zmohutněti.

Ze Žitav. Nového povzbuzení ku spolkové činnosti dostalo se nám poučnou přednáškou našeho předsedy v p. děkana Fr. Vohnouta o tematě „Stíny revoluce francouzské a rok 1848. v Rakousku.“ Za hojného účastenství jak členů, tak i hostů mluvil vdp. předseda tak poutavě a zajímavě, že celé 3 hodiny všichni s napjatou pozorností poslouchali a slova vdp. řečníka četným souhlasem provázeli. Poukázal, že příznaky doby naší připomínají revoluci francouzskou a revoluci v roce 1848. Svoboda ve francouzské revoluci nevěrou pokálená proměnila se v hrůzovládu a sklamané lidstvo uvrženo pode jeho tyranie. Švýcarsku stalo se střediskem nespokojenců, odkudž pokyny a hesla se dávaly do ostatních evropských zemí. Rakouský absolutismus měl svůj vlastní příznak josefinského byrokratismu, pod nímž upělí národové rakouští i církev a jemuž i nejlepší úmysl podřídití musel čekat František I. Ferdinand D. brotívaly nakloněn byl vždy k opravám, jaké duch času vymáhal, ale ministr Metternich v tom mu byl na překážku tak dlouho, až opět povstala „pozdě“ stiblo nepřipravené Rakousko a vyvolalo revoluci ve Vídni, Uhrách a v Praze. Revoluce v Praze vyvolána hlavně cizími podvrtnými živly, vyzývavým vystupováním vojska a bezohledným zakročením generála Windischgrätze a tím, že místopředseda Lev Thun, chlapeckým jednáním studenta Friea a jiných studentů podrážděný, o brzké upokojení měšťanstva rázně se neptánil. V revoluci vídeňské a maďarské násilí pokročilo tak daleko, že studenti a chátrovi učinili útok na hrad císařský, dali se strhnouti k zločinu vraždě a revolucionář Košťál docela na eněmě debrecinském dynastii habsburskou za zbavení trůnu prohlásil. Že při tom trpěla i církev, která sama po vybavení se v nesnesitelných poměrech toužila a lidu svobody politické přála, snadno se dovítí, jelikož revoluce byla vyvolána živly, u nichž pozitivní náboženství je v nenávisti a s nimiž církev se nikdy spřáteliti nemůže. I při vši rozháranosti poměrů za doby revoluce v Rakousku osvědčil národ český loyaltitu. Když totiž císař Ferdinand z Vídně před revolucionáři prohl. a od Maďarů za všechnu shovívavost zlehčován byl, byli to jeho „milí Čechové“, u nichž nelézal přítulnost a oddanost. Katolický Čech k revoluci nikdy se nepropůjč. O mnohých a mnohých důležitých událostech každý pouden odcházel se spolkové místnosti vzdávaje nennavnému vdp. předsedovi za jeho námahu srdečné „zaplat Pán Bůh!“

Z Nov. Bydžova. Katolický nář. jednot. naše vyvíjí čilý vnitřní život. Dne 19. listop. sebráli jsme ve prospěch podpůrného fondu: „Jakou našel Jakub metla na slon Teklu“. Obraz ze života dle stejnojmenné povídky V. Kosmáka. Souhra byla pěkná, pěkný i finanční výtěžek. — Dne 26. listopadu promluvil ve členské schůzi v p. Matouš: „O všeobecném, rovném právu hlasovacím se stanoviska křesťanského, národního a praktického.“ — Na třetí neděli adv. ohystá se divadelní představení: Dra Hermana „Šťedří den“ a fraška: „Sluha pánem.“ Zdať Bůh!

Podnikatelství staveb
a technická kancelář
stavitele

Jindřicha Labouťky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zašlá na požádání vzly
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle vkusu kostelů, řezání rámců na obrazy,
promie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a
různé předměty hodící se za dárky.
Převodní nákresy, ceník a rozpočty bezplatné a
franko.
Removace starých oltářů a kostelních sošek.

Čermákovy housle, struny
a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odhodný znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.
SPECIALITY: —
Pravé vládké a veicholdské struny, pa-
tiřské smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správký přesně a rychle.
V dokonalé účiě
Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.
Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.
V Hradci Králové.
V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpraštlech)
doporučuje P. T. veleďstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
'pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stě-
lemi vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na vřetený a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatí medaille, a mnohými ji-
nými diplomy i právem ražení slatí medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medaili.
Velečtému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída
svůj hojně zásobený
sklad náčiní
bohoslužebného
se stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše slatě v ohnivé zlatě
a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
umovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykázati četnými pochval-
nými přípisly P. T. zákazníků
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, reliqui-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křesť, svícňů, pa-
cířků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený
sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).
Tisíce uznávacích referencí a odporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Odprodávám
neobyčejně levně
pokud zásoba stačí k uspokojení vánoč-
ního období, krásné, důkladné

dámské látky

Josef Doubravský v Rychnově n. Kn.

na kostymy a šaty.

Mnoho druhů — žádné partie — při značně sní-
žených levných cenách.

Vzorky na požádání ochotně a franko!

KARBID

1a. jakosti, se zárukou za 300 l. plynu, pečlivě tříděný,
prachu prostý, nabízí

Bohdan Kasper,

válc. mlýny a továrna karbidu v Lobkovicích, p. Neratovice.

Pro pohodlí P. T. pp. odběratelů zřízeny sklady v Praze na Smíchově,
č. 280, proti západ. nádraží a v Hradci Král. u p. H. Řichtra,
zašlatale, kde možno vždy karbid bez předchozí objednávky obdržeti.

Malý Brehm

Druhé vydání.

Vylíčení života a vlastností zvířat
i rostlin.

Podávají profesoři B. Záborský a J. John.

5 svazků 10 zl. 40 kr., vázané s barevnými
přílohami 12 zl. 40 kr.

Díl I. Seavel. 300 stran a 200 vyobr. Cena 2 zl., váz.
2 zl. 90 kr. Díl II. Ptáci. 322 stran, 84 vyobr. Cena
2 zl., váz. 2 zl. 90 kr. Díl III. Ptáci, obojživelníci,
ryby atd. 379 stran, 342 obr. Cena 2 zl. 40 kr., váz.
3 zl. 50 kr. Díl IV. Rostlinopis. 312 stran, 337 vyobr.
Cena 2 zl. 40 kr., váz. 3 zl. 30 kr. Díl V. Nerosty a
horniny. 210 stran, 214 vyobr. Cena 1 zl. 60 kr., váz.
2 zl. 40 kr. — Krásná úprava. Sloh závažný.

Atlas hrouků

středoevropských

50 nádherných barvosukových tabulí s 1.00 obrazy s tex-
tem prof. Fr. Klapálka. Ve dvou svazcích váz. 20 zl.,
tabule váz. 9 zl. Známý odborník prof. Bernard v dlou-
hém posudku „České Politiky“ píše: Nový podnik můžeme
tudíž doporučiti nejvíc, jako knihu nejlepších svého
odboru.

I. L. Kober v Praze,
Voděčková ulice.

Velikých výhod, jakých požívá
všeobecné, tajné
a přímé hlasovací právo,
požívá též **tkalcovské zboží** firmy

ALB. HOLÝ, Hradec Králové,

Klíperova ulice 283.,

jednak že se považuje za nejlepší co se týče
kvality a potom, že je prodáváno za báječně
levné ceny; doporučuje se jako

nejvhodnější vánoční dárky.

Nové zlepšeny, zákonem
chráněny nedostizitelné

krem na zuby

Mikuláškov

Libuše.

Cena 25 kr.

K dostání v lékárnách,
drogeriích a voňavkářských
závodcích — V Hradci
Král. K. Dix, droguista,
Fr. Viktorin, materialista,
A. Frynta, obchod mydlař;
v Polci n. Met A. Poh-
lová, droguerie; v Nov-
Městě n. Met Jarosl.
Kračková, drogerie, Boh.
Imlaufová, vdova; v Do-
brušce Al. Křourek, dro-
guista; v Golčově Je-
níkově J. Thon, léká-
rník; v Červeném Ko-
stelci H. Klatovský, dro-
guista; v Josefově Lud.
Jarolímek, drog; v Tý-
něm n. Orli J. Pláň, droguista; v Opočné Jos.
Stěda, obchodník.

Budíž heslem a snahou každého uvědomělého
Čecha jen domácí výrobky upotřebiti.

● **Největší sklad** ●

všech druhů koberců, záclon, pokrývek, přikrývek flanelových i proší-
vaných, různých předložek k postelím, jakož i čínských kožešin, před-
věsků na okna, cestovních potřeb, jako: tašek, kufrů, košů, cestovních
dek, deštníků, županů, rohožek, železného nábytku atd.

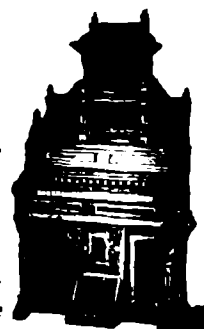
— firmy —

JAN STOUPA

v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Alois

Frodl

Královéhradecká

výroba

amerických

cottagových

harmonii

odporučuje nástroje vlastní výroby, elegantní
úpravy, nejnovější konstrukce, krásného silného
zvuku

v cenách nejlevnějších.

Obehrané nástroje se kupují aneb za nové
vyměňují.

Správy a ladění se rychle a levně vyřídí.

SUKNA

a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na
požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 15. prosince 1905.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Sirotčí rady.

(14) Konečně dospěli jsme k poznání, že k těm ubohým dětem, jež stojí na světě jako ta kvítka na břehu řeky, vysazená každé chvíle přívalem vln, máme povinnosti. Až posud chodily děti osiřelé, neb rodiči opuštěné, dům od domu a to zvlášť v jižních Čechách, kde sdílely osud nalezenců; tu sesbíraly nectnosti rodin z celé obce a vyrůstaly bez lásky a ve vzdoru na zločince, aneb aspoň na tuláky a lidi obtížné. Co vzniklo tu výdajů zemskému fondu a obcím! Kdyby takové dítě bylo hned z počátku dobře vedeno a nějaký ten obnos se na jeho vychování věnoval, mohlo vyrůst na užitečného úda lidské společnosti; takto však vyrostlo často na břemeno a hanbu našich obcí. Jsou-li lidé až třicetkrát i více trestáni pro krádež a toulku a počítá-li se náklad na jednoho takového nešťastníka v trestnicích, káznicích, náklad vzešlý ve stravovnách a spojený s nuceným postrkem, vyjde číslíce, která by každého zarazila. A to jsme zavinili my — občanská společnost — ježto jsme pro sirotky, kteří za to nemohou, že přišli o rodiče, neb že měli rodiče špatné, téměř ničeho neučinili. Konečně si na ně vzpomněla naše justice jako vrchnoporučenský úřad a přišla na to, co v Německu a jinde dávno existuje. Napodobujeme my u nás v Rakousku vše po cizině a nenapodobujeme dovedně; teprv když v Německu poznali chyby svého trestního zákona, přijali jsme jej my, aniž bychom se chyb uvarovali; ač jsme věděli, že trestní výkonný řád potřebuje oprav se stanoviska moderně sociálního, provedli jsme jej ve svých trestnicích, aniž bychom se byli ptali po chybách vyhlášeného systému samovazebního a aniž bychom si všimli t. z. podmíněného propuštění, jež si Švýcaři osvojili již před 30 lety. Když po Německu nastavěli v každém kraji polepšoven a ve Švýcarsku v každém okrese ochranoven, odhodlali jsme se i my něco učiniti pro zpuštění a zločinnou mládež a postavili jsme dva

zemské ústavy, jeden obecní v Praze a asi dva v okresích venkovských a to bylo vše; soudy mají sice chlapeci, jenž spáchal zločin, ale pro nedostatek zákonitého stáří (před 14. rokem) nemůže na zločin býti potrestán, nýbrž pouze na přečin, vysloviti možnost dodání do polepšovny, ale tato možnost stává se u nás nemožností, ježto ve dvou ústavách není místa pro všechna individua celé země. Když již dávno zřízeny byly v cizině spolky pro vystouplé vězně, zavedli jsme je konečně nedávno i my, avšak nemůžeme říci, že by se byly v lidu ujaly, t. j. že lid jim porozuměl a to proto, že zůstaly kolečkem justičního aparátu, o němž se lid domnívá, že mu po něm nic není. Dokud bude p. prezident krajského soudu neb státní návladní předseda, nebudou mít k spolkům důvěru nejdříve ti, pro něž jsou zřízeny, t. j. vystupující vězňové a obecnstvo nebude v nich sřítí spolky humanitní a bude dále dělati černý kruh kol těch, kdož opouštějí trestnici, tak že těmto nebude, než aby na t. zv. svobodě, jež je však pro ně daleko horší, než vazba, buď živořili, neb vrátili se zpět tam, kde mají aspoň co jísti, kde se skrýti a čím se odít. Nemá-li obecnstvo míti k vězňům, nápravy schopným, nedůvěru a mají-li tito nalézt cestu do lidské společnosti zpět a státi se znova užitečnými členy lidstva, musí naše veřejnost pro tuto ideu býti sřádná. Kdo pak však ví, že taký snolek k př. v Jičíně, Hradci, Kutné Hoře vůbec existuje? Tu je třeba přednášek, zpráv novinářských atd., což vše se neděje.

Jediné s t. zv. stravovny neztůstali jsme na půl cesty, nýbrž opravdu provedli jsme sř po celé zemi, že tuláci ze řemesla musili by naraziti na stravovnu a nemohli by ji obejti, kdyby — zase kdyby — provádělo se to přísně a kdyby obce s místní svou policií spolupůsobily. Stravovny mají býti sřtem, na němž se lidé bez práce přešívají; kdo práci upřímně hledá, v zákonité době ji zajisté najde a propadne sřtem; kdo se práce štítí, ten zůstane

na sřtě a má přijíti dle zákona do káznice. Kdyby však všickni opravdoví vagabundi měli přijíti do káznice, musilo by káznice býti — ne dvě — ale aspoň deset v Čechách. Místní policie neexistuje vůbec, nebo existuje špatná, které se nelze dovolati, kdo ji potřebuje a tak platíme na dvě strany, nejdříve zemské přírážky na stravovny a pak almužny tulákům, jichž se musíme báti a kteří na cestě ze stravovny do stravovny vždy mají tolik času, aby aspoň ta nejdůležitější místa v obci obrazili a k úplnému zaopatření ve stravovnách ještě pár krejcarů na kořalku a tabák si vydělali.

Konečně přicházejí sirotčí rady a tu jsme zase těmi starými idealisty. V každé obci má se zříditi sirotčí rada ze tří členů zastupitelstva, starosty, faráře a učitele a klade se důraz na umístění sirotek v sirotčincích — kterých nemáme, až na několik měst a soukromými dobrodinci pořízených ústavů. V zřizovacím ustanovení okr. soudu čtu vedle sirotčinců: „umístění sirotek v spořádaných rodinách“ a tu myslím, že se přišlo na to právě. Měl jsem příležitost, otázku tuto studovati v cizině; jsem posud ve spojení s muži, kteří v tom oboru pracují a dospívám k výsledku: „postarejte se, aby sirotci přišli do dobrých rodin, vedte nad nimi přísný dozor a nechte ústavů!“ Nejsou-li ústavy dobře vedeny, není-li dozor přísný, pak jsou drahou hračkou. Naše zemské ústavy a defraudace v nich jsou v tom ohledu odstrašujícím příkladem. Venkov se vůči hledě odlišuje, zemědělských pracovníků ubývá a v sirotčincích, jako v ústavu vůbec, se člověk pro venkovskou práci odeizuje. Budiž, jestli si větší města postaví své sirotčince; ten materiál zůstane doma a rozmnoží stejně počet továrního dělnictva a řemeslnictva; našemu venkovu však nechte jeho sirotky, ať nám aspoň z těch vyrostou služby a čeledínové. Beztoho žijeme v převrácených poměrech; o místo ind. učitelky sejde se padesát žádostí, služku, která je stejně placená, musí hospodář prositi, aby k němu šla a musí se dary o její přízeň uchá-

FEUILLETON.

Odváděl kozu.

„Táto, teda abys už s tou kozou šel. To všě, že mně není teď možná, abych ji odvedla sama.“

„No, no, jen co si nacpu tabáku, hned s ní pomašruju“, skuhral starý Šťavel.

Za chvílku držel již starý baráčník v sni kozu na usmoleném provaze. „Škoda tak dobré dojnice“, stýskala Šťavelka; „koza je jako jelen, opatrovala jsem ji jako dítě, ale co platno, potřebujeme-li tak najednou hotové peníze. — A to ti povídám, starej, pod dvanáct jednušek nesmíš od Vohráldů vzít. Taký se nikde nestavuj; však všě, jak máš slabou náтуру. Tobě jeden půlík není nikdy dost. Až se v pořádku vrátíš, koupím ti kořalky sama.“

„No, no ty kazateli, ty musíš pořád něco deklamovat. Však jsem už starej dost, abych si poradil sám.“

„Teda pojd, slečno, pojd, zamumlal starý baráčník a vedl kozu přes práh. Koza šla několik kroků, ale venku opřela kopýtko o zem. Tenhle děda jí nikdy nevodil, málokdy jí co podal. A teď ji odvádí od její paní, která se o ni tolik starala! Nedůvěřovala mu a proto ten odpor.“

„Půjdeš nebo nepůjdeš?“ rozlobil se stařec.

„Počkej, vždyť já se musím schovat, aby mne chudinka neviděla. Ona by se jinak nehnula.“

Baráčník vstoupila do sřtky, kde jí ukápaly ze starých očí dvě slzičky. — Ted již koza šla, ale s velikým mečením. Jako by tušila, že už se nevrátí k své starostlivé velitelce. Když byl Šťavel za vsí, oddalo se zvíře už tiché resignaci; šlo poslušně, odmeklo si jen tak někdy — jako ze sna. A když se uhnul baráčník ze silnice na polní pěšinu, začala se koza starat, čím by svou mlsnou hubu potěšila. Každou chvíli chtěla mít zastávku, až byl staroch celý zpocený. A do Dráčova k Vo-

hrálovům byla skoro hodina cesty! „Je to dřina s tou nestvůrou“, vzdychal si v duchu.

Když se vůdce i vedená ocitli na pokraji pole, na němž bujela hustá, dužnatá víkev, tu si koza teprve nedala říci. „A co s tebou, sloto! Kdo se s tebou bude pořád rvát? Napas se už jednou trochu víc; pak snad dáš pokoj. Já si zatím sednu tuhle na bromádku — stejně si potřebuju odpočinout. No — a zapálím si tabák bezky pohodlně.“

Stařec se uvelebil na malou bromádku kamení a otočil si konec provazu dvakrát kolem ruky, poněvadž v případě kozího útěku by těžko dovedly jeho staré dvě nohy s úspěchem pronásledovati mladé čtyři nohy pružného přežvýkavce. A teď si zapálil vyhaslý obsah své krátké kořenky. Ale sotva pětkrát zabafal, už bylo po radosti. Šťouchl znalecky malíčkem do dýmky a řekl si: „Bodej, vždyť už jsem s tabákem na dně. To si musím nacpat znovu.“ Koza neřikala nic a okusovala šťavnaté stonky tak pokojně, že ani ko-pejtkem nehnula. A tak si staroch nacpal pohodlně.

Zapáliv si znovu, odhodil bez dlouhého mření sřku ještě hořící na stranu. Ale hodil velice nešťastně. Pravidlo, jež nás poučuje, že opatrnosti nikdy nezbyvá, platí i pro toho, kdo si ve společnosti čtvernožcové hodlá labužnický pokouřiti. Na to starý Šťavel nevzpomněl, a tak sřka dopadla na kozu. Zvíře se vzepjalo a udělalo mocný skrobatický skok. Kdo by se taký nechal beze všeho odporu upražit? Ale chudák Šťavel, který posud měl provaz kolem ruky ovinutý, skulil se s bromádky tak náhle neblaze, že mu v ústech zůstal pouze kousek — ukousnuté špičky od dýmky. Měl v dásních ještě pět zubů, jež mu od mládí do této chvíle dosti věrně sloužily aspoň při tom kouření. Špičku dýmky mu sevřely pěkně, bezpečně, tak že ji ani nemusil stále přidržovati rukou jako starci jiní. Ale teď dva zuby se mu povážlivě viklaly.

Koza se zase začala pást zcela pokojně, jako by se bylo nic nestalo, ale Šťavel jí dával v rozčilení jména hrozná. To tak! Aby se pro »mrchu«

ještě zmrzačil. Naposledy se trochu utišil. Pomyšlil si, že to jest přece jen hloupé zvíře, a — pak mu cosi do duše šeptalo: „Kdybys byl nechal mlsnou kozu pásti tak bezstarostně na cizím, nestalo se ti nic.“

Staroch trhl provazem a dal se na pochod dál. Ted se to šlo přes písčnou pláň u lesa trochu líp. Trpký vřes nebyl pro vymazlený kozí jazýček nijak velkým lákadlem. Ale Šťavel si oddechl jenom na malou chvíli. Když došel k potoku, koza jala se velikým odporem dokazovat, že jí je voda zrovna tak nemilá jako plamének hořící sřrky. Aby se chodci při přechodu kalné vody aspoň neutopili, překlenuji vesniční inženýři oba břehy jedním podélným kamenem. Byla to pro rozumného cestujícího slušná výhoda, uměl-li jen dobře při přechodu zachovati rovnováhu. Voda sice na jedné straně bujně se přehupovala přes kámen, protože v otvoru pod ním měla pro své dovádění příliš málo místa; nu — ale z nouze i takový přechod pro opatrného člověka dobrý. To uznával staroch věčně, ale koza měla jiné názory. Že prý dál nepůjde, že si netroufá; kdo ví, zda by se zbytečně neutopila. Opřela se kopýtky o zem s energií ještě větší, než při odchodu z chalupy. Šťavel, stoje na kameni, táhl za provaz statečně, ale protitlak byl příliš tvrdošíjný. A tak se stále víc ukazovalo, že nemá ten člověk k vodění koz žádného talentu. Vždyť ani nevěděl, jak by místo násilí užil proti koze lsti. Možná, že by byl kozu zručněji vedl, kdyby se byl tomuto umění učil od chlapeckých let; čemu se člověk v mládí naučí, v stáří jako by našel. To jest stará pravda, že nikdo učený s nebe nespádl. Ale teď už byl Šťavel na učení trochu starý. Po velikém úsilí povolil provaz, a chytrá koza uskočila hned o kousek zpátky, přinutivši svého neoblíbeného vůdce opustiti výbojnou posici na kameni.

Jak ten urputný boj skončí? Najednou staroch zaslechl za sebou hlasitý chechtot a v zápětí dotěrnou otázku: „Kam pak, dědečku, tu slečinku vedete? Jak vidím, má ta koza nějak špatné vychování, že vás tak málo p oslouchá.“ (Dokonč.

zeti, aby mu neutekla v nejlepší práci. A ještě i při těch platech a při úplné volnosti, jaké čeledi dnes požívá, zůstává na sedláky — brak.

Sirotek nesmí se však svěřiti první rodině, jež se oň hlásí; poručník nesmí ze sirotka míti škodu, ale on si též musí dáti líbiti přísný dohled sirotčí rady. Dnes jsou sirotci břemenem obcí a také je osud jejich dle toho. Takové dítě se prodává při dražbě — obdrží je, kdo podá nejmenší. Nese-li zeměký fond náklad hnanecský, kázeňský, na ústavy chorobných, porodnice, pak by měl i tuto otázku přijmouti za vlastní a já myslím, že k tomu dojde, až konečně zákon chudinský přijde na řadu. Poněvadž však země je beztoho na pokraji finančního úpadku, měl by jí stát část příjmů jejich přenechat, i anebo výlohy, které souvisí s prováděním zákona trestního, přejmouti. V státních pokladnách uloženy jsou přebytky sirotčích kapitálů; jaká krásná příležitost, věnovati je sirotčím radám! To se žádalo od poslanců ne jednou a co činí stát? — Odporoučí zřizování sirotčích rad. To je ovšem lacinější a je to také pěkné. My u nás v Rakousku pro samou politiku nemáme času na humanitu. Kde je na tom polí malé kantonnální Svýcarsko! Pozdravuji sirotčí rady, bojím se však, že zůstanou, jako mnohá jiná věc nutečná — ideálním rozmachem bez praktického provádění, čili že budou zde sice sirotčí rady, ale nebudou se o sirotcích raditi.

Situace na naší universitě.

(*Mrávní úroveň pokrokového studentstva. — Potřeba ústředí katolických akademiků českých.*)

Z pražských kruhů akademických píše se nám:

Demonstrace proti rektoru české university jasně ukázaly, jak mravně stojí studentstvo pokrokové a s ním spojené sociálně demokratické. Seznali jsme tu zchátralost lidí, kteří sobě osvojují vymoženosti a vliv moderní chlubné humanity, prohlašujíce za zpátečníky, klerikály každého, kdo nechce přisahat na jejich pokrokovost. Však také neminuly se účinkem ušlechtilé výlevy zářící kultury pokrokovské! Hulákání a řev k oblučnutí, umravňující fond výrazů nejvybranějších, insultace, teror, ba i násilí — vše prováděno na obecenstvo dle přání dr. Masaryka, jak žádá v „Boji o náboženství“. Sám dr. Drtina uviděl ovoce svých snah; jsou významná jeho slova k demonstrantům: „Takto jste neměli, pánové, činit, vy jste zhanobili náš směr“. I jemu odpověděno: Hanba.

Nám při tom všem tane na mysli jedno slovo: ba n k r o t věškeré kultury a výchovy moderní, jež se honosí, že porazila v sobě Boha. Tak se v praxi jeví beznáboženská humanita!

Ovšem německo-židovské noviny měly pravou pochoutku, když mohly zaznamenat, že český akademik předstihl německé buršáky (Bohemie). Arciť stálo to za podívanou, vždyť sám čas a právo lidu se styděly za své odchovance, kteří prakticky provedli zvučná hesla: S pravdou ven, Svoboda svědomí a slova, Všechno pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje (Havlíček), Kdykoli jsme vítězili, dalo se to pokaždé více převahou ducha nežli mocí fysickou (Palacký). S časem si může podat ruce Rašínovo „Slovo“, na jehož výzvu byly rozházeny letáky, kde bylo věru dotvrzeno, jaká zášť, ale také jaká frázovitost se vyrábí v myslích jistých lidí.

A jaké důvody vedly k demonstraci? Theologie prý není věda. Snad dle názoru prof. Masaryka, který v „Základech konkrétní logiky“ tak mermomocí chce dokázat, ježto prý theologie se vymyká podmínkám vědy: poznání pravdivé, jisté, zřejmé (jasné), soustavně uspořádané a opírající se o určité principy (základní zásady, jež jsou buď samozřejmy, tak že se nedokazují, nebo odjinud vzaty jako kořist dokázané, tak že se předpokládají). Ovšem principy každé vědy buď jsou vnitřně samozřejmé (matematika), avšak také mohou býti nedostupny, za to je svědectví o nich dokázáno nade vše pochybnost, v kterémž případě rozhoduje důkaz o existenci tohoto svědectví, jež musí býti pravdivé, jisté a zřejmé. A tu právě theologie opírá se o vnější svědectví „správnosti svých pravd“, je tudíž vědou, a vědeckost se jí upírá. Než důsledně by se měla upírat historii vědeckosti, ježto ta opírá se stejně o auktoritu (lidskou, kdežto theologie dokonce božskou, čímž je vyšší), a to se nečiní; stejně by se měla upíráti vědeckost jiným vědám, jež nevykazují pravd základních rovněž samozřejmých (na př. silozpyt). Dnes dosud neznáme podstaty světla, tepla, síly a pod., ač smysly nám podávají nezvratné svědectví, že existují, ač z nich vyvozují se jiné pravdy (zákony). A právě theologie v soustavě je si důsledna jak v teorii, tak v praxi, kdežto filosofie dnes ani neví, kolik čítá sy-

stémů. (Kolik hlav, tolik smyslů platí předně o ní).

Že se tudíž popírají nároky theologie na vědu, nevěsí důvod v ní samé, ale v něčem jiném: v ateismu popírači, kteří vše nadpřirozené zavrhnou už předem. Vyhlašují, že theologie není vědou, má sloužit jen za záminku na oklamání lehkověrných. Dle toho přirozeně zavrhnou i fakulta theologickou, ač jí náleží i právo historické na existenci, neboť ona první vznikla, a s ní teprve se vyvinuly ostatní fakulty, jejichž osa má být tmelem. Paulsen ve své předmluvě k filosofii staví theologickou fakultu na první místo a odůvodňuje, proč tak činí. Že bohužel tak není, toho viny nenese theologická fakulta; však je také vidět, kam věci spějí na ostatních fakultách, nevládně-li v nich duch theologie. Než ať se věci mají dnes sebe hůře, upříti se nedá, že církev to byla, jež první university založila, fakt ten mluví sám sebou.

Stejně je neodůvodněna námitka pokrokařů, že je theologická fakulta daleko pozadu za ostatními. Za to přece nemůže ona sama, ale stát. Kdo ví, co dá práce zvláště nám Čechům vymoci na státu sebe menší podporu pro nejnaléhavější potřeby, ten se nijak nediví, že týž stát liberální nedbá fakulty theologické, v jejímž zájmu je nanejvýše žádoucí zvětšit počet sil profesorských (docentur), zřízení seminářů (letos založeny jsou dva: filosofický a exegetický N. Z.), jak už svého času navrhl dr. Bráf na sjezdech kněžstva. —

Než vrátme se ještě k demonstracím studentstva, které prozrazují nejen kulturu klacků pokrokových stran, ale i to, jaké proudy se vtrácejí do studentstva českého. Vždyť demonstraci usnesl Svaz československého studentstva, dosud pokládáný za ústředí akademiků českých. Z takového výstupu přední naděje národa českého máme věru málo radosti jakožto upřímní přátelé mladé inteligence.

Je to líto, že z 90% katolické studentstvo české nemá vlastního střediska, v němž by nalezlo oporu v kritických dobách, nemá po ruce prostředků proti teroru a násilí, proti ubíjení občanské svobody. A přec jak ohromnou důležitost hraje spolek! Proč se ubíjí Akademický čtenářský spolek? Jen svou organizací, v níž nalezli opory nejen členové ale i jiní.

Poměry, jež se utrávají, přímo nutkají k založení střediska všech rozvázných akademiků. Mají židé spolek českých akademiků židů, protestanté Jeroným, realisté Svaz pokrokového studentstva a posléze Svaz československého studentstva, který si dělá nároky na zástupce všech, dal se do služeb socialistických. Máme ovšem spolek katolických akademiků Arnošta z Pardubic, ale ten je omezen jen na koleji celým svým zřízením, čímž je nepřímě odkázán na nižší činnost vymezenou. Ovšem od spolku nutno lišit koleji, jež má na starosti hmotné zaopatření studentstva. Ač koleji musí nutně spočívat na zásadách náboženských, nemá-li v ní zavládnout anarchie, přec koleji není v době moderní právě nejlepším prostředkem k šíření mravních zásad, k utužení víry při jejich obrovských a nikdy nedoceněných obětech. Byť by po stránce mravní vykonala přemnoho, přec ona, nemajíc vlivu na život mimo sebe, nemůže všude zasahovat, pronikat. A omezovat svobodu u akademictva je nejen nebezpečno, ale nemístno, bezúčelno i neúspěšno, ježto by se vychovávaly třítny větrem se klátící, kteréž by sežehl nepatrný mráz v rozbouraných vlnách života. Co se tudíž hodí pro žáky nedospělé a nesamostatné v obecných a středních školách, toho nelze stejně užiti i při školách vysokých. Než nesmíme také zapomenout, že do koleje nevede ani tak přesvědčení jako spíše hmotné zaopatření. Odtud dá se vysvětlit, že jen něco přes 1/3 kolejniků jsou členy spolku Arnošta z Pardubic a že jsou mnozí, kteří spolek ten zradují, podřívají, ač požívají takového dobrodiní v koleji vystavěné a udržované penězi zbožných katolíků.

Bylo by výhodnější, aby místnosti spolkové koleje byly propůjčeny spolku na zdravých základech, do něhož by vstupovali mužové z přesvědčení spíše než z ohledů hmotných, ač by nevyhnučoval udílení podpor nazným i na ušlechtilé snahy.

Ježto konfese židovská a evangelická mají už své vlastní spolky, je samozřejmo, že by spolek ten měl ráz katolický. Jsem jist, že by spolek ten zkvétal, bera se směrem demokratickým ale konservativním, háje svobodu slova i svobodu jednání, probouzeje snášenlivost a pokrok, ne slovy, ale skutky, lásku ku pravdě jak hlásá křesťanství, vydává časopis (Alethea už nevyjde). On by i utvrzoval mravnost, pořádaje přednášky a co hlavního, určoval tón při veřejných projevech, je mohutnou baštou proti teroru socialistů, kteří jakožto příslušníci internacionály neslychaným způsobem hledí v nevážnost uvéstí dobrou pověst českého studentstva.

Arciť tak dříve nastane třídění duchů na dva protichůdné tábory: pravdy, svobody a pokroku v Kristu — lži, otroctví (zabíjení v Antikristu).

My nemůžeme si nic přát, než aby studentstvo katolické se vzhopilo k sebeobraně a vyprostilo se z nedůstojných pout bezcharakterních křiklounů, štváčů z řemesla. Jistě by našlo hojně podpory mravní i hmotné z řad samotného profesorstva i kněžstva.

Apelujeme na naše profesorstvo vysokých škol, aby podalo pomocné ruky studentstvu katolickému. Může-li dr. Drtina a Masaryk pracovat mezi pokrokaři, dr. Zucker podporovat židy, proč by nemohli naši pomáhat svým! Ruce k dílu, nášky zde nic nepomohou!

Náš cíl buď: založit ohnisko ušlechtilých snah po dobru, krásnu a pravdě, čelící proti zkaženému nihilismu. My se nebojíme pravdy, ale jiní, kteří, aby se vyhnuli rozumovým důvodům, dle Schopenhauera prohlašují náboženství za cit, za něco čistě náladového, o čemž ovšem nelze mluvit. Neznalost a předpojatost proti nám hlavně bojují, neboť moderní člověk léká se nejvíce: audiatur et altera pars (budiž vyslyšena i druhá strana). Pamatuji se jako dnes na pohnutlivé doby Husových oslav, kdy Akademická čítárna chtěla povolati dra Lenze vedle řečníků husitských. A kdo se proti této upřímné snaze po pravdě opřel? Kdo ji zmařil s výsměchem nasývaje ji zpátečnictvím? Byl to čas, který věru dost se natopil zla v naší inteligenci a je sverhovaný čas, aby šel... K.

Volné listy.

(*Dokoment o ženské otázce. — Poznámky o kongru.*)

(12) Končíme svoji ávahu o ženské otázce postavením ženy ve společnosti občanské a státní. Žena dle přirozenosti lidské pocituje potřebu po společenských vztazích, které jdou i přes hranice rodiny. Ostatně při přirozenosti ženské pozorovati jest, že náklonnost ke sdružení se s jinými jest u ženy vyvinutější než u muže. Tady mají původ svůj ženské kláštery, které ve středověku dosáhly takového rozšíření. I sdružení protestantských jáhenek ukazuje na svůj psychologický pramen. Však ve středověku mimo to vedle cechů mužů byla též zvláštní sdružení žen za účely živnostenskými. Ovšem hospodářský směr liberalistický v jednom špatném svém výhonku staré cechy rozbil a rozdobil živnostníky v osamocená individua, ale jak hospodářské potřeby, tak zdravá přirozenost lidská tvoří opětne mohutné svazy společenské dle zvláštních cílů jejich.

Ženy spojují se, aby zastupovaly záležitosti svého pohlaví vůbec a aby dosahovaly uskutečnění jednotlivých zájmů svého stavu. Že zavládla sountěž mužův a žen na poli průmyslovém, již jsme se v průběhu ávahu zmínili. Aby práva svá důrazně mohly hájiti a uplatniti, žádají zástupkyň emancipace, aby ženám dostalo se přímého účastenství v životě politickém. Tu bychom tedy měli nejen voliče, nýbrž i voličky a vedle mužských poslanců v říšské radě a v zemských sněmích též poslance ženské. Ve prospěch této politické rovnoprávnosti napíší některé ženy věci skoro neuvěřitelných, jsouce podporovány v nepravých názorech o své svobodě i muži, kteří lehce váží svoji zodpovědnost. Tak v nedávných manifestacích pro rovné volební právo, kdy sociální demokraté všude poroučeli a ostatní občané obstarávali jim poslušně štáfl, hlásily se o svá politická práva i ženy. A opět se vyskytli mužové i časopisy, kteří buď nepřímě nebo přímo v těchto požadavcích ženy upevňovali. Jest to velmi smutné, že ze strachu anebo z přemrštěné galantnosti mlčí muži tam, kde sami vědí, že mlčení jejich jest znamením nemužné slabosti. A ještě smutnější jest, jestliže muži veřejně politickou rovnoprávnost žen propagují. Kdo trochu pozorovati umí, poznává, že všechno to nadšení pro politickou rovnoprávnost žen ze strany mužů jest umělé a že se jim nepodaří rozumným lidem vnutiti víru, kterou jim samým přese všechnu jich dobrou vůli nepodaří se vždy si osvojiti. Jako vědu i tady hraje velikou úlohu vnučavé slovo „pokroku“, pro nějž napácháno bylo v naší době dosti nesmyslů a jehož obsah přemrštěnými horlivci byl tak často bezhlavě padělán.

A zatím je povinností každého poctivého a upřímného člověka, jenž na život nepohlíží lehkomysele, zkoumati nestranně příčiny požadavku tohoto, rozehvívajícíchho mysl tak mnohých žen, a odvažovati jeho výsledky v životě domácím u rodinném. Hledíme-li k tomu, co již dříve jsme pravili, můžeme své rozhodné zamítavé hledisko k politické rovnoprávnosti žen snadno odůvodniti. Předem jest zřejmo, že účast ženy v politickém životě jest v rozporu s úkolem matky, jež, má-li řádně poslání své plniti, musí všechny své úly duševní a fysické

shrnutí směrem k rodině a k domácnosti. Již jednou jsme řekli, že v politických bojích stratili bychom jistě matky a v politice přibyl by nám smutek. Žena má zajisté veliký duchovní a společenský význam pro život veřejný, pro národní ducha, zvyky a kulturu, ale význam tento byl by zmařen, nebo přinejmenším poškozen, přímým účastenstvím jejím v zákonodárné činnosti. Přesobí žena bezprostředně na vytváření mravů a obyčejů životních a zároveň prostředně na zákonodárství, a toto působení žen dle vlastního způsobu jest jiné než zasahování mužů. Nemáme oteckou, nýbrž „mateřskou řeč“, v kteréžto faktu všechno to vnitřní, intimní i veřejné konání ženy jako v jádru jest naznačeno. Na obyčej životní a na zvyky domácí a národní působí žena mnohem mocněji než muž. Proto každý pokus, ve zdravém národě zdomácnělé zvyky odstraniti užitím politické moci, rozbíjel se o odpor ženy. Emancipované ženy neznají tedy své moci, když chtějí tento úkol svůj zaměnití za volební právo mužů.

Přirozené tvoření a vyvíjení se zákonů děje se z právního a mravního vědomí svobodného národa, a co se z počátku bez jasného vědomí o nutnosti a účelnosti v rodině a v obci konalo, to potvrzuje se konečně uvědoměle zákonem jako právoplatné pravidlo. Dnes právo se fabrikuje, nevyrostá již. Nynější stát ničí způsob tvoření zákonů tím, že si osobil práva rodiny a společnosti. Vládnoucí strana ve státě zhotoví bez ohledu na mravní blaho celku šablonu zákona a vnutí ji násilím životu národa. Občanská svoboda vydána v plen lidské libovůli. Při tomto potlačování života národního ochromena byla i mravotvorná činnost ženy. Není tedy divu, že ženy se hlásí o spolupůsobení v děláni zákonů, ježto ženská jejich účast původní ve vytvořování života veřejného byla jim liberalismem odňata. Tím však žena zapírá své přirozené původní určení.

Jestliže my tedy spolupůsobení ženino, jak toho nynější emancipace žádá, v životě politickém odmítáme, žádáme s tímž důrazem, aby ženě byla vrácena původní a přirozená účast při vytváření mravů a vědomí právního. To jest, žádáme emancipaci rodiny, ozdravení hospodářských poměrů, zkrátka rozřešení otázky sociální. Jestliže skutečně se požadavek výstřední emancipace a ženy zatáhnou se v politické boje, zmizí rodina ve svém souladu a mravním významu, stratí se nám ten poslední útulek, v němž v moderní suchopárné době nasycuje se člověk poesii, pěstuje posvátné tradice a odkudž odnáší si do života mravní sílu a chuť ku práci.

* * *

Předlohy kongruové ocitly se tedy šťastně v rozpočtovém výboru. Však, mluví-li časopisy pravdu, povážlivým jejich doprovodem jest, že předseda rozpočtového výboru dr. Kathrein nechal se nutit k tomu, aby kongru dal za předmět rokování. Mimo to také velmi podezřelé jest, že referent dr. Fusch zapomněl na referát podepsat své jméno, čímž poskytnuta příležitost ku protestu sociálních demokratů a ke zbytečnému a škodlivému protahování věci, pro niž každá minuta jest důležitá. Ježto kongrua nebude projednána v tomto krátkém čase do Vánoc, stracen rok realizace a pak — ztraceno snad všechno. Od budoucí sněmovny, vzešlé ze všeobecného práva hlasovacího, uskutečnění svých požadavků kněžstvo očekávat nemůže.

V příčině kongruy vrhl se „Čas“ opět na naše poslance. V té příčině připomínáme, že by nikdo z kněžstva o zlepšení platu neuvažoval, kdyby se měl tak, jako vydavatel „Času“ dr. Herben. Dr. Chalupný, jenž poměry v táboře realistickém dobře zná, tvrdí aspoň v „Přehledu“, že se jednomu ze sta lidí nevede tak, jako dru. Herbenovi a že tudíž nářky Herbenovy na hmotnou tíseň jsou odporným fňukáním. Jest záhodno, aby tato Kasandra v kalhotách uložila sobě moдрé mlčení, protože byla důkladně při nepěkných věcech bolestně přiskřípnuta a protože všechny pichlavé poznámky jejího časopisu vrací se na její hlavu. Je sociální demokracie bouří ve sněmovně proti předložce, nemůže překvapiti, rovádějí svůj sociální program již dávno nescitálně. Nepráteleství toto musí si kněžstvo dobře zapsati v paměť a při budoucích volbách se přičiniti, aby kandidáti sociální demokracie z našich venkovských okresů byli všude mravně vytlačeni.

Obrana.

(2) **Vychovává škola?** Pokrokařský list nedávno přinesl srdce rvoucí stentky na klerikalism ve středních školách. „Ve své rozpínavé panovačnosti jde tento otravný klerikalismus tak daleko, že i profesoři chce prostřednictvím nadřazených úřadů násilně, disciplinárně tresty, nutiti ke všelijakým obřadnostem,

ku kterým je jejich povinnost dosírací dle výslovného znění úředního nařízení neváže a ani vázati nemůže.“ (O. l. č. 104).

Citlivé srdce zrovna se zachvěje při tomto líčení duševních útrap, které musí vytrpěti chudák profesor, když si chce na střední škole několik těch stovek zasloužiti. A poněvadž žijeme v době, kdy následkem zvýšené sociální výchovy každé nadprávi budí trpkost a vyzývá ku odvetě, neschází mnoho, že celá veřejnost obrací se proti středoškolským katechetům, kteří bez ohledu na všechny ministry kultu, bez ohledu na školní zákony, ano i bez ohledu na početné silnější učitelé sbory znásilňují ubohé profesoři a nutí je vykonávati práce, které jim zapovídá jejich „přesvědčení“ a za které — což hlavně padá na váhu — nedostanou žádné mimořádné remuneratione. Sami se obdivujeme, že tito katechetové jsou takovou mocností, se kterou celý školní aparát a celá organizace masarykovců nic nesvede. Chtěli jsme v zájmu svobody ztratiti přímluvné slovo za uvolnění „znenamňovaných“ ubožáků, protože školní výchova vyžaduje čisté charaktery, světlé vzory a hlavně chuť ku výchovnému povolání. Chtěli jsme již věřiti pokrokařskému výkladu ministerského nařízení o dozoru při bohoslubě, že lze zcela legálně v kostele vykonávati dozor, když páni z dlouhé chvíle zahrajou si dardu ve čtyřech, protože jeden brou nezaměstnaný vadycky k tomu dostačí, aby udržoval disciplínu. Již nám v pětě tanulo slovo šetrného upozornění, že zákon je na straně „znenamňovaného“ profesora, když jsme dostali do rukou přísední formulí, kterou musí každý učitel na střední škole u přítomnosti řiditele a 2 svědků složiti i podepsati. Přísední slib řiditelem učitel předčítaný v podstatě zní: „Budete přísahati Bohu všemohoucímu, že zachováte povinnou věrnost Jeho Veličenstvu — — —, že budete v aktivosti míti zákony a předpisy svých představených úřadů a jimi se řídit, dle nejlepšího vědomí a svědomí spravovati svůj úřad učitelský, varovati se *všelikého zneužití jeho, zvláště pak toho, které je nebezpečno státu, náboženství neb mravnosti*; . . . . *že budete mezi mládeží sobě světemou se vším úsilím buditi a šířiti netoliko vědomosti, jimiž učiti jste povolán, nýbrž v mezích své zvláštní působnosti také smysl pro zbožnost, mravnost a zákonný řád*“.

Po přečtení s prsty pozvednutými hlasitě slovo za slovem profesor každý opakuje: „Co mi právě přečteno bylo a čemuž plně a jasné jsem rozuměl, to mám a chci věrně zachovávat! Tak mi pomáhej Bůh!“ O přísaze sepíše se protokol a všemi přítomnými podepíše.

Proč se takové opatrnosti při přísaze používá, pochopujeme teprv nyní, když si vzpomínáme na nedávný případ v kapli zdejší reálky a oslňující překrucování ministerského nařízení ve prospěch provinilců. Přísaha váže profesora, aby nepřepával jenom hlavu mládeže jím samým nezažitou spoustou číslic, dat a neschetných pravidel, nýbrž aby také mladé duše vychovával a budil také smysl pro zbožnost, mravnost a zákonný řád. Hajnovci sice přísahají a podepisují se pod přísední formulí, ale hnedle za dveřmi řiditelní jednají proti svému slibu. Aby svou věrolomnost v očích veřejnosti trochu zatašovali, schovávají se za překroucený výklad ministerského nařízení a pošramocenou svou vážnost hledí si povznéti uličnickým tupením katechety, jenž má tolik přímosti, že ukáže na křiklavý rozpor mezi jejich chováním a přijatou povinností. Jestliže někdo jinak jedná, nežli slibuje, pak lze celým svým životem a otravuje celé své okolí. Chamleon, který za žvanec chleba sliboval by proti svému přesvědčení třeba čertu svou duši, je velmi špatným pedagogem, protože tisíc svých vzdělávacích frází vyvrací svým jediným činem. Když jsou takové zjevy na středních školách, pak věříme rádi „Osvětě I.“, že „za takových poměrů těžko vyrůstají z mládeže studující povahy přímé a poctivé, povahy pro opravdový pokrok obětavé a nadšené, zkrátka povahy, jakých je našemu národu třeba.“

(3) **Jaké má představy o katolickém náboženství naše inteligence.** Že socialisté snaží se tupiti a snižovati naši víru lhaním nejnestoudnějším, tomu se nijak nedivíme. Jest to lhaní soustavné, socialisté málo vzdělání i ti akademičtí lhoun okatě i proti vlastnímu lepšímu přesvědčení, jen aby katolictvo v očích lidí prostomyslných co nejvíce zosudnili. Ale přímo musí našinec žasnouti, všimne-li si, jak píše o naší víře i takový intelligent, který není právě odpovědným nepřitelem katolictva, a který vlastně chce psáti — nestranně. V „Rozhledech“ vyšla právě úvaha dra Joklíka o novém řádu školním a vyučovacím. V příčině požadované výchovy nábožensko-mravní píše autor: „Co dnes lidé osvěcení rozumějí výchovou nábožensko-mravní, různí se podstatně od toho, co má na zřeteli nový náš řád školní a vyučovací. Obojí liší se takto: Dle řádu toho se žádá, aby starý zákon pojímán byl do slova(!), aby bylo věřeno, že

svět byl stvořen v 7 dnech, že světlo bylo na zemi dříve, než slunce bylo stvořeno, že Bůh sám osobně sestoupil(!) na zemi udělal z hlíny Adama; . . . to všechno žádá věřiti na slovo řád škol. a vyuč., káže také představovati si Boha zcela tak, jak jej líčí starý zákon, to jest jako zvláště silného člověka, jako bytost nadanou nejen ctnostmi lidskými, ale také slabostí lidskou, jako bytost, která se hněvá, která se mstí, ač jest nekonečně dobrá a milosrdná; dále se žádá, aby všechny obřady církevní byly pokládány za opodstatněné příkazem Božím, ba že jsou pro spásu třeba důležitější než mravní život.“ — Vybrali jsme z paně Joklíkovy úvahy ty nepravdy, které nejvíce bijí do očí. A teď se tážeme: Pane doktore Joklíku, kde jste se takhle učil o katolické víře? Babička, která sotva psáti umí, smála by se vaším náboženským vědomostem. Možná dost, že jste tyhle představy o naší víře čerpal z prohnanych socialistických pamfletů. Kdybyste aspoň do katechismu nahlédl, poznal byste, jak se klamete.

Jmenujte nám toho kněze, který vám řekl, že starý zákon má býti pojímán do slova? A teď vás polapíme do vlastní sítě. Pravíte, že podle naší nauky má se bráti starý zákon do slova a hned jako důsledek uvádíte, že se má věřiti na sestoupení Boha na zemi k vůli udělení člověka, že si má mládež představovati dle starého zákona Boha jako zvláště silného člověka. Kde se o tom vůbec ve starém zákoně mluví? Jak to znáte starý zákon? A v kterém katechismu církev tak mluví? V katechismu našem se dočtete: „Bůh jest pouhý duch“; v královéhradeckém „Oltáři“ naleznete tuto větu: „Bůh jest pouhý duch, má rozum a vůli, ale těla nemá.“ A na jakém základě učí církev, že jest Bůh pouhý duch? Otevřete si nový i starý zákon a tam naleznete tyto věty: „Bůh jest duch: a ti, kteříž se jemu klaní, v duchu a pravdě mají se klaněti. (Jan 4, 24.) Králi věku nesmrtelnému, neviditelnému, samému Bohu, čest a sláva na věky věků. (1. Tim. 6, 16.) Snad šlépáje Boží vystihneš, aneb dokonale Všemohoucího vyzkoumáš? Vyšší jest nad nebesa, i co učiníš? (Job 11, 7.) Bůh řekl: Nebudeš moci viděti tváří mé. II. Mojž. 4, 12. Komu tedy podobného učiníte Boha? aneb jaký obraz postavíte jemu? (Jes. 40, 18.) atd. A teď se tážeme, zda tyto věty nám představují Boha jako člověka zvláště silného? A kde praví Písmo nebo katechismus, že Bůh k vůli stvoření člověka sestoupil na zemi? Kde?

A teď dále: který katechismus líčí Boha jako bytost náhylnou k slabostem lidským, ku hněvu nebo ku pomstě? Mluví-li se v Písmu o hněvu Božím, o Božím zármutku a pomstě, hned vykládá katecheta, že se nemají tyto výroky bráti doslovně, poněvadž Bůh nepodlehá žádným lidským slabostem. Slova těch užívá se k poučení o Boží spravedlivosti. Dle katolického učení Bůh jest bytost sama v sobě nejvyšší blažená, kterou zarmoutiti a nešťastnou učiniti nemůže ani vzpoura celého světa. Dle našeho učení ani svět, není stvořen pro větší blaženost Boží, která byla od věků neskonale a jež tedy vůbec množiti se nemůže.

A kde jste, pane doktore, četl, že církev pokládá své obřady za důležitější pro spásu než mravní život? Vždyť dle církevního učení nic hříšnicka od trestu Božího neosvobodí, hřeší-li tvrdošíjně a nečiní-li upřímně, vnitřní pokání. Obřady církevní nikdy nebyly prohlášovány za opodstatněné příkazem Božím. Vždyť na př. sama církev je méně a sjednocení Řekové mají se schválením naší církve obřady jiné než římské katolíci. Jenže vy si asi pletete slovo „obřady“ se slovem „svátosti“, což nic není divného u takového „znalce“ katolické víry. Tedy abychom se dorozuměli, pravíme určitěji, že dle učení církve ani svátosti nic nespomohou člověku zúmyslně a tvrdošíjně hřešícímu.

Pane doktore, jest nám líto, že vás musíme učiti katolickému katechismu jako malého chlapečka. Majíce na zřeteli, jak z nevědomosti převracíte pravdu, nedivíme se nijak, že intelligenti méně učení ještě více brojí proti víře, které neznají. Lidé, kteří se poučí o víře jen z prohnanych protikatolických pamfletů, odvažují se pak tvrditi, že bohoslubí není věda, že jest nedůstojno, aby theologická fakulta byla považována za část university, atd. My však pravíme, že jest nedůstojno, jestliže intelligent odsuzuje něco, o čem se nepoučil z pramene nejbližšího.

(3) **Něco o vyměňování dějepisu.** Dle pana dra Joklíka „by bylo povážlivé odloučiti vzdělávání v mravnosti od vzdělávání náboženského a svěřiti ono učitelům světským, toto pak ponechati církevním učitelům. Neboť tím by bylo trháno, co přirozené souvisí, rozpor by byl nezbytný, učitel světský by učil a vychovával v mravnosti zcela jinak, než jak by hlásal učitel církevní v náboženství morálku (na př. učitel světský by zatracoval válčení i v zájmu náboženském podnikané, velebil by

Husa a Komenského a odporučoval by je žákům jako vzory, katecheta však by chválil války křesťanské a odsuzoval Husa a Komenského jako kacíře, prohlášen... naopak za skutek mravní, že onen byl upálen, tento z vlasti vyhnán.) Tedy p. dr. Joklik správně pochopuje, že výchova dítek má se díti jak se strany katechety, tak se strany učitele jedním směrem. Ale dovolte několik poznámek. Že „pokrokový“ učitel dává dětem za vzor Husa, aniž by jeho spisy a život znal, to dobře víme; ale my řádkáme, aby „pokrokový“ učitel, který se směje „klerikálnímu modlání“, líčil Husa dle pravdy, a pověděl otevřeně, že Hus byl odsouzen pro zásady tolik mylné, že by je nechtěl nyní šířiti z jeho ctitelů nikdo. Již jsme kolikrát ty zpátečnické zásady zde uvedli a dokázali jsme, že se jich ani žádný pokrokář nedrží. Proč nám na to nebylo jízlivým tiskem odpovéděno? Kdyby bylo u osvěceno učitele jen trochu dobré vůle, shodl by se s katechetou lehce. Pochválil by světlé stránky činnosti Husovy a — místo modlaření by též dle pravdy řekl, v čem Hus se notně mýlil. Ale toho se dlouho nedočkáme. Zrovna tak by se docílilo dohody v příčině Komenského, kdyby chtěl učitel o něm mluvit se stanoviska historického a kdyby nechtěl zakrývatí svoji chatrnou znalost frázovitou lyrikou. Kdy na př. „pokrokový“ vychovatel důrazně poukáže na to, že nábožensko-mravní výchova šla Komenskému nade všecko? A že by „pokrokový“ učitel některý zatracoval každou válku? Pane doktore, jak mluví ti pokrokoví o tábořských cepech, které potloukly tolik katolických, zcela klidných Čechů? Ta krvavá práce se chválí, kdežto i obranná válka katolická se zatracuje. Katolický kněz nesmí před pokrokářem říci, že byl Hus odsouzen spravedlivě, ale měl by chváliti tábořské cepy a hranice, které popravovaly tisíce Čechů beze všeho soudu!

Církvi se nejedná o tutlání pravdy; naopak přejeme si, aby pravda historická byla plně poznána a šířena — ale jen pravda, nikoli frázovitá lež. A na tom požadavku budeme trvati vždy nejen v zájmu církve, ale v zájmu skutečného uvědomění vůbec. A oprávněnost obranných válek? Až se přestanou dopouštět na př. socialisté zákeřných násilností, až přestanou hroziti pěstním právem, až přestanou velebiti krvelačné revolucionáře ruské, pak teprve budou míti právo mluvit o tom, zda stát ozbrojenou mocí přepadený má právo se hájiti, či má-li se nechati nábožensky a národnostně jinou mocí ztročit.

(3) „Elsa-Fluid“ čili o insertech. Na naše poznámky o léku „Elsa-Fluid“, který jest skoro pro všechny nemoci, dostalo se nám odpovědi zvlášť vlnité ze samé Budapešti. Pan Julius Leopold (pokřtěný?) zaslal nám několik větších insertů i se štočky, abychom je honem uveřejňovali. Také prý máme uveřejniti reklamní noticky v části redakční. Všecko se dobře zaplatí. Prý se můžeme na jeho insertní kancelář vyptati u p. Wiesnera, Vilémka, „L. Svikal in Chrudim“, „Karafiat & Sohn in Wien“ a ještě jinde, jak jest solidní. To je všecko hezké, ale my inserty „Elsa-Fluid“ uveřejňovati přece nebudeme. Až nám ohlásí lékařská fakulta pražská, že ten lék jest tak výtečný, že lékaři budou míti nyní o polovici míň práce, pak uvěříme na zázračnost toho léku. Rozhodně se bojíme, abychom svých čtenářů neuváděli příslušnými inserty do nesprávných názorů o kouzelné moci toho léku, ačkoli podnikatelstvo tvrdí, že již obdrželo 6500 děkovných přípisů.

A teď ještě něco. V kterémkoli poctivém časopise má souhlasiti část redakční s částí insertní, nebo aspoň placené inserty nemají okatě odporovati tomu, co píše redakce. Psáti proti židům — a strkati před nos křesťanského čtenářstva židovské inserty, psáti proti průšáckým protestantům — a za plat dělati jejich závodům v části insertní reklamu, psáti proti mastičkářství a dryáčnictví — a při tom uveřejňovati inserty o zázračných lécích, v tom je ještě něco horšího než nedůslednost. Tu jest patrné, co všechno „charakterní list“ za peníze dovede udělati; tu vzniká podezření, že by se majitel takového listu dal snadno podplatiti, kdyby mu z jiné strany větší kynul zisk než z těch abonentů, jimž slouží. Insertní část má býti pro abonenty dobrým rádcem, nemá je másti; jinak ztrácí svůj význam. Nedůvěřuje se pak inserentům všem. Katolické časopisy, jako zvláště naše hradecké a Škrdlovy v té příčině mají dobré svědomí a vynikají v tom nad listy směrů jiných. Leč z finančních ohledů již i u nás některý katolický majitel listu dá se zlákat za tučný poplatek k uveřejnění insertů firmy nesolidní anebo proti katolictvu stojící. Ale pozor, pánové! Katolické čtenářstvo jest příliš pravdy a důslednosti milovné, než aby přešlo takovou praktiku mlčením, bez rep-tání. A proto raději jen bezky důsledně, aby pro přibývání nevhodných insertů neubývali — upřímně katoličtí abonent!

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně již se dohovovalo o vládním prohlášení stran zavedení všeob. práva volebního — téměř 14 dní sněmovna tímto rokováním na plano proběhla. — Zamít-nuta pilnost návrhu Steinova na zavedení osobní unie s Uhry. Při jednání o pilnosti návrhu Baxova stran nepokojů v Praze došlo k bouřlivým výstupům. Čeští poslanci obvi-ňují výslovně místodržitele království Českého, že poslal do Vídně živé raporty. Ovšem všechny výtky byly ministrem vnitra odmítnuty jako prý nespravedlivé a pražská policie po-chválena. — Přijat též návrh na prodloužení platnosti zákona o lokálních drahách. — Roz-počtový výbor schválil prozatímni rozpočet. V témž výboru usneseno, aby kongruová před-loha byla prvním bodem na počátku jednání po vánocích. — Čeští poslanci vydali projev proti mimořádným opatřením vojenským, jež vláda chystala proti čas. lidu. Vláda právě prohlásila, že o vyslání vojska do Čech jest nyní upuštěno. Dne 13. pros. jednalo se ve sněmovně o pilných návrzích na zlepšení po-stavení státních úředníků a sluhů. — V mini-sterstvu železnic konají se porady o upravení služebních platů na drahách. — Na severní dráze zabíjili zřizenci částečně trpný odpor. — Čechové brněnští při obecních volbách utrpěli už třetí porážku.

Poměry v Uhrách vzbuzují všude roztrp-čení, krise dosud nerozřešena; toliko jest na-děje, že přece dojde k dohodnutí koalice s vládou.

Říšský kancléř němec. hr. Bülow doznal na říšském sněmu, že napjatý poměr mezi Anglií a Německem vzbuzuje pro budoucnost obavy.

Ve franc. senátu přijat zákon o rozdělení církve od státu, a platnost jeho má nastati již 1. ledna 1906.

Turecká porta konečně povolila nátlaku spojených velmocí, přijavši zejména také pod-mínku finanční kontroly.

Sv. Otec zvláštním listem napomíná bi-skupy v ruském Polsku, aby působili ku zjed-nání klidu v Rusku a přijali novou ústavu. Nepokoje v Rusku neustávají. Znepokojivým zjevem jest, že se vzpoury zanašejí víc a více do vojska nejen v samotném Rusku, ale také v Mandžursku. Ruské listy obávají se, že ko-nečné mocnosti na ochranu svých příslušníků zakročí v Rusku brannou mocí. Ze zpráv o Rusku vysvitá zamotanost, neurčitost. Fi-nanční poměry ruské přes všechny zmatky jsou dle výkazů státních pokladen velmi příznivé.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Al. Dudek, farář v Žichlinku, za faráře v Damníkově; p. Frant. Říš, administrátor, za faráře ve Studenci; p. Jan Kláška, kaplan v Kohoutově, za faráře do Markonovic; p. Jan Hanálek, katecheta v Lanškrouně, za faráře v Dobrouči; p. Jindřich Laš, administrátor v Damníkově, za admin. do Žichlinku; p. Alex. No-votný, kaplan v Pecce, za II. kapl. do Chrudimě; p. Aug. Kristian, kaplan ve Věstarech, za kaplana do Pecy; p. Jan Pospíšil, kaplan v Žehuni, za kapl. do Věstar; p. Jos. Stanislav, administ. v Markonovi-cích, za kaplana do Kohoutova; p. Frant. Horák, kaplan v Chrudimi, obdržel propuštění do diecése Green-Bay, Visc. v sev. Americe.

Příspěvky na Sanatorium v Jan-ských Lázních. Vys. důst. Monsignore prelát Frant. Hampl daroval 100 K, vřd. Monsignore prelát Jan Klein v Činčevsi 20 K, vřd. Fr. Vacek, katech. na reálce v Kostelci n. O. 58 K, vřd. Jan Otčenášek, děk. na odpoc. na Opocně 10 K, dp. Jos. Holzmann, kapl. ve Vejvanovicích 38 K, vřd. Jan Macháček, farář na odpoc. v Proseči 124 K, Nejmenovaná 90 K, vřd. R. Franz, b. em. vikář 10 K, dp. Bojisl. Flum, farář ve Víkáně 10 K, vřd. Al. Chaloupka, b. notář, farář v Chlebičích 35 K, dp. Karel Jelínek, katech. v Heř-manově Městci 71 K 50 h, dp. Rich. Tölg, gymnas. katecheta v Hostinném 27 K 36 h, vřd. Jos. Pospíšil, vik. sekretář, farář v Lužci 28 K 60 h. Srdečné díky vzdává, a o další příspěvky prosí b. Konsistorium v Hradci Králové.

Ve schůzi městské rady králové-hradecké dne 11. prosince t. r. usneseno: C. k. okr. hejtmantství se podá žádost za kolaudaci nového tržště pro dobytek za Moravským mostem a nové zřízených cest na hřbitově Pouchovském. — Pí. Me-litě Fišerové uděleno bylo povolení k obývání novo-stavby její na parc. č. 231-18 v bl. E. — Městská rada přistoupila za přispívajícího člena Ústřední Ma-tice divadelního ochotnictva československého v Praze. — Výboru spolku „Komenský“ ve Vídni udělen byl obvyklý příspěvek. — Panu Janu Vápeníkovi uděleno bylo povolení k obývání novostavby jeho na parcele č. 184 ve třídě Pospíšilové. — Protest obyvatelů Ha-vlíčkovy třídy proti zřízení noční kavárny v domě p. Labouťkové vzat byl na vědomí. — Schválena byla zpráva technické kanceláře o parcelaci pozemků p. J. Kulíře v katastru obce Prašské Písečné Předmostí před nádražím a o námítkách při komisi proti ní po-daných. — Státnost majitelů domů ve Svatodušské ulici na rušení nočního klidu ze sousedních hostinců vzata byla na vědomí a policii se uložilo, aby bděla nad tím, aby noční klid v ulici této rušen nebyl. —

Poukázány byly poštky z nadace p. Mikešové k roz-dělení pro žáky obecné školy dívčí dle návrhu toutéž správou předložených. — Zpráva policie o uby-tování zdejší chudé příslušnice Marie Eberlové v domě čp. 69 vzata byla na vědomí. — Panu Hyuku Mal-covi, hostinskému na Nov. Hradci Král., uděleno bylo povolení k vysekávání ledu na obecním rybníku „Plachta“ s podmínkou, že zaplatí 6 K okrašovadnímu spolku v Novém Hradci Králové.

V řádné schůzi městského zastu-pitelstva v Hradci Králové dne 1. v pátek o 4. hod. odp. rozhodne se: 1.) Zpráva o revizii účtů obecních za rok 1904. 2.) Rozhodne se o stavbě vo-jenské nemocnice v Hradci Králové. 3.) Pronajme se honitba v pevnostním rayonu na dobu 6 let od 1. února 1906 počínaje. 4.) Pronajme se rybolov v řekách Labi a Orlici na dobu 12 let dnem 1. ledna 1908 po-čínaje. 5.) Rozhodne se o offertách na koupi dříví užitkového z městských lesů královéhradeckých. 6.) Udělí se nadace Václ. Mil. Červeného pro žáky vyšší reálky v Hradci Králové, nadace Františka Laušmana pro žáky vyššího gymnasia, nadace Ludvíka barona Malovce pro chudé školní dívky a nadace biskupa Ed. J. Brynychy pro podělení dvou chudých rodin k ště-drumu večeru. 7.) Stane se usnesení ohledně užitečného uložení jmění nadace Josefa Strejčka. 8.) Udělí se jedna ženská porce špitálská. 9.) Dá se vyjádření o žádostech p. Ottilie Hutlové za udělení koncese hostinské pro dům čp. 77, p. Josefa Červeného za povolení k výčepu jemných likérů v cukrářském jeho krámě v domě čp. 80, p. Antonína Koutníka za povolení ku zřízení ka-várny v domě jeho čp. 67, p. Karla Kubišty za udě-lení koncese hostinské v domě jeho čp. 299 a p. Jo-sefa Mengra za povolení ku zřízení kavárny v domě, který hodlá postaviti v živnostenském bloku. 10. Žá-dost p. Fr. Laciny, ředitele východočeského divadla, za slevu poplatku za plyn, po případě za jeho zna-nejší snížení. 11.) Žádost „Klubu českých velocipedistů pro Hradec Králové a okolí“, aby obec převzala jmění jeho pro případ jeho rozjetí. 12.) Státnost p. Dra Al-freda Rudolfa stran povolení k obývání jeho villy. 13.) Žádost pp. Karla a Josefa Schulze a p. Marie Pro-kopové za svolení k výměně částek pozemků při no-vostavbě domu jejich čp. 182 a 193 k ulici 8. kat. 138/1 případlých za částky uličních pozemků nové zastavených. 14.) Pronajme se vybraný poplatek o výročních a týdenních trzích na rok 1906 a rozhodne se o vybírání poplatků o trzích dobytčích. 15.) Roz-hodne se o výměně části erární silnice Královéhra-decko-Jablonecké za část Pospíšilovy třídy. 16.) Roz-hodne se o žádostech za udělení práva domovského. 17.) Verifikace protokolů městského zastupitelstva z po-sledních dvou schůzí.

Výstavka drobného umění a umě-leckého průmyslu v Hradci Králové od 14. prosince 1905 do 1. ledna 1906 v čtírně městského průmyslového musea v budově c. k. odbor. školy v přiležení v levo. Vstup volný denně od 9—12 hodin dopoledne a od 2—6 hodin večer. Katalog 22 hal. Veškeré vystavené předměty jsou prodejné. — Podruhé předvádí městské průmyslové museum v Hradci Králové ctěnému obyvatelstvu našeho města i celého českého severovýchodu akázky snažení i zdatnosti českého umění a uměleckého průmyslu. Činí tak v době předvánoční v důvěře, že uměnímilovné obyvatelstvo našeho města i celého kraje použije vhodné příležitosti a nespomene při nákupu váno-čních dárek na naše umělce, umělecké femelinky a domácí průmysl. Vystavené předměty, nepřevážují-li svou uměleckou hodnotou výrobky cizí, jest se jim vyrovnají a jelikož i ceny jejich jsou poměrně našim úplně přiměřeny, umožňují každému zaopatřiti si vkusnou a opravdu cennou ozdobu příbytku. V zájmu doma nedosti oceněného našeho umění a uměleckého průmyslu doporučujeme prohlídku výstavy každému co nejvříve.

Domácí slavnost vánoč. stromku v ústavu hluchoněmých „Rudolfina“ v Hradci Král. koná se dne 23. prosince o 3. hod. odpol., při které příležitosti chudí chovanci hluchoněmí podělení budou od ct. dobročinného komitétu dam štěstím, obuví a jinými dárky. Vstup jest volný.

Vánoční intermezzo. Maminka: Vidíš, Pepíčku, tohle ti naložil Ježíšek. — Nu a v domě naproti se právě pan Silberstein usmívá, jaký udělal pěkný kšeft. Na Ježíše nevěří, ale „Ježíšek“ mu jest slatým dolem.

Naším paním a dívkám, které se neostý-chají navštěvovati májovou pobožnost, dala Osvěta lidu titul: Nebeské kzy. Co tu pak bylo roz-hořčenosti proti urádlivému tomuto poškľobování se strany „Osvěty lidu“, o které se přece ví, že jsou lidé jejími patrony. Očekávalo se, že se naše paní a dívky rázně obrátí proti snahám této židovsko po-krokařské tiskoviny. Ale kde pak! Vlny rozhořčenosti se ntižily a ženský svět hradecký i okolní — na div světa — za všechno to nadávání dal se do služ b ži-dovské „Osvěty lidu“, poslušeni jsa jejích insertů, jímísi vybízí, aby čtenáři kupovali zboží u firem ži-dovských. Tak pochopily naše vlastenecké zbožné paní a dívky heslo „Srdí k svému“ a lásku k bliž-nímu. Žida milují více než křesťana. Co jim po českém křesťanském obchodníku a živnostníku vůbec! Zid přednějš; ten přece má jiné zboží, pervnější a při tom lacinější; tak zaznívají hlásky křesťanských paní a dívek. A ještě něco; aby se to nedálo tak okatě, podávají si kliky u židovských krámů vlnáš večer. A z domácností takovými ženami a dívkami řízených že nám vzejde pokolení nové, které se neleká žádných obětí, jen aby národ náš, beztoho se všech stran sví-raný, mravně i hmotně se povznese! Bez obětí nelze si myslit lásku vůbec, tedy ani ne vlastenečství. Naše vlastenečství, láska k bližnímu šije povstáním pouze v prázdnych projevech, skutek však je daleko. Daleč jsme toho, abychom vzbuzovali zášť proti ži-dovským obchodníkům; jde nám pouze o to, aby se křesťanství živnostníci a obchodníci těžili když ne z větší aspoň se stejné přínas se strany křesťanského oboenstva.

Mikulášská zábava pořádaná jednotou katolických tovaryšů v Adalbertinu vydařila se velmi pěkně. Naši herci znovu osvědčili znamenitou rutinu, náš smyčkový orchestr i tamburašský sbor klidily částí potlesk. Na konec rozdávány dárky. Všichni účastníci docílili toho, že obecnost bavilo se velice animovaně.

Přednáška v Adalbertinu. Víd. dr. J. Hejdl, profesor bohosloví v Hradci Králové, přednáší v neděli 17. t. m. o 2. hod. odpol. v jednotě katol. paní a dívek o vánočních v Betlémě.

Jeme to chlapci! Društvo rolnického skladiště pro okresy Hradec Králové a Nechanice mělo 8. prosince valnou hromadu, v níž vyčteno, že peněžní obrát za minulý rok činil 5.277.985 60 K, z kteréhožto milionového obnosu vzešlo čistého zisku — avéto, div se — celých 175 39 K. Jeme to podnikaví chlapci! Tolik se horje pro zakládání avépomocných družstev rolnických, ty že nás jenom spasil, a nejednou takový drobáček z celoročního hospodaření!

Z pošty. Vzhledem k nastávajícímu období vánočnímu, v němž jeví se vždy silnější doprava zásilek pošty povozní, připomíná se následující: Zásilky musí být opatřeny úplně stětelnými adresami. Udati poslední poštu jak na průvodní adrese, tak na zásilce, jest nevyhnutelným. — Adresy buďtež napsány na obalu samém. Kde tak není možno, musí být adresa pevně nalepena po celé své ploše na zásilce. Doporučuje se, aby se u košů adresy přilepily na pletivo, nebo aby se přilepily na koš adresní štítek, poněvadž přilepené adresy na pletivu neodrží a snadno odpadávají. — U zásilek, které lze zaslati bez zaobalení jako zvířinu a pod., dlužno připevnit adresní štítek, zhotovený ze dřeva neb silné lepenky, tak na zásilku, by a si nemohl být odtržen. Vzhledem ku snadné ztrátě adresy bude však naléháno, aby i předměty tyto ve vánočním čase v obalu podávány byly. U zásilek určených do Vídně, Prahy, Brna, Budapešti a jiných větších měst, jejichž obsah podléhá potravní dani, budíž množství obsahu udáno oněmi druhy a jednotkami (maso, uzenice a pod. kilogramy, litry, kusy), dle nichž potravní daň se vyměřuje. — V neděli dne 24. prosince t. r. budou úřední hodiny jako všedního dne. Toliko přijímání a vydávání psaní s penězi, pak přijímání a výplata poštovních poukázek a spořitelních vkladů se omezuje uvedeně neděle na dobu od půl 9. do půl 12. hodiny dopoledni.

Tamburašský koncert na Slezském Předměstí. Svato-Josefská jednota na Slezském Předměstí pořádá za účinkování tamburašského odboru katol. jednoty v Hradci Králové v neděli dne 17. prosince 1905 v hostinci p. Jos. Špryňara „U nádraží“ na Slezském Předměstí velký tamburašský koncert. Vstupné 80 haléřů. Začátek o půl 7. hodině večer. Při stolech.

Z minulosti Hradce Králové. (Rodinná, hospodářská i společenská poměry poddaných koncem 18. století.) Dne 10. Octobris 1788. předsestava byla komissí mezi Vítém Zadrobilem z obce Předměstské a jeho syny jmenovitě Janem, Václavem, Karlem a Josefem v příčině zaopatření hospodářství na statku neb hospodě Předměstské jak následuje: Byvše předešle Vítovi Zadrobilkovi na rozmyšlenou dáno mezi syny svými stran zaopatření svého hospodářství nějaký prostředek ubítni, aby totižto synové, kteří s živností zaopatření jsou, totiž Václav a Karel na své živnosti se dosadili a nejstarší syn Jan (jemu) otcí k ruce dán byl, protože otec Vít Zadrobilek takto se deklaroval, že on se synem svým Janem, obzvláště s jeho manželkou hospodářiti nechce. Však nicméně, poněvadž Vít Zadrobilek otec Václava a Karla živnostma zaopatřil, jest věc slušná, aby jeden každý na své živnosti neb na svém numeru hospodářil, poněvadž to proti patentům a na podvod rekrutfranku směřuje, aby syn s živností zaopatřený u otce zacholil. „S tím také zde přítomně stojící syn Václav spokojen jest a na své živnosti hospodářiti chce, co se pak Karla týče, ten na své živnosti dosazen jest.“ „Otcí však na vůli pozůstává buď sám hospodářiti, aneb syna nejstaršího k sobě na ruku vzíti aneb jakékoliv jiné zaopatření učiniti.“ „Actum na kanceláři hospodářské dne a roku svrchu psaného“: — F. Schneider v. r. Anwaldt. — Tomáš Vavřinka v. r. rychtář. (Protocollum, fol. 8. II.) — „Ad Notam se běže dne 19. Xbris 1788: Poněvadž ti dva synové, Václav a Karel s živnostmi zaopatření jsou, otec Vít Zadrobilek pak je stár hospodářiti sám v stavu není, jemu ku pomoci jeho nejstarší syn Jan k spoluhospodářství se dosadil a na rychtářě Předměstského, aby jej do živnosti uvedl, dekret vyhotoven jest byl.“ (Protocollum, fol. 25.) Dne 31. července 1789 předstoupili před oněch hospodářský nápadníci Víta Zadrobilka z Předměstí, jmenovitě jich starý otec Vít, pak syn jeho Josef, nynější hospodář, též bratři Jan, Václav a Karel spolu s rychtářem Předměstickým, Jiřím Šrámekem s jejich respektive strýcem a byla s nimi předsestava porovnálost stran nějakých nerozdělených nářadí jak následuje: „Přednesli bratři Zadrobilkové, že by ještě nějaká nářadí v živnosti pozůstávala, která mezi ná, totiž Jana, Václava a Karla k rozdělení patřila a ta jsou následující: kráva 1, jalovice 1, kořba 1, vůz 1, pluh 1, brány 1, hák 1, řetěz 1, kotel 1, necky 5, hever 1, moučnice 1, řfče a motyky, klády dubové 2, slab udělaný 1, nějaká prkna, trakař 1, peřin zbytečných 6, kotlíky rybní 2, šleše měděná 1, plechový kuchaň 1, plechovec 1, hrnc bunclový 1, pila 1, řezáčky 2, přes 1. Byvše lustrirován(y) zápis Josefa Zadrobilka Lib. fundor. dominit. Lit. G. 10. de-ratificato 6. februari 1789 vynašlo se, že hospodář Josef to, co k živnosti patří, skutečně obdržel, následovně ty zde vyznamenané věci bratrům Janovi, Václavovi a Karlovi na rozdíl k vydání patří, svláště když je otec sná a že ty všé znamenáné věci tam při živnosti se vynacházejí, a také když od bratra Václava živnost Josefovi postupována byla, se tam skutečně vynacházejí.“ „Die dehož za slušno uznáno, aby jim takové věci vydány byly k jejich rozdělení. Die dehož tedy rychtář Předměstického nařázeno bylo, by on jim bratrům k vysdívání těch věcí dopomození učinil, by oni se s tím rozdělili, a jsouce oni nyní ve všem vyrovnáni jeden proti druhému nic víc pod jakým koliv

fochem preatendirování nemá.“ „Actum Anno et die ut supra Fr. Schneider v. r. Anwaldt. Tomáš Vavřinka v. r. rychtář. Vít Zadrobilek v. r. Jiří Šrámek v. r. stroje. Josef Zadrobilek v. r. (Protocollum, Fol. 73. II.) (Pokračování.)

Koncert v Nov. Hradci Král. Pávecko-hudební spolek „Bendl“ v Novém Hradci Král. pořádá v neděli dne 17. prosince 1905 v místnostech p. Ant. Vojvody velký koncert. Orchester čítá přes 40 výkonných sil. Začátek v 7 hod. Závěreční divadelní. Předprodej lístků obstará p. Ant. Vojvoda.

Kritika „pokrokových novin“ o katolickém divadle v Černilově. Pěkný večer zažili jsme 26. listopadu. Čili ochotníci naší katolické a národní jednoty sešli divadelní hru: „Divadelní vlak“. Režie našeho velebného pána Josefa Mynářka osvědčila se znamenitě; souhra byla skvělá. Divadlo bylo do posledního místečka naplněno; účinkující byli odměňováni hlubokým, nentuchajícím potleskem. — Téžilo nás, že se mezi obecnostem nacházel také jeden pokrokový špiol. Proč ho hned nazýváme špiclem? Inu, to je tak; ten člověk mezi nás nepřišel, aby podal o našem divadle nějaký neustranný referát; přišel jenom slyšet, zda by se dala při tom veškeru pozorovat nějaká sebe malichernější slabina, aby pak mohl podati hodné proškikovanou zprávu do nějakých „pokrokových novin“. Toť se rozumí, že by se zmínil ani o jedné lepší stránce naší hry. My už ty „neustranné“, pokrokové lidi známe. Dovedou pohánět všechno, co má nářez katolický. Ale špiclovi jeho výprava se nezdařila. Odešel s kyselým obličejem a přemýšlel, jak by aspoň chytrou lži mohl povést vydateného večera anšititi. Ale ani tenhle plán se mu nezdařil; pán by kousal sice rád, o „dobrou vůli“ není u něho nouze; ale — má chudinka ještě slabé zuby. Proto lhal tak neobratně, že jsme se dost a dost namáhali; a taky jsme se podivili, jaké sprostoty dovede anšet papír pokrokového časopisu, který o sobě tvrdí, že chce „vzdělávat a umravňovat“. Dovolte, pane pisateli, tolik vám řeknu, že koňský handlíř by se rozpakoval takovým způsobem „zúslechtovat mravy“, jako vy to děláte. Nechci papír „Obnovy“ srovnávat ukázkami vašich nadávek. Ale připomenu vám tohle: evangelik pan Mrdek ohrožoval se jedenkrát „Ratiborn“ proti znetrofování svého jména; a ohradil se tak plným právem. Ale rozhodně jest zrovna taky nepřijatelné znetrofovati z malomocné jízlivosti jméno katolického kněze, jako vy to děláte. Tohle by se mělo ponechat rozpustilým hoškům; a i tyhle děti má učitel napomenout, aby nenadávaly. Kdyby psal tak některý „horák“, nedivil bych se; ale přišli-li tak sprostě muž, který se pokládá za inteligentního, pak to s tím „pokrokem“ divně dopadá. — Ale je to směla, když do toho drubého „pokrokovějšího“ divadla málokdo přijde! Tu je ten kámen úrazu, tu je přičina té závisi a — „pokrokového“ tupení ochotníků katolických. Inu, je to k zlosti, že ti pokrokové herci tolik nesvedou jako ti zpátečníci. Ale pak byste měli místo tupení raději opravdu pokrokově pracovat. To bude lepším pokrokem než osočování vzdělávací práce katolíků. Čtli jsme se na kolikrát odměnití za vaše útoky po křesťanskú; toužili jsme totiž, abychom mohli pochváliti obratnost herců vašich. Ale nejde to, nejde. K vůli tomu, že bychom se chtěli odměnití za kopanec pochvalou, nemůžeme přece lháti, že máte herce znamenité. To snad uznáte sami, že se nemá proti pravdě přestřelovat. — Při tom zároveň panu „kritiku“ dáváme ještě na uvážení, jak jsou ubozí ti poplatníci, kteří musejí platit na vyhrívání místnosti veřejné čítárny, aby tam sedělo v teple několik pokrokovéjších nesnášlivců, kteří se tam učí z prolhaných časopisů pohodlně lháti. Zároveň žádáme pány zakladatele této čítárny, aby do ní přijímali jen takové časopisy, které šíří skutečnou pravdu a vzdělání, které zúslechtují a povznášejí. Neustranní poplatníci již mají řádění prolhaného tisku po krk a hlasitě reptají, že mají platiti na př. na „Osvětu lidu“, která byla již tolikrát navržena z neomalených a zúmyslných lží. Přetčeme si rádi i takovou pravdu, která nám právě nepochlebuje; ale proti zřejmé prolhaným listům musí čítiti odpor každý. — Ku konci ještě panu „kritikovi“ malé připomenutí. Takovými nepravdami, milý brachu, nám neškodíte. Když už chcete rozhodně lhát, musíte si na nás pšivstat. Katolíčtí rolníci černilovští nedají se balamutit jako někteří jiné lidi, kteří sotva co kloudného kdy přechtli. Pamatujte si, že jsme rolníky uvědomělými a že tím více budeme ku svým lnouti, čím víc o nás lháti budete. Děkujeme za reklamu, kterou jste nám udělali. Rozepsal jsem se trochu víc, než bylo zatím potřeba. Ale nebude to na škodu. Aspoň pan „intelligent“ pozná, že i ten katolický prostý rolník dovede prohlédnout jeho falešnou hru a že ho nějaká lži nijak nezastřeší. Bude-li potřeba, povíme si o té pokrokové umravňovosti ještě něco více.

Oitelný nedostatek osvěty jeví se v pokročilém okrese novobydžovském. Egyptská tma přikrývá naše obce tak, že jest se co obávat i jiných ran, nebude-li včas do bludičky jejich liberalismu kápnuto aspoň trochu petroleje. Zachrániti se může u nás večer jen ten, komu postačí červený jeho nos, ozářený kulturou alkoholu. Myslíme, že je to věc okrasního zastupitelstva, jež starostlivě pečuje o pokrok v našich obcích, aby vyřvalo včas naše obce z nebezpečné tmy a nařídilo zavěšení lamp na takových místech, kde každý sebe menší pokrok tmou se potírá. Některými obcemi probíhá i dráha, mají ku pohodě povolené i zastávky, ale na potřebnou lampu k zastávce se nezmohly. Na mnohých místech není u tratě ani zábradlí ani lampy. Zde všé přičina, proč pokrok se u nás zastavuje; — téžko tmou se kráčí ku předu. —

Vánoční výstava v Hořicích. Průmyslové muzeum podkrkonoské se vzdělávacím sborem pro Hořice a okolí pořádá ve dnech 8. prosince 1905 až včetně 1. ledna 1906 vánoční výstavku v „umělecké síni“ obvodní školy „na Habru“ v Hořicích. Výstava obsahuje tyto velice zajímavé předměty: 1. Kolekci 80 drobných „moderních“ soustruhovaných předmětů dřevěných, napříjených ochotně c. k. státní femalesnickou školou v Kladně. 2. Skleněné výrobky perlařské k vý-

zobě vánočních stromků. 3. Moderní dětské hračky výroby domácí i cizí. 4. Vzorové české knihy pro děti, vhodné jako vánoční dárky. Otevřena každou neděli a svátek od 9—12 hod. dopol. a od 2—4 hod. odpol. Vstup volný.

Vítězný pochod osvěty do Rychnova m. Kn. Teď něco humoristického. Rychnov n. Kn. jest příliš sakralní, zpátečnický a naivní, než aby některý občan zdejší mohl na manifestaci promluvit ve prospěch volební reformy věcné a účinné. Proto musila přispěchat na pomoc pokroková hlava akademického občana až z Prahy, aby vnesla trochu světa do temnot rychnovských. Muž mladý sic, ale duchem veliký uvítán od národních socialistů v středu města našeho; jméno jeho Mrázek. Že už toto jméno není dávno populární a že ani u nás nebylo tak příliš známé, za to mohou zvrácené poměry v národě našem. Pořád se hovoří o leccjakých šosácích, jako: o Riegrovi, Zeyerovi, Sušilovi, Hejdukovi; ale geniové z družiny zeleného mládí nenalézají pozornosti téměř žádné, ač jim náleží budoucnost a ač tito pánové horlivě nad sebou vlajkou pokroku třepotají. Nevděčný národ, jak jej nevášmavý ku krásně se vyvíjejícím zeleným rato-lestem kmene svého, které tak jarý život na jevo dávají! Nevděčný lidé český, jen tvá pohodlnost a byrokratická zpučnost hledí umlčetí oslňující ideály duší mladých, jež přes všecku zlobu častá táhnou ke slunci! Kdyby pronikal celý národ zdravý van pokroku, pak bychom zcela jinými zraky hleděli na geniální akademiky, kteří mráčky světem pokrokového rozumu Mrázek a Novák těšila se daleko znamenitější pověstí, než jak tomu jest za zpátečnických poměrů nynějších. Vstoupil akademického studenta do některé pokrokové strany má účinky přímo kouzelné, záračné. Ještě při maturitě prozrazuje mladá duše v učnosti značné nedostatky, mezery. Professor také se na př. takového studenta s gymnasiem se loučícího, co jsou delegace nebo co jest to dualismus. Studující odpovídá velice rozpatitě, nebo moudře mlčí. Jiného studujícího také se professor na státoprávní poměr Bosny k říši Rakouské, ale tázaný skromně mlčí, ponechává je první slovo mužů staršímu, samému professoru zkoušejícímu. Také se dá otázka, kolik vlastně v Rakousku jest ministrův a která to jsou. Ale studující oněmí; neučil se tomu, předpokládaje pravděpodobně, že sám stějně ministrem nebude, i kdyby znal státní zřízení tak znamenitě, jako dr. Baxa. Tak to dopadá při maturitě. A aj, jaký obrát náhlý na universitě! Sotva otevrou se studentovi brány pokrokové strany, už za dva týdny pokrovní studující jest intelektuelně přeměněn, jakoby ho někdo očaroval kouzelným proutkem. Dřív se mu z veliké lásky vlastenecké nechtělo ani do studování českého státního práva; ale nyní ví docela i tolik, kolik už bříčů naplil Rieger a strana mladočeská, co má dělat dr. Hajn, jak velikým politikem jest Masaryk, jaká volební reforma uzdraví choré Rakousko, atd. Jak řečeno: student v ovice-ných pražských poměrech za několik týdnů tak se promění, jako nějaký hrdina Ovidových „Metamorfos“ — snadno a rychle. A takové záračné dítě přispěchalo obětavě a ochotně z Prahy k nám, aby pomohlo upevniti sloupky rychnovského pokroku. Jarý mladík, jehož duše jest přímo přeplněna moderními ideály, přijel jako anděl světla a dobré rady do dřímající krabatiny rychnovského pohorí, aby se vypovídal a zuboženým duším poskytl z bohatého fondu svého duchovní almužny. A otevřev ústa svá, deklamoval, že se stydí a i posluchači musejí se stydět, že teprve nyní všeobecného volebního práva se domáháme. A když růměnc povinného studu pokrýl tvář řečníka i posluchačů, poučoval nadšený český Demosthenes, že se musí staré abnile Rakousko přivést k pádu; na jeho místě musí se vystavěti nové Rakousko — feudální. Povinný růměnc na tvářích posluchačů se ještě rozšířil; jakkoli k tomu řečník nevybízel. Proč to? A k zardění přistoupilo ještě vyčteštění očí. Vždyť naše publikum teprve teď poznalo, že má být Rakousko vlastně státem feudálním a že se má tedy podříditi zámeckým Francům, židovským baronům a jiné milostivé vrchnosti. Ale byli zde také někteří vejšklivové, kteří ve své krátkozrakosti se začali usmívat. A takový smích jest velice nakažlivý, tak že za krátko smála se většina shromáždění. Osvícenému řečníkovi nahrnulo se najednou do úst tolik pokrokových nápadů, že nemohl ani ven. Ačkoliv pan řečník ústa značně otevřel, nemohly natlačené, nahromaděné myšlenky vyrukovat pro samou tlačnici. Že bylo při tom řečníkovi velice horko, to se dá snadno pochopiti. Aby se trochu vzpamatoval, napil se vody a začal zas: „Lide dřílní, lidé pracující, ty prapory znamenají krvavou pomstu...“ Ale nešlo to zas. Zpátečníci Rychnováci smáli se už hlasitě, a tak pan řečník, aby aspoň trochu pokrokové-akademickou reputaci uhájil, skončil zvoláním, aby jako žilo všeobecné hlasovací právo. Mhm! — Jenže tihle rychnovští nespokojenci říkali, že by každý chlapec dovedl volati slávu všeobecnému hlasovacímu právu, ale že je hůř tomu dobře rozumět. Pan řečník spakoval své rozmyšlení a odjel nepochopen, bez uznání. Myšlil si, jak těm venkovánům vyře své světle zrak; myslil, že ho je v Rychnově nutná potřeba. A zatím by se bylo shromáždění rozuteklo, kdyby byl ten frázista hovořil dál. No, snad si teď pan „osvěcovatel“ přečte aspoň šestnáctistránkovou brožurku o hlasovacím právu a v Ottově slovníku aspoň několik řádků o tom, co je vlastně stát feudální. Pak světlo svého bystrozraku bude moci roznášet po zpátečnickém venkově s lepším úspěchem. Kdyby v Praze nepasovali na rytíře pokroku každého, kdo se mezi pokrokovce přihlásí, pak by snad „pokroková“ část Prahy imponovala venkovu víc. Ale takhle?

Z Vel. Dřeviče. Zábavný odbor katolické jednoty ve Velkém Dřeviči pořádá v neděli dne 17. prosince 1905 na nově upraveném jevišti v novém sále hostince p. Mathildy Samkové „Na špičce“ ve Velkém Dřeviči divadelní představení, posud nikde v okolí nehranou novinku: Zrušená přisaba. Povět v pěti jednáních. Napsal Frant. H. Bukovec. Začátek o půl 8. hodině večer. Dítěm školním vstup není dovolen.

Volba člena do okresní školní rady Královédvorské. V Jaroměři konali ob. starostové okresu Jaroměřského a Královédvorského volbu jednoho člena do okresní školní rady, která nyní nově se ustavila pro pětileté období šestileté. Zvolen byl 26 hlasů za člena okr. školní rady p. Jan Petera, obecní starosta v B. Třemešné u Dvora Králové n. L.; p. Kratochvíl dostal 6 hlasů a p. Vilém Munzar s B. Třemešné 1 hlas.

Z červených Pečok. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečokách konati bude v neděli dne 17. prosince t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře, kdež dp. František Kratochvíl, farář v Radboři, přednáší „O křesťanech prvních čtyř století“. I neobčasně vstup volný.

Z Chroustova. Dne 10. t. m. sehrály se vedení slavného učitelského sboru naše dívky s přispěním několika pp. členů hasičského sboru Flekáčkovy „Čarovnou noc.“ Z velmi dobrého provedení jak zpěvu, tak i souhry patrná byla námaha, jaké bylo třeba, aby se docílilo tak stříelného výsledku. Pestré kroje, jež pečlivé maminky svým miláčkům a největší ochotou pořídky, všeobecně se líbily a nakupení vánočních dárek a květin k jesličkám svědčilo o opravdové úctě k lásce k chudému Ježíškovi. Přes nepřítomnost počasí bylo účastenství veliké a bylo vidět mnohé i ze Dvořáků, Židovic, Slavhostic a Žitonic. Stříelný výsledek jest jistě slavnému učitelskému sboru odměnou za obětavost, jakou této hře věnoval.

Z Kutné Hory. V úterý dne 28. listopadu po vleklé nemoci zemřel zde redaktor „Podvysockých Listů“ p. Josef Hejnic ve 43. roce. Zesnulý byl před 16 lety povolán do Kutné Hory z Kolína, aby zde pomáhal straně mladočesko-evangelické k veslům. Jako harcovník zesnulý nebyl právě vybíravý ve slovech a i přes to, že sám dal se vydržovati v Praze v koleji Arnošta z Pardubic, byl pak za dobrodince na straně katolické přamlo vděčen. Jako novinář byl zesnulý p. Hejnic velice slabý a pohodlný. Asi před dvěma roky dal mu zdejší polit. podvysocký spolek „Podvys. Listy“ do vlastní správy. Kdežto před tím bojoval zesnulý na účet podvysockého spolku, valem ustal, když šlo na účet vlastní. V Kolíně zutivý antisemita, byl v Hře Kutné výslovný nepřítel katolictva, a zle se vedlo duchovnímu katolickému, na kterého si zamířil v novinách. „Vzpomínka“ zanechal p. Hejnic v Hře Kutné mnohých, jelikož uvyl žiti nad dané poměry. S Hejnicem stala se existence „Podvysockých Listů“ bezpředmětnou, jelikož terrorismus tohoto časopisu mohl trvati jenom s osobou Hejnicovou. Dnes se k něčemu podobnému sotva kdo propůjčí, a velika většina občanstva nedá sobě více cos podobného líbiti. Pravda jest dále, že význam „Podvys. Listů“ i v celém okrese valně klesl již při vzniku strany agrární a dnes již prašné váhy v něm nemá, jak z malého nákladu listu jest patrné. Že novinářská otázka dává zde mnohým osobám dosti bolení hlavy a to pro rozervané poměry osobní, nepolitické, jest samozřejmo; a to tím spíše, ježto se blíží volby okresní a — obecní.

Různé zprávy.

Oslava Čecha ve — Vídni. Čechové vídeňští jsou se všech stran těsně, jim nedopřáno ani toho, co divochům — odpírání jim právo jazyka mateřského ve škole i v kostele — a přece si Vídeňáci vzpomněli na Čecha, rodáka Plzeňského Josefa Škodu, slavného lékaře, profesora vídeňské university, který ovšem Vídeň slávou pokryl a jehož vedením získala si lékařská fakulta vídeňská jména světového. Oslavovali stoleté narozeniny slavného Čecha, který na svém místě nezapomínal, že jest Čechem. Soudasné a Vídni byla památka jeho oslavována v Plzni, kamž se sjel výkvět čes. lékařské vědy.

V táboře pokrokařů ukazuje se čím dále více ta jejich „vyšší morálka“. No, ti by nás vzdělali! Machar hájí Herbenova hrubými nadávkami vrhajícími v tvář výkonnému výboru, Masaryk chce si udržeti popularitu u obou svátcích se bratří, bladi oba, nadřazuje Herbenovi, ale své heslo „přč a tajnostkářstvím“ trochu divně ve straně vlastní praktikuje. Al. Hajn o něm napsal, že převrací pravdu na ruby, vyčítá Macharovi, že se soukromými dopisy činí totéž, co dříve na jiných kárách mluví o jeho šavnatých nadávkách, dále o podlých intrikách a nestydatých lžích, jimiž Herbenova strana atihá výkonný výbor; obraňuje se proti podezření Herbenovců, že by chtěl na troskách „Času“ vésti v Praze denník sám, atd. Machar zase „pokrokovým“ soudcům Herbena dokazuje, že citovali z dopisu jeho jednu větu polovičatě, takže se pravý její smysl skomolil. Dělá Herbenovi ochranný korkový pás. A pak jsme měli čekati, že tito lidé zachovají aspoň trochu spravedlnosti — k táboru katolickému! — Teď Masaryk jest potahován k výsledku c. k. úřadem pro jakýsi politický přečin ze dnů listopadových. No, kdyby úřad Masaryka náhodou odsoudil k nějakému maličkému trestu, pak by mizící jeho gloriola zas aspoň trochu zasáhla. Po nezdarušeném hájení Hilgnera, po marném vymýšlení nových nábožensko-mravních zásad by se stal aspoň — „mučedníkem“; a po tom touží.

Katolické dělnické sdružení na postupu. Všeoborové sdružení křesťanského dělnictva, jež má ústředí v Hradci Králové, díky poctivé a usilovné práci, utěšeně se rozmáhá. Čím dál více se projevuje pravda, že katolictvo české jest dřímajícím obrem, který, až se docela probudí, překvapí jistě celou řadu křiklounů. Pracuje se klidně, ale vytrvale. Nyní již toto mladé sdružení připravuje se k vydávání laciného, zcela nezávislého praktického týdeníku, v němž místo strannických hádek bude pracováno k praktickému povznesení a posile pracovního lidu.

Na sámer ten upozorňujeme už nyní. Jest potřeba, aby tomuto podniku věnována mezi kruhy katolickými co nejširší pozornost. Každý, kdo jakýmkoli způsobem našemu sdružení přičiní svoji projev, získá si zásluhy nemalé. Katolíckí dělníci, přč a malomyslnosti! Máte nyní již svoji vlastní domácnost! Jen se k ní bez bázně hromadné hlasy a přičiňujte se všemožně, aby se stále úspěšněji šířila!

Naše zpendilest. Kde kdo u nás bývá obšťastněn cenníkem nabízejícím různé zboží „výborné“ jakosti z čistých rukou z Vídne, Halle, Uher atd., jakobycho ve vlastech svých neměli svědomitých výrobců a obchodníků, kteří by nám podobné zboží mohli dodat. Ovšem příslušná láce a pak ta chvála v cenníku smate leckterého našince, že zapomene na heslo „Svůj k svému“ a obrátí se do ciziny. Ale pak to překvapení, když objednané zboží, obyčejně na dobírku došlé, v pravé hodnotě avidíte. Následují mrauté a obyčejně bezvýsledné reklamace. Toho sklamání zaslouží si každý takový podporovatel židovských a maďarských firem. Krátce, jsme to Kubíci! Chlubíme se vlastenectvím, ale nesuame ani podstaty jeho, když podporujeme cizinu nám nepřátelskou. Kdy konečně prohlédneme?

Pro Taschkovy párky. Potrestání českých vojínů c. a k. pěšího pluku č. 28. za to, že odmítli pohoštění z rukou odrodilce, hém. starosty Čes. Budějovic Taschka, rozvířilo všecku českou veřejnost. Na interpelaci čes. poslanců u říšského ministra vojenství 28. list. dáno jim v odpověď, že o potrestání vojáků pro odmítnutí večere nemůže býti ani řeči. Poddůstojníci a jednotlivé řáže potrestáni jediné proto, že dle předpisů neznámíli dmyal mužstva nepřijmouti večere setníkovi, kdežto mužstvo propadlo trestu, ježto se jednotliví vojáci při aféře té provinili hrubým nadáváním. Ministr zemské obrany však na dotaz posl. Klobáče v opaku k říš. ministru vojenství prohlásil, že vojáci byli potrestáni, poněvadž odmítnutí bylo urážkou a potupou pro zákonně uznanou korporaci, což sluší vyložití přímo jako politickou demonstraci. Na to čeští poslanci, aniž se zabývali obsahem tohoto prohlášení, v němž se vojáci vybízejí přijímatí dary a to od lidí, jimiž byli pohaněni a potupeni, tážili se v interpelaci ministra zemské obrany, je-li ochoten vysvětliti hluboký, přímo zarážející rozdíl mezi oběma prohlášeními. Z tohoto rozporu snadno lze usouditi, proč se na české vojny zneslo potrestání.

Z Národní rady české. Upozorňuje se veškerá česká veřejnost, zejména pak české obchodnictvo a živnostnictvo vůbec, aby také při styku s úřady celními vytrvale a důsledně žádalo české tiskopisy a stálým mlčelivým přijímáním tiskopisů německých nepotvrzovalo domužku, jakoby rovné právo češtiny a němčiny v důležitém tomto odvětví správy státní prováděno býti nemusilo a jakoby živnostnictvo české bylo lhotejno k urážlivému udržování přežitků z dob německého absolutismu. — V zájmu českých výrobců a české práce se doporučuje, aby veřejné české ústavy školní i závody odborné přestaly svoje potřeby pro laboratoře a ústavy vědecké, dále pak také výrobky skleněné pro pracovní svoje odebíratí od firem zahraničních, především z říše německé, jelikož za stejných, ano příhodnějších podmínek možno objednávky činiti a výrobci českých a domácích vůbec.

Z praxe rakouského práva trestního. — O zabavení. — Jestliže buď u obviněného, nebo při výkonu domovní prohlídky anebo konečně nahodilým způsobem byly nalezeny věci, kteréž pro vyšetřování daného případu mohou býti důležité a držitel je dobrovolně vydá, buďtež do zvláštního seznamu sapsány a u soudu uschovány, neb aspoň do soudního opatrování vzaty, t. j. dočasnému soudnímu dozoru podrobeny. Nevýdání jich držitel dobrovolně anebo dokonce zdráhá-li se je vydati, buďtež mu zabaveny. O zabavení tedy mluvíme, když soud z vlastní své moci a snad i proti vůli držitele sjedná si možnost volného nakládání s věci. Každý bez rozdílu — až na výjimky níže uvedené — jest povinen takové věci, zvláště listiny, na požádání vydati. Zdráhá-li se tak učiniti, ač buď doznal, že onu věc má nebo o tom byl usvědčen, a nelze-li tato věc domovní prohlídkou jemu odejmouti, může, není-li zákonem sprostěn povinnosti vydati svědectví, býti přidržen k vydání věci pokutou až do sta korun a zdráhá-li se i na dále, může býti k tomu v důležitějších případech i přinucen vězením až do šti neděl. Máme tedy dvě důležité výjimky: a) Podezřelý, o němž se ví, že má věc pro trestní vyšetřování důležitou, nemůže býti nikdy donucován pokutami nebo vězením, aby ji vydal. Může mu býti toliko domovní prohlídka zabavena, byla-li nalezena. b) Kromě podezřelého nemohou býti donucováni k vydání věci pro trestní vyšetřování důležité osoby, které jsou zákonem osvobozeny od povinnosti svědecké. Osoby ty jsou: 1. duchovní, kteří by měli vydati svědectví o tom, co jim bylo svěčeno pod pečeti mlčenlivosti úřadu duchovního; 2. úředníci státní, když by svým svědectvím porušili úřední tajemství, pokud této povinnosti nejsou sprostěni; 3. blízcí příbuzní obviněného; 4. obhájcové o tom, co jim obviněný jako obhájcem svěřil; 5. všichni ti, kdož mají právo odepřítí výpověď vůbec neb neodpovědět na některou otázku proto, že by jim to způsobilo bezprostřední a značnou škodu na jmění, aneb že by to bylo buď jim nebo osobám v odst. 3. uvedeným k hanbě. Od povinnosti vydati věc osvobozeny jsou dále osoby, které nepodléhají civilním soudům trestním.

K ponti římské. Některé z minulých výprav do Říma v ohledu technickém nespokojily, ta

vyvolaly i rozhořčenost. Jednou z hlavních příčin však byla, že účastníci přišli pozdě, někdy takofka v den odjezdu se přihlásili a tudíž potřebné dispozice učiněny býti nemohly. Dovolujeme si na tuto okolnost předem upozorniti. Pouť do Říma Zemskou Jednotou kněžstva projektovaná vzbudila radostný ohlas v kruzích katolických v Čechách i na Moravě. Jakkoli se zdá, že doba pouťi ještě je vzdálená, připomínáme předce všem, kdož pouťi se účastniti hodlají, aby ve lhůtě ustanovené své přihlášky firmě Čeněk Šulc a spol., Praha-II., Havlíčkova ul., leaskavě učinili. Po vypršení lhůty t na všech místech podle počtu došlých přihlášek učiní dispozice. Je patrné, že by každý, kdo by včas s nepřihlásil, nejen v ohledu technickém značné práce a obtíže rozmnožoval, nýbrž i sám sobě škodil, jeal potom vázán zaplatiti obnos vyšší. Lhůta ku přihlášení za nižší ceny vyprší v polovici ledna příštího roku.

Proti nešťovicím. Provedenými pokusy bylo zjištěno, že i ty nejhorší nešťovice zmizí a hořečka ihned pomine, dá-li se nemocnému užívatí medu a vodou. Tento prostředek byl na nemocných vojínech v Německu vyzkoušen.

Nové daně. Ministerstvo obchodu chystá prý zvýšení poštovního porta. Poštovné za jednoduché psaní zvýší prý se o 2 h, za pohlednici o 1 h, atd. Tohoto příjmu užije prý se na ubrazení platů pro poštovní zřízence, ač s dosavadního užítka, jež pošta a telegraf skytají, daly by se snadno tyto zvýšené platy uhraditi. Ovšem se zvýšeného poštovného vzešly by státu nové miliony na — kanony.

Jak jsme důslední! V dobré paměti jest ještě rozhořčení, které se loni vzneslo nad Českou spořitelnou v Praze, která, ač se povznese z českých peněz a dosud jimi jest zahrnována, přece vede si v duchu německém, nám Čechům ne právě přátelském. Pamatuje si snad leckdo, jak proto loni mnozí z vlastenecké ztrnulosti probuzení úspory své vyzvedli si z německé této spořitelny, aby vložili je do českých rukou. Byla to věru radost, že konečně našinci počali aplathovati heslo „Svůj k svému“; a noviny pěly chvalospěvy, jak Česká spořitelna musela klopit miliony českých vkladů. A najednou vlastenecké nále žurnály a k tomu ještě přední katolické neostýchají se tutéž německou „Českou spořitelnu“ bráti v ochranu, podporujíce ji celostránkovými inserty, aby naši čeští lidé, zvláště chudobnější a děti honem hrnuli své úspory do této spořitelny, která ze samé lásky k českému bližnímu zavádí dle vzoru amerického zařízení, jež sloužití má ku povznesení a podpoře smyslu pro spřítivost, totiž vydávání pokladniček ku vkladním knížkám spořitelním. Tak naše české katolické noviny pochopují své vlastenecké poslání: Jednou čtenáře své vybízejí, aby se postavili na vlastní noby, Němce ničím nepodporovali a najeinou je vhanějí do německého náruči. Takové novinářství jest tabánušm za nos.

Nový „Smil Flaška z Pardubic“ ohlásil se v Baxových „Radikálních listech“ se dne 9. t. m. Jeho básně „Váda zvířat“ sice má někde výrazy staročesky obhroublé, ale obsah se nám líbil. Uvěřejňujeme ji zde celou.

Vypukla v říši zvířat velká váda. — Sešla se náhle tajná soudní rada, Ferina Lišák, kancléř pokladu, dle četných věrohodných dokladů prý spáchal nově velké neplechoty; a proto nutno vyndati mu boty. Již dávno chodily naň obžaloby, že dravostí svou páše mnohé zloby, zvláště v kurnících prý brozně hospodář a říši zvěře darmo a lidstvem sváří; teď však i v účtech měl prý nesprávnosti, a celá říše měla ho už dosti. A proto Medvěd, Velbloud, Býk a Vlk za přítomnosti samého Lva krále se usnesli ho nešetřiti dále, by zpupný jeho štěkot na vědy smlk. Zvláště Vlk se snažil zničiti ho zcela, věc podezřelá pozadí však měla: Vlk za psa přestrojen dřív lidem sloužil, že po vůdčím však postavení toužil, ve vhodné chvíli přelad v říši zvěře, sám k pokladu chtěl přijít za kancléře. A zdařilo se mu, že Lišák vskutku byl z říše vypovězen po rozsudku. Hned odeslán mu výpovědný list. By vítězstvím však byl si zcela jist, Vlk na Lva krále obrátil se slovy: „Teď po právu se stalo Lišákov, je známo však, že on, ač často hřešil, přec stále trojí milosti se těšil, a zcela jistě očekávat dá se, že bude se tě dovolávat zase . . . Tu nevrle a zlobně zamručov, jej přerušil však Jeho Milost Lev: „Ne, nikoli, já prohlašuji slavně, že s Lišákem jsem zcela hotov mravně, mne znepokívá nesmí k dílu všemu, já první postavím se proti němu.“ Vlk přes to ještě obával se srahy, chtěl zajistit se také u armády, a Tigrovi, jenž v cizích džunglích honil, list napsal, by jej na svou stranu sklonil. Jak Tigr, generál, o soudu zvěděl, hned po vojensku rázně odpověděl: „Co se šibalem ještě za cavičky? Já přerušil jsem s ním už všechny styky.“ A Lišák pilně hotovil se k boji; svlék' nejdřív chytké blon řezu svoji, chtěl elzami si zlákat přičež davu, i popel nasypal na chytrou hlavu, po kajicnicku oblíkl se v šnů a uzavřel se na čas ve své síni. Věak prohlásil: „Mám sice trochu vinu a pokání chci konat za své „ny“;

než soud byl příliš krutý proti němu,
já k valnému se odvolávám němu.
Těs poznal dobře za minulá léta,
co smůle přinesl mooných toho světa,
a kráži psal: „Slyš pane milostivý,
soud vynesi nad' mnou ortel křivý.
Já dle svých sil jsem vždy sloužil státu
a vždy se klaněl Tvému majestátu,
však kruh ten, který šel mne jako lůtý,
ten podkopává princip autority;
mne sdati-li se zničit jeho slobě,
věř, obrátí se také proti Tobě!“
Těs Tigrovi psal rychle do ciziny:
„Věř, pane můj, že není na mně viny,
já hory přelét bych a přepnul moře,
bych k nobám se Ti vrhl u pokoře
a z tlamy Tvoji slyšel sladké vyří —
rad ke mně nyní milostivým býti!“
A zatím vřede v celé říši svře
se hovořilo jenom o „affaire“.
Jak dobře Lišák tušil, jeho slay
na soucit davu působily brzy.
Op prvý psal mu se zámořských lešů:
„Svou sympatii, pane, vatřic Ti nesu —
i upřímně Ti radím, neboť bloud
a kašli na krále i celý soud!
Přijď mezi opy, veselé se žije
bez mravních předsudků. Ať žije anarchie!“
I po venkově jítily se masay
a proti soudu zaly svře klasy:
„Co z říše naší bez Lišáka bude?
on dobrou radu věděl vždy a vřede
a měl-li vinu, měla být skryta,
nad věcku upravenost je nám humanita.“
Však zatím nelenil i tábor druhý;
na halíř sčítli Lišákovy dluhy,
snes' doktor Křesek v přehled jeho činy
a dokazoval hrozné jeho viny.
„Hle, kterať stloustl, mroha, při své práci,
svět nejlepši se pro něj zakrvácí,
stoup dešit ná na čtvrt milionu.“
Však proti Lišáku byl marý boj,
a mocných hlav se zmocnil nepokoj, —
vždyť vše občanů i v říši svře
se někdy i pře suverény bře. —
Vlk marý teď se dovolával krále,
ten mínění své změnil nenadále
a odpovídal: „V radě byl jsem sice,
však nepamatuji se na nic více.
Vím, list že nějaký byl tehdy psán,
však myslil jsem, že nebyl odeslán,
vím, proti Lišáku že někdo hřímál,
však nevím co, nejpsi jsem při tom dřímál . . . .
A na to kladu zvlášť důraz hlavní:
můj poměr k Lišáku byl vždy jen mravai;
snad jakés nedorozumění bylo,
však zatím se mi všechno vysvětlilo,
a dávno jsem již vřelé ptání choval,
by soud sváj nález prostě revoval.“
A z džunglí cizích Tigr generál
list vřelý rychle Lišákovi psal:
„Ať cokoli se stane, bratře milý,
já po boku Ti stojím v každé ohvli,
i kdyby hanbu vpálili Ti v čelo,
já pro Tebe dám duši svou i tělo.
Však nestračuj se ničeho, můj drahý,
já moci svojí zdrtím Tvoje vrahý,
bestie mravní bez kultury, citu,
jež nechápají naši humanitu.“
I Velbloud, který v soudní radě seděl,
teď zadními se vrátky spasil hleděl
a veřejnosti cele prohlásoval:
„Já proto jen jsem ortel odhlasoval,
by dostala se věc před jiné forum,
je nutno vědecky dbáti na dekorum.
Uš v radě Lišáka jsem bránit chtěl,
však Medvěd, Býk a Vlk mne ukříděl.
Já proto svého úřadu se vzdávám
a votum svoje slavně odvolávám.“
Hned obápe Lišák novou situaci
a stará kuráž rychle se mu vrací;
avšak' drnět šiní, setřel popel a hlavy,
na zadní noby bojovně se staví,
své soky trhá a ve vhodnou dobu
sám na své soudce vznášá obžalobu.
Jak na povel teď ze všech částí říše
svět sympatické adresy mu piše.
Psal starý Osel kdeni z jižních Čech
mu vřelý projev jménem Oslů všech,
psal Beran jménem veškerého bravu,
i z Brna psalo košstvo za Moravu,
všech tenor byl: dbát sluší jenom citu,
vzal mravnost čert, jen dráme humanitu.
A konec? — Soudec: Medvěd, Býk i s Vlkem
svou neobratnost zaplatili krkem.

Velké kapitoly o speření. Tento název
nese nejvře časová a pro každého důležitá knížka
Ad. Baráta, která vyšla jako poslední číslo ročníku IX.
„Časových Úvah“. Velice praktické pokyny její zajisté
budou každému vítány. Stran 30. Cena pouze 8 hal.
Při hromadných objednávkách značná sleva.

(Zasláno.)

Kolegové!

Pokládáme za svou povinnost, abychom proje-
vili nejupřímnější díky Vám všem posluchačům české
univerzity Karlo-Ferdinandovy, kteří jste se veřejně
zastali při instalaci, dne 5. t. m., Jeho Magnificence,
rektora Dr. Vřetšála, profesora theolog. fakulty.
Tak dali jste důkaz, že vážíte si akademické svobody
a nelekáte se bezpříkladného terronu přisloušníků
jisté strany, jejichž snahou jest napodobiti buršácké
mravy a ubližeti každý jim protivný názor, což musí
vzbuzovati hnus a odpor v každém slušném člověku,
dělám cti naší staroslavné univerzity a celého národa.

Posluchači české theolog. fakulty v Praze.

(Zasláno.)

Uctivá prosba ke všem rodákům chrudimským a všem příznivcům klášterního chrámu Páně v Chrudimi!

Ze příčinou 250letého výročí založení kláštera
kapucinského v Chrudimi, které připadá na r. 1906.,
opraven byl klášterní chrám Páně, krásně vymalován
i oltáře opraveny, což vyžadovalo velkého nákladu.
Chrást klášterní nemá však žádného vlastního jmění
a též i klášter nemohl by toho podniknouti, proto
jest odkázán jenom na milodary šlechtných dobro-
dinů. Ze vnitřní výzdoba tohoto chrámu Páně vyša-
dovala velkého nákladu, neupře nikdo, kdo chrám
tento v nové kráse a úpravě viděl. Protož obrací se
správa klášterní a uctivou prosbou na Vás, v Kristu
milovaní rodáci Chrudimští, a na všechny příznivce a
ctitele naší klášterní svatyně, abyste každý dle mož-
nosti k tomuto zásluhnému dílu nějakým dárkem přis-
pěli, aby takto spojenými silami toto dílo dokonáno
bylo ke cti a chvále Boží! „Dejte a bude vám dáno“,
říkával náš Božský Spasitel a slovo Jeho až dosud
nezklamalo!

Milodary šlechtných dobrodinů budou kvito-
vány v „Čes. Východu“, lež by si toho někdo nepřál.

V Chrudimi, v prosinci 1905.

**Správa
kláštera kapucinského.**

(Zasláno.)

Já vlastnoručně podepsaná Petronila Vimrová,
manželka Čenka Vimra, manželka z Dašic, odvolávám
v plném znění bezpodstatnou urážku důstojného pana
L. Hory, faráře v Dašicích, v nepřítomnosti jeho
mnou dne 9. listopadu 1905 v Hostovicích učiněnou;
vděčně přijímám, že na moji snažnou prosbu upustil
od dalšího mne soudního stíhání a slibují, že veške-
rých urážek jeho osoby i celého duchovního stavu a
nemístných poznámek na sv. náboženství se v budouc-
nosti zdrám a vystřihám! Na důkaz pravdy stáje zde
můj vlastnoruční podpis a podpis i pečeť obecního
úřadu v Dašicích.

V Dašicích, dne 12. prosince 1905.

Petronila Vimrová, m. p.

Josef Vesáhl, m. p.,
policejní radní.

MUDr. L. Liebl, m. p.,
radní.

L. S.

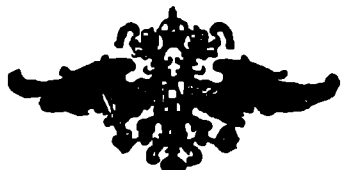
Tržní zprávy.

V Hradci Králové dne 9. prosince 1905. 1
hl pšenice K 13:50—14:80, žito K 11:20—12:50, ječme-
se K 10:60—11:00, prosa K 00:00—00:00, vřkve K 13:00
—00:00, hrachu K 23:00—00:00, oves K 6:00—6:80,
došky K 44:00—00:00, jahel K 25:00—00:00, krup K
36:00—00:00, bramborů K 2:40—0:00, jetelového se-
mene červeného K 100:00—102:00, jetelového semene
bílého K 00:00—00:00, ržáku K 00:00—00:00, máku
K 34:00—36:00, lněného semene K 17:50—00:00, 100
kg žitných otrab K 12:00—00:00, 100 kg pšen. otrab
K 10:50—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:24—0:00,
1 kg sádla vepřového K 1:92—0:00, 1 kg tvarohu K
0:32—00:00, 1 vejce K 0:08—0:00, 1 kopa zelí K 6:00
—20:00, 1 kopa cerele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty
K 2:00—4:00, 1 hl cibule K 8:00—8:80, 1 kopa drob.
zeleniny K 1:00—5:00, 1 pytel mrkve K 1:40—1:80,
1 kopa celere K 0:00—0:00, 1 hl jablek K 10:00—
25:00, 1 hl hrůšek K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 9. prosince 1905 odbyvaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 335, žito
399, ječmene 1131, oves 332, prosa 0, vřkve 20,
hrachu 10, došky 2, jahel 28, krup 7, jetel. semínka
55, lně. sem. 0, máku 2. — 2) Zeleniny: zelí
95 kop, petržele 00 kop, kapusty 60 kop, cibule
30 hl, drobné zeleniny 200 kop, mrkve 70 pytlů,
brambor 35 hl, cerele 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
59 hl, hrůšek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobného
dobytka: vopř 1 kus, podvinčat 447 kusů, křálat
0 kusy.

Za příčinou vzdání se hospodářství jest levně na prodej na jedné faře

následující:

- 1) Pár koní, valachů 8letých s po-
stroji dvojími.
  - 2) 3 vozy se žebřinami a malý
vozík.
  - 3) Seel stroj od Melichara.
  - 4) Žentour, mlátička a řezáčka.
  - 5) Mlýnek čistič velký.
  - 6) Několikoro pluhů (Albion),
bran, pospěchů atd., vše zá-
novní; posléze prodá se postupně
12 kusů hovězího dobytka,
mezi nimi 3 tažní volové.
- Kde to vše jest na prodej, sdělí na po-
žádání z ochoty administrace t. l.

C. a k. dvorní dodavatel.

Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním
listem nejvyššího biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů
shotovené, svíce polovoskové, pro svou bez-
vadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětí a
smuteční, blaské i krásné paschaly příslušné
vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a
nejlepší jakosti.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné
ceny dle ujednání!

K době adventní

veškeré druhy sloupků voskových a polovosko-
vých rozmanitých tvarů a

k Vánocům

svíčky na stromek voskové, polovoskové,
kroucené stearinové a parafinové, bílé neb bar-
vené a potřebné svíčky k nim, třínožky
zlacené a bohatý výběr pěkných okras na vá-
noční stromek.

Pro všeobecnou potřebu

svíce lustrů, dekorací, renaissanční, ba-
rokové, stolní svíčky stearinové plné a duté,
svíčky s rýhovaným kuzelem (do každého svícnu
se hodící), svíčky sklepní, levné parafinové
svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy
svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček

v Hradci Králové.

Továrna založena roku 1816.

Hledáte vhodné a praktické dárky vánoční
a novoroční?

Výhodně je nakoupíte u firmy

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, Velké náměstí 136.

Veškeré zboží jest nejlepší jakosti se zárukou
a v cenách nejlevnějších, konkurenčních. Dupo-
ručuji každému, aby dříve, než dárky nakoupí, mé
výklady i sklad si prohlédl a se přesvědčil, že
větší výběr a levnější nákup nikde jinde nenalezne.

**Kapesníky. Ručníky. Soupravy.
Kněžské kolárky** prací i celluloidové.

Klatovské prádlo!
Dámské prádlo vlast. výroby.

Baylné a lné zboží.

Nejužitečnější
vánoční dary
jsou
SINGEROVY
šicí stroje.

Koupiti je lze ve
všech krámech,
které jsou
tímto znakem
opatřeny.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
HRADEC KRÁLOVÉ, Jiřikova třída 270.

Fr. Beran,
kožešník v Hradci Král.,
Svatojanské náměstí číslo 170.,
odporoučí veškeré
zboží kožešnické
vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru rukávnický, dámské nejmodernější golie, nánožníky, čepice, kožichy nejrozmantějších druhů a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i kožichy cestovní a pod.

Stále hojná zásoba nejmodernějších klobouků plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových klobouků. Hojný výběr všech sokolských potřeb, čepic všech fagon, jakož i všeobecně v obor tento spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se co nejpečlivěji a nejkvalitněji.

Ošetřování kožichů přes léto přijímá se za levný poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují se za mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmírnější.
Založeno roku 1889.

Emanuel Bělský,
c. k. dvorní dodavatel
v Hradci Králové

doporučuje veškeré moderní vkusně zhotovené oděvy, zvláště

zimníky Derby
v značně snížených cenách.

Modní látky
na objednávky.

(P. T. p. zákazníkům stálého postavení výhodné platební podmínky.)

Telefon č. 10. Telefon filiálky ve Vídni.
č. 5594.
Účet poštovní spořitelny č. 864.938.

**Všeobecná
úvěrní banka**

v Hradci Králové

(Filiálka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 12)

přijímá vklady na knížky od
K 1.— počínaje.

Vklady za obvyklých podmínek uloženy úrokuje

4 1/2 %

a vklady protě 90denní výpovědi uloženy úrokuje

5 %

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Půjčky poskytuje úvěr-
hodným osobám všech stavů za pod-
mínek výhodných; velmi výhodné
splátky jsou přípustny.

Eskont směnek obcho-
dních za obvyklé sazby.

Zálohy na cenné papíry
a skvosty.

Přijímá zakázky bursovní pro všechny burzy.

Prodává veškeré cenné
papíry dle denního kursu netto bez jaké-
koliv provize.

Prodej losů na měsíční
splátky za velmi výhodných podmínek.

Promessy ku všem tahům.

Úřaduje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

Varhany
a harmonia

veškerých soustav ladí a opravuje

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově
nad Kněžnou.

Varhany starších soustav přestavují na pneu-
matické. Též obstarávám ladění pian.

Veškeré práce vykonávám co nejlépe a levně.

Nejcennějším dárkem k Ježíšku
jest kniha.

Veškeré, kdekoli vydané neb v kterém-
koli časopise oznámené
knihy a hudebniny,
hodící se za

* dárky *
vánoční

má stále na skladě a k dodání jich
uctivě se doporučuje

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

**Bohdana
Melichara -**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Bohatý výběr
novinek ve skvostných vazbách.

Šulc - Vín - Praha

prodává

zaručená mešní vína.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2,000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní
výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směn. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. —
Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promessy. Přijímání papírů do depót. — Revise
čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Besídka

Kuželník v Kocourkově.
Vzpomínka ze starých časů.

V kocourkovské jediné jen restauraci chtěli mít kuželník. Slyšeli kdesi cosi o kuželníku, ale nikdy ho neviděli. Kocourkovský stavitel — takto tesař a první rada — Coulíček — vzal si na starost stavbu kuželníku. Ve 14 dnech byl kuželník hotov. Téměř půl zahrady na to padlo. Dlouhý byl dost, kuželky nebylo téměř vidět — a šířka byla na dobré 3 metry naší míry — tenkrát o metrech nebylo ještě ani zdání — aby prý nebyly tak snadno „pudly.“ Kuželek měli také 9 a jakých! Coulíček bral na ně míru ze svého šestiletého Tondy! A jak byly postaveny! Byly tak řídko, že páni kocourkovští kluci mohli mezi nimi dělati kotrmelce. Nad kuželkami byla střecha, aby kuželky nezmokly — kdyby přišlo; o hosty nebylo pranic postaráno, ti mohli mokrout.

Den první produkce!

Celý Kocourkov se sešel, aby viděl a zkusil neobvyklou a neviděnou dosud zábavu. Bylo v radě usneseno, že první den každý bez rozdílu může si „hodit“. Kouli bylo dost, míru si vzali ze řepy.

Pan 1/4 mistr počal kouletí první. Naplvil si na ruce, chtěl to zkoušet nejdříve levou, ale že se mu jaksi nezdálo, vzal kouli do ruky pravé a vši silou hodil. U kati mu praskla kšanda, ale toho si ani nevšiml. Kule šťastně doběhla! Díra!

Starosta má díru, křičeli kluci. První rada Coulíček byl šťastnější; udělal od pudla 1. Druhý rada udělal opět díru. A nyní šly hody jako o překot. Odkouleli všichni radové — ani nevím, kolik jich tam bylo — a pak občanstvo druhé dle stáří. Půl vsi odkoulelo — většina ani tam nedohodila — a teprve byly dole tři. Dva stavitelové — ovšem beze zkoušek — odkulovali po jakémsi žlabu, který měl nahrazovati moderní žlábek. Na ten žlab padlo něco prken z pěti starých smrků z obecního lesa! Koule šťastně došla bráčům do rukou, protože kocourkovská mládež je statně popobáněla. Po tříhodinné „dřině“ padla konečně poslední kuželka, zvláště když Tonda Coulíček pomáhal jim „padat“.

Stavěči postavili znovu, a hrálo se opět do vykolení všech. Jiné hry kocourkovští sousedé ještě neznali. Za celé odpůldne stavěli hoši třikrát. Byli dle toho také honorováni — nedostali nic.

A na takovém kuželníku koulelo se tak dlouho — až z té dřiny dostal druhý rada souchoť. Pak jim kdosi poradil, aby z toho kuželníku udělali čtyři — dva a dva proti sobě — což se taky stalo!

Kdy se v našich Lhotách pije kořalka?

Když se slaví křtiny — to je často.
Když je pohřeb — a to je také často.
Když se pracuje v poli — to je po 1/4 roku.
Když je špatně od žaludku — to nebývá zřídka.
Když je tučný oběd — aby to žaludek dříve ztrávil.
Když jdou dělníci do práce — to bývá každý den.
Když odbije 10. — aby se dělník posílil.
Když je svačina — sice by to nebyla svačina.
Když se pije litkup — ku zduaru koupě a prodeje.
Když se slaví svatba — aby bylo dost veselo.
Když je žena v šestineděli — protože pivo nesmí.
Když slunce páli — kořalka schladí.
Když mrzne — kořalka hřeje.
Když není kuráž — aby byla.
Když se jde okolo žida — aby nenadával.
Když je plno trampot — aby se zahnal.
Když potká štěstí — aby se oslavilo.
Když se ráno vstane — aby žaludek něco měl.
Když se nedostavuje spánek — aby se spíše usnul.
Když jsou zabíjačky — aby nebylo po „tlustém“ špatně.
Když bolí v životě — aby to přestalo.
Když je zpívání před pohřbem — aby se „dušička“ zapila.
Když je kdo uřčen — aby se neschválil.
Když se dere peří — aby dračky neusnuly.
Když není na pivo — na kořalku se přece sežene.
Když přijde host — který pivo nerad.
Když se slaví svátek — aby to moc nestálo.
Když se jde na hon — aby bylo lépe vidět na mušku.
A když je chuť — a ta je skoro pořád. Vb.

Literatura.

Animismus neboli Původ a rozvoj náboženství ze ctění duší, předků a duchů. Kritický příspěvek ke srovnávací vědě náboženské od dr. Al. Borcherta. České vydání Vojt. Vávry. Vzdělávací knihovny katol. sv. 37. Seš. 1—5. za 2 25 K. Ze spisu vysvítá důkaz, že náboženství nelze hledati v kultu duší, předků a duchů, že animismus není pramenem náboženství. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Nákladem družstva „Vlast“ v Praze. Vychoval. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Řídí dr. B. Horský. Roč. XX, čís. 23. Vychází dvakrát měsíčně za předpl. 6 K ročně s Katechetickou přílohou čís. 12., kterou řídí F. Žundálek. — Mistr Jan Hus a jeho doba. Napsal Z. Bretšnajdr. Za 40 h. Husitství ve světle pravdy čís. 1., roč. III. Vychází čtyřikrát do roka za roč. předpl. 1 K. Vydává Tisková Liga v Praze.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Obrazový zpravodaj Roč. II., čís. 78. a 79. Řídí J. Hejret. Vychází dvakrát týdně, číslo za 10 h. — Boj za všeob. rovné hlasov. právo v Praze. Ve dnech 10. října, 6., 8. a 28. listopadu 1906. Se 47 obrázky. Časových brožur čís. 1. Vycházejí čtyřikrát do roka.

Nákladem J. B. Vilímka. Spiay K. Klostermanna Rada II. Seš. 27. Hostinný dům. Seš. za 30 h. — V říši stříbrného lva. Cestopisný román dra. K. Mayo. Seš. 61 za 30 h. — Originální seznam knih ve velmi pěkné úpravě. Za 40 hal.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál-Lutinov v Prostějově. Roč. 10, čís. 11. a 12. Roč. předpl. 10 K.

„Eva“. Měsíčník pro vzdělání čes. žen a dívek. Roč. II., čís. 11. a 12. Vedou B. Konářík a dr. A. Kolář. Roč. předpl. 8 K přijímá administrace v Prostějově.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Pořádá P. Jan Rubringer. [Roč. V., čís. 3. Roč. předpl. 2 K přijímá administrace v Olomouci]

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Kázatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí Method Zavoral. Roč. XIII., čís. 1. Roč. předpl. 7 K. — Slezská Kronika. Roč. 16., sv. II—IV za 2 40 K. Svazek tento obsahuje: Vik Kramptů. Povídka. Napsal Slavičinský — Svatoušek. Povídka. Napsal E. A. Salas. Ve prospěch Matice Osvěty lidové v Těšíně. — Čestina na bývalé universitě a stavovské akademii v Olomouci. Účinek obou ústavů na obrození naše v Olomouci a na Moravě. Napsal Jos. Bartočka. Za 1 K.

Informatorium moderní ženy. Knihovny Rozhledů sv. 62. Ženám českým napsala K. Nevěšmalová. Kniha každé ženě velmi poučná. Nakladatel Jos. Pelcl v Praze. Za 1 50 K.

Obzor. Zábavně-poučný čtrnáctidenník. Řídí VI. Štastný. Roč. 28. čís. 23. Roč. předpl. 4 K přijímá administrace v Brně.

Náš Domov. Zábavně-poučný obrázkový měsíčník. Řídí J. Vévoda. Roč. 14., čís. 12. Roč. předpl. 4 K zasílá se administraci v Olomouci.

Obchodní Obzor. Organ obchodnické jednoty pro Moravu a Slezsko. Řídí B. Holman. Roč. I., Seš. 5. pojednává o tržních a obchod. poměrech na Mor. za 16. stol., o daních přímých, o přirážkách, o společnostech se závazkem omezeným, atd. Vychází v Brně měsíčně za roč. předpl. 6 K.

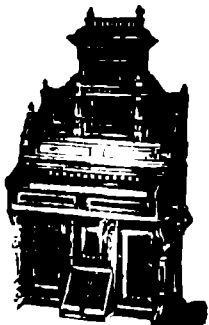
Velká vzorná čes. kucharka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Upravila B. Jermáňová. III. vydání. Seš. 25.—27. po 32 h. Nákladem I. L. Kobra v Praze.

Nákladem Družstva Máje v Praze. Týdeník Máje. Řídí F. Herites. Roč. IV., čís. 13. Čtvrtletní předplatné 2 50 K. — Divadelní list Máje. Řídí dr. J. Borecký a L. Novák. Roč. II., čís. 3. Roč. předpl. 6 K. — Noviny mládeže. Pořádají V. Štech a dr. Kronbauer. Vycházejí každého druhého pátku. Číslo za 10 h.

Krása našeho domova. Věstník „Svazu čes. okrašlovacích spolků v království Českém“. Řídí J. Klíma. Roč. II., čís. 1. Časopis tento velmi přispívá na rozšíření květinové výzdoby našich ulic a přibytků. Roč. předpl. 4 K za 10 čísel přijímá administrace na Král. Vinohradech, Moravská tř. 1117.

Alois

Frodl

Královéhradecká
výroba
amerických
cottageových

harmonii

odporučuje nástroje vlastní výroby, elegantní úpravy, nejnovější konstrukce, krásného silného zvuku

v cenách nejlevnějších.

Obehrané nástroje se kupují aneb za nově vyměňují.

Správy a ladění se rychle a levně vyřídí.

Nádherný a praktický dárek jest

krásný obraz

nebo jiný umělecký předmět, které, jako zrcadla, sochy, rámce, kříže atd. ve velkém výběru a levných cenách na skladě má výrobce rámců a

odborný závod umělecký

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

Též veškeré

zboží papírnické, umělecké dopisnice, kasetty, alba, hry, kalendáře atd.

Nakladatel I. L. KOBER v Praze
Vodičkova ulice.

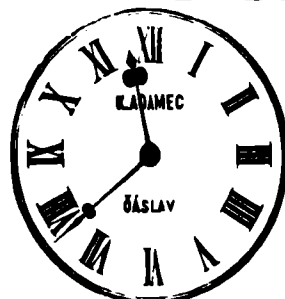
Jediné svého druhu dílo.

Truhlářství

stavební a nábytkové.

Příruční kniha praktického truhlářství.

Za přispění zkušených odborníků napsal Kl. Skramlík. — S mnoha sty vyobrazení. Vychází v sešitech po 30 kr. Předplatné na 10 sešitů 3 zl.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Hezký obličej

jest doporučitelným zjevem všem srdcím, který matka příroda svým miláčkům na cestu dává; avšak, bohužel, málo kdo se těší této přednosti. Růžovou kůži a jemnou plet může si však — díky pokroku v kosmetice — dnešní doba každá dáma sama opatřiti, když jenom pravých prostředků upotřebí. Ku dosažení cíle slouží

Grolichovo mýdlo

z lučních bylin

(se známkou Grolích) zpracované z trestí cenných květin, kůží osvěžující a oživující.

Vlas stane se bujným, hezkým a plným po použití Grolichova mýdla z lučních bylin.

Zuby čistěné denně Grolichovým mýdlem z lučních bylin zůstávají silnými a bílými jako slonová kost. — Mýdlo toto lze dostati v lékárnách a drogeriích za cenu 30 kr.

V Hradci Králové A. Frynta, obchod mydl., K. Dix, drog., F. Viktorin, materiál; **v Polici n. Met.** A. Pohlová, droguerie; **v Novém Městě n. Met.** Jaros. Kracíková, droguerie, Boh. Imlaufová, vdova; **v Dobrušce** Al. Kňourek, droguista; **v Golčově Jeníkově** J. Thon, lékárník; **v Červeném Kostelci** H. Klatovský, droguista; **v Josefově** Lud. Jarolímek, droguista; **v Týništi n. Orli.** J. Plný, droguista; **v Opocně** Josef Středa, obchodník.

Odprodávám

neobyčejně levně
pokud zásoba stačí k nastávajícímu vánočnímu období, krásné, důkladné

Josef Doubravský v Rychnově n. Kn.

dámské látky

na kostymy a šaty.

Mnoho druhů — žádné partie — při značně snížených levných cenách.

Vzorky na požádání ochotně a francko!

Založeno 1853.

Provedeno přes 500 oltářů a Božích hrobů.

Nejlepší doporučení.

PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,

umělec. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní odborně zařízený. —

Vlastní malířské atelier.

Parostrojní truhlářství. — Nákresey a rozpočty zdarma.

Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skřínkách.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašle.

Dávěry hodným úsilím na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. velečestoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporů a kováčského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání francko zašlou.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř

v Hradci Králové, č. 83

Palackého třída

svůj hojně zásobený

sklad náčiní
bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné, zařezané ručí.

Vlastní výroba umožňuje velkou objednávkou co nejlevněji vyhládku. — Platiti možno též ve lhůtách. Oprava movutlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svéceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj mše se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, lincen, lustrů, kadidel, tácků na křest, svíců, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

lamp, lincen, lustrů, kaditel, tácků na křest, svíců, pacifiků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů velečest. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Podnikatelství staveb
a technická kancelář

stavitele

Jindřicha Labouťky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jířkové třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobený

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Jednou s důvěrou akuste a posuďte přírodní 5 kg.

franko dobírkou vlně.

KAVA zelená, vlnit. K 11:60, 12:60,

14: — a 15: —,

pražená vlnit. K 14: —, 15: —

a 16: —. Cenníky zdarma.

Pochvalné dopisy a celé řádky.

Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes se roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nezávadná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1826.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysočém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, rumy a punče, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), víno sladké a víno čumivé (lampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s právem ražení státní medaille.

Vzorky zdarma a francko.

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.

Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání, které jediné kupujete a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi. Tovární sklad PRAHA, Václavské náměstí 40. Telefon 914.

SUKNA

a modní pánské látky

pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h.
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 22. prosince 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Cavaleria rusticana.

(14) Socialisté jsou na koni; od té doby, co prosadili konstituci v Rusku, která ovšem byla by přišla také bez nich, nemyslí ani ti naši jinak, než že jsou pány situace a že začne nyní ten socialistický stát Belamy.

A není také divu; vláda, která ještě před několika týdny zaujímalá odmítavé stanovisko proti všeobecnému hlasovacímu právu, slibuje předložiti co nevidět jeho návrh k zákonodárnému projednání; obecní zastupitelstva, v nichž před rokem nesměl by se nikdo s ničím podobným vytasiti, ochotně přejímají protektorát pro manifestace ve prospěch tohoto práva; poslanci, kteří až posud zpěchovali se návrh ten přijmouti za svůj, slibují mu svou pomoc — věru to by socialisté nesměli býti lidmi, aby je to nenaplnilo sebevědomím. A ono se to sebevědomí také dostavilo. „Teď by dovedl býti každý socialistou“, povídal onehdy jeden takový před knězem, „když jsme my to všechno vybojovali.“ Chudák spletl si manifestaci s hotovou událostí. Tak daleko šlo to sebevědomí v pohnutých listopadových dnech, — ovšem že jen jednotlivců — že uráželi ty stavy, jež s nimi manifestovali, jako by se jim chtěli vymstít za výsměv, který si sem tak někdo z přehnaných a nemožných požadavků sociální demokracie udělal. Cavaleria rusticana.

Bláhoví! Je tu strana, jež spravedlivé požadavky sociální demokracie od jakživa měla ve svém programu, již její náboženské zásady ukládají povinnost hájiti občanskou rovnost před zákonem, ale internacionála vypovídalá straně té boj, protože boj ten židé chtěli a byli s to, jej pečlivě podporovati a zaplatiti. Když událostmi v Rusku a Uhrách otázka rovného hlasování stala se i u nás časovou, byla to strana křesťansko-sociální a katolická vůbec, jež se pro ni ihned vyslovila jako ji vždy hájila; socialisté nemyslí však jinak, než že ji a ostatní třídy k tomu donutí. „Dnes by chtěl býti každý socialistou“, jako by to pojednou byla zvláštní čest a jako by k tomu bylo třeba zvláštní kvalifikace! Nikdo rozumný nepovažoval dělníka za tvora nižšího, nikdo rozumný tím stavem nepohrdal, neboť z něho vyšli muži vysoce zasloužilí a postavení, ale nikdo rozumný nevidí v dělnictvu stav, který opanuje někdy svět. Což to těm venkovským

socialistům nemohou ti jejich řečníci a vůdci vysvětliti, aby nedělali věc sociální demokracie směšnou a pověděli jim pravdu? — „Vláda nechce všeobecné hlasovací právo ze strachu před námi, ale že vyčerpala svůj celý program smírčovací a neví nyní kudy kam; poněvadž státní koleso vypovídá službu, nezbyvá vládě nic jiného, než změnití celé ovzduší sněmovny, t. j. povolati do ní a sesliti ji — živly takovými, jimž běží více o otázky národohospodářské, než národnostní a to jsme my živly lidové, dělníci a rolníci.“

Co jim nemohou ti jejich vůdci říci: „slovanským stranám, jež jsou pro rovné hlasovací právo, nejedná se o nás socialisty, nýbrž v první řadě o povolení starého nespravedlivého volebního řádu, jenž je největším balvanem na cestě k rovnoprávnosti rakouských národů a jenž nebude odvalen jinak — tak totiž ty slovanské strany doufají — než všeobecným rovným hlasovacím právem, jež je ze všech možných hlasovacích změn nejčasovějším!“

Měli jim vůdci jejich též říci, že katolické strany nejsou pro všeobecné rovné hlasovací právo ze strachu před internacionálou, nýbrž aby jim nemohl svět vyčísti, že něco jiného učí a vyznávají a něco jiného v občanském životě chtějí!

Měli našim venkovským socialistům říci jim vůdci bez obalu: „Nedomnívejte se, že ti, kteří s námi dne 28. listopadu šli za naším rudým praporem, půjdou s námi i jindy! Neklamte se lichou nadějí, že všickni ti budou ode dneška s námi hlasovati a že my staneme se stranou na radě říšské ve Vídni nejšílnější a že budeme moci dělati ve státě, co budeme chtít! Máme-li dnes pět poslanců, můžeme jich míti, prorazíme-li všeobecné hlasování, po případě 50, ale nás 50 nebude tam platiti víc, než jiných 50, t. j. navrhne-li něco, co měšťáckým a selským třídám bude po chuti, získaťme snad pro to většinu, ale třídy ty srazí se proti nám ihned, budeme-li chtít uplatniti jen jeden bod z programu Marxova, budeme-li jim na př. chtít vzíti to jejich náboženství nebo sestátniti ten jejich soukromý majetek.“ Tak jim to měli ti jejich vůdci vysvětliti; byli by jim pověděli pravdu, usnadnili by sami sobě práci na říšské radě, jež je očekává, neživili by lid lichými sliby a přeludy a dodali by věci socialistické vážnosti; takto však učinili ji —

až uvidí na krku syna svého běloskvoucí kolárek a na štíhlém těle jeho černou, řasnatou kleriku a že tedy slova jeho nejdou mu od srdce . . .

Věděl však také, že to už příliš mnoho na otcovy mozoly, aby jej měl ještě dále ve studiích vydržovati. Nebyl jediný, po něm krčilo se v koutku světničky na chudém lůžku ještě pět bratrů a sester.

Student se zachvěl a položil hlavu na ruce, jakoby ji ani unést nemohl.

Má se státi knězem . . . !

Hluboký vzdech vydral se mu z prsou, jako by ho někdo vraždil . . . Byl tak mlád, ničeho dosud v životě neužil, než trochu těch knih a toho stálého vysedání ve školách. Jiní jeho kolegové pobavili se aspoň o prázdninách, on na to neměl . . . Byl rád, když mu matka k večeru přilepšila hrnček mléka, že nemusil jísti suchý brambor jako sourozenci . . . Dívku sice měl, již miloval největší silou svého citlivého srdce, žila ve městě, ale neopovázil se ani sám sobě k tomu se přiznati, neku-li snad k dívence té se přiblížiti. Nedovedl by s ní ani mluvit a pak styděl se, byl tak chud . . . —

Má se státi knězem . . .

Má ještě čtyři léta svého mladého života býti vězněm ve zdech semináře a pak . . . —

Student se znovu zachvěl. Před zraky jeho duše objevil se budoucí jeho život jako otevřená kniha.

Tichá, smutná kaplanka . . . Pokojík v zastrčeném koutě . . . Čtyři chladné zdi zřejí naň den ze dne, stále stejně . . . Ve dne plahočí se po venkovských školách a večer . . .

Nikdo naň nepromluví, nikdo jej nepotěší,

ovšem že jen jednotlivci, — jakých je všude — směšnou.

Ve Francii a Německu mají všeobecné hlasování půl století, ale socialistického státu se tam nedodělali.

Myšlím, že jsme měli vzít k manifestacím dne 28. listopadu, když jsme manifestovati chtěli, také své prapory; za rudým praporem socialistickým vypadali ti zástupci naší samosprávy ne dosti vážně. V socialistech živilí jsme zbytečné sny a nepronikavé lidi jsme pomátli, že nevěděli, na čem nyní vlastně jsou, nemyslíce jinak, než že celý svět dostal pojednou ze socialistů vítr. Takových chyb jsme ostatně nadělali již dříve víc, zvláště v době, kdy poměry v pracujících třídách slušně volaly po nutných opravách, my občanské strany však duchu času neporozuměly a nechaly to tak daleko dojít, že lid již nežádá, jako před 20 lety, ale diktuje a vynucením brozí. To, co je uzákoněno dnes ve prospěch pracujících tříd, mohlo se státi zákonem již tenkrát, i nebylo třeba, tak dlouho živiti tu třídní zášť a divat se na rostoucí organizaci. V spořádané občanské společnosti má každý člověk právo na existenční minimum, na to totiž, aby měl kde přespát, čím se odít, aby měl čím se nasytiti; co jde nad to, je v jistém smyslu luxus, jež si opatřiti může, kdo má k tomu schopnosti těla i ducha a kdo se přičiní; byly však časy, že lidé neměli ani toho minimum a to i při práci. Nedivme se, že to působilo zlou krev a že se ozývají hlasy: „my od vás nyní již ničeho nežadáme, my si to vynutíme!“ Kdyby byl dal car v lednu, k čemu byl donucen v listopadu, mohl na tom býti lépe on i jeho říše. Běh světa nezastavíme, nezarážíme ani proudů času a ty jsou — lidové. Čím dříve poskytne se socialistům příležitost, aby se zúčastnili na vedení věcí veřejných, tím dříve se přesvědčí, že jejich Lassal a Marx nebyli lidé vážní, že se to hezky kritikuje a na ulici demonstruje, ale těžko se na zákonech pracuje. Proto psátu jich tam nejméně padesát, ať nevyčítají ostatním třídám, že se zákony vydávají pouze proti nim; za padesát let zmizí mnoho ze starého programu internacionály a zůstane tam jen to, co je dobré a moudré a nebude to nikdo jiný, kdo zabije sociální demokracii, než sociální demokracie sama. Občanská společnost vidí, že se internacionála nejedná v první řadě o blaho lidu.

nikomu si postesknouti nemůže. Zoufalé chvíle hluchých samot sklějí se naň cynicky ze všech koutů jako rozervěný jícen krvelačné saně . . .

Krásná léta mládí uplynou mu v odříkání a sebezáporu . . . A v mládí, snivé duši často rozvíří se boj; a závist a nespokojenost a rezervanost budou drásati jeho srdce, až oko jeho spočine na šťastnějších družích z gymnasia . . .

Má se státi knězem . . .

Tak mlád, tak silný, tak dychtiv žíti a uživati a má se dobrovolně odsouditi k pozvolnému umírání . . . Tak mlád, a už svět má býti pro něho úplně ztracen a on úplně pro svět . . . —

A studentovi vynořila se najednou v paměti ona andělská dívka, k níž nesly se jeho touhy a sny, vynořila se tam v celé své svůdnosti a krásě. Vždycky se mu zdálo, že bez ní nebude moci býti ani na světě . . .

A nyní má všechny ty touhy, všechny ty sny opojené duše své zničiti, má je zmařiti, zpřetrhati, má všecku lidskost nitra svého udusiti . . .

Má býti knězem . . .

Bude snad strádati do smrti nejprve jako nuzný kaplan a potom jako chudý farář někde v zapadlé vesnici . . . Bude to špatná odplata za jeho obětavý krok.

Možno však, že usměje se naň štěstí, že bude míti odplaceno statky vezlejšími, než tu zas páliti jej bude osten nespokojenosti a závistí drubů méně šťastnějších . . . —

Óh . . . !!!

A student se otfásl, jako by byl naň kostlivec sáhnul.

Má býti knězem . . .

Zástupy poštvaného lidu budou se nešetrn

FEUILLETON.

Z modlitby Páně.

Napsal Josef Váňa.

Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi!

Byl zasmušilý večer v měsíci září.

Student Sýkora seděl v domě otcovském s nakloněnou hlavou.

Táhlo mu to v ní, jako na podzim táhnou mraky z rozbouřeného západu a hučelo mu to v ní, jako když víchř zalehne ve skulinu zchátralé budovy.

A duš jeho lomcoval smutek a srdce svíral bol, jakoby nějaká neviditelná ruka nemilosrdně mu tam rozdírala nové a nové rány.

Měl právě po maturitě a nyní se měl rozhodnouti pro životní povolání. Kdyby byl bohat, vysknul by si, ale takto . . . —

Student seděl u stolu samotný. Rodiče jeho leželi už na nedaleké posteli.

„Tak, Jeničku, rozmysli se už přece! To víš, že tě nenutím, ale to víš, stál jsi mne už dosti a . . . —“

Starý Sýkora se náhle zakuckal, jako kdyby mu byl někdo najednou hrdlo sevřel. A v očích zaleskly se mu slzy; dále nemohl.

„To víš, že tě nenutím . . .“ zakuckal ještě jednou po chvíli.

„Vím, tatínku, vím . . .“

A student věděl velmi dobře. Slyšel už tucte řeč otcovu nejednou, ale tisíckrát. Věděl, že otec už touhou zrovna zmlíná po okamžiku,

nýbrž o opatrování veřejných poměrů a napravení jich dle své úgony. Protože když jim pouze a jediné báželo o všeobecné rovnoprávnost práce, propadli by je socialisté nejdříve ve svém vlastním táboře a nevylučovali by z volby náčelníka do svých organizací ty, jež nepovažují za dosti „uvědomělé“ a nepracovali by ve svých tiskárnách v den, kdy v jiných tiskárnách rozbíjejí stroje. Teroristické pro socialisty stát nezískají nikoho, naopak otevrou oči těm, kdož posud neviděli. Budou-li moudří vědovci internacionály, budou k tomu pracovat, aby sblížení, jež se dne 28. listopadu mezi soc. demokracií a ostatními občanskými a národními živly stalo, nevzalo za své; vypustí ze svého programu věci nemožné a nemoudré, jako je odstranění náboženství a odpor proti jednotlivým, hlavně katolickým vyznáním a budou hledati svou oporu a základnu v národě, v němž žijí. Kdyby tisíckrát dokazovali, že jsou internacionální, nikdo jim to věřiti nebude a zdvořilé fráze nentíší nikdy, co vše mezi Vídní a Prahou, mezi dr. Adlerem a pražským odborem. Dnešní proudy jsou lidové, ale diktovati jim nebude moci nikdo — ani socialistní demokracie.

Nové proudy mezi universitním studentstvem.

(3) Věru zvláštním způsobem dokázala „pokroková“ část universitního studentstva, jak vyniká svojí „vyšší vzdělaností, snášlivostí a uhlazeností“ nad „násilnické-klerikály.“ Mladí pánové se odhodlali 5. prosince t. r. k významnému „pokrokovému činu“, ku kterému nebylo nijak potřebí zvláštního talentu ani velikých obtíží. Oblbili si vznešené, snášlivé heslo: „Fakulta bohoslovecká se musí kritikem vyloučiti z university. Učiní se rázný počátek při instalaci kněžského rektora universitního dra Vřešťala.“ Pokrokoví studenti dostavili se k instalaci rozhodně u větším počtu, než v jakém se dostavují do přednášek. Po řetězi odstupujícího rektora dra Storchy začalo se povykovati: „Ven! Ať zhyne klerikalismus! Hanba!“ Pak se ozývalo pískání, křik stoupal; když pak dr. Vřešťal počal řečniti, pokřikovali pokrokoví studenti na něho posměšnými, nízkými a potupnými slovy, křik se měnil v hulákání, v pravý řev, když pedelové, profesoři a rektor odcházeli. Křičelo se: „Hanba klerikalismu! Pryč s flandáký!“

Kdyby tak přišli do toho stanu věd a vyšší vzdělanosti obyvatelé Nového Zélandu nebo Indiáni, byli by otvírali oči; byli by řekli, že muziku tak ušlechtilou nesvedli ani jejich praotcové. Staříčký professor dr. Kadeřávek, děkan theologické fakulty, řekl demonstrujícím pokrokovcům: „My vám děkujeme, pánové! Tohle není váš důstojný jednání.“ Ale studenti, aby mu dokázali, že se chovají důstojně, ječeli mu do očí: „Ať zhyne klerikalismus!“

Následovalo ještě sprosté napadání těch studujících, kteří konali úlohu pořadatelů.

V předešlém čísle „Obnovy“ nechali jsme mluvit o tom „pokrokovém“ činu jednoho pražského akademika, který se ozval ve jménu mnohých. Nyní však přičiňujeme poznámky vlastní; bylo by škoda pouštětí takový výjev

otírati o jeho dobré jméno, budou špiniti jeho dobrou pověst, budou po něm házetí blátem, budou ho svým největším nepřítelem prohlašovat. . . —

A slyšel už v duchu ty sprosté nadávky socialistní demokracie, četl v duchu již ty lži, pomluvy, potupy, sprostoty, nízkosti, jež mu surový tisk ve tvar metati bude; slyšel, jak rozkáčený lid bude naň v šílené zuřivosti rvati: „Pryč s flandákem. . .“

„Tmař, zpátečník, ohlupovatel lidu, lenoch!“ to budou názvy nejjemnější.

Student mávnul rukou, jakoby příserné mátohy odpuditi chtěl.

Ma byti knězem . . . ?!

Lid snad za to nemůže, je štván od židovského velkokapitalu. Snad proctne, až uvidí jeho upřímnou snahu, až mu inteligenti vyloží, že . . .

Ha, inteligenti! Mnondy ještě horší, než sprostá, nevzdělaná luza . . . !!!

A student Sýkora se trpce usmál.

Viděl v duchu tak mnohé ty inteligenty. Viděl jich celou smečku, jak valejí se v kalu a blátě nemoralitě jako nečisté krysy a hlásají ještě v nestydatosti své, že chtějí narod umrávniti. Viděl, jak špinavými svými rypáky bezohledně trhnají sutanu kněze každého i toho nejčistšího, viděl, jak stírkají jedovatými slinami po každém jeho slově, viděl, jak svým nečistým ohonem otravují prostý, nemyslivý lid . . .

A tato smečka podvratných krys cenila na něho zuby, chechtala se s ďábelskou jízlivostí jeho zanícení pro dobro a pravdu a pošklebovala se jeho slechetnému zápalu přivést lid ku blahu a ku spáse těla i duše . . . —

A ti z nich, kteří měli nejvíce špiny za nehty, ti nejvíce mu láteřili, že vysává lid; ti, kteří byli

moderní bulváry, a uhlazení, než se zřetěle. Takové násilnictví, které, jak dle při instalaci kněze, potřebí podnebiti důkladnější kritice. Pánové tedy trobili randál, hlavně se tou příčinou, aby projevili svojí nelibost, že fakulta bohoslovecká jest prapad částí pražské university. Jejich demonstrace měla, se účel „dokazovati“, že katolická bohosloví vlastně národ není a že tedy bohoslovecká fakulta nemá se považovati za součást vědeckého ústavu. Dovolte, pánové, místo dlouhé rozpravy řekneme vám tolik: Kdo čerpá své vědomosti o katolické víře hlavně ze spisů Masarykových, z Práva lidu a z pamfletů socialistických, ten vůbec nemá práva mluvit o tom, zda jest katolické bohosloví vědou. Člověk, který již předem odmítá důkladné přechtení katolických obranných článků proti socialistickým lžím, který se nechá balamutiti Masarykovými směšnými protimluvy, který zcela bezmyšlenkovitě přisvědčuje fanatickým prohanostem proti katolickým a jenž se nepoučuje o naši víře z pramene původního, totiž z náboženské literatury katolické, nemá práva hovořiti o tom, čemu nijak nerozumí. Kdo vlastně je proti vědě, zda katolictvo či naše evangelictvo a socialistní demokracie, o tom jste se mohli poučiti dávno, jen kdybyste chtěli opravdu svobodně a důkladně přemýšlet a kdybyste se neučili bezmyšlenkovitě paponškovati po našich fanatických odpůrcích. Mohli byste si na př. dobře všimnouti toho, že evangelický tisk posud hájí podvodnou podvrženinu Lžipogiovu jako spis skutečného svědka upálení Husova, ačkoli myslící katolictvo ba i dr. Kalousek dokázali již dávno, že to jest nešikovní protestantský pokus převráceti pravdu. Dokázalo se již dávno, že protikatolické pamflety socialistické jsou s částí snůškou prohanosti a s částí dokonce drzími podvrženinami (jako „Řeč Strossmayera“, „Řeč generála Jesuitů“, atd.) A směšné fráze Masarykovy byly podrobeny od myslících katolíků s několika stran tak důkladně a věcně kritice, že proti ní Masarykovské žurnály ani nehlesly; zkrátka nemohly. Ale pokrokové studentstvo, které v theorii tolik se rozpáluje pro svobodné myšlení, pro volné a nestranné bádání, raději tleskalo zcela bezmyšlenkovitě ubohým Masarykovým protimluvám, než by se nestranně zamyslelo nad promyšlenou obranou katolickou. A tito lidé, kteří pohodlně nechávají mysliti za sebe lidi jiné, zdvihají povyk proti katolickému bohosloví, odvažují se církví vytýkati dogmata (věroučné články). Osvojili si nejpošetilejší dogmata pokrokářská, jichž se houževnatě drží proti všemu volání lidí rozumnějších; a při tom chtějí mocí mermo dokazovati, že právě pro „zkostnatělá dogmata“ bohosloví vědou není a že tato dogmata překážejí svobodnému myšlení. Kéž byste, pánové, dovedli přemýšletí tolik nestranně a rozumně jako přemýšlejí bohoslovci při studiu svých věd! Právě při bohosloveckých přednáškách seznamuje se s převrácenými názory málo myslících protikatolických filosofů starších i moderních, aby se přesvědčili, jak málo přemýšlejšími lidmi byli ti, kteří chtěli mysliti až příliš svobodně.

Není bezohlednějších dogmatiků nad fanatické dogmatiky pokrokářské a zvláště socialistické. Jedním z jejich dogmat jest, že církev katolická vůbec pro svá dogmata pokrok

živi z halířů krvavými mozoly vydržených a ubohým sirotkům darovaných, ti nejvíce metali mu ve tvář urážky, že nemá s chudými slitování. . .

Ti, kteří nejvíce národ za nos vodili a po všem dobrém slintali, ti stavěli ho na pranýř jako ohlupovatele lidu a ti, kteří si vespolek nadávali „moralistní bestie“, ti umělými sofistami a pod posvátnou gloriolou básníka v posměch uváděli každé jeho slovo povzbuzující lid, aby se varoval hříchu a nepravosti. . .

Má býti knězem . . . ?!

Student Sýkora viděl před sebou jako bezbranný kněz celou smečku blodavých takových krys, které pod jménem osvěty, pokroku a realismu otravují národ a svým jedovatým ohonem ubíjejí všechny stud a všechnu mravnost v nevinných a prostých duších lidu. . . Moralistní bestie! Srdce Sýkorovo sevřelo se úzkostí. . .

„Mám vstoupiti v řady těch, kteří jsou nyní každému kamenem úrazu a terčem nadávek a posměchu. . . ?! Má býti knězem. . . ?! —

„Ne, neučiním tak! Nač v peklo vstupovati za živa. . . ?!“

V tom otec na posteli spící zakašlal.

Sýkora se zachvěl, jakoby mu byl mráz kostmi projel a pozdvihnul hlavu.

„A což otec, což matka, což ostatní sourozenci. . . ?! Chceš je ožebračiti nadobro, chceš ty mozolné a krví podlité ruce otce a matky zchromiti na čisto. . . ?!“

A studentovi vyhrkly najednou slzy a začal hořce plakat. Ustávající duše jeho rozlítostnila se k neutíšení.

V tom zdálo se mu, jako by byla světničkou zaplanula jakási magická záře.

Dvěře se potichu otevřely a přes práh vstu-

vedl, pohledem nemůže. . . . . kdo by se odvážil tomuto prokletému dogmatu odpovídati! A aby toto dogma v myslích národa ještě více se utvrdilo, použije se bezohledného násilí. Studentská policie, místo co by řetězi neposlušného kněžského rektora snášlivě vyaležela a pak teprve ji podrobila promyšlené debatě, hledí řečníka uřvat. Co byste řikali, vy socialističtí studenti, kdyby si tak „snášlivě“ počínali katolíci při řetězi některého socialisty? I kdyby takový socialistický řečník mluvil nesmysl na nesmysl, zle byste protestovali, kdyby byl ukřižován.

Vy že máte nějaký smysl pro svobodu vůbec? Nyní dle židovských a s nimi spojených socialistických žurnálů tvrdíte, že bohoslovecká fakulta nemá býti součástí university. Jakmile by však fakulta před vašimi silnými hrdly couvala, jakmile by se prohlásila za ústav soukromý, šli byste dále; starali byste se usilovně, aby takový ústav byl vůbec zničen. Jen se přiznejte upřímně, bez rozpaků! A chcete-li popírat, že takové násilnické choutky máte, připomene vám, jak jste se chovali, když katolíci za vlastní peníze zřizovali katolické dívčí gymnasium na Král. Vinohradech. Námě tváří jest v Praze dopřáno svobody více, než jakou jste chtěli dopřati svým pokrevencům katolickým. Nejvášnivější boj jste prováděli proti katolictvu proto, že se odvažilo zříditi si vlastní středoeškolskou domácnost. A kdyby zákony státní neposkytovaly ochrany těm, kteří toto gymnasium zřizovali, kdož ví, co by všecko proti nim pokrokářská inkvisice napáchala!

Dovolte, pánové, po násilnických výstupupech v universitní aule nemáte vůbec práva nazývati se svobodomyšlnými. Dle vašeho názoru může se na universitě proti církvi štváti dle libosti, ale církev nemá práva, aby na téže universitě proti polhaným vpadům se hájila; ta má ponechat volné pole žalobcům, ale jako obviněná před též soudní tribunál ani dostaviti se nesmí. Studující, kteří se učí na ústavě založené a znovu zřízené za katolické peníze, odvažují se „z vděčnosti“ tvrditi, že církev pokrok vědy ani podporovati nemůže. Žádný komisní policajt svobodu člověka tak neobmezuje, jako obmezuje katolickou svobodu policie pokrokového studentstva.

Volné listy.

(Rozhled po současných poměrech socialistických).

(12) Hnutí za všeobecným hlasovacím právem a všechny s ním spojené události ve svých příčinách a ve svém průběhu jsou zdrojem vzácného poučení. Projevuje se tu všeobecný duševní stav individuí, jenž vyplývá z ideí, jsoucích v oběhu. Proběhly idee tyto a oděly se v rozličné skutky v různých zemích a národech a jistá jejich všeobecnost nutí vážného pozorovatele dobrati se o nich určitého soudu a zaujati vůči nim určité hledisko. Hrozné by se mylil ten, kdo by se domníval, že toto rozpoložení duší jest jenom stavem přechodným, že jest dočasnou krisí, která pomine. Takového mínění jsou na příklad ti, kdož nedávno v panské sněmovně doporučovali vládě pevnost a v čas potřeby užití prostředků třeba

povala velebná postava. Hlavu měla ovinutu trnovou korunou, na rukou, na nobou a v srdci bluboké, zející rány, z očí zíral jí bol a smutek a tvář měla stopenu v pot úzkosti smrtelné.

A postava ta blížila se k studentovi blíž a blíž.

„Otče, ne má, nýbrž Tvá vůle se staň. . .“ zaznělo náhle slabounce noční tišinou a studentovi se zdálo, jakoby nějaká hudba se náhle rozezvučela světničkou.

Sýkora ani nedýchal.

„Pojď za mnou. . .“ zaznělo nebeskou melodií podruhé.

A hluboké, zkrvavené oko postavy té upřelo se silou magickou ve tvář rozlíceného mladíka a táhlo ho k sobě jako svit měsíční somnambulistu. . . —

„Pojď za mnou. . .“ zaznělo tiše ještě jednou a postava náhle zmizela.

„Půjdu za Tebou. . .“ — Otče, buď vůle Tvá. . .“ vzkřiknul hlasitě student.

Starý Sýkora se výkřikem tím na posteli probudil.

„Dítě, ty jsi ještě vzhůru. . . ? Jdi už přece spat!“

„Už jdu, tatínku, už jdu. . . Půjdu za Ním. . . Budu knězem. . .“

* * *

Ráno, když student vstal, vzal papír a psal žádost o přijetí do semináře.

„Otče, buď vůle Tvá. . .“ zašeptal, když psaní bodil po chvilce do schránky poštovní.

i násilných. A nejsou daleko od pravdy, kdož v hromadění vojska v Čechách spatřují tápavý pokus vyhovětí přání a radě v panské směr-movně proneseným, ať ovšem i jinak jisto jest, že jest tu namířen hrot i proti českému lidu, jenž požadavek všeobecného práva ener-gicky spojil s požadavky po národní všestranné spravedlnosti. Ostatně nelze popírat, že vo-jenská moc jest pedagogickým pokynem pro násilníky, kteří při velikých lidových demon-stracích popouštějí úzdu svým nezřízeným choutkám a ničivým pudům. Napomene také vojenská moc pořadatele demonstrací a prů-vodů k větší bdělosti a kázni, bez nichž vážná a velká druhdy myšlenka může být pokálena a sesměšněna formou, v níž jest masami lido-vými vyjadřována.

My nedávno vyslovili jsme názor, že složení společnosti lidské a sociální spravedl-nosti jest úměrné právo hlasovací všeobecné a nikoli rovné. Rovnost před zákonem jest pro rovné hlasovací právo slabým důvodem proto, že tu jest závažnější skutečnost sociální nerovnosti. Naše národní společnost pro rovné hlasovací právo se rozebrala, že vidí v usku-tečnění jeho národní úspěchy. Jestliže však svorným úsilím Němcův a vlády bude nepřá-telská država ve staré nespravedlnosti obno-vena, pak bude zjevno, že české usilování o rovné hlasovací právo národnostně nic nezískalo a sociálně rozmnožilo nebezpečnoství převrat-ných duchů, připravujících společenskou revol-uci. Nemůže se nikdy zahostiti sociální mír tam, kde účelné zásady, které mají spravovati řád společnosti, tak v příkrém odporu jsou s my-šlenkami sociální demokracie o původu člo-věka, o jeho povolání a zákonech jeho pozem-ského života. A hlavní článek filosofie socia-listické jest, že člověk jest pouhé zvíře, neboť povstal z opice, a účel a zákon jeho života jest na světě co největší hmotné blaho: tedy strohý materialism v příčinách, průběhu a koncích. Ať se nikdo nemýlí, takové projevy nejsou skutky lhostejnými: počínají vésti život již v přítomnosti a chtějí být ředitelem jeho v budoucnu.

Zásady filosofie socialistické na život nemohou nikdy blahodárně působit, neboť jsou to zásady nebezpečné. Působí-li na mravy spisovatel svými knihami, jak by nepůsobily zásady oficiálně a organisovaně přijaté? Kdyby byl život rozmarnou hrou a člověk kdyby mohl jej pozorovat jako snílek sleduje let oblaků, pak by ovšem všechna dogmata, od kohokoli v každém čase vyslovena, byla docela lhostejná. Ale zásadní myšlenky každého učení směřují předem k výsledku praktickému, hmotnému a citovému.

Člověk jest zvíře, jest pomíjejícím stínem, jest hmyzem, strojem, jenž, co koná, musí ko-nati. Mohou-li takové socialistické články víry zorganizovati novou zdravou společnost a mohou-li v té společnosti na podkladě takových zásad vyrůstati nutné společenské vlastnosti, jako jsou pracovitost, rozšafnost, trpělivost, opatrná dobrot a mnohé jiné? Nikoli, společ-nost lidská koná věci veliké a žije v souladu jen tehdy, když člověk ví, že jest na světě skutečností nejvyšší, že dobro a zlo nejsou pouhá zdání, nýbrž věci pozitivní, že duch lidský je nesmrtelný, zkrátka když člověk třímá všechno to, co ho povznáší nad vládu a panství hmoty. Řekněte lidem, že nic nezna-menají. A učinili-li jste tak, pronesli jste slovo velmi nebezpečné. Dobrý pořádek v ma-sách lidových není prázdňným slovem, vřavy a krev převratných dob jsou toho výmluvným dokladem. Dobrý pořádek však nelze uvéstí a ve společnosti udržeti socialistickou morálkou, jež jest morálkou sobeckého zájmu a pouhým počítáním. To povídá dosti jasně přímá logika příčin a následků. Necht se socialisté chlubit jak chtějí, že uspořádají vzorné společnost lidskou, tolik jest jisto, že filosofie jejich jest k tomu cíli prostředkem přímo vražedným. Žijeme v nejistotách, pravda; a žijeme ve společnosti přehnilé, jež na všechny strany tápá a samostatně si chce razit cestu — ale učení socialistické neotěvře bránu do slibova-ného ráje, protože jest to učení, založené na materialismu a odporu proti náboženství Kristovu.

Ale odstraňovati vliv náboženství na život, jest velikým bludem. Když lidé v Indii věřili, že jsou narozeni jedni z hlavy, druzí z ramen, jiní z nohou Brahmy, svého božstva, nastavili společnost lidí rozdělenou v kasty, přikázali jedným dědičnou práci duševní, jiným vojenství, jiným orbu, jiným práce služebné a odsoudili se k nehybnosti, která trvá posud. Když však sv. apoštolé prohlásili svět, že všichni lidé jsou syny božími a bra-trými, všechna učení zákonodárcův a mudrců starověkých, která stanovila existenci dvou přirozeností u lidí, pápův a otroků, nebyla s to, aby zabránila zrušení otroctví a tedy docela opačný řád ve společnosti. Kdo boří náboženství, boří také základy společnosti a nových nemůže vystavět.

Sociální demokracie vymáhá všeobecné rovné hlasovací právo se zřetelem ke svým stranačnickým cílům, vzhledem k svému doktri-nářství a dogmatům. Ona chce zmocniti se celé společnosti, o tom není sporu a sami příslušníci strany toho nezapírají. Těmito výhledy a pravděpodobnostmi však nemůžeme se nechat strhnouti k tomu, abychom zásadně vystupo-vali proti všeobecnému rovnému právu voleb-nímu. Naše úloha záleží v důkladném připra-vování se k budoucím eventualitám. Všeobecné a rovné hlasovací právo stalo se již vedoucí silou velikých hnutí, zachvátilo přívalem lidové vřavy, popadlo inteligenta i dělníka, a bylo by zbytečnou a škodlivou obětí mravní, spojovati se s jeho nepřáteli. Heslo to jest již jednou na pochodu světem, jest velikou vlnou v moři života, valí se živelně ku předu ke svému uskutečnění a nelze ji zadržeti. Přes to, že jest vyhlášeno za lék pro všechny nemoci sociální a pro národnostní třenice, ani nejge-niálnějšímu jeho zastanci nepodaří se dokázati, že jde tu o něco více, než o velikolepý pokus nadějných potuch a citových vzrůsení. Lidstvo podniká tu velikou zkoušku, kterou podnik-nouti musí, puzeu jsouc v pohyb uvedenými vnitřními silami, a budoucnost ukáže, co jest prospěchu skryto ve všeobecném rovném právu hlasovacím. Když zkouška se nezdaří, bude prováděna oprava, jako se dalo s jinými po-kusy člověčenstva. Co do politických poměrů u nás v Rakousku v otázce té nejedná se již o pochybující z d a l i, nýbrž na čilém přetřesu jest, jak má všeobecné právo volební být provedeno. Němci již se uklidnili, neboť mají zajisté jistý slib, že jejich národnostní država bude uchráněna. Gautsch sám opakoval něko-likrát myšlenku, že musí být brán zřetel na kulturní význam a jiné zvláštnosti, což bylo přátelským mrknutím na Němce. Neuplyne tedy mnoho vody a poznáme, co znamená demokratisace volebních řádů, jak se chlubně psalo, pro slovanský živel v této říši.

Hlavní slovo vedla a demonstrace pro všeobecné právo vznitila sociální demokracie, jež jest stranou nejvzornější organisovanou. Tato strana jediná ví, co chce a my katolíci také víme, jak by se nám vedlo, kdyby všeobecným právem strana tato společnost ovládla. Jest tedy úkolem naším, jak již řečeno, abychom se připravovali a určovali svou cestu do příštích dob. O tom budoucně.

Obrana.

(3) Jest bohosloví vědou? Lidé, kteří znají studium náboženství jen z obecné školy nebo z gymnasia, dřívejší se tvrditi, že studium bohosloví vůbec vědou není. Dovolte, pánové, na gymnasiu nebo na obecné škole nezbýlo katechetovi mnoho času k vědeckým rozpravám, k učeným filosofickým vývodům o člancích naší víry. Kdyby měl kněz probrati všechny útoky namířené proti jedinému článku víry a poukázati aspoň na všechny hlavní obran-né odpovědi myslitelů katolických, tu by nebyl za rok hotov ani se třemi články víry. Na gymnasiu jste měli vůbec málo času pochopiti, jak široce rozvětvenou vědou jest katolická theologie. Lépe byste to pochopili na theolo-gické fakultě; ale tam vy nestudujete.

Proto vám povím aspoň něco. V semináři učí se posluchači hebrejštině. Není-li učení se tomuto jazyku vědou, pak by také nebylo vědou učení se jazykům jiným. Zde se učí po-sluchači paedagogice, pravidlům, jak si vésti v duchovní správě, zákonům církevním i svě-tským, výkladu Písma sv., seznají se se soci-álními poměry národa israeláckého, s dějinami církevními, učí se filosofii. Každému z těchto předmětů jsou vány zvláštní hodiny. A tyto předměty že nejsou vědou? O tom přece mezi námi nebude sporu.

Přicházíme k předmětům, pro něž vý-bradně nám předhazujete, že bohosloví vědou není; jest to katolická mravouka a dogmatika. I kdybyste rozhodli, že tyto předměty vědou nejsou, musíte dle hořejších řádek přisvědčiti, že se pěstuje na fakultě theologické vědy dost. Ale my pravíme nadto, že i mravouka i věro-uka jsou vědami a to vědami velikými, vzne-šenými. Kdybyste znali tyto vědy tak, jak je známe my, řekli byste: i tyto vědy stále se vyvíjejí, i zde mají myslitelé křesťanští velmi mnoho pády k volnému přemýšlení, k novým objevům. Mnoho otázek věroučných a mravo-ucných čeká svého konečného rozluštění, jakkoli o nich plní katolíci filosofové již celou řadu staletí. A jdeme ještě dále: i studium přesné a určité vyslovených článků víry jest vědou. Neudí se theolog toliko tomu, kterým článkům pevně věřiti musí, ale učí se i tomu, jak a proč jim věřiti má; poučuje se zároveň o těch myšlenkách, které z tábora protikato-lického proti dogmatům vysloveny byly a se-znává, že ani nejbystřejší protikatolíci filoso-fové nedovedli uvéstí věcné a podstatné ná-mítky proti dogmatům našim.

Odpůrce nám však i po tomto vysvětlení řekne: „To jest sice hezké, ale vy se přece musíte držeti zkostnatělých, ztrnulých dogmat navždycky; jakmile jest jednou dogma vyslo-veno, nesmí žádný katolický smýšlející člověk odporovati“. Na to odpovídáme takto: „Každá věda má vésti naposledy k jistotě, k praktické pevnosti. Věda nemá být sportem, hříčkou pro pobavení, motýlkem stále přeletujícím; má poskytnouti pevnou základnu. Kdo si my-lí, že spasí svět různě třebas sebelepší domněnky, které se mohou měniti rok od roku, ten se velice mýlí a vědu znehodnocuje. Lepší jest pevná jistota než akademické spory sebe pe-střejší a vzletnější. Kdyby se žádalo, aby the-ologická věda řekla, že každý článek víry nutno podrobovati stále kontrole a že tedy všechny naše věroučné články jsou nejisté, pak by theolog musil opakovati věčně: „Já vím, že nic nevím“.

Ostatně dějiny dokázaly hezky zřejmě, že by se ani nejbystřejší filosofové neshodli bez Božího zjevení, odevzdaného k opatrování církvi, jaké jsou vlastnosti Boží, jak dlužno Boha ctíti a jaký jest náš poslední cíl. Tu bylo nutno, aby se ozvala autorita povýšená nad autoritu lidskou a dala přesné poučení; a rovněž tak bylo nutno, aby zde byla stále instituce, která toto Boží zjevení, dogmata Kristova, stále neporušená zachovávala. Jsou-li naše dogmata „ztrnulá, zkostnatělá“, proč na př. pečlivý, stále horlivý Masaryk nevynalezl nových, lepších? A kdyby i nová dogmata proslovil, kelik z lidí pokrokových by mu na slovo věřilo? Odpoutání od zdravých, pravdi-vých dogmat znamenalo by uvéstí naprosto nejistotu náboženskou mezi národy, znamenalo by boříti budovu theologické vědy celé věky budovanou.

Jestliže by na př. věda medicinská nebo technická po celá staletí neodkryla žádné ne-popěrné pravdy, lidstvu prakticky potřebné, na níž by se dalo budovati dále, pak by to vůbec žádné vědy nebyly; bylo by to všechno povídání pro ukrácení dlouhé chvíle. Že by si každý nejraději ustrojil v náboženství na př. řád mravní sám, který by odpovídal jeho chuti, náklonnosti, ano i touze převrácené, rádi vě-ríme. Ale pevný řád církve katolické rozka-zuje, zdržuje přesně, jako zdržuje přesná věda lékařská od nemírného pití i toho, který by si přál, aby lékaři nestřídmé pití schvalovali. Věda theologická i při svých dogmatech jest vědou velikou, jako jest i jiná věda, která vyzkoumala přesné zákony, jimiž odporovati nemožno, ale na jejichž základě možno postu-povati dále.

(3) Dogmata fakulty bohoslovecké a dogmata jinde. „Pokrokový“ právník, na němž se žádá hlavně nadřzení paragrafů před staletími sepsaných, jež se často pro novou dobu nehodí, louská k vůli hmotnému zaopa-tření předepsanou látku se vši horlivostí; co tady má před sebou dogmat, s nimiž — kdyby chtěl přemýšleti — často souhlasiti nemůže. A přece se učí pilně, aby — se stal jednou strážcem těchto paragrafů a dle nich rozsu-zoval. Bohoslovec neučí se ani setině tolika dogmat, kolika se musí učiti právník. A hle — právníka příliš nekormoutí, co všechno musí v praktickém životě dle paragrafů dělati; zato však zdvihá veliký pokřik proti dogmatům katolickým, aniž by se řádně chtěl přesvědčiti, že tato dogmata jsou zcela správná a že roz-umu neodporují.

Pomíjejíce dogmata jiných fakult, všim-neme si jednoho příkladu. Naprosto jest doká-záno, že země točí se kolem slunce. To jest taky vědecké dogma „zcela ztrnulé, zkostna-tělé“, na němž se nic měniti nedá. A překáží snad toto vědecké dogma dalšímu bádání o po-měru slunce k naší zemi? Nikoliv, právě správné bádání podporuje; staví je na bezpečný základ. A zrovna tak jest to s dogmaty kato-lickými; tato dogmata nedusí volný vzlet my-šlenky, ale udávají správný směr, kterým se dále bráti máme.

My víme jasně, komu jsme uvěřili. Máme dogmata, že Bůh jest nejvyšší svatý, spravedlivý, že odměňuje ctnostné lidi; musíme jako kato-lici věřiti pevně, že se nemá lháti, krásti, že mají přestati pomlůvy, potupy, že máme pro-kazovati skutky milosrdenství, že jest potřebí rodičům projevovati úctu atd. Tyhle zásady, milí pánové, my nikdy nezměníme; ty zásady povědy našim vodítkem. Ony se ani změniti nedají. Při tom však pouhá forma dobrých skutků dá se dle potřeby místa a času často měniti. A stále postupující theologická věda radí, jakým způsobem máme takové neochvějné zásady prakticky prováděti.

Theologická fakulta prý nemá být sou-částkou university, ale — právnická fakulta jest prý takovou součástíkou právem již ode-dávna! Jen ta věda, která ve všem dá se pod-říditi kontrole lidského rozumu, jest vědou skutečnou! Pánové, povězte si upřímné slovo, ale hodně upřímné! Pěstujete v praxi na uni-versitě skutečně takovou vědu, na jakou při

útočích proti katolické universitě myslíte? Největší část universitních studentů prostě vydře to, co jim jest potřebí k státní zkoušce a to ještě polovičatě; většina z nich již se těší na okamžik, kdy tu celou vědu bude mít za sebou a kdy přestane namáhati hlavu. Valná část studentstva universitního navštěvuje přednášky universitních profesorů velice nedbale; a právě při těch přednáškách by se naučili pokrokoví studenti mysliti nejvíce, poněvadž živé slovo profesorů je skutečnou vědou. Zato však právě vědci studenti, kteří praktickým životem fakticky dokazují, nechutí i k oboru vědy jim nejvlastnější, mají času dost, aby beze všeho hlubšího studia pronášeli ortel nad „nevědeckou“ fakultou theologickou. Inu — radikální fráze jest pohodlnější než věda nejzajímavější. Ale hotovou lži, zúmyslnou lži jest tvrzení, že církev vzhledem k svým dogmatům vědecký pokrok ani podporovati nemůže. O tom několik poznámek přístě.

(3) **Nejmodernější způsob boje proti sociální demokracii.** V pohutých dnech listopadových dával jeden kněz socialistům na úhradu vydání se schůzi spojeného — 200 K. No, sumička dost pěkná. Socialisté začali přemýšlet, co jim prospěje víc: zda vyzrazení, že jim bylo dáváno výpalné, aby dali knězi pokoj, či přijmutí peněz. Na konec se rozhodli prozraditi nabízení kněžského daru; až „Právo lidu“ napíše, že socialisté „úplatku“ nepřijali, to prospěje straně víc, než jedna stovka. Kdyby byl kněz nabízel tisícovku nebo dobře placený stálý insert, byli by se rozhodli jinak. O židovských kapitalistech, kteří sociální demokracii platí jako morovatí, „Právo lidu“ se nezmiňuje; ale o pomocné ruce kněžské psalo hned. dokazující vítězně neúplatnost soudruhů.

Teď se jenom naskytá otázka, zda ten kněz někdy dal celou stovku těm lidem, kteří do kostela chodí a katol. náboženství si váží. Kdyby kněz všude podporoval zdravý obranný ruch katolický, nemusili by tolik přemýšlet, maj-li dáti výpalné svým nepřátelům. Což jsme již tak daleko došli, což tak uboze katol. lid uvědomujeme, že se musíme hájiti podstrkovaním peněz úhlavním svým nepřátelům? Což na stálé prolhanosti sociální demokracie nedovedeme dáti odpověď přímou? Místo podplácení poučijme lid socialistickými lžemi balamucený bez bázně o pravdu. No — ještě štěstí, že náš prostý katolický lid má lepší logiku, že přemýšlí samostatně o nutné sebeobraně lži, než některý — strážce na Sioně. Ostatně pevně doufáme, že taková nejmodernější obrana církve, takový obzvláštní důkaz lásky k tupitelům církve stal se od kněze jenom na místě jednom. Ale stal se bohužel přece.

Politický přehled.

Brány říšské rady se zase uzavřely a bar. Gautsch z nich vyšel jako vítěz. Co chtěl, to mu poslanci odhlasovali. Schválen prozatímní rozpočet na první polovici r. 1906 a zatímni obchodní smlouva rakousko-uherská. Schváleno také několik pilných návrhů, zvláště Kittelův, kterým se vláda vybízí, aby v zájmu zemědělství co nejdříve předložila osnovy zákonů na zlepšení postavení rolnictva. I ve sněmovně panské schválen prozatímní rozpočet, prozatímní smlouva obchodní s Itálií a zákon o podpoře obchodního loďstva. Sněmovna poslanecká sejde se ke konci ledna. — Zástupcové konservativního velkostatku na Moravě sami se přihlásili, že na sněmu zemském chtějí mít s poslanci čes. lidu společnou parlamentární komisi.

Dne 19. t. m. sešel se říšský sněm uherský, ale byl hned zase odručen za odporu spojené koalice. Vyjednávání o kompromis s koalicí jest tedy zase zmařeno. Přes to navazuje se vyjednávání na jiných stranách. Uherská vláda podává právě veřejnosti svůj návrh volební opravy na základě všeobecného práva hlasovacího. Volební právo má mít každý 24letý uherský občan, který umí číst a psát. Volba jest přímá a tajná. Počet poslanců jest nezměnný. Voličů maďarských bylo by 61%, dříve 56. Dosud bylo voličů dělníků 40.000, přístě jich bude 800.000. — Obchodníci a průmyslníci uherští vyzývají vládu, aby krize byla smírným způsobem rozřešena. — Fejérváry podal s celým kabinetem žádost za propuštění.

Ve Francii jest již vinou vlády neobsazeno 17 biskupských sídel.

Černá Hora nedělním zasedáním nově zvolené skupštiny (černohorského sněmu) vstoupila v řadu států ústavních.

Demonstrující loďstvo mocností, když Turecko svolilo k zavedení finanční kontroly v Macedonii, opustilo obsazené ostrovy; tot první krok k osvobození obyvatelstva křesť. v zemi této od jha tureckého.

Ukázalo se zase, že zprávy německé, které líčí události v Rusku, jsou velmi přehnané. Vspoury ve vojsku se sice objevují, ale nejsou tak rozlehlé. Na upokojení mužstva nařizuje se

carským rozkazem lepší strava a zvýšení platů pro mužstvo všech druhů zbraní, též se má mužstvu dostati teplé přikrývky, ložního prádla a mýdla. Na venkově řadí dál tlupy buřičské. Mnozí velkostatkáři se usnesli, když vláda jim nemůže poskytnouti ochrauy, že si ji sami opatří, ale že zastaví veliké dávky pro stát.

Zprávy místní a z kraje.

Doplňovací volby do odhadní komise pro osobní daň z příjmů odhadního okresu Hradec Králové konají se: pro II. volební sbor 3. ledna 1906, pro III. volební sbor 4. ledna 1906, vždy od 9 hod. dopol. do 12 hod. polední. Každý oprávněný volič II. voleb. sboru může voliti 1 člena a 1 zástupce, III. voleb. sboru 2 členy a 2 zástupce. Volba konati se bude v síni č. 4. c. k. berního referátu v Hradci Králové (staré Radolfinum) a bude jí říditi c. k. finanční tajemník J. Čech. Zvolen může býti každý, komu byla v roce 1905 předepsána osobní daň z příjmů a zanesen jest do seznamu voličů; a ten bude se považovati za zvoleného, kdo obdrží relativně nejvíce hlasů. — Volby konají se hlasovacími lístky a sice zvlášť pro členy komise a zvlášť pro jich zástupce. Oprávnění voliči mají řádně podepsané hlasovací lístky buď osobně aneb prostřednictvím legitim. zástupce v hodinách svrchu uvedených jmenovanému volebnímu komisaři zároveň s voleb. legitimací odevzdati aneb řádně podepsané lístky hlasovací i s volební legitimací před tímto časem poslati do svrchu uvedeného místa volebního pod adresou jmenovaného volebního komisaře zaslati. — Nedostatečně frankované aneb nefrankované záseilky a hlasovacími lístky nebudou přijaty. Konečně se podotýká, že z nynější komise vylosování byli a opět zvoleni býti mohou pp. ve II. sboru: Karel Richter, obchodník a majitel domu v Hradci Králové; ve III. sboru: František Hlávka, klempíř a majitel domu v Hradci Králové, Ferd. Flum, cukrář v Nechanicích; dále vylosování byli následující náhradníci: ve II. sboru: Josef Macák, c. k. skladník tabáku v Hradci Králové; ve III. sboru F. V. Fáborský, obchodník a majitel domu v Třebechovicích, Josef Varmuža, hospodářský správce ve Světlé.

Dopisujte česky, přijímejte jen české nabídky! Pp. obchodníky, soukromníky a každého, kdo chce a máni hájiti požadavek českého obchodnictva i celého národa t. j. českou korespondenci od našich cizích dodavatelů, vybízíme, aby se přihlásili u p. H. Richtera, předsedy obch. gremia v Hradci Král. (proti hotelu „Merkur“), o patřičné k tomu účelu letáky, které se přikládají k dopisům. Hledť každý, aby nechyběl mezi účastníky akce této a pomohl také v této významné a těžké práci; uskutečnění toho má se již přístím novým rokem t. j. roku 1906 splniti. Jméno zvědaví, jak se židovstvo zachová k tomuto požadavku, bude-li totiž též česky dopisovat.

Úřední řeč israelické obce v Hradci Králové jest německá? Tak se táže „Osvěta lidu“, uveřejňující steak kostelníka zdejší synagogy p. Barbiera, který si stěžuje, že musil za 56 krejcarů denního platu dlouhá léta zastávati kostelnickou službu, že mu byl vykázan těsný byt jako komora atd. Prý na jeho žádost za zvýšení platu obdržel od israelické obce vyřízení: „Sie sind frech.“ Snad se ovse také israelická obec sama a pak se dovíme, co na všem pravdy. Nás hlavně zajímá otázka „Osvěty lidu“, která jest připojena k onomu německému vyřízení. My k otázce té připojujeme otázku novou: „Osvěta lidu“, tak se táže teprve teď? Což dosud nezadá národnostní smýšlení svých židovských odběratelů v Hradci Králové? Jsi s nimi tolik spřízněna, můžeš věděti přece něco o jejich veřejném němčení, můžeš snad věděti, jaké časopisy mimo tebe a „Čas“ zdejší židé odbírají. Bohemie, Tagblatt, Neue Freie Presse — a jak se všechny ty německo-židovské noviny jmenují — odbírají se zde velice horlivě. Odečteme-li Politiku, dochází do Hradce víc novin německých než českých. A vš, kdo ty celé balíky německo-židovských novin platí a odbírají? A lidé takovou duchovní stravou syceni že by měli přilnouti láskou k tomu národu, z jehož peněz se jim dobře žije? Vždyť bys mohla dobře věděti, jak se obojetně chovali židé, když měli voliti společně s vlasteneckými obchodníky zdejšími do obchodní komory. A žádný „vlastenecký“ žid zdejší ti nepoukázal na takové nepřistojnosti, aby se nestranně zkritisovala? Inu, židé drží dohromady, milují se navzájem víc než ti Češi a tak se ze solidarity mlčí. Zato však i proti vlasteneckému katolíkovu hned vytáhnou do boje jeho pokrevenci liberálové třeba i s pomluvami.

Volby do obchodní a živnostenské komory liberecké skončily se opět ve všech sborech vítězstvím kandidátů německých. Z české strany počínali si v některých obcích při sledování volebních lístků velmi horlivě, někde však jevila se lhostejnost a línálost velká. Kdyby všude konali svou vlasteneckou povinnost, věru museli by i Němci s námi počítat. — Z okresu královéhradeckého odevzdáno při této volbě celkem 2.244 hlasů.

Šlechtný dárek. Pan Karel Hubáček, zdejší lékárník, daroval na uctění památky zesnulého syna Karla podřídnému fondu chudých sádk zdejšího c. k. gymnasia 50 korun.

Poslední léč. Jako léta předešlá, tak i v nastávajícím období masopustním r. 1906 pořádá se již popáté v širším okolí Hradce známá zábava „Poslední léč.“ K zábavě této získal výbor pořadatelský mimo úplný orchestr hudby o. a k. př. pluku č. 42. (osobní řízením p. kapelníka) také sl. Bláskové kvarteto

a některé přední sily divadla sdružených měst čes. severovýchodu. Program této léče předčí předešlé. Vedle uměleckého pořádku naskytá se ovšem i nyní pftěžitost pobaviti se tancem Tato Poslední léč koná se 10. února 1906 v Hradci Králové ve dvoraně Adalbertina.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 19. prosince usneseno: Správa obecné kuchyně v Hradci Králové udělen byl obyčejný příspěvek na vánočky pro chudé. — Žádost živnostenského společenstva řezníků a uzenářů za pořízení lednice v jatkách postoupil se p. zvěrolékaři k vyjádření. — Svolení c. k. okresního hejtmanství k opravě a pořízení nových hulebních nástrojů pro kostel sv. Pavla v Poučově intimuje se farnímu úřadu v Poučově. — Oznámení c. k. staničního velitelství, že c. k. ministerstvo vojenství svolilo k odboření zbývajících částí rampy u kavalírů č. 34 s podmínkou, že obec sřídí svým nákladem novou šumpu pro konšský hrad, postoupil se technické kanceláři ku zprávě. — Schválen byl návrh chudinského odboru na udělení požitků z nadace Jančurkové. — Vzato bylo na vědomí povolení c. k. okr. hejtm. k užívání továrny v domě p. Artera Singra, n. nábreží Františka J. J. efa. — Uděleno bylo povolení k obývání novostavby na parc. č. 10 v bloku U. p. Jos. Komárkovi a novostavby na parc. č. 4 v bloku E. p. Josefu Nevyhoštěnému náležející. — Vybírání pisku, ledu a všech užitiů fek na rok 1906 provede se v režii obce. — Žádosti evang. ref. farního úřadu v Černilové za zplanování pozemku ukupného pro stavbu kostela se vyhoví. — Schválena byla správa technické kanceláře na vyčištění kostela sv. Ducha v režii obce. — Technické kanceláři g duchodu se uloží, aby ve smyslu usnesení měst. zastupitelstva ze dne 15. prosince 1905 dispozice stran obecního inventáře předevzaly.

Koncert Lva Zelenky-Leranda, virtuosa na harfu, byl pěkným uměleckým požitkem. Virtuosa reprezentoval se jako nepřekonatelný nástupce mistra Klíčky. Bravurním proclitým přednesem dokázal, že královský nástroj posud není na podiu přezítkem a že umělecká hra na harfu svou krásou vydatně soupeří s předními koncertními nástroji. Několik solových čísel zahrál na housle mladý Ameican p. Harry Gullmann. Mucho obecenstva dostavilo se ze zvědavosti, jak ta americká virtuosita vyniká; vždyť měl hráti — umělec císl. Ale u policháčků odborníků dostavilo se zklamání. Zručníjší některý zdejší amatér by dovedl zcela dobře závoditi — s americkým virtuosem. Že při skončení čísla ozýval se veliký tleskot — zvláště našl mládeže, to nás ovšem nepřekvapilo. Va dvoraně Klíčerové tleská se mohutně vřavky; ale také nás a jiné odborné znalce ty ovace nikterak nedovedly pomásti. Slečna, která spívala místo oblažené pěrkyně sl. Šmídové, postala k sobě sájem značný; leč jisto jest, že až nadějný hlas svůj lépe vytkol, získá pochvalu ještě větší. Panu Lvu Zelenkovi-Lerandovi vzdáváme dík za přednes skutečně umělecký a přejeme mu mnoho zdaru na další umělecké ponti.

Bezhlavý jezdec stráší netoliko v indických knížce, ale někdy i u nás v Hradci. Ve čtvrtek o pñl čtvrté hnal se jeden občan na motocyklu se Svatojanského náměstí ke Grand-hotelu tak horlivě, jako by dělal zkoušku k zápase s Vondřichem. Dolů po ulici se to sice jelo velice veselo, ale ta nešťastná zatačka do Jiffky třídí! Při letu tolik odvážném přeobíh na zatačce fyzický zákon o odtědivosti tak vydatně, že si pro jeho umíněnost nevěděli rady ani motocykl ani jeho pán. Zkrátka rychlá a přesná zatačka se nevydařila. Bezhlavý jezdec vjel pod nohy koním zapřaženým do kočáru zrovna před Grand-hotelem, kde musil ušitími nemilou zastávku a odpočinul malý okamžik na vlhké zemi. Přítomní fiakristi zdvihli údivný výkřik, koně se vzepjali; bylo velké štěstí, že při nich stál jejich majitel; jinak by byli zkoušeli, zda také tak rychle umějí hnáti jako ten motocyklista. A teď se sypaly vřítiky na hlavu motocyklistovu se všech stran. Ten se bránil velice výmluvně; prý jel „podle předpisu“. No — rozkazuje-li předpis, aby se tak rychle s kopce jelo, víckrát ani na obyčejný bicykl nasedna. Mezi rozvádné strany vmísili se dva policisté, dělali si velice mrsuté poznámky, klidnou již dvojkolku nechali zatím blíž „Merku“ a odvážného pasážéra přivedli ukázat pánům vyšším. A tak se cesta tolik rychlého jezdce přece jen hodně zdržela.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v bývalém klášteře za kostelem sv. Ducha v Hradci Králové od 23. do 30. prosince 1905 vystavuje 50 nádherných obrazů „Řím“. Z obrazů těch uvádíme: Chrám sv. Petra. Mojšís v chrámu sv. Petra. Oblouk Konstantinův. Pohled na Vatikán. Palác Tarnesaky. Palác Borghese. Corso. Fontány Pavlova a Trevi atd. Přístí kolekce „Marokko“.

Vánoce se ohlašují. Úterní mráz spásobil i na řekách velikou změnu. Kotoučky ledové třítě se množily, stojaté vody pokrývaly se pevným ledem. Ve středu i ve čtvrtek padal sněhový poprašek. Ale pak — déšť. Vánoce přece jen nebudou bílé; jemný koberec sněhový nezvýší poesii Božího domu.

Úmrtí. Minulý týden zemřeli v Hradci Kr. p. Kopp, obchodník, a p. Hynková, oba v týž den a v též domě. — Na Pražském Předměstí zemřel p. J. Petříček, majitel závodů uzenářských v Hradci Králové.

Hospodářský ples. Jak již před časem oznámeno bylo, pořádá spolek absolventů státního hospodářské školy kuklenanské ples dne 18. ledna 1906 v síle hotelu „Černý kůň“ v Kuklenách pod protektorem p. Josefa Loučného, statkáře v Řibsku. — Pořádky k tomuto plesu byly již během uplynulého týdne rozeslány a případné reklamace přijímá každý

člen závažného odboru, jakož i p. Jaroslav Srádko ve Svobodných Dvorcích, p. Hradec Králové II.

Z minulosti Hradce Králové. (B.) — dínal, hospodářské i společenské poměry poddaných (koncem 18. století.) Dne 6. listopadu 1788 při jednání posádky po neštěstí Marii posádky vdově po Matěji Boučkově, chalupníku v Lochenicích, uvádí se příjem z odprodání rozličné věci 380 fl. 54 kr. 3 d. a vydání na zaplacení dluhů 191 fl. 38 kr., zbylo tedy 189 fl. 16 kr. 3 d., které připadly nezletilým sirotkům Boučkovým a byly uloženy do sirotčích pokladny. Dle této pořádkosti prodáván byl 1 strych žita za 2 zl. 21 kr., 1 strych ječmene za 2 zl. 39 kr., 1 strych vlny za 2 zl. 39 kr., 1 cent senná za 56 kr. Platilo se: od vésání 1 centu senná 1 1/2 kr., mláti denně 16 kr., za mědenec 2 fl., za nová kamna do chalupy 5 fl., poselovi za cestu z Lochenic do Třebetovic 7 kr., od přivezení 17 centů senná z Lochenic do Hradce 2 fl., rybníkáři, starším obecním a konšelům při spisování inventáře a při dražbě denně po 20 kr. (Sedm osob účtovalo 46 1/2 dne). Soudní výlohy: za protokolování návrhu o dědictví kancelář. poplatek 10 kr., za výměr pro rychtáře za přičinlou dražbu kancelář. poplatek 10 kr., za uzavření kanceláře 48 kr., za zřízení inventáře 46 kr., při dražbě po 4 dny návladnímu 46 kr. 3 fl., kancelářskému písaři 3 fl., za účetní komisi a rozdělení dědictví návladnímu 1 fl., od protokolování kanc. písaři 10 kr., od protokolování účtu do knih 10 kr., od ratifikace dědictvých podílů návladnímu 46 kr. Nájemné z chalupy spolu s kouskem rože na „močáru“, ročně (od 1. 11. 1788 počínaje) 10 fl., nájemné ze 4 str. role po 12 zl. 36 kr. 50 fl., nájemné z louky u „havrance“ 16 fl. 9 kr., nájemné z přiboru 3 fl. 31 1/2 kr. (Protocollum, fol. 9. a 10.) (Pokrač.)

Z Černilova. Naše katolická jednota pořádá jako obyčejně dne 7. ledna svůj ples.

Z Týnského m. O. Zdejší katol. jednota pořádala dne 10. t. m. večer zábavu, která přivábila množství obecnatva, jež naplnilo zcela rozsáhlý sál Panského domu. Na počátku přednášel p. Ant. Pochmon, redaktor v Hradci Král., způsobem zajímavým o cestě k blahobytu, načež pěvecký odbor katol. jednoty třebechovské a místní ochotníci divad. provedli své výkony. Sbor třebechovský, ač se teprv krátký čas cvičil, přece za obecného řízení dp. katechety třebechovského zazpíval věru velmi pěkně několik písní národních. A ochotníci místní ve dvou jednáctkách projevíli se rutinovanými herci, kteří by i většinu divadla sloužili ku cti. Účastníci jistě všichni rozechvěli se a napokojením.

De Rychnova m. Km. Pane kaplane Novohradský, vidíte, jak jste se stal najednou populárním — bez vlastního přičinění. Řekli jsme Vám již jednou osobně, abyste něco sám napsal proti svým pomlouvačům, ale Vy, že máte mnoho jiné pilné práce. Věříme. Tedy se Vás ujal jiný, který na pokrokové přemety několika lidí děle se chladně dívati nemohl. Ale Vás teď probírá „Podhořan“ za dopisovatele našeho. Nu — neslouží Vám to k ucti. Článek našeho dopisovatele šel do živého, jak patrné. Poněvadž téžko co věcného proti němu dá se namítnouti, občas se jako okolo horké kaše a řída frází jen se sype. A jak obratně! Poukazuje: „To se rozhodně nesmí dovoliti, aby takový 18letý (!) kaplánek takto urážel.“ Mhm! Slovnatě učený pan Cimr máli moudrost člověka na oule, na léta ji měřiti nedovede. Jste to chlapík, pane kaplane, že jste měl po maturitě už v roku je enáctým věku svého! Jelikož jste byl již r. 1902 vysvěcen na kněze a před tím čtyry roky v semináři studoval, spočítejte si, kdy jste vlastně maturitní, když Vám p. Cimr počítá teď 18 let. Nu — a jak my v Hradci víme, vykonal jste skoušku maturitní a vyznamenáním. Spojíme-li tedy výpočet p. Cimra s vlastními zkušenostmi, musíme tvrditi, že jste rozhodně závažněji muž než nejučenější pokrokový student. Zatím uvedli jsme v širší známost jen jednu moudrost pana Cimra; na ostatní si posvítíme příště. Přitom prosíme našeho pana dopisovatele, aby jen dopisoval do „Obnovy“ horlivě dále. Protiati to dobře vzduch. — Redakce „Obnovy“.

Prospěšnost sirotčích rad dokazuje přítomný dopis, jenž nás došel z Vápu. Veliké překvapení způsobilo v naší osadě zatčení manželů K. Co učinili? Měli v opatrování malého chlapce, něměho, velmi slabomyšlného, padoucníci stíženého, jehož obec, jako svého příslušníka, až z jihu Uher přivážti si musila. Jakým pak způsobem tohoto ubožáčka „opatrovali“, o tom v posledním čase nepěkné historie se vypravovaly. Dobrovolně utvořená „sirotčí rada“, která se chtěla o tom, co pod pokličkou se tatlo, osobně přesvědčiti, byla od manželů K. nemilostivě přijata. Když nepochodila „sirotčí rada“, učinil v dotyčném domku návštěvu p. četnický závodčí, jenž objevil hrůzný obraz: chlapec byl přechováván v chlívků, ve stavu velmi zbledovaném. Ubohý hoch byl ze svého krutého vězení ihned vysvobozen, zato však jeho „opatrovníci“ nastoupili ihned cestu k c. k. okresnímu soudu. — Zdaž, případně pokud manželé K. vinni jsou, rozhodne nestranný příslušný soud, ač ženské „soudičky“ při drání peří se dlouhých večerů neblahou tu věc již dříve souditi budou. — Tento politování hodný případ podává důkaz, že ani na „zdravém“ venkově není vše zdrávo, jakož i o tom, jak včasný byl úvodník v posledním čísle „Obnovy“ o sirotčích radách, který na nás přinesl tak přílehlá, jakoby úmyslná pro něho byl objednána.

Z Jaroměřska. V pardubské „Osvědě lidu“ uveřejnil nějaký serián z Jaroměřska humeristický článek o volbě jednoho člena do okresní školní rady Královédvorské. Jaroměřský frasiista jest velice neapokojen, že nebyl zvolen „jediný pokrokový a schopný člověk z královédvorského venkova“ V. Munzar z B. Třebošné, nýbrž p. Jan Petera, rychtář z B. Třebošné, a to 28 hlasy. Dvacet osm starostů okresu jaroměřského a královédvorského nedalo se smáti ani agitaci p. Kratochvíla, evangelíka z Jezbin, kterého v předběžné schůzi v Jaroměři 10. pros. konané za člena okr. školní rady navrhl p. starosta holohlavský. Ačkoli den před volbou, 12. prosince, agitoval pro p. Kratochvíla i p. okresní tajemník a jezdil po obcích, obdržel p. Kratochvíl jen 6 hlasů a p. V. Munzar

jeden hlas. — A kdo to všechno dle dopisovatele „Osv. l.“ savnil? — Nikdo jiný — ašli královédvorský děkan Beran. Tento klerikál napjal při všechny síly, dal starostům zakousnout černý chléb klerikální agitace a tito v chomoutě p. děkana B. pěkně táhli, — a výtvor jejich práce jest ke cti a slávě boží rychnář z B. Třebošné — Jan Petera. — Tak napsala „O. l.“ dne 16. prosince l. p. 1906. A jak šikovně při to ten klerikál B. nastrčil, vysvětluje „O. l.“ takto: „Klerikál Beran drží v otáčích svých něžného Kaisera z B. Třebošné, ten nastrčil za kandidáta p. Peteru a počítali následovně: Pan Petera má dobré jméno jako člověk lepší, modernější — a to jméno že rád prodá. Jan Petera přijal obrok z klerikálního slábu a za asistence všech zpátečnických živlů byl zvolen. Zaše jeden člověk sám sebe zahrabal. Škoda p. Petery — že umřel čirnou smrtí. — Volba dle komanda z královédvorského děkanství provedená vrhla stín na náš venkov. — Dvacet osm starostů okresu jaroměřského a královédvorského veze se — po klerice (a nechce táhnout rozlamanou káru p. Kratochvíla z Jezbin)! — Vyskytnou-li se mezi námi dobří lidé selští proroci (jako na př. Munzar a Kratochvíl), vlastní lidé je ukamenují. — Tma padá vždy víc a více.“ — Tak běduje jaroměřský spolupracovník „Osv. l.“ — K tomu připomínáme. Poměry v okresu jaroměřském jsou nám dobře známy. Pan Kratochvíl ve zdejších okresu úlohu svou již dohrál a sám sebe na větší pochoval — bezkarakterností. Marné jest jeho namáhání. Okresní starosta p. Kotlant velice by si uškolil, kdyby snad s ním styky nějaké navázal. Pan Kratochvíl na vždy se zahrabal. Tomu nikdo více nepomůže.

Přepadem. Dne 15. t. m. večer ubíral se z hostince z Libižic k Četovu tamější rolník p. Jan Závěský; v poli pak byl od neznámého muže přepaden, ranou do hlavy k semi sražen a o všechny peníze oloupen. Po uprchlém lupiči patrá četnictvo. Stav nemocného je dosti povážlivý.

Ze Dvořáků. Všeobecně vážený náš pan starosta Jan Chmelář stížen byl v těchto dnech velkou nehodou. Ač sám svou česleď vždy k opatrnosti nabádal, přece vlastní svou neopatrností upadl do velkého neštěstí. Při mlácení mazel v jízdní mlátič stroj, při čemž mu byla ozubenými kolečky zachycena pravá ruka a v zápětí utržena. Pro jeho známou dobrotu vzbudilo toto neštěstí v celém okolí u každého upřímnou soustrast.

Z Kutné Hory. Spolek dámský, mající ve svém účtě dobročinnost k mládeži, započal svoji novou výroční činnost. Bude opět vařiti jako leta minulá polévky pro chudou mládež školní a i jinak se o tyto malé starati. — Zpěvácký spolek „Tyl“ je nejnovější kamenem úrazu nějaké veličině neznámé, která se v kolíněm plátku o něm nečtně vyjadřuje, zakončivše své povídání návrhem, který ji charakterisuje. Myslíme, že na povídání tohoto druhu nejlepší odpověď jest — mlčení. S kritiky tohoto genu nelze polemizovati, s těmi je nejlepší se rovnati po Kolíněku (viz opávanou hl!).

Z Kutné Hory. V místním katol. spolku sv. Vojtěcha přednáší dne 26. pros. o 2. hod. odp. p. J. Astr z Hradce Králové o starobním a invalidním pojišťování dělnictva.

Pořád národních koled křesťanských v chrámu Matky Boží na Náměstí v Kutné Hoře. I. Dne 24. prosince t. r. o půlnoci má svate: a) „Z našich hor“, dudácká mše národní pro smíšený sbor (dětácké hlasy, tenor a bas) o průvodu varhan a orchestru. b) Graduale: „Dudáček u Ježíška“, koleda v duchu národ. koled pro jeden hlas a obce o prův. varhan. c) Offertorium: „Obyvatelé země koruny sv. Václava před jeslemi.“ (Čech. Moravan a Slezan) Terčetto o průvodu varhan. — II. Dne 26. prosince t. r. o osmé hod. ranní (na Hod Boží): Starohorská mše národní: „Matky Boží“, pro dva ženské (dětácké) hlasy a mužský sbor unisono s prův. varhan. III. Na koledu (na den sv. Štěpána) dne 26. prosince t. r. o 8. hod. ranní: Národní koledy: a) Pastýři jdoucí k Betlému. b) Ptáčkové a žáčkové před jeslemi. c) „Půlnoc v Betléme“ atd.

Z Proseče. V místnostech sv. Josefské jednoty katol. jinochů a mužů v Proseči pořádá se v pondělí dne 26. prosince 1906 vánoční hra dětácká: Budečské jesličky od Dra Karla Amerlinga; v hudbu uvedli Horák a Hejtmánek. Začátek o 6. hodině odpolední.

Z Pertoltic. Hasičský sbor náš pořádá po tři neděle adventní vzdělávací večírky členům i hostům přístupné, při kterých přednášel starosta sboru a místní farář dp. V. Šafránek. Pan farář, ač má osadu rozlehlou a tím práci dosti obtížnou, snaží se i přednáškami lid péči jeho svěšený o časových otázkách poučovati, jej vzdělávati, jak vidno z látky k přednáškám tém volené a sice: 1. O Janu Amosu Komenském. — 2. O tisku vůbec a o tisku dobrém a špatném zvlášť. — 3. O církvi a vzdělanosti. — 4. Že čestno jest býti pravým českým hasičem. — 5. O nahodilých vadách stříkaček a jejich odstranění. — 6. O veřejném vystupování sborů hasičských. Potěšitelným sjevem při těchto večírkách bylo zvlášť to, že jiní, budoucí to souzeď a členové sboru, hojnou účastí na jevo dali pravé pochopení a touhu po dalším sebevzdělání, což i pan přednášející uznal a jim za to při závěrečné promluvě své poděkoval. Takováto práce na povznesení společnických jest ovšem leckdy trpká, často podvratnými činiteli mařena. Práce tato sice drobná, ale nejvš potřebsá, přinesla by mnohý úitek nejen sborům, ale i církvi a vlasti naší. — Náš sbor hasičský nemoha se jinak odvděčiti svému příznivci, volá: Bůh zaplať a posilni jej, by ještě dlouho sdárně mezi námi pracoval na prospěch náš, přes všechny překážky mu působené od těch, od nichž toho nejmenší zasluhuje.

Z Hlinska. V 14. čísle soc. demokrat. „Východočeského Obsoru“ napadeni byli někteří občané z Hlinska, kteří dne 28. listopadu nestávkovali. Mezi jinými jest tam jmenován i místopředseda křesť. social. vzdělávacího spolku „Svornost“ novopředný (přý) mistr zámečnický p. Sedláček. Mimochodem řečeno jest p. Sedláček mistrem zámečnickým už přes 15 roků, bylo

by tedy zajímavě věděti, jak dlouho to „pečení“ v početné redakci „V. O.“ trvá. Jest pravda, že p. Sedláček z dělníky dne 28. list. pracoval, ale ne snad z nějakého vzdoru, nýbrž v domněn, že stávkují jen v továrnách, jeho aspoň a celou řadu jiných mistrů v našem městě, kteří rovněž pracovali, nikdo nešádl, aby práce nechal. Kdyby ho byl o to někdo slušně posádal, byl by také nepracoval. To také řekl té lotaci patrole, která až na večer k němu přišla, žádaje, aby práce nechal. A mezitím, co s mluvčím patroly klidně rozprávěl, počali 15letí „bratři“ a „občani“ mu provolávatí hanba! Za to dostalo se jim vzhledem k jejich počínání přiměřeného ne sice, jak pší. uvítání, nýbrž vyprovození. Že odchod jejich z dílny p. Sedláčka nebyl slavný, toho důkazem jsou různé lži v dotčené zprávě „V. O.“, kterými chtějí u lidí poměru zdejších neznalých p. Sedláčka snížiti. Tak pší lživě a vyzývají c. k okres. hejtmanství o intervenci, že p. Sedláček má 5 učedníků a žádného pomocníka, ale každý může se přesvědčiti, že má 2 pomocníky a 2 učedníky. Snad se slavná redakce „V. O.“ spletla ve firmě a měla na mysli jiného mistra zámečnického, který však — protože hraje barvou trochu do červena — dostal pardon; nu tu by mohla míti pravdu. — Proslýchá se, že social. demokraté v Hlinsku si pořídi přístroj s Rentgenovými papraky, kterým budou zkoumati žaludky učedníků! Jen pozor, pánové, aby to nebyla největší blamáž pro tak mnohého social. demokratického hubaře — zaměstnavatele. — Rovněž lž jest, že když p. Sedláček, nic nemohli avěsti, že vyslali do boje ženák. Doma byla stačíká tehyně p. Sedláčka, do které jeden národní umračenec pro její slova: „Proč mu zakazujete pracovati? On má čestnou rodinu, musí dělati, aby jí měl co dát jísti“, — vrazil tak, že až zavravorala. Ostatně budí konstatováno, že vůdce a řečník té patroly p. Jeřábek sám letos na 1. máje pracoval, a když dostal od strany písemný důtku, vymlouval se v hostinci p. Frant. Sedláčka, že potřeboval peníze, že musí pracovati. Ostatně ve Vidni dne 28. list. byl klid ve všech tiskárnách, jen v soc. demokr., kde se tiskne „Arbeiterzeitung“, se pracovalo. Inu, není nad sociálně demokratickou důslednost. Po social. demokratech za týden přibarcovali s podobnou zprávou z Hlinska v „Lidových Prodech“ národní dělníci. Většinou opakovali tytéž lži, jako social. demokraté. Při tom nazývají v „národní“ květomluvě švakra p. Sedláčka p. Šustru usmoleným ševcem. Zajímavě jest, že p. Šustr při poslední stávce obuvníků ve Skutči ještě s jedním zdejším mistrem vybírali příspěvky pro stávkující národní dělníky ve Skutči a až několikrát p. Šustr urgíroval kvitování sebraných 80 K u předsedy zdejších národních, bylo mu řečeno, že to pro různé práce nyní ani není možno. A ejhle! K pošípnění p. Šustra v „Lid. Prodech“ měli místa a času dosti, ale ke kvitování příspěvků nikoliv. A ještě něco, co naše národní nejlépe charakterisuje. Dotčené číslo „L. P.“, ve kterém byli p. Sedláček a p. Šustr napadeni, prodával, ač věděl, že jsou tam patrné lži, vlastní synovec obou zmíněných mistrů p. Bonáška, takto snad jednatel mladé národní organizace, který už zapomněl na to, co dobrodiní mu oba strýcové prokázali. Ale co na tom, p. Bonáška si známé přísloví „Kdo do tebe kamenem, ty do něho chlebem“ jedno-duše obrátil, a dle tohoto obráceného přísloví jedná. — Jen tak dále, páni národní, a brzo každému slušnějšímu člověku se vaše počínání zhuší.

Rozmanitosti.

Upozornění. Příští číslo „Obnovy“ vydáno bude v sobotu 30. t. m.

Pisatel „Volných listů“ měl pravdu, že jest potřeba, aby „Kříž a Marie“ byly reformovány dle obsahu. Považme, co jsme mohli míti již za těch dvanáct let uvědomělého katolického lidu, a takto musíme začít od počátku. Nežli vyšlo první číslo před dvanácti léty, bylo na celé kolo slibováno, co všechno časopis bude obsahovat a že to bude „la croi“. — A pak ze všeho zůstaly jen prázdné sliby. Nelze jinak říci, tady se dvanáct let opravdu promrhlo, hlěně se promrhlo. Kde pak máme druhý katolický časopis, jenž měl příležitost tak se rozvířiti? Jsem toho názoru, aby se „Meč“ a „Kříž“ spojily pod určitým názvem a podávaly nutné vědomosti, aby se skutečně mohlo říci, že to jest časopis uvědomující. Divím se také, že na výzvu p. pisatele „Volných listů“ přiblížil se jen jeden kněz, v následujícím čísle „Obnovy“ již nikdo. A jest to věc přece důležitá, která kdyby se prominula mlčením, mohla by svědčiti proti kněžstvu, že jest již úplně ochablá a nevěstí mává vážných potřeb. Vyzýváám tedy kněze, kteří rozumí době, aby se o věci vyjádřili a aby ji nenechali usnouti. Necht si uvědomi všichni kněží, že nastávají všeobecným hlasovacím právem nové doby a nová seskupení sil sociálních; necht si každý kněz připomenout, že sociální demokraté budou se chtít všude protlačiti a že proti nim nutně musíme se ozbrojit. Mluvíte tedy, bratři, a jednejte, ať se o nás všech může říci, že nejsme ledajací bačkoráci, nýbrž uvědomělí pastýři svého stáde a činní pracovníci. — k.

K organizaci katolického studentstva. Jeden p. profesor nám píše: V minulém čísle t. l. otiskli jste hlas volající po ústředí katolického studentstva. Když už jste začali, popřejte místa i těmto řádkům a zaveďte o věci diskusi. Výhody takového ústředního sdružení katolických akademiků jsou zajiště nepopíratelné. Vždyť nejen že by v něm posluchači vysokých škol sami nabyli utvrzení a posílení svého náboženského přesvědčení, ale že i činnost pokrokového studentstva byla by tím částečně paralyzována; ukázalo by se, že mluví-li studentstvo proti náboženství, vystupuje-li proti kněžstvu (rozuměj vždy: katolickému), není to studentstvo veškeré, nýbrž pouze část jeho. Kdyby tu byl řádný studentský spolek, založený na základech katolických, stídly by poněkud řady studentstva pokrokového; vždyť musel akademikové zaujati by stanovisko pozorovací

a vyčkávací, jakkoli by nepracovali pozitivně a námi, přece rosmyslní by si dosti často, dělali statisty několika pokrokářů, obdařeným dobrou vyfildikou. Vystupovat veřejně jako katolický student není u nás věcí snadnou; při známé „svobodomyšlenosti“ ostatních akademiků je k tomu potřebí trochu odvahy; ale myslím, že by se jich našel přece slušný počet, zajisté alespoň tolik, aby spolek mohl vejít v život a počítí tichou, klidnou práci. Co nám k tomu schází? Obtiže vidím na dvou stranách: v nedostatku řádné organizace českých katolíků vůbec a v Praze zvlášť, a v nedostatku listu pro nájem studentské. — Účinky nebláhé rostlitéstnosti v katolickém táboře pocítujeme trpce všichni na všech stranách: v politice, literatuře, ve společnosti i v životě studentském. Chtějte, prosím, aby universitní posluchač nadchl se pro zásady katolické, aby stal se jich zastáncem a hlasatelem, když vlastně není tu strany, která by důstojně tyto zásady reprezentovala; to, co tu je, jsou pouhé frakce, které místo aby si stejně pracovaly do rukou, jdou mlčky vedle sebe, ne-li proti sobě; jestiže mnoho dospělých katolíků stojí opodál katolického hnutí, mimo tyto frakce, a nevědí, ke komu se přiklonit, komu uvěřit, kterak chtějí, aby pojal k takové straně důvěru universitní student? Jak jinak by ovšem bylo, kdyby všichni katolíci v Praze i na venkově, stojící ve frakcích i mimo ně, kdyby všichni šli se pod jeden, svorný prapor se znamením kříže a ukázali světu, že chtějí pod tímto společným praporem hájiti kříže Kristova! Takovým jednáním vynutili by si opravdovou úctu a vážnost nejen u ostatního národa, nýbrž i studentstva, naděje národa. Vidouce před sebou řady starých bojovníků za zásady katolické, a tím větší odvahou a chutí sestupili by se i universitní posluchači stejně smýšlejší ve sdružení katolické. Má-li dnes studentstvo vůbec svůj odbor v Národní radě, mohlo by pak i studentstvo katolické sfiditi si svůj odbor ve společné radě českých katolíků. Prozatím jsem přesvědčen, že marno organizovati katolické studentstvo, když nejme zorganizováni sami, marno volati studentstvo ke svorné práci, když svornost jen si slibujeme, ale realizovati ji odkládáme až na uheraky, měsíc. — Druhou nezbytnou podmínkou jest časopis, který by byl věnován výhradně otázkám studentstva, hlavně vysokoškolského. Obsah jeho jednak by vzdělával a pracoval pozitivně ve vlastních řadách, jednak jednání pokrokářského studentstva a jeho časopisů uváděl by na pravou míru, byl by listem apologetickým. Ovšem jest tu otázka, kterak jej financovati. Nejsem optimistou, abych věřil, že bude jej bráti tolik studentů, aby nebyl pasivní. Nikoliv, vím, že vlastních studentských odběratelů by měl málo; ale což není opradu nikoho, kdo by ve prospěch všoci katolického studentstva přinesl obět několika korun, aby list tak důležitý mohl existovati? Hle, jak stydět bychom se musili před jinými! Malý národ bratrských Slovenců může se pochlubiti takovým listem: již dvanáctý rok vychází „Zora, glasilo katoliško narod néga dijaštva“, teď každý měsíc o 16 str. za 8 K, pro studenty za 2 K. Počítejte, pp. katoličtí nakladatelé, kolik by muselo vycházet výtisků, aby něco podobného uskutečnilo se i u nás! A nenašlo by se tolik opravdových předplatitelů? Zlá se to cestou převrácenou, chtějí list pro studenty, kteří by ho nebrali anebo jen nepatrně, ale ten právě musí organizaci systematicky razit cestu. Před několika lety snažilo se několik jednotlivců získati k tomu „Museum“, časopis bohoslovce českoslovanských, ale věc měla veliké potíže a nezdařila se. — Jaký by byl asi program katolického spolku a odkud by asi mohl čerpati své členy, neznáme budoucě. —

Z dívčího gymnasia na Král. Vinohradech. Školské sestry III. řádu sv. Františka uskutečnily myšlenku dosahu velkého — založily české dívčí gymnasia na Král. Vinohradech, jehož prvá třída právě byla otevřena. Tím řád tento podává nejpádnější důkaz, že též vzdělání, jakého moderní gymnasia poskytuje, lze krásně harmonicky sloučiti s ideami našeho Božského zakladatele křesťanství, zároveň pak chce řád tento svět ženský, jehož snahy osvětové razí si v nové době ve všech světa dílech dráby doposud jen mužům volné, dovésti na nesdolném podkladu etiky křesťanské k branám učení nejvyššího — studiu universitnímu. — Kdo zná oceniti dosah a význam podniku tohoto zvláště v nynější době tak rezervané, nemůže než s radostí vítati a podporovati čin tak šlechtný. Bezpečně tudíž očekáváme, že všichni, kdož jsou křesťanského smýšlení, v kruhu svém i svých přátel podnik tento ze všech sil budou podporovati. — Při gymnasiu zřízen jest zároveň vzorný pensionát nejen pro žákyne gymnasia mimo Prahu bydlící, ale také pro ony dívky, jež vzdělání se chtějí ve všech směrech a oborech, v jakých si pp. rodiče přejí a v jakých toho nová doba vyžaduje na př.: ve francouzštině, němčině slovem i písemem na základě matematicky, ve hře, na klavír, varhany, housle, citaru, theorii hudební, zpěvu sborovém i solovém, v čítí prádla a všech druzích nejjemnějších — ozdobných i praktických ručních pracích. — Z pensionátu možno též navštěvovati kterékoliv školy v Praze a předměstích a možno v něm — za vedení zkušených sil — též souhrmně se připravovati k složení přijímací zkoušky do II. třídy gymnasia, jež přijímá školním rokem bude otevřena. Též nadaným žákyním, jež by chtěly doma soukromě se připravovati k složení této zkoušky do třídy II., dostane se na požádání šlechtých pokynů. Máše tudíž každý pečlivý otec, každá svědomitá matka s největším klidem srdce svěřiti svůj nejdražší poklad své dítě — útava na takovýchto základech zařízenému. Když nepřítelé naši, nepřítelé pravého pokroku, vyvíjejí takovou energii slovem, tiskem i činem, útoků neslychaných se dopouštějíce ve prospěch věci špatné, ož větší energii jest ukázati nám v zápasu za věc tak eminentně dobrou a záslužnou! — Doporučujeme tudíž důležitý a šlechtný podnik tento všem lidem dobré vůle k podpoře ve všech směrech co nejúčinněji.

Veliká obliba, které se těší Kathreinerova sladová káva Kneippova v celém světě, dává podnět k tomu, že se a šle činí pokusy, konsumentům padělky vnutiti. Věak tyto nemohou nikdy pravou Kathreinerovu sladovou kávu Kneippova nahraditi, která jediná má svým zvláštním vyrobem obut a vůni kávy srnkové. K uvarování se před škodou třeba při nákupu výslovně šádati uzavřené původní balíčky se jménem „Kathreiner“, jak ukazuje naše dnešní příloha s vyobrazením, na kterou zvlášť upozorňujeme.

Vzorní naši poslanci. V pravě minulém zasedání říšské rady nekonalí zase naši poslanci svou povinnost a to zvlášť tehdy, kdy anémovna jednala o pilnosti návrhu, jež podaly všechny české strany a jež se týká pražských událostí. Jednalo se přece o událost, která měla značný dosah a k vůli níž vznikla byla všechna naše veřejnost. A když poslanci měli obhájit český lid — chyběli. Tak měla vláda ovšem snadnou práci a odpovídala, jak chtěla. Z toho důvodu ozývají se v samé mladoběské straně hlasy volající po sjezdu, na němž by se odsoudili oni poslanci, kteří nekonalí své povinnosti a českou pověst jen poškozují. A voličové měli by se také lecky přesvědčiti, jak si počíná ten, jež svolili svým zástupcem.

Podpora drobných úspor. Městská správitelna pražská (netoliko tedy v německých rukou se nalézající „Česká spořitelna“) zavádí k vůli podpore drobných úspor zvláštní sběrný a expositury. Venkovské spořitelny mohly by sřizovati a úspěchem aspoň sběrný. Poslední číslo našich „Časových Úvah“ přišlo jako na zavolanou. Název jeho jest: „Volné kapitoly o spořivosti.“ V této brošure jest populární výklad, jakým způsobem by se daly sběrný sřizovati. Spisek předává se po 8 haléřích u administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Z praxe rakouského práva trestního. Zakon vyžaduje, aby ten, u něhož se věc nachází, tato nejprve na požádání dobrovolně vydal a teprve zdráhá-li se tak učiniti, má býti použit prostředků donucovacích (pokuty a vězení). Upozorniti sluší, že těchto prostředků může se použiti jen tehdy, když buď ten, kdo věc ona má, skutečně se k tomu doznal anebo byl o tom asvědčen. Pouhé podešení nestačí. Naleznou-li se při domovní nebo osobní prohlídce věci, z kterých lze souditi, že spáchán byl nějaký jiný čin trestný, než pro který se prohlídka koná, buďtež takové věci — ač má-li se opem čin stíhati s povinností úřední — zabaveny, buďtež však o tom zvláštní protokol sepsán a ihned státnímu zástupitelství zaslán. Neuchíli-li státní zástupce návrh, aby bylo zavedeno trestní řízení, buďtež zabavené věci bez prodlení vráceny. O každém zabavení vůbec epiše se protokol, kde se věci zabavené seznamenají, načež se buď ponechají v držení osoby posavadní se závazkem, že jich nezmění, nezničí neb nezciží (soudní opatrování), nebo se k soudu odvezou, kdež se na zvláštním místě uchovávají anebo konečně se dají v uschování a opatrování nějaké osobě, která pak soudu ručí, že se na věcech těch nějaké změny neprovedou. Zabavením přechází dispozice s věcí na soud. Zabavení trvá, dokud jest věci pro účel řízení trestního třeba. Nebyl-li ten, komu věc byla zabavena, jejím vlastníkem nebo neměl-li tuto věc na základě nějakého poměru soukromoprávního anebo konečně je-li to zvláštními předpisy předepsáno, uloží věc u ní buď dle předpisů trestního práva a řádu anebo dle zákona, na jehož základě byla prohlášena za propadlou. Jinak vrátí se věc ona osobě, které byla zabavena. (Dle dr. K. Mareše.)

Stavěné nové pohlednice vánoční vydala Ústřední Matice Školská a rozesílají se za hotové tem, kdož se o ně přihláší. Také k novému roku jsou připraveny krásné umělecké pohlednice od nej přednějších českých mistrů. Pohlednice tyto prodávají se po 12 hal., což jest zajisté cena vzhledem k účelu pohlednic těchto mírná. České obecnstvo dává přednost matičním pohlednicím před lacinými výrobky cizími, kterými se jenom podporuje průmysl našich nepřítelů. Kdo své přátele počítá chos, posílaje zajisté jenom gratulačních listů Ústřední Matici Školské.

Národní kolek a doba vánoční. (Z Národní rady české). Má-li se zařizování národního kulku státi vydatným finančním základem všeobecného zřízení českého, jest nezbytně podmínkou všeobecné a bezvýjimečné zavedení vdané vůbec, kdekoli tak možno. A tu naskytá se v nastávající době vánoční opětně řada případů, kde možno národní kolek jako nepatrnou národní dárku každého upřímného Čecha zavést. Především se posílá v době vánoční vdané státníce různých dárků a tu buďtež každá zásluška opatřena nejméně zhaléřovým národním kolekem, přilepeným na vhodném místě mimo stranu adresní. Dale posílají se četná blahopřání a tu staniš se samostejným požadavkem, že každé blahopřání českého člověka vůbec u příležitosti této i každé jiné zálepeno má býti jako všennárodní značkou, národním kolekem, a to v případech dopravy poštovní i doručení osobního. Taktéž při potvrzování zaplacených účtů musí zobecněti vdané saldování na národním koleku. Rovněž i celá řada zábav, divadelních představení, koncertů atd. vybízí přímo k opatření vatupenek národním kolekem. Ve všech případech těchto buďtež však zároveň také dbáno, aby každý národní kolek byl vědycky po přilepení ihned obliterován čili zrušen, a to buď přetištěm razítkem nebo přepsán.

(Zasláno.)

Vyvěstění k mé opravě v č. 109. „Osvěta lidu“. Vedle své obrany v „Obnově“ uveřejněné našel jsem opravu redakci „O. l.“, která ji veškrák kalibrovičské mé vyzvání uveřejnila v č. 109. Jest to v podstatě táž oprava, o které redakce „O. l.“ prohlásila, že ji neuveřejní. Redaktor Hajn totiž prohlásil taktický manévru v súmyslné stylisované větě, křisticou kvalifikaci pokrokových lidí a proto šedpěl pro tento pasus uve-

řejniti opravu, nejsa zákonem povinen otiskovati polemiku proti sobě samému. Věta tato zněla: „Lidé mně budou blahobřežiti, že získal jsem si studiem tolik vědomostí, abych mohl rozeslati plevu od srna, pravdu od lži a abych mohl potřítkti rozstahující se polovičatost“. Věta této neschází „věcnost ani slušnost“, ale je polemikou, již redaktor uveřejniti nemuel. To jsem očekával se svými důvěrníky, jímž jsem dal ověřiti svůj vlastnoruční podpis na opravě a proto v nechtav smíšený pasus, našel jsem obratem opravu v legální formě, kterou „Osvěta lidu“ přinéstí ovšem musila. Tím ovšem „Osvěta lidu“ smatila dojem svého vychloubání a pokasila též dětinskou radost některému mému otiteli v „Bílém Praporu“, jenž předčasně mně vyslovoval soustrast nad nezualostí prý tiskového zákona a litoval pokrokový tábor, že jsem mu svou opravu ublížil. Mohl bych nyní vrátiti neznámému otiteli jeho vládný projev přecitlivělé duše, ale nevedu se zásady šádné osobní polemiky, ja lhostejným k posudkům jízlivých lidí. Zabíjí jsem spor s pokrokovým táborem pro zásadní stanovisko a také s věcných důvodů jsem boj tento probojoval, ja přesvědčen, že idea náboženská, kterou zastávám, je hodna boje, obrany ano i osobních obětí.

Dr. Fr. Royl.

Výkaz darů na Adalbertinum.

Z vikariátu jičínského darovali:

20 K: p. vikář Sehnal v Bělohradě, p. far. Vomočil v Pace	40 K
10 K: p. děkan Dittrich v Jičíně, p. far. Říha v Levíně, p. far. Laš v Lomnici, p. far. Balcar v Lužanech, p. far. Boukal v Pace	50 K
6 K: p. kaplan Salfický v Pace	6 K
5 K: p. kaplan Burghart, p. kaplan Šimberaký, p. prof. Přibyl, p. prof. Kovář, p. prof. Fayka, p. katech. Synáček, p. katech. Černý, všichni v Jičíně, p. duch. správce Gabriel v Kartouzích, p. far. Broš v Železnici, p. far. Malý ve St. Pace, p. far. Groh v Radimi, p. kaplan Plichta v Bělohradě	60 K
5 K: p. Baborovský, duch. správce v Kartouzích	5 K
2 K: p. far. Weiss v Chotči, p. far. Dobrálek v Libštátě, p. far. Mrátek v N. Vsi, p. far. Vaněk v Popovicích, p. far. Okrouhlický v Rohovcích, p. kaplan Dvořák v Lomnici, p. kaplan Šternberský v Lužanech, p. kaplan Novotný v Pace, p. katech. Dr. Šetina v Bělohradě	18 K

Celkem 177 K

Z vikariátu vrchlabského darovali:

12 K: p. far. Pacholík v Rostkách	12 K
11 K: p. far. Votočka v Rostkách	11 K
4 K: p. far. Sedláček v Kaině	4 K
2 K 48: p. vikář Proschwitzer v Niederhofs	2 K 48
2 K: p. děkan Tschertner ve Vrchlabí, p. far. Pauer v Jablonci, p. děkan Betlach v Jilemnici, p. far. Koneal ve Mlýně, p. far. Kavan v Poniklě, p. far. Ehl ve Schwarzenhale	12 K
1 K: p. far. Šimek v Dolní Branně, p. far. Stajskal ve Vítkovcích, p. far. Řib ve Studenci	3 K

Celkem 44 K 48

Z vikariátu rychnovského darovali:

10 K: p. vikář Klepřík v Rychnově	10 K
5 K: p. far. Hvézda ve Vamberku	5 K
4 K: p. far. Andrický v Černikovicích, p. far. Král v Onjezdě, p. far. Šrámek v Neb. Rybně, p. far. Janáček v Bělce, p. far. Fink v Kronstadtě, p. prof. Šandera v Rychnově	24 K
2 K: p. děkan Blecha v Soinici, p. far. Kubánek v Javornici, p. b. notář Rosinek na Skalce, p. far. Jelínek v Kunwaldě, p. kaplan Kračmar v Kronstadtě	10 K

Celkem 49 K

200 K: p. kons. rada, prof. Čáp v Litomyšli	200 K
100 K: p. děkan Votočka v Rostkách	100 K
59 K 90: p. far. Janský v Uherku	59 K 90
55 K 50 h: p. Sobotka, duch. správce v nemocnici v Pardubicích	55 K 50
50 K: Anonymus z Hradce Kr.	50 K
16 K: p. far. Kubeš ve Slatíně, p. kaplan Volenec v Církvici	22 K

Celkem 497 K 40.

hotejních 49 K

44 K 48

177 K

dříve stvrzených 2977 K 70

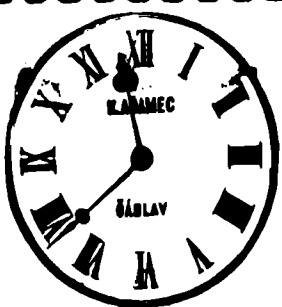
Pokrač.) Úhrne n 3745 K 58.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. prosince 1905. 2 hl pšenice K 13:00—13 40, žito K 10:90—12 20, ječmene K 9 50—10 30, proso K 5 80—6 80, vřsko K 13:0—00:00, hrachy K 20:00—25 00, oves K 5 80—6 800 došky K 44:00—48:00, jabl K 24:00—25:00, krup K, 20:00—26:00, bramborů K 2 40—0 00, jetelového semene červeného K 100:00—110:00, jetelového semene bílého K 00:00—00:00, řháků K 00:00—00:00, máku K 36 00—42:00, lněného semene K 16 40—30:00, 100 kg žitných otrab K 12:00—00:00, 100 kg pšen. otrab K 10:50—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:10—2:20, 1 kg másla vepřového K 1:92—0 00, 1 kg tvarohu K

0-24-00-00, 1 vejce K 0-08-00, 1 kopa zelí K 8-00-16-00, 1 kopa cerele K 0-00-0-00, 1 kopa kapusty K 8-00-4-00, 1 hl cibule K 8-00-8-80, 1 kopa drob. zeleniny K 1-00-5-00, 1 pytel mrkve K 1-40-1-80, 1 kopa petržele K 0-00-0-00, 1 hl jablko K 10-00-24-00, 1 hl hrůšek K 0-00-0-00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 18. prosince 1905 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 541 $\frac{1}{2}$, žito 429 $\frac{1}{2}$, ječmene 1328, oves 372, proso 12 $\frac{1}{2}$, vikev 40 $\frac{1}{2}$, brachu 3 $\frac{1}{2}$, došky 0, iahel 8, krup 12, jetel. semínka 166 $\frac{1}{2}$, lněn. sem. 0, máku 3 $\frac{1}{2}$. — 2) Zeleniny: selsk 40 kop, petržele 00 kop, kapusty 80 kop, cibule 25 hl, drobné zeleniny 120 kop, mrkve 80 pytlů, brambor 69 hl, cerele 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 19 hl, hrůšek 00 hl, švestek 00 bedek. — 4) Drobného dobytka: vepřů 9 kusů, podsvinčat 458 kusů, kůnat 0 kusy.

První výroba věžních hodin v Čáslavi

KARMA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První nákupní pramen
látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těž ke obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-chenty, sukénka, šotýše, zefiry, kanafasy atd. Jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od korunu 20.— výše. Vzorů a ceníků zdarma a franco.

Nejlepší kaka a čokolády odporučuje se se nejlepší:
Jana Hoffa

Kandol-Kakao
obsahuje nejméně tuku, stráví se co nejsnadněji, nespůsobuje nikdy zácpu a jest při nejmenší křídle chuti neobyčejně levné.
Pravé jen se jménem Jan Hoff
a s ochrannou známkou „Iva“
Balíčky po $\frac{1}{2}$ kg za 90 hal.
„ $\frac{1}{2}$ “ „50“
Vždy k dostání.

Co
dary vánoční
odporučuje nížeapsaný
velké obrazy
v způsobu platinovém
(i dle zaslaných fotografií)
při
cenách snížených.
C. a k. dvorní fotograf
J. F. LANGHANS,
Hradec Králové, Adalbertinum.

Malínský křen
letošní sklizně
zasílá v nejlepší jakosti
a levně
Jos. Mikulecký,
vývoz malin. křenu v Kutné Hoře.

Nádherný a praktický dárek jest
krásný obraz
nebo jiný umělecký předmět, které, jako zrcadla, sochy, rámce, kříže atd. ve velkém výběru a levných cenách na skladě má výrobce rámců a
odborný závod umělecký
JOS. KIESLICH
— v Hradci Králové. —
Též veškeré
zboží papírnické, umělecké dopisnice, kassetty, alba, hry, kalendáře atd.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a rezbářský.
Pisárna a dílny na Letné čísto 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.
Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franko.
Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporů, příkrovů, koberců a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.,
(filiálka v OLOMOUCI, Eliščina třída, 5.).
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Chemické
cidění a barvení šatů
i jakýchkoliv látek
co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odbor. ústavu
JAN MACH,
na Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy.

C. a k. dvorní dodavatel.
Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním listem nej důstojnější biskupské konsistoře.
Svíce kostelní
pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů zhotovené. svíce polovoskové, pro svou bezvadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětí a smuteční, hladké i krásné paschaly příslušně vypravené, triangle, vše v libovolné velikosti a nejlepší jakosti.
Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné ceny dle ujednání!

Hledáte vhodné a praktické dárky vánoční a novoroční?
Výhodně je nakoupíte u firmy
Stanislav Jirásek
v Hradci Králové, Velké náměstí 136.
Veškeré zboží jest nejlepší jakosti se zárukou a v cenách nejlevnějších, konkurenčních. Doporučuji každému, aby dříve, než dárky nakoupí, mé výklady i sklad si prohlédl a se přesvědčil, že větší výběr a levnější nákup nikde jinde nenalezne.
Kapesníky. Ručníky. Soupravy. Kněžské kolárky prací i celluloidové.

K době adventní
veškeré druhy sloupků voskových a polovoskových rozmanitých tvarů a
k Vánocům
svíčky na stromek voskové, polovoskové, kroucené stearinové a parafinové, bílé neb barvené a potřebné svíčky k nim, třínožky zlatené a hojný výběr pěkných okras na vánoční stromek.
Pro všeobecnou potřebu
svíce lustrů, dekorační, renaissanční, barokové, stolní svíčky stearinové plné a duté, svíčky s rýhovaným kuželem (do každého svícnu se hodí), svíčky sklepní, levné parafinové svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji
J. Pilnáček
v Hradci Králové.
Továrna založena roku 1816.

Díkůvzdání.

Za přecetné upřímné projevy přátelství a soustrasti, kterých se nám v přetěžké době bolu a zármutku po úmrtí vroucně milovaného syna našeho

KARLA HUBÁČKA,

studujícího c. k. vyššího gymnasia v Hradci Král.,

dostalo, a které k umírnění velkého bolu a zármutku v tak značné míře působily, projevují tímto všem

srdečný svůj dík.

Kladu si za povinnost vřele děkovati sl. ředitelství c. k. gymnasia se slavným sborem professorským a veledůstojnému panu V. Fröhbauerovi, který tak ochotně vedení pohřebního konduktu na se vzal.

Rovněž děkuji sl. městské radě, p. t. úředníctvu a studentstvu, kteří drahého našeho Karlika na poslední pouti doprovodili a zvláště oněm pp. studujícími, kteří tak krásné a dojemné písně zapěli.

Vřelý a upřímný dík budiž slovutnému p. MUDr. O. Klumparovi, měst. fysiku a p. MUDr. Tvrzskému, secund. veřejné nemocnice, za léčení a obětavou péči, kterouž ubohému nevinnému trpiteli po tak dlouhou dobu v těžké a bolestné nemoci jeho věnovali.

Upřímně konečně děkuji panu H. Richtrovi, majiteli pohřebního ústavu, za starostlivé a vzorné uspořádání pohřebního průvodu.

Jménem rodiny **Karel Hubáček**, lékárník.

Telefon č. 10. Telefon filiálky ve Vídni č. 5594.

Účet poštovní spořitelny č. 864.933.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové

(Filiálka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 13)

přijímá vklady na knížky od K 1.— počínaje.

Vklady za obvyklých podmínek uložené úrokuje

4½ %

a vklady proti 90denní výpovědi uložené úrokuje

5 %

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Půjčky poskytuje úvěruhodným osobám všech stavů za podmínek výhodných; velmi výhodné splátky jsou přípustny.

Eskont směnek obchodních za obvyklé sazby.

Zálohy na cenné papíry a skvosty.

Přijímá zakázky bursovní pro všechny bursy.

Prodává veškeré cenné papíry dle denního kursu netto bez jakékoliv provise.

Prodej losů na měsíční splátky za velmi výhodných podmínek.

Promessy ku všem tahům.

Útahuje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

BYTY

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,

velkozávod truhlářský v Hradci Král., u Pražského mostu

Varhany a harmonia

veškerých soustav ladí a opravuje

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově nad Kněžnou.

Varhany starších soustav přestavuji na pneumatické. Též obstarávám ladění plan.

Veškeré práce vykonávám co nejlépe a levně.

Nejcennějším dárkem k Ježíšku
jest kniha.

Veškeré, kdekolí vydané neb v kterémkolí časopise oznámené

knihy a hudebniny,
hodící se za

* dárky * vánoční

má stále na skladě a k dodání jich
uctivě se doporučuje

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariat

Bohdana Melichara -

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Bohatý výběr
novinek ve skvostných vazbách.

Fr. Beran,

kožešník v Hradci Král.,

Svatojanské náměstí číslo 170.,

odporoučí veškeré

zboží kožešnické

vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru rukávniky, dámské nejmodernější golie, nánožníky, čepice, kožichy nejrozsáhlejších druhů a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i kožichy cestovní a pod.

Stále bojná zásoba nejmodernějších klobouků plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových klobouků. Hojný výběr všech sokolských potřeb, čepic všech fagon, jakož i všeho v obor tento spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se co nejpečlivěji a nejkulatněji.

Ošetrování kožichů přes léto přijímá se za levný poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují za mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmírnější. Založeno roku 1889.

SANĚ a KOČÁRY

ve velkém výběru,

nejnovější soustavy, nabízí osvědčená firma

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Práce solidní, cena velmi mírná.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojist. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého.

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont směnek. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promessy. Přijímání papírů do depót. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní kolejí s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

IV. řádná valná hromada

Všeodborového sdružení křesť. dělnictva
pro království České

konati se bude

v neděli dne 7. ledna 1906 o 1. hodině
odpo. v Hradci Králové (Adalbertinum).

POŘAD JEDNÁNÍ:

1. Odevzdání plných mocí.
2. Zahájení valné hromady.
3. Čtení a schválení protokolu poslední valné hromady.
4. Zpráva výroční a pokladni.
5. Jednání o časopisu „Práce“.
6. Volba starosty.
7. Doplňovací volba 7 členů výboru a 4 náhradníků. (Z výboru dle stanov vystupují pp.: dp. Alois Dvořák, F. Hlavatý, J. Joudal, R. Burian, Cel. Lokvenc, V. Bibus a V. Zlesák; všichni jsou znovu volitelní. — Ve výboru zůstanou dpp. F. Juhl, J. Šuhla a pp. A. Pochmon, V. Myslivec, J. Knytl, J. Katnar a sl. Fr. Jakubcová.)
8. Volba dozorní rady.
9. Volné návrhy odboček (dojdou-li 10 dní před valnou hromadou).
10. Volné návrhy.
11. Ukončení schůze.

Představenstvo.

Delegáty k valné hromadě mají vyslati následující odbočky (první číselnice značí počet delegátů — druhá počet hlasů jim na valné hromadě příslušících): Čáslav 1 d—1 h, Hlinsko 1 d—8 h, Hradec Králové 1 d—1 h, Podmoklany a Jindřichův Hradec 1 d—1 h, Kunčice 1 d—2 h, Litomyšl a Polička 1 d—1 h, Náchod 1 d—1 h, Nové Město 1 d—1 h, Parník a Lhotka 1 d—3 h, Proseč 1 d—2 h, Praha 1 d—1 h, Rychnov 1 d—1 h, Plzeň 1 d—2 h, Sněžice 1 d—4 h, Třebechovice 1 d—1 h, Úpice 1 d—2 h, Ústí n. Orli 1 d—2 h, Týniště n. Orli 1 d—1 h, Kostelec n. Orli 1 d—1 h, Chrudim 1 d—1 h, Krucemburk 1 d—2 h, Smiřice 1 d—1 h, Lomnice n. P. a Semily 1 d—1 h, Skuteč a Rychmburk 1 d—1 h, Králové Dvůr 1 d—1 h, České Budějovice a Hlívěšovice 1 d—1 h, Liběnice n. Vlt. 1 d—2 h, Nový Dvůr 1 d—1 h. — Vzdálené odbočky nebo skupiny mohou si zvoliti též některého člena ústředního představenstva za svého delegáta.

Plenární schůze ústř. výboru
koná se před valnou hromadou v 10 hod. dop.

Za zdarem Všeodborového sdružení.

Věděli jsme, že dobrá věc, řízena dovedně a nezištně, rukama zvítězí musí. A přece utěšený rozmach sdružení křesťanského dělnictva, jak se jeví nyní, nás přímo překvapil. Rosteme znamenitě neblužnou ale vytrvalou prací. Dělnictvo stále lépe poznává, že prospěje mu více rozvážené přemýšlení, a práce založená na podkladě křesťanských ideí než silné křiky a štvánice sociální demokracie. Dělnictvo také poznalo, že rázný čin bude lepším lékem než malomyslné bédování nad hříšným světem a než poukazování, jak prohnáné lze požádavětlý socialistický tisk o táboře katolickém.

Zaznělo mocné heslo: „Pomoz sobě sám a nebess ti pomohou! Místo stesků a lomení rukama pracujme!“ Řady dělníků katolicky smýšlejících jsou dosud veliké; jen jest potřeba semknouti je v pevný šik, jeť potřebí prakticky jim dokázati, že jsou schopni svépomoci a že nemusejí žebřiti o drobceky u stolu socialistického. Jest nutno dokázati, že při pilné práci může se katolický dělník opírat s úspěchem o vlastní síly; zatímco si vlastní domácnost, ukládáme své úspory místo do kapes židovských agitátorů do pokladny vlastní! Uvidíte, jak pěkný se sejde kapitál! A podpůrný kapitál se shromažďuje — ten kapitál, který by se byl jinak vydal zbůhdarma na socialistické štvánice.

A teď naše domácnost i při skrovných prostředcích agitacích znamenitě se šíří, tak že jiné strany mí-to posměchu budou v brzkou zcela vážně počítati s organizovaným dělnictvem katolickým jako s veličinou, jejíž sila nikterak podněcovati se nedá. Potřebí jen rozvoj urychlití čilejší agitací. Když se měl přijímati do sdružení placený úředník z dělnických vrstev, tu někteří se obávali, že snad toto nové placení ztěžka mladé sdružení vydrží. A ejhle! Čilou prací úředníkovou dosaženo tolik, že sdružení má daleko více příjmů než před tím. Při utěšeném rozkvětu sdružení bylo hotovou nutností obsaditi místo stálého úředníka, poněvadž síly jiných při vší obětavosti nestačily. A nyní nastává nutnost „druhá:

musíme čtrnáctidenník „Práci“ přeměnit na týdeník. Kam slovo technického nedojde, tam nechtě aspoň každý týden jest zasláno z ústředí povzbuzující slovo psané. Pečlivě řízený týdeník bude nejlepší vláhou na vzrůst sdružení našeho. Čím jsou člověku plíce, čím jest stromu listí, čím jsou křídla ptáku, tím jest dobrý časopis kterémukoliv spolčení.

Že se sdružení odhodlává k tomuto kroku, nečiní tak nijak předčasně, ale v tu chvíli, která mocně volá po neprodleném postupu. Přemýšlejme: socialisté vzomohli se již na dva denníky, týdeníkův i krajských listů mají plno. Národní socialisté mají též několik krajských listů. A my že bychom neudrželi nyní, při tak utěšeném pokroku aspoň jeden týdeník ústřední? Tisícíhlavé shromáždění by bylo na posměch, kdyby si nedovedlo udržeti aspoň týdeník krejcarový list. Každý uvědomilý křesťanský sociál přisvědčí, že takový list bude nejlepším našim harcovníkem a tlumočnickem přání celé naší domácnosti. Nač sbírají hlavně socialisté? Na agitaci, na rozšiřování svého tisku; o hmotnou podporu svého členstva starají se daleko méně. Co má socialista za své veliké placení? Dostane papír potištěný prohanými potupami katolické církve, papír potištěný výzvou, aby platil na agitaci, na židovské revolucionáře, atd. A platí na něj rád. Zato v našem sdružení platí se výhradně k vůli hmotné podpoře zubožených soudruhů. Ale jakkoli nijak nechceme, aby peníze mozolnou rukou dělníka shromažďované byly vyplývány z veliké častížné agitaci, přece jenom prohlášíme, že příjvelikém rozvětvení našeho sdružení musíme míti literárního mluvčího, řádný časopis.

A při obětovné práci ústředního výboru půjde to snadno; netřeba žádných velikých peněžních obětí. Vynikající odborní pracovníci jsou získáni a — budou psáti do listu zcela zdarma. List nebude tedy existenčním útlukem žurnalisty, který by z něho něco měl. Ústřednímu výboru sice přibude značně mnoho práce, ale z lásky k věci bude pracovati nezištně dále. A připlatí-li na vydávání týdeníku každý člen sdružení týdně jeden haléř, zajistě tuto malou oběť pro dobro celku ponese rád. Dáme-li žebřákovi aspoň jednou týdně skvru chleba, učiníme zajistě dobrý skutek; leč záslužnější čin vykonáme, věnujeme-li ve dvou týdnech dva haléře na stravu duševní, na tisknuté poučování širokých vrstev lidových a zároveň na šíření zdravých ideí sociálních.

Těší nás, že již nyní, před valnou hromadou, která má dáti novému podniku poslední stvrzení, docházejí od dělnictva časté projevy horlivého souhlasu. Jakmile bude vydávání týdeníku valnou hromadou schváleno, máme přes třináct set odběratelů jistých; a rozmnoží se zajistě řady těchto odběratelů znamenitě, až list počne pracovati vlastní silou ve svůj prospěch sám.

Obranných listů katolických jest nyní počet slušný a nikdo popírati nemůže jejich důležitost. Leč schází nám dělnický, praktický týdeník, týdeník takový, který by sdružoval, organizoval na základě ujasněného programu sociálního. Po takovém týdeníku již tolik sociálů křesťanských toužilo! A takový list v nynější době, jež jest tolik vážná, praktická, jest pro nás nutností. I častějším vydáváním svého listu dokážeme, že již nejsme oušlapkem stran jiných a že i na poli žurnalistickém dobře měřiti se můžeme se stranami jinými. Hromadí se nám látky do časopisu tolik, že již jest naprosto nemožno aspoň polovici všeho otiskovati v — čtrnáctidenníku; ten by nám pomalu sotva stačil na zprávy spolkové. Rozšířené sdružení nemožno již dále poutati na tak úzký rámec — čtrnáctidenníku. Nutno dýchatí volněji.

A ještě něco. Nový týdeník — hledíme-li k jeho úkolu a směru — nijak nebude na škodu jiným dobrým listům katolickým. List zcela odborný nebude vaditi našim žurnálům jiným. Naopak: bude harcovníkem katolického uvědomění a kde se pevně udrží, tam vzbudí vřelý zájem i pro jinou literaturu katolickou. Potřebí pracovati všestranně. Nuže tedy bez bázně v před! Promyslili jsme dobře všecko, uvážili jsme důkladně, co síly naše zmohou. Nový harcovník s pomocí Boží usplní zdravé kvašení, bude novou zpruhou našeho ruchu. Zdař Bůh novému týdeníku!

Sociální rozhled světový.

Na sjezdu truhlářských mistrů ve Vídni přijat návrh, dle něhož majitel koncese a živnostenského listu má právo přijímati a propouštěti pomocníky.

Proti samostatnému českému odborovému sdružení dělnictva sociál. demokratického vyslovil se převážnou většinou sjezd odborových organizací sociál. demokratických ve dnech 9.—11. prosince ve Vídni zasedavši. Tak upřeno českým dělníkům právo na samosprávný vývoj. Čeští sociál. demokratičtí předáci vělnali svoje stoupence do říšských spolků a Unii, kamž oni museli z mozolných dlaní sy-pati poslední groš, aby jejich generálové židovští bez práce mohli dobře žiti. Teď soc. dem. předáci čeští nemají nejmenšího práva, aby z tohoto odkopnutí vytloukali pro svou stranu kapitál; na nich vina největší.

V Pojizeří na Železnobrodsku a Semilsku povstala stávka brusičů, kteří se domáhají zvýšení platu. Z téže příčiny chystá se stávka na 4000 textilníků v Hronově a okolí.

Mezi železničními zřízenci na drahách soukromných pro nesplnění jejich požadavků trvá dosud kvašení; hrozí se opět službou dle předpisů.

Rozpočtový výbor posl. sněmovny pracoval již vládní osnovu zákona na starobní a invalidní pojištění soukromého úřednictva. Ale pro dělníky dosud nic.

V Rusku stávky na denním pořádku; tím mezi dělnictvem bída veliká.

Vyrovnejte nedoplatky za „PRÁCI“
a „OBNOVU“!

Věstník všeodb. sdružení.

Schůze užšího ústř. výboru 12. prosince. Podpora nemoc. udělena F. Macháčkovi v Třebechovicích (8) 5-14 K, A. Janouškovi v Proseči (7) 4-50 K, L. Křiklavovi v Proseči (7) 4-50 K, F. Balcarovi v Náchodě (7) 3 K. — Přijato 27 nových členů.

Schůze užšího ústř. výboru 18. prosince. Podpora nemoc. udělena Frt. Červené v Kunčicích (7) 3 K, L. Tampírovi v J. Hradci (8) 6-84 K, F. Audršovi v Rychnově (7) 3 K, stěhovací podpora A. Absolonovi v Kunčicích 5 K. — Přijato 85 nových členů.

Bursa práce. 26letý pořádný muž svobodný hledá místo čeledína na faru.

Upozornění. Dosud z některých odboček a skupin nedostalo se nám zprávy buď pokladniční nebo o výsledku voleb. Ještě jednou žádáme, by se nám přesně oznamilo, kolik příspěvků bylo zasláno do Ústředí, mnohc-li obdrželi v odbočkách a skupinách podpor a kdo zvolen. Toto nechtě jest nám zasláno co nejdříve. — Každý delegát na ústřední valnou hromadu ať má plnou moc, kterou při valné hromadě předloží. — Zapomínají leckdes, že se blášení nemoci má diti Ústředí nejdéle do 14 dnů po vzniku nemoci. Taktéž už mnozí nevědí, že se ženské přijímají pouze do III. třídy. Vůbec připomínáme, aby si členové badlivěji všímali spolkového řádu. — Agitujte pro týdeník „Práci“, který po valné hromadě počne vycházeti a přispívejte pilně do tohoto svého časopisu. — Velké obálky a papír i s firmou dodáváme pouze po 3 hal, počítajice v to i poštovné. — Velmi čile počíná si Odbočka v Hlinsku, která v okolních vesnicích pořádá schůze za účelem rozšíření všeodb. sdružení. Tak v jednom týdnu získala na 26 členů. Vzhůru do práce i na jiných stranách! Pohlednice budeme míti co nejdříve. Určete si, kolik jich kam zaslati.

K agitacní činnosti. Dne 8. prosince konána důvěrná schůze v Semilech v hotelu „Slavie“, kde přednášel br. Jar. Astr z Hradce Králové. Celou akci k této schůzi vedla horlivá naše pracovnice sl. Jakubcová, jež obětavou činností předstihuje mnohé muže. Velice trapný dojem zde působilo na cizince, že takřka ve všech zdejších továrnách se pracovalo jako v obyčejný den. Čím dále tím více stává se dělník otrokem velkokapitálu. Povinností každého křesť. dělníka jest, by se stal členem křesť. odborové organizace, a tak čelil oproti každému nájezdu. Zdař Bůh! — Zdařilou schůzi měla nově se tvořivší odbočka v Krucemburku dne 10. prosince; na 300 účastníků dostavilo se pouze na ústní vyzvání. Horlivý pracovník předseda br. Jindra zahájil schůzi, uvítav všechny přítomné, zvláště čilý městského zastupitelstva i okolních obcí a udělil slovo br. Jar. Astrovi, který promluvil o starobním a invalidním pojišťování a o všeodborovém sdružení. Že mluvil od srdce k srdci, tomu nasvědčoval burácející potlesk zvláště na konci. Po jeho řeči br. Jindra vyzýval k řádné agitaci. Řada nových členů nasvědčovala, že i zde rosteme. — Též pěknou a zdařilou byla schůze důvěrná v Týništi n. O. dne 17. prosince. Svolavatel p. Hlavatý uvítal přítomné, načež br. Jar. Astr rozhovořil se o všeobecném právu hlasovacím a odborové organizaci křesťanské. I zde si naše sdružení vede čile za vedení pana Hlavatého. Zdař Bůh!

Příjem:

Měsíc	Zápisné		Členové příspěvek		Stávkový fond		Agitační fond		Tiskopisy		Předpl. na práci		Dary		Různé		Úroky		Úhrnem	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
Leden	10	—	321	80	2	15	1	50	1	4	13	36	—	—	11	11	7	90	367	36
Únor	23	—	272	95	7	10	—	—	74	30	48	30	1	—	11	60	—	—	366	19
Březen	8	—	307	11	1	95	—	—	2	85	48	6	6	—	11	60	—	—	408	56
Duben	50	—	275	13	—	20	—	—	4	15	72	1	1	—	62	42	—	—	408	51
Květen	23	—	374	71	1	90	—	—	2	9	66	—	—	—	3	20	—	—	412	49
Červen	23	75	320	16	24	35	—	—	36	4	—	—	—	—	—	—	—	—	372	62
Červenec	15	—	236	83	2	5	—	—	—	6	48	—	3	—	4	30	—	—	260	36
Srpen	11	—	303	22	—	—	—	—	4	2	72	—	12	80	—	—	—	—	322	28
Září	6	75	312	45	3	30	—	—	2	48	2	—	—	—	—	—	—	—	339	78
Říjen	23	75	333	87	9	75	—	—	3	65	72	—	—	—	187	60	—	—	359	34
Listopad	73	—	367	98	23	08	—	—	6	—	—	—	11	—	11	20	—	—	492	92
Úhrnem	267	25	3426	21	75	83	10	10	8	45	188	44	34	80	291	43	7	90	4310	41

*) Za příčinou brzkého svolání valné hromady ukončujeme účetní rok 1. prosince 1905.

Vydání:

Měsíc	Podpora nemoc.		Podpora v nezaměst.		Podpora umíř.		Podpora státn. a cest.		Poštovní		Tiskopisy		Agitace		Služné		Pohřebné		Delegátů		Různé		Úhrnem	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
Leden	133	63	18	—	—	—	—	—	8	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	184	79
Únor	122	55	12	—	2	4	—	—	10	22	—	—	—	—	—	—	20	—	78	—	10	—	361	51
Březen	178	62	8	—	—	—	—	—	14	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	30	240	77
Duben	204	13	8	—	—	—	—	—	3	92	—	—	—	—	—	—	—	—	18	40	—	—	260	85
Květen	202	89	9	—	4	—	—	—	12	94	—	—	—	—	—	—	—	—	15	80	4	80	337	49
Červen	126	71	3	—	3	—	—	—	3	28	—	—	—	—	—	—	—	—	19	20	63	32	163	91
Červenec	113	1	3	—	3	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	22	20	195	33
Srpen	153	62	4	30	—	—	—	—	7	31	—	—	17	10	60	60	—	—	—	—	10	51	285	68
Září	67	87	16	—	5	—	—	—	15	71	—	—	27	80	65	—	—	—	—	—	22	20	226	77
Říjen	96	—	9	—	—	—	—	—	11	39	—	—	20	70	65	—	—	—	—	—	190	80	526	61
Listopad	99	43	—	—	18	—	—	—	8	12	—	—	38	1	65	—	—	—	29	80	129	7	397	81
Úhrnem	1498	46	87	30	39	—	—	—	101	6	144	55	103	61	255	60	20	—	163	20	442	—	3181	52

Dopisy.

Oběť práce. Dne 15. t. m. byl na dolech Svatoňovických usmrčen horník Brát z Petrovic. Všeobecně se praví, že přišel o život vinou správy dolů; dostal totiž rozkaz pracovat v těch místech, o nichž se nevědělo, zda li je tam bezpečno; byl zasypán, obyčejný to úděl každého horníka. Zanechal po sobě vdovu a 7 dětí; 5 dětí chodí do školy. Kdo se postará o sirotky? Pohřeb jeho konal se v neděli 17. t. m. za velkého účastenství lidu. Dp. Emil Novák, kaplan z Úpice, ve své pohřební tklivé řeči trefně vyložil útrapy horníků a napomenul přítomné k vzájemné lásce. — Tak to u nás na těch dolech chodí, jedno neštěstí za druhým a správa dolů se nestará, by nějakým způsobem proti tomu dělala. Bezpečnostní ochrana mizerná, za to však páni vznejší se dobře v pokutování. Stájkové zacházejí s horníky jako s otroky; poněvadž se nikdo nerzchopí, dělají s nimi, co sami chtějí. Nuže, bratři ho nleci, vzhůru! Pryč s babatřím! Jako jeden muž vstupme do odborové organizace křesťanské, v které nám jedině kyne spása. Ukažme, že právě jako umíme pracovat, umíme se i zorganizovat, třeba si páni myslí, že ten pracující horník zde pro jiného není než pro tu dfinu. Jediné mocnou organizací vynutíme si respekt u našich nepřátel, kapitalistů. Zdař Bůh!

Z Hlinska. Odbočka Všeodborov. sdružení křesť. dělnictva pro království České v Hlinsku pořádala v neděli dne 10. t. m. spolkovou schůzi ve Studnicích, která se velmi dobře vydařila. Účastenství bylo veliké. Pan Ant. Oberreiter, tkadlec z Hlinska, promluvil o tom, čeho se domáhají křesť. sociálové, a o všeodborovém sdružení. Zlatil, přes půl 2. hodiny trvající přednáška vyslechnuta byla se vzornou pozorností. Pan řečník mluvil způsobem neohledným, prostým, ale od srdce k srdci. Zvláště mnoho příkladů ze skutečného života přednáška jeho kolenilo. Neradil se občané Studnic k členy naší odbočky loučiti, stále opakující přání, aby se podobná přednáška co nejdříve u nich zase konala. — V neděli, dne 17. t. m. promluvil týž řečník na veřejné spolkové schůzi, kterou pořádá křesť. sociál. vzdělávací spolek „Svornost“ v Hlinsku v blízké obci Hamrech. Schůze té účastnilo se i několik bujarých jinoců ze Studnic. Zde utkal se v řízné polemice řečník a národním dělníkem p. Vosmikem, který se přiblížil k slovu, ale plácal předešlé deváté Opravoval, o čem řečník ani nemluvil, a když byl vyzván, aby podal k svému tvrzení důkazy, řekl, že si je zapomněl doma v kufru. I tato schůze byla velice zdařilá. A výsledek těchto schůzí? Ihned se přihlásilo 26 členů k všeodborovému sdružení. S uznáním budí konstatováno, že obou těchto schůzí se zúčastnili a hosty přivítali starostové zmíněných obcí p. Osmík a p. Petr, davše tím na jevo, že mají porozumění pro blaho svých spolek-občanů. Jen s chutí do schůzí po našem venkově — dobré půdy ladem ležící jest tam ještě mnoho!

O děláte křesťanství sociálové v Libštátě, Nové Pace, Lomnici a Semilech? Neří o vás ani slechu. Vzhůru do práce, organizujte, burcujte všechny nášince, ať co nejdříve i v Podkrkonoší zavlaží vítězný prapor odborové organizace křesťanské! Agitujte neunavně pro naše všeodborové sdružení křesťanského dělnictva! Nepřítel pracuje a my máme snad spáti? Nikdy!

Věstník diecévního sdružení katolických jednot.

Z Hor. Jelení. Naše Katol. soc. jednotka konala v pátek dne 8. prosince dvacátou první řádnou valnou hromadu. Za předešlý rok bylo přijato 416 K 11 h, vydáno 323 K 51 h, zbývá čistých 92 K 60 h. Výborových schůzí bylo 16, členových tři; na jedné z nich přednášel dp. Václav Řezníček z Vamberka o sv. Cyrilu a Metoději. Mimo to pořádán byl ples, večírak; 2. dubna sebrán kus: „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teblu“ a o velikonočních „Dědouněk“. Spolek účastnil se korporativně průvodu na Vzkříšení a o Božím Těle, sl. služeb Božích na Nový rok, o svátečních velikonočních, na svátek sv. Václava, uvítání J. B. M. dr. Jos. Doubravy 16. května, Matiční slavnosti, pořádán obcemi Hor. Jelení, Ostřetin a Vysoká, táborn českých katol. zemědělců na Košumberku. — Sešavena a schválena spolkový řád a jest si jen přáti, aby se vždy přesně dle tohoto řádu jednalo. — Zde se odehrává 36 výtisků „Meče“; v hostinci, kde má spolek místnost, jest vyvěšena „Obnova“, „Budoucnost“, „Naše Listy“ a „Selské Hlasy“. Do výboru zvoleni byli pp.: starším A. Rázek, jednatelem J. Chaloupka, účetním Fr. Vajgl, pokladníky Fr. Drábek a H. Pavlíček, knihovním Fr. Vonka, regisreum divadla Fr. Moravce, pořadatelem Fr. Polák a propagačním J. Kubásek; revisory účtů J. Sedláček a H. Rousek. Jest věrně čas nejvyšší, aby se členové katolických spolků vzhopili k živější činnosti. Zdař Bůh!

Ze Studence a Jilemnice. Ositelé naší katolické jednoty ujal se náš nový duchovní pastýř, dp. Fr. Řih, přijav ve spolkové schůzi dne 17. t. m. předsednictví jednoty. Jméno v obci vesměs sami katolíci, protože pro praktický smysl zdejších občanů žádný žid mezi námi zbohatnouti nemůže a proto se zde neudrží. Jakkoliv v obci vesměs katolíci žijí a ve chrámu Páně dostatečnou měrou je postaráno o duchovní potřeby, předece založili jsme v obci před lety spolek katolický ne z toho důvodu, aby se dosavadní jednotu drobila, nýbrž abychom spolkový životem cvičili se zásady katolické také ve veřejnosti uplatňovati. Jakkoliv dosti krátkozrakých lidí neuvažá význam katolických spolků lidových, my důležitost jejich známe. Po všel zahajovací řeči p. faráře Říha ujal se slova pozvaný řečník vdp. Dr. Reyl, aby objasnil podstatu a důvodnost úcty Panny Marie Lurdské. Před zajímavou svou rozpravou, o níž potřeboval šití pochvalných slov, vyslovil p. řečník jakožto diecévní předseda katolických spolků své uspokojení nad tím potěšitelným zjevem, že katolíci studenečtí sami o život spolkový se zajímají a ve svém duchovním správci nalézají správné pochopení svých tužeb. Horská usada studenecká mohla by sloužiti mnohým za vzor.

Různé zprávy.

Čeští sociál. demokraté na Moravě, jejichž orgánem jest hlavně „Rovnost“, nově soc. demokr. denník moravský, na tak zv. mezinárodním říšském sjezdě odborovém, ve Vídni před týdnem konaném, vášnivě se bili za centralistickou a germanizační odborovou komisi vídeňskou proti snahám českoslov. odbor. sdružení pražského, jež by se rádo usmotalatnilo. Moravští soudruzi počínali si prý proti českým z království hůře, než sami Němci. A „Rovnost“ to schvaluje. Pak že jsou vlastenci!

Úředník nebo dělník? V poslanecké sněmovně minulý týden jediný posl. Skene zastal se dělnictva slovy: pilněji než projednávání o zlepšení platů úřednických bylo by rokování o starobním zaopatření dělníků.

(14) Jinde a u nás. Ústřední svaz švýcar. katolických tovaryšů odbyval nedávno ve Wintthuru svou valnou hromadu, na níž se zúčastnilo 96 jednot. Ustanoven generální tajemník s pevným platem, jemuž za úkol uloženo navštěvování jednot, odbyvání časových přednášek a exercicií, zakládání nových odborů a dozor nad zprostředkováním práce, zvláště nad opatřováním míst učenníkům. Poznalo se, že nepostačí místa pouze zaopatřiti, nýbrž jak dělníky, tak mistry pod dozorem udržovati a teprv na základě vlastního názoru o stížnostech rozhodovati. Jak viděti, tajemník švýcarského ústředního katolického svazu nebude bráti plat svůj zadarmo. Dále zajištěno finančně vycházení vlastního listu „Zukunft“. „Ale to není všecko“, praví zpráva o schůzi; „nepostačí, mladíky pro naše spolky získati, my jim musíme dáti, čeho potřebují, t. j. péči, jež by odpovídala jejich stavu, věku a potřebám.“ Ano, to je to hlavní; nestačí krásná slova; katolický spolkový život vyžaduje skutků a sebeobětování těch, kdo stojí v čele. Nemají-li ti na to času, musí ustanoven býti placený muž, který by sice za peníze, ale z celé duše věci sloužil.

Ručení zaměstnavatele za šaty dělníků. V továrnách a dílnách, kde dělníci musí se před i po práci převlékati, jest povinností zaměstnavatele, aby opatřil vhodnou místnost na převlékání, v níž by šaty dělníků byly chráněny před zkažením, krádeží nebo poškozením. Dělníci musí býti také pozorováni při umísťování šatů.

Nároky dělníků, kteří vykonávají zákonem zakázané práce. V jistém případě byl souvčuný dělník zaměstnán klempířem tím způsobem, že se převlékl za dráteníka a prodával po domech plechové zboží, začož dostával celé zaopatření 4 K týdně. V jiném případě jistý dělník, který dříve byl zaměstnán v továrně, vyhledával na účet jistě obchodnice se smíšeným zbožím zákaznky na kávu a cukr, začož dostával týdně 12 K. Oba dělníci byli propuštěni bez výpovědi a oba se domáhali žalobou u živnostenského soudu, aby jim byla dána náhrada požitků za lhůtu výpovědní. Žaloby byly však odmítnuty. Důvody byly udány následující: žalobcové převzali obstarávání výkonů, které jsou zákonem zakázány (článek I, §§ 59. a 60. živnostenské novely ze dne 25. listopadu 1902). Uzavřeli smlouvu, jejímž předmětem jest něco, co není dovoleno a co následkem toho nesmí býti vykonáváno (§ 878. všeob. obč. zák.). Taková smlouva jest neplatná. Nemůže býti také řádáno, aby bylo splněno, co jest neplatné. Žalobci nemají žádného práva na udržování smlouvy a následkem toho také žádného práva na výpověď a udržování výpovědní lhůty (§ 17. živnost. řádu a článek 61. obč. zákona). Nemají-li žalobci nároku na výpověď, nemají ovšem také žádného nároku na náhradu ušlých požitků (§ 84. živnost. řádu).

Odměny ctnosti ve francouzské akademii. Při letošním rozdělení odměn za hrdinské ctnosti dostala první cenu řeholnice, milosrdná sestra Emerentiena, rodem Hartmannova, jež po úmrtí rodičů pět jejích dětí jako vlastní matka odchovala, načež vstoupila do řádu milosrdných sester a zde plyných 36 roků sirotkům sloužila. Druhou odměnou poctěna byla šička, jež svou denní mzdou 3 franků odchovala pět sirotečků a k tomu ještě dluhy po otci uplácela. Dále byla odměněna žena z venkova, jež všechny mrzáčky a nemocné děti v okolí sbírala a je ošetřovala. Pak i celá řada služebných, jež u svých pánů i za nejtěžších poměrů vydržela a upadlým do nouze po léta sloužila. Mnohem více odměn dostalo se ženám nežli mužům.

Ze statistiky v Rakousku. R. 1900 bylo v Rakousku 214.214 oddavků, r. 1899 bylo 213.751 (ženichů starých 20—24 l. bylo 28.747, 24—30letých 114.198, 30—35letých 30.606, 35—40letých 14.893, 40—50letých 14.483, 50—60letých 7.035, 60—70letých 3.058, nevěst 16—20letých 31.825, 20—24letých 70.251, 24—30letých 66.156, 30—35letých 19.889, 35—40letých 9.995, 40—50letých 9.659, 50—60letých 3.099); narodilo se 960.205 dětí a to 493.471 hochů a 466.734 děvčat, z nichž bylo nemanželských 132.224; zemřelo 658.269 lidí (r. 1899 zemřelo 658.680), a to nejvíc procento (14%) na tuberkule a souchotiny a 9.30% na zapálení plic. Na 1000 obyv. připadlo r. 1899 a 1900 oddavků 8.25, narozených (živoucích) 37.06 a 37.31 (mrtvých narozených 28.57 a 27.73), zemřelých 25.38 a 25.37.

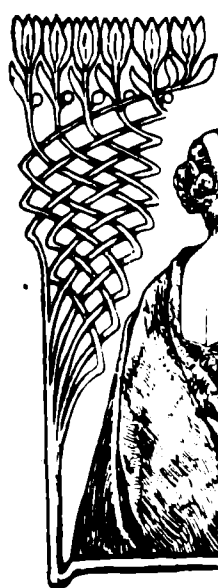
Bílé myši jako ochránci. Jak známo, stalo se v Anglii při zkouškách s podmorskými čluny více politování hodných neštěstí. Aby se jim budoucně co možná nejvíce předešlo, našli admirality, aby v každé takové lodi byla klec s bílými myšmi, neboť zvířátka tato jsou na stráž; hned se znepokojí a pískají, jakmile někde uniká gasoline. Myši vedou se v knihách jako státní majetek a stát platí na každou týdně 1 K 20 h na výživu. Anglická admirality věnuje podmorským člunům, kterým prý i Togo děkuje všechny své úspěchy, velkou pozornost.

Šulc - Vín - Praha

prodává

zaručená mešní vína.

MOSAIKY

sklenné

pro fasady i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezřením ale i svou láčí předčí mosaiky vlácké, hotoví

uměl. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda, Brno.

Respočty pro chrámová okna i mosaiky bezplatné.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Nově zlepšený, zákonem chráněný nedostižitelný

krem na zuby

Mikulášková

Libuše.

Cena 25 kr.

K dostání v lékárnách, drogeriích a voňavkářských závodcích — **V Hradci Král.** K. Dix, droguista, Fr. Viktorin, materialista, A. Frynta, obchod mydlář; **v Polici n. Met** A. Pohlová, droguerie; **v Novém Městě n. Met** Jarosl. Kracíková, drogerie, Boh. Imlaufová, vdova; **v Dobrušce** Al. Křourek, droguista; **v Golčově Jeníkově** J. Thon, lékárník; **v Červeném Kostelci** H. Klatovský, droguista; **v Josefově** Lud. Jarolínek, drog.; **v Týněti n. Orli** J. Plný, droguista; **v Opočně** Jos. Středa, obchodník.

Budíť heslem a snahou každého uvědomělého Čecha jen domácí výrobky upotřebiti.

Cihlářství.

Příruční kniha pro zařizování a zdokonalování závodů cihlářských, výrobu cihel, tašek, rour, obyčejných a mosaikových dlaždic, drážkových tašek atd.

8 238 vyobrazení. — Cena 3 zl.

Starostům obcí!

Obce právo a moc.

Ku potřebě obecní, členů úřadů samosprávných, hospodářských, lesnických a jiných.

Sestavil **Filip Knopf**, c. k. okr. tajemník.

Druhé až na nejnovější dobu doplněné vydání. — **Abecedně seřazené** — Kniha obsahuje kde jaký zákon neb nařízení v obecním úřadování potřebné a netřeba jiných pomůcek

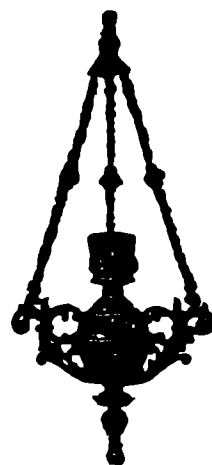
Račte žádati na ukázkou.

Na 1000 str., cena 7 zl., váz. 8 zl.

„Národní Listy“ o díle píš: Potřebám tisíců malých obcí a starostům neprávnickům doporučuje se praktická rukověť Knopfova, k níž pozornost jejich obrácíme. Každý zákon neb nařízení se srozumitelným výkladem snadno lze nalézt. Kniha je nezbytným rádcem všem v životě veřejném.

Nakladatel I. L. KOBER v Praze, Vodičkova ulice.

Veledělostnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastý speciálně na kostelní nádob, dovoluje i doporučení svůj bojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohně slatí a střídá. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenůky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejzajímavějšího. Chyťdím kostelním díla v placení. Více usnání po ruce. Žádné přesované výrobky bescené. Vše pošlám již posvěcené.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupěmi krve a ranami, též kráslené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. předměty

pro místa poutnická, prvníjší případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní starinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleděst. krahům duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: **PRAHA, Václavské náměstí, 40.** Telefon 914.

Výrobky všestr. usnáné. Vzorky a cenůky zdarma a franko.

*****
Různé
zpěvné ptactvo
hlavně pravé
harcké kanáry
prodávám za mírnou cenu.
Josef Raus v Hradci Král.,
Komenského třída, č. 243.
*****

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seidengasse č. 35.

Na ukásku nasílá se vše franco.

Vždy 50 žiněných matrací na skladě.

Velkolepý výběr vzorů povlakt na žiněny.

MATRACE

žiněmi plněné od zl. 17. do zl. 60. —, lesní travou plněné od zl. 5.50 do zl. 8.50, dřevitou vlnou plněné od zl. 4.50 do zl. 7.50.

Slamníky

plněné čistou dlouhou žitnou slámou od zl. 2.50 do zl. 3.50.

Za čisté plnění žiněmi se ručí.

Cenníky zdarma a franko.

Jan Stoupa

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Odprodávám

neobyčejně levně
pokud zásoba stačí k nastávajícímu vánoč-
nímu období, krásné, důkladné

Josef Doubravský v Rychnově n. Kn.

dámské látky

na kostymy a šaty

Mnoho druhů — žádné partie — při značně sní-
žených levných cenách.

Vzorky na požádání ochotně a franko!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Půjčuji za nejmírnější poplatky
divadelní obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý zásobný
sklad
obleků historických.
Antonín Měkots,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jednou s důvěrou zkuste a posuďte přírodní 5 kg
franko dobírkou vánoce.
KAVA
zelená, vichut. K 11:50, 12:50,
14:— a 15:—,
pražená - vjem. K 14:—, 15:—
a 16:— Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy z celé říše.
Fr. Jelínek, Slatiňany č. 82. Čechy.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvaterv synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomaty s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Velečtému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř
v Hradci Králové, č. 83
Palackého třída
svůj hojně zásobený
**sklad náčiní
bohoslužebného**
ze stříbra, bronzu a ji-
ných kovů
vše silně v ohni zlatené
a stříbrené, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
snovslacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
sálou se již svěcené se stv-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může
se vykáskati četnými pochval-
nými příspěvy P. T. zákazníků
a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborí, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť,
svíců, padělků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejlépe.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Podnikatelství staveb
a technická kancelář**
stavitele
Jindřicha Laboučky
doporučuje se
ku provádění veškerých staveb
soukromých i průmyslových, ku
zhotovování všech plánů a roz-
počtů, jakož i veškerých prací
v obor ten spadajících.
Technická kancelář nalézá se v Ji-
řikově třídě v čísle 394, dům p.
Skuherského pod pivovarem.

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákreby a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
nabízí ve velkém výběru:
Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. **Pendlové hodinky**
v krásných ořechových skřínkách.
Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, šperky
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!
Solidní obsluha při mírných
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
Dávěry hodným silně na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Tatínku, prosím Tě!
kup mi k Vánočům
100 stereoskopických
obrazů
z celého světa
i s kukátkem a popisem
pouze za K 7:80, bez kukátka K 5.—.
Pobavíme a poučíme se za dlouhých zimních ve-
čerů celá rodina.

Dosud vyšlo serií 8. — Vydává fotochemografie
F. KRÁTKÝ v Kolině.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachticích)
doporučuje P. T. velečtému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovářského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

SUKNA a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na
požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK.
Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

OBNOVA

Číslo 53.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. prosince 1905.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XI.

Vánoční úvaha.

Toť jest pokolení hledajících
Hospodina. Žalm 33.

Pokolení hledajících Hospodina! Mohli-li pak lépe označiti královský pěvec dobu před Kristem Pánem? Národové pohanští potřebovali pomoci s hůry a také ji očekávali. Řekové a Římané jsou důkazem, že humanita a osvěta nechrání před mravním úpadkem. Thukydides líčí živými barvami smýšlení svých spoluobčanů, jež vrcholilo v porušení všech mravních pojmů. Již za peloponésské války byly staré mravnostní řády zkaženy sofistickou, sobectvím a strannickými boji tak, že Sokrates a Plato byli přeavědčeni, pro muže poctivě smýšlející že není místa v životě veřejném, dokud by věda, náboženství a mravnost nedošly nápravy. A smýšlení spisovatelů římských, Livia, Horáce, Tacita, Senecy, Iuvenála je známo. Není tudíž divu, že v této všeobecné potopě očekávali mnozí paprsek světla a pomoci s hůry a že touha po nápravě, či vykoupení, byla mnohým společná. Nejčastěji se v tom ohledu cituje Platonův Phaedon, kde odporučuje tento mudrc jako prostředek nápravy zásady asketicko-libomudrecké, ač-li sám Bůh nepromluví a lepší cestu neukáže. (Logos theios). Zjistěte pozoruhodné to místo, třeba by v tom spojení, v jakém se u Platona nalezá, neopravňovalo k důsledkům, jež spisovatelé církevní z něho vyvozují. A kdo by neznal Virgilovu čtvrtou eklogu o zlatém věku lidstva, jenž nastane, až se narodí zářivé dítě? Není pochyby, že tu míní Virgil dítě z nějaké urozené římské rodiny, ale i kdyby to vše pro narození Spasitele světa nic neznamenalo, a dalo se psychologicky vysvětliti, touha a potřeba pomoci vyšší vyznívá z toho všeho přec.

Kdo však nejvíce své souvěkovce na křesťanství a na Messiaše připravil, to je nejváženější a nejpobožnější pohan, jaký se kdy narodil — „božský“ Plato, třeba dnes znamenalo slovo „platonické“ tolik jako „fantastické“ a „utopistické.“ Jeho filosofický systém je výplodem nejhlubšího poznání životního a zakládá

se na poslední příčině všeho — Bohu, nejvyšší idey dobra, na Bohu monotheistickém a osobním, otci a stvořiteli všeho. Od něho pochází vše dobré, jeho prozřetelnost chce dobré a řídí vše k dobrému, účelem pak a cílem člověka je, by se Bohu stal podobným (homoiósis theó kata dynaton). Aby toho cíle člověk dosáhl, musí vše mu napomáhati: stát, mravonka, umění, básnictví, věda; co tomu překáží, není pravé a musí jako škodlivé se potírati. Nejvyšší úlohou je zachování duše (sótéria, sózein), nejlepší stát má míti podobu říše boží a vésti k věčnému životu.

Jaký rozdíl je, ptám se, mezi tímto pohanickým učencem a náboženstvím Kristovým? Co Kristus hlásal a světu zůstavil, to Plato tušil a jeho proroctví, že „boží slovo“ musí lidstvu pomoci, se vyplnilo.

Ač žil uprostřed pohanického světa, kde zlo za zlo se ani nepovažovalo, má Plato nicméně správné vědomí o původu zla a dochází ku katastrofě, jež je podobná křesťanskému učení o pádu lidstva. Duše existují dle něho dříve, než se s těly spojují, jsou nesmrtelné a v tomto svém předtělesném stavu byly tak šťastny, že zřely krásu věčné idey. Poněvadž však mají tři mohutnosti, rozum, mysl a žádostivost, kterážto třetí táhne je neustále k tělu a ke hmotě, byl z toho věčný boj a chaos, v němž většina z nich nedošla nikdy k patření věčné idey, nýbrž propadla hmotě a spojila se s tělem. A proto je člověk, resp. tělesná jeho stránka, zlá a ve svém vnitru zkažená, kdežto duše čistá, jež se s tělem nikdy nespojily, patří věčně na Boha. Ještě zbývá tu rozum; ten působí, že i na světě touží jisté duše po světle a pravdě a to jsou hlavně duše filosofů a „platonická láska“ nese se k poznání pravdy; proto hledí se filosofové zbaviti panství těla a filosofie dle Platona není nic jiného, než cvičení se v odumírání. Toť skoro celé učení o křesťanském sebezapření, sebezpřemáhání a následování Krista.

Plato je přesvědčen o strašném významu hříchu, jenž není jen vášní a žádostivostí, nýbrž zločinem a co nejzvláštnějšího, že i on definuje hřích jako odvrácení od Boha a přiklo-

nění se k stvořenému a že lež považuje za matku hříchu. Vykoupení vidí Plato pouze ve vrácení se k Bohu, čili v obrácení se, třeba ovšem toto obrácení u něho nemělo toho reálného významu, jako v křesťanství, jsouc rázu více abstraktního, ve vědě vrcholícího. Platonovo: „ctnost je ve vědě“, s naším křesťanským názorem nesouhlasí, ač i tu nesmíme zapomínati, že on pouze vědění dobrého a pravého považuje za vědu. O vykoupení lidstva Bohem a o zadostučinění nemohl ovšem Plato ničeho věděti, proto také jeho spojení s Bohem je dílem pro obra, podnikem přímo nemožným.

Čemu Plato učil, to sv. Jan Křtitel konal a sv. Jan byl jen předchůdcem Toho, který přijíti měl a jehož řemeníky on rozvázati za hodna se nepokládal. Jan poukázal na Beránka, který sejme hříchy světa vlastní silou a vlastními zásluhami. To Plato, jenž stál na stanovisku přirozeném, věděti nemohl, ale jeho soustava, blížící se tak velice křesťanské pravdě, zasluhuje našeho obdivu a je důkazem, že šlechtní muži již před Kristem Pánem cítili potřebu vykoupení. Pohané Vykupitele tušili, židé Ho očekávali a my Jej máme a příchod Jeho na svět v hodu božím vánočním oslavujeme. „Člověčenství naše, veselme se; ráčil vzíti na se, radujme se!“

Volné listy.

(Rozhledy po sociálních poměrech.)

(12) O manifestacích pro všeobecné rovné právo bylo již hodně psáno a mluveno, a až posud hovor obíhá a vrací se, dotýkaje se mnohých stránek bouřlivých i tichých demonstrací, které svojí rušností a myšlenkovým obsahem znamenají mezník ve vývoji kulturním a mravním. Nedá se popřít, že volání po všeobecném právu, spojené s tažbami národními, mnoho přispělo ku probuzení politického zájmu nejširších vrstev lidových. Na druhé straně pak sociální pozorovatel postřehl, že tu a tam projevila se na venek nálada, napodobiti revoluční hnutí ruské. „Budeme mluvit po rusku“,

bojoval, vyhlédl z krámu starý Dubek a hned volal za vzdalujícím se starochem: „Štaveli, Štaveli, ty šelmo nevšímavá, copak se nestavíš? On si jde kolem jako pašerák; jako bvs neviděl v krámě starého kamaráda!“

Štavel skutečně nezpozoroval, kdo se v otevřeném krámě baví, protože přede dveřmi raději obrátil hlavu na levo, aby pokušení spíše přemohl. Teď se tedy obrátil. Dubáka měl tolik rád! Sloužili oba společně před časem u jednoho statkáře hezkou řádku let. Jen to byla chyba, že se naučil Štavel při tom přátelství od svého druha přihnouti si ze skleničky každý týden aspoň dvakrát.

Štavel na zavolání druhovo hned se obrátil; neviděl se s Dubákem již skoro tři měsíce. Nebude tedy tak zle, pohovoří-li s ním chvíli o zlatých časech mladosti. Hned se bránil: „Ale vidíš, Josefe, opravdu jsem nevěděl, kdo to je v krámě. Ale víš, já musím spěchat. Vedu kozu do Dráčova a chci se ještě vrátit zpátky za světla. Stavím se jenom na minutku.“

„No, no, kdopak tě chce dlouho zdržovat? Vždyť odejdu za chvíli taky . . .“

Štavel kozu obrátil, šel k zahrádce Blumenthalové, uvázal provaz na ztrouchnivělou tyčku rozkřivaného plůtku a vešel do krámu. Usedl na bednu a poručil si za čtyry krejcare čistě s rumem. Jazyk rozvazoval se soudruhům čím dál víc, tak že jim uběhla půlhodinka jako minuta.

Zatím se koza u plotu velice nudila. Neměla co kousat a marně si lámala hlavu, proč vlastně ji vůdce k tomu mizernému plotu na tak dlouho připoutal.

V tom se vracel odkudsi do zabradý synek Blumenthalův Julius s velikým hafanem. Jakmile pes uviděl za plotem kozu, hned spustil hrozný rámus, odrazil se huňatými běhy několikrát od země a zabíhal mohutně před samým plotem, až koze uši zalehaly. Ta se dlouho nerozmýšlela, může-li hafan porazit při svém vzteku ztrouchni-

FEUILLETON.

Odváděl kozu.

II.

Štavel se ohlédl a vyrazil zlostně na smějícího se výrostka: „Kdybys radši, kluku umoučená, místo smíchu starému člověku pomohl! Tebe taky táta pěkně vychoval, že se vyklíbuješ šedivému dědkovi! Jen aby se zas tobě nesmáli jiní, až budeš sám mít hlavu plesnivou!“

„No, no, dědečku, to já jen tak; co pak si myslíte, že mám srdce tolik špatné?“

„Teda mně pomoz! Mám už beztoho tohohle pachtní až po krk dost.“

„Inu, snad oba dohromady něco zmůžeme. Víte co, táhněte kozu za provaz a já ji ze zedu potlačím. To by bylo sle, aby mrcha pak nepřešla! Věak jí napravíme tvrdou palici.“

Tenhle válečný plán nalezl v myšlenkách starcových vlněného přijetí.

„Teda, hochu, už začnu táhnout; a ty honem tlač!“

Teď se ukázalo, co zmohou svorné, spojené síly! Jakkoli koza se věm úsilím opřela drobná kopýtka o zem, začala se pomalu pohybovat. Natážená, jakoby ztrnulé nožičky, které se v kolínkách ani nepohnuly, drkotaly po písčitém ku předu; bylo to podobné, jako když se tlačí po silnici čtyrnobý stoleček. Staroch již zaujal posici v prostředku kamene, a vzdorovitá koza octla se již jen asi na dva decimetry od kamene.

Štavel stoupl si opatrně na druhý pokraj kamene, kde již voda horem přebíhala a zatáhl za provaz bezky zhurta. „Věak už teď mrcha rozhodně půjde přes vodu; musí jít,“ blesklo mu starou hlavou. Koza v brozých úzkostech stříbila dvakrát ušima a jakmile byla dotlačena a dota-

žena na pokraj kamene, provedla neočekávaný nápad; sebrala všechny síly a mrštně skočila na druhý břeh. Vydařil se jí skok veliký; a nebylo divu, jejičoz dvě síly jí statečně pomáhaly. Koza najednou raději osvědčila ochoty až příliš mnoho, než aby si kopýtka sebe méně urousala. Jenže tento překvapující skok měl hned v zápětí dva málo potěšující následky. Tlačící hoch padl ochotnými rukama rovnou do bahništěho pokraje potoka. Táhnoucím Štavelovi sklouzly nohy; přepadl sice na břeh dosti suchý, ale boty si smočil důkladně.

Ovšem že celá ta pestrá scenerie odehrála se v jediné minutě. Hoch si stíral bláto, a v hlavě mu zrál pevný úmysl, že víckrát žádné zvíře přes vodu tlačit nebude. Reptal na nepřízeň osudu dost; ale staroch ho uklidnil slavnostním prohlášením, že aspoň vykonal skutek záslužný. A když se oba pomocníci rozešli, umíňoval si Štavel pevně, že tu kozu radši na cestě zabije, než by trpělivě s ní vykonal ještě jednu tak trapnou a nesnadnou proceduru.

Za chvíli již Štavel odbočil s kozou na silnici. A za několik minut ocitl se u prvního baráku obce Klímek. „No, teď už bude brzy po tuřec, pochvaloval si, stíraje se stařeckých skrání bujný pot;“ za čtvrt hodiny jsem v Dráčově. Ale žízeň mám, jako bych o žních podával snopy. Je to dnes horko! Aspoň bych si mohl někde sednout do chládku. Ale ne, nejdřív dovedu kozu na místo a pak teprv si někde sednu.“ A při takovém rozpačitém přemýšlení přibližoval se Štavel ke kupeckému krámu Rosenthalovu. Tam vábil kolemjdoucí výčep rozmanitých lůhovin.

Teď bylo potřeba, aby Štavel sebral všecku energii, všecku mravní udatnost. Neboť nestaviti se u Rosenthala aspoň na jednu skleničku — to znamenalo pro něho veliké sebezapření. Již hrdivsky přešel kolem svádných dveří; ale sotva že si začal pochvalovati, jak udatně proti pokušen

bylo slyšet, a nálada ta byla stupňována konečně provoláním slávy ruské revoluci.

Jsou však určité meze, až ke kterým se může jít, neboť překročili-li se, vzniká sociální nebezpečnost. Pokud boj v Rusku šel proti zkažené a ničemné byrokracii, proti sociálnímu útisku, obmezujícímu zdravý rozvoj sil velkého státu, měl sympatie všech rozumných lidí. Dnes však v Rusku řadí se již pod praporem zla a anarchie, provozující tam obchod s lidskou krví, pracují ke všeobecnému rozvratu a k úplné sociální revoluci. Řádění židů ruských konečně rozumíme, ale že ruská inteligence a ruská studující mládež ubily v sobě všechnu prozřevnost a všechnu vlastenectví, že bídě posluhují vražedným nepřítelům své vlastní krve, nad tím nám západním Slovanům zřetává rozum státi. Tak na příklad oslavovaný spisovatel Gorký, jehož spisy byly tolik vynášeny a o jejichž ceně ostatně konečný soud posud není vysloven, ukazuje se v časopise jím založeném jako štváč, jenž neví, kam věci žene. Říká, že bojuje proti sociální nespravedlnosti a pracuje o zlepšení stavu dělného lidu a tříd porobených. Theorie jest správná. Jisto však jest také, že mravně podporuje ty, kteří po vítězi tvoří peněžní aristokracii a kteří ve svých rukou soustředili spotřebu výrobků, jež mají býti stejnoměrně rozděleny mezi všechny členy společnosti. Jsa socialistou, jedná tedy protisociálně, veden jsa ideou, jak praví, ideou svou činí děvkou jisté peněžní aristokracie nejen ruské ale také zahraniční, a pak ovšem vysvětluje se, proč zase ty jisté peněžní kruhy s jeho spisy tolik se miliskují. Kdo bystřeji hledí a kdo dobře zná svět, spojenectví to pozoroval dávno. Též u nás hlavní smysl náklonnosti židů židovsko-socialistických ke Gorkému nikdy se neskrýval a ukazoval svou tendenci i v pojednáních čistě literárních a uměleckých. A tak Gorký podstupuje bojem absolutism a byrokracii ruskou, aby nadháněl lid krutovládě jiné, zejména též lidem, kteří šlehně zuří proti vládní moci, protože jejich vysávací přirozenost pro různá omezení v říši ruské nemohla se plně rozvinouti,

Připomněli jsme těchto poměrů ruských, protože s jejich podobou setkáváme se i u nás. Ignaři socialisté, jak jim bezpočtu bylo již vyčteno, něco jiného povídají a něco jiného konají. Stateční bojci proti kapitálu nevidí kapitálu židovského. A není to náhodný kontrast, nýbrž stálý fakt, jehož by neměli nikdy ze zřetele pustiti ti, kdož oceňují zásady, soustavy a směry sociální. Jest tu základní rozdíl mezi mluvou strany a jejími skutky, kterýžto rozdíl musí důkladnou opatrnost ukládati všem, kdož v posledních dnech v záchvatu volebního hnutí až příliš komandovati se nechali od sociálních demokratů. Strana sociální demokracie tu ukázala, že nechce pouze agitovati a býti pouze stranou, nýbrž že se chce státi rozhodující většinou. Podobné dvojakosti jest se socialisty příbuzná strana realisticko-pokroková. Poctivost, přímost, pokrok, humanita, nezištná práce pro národ, obrození a jiná velká slova vepávali realisté do českých hlav až do prasknutí. Sotva však dostavila se doba a potřeba, aby ztrestali

věly plot, který jí byl ochranou před ostrými zuby nepřítelů; a tak v puji sebezáchrany trhla prudce rohatou hlavou, až shnilá tyčka se přelomila. Když začal Julius horkokrevného hafana konejšiti, skákala už koza do blízkého lesíka, jsouc pronásledována černým pejskem, který hleděl dokonati pronásledování, jež byl velký hafan započal.

Když koza z nehostinné vsi ubíhala, fukal si právě Štavel s Dubákem pátou sklenkou. Byl stále veselejší. Ale do bezstarostného veselí padla najednou těžká, trpká krupě. Jedna tetka volala do krámu: »Strejče, utíká vám koza do lesa; právě se utrhla od plotu. Jděte si ji chytat, aby vám ji někdo cizí nezajal.«

Štavel byl tak zaražen, jako by byl dostal náhle ze zadu ránu. Zdvíhl se s bedny, ale musil se přece ještě okamžik zdržeti. »Nejdřív zaplatte útratu a pak si teprve běžte«, vybízel chladně opatrný Blumenthal.

»No, no, vždyť to bude hned«, mumlal stařec a třesavou rukou vysázel krejcarý na pult.

Ale kde zatím už byla koza! Zacházela do lesa stále dál, takže Štavel marně se sháněl, kde ten tvor vězí. Když došla koza k lesnímu potůčku, s chutí se napila; však už měla pořádnou žízeň. Ten starý mrzout, který ji vedl, pamatoval ferina jenom na sebe. Ted si chtěla po tom honu trochu oddechnouti. Rozhlédla se kolem. Líbilo se jí v tom chládečku; tady ještě nebyla nikdy. Pátrala, bylo-li by tu také něco kalého k pastvě. Chodila sem i tam, naposled hryzla do chomáče lesní byliny, ale už prskla a zvedla hlavu. Byla to pastva příliš trpká. Panečku, u té zlaté hospodynky jedlo se jinak! Ta se nějak o vymazlený jazyček kozí starala. Bude nejlíp, jestliže se k ní zase vrátí.

Najednou uslyšela koza se sebou zkormoucené volání Štavelovo. Lekla se o svoji svobodu a hupkala rychle ke kopečku porostlému jehličnatým mlázím. Konečně byla už z lesa venku, poskočila na jiný kopec a pozorně obhlédla kra-

dra Herbena, jenž stranu a vnitřní její poměry tak ukrutně zostudil, svinuli prapor krásných hesel a pohodili kamsi do kouta jako onuci. Podezívali se, pomlouvali, nadali si před veřejností a rozdmýchovali takový oheň, že u diváků dostavilo se mínění, že požár stráví všechnu jejich plesnivinu. Dne 17. prosince se sešli na schůzi, kdež mělo býti rozhodnuto, zda má pravdu výkonný výbor, jenž Herbena vyloučil ze strany pro defraudaci, nebo zda Herben jest člověkem nevinným. A hle, výsledek schůze byl, že není vítězů ani poražených, tedy že není vlastně zásad a že zlo jest dobrem a dobro že jest zlem. Pánové domnívají se, že vykonali záslužný čin a zatím se hráli pouhou komedií, a to pod dozorem Masaryka, jenž pln uznání vlastní důstojnosti od svých mravních zásad udělil si dispens a za Herbena promluvil dobré slovo. Tedy zase základní rozdíl mezi mluvou strany a jejími skutky.

Tyto dvě strany plné neupřímnosti připsují si stále výchovné poslání v národě, určují své slovo a čin pro všechny, staví se v čelo velikých hnutí a dušují se schopností svého vůdcovství, ano mnozí sociální demokraté, povzbuzeni manifestacemi volebními, rozhlásovali: »náš je svět.« Sociální program socialistů známe a již minule jsme ukázali na jeho nejpochybnější důsledky již co do podkladu jeho filosofického, společného dnes i se stranou realisticko-pokrokovou. Ve své filosofii sociální demokraté strnuli, a nelze od nich očekávat, že by někdy jali se vážně přemýšlet, jest-li jejich pravda vlastně pravdou. Jejich domnělá pravda určila jim též hledisko příkré protináboženské, a negace náboženství rozpálena byla u nich živly židovskými v smrtelnou zášť proti náboženství katolickému.

Jak v náboženském otázce počíná sobě strana realisticko-pokroková, není žádnou záhadou. Působením prof. Masaryka a jeho stoupenců jest vychována již celá generace inteligence v náboženském nihilismu. Jak zabředá tímto směrem vedená mládež akademická, ukázala nedávno instalace nového rektora, při níž nadutá domýšlivost, terorismus a společenská klackovitost provalily se na dotvrzení pravdy, že činy jsou výrazy duší. To jest to ovoce společenského pokroku a mravního obrození, jež v theoreticky krásných aforismech hlásá Masaryk. Mohou-li takové a podobné zjevy býti již takofka na denním pořádku, dokazuje to, že v naší společnosti pohlíželi se již povrchně na život vůbec a na život národní zvlášť.

Oddává-li se netečnosti naše veřejnost, nesmí však zpáti čeští katolíci, neboť jedná se tu především a zejména o statky náboženské. Situace jest určitá svým nebezpečstvím; to jest poznatek, jenž nemůže býti ničím zviklán, nejméně optimismem, jenž leckdy v katolickém tisku se vynoří, máje původ v nějakém katolickém popudu zahraničním nebo domácím. Přeskakuje se často z chmurných nálad ve světlé naděje, což jest nedůslednost, prýšticí z nepoznané situace, již proniknouti jest naší povinností. Známe-li poměry, budeme také věděti,

jinu. Již se smrákalo, ale čtvernožec přece trochu rozpoznal, kudy by měl nastoupiti pochod zpáteční . . .

Zatím Štavel div si vlasy netrhal. Právě vycházel úplněk, když po nezdařeném lovu malomyslně se ubíral domů. Achich, jeho stará mu vytře zrak, ouvé! Ta má vyfídiku! Celý týden bude slyšeti takové melodie, až mu uši budou zalehat. A tak velká ztráta! Vysvětlí jí všechno pomalu, aby se hned zlostí nezbláznila a něco brožného mu nevyvedla. Přišoural se k baráku s hlavou sklopenou pod tíží veliké viny. Barácnice už vyhlížela ze dveří. »To je doba«, vítala provinilce mrzutě. »Teda odvedl's kozu v pořádku?«

»Inu — vš — odvedl.«

»A stavil se's na kofalku a hodně se's napil, vid! Nezapírej, na očích ti to vidím. A kde pak máš peníze? Nestrhli ti nějakou zlatku?«

»Vš stará, oni povídali . . .« koktal Štavel, mžouraje nejistě očima.

»I ty ničemo ničemná, že's tam tu kozu ani nezavedl? Jen se přiznej.«

Oči staré ženě blýskaly tak zlověstně, že by se byl Štavel raději viděl pod zemí.

»Inu — zavedl; bodejť že zavedl.«

Ale v tom se za ním ozvalo táhlé »nééé«, až se staroch otřásl. Koza právě se vrátila rychlým pochodem z výletu. Byla tolik ráda, že zase svoji velitelku vidí! A měla už veliký hlad. Však teď dostane krmení do sytosti. Barácnice byla jako u vyjevení. A štěstí pro starocha, že šťastný návrat čtvernožcův rozptyloval poněkud hněv té ženy. Dlouhý a posud dosti ostrý hovor skončila konečně barácnice poznámkou: »Ty bys ani kočku v pořádku na pravé místo nezavedl.«

Druhý den odváděla kozu Štavelka sama; koza šla ochotněji, rychleji než včera. Ale Štavelce šlo se těžko, velice těžko. Vždyť pro několik potřebných zlatek měla se odříci tvora tolik milého!

co musím chtít a pak co musím konati. Ono přeskakování oslabuje a zbytečně mate. Jisto jest, že nepřátelské síly se na všech stranách sbírají, že časopisů protikatolických nelze již ani spočítati a ředníků protikatolických že jest na kopy — od universitního profesora až po dělníka. Z měst rozjíždějí se na venkov nezralí mladci, kteří osvojivše si nějaké vědomosti hned za tepla vysypávají je ve zkroucené často podobě na schůzích lidových, kdež většina posluchačů dá mnoho na živé slovo a, neprobivši se posud k jistotě úsudku, přijímá vše za berný peníz. Agitátoři tito mají po většině volné bojiště, na němž ničí a pustoší, roznášejíce plamen války protináboženské a v duších lidských prokopávajíce prázdnotu a propast. A stává se přecasto, že mnozí posluchači na takových schůzích očekávají kněze, ohlížejí se po něm a touží, aby se vzepřel a otřáslého mluvku odrasil. (Pokrač.)

Obrana

(3) **Může církev podporovati pokrok?** Páni akademikové socialističtí, kteří se poučují o katolickém vědeckém pokroku z prolhaných socialistických výpadů, papouškují zcela bezmyšlenkovitě po zarytých odpůrcích církve, že církev — hledíme-li k jejím ustáleným, nezměnitelným dogmatům a obyčejům — vědecký a umělecký pokrok ani podporovati nemůže.

Na to odpovíme předně několika praktickými příklady. Největším posměchem provázají nemyslivci lidé katolické modlení růžence (modlicí řemínky židovské ovšem nechávají bez výtek). Tedy vězte, pánové, že na př. proslulý skladatel Hayden právě před skládáním svých hudebních děl nábožně růženec se modlil. A kdyby býval Hayden odborným fysikem nebo dějepiscem, nebyl by mu růženec nijak překážel při přemýšlení o zlepšení dopravnictví nebo při studiu o stěhování národů. To snad sami uznáte.

A ta katolická zpověď, uváděná každoročně v posměch socialistickým tiskem! Náš skladatel Dvořák zpovídal se často, ale nijak mu to nevadilo ve skládání nejkrásnějších melodií. Naopak nejlepší jeho skladby vytryskly z vroucího náboženského vznícení. Pan skladatel Lošťák se nezpovídá, a ejhle, co vlastně při své bohémské kuráži jeho hlava vysoko vztýčená dokázala?

Dějepisec Tomek modlil se v kostele často ze staré, švabachem tištěné knihy a objevil při tom všem daleko více nepopírných historických pravd, než nějaký pohodlně a bez hlubšího studia kritisující pokrokař. Kdyby býval Tomek vtipným stavitelem, jistě by mu nevadila ani katolická modlitba ani zpověď při vymýšlení velkolepého plánu stavebního.

Proslulý Pasteur byl vroucím ctitelem Panny Marie, často se zpovídal, a jakkoli by významným odborníkem v přírodopysku, přece nefikal, že bible svoji zpravou o původu tvorstva klame lid. A ejhle, při všem svém katolickém přesvědčení stal se nejslavnějším souvěkým lékařem francouzským!

Italským stavitelům a malířům nijak nevadila zpověď, víra v nebe atd. při uměleckém tvoření. Právě náboženské vznícení vedlo ruce jejich k výtvarům nesmrtelným. Ted se chodí pokrokaři poučovat do Italie, přicházejí posuovat vzácné vzory malířského, sochařského a stavitelského umění — »zpátečnických klerikálů«, podporovaných vysokým duchovenstvem. Nyní svobodná, liberální Italie nevěnuje poměrně ani polovic takového nákladu na vědy a umění, jaký věnovali osvěcení církevní hodnostáři.

»Růženečkář« Karel IV. založil universitu, v níž se nyní vesele přednáší o — »zpátečnictví církve.« Oddaný syn katolické církve — filosof Tomáš Štítný — první z učenců evropských vůbec prováděl universitní extenze mezi lidem — a to zcela zdarma.

Ale nač uváděti dále jednotlivé případy? To bychom musili napsati celou tlustou knihu. Zkrátka pravdou jest tolik: *veliká většina epochálních, směrodatných vědeckých objevů, na nichž státi přítomní učenci dále, vyšla z hlavy kněží anebo myslitelů upřímně katolických.* Bude-li potřeba, posloužíme pádnými doklady znovu. A teď najednou pokrokový posér, mladík s hlavou hrdě pozdvíženou, ale málo učenou, začne směle převraceti dokázanou pravdu a počne tvrditi, že církev pro svoje dogmata ani pokrok podporovati nemůže. Vynalezli snad James Watt, Edison a Marconi znamenité stroje proto, že nevěřili v život posmrtný, že neuznali Krista za Vykupitele, že se nemodlili? Ať už uvěřili čili nic, hrálo jejich stanovisko náboženské při vynalezavosti nějakou základní roli?

A jest snad český učenec — kněz dr. Musil duševně obmezenější než pokrokový povýšenec, že věří pevně v pravdomluvnost bible? Jeho učené spisy, odnášející se k vysvětlení biblických a jiných historických dějů,

vzbudily velikou pozornost i v jinověrecké a novověrecké cizině. Radili bychom mladým pánům, aby místo laciného, pohodlného pohrdání vším katolickým předetli sobě nestranně aspoň jeho učený spis „Od stvoření do potopy.“ Snad potom uznají, že jest ještě daleko do vyvrácení biblické pravdy a katolických dogmat.

Rozumek, který sotva chápatí dovede geniální objevy katolických veleduchů a který od profesora uloženou látku sotva povrchně „vydře“, povyšuje se nad katolické myslitele, pohrdá jimi, jako by největší moudrost spočívala v pyšném zavržení všeho katolického.

Lidé, kteří přijímají zcela chybná dogmata pokrokové bez vešho přemýšlení, kteří tleskají i protimluvám Masarykovým, myslí si, že katolická odůvodněná dogmata překážejí pokroku každému. A přece i prostý rozum uznati musí, že na př. víra v očistec, v Božskou odplatu, zpověď, modlitba nijak nemohou překážeti ani umělci v ušlechtilém tvoření, ani badateli v historii, přírodovědě, ani lékařům. Tolik zatím. Dle potřeby se k tomuto thematic vrátíme, neboť již předem tušíme, jakými sofistickými knify budou pokrokové pravdu naši vyslovenou přerušovat.

Politický přehled.

Vánočními svátky zavládl v politice rakouské jakýsi klid, který však přece jest rušen hlasy něm. časopisectva rakouského, jež stále rozebírá dobré i stinné stránky všeobecného práva volebního. Němci rakouští v tichosti připravují se na chystanou volební opravu, ale v našich vlastech mimo sociální demokraty pramálo se připravujeme. Čilejšími v tom ohledu jsou však přece na Moravě, kde dne 28. t. m. konal se v Brně sjezd důvěrníků katolické strany národní za velikého účastenství. Poslanci dr. Hruban, dr. Koudela a V. Ševčík promluvili na sjezdu tomto o poměrech v zemi a říši, a uvedli, jaké stanovisko má český člověk na Moravě zaujmouti. Z celého sjezdu vyznívala pevná organizace strany katol. na Moravě, kdežto v Čechách pře se několik stran o přednost. — Na severní dráze trvá dále trpný odpor zřízenců, společnost státních drah však zřízencům svým vyhověla.

Císař nepřijal žádost ministerstva Fejérváryho za propuštění; bude se s koalici vyjednávatí dál. Odročením sněmu uherského vzešel proti vládě ještě větší odpor než předešle; liberálové i opozičníci, sněmovna poslanců i magnátů přijali touž resoluci, v níž jednomyslně protestují proti novému odročení sněmovny.

Poměry v Rusku jsou stále neutěšené. Všeobecná stávka se revolucionářům nezdařila. V Petrohradě zmařeny plány jejich zatčením vůdců; většina dělnictva tu pracuje. Proti stávkujícím vždy hruběji vystupují střední i nižší vrstvy obyvatelstva a k tomu revolucionářům nedostává se už prostředků. V Moskvě vypukla sice všeobecná stávka, ale vojsko, jeouc věrno caru, postavilo se na odpor vzbouřeným stávkářům. Pravé boje zavládly na ulicích moskevských, kde vedle ručnic a bodáků i děla zkoušela svou sílu. Boj neustává, ač porážka vzbouřenců už jest jistá. Mrtvých a raněných čítá se nad 10.000. Úmyslem revolucionářů bylo zajati generálního guvernera, zmocniti se pokladny a svrhnouti vládu; ale záměr tento zmařen věrností vojska.

Mezi Čínou a Japonskem uzavřena smlouva, která zaručuje Japonsku přes ustanovení hlavní smlouvy velké výhody.

Z činnosti katol. spolků.

Zemský sjezd křesťansko-sociální strany na obzoru. Letos založená spolková instituce v Praze, zemský sbor pro společné zájmy všech katolických spolků v celém království, luštil o letošních svátcích důležitou otázku. K popudu ústředního představenstva diecéšní organizace hradecké podalo 70 katolických spolků (54 z Hradecké a 16 z Budějovické diecése) důtklivou petici, aby zemský sbor učinil přípravné kroky ku svolání zemského sjezdu, na němž by litomyšlský program z r. 1895 byl zrevidován a doplněn a na němž by jednotná organizace v celém království byla zbudována. Hradečtí po mnohá léta již smířovali vzniklé programové i osobní rozpory ve straně a již na konferenci r. 1903 o vánocích pořádané od přítomných zástupců všech tří stran obdrželi závazný slib, že se revise programu během roku provede. Nelze se tudíž diviti, že tentokrát sáhla hradecká organizace ku plebiscitu, jehož se účastnilo přes 4000 stoupenců strany. Poradu zemského sboru svolal na den 26. prosince vsdp. kap. děkan Dr. Burian do Prahy, kamž dostavili se delegáti z diecése pražské pp. Jironšek, Hovádek a Žižka vedle p. děkana Buriana a p. hraběte

Vojt. Schönborna. Diecéšní hradeckou zastupovali pp. Dr. Reyl, Jukl a Polák. Po srdečném proslovu p. děkana Dra. Buriana podal správu za pražské sdružení p. red. Jironšek, za hradecké p. Dr. Reyl. Po té přikročeno ku vyřízení zaslaných petic. Dr. Reyl poukázal ku historii pokusů v revisi litomyšlského programu. Pražské sjezdy z 1896, 1898 a 1899 doplňovaly program, jenž původně byl určen pro dělnictvo, ale časem nedostačoval, když ku straně křesť. sociální přiblížilo se též rolnictvo, intelligence i ženy a když časové poměry vyžadovaly od programu odpověď na běžné nutnosti. Moravané již r. 1899 na zemském sjezdu doplnili si stávající mezery a utvořili si jednotnou zemskou organizaci, kdežto v Čechách jsme se rozdělili na 3 frakce. K námitek p. red. Jironška a p. Hovádka, že bez účasti výkonných výborů různých stran nelze sjezd svolati, vyslovili p. Dr. Reyl i p. Jukl názor, že si to přeje i petice členstva, aby za součinnosti všech stávajících politických i odborných organizací byl sjezd svolán. Po tomto vysvětlení prohlásil se k přímělu p. děkana Buriana zemský sbor kompetentním ku zařizení předběžných prací a usneseno, aby svolána byla na velikonoční svátky poradní konference delegátů a referentů jednotlivých sdružení a o svatodušních svátcích zemský sjezd. Jednotlivé organizace budou vyzvány, aby pro přidělené referáty vybraly vhodné pracovníky samy. Ke konci referátu o důležité této schůzi zemského sboru budiž krátce zmíněno o stanovisku zemského sboru ku všeobecnému rovnému hlasovacímu právu. Sbor nestaví se proti této formě hlasovacího práva a využívá ho plnou měrou, až se uskuteční. Neoddává se však domněnce, že by všeobecné rovné hlasovací právo bylo všelékem proti všem krisím a nepovažuje ho za ideální nezměnitelné stanovisko, nýbrž za přechodní stupeň ku zavedení zájmového práva. K názoru tomu vede každého střízlivého a socialistickými sny nepřepjatého politika malý rozhled po liberálním hospodářství, které sice každému poskytl rovnost a volnost soutěže, ale neodtránilo nerovnosti majetku a vzdělání. Naprostá volnost v soutěži pomohla chytrákům a zotročila lidi prostředně nadané, takže nyní musí volná konkurence býti různými zákony omezována, aby se malí lidé samou volností neudusili. Stejným způsobem bude se odehrávat historie se všeobec. rovným hlasovacím právem, z něhož bohatství i chytráctví urve si hodně nerovný podíl. Přes tyto střízlivé úvahy do budoucnosti nestaví se zemský sbor proti všeob. rovnému právu, takže mizí také palčivá otázka, která se po léta neobyčejnou ostrovní v naší straně přetřásala. Dnes máme časový problém, kterak všeob. rovného hlasovacího práva lze ve prospěch strany výhodně využiti. Při této úvaze nemůžeme pominouti mlčením tužby naše po rozšíření volebního práva pro sněm království Českého. Již před 6 lety (v lednu 1899) podali předáci strany (Dlouhý, Havelka, Holý, dr. Horský, Hovádek, dr. Reyl a Žižka) petici zemskému sněmu, aby byla zřízena pátá kurie dělnická nejméně o 50 poslanců ve sněmu českém. Voliti se mělo přímo, tajně a pouze voliči, kteří nemají jinde hlasovacího práva. Tenkrát petice naše potkala se s naprostým nezdařením; dnes by snad ani nepoukrojila široce založené tužby po všeobecném rovném právu. Uvádíme historickou tuto událost jenom proto, aby bylo patrné, že strana naše již po léta domáhá se rozšíření volebního práva; proto také jasně nazírá na nejnovější požadavky politických práv. Otázka zemského sjezdu je uvedena na denní pořádek, a není pochyby, že bude najisto ve stanovenou dobu vyřízena ku spokojenosti našich stoupenců. Zdař Bůh!

Ze Slezského Předmostí. Cílá naše jednota katolická pořádala dne 10. prosince přednáškovou schůzi. K čtenému posluhačstvu promluvil dp. Jiří Sahula z Hradce Král. o inkvisici. Upozornil, jak veliké lázi se tronsí dosud proti inkvisici španělské, ačkoli již nyní vyzkoumáno vědecky, že inkvisitoři španělští byli daleko mírnější, než protestantští. Zmínil se o nálepkách našich protivníků v době nejnovější, a poznamenal, že vatává inkvisice nová, proti katolictvu zcela bezohledná. Prohlásil, že katolíci každému svobodu přáti mají; zároveň však jest jejich povinností, aby hájili bez bázně svobodu vlastní. Řeč vyslechnuta s velkým zájmem. — Za týden na to, dne 17. prosince, pořádala jednota zdařilý hudební večer. Tamburaši katolické jednoty královéhradecké, kteří prováděli jádro hudebního programu, klidili nadšenou pochvalu. I houslová sóla, jež sehrál a porozuměním dp. Jiří Sahula, byla přijata se sympatickým potleskem. Srdečný dík vzdáváme vdp. Vl. Škerovi, který obstaral a mistrnou dovedností pianový průvod. Hudební čísla vystředána několika velice zdařilými sólovými výstupy, jež provedli milí hosté z jednoty královéhradecké. — Naše píle za laskavé součinnosti bratří královéhradeckých jest korunována stále větším úspěchem. Proto neustávajme, ale pracujme s dvojnásobnou horlivostí k blahu církve i vlasti!

Z Kněží. Náš katolický politický klub odbyl dne 8. t. m. svoji valnou bromažu za účasti členstva. Jednatel dp. Jos. Mencl povzbuzoval přítomné případnou řečí k horlivější ještě činnosti,

jelikož pohnutá doba vyžaduje práce usilovné. Obětavý předseda vdp. Vincenc Němeček připojil k řeči pana jednatele praktické poznámky, jež přijaty s horlivým souhlasem. Po vykonání voleb promluvil dp. Jiří Sahula z Hradce Král. o některých zajímavých událostech z českých dějin, které mají býti výstrahou pro svrácené proudy doby nynější. Poukázal na to, že často v naší zemi volali po svobodě ti lidé, kteří nemohli se dočkati okamžiku, kdy jim bude dána plná volnost, aby mohli zotročovati občany názorů jiných. Tak se děje i nyní. Nová inkvisice na obzoru. Přijme svobodu jiným, ale hajme též svobodu vlastní a plnou odvahou. Řeč provázena častým souhlasem a změnila se ve zdravou debatu, do níž zasahoval případnými doplňky zvláště vdp. předseda. Po skončení přednášky debatováno živě ještě delší dobu o nálepkách sociální demokracie; odsuzováno jednání těch, kteří se snaží vnutiti katolické mládeži vychovatele bojovního úskokem a pomluvami proti katolické církvi. Pokračujme jenom statečně dále! Uvědomujme nejširší vrstvy, neboť doba jest velice vážná!

»OBNOVU« V PRAZE

dvostati lse v knihkupectví p. Františka Hovorky, v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopec.

Zprávy místní a z kraje.

Vesohňní městské rady královéhradecké 27. t. m. usneseno: Sdělení Bisk. konsistole, že c. k. místodržitelství svolilo ku zvýšení příspěvku na palivo farářů poučenskému vdp. K. Kotrbelcovi a k vyplácení denního příspěvku hlídači hřbitova poučenského J. Bukovskému na další 3 leta, intimuje se farnímu úřadu v Poučově. — Oznámení c. k. okres. hejtmantství, že povolanými úřady schváleno bylo pořízení nových varhan pro kostel lochenický nákladem K 3189 — ze jmění kostela sv. Pavla na Poučově, vzato bylo na vědomí. — Technické kanceláři uloženo, aby dodání varhan těch obstarala. — C. k. okres. hejtmantstvím dodaný opis povolení k užívání dílny zámečnické v domě čp. 89 p. Al. Izákovi vzat byl na vědomí. — Veřejné čítárň Palackého propůjčeno bylo městské divadlo Klieperovo pro přednášky na dny 7., 14. a 21. ledna 1906. — Vyhověno žádosti p. O. Hušáka, prov. praktikanta pti c. k. krajském soudu v Hradci Králové, za přípustění k bezplatné praxi konceptní při úřadě purkmistrovském. — Probrán a schválen byl rozpočet na rok 1906.

V biskupském semináři udílel o třetí neděli adventní nřdp. biskup tonsuru ctib. pp. alumnům II. ročníku a posluchačům III. ročníku nižší avěcení. — Horlivá snaha velepastýřova o stavbu nového semináře konečně bude korunovaná praktickým výsledkem.

Dny vánoční plynuly ve znamení prosaičkého mokra a bláta. Teprve na sv. Štěpána zbělil poprašek sněhový náš kraj. V chrámech našich však poesie vánoční jímala křesťanská srdce jako jiná léta. Zvláště v katedrálním chrámu sv. Ducha bylo radostno meškati při dojemných, krásně provedených zpěvech vánočních. Jeho Biskupská Milost sloužil za čtené assistance slavnostní mši sv. půlnoční a velikou mši sv. na Boží hod vánoční. Zítřa v den sv. Sylvestra bude míti nřdp. biskup kázání a slavnostní „Te Deum“ na poděkování za dobrodiní tohoto roku nám prokázaná.

Starejme se, aby ze všech zdejších hostinských místností novým rokem vymizely židovské utrhačné listy Tagblatt, Bohemie a Neue Freie Presse. Teď na konci roku doba k činu nejpříhodnější. Bude dobře, usjednotí-li se pp. hostiští na společné akci. A bude-li některý židovský cestující pak rozmrzen, že nemá v hostinci svůj tělesný orgán, nepřenocuje jistě k vůli tomu v Malšovicích nebo ve Věkoši. Listy, které tolik tupily českou Prahu, nezaslouží od Čechů rozhodně žádné podpory.

Národní Beseda v Hradci Králové. V řadě zábav chystaných pro letošní plesovou sezonu zaujímá jedno z předních míst reprezentační ples, který uspořádají místní odbory Ústřední Matice školské dne 20. ledna 1906 ve dvoraně Adalbertina. Plesový výbor zahájil již za předsednictví jednatele místního odboru, učitele měšť. školy p. Bohumila Ryby, rozsáhlou činnost, kteráž elibuje, že Národní Beseda bude dostaveníčkem příznivců Ústřední Matice školské nejen z Hradce Králové, nýbrž i ze širého okolí. Nepochybujeme, že zejména naše dámy neopomenou účasti svojí povznésti lesk plesu, na jehož úspěchu hmotným záležitosti musí každému, jemuž na srdci spočívá blaho jedné z předních našich národních institucí. Reklamae přijímá předseda plesového výboru.

Vánoční zpěvohra v Adalbertinu bude v sobotu dne 6. ledna 1906 o 5. hod. odpol.

Z Klieperova divadla. Jednota divadelních ochotníků „Kliepera“ v Hradci Králové uspořádala o svátcích vánočních dvě představení: Maciejovského drama „Martin Luba“ a Moserův žert „Bibliotekář.“ Oba kusy sebrány se anahou nejlepší, vždyť úlohy nalézaly se v rukou předních našich ochotníků. Dramatický děj kusu Martin Luba nejvil zvláštní přitažlivost na přítomné, jichž ostatně tehdy nebylo valně. Zato „Bibliotekář“ přivábil nešetné obecenstva, které se také ještě dosti pobavilo.

Sylvestrovská zábava pořádá se v Adalbertinu s pestrým programem. Hudba Česenkova.

Osobní. Stavební inženýr Jaroslav Novotný v Hradci Králové vykonal s úspěchem 21. t. m. druhou odbornou státní zkoušku na c. k. české vysoké škole technické v Praze.

Z minulosti Hradce Králové. (Rodinné, hospodářské i společenské poměry poddaných

koncem 18. století.) (Pokračování). — „6. Novembra r. 1788. Posazení sáňového sboží srovnání vdov Matěj Hončkové z Lochenie posazením pod poručenství Václava Bouška. Pro nejstarší dceru Marii: 1 kranvačka vyšacená za 45 kr., 1 košile 36 kr., 1 fěrtoch 30 kr., 1/2 lokte cvilinku tenkého 35 kr., 1/2 lokte cvilinku tlustého 5 kr. 8 d., 10/12 lokte plátna po 16 kr. 2 sl. 44 kr., 5 loket plátna po 15 kr. 1 sl. 15 kr., 4/5 lokte plátna po 14 kr. 1 sl. 6 kr. 3 d., 6/12 lokte plátna po 18 kr. 1 sl. 54 kr. 4/5 d., 1 loktuška bílá, 1 šátek černě vyšívací, 1 šátek červeně vyšívací, 1 šátek s černými kvítky, 1 šátek karmazínový s zelenými štráfkami, 1 červený s velkými kostkami a 1 skoficový s velkými kostkami; to všechno prošacováno za 7 sl. 24 kr.. Item 6 kousků krajek za 1 sl. 80 kr., 2 nové šátky za 42 kr., 3 staré za 36 kr., suma 19 sl. 44 kr. 1/2 d. Pro nejmladší dceru Annu: 1 pasinka za 10 kr., 1/2 lokte tenkého cvilinku 35 kr., 1/2 lokte tlustého cvilinku 5 kr. 6 d., 10/12 lokte plátna po 16 kr. 2 sl. 44 kr., 5 loket plátna po 15 kr. 1 sl. 15 kr., 4/5 lokte plátna po 14 kr., 1 sl. 15 kr., 6/12 lokte plátna po 18 kr. 2 sl. 8 kr. 4/5 d., 1 loktuška červený karmazínový hedvábím vyšívání, 1 šátek bílý s černým vyšíváním, 1 s červeným vyšíváním, 1 červený s velkými kostkami, 1 karmazínový s šlutými proužky a 1 porterový; to vše za 11 sl. 12 kr. Item 6 kousků krajek 1 sl. 80 kr., suma 20 sl. 42 kr. 1/2 d. Synu Josefovi: 9/12 lokte plátna po 16 kr. 2 sl. 36 kr., 4/5 lokte plátna po 14 kr. 1 sl. 6 kr. 3 d., 8/12 lokte plátna po 15 kr. 2 sl. 11 kr. 1/2 d., 4/5 lokte plátna po 18 kr. 1 sl. 25 kr. 3 d., polovička za ubrousek 6 kr., suma 7 sl. 25 kr. 1/2 d. Prostřední dceři Kateřině: 1 mezulánka za 1 sl., 1 živůtek 18 kr., polovička za ubrousek 6 kr., 2/3 lokte tenkého cvilinku 35 kr., 1/2 lokte tlustého cvilinku 5 kr. 5 d., 9/12 lokte plátna po 16 kr. 2 sl. 36 kr., 4/5 lokte plátna po 14 kr. 1 sl. 6 kr. 3 d., 8/12 lokte plátna po 15 kr. 2 sl. 11 kr. 1/2 d., 4/5 lokte plátna po 18 kr. 1 sl. 25 kr. 3 d., 1 též takový, 1 černě vyšívací, 1 s červenými kvítky, 1 šlutý s velkými kostkami, 1 karmazínový s velkými kostkami, 1 tisknutý; to všechno prošacováno za 6 sl. 27 kr. Item 6 kousků krajek za 1 sl. 80 kr., 2 nové šátky 42 kr., 3 staré šátky 36 kr., suma 18 sl. 39 kr. 1/2 d.“ (Protocollum, fol. 11. a 12.)

Průplav přes Hradec Králové na Pardubice. Že průplavy vodní mají poskytnouti rolnictvu, průmyslu a obchodu velikých výhod, jeví se pro ně na mnohých místech také veliký zájem. Důvody pro vedení průplavu z Moravy řečištěm Orlice podle Potštýna, Týniště, přes Hradec Králové na Pardubice jsou následující: 1. Šel by průplav pobíží hranic říšských (pruských) a proto by byl z hledu strategických velmi důležitý. — 2. Má Orlice mnohem více vody než Louny. — 3. V případě stavby průplavu z Pardubic do Choceň musel by se stavět kanál z Orlice do Louny 2 km dlouhý a prolomování skály opukovitě velmi drahý a nákladný. Vylámaná opuka nedala by se k ničemu použiti. — 4. Poskytovalo by okolí výše na Orlici položené ohromné množství žuly na tisíc let k vývozu za štěrku na silnice a ku stavbě a opravě průplavu do veliké vzdálenosti. — 5. Již pouhým vývozem žuly by plavba na průplavu tom velmi oživila, tak že by se výnos průplavu toho značně zvýšil, což by se zřizováním průmyslových závodů ještě více stupňovalo. — 6. Odležením vody z Orlice do Louny, (když by se stavěl průplav z Pardubic na Choceň), by poškozeny byly mlýny a průmyslové závody na Orlici; odškodné by činilo sta tisíce a snad ještě více. — 7. Celá krajina v pravo v levo na Orlici od Hradce Králové a ještě více dále od Třeběchovic a Týniště jest velmi vhodná pro zřizování průmyslových závodů a zajisté že by chudší obce i celé okresy výše na Orlici položené oživily, zmohutněly a hospodářsky se sešliily v době průměrné dosti krátké. — 8. Námitka, že průplav z Pardubic nelze vésti na Hradec Králové, Týniště a dále po Orlici pro veliký náklad, který by povstal vylamováním a dobýváním žuly z řečiště nového průplavu, odpadá z přičiny, že by vylámaná žula až v kusech neb i drobná poskytovala velmi dobrý štěrku na silnice a nejlepší kámen na stavby a opravy průplavů vodních a tak úplně a velmi dobře se zužitkovala. — 9. Dají se zříditi od Litic až k Jablonnému obrovské nádrže vody k výhodnému zužitkování v létě. — 10. Stavbou průplavu z Pardubic na Hradec Králové místo z Pardubic na Choceň neutrpí Pardubice žádné ujmy, naopak budou ještě ve výhodě, že doprava průplavem bude značně silnější a ruch v přístavišti pardubském čilejší, a pak vzrostem Pardubice i Hradec Králové současně, kdežto při stavbě průplavu z Pardubic na Choceň vzrostly by jen Pardubice ale ne současně Hradec Králové, a celá krajina na Orlici a do značné vzdálenosti na severovýchod byla by ohromně posílena. — Přístě o zahájení potřebné činnosti pro stavbu průplavu z Pardubic na Hradec Králové.

Z Černilova. (Přednáška). Na Nový rok o 7. hod. večer konati bude vp. Jos. Mynář ve spolkové místnosti druhou přednášku o své ponti do sv. země. Přednáška provázena bude světelnými obrazy. Zahájení divadelní.

Úmrtí. V Hoříněvsi dne 28. prosince t. r. zemřel tamní farář, vldp. Václav Frianta, biskupský notář. Narodil se dne 15. března 1846, na kněze posvěcen dne 23. července 1871. Pohřeb koná se v neděli 31. prosince o půl 3. hod. odpol. na hřbitově hoříněvském. R. i. p.

Z Třeběchovic. Výbor katol. Jednoty zdejší usnesl se v jedné z posledních schůzí pořádati vánoční nadílku pro chudé školní děti a vystrojiti jim vánoční stromek. Obrátil se tedy s prosbou na některé své příznivce zdejší a vzdálené, aby k tomuto účelu nějakým darem přispěli. I sešlo se na přispěvůch 222 K 60 h mimo látky a vánočky. V sobotu večer dne 23. prosince sešly se dívky v místnosti spolkové u paní Karoliny Jarkovské, kdež jich 88 obdarováno oděvem, prádlem, vánočkami a cukrovím, ostatním přítomným dítkám dány ořechy, jablka a cukroví. Radost velika zářila dítkám s očk, když viděly stromček pokrytý dárky v záři světla.

Zpěvácký odbor za řízení p. katechetů Světlého přednesl krásné 4 pastorečky, se kterými potomlesem od přítomného obecenstva odměněn. Společné díky a „Zaplat Pán Bůh“ vzdává výbor všem šlechtným dárcům, kteří k tomuto účelu přispěli, všem horlivým slebám, které o výzdobu stromčku se postaraly a dárky balili a vůbec všem, kteří o zdar této slavnosti jakýmkoliv způsobem se přidíleli. — Dne 17. prosince t. r. pořádá zdejší tamburašský kroužek zábavný večer u p. K. Jarkovské ve prospěch nemocných pokladny a nemocenského fondu katol. Jednoty. Ve čláku ten v každém ohledu při dobré záhavě se vydatil za pečlivého řízení p. Andresa. Katolická Jednota obdržela z čistého výtěžku 16 K 80 h, za což pánuv tamburašům vzdává srdečný dík!

Ještě o té osvětě v Rychnově n. K. Článek o vítězném pochodu „osvěty“ k nám vzbudil pochopitelné vzrušení. Pověděli jsme kus pravdy o farizejích, kteří štítem pokroku chtějí zakrýti svoji duševní prázdnotu. Vádyt jsou celé regimenty pokrokatů, kteří maskují svoji velikou nevědomost a duševní pohodlnost horlivým provoláváním pokrokových hesel; a lidé nezkušení věří tímto lidem bez dlouhých rozpaků. Proto byl pro Rychnov nejvyšší čas, aby zdejší občanstvo trochu prohlédlo a trochu přemýšlelo, zda každé brdo horlivě deklamující pro moderní pokrok zasluhuje důvěru. — Ale — když už bylo těžko něco v našem článku vyvrátiti, začali někteří pánové tvrditi, že ten článek byl namířen proti volební reformě; prý jsme chtěli hnutí za všeobecné hlasovací právo sezměšiti. Vida, vida, jak umějí někteří občani klíčkovati a podezřívati, mají-li pro přímý, otevřený boj zbraň chatrnou! Jen žádné velké rozčilení! Místo podezřívání odhodlať se konečně raději k důkladnému sebezpytu! Uznati vlastní chyby, toť věc sice dosti nepřijemnou, jest k tomu potřebí sebezpytu, ale zato jest to pro vývoj pravého pokroku velice zdravé; vádyt slepý výhled nemůže voditi po cestách bezpečných. Tážeme se vás, kde jsme se vlastně v článku tom vyslovili proti obytné volební reformě? A nevěme-li jste si, jaké delší úvahy napela „Obnova“ o všeobecném hlasovacím právu? Ti lidé, kteří sami nesou vinu, že manifestací den v Rychnově měl epizodu komickou, odváží se vytýkati, že jsme sami hleděli hlas volající po volební reformě seelabiti. Kdybychom byli neupřímní, kdybychom chtěli škoditi, jednoduše bychom pana Mrázka pochválili; vádyt by tací „řečníci“ dovedli ideu všeobecného hlasovacího práva poškoditi nejvíce. My však máme náhled ten, že se nemá plésti do věci ten, který jí nerozumí; jsme toho názoru, že se nemá ideu sezměšovatí volbou řečníka, o němž se neví, zda politiku kdy vůbec studoval. Čhtěli jsme ukázkami rozumu Mrázkových napovědět, že rozum ani v té Praze není všude na prodej a že by byl mnohý občan zdejší daleko lépe a s větší porozuměním o volební reformě pohovořil, než nezkušený mladík z Prahy. — A teď pozor hlavně na tuto okolnost! Nebyli mezi posluchačstvem velikým počtem sůdastní lidé, kteří mají pevné smýšlení katolické? A teď přijde mladý řečník, který chce rozehráti katolíky pro všeobecné volební právo nespravedlivými útoky proti katolictvu. Pánové, takhle se pěstuje národní svornost a vzájemnost? Když pořadatelstvo dá při manifestační schůzi slovo mladému štráci, to je u vás v pořádku; tak se nás asi Vídeň zalekne nejvíce! Ale když katolíci občane rychnovští právem protestují proti poučování, jaké jim udílí nedouk z Prahy, to už je podle vaší logiky útok proti volební reformě. S důrazem pravíme, že by rychnovští katolíci byli pro smích, kdyby se proti takovému zneužívání řečnického podla uozvali. Katolíci připojili se velice čestně k manifestaci v důvěře, že manifestace bude důstojným projevem věsnárodním. Nu — a za svoji solidaritu byli odměněni podivným způsobem. Mohli jsme uveřejniti ještě jiné momentky z onoho dne, které špatně svědčily o svobodomyšlnosti a inteligenci „pokrokových“ účastníků; ale vybrali jsme jen nejvýznamnější k váli upozornění, že nejeme nemysliví masou a že si přejeme manifestaci vesetku důstojnou. Tolik zatím odpovídáme na podezřívání pokrokařstva.

Jmenování. Ředitel oblapečké školy měšťanské v Záměru Jos. Gronlík jmenován okres. školním inspektorem pro české školy školních okresů Kamenice n. L. a Jindř. Hradec.

Semitská chytrost. V Pardubicích měl před nedávným časem návštěvu žid svého nemocného klienta. Pan doktor šel, ale jen k oknu. Oknem podíval se na nemocného dělníka, hodil recept dovnitř a odešel. Tohle nemohl ani socialistický Východočeský Odbor prominouti mlčením a pochválil humanitu p. doktora trochu ostřeji, nežli se to obyčejně váci židům stává. Kdoisi čhtěl si tu lokálku ve zmíněném listu v zdejší jedné kavárně přečísti, ale nepatrná správička byla kýmci nožičkem z listu vyřazuta. Kým asi?

Dělnický dům v Pardubicích. V Pardubicích vzali si sociální demokraté do hlavy, že si tu postaví svůj reprezentační dům. Co si umínili, to to také provedli. Aby to už stálo za to, postavili si hoďně velikou budovu, o rozměrech takových, aby tam mohlo býti dělnické divadlo, taneční sál, hostinec, slavná redakce a slušné byty pro vůdce sociální demokracie. To všechno však stojí pěkně peníze. Jak pak sehnati honem potřebný náklad? Sociální demokraté vědí si hned rady. Známá praktika socialistů nemůže selhati ani v tomto případě. Na měšťáky se pustí strach, trochu hrůzy a přijde to. S úsměvem učiněn nejprv útok na akciový pivovar. Důrazně se připomněl bojkot a pivovar se rozpířval ochotou. Ubohý pivovar marodí sice finančním marasmem, tak že vaří pivo s deficitem. Ale sámo, co je nemocno, je slábo a co slábo, to podléhá vlivu, zvláště terroristickému. Pivovar si vypůjčil a dal. Va banque. Nevidáno, může-li pivovar platiti úroky s milionem, co na tom, bude-li nyní větš dluh o 30 000 K vánovaných velkomyslně na sociálně demokratický útulek. Leč to pánuv ještě daleko nestáří. Ať platí také město! Jen o malý bagatýlek v obnosu 20 000 K podána žádost se strany socialistů na městské zastupí-

telstvo pardubské. Městá to sice náležitost, ale kdo pak by se odvážil veřejně odpovídati důrazně žádosti velkomocných páni? Aspoň se musí trochu zakličkovat. Celá náležitost odkáá se na občanstvo odboru. Tam již se to nějak propaňuje a akce se p. daří. Jenže v nejbližší době také ostatní politické frakce hodlají si stavěti svoje reprezentační střediska a peněz na to právě také nemají. Na vádyt pivovar ještě má dostatečný úvér a město také může pomoci i jiným stranám politickým stavěti rozechlé budovy. Ostatní vádyt i pardubský Israel přinesl pro svou tělesnou stráž už tolik obětí; proč by nemohl z bohatých zdrojů svých uhraditi také náklad na baštu svých světců? Básliví gojimové byli by pak prosti zbytečné starosti.

Vánoční slavnosti. Pěkná vánoční slavnost připravena byla letos nemocným dětem v pardubské okresní nemocnici. Pan dr. Frydrych, první nem. sekundář, učinil z vlastní iniciativy osobně mezi některými dobrodinci po městě sbírku, která vzhledem k šlechtnému účelu vynosla 200 K. Z dořitiých příspěvků postaven byl v postranném sále nemocničním pěti ctib. sester utěšený vánoční stromček. Prostínké ale dojemné slavnosti účastnili se všichni p. lékaři, ctib. ošetřovatelky, četní nemocní zvláště malí chudáčkové — nemocné děti. K srd i promluvil všem dp. Sobotka, duch. správce nemocnice. Mnohými dárky způsobena byla dětem ušlechtlá radost, kterou spolu počtíli všichni přítomní, zvláště původce slavnosti sám p. dr. Frydrych. Zbylá část peněz, určených pro tut. vánoční slavnost, věnována bude na domácí knihovnu. — Také v městském sirotčinci zdejší p. péči a štědrostí přelaskavých mnohých dobrodinců vystrojen byl pro sirotky na štědrý den vánoční stromek. I tu sešlo se tolik různých dárek, že přes 40 sirotek poděleno bylo různými praktickými předměty a ubohým dětem připravena byla tak utěšená chvíle, že na ni budou vzpomínati po celý rok. Při slavnosti oslovil drobtina připadouť tu p. děkan Ulbrich. Děti samy přednesly několik pěkných básniček a zazpívaly vánoční písně. Účastenstvím svým počtíli dojemnou slavnost p. Markelou, okr. starosta a někteří hosté z města.

Rolníci na českém východě chystají se založiti družstvo semenářské. Konečně přece mezi lidem našim přechází se od slov ke skutkům. Nač podporovati cizince — nám nepřátelské Němce, když i naše vlast může nám poskytnouti toho, co za drahé peníze objednáváme si z Německa. Jen za různá semena odchází od nás do ciziny ročně na 40 milionů korun. Tak podporujeme cizinu ukazující světu, jak jsme zvlášť Němcům poplatní za vlastní nehybnost. U nás máme pro pěstování semen lepší půdy a příznivější podnebí než jinde. Neschází nám nic, než abychom chtěli vypěstovati si potřebná semena doma. Pěstováním různých semen hospodářských, zeleninových, travních, květinových a semen cukrovky zachováme za ně peníze doma, sjednáme si odběratele i z ciziny zvláště ze slovanekých zemí, povstane nám řada domácích závodů semenářských, které poskytnou práci mnoha našim lidem. Proto vzhůru do Pardubic, kde dne 14. ledna 1906 o 10. hod. dopol. v místnostech měšťanské besedy bude prada o organizaci sdružení a vykonají se přípravné práce k tomu, aby se již příštím jarem mohlo zahájit pěstění semen. Na schůzi tuto svou se rolníci z polit. okresů: Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Nov. Bydčov, Vys. Mýto Litomyšl a Kutná Hora.

Sdružení katolických českých zemědělců koná veřejné schůze selské: v neděli 31. prosince 1905 o 2 1/2 hod. odp.: v Poháně u Hor. Ratib; na Nový rok 1. ledna 1906 o 2 1/2 hod. odp. v Čestíciích u Častolovic; v sobotu 6. ledna 1906 v Heřmanicích u Choceň o 2 1/2 hod. odp.; v Mělníku v 10 hod. dop. u „Vykyšalů“, v Heřmani u Plava o 2 1/2 hod. odp.; v neděli 7. ledna ve Velešíně u Č. Krumlova o 9. hod. dop. a v Hur. Třeboníně o 2. hod. odp.; v neděli 14. ledna v České Rybné u Litomyšle odpol. Prosíme o hojnou účast na schůzích těchto a náležitou agitaci k nim.

Byla to nehoda nebo řízení Boží? V měsíci listopadu letošního roku seopatřoval kněz katolický ve smíšené osadě V., která patří pod duchovní správu katolickou v Č. Heřmanicích, nemocnou stařenku katolíku. Domácí uložili nemocnou do komory, aby měla pokoj. — Když kněz posvátný úkon konal, přichvátala dcera nemocné k matce své z ciziny a štkajíc vrhla se na matku svou. V tom však okamžiku praekl. pod ními prohněl trépa a přitompil i s nemocnou spadli pod komoru do místnosti, v níž ukladali domácí řepu, brambory a slámu. Jediné kněz a ministrant zůstali nahoře. Kněz, znamenav kolísání podlahy, neokřil a uchopil Největější Svátost v bursu a tak Ji u sebe uchránil. Stál, svice a co na stole bylo, se pokácelo a částečně rozbilo. Nikdo si však při této tak zvláštní události aniž co málo uškodil. — Nevědím a nejednomo z nekatolíků byla tato událost vodou na jejich mlýn jazykový a všelijak, až i rozhavě a tupivě se pronášeli; jenže nevzpomněli si, že Bůh potupen nebývá. Takovým nerozumným tupitelem byl jistý dělník z V. Ten, uslyšev o řečené události, vzaměl se: „Teď už Pán Bůh není. On spadl do řepy atd.“ — Týž dělník nedlouho na to pracoval při mlátielém stroji parním ve V., kdež u parní stroj utřhl nohu. Ihned, až evangelik, volal přesvatá slova: „Ježíš, Maria a Josef“ a vzýval sváté . . . ve svých bolestech přahrozných. Litujeme ho z toho srdce, ale prosíme Pána Boha, aby poznal, že není dobře tupiti sv. víru katolickou a předešlím Největější Svátost Oltářní.

Smrt na vánočkách. Do krámu pekárského mistra Z. v Hronově svíral ve čtvrtek před svátky prazvláštní kupec. Bylo kol 7. hod. večerní; v krámě ukládali právě zásobu napečených vánoček. Najednou se otevrou dvře a dovnitř vane jas zeleť a pomalu postava, zahalená od hlavy k patě bílým závojem — jako smrt v rzháši. Neupřímný úšes zmponil se všech členů pekárského cechu, naby jim téměř

zřetelně a z hrdla ani hlásku nabylo lze dostati. Je pro někoho s nich smrt přelita, napadlo v prvním okamžiku křídlem milá smrt a umocněné lidi nechtěly; ji zalobodily libě vonící vánočky. Sebrala dvě nejlepší a sase tiše z krámu. Ustrašená pozorovatelé pořád ještě jako přikovaní, zatím co smrt s vánočkami byla už v prachu. Pozdě se tapr pustili vzpomínatavší se bítí mládenci na dlouhoptou smrti.

Úmrtí staří Rychnovského vlastence. Rada zemského soudu ve výslužbě, pan Jan Balcar, zemřel 18. t. m. Narodil se r. 1829 v Rychnově jako syn soukenníků. Již jako student připojil se r. 1848 k horlivým vlastencům a v samém Rychnově pracoval vydatně na rozvoji národnostního ruchu. Jako úředník pobýval na různých místech v Polsku. Ale ani zde nezapomínal na svou vlast. Říkal, že teprve v cizině učí se být pravým vlastencem. Pěstoval velice intimní styky s Boleslavem Jablonským, byl v Krakově členem „České Besedy“, opřel se se známým slavistou Eduardem Jelínkem, podporoval v Krakova Ústřední Matici Školskou. Když Boleslav Jablonský zemřel (r. 1881) a když na to následovala některá úmrtí v jeho vlastní rodině, neměl Balcar již v cizině státi. Spěchal do svého milého Rychnova, kdež však bohužel dlouhého blaha nezažil; celá čtyři poslední léta byl poután nemocí na lůžku. Pokud mu silly dovolily, podporoval sice znovu vlastenecký ruch vydatně. Před smrtí vyřádal si, aby nad jeho hrobem byla zahrána národní hymna. Rozumí se, že vláda nedala Balcarovi žádného záslužného dekretu za jeho upřímné vlastenecké skutky. Naopak Balcar byl roku 1889 nezaslouženě při povyšování jiných pomínut, což jen usplánilo jeho zárměr — strávit poslední léta ve výslužbě v Rychnově. Jest potřeba, aby vzdala paměť slechotného starce tichý, vděčný hold šířící vědomost. Zesnulý vlastenec jest nám dobrým příkladem, jak i ve státní službě dá se mnoho pro vlast vykonati. A jest nám vzorem vlastenecké vytrvalosti a neohroženosti. Úředník pro své vlastenecké smýšlení musí být připraven vždy na oběti větší než jiné kruhy občanské. Oporučujeme dodatkem, aby při posuzování národnostního smýšlení každý vámal si spíše skutečné povahy svého krajana než jeho uniformy — ať už ta uniforma jest vlastenecká či státní.

Z Lítva. Na sv. Štěpána přednášel v katolické jednotě zdejší vp. Jos. Mlynář, kaplan z Černilova, o své cestě do svatého země. Zajímavá přednáška byla provázena velmi zdařilými světlými obrasy. Velmi četné posluchačstvo z celé farnosti v síle hostince p. Kopeckého shromážděné sledovalo přednášku s napjetím až do 10. hodiny, kdy přednáška skončila. Též se na pokračování o svatých velkonočních.

Z Německého Brodu. Štědrý večer jak šťastný a snivý to den! Jediný den v roce, který pro měnňuje toto slzavé údolí v údolí radosti, ve kterém mladé srdce starcovo a radostí překypuje srdce dětské. Ale co je těch, kteří nemohli by se těšiti na tento den, kdyby nebylo ještě dosti slechetných duší, jež nezapomínají, jak smutný bývá večer tento chudých nemocných! Takový smutný štědrý večer měly by i ty dítky v nemocnici, kdyby jako každoročně, tak i letos nepřišli k nim radost mnozí slechetní dobodinci. Byli to pl. t. sl. okresní výbor, sl. správa pivovaru, sl. správa záložny, sl. gremium, dp. Aug. Dufek, prof., pí Frant. Fischerova, choť c. k. rady v Třebíči, p. Václav Kabeláč, lékárník, dp. Heřman Kratochvíl, p. Dr. k. Neumann, dp. Boh. Neumann, prof., p. Jindřich Rychlík, tovarník, p. Procházka, fezník, p. Štola, městský radní a hotelier, pí Marie Šupichová, choť inženýra, dp. Veselý, kat., p. Dr. Frant. Zahradnický, primář nemocnice, p. Znojenský, fezník, p. Třebický, tovarník. — Obdarováno bylo 34 dítek oděvem i hračkami. Všem slechetným dobrodincům vzdávají jak dítky, tak i šedé sestry III. řádu sv. Františka Seraf. srdečné díky a volají tisíce „Zaplať Bůh!“

Z Chlumu a Hlinska. O vánočních svátcích byly v našem kostelíku provedeny tyto mše: Na hod Boží vánoční: o půlnoční „Pastorální mše“ od V. Horáka K. Steckra, při dopoledních službách Božích „Missa pastoralis“ od A. Řihovského, na sv. Štěpána: „Česká mše vánoční“ od A. Řihovského a vložkami od A. Řihovského (vánoční zpěvy), Č. Drahošského a Fr. Gregory.

Od Skutče. U soudu v Chrudimi právě jest zapeána židovská továrna na obuv toliko po německu: „Brüder Mandelik und Werner.“ Snad znáte, Skutečane, mládenc: Mandelíkovy? Teď se vyberují. Inu, jsou konečně mezi svými; tedy jim není potřeba k vůli společnosti markýrovati šidy české. Na tři míle kolem Skutče marš byste hledali německou osadu. Ale židovská vesnice Roubovice, vzdálená půl hodiny cesty od Skutče, horlivě se stará, aby aspoň zde německý jazyk udržoval bývalé své panství. Roubovická židovská škola jest německá. Židé si už zde mohou něco dovoliti; vadyť na čtyry pětiny roubovického občanstva počítá se pod duchovní správu rabínovu. Proč by tedy měli zde židé zapíratí svoji lásku k „samospasitelné“ němčině? Jenže jest tu jeden háček; adejž židovští křesťané rozjídají se za obchodem s největší částí do krajů ryse českých; dělají mezi Čechy znamenité obchody. Peníze od Čechů rádi berou, ale česká řeč jim nijak nevoni. K tomu lidu, který jim poskytuje slušnou existenci, necítí lásky ani za mák. Mandelíkova továrna měla ve Skutči firmu českou; v Roubovicích najednou oblekla roucho nové. Potom čekali od židovských fabrikantů, aby měli trochu soucitu a lásky k českým dělníkům, kteří v jejich továrnách do úmoru pracují. Nejeví-li tyto židé trochu šetrnosti k jazyku svých dělníků, pak také těžko od nich čekati, že při takové lásce k českému národu postarají se o slušnou existenci svých českých dělníků. Či snad budou v Roubovicích pracovati v továrně německí židé? To by se obracel svět na ruby. Nu — počkáme na vyvěštění.

Prodej volkostatků. Panství Hornostudenecké v okr. Chotěbořském bylo v tyto dny prodáno od dosavadních majitelů slechetů z Bronzské za 440 tisíc. Novým majitelem stal se JUDr. Theodor Nijmiegter, polský Hrák poslanec, notář a okresní starosta v Zbarazi u Tarnopolu v Haliči. Učená tato rodina jest zpočátku a uvědomuje katolické.

Z Humpolce. Uklidnily se mysle, ustal boj pery, namáčenými do trpkosti a nevrstivosti občanské. Nadešla doba vánoční, doba pokoje a míru. Pokoj Vám zveštuje radostná událost betlémská. Nože, veleténné naše dámy, vstupte do služeb lidumilnosti! Nemůžete zajisté lépe oslaviti radostnou tuto dobu, lež když sešoupíte se po příkladě jiných měst pokročilých ve „Spolek humanitní“, který obral by si za úkol sbíratí milodary pro polévkový ústav k nasycení chudé mládeže školní v kruté zimní době, — který stídal by na očasnou mládeže té, — který opatřoval by materiál pro chudé dívky k ručním pracem ženským a dohládal k nim, — který dozíral by k řádné tělesné i duchovní výchově chovanců městského sirotčince, atd. atd. Jestli zajisté mnoho, ba mnoho slechetných těch úkolů, pro něž jezpé srdce šenské vlastního má porozumění. — Která ze soucitných dam našich k bohumilým skutkům těm první dá platný podnět, získá si zajisté dvojnásobnou o dobrou věc zásluhu. Nože, k dílu! — U důstojného duchovenstva našeho dojdete podpory.

Z Kutné Hory. Naše katolická Jednota pořádala v neděli dne 17. prosince t. r. ve spolkov. místnostech v hostinci „u Rohlfků“ členskou schůzi, na kteréž přednášel p. F. Satorie z Prahy „O farnostnické a dělnické otázce.“ Přednáška tato byla členstvem i hosty tak čteně navštěvována, že ani více posluchačstva přitomno býti nemohlo, ač jest místnost velká. Dlužno tu zvláště uvéstí, že přednášky této účastenil se též větší počet hostů až z Nov. Kolína, kdež, jak nám bylo sděleno, žádný katol. spolek posud není. Za přednášku tuto, která byla tak pohnutá a obsažná, byl pan přednášející po ukončení dlouho trvajícím potleskem odměněn, načež mu předseda jménem přítomných vše poděkoval; nicméně vzdávame mu ještě touto cestou svůj hluboce otkážený dík a prosíme o brzké upořádání podobné a tak poučné přednášky. Ku konci promluvil náš člen p. Jos. Hrdina několik slov se svých poznámek; zejména zmínil se o příčině bitvy na Bílé Hoře, ač slova jeho pronášena prostou, nehladnou mluvou, byla přece od přítomných přijata s velkým zájmem a potleskem. Po přednášce přihlásilo se opět více hostů za členy, tak že řady naše zase zmohutaely. Nato poděkoval předseda všem přítomným za tak bojnou účast, a ukončil schůzi svoláním k další činnosti „Zdať Bůh!“

Různé zprávy.

Mgr. Jan Weislich, světící biskup a generální vikář arcidiecése olomoucké, probost metropolitní kapitoly, zemřel 21. prosince. Narodil se r. 1831 ve Vorlíčce na Lanškrounsku v Čechách.

Potřeba laciného časopisu. Hlásám se také o slovo v otázce, kterou vzbudil pisatel „Volných Listů“. Potřebujeme jednotného časopisu jako soli. „Kříž“ a „Meč“ čtenáře přiláká. Skutečně bylo by nejlépe, aby „Kříž“ a „Meč“ byly spojeny a aby vykonávaly ten úkol, který nám všem jest společný: výchovu a uvědomění katolického lidu. Neotálejme, neboť jsme již prospali mnoho. Proto jsem povděčen také, že pisatel „Volných Listů“ na nevyhovující obsah „Kříže“ a „Marie“ upozornil. Ostatně to mluvilo se mezi kněžími dávno, a mluvili tak staří a zkušenější, ale jen v soukromí, jak se říká, in „camera caritatis“; nikdo nešel na veřejnost z básně, aby nebyl vyhlášen za rýpala, revolucionáře a chraň Bože, snad za kacíře. Jistou klikou u nás již ustálil se nemrav, odsuzovati ve jménu náboženství každého, kdo na nějakou nedostatečnost upozornil, protože dle mínění jistých lidí u nás vše bylo vždy v nejkrásnějších pořádku. A zatím mnozí kritikové měli tu nejlépeší vůli prospěti drabé a všem společné věci. Jest čas tedy, aby se mluvilo o chybách otevřeně, a musel umlknouti ti, kteří si myslí, že všemu nejlépe rozumějí. Ta otyčhavost a báglivost také již mnoho zaviniila. Uvažte, bratři, v jakých sponstách žijí se tiš protikatolický a jak zlékavé pudy a strhuje davy, kdežto náš tiš ustupuje a živoří. Postarejme se tedy o dobrý, laciný a působivý list. K tomu však jest potřeba určité autoritativní organizace, již bychom se všichni podrobili a jež by všechny konstitutivní práce vykonala. Nebylo by na škodu, kdyby p. pisatel „Volných Listů“ o takové vrchní organizaci se rozhovořil. Když dal popud, ať tedy dohovří do konce.

K organizaci univerzitního studentstva. Každý katecheta i jiní učitelé středních škol zajisté nám dovedd, jak málo abiturientův o pravdu věřících opouští každoročně ústav; u přemnohých jest víra otřesena, u některých snad ztracena na dobro. A na tyto studenty čeká potom Praha! Kdo víry posly, velice těžko jí vůbec znova nabývá, kdo ve víře zviklati se dal, ztrácí ji doista, jestliže sám o její záchranu se nepřipíná. A co můžeme očekávati v této příčině od studenta, před nímž otevřel se velikoměstský život s akademickou svobodou, po které snad na střední škole tolik snil a toužil? Odkud přichází mu impuls, aby prosil Boha za navrácení ztracené víry nebo za posilnění víry? Na akademické bohoslužby nechodí, v jiných chrámech stěží se zastaví, a to ještě aby si prohlédl jeho umělecké památky, v přednáškách povzbuzení se mu nedostane, o přijímání sv. svátostí ani nemluví. Jediné snad matička upomene ho několiika řádky, by nespouštěl se Boha, ale ty přetou se letmo, bez trvalého dojmu. A tak nevěstící student víc a více se zatvrzuje, lhostejný jiskřičce víry nedá vzplanouti, až mu zhasne doola. Tu měl by působiti řádně zřízený katolický spolek, který by po cestách rozumu přiváděl studující k přesvědčení, jak drahocenným darem jest víra a jak svrchovaně nutno o ni Boha prositi. — V této záchranné akci něco se již děje, ale nedostává. Doend abledávame se s katolickými studenty na čtyrech stranách: 1. v „Kolleji Arnošta z Pardubic“, 2. v „Mariánské kongregaci akademiků“, 3. v „Jubilejním katolickém spolku Praze“ a 4. v různých spolcích křesťansko-sociálních v Praze nebo na předměstích ojedíně. Promluvíme krátce o tom, jaký význam tyto instituce mají pro akademiky. — 1. Kollej Arnošta

z Pardubic poskytuje akademikům byt a celé zaplacení za poplatky větším dílem snížen. Doma mají čítárnu, knihovnu, kuchařku a pod., takže o pončení a zábavu je postaráno. Studenti jsou povinni zachovávat domácí řád, v neděli a ve svátek sděstniti se domácích bohoslužeb, v době velikonoční přistoupiti ke stolu Páně. Vytýká se, že Družstvo, jež kollej vydržuje, „kupuje“ studentské duše. Já bych spíše řekl, že se tyto duše „prodávají“. Každý dárc má přece právo určiti některé podmínky a tak i Družstvo žádá plnění náboženských povinností. Pro nikoho nepíše, nikoho nenutí, ale za to liberální tatínkové ucházejí se u místního faráře o protekci, jen aby sypa za levný poplatek do „kolleje“ dostali. A přece čekali bychom z „kolleje“ větší užitek pro náboženskou nádešenost! Právě to, že za levný poplatek se mnozí studenti přijímají, zapírají mnozí svoje smýšlení, tváří se jako katolíci, a kdo toho nedovede, přirozeně „letí“. V „kolleji“ jest též spolek akademiků, ale právě jeho činnost nejmeně nás těší. Jediné, co jsem o jeho činnosti kdy slyšel, byl masopustní ples. Ostatní činnost z přeměřené skromnosti hájí se v trapiistické mlčení, nebo jí vůbec není. Na všechny „babí večery“ vystavili bychom s anekdotami o tom, jak se dříve volával — předseda, který pak další činnost spolku „hemoval“. Zle tedy jakoby u rodinného krbu mohlo by se pracovati mnoho k náboženskému zdokonalení, kdyby všichni přišli tam z přesvědčení a měli o rozkvět katolické věci opravdový zájem. Vadí ovšem, že do tohoto sdružení z „vnějšího“ světa nemůže nikdo vstupiti, aby nedělal rozbroj „v lidu“, a naopak známy jsou případy, že chovancům přímo nebo nepřímou bylo zakázáno bráti účastenství v katolických sdruženích jiných, sice —. Celkem lze říci, že „kollej“ umí se postarati o tělesné potřeby svého studentstva, mnohého snad v radikalismu mírní, ale o zdokonalení náboženského přesvědčení postarati se valně nedovedla. Doufejme, že mutatis mutandis věci se zlepší. — 2. „Mariánská kongregace akademiků“ pořádá pro své sodalý týdenní shromáždění, kde konají se často přednášky náboženské, z oboru filosofie a historie a j. Sodaly jsou posluchači vysokých škol a mužové s akademickým vzděláním. Přednášky rázu apologetického velice dobře působí a jest věru litovati, že působnost „Mariánské kongregace je poněkud omezena. Také poněkud odstraňuje, že je to sdružení blízké se řádu a v čele jeho stojí — Jesuita. — 3. Před několika lety založen byl v Praze „Jubilejní spolek katolický Praze“ s odborem akademickým, dělnickým, řemeslnicko-živnostenským a dámským. Akademický odbor sdružuje inteligenci vůbec, akademiky nyníější i bývalé. Tento odbor má být jaksi dodavatelem duchovní stravy pro ostatní odbory skytaje jim zábavu a poučení. Pole zajisté vděčné, ale pro vlastní zdokonalení hlavně studentstva mnoho se nepracuje; knihovna, kdyai Lido-vého spolku, má pro studentstvo cenu jen nepatrnou, vědecké přednášky a debaty večerky se nekonají. Studenti profitují ze styku s pracujícími třídami, ale jinak jsou jen částí odboru a tento opět částí spolku. — 4. Konečně jsou jednotlivci tu a tam roztroušeni v místních spolcích křesťansko-sociálních, kde jsou zajisté platnou silou, ale sami musí své vzdělání hledati jinde. — Snad mnohý již poněkud pochopil, kterak si spolek takový představuji. Všecka první tři sdružení obsahují leccos dobrého, ale nedostačují. Spolek nový by je nikterak nepoškodil, nýbrž co v nich dobrého, sloučil a doplnil. Nežli zmíním se o účelu spolku takového, budiž mi dovoleno uvéstí několik výňatků z řeči rektora Čes. techniky v Praze, kterou k nové zapsaným technikům dne 16. t. m. pronesl. Právě mimo jiné: „... studium, kterým posluchači techniky třeba se vyzbrojí k praktické činnosti, musí být obáhlé, svrchované důkladné, prohloubené; nezbytno tedy využiti plnou měrou času studiu tomu vyměřeného. Každá zmařená hodina je ztrátou sotva nahraditelnou. Mínění, které tu a tam se namítá, že studující, přestoupí-li ze školy střední na vysokou, od práce si odpočine a nabude času k zábavám, je na-prouto mylné. ... Na újmu účelného studia technického bývají však nejen nemírné a čas matřící zábavy, ale i nemístná činnost ve směrech jiných, na př. činnost spolková přesahující jistou míru. Spolky studentské mnozí se jako houby po dešti; některé z nich působí ovšem přímo či nepřímou k dosažení účelů studia technického; jiné aspoň nejsou v podstatě tomu na závadu. Nelze tedy odrazovati studujícího technika od účastenství v takových spolcích, ale musí zachovati v tom náležitou míru; činnost spolková nesmí totiž býti na újmu studia odborového. Kdyby spolková činnost technika byla jinak sebe stkvělejší a záslužnější, nikdy nevyvážil škodu vzniklou zanedbáním vlastního studia. A tak se to má s činností studentskou v jiných směrech, s činností předčasnou, odvádějící od studia technického. Zdar všelikého počínání záleží podstatně na tom, děje-li se na pravém místě a v pravý čas osobami povolanými. Vedou-li si tedy na př. studující tak, jako by jim náleželo řešiti různé problémy života společenského — problémy, s kterými mužové v oborech oněch sebedivě často nevědí si rady, není to než poblouznění, které může být jen na škodu.“ Jsou to zlatá slova, slova otcovská, která přišla mi právě do rukou, když chci nastíniti několika rysy účel spolku. Slova p. rektora Šolína beru za základ a pravím prozatím: Úkolem spolku katolických akademiků budiž podporovati je v jejich odborných studiích, dáti jim příležitost, aby jak v odborných svých studiích, tak i ve všeobecných otázkách časových poznali stanovisko katolické a na základě svých nestranných pozorování učinili si o věci svůj úsudek a sestrojovali samostatný názor světový. Spolek nechť pracuje tiše, klidně, jest důstojným reprezentantem katolického studentstva; organizovaní katolíci, vidouce v něm vychovávatele katolické intelligence a budoucí spolupracovníky, nechť dle sil svých spolek podporují. O některých podrobnostech zmíním se příště. — abd.

Královský hrad na Hradčanech keho jest majetkem? Tato chloubka českého království zapsána byla pod praes. 13. listopadu 1866 dleto exh. 27.279 na opětovanou žádost c. k. místodržitelství pod nedostatečnými příkazy v deskách zemských jako vlastnictví dvorního eráru.

Proti neoprávněnému odcizení tohoto majetku českého království protestovali dosud málokde. Nutno proto, aby všechny obecní a okresní výbory vybídl zemský výbor, by ve smyslu usnešení sněmu zemského ze dne 25. července 1903 učinil včas všechny kroky, aby královský hrád Pražský se vším, co k němu náleží, právnímu vlastníku, království Českému, v neobmezenou držbu byl navrácen a v deskách zemských na jméno téhož zapsán do vlastnictví.

Jak vláda rakouská hospodaří s penězi poplatnictva. Vláda Körbrova již r. 1901 zadala stavbu mořského přístavu v Terstu za obnos 46 milionů korun, aniž předložila parlamentu ku schválení projekt a rozpočty. Stavba jest v proudu a rozpočet stoupl již přes 100 mil. K a k tomu ke všemu asi před měsícem spadla část vybudovaných staveb do moře. Tak si vede absolutismus rakouský. Do nevhodně položeného Terstu hází Rakousko stále nové miliony. Staví se v otevřeném hlubokém moři hráze, které voda co nejdříve pohltí. Výhodnější a lacinější přístav byl by v sousedství Terstu v zálivě miljském, ale tomu nedovolí zase terští Vláši, neboť není to na území Terstu. Vláda slibuje nové práce přístavní v Dalmácii, ale k tomu ještě třeba dobrého obchodního spojení dráhami, k čemuž zase vláda uherská nesvolí. Žádná dráha nesmí spojit Dalmácii s Bosnou a Charvatskem a Bosna nesmí míti spojení se sousedním Srbskem. Tak velí páni Maďaři. Schválně jsou tedy odloučeny přístavy dalmatské od svého tržního pozadí. Tak se u nás hospodaří.

Proč škemráme ustavičně o přízeň židů? Nedávno stálo už také v jednom pokrokovém listu: Jsme židy hanobeni, jako nikdo na světě. Ano jsme jimi hanobeni doma ve své vlasti a ještě více za hranicemi. Že židé v zemích slovanských udržují německý, jest nesporné. V Pardubicích vydávají se ku př. dvoje české psané židovské noviny a přece tam dochází poštou takové množství německo-židovských listů, že to musí buditi úžas. A přece v Pardubicích jsou čeští a vlastenečtí židé, jak to tvrdí dr. Vohryzek ve svém „Rozvoji“. Většina židů žijících v naší vlasti o nás nestojí, leč v dobách potřeby; to se také všeobecně uznává, ale přece náš český tisk tak usilovně škemrá o přízeň židů, že je to pro nás už hanba. Což jsme opravdu tak bídní, že nám k nějaké zdatnosti a platnosti ve světovém rejmu musejí pomáhati židé? To byla zase nějaká radost v české žurnalistice, když brněnští židé, kteří zbohatli jen z české práce a z českých peněz, se zármutkem se vyslovili, že nebudou přistě voliti s Němci, aniž by se chytráci jediným slovem vyjádřili, že pro budoucí časy po německém kopnutí budou držeti s Čechy. Honem některé žurnály české otvíraly s úsměvem náruč svou, aby od Němců vypuzené židy přijaly do svého lůna, ač židé ani o to nestáli. Několik židů zvolalo u nás: My jsme čeští židé. A hle český národ zaplesal v tisku, že máme české židy a gaudium nad tím stalo se předmětem vážných novinářských úvah, jakoby lid český dobyl bůhví jakého vítězství a zatím každý chytrý žid se tomu v příměti smál. O jak jsme malicherní! Bratře se trochu ostřeji proti židům a hned vám padne do týla celá spousta listů českých a bude vám vytýkati, že jste sprosták, hrubec nevzdělaný, budete čísti celé články o jakési bestialitě, surovosti, drzosti, bude k vám zaléhati z novin ustavičně ozvěna o právním řádu, lidství, humanitě, kultuře, bude se citovati evangelium, vezme se na pomoc i Kristus a všichni lidští veličáni a budete mysliti, že se blíží soudný den. Prosim vás, jen neodpuzujte od sebe židy, ti jsou jistě přístě spásou českého lidu. O jak jsme malicherní a zaslepení! Čili jinak: Kdo má peníze, tomu hraji.

Mouka uherská prý nejlepší. Dle vídeň. Burs. Kurýra užívají dva peštělé velkomlýny kyseliny sírové, aby dodaly mouce světlejšího zabarvení. Také ječmen, který se v těchto mlýnech zpracuje, jest bělou masčkem. Už i onemocnělé některé osoby po požití chleba nebo moučnicků z mouky této vyrobených za známek otravy. Také otruby a kroupy, jichž se užívá ke krmení dobytka, směšovány prý se škodnými odpadky, čímž přivoděno vypuknutí kulhavky a slintavky v oněch krajích, kde kupovali produkty těchto mlýnů. Protože list zároveň uvádí jména dělníků těchto mlýnů, kteří redakci dotýcena zprávu podali, zahájeno proti majitelům mlýnů těchto trestní vyšetřování. K tomu zajisté poznamenáme. — A naše hospodyně budou kupovati uherskou mouku dále.

Z praxe rakouského práva trestního. (O zabavení a prohlášení spisů. (§ 145 tr. ř.) Pro řízení trestní mají v různých případech velikou důležitost písemnosti buď od obviněného pocházející nebo jinými osobami psané. Soud nabývá držby podobných písemností buď dobrovolným jich vydáním nebo zabavením, které jmenovitě nastává v případě prohlédávání domu a osoby. Úkolem orgánu zabavením pověřeného jest, aby buď vyhledal určitou písemnost, k jejímuž zabavení byl vyslán, anebo aby vůbec pátral po písemnostech v daném případě důležitých. Při tomto vyhledávání a pátrání neobejde se však bez nutného prohlášení písemností k trestnímu řízení se nevztahujících a tak zajisté zasahuje značnou měrou v soukromé záležitosti osoby, u níž prohlídka koná. Proto trestní řád také stanoví, že majitel spisů není povinen, aby k prohlídce spisů svolil; když pak už k prohlídce jich svolí, má se k tomu přiblížiti, aby osoby neoprávněné nedovyděly se o jich obsahu. — Spisy, které buď majitel dobrovolně vydá anebo které při prohlídce u jeho svolením vykonané byly zabaveny, mají se ihned v protokole seznámenati. Neříká to možno, mají se dáti do obálky, která se pak soudně zapečetí. Nemožnost tato nastává jmenovitě, když jest spisů značný počet a nelze jich při prohlídce ani důkladně přečísti. Majiteli spisů má se dovoliti, aby po zapečetění spisů přiložil k obálce také svou počet.

Počet obyvatelstva a daní v Rakousku. Halič má 7,295 500 obyvatel a platí daní 8,936.000 K, Čechy 6,318 600 ob. a platí 70.566.000 K,

Dolní Rakousy 3,086.300 ob. a platí 111,186.000 K, Morava 2,485.000 ob. a platí 98,366.700 K, Štýrsko 1,986.000 ob. a platí 15,226.000 K, Tyroly 860.000 ob. a platí 6,916.000 K, Horní Rakousy 809.900 ob. a platí 9,973.000 K, Bukovina 739.800 ob. a platí 3,225.000 K, Slezsko 880.900 ob. a platí 6,442.500 K, Krajina 508.348 a platí 3,591.000 K, Dalmacie 501.900 ob. a platí 1,812.000 K, Korutany 367.000 ob. a platí 3,558.000 K, Istrie 344.173 ob. a platí 1,652.000 K, Gorice a Gradišsko 282.000 ob. a platí 1,457.900 K, Solnohradsko 193.000 ob. a platí 2,445.000 K, Terst a Přímořím 178.600 ob. a platí 6,813.000 K, Vorarlberg 129.800 ob. a platí 1,119.500 K daní.

Palma kokosová jest nejdůležitější užitečnou rostlinou v krajinách tropických. Na četných asijských ostrovech jest jedinou živitelkou domorodců. Palma kokosová roste nejraději na mořském pobřeží. Na pěstování její hodí se nejlépe ostrůvky v Tichém oceánu, v jejichž písčité půdě, místy složené ze zbytků koralů, ničemu se nedaří. Také v německých osadách afrických palma tato se pěstuje a dává hojně užtku. Valný díl jich poskytuje domorodcům nejnutnější potravu, leč mnohem více jich zpracuje evropský průmysl. — Z kokosových jader tlačí se olej, kdežto sušená jádra ptechávají do obchodu pod jménem „kopra“. Olej tlačí se z nich již v tropech. Palmového oleje užívá se dlesem jako potraviny, dlesem slouží různým průmyslovým účelům. Zbytky z vytlačené kopry poskytují výbornou píci. Malý díl postrouhané kopry zpracovávají cukráři. Z listů pletou se rohožky, z dřeví staví se domy, pořizuje se nábytek, třeba jen v krajinách, kde není jiného dřeva. Tvrdá skořápka ořechu dá se řezati, hladiti, i robí se z ní pěkné nádoby, lžice, číše, knoflíky a jiné drobnůstky. Spálená zanechává jemný uhel. Dalším důležitým obchodním výrobkem jsou vlákna, objímající skořápku ořechu, slují coir a užívá se jich na zhotovování lan, rohožek, koberec, pytlů, kartáčů a j. Z mladých listů a výstřelků připravuje se dobrý salát. Tam, kde listy byly užžuty, prýští se bohatě šťáva, která vykvasivši jest velmi lahodným nápojem (palmové víno) sladce nakyslým. Destilací mění se kokosové víno v kořalku (arak). Vafli-li se zmíněná šťáva, sráží se v sirup a pak v cukr, jaggeri zvaný. Z kmenů prýští se zvláštní druh gumy. Vyloužené nebo vypracované nervy listové dávají pevné tkanivo na nitě a provazy.

Žraloci a rusko-japonská vojna. Tohoto roku se žraloci v Adriatickém a Středozemním moři náramně rozmnožili, kdežto z moře severovýchodní Asie docela zmizeli. Připisuje se to rusko-japonské vojně, kde častými výbuchy podmořských min a torped, jakož i těžkou střelbou postrašení žraloci utekli, kam jen mohli.

Zimní práce v sadě ovocném. V první řadě putno stromy ovocné prodlit. Za tím účelem odstraníme s kofenů, kmene a haluzí odumřelou kůru odprýskanou, aby nezloužila za útulek škůdcům všeříkým a mechu. Ostrým kartáčem sadafským, anebo škrabačkou se kůra stará srbne až po hnědý podklad. Škrabky všechny shromáždí se na rozprostřenou plachtu. Jsou v nich škůdcové stromů, jich larvy i vajíčka, zárodky plísní atd., tudíž třeba vše spáliti. Pak se opatrně vyřeže všechno, co je na stromě porušené, suché, nakažené a rány pečlivě mastí štěpačskou ztmeří. Tato práce koná se za polevy, když nemrzne. Všechny stromy již koncem podzimu se vápnem zabilí a opatří se před zajcem. Kde třeba, za polevy těžeme roubky a půdu kypíme, hnojíme, přestarálé stromy kácíme, pro nové jámy vyhazujeme a mokré části odvodňujeme.

Národní kolek v jakémkoliv množství koupiti lze v kanceláři Ústřední Matice školské v Praze, jakož i u kteréhokoliv místního odboru. Z kolik takto prodaných připadá polovička zisku Ústřední Matici školské.

Svým přátelům, kteří list náš morálně i hmotně podporovali zvláště tento rok s horlivostí záslužnou, řekme šťastné, spokojené novoročí. Na sklonku roku jest redakci odměnou největší to blahé vědomí, že katolictvo probouzí se z dřimoty čím dál více, že touží po katolické četbě a že sami katoličtí laikové se zdvojeným úsilím organizují se k sebeobraně. Leč potřebí ještě četnějších příkladů statečnosti a práce ještě usilovnější v době tolik pohnuté, kdy nepřítel tak směle síly své s námi měří a kdy náš lid jest ohlupován statisici prohanými pamflety a drzými nepravdami tisknutými v tolika listech nepřátelských. Proto novým rokem nový, čilejší ještě ruch nechť se rozproudí v táboře katolickém! Pracujme každý dle sil svých na uvědomění a záchraně českého katolictva! Sečtou-li se i drobné práce vykonané na prospěch dobré věci, shledá se zisk veliký. Pilně čtete svůj list „Obnovu“, starajte se, aby se stále více náš časopis šířil. Jestliže by každý odběratel získal jen jediného odběratele nového, jak veliký byl by to úspěch pro náš list a pro dobrou věc vůbec! — Za četné sympatické projevy vzdáváme srdečný dík všem a každému zvlášť. Kéž sympatie tyto písemně nám projevené vtělí se též všude v příslušné praktické skutky! My se své strany slibujeme, že upřímnou snahou naši bude i na dále státos zdokonalování listu, který bohudík nalezl letos vřelé přijetí i na těch mnohých místech, kde před rokem sotva jméno jeho bylo známo. Tedy s Boží pomocí ku předu!

Redakce „Obnovy.“

Lištárna redakce.

Do Černilova, Rychnova n. Kn., Úpice atd. odkládáme do šela přístěho. Nestalo se zatím místo.

Nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové Úvahy“

vyrovnejte laskavě ihned! Kdo odkládá, zapomene. Kdo řádně své platební povinnosti dostojí, usnadní nám účetní závěrku a zbaví nás nemilého upomínání a výloh s tím spojených.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. prosince 1905. 1 hl pšenice K 13:20—13:40, žito K 10:20—00:00, ječmene K 10:40—00:00, prosa K 11:90—00:00, vike K 14:00—00:00, brachu K 19:00—00:00, oves K 6:00—6:40, čočky K 44:00—00:00, jabl K 25:00—00:00, kroup K, 20:00—26:00, bramborů K 2:40—0:00, jetelového semene červeného K 00:00—0:00, jetelového semene bílého K 108:00—00:00, rážáku K 00:00—00:00, máku K 36:00—00:00, lněného semene K 00:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 11:00—12:00, 100 kg pšen. otrub K 11:00—00:00, 1 kg násla čerstvého K 2:48—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:92—0:00, 1 kg tvarohu K 0:34—00:00, 1 vejce K 0:08—0:00, 1 kopa zelí K 7:00—8:00, 1 kopa cerele K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 2:40—2:50, 1 hl cibule K 8:00—8:50, 1 kopa drob. zeleniny K 0:60—2:40, 1 pytel mrkve K 1:60—1:90, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 hl jablák K 10:00—30:00, 1 hl hrášek K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 23. prosince 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 105, žito 115, ječmene 67, oves 200, prosa 1, vike 31, brachu 3, čočky 0, jabl 0, kroup 0, jetel. semínka 106 1/2, lně. semene 0, máku 0. — 2) Zeleniny: zelí 17 1/2 kopy, petržele 00 kop, kapusty 176 kop, cibule 21 hl, drobné zeleniny 246 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 19 1/2 hl, cerele 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 37 hl, hrášek 00 hl. — 4) Drobného dobytka: vepřů 10 kusů, podvinčat 286 kusů, kůzlát 0 kusy.

Podnikatelství staveb a technická kancelář stavitele

Jindřicha Laboutky

doporučuje se

ku provádění veškerých staveb soukromých i průmyslových, ku zhotovování všech plánů a rozpočtů, jakož i veškerých prací v obor ten spadajících.

Technická kancelář nalézá se v Jiríkově třídě v čísle 394, dům p. Skuherského pod pivovarem.

Nejcennějším dárkem k Ježíšku jest kniha.

Veškeré, kdekoli vydané neb v kterémkoli časopise oznámené

knihy a hudebniny,

hodící se za

* dárky *

vánoční

má stále na skladě a k dodání jich uctivě se doporučuje

první královéhradecké knihkupectví a antikvariát

Bohdana Melichara -

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

Bohatý výběr novinek ve skvostných vazbách.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borůvku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), víno sladká a víno šumivé (lampážné).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výběrem
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení slatě medaille.
Vzorky zdarma a franko.

SANĚ a KOČÁRY

ve velkém výběru,
nejnovější soustavy, nabízí osvěd-
čená firma

ČENĚK BUBEN,
kočárník v Hradci Králové.

Práce solidní, cena velmi mírná.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)
doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvateryn synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí, dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stí-
letmi vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vázavosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

MOSAIKY
sklenné
pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láčí předčí mosaičky
vlastné, hotové
uměl. ústav pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.
Rozpočty pro chrá-
mová okna i mosaičky
bezplatně.

Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!

Založeno 1853.
Provedeno přes 500 oltářů a Božích
hrobů.
Nejlepší doporučení.
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
umělec. závod sochařský a
řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený. —
Vlastní malířské atelier.
Parostrojní truhlářství. — Nákresey a roz-
počty zdarma.
Obnovování oltářů, soch, obrazů a j.

První český katolický závod ve Vídni.

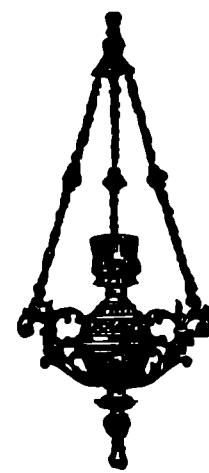
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku vasilá
se vše franco.

Veleřádnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh
Konviktní ul., vyuč. ý pastř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracov-
ných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném alohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresey neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelním úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přepracované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Navštívenky všech druhů
nabízi
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Jednou s důvěrou skuste a posuďte přírodní 5 kg
franko dobírkou vůde.
KAVA
zelená, vichut. K 11:50, 12:50,
14 a 15—,
pražená vjem. K 14—, 15—
a 16—. Cenníky zdarma.
Pochvalné dopisy z celé říše.
Fr. Jelínek, Slatiňany č. 32. Čechy.

C. a k. dvorní dodavatel.
Závod doporučen již roku 1888 Ordinariátním
listem nejvyššího biskupské konsistoře.

Svíce kostelní

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů
zhotovené, svíce polovoskové, pro svou bez-
vadnou jakost velmi oblíbené, svíce obětí a
smuteční, hladké i krásně, dále

k nastávající
době velikonoční

paschaly příslušně vypravené a ozdobené (s be-
ránkem, rány s krůpějemi krve, pozlacená grana),
triangle, vše v libovolné velikosti; konečně
kostelní svíce stearinové.

Pro důstojné farní úřady zvláštní výhodné
ceny dle ujednání!

Pro všeobecnou potřebu

svíce lustrů, dekorací, renaissanční, ba-
rokové, stolní svíčky stearinové plné a duté,
svíčky s rýhovaným kuzelem (do každého svícnu
se hodící), svíčky sklepní, levné parafinové
svíčky pro domácnost a veškeré jiné druhy
svíček vlastní výroby nabízí nejlevněji

J. Pilnáček
továrna na svíce, mýdla a voňavky
v Hradci Králové.
Založena roku 1816.

Hezký obličej jest doporučitelným
zjevem všem srdcím,
který matka příroda svým miláčkům na cestu dává;
avšak, bohužel, málo kdo se těší této přednosti.
Růžovou kůži a jemnou pleť máš si však — díky
pokroku v kosmetice — dnešní dobou každá dáma
sama opatřit, když jenom pravých prostředků upo-
třebí. Ku dosažení cíle slouží
Grolichovo mýdlo
z lučních bylin
(se známou Grolich) zpracované z trestí cenných
květin, kůží osvěžující a oživující.
Vlas stane se bujným, hezkým a plným po
použití Grolichova mýdla z lučních bylin.
Zuby čistě denně Grolichovým mýdlem
z lučních bylin sůstano silnými a bí-
lými jako slonová kost. — Mýdlo toto lze dostati
v lékárnách a drogueriech za cenu 30 kr.
V Hradci Králové A. Frynta, obchod
mydl., K. Dix, drog., F. Viktorin, material; v Po-
lici n. Met. A. Pohlová, droguerie; v Novém
Městě n. Met. Jaros. Kracíková, droguerie, Boh.
Imlaufová, vdova; v Dobrušce Al. Khourak,
droguista; v Golčově Jeníkově J. Thoň, lé-
kárník; v Červeném Kostelci H. Klatovský,
droguista; v Josefově Lud. Jarolímek, droguista;
v Týništi n. Orli. J. Plný, droguista; v Opocně
Josef Středa, obchodník.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 2.000.000.—.

Reservní

a pojišť. fondy ca. K 500.000.—.

Založeno roku 1868.

Vklady na vkladní knížky 4%. — Na poklad. poukázky s 30ti denní výpovědí 4%. Na běžný účet dle ujednání. — Daň důchodkovou hradíme ze svého,

Úvěry všeho druhu. — Vadia, kauce. — Eskont smének. — Inkassa. — Informace. — Úhrady na cizinu. — Zakázky bursovní. — Akreditivy. — Koupě a prodej cenných papírů. — Pojišťování proti ztrátě kursovní. — Promesy. Přijímání papírů do depót. — Revise čísel losů. — Safesové schránky. — Devisy, valuty a mince. — Skladiště spojené vlastní koleji s nádražím. — Zálohy na uložené zboží.

*Soým ctěným příznivcům ku směně
ročního období dovoluje si vysloviti*

uctivé blahopřání

Adolf Bařtipán.

Fr. Beran,
kožešník v Hradci Král.,
Svatojanské náměstí číslo 170.,
odporoučí veškeré

zboží kožešnické
vlastní výroby

a chová stále na skladě v bohatém výběru rukávniky, dámské nejmodernější galie, nánožníky, čepice, kožichy nejrozmanitějších druhů a cen, k nošení pro dámy i pány, jakož i kožichy cestovní a pod.

Stále bojná zásoba nejmodernějších klobouků plstěných, látkových i slaměných, jakož i vlasových klobouků. Hojný výběr všech sokolských potřeb, čepic všech facon, jakož i všeho v obor tento spadajícího zboží. Zakázky na venek vyřizují se co nejpečlivěji a nejkulatněji.

Ošetřování kožichů přes léto přijímá se za levný poplatek.

Veškeré správký a předělávky vyřizují za mírnou cenu co nejrychleji.

Obsluha ve všem řádná. — Ceny nejmírnější.
Založeno roku 1889.

Nádherný a praktický dárek jest

krásný obraz

nebo jiný umělecký předmět, které, jako zrcadla, sochy, rámce, kříže atd. ve velkém výběru a levných cenách na skladě má výrobce rámců a

odborný závod umělecký

JOS. KIESLICH

— v Hradci Králové. —

Těž veškeré

zboží papírnické, umělecké dopisnice, kasetty, alba, hry, kalendáře atd.

Všem svým veleváženým
příznivcům přeje šťastné a
spokojené novoročí

uctivě oddaný

JAN VOCEL,

hotelier v Hradci Králové.

BYTY

o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,
velkozávod truhlářský v Hradci Král.,
u Pražského mostu

Všem svým ctěným příznivcům
a odběratelům

šťastný nový rok
přeje,

za přízeň věnovanou děkuje a
o další zachování její prosí

uctivě oddaná

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Telefon č. 10. Telefon filiálky ve Vídni
č. 5594.

Účet poštovní spořitelny č. 864.988.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

(Filiálka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 12)

přijímá vklady na knížky od
K 1.— počínaje.

Vklady za obvyklých podmínek uložené úrokuje

4½ %

a vklady proti 90denní výpovědi uložené úrokuje

5 %

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodkovou platí banka ze svého.

Půjčky poskytuje úvěruhodným osobám všech stavů za podmínek výhodných; velmi výhodné splátky jsou přípustny.

Eskont smének obchodních za obvyklé sazby.

Zálohy na cenné papíry a skvosty.

Přijímá zakázky bursovní pro všechny burasy.

Prodává veškeré cenné papíry dle denního kursu netto bez jakékoliv provise.

Prodej losů na měsíční splátky za velmi výhodných podmínek.

Promesy ku všem tahům.

Úřaduje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

SUKNA

a modní pánské látky
pro podzimní a zimní období ve velkém výběru; vzory na požádání ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK.

Závod založen r. 1834. — Reelní obsluha. — Pevné ceny.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Besídka

Zajíc s dvojí omáčkou.

Obrázek z moderní domácnosti.

Veliká omšena budova — byty dělnické. Plechové okapy dávno již zkazil rez, při dešti všude zatéká a tím i v horších patrech veškerá omítka na fašádě odpadá. Jest jítro podzimní, ještě úplná tma, když tu před šestou hodinou velká vrata budovy se otevřela. Napřed jeduotlivé, pak v celých tlupách vycházejí dělníci do práce na nádraží neb do blízkých továren. Ruce v kapsách, cigaretto v ústech, límeček u kabátu vyhrnutý, hlavy co možná přikrčené; rychlým krokem spěchají mladí, volným krokem, při přímém držení těla, staří. Jak to nyní vůbec bývá, že starší zdatnější jest mladého.

Po šesté hodině ustane ruch úplně, až zase okolo hodiny osmé, kdy „paničky“ nesou snídani do továren. Obraz úplně jiný. „Paničky“ nemohly v noci mluvit a tak si nabírají zadrženců řeč důkladně. Je to učiněný jarmark, nejméně pět mluví jich najednou, drčení a šébetání, až hlava z toho bolí. Každá paní vyfintěna dle možnosti, předně proto, — „aby ta druhá měla vztek“ — a ještě předněji proto, — „aby svobodní ve fabrice se za ni koukali.“ — Ženská slabost. —

V malé chvíli vracejí se dámy opět z továrny domů a nyní nevědí, co by dle uhoně chvilky začaly. Na posteli urovná se peřina, děti ustrojí se ledabylo a vyženou se ven; ruční nějaká práce je neznámá zbytečnost, na trochu šlichty k obědu času ještě dosti. Lelkuje, klepou, nestarají se o nic vážného.

V tom ozval se s hůry hlas: „Panič! Čvančarová, nešly by dnes na koks, je tam tak pěkně venku-ú!“

„No vědí, panič! Kostřbáček, je-li tam gotesperckej, to bych šla, na švádovickéj né, ten má moc síry a páchne!“

„Jen jdou, je gotesperckej, můj mi to povídal; vezmou Frantíka sebou.“

Za chvíli vyhrnuly se paničky, každá s košem, za nimi Frantík nesoucí nůd páží prázdný pytel. Franta bos a bez čepice Právím bez čepice, neboť Franta je člověk zkušený; chytou-li jej na koku, nemohou mu vzít to, čeho nemá a odbude to nějakým poblavkem; to on již zná.

Tříčlenná společnost spěchala k blízkému nádraží, slezla do příkopu táhajícímu se podél trati, obešla skladiště a stanula konečně tam, kde se vlaky seřadují k odjezdu — až za nádražím. Ženy opatrně vysadily Frantu na plot zbudovaný ze starých prazců kolem trati, aby to okoukl, což Franta vykonal s dovedností staré praktika. Nikde žádný hlídač — hupnul s plotu, vylezl na nejbližší vagon a házel paním v příkopě stojícím dolů koks.

Pytel dostával již tvary okrouhlé, když najednou zavzněl ryk, řev děsný, jaký hrdlo lidské vyrazí ze sebe jen v okamžiku děsu největšího. Paničky ulekaně vzhledly a spatřily výjev barbarství, dvacátého století nehodný. Hlídač pomalu se připlízl, chňapl nic netušícího Frantu za nahu, stáhl jej z vozu a řemenem od kalhot začal Frantu oprašovat rukou jednou, drže jej rukou druhou do výše za jezáté vlasy, aby Franta dle staré praktiky nemohl lehnouti na zem. Aby pak se Franta přílišně nekroutil, slápl mu hlídač velikou svojí botou na bosé nohy a káral hoča řemenem nemilosrdně.

Franta ulekan, řval jak tur; poznáv situaci, křičel: „Strejčku, prosím Vás, nebijte mne, já mám padoucí nemoc.“

„A já zase na ni medicínu,“ odpovídal hlídač; „ty kluku zlodějská, kolikráté dostal jsem již pokutu k vůli tobě!“ A pásek dále hvízdal vzduchem.

Paničky, probravše se z leknutí, spustily proudy výmluvnosti své na hlídače: „Voni jeden raubíř rasovskej, mají to svědomí, to ubohý dítě tak hovadsky mlatit? Copak kdyby z toho dostalo strhnutí šíje nebo psotník? Do smrti by to nezaplátili a ani tak dlouho živ nebudou, aby si to mohli vodsedět. Kdyby ho viděla jeho maminka — chudák; či pak jseš, chlapečku, nejseš vod tej vdovy, co ji přejala mašina může u Skalice a co je vás vosum sirotků?“

Franta svědčil hlasem velikým.

„Tak ho pustějí, voni necito nelidskej; vždyť to slyšejí, že je sirotek; vždyť my jich musíme dát do „Práva lidu,“ voni jeden pacholku kapitálu. Copak je ten koks jejich a Pán Bůh dal ublí jen pro bonatý?“

Hlídač pustil konečně Frantu, který již napodoboval dovedně umírajícího. Cítá se uvolněn, skočil jako jelen přes plot.

Ale chudák, jak vypadal! Uši červené jako krev a alespoň o coul delší, nežli před exekucí. Oči lezly mu z důlku jako blemýždi.

„Pojď, chlepečku, odvedem tě k mamince; ona toho chlapa musí žalovat, my budeme svědčit“ a tihly řvoucího Frantu rychle pryč. Za rohem dostal chudák ještě šturec od mámy: „Nešiko, nešikovej, neměšs dat pozor?“

Franta ještě plakal. Ale najednou ztichl jako změněn, utřel si nos, protřel oči a hlasem úplně normálním upozorňoval: „Maminko, helejte, tamhle na louce je zajíc! Opravdu seděl, či vlastně panáčkoval tam zajíc, úzko-tlivě se ohlížeje. Frantík za ním jako chrt; zajíc marně se pokoušel utéci; máje přední běhy postřelené, odstrkoval se zadkem. Již jej Franta držel. Několik ran kamenem do hlavy učinilo dalšímu trápení konec. Franta, zapomenav na výprask, skakal radostí a nesl mámě zajíce.

„To je kluk šikovný,“ pochvalovala matka; „strč ho do pytle. To si pochutnáme a jich, paní Kostřbáček, také pozveme.“

Odnesli zajíce domů a čekali, až přijde „pán“ z práce! Přišel „Starej, koukej, chytli jsme zajíce!“

„No, jen aby to nedopadlo jako s tou husou!“

„Ale prosím tě, starej, nezlob mne s tím; bez toho to dal nějaký reipal do Obnovy a teď se mi s tím smějou. Budeme to vařit s paní Kostřbákovou.“

„A snad abych ho stábnou,“ řekl muž.

„Já bych myslela napřed oparit, viš jak se nám smějí s tou husou, že jsme jí nepafil, já teď všechno budu parit.“

„Ale hloupá, to snad jen to, co má peří, se parí.“

„Ale jdi, co pak prase má peří? A také se parí.“

„To máš taky pravdu; radši se na to půjdu zeptat.“

A šel. Měl kamaráda, ten měl ženu, bývalou kuchařku, každý mu záviděl, jak dobře se má při jídle.

„Paul, prosím jich, poslal mi bratr zajíce; moje se v tom nevyzná, poradějí, jak se to dělá?“

„Inu, lehká věc; zajíc se stáhne z kůže, potom z blánky, posolí se a prošpikuje slaninou. Předek můžou udělat s černou a zadek se smetanovou omáčkou. Na černou vezmou perník, může se dát i trochu piva a všechno koření, hlavně bobkový list a dymján a trochu zele niny a na smetanovou to samé, ale bez perníku a bez piva a pak se to zaleje smetanou a mají to.“

„Tak jim pěkně děkuju“ — — „Tak, ženo, už to umím. Stahovat se bude Franto, podrž ho.“

„Jo táto, Franta leží, on se trochu utu mloval s tím zajícem, tak jsem jej poslala spát.“

„Teda ať si leží, odbudu to sám.“ Vzal kladivo a hřebík; hlavu zajícovu přibíl na futro u dveří, vykuchal jej, nřízil kůži kolem krku a začal stahovati. Celá rodina stála kolem něho; i Franta přes všechna svoje muka přišel. Taký paní Kostřbáčekova se dostavila ustavičně chvála: „jak je ten jejich fotr šikovnej.“

Kůže byla dole, začali hledat blány. „Co to je ty blány? Já nic nevidím; to snad nyslela střeva.“

„Inu, vždyť to již bude dobré, jen to tak, muži, nechej a jdi to zapít.“

Muž umyl zakrvácené ruce a šel to zapít moucha litry piva.

Žena nemohla hřebík ze zajícovy hlavy vytáhnouti, uřízla tělo a hlavu nechala na futře přibitou. Zajice položila na tabuli a šla nakoupit přípravu, všechno koření, zeleninu a špek. Jak odešla, děti se zatím bavily tím, že vystoupivše na židli, strkali zajícovi mezi zoubky tatínkovu fajku a Franta demonstroval sourozencům svým na zajícových uších, jak s ním zacházel hlídač na koku.

Konečně matka přišla. Opět nová nesnáze! Ona i paní Kostřbáčekova měly dohromady pouze jeden pekač. „Vědí, paní Čvančarová, pěci to na dvakrát to by toho bylo pro všechny málo; uděláme to tak: rozseknou zajice, pekač rozdělíme tak, že uděláme v prostřed z bramborové kaše hráz, já tam mám ještě trochu kaše od oběda, a na jedné straně budeme pěci na černou a na druhé se smetanou.“

„Inu, voni mají zlatý nápady, paní Kostřbáčeková, tak jdou pro tu kaši.“ Stalo se. Pekač se rozdělil hrází, do každé poloviny pekače přišla polovina zajice. Špekem nešetřily, koření daly ode všeho, zázvor, skořici, pepř, nové koření, hřebíček, marjánku, dymján i bobkový list. Zeleninu také: cibuli, petržel, celer, kapustu, karfiol, kedlubnu i špenát. K tomu na černou půl litru piva a čtyry tabulky rozstrouhaného perníku, k tomu na bílou půl litru smetany. Postavily vše na plotnu.

„To je vůně, panič! nabrou si zatím do nosu, dyť to voní, jako v hapatyce“, radovala se paní Čvančarová.

S počátku vše šlo dobře, ale buďto se hráz podmočila oboustrannými omáčkami, anebo se porouchala při obracení pečeně — zkrátka, najednou se hráz proválila a obě omáčky, černá s bílou slavily spojení a sbratření. Co dělat?

„Tohle bude pěkný,“ zaplakala paní Čvančarová, „můj mi to nedaruje, tolik se na to natěšil!“

„Ale nejsou hned taková lekává, copak je to něco špatného? Vždyť to přijde do jednoho žaludku; jen to pečou dál, budou vidět, že to bude dobrý“ — tušila paní Kostřbáčeková.

A pekly. „Vědí, řekneme, že je to divoká omáčka, že to není ani na černou, ani na bílou, a že jsme to schválně udělaly. A koštnou to, je to konec dobrý, ani jsem si nemyslela. Inu, má to trochu divokou chuť, ale je to dobrý.“

Přišel muž domů. „To je vůně po celém domě“, pochvaloval. Paní Čvančarová dostala novou kuráž: „Poslouchej, starej, my jsme se na to s paní Kostřbákovou uradily a udělaly jsme to na divoko, to jsem žádostivá, jak ti to bude chutnat.“

Konečně nesli na stůl. Franta chtěl nohu a dostal jako lovec žádané. — Začali jísti. Kousali, kousali, ale sousta byla jako gumová, poněvadž blány staženy nebyly. „Das ví, co to je“, řekl muž; „není to přece tvrdé, ale nemohu nic ukousnout; zrovna to v hubě skáče; ale jen co je pravda: ta omáčka je dobrá, ta se ti povedla.“

Po dlouhé radě konečně shledali, že nejspíš zajíc byl „ze špatného futra“, a spokojili se s omáčkou a knedlíkem. Pán byl v nejlepší náladě. „Vidiš, stará, do smrti jsem si nemyslel, že se takhle naučíš vařit. Jako kdybys byla chodila na učení do hotelu! To jsem si pochutnal! A jim taky děkuju, paní Kostřbáčeková, škoda, že jejich musel odjet sítou osmatřicítkou!“

Paničky jen se rozplývaly radostí. „To to dobře dopadlo, vědí, ale ten recept na tu omáčku žádnému nepovíme.“ — —

Ale já jsem se o tom přece dověděl a nejsem tajnostkářem, předkládám jej čtenářkám „Obnovy“ k vyzkoušení. Ale při tom pozor! Vždycky se to dobře nepovede.

Literatura.

Nákladem „Unie“ v Praze. Spisy Julia Zeyera XXVI. Vyšehrad. Seš. 1.—3. po 40 h. — Válka ruskojaponská slovem i obrazem. Vychází redakcí J. Klecandý v týdenních seš. po 30 h. Sešit 42—43. — Obrazový zpravodaj. Vychází redakcí J. Hejreta dvakrát týdně. — Roč. II, čís. 81.—84. po 10 hal. — Dějiny umění národa českého. Napsal F. J. Lehner. Sešit 38 za 70 h.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Spisy Karla Klostermanna. Řada druhá. Hostinný dům. Seš. 8.—11. po 30 h. — Cestopisný román dr. K. Maye: V říši stříbrného lva. Seš. 60.—63. po 30 h.

Nákladem J. K. Kobra v Praze. Rukojed dějin všeobecných. Napsal dr. J. V. Prásek. Seš. 3. a 4. po 40 h. — Velká vzorná řada kuchařka. Úprava všech druhů pokrmů a nápojů. Upravila B. Jermáková III. vydání. Seš. 28. a 29. po 32 h.

Nový Život. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu. Vede a vydává K. Dostál Lutínov. Roč. 11., čís. 1. Předpl. 10 K roč. přijímá se v Prostějově.

Eva Měsíčník pro vzdělání čes. žen a dívek. Vede B. Konářík Roč. III, čís. 1. Roč. předpl. 8 K přijímá se v Prostějově.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. B. Vaněk. Roč. IV, čís. 2. Nákladem R. Rappa v Pelhřimově. Roč. předpl. za 10 čísel 6-60 K.

Vlčekova Osvěta, ročník 36., čís. 1. Obsah: Dr. K. Matuš: O volební opravě. — Z vlastních pamětí dr. F. L. Riegra. — J. Brožek: Ze života V. V. Tomka. — K. Leger: Co zbylo. Obrazek z doby po 30leté válce. — Ot. Zachar: Frant. Ondřej Poupě. — K. Voříl: Z výletu do Srbska atd. — Roč. předpl. 14 40 K přijímá administrace na Vinohradech.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 22., čís. 3. Obsah: Dr. A. Lenz: Lze říci podle pravdy, že byl Hus, trvaje v Čechách, ač bloudil ve víře, vně katolíkem. — Vl. Pittnerová: Paňátko. — B. Jiříček: Mojžíš a Darwin. — Dr. J. V. Sedláček: V sev. Americe r. 1904. — F. H. Žundálek: Stan. Vydra. — Dr. R. Zháněl: Vzpomínky na „kukátkáto.“ — Ad. Chlumecký: Ode žní do žní. — J. Vyhřídál: Rok na Hané. Atd. Roč. předpl. 10 K. Nákladem družstva „Vlast“ v Praze.

O výchově hudební. Napsal R. Kadlecěk. Nákladem Birgusa a Riedla v Píseči. Za 60 h.

Rozhledy po lidumilství. Jediný náš filantropický měsíčník vychází redakcí F. C. Vika ve spolupráci „Jub. ženského asylnu čís. a král. Alžběty“ v Praze. Ročník 13., čís. 10. Předpl. 4 K roč. přijímá pl. K. Baumgartlová v Karlíně.

Několik slov o činnosti komitétu pro zřízení důstojných a samostatných místností Pražskému Hla-

holu. V upomínku na slavnostní otevření „Hlaholekého domu“ dne 5. list. 1905. Nákladem „Komitétu“.

Něco pro naše hospodáře. Každý odběratel „Pražských hospodářských novin“ obdrží s 2 číslem b zplatně krásný, v barvách provedený náctenný kalendář s obrazem „Na lov“ „Pražské ho-p. noviny“ vycházejí 1. a 15. každého měsíce za půlroční předpl 4 K. Administrace v Praze na Karlově nám.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Půjčnji za nejmnřnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř

v Hradci Králové, čis. 83
Palackého třída

svoj bojně zásobený

sklad náčiní

bohoslužebného

se stříbra, bronzu a ji
ných kovů

vše silně v ohni zlatené
a stříbrené, sač se ručí.

Vlastní výroba umožňuje
veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. — Platiti
možno též ve lhůtách. Oprava
znovuzlacení a stříbření star-
ších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvr-
zením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může
se vykázat četnými pochval-
nými příspisy P. T. zákazníků
a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů,
monstrancí, ciborií, relikvi-
ářů, nádobek na sv. oleje,
lamp, luceren, lustrů, kaditelů, táček na křest, svícenů, pa-
ciifikalů, schránek na Největější, patenek atd. co nejvíce.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci

nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Varhany

a harmonia

veškerých soustav ladí a opravuje

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově
nad Kněžnou.

Varhany starších soustav představuji na pneuma-
tické. Též obstarávám ladění pian

Veškeré práce vykonávám co nejlépe a levně.

Hledáte vhodné a praktické dárky vánoční
a novoroční?

Výhodně je nakoupíte u firmy

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, Velké náměstí 136.

Veškeré zboží jest nejlepší jakosti se zárukou
a v cenách nejlevnějších, konkurenčních. Dopa-
ručuji každému, aby dříve, než dárky nakoupí, mé
výklady i sklad si prohlédl a se přesvědčil, že
větší výběr a levnější nákup nikde jinde nenalezne.

● Klatovské prádlo!
● Dámské prádlo vlast. výroby.

● Bavičné a lněné zboží. ●

● Kapesníky. Ručníky. Soupravy.
● Kněžské kolárky prací i celluloidové. ●

První výroba

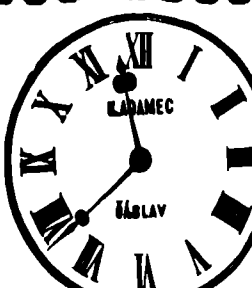
věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, přikrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,
(filialka v OLOMOUCI, Eliščině třída, 5.)

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru:

Výtečné kapesní hodinky všech
druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních.

Zlaté a stříbrné skvosty, jako:
řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení
s úplnou zárukou!

Solidní obsluha při mírných
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

Důvěry hodným úsilky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1849.

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž
1906.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jedině kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akcelová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Tovární sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Šulc - Vín - Praha

prodává

zaručená mešní vína.

Když již myslili vzbouřenci, že zvítězili, prohlásili v Oděse a okolí „černomořsko-dunajskou republiku“ a zvolili sedm svých „ministrů“; a tito „ministři“ byli všichni — židovští kapitalisté. Hrozný povyk ozval se mezi židy, když revolucionáři polští vytasili se se záměrem obnoviti samostatné království Polské. Prý by ruští židé těžko prodávali své zboží, až by bylo Polsko od „ruské republiky“ politicky odděleno. Tu to máme.

A jak si revolucionáři tu republiku pod otcovským patronátem židovským představovali? Proletářům naslibováno darů jako v pohádce a ti žádali od vlády věci takové, jaké jim říše nemohla dát, i kdyby na to velmoži a bankéři ruští všecko jiněni dali. Náhledy nejzřetelnější židovští vůdci nechali zcela volně pronášeti, vědouce, že až by svedený brav pomohl k pádu dynastie, stejně se dá chytiti do smyčky.

A co by bylo následovalo, kdyby byli přítomný okamžik revolucionáři přece jenom zvítězili nad stranou pořádku? V tom případě se mohli zcela bezpečně připraviti na brzkou protirevoluci, neboť vláda ruská nikdy tak násilně si nepočínala, jak si počínali vůči občanům jiného mínění židovští revolucionáři. Lze si pomysleti, že by obrovská většina ruského národa snášela dlouho komando menšího počtu násilníků? A jaký by nastal poměr k velmocem jiným, co by bylo možno čekati od styků mezinárodních?

Hlavní strůjcové revoluce — a velké části cizinci — dovedli vypracovati plán, ale samým se do boje nechtělo. Na př. barikády stavěny za dozoru cizinců, kteří sotva několik vět ruský uměli. A tito inženýři v čase boje šikovně s Moskvou se vytrahovali. A ten hrozný boj, který zničil několik miliard národního jmění, který ničil barbarsky spoustu uměleckých památek, ten že byl bojem vlasteneckým? Právě tvář revolučních židů nejlíp se ukázala po prohlášení konstituce; tu židé, co měli plesati, zdvihli právě boj nejurputnější. Oni nechťeli, aby se Rusko vzpamatovalo; blahovolnost carova po pletla jejich hamižné a metivé plány. Proto tolik stříleli do zástupů, které chtěly konstituci oslavovati.

A těmhle násilníkům tleskala s jásotem sociální demokracie v Rakousku i jinde. „Svobodomyšlní“ socialisté přijímali s pochvalou zprávy o násilnostech ruských svých soudruhů a volali sami: „Budeme mluvit po rusku!“ — Jen trochu ještě sečkají, soudruzi! U nás není lid tolik nevědomý, nedá se tak snadno chytit na každou lež a frazi jako v Rusku. A jestliže ani v Rusku všechny násilnosti nepomohly, dokážete tím méně vy u nás. Bude nejlépe přemýšlet, jakých hrozných hříchů natropili se socialisté v Rusku právě na proletářích; a při tom místo vášnivých hesel raději trochu přemýšlejte, zda by taková násilnická revoluce opravdu lidu pomohla.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hoorky, v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

„To mi je divné; staví-li se přece někdo na hodinku v hostinci, proto se svět nezboří.“

„Všecko málo platno; žena mne pustí do hostince vždycky jenom v neděli nebo ve svátek.“ — Tak hovořil pan Voves, který tleskal nadšen, když student dokazoval, že česká žena byla posud otrokyní a že jest potřebí, aby měla větší práva. Nu — aspoň ho mladí pánové pochválili, že má ducha pokrokového.

Za dvojicí pánů prakticky filosofujících šel strejc Vejvara. Horko mu šlo do hlavy, celý se třásl úzkostí při pomýšlení na ten okamžik, až ženské budou mít v domácnosti ještě větší práva než dosud. Byl postavou nepatrný a jeho žena byla statná jako kyrysar. Vejvara nekouřil, nepil, sloužil ženě ochotně jako posízený čeledín, ale za všecko dostal huby a někdy i ran nepočítaných. „Ale nač bych se tolik trápil tím přemýšlením?“ bleasklo mu najednou hlavou. „Má-li mít žena stejná práva s mužem, dokážu, že si také dovedu vážit práv vlastních. A až se změní paragrafy podle návrhů toho studenta, vezmu si ženskou jinou.“ Ale hned v záptí, mu napadlo, co by mu asi žena zahrála na rozloučenou a zda by si pak na ní něco vyžadoval. A pak kdo ví, chtěla-li by ho jiná ženská tolik přičinlivá jako jeho Manča. Zkratka — těžké, přetěžké myšlenky ho jaly po té přednášce.

* * *

Do téhož městečka přijela slavná pěvkyně Jarská. Pozvali ji studenti, aby spolupůsobila při jejich hudební a pěvecké akademii. Umělkyně sklízela hotové salvy potlesku. Chválili ji nadšeně odborníci, přisvědčovali jim horlivě občané, kteří modernímu umění pěveckému za mák nerozuměli, jen aby o nich někdo neřekl, že nestojí svým vzděláním na výši doby. Student Vícek radostí jen hořel. Takle akademie byla vlastně dílem jeho;

Volné listy.

(Rozhledy po sociálních poměrech.)

(12) Co do stránky náboženské řečníci často hýbají nebem a zemí, působíce části posluchačů radost, jiné zarmucující a dávající pohoršení, což ovšem při otrlosti jejich svědomí jest jim ničím. Právil jsem v minulém článku, že od kněžstva není jim čeleno jak nutno a jak jest potřebí, a hned tady konstatuji, že kněžstvo zásadní viny v tomto nedostatku nemá. K uskutečnění určitých sociálních úkolův a cílů jest třeba výchovy, neboť skoro každá životní otázka, která se v našem moderním věku projednává, jest otázkou výchovy. Protináboženské zásady, pokud byly uloženy pouze ve filosofických knihách, obmesovaly se jen na vybraný počet čtenářů, neohrožující skutečný život lidí. Jakmile však různí vůdci usmyslili sobě proniknouti jimi v zákonodárství a ve všechna sociální zřízení vůbec, musili se starati o to, aby, když ne celá společnost, tedy aspoň jedna část její oněm zásadám přisvědčovala. A tu již dostavila se praktická potřeba vychovávat k tomu cíli žurnalisty a řečníky. Uzná-li kdo za poučeno, přehlédnouti dráhu, kterou myšlenka protikatolická u nás vykonala od počátků až k nynějšímu vrcholu jejího vývoje, srazá, jak z malého praménku tvořila se a mohutněla řeka, která dnes bouří, vystupuje z řečiště a na všechny strany se rozlévá. Z počátku jeden dva socialistické časopisy — jména dvou tří řečníkův socialistických kmitla se novinami, aniž věnována jim bedlivější pozornost. Utopie, řeklo se, a tím věc zdála se býti vyřízena.

Však socialistické časopisy přes to, že hlásaly společenskou utopii, nezanikly, a propadli-li se někde jeden, brzo po něm zrodily se dva, protože dělný lid zamíloval si je jako průkopníky lepší hmotné existence. Řečníci socialističtí byli z tvrdého kamene tesáni, neochabli a dovedli stoupencům všípiti vědomí povinnosti. Myšlenka vyháněla tisícové odnože, časopisy se množily, agitátorů přibývalo, a tak uskutečněn plán lidové výchovy v tuhé organizaci a pevné kázni. Tato výslednice sil socialistických v úhrnném svém pojetí nedostavila se přes noc, nýbrž pracováno k ní po léta, po desetiletí plánovitou výchovou.

Na naší straně podobného postupu zůstalo; protože působí u nás silné tradice, které dlouho vzdorovaly tlaku změněných poměrů. Ovšem potřebný konservatism jest nutný, ale nejméně jest potřeba povzneseního a radostného pokroku, který sice netleská hned každé svůdné ideji, však přibírá z proudu sociálních a duševních to, co jest dobré a zdravé. Teprve když nebezpečností vážně zahrozilo, poznali jsme, že útoky proti náboženství bez nás odráženy nebudou, a uvědomili jsme si nejnověji, že dlužno účastnit se života veřejného účinnou prací sociální. Nedovedu si také vysvětlit, že leckde v našem táboře vyskytne se ještě mínění, dle kterého účast neb neúčast kněze ve věcech politických jest posud problémem. V tomto ohledu mohlo by býti přece dávný již jasno, a proto, považuje za zbytečno doka-

on k ní dal první podnět a hodné se nalopotil, naběhal, napsal, aby akademie dopadla co nejstříkveleji.

Po koncertě vstupovala slečna Jarská s nádhernou kyticí za velikých ovací do kočáru. Toník stál se svými druhy hodné blízko. Najednou měl nápad. „Víte, hoši, co? Vypfáhněme koně! Povezeme umělkyni sami. A studenti v mladickém zápalu za malou chvíli vystřídali koně v jejich službě.“

Když Toník konečně přišel domů, bylo mu divno, proč maminka se nerozplývá hned celá radostí nad jeho dnešním triumfem. Byla tolik zamklá! „Co vám je, maminko?“ tázal se po chvíli něžně.

„Co mi je? Vzpomínám, Toníčku, jak jsi hovořil přede dvěma měsíci o naprosté rovnosti všech občanů i občanek. Vzpomínám, jak jsi mi ostře odsekl, když jsem ti den před tím domlouvala, abys před spaním vždy klekl a aspoň otcenáš se pomodlil. Řekl jsi mi, že bys se musel stydět před pokrokovými kolegy, kdyby se dověděli o tvé slabosti; odpověděl's, že to je zpátečnické ponížení, klekne-li někdo k modlitbě jako stará babička. A vidíš, ty hlasešeli rovnosti, teď si's nic nezažal, když jsi dělal tabouna slečně, která jest přece podle tvých vlastních zásad tobě zcela rovna. Rozvažuj sám, co je víc ponižující: kleknout před Stvořitelem anebo zapřáhnout se k vůli ženské do vozu jako kůň. Svě vlastní matce bys takovou počtu sotva kdy prokázal.“ — Paní Vicková chvěla se hlas rozčilením.

Toník zčervenál, hrábl si rozpačité do vlasů, koktal něco neousuvle na omluvu a pak — ještě dlouho na loži přemýšlel, jak i u pokrokového člověka může býti teorie a prakti na štrů. Nu, a upozornila ho na to žena neemancipovaná, která tolik nestudovala jako její syn.

zovat, že kněz i politiky musí si všimati, uvádím doklad, jenž věc určitě osvětluje.

Častěji z našich řad bylo slyšeti nářky na Staročechy, že se nezastávali zájmů katolických a že pro nás hrozně málo učinili. Smím zajisté prohlásiti, že se stesky těmi neosouhlasím, protože jsou neoprávněné. Jako všude, tak zejména v ohledech politických stran rozhoduje poměr sil. Každá vrstva sociální v politické straně dojde povšimnutí na tolik, na kolik si ho svou vahou a významem vynutí. Každý znamená jen to, čím skutečně jest a tato dynamika předeem uplatňuje se v politice. Pasivita nezjednává respektu, jenom činnost. bitnace tedy jest rozložena jako na stole: strana staročeská si nás nemohla vydatněji všimati proto, že jsme ji ve vrstvách voličských nemohli výsledně podepřít, v čemž jest důkladné poučení naše pro všechnu budoucnost.

I tato odchylka náleží do sféry, kterou jsem z počátku napovídal. Řekl jsem, že pro činnost účast na schůzích, i na takových, kde v palčivém boji zápasí důvody, kněžstvo nebylo vychováno. Však, chvála Bohu, dnes moderní názor razí si již cestu. Nemí proč zatajovati, jak všimaví kněží byli potěšeni zprávou, že v semináři v Králově Hradci dějí se praktická debatní ovičení. Jsou to schůze. Budoucí kněží dostávají se tu cviku, ostřílení a pohotovosti, proti důvodům věsti protidůvody.

Jakkoli posvátné řečnictví podstatně liší se od řečňování světského, přece jest k našim úkolům prospěšnou přípravou. Kněz má tu na své straně nebojácnost vystupování před masou posluchačů, zásobu slov a samostatnost ve výrazu myšlenek. Další musí doplniti cvik, jenž ovšem nemůže se obejít bez určité metody. Nejprve začítí ve schůzích spolkových, pak okruh rozšiřovat po venkově přednáškami rázu hospodářského, podněcovat debaty a, co hlavního jest, vždy logicky myslit a ovládat předmět. To jest již stará písnička, že i nejobratnější jazyk bez potřebných vědomostí sice se vytvoří, ale nepřesvědčí a nechytne hromadu.

Od starších pánů, kteří vyrostli v jiných časech, ovšem vystupování na schůzích očekávat nemůžeme, ale aspoň tolik dovoleno jest od nich žádat, aby dle možnosti a schopností svých podporovali činnost mladších podporou tisku a vůbec mravní zaujatou účastí na společné věci. Tato společná naše věc jest veliká, neboť jde o to, aby někdy nad katolickým lidem ne triumfovala armáda socialistů, zednářův a židů, kteráž tragédie senzáce právě ve Francii.

Ale též mezi staršími pány proniká vědomí vážných povinností tím, že se zakládají spolky pro hospodářskou uvědomělost, v kterémto bodě jest vlastně záruka budoucích našich úspěchů a jednotnost pojmání národohospodářského buditelství, jak nás ze sna burcoval již před osmi lety prof. Bráf. V době záplavy hesel o pokroku a civilisaci, v době různých otázek, kdy otázkou miní se obyčejné souhrn okolností, v nichž nemožno se vyznati, jest otázka národohospodářské práce pro nás tak určitá, že neschází již nic jiného, než aby soustavně ve skutky byla vtělována.

O starší generaci kněží v této příčině jsem promluvil a zmíním se teď o kněžstvu mladším. Jest v něm dosti cíle a schopné intelligence, aby plně vystačilo daným úkolům veřejného působení ve smyslu moderní pastorače. Pozorováním života, sbíráním zkušeností, bedlivým studiem mohou se mnozí z mladšího kněžstva probíti, aby uzárali a zaokrouhlili se v řečnickém umění. Necht se nezapomínat, že mnozí řečníci laičtí rozvíli se za podmínek mnohem nepříznivějších a bez znatelnějšího předchozího vzdělání. Právě vzdělání a tím také větší možnost, látku všestranně pochopit, zpracovat a objasnit, uschopňuje, aby kněz dovedl povědětí mluvení své vedle jiných řečníkův a, jest li toho potřebí, i proti nim. Tady jest v zárodku mnoho našich sil stajeno, a znes slabosti naší jest, že je nedovedeme ještě dobře uvolniti.

Jest nutno znát řečníky socialistické, totiž jejich duševní obsor a hloubku jejich vědomí. Pozorujes sice vlastnosti demagogické, kterými dovedou strhnutí posluchače a rozpáliti je hněvem proti sociální nespravedlnosti, ale věda jejich, již užívají jako berana proti náboženství, jest předsudková ubohost. Jdeť socialistickým vůdcům o zničení náboženství, a proto všemi desíti chytli se materialismu a darvinismu v nejodpornější jejich podobě. Však naše apologie jsou již tak důkladně zpracovány, že nemusíme obranných prostředků namáhavě hledati; slovem, kněz dnes již ví, kam má sáhnouti, aby takovou vědu socialistickou vyvrátil. Ostatně kdybych se chtěl rozepati o tom, že nutno jest knězi snáti důkladně obsah určitých knih, bylo by to chtít dokazovati, že kniha jest pro četbu a pro studium, a to by bylo tak naivní, jako chtít někoho přesvědčovat, že hostinec jest místo, kdež lze obdržeti pokrm a nápoj. Při důkladných vědomostech, obratné dialektice, jasnosti hlediska nemusí se kněz nikdy vyhýbati zápasu a na

jeho duševní hbitost jest, aby slabé místo svého odpůrce vyhlédl, na ně jistě zaútočil a tak chlubného „orátora“ noby podrazil. (Pokr.)

Obrana

(12) **Tomáš!** vykřikl v nedělním feuilletonu Času dne 24. prosince z Vídně Machar do Prahy na Masaryka a po výkřiku tom dokazuje mu, jakou nemravností bylo vyrovnání výkonného výboru strany realistické s drem Herbenem. Potřebujeme jen vzpomenouti, že ony vyrovnávací machle děly se pod silným vlivem slovatného humanisty, a poznáme hned, že všechny ty sotisy a důkladné opovržení Machar adresuje přímo Masarykovi. V celém článku Macharově neustále ozývá se: víš, pamatuješ se, chci ti říci, napsal jsem ti . . . a zní to velmi výhražně. Vizme několik ukázek, jak Machar nemilosrdně škube Masaryka za bradu. „Po pětinedělním zápasu“, horlí Machar, „kde nebylo šetřeno ničeho, kde byly pomazány štíty těch i těch tak, že se to nikdy smýti nedá — najednou smír! To není metoda politické strany! Mysliš, že se najde v království Českém v kterémkoliv okrese nějaký volič, který by uvažoval, že takový štít má být ochranou jeho práva a který by dal hlas příslušníkům této strany? Tomáš, buď měla strana nechat padnout Herbena nebo výkonný výbor — všechno ostatní jest samovražda partaje jako politické straupy. A naopak: na takový smír neměl přistupovat ani dr. Herben ani výkonný výbor. Ztratil jsem illusi o mužích, proto se přestávám počítat ke straně.“ Ze ztratil Machar illusi též o Masarykovi, povídá zřetelně v těchto řádcích: „Nikdy jsem nevěřil, že takový shnilý kompromis jest možným v naší straně, pod auspiciemi svých přátel.“ A aby Masaryka potloukl ještě pořádněji, cituje mu místo z Kolára: „Přátelům já jen mé srdce, celé srdce dávám; než aby mi hlavu na jejím místě nechali, jakákoli ona jest, to nic není než přirozené právo a slušná žádost“ — — — tahle stará slova ti cituji jako odpověď na Tvůj úterní i dnešní list. A konečně Machar dobývá Masaryka jako pokrokovce a humanistu. „Byla to zkouška z pokrokovosti, humanity a chces-li i z českosti strany — a strana propadla s ní hanebně.“ Machar na podkladě shnilého kompromisu odsuzuje stranu jako partaj zchátralou a bezzásadnou, a ještě jednou připomínáme, že hlavním autorem kompromisu byl Masaryk, jemuž celý věk uběhl v boji o zásady, aby konečně jeho vlastní přítel vmetl mu ve tvář bezzásadnost a aby mu tak připravil den mravní zhouby a pokoreň. V minulém jednom článku jsme tvrdili, že pánové ničí svoji humanitu, podobajíce se v tom hadovi, jenž požírá svůj vlastní ocas, dnes však již musíme konstatovat, že se požírají navzájem sami a bude konečně nutno, tyto mravní invalidy zavézt někam do špitálu, Masaryka do špitálu, Herbena, Machara a celou stranu do špitálu! Což pak v té domácí válce sami málo se nakřičeli o vědech, které se musí propíchnouti? Vřela jim žluč, když jsme jim dokazovali bezzásadnost a neupřímnost, a dnes přímo vykrádají naše články, aby náš soud o sobě slavnostně opakovali a přitiskli naň pečť a tak dočkali jsme se tedy vzácné chvíle, že s námi jednou souhlasí — a to v úsudku našem o jejich vlastní mizerii. Na konec však jest upozorniti ještě trochu na Machara. Pravíť, že „Čas“ bude nyní orgánem rozumných lidí, pro tu stranu že chce v „Čase“ psáti dál. Však pozor! Tentýž výkonný výbor, jež a v němž i Masaryka Machar zbičoval, bude dále instancí nad „Časem“ a „Čas“, jak dříve redakce, bude veden ve způsobu a duchu, jak dosud byl veden. Co bude pak nutno soudit o Macharově, bude-li psáti do časopisu strany kterou tak skopal?

K naší organizované sebeobraně. Píše nám jeden kněz: „V úctě podepsaný osměluje se podati několik myšlenek získaných ze skutečného života, vlastním pozorováním na bytých.“

Jsa kaplanem v . . . nebyl jsem velikým přítelem spolku katolického. Nemohl jsem si pomoci; ti lidé domnívali se, že jsou snad nad jiné povýšenými a mně byli vždycky nesympatickými. Že se mé tušení splnilo, ukázalo se na mém kolegovi.

Ale zde v . . . jest několik lidí řádných a svědomitých, upřímných, ku kterým jsem přilnul opravdu bratrsky a s nimiž také tak žiji. Lidé tito, zaměstnaní v továrně, jsou terčem posměchu a potupy dělníků demokratických, národních, tov. mistrů i úředníků — ač na druhé straně pro svoji poctivost jsou velmi vážení a hledáni. Musím se často diviti, kde se v nich to hrdinství bere, s jakým nohany ty snášejí. Nám kněžím se zdá, že my trpíme; ale oni trpí desateronásobně pro své přesvědčení náboženské. My zalezeme jako šnek do skofáčky, ven nemusíme, ale oni stojí v prvním ohni ustavičně, nemohouce se vyhnouti, když

jiní s výtkami a posměšky na ně v továrně jen se sypou. Oni se obětují, oni nešetří peněz, kupující časopisy, rozšiřují je; oni místo odpočinku cvičí divadla, zábavy a přednášky, oni si platí příspěvky do Všeobor. sdružení z platu velmi nepatrného. — *To všechno uvážuje stydlý jsem se před nimi a sám před sebou, že se tímto prostým lidem nikterak vyrovnati nemohu; nebo trpím-li já, trpím jako kněz pro své postavení, jež mi zaručuje apolu chléb, ale oni trpí pro své přesvědčení, s něhož materiálního užítka nemají.*

Stydlý jsem se za svou netečnost, stydlý jsem se za ostatní kněze, kteří těchto lidí nepodporují, vynikajících nad nás hrdinností křesťanskou.

Nechci se tímto chváliiti, jen k vůli informaci sděloji, že jsem své knihy, jež pěkně vázány v kufra ležely, dal do jejich knihovny, vstoupil jsem do Všeobor. sdružení, měl jsem jim přednášky, seřídil jsem zůvěrčivý spolek pro zpívání kostelních písní, koupil pěkné harmonium, avšak to vše nestačí. My potřebujeme ne týdeník, ale denník, nebo týdeník rozšířenějšího obsahu ale laciný, abychom ušlechtilou a jemnou četbou zábavnou a spolu poučnou, jež by lid lákala, jej zušlechťovali.

Je potřeba, aby jeden každý ochotně přispíval dle největší možnosti; tak zle nám ještě přece není. Mohli bychom na sebe uvaliti daň na př. z cestného za školy nebo z remunerace jeden každý a faráři a kanovníci z výkupu, fundací a jiných.

Zastydíme se jednou před těmi dělníky, kteří vydělají týdně 5—6 zl. a mají kolik dětí a obětují na tisk víc než my.

Pamatujme, dokud je čas! V dějepisě Gindely-Jireček jsme se učili, že ku sanování financí zemských žádána na šlechtě a vysokém kněžstvu francouzském — daň pár zlatek ročně a oni se vzepřeli, neplatili a za rok platili životem a krví.

Vezměme si příklad z učitelů! Jak ti se práce chápou proti nám! Je čas se sna povstat! Sekera ke kořeni přiložena. Jsem ochoten penězi podporovati, ano i sám bych spisoval, bylo-li by třeba, ale jeden nestačí; musí nás být více.

(3) **Dodatek redakce k bojejšímu dopisu.** Naši protivníci pracují s usilovným chvatem na plánech pochybných; my necháváme čistou pravdu káletí bez důrazného protestu blátem nejhorším. Píše-li náš přítel, že jsou dělníci katoličtí v oně osadě terčem posměchu, sdělujeme dle mnohých zkušeností, že na jiných místech upřímný hodný katolík jest jednoduše od židů a socialistů vyhazován z fabriky. Pronásledování katolických dělníků roste jako lavina, ale my říkáme, že není potřeba mezi katolíky zakládati spolky „extrakatolické.“ Jen si, pánové, jděte několikrát poslechnouti řeči katolicky pokřtěných socialistů! Vlasy vám vstanou na hlavě hrůzou, až uslyšíte ty bezectné nadávky vrhané v tvář všemu kněžstvu. Bude vám velice horko, až uslyšíte, jaké násilnické návrhy proti svobodě katolíků socialističtí „taky-katolíci“ osnují. Ještě štěstí, že sami laikové katoličtí v přirozeném pudu sebezáchrany se organizují, aby aspoň trochu obstáli v existenčním boji proti tygřím zubům „taky-katolíků.“ Všem kněžím, kteří lidu v boji o svobodu katolického přesvědčení vydatně pomáhají, buď nehynoucí čest! Vyžaduje to práce a obětí velikých, ale sladké vědomí vykonané povinnosti jest také pěknou odměnou. Vzhůru k sebeobraně!

Politický přehled.

Nynější vláda těší se jistě důvěře panovníkové; neboť mocnář významněl v Novém roce bar. Gautsche velkokřížem řádu sv. Štěpána a ministra vnitra hraběte Bylandt-Rheidta velkokřížem řádu Leopoldova. — Jedná se prý také o přetvoření panské sněmovny; jistý počet členů má se voliti a mimo to má býti sněmovna tato sesílána virilními hlasy. — Němci se všemožně domáhají, aby Halič dostala v říši zvláštní postavení, jen aby království České bylo v budoucnosti osamocenější a Němci udrželi se dále v sedle. A některým Polákům líbí se tato německá písnička. — Německá lidová strana v Čechách splýnula s něm. stranou agrární.

V Uhrách vše při starém. Vláda, třeba se zase mluví o jejím odstoupení, vystupuje jinak rázně, chystajíc se provésti obchodní smlouvy bez parlamentu cestou nařízení; oposice pak prohlašuje, že bude v boji pokračovat. Vyjednávání trvá však dále; brzy ten, brzy onen politik maďarský stlouká dohodnutí.

Prvním lednem vstoupil ve Francii v platnost zákon o rozluce církve a státu. Kardinálové francouzští nenesli se neodporovat tomuto zákonu, bude-li prováděn doslovně. Jinak v řádách franc. katolíků vládne nesjednocenost.

Mezi Srbskem a Bulharskem uzavřena

byla celní jednota v hospodářském a politickém ohledu velmi důležitá pro obě země.

Revoluce v Moskvě zcela potlačena. Vzbouřenci s velikými ztrátami úplně zkročeni; mnoho jich zabito, raněno a zajato. Pozoruhodno, že vůdcové, jakmile zorganizovali tlupy a útočný plán vypracovali, zbaběle zmizeli bojů se nesúčastnivše. Z toho nejlépe viděti, že cizáckým revolucionářským vůdcům nejedná se o zlepšení, ale o zbahnění poměrů, za nichž by se jim nejlépe lovílo. Revoluční hnutí na Rusku téměř úplně potlačeno, i v Polsku jest klidno. V těchto posledních bouřích osvědčilo se vojsko zvláště věrno caru. Vláda ovšem jest odhodlána co nejostřeji vystoupiti vždy proti revolučnímu ruchu. Při tom koná přípravy, aby zákon volební byl co možná brzy proveden. V pobaltických krajích zuřila revoluce selská zvláště proti německým statkářům, kteří na všech stranách lid selský utlačovali, berouce mu nejen půdu, ale i jazyk.

Zprávy místní a z kraje.

Naším pp. čtenářům!

Získavše zvláštního dopisovatele v Praze, budeme počínajíc příštím číslem přinášeti obvyklé „Dopisy z Prahy.“

REDAKCE.

Zprávy diecéšní. U vytváření kanonického generálního visitace v roce 1905 ráčil Jeho Bisk. Milost, nejdůstojnější arcipastýř následující vyznamenání uděliti: Ve vikariátu Kosteckém jmenování byli pp.: J. Kaplan, b. vikář, b. notář a farář v Cuslavi, čestným b. konsistorním radou; Antonín Kaška, b. vikariátní sekretář, děkan v Kostecku n. O., b. notářem; Gustav Šourek, farář v Týništi, osobním děkanem; Tomáš Fiala, farář v Písečném, bisk. notářem. — Expositorium canonické obdrželi: Matěj Jičínský, farář v Hnátnici, Ant. Šindelář, farář v Potštýně, Al. Dvořák, katecheta škol měšťanských v Kostecku n. O., Ant. Klenka, farář v Častolovicích, Fr. Vacek, farář v Borohrádku, Jos. Portman, farář ve Chlenecku. — Farní synodalie obdrželi: Karel Dvořák, kaplan v Týništi, a Fr. Beran, kaplan v Cuslavi. Po chvalném uznání nejdůstojnějšího b. Ordinariátu vyznamenání byli: a) Dekretem Jeho Biskupské Milosti: Josef Häusler, zámecký archivář v Kostecku n. O., Lad. Seidl, farář v Ličném, Vinc. Mencl, farář v Č. Libčavě, Fr. Dušanek, farář v Jelení, Jan Bedříček, farář v Šopotnici, Lud. Císař, farář ve Vodňanech, V. Veselík, farář v Brandýse n. O., Josef Bedrna, kaplan v Častolovicích; b) Dekretem b. Konsistore: Jos. Novotný, kaplan v Kostecku n. O. c) Dekretem b. vikariátního úřadu: Jan Biskop, kaplan v Jelení, Bedřich Hubáček, kaplan v Borohrádku, Antonín Mikan, kaplan v Brandýse n. Orl., Jan Pofický, kaplan v Kostecku nad Orl., Jan Vašek, kaplan v Písečném. Ustanoveni jsou: pan Jan Klasečka, kaplan v Koubtově, za faráře v Markoušovicích; pan Jan Hanzlík, katecheta v Lanškrouně, za faráře do Horní Dobručky; pan Václav Kyzela, katecheta v Chlumci, za faráře v Kratochvích; pan Hugo Doskočil, b. sekretář a ceremoniář, poslán na vyšší studia theologická do c. k. ústavu pro kněze u sv. Augustina ve Vídni; pan Jos. Huráň, kaplan v Lanškrouně, za bisk. sekretáře a ceremoniáře; pan Frant. Janák, administr. v Kratochvích, za kaplana do Žiželic; pan Václ. Řeháček, kaplan v Žiželicích, za kapl. do Chlumce n. C.; pan Václ. Štíbrný, kapl. v Chlumci, za zat. katechetu v Chlumci n. C. — V Pánu zemnul: pan Václ. Frynta, (V Vln.) b. notář, farář v Hotíněvsi, † 28. prosince 1905 (naroz. 1846, vysv. 1871.) Uprázdnila se fara v Hotíněvsi, patron. Jeho c. k. Ap. Veličenstva, od 4 ledna 1906.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 2. ledna 1906 usneseno: Rybářské listky ku provádění rybolovu na řekách Labi a Orlici v rayonu města Hradce Král. bude jednotlivcům vydávati důchod na ponkas městské rady. Podmínky rybolovu byly schváleny. — Paní Jul. Labouťkové uděleno bylo povolení ku zřízení vodovodu do novostavby její v bloku C. — C. k. okres. hejtm. v Hradci Král. schváleno nutné opravy ve fátě Novohradecké provedeny budou technickou kanceláří. — Žádost pana Františka Paulíka za odprodání stavebního pozemku za Mor. mostem postoupí se technické komisi. Schválen byl návrh správy jatek o žádosti společenstva řezníků a uzenářů zde za pronájem lednice v jatekách pro skládku masa. — Ředitelství měst. školy chlapecké povoleno byl příspěvek na zakoupení obědů z obecné kuchyně pro chudé žáky měst. školy chlapecké. — V předešlém čís. místo prov. praktikant mělo správně státi právní praktikant p. O. Hušák.

Duha v lednu. Ve středu před 10. hod. dopol. za jasné oblohy objevila se na východní straně Hradce Král. překrásná duha jako v létě. Řídký tento přírodní úkaz, který ostatně vyvolán byl sraženou zmrzlou parou, vzbudil v Hradci několik proroků, kteří z toho věštili blízko budoucnost.

Dětské koncerty na obzoru. Dovíráme se, že i zdejší učitelstvo pomýšlí starati se o uměleckou výchovu lidovou pořádáním bezplatných koncertů dětských. Idea velice dobrá. Přednáší-li i v našem, dosti vyspělém městě někteří umělci složitější komorní skladby, veliká část obecnosti sákladní myšlenky koncertních čísel nerozumí. Obdivuje se technika umělcova — ale ptejte se mnohých návštěvníků, zda v nich zanechá takový koncert trvalejší umělecký dojem! Potřebí tedy i širší obecnost na užitečné poslouchání moderních koncertů vychovávat a tu nejlépe hned od mládí. Dětské bezplatné koncerty pořádány již v Holicích, Turnově a jinde. I myslíme, že v našem Hradci tím spíše takový podnik by vydal zdárné plody. Jest zde dosti hudebních sil dobře kvalifikovaných, jsou zde hudební školy, Eliška, Besední kroužek pěvecký, Cyrillská jednota, Filharmonie. Víme, jak dobře působilo, když při pěveckém kursu jednoty Cyrillské po čtyry dny vždy večer pořádány populární pěvecké a hudební produkce v Adalbertinu. Pro pořadatelstvo by nevznikly žádné zvláštní výlohy. A jsou-li tu zdatné síly, ať nejsou mrakem bez deště. Známe zde mnohá umělova a umělkyň rutinu, jež, které nikdy nevidíme veřejně vystupovati při našich občasných koncertech. Laskají se totiž — a částečně zbytečně — kritiky těch odborně vzdělaných posluchačů, kteří každou chvíli poslechnou u nás hosta-virtuosa ex profeso. Tito skromní umělci mohli by dobře uplatnit svůj talent při koncertech dětských — bez zvláštní námahy. A učinili by to tím ochotněji a vědomě, že slouží velmi dobré věci. Obracíme se tedy se skutečnou žádostí k příslušným činitelům, aby náležitý plán brzy promysleli a ve skutek uvedli. Bude jim to sloužiti jen ku cti. Poslechnete-li mládež hned u věku útlém skladby třeba prosté ale umělecké a povznášející, nezamiluje si z nedostatku jiné zábavy rozličné odhrůšky. Jak lehce by se daly přednést na pět některé písně Fibichovy, Smetanovy, „Vešerní Písně“, písně Novotného, Bendlovy, Zvonotovy, některé lehčí písně Novákovy, Dvořákovy, Zeleného, Paukenovy, Křivákové a pod. A pro přednes instrumentální máme plno populárních skladeb Smetanových, Dvořákových, Fibichových, Malátových, Pathových a j. v. Klademe nikoli bez přičiny důraz na to, aby byly přednášeny při těchto koncertech výhradně skladby národní. Případně poradíme určitěji, co by se mělo hrát a zpívat. Při tom dovolujeme si poznámku, že program prvních koncertů dětských by měl být s větší částí zpěvný. Zpěv působí svým kouzlem na mladé duše s výsledkem neúčinnějším. Tedy jen ku předu za vzděláním lidového uměleckého vkusu! Ať nejsou zdejší umělci mrakem bez deště!

Vánoční zpěvohra. Jednota katol. tovaryšů v Hradci Král. pořádá v sobotu 6. ledna v Adalbertinu Zelníkovu zpěvohru „Narození Páně“. Předprodej lístků na sedadla jest v Adalbertinu, číslo dveří 1. Začátek v 5 hod. odp.

Rozpočet příjmů a vydání městských důchodů, městské plynárny, městských vodáren, účtu pevnostního, městských jatek a veškerých fondů a nadací král. věnného města Hradce Králové, jakož i místní školní rady pro král. věnné město Hradec Králové a všech školních nadací a fondů na rok 1906 počínající dnem 31. prosince 1905 vyložen jest u úřadu purkmistrovského, kde lze po 14 dní do něho nahlédnouti a připomínky k němu činiti.

Seznámení veličenského pro volbu nového městského zastupitelstva v Hradci Králové vyloženy jsou veřejně u purkmistrovského úřadu a sice na dobu čtyř neděl, počínající dnem 31. prosince 1905 a končící dnem 27. ledna 1906, aby v ně každý mohl nahlédnouti. Kdo by proti těmto seznámením nějaké námítky podati chtěl, necht tak učiniti u purkmistrovského úřadu v nepřekoditelné lhůtě osmidenní, jež počíná dnem 28. ledna t. r. a končí dnem 4. února t. r.

Lednová síma na postupu. Nový rok ohlásil se dosti tuhým mrazem; na obou řekách ledu tříst se rozmnožila a druhý den počal se zde usazovati již první led. Stojaté vody pokrývaly se celé ledem. A 3. ledna již se začal voziti led do pouzerních akryšů. Bruslařům nastaly zlaté dny, jež jsou ještě vítanější pivovarn, cukrářům a řezníkům. Nu, letos sotva bude o led nouze.

Vánoční dar. Vzdělávací a podpůrný spolek křesť. sociál. paní a dívek pro Hradec Králové a okolí rozdál mezi chudé své členky o vánočních svátcích 97 K.

Elitní výmek místního odboru československé obchodnické besedy v Hradci Král. bude se odbyvati v neděli dne 4. února ve dvoraně hotelu „Bažtipán“. Vstupné: pán 2 koruny, rodina 3 koruny. — Případně reklamace pozvánek přijímá kol. Hugo Baumgartner, u fy Josef Michálek zde.

Povolný prodej. C. k. zemědělské finanční fiditelství povolilo prodej tabákových svlaštnotí p. Jos. Macákovi v Hradci Králové. Prodejna místnost nalezá se proti hlavní trávce a prodej počne 10. ledna t. r.

Společnost Kralohradecká. V měsíci prosinci 1905 uloženo na vkladní knížky K 160.029.38, vybráno K 124.939.75, vklady koncem prosince 1905 K 11.708.390.89; na hypotéky půjčeno K 28.809.44, splaceno K 39.935.88, na hypotékách koncem prosince 1905 K 9.847.840.61; cenných papírů v zásobě K 2.318.000.—

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. Stav vkladů za měsíc prosinec 1905. Stav poukázek pokladničních K 431.500.—, knížek vkladních K 2012.368.80 celkem K 2.443.868.80. Suma, do které lze vydati poukázky a knížky vkladní, stanovami neomezena. — Na jistinu akciovou zapláceno K 2.000.000.— Rezervní a pojistné fondy ca K 500.000.—

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové docílila v roce právě minulém v každém ohledu výsledku velmi příznivého. Na podílly členské bylo dosud K 38.950.— hotově splaceno, tak že dnem 31. prosince 1905 obnáší statutární záruka hotově splá-

cených podílů členských K 101.850.—. Připočtou-li se pak k tomu upsané a dosud nesplacené podílly členské, jakož i obnosy, které s docíleného čistého zisku přitáčí valnou hromadou přikázány budou fondům rezervním, obnášeti bude záruka ústavu přes K 110.000.—. Člilice tyto nejlepší jsou svědectvím o velmi dobré prosperitě společenstva tohoto, zvláště uváží-li se, že výsledků těchto docílilo bylo během dvacetiměsíční činnosti. Během měsíce prosince m. r. bylo vloženo K 31.130.73, vybráno pak K 2.186.24, tak že v uplynulém měsíci na vkladech K 28.944.49 přibýlo.

Návštěva sleutného krajana. V úterý večer (2. t. m.) zavítal do Hradce Král. nejdůst. p. Msgr. František Zapletal, Apoštolský Protokotář, kanovník Vyšehradský, býv. Prorektor pap. České kolleje v Římě. Msgr. Zapletal vrátil se po 23letém pobytu svém ve větném městě (z nichž 20 obětoval neúnavně práci na výchově kněžského dorostu pro vlast naši) do našich milých Cech, aby na starostlávém Vyšehradě zaujal místo kanovnícké. Návrat Msgra Zapletala vyznamenán byl nejvyšším čestným úkolem Apoštolského Ablegátství. Sv. Otec Pius X. udělil Msgru Zapletalovi úkol, aby novému uherskému kardinálu Samassovi odevzdal papiřový bilet kardinálský. Bylo to vysoké vyznamenání jak pro nejdůst. p. Msgra Zapletala, jehož zásluhy Sv. Otec ocenil a tak i odměnil, právě jako pro koleje Českou, o níž se Sv. Otec Pius X. neméně otcovsky stará a zaujímá než zakladatel její Lev XIII. blahé paměti; bylo to konečně vzácné vyznamenání pro vlast naši, již Sv. Otec velice jest láskou nakloněn. Neboť dosud podobného poslání účastni byli skoro výhradně Italové. — Msgr. Zapletal byl hostem Jeho Bisk. Milosti, poctil návštěvou svou celou nejdůst. kapitolu, Hradec Králové pak opustil ve čtvrtek (4. t. m. dopoledne) ubíraje se přímo do Prahy. Z návratu nejdůst. p. Msgra Zapletala počtěl se jistě všichni odchovanci jeho; neboť byl jim vždy láskyplným a starostlivým otcem v daleké cizině. Přejeme nejdůst. p. Msgru Zapletalovi, aby čtil se vždycky šťastným a spokojeným ve vlasti naší, aby dlouho tu působil k blahu, rozkvětu a povznesení sv. církve a drabé vlasti. — Ad multos felices faustosque annos.

Prátelé, řadme se v pevný řád: Pracujme všichni! Právě vyšlo 1. číslo nového ročníku „Sv. Vojtěcha“ z cenným obsahem. Horlivě čtíme a dávejme jiným čísti. Sebeobrana při záplavě prohraných pamfletů socialistických velice nutná. Již jest čas, abychom konečně ze sna povstali a dokázali i skutky, že si své víry vážíme. „Sv. Vojtěch“ přispěl již značně k uvědomění nejširších vrstev našeho národa. Starajme se, aby apoštolát tohoto tisku prospíval nesmrtelným duším ještě více! Členství „Sv. Bonifáce“ nevyžaduje obětí kromobyčejných. Proto pracujme k zvelebení spolku toho rádi.

Černilovský vykladač bible. Trum — bum za korunu, ale bez koruny — zcela zadarmo — toho napovídá taky dost; má-li chuť na špičkování katolika, deklamuje neúnavně, ač jest sám jaky po katolicku křtěný! Vy jste řekl, že věříte jen Písmu svatému, že věříte jen v milosrdenství a lásku Boží. Když už tedy tolik Písmo milujete, proč si ho trochu líp nepřetčete? Tam se přece dočtete také něco o spravedlnosti Pána Boha a o trestech, jakými stíhal hříšníky. To byste přece měl vědět, že Kristus hrozil hříšníkům věčnými tresty, že předpověděl zkázu Jerusalema pro jeho hříchy; dočteli byste se, jak byli potrestáni Kore, Dathan a Abiron, jak trestal Bůh celý národ židovský, kdykoli se tento národ obrátil na cestu nepravosti, atd. Taký jste řekl, že našeho velebného pána nechcete už ani slyšet, protože při kázání — tedy při výkladu slova Božího — pořád „reje“. Aha, to snad ve vás probouzí podřimující svědomí a to vás přivádí z rovnováhy. Takové „rejpání“, totiž otevřeně hlásání pravdy bez ohledu na právo v levo jest velice zdravé. My upřímní katolíci při takovém „rejpání“ místo dětinského hněvu zpytujeme svědomí a hledíme se po křesťanskou napravit. Jáme mu za jeho pokyny velice vděční. Teď mi něco při tom napadá. Neznáte jistěho redaktora rejpného, který už změnil několikrát své „přesvědčení“ k vůli živobytí a který reje do katolíků nespravedlivě až příliš často? Taký snad znáte trochu „Osvětu lidu“; a tedy byste mohl vědět, jak při svém rejpnání drze lže. Takové rejpnání velebný pána neprovádí. A pamatujte si, že našeho velebného pána si vážíme a jeho čest chrániti budeme, neboť takového kněze každý vážiti si musí. Litujeme vás, že si necháváte raditi od těch, kteří se o katolíky už tolik nalhali. — A ještě něco o tom našem „obrázkování“. Co jest v tom nerozumného, že ctíme Pannu Marii a jiné svátce a svátice Boží? Jestliže ctíme Krista, proč bychom neměli mítí dětinou lásku k jeho Matce? Podívejte se: na matku Husova a Žižkovu skládají liberálové celé básně, ať o těchto matkách vědí pouze tolik, že vůbec na světě byly. A my, kteří o Matce Boží tolik krásného z Písma sv. víme, neměli bychom si jí vášmat? Příteli, neměl jste nikdy nikoho, koho jste miloval, jehož památka jest vám drabá? Snad tedy přece konečně uznáte, že nezaslужujeme pokárání proto, že si vděčně a s láskou vzpomínáme na tu Pannu, kterou sám Kristus za matku si vyvolil a která jako matka Boží byla prostřednicí spásy naším. A mluvíte-li něco o našem farizejství, obraťte hozem zrak do tábora našich protivníků! Tam najdete tolik farizejství — zvláště při oslavách Husových a při výpadech proti katolictvu, ať nad tím udušnete. A čím vlastně jste vy, když mluvíte o bibli tolik nedůsledně? Zatím dost; bude-li potřebí, přistě více.

Socialistický konsum v Pardubicích a štvaní „Osvěty lidu“ proti katolickému paedagogiu chrudimskému. „Osvěta Lidu“ zcela hrubým — svým vlastním — způsobem napadá

nastavičné paedagogium chrudimské. Jednou šve obyvatelstvo, zvláště obchodnictvo a živnostnictvo chrudimské, že prý dává kupuje všechny potřeby ve velkém v cizině; podhrabě vyhlášeje docela hnueným způsobem bojkot všechném absolventkám — učitelkám vycházejícím z tohoto paedagogia. Avšak též „O. L.“ zavírá úmyslně oči před poměry v Pardubicích. Tam stědili si dělníci vlastní dům a v něm konsum dělnický. A „O. L.“ úmyslně zamlčuje, jak tento závod velice působuje zájmy pardubských obchodníků a živnostníků. Neboť zboží kupuje se do konsumu od cizích firem, od firem židovských, německých a maďarských. Toho nechť si povšíme obchodní gremium, živnostníci a obyvatelstvo města Pardubic! Když se jedná o štaf dělnickým stávkám, tu dovolávají se dělníci souhlasu a součinnosti městské rady a terro-riují obyvatelstvo, aby táhlo se rudým praporem demonstrovat pro všeobecné a rovné hlasovací právo, žádají od města podporu a výpůjčku 20tialcovou, činí nároky na rovnocennost občanekou — zatím však peníze odnášejí do ciziny a tak citelně zkracují domácí obchod a průmysl. Páni na radnici a obecnostvo nesmí pustiti se s tělele toto jednání a musí kontrolovati zdroje nákupů pro dělnický konsum. Zároveň žádáme v zájmu podpory domácího obchodu a průmyslu, aby nám byly zasílány zprávy ze všech měst, kde jsou zřízeny podobné konsumy, odkud dodává se do nich zboží. Vyzýváme také O. L., aby jak ve svých řádcích, tak hlavně ústy svých stoupenců v městském zastupitelstvu ozvala se energicky naproti tomu, aby konsum v dělnickém domě byl nějakou z čistých již filiálk německo-maďarsko-židovských. — Chce-li pak „O. L.“ bojkotovat chrudimské paedagogium velmi křesťanskou a humaní radou (a humanitou obání se „O. L.“ nastaví), aby absolventkám byla důlelně odmítnána místa učitelk, ať si „O. L.“ sčítane důslednou a necht bojkotuje také evangelicko klerikální učitelství ústav v Časlavi. Učitelky z katolického paedagogia chrudimského dosazovány jsou jenom na školy katolické, avšak učitelé z evangelického paedagogia časlavského jsou dosazováni také na katolické školy.

Evangelické církevnictví v Pardubicích. Volby do městského zastupitelstva pardubického. Ve čtvrtek 28. prosince konal se v Pardubicích evangelický pohřeb. Byl s assistencí, neboť panu pastorevi asistovali: pan evang. učitel Dvořák a jeden pan inženýr. Dobře tak, že paní s intelligence nestydí se hlásiti se k veřejným úkonům náboženským. Co by však řekla O. L. kdyby náš katolický učitel a náš katolický inženýr šli po stranách kněze vedoucího právo pohřební? To by bylo: zpátečnictví ve vleku klerikalismu. „Osvěta Lidu“, udeř dátku svým stoupencům pokrokovým za „klerikální“ projev! — Blíží se volby do městského zastupitelstva pardubického. Strana pokroková sbírá až po snby, zatím co jiné strany chovají se buďto nečinné anebo dělají velmi málo. Je čas už nyní se tázat jednotlivých stran po jejich programu pracovním na prospěch města. Tak musíme se již nyní tázati na př. strany pokrokové: co chcete v městě vykonat, co hodláte podniknouti na prospěch jeho? Máte v těch Pardubicích již pěkné osvětlení elektrické, máte závidění hodnou dílnu, máte značnou kanalizaci, která se stále doplňuje, výtečně řízenou nemocnici, chudobinec, sirotčinec, vodovod zadaný, divadlo v důhledné době, chudinství vzorné vedené, policii zreformovanou, jatky, tělocvičnu jižjiž započatou, nádraží rozestavěné, regulaci Čarudimky sejištěnou, o novou budovu realky se jedná, obchodní škola dřeví, a co jiných věcí máte, pořízených v posledních 6 letech velikým nákladem! To byla práce obrovská. Řekněte upřímně, co ještě zbývá, co sami zamýšlíte provést v našem městě? Řekněte obyvatelstvu pardubickému již nyní otevřeně, co máte v programu. Čtenáři tohoto listu jsou také poplatníky pardubickými a rádi by věděli předem, nač mají se těšiti, co by bylo ku prospěchu města. Radíme také, aby ve všech městech usilovalo obyvatelstvo o to, aby také strana pokroková otevřeně prohlásila svůj lokální program práce, stávil i svoje kandidáty do místních zastupitelstev. Není dobře kandidátní listiny prostě nalepiti a rozhoditi teprve den před volbami. Zapotřebí je rozvahy a úvahy o jednotlivých kandidátech a o celém programu strany. Pardubice, nekupuje zajíce v pytli!

1. český spolek pro zvelebení voelářství, zahradnictví a chovu hospod. zvířectva v Chrudimi za spolupůsobení hospodářského společenstva pro okres Vysoké Mýtský koná v neděli dne 7. ledna 1906 o 2. hod. dopolední v zasedací síni okres. zastupitelstva ve Vysokém Mýtě 185. valnou schůzi, na níž „O ovočnictví“ promluví pan F. Freidl, „O zimním klidu včel“ p. A. Thuma a „O drábožnictví a jeho důležitosti“ p. J. V. Raml.

Z Nechanic. V úterý dne 2. ledna zemřel v Nechanicích pan Antonín Suk, o. k. official soudu v Nechanicích, narozený r. 1853 v Pelhřimově. Byl to muž vysoce hudebně vzdělaný, který své vzdělání uplatňoval ve všech spolecích Nechanických a zvláště ve chrámu Páně. Čtrnácte let při všech slavnostech chrámových působil. Nebylo ani jednoho Hudu Božího, aby byl po všech 14 roků nedirigoval hudbu a zpěv ve chrámu Páně. Na muže toho pevného charakteru nikdo se neodvážil, aby ho terrorisoval a vinil s klerikalismu, ač působil ve všech spolecích fide zpěv a hudbu a ve chrámu Páně též. Zemřel zapotffen svátostmi umírajících. Pohřeb konal se ve čtvrtek dopoledne ve 2. hod. na hřbitov Nechanický za účastenství všech spolků Nechanických, o. k. úřednictva a za nesmírné účasti lidí z blízka i dál. Úmrtí jeho šel vдова s šti nezapotffenými dětmi a veškeré občanstvo. — Muži obětavý a činovníku pilný a neohrožený, odpocívej v pokoji!

Do Rychnova n. Kn. (Odpověď Podhofanu a Poslu z Podhoří) Milý Podhofane, vytýkáš, že náš p. dopisovatel uvedl citát Renana, kterého prý církev „tolikrát proklela“. Pamatuj si tedy tolik: právě proto věta Renanova, stavící se proti nevěrcům, jest velmi významna, že Renan nebyl nijak přítelem církve naší. Pokuřkáti, kteří ve skutečnosti pohrdají náboženstvím každým, měli by si dobře povšímnouti, jak jejich práci odsuzuje — nepřítel katolické církve.

Jaké vlastně nové náboženství zakládají ti fariseové, kteří stále a stále do církve katolické bijí frázemi o Husovi, Komenském a Chelcičkém? Kopat do stáve-
jícího náboženství — to dovádě lebe každý, kdo se
sotva podepsati doved; ale hůře se staví na troskách
něco lepšího, velenějšího. To ví dobře sám Masaryk,
který už dost dlouho proti katolictvu ubohé nepravdy
píše; usnává, že nějaké náboženství sice být musí,
ale jaké by to moderní náboženství bylo, posud ne-
pověděl. A že někdy pan kaplan Novohradský vplétá
do křesťanských eviencí myšlenky sociální a politické?
Je-li tomu tak, nechť si Podbořan povšimne, jak so-
cialisté místo rozvázného luštění sociálních otázek
sypou plno pohan na katolictvo; nechť si povšimne,
jak socialističtí sociologové beze všeho hlubšího od-
borného vzdělání dělají hned ze sebe — theology. A
dále: byl manifestační den za všeobecné hlasovací
právo v Rychnově. Mělo se do tohoto politického
projevu sbytočně zatahovat katolické náboženství? Za-
to, že se katolíci houfně účastnili oné manifestace,
dostali veřejný kopanec od mladíka. Takhle se mají
lákat katolíci k horlivé soudnosti při práci národní?
Pokrokaři stále křídí, že kazatelna nemá být místem
boje politického, ale rádi zapomínají na to, že také
nemá být politické řečiště štváckým rejdištěm proti
katolíkům. A když už tolik Komenského a Husa chvá-
líte, prosíme vás: vložte důkladně studentům na srdce,
aby se konečně přidrželi náboženského přesvědčení
aspoň jednoho z těch dvou mužů. A že by P. Novo-
hradský agitoval „proti požadavku celého národa“, to
prohlášíme jednoduše za nepravdu. Řekněte nám,
kde asi horlil proti volební opravě. — Jste to chla-
píci! Prohlášíte ho za „bojovného kaplana“, ale na
to nezpozorníte již, co všechno zkusila odbočka vše-
odborového sdružení i s kaplanem od těch „svobodo-
myslných“, když chtěla přeložit spolkovou místnost
z „Labutí“. Několik násilnických pokrokařů spustilo
povyk, jako by byl Rychnov přepaden od Tatarův,
ačkoli pokojní členové odbočky neublížili nikomu.
Z článku o rychnovských pokrokařích v našem listě
uveřejněném bylo těžko co vyvrátiti. Proto si pomá-
háte aspoň sprostáckou frází, že ty naše „rozumu-
mohly někdy, imponovati jen starým babám; člověk
intelligentní si nad takovými otřepnými frázemi
nanejvýš odplivne, anebo jich vůbec ani nečte.“
Tak, tak; vzorná kritika a hodně pohodlná! Dovo-
lte, takovou frázi by se dalo „porazit“ všechno. Že po-
krokaři jižilivci důsledně odpráží výslednou na-
padenou stranu katolickou, že prohané útoky na
církve čtou s pochutí a před katolickou obranou sebe
věcněji jednoduše plivají nebo jí vůbec nečtou, to už
víme dávno. Podle toho taky dopadají vědomosti za-
putilých nádhob protivníků o taboře našem. Taci lidé,
kteří pravdu poznati vůbec nechťejí, uvěří jenadno
nejpošetilejším povídkám o taboře našem. — Pří-
padně si ještě dopovíme.

Vikariátní skupina rychnovská n. K.
sejde se v pondělí, dne 8. ledna t. r. o 11. hod.
dopoledne na faře ve Vamberku ke společné poradě
s tímto programem: 1. Zahájení schůze. 2. Jednotel-
ská zpráva o posledním schůzi. 3. „O důležitosti vi-
kariátní knihovny pro kněžstvo za naší doby“ po-
jedná: p. Jos. Pohl, farář v Liberku. 4. Volný roz-
hovor o nedostatecích nynějšího katechismu. 5. Přijí-
mání nových členů. 6. Volné návrhy. O vše ostatní
jest náležitě postaráno!

Divadelní ochotn. jednota „Tyl“
v Rychnově n. K. sehraje v sobotu dne 6. ledna
1906 ve prospěch Ústří. Matice školské podružě Jirá-
skovu hru: „Lucerna“. Začátek přesně v 7 hodin.
V mezitím účinkují hudební spolek Dalibor. Čeny
míst obyčejné, dělnický listek 20 h. Předprodej listků
na čalovaná sedadla lask. obstará p. Josef Říha, ob-
chodník v Rychnově nad Kněžnou.

Nebíhá stoletá památka připadá letos
dne 10. května v městě Dobrušce. V dějinách města
toho věru nezapomenutelný den. V týž 10. květen
zbořelo zde před sto lety 226 domů, chrám, jehož
zvony se rozlily, radnice, městská věž, dvě školy, pi-
vovar a 52 stodol. Při děsném tom požáru zahynulo
i 19 lidských životů. Smutná a nebláhá to stoletá
památka, leč připomínka na ni má v sobě i coe po-
vzbuzujícího, když uvážíme, jak Dobruška jako ten
Fenix z popela za sto let povznese se v město kve-
toncí a v jedno z předních v podboří Orlickém.

Nová košíkářská škola zřízena jest od
1. ledna t. r. v Nekoti u Zamberka. Odborným učí-
telem jmenován p. J. Šmíd, absolvent košíkářské školy
v Zamberku.

Zlotřilost. V Provodově u Nov. Města n. M.
před nedávnem nějakým zlotřilcem na několik kusů
rozbit šlezný kříž jež na svém pozemku před něko-
lika lety postavil tamější rolník p. Jos. Ušdil. Ne-
dlouho na to 22. prosince 1905 podobným způsobem
zničen jiný krásný kříž právě postavený p. Jos. Vohor-
níkem, rovněž rolníkem v Provodově, který může být
příkladem svou láskou k chudíně, jakož i rodina
Ušdilova. Surovostí touto jest velice pobouřena mysl
katol. lidu v naší krajině. A možná uhadnouti, jak
by se vedlo socialistovi ať národnímu nebo rudému
a ruským pokrokařům, kdyby tak přišli do obce naší
štvát proti náboženství našemu Báli se k nám dříve,
tož teď teprve mohou!

Z Horního Studence. Zdejší „Jednota
katol. mužů a jiných“, vzkřísena bude, jak doufáme,
ze spánku k nové činnosti. Zdejší velkostatek přšel
koupi s rukou šidovských do katolických i nebude
příčinou, proč by někteří pracovníci z ohledu na býva-
lého p. barona a p. Němce spolkové činnosti se vzdá-
lovali. — Člen.

Z Hliněna. Že jsme v předposledním čísle
„Obnovy“ řekli do šitvého, toho důkazem jest, že i so-
ciálně-demokratický „Východočeský Obzor“ i národní
„Lidové Průdce“ jako šílení vrhli se na p. Oberreitra
a na celou stranu křesť. sociální v Hliněnu. Aby
bylo vše jasno, budí se konstatováno, že na schůzích
ve Studenci a Hamrech nebylo „štváno“ proti učí-
telstvu, nýbrž, jak každý nestranný svědek může do-

svědčiti, činěna byla paralela mezi stavem kněžským
a učitelským. Řekněme tedy: „Když jsou ti kněží ta-
koví lenoši a při tom mají takový blahobyt, proč se
nehodnou studující na gymnasiu do semináře? V Hra-
decké diecési máme na p. skoro pro půldruhého mi-
lionu lidí jeden seminář, učitelských ústavů jest tam
jen pro mužské 5 a ejhle! Do prvního ročníku semi-
náře nemohou sehnati 30 potřebných kandidátův,
ale do učitelského ústavu, kde mohou přijmouti do
prvního ročníku nejvýš 30—40 kandidátův, hlásí se
jich až na 300! To jest za naší doby, kde každý bez
velké zodpovědnosti, bez velké práce lebe chce být
šiv, více než charakteristické! Křesť. sociála, tová-
rního dělníka p. Oberreitra posílají národní i meziná-
rodní do blázince. To píš zastanci dělního lidu, kteří
dobře vědí, že p. Oberreitr přišel k úrazu při práci
v továrně jako dělník, kde mu kleště spadly na hlavu.
Proto pobyl nějaký čas v nemocnici a dnes je chvála
Bohu zdráv. Přijímáme zatím tuto poklonu dělnických
listů s mlčením, ač, kdybychom chtěli být zlomyš-
lnými, mohli bychom, jako oni posílají p. Oberreitra
do blázince, stejně, ba větším právem poslati pau-
předsedu „sociál. demokratů v Hliněnu do horšího ú-
stavu.“ — „to dvěma dělnickým stranám není žádný
prostředek dosti špatným, jen aby člověka jiného
smýšlení utloukli. Ejhle, ne jesuitaké, ale národní
a demokratické heslo: „Účel posvěcuje prostředky.“
Baž vyhrožují boykotem anebo vyštváním z práce!
Co jim na tom záleží, jestli-že otce dělnické rodiny
připraví o chléb? Ale ani na tom není dosti. Vyhro-
žují ranami, stlacením. Pánové, nemylte se! Kde
místo argumentů (důkazů) vyhrožuje se klacky a
smáčením, — takové strany dny jsou sečteny. Klacky
se ohánějí a stlacením vyhrožovati, to bývalo až do
posud privilegiem strany sociál. demokratické. Ale
ke cti sociál. demokratů v Hliněnu budí se řečeno, že
v poslední době se už nad tuto úroveň vzdělání po-
někud povznegli, ale že dědicem těchto starých tradic,
že o palmu takového „vítězství“ budou bojovati
naši národní dělníci, — toho by se nikdo při dnešním
šitění humanity nenadál! Ale pozor pánové! Tento-
kráte padli jste na „kubíka.“ Až se mu toho slibov-
aného novoročního nadšení dostane, aspoň nebude
v rozpacích, na kterou firmu se má obrátiti, aby se
jím náležitě poděkoval! „Ať šije svobodomyšlnost“, —
či ne: „Ať šije písní právo!“ Tak volá vzdělání i
jednání národních v Hliněnu za nové éry.

Z Újezda u Chocně. Radostné byly pro
farnost naši dny od 10—18. prosince 1905, kdy ko-
nala se u nás sv. misie — první to vůbec ve zdejší
farní osadě. Namáhavou a spásitelnou práci tu s apo-
stolskou horlivostí konali veleštit. Otce v kongre-
gace Nejev. Vykupitele ze Svaté Hory u Příbramě,
P. Frant. Ševčík a P. Emanuel Kovář. Chrám Páně
býval zvláště při ranních a večerních kázáních do
posledního místa naplněn. Dny tyto zůstanou pro fa-
rníky zdejší po celý život v srdcích zapávané. Dojemné
bylo společné sv. přijímání jednotlivých stavů zvláště
mužů. Dojemné byly misionářní slavnosti: Odprobo-
vání Pána Ježíše v Nejev. Svátosti oltářní, které se
účastnil dp. farář Skorenický Jan Huátek — slavnost
Mariánská, kterou svoji přítomností oslavil vdp. vika-
riátní sekretář a děkan z Chocně Jan Cvrk — potom
slavnostní průvod a posvěcení misionářského kříže.
K zvýšení slavnosti posvěcení sv. misionářského kříže
přispěli svoji přítomností dp. Alois Dokonal, farář
v Zámrsku a Jan Huátek, farář ze Skornic. 887 kají-
níků přijalo sv. svátosti, počet to tím radostnější, že
to byli až na něco málo cizích osadníků farnosti zdejší.
Krásným příkladem předcházeli někteří pp. učitelé,
kteří přijali horlivě sv. svátosti. V neděli dopoledne
dne 17. prosince vyzdvížen a ve slavném průvodu
mládežci nežen, u kostela postaven a pak posvěcen
krásný paunami okrášlený sv. misionářský kříž. Do-
jemným okamžikem bylo zejména loučení se vdp. OO.
v pondělí 18. prosince večer. Když vdp. P. Frant.
Ševčík v krásné řeči své poděkoval věřícím za hojně
účastenství jich po dobu sv. misie, když poděkoval míst-
nímu faráři Ant. Škřibovi, že ve své otcovské lásce a
péči o blaho osadníků sobě svěřených nešetřil práce
a něžho, čehož bylo ku povznesení sv. misie potřebí,
ctěným pp. starostům zdejších přifařených obcí a sboru
hasičskému za uvítání při jich přijezdu a potom díky
jim za jejich apoštolskou práci a když potom všem
těmto osadníkům dojemnými slovy šelhal dáváje jim
„a Bohem“, tu nezůstalo snad ani jedno srdce nepo-
hnuté a všichni volali: „Bůh vám to pp. mnohokrát
odplatí!“ Když potom místní farář na konec po slavné
„Te Deum“ za práci tu spásitelnou pp. mision-
ářům srdečně poděkoval jménem farní osady, tu při-
cházeli ještě jednotlivci, aby děkovali a rozloučili se
osobně. Zejména vidí se duchovní správce nucena po-
vinné díky vzdáti p. fidele kůru, který ochotně řídil
spěvy při všech pobožnostech během celé sv. misie,
dále zbožným manželkám a dívkám, které se posta-
raly o ověnění chrámu Páně vnitř a které krásnými
kyticemi oltáře všechny osobily a oltář mariánský
přemnohými světly opatřily. Dále srdečný dík budíž
vysloven obci Píchávky za darování krásného mari-
ánského obrazu do chrámu Páně na památku sv.
misie a mládežním za krásnou lampu k sv. mision-
ářskému kříži. Bůh šehnej, zachovej a hojně odplat
těm šlechetným vdp. OO. misionářům!

Z Golčova Jeníkova. Jako každého roku,
tak o právě minulých svátocích připravil zdejší majitel
panství p. Fiedler chudým dětkám radost vánoční na-
dílku. V sobotu před svátky poděleny byly chudé
školské děti. Hochům i děvčátkům dostalo se po sou-
kenném obleku a k tomu vánočky, menší ještě cu-
krovinky, ovoce a hračky. Na Hod Boží obdarovány
děti dělníků s velkostí. Celkem těšilo se z nadílky
60 chlapců a 60 dívek. Podělení dalo se v zámeckém
pokoji při ovětleném stroměčku a za ochotného spěvu
některých místních dam. — V pondělí 25. prosince a
na Nový rok pomoci pp. učitelů zdejších pořádku
školní měšť škol v síle „u Slunce“ Košťálovu vánoční
spěvohru „U jesliček.“ Spěvy byly navedeny pěkně,
hlasy a jistota některých dětí až překvapovaly. Věru
v lmi prospěje, když se děti častěji takto objeví před
veřejností; získají tím na ucelenosti, leckdy se takto
objeví nadějné síle ve hře i ve spěvu a pak na účely
dobrodělné takováto představení také přitáhnou. Obe-

censtvo tentokrát jevílo veliký zájem. Čistý výnos
vénován na zřízení knihovny pro měšťné dívky škola
měšťanskou. — Na sv. Štěpána přednášel tu v zased-
dací síni měšťské radnice p. o k. okr. lékař dr. L.
Bloch z Čáslavě o boji proti tuberkulose. Časové této
otázce se strany obecně měla být věnována mno-
hem větší pozornost. — Při stavbě silnice z Golč.
Jeníkova do Chrtuče přišlo se v místech u t. sv. vo-
jenkého hřbitova na několik koster lidských. V mí-
stech těchto pochováno na sta vojínů, kteří v 1809
za války francouzských ve vojenské nemocnici v Jení-
kově, tehd. tabákové továrně, podlehli poranění anebo
nemohli tyfem.

Úmrtí. V Bystrém u Nov. Města n. M. zemřel
dne 31. prosince 1905 ve stáří 93 let p. Jan Erlebach,
měšťan Břlohradský — který poslední dny svého života
trávil se svou manželkou na odpočinku u svého syna
vdp. V Erlebacha, místního faráře — vdl uho po smrti
manželky své a matky p. farářovy, která zemřela
v téže roce. Pohřeb konal se 3. ledna na hřbitově
v Bystrém.

Rozmanitosti.

**K nové osnově pro vyučování ná-
boženství na školách obecných a měš-
ťanských.** — Chťejíce předejiti mnohým nedo-
myslům, upozorňujeme, že v poradní komisi, jež pra-
covala o nové osnově, byli čtyři skuteční ka-
techetové, jeden duchovní správce, pouze
jeden professor bohosloví a jeden
kanovník, jako předseda. Proti dřívější
praxi zaveden i malý katechismus mezi knihy
učebné na obecnou žádost duchovenstva. Při revisi
nástinu nebylo možno vyhověti všem zasláním ná-
vrhům; neb.č bylo téměř tolik různých názrů, kolik
podáno písemných elaborátů. Dle poznámek, v nichž
bylo jednoty, byl i nástin pozměněn a rozsah látky
předepsané značně omezen. Tak na p. ve třetí
třídě předepsán sice malý katechismus, ale jen
v částech nejdůležitějších; pro čtvrtou a
pátou třídu pouze učebný text bez hvězdiček
dle středního katechismu. Chťej-li by kdo vyučovati
i ve třetí třídě bez malého katechismu, nikdo mu ne-
brání, zachová-li se rozsah předepsaného učiva. Žádá-
li se, aby některé věci byly podávány duchem
„Oltáře“, jest to pokyn pouze pro katechetu tak,
že katechismus i to zůstává knihou učeb-
nou a jednota učení není nijak poškozena. S tohoto
stanoviska anižovati cenu „Oltáře“ jest jistě nespra-
vedlivé. Knihy učebné nejsou někde přesně stanoveny
dle autora, poněvadž každý, kdo na školách působí a
rozumně soudí, jest přesvědčen, jaké ubíže má ka-
cheta, má-li opatřiti nové knihy učebné. Každá taková
změna z viduje, že chudé dítky po více let nemají
učebných knih vůbec, nemohouce si vypůjčiti z kni-
hovny školní. Z té příčiny každý soudný katecheta
oc otně uzná praktickým i tento odstavec z nové
osnovy. Ostatně svědomitá práce dle osnovy
zjedná dalších zkušeností, jichž svým časem zajisté
nebude nepovšimnuto.

**K organizaci universitního stu-
dentstva.** Činnost spolku katolických akademiků,
jaký mám na mysli, jevíla by se v první řadě ve
vlastním vzdělávání studentstva samého. Někdo snad
namítne, že je to vlastně programem všech student-
ských spolků všeobecně vzdělávacích. K tomu však
třeba podotknout, že osnovy to sice slibují, ve sku-
tečnosti však valná část členstva, která s výboorem
dává spolku určitý směr a ráz, až příliš úzkostlivě
se vyhýbá všem otázkám, z nichž mohl by pro kato-
lickou víru vyplývati nějaký prospěch. A přece spolek,
jdoucí vědeckou me hodou za vážným cílem, tak je-
dnatí by neměl. „Zkoumejte všechno, a co dobrého, po-
držte“, má být jeho heslem. Bohužel úžasná igno-
rance, kterou přemnozí intelligenti dávají ve věcech
náboženských na jevo, jest smutným svědectvím, jak
málo o těchto otázkách přemýšlejí a uvažují, nýbrž
naopak, jak slepě věří několika liberálními frázím, dost
často pramizernou logikou slepovaným. Katolický stu-
dent, který chce právem od sebe odmítnouti výtku
jednostrannosti, musí v těchto otázkách být „doma“
a k tomu má mu spolek pomáhati. A které jsou to
asi předměty, jímž „šl by ve své snaze po vše-tranném
zdokonalení věnovati z našeho stanoviska zvláštní po-
zornost? Prozatím uvedu tři: theologii, filosofii a vě-
dami přírodními, historií. Theologii? Nemám při tomto
slově na mysli čtyřleté snad studium vědy theolo-
gické, nýbrž tolik rozhledu v otázkách náboženských,
kolik intelligent mti má, nechce-li někdy o i prostého
dělníka být kompromitován. Nepřítel, chce-li zdolati
svého odpůrce, musí znáti všechny jeho slabosti i
přednosti, aby z této znalosti v čas též. A tak i od-
půrce katolické víry, musí přesně vědět, čemu vlastně
církve katolické učí, co svým ovečkám k věření před-
kládá. Jest ovšem jasno, že několik socialistických
brožur k tomu nestačí; zde třeba sáhnutí k vlast-
ním jejím pramenům, její vlastní slova citovati a vy-
vracet. Po této stránce tedy každý pokrokařský student
musí být ozbrojen, tím více pak katolický student,
který chce do jiné mfy být apoligistou! Pro začátek,
myslím, postačí vášeň prošetřit a prostudovat učebnice
náboženství vyššího gymnasia. Církvi vytýká se často
stranlost dogmat. Naše, nechť vezme si do ruky sex-
tánekou dogmatiku a přemýšlí, která to dogmata
vlastně jsou. Podobně ať učiní a morálkou, apologeti-
kou a církevními dějinami. Tyto čtyři knížky, které
dříve snad a nechtěl do ruky brávat, ať alespoň nyní
proče a opravdovostí. Ostatní prameny k vzdělání
v tomto směru naskytne se samy. — O filosofii máme
dostatečně postaráno, ovšem a našeho stanoviska málo.
Jediná snad záhada: „Věda a věrou se nesece“ stáří,
aby mnohého a priori již odvrátila od všelkého zájmu
pro strananost. Jest věru litovati, že filosofie kře-
stánská jest úplně ignorována na fakultě filosofické.
Dějiny filosofie středověké odbudou se letmo, nastí-

miti důkladný obraz vznešené budovy filosofie thomistické nikdo se s opravdovostí a zevrubností nepokoušel (snad s opatrností), novověké filosofie křesťanské vyvolané hlavně Lvem XIII. věnuje se rovněž pozornost nepatrná. K tomu byl by spolek povolán, aby literárními prameny i živým slovem budil zájem pro filosofii křesťanskou mezi studentstvem aspoň z toho důvodu, aby ji poznali. Při tom máme skrovné přání k fakultě theologické. Na ní jest zřízena stolice pro křesťanskou filosofii a fundamentálku. Dobře-li se pamatují, jsou filosofii věnovány týdně dvě hodiny a poslouchá ji první ročník. Pokud to stačí pro filosofie (i jako úvod do soukromého studia), nechci rozhodovat. Avšak když nemáme na filosofické fakultě stolici pro filosofii křesťanskou, snad by mohla theologická fakulta vyjít poněkud vstříc a konati „ex privata industria“ přednášky z křesťanské filosofie 1—2 hodiny týdně. Přístupny by byly ovšem theologům, ale též těm, kteří by i z jiných fakult přednášky ty chtěli poslouchati. Bylo by to tedy odpoledne, hodiny stanovily by se dle úmluvy. Látka našla by se zajisté vhodná, i kdyby to byl pouhý úvod do filosofie křesťanské, přehled všeho, co v nejnovější době v tomto oboru bylo vykonáno atd. Přisnám se, že my bychom něco podobného rádi slyšeli. — S filosofii úzce souvisí vědy přírodní; za dnešních časů nastal v nich rozvoj veliký a nelze zapřít, že můžeme z nich čerpati mnoho dokladů pro potvrzení svých náboženských pravd, ale s druhé strany jsou nebezpečny a mnoho zlého mohou způsobiti, vykládají-li se povrchně a nesprávně, jestliže se jich tendence zneužívá a nejsou-li z naší strany po zásluze kontrolovány a na pravou míru uváděny. — Mají-li vědy přírodní co činiti s naukami o Bohu, stvoření světa atd., zkrátka s dobou, abychom řekli předhistorickou, jest to zase dějepis, učitel života, který stýká se s náboženstvím v dobách historických. Kolik láh, ať vědomě nebo nevědomě proti nám z dějin se bláší, ví každý z nás. Vzpomeňme jen osobnosti a učení Husova, kterak našemu národu od nejrušnějších „vědátorů“ se podává. Kdo pravdu miluje, nespokojí se pouze s tvrzením jedné strany, nýbrž vyslechne i stranu druhou, a tak ani v historii nesmí akademik odvracet svůj sluch od prací katolických. V tomto směru našel by spolek vydatnou podporu v „Historickém kroužku Vlasti“, který by zajisté vyšel ochotně vstříc všem snahám jak akademiků historiků za účelem odborného studia, i akademiků jiných oborů pro všeobecnou informaci a zdokonalení. — Touto tichou vzdělávací prací připravil by se na cestu do praktického života značný počet akademiků nejrušnějšího povolání, kteří jsouce náležitě vyzbrojeni, nestyděli by se za svou víru, ba naopak stali by se jejími obhájci. Jediné vhodné slovo v pravý čas pronesené mnohého pokrokuje umlčí a učiní nemožným. — A jakou povinnost měla by katolická veřejnost k tomuto spolku? Podporovati jej morálně i hmotně tak, aby všichni jeho členové dobré vůle měli příležitost v naznačeném směru se vzdělávati, zvláště aby měli po ruce vědeckou literaturu, z níž by mohli čerpati poučení. Kterak toho dalo by se snadno dočísti, o tom promluvíme krátce příště. — abd.

Zemská Jednota čes. katolického duchovenstva v král. Českém upozorňuje P. T. veškeren český klerus na „Růžencovou výrobu v Praze I. (Konviktská ulice). Spolek tento vydrží ve stavu, v němž řada zmračených dívek má své přístřeší a zaopatření, které živí se výrobou růženců, paramentů a kostelního prádla. Poněvadž spolek řídí osvědčený odborník vedp. Dr. Podlaha a poněvadž v něm obdržeti možno za velmi laciný peníz pěkně vyrobené devotionálie, skvostně zhotovené paramenty od nejnižších až k nejvyšším cenám, důkladně zpracované kostelní prádlo a poněvadž má účel tak dobročinný, doporučuje Zemská Jednota tento pramen nákupu všemu P. T. kleru co nejvíteji. Důstojné duchovenstvo zaopatří si za laciný peníz dobrou věc a bude tím ještě podporovati věc tolik záslužnou.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc prosinec 1905. Vloženo K 12971.33, vybráno K 11764.26, zůstatek K 1482.90.80. Půjčeno korun 78287.29, splaceno K 66235.64, zůstatek K 1485.997.64. Počet účtů 2613, pokladní obrát K 787380.85, záruční fondy K 124666.49.

Již vyšlo! 1. číslo Časových Úvah nového ročníku pod titulem: „Věra a věda.“ Píše Jan Bělina. V nynější době, kdy nedoukové nepřestávají tvrditi, že víra pravé vědě odporuje, jest toto dílko pro každého katolika velepotřebným. Autor věcně odráží námitky, které naši nepřatelé proti bibli činí. — Spisek obsahuje 32 stran. Cena pouze 8 haléřů. Při bromadových objednávkách veliká sleva.

Tragičko-komická rozmluva. Stalo se na hlavním náměstí v H. . . „A co pak vám dal váš muž, Ježíška?“ — „I darmo povídat; dal mi deštníka a — druhý den si ji ode mne vypůjčil.“ — Inu není nad chytrost.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dn. 30. prosince 1905. 1 hl pšenice K 12.80—13.40, žito K 9.20—11.10, ječmene K 9.50—10.30, prosa K 00.00—0.00, vřkve K 12.00—14.00, hrachy K 22.00—24.00, oves K 6.20—6.90, čočky K 48.00—50.00, jabl. K 25.00—26.00, krup. K 18.00—36.00, brambor. K 2.80—0.00, jetelového semene červeného K 100.00—110.00, jetelového semene bílého K 00.00—00.00, rážáku K 00.00—00.00, máku K 28.00—40.00, lněného semene K 16.00—18.00, 1 kg žitných otrub K 11.00—00.00, 100 kg pšen. otrub K 11.00—00.00, 1 kg masla čerstvého K 2.24—0.00, 1 kg sádla vepřového K 1.80—0.00, 1 kg tvarohu K 0.28—00.00, 1 vejce K 0.08—0.00, 1 kopa zelí K 4.00—20.00, 1 kopa cerele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 2.00—4.00, 1 hl cibule K 6.00—8.00, 1 kopa drobn. zeleniny K 0.80—1.40, 1 p. tel mrkve K 1.20—1.40, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 00.00—00.00, 1 hl hrášek K 0.00—0.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 30. prosince 1905 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšeni. hektol. 294, žito

280, ječmene 569, oves 348, prosa 16, vřkve 56, brachu 22, čočky 15, jabl. 17, krup. 23, jetel. semínka 139, lně. semene 8, máku 8. — 2.) Zeleniny: seli 20 kop, petržele 00 kop, kapusty 202 kop, cibul 30 hl, drobné zeleniny 222 kop, mrkve 22 pytlů brambor 122 hl, cerele 00 kop. — 3.) Ovoce: jablek 00 hl, hrášek 00 hl. — 4.) Drobného dobytka: vepřů 9 kusů, podvinčat 225 kusů, kůzlát 0 kusy.

(Zasláno.)

Velectěnému zákaznictvu knihtiskáren v Čechách!

Majitelé knihtiskáren v Čechách přijali ve schůzi, konané v obchodní a živnostenské komoře dne 17. prosince 1905, cenník, který ujednán byl mezi pomocnictvem a principály celého Rakouska na společných konferencích ve Vídni. Cenníkem tímto má se živnost knihtiskařská řídit po dobu 8 roků.

Přijetí tohoto ceníku, jímž z větší části přáním našeho pomocnictva vyhověno bylo, jakož i stále zvyšování cen papíru nutí majitele knihtiskáren v Čechách ku všeobecnému zvýšení cen za tiskopisy počínaje 1. lednem 1906 o

10 procent.

Uvádějce toto usnesení majitelů knihtiskáren v Čechách — jež vyvoláno bylo uvedenými okolnostmi — našemu velectěnému zákaznictvu ve všeobecnou známost, trváme

v účtě veškeré

HANUŠ FELLER v KARLOVÝCH VARECH,
předseda Zemské jednoty majitelů knihtiskáren v Čechách.

ZDISLAV GRÉGR v PRAZE,
místopředseda Zem. jednoty majitelů knihtiskáren v Čechách, starosta gremia knihtiskařů a písmolijců v Praze.

H. GIERACH, E. GSHJHAY,
starosta gremia v Liberci. starosta gremia v Chebu.

A. PEŘINA,
starosta gremia v Hradci Králové.

M. POKORNY,
starosta gremia v Plzni.

J. PŘIBYL,
starosta gremia v Českých Budějovicích.

Svým P. T. pp. objednatelům zdvořile ve známost uvádí uctivě oddaně

BISKUPSKA KNIHTISKARNA
v Hradci Králové.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově nad Kněžnou

odporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění varhan a harmonií.

Ručím za nejsolidnější práce.

Péče o blahé rodiny leží hospodyně na srdci!

Kathreinerova Kneippova sladová káva

dle způsobu Kathreinerova připravená, příjemně chutná, podporuje zdraví a jest levná, poskytuje tedy neocenitelné výhody pro každou domácnost!

Kladme tedy při nákupu důraz na jméno Kathreiner a žádejme jen původní balíčky s ochrannou známkou faráře Kneippa.

BYTY o 2 a 3 prostran. velkých pokojích s kuchyní, zařízen. lázní a moderním příslušenstvím pod jedním uzavřením jsou ihned k pronajmutí. — Též jednotlivé pokoje pro svobodné pány s komfort. zařízením.

K. V. Skuherský,
velkoobchod truhlářský v Hradci Králové, u Pražského mostu

Cihlářství.

Příruční kniha pro zařizování a zdokonalování závodů cihlářských, výrobu cihel, tašek, rour, obyčejných a mosaikových dlaždic, drákových tašek atd.

8 238 vyobrazení — Cena 3 zl.

Starostům obcí!

Obce právo a moc.

Ku potřebě obecní, členů úřadů samosprávných, hospodářských, lesnických a jiných

Sestavil Filip Knopf, c. k. okr. tajemník.

Druhé až na nejnovější dobu doplněné vydání. Abecedně seřazené — Kniha obsahuje kde jaký zákon neb nařízení v obecním úřadování potřebné a netřeba jiných pomůcek

Račte žádati na ukázkou.

Na 1000 str., cena 7 zl., váz. 8 zl.

„Národní Listy“ o dle píš. Potřebám tisíců malých obcí a starostům neprávem doporučuje se praktická rukověť Knopfova, k níž pozornost jejich obracíme. Každý zákon neb nařízení se srozumitelným výkladem snadno lze nalésti. Kniha je nezbytným rádcem všem v životě veřejném.

Nakladatel I. L. KOBER v Praze,
Vedlékova ulice.

Hledáte vhodné a praktické dárky ku všem příležitostem?

Výhodně je nakoupíte u firmy

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, Velké náměstí 136.

Veškeré zboží jest nejlepší jakosti se zárukou a v cenách nejlevnějších, konkurenčních. Doporučuji každému, aby dříve, než dárky nakoupí, mé výklady i sklad si prohlédl a se přesvědčil, že větší výběr a levnější nákup nikde jinde nenalezne.

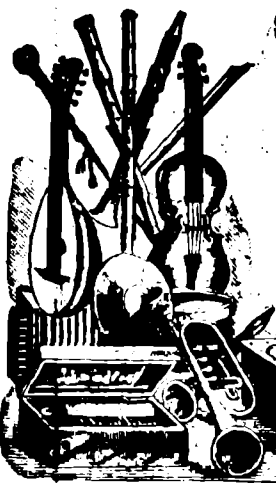
Kapesníky. Ručníky. Soupravy. Kněžské kolárky prací i celluloidové.

● Klatovské prádlo!
● Dámské prádlo vlast. výroby.

● Bavlněné a lněné zboží.

Čermákovy housle, struny

a veškeré hudební nástroje jsou nejlepší a nejlevnější, neboť
co odborář znalec a zkušený hudebník chová na skladě jen
zboží prvního řádu. — Mnoho pochvalných dopisů.

SPECIALITY:

Pravé vláské a veicholdské struny, pa-
tiškové smyčce a pouzdra. — Vše se pro-
dává se zárukou, výměna dovolena. —
Veškeré správy přesné a rychle.

V dokonalé účel

Jan Čermák,
sklad hudebních nástrojů
v Hradci Králové.

Koupil jsem již vícekrát
od Vaší firmy nástroje a
byl jsem vždy úplně spo-
kojen.

V Hradci Králové.

V. Jurkovič,
vicerektor Borromaea.

Prátele pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prohaných brožur na potupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo
až nepřítel protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkáze církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pouť-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním nejvážněji speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrnský sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.
Telefon 914.

Výrobky všestr. užívané. Vzorů a cenů zdarma a franco.

Katolické veřejnosti

odporúčujeme tyto spisy:

**Husitství a protestant-
ství.** Cena 8 hal.

Oslava Husova. Cena 8 hal.

Husitství a svoboda.

Cena 8 hal.

Husité jindy a nyní.

Cena 24 hal.

České náboženství.

Cena 16 hal.

Česká konfesse. Cena 24 hal.

Podotýkáme, že tyto spisy jsou zpracovány
na základě nejspolehlivějších pramenů v pravdě
vědecky a že tudíž mají cenu trvalou. Při hro-
madných objednávkách větší sleva!

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dobavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený

sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Katolické veřejnosti doporučujeme

tyto poučné i zábavné knihy:

Štít víry. Vysvětlení katolických pravd s vyvrácením
námitek proti nim činěných. Napsal Eduard
Brynych. — Cena 50 hal.

Prátele lidu. (Přítel žid, Přítel liberál). Dva obrázky
z venkovského života naší doby. Napsal
Boh. Zahradník (Brodský). — Cena 60 h.

Duch katolické obnovy. Sbírka úvodních článků
týdeníku Obnovy z pera
† Eduarda Brynych. — Cena 4 K.

Obrázky ze smíšené osady. Katolickému lidu
na osadách smí-
šených napsal Fr. Mimra. Díl I. 86 h, díl II. 2 koruny.

Kříže a kalichy. Obrázky ze smíšené osady. Napsal
Eduard Brynych. — Cena 2 K.

Jana Leopolda Haje, biskupa královéhradeckého
„Zpráva o návštěvě far
kraje čáslavského“, již roku 1783 k rozkazu císaře Jo-
sefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řezníček. — Cena 80 h.

Jana Leopolda Haje, biskupa královéhradeckého
„Zpráva o návštěvě far
kraje chrudimského“, již jako královský komisař r. 1782
k rozkazu císaře Josefa II. vykonal. Podává Dr. Václ. Řez-
níček. — Cena 80 h.

Křesťan Nejsvětější Svátosti posvěcený. (Poučení o mši sv.,
sv. přijímání, rozjímání o Nejsv. Svátosti, pobož-
nosti před Nejsv. Svátostí, k svatému přijímání, ke mši svaté).
Seřadil A. Henry. Dle III. vydání přeložil Vojtěch Kameš. —
Cena brož. výtisku K 1-40, váz. v plátně K 1-80, v kůži K 2-60.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

MOSAIKY

sklenné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezřením ale i svou láčí předčí mosaiky vlašské, hotové

uměl. útvar pro malbu na sklo

B. Škarda,
Brno.

Rospočty pro chrámová okna i mosaiky bezplatně.

Telefon č. 10. Telefon filiálky ve Vídni

č. 5594.

Účet poštovní spořitelny č. 864.988.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové

(Filiálka ve VÍDNI VI., Getreidemarkt 13)

přijímá vklady na knížky od K 1.— počínaje.

Vklady za obvyklých podmínek uložené úrokuje

4 1/2 %

a vklady proti 90denní výpovědi uložené úrokuje

5 %

ode dne vložení do dne vybrání.

Daň důchodovou platí banka ze svého.

Půjčky poskytuje úvěruhodným osobám všech stavů za podmínek výhodných; velmi výhodné splátky jsou přípustny.

Eskont směnek obchodních za obvyklé sazby

Zálohy na cenné papíry a skvosty.

Přijímá zakázky bursovní pro všechny burzy.

Prodává veškeré cenné papíry dle denního kursu netto bez jakýchkoliv provizí.

Prodej losů na měsíční splátky za velmi výhodných podmínek.

Proměsy ku všem tahům.

Útahuje se: od 8 hod. ráno do 2 hod. odpo.

Rozšiřujte

„Časové

Úvahy“!

Přijmutí

plesových toalet

umožněno mým patent.
strojem v každé hodině
večerní.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

Adalbertinův.

Volodžestovskému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praga-4, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vysoce postř. speciálně na kostelní nádobu, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a nářadí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni sladí a střibí. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstojatějšího. Chyťte si kostelní nádobu v placení. Více umění po ruce. Žádám přesvědčivé výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům sportivního občanstva, zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na dožití a úmrtí

se zaručeným 4% stoupajícím úrokováním základního pojistného.

Pojištěný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned po jeho úmrtí.

Výhodno zvláště pro ty, kterým v poslézích letech varostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubyvá totiž, šestým rokem počinaje, pojistného o 20%, prvního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd., takže na př. při železné době pojišťovací obnášelo by pojištěné v posledním roce pouze 4%, počátečního obnosu.**

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem na dividendu.

Fondy a rezervy banky

Slavie jsou K 31,865.380-80

Všechn zisk náleží členům. Dosud vyplaceno v celku dividendy K 1,400.596-81

Ve všech odborech bylo dosud výplat K 82,737.159-57

Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavie

v Praze, na Havlíčkově náměstí,

jako i gener. zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Chemické

čidění a barvení šatů i jakýchkoliv látek

co nejdokonaleji a levně provádí ve svém odber. ústavu

JAN MACH,

a Nábřeží v Hradci Králové dům p. Rosy

P. T. pánům kuřákům

nabízí

tabákové speciality

v ozdobných krabicích

hodící se za dárky ke každým

svátkům a slavnostem

Prodej c. k. tabákových zvláštností

v Hradci Král., Velké nám.

Jednou s dárkou skusíte a posoudíte přínos 6 kg. franko dobírkou vláda.

KAVA

zeleň, vichut. K 11.50, 12.50,

14 a 15.—,

pražská vjem. K 14.—, 15.—

a 16.—. Ceníky zdarma.

Pochvalné dopisy a celé Hře.

Fr. Jelinek, Slatiňany č. 82. Čechy.

Veškeré kdokoli vydané neb oznámené

**KNIHY
hudební
a časopisy**

české i jinojazyčné
má stále na skladě a může okamžitě
dodati

první královéhradecké
knihkupectví a antikvariát

BOHDANA MELICHARA

Antikvariát. — Školní knihy.

Prací potřeby. — Zafixování knihoven — Velký výběr dopisnic uměleckých, mlatích a s bojité. — Koupě antikvarních knih jednotlivých i celých knihoven. — Výměna knih. — Literatura cestovní, průvodce, mapy.

Modlitební knihy ve skvostných vazbách za ceny levné.

Semany knih a první sedmty vycházejících děl na ukásku starma.

Denní prodej novin.